ATHENÆI

Opera

Cum

Casauboniis

Græco Latino

A
21-51

59-1

36.

Plut. II. Lit. G. N.º 3. 20-1-4

Nº 1
8-51

Biblioteca Universitaria
GRANADA
A
21
Número 51

i11812333

59-1

36.

Plut. 11. Lit. G. N. 3. 20-1-4

c11812333

Pl. II. Lit. C. N.° 3.

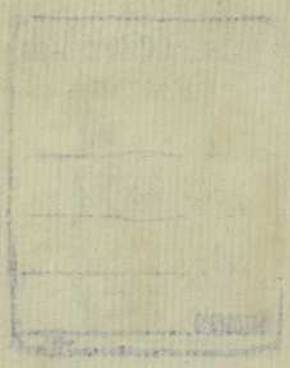

R-8982

ΑΘΗΝΑΙΟΥ
ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ
ΒΙΒΛΙΑ ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΑ.

ATHENÆI
DEIPNOSOPHISTARVM
LIBRI QVINDECIM,

CVM IACOBI DALECHAMPII CADOMENSIS
Làtina interpretatione, vltimùm ab autore recognita; & notis
eiuſdem ad calcem remiſſis.

EDITIO POSTREMA:

In qua vltra ea quæ antè ISAACVS CASAVBONVS recenſuit, & ex Antiquis membranis ſuppleuit, auxítque, adiectæ ſunt margini ex eiuſdem CASAVBONI in Auctorem Animaduerſionum libris XV. variæ lectiones, & coniecturæ.

ACCESSERVNT IN TEXTV NOTAE AD SINGVLAS voces & ipſius authoris loca, quæ in iis libris tractantur & examinantur:

CVM NECESSARIIS INDICIBVS.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

LVGDVNI,
Apud viduam Antonij de Harſy,
Ad inſigne Scuti Colonienſis.

M. DCXII.
CVM PRIVILEGIO REGIS.

Pe de Vmares.

L-3181

ΑΘΗΝΑΙΟΥ
ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ
ΒΙΒΛΙΑ ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΑ

ATHENÆI
DEIPNOSOPHISTARVM
LIBRI QVINDECIM.

CVM IACOBI DALECAMPII CADOMENSIS
Latina interpretatione, vltimum ab autore recognita; & nouis
ciuidem ad eiusdem textum
EDITIO PRIMA ACCVRATA.

In qua vides ea quæ sunt ISAACVS CASAVBONVS, tertiâ & ea Animaduersionibus suppleuit, auxitque, adiecta huic tertiæ editioni
CASAVBONI in Athenæum Animadversionibus
libris V. vario loco omissis, & nondum
ACCESSERVNT IN TERTIA NOTATIONES SINGVLARES
CVM INDICIBVS IMMENSIS TRIVS

LVGDVNI,
Apud viduam Antonij de Harsy,
Adhuc Stant Colonelli.
M. D. LXX.
CVM PRIVILEGIO REGIS.

TYPOGRAPHVS AD Lectorem Philathenæum.

PRÆFATIO.

CVM in animo esset Athenæum nostrum post multas & varias editiones iterum typis mandare, id aggressi sumus doctissimorum quorundam virorum sententiam secuti: cùm in postrema nostra editione notæ quædam marginales D. Iacobi Dalechampij extitissent, quæ te, ô lector, à recta serie textus potiùs abducerent quàm leuarent, illas ad calcem libri remittere visum est, notatis paginis & locis ad quos quæque referuntur, ita vt, philathenæe lector, cùm quid subobscurum occurrerit, facilè omnes suo loco reperire possis, hac in re præsertim D. Isaaci Casauboni, viri doctissimi, cui emendationem & redintegrationem huius operis non immeritò debemus, sententiam secuti, qui nobis notarum loco lectiones quasdam varias & coniecturas suppeditauit, quas, nequid inane subesset, margini attexuimus. Ne autem remorentur te lineolæ quadam traiectitiæ quæ verbis nonnullis præponuntur, illis vtere, pro Ariadnes filo, vt ad eiusdem Casauboni commentaria fœliciter deducaris: eorundem commentariorum capita marginibus adscripsimus, vt magis in promptu quæque, prout sese offerent, habeas: & tuus labor, qui suscipiendus esset, aliquot pecuniolis plurima ex parte redimeretur. Sis præterea monitus, præter indicem superiorum editionum copiosissimum rerum ferè omnium ac verborum, quæ toto hoc opere tractantur, adiectos & alios nouos, quorum prior ampliſſimus, authorum, qui citantur, & librorum ac fabularum, tum quæ nominantur, tum etiam quæ tacentur nomina complectens, cum accurata omnium obseruatione, tanquam aureus rerum cognitu digniſſimarum & antiquarum thesaurus. Et ne quid desideraretur, adiectus etiam alter vocum latinarum quæ passim explicantur: nec non & tertius Græcarum vocum index: vltimus est de Paræmiis seu prouerbiis, ab Authore nostro citatis: cum emendationibus eorum quæ in priori editione exciderant: quæ si tibi grata & accepta fuisse intelligamus, maiora semper & meliora moliemur. Vale & fruere.

AD EVNDEM.

AEDES *Athenæus tuas*
Adit ſalutátque, haud minùs
Quàm qui Latinè reddidit.
Munuſculum, quæſo, boni
Conſulas, LECTOR *Candide.*
Quis verò Athenæus nouus?
Quis ſit rogas? audi, eloquar.
Illuſtrium ſcientiam
Narrat virorum, qui tibi
Conuiuium lautiſſimum,
Non tam ciborum ferculis,
Et apparatu ſplendido
Vini, volucrum, piſcium,
Rariſſimorum fructuum,
Quàm mutuis ſermonibus,
Sciti ſque acutis ſalibus,
Perelegantibus iocis,
Multis poetarum locis
Bellè explicatis, & aliis
Suauiſsimis leporibus,
Qui cognitu digniſsimi,
Gratiſsimi, dulciſsimi,
Toto ſparſi libro nitent.
Hæc ſi ſemel guſtaueris,
Abiueris nunquam ſatur.
Strigoſus is nuper foras,
Malè edolatus, horridus,
Corruptus, incomptus, rudis
Inauſpicatò prodiit.
Nunc terſior, limatior,
Ornatior, politior,
Purgatus à næuis ſuis
Cultu nouo lætiſſimus,
Lucem videre non timet,
Gaudétque ſe manu teri
Humanioris iudicis:
Sed nunc tua potiſsimùm,
Cuius fauore nititur,
Et ſe putat gratum fore,
Iis omnibus qui litteras
Bonas colunt, laudant, amant.

Priuilege du Roy.

LOVYS par la grace de Dieu Roy de France & de Nauarre, Nos amez & feaux Conſeillers les gens tenans nos Cours de Parlement de Paris, Rouen, Thoulouſe, Bordeaux, Dijon, Grenoble, Aix & Rennes, Baillifs, Seneſchaux, Preuoſts deſdits lieux, ou leurs Lieutenans, & à tous nos autres Iuſticiers & Officiers qu'il appartiendra, Salut. Noſtre bien amee Anne Thomas, vefue de feu Anthoine de Harſy, viuant marchand Libraire de noſtre ville de Lyon, nous a fait treshumblement remonſtrer qu'elle auroit recouuré vn liure intitulé *Athenæi Deipnoſophiſtarum libri quindecim*, qui par cy deuant auroit eſté imprimé, mais qu'à preſent elle auroit recouuert vn exemplaire augmenté d'vn grand nombre d'Annotations diuerſes, corrections, & reuiſions de feu M. Iaques Dalechamp, outre les diuerſes leçons & coniectures de maiſtre Iſaac Caſaubon ſur ledit liure, le tout plus parfait qu'aux precedentes Editions. Comme auſſi elle auroit recouuert du ſuſdit Caſaubon vn liure intitulé *Theophraſti Characteres*, par luy reueu & augmenté d'vn quart de plus qu'aux autres impreſſions: leſquels deux liures ſuſdits elle deſireroit imprimer ou faire imprimer. Et d'autant que nous deſirons gratifier ladite Thomas pour les grands frais quelle a deſia faicts, & qu'il luy conuiendra faire pour l'impreſſion des ſuſdits deux liures, & par meſme moyen la faire reſſentir du fruict de ſon labeur, NOVS A CES CAVSES deſirans la promotion, & aduancement de la choſe publique en noſtre Royaume, & ne voulans permette que la ſuppliante ſoit fruſtree de ſes diligences & trauaux, VOVS MANDONS, ordonnons, & enioignons par ces preſentes que vous ayez, à permettre, comme de noſtre puiſſance & authorité Royalle auons permis & permettons par ceſdites preſentes à ladite Thomas, qu'elle puiſſe imprimer, ou faire imprimer, vendre & debiter, toutesfois & quantes que bon luy ſemblera, les ſuſdits deux liures, pendant le temps & eſpace de dix ans entiers conſecutifs, à compter du iour & datte que leſdits deux liures ſeront acheuez d'imprimer. Faiſans pour ceſt effect tres-expreſſes inhibitions & deffenſes à tous marchands Libraires & Imprimeurs de noſtre Royaume, pais, terres & Seigneuries de noſtre obeyſſance & toutes autres perſonnes, d'imprimer ou faire imprimer les ſuſdits deux liures, ny en extraire aucune choſe, pour iceux vendre & changer aux foires, ny d'en apporter, ou faire amener d'autres villes en ce Royaume ſoubs noms interpoſez, ou fauſſes marques, ny d'en tenir aucuns exemplaires tant en priué qu'en public, d'autre impreſſion que ceux que laditte Thomas aura faict imprimer, ou de ceux qui auront droict d'elle, ſur peine de ſix mille liures d'amende, applicable moitié à nous, l'autre à la ſuppliante, ſans aucune diminution, & de tous ſes deſpens dommages & intereſts, & de confiſcation de tous les exemplaires qui ſe trouueront auoir eſté mis en vente contre la teneur de ceſdites preſentes, & que trouuant leſdits deux liures ainſi contrefaicts, ils ſoyent incontinent ſaiſis & mis en noſtre main par le premier de nos Iuges, Officiers, Huiſſiers, & Sergens ſur ce requis, leur monſtrant ces preſentes, ou coppie d'icelles, deuëment collationnees, vous donnant commiſſion & mandement tres-expres & ſpecial, & à eux, de proceder contre ceux qui cõtreuiendront à ceſdites preſentes, par toutes voyes deuës, & raiſonnables, nonobſtant oppoſitions, ou appellations quelconques. Pour leſquelles & ſans preiudice d'icelles ne voulons eſtre differé, & nonobſtant auſſi clameur de HARO, Chartre Normande, prinſe à partie, & toutes autres lettres à ce contraires, AVSQVELLES nous auons deſrogé & deſrogeons par ceſdites preſentes. Et pource que d'icelles on pourra auoir affaire en pluſieurs & diuers lieux, NOVS VOVLONS que au Vidimus d'icelles faict ſoubs noſtre ſeel Royal, ou par l'vn de nos amez & feaux Conſeillers, Notaires & Secretaires, foy ſoit adiouſtee comme au preſent original. Et ſi nous voulons que mettant vn bref extraict du Priuilege au commencement, ou à la fin deſdits liures, qu'il ſoit tenu pour bien & deuëment ſignifié, comme ſi c'eſtoit l'original propre, afin qu'ils n'en puiſſent pretendre cauſe d'ignorance. Car tel eſt noſtre plaiſir. Donné à Paris le ſixieſme iour de Feurier, l'an de grace mil ſix cens douze, & de noſtre regne le deuxieſme.

Par le Roy en ſon Conſeil.

PERROT.

Et ſeelé du grand ſeel en cire iaune
ſur ſimple queuë.

Acheué d'imprimer le 25. Mars 1612.

Addideris vocem, fuerit Dalechampius ipse,
Expressa ad viuum cuius imago fuit.

Δείκνυσιν ἥδε γραφὴ μορφῶ καὶ γνήσιον εἶδος,
Εὐμαθίῶ πνυτοῦ πολλὰ γραφέντα νόου.

SCRIPTO

SCRIPTORVM, QVIBVS ATHENAEVS VTI SOLET, ET EORVM QVÆ QVISQVE SCRIPSERIT, CATALOGVS.

***

Abderitas.
μέγας διάκοσμος, Magnus ornatus 168.b
τὰ περὶ τὴν ἅιδου, Qua fiunt apud inferos ibid.
Acatus Argiuus.
ἁλιοπερσὶς, Ilij vastatio 610.c
Achæus Eretriensis. 63.b,427.c
ἆθλα, Ludorum præmia 417.f
αἰθων σατυρικὸς, Æthon Satyricus 270.c, 368.a, 376.a
ἀλκμαίων σατυρικὸς, Alcmæon Satyricus 173.d,480.f
ἥφαιστος σατύρικος, Vulcanus Satyricus 637.c
λῖνος, Linus 668.a
ὀμφάλη, Omphale 267.d,466.f
ἶρις σατυρικὴ, Iris satyrica 534.b
κύκλος, Circulus 270.c
μοῖραι, Parcæ 277.b
Aceſias.
ὀψαρυτικὰ, De condiendis obſoniis 516.d
Aceſtius.
ὀψαρυτικὰ, De condiendis obſoniis 516.d
Achilleus Eretriensis. 414.d
Actides Chius.
ὀψαρυτικὸς, condiendorum obſoniorum ſcriptor 662.d
Adæus Mitylenæus.
περὶ διαθέσεως, De diſpoſitione, ſiue affectione 471.f
περὶ ἀγαλματοποιῶν, De ſtatuarijs 606.a
Adraſtus. 459.f
Ælius Aſclepiades.
περὶ στεφάνων, De coronis 676.f
Æthlio attribuuntur.
σαμίων ὅροι, fines, ſiue limites Samiorum 650.d,653.f
Paulopoſt Alexidi hiſtorico.
ὡραῖα σάμια, Samiorum pulchra 652.c
Ægimius.
πλακουντοποιϊκὰ συγγράμματα, De conficiendis placentis 643.f
Ælianus. 83.b,662.f
Æſchines Rhetor.
κατὰ τιμάρχου, contra Timarchum 327.c,572.d
Æſchines Socraticus. 656.f
ἀλκιβιάδης, Alcibiades 220.b
ἀσπασία, Aſpaſia 220.c
ἀξίοχος, Axiochus 611.d
διάλογοι, Dialogi 220.a
τηλαύγης, Telauges
Æſchylus Alexand. 37.f,67.f,76.b,177.a, 347.c, 491.a, 573.c, 601.a, 632.c, 627.c
ἀγαμέμνων, Agamemnon 700.e
ἄθαμας, Athamas 316.b
ἀμύμων, Amymon 690.c
ἀμφιτρύων, Amphitryo 599.f
γλαῦκος πόντιος, Glaucus marinus 87.a
δαναΐδες, Danaides 600.a
ἡλιάδες, Heliades 424.d,469.f
ἡδονοὶ, Hedoni, vel Hedonis cymbala 479.b
θεωροὶ, Theori 629.f
καβειρεσι, Cabeiri, Samothracum dij 428.e
κρῆσσαι, Creſſæ 51.c
κωμικοὶ, Camici ibid.
λυκοῦργος, Lycurgus 447.c
Μεσσηνιακὰ ἔπη, Meſſeniaca carmina 599.f
Μυρμιδόνες
νεανίσκοι, Adoleſcentuli 503.c,d
ὀστολόγοι, Oſtologi 667.c
περραιβοὶ, Perrhæbi, Theſſaliæ populi 476.c
περραιβίδες, Perrhæbides 499.a
πέρσαι, Perſæ 86.b
προμηθεὺς δεδεμένος, Prometheus alligatus 165.d,394.a, 674.d
πρωτεὺς, Proteus 394.a
σφίγξ, Sphinx 674.c
φιλοκτήτης, Philoctetes 394.a
φινεὺς, Phineus 421.f
φόρκυδες, Phorcides, marinæ Deæ 402.b
φρύγες, Phryges 51.c
Æſchylides.
γεωργικὰ, Georgica 649.a
Aeſchrion Samius.
ἴαμβοι, Iambi 296.e,335.c
Agaſthenes. 78.c
Agathon. 185.b,445.c,584.a
τήλεφος, Telephus 454.c
θυέστης, Thyeſtes 528.d
Agatharchides Cnidius.
ἀσιατικὰ, Aſiaticæ hiſtoriæ 155.c,251.f,539.b
εὐρωπικὰ, Europicæ hiſtoriæ 168.d,246.e,272.c,297.d, 387.c,550.b
ἱστορίαι, Hiſtoriæ 527.b,f
Agathocles Babylonius.
περὶ κυζίκου, de Cyzico 375.f,515.a
Agathocles Rhodius.
κορωνισταὶ, Coroniſtæ 360.b
Agathocles Cyzicenus.
περὶ πατρίδος, De patria hiſtoria 649.f
Agelochus.
Agis. 543.b
ὀψαρυτικὰ, De parandis obſoniis 516.c
Agnon. 602.c
Alcæus Lyricorum carminum ſcriptor, 38.c, 311.a,461.d,478.b,674.d,678.e, 687.e,694.a
ἀδελφαὶ μοιχεύσασαι, Sorores ſtuprata 316.b
γανυμήδης, Ganymedes 445.e,f
ἥρως,

ἱερὸς γάμος, Sacræ nuptiæ 408.e,424.e
Καλλισὼ, Calliſto 399.f
παλαίστρα, Palæſtra 107.f,370.f,396.c
Alcetas.
περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων, De iis quæ Delphis conſecrata ſunt 591.c
Alcidamas Laites.
τὸ ναΐδος ἐγκώμιον, Naïdis laus 592.c
Alcides muſicus. 174.b
Alcimus Siculus. 518.b
Ἰταλικὴ βίβλος, Liber Italicus 442.b
Σικελικὰ, Siculorum res geſtæ 322.a
Alcymnius Chius.
Διθύραμβοι, Dithyrambi 603.d
Alciphron Mæandrius. 31.d
Alcman. 39.a,81.d,f,110.f,140.c,373.c,646.a,648.b
ᾠδαὶ, cantica 678.b
Alcibiades. 182.a
Alexamenes Teius. 505.c
Alexandrides.
ὁπλομάχος, Hoplomachus 182.d,634.e
μελίλωτος, Melilotus 461.e
Φαρμακομάντις, Pharmacomantis 261.f
Alexander Ætolus.
ἁλιεὺς, Piſcator 412.f
ἐλέγεια, Elegia 296.e
κειρομὶς, fortaſſis κίρκη, vel κιρκάλη, vel κρίκοι, Cricaes 699.b
πότος, Potatio, fabula 283.a
τιγών, Tigon, fortaſſ. τευγὼν, quid. αὐτηγόνη 170.e
φύγας, Profugus 496.c
Alexander Myndius 229.c
Ἱστορία τετραπόδων, Quadrupedum hiſtoria 57.c,390.e,394.d
περὶ τῆς τῶν πτηνῶν ἱστορίας, de hiſtoria volucrum 221.b
περὶ ὀρνίθων, de Auibus 388.d
περὶ ζώων, De animalibus 398.d
Alexandrinus. 65.a
περὶ ὀνομάτων καὶ γλωσσῶν, De vocabulis & linguis 394.c
Alexis. 387.d & e
περὶ αὐταρκείας, de frugalitate ſua ſorte contenta 418.e,& f
Alexis Dialecticus.
παιὰν κατὰ κρατερὸν τὸν μακεδόνα, Pæan in Craterum Macedonem 696.f
Alexis hiſtoricus Samius.
Σαμίων ὧρεσι, Samiorum fines 540.d,572.f
Alexis. 39.b,40.c,& e,46.a,47.d,& e,49.e,54.f,59.f,63.c,67.e,235.f,700.f
ἆεθλον ἢ ἵππικος, Certamen aut equuleus 678.d
ἀδελφοὶ, fratres 223.e
ἄθλα, certamina 613.c
αἴσωπος, Æſopus 431.d
ἀντεῖα, Anteia 127.c
ἀπεγλαυκόμυκος, Glaucomate cæcutiens 117.d,301.a
ἀποικιζόμενος, Relegatus 685.f
ἀποβάτης, Apobates, qui deſultoriis equis certat 638.c
Ἀποκοπτόμενος, Abſciſſus 431.c,562.d
ἀρχίλοχος, Archilochus 644.b
ἀσκληποκλείδης, Aſclepiocleides 169.d
ἀσωτοδιδάσκαλος, intemperans & luxurioſus magiſter 336.d
ἀτθὶς, Atthis
Βρεττία, Brutia 335.f,386.a 650.b
Γαλατέα, Galatea 544.e
γραφὴ, Pictura 605.f
γυναικοστρατία, Gynæcoſtratia, muliebris exercitus 125.b
Δαυτύλιος, Conuiuator 443.d & e
Δρωπίδης, Dropides 125.f,165.b
Δορκὶς ἢ ποππυζοῦσα, Dorcis aut Poppyzuſa, adblandiens 431.a
Δημήτριος ὁ Φιλέτωρος, Demetrius 107.f,241.b,314.d,338.d,663.c
Δὶς πενθέων, Bis lugens
Δίδυμοι, Gemini 441.d
ἐκπωματοποιὸς, Poculorum opifex 446.f
ἑλένη, Helena 691.d
ἑλλωὶς, Hellenis 563.d
ἐπίδαυρος, Epidaurus 226.f
ἐπίκληρος, Epiclerus 119.f
ἐπίτροπος, Procurator 227.b & e
ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, Septem ad Thebas 443.f
ἐρετικὸς, Eretricus 294.a
ἔριθοι, Lanifici, Mercenarij 326.d
ἵππακος, vel ἱππάκη, Hippacus, vel Hippace 483.e
ἡσιόνη, Heſione 471.f
Θεσπρωτοὶ, Theſproti 367.f,470.e
Θεοφόρητος, Numine afflatus, Fanaticus 552.d
Θηβαῖοι, Thebani 369.d,700.a
Θράσων, Thraſo 159.d
ἱππεὺς, Eques 133.b
ἵππος, Equus 471.e,481.f
ἵππισκος, Hippiſcus, equuleus 610.e
ἰσοστάσιον, Iſoſtaſion, id eſt, æquilibritas 120.b, 230.b, 327.d, 502.b
κλεοβουλίνη, Cleobuline 127.c,134.d,568.a
κνιδία, Cnidia 586.a
κονιάτης, Albator, tector 165.d
κρατεύας, ἢ φαρμακοπώλης, Cratteus, aut Medicamentarius 500.d
κύβοι, Aleatores 95.a,107.a,107.f,254.a,340.a,473.d,678.b
κύκνος, Cygnus 96.a
κύπριος, Cyprius 237.b,652.c
κυρίς, Nouacula, vel virgo quæ nubit 472.a 110.e,114.d
κυβερνήτης, Gubernator 362.c,422.d,e,443.d
λεβήτος, Paruus lebes 661.d
λαμπὰς, Lampas 654.f
λέβης, Lebes 76.d,170.a,226.a,383.c
λευκάδια ἢ δρεπέτης, Leucadia 498.c
λευκὴ, Leuce 322.d
λῖνος, Linus 164.b
λόκροι, Locri 123.c
λύκισκος, Lyciſcus 595.d
μανδραγορειζομένη, Mandragorizomene 123.f,365.d,552.e,621.e
μαντεῖς, Vates
μίδων, Midon 558.f
Μίλκων, Milcon 700.a
μιλησία, Mileſia 554.d
μνησῆρες, Proci 240.c,379.a
ὀδυσσεὺς ὑφαίνων, Vlyſſes textor 650.f
ὀπώρα, Opora, ſcorti id nomen eſt 240.c,303.a,421.a
οἰκιζόμενος, in ſedem reſtitutus 567.d
εἰσοικιζόμενος, in coloniam deductus 502.d
ὀλυνθιος, Olynthius 613.c,691.e
ὀμύθια, Omythia 75.b
ὅμοιοι, Similes 240.c
ὀρέστης, Oreſtes 642.c
247.c

ὀρχήστρις, Saltatrix 441.d
πάμφιλη, Pamphila 356.c,380.e
πανυχὶς, ἡ ἔριθοι, Pannychis, id est pervigil, siue Erithi, id est, Lanifici 96.a,170.a,248.a,386.a,516.d
παγκρατιαστὴς, Pancratiastes 242.d
παράσιτος, Parasitus 123.f,421.d
παροῖνος, Vinosus 244.d
ποιηταὶ, Poetæ 241.d,674.f
πολυκλεία, Polycleia 642.c
πόνηρα, Improba 117.d,127.c,170.c,324.b,385.b
πόντικος, δρᾶμα, Ponticus fabula 100.c
πύραυνος, Pyraunus, poculum quo ardens pruna fertur 258.c
πρὸς τὸ φρέαρ, fabula inscripta ad Puteum 109.b,340.b,364.f
πυθαγορίζουσα, Pythagorizusa 122.f,161.c
πυλαῖαι, Pylæ 225.f
ῥόδιος, ἢ ποππιζέση, Rhodius aut fœmina poppisinis adblandiens 395.b
στρατιώτης, Miles 223.e
συναποθνήσκοντες, Commorientes 165.a,422.b
συντρέχοντες, Concurrentes 137.c,340.a,395.a
σύντροφοι, Simul educati 419.b
σώρακοι, Soraci, vasa quibus histrionum suppellex recondebatur 120.b
ταραντῖνοι, Tarantini 134.a,161.b,463.c,587.b
τήθυς, Tethys 426.c
τιθὴ, Auia, Nutrix, Mamma 241.c
τοκιστὴς, Fœnerator 431.a,692.f
τροφώνιος, Trophonius 242.c,417.f
ὑποζολιμαῖος, Subditicius 431.b,502.b
ὑπόνοια, suspicio 449.d
ὕπνος, somnus 165.a,562.a
φαῖδρος, Phædrus 340.a
φαίδων ἢ φαίδρια, Phædon siue Phædria 642.f
φιλίσκος, Philiscus 419.f,574.c
φιλέση, Amans fœmina 365.c
φιλόκαλος ἢ νύμφαι, Elegantiæ studiosus aut Nymphæ 429.e
τὸ φρυγίου διασκευὴ, Phrygij apparatus 307.e
φρύξ, Phryx 164.c
φύγας, Exul 287.f
χορηγὶς, fortassis, χορηγὸς, qui histrionibus ornamenta suppeditat 255.b,419.b,431.a,692.f, Eodem titulo scripsit Crobylus.
ψευδόμβρος, Mendax 107.f
ψευδυποβολιμαῖος, qui falsò habetur pro subditicio

Amaranthus Alexandrinus.

περὶ τῆ σκιωῆς, de Scena 343.e,414.f

Ameipsias. 68.c

ἀποκοτταβίζοντες, Cottabo ludentes 307.e,426.f,473.d
καπηλῖον, Lurco 316.c
κόννος, Barba 327.d,368.e
τὸ κοινὸν, fabula inscripta Publicum 218.c
σφενδόνη, funda 270.f
φείδων, Parcus 446.d

Amerias. 52.2,267.c,369.a,425.c,701.a

γλῶσσαι, Glossæ 176.c

Amerias Macedo.

ῥιζοτομικὸν, De excindendis radicibus 681.f

Ammonius.

περὶ βωμῶν, καὶ θυσιῶν, De altaribus & sacrificijs. 476.f
περὶ τῆς ἀθηναίων ἑταιρίδων, De Athenienſibus meretriculis 567.a

Amphicles.

ἱστοριόγραφος, Historiarum scriptor 100.e

Amphicrates.

περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν, De viris illustribus 576.b

Amphion Thespiensis.

περὶ τοῦ ἐν ἑλικῶνι μουσείου, De musæo quod in Helicone est 629.a

Amphis Comicus. 44.a,47.f,50.c,57.b,67.b,168.c

ἄθαμας, Athamas 559.a
ἀπογλαυκέμβρος, Glaucomate cæcutiens 224.f
βαλανεῖον, Balneum 123.e
γυναικομανία, Furor mulierum 386.f,642.a
γυναικοκρατία, Muliebre imperium 336.c
διθύραμβος, Dithyrambus 175.a,563.c
ἐπὶ ὀπὶ θήβας, Septem apud Thebas 295.e
ἔριθοι, Erithi, Lanifici 426.a
ἰάλεμος, Ialemus 69.b,309.a,336.c
κερὶς, Nouacula. 567.f
λεύκας, Leucas 277.c
ὀδυσσεὺς, Vlysses 691.a
οὐρανὸς, Cælum 100.b
πλανὸς, Planus 224.d,421.a
φιλάδελφοι, Philadelphi 447.f
φιλέταιρος, Philetærus, amicorum studiosus 295.f

Amynthas.

σταθμοὶ περσικοὶ, Mansiones, siue stationes Persicæ 67.a
σταθμοὶ, Stationes 442.b,514.f,529.e
τῆ ἀσίας σταθμοὶ, Asiæ mansiones 500.e

Anacreon Teius. 182.c,396.e,427.d,433.f,446.f,461.c,463.a,475.f,564.d,635.c,646.d,671.e,674.c,687.e,690.c

μέλη, carmina 671.e
σκόλια, Conuiualia carmina 693.f

Ananius.

ἴαμβοι, Iambici versus 282.b,370.b

Anaxagoras.

φυσικὰ, Physica, siue de Natura 57.d

Anaxandrides. 48.a,68.b,222.b,688.b

ἀγροικοι, Rustici 463.f,481.f,642.a
αἰσχρὰ, Turpis fœmina 455.f
ἀντερῶν, Redamans 654.b
ἀγχίσης, Anchises 263.b
γεροντομανία, Senum amentia 570.e,614.c
διθύραμβος, Dithyrambus 374.a
ἡρακλὴς, Hercules 638.c,d
θησαυρὸς, Thesaurus 176.a,700.a
κέρκις, Cercis, populi genus 106.a
κυνηγέται, Venatores 247.f
λύκυργος, Lycurgus 105.f,329.e
μελίλωτον, Melilotos
νηρεὺς, Nereus 295.e
νηρῇδες, Nereides 482.d
ὀδυσσεὺς, Vlysses 227.b,242.e,307.f
πάνδαρος, Pandarus 105.f
πόλεις, Ciuitates 299.f
πρωτεσίλαος, Protesilaus 131.a,553.d
σαμία, Samia 263.b
σάτυρος, Satyrus 95.c
τηρεὺς, Tereus 166.d,373.f,691.a
φιαληφόρος, qui phialas gestat 176.a

Anaxilas. 63.b,68.d,254.c

ἀνεμοποιὸς, ventum faciens 548.c
αὐλητὴς, Tibicen 124.f
εὐανδρεία, Euandria 224.a
καλυψὼ, Calypso 165.f
καμψὼ, Campso 95.c
κίρκη, Circe 95.c,374.f
λυροποιὸς, Lyrarum opifex 183.b
μάγειροι, Coqui 95.b

μονότροπος, Simplex 307.c,342.e
νεόττις, Neottis puella 558.a,572.b
πλούσιοι, Diuites 416.e
ὑάκινθος πορνοβοσκὸς, Hyacinthus leno 385.f,623.f
χάριτες, Gratiæ 416.e
χρυσόχοος, Aurifusor 416.d
Anaxilaus.
ὀρνιθοκόμοι, Auium curatores 655.a
Anaximander.
ἡρωολογία, De Heroibus 498.b
Anaximenes Lampsacenus. 217.e
βασιλέων μεταλλαγαὶ, Regum mutationes 531.d
ἱστορίαι πρῶται, primæ Historiæ 231.c
Anaxippus.
κέραυνος fulmen 416.f,610.f
κεραυνόμυος, Fulguritus 610.f
κιθαρῳδὸς, Citharœdus 169.b
φρέαρ, Puteus 488.f
Andrantus περὶ ὧν Θεόφραστος ἐν τοῖς περὶ φυτῶν καθ' ἱστορίαν καὶ λέξιν ζητουμένων βιβλία πέντε, Libri quinque de iis quæ apud Theophastrum libris de Plantis, & in earum historia, & in philosophi verbis dubia sunt. 673.e
περὶ τῶν ἐν τοῖς ἠθικοῖς νικομαχίοις Ἀριστοτέλους ἀμφιβόλως εἰρημένων ἐννοίας. De intellecto eorum quæ in libris Aristotelis de moribus ad Nicomachum perplexè, & ancipiti sensu, disputantur, &c. ibid.
Andreas. 115.f,674.b
περὶ δακέτων, De iis quæ morsu venenata sunt 312.d
τὰ περὶ τῶν ψευδῶς πεπιστευομένων, De iis quæ falsò creduntur 312.e
Andreas Panormitanus.
σικελικὰ, Siculæ res gestæ 634.a
Andriscus. 78.c
Androcides Medicus. 258.b
Andron Alexandrin.
χρονικὰ, Chronica 184.b
κάβειροι, Cabiri 373.d
Andrion medicus. 680.e
Andronicus comicus.
ἐπίγονοι, Epigoni 584.d
Androtion. 375.c
γεωργικοὶ, De agricultura 81.e
Anthippus.
ἐγκαλυπτόμυος, Abditus 403.f
Androsthenes.
περὶ ἰνδικῆς παράπλους, Nauigatio Indica 93.b
Anticleides.
νόστοι, Reditus 157.f,384.d,466.c
ἐξηγητικὸς, Expositorius liber 473.c
Antidotus.
πρωτοχορεῖς, Protochorus 109.d,240.b
μελιφιμειρα, Querulæ 656.e
Antigonus Carystius. 44.c,547.c,565.d
ἀντίπατρος, Antipatros 82.b
περὶ βίων, De vitis
περὶ λέξεως, de Dictione 88.a,297.e,303.b
Ζήνωνος βίος, Zenonis vita 563.f,603.e,607.e
μενεδήμου βίος, Menedemi vita 419.e
Antilochus.
Antimachus. 52.f
σκελτοὶ, Pugillares
Θηβαΐς, Thebais 300.d
Antiochus Alexandrinus. 468.a,475.d,482.f
περὶ τῶν ἐν μέσῃ κωμῳδίᾳ κωμῳδουμένων ποιητῶν, De poëtis qui in media comœdia perstringuntur 482.c
Antipater Tarsensis Stoic.
περὶ ὀργῆς, De ira 643.f
περὶ δεισιδαιμονίας, De superstitione 346.e
Antiphanes. 38.b,40.b,43.b,44.a,45.a,47.b,47.f,49.b,56.e,60.c,63.a,66.d,98.f,433.d,686.c
ἀγροῖκος ἢ βουκολίων, Agrestis siue bubulcus 304.b,358.c,394.f,396.b,445.f,567.d,692.f
ἄϊολος, Varius 444.c,552.f
ἀκεστρία, Acestria, id est, saltrix 304.b,402.d,586.a
ἀκοντιζομύη, Iaculatrix 441.b
ἁλιεύομύη, Piscatrix 338.e,586.a
ἄλκησις, Alcestis 122.e,553.c
ἀνταῖος, Antæus 544.f
ἀντεῖα, Anteia 690.a
ἄρκας, Arcas 586.a
Ἀρκαδία, Arcadia 444.b
ἁρπαζομύη, Rapta 401.f
ἀρχεστράτη, Archestrata, dux 322.c
ἄρχων, Archon, summus magistratus 264.f
ἀσκληπιὸς, Æsculapius 487.b
αὐλητὴς, Tibicen 618.b
αὐλητρίς ἢ δίδυμαι, Tibicinæ siue Gemellæ 343.d
ἀφροδίσια γύναι, Veneris prosapia 489.e,666.f,667.d
ἀφροδίσιος, Aphrodisius 449.b
βάκχαι, Bacchæ 441.e
Βοιώπια, Bœotia 474.e,650.f
Βοιώπιος, Bœotius 84.a,367.f
βομβύλιον, Bombylion 125.f
βουκολίων, vide ἀγροῖκος
γάμοι, Nuptiæ 95.a,160.b
γανυμήδης, Ganymedes 459.a
γόητες, Præstigiatores 658.a
γοργυθος, Gorgythus 340.c
γηρυτάδης, Nugator, circulator
Δευκαλίων, Deucalion 118.d,646.f
δίδυμοι, Gemini 127.d,237.f,380.f,423.c
διπλάσιοι, Duplices 503.e
Διόνυσος, Bacchus 658.a
δραπεταγωγὸς, Drapetagogus, fugitiuorum magister 161.e
δυσέρωτες, Dyserotes, infelices amores 100.f
δύσπραχλος, Infortunatus 262.d,661.f
Δωδώνη, Dodone 526.d
ἑαυτὸν ἐρῶν, sui amator 455.f,678.e
εὐθύδικος, Euthydicus, qui recta controuersia litigat 169.d,323.c
Ζάκυνθος, Zacynthus 553.c
Θάμυρας, Thamyra 300.c
Θορύκιος, Thoricias, Vinosus, libidinosus 553.d,689.e
Θομβυκίων, Thombycion 161.e
ἰατρὸς, Medicus 175.a
ἱππεῖς, Equites 503.b
κωμικὸς, Cæneus 433.d
κάρες, Cares 134.b
κάρνη, Carna, quædam Apollinis festa 503.b
κήπουρος, Olitor 586.a
κιθαρῳδὸς, Citharœdus 342.d
κλεοφάνης, famosus 90.f
κνησδεία, concipiendi metus 287.e
κνισὰ, ἢ γάστραν, confisa olera aut ventrosus 448.f
Κορίνθια, Corinthia 95.f
κυρὶς, Nouacula 120.a,303.f
κρῆτες, Cretenses 75.c
κύκλωψ, Cyclops 295.f,402.e
κώρυκος κυρίου, Heri pera, vel Bulga 161.a,366.c,409.c

λάμπας, Lampas 488.f,489.b
λάμπων, Lampon 307.d,423.d
λεωνίδης, Leonides 422.e
λεπτινίσκος, Leptiniſcus 637.e
λήμμα, Lemma 230.e,258.d
λυδὸς. Lydus 445.c
λύκων, Lycon 299.c
μετοίκος, Inquilinus 170.d
μελανίων, Melanion, nigriuſculus 423.d
μητραγύρτης, Metragyrtis, Mendicus Cereri ſtipem cogens 553.c
μισοπόνηρος, Oſor mali 226.c
μνήματα, Monumenta 161.a
μοιχοὶ, Adulteri 225.e
μύσις, Myſtis 441.c,494.c
νεανίσκοι, Aduleſcentuli 224.c
νεοττίς, Neottis, puella 108.e,223.e,586.e
οἰνόμαος, ἢ πέλωψ, Oenomaus, ſive Pelops 130.e
ὅμοιοι, Similes 158.c,471.c,642.a
ὁμοπάτριοι, Conterranei 655.b
ὀμφαλὴ, Omphale 98.c,123.b,125.a
περὶ ὁμωνύμων, de Homonymis 74.d
παιδεραστὴς, Pædico 303.f
παράσιτος, Paraſitus 96.b,118.e,169.e,358.d,370.e
παροιμία, fabula inſcripta, Adagium 60.e
ποίησις, Poeſis 222.a
ποντικὸς, Ponticus 302.f
πλούσιοι, Diuites 342.e
προβάπις, Probatis 295.c
πρόβλημα, Problema, quæſtio dubia 450.c
πρόγονοι, Progenitores 238.d
προτρεπτικὸς, Exhortatorius 656.f
σάμος, Samus 169.e
σαπφὼ, Sappho 450.e
σκληρίαι, Scleriæ, duri rigores 77.d
σκύθης, Scytha: quidam σκύθης λιτυργὸς 247.f
στρατιώτης ἢ τύχων, Miles ſive Tychon 103.e,257.d,397.a,654.e
τίμων, Timon 308.b
τραυματίας, Vulneratus 446.a
τριτραγωνιστὴς, Tritagoniſtes. 643.e
τυρρήνος, Tyrrhenus 240.f,329.e
τύχων, Tychon 397.a
ὕδρα. Hydra 572.a
ὕπνος, Somnus 671.d
φαίνινδος παιδεία, pilæ luſus, Harpaſtum 15.c
φιλέταιρος, Philetærus, amicorum ſtudioſus 396.d
φιλοθήβαιος, Philothebæus 169.c,225.f,622.f
φιλοπάτωρ, Philopator, patris amans 559.d
φιλομήτωρ, Philometor, matri dilectus 100.d
φιλῶτις, Philotis 295.c,662.b
φοινίσσαι, Phœniſſæ 62.d
φρέαρρος, Phrearros, vel è puteo manans aqua 691.c
φυσιογνωμικὸς, Phyſiognomicus 656.f
χρυσὶς, Chryſis 172.c,500.e

Antiphanes Colophonius.

Θηβαΐς, Thebais 304.e
περὶ ἐν ἀθήναις ἑταιρίδων, De Athenienſibus meretriculis 586.b,& f

Antiphon rhetor.

κατ' ἀλκιβιάδου λοιδορία, in Alcibiadem criminatio 525.b
περὶ ταὼν λόγος, De pauonibus oratio 397.c
περὶ γεωργικῶν, De agricultura 650.d
πολιτικὸς, Politicus 423.a

Antiphon Tragicus.

πλήξιππος, Plexippus 673.f

Anthippus Comicus.

ἐγκαλυπτόμενος, Abditus 403.f

Antiſthenes Socraticus. 157.b,216.b

ἢ κύρων διάτεως, Alter Cyrus 220.c
πολιτικὸς διάλογος, de rep. dialogus 220.d
σάτων, Saton dialogus 507.a

Aphanes.

ἀρίστων, Ariſton 281.d

Apollas.

περὶ τῶν ἐν πελοποννήσῳ πόλεων, De urbibus Peloponneſi 369.a

Apollodorus Arithmeticus. 418.f

Apollodorus Athenienſis. 583.d,646.c, 648.e

ἱστορία, Hiſtoria 497.f
νεῶν κατάλογος, Nauium catalogus 82.b
παρθικὰ, Parthicæ res 682.c
παφίοι, Paphij 482.e
περὶ δηλίων, de Deliis 172.f
περὶ ἰοβόλων, De venenatis animalib. 681.d
περὶ θεῶν, De diis 325.b,571.c
περὶ ἐπιλογῶν, De veriloquiis, oratiuncula 63.d, 483.a
περὶ κρατῆρος, De crratere 501.a
τὰ περὶ σώφρονος, De Sophrone commentaria, vel libri 89.a,281.e,309.c
πρὸς τὴν ἀριστοκλέους ἐπιστολὴν ἀντιγραφὴ, Ad epiſtolam Ariſtoclis reſponſio 636.f
περὶ τῶν ἀθηνήσιν ἑταιρίδων, De meretriculis Athenienſibus 586.a,591.b

Apollodorus Caryſtius. 654.a

γραμματοδόποιος, Grammatidopœus, Leopardus γραμματοδιδοποιὸς, Gyraldus γραμματοδείπνος 280.d
ἱερεῖα, Sacerdos fœmina 243.d
ψευδικὴ ζωμὴν, ἢ ἱματόπωλις, Quæ gratis ſe proſtituit, veſtiaria, vel Mendica veſtiaria 76.a
σφατλοῦδα, Iugulata 243.e

Apollodorus Cyrenæus. 573.b

Apollodorus Gelous. 646.a

ἀπολιπόσα, animo defecta 125.a
ἀπυκαρτερεῦντες, Inedia mortem ſibi conſciſcentes 472.c
φιλάδελφοι, Philadelphi ibid.

Apollonius Rhodius.

περὶ σωτάδου ποιημάτων, De Sotadi poematibus 620.f
περὶ αἰγυπτίων, De Ægyptiis 191.f
περὶ τῶν ἀρχιλόχου, De Archilocho 451.d
τριηρικὸς, De Triremibus 97.e

Apollonius Herophilius.

περὶ μύρων καὶ στεφάνων, De vnguentis & coronis 688.e

Apollophanes.

δαλνὶς, Dalnis 114.f
δαυλὶς, Daulis 467.f
κρῆτες, Cretenſes 487.f

Appion Grammaticus.

περὶ τῆς ἀπικίας τρυφῆς, De Apicij luxu 294.f

Apion.

περὶ τῆς ῥωμαϊκῆς διαλέκτου, De lingua Romana 680.c

Araros. 47.d

ἀδῶνις, Adonis 95.e
καμπυλίων, Campylion 86.d,105.f
μεναῖος, Menæus 237.a
πανὸς γόναι, Panis dei ſoboles 175.f

Aratus Sicyonius.

διάλογοι πρὸς ζήνωνα, Dialogi ad Zenonem 162.d

Aratus. 489.d,490.a

περὶ ἀστέρων, De Aſtris 489.d
φαινόμενα, Quæ in cœlo apparent ibid.

Archagathus. 158.a

Archedicus.
διαμαρτάων, Peccans, aberrans 467.e
θησαυρός, thesaurus 292.e,294.a
Archelaus Cherſonites.
ἴαμβοι, Iambi 554.e
ἰδιοφυεῖς, ſua propriáque ſtirpe geniti 409.c
Archemachus.
εὐβοϊκὰ, Res Eubœicæ 264.a
Archeſtratus Gelous. 285.b
γαστρονομία, Gaſtronomia 4.e,56.b,92.d,104.f,111.f,116.f 162.b,278.b,293.f,320.a
γνῶμαι, ſententiæ 286.d
ἡδυπαθεία, Hedypathia, voluptuaria 306.b,314.d
ὀψολογία, Opſologia, ſiue ſermo de obſonijs 335.c
περὶ αὐλητῶν, βιβλία δύο, De tibicinibus libri duo 634.d
Archebulus. 502.d
Archilochus. 86.b,122.b,167.d,180.e, 388.f,627.c,628.a,653.d,688.c
ἔλεγοι, Elegi 483.c
τετράμετρα, Tetrametra
τήλεφος, Telephus 111.c
Archippus. 86.c
ἀμφιτρύων, Amphitryon 95.e,426.b,499.b
ἡρακλῆς, Hercules 640.f,656.b
ἡρακλῆς γαμῶν, Hercules vxorem ducens 307.d.640.f
περὶ ἰχθύων, δράγμα, De piſcibus, fabula 90.f,277.f,301. a,311.e,315.b,328.a,329.c,343.c,424.a
ἱππεῖς, Equites 227.a
ῥίνων, Naſutus, limator 678.d
Archytas Harmoniacus. 600.f
ὀψαρτυτικὰ, De condiendis obſonijs 516.d
Arianus.
ἡρακλεία, Heraclea 82.b
Arrianus Epicus poëta.
ἐπιγράμματα, Epigrammata 499.d, in vetuſto exemplari legitur Ριανὸς ὁ ἐποποιὸς, Rianus Epicus: ſicque legimus.
Arrianus grammaticus. 99.a
Ariphronis Sicyonij Pæan in Sanitatem. 702.a
Aristagoras.
μαμμάκυθος, Mammacythus 355.a,571.b
Ariſtarchus. 39.d,53.a,180.c,188.f,498. f,671.f
Ariſteas. 60.b
περὶ κιθαρῳδῶν, De Citharœdis 623.d
Ariſteas Phliaſius.
κηρὲς, alias χρήσεις alias χρησοί. 686.a
Ariſtides.
παροιμία, Adagium 637.a
περὶ μουσικῆς, De muſica 462.40
Ariſtobulus Caſſandreus. 43.d,251.a, 513.f,530.a
ἱστορίαι, Hiſtoriæ 434.d
Ariſtocles. 621.b
πολιτεία τῶν λακώνων, Laconum reſp. 140.b
περὶ χορῶν, De Choris 174.c
Ariſtocrates.
λακωνικὰ, Laconica 82.c
Ariſtodemus.
γελοῖα ὑπομνηματεύματα, De iocis commentaria 244.f, 246.d,338.a,345.b,185.a
περὶ πινδάρου, De Pindaro 495.f
Ariſtomenes Athenienſis.
βίβλ περὸς τὰς ἱερουργίας, Liber de ijs quæ ad ſacra requiruntur 115.b
γύεις, præſtigiatores 287.d,384.e
Διόνυσος, Bacchus 650.c
Ariſtogeiton.
κατὰ φρυνίης, Contra Phrynem 591.d
Ariſton Chius. 38.f
Ariſton Ceus peripateticus.
ἐρωτικὰ ὅμοια, Amatoriæ ſimilitudines 419.c,563.f, 674.b
Ariſtonymus.
ἥλιος ῥιγῶν, Sol rigens 284.f,287.d
Θησεὺς, Theſeus 87.b
Ariſtophanes Grammaticus. 664.a
ἀττικαὶ λέξεις, Atticæ dictiones 619.b
γλῶτται λακωνικαὶ, Laconicæ gloſſæ, ſiue linguæ 77.a
περὶ τῆ ἀχυμβίης σκυτάλης, De anxia Scytale 85.e
περὶ ἡλικιῶν, De ætatibus 375.b
πρὸς τοὺς καλλιμάχου πίνακας, Ad Callimachi tabulas 408.f
Ariſtophanes Byzantius. 228.d,498.f
περὶ προσώπων, De perſonis 659.b
Ariſtophanes. 48.c,49.d,55.c,56.b,57.a, 57.d,62.d,66.b,652.f,701.b
ἄγηρως, Non ſeneſcens 650.e
αἰολοσίκων, Æoloſicon 95.f,112.e,276.d
αἰολοσίκων δεύτερος, Secundus Æoloſicon 372.a
ἀνάγυρος, Anagyrus 133.b,301.a,385.f
ἀμφιάραος, Amphiaraus 158.e
ἀποκοτταβίζοντες, Cottabo ludentes 494.e
ἀχαρνῆς, Acharnenſes 112.f,130.f,299.a,374.f,388.b, 395.e,479.b
βαβυλώνιοι, Babylonij 86.f,478.c,494.e
βάτραχοι, Ranæ 636.e
γεωργοὶ, Agricolæ 75.a,111.b,461.d,650.e
γηρυτάδης, Fabulator 95.f,99.f,112.f,158.b,261.f,307.e, 365.b,551.a
γῆρας, Senectus 109.f,133.a,287.e
δαίδαλος, Dædalus 316.b,367.d,368.b,374.c, quidam hîc legendum putant ἐν δαιδαλίδαις à tribu quadam ſiue Athenienſi populo, quem δαιδαλίδας Stephanus appellauit.
δαιταλεῖς, Epulones 119.b,127.c,169.c,183.f,184.e,299.b, 368.d,486.f,527.c,646.b,667.f,690.e,693.f
δαναΐδες, Danaides 57.a,114.c,323.c,324.b,400.a,422. f,645.e
Δηλία, Delia 373.a
Διόνυσος, Bacchus 658.d
δράματα, ἢ Νιόβη, Fabulæ vel Niobe 301.b,496.a
εἰρήνη, Pax 111.a,119.d,343.c,393.c,424.b,487.a,488.e
ἐκκλησιάζουσαι, Concionatrices 77.d,110.a,691.b
ἥρωες, Heroës 409.c
θεσμοφοριάζουσαι, fœminæ Cereris feſtum celebrantes 104. e,117.c,324.b,619.a,690.f,680.c
δεύτεραι θεσμοφοριάζουσαι, ſecundæ quæ Cerealia celebrarunt 29.a
ἱππῆς, Equites 94.c,299.b,311.d,328.e,461.c,483.d,503. b,700.c
κένταυρος, Centaurus 629.d
κιθαριστὴς, Cithariſta 681.c
κώκαλος, Cocalus, animalium quorundam teſta 156.b, 478.d
λήμνιαι, Lemniæ 299.b,302.d,311.d,366.d
λυσιστράτη, Lyſiſtrata 90.b
νεφέλαι, Nubes 64.f,94.f,165.c,374.c,387.a
δεύτεραι νεφέλαι, Secundæ nubes 299.c,345.f
ὁλκάδες, Holcades, vel naues onerariæ 91.c,111.a,117.c, 329.b
ὄρνιθες, Aues 325.b,386.f,388.b,e,397.e,398.c
πελαργοὶ, Ciconiæ 368.e,387.f
πελάσγοι, Pelaſij 247.a
πλοῦτος,

πλοῦτος, Plutus, Deus diuitiarum 67.c,170.d,228.d,368.d
Δεύτερος πλοῦτος, Secundus Plutus
περὶ τῶν ἀθήνησιν ἑταιρίδων, De Athenienſib. meretriculis 567.a.
πρόλογος, Prologus 80.a,95.d,380.d,422.e,478.f
πρόγονοι, Progenitores 238.d
πυθαγορεῖοι, Pythagorici 161.f
σκῆναι, Tentoria 169.c
σκῆναι καταλαμβάνουσαι, Tentoria incautos opprimentia 286.f
σκύθης, Scytha 243.c
σφῆκες, Veſpæ 90.a,179.a,299.c,315.c,329.b,385.d,396.a,424.c,637.d
ταγηνισταὶ, Tageniſtæ, frigentes 96.c,107.f,110.f,165.a,269.e,285.e,374.f,410.b.418.d,422.f,677.c
τελμίσσιοι, Telmiſſenſes 308.f,690.f
τειφαλίτης, ter mediçus 525.a
φιλονίδης, Philonides 337.f
φοινίσσαι, Phœniſſæ 90.a,154.c
ὧραι, Horæ 372.b,653.f
Ariſtophon. 63.a
ἰατρὸς, Medicus 238.b
καλωνίδης, Calonides 559.d
πειρίθους, Pirithous 303.a
πλάτων, Plato 552.c
πυθαγορειστὴς, Pythagoriſta 238.c,563.b
Ariſtoteles. 44.b,178.f,186.b,272.c,278.a,310.e,315.e,391.c,435.e,653.e
ἀπολογία, Defenſio ſui ipſius 697.a
δεῖπνον, Conuiuium 674.f
περὶ ζῴων, De Animalibus 63.c,88.c,281.e,286.b,294.c,300.f,305.d,& f,306.c
περὶ τῶν ζῴων ἠθῶν, De moribus animalium 282.c,307.c,327.f
περὶ ἠθῶν πρὸς Νικόμαχον, De moribus ad Nicomachum 673.f
ἐρωτικὰ, Amatoria 674.b
περὶ ἰχθύων, De piſcibus 303.c,320.f
περὶ μακροβιότητος, De longitudine vitæ 353.a
περὶ μέθης, De ebrietate 429.d,447.a,464.c,496.f,637.a,& d
περὶ ποιητῶν, De poetis 505.c
αἰγινητῶν πολιτεία, Aeginetarum reſpublica
δηλίων πολιτεία, Deliorum Reſpub. 296.d
θετταλῶν πολιτεία, Theſſalorum reſpub. 499.d
κολοφωνίων πολ. Colophoniorum reſpub. 618.f
κροτωνιατῶν πολ.
μασσαλιωτῶν πολιτεία, Maſſilienſium politia 576.a
μεθωναίων πολιτ. 235.e
ναξίων πολιτ. Naxiorum reſp. 348.a
περὶ τῆς πολιτείας συβαριτῶν, De Sybaritarum politia 520.d
Προβλήματα φυσικὰ, Quæſtiones Phyſicæ 434.f
περὶ συγγενείας, De cognatione 556.a, Amicus quidam meus me monuit legendum περὶ τῆς εὐγενείας: citarique hunc librum à Plutarcho in vita Ariſtidis.
περὶ τρυφῆς θαυμάσια, quæ per luxum admiranda 529.a
περὶ φυτῶν, De Plantis 652.a
περὶ τῶν χόρων, De choris 620.b,& d,630.c
τροιζηνίων πολιτεία, Trœzeniorum reſpublica 31.c
τυρρηνῶν νόμιμοι, leges Hetruſcorum 23.c
ὕμνος ἢ σκόλιον εἰς ἑρμείαν, Hymnus ſiue ſcolion in Hermeiam 696.a
Ariſtoxenus. 174.c,182.f,556.a,620.e,621.c,624.b,630.b
τὰ ἀρχύτα βίος, Archytæ vita 545.a
περὶ αὐλητῶν, De tibicinibus 634.d
περὶ αὐλῶν καὶ ὀργάνων, De tibiis ac inſtrumentis ibid.
περὶ αὐλῶν τρήσεως, De tibiarum perforatione 634.f
περὶ μουσικῆς, De Muſica 619.d
πολιτεία, Reſpublica 648.e
σύμμικτοι συμποτικοὶ, Confuſi conuiuales 632.a
συγκρίσεις, Comparationes 631.e
ὑπομνήματα, Compendioſi & breues commentarij 619.f
Ariſtus Salaminius. 436.e
Artemidorus Ariſtophanius. 111.c.165.b,487.e
γλῶσσαι ἀψαρυτικαὶ, Linguæ ſubtilioris interpretatio 387.d,662.e,& f,663.c,& d
περὶ δωρίδος, De Doride 182.d
Artemidorus Epheſius.
γεωγραφία Geographia 332.c
ἰωνικὰ ὑπομνήματα, Ionica commentaria 111.d
Artemon Caſſandreus.
περὶ διονυσιακῆς ἐπιστήμης, De Bacchica intelligentia 636.e
περὶ συναγωγῆς βιβλίων, De librorum collectione 515.d
περὶ χρήσεως τῶν περὶ τὰς συνουσίας ᾀδομένων, De uſu carminum quæ in hominum cœtu & conuictu cantantur 694.a
Aſclepiades Arei filius.
περὶ δημητρίου φαλέρεως, De Demetrio Phalereo 567.d
Aſclepiades Myrleanus. 50.d,474.f,490.b,501.b,674.b
αἰγυπτιακὰ, Aegyptiaca 83.c
περὶ κρατίνου, De Cratino 501.e
περὶ νεστορίδος, De Neſtoride 477.b,498.f,503.e
τραγῳδούμενοι, Liber de iis quorum nomine editæ ſunt tragœdiæ 456.b
Aſius poëta Samius. 125.b,525.e
Aſopodorus Phliaſius.
ἐπιστολαὶ ἐρωτικαὶ, Amatoriæ epiſtolæ 639.a
ἴαμβοι, Iambi 445.b
περὶ τοῦ ἔρωτος, De amore 639.a
Aſtydamas. 40.b
ἑρμῆς, Mercurius 496.e
ἡρακλῆς σατυρικὸς, Herculus Satyricus 411.a
Athanes.
σικελικὰ, Rerum Sicularum libri 90.d
Athenæus.
περὶ τῆς συρίας βασιλέων, De regibus Syriæ 211.a
Athenocles Cizycenus. 177.f
Athenion.
σαμόθρακες, Samothraces 660.e
Athenodorus.
περὶ σπουδῆς καὶ παιδείας, De ſtudijs & inſtitutione 519.b
Autocrates.
ἀχαϊκὰ, Achaica 395.a,461.d
Axionicus.
τυρρηνικὸς, Tyrrhenicus 244.f
τυρρηνὸς, Tyrrhenus 166.e
φιλοευρίπδης, Phileuripide 175.b,342.b
φιλίνη, Philine 442.a
χαλκιδικὸς, Chalcidicus 239.f
χαλκὶς, Chalcis 95.c
Axiopiſtus natione Locrẽſis aut Sicyonius.
γνῶμαι καὶ κανόνες, Sententiæ & regulæ 648.e

B

Bæton.
σταθμοὶ τῆς Αλεξάνδρου πορείας, Stationes expeditionis Alexandri
Bacchilides. 39.e,174.f,178.b,498.e,631.c
ἐρωτικὰ, Amatoria 667.c
Bacis. 461.c
Baſilis.
περὶ τῶν ἰνδικῶν, De rebus Indicis 390.b

Baton Sinopensis rhetor.

περὶ Ἴωνος τῦ ποιητῦ, *De poeta Ione* 436.e

περὶ Θεσσαλίας καὶ Αἱμονίας, *De Thessalia & Hamonia* 639.e

Baton Comicus.

ἀνδροφόνος, *Homicida* 163.a

εὐεργέται, *Benefici* 662.c

περὶ τῦ ἐν Ἐφέσῳ τυράννων, *De Ephesi tyrannis* 289.c

Berosus.

Βαβυλωνιακὰ, *Babylonica* 639.c

Bion Borysthenites. 45.c,421.f,421.f

Bion.

Αἰθιοπικὰ, *Æthiopica* 566.c

Biton.

περὶ ὀργάνων πρὸς Ἄτταλον, *De instrumentis ad Attalum* 634.a

Bœus.

ὀρνιθογόνια, *Auium generatio* 393.e

Bœotus.

παρῳδίαι, *Parodiæ* 698.b

Blepsias. 99.e

Blesus.

μεσότειχα, *Mesoiriba* 111.c

σατύρος, *Saturnus* 489.c

C

Cæcilius rhetor in Attica natus pulchra.

περὶ τῦ δουλικῶν πολέμων, *De bellis seruilibus* 272.f

ἱστορία, *Historia* 466.a

Cæclus Argiuus.

ἁλιευτικὰ, *piscium capiendorum ratio* 13.b

Callias.

ἱστορίαι, *Historiæ* 530.a

κύκλωπες, *Cyclopes* 285.e,489.a

πεδῆται, *Vincti.* 176.f,344.e

Callias Athenienſis tragicus, ex quo Euripides in Medea argumentum ſuæ fabulæ, & Sophocles in Oedipode, ſumpſerunt. 276.a,577.c

γραμματικὴ τραγῳδία, *Grammatica tragœdia* 448.b

Callias Mitylenæus.

περὶ τῦ παρ' Ἀλκαίῳ λεπάδος, *De Alcæi lepade* 85.e

Callicrates.

μοσχίων, *Moſchion* 586.a

Callimachus Iſter. 72.a,477.c,668.c

ἀναγραφὴ τῶν ῥητορικῶν, *Epitome Rhetoricorum* 669.e

γαλατεία, *Galatea* 284.c

Ἑκάλη, *Hecale* 56.c

Callimachus Cyrenæus poëtæ.

ἐθνικαὶ ὀνομασίαι, *Gentium nomenclaturæ* 329.a

Ὄπιγράμματα, 284.c,669.d

περὶ ὀρνίθων, *De Auibus* 388.e,394.d,395.f

πίναξ πάντων διδαπῶν συγγραμμάτων, *Index omnifariorum librorum* 244.a,643.f

τῶν νόμων πίναξ, *Legum index.* 585.b

πρὸς Τίμαιον ἀντιγραφαὶ, *Aduerſus Timæum contradictiones* 272.b

Callinus.

ἐλεγεῖα, *Elegeia.* 525.c

Callippus.

παννυχὶς, *Pernoctans.* 654.e

Callisthenes. 341.f,434.d,576.a

Ἑλληνικὰ, *De rebus Græciæ libri* 452.a

περὶ ἱερᾶς πολέμου, *De ſacro bello* 560.c

Callistratus.

περὶ ἑταιρῶν, *De ſcortis* 591.d

Θρακῶν ὑπομνήματα, *Thracum commentarij* 495.a

σύμικτα, *Miſcellanea* 125.b

Callixenus Rhodius. 196.a,209.f

περὶ Ἀλεξανδρείας, *De Alexandria* 360.24.504.41. 387.d,472.a,474.e,483.f

Cantharus. 11.c,81.e

Capito Alexandrinus poëta.

ἐρωτικὰ, *Amatoria* 425.d

πρὸς Φιλόπαππον ὑπομνήματα, *Ad Philopappum commentarij* 350.c

Carcinus. 566.f

Ἀχιλλεὺς, *Achilles* 189.d

Σεμέλη, *Semele* 559.f

σκώλιον, *Scolion* 695.a

Carneus Megarenſis. 156.e

Caryſtius Pergamenus

περὶ διδασκαλιῶν, *De doctrinis* 235.e

περὶ Σωτάδου, *De Sotade* 620

ὑπομνήματα, *commentarij* 434.f,508.e,530.e,577.b, 603.b,610.d,639.b,620.b,684.f

Caſtorion Solenſis.

εἰς Πᾶνα ποίημα, *In Pana poema* 464.f

Cato Sinopenſis.

περὶ τῦ τῦ Ἱερωνύμου τυραννίδος, *De Hieronymi tyrannide* 251.e

Cauculus rhetor Chius, frater Theopompi

Ἡρακλέους ἐγκώμιον, *Herculis laus* 412.b

Cebes Cyzicenus. 156.d

Cephalus rhetor.

τῆς Λαγίδος ἐγκώμιον, *Lagidis laus* 591.b

Cephiſodorus Thebanus. 165.e,459.e, 548.f

Ἀμάζονες, *Amazones* 629.c

Τροφώνιος, *Trophonius* 667.d,689.f

ὑγιὴς, *Bene habens* 701.a

ὗς, *Sus* 119.d,345.f

Cephiſodorus Iſocratis diſcipulus.

σύγγραμμα κατὰ Ἀριστοτέλους, *Inuectiua aduerſus Ariſtotelem* 60.e,122.b,354.c

Cercidas Megalopolitanus. 347.e

Ἴαμβοι, *Iambi* 554.d

Cercops. 557.b

Ceus Simonides.

ἐπινίκιον Λεοφρονος *Laus Leophronis* 3.e

Chæreas. 32.b

Chæremon tragicus 43.c,562.e

Ἀλαδσπιάς, *Aleuſibœa.* 608.d

Διόνυσος, *Bacchus* 608.e

Θυέστης, *Thyeſtes* 608.f

Ἰὼ, *Io* 608.e

Ὀδυσσεὺς, *Vlyſſes* 608.f

Οἰνεὺς, *Oeneus* 608.a

Κένταυρος, *Centaurus* 608.e,676.e

Σαυμασίας, *Saucius.* 562.f

Chamæleon Heracleotes Ponticus. 390.a 430.a,623.f,628.e

περὶ Αἰσχύλου, *De Aeſchylo* 428.f,375.f

Διόνυσος, *Bacchus, fabula* 407.e

περὶ Ἀνακρέοντος, *De Anacreonte.* 531.e

περὶ Ἡδονῆς, *De voluptate* 273.c

περὶ ἀρχαίας κωμῳδίας, *De comœdia* 374.a

περὶ τῦ Λάσου, *De Laſo liber* 338.b

περὶ μέθης, *De temulentia* 427.c.461.a

περὶ Πινδάρου, *De Pindaro* 573.c

προτρεπτικὸς, *Exhortatorius* 184.d

περὶ Σαπφῦς, *de Sappho* 599.c

Σατυροι διπάρθιοι, *Satyri bicipites* 407.e

περὶ Στησιχόρου, *De Steſichoro* 620.b

περὶ Σιμωνίδου, *De Simonide* 456,c,611.a. 656.d

Chares Mitylenæus. 277.a,513.f

περὶ

περὶ Αλέξανδρον ἱστορίαι, De Alexandro historiæ 93.c, 124.c,165.c,434.d,436.f,514.f,538.c,575.a
Charicleides.
ἁλύσεις, Catenæ 325.d
Charon Lampsacenus.
ὅροι, Limites, termini 465.b,520.d
τὰ περσικὰ, Persica 394.e
Chærephon. 164.f
δεῖπνα, Cœnæ 244.a
Charinus Syracusius. 4.a
Chion. 137.d
Chionidæ attribuuntur.
πλοκοὶ, Mendici 119.e,638.d
Chœrilus. 464.b,529.f
Chrysippus Solensis. 659.a,686.f
εἰσαγωγικὸς τοῦ περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν θεωρηματείαν, Introductio ad considerationem eorum quæ bona & mala sunt 159.d,464.d
περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς, De honesto & voluptate. 89.d,373.a,565.a,616.a,& b
περὶ καλοῦ, De honesto 158.b.335.e
περὶ ὁμονοίας, De consensione 267.b
περὶ τῶν δι' αὐτὰ αἱρετῶν. De ijs quæ per se expetenda sunt 285.d
περὶ τῶν δι' αὐτὰ μὴ αἱρετῶν, De ijs quæ per se non expetenda sunt 159.b
Chrysippus Tyaneus.
ἀρτοκοπικὸν, Opificium panarium 647.b
ἀρτοποϊκὸς, Artopœicus, de panis faciendi ratione 99.a, 647.b
Chrysogonus tibicen, tradente Aristoxeno, autor poëmatum falsò Epicharmo adscriptorum. 648.c
Clearchus peripateticus Solensis. 488.a, 540.f,620.c,623.c
περὶ βίων, Vitarum libri 157.c,344.b,396.f,514.d.515.d, 518.c,522.d,530.c,539.a,543.c,548.b,681.b,687.c
Gergithius 255.c
περὶ γραφῶν, De scripturis 648.f
περὶ γρίφων, De Griphis 748.c
ἐρωτικὰ, Amatoria 57.f,255.b,553.e,564.a,589.d,597.b,619.c,639.a,669.f
ὅρος, Definitio. 457.c
περιγραφαὶ, Circunscriptiones 275.e
περὶ ψαμμίων, De arenosis solicitudinibus 345.e
παροιμίαι, Adagia 160.c,285.c,317.a,337.b,347.f.457.c,555.c,701.c
περὶ νάρκης, De torpedine 314.c
περὶ τοῦ πανικοῦ, De Panico 387.e
περὶ σκελετῶν, De cadaueribus exsiccatis 399.b
περὶ τῶν ἐνύδρων, De aquatilibus 317.c,332.b
περὶ τῶν ἐν τῇ πλάτωνος πολιτείᾳ μαθηματικῶν εἰρημένων, De ijs quæ in Platonis rep. tractantur mathematicis rationibus 393.a
περὶ παιδείας, De institutione 697.e
περὶ Φιγαλίας, De Phigalia 531.e
περὶ φιλίας, De amicitia 349.f
Clearchus Comicus.
κιθαρῳδὸς, Citharœdus 426.a
κορίνθιοι, Corinthij 613.b
Πανδροσος, Pandrosus 642.b
Cleanthes philosophus.
περὶ μεγαλοψυχίας, De sumptionibus 467.e,471.b
μυθικὰ, fabulosa 572.f
Cleidamus.
ἐξηγητικὸς, Enarrator 408.e
Cleidemus. 425.f
Ἀττικὸς, Atthis 235.a
νοσοὶ, Reuersiones 609.c
πρωτογονία, Protogonia 660.a
Cleitarchus Æolensis. 475.d,576.d
ἱστορίαι Αλεξάνδρου, Alexandri historiæ 148.d,530.a,586.c
γλῶσσαι, Linguæ 267.b,284.d,307.f,468.a,473.b 495.e,700.f
Cleobulina Lindia.
αἰνίγματα, Aenigmata 448.b
Cleitomachus Carthaginensis philosophus. 402.c
Cleomenes Laminthus. 605.e
ἐπιστολὴ πρὸς ἀλέξανδρον, Epistola ad Alexandrum 393.c
Cleomenes Rheginensis dithyrambicus.
μελέαγρος, Meleager. 402.a
Clytus Milesius Aristotelicus.
περὶ μιλήτου, De Mileto 540.c,655.c
Codrus. 111.c
Corinna poëta. 174.f,283.c
Cotta.
περὶ τῆς Ρωμαίων πολιτείας, De Romana rep. 273.b
Crates Criticus.
ἀττικὴ διάλεκτος, Attica dialectus 114.a,235.b,366.e, 495.a,497.f,653.b
Crates Comicus. 50.e,422.c.690.e
γείτονες, Vicini 396.e
θῆρες, feri 119.c,267.e
λαμία, Lamia 418.c
παιδιαὶ, Lusus 478.f
ῥήτορες, Rhetores 369.c
σάμιοι, Samij 117.b
συναρπάζωσι, simul prandentes 248.a
τόλμαι, Audaciæ 247.f,619.a
χειρῶνες, Cheirones. 394.f
Crates Thebanus. 158.b
Cratettius.
κατὰ κωμῳδουμένων, De ijs qui à Comicis notantur 586.a
Cratinus. 49.a,67.b,676.f,685.f
ἀρίλοχοι, Arilochi 86.e,92.f,164.e,375.a,410.d
βουκόλοι, Bubulci 638.f
γλαῦκος, Glaucus 68.a
δηλιάδες, Deliades 396.b
Διονυσαλέξανδρος, Dionysalexander 119.b.364.b
δραπετεῖς, fugitiui 344.e,501.d
εὐνοίδαι, Ennœdæ. 698,c
τετ Ἀλῶν πολιτεία, Thessalorum respub. 663.a
κλεοβυλίναι Cleobulinæ 165.b
μαλθακοὶ, Molles 111.f,638.e,681.a,b,& e,685.c
νέμεσις, Nemesis 373.c,& e,629.c,666.c,667.f
νόμοι, Leges 496.e,502.b,646.e
Ὀδυσσεῖς, Ulysses 99.f,315.d,385.c,446.b,68.c,545.f,657.a
πλοῦτοι. Pluti, siue diuites 94.e,138.d,267.e,299.b, 303.e
πυτίνη, Pytine, dolium vinarium picatum 94.f,426.b 495.a
τροφώνιος, Trophonius 325.e
χειρῶνες, Cheirones 553.e
ὧραι, tempestates anni 374.d,638.f
Cratinus Iunior.
γίγαντες, Gigantes 661.e
Θηραμένη, Theramene 177.d
ὀμφάλη, Omphale 669.d
τιτᾶνες, Titanes 241.c
χείρων, Cheiron 460.f
Creophylus.
περὶ Ἐφεσίων ὅρους, Ephesiorum fines 361.c
Critias Callæschri filius. 463.f,600.d
ἔλεγοι, Elegi 432.d,666.b

λακεδαιμονίων πολιτεία, Lacedæmoniorum politia 483.b, 488.c

Criton.

ὀψαρτυτικὰ, De condiendis obsoniis 516.c

Critus comicus.

φιλοπράγμων, Curiosus 173.b

Crobylus comicus.

ἀπάγχόμενος, strangulatus 109.d,248.b

ἀπολειπόση, Animo defecta 429.e,443.f

ψευδυποβολιμαῖος, Pseudhypobolimæus 107.f,364.f, 384.d

Ctesias. 45.b,67.a,434.d,529.a

περσικὰ, Persica 528.e,146.c,639.d

περὶ τῶν κατὰ τὴν ἀσίαν φόρων, De tributis Asiæ 442.b

Ctesicles.

τὰ χρονικὰ, Chronica 272.b,443.f

Ctesiphon Athenienſis eorum verſuum poëta, quos Calabros vocant.

Cyrebion.

περὶ δείπνων, De cœnis 244.a

Cyrenes. 74.f

Cytherius poëta. 692.d

D

Dæmachus.

τὰ ἰνδικὰ, Indicæ res geſtæ 394.c

Damoxenus.

ἑαυτὸν πενθέων, Seipſum lugens 468.f

συντροφοι, Syntrophi 101.f

Damon.

περὶ βυζαντίου, De Byzantio 442.c

Daphnus. 51.a,79.a,120.b

Demaratæ adſcribitur

τριφυλλον, Trifolium poematium 685.b

Demades rhetor. 99.d

Demetrius. 56.a

ἀρεοπαγίτης, Areopagita 405.e

Demetrius Byzantius.

περὶ ποιητῶν, De poetis 452.d

περὶ ποιημάτων. De poematis 548.e,633.b

Demetrius Ixion. 51.f

περὶ τῆ ἀλεξανδρέων διαλέκτῳ, De conſuetudine loquendi Alexandrinorum 393.b

ἐτυμολογήμματα, Etymologiæ 50.a,74.b

Demetrius Magneſius.

ὁμώνυμα, Homonyma 611.b

Demetrius Phalereus comicus. 177.f,233.e,556.a

δρᾶμα ἐφιγραφόμενον, Σικελία, Fabula inſcripta Sicilia 108.f

Demetrius Scepſius. 44.e,167.d

τρωϊκὸς διάκοσμος, Troianus apparatus 80.d,91.c,141.e, 155.b,173.f,300.d,346.c,425.c,697.c

τρωϊκὸς ἀγρὸς, Troicus ager 658.c

τὰ αἰγυπτιακὰ, Aegyptiarum rerum libri 680.a

Demetrius Trœzenius. 139.c

Demochares Demoſthenis oratoris conſobrinus.

ἱστορίαι, Hiſtoriæ 252.f

Demochares rhetor.

ὑπὲρ σοφοκλέους πρὸς φίλωνα, De Sophocle ad Philonem 508.f

Democlides. 174.f

Demodamas.

περὶ ἁλικαρνάσσου, De Halicarnaſſo 682.d

Democritus Epheſius. 83.c,271.b

περὶ τοῦ ἐν ἐφέσῳ νεῶ, De templo Epheſiæ Dianæ. 525.c

Democritus Abderita.

μέγας διάκοσμος, Magnus ornatus. 168.b

ἐν ἅδου, Quæ ad inferos geruntur ibid.

Demon. 341.f

Demonicus.

ἀχελώϊος, Achelonius 410.d

Demophon.

εἰς κοτύλλω, De cotyla 482.d

Demoſthenes.

κατὰ ἀνδροτίωνος, Contra Androtionem 585.f

κατὰ εὐέργους, Contra Euergem oratio 481.f

κατὰ κτησιφῶντος, Contra Cteſiphontem 633.e

κατὰ Μνησιβούλου, Contra Mneſibulum 481.f

κατὰ Τιμοθέου, Contra Timotheum 488.c

κατὰ Μειδίου, Contra Midiam 267.a,481.f,

κατὰ Νεαίρας, Contra Neæram 578.b,594.a

περὶ τῆς παραπρεσβείας, De legatione perperam obita 242.d

περὶ ἀτελειῶν, Oratio de Immunitatibus 166.b

περὶ τοῦ στεφάνου, De corona 488.c,645.b

φιλιππικὰ, Philippica 614.f

περὶ χρύσου, De auro 641.d

Demoxenus. 15.b

Demus.

ἀτθὶς, Atthis 660.e

Dexicrates.

ὑφ' ἑαυτῶν πλανώμενοι, à ſeipſis errantes. 124.b

Dicæarchus. 667.b

περὶ ἀλκμᾶνος, De Alcmane 668.e

περὶ τῆς εἰς τροφωνίου καταβάσεως, De aſcenſu in Trophonium 594.f,637.e

περὶ τῆς ἐν ἰλίῳ θυσίας, De ſacrificiis quæ ad Ilium fiunt 603.a

περὶ τοῦ τῆς ἑλλάδος βίου, De moribus Græcorum 557.b 636.c

τριπολιτικὸν, Tripoliticon 141.a

Dicæarchus Meſſennius Ariſtotelis diſcipulus.

περὶ τοῦ ἀλκαίου, De Alcæo 461.a

Dicæarchus Mileſius.

περὶ ἀλκαίου, De Alcæo 666.b

Dicæarchus.

ὀλύμπικος, Olympicus 620.d

Dicæocles Cnidius.

διατριβαὶ, Commentationes 508.f

Didymus grammaticus, cognomine βιβλιολάθας, ter mille ac quingentos libros edidit. 70.c,139.c,371.f,468.d,477.e,481.f,689.c

περὶ παρεφθορμένης λέξεως, De abortiua dictione 368.b

περὶ ἴωνα ἀντεξηγήσεις, Ioni contrariæ expoſitiones 634.e

Dieuchis medici diſcipulus.

δείπνων ἀναγραφὰ, De cœnis 5.a

Dieuchidas.

μεγαρικὰ, Megaricæ res geſtæ 262.e

Dinon. 514.a

τὰ περσικὰ. De rebus Perſicis 67.a,146.c,503.f,560.e, 609.a,633.d

Deinias.

περὶ εὑρημάτων, De rerum inuentoribus 471.b

Diocles Cariſtius.

ὑγιεινὰ, De tuenda bona valetudine 61.c,68.e,86.b.110.b, 116.e,120.d,305.b,316.d,320.d,371.e

Diocles. 68.f

θάλατται, Thalattæ 567.c

μελίσσαι, Apes 426.d

περὶ θανασίμων φαρμάκων, De medicamentis lethalibus 681.b

ὀψαρτυτικὰ, Opſartytica 516.d, Scripſit & Dionyſius & Euthy

& Euthydemus, Glaucus, Philistion, Philotimus
πρὸς κλείταρχον, ad Clitarchum libri 324.f
Diodorus Aspendius, & eius vita. 163.c
Diodorus Aristophanius. 180.f
Diodorus.
γλῶσται ἰταλικαὶ, Linguæ Italicæ 479.a
πρὸς λυκόφρονα, Ad Lycophronem liber 478.b
Diodorus Sinopensis comicus.
αὐλητρὶς, Tibicina 431.c
ἐπίκληρος, Epiclerus 235.e,239.a
Diodorus Siculus.
βιβλιοθήκη, Bibliotheca 529.f
Diodorus Erythræus.
περὶ τῶ ἀλεξάνδρου ἐφημερεῖς, De Alexandro Ephemerides 434.b
Diogenes Babylonius.
περὶ εὐγενείας, De nobilitate 168.e
περὶ νόμων, De legibus 526.d
Diogenes Tragicus.
σεμέλη, Semele 636.a
Dionysius Æneus cognomine. 702.c
ἔλεγοι, Elegi 443.d,668.e
πρὸς ἀθηναίους, Ad Athenienses oratio qua nummo æreo vti eis suasit 669.e
Dionysius cognomine Gracilis. 475.f
Dionysius Heracleotes. 281.d
Dionysius cognomine Iambus.
περὶ διαλέκτων, De dialectis 284.b
Dionysius Iticæus.
γεωργικὰ, Georgica 648.f
Dionysius Leuctricus. 609.f
Dionysius Samius.
περὶ κύκλωπος, De Cyclope 477.d
περὶ τῶ κύκλω, De Cyclo 481.e
Dionysius Scythobrachion.
ἱστορίαι, Historiæ 515.d
Dionysius Siculus. 90.d
Dionysius Sinopensis comicus.
ἀκοντιζόμενος, Acontizomenus 654.d
ὁμώνυμοι, Cognomines 381.c
Διονύσιος, Dionysius, fabula sui nominis 616.c
σώζουσα, Seruatrix 467.d,497.d
Dionysius Thracius. 501.b
Dionysius Triphonis filius.
περὶ ὀνομάτων, De nominibus 255.c,503.c
Dionysius.
Ἄδων ἢ Ἄδωνις, Adonis 401.f
Θεσμοφόρος, Thesmophorus, siue legislator 404.e, Scripsit & Diocles & Euthydemus, Glaucus, Philistion, Philotimus.
ὀψαρτυτικὸς, Opsartyticus 326.f
Dionysocles. 96.d,116.d
Dionysodoti Lacedæmonij.
παίανες, Pæanes 678.b
Dioscorides.
πολιτεία λακεδαιμονίων, Respublica Laconum
ὑπομνήματα, Commentarij 507.d
Diotimus Athenienſis. 436.e
Diotimus olympicus.
αἰνίγματα, Aenigmata 448.c
Ἡρακλεία, Heracleia 603.d
Dioxippus.
ἀντιπορνόβοσκος, Antipornoboscos, lenonis aduersarius 100.c
ἱστοριόγραφος, Historiographus ibidem.
φιλάργυρος, Philargyrus, auarus 472.b,496.f,502.d
Diphilus Carystius. 47.b
Diphilus Comicus. 47.b,52.f,55.e,67.d,156.b,168.c,189.e,236.b
ἄγνοια, Ignorantia 300.c
ἀδελφοὶ, fratres 499.e
αἱρησιτειχὴς ἢ εὐνοῦχος, Murorum expugnator aut Eunuchus 496.f
ἀναπωζόμενοι, Saluati, liberati à periculo 499.8
ἄπληστος, Insatiabilis 370.e
ἀπολειπόμενη Animo defecta 132.c
βαλανεῖον, Balneum 446.d
Βοιώπος, Bœotius 417.e
γάμοι, Nuptiæ 254.e
διαμαρτανόμη, Aberrans fœmina 111.c
ἑκάτη, Hecate 645.a
ἑλενηφορόντες, Elenophori 223.a
ἐμπόριον, Emporium 227.e
ἔμπορος, Mercator 226.e,227.e,316.f
ὀναρίζοντες, Parentantes 165.f
εὐνοῦχος, ἢ στρατιώτης, Eunuchus siue miles 496.f,700.e
ζωγράφος, Pictor 230.f,291.f
Ἡρακλῆς, Hercules 421.e
ἥρως, Heros 371.a
Θησεὺς, Theseus 262.a,45.b
λημνίαι, Lemniæ 307.f
μνημάπον, Mnemation, id est exiguum monumentum 124.e
παράσιτος, Parasitus 238.f,247.d,422.b
παιδεραστὰι, Puerorum amatores. 423.f
πελιάδες, Peleiades 156.f
πιθραύστης, Pitraustæ 486.e
πολυπράγμων, Curiosus 225.a
σαπφὼ, Sappho 489.a,599.e
συωρὶς, Synoris, Biga 247.a,657.e
τελεσία, Telesia 258.e,640.d
Diphilus Laodicensis.
τὰ περὶ τῆ Νικάνδρου θηριακῶν, in Nicandri theriaca commentarij 314.d
Diphilus Siphnius. 51.a,& f
περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι καὶ τοῖς ὑγιαίνουσι. De ijs quæ agrotis & bene habentibus vescenda dantur 61.a,& f,82.f,90.a,106.d,630.a
Disanias Cyrenæus. 504.b
Diyllus Athenienſis. 593.f
ἱστορίαι, Historiæ 155.a
Dorion.
γεωργικὸς, De agricultura 78.a
περὶ ἰχθύων, De Piscibus 118.b,282.d,287.d,297.c,300.f,304.f,306.f,309.f,312.d,315.b,319.d,320.d,322.f,327.f
Dorotheus Ascalonites. 658.e,679.c
περὶ ἀλεξάνδρου ἱστορίαι, De Alexandro historiæ 276.f
περὶ ἀντιφάνους καὶ ματρύος, De Antiphane & Matrya 662.f
περὶ τῆς λέξεως συναγωγῆς, De dictionis collectione 329.d
Dorotheus Sidonius. 497.c
Dosiades.
ἱστορίαι κρητικαὶ. Historiæ Cretenſium 143.a,264.a
Draco.
περὶ λιθῶν, De lapidibus 692.d
Dromon.
ψαλτρία, Psaltria 240.d,409.e
Duris Samius. 504.b,525.e,529.a,532.f,560.f
ἱστορίαι, Historiæ 155.c,253.d,434.e,530.b,546.c,560.b,605.d,606.c
μακεδονικὰ, Macedonicæ res 167.c,249.c
περὶ ἀγαθοκλέα, De Agathocle historia 529.f,618.c
περὶ Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλέους, De Euripide & Sophocle

phocle 184.d
περὶ τραγῳδίας, De tragœdia 636.f
σαμίων ὅροι, Samiorum fines 696.f
E
Ecatæus Milesius.
γενεαλογιῶν, Genealogiarum libri 148.f
Echemenes.
κρητικὰ, Cretica 601.f
Ecphantides.
σάτυροι, Satyri 96.c
Eicadistes Epicureus. 298 d
Empedocles. 423.f,510.c
καθαρμοὶ, Expiationes 620.c
Empodus.
ὑπομνήματα, Commentarij 370.c
Eparchides. 61.b
Epænetus poëta Samius. 673.c
ὀψαρτύτικος, Opsartyticus, siue De condimentis 58.b,88.c, 294.d,297.c,304.e,312.b,371.f,387.e,662.e
περὶ ἰχθύων, De piscibus 328.f
Ephantus.
ἱστορίαι, Historiæ 251.d
Ephemus.
σάθων διάλογος, Sathon, dialogus, id est Plato nomine mutato 220.e
Ephippus comicus. 38.b,48.c,57.e,58.a,61.a
ἄρτεμις, Diana 112.f
βύσιρις, Busiris 442.d
γερύων, Geryon 346.f,365.c,370.c
ἐμπωλὴ, Negotiatio 363.c,617.f
ἔφηβος, Ephebus 423.e,482.c,642.d
κύδων, Cydon 322.d,642.e,646.f
κίρκη, Circe 430.f
ναύαγος, Naufragus 509.c
ὅμοιοι, ἢ ὀβελιαφόροι, Similes siue Obeliaphori 482.d
πελταστὴς, Peltastes siue scutatus 289.b,347.c,380.f
σαπφὼ, Sappho 572.c
φιλύρα, Philyra, scortum 286.e,571.b
Ephippus Olynthius.
περὶ ἀλεξάνδρου καὶ ἡφαιστίωνος ταφῆς, De Alexandri & Hephæstionis exequijs 120.e,146.c,434.a
Ephorus. 105.d,311.c,515.d
εὑρήματα, Inuentionum liber 182.c,352.c
ἱστορίαι, Historiæ 154.d,500.b,626.b
Epicharmus. 59.c,56.a,57.e,58.d,59.d,60.f,63.c,65.b, & c, 70.f,210.b,318.c,479.a
ἀγρωστῖνος, Agrostinus rusticus 120.d,682.a
ἀλκυών, Alcyon 619.a
ἀταλάντη, Atalantæ 618.e
βάκχαι, Bacchæ 106.f
βούσιρις, Busiris 411.b
γῆ καὶ θάλασσα, Terra & mare 105.b,106.e,120.d,313.a,323.a,370.b,645.f,648.c
διόνυσοι, Dionysi 158.c
ἔλπις, ἢ πλοῦτος, Spes aut Plutus 139.b,235.e
ἑορτὴ, Festus 160.d
Ἥβης γάμος, Hebes nuptiæ 85.c,91.c,92.f,105.a,282.a,286.b,287.c,288.b,295.b,305.c,306.d,308.e,313.d,315.f,319.c, & f,320.c,321.a, & b, 323.a,324.e,327.f,398.d, 646.a
θεωροὶ, Theori 106.f,362.b,408.d
θέαροι, Theari 106.f
κύκλωψ, Cyclops 366.b,498.e
κωμασταὶ, Comessationes 387.a
λόγος, Logus 106.e
μέγαρις, Megaris 286.c,366.b
μοῦσαι, Musæ 85.d,110.b,184.f,282.e,297.c,303.e,307.b,308.e,323.a,328.b
νάσοι, Insulæ 160.d
ὀδυσσεὺς αὐτόμολος, Ulysses transfuga 121.b,374.e
ὀδυσσεὺς ναύαγος, Naufragus Ulysses 619.b
ὀρύα, Orya siue lactes fabula 94.f
περίαλος, Perialus, siue Erro 183.c,139.c
προμηθεὺς, Prometheus 86.a
πύρρα, Pyrrha 86.a,424.d
σειρῆνες, Seirenes 277.f
σφίγξ, Sphinx 76.c
φιλοκτήτης, Philoctetes 371.f,628.b
Epicharmo attribuitur : at falsò, vt & alia multa.
χείρων, Cheiron 648.d
Epicrates comicus. 59.d,229.e
ἀμάζονες, Amazones 422.f
ἀντιλαΐς, Antilais 570.b,605.e
δύσφορτος, Infortunatus 262.d
ἔμποροι, Mercator 655.e
Epicurus.
περὶ βίων διοικήσεως ἐπιστολὴ, De vitæ rationibus epistola 354.b
πρὸς ἑρμαχον ἐπιστολαὶ, Ad Hermachum epistolæ 588.b
περὶ τέλους, De finibus, bonorum scilicet & malorum 280.a,546.e
Epigenes.
βάκχαι, Bacchanies 384.a
βραγχία, Branchia 75.d,498.e
ἡρωίνη, Heroine 474.a,502.e
μνημάτιον, Paruum monumentum 472.f,480.a,488.b
Epilycus.
κοραλίσκος, Coralyscus, siue adolescentulus: aliàs cypressus 133.b,140.a
φοραλίσκος, Fur deprehensus 650.e
Epinicus.
ὑποκαλλύμμαι, Puellæ suppositiciæ 500.f
ὑποβαλλόμμοι, Suppositiij 469.a,500.f,497.a
μηνιπτόλεμος δρᾶμα, Menesiptolemus fabula 432.b
Erasistratus. 46.c,298.e
ὀψαρτύτικος, Opsartyticus, siue de obsoniis parandis liber 324.a,516.c
ἤδη τ' ὅλου τεχνικὴ, De vniuersa medecina 665.f,666.a
Erasthenes. 588.a
Eratosthenes Cyreneus.
ἀντεινυὺς, Anterinnys 376.b
ἀρίστων, Ariston 281.c
ἀρσινόη, Arsinoe 276.b
ἑρμῆς, Mercurius 189.d,284.d
περὶ κωμῳδίας, De comœdia 501.d
Eratosthenes.
ἐπιστολαὶ, Epistolæ 418.a
πρὸς ἡγήτορα τὸν λάκωνα ἐπιστολὴ, Ad Hegetora Laconem epistola 482.a
ὀλυμπονικαὶ ἱστορίαι, Olympionicæ historiæ 154.a
Eretriensis, siue Erytræus. 604.a
Ergeas Rhodius.
περὶ πατρίδος, scilicet ἱστορίαι, De patria sua historiæ siue commentarij, hoc est περὶ ῥόδου, De Rhodo 360.d
Eriphanis. 619.c
Eriphus comicus. 58.a
αἴολος, Æolus, id est, vafer 134.c
μελιβοία, Melibœa 84.c,302.e,693.c
πελτασὴς, Peltatus 137.d
Erysichthon. 394.d
Erxias.

κολοφωνιακὰ, *Colophoniaca* 561.f
Eualces.
ἐφεσιακὰ, *Epheſiaca* 573.a
Euangelus.
ἀνακαλυπτομένη, *Anacalyptomene* 644.d
Euanthes.
εἰς τ̀ γλαῦκον ὕμνος, *in Glaucum Hymnus* 296.c
Eubœus Parius.
παρῳδίαι, *Parodiæ* 698.a,& b,699.a
Eubulides.
κατὰ ἀριστοτέλους, *Contra Ariſtotelem* 354.c
κωμασταὶ, *Comeſſabundi* 437.d
Eubulus. 47.b,49.c,52.b,65.c,& e,66.d, 623.e,668.d
ἀγκύλων, *Ancylon* 369.d,646.b,668.d
ἀμαλθεία, *Amalthæa* 63.d
ἀνασωζόμενοι, *Conſeruati* 340.c
ἀντιόπη, *Antiope* 417.c
ἄστυοι, *Aſtyi* 69.c
αὔγη, *Auge* 622.e,679.d
βελλεροφόντης, *Bellerophontes* 666.e
γανυμήδης, *Ganymedes* 110.a,248.c
δαιδαλος, *Dædalus* 247.a
δευκαλίων, *Deucalion* 100.f,107.f
δόλων, *Dolon* 100.a,471.d
εὐρώπη, *Europa* 417.c
ἠχὼ, *Echo* 300.b
ἰάλεμος, *Ialemus* 106.a
ἰξίων, *Ixion* 347.d
ἴων, *Ion* 169.f,300.c,302.d,417.d
καλλαίσχρον, *Callæſchron, id eſt, turpe honeſtum* 106.a
καμπυλίων, *Campylion* 295.d,571.f,642.b
κατακολλώμενος, *Adglutinatus* 396.a,442.e
κέρκωπες, *Cercopes, ſimij caudati* 417.d,567.c
κλεψύδρα, *Clepſydra* 567.d
κυβευταὶ, *Aleatores* 471.d
λάκωνες, *Lacones* 108.a,330.c,380.f
λήδα, *Leda* 330.c
λυδία, *Lydia* 460.e
μετακολλώμενος, *Metacollomenus, alio adglutinatus* 500.e
μηδεία, *Medea* 300.c
μυλοθρὶς, *Mylothris, piſtrinaria* 494.f
μυσοὶ, *Myſi* 417.e
νάννιον, *Nannium* 568.f
ναυσικάα, *Nauſicaa* 295.d
νεοττὶς, *Neottis, Gallina, ſiue iuuencula* 467.b
οἰδίπους, *Oedipus* 239.a
ὀδυσσεὺς, ἢ πανόπται, *Ulyſſes ſiue Perſpicaces* 478.c
ὀλβοία, *fortunata* 640.b
ὀρθάννης, *Orthannes* 105.f,108.a,& d,112.f,228.f,424.b
πάμφιλος, *Pamphilus* 473.e
παννυχὶς, *Pernoctans* 568.e
πέλωψ, *Pelops* 678.e
πορνοβοσκὸς, *Leno* 108.d,371.f
πρόκρις, *Procris* 422.e,553.b
πρόσπουσία ἢ κύκνος, *Cygnus* 301.a
σεμέλη, ἢ διόνυσος, *Semele ſiue Bacchus* 460.e
στεφανοπώλιδες, *Coronas vendentes* 557.f.679.b,
σφιγγοκαρίων, *Sphingocarion, placenta è nucibus* 80.b, 449.e,553.a
τιθαὶ, vel πιθαὶ, *Nutrices* 106.a,311.d,685.e
τιτᾶνες, *Titanes* 229.a
τύραννος, *Tyrannus* 260.c
φοίνιξ, *Phœnix* 397.b
χάριτες, *Gratiæ* 519.a
χρυσίλλα, *Chryſilla* 559.b
ψάλτρια, *Pſaltria* 460.e
Eucrates. 111.c
Euctæo attribuitur,
περιηγήσεις ἐν τῇ ἀσίᾳ, *Perigrinationes in Aſia, ſiue Aſiæ deſcriptio* 410.e
Eudemus Athenienſis.
περὶ λαχάνων, *De oleribus* 369.e,371.a
Eudoxus.
γῆς περίοδος, *Terræ ambitus* 288.c,394.d
Euemerus Cæus.
περὶ ἱερᾶς ἀναγραφῆς, *De ſacris perſcriptionibus* 658.f
Euenus Parius. 367.e,429.f
Eumachius Neapolitanus.
ἱστορίαι, τ̀ περὶ ἀννίβαν, *De Annibale Hiſtoriæ* 577.a
Eumachus Corcyræus.
ῥιζοτόμικος, *Rizotomicus.* 567.38
Eumenes Cardianus.
ἐφημερεῖς τ̃ ἀλεξάνδρου, *Alexandri Ephemerides* 434.b
Eumolpus. 483.a
Euphanes.
μοῦσαι, *Muſæ* 343.b
Euphantus.
ἱστορίαι, *Hiſtoriæ* 251.d
Euphorion Chalcidenſis. 44.f,263.d, 340.f
ἱστορίαι, *Hiſtoriæ* 154.c
Euphorion hexametrorum ſcriptor.
ἃ ἀπέδοσαν, *Ea quæ reddidit* 503.a
περὶ ἰσθμίων, *De Iſthmis* 182.e,633.f,635.a,& f
περὶ μελοποιῶν, *De poetis Lyricis* 182.e
χιλιάδες, *Chiliades* 436.f
Euphorus.
εὑρήματα, *Inuenta* 182.c
Euphranor Pythagoricus.
περὶ αὐλῶν, *De tibijs* 182.c,184.e
περὶ αὐλητῶν, *De tibicinibus* 634.d
Euphronius.
Euphron comicus.
ὑπομνήματα, *Commentarij* 495.c
ἀδελφοὶ, *fratres* 379.c
θεωροὶ, *ſpeculatores* 399.b
παραδιδομένη, *Tradita* 100.d
συνέφηβοι, *Synephebi* 377.d
Eupolis. 52.d,53.a,56.e,68.a,658.d,667.d
αἶγες, *Capræ* 94.f,106.b,287.e,301.a,380.f,426.f
ἀστράτευτοι, *Immunes militiæ, vel potius imperiti* 397.c
αὐτόλυκος, *Autolycus* 89.f,216.e,368.d
βάπται, *Baptæ* 183.f,370.b
δῆμοι, *Populi* 106.b,123.a,316.c,373.e
εἵλωτες, *Eilotes* 138.e
ἰμαρικὴ, *Imarica* 691.c
κόλαξ, *Aſſentator, fabula* 100.b,286.b,535.a
κόλακες, *aſſentatores* 328.b,328.e,400.b,630.a,646.f
πόλεις, *Vrbes* 394.e,425.a
πρεσβευταὶ, *Nauí* 326.a
στεφανοπώλιδες, *fœminæ quæ corollas vendunt* 384.c
ταξίαρχοι, *Ordinum præfecti* 170.d
φίλοι, *Amici* 266.f
χρυσοῦν γένος, *Aureum ſeculum* 375.a,406.c,408.e, 657.a
Euripides. 38.f,40.d,66.a,158.e,413.f, 421.f,446.b,561.a, & b, 619.b,652.d, 665.a,677.b
ἀνδρομέδα, *Andromeda* 476.f
αὐτόλυκος πρῶτος, *Antolycus primus* 413.c
βάκχαι, *Bacchæ* 40.b
δικαιώσις ἢ μελανίππη, *Captiua ſiue Melanippe* 528.e, 613.d

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

εὐρυδίκη, Eurydice 498.e
ἡρακλῆς, Hercules 409.a
θησεὺς, Theseus 454.b
ἱκέται, supplices fœminæ 158.f,250.e
ἱππόλυτος, Hippolytus 600.b
κρῆσσαι, Cressæ 97.a,504.b,640.b
κύκλωψ, Cyclops 23.c,650.a,658.c
μήδεια, Medea 453.e
οἰνεὺς, Oeneus 466.c
πλεισθένης, Pleisthenes 668.b
σθενεβοία, Sthenebœa, uxor regis Argiuorum 421.f,427.e
σκείρων, Sceiron 76.c,368.d
φαέθων, Phaethon 503.d
φρίξος, Phrixus 264.c
Euripilus. 508.f
διατριβαὶ, Commentationes.
Euschemus.
ἔμπορος, Mercator 571.e
Euthicles.
ἄστροι, ἢ ὀπισθολὴ, Prodigii, vel epistola 124.c
Euthydemus Athenienſis. 116.d
ὀψαρτυτικὰ, De condiendis obsonijs 516.c, idem argumentum tractatum est à Diocle, & Dionysio, Glauco, Philistione, Philotimo.
περὶ λαχάνων, De oleribus 58.f,74.a
περὶ ταριχῶν, De salsamentis 116.a,& e,307.a,308.f, 328.d
Euthynus salsamentarius. 120.a
Euxitheus Pythagoricus. 157.c
G
Galena Smyrnæa. 679.c
Galenus. 115.c
Georgus.
περὶ τῶν ἐν ῥόδῳ θυσιῶν, De Rhodiorum sacrificijs 685.d
Geryon poëta. 346.f
Glaucides. 81.a
Glaucon.
γλῶσσαι, Linguæ 480.f, Scriserunt & de hac re Diocles, Dionysius, Euthydemus, Philistion, Philotimus.
Glaucus Locrenſis. 81.d
ὀψαρτύτικος, Opsarteticus 324.a,369.b,516.c,661.e
Gnesippus Athenienſis. 191.d
Gorgias Athenienſis.
περὶ ἑταιρῶν, De scortis 596.f,567.a
H
Hagnocles.
κορωνισταὶ, Coronistæ 360.b
Hannon. 83.c
Harmesianax Colophonius.
ἐλεγιακὰ τρία βιβλία, Elegiaci tres libri 597.a
Harmodius Lepreates.
περὶ τῶν κατὰ φιγαλίαν νομίμων, De Phigalensium legibus 148.f,442.b,465.e,479.c
Harpalus. 245.f
Harpocration Mendesius.
περὶ πλακούντων, De placentis 648.b
Hecatæus. 114.c,418.c
περιήγησις, Orbis totius descriptio 447.d
Hecatæus Milesius.
τῆς ἀσίας περιήγησις, Asiæ descriptio 70.a
τῆς εὐρώπης περίοδος, Europæ lustratio 447.b
Hedyle fœmina.
σκύλλη, Scylla 297.b
Hedylus.
ἐπιγράμματα, Epigrammata 176.c,344.f,472.f,488.a, 497.d
Hegemon Thasius, Lenticula dictus. 406.e,698.c
γηγαντομαχία, Gigantoma 699.a
δείπνων ἀναγραφαὶ, De cœnis 5.b
παρῳδίαι, Parodiæ 406.e,699.a
φιλίννη, Philinna 108.c,699.a
Hegesander Delphus. 19.d,44.c,51.f, 132.c,174.a,260.a.477.c
ἀρτεμίσια, Dianæ festi dies 325.c
δελφοὶ, Delphi 290.b
ὑπομνήματα ἀθλητῶν καὶ ἀγαλμάτων, Commentaria statuarum & imaginum 210.b
τὰ ὑπομνήματα, Commentaria 83.a,107.e,108.a,162.a, 248.e,334.e,337.f,365.e,400.d,419.d,431.d,479.d,507. a,564.a
Hegesiæ attribuuntur à quibusdam.
κύπρια ἔπη, Cypria carmina 682.d
Hegesianax Alexandrinus. 516.c
ἱστορίαι, Historiæ 80.e
τὰ κεφαλίωνος ὀπιγραφόμενα τροϊκὰ, Cephalionis Troica inscripta 393.d
Hegesippus Tarentinus.
ἀδελφοὶ, fratres 405.d
ὀψαρτυτικὰ De condiendis obsoniis 516.c
πλακουντοποιϊκὰ συγγράμματα, De placentis conficiendis 643.f
φιλεταιρεῖοι, Amici & necessarij 279.d
Hellanicus. 635.f
αἰγυπτιακὰ, Ægyptiaca 470d,679.f
γλῶσσαι, Linguæ 489.a
δευκαλιώνεια, Deucalionia 404.d
ἐθνῶν ὀνομασίαι, Gentium nomenclaturæ 462.b
ἱστορίαι, Historiæ 410.f
ἔμμετρα, Metra 635.f
κλήσεις, Prædia 447.c
φορωνὶς, Phoronis 410.f
Hellanico attribuitur.
ἀνάβασις εἰς ἄμμωνος, Ad Ammonem ascensus 652.a
Heliodorus Periegetes Athenienſis. 45.c
περὶ ἀκροπόλεως, De arce 229.e,406.c
Heniochus.
γόργονες, Gorgones 483.e
πολύδικος, multum desideratus 396.d
πολυπράγμων, Curiosus 271.a
τροχίλος, Trochilus 408.a
Hephæstion ex Menodoti commentarijs sibi attribuit.
περὶ τοῦ λυγίνου παρ' ἀνακρέοντι στεφάνου, De corona ex Amerina salice apud Anacreontem 673.d
idem Andranti libros sibi adscripsit 673.e
Heracleon Ephesius. 52.b,76.a,308.f, 503.a,647.b
Heraclides comicus. 624.e
Heraclides Cumanus.
τὰ περσικὰ, Persica 145.a,514.b
περὶ σκευασίας, de Epulorum apparatu 145.a,517.a
Heraclides Lembus. 566.a
ἱστορία, Historia 90.e,333.a
Heraclides Mopseates. 234.d
Heraclides Ponticus. 701.c
περὶ δικαιοσύνης, De iustitia 521.f,523.f
περὶ ἐρωτικῶν, De amoribus 602.b
περὶ ἡδονῆς, De Voluptate 528.f,531.c,536.f,552.f,554.e
περὶ τῆς μουσικῆς, De musica 455.d,624.b
Heraclides Syracusanus.
ὀψαρτυτικὸς, Opsartyticus 58.b,105.c,114.a,328.d,661.e
περὶ θεσμῶν, De vetustis & sanctis moribus 647.a
Heraclides Tarentinus. 53.c,532.e
συμπόσιον, Conuiuium 120.b,64.a,67.e,74.b,79.e
Heraclitus 134.c,178.f,479.a.620.b

Heranceitus.
ἑλένιον ξενίζων, *Helenæ hospes* 414.d
Hermeias. 279.f
περὶ τοῦ ἀπόλλωνος γρυνείου, *De Apolline Gryneo* 149.d
Hermeias Curiensis.
ἴαμβοι, *Iambi* 563.e
Hermeias Hermodori filius Samius. 606.c
Hermeias Methymnæus.
τὰ σικελικὰ, *Siculorum res gestæ* 438.c
Hermesianax. 599.c,599.e
ἐλεγειακὰ βιβλία τρία περὶ ἑταιρῶν, *De meretricibus libri tres* 599.c
Hermippus astrologus. 478.a
Hermippus comicus Parodus. 56.c,59.c,162.d,163.e
ἀρτοπώλιδες, *Artopolides* 119.c
δημόται, *Populares* 285.e
θεοί, *Dei* 426.f,478.c,& f,636.e
ἴαμβοι, *Iambi* 76.c,667.d,700.d
κέρκωπες, *Cercopes, veteratores* 123.f,502.b,551.a
μοῖραι, *Fata* 344.c,418.d,488.a,668.a
μύρει, *Unguentum* 476.d
οἰδίπους, *Oedipus* 451.f
στρατιῶται, *Milites* 77.a,423.a,480.f,524.f,649.c
φορμοφόροι, *sportas ferentes* 700.d
Hermippus Callimachus Smyrnæus. 58.e,213.f
παρῳδίαι, *Parodiæ* 699.a
περὶ ἀριστοτέλους, *De Aristotele* 589.c,696.f
τὰ περὶ ἱππώνακτος, *Ad Hipponactem libri, vel commentaria* 224.9
περὶ γοργίου, *De Gorgia* 505.c
περὶ τῶν ἑπτὰ σοφῶν, *De septem sapientibus* 443.a
περὶ ἰσοκράτους, *De Isocrate* 592.d
περὶ τῶν ἰσοκράτους μαθητῶν, *De Isocratis discipulis* 342.d,451.c
περὶ νομοθετῶν, *De legislatoribus* 154.d,555.c,619.b
ὑπομνήματα περὶ ἱππώνακτος, *Ad Hipponactem commentarij* 327.c
τῶν φιλιππικῶν δεύτερα, *Altera Philippica* 443.a
Hermocles.
παιᾶνες ἐπ' ἀντιγόνῳ καὶ δημητρίῳ, *Paeanes de Antigono & Demetrio* 697.a
Hermon.
γλῶτται κρητικαὶ, *Glossæ Cretenses* 81.f,269.c
Hermonax.
περὶ γλωττῶν, *De linguis* 53.c,76.f
Herodes Atticus rhetor. 99.c
Herodicus Babylonius. 222.a
Herodicus Cratetius. 219.c,234.d
περὶ κωμῳδουμένων, *De iis qui à comicis perstringuntur* 591.c
περὶ παρασίτων, *De parasitis* 234.d
συμμικτα ὑπομνήματα, *Miscellanea* 340.e
πρὸς τὸν φιλοπατρίδην, *ad Phisocratem* 215.f
Herodorus Heracleotes. 504.b
ἱστορία δευτέρα, *Historia secunda* 474.f
Herodotus Halicarnass. 45.b,114.c,143.f,146.a,148.e,210.b,231.d,261.c,488.d,517.a,529.b,603.a,613.b,627.d,640.f
ἱστορίαι, *Historiæ* 78.e,110.c,138.b,399.c,436.e,502.c,651.c,651.d,701.a
Herodotus Lycius.
περὶ σύκων, *De ficubus* 75.f,78.d
ὁ κατ' ἡρακλέα λόγος, *De gestis Herculis* 410.f
φοινίκη, *Phœnice* 473.b
Herondas.
συναιρεζόμεναι, *Coadiutrices* 86.b
Heropythus.
ὅροι τῶν κολοφωνίων, *Colophoniorum fines* 297.c
Hesiodus. 41.c,58.c,489.f,557.a
ἀσπὶς, *Aspis* 180.e
γάμος τοῦ κήυκος, *Nuptiæ Ceycis* 49.b
ἡμέραι καὶ ἔργα, *Dies & opera* 364.b
μεγάλαι ἠοῖαι, *Magnæ Eoæ* 364.b,428.b
μελαμποδία, *Melampodia* 40.f,498.a,609.e
Hesiodo adscribitur.
περὶ ἀστρονομίας, *De astronomia* 491.c
Hesperius Cynicus. 307.f
Hicesius. 321.a,323.a
περὶ ὕλης, *De alimentorum materia* 116.f,294.c
Hierocles. 646.b
Hieronymus. 48.b,206.d,217.e
περὶ ποιητῶν, *De poetis* 638.b
περὶ κιθαρῳδῶν, *De citharœdis, septimus liber de poetis* 635.f
Hieronymus Rhodius Aristotelis discipulus.
περὶ τῶν γυναικῶν, *De uxoribus* 556.a
ὑπομνήματα, *Commentarij* 557.e,604.d
ἐπιστολαὶ, *Epistolæ* 435.a
περὶ μέθης, *De ebrietate* 424.f,499.f
Hippagoras.
περὶ τῆς καρθαγινέων πολιτείας, *De Carthaginensium rep.* 630.a
Hipparchus.
αἰγυπτιακὴ ἰλιὰς, *Ægyptiaca Ilias* 101.a,393.c
ἀσπασζόμενοι, *Sospites* 477.f
θαΐς, *Thais* 486.d
παννυχία, *Pernoctatio* 691.c
Hippias Erythræus.
ἱστορίαι, *Historiæ* 258.f
Hippias sophista.
συναγωγὴ, *Collectio* 609.a
Hippocrates. 46.b
περὶ διαίτης, ἢ περὶ ὀξέων νοσημάτων, ἢ περὶ πίσσης, ἢ πρὸς τὰς κνιδίας γνώμας, *De ratione victus, aut de morbis acutis, aut de Ptisana, aut aduersus Gnidias sententias* 45.f,557.c
περὶ τόπων, *De locis* 46.c
περὶ ὑδάτων, *De aquis* 46.b
Hippolochus Macedo Eresij Theop. discip. 127.c,402.a
ἐπιστολὴ πρὸς λυγκέα, *Ad Lynceum epistola* 126.e
τὸ καράνου μακεδόνος γάμος, *Carani Macedonis nuptiæ* 127.e,614.d
Hippon atheos. 610.b
Hipponactes. 49.e,78.c
Hipponax. 304.b,375.a,495.d,546.c,645.c,690.a
ἑξάμετρα, *Hexametri versus* 698.b
ἴαμβοι, *Iambi* 324.a,370.b,624.b
συνώνυμα, *Synonyma* 480.f
Homerus 8.e,9.d,13.b,35.c,22.c,23.e,25.e,35.c,38.a,39.d,54.e,66.c,76.c,173.a,179.b,180.b,& ib.185.b,188.a,191.e,199.c,228.d,276.d,363.d,373.b,408.c,409.a,412.b,425.d,433.c,458.a,498.f,499.f,513.d,566.b,604.c,647.d,674.f,701.a
Homeri.
ἐπικυκλίδες, *Epicichlides* 65.a
ἰλιὰς, *Ilias* 18.e,498.c,627.e
ὀδυσσεία, *Odyssea* 18.e

***

ὕμνος εἰς ἀπόλλωνα, *Ad Apollinem hymnus* 22.c
Hybriæ Cretensis scolion. 695.f
Hyperides Rhetor Athenienſis. 120.a, 266.f, 616.d
δηλιακὸς, *Deliacus*
κατὰ ἀριστογείτονος, *Contra Ariſtogoram* 586.a
κατὰ δημάδου, *Contra Demadem* 424.d
κατὰ δημοσθένους λόγος, *Contra Demoſthenem oratio* 424.d, 483.f
κατὰ μαντιθέου λόγος, *Contra Mantitheum oratio* 266.f, 586.b
κατὰ πατροκλέους, *Contra Patroclem* 566.f, 587.c
κατὰ φιλιππίδου, *Contra Philippidem* 552.d
περὶ φρυνης, *De Phryne oratio* 590.d
Hyperocho attribuitur.
ὑμεναικὰ, *Cumana hiſtoria* 528.e

I

Iaſon.
περὶ τ ἀλεξανδρέως ὃν ἀλεξανδρείᾳ ἱερῶν, *De Alexandri in Alexandria ſacrificijs* 620.d
Iatrocles. 646 f
περὶ πλακέντων, *De placentis* 646.a, 647.b
Ibycus Rheginus. 86.b, 564.f, 601.b, 681.a
μέλη, *Carmina* 57.f
Iceſius. 87.b, 116.e
περὶ ὕλης, *De Alimentorum materia* 278.a, 282.d, 689.c
περὶ φυτῶν ὕλης, *De Plantarum ſylua* 681.c
Ichthyas philoſophus Megarenſis. 335.a
Ichthyon. ibidem
Idomeneus. 590.d 592.f
Ion Chius. 68.b, 463.a, 478.b
ἀγαμέμνων, *Agamemnon* 468.b
ἔλεγοι, *Elegi* 447.d
ἐλεγεῖα, *Elegia* 496.c
ἐπιδημίαι, *Epidimiæ ſiue Peregrinationum libri* 93.a
εὐρυπίδης, *Eurytides* 495.b
λαέρτης, *Laertes* 267.c
ὀμφάλη, *Omphale* 258.f, 411.b, 498.e, 634.c, & f
περὶ χίου, *De Chio* 426.e
φοίνιξ ἢ κανεὺς, *Phœnix, aut Caneus* 91.d, 184.f
φερυροὶ, *Cuſtodes*
Iphicrates. 184.f
Iſidorus Characenus.
τ παρθίας περιηγητικός, *Parthiæ deſcriptio* 93.d
Iſocrates.
ἀρεοπαγιτικὸς, *Areopagiticus* 566.f
περὶ τ ζεύγους, *Oratio de Iugo* 215.e
Iſtrus Callimachius.
ἀργολικὰ, *Argolica* 650.b
ἀντιφάσεις, *Contradictiones* 272.b
ἀττικὰ, *Attica* 557.a
περὶ πτολεμαΐδος τ ἐν αἰγύπτῳ, *De Ptolemaide Ægypti urbe* 478.b
Iuba rex Mauritaniæ. 183.c, 228.c
θεατρικὴ ἱστορία, *Theatralis hiſtoria* 175.d
ὁμοιότητα, *Similitudines* 170.b
ὑπομνήματα τ λιβύης, *Libyæ commentaria* 83.b

L

Laches. 73.e
Lampon vates guloſus. 344.e
Lamprocles Dythyramborum ſcriptor. 491.c
Laſus Hermionenſis. 624.e
ὕμνος εἰς τὴν δήμητρα καὶ ἑρμιονείαν, *Hymnus in Cererem & Hermionæam* 455.d, 624.e
ᾠδὴ ἣ ἐπιγράφεται κένταυροι, *Ode quæ inſcribitur Centauri* 455.d
Laurentius 50.f
Leonides Byzantinus.
ἁλιευτικὰ, *De piſcium captura* 13.b
Leonides Grammaticus. 116.d, 367.e, 504.b
Leonides.
δῆμος ἀττικὸς, *Tribus Attica* 96.d
Leontes Argiuus tragicus.
ὑψιπύλη, *Hypſipyle* 343.e
Lesbia, Salpa cognominata.
παίγνια, *Luſus* 321.f
Leucon.
φρατέρες, *Contribules* 343.c
Licymnius Chius. 564.c
Lupinus. 55.c
Lyceas Naucrites. 616.d
αἰγυπτιακὰ, *Aegyptiaca* 560.e
περὶ συμβολαίων, *De accepta pecunia* 611.e
Lycon Iaſeus.
περὶ πυθαγόρου, *De Pythagora* 418.f
Lycophron Chalcidenſis. 501.e
περὶ κωμῳδίας, *De Comœdia* 278.b, 487.c, 555.a
σάτυροι, *Satyri* 420.a
δρᾶμα σατυρικὸν εἰς μενέδημον, *Satyrica fabula in Menedemum* 55.d
Lycophronides. 670.e
Lycurgus rhetor.
κατὰ δημάδου, *Contra Demaden* 476.d
κατὰ λεωκράτους, *Contra Leocratem* 586.f
κατὰ λυκόφρονος λόγος, *Oratio contra Lycophronem* 207.a
Lycus. 47.a
Lynceus Samius. 62.c, 101.e, 241.d, 245.d, 583.f
αἰγυπτιακὰ, *De rebus Aegyptiorum* 150.b
ἀπομνημονεύματα, *Commentarij* 434.d
ἀποφθέγματα, *Apophthegmata* 337.d
δεῖπνον τ λαμίας, *Cœna Lamiæ* 128.b
δεῖπνον τὸ πτολεμαίου, *Ptolemæi cœna* 128.a
δεῖπνον τὸ ἀντιγόνου, *Antigoni cœna* 128.b, 401.f
ἐπιστολαὶ, *Epiſtolæ* 75.c, 330.a, 496.f
πρὸς διαγόραν ἐπιστολὴ, *Ad Diagoram epiſtola* 109.d, 285.f, 295.a, 499.c, 654.a
πρὸς ποσειδίππον ἐπιστολὴ, *Ad Poſeidippum epiſtola* 652.d
κένταυρος, *Centaurus* 131.f
τέχνη ὀψωνικὴ, *Ars ſtruendarum epularum* 228.c, 313.f
περὶ μενάνδρου, *De Menandro* 242.b
Lyſander Spartanus. 431.d
Lyſanias.
περὶ ἰαμβοποιῶν, *De Iamborum ſcriptoribus* 304.b, 620.c
Lyſias.
ἐπιστολαὶ, *Epiſtolæ* 592.c
κατὰ ἀλκιβιάδου λόγος, *Oratio in Alcibiadem* 408.c, 574.f
κατὰ θεοτόμπου λόγος, *Oratio contra Theopompum* 67.f
κατὰ μικίνου φόνος, *Contra Micinum cædis inſimulatio* 365.b
κατὰ φιλωνίδου, *Contra Philonidem* 586.e, 592.c
περὶ ἐγγυθήκης, *De Engythecæ, oratio* 209.f
περὶ χρέους, *De ære alieno* 611.e
περὶ χρυσοῦ τρίποδος λόγος, *De aureo tripode oratio* 231.b
πρὸς λαΐδα, *Ad Laidem oratio* 586.e, 592.e
πρὸς μήδοντα, *Ad Medontem oratio* 586.e
ὑπὲρ φανίᾳ παραινόμων, *De transgreſſionibus Phaniæ oratio* 551.e

Lysimachus.
περὶ νόστων, De reuersionibus 158.d f
Lysimenes orator. 209.e
Lysippus.
βακχεὶ, Bacchæ 124.d,344.

M

Macareus.
πωακὰ, Coacorum libri, commentarij 639.d
Machon Sicyonius comicus. 44.d,243.e,245.d,577.d
ἄγνοια, Ignorantia 654.a
ἐπιστολὴ, Epistola 345.f
γνῶμαι, Sententiosa dicta 577.d
Magneti attribuitur.
Διόνυσος πρῶτος, Bacchus primus 367.f
Διόνυσος δεύτερος, Bacchus secundus 646.e
Malacus.
σιφνίων ὄροι, Fines Siphniorum 267.a
Mardonius. 394.e
Marsias Herculis sacerdos. 467.c,477.a
Marsias Iunior. 217.c
Marsias.
Μακεδονικὰ, Macedonica 629.d
Masurius. 185.b
περὶ Ἀλεξανδρείας, De Alexandria 196.a
Maton Sophista gulosus. 307.c
Matris.
Ἡρακλέους ἐγκώμιον, Herculis laus 412.b
Matron.
τὸ δεῖπνον, Cœna 62.c
παρῳδαὶ, Parodi 64.c,73.d,134.d,183.a,656.c
Mattya scriptor comediæ, quam mediam vocant. 663.b
Megacles.
περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν, De viris illustribus 419.a
Megacleides. 513.b
Megasthenes.
τὰ ἰνδικὰ, Indicorum libri 153.d
πολιτικὰ, Politica 494.b
Melanippides. 429.c
μαρσύας, Marsyas 616.e
Melanippides Milesius.
Δαναΐδες, Danaides 651.e
Melanthius.
ἐλεγεῖαι, Elegiæ 343.c
περὶ τῶν ἐν Ἐλευσῖνι μυστηρίων, De misteriis Eleusiniis 325.c
Meleager Cynicus.
συμπόσιον, Conuiuium 502.c
Meleager Gadarensis.
χάριτες, Gratiæ 157.b
Menander. 189.c
ἀδελφοὶ fratres 431.b
ἁλιεύς, Piscator 486.c,500.c,549.c
ἁλιεῖς, Pisces 303.c
ἀνδρόγυνος ἢ κρής, Androgynos aut Cretensis 243.b
ἀνεψιοὶ, Consobrini 700.b,& c
ἀρρητοφόρος ἢ αὐλητρίς, Inaudita nuncians aut tibicen 442.c,559.c
αὐλητρεῖς, Tibicines 446.d
Δάκτυλος, Dactylus 247.f
Δημιουργὸς, Demiurgus 172.d
Δίδυμοι, Gemini 373.d
δύσκολος, Dyscolos, morosus 146.c,383.f
ἑαυτὸν μισουμένος, Seipsum excrucians 231.a,651.a
ἐγχειρίδιον, Encheiridion 446.f
ἐμπιπραμένη, accensa 559.f
ἐπίτροποι, Tutores 659.b
ἐπίκληρος πρώτη, Prima Epiclerus 373.c
ἐφέσιος, Ephesius 385.f
ἐφέσιοι, Ephesij 309.e
ἥρως, Heros 426.c
θαΐς, Thais 567.d
θεοφορημένη, Numine percita 504.a
θεοφορούμενος, Percitus numine 472.b
Θρασυλέων, Thrasyleon 248.b
καρίνη, Carina 175.a
καρχηδόνιος, Carthaginensis 385.b
κεκρύφαλος, Cecryphalus 241.f,243.a,245.c,691.c
κιθαριστὴς, Cithariſta 247.f,510.d
κόλαξ, Adulator 434.b,587.d,659.d
κόλωνες, Cliui 301.e
λημνίαι, Lemniæ 258.e
μισόγυνος, Mulierum osor 691.c
μέθη, Temulentia 146.d,243.a,247.e,364.d
ναύκληρος, Nauclerus 166.b,474.c
νομοθέτης, Legislator 247.e
ὀργὴ, Ira — 166.a,242.b,247.d,552.e
παλλακὴ, Pellex 654.a
παρακαταθήκη, Depositum 571.e
πεδίον, Campus 94.b
περινθία, Perinthia 301.c,504.a
πωπερομένη, Uenalis 365.d
πωλούμενοι, Uenales 248.b
τροφώνιος, Trophonius 99.e,132.e,517.a
τρέποντες, Vertentes 119.f
ὑδρία, Hydria 408.f
ὕμνις, Hymnis 231.a
ὑποβολιμαῖος, Subditititius 644.f
φανίας, Phania 165.a
φανὸς, Phanos 314.b
φάννιον, Phannium 567.d
φάσμα, Spectrum 661.f
φιλάδελφοι, Philadelphi 486.c
χαλκεῖα, Æraria officinæ 502.e
ψευδηράκλης, falsus Hercules 172.a,587.b,644.c, Eandem scripsit & Pherecrates.
Menæchmus. 638.a
σικυωνιακὰ, Sicyoniaca 271.d
περὶ τεχνιτῶν, De artificibus 65.a,635.b
Menecles Barcæus scriptor.
χρονικὰ, Chronica 184.b
τὰ τῆ συναγωγῆς, Collectaneorum libri 390.b
Menecrates Syracusius medicus Iupiter cognominatus. 289.a
Menesthenes.
πολιτικὰ, Politica 494.b
Menetor.
περὶ ἀναθημάτων, De Anathematibus aut donis sacris 594.d
Menippus Cynicus.
ἀρκεσίλαος, Arcesilaus 654.e
συμπόσιον, Conuiuium 629.e
Menodotus Samius.
περὶ κατὰ Σάμιε ἐνδόξων ἀναγραφὴ, Eorum quæ præclara Sami visuntur descriptio 673.d
περὶ τῶν κατὰ τὸ ἱερὸν τῆς Σαμίας Ἥρας, De ijs quæ visuntur in Iunonis Samiæ templo 655.a
Metagenes.
αὐγοὶ, Auri 355.a,385.c,571.b
Θριοπέρσαι, Thurioperſæ, id est, de bellicosis Persis 228.e, 269.e,327.d
μαμμάκυθος, Mammacythus 501.e
φιλοθύτης, Philothytes 700.f
Metreas Pitanæus Parodus.
Δείπνων ἀναγραφαὶ, De cœnis 5.a

Metrobius.
πλακωντοποιικὰ συγγράμματα, *De conficiendis placentis* 643.f
Metrocles.
Metrodorus. 341.f
περὶ συνηθείας, *De consuetudine* 391.d
Metrodorus Chius.
ἐπιστολαὶ, *Epistolæ* 665.b
τρωϊκὰ, *Troica* 184.a
Metrodorus Epicureus. 279.f
Metrodorus Scepsius.
περὶ ἀλειπτικῆς, *De reductoria* 552.c
Mimnermus. 174 a
νάννοι, *Pomiliones* 470.a
Mithæcus.
ὀψαρτυτικὸς, *Opsartyticus* 282.a,325.f
ὀψοποιΐα σικελικὴ, *Siculus obsoniorum apparatus* 112.c, 516.c
Mnasalces Sicyonius.
ἐπιγράμματα, *Epigrammata* 163.a
Mnaseas Patrensis. 301.e
εὐρωπικὰ, *Europicorum libri* 158.d,296.b,530.c
λόκροι οἱ κολοφώνιοι, παίγνια ὕπως ἐπιγραφόμενα, *Locrus & Colophonius, lusus ita inscripti* 321.f
περὶ τῆς ἀσίας, *De Asia* 346.d
περίπλους, *Circumnauigatio* 331.e
Mnason Phocensis. 272.b
Mnesimachus comicus.
βύσπεις, *Busiris* 417.f
δύσκολος, *Morosus fabula* 359.c
ἱππότροφος, *Equiso* 301.d,322.e,402.f
φίλιππος, *Philippus fabula* 338.b,387.b,418.b,421.c
Mnesiptolemus.
ἀπάγνωσις ἱστοριῶν, *Historiarum recognitio* 432.b
Mnesitheus Athenienſis medicus. 59.b, 419.c
περὶ ἐδέσμων, *De edulijs* 54.b,57.b,80.d,& f,92.b,96.d, 106.d,121.d,357.a
περὶ κωθωνισμοῦ ἐπιστολὴ, *De Cothonismo epistola* 483.f
Mochus.
φοινικὰ, *De rebus Phœnicis* 126.a
Mœro Byzantia.
μνήμη, *Memoria* 490.e
Molpis Lacedæmon. 140.c, 156.d, 654.e
πολιτεία λακεδαιμονίων, *Lacedæmoniorum respublica* 140.b
Moſchion.
περὶ νηὸς ἱέρωνος, *De naue Hieronis* 206.d
Moſchus.
ἐξήγησις ῥοδιακῶν λέξεων, *Expoſitio Rhodiacorum vocabulorum* 487.c
μηχανικὰ, *Mechanica inſtrumenta* 634.a
Myron Prienenſis.
μεσσηνιακὰ, *Meſſeniacæ res* 271.f,657.d
Myronides.
περὶ μύρων, καὶ στεφάνων, *De unguentis & coronis* 691.f
Myrtilus Theſſalus. 83.a,106.f,127.a
μυθικὰ παράδοξα, *Hiſtoriæ minus probabiles* 610.b

N

Naucrates comicus.
πέρσαι, *Perſæ* 399.f
Nauſicrates.
ναύκληροι, *Nauiculatores* 296.a,325.e,330.b
Neanthes Cyzicenus. 311.c,699.e
ἑλληνικῶν, *Rerum Græcarum liber* 111.d,311.e,576.c
περὶ τελετῆς, *De initiationis ritu* 376.a,602.a
περὶ ὡρῶν, *De Horis* 175.e
Neoptolemus Parianus.
γλῶσσαι, *Linguæ* 476.f
Διονυσιὰς, *Dionyſias* 82.d
ἐπιγράμματα, *Epigrammata* 454.f
Neſtor.
θεατρικὰ ὑπομνήματα, *Theatrica commentaria* 403.e
Nicænetus Abderites aut Samius.
γυναικῶν κατάλογος, *Mulierum index* 590.b
ἐπιγράμματα, *Epigrammata* 673.a
Nicander Colophonius. 126.b,487.c
αἰτωλικὰ, *Ætolicæ res* 296.f,477.b
βοιωτιακὸς, *Bœotiacus* 329.a
τὰ γεωργικὰ, *Georgica* 51.d, 52.f, 54.d, 60.f, 72.a, 92.d, 126.b, 133.d, 366.d, 369.b,& f, 371.c, 395.c, 681.d, 683.a
γλῶσσαι, *Gloſſæ* 69.b, 111.e, 288.c, 306.e, 369.a, 394.a, 475.d, 679.c, 681.b
ἑταιρεύμενα, *mutantia* 305.d
ἑτερέμενοι, *Transformati* 82.a
θηριακὰ, *Theriaca* 66.e, 649.e
θηριακὸς, *Theriacus* 312.d, 366.d
μελισσουργικὰ, *De curandis apibus* 68.c
κολοφωνιακὰ, *Colophoniacæ res* 49.f, 296.f, 569.d, 684.f
οἰταϊκὰ, *Oetaica* 282.f, 411.a
παρεπίτια, *fortuita* 606.b
Nicander Chalcedonius.
περὶ οὔρου συμπτώματα, *Pruſiæ quæ contigerant* 496.e
Nicander Theiatirenus. 76.a, 114.c, 320.c, 461.f, 487.f, 503.c, 691.c, 679.c
ἀττικαὶ λέξεις, *Attica vocabula*
Nicanor Cyrenæus.
μετονομασίαι, *Tranſnominata* 296.d
Nicias Nicæenſis.
ἀρκαδικὰ, *Arcadica* 505.c
διαδοχαὶ, *ſucceſſiones* 609.e
περὶ τῶν φιλοσόφων ἱστορία, *Hiſtoria de Philoſophis* 273.d
Nicobula. 162.e
Nicochares.
ἀμυμώνη, *Amymone* 434.c,537.d
ἡρακλῆς χοράγος, *Hercules Choragus* 426.e
λάκωνες, *Lacones* 619.a
λημνίαι, *Lemniæ* 667.e
χειρογάστορες, *Cheirogaſtores* 328.e,426.f
Nicocles Lacon. 62.f
ἀκάριοι, *Acarij* 140.d,141.a
Nicolaus Damaſcenus Peripateticus. 327.d
ἱστορίαι, *Hiſtoriæ* 153.e, 249.a, 252.d,& e, 261.c, 266.e, 274.e, 332.e, 543.a, 593.a, 652.b, 682.a
Nicomachus.
εἰλειθυία, *Lucina* 58.a
περὶ ἑορτῶν αἰγυπτίων, *De Aegyptiorum feſtis* 290.f
Nicomedes. 478.a
περὶ ὀρφέως, *De Orpheo* 637.b
Nicomedes Acanthius. 217.e
Nicon.
κιθαρῳδὸς, *Citharœdus* 489.c
Νικοφρὼν, *Pandora* 323.c
σειρῆνες, *Seirenes* 80.b,269.e,368.b
χειρογάστορες, *Chirogaſtores* 126.f,387.a,645.e
Nicoſtratus. 47.c,517.a,654.b
ἄβρα, *Ancilla puella* 133.c
ἀντερῶσα, *Mutuo amans* 489.c
ἀπελαυνόμενος, *Expulſus* 654.b
βασιλεῖς, *Reges* 230.d
διάβολος, *Calumniator* 474.b

Ἑκάτη, Hecate 499.b
ἱεροφάντης, Hierophanta, ſacrorum antiſtes 110.a
Ἡσίοδος, Heſiodus 301.c
Ἰοκιστὴς, Iociſtes 685.e
κλίνη, Lectus 111.c,499.c
μάγειρος, Coquus 654.c
νομοθέτης, Legiſlator 247.e
Παίανδρος, Pandroſus 587.d,693.a
παρατρῶται, Conterranei 700.b
πλοῦτος, Diues 247.e
Σύρος, Syrus 615.f
Ψευδοστιγματία, Pſeudoſtigmatio, falſis notis compunctio 685.d
Nothippus. 344
Numenius.
Ἁλιευτικὸν, Halieuticon 13.b,282.a,287.c,295.b,304.d, 305.c,306.c,313.e,320.d,322.b,327.a,& f,371.b
Numenius Heracleotes.
περὶ δείπνων, De cœnis 5.a
Nymphodorus Syracuſius.
περίπλοι, Circumnauigationes 331.e
τῆς Ἀσίας παράπλους, Aſiæ præternauigatio 265.d,321.f, 609.e
περὶ ὧν ἐν σικελίᾳ θαυμαζομένων, De ijs quæ Siciliæ admiranda ſunt 588.f
Nymphis Heracleotes.
περὶ Ἡρακλείας, De Heracleia 549.a,619.f
περίπλους τῆς Ἀσίας, Aſiæ circumnauigatio 596.f
περὶ τῆς πατρίδος, De patria hiſtoria 536.e a

O

Olympias.
ἐπιστολὴ πρὸς Ἀλέξανδρον, Ad Alexandrum epiſtola 659.f
Ophelion. 66.d,& f
Oppianus Cilix.
Ἁλιευτικὰ, piſcium captandorum ratio 13.b
Opſodædalus Archeſtratus. 110.a

P

Palamedes Eleaticus Onomatologus cognominatus. 397.a
Pamphilus Alexandrinus. 165.b,489.c, 572.c,645.c,653.b,678.a
περὶ ὀνομάτων πλοκῆς, De nominum plexu 677.b
περὶ γλωττῶν καὶ ὀνομάτων, De linguis & nominibus 650.d
γλῶσσαι, Linguæ 470.d
περὶ ὀνομάτων, De Vocabulis 89.d,121.b,360.b,472.e 677.b
Ἀττικαὶ λέξεις, Atticæ dictiones 495.a
κενὰ πρόαρα, Vacua proara ibidem
Pancrates Alexandrinus.
ποίημα, Poema 677.e,& f
Pancrates Arcas.
Θαλάσσια ἔργα, Marina opera 283.a,305.c,321.f
κογχορηΐς, Conchoreis. 478.a
Pancratius Arcas.
Ἁλιευτικὰ, Piſcium captandorum ratio 13.b
Panætius Rhodius. 556.b
Panyaſis.
Ἡρακλείας, De Hercule hiſtoria 498.d,524.e
Parmeniſcus. 156.c,& d
Parmeno Byzantius. 203.d,221.a
Ἴαμβοι, Iambi 75.f
Parmenon Rhodius.
μαγειρικὴ διδασκαλία, Coquinaria diſciplina 308.f
περὶ διαλέκτων, De Dialectis 500.b
Parthenius Dionyſij filius. 501.a
περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς λέξεων, De vocabulis apud Hiſtoricos quæſitis 467.c
Paxamus. 376.d
Periander Corinthius elegorum ſcriptor. 632.d
Perſeus.
πολιτεία λακώνων, Laconum reſpub. 140.e
Perſæus philoſophus Cittienſis.
διάλογοι συμποτικοὶ, Dialogi conuiuales 162.e,607.a
Peteus. 459.f
Pauſon ſophiſta fabis delectatus. 408.b
Phædimus.
περὶ Ἡρακλείας, De Heraclea 498.f
Phætus.
πλακουντοποιϊκὰ συγγράμματα, De conficiendis placentis 643.f
Phalæcus.
ἐπιγράμματα, Epigrammata 440.d
Phanias Ereſius Ariſtotelis diſcipulus. 51.e,64.e
περὶ ποιητῶν, De poetis
περὶ φυτῶν, De plantis 54.f,58.d,61.f,70.d,84.d,371.d, 406.c
περὶ τῶν ἐν σικελίᾳ τυράννων, De tyrannis Siciliæ 232.b
πρὸς τοὺς σοφίστας, Aduerſus ſophiſtas 638.b
φρυγανεῖς ἐρέσιοι, Phrygianei Ereſſij 333.a
τυράννων ἀναίρεσις ἐν πμωρίᾳ, Tyrannorum in quos vindicata eſt cædes 90.e,438.c
φιλιππικὰ, Philippica 231.f
Phanodemus. 437.c,464.f
Ἀτθὶς, Atthis 114.d,394.d
Phanocritus.
περὶ Εὐδόξου, De Eudoxo 276.f
Pherecydes.
ἱστορίαι, Hiſtoriæ 470.c
Pherenicus Heracleotes.
ἔπη, Carmina hexametra 78.b
Pherecrates. 55.b,56.f,464.f,644.f
ἀγρῖοι, Agreſtes 165.d,218.d,263.b,316.e
αὐτόμολοι, Transfugæ 90.a,119.d,385.e,396.c
γραῦς, Vetula 246.f
γραφεῖς, Pictores 395.b
δουλοδιδάσκαλος, Dulodidaſcalus id eſt, Magiſter ſeruus 262.c,305.f,396.c,480.b
ἐπιλήσμων, Obliuioſus 111.b,308.f,365.a
Θαλάσσῃ, Mare 365.a
κορίαννὼ, Corianna 159.e,430.e,479.b,481.b,567.d, 653.a
κραπάταλλοι, Crapatalli 75.b,366.d,487.e
λειριοπολανεμώναι, Leiriopolanemonæ, Narciſſi & Anemonis herbæ 269.e
λῆροι, Nugæ 95.d,424.b
μιδοῦντες, Menderi 228.e
μυρμυκανθρωποι, formicihomines 287.a,335.a,690.f
πετάλη, Iuuenculæ 343.c,395.c
τριπτόλεμος, Triptolemus 67.b
τυραννὶς, Tyrannis 460.c,481.c
ὕπνος ἢ παννυχὶς, Somnus aut pernigil 612.a
ψευδηρακλῆς, Falſus Hercules. Scripſit & Menander 122.e
Pherecrati attribuuntur.
μεταλλῆς, Metallici 96.a,268.e
πέρσαι, Perſæ 78.d,228.e,269.c,502.a
χείρων, Cheiron 368.b,388.f,653.f
Philarchus. 43.f,44.b,73.b,150.d, 593.b

ἱστρίαι, *Historiæ* 81.e,141.f,249.d,251.c,254.f,271.e,334.f, a, 401. d, 412. f, 438.d,528.c,536.d,539.b,606.e,610.d, 614.f,673.f,693.f

Philemon Athenienſis.

ἀττικὰ ὀνόματα ἢ γλῶσσαι, *Attica nomina ſiue linguæ* 469.a,483.a

ἀττικαὶ λέξεις, *Attica vocabula* 76.f,646.b

ἀττικὰ ὀνόματα, *Attica nomina* 652.f

παντοδαπῶν χρησηρίων, *libri de omnigenis oraculis* 114.e

Philemon comicus.

ἀγροῖκος, *Ruſticus* 81.e

ἀδελφοκτόνος, *Homicida* 663.f

ἀνανεωθῆναι, *Renouata* 262.a

ἁρπαζόμενος, *Raptus* 663.f

βαβυλώνιος, *Babylonius* 595.d

Δελφοί, *Delphi* 569.d

θησαυρός, *Theſaurus* 385.e

ἰατρὸς, *Medicus* 231.a

κορινθία, *Corinthia* 123.e

μοιχὸς, *Mœchus* 242.c

μετὼν, ἢ ζώμιον, *Tranſiens, ſiue Iuſculum* 133.a,340.e

νέαιρα, *Neæra* 590.a

παρεισίων, *Irrepens* 170.f

παρὼν, *Prætereiens* 516.f

πλωχὴ, *Mendica* 654.d

πλωχὸς, *Mendicus* 645.a

σικελικὸν, *Siculum* 658.b

στρατιώτης, *Miles* 288.d

συναποθνήσκοντες, *Commorientes* 307.e

φάσμα, *Spectrum* 481.e

χήρα, *Vidua* 497.f

Philemon iunior. 291.e

Philednides. 457.d

Philenis.

περὶ ἀφροδισίων ἀκόλαστον σύγγραμμα, *De veneris turpiſſimus liber* 335.c

Philetærus.

Ἀταλάντη, *Atalanta* 416.f

Ἀσκληπιὸς, *Aſclepius* 342.b,489.a

οἰνοπίων, *Oenopion* 169.c,280.d

κορινθιαστὴς, *Corinthiaſtes* 559.a

κυνηγὶς, *Cynegis venatrix* 280.c,570.f,572.d,587.e

λαμπαδηφόροι, *Lampades geſtantes* 418.d

τηρεὺς, *Tereus* 106.f

φίλαυλος, *Philaulus* 633.e

Philetas Cous. 71.a,327.c,401.e

Phileta. 677.c,678.a

ἄτακτοι, *Inordinati ſiue petulantes* 114.e,467.c,495.f, 496.c,645.d,646.d,678.c

ἀττικὰ, *Attica* 467.f

ἰαμβεῖα, *Iambica* 43.f

Philiſtion. Supra, Diocles Dionyſius: Euthydemus, Glaucus, Philotimus, Parmenon Rhodius.

ὀψαρτυτικὸν, *De parandis obſoniis* 516.d

Philinus orator. 681.b,682.a

χροκανιδῶν διδασκαλία, *Crocanidarum, id eſt, de publicis muneribus functio* 425.c

Philippides. 658.e

Ἀμφιάραος, *Amphiaraus* 90.b

ἀνανέωσις, *Renouatio* 262.a,384.f

ἀργυρίου ἀφανισμὸς, *Argenti diſperditio* 230.a

αὐλοὶ, *In aulis ſiue tibiis* 658.e

συμπλέουσαι, *ſimul nauigantes fœminæ* 700.b

φυλάργυρος, *Auarus* 640.c

Philippus.

ὀβελιαφόροι, *Obeliaphori* 359.a

φίλυρα, *Philyra* 358.f

Philippus Theangellenſis.

περὶ χαρῶν καὶ λελίγων σύγγραμμα, *Opus de Caribus & Legibus* 271.b

Philiſcus poëta. 198.b

Philiſtion Locrus. 115.d

ὀψαρτυτικὰ, *De condiendis obſoniis* 516.d

Philyllius. 52.b,63.a,700.f

αὔγη, *Auge* 110.f,408.e,487.c

Ἡρακλῆς, *Hercules* 165.e

πόλεις, *Vrbes* 104.f,381.a

φρεωρύχος, *Putearius* 640.f

Phillis Delius.

περὶ αὐλητρίδων, *De tibicinibus* 634.d

περὶ μουσικῆς, *De muſica* 636.b

Philochorus. 38.c,168.a,189.c,217.e, 464.f,628.a,656.a,697.a

Ἀτθὶς, *Atthis* 245.c,637.f,693.e

βοιὸς, *Bœus* 393.e

γέρανος, *Geranus, Grus* ibid.

περὶ μαντικῆς, *De diuinatione* 648.e

τετράπολις, *Tetrapolis* 235.d,495.f

Philocles. 66.b

Philocrates.

θετταλικὰ, *Theſſalica* 264.a

Philodemus.

περὶ τῶν ἐν ῥόδῳ σμινδίων, *De Sminthijs Rhodijs* 445.a

Philomneſtus.

περὶ τῶν ἐν ῥόδῳ σμινδίων, *De Sminthijs Rhodijs* 74.f

Philo. 697.b

τὸ μεταλλικὸν, *Metallicum, ſiue metallorum liber* 322.b

Philonides. 67.d

κόθυρνοι, *Cothurni* 228.f,247.e,700.f

Philonides medicus.

περὶ στεφάνων καὶ μύρων, *De coronis & vnguentis* 675.a

Philotimus medicus. 687.f

ὀψαρτυτικὸς, *Opſarityticus, ſiue de obſoniorum præparatione* 308.f, *Scripſere & Diocles, Dionyſius, Glaucus, Euthydemus, Philiſtion, Parmenon Stephanus, Tyndaricus.*

περὶ τροφῆς, *De alimentis* 53.f,79.a,81.b,82.f,355.a

Philoſtephanus Cyrenæus Callimachi familiaris. 331.e

Δήλιος, *Delius* 202.f

περὶ τῶν ἐν τῇ ἀσίᾳ πόλεων, *De Aſiæ ciuitatibus* 297.f

περὶ τῶν παραδόξων ποταμῶν, *De ijs quæ mira & inopinata in fluuijs obſeruantur* 331.e

Philoxenus Cytherius Dithyrambicus poëta 53.a,156.c,241.e,564.e

δεῖπνον, *Cœna* 146.f,409.e,476.e,489.b,642.f,685.d

Phocyllides. 428.a,632.d

Phocus. 168.e

Phœnícides.

μισουμένη, *Odioſa* 652.d

φίλαρχος, *Philarchus* 404.a

Phœnix Colophonius. 421.d

ἴαμβοι, *Iambi* 359.e,495.e,530.d

Phormus comicus.

Ἀταλάντη, *Atalanta* 652.a

Phormeſius. 229.f

Phrynichus. 44. d, 47.f,52.c,53.a,59.c, 564.f,603.f

ἐφιάλτης, *Ephialtes, id eſt, Incubus* 165.b,184.f, *Phrynici verſus in Monotropo citat Ioſephus Scaliger Lib. de Emendat. temporum, pag. 53.*

Κρόνος, *Saturnus* 371.f

κωμασταὶ, *Comeſſabundi* 474.b

μονόσιτος, *Moniſius* 248.c

μοῦσαι, *Muſæ* 319.a

παιδία, fœmina ludens 424.c
ποιμαίας, Pœastriæ 110.c
σατύροι, Satyri 87.b
τραγικὰ, Tragæ 73.c
τραγῳδοὶ, Tragœdi 229.a,287.c,387.a,654.b 635.b
φοινίσσαι, Phœnissæ 638.c
Phrynis.
Pindarus. 154.f,191.f,411.c,455.c,467. b,480.c,490.f,512.d,561.b,631.c
κένταυροι, Centauri 476.a
ὀλυμπόνικαι, Olympionicæ 641.a
πρὸς ἱέρωνα σκολιὸν, Ad Hieronem scolion 635.b
Pinon.
ἐπιστολαὶ, Epistolæ 240.f
Pisander.
ἡράκλεια, Herculea 469.d
Pithænetus.
περὶ αἰγίνης, De Ægina 589.f
Plato poëta comicus. 48.a
ἀδῶνις, Adonis 456.a
ἀνδροφόνος, Homicida 279.c
αἱ ἐφ' ἱερῶν, Victimæ quæ sacrificantur 446.e 640.e
ἀτλαντικὸς, Atlanticus 360.e
γρῦπες, Grypes 308.b,367.c
ἑορταὶ, feriæ 328.f,367.c
εὐρώπη, Europa 119.b,478.c,666.d, 667.b,677.a
ζεὺς κακόῤῥυος, Iupiter male affectus 506.e,657.b
ἰὼ, Io 76.f,315.c
κλεοφῶν, Cleophon 68.c
λάϊος, Laius 380.e
λάκων, Lacon 665.b
λάκωνες, Lacones 237.b
λάχης, Laches 110.e,170.f,641.a
μενέλαος, Menelaus 110.d,700.f
νὺξ μακρὰ, Longa nox 316.c
παῖς, Puer 385.d
πεισανδρεύς, Peisander 387.a
πεπαλγὼς, Dolore confectus 287.e,229.f,424.a
πρέσβεις, Legati 375.b,644.a,657.a
ποιηταὶ, Poëta 694.f
σκόλιον, scolion 422.f
σοφιστὴ, Sophista 279.a,312.b,678.f
σοφισταὶ, Sophistæ 103.c
σωσιξαπατῶν, Deceptor, seu anicula 344.d,446.f
σύρφαξ, Populi fax 104.a
ὑδρία, Hydria 56.f
ὑπέρβολον, Hyperbolon 146.f,325.a,367.d,424.a,441.e
φάων, Phaon 215.e
χαρμίδης, Charmides
Plato Philosophus. 48.a,179.d,186.e, 217.b,365.b,688.b,702.c
γοργίας, Gorgias 112.d,217.d,506.e
ἐπιστολαὶ, Epistolæ 527.c
εὐθύδημος, Euthydemus 506.b
θεαίτητος, Theætetus 21.b
κίμων, Cimon 506.e
κράτυλος, Cratylus 35.b
μένων, Menon 314.a,371.f
κρίτων, Criton 216.b,506.d
περὶ ἀνδρείας, De fortitudine 506.b
περὶ νόμων, De Legibus 155.f,264.d,431.f,444.a,452. c,504.e,& f,505.b,670.f
περὶ ψυχῆς, De anima 679.a
περὶ πολιτείας, De repub. 92.f,123.c,138.a,182.f,433.f, 443.f,511.e,527.c
περὶ ψυχῆς, De anima 504.f
πρωταγόρας, Protagoras 97.a,218.c,585.d
συμπόσιον, Conuiuium 23.d,178.a,502.d
τίμαιος, Timæus 92.f,94.e
φαῖδρος, Phædrus 92.f
φιλῆβος, Philebus 97.c,423.a,424.e,511.e
Plethagoras. 270.d
Polemarchus. 111.c
Polemon. 39.c,55.e,139.c,606.a
καθ' ὅδον τοῦ ξενοφῶντος, Xenophontis Canathrum 138.d
μώρυχος, Morychus 109.a,462.c
περὶ ἄρτου. De Arto liber 108.f
Polemon Periegetes,
ἑλλαδικὸν, Helladicæ res 479.f,606.a
περὶ θαυμασίων, De admirandis 552.b
περὶ ὀνομάτων ἀδόξων ἐπιστολὴ, De nominibus obscuris epistola 409.d
περὶ σαμοθράκης, De Samothracia 372.a
περὶ τὴν ἀθηνῶν ἀκροπόλεως, De Athenarum arce 472.c, 488.d,587.c
περὶ τῆς ποικίλης στοᾶς τῆς ἐν σικυῶνι, De varia in Sicyone porticu 253.b,577.c
περὶ τοῦ οἰὸς κώδιος, De ouis villosa pelle 478.d
περὶ τῶν ἐν σικελίᾳ ποταμῶν, De fluminibus Siciliæ 307.b
περὶ τῶν ἐν καρχηδόνι πέπλων, De Carthaginis peplis 529.b
περὶ τῶν ἐν σικυῶνι πινάκων, De tabulis Sicyoniis 567.b
περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων, De ciuitatum inscriptionibus 436.c,442.e
περὶ τῶν ἐν λακεδαίμονι ἀναθημάτων, De ijs quæ Lacedæmone diis dicata sunt 574.d
τὰ πρὸς ἀντίγονον, καὶ ἀδαῖον συγγράμματα, Ad Antigonum & Adæum 210.a,388.b,410.c,462.a,483.c, 486.c,497.f
πρὸς ἀντίγονον περὶ ζωγράφων, Ad Antigonum de pictoribus 474.d
πρὸς ἀράνθιον ἐπιστολὴ, Ad Aranthium epistola 606.f
πρὸς τίμαιον, Ad Timæum 81.f,109.a,588.c
πρὸς τὰ νεάνθου ἀντιγραφαὶ, Ad Neanthen rescriptiones 602.f
Polybius Magalopolitanus. 626.a
ἱστορίαι, Historiæ 78.f,95.d,193.d,251.e,272.a,274.f, 302.c,330.f,332.a,400.f,418.a,424.c,439.a,527.b,615. a,634.b,651.d
Polycharmus.
λυκιακὰ, Lyciacæ res gestæ 333.d
Polycharmus Naucrites.
περὶ ἀφροδίτης, De Venere 675.f
Polycletus Laryssæus.
ἱστορίαι, Historiæ 539.a
Polycrates.
θεσσαλικὰ, Res Thessalicæ 264.a
λακωνικὰ, Laconica 139.d
Polyochus. 60.c
κορινθιαστὴς, Corinthiastes 33.c
Polycidus. 459.f
Polyzelus.
μούσων γονὰὶ, Musarum fœtus 370.f
τὰ ῥοδιακὰ, Rhodiacæ res gestæ, vel historiæ 361.c
Pompeianus Philadelphensis. 97.f
Pontianus. 109.b,123.e,231.b,445.c
Ponticus garrulus fabulator. 649.c
Posidippus.
αἰθιοπία, Æthiopia 596.c
πρὸς ἄτταλον ἐπιστολὴ, Ad Attalum epistola 346.b
Posidippus comicus. 652.d,659.c
ἀναβλέπων, Suspiciens 661.f
ἀποκλειομένη, Exclusa 301.c
ἐπιγράμματα, Epigrammata 412.d,414.e

ἔφεσια, Ephesia 591.e
λόκροι, Locri 87.f
μεταφερόμενον, Translatum 118.b
πεδίον, Campus 94.c
πορνοβοσκὸς, Leno 154.f
σωτῆρες, Columnæ 659.c
χορεῦσαι, Saltantes 376.e
Posidonius Stoicus Apameensis, Rhodius etiam dictus.
ἱστορίαι, Historiæ 45.f, 151.f, 153.d, 154.a, 168.d, 176.b, 210.c, 211.e, 246.c, 252.e, 263.c, 266.e, 272.e, 369.c, 439.e, 466.b, 494.f, 527.e, 540.a, 549.e, 594.f, 649.d
Posidonius Corinthius.
ἁλιευτικὰ, Piscium captandorum ratio 13.b
Posis Magnesius.
ἀμαζονὶς, Amazonis 296.d
μαγνητικὰ, Magnesia 531.d
Pratinas Phliasius poëta 461.e, 617.c, 624.f
Μαινάδι ἢ καρύτιδι, Furiosæ siue Carytes aut Caryatides 394.f
Proxagoras medicus. 81.c, 687.f
Paxamus. 376.d
Praxilla Sicyonia. 603.a
Promathidas Heracleotes.
ἡμίαμβοι, Semiambi 296.b
Protagorides Cizycenus.
ἐκθέσεις ἐρωτικαὶ, Narrationes amatoriæ 162.c
δαφνικοὶ ἀγῶνες, Daphnici ludi 150.c
ἱστορίαι κωμικαὶ, Historiæ comicæ 124.e
περὶ τῶν ἐπὶ δάφνῃ πανηγυρέων, De festis ad Daphnem conuentibus 179.a, 183.f
Proxenus.
περὶ λακωνικῆς πολιτείας, De Laconica Repub. 267.c
Ptolemæus Ægypti rex Euergetes cognomine.
ὑπομνήματα, Commentarij 43.e, 71.b, 174.d, 229.d, 375.d, 387.e, 438.e, 518.f, 576.d, 654.c, 577.f
Ptolemæus Agesarchi filius Megalopolitanus.
περὶ τῶν φιλοπάτορα ἱστορίαι, Historiæ de Philopatore 246.c, 425.f
Pylades.
περὶ ὀρχήσεως, De saltatione 20.e
Pyrgion.
μοῖχος, Mœchus adulter 175.d
νόμιμα κρητικὰ, Cretensium instituta 143.e
Pythænetus.
περὶ Αἰγίνης, De Aegina 589.f
Pythagoras.
περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, De rubro mari 183.f, 634.a
Pytheas. 44.e
Pythermus Ephesius. 44.c, 51.f
ἱστορίαι, Historiæ 289.f

R

Rhianus ἑποποιός.
ἐπιγράμματα, Epigrammata 499.d
Rhinthon.
ἀμφιτρύων, Amphitryon 111.c
ἡρακλῆς, Hercules 500.f
Rutilius Ruffus Romanus.
τὴν ῥωμαϊκὴν ἱστορίαν ἑλλήνων φωνῇ ἐπιδέδωκε, Romanam historiam græcam reddidit 168.e, 274.c

S

Sæus.
πολιτεία λακεδαιμονίων, Lacedæmoniorum respub. 140.b
Sannirion.
γέλως, Risus 286.c
Sappho 39.a, 54.f, 192.c, 391.f, 425.d, 460.c, 475.a, 564.c, 674.d, & e
μέλη, Carmina 687.a
Satyrus Peripateticus. 556.a
βίοι, Vitæ 250.f, 529.c, 584.a
περὶ χαρακτήρων, De Charactheribus
τοῦ φιλίππου βίος, Philippi vita 248.f
Satyrus Olynthius.
παμφίλη, Pamphila 591.e
Scamon.
περὶ εὑρημάτων, De inuentionibus 630.b, 637.b
Sciras Italus comicus.
μελέαγρος, Meleager 402.b
Scythicus Teius.
ἱστορία, Historia 461.f
Seleucus 40.c, 114.d, 188.f, 430.c, 658.e 678.c
γλῶσσαι, Linguæ 50.a, 52.c, 76.f, 77.c, 645.d, 678.a
Seleucus Tarsensis.
ἁλιευτικὰ, De piscium captura 13.b, 320.a
περὶ ἑλληνισμοῦ, De Græcæ linguæ proprietate 367.a 398.a
Semus Delius. 38.a, 109.f
Δηλιάς, Delias 173.e, 331.f, 335.a, 469.c, 614.a, 637.b, 645.b, 676.f
νησιάς, Nesias, de insulis 123.d
περὶ παιάνων, De Paeanibus 618.c, 622.a
Silenus.
γλῶσσαι, Linguæ 468.a, 644.f, 677.c, 699.e
Silenus Æolensis. 475.d, 482.f
Silenus Calatianus.
σικελικὰ, Sicilia historia 530.a
Simachus.
περὶ τῆς τοῦ ἀτταλου παιδείας, De Attali educatione 252.c
Simaristus. 478.e, 483.a
συνώνυμα, Synonyma 99.d, 399.a, 496.c
Simarus.
συνώνυμα, Synonyma 305.f
Simmias. 327.f, 677.d
γοργὼ, Gorgo 491.c
Simonides Amorgias poëta. 106.f, 121.c, 125.b. 144.e, 172.e, 210.b, 318.f, 396.e, 424.c, 456.c, 460.b, 604.a, 659.f, 680.d, 690.d
ἴαμβοι, Iambi 57.e, 299.c, 460.b, 658.c
περσεὺς, Perseus 396.e
Socrates Sophronisci filius. 162.d
Socrates Rhodius. 628.f
ἐμφύλιος πόλεμος, Bellum ciuile 147.f
ἐπίκλησις, Liber cognominationum 111.b
περὶ ὅρων καὶ πυρὸς καὶ λίθων, De finibus, igne, & lapidibus 388.a
Solon. 632.c
ἴαμβοι, Iambi 645.f
Sopater comicus.
γάλατια, Galatea 160.e
ἱππόλυτος, Hippolytus 101.a
κνίδια, Cnidia 109.e
μνησῆρες βακχίδος, Proci Bacchi 644.c
νεκυία, Funus 160.e
σίλφαι, Blattæ 101.b
φακὴ, Lens 230.e
φυσιόλογος, Physiologus 101.a
Sopater Phacius (pag. 175.b. Paphius) Parœdus: eundem esse censeo cum sequenti Phlyacographo.

βακχὶς, Bacchis 176.a,213.c
183.c
μύσαι, Myſtæ
μυσακὸς θηπῶν, Myſtaci ſeruulus 119.a,175.c
ὀρέστης, Oreſtes 230.c
πύλαι, Portæ 175.b
Sopater Phlyacographus.
βακχίδος γάμος, 656.f
βακχίδος μνηστῆρες, Bacchidis proci 160.a,644.c
δρᾶμα ἐπιγεγραφόμενον εὐβουλοδεόμενος, Fabula Eubulotheombrotos inſcripta 86.a
πύλαι, Portæ 649.a
Sophilus comicus. 158.a
ἀνδροκλῆς, Androcles 123.c,228.c
ἐγχειρίδιον, Enchiridion 431.a
παρακαταθήκης, Depoſitus 640.d
συντρέχοντες, Concurrentes 125.c
φύλαρχος, Phylarchus 100.a,126.c
Sophocles. 39.f,51.d,67.f,277.b,433.c, 564.b,668.b,688.a
αἴας μαστιγοφόρος, Aiax flagellifer 277.c
αἰθίοπες, Æthiopes 122.c
ἀμύκλος σατυρικὸς, Amyclus Satyricus 400.b,428.a
ἄμυκος, Amycus 94.c
ἀμφιάραος, Amphiaraus 454.c
ἀνδρομέδα, Andromeda 482.c
ἀντηνορίδαι, Antenoridæ 373.d
ἀντιγόνη, Antigone 280.b,547.b
ἀχαιῶν συνδεῖπνον, Achæorum conuiuium 17.d
ἀχιλλέως ἐρασταὶ, Achillis amatores 401.c
ἑλένης γάμος, Helenes nuptiæ 76.c
θαμύρη, Thamura 175.f,183.f,637.a
ἴναχος, Inachus 668.b
ἶρις, Iris 646.d
ἰφιγένεια, Iphigenia 513.d
ἰχνευταὶ, Venatores 62.f
καμικοὶ, Camici 86.d,388.f
κηδαλίων, Cedalion 164.a
κοχλίδες, Cochleæ 70.a
κρῆτες, Cretenſes 687.d
λαρισσαῖοι, Lariſſæi 466.b
μυρμιδόνες, Myrmidones 602.e
μυσοὶ, Myſi 183.e,635.c
νιόβη, Niobe 176.f
οἰνόμαος, Oenomaus 410.c
πανδώρα, Pandora 476.c
ποιμένες, Paſtores 587.a,319.b
σαλμωνεὺς, Salmoneus 489.d
σκύθαι, Scythæ 189.d
συνδεῖπνον, Syndeipnon, fabula 365.b,678.f,685.f
ταινάριοι, Tænarij 375.d
τραχίνιαι, Trachiniæ 66.b
τριπτόλεμος, Triptolemus 110.e,447.b
τυμπανισταὶ, Tympaniſtæ 176.f
τυρὼ, Tyrus 99.f.475.a
ὕβρεις, Iniuria 657.a
φοῖνιξ, Phœnix 70.a
Sophron. 44.b,48.c,479.b
ἀγροιώτης, Ruſticus 309.c
ἁλιεὺς, Piſcator 288.a
ἁλιευτικὸν, ἢ ἀγειώτης, Halieuticum, ſiue Agrioles 86.a
μῖμος, Mimus 480.b,505.c
μῖμοι γυναικεῖοι, Mimi muliebres 86.c,106.e,110.c,229.f,306.d,324.e,380.e,409.a
μῖμοι ἀνδρεῖοι, Mimi viriles 286.d,287.c,323.b,324.e
νυμφόπονος, Pronuba 362.c
παῖς, Puer 324.f
σφενδόνη, Socrus 110.d
Sosibius. 621.d,648.b
περὶ ἀλκμᾶνος, De Alcmane 114.f
περὶ θυσιῶν, De ſacrificijs 678.b
περὶ θυσιῶν τῶν ἐν λακεδαίμονι, De ſacrificijs quæ Lacedæmone peragebantur 674.a
ὅμοια, Similitudines 690.f
Soſicrates. 561.f
διαδοχαὶ, Succeſſiones 422.c
τῶν φιλοσόφων διαδοχὴ, Philoſophorum ſucceſſio 163.f
κρητικὰ, Res Cretenſium geſtæ 261.e,263.f
φιλάδελφοι, Philadelphi 474.d
Soſicrates Phanagorites.
οἶοι, Soli 590.b, Amicus quidam meus verſus eius poetæ habuiſſe primam dictionem putat, οἶοι, veluti Heſiodi carmina in poemate quod appellat μεγάλας οἴας.
Soſimus.
περὶ χρόνων, De temporibus 635.f
Soſipater.
κατάψευδόμενος, Mendax 377.f
Soſitheus tragicus.
δάφνις, ἢ λιτύερσα, Dapnis ſiue Lityerſa 415.b
Soſtratus.
περὶ ζῴων, De animalibus 379.f
Sotades Ionicarum cantionum poëta Maronites. 293.a
Sotades comicus. 621.b
ἐγκλειόμεναι, Incluſæ 293.d
παραλυτρούμενος, Iniquus Redemptus 368.a
Soterion. 505.c
Sotion Alexandrinus. 343.c
διαδοχαὶ, Succeſſiones 162.e
περὶ τῶν τίμωνος σιλλῶν, De Timonis Sillis 336.d
Souniæthon.
φοινικὰ, Phœnicum res geſtæ 126.d
Speuſippus.
ὅμοια, ſimilitudinum libri 61.c, 68.f, 86.c,105.b,133.b 303.e,308.e,313.a,319.b,325.b,327.c,329.f,391.d,369.a
περὶ ἰχθύων, De piſcibus 308.e
Sphærus.
περὶ λακωνικῆς πολιτείας, De Lacedæmonum republica, 133.b
Sphodrias.
τέχνη ἐρωτικὴ, Ars amatoria 162.b
Staphylus 45.d
Staſimo attribuuntur
κύπρια ἔπη, Cyprij verſus 682.d
Stephanus.
ὀψαρυτικὰ, De condiendis obſoniis 516.c, Vide ſupra Philotimus.
Stephanus comicus.
φιλολάκων, Philolacon 469.b
Stenelus tragicus. 367.b,428.a
Steſichorus. 81.d, 154.f,457.a,499.a, 619.e
ἑλένη, Helene 451.d
παιδικὰ ἢ παιδιά, Puerilia 601.a
συοθήρας, Suis venatio 95.d
Steſimbrotus Thaſius.
περὶ θεμιστοκλέους, θουκυδίδου, καὶ περικλέους, De Themiſtocle, Thucydide, & Pericle 589.e
Stilpon Cynicus.
ὑπομνήματα, Commentaria 162.c
Strabo.
γεωγραφικὰ, Geographica 121.a,657.f
Stratocles. 135.b,137.c
Straton comicus.
λημνιμέδα, Lemnomeda 473.c

φοινικὰ

φοινικίδης, Phœnicides 382.b
Stratonicus. 163.f
Strattis. 68.f,299.c,324.b,592.d
ἀνθρωποῤῥαίστης, Anthroporrhaiſtes 127.d
ἀταλάντη, Atalanta 302.e,399.c
καλλιπίδης, Callipides 304.c
κυνήσια, ἢ κυνηγέσια, Venatio 396.a,551.d, legendum, Cineſias. Fuit is comicus poeta, ſupra fidem macilentus, pag.551.d.
λιμνομέδα, Limnomeda 327.e
μακέδονες, Macedones 302.e,396.a
μακέδονες ἢ παυσανίας, Macedones ſive Pauſanias 589.a
μηδεία, Medea 467.e,690.f
νεκυία, Funus 160.b
παυσανίας, Pauſanias 654.f
τρῴλος, Troilus 76.e
φιλοκτήτης, Philoctetes 327.e
φοίνισσαι, Phœniſſæ 160.b,621.f
χρύσιππος, Chryſippus, vel Callipes 656.b
ψυχαστὴ, Pſychaſtæ 124.d,373.f,502.f
Stratides.
χρύσιππος, Chryſippus 169.b
Sylla Roman. Imperator.
κωμῳδίαι σατυρικαὶ, Comœdiæ Satyricæ 261.c
T
Teleclides. 56.d,64.f,644.f
ἀμφικτύονες, Amphictyones 75.c,82.b,619.a
ἀμφικτύων, Amphictyon 268.a,335.a
ἑταῖροι, Amici, ſocij 656.c
ἡσίοδοι, Heſiodi 87.a,344.d,436.f
θεσμοθέται, Prætores 170.c,370.b,553.e
στερεοὶ, Solidi 399.c,639.a,648.e
Telephanes.
περὶ ἄστεως, De ciuitate 614.e
Teleſilla Argiua. 627.c
Teleſtes.
ὑμέναιος διθύραμβος, Hymenæus dithyrambus 637.a
Teleſtes Selinuntius. 625.f
ἀργώ, Argo 616.f
ἀσκληπιός, Aſclepius 617.b
Tenarus. 672.a
Terpſicles. 391.f
περὶ ἀφροδισίων, De venereis 325.d
Teucer.
ὁρισμοὶ, Definitiones 455.e
Thales.
ᾠδαὶ, Odæ, cantica 678.b
Themiſion.
παλλωὶς, Pallenis 235.a
Themiſtagoras Epheſius.
χρύσιος βίβλιος, Aureus liber 681.a
Theocles.
ἰθύφαλλοι, Ithyphalli 497.c
Theoclytus.
περὶ ὡρῶν, De tempeſtatibus 470.c
Theocritus Syracuſius. 49.f
βερενίκη, Berenice 284.a
φαρμακευτρία, Veneſica 475.e
Theodectes Phaſelites. 454.d
Theodectus. 134.c
Theodoridas. 229.b,302.c
κένταυροι, Centauri 699.f
τρίοδος ἢ ῥωποπώλης, Tridens ſiue Seplaſiarius ibid.
Theodorus. 122.c
ἀττικὴ γλῶσσα, Atticæ linguæ 646.c,677.b.678.c
Theodorus Hierapolites.
περὶ ἀγώνων, De certaminibus 412.e
Theognetus.
φάσμα, ἢ φιλάργυρος, Spectrum, aut auarus 104.b,671.b
φιλοδέσποτος, Amans domini 616.a
Theognis poët. 428.c,457.b,513.d,633.d
περὶ τῆς ἐν ῥόδῳ θυσιῶν, De ſacris Rhodijs 360.b
Theognis Megarenſis poëta.
ἔλεγοι, Elegi 317.a
Theolytus Methymnæus.
βακχικὰ ἔπη, Bacchica carmina 296.a
Theophilus.
βοιώπια, Bœotia 472.d
ἐπίδαυρος, Epidaurus 417.a
ἰατρὸς, Medicus 340.d
νεοπτόλεμος, Neoptolemus 560.a,635.a
παγκρατιαστὴς, Pancratiaſtes 95.a,417.b
πρωτίδες, Prœtides 445.f
φίλαυλος, Philaulus 563.a,587.f
Theophraſtus. 50. a, 69.c,391.c,435.c, 676.d,679.c,680.e,684.e
αἴτια φυτικὰ, Cauſæ plantarum 55.c,77.c
ἐρωτικὸς, ſ. Amatorius 562.c,567.b,606.c
περὶ γελοίου, De ridiculo 348.a
περὶ δακέτων, De ijs quæ morſu venenata ſunt 314.c
περὶ ἐνθουσιασμοῦ, De Enthuſiaſmo 624.a
περὶ ἑτεροφωνίας τῶν ὁμογενῶν, De varia voce animalium congenerum 390.a
περὶ εὐδαιμονίας, De fœlicitate 543.f,567.a
περὶ ἡδονῆς, De voluptate 511.c,526.c
περὶ κολακείας, De adulatione 254.d
περὶ κωμῳδίας, De comœdia 261.d
περὶ λίθων, De lapidibus 93.a
περὶ μέθης, De temulentia 423.f,465.b,497.e,681.f
περὶ ὀδμῶν, De odoribus 70.a
περὶ πνιγμοῦ, De ſuffocatione 66.f
περὶ τῶν ἐν τῇ ξηρᾷ διαπνεόντων, De piſcibus quæ in ſicco perdurant 312.b,317.e
περὶ τῶν ζῴων, De animalibus 387.b
περὶ τῶν κατὰ τόπους διαφόρων, De locorum differentiis 317.f
περὶ τῶν μεταβαλλόντων τὰς χρόας, De ijs quæ colorem mutant 317.e
περὶ τῶν πνιγμῶν διὰ χειμῶνα, De ſuffocatis propter hyemem 331.d
περὶ ὑδάτων, De aquis 41.f
περὶ τῶν φωλεύοντων, De animalibus quæ latent 63.c, 105.d,314.c
περὶ φυτῶν ἱστορία, Hiſtoria de plantis 31.e,50.b,54.f,56.f,61.e,64.d,66.e,77.a,82.e,470.f,673.c,681.b
τραυματία, Vulneratio 562.f
Theopompus comicus.
Ἄδμητος ἢ ἡδυχαρὴς, Admetus, ſiue Hedychares 690.a
ἄλθεα, Morborum curationes 501.f
ἀφροδίτη, Venus 324.b
εἰρήνη, Pax 368.c,374.a,652.f
θησεὺς, Theſeus 82.c
κάλλαισχρον, Turpe honeſtum 302.f,399.c,423.a
μῆδος, Medus 481.e,487.c
νέμεα, Nemea 470.f
ὀδυσσεὺς, Vlyſſes 165.a
παμφίλη, Pamphila 487.c
πηνελόπη, Penelope 183.f,657.b
σειρῆνες, Seirenes 399.d
στρατιώτιδες, Fœminæ militantes 483.e
φινεὺς, Phineus 649.b
Theopompus. 45.c,50.e,67.f,68.d,217.e,573.c,616.d,627.d,700.f
ἱστορίαι, Hiſtoriæ 77.d,85.a,144.f,166.d,249.c,252.a,260.d,265.c,271.c,435.a,& d,444.e,517.c
ἑλληνικὰ, Rerum Græcarum libri 271.f,384.a

κατὰ

κατὰ τὴ πλάτωνος διατρίβης, De Platonis institutis ac exercitatione 508.c
περὶ τῆ χίης ἐπιστολῆς, De Chia epistola 586.c
περὶ τῶν συληθέντων ἐκ δελφῶν χρημάτων, De pecunijs quæ ex Delphis compilatæ sint 605.a
πρὸς Αλέξανδρον συμβουλαὶ, Ad Alexandrũ consilia 230.f
σύγγραμμα, Commentarius 531.a
φιλιππικὰ, Philippica 145.a,149.d,157.e,166.d,213.f,384.a,476.d,526.e,531.a

Theopompus hexametrorum poeta.

ἅρμάπον, Curriculum 183.b

Theotimus.

κατ' ἐπικούρου βιβλία, Contra Epicurum libri 611.b

Thucydides. 108.f,189.d,215.d,478.f

Timachidas Rhodius. 369.a,677.d,678.c,699.e

γλῶσσαι, Linguæ 53.c
τὸ δεῖπνον, Liber cœnarum 5.a,283.c

Timæus Tautomenites Epitimęus dictus. 206.d,272.a,522.a,523.c,573.d,602.f

ἱστρίαι, Historiæ 153.d,163.e,250.a,264.c,327.b,471.f,589.a

Timarchus.

περὶ τῆ ἐρατοσθένους ἑρμῆ, De Eratosthenis Mercurio 501.f

Timocles.

αἰγύπτιοι, Ægyptij 300.a
δάκτυλος, Digitus 295.b,385.a
δῆλος, Delus 341.f
δημοσάτυροι, Populares satyræ 165.f
διονυσάζουσαι, Menades 223.b
δωρεὺς ταυτοκλείδης, Doreus Tantocleides 567.f
δρακόντιον, Draconium 237.d
ἐπιστολαὶ, Epistolæ 240.f,243.b
ἐπιχαιρέκακος, Epicharecacos, gaudens alienis malis 241.a
ἥρωες, Heroës 224.a,455.f
ἰκάριοι, Icarij 342.a
καύνιοι, Caunij 240.e
κένταυρος, ἢ δξάμυς, Centaurus, siue Labrus 240.d
κονίσαλος, Consalus, unus ex ministris Priapi 430.f
μαραθωνίαι, Marathoniæ 570.f
νεαίρα, Neæra 567.e,591.d
πολυπράγμων, Curiosus 327.f
πρὸς Αλέξανδρον ἐπιστολὴ, Ad Alexandrum epistola 595.a
πύκτης, Pugil 246.e
σαπφὼ, Sappho 327.c
φιλοδικαστὴς, Philodicastes, siue rabula forensis 245.b
ψευδολησταὶ, Pseudolestæ, falsi latrones 109.c

Timocrates Lacedæmonius.

περὶ τῆ σφαιριστικῆς, De lusu pilæ 15.c,29.f

Timomachus.

κυπριακὰ, Cypriaca 638.a

Timon Pyrrhonius Phliasius. 158.a,281.e,588.e

σίλλοι, Silli, id est, mordaces ioci 160.a,251.c,279.f,424.b,445.e,601.c

Timon.

προδεῖπνον, Prodipnon merendam interpretari licet 406.e

Timotheus Milesius poëta. 122.d

κυμάειον, Catulus 243.d
κυκλώπια, Cyclopia, Cyclopum officina 465.c
ναύπλος, Nauia 338.a

Tryphon Alexandrinus. 182.e,299.a,400.a

περὶ ἀττικῆς προσῳδίας, De Atticis accentibus 53.b
περὶ ὀνομασιῶν, De rerum appellationibus 174.e,503.d,634.d,618.c
φυτῶν ἱστορία, Plantarum historia 78.a,109.b,114.b

Typhon.

περὶ ζώων, De animalibus 324.f

Tyndaricus Sicyonius.

ὀψαρυτικὰ, De condiendis obsoniis 662.d, Vide supra Philotimus.

V

Varro Menippeus cognominatus. 160.c

Vder Grammaticus. 117.b

X

Xanthus. 346.e,513.a

λυδιακὰ, Lydiorũ res gestæ, vel commentarij 404.a,515.d

Xenarchus. 63.f

πάνταθλον, Quinquertium 440.e,441.e,569.a
πορφύρα, Purpura 225.c
πριάπος, Priapus 473.f
σκύθαι, Scythæ 367.b,418.e
ὕπνος, Somnus 559.a

Xenochartus.

δίδυμοι, Gemini 426.b

Xenocles orator Athenienſis. 134.e

Xenocrates. 186.b

Xenophanes Colophonius. 413.f,475.d,526.a,576.c,632.c

ἐλεγεῖα, Elegiaca carmina 368.f
παρῳδαὶ, Parodæ 54.e

Xenophon. 177.b,179.d,186.e,217.f,510.c,613.b,673.f

ἀγησίλαος, Ageſilaus 144.b
ἀνάβασις Κύρου, Ascensus Cyri 16.a,49.b,71.c,150.f,252.a,390.c,397.a,476.b
ἑλληνικὰ, Rerum Græcarum libri 217.f
ἱέρων ἢ τυραννικὸς, Hieron, siue Tyrãnicus 121.d,144.b,165.f
κυνηγετικὸς, Venatorius 368.e,400.a
περὶ ἱππικῆς, De Hippice, siue equorum educatione 94.e
οἰκονομικὸν, Oeconomicon 103.c
περὶ πόρων, De vectigalibus 272.c
τῶν περσῶν παιδεία, Persarum institutio 465.e
περὶ τῆ παιδείας κύρου. De Cyri institutione 368.a,373.d,410.c,424.b,433.f,496.c,515.a
συμπόσιον, Conuiuium 504.c,d,& f,614.d
ὑπομνήματα, Commentaria 54.c,124.c,165.a,220.f,544.d,588.d

Z

Zenis siue Zeneus Chius. 186.c

περὶ πατρίδος χίου, De patria Chio 601.f

Zeno Cittiensis.

περὶ πολιτείας, De republica 561.c

Zeno Cynicus.

ὑπομνήματα, Commentaria 162.c

Zenodotus.

ἐπιτομαὶ, Compendia 412.a

Zenophanes.

συγγενικὸς, Congenitus 424.c

Zopyrinus.

ὀψαρυτικὰ, De obsoniis condiendis 662.d

INCERTORVM AVTORVM
opera, iis qubus adſcribuntur citatis.

ἀγαθοὶ, *Boni* 248.c,685.b
Pherecrates. Strattis.

ἀγὼν δρᾶμα σατύρικον, *Agen fabula Satyrica* 50.f,586.c, 595.c
Caranæus. Byzantius Python. Alexander rex.

ἀγνοία, *Ignorantia* 401.a
Diphilus. Calliades.

ἄθλα, *Certamina fab.* 172.c
Steſichorus. Ibicus.

αἰγίμιον, *Aegimium* 503.d
Heſiodus. Mileſius Cecrops.

ἀλιπλεία, *Alipiria* 123.c
Alexis. Antiphanes.

ἀνθεία, *Antheia* 567.a,586.c
Eunicus. Philyllius.

ἀσίας περιήγησις, *Aſiæ deſcriptio* 70.a
Hecatæus Mileſius. Neſiota.

αὐτεία, *Antea* 127.b
Antiphanes. Alexis.

ἀπυλλος, *Antillus* 108.c,118.e
Philetærus. Nicoſtratus. Philoſtratus.

ἀπολειπόμενα, *Animo defecta* 133.f
Diphilus. Soſippus.

ἀργολικὰ, *Argolica* 86.f
Argias. Dercylus.

ἀργυρίου ἀφανισμὸς, *Argenti obſcuratio* 409.d
Epigenes. Antiphanes.

γέρανος, *Grus* 82.a
Euphorion. Archytas.

γεωργικὸς, *Ruſticus* 75.d
Androtion. Philippus. Hegemon.

γεωργικὰ. *Georgica*

Fratres 649.e

δεῖπνον, *Cœna* 146.f
Philoxenus Cytherius. Leucadius.

ἡδυπάθεια, *Vitæ mollities incerti & innominati eſt autoris*

ἱστορία, *Hiſtoria* 95.f
Callimachus. Zenodotus.

ἱστορίαι, *Hiſtoriæ* 232.e
Ephorus ſiue Demophilus eius filius.

ἱστορίαι, *Hiſtoriæ* 515.d
Xanthus Lydius. Dionyſius Scythobrachion.

καμπυλίων, *Campylion* 471.e,562.c
Araros. Eubulus.

κύκλωπες, *Cyclopes* 140.e,524.f,667.d
Callias Diocles.

κύπεια ἔπη, *Cyprij verſus* 334.b,682.d
Hegeſias. Staſimus. Halicarnaſſeus quidam Cyprius.

ναυκράτεως κλίσις, *Naucratis ædificatio* 283.d
Apollonius Rhodius. Nauctites.

ὅμοια, *Similitudines* 642.c
Alexis. Antidotus.

περίθους, *Peirithous* 496.b
Critias. Euripides.

περὶ ἡδονῆς, *De Voluptate* 387.f
Theophraſtus. Chamæleon.

πόλεις, *Vibes* 86.e,92.f,140.a
Philyllius. Phrynichus. Ariſtophanes, vel quiſpiam alius.

πορφύρα, *Purpura* 319.a,431.a
Timocles. Xenarchus.

πρὸς κάσσανδρον περὶ βασιλείας, *Ad Caſſandrum de regno* 144.e
Theophraſtus. Soſibius.

σκῆναι, *Tentoria* 628.e
Platon. Ariſtophanes.

συμμαχία, *Symmachia* 312.d,314.a
Plato. Cantharus.

τελχινιακὴ ἱστορία, *Telchiniaca hiſtoria* 282.f
Epimenides Cretenſis. Teleclides.

τιτανομαχία, *Titanomachia* 277.d
Eumelus Corinthius. Arctinus.

ὑπομνήματα, *Commentaria* 173.e,654.d
Ariſtoteles. Theophraſtus.

ὕπνος, *Somnus* 572.c
Alexis. Antiphanes.

χείρων, *Cheiron* 364.a
Nicomachus rhythmicus Pherecrates.

Fabula cui titulus eſt,....verſ. ex ea fab. 702.b

Incertus poeta 613.a

INCERTORVM AVTORVM
citatio abſque operum nomine & indicatura.

Alexis, ſiue Antiphanes. 66.f
Ariſtophanes, ſeu Plato. 613.c,628.e
Callias, ſiue Diocles. 306.a
Cantarus, ſiue Plato. 68.b
Crates ſiue Democharis. 215.c
Hedylogus Samius Athenienſis ve. 297.a
Philarchus Athenienſis, ſiue Naucratites. 58.b
Plato ſeu Ariſtippus. 628.e
Nicoſtratus, ſiue Philetærus. 65.d
Silenus, ſiue Clitarchus, ſiue Zenodotus. 478.e
Scylax ſiue Polemon. 70.b

ELENCHVS TITVLORVM,

QVO PRAECIPVA SINGVLORVM LIBRORVM CAPITA, AC SVMMÆ continentur. Prior autem numerus, vt in cæteris indicibus, paginam, alter versum indicat.

LIBRO I.

Conuiuarum catalogus 1.a
Hospitum laus 2.a
Bibliothecæ diuersorum 2.f
Epulæ populares 3.d
Bos Empedoclis 3.f
Adagia cœnarum quibusuis ferculis lepidè accommodata 4.a
Archestrati Gastronomia 4.c
Cœnarum descriptiones 5.a
Obsonij præparandi ars 5.c
Philoxeni & Pythilli ingluuies 5.f
Ingluuies Apicij 7.a
Aristoxeni lactucæ 7.c
Halex Nicomedis 7.d
Non inuitati qui aliorum cœnas adeunt 7.f
Sine symbolo cœnas adeuntes 8.d
Soli manducantes 8.e
Herοῦ apud Homerῦ frugalitas ibi.
Pramnium vinum 10.a
Quæ diæta ac viuendi mos Heroum Homericorum fuerit 10.e
Heroum cibatus apud Homerum & posteriores 11.b
Mensæ instructæ 11.f
Aequalis cœna, δαὶς ἴϊση apud Homerum 12.d
Piscatores Homerici 13.a
Halieutici, siue de arte piscandi libri 13.b
Oppianus 13.b
Homerici conuiuij contemplatio & consideratio 13.c
Cantores Homerici 14.c
Pilæ lusus 14.f
Xenophontis saltationes. 15.e
Rursus contemplatio quædam Homericorum conuiuiorum 16.b
Luxus Phæacum 16.c
Proci Homerici latrunculorum lusu ante fores animum recreant 16.e
Poetæ reiicientes culpam vitiorum suæ ætatis ad Troica tempora 17.c
Mensis accumbendi mos 17.f
Sui ipsius ministerium 18.b
Balnea 18.c
Coeundi vires 18.e
Vnguenta 18.e
Corona 18.f
Artes manuariæ in pretio 19.b
Saltatores in pretio 19.d
Plani ibid.
Præstigiatores 19.e
Roma totius orbis compendium 20.b
Saltationes 20.c
Pylades 20.e
Theophrasti in dicendo gestus & figura corporis 21.a
Decenter vestiri 21.c
Gestus saltatorij ibid
Musæum 22.d
Bacchus medicus 22.e
Bibere 22.f
ἐξαπίπλειν, decidere ad animum refertur 23.b
ἀναπεῖδαι, de statuis dicitur 23.c
κατακεῖδαι, recumbere 23.d
πάσασθαι, gustare pasci 23.f
Heroum Homericorum venatio 24.c
arborum fructus 24.f
Heroes Homerici pisces & aues venantur 25.b
Vinῦ vetus & eius varij colores 26.a
Bacchus ad mare fugiens 26.b
Vina Italica 26.c
Vniuscuiusque oppidi propria 27.d
Cuiusque regionis peculiaria 28.b
Persarum reges largiẽtes oppida 29.f
Vinum Pramnium 30.e
Vinum Icarium 30.d
Vinum Acanthium 30.e
Biblinum 30.f
Trimma 31.e
anthosmia vinum cum aliis generibus 32.a
Vinorum proprietates 32.c
Vinum marina conditum 32.d
Vinum præ cæteris excellens 32.f
Chium vinum & Mæoticum 33.e
Vinum Tænioticum 33.e
Aegyptium vinum 33.f
astydamas 34.a
Vitis & vini inuentio 34.a
Hordeaceum vinῦ, siue zythum 34.b
Crambe siue Brassica ab ebrietate vindicat 34.c

LIBRO II.

De vino 35.a
Vini natura 35.c
Domus Triremis dicta 37.b
Vinum veritas 37.e
Tripodes 37.f
Bacchus rectus 38.d
Præfatio nominis Iouis seruatoris ab ebrietate vindicans 38.e
Nectar 38.f
Ambrosia 39.b
Comœdiæ & Tragœdiæ inuentio 40.b
δοῦνος, δαλίας & μίδης etymologia 40.c
Τέλος sacrificium 40.d
aquæ 40.f
aqua tepida 41.d
aqua fluuij corpus 43.c
aquam solam bibentes 43.f
Iberorum, siue Hispanorum parsimonia 44.b
Lasyrtas potu non indigus 44.f
aqua ex Choaspe fluuio & Nilo potus regis Persarum 45.b
Melanippus vini temperaturam inuenit 45.d
aquarum vsus 45.e
aquæ quæ optimæ 46.b
aquæ nutritiuæ 46.d
Mellis vsus 46.f
Soli comedentes 47.c
Νωταλεύματα, lauta edulia 47.d
Nomenclator 47.f
Lecticæ 47.f
Varia stragula 48.b
Stratores & Entimus Cretẽsis apud Persarum regem in honore 48.f
Tripodes mensæ 49.a
Damascena & coccymela siue brabyla 49.e
Cerasa & Chamæcerasa 50.b
Memæcylon 50.d
Sycamina 51.b
Mora 51.c
Popularis podagra 52.a
Carya siue nuces 52.a
amygdalæ 52.c
amygdalæ amaræ ab ebrietate vindicant 52.e
amygdalæ tonus 52.f
Nuces Ponticæ 53.c
Heracleoticæ nuces 53.e
Persicæ nuces 53.e
Nucum diuersarum vtilitas & malignitas, siue damnosus earum vsus 53.f
Cicera 54.d
Lupinus 55.c
Phaselus 56.a
Pliuæ 56.b
Raphanides siue radiculæ 56.d
Coni 57.b
Ostracides 57.e

****

Oua 57.d
Ex ouo quare nata fabuletur Helena 57.f
Melionidæ 57.f
Propoma 58.c
Maluæ 58.c
Adipsos 58.e
Alimos ibid.
Cucurbita 58.f
Sicya 58.f
Philosophorũ quæstiones iocosæ 59.d
Fungi 60.b
Cephisodori aduersus Aristotelem libri quatuor 60.e
Fungi mortiferi 61.b
Sion 61.d
Tubera 61.f
Hydnophyllon 62.d
Urtica ἀνιαλίφη ibid.
Asparagi ibid.
Hormenos 62.f
Cochlea 63.a
Bulbi 63.d
Turdi 64.f
Homeri Epicichlides 65.a
Ficedulæ 65.b
Spini 65.c
Merulæ 65.d
Cerebrum 65.f
Piper 66.d
Oleum 66.f
Garum 67.b
Acetum 67.c
Artymata 67.f
Cyminum 68.a
Pepones 68.c
Treidax, lactuca 68.f
Cynara 70.a
Cynosbatos 70.c
Cactos 70.d
Carduus 70.f
Palmæ cerebrum 71.c

LIBRO III.

Ciboria 72.a
Colocasia 72.b
Fluuij & plantæ, quæ sponte prouenerunt & eorum propter possidentium auaritiam interitus 73.b
Sicyi 73.e
Ficus 74.c
Mala 80.f
Ostrea 85.c
Margarita 92.e
Ephthopolion 94.c
Pompeianus Philadelphus nouarum dictionum aucupator 97.f
μήτρα vulua 100.c
Archestratus Epicuro voluptatis sectandæ magister 101.f
Malacostraca, siue, quæ molli includuntur crusta 105.b
Iecinora 105.f
Panes 107.a, & seq.
Salsamenta 116.a
Potus 121.f
Alica 126.d

LIB. IIII.

Carani nuptiale epulum 128.b
Cotyis conuiuium, filiæ suæ cum Iphicrate nuptias celebrantis 131.a
Attica cœna 131.f
Cœnæ diuersæ 132.c
appetentiam irritantia 133.b
Compotantium saltatio 134.a
Parodia 134.d
Laconica conuiuia 138.b
Lacedæmoniorum Carneia 141.f
Lacedæmoniorum diæta ac frugalitas 141.f
Cretensium Syssitia 143.a
Persarum parsimonia ac frugalitas 143.f
Cœna Philoxeni 146.f
Cœna Cleopatræ 147.f
Arcadica cœna 148.f
Naucratitarum cœna 149.d
Cœnæ Ægyptiacæ 150.b
Gallorum cœnæ 150.d
Thracum cœna 151.a
Celtarum cœna 151.f
Parthorum cœna 152.f
Romanorum cœna 153.c
Germanorum cœna 153.d
Monomachia ac saltatio 154.a
Suspendij lusus 155.e
Cynica cœna 156.c
Lenticula 156.d
Pythagorica frugalitas 157.c
Auaritiæ vituperatio 159.a
Lenticula 159.f
Pythagorica frugalitas 161.b
Philosophorum detrectatio 161.f
ἡδυλόγοι καὶ ἄστοι, suauiloquentes & lurcones 165.b
Vasa culinaria 169.b
Condimenta 170.a
τραπεζοποιοί, mensarũ structores 170.d
Coqui Delij 172.f
Delphi Carycopæi 173.d
Instrumenta musica 174.c
De versu, Vltrò voce bonus Menelaus venit ad illum 177.c
Menelaus non mollis fuit 178.a
Modestia conuiuarum Homericorum 179.a
Conuium Homerici Menelai 180.c
Alexandrinorum musica 183.c
Priscorum studium in musica 184.d

LIB. V.

Antiqui conuiuatores 185.d
Conuiuium Homericum & Platonicum 187.b
Conuiuium Xenophontis 187.f
aula siue atrium 189.c
Ægyptiorum conuiuia 191.e
Platonis & Homeri conuiuiũ 192.a
Antiochꝰ Epimanes appellatus 193.d
Antiochi pompa 194.e
Ptolemæi Philadelphi pompa 196.a
Philadelphi diuitiæ 203.d
Philopatoris naues 203.f
Nauis Hieronis 206.d
Antigoni sacra triremis 209.e
Engytheca 209.f
Antiochi conuiuium 210.d
Alexandri conuiuium 211.a
Philosophus Athenion tyrannidem exercens Athenis 211.d
Apellicon Teius 214.d
falsa opinio quòd Socrates militarit 215.d
Xenophon circa tẽpora peccat 216.d
Plato circa tempora errat 217.b
Socrates 218.e
philosophi maledici 220.a
philosophi queruli 220.f
Gorgon 221.c
Opisthonomi boues 221.e

LIB. VI.

Tragœdia 222.a
reddere & dare 223.d
piscium venditores 224.c
pinax, tabella, lanx 228.d
Τήγανον, sartago 228.e
argentea vasa 229.c
auri & argenti penuria 231.c
cordistæ 234.a
brennus 234.b
parasitus 234.d
adulator 252.f
adulatoribus qui delectati sint 259.f
Ridiculis qui delectati fuerint 261.b
Ostentator ac arrogans 261.f
serui 262.b
bona αὐτόματα, sponte sua producta 267.
cynicus esuriens 270.a
seruorum multitudo 271.d
Romanorum encomium 273.a

LIB. VII.

Phagesia 275.a
Lagenophoria 276.b
Piscis ἔλλος, id est, mutus 277.c
amyæ 277.e
archestratus 278.a
voluptati addicti 278.d
tantali fabula 281.b
alphastæ pisces 281.f
anthias siue Callichthys 282.a
Pompilus 282.f
sacer pyscis 284.b
aphyæ 284.f
acharnus 286.a
Boces 286.f
bebrades 287.c
Belennus 288.a
Booglossos, solea siue longulaca ibid.
congri 288.c
Menecrates Syracusius Iuppiter cognominatus 289.a
Themisõ Hercules cognominatꝰ 289.f
Coquorum insolentia & fastus 290.b
congrus 293.f
Squalus, quem quidam Galeon vocant 294.c
Glaucus 295.c
Glaucus maris Deus 296.a
Fullo 297.c
anguilla ibid.
Salsamenta dijs oblata 297.f
Ellops 300.c
Erythrinus ibid.
Encrasicholi 300.f
Epsetus 301.a

Hepa

Hepatus siue Lebias 301.c
Elacatenes 301.d
Thynnus 301.e
Thynnis 303.d
Hippuri 304.c
Equus 304.e
Iulides 304.f
Turdi 305.a
Merulæ 305.c
Aper 305.d
Cremis ibid.
Acus ibid.
Caper 305.e
Citharus 305.f
Cordylus 306.e
Cammari 306.d
Carchariæ ibid.
Mugil 306.e
Coracinus 308.d
Cyprinus 309.a
Gobij 309.b
Cuculli 309.f
Canis 310.a
Carcharius ibid.
Lupi 310.e
Latus 311.f
Leiobatos 312.b
Raiæ ibid.
Muræna ibid.
Myrus 312.f
Mænides 313.a
Melanurus 312.c
Melanderinus 313.e
Mormyros ibid.
Torpedo 314.a
Gladius 314.e
Orphus 315.a
Orcynus 315.d
Onus & Onisc us 315.e
Polypus 316.a
Pagurus 318.f
Pelamis 319.a
Percæ 319.b
Acus 319.d
Squatina ibid.
Scarus 319.f
Sparus 320.c
Scorpius 320.d
Scomber 321.a
Sargi 321.b
Salpa 321.d
Synodontes & Synagris 322.b
Saurus 322.c
Scepinus 322.f
Umbra ibid.
Syagrides 322.f
Sphyrenæ 323.a
Sepia 323.c
Mullus 324.d
Tæniæ 325.f
Trachuri 326.a
Taulopias 326.b
Loligo ibid.
Teuthus 326.c
Sues 326.e
Hyccas 327.a
Phagrus 327.c
Channæ 327.f
Chromis 328.a
Chrysophrys ibid.
Chalcides 328.c
Passeres 329.f

LIB. VIII.

Piscium quorundam proprietates 331.d
Piscium imber 332.f
Nemesis Helenæ mater 334.c
Brizo Dea insomniorum 335.b
Philænis 335.e
Archestratus ibid.
Voluptati indulgẽdũ in hac vita 336.b
Dorion obsoniorum scriptor 337.c
Lasus Hermionensis 338.b
Phaillus piscium belluo 338.d
Obsoniorum helluones 338.e
Teleslagoras 348.b
Stratonici facetè dicta & responsa 348.d
eiusdem mors 352.d
Aristotelis curiositas ibid.
Piscium facultates 355.b
Coroniſtæ 360.b
χελιδονίζειν, *hirundinare, hirundinum modo stipem mendicare* ibid.
è Piscibus vaticinium 360.e
Ballismus & βαλλίζειν, *baller a & c.* 362.
εἰλαπιναστὴ, *qui participes fiebant splendidorum apparatuum in sacrificijs* 362.e
Deos interesse conuiuijs prisci existimarunt 363.d
ὄπτα δόσιμα, *cœnæ auctuariæ* 364.f
Cœnæ è sportulis 365.a
σωδείπνον, *cœna* ibid.
συναγώγιμα, *collatitiæ* 365.b
Symbolæ 365.d

LIB. IX.

ταπεραὶ, *Pernæ* 366.a
Sinapi 366.d
Napy 367.a
ἔμβαμμα, *condimentum* 368.c
κωλὴ, *Petaso* 368.d
Rapa 369.a
Napum 369.b
Crambe siue brassica 369.e
σέλτλις, *betula* 370.f
Staphilinus 371.e
Capitatum ibid.
Geithium 371.f
Cucurbitæ 372.b
Aues 373.a
Anaxandrides 374.a
Porcellus, δέλφαξ 374.e
Petalides sues 376.b
Larini boues ibid.
Coquorum multifaria scientia 376.e
Coqui sapientes septem secundi 379.f
προσφέρειν, *adferre* 380.d
γεύματα, *quæ gustantur* ibid.
Porcus semiassus & semitostus 381.a
ἐξαίρεσις, *exenteratio* ibid.
Coquus Platonicus, siue coqui Archæologia, id est, de rebus antiquis garrulitas 381.f
Altiles anseres 384.a
Dimidiata capita 384.d
Creocacabus ibid.
Caro in aqua feruente cocta 384.e
Testes mandebant antiqui ibid.
Oxalme siue muria 385.c
Obsonium 385.f
Animata comedere 386.c
Olbiogastor ibid
Phasianus 386.e
Attagen 387.f
Porphyrion 388.b
Porphyris 388.d
Latiporphyrides 388.e
Perdix 388.f
Otides 390.d
Scopes 391.a
Gallus gallinaceus 391.e
Passeres 391.f
Coturnices 392.a
Chennia 393.c
Cygnus ibid.
Columbæ 393.f
Phassa 393.f, 394.a
Anas 395.c
Mergus 395.d & e
Galatheni siue lactentes porci 396.c
Dorcades 397.a
Pauo 397.c
Tetrax 398.b
Lumbi 399.a
Uber 399.c
Sumen ibid.
Lepus 399.d
Cuniculus 400.f
Chelidoniæ lepores 401.a
Callydonius sus 401.b
Sus syluestris 401.c
Syagros, nomen proprium 401.d
Aper ἀχίδωρος 402.b
Hœdi 402.c
Patina Rhoduntia 402.e
Præcepta ad culinam pertinentia 403.f, & *seq.*
Hegemonis Thasij βαλλιτὺς λιθίνης *Iactus lapideus* 406.d
Olla Telemachi 407.d
χειρότιπτον, *Malluuium* 408.d
ἔπονιμμα, *cadaueris lotio* 409.f
Cheiromactron 410.b
ὠμόλινον, *humeris iniectum* ibid.
Puer qui Herculi aquam abluendis manibus ministrabat talitro ab eo interfectus 411.a

LIB. X.

Hercules vorax 411.b
Lepreus vorax certans de polyphagia cum Hercule 411.c
Milo Crotoniates integrum bouem comedit 412.e
Athletæ voracissimi 413.b
eorundem vituperatio ibid.
Bœotij voracissimi 417.c
Ægyptij panis auidi 418.e
Bocchoris cum eius patre Neochabi frugalitas 418.f
Pythagoræ frugalitas sua sorte contenta 419.a
Multorum frugalitas ibid.
Menedemi commune 419.e

Arceſilai in conuiuio cùm panis deficeret prudẽtia in faceto dicto 420.c
Conuiuia tumultuoſa 420.e
Ventris vituperium 421.f
δεδίπνμψυχος, *scœnanimus* 422.e
ζωρότερον, *meracius* 423.d
Cyathus 424.a
ἀκρατίσερον *bibere, id eſt, meracius* 424.d
Pociliatores olim nobiliſſimi iuuenes 424.e
Oenopiæ in conuiuiis 425.b
Vini temperatura 426.c
Scythica potatio 427.b
Cottabi luſus 427.e
Potatio vini 428.a
Vinum dementans 428.f
Alcæus vino deditus 429.a
Ariſtophanes vini amans ibid.
Aquæ potantes 429.c
Vinum, vt temperari debet 430.e
Platonis præceptum de vini potione 431.f
Vinum polentæ mixtum, vel polentatum 432.b
Lacedæmoniorum propinatio 432.a
Neſtoris philoſophia ſiue bibacitas 433.c
Sitis auida 433.e
Proteus Macedo fuit bibax 434.a
Alexandri bibacitas ibid.
Ebrioſi rei venereæ impotentes 434.f
Philippi Alexandri patris bibacitas 435.a
Vinoſorũ ac ebrioſorũ catalogus 435.d
Feſtus dies congiorum 437.b
Dionyſius Heracleotes congiorum feſtum celebrans 437.e
Antiochus vinoſus 459.d
Regum vinoſorum enumeratio ibid.
Romanorum ac Italorum mulieres vinum non bibunt 440.e
Græcarum mulieres bibaces 441.b
Quæ nationes ſint bibaces 442.b
Vinum metropolis grauiorum malorum 443.c
Vinum Veneris lac 444.d
Rhodij teſſeris ingenuas mulieres ludere non veriti 445.a
antheas Rhodius poeſim quæ ſit compoſitis nominibus adinuenit 445.a
πάροινος, *vinolentia demens* 445.c
ἀβρᾳθυποτόμης, *ineptus potator* 445.e
ποτὸς, *potus* ibid.
Temulentia oculos decipit 445.f
πῖθι. *Bibe* 446.b
πῶμα, *bibo* 446.e
ἔπιστος 446.f
πῖνον, *Vinũ ex hordeo confectũ* 447.a
Bryton 447.b
Bacchus 447.d
Griphus 448.b
Quæ fuerint præmia eorum qui griphos ſoluiſſent 457.d

LIBRO XI.

Pocula 460.d
ἔκπωμα, *potio* 460.e
antiqui poculis vſi ſunt exiguis 461.a
Cylicranes 461.f
Calices locus celebris in Illyrico 462.b
Cadmi monumentum ibid.
Xenophanis, Anacreontis & Ionis conuiualia 462.c
Viuere quid ſit 463.b
Ritus varij bibendi 463.f
Fictilia pocula 464.b
Rhodiacæ ollulæ 464.c
ἡ μανία, *inſania, differentia* 464.d
Bacchantes 465.a
Cur Nymphæ dicantur nutrices Bacchi ibid.
Multorum poculorum poſſeſſio 465.d
Poculum argenteum literis inſculptum, quod Neſtoris fuiſſe credebatur 466.f
Gyala 467.c
Deinos 467.d
Depaſtra 468.a
Dactyloton poculum 468.b
Elephas poculum 468.f
Ephebus poculi genus 469.a
Come poculum 469.b
Hedypotis ibid.
Sol ad occaſum tendit inuectus poculo 469.e
Ethanion 470.d
ἡμίτομος, *ſemiſectus, poculi genus* 470.e
Thericleios ibid.
Iſthmus poculum apud Cyprios 472.e
Cadus poculum ibid.
Cadiſcus 473.b
Iuppiter Cteſius ibid.
Cantharus 473.d
carcheſium 474.e
calpien 475.c
celebe 475.d
cornu 476.a
ciſſibium 476.f
cymbium 477.e
ciborium ibid.
condy 477.f
cononius 478.b
cotylus ibid.
cotyla 478.d
Hemina 479.a
cottabis 479.c
cratanion 479.f
crouneia 480.a
cyathis 480.b
calix ibid.
κωλικηγορεῖν, *inter pocula concionari* 480.c
ὀξύχειλος, *poculi genus quod in acutum faſtigiatur* 480.d
κυλίχνιδες, *exigui calices* 480.f
cypellum 482.e
cymba 483.a
cothon ibid.
Labronia 486.c
Laconici calices 486.f
Lepaſtæ 487.a
Loibaſion 488.a
Spondion ibid.
Lesbium ibid.
Labrum 488.b
Lyciourges, phialæ 488.c
Mele 488.f
Metaniptron ibid.
Maſtus 489.c
Mathallides ibid.
Manes 489.d
Neſtoris 489.f
Soſibius Lyricus 493.c
Holmos 494.b
Oxibaphum ibid.
Oeneſteria 494.f
Onychini ſcyphi ibid.
Panathenaïcum 495.a
Proaron ibid.
Pelica ibid.
Pellæ 495.c
Pentaploa 495.f
Petachnon 496.a
Plemochoe ibid.
Priſtis 496.b
Prochytis ibid.
Pruſias 496.d
Rheonta, id eſt, fluida, pocula quædã ſic dicta 496.e
Rhyſis, aurea phiala ibid.
Rhodias 496.f
Rhyton ibid.
Sannacra 497.f
Seleucis ibid.
Scyphus 498.a
προπίνειν, *præbibere* 498.c
Lagena 499.b
σκυθίσαι, *Scythizare, inebriari* 499.f
Bœotij ſcyphi Herculei dicti 500.a
Tabæiæ 500.c
Tragelaphi 500.d
τρίπους 500.f
Hyſtiacum ibid.
Phiala ibid.
ἀμφίδετος, *phiala Homero* 501.b
Phialæ Ἀλαβαστρόμφαλοι, *inſtar umbilici balnei* 501.d
Argyris, argentea phiala 502.a
Chryſis, aurea phiala ibid.
chitridia 502.c
pſyctер 502.d
Odus 503.d
Ooſcyphia 603.e
Onum 503.f
In orbem bibere 504.a
κρατηρίζειν, *crateribus vti* 504.b
Xenophon ac Plato æmuli ſibi fuere 504.e
alexamenes Teius dialogorum inuentor 505.c
Platonis maledicentia 505.d
Plato erga cunctos inuidus 506.e
Platonis erga omnes maleuolentia & improbitas 507.a
Plato gloriæ cupidus fuit 507.d
Platonis error 507.f
Platonis diſcipuli tyrannico fuerunt ingenio 508.b
platonicorum luxus 509.e

LIB. XII.

Voluptas 510.c
Voluptatem grauiſſima ſequuntur damna 511.a

Volu-

Voluptas magnanimos reddit homines 511.e
Hercules voluptatem sectatus maximè 512.f
Voluptas vitæ finis 513.f
Persarum luxus ibid.
Regum Persarum luxus ibid.
Regum Parthorum luxus ibi.
Cerui cal regum apud Persas 514.f
Lydiorum luxus 515.d
Omphale 515.e
Midas 516.b
Qui de obsoniis parandis scripserint 516.c
Carica ibid.
Candaules 516.d
Regum thuriferæ regionis ignauia ac luxus 517.b
Thuscorum luxus 517.c
Tyrrhenorum luxus 518.a
Siculorum delitiæ 518.b
Sibaritarum luxus 518.c
Masinissæ in liberos ac puellos amor 518.f
Equi ad tibias saltantes 520.c & f
apud Syracusios leges contra voluptatem 521.b
Sybaritarum de luxuria leges 521.c
Sybaritarum interitus 521.f
Crotoniatarum luxus 522.a
Tarentinorum luxus 522.d
Iapygum luxus & interitus 522.f
Massilienſium luxus 523.c
Siritarum ac Milesiorũ luxus 523.e
Scytharum petulantia 524.c
κατακυδισαι, pro capillos tõdere 524.f
Abydenorũ & Ephesiorũ luxus 525.b
Samiorum luxus 525.e
Colophoniorum mollities 526.f
Ionum 527.d
Byzantiorum 526.e
Thessalorum luxus 527.a
pharsalorum ibid.
Ætolorum 527.a
Syracusiorum 527.c
Arycandiorum luxus 527.f
Zacynthiorum 528.a
Capuanorum ibid.
Curetum 528.c
Cumanorum luxus 528.e
Nini & Sardanapali mollities 528.f
Sagaris luxus 530.c
Annari mollities 530.d
Straio rex Sidoniorum deliciis deditus 531.a
Stratonis & Nicoclis de luxu contentio 531.c
Cotys omnium Thraciæ regum luxui addictissimus 531.e
Chabriæ luxus 532.b
Iphicratis mollities ibid.
Timothei & Cononis ibid.
Charetis mollities 532.c
Pisistratidarum mollities 532.f
Pisistrati modestia ac tẽperantia ibid.
Periclis Olympij luxus 533.c
Themistoclis luxus 533.d
Artemon luxuriosus homo 533.f
Alcibiadis luxus 534.b
Alcibiadis pulchritudinis & elegantiæ studium 534.c
Alcibiades patriam vestem mutauit Pausaniæ exemplo qui etiam ante illum Persicam stolã induit 535.
Dionysius abolla vsus est ibid.
Alexander Persica stola vsus ibid.
Demetrij luxus ibid.
Pharax Lacedæmonius luxuriosus 536.b
Archidami petulantia 536.c
Isanthis luxus 536.d
Ptolemæi luxus 536.e
Callia luxus 536.f
idem extremam miserrimè egit senectam 537.c
Autocles & Epicles, qui magnas Niciæ & Pegasei diuitias possederãt luxu ad paupertatẽ redacti, tædiũ vitæ cicuta epota finierũt ibi.
Alexandri Magni luxus ibid.
eiusdem magnificentia 537.f
Nuptiarum illius magnificus apparatus 538.c
Alexandri tabernaculum 539.d
antiochi splendida conuiuia 540.b
Polycratis luxus 540.c
Laura Samiorum 540.f
Sardibus Dulcis cubitus ibid.
Flores Samiorum 529.a
Vestis Alcisthenis ibid.
Dionysij filij luxus ac petulãtia 541.c
Gelonis piscina & cornu Amalthææ 541.f
Demetrij Phalerei luxus 542.b
Luculli Romani luxus 543.a
Sittius Romanus luxu famosus 343.b
pausanias & Lysãder luxu insignes ib.
parrhasius pictor luxuriosus 543.c
aristippi luxus 544.a
philosophorum mollities 544.f
Polyarchus voluptatẽ actionũ finem atque summũ bonũ profitetur 545.b
Speusippus voluptuarius 546.d
Epicurus 547.d
philosophorũ exiliũ & proscriptio ibi.
Sophocles voluptatem inuexit ante Epicurum 547.b
Lyconis luxuries 547.b
anaxarchi luxus 548.b
eorum qui temperanter vixerunt enumeratio 548.d
Dãna ex voluptate proueniẽtia 549.a
Dionysij ob quotidianam edacitatem obesitas ibid.
ptolomæus ob edacitatem carnis moles factus 549.d
Alexander filius Ptolomæi Euergetis obesus ob luxuriantẽ vitam 550.a
apud Lacedæmonios probro erat, si quis esset forma minꝰ decenti 550.c
Nauclides Lacedæmonius à Lysandro in medium concionem productus obiurgatus ac ferè in exilium missus quòd pinguiori esset corpore 550.d
pythonis obesitas 550.f
Graciles ibid.
Sanyrion corpore gracili 551.c
Meletus 551.c
Cinesias 551.d
Archestratus 552.b
Hipponan 552.c
Philippides gracili corpore 552.d
Pedes ob mollitiem qui vnguento illinierint 553.a
flores in manibus cur gestemus 553.f
Callipyx Venus 554.e
Insanorũ deliciæ iucundissimæ 554.e

LIB. XIII.

Lacedæmone obscuræ ædes in quibus iuuenes simul cum virginibus concludebantur 555.c
Lacedæmone cœlibes viri circa aram tracti colaphizantur ibid.
Vxorum numerus 555.d
Apud Persas regina multas pellices tolerat 556.b
fœminæ non tolerantes pellices 556.c
Heroës multis fœminis vtentes 556.d
Agamemnon ibid.
Hercules 556.e
Aegeus 556.f
Theseus 557.b
Darius 557.a
Philippus ibid.
idem in exercitu vxores comites non habebat ibi.
Euripides mulierosus 557.e
Contra scorta 557.f
Contra scorta & vxores 558.d
Contra coniuges 559.b
Bella ob fœminas suscepta 560.b
De amore 560.e
amorem carere alis 562.d
amati quandiu retinendi 363.f
Oculi 564.b
Rasum esse 564.f
Hypocrisis Stoicorum 565.d
Pulchritudo magni facienda 565.f
In caupona inhonestum cibum sumpsisse 566.f
areopagitis vetitum cauponam adire 566.f
amatoria qui scripserint 566.f
Insignes meretrices 567.c
Meretricũ artificiosus cõptus 568.a
Meretrices vili pretij 568.e
Lais decrepita 570.b
Venus amica 571.c
Veneris Meretriciæ delubrum 572.e
Corinthiæ meretrices 573.c
aphrodisia Corinthiarum meretricum 574.c
amati in somnis, qui aliàs nunquam erant sibi conspecti 575.a
Odatis Zariandrem in somnis amauit 575.b
Massilienſium nuptiæ 576.a
Diuersorum regum meretrices 576.c
Meretrices facetæ dicteriis 577.e
Mania meretrix 578.b
Gnathæna 578.e
Gnathænium 581.a
Lais 582.c

Glycerium 582.f
Nico ibid.
Calliſto 583.a
Hippa 583.b
Phryne ibid.
Euardis 583.c
Numerus meretricum quas Athenæ aluerunt 583.d
Gnathænæ facetioſa reſponſa 583.f
eadem conuiualem legem 323. verſibus ſcripſit 585.b
Diuerſarum meretricum apophthegmata 585.c
Variæ meretrices 586.a & ſeq.
Leontium Epicuri meretrix 588.b
Laïs 588.c
eius patria & mors 589.a
Theodete 588.d
Virorum illuſtrium quorundam amaſiæ 589.c
Tigris maſculino genere 590.a
Phryne 590.d
Theoris 592.a
Meretricęs quædam quæ à ſcortatione deſierunt 592.e
Demoſthenis intemperantia 592.c
Regum quorundam amaſiæ 593.a
Celebres meretrices quas Naucratis tulit 596.b
Poëtarum meretrices 597.a
Amor Deus omnium maximus 599.f & ſeq.
Anacreon 600.d
Alcman 600.f
Steſichorus 601.a
Æſchylus ibid.
Sophocles ibid.
Pindarus 601.c
Puerorum amores 601.e
Ganymedes à Minoë raptus 601.f
Chariton & Melanippus 602.a
Cratinus Athenienſes & Ariſtodemus 602.c
Celtæ puerorum amore maximè delectantur 603.a
Alexander ibid.
Rhadamanthus Iuſtus Thalonem amauit 603.d
Agamemnon Argynnũ amauit ibid.
Sophocles puerorum amãs fuit 603.e
Idem à puero, cum quo conſuetudinem habuiſſet, veſte ſpoliatus 604.e
Anathemata data cynædis 605.b
Effigies qui amarunt 605.f
animãtia ab hominibus amata 606.b
Delphinus amore proſequutus eſt puerum 606.e
Elephas puerum amauit 606.e
Perſeus Ciuienſis 607.a
Muſices peritæ fœminæ 607.f
Chæremon procliuis ad amorem iuuenculorum 608.a
Fœminæ pulcherrimæ 608.f
Certamen de forma mulierum 609.c
Polymathia id eſt, multiplex doctrina 610.b
Philoſophi Athenis proſcripti 610.d
Cynici 611.c
Æſchines Socraticus 611.d
Lyſias contra eundẽ Æſchinem ibi.

LIB. XIIII.

Bacchus inſanus 613.a
Scurra 614.d
Ridiculis qui delectati ſint ac ſcurris 614.f
Cephiſodorus planus 615.f
Scommatis delectati 616.b
Pallas tibias è manu proiecit 616.f
Concentus tibiarum, συμφώνια 617.f
Cantionum quæ voce pronunciantur differentiæ 618.d
Cantionum nomina 618.e
Rhapſodi 620.a
Caſſander Homeri ſtudioſus 620.c
Hilarodi 620.d
ſotades 620.e
Magodi ibid.
Σκηνικὰ, ſcenicum apparatum inſtituentes 621.f
Thebani vocum innouatores 921.f
antocabdali 622.a
Phallophori 622.c
ameibeus citharœdus 622.d
Muſicæ laus 623.e
Harmoniæ 624.b
Poetæ magis clari fortitudine quàm poeſi 627.a
Muſices vtilitas 627.e
ſaltationes 628.c
Capheſias 639.b
ſaltationum appellationes 629.c
ſiciniſtæ 630.b
ſcenicæ poëſeos ſaltationes 630.d
Lyricæ poëſeos ſaltationes ibid.
pyrriche ibid.
Tyrtei verſus 630.f
Veteris muſicæ laus 631.e
Homerici verſus ſubinanes 632.c
Choragi olim qui dicti 633.b
Veterum circa muſicã ſtudium 633.c
ſambuca 633.f
Magadis 634.d
Ariſtarchꝰ vates cur appellatus ibid.
Numeri 635.d
Barbitos 635.e
pectis ibid.
In Carneis primus omnium vicit Terpander ibid.
Lycurgus 635.f
κρεμβαλίζειν Crembala pulſare 636.e
Phœnix 637.b
Tripus 637.c
Inuentores diuerſorum modorum in muſica 637.f
Ineptorum verſuum poëtæ 638.c
Feſti dies in quibus domini ſeruis famulantur 639.b
ſaturnalitia 639.c
Peloria Græcis ibid.
Bellaria 640.a
tragemata 640.c
ſecundæ menſæ 641.d
Philoxeni menſæ ſecundæ 642.f
antiphanes de Philoxeno 643.e
placentarum nomina 643.f
Pſittacia 649.c
Connarus 649.f
Paliurus ibid.
Pyra 650.b
Amamalides 650.c
Epimelis 650.d
ſida 650.f
Palmulæ 651.b
Lotos 651.d
Phenix 651.e
Phœnices ſiue palmulæ Nicolai dictæ 652.a
Caricæ 652.b
Ægilides caricæ 652.f
Chelidoniæ caricæ ibid.
Tithraſiæ caricæ ibid.
Vua 653.b
Vua nobilis 653.d
Columbæ pullus 654.c
phaſiani immenſa multitudo Romæ 654.e
Galli Perſici 655.b
Meleagrides ibid.
porcellus aſſus 655.e
Carnes elixæ 656.a
φλογίδες, carnes aſſæ 656.b
perdices 656.c
Lepores 656.c
ſimonidis auaritia 656.d
Vber 656.e
altiles aues ibid.
porcelli altiles 656.f
Lacedæmoniorum ſobrietas & vituperium Eilotarum 657.b
χλωΐζειν, clangere 657.e
petaſo, ſiue perna 657.e
ſtrabo qua ætate vixerit 657.f
pompelon 657.f
Caſei 658.b
ἀποτράγημα, reliquiæ 658.d
Cadmus coquus 658.f
Mæſon coquus 659.a
Coqui libationum præfecti 659.e
Coqui precatio 659.e
priſci θύειν, ſacrificare δρᾶν, agere dixerunt 660.a
præcones ibid.
Romanorum honoratiores ſacra peragunt 660.c
athenion coquus 660.e
ars culinaria, ars liberalis 661.d
Myma 662.e
Mattya 662.f
Machon Sicyonius 664.a

LIB. XV.

Cottabi inuentio 665.d
Cottabus penſilis 667.a
Cottabo ludere 667.b
ἀγκύλη, proiectus cottabi ibid.
Cottabi luſus 667.e
Cottabi alterum genus ibid.
Cottabi præmia ibid. & 668.c
ſiculi Cottabi ſtudioſi 668.e
Dionyſius Aeneus poëta ſimul & rhetor 669.d
Quibus coronæ diſſoluuntur amare creduntur 669.f

Valuas eorum quos amant coronant 670.d
Coronarum æqualitas 671.a
Naucratidis corona 671.e, 675.f
Corona ex Amerina salice rustici vsi 671.f
Admeta Euristhei filia Iunonis sacerdos Sami 672.a
Iunonis simulacri Samij fabula ibi.
Tonea Sami festus dies 672.d
Prometheus ignẽ cælo surripuit 672.e
Cares cur corona vtantur Amerina 673.b
Megisthes 673.d
Hephæstion aliena scripta sibi attribuit ibid.
Promachia 674.a
Antiqui ad capitis dolorẽ corona id ligabant 674.b
ij etiã pectus coronare solebant 674.c
ὑποθυμιάδες, *coronæ quibus ceruix redimiebatur* ibid.
Cur coronemur 674.e
Græci cùm temetum mensæ infertur elato clamore bonum deum inuocant 675.c
Corona rosacea 676.f
violacea ibid.
Hypoglottiis 677.b
Corona Isthmiaca 677.c
Antinoia 677.d
Iacche 678.a
Ellotis ibid.
Cyliston 678.e
Antedonius 679.a
Pothos 679.c
Tiliacea corona 679.e
Tindium 679.f
spinæ cur coronas gestare videantur 680.a
Synthematiæa coronæ 680.c
Choronon ibid.
Amaracum 681.b
Chalchæ 682.a
Philadelphus 682.c
Coronarij flores 682.d, & seq.
Chelidonium 684.e
Ambrosia 684.f
Coronarum & vnguentorum missus in conuiuij tempus 685.c
De vnguento 686.b
Lacedæmonij Sparta vnguentarios eiecerunt 686.f
Vnguẽto veteres cor illinere soliti 687.e
Odores, θυώματα 638.e
Pro varietate locorũ vnguenta fiunt præstantissima 688.e
Inter pocula cur veteres vnguento caput illinebant 691.f
Quis coronas primus inuenerit 692.d
Nummum aureum quis primus cælauerit 692.e
Boni dæmonis poculum ibid.
Soli melle cur libetur 693.f
Scolia ibid.
Scoliis qui clari 694.a
Scoliorum genera 694.b
Carcini scolion 695.a
Hybriæ Cretensis scolion 695.f
Aristotelis scolion non pæan 696.b
Pæan 696.e
Cantica libidinosa 697.b
Colubrorum poëtæ 697.c
Syrbenæorum chorus 697.f
Parodiæ 698.b
λυχνεῖον, *lucerna quot efferatur vocabulis* 699.d
λυχνοκαυτία 701.b
Eius nominationes ibid.
ἴη παιὼν, *Io Pæan* 701.d
Sanitas 702.a

QVÆ APVD ATHENÆVM LEGVNTVR Deipnosophistarum nomina.

Laurentius Conuiuator.
Vlpianus.
Daphnus.
Plutarchus.
Galenus.
Theodorus Cynulcus.
Magnus.
Æmilianus.
Alcides.
Masurius.
Pontianus.
Athenæus.
Myrtilus.
Democritus.
Dionysiocles.
Arrhianus.
Vder.
Palamedes.
Zoilus.

INDEX

GRAECARVM DICTIONVM,

QVAE SPARSIM IN HOC OPERE AVT LEGVNTVR TANTVM, AVT ETIAM EXPLICANTVR,

quas in vnum colligere visum est, vt studiis & labori tuo consuleremus.

ἀγκύλη, poculi genus 667.b
ἀγκύλη, cottabi proiectus ibid.
ἀγοραστὴς, obsonator 165.a
dicitur & ὀψώνης ibid.
αἴθοπα vinum mortales cur vocent 465.b
αἶσα, portio in conuiuio cuique tributa 365.e
ἀκαλήφην, vrticam, Attici nominant, & quid 62.d
ἄκολον, Thebani quid dicant 621.f
ἀκρατέστερον, meracius 424.d
ἀκρατισμὸν ientaculum 11.d
etiam διανηστισμὸν appellarunt antiqui ibid.
ἀκροκώθωνες qui dicantur 483.f
τὰ ἀκροκώλια extrema artuum 95.e
ἀκρολίπαροι, summa parte vncti 385.b
ἀλείμματα alterum vnguenti genus 689.c
ἄλεισα, genus poculi 12.e
ἀλῆτις 618.f
τὸ ἄλφιτον 432.b
de vocis ἀμυγδάλη tono, vbi statuendus sit ambigitur 52.f
ἀμύγδαλον fructum, ἀμυγδαλὴ arborem denotare debet 53.b
ἀμφίθετος κράτηρ, apud Homerum id quomodo intelligendum 501.c, & d
ἀμφίπολος, qualis ancilla 267.c
ἀναγκοσιτεῖν inuitus nutrice Crati 47.e
ἀναγωγαὶ ἡμέραι quæ dicantur in Sicilia ad montem Erycem 394.f
ἀνακεῖσθαι de qua re dicatur 23.c
ἀναπάλη saltatio magnam cum Gymnopædice habet similitudinem 631.b
ἀναπίπτειν quid 23.b
ἀναπίπτειν, id est decidere pro κατακεῖσθαι dixit Euripides 23.c
ἀναρίστητος Eubulo impransus 47.e
ἄνηστις, pro νῆστις 47.a
ἀνιαρέστερον, tristius 424.d
ἀνόρχοι, palmulæ 652.a
verbi ἀπεσθίειν significatus 649.b
ἀπήναι 418.e
ἄπια, id est, Pyra 650.b
ἀπολούμενος æquiuocum, tam lauandus, quàm periturus significat 97.e
ἀπόνιμμα, lotio quæ cadaueribus ad honorem defunctorum adhibetur 409.f
item ea quæ adhibetur ad lustrationem sceleratorum ibid.
eius expiationis forma ibid.
ἀπόνιπτρον, manuum lotura ibid.
ἀπονίψασθαι abluere post cibum 408.f
ἀπόσιτον Philochorus ἀυτόσιτον, solo tritico victitantem dixit 47.d
ἀποτράγημα, secundarum mensarum reliquiæ 658.d
ἄπουσαν κακότητα, haud rectè ἀφροσύνην interpretatur Eratosthenes 16.e
ἀπύρηνοι palmulæ 652.a
ἄπυρος Tripus erat in quo olim vinum temperabatur 38.a
ἄπυρον quid 31.d
ἀπύρωτος apud Homerum de cratere quomodo intelligendum 501.c
ἀργύρειδες Atheniensibus argenteæ phialæ 502.a
ἀρκεσίγυον vinum 446.a
ἀριστοδεῖπνον Alexis dixit pro cœna & prandio 47.e
ἄριστον, prandium 11.c
dictum & δορπιστὸν ibid.
aliquando τοῦ ἀρίστου καὶ τοῦ δείπνου idem est significatus 11.e
ἀριστόνικον 457.b
ἀῤῥυθμοπότης quis 445.e
ἄρτος, panis 108.f
Artos item rex Messapiorum, gentis Iapygiæ ibid.
ἄρτον quare panem vocauerunt antiqui 489.d
ἀρτύματα 67.f
ἀρτύω condio apud Sophoclem ibid.
ἀρυσάναι haustra, ἀπὸ τοῦ ἀρύσασθαι dicuntur, dicimus etiam ἀρυστῆρες & ἀρυστίχοις 424.b
ἀρύταινα, vasis genus 424.c
ἄριστον, ientaculum 11.b
ἄσταχις pro στάχυς 47.a
ἀσφάραγον scribit Cratinus, item Theopompus 62.f
ἀσώτιον, ganea 165.d
ἀτασθαλία vox vnde dicta 12.e
ἀττάραχοι, quid 646.c
ἀυλὴ, quid 189.b
ἀυλὸς, quare instrumentum 189.c
ἀυλῶνες, Athenis quædam loca sacra ibid.
ἀυλῶπις, cassis, sic à figura dicta ibid.
ἀυτοκάβδαλοι 621.f, 622.a
ἀυτόκρατον vinum 33.a
ἀφθονεστέρα 424.d

B

β, cum π & φ, affinitas 649.e
βαλανειόμφαλοι crateres ita dicti 501.d
quare ita dicantur ibid.
βαλλητὺς λιθίνη, iactus lapidis 406.d
βαλλητὺς item conuentus hominum in Eleusine ibid.
βαλλίζειν 362.a
βαλλισμὸς ibid.
βατάνειον, patella 169.d
dicitur & πατάνειον ibid.
βεβινῆσθαι 17.e
βλῆμα, panis diligenter obtritus & calens 114.e
βολὶς iaculum vnde 106.c
βότρυς & σταφυλὴ, eadem an diuersa 653.b, & proinde
βουνιὰς napus 369.b

βρέχειν

βρίχειν veteres bibere interpretati sunt 23.a
βρίζειν, dormire veteribus 335.b

Γ

γάβειον 699.e
γαλαθηνοὶ, lactentes porcelli 396.c
γαλεάγρα 616.d
τὰ Γενναῖα & Γενναῖος, quomodo dicuntur 653.d
γερνοπώγων senilis barba 684.d
γεῦσαι gustare 380.f
γέφυρα 622.a
γίγγαυτα, lactuosa carmina 175.b
γναφεὺς, fullo 297.c
γναφὶς unde 106.c

Δ

δάλες 700.f
δαὶς, ἔραν & εἰλαπίνη quomodo differant 362.e
δαῖτα ἀπὸ τοῦ δαίσασθαι, à dispertiendo 12.c
δαῖται unde dictæ ibid.
δαῖται tantùm dicitur in hominum conuictu 12.f
δαιτρὸς, coquus quare dictus ibid.
δαιτυμὼν ambiguum vocabulum 382.d
δακτυλωτὸς, poculum digitatum 468.b
δαπανᾶν ἀπὸ τοῦ δάπτειν dicitur, unde δαψιλῶς 363.a
δαρτὰ quod piscium genus 357.c
δάφλαι & δαφλάσαι est ferarum modo auiditatè insatiabilis vorare 363.a
δειλινὸν, quartus cibatus inter prandium & cœnam 11.e
δεῖνος, saltationis genus 467.f
δεῖπνον, cœna 11.d
dicta & ὀπτὸδορπὶς ibid.
δεῖπνον cibatus unus ex tribus, alias ἄειρον 193.a
δέλεαρ 699.e
Δελφάκια & Δέλφακες exigui porcelli 656.f
Δέλφαξ, porcellus 374.e
δελφύαι vulvæ 375.a
δεξιοῦσθαι quid 13.f
δέπαρα pocula apud Clitorios 468.a
δέτια Homero faces 701.a
δημήτεσυλα 618.e
δημιοεργοὶ, bellariorum placentariúmque artifices 172.a
διαπασῶν concinere 345.f
per διατεσσάρων, διαπέντε, διαπασῶν 103.a
διαυλισαὶ apud Lacedæmonios 621.f
δίφρος 192.f
δόραι, quid significes 491.c

Ε

ἐγκοτύλη, ludi genus 479.a
εἰλαπίναι, sacrificiorum apparatus splendidi 362.e
εἰλαπινασταὶ, talium sacrificiorum participes ibid.
ἔϊσται conuiuia cur appellata 12.c
ἔκπωμα, potio aqua & vino constans 460.b
ἐκμειδέμεν ridere, Thebanis 622.a
ἐκκωφ, saltatio, qua aucupes otos & scopas capiunt 391.a
ἔλαια Homero vnguenta appellantur & oleum odoribus conditum 688.d
ἐλαίη 699.d, 700.a
ἑλεατροὶ, qui dicantur 165.b
δειπνοχλήτορες, iidem etiam dicuntur ibid.
dicuntur & θεοξένοι
ἑλεὸς, mensa coquinaria 165.b, 173.a
ἕλη 699.e
ἕλικτοι seu tortiles coronæ Alexandrinis 679.e
ἕλκειν, pro bibere 445.f
ἕλλοπες, pisces omnes cur dicantur 308.b
ἔμβαμμα 368.c
ἐμῦσαι 616.c
ἕπτα, vasa 193.d
ἐντετυλιγμένον, obuolutum 106.f
ἐξάρχειν quid 180.e
ἔξοινος, ebriosus 444.e
ἐξοίνῳ, 613.c
ἔξοπος, temulentus 665.f
ἐπάϊχλα bellaria Apioni & Diodoro 642.d
ἐπαίχλια Lacedæmoniis auctaria cœnæ 654.e
ἔπαϊχλον, Doribus quid 654.f
ὀπὸδειπνίδες, ita bellaria dicuntur omnia Macedonibus 658.e
ἐπιδορπίζεσθαι, bellariis vesci 640.d
ἐπιδορπίσματα bellaria 640.c
ἐπιδόρπισμα, Atheniensibus quid 654.f
ἐπιδόσιμοι cœnæ quas Alexandrini ἐξ ἐπιδομάτων vocant 564.f
ἐπιτραπεζώματα, imposita mensæ fercula 170.f
ἐπιτραπεζώματα quæ sint 641.a
ἐπιφορήματα quæ dicantur 640.e
ἔρινος arbor, ἔρινον fructus caprificì 76.d
ἐσπέρισμα, merendà 11.d
ἑταιρῶν duplex significatio 571.e
εὐνῆχοι palmulæ 662.b
εὐόμφαλος Arcadibus Rosa appellatur 682.e
εὐωχία non ἀπὸ τῆς ὀχῆς, quo vocabulo alimentum indicatur, sed quòd in iis omnia ordine fierent 363.a
ἐφέσεις ἄχεπτος, lucerna quæ nondum est vsu trita 90.a
ἐφθοπώλιον, gallicè la triperie 94.c

Ζ

ζὰ particula magnitudinem & multitudinem in compositione significat 423.f
ibid.
ζωρότερον, meracius ibid.
vnde componatur hoc vocabulum

Η

ἡβητήρια, conuiuia 425.f
ἡγητήρια quid 74.d
ἡδυλογία, suauiloquentia 165.b
690.c
ἡδυπαθὴς 475.a
ἠλακάτη in naue, colus 470.f
ἡμίτομον, poculi genus 107.f
ἤπαρον, iecusculum

Θ

θαλίαι conuiuia 12.e
θεῖναι pro ποιῆσαι Graci dicunt 501.d
θερμοκύαμες simpliciter θέρμον, lupinum, significat 55.e
θῆσθαι quid 396.f
θρία 684.a
θύειν apud Homerum 660.b
θυμὸς, animus 688.c
θυννοθήρας 303.d
θυώματα, odores 688.e

Ι

ἰὴ παιάν, quid sit, & huius acclamationis origo 701.d
ἴλεων antiqui deum sibi esse cùm cuperent, clamabant ἴϊν 363.c
ἴϊν 618.d
ἰμαλὶς 681.b
ἴον lilij species quædam vocatur 618.e
ἴυλος 109.a
ἰπνίτης panis genus

Κ

καπάναι 418.e
καλαθίσκος saltationis genus 467.f
καλλίυλοι 618.e

*****

καρπαίας descriptio 15.f
καταγώγια 394.f
κατακεκλίδαι καὶ κατακλῖδαι conuiuiorum propria 23.d
κάτακλον coitubium 667.d
κατασείειν 431.c
κατὰ χειρὸς, phrasis veteribus vsitata post & ante cibum 410.c
κατὰ χειρῶν veteribus dicebatur antequam accumberent 408.e
κεράμιον, Ionibus cadus dicitur 473.b
κεραννύειν quid 424.c
κηρύκες & marini & forenses 92.a
κιχλάζειν, turdos venari 345.f
κίκλας Turdos, Syracusij κίχλας nominant 64.f
κιννὸς panis apud Ionas 111.d
κνίδας, urticas, Eupolis in Autolico vocat Ἀκαλήφας 89.f
κόγχοις καὶ κόγχας dicitur masculino & fœmnino genere 86.f
κοιλιοδαίμονα Vlpianus Cynulcum nominat 100.b
κοιμίσαι λύχνον, lucernam extinguere 700.f
κολαχεία vnde dicta 258.b
κόρας æquinoctia 340.a
κοπλάδες 622.a
κρεμβαλίζειν 636.e
κρηπὶς, crepida 106.c
κρόμμυον, cæpa, dicitur ὅτι κόρας μύουσι, quia oculos claudimus eorum olfactu 367.a,b,
κύβοις & γαλλίας quas carnes appellare solent 399.b
κυλιχνεῖν quid sit 480.c
κυλικεῖον, armarium poculorum plenum 460.d
κωλεὸν masculino genere 366.b
κωλῆνα & κωλῆν dicitur in accusatiuo pro petasone 368.d
κωμάζειν 362.a
κώμη, genus poculi 469.b

Λ

λαγαροὶ versus, & tenuiores qui sint 632.c
λαγαρὸς vnde 363.a
λακωνοκλία 17.e
λαπάρα vnde dicatur 363.a
λαπᾶσαι τεῦφλῶ cibum concoquere 363.a
λαπάγη, Sicula dictio quid 666.b
λαεινεύεσθαι 376.b
λαφύσσειν ἢ λαπάζειν impendere ac inanire 362.f
λάφυρα ibid.
λάψαι affatim bibere 487.a
λεπαστὴ, poculi species 486.f
λεπάστης, qui vinum ministrat, pocillator 487.d
λέπεσθαι 661.c
λήκυθον vas olearium vocant Cyprij 495.c
λήκυθος, trulla 90.a
λιαρὸν Praxagoræ idem quod θερμὸν calidum 41.b
λιθαργύρειον, polubrum Stesichoro 451.d
λιχάζειν quid 15.d
λοιβάσιον, quale poculum 488.a
λοιβιλέβητες ad libationes facti lebetes 408.d
λυτήριον, labrum, poculi species 488.b
λοφνία 699.d
λυδοπαῶν apud Anacreontem idem quod ἠδυπαθὴς 690.c
λυκιεργεῖς, non λυκιαργεῖς legendum apud Demosthenem 488.f
λυχναψία 701.b
λυχνεῖα 700.c
λυχνεῖον 699.d
λυχνεὺς ibid.
λύχνος 699.d & λύχνεῦ 701.a
λύχνου δίμυξος 699.d,701.a
λυχνοῦχος 699.d

Μ

μαγαδίζειν 635.a
μαγὶς, Cypria dicti quid 663.b
μαστὸν, poculum ita Paphijs dicitur 489.c
μαλακοκύλαξ 258.a
μανίας vocabulum plurimis rebus attribuitur 464.d
μασᾶσθαι 663.a.659.a
μάσταξ 663.a
μάττειν 663.b
ματτυάζειν 663.b
μέθη potio in sacrificijs 363.b
μείκεσι versus quales sint 632.e
μιμνάσκεσθαι virginem cur vocet Dionysius Siculus 90.d
μνεκράτη columnam, ibid.
μυελλάριον: murium latebras μυσήια eod.
μέσσπες, æquinoctium verbum 382.c
μύδων, vesicula qua Polypus habet quiddam rubricæ instar 316.e
μύττα quid 3.a
μύζα, Stuilla vulua 96.f
μύστλα, cochlearia, vel panis frusta 383.b
μῖσας, æquinoctium ibid.
μολοχὴ per duplex o scribitur apud Antiphanem 58.d
μολπὴ quid Homero 14.b
μονομαχίαι singulare certamen prouocati illustres viri non detrectant 154.f
μονομάχος ἀπὸ τῦ μάχεσθαι, non à nomine μάχη, & eius ratio 154.c
μονοσίτων, qui solus cibum capit 47.c
μονοφαγεῖν 8.e
μονόφαγος ibid.
pro Μεσσηνιάζειν Lacones καρυοπατύλλω dicunt 53.b
μυρίσαι 691.b
μύρισμα ibid.
μῦρον, vnguentum, vnde dictum 686.f
τὸ μῦρον Archilochus primus dixit 688.c
μύρρα & σμύρνα Aeoles vnguenta vocant 688.d
μύρωμα 691.b
μυροπῶλαι, qui cochlearia vendunt 126.f

Ν

ναρκᾶν torpore affici 314.b
νεοκατάβυτος 622.a
νεοσσάθωτος ibid.
νήχεσθαι καὶ κολυμβᾶν vnde deriuantur 395.e
νωγαλεύματα, lauta edulia veteribus 47.d

Ο

ὄβελον, æquinoctium 383.b
οἰνιστήρια quid antiquis fuit 494.f
οἶνος, vinum, vnde 35.b
οἶνος Platoni dicitur ἀπὸ τῦ οἰήσεως, ab arroganti de nobis opinione: vel, ἀπὸ τῦ ὀνήσεως, vtilitate quam de eo percipimus 35.c
ὀλιγοδρανεῖν quid 126.f
ὀλοφύρμοι 619.b
ὀξυλίπαρον 385.a
ὀξύμελι acetum mulsum 67.f
ὀξύπεινος, famelicus 47.b
ὄπας caseus apud Euripidem 658.d
ὄρνιξ ὄρνιχος Dores dicunt 374.d
ὀρτάλιχον gallum Thebani vocant 622.a
ὄρτυγος mediam syllabam Attici producunt 393.b
ὀρφὸς & ὀρφὼς scribitur 315.a

& leuis natura ibid.
non vltra biennium vitam prorogat ibid.
ὀρχεῖσθαι verbum pro κινεῖσθαι καὶ ἐρεθίζεσθαι antiquis vsurpatum 21.a
ὀρχησταὶ olim Athenis erant primores ciuitatis, qui circa fanum Apollinis Delij saltare solebant tragicis vestibus induti 424.f
ὄρφεια tantùm veteres dixerunt 92.f
ὄλος 618.f
ὁλοχύτη, maza 383.a
ὁραῖον genus salsamenti 4.b
pro ὁράνη, matula, quidam ἄμιδα dixerunt 17.d
ὁρία anatum species 395.e
ὀψάριον 385.d
ὄψον quod propriè dicatur 276.e
ὀψοφαγίσατος, obsonij lurco voracissimus 277.d

Π

π, cum φ & β, affinitas 649.e
πάνος 669.d,700.d
πᾶσασθαι 395.f
πᾶσαφέρειν afferre 380.d
πάροινος, ebriosus 404.f
παροψὶς 367.e
πάσασθαι τὸ ἀποχεύσασθαι veteres dixerunt 23.f
πάσασθαι verbo nunquam vtitur Homerus quando expletum cibo indicat hominem ibid.
πειρίσειον 654.a
πειρεσὸν masculi genere Attici vsurpant 395.b
πελάλιδες sues, ingentes corpore 376.b
quare ita nuncupet ibid.
πηγὸς, Sal, vel peluis 383.a
πίναξ, patina 228.d
πόμαι, ι, productum habet 446.e
πνικτὴ caro, quæ est in iusculo concisa 395.f
ποτήειν vnde dictum 460.b
προεκπεῖν, non προπίνειν hodie de propinationibus dicere possumus 193.a
πρόπολος, qualis ancilla 267.c
πρόσκομμα quid 97.f
προσοψήματα, nunc ὄψα dicuntur 276.e
προτέθλω olim prægustatorem nominarunt 165.d
προφύραμα 140.a
πρωτεικὴ ficus species 77.d
πυγμάχος, pugil 154.f
πυετίφθης seu colostrum quid 658.e
πώγων 98.a
πωμάπιδες, fictilia quædam ita dicta 487.e

P

ῥέζειν apud Homerum 660.a
ῥέοντα quædam pocula appellantur 496.e
ῥόαν, Athenienses malum Punicum vocant, σίδαν Bœoti 246.d
ῥύγχος, locus circa Straton Ætoliæ, Rostrum latinè sonat 95.d
τὸ ῥύγχος rostrum propriè de suibus dicitur, quamuis & nunc vsurpetur de cæteris animantibus 95.e
ῥύγχος pro facie, per iocum vsurpatum ibid.
ῥύσις, aurea phiala 496.e
ῥυτὸν poculum erat quod heroibus tribuebatur 461.b

Σ

σάκτας, medicus Thebanis 622.a
σελάχια cartilaginea 318.f
σάλπιον, τάλπιον 621.e
σεύτλις ἀπὸ τοῦ τεύτλα differt 371.a
σηπία, αἰτία, παιδία, οἰκία: hæc vocabula acuto signant penultimam 323.d
σικελίζειν 22.d
σικυὸν Attici tribus syllabis proferunt, Alcæus σίκυς dixit dissyllabum 73.e
σικύδιον diminutiuum ibid.
σιτευτὸς altilis, saginatus 384.a
σκολιὸν, quid 694.a & c
σκοπαῖοι, Pumiliones 518.f
iidem quibusdam Stilpones vocantur ibid.
σκυφοειδὲς, poculum scypho simile 499.b
σκώπτειν & σωπικάζειν 391.b
σμύρνα & μύῤῥα Æoles vnguenta vocant 688.d
σπονδεῖον, quale poculum 488.a
σπὶς quid 646.b
σφυλὴ, vocabulum Atticis peculiare 653.b
in antiquis hymnis pro dictione σόγος sumitur ibid.
Homerus eius meminit ibid.
Plato à βόγυ- distinguit, vnámque nobilem vocat ibidem.
quare nobilem dicit 653.d
tempore solis dulcescit 653.e
στέμμα 676.f,677.a
στέφω- 676.f
στεφανώματα quid vocent Athenienses 677.f
στέφ- 677.a
σύαγρ- vnde componatur 1.d
σωλῆνες, militare candelabrum 700.d
σῦκα, ficos, τῦκα Thebani appellant 622.a
συνάγειν, compotare 365.c
συναγώγιον, conuiuium ibid.
συναγώγιμοι, cœnæ quædam sic dictæ 365.b
συναυλία 618.a
συνβολαὶ quæ fuerint olim 365.d
σῦς vnde derivetur 401.c

T

ταγηνίζειν 17.e
ταχερὸς coctura lixatus 366.d
τάειχον Epicharmus masculi genere effert 119.b
ταρφὲ ἀμείβεσθαι quid Homero 15.d
ταῶς, pauo Athenienses 397.e
τὸ τελεῖν quid, ἀπολυτελεῖς, καὶ ἀτελεῖς 40.e
τελεσταὶ festorum solenniores celebritates ibid.
τέλ- pro θυσία id est, res diuina 40.d
τευθὶς, loligo 106.c
τευτλίον, σάυλιον 621.e
τηγανίζειν, in sartagine frigere 229.a
ἀποτηγανίζειν, cibum in sartagine capere ibid.
τήγανον, id est, sartago 228.e
Syracusijs, olla 229.b
dicitur & ἤγανον ibid.
τραπεζοποιοὶ, mensæ structores 170.d qui sint ibid.
τρύγλη, mullus, qualis naturæ 324.c
eius nominis quæ sit etymologia ibid.
anno tertio sterilescit, & quare ibid.
τρύγονες, quare columbarum aptum sit epitheton 490.d
τρύπης Triremis poculi genus 500.f
τρωγάλια, bellaria 641.a
τῦκα, ficos, σῦκα Thebani nominant 622.a

Υ

ὑαθμαζᾶν quid Cyprij dicunt 663.b
ὑπὸ, sub, in compositione quam vim habeat 625.a
ὑπογάστριον, abdomen, de piscibus etiam vsurpatur 302.f

ὑποδυμάδες corona 674.c

Φ

φ, cum π & β, affinitas 649.e
φαιὸς 699.e, 700.a
φενόλης, penula, etiam dicitur φαινόλης 97.e
φενόλης ἄχρηστος, nondum detrita penula 97.f
φίλοινος quis dicatur 433.b
φιλοχωδωνισμὸς, quis dicatur ibid.
φιλοτάειχος salsamentorum auidus 125.a
φλέφυρα pons Thebanis pro γέφυρα 622.a
φοξίχειλος quid dicatur 480.d
φρακλικοὶ satellites 214.a
φύλακα Sophocles repagulum alicubi vocat 99.d
idem anchoram ἰχάδα vocauit ibid.
Φύπος quare dictus Orestei filius 35.b

X

χαρίσια pemmatum genus in pernoctationibus 668.d
χαειτογλωσσεῖν, ad gratiam loqui 165.d
χειρόνιπτρον, malluuium 408.d
χελιδονίζειν mendicandi quoddam genus 360.c
& ratio ibid.
cantilena qua in hoc mendicandi genere vti solent ibi.
χελιδονίζειν Cleobulus prius docuit ibid.
τὸ χίρνιζον, malluuium 408.b
χίρνιψ, vas manibus abluendis 383.a
χίρνιψ, qualis aqua 409.c
χλωιζειν, de iis qui tibia ludunt 657.e
τὸ χλιαρὸν tepidum Athenienses μετάκερας appellant 41.d
χορδὴ Epicharmus ὀρύαν vocat 366.b
χορεύειν 362.a
χοῦς ferias quasdam vocant Athenienses 276.c
χρίσματα, species vnguenti alicra 689.c
χρυσίδες aureæ phialæ 502.a
χυδαία corona tumultuaria 686.b
χύτρα sic caricæ nigræ vocantur Mariandynis 653.b

Ψ

ψηφὶς 106.c
ψύα quæ caro dicatur 399.a
νδρομήτρα dici solet ibid.
ψύα quare de carne è lumbis secta dicatur ibid.
ψυκτὴς ἢ ψυκτῆρ, potorium vas 502.d

Ω

ὠδὸς poculum quod dabatur scolia recitantibus 503.d
ὠΐα veteres nuncuparunt tabulata 57.f
ὠΐον tribus syllabis pronunciat Sappho 57.d
dicitur & ὤιον ibid.
ὠμόλινος, lineus panuus 410.d
ὥρα quid 1.d

PROVER

PROVERBIA, QVIBVS SPARSIM IN LIBRIS DEIPNOSOPHISTARVM ATHENÆVS VTITVR.

Abi vbi suillam comedes, nec bubulam expecta 384.e
Abydenorum bellaria 641.a
Ab Omphale ad Hebem 245.e
Ad aquam dicere 43.f
Ad capras syluestres 83.a
Ad coruos 478.a
Ægyptiam tu fabam serito vt post metas 72.a
Adest Venus vbi rerum magna copia 28.f
Ad imperatorem facilius accesseris 224.d
Ad Lastrygonas 192.b
Admeti cantio 695.c
Ad vnguem examinare 97.d
Africa semper noui aliquid apportat 623.d
Alastor 63.f
Aliena mensa quicunque cœnat manu promptus est 291.d
Alieno cibo victitans 164.a
Alienos diligimus, cognatos negligimus 123.f
Alteratum habet corebrum 377.e
Amaltheas cornu 497.c, 503.b, 643.a
Amat, quia eius corona dissoluta est 669.c
Amico Saprian des bibendum, inimico vinum è Pepareitho 29.e
Amicorum amicus 238.f
Amicorum omnia communia 8.a
Amygdala prope amygdalam 426.b
Animatum nihil tibi pro cibo est 386.c
de Apio pugnare tanquam in Isthmis 228.b
ἀποσκυδίσαι 524.f
ἀποτράγημα vulpis 658.d
Apud Sirenas sc. hærere 290.d
Aqua ea optima qua manus abluuntur 362.a
Aqua vinum infusa perdidisti 530.c
Arena Caspia copiosius 192.a
Argentèus puteus 99.d
Aristarchia 558.b
Arrogantia Persica 20.b
A scopo aberrare 14.f
Aspectus mihi volupe tuus: odi verò tuos mores 106.a
Assa squilla rubentior 119.e
Assus tarichus statim ac ignem viderit 2.d
Asteropæus 1.b
Athenis oratores 164.a
Athenogenis Cephalionem recitat 131.f
Attica cœna 19.a
Audi & ades, Alala, belli filia, votis præuia 80.e
Auibus gratas ficus nolunt serere 405.d
Aura Attica

B

Bacchus insanus 613.a
Bacchus sapientissimus 35.d
Bellaria Attica 527.e
Bello parta 168.c
Bibere quinque & duo 426.f
Bibenda quinque, vel tria, minime quatuor 426.d
Bœotius, id est, vorax 410.d, 417.c
Bœotium hoc est 209.f
Bonus ego ad bonos viros epulatum veni 8.a
Boni ad bonorum conuiuia vltrò veniant 178.a
Brassicam inter olera 370.b
Briareus 376.f
Bromius non gemina matre editus 39.b

C

Calicum commonefacere 697.b
Callipigos 554.c
Callistratus coquo 44.a
Caminus, non homo 5.f
Capnificum dat, iurarit cùm se ficos vendere 76.e
Carica libra 580.d
Carnem elixam nec assari, nec elixari præterea oportere 656.b
Catapultas & hastas comest 224.a
Catellus Meliæus 518.f
in Caupone esse minime videtur animus 441.f
κεστρεὺς νηστεύει, *Cestreus ieiunat* 307.c
vide ibidem interpretationem.
χαρίτων χάειτες, *lepôrum lepôres* 669.e
Charon te rex vocat 666.a
Chius dominum emit 266.f
Chœnici non insidendum 452.e
Choragus pannis tegitur laceris 103.f
Cibum regerere & singultire 666.a
Clauo vinum caret 427.f
Clauum vertit cuique Deus 263.c
Cleonis oxytides sunt 67.d
Cælo & terræ loqui 671.b
Cœna Laconica 140.b
Cœna sine sanguine 236.c
Cœnandi initium didicit, finem verò neutiquam 416.e
Cochleis diffidentior 63.b
Compotationẽ, quæ nulla tibi pecunia cõstat, ne recusa 8.c
Coquo læso impunitus nemo aufugit 383.f
Cor edendum non est 452.d
Coriaceum præsidium 551.d
Corinthia puella 527.e
Corinthiaca sapientia 573.c
Corones vitulum crastino de cœnabimus 359.d
Coturniculæ animus 394.e
Crudos fungos comedere 60.f
Cum cœlo ac terra philosopharis 104.c
Cum mullo pugnare 344.f
Currit melius Sotade 416.f
Cymini sector 365.c
Cyrenæus 510.a

D

Deuorare lapides 166.a
Dies digitus est 430.d

Diuina vita est, si sine rationibus aliena quisquam sæpius cœnauerit 8.d
Doctrina multiplici instructa mens nil docet 610.b
Draconis leges 569.d
Dulcis cubitus 540.f

E

Ea Tarichus nunquam patietur quibus dignus est 119.e
Eius particeps fies quemadmodum placentam ad Socratem misit Alcibiades 643.f
Elatis supercilijs 162.a
Ephesias literas consutis gerit coriis 548.d
ἐποκυδίσαι 427.c
ἐπὶ τὸ τάειχος, *in salsamentum salem iniice cùm sese occasio offeret* 119.f
E sportulis cœna 373.a
Est mugil 156.b
Esurienti laro aui similis 134.f
Esurienti maza & auro & ebore pretiosior 270.e
Et Ceon & Babys 624.b
Etiam inuitos ad vitam reuocat mortuos 662.d
Euripides 482
Ex arido cibo nulli ioci aut sales 39.d
Exceptis medicis nihil grammaticis stultius 665.b
Ex igne ad cultros transijt 662.b
ἐξορχήσασθαι 628.f
Exterioris formæ æs speculum, vinum autem mentis 427.f

F

Facere quod bos in Olympijs 5.a
Facere quod muscæ in Olympijs ibid.
Facile deserit in bello ordinem suum qui cunctanter gratuitam adit cœnam 8.c
Febris more aucta impensa 118.e
Ferocientem instar galli irritare 127.a
Fici à nasturtio differunt 408.a
Ficulneus 98.f
Fumo denigrata ars 405.f
Fumi vmbra 280.c
Fungos concupiscit lapidosus ager 60.c

G

Genu tibia propius 383.c
Gignit hyems quædam, sed quædam gignit & æstas 5.a
Glandem sus aliam habet, aliam habere capit 695.e
Gulæ prælio victus Larus 298.e

H

Habere nasum 66.2
Hercule voracior 411.b
Heros luto emergens 125.e
Hic me confestim occidit, vt ad præsepe bouem 349.a
Hinnulo pauidior 222.a
Hoc genus hominum mors solùm reformidat 240.c
Hodie liber, cras Sunienſis 263.c
Homini tibicini Dij mentem non inseruerunt 337.f
Humida vita 258.c

I

Iam præternauigarunt Phasiani 386.a
Idem accidit tibi ac anguillas venantib. 299.b
Ieiunus mugil 242.f
Ignem gladio non fodiendum 452.b
Ignem vidit Alphya 285.d
ἰὴ ἰὴ παιάν, *Io Pæan* 701.d
Illices 568.e
Illotis pedibus 99.f
Immatura caprificus cùm sis, alias oratione tua caprificas 117.d
Improbus nemo compotationibus deditus 39.b
Impudentior Cherophonte 164.f
In angulo murmurans bombyx 222.a
In Ceo quisnam dies 117.c
In Ceorum vrbibus nec meretrices nec tibicinæ 610.d
Ingredi Iunonium implicatum 525.e
In hosticum te deduco 381.d
In manu vitam habet 569.c
In sinu gaudebis 516.e
Integri è clibano boues 131.a
Inter Echinopodas & Ononin versari 97.d
Ionicus sermo 573.c
Ione luxuriosior 534.b
ἴσθ' ἄλλη σκύθα, *Abi aliò Scytha* 349.f
Inuitus egreditur perdicis modo 388.f
Iynx 564.b
Iusta laudato, sectator verò lucrum 122.c
ἰσχναίζειν, 663.b

L

Laboris quàm Taurites patientior 416.f
Lac gallinarum 387.c
Lac Iouis 658.d
Lac leporis 654.f
Lacedæmone si fueris, eius ciuitatis legibus obtempera 143.a
laceræ amissis pilis vestes 413.e
lactens porcellus 396.f
laconicè cœnat 67.d
lanceam è thymbra facere nemo potest 215.c
larus 411.c
Leberide inanior 362.b
in Lente vnguentum 160.b, &c.
leotrephide ac Thaumantide exilior 551.a
lignum ligno agglutinare 24.b, 248.d
lingua iurata est 122.c
linguam ferre in calceis 677.a
longum valere dixit 385.b
lupus hians 622.f
lauta quidem ossibus vicina caro, sed molestissima 378.e
Lydij 515.f

M

Mali nihil quod cum lucro iunctum 122.c
Malorum paropsides 367.f
Marinum leporem bibit 446.d
Massyliam nauiges 523.c
Matreæ fera 19.d
ματτιάζειν 663.b
Melampygus 108.a
Melanthio gulosior 549.a
Memores Marathonis, bonæ scæuæ gratia marathon halmadibus semper iniiciendum 56.c
Mens bibacium 448.a
Mentem a ciecur habet anseris 384.c
Metu vacuis lentem sorbere, iucundum
Metu anxiis molliter cubare, miserum 156.d
Miserior digladiatore 153.f
Μὴ δ' ἀναβάλλεσθαι εἰς τ' ἄυειον, εἰς τ' ἐνιήριον 653.d
Mihi bæon ne contingat, malus piscis 288.a
Modi tibiæ non congruentes 164.f

Mœsonici

Mœsonici sales 659.a
Moloche mitior 58.d
Μονοφαγὶς, mihique molestus es 8.e
Mulierum iusiurandum in vino scribo 441.e
Multa cadunt inter cotylam supremáque labra 478.e
Multa variaque historia nihil inanius 610.b
Multis parasangis 98.d
Multum in occasione tempus est 411.c
Musca 238.e
Musicus apparatus 411.a
Myconiorum more 7.f

N

Naribus æneis 623.a
Nauclidis solitudo 62.d
Nec detritis palliis, aut intonsis barbis temerè credendum 211.e
Necessariam sortem manu terere 67.e
Necessitate nihil onerosius 33.c
Nec musis, nec Gratiis vnquam sacrificasti 163.a
Ne funda quidem eò peruenerim 667.b
Ne gry quidem 343.a
Nemo te saxis feriet 406.d
Ne puero gladium 214.a
Nerium nisi habeas, bulbus nil proderit 64.b
Nestoris & Antenoris facundia 665.a
Nine candidior 134.e
Non è Socrate inculpatum militiæ ducem 215.c
Non est Dithyrambus, aquam si bibas 628.b
Non gaudet poculis ab educatione prima qui abstemius est 40.f
Nubem frontibus insidentem dispergite 34.e
Nugas agere 225.c,378.d
Nunquam mihi talis nutrietur puer qui dormientes expergefacit 397.c
Nunquam seruauerit fœminam Euripides 247.b

O

Olla lentem attigit 158.c
Opibus Gorgiam ac Protagoram superat 99.e
Oppedere 59.f
Orbem disciplinarum absoluere 1.a
Origanum amat tarichus putris 119.e
Otus est 391.a

P

Par pari bibere 31.a,36.b
Par pari miscere 426.c
Parturient montes 616.d
Pauper gloriosius 230.c
Pelcum ex Oeneo minimè faciendum 383.c
Pelopidarum domo sterilior 631.f
Perdicis crus 4.d
Pereas vt Philetas Cous 401.e
Periclis grauitas 213.e
Perca melanurum sequitur 319.d
Philippide tenuius, exilius 230.c,503.a
Philippide gracilior 552.e
Phæacum luxus, vel vita 16.c
Phœniceæ cupediæ 29.c
Pilos in naribus habet 162.a
Pingue sorbere insulum qui velit nullus est 271.a
Plagæ polypi tusi 316.b
Pleno foro 270.d
Plures quàm coturnices 654.c
Prisca non cano: præstantiora quidem noua. Iuppiter, qui iuuenis est, regnat: olim Saturnus imperabat 122.d
Propoma offerre 59.f
Polypodis mens 316.c,513.d
Polypodis instar meipsum comedi 316.c
Pro cœna decertare anis auspicatissima 271.b
Poscere maioribus 668.f
Post piscem ficus 80.e
Posteriores curæ sapientiores 640.b
Ψαμμακόσιοι 671.b
Publica via non ambulandum 452.e
Pugnare de oleribus 228.b
Pulli patri similes 373.e
Pulmonis vitam viuere 97.c
Purpuris voracior 89.c
Putre salsamentum origanum amat 116.e
Pyrgothemi tibi persoluendus est collybus 503.a

Q

Quæ non deposueris, ne tollas 653.d
Quæ hæc parsimonia? Vino tentoria plena: Instrue tu senibus, nam æquum est, conuiuia lauta 3.d
Quàm capere Troiam laborioſius 63.d
Quantum Hectorem pendebat Priamus 226.f
Quatuor habeo capita 442.d
Qui non nauigauit, nihil vidit mali 153.f
Qui ante diem fatalem mori nolit apud Sybaritas, ei nec orientem solem aspiciendum, nec occidentem 518.d

R

Recta linea ducenda 452.e
Rectus assurgere 130.b
Relegare ad olera 163.d
Ranæ instar bibit 101.d

S

Sagdam eructare 691.e
Salsamentorum patinis gaudet à mari semotus 132.f
Salubrius cucurbita 59.b
Samiorum flores 540.f
Satius esset in Adriatico mari nauigare 612.e
Saturnij cibi 99.c
in Saxa amandare 530.e
Saxeus factus sum 224.d
Scilicet abstersis dij donant meliora 2.b
Scytharum edicta 524.e
Se comam deo sacram alere ait 225.b
Semper Ilienſibus & Ilio mala 350.f
Semper quidem prorsus vter & semper saccus 470.f
Senex poeta etiam Mnemosynem celebrat 608.f
Sine fumo sacrum nos poetæ facinus 8.e
Sicula mensa, Sybaritica, Italica, Chia 25.f,518.c
Sicyo pepone magis sterilis 68.d
Sicyon arrodens vxor lucernam texe 73.d
Sicyonij calcei 155.a
Sistibundo quantumuis sapienter dicta si recites, nihilo plus proficies, nisi quod bibat dederis 433.c
Si vera dicam, tibi voluptati haud ero: Si sim voluptati, haud tibi vera dixero 211.e
Socratico more proponere 2.c
Solus album & atrum nouit 135.c
Sonis inanibus aurium implere corium 565.f
Spinas colligere 385.b,671.c
Spinam oculis transmittere 347.e
Sphinx 382.b,659.b

Sphettius 67.d
Splendidis cœnis non ſedatur fames 3.f
Sponte turdi cum ametiſcis in fauces aduolabant 644.f
Statera non tranſgredienda 452.d
Stoiculi 563.e
Strenui olim Mileſij 523.e
Subit quoduis ſaxum ſcorpius 695.d
Sybaritica menſa 518.c
Sycamino genæ peruncta 557.f
Syracuſia menſa, vel ſicula 527.e
Syracuſius 101.d
Syrbenæus chorus 669.b

T

Tanagræus cetus 551.a
Tanquam anguilla in ſuo ſtrigmento 299.c
Tanquam manibus aqua 268.b
Telephus mutus cœnat 421.e
Teleſtagoræ mallem dare 348.b
Tempeſtatum vates, non argento mercenarius ſum 406.e
Terra genitus 169.f
Thaſius 431.b
Theſmophoriorum medium celebrat diem 307.f
Theſſalica menſa 137.d
Theſſalus, id eſt, aſtutus 308.b
Theſſalus homo, famelicus 47.b
Theſſalorum commenta 11.b
Thrax 442.e
Thudippus leo 407.f
Thymo præſenti carne nemo veſcitur 60.d
Tibias perforare 599.e
Tibicen vapulat 381.a
Tortilis, ſanique nihil 4.b
Tota mens menſæ proxima 23.e
Tricipites 168.c
è Tripode loquitur 37.f
Trophonij antrum 613.b
Turbida vina bibas, qui non Anthedone viuis: Non Hyperiæ ſacræ, vbi defæcata bibuntur 31.b
Turma militum, non cœtus conuiuarum 2.d
Tumet magis quàm Sicyos pepo 68.d

V

Vacuo ventri formoſorum nullus amor ineſt 270.b
Vbi cœna frugi eſt, non fit debacchatio 421.a
Vel in Adoniis cantantur 638.f
Vel ipſam Pitho perſuaderet 383.b
Velocem turdus aſſequitur 511.c
Ventris filius 679.a
Veſpa 242.a
Veſtis ad doctrinam nonnihil facit 21.c
Vide ne lupus fruſtra hiet 380.b
Vino ineſt ratio 44.a
Vinum loquax 35.d
Vinum mortalium iudex 35.e
Vinum prudentiam obumbrat 43.f
Vinum ſaltare ſenem vel nolentem iubet 134.c, 428.a
Vinum veritas 37.e
Vinum vino expellendum 44.a
Virgo Mileſia 572.a
Virtus voluptati aſſidet 163.a
Virum probum nec inebriari, nec calida lauari decet 18.c
Vita functis nuptiales non coquuntur epulæ 280.d
Vnius diei curſu præſtantior 638.c
Vncta & ſplendida bonis plena nauigia 643.a
Vteri 552.f
Vt Telephus demiſſo vultu 224.e

Z

Zenonium eſt, coquere lenticulam 158.a
Zethus in Thebanorum agrum proficiſcatur, Amphion Athenas 47.b, & c

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.

ARGVMENTVM OPERIS.

AVTOR libri, ac tanquam pater, est Athenæus. Timocratem is alloquitur. Titulus, *a* Deipnosophistæ. Laurentium Romanum ciuem autor fingit, fortunis splendidum, eruditissimos quouis genere disciplinarum viros, conuiuas ad se vocasse, & inter cœnandum, eorum, quæ pulcherrima sunt, nihil præteritum fuisse, de quo sermo non sit habitus. Hoc enim libro disputatum esse de piscium natura, & vsu: de vocabulorum explicatione, de oleorum vniuerso genere, animantibus omnifariam, historiæ scriptoribus, poëtis, ac vno verbo sapientibus, instrumentis musicis, iocorum innumeris modis, poculorum differentijs: Regum opes etiam illum commemorasse, nauium magnitudinem, & alia permulta, quæ sigillatim recitare difficile est, & id conantem dies deficiat. Orationis dispositione sumptuosa cœna velut depingitur: ordo verò libri ac structura, eadem quæ & cœnæ præparandæ. Hanc itaque iucundissimam sermonum ac disputationum cœnam, veluti dispensator quidam admirandus, Athenæus exponit, acrique studio dicendi, vt Athenis oratores, seipso factus præstantior, *b* gradatim ad ea transilit quæ proximè se opere toto consequuntur. Deipnosophistæ ad cœnam inuitati fuerunt, Masurius, legum interpres, in omnibus disciplinis versatus diligenter: Monius poëta, vir omnium bonarum artium cognitione nulli secundus, & qui omnium disciplinarum orbem sic absoluerat, vt de quacunque re illi disserere libitum esset, in ea sola videretur exercitatus, adeo multiplici rerum scientia, vel à puero, instructus fuit. quin & versibus iambicis componendis idem post Archilochum poëtæ nulli cedebat. Adfuit & Plutarchus, & Leonides Eleus, & Æmilianus Maurusius, & Zoilus, literatorum festiuissimi. Ex philosophis verò Pontianus, ac Democritus, Nicomedenses, varijs doctrinis sic tincti, vt quosuis antecellerent: tum etiam Philadelphus è Ptolemaïde, vir non solùm educatus in Philosophiæ contemplatione, sed & in reliquis vitæ muneribus industrius, cum vno philosopho Cynico, Cynulcum autor nominat, quem non solùm, vt Telemachum concionantẽ ignaui canes duo comitabantur, verùm etiam multo plures quàm Actæonem. Adfuit & oratorum cœtus, haud minùs quàm Cynicorum numerosus. Hos, & quicunque verba facerent, lacessebat Vlpianus Tyrius, ob assiduas quæstiones, quas nunquam non in viis, ambulationibus, balneis, librariorum tabernis proponebat, illustrius quàm suum cognomen adeptus, nempe κειτουκείτου, quòd inter epulas nihil cibi gustare soleret, priusquam dixisset, eius appellatio, an ποῦ κεῖται, alicubi extet, vel ὅπου κεῖται, vbinam extet? veluti, an vox ε ὦσα, ποῦ κεῖται, alicubi reperitur, quæ partem diei significet? *d* μήτρα ποῦ κεῖται, vbinam legitur pro eduli cibo? σύαγρος vocabulum compositum ex dictione ὗς & ἄγριος, *e* ποῦ κεῖται, vbinam inuenitur? Ex medicis præsentes fuerunt Daphnus Ephesius, diuinos honores, ob artis suæ peritiã meritus, & qui vita moribúsque ostẽderet Academicorum præcepta non perfunctoriè se attigisse: Galenus præterea Pergamenus, qui tot editis libris philosophiam medicinámque locupletauit, vt superiores omnes à tergo reliquerit, interpretationis claritate ac eloquentia veterum nulli postponendus: Tertius ex medicis adfuit Ruffinus Nicæus: Musicus autem', Alcides Alexandrinus, tanta omnium turba, vt, quod prouerbio iactant, *f* turma potiùs militum esset, quàm cœtus conuiuarum. Dialogum hunc, veluti fabulæ cuiusdam actum, ad imitationem Platonis Athenæus designauit: & ad hunc modum exorsus est.

A ΑΘΗΝΑΙΟΣ μὲν ‖ ὁ τῆς βίβλου πατὴρ ποιεῖται δὲ τὸν λόγον πρὸς Τιμοκράτη. ‖ Δειπνοσοφιστὴς δὲ ταύτῃ τοὔνομα. ὑπόκειται δὲ τῷ λόγῳ Λαρίσιος Ρωμαῖος ἀνὴρ, τῇ τύχῃ φερόμενος, τοὺς κατὰ πᾶσαν παιδείαν ἐμπειροτάτους ἐν τοῖς ἑαυτοῦ δαιτυμόνας ποιούμενος. ἐν οἷς ἐκεῖ ἔστιν ὅτε καὶ τῶν καλλίστων ἐκ ἐμνημόνευσεν. Ἰχθῦς τε γὰρ τῇ βίβλῳ ἐνέθετο, καὶ τὰς πύτων ‖ χρείας, καὶ τοὺς περὶ ὀνομάτων ἀναπτύξεις, καὶ λαχάνων γένη παντοῖα, καὶ ζώων παντοδαπῶν, καὶ ἄνδρας ἱστορίας συγγεγραφότας, καὶ ποιητὰς, καὶ ὅλως σοφοὺς, καὶ ὄργανα μουσικὰ, καὶ σκευαμάτων εἴδη μύρια, καὶ ὀπωρικῶν διαφορὰς, καὶ πλούτους βασιλέων διηγήσατο, καὶ νηῶν μεγέθη, καὶ ὅσα ἄλλα οὐδ' ἂν εὐχερῶς ἐπομνημονεύσαιμι, ἢ ὀλιγοστοί μοι ἡ ἡμέρα κατ' εἶδος διεξερχόμενον. Καὶ ἔστιν ἡ τοῦ λόγου οἰκονομία, μίμημα τῆς τοῦ δείπνου πολυτελείας, καὶ ἡ τῆς βίβλου διασκευὴ, τῆς ἐν τῷ λόγῳ παιδιᾶς. Τοιοῦτον ὁ θαυμασιώτατος τοῦ λόγου οἰκονόμος Αθήναιος ἥδιστον λογοδείπνου εἰσηγεῖτο, κρείττων τε αὐτὸς ἑαυτοῦ γινόμενος, ὥσπερ οἱ Ἀθλοῦντες ῥήτορες, ὑπὸ τῆ ἐν τῷ λέγειν θερμότητος πρὸς τὸ ἐπόμενα τῆς βίβλου βαθμηδὸν ὑπεξάλλεται. οἱ δ' ἐν τῷ δείπνῳ δηθὲν ὀπαδήσαντες, δειπνοσοφισταὶ ἦσαν, Μασούριος, νόμων ἐξηγητὴς, καὶ πάσης παιδείας ὁ παρέργως ὀπημέλειαν ποιούμενος. Μόνιος ποιητὴς, ἀνὴρ ἐν κατὰ τὴν ἄλλην παιδείαν οὐδενὸς δεύτερος, ἐν τῷ ‖ ἐγκύκλιον ὁ παρέργως ἐζηλωκώς. ἕκαστον γὰρ ὧν ἐπεδείκνυτο, ὡς μόνον τοῦτο ἠσκηκὼς, ἐφαίνετο, τοιαύτη πολυμαθείᾳ ἐκ παίδων συνεζάφη. ἰάμβων δὲ ἐδὲ ποιητὴς, οὐδενὸς δεύτερος φησὶ τῆ μετ' Αρχίλοχον ποιητῆ παρεῖναι ἐν Πλάταρχος, καὶ Λεωνίδης ὁ Ηλεῖος, καὶ Αἰμιλιανὸς ὁ Μαυρούσιος, καὶ Ζωΐλος, ‖ γραμματικῶν οἱ χαριέστατοι. φιλοσόφων δ' παρῆσαν, Ποντιανὸς καὶ Δημόκριτος οἱ Νικομηδεῖς, πολυμαθείᾳ πάνυ ὑπεγκονπκότες. Φιλάδελφός τε ὁ Πτολεμαεὺς, ἀνὴρ ὁ μόνον ἐν φιλοσόφῳ θεωρίᾳ τεθραμμένος, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν ἄλλον βίον ἐξητασμένος. τῆ δὲ Κυνικῶν εἷς ἐδ', ὃν Κυώλκον καλεῖ. ᾧ ὁ μόνον δύο κυνες ἀρχοὶ ἕποντο, ὡς τῷ Τηλεμάχῳ ἐκκλησιάζοντι, ἀλλὰ πᾶν Ακταίωνος πολὺ πλείονες. ῥητόρων τε ἐδ' ἀγυιὰς, πᾶν Κυνικῶν κατ' ὀδὸν ἐπολειπομένων. ὧν κατέτρεχε μετὰ καὶ πᾶν ἄλλων ὅσοι τὴ ἐφθέγγοντο, ‖ Ολυμπανὸς ὁ Τύριος, ὃς διὰ τὰς συνεχεῖς ζητήσεις, ἃς ἀνὰ πᾶσαν ὥραν ποιεῖται ἐν ταῖς ἀγυιαῖς, περιπάτοις, βιβλιοπωλείοις, βαλανείοις, ἔσχεν ὄνομα τὸ κυρίου διασημότερον, ‖ Κειτουκείτος. ἐπεὶ ὁ ἀνὴρ νόμων εἶχε, μηδενὸς ἐπορέγειν, πρὶν εἰπεῖν ‖ κεῖται ἢ οὐ κεῖ]; οἷον, εἰ ‖ κεῖται ὥρα ὀπὴ τοῦ τ' ἡμέρας μορίου· ἢ εἰ μήτρα κεῖται ὀπὴ πᾶν ἐδωδίμων βρωμάτων· εἰ σύαγρος κεῖται τὸ σωθὲν ὀπὴ τοῦ συός. Ιατρῶν δὲ παρῆσαν Δάφνος Εφέσιος, ‖ ἱερὸς τιμὴν τέχνην, καὶ κατὰ τὰ ἄκρα, πᾶν Ακαδημαϊκῶν λόγων ὁ παρέργως ἀπόμυος· ‖ Γαληνός τε ὁ Περγαμηνὸς, ὃς τοσαῦτ' ἐκδέδωκε συγγράμματα φιλόσοφά τε καὶ ἰατρικὰ, ὡς πάντας ὑπεξελθεῖν τοὺς πρὸ αὐτοῦ, καὶ κατὰ τ' ἑρμηνείαν οὐδενὸς ὢν πᾶν ἀρχαίων ἀδυνατώτερος. Ρέφινός τε ὁ Νικαεύς. μουσικὸς δ' παρῆν, Αλκείδης ὁ Αλεξανδρεύς. καὶ ἐδ' ὁ ‖ κατάλογος ἦτος γραπτικὸς, φησὶ, μᾶλλον, ἢ συμποτικός. δραματουργεῖ δὲ τὸν διάλογον ὁ Αθήναιος ζήλῳ Πλατωνικῷ. οὕτως γοῦν ἄρχεται.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

ΕΚ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

EX ATHENÆI DEIPNOSOPHISTARVM LIBRO PRIMO.

ΤΙΜΟΚΡ. ΑΘΗΝ.

ΑΥΤΟΣ, ὦ Ἀθήναιε, μετειληφὼς τῆς καλῆς ἐκείνης συνουσίας τῶν νῦν ἐπικληθέντων Δειπνοσοφιστῶν, ἥτις ἀνὰ τὴν πόλιν πολυθρύλλητος ἐγένετο, ἢ παρ' ἄλλου μαθὼν τοῖς ἑτέροις διεξῄεις; ΑΘ.

Cap. II. ΑΥΤΟΣ, ὦ Τιμόκρατες, μεταχών. ΤΙ. Ἆρ' οὖν ἐθελήσεις καὶ ἡμῖν τῶν καλῶν ‖ ἐπικυλικείων λόγων μεταδοῦναι;

‖ Τρὶς δ' ἀπομαξαμένοισι θεοὶ διδόασιν ἄμεινον, ὥσπου φησὶ ὁ Κυρηναῖος ποιητής. ἢ παρ' ἄλλου τινὸς ἡμᾶς ἀναπυνθάνεσθαι δεῖ; εἶτα εἰσβάλλει μετ' ὀλίγον εἰς τὸν τοῦ Λαρηνσίου ἔπαινον· καὶ λέγει ὡς ὑπὸ φιλοτιμίας πολλοὺς τῶν ἀπὸ παιδείας συναθροίζων, οὐ μόνον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ λόγοις εἱστία, τὰ μὲν προβάλλων τῶν ἀξίων ζητήσεως, τὰ δὲ ἀνευρίσκων, οὐκ ἀβασανίστως, οὐδ' ἐκ τοῦ παρατυχόντος τὰς ζητή-
2 σεις ποιούμενος, ἀλλ' ὡς ἔνι μάλιστα, μετὰ ‖ κριτικῆς τινος καὶ Σωκρατικῆς ἐπιστήμης, ὡς πάντας θαυμάζειν τῶν ζητήσεων τὴν τήρησιν. λέγει δ' αὐτὸν καὶ καθεσταμένον ἐπὶ τῶν ἱερῶν εἶναι καὶ θυσιῶν ὑπὸ τοῦ πάντ' ἀρίστου βασιλέως Μάρκου, καὶ μὴ ἔλαττον τῶν πατρίων τὰ τῶν Ἑλλήνων μεταχειρίζεσθαι. καλεῖ δὲ αὐτὸν καὶ Ἀστεροπαῖόν τινα, ἐπίσης ἀμφοτέρων τῶν φωνῶν προϊστάμενον. λέγει δ' αὐτὸν καὶ ἔμπειρον εἶναι ἱεροεργιῶν τῶν νομισθεισῶν, ὑπό τε τοῦ τῆς πόλεως ἐπωνύμου Ῥωμύλου καὶ Πομπιλίου Νουμᾶ, καὶ ἐπιστήμονα νόμων πολιτικῶν. πάντα δὲ ταῦτα μόνον ἐξευρεῖν ἐκ παλαιῶν ψηφισμάτων καὶ δογμάτων τηρήσεως· ἔτι δὲ [νόμων συναγωγὴν] οὓς ‖ ἔτι διδάσκουσιν, ὡς τὰ Πινδάρου, ὁ κωμῳδιοποιὸς

γρ. νόμοις συναγαγεῖν

TIMOCR. ATH.

A ATHENÆE, quæso, an particeps fuisti elegantis illius hominũ congressionis, quos Deipnosophistas appellãt, per ciuitatem fama celebratę: an verò ab aliis doctus, narras cæteris?

ATHEN. Equidem in eo conuentu fui, ô Timocrates. TIMOCR. Placétne igitur
B mecum sermones illos communicare quibus inter pocula sunt confabulati? nam quod est apud Cyrenensem [a] poetam,

Scilicet abstersis ter, dij donant meliora.

an potiùs nos ab alio quodam hæc sciscitari vis? Athenæum ego vbi sic compellaui, laudare paulo pòst Laurentium ille cœpit, ac ita memorare, honoris gloriæque studio apparatu magnifico ipsum doctrina nobiles viros solitum in ædes suas accersere, quos non ferculis
C tantùm, verumetiam colloquiis ac sermonibus reficeret, partim ea proponens quæ digna forent inquisitione, partim exacto iudicio quædam excogitans, ac ea quidem minimè fortuita aut vulgaria tum adducens, sed more Socratis, iudicio prorsus raro, ac singulari rerum quas tractaret scientia, adeo vt quæstionum subtilitatem ac inuentionem mirarentur omnes. Eundem Athenæus refert ab optimo Imperatore Marco sacris faciundis immolandisque
D victimis præfectum fuisse, eumque non minùs Græcos ritus quàm patrios nouisse, ad manúmque habuisse: quamobrem Asteropæum [b] quendam illum vocat, ex æquo in vtraque lingua principem. Addit & insuper, eum peritum fuisse sacrificiorum ac ceremoniarum, quas tum Romulus conditor vrbis sibi cognominis, tum Numa Pompilius instituere: præterea legum ciuilium apprime gnarum fuisse, horum quidem omnium cognitionem assecutum ex obseruatis ac perspectis antiquis senatusconsultis, edictis prætoriis, ac plebiscitis. Eadem ratione ac diligentia leges, quas nunc interpretantur, collegisse, multorum in perquirendis rebus honestis neglectu ac ignauia, quod ait de Pindari carminibus

EVpolis

EVpolis Comicus, iam tacentes, & obsoletas. Præterea vetustorum librorum Græcorum pariter ac Latinorum copiam tantam eum congessisse, vt omnes libris coaceruandis nobiles superaret, Polycratem, inquam, Samium, Pisistratum tyrannum Athenienſium, EVclidem Athenienſem quoque, Nicocratem Cyprium, Pergami reges, EVripidem poëtam, Aristotelem philosophum, &, qui horum libros in potestate habuit, Nileum [a], à quo scilicet omnes mercatus Ptolemæus rex nostrâs, cognomine Philadelphus, cum iis quos Athenis & Rhodi emerat, in pulchram Alexandriam transferri curauit. Quamobrem hæc Antiphanis verba illi conueniant:

Musisque literisque semper assidet,
Examinatur opus vbi sapientia:

& quod ait Thebanus poëta, *In Musices flore splendet, non aliter quàm nos homines crebrò ad amicorum mensam oblectamur.* Idem cùm ad hospitium & conuiuium aliquos inuitaret, Romam vt omnes suam esse patriam crederent, efficiebat. Quis enim apud eum desiderasset domesticorum consuetudinem, amicis cùm paterent ædes? Nam quod inquit Apollodorus comicus,

Ædes amici quispiam cùm ingressus est,
Statim licet videre amici, Nicophon,
Ipsas fores subeunti, beneuolentiam.
Occurrit hilaris ianitor primùm: canis
Blandiùs adulatur: progreditor, est obuius
Qui tibi ferat sellam repentè, quamuis id
Nemo imperet.

Tales [b] oportet omnes esse: alioqui detrectantibus, idque minimè facientibus, exprobret aliquis meritò,

Quænam hæc parsimonia?
Vino tentoria plena:
Instrue tu sensibus, nam æquum est, conuiuia lauta.

Eiusmodi porrò fuit Alexandri Magni excelsus animus, atque etiam Cononis, qui ad Cnidum nauali prælio vicit Lacedæmonios. Peiræum muris cinxit, & centum mactatis pecudibus, cùm veram Hecatomben, non ementitam, sacrificasset, vniuersis Athenienſibus epulum dedit. Sic Alcibiades primus, secundus, quartus in Olympicis ludis curru victor, (victorias illas suis versibus EVripides celebrauit) sacris Olympio Ioui peractis, vniuersæ hominum multitudini, qui ludos spectauerant, conuiuium exhibuit. Idipsum fecit & Leophron in iisdem spectaculis, cuius victoriam cecinit Ceus Simonides. Empedocles verò Acragantinus, equis in eodem certamine victor, cùm esset Pythagoricus, animatisque cibis abstineret, è myrrha, thure [c], preciosisque aliis odoribus fictum bouem illis distribuit, qui in eo totius Græciæ conuentu occurrebant. Ion autem Chius Athenis in agenda tragœdia victoriam adeptus, Athenienſium cuique viritim fictile Chium largitus est. Nam quod scribit Antiphanes,

Cuius rei causſa, rogo te per deos,
Pecuniam ac diuitias quisquam expetat,
Suos amicos iuuare quàm vt queat?
Gratiæque dearum suauissimæ fructum serere?
Voluptatem enim potionis atque cibi
Omnes ex æquo percipimus: at splendidis
Quidem cœnis non sedatur [d] fames. Eadem

A ΕΥπολις φησὶ, ἤδη [καθασεσιγασμένων] ὑπὸ τῆς τ' πολλῶν ἀφιλοκαλίας. Ην δ' φησὶ, καὶ βιβλίων κτῆσις αὐτῷ ἀρχαίων Ελληνικῶν τοσαύτη, ὡς ὑπερβάλλειν πάντας τοὺς ἐπὶ συναγωγῇ τεθυμασμένους, Πολυκράτη τε τὸν Σάμιον, καὶ Πεισίστρατον τ' Αθηναίων τυραννήσαντα, ‖ ΕΥκλείδην τε τ' ἐξ αὐτῶν Αθηναῖον, καὶ Νικοκράτη τ' Κύπριον ἔτι τε τοὺς Περγάμου βασιλέας, ΕΥριπίδην τε τ' ποιητὴν, Αριστοτέλη τε τ' φιλόσοφον, ἐξ τ' τὰ [τούτων] ἀφληρήσαντα βιβλία πλεῖα, ὧνπερ οὗ πάντα φησὶ πειράσθαι ὁ ἡμέτερος βασιλεὺς Πτολεμαῖος, φιλάδελφος ὢν ἐπίκλην, μετ' τ' Αθηνῶν καὶ τ' ἀπὸ Ρόδου, εἰς τ' καλὴν Αλεξάνδρειαν μετήγαγε. διόπερ ἐκεῖνα τ' Αντιφάνους ἐρεῖ τις εἰς αὐτὸν,

Αεὶ δ' περὶ Μούσαισι καὶ λόγοις πάρει.
Οπου τε σοφίας ἔργον ἐξετάζεται.
Αγλαΐζεται δ' καὶ Μουσικῆς ἐν ἀὐτῷ,
Οἷα παίζομεν φίλαν Ανδρες ἀμφὶ θαμὰ τράπεζαν, κατὰ τὸν Θηβαῖον μελοποιόν.
καὶ ἐπὶ ταῖς ἑστιάσεις δ' Ἀθηναίων, πατρίδα φησὶ τὴν Ρώμην πᾶσιν ἀποφαίνει. Ἵνα γὰρ τὰ οἴκοι ποθεῖ τούτῳ ξυνὼν, ἀναπεπαμένῃ ἔχοντι τοῖς φίλοις τὴν οἰκίαν; κατὰ γὰρ τὸν κωμῳδιοποιὸν Απολλόδωρον,

ΕΙς οἰκίαν ὅταν τις εἰσίῃ φίλου,
Εστιν θεωρεῖν Νικηφόρου, τὴν δ' φίλου
ΕΥνοιαν δι' θυρῶν εἰσιόντι τὰς θύρας.
Ο θυρωρὸς ἱλαρὸς πρῶτον ἐστιν· ἡ κύων
Εσανε, καὶ προσῆλθεν· ὑπολήσεται τις,
Δίφρον δι' θέως ἔθηκε, κἂν μηδεὶς λέγῃ
Μηδέν. ‖ Τοιούτους ἔδει καὶ [τοὺς λοιποὺς] εἶναι πολίτους. ὡς τοῖς γε μὴ τοῦτο ποιοῦσιν ἐρεῖ τις, Τί μικρολογεῖς; Πλεῖά τι οἶνος κλισίαι,
Δαίνυ δαῖτα γέρουσι θαλείαν, ἔοικέ τοι.

Τοιοῦτος ὢν τῇ μεγαλοψυχίᾳ ὁ μέγας Αλέξανδρος. Κόνων δ' τῇ περὶ Κνίδον ναυμαχίᾳ νικήσας Λακεδαιμονίους, καὶ τειχίσας τ' Πειραιᾶ, ‖ ἑκατόμβῃ τῷ ὄντι θύσας καὶ δ' ψευδωνύμως πάντας Αθηναίους εἱστίασεν. Αλκιβιάδης δ', Ολύμπια νικήσας ἅρματι, πρῶτος καὶ δεύτερος καὶ τέταρτος, (εἰς ἃς νίκας καὶ ΕΥριπίδης ἔγραψεν ἐπινίκιον) θύσας Ολυμπίῳ Διΐ, τὴν πανήγυριν ἅπασαν εἱστίασε. Τὸ αὐτὸ ἐποίησε καὶ ‖ Λεόφρων Ολυμπάσιν, ἐπινίκιον γράψαντος δ' Κείου Σιμωνίδου. Εμπεδοκλῆς δ' ὁ Ακραγαντῖνος ἵππῳ οἰς Ολύμπια νικήσας, Πυθαγορικὸς ὤν, ἐξ ἐμψύχων ἀπεχόμενος, ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ, ἐξ τ' πολυτελεστάτων ἀρωμάτων βοῦν ἀναπλάσας, διένειμε τοῖς εἰς τὴν πανήγυριν ἀπαντήσασιν. Ο δ' Χῖος Ιων τραγῳδίαν νικήσας Αθήνησιν, ἑκάστῳ τ' Αθηναίων ἔδωκε ‖ Χῖον κεράμειον.

Τὸ γάρ τις ἄλλο, πρὸς θεῶν ὦ, ἕνεκα
ΕΥξαιτ' πλουτεῖν δ' πορεῖν τε χρημάτων,
‖ Η δοὺς δώσαι ‖ πραβοηθεῖν τοῖς φίλοις,
Σπείρειν τε καρπὸν χάριτος ἡδίστης θεῶν.
Τοῦ μὲν πιεῖν γὰρ καὶ φαγεῖν ἅπαντες ἡδονὰς
Εχομεν ὁμοίας· οὐχὶ τοῖς λαμπροῖσι δ'
Δείπνοις τὸ πεινῆν πανύει, Αντιφάνης φησίν.

C A P. III.

κ. κατασεσιγασμένων

κ. πάντα

κ. τῶν λοιπῶν

ξ. Τελλίας. Ἀλλὰ μὴν ἡ ὁ Ἀκραγαντῖνος [Τελλίας,] φιλόξενος ὢν, καὶ πάντας τοὺς λωροῦς, πεντακοσίοις ἱππεῦσι ἐκ Γέλας ποτὲ καταλύσασιν ὡς αὐτὸν χειμῶνος ὥρᾳ, ἔδωκεν ἑκάστῳ χλῆνα, καὶ ἱμάτιον.

CAP. IV. ‖ Ὁ τερεχέδειπνος φησὶ Ζοφιστὴς, ‖ Κλέαρχος φησὶ, Χάρμον τὸ Συρακούσιον διατερπῆσαι τοὺς πότους καὶ ταῖς ἀθροισμίαις, εἰς ἕκαστον τῶν ἐν τοῖς δείπνοις παραπεμπόμενον. εἰς μὲν τὸν ἰχθῦν,

Ἥκω λιπὼν Αἰγαῖον ἁλμυρὸν βάθος.

εἰς δὲ τοὺς κήρυκας,

Χαίρετε κήρυκες Διὸς ἄγγελοι. εἰς δὲ τὴν χορδὴν, ‖ Ἑλικτὰ· κοὐδὲν ὑγιές. εἰς δὲ τὴν ὠὸν ἁλμυρίδα, Σοφὴ, Ζοφὴ σύ. εἰς δὲ τὸ ἐν τοῖς ἐψητοῖς ‖ ὠμὸν, Οὐκ ἀπ' ἐμοῦ σκεδάσεις ὄχλον; εἰς δὲ τὴν ἀποδεδαρμένην ἔγχελυν, ‖ Οὐ ποικίλον πόρπημα βοσκομένη. Τοιούτους πολλοὺς φησὶ τοὺς Λαρισσαίους παρεῖναι δείπνῳ, ὥσπερ συμβολὰς κομιζούσας ‖ τὰ ἀπὸ τῶν γραμματοδέσμων γράμματα. Φησὶ δὲ καὶ ὅλη ὁ Χάρμος εἰς ἕκαστον τῶν παραπεμπομένων ἔχων τι παρεπόμενον ὡς παρεπιρρηθέν, ἐδόκει τοῖς Μεσσηνίοις πεπαιδευμένος εἶναι, ὡς καὶ Καλλιφάνης ‖ ὁ ἐπικληθεὶς παραβύκοντος, ἀρχὰς ποιημάτων πολλῶν ἐγγραψάμενος, ἀνελήφει μέχρι τριῶν καὶ τεσσάρων στίχων, πολυμαθείας δόξαν παρεσκευάμενος. Πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι παρὰ τοῖς ἐπὶ τοῦ Σικελικοῦ μυρσίνας, ἃς πλοκὰς ἐγχέλεις, τῶν Παχυνικῶν θύννων ἃς ἠτριάδας, τοὺς ἐν Μήλῳ ἐρίφους, τοὺς ἐν ‖ Συμαίθῳ κεστρέας, ‖ καὶ τὸ ἀδόξων δὲ ἃς Πελωρίδας κόγχας, ἃς ἐκ Λιπάρας μαινίδας, τοῦ Μανπινικοῦ γογγυλίδα, ἃς ἐκ Θηβῶν βουνιάδας, καὶ ἃ παρ' Ἀσκραίοις τοῦτα. Κλεάνθης δὲ ὁ Ταραντῖνος, ὡς φησι Κλέαρχος, πάντα παρὰ τοὺς ποτοὺς ἐμμετρα ἔλεγε· καὶ Πάμφιλος ὁ Σικελὸς, ὡς ταῦτα,

Εὔχει πιεῖν μοι, καὶ τὸ, πέρδικος σκέλος.
Ἀμίδα δότω τις, ἢ πλακοῦντα τις δότω.

Τὸν βίον φησὶν ἀσκητὰς οὐκ ἐγχειρογάστορας, ‖ γυργάθους ψηφισμάτων φέροντες, Ἀριστοφάνης φησίν. Οτι ‖ Ἀρχέστρατος ὁ Συρακούσιος ἢ ‖ Γελῷος, ἐν τῇ, ὡς Χρύσιππος, Ἡδυπαθείᾳ ‖ Γαστρονομία· ὡς δὲ Λυγκεὺς καὶ Καλλίμαχος, Ἡδυπάθεια· ὡς δὲ Κλέαρχος, Δειπνολογία· ὡς δὲ ἄλλοι, Ὀψοποιΐα· δεῖπνον δὲ τὸ ποίημα, ἧς ἡ ἀρχή

Ἱστορίης ἀπόδειγμα ποιήμενος Ἑλλάδι πάσῃ, φησὶ,
Πρὸς δὲ μιῇ πάντας δειπνεῖν ἀβρόδαπα τραπέζῃ.
Ἕσσαν δὲ ἢ τρεῖς ἢ τέσσαρες οἱ ξυνάπαντες,
Ἢ τὸ πένε γε μὴ πλείους. ἤδη γὰρ αὖ εἴη
Μισθοφόρων ἁρπαξιβίων σκληρὰ τραπωτῶν.

CAP. V. Ἀγνοεῖ δὲ ὅτι οἱ ἐν τῷ ‖ Πλάτωνος ‖ συνεστιῶν, ὀκτὼ καὶ εἴκοσι ἦσαν.

Οὗτοι γὰρ τὰ δεῖπνα τὸ ἐν τῇ πόλει ἀφορῶσι.
Καὶ πένητ' ἐξιόντα δεῖ ταῦτα ἄκλητον,

Ἀντιφάνης φησὶ, καὶ ἐπάγει οὓς ἐκ κοινῶν ἔδει τρέφειν τὸν δῆμον,

munificentia (Tellias) Acragantinus ſumma cum benevolentia cunctis hoſpitibus ædium ſuarum valuas aperiens, quingentorum equitum, qui è Gela hyemis tempore ad ipſum diuerterant, ſingulos veſte donauit, ac tunica.

Clearchus ſophiſta, quem τερεχέδειπνον [a] vocarunt, Charmum Syracuſium tradit, verſiculos & adagia cœnarum quibuſuis ferculis lepidè accommodaſſe: piſcibus quidem: *Relicto* [b] *Ægæi maris ſalſo profundo huc aduenit.* Conchis quas [c] κήρυκας nominant: *Saluete κήρυκες, Iouis* [d] *nuntij.* flexuoſis lactibus: *Tortilis* [e] *ſanique nihil*: atramento ſuo perfuſæ loligini, *Sapis tu* [f] *quidem, ſapis inquam*: Epſetis * ſalſamento quod ἁρμαῖον vocant [g], admixtis, *Hanc à me turbam non disijcies?* Anguillæ excoriatæ: *Sinuoſa* [h], *non obiecta.* Multos dicteriis eiuſmodi feſtinos homines Laurentij cœnæ interfuiſſe Athenæus ſcribit, qui in ſtratis lectis accumbentes hæc iocorum bellaria tanquam pro ſe ſymbolas conferrent. Idem ait, Charmum, quòd ad appoſita ſingula ſales in promptu haberet aptos, vt antea diximus, facetum doctúmque à Meſſenijs exiſtimatum fuiſſe. Eodem ingenio Calliphanes, cognomine παραβύκων [i], poëmatum multorum initia deſcripta, ad tres vſque vel quatuor verſus continenter recitabat, multiplicis doctrinæ laudem affectans. At ex conuiuis alij multum in ore habebant commendabántque Siculas murænas, flutas anguillas, thynnorum ad Pachynum [k] captorum ſumina, hœdos ex Melo [l], mugiles è Simætho [m]: ex vilibus [n] conchis Peloridas, Mænidas ex Lipara, Thebana [o] rapa, ex Aſcra betas. Cleanthes Tarentinus, Clearcho teſte, inter conuiuandum eloquebatur omnia verſibus, vt & Pamphilus Siculus: qualia hæc ſunt,

Da quod bibam [p]:
Perdicis crus:
Matulam aliquis mi porrigat:
Placentam mihi aliquis dato.

Ariſtophanes eſſe nonnullos ait in degunda vita conſtantes ac frugales [q], abdomini [r] ventríque minimè ſeruientes [s], plebiſcitorum quiſquilias & vinacea geſtantes. At Syracuſius ſiue Gelous Archeſtratus, in opere cuius titulus eſt, vt cenſet Chryſippus, Gaſtronomia [t]: vt Lynceus & Callimachus, Hedypathia [u]: vt Clearchus, Deipnologia [x]: vt alij, Opſopœa [y], (heroïcis hexametriſque verſibus poëma illud compoſitum eſt, cuius hoc initium,

Helladi ego hiſtoriæ ſpecimen nunc præbeo toti,

ad verbum) ait:

Omnes lauta vna menſa cœnare iubeto:
Accumbant verò tantummodo quattuor, aut tres,
Ad ſummum [z] *quinque, & non plures: nam fuerit iam*
*Militis hæc nummo conducti * ſcena rapacis.*

ignarus in conuiuio Platonis [aa] fuiſſe octo & viginti.

Quidam cœnas ciuium
Reſpectant, & dextra celeritate aduolant
Ad illas non vocati,

inquit Antiphanes: deinde ſubiungit:

Nutrire populum [bb] *è publico hos oportuit,*

Et quod

*Et quod facere muscas * aiunt Olympijs,*
Bouem illos non accitos pertundere vndique.
Gignit hyems quædam, sed quædam gignit & æstas,

inquit Poëta [a] Syracusius. Itaque simul omnia comparari non possunt, quamuis memorare facile sit. Cœnas quidem alij multi descripserunt, & ex iis, versibus Timachidas Rhodius, libris vndecim, vel etiam pluribus: tum etiam Numenius Heracleotes, Dieuchis medici discipulus, Metreas Pitanæus Parodus [b], Hegemon Thasius, quem Lenticulam [c] cognominarunt, & quem inter veteris comœdiæ scriptores quidam recensent. Cœnæ Philoxeni Leucadij [d] comicus Plato meminit:

A. *Hac ipsa in solitudine*
Deliberatum est hunc librum percurrere.
B. *Quisnam liber sodes?*
A. *Philoxeni noua*
Ars delicata præparandi obsonia.
B. *Ostende qualis sit.*
A. *Quin audi tu potiùs.*
Ordior à bulbis, in magnos finio thynnos.
B. *Quid? finit in thynnos? quod est longè optimum,*
Malè vltimum isto collocatur ordine.
A. *Bulbos [e] sub cinere edomitos, suauique rigatos*
Pòst condimento, multos ede: corpora firmant.
Hactenus hæc. Posthac pelagi tradentur alumni.

Deinde paulo pòst:

Non patinam damno, tamen anteferenda videtur
Sartago:

& mox:

Ne varias Orphos, Synodontas, Carchariásve
Concîdas, Nemesis ne te indignatio perdat.
Integros assos apponito: suauius hoc est.
At polypus [f] sinuosa, suo si tempore capta,
Atque ingens membris, elixa est suauior assa.
Si parua hæc fuerit, tu longum elixa valeto.
Iam mullus nullo vult sese fune ligari,
Compressus [g] odit, castæ sacer ipse Dianæ [h].
Scorpius in ventrem delapsus te satiato.

Ab hoc Philoxeno placentis [i] quibusdam nomen indiderunt. De hoc ita scribit Chrysippus: Domi lurconem habeo tam insanum, vt quominus cibos attingant vicini, palam in balneis manum in feruidæ solium demersam ea tractare quæ calent assuefaciat, & calida os colluat, ne fauces calidis offendantur. Aiunt & ipsum cum coquis & obsonatoribus pacisci vt omnia calidissima mensis inferant. Sic enim solum cuncta vorare, cæteris, ne vrantur, illum non assequentibus. Hoc idem proditum est de Cytherio Philoxeno, Archyta, & aliis multis, è quibus vnus quispiam apud Crobylum comicum sic loquitur,

Ad ista quæ calent summopere,
Dextri sunt habilésque mei digiti:
Mihi volupe est guttur salsamentorum pulpis accendere.
Caminus sum, non homo.

Clearchus scribit, Philoxenum, vbi lauisset, aliorum domos circumire solitum, pueris comitantibus, qui

A [Αείθ' ὥσπερ ‖ Ολυμπιάσι φασὶ τὰς μυίας ποιεῖν,
Βοῦν τοὺς ἀκλήτους προκατακόπτειν πανταχοῦ.]
Τὰ μὲν θέρεος, τὰ δὲ γίνεται ἐν χειμῶνι, φησὶ
ὁ Συρακούσιος ποιητής. Οὐχ ἅμα μὲν οὖν πάν-
τα παρασκευάζεσθαι δυνατὸν, λέγεσθαι δὲ ῥᾴδιον.
Ὅτι δείπνων ἀναγραφὰς πεποίηνται ἄλλοι τε, καὶ
Τιμαχίδας ὁ Ῥόδιος δι' ἐπῶν, ἐν ἕνδεκα βιβλίοις
ἢ καὶ πλείοσι· καὶ Νουμήνιος Ηρακλεώτης ὁ Διεύ-
χους τοῦ ἰατροῦ μαθητής· καὶ Μητρέας ὁ Πιτανᾶιος
ὁ παρῳδός· καὶ Ηγήμων ὁ Θάσιος, ὁ ἐπικληθεὶς Φα-
B κῆ· ὃν τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ τινὲς ἐντάττουσιν. Τοῦ
Φιλοξένου δὲ τοῦ Λευκαδίου δείπνου Πλάτων ὁ κω-
μῳδιοποιὸς μέμνηται,

Εγὼ δ' ἐνθάδ' ἐν τῇ ἐρημίᾳ,
Τοῦτι διελθεῖν βούλομαι τὸ βιβλίον
Πρὸς ἐμαυτόν. ἔστι δ' ἀντιβολῶ σε τοῦτο τί;
Φιλοξένου καινή τις ὀψαρτυσία.
Επίδειξον αὐτὴν ἥ τις ἐστίν; ἄκουε δή.
Αρξομαι ἐκ βολβοῖο, τελευτήσω δ' ἐπὶ θύννον.
C ‖ Επὶ θύννον; οὐκοῦν τῆς [τελευτῆς] [πολὺ]
Κράτιστον [ἐνταῦθα] τετάχθαι τάξεως.
Βολβοὺς μὲν σποδιῇ δαμάσας καταχύσματι
δεύσας (θοῖ.]
Ως πλείστους διάτρωγε. τὸ γὰρ [δέμας.... ἀνορ-
Καὶ τάδε μὲν δὴ ταῦτα· θαλάσσης δ' ἐς
ΕΙτα μετὰ μικρόν· (τέκν' ἀνέμι.
Οὐδὲ λοπὰς κακόν ἐστιν· ἀτὰρ τὸ τάγηνον ἄ-
μεινον ΟΙμαι. καὶ μετ' ὀλίγον,
D Ορφὼν αἰολίαν συνόδοντά τε καρχαρίαντε
Μὴ τέμνειν, μή σοι νέμεσις θεόθεν καταπνεύσῃ.
Αλλ' ὅλον ὀπτήσας παράθες, πολλὸν γὰρ ἄμεινον.
[Πουλίποδος ‖ πλεκτὴ δ'] αὖ ἐπεὶ λήψῃ κα-
τὰ καιρὸν,
Εφθὴ τῆς ὀπτῆς ἢν ᾖ μείζων, πολὺ κρείττων.
Ην ὀπταὶ δὲ δύ' ὦσ' ἐφθῇ κλαίειν ἀγορεύω.
Τρίγλη δ' οὐκ ‖ ἐθέλει ‖ νεύρων ‖ ἐπιήρανος εἶναι.
Παρθένου Αρτέμιδος γὰρ ἔφυ. καὶ στύματα μισεῖ.
‖ Σκορπίος αὖ, παύσειέ γέ σου τὸν πρωκτὸν ὑ-
E πελθών.

Απὸ τούτου τοῦ Φιλοξένου, καὶ Φιλοξένειοί τινες πλα-
κοῦντες ὠνομάσθησαν. περὶ τούτου Χρύσιππος φη-
σὶν ‖, Εγὼ κατέχω τινὰ ὀψοφάγον ἐπὶ τοσοῦτον
ἐκπεπτωκότα τοῦ μὴ ἐντρέπεσθαι τοὺς πλησίον ἐπὶ τοῖς
γινομένοις, ὥς τε φανερῶς ἐν τοῖς βαλανείοις, τήν
τε χεῖρα συνεθίζειν πρὸς τὰ θερμὰ, καθιέντα εἰς ὕ-
δωρ θερμὸν, καὶ τὸ στόμα ἀναγαργαριζόμενον θερ-
μῷ, ὅπως δηλονότι ἐν τοῖς θερμοῖς δυσκίνητος ᾖ.
F ἔφασαν γὰρ αὐτὸν καὶ τοὺς ὀψοποιοῦντας ὑποποιεῖ-
σθαι, ἵνα θερμότατα παρατιθῶσι, καὶ μόνος κατα-
ναλίσκῃ αὐτὸς τῶν λοιπῶν συνακολουθεῖν μὴ δυνα-
μένων. Τὰ δ' αὐτὰ περὶ τοῦ Κυθηρίου Φιλοξένου
ἱστοροῦσι, καὶ Αρχύτου, καὶ ἄλλων πλειόνων, ὧν τις πα-
ρὰ Κρωβύλῳ τῷ κωμικῷ φησίν.

Εγὼ δὲ πρὸς τὰ θερμὰ ταῦθ' ὑπερβολῇ
Τοὺς δακτύλους δήπουθεν ‖ ἰδαίους ἔχω,
Καὶ τὸν λάρυγγ' ἥδιστα πυριῶ τεμαχίοις·
Κάμινος οὐκ ἄνθρωπος. Κλέαρχος

γρ. Αἰεὶ δὲ ὥσπερ Ολυμπιάσιν φασὶ ταῖς μυίαις ποιεῖν, Βοῦν τοῖς ἀκλήτοις προκατακόπτειν πανταχοῦ.

γρ. τελευταίας, vel, παρὰ πολὺ

γρ. ἐνταυθοῖ

γρ. δέμας οὗτος ἀνορθοῖ. vel δέμας ἀνδρὸς ἀν.

γρ. Πουλύποδος πλεκτὴν δ.

δέ φησι, Φιλόξενον προλουόμενον περιέρχεσθαι τὰς οἰκίας, ἀκολουθούντων αὐτῷ παίδων, καὶ φερόντων

ἔλαιον, ‖ οἶνον καὶ ὄξος, καὶ ἄλλα ἡδύσματα· ἔπειτα εἰσιόντα εἰς τὸν ἀλλότριον οἶκον, τὰ ἐψημένα τοῖς ἄλλοις ἀρτύειν, ἐμβάλλοντα ὧν ἐστι χρεία· εἶθ' οὕτως ‖ ἀνακάψαντα διωχεῖσθαι. οὗτος εἰς Ἔφεσον καταπλεύσας, διὰ τὴν ὀψοπωλίαν κενὴν, ἐπύθετο τὴν αἰτίαν. καὶ μαθὼν ὅτι πᾶσι εἰς γάμους ζωπυρήσαι, λουσάμενος παρ' ἄκλητος ὡς τὸν νυμφίον. καὶ μὴ τὸ δεῖπνον ἄσας ὑμέναιον, ἔδη ἡ ἀρχή. Γάμε θεῶν λαμπρότατε, πᾶσι ἐψυχαγώγησεν. ἰὼ ὦ διθυραμβοποιός. καὶ ὁ νυμφίος, φιλόξενε, εἶπε, καὶ αὔριον ὧδε δειπνεῖς; καὶ ὁ Φιλόξενος, ἂν ὄψον ἔφη μὴ πωλῇ τις. Θεόφιλος δέ φησιν, ἐχ ὥσπερ Φιλόξενον τὸν Ἐρυξιδος· ἐκεῖνος γὰρ ὡς ἔοικε διημεμφόμενος τὸν φύσιν, εἰς τὸν ὀπόλαυσιν ἠξιώ ποτε γεράνου τὴν φάρυγγα ἔχειν· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἵππου ὅλως ἢ βοὸς ἢ κάμηλον ἢ ἐλέφαντα δεῖ ἀποδύζειν ἡμέτερα. οὕτω γὰρ καὶ αἱ ἐπιθυμίαι, καὶ αἱ ἡδοναὶ, πολλῷ μείζους καὶ σφοδρότεραι. πρὸς γὰρ τὰς δυνάμεις, ποιοῦνται τὰς ἀπολαύσεις. Κλέαρχος δ' ‖ Μελάνθιος ἔοικε βουλεύσασθαι βέλτιον. ὁ μὲν γὰρ ἀθανασίας ἐπιθυμήσας, ἐν θελάμῳ κρέμαται πάντων ὑπὸ γήρως ἐστερημένος τὴν ἡδέων. Μελάνθιος δὲ τὴν ἀπολαύσεων ἐρῶν, ἤυξατο τῆς μακροόχενος ὄρνιθος τὸν τράχηλον ἔχειν, ἵν' ὅλῃ πλείστου τοῖς ἡδέσιν ἐνδιατρίβῃ. ὁ αὐτὸς φησὶ, Πίθυλλον τὸν Τένθιν καλούμενον οὐ πρίγλωττίδα μόνον ὑμενίνην φορεῖν, ἀλλὰ καὶ ‖ προσελυτροῦν τὴν γλῶσσαν πρὸς τὰς ἀπολαύσεις, καὶ τέλος ἰχθῦν τρίβων ἀπεκάθαιρεν αὐτήν. μόνος δ' οὗτος τὴν ἀπολαυστικὴν καὶ δακτυλήθρας ἔχων ἐσθίειν λέγεται τὸ ὄψον, ἵν' ὡς θερμόταται ὁ τριάθλιος ἀναδιδῶ τῇ γλώττῃ. ἄλλοι δὲ φιλιχθὺν καὶ αὐτὸν φιλόξενον φασίν· Ἀριστοτέλης δὲ φιλόδειπνον ἀπλῶς. ὃς δὲ χρᾶται που ταύτῃ· Δημηγοροῦντες ἐν τοῖς ὄχλοις κατατρίβουσιν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐν τοῖς ‖ θαύμασι, καὶ πρὸς τοὺς ἐκ Βορυσθένους καταπλέοντας, ἀνεγνωκότες ἥδεν, πλὴν εἰ τὸ φιλοξένου δεῖπνον [οὐκ ὅλον.] φανίας δὲ φησὶ, ὅτι φιλόξενος ὁ Κυθήριος ποιητὴς πρόπαθής ὢν τοῖς ὄψοις, δειπνῶν ποτὲ πρὸς Διονυσίῳ, ὡς εἶδεν ἐκείνῳ μὲν μεγάλην τρίγλαν παρατεθεῖσαν, ἑαυτῷ δὲ μικράν, ἀναλαβὼν αὐτὴν εἰς τὰς χεῖρας πρὸς τὸ ὦς προσήνεγκε· πυθομένου δὲ τοῦ Διονυσίου, τίνος ἕνεκεν τοῦτο ποιεῖ, εἶπεν ὁ φιλόξενος, ὅτι τράφων τὴν Γαλάτειαν βούλομαί τινα παρ' ἐκείνης τὸ καλὸν Νηρέα πυθέσθαι· τὴν δὲ [ποτε ἠρωτημένην οὐκ ἀποκεκρίσθαι, διότι] νεωτέραν ἁλοίη· διὸ μὴ προσέχειν· τὴν δὲ τοῦ Διονυσίου παρατεθεῖσαν, πρεσβυτέραν οὖσαν, εἰδέναι πάντα σαφῶς ἃ βούλεται μαθεῖν. τὸν οὖν Διονύσιον γελάσαντα ἀποστεῖλαι αὐτῷ τὴν τρίγλην τὴν παρ' αὐτοῦ. συνεμέθυε δὲ τοῦ φιλοξένου ἡδέως ὁ Διονύσιος. ἐπεὶ δὲ τὴν ἑρωμένην Γαλάτειαν ἐφωράθη διαφθείρων,

CAP. VI.

χ. καὶ τοῦτο οὐχ ὅλον, vel, οὐχ ὅλον οὐδὲ τοῦτο

4

χ. πολλάκις ἠρωτημένην, οἱ ἀποκεκρίσθαι διότι

A acetum, oleum, vinum, & alia condimenta gestarent: ipsúmque alienas ædes ingressum, posteaquam cibos aliis coctos, iniectis quæ opus forent, condiuisset, reuerti consueuisse vt cum illis epularetur. Idem cùm aliquando nauigasset Ephesum, reperisséque vacuum obsonio forum, caussam percontatus, vbi ad nuptias omnia coëmpta fuisse cognouit, lotus ad sponsi domum perrexit, non inuitatus: ac post cœnam carmen nuptiale cecinit, cuius principium est, *Nuptiæ dearum splendidissimæ*: B quo cantu mirificè sunt omnes exhilarati: fuit enim dithyrambicus poëta. Rogante verò sponso num postridie illic quoque cœnaturus esset, Sic sanè, inquit, obsonium si nullus vendat. Philoxenum Eryxidis filium imitari non debemus, inquit Theophilus. Is enim accusans naturam, vt diutius ac magis frueretur cibi ac potionis voluptate, collum sibi gruis optabat, cùm tamen prorsus multo magis petendum esset, vt vel bos fieret, vel camelus [a], vel elephas: quoniam harum bestiarum maior vehementiórque est voluptas & appetentia, quandoquidem pro viribus corporis amplius cibis C illæ fruuntur. Melanthio votum id Clearchus adscripsit his verbis: Tithono [b] quidem Melanthius sapientior fuisse videtur. Nam ob senectutem omni voluptate priuatus ille, quia fieri se immortalem cupiuerat, in geniali thoro pendens iacet. Melanthius verò voluptatis desiderio captus, auis cuiuspiam longam ceruicem [c] dari sibi postulabat, vt quàm diutissimè in voluptatis sensu moraretur. Idem narrat, D Pithyllum, Catillonem cognomine, non tantùm linguæ operculum ac thecam è membrana circumuoluisse, verum etiam tanquam è vagina linguam exeruisse, cibi voluptatem vt perciperet, & denique piscis affrictu illam repurgasse. Solus is ex voluptariis istis ganeonibus manicas & digitalia indutus cibo vescebatur, vt in os miserrimus popino quàm calidissima ingereret, linguæque obiiceret. Alij Philoxenum piscibus apprimè delectatum fuisse aiunt: Aristoteles simpliciùs inquit, cœnarum nimis studiosum illum fuisse Idem & alicubi scripsit, eos qui ad populum concionantur [d] diem totum absumere in orbis miraculis [e], dum E cum iis fabulantur qui è Borysthene vel Phasi reduces appulerunt, ipsi verò [f] nihil eorum quæ literis prodita sunt legunt, aut discunt, nisi fortè Philoxeni cœnam, atque illam non totam. Phanias [g] scribit Philoxenum Cytherium poëtam obsoniorum cupediis deditissimum, cùm cœnaret apud Dionysium, vt mullum ingentem ei vidit appositum, sibi verò paruum, F auri suum manu sumptum admouisse, & interrogante Dionysio cur id faceret, respondisse, Galateam [h] se scribere, ac cupere nonnihil eorum quæ apud Nereum geruntur, ex illo piscículo rescire: ipsum tamen, quòd iunior esset captus, ad ea quæ percontabatur, quidquam fari non posse, ac ideo quod sperabat se non assecutum: illum autem grandiorem & seniorem qui coram ipso stabat, omnia quæ indicari vellet, optimè nouisse: risisse ad ea tum Dionysium, ad Philoxenúmque misisse adlatum sibi mullum. Dionysius certè liberiter cum eo potabat aliquamdiu; verùm vt vitiatam ab eo comperit Galateam amicam, coniecit

coniecit in latomias [a], vbi fabulam Cyclopem compoſuit, ſuarum miſeriarum argumentum, in qua Cyclopis perſona Dionyſius innuebatur: Galateæ, tibicina: Vlyſſis, poëta ipſe.

Tiberij ſæculo vixit Apicius [b], vir ditiſſimus, luxu ſolutus, à quo complura placentarum genera Apicia nominant. Multas nummorum cùm ille myriadas profudiſſet ventris & gulæ cauſſa, Minturnis, quæ ciuitas eſt Campaniæ, vt plurimum degens, locuſtis veſcebatur magno emptis, quæ illic naſcentes, & maximas Smyrnæas, & aſtacos Alexandrinos amplitudine vincebant. Cùm in Aphrica vaſtæ inuſitatæque magnitudinis audiſſet reperiri, continuò, ne expectato quidem vnico die, illò naui profectus, multáque incommoda nauigationis perpeſſus, vt propius ad oram eius regionis acceſſit, priuſquam naui exiliret (aduenturum enim rumor in ea prouincia increbuerat) piſcatores ad eius nauem contenderunt, & quàm maximas obtulerunt locuſtas: quibus conſpectis, num maiores haberent percontatus, cùm negaſſent illis grandiores quas aduexiſſent, vſquam in eo mari gigni, Minturnenſium recordatus, gubernatorem iuſſit eadem via Italiam repetere, priuſquam in terram appuliſſet. Ariſtoxenus Cyrenaïcus, patriam gentilémque philoſophiam [c] verè profeſſus, quamobrem κωλυτὴ, id eſt, ventroſus, appellatur, quamuis Ariſtoxenus proprium nomen eſſet, luxu perditiſſimus, natas [d] in horto ſuo lactucas veſperi mulſo rigabat, poſtridiéque diluculo exciſas placentas eſſe virides dicebat, quas ſibi terra ſuppeditaſſet.

Traiano imperatori cùm apud Parthos eſſet, procul à mari dierum permultorum itinere, Apicius recentia miſit oſtrea, ſua diligentia ſapientiáque ſeruata: non, vt Nicomedi Bithyniæ regi (procul etiam à mari diſſito) halecem [e] deſideranti, coquus aliquis piſciculum imitatus; quod finxerat, pro halece appoſuit. Itaque EVphron Comicus ſic loquentem coquum inducit:

A. *Olim Soteridis fui diſcipulus,*
Qui Nicomedi, à mari duodecim
Dierum via ſeiuncto, primus aliquando
Halecem [f] requirenti, media hyeme
Appoſuit, vt præ gaudio omnes exclamarent.
B. *Hoc quî fieri poteſt?*
A. *Rapum fœminam*
Sumpſit ille, & minutim admodum
Concîdit, halecíſque efficta figura
Feruens oleum affudit, ſalem ſcitè [g]
Addidit, ſupérque inſperſit papaueris
Nigri duodecim numero ſemina.
Ita regis, dum eſſet in Scythia, expleta eſt cupiditas:
Ac Nicomedes rapum cùm manderet,
Halecis præſentibus amicis laudes commemorauit.
A poëta nihil ſanè differt coquus:
Eſt enim vtriuſque ars mentis ſolertia.

Archilochus Parius poëta ſcribit, Periclem non inuitatum, Myconiorum [h] more aliorum conuiuiis interueniſſe. Myconij certè ob inopiam, & quia inſulam ſterilem habitarent, propter auaritiam & ſordes malè audierunt.

A εἰς τὰς λατομίας ἐνεβλήθη, ἐν αἷς ποιῶν ‖ τὸν Κύκλωπα, συνέθηκε τὸν μῦθον εἰς τὸ περὶ αὐτὸν γενόμενον πάθος, τὸν μὲν Διονύσιον, Κύκλωπα ὑποσημαίνων· τῷ δ' αὐλητρίδα, Γαλάτειαν· ἑαυτὸν δ', Ὀδυσσέα. Ἐχθὲς δ' ἦ καθ' ὑπὸ τοὺς Τιβερίου χρόνους ἀνήρ τις Ἀπίκιος, πλουσιώτατος, τρυφητὴς, ἀφ' οὗ πλακουντῶν γένη πολλὰ Ἀπίκια ὀνομάζεται. οὗτος ἱκανὰς μυριάδας καταναλώσας εἰς τὴν γαστέρα, ἐν Μιντούρναις (πόλις δὲ Καμπανίας)
B διέτριβε θηρεύσας, καρίδας ἐθίων πολυτελεῖς, αἳ γίνονται αὐτόθι, ὑστέρησε θηρεύσας ἐν Σμύρνῃ μέγιστοι, καὶ τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀσκοὺς. ἀκούσας οὖν καθ' Λιβύλλαν γίνεσθαι ὑπερμεγέθεις, ἐξέπλευσεν οὐδὲ ἀναμείνας μίαν ἡμέραν. καὶ πολλὰ κακοπαθήσας κατὰ τὸν πλοῦν, ὡς πλησίον ἦκε τοῦ τόπου, πρὶν ἐξορμῆσαι τὰ νεὼς (πολλὴ δ' ἐγεγόνει θορυβὼδὴς Λίβυσι φήμη τὰ ἀφίξεως αὐτοῦ) περιπλεύσαντες ἁλιεῖς περιέλκυσαν αὐτῷ θηρίσκους καρίδας. ὁ δ' ἰδὼν ἐπύθετο [εἰ μείζους ἔχουσιν·] εἰπόντων δ', μὴ γίνεσθαι ὧν ἠνέγκαμεν, ὑπομνησθεὶς τοῦ ἐν
C Μιντούρναις, ἐκέλευσε τῷ κυβερνήτῃ τοῦ αὐτοῦ ὁδὸν πλεῖν Ἰταλίαν ἀναπλεῖν, μηδὲ περιπελάσαντι τῇ γῇ. Ἀριστόξενος δ' ὁ Κυρηναϊκὸς φιλόσοφος, ὁ ὅλως μεμελετηθὼς τὸ πάτριον φιλοσοφίαν, ἀφ' ἧς καὶ κωλυτὴς καλεῖται [Ἀριστόξενος] ἰδίως σκυθρωπὸς, ὑπὸ τοῦ ἀνυπερβλήτου τρυφῆς, καὶ τὰς ἐν τῷ κήπῳ γινομένας θρεψακίνας οἰνομέλιτι ἐπότιζεν ἑαυτοῦ, καὶ ὑπὸ τοῦ ἑωλαμβάνων, χλωρούς ἔχειν ἔλεγε πλακοῦντας ὑπὸ τῆς γῆς ἀναπεμπομένους
D αὐτῷ. Τραϊανῷ δὲ τῷ αὐτοκράτορι ἐν Παρθίᾳ ὄντι, καὶ τῆς θαλάσσης ἀπέχοντι ἡμερῶν πολλῶν ὁδὸν, Ἀπίκιος ὄστρεα νεαρὰ διεπέμψατο, ὑπὸ σοφίας αὐτῷ τεθησαυρισμένα καὶ οὐχ ὡς Νικομήδει [τῷ Βιθυνῷ τῷ βασιλεῖ] ὀπτυμήσαντι ἀφύης (μακρὰν δὲ καὶ οὗτος ἦν τῆς θαλάσσης) μάγειρος τὸ ἰχθύδιον παρέθηκεν ὡς ἀφύας. ὁ γοῦν παρ' Εὔφρονι τῷ Κωμικῷ μάγειρος φησὶ,

E Ἐγὼ μαθητὴς ἐλθόμην Σωτηρίδου,
Ὃς ἀπὸ θαλάσσης Νικομήδει δώδεκα
Ὁδὸν ἀπέχοντι [πεζῶν] ἡμερῶν ποτε
Ἀφύας ὀπτυμήσαντι, χειμῶνος μέσου
Παρέθηκεν, ἡδεῖς ὥς τε πάντας ἀνακαγχεῖν·
Πῶς δ' ἔφασκεν τοῦτ' εἶναι; θήλειαν λαβὼν
Γογγυλίδα, ταύτην ἔτεμεν εἰς λεπτὰ σφόδρα,
Τὴν ὄψιν αὐτῆς τῆς ἀφύης μιμούμενον,
‖ Ἀποζέσας δ' ἔλαιον ὀπτιχέας, ἅλας
Δοὺς μουσικῶς, μήκωνα ὀπτήσας ἄνω
F Κόκκους μελαίνης τὸν ἀριθμὸν δυώδεκα,
Περὶ τὴν Σκυθίαν ἔλυσε τὴν ὀπτυμίαν.
Καὶ Νικομήδης γογγυλίδα μασώμενον,
Ἀφύης τότ' ἔλεγε τοῖς φίλοις ἐγκώμιον.
Ὅτδεν ὁ μάγειρος ἔποιησ' Ἀφροδίτ'.
Ὁ νοῦς γὰρ ἔστιν ἑκατέρου τούτων τέχνη.

Ὅτι περὶ Περικλέους φησὶν Ἀρχίλοχος ὁ Πάριος ποιητὴς, ὡς ἀκλήτου ἐπεισαγόντος εἰς τὰ Συμπόσια [Μυκωνίων] δεῖπνα. δοκοῦσι δ' οἱ [Μυκώνιοι] Ἀφὸ τοῦ πένεσθαι καὶ λυπρὰν νῆσον οἰκεῖν, ὀπὶ γλιχρότητι καὶ πλεονεξίᾳ Ἀμβάλλεσθαι.

χρ. εἰ μείζους οὐκ ἔχ.

χρ. Ἀειστοξένειος

χρ. τῷ Βιθυνῶν βασιλεῖ

χρ. πρὸς ἄρκτον

χρ. Μυκονίων

χρ. Μυκόνιοι

ξε. Μυκώνιον τὸν γοῦν γλίχρον Ιχόμαχον Κρατῖνος [Μυκώνιον] καλεῖ,

Πῶς αὖ Ιχομάχου γεγονὼς Μυκωνίου,
Φιλόδωρος αὖ εἶης; Αγαθὸς αὖ πρὸς ἀγαθοὺς ἄνδρας
Εστιασόμενος ἦκον. Κοινὰ γὰρ τὰ τῶν φίλων.

[Πολλὸν δὲ πίνων ἢ χαλίκρηνον μεθύων οὔτε πω
Τίμον εἰσήνεγκας, ἀδὲ μολὼν κληθεὶς ἦλθες,
οἷα δὴ φίλος. ἀλλά σε γαστὴρ νοῦντε καὶ φρένας παρήγαγεν εἰς ἀναιδείαν,]

ξε. Πολλὸν δὲ πίνων ἢ χαλίκρηνον μεθύων, ὧν οὔτε πω μολὼν εἰσήνεγκας, οὔτε μολὼν κληθεὶς ἔσθλης, οἷα δὴ φίλος· ἀλλά σε Γαστὴρ νοῦν τε καὶ φρένας παρήγαγεν Εἰς ἀναιδείαν.

Αρχίλοχος φησί,

ΕΥβουλος ὁ Κωμικός φησί πως,

Εἰσὶν ἡμῖν τῶ κεκλημένω δύο
Επὶ δεῖπνον ‖ ἄμαχοι, Φιλοκράτης καὶ ‖ Φιλοκράτης.

[Εναι γὰρ ἐκεῖνον ὄντα, δύο λογίζομαι,
Μεγάλους, μᾶλλον δὲ τρεῖς.
Ον φασὶ πρόσκλητον ὀψὲ δεῖπνον πρὸς φίλου τινός,
Εἰ πόντος] αὐτῷ τῷ φίλου ὀπωρικὰ
Εἰσθεῖ πολῶν μετρουμένου τὸ σκιάδειον ἦ,
Ηκειν ἔωθεν αὐτὸν δύο ἡλίου
Μετρεῖν ἀνέχοντος, μακρολέρας δ' ὅσης ἔλαι
Πλεῖν ἢ δυοῖν ποδοῖν παρεῖναι τῆς σκιᾶς.
Επειτα φάναι, μικρὸν ὑμαίτερον
Δι' ἀσχολίαν παρόντ' ἥκειν αὖθ' ἡμέρα.
Ασυμβόλου δείπνου γὰρ ὃς ἂν ὑστερεῖ,
Τὸν τῶν σχέως νόμιζε καὶ τοῦ ζῆν λιπεῖν,

Αμφις φησὶν ὁ Κωμικός. Χρύσιππος ἢ φησίν,

Ασύμβολον κώθωνα μὴ προσαλίμπανε.

Κώθων δ' ὁ ‖ προσαλείπτης ἀσύμβολος, ἀλλὰ οἰωνός. Ανθιφάνης δέ φησι,

Βίος θεῶν γάρ ἐστιν, ὅταν ἔχῃς ποθὲν
Τἀλλότρια δειπνεῖν μὴ προσέχων λογίσμασι.

καὶ πάλιν,

[Μακάριος ὁ βίος, ᾧ δεῖ μ' ἀεὶ καινὸν πόρον
Ευρίσκειν ὡς μάσημα τοῖς γνάθοις ἔχω.]

χ. Μάκαρς ὁ βίος. οὗ δεῖ μ' ἀεὶ καινὸν πόρον Εὑρεῖν ποθ', ὡς μάσημα τοῖς γνάθοις ἔχω.

‖ Ταῦτα οἴκοθεν ἔχων εἰς τὸ συμπόσιον ἦλθον. καὶ προμελετήσας, ἵνα κἀγὼ τὸ ‖ στεγανόμιον κομίζων προσγράψωμαι. ‖ ἄκαπνα γὰρ αἰεὶ ἀοιδοὶ θύομεν.

‖ Οπερ τὸ μονοφαγεῖν ἐστὶν ἐν χρήσει τοῖς παλαιοῖς. Ανθιφάνης,

Μονοφαγεῖς ἤδη νὴ Δὶ' ἐκ βλάπτης ἐμέ.

Αμειψίας, Ερρ' ἐς κόρακας μονοφάγε, καὶ τιχόρυχε. Ο, περ Ομηρος ὁρῶν τὴν σωφροσύνην οἰκειοτάτην ἀρετὴν οὖσαν τοῖς νέοις καὶ πρώτην, ἔτι δὲ ἁρμόζουσαν καὶ πάντων τῶν καλῶν χορηγὸν ἓν ὄσαν, βουλόμενος ἐμφῦσαι ‖ πᾶσιν αὐτὴν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐφεξῆς ἵνα τὴν σχολὴν καὶ τὸν ζῆλον ὃν περὶ τοῖς καλοῖς ἔργοις ἀναλίσκωσι, καὶ ὥσπερ διεργετικοὶ καὶ κοινοὶ πρὸς ἀλλήλους, τελὴ κατεσκεύασε πᾶσι τὸν βίον καὶ αὐτάρκη· λογιζόμενος, τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰς ἡδονὰς ἰσχυροτάτας γίνεσθαι περὶ ἐδωδὴν καὶ πόσιν· τοὺς δὲ διαμεμνημένους ἐν τελείᾳ διαίτῃ, καὶ περὶ τὸν ἄλλον βίον γίνεσθαι ἐγκρατεῖς. ἁπλῶς οὖν ἀποδέδωκε τὴν δίαιταν πᾶσι, καὶ τὴν αὐτὴν ὁμοίως βασιλεῦσιν, ἰδιώταις, νέοις, πρεσβύ-

CAP. VIII.

A Itaque præparcum Ischomachum, & lurconem Myconium Cratinus appellat.

A. *Quo pacto tu Ischomacho Myconio genitus, Munificus esse potes?* B. *Bonus* [a] *ego ad bonos viros*
Epulatum veni. Amicorum omnia communia.
A. *Multum quidem, & mari* [b] *dilutum ad ebrietatem vsque*
Bibis, nec aliquid rependis pretij.

Archilochus verò inquit,

Haud tu quo modo amicus solet,
B *Vltro huc venisti, non vocatus:*
Verùm ad impudentiam venter mentem animúmque tuum adigit.

EVbulus porrò Comicus alicubi scripsit,

Conuinarum quos acciui, duo sunt
In cœna prorsus inuicti: Philocrates [c], *& Philocrates:*
Vnus quidem ille est, at pro duobus supputo,
Imo verò potiùs pro magnis tribus. Sic enim aiunt
Ab amico quodam ad cœnam accersitum
Cùm monuisset amicus, vt adesset quando
C *Indicis viginti pedum* metienti vmbra foret,*
Accessisse diluculo ipsum, statim vbi sol
Metiri concessit, cùm esset etiamnum bipede longior
Vmbra pedibus [d] *viginti* [e],
Dixisseque deinde, se paulo tardiùs
Propter occupationes aduenisse, exortus vt est dies. Amphis verò Comicus ait,
Ad gratuitam qui lentè cunctanterque cœnã pergit,
Eum puta suum in bello facilè deserturum ordinem.

At Chrysippus inquit,

Compotationem quæ nulla tibi pecunia [f] *constat, recusa.*
D *Eiusmodi compotatio non solùm amplectenda, sed etiam ambienda.* Antiphan. verò,
Diuina vita est, si sine rationibus
Aliena quisquam sæpius cœnauerit. Ac rursum,
Beata vita, in qua me nouam semper viam
Excogitare oportet, vt quod maxillis mandam suppetat.
Hac arte domi instructus veni ad conuiuium,
Id præmeditatus vt hospiti mercede non persoluta euadam:
E *Nos enim poëtæ sine fumo sacrum semper facimus.*

Vox quidem μονοφαγεῖν [h] antiquis in vsu fuit. Antiphanes,

Iam μονοφαγεῖς, mihique molestus es. Ameipsias,
Abi in malam crucem, effractarie [i], μονοφάγε, id est, *qui solus manducas.*

Apud Homerum insignis est heroum vita. Nam cùm frugalitatem in iuuenibus virtutem esse primariam, conuenientissimámque perspiceret, & quæ maximè illam ætatem deceat; eandem præterea quæ honesta & bona sunt omnia suppeditare, huius amorem illorum animis volens inserere, & principio statim, & rursum deinceps, vt omni conatu & studio ad res præclaras contenderent, & sua communicantes mutuis se beneficijs iuuarent, victum omnibus, paucis contentum & paratu facilem fuisse monstrat, nimirum hoc reputans, voluptatum ac cupiditatum vim maximam circa potum & cibum versari: qui verò à frugalitate nunquam discedunt, eos moderatos, & in reliquis officijs vitæ continentes futuros. Itaque victum omnibus simplicem tribuit, eundémque regibus pariter ac priuatis, iuuenibus, senibus,

nibus, nempe carnes [a] assas, easque vt plurimum bubulas, & diebus festis, & in nuptiis, & in alio quouis heroum conuictu, non autem Candylen [b], Thria, Ametas *, & quæ melle parantur dulciaria regibus separatim exhibet, sed ea promiscuè quorum vsu valerent & corpore & animo. Aiacem igitur post [c] certamen cum Hectore susceptum, boum tergoribus Agamemnon, honorario scilicet præmio, donat: idem Nestori iam ætate prouecto, ac Phœnici, carnem assam dat: Alcinoum, quamuis delicatiori vitæ & voluptatibus addictum, bubula quoque vesci poëta [d] narrat, absterrens nos videlicet ab effreni cupiditate. Quin & Menelaus [e], dum filiorum suorum nuptias celebrat, Telemacho bouis terga iussit apponi:

Assa, quæ honoris caussa ministri attulere.

Nestor etiam ob suauissimos & charissimos liberos in maris littore Neptuno boues immolat, cùm rex esset, & multos haberet qui suis iussis obtemperarent. Sanctissimum enim diisque gratissimum sacrificium est quod pro domesticis viris, & erga nos beneuolis, peragitur. Quin & procos petulantes, voluptatéque dissolutos, nec vesci piscibus, nec auibus, nec mellitis poëta memorat, culinarum cupedias pro viribus tanquam resecans: &, quod ait Menander, titillantia, Venerémque irritantia cibaria, ac quod multi, vt Chrysippus ait, Lastaurocacabum [f] vocant, cuius apparatus operosior est. Priamus quoque apud poëtam filios obiurgat, ac probrosum esse inquit, quòd inconsueta & vetita legibus absumerent:

Hœdos in patria, teneros rapuistis & agnos.

Philochorus scribit, cùm Athenis defecissent aliquando soboles pecoris, prohibitum fuisse ne quis intonsum impexúmve agnum comesset. Homerus tametsi piscosum Hellespontum nominarit, Phæacas nauigare frequentissimè ac peritissimè tradiderit, Ithacæ portus esse multos, & propinquas adnexásque insulas non paucas cognouerit, in quibus volucrum syluestrium & piscium esset magna copia, & in parte quadam fœlicitatis eorum populorum atque locorum, recensuerit, quòd pisces mare præbeat, nusquam tamen prodidit, mensis inferri piscem [g], atque adeò ne fructus quidem, quamuis illic abundarent, eorúmque libentissimè faciat mentionem, sempiternúmque ac immortalem eorum prouentum illic esse affirmet.

Nam, vt ait, *succedunt [h] pyra pyris.* & quæ post sequuntur. Quin nec vllum coronatum, aut vnguentis delibutum, aut ad suffitus odores accendentem inducit, sed ab his omnibus deliciis in libertatem ac vitam paucis contentam, præcipuè reges, vindicat. Diis quidem ipsis victum simplicem idem quoque assignat, nempe nectar & ambrosiam. Apud eundem sublatis myrrha, thure, coronis, & huiusmodi luxu, mortales tenui frugalíque victu deos colunt, ne illo quidem fruentes immoderatiùs, tanquam insatiabiles, sed, quod à medicis præstantissimis fieri solet, detracta nimia plenitudine.

At postquam [i] expleti iam sunt potúque cibóque, vbi appetentiam famémque placauerunt, ad ludos athleticos quidam prorumpunt, disco

A ζαις, ὁπόσα ᾤδηλοι θεοῖσι κρέα. καὶ ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ βόεια ἔν τε ἑορταῖς καὶ γάμοις, καὶ ἄλλη σωφροσύνῃ, καὶ οὐ θεῖα καὶ καινὰ καὶ ἀμήχανα, μελίπηκτά τε τοῖς βασιλεῦσιν ἐξαίρετα ᾤδηλοῦσιν Ὁμηρος· ἀλλ' ἀφ' ὧν δεῖ ἕξειν ἔμελλον τὸ σῶμα, καὶ τὴν ψυχήν.

Αἰανταν οὖν μετὰ τὴν μονομαχίαν, νώτοισι βοῶν γέραιρεν ὁ Ἀγαμέμνων, καὶ Νέστορι δὴ ἤδη ὄντι γηραιῷ, καὶ Φοίνικι δὲ κρέας ὀπίονα δίδωσι· καὶ Ἀλκίνῳ δὲ τὸν τρυφερὸν ἠρημωμένῳ βίον, ἀφιστῶν ἡμᾶς τῶν αἰσχίστων ἐπιθυμιῶν. καὶ Μενέλαος δὲ τοὺς τῶν παίδων γάμους ποιῶν, Τηλεμάχῳ νῶτον βοὸς ᾤρεθηκεν.

Ὀπάσσε γὰρ οἱ γέρας πάρθεσαν αὐτῶ.

καὶ Νέστωρ δὲ βόας θύει Ποσειδῶνι ᾤδῇ τῇ θαλάσσῃ, διὰ τὸ φιλτάτων καὶ οἰκειοτάτων τέκνων, βασιλεύς ὢν καὶ πολλοὺς ἔχων ὑπηκόους. ὁσιωτάτη γὰρ αὕτη ἡ θυσία θεοῖς τε ᾐδεστέρα, καὶ διὰ τὸ οἰκείων τε καὶ δυνουστάτων ἀνδρῶν. Καὶ τὰς μνηστῆρας δὲ ὑβριστὰς ὄντας, καὶ πρὸς ἡδονὰς ἀνειμένους, οὔτε ἰχθῦς ἐσθίοντας ποιεῖ, οὔτε ὄρνιθας, οὔτε μελίπηκτα· πρέπειν γὰρ τοῖς μαγειρικὰς μαγγανείας, καὶ ὡς ὁ Μένανδρος φησί, ‖ ὑποσινηπῶντα βρώματα, καὶ τὸ ᾤδὴ πολλοῖς ‖ λαστευροκάκαβον καλούμενον βρῶμα, ὥς φησι Χρύσιππος, οὗ ἡ κατασκευὴ περιεργοτέρα. Πρίαμος γοῦν ᾤδὴ τὸν ποιητὴν καὶ ὀνειδίζει τοῖς υἱοῖς ἀναλίσκεσθαι μὴ νενομισμένα,

D Ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων ἀπιδήμιοι ἁρπακτῆρες.

Φιλόχορος δὲ ἱστορεῖ, καὶ κεκωλύσθαι Ἀθήνησιν ‖ ἀπέκτειν ἔριφον μηδένα γεύεσθαι, ἐπιλειπούσης πολὺ τῆς τῶν ζώων τούτων γενέσεως. Ἐλλήσποντον δὲ Ὅμηρος ἰχθυόεντα προσαγορεύων, καὶ τοὺς φαίακας πλωτικωτάτους ποιῶν, καὶ ἐν τῇ Ἰθάκῃ εἰδὼς λιμένας πλείους καὶ νήσους προσεχεῖς πολλὰς, ἐν αἷς ἰχθύων ἐγίνετο πλῆθος καὶ ἀγρίων ὀρνίθων, καὶ εἰς εὐδαιμονίαν ἢ καταριθμῶν τὸ τῶν θαλασσαν ἰχθῦς ἔχειν, ὅμως τούτων οὐδὲν οὐδένα ποιεῖ προσφερόμενον. καὶ μὴν οὐδ' ὁπώραν ᾤετο δεῖν τινὶ, καὶ ᾗ οὖσαν πολλὴν, καὶ ἥδιστα ταύτης μνημονεύων· καὶ παῦλα χρόνον προσκυνάζων ἀθάνατον.

Ὀχνη γάρ φησιν ἐπ' ὄχνῃ, καὶ τὰ ἑξῆς. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ στεφανουμένους, οὐδὲ μυρουμένους ποιεῖ, ὥσπερ οὐδὲ θυμιῶντας. ἀλλὰ πάντων τούτων ἀπολύων τοὺς ἀνθρώπους, εἰς ἐλευθερίαν καὶ αὐτάρκειαν ἐξαιρέτως τοὺς βασιλεῖς ἀποκαθίστησι. καὶ θεοῖς δὲ ἀπλῶς ἀποδίδωσι δίαιταν, νέκταρ καὶ ἀμβροσίαν. καὶ τοὺς ἀνθρώπους δὲ ποιεῖ πιμπλάντας αὐτοὺς ἀπὸ τῆς διαίτης, ἀφελὼν λιβανωτὸν καὶ σμύρναν καὶ στέφανους, καὶ τὰ τοιαῦτα τρυφερά. καὶ τῆς ἁπλῆς δὲ ταύτης διαίτης οὐκ ἀπλήστως ἀπολαύοντας ᾤδρίστησαν, ἀλλ' ὡς οἱ κρέαλοι τῶν ἰατρῶν, ἀφαιρεῖ τὰς πλησμονάς,

Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,

καὶ τὴν ἐπιθυμίαν πληρώσαντες, οἱ μὲν ἐξώρμων ἐπὶ μελέτην ἀθλητικὴν, δίσκοισι τερπό

τερπόμενοι ϗ αἰγανέαις, τῇ παιδιᾷ ϖᾶς ϖεὸς ἀπο-
δλὼ ϲκμελετῶντες. οἱ δὲ κιθαρῳδῶν ἡρῴων,
ϖᾶς ἡρωϊκὰς πράξεις ἐν μέλει ϗ ῥυθμῷ ϖοιοῦ-
των. διὸ οὐδὲν θαυμαϲὸν τοὺς ὕτω τεθραμμένους
ἀφλεγμάντους εἶναι ϖᾶ σώματα ϖᾶς ψυχάς.

Ενδεικνύμενος οὖν ϖᾶ τὴν δίαξιν ὡς ὑγιεινόν
ἐϲτι ϗ ὄχρηϲτον ϗ κοινὸν, τὸν ϲοφώτατον Νέϲτορα
ϖεποίηκε, Μαχάονι τῷ ἰατρῷ τετρωμένῳ τὸν δε-
ξιὸν ὦμον, ϖροφέροντα οἶνον, ϖᾶϲι φλεγμοναῖς
ἐναντιώτατον ὄντα, ϗ τοῦτον Πράμνειον, ὃν ἴϲμεν
ϖαχὺ ϖολύτροφον ϗ δυϲήϲεως ἄκος, ἀλλ' ἐμ-
φορήϲεως ἕνεκα. ϖεπωκὼς γοῦν ϖροϗαλεῖται
ϲιωπῶϲ ἕτερον ϖοιεῖν, Σὺ μὴν φηϲὶ καθημένος πῖ-
νε. ϗ ἐπιξύονται τυρὸν αἴγειον· ἐπὶ δὲ κρόμυον ϖο-
τῷ ὄψον ἵνα ϖλεῖον πίνῃ. ϗ γε ἀλλαχοῦ λέγων, τὸ
οἶνον ϲκλύειν τὸν ἰσχνὸν ϗ ἀπογυμνοῦν. Περὶ
δὲ τοῦ Εκτορος Εκάβη οἰομένη μένειν αὐτὸν τὸ κα-
ϖαλειπόμενον τῆϲ ἡμέρας, ϖροϗαλεῖ ϖιεῖν ϖαύ-
ϲαντα, ϖροτρεπομένη εἰϲ θυμηδίαν. ὁδὶ δ' ὑϖερπήδη
ϖρὸϲ πρᾶξιν ἐξιών. ϗ ἡ μὲν ἀϖειϖάϲως ἐπαινεῖ τὸ
οἶνον, ὁ δὲ μὴ ἄθυμος ἥκων ἀϖωθεῖ. ϗ ἡ μὲν ἀξιοῖ
ϖαύϲαντα ϖιεῖν, ὁ δὲ καθημαγμένος ἀϲεβὲϲ ἡ-
γεῖτο. Οἶδε δὲ ὁ Ομηρος ϗ τὸ ὠφέλιμον ϗ τὸ σύμ-
μετρον τοῦ οἴνου· οἷς τὸ χανδὸν ἔλκοντα αὐτὸν, βλάπτε-
ϲθαι φηϲὶ, ϗ κράϲεως δὲ μόνη διαφορὰ ἐπίϲης. ὅτι
γὰρ Αχιλλεὺς τὸ ζωρότερον κεραίρειν δεῖν ἔλεγε,
μὴ οὔϲης πάνυ καθημερινῆς κράϲεως. ἴϲως οὖν ὅτι
ἐγίνωϲκεν αὐτὸν δύναϲθαι φέρειν ἀκριβῆ ϲτρεμνίου
ϲίλιγ μίγματος, ὃ τοῖς ἰατροῖς διὰ τὸ τέχνῃ
ἐϲτὶ δῆλον. τοῖς γοῦν καρδιακοῖς μὴ οἶνον ϲιτῶδες
ἀναμίϲγουϲί τι ϖρὸϲ κατοχὴν τῆϲ δυνάμεως.
ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν Μαχάονι, μετ' ἀλφίτου ϗ τυ-
ροῦ δέδωκε τὸν οἶνον· τοὺς δ' Οδυϲέα ϖοιεῖ ϲωπάζον-
τα τὸν ἀπὸ τοῦ ϲιλίγνου ϗ οἴνου ὠφέλιμον.

Ος ἤ κ' αὐτὴρ οἶνοιο κορεϲϲάμενος ϗ ἐδωδῆς. τῷ
ἢ κωθωνιζομένῳ δίδωϲι τὸ ἡδύποτον, ἕτω καλέϲας
αὐτόν,

Εν ἢ πίθοι οἴνοιο ϖαλαιοῦ ἡδυπότοιο.

Ποιεῖ δὲ Ομηρος ϗ τὰϲ κόρας ϗ τὰϲ γυναῖ-
κας λούϲας τοὺς ξένους, ὡϲ οὔτε φλεγμονὴν οὔ-
τε ἀκρασίαν ϖαρέχοντα τοῖϲ βεβιωκόϲιν, ϗ
ϲωφρόνως ἀπομένειν. ἀρχαῖον δὲ τοῦτο ἔθος. λού-
ουϲι γοῦν ϗ αἱ Κωκάλου θυγατέρες, ὡς νενομι-
ϲμένον, τὸν Μίνω ϖροϗαθυμούμενον εἰϲ Σικελίαν. Τῆϲ
μέθης δὲ καταρξάμενος ὁ ϖοιητὴς, τὸν τηλικοῦτον
Κύκλωπα ὑϖὸ μικροῦ ϲώματος διὰ ταύτην
ἀπολλύμενον ϖαρέϲηϲιν, ϗ Ετρυτίωνα τὸν Κέντα-
ρον, τούς τε ϖροὰ Κίρκης λέοντας ϖοιεῖ ϗ λύκους
ταῖϲ ἡδοναῖϲ ϖροϗολουθήϲαντας. τὸν δὲ Οδυϲέα
ϲώζει τοῦ Ερμοῦ λόγῳ ϖειθένται· διὸ ϗ ἀϖα-
θὴϲ γίνεται. Ελπήνορα δὲ ϖάροινον ὄντα ϗ τρυ-
φερὸν, καταϗρημνίζει. ϗ Ανίνοος δὲ λέγων ϖρὸϲ
Οδυϲέα,

Οἶνός ϲε τρώει μελιηδής,
αὐτὸϲ οὐκ ἀπέχεϲθαι τοῦ ϖώματος. διὸ ϗ τρω-
θεὶς ἀπώλετο, ἐπὶ κρατῶν τὸ ϖοτήριον. ϖοιεῖ δὲ
ϗ τοὺς Ελλήνας ὑϖ' αὐτοῦ ἀϖόλλωϲθαι. διὸ ϗ ϲαϲιάζοντας· ὅθεν ϗ ἀπόλλωϲθαι.

A ϲese hastísque oblectantes, ac ludicro illo certamine ad seria exercentes : quidam citharœdos audiunt, heroum res gestas numeris & modis canentes. Quapropter nihil mirum, sic educatos, nec animo turgere [a] nec corpore. Victum igitur moderatum, salubrem, vtilem, & omnibus expositum, vt esse poëta monstraret, Nestorem sapientissimum is fingit, Machaoni [b] medico, accepto vulnere in humero dextro, cubanti, vinum porrigere, inflammationibus aduersissimum, & id quidem Pramnium,
B quod esse crassum non ignoramus, ac multum alere, non leniendæ sitis gratia, sed vt corpus nutriret. Quapropter postea quàm bibit, assiduè vt id faciat, hortatur.

Tu, inquit, sede, ac bibe, caprinúmque caseum derasum adijce, & vt plus bibas à potu pro opsonio cepam esita : quamuis alibi dicat vinum exoluere vires, ac eneruare [c]. Apud eundem Hecuba cùm arbitraretur Hectorem in vrbe quod reliquum erat diei mansurum, ad bibendum inuitat, libandúmque, & vt lætus sit iubet : ad conflictum verò egressurus Hec-
C tor in aliud tempus id differt. Præterea instat illa sic Hectori vt auelli minimè possit, vinúmque laudat : anhelósus verò è prælio ille reuertens, omnino respuit : tum etiam libandum illa bibendúmque censet Hectori : at cruore ille sanguinéque tinctus, religiosum id esse negat. Porrò nouit & Homerus vtilitatem vini, ac temperaturam, quandoquidem affatim absorbentibus [d] nocere scripsit. Nota fuerunt & illi temperandi varia genera. Non enim Achil-
D les temperari meracius oportere [e] dixisset, nisi quotidiana quædam fuisset temperatura. At fortassis nesciuit ille vinum facilè digeri ac diuanescere, solidiore cibo non admixto, quod propter artem medicis compertum est, cardiacis [f] ideo vinum cum pane præbentibus, firmæ vires vt retineantur. At Machaoni cum polenta & caseo vinum datur. Vlysses quoque cibi ac potionis vtilitatem coniunxit [g].

Vt simul ille cibo fuit & vino satiatus. Comessabundo verò iucundus potus (sic merum
E appellat) propinatur.

Iucundum potu vinum bibat ille, vetúsque.

Apud eundem poëtam virgines atque fœminæ hospites lauant, nec inflammationi, nec intemperantiæ, vita rectè instituta, obnoxios, quos pudicè attrectant. Priscus enim mos ille fuit. Itaque Cocali gnatæ [h], vt erat consuetum, Minoëm, qui in Siciliam traiecerat, lauant. Ebrietatem idem vituperans, Cyclopem tam vastum ob eam fingit ab homuncione pusillo interemptum : eadémque de caussa Centaurum EVrytionem [i] periisse : & apud Circen Vlysis socios in leones ac lupos mutatos fuisse, quoniam essent voluptates secuti : Vlyssem verò seruatum, quia Mercurij consilio & mandatis paruisset [k], qua prudentia illæsus euasit. Iam Elpenor [l] vino madens, & luxu corruptus præceps ruit: & Antinous [m] sic Vlyssem affatus,

Vinum te ladit mellitum: cùm ab eius potu non abstinuisset, poculum adhuc manu tenens, sauciatus interiit. Idem Græcos, cùm soluenda [n] classis esset, vinolentos describit, ac idcirco seditiosos : quod fuit illis exitiosum.

Narrat

Narrat idem Æneam Troianorum omnium consultissimum, ob suam, cùm ebrius foret, in dicendo libertatem & audaciam, ac ea quæ inter pocula coram Troianis minatus Græcis fuerat, Achillis impetum ac furorem sustinentem pene occubuisse: Agamemnonémque de temulentia hæc dixisse:

Iudicio erraui deceptus pernicioso,
Ebrius, aut læsus cælestis numinis ira,

in eadem lance [a] temulentiam & amentiam videlicet ponentem. Sic enim versus hos protulit Dioscorides Isocratis discipulus. Agamemnoni quidem Achilles sic conuiciatur:

Ebrie, cui canis [b] est oculus. Hæc, inquit Thessalus [c] sophista, Thessalorum commenta [d] sunt. Ad hoc fortassis prouerbium alludit Athenæus. Apud Homerum [e] heroibus multiplex cibatus fuit: & primus quidem ientaculum, ἄριστον poëta vocat, eiúsque meminit semel in Odyssea [f],

Vlysses atque subulcus
Igne sub auroram accenso ientacula adornant.

semel item in Iliade,

Gnaua alacres opera ientacula mane parabant.

Est autem matutinus is cibus, quem nos ideo ἀκρατισμὸν [g] vocamus, quia panis frusta & bucceas ἐν τῷ ἀκράτῳ, id est vino mero, intinctas [h] edant. Antiphanes:

Quàm citò coquus ἄριστον, id est, *ientaculum confecerit:* deinde subnectit:
Ientare mecum, συνακρατίσασθαι, *tu commodè potes.*

Cantharus:

Nusquam igitur, id est, *nullo pacto,* ἀκρατισόμεθα, *ientabimus;*
Nam in Isthmo sumus pransuri. Aristomenes:
Pauxillum ientabo, deinde rursum veniam,
Bis aut ter nonnihil panis vbi momordero.

Philemon tradit antiquis cibi sumendi tempora fuisse: ἀκρατισμὸν ientaculum, ἄριστον prandium, ἑσπέρισμα merendam, δεῖπνον [i], cœnam seu vespernam. Ientaculum etiam διανηστισμὸν [k] appellarunt, vt & prandium δορπιστὸν, & cœnam ἐπιδορπίδα. Harum dictionum ordo apud AEschylum extat, quo in loco Palamedes ait,

Tribunos, imperatores, centuriones
Præfeci, & quando cibum capiant præfiniui:
Ientaculum, cœnam, prandium, sumãt vt tertium.

Quarti cibi meminit Homerus [l] his verbis,

Post merendam ipse venito. δειλινὸν hunc [m] cibatum quidam nominant, interpositum prandio & cœnæ. Ἄριστον, id est, ientaculum, sumitur auroræ exortu: δεῖπνον prandium, quod nos ἄριστον dicimus, ad meridiem: δόρπον, cœna, vesperi. Aliquando τοῦ ἀρίστου & τοῦ δείπνου idem significatus est. Nam de matutino cibo poëta dixit,

ΟΙ δ' ἄρα δεῖπνον ἕλοντ', ἀπὸ δ' αὐτοῦ θωρήσσοντο.
Illi vt ientarunt, pectus thorace tegebant.

Nam statim vt illuxit dies ientaculo refecti ad pugnam progrediebantur. Apud Homerum sedentes epulantur. Quidam putant conuiuarum vnicuique viritim mensam admoueri solitam. Itaque Mentæ cùm ad Telemachum venisset, mensis iam collocatis, apposita est rasa, & politura læuigata. Hoc tamen apertè quod controuersum est non probat. Potuit enim Pallas [n] cibum è Telemachi mensa capere [o]. Toto verò illo congressu ac conui-

A Ιστορεῖ δὲ καὶ τὸν δεινότατον Αἰνείαν τῶν Τρώων ἐν τῷ βουλεύεσθαι, διὰ τὸν ἐν τῇ μέθῃ παῤῥησίαν καὶ τὰς ἀπειλὰς, ἃς Τρωσὶν ὑπέσχετο οἰνοποτάζων, ὑπομείναντα τὸν Ἀχιλλέως ὁρμὴν, καὶ μικροῦ παραπολλύμενον. καὶ Ἀγαμέμνων δὲ λέγει που περὶ αὐτῆς,

‖Ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην φρεσὶ λευγαλέῃσι πιθήσας, CAP. IX.
Ἢ οἴνῳ μεθύων, ἢ μ' ἔβλαψαν θεοὶ αὐτοί.

εἰς τὴν αὐτὴν τιθεὶς πλάστιγγα τὴν μέθην τῇ [μανίᾳ.] οὕτω δὲ τὰ ἔπη ταῦτα προηνέγκατο Διοσκουρίδης ὁ Ισοκράτους μαθητής. καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς δ' ὀνειδίζων τῷ Ἀγαμέμνονι, φησὶν, γρ. θεομηνίᾳ.

B ΟΙνοβαρὲς, κυνὸς ὄμματ' ἔχων. ταῦτ' εἶπε τὸ ‖Θετταλὸν‖ σόφισμα, ὁ ἐκ Θετταλίας σοφιστής. παίζει δ' ἴσως πρὸς τὴν παροιμίαν ὁ Ἀθήναιος.

Οτι τροφαῖς ἐχρῶντο ἥρωες παρ' Ομήρῳ, πρῶτον μὲν τῷ καλουμένῳ ἀκρατίσματι, ὃ λέγει ἄριστον, οὗ ἅπαξ μέμνηται ἐν Οδυσσείᾳ,

Οδυσεὺς καὶ Δῖος ὑφορβὸς [Εντύνοντ' ἄριστον] κειαμένῳ πῦρ. γρ. Εντύνοντο ἄριστον ἁμ' ἠοῖ κ.

C καὶ ἅπαξ ἐν Ιλιάδι,

Εσσυμένως τὲ πένοντο καὶ ἐντύνοντο ἄριστον.

Λέγει δὲ τὸ πρωϊνὸν ἔμβρωμα, ὃ ἡμεῖς ἀκρατισμὸν καλοῦμεν, διὰ τὸ ἐν ἀκράτῳ βρέχειν καὶ προσίεσθαι ψωμούς. ὡς Αντιφάνης,

Αριστον ἐν ὅσῳ ὁ μάγειρος ποιεῖ. εἶτ' ἐπάγει.
Συνακρατίσασθαί πως ἔχεις μετ' ἐμοῦ·

καὶ Κάνθαρος.

ΟΥ Κοῦν ‖ ἀκρατισώμεθ' [αὐτοῦ μηδαμῶς·] γρ. αὐτοῦ. μηδαμῶς.

D Εν Ισθμῷ γὰρ ἀριστήσομεν. Αριστομένης,

Ακρατιοῦμαι μικρὸν, εἶθ' ἥξω πάλιν,
Αρτου δὶς ἢ τρὶς ἀποδακών.

Φιλήμων δὲ φησὶ, ὅτι τροφαῖς ἐχρῶντο οἱ παλαιοὶ ἀκρατίσματι, ἀρίστῳ, ἑσπερίσματι, δείπνῳ. τὸν μὲν οὖν ἀκρατισμὸν, ‖ διανηστισμὸν ἔλεγον· τὸ δ' ἄριστον, δορπιστόν· τὸ δὲ δεῖπνον, ἐπιδορπίδα. ἔστι δ' ἡ τάξις καὶ παρ' ΑΙσχύλῳ τῶν ὀνομάτων· ἐν οἷς ὁ Παλαμήδης πεποίηται λέγων,

E [Καὶ ταξιάρχας καὶ στρατάρχας καὶ ἑκατοντάρχας Εταξα, σῖτον δ' εἰδέναι διώρισα.] γρ. Καὶ ταξιάρχας καὶ στρατάρχας καὶ ἑκατον--- τάρχας ἔταξα. σῖτον αὖ διώρισα.

Αριστα, δεῖπνα, δόρπα θ' αἱρεῖσθαι τρίτα.

‖ Τῆς δὲ τετάρτης τροφῆς οὕτως Ομηρος μέμνηται,

Σὺ δ' ἔρχεο ‖ δειελιήσας. ὃ καλοῦσι τινὲς δειλινὸν, ὅ ἐστι μεταξὺ τοῦ ὑφ' ἡμῶν λεγομένου ἀρίστου καὶ δείπνου. καὶ ἄριστον μέν ἐστι, τὸ ὑπὸ τὴν ἕω λαμβανόμενον· δεῖπνον δὲ μεσημβρινὸν, ὃ ἡμεῖς ἄριστον· δόρπον δὲ, τὸ ἑσπερινόν. ‖ μήποτε δὲ καὶ συνωνυμεῖ τὸ ἄριστον τῷ δείπνῳ. ἐπὶ γὰρ τῆς πρωινῆς που τροφῆς ἔφη, CAP. X.

F (ρήσσοντο.

ΟΙ δ' ἄρα δεῖπνον ἕλοντ', ἀπὸ δ' αὐτοῦ θωμετὰ γὰρ τὴν ἀνατολὴν εὐθὺς δειπνοποιησάμενοι, προήρχοντο εἰς τὸν μάχην. ΕΥωχοῦνται δὲ παρ' Ομήρῳ καθήμενοι. οἴονται δέ τινες καὶ ἑκάστῳ τῶν δαιτυμόνων κατ' ἄνδρα παρακεῖσθαι τράπεζαν. τῷ γοῦν Μέντῃ φασὶν ἀφικομένῳ πρὸς Τηλέμαχον ‖ τῶν τραπεζῶν παρακειμένων, ξεστὴ παρετέθη τράπεζα. οὐκ ἔστι δὲ τοῦτο ἐμφανῶς οὗ προκειμένου κατασκευαστικόν. δύναται γὰρ ἡ Αθηνᾶ ἀπὸ τῆς Τηλεμάχου τραπέζης δαίνυσθαι. παρ' ὅλην δὲ τὴν συνουσίαν παρέκειν

κειναι τραπεζαι πληρεις (ὡς φασὶ πολλοῖς τ βαρβάρων ἔτι καὶ νῦν ἔθος ἐστὶ) κατηρεφεες παντοίων ἀγαθῶν καὶ Ανακρέοντα. μεθ' ἡδονὴν ἀναχώρησιν αἱ δμωαὶ ἀπὸ μὲν σίτου πάλιν ἦρον καὶ τραπέζαν καὶ δέπας. Ιλιάζον δὲ τὸ φασὶ Μενελάῳ εἰσαγὸς συμπόσιον. δειπνήσαντας γὰρ ποιεῖ ὁμιλοῦντας, εἶτ' ἀπονιψαμένους ποιεῖ πάλιν δειπνοῦντας, καὶ δόρπου ἐξαῦτις μεμνημένους μετὰ τὸν κλαυθμόν. τὸ δὲ μὴ ἄρεσθαι τὰς τραπέζας, ἐναντίως δοκεῖ τὸ ἐν Ιλιάδι,

Εδων καὶ πίνων, ἔτι καὶ παρέκειτο τράπεζα.

ἀναγνωστέον οὖν ὅτω,

Εδων κὴ πίνων ἦεν, ἔ παρέκειτο τράπεζα,

ἢ τὸν καιρὸν αἰτᾶσθαι τὸν παρόντα δεῖ. πῶς γὰρ ἐῶν πρέπον τῷ Αχιλλεῖ πενθοῦντι φασὶ κεῖσθαι τράπεζαν, καθάπερ τοῖς δώκχουμένοις παρ' ὅλην τὴν σωουσίαν; παρελήλυθεν δὲ οἱ μὲν ἄρτοι σὺν τοῖς κανοῖς, τὰ δὲ δεῖπνα κρέα μόνον ἐῶν ὀπτά, ζωμὸν δὲ οὐκ ἐποίει Ομηρος, ἰὼν βοῦς, οὐδ' ἥψε κρέα.

ΟΥδ' ἐγκέφαλον, ὤπτα δ' ἢ κατὰ χοιλίας.

ΟΥτω σφόδρα ἐῶν ἀρχαῖος

Ανδιφάνης φησί. καὶ τῶν κρεῶν δὲ μοῖραν ἐνέμοντο. ὅθεν εἴσας φησὶ τὰς δαῖτας, ἀπὸ τῆς ἰσότητος. τὰ γὰρ δεῖπνα, δαῖτας ἔλεγον, ἀπὸ τοῦ δατεῖσθαι, οὐ μόνον τῶν κρεῶν διανεμομένων, ἀλλὰ καὶ τοῦ οἴνου·

Ηδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα δαιτὸς ‖ εἴσης. ἔ,

Χαῖρ' Αχιλεῦ, δαιτὸς μὲν εἴσης οὐκ ὀπιδεύῃς.

ἐκ τούτων δ' ἐπείθη Ζηνόδοτος, δαῖτα εἴσλω τ ἀγαθῷ λέγεσθαι. ἐπεὶ γὰρ ἡ τροφὴ τῷ ἀνθρώπῳ ἀγαθὴ ἀναγκαῖον ἐῶ, ἐπεκτείνας φησὶ εἰρηκεν εἴσλω. ἐπεὶ οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι, οἷς δὴ οὐ πάρεῶ ἄφθονος τροφὴ, ἄρτι φαινομένης, ἀθρόον ἐπ' αὐτῷ ἰόντες βία ἥρπαζον, καὶ ἀφηροῦντο τοὺς ἔχοντας, καὶ μετὰ τῆς ἀκοσμίας ἐγένοντο καὶ φόνοι. ἐξ ὧν εἰκὸς λεχθῆναι καὶ τὸν ἀταθαλίαν, ὅτι ἐν ταῖς θαλίαις τὰ πρῶτα ἐξημάρτανον οἱ ἄνθρωποι εἰς ἀλλήλους. ὡς ἂν πάρεγένετο αὐτοῖς πολλὴ ἐκ τῆς Δήμητρος, διένεμον ἑκάστῳ ἴσον, κὴ οὕτως εἰς κόσμον ἦλθε τοῖς ἀνθρώποις τὰ δόρπα. διὸ ἄρτου τε ὀπτίνοια πέμματός τε εἰς ἴσον διαμεμοιραμένων, κὴ τοῖς διαπίνουσιν ἄλεισα. κὴ γὰρ ταῦτα ἐς ἴσον χωροῦντα ἐγίνετο. ὡς τε ἡ τροφὴ δαὶς ὀπὶ τῷ δαίεσθαι λέγεται, ὅ ἐστι διαμοιράσασθαι ὀπίσης. ὁ τὰ κρέα ὀπτῶν, δαιτρὸς, ἐπεὶ ἴσον ἑκάστῳ μοῖραν ἐδίδου. κὴ ὀπτὶ μόνων ἀνθρώπων δαῖτας λέγει ὁ ποιητὴς, ὀπτὶ δὲ θηρίων οὐκ ἔτι. ἀγνοῶν δὲ ταύτης τῆς φωνῆς 7 τὴν δυνάμιν ὁ Ζηνόδοτος ἐν τῇ κατ' αὐτὸν ἐκδόσει γράφει,

Αὐτοὺς δ' ἑλώρια τεῦχε κυσίν,

Οἰωνοῖσί τε ‖ δαῖτα·

τὴν τῶν γυπῶν καὶ τῶν ἄλλων οἰωνῶν τροφὴν οὕτω καλῶν, μόνου ἀνθρώπου χωροῦντος τὸ ἴσον ἐκ τούτων ἀλλ' ἐπιθυμητικῆς ‖ βίας. διὸ καὶ μόνου τούτου

A ctu plenæ cibis menſæ adſtant, (qui mos apud multos barbaros etiamnum durat,) vt inquit Anacreon, omnifariis bonis onuſtę, & opertæ. Conuiuæ poſteaquam diſceſſerunt, famulæ cibum, menſam, pateram amouent. In Menelai [a] conuiuio peculiare id eſt, quòd pranſi confabulantur, deinde lotis pedibus turſum prandium inſtaurant, & de cœna poſtea cum gemitu atque lamentis ſermonem habent. Eorum ſententiæ qui mẽſas remoueri tum ſolitas credunt, Iliadis verſus hic videtur repugnare:

B *Potabat, comedebat, adhuc nec menſa remota:*

verùm ille ſic legendus eſt,

Potabat, comedebat adhuc, nec menſa remota:

alioqui præſenti tum occaſioni quòd menſa auferretur, imputandum fuerit. Nec enim [b] decebat, Achilli qui lugeret, eſſe menſam appoſitam, velut iis qui læti epulantur. Quoties autem ad conuictum illis temporibus conuenirent, cum caniſtris panis miniſtrabatur. In cœnam verò aſſam tantùm carnem adhibebant. Nam, vt inquit Antiphanes,

C *Homerus immolans boues, nec inſcula*
Parat, neque elixat carnes, aut cerebrum,
Sed inteſtina ventréſque aſſat, adeò priſci moris tenax fuit.

Conuiuarum porro cuique ſuam carnis portionem diſtribuebant: indéque, εἴσας, id eſt, conuiuiis, ἀπὸ τῆς ἰσότητος, ab æqualitate nomen indiderunt, cœnáſque δαῖτας appellarunt, ἀπὸ τοῦ δατεῖσθαι, à diuidendo, quòd non carnem tantùm, ſed etiam vinum diſpertirentur.

Ηδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα δαιτὸς ἴσης.
Iam cœna ſumus hic, cœna æquali ſatiati.
Χαῖρ' Ἀχιλεῦ· δαιτὸς μὲν ἴσης ἐκ ὀπιδεύεις.
Salue Pelide, cœna tibi non opus æqua eſt.

D Zenodotus ſcilicet his perſuaſus, δαῖτα ἴσην, æquale conuiuium, bonum eſt interpretatus. Nam quia cibum homini æqualiter diuidi conducibile eſt, vocem ἴσλω additamento vnius literæ poëta, inquit, produxit. Etenim mortalium primum illud genus, cùm humanior cibus haud ita dudum repertus non afflueret, confertim & auidè in alimentum irruebat, & ijs qui haberent, vi eripiebat, qua inſolentia & E immodeſtia cædes fiebant; indéque probabile eſt, τὴν ἀταθαλίαν [c] vocatam fuiſſe, quòd ἐν ταῖς θαλίαις, id eſt conuiuiis ac feſtiuitatibus, ſcelus id primum homines patrauere. Vt autem Cereris beneficio largior annona fuit, cibum ex æquo ſingulis exhibuerunt: quæ res ad modeſtiam cœnas reuocauit, hominéſque impulit vt æquabiliter panem ac bellaria partirentur, & ἄλεισα [d] pocula bibituris paris magnitudinis fierent. Eſt igitur δαὶς appellatus cibus, ὅτι τῷ δαίεσθαι, quòd diuideretur ac diſtribueretur æquis partibus, & qui carnes aſſat F coquus, δαιτρὸς [e], quoniam æquam portionem cuique fruſtulatim diſſecat. In hominum tantùm victu non autem ferarum δαῖτας, id eſt, conuiuia, Homerus intellexit. Huius autem dictionis vim Zenodotus non perſpiciens, in editione ſua hos verſus Homeri ſic deſcripſit,

αὐτοὺς δ' ἑλώρια τεῦχε κύνεσσι,
Οἰωνοῖσι [f] τε δαῖτα;
Ipſos obiecit canibus laniandos,
Atque epulas auibus,

Vulturum & reliquarum auiũ cibũ ſic appellans, cùm in ſolũ hominem cõſilio & delectu liberæ volũtatis cadat æquabilitas.

Quam

Quamobrem huius tantùm alimentum, τὴν δαῖτα, nimirum, portionem vnicuique attributam, nominare debemus. Apud Homerum saturi conuiuæ, cibi reliquias, abeuntes non asportant, sed eas relinquunt apud conuiuatores: quas ancilla penuaria siue proma reconditas asseruet, vt si quis nouus hospes aduenìat, ad manum sit quod dare possit. apud Homerum auibus piscibúsque [a] vescuntur. Vlyssis itaque socij venantur in Sicilia,

Captantes [b] *hamis volucres piscésque recuruis.*

quos in Sicilia quidem fabricati non erant, sed nauibus aduexerant secum, vt inde piscandi studiosos fuisse, artificésque peritos, appareat. Præterea quos abriperet Scylla Vlyssis socios poëta confert cum piscibus longa virga captis, & foras eiectis, vt inde constet artem piscandi exactiùs Homerum calluisse, quàm qui Halieuticos [c] libros composuerunt, Numenium, inquam, Heracleotem, Cæcium Argiuum, Pancratium Arcadem, Posidonium Corinthium, & qui paulo ante nos vixit, Oppianum Cilicem: quibus adnumeramus Seleucum Tarsensem, & Leonidem Byzantinum. Tot enim poëtarum qui heroïcis versibus argumentum id tractarunt nacti libros nos sumus. At eiusmodi cibariorum in cœnis heroum Homerus nusquam meminit, quòd illis cum grauitate & dignitate accumbentibus, eiusmodi fercula congruere non censeret, quemadmodum nec vnquam tenellos animantium pullos mactant. Nec verò piscibus tantum, sed etiam ostreis vtebantur, quamuis nec admodum salubribus, nec suauibus gustu. In profundis gurgitibus illa sanè iacent, nec alia ratione, artificióve capiuntur, quàm si quispiam in altum subeat, vrinetúrque.

Cernuus & salsis prompte demergitur vndis.

& quem ait multos satiasse

Tethea [d] *querentem.*

Singulis conuiuis apud Homerum apponitur canistrum, mensa, poculum, vt bibant,

Si quando incessat vini potúsque cupido:

coronantúrque [e] vino pateræ, dum labra vinum exuperat, vt superstare corona videatur, id quod fiebat bonæ scænæ gratia.

Omnibus, à pateris, pubes tum diuidit orsa,

in quo versu omnes conuiuas, non autem pateras exponimus. Alcinous igitur Pontonoum sic alloquitur:

Fac vt sint temulenti in nostris ædibus omnes.

& deinceps subdit,

A pateris orsus vinum partitur in omnes.

Sunt autem in conuiuiis sui præstantissimis viris honores. Diomedes & carnibus & pluribus poculis honoratur: Aiaci honoris caussa longa terga bouum afferuntur, similiter & regibus:

Eisdem terga bouis, quæ ipsi dudum apposuere,

Ipsi nempe Menelao, qui & pluribus datis poculis Agamemnoni honorem suum defert. Pateris quoque multis, sedili, & carnibus Sarpedonem regem suum honorificè decorant Lycij: Salutabant & olim se mutuò, propinantes. Itaque [f] dij vicissim

Excipiunt sese pateris fulgentibus auro:

id est, δεξιοῦσθαι, porrectis dextris inuitant, & saluere iubent.

A ἡ τροφή, δαίς. ‖ μοῖραν τὴν ἑκάστῳ διδόμενον. οὐκ ἔφερον ἢ οἴκαδε οἱ παρ' Ομήρῳ δαιτυμόνες τὰ λοιπόμενα· ἀλλὰ κρεοθενέντες καὶ ἐλιπον παρ' οἷς ἦν ἡ δαίς. ἡ ταμία λαβοῦσα εἶχεν, ἵνα αὖ τις ἀφίκηται ξένος, ἔχοι δοῦναι αὐτῷ. Καὶ ἰχθύσι δὲ Ομήρου ποιεῖ χρωμένους τοὺς τότε, καὶ ὄρνισι καὶ γῆν τὴν Θεσπρωτίαν οἱ Οδυσσέως ἑταῖροι θηρεύσειν,

Ἰχθῦς ὄρνιθάς τε φίλας θ' ὁλὴ χεῖρας ἱκοιτο
Γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν.

B οὐ γὰρ ἐν τῇ Θεσπρωτίᾳ ἐκεχάλκευτο τὰ ἄγκιστρα, ἀλλ' ἐπεφέροντο ἐν τῷ πλῷ, δηλονότι ὥς τε ἰδίᾳ αὐτῆς θήρας ἰχθύων ἐπιμέλεια καὶ τέχνη. Εἰκάζει δὲ καὶ τοὺς ὑπὸ Σκύλλης ἁρπαζομένους Οδυσσέως ἑταίρους ἰχθύσι πεσμικῇ ῥάβδῳ ἁλισκομένοις, καὶ θυραζε ῥιπτομένοις, ἕτω καὶ ταύτῃ τῇ τέχνῃ ἀκριβοῖ μᾶλλον τὰ τοιαῦτα πεπηγυμένως ἐκδεδωκότων ποιήματα ἢ καὶ συγγράμματα, Καίκλον λέγω τὸν Αργεῖον καὶ Νουμηνίου τὸν Ηρακλεώτην, Παγκράτην τὸν Αρκάδα, Ποσειδώνιον τὸν Κορίνθιον, καὶ τὸν ὀλίγῳ πρὸ ἡμῶν γεγονότα Οππιανὸν τὸν Κίλικα. τοσούτοις γὰρ ἐνετύχομεν ἐποποιοῖς ἁλιευτικὰ γεγραφόσι· καταλογάδην δὲ τὸν Σελεύκου τὸν Ταρσέως, καὶ Λεωνίδου τὸν Βυζαντίου. Οὐ μνημονεύει δὲ τοιαύτης ἐδωδῆς ἐπὶ τῶν δείπνων, ὡς οὐκ οἰκείας νομιζομένης τῆς τροφῆς ‖ τοῖς ἐν ἀξιώμασιν ἥρωσι καθ- C ΑΡ. XI.
μόσις, ὡς οὐδὲ τῆς τῶν νεογνῶν ἱερείων. οὐ μόνον δὲ ἰχθύσιν, ἀλλὰ καὶ ὀρείοις ἐχρῶντο. καί τοι τῆς τούτων ἐδωδῆς οὐ πολὺ ἐχούσης τὸ ὠφέλιμον καὶ ἡδύ, ἀλλὰ κἂν τῷ βυθῷ καὶ βάθει κειμένων. καὶ οὐκ ἔστιν εἰς ταῦτα ἄλλῃ τινὶ τέχνῃ χρήσασθαι, ἢ δικτύοις καθ' βυθοῦ·

D Η μάλ' ἐλαφρὸς ἀνὴρ ὃς ῥεῖα κυβιστᾷ.

ὃν δὲ λέγει πολλοὺς αὖ κορέσαι.

Τήθεα δι' ὠῶν. ‖ ἑκάστῳ δὲ τῶν δαιτυμόνων παρ' Ομήρῳ [θεράπαινα πανὶ] γοῦν θεράπαινα πίθεται καινὸν καὶ τράπεζα, καὶ δέπας πλέον ὅτε θυμὸς ἀνώγοι. ὑπισχνοῦνται δὲ ποτῆριον οἱ κρατῆρες, ἤτοι ὑπερχλεῖς οἱ κρατῆρες ποιοῦσι, ὥστε μὴ δεῖν ποτοῦ ὑπισχνεῖσθαι. ‖ καὶ ταῦτα ἔπεσσον πρὸς οἰωνὸν πεμφθέντες. κ. παράκειται πολλαχοῦ. πανὶ γ.

E Κοῦροι δὲ μιανέουσι πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσι.

τοὺς δὲ πᾶσιν, οὐ τοῖς πολεμίοις, ἀλλὰ τοῖς ἀνδράσιν. Αλκίνους γοῦν τῷ Ποντονόῳ φησί,

Μεθυέμεν πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον.

καὶ ἑξῆς ἐπάγει.

Νώμησε δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενος δεπάεσσιν.

F Εἰσὶ δὲ καὶ τοῖς θεοῖς καὶ δεῖπνα τιμαί. Τυδείδης γοῦν καὶ κρέασι καὶ πολείοις δεπάεσι τιμᾶται· καὶ Αἴας νώτοισι διαπρεπέσι γεραίρεται. καὶ οἱ βασιλεῖς δὲ τοῖς αὐτοῖς.

Νῶτα βοὸς τά ῥ' ἄριστα πάρθεσαν αὐτῷ, Μενελάῳ δηλονότι. καὶ Ιδομενέα δὲ καὶ Αγαμέμνονα πολείοις δεπάεσι τιμᾷ· καὶ Σαρπηδόνα δὲ καὶ Λυκίων τοῖς αὐτοῖς τιμᾷ, καὶ ἕδρῃ, καὶ κρέασιν. ἵν' δὲ τις αὐτοῖς καὶ διὰ τῆς ποτίσεως ἀπαρασμός· οἱ γοῦν θεοὶ

χρυσείοις δεπάεσσι Δεξιδέχαι' ἀλλήλους. ἤτοι ἐδεξιοῦντο ποτίνοντες ἑαυτοῖς τοῖς δεξιαῖς,

‖ καὶ τις δὲ δείδεκτ' Ἀχιλλέα, ἀντὶ δ' ἐδέξιοῦτο, ὅ ἐστιν προέπινεν αὐτῷ, τῇ δεξιᾷ δίδὺς τὸ ποτήριον. ἐδωροῦντο δ' ἢ καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν μοίρας, οἷς ἠβούλοντο. ὡς Ὀδυσσεὺς νώτου ἀποτεθαμὼν δ' αὐτῷ παρέθηκε, τῷ Δημοδόκῳ. Ἐχρῶντο δ' ἐν τοῖς συμποσίοις, καὶ κιθαρῳδοῖς καὶ ὀρχησταῖς, ὡς οἱ μνησῆρες. καὶ προδὲ Μενελάῳ,

ἐμέλπετο δεῖος ἀοιδός. δύω δ' κυβιστητῆρες μολπῆς ἐξάρχοντες, ἐδίνευον. μολπῆς, ἀντὶ δ' παιδιᾶς. ‖ Σώφρον δέ πως τὸ τῶν ἀοιδῶν γένος, καὶ φιλοσόφων διάθεσιν ἐπέχον. Ἀγαμέμνων γοῦν τὴν ἀοιδὸν καταλείπει τῇ Κλυταιμνήστρᾳ φύλακα, καὶ προαγαγεῖν πειρᾶται. ὃς πρῶτον μὲν ἀρετὰς γυναικῶν διερχόμενος, ἐνέβαλλε πρὸς φιλοπαιδίαν εἰς καλοκαγαθίαν· εἶτα ‖ Δημοτέλους παρέχων ἡδεῖαν, ἀπεπλάνα τὴν Διάνοιαν φαύλων ἐπαινοῦν. διὸ Αἴγισθος οὐ πρότερον διέφθειρε τὴν γυναῖκα, πρὶν τὸν ἀοιδὸν ἀποκτεῖναι ἐν νήσῳ ἐρήμῃ. Τοιοῦτός ἐστι καὶ ὁ προὸς τοῖς μνησῆρσιν ἀοιδῶν ἀνάγκης· ὃς τοὺς ἐφεδρεύοντας τῇ Πηνελόπῃ ἐβδελύττετο. κοινῶς δέ που παύλας τοὺς ἀοιδοὺς αἰδοίους τοῖς ἀνθρώποις εἶναι φησί.

τοὔνεκ' ἄρα σφέας,
Οἶμας Μοῦσ' ἐδίδαξε, φίλησέ τε φῦλον ἀοιδῶν.

ὁ δὲ προὸς Φαίαξι Δημόδοκον ᾄδει Ἄρεος καὶ Ἀφροδίτης συνουσίαν, ὃ Δήμων ἀποδέχεσθαι τοιοῦτον πάθος, ἀλλ' ἀποτρέπων αὐτοὺς προαγομένους ὀρέξεων, εἰδὼς ἐν τρυφερῷ τινι βίῳ τεθραμμένους. καίτοι ἦν ὁμοιότροπα τοῖς τρόποις αὐτῶν, τὰ προὸς ἀνάπαυσιν προφέρων, καὶ τοῖς μνησῆρσιν ᾄδει προὸς τὸν αὐτῶν βουλεύσαντα νόστον Ἀχαιῶν. καὶ αἱ Σειρῆνες δ' ἄδουσι τὸν Ὀδυσσέα τὰ μάλιστα αὐτὸν τέρψουσαι, καὶ τὰ οἰκεῖα τῇ φιλοπαιδίᾳ αὐτοῦ καὶ πολυμαθείᾳ, λέγουσαι.

Ἴσμεν γὰρ φασὶ τ' ἄλλα καὶ ὅσα γίνεται ἐν χθονὶ πολυβοτείρῃ. Ὀρχησταὶ δ' εἰσὶ παρ' Ὁμήρῳ αἱ μὲν τινες τῶν κυβιστητήρων· αἱ δὲ διὰ τῆς σφαίρας, ἧς τὴν εὕρεσιν ‖ Ἀγαλλὶς ἡ Κερκυραία γραμματικὴ, Ναυσικαᾷ ἀναπύθησι, ὡς πολίτιδι χαριζομένη [Δικαίαρχος δὲ Σικυωνίοις, Ἵππασος δὲ Λακεδαιμονίοις, ταύτην τε καὶ γυμνάσια πρῶτοις.] τούτων δὲ μόνην τῶν ἡρωΐδων Ὁμήρου προάγει σφαιρίζουσαν. Δικαίαρχος δὲ Σικυωνίοις, Ἵππασος δὲ Λακεδαιμονίοις ταύτην τε καὶ γυμνάσια πρώτους. vel, ταύτης τε καὶ τῆς γυμνασίων πρώτης

Δημοτέλης ὁ Θεόγνιδος δὲ Χίου σοφιστοῦ ἀδελφὸς, καί τις Χαιρεφάνης, ὃς ‖ ἀσελγεῖ τινι νέῳ προσηκολουθῶν, οὐ διελέγετο μόνον, ἐκώλυε δὲ πεσεῖν τὸν νεανίσκον. εἰπόντος δὲ ὁτὶ Χαιρέφανες ἐὰν σοῦ ἀκολουθῶν, παῖζα σοι ἔσται παρ' ἡμῶν. ἐγὼ δ' αὖ ἔφη σοι Δημοχαρὴς εἰμὶ; τί οὖν εἶπε προσηκολούθεις; χαίρω σε θεωρῶν, ἔφη· τὸ δὲ ἦθος οὐ δοκιμάζω, τὸ δὲ καλοὺμενον Δημὸ τῆς σφαίρας ἅρπαστον, φαινίνδα ἐκάλεῖτο, ὃ ἐγὼ προτιμάζομαι· πολὺ δὲ τὸ σωτονον καὶ καματηρὸν, τῆς προὸς τὴν σφαιριστικὴν ἁμίλλης, τό, τε καταὶ τοὺς ‖ τραχηλισμοὺς ῥωμαλέον. διηγεῖται δὲ τὴν φαινίνδα παιδιὰν οὕτως Ἀντιφάνης,

A Achillem etiam quidam δείδεκτο, accepit, id est, ἐδέξιοῦτο, nempe ipsi propinans, poculum dextra obtulit. De sua portione quisque largiebatur quibus esset libitum. Sic Vlysses de tergo quod appositum sibi fuerat, resciscitum partem Demodoco dat. Adhibebantur & in conuiuiis citharœdi, ac saltatores, vt apud procos: & apud Menelaum,

Diuinúmque poëta canebat. duo verò [a] Cybysteres μολπὴν, cantionem, inchoarunt, & in vertiginis modum sese rotantes proiecerunt. B Hoc scilicet loco μολπὴν poëta τὴν παιδιὰν lusum [b] eum, saltationemque vocat. Fuit autem eo sæculo modestum cantorum genus, & philosophica prorsus morum integritate. Quamobrem vxori Clytæmnestræ cantorem Agamemnon relinquit monitorem & custodem: qui primùm sanè laudes fœminarum [c] prosequeretur, exemplóque illarum honesti ac boni desiderium excitaret, deinde suæ consuetudinis ac præsentiæ iucunditate ab improbis cogitationibus mentem auerteret. Itaque non priùs Clytæmnestram AEgisthus stuprauit quàm in insula deserta quadam cantorem C [d] occidisset. Eiusmodi fuit & qui apud procos inuitus coactúsq; necessitate canens, insidiantes illos castitati Penelopes execrabatur. Cantores hercle poëta venerandos hominibus, ac publica reuerentia colendos existimat. Quapropter illos sic alloquitur,

Vos etenim Musæ docuere:
Queis charum genus est cantorum.

Apud Phæacas Demodocus Martis & Veneris concubitum canit, non quòd id vitium probaret, D sed vt ab iniustis & inconcessis cupiditatibus dehortaretur, cùm illos sciret vita luxuriosa delicatáque educatos fuisse, ac ideo moribus ipsorum simillima recitaret, eorum insolentiam repressurus. Apud procos Phemius, quod volebant & mandauerant, Achiuorum reditum cantat: Vlyssi verò Sirenes quæ maximè oblectarent, & quæ digna multarum rerum qua excellebat cognitione, animíque magnitudine forent:

Cognita sunt aiunt, & nobis plurima, tellus
Et quæcunque sinu fœcundo procreat alma. E

Enimuerò saltationes apud Homerum sunt aliæ Cybisterum, aliæ cum pila, cuius inuentionem Agallis [e] Corcyræa grammatica, Nausicaæ [f], ciui nimirum suæ, gratificari cupiens, adscribit: Dicæarchus verò Sicyoniis: Hippasus Lacedæmoniis, omnium primis, vt & corporis exercitationes. Solam quidem ex Heroïdibus Nausicaam pila ludentem Homerus inducit. Eo ludo celebris fuit Demoteles, Theognidis Sophistæ Chij frater, & Chærephanes quidam, F qui petulantem iuuenem assectans, nec vllo verbo compellans, sua tantùm præsentia ne quid peccaret, impediebat: cúmque iuuenis affatus polliceretur si desineret sequi, omnia quæ poscereret se facturum, Egóne, inquit, tecum vt loquar? cur ergo, ait, mihi sic adhæres? quia te, inquit aspicere mihi volupe est, odi verò mores tuos. Quod in ludo pilæ nunc Harpastum [g] vocant, appellabant olim Phæninda, mihi quidem gratissimum, ob laborem & contentionem certaminis circa pilam [h], & quia ceruicem maximè is ludus roborat: quem sic Antiphanes depingit,

Sum

Sumptam pilam
Huic lætas dat, aliúmque simul fugit,
Alium extrudit, alium rursum lapsum erigit
Clangore magno vocum.

Phæninda porrò vocabant ἀπὸ τῆς ἀφέσεως [a], à proiectu, quòd qui luderent procul iacerent, Iubas Maurus inuentorem eius ludi fuisse autumat Phænestium exercitationum [b] ludimagistrum. Antiphanes.

Phæninda lusurus ad Phænestium ibas.

In eo certè lusu decorus & concinnus motus corporis vt esset curabant. Quamobrem Demoxenus ait,

Iuuenis quispiam
Ludebat pila, annorum forte septemdecim:
Cous videtur ferre deos hac insula:
Qui quoties assidentes non conspicaretur,
Pilam vel sumens, vel dans, continuò
Acclamabamus omnes: tanta erat concinnitas,
Tanus ingenij lepos, tam venustus gestus.
Siue quid loqueretur, siue quid etiam faceret.
Tam absolutam pulchritudinem ego antea
Non videram: tantum gratiæ non audieram.
Mali quidpiam certè amplius euenisset, diutius
Illic si substitissem, mentis ne nũc quidem sat compos
Vt arbitror sum.

Pila non ineleganter ludebat Ctesibius philosophus Chalcidensis, cum quo vt luderent, ex Antigoni familiaribus vestem multi exuebant. De ludo pilæ Timocrates Lacedæmonius librum scripsit. Apud Homerum Phæaces [c] absque pilæ lusu saltabant: idque vicissim. Nam quod ait poëta,

Ταρφὲ ἀμειβόμενοι, significat, vices permutasse crebrò, aliósque successisse, aliis adstantibus, & indicibus digitis applaudentibus, quod λιχάζειν vocat. Agnoscit etiam poëta cum saltatione cantum. Ergo cantante Demodoco adolescentes tum primùm pubescentes saltant. In oplopœia [d], nimirum bellica saltatione, puer citharam pulsat, alij tanquam insani tripudiantes, cantioni saltationem accommodant. Illis poëtæ scilicet verbis gesticulatoriæ [e] cum cantu saltationis modus innuitur, qui ætate Xenodemi atque Pindari florebat.

Est autem huiusmodi saltatio, earum rerum imitatio quas dictio cantionis enunciat. Eam venustus Xenophon in Cyri expeditione [f] apud Seuthen Thracem in conuiuio adhibitam sic repræsentat: Posteaquam dijs, inquit, libatum [g] est, Pæanáque [h] cecinerunt, surrexere primi Thraces, & ad tibiam armati [i] saltauere, leuiter in altum subsilientes, ac vibrantes quatientésque gladios. Tandem alterum ferit alter, vt hominem percussum omnes crederent. Ille verò artificiosa simulatione cecidit, cunctis exclamantibus. Mox qui sauciasse videbatur iacentem armis spoliat, & Sitalcæ [k] laudes canens egreditur. At reliqui Thraces humi stratum, vt mortuum, efferunt, quamuis nullo esset malo affectus. Magnesij postea & AEnianes prodierunt, quam Καρπαῖαν, id est, Sementem vocant, saltaturi cum armis. Saltationis hic modus est: Armis appositis quidam iugatos boues agit, seritque frugem, tanquam metu identidem se obuertens. Accedit prædo: quo prospecto raptis armis ante iugum arator pugnat tibiæ modis corporis motum adaptans. Ad extremum verò prædo vinctum aratorẽ cum iugo ab-

A Σφαῖραν λαβὼν,
Τῷ μὲν δίδους ἔχαιρε, τὸν δ' ἔφυγ' ἅμα,
Τὸ δ' ἐξέκρουσε, τὸν δ' ἀνεσησεν πάλιν
Κλαγγῇσι φωνῆς.

Εκαλεῖτο δὲ [Φαιννίνδα, ἀπὸ τῆς ἀφέσεως τῶν σφαιριζόντων.] ὅ, τε εὑρετὴς αὐτῆς, ὡς φησι Ιόβας ὁ Μαυρούσιος, Φαννέσιος ὁ παιδοτρίβης. καὶ Ανπφάνης,

Φαιννίνδα παίζων [ἤεις ἐν Φαινεσίου.]

B ἐφρόνλιζον δὲ ῥυθμίας οἱ σφαιρίζοντες. Δημόξενος οὕτω φησί,

Νεανίας τις ἐσφαιριζεν ὢν ἐτῶν
Ισως ἑπταικαίδεκα,
Κῶος. θεοὺς γὰ φαίνεθ' ἡ νῆσος φέρειν·
Ος ἐπειπὸ' ἐμβλέψειε τοῖς καθημένοις,
Η λαμβάνων τὴν σφαῖραν ἢ δίδους, ἅμα,
Πάντες ἐβοῶμεν. [ἡ δ' ῥυθμία,
Τό, τ' ἦθος ἥ τε τάξις ὅση
C Εν τῷ τι λέγειν ἢ πράττειν ἐφαίνετο.]
[Πέρας ἔτι] κάλλος ἄνδρες ὅτ' ἀκήκοα
Εμοῦ θ' ὁρῶντος, ὅθ' ἑωρακα τοιαύτην χάριν.
Κακὸν αὖ τι μεῖζον ἔλαβον, εἰ πλείω χρόνον
Εμεινα· καὶ νῦν δ' οὐκ ὑγιαίνειν μοι δοκῶ.

Εσφαιριζε δ' οὐκ ἀηδῶς καὶ Κλησίβιος Χαλκιδεὺς φιλόσοφος, καὶ πολλοὶ διὰ τὸν σφαιριστὴν αὐτὸν ‖ συναπεδύοντο τῶν Αντιγόνου τοῦ βασιλέως φίλων. Συνέγραψε δὲ περὶ σφαιριστικῆς Τιμοκράτης ὁ Λάκων. ‖ οἱ Φαίακες δὲ παρ' Ομήρῳ [καὶ αὖθι D σφαίρας ὀρχοῦντο.] καὶ ὀρχοῦνταί που ἀναμέρος κυκνῶς. τὸ γάρ ἐστι τὸ,

Ταρφὲ ἀμειβόμενοι, ἄλλων ἐφεστώτων καὶ ὑπακροτούντων τοῖς λιχανοῖς δακτύλοις, ὅ φησι ‖ ληκεῖν. Οἶδε δὲ ὁ ποιητὴς καὶ τὴν πρὸς ᾠδὴν ὄρχησιν. Δημοδόκου γοῦν ᾄδοντος, κοῦροι πεφυκότες ὀρχοῦντο. ‖ καὶ ἐν τῇ ὁπλοποιΐᾳ δὲ παῖδες κιθαρίζοντος ἄλλοι δ' ‖ ὁμαρτῇ μολπῇ τε ὀρχηθμῷ τε ἔσκαιρον. ὑποσημαίνει δὲ ἐν τούτοις ὁ ‖ ὑπορχηματικὸς τρόπος, ὃς ἐπὶ Ξενοδήμου, καὶ E Πινδάρου. καὶ ἔστιν ἡ τοιαύτη ὄρχησις, μίμησις τοῦ ὑπὸ τῆς λέξεως ἐμπλουτουμένων πραγμάτων, οἷα παίζησι γινομένοις Ξενοφῶν ὁ καλὸς, ἐν τῇ Αναβάσει, ἐν τῷ περὶ Σεύθη τῷ Θρᾳκὶ συμποσίῳ. Φησὶ γοῦν, Επεὶ δὲ σπονδαὶ ἐγένοντο καὶ ἐπαιώνισαν, ἀνέσησαν πρῶτοι Θρᾷκες, καὶ πρὸς αὐλὸν ὠρχοῦντο σὺν ὅπλοις, καὶ ἅλλοτε μὲν ὑψηλά τε καὶ κάφως, ἐς τὰς μαχαίρας ἐχρῶντο. τέλος δ' ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον παίει, ὡς πᾶσι δοκεῖ πεπληγέναι τὸν ἄνδρα. ὁ δ' ἔπεσε τεχνικῶς πως. καὶ πάντες ἀνεκραγον, καὶ ὁ μὲν σκυλεύσας τὰ ὅπλα ἄλλος ἐξῄει, ἐξῄδον Σιτάλκαν· ἄλλοι δὲ τὸν Θρᾳκῶν τὸν ἕτερον ἐξέφερον, ὡς τεθνηκότα. οὗ δὲ ἀδὲν πεπονθώς. μετὰ τοῦτον Αἰνιᾶνες καὶ Μάγνητες ἀνέσησαν, οἱ ὠρχοῦντο τὴν Κερπαῖαν καλουμένην, ἐν τοῖς ὅπλοις. Ο δὲ τρόπος τῆς ὀρχήσεως οὗτος ὅδε· ὁ μὲν προσαθέμενος τὰ ὅπλα περὶρῃ τὰ ζεύγη λαὶ πυκνὰ μεταστρεφόμενος, ὡς φοβούμενος· λῃστὴς δὲ προσέρχεται· ὁ δὲ ἐπὰν προίδηται ἁρπάσας τὰ ὅπλα, μάχεται πρὸ τῶν ζύγων ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν αὐλόν. καὶ τέλος ὁ λῃστὴς δήσας τὸν ἄνδρα, τὸ ζεῦγος ἀπάγει.

Καρπαῖαν ἀμητός. Ἡσίοδος ἔργοις καὶ ἡμέραις.

Ἀμήσας δ' ἐπὶ καρπὸν ἐυτροχάλῳ ἐνὶ δίφρῳ
Ἕλκε βόε, πρὸς δ' ἄρμα τιθεὶς ἐρατεινὸν ἀοιδὸν
Ἀμητὸν θέρεος, καὶ ἐπὶ δρεπάνῃ χαίροις.

Ἀμητὸν θέρεος, καὶ ἐπὶ δρεπάνῃ χαίροις. Ἀμητὸν θέρεος, ἀντὶ τοῦ θερισμόν. Ἀμᾶν γὰρ τὸ θερίζειν. Ἀμητὸν θέρεος, καὶ ἐπὶ δρεπάνῃ χαίροις. Ἀμητὸν θέρεος, ἀντὶ τοῦ θερισμόν. Ἀμᾶν γὰρ τὸ θερίζειν.

χρ. ἐφελίνδα ἀπὸ τῆς ἀφέσεως, (vel, ἐφέσεως) τῶν σφ.

χρ. ἢ ἐς Φαιν.

χρ. ἢ ἢ δὴ εὐρυθμία τό τ' ἦθος, ἥ τε τάξις, ἥ τε χάρις ὅση ἐν τῷ τὲ παίζειν ἢ λέγειν ἐφαίνετο.

χρ. Περας ἔστι κ.

CAPVT XIII.

χρ. καὶ ἄνδρ σφαίρας καὶ μετὰ σφαίρας ὀρχ.

ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ ζωγηλάτης τὸν λησῆν. εἶτα ᾠδὴ τοὺς βοῦς δήσας, ὀπίσω τὼ χεῖρε δεδεμένον ἐλαύνει. Καί τις, φησὶ, τὸ Περσικὸν ὠρχεῖτο, καὶ κρότων ταῖς πέλτας ὤκλαζε, καὶ ἐξανίστατο· καὶ ταῦτα πάντα ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν αὐλὸν ἐποίει. καὶ Ἀρκάδες δή, φησὶ, ἀναστάντες ἐξοπλισάμενοι, ἦεσαν ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν ἐνόπλιον ῥυθμὸν αὐλούμενοι καὶ ἐπαιώνισαν, καὶ ὠρχήσαντο. Ἐχρῶντο δὴ καὶ αὐλοῖς καὶ σύριγξιν ἥρωες. Ὁ γοῦν Ἀγαμέμνων αὐλῶν ζ συρίγγων τ' ἐνοπῆς ἀκούει. εἰς ἣ τὰ συμπόσια οὐ παρήγαγε πάλιν ἐν τῇ ὁπλοποιΐᾳ, γάμων γινομένων, αὐλῶν μνημονεύει. τοῖς δὲ βαρβάροις ἀποδίδωσι τοὺς αὐλούς. ᾠδὴ Τρωσὶν οὖν ἦν αὐλῶν σ ζ συρίγγων τ' ἐνοπή. Ἐπενδοῦν δὲ ἀπὸ τῶν δείπνων ἀναλύοντες, καὶ τὰς σπονδὰς ἐποιοῦντο Ἑρμῇ, καὶ οὐχ ὡς ὕστερον Διὶ τελείῳ. δοκεῖ γὰρ Ἑρμῆς ὕπνου πρόεδρος εἶναι. ‖ Σπένδουσι δ' αὐτὰ καὶ ἐπὶ ταῖς γλώσσαις ἐκ τῶν δείπνων ἀπιόντες. προσενέμοντο δ' αὐτῷ αἱ γλῶσσαι, διὰ τὴν ἑρμηνείαν. Οἶδε δ' Ὅμηρος καὶ ποικίλας ἑδωδάς. λέγει γοῦν ἑδωδὴν πανοπλίαν, καὶ, ὅψα οἷα ἔδουσι διοτρεφέες βασιλῆες. οἶδε δὲ ⊂ πᾶσαν τὴν νυκτὸς πολυτέλειαν. οἶκον μὲν οὖν λαμπρόταται ὁ Μενελάου. τοιοῦτον δὲ ἵνα ὑφίστηται τῇ καταγωγῇ καὶ λαμπρότητι Πολύβιος ὁ Ἰβηρός τινος βασιλέως οἰκίαν, ὃν καὶ ἐζηλωκέναι λέγει τὴν τῶν Φαιάκων τροφὴν πολὺ τοῦ τοὺς κρατῆρας ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας ἑστάναι, πλήρεις οἴνου κεκριθίνου, ἀργυροῦς ὄντας καὶ χρυσοῦς. Ὅμηρος δὲ προγράφων καὶ τὴν Καλυψοῦς οἰκίαν, ἐκπλήττει τὸν Ἑρμῆν. ἀπολαυστικὸς δέ ἐστι παρ' αὐτῷ καὶ ὁ τῶν Φαιάκων βίος.

Αἰεὶ γὰρ ἡμῖν δαὶς τε φίλη κίθαρίς τε,
καὶ χοροὶ ἐξῆς. ἃ ἔπη Ἐρατοσθένης οὕτω δεῖν γεγράφθαι φησίν,

ΟΥ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι,
Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα,
Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ.

χ. ἔχῃ καὶ κατὰ δῆμον ἅπαντα.

In vita quidquam non credo gratius esse,
Quàm cùm lætamur, nec adest noxa improbitatis[l]:
A Edibus & mediis audit conuiua canentem.

καὶ ἀπούσης κακότητος, φάσκων, τῆς ἀφροσύνης. ἀδύνατον γὰρ μὴ φρονίμους εἶναι φαίακας, ‖ οἱ μάλα φίλοι εἰσὶ θεοῖσιν, ὡς ὁ ‖ Ναυσικράτης φησί. Καὶ οἱ μνηστῆρες ἦ τῶν δ' αὐτῷ πρὸς οἴκοι πρὸ πάροιθε θυράων ἑτέρποντο, οὐ πάντα δ' Μεγαλοπολίτου Διοδώρου ἢ Θεοδώρου μαθόντες τὴν πεττείαν, οὐδὲ τοῦ Μιτυληναίου Λέοντος, ὃ ἀνέκαθεν Αἰολαίου· ὃς ἀήττητος ἦν κατὰ τὴν πεττικὴν, ὥς φησι Φανίας. Ἀπίων ἢ ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἀκηκοέναι φησὶ παρὰ τοῦ Ἰθακησίου Κτήσωνος τὴν τῶν μνηστήρων πεττείαν, οἵα ἦν. Ὀκτὼ γάρ φησι, καὶ ἑκατὸν ὄντες οἱ μνηστῆρες, διεῖλόντο ψήφους ἐναντίας ἀλλήλαις, ἴσας πρὸς ἴσας τὸν ἀριθμὸν ὅσοι πρὸς ἦσαν καὶ αὐτοί. γίνεσθαι οὖν ἑκατέρωθεν τέσσαρας καὶ πεντήκοντα. τὸ δ' ἀνὰ μέσον τούτων διαλιπεῖν ὀλίγον κενόν· ἐν ᾧ τῷ μεταιχμίῳ τούτῳ, μίαν τιθέναι ψῆφον, ἣν καλεῖν μὲν αὐτοὺς Πηνελόπην·

Cap. XIV.

ducit, & nonnumquam prædonem iugarius. Quidam, inquit Xenophon, & Persicam saltaturus exsurrexit, cetrarum [a] quas collidebat, fragore obstrepens & obtundens: eáque omnia faciens ad tibiæ numeros concinnè. Arcades verò arma illi detracturi assurgunt, inquit, & ad numeros quos [b] bellicos appellant, conuenienter incedentes, tibia canunt & saltant. In vsu fuerunt heroibus & tibiæ & fistulæ. Agamemnon [c] fistularum tibiarúmque sonos audit: ad conuiuia tamen illas poëta non inducit, in bellica saltatione cùm celebrarentur nuptiæ, tibiarum tantùm mentione habita, quas barbaris tribuit. Apud Troianos igitur sonitus fistularum tibiarúmque multus funditur. Post cœnam, cùm iam cœtus dissolueretur, libabant antiqui Mercurio, non, vt posteritas, Ioui Teleo [d], quoniam Mercurius somno præest. Libabant & eidem à cœna [e] discessuri, ob linguæ commercium. Mercurio namque sacræ linguæ [f] sunt ob eloquentiam & orationis perspicuitatem. Nota fuit & Homero varietas ciborum: vt qui nunc dicat,

Omnigenas epulas: nunc, *obsonia reges*
Qualia manducant Iouis omnipotentis alumni.

Nostri quoque sæculi magnificentia & sumptus illi cognitus fuit, qui Menelai domum splendidissimam fuisse tradat. Polybius ædes structura & ornamentorum splendore tales depingit regis cuiusdam Hispani, quem æmulatum fuisse Phæacum etiam luxum affirmat: nisi quòd in atrij medio aurea argenteáque pocula stabant, vino plena ex ordeo confecto. Homerus Calypsus domicilium cùm particulatim depingit, obstupescit [h] Mercurius. Apud eundem voluptati dedita est Phæacum [i] vita:

Iucundæ citharæ, choreæ, & conuiuia semper:

ac quæ sequuntur [k]. Hos versus sic legendos censet Eratosthenes,

ΟΥ γὰρ ἔγωγέ φημι τέλος χαριέστερον εἶναι,
Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κακότητος ἀπούσης,
Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ.

In vita quidquam non credo gratius esse,
Quàm cùm lætamur, nec adest noxa improbitatis[l]:
A Edibus & mediis audit conuiua canentem.

& ἀπούσαν κακότητα, absentem improbitatem, exponit ἀφροσύνην, imprudentiam, & amentiam: haud rectè, quia non possunt esse non prudentes, bonæque mentis Phæaces, quos imprimis diis charos esse Nauficrates ait. Apud Homerum [m] proci latrunculorum lusu,

Ante fores animum recreant: non à Diodoro Megalopolitano, aut Theoxeno, eam ludendi rationem edocti, nec à Leone, ortu quidem Mitylenæo, sed Athenis oriundo, qui, vt scribit Phanias, in eo ludo fuit planè insuperabilis. Appion Alexandrinus se ab Ithacensi Ctesone audiuisse memorat, qualis esset apud procos ille latrunculorum ludus. Centum enim ac octo fuisse procos, qui totidem, quot essent ipsi, calculos inter se contrarios, numero pares statuerint: vt ex vtraque parte quinquaginta quatuor essent, intermedio quodam relicto spatio quod vacuum esset. In ea quæ acies & ordines discernebat area, calculū vnum collocasse, quem Penelopen nominabant.

Sum

Pro signo ac scopo is erat, si quis altero calculo ferire posset. Cui iaciendi sors obuenerat, in illum collimans dirigebat calcem, &, si forte attigisset Penelopen, antrorsúmque è sua sede propulisset, calculus eius qui miserat, in electi ac protrusi locum deponebatur: & cùm denuo Penelopen in eam sedem, quam obtinebat prius, restituisset, secundò alterum calculum rursum mittebat, ac, si percussisset, nullo ex cæteris [a] calculis icto, vincebat, optimámque spem concipiebat de Penelopes coniugio. Hoc lusu pluries EVrymachus victoriam adeptus, Penelopes nuptias sibi magna spe pollicebatur. Sic autem præ delitiis molles fuerunt procorum manus, vt nec arcum possent tendere: egregiè verò culti ac sumptuosè illorum ministri. Apud Homerum notatur [b] & in vnguentis eximia odoris suauitas,

Commotis quibus æratas sursum ad Iouis ædes,
Peruadit tamen & fumus, cœlúmque, solúmque.

Eleganter quoque structos cubiculares lectos Homerus non ignorauit, quales Vlyssi sterni mandat Arete, & apud Telemachum se multos possidere Nestor gloriatur. Ex aliis verò poëtis quidam ætatis suæ profusiones & ignauas voluptates, quasi Troianis temporibus iam vsurpatas, scriptis prodiderunt. Sic Aeschylus ineptè ac indecorè Græcos tam ebrios inducit, vt matulas illisas mutuis plagis perfringant. Eius verba sunt:

Hic ipsus est, qui tela nonnunquam mihi
Ridicula multum, fœtidam nempe matulam
Impegit, haud frustra: meum namque ad caput
Dissiliit in testas refracta paruulas,
Diuersum ab vnguentis olens graue quidpiam.

Sophocles in Achiuorum frequenti cœna:

Ira fremens, graniter olentem ille matulam
Iecit: nec errauit: meum namque ad caput
Vas rumpitur, fragrantis vnguenti nihil
Spirans, odoris fœditate inhorrui.

EVpolis eum qui primus pro οὐράνια, matula, ἄμιδα vocabulum nouauit, & inuexit, perstringit his verbis,

A. *Odi Laconismum.* ταχυνίζειν [c] *quantiuis emero.*
Βεβιννῆσθαι [d], *id est, subagitatas fuisse multas arbitror.*
Qui verò primus inuenit ἐπιπίνειν [e],
Laconum scito multam se inuenisse λακωνοφωκίαν [f].
B. *Esto sanè. Quis omnino primus inter pocula* [g] *dixit* ἄμιδα?
A. *Palamedis* [h] *hoc inuentum est, & sapiens quidem.*

Apud Homerum in Agamemnonis mensa quieti & modesti cœnant optimates: at in Odyssæa Vlysses & Achilles contentiosè disceptant, Agamemnone tacitè & in animo gaudente, verùm vtili quodã gloriæ studio, quærentes nimirum prælio an astu capiendum esset Ilium. Quin nec Homerus cùm temulentos procos fingit, adeò insolentes fuisse memorat, quàm Achiuos Sophocles & Aeschylus narrant, sed de ipsorum petulantia hoc vnum [i] scribit, eos bubulo pede Vlyssem impetiuisse. Sedebant in cœnis heroës, non accumbebãt: qui mos, vt inquit Duris, etiam interdum seruabatur apud Alexandrum regem. Is enim aliquando quadringentos duces in sellis aureis & argenteis veste purpurea stratis sedentes ac reclinatos conuiuio excepit.

A σκοπὸν δὲ ποιεῖσθαι, εἴ τις βάλοι ψήφῳ ἑτέρᾳ. καὶ κλήρου δὲ τὸ λαχόντος, σχάζεσθαι ταύτης. εἰ δέ τις τύχοι καὶ ‖ ἐκκρούσας τοῦτο τὸν Πηνελόπην, ἀποδίδεσθαι τὴν αὐτὸς εἰς τὸ βληθεῖσης καὶ ἐξωσθείσης χώραν, ἐν ᾗ πρότερον ἦν. καὶ πάλιν ταύτην τὸν Πηνελόπην. ἐν ᾧ πρότερον ἐκάθητο χωρίῳ, ἐντεῦθεν βαλεῖν τὴν ἑτέραν. εἰ δὲ τύχοι, αὖθις δὲ μηδεμιᾶς τῶν ἄλλων ψαύσας νικᾶν, καὶ ἐλπίδας ἔχειν πολλὰς, γαμήσειν αὐτήν. ‖ [τὸν δὲ Εὐρύμαχον πλείστας εἰληφέναι ταύτῃ] τῇ παιδιᾷ, καὶ ‖ εὔελπιν εἶναι τῷ γάμῳ. οὕτω δὲ διὰ τὴν τρυφὴν ταῖς χεῖρας οἱ μνηστῆρες ἔχουσιν ἀπαλὰς, ὡς μηδὲ τόξον ἐντεῖναι δύνασθαι. πολυτελεῖς δ' αὐτοῖς καὶ οἱ διακονούμενοι. Διωατωτάτη δὲ παρ' Ὁμήρῳ καὶ ἡ τῶν μύρων εὐωδία·

ΟΥ καὶ κινυμένοιο Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
Εμπης εἰς γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἵκετ' ἀϋτμή.

Καὶ γρωμενὰς δὲ οἵδε διαπερεπούσας· Τοιαύτας οὖν Ἀρήτη Οδυσσεῖ ἐποτρωμενύαι κελεύει, καὶ Νέστωρ αὐχεῖ περὶ Τηλέμαχον πολλῶν πιούτων ἐπορεῖν. τὰ δ' ἄλλων ποιητῶν ἔνιοι, ὅσας καθ' αὑτοὺς πολυτελείας καὶ ῥαθυμίας ἀνέπεμπον, ὡς οὔσας καὶ κατὰ τὰ Τροικά. Αἰσχύλος ἔν τινι ἀπεπῶς που πρόσφατα μεθύοντας τοὺς Ἕλληνας, ὡς καὶ τὰς ἀμίδας ἀλλήλοις περικαταγνύναι λέγει γοῦν,

Οδ' ἐστὶν ὅς ποτ' ἀμφ' ἐμοὶ βέλος.
Γελωτοποιὸν τὸν κάνθαρον οὐρανίῳ
Ἐρρίψεν, ὃ δ' ἥμαρτε. πρὸς δ' ἐμῷ κάρᾳ
Πληγεὶς ἀνανάγησεν ὀσμὴν θυμόν
Χωρὶς μυρηρῶν τευχέων πνέουσ' ἐμοί.

Καὶ Σοφοκλῆς ἐν Ἀχαιῶν σωδείπνῳ,

Ἀλλ' ἀμφὶ θυμῷ τῷ κάνθαρον ἐρράβη
Ἐρρίψεν, ὃ δ' ἥμαρτε. πρὸς δ' ἐμῷ κάρᾳ
Καταγνὺς τὸ τεῦχος ὁ μύρος πνέον.
Εθαμαύμαζε δ' ὁ φίλης ὀσμῆς ὕπο. Εὔπολις δὲ τὸν πρῶτον εἰσηγησάμενον τὸ τῆς ‖ ἀμίδος ὄνομα, ἐπιπλήττει λέγων,

Μισῶ λακωνίζειν, ταχυίζειν δ' ἂν μισήσω,
Πολλὰς δ' οἶμαι νῦν βεβιννῆσθαι.
Ος δὲ πρῶτος ἐξεῦρε τὸ πρῶτ' ἐπιπίνειν,
Πολλοῦ γε ‖ λακωνοφωκίαν [ἐπίσταθ' ἡμῖν] δύρων.
Εἶεν τίς εἶπεν ἀμίδα πάμπρωτος μεταξὺ οἴνων.
Παλαμηδικόν γε τοὔξύρημα καὶ σοφόν.

Οἱ παρ' Ὁμήρῳ δὲ δειπνεῖς κοσμίως δεῖπνοῦσιν ἐν Ἀγαμέμνονος· εἰ δ' ἐν Οδυσσείᾳ φιλονεικοῦσιν Ἀχιλλεὺς καὶ Οδυσσεύς, καὶ Ἀγαμέμνων χαίρει νόῳ, ἀλλ' ὠφέλιμοι αἱ φιλοπρωτίαι, ζητούντων, λόγῳ ἡ μάχῃ αἱρεθῆναι δεῖ τὸ Ἰλιον. Ἀλλ' οὐδ' ὅτε μνηστῆρας εἰσάγει μεθύοντας, οὐδέ ποτε τοιαύτην ἀκοσμίαν εἰσήγαγεν, ὡς Σοφοκλῆς καὶ Αἰσχύλος πεποιήκασιν· ἀλλὰ πόδα βόειον ἐπὶ τὸν Οδυσσέα ῥιπτόμενον. ‖ Καθέζονται δ' ἐν τοῖς συμποσίοις οἱ ἥρωες, οὐ κατακεκλινται. τοῦτο δὲ καὶ παρ' Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ ἐνίοτε ἦν, ὥς φησι Δοῦρις. ‖ τετρακοσίους οὖν ποτὲ ἡγεμόνας [ἑστιῶν] ἐκάθισεν ἐπὶ δίφρων ἀργυρῶν, καὶ κλιντήρων ἀλουργοῖς πεποικίλμασι ἱματίοις.

Ηγήσανδρος ὁ φησὶ, μηδένα εἶναι ἐν Μακεδονίᾳ κατακλινέντα τινὰ ἐν δείπνῳ, εἰ μή τις ἔξω λίνων ἐκεντήσειεν· ἕως ὅτε καθήμενοι ἐδείπνουν. Κάσανδρος οὗ πένητα ἔτη τριάκοντα ὄντα, ἐδείπνει μετὰ τοῦ πατρὸς καθήμενος, καὶ δυνάμενος τὸν ἆθλον ἐκτελέσαι, καὶ ὡς ἀνδρεῖος γεγονὼς, καὶ κυνηγὸς ἀγαθός. εἰς τὸ πέρπον ὁ Ὅμηρος ἀφορῶν, τοὺς ἥρωας μὴ παρήγαγεν ἄλλο τι δαινυμένους, ἢ κρέα καὶ ταῦτα ‖ αὐτοῖς σκευάζοντας. μὴ δὲ ἔχειν γέλωτα μηδὲ αἰσχύνην, ὑψαρτύοντας αὐτοὺς καὶ ἕψοντας ὁρᾶν. ἐπεὶ ἦν τὸ ‖ αὐτοσχεδιακόν, καὶ ἐκαλλωπίζοντο, φησὶ Χρύσιππος, τῇ ἐν τούτοις εὐτροφίᾳ. Ὀδυσσεὺς γοῦν δαιτρεῦσαί τε καὶ πῦρ νῆσαι οἷός τε ὢν ἄλλος δεξιὸς εἶναι φησί. καὶ ἐν ‖ λιταῖς ὁ Πάτροκλος, καὶ Ἀχιλλεὺς πάντα εὐτρεπίζει. καὶ Μενελάου τελοῦντος γάμους, ὁ νυμφίος Μεγαπένθης οἰνοχοεῖ. νυνὶ δὲ ἐπὶ τοσοῦτον ἐκπεπλώκαμεν ὡς καταγελᾶσθαι δαιμόνιοι· πρεσβυφάτους ὄντας καὶ τὰ βαλανεῖα παρῆκεν, πλὴν ἐρχέσθω οὐδὲ ἔνδον τῆς πόλεως ἐώντων εἶναι αὐτά. ὧν τὸ βλαπτικὸν Ἀντιφάνης δηλοῖ,

Εἰς μακαρίαν τὸ λουτρόν· ὡς διέθηκέ με.
Ἐφθὸν κομιδῇ πεποίηκ', ἀποκναίσειν αὖ,
Καὶ ὀσπρίων μου λαβόμενος δέρματος.

ὀσ. στρεόν π ρ.

οὕτω [στρεὸν πρᾶγμα] θερμὸν ἐσθ' ὕδωρ.

Ερμιππος,

Μὰ Δί' οὐ μά τι μεθύειν τ' ἀνδρα χρὴ
Τὸν ἀγαθὸν, οὐδὲ θερμολουτεῖν, ἃ σὺ ποιεῖς.

Ηὐξηνε δὲ καὶ ἡ τῶν ὀψοποιῶν πολυπραγμοσύνη, καὶ ἡ τῶν μυρεψῶν· ὡς τὸ πάλαι οὐ κολυμβᾶν εἰς κολυμβήθραν μύρου δεῖσθαί φησιν ἃ δύναμαι, φησὶ Ἀλεξις. ἀνθ' ὧν καὶ τὰ πέμματα δημιουργίαν, καὶ αἱ πολλαὶ σωμασίαι πολυπραγμοσύνας, ὡς τὸ ἀπὸ τεχνάζειν ἀπόγονοι· ἐπιτηδεύειν. ἐπακμὴν γὰρ εἶναι τὸ ῥιζῶν, πρὸς ἀφροδισίων πλῆθος. ‖ Θεόφραστος δέ φησι πινὰς ὀχλικὰς δυνάμεις εἶναι ὡς καὶ μέχρις ἑβδομήκοντα σωμασιῶν ἐπιτελεῖν, καὶ τὸ τελευταῖον αὐτοῖς αἷμα ἀποκρίνεσθαι. φύλαρχος δ' ‖ Σανδροκόττου φησὶ τοῦ Ἰνδῶν βασιλέα Σελεύκῳ μεθ' ὧν ἔπεμψε δώρων, ἀποστελεῖν τινὰς [δυνάμεις συπικὰς] τριακοντάς· ὡς ἐπὶ τὰς πόδας ληθεμένας τοῦ σωματιζόντων, οἷς μὴ ὁρμὰς ἐμποιεῖν ‖ ὀρνίθων δίκην, ἃς ἂν καταπαύειν.

συπ. δυν. συπικὰς τ.

Ηὐξηνε δὲ νῦν καὶ ἡ τῶν μουσικῶν διαφορά, καὶ ἡ περὶ τὰς ἐσθήσεις καὶ ὑποδέσεις ἐπήκμασε πολυτέλεια. Ὁμήρος δὲ τοὺς μύρου φύσιν εἰδώς, οὐκ εἰσήγαγε μύροις ἀλειφομένους τοὺς ἥρωας, πλὴν τὸν Πάριν· ἐν οἷς φησι,

‖ κάλλει εἰλήφως,

Ὡς καὶ Ἀφροδίτη ‖ κάλλει ἐπόησε πρόσωπα καθαιρό.

ἀλλ' οὐδὲ ‖ στεφανουμένους εἰσάγει. καί τι τῷ ἐκ τῆς μεταφορᾶς ὁμοιώματι σημαίνει ὅλη ἡδὴ τὸν στέφανον. φησὶ γοῦν,

Νῆσον λιπὼν περὶ πόντος ἀπείριτος ἐστεφάνωτο. καὶ
Πάντη γὰρ στέφανος πολέμοιο δεδήει.

Παρατηρητέον δὲ καὶ, ὅταν Ὀδυσσέα ὀπτανιζόμενον ταῖς χερσὶ ποιῇ, πρὶν μεταλαβεῖν τροφῆς· ἐν Ἰλιάδι δὲ τοῦτο ποιοῦντας οὐκ ἔστιν εὑρεῖν. σχολαζόντων γὰρ βίος ὁ ἐν Ὀδυσσείᾳ, καὶ διὰ τὴν εἰρωνίαν τρυφώντων. διὸ οἱ ἐνταῦθα ἐθεράπευον τὸ σῶμα, διὰ λουτρῶν καὶ καταναμμάτων, &c.

A Hegesander scribit, apud Macedonas neminem in cœna accumbere solitum, qui aprum extra retia non interemisset, verùm in sedilibus cœnasse quoad feram occidissent: ideóque Cassandrum iam natum annos triginta-quinque, sedentem cum patre cœnauisse, quòd nondum eo defungi certamine potuisset, quamuis & validus, & peritus venator. Præterea Homerus, quod decorum est spectans, solis carnibus quas sibi præparassent vesci fingit. Nec enim vel pudendum, vel ridendum fuit, quòd B opsonium elixantes[a] vel condientes aspicerentur. Sibi namque id ministerium obibant, &, quod ait Chrysippus, sua in ea re ipsis admodum placebat dexteritas. Vlyssem igitur congerendis ad focum lignis, & ad artem culinariam habilem, quantum alium quemuis, poëta fuisse scribit. In supplicationibus publicis Patroclus & Achilles bene vt omnia sint, curant. Nuptias celebrante Menelao sponsus Megapenthes à poculis est. Nunc verò tantùm ab ea frugalitate nos excidimus, vt accumbamus in conuiuiis. C Nuper quidem balnea in vsum venerunt, quæ principio intra vrbis pomœria ædificari non sinebant. Quantum ea lædant, sic Antiphanes declarat,

In rem malam[b] aufer balnea: horum incendia
Sic elixarunt corporis mei cutem,
Vt vulsam quiuis possit abradere:
Adeò violenta res est aqua feruida.

Hermippus,

Virum inebriari per Iouem non oportet
Probum, nec calida lauari, quod tamen facis.

D *Aucta verò est adeò posterioribus sæculis eorum qui obsonia parant, & vnguentariorum diligentia, vt, si vel in vnguenti solio quis natet, contentus non sit,* inquit Alexis. In pretio quoque sunt artificia bellariorum, & in fœminarum congressu opera adeò superuacua, spongias vt subiicere quidam[c] excogitarint, quod ad frequentiorem initum stimulare putant. Theophrastus[d] autor est, quibusdam medicamentis venerem adeo irritari, vt ad septuagesimum coitum viri sufficiant, ac sanguis tandem erumpat. Phylarchus scribit, Sandropycton, [e] Indiæ regem, ad Antiochum medicamenta quædam adstringentia misisse, quæ subdita pedibus coëuntium, aliis venerem excitarent passerculorum[f] modo: in aliis cohiberent. Increuit etiam nunc musices peruersus vsus, vestium quoque & calceamentorum sumptus inualuit. Homerus non ignarus vnguenti quænam esset vis, & gratia, heroum nullum inducit vnguentatum, excepto Paride, qui

Vnguento Veneris splendet, inquit: & alibi:
F *Vnguento Veneris*[b] *faciem linit, atque repurgat:*

atque adeò nec vllum quidem coronatum: quamuis translatione simili quid esset corona sibi compertum fuisse ostendat: cùm ait:

Insula quam circum immensi maris vnda coronat.

& rursum:

Ac quaquauersum belli est dispersa corona.

Est & animaduertendum, Vlyssem ante pastum lauare manus; in Iliade verò nullum inueniri qui id faciat; quoniam in Odyssea otiosorum hominum vita designatur, & ob pacem luxu diffluentium, quamobrem & qui in ea nominantur, balneis lotionibúsque indulgent corpori, & ob

& ob eandem rationem in eo vitæ ſtatu, & tanquam republica, ſaltant, taliſque & pila ludunt. Quod Herodotum arguit, ſcribentem, cùm regnaret Atys [a], ad fallendam famem repertos ludos [b] fuiſſe. Sunt enim antiquiora heroum tempora. Qui autem in Ilienſi republica degunt, propemodum vociferantur:

Audi, & ades, Alala, belli filia, votis [c] præuia.

Ariſtonicum Caryſtium Alexandri comitem, cuius officium erat coram rege pila ludere, ob eius artis peritiam Athenienſes ciuitate donarunt, ac inſuper ſtatua. Poſteriores enim Græci artes manuarias & plebeias multo pluris æſtimarunt, quàm partam eruditione rerum intelligentiam. Hiſtiæi [d] quidem & Oritæ Theodori calculorum ſculptoris in theatro ſtatuam æneam dicarunt, quæ manu calculum teneret: ſimiliter & Mileſij Archelai cithariſtæ. Thebis nulla eſt imago Pindari, vbi viſitur cantoris Cleonis ſimulachrum, adſcriptis his verſibus:

Iſte Cleon Thebanus erat, Pythea patre natus:
Et cantor: cuius crebra corona caput
Præcinxit: ſummum [e] nunc gloria tangit Olympum.
Salue Cleon, Thebas nobilitas patriam.

Sub eius imagine, cùm Alexander Thebas diraueret, quendam Polemon ait aufugiturum, aurum quod habebat, in pallij cauo abdidiſſe, & annis pòſt triginta, cùm inſtauraretur ciuitas, reuerſum, offendiſſe vbi occuluerat. Herodotus Logomimus [f], vt Hegeſander refert, & Archelaus ſaltator, ex illius amicis apud Antiochum regem in ſummo pretio fuerunt. Soſtrati verò tibicinis filij apud Antiochum eius patrem ſatellites fuerunt, & cuſtodes corporis. Matream Planum [g] Alexandrinum Græci pariter & Romani admirati ſunt. Beſtiam alere ſe is dicebat, quæ ſeipſam comeſt, vt etiamnum quænam Matreæ fera [h] ſit inquiratur. Quæſtiones idem ad inſtar dubitationum Ariſtotelis & ſcripſit, & recitauit publicè, huiuſmodi: Quare ſol, dum occidit, ſubeat Oceanum, non in eo viinetur ac natet? Quare ſpongiæ compotent, non autem ſimul ad ebrietatem vſque bibentes laſciuiant? Quare denarius commutetur [i], non autem iraſcitur? Pothino Neuroſpaſto [k] vti ſcena permiſerunt Athenienſes, in qua furore diuino percitus EVripides tragœdias ſuas agebat, tanta indignatione EVriclidis, & AEſchyli, vt ſtomachabundi [l] exſurrexerint, & abierint. In admiratione fuit & Xenophon præſtigiator, cuius diſcipulus fuit Cratiſthenes Phliaſius. Emicantem ſponte ignem hic eliciebat, & aliis id genus multis ſpectris, quæ ingeniosè machinabatur, hominum obſtupentium iudicia perſtringebat [m], ac ludificabatur. Talis fuit & Nymphodorus miraculis [n] ſuis famoſus: qui, vt ſcripſit Duris, Rheginis ſuccenſens, ignauiam cum riſu primus illis exprobrauit. EVdicus ridiculus [o] ſcurra clarus fuit, quod, vt Ariſtoxenus refert, pugiles, ac luctatores, Straton verò Tarentinus, quòd dithyrambicos [p] verſus imitaretur: vt & Italus OEnonas, quòd citharæ modos ac ſonos exprimeret. Hic, vt

A Διὰ τοῦτο καὶ ἀσφαγαλίζουσιν ἐν ταύτῃ τῇ πολιτείᾳ καὶ ὀρχοῦνται καὶ σφαιρίζουσιν. Ἡρόδοτος δὲ οὐ καλῶς εἴρηκεν ὅτι Ατυος διὰ λιμὸν ἀνευρεθῆναι τὰς παιδιάς. πεσεσθεύᾳ γὰρ τοῖς χρόνοις τὰ ἡρωϊκά. οἱ δ' ἐν τῇ Ιλιακῇ πολιτείᾳ μονονοὺ βοῶσι,

Κλῦθ' Αλάλα πολέμου θύγατερ, ἐγχέων παθοίμιον. Οπ Αριστόνικον, τὸν Καρύστιον τὸν Αλεξάνδρου σφαιριστὴν Αθηναῖοι πολίτην ἐποίησαν διὰ τὴν τέχνην, καὶ
B ἀνδριάντα ἀνέστησαν. Τὰς γὰρ βαναύσους τέχνας Ελληνες ὕστερον πολὺ πλείστου μᾶλλον ἐποιοῦντο ἢ τὰς καθ' παιδείαν γινομένας διανοίας. ‖ Ισαιεῖς Cap. XVI.
οὗ, καὶ Ωρεῖται ‖ Θεοδώρου Ε ‖ ψηφοκλέπτου ἐν θεάτρῳ χαλκοῦν εἰκόνα ἀνέθηκαν, ψῆφον κρατοῦσαν. ὡς ὃ αὖτος Μιλήσιοι Αρχελάου Ε κιθαριστοῦ· ἐν ᾗ Θήβαις, Πινδάρου μὲ οὐκ ἔστιν εἰκών, Κλεωνος ᾗ δ' ᾠδοὶ ἐφ' ἧς διαγέγραπται,

Πυθέα γὸς ὅ δ' ἐστὶ Κλέων Θηβαῖος ἀοιδὸς,
C Ος πλείστους θνητῶν ἀμφέθετο στεφάνους,
Κρατὸς δπὶ σφελέρης, καὶ οἱ κλέος οὐρανόμηκες.

Χαῖρε Κλέων, Θήβας πατρίδ' ἐπώνυμε ἥρως.

Υπὸ τοῦτον τὸν ἀνδριάντα ὅτε Αλέξανδρος τὰς Θήβας κατέσκαπτε, φησὶ Πολέμων φεύγοντα ἵνα χρυσίον εἰς τὸ ‖ ἱμάτιον κοῖλον ὂν ἐνθέσθαι, καὶ συνοικιζομένης τῆς πόλεως, ἐπανελθόντα εὑρεῖν
D τὸ χρυσίον μετ' ἔτη [τριάκοντα.] ‖ Ηρόδοτος χ. εἴκοσιν.
δὲ ὁ Λογόμιμος, ὡς φησὶ Ηγήσανδρος, καὶ Αρχέλαος ὁ ὀρχηστὴς, ᾠδοὶ Αντιόχῳ τῷ βασιλεῖ, μάλιστα ἐπιμῶντο τῶν φίλων. ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ Αντίοχος, τοὺς Σωστράτου Ε αὐλητοῦ υἱεῖς σωματοφύλακας ἐποιήσατο, ἐθαυμάζετο δὲ παρ' Ελλησι καὶ Ρωμαίοις Ματρέας ‖ ὁ Πλαυτος, ὁ Αλεξανδρεύς. ὃς ἔλεγε καὶ ‖ θηρίον τρέφειν, ὃ αὐτὸ ἑαυτὸ κατεσθίει. ὡς καὶ ζητεῖσθαι μέχρι νῦν τὸ Ματρέου θηρίον, τί ἐστιν. ἐποίησε δ' οὗτος καὶ ᾠδὰς
E Αριστοτέλους ἀπορίας, καὶ ἀνεγίνωσκε δημοσίᾳ, ‖ Διὰ τί ὁ ἥλιος ‖ δυὺς μὲν, κολυμβᾷ δ' οὐ· καὶ ‖ Διὰ τί οἱ πόντοι συμπίνουσι μὲν, συγκωθωνίζουσι δ' οὔ. καὶ τὰ τετράδραχμα ‖ καταλλάττει μὲν, ὀργίζεται δ' οὔ. Αθηναῖοι δὲ ‖ Ποθεινῷ τῷ Cap. XVII
Νευροσπάστῃ τῷ σκηνικῷ ἔδωκαν, ἀφ' ἧς ἐνθουσιῶν οἱ περὶ Ευριπίδην. Αθηναῖοι γὰρ καὶ [Ευριπίδην] ἐν τῷ θεάτρῳ ἀνέστησαν μετὰ τῶν περὶ Αἰσχύλου. ἐθαυμάζετο δὲ καὶ Ξενοφῶν ὁ θαυματοποιὸς, F ὃς μαθητὴν καταλέλιπε Κρατισθένη τὸν Φλιάσιον. ὃς πῦρ τε αὐτόματον ἐποίει ἀναφύεσθαι, καὶ ἄλλα πολλὰ φάσματα ἐτεχνᾶτο, ἀφ' ὧν ἐξέστησε τῶν ἀνθρώπων τὴν διάνοιαν. τοιοῦτος καὶ Νυμφόδωρος ὁ ‖ θαυματοποιὸς, ὃς παρεκρούσας Ρηγίνοις, ὡς φησι Δοῦρις, εἰς δειλίαν αὐτοὺς ἔσκωψε πεζῶς. Ευδικος δὲ ὁ γελωτοποιὸς ἠδοκίμει μιμούμενος παλαιστὰς, καὶ πύκτας, ὡς φησιν Αριστόξενος. Στρατὼν δ' ὁ Ταραντῖνος ἐθαυμάζετο, τοὺς διθυράμβους μιμούμενος· τὰς δὲ κιθαρῳδίας οἱ περὶ τὸν ἐξ Ιταλίας ‖ Οἰνωναῖ· ὃς καὶ

Κύκλωπα εἰσήγαγε τερετίζοντα, καὶ ‖ ναυαγὸν Ὀδυσσέα ζολοικίζοντα, ὁ αὐτὸς φησί. Διοπείθης δ' ὁ Λοκρὸς, ὥς φησι Φανόδημος, ἀποδημούμενος εἰς Θήβας, καὶ ὑποζωννύμενος οἴνου κύστις μεστὰς καὶ γάλακτος, καὶ ταύτας ἀποθλίβων, ἀνιμᾶν ἔλεγεν ἐκ τῶν στομάτων. Ἐνδοξοι δ' ἦσαν καὶ παρ' Ἀλεξανδρῳ θαυματοποιοὶ, Σκύμνος ὁ Ταραντῖνος, Φιλιστίδης ὁ Συρακούσιος, Ἡράκλειτος ὁ Μιτυληναῖος. Γεγόνασι δὲ καὶ πλάνοι ἔνδοξοι, ὧν Κηφισόδωρος, καὶ Παντάλεων. Φιλιππίδου δὲ γελωτοποιοῦ Ξενοφῶν μνημονεύει. Οπ‖οίκουμένης δῆμον τὴν Ῥώμην φησί. λέγει δὲ καὶ ὅπως οὐκ ἄν τις σκοπὸν προθείη τοὺς, λέγων τὴν Ρωμαίων πόλιν ἀπεμφαίνειν τὴν οἰκουμένης. ἐν ᾗ σωιδεῖν ἔστιν ὅτως πάσας τὰς πόλεις ἱδρυμένας, καὶ κατ' ἰδίαν δὲ τὰς πολλάς. ὡς Ἀλεξανδρέων μὲν τὴν χρυσῆν, Ἀντιοχέων δὲ τὴν καλὴν, Νικομηδέων δὲ τὴν περικαλλῆ. πεποίηκε τε τὴν λαμπρότητα πόλεων, πασῶν ὁπόσας ὁ Ζεὺς ἀναφαίνει, τὰς Ἀθήνας λέγων. ἀπιλείποι δ' ἂν γε ἀριθμέρα μία, ἐξαριθμούμενον τὰς ἐν τῇ Ρωμαίων ἀρανοπόλει Ῥώμῃ δεικνυμένας πόλεις. ἀλλὰ πᾶσαι αἱ κατὰ τὸ ἐνιαυτὸν ἀριθμούμεναι, ἀφ' ἧς πληθος. καὶ γὰρ ὅλα ἔθνη ἀθρόως αὐτὴν ᾠκίσθαι, ὡς τὸ Καππαδοκῶν καὶ Σκυθῶν, καὶ Ποντικῶν, καὶ ἄλλων πλειόνων. ἔστι οὖν τὸ σύμπας δῆμος τὴν οἰκουμένης. Τὸν ἐφ' ἡμῶν φησὶ φιλόσοφον ὀρχηστὴν, Μέμφιν ἐκάλεσαν· ἀπαρχαίζοντες τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ σώματος αὐτῷ κίνησιν, τῆς τε πόλεως ἀρχαιοτέρα καὶ βασιλικωτέρα· περὶ ἧς Βακχυλίδης φησὶ,

Τὸν ἀχέμαντόν τε Μέμφιν, καὶ δονακώδεα Νεῖλον.

οὗτος τὸ Πυθαγόρειον φιλοσοφίαν ἀποδείκνυσιν ἥτις ἐστὶ, μᾶλλον σιωπῆς φανὲν ἡμῖν ἐμφανίζων σαφέστερον, ἢ οἱ τὰς τῶν λόγων τέχνας ἐπαγγελλόμενοι διδάσκειν. Τῆς δὲ καθ' ὅλην ὀρχήσεως τὴν τραγικῆς καλουμένης, πρῶτος εἰσηγητὴς γέγονε Βαθυλλος ὁ Ἀλεξανδρεύς, ὃν φησὶν νομίμως ὀρχήσασθαι Σέλευκος. ‖ τοῦτον τὸν Βάθυλλον φησὶν Ἀριστόνικος [καὶ Πυλάδης,] ἃ ἐστὶ καὶ σύγγραμμα περὶ ὀρχήσεως, τὴν Γαλικὴν ὄρχησιν συνῆσθαι ἐκ τῆς κωμικῆς, ἣν ἐκάλειτο κόρδαξ· καὶ τῆς τραγικῆς, ἣν ἐκάλειτο ἐμμέλεια· καὶ τῆς σατυρικῆς, ἣν ἔλεγεν Σίκιννις· διὸ καὶ οἱ σάτυροι Σικιννισταί. ἧς εὑρετὴς Σίκιννός τις βάρβαρος. οἱ δὲ φασὶν ὅτι Κρὴς ἦν ὁ Σίκιννος. ἦν δὲ ἡ Πυλάδου ὄρχησις ὀγκώδης, ‖ παθητική τε καὶ πολύκοπος, ἡ δὲ Βαθύλλου, ἱλαρωτέρα. καὶ γὰρ ὑπόρχημά τι τοῦτον διατεθῆναι. Σοφοκλῆς δὲ πρὸς τῷ καλὸς γεγονέναι τὴν ὥραν, ἦν καὶ ὀρχηστικὸς δεδιδαγμένος, καὶ μουσικὸς ἔτι παῖς ὢν παρὰ Λάμπρῳ. μετὰ γοῦν τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν περὶ τρόπαιον γυμνὸς ἀλειλιμμένος χορεύσας μετὰ λύρας· οἱ δὲ ἐν ἱματίῳ φασί· καὶ τὸ θάμνους διδάσκων αὐτὸς ἐκιθάρισεν. ἄκρως δὲ ἐσφαίρισεν ὅτε τὴν [Ναυσικάαν ἔθηκε.] τὸν δὲ Μέμφιν ὀρχήσεως ἦρξε καὶ Σωκράτης ὁ Σοφὸς, καὶ πολλάκις καταλαμβανόμενος ὀρχούμενος, ὡς φησὶ Ξενοφῶν, ἔλεγε τοῖς γνωρίμοις πάντως εἶναι

χ. καὶ Πυλάδου.

χ. Ναυσικάαν καθῆκε.

11

A idem scribit, Cyclopem induxit stridula voce cantillantem [a], & naufragum Vlyssem cum Nausicaa barbarè ac ineptè colloquentem [b]. Diopithes Locrensis, vt autor est Phanodemus, Thebas profectus, vesicas lacte vinóque plenas succinctus, compressis illis ex ore manare simulabat. Illustres fuerunt eiusmodi miraculorum præstigiis & apud Alexandrum Scymnus Tarentinus, Philistides Syracusius, Heraclitus Mitylenæus. Plani fuerunt magni quoque nominis Cephisodorus, & Pantalcon. Philippidis ridiculi

B scurræ Xenophon meminit.

Gentem Romanam mundi esse populum verè dixit Athenæus, vt à scopo non procul sit iaculaturus & aberraturus, [c] qui vrbem Romam esse totius orbis compendium asseruerit, ciuitates nimirum in vniuersum omnes, extructas intra se, complexam, & particulatim multas, quas licet cuiuis agnoscere, vt auream Alexandriam, Antiochiam pulchram, Nicomediam speciosissimam, & splendidissimas omnium quibus illucet Iuppiter, Athenas inquam. Recensere me conantem quot oppida vrbis cœ-

C lestis ambitus contineat, ob eorum multitudinem non vnica dies tantùm defecerit, sed quotquot annum conficiunt: quandoquidem in ea vrbe gentes etiam totæ habitant, vt Cappadoces, Scythæ, Ponti nationes, & aliæ complures, quarum concursus habitabilis totius terræ populus est. Nostra memoria philosophum quendam, inquit Athenæus, saltatorem egregium Memphin appellarunt, eo nomine quod est oppidi primarij & planè regij,

D hominis principatum in staticulis ac corporis motu declarantes. De Memphi sic Bacchylides,

Tranquillam [d] *Memphin, frondosum & arundine Nilum.*

Enimuero hic apertè demonstrauit quanta Pythagoricæ philosophiæ vis sit, vt qui tacens omnia nobis manifestiùs indicaret, quàm qui artem dicendi se docere profitentur. Saltationis tragicæ, quæ inoleuit Athenæi sæculo, is primum autorem fuisset tradit Bathyllum Alexan-

E drinum quem rectè saltasse affirmat Seleucus. Aristonicus, & Pylades, qui de saltatione librum edidit, Italicam saltationem ab hoc Bathyllo scribunt conflatam fuisse è Comica [e], quam Cordaca nominabant: Tragica [f], quam EVmelian, & Satyrica [g], quam Sicinnin: à qua Satyrarum scriptores Sicinnistas appellarunt. Huius repertor fuit barbarus quidam Sicinnus. Cretensem fuisse nonnulli aiunt. Fuit autem Pyladis saltatio fastuosa [h], operosa, mouendis affectibus idonea, Bathylli verò

F hilarior, vt quæ saltationi rite gesticulationem corporis accommodaret. Sophocles formosus ipse, ætate florenti, cùm à Lampro & musicam adhuc puer didicisset, & artem saltandi, post nauale ad Salaminam prælium circa trophæum cum lyra saltauit, nudus, & vnctus, vel, vt quidam aiunt, vestitus. Idem cùm Thamyrin [i] fabulam doceret, cithara modos accinuit, & cùm ageretur Nausicaa [k], summa corporis agilitate cum [l] pila saltauit. Grata fuit & sapienti Socrati Memphitica saltatio, cui operam nauantem amici familiaréque sæpiusculè cùm deprehenderent, vt inquit Xenophon, saltationem esse ille dicebat, omnis

musi

musices exercitationem. Verbum quidem ὀρχεῖσθαι, id est saltare, pro κινεῖσθαι, καὶ ἐρεθίζεσθαι, id est, moueri, & irritari, antiqui vsurparunt. Anacreon,

Pulchris comis, venustæ Gnatæ Iouis celeriter
*Statimque * saltauere.* Ion,
Insperata re animo magis ὤρχησε, id est, commotus est, ac irritatus. Hermippus scribit, Theophrastum ad horam conditam in Peripaton scholam suam ire solitum, corporis nitido & exacto cultu, illícque sedentem cùm verba faceret, orationem sic instituere, vt nullum gestum prætermitteret, nullam figuram corporis argumento conuenientem. Itaque helluonem & gulosum cùm aliquando imitaretur, exerta lingua labra circumlinxisse. Curæ fuit & veteribus, vt vestem decenter colligerent [a], ac eos irriderent quibus hoc negligeretur. Plato in Theæteto illos putat qui omnia promptè ac scienter ministrare quidem possunt, nesciunt tamen ingenuè aptéque vestem induere, & verborum concentum ignorare, & deorum fortunatorúmque hominum vitam rectè nunquam celebraturos. Andromedam Sappho ita deridet:

Moribus [b] quædam male docta, prorsus
Rusticis, mentem fouet, atque mulcet,
Quæ talos nescit sinuosam ad imos
Ponere vestem. Philetærus siue Amphis,
Ne pallium infra pectus demittas miser,
Ne supra genu aduoluas rusticorum modo.

Hermippus scribit, à Theocrito Chio, vt illiberalem, Anaximenis [c] vestitum reprehensum fuisse. Callistratus Aristophaneus in opere suo maledictis incessit Aristarchum, quòd eruditioni, qua præditus erat, vestis non congrueret [d], tanquam ad doctrinam comparandam [e] id nonnihil conferat. Quamobrem Alexis inquit:

Illiberale censeo nimirum ego
Per publicas vias ineptè [f] progredi.
Cùm aptè liceat: & nullo [g] id dispendio
Constet nobis, nec aliunde vllus sumptus fiet.
Contra verò pariat id rectè vtentibus
Animi magnitudinem cum dignitate, voluptatem spectantibus:
Vitæ ornamentum. quis, quæso, tantum decus
Sibi non acquirat, si mentem habere se putat integram? AEschylus non tantùm pallarum [h] & abollarum decorum ac grauitatem excogitauit, quam æmulati sacerdotes, & qui faces in sacris gestant ministri, iis induuntur, sed etiam multos saltatorios gestus à se inuentos chori personis tradidit. Chamæleon igitur scribit ab eo fuisse primùm formatos choros absque saltationum doctoribus, eúmque gestus chori præscripsisse, vt totam prorsus tragœdiæ dispositionem ac dispensationem in se transtulerit. Agebat enim quasuis in scena personas & fabulas, vt decet. Itaque Aristophanes, (comicorũ enim de tragicis sententiæ ac testimonio fides est habenda,) AEschylum sic loquentem inducit:

Gestus choris instituebam ego suos. ac rursum,
Troianos speculatus vidi
Cùm venerunt huc mortuum [i] filium
Priamo [k] surrepturi, cum multis nunc his, nunc illis gestibus.

Telesis, siue Telestes quidam, saltandi magister, multas quoque gesticulandi species reperit: manibus tam argutis, vt quæ pronunciaret omnia manifestissimè declararent.

A μέλους τῷ ὄρχησιν γυμνάσιον. ἔδοξεν γὰρ τὸ ὀρχεῖσθαι, ἀπὸ τοῦ κινεῖσθαι καὶ ἐρεθίζεσθαι. Ανακρέων.

Καλλίκομοι κοῦραι Διὸς ὠρχήσαντ' ἐλαφρῶς.

Ιων,

Ἐκ τῶν ἀέλπτων μᾶλλον ‖ ὤρχησε φρένας.

Ερμιππος δὲ φησὶ Θεόφραστον ὥραν γίνεσθαι εἰς τὸν περίπατον καθ' ὥραν λαμπτὸν καὶ ἐξησκημένον, εἶτα καθίσαντα διαπυθέσθαι τὸν λόγον, οὐδεμιᾶς ἀπεχόμενον κινήσεως, οὐδὲ σχήματος πρέποντος. καί ποτε ὀψοφάγον μιμούμενον, ἐξάραντα τῇ γλώσσαν, περιλείχειν τὰ χείλη. ‖ Εμελε δὲ αὐτῆς καὶ τοῦ κοσμίως ἀναλαμβάνειν τὴν ἐσθῆτα, καὶ τοὺς μὴ τοῦτο ποιοῦντας ἐσκωπτον. Πλάτων ἐν Θεαιτήτῳ, ‖ πάντα δυναμένου ὀξέως τε, καὶ τορῶς διανοεῖν, ‖ ἀναβάλλεσθαι δὲ σὺκ ἐπισταμένου ὀπισθεξία ἐλευθέρως, οὐδὲ ἁρμονίαν λόγων λαβόντα ὀρθῶς ὑμνῆσαι θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων εὐδαιμόνων βίον. Σαπφὼ ‖ περὶ Ανδρομέδας σκώπτει, [τὶς δ' ἀχριῶλις] τι θέλγει νόον, ‖ σὺκ ὀπισταμένη τὰ βράκεα ἕλκειν ὀπὶ τῶν σφυρῶν. Φιλέταιρος, ἢ Αμφις, Αμφίβαλλε στέρνοις φάρος· οὐ καθήσεις τάλαν, μήδ' ἀχρειόκως ἄνω γόνατος ἀμφέχῃ; Ερμιππος δὲ φησὶ, Θεόκριτον τὸν Χῖον [ὡς ἀπαίδευτον μεμφεσθαι] τὸν Αναξιμένους περιβολήν. Καλλίστρατος τε ὁ Αριστοφάνειος Αρίσταρχον ἐν συγγράμματι κακῶς εἰρηκεν ὀπὶ τῷ μὴ εὐρύθμως ἀμπέχεσθαι ‖ φέρον [τι καὶ τοῦτο] πρὸς παιδείας ‖ ἐφεσιν. διὸ καὶ Αλεξις φησὶ,

‖ Εν γὰρ νομίζω τοῦτο τῶν ἀνελευθέρων
Εἶναι, τὸ βαδίζειν ἀρρύθμως ἐν ταῖς ὁδοῖς,
Ἐξὸν καλῶς. [οὔ μήτε πράττεται τέλος
Μηδεὶς ἡμᾶς, μή τε μισὺ δόντας δ' ἑτέρων
λαβεῖν.]
[φέρει γὰρ τοῖς μὲν χαριέντως οὕτω]
Δόξης μὲν ὄγκον, τοῖς δ' ὁρῶσιν ἡδονήν.
Κόσμον γὰρ τῷ βίῳ τὸ τοιοῦτον γέρας
Τίς σὺκ ἂν αὐτῷ κλῶπ', φάσκων νοῦν ἔχειν;

Καὶ Αἰσχύλος γε οὐ μόνον ἐξεῦρε τὴν τῆς στολῆς εὐπρέπειαν καὶ σεμνότητα, ἵν' ζηλώσαντες οἱ ἱεροφάνται ἐξ ἀδιύχοι ἀμφιέννυνται, ἀλλὰ καὶ πολλὰ σχήματα ὀρχησικὰ αὐτὸς ἐξεῦρεν, ἀνεδίδου τοῖς χορευταῖς. Χαμαιλέων γοῦν πρῶτον αὐτόν φησι σχηματίσαι τοὺς χορούς, ὀρχηστοδιδασκάλοις οὐ χρησάμενον· ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τοῖς χοροῖς τὰ σχήματα ποιοῦντα τῶν ὀρχήσεων, καὶ ὅλως πᾶσαν τὴν τραγῳδίας οἰκονομίαν εἰς ἑαυτὸν περιεῖδεν· ὑπεκρίνετο γοῦν μετὰ εἰκότος τὰ δράματα. Αριστοφάνης γοῦν (πρέπει γὰρ τοῖς κωμικοῖς ἡ περὶ τῶν τραγικῶν ὑποκειμένη πίστις) ποιεῖ αὐτὸν τὸν Αἰσχύλον λέγοντα. τοῖσι χοροῖς αὐτὸς τὰ σχήματα ἐποίουν κἀπάλιν ‖ τοὺς φρύγας [οἶδα] θεωρῶν ὅτε τῷ Πελάμῳ συλλυσόμενοι τὸν παῖδα ἦλθον τεθνεῶτα, πολλὰ τραυτὶ καὶ τοιαυτὶ καὶ δεῦρο σχηματίσαντας. Καὶ Τέλεσις ‖ δὲ ὁ [Τελεστὴς] ὁ ὀρχηστοδιδάσκαλος πολλὰ ἐξεῦρηκε σχήματα, ἄκρως ταῖς χερσὶ τὰ λεγόμενα δεικνυούσας.

Αριστο

B

C

D

E

F

CAPIT. XVIII.

CAP XIX.

[a] χρ. πὶς ἀχριῶπις.

[b] χρ. ὡς ἀπαιδεύτου μ.

[c] χρ. π' τοῦτου καὶ π.

[d] χρ. οὗτα

[e] χρ. Τελέστης

[f] χρ. οὔ μὴν πράττεται τέλος, Ημᾶς τε μισὺ δόντας ἑτέρῳ δεῖ λαβεῖν.

[g] χρ. Φέρει δὲ τοῦτο τοῖσι χαριέντως οὕτω vel, Φέρει δὲ τοῖς μὲν χαριέντως εὖ πάνυ.

Ἀριστοκλῆς γοῦν φησιν, ὅτι Τελεστὴς ὁ Αἰσχύλου ὀρχηστὴς ἄτως ἰῶ τεχνίτης, ὥς τε ἐν τῷ ὀρχεῖσθαι τοὺς ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας φανερὰ ποιῆσαι τὰ πράγματα δι' ὀρχήσεως. Φασὶ δὲ καὶ ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ποιηταί, [Θεσπίας, Πρατίνας,] Κρατῖνον, Φρυνίχους, ὀρχηστικοὶ ἐκαλοῦντο, διὰ τὸ μὴ μόνον τὰ ἑαυτῶν δράματα ἀναφέρειν εἰς ὄρχησιν καὶ χορόν, ἀλλὰ καὶ ἔξω τῶν ἰδίων ποιημάτων διδάσκειν τοὺς βουλομένους ὀρχεῖσθαι. μεθύων δ' ἐποίει τὰς τραγῳδίας Αἰσχύλος, ὡς φησι Χαμαιλέων. Σοφοκλῆς οὖν ὠνείδιζεν αὐτῷ, ὅτι εἰ καὶ τὰ δέοντα ποιεῖ, ἀλλ' οὐκ εἰδὼς γε. Ὀρχήσεις ἐθνικὰς αἵδε· Λακωνικάς, [Τροιζηνιακάς, Ἐπιζεφυρίους, Κρητικάς, Ἰωνικάς, Μαντινιακάς,] ἃς προκρίνει Ἀριστόξενος διὰ τὴν τῶν χειρῶν κίνησιν. οὕτως δ' ἦν ἔνδοξον καὶ σοφὸν ἡ ὄρχησις, ὥς τε Πίνδαρος τὸν Ἀπόλλω ὀρχηστὴν καλεῖ, Ὀρχηστὰ ἀγλαΐας ἀνάσσων, Δῖον φάρετρ' Ἀπολλον. καὶ Ὁμηρος ἢ, [ἢ τῶν Ὁμηριδῶν τις] ἐν τοῖς εἰς Ἀπόλλωνα ὕμνοις, φησίν, Ἀπόλλων φόρμιγγ' ἐν χείρεσσιν ἔχων [χάρεν ‖ κιθάριζε] Καλὰ καὶ ὑψι βιβάς.

Εὔμηλος ἢ ὁ Ἀρκτῖνος ὁ Κορίνθιος, τὸν Δία ὀρχούμενόν τε προάγει, λέγων,

Μέσσοισιν δ' ὠρχεῖτο πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Θεόφραστος ἢ φησὶ πρῶτον Ἀνδρώνα τὸν Κατανταῖον αὐλητὴν κινήσεις τε ῥυθμοὺς ποιῆσαι τῷ σώματι αὐλουμένῳ ὅθεν σικελίζειν, τὸ ὀρχεῖσθαι παρὰ τοῖς παλαιοῖς. μεθ' ὃν Κλεόφαντον Θηβαῖον.

Ὀρχησταὶ ἦ ἔνδοξοι, Βολβὸς μὲν πρὸς Κρατίνῳ καὶ Καλλίᾳ· Ζωΐων ἦ ὁ Κρὴς ὁ πάνυ Ἀριστάρχου φιλέστατος, πρὸς δὲ Κλησίᾳ. Ἀλέξανδρος ἦ, ἐν τῇ πρὸς Φιλόξενον ἐπιστολῇ, μέμνηται Θεοδώρου καὶ Χρυσίππου. Ὅτι τὸ Μουσεῖον ὁ Φλιάσιος Τίμων ὁ Σιλλογράφος, χάλαρόν που φησὶν, ἐπισκώπτων τοὺς ἐν αὐτῷ τρεφομένους φιλοσόφους, ὅτι ὥσπερ ἐν πανάρῳ τινὶ σιτευῶνται, καθάπερ οἱ πολυλιμόστατοι ὄρνιθες.

Πολλοὶ μὲν βόσκονθ' ἐν Αἰγύπτῳ πολυφύλῳ
Βιβλιακοὶ ‖ χαρακεῖται ἀπείριτα δηριόωντες
‖ Μουσέων ἐν χαλάρῳ. ἕως αὖ τῆς ‖ λογοδιαρροίας ἀπαλλαγῶσιν. οὗτοι οἱ τραπεζορήτορες οἱ ὑπὸ γλωσσαλγίας ἐπιλελῆσθαί μοι δοκοῦσι καὶ τὸ Πυθικοῦ χρησμοῦ, ὃν ἀναγράφει Χαμαιλέων.

Εἴκοσι τὰς πρὸ κυνὸς, ἢ εἴκοσι τὰς μετέπειτα,
Οἴκῳ ἐνὶ σκιερῷ Διονύσῳ χρᾶσθαι ἰατρῷ.

καὶ Μνησίθεος ἢ Ἀθηναῖος Διόνυσον ἰατρόν φησι τὸν Πυθίαν χρῆσαι τιμᾶν Ἀθηναίοις. φησὶ δὲ καὶ Ἀλκαῖος ὁ Μιτυληναῖος ποιητὴς, Οἶνῳ πνεύμονα τέγγε. τὸ γὰρ ἄσπορον πεπέπλεται· ἡ δ' ὥρη χαλεπή· πάντα δὲ διψᾷ ὑπὸ καύματος. καὶ ἀλλαχοῦ. πίνωμεν, τὸ γὰρ ἄστρον πεπέπλεται. Εὐπολίς τε τὸν Καλλίαν φησὶ ἀναγκάζεσθαι ὑπὸ Πρωταγόρου, πίνειν, ἵνα πρὸ τοῦ κυνὸς τὸν πνεύμονα [ἕκλυτον φορῇ.] ἡμῖν δ' οὐ μόνον ὁ πνεύμων ἀπεξήρανται, κινδυνεύει δὲ καὶ ἡ καρδία. καί τι Ἀντιφάνης λέγει,

Τὸ δὲ Ζῆν εἰπέ μοι τί ἐστι; τὸ πίνειν, φημὶ ἐγώ.

χ. Θέσπις, Πρ.

χ. Τροιζηνιακάς,

χ. τῶν τις Ὁμηριδῶν

χ. ἀγαθὸν κιθαρίζων

χ. ἄκλυτον, vel, ἄκλυστον, οὐ φορῇ.

A Aristocles scribit Teleſten AEſchyli ſaltatorem illam ſic artem calluiſſe, vt cùm ſaltaret duces ſeptem, Thebas [a] obſidentes, res ab illis geſtas ſaltationis geſtibus euidenter oculis ſubiecerit. Veteres poëtas Theſpiam, Pratinam, Cratinum, Phrynichum, ſaltatorios olim vocarunt, non ideo tantùm quia ſuas fabulas chori ſaltationibus accommodarent, ſed etiam quòd præter ſuorum poëmatum actus ſaltandi rudes, ſi qui vellent, eam docerent artem. Vinoſus AEſchylus, vt ait Chamæleon, tragœdias ſuas ſcribebat. quapropter ei Sophocles obiecit: etiam ſi ea traderet ſcriptis quæ oporteret, id tamen inſcientem [b] facere. Gentium peculiares ſunt quædam ſaltationes, vt Laconicæ, Trœzenicæ, Epizephyriæ [c], Cretenſes, Ionicæ, Mantiniacæ, quas ob manuum geſtus Ariſtoxenus præfert omnibus.

Saltandi certè peritiam rem præclaram & ſapiente viro dignam tanti exiſtimarunt, vt Apollinem Pindarus Saltatorem nominet:

Saltator, ſplendoris ac venuſtatis rex Apollo, inſtructe lata pharetra.

Homerus, ſiue Homeridarum [d] quiſpiam in hymnis,

Apollo,
Qui tractas manibus citharam, nunc dulce ferito,
Altiùs incedens, & pulchrius.

EVmelus ſiue Arctinus Corinthius Iouem ſaltantem inducit his verbis:

Saltat & in mediis hominum pater atque deorum.

Theophraſtus inquit, Andronem Catanenſem, tibicinem primum, cùm tibia luderet, corporis motus aptos & concinnos addidiſſe, indéque veteres σικελίζειν [e], ſaltare dixiſſe: poſt eum Cleophantum Thebanum. Illuſtres ſaltatores fuere Bulbus apud Cratinum & Callian: Zeno Cretenſis Artaxerxi chariſſimus, apud Cteſian. Alexander in epiſtola ſua ad Philoxenum meminit Theodori, & Chryſippi. Timon Phliaſus Sillographus [f] Muſæum [g], caueam eſſe dixit, irridens philoſophos qui ibi alebantur, & tanquam aues maximi pretij, incluſæ reti ſaginabantur:

Permulti paſcuntur in Aegypto populoſa
Pugnantes libris, ac ſemper digladiantes
Muſarum in cauea,

vt de verbis rixari nunquam [h] ceſſent. Hi profectò oratores [i] menſarij præ loquacitatis [k] vitio obliti mihi videntur oraculi Pythici, quod adſcripſit Chamæleon:

Viginti ante canem, ac totidem poſt ipſe diebus
A Edibus vmbroſis tectus, medico vtere Baccho.

Mneſitheus Athenienſis ſcribit, Athenienſibus reſponſo Pythiæ iuſſum fuiſſe, vt Bacchum medicum venerarentur. Alcæus Mitylenæus inquit,

Pulmo rigatus nunc madeat mero [l]:
Exorta cœlum ſæua Canicula
Peragrat: aſtus eſt moleſtus:
Omnia nunc ſitiunt, & arent.

& alibi,

Potemus, orta eſt ſicca canicula.

EVpolis ſcribit à Protagora [m] Callian coactum fuiſſe bibere, vt ante canis exortum vuidus eſſet pulmo. Nobis autem non tantùm exaruit pulmo, verùm etiam propemodum cor ipſum, quamuis hæc loquatur Antiphanes,

A. *Heus tu, quæſo, viuere quidnam eſt?* B. *Bibere, ipſe aio:*

Ad torrentium fluenta vides quotquot
Arbores noctu semper ac interdiu (ne:
Irrigantur, qua magnitudine sint ac pulchritudi-
Quæ verò contrarijs locis tanquam sitiunt:
Aut exsiccantur, perire stirpitus. Hæc locutis de æstuosa canicula [a] quod biberent datum est. βρέχειν, id est, rigare, veteres [b] bibere dixerunt. Antiphanes: Qui abundè comederunt, βρέχειν, id est, bibere, oportet. EVbulus,

Stolidus ego, βεβρεγμένος, id est, appotus venio
Ac temulentus: potauit hic: bibi ego per Iouem Mendæum [c]. Iam verbum ἀναπίπτειν, id est decidere, propriè ad animi statum refertur, nimirum animo cadere, consternato animo ignauum iacere, & contemnere. Thucydides libro primo: Victi pauxillulum ἀναπίπτουσι, id est animum despondent. Cratinus hac dictione vtitur in remigum conatu:

Obnitere validè, & ἀνάπιπτε id est, *adducto remo te resupina.* Xenophon in OEconomico: Cur remiges minimè sunt inuicem molesti? an quòd sedent ordine? ordine remis incumbunt? ordine ἀναπίπτουσι, in humeros sese attollunt, & reclinant? cæterùm ἀναπίπτειν, id est decidere, pro κατακεῖσθαι, id est accumbere, dixit EVripides in Cyclope:

Ἀνέπεσε, id est, *Accubuit grauem animam exhalans faucibus.* Alexis:

Illam deinde prope me iubebam ἀναπεσεῖν, id est, accumbere. Ἀνακεῖσθαι, de statuis collocatis ac positis dicitur: quamobrem illos qui hac dictione significarent mensæ accumbere, notabant & irridebant. Diphilus:

A. *Ego aliquamdiu ἀνεκείμην* id est, *mensæ accumbebam*: respondet sodalis offensus illo verbo,

B. ἀνάκεισο: id est *statua sias.* Philippides,

A. *Apud illum cœnabat semper ἀνακείμενος*, id est, *accumbens:* mox subdit,

B. *Itáne statuas conuiuas habuit?* κατακεῖσθαι accumbere & κατακλίδες aeclinari, conuiuiorum propria sunt, vt liquet ex Platone ac Xenophonte in suis conuiuiis. Alexis:

Quàm [d] *calamitosum est ante cœnam κατακεῖσθαι*, id est, *accumbere:*
Nunquam cuiquam tum somnus obrepserit:
Nec, si quid dicatur, id quale sit intelexeris.
Est namque mens tum tota mensæ proxima.

Aliquando in hoc significatu reperias & verbum ἀνακεῖσθαι, sed admodum raró. Satyrus apud Sophoclem illa dictione sic vsus est:

Ignis me si exurat, in mediam cervicem vel ἀνακειμένου, id est, *accumbentis Herculis insiliam.* Aristoteles in legibus Hetruscorum, Cœnant, inquit, Hetrusci cũ vxoribus, sub iisdem aulæis ἀνακείμενοι, id est accumbentes. Theopompus:

Postea nos compotauimus,
Mollissimè ἀνακείμενοι, id est, *accũbẽtes in triclinio.*
Telamonis flebilibus gementes vicissim modis.

Philonides,

Quod diu est, vt videre licet, ἀνάκειμαι, id est, *accumbo iam horis decem.* Dixerunt, & veteres πάσασθαι, τὸ ἀπογεύσασθαι, id est, degustare. Apud Homerum sic Achillem Phœnix affatur:

Nilque domi cum quoquam alio πάσασθαι, id est, *gustare volebas.* & alibi:

Viscera quando illi, ἐπάσαντο, id est, *gustarunt.*

Etenim viscera, quæ pauca sunt, adstantium numerosa turba tantùm degustat. Priamus etiam Achillem sic alloquitur,

A ‖ Ὁρᾶς ὦ θεοὶ ῥοίθροισι χειμάῤῥοις ὅσα
Δένδρων ἀεὶ πὼν νύκτα τ' ἠμέραν
Βρέχει, μέγεθος καὶ κάλλος οἷα γίνεται.
Τὰ δ' ἀνιτεινόνθ' οἱονεὶ δίψαν τινὰ
Ἡ ξηρασίαν ἔχοντ' αὐτόπεμπτον ὄλλυται.
ΟΥτω τέτνις φησι ‖ κωλογήσασιν ἐδόθη πιεῖν.
εἰρηται γὰρ βρέχειν, καὶ ὅπτι δ' πίνειν. Ανπιφάνης,
Δεῖ γὰρ φαγόντας, δαψιλῶς βρέχειν.
[ΕΥβουλος,
‖ Σίκων] ἐγὼ βεβρεγμένος ἥκω καὶ κεκωθωνισμένος.
Πέπωκας οὕτος; πέπωκ' ἐγὼ μὰ Δία τὸν
Μενδαῖον. Οτι δ' ἀναπίπτειν, κυρίως ὅπτι ψυχῇ ἐστιν, οἷον ἀθυμεῖν, ὀλιγωρεῖν. Θουκυδίδης πεφώτηκε, Νικώμενοι ἐπ' ἐλάχιστον ἀναπίπτουσι. Κρατῖνος δ' ὅπτι ἐρετῶν χρᾶται τῇ λέξει, Ῥοθίαζε καὶ ἀνάπιπτε. Ξενοφῶν ἐν οἰκονομικῷ, Διαὶ ἄλυποι ἀλλήλοις εἰσὶν οἱ ἐρέται, ἢ ὅτι ἐν τάξει μὴ κάθηνται), ἐν τάξει ἢ πεφευδύκασιν; ἐν τάξει ἢ ἀναπίπτουσιν; Ανακεῖσθαι δὲ φασὶ ὅπτι ἀνδριάντος. ὅθεν τὰς ὅπτι καταικισμένων χωμένους τῇ λέξει, Θέσυρον. Δίφιλος, Εγὼ δ' ἕως μὲν ἦν ‖ ἀνεκείμην. πεῖθε οὖν δυσχεραίνων ὁ ἑταῖρος, φησι, ‖ ἀνάκεισο. Φιλιππίδης, καὶ δειπνῶν ἀεὶ ἀνακείμενος παρ' αὐτόν. καὶ ἐπάγει, Πότερον ἀνδριάντας εἰστία; Κατακεῖσθαι δὲ λέγεται, καὶ κατακλίδες, ὡς ἐν συμποσίοις Ξενοφῶν καὶ Πλάτων. Αλεξις,
Ὡς ἔστι κατακεῖσθαι πρὸς δεῖπνου συμφορά·
ΟΥτε γὰρ ὕπνος δήπουθεν οὐδὲν αὖ λάβοι.
ΟΥδ' αὖ λέγηις οὐδαμῶς μάθοιμ' ἄν.
Ονοῦς γάρ ἐστι τῆς τραπέζης πλησίον.
ἔστι δ' ὅρᾶν, καὶ ὅπτι τ' ἐννοίας ταύτης ἀπαιτίως τὰ ἀνακεῖσθαι. Σάτυρος δ' ὁ Σοφοκλεῖ τοῦτό φησιν,
Ἐπικαίομαι τῷ Ἡρακλεῖ ἀνακειμένῳ
Μέσον εἰς τὸν αὐχένα εἰσαλοίμην,
Αριστοφάνης ἐν Τυρρηνῶν νομίμοις, Οἱ δὲ Τυρρηνοὶ δειπνοῦσι μὲν τῶν γυναικῶν ‖ ἀνακειμένων ἅμα τῷ αὐτῷ ἱματίῳ Θεόπομπος,
Ἐπίνομεν μὲν ταῦτα κατακείμενοι,
Μαλακῶς δ' ὅπτι τρικλινίῳ
Τελαμῶνος οἰμώζοντες ἀλλήλοις μέλη.
φιλωνίδης,
Κατάκειμαι ὡς ὁρᾶτε δεκάπαλαι.
ΕΥριπίδης Κύκλωπι,
Ἀνέπεσε φάρυγγος αἰθέρ' ἐξανιεὶς βδελυρόν.
‖ Αλεξις, Μετὰ ταῦτ' ἀναπεσεῖν ἐκέλευσεν αὐτὸν ὧδ' ἐμέ. Οὐ γὰρ πάσασθαι ὅπτι δ' ἀπογεύσασθαι τίθεται. Φησὶ γοῦν φοίνιξ πρὸς Αχιλλέα,
Οὐκ ἔθελες ἅμ' ἄλλῳ ἐνὶ μεγάροισι πάσασθαι.
καὶ ἀλλαχοῦ,
ΕΥθ' οἱ πλάγχν' ἐπάσαντο.
τῶν γὰρ πλάγχνων [ἀπογευόντων μόνων,] ὡς αὐ ὀλίγων πολὺς ὄμιλος. καὶ ὁ Πρίαμος δὲ πρὸς Αχιλλέα φησί,

12

γρ. Ευβουλος Ιωνι. Εγὼ β.

γρ. ἀπογεύονται μόνον.

Νῦν δὴ κ᾽ σῖτυ πασάμλω. οἰκεῖον γὰρ ἔ-
πιωικάδε ἀτυχήσαντ@, ἀπογεύσασθ᾽ μόνον. εἰς
κόρον γὰρ ἐλθεῖν σὺκ εἶα τὸ πένθος. διὸ ἓ ὁ τὸ σιῶλον
οὐ γευσάμν@ τροφῆς, κεῖν᾽ ἄσιτ@, ἄπας@.
ὅπ᾽ ἢ τ᾽ ἀποπληρουμένων οὐδέ ποτε λέγ᾽ τὸ πά-
σασθ᾽, ἀλλ᾽ ὁπόσα δηλοῖ κόρον.

Αγ@ ἐπεὶ σῖτυ @ρφθεν. κῃ,

Αγ@ ὅπ᾽ πόσι@ ἓ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντ. οἱ ἢ
νεώτεροι κ᾽ ὅπ᾽ ἔ πληρωθῶσι πῖέασι τὸ πάσασθ᾽.
Καλλίμαχ@,

Μύθου ἢ πασάμλω ἥδιον. Ερατοσθένης,

Οπαλέα κρέα

Εκ τέφρης ἐπάσαντ@, @ὰτ᾽ ἀγρώστον[λ]ες ἔλοντ@,

Ποσκολλῶν ἄτε ξύλον πρὸς ξύλῳ, φησὶ
ὁ Θηβαῖ@ μελοποιός. Οπ Σέλευκ@ φησὶ τὼ
παρ᾽ Ομήρῳ ‖ δαῖτα θάλειαν, στοιχείων μεταθέσ[ει]
δίαιταν εἶναι. ‖ τὸ ἢ ἀπὸ ἔ δαίσασθ᾽ λέγειν, βιαιό-
τερον ἔστι. Σφαιρίζουσι ἢ πρὸς Ομήρῳ ὐ μόνον
ἄνδρες, ἀλλὰ κ᾽ γυναῖκες· ἓ δίσκοις ἢ, ἓ ἀκοντίοις
μετὰ πν@ συμμετρίας ἐχρῶντ@.

Δίσκοισιν τέρπον@, κ᾽ αἰγανέῃσιν ἱέντες.

κ. ὅπ᾽ κινη-
γέσια ἐξ.

τὸ γὰρ τερπνὸν, τ᾽ κακοπάθειαν κουφίζ[ει]. Καὶ [ὅπ᾽]
κινηγεσίᾳ ἢ ἐξιᾶσιν]οἱ νέοι πρὸς μελέτην τ᾽ πολε-
μικῶν κινδύνων· κ᾽ ὅπ᾽ θήρας παν]οίας, ἀφ᾽ ὧν ῥω-
μαλεώτεροι κ᾽ ὑγι[έ]νότεροι διε]βλεν, ‖ ὡς ὅ τε πυρ-
γηδὸν σφέας αὐτὺς ἀρτιοῦσι, κ᾽ αὐ]λίον ἰσάμφυοι
ἀκονίζ[ου]σιν. ἴσασι ἢ κ᾽ λε]ρὰ ἄκη πόνων παν]οίων.
κόπον μὲ θαλάτ[η] λύον]ες ἢ μᾶλισα τοῖς νόμοις ἐστὶ
πρόσφορος· ‖ ἀναχαλῶν]ες ἢ ταῖς ἐμβάσεσι ταῖς τ᾽
μυῶν σιω[ῶσ]ις, εἶτ᾽ ἐπαλείφον]ες λίπα, ‖ πρὸς τ᾽
μὴ ξηρανθέν]@ ἔ ὕδατος ἀπεσκληρυμμένα γίνεσθ
τὰ σώμα[τα. οἱ γοῦν ἀπὸ τ᾽ σκοπιῆς ἐπανελθόντες,

Ιδρῶ πολλὸν ἀπενίζοντ@ θαλάσσῃ,

κνήμας ἠδὲ λόφον ἀμφί]ε μηρούς. κ᾽ ὅτως ἀναψύ-
ξαντες, ἐς ἀσαμίνθους βάντες ὑξέσας, λούσαντ@. κ᾽
ἀλ]ψάμμοι λίτ᾽ ἐλαίῳ, δείπνῳ ἐφιζανέτην. ἔστι
ἓ τρόπος ἕτερος καμάτων λύσεως· σὺκ τ᾽ καθ᾽ κε-
φαλῆς καταμονήσεων,

Θυμῆρες κεράσασα καθ᾽ κρατός τε κ᾽ ὤμων.

αἱ γὰρ ἐμβάσεις, πρὸς ἃ κεχυμμένα παντα]χόθεν τοῖς πό-
ροις ἔ ὕδατ]@, φράττουσι τὰ τ᾽ ἱδρώτων ἔκκρισιν,
καθάπ᾽ αὖ εἴ τις ἠθμὸς εἰς ὕδωρ βληθείη. διέξεισι
γὰρ ἔθεν, ὧν μή τις αὐτὸν μεταιρέσας τοῖς πόροις ἀ-
ναψυχλῶ κ᾽ διέξοδον εἰς τὸ ἔξω πρόσχῃ, ὡς Αρι-
στο]τέλης εἴρηκεν ἐν τοῖς Φυσικοῖς προβλήμασι ζητῶν,
διὰ τί οἱ ἱδρωτῶντες ἐπὰν ἔλθωσιν εἰς θερμὸν ἢ ψυ-
χρὸν ὕδωρ, σὺκ ἔτι ἱδρῶσι ἕως πάλιν ἐπανέλθωσιν
ἀπὸ τ᾽ ἐμβάσεων. Παρεῖθεν ἢ τοῖς ἥρωσι δειπνοῦσι
ἓ λάχανα. ὅτι δὲ εἴδασι ταῖς λαχανείαις ‖ δῆλον σὺκ
ἀπὸ τ᾽ πρώτης νείας ὄρχον ‖ κοσμητῶν πεφασιῶν. Αλλὰ
μὴν κ᾽ τοῖς κακοχυμωτάτοις κρομύοις ἐχρῶντ@.
ὅτι ἢ κρόμυον ποτ᾽ ὄψον. ὅτι μελουμένους ἢ
αὐτὺς εἰσάγ[ει] κ᾽ τ᾽ ‖ ἀκροδρύων.

Οχνη γὰρ ἐπ᾽ ὀχνῃ που γηράσκει, σῦκον δ᾽ ὅτι
σύκῳ.

A *At nunc ipse cibum gustaui.*
Fuit enim consentaneum in aduersa fortuna Priamo cibum tantùm gustari, quia luctus satietatem non permitteret. Quamobrem idem nullo prorsus gustato cibo iacet ἄσιτος, ἄπασες, id est, ieiunus, ac impastus. Si quando verò poëta expletum cibo hominem indicet, verbo πάσασθαι numquam vtitur, sed aliis quæ satietatem innuant, qualia hæc sunt,

At postquam [a] *oblectati epulis:*
Placarúmque [b] *famem.*

B Posteriores autem iunioréſque de pleniore cibo πάσασθαι dixerunt. Callimachus:

Colloquio, & verbis, πασάμλω, id est, *pascar, iucundiùs ipse.* Eratosthenes:

E prunis raptæ carnis tum frusta, ἐπάσαντο, id est, *vorarunt*
Assa: venandi fuerat quæ capta labore.

Iam verò vt, quod ait Lyricus poëta Thebanus [c], lignum agglutinem ligno, Seleucus apud Homerum inquit, δαῖτα θάλειαν, id est, conuiuium opiparum & lætum, * transpositis literis esse δίαιταν, id
C est victum, ac pastum. Est tamen probabilius ἀπὸ τῆ δαίσασθ, id est à dispertiendo δαῖτα vocatam fuisse. Apud Homerum non viri tantùm, sed etiam fœminæ pila ludunt: disco verò & iaculis viri, concinno quodam motu corporis.

Oblectant sese tum disco, missilibúsque.

Ea namque voluptate leuatur malorum quæ patiebantur sensus. Porrò ad venationem ferarum omnigenarum, tanquam ad meditationem periculorum quæ in bellis adeuntur, iuuenes procedunt, indéque facti robustiores ac saniores, turrium modo aduersus hostes se comparant, illósque obiectis corporibus, ac collato pede telis incessunt. Illis etiam compertũ fuit
D lassitudini omnifariam balnea mederi, vt qui maris aqua neruis quidem vtilissima defatigatis membris auxilientur, deinde musculos labore distentos in soliis humore dulci perfundant, mox vngant pinguedine, falsis vt aquis antea perfusa corpora minus obdurentur. Itaque reuersi exploratores [d],

Sudorem multum detergunt æquoris vnda
E femorum coxis suris, ac vertice summo.

E & ita refrigerati,

In nitidum solium descendunt, atque lauantur,
Membra dein pingui lotis vnguntur oliuo,
Ad cœnámque sedent.

Est & alia curandæ lassitudinis ratio, quæ fit capitis irrigatione:

In caput atque humeros fundit gratum [e] *ipsa liquorem.* Solium enim aqua spiraculis cutis vndique circumfusa obsepit sudoris excretionem, veluti si cribrum in aquam proiicias.
F Nam ex cribro nihil effluet, nisi attollatur, vt apertis foraminibus humori foras exituro via pateat. quæ Aristotelis [f] sententia fuit in Quæstionibus naturalibus, vbi caussam inuestigat, Cur qui sudant, siue calida siue frigida lauent, sudare desinunt, nec iterum sudant priusquam è solio discesserint. In heroum cœnis apponebantur & olera, quorum vsum illis cognitum fuisse apparet ex his:

Illis postremus porri fuit ordo comati.
Compotaturis iam cepa elixa coquatur.

Quin & cepis vescebantur, quamuis pessimi succi: Colendarum quoque arborum, & fructuum colligendorum studium non defuisse illis poëta testatur:

Illic vicinæque [g] *pyri, ficúsque senescunt.*

Arbo

Arborum autem frugiferas [a] pulchras poëta vocat:

Pulchra vbi naſcitur arbor
Et pyrus [b], *& malus, ramoſáque punica:*

illas verò quæ ad lignationem & materiam cæduntur, longas ſeu proceras idem appellat, vocibus his appoſitis illas diſtinguens:

Longa [c] *vbi naſcitur arbor*
Populus, atque alnus, cælúmque cacumine tangens
Recta abies.

Arborum quidem fructus edules in vſu fuerunt vel ante Troiana tempora: ideóque Tantalus ne mortuus quidem ceſſat fructum appetere: ſi, vt aiunt, deus ille cui pœnas luit, propius accedens, veluti qui baculis animantia bruta regunt, ab illis quibus frui cupit, tum aſpellit, & abigit, cùm arripiendi proxima ſpes & maxima eſt. Laërti patri Vlyſſes in memoriam reuocat ſibi puero quæ dediſſet,

Dena mihi genitor pyra quondam ac terna dediſti.

& quæ ſequũtur deinceps. Piſces illos eſitaſſe palã eſt ex Sarpedonis verbis, qui Troiã in poteſtatẽ redactã Panagri retis inquit capturæ ſimilem eſſe. EVbulus comico ſale lepidè per iocum ait,

Piſcem vbinam comediſſe Homerus dixit [d]
Quendam è Græcis? carnes aſſabant illi tantummodo:
Etenim nullum elixaſſe ex ipſis refert.
Quin nec ſcortum in caſtris vllum fuit:
Itaque per annos Achiui maſtu prati ſunt decem,
Acerba prorſus militia, qui oppido
Vno potiti, latiore multo podice
Receſſerunt, quàm capta vrbs ipſa foret.

Auibus quoque in libero cœlo volare non licuit per heroas, qui columbis ac turdis laqueos & retia tendebant. Ad aucupia verò ſeſe exercebant, columba è malo nauis ſuſpenſa funiculo, quam ſagitta procul ex arcu miſſa ferirent, vt ex funebribus ludis apparet. Tacuit autem olerum eſum, auium, & piſcium, tum ne gulæ dediti helluonari viderentur heroës, tum quòd occupari minime decorum eſſet in illis apparandis, quæ poëta iudicabat eſſe indigna, humilioráque diuinis illorum & plane heroicis rebus geſtis. In cibos carnẽ interdũ elixã admiſiſſe monſtrat poëta his verbis,

Vique lebes feruefcit ahenus
Cum nidore: ſuis pinguis quo membra coquuntur:

tum etiam ex bubulo [e] pede in Vlyſſem iacto id oſtẽditur, quẽ nemo aſſauerit. At verò carmẽ illud,

Carnes omne genus patinis ingentibus affert,

non tantùm varietatem carnium declarat, exempli gratia, ſuillæ, hœdinæ, bubulæ, voluerum, ſed etiam apparatus illarum diuerſos & curioſos, non autem ſimplices, vt inde ortum habuerint & tanquam emerſerint Siculæ [f] menſæ, Sybariticæ, Italicæ, atque adeò Chię. Cõdiendis enim cibariis Chios non minus operoſam gentem fuiſſe quàm aliàs memoratas, multorũ teſtimoniis vulgatum eſt. Apud Homerum cum mulieribus cubant non ſoli iuuenes, verùm etiam ſenes. Omniũ ſoli Menelao nulla fœmina cõiunx eſt, quia raptæ vxoris gratia exercitum is duceret. Vinum quidem vetus, hymnorúmque recentium flores Pindarus [g] laudat. EVbulus verò inquit, abſurdum & iniquũ eſſe quòd apud meretrices ſemper in honore ſit vinũ vetus, non item vir ſenex, ſed iuuenis. Idem

A διὸ καὶ τὰ δένδρων τὰ μὲν καρποφόρα, καλὰ πεδιαγορεύει, ἔνθα

Δένδρεα καλὰ πεφύκῃ,
Οχναι, καὶ ῥοιαὶ, καὶ μηλέαι.

τὰ δὲ εἰς ξυλείαν εὔπελα, μακρά, τῆς ὑπαθέρις τὰς χρήσεις ἀφαιρέλλων. ἔνθεν

Δένδρεα μακρὰ πεφύκῃ,
Κλήθρη τ' αἴγειρός τ' ἐλάτη τ' ἰῶ ἐρεμνομήκης.

‖ δεξαμενέρα δὲ ἰῶ καὶ τὰ Τρωϊκῶν, ἡ τότων χρῆσις. Ταύταλος οὖν οὐδὲ θανὼν ἀπηλλάττετο τὰ τότων ὑπιθυμίας· [εἴπερ ὁ κολάζων αὐτὸν θεὸς, πεδισίων καθάπερ οἱ τὰ ἄλογα τῶν ζώων τοῖς θαλλοῖς ἄγοντες, τοῖς τριέτεσι καρποῖς ἀποκρύπτῃ] αὐτὸν τὸ ἀπολαύσεως, ὅτε τὸ ἐλπίδος ἐγγὺς ἔλθοι. καὶ Λαέρτῃ δ' Οδυσσεὺς ἀναμιμνήσκει ὧν ἔδωκε αὐτῷ παιδὶ ὄντι,

Οχνας μοὶ δῶκας τρισκαίδεκα,

καὶ τὰ ἑξῆς. Οπερ ἦ καὶ ἰχθῦς ἤθιον, Σαρπηδὼν δῆλον ποιεῖ, ὁμοίων τὸ ἄλωσιν πανάγρᾳ δικλύσι θήρα. καί τις ΕΥβελος κατὰ τὸ κωμικὸν χάριν φησὶ παίζων

Ιχθῦν ἦ πῶ γ' Ομηρος ἐδίου εἴρηκέ γε ζῶν,
Τινὰ τῶν Αχαιῶν; κρέα ἦ μόνον ὤπτων ἐπεί
Εψον τά γ' οὐ πεποίηκεν αὐτῶν οὐδένα,
Αλλ' οὐδὲ μίαν ἄλλην ἑταίραν εἶδέ τις
Αὐτῶν· ἑαυτοὺς δ' ἔδεφον ὀνιαυτοὺς δέκα.
Πικρὰν γραῖαν δ' εἶδον, οἵτινες πόλιν
Μίαν λαβόντες, εὐρυπρωκτότεροι πολὺ
Τῆς πόλεως ἀπεχώρησαν ἧς εἷλον τότε.

Οὐδὲ τὰ ἀέρα δ' ἥρωες τοῖς ὄρνισιν εἴων ἐλεύθερον παγίδας καὶ νεφέλας ὑπὸ τῶν κίχλαις, καὶ πελειάσιν ἱστάντες. ἐγυμνάζοντο ἦ πρὸς ὀρνεοθηρευτικὸν, καὶ τὰ πελειάδα τῇ μηχανῇ κρεμαντες ἀπὸ νηὸς ἱστοῦ, καὶ τοξεύοντες ἐκηβόλως εἰς αὐτὸν, ὡς ἐν τῷ ὑπαφίῳ δηλοῦ). Παρέλιπε ἦ τὰ χρῆσιν τὰ λαχανων, ἐξ ἰχθύων, καὶ τὰ ὀρνίθων, ἀφ' τε τὰ λιχνείαν, καὶ πρεπτὸν τὰ ἐν ταῖς σκευασίαις ἀπέχθειαν, ἐλάττω κεκερκνὸς ἡρωϊκῶν καὶ θείων ἔργων. ὅτι ἦ καὶ ἐφθοῖς ἐχρῶντο κρέασιν, ἐμφανίζει ἐν οἷς λέγει,

Ως ἦ λέβης ζεῖ,
Κνίσῃ μελδόμῳ ἀπαλοτρεφέι σάλοιο.
καὶ ὁ κατ' Οδυσσέως ἀφεθεὶς πρὸς βοὸς, τοῦτο σημαίνει· πόδα γὰρ βόειον ἀδεὲς ὀπτᾶ. καὶ τὸ,

Κρειῶν ἦ πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
Παντοίων,

ἐ μόνον τῷ τῶν κρεῶν ἐξαλλαγῇ δηλοῖ, ὡς ὀρνίθεια, χοίρεα, ἐλάφεια, βόεια λέγων, ἀλλὰ τὰ σκευασίαν, ὡς ποικίλην ἔχοντα, καὶ ἐ μονοειδῆ, ἀλλὰ πεπειθῶ. ὡς ἀνακύπτειν τὰς Σικελικὰς, καὶ Συβαριτικὰς, καὶ Ιταλικὰς τραπέζας, ἤδη ἦ καὶ Χίας. μάρτυρα γὰρ καὶ Χῖοι σὺν ἔλαττον τῶν πεπειρημένων ὑπὸ ὀψαρτυτικῆ. Τιμοκλῆς. Χῖοι πολὺ ἄριστ' ἀνευρήκασιν ὀψαρτυτικῶ. Κοιμῶν) ἦ μὴ γυναικῶν παρ' Ομήρῳ οὐ μόνον οἱ νέοι, ἀλλὰ καὶ οἱ γέροντες, Φοῖνίξ τε καὶ Νέστωρ· μόνῳ Μενελάῳ οὐ συνέζυκται γυνὴ, ἀφ' γυναῖκα γαμετὴν ἁρπασμένῳ τὴν ταλαίαν πεποιημένῳ. Παλαιὸν μὲν οἶνον, ἄνθεα δ' ὕμνων νεωτέρων Πίνδαρος ἐπαινεῖ. ΕΥβελος δέ φησι [ἄτοπόν τε τὸν μὲν οἶνον εὐδοκιμεῖν ἀεὶ παρὰ ταῖς ἑταίραις τὸν παλαιὸν, ἄνδρα δὲ μὴ τὸν παλαιὸν, ἀλλὰ τὸν νεώτερον.] τὸ αὐτὸ

κ. εἴπερ ὁ κολάζων αὐτὸν θεὸς, πεδισείων, (καθάπερ οἱ τὰ ἄλογα τῶν ζώων τοῖς θαλλοῖς ἄγοντες) τοὺς τριέτεις, καρποὺς, ἀποκρ. 13

κ. Ατοπον γε τὸν μὲν οἶνον εὐδοκιμεῖν ἀεὶ Παρὰ ταῖς ἑταίραις τὸν παλαιὸν, ἄνδρα δὲ Μὴ τὸν παλαιὸν, ἀλλὰ τὸν νεώτερον.

δὲ καὶ ‖ Ἀλεξις ὀχεδὸν ἀπαλλάκτως, ὃ σφόδρα μόνου κειμήλιου ἀνὴρ ὃ ἀεί. ὄντως ἡ παλαιὸς οἶνος οὐ πρὸς ἡδονὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὑγίειαν πρόσφορώτερος· πέφυκε τὲ γὰρ μᾶλλον ἰσχνα, καὶ λεπτομερὴς ὢν διαπέπτης ἐστι. ‖ διὰ-
CAP. XX. μιν δὲ τοῖς σώμασιν ἐμποιεῖ, τὸ αἷμα τὲ ‖ ἐνερθρώδεις καὶ διαπέπτον καθιστᾷ, καὶ ὕπνους ἀβαρεῖς παρέχει. ἐπαινεῖ ἡ Ὅμηρος τὸν ὑπὸ δεχόμενον ἱκανῶς ‖ κεράσιν, ὡς τὸν ὃ Μάρωνος. ὑπὸ δέχεται ἡ πλεῖω κεράσιν ὁ παλαιὸς οἶνος, διὰ τὸ μᾶλλον θερμὸς γίνεσθαι παλαιούμενος. ἔνιοι δὲ καὶ τὴν ‖ Διονύσου φυγὴν εἰς τὴν θάλασσαν οἰνοποίαν σημαίνειν φασὶ, πάλαι γνωριζομένην. ἡδὺν γὰρ εἶναι τὸν οἶνον παρεγχεομένης θαλάσσης. Ἐπαινῶν ἡ Ὅμηρος τὸν μέλανα οἶνον, πολλάκις αὐτὸν καὶ αἴθοπα καλεῖ· δυναμικώτατος γάρ ἐστι, καὶ μιγνύων ἐν ταῖς ‖ ἕξεσι τῶν πινόντων πλεῖστον χρόνον. Θεόπομπος δέ φησι πρῶτος Χίοις πρῶτος γενέσθαι τὸν μέλανα οἶνον· καὶ τὸ φυλάττειν ἡ καὶ θεραπεύειν ἀμπέλους. Χίους πρώτους μαθόντας παρ' Οἰνοπίωνος τοῦ Διονύσου, ὃς καὶ σωφρόνισε τὴν νῆσον, τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις μεταδοῦναι. ὁ ἡ λευκὸς οἶνος, ἀσθενὴς καὶ λεπτός. ὁ ἡ κιρρὸς, πέπτει
CAP. XXI. ῥᾷον, ξηραντικώτερος ὤν. ‖ Περὶ Ἰταλικῶν οἴνων φησὶ πρὸς τούτῳ τῷ σοφιστῇ Γαληνός. ὁ Φαλερῖνος οἶνος ἀπὸ ἐτῶν δέκα ἐστὶ πότιμος, καὶ ἀπὸ πεντεκαίδεκα μέχρις εἴκοσιν. ὁ δὲ ὑπὲρ τοῦτον ἐκπίπτων τὸν χρόνον κεφαλαλγικὸς, καὶ τοὺς νευρώδους καθαπτόμενος. εἴδη δὲ αὐτοῦ δύο, ὁ αὐστηρὸς, καὶ ὁ γλυκάζων. οὗτος δὲ τοιοῦτος γίνεται, ὅταν ὑπὸ τὸν τρυγητὸν νότοι πνεύσωσι, πρὸ ὃ καὶ μελανίτερος γίνεται. ὁ ἡ μὴ οὕτω τρυγηθεὶς, αὐστηρός τε, καὶ τοῖς χρώμασι κιρρός. καὶ ὃ Ἀλβανοῦ δὲ οἶνος εἴδη δύο, ὁ μὲν γλυκάζων, ὁδὲ ὀμφακίας. ἀμφότεροι ἡ ἀπὸ πενταεκαίδεκα ἐτῶν ἀκμάζουσι. ‖ Συρρεντῖνος ἡ ἀπὸ πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτῶν ἄρχεται γίνεσθαι πότιμος. ὢν γὰρ ἁλιπὴς καὶ λίαν ‖ ψαφαρὸς, μόλις πεπαίνεται. καὶ παλαιούμενος, ὀχεδὸν μόνος ἐστὶν ἁπτητέος τοῖς χρωμένοις ἀπλῶς. ὁ δὲ Ρηγῖνος τοῦ Συρρεντίνου λιπαρώτερος ὢν, χρήσιμος ἀπὸ ἐτῶν πενταεκαίδεκα. χρήσιμος καὶ ὁ Πρίβερνος, λεπτομερέστερος ὢν τοῦ Ρηγίνου, ἥκιστά τε καθαπτόμενος κεφαλῆς. τούτῳ ἐμφερὴς ὁ Φορμιανὸς, ταχὺ δὲ ἀκμάζει, καὶ λιπαρώτερος ἐστὶν αὐτοῦ. βραδίον δὲ ἀκμάζει ὁ Τεμφολῖνος. ἔστι δὲ τοῦ Συρρεντίνου γεωδέστερος. ὁ δὲ Σετῖνος, τῶν πρώτων ἐστὶν οἴνων, ἐμφερὴς τῷ Φαλέρνῳ, καὶ φότερος, οὐ πληκτικός. ὁ Τιβουρτῖνος, λεπτὸς, εὐδιάπνευστος, ἀκμάζων ἀπὸ ἐτῶν δέκα. κρείττων δὲ γίνεται παλαιούμενος. ὁ Λαβικανὸς, ἡδὺς, λιπαρὸς τῇ γεύσει, μεταξὺ Φαλέρνου καὶ Ἀλβανοῦ. ἡ δὲ αὐτοῦ πῶσις ἀπὸ ἐτῶν δέκα. ὁ Γαύρανος δὲ, καὶ ὀλίγος καὶ κάλλιστος, πρόσφατε δύσπνους καὶ παχύς, Πραινεστίνου δὲ καὶ Τιβουρτίνου λιπαρώτερος. ὁ Μαρσικὸς παχὺ αὐστηρὸς, εὐστόμαχος δέ. γίνεται ἡ καὶ πρὸ τὴν Καμπανίας Κύμην ὁ καλούμενος Ὀλβανὸς, πότιμος, εὔφορος ἀπὸ ἐτῶν πέντε. ὁ Ἀγκωνιτανὸς ξηρὸς, λιπαρὸς πως.

A Alexis fere ad verbum scripsit: nisi quòd dictione σφόδρα, id est, vehementer, vsus est: EVbulus [a] autem dictione ἀεὶ, id est, semper. At mehercule vinum vetus non ad voluptatem solùm, sed ad bonam valetudinem conducibilius est, quoniam cibum magis coquit, & ob partium tenuitatem facilè digeritur, vires corporis auget, sanguinem rubrum & commodè fluentem gignit, placidum somnum conciliat. Commendatur ab Homero præcipuè aqua temperatum quantum sat est, vt Maroneum [b]. At vetusto quoniam ætate calidius euasit, aquæ plus est immiscendum. Fugientis ad mare Bacchi [c] fabula quidam vini condituram significari putant, iam olim cognitam, quoniam affusa maris aqua vinum suauius est. Vinum nigrum cùm Homerus laudat, sæpiusculè id vocat αἴθοπα [d], id est, vel atrum, vel vrens. Alendi corporis maximam vim habet, diutissimèque in eorum habitu permanet, qui biberunt. Theopompus autor est, vinum nigrum apud Chios primùm extitisse, vitémque illos omnium primos seuisse & coluisse, ab OEnopione [e] Dionysij filio edoctos, qui frequentiorem ac magis populosam insulam adductis incolis reddidit: deinde Chios eam vitis culturam ac sationem cum reliquis hominibus communicasse. Vinum quidem album imbecillum est, ac tenue. Giluum siccat valentiùs, & magis concoctionem iuuat. De vinis Italicis ad hunc modum apud Sophistam hunc Galenus [f] disserit. Falernum vinum potui anno decimo tempestiuum est, & ab anno decimoquinto vsque ad vigesimum: vetustius autem, caput dolore afficit, & neruos tentat. Eius duo genera: austerum [g], ac subdulce, quod fit eiusmodi, si per vindemiam auster flat: qua de caussa etiam nigrius est. Alio tempore & vento cùm est vindemiatum, austerum vinum fit, & colore giluum. Albani [h] duæ item species. alterum subdulce est, alterum acerbum. Vtrique suus ab anno decimoquinto vigor. Surrentinum [i] post annum vigesimumquintum incipit aptum esse potui. Vix sanè hoc maturescit, quia valde squallidum [k] fit, & omnino pinguitudinis expers, solum propemodum ex omnibus, cùm inueterauit, assiduo potu salubre. Rhegini, quod Surrentino pinguius est, commoda ætas anno decimoquinto. Priuernas valetudini confert, Rhegino tenuius, minimè caput grauans. Formianum huic simile, statim viget: superiore pinguius. Serius peruenit ad vigorem Trifolinum [l], Surrentino crassius [m]. Setinum [n] prioribus simile, Falerno leuius, capiti non nocet. Tiburtinum tenue, facilè transpirat, & post decennium vigorem adipiscitur, melius cùm inueterascit. Labicanum gustu suaue, ac pingue, inter Albanum & Falernum medium, idoneum bibendo post annos decem. Gauranum [o] paucum, sed nobilissimum, validum, crassum, Prænestino ac Tiburtino pinguius. Marsicum [p] valde austerum, stomachum roborat. Circa Cumas Campaniæ nascitur quod Faustianum [q] vocant, leue, post annum quintum iucundum potui. Anconitanum [r], nonnihil pingue est, sed optimum.

Vincen

Vicentinum [a] acerbitate simile Albano, vires insignes habet, ventriculo amicum. Veliterninum suaue potu. Eo gaudet stomachus. Est eidem peculiare quod syncerum ac merum [b] non videatur, quia gustanti velut alterius immixti quidpiam præ se ferat. Calenum leue, magis quàm Falernum, stomacho placet. Cæcubum generosum, firmum, infestum capiti, non nisi post annos multos vetustum. Fundanum [c] validum est, multum alit, stomacho noxium & capiti: itaque parcius in conuiuiis bibitur. Omnibus his Sabinum leuius, ab anno septimo vsque ad decimumquintum tempestiuum potui. Signinum [d] ad annum vsque sextum crudum, & nullius vsus, vetustate longe fit vtilius. Nomentanum, cui velox summum incrementum, post annum quintum potui commodum est. Id quidem nec admodum suaue est, nec tenue. Spoletinum iucundum haustu, auri colore fulvescit. Capuanum Surrentino perquam simile est. Barbinum [e] valde austerum in melius proficit semper. Caulinum [f] Falerno simile ac generosum est. Venafranum, stomacho gratum, & leue. Trebellicum è Neapoli temperatis viribus est, ori iucundum, amicum ventriculo. Helvolum [g] principio nigrum, aliquot post annis non ita multis albescens, apprimè leue est, ac delicatum. Massilienſe probum, sed paucum, crassum, corpulentum. Tarentinum, & quæ in illo tractu fiunt omnia, lene, suaue, stomacho gratum, minime validum, aut infestum capiti. Mamertinum extra Italiam provenit, nempe in Sicilia, & Italicum tamen vocatur, leue, suaue, validum. Chares Mitylenæus literis mandauit apud Indos coli dæmonem Soradeum, quem Græca lingua interpretantur OEnopœon [h]. Quæ in singulis oppidis rara & propria sunt ad hunc modum enumerat elegans [i] Atiphanes:

Ex Elide cognus: ex Aegis lebes:
Phliasium vinum: è Corintho stragula:
Sicyonius pisces: ex Aegeo [k] tibicina:
Caseus Sicula: Atticum vnguentum: Bœotia
Anguilla. Hermippus verò sic:
Dicite nunc Musæ cælestia templa tenentes,
Ex quo sulcauit nigri Bacchus maris vndas,
Quæ bona contulerit naui mortalibus atra [l].
Silphia [m] Cyrenis, ac tergora bubula vexit:
Ex Hellespronto scombros, piscésque salitos:
Ast alicam Italia, costas bouis atque resectas:
Fœdam à Sitalce [n] scabiem Lacedæmone natis.
Nauigiis à Perdicca [o] mendacia multis.
Inde Syracusis adnectus, caseus, & sus:
At Corcyræos Neptunus iam male perdat,
Nauibus in pulchris quoniam [p] diuiso animo sunt.
Illinc ista. Ex Ægypto pendentia vela,
Et variæ chartæ: è Syria fragrantia thura:
E Creta pulchra, quæ dijs est chara, cupressus.
E fuscis Libyæ populis ebur ære redemptum:
Vua Rhodo passa, & caricæ, quæ dulcia præbent
Somnia: ab EVbœa pyrus, atque nitentia mala [q]:
Mancipia [r] è Phrygijs, ex Arcadia auxiliares [s].
ET agasis serui, quibus est frons igne notata.

Ο Βικεντῖνος ἐμφερὴς ἔχει τῷ Αλβανῷ, τὸ ὀμφακίας εἶναι. ἔστι δὲ δυνατὸς καὶ δύσομαχος. ὁ ‖ Οὐέτερος δὲ ἡδὺς πινόμενος, δύσομαχος. ἴδιον δ' αὐτοῦ, τὸ μὴ δοκεῖν ‖ ἀπαρέγχυτος εἶναι· ἐμφαίνει γὰρ ὡς ἐμμεμιγμένου αὐτῷ ἑτέρου. ὁ Καλλιανὸς, κοῦφος, ἢ Φαλέρνου δύσομαχώτερος. δύσπνους δὲ καὶ ὁ Καικυλεύς, ‖ πληκτικὸς, δύτονος· παλαιοῦται δὲ, μὴ ἱκανὰ ἔτη ὁ φουνδανὸς, δύτονος, πολύτροφος, κεφαλῆς καὶ στομάχου ἄπιλος. διὸ οὐ πολὺς ἐν συμποσίοις πίνεται. πάντων δὲ τούτων ὁ Σαβῖνος κουφότερος, ἀπὸ ἐτῶν ἑπτὰ ἀπτιήδειος πίνεσθαι μέχρις πέντε καὶ δέκα. ὁ δὲ Σιγνῖνος, μέχρις ἐτῶν ἓξ χρήσιμος· παλαιωθεὶς δὲ πολὺ χρησιμώτερος. ὁ Νουμβρανὸς ἀκμάζει ταχὺ, καὶ ἀπὸ ἐτῶν πέντε πότιμός ἐστι. ἔστι δ' οὔτε λίαν ἡδὺς, οὔτε λεπτός. ὁ Σπολητῖνος ὢν οἶνος καὶ πινόμενος ἡδὺς, ἐστὶ τῷ χρώματι χρυσίζων. Καπυανὸς καλὰ πολλὰ τῷ Συρρεντίνῳ ἐμφερής. ὁ Βαρβῖνος, λίαν αὐστηρὸς, καὶ ἀεὶ ἑαυτοῦ κρείττων γίνεται. δύσπνους δὲ ὁ Καυκῖνος, καὶ τῷ Φαλερνῷ παρεμφερής. ὁ Βενεφρανὸς δύσομαχος, καὶ κοῦφος. ὁ ἐν Νεαπόλει Τρεβελλικὸς, δύκρατος τῇ δυνάμει, δύσομαχος, δύσπνους. ὁ Ερβυλος ἐν ἀρχῇ μὲν ἐστι μέλας. μετ' οὐ πολλὰ δ' ἔτη λευκὸς γίνεται. ἔστι δὲ λίαν κοῦφος, καὶ τρυφερός. ὁ Μασσαλιώτης, καλὸς· ὀλίγος δὲ γίνεται, ταχὺς, σαρκώδης. Ταραντῖνος ὢν, καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κλίματος τούτου πάντες εὐπαλοί· οὐ πληξιν, οὐ τόνον ἔχοντες, ἡδεῖς, δύσομαχοι. ‖ ὁ δὲ Μαμερτῖνος, ἔξω μὲν τῆς Ιταλίας γίνεται· καὶ γνώμιμος ἐν Σικελίᾳ, καλεῖται [Ιωτάλινος.] ἡδὺς δ' ἐστὶ, κοῦφος, δύτονος.

Οπ παρ' Ινδοῖς ὑμᾶς δαίμων, ὡς φησι Χάρης ὁ Μιτυληναῖος, ὃς καλεῖται Σοραδάδης. ἑρμηνεύεται δὲ Ελλάδι φωνῇ, οἰνοποιός. Οπ Αντιφάνης που ὁ χαρίεις τὰ ἐξ ἑκάστης πόλεως ἰδιώματα οὕτω καταλέγει·

Ἐξ Ηλιδος μάγειρος, ἐξ Αργους λέβης·
Φλιάσιος οἶνος, ἐκ Κορίνθου στρώματα·
Ιχθῦς Σικυωνίους, Αἰγίου δ' αὐλητρίδες·
[Τυρὸς Σικελικὸς, μύρον ἐξ Αθηνῶν, ἐγχέλυς Βοιώτιαι.] Ερμιππος δ' ἔτως. (χέσαι.
Εστ' ἐλε νεῦ μοι μοῦσαι Ολύμπια δώματ' ἔ-
Ἐξ οὗ ναυκληρεῖ Διόνυσος ἐπ' οἴνοπα πόντον,
Οσ' ἀγαθ' ἀνθρώποις δῶρ' ἤγαγε νηὶ μελαί-
Ἐκ μὲν Κυρήνης καυλὸν, καὶ δέρμα βόειον. (νη,
Ἐκ δ' Ελλησπόντου σκόμβρους, καὶ πάντα ταρίχη·
Ἐκ δ' αὖ Ιταλίας χόνδρον, & πλευρὰ βόεια·
‖ Καὶ πρὸς Σικέλης ψῶρας Λακεδαιμονίοισι·
‖ Καὶ πρὸς Περδίκκα ψυδρὴ ναυσὶν πάνυ πολ-
‖ Αἱ δ' Συράκουσαι [σῦς καὶ Τυρὸν] παρέχουσι (λαῖς.
Καὶ Κερκυραίους ὁ Ποσειδῶν ἐξολέσαι
Ναυσὶν ἐπὶ γλαφυραῖς, [ὅλι δίκα] θυμὸν ἔχουσι.
Ταῦτα μὲν ἐντεῦθεν· ἐκ δ' Αἰγύπτου τὰ κρεμαστὰ,
Η δὲ καλὴ Κρήτη κυπάρισσον τοῖσι θεοῖσιν·
Η ῥόδα τε, καὶ ἰσχάδας ἡδυοινείους.
Η Λιβύη δ' ἐλέφαντα πολὺν παρέχει καλὰ πᾶσιν.
Αντεῖρ αὖ τε Βοιάς ἀπίους, καὶ ἴφια μῆλα·
Ανδράποδ' ἐκ Φρυγίας, ἀπὸ δ' Αρκαδίας ὑπηρέτας.

γρ. Πανταλίνου.

γρ. Τυρὸς Σικελικὸς ἐκ Συρακουσῶν σύες.

Μύρον ἐξ Αθηνῶν, ἐγχέλυς Βοιώτιαι.

γρ. σίτον ἀλλὰ τύρον π.

γρ. ὅτι δὲ δίκα θ.

Ισία καὶ βύβλος. ἀπὸ δ' αὖ Συρίας, λιβανωτός.
Η Αιβύη δ' ἐλέφαντα πολὺν παρέχει καλὰ πᾶσιν.
Αντεῖρ αὖ τε Βοιάς ἀπίους, καὶ ἴφια μῆλα.
‖ Αἱ Παγασαὶ δ' ἅλας, καὶ πυξάριον παρέχουσι.

Τὰς ὃ ‖ Διὸς βαλάνους, ἢ ‖ ἀμύγδαλα σιγαλόεντα (δαπτός.
Παφλαγόνες παρέχουσι· ‖ τὰ δὲ τ' ἀναθήματα
φοινίκη αὖ καρπὸν φοίνικος, ἢ σεμίδαλιν.
Καρχηδὼν δάπιδας, ἢ ποικίλα πεπλοσκεφάλαια. Πίνδαρος δ' ἐν τῇ εἰς Ἱέρωνα
Ἡνιοχικῇ ᾠδῇ, ἀπὸ Ταϋγέτου μὲν Λακεδαιμονίοις ἀπὶ
CAPIT. XXII. θηρσὶ κυσὶ τρέχειν πυκινώτατον ‖ ἑρπετὸν Σκύθαι δ' ἐς ἅμελξιν γαλακτοφόβους αἶγες ἐξοχώτατοι· ὄχλα δ' ἀπ' Ἄργους· ἅρμα Θηβαίων ἀπὸ γᾶς ἀγλαοκάρπου· Σικελίας δ' ὄχημα δαιδάλεον ματεύειν.
Κρητίας δ' οὕτως, (γον,
Κόπαβος ἐκ Σικελῆς ἐστὶ χθονὸς ἐκπεπερὲς ἔρ-
Ον σκοπὸν ἐς λαΐγων τόξα καθιστάμεθα.
ΑΑ. κάλλει δαπάνῃ τε κράπτος. Εἶτα δ' ὄχος Σικελὸς, [καλλιδαπάνῃ τε κρα-
* *
τίστῃ.]
Θεσσαλικὸς ὃ θρόνος γύῃσι τρυφερώτατα ἕδρα.
Εὐναίῳ ὃ λέχους ἔξοχα κάλλος ἔχει
Μίλητός τε Χίος τ' ἔναλος πόλις Οἰνοπίωνος.
ΒΒ. Τυρσηνῷ ὃ κρατῆρι χρ. [Τυρσηνικὸν ὃ κρατῆρ] χρυσότυπον φιάλην,
Καὶ πᾶς χαλκὸς ὅσις κοσμεῖ δόμον ἔνδυνι χρεία.
‖ Φοίνικες δ' εὗρον γράμματ' ἀλεξίλογα.
Θήβη δ' ἁρματόεντα δίφρον σωσπήξατο πρώτη.
‖ Φορμηγὸς δ' ἀκάτους Κᾶρες ἄλος τεμίαι.
Τὸν ὃ τροχὸν γαίης τε καμίνου τ' ἔκγονον εὗρε
Κλεινότατον κέραμον χρήσιμον οἰκονόμον,
Ἣ τὸ καλὸν Μαραθῶνι καταθήσασα τρόπαιον.
ΓΓ. ἐπαγνεῖται ὅλως ὁ Ἀττικὸς κέραμος. Εὔβουλος ὃ φησὶ, ‖ Κνίδια ‖ κεράμια, Σικελικὰ βαλάνια, Μεγαρικὰ πιθάκνια. Ἀνδροφάνης ὃ,
Νάπυ Κύπρου καὶ σκαμμωνίας ὀπὸν,
Κάρδαμον Μιλήσιον, κρόμυον Σαμοθρᾴκιον,
Καυλὸν ἐκ Καρχηδόνος καὶ σίλφιον, θύμον τ-
Ὀρίγανον Τενέδιον. (μήδιον,
Οὗ ὁ Περσῶν βασιλεὺς τὸ ‖ Χαλυβώνιον μόνον οἶνον
ἔπινεν, ὃν φησι Ποσειδώνιος ‖ καὶν Δαμασκῷ τε Συρίας γίνεσθαι, Περσῶν αὐτὸν καταφυλαξάντων τὰς ἀμπέλους. ἐν ᾗ Ἰασὴ τῇ καλῇ τ' Ἀσίαν νήσῳ, Ἀγαθαρχίδης φησὶ οἶνον γίνεσθαι, ὃν πᾶσι συγκεκινόμενον καλλίω δύρισκεσθαι. Χίε ὃ οἶνε καὶ Θασίε μέμνηϲ' Ἐπίλυκος, Χῖον καὶ Θάσιον ἡδὺν μόνον.
οἶνος Λέσβιος ὃν αὐτὸς ἐποίησεν ὁ Μάρων μοι δοκῶ, φησὶ Κλέαρχος. Λεσβίου πώματος
Ὅτι ἔστιν ἄλλως οἶνος ἡδίων πιεῖν, φησὶ Ἀλεξις,
ΔΔ. Θασίοις καὶ Λεσβίοις οἰναρίοις Τῆς ἡμέρας τὸ λοιπὸν ὑποβρέχει μέρος Καὶ ναυαλίζει. [‖ Θασίοις καὶ Λεσβίοις οἰναρίοις τὴν ἡμέραν τὸν λοιπὸν ὑποβρέχει μέρος, καὶ ναυαλίζει.] Ὁ αὐτός·
Ἡδὺς ὁ Βρόμιος τὰ ἀτέλειαν [Λεσβίαν]
Ποιῶν, τὸ οἶνον ‖ εἰσάγουσιν ἐνθάδε.
Ὃς δ' αὖ εἰς ἑτέραν ληφθεὶς ἀποστέλλων πόλιν,
Καὶ κύαθον, ἱερεῖ ‖ ἐγκεράσῃ τιν' οὐσίαν.
ΕΕ. Ἐφιππος, Φιλῶγε Πραμνίου οἶνον Λέσβιον.
Πολλὴ ὃ Λεσβία σαγὼν ἐκπίνεται ἄγαν.
Ἀνδροφάνης, Ἔστιν ὄψον χρηστὸν ἐπαγωγὸν πανύ
Οἶνος τὲ Θάσιος, καὶ μύρον καὶ σέμμαλα.
Ἐν πολισμονῇ δ' Κύπρις, ἐν ᾗ τις κακῶς
Θάσιον ἢ Χῖον λαβὼν, Ἡ Λέσβιον γέροντα νεκταροσταγῆ. Μέμνηται δ' οὕτως καὶ ‖ Ψυθίου οἴνου·
Οἶνον γάρ με Ψύθιον ‖ γλύκας ἡδὺν ἄκρατον, Διψῶντα λαεῶν ‖ ὄξει πάμπολυς ἁδύ.
15 καὶ Ἀναξανδρίδης, χοῦς κεκραμένος Ψυθίου.

A *Paphlagonum terris, molluſca & amygdala iuglans:*
Noſtris quos conduni fructus bellaria menſis.
Palmarum fructus è Phœnice, ac Semidalis:
Carthago aulæa, & varijs depicta figuris
Ceruicalia ſuppeditat. Pindarus ſuo carmine Pythico ad Hieronẽ, è Taÿgeto Lacedęmoniã canẽ perniciſſimũ animal, comparari vult aduerſus feras: ad mulctram capras [a] Scytias lacte plurimo abũdare: Argiuam armaturã eſſe præſtantiſsimã: currus ex fœcũdiſsimo Thebanorũ agro: rhedam ingeniosè fabrefactã quærendã è Sicilia. Critias:
B *Cottabus è Sicula terra pulcherrimum opus: quod*
Pro ſigno latagum iactibus obiiciunt.
Hinc currus [b] Siculus, Drepanenſis tinctáque lana,
Qua veſtis noruni texere delitias.
Theſſalica eſt, qua feſſa quieſcunt corpora, ſedes:
Miletus lectos conficit egregios,
Ac Chios vicina mari, vrbs quondã Oenopionis [c]:
Ex auro ſculptas Thuſcia dat phialas:
Magnificáſque domos ex ære ornantia vaſa:
Phœnicum inuentum littera [d] nempe loquax.
Currules ſellas Thebani ſunt frabricati:
C *Portandis Cares mercibus apta ſuis*
Nauigia, & lembos, domini maris: at rota, terræ
Fornaciſque ſimul ſplendida progenies
Fictile, per magnum quod noſtris ædibus vſum
Exhibet, inuentum eſt Cecropy populi:
Erexit qui præclara ad Marathona [e] trophæa,
quibus poſtremis verbis commendantur, & meritò quidem, ex Attica fictilia. EVbulus verò laudat è Cnido figlina vaſa, è Sicilia lãces, è Megaris doliola. Antiphanes excellere putat Sinapi Cypriũ, ac Scãmonię ſuccum: Naſturtiũ Mileſiũ: Cepam Samothraciam: Silphium [f] ſiue Maſpetum è Carthagine: Thymũ Hymettium: Origanum Tenediũ. Perſarum reges vinũ Chalybonium [g] tantùm bibebant. Poſidonius in Damaſco Syriæ gigni tradit, illicque fatas à Perſis vites. In Adriatici maris inſula Iſſa, ſcribit Agatharchides vinum naſci, quod cũ aliis collatum antecellere bonitate cõpertũ eſt. Chij Thaſijq́; vini meminit ſic Epi-
D *Saccarum Chium, Thaſiumque vinum.* (lycus:
Vinum Lesbium, mea ſententia, id eſt, quod Maron [h] expreſsit: Clearchus:
E *Lesbio vino potu ſuauius aliud nullum eſt.* Alexis,
Thaſio Lesbióque vino reliqua diei parte madet, ac
lautè ſe curat. Idem:
A. *Propitius iſtic Bacchus eſt, cùm Lesbium*
Viliſsimo paretur. B. *Ad nos aduehunt.*
Vel cyathum in aliud oppidum ſi quis ferat,
Mox deprehenſi bona ſacrata [i] publico. Ephippus:
A. *Mihi Pramniũ è Lesbo admodũ vinum placet.*
B. *Permulta ſanè hîc gutta Lesbia bibitur.* Anti-
Opſonij appetentiam valdè excitant (phanes,
Fuguenti odor, corona, viniúmque Thaſium.
F *Adeſt Venus, [k] vbi magna rerum copia:*
Contra illa miſeros odit ac fugit viros.
Thaſium nactus, aut Chium,
Aut vnde nectar [l] ſtillat è Lesbo vetus.
Meminit & poëta vini Pſythij [m]:
Poſtquam ille bibit Pſythium lene, ac merum,
Pectus mihi ſitibundo aceto percutit.
Anaxandrides: *Diluti Pſythij congius.*

Περάσασιν, οὐκ ἔνεστιν Ἀφροδίτη βροτοῖς. Εὔβουλος,

Ariſtophanis fabulam, cuius titulus eſt ſecundæ [a] Cerealia celebrantes, Demeritus Trœzenius inſcribendam putat, ſecundæ quæ Cerealia celebrarunt [b]. In ea fabula comicus meminit Peparethij [c],

Vt Pramnium vinum bibas nunquam ſinam,
Neque Thaſium, aut Chium, neque Peparethium:
Aut aliud vllũ experrigat quod mentulã. Eubulus:
Eſt ad manum Leucadium, eſt & Meſſenium
Non potui ingratum illum [d].

Archeſtratus [e] Deipnologus:

Pocula cùm [f] *Seruatoris Iouis hauſeris ipſe,*
Excellens bibito, canum, vetus, & generoſum [g]
Vinum, cuique comam niueus flos contegit vdam,
In Lesbo natum, quæ ſalſis cingitur vndis.
Byblina [h] *vina probo Phœnice quæ ſacra gignit:*
Lesbia non tamen his conferri cenſeo iuſtum:
Nam nihil aſſuetus ſubito ſi Byblina guſtes,
Illis Lesbia tu minus eſſe putabis odora,
Tempore prælongo nimium fragrantia quòd ſint:
Inferiora tamen guſtu ſunt: Leſbia namque
Quàm vino, Ambroſiæ ſanè propiora videntur.
At verò ſi quis nugax [i], *leuis, atque ſuperbus*
Phœnices clamet vinum omnibus anteferendum,
Stultitiam fatui veſanam negligo prudens.
Eſt porrò Thaſium generoſum: ac ſuaue bibenti,
Quod multis annis molliuit tarda ſenectus.
Vrbibus ex alijs poſſim laudare racemos,
Monſtrare & proprio cuias ſit nomine palmes:
Vno ſed verbo nihil hæc ad Lesbia vina.
At quidam gaudent, obnixè cùm ſua laudant.

Palmei vini Ephippus meminit:

Nuces, punica, & alias è Phœnicia cupedias [k], *exiguas palmei vini amphoras.* Idem:
Palmei vini cadus [l] *ſubtus quidam apertus eſt.*

Palmei quoque vini Xenophon meminit in expeditione Cyri: Mendæi verò Cratinus:

Mendæum at ille ſi videt forte vſpiam
Ætate pubeſcens, ſequitur, & tandem ait,
Eheu mihi [m], *quàm lene, & album, tres feret* [n].

Hermippus alicubi Bacchum inducit plura vini genera recenſentem:

Mendæum vinum cœleſtia numina meiunt
Mollibus in ſtratis, & quæ Magneſia [o] *gignit*
Lemna: tum Thaſium, quod mali ſpirat odorem:
Arbitror hoc equidem cunctis præcellere vinis,
Inculpatum ſi demas ac nobile Chium.
Eſt & vinum aliud, Saprian [p] *plebs nomine dicit,*
Quod recluſa cadi ſummi dum labra pateſcunt,
Purpureas violas redolet, ſuaues Hyacinthos,
Atque roſas diuinus odor diffuſus in ædes
Nectaris [q] *afflatus diſpergitur, Ambroſiæque.*
Nectar ego prorſus vinum hoc exiſtimo purum.
Comuna præbe potandum hoc, ſi ſit amicus:
Aſt inimicus ſi fuerit, vinum è Peparetho.

Phanias Ereſſius [r] ſcribit, Mendæos [s] pendentes in vineis vuas elaterio [t] rigare, ideóque aluum mollire vinum quod ex illis fit. Themiſtocles à Perſarum rege Lampſacum dono accepit, è qua ſibi vinum haberet: Magneſiam, è qua panem: Myunta, è qua obſonium: Palæſcepſin & Percopen, è quibus veſtes ac ſtragula. Imperauit & rex ſtolam [u] vt barbaricam indueret, antea hæc omnia largitus Demarato [x],

A Οπ Αριστοφάνης ‖ Τὰς δευτέρας Θεσμοφοριαζούσας Δημήτριος ὁ Τροιζήνιος Θεσμοφοριασάσας ἐπιγράφ. ἐν ταύτῃ ὁ κωμικὸς μέμνηται Πεπαρηθίου οἴνου. CAPIT. XXIII.

ΟΙνον ἢ πίνειν οὐκ ἐάσω Πράμνιον,
ΟΥ Χῖον, οὐ Θάσιον ἐ Πεπαρήθιον,
ΟΥ δ' ἄλλον ὅς πις ἐπεγείρει τὴν ἔμβολον.

ΕΥβουλος, Ο Λευκάδιος πάρεσι κ) Μιλήσιος,
ΟΙνίσκος ἔπω πότιμος.

Αρχεστράτ8 δ' δειπνολόγ8.

B ΕΙθ' ὁπόταν πλήρωμα Διὸς σωτῆρος ἔληθε,
Ηδη χρὴ γεραὸν πολιὸν σφόδρα [κραιφορβν̃τα] (θ', χ. κρᾶταφο εσῦντα
ΟΙνον, ὑγρᾷ χαίτᾳ λευκῷ πεπυκασμένον αὖ-
Πίνειν ἐν Λέσβ8 πεικύμονος ἐκγεγαῶτα.
Τὸν δ' ἀπὸ Φοινίκης ἱερᾶς τ' Βύβλινον αἰνῶ·
ΟΥ μὰ τὸν κείνῳ γε παρεξισῶ αὐτόν. ἐαὶ γὰ
Εξαίφνης αὐτᾶ γεύσῃ μὴ πόθεν ἐθισθεὶς
ΕΥώδης μὰ σοι δόξῃ δ' Λεσβίᾳ εἶναι
C Μᾶλλον· ἔχει γὰ τᾶτ χρόνῳ διὰ μῆκος ἀπλανες·
Πινόμενος δ' ἥσσων πολλῷ. κεῖνος ἢ δοκήσ8
ΟΥκ οἴνῳ σοὶ ἔχειν ὅμοιον γέρας, ἀμβροσίᾳ δέ.
Εἰ δέ πινες σκώπτουσιν ἀλαζονοχαυνοφλύδροι.
Ως ἄδιστος ἔφυ πάντων Φοινίκιος οἶνος,
Οὐ πειθόμενος τὸν νοῦν [αὐτοῖς.] χ. ἀυτοῖς τάδε μυθεύουσι vel, ὥς πς ταχυπειθὴς.
Εστι ἢ Θάσιος πίνειν ἡνιαῖος, ἐαὶ ἢ
Πολλαῖς πρεσβεύων οἴνᾳ πεικαλλέσιν ὥραις.
ΟΙδα ἢ κἀξ ἄλλων πόλεων βοτρυοσκεπῆ ἔρνη
D ΕΙπεῖν αἰνήσαί τε, κ) ἃ μὲ λέληθ' ὀνομλῶαι.
Αλλ' ἀθέν τ' ἄλλ' ἐστὶν ἁπλῶς πεὸς Λέσβιον
οἶνον. (πῖς.
Αλλά πνες χαίρσιν ἐπαινῦντες τὰ πὸ αὐ-
Φοίνικος ἢ οἶνᾳ μέμνη) κ) ΕΦιππος [Κάρυα, ῥοιὰς, Φοινικία ἕτερα νωγαλίσματα σαμνάρια τε οἶνᾳ δ' Φοινικικ8.] κ) πάλιν, [Φοινικίνᾳ εἰκός] πς ὑπανεώγνυ) μνημονεύ αὖθ κ) Ξενοφῶν Αναβάσ. Μενδαίᾳ ἢ ὁ Κρατῖνος, Νῦν δ' αὖ ἴδοι Μενδαῖον ἡβῶντ' ἀρτίως ΟΙνίσκον ἔπε) καὶ θλιβεῖ, κ) λέγ. ‖ Οἴμ' ὡς ‖ ἀπαλὸς, κ) [‖ λευκὸς ἁρ' εἶσι τρία.] Ερμιππος δέ πᾳ ποιεῖ τ' Διόνυσον πλόνων μεμνημένον. χ. Κάρυα, ῥοιὰς, φοινικας, ἕτερα νώγαλα, Σταμνάρια τ' οἴνου μικρὰ τοῦ φοινικικοῦ, Ωάρια, τοιαῦθ' ἕτερα πολλὰ παίγνια. χ. Φοινικικοῦ β. χ. λευκός. ἆρ', οἷσι τρίᾳ

‖ Μενδαίῳ μὲν ἐνερῶσιν καί τι θεοὶ αὐτοὶ (δωρον,
Στεφώμασιν ἐν μαλακοῖς, μάγνησία ἢ μελιχρό-
Καὶ Θάσιον, τῷ δὴ μήλων ἁπαλέθρομμ ὀδμή.
Τᾶτον ἐγὼ κείνῳ πολὺ πάντων εἶναι ἄριστον
Τῶν ἄλλων οἴνων, μεθ' ἁμύμονα Χῖον ἄλυπον.
Εστι δέ τις οἶνος ὃν δὴ ‖ σαπείαν καλέουσι,
F Οὐ κ) ἀπὸ σώματος σταμνων ἀνοιγομένων
Οζει ἴων, ὄζῃ ἢ ῥόδων, ὄζει δ' τακίνθου
Οσμὴ θεσπεσία. καλὰ πᾶν δ' ἔχει ὑπερφὲς δῶ,
Αμβροσία κ) νέκταρ ὁμοῦ, δ' τ' ἐστὶ τ' νέκταρ.
Τᾶτον χρὴ παρέχειν πίνειν ἐν τῆσι θαλείης
Τοῖσιν ἐμοῖσι φίλοις, τοῖς δ' ἐχθροῖς ἐκ Πε-
παρήθου.

Φησὶ δὲ Φανίας ὁ Ερέσιος Μενδαίους τοὺς βότρυς ἀπὶ τῇ ἀμπέλῳ ῥαίνειν τῷ ἐλατηρίῳ· διὸ γίνεσθ τὸν οἶνον [μαλακόν.] Οτι Θεμιστοκλῆς ὑπὸ βασιλέως ἔλαβεν δωρεὰν τὴν Λάμψακον εἰς οἶνον, Μαγνησίαν δ' εἰς ἄρτον, Μυοῦντα δ' εἰς ὄψον, ‖ Περκώπην δὲ εἰς τὴν Παλαισκῆψιν εἰς στρωμνὴν κ) ἱματισμόν. ἐκέλευσε ἢ τοὺτῳ, στολὴν Φορεῖν βαρβαρικὴν, [ὡς κ) Δημαράτῳ χ. μαλακτικόν. χ. ὡς κ) Δημαράτῳ,

δοὺς δὲ πρότερον αὐτῷ ὑπάρχοντα.

δοὺς δὲ καὶ πρότερον ὑπάρχοντα, καὶ σολεῖ ‖ γάμβρον προθεὶς, ἐφ' ᾧτε μηκέτι Ἑλληνικὸν ἱμάτιον περιβάλλεσθαι. καὶ Κύρῳ δὲ ὁ μέγας Πυθάρχῳ τῷ Κυζικηνῷ φίλῳ ὄντι ἐχαρίσατο ἐπιὰ πόλεις, ὡς φησὶ ὁ Βαβυλώνιος Ἀγαθοκλῆς, Πήδασον, Ὀλύμπιον, [Καμανδίον,] Σκήπτιον ‖, Ἀρτύψιον, Τορσύριον. ὁ δὲ εἰς ὕβριν, φασὶ, καὶ ἄνοιαν προελθὼν, τυραννεῖν ἐπεχείρησε τῆς πατρίδος, στρατιὰν συναγαγών. καὶ οἱ Κυζικηνοὶ ἐξορμήσαντες ἐπ' αὐτὸν ἐβοηδρόμουν, προθύμως φερόμενοι ὑπὲρ τῶν κινδύνων. Τιμᾶται δὲ παρὰ Λαμψακηνοῖς ὁ ‖ Πρίαπος, ὁ αὐτὸς ὢν τῷ Διονύσῳ ἐξ ὑπάτου καλούμενος οὕτως, ὡς Θρίαμβος καὶ Διθύραμβος. ‖ Οἱ Μιτυληναῖοι τὸν παρ' αὐτοῖς γλυκὺν οἶνον προδρομον καλοῦσιν. ἄλλοι δὲ πρότροπον ἢ πρόδρομον. θαυμάζει δὲ καὶ ὁ Ἰκάριος οἶνος. ὡς Ἀμφις,

Ἐν Θουρίοις τ' οὖλαγον, ἐν Γέλᾳ φακόν.

Ἰκάριος οἶνος, ἰχθάδες Κιμώλιαι.

Γίνεται δὲ ἐν Ἰκάρῳ φησὶν Ἐπαρχίδης, ὁ Περάμηδος. ἔστι δὲ οὗτος, γλύκος τι οἴνου· καὶ ἔστιν οὗτος οὔτε γλυκὺς, οὔτε παχὺς, ἀλλ' αὐστηρὸς, καὶ σκληρὸς, καὶ δυσάμιν ἔχων διαφέρουσαν· οἷα Ἀριστοφάνης οὐκ ἥδεσθαι Ἀθηναίους φησὶ λέγων, τὸν Ἀθηναίων δῆμον οὔτε ποιηταῖς ἥδεσθαι σκληροῖς καὶ ἀστεμφέσιν, οὔτε πραμνίοις σκληροῖσιν οἴνοις, σπάγουσι τὰς ὀφρῦς τε καὶ τὴν κοιλίαν· ἀλλ' ἀνθοσμίᾳ, καὶ ‖ πέπονι νεκταροσταγεῖ. εἶναι δὲ ἐν Ἰκάρῳ φησὶ Σῆμος, Πράμνιον πέτρᾳ, καὶ παρ' αὐτῇ ὄρος μέγα, ἀφ' οὗ τὸ Πράμνιον οἶνον, ὃν καὶ Φαρμακίτην τινὰς καλεῖν. καλεῖται δὲ ἡ Ἰκαρία πρότερον Ἰχθυόεσσα, διὰ τὸ ἐν αὐτῇ τὸ ἰχθύων πλῆθος, ὡς καὶ Ἐχινάδες ἀπὸ τῶν ἐχίνων, καὶ Σηπιὰς ἄκρα ἀπὸ τῶν περὶ αὐτὴν σηπιῶν, καὶ Λαγοῦσαι νῆσοι ἀπὸ τῶν ἐν αὐταῖς λαγῶν. καὶ ἑτεραι Φυκοῦσαι καὶ Λαπαδοῦσαι, ἀπὸ τῶν ἐκεῖ πλησίων. προσαγορεύεται δὲ, φησὶ Ἐπαρχίδης, ἡ ἄμπελος, ἡ τὸ Ἰκάριον Πράμνιον φέρουσα, ὑπό τε ξένων μὲν Ἱερά, ὑπό τε Οἰνοέων Διονυσιάς. Οἰνόη δὲ πόλις ἐν τῇ νήσῳ ἐστί. Δίδυμος δὲ ‖ πράμνιον φησὶ οἶνον, ἀπὸ πραμνίας ἀμπέλου οὕτω καλουμένης. οἱ δὲ ἰδίως, τὸ μέλαινα. ἔνιοι δὲ [ἐν ‖ τῇ καθόλου] τὸ πρὸς πρᾳότητα ἀπιτήδειον, οἱονεὶ πρᾴμονα ὄντα. οἱ δὲ τὸ πραΰνοντα τὸ μένος, ἐπεὶ οἱ πόντες προσιόντες. ἐπαινεῖ Ἀμφις καὶ τὸν ἐξ Ἀκάνθου πόλεως οἶνον, λέγων,

Ποδαπὸς εἶ, φράσον. Ἀκάνθιος. Εἶτα πρὸς θεῶν

Οἴνου πολίτης ὢν κρατίστου συφὸς εἶ.

Καὶ τὸν νόμον αὐτὸ τὸ πατρίδος ἐν τοῖς τρόποις

Ἔχεις. ἀλλ' ἤθη τὰ πολιτῶν οὐκ ἔχεις.

Κορινθίου οἴνου Ἀλεξις μνημονεύει, ὡς σκληροῦ.

Οἶνος ξενικὸς παρῆν. ὁ μὲν Κορίνθιος

Βασανισμός ἐστι.

καὶ Εὐβοϊκοῦ δὲ πολὺ πίων Εὐβοϊκὸν οἶνον. Ἀρχίλοχος τὸν Νάξιον τῷ νέκταρι παραβάλλει, ὃς καί που φησὶ

16 Ἐν δορὶ μὲν μοι μάζα μεμαγμένη, ἐν δορὶ δ' οἶνος Ἰσμαρικός. πίνω δ' ἐν δορὶ κεκλιμένος.

χ. Κοκκύζει οἶνος τ. Στράτις δὲ τὸ Σκιάθιον ἐπαινεῖ, [Οἶνος κοκκύζει] τοῖς ὁδοιπόροις πιεῖν,

Μέλας Σκιάθιος ἴσον ἴσῳ κεκραμένος. Ἀχαιὸς δὲ τὸν Βίβλινον,

A cui permisit, & * generis suis, peculiarem vestitum, vt omnino à Græco post abstineret. Cyrus etiam, magnus ille, Pytharcho Cyziceno quem diligebat, oppida septem donauit, vt autor est Babylonius Agathocles, Pedasum, Olympium, Camantium Scepta, Artypson, Tortyrem. quibus opibus insolescens & ad insaniam vsque elatus, patriæ tyrannidem affectauit, coactis aduersus eam copiis. Verùm Cyziceni in eum irruentes seipsos tutati sunt, confertim, impetúque præcipiti cùm inuaderent, periculum subeuntes. B Lampsaceni Priapum [a] venerantur, qui cum Baccho idem est: nempe illius epitheton & adiectitium nomen haud secus quàm Thriambus [b], & Dithyrambus [c]. Mitylenæi vinum suum dulce Prodromon vocant: alij nunc Protropon [d], nunc Prodromon. Est & Icarij vini magna claritas. Amphis.

In Tharijs oliuum: in Gela lenticula:

Ex Icaro vinum: Carica Cimolia [e]. Eparchides scribit in Icaro nasci Pramnium, vini genus, nec dulce, nec crassum, sed austerum, durum, & C insigniter validum: quali Aristophanes scripsit non delectari Athenienses populum. *Atheniensibus*, inquit, *nec placent asperi & horridi poëtæ, nec immite Pramnium vinum, quo & supercilium & alius corrugatur, sed quod maturum nectarea salinta bene olet.* Semus in Icaro scopulum esse prodidit Pramnium, & iuxta eum spatiosum montem, à quo vinum Pramnium appellarunt. Quidam idipsum Pharmaciten [f] etiam vocant. Icaron hanc insulam ἰχθυόεσσαν [g] nuncuparunt à piscium copia, vt Echinadas ab echinorum multitudine, Lagussas à frequentia leporum, promontorium Sepiam à numerosis circa illum sepiis, & alias Phycusas [h] ac Lepadusas simili ratione. Vitem, quæ Pramnium Icarium fert, Eparchides tradit ab externis sacram appellari, ab OEnoënsibus, Dionysiada [i]. Est autem OEnoë eius insulæ oppidum. Didymus autor est Pramnium vinum à vite quam sic appellant, nuncupari: alij peculiari nomine sic nigrum vocari putant: alij in vniuersum, quòd in longum tempus durat, quasi πραμμένον, permanens: alij quòd ferociam [k] mitigat. Mitescunt enim, ac mansueti fiunt quibus id bibitur: Vinum ex oppido Acantho laudat Alexis his verbis:

A. Dic, cuias es? B. Acanthius. A. tu per deos
Vini optimi eius, ferus & acerbus es?
Tu ciuitatis [l] moribus nomen tuæ
Refers: tuorum ciuium ingenium deest.

Alexis Corinthij meminit, vt insuauis, & asperi:

Vinum adfuit peregrinum. Corinthium
Tormentum ac cruciatus est. Idem & EVboici:
EVboicum largius cùm bibissem.

F Archilochus cum nectare confert Naxium. Alicubi idem ait:

Hasta * *maza subacta mihi est: vinúmque paratum*
Ismaricum: hasta nos nitimur & bibimus [m].

Strattis laudat Sciathium:

Vinum viatorem quidem monet, vt bibat,
Nigrum, Sciathium, temperatum, par [n] *pari.*

Achæus Biblinum commendat:

CAPIT. XXIV.

χ. ἐν πῷ καθ.

Excepit is vini Biblini poculis.

Sic autem vocant à loci cuiusdam nomine. Philinus:

A. *Præbebo Lesbium tibi, ac Chium.*

B. *Papæ.*

A. *Mendæum, Biblinum, crapulæ vt nil sentias.*

Epicharmus à quibusdam Biblinis montibus vocatum ait. Armenidas Bibliam Thraciæ partem esse tradit, quam Tisaram & OEsymam vocant. Thraciæ quidem ob vini quod fert præstantiam, ac vicinorum ipsi locorum magna fuit celebritas.

E. Lemno appellunt [a] *vino naues & onustæ.*

Hippias Rheginus, quam vitem ἐλεὸν, id est, tortuosam, dicebant, Bibliam vocatam fuisse tradit, eámque Argiuum Pollin, qui regnauit Syracusis, primum ex Italia Syraculas inuexisse. Quamobrem quod dulce vinum Siculi Pollium nuncupant, Biblinum fuerit. Priscum oraculum fuit,

Turbida vina bibas, qui non Anthedone viuis:
Non Hyperia sacra, vbi defæcata bibuntur.

Aristoteles libro de Trœzeniorum republica scribit, illos Anthedonias [b] vites & Hyperias vocasse ab Anthedone quodam, & Hypero, vt Altephias ab Altephio quodam, vno ex Alphæi posteris ac nepotibus. Alcmam vinum Apyrum [c], & flores olens, memorat alicubi, è Collibus quinque [d], qui locus à Sparta septem stadiis dissitus est. Probat & idem, quod nascitur in præsidiario castello quodam Denthiadum, nomine Denthin, OEnunte OEnuntiaden, Onoglis Onoglin, Stathmis Stathmiten, quæ Pittanæ loca vicina sunt, & præterea, Paryssium, ac insuper Caryssium, prope Arcadiam. ἄπυρον autem is vocat quod decoctum non est. Nam sapa etiam ac defruto quondam vsi sunt. Polybius excellens vinum Capuæ nasci scribit: ἀναδενδρίτην, id est arbustiuum [e], nuncupant, quo cum nullum sit comparandum. Alciphron Mæandrius circa Ephesum vicum montanum esse prodit, olim vocatum Latoida, nunc autem ab Amazonis Latoreas nomine Latoream, in quo vinum Pramnium gignitur. Timachidas Rhodius vini genus esse Rhodi scribit ὑπόχυτον [f], Passo oppido quàm simile. Cui defrutum adiicitur, Glytrin [g] vocant. Polyzelus Autitem [h] vini Rhodij genus memorat: Plato comicus, Capnian [i], in Italiæ Beneuento præstantissimum. Amphin [k], improbum vinum Sosierates appellat. Vsi sunt & antiqui potione quadam ex odoribus concinnata, quam Trimma, id est, intritam, vocauerunt. Theophrastus libris de Historia plantarum scribit in Herea [l], Arcadiæ oppido, vinum fieri, quod insaniam viris, sterilitatem mulieribus importat: aliud circa Caryniam [m] Achaiæ vitis genus esse, cuius vinum prægnantium fœminarum partum abigit, aut si vuam edant grauidæ. Vinum qui Trœzenium bibunt, generare negantur. Thasijs duplex vinum fit, alterum soporiferum, alterum quo fugatur somnus. De anthosmiæ [n] vini præparatione Phanias Eresius ita scripsit, musti circiter quinquaginta congiis, vnum affundi marinæ aquæ,

A Εδεξιάτο [Βιβλίου μέθης] ἐκπώματα. γῆ. Βιβλίνου μέθυος ἐκ π.

Καλεῖ δ' ἤ ἔτως ἀπό τινος χωρίου ἕτω πεποιημένου. Φησὶ δ' ἡ Φιλῖνος,

Οπι πάρεξω Λεσβίου, Χίου.

[Παπ †] Θάσιον, Βιβλίνον, Μενδαῖον, ὥς τε μηδὲν κραιπαλᾶν. γῆ. Πεπαρήσιον

Επίχαρμος δ' ἀπό τινων ὀρῶν Βιβλίνων φησὶ αὐτὸν ὠνομάσθαι. Αρμηνίδας δ' τ' Θρᾴκης φησὶ εἶναι χώραν τ' Βιβλίαν, [ἣν αὖθις Τισάρην] καὶ ‖ Ισύμην πεποιημένον. ὁπιεικῶς δ' ἡ Θρᾴκη ἐθαυμάζετο ὡς ἡδύοινος, καὶ σωλῆνας τὰ πλησίον αὐτῆς χωρία. γῆ. ἣν Αυπσάρην ἢ Τισάρην

B Νῆες ‖ δ' ἐκ Λήμνου παρέσχοσαν οἶνον ἄγεσθαι. Ιππίας δ' ὁ Ρηγῖνος τ' ἐλεὸν καλαμβήνην ἄμπελον, Βιβλίαν φησὶ καλεῖσθαι. ἣν Πόλλιν τ' Αργεῖον, ὃς ἐβασίλευσε Συρακουσίων, πρῶτον εἰς Συρακούσας κομίσαι ἐξ Ιταλίας. εἶτα αὖ οὗ ὁ πρὸς Σικελιώτας γλυκὺς καλάμβης ‖ Πόλλιος, ὁ Βίβλινος οἶνος. Χρησμὸς,

C Πῖν' οἶνον τευγίαν, ἐπεὶ οὐκ Ανθηδόνα ναίεις,

Οὐδ' ἱερὰν Υπέραν, ὁθι γ' ἄτευγον οἶνον ἔπινες.

ὠνομάζετο δὲ πρὸς Τροιζηνίους, ὥς φησιν Αριστοτέλης ἐν τῇ αὐτῶν πολιτείᾳ, ἄμπελος Ανθηδονιὰς καὶ Υπερία, ἀπὸ Ανθου τινὸς καὶ Υπέρου, ὡς καὶ Αλθηφιὰς ἀπὸ Αλθηφίου τινὸς, ἑνὸς τῶν Αλφείου ἀπογόνων. Αλκμὰν δέ που, ἄπυρον οἶνον καὶ ἀνθος ὄσδον φησὶ, τ' ἐκ πέντε λόφων, ὅς ἐστι τόπος Σπάρτης ἀπέχων σταδίους ἑπτά. καὶ τ' ἐκ Δενθιάδων ἐρύματός τινος, καὶ τ' ἐξ Οινοῶντος, καὶ τὸν ἐξ Ονόγλων καὶ Σταθμῶν. χωρία δ' ταῦτα ἐστὶ κώμη πλησίον Πιτάνης, φησὶν οὗ, οἶνον δὲ ‖ Οινωλιάδα, ἢ ‖ Δένθιν, ἢ [‖ Πάρυσιον,] ἢ [Ονόγλιν,] ἢ [Σταθμίταν, καὶ τ' ἐκ Καρύστου, ὅς ἐστι πλησίον] Αρκαδίας. ἄπυρον δὲ εἶπε, τ' οὐκ ἐψημένον. ἔχουσι δὲ ἐφθοῖς οἴνοις. Πολύβιος δὲ διάφορον οἶνον ἐν Καπύῃ φησὶ γίνεσθαι, τ' ἀναδενδρίτην καλούμενον, ᾧ μηδένα συγκρίνεσθαι. Αλκίφρων δ' ὁ Μαιανδρίτης, πρὸς τῷ Εφεσίαν εἶναι ὀρείαν κώμην τὴν πρότερον μὲν καλουμένην Λητοΐδα, νῦν δὲ Λατωρείαν, ἀπὸ Λατωρείας Αμαζόνος, ἐν ᾗ γίνεσθαι τ' Περάμνειον οἶνον. Τιμαχίδας δὲ ὁ Ρόδιος ὑποχύτην τινὰ οἶνον ἐν Ρόδῳ καλεῖ παρασπλήσιον τῷ γλυκεῖ. καὶ γλύξις δ' οἶνος καλεῖται, ὁ τ' ἔψημα ἔχων. Πολύζηλος δὲ, ‖ Αὐτίτην καλεῖ οἶνον ἐν Ρόδῳ. Πλάτων δ' ὁ κωμικὸς, ‖ Καπνίαν· κάλλιστος δ' οὗτος γίνεται ἐν Βενεβέντῳ, πόλει Ιταλίας. ‖ Αμφις δ' οἶνος ὁ φαῦλος καλεῖται πρὸς Σωσικράτη. ἔχουσι δ' οἱ ἀρχαῖοι καὶ πόματι ἔνι ἐξ ἀρωμάτων καταskευάζομένῳ, ὁ σκάλουσι ‖ τρίμμα. Θεόφραστος δ' ἐν τῇ περὶ φυτῶν ἱστορίᾳ φησὶ, ἐν Ηραίᾳ τῆς Αρκαδίας γίνεσθαι οἶνον, ὃς οὐ μόνον ἀνδρας πινόμενος ἐξίστησι· ‖ τὰς δὲ γυναῖκας τεκνοῦσας ποιεῖ. περὶ δὲ Κερωνίαν τ' Αχαΐας, ἀμπέλου τινός ἐστιν εἶναι, ἀφ' ἧς τὸν οἶνον ἐξαμβλοῖ ποιεῖν τὰς γυναῖκας τὰς ἐγκύμονας· καὶ τ' Βοτρύων δέ φησι φάγωσι, ἐξαμβλοῦσιν. ὁ δὲ Τροιζήνιος οἶνος ἀγόνους φησὶ ποιεῖ σφᾶς πίνοντας. ἐν Θάσῳ δὲ λέγεται, ὡς αὐτὸ ποιεῖσιν οἶνον ἵνα μὴ γεννήσωσι, καὶ ἕτερον ἀγρυπνεῖν ποιοῦσα σφᾶς πίνοντας. περὶ δὲ τῆς δ' Ανθοσμίου οἴνου σκευασίας, Φανίας ὁ Ερέσιος φησὶ τάδε. Γλεύκει πρεσγχεῖται [περὶ] σφυτήκοντα, εἰς θαλάσσης, χ. παρὰ

D E F

καὶ γίνεται Ανθοσμίας. καὶ πάλιν, Ανθοσμίας γίνεται ἐκ νέων ἀμπέλων ἰσχυρώτερος, ἢ ἐκ παλαιῶν. ἐξῆς τε φησὶ, σὺν ὀμφακώδεσι συμπατήσαντες ἀπέθεντο, καὶ ἀνθοσμίας ἐγένετο. Θεόφραστος δ' ἐν Θάσῳ φησὶ τὸν ἐν τῷ πρυτανείῳ διδόμενον θαυμαστὸν εἶναι τῷ ἡδονῇ· ἡρτυμένος γάρ ἐστιν. ἐμβάλλουσι γὰρ εἰς τὸ κεράμιον σεῖστὴν μέλιτι φυράσαντες, ὥς τε τῷ ὀσμῇ ἀπ' αὐτοῦ, τῷ δὲ γλυκύτητι ἀπὸ τοῦ σεστοῦ λαμβάνειν τὸν οἶνον. καὶ ἐξῆς δὲ φησὶν, ‖ ἐάν τις κεράσῃ σκληρὸν καὶ ἄοσμον μαλακῷ καὶ εὐόσμῳ, καθάπερ τὸν Ηρακλεωτικὸν καὶ τὸν Ερυθραῖον, τὸ μὲν τῷ μαλακότητι, τὸ δὲ τῇ εὐστομαχίαν παρεχόμενα. ‖ μυρίτης ἢ ‖ μυρρίνης οἶνος κεῖται παρὰ Ποσειδίππῳ,

Διψηρὸς ἄρπαξ ὁ μυρρίνης ὁ πίων.

Capit. XXV. ‖ Καὶ Ερμῆς δ' εἴδει ποσεως παρὰ Στρατίδι. Χαιρέας ἦν, ἐν Βαβυλῶνι οἶνον φησὶ γίνεσθαι, ὃν καλοῦμεν νέκταρ.

Η γὰρ ἐπὶ τοῖς ἀληθὲς, ὅτ' οὐ μόνον ὕδατος ἄσαν,

‖ Αλλά τι καὶ ‖ λέαχης οἴνου ἔχειν ἐθέλει.

χ. Οὐ γὰρ ἀπ. [Ος δὲ γε ἀπέλειπεν] Διονύσιον, ἁδὲ γίγαρτον, ὁ Κεῖος φησι ποιητής. Τῶν οἴνων ὁ μὲν λευκὸς, ὁ δὲ πυῤῥὸς, ὁ δὲ μέλας. καὶ ὁ μὲν λευκὸς, λεπτότατος τῇ φύσει, οὐρητικὸς, θερμὸς, πεπτικός τε ὤν, τῷ κεφαλῇ ποιεῖ βάρος. ἀναφέρει γὰρ ὁ οἶνος. ὁ δὲ μέλας ὁ μὴ γλυκάζων, τροφιμώτατος, συπτικός. ὁ δὲ γλυκάζων, καὶ τῶν λευκῶν, καὶ τῶν πυῤῥῶν τροφιμώτατος. λεαίνει γὰρ κατὰ τὴν κάρδοπον, καὶ παχυῶν τὰ ὑγρὰ μᾶλλον, κεφαλῇ ἧττον παρενοχλεῖ. ὄντως γὰρ ἡ τοῦ γλυκέος οἴνου φύσις ἐγχρονίζει πρὸς τὰ στόματα, καὶ πυέλου ἐστὶν ἀναγωγὸς, ὡς Διοκλῆς καὶ Πραξαγόρας ἱστοροῦσι. Μνησίθεος δ' ὁ Αθηναῖος φησὶν, ὁ μέλας οἶνος ἐστὶ θρεπτικώτατος, ὁ δὲ λευκὸς οὐρητικώτατος καὶ λεπτότατος, ὁ δὲ πυῤῥὸς, ξηρὸς, καὶ τῶν στύφων πεπτικώτερος. οἱ δ' ὑπομελέστερον τεθαλαττωμένοι οἶνοι, ἀκεραίπαλοί τε εἰσὶ, καὶ κοιλίαν λύουσιν, ὑπιδάκνουσί τε τὸν στόμαχον, ἐμφυσήσεις τε ἐνεργάζονται, καὶ συγκαθεργάζονται τῷ τροφῷ. τοιοῦτος δ' ἐστὶν ὅτε Μιῶδις, καὶ ὁ ἀπὸ Αλικαρνασσοῦ. ὁ γοῦν κωμικὸς Μένιππος, ἁλμοπότην τὸν Μιῶδον φησί. ἱκανῶς δὲ καὶ ὁ Κῶος τεθαλάττωται. καὶ ‖ ὁ Ρόδιος δὲ, ἐλαττόνως μὲν τετύχηκε θαλάττης· ὁ δὲ πολὺς αὐτοῦ ἀχρεῖος ἐστιν. ὁ δὲ νησιώτης, εἰς τε οὖν ‖ πότες ἐστὶν εὖ πεφυκώς, καὶ πρὸς τὴν ‖ καθημερινὴν χρῆσιν οὐκ ἀνοίκειος. ‖ ὁ δὲ Κνίδιος, αἵματος γυναικὸς, τρόφιμος, κοιλίαν δύσγυον κατασκευάζων. πλείων δὲ πινόμενος, σκλύει τὸν στόμαχον. ὁ δὲ Λέσβιος σύμμιν μικροτέραν ἔχει, καὶ μᾶλλον οὐρεῖται. χαμαίτερος δ' ἐστὶν ὁ Χίος. καὶ τοῦ Χίου, ὁ καλούμενος Αρμούσιος. Διαφοραὶ δὲ αὐτοῦ εἰσὶ τρεῖς. ὁ μὲν γὰρ αὐστηρός ἐστιν, ὁ δὲ γλυκάζων, ὁ δὲ μέσος τούτων τῇ γεύσει αὐτόκρατος καλεῖται. ὁ μὲν οὖν αὐστηρὸς εὔστομος ἐστὶ, καὶ τροφιμος, καὶ μᾶλλον οὐρεῖται. ὁ δὲ γλυκάζων, τροφιμος, πλήσμιος, κοιλίας μαλακτικός.

A & ita fieri Anthosmian: ac rursum: Anthosmian valentiorem fieri ex nouellis vitibus, quàm ex vetustis, ac deinceps: Conculcata cum aliis acerba vua, quod reconditur vinum Anthosmian fieri. Theophrastus scribit, quod apud Thasios in Prytanæi conuictu publico datur, esse mirificè iucundum, quia conditum sit immissa farina melle subacta in fictile dolium, vt odorem ex se vinum iaciat, dulcedo verò ex immersa farina trahatur. Subdit postea idem scriptor, inodorum si quis & durum misceat cum fragranti & molli, B veluti cum Heracleotico Erythræum, iucundam fore ac salubrem mixturam eiusmodi, quòd alterum lenitatem conferat, altero ventriculus roboretur. Apud Poseidippum, Myriten, siue Myrinen [a], legimus, vini genus:

Vile hoc facit sitim: est celebris Myrines.

Apud Strattiden Hermes potionis species est. Chæreas vinum esse Babylone tradit, quod Nectar indigenæ vocant.

Verum [b] est quod iactatur, aqua iam non modo vina
Partes, sed quidquam laudis habere volunt.

C Non enim, vt inquit poëta [c] Ceus,

Est negligendus Bacchus, vt vinacea.

Vinum aliud giluum [d] est, aliud nigrum, aliud album: quod natura tenuissimum, ac calidum, vrinas mouet, concoctionem iuuat, sed quoniam superiora petit, igneo calore caput ferit: nigrum expers dulcedinis, adstringit, & alit plurimum: quod verò subdulce est, copiosius D alimentum suppeditat, quàm vllum ex albis, vel giluis. Nigrum certè quod dulce est, accessu transitúque suo lenit, & humores valde spissans caput minus infestat, quæ dulcium natura est, moratur circa præcordia, ac quod scripserunt Diocles & Praxagoras, ideo sputum educit. Nigrum vinum, inquit Mnesitheus Athenienses, nutrit copiosissimè: album tenuissimum est, vrinásque ciet valentissimè: giluum potenter siccat, & imprimis est vtile concoctioni. Quod maris aqua [e] scitè ac diligenter conditum est, caput E nulla crapula grauat, aluum soluit, ventriculum mordet, & lancinat, flatus gignit, concoctionem cibi promouet: Myndium huiusmodi est, & Halicarnassæum. Quapropter Menippus Cynicus Myndum ἁλμοπότην [f] vocabat. Coum aqua marina quod satis est temperatur. Rhodium plus accipit. Cui largius admiscetur, inutile est. Insularia vina [g] cum voluptate bibuntur, & ad quotidianum vsum incommoda non sunt. Ex iis Gnidium sanguinem procreat, abundè nutrit, aluum solicitat, sed largiore potu ventriculum exoluit. F Lesbium minus adstringit, & lotium magis prouocat. Ante reliqua Chio gratia est, præsertim ei quod vocant Aruisium: differentia triplici. Quoddam enim austerum est: alterum subdulce: tertium inter illa sapore medium. αὐτόκρατον [h] nuncupant. Austerum palato arridet, multum alimenti præbet; cum vrina magis expellitur. Quod subdulce est, largius nutrit: plenitudinem corporis efficit: aluum mollit.

Auto

Autocraton vſu facultatéque medium eſt. At in commune, Chium ad concoctionem valet, copioſè nutrit, ſanguinem optimum generat, blandiſſimum eſt, ob inſignémque vim ſuam plenioris corporis molem auget. Ex Italicis vinis ſuauiſſima & gratiſſima ſunt Falernum, & Albanum. Horum quod diutinum inueterauit, quia medicatum fit, perquam celeriter capitis dolorem ac grauitatem excitat. Quod Adrianum vocant facile tranſpirat, & digeritur, omninóque moleſtia caret. Premenda ſunt illa vina ante ſtatum aliquot tempus, deinde ſub dio in aperto loco exponenda, nimia vt illorum vehementia diffletur. Iucundiſſimum vinum vbi conſenuit, Corcyræum. Zacynthium & Leucadium, quia gypſum [a] doliis immittitur, caput offendunt. E Cilicia quod Abaten nominant, aluum tantùm laxat. Coo, Myndio, Halicarnaſeo, & cuiuis largiori maris aqua condito duriores aquæ congruunt, vt fontana, & pluuia, ſi per tubulos colata defæcatáque ſit, &, vt ſubſidant quæ aliena ſunt, aſſeruata diu in ciſternis. Quamobrem Athenis, & Sicyone, vbi ſuppetit aqua eiuſmodi, præſtant hæc vina. Ei verò cui parciùs admixta eſt maris aqua, aut ſi quod potentiùs adſtringit, vt Chio, ac Lesbio, conuenit aqua leniſsima & blandiſsima.

A. O lingua [b] prudenter diu quæ iam ſiles,
Negotium hoc ſubire quomodo potes?
B. Neceſsitate nil quidem eſt oneroſius,
Arcana cogit quæ retegere principum,

inquit Sophocles. Maræoticum vinum, quod etiam Alexandrinum vocauere, à Mareia [c] lacu vicino Alexandriæ, & vrbe lacui propinqua, quondam ampliſſima, nunc verò pago, nuncupatur, cui nomen indidit Maro vnus ex iis qui cum Baccho militarunt. Frequens in eo tractu vinea eſt. Vua cùm manditur, ſaporis iucundiſsimi. Vinum autem præſtantiſsimum, album, ſuaue, tenue, ſuauiter olet, in venas promptè diſtribuitur, vrinas ciet, caput non attingit: & tamen hoc anteit bonitate quod appellant Tænioticum. Eſt autem Tænia oblongus quidam in illa plaga locus, vbi genitum vinum ex albo nonnihil palleſcens, pingue quidpiam præ ſe fert, quod aqua mixta paulatim diluitur, non aliter quàm mel Atticum aqua addita liqueſcit. Vinum hoc Tænioticum, præterquàm quod potu mirificè placet, & odore quodam eleganti, velut aromatum, delectat, leniter adſtringit. Sunt etiam circa Nili decurſus, & quacunque fluuius labitur, vineæ creberrimæ. Harum vino ſigillatim ſuus peculiaris guſtus, ac color. Anteponitur reliquis quod circa Antyllam oppidum (ab Alexandria procul id non abeſt) prouenit. Eius ciuitatis reditum ac vectigalia Perſarum Aegyptiorúmque reges ad cinctuum impenſas vxoribus dabant. Quod in Thebaide naſcitur vſque adeò tenue eſt, præſertim circa vrbem Copton, & tam facilè digeritur, ac citò coquitur, vt citra noxam ægris in febre concedant.

Laudes [d] tuas, vt Aſtydamas, hîc prædicas,
Vxor.

A ὁ δ' Αυτόκρατ@, τῇ χρείᾳ μέσ@ ἐστί. κοινῶς δ' ὁ Χί@, πεπτικὸς, τροφιμος, αἵματος χρηστοῦ γεννητικὸς, εὐστομώτατος, πλήσμι@, [διὰ τὸ πολὺ εἶναι] τῇ δυνάμει. τ̃ δ' οἴνων χαριέστατος, ὁ καθ' ἡμᾶς Ἰταλίαν Αλβανὸς, καὶ ὁ Φαλέρν@. ὁ δὲ τούτων πεπαλαιωμέν@, καὶ κεχρονικὼς, φαρμακώδης ὢν καροῖ λίαν ταχέως. ὁ δὲ Αδριανὸς καλούμεν@, δύσπνους δυανάδοτος, ἄλυπ@ τὸ σώφρον. οἰνοποιητέον δὲ αὐτοὺς πρό τιν@ χρόνου, καὶ εἰς ἀναπεπταμένον τόπον θετέον, εἰς τὸ διαπνεῦσαι [τὸ πολύ] τῆς δυνάμεως αὐτῶν. χαριέστατος δ' οἶνος εἰς παλαίωσιν ὁ Κερκυραῖος. ὁ δ' Ζακυνθι@, καὶ ὁ Λευκάδιος, διὰ τὸ γύψον λαβεῖν, καὶ κεφαλὴν ἀδικεῖσιν. ὁ δ' ἀπὸ Κιλικίας Αβάτης καλούμενος, κοιλιας μόνον ἐστὶ μαλακτικός. Κῴῳ δ' καὶ Μυνδίῳ, καὶ Αλικαρνασίῳ, καὶ παντὶ τῷ ἱκανῶς τεθαλαττωμένῳ σωάδει τὰ σκληρὰ τ̃ ὑδάτων, οἷα πρωΐαι, καὶ ὄμβρια, ἐὰν ᾖ διϋλισμένα, ἐπὶ πλείονα χρόνον καθεσταμένα. χρήσιμοι δ' εἰσὶν οὗτοι Αλίῃσι, καὶ Σικυῶνι· ἐν ταύταις γὰρ σκληρὰ τὰ τοιαῦτα ὕδατα. τῆς δ' θαλασσίοις τῶν οἴνων, καὶ τοῖς παρέχουσιν ἱκανωτέραν σύψιν τῷ Χίῳ καὶ Λεσβίῳ, τὰ ‖ ἀποιότατα τῶν ὑδάτων δύθετεῖ.

[ΕΥ γλῶσα] σιγήσασα τὸν πολὺ χρόνον, Πῶς δῆτα τλήσῃ πρᾶγμ' ὑπεξελθεῖν τόδε; Η τῆς ἀνάγκης οὐδὲν ἐμβριθέστερον, Υφ' ἧς τ' ἀρρήτ φθὲν ἐκφανεῖς ἀνάκτορον,

D φησὶ Σοφοκλῆς. ὅτι ὁ Μαρεώτης οἶν@, ὁ Αλεξανδρεωτικὸς, τὸ μὲν παλαιὸν ἔσχεν ἀπὸ τῆς ἐν ‖ Αλεξανδρείᾳ πρώτης Μαρείας, καὶ τῆς πάλαι αὐτῷ πόλεως ὁμωνύμου, ἢ πρότερον μὲν ὠνομάσθη μεγίστη, νυνὶ δὲ [κώμη· παρείληφε μέν τοι τὸ πεπαλαιῶσθαι, λαβοῦσα ἀπὸ Μάρωνος,] ἑνὸς τῶν μετὰ Διονύσου τὰς στρατείας πεποιημένων. πολλὴ δὲ ἡ περὶ τὸν γλυκὺν ταύτην ἄμπελος, ἧς καὶ ἡ σταφυλὴ βρωθεῖσα πάνυ δύσπεπτος, καὶ ὁ γινόμενος οἶνος κάλλιστος· λευκός τε γὰρ καὶ ἡδὺς, δύπνους, δυανάδοτος, λεπτὸς, κεφαλῆς οὐ καθικνούμενος, διουρητικός. τούτου δὲ καλλίων ὁ Ταινιωτικὸς καλούμενος. ταινία δ' ἐστὶν ὀπτιμένης περὶ τοὺς αὐτοὺς τόπους, ἀφ' ἧς οἱ γινόμενοι οἶνοι εἰσὶ μὲν ἠρέμα ὑπόχλωροι, ἐμφαίνοντες δὲ ἐν αὐτοῖς λιπαρὸν, ὃ καθ' ὅλου τὸ ὕδατος κρᾶσιν ἀναλύεται καθ' βραχύ, ὡς καὶ τὸ μέλι τὸ Αττικὸν ἀνακιρνάμενον. οὔτε ὁ Ταινιωτικὸς, πρὸς τὸ ἡδὺς εἶναι, ἔχει τι καὶ ἀρωματώδες, ἠρέμα ἐπισύφων. ἡ δὲ περὶ τὸν Νεῖλον ἄμπελος, πλείστη μὲν αὐτὴ, ὅσος καὶ ὁ ποταμός. καὶ πολλαὶ τῶν οἴνων αἱ ἰδιότητες καθ' τε τὰ χρώματα, καὶ τὸν περιφορᾶν. τούτου δ' ὑπερβάλλει ὁ καθ' Αντυλλαν πόλιν, (οὐ μακρὰν οὖσαν Αλεξανδρείας,) ἧς τοὺς φόρους οἱ τότε βασιλεῖς, Αἰγύπτιοί τε καὶ Πέρσαι ταῖς γαμεταῖς ἐδίδοσαν εἰς ζώνας. ὁ δ' καθ' τὴν Θηβαΐδα, καὶ μάλιστα ὁ καθ' τὴν Κόπτου πόλιν οὕτως ἐστὶ λεπτὸς, καὶ δυανάδοτος, καὶ ταχέως πεπτικὸς, ὡς τοῖς πρεσβύτοις σι διδόμενος μὴ βλάπτειν.

γρ. διὰ τὸ πολὺς εἶναι

γρ. τὸ παχὺ

γρ. Φεῦ γλ.

γρ. κώμη πεπαλαίωται, ἢ περισσοτέραν λαβοῦσα ἀπὸ Μ.

Σαυτὴν ἐπαινεῖς ὥσπερ Αστυδάμας, γύναι.

λῷ δὲ

ἦν δὲ τραγικὸς ποιητὴς ὁ Ἀστυδάμας. Ὅτι Θεόπομπος ὁ Χῖος τὸ ἄμπελον ἱστορεῖ εὑρεθῆναι ἐν Ὀλυμπίᾳ παρὰ τὸ Ἀλφειὸν, καὶ ὅτι τῆς Ἠλείας τόπος ἐστὶν ἀπέχων ὀκτὼ σταδίους, ἐν ᾧ οἱ ἐγχώριοι κατακλείοντες τοῖς Διονυσίοις χαλκεῖς λέβητας τρεῖς κενοὺς, παρόντων τῶν ἐπιδημούντων ἀποσφραγίζουσι, καὶ ὕστερον ἀνοίγοντες, εὑρίσκουσιν οἴνου πεπληρωμένους. Ἑλλάνικος δέ φησι ἐν τῇ ‖ Πλινθίνῃ πόλει Αἰγύπτου πρώτῃ εὑρεθῆναι τὸ ἄμπελον. διὸ καὶ Δίων ὁ ἐξ ἀκαδημίας, φιλοίνους καὶ φιλοπότας τοὺς Αἰγυπτίους γενέσθαι, εὑρεθῆναι τὲ παρ' αὐτοῖς βοήθημα, ὥς τε τοὺς διὰ πενίαν ἀπορουντας οἴνου, τὸ ἐκ τῶν κριθῶν γενόμενον πίνειν· καὶ οὕτως ἥδεσθαι τοὺς τοῦτον προσφερομένους, ὡς καὶ ᾄδειν, καὶ ὀρχεῖσθαι, καὶ πάντα ποιεῖν ὅσα τοὺς ἐξοίνους γινομένους. Ἀριστοτέλης δὲ φησὶ, ὅτι οἱ μὲν ἀπ' οἴνου μεθυσθέντες, ἐπὶ πρόσωπον φέρουσι· οἱ δὲ τὸ κρίθινον πεπωκότες, ἐξυπτιάζουσι τὸ κεφαλήν. ὁ μὲν γὰρ οἶνος καρηβαρικὸς, ὁ δὲ κρίθινος καρωτικός. ὅτι δὲ φίλοινοι Αἰγύπτιοι, σημεῖον καὶ τὸ παρὰ μόνοις αὐτοῖς [ὡς νόμιμον] ἐν τοῖς δείπνοις, πρὸ πάντων ἐδεσμάτων κράμβας ἔσθειν ἑφθὰς, καὶ μέχρι τοῦ δεῦρο παρασκευάζεσθαι. καὶ ‖ πολλοὶ εἰς τὰς κατασκευαζομένας ‖ ἀμεθύστους, προσλαμβάνουσι τὸ τῆς κράμβης σπέρμα. καὶ ἐν ᾧ δ' ἂν ἀμπελῶνι κράμβαι φύουσι, ἀμαυρότερος ὁ οἶνος γίνεται. διὸ καὶ Συβαρῖται, φησὶ Τίμαιος, πρὸ τοῦ πίνειν κράμβας ἤσθιον. Ἀλεξις,

γρ. ὃν νόμιμον

Ἐχθὲς ὑπέπινες, εἶτα νυνὶ κραιπαλᾷς,
Κατανύστασον. παύσῃ γάρ· εἶτά σοι
Δότω ῥάφανόν τις ἑφθήν.

Εὔβουλος δέ που φησὶ, (κραιπάλην
Γύναι ῥάφανόν γε κομίσασ' εἰς ἐμὲ σὺ, τὴν
Μέλλεις ἀφεῖναι πᾶσαν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖς.

Ὅτι δὲ τὸ κράμβην ῥάφανον ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ, Ἀπολλόδωρος δηλοῖ ὁ Καρύστιος.

Οἱ δ' ὅτι καλοῦμεν ῥάφανον, ἡμεῖς δ' οἱ ξένοι
Κράμβην, γυναιξὶ διαφέρειν οἴει δὲ τί;

Ἀναξανδρίδης, ἐὰν λούσησθε νῦν
Ῥάφανόν τε πολλὴν ἐντρώγητε παύσετε,
Τὸ βάρος διασκεδᾶτε τὸ πρόσον νῦν νέφος
Ἐπὶ τοῦ μετώπου. Νικοχάρης,

γρ. ἑψήσομεν Βαλάνιον

Εἰσαύριον ἀντὶ ῥαφάνων [ἑψήσομεν
Βαλανεῖον] ἵνα νῶν ἐξάρῃ τὴν κραιπάλην.

Ἀμφις,

Οὐκ ἔστιν ὡς ἔοικε φάρμακον μέθης
Οὐδὲν τοιοῦτον, ὡς τὸ προσπεσεῖν ἄφνω
Λύπην τιν' οὕτως. [ἐξελαύνει γὰρ σφόδρα
Λήρους, ὥς τε τὰς ῥαφάνους οὕτω δοκεῖν.]

γρ. ἐξελαύνει γὰρ σφόδρα. Ὡς λῆρον εἶναι τὰς ῥαφάνους οὕτως, vel, ὄντως, δοκεῖν.

Περὶ δὲ τῆς δυνάμεως ταύτης, ἣν ἡ κράμβη ποιεῖ, ἱστορεῖ καὶ Θεόφραστος, φεύγειν φάσκων καὶ ζῶσαν τὸ ἄμπελον τῆς ῥαφάνου τὴν ὀδμήν.

A Tragicus poëta [a] fuit ille Aſtydamas. Theopompus Chius memoriæ tradidit, vitem ad Alpheum flumen in Olympia repertam fuiſſe, & quodam loco ab Elea [b] ſtadiis octo diſtante, per feſtos Bacchanalium dies incolas, vacuos [c] tres lebetes, coram aduenis obſignatos poſtridie cùm aperuerint, vino plenos offendere. Hellanicus ſcribit in Plinthine oppido Ægypti primùm inuentam fuiſſe vitem: qua de cauſſa Dion Academicus vinoſos ac bibaces Ægyptios eſſe inquit: ac quoniam ob egeſtatem vino multis carendum eſſet, B excogitatum apud illos inopiæ ſolatium, vt vinum ex ordeo [d] confectum biberent, cuius potu adeò lætati ſunt, vt canerent, ſaltarent, &, quæ ſolent ebrij, facerent omnia. Ariſtoteles ſcribit, eos qui vino temulenti ſunt, in faciem pronos vergere, qui verò zytho, in caput reſupinari: quia vt nimio vino caput grauatur, ſic zytho veternoſum fit ac ſomnolentum. Vinolentos [e] Aegyptios fuiſſe hoc oſtendit, quod apud eos tantum in cœnis ſtatutum eſt, ante omnem cibum braſſicam elixam [f] comeſſe, & ad compotationes ita C ſeſe præparare. Multi ſane vt ab ebrietate vindicentur, præſumunt braſſicæ ſemen. Quin & in qua vite Braſſica naſcitur, inde vinum exilius: quamobrem Sybaritæ, vt inquit Timæus, antea quàm potarent, braſſicarum eſu ſe muniebant. Alexis:

Heri bibiſti [g] plus ſatis: nunc graue caput,
Sentis, medendum eſt huic malo, ieiunio:
Deinde braſſicam tibi dabit quiſpiam
Elixam.

EVbulus alicubi:

D *Vxor mihi rhaphanum ſi tu afferas,*
Hanc crapulam è veſtigio diſcuſſeris
Ni fallor omnem.

Antiquos Raphanum [h] braſſicam vocaſſe monſtrat Apollodorus Caryſtius:

Rhaphanum ſcio vocare nos: at hoſpites
Vos braſſicam: quid intereſſe hoc fœminis
Putas?

Anaxandrides:

Si lauabitis,
Rhaphanúmque multam edetis, hæc mox deſinet
E *Vexare vos capitis grauedo: frontibus*
Nubem inſidentem triſtibus [i] diſpergite.

Nicochares:

In craſtinum rhaphani loco nos balneum
Quod crapulam ſanet tuam parabimus.

Amphis:

Nullum remedium eſt ebrijs paratius,
Quàm ſi moleſti quidpiam forte accidat
Subito, etenim mirum in modum illud diſſipat
F *Eiuſmodi nugas: rhaphanus vt non magis*
Ad id valeat:

Braſſicæ hanc facultatem literis mandauit Theophraſtus, & hoc præterea, vitem etiam, dum viuit, odorem braſſicæ auerſari.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

EX ATHENÆI DEIPNOSOPHISTARVM LIBRO SECVNDO.

MAGNAM diei partem somno me dare, quietíve indulgere, non permiserunt varij quos hucusque sermones habuisti. οἶνον, vinum Colophonius Nicander vocatum censet ab OEneo.

Qui vinum pateras OEneus diffudit in amplas,
οἶνος, *Vinum, quod retinet nomen dedit.* Melanippides Milesius:

Οἶνος, Vinum, here, ab OEneo cognominatum.

Hecatæus Milesius prefatus in Aetolia vitem primùm inuentam fuisse, subdit, Oresteа Deucalionis filium ad AEtoliæ regem venisse, illíque caudicem peperisse canem suam: quem cùm defodi iussisset, natam ex eo vitem vuis onustam: ac ideo gnatum suum φύτον, id est Satorem, appellasse, nepotémque ex illo genitum OEnea, à vite scilicet, quam prisci illi Græci οἰνάδα nuncupabant: AEtolúmque ab OEneo fuisse procreatum. Plato in Cratylo vocis (οἶνος) rationem & originem indagans, sic inquit notatam fuisse, quòd animum nostrum impleat τῆ οἰήσεως, id est arroganti de nobis ipsis quadam opinione: quanquam fortassis etiam ἀπὸ τῆς ὀνήσεως, id est vtilitate quam ex eo percipimus, dictum fuisse non absurdum sit. Homerus ad veriloquiũ hoc nimirum spectans, ita dixit,

ὀνήσεαι, id est, *Proderit, hoc vini citò si potaueris ipse.* Idem simili ratione cibaria vocare solet ὀνείατα, ἀπὸ τοῦ ὀνίσκειν ἡμᾶς, quia nos iuuent.

O Menelaë, dij fecerunt optima vina
Quæ tristes hominum [a] *curas dispellere possint.*

Diphilus Comicus,

Prudentibus [b] *ac cordatis omnibus, amicissime*
Bacche, atque sapientissime, quàm suauis es,
Abiecti magnificè vt sentiant de se tu solus efficis:
Supercilioſis & tetricis persuades vt rideant:
Ignauis, vt audeant: vt fortes sint, timidis.

Philoxenus,

Fluxile [c] *vinum, omnifariis vocibus loquax.*

Chæremon tragœdus vino conciliari bibentibus inquit, risum, sapientiam, docilitatem, bona consilia. Ion Chius:

Indomitum puerum, taurino aspectu toruum
Iuuenem [d], *non iuuenem, mitissimum amorum grauiter frementium*
Anteambulonem, Vinum spiritus attollens: mortalium
Iudicem [e].

Mnesitheus inquit,

18 CAP. I.

ΠΟλὺ τὴ ἡμέρας πεσεῖν ἐπιμετρεῖν τῷ ὕπνῳ, οὐκ εἴων με οἱ λόγοι ὃς ἀπεμνημόνδυσας ὄντες ποικίλοι, ὕπνῳ διδόναι σχολήν. Οπ τὸ οἶνον ὁ Κολοφώνιος Νίκανδρος ὠνομάσθαι φησὶν ἀπὸ Οἰνέως.

Οἰνοδὸς δ' ἐν κοίλοισιν ἀποθλίψας δεπάεσσιν
Οἶνον ἔκλησε. φησὶ γὰρ Μελανιππίδης ὁ Μιλήσιος Εκαταῖος δ' ὁ Μιλήσιος τὸ ἄμπελον ἐν Αἰτωλίᾳ λέγων δύρεσθῆναι, φησὶ δὲ τάδε, Ορεσθεὺς ὁ Δευκαλίωνος ἦλθεν εἰς Αἰτωλίαν [ἐπὶ βασιλέα,] κύων αὐτῷ σέλεχος ἔτεκε· καὶ ὃς ἐκέλευσεν αὐτὸν καταρυχθῆναι. καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔφυ ἄμπελος πολυσάφυλος. διὸ καὶ τὸ αὐτοῦ παῖδα Φύτιον ἐκάλεσε. τοῦτον δ' Οἰνοδὸς ἐγγύεν κληθεὶς ἀπὸ τῆς ἀμπέλου. οἱ γὰρ παλαιοὶ φησὶ Ελληνες οἶνας ἐκάλουν τὰς ἀμπέλους· Οἰνέως δ' ἐγγύεν Αἰτωλός. Πλάτων δ' ἐν Κρατύλῳ ἐτυμολογῶν τὸ οἶνον, οἰόνουν αὐτὸν φησὶ εἶναι, ἀφ' ἧς οἰήσεως ἡμῶν τὸ νοῦν ἐμπιπλᾶν. ἢ τάχα ἀπὸ τῆς ὀνησέως κέκληται. παρετυμολογῶν γὰρ Ομηρικῶς φησὶ,

Επτ' ἄν σε κ' αὐτὸς ὀνήσεαι αἴκε πίηθα.

καὶ γὰρ τὰ βρώματα ὀνείατα καλεῖν εἰώθεν, ἀπὸ τοῦ ὀνίσκειν ἡμᾶς.

Οἰνόν τοι Μενέλαε θεοὶ ποίησαν ἄεισον
Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἀποσκεδάσαι μελεδῶνας.

Δίφιλος δ' ὁ κωμικὸς φησὶν,

Ω πᾶσι τοῖς φρονοῦσι προσφιλέστατε,
Διόνυσε, καὶ σοφώτατ', ὡς ἡδύς τις εἶ
Οἷον τὸ πεινῶν μέγα φρονεῖν ποιεῖς μόνον.
Τὸν τὰς ὀφρῦς αἴροντα συμπείθεις γελᾶν.
Τόν τ' ἀθενῆ τολμᾶν π' τὸ δεινὸν, θρασύν.

Ο δὲ Κυθήριος φιλόξενος λέγει,

Αὐρεῖας οἶνος πάμφωνος. Χαιρήμων δὲ ὁ τραγῳδὸς διδασκαλίζειν φησὶ τὸν οἶνον τοῖς χρωμένοις γέλωτα. Σοφίαν, εὐμάθειαν, εὐβουλίαν. Ιων δ' ὁ Χῖος φησὶ,

[Αδαμον] παῖδα τερπνὸν, νέον δὲ νέον,
Ηδιστον ποτὸν βαρυγδούπων ἐρώτων,
Οἶνον ἀερσίπονον, ἀνθρώπων πεύκανιν·

Μνησίθεος δέ φη,

Τὸν

Τὸν οἶνον τοῦτ' θεοὺς
Θνητοῖς καταδεῖξαι, τοῖς μὲ ὀρθῶς χρωμένοις,
Ἀγαθὸν μέγιστον· τοῖς δ' ἀτάκτως, τοὔμπαλιν.
Τροφεῖόν τε γὰρ δίδωσι τοῖσι χρωμένοις,
Ἰσχύν τε ταῖς ψυχαῖσι κ τοῖς σώμασιν,
Εἰς τοὐ ἰατρικοῦ τε χρησιμώτατον.
Καὶ τοῖς ποτοῖς γὰρ φαρμάκοις κεραύνυ,
‖ Καὶ τοῖσιν ἑλκωθεῖσιν ὠφέλημ' ἔχει.
Ἐν ταῖς σωτηρίαις τε ταῖς καθ' ἡμέραν,
Τοῖς μὲ μέτριον πίνουσι κ κεκραμένον,
Εὐθυμίαν φέρει γ'· ἐὰν δ' ὑπερβάλῃς ὕβριν.
Ἐὰν δ' ἴσον ἴσῳ πεθοσφέρῃ, μανίαν ποιεῖ.
Ἂν δ' ἄκρατον, πᾶσι βάλλουσιν τ γε σωμάτων.
Διὸ καὶ καλεῖσθαι τὸν Διόνυσον πανταχοῦ
Ἰατρόν· ‖ ἡ δ' Πυθὼ εἰρηκέ που
Διόνυσον ὑγιάτῃ καλεῖν.
Εὐβουλος δ' ποιεῖ τὸν Διόνυσον λέγοντα,
Τρεῖς γὰρ μόνας κρατῆρας ἐγκεραννύω
Τοῖς δ' φρονοῦσι τὸν μὲ ὑγείας ἕνα,
Ὃν πρῶτον ἐκπίνουσι· τὸν δ' δεύτερον
Ἐρωτος, ἡδονῆς τε· τὸν τρίτον δ' ὕπνου,
Ὃν εἰσπίοντες οἱ σοφοὶ κεκλημένοι,
[Οἴκαδε βαδίσουσ'· ὁ δ' τέταρτος οὐκέτ'
Ἡμέτερός ἐστιν· ἀλλ' ὕβρεως· πέμπτος, βοῆς.
Οὐκ ἔθ' ἁμέτερος ἐστ', ἀλλ' ὕβρεως· ὁ δ' πέμπτος βοῆς.
Ἕκτος δ' κώμων· ἕβδομος δ' ὑποπτίων.
[Ὄγδοος, κλήτορος·] ὁ δ' ἔννατος, χολῆς.
Δέκατος δ', μανίας, ὥς τε κ βάλλειν ποιεῖ.
Πολὺς γὰρ εἰς ἓν μικρὸν ἀγγεῖον χυθεὶς
Ὑποσκελίζει ῥᾳδίως τοὺς πεπωκότας.

‖Ἐπίχαρμος δ' φησὶ, Ἐκ μὲν θυσίας, θοίνη, ἐκ δὲ θοίνης πόσις ἐγένετο· χάριεν ὡς γε μοι· ἐκ δὲ πόσιος κῶμος, ἐκ κώμου δὲ ἐγένετο ὕβρις, [ἐκ δὲ ‖ὕβρεως δίκη· ἐκ δὲ καταδίκης,] πέδαι τε κ σφάκελος κ ζημία. ‖ Πανύασις δ' ὁ ἐποποιὸς τὸ μὲν πρώτιον πόσιν ἀπονέμει Χάρισιν, Ὥραις κ Διονύσῳ· τὸ δ' δεύτερον, Ἀφροδίτῃ, κ πάλιν Διονύσῳ. Ὕβριν δ' κ Ἄτην, τὸ τρίτον. καλὰ γὰρ τ Εὐριπίδου,

Πληγὰς ὁ κῶμος λοίδορόν θ' ὕβριν φέρει.

ὅθεν πινὲς τὸ Διονύσου γλυκεῖαν κ τὸν τοῦ ὕβρεως, καλὰ ταῦτα γλυκέα φασίν. Ἀλεξις δέ που φησὶν, ὡς

Ὁμοιότατος ἀνθρωπος οἴνῳ τὸν φύσιν
Τρόπον τιν' ἐστιν. τὸ γὰρ οἶνον τὸν νέον
[Πολλὴ γ' ἀνάγκη κ τὸν ἄνδρ' ἀποζέσαι·
Πρῶτιστον ἀφυβρίσαι κ' ἀπανθῆσαι· πάλιν,
Σκληρὸν γενέσθαι.] σωθεὶς δ' ὧν λέγω
Τούτων ἀπάντων, ἀπαρυθνιῶ τὸν αὖ
Ταύτην αὐδοιαν ὑπιπολάζουσαν πολὺ
Πότιμον γλυκέα, κ καλεσῆναι πάλιν.
Ἡδὺ θ' ἅπασι τὸ πίλοιπον συμβιλεῖν.
Καλὰ δ' τὸν ‖ Κυρηναῖον ποιητὴν,

‖Οἶνός [τοι πυρὶ] ἶσον ἔχει μόρον, εὖτ' ἂν ἐς ἀν-
Ελθῃ· κυμαίνει δ' οἷα λίβυσσαν ἄλα
Βορρῆς ἠὲ νότος· τὸ δέτοι κεκρυμμένα φαίνει,
Βυσσόθεν· ἐκ δ' ἀνδρῶν πάντ' ἐξίαλε νόον.

Ἀλλαχοῦ δ' τἐναντίον φησὶ Ἀλεξις,

Οὐδέν γ' ἔοικ' ἄνθρωπος οἴνῳ τὸν φύσιν·
Ὁ μὲν γὰρ ἀπογηράσκων ἀηδὴς γίνεται.
Ὁ μὲν δάκνει γὰρ, ὁδὶ ἱλαροὺς ἡμᾶς ποιεῖ.

Οἶνον δ' τ παλαιότατον ἀπουδάζομεν.
Πανύασις δὲ λέγει.

Vinum deos
Mortalibus monstrasse: rectè utentibus
Summum bonum: intemperanter verò, summum malum.
Illos enim modestè qui bibunt alit,
Animúmque parsit, & corpus roborat:
Ad usus medicinæ varios est utilissimum.
Miscetur ijs quæ propinantur pharmacis:
Vlcera lauare corporis vino expedit.
In quotidianis hominum conuictibus
Modicè bibentibus dilutum, ac sobriis
Animum exhilarat: at modus
Si non adhibeatur, contumelias parit.
Par pari si bibitur, adigit ad insaniam:
Si merum, resoluit artus corporum.
Quapropter Bacchum omnibus in locis vocant
Medicum: quibusdam verò edixit Pythia
Bacchum vocandum sanitatis præsidem.
EVbulus Bacchum fingit hæc loquentem:
Tria ego [a] pocula tantum misceo
Illis qui sapiunt: vnum bonæ valetudinis,
Quod omnium primum bibunt: deinde alterum
Amoris & voluptatis: sopori tertium:
Hoc epoto, ij quos sapientes dicimus
Sese domum recipiunt: post, si quartum additur,
Non est id amplius nostrum, sed proteruie:
Quintum clamoris alte vociferantibus:
Sextum petulantis comessationis: septimum
Macularum ac suggillationum [b] in oculis:
Apparitoris [c] octauus: nonus iracundiæ:
Decimus furoris, quo prosternuntur qui bibunt.
Nam in exiguum vas multum si vinum funditur
Appotos supplantat facillimè.
Epicharmus: E sacrificio epulum: ex epulo compotatio, quod festiuum meo iudicio fuit: è compotatione petulans comessatio: è comportatione animi impotentia [d]: ex hac lis apud iudices: è lite condemnatio: è condemnatione compedes, mulcta, syderatio [e]. Panyasis heroicorum versuum scriptor Gratiis, Horis [f], Baccho primam tribuit potionē: secundā Veneri ac denuo Baccho: Iniuriæ tertiam & Atæ [g]. Nā, quod EVripides inquit,
Plagas comessatio, iniuriāque contumelioſam excitat.
Quapropter Bacchum simul cum iniuria quidam natum fuisse dictitant. Alicubi hæc Alexis:
Est natura homo vino simillimus
Quodam modō: nam vinum sicuti nouum
Necesse deferuere est, sic prorsus & hominem.
Ac primū quidē veluti floreſcentē [h] alijs esse iniuriū,
Post durum [i] fieri: hæc autem quæ dico omnia
Vigere cùm desierint, atque ille exhauserit
Stultitiam amentem quæ superne innatat,
Velut potui sit idoneus, ætatem nactus bonam:
Ac in reliquum tempus degit gratus omnibus.
Quod enim scripsit poëta Cyrenæus [k],
Est eadem vini ac ignis vis: corpora nostra
Cùm subijt, fluctus commouet, in Libyco
Vt pelago notus, aut boreas: occulta reuelat
Ex imo: mentes concutit atque hominum.
Alibi contra Alexis:
Vino nihil est hominis natura similis:
Senescens ille odiosus est,
Vini autem vetustissimi maxima est gratia.
Exhilarat nos vinum, offendit ac mordet senex.
Panyasis,

Hominibus

ζ. Οἴκαδε βαδίζουσ'. ὁ δ' τέταρτος οὐκέτ' Ἡμέτερός ἐστιν· ἀλλ' ὕβρεως· πέμπτος, βοῆς.

CAP. II.

ζ. Ὁ δ' ὄγδοος κλήτορος·

ζε. ἐκ δ' θυμανίας δίκη· ἐκ δ' δίκης καταδίκη· ἐκ δ' κώμ.

ζζ. Πολλὴ γ' ἀνάγκη καὶ τὸν ἄνδρ' ἀποζέσαι Πρῶτιστον, ἀφρῆσαι τε κ' ἀνθῆσαι, πάλιν Σκληρὸν γεν. ζη. τῷ πυρὶ

Hominibus terrarum incolis: ignis atque vini par est vtilitas,
Aduersus omnes molestias adhibitum vinum remedium insigne est.
Magnifici conuiuij iucunda est pars vna vinum:
Vna chorearum: vna optabilis amicitiæ.
Quamobrem læto animo inter epulas madidum te oportet
Bibere, neque puerorum more vorato cibo saturum
Atque redundanti obrutum ingluuie sedere [a],
Vrbanæ comitatis oblitum.

Idem rursum:

Vinum optimum est munus deorum mortalibus,
Ac luculentum: vino congruit quæuis cantio:
Saltatio quæuis: amabilis omnis beneuolentia,
Omnes ex hominis corde molestias vinum obliterat,
Si modicè bibitur: supra modum potum noxium est.

Timæus Tauromenites domum quandam Agrigenti hac de causſa vocatam fuisse Triremem narrat. Iuuenes quidam in ea temulenti vsque adeo dementati sunt, ebrietate ac vino æstuantes, vt in triremi nauigare se crederent, horrenda tempestate in mari iactata: tantúmque è mentis potestate deciderunt, vt domus vasa omnia & stragula foras eijcerent velut in mare, nauis, quam tempestas affligebat, vt illis videbatur, exonerandæ causſa, iussúque gubernatoris: Congregatis ad id spectaculum multis, vt proiectam supellectilem diriperent, ne illorum quidem concursu tanta iuuenum cessauit insania. Postridie verò profectis ad illas ædes prætoribus, inclinati iuuenes adhuc nauseabundi iis qui interrogabant magistratibus responderunt, tempestate se vexatos, nauem vt alleuarent, sarcinas superuacuas in mare abiecisse: mirantibúsque prætoribus tam attonitum illorum stuporem, vnus ex iis qui maior natu cæteris videbatur, Ego, inquit, viri Tritones [b], metu consternatus, sub infimo nauis [c] tabulato quàm maximè licuit abditus, iacui. Perenni mentis alienationi iudices cùm ignouissent, obiurgatos, ac monitos ne postea se vino ingurgitarent, dimiserunt: Illi verò se gratiam habituros professi, dixere, si portum attingerent tempestatis periculo defuncti, ipsis qui seruassent, & tam opportunè auspicatóque sibi apparuissent, in publico cum marinis diis statuam dicaturos. Inde scilicet domum illam Triremem vocauere. Philochorus ait, non eos tantùm qui bibunt, prodere quales sint ipsi, verumetiam libera & ingenua oratione patefacere cuiusmodi sint alij: qua de causſa vinum veritatem [d] appellarunt. Theognis:

Igni cognoscunt aurum argentúmque periti:
Ast hominis vino proditur ingenium.

In Bacchi certaminibus victoris præmium est Tripus. Nam qui vera fantur, illos è Tripode [e] loqui dicimus. Cæterum hîc intelligendum Bacchi tripodem poculum fuisse. Etenim apud priscos Tripodum genera duo fuere, quæ ambo nominarunt aliquando etiam [f] Lebetas, alterum caldarium, Empyribates [g] seu Lœtrochoos [h] quo ad ignem vtebantur calfaciendis aquis: de quo AEschylus:

Excepit hunc domesticus lebes tripus,
Perpetua cuius ad ignem statio est.

A Οἶνος γὰρ πυρὸς ἶσον ἐπιχθονίοισιν ὄνειαρ
Εἰ λόγον ἀλεξίκακον πάσῃ σωοπηδὸν ἀνίῃ.
Ἐν μὲν γὰρ θαλίης ἐρατὸν μέρος ἀγλαΐης τε,
Ἐν δὲ χοροιλυπίης. ἐν δ' ἱμερτῆς φιλότητος.
Τῷ σε χρὴ πρὸς δαῖτα δαΐφρονι θυμῷ
Πίνειν. μὴ δὲ βορῆς κεκορημένον ἠὲ γύπα
Ἠδὲ πεπλημμύροντα λελησμένον εὐφροσυνάων.
Καὶ πάλιν,
Οἶνος δὲ θνητοῖσι θεῶν πάρα δῶρον ἄριστον
Ἀγλαός. ᾧ πᾶσαι μὲν ἐφαρμόζουσιν ἀοιδαί,
Πάντες δ' ὀρχησμοὶ, πᾶσαι δ' ἐρατὴ φιλό-
τητες.
Πάσας δ' ἐκ κραδίας ἀνίας ἀνδρῶν ἀλαπάζει
Πινόμενος καλὰ μέτρον, ὑπὲρ μέτρον δὲ χε-
ρείων.

Τίμαιος δὲ ὁ Ταυρομενίτης ἐν Ἀκράγαντι οἰκίαν τινὰ φησὶ καλεῖσθαι || Τριήρη, ἐξ αἰτίας τοιαύτης. Νεανίσκους τινὰς ἐν αὐτῇ μεθυσκομένους, ἐς τοσοῦτον ἐλθεῖν μανίας ἐκθερμανθέντας ἀπὸ τῆς 19.
μέθης, ὡς νομίζειν μὲν ἐπὶ τριήρους πλεῖν, χειμάζεσθαι δὲ χαλεπῶς καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τοσοῦτον ἔκφρονας γίνεσθαι, ὡς καὶ ἀπὸ τῆς οἰκίας πάντα σκεύη καὶ στρώματα ῥίπτειν ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν, τὴν ναῦν δὲ τὸν χειμῶνα ἀποφορτίζεσθαι δόξαν αὐτοῖς λέγειν τὸν κυβερνήτην. σωματοριζομένων οὖν πολλῶν, καὶ τὰ ῥιπτόμενα διαρπαζόντων, ἐπὶ ὡς παύεσθαι τῆς μανίας τοὺς νεανίσκους. καὶ τῇ ἐπιούσῃ τῶν ἡμερῶν, παραγενομένων τῶν στρατηγῶν ἐπὶ τὴν οἰκίαν, ἐγκλινθέντες οἱ νεανίσκοι ἐπὶ ναυτιῶντες, ἀπεκρίναντο πυθομένων τῶν ἀρχόντων, ὑπὸ χειμῶνος ἐνοχλούμενοι ἠναγκάσθαι ἀποφορτίσασθαι τῇ θαλάσσῃ τὰ περιττὰ τῶν φορτίων. θαυμαζόντων δὲ τῶν στρατηγῶν τὴν ἔκπληξιν τῶν ἀνδρῶν, εἰς τῶν νεανίσκων καί τις δοκῶν τῶν ἄλλων πρεσβύτερος κατὰ τὴν ἡλικίαν, Ἐγὼ δ' ἔφη, ἄνδρες Τρίτωνες, ὑπὸ δὲ δεινὰς καταβολὰς ἐμαυτὸν ὑπὸ τοὺς θαλάμους, ὡς ἔνι μάλιστα κατωτάτω ἐκείμην. συγγνόντες οὖν τῇ αὐτῶν ἐκπλήξει, ἀπιπμήσαντες μὴ πλέον οἴνῳ ἐμφορεῖσθαι, ἀφῆκαν. καὶ οἱ χάριν ἔχειν ὁμολογήσαντες, αὖ λιμῷ, ἔφη, τυχὸν ἀπαλλαγέντες τοσούτου κλύδωνος, σωτῆρας ὑμᾶς ἀπεφανῶς μὴ τῶν θαλασσίων δαιμόνων ἐν τῇ πατρίδι ἱδρυσόμεθα, ὡς αἰτίως ἡμῖν ἐπιφανέντας. ἐντεῦθεν ἡ οἰκία Τριήρης ἐκλήθη. Φιλόχορος δέ φησιν, ὅτι οἱ πίνοντες οὐ μόνον ἑαυτοὺς ἐμφανίζουσιν οἵ πινες εἰσὶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον ἀνακαλύπτουσι παῤῥησίαν ἄγοντες· ὅθεν, || οἶνος καὶ ἀλήθεια, λέγεται· καὶ

ἀνδρὸς δὲ οἶνος ἔδειξε νόον.

καὶ τὸ νικητήριον ἐν Διονύσου τρίπους. καὶ γὰρ ἐκ τρίποδος λέγειν φαμὲν τοὺς ἀληθεύοντας. Δεῖ δὲ νοεῖν τρίποδα τοῦ Διονύσου, τὸν κρατῆρα. ἦν γὰρ τὸ δεχαῖον δύο χοᾶς τριπόδων, οὓς καλεῖσθαι λέβητας σαφέστατον ἀμφοτέρους· ἐμπυριβήτης δὲ καὶ λοετροχόος. Αἰσχύλος,

Τὸν μὲν τρίπους ἐδέξατ' οἰκεῖος λέβης,
Αἰεὶ φυλάσσων τὴν ὑπὲρ πυρὸς στάσιν.

ὁ δ' ἕτερος ὁ κρᾶ τὴρ κρα λέμβυας. Ομηρος,

Επὶ ἀπύρους τρίποδας.

ἐν τούτοις δὴ τὸν οἶνον ἐκίρνων, καὶ οὗτός ἐστιν ὁ τῆς ἀληθείας οἰκεῖος τρίπους. διὸ Απόλλωνος μὲν οἰκεῖος, διὰ τὴν ἐκ μαντικῆς ἀλήθειαν· Διονύσου δέ, διὰ τὴν ἐκ μέθης. Σῆμος δ' ὁ Δήλιος φησί, τρίπους χαλκοῦς οὐχ ὁ Πυθικὸς, ἀλλ' ὃν νῦν λέβητα καλοῦσι. οὗτοι δ' ἦσαν οἱ μὲν ἄπυροι, εἰς οὓς τὸν οἶνον ἐξεκεράννυον· οἱ δὲ λοετροχόοι, ἐν οἷς τὸ ὕδωρ ἐθερμαίνον καὶ ἐμπυελίβητα. καὶ τούτων ἔνιοι ὠτώεντες· τρίποδα δὲ τὴν ὑποβασιν ἔχοντες, τρίποδες ὠνομάζοντο. Φησὶ που Εφιππος,

Οἴνου σὲ πλῆθος πολλ' ἀναγκάζει λαλεῖν.
Οὐκοῦν μεθύοντας φασὶ τἀληθῆ λέγειν.

Αντιφάνης,

κρύψαι φειδία
Απαντα τἄλλα τίς δύναιτ' ἂν, πλὴν δυοῖν.
Οἶνον τε πίνων, εἰς ἔρωτά τ' ἐμπεσών.
[Αμφότερα μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν βλεμμάτων,
Καὶ τὰ λόγων τ' αὖ· ὥστε θᾶττον δρνυμένους]
Μᾶλλον ταῦτα καταφανεῖς ποιεῖ.

Φιλόχορος δὲ φησὶ, Αμφικτύονα τὸν Αθηναίων βασιλέα μαθόντα παρὰ Διονύσου τὴν τοῦ οἴνου κρᾶσιν, πρῶτον κεράσαι. διὸ καὶ ὀρθοὺς γίνεσθαι θᾶττον ἀνθρώπους οὕτω πίνοντας, πρότερον ὑπὸ τοῦ ἀκράτου καμπτομένους, καὶ διὰ τοῦτο ἱδρύσασθαι βωμὸν ὀρθοῦ Διονύσου ἐν τῷ τῶν Ωρῶν ἱερῷ· αὗται γὰρ καὶ τὸν τῆς ἀμπέλου καρπὸν ἐκτρέφουσι. πλησίον δ' αὐτοῦ καὶ ταῖς νύμφαις βωμὸν ἔδειμαν, ὑπόμνημα τῆς χρωμένοις τῆς κράσεως ποιούμενοι. καὶ γὰρ Διονύσου τροφοὶ αἱ Μοῦσαι λέγονται. καὶ θεσμὸν ἔθεντο προσφέρεσθαι μετὰ τὰ σῖτα ἄκρατον μόνον ὅσον γεύσασθαι, δεῖγμα τῆς δυνάμεως τοῦ ἀγαθοῦ θεοῦ· τὸ δὴ λοιπὸν ἤδη κεκραμένον ὁπόσον ἕκαστος ἐθέλοι. προσεπιλέγειν δὴ τούτῳ, τὸ τοῦ Διὸς σωτῆρος ὄνομα. [Διὰ .... καὶ μνήμης] ἕνεκα τοῦ πινόντων, ὅπως οὕτω πίνοντες ἀσφαλῶς σωθήσονται. Πλάτων δ' ἐν δευτέρῳ νόμων τὴν τοῦ οἴνου χρῆσιν φησὶ ὑγείας ἕνεκα ὑπάρχειν. ἀπὸ τοῦ καιρὸν μέθην δὴ καταστήματος καὶ γήρως παρεκάλουσιν τὸν Διόνυσον, καὶ παρδάλεως, διὰ τὸ πρὸς βίαν τρέπεσθαι τοὺς ἐξοινωθέντας. Αλκαῖος,

Αλλοτε μὲν μελιαδέος, ἄλλοτε δ' ὀξυτέρου τερβόλων [ἀρρήτου μόθου.]

εἰσὶ δ' οἱ καὶ θυμικοὶ γίνονται. τοιοῦτος δ' ὁ ταῦρος. Ευριπίδης,

Ταῦροι δ' ὑβρίσαι, || κἀκ κέρας θυμούμενοι.

διὰ δὲ τὸ μάχιμον, καὶ θηριώδεις ἔνιοι γίνονται. ὅθεν καὶ τὸ πανδαλοῦσθαι. καλῶς οὖν Αρίστων ὁ Χῖος φησὶ, ἥδιστον εἶναι τὸν ἅμα μὲν γλυκύτητος, ἅμα δὲ δύνας κοινωνοῦντα. διὸ καὶ τὸ καλούμενον νέκταρ καταπαύειν λυπὰς περὶ τὸν Λυδίας Ολυμπον, οἶνον καὶ κηρία συγκιρνάντας εἰς ταὐτὰ καὶ τὰ τῶν ἀνθῶν δυώδη.

A Alterum Tripodis genus poculum fuit, de quo Homerus:

Septenos tripodas, ἀπύρους, id est, quos non admonerat igni.

In his tripodibus vinum miscebatur. Est itaque tripus hic veritatis congruus index, Apollini ob certa oracula sua conueniens: Baccho verò, quia non mentiantur ebrij. Semus Delius: AEneus tripus est, inquit, non quidem Pythicus, sed quem nunc vocant Lebetem. Ἀπύρους [a] Tripodas olim nuncuparunt, in quibus vinum temperabatur: λοετροχόους verò, & ἐμπυελίβητας, in quibus aquam calfaciebant. Horum quidam auriti sunt. Tripodas autem in vniuersum appellarunt, quia ternis pedibus infima pars sustineatur. Ephippus:

Cogit loqui te multa vini copia:
Non temere est, quod aiunt, ebrios vera dicere.

Antiphanes.

Celare Pheidia
Exceptis duobus, omnia possit quispiam.
Nimirum vinum si quis adbibat, & amore si correptus est,
Oculi quidem ambo illa prorsus indicant,
Atque etiam oratio: vt qui negant,
Illis potissimum signis innotescant plurimis.

Philochorus scribit Amphictyonem regem [b] Athenienſium cùm à Baccho didicisse vini temperandi rationem, primùm diluisse, ac idcirco, qui sic mixtum biberunt homines, rectos ambulasse, cùm antea curui ob meri potum incederent: ob tantum beneficium aram eundem Recto Baccho ædificasse in Horarum delubro, quoniam Horæ vitis fructum educant: & proximè illam Nymphis alteram extruxisse, documentum bibituris, vinum temperandum esse, quia Nymphas Bacchi nutrices fuisse tradant: præterea legem promulgasse, vt statim cum cibis, degustandum [c] solum meri non nihil afferretur, quod boni Genij quàm magna potestas sit, declararet, deinde posteà vt temperatum quisque biberet quantum esset libitum, sed cùm præfatione nominis Iouis Seruatoris, pietatis ergò: potaturique vt meminissent, pro indubitato saluos se ac incolumes fore, si ad eum modum biberent. Plato libro secundo De legibus, inquit, ad bonam valetudinem vsum vini conducere. Bacchum porrò veteres pro ebriorum statu ac moribus, quoniam ad violentiam temulentos vinum concitat, nunc cum tauro comparant, nunc cum panthera. Alcæus:

Nunc melle flauo dulcior hic mihi:
Spinis acutis & tribulis magis
Nunc sanciat: nemo queat iam
Quis deus hic fiet explicare.

Sunt enim vinolenti quidam iracundi. Taurus eiusmodi est. EVripides:

Tauri proterui, suis irati petunt cornibus.

Quidam ob pugnacem audaciam efferãtur: quod Pantherarum naturæ conuenit. Rectè igitur dixit Aryston Chius, suauissimum potũ esse qui & dulcedinis sit particeps, & tranquillitatis [d]. Itaque circa Lydiæ montem Olympum, quod nectar vocant, à quibusdam præparari, vino, fauis, & floribus qui benè olent, in vnum commixtis.

Non

a ἀμφίλεπρα μιλύη γὰρ ἀπὸ τ' ἐλεμμάτων καὶ τ' λόγων ἐμπὺξ, ὥστε

b ἀρπυμένου. alij, ἀρυτόμενοι

c διὰ τε τ' οἰωνὸν, καὶ μνήμης alij. διδαχῆς καὶ μν.

Non quidem [a] me latet, Anaxandridi, nectar deorum cibum esse, non potum.

Nectar ego equidem dentibus attritum comedo,
Bibo ambrosiam [b]: ministro Ioui.
Ob id glorior, quòd cum Iunone loquar sæpius:
Et quòd Veneri proximus assideam.

Alcman inquit deos nectar comesse: Sappho verò,

Mixti iam fuerant ambrosiæ scyphi:
Surgit Mercurius, sedulus vt sua
Cunctis cœlitibus pocula porrigat.

At Homerus deorum esse potum nectar censuit. Ibycus scripsit ambrosiam melle nouies esse dulciorem, & in melle nonam tantùm partem eius voluptatis quæ in ambrosia sentitur, percipi. Alexis:

Improbus nemo est compotationibus deditus.
Non enim gemina matre Bromius editus
Gaudet malorum consuetudine, vitáque rustica.

Idem vinum inquit loquaces illos reddere qui sese largius inuitant. Autor [c] epigrammatis in Cratinum:

Vinum equus est lepido promptus velóxque poëtæ:
Si potantur aquæ, nil paris egregium.
O Bacche, ista Cratinus cùm spirans ait, vtrem
Haud vnum, potius dolia tota oluit.
Ædes illius decorabat multa corona
Vt tibi: frons hederæ frondéque cincta fuit.

Polemon scribit Munichiæ religiosè coli heroëm Acratopoten [d]: & Spartanorum nonnullos coquos in Pheiditiis [e] Cerdonis [f] ac Mattonis statuas collocasse: Achæos verò Deipnea, quem à cœnis ita vocant, veneratos fuisse.

Ex arido cibo nunquam ioci ac sales
Prodeunt, nunquam versus extemporaneus:
Quin nec venustas, nec excelsus animus [g].

Probè igitur in his versibus Homericis [h]:

Quónam abijt vestra in Lemno iactantia tandem?
Cùm multas carnes [i] ederetis, pocula vino
Atque coronata illic vos hilares biberetis?

Aristarchus grammaticus delendum carmen censet, quo de carnis esu Græcos poëta gloriari finxit. Non enim ob quamuis animi iucunditatem, & saturitatem exultamus, aliósque irridemus, ac dicteriis incessimus, sed ob nimiam lætitiam qua mens alienatur, & ad falsas opiniones traducitur, qualis nimirum vinosos perturbat. Quamobrem Bacchylides ait [k]:

O valde nobis grata necessitas [l],
Suauis Lyæi qua bibitur calyx,
Solare mentem: Cypridis spes
Nunc animum exhilara, beatis
Permixta Bacchi muneribus. Deus
Curas edaces inijcit omnibus
Supremus, alta à cœli sede,
Diruit oppida qui superba,
Qui summum in omnes imperium tenet.
Scintillat aurum, fulget ebur domi,
E diuite Ægypto repandæ
Quæ triticum reuehunt carinæ,
Magnas auaro diuitias, maris
Vasti secantes æquora cærula,
In litus appulsæ bibentis
Cor recreant placidum, & quietum.

Sophocles esse inquit,

A οἶδα δ' ὅτι Αναξανδρίδης τὸ νέκταρ οὐ ποτὸν, ἀλλὰ τροφὴν εἶναι λέγει θεῶν, [τὸ νέκταρ πάνυ μάττων ἐσθίω. διαπίνω τ' ἀμβροσίαν, καὶ τῷ Διῒ διακονῶ, καὶ σεμνὸς εἰμ' ἑκάστοθ' Ηρᾳ λαλῶν, καὶ Κύπριδι παρακαθήμενος.] Καὶ Αλκμὰν δὲ φησὶ,

Τὸ νέκταρ ἔδμεναι αὐτούς.

καὶ Σαπφὼ δὲ φησὶ,

Αμβροσίας μὲν κρατὴρ ἐκέκρατο.
Ερμᾶς δ' ἑλὼν [ἔρπεν θεοῖς οἰνοχοήσων.]

B ὁ δ' Ομηρος θεῶν πόμα τὸ νέκταρ οἶδεν. ‖ Ιβυκος δὲ φησὶ τὴν ἀμβροσίαν τοῦ μέλιτος κατ' ἐπίτασιν ἐννεαπλασίαν ἔχειν γλυκύτητα, τὸ μέλι λέγων ἔννατον εἶναι μέρος τῆς ἀμβροσίας κατὰ τὴν ἡδονήν.

Ουδεὶς φιλοπότης [ἄνθρωπος ἐστὶ κακός.]
Ο γὰρ διμάτωρ Βρόμιος οὐ χαίρει συνὼν
Ανδράσι πονηροῖς, οὐ δ' ἀπαιδεύτῳ βίῳ,

φησὶ Αλεξις· καὶ ὅτι οἶνος φιλολόγους πάντας ποιεῖ σοῦ πλέον πίνοντας αὐτόν. ὁ δὲ ‖ ποιήσας τὸ εἰς

C Κρατῖνον ἐπίγραμμα φησὶ,

Οινος τοὶ χαρίεντι πέλει μέγας ἵππος ἀοιδῷ.
Υδωρ δὲ πίνων, χρηστὸν οὐδὲν ἂν τέκοις.
Ταῦτ' ἔλεγεν, Διόνυσε, καὶ ἔπνεεν, οὐχ' ἑνὸς ἀσκοῦ
Κρατῖνος, ἀλλὰ παντὸς ὠδωδὼς πίθου.
Τοιγάρτοι στεφάνων δόμος ἔβρυεν. [εἶχε δὲ κιττῶν
Μέτωπον οἷα καὶ σὺ κεκροκωμένον.]

Πολέμων φησὶ ἐν Μουνυχίᾳ ἥρωα Ακρατοπότην τιμᾶσθαι. παρὰ δὲ Σπαρτιάταις Μάττωνα καὶ Κέρ-

D δωνα ἥρωας ὑπό τινων μαγείρων ἱδρύσθαι ἐν τοῖς φειδιτίοις. τιμᾶται δὲ καὶ ἐν Αχαΐᾳ Δειπνεὺς, ἀπὸ τοῦ δείπνων σχὼν τὴν προσηγορίαν. Εκ τροφῆς ξηρᾶς οὔτ' ἂν σκώμματα γένοιτο, οὔτ' αὐτοσχέδια ποιήματα. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ κόμπος, οὐδὲ ψυχῆς ἀλαζονεία. καλῶς οὖν ἐν τῷ,

Πῆ ἔβαν εὐχωλαὶ ὅτε δὴ φάμεν εἶναι ἄριστοι,
Ας ὁπότ' ἐν Λήμνῳ κενεαυχέες ἠγοράασθε,
‖ Εσθοντες κρέα πολλὰ, καὶ πίνοντες κρητῆρας
Οινου ἐπιστεφέας,

E ἐπεσημήνατο ὁ γραμματικὸς ‖ Αρίσταρχος περιγράφειν τὸν στίχον, ὃς [ὑπὲρ κρεωφαγίας] αὐχεῖν ποιεῖ σοῦ Ελληνας, οὐ γὰρ ἀπὸ πάσης εὐθυμίας καὶ πληρώσεως τὸ καυχᾶσθαι, καὶ σκώπτειν, καὶ γελοιάζειν· ἀπὸ δὲ τῆς ἀλλοιούσης τὴν γνώμην, καὶ πρὸς τὸ ψευδὲς τρεπούσης, ἢ γίνεται κατὰ τὴν μέθην. διὸ Βακχυλίδης φησὶ,

Γλυκεῖ ‖ ἀνάγκη ‖ γευομένα κυλίκων,
Θάλπησι θυμὸν Κύπριδος·
F Ελπὶς δ' αἰθύσσει φρένας
ἀναμιγνυμένα Διονυσίοισι δώροις
ἀνδράσι δ' ὑψοτάτω
πέμπει μερίμνας,
αὐτὸς μὲν πολέων
κρήδεμνον λύει.
πᾶσι δ' ἀνθρώποις
μοναρχήσειν δοκεῖ.
χρυσῷ δ' ἐλέφαντί τε

μαρμαίρουσιν οἶκοι· πυροφόροι δὲ κάτ' αἰγλήεντα νῆες ἄγουσι ἀπ' Αἰγύπτου
μέγιστον πλοῦτον, ὡς πίνοντος ὁρμαίνει κέαρ. Σοφοκλῆς δέ φησι,

γρ.---τὸ νέκταρ ἐσθίω πάνυ
Μάττων, διαπίνω τὰμ βροσίαν, καὶ τῷ Διῒ Διακονῶ, καὶ σεμνὸς εἰμ' ἑκάστοτε Ηρᾳ λαλῶν, καὶ Κύπριδι παρακαθήμενος.
γρ. ἔρπιν Θεοῖς ᾠνοχόησεν.
γρ. ἐστὶν ἄνθρωπος κακός.

CAP. III.

20.
γρ.---εἶχε δὲ κιττῷ
Μέτωπον, οἷα καὶ σὺ κεκρικωμένον.

γρ. ὑπὸ κρεωφ.

τὸ μεθύειν πημονῆς λυτήριον.
οἱ δ' ἄλλοι ποιηταὶ φασὶ, τὸν οἶνον
εὔφρονα καρπὸν ἀρούρης.
Καὶ ὁ τῶν ποιητῶν δὲ βασιλεὺς, τὸν Ὀδυσσέα παράγει λέγοντα.
Ὃς δέ κ' ἀνὴρ οἴνοιο κορεσσάμενος καὶ ἐδωδῆς,
Ἀνδράσι δυσμενέεσσι πανημέριος πολεμίζει,
Θαρσαλέον νύ οἱ ἦτορ,
καὶ τὰ ἑξῆς. Ἀπὸ μέθης καὶ ἡ τῆς κωμῳδίας, καὶ ἡ τῆς τραγῳδίας εὕρεσις [ἐν Ἰκαρίῳ] τῆς Ἀττικῆς εὑρέθη καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τῆς τρύγης καιρόν. ἀφ' οὗ δὴ καὶ τρυγῳδία τὸ πρῶτον ἐκλήθη ἡ κωμῳδία,
Τὴν παυσίλυπον ἄμπελον δοῦναι βροτοῖς.
Οἴνου δὲ μηκέτ' ὄντος οὐκ ἐστὶν Κύπρις,
Οὐ δ' ἄλλο τερπνὸν οὐδὲν ἀνθρώποις ἔτι,
Εὐριπίδης ἐν Βάκχαις φησί. καὶ Ἀστυδάμας δὲ φησὶ,
[Θνητοῖσι τὴν ἀκεσφόρον λύπης
Ἔφηνεν οἰνομήτορ' ἄμπελον.]
[Συνεχῶς μὲν γὰρ ἐμπιπλάμενος ἄνθρωπος ἀμελὴς γίνεται. ὑποπίνων δὲ, πάνυ φροντιστικὸς,] Ἀντιφάνης φησί· Οὐ μεθύω τὴν φρόνησιν, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον μόνον, Τὸ διορίζεσθαι βεβαίως ‖ τῷ στόματι τὰ γράμματα, φησὶ Ἀλεξις. Σέλευκος δὲ φησὶ, τὸ παλαιὸν οὐκ εἶναι ἔθος, οὔτ' οἶνον ἐπὶ πλεῖον οὔτ' ἄλλην ἡδυπάθειαν προσφέρεσθαι, μὴ θεῶν ἕνεκα τοῦτο δρῶντας· διὸ καὶ θοίνας, καὶ ‖ θαλίας, καὶ μέθας ὠνόμαζον. τὰς μὲν, ὅτι διὰ θεοὺς οἰνοῦσθαι δεῖν ὑπελάμβανον· τὰς δ', ὅτι θεῶν χάριν ‖ ἡλίζοντο καὶ συνῄεσαν. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ, δαῖτα θάλειαν. τὸ δὲ μεθύειν φησὶ Ἀριστοτέλης, τὸ μετὰ τὸ θύειν αὐτῷ χρῆσθαι.
Θεοῖσι μικρὰ θύοντας ‖ τέλη
Τῶν βουθυτούντων ὄντας εὐσεβεστέρους.
Εὐριπίδης φησί. καὶ σημαίνει ὧδε τὸ τέλος ‖ τὴν θυσίαν. καὶ Ὅμηρος,
Οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι
Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα.
Τελετάς τε καλοῦμεν τὰς ἔτι μείζους, καὶ μετά τινος μυστικῆς παραδόσεως ἑορτὰς, τῶν εἰς αὐτὰς δαπανημάτων ἕνεκα. τελεῖν γὰρ, τὸ δαπανᾶν· καὶ πολυτελεῖς οἱ πολλὰ ἀναλίσκοντες. καὶ εὐτελεῖς οἱ ὀλίγα. φησὶν Ἀλεξις,
Τοὺς εὐτυχοῦντας ἐπιφανῶς [δεῖ ζῆν,]
Φανεράν τε τὴν δόσιν τὴν τοῦ θεοῦ ποιεῖν.
Ὁ γὰρ δεδωκὼς [τ' ἀγαθὰ, τὸν μὲν ὦν]
Πεποίηκεν, [οἴεται] χάριν τινὰ
Ἔχειν ἑαυτῷ· τοὺς ἀποκρυπτομένους δὲ καὶ
[Μετρίως πράττειν] φάσκοντας, ἀγρήστους ὁρῶν
Ἀνελευθέρως τε ζῶντας, ἐπὶ καιροῦ τινος
Λαβὼν, ἀφείλεθ' ὅσα δεδωκὼς ἦν πάλαι.
Ἢ οὐ χαίρει τῷ πόματι ἐκ πρώτης ἐθισθεὶς ἀνατροφῆς ὑδροποτεῖν.
Ἡδὺ γὰρ ἐστ' ἐν δαιτὶ καὶ εἰλαπίνῃ τεθαλυίῃ
Τέρπεσθαι μύθοισιν ἐπὴν δαιτὸς κορέσωνται,
Ἡσίοδος ἐν τῇ Μελαμποδίᾳ φησί. ‖ οὔ τινι ἡμῶν ἐπῆλθε περὶ ὑδάτων εἰπεῖν τι, ἀφ' ὧν καὶ ὁ οἶνος φύεται. καί τοι Πινδάρου τοῦ μεγαλοφωνοτάτου ἄριστον πάντων εἶναι τὸ ὕδωρ φήσαντος.

γρ. ἐν Ἰκαρίᾳ

γρ. --- θνητοῖσι τὴν ἀκεσφόρον Λύπης ἔφηνεν οἰνομήτορ' ἄμπελον.

γρ. Συνεχῶς γὰρ ἐμπιπλάμενος ἀμελὴς γίνεται Ἄνθρωπος· ὑποπίνων δὲ πάνυ φρ.

γρ. δεῖ ζῆν ἀεὶ,

γρ. τ' ἀγαθὰ δαίμων, τὸν μὲν ὦν

γρ. αὐτὸς οἴεται

γρ. Πράττειν μετρίως φ.

CAP. IV.

A *Vinum malorum remedium:*
Alij verò poëtæ aiunt,
Vinum esse lætum telluris fructum.
At poëtarum princeps Vlyssem inducit hæc loquentem:
Qui miles toto, vino atque cibo satiatus,
Non cessat pugnare die, illi est magnanimum cor.
& quæ sequuntur deinceps. Comœdiæ prima quidem origo & Tragœdiæ fuit ex compotatione ac temulentia in Icario Atticæ pago, τῆς τρυγῆς, id est, vindemiæ tempore, vnde & Trigodiam principio, & Comœdiam appellarunt. EVripides in Bacchis:
B
Vitem dedisse quæ molestias graues
Mortalium fugaret: absens est Venus
Vinum si abest: nec aliud oblectamentum homini
Est præterea.
Astydamas:
Mortalibus molestiarum auxilium
Vini matrem vitem ostendit.
Antiphanes:
Crebro quidem expletus vino, securus est,
C *Qui verò parcius bibit, impensè cogitabundus.*
Alexis:
Ebrius mente non sum, sed eousque tantummodo
Litteras vt oculis certò queam discernere.
Seleucus memoriæ prodidit non esse vetusti moris, aut vinum aut alias delitias quasuis largiùs apponere, deorum caussa nisi fieret, ideóque vocatas [a] θοίνας, θαλίας, μέθας: θοίνας quidem, quòd fas esset διὰ τοὺς θεοὺς, id est, ob deorum sacra vino indulgere: θαλίας verò, quòd ob reuerentiam deorum ἠυλίζοντο καὶ συνῄεσαν, id est, coïbant ac excubabant: id quod Homerus vocat δαῖτα θάλειαν, conuiuium abundans rebus omnibus, & tanquam floridum: denique μέθας, quòd, μετὰ τὸ θύειν, id est, peractis sacris, biberent. EVripides inquit:
D
Exigua τέλη, nempe sacra, qui dijs offerunt,
Religiosiores sunt, quàm qui immolant boues.
In hoc loco vox τέλος, τὴν θυσίαν, id est, rem diuinam, significat, vt apud Homerum:
Nullum crediderim (τέλος) sacrum iucundius esse,
E *Quàm cùm lætitia populus diffunditur omnis.*
τελετὰς verò etiamnum appellamus, festorum solenniores celebritates, cum arcanis & mysticis quibusdam ritibus traditas, ob illam quæ fit impensam. Est enim τὸ τελεῖν, sumptum facere, vnde & πολυτελεῖς qui pecuniæ multum insumunt, ἀτελεῖς qui parum. Alexis:
Æquum est fortunatos splendidè viuere,
Et apertè, quantum dij dederunt, ostendere:
Sic enim qui bona largitus est, sui beneficij
Sibi gratiam haberi putat: qui verò id celant,
F *Et modicas opes esse suas prædicant, inutiles*
Cùm videt, & illiberalem vitam agentes sordidè,
Occasionem nactus, quæcumque dederat prius adimit.
Non [b] gaudet poculis
Ab educatione prima qui abstemius est.
Hesiodus in Melampodia scribit:
Gratum, vbi sunt epulæ lautæ, & conuiuia, pastos
Iucundis delectari sermonibus omnes.
At nemini nostrum in mentem venit de aquis disserere, è quibus vinum nascitur, quamuis Pindarus ille præter cæteros grandiloquus, aquam omnium esse optimam dixerit:

Home

Homerus quoque maximè diuinus, illam plurimum alere nouerit, cùm ait,

Populorum quæ nutriuntur aquis, nemus.

Idem pellucidam & elaram commendat:

Fontibus è quatuor liquidis aqua candida manat.

Eam verò quæ ob leuitatem cæteris præfertur (ἱμερτὸν)id est optabilem, idem appellat, sic Titaresium [a] qui in Peneum fluit, vocans. Meminit & idem aquæ abstergentis, quam accepto ex illo verbo Praxagoras Cœus pulchram vocat.

Et spurca abstergens pulchra hic subterfluit unda,

Idem latam [b] aquam distinguit à dulci [c], & Hellespontum latum vocat: de altera verò sic inquit,

Sed tandem naues fistuntur aquas prope dulces.

Comperta quoque illi fuit aquæ tepidæ natura & facultas [d] ad vulnera. Itaque saucium EVrypylus ea fouet, ac perfundit, quamuis si cohibendus erumpens sanguis fuisset, conueniebat frigida, vt quæ constringat & repellat. At dolori mitigando calidam is adhibet, quæ placaret cruciatus. Est enim apud illum τὸ λιαρὸν, id est tepidum, quod vulgo θερμὸν, id est calidum. Id manifestissimum est ex eius verbis de Scamandri fontibus,

Effluit unda tepens, (λιαρὴ, inquit) *circum proluitur ater*

Ex ipso [e] fumus, veluti cùm accenditur ignis.

An verò tepidam esse putamus, è qua vapor igneus fumusque feruens exhalat? at de altero fonte is ait,

Grando per æstates qualis, vel frigida nix est,
Concreta aut lympha glacies, talis fluit unda.

Solitus præterea is dicere nuper accepta plaga vulneratis calidum sanguinem circumfluere, de Agamemnone inquit,

Prodijt accepto (θερμὸς) *calidus dum vulnere sanguis.*

De fugiente ceruo quem venator sagitta percusserat, ait veluti quadam sententiæ prioris interpretatione,

Dum (λιαρὸς) *tepidus fluxit cruor, & genua ipsa valebant.*

Athenienses τὸ χλιαρὸν, nempe quod tepidum est, μετακέρας appellant. Sic Eratosthenes dixit, Aquosum, & μετακέρας, id est tepidum. Ex aliis aquis Homerus ἀνοφερὰς [f] vocat, nimirum tanquam inutiles, & insalubres, quæ scaturiunt è saxis, & per saxa labuntur: at fontanas quæ per longa spatia terrarum fertilium ducuntur, antecellere bonitate reliquas censet, vt & Hesiodus:

Ille est perspicuus fons, defluus, atque perennis.

Pindarus:

Iucunda membris [g], *Ambrosiæque par,*
Dilapsa riuis perpetuis aqua
Quæ prosilit Tilphossæ [h] *fonte.*

Est autem Bœotiæ fons Tilphossa, cuius potu Aristophanes Teiresiam scribit interiisse, cùm ob senectutem eius tolerare frigiditatem non potuisset. Theophrastus libro de aquis tradit, Nili fœcundissimam & dulcissimam aquam esse, at [i] vétrem soluere cùm bibitur, ob admixtam quandam vim nitri. Idem libro de plantis inquit, alicubi procreandis liberis genitalem aquam [k] esse, veluti Thespiis [l]: contra, in Pyrrha [m] sterilitatem afferre. Idem alibi, è dulcibus aquis, nonnullas augere fœcunditatem, alias prohibere: vt quæ in [n] OEta & Tarrha scaturit [o];

A Ομηρος μὲν οὖν ὁ θειότατος καὶ τροφιμώτατον αὐτὸ οἶδεν ἐν οἷς αἰγείρων ὑδατοτρόφεων ἄλσος λέγει.

ἐπαινεῖ δὲ καὶ τὸ Πραξαγόρου αὐτοῦ,

Κρηῶν πίσυρες ῥέον ὕδατι λύκῳ.

τὸ δὲ δὴ κοῦφον καὶ τολεῖον καὶ λιπῆς ἄξιον, ἱμερτὸν καλεῖ. ἱμερτὸν οὖν φησι τὸν ‖ Τιταρήσιον, ὃς τῷ Πηνειῷ [συμμίσγει]. καὶ δ' ὑπιόντα ὃ ὕδατος μέμνηται, ὃ ἀποδεχόμενος καὶ Πραξαγόρας ὁ Κῷος, καλὸν εἶναι λέγει. χ. οὐ μίσγεται vel, οὐ συμμίσγει.

B Καλὸν ὑπεκκαθαίρει μάλαθος ῥυπόωντα καθῆραι.

Θρασυέλλης δὲ καὶ γλυκὺ ὕδωρ ἀπὸ ‖ τηλαλέος· τὸν μὲν Ελλήσποντον εἶναι λέγων τηλατὺ, ὑπὲρ δὲ θατέρου φράζων,

‖ Σῆσαν μὲν νῆας ἀγχοῦ ὕδατι γλυκεροῖο.

οἶδε δὲ καὶ τὴν χλιαρὰν φύσιν πρὸς τὰ τραύματα. τὸν γοῦν Εὐρύπυλον τρωθέντα ἐκ τότε καταμανεῖ καμόντι εἰ ἀπόσχεῖν ἔδει τὴν αἱμορραγίαν, τὸ ψυχρὸν ἀπιτήδειον ὢν συστρέφον καὶ συσφίγγον. εἰς δὲ τὸ παραμυθήσασθαι τὰς ὀδύνας, τῷ θερμῷ ἐπαινεῖ θέλγειν δυναμένῳ. ἔστι δὲ παρ' αὐτῷ τὸ λιαρὸν, θερμόν. ἐναργῶς δὲ τοῦτο δείκνυσιν ἐν τῷ πρὸς τὸν Σκαμάνδρου πηγῶν.

C Η μὲν γε (φησὶν) ὕδατι ‖ λιαρῷ ῥέει· ἀμφὶ δὲ ‖ καπνὸς

Γίνεται ἐξ αὐτῆς ὡσεὶ πυρὸς αἰθομένοιο.

ἁρά γε τοῦτο λιαρόν ἐστιν, ἀφ' οὗ πυρὸς ἀτμὶς καὶ καπνὸς ἐμπυρεύεται ἀναφέρεται; πρὸς δὲ τῆς ἑτέρας πηγῆς λέγει,

D Ως θέρεος ῥέει εἰκυῖα χαλάζῃ,

Η χιόνι ψυχρῇ, ἢ ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ.

εἰωθὼς δὲ λέγειν καὶ τοὺς νεοπαγῶτας θερμῷ πρεμνῷ ἐοικότας αἵματι, ὅτι μὲν Αγαμέμνονος φησί.

Οφρά οἱ αἷμα ἔπι θερμὸν ἀνήνοθεν ἐξ ὠτειλῆς,

ὅτι δὲ φεύγοντος μὴ τὸ βληθὲν ἐλάφου, μεταφράζων φησὶν,

Οφρ' αἷμα λιαρὸν, καὶ γοῦνατ' ὀρώρει.

Αθηναῖοι δὲ ‖ μεταίκερας καλοῦσι τὸ χλιαρὸν, ὡς Ερατοσθένης φησὶ ὑδαρὲς φησὶ, καὶ μεταίκερας. τῶν δ' ἄλλων ὑδάτων τὰ μὲν ἐκ πετρῶν φερόμενα, ‖ ἀνοφερὰ καλεῖ, ὡς ἀχρεῖα δηλονότι. τὰ δὲ κρηναῖα, καὶ μᾶλλον ἐπὶ πλείονος γῆς καὶ δύ- 21
κάρπου φερόμενα, τῶν ἄλλων πρωτεύει. ὡς καὶ Ησίοδος,

Κρήνης ἀενάου καὶ ἀπορρύτου, ἅτ' ἀθόλωτος.

καὶ Πίνδαρος,

Μελιγαθὲς ἀμβρόσιον ὕδωρ,

Τιλφώσσας ὑπὸ καλλικρήνου.

κρήνη δὲ ἐν Βοιωτίᾳ ἡ Τιλφῶσσα, ἀφ' ἧς Αριστοφάνης φησὶ Τειρεσίαν πόνῳ, μᾶλλον γῆρας οὐχ ὑπομείναντα τὴν ψυχρότητα, ἀποθανεῖν. Θεόφραστος δὲ φησὶν ἐν τῷ Περὶ ὑδάτων, τὸ ‖ Νείλου ὕδωρ πολυγονώτατον καὶ γλυκύτατον· [διὸ καὶ λύειν τὰς κοιλίας] τῶν πινόντων, [μίξιν ἔχον νιτρώδη] ἐν δὲ τῷ Περὶ φυτῶν, ἐνιαχοῦ φησὶ ὕδωρ γίνεσθαι [παιδογόνιον,] ὡς ἐν Θεσπιαῖς· ἐν ‖ Πύρρᾳ δὲ ἄγονον. ἐκ τῶν γλυκέων δὲ φησὶν ὑδάτων ἔνια ἄγονα, ἢ οὐ πολύγονα, ὡς τὸ ἐν ‖ Φέτᾳ, καὶ τὸ ἐν ‖ Τάρρᾳ. χ. καὶ ὅπ λύει τὰς κ. χ. μίξιν ἔχοντα νιτρώδη. χ. παιδιγόνον, vel, γυναιξὶ παιδογόνον.

αὐχμῶν δέ ποτε γλωμφώων ϖεῖ τὸν Νεῖλον, ἐρρύη τὸ ὕδωρ ἰῶδες, καὶ ϖολλοὶ τῶν Αἰγυπτίων ἀπώλοντο. μεταβάλλειν τε φησὶ οὐ μόνον τὰ πηρὰ τὸ ὑδάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀλυκὸν, ϵ ὅλους ϖοταμοὺς καθὰ τὸν ἐν Κιθαιρῶνι, ϖαρ' ᾧ Ζηνός· καὶ τὸ ἐν Καρίᾳ, ϖαρ' ᾧ Ποσειδῶνος ἱερόν ἐστιν. αἴτιον δέ, τὸ ϖολλοὺς κεραυνοὺς ϖίπτειν ϖεῖ τὸν τόπον. τὰλλα δὲ τῶν ὑδάτων καὶ σωματώδη εἰσὶ, καὶ ἔχει ὥσπερ τι βάρος ἐν ἑαυτοῖς, ὡς τὸ ἐν Τροιζῆνι. τοῦτο γὰρ καὶ τῶν γλωμφώων δύϑυς ϖοιεῖ ϖλήρεις τὸ στόμα. τὰ δὲ ϖόϑεν τοῖς ϖεῖ Πάγγαιον μεταλλεῦσι, τοῦ μὲν χειμῶνος τὸ κοτύλιον ἄγουσαν ἔχει ἐννενήκοντα ἓξ, ϑέρους δὲ τεσσαράκοντα ἓξ. συσέλλει δὲ αὐτὰ καὶ ϖυκνοῖ μᾶλλον τὸ ψύχος. Διὸ καὶ ἐν τοῖς ‖ γνώμοσι ῥέον οὐκ ἀναδίδωσι τὰς ὥρας ἐν τῷ χειμῶνι, ἀλλὰ ϖεριϑλίβεται βραδυτέρας οὔσης τῆς ἐκροῆς, διὰ τὸ ϖάχος, καὶ ταῦτα ϖεῖ Αἰγύπτου φησὶ, ὅπου μαλακώτερος ὁ ἀὴρ. τὸ δὲ ἁλυκὸν ὕδωρ, γεωδέστερόν ἐστι, καὶ ϖλέον τὸς δεῖται κατεργασίας. ὡς καὶ τὸ ϑαλάσσιον ϑερμότερον ἔχον τὴν φύσιν, καὶ μὴ ὅμοιον ϖάχος. ‖ μόνον δὲ ἀτέραμνον τῶν ἁλυκῶν, τὸ τῆς Ἀρεθούσης. ‖ χείρω δέ ἐστι τὰ βαρυσκαθμότερα, καὶ τὰ σκληρότερα, καὶ τὰ ψυχρότερα, διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας. δυσκατεργαστότερα γάρ ἐστι, τὰ μὲν τῷ ϖολὺ τὸ γεῶδες ἔχειν, τὰ δὲ ψυχρότητι ὑστερβολῇ. τὰ δὲ ‖ ταχὺ ϑερμαινόμενα, κοῦφα καὶ ὑγιεινά. ἐν ‖ Κραννῶνι δέ ἐστιν ὕδωρ ἡσυχῇ ϑερμαῖνον [ὁ διαφηρεῖ] κραδέντα τὸν οἶνον ἀπὸ δύο καὶ τρεῖς ἡμέρας. τὰ δὲ ἀπόῤῥυτα, καὶ ἐξ ὀχετοῦ ὡς ἀπίπαν βελτίω τῶν φρεσίμων, κοπιόμενά τε μαλακώτερα γίνονται. διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἀπὸ τῆς χιόνος, δοκεῖ χρησὰ εἶναι. ϵ γὰρ ἀνάγεται τὸ ϖοτιμώτερον· καὶ τοῦτο κεκομμένον ἐστὶ τῷ ἀέρι. διὸ καὶ τῶν ὀμβρίων βελτίω, καὶ τὰ ἐκ κρυσάλλου δέ, διὰ τὸ κουφότερα εἶναι. σημεῖον δὲ ὅτι καὶ ὁ κρύσταλλος αὐτὸς κουφότερος τοῦ ἄλλου ὕδατος· τὰ δὲ ψυχρὰ, σκληρὰ, διόπερ γεωδέστερα. τὸ δὲ σωματοειδὲς, καὶ ϑερμανθὲν ϑερμότερον, καὶ ψυχθὲν ψυχρότερόν ἐστι. καθὰ τὸ αὐτὸ δὲ αἰτίαν καὶ τὰ ἐν τοῖς ὄρεσι ϖοτιμώτερα, τῶν ἐν τοῖς ϖεδίοις. ἧττον γὰρ μέμικται τῷ γεώδει. ϖοιεῖ δὲ τὸ γεῶδες καὶ τὰς ἐπιῤῥοὰς τῶν ὑδάτων. τὸ γοῦν τῆς ‖ ἐν Βαβυλῶνι λίμνης, ἐρυϑρὸν γίνεται ἐπί τινας ἡμέρας. τὸ δὲ τοῦ Βορυσϑένους, καθά τινας χρόνους ἰοβαφὲς, καὶ ὥς ὄντος καθ' ὑστερβολὴν λεπτοῦ. σημεῖον δὲ τούτου, τὸ ἐπαίνω ὑπαύλου νήχεσθαι, γίνεται διὰ κουφότητα τὴν ἐν τοῖς ‖ Βορείοις. ϖολλαχοῦ δέ εἰσι κρῖναι αἱ μὲν ϖοτιμώτεραι, καὶ οἰνωδέστεραι, ὡς ἡ ϖεῖ ‖ Παφλαγονίαν, ϖόϑεν καὶ φησὶ τοὺς ἐγχωρίους ὑστοπίνειν ϖεποιήσας. ἁλμώδεις δέ ἅμα τῷ ὀξεῖ ἐν ‖ Σικανοῖς τῆς Σικελίας. ἐν τῇ ‖ Καρχηδονίων δὲ ἐπικρατείᾳ κρήνη ἐστὶν, ἧς τὸ ἐφιπτάμενον ἐλαίῳ ἐστὶν ὅμοιον, μελανώτερον τὴν χρόαν, ὃ ἀποσφαιροῦντες χρῶνται ϖρὸς τὰ ϖεσβαλλα καὶ τὰ κτηνῶδη. καὶ ϖαρ' ἄλλοις δέ εἰσι λίπος ἔχουσαι τοιοῦτον, ὡς ἡ ἐν Ασίᾳ, ὑστὲρ ἧς Αλέξανδρος ‖ ἐπέσχεν ὡς ἐλαίᾳ κρήνῃ δίρκης. καὶ τῶν ϑερμῶν δέ ἐστιν ἐκ φύσεως ὑδάτων ἔνια γλυκέα ἐστὶν, ὡς τὰ ἐν ‖ Αἰγαῖς τῆς Κιλικίας, καὶ ϖεὶ ‖ Τεγεασάς, [τὰς ἐν τῇ ‖ Τρωϊκῇ Λαρίσῃ,] καὶ ϖεὶ Μαγνησίαν, καὶ ἐν Μήλῳ, καὶ Λιπάρᾳ· ἐν δὲ Προύσῃ,

A

& aliquando, cùm magnis ſqualoribus exaruiſſet Nilo vicinus Ægypti tractus, aquam fluxiſſe viroſam [a], quæ plurimos incolas necauerit [b]: præterea idem ſcribit amaras aquas non ſolùm mutari, ſed etiam ſalſas, atque adeò totos fluuios, vt ad Citheronem [c], vbi Iouis [d], & in Caria, vbi Neptuni delubrum eſt. Cauſſa verò mutationis illius, crebior eſt fulminum in ea regione delapſus. Ex aquis multæ corpulentæ ſunt, & velut inſita grauitate quadam ponderoſæ, vt ad Trœzenem, quæ guſtata os ſtatim implet. At

B

eius quæ fluit è Pangæi [e] fodinis, Cotyla [f] nonaginta ſex hyeme drachmas pendit, æſtate ſexaginta ſex. Spiſſat enim & contrahit magis illam frigus quàm cęteras. Quapropter in horarum indicibus [g] cùm fluit, horas non reddit certas, & pares æſtiuis, ſed inæquales, exitu ob craſſitiem tardiore [h]. Terrena magis eſt ſalſa, coctionéque [i]

C

indiget exactiore, velut & marina, cuius eſt natura calidior, & maior ad quiduis patiendum firmitas. Ex omnibus [k] non ſalſis, Arethuſæ ſolius aqua ægerrimè coquitur. Quæ gelidior, durior, & ad ſtateram grauior aqua eſt, ob eandem rationem deterior, nempe quia propter nimiam frigiditatem, & multam quam habet terrenam craſſitiem, laborioſius à ventriculo [l] conficitur: at ſalubris quæ ſubito incaleſcit, & leuis eſt. Cranone [m] aqua eſt citra ſummum feruorem calida, quæ addita vino calorem eius biduo ac triduo cuſtodit in vaſis. Profluentes, & riuis canalibúſque ductæ, pigris meliores ſunt, & propter humoris illiſum ac percuſſum molliores. Ea

D

de cauſſa optimam eſſe iudicant è niuibus, quia ſurſum attollitur, quod aptiſſimum eſt [n] potui, ídque ab aëre fractum extenuatur. Eadem ratione cœleſtis aqua melior eſt, & quæ liquatur è glacie, nimirum quia leuior eſt vtraque, vel hoc argumento, quòd aqua glacie quæuis grauior eſt. Aqua gelida, quoniam magis terrena, durior [o] eſt. Nam quæ corpulentior, calfacta calidior, refrigerata frigidior eſt. Idem cauſari licet, cur è montibus profluens ſalubrior ſit, quàm quæ naſcitur in campeſtribus: nempe quia minus illi terreni admixtum eſt. Aquarum talis color eſt,

E

qualis terræ quam lauant. Babylonis lacus aqua rubet [p] per aliquot dies: Boryſthenis verò certis temporibus [q] cœrulea eſt, quamuis omnium tenuiſſima, vel hoc indicio quòd Hypani ſupernatat, ob ſummam aquarum leuitatem quæ ex Septentrionalibus locis fluunt. Multis in regionibus aqua fontium potui gratior eſt, quia vinum ſapit, ſicut eius qui in Paphlagonia, vt aiunt, indigenas ad bibendum confluentes [r] inebriat. Salſi acidíque ſaporis apud Sicanos in Sicilia

F

fluunt. In Carthaginenſium ditione fonti liquor innatat, oleo ſimilis [s], colore nigrior, quo excepto ad iumentorum & ouium ſcabiem vtuntur. In aliis quoque gentibus fontes eiuſmodi pinguedine ſcatent, qualis fuit ille de quo ſcripſit Alexander, olei fontem ſibi repertum fuiſſe. Aquarum quæ natura calent, dulces quædam ſunt, vt Ægis Ciliciæ, Tragaſis ad Lariſſam, Troadis circa Magneſiam, in Melo, Lipara, & Pruſa,

γρ. ὁ ϑερμὸν διαπρεῖ

γρ. τὰ τ' ἐν τῇ Τευϊκῇ Λαρίσῃ.

quæ

quæ Olympo Mysiæ adiacet, quas regias vocant in Asia circa Tralles, & Characometen fluuium. Circa Nyssam [a] adeò quoque pinguis est, vt qui in ea lauant, oleum non desiderent. Talis emicat & in Dascyli [b] vico. Caruris [c] aqua vehementer calet & exsiccat: in Mene Phrygiæ pago, asperior est, atque nitrosior, vt & ad alium Phrygiæ vicum quem Leonis appellant. Circa Donylæum potu suauissima: ad Baias Baianúmve sinum Italiæ prorsus bibi nequit. Peirenes [d] fontis in Corintho aquam ego cùm ponderassem, omnium quæ in Græcia nascuntur leuissimam deprehendi. Nec enim assentior Antiphani comico, regionem Atticam reliquos Græciæ tractus multis dotibus antecellere, sed aquarum præcipuè bonitate. Eius ververba sunt,

Qualia Hipponice [e] fert regio
Præstantiora quàm in vniuerso terrarum orbe,
Mel, panes, ficos: ficos enim per Iouem gignit plurimos:
Pecudes, lanas, myrti baccas, thymum, caseos, aquam optimam.
Itaque vel gustu aquam bibens nouerim mox Atticam.

EVbulus comœdiarum scriptor, Chæremonem tragicum scribit aquam vocasse fluuij corpus:

Quoniam verò caulas ouium [f] nos iam transiuimus,
Et fluuij corpus aquam traiecimus,
Et nostras omnes aqua copias irrigat.

In Teno fons est cuius aquæ non permiscetur vinum. Herodotus libro quarto scribit Hypanin è fontibus quinque dierum via exilem profluere, ac dulcem, deinde post aliorum quatuor dierum iter, perquam amarum, amaro quodam fonte accedente. Theopompus scribit iuxta fluuium Erganem acidam aquam esse, quæ perinde ac vinum temulentos faciat. Aristobulus Cassandræus inquit, Mileti fontem esse, Achilleum incolæ nominant, cuius profluens aqua dulcissima est, quod verò in imo fundo resedit, salsum: eóque fonte Heroëm sese lustrauisse, interfecto Strambelo rege Lelegum 8. Aquam in Cappadocia quandam narrant largam & optimam, cui nullus patet exitus, nisi forte sub terra labatur, nunquam putrescere. Ptolemæus rex libro septimo Commentariorum, Corinthum, inquit, nos cùm essemus progressi, via quam Contoporiam nuncupant, & ad montis summum iugum processissemus, fons occurrit aquam niue gelidiorem effundens, quam multi bibere ausi non sunt, metuentes ne gelascerent, ego tamen bibi. Phylarchus scribit Clitore fontem [h] esse, è quo qui biberint, ne odorem quidem vini tolerant. Clearchus tradit aquam & lac candida vocari: nectar ac vinum, rubra: mel ac oleum, flaua [i]: expressam vnguentorum fæcem nigram. EVbulus inquit, eos qui solam aquam bibunt, inueniendis rebus sagaces ac ingeniosos esse,

Vinum [k] autem nostrum obumbrare prudentiam.

Iidem versus iambici à Phileta recitantur.

Tot ego, velut rhetores, ad aquam [l] dixi [m].

τῇ πρὸς τ Μύσιον Ολυμπον, τὰ βασιλικὰ καλούμενα. τὰ δ' ἐν Ασίᾳ φησὶ Τραλλις ἡ τ Χαρακωμήτιν ποταμὸν, ἔτι δ' Νυσαν πόλιν, ὕτως ἐστὶ λιπαρὰ, ὡς μὴ δεῖσθαι σοῦ ἐναπολουόμενους ἐλαίου. γιαῦται δὲ καὶ τὰ ἐν Δασκύλου κώμη. τὰ δ' ἐν ‖ Καρόροις, καθάπερ ξηρὰ καὶ σφόδρα θερμά. τὰ δ' φησὶ ‖ Μιλὼς κώμιλω, ἥ ἐστι Φρυγίας, τραχύτερά ἐστι, καὶ λιτρωδέστερα. ὡς καὶ τὰ ἐν τῇ καλουμένῃ Λεοῦ[Θ] κώμῃ τ Φρυγίας. τὰ δ' [φησὶ ‖ Δονύλαιον,] καὶ πινόμενα ἐστὶν ἡδέστε. τὰ γὰρ φησὶ Βαΐας, [ἢ Βαΐων λιμένα] τ Ιταλίας παντελῶς ἄποτα. Στραβήσας τὸ ἀπὸ τ ἐν Κορίνθῳ Πειρήνης καλουμένης ὕδωρ, κουφότερον πάντων οὖρον τ κατὰ τ Ελλάδα. ὁ γὰρ Ανιφάνης τῇ κωμικῷ πεπίστευκα, λέγοντι, κατὰ πολλὰ τ ‖ Αττικὴν διαφέρουσαν τ ἄλλων, καὶ ὕδωρ κάλλιστον ἔχειν. φησὶ γὰρ, Οἵα δὴ χώρα φέρει διαφέροντα πάσης Ιπποτόνικε τ οἰνωμένης, Τὸ μέλι, σοῦ ἄρίστος, τὰ σῦκα. σῦκα μὲν νὴ τ Δία πάνυ φέρει, Βοσκήματ' ἔρια, μύρτα, θύμαρα, τυρὸς, ὕδωρ διαφέρον, ὥς τε καὶ γνοίην αὐ δύτὸς Αττικὸν πίνων ὕδωρ.

‖ Τὸ ὕδωρ ποταμὸν σῶμα φησὶ που ΕΥΒΟΥΛ[Θ] ὁ κωμῳδοποιὸς εἰρηκέναι Χαιρήμονα τ τραγικὸν,

Επεὶ δ' σηκῶν ῥεῖθρολὰς ἠμείψαμεν,
‖ Τὸ ὕδωρ τε ποταμοῦ σῶμα διεπεράσαμεν,
Καὶ ἡμῶν δ' πᾶσα δυνάμις ἐξ ὑδάτων ἄρδεται.

Εν Τλίῳ κρήνη ἐστὶν, ἧς τὸ ὕδατι οἶνος ὑ μίγνυται: Ηρόδο[Θ] δ' ἐν τελάρῃ, τὸν Υπανιν φησὶν ἀπὸ μ τ πηγῶν φερόμενον ἐπὶ πέντε ἡμέρας βραχὺ εἶναι καὶ γλυκύ, μ δὲ ἄλλων τεσσάρων ἡμερῶν πολὺν πικρὸν γίνεσθαι, σκληρύσης εἰς αὐτὸν κρήνης τινὸς πικρᾶς. Θεόπομπ[Θ] δέ φησι τὸν Εργανίλω ποταμὸν ὀξὺ εἶναι ὕδωρ, καὶ σοῦ πίνοντας αὐτὸ μεθύσκεσθαι, καθὰ καὶ σοῦ τὸν οἶνον.

Αριστόβουλ[Θ] δ' ὁ Κασανδρεὺς φησὶ, ἐν Μιλήτῳ κρήνην εἶναι Αχίλειον καλουμένην, ἧς τὸ μ ῥεῦμα εἶναι γλυκύτατον, τὸ δ' ἔφεσηκὸς ἁλμυρὸν, ἀφ' ἧς οἱ Μιλήσιοι ἱερᾶσθαι φασὶ τὸν ἥρωα ὅτε ἀπέκτεινε Στραμβήλον τ τῶν Λελέγων βασιλέα. Φασὶ δ' καὶ ὅτι τὸ φησὶ Καππαδοκίαν ὕδωρ, πολύ τι ὂν καὶ κάλλιστον, οὐ σηπεδόνα ἀποῤῥοὴν σὺν ἔχον, πολὺ εἰ μὴ ὑπὸ γῆν ῥέοι. Πτολεμαῖ[Θ] δ' ὁ βασιλεὺς ἐν ἑβδόμῳ Υπομνημάτων, ὅτι Κορίνθου πορευόμενοι φησὶν ἡμῖν ἀφ' τ Κοντοπορίας καλουμένης. καὶ ἀ τ ἀκρώρειαν προσβαίνοντες, εἶναι κρήνην νᾶμα ἀνιεῖσαν χιόν[Θ] ψυχρότερον· ἐξ ἧς πολλοὺς μὴ πίνειν ἀποπαγέσθαι προσδοκῶντας. αὐτὸς δ' λέγει πεπωκέναι. Φύλαρχ[Θ] δὲ φησιν ἐν Κλείτορι εἶναι κρήνην, ἀφ' ἧς σοῦ πόντας οὐκ ἔτ' ἀνέχεσθαι τ τῦ οἴνου ὀδμῆ. Κλέαρχ[Θ] φησὶ τὸ μὲν ὕδωρ ὥσπερ καὶ τὸ γάλα λευκὸν λέγεσθαι· οἶνον δ' καθάπερ καὶ τὸ νέκταρ ἐρυθρόν. μέλι δ' καὶ ἔλαιον χλωρόν. τὸ δὲ ἐκ τ μύρων ἠλιβόρρυτον, μέλαν· ΕΥΒΟΥΛ[Θ] [ἀρετικοὺς φησι τὸ ὕδωρ ποιεῖν, σοῦ πόνους αὐτὸ μόνον. Τὸν δ' οἶνον ἡμῶν τῇ φρονεῖν ἐπισκοτεῖν.] τὰ αὐτὰ δὲ ἰαμβεῖα καὶ ὁ φιλήτας φησί.

‖ τραυτὰ ὥσπερ οἱ ῥήτορες [πρὸς ὕδωρ εἶπον,]

χ. περὶ Δονύλαιον
χ. ἢ Βαΐων λιμένα

CAP. VI.

χ. Ο μὲν οἶνος ἡμῶν τῇ φρενεῖν ἐπισκοτεῖ· ὕδωρ δὲ τοὺς πίνοντας εὐρετικοὺς ποιεῖ.
χ. πρὸς ὕδωρ εἰπὼν

ἀναπαυσάμενος, αὖθις ἔφη.

κ᾽ βραχὺ [ἀναπαυσάμενος] αὖθις, ἔφη,] Ἀμφις ὁ κωμικός που φησί·

Ἐνὶ ἄρ᾽ ὡς ἔοικε καὶν οἴνῳ λόγος.
Ἐνιοι δ᾽ ὕδωρ πίνοντες εἰσὶ ἀβέλτεροι.

Ἀντιφάνης δ᾽,

Οἰνῳ τὸν οἶνον ἐξελαύνειν, κόπῳ κόπον,
Σάλπιγξι τ᾽ σάλπιγγα, τῷ κήρυκι τ᾽ βοῶντα,
Καὶ ψόφῳ ψόφον, τριωβόλῳ δ᾽ πόρνην,
Ἀυθαδείαν αὐθαδείᾳ, καλλίστην μαγείρῳ,
Σίσιν ἑαυτῷ, μάχην μάχῃ, ὑπωπίοις δ᾽ πύκτην,
Πόνῳ πόνον, δίκην δίκῃ, γυναικὶ τ᾽ γυναῖκα.

Οἱ δ᾽ ἀπὸ ὕδατος ἔλαττον οἱ παλαιοὶ τὸ ἄκρατον. Σώφρων,

Ὕδωρ ἄκρητον εἰς τὸν κύλικα.

Οἱ φύλαρχός φησι Θεόδωρον τ᾽ Λαρισσαῖον ὑδροπότην γενέσθαι, τ᾽ ἀλλοτρίως ἀεὶ πρὸς Ἀντίγονον ἐχθρῶς τ᾽ βασιλέα. φησὶ δ᾽ καὶ τοὺς Ἰβηρας πάντας ὑδροπότας εἶναι, καί τι πλεονεκτικοὺς ἀνθρώπους ὄντας· μονοσιτεῖν τε αὐτοὺς ἀεὶ λέγει διὰ μικρολογίαν, ἐσθῆτας δ᾽ φορεῖν πολυτελεστάτας. Ἀριστόλεως δ᾽ ὁ Θεόφραστος Φιλῖνον τινὰ ἱστορεῖ μήτε ποτῷ χρήσασθαί πολε, ὁ δ᾽ ἐδέσματι ἄλλῳ, ὁ μόνῳ γάλακτι πάντα τ᾽ βίον. Πύθερμος δ᾽ ὁ ἐν τοῖς Πειραϊκοῖς τυραννήσασι καταγεγράφει καὶ Γλαύκωνα ὑδροπότην. Ἡγήσανδρος δ᾽ ὁ Δελφὸς, Ἀγχίμολον καὶ Μόσχον φησὶ τοὺς ἐν Ἠλιδι σοφιστεύσαντας ὑδροποτῆσαι πάντα τ᾽ βίον, καὶ μόνα σῦκα προσφερομένους, [ὑδενὸς ἦττον Ἀμαζονίδας σώμασιν [ἐρρωμενεστέρους·] τ᾽ δ᾽ ἰσχνότητα αὐτῶν δυσώδη ὅτως ἔχειν, ὡς πάντας αὐτοὺς ἐκκλίνειν ἐν τοῖς βαλανείοις. Μάντις δ᾽ ὁ Ἀθηναῖος, [ὃν ἐβίωσε χρόνον,] οὐδὲν ἐσθίειν ἢ μυρίνης ὀλίγον· οἶνον δὲ καὶ τ᾽ ἄλλων πάντων ἀπέχειν, πλὴν ὕδατος. ὑδροποτῆς δ᾽ ἦν καὶ Λάμπρος ὁ μουσικὸς, ὃν δ᾽ Φρύνιχος φησὶ λάρυγα θρίων, ἐν οἷς Λάμπρος ἀναπέπνικεν ἄνθρωπον ὑδροποτας, μίνυρος ὑποσοφιστὴς, μεσῶν σκελετὸς, ἀηδόνων ἠπίαλος, ὕμνων ᾄδη. Μάχων δ᾽ ὁ κωμικὸς ὑδροποτᾶ Μοσχίωνος μέμνηται. Ἀριστόλεως δ᾽ ἐν τῷ Περὶ μέθης φησὶ, ὅτι ἁλμυρὰς τινες προσφερόμενοι τροφὰς ἄδιψοι διέμενον, ὧν καὶ Ἀρχωνίδης ὁ Ἀργεῖος. Μάγων δ᾽ ὁ Καρχηδόνιος τρὶς τ᾽ αὔυδρον διῆλθεν ἄλφιτα ξηρὰ σιτούμενος, καὶ μὴ πίνων. Πολέμων δ᾽ ὁ Ἀκαδημαϊκὸς ἀρξάμενος ἀπὸ τριακοστοῦ ἐτῶν, ὑδροπότησε μέχρι θανάτου, ὡς ἔφη Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος. Διοκλῆ τε τ᾽ Πεπαρήθιον φησὶ Δημήτριος ὁ Σκήψιος μέχρι τέλους ψυχρὸν ὕδωρ πεπωκέναι. αὐτὸς δ᾽ φησὶ αὐτοῦ μάρτυς ἀξιόχρεως Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ, φάσκων χρόνον τινὰ ὕδωρ μόνον πεπωκέναι. καὶ Πυθέας γοῦν φησὶ, Ἀλλὰ τοὺς νῦν δημαγωγοὺς ὁρᾶτε, Δημοσθένη καὶ Δημάδην, ὡς εὐαρμόστως τοῖς βίοις διάκεινται· ὁ μὲν γὰρ ὑδροποτεῖ καὶ μεμελημένως τὰς νύκτας, ὡς φασιν· ὁ δὲ πορνοβοσκῶν καὶ μεθυσκόμενος, καθ᾽ ἡμέραν ἑκάστην προεγάσωρ ἡμῖν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀνακυκλεῖ). Ἐυφορίων δ᾽ ὁ Χαλκιδεὺς ὅτῳ ποτὲ χρόφῳ. ‖ Λασύρτας Λασιώνιος ᾄδε ‖ προσεδέξατο ποτὲ καθάπερ οἱ ἄλλοι, [ὕδωρ δ᾽ πρόσθεν] καθάπερ πάντες ἄνθρωποι. καὶ πολλοὶ διὰ φιλοτιμίαν ἐπεχείρησαν προσπαθῆσαι, καὶ ἀπέσησαν πρὸ τοῦ δύρειν τὸ πεπτόμενον.

Paululum is posteaquam interquieuit, rursum inquit, Amphis Comicus alicubi dixit,

Inesse rationem vino probabile est:
Qui bibunt aquam stolidi quidam sunt atque fatui.

Antiphanes:

Vinum [a] *vino expellendum: lassitudo lassitudine:*
Tubis tubæ: præcone vociferator:
Strepitu strepitus: scortum triobolari prostibulo [b]*:*
Fastu fastus: Callistratus [c] *coquo:*
Seditio seditione: prælium prælio: oculorum [d] *suggillatione pugil:*
Labor labore: lis lite: fœminis fœmina.

Aquam veteres ἄκρατον, id est meram [e] etiam dixerunt. Sophron:

Aquam meram in poculum.

Phylarchus scribit Theodorum Larissæum abstemium alieno semper animo fuisse ab Antigono rege: præterea Hispanos quamuis hominum ditissimos [f] aquam bibere, solos cibum capere ob parsimoniam: indui tamen sumptuosissima veste. Aristoteles siue Theophrastus refert Philinum quendam toto vitæ cursu nec cibo nec potu alio vsum fuisse quàm lacte. Pythernus inter eos qui tyrannidem in Peiræeo exercuerunt Glauconem recenset, aquæ potorem. Hegesander Delphus scribit Anchimolum & Moschum in Elide philosophiæ ac eloquentiæ doctores per totam vitam aquam bibisse, & cùm ficis tantùm vescerentur, nihilo secius robusto corpore fuisse, at illorum sudorem adeò grauiter oluisse, vt eos in balneis omnes auersarentur. Matris Athenienſis quamdiu vixit nihil præter paucas myrti baccas edit, à vino & aliis deliciis abstinens. Fuit & abstemius Lamprus musicus, de quo Phrynichus ait, eo mortuo Gauias [g] luxisse:

Vir aquæ potor, excellens artifex lugubris, & queruli cantus,
Musarum sceletos [h]*, luscinarum hepialus* [i]*,*
Inferorum cantor.

Machō comicus Moschionis meminit abstemij. Aristoteles libro de temulentia scribit, quosdam salsos cibos esitantes absque siti durasse, veluti Argiuum Archonidem. Mago Carthaginiensis ter vastas Aphricæ solitudines carentes aquis peragrauit, sicca polenta sola victitans, absque potu. Polemon Academicus anno trigesimo aquam bibere cùm cœpisset, ad finem vsque vitæ fuit abstemius, vt scribit Antigonus Caryſtius. Dioclem Peparethium scribit Demetrius Scepsius ad extremum vsque vitæ diem gelidam aquam bibisse. De seipso locuples testis Demosthenes ait, per aliquod tempus se aqua sola contentum fuisse. Itaque Pytheas inquit, Nunc verò quàm diuersam populares isti reipublicæ gubernatores ac concionatores [k] Demades & Demosthenes vitæ rationem sibi proposuerint, animaduertite: hic quidem abstemius, etiam noctu meditabundus vigilat, vt fama est: ille verò quotidie temulentus, scortator, ac leno, ventrosus, coram nobis in concionibus versatur. Eυphorion Chalcidensis quodam loco scribit, Lasyrtam Lasyonium, potu, quemadmodum alios, non eguisse, minxisse tamen velut cæteros homines, multósque, aggressos id curiosè obseruare, antequam satis rem exploràssent, non credidisse.

At per

At per æstatis tempus cùm triginta dies illi assedissent, cibariisque nullis abstinentem salsis vidissent, vesicam tamen exonerari lotio plenam, tandem verum id esse sibi persuaserunt. Potu quidem ille sane vtebatur aliquando, non tamen indigebat.

Varias mutare epulas
Iucundum est, (inquit Antiphanes,) *& ijs quas celebrant*
Sæpius expletos gustare quasdam nouas,
Duplam certè voluptatem [a] *parit.*

Herodotus libro primo scribit, Regi Persarum in potum aquam vehi ex Choaspe fluuio, Susa præterlabente, è quo tantùm, & alio nullo, bibit, aqua illa decocta onustis perquam multis plaustris quatuor rotarum, quæ mulis tracta, vasis argenteis illam portent, & regem sequantur. Quo modo verò aqua illa regia decoquatur, & vasis excepta feratur regi, tradit Ctesias Cnidius, eámque leuissimam esse ac potu iucundissimam affirmat. Ptolemæus, secundus AEgypti rex, cognomine Philadelphus [b], cùm filiam Berenicem Antiocho regi Syriæ nuptum dedisset, mittendam ad ipsam Nili aquam sedulò curauit, vt eam solam gnata biberet, quod Polybius scripsit. Heliodorus autor est, Antiochum Epiphanem, [c] (quem ob res insanè gestas Polybius vocat Epimanen [d],) Antiochiæ fontem vino diluisse, quod, vt inquit Theopompus, & ante illum Phrygius Midas fecerat, cùm Silenum ebrium vellet capere. Bion fontem illum esse prodidit medium inter Pæonas atque Medos, & OEnam [e] vocari. Staphylus vini diluendi modum à Melampode primum inuentum fuisse memorat. Pleistonicus [f] aquam coquendis cibis vino vtiliorem esse disceptat: tum etiam illorum qui auidius ac largius bibunt, ventriculum malè affici, vehementérque lædi probat, & ea de causa sæpe alimentum corrumpi: ac ideo qui bonæ valetudini student, vt copiosum sudorem prouocent, mediocriter exerceri, & corpus vt humectetur, ac molleſcat, in balneis lauare: ac postea, quod est imprimis salutare, aquam præbibere, vere ac hyeme quàm [g] calidissimam, æstate frigidam, ne exoluatur stomachus [h], & eam quidem copia mediocrem, eo consilio vt ante vini potum in habitum corporis distribuatur, nec eò vini perueniat integra & indomita vis, quæ vasorum finibus impacta mordeat [i]. Id autem facere si nostrûm quispiam grauatur, is primum dulcem aquam vel calidam bibat: deinde vinum dulce Lesbium, (Protropon [k] vocant) quod ventriculum [l] roborat. Vinum subdulce caput grauat, inquit Hippocrates libro de ratione victus, quem quidam inscripserunt De morbis acutis, alij verò, Aduersus Gnidias sententias. Eius hæc verba sunt: Vinum dulce capiti graue minus est quàm vinosum [m], mentémque minùs tentat: per intestina citiùs meat & excernitur alio quouis. Non est autem propinandum quod solent Carmani, ait Posidonius. Ij namque humanè ac benignè cùm aliquos excipiunt, in conuiuio, frontis vena tusa manantem sanguinem admiscent ei, quam bibendam offerunt, potioni: summam id esse amicitiam putantes, si suum inuicem sanguinem gustauerint.

A ἡμέρους γὰρ ὥρας καὶ τριακοντήμερον πορευόντες, καὶ ἀδένος μὴ ὁρῶντες ἀπεχόμενον ἁλμυρῆς, τὴν κύστιν δ' αὐτῶν ἐχόντων σπανιαίως ἀληθοῦσαν. ἐρρῆτο μὲν οὖν καὶ τῷ ποτῷ, ἀλλ' ἀδενὴς ἦπιον ὁ πορευόμενος τούτου [μεταλλάξαι βρώματα διάφορα. γρ. Τὸ γὰρ μεταλλάξαι διάφορα βρώματα Εὐ' ἡδύ.

Εὐ' ἡδύ] (φησὶ Ἀντιφάνης) καὶ τὸ πολλάκις θρυλλουμένων
Διάμεσον ὄντα τὸ || παραγυάσαντας λινοῦς
Καινῆς, [διπλασίαν παρέχειν τὴν ἡδονήν.] γρ. παρέχε διπλασίαν τὴν ἡδ.

B ὁ Περσῶν βασιλεύς, ὡς φησὶν ἐν τῇ πεύτῃ Ἡρόδοτος, ὕδωρ μὲν ἀπὸ μὲν Χοάσπεος πίειν ἄγει, μόνου δὲ παραγυάσας λινοῦς Σῶσα ῥέοντος· μόνου δὲ τοῦ ὕδατος ἀπεψημένου πολλαὶ καὶ ἅμαξαι τετράκυκλοι ἡμιόνειαι κομίζουσαι ἐν ἀργυρέοισιν ἕπονται οἱ. Κτησίας δὲ ὁ Κνίδιος καὶ ἱστορεῖ, ὅπως ἕψεται τὸ βασιλικὸν τοῦτο ὕδωρ. καὶ ὅπως ἐναποδιδόμενον τοῖς ἀγγείοις, φέρεται τῷ βασιλεῖ, λέγων αὐτὸ καὶ ἐλαφρότατον καὶ ἥδιστον εἶναι. ὁ δὲ τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς δεύτερος, ὁ φιλάδελφος ἐπίκλην, ἐκδὺς τὴν αὐτοῦ θυγατέρα Βερενίκην C Ἀντιόχῳ τῷ Συρίας βασιλεῖ, ἐν ἐπιμελείᾳ εἶχε πέμπειν αὐτῇ τὸ ἀπὸ μὲν Νείλου ὕδωρ, ἵνα μόνα τούτου δὲ πολεμοῦντος ἡ θαλάσσα πίνῃ, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος. Ἡλιόδωρος δὲ φησὶ τὸν ἐπιφανῆ Ἀντίοχον, ὃν καλοῦσι πράξεις Πολύβιος Ἐπιμανῆ καλεῖ, τὴν κρήνην τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ κεράσαι οἴνῳ. καθάπερ καὶ τὸν Φρύγα Μίδαν φησὶ Θεόπομπος, ὅτε ἐλεῖν τὸν Σειληνὸν ὑπὸ μέθης ἠθέλησεν. ἔστι δὲ ἡ κρήνη, ὡς φησὶ Βίων, D μέση [Μήδων] καὶ Παιόνων || ἵνα καλεμένη. || Σταφυλος δὲ φησὶ τὸν οἶνον κεράσαι Μελάμποδα πρῶτον εὑρεῖν. φησὶ δὲ πεπικώτερον μὲν οἶνον τὸ ὕδωρ πλησίονος. Οἱ τοῖς πεπίνουσιν ὑπερβαλλόντως οὐκ οἰκείως διάκειται ὁ στόμαχος, ἀλλὰ μᾶλλον κακοῦται, καὶ πολλάκις φθοραὶς τὴν ληφθέντων πυκνοῦσθαι. δεῖ μὲν τὴν ὑγείας ἀντιποιούμενον, καὶ συμμέτροις γυμνασίοις χρᾶσθαι, διὰ δὲ πολλῆς ἱδρῶτας, καὶ λουτροῖς, ὡς διαπνεῖσθαί τε τὸ σῶμα καὶ μαλαχθῆναι μὴ δύνασθαι πεπίνειν ὕδωρ ὡς χρησόμενον, ἐν μὲν χειμῶνι καὶ E ἔαρι θερμὸν ὡς μάλιστα, ἐν δὲ θέρει ψυχρόν, ὡς μὴ πεπεκλύειν τὸ στόμαχον. πεπίνειν δὲ σύμμετρον τῷ πλήθει. χάριν τοῦ πεπαναλῆφθῆναι τοῦτο εἰς τὴν ἕξιν, καὶ μὴ ἀπέραντον ἀναλίσκεσθαι τὸ ὑπὸ μὲν οἴνου διδόμενον, μηδὲ τοῖς || πέρασι τῶν || ἀγγείων πεπαυπίπτειν ἐπιδάκνειν. Ἐὰν δέ τις ἡμῶν τοῦτο δυσκόλως ποιῇ, [γλυκὺ ὕδωρ ἢ θερμὸν] πελαμβανέτω, μάλιστα δὲ τὸ καλούμενον πότερον τὸ γλυκὺ Λέσβιον, ὄντα δύστομαχον, καὶ ὁ γλυκάζων δὲ οἶνος ὁ βαρὺς τὴν κεφαλὴν, ὡς Ἱπποκράτης ἐν τῷ περὶ διαίτης φησί. ὁ πίνες μὲν ὑπογράφουσι περὶ ὀξέων νοσημάτων· οἱ δὲ περὶ πλησμονῆς· ἄλλοι δὲ πρὸς τὰς Κνιδίας γνώμας. Λέγει δὲ, Ὁ γλυκὺς ἧσσον ἐστὶ καρηβαρικὸς μὲν οἰνώδεος, καὶ ἧσσον φρενῶν ἀπομενος, διαχωρητικώτερος δὲ ἑτέρου καὶ ἕλκυσμα. ὑπὸ δεῖ δὲ πεπίνειν καθάπερ τοῦτο || Κερμανὸς φησὶ Ποσειδώνιος· τούτους μὲν φιλοφρονουμένους ἐν τοῖς συμποσίοις, λύειν τὰς ὀπὶ τῷ προσώπῳ φλέβας, καὶ τὸ καταῤῥέον αἷμα μιγνύειν τῷ σώματι, προσφέρειν, || τέλος φιλίας νομίζοντας τὸ γεύσασθαι δὲ ἀλλήλων αἵματος μὴ δὲ

23 γρ. Μαίδων

CAP. VII.

γρ. γλυκὺ ἢ ὕδωρ θερμὸν

μῦ ἢ τῷ πεφορᾶν ταύτῃ συγχρίεσθαι τὴν κεφαλὴν μύρῳ, μάλιστα μὲν ῥοδίνῳ· εἰ δὲ μή, μηλίνῳ, εἰς τὸ ἀποκρούεσθαι [τι ἀπὸ δὲ πότου,] καὶ μὴ βλάπτεσθαι ἀπὸ τῆς τοῦ οἴνου ‖ ἀναθυμιάσεως. εἰ δὲ μή, ἰρίνῳ ἢ ναρδίνῳ. οὐ κακῶς οὖν Ἀλεξις φησὶ,

Ἐναλείφεται τὰς ῥῖνας, ὑγιείας μέρος
Μέγιστον, ὁσμὰς ἐγκεφάλῳ χρησὰς ποιῶν.

Ἐκκλίνειν δὲ δεῖ τὰ ταχέα τῶν μύρων· ὕδωρ τε πήνειν, τὸ καθ' αὑτὸ πεφυσιν λεπτὸν καὶ διαυγές, ὃ δὴ καὶ καθ' ὑπνον ἐστὶ κοῦφον, καὶ οὐδὲν ἐν αὐτῷ γεῶδες ἔχει. τὸ δὲ συμμέτρως θερμαινόμενον καὶ ψυχόμενον ὕδωρ, χρηστόν ἐστι, καὶ εἰς ‖ χάλκεον ἢ ἀργύρεον ἀγγεῖον ἐγχεόμενον ἁπαλὸν ποιεῖ ‖ τὸ ἰῶδες. φησὶ δὲ καὶ ὁ Ἱπποκράτης, ὕδωρ τὸ ταχέως θερμαινόμενον καὶ ψυχόμενον, ἀεὶ κουφότερον. μοχθηρὰ δὲ ἐστὶ τὰ βραδέως τὰ ὄσπρια τήκοντα. τοιαῦτα δὲ τὰ νιτρώδη, καὶ ἁλμυρά. Ἐν τῷ περὶ ὑδάτων Ἱπποκράτης, ‖ καλεῖ τὸ χρηστὸν ὕδωρ πολύτιμον. τὰ δὲ τῶν ὑδάτων εὔπεπτα, χαλεπά· ὡς τὰ λιμναῖα, καὶ τὰ ἑλώδη. ἔστι δὲ καὶ τῶν κρηναίων τὰ πλεῖστα σκληρότερα. Ἐρασίστρατος δέ φησι, ὡς δοκιμάζουσι τινὲς τὰ ὕδατα σταθμῷ, ἀνεξετάστως. ἰδοὺ γὰρ ἐξ ‖ Ἀμφιαράου ὕδατος καὶ τοῦ ἐξ Ἐρετρίας συμβαλλομένων, τοῦ μὲν φαύλου, τοῦ δὲ χρηστοῦ ὄντων, βαρύς ἐστιν ἀφορισμὸς καθ' ὃν σταθμόν. Ἱπποκράτης δέ ἐν τῷ περὶ τόπων, ἄριστα φησὶν εἶναι τῶν ὑδάτων, ὅσα ‖ ἐκ μετεώρων χωρίων ῥεῖ, καὶ [ἐκ λόφων ξηρῶν.] ταῦτα γὰρ λάβρα, καὶ γλυκέα καὶ τὸν ‖ οἶνον ὀλίγον φέρειν οἷά ἐστι, τόν τε χειμῶνα θερμαίνειν, καὶ τὸ θέρος ψυχρά ἐστιν. ἐπαινεῖ δὲ μάλιστα ὧν τὰ ῥεύματα πρὸς ἀνατολὴν ἡλίου ἔρρωγε, καὶ μάλιστα πρὸς τὰς θερινάς. τὰ γὰρ ἀνατολικὰ λαμπρὰ εἶναι, καὶ λεπτά, καὶ κοῦφα. Διοκλῆς δέ φησι, τὸ ὕδωρ πεπτικὸν εἶναι, καὶ ἄφυσον, ψυκτικόν τε μετρίως, ὀξυδερκές τε, καὶ ἧκιστα καρηβαρικόν, κινητικόν τε ψυχῆς καὶ σώματος. Πραξαγόρας τε φησὶ ταῦτα. ἐπαινεῖ δὲ τὸ ὄμβριον. Ετι ὕδωρ δέ τὰ λακκαῖα· χρηστόν τε εἶναι φάσκει τὸ [ἐξ ‖ Ἀμφιαράου] συμβαλλόμενον τῷ ἐν Ἐρετρίᾳ. ὅτι δὲ τὸ ὕδωρ ὁμολογουμένως ἐστὶ τρόφιμον, δῆλον ἐκ τοῦ τρέφεσθαι τινὰ ἐξ αὐτοῦ μόνου τῶν ζώων, ὥσπερ τοῦ τέττιγος. πολλὰ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ὑγρῶν ἐστὶ τρόφιμα, οἷον γάλα, πίσανη, οἶνος. τὰ γοῦν ὑποπίτια, γάλακτι διοικεῖται. καὶ πολλὰ δὲ ἔθνη γαλακτοποτοῦντα ζῇ. ‖ Δημόκηλον δὲ τὸν Ἀβδηρίτην λόγος ἔχει, διὰ γήρως ἐξάξαι αὐτὸν διεγνωκότα τὴν ζῆν, καὶ ὑφαρουμένα τῆς τροφῆς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἐπεὶ αἱ τῶν Θεσμοφορίων ἡμέραι ἐνέστησαν, δεηθεισῶν τῶν οἰκείων γυναικῶν μὴ ἀποθνήσκειν κατὰ τὴν πανήγυριν ὅπως ἑορτάσωσι, σφᾶς, κελεύσαντα μέλιτος ἀγγεῖον αὐτῷ πλησίον θεῖναι τεθλιμμένον· καὶ διαζῆσαι ἡμέρας ἱκανὰς τὸν ἄνδρα τῇ ἀπὸ τοῦ μέλιτος ἀναφορᾷ μόνῃ χρώμενον· καὶ μετὰ τὰς ἡμέρας ‖ βαστακθέντος τοῦ μέλιτος, ἀποθανεῖν. ἔχαιρε δὲ ὁ Δημόκηλος αἰεὶ τῷ μέλιτι. καὶ πρὸς τὸν πρόσθιον, πῶς αὖ ὑγιῶς τις διάγοι, ἔφη, εἰ τὰ μὲν ἐντὸς μέλιτι βρέχοι, τὰ δ' ἐκτὸς ἐλαίῳ. καὶ τῶν Πυθαγορικῶν ἦν τροφὴ ἰῶ, ἄρτος μετὰ μέλιτος, ὡς φησὶ Δεισόξενος, addit

τὸ ἀπὸ τοῦ ποτοῦ,

χρ. ἐκ λόφων ξηρῶν.

χρ. ἐξ Ἀμφιαράου

A Hac verò libatione peracta, vnguento caput illinunt, præcipuè quidem rosaceo, aut, si non hoc, Melino saltem, potionis vt vapor inde repellatur, nec vini halitu offendátur. Alterutrum verò vnguentum si desit, Irino vel Nardino vtuntur. Probè igitur Alexis inquit,

Nares vngit, quæ bonæ pars valetudinis
Est maxima: odorémque capiti suauem obijcit.

B Vitanda porrò sunt vnguenta [a] crassiora: aqua verò bibenda aspectu tenuis & pellucida, pondere ad lancem leuis, in qua nihil terreni sit. Optima quidem illa est quæ citò calefit & refrigeratur, & quæ vasis argenteis æneísve affusa, nulla tingit [b] ærugine. Hippocrates [c] leuiorem semper illam esse iudicat quæ promptius incalescit ac refrigeratur: malam, qua tardius coquuntur legumina, nimirum quia salsa vel nitrosa sit. Idem autor libro de aquis, optimam esse statuit multum exercitatam, & agitatam, noxias autem resides & pigras, quales sunt paludum & stagnorum: præterea fontium aquas esse maximas ex parte duriores. Erasistratus inconsideratos esse falliqué illos tradidit, qui statera bonitatem aquarum expendunt, quoniam si aqua ex Amphiarato saluberrima, cum aqua Eretria vitiosa comparetur, nullum ponderis discrimen est. Hippocrates libro de locis optimam esse aquam pronuntiat è locis sublimibus, & aridis tumulis profluentem, vt quæ candida sit, dulcis, nec limi trahere multum possit, & æstate frigida, hyeme tepeat. Idem aquâ maximè laudat cuius procursus orientem solem versus erumpit, præsertim æstiuum, quia leuis, limpida, & naribus grata [d] sit. Diocles memoriæ prodidit aquam vtilem esse coctioni, minimè flatuosam, modicè refrigerare, visum acuere, nihil caput onerare, animi corporisque motum facilem ac promptum reddere. Eadem Praxagoras memorat, & præ reliquis laudat pluuiam. Euenor cisterninam [e], & collocatam cum Eretria aquam ex Amphiarato meliorem existimat quàm Eretriam. Aquam citra controuersiam alere inde manifestum est, quòd ea sola nutriantur animalia quædam, veluti cicadæ [f]. Ex liquidis alia multa corpori alimentum præbere nemo dubitat, veluti lac, vinum, ptisanam. Subrumi fœtus lacte nutriuntur. Multæ gentes lactis potu vitam tolerant. Democritum Abderiten ob tædium senectutis, cùm mortem sibi conscisscere decreuisset, fama est de quotidiano cibo aliquid detrahentem, instantibus iam festis diebus Thesmophoriorum [g], rogantibus domesticis mulieribus ne per id celebritatis tempus moreretur, sibi vt liceret solemnes ac festiuos illos dies agere, annuisse, & mellis vas sibi iussisse propius admoueri, atque sic in multos dies vitam prorogasse, solo mellis odore & halitu continuatam: interiisséque diebus pòst aliquot asportato melle, quo semper is delectatus fuerat: adeò vt cuidam percontanti qua ratione vitam sanus degeret, is responderit, si corporis interiora melle rigaret, exteriora oleo [h]. Pythagoricorum nutrimentum panem cum melle fuisse Aristoxenus scribit,

addítque, morbum nunquam ſenſuros qui pranſuri eo cibo quotidie veſcantur. Lycus ſcripſit ideo longuæuos [a] eſſe Corſos, (habitant ij vicinam inſulam Sardiniæ,) quòd melle apud eos abundantiſſimo nunquam non vtantur. Nũc tempeſtiuum eſt omnium, qui propoſuerunt, quæſtiones explicare. ἄνηστις vox [b], pro νῆστις, addita, quæ ſuperuacua eſt, litera α, vt ἄσταχυς [c] στάχυς, extat apud Cratinum:

Non quidem tu primus ἄνηστις, id eſt, *ieiunus ad cœnam venis.*

Apud Diphilum legitur vox ὀξύπεινος [d].

Mihi volupe eſt nudos conſpicari
ὀξυπείνους [e] id eſt, *famelicos iſtos qui ante tempus omnia*
Semper ſcire feſtinant. Antiphanes:
A. *Hoc vno morbo laborat:*
Semper enim ὀξύπεινος, id eſt *famelicus eſt.* B. *nærras Theſſalum* [f]
Mihi prorſus hominem.

EVbulus:

Zethum quidem in nitidum Thebanorum agram
Proficiſci iubet, & eum incolere: præſtantiores enim
Vt credibile eſt, panes illic vaneunt.
Tu verò famelicus es: Muſices autem peritiſſimum
Amphionem Athenas migrare claras imperat,
Vbi facillimè Cecropidum proles eſurit,
Auras deuorans, ſpe inani paſta.

Apud Alexidem vox μονοσίτων [h] inuenitur.

Priuatum hominem cibum capere ſolum ſi videris,
Aut poëtarum verſus & numeros non expetere,
Proletarium illum virum vitæ dimidium
Perdidiſſe puta: artis verò poëtam ſuæ
Dimidiam partem: & vix vtrumque viuere.

Νωγαλεύματα [i] veteres dixere lauta edulia. Araros:

Elegantia hæc νωγαλεύματα [k]. Alexis,
Vino Thaſio
Reliquam diei partem madefacit,
Ac νωγαλίζει [l]. Antiphanes:
Vuas, punica, palmulas, & alia νωγαλεύματα, id eſt, *alias cupedias.*

ἀπόσιτον [m] Philochorus ἀυτόσιτον, nimirum ſolo tritico victitantem dixit: Crobylus verò paraſitum ἀυτόσιτον: nempe quòd cibus præ voracitate [n] totus eſſe videatur: EVbulus autem ἀναρίστητον dixit, id eſt, impranſum: Crates ἀναγκοσιτεῖν, id eſt, inuitum nutrire: vt & Nicoſtratus:

Adoleſcentulum caſu oblatum valde obligatum faſciis,
Humi pallio obuolutum, neceſſitate coactus nutrio.

Alexis ἀριστόδειπνον [o] dixit,

A quibus nobis confeſtim paretur ἀριστόδειπνον, id eſt, *cœna cum prandio.*

Poſt hæc nos aſſurreximus, & vt cuique libitum eſt, accubuimus, non expectato Nomenclatore ſuum in cœna cuique gradum & ordinem aſſignaturo. Apud antiquos cõclauia fuerunt Triclinia [p], Tetraclinia, Heptaclinia, & reliquis deinceps numeris lectorum diſtincta. Antiphanes:

Tres cùm eſſent, in triclinium conduxit.

Phrynichus:

A. *Conclaue pulchrum hoc fuit, heptaclinum,*
Deinde enneaclinum: quin & lectos Siculos [q]
Quinque habuit.
B. *Addis ne quidquam præterea?*
A. *Ceruicalia inſuper quinque Sicula.*

Amphis:

A τοῦ προσφερομένους αὐτὰ ἀεὶ ἐπ' ἀρίστῳ, λέγων ἀνόσως διατελεῖν. Λύκος δὲ πολυχρονίους φησὶν εἶναι τοῦ Κυρνίους (οἰκοῦσι δ' οὗτοι περὶ Σαρδώ) διὰ τὸ μέλιτι ἀεὶ χρῆσθαι. πλεῖστον δὲ τοῦτο γίνεται παρ' αὐτοῖς. ‖ Ὁρᾷ τὸ ἀνατιθεμένων πάντων τὴν ζήτησιν ἤτοι ἀναβαλλομένων, Ὅτι τὸ ἄνηστις ἤτοι νῆστις, πλεονασμῷ τοῦ α, ὡς στάχυς ἄσταχυς, παρὰ Κρατίνῳ κεῖται,

Οὐ γάρ τοι σύγε τρῶτος φοιτᾶς ἐπὶ δεῖπνον ἄ-
B τὸ δὲ ‖ ὀξύπεινος, παρὰ Διφίλῳ, (νηστις.
τέρπομαι γυμνοὺς ὁρῶν
Τοὺς ὀξυπείνους, καὶ πρὸ τῶν καιρῶν ἀεὶ
Πάντ' εἰδέναι σπεύδοντας.

Καὶ Ἀντιφάνης,

ἓν νόσημα τοῦτ' ἔχει,
Ἀεὶ γὰρ ὀξύπεινός ἐστι· Θετταλὸν λέγεις
Κομιδῆ τὸν ἄνδρα. Καὶ Εὔβουλος,
Ζῆθον μὲν ἐλθεῖν ἁγνὸν ἐς Θήβης πέδον
Οἰκεῖν κελεύει· καὶ γὰρ ‖ ἀξιωτέρους
C Πωλοῦσιν ὡς ἔοικε τοῦ ἄρτους ἐκεῖ.
Σύ δ' ὀξύπεινος· τὸν δὲ μουσικώτατον
Κλεινὰς Ἀθήνας ἐκπερᾶν Ἀμφίονα.
‖ Οὐ ῥᾶστα δὴ πεινῶσι Κεκροπιδῶν κόροι
Κάπτοντες αὔρας, ‖ ἐλπίδας σιτούμενοι.
ὁ δὲ ‖ μονοσιτῶν κεῖται παρ' Ἀλέξιδι,
‖ Ἐπὰν ἰδιώτην ἄνδρα μονοσιτοῦντ' ἴδης,
Ἢ μὴ ποθοῦντ' ᾠδὰς [ποιητικὰς,] καὶ μέλη, γρ. ποιητὴν alij, ποιητὰς
Τὸν μὲν ἰδιώτην τοῦ βίου τὸν ἥμισυν
D Ἀπολωλεκέναι νόμιζε. τὸν δὲ τῆς τέχνης
Τὴν ἡμίσειαν· ζῶσι δ' ἀμφότεροι μόλις.

Πλάτων, οὐ ‖ μονοσιτῶν ἑκάστοτε, ἀλλὰ κἀνιότε δεῖπνῶν δὶς τῆς ἡμέρας. Ὅτι νωγαλεύματα ἐκάλουν τὰ ἡδέα βρώματα. Ἀραρὼς,

Τὰ κομψὰ ταῦτα νωγαλεύματα. Ἀλεξις,
Θασίοις [οἰνάροις] γρ. οἰνάρίοις
Τῆς ἡμέρας τὸ λοιπὸν ὑποβρεχεῖ μέρος,
Καὶ νωγαλίζει, Ἀντιφάνης,
E ‖ Βότρυς, ῥοιὰς, φοίνικας, ἕτερα νωγαλεύματα.

‖ Ἀπόσιτον δ' εἴρηκε ‖ Φιλωνίδης· ‖ αὐτόσιτον δὲ Κρώβυλος, παράσιτον, αὐτόσιτον. ἀναρίστητον δ' εἴοικεν Εὔπολις, ‖ ἀναγκόσιτον δὲ Κράτης. καὶ Νικόστρατος δὲ, μειράκιον κατὰ τύχην ‖ ὑποσκαφιόκαρτόν τι, καὶ κεχλαμυδωμένον, κατὰ γῆς ἀναγκοσιτῷ. ἀριστόδειπνον εἶπεν Ἀλεξις,

Ἀφ' ὧν γένοιτ' ἂν ἡμῖν συντόμως, Ἀριστόδειπνον, μετὰ ταῦτα ἀναστάντες κατεκλίνθημεν ὡς ἕκαστος ἤθελεν, οὐ περιμείναντες ὀνομακλήτορα, τὸν τῶν δείπνων ταξίαρχον. Ὅτι καὶ τρίκλινοι οἶκοι, καὶ τετράκλινοι, καὶ ἑπτάκλινοι, καὶ ἐννεάκλινοι, καὶ κατὰ τοῦ ἑξῆς ἀριθμοὺς ἦσαν παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Ἀντιφάνης,

Συναγαγὼν τρεῖς ὄντας εἰς τρίκλινον ὑμᾶς.

Φρύνιχος,

Ἑπτάκλινος οἶκος ἦν καλὸς, εἶτ' ἐννεάκλινος
ἕτερος οἶκος. Εὔβουλος,
Θὲς ἑπτάκλινον· ἑπτάκλινος οὑτοσί· καὶ πέντε κλίνας Σικελικάς. λέγ' ἄλλό τι Σικελικὰ προσκεφάλαια πέντε. Ἀμφις,

Οὐκ

CAPIT. VIII. 24

οὐχ ὑποστρώσῃς ποῖ τε τρίκλινον;

CAP. IX. Ἀναξανδρίδης,

[Τρίκλινον δ' αὐτοῖς στιβάδας, καὶ στρωμνίαι γέροντι.]

Ἀλλὰ ξενῶνας οἶγε, καὶ ῥᾴδιον δόμους
Στρώννυ τε κοίτας, καὶ πυρὸς φλέξον μυῶν,
Κρατῆρα τ' αἴρου, καὶ τὸν ἡδίστου κέρα.

νυνὶ δὲ τὴν τῶν στρωμάτων σπάθησιν ‖ περιβολῆ χωρίζουσι καὶ ‖ ὑποβολῆ, φησὶ Πλάτων ὁ φιλόσοφος. ὁ δ' ὁμώνυμος αὐτοῦ ποιητὴς φησὶ, Κατ' ἐν κλίναις ἐλεφαντόποσι καὶ στρώμασι ποικιλοπάροις, καὶ ‖ φοινικίσι Σαρδιανικοῖσι [κοσμησάμενοι] κατακεῖσθαι. ἤκμασε δ' ἡ τῶν ποικίλων ὑφὴ, μάλιστα ἐντέχνων περὶ αὐτὰ γραμμῶν Ακεσᾶ καὶ Ελικῶνος τῶ Κυπρίων. ὑφάνται δ' ἦσαν ἔνδοξοι· καὶ ὁ μὲν Ελικὼν υἱὸς Ακεσᾶ, ὡς φησὶ Ιερώνυμος. ἐν Πυθοῖ γοῦν ὑπό τινος ἔργα ὑπογέγραπται·

Τεῦξε Ελικὼν Ακεσᾶ Σαλαμίνιος, ὧν ἐνὶ χέρσι
Πολλὰ θεσπεσίῃ Παλλὰς ἔδωκε χάριν.

Τοιοῦτος μὲν καὶ Παθυμίας ὁ Αἰγύπτιος. Ως ἐγὼ σκιρτῶ πάλαι ὅπου ῥοδόπνοα στρώματ' ἐστὶ, καὶ λούομαι μύροις ‖ ψακασοῖς, φησὶν Εφιππος. Αριστοφάνης, Ος τις ἐν ἡδυόσμοις στρώμασι παννυχίζων, τὴν δέσποιναν ἐρείδεις. Σώφρων δὲ ‖ στρωθῶν ἐλίγματα φησὶ ‖ ἐντετιμημένα. ‖ Ομηρος δὲ ὁ ποικιλοστρωτότατος τῶν στρωμάτων τὰ μὲν καλώτερα, ‖ λῖτα εἶναι φάσκει, ἤγουν λευκά, καὶ μὴ βεβαμμένα, ἢ ποικιλμένα. τὰ δὲ ‖ θεοστρώματα, ῥήγεα, καλὰ, πορφύρεα. καὶ παλαιοὶ δὲ Πέρσαι, ὡς φησιν Ηρακλείδης, καὶ τοὺς λεγομένους στρωτὰς ἐφεῦρον, ‖ ἵνα κόσμον ἔχῃ ἡ στρῶσις, καὶ ‖ διάφειαν. ‖ τὸν οὖν Κρῆτα Τιμαγόραν, ἢ τὸν ἐκ Γόρτυνος ὡς φησὶ Φανίας ὁ περιπατητικὸς Εντιμον, ὃς ζηλῶν Θεμιστοκλέους ἀνέβη ὡς βασιλέα, τιμῶν Αρταξέρξης, σκηνὴν μὲν ἔδωκεν αὐτῷ διαφέρουσαν τὸ κάλλος, καὶ τὸ μέγεθος, καὶ κλίνην ἀργυρόποδα. ἔπεμψε δὲ καὶ στρώματα πολυτελῆ, καὶ τὸν ὑποστρώσοντα, φάσκων οὐκ ἐπίστασθαι τοὺς Ελληνας ὑποστρωννύειν. ‖ Ἐπὶ τὸ συγγενικὸν ἄρισον ἐκάλεῖτο ὁ Κρὴς οὗτος τὸν βασιλέα ψυχαγωγήσων, ὅπως οὐδενὶ πρότερον τῶν Ελλήνων ἐγένετο, ἀλλ' ὕστερον. αὕτη γὰρ ἡ τιμὴ τοῖς συγγενέσι διεφυλάττετο. Τιμαγόρᾳ μὲν γὰρ τῷ Αθηναίῳ τῷ προσκυνήσαντι βασιλέα, καὶ μάλιστα τιμηθέντι, τοῦτο οὐχ ὑπῆρξε. τῶν γὰρ παρεπιδημούντων βασιλεῖ, [τούτων τινὰ] ἀπὸ τῆς τραπέζης ἀπεστέλλετο. Ανταλκείδᾳ δὲ τῷ Λάκωνι τὸν αὐτὸν στέφανον εἰς μύρον βάψας ἔπεμψε. τῷ δ' Εντίμῳ τοιαῦτα πολλὰ ἐποίει, καὶ ἐπὶ τὸ συγγενικὸν ἄρισον ἐκάλει· ‖ ἐφ' ᾧ οἱ Πέρσαι χαλεπῶς ἔφερον, ὡς τῆς τε τιμῆς δημοσιουμένης, καὶ τραπέζης ἐπὶ τὴν Ελλάδα πάλιν ἐσομένης. ἔπεμψε γὰρ καὶ κλίνην αὐτῷ ἀργυρόποδα, καὶ στρωμνὴν, καὶ σκηνὴν ‖ οὐρανόροφον ‖ ἀνθινὴν, καὶ θρόνον ἀργυροῦν, καὶ ὑπόχρυσον σκιάδιον, καὶ φιάλας λιθοκολλήτους χρυσᾶς, καὶ ἀργυρᾶς δὲ μεγάλας ἑκατὸν, καὶ κρατῆρας ἀργυροῦς, καὶ παιδίσκας ἑκατὸν, καὶ παῖδας ἑκατὸν, χρυσοῦς τε ἑξακισχιλίους

A *Num mihi tandem sternes triclinium?*
Anaxandrides:
Seni confestim stratum est triclinium.
Conuocati qui tibia lyraque canerent.
Hospitale diuersorium aperi: verre [a] domum:
Sterne lectos: ignem accende luculētū: tolle poculum:
Vinum misce suauissimum.
Plato philosophus, Nunc verò, inquit, stragulas vestes conficiunt, non operiendis circumtegendísve lectis, sed calcandas, subiiciendáſque pedibus. Plato poëta:
B *In lectis deinde, eburneis fultis pedibus, stragulis*
Tinctis purpura, ostro Sardiano, dormituri cubant.
Variarum quidem vestium textura olim floruit, celeberrimis è Cypro magistris eius artis Acesa & Helicone, clarissimis textoribus. Fuit autem Acesæ filius Helicon, vt inquit Hieronymus. Itaque in Pythico templo cuidam illorum operi inscriptum fuit:
Fecit Helicon Acesæ gnatus. Horum manibus
Diuinam Pallas veneranda gratiam tribuit.
Nobilis fuit & eo artificio Pathymias Ægyptius,
C *Vt exulto iamdudum, cùm stragula rosam olent,*
Cùm vnguentis delibutus & aspersus lauo.
inquit Ephippus. Aristophanes,
Qui in stragulis pernoctans benè olentibus dominam premis,
Instrati sunt magni pretij aduoluti panni,
inquit Sophron.
Admirandus verò ille Homerus, è stragulis, quæ substernuntur, λίτα vocat, id est, frugalja, nempe candida, nullóque colore tincta, nullis picturis variegata, ῥήγεα [b] verò, quæ circumtenduntur & suspenduntur aulæa, quia tincta sint. Heraclides scribit, quos stratores vocant à Persis primùm repertos fuisse, vt explicandis stragulis suus constaret ornatus ac venustus contactus. Itaque Timagoræ Cretensi, vel, vt ait Phanias Peripateticus. Entimo Gortynio, qui æmulatione Themistoclis regem adoraturus ad eum profectus fuerat, Artaxerxes tentorium dedit insigni pulchritudine, & amplitudine, ad eúmque misit stragula, & hominem qui ea sterneret, Græcos nescire dictitans quomodo substerni oporteret. Inuitatus est & ad gentilium cognatorúmque prandium Cretensis ille, regem exhilaraturus, quod Græcorum nulli antea contigerat, nec postea cuiquam concessum est, quia honor ille cognatis solis deferretur. Timagoras quidem Athenienſis cum regem adorasset, & honore magno fuisset acceptus, id tamen non est assecutus, sed illi tantùm ex appositis regi ferculis missa quædam est portio: Antalcidæ verò Lacedæmonio rex suam ipse coronam vnguento immersam ferri iussit: eadem beneuolentiæ signa permulta erga Entimum ille declarauit, ac eum gentilium & cognatorum conuiuio adhibuit, indignantibus Persis tantum honorem sic publicari. Cùm autem expeditio in Græciam denuo susciperetur, ad eum rex misit argenteis pedibus innitentem lectum, stragula, & tentorium lacunatum instar regij tabernaculi, violacei [c] coloris, argenteam sedem, vmbellam inauratam, aureas phialas gemmatas, maiores argenteas centum, argentea pocula, ancillas centum, pueros totidem, aureos sexies mille,

præter

præter ea quæ ad impensam quotidianam impendebantur, mensas eburneis pedibus suffultas, acerna [a] illarum parte superiore. Cratinus:

Acernæ mensæ tripodes.

Ex conuiuis quidam Cynicus mensam, tripodem cùm dixisset, stomachatus qui ei sophistæ proximus accumbebat Vlpianus, Hodie, inquit, paratum mihi negotium video ex hac difficultate. Nam isti vnde quæsita est vox tripus pro mensa, nisi forte Diogenis baculum adnumerans pedi [b], sic tripodem appellet, cùm has nobis appositas, τραπέζας, id est mensas, omnes vocent? Hesiodus in nuptiis Ceycis, (quamuis enim Grammaticorum soboles illius poetæ versus hos esse negent, meo tamen iudicio vetustissimi sunt,) mensas tripodas vocat. Xenophon elegantissimus libro septimo ascensus Cyri, ad hunc modum scripsit: Omnibus tripodes allati sunt, & ij quidem circiter viginti, onusti discissis carnibus. deinde subdit: Præcipuè verò externis mensas admouerunt. Antiphanes:

Quandoquidem remotus est tripes, & manus lauimus.

EVbulus,

Tibi quinque ac quinque tripodes: dicturus tandem sum quinquaginta.

Epicharmus:

A. *Hæc quænam sunt?* B. *Tripus.*
A. *Quid tibi vis? nonne pedes habet quatuor? Tripes non est,*
Sed quadrupes, ni fallor. B. *Huic scilicet Tripes nomen est.*
A. *Pedes tamen habet quatuor.* B. *O Œdipi*
Olim ænigmata [c] qualia fuere non intelligis.

Aristophanes:

A. *Mensam nobis affer quæ tres habeat pedes,*
Non autem quæ quatuor. B. *mensam tripodem vnde sumam?*

In cœnis prisco more, conuiuatori, postea quàm accubuisset, tabella in qua omnium ferculorum nomina descripta fuerant, tradebatur, vt sciret ille quodnam obsonium allaturus esset coquus. Quandoquidem Damasci amplæ ciuitatis & claræ meminerunt antiquotum multi, & arbor in eorum agro plurima nascitur, ac diligentissimè colitur, quam Prunum appellant, DAMASCENVM peculiari nomine eius fructum vocant, tanquam [d] ab iis diuersum quæ gignuntur in aliis regionibus. pruna igitur hæc sunt & aliis & Hipponacti memorata:

Coronam habui è prunis atque mentha.

Alexis:

A. *Quin & in somnis videre visus sum mihi*
Præmium victoriæ. B. *Quale id erat dicito.*
A. *Aduerte iam animum.*
In stadio concertatorum me quispiam
Nudum accedens coronare visus est corona tortili
Prunorum. B. *Dij boni.* A. *Maturorum.*

Idem rursus,

Vidistin' vnquam omasum [e] paratum, aut splenem
Inquinatum condimento, maturorúmve prunorum sportam?
Talis est prorsus eius facies.

Nicander,

Malum, quod [f] cuculli vocant.

Clearchus peripateticus scribit, Rhodiis & Siculis pruna vocari brabyla: vt apud Theocritum Syracusium:

A χωρὶς τ' εἰς τὰ ἀπὸ τῆδεια καθ' ἡμέραν διδομένων, τραπέζας ἐλεφαντόποδας τ' ἀπὸ θημάτων ἐκ τῆς καλαμένης σφενδάμνου πεποιημένων. Κρατῖνος,

Τραπέζαις τρισκελέσι σφενδάμνιναις.

ΕΙπόντος δὲ τινὸς Κυνικοῦ ‖ τρίποδα τὴν τράπεζαν, CAP. X.
δυχεραίνει ὁ Οὐλπιανὸς τῷ σοφιστῇ, καὶ λέγει, Τήμερον ἐγὼ πράγματα ἔχω ἐξ ἀπεξίας. πόθεν γὰρ τοῦτο ὁ τρίπους; εἰ μὴ τὴν Διογένους βακτηρίαν σὺ καὶ τὸν πόδα ἀριθμῶν οὕτως τρίποδα πεσημόρφωσε, πάντων τραπέζας καλούντων τὰς ἀφαιρέσεις ταύτας. Οπι Ησίοδος ἐν Κήυκος γάμῳ,
B (κἂν γὰρ γραμματικῶν παῖδες ἀποξενῶσι δ' ποιητὴν τὰ ἔπη ταῦτα, ἀλλ' ἐμοὶ δοκεῖ ἀρχαῖα εἶναι.) τρίποδας τὰς τραπέζας φησί. καὶ Ξενοφῶν δ' ὁ μουσικώτατος, ἐν ἑβδόμῳ Ἀναβάσεως γράφει, Τρίποδες εἰσεκομίσθησαν πᾶσιν. οὗτοι ἢ ὅσον εἴκοσι κρεῶν μεστοὶ γενεμένων. καὶ ἐπάγει, Μάλιστα δ' αἱ τράπεζαι καλαὶ σὺν ξένοις ἀεὶ ἐπῆσαν. Ανπιφάνης,

Επεὶ δ' ὁ τρίπους ἤρθη, καλὰ χέρνιβ' εἰκόμην.

C ΕΥβουλος,

[---τρίποδες οὗτοι πέντε σοὶ
Καὶ πέντε, ‖ πεντηκοντόλογος γὰρ ἔσομαι.]

Επίχαρμος, Τί ἦ ταῦτ' ἐστὶ δηλαδὴ τρίπους.
Τί μὰν οὐκ ἔχει πόδας τέτταρας; οὐκ ἔστι τρίπους, ἀλλ' οἶμαι, τετράπους. ἔστι δ' ὄνομ' αὐτῷ τρίπους, τέτρασι γε μὰν ἔχει πόδας. [Οιδίπους τύννω τοῦτ' ὦ λῷ αἰνίγματ' ἐνόεις;] Αριστοφάνης, ---τράπεζαν ἡμῖν φέρε
D Τρεῖς πόδας ἔχουσαν. τέτρασι γὰρ ἢ μὴ χέτω.
‖Καὶ πόθεν ἐγὼ τρίποδα τράπεζαν λήψομαι; Οὐ ἐθῶ λῷ ἐν τοῖς δείπνοις τῷ ἑστιάτορι καλακλινθέντι περιδίδοσθαι γραμματίδιόν τι, περιέχον ἀναγραφὴν τῶν παρεσκευασμένων, ἐφ' ᾧ εἰδέναι ὅ, τι μέλλοι ὄψον φέρειν ὁ μάγειρος.

χ. ---τρίποδες πέντε σοὶ, Κρέα πέντε, πεντ.

χ. Οἰδίπους τύννω ποτ' ὦν, αἰνίσματ' ἐνοεῖς; vel Οἰδίπους τοίνυν ποτ' λῷ, (melius ἦς) αἴνιγμά τοι νοεῖς.

ΔΑΜΑΣΚΗΝΑ. Δαμασκοῦ τῆς πόλεως ἐνδόξου ὔσης καὶ μεγάλης πολλοὶ τῶν ἀρχαίων μέμνηνται. ἐπεὶ δὲ πλεῖσον ἐν τῇ τῶν Δαμασκηνῶν ἔστι χώρᾳ τὸ κοκκύμηλον καλούμενον, καὶ κάλλιστα γεωργεῖται, ἰδίως καλεῖται τὸ ἀκρόδρυον, Δαμασκηνὸν, ὡς διάφορον τοῦ καὶ τὰς ἄλλας χώρας γινομένων. κοκκύμηλα οὖν ἐστὶν ταῦτα, ὧν ἄλλοι τε μέμνηνται καὶ Ιπῶναξ,

E Στέφανον εἶχον κοκκυμήλων, καὶ μίνθης.

Αλεξις,

Καὶ μοι ἐν ὕπνῳ ὅμαι ὡρακέναι
[Νικητήριον. λέγ' αὐτό· ἐν νοῦ σοι θέσεχε δή.]
F Εν τῷ σταδίῳ τῶν ἀγωνιστῶν μέ τις
[Εδόκει στεφανοῦν γυμνὸς προσελθών
Στεφάνῳ κυλικτῇ] κοκκυμήλων, Ηράκλεις,
Πεπόνων. πάλιν,
[Εὐράκας πώποτε λῷστερον ἐσκευασμένον
Η πλοῦν ὁπόν μεμνηστευμένον;] τριῶν ἔχει
[τὸ μέτωπον.] Νίκανδρος,
---μῆλον ὃ κόκκυγος καλέουσι.

χ. Νίκατερ ἐγὼ.λ.
χ. Εδόκει στεφανοῦν γυμνὸς προσελθὼν ὡς ἐμὲ Στεφάνῳ κυλικῷ
χ. Εὐράκας πώποτε εὖ ἐσκευασμένον Ηυστερον, ἢ ὁπλὸν πλοῦν α μ.
χ. τὸ πρόσωπον.

Κλέαρχος δ' ὁ περιπατητικὸς φησὶ Ροδίους καὶ Σικελιώτας ‖ βράβυλα καλεῖν τὰ κοκκύμηλα. ὡς καὶ Θεόκριτος ὁ Συρακούσιος,

Ορπηκες βραβύλοισι καταβρίθοντες ἔραζε. καὶ πάλιν, ὅσον μῆλον βραβύλοιο Ηδιον. ἐστὶ δὲ τοῦτο τὸ ἀκρόδρυον μικρότερον μὲν τῇ περιφορᾷ τῶν κοκκυμήλων, τῇ δ' ἐδωδῇ τὸ αὐτὸ, πλὴν ὀλίγον ‖ δριμύτερον. Σέλευκος δὲ ἐν Γλώσσαις, βραβυλὰ φησὶ, ἦλα, κοκκύμηλα, μάδρυα, τὰ αὐτὰ εἶναι. τὰ μὲν μάδρυα οἷον μαλόδρυα. τὰ δὲ βράβυλα φησὶ, ὅτι εὐκοίλια, καὶ τὴν βορὰν ἐκβάλλοντα· ἦλα δὲ, οἷον μῆλα, ὡς Δημήτριος ὁ Ιξίων λέγει ἐν ἐτυμολογίᾳ, Θεόφραστος δὲ λέγει κοκκύμηλα καὶ σποδιάς. τοῦτο δ' ἐστὶν, ὥσπερ ἄγρια κοκκύμηλα. ‖ Αραρὼς δὲ κοκκυμηλέαν καλεῖ τὸ δένδρον· κοκκύμηλον δὲ τὸ ἀκρόδρυον. Δίφιλος δὲ ὁ Σίφνιος, μέσως φησὶ εἶναι ταῦτα ‖ εὔχυλα, εὔφθαρτα, εὐέκκριτα, ὀλιγότροφα. ΚΕΡΑΣΙΑ. Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ φυτῶν, ἴδιον δὲ τῇ φύσει δένδρον ὁ κέρασος ἐστὶ, καὶ μεγέθει μέγα· καὶ γὰρ εἰς εἴκοσι καὶ τέσσαρας πήχεις αὔξεται. Φύλλον δὲ ὅμοιον ἔχει τῷ τῆς μεσπίλης· σκληρὸν δὲ, καὶ παχύτερον· φλοιὸν δ' ὅμοιον φιλύρᾳ· ‖ ἄνθος δὲ λευκὸν, ἀπίῳ καὶ μεσπίλῃ ὅμοιον, ἐκ μικρῶν ἀνθῶν συγκείμενον, ‖ κηριῶδες. ὁ δὲ καρπὸς ἐρυθρὸς, ὅμοιος διοσπύρῳ τὸ σχῆμα. τὸ δὲ μέγεθος ἡλίκον κύαμος, πλὴν τοῦ διοσπύρου μὲν ὁ πυρὴν σκληρὸς, τοῦ δὲ κεράσου, μαλακός. Καὶ πάλιν. κράταιγος· οἱ δὲ κραταίγονα καλοῦσιν· ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον τεταμένον, ὅμοιον μεσπήλῃ, πλὴν μεῖζον ἐκείνου, καὶ πλατύτερον, ἢ προμηκέστερον. τὸν δὲ χαραγμὸν, οὐκ ἔχει ὥσπερ ἐκεῖνο. γίνεται δὲ τὸ δένδρον οὔτε μέγα λίαν, οὔτε παχύ. τὸ δὲ ξύλον, ποικίλον, ξανθὸν, ἰσχυρόν. φλοιὸν δ' ἔχει λεῖον, ὅμοιον μεσπίλῃ, μονόρριζον εἰς βάθος ὡς ἐπὶ πολύ. καρπὸν δ' ἔχει στρογγύλον ἡλίκον ὁ κότινος. πεπαινόμενος δὲ ξανθός τε ἐστὶ, καὶ ἐπιμελαίνεται. ἔχει δὲ τὸν γεῦσιν καὶ τὸν χυλὸν μεσπίλης, διόπερ ἀγρία μεσπίλη δόξειε μᾶλλον εἶναι. ἐκ τούτων μοὶ δοκεῖ φησὶ ὁ φιλόσοφος, τὸ νῦν κεράσιον καλούμενον ἐμφανίζειν. Ασκληπιάδης δὲ ὁ Μυρλεανὸς, χαμαικέρασον τινὰ καλῶν δένδρον, ἔφη οὕτως. Εν τῇ Βιθυνῶν γῇ γίνεται ἡ χαμαικέρασος, ἧς ἡ μὲν ῥίζα ἐστὶν οὐ μεγάλη, ἀλλ' οὐδὲ τὸ δένδρον, ἀλλὰ τῇ ῥοδῇ ἴσον. ὁ δὲ καρπὸς τὰ μὲν ἄλλα πάντα ὅμοιος, τοῦ δὲ πλείονι χρησαμένους, καθότι οἶνος βαρύνει τε τὸν κεφαλὴν, καὶ ἀλγεῖν τίθησι. ταῦτα ὁ Ασκληπιάδης φησί μοι δοκεῖ λέγειν περὶ τῶν μιμαικύλων, [τότε γὰρ ... φέρει αὐτὰ δένδρα τοιοῦτον, καὶ ὁ πλέον] τῶν ἑπτὰ τοῦ καρποῦ φαγὼν, κεφαλαλγὴς γίνεται.

γρ. τό τε γὰρ φέρον αὐτὰ δένδρον τοιοῦτον. καὶ ὁ πλ.

Αριστοφάνης,

Εν τοῖς ὄρεσιν αὐτομάτοισι τὰ μιμαίκυλα φύεται πολλά. Θεόπομπος,

γρ. Τρώγουσι μ.

[Τράγουσι μύρτα] καὶ πέπονα μιμαίκυλα. Κράτης, πάνυ γάρ ἐστιν ὡρικωτάτη
Τὰ τιτθία ὥσπερ μῆλον ἢ μιμαίκυλα. Αμφις,
Ο συκάμινος συκάμιν', ὁρᾷς, φέρει,
Ο πρίνος ἀκύλους, ὁ κόμαρος μιμαίκυλα.

Θεόφραστος, ἡ κόμαρος ἡ τὸ Μιμαίκυλον φέρουσα τὸ ἐδώδιμον. Οτι ‖ Αγῆνα Σατύρικόν τι δρᾶμα ἀμφιβάλλεται, εἴτε ‖ Πύθων ἐποίησεν ὁ Καταναῖος, ἢ Βυζάντιος, ἢ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Αλέξανδρος. ‖ Φησὶν ὁ παρὰ τῷ ‖ ῥήτορι Λαρήσιος, πολλὰ ‖ ὑμεῖς οἱ Γραικοὶ ἐξιδιοποιεῖσθε ὡς αὐτοὶ ἢ ὀνομάσαντες, ἢ πρῶτοι εὑρόντες· ἀγνοεῖτε δὲ ὅτι Λεύκολλος ὁ Ρωμαίων στρατηγὸς,

qui

A *Ramos brabylis graues & in terrã curuos.* & alibi,
Quanto malum brabylo suauius.

Est autem[a] brabyló fructus pruno vulgari ambitu minor, eodem sapore, sed paulo acrius[b]. Seleucus in linguis eadem esse ait madrya, brabyla, pruna, & τὰ ἦλα. Dicta porrò sunt μάδρυα velut μαλόδρυα[c], brabyla verò quia ducunt aluum, quasi βορὰν βάλλοντα, id est cibos depellentia, & ἦλα quasi μῆλα, id est, mala, vt Demetrius Ixion prodidit in Etymologia. Theophrastus[d], Prunus, inquit, & Spodias, quæ veluti prunus syluestris est. Araros

B Coccymeleam vocat ipsam arborem, Coccymelum verò eius fructum. Diphilus Siphnius esse pruna succi mediocriter boni scripsit, facilè corrumpi, & egeri, parúmque alere. DE CERASIS hoc Theophrastus[e] in opere de plantis scriptum reliquit. Peculiarem quoque naturam sortita est Cerasus, vastæ magnitudinis, vt quæ ad cubitos vigintiquatuor assurgat: foliis Mespilo[f] similibus, duris, crassioribus, cortice tiliæ simili, flore candido, qualis est pyri, & mespili, ex paruulis floribus composito, qui ceram[g] olet: fructu rubro, figura Diospyro[h] simili, fabæ magnitudine: at Diospyri nucleus mollis est, Cerasi durus. Rursum idem Theophrastus de Cratægo quam Cratægona quidam nominant, Folium, inquit, rigidum habet Mespylo[i] simile, sed maius, latius, oblongius, & in eo scissuras Mespilo dissimiles. Arbor ipsa nec crassa est admodum, nec procera: lignum varium, flauum, firmum: cortex leuis, qualis Mespili: radix quæ vnica est, non altè descendit: fructus rotundus, oliuæ syluestris magnitudine, maturus è flauo nigrescit, succo & sapore Mespili.

D quamobrem agrestis Mespilus esse potius arbor videatur. His scilicet verbis philosophũ arbitror, quod nunc appellant Cerasium[k] indicare. Asclepiades Myrleanus arborem quandam Chamæcerasum nominans, In agro Bithyniæ Chamæcerasus[l] gignitur, inquit, radice parua: quin nec arbor ipsa magna est, sed Rosę par: cętera fructus omnino Ceraso similis, quo largiore si quis vtatur, non aliter quàm vini potu caput dolet, & graue est. Hæc quidem[m] Asclepiadem scripsisse puto de

E Memæcylo, id est Arbuti fructu. Talem enim fructum arbor illa gignit, & qui plura septem ex ea poma comederit, capitis dolore vexatur. Arist.

In montibus sponte Memæcyla nascuntur permulta.

Theopompus:

Myrti baccis vescuntur, maturisque Memæcylis.

Crates,

Longè formosissimæ sunt mammæ, quale est[n] malum, aut Memæcylum. Amphis,

Quod videt, morus mora fert, ilex acylos[o], arbutus Memæcyla.

F Theophrastus. Arbutus Memæcylon fructum qui edendo est, generat. Satyricam fabulam Agena qui composuerit, an Cataneus siue Byzantius Python, an rex Alexander ipse, dubium est[p]. Hic qui Rhetorum cuidam proximus accumbebat Laurentius, Vos quidem Græci, ait, vobis multa vendicatis, quòd ea primùm vel à vobis inuenta sint, vel nominata, hoc tamen nescitis, Lucullum, Romanum imperatorem,

qui Mithridatem & Tigranem debellauit, è Ceraſunte oppido Ponti, hanc plantam in Italiam primùm aduexiſſe, eundémque nomine ciuitatis illius, fructum hunc Ceraſum nuncupaſſe, quod prodigium eſt à noſtris ſcriptoribus. Sic locuto Daphnus quidam ita reſpondit, virum illuſtrem Diphilum Siphnium, qui ſub Lyſimacho rege vno ex Alexandri ſucceſſoribus vixit, multis annis Lucullo antiquiorem, Ceraſorum meminiſſe his verbis: Ceraſa ſtomacho grata[a] ſunt, parum nutriunt, bonum ſuccum gignunt: Cùm frigida ſumuntur, placere ventriculo[b]: præferri cæteris Mileſia, & quæ magis rubent, quoniam mouent lotium.

SYCAMINA cùm ſimpliciter omnes appellent Mori fructum, Alexandrini ſoli Mora nominant. Sycamina quidem non intelligo fructum Ægyptiæ ficus, quem nonnulli Sycomorum vocant, eum nimirum quem indigenæ cùm ferro leuiter ſcalpſerint, in planta relinquunt, vbi vento iactatus ea cura intra triduum matureſcit, odorúſque fit, & eſu iucundus, præſertim ſi Fauonius aſpirauerit. Idem ob lenem refrigerandi vim, eorum quos febris vrit ſtomacho impoſitus, cum roſaceo non parum ardorem ægrotantium mitigat. Fructus hic non ex AEgyptiæ ficus ramis & ſurculis prodit, ſed ex ligno caudicis. Apud AEſchylum in Phrygibus Hector Sycamina mora vocat:

Fuit vir ille moris[c] maturior.

Idem in Creſſis ſic nominat: & in Camicis[d]:

Candidis enim moris, ac nigrum ſuccum fundentibus,
Venuſtóque rubricæ colore tinctis onuſtæ ſunt eius regionis arbores.

Sophocles:

Primùm quidem cernes candidam quæ[e] floret ſpicam,
Deinde teres atque puniceum morum

Nicander in Georgicis tum arborem ipſam vocat ſemper Moream, vt & Alexandrini, tum etiam declarat, eius fructum priuſquam reliquarum omnium conſpici.

Ac Moreæ pueris oblectamenta tenellis,
Quæ primum ſuauem fructum mortalibus offert.

Phanias Ereſius Ariſtotelis diſcipulus ſyluestris[f] mori fructum etiam morum vocat, cùm maturuit, dulciſſimum quidem ipſum, atque ſuauiſſimum. Eius hæc oratio: Ruborum pilula cùm aruit, anguloſa ſeminis habet conceptacula, inſtar Mori, alimentúmque præbet boni ſucci, ſed fluxum, & quod facilè diſſipetur. Parthenius Sycamina, quæ mora vocant nonnulli, Abryna nominat: Salmonius rubi fructum etiam appellat Batium[g]. Demetrius Ixion[h] ſycamina & mora eadem eſſe voluit, his verbis: Veluti mora quæ ſanguine manant, & ficis meliora ſunt. De moris ad hunc modum ſcripſit Diphilus Siphnius medicus: Sycamina verò, quæ & Mora nuncupant, ſuccum mediocriter bonum generant, parum alunt, celeriter excernuntur, ventriculo grata ſunt. Peculiari verò facultate ante maturitatem lumbricos[i] expellunt. Pythermus, vt inquit Hegeſander,

A ὁ δὲ Μιθριδάτῃ καὶ Τιγράνῃ καλαγωνισάμενος. πρῶτος διεκόμιζεν εἰς Ἰταλίαν τὸ φυτὸν τοῦτο ἀπὸ Κερασοῦντος Ποντικῆς πόλεως. καὶ ἔστι ἐστὶν ὁ καὶ τὸν καρπὸν καλέσας ‖ κεράσιον, ὁμωνύμως τῇ πόλει, ὡς ἱστοροῦσιν οἱ ἡμέτεροι συγγραφεῖς. πρὸς ὃν Δάφνος τὶς φησὶν, ἀλλὰ μὴν πολλοῖς ἐνιαυτοῖς πρεσβύτερος Λευκόλλου ἀνὴρ ἐλλόγιμος Διφίλος ὁ Σίφνιος, γεγονὼς κατὰ Λυσίμαχον τὸν βασιλέα (ἐξ οὗ τὸς τὸν Ἀλεξάνδρου διαδόχων) μνημονεύει τῶν κερασίων, λέγων, Τὰ κεράσια δύσστομαχα, δύσχυλα ὀλιγότροφα. ‖ ἐκ ψυχροῦ δὲ λαμβανόμενα, δύσστομαχα, καλλίων δὲ τὰ ἐρυθρότερα καὶ τὰ Μιλήσια· εἰσὶ γὰρ διουρητικά.

ΣΥΚΑΜΙΝΑ. Οἱ πάντων ἁπλῶς οὕτω καλούντων αὐτὰ, Ἀλεξανδρεῖς μόνοι μόρα ὀνομάζουσι· συκάμινα δὲ οὐ τὰ ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίας συκῆς, ἃ τινες συκόμορα λέγουσιν. ἄκαρπος οἱ ἐπιχώριοι ἐπὶ βραχὺ κόψαντες σιδήρῳ, ἐῶσιν ἐπὶ τῆς φυτῆς· καὶ ὑπὸ ἀνέμου κινούμενα, ἐντὸς [ἡμερῶν τριῶν] οὕτω πέπονα καὶ δυώδη γίνονται, (μάλιστα δὲ ζεφύρων πνευσάντων) καὶ ἐδώδιμα, ὡς τὸ ἐν αὐτῆς ἠρέμα ψυχρὸν, ἐπὶ τῆς πυρεταίνουσι μετὰ ῥοδίνου ἐλαίου καταπλασσόμενον, ἐπὶ τοῦ στόματος ἐπιτίθεται, καὶ οὐκ ὀλίγα παρηγορεῖται τοὺς νοσοῦντας. φέρει δὲ τὸν καρπὸν τοῦτον ἡ Αἰγυπτία συκάμινος ἀπὸ ξύλου, καὶ οὐκ ἀπὸ τῆς ἐπικαρπίου. μόρα δὲ τὰ συκάμινα καὶ ‖ ὧδε Αἰσχύλῳ ἐν Φρυξὶν ἐπὶ δὲ Ἕκτορος,

D Ἀνὴρ δ' ἐκεῖνος ὠμὸν ἐπὶ πλείονος μόρων.

‖ Ἐν δὲ Κρήσσαις καὶ κατὰ τῆς βάτου,

Λευκοῖς τε δὴ μόροισι καὶ μελαγχύμοις,
Καὶ μιλτοπρεπέσι βεβαπτισμένοις χρόνου.

Σοφοκλῆς,

Πρῶτον μὲν ὄψει λευκὸν ἀνθοῦντα στάχυν,
Ἔπειτα φοινίσσοντα ‖ γοργύλον ‖ μόρον.

Καὶ Νίκανδρος ὁ ἐν Γεωργικοῖς ἐμφανίζων καὶ ὅπερ πρότερον τῶν ἄλλων ἀκροδρύων φαίνεται, μορέαν τε καλῶν τὸ δένδρον ἀεὶ, ὡς καὶ οἱ Ἀλεξανδρεῖς.

E Καὶ μορέης ἣ πασι πέλει μείλιγμα νέοισι,
Πρῶτον ἀπαγγέλλουσα βροτοῖς ἡδεῖαν ὀπώρην.

Φανίας δὲ Ἐρέσιος ὁ Ἀριστοτέλους μαθητὴς, τὸν τῆς ἀγρίας συκαμίνου καρπὸν μόρον καλεῖ, ὄντα καὶ αὐτὸν γλυκύστομον καὶ ἥδιστον ὅτε πεπανθείη. γράφει δὲ οὕτως. ‖ τὸ μόρον τὸ βατώδες ξηρανθείσης τῆς σφαίρας τῆς συκαμινώδους, ‖ σπερματικὰς ἔχει τὰς συκαμινώδεις διαγωνίας, καθάπερ ὑφαινούσας, καὶ διαφορὰς ἔχει ψαθυρὰς καὶ εὐχύμους. Παρθένιος δὲ ἄβρωμα φησὶ συκάμινα, ἃ καλοῦσιν ἔνιοι μόρα. Σαλμώνιος δὲ τὰ αὐτὰ ταῦτα βάτια. Δημήτριος δὲ ὁ Ἰξίων τὰ αὐτὰ συκάμινα καὶ μόρα, [Οἷον αἱμόῤῥοα μόρα καὶ σύκων ἀμείνω.] Διφίλος δὲ ὁ Σίφνιος ἰατρὸς γράφει οὕτως, Τὰ δὲ συκάμινα, ἃ καὶ μόρα λέγεται, δύσχυλα μὲν εἰσι μέσως, ὀλιγότροφα δὲ καὶ δύσστομα καὶ ἐυέκκριτα. ἰδίως δὲ τούτων τὰ ἔνωμα, ἕλμινθας ἐκπιάσει. Πύθερμος δὲ ἱστορεῖ, ὡς φησὶν Ηγήσανδρος,

χ. ἡμερῶν τεττάρων

χ. οἷον αἱμόῤῥοα καὶ σύκων ἀμ.

CAP. XII.

κατ' αὐτὸν τὰς συκαμίνους οὐκ ἐνεγκεῖν καρπὸν ἐτῶν εἴκοσι, καὶ γενέσθαι ἐπιδημίαν ποδαγρικῶν τοσαύτην, ὥστε μὴ μόνον ἄνδρας τῷ πάθει ἐνοχεθῆναι, ἀλλὰ καὶ παῖδας καὶ κόρας καὶ εὐνούχους, ἔτι δὲ γυναῖκας. [πεῖπεσεῖν δὲ οὕτω τὸ δεινὸν καὶ αἰπόλιν,] ὡς τὰ δύο μέρη τῶν ποιμνίων ἐνοχεθῆναι τῷ αὐτῷ πάθει. ‖ ΚΑΡΥΑ. Οἱ Ἀττικοὶ, καὶ οἱ ἄλλοι συγγραφεῖς κοινῶς πάντα τὰ ἀκρόδρυα κάρυα λέγουσιν. Ἐπίχαρμος δὲ κατ' ἐξοχὴν ὡς ἡμεῖς,

‖ Καπυροσῴγονα ‖ κάρυα ἀμυγδάλας.

Φιλύλλιος, ὠά, κάρυα, ἀμυγδάλας. Ἡρακλέων δέ φησιν ὁ Ἐφέσιος, κάρυα σκάλουσι καὶ τὰς ἀμυγδάλας, καὶ τὰ νῦν καστάνεια. τὸ δὲ δένδρον ‖ καρύα πᾶσά Σοφοκλεῖ, Καρύαι μελίαι τε. Εὔβουλος, φηγοὺς, κάρυα, καρύσια. καλεῖται δέ τινα καὶ ‖ μόσσυνα κάρυα. ΑΜΥΓΔΑΛΑΙ. Οἱ αἱ Νάξιαι ἀμυγδάλαι διὰ μνήμης ἦσαν τοῖς παλαιοῖς· καὶ γίνονται ὄντως ἐν Νάξῳ τῇ νήσῳ διάφοροι, ὡς ἐμαυτὸν φησι πείθω. φρυνίχος,

οὐδ' ἂν γομφίους
[Ἁπάντας ἐξέκοψεν, ὥς τε
Οὐκ ἂν δυναίμην Ναξίαν ἀμυγδάλην
Καταξαι.] διάφοροι δ' ἀμυγδάλαι γίνονται καὶ Κύπρῳ τῇ νήσῳ. πᾶσαι γὰρ [ἀλλαχόθι] καὶ ἐπιμήκεις εἰσὶ, καὶ κατὰ τὸ ἄκρον ἐπικαμπεῖς. Λάκωνας δὲ Σέλδικος ἐν Γλώσσαις φησὶ, καλεῖν τὰ μεγάλα κάρυα ‖ μυκήρους, Τηλίους δὲ, τὰ ‖ γλυκέα κάρυα. Ἀμερίας δὲ φησι, μύκηρον τὴν ‖ ἀμυγδάλην καλεῖσθαι. ἐπακμικώτατα δὲ πέφυκε τὰ ἀμύγδαλα πρωϊθρόμφα.

ΕΥπολις,

Δίδου μασᾶσθαι Ναξίας ἀμυγδάλας.
Οἰνόν τε πίνειν Ναξίων ἀπ' ἀμπέλων.

Ἡ δέ τις ἄμπελος Ναξία καλουμένη. Πλούταρχος δὲ ὁ Χαιρωνεὺς φησι, πᾶσι δὲ Δρούσῳ τῷ Τιβερίου Καίσαρος υἱῷ, ἰατρόν τινα ὑπερβαλόμενον πολλὰς ἐν τῷ πίνειν, φωραθῆναι πρὸ δὲ πολλοῦ πειρώμενον πικρὰς ἀμυγδάλας πένητα ἢ ἕξ, ἃς οὐκ κωλυθεὶς προσενέγκασθαι, οὐδὲ πρὸς τὸ μικρόν τι ἀντίσχειν δυνάμενος πολύ. αἰτία δὲ οὐ μόνον ἡ τῆς πικρότητος δύναμις ξηραντικὴ, καὶ δάπανος ὑγρῶν οὖσα. Καλεῖσθαι δὲ ἀμυγδάλας φησὶν Ἡρωδιανὸς ὁ Ἀλεξανδρεύς, πρὸς τὸ ἐν τῷ μὲν τὸ χλωρὸν ὥσπερεὶ ἀμυχὰς ἔχειν πολλάς.

Ὀνος βαδίζεις εἰς ἄχυρα τραγημάτων,
φησὶ που Φιλήμων. ‖ Φηγίνεον Πανὸς ἄγαλμα, φησὶ Νίκανδρος ἐν δευτέρῳ Γεωργικῶν. Οὐ μὴν οὐδετέρως ἀμύγδαλα λέγεται. Διφίλος,

Τραγήματα, μυρτίδες, πλακοῦς, ἀμύγδαλα.

Ὅτι δὲ τῆς προφορᾶς ἕνεκα τῆς ἀμυγδάλης, Πάμφιλος μὲν ἀξιοῖ ἐπὶ τοῦ κληρικοῦ βαρύνειν ὁμοίως τῷ ἀμυγδάλῳ. τὸ μέν τοι δένδρον θέλει περισπᾶν, ἀμυγδαλῆ καὶ ῥοδῆ. καὶ Ἀντίλοχος,

Ῥοδῆς τε καλὸν ἄνθος.

memoriæ tradidit, æuo suo moros annis viginti fructum non edidisse, & popularem morbum podagram ita fuisse grassatam, vt non solùm viros, sed etiam pueros, virgines, eunuchos [a], mulieres is morbus corripuerit: quin & eam ægritudinem adeò vehementer sæuiisse in greges, vt ouium partes duas ille morbus afflixerit. CARYA [b] & Attici, & alij scriptores communi vocabulo fructus omnes operimento duro tectos appellant: Epicharmus verò, vt nos, per excellentiam amygdalas vocat καπυροσῴγονα κάρυα, id est nuces quæ pro bellariis tostæ mensis apponuntur. Philyllius:

Sorba, nuces, amygdalæ.

Heracleon Ephesius scribit & amygdalas, & quas nunc appellant castaneas, nuces vocatas fuisse. Carya, id est nux arbor, legitur apud Sophoclem,

Et Caryæ & Fraxini.

EVbulus:

Fagi [c] Caryæ Carystia [d].

Nucum genus quoddam Mostenum [e] vocant. Amygdalas Naxias veteres celebrarunt: nec immeritò: quandoquidem in ea insula gignuntur egregiæ, vt mihi persuadeo, inquit Athenæus [f]. Phrynichus:

Dentes molares sic excussit omnes, vt Naxiam
Amygdalam iam nequeam frangere.

Amygdalæ quoque præstantes nascuntur in insula Cypro, diuersa ab iis quæ alibi proueniunt figura. Sunt enim & oblongæ, & in summo reflexæ. Seleucus in Linguis scribit dulces amygdalas à Lacedæmoniis vocari Tenios, ampliores verò nuces, Myceros. At Amerias, Myceros Amygdalas dici tradit. Bibendi appetentiam præsumptæ amygdalæ summopere excitant.

EVpolis:

Da quas manducem Naxias amygdalas:
Da vinum quod bibam è vite Naxia.

Fuit quidē & olim vitis quædam Naxia. Plutarchus [g] Chæronæus scribit apud Drusum Tiberij Cæsaris filium, medicum quendam alios omnes qui bibendo vinceret, anteaquam potaret quinque [h] vel sex amaras amygdalas edentem fuisse deprehensum: & cùm id facere prohibuissent, ne tantillum quidem ad compotationem perferendam valuisse. Eius sanè rei causa fuit amaritudinis vis exsiccans, & humorē discutiens. Herodianus Alexandrinus autor est Amygdalas dictas fuisse, quòd sub virenti cortice illarum putamen πολλαῖς ἀμυχαῖς, id est, multo scarificatu sit veluti discissum atque fissum.

Iam vadis asinus in paleas tragematum [i],

inquit Philemon:

Fagineum [k] Panis dei simulachrum,

quod ait Nicander libro secundo Georgicōn. Neutro genere Amygdalum etiam dicitur. Diphilus,

Bellaria, myrti baccæ, placenta, amygdalum.

Sed de vocis ἀμυγδάλη tono & accentu, vbi statuendus sit, ambigitur. Pamphilus quidem censet, cùm fructum significat, vltimam syllabam graui notandam esse, vt in hoc dandi dandi casu, ἀμυγδάλῳ: at cùm pro arbore vsurpatur, eam syllabam circumflexo signandam esse, ἀμυγδαλῆ, vt & in voce ῥοδῆ [l]. Antilochus,

ῥοδῆς τε, id est, *roseque venustum florem.*

Aristar

[a] πεῖπεσεῖν δὲ τούτῳ τῷ δεινῷ καὶ αἰπόλια,

[b] γρ. Ἁπάντας ἔτων ἐξέκοψεν, ὥστε γωῦ Οὐκ ἂν δ. γρ. ἀλλαχόθεν

Aristarchus æquè fructum & arborem cum acuto in penultima profert. Philoxenus in vtroque significatu circumflexum addit.

EVpolis,

Ναὶ μὰ τὴν ἀμυγδάλην, id est, *Per amygdalam tu me perdidisti.*

Aristophanes:

Agedum, has ἀμυγδάλας sume, capútque tuum saxo frangito.

Phrynicus,

Ἀμυγδάλη *tussis remedium optimum est.*

Quidam in vltima cum graui ἀμυγδαλὰς pronuntiant, vt καλάς [a]. Thryphon in opere de Atticis accentibus fructum ἀμυγδάλην cum graui tono in vltima, & genere fœminino dixit, quod neutro τὸ ἀμύγδαλον nos efferimus, arborem autem ἀμυγδαλῆν, vltimæ syllabæ circumflexo tono adiecto, quia præter fructus intellectum, ea vox possessionem [b] demonstret, cum illa nota & specie. Pamphilus in glossis ait, μυκηρόβατον à Laconibus vocari καρυοκατάκτην [c], pro Amygdalocatacte, quia Lacedæmonij μυκήρεις vocant amygdalas. Nucum Ponticarum, quas Lopima quidam nominant, Nicander meminit. Hermonax verò & Timachidas in glossis tradunt vocari διὸς βάλανον [d], id est, iuglandem. Heraclides Tarentinus in quæstionem hoc adduxit, an prima mensa inferenda sint bellaria, vt mos est quibusdam in locis Asiæ & Græciæ, an non, sed post cœnam. Nam cœnatis si apponuntur, copiosiorem cibus in ventrem ac intestina cùm iam subierit, quæ post eduntur nuces, quia bibendi cupiditatem & delectationem irritant ingesto cibo permixtæ, inflant, & alimentum iam sumptum corrumpunt, ob natiuam earum ad concoctiones difficultatem ac contumaciam, supernatantémque pinguedinem, vnde fiunt cruditates, & ventris intempestiuæ deiectiones. Diocles scribit nutrimenti multum amygdalas suppeditare, iucundas esse ventriculo, calfacere, quia oleosum [e] quidpiam habeant. Nocent minus recentes quàm siccæ, aqua maceratæ quàm aridæ, frixæ quàm crudæ. Heracleoticæ [f] nuces, quas & iuglandes vocant, non tantùm alunt quantum amygdalæ, & aliquid habent quod innatet, & quod stertorem ac raucedinem [g] vocis efficiat: largius sumptæ caput grauant, & minus offendunt recentes quàm siccæ. Persicæ nuces [h] capiti non minus graues sunt quàm Heracleoticæ, magis nutriunt, os & fauces exasperant, assæ verò minus lædunt, & ex omnibus nucibus, si edantur cum melle, egeruntur promptissimè. Latæ [i] nuces magis inflant: minus noxiæ sunt elixæ quàm vel crudæ, vel frixæ, & frixæ minus quàm crudæ. Philotimus libris de alimento scribit, nucem latam, quam & Sardianam vocant, ægrè confici, ac vix digeri, quoniam à pituita [k] in ventriculo detinetur, & quia nonnihil adstringentis [l] facultatis habet. Pontica nux pinguis est concoctúque difficilis. Amygdalarum minus operosa coctio est. Quamobrem citra noxam multas edimus. Pinguiores quidem illæ sunt, pinguémque succum ac dulcem præbent

A Ἀριστάρχ῾ος ἢ κὴν τ῾ καρπὸν κ᾽ τὸ δένδρον ὁμοίως προφέρ῾ει κατ᾽ ὀξεῖαν τάσιν. Φιλόξεν῾ος ἢ ἀμφότερον περισπᾷ.

ΕΥπολις,

Ἀπολεῖς με ναὶ μὰ τὴν ἀμυγδάλην.

Ἀριστοφάνης,

‖ Ἄγε νυῦν λαβὼν ταύτι, κάτα-
ξον τὴν κεφαλὴν σαυτῆ λίθῳ.

Φρυνίχ῾ος,

Ἀμυγδάλη τ῾ βηχὸς ἀγαθὸν φάρμακον.

B Ἄλλοι ἢ ἀμυγδαλάς, ὡς καλάς. Τρύφων ἢ ἐν Ἀττικῇ προσῳδίᾳ, ἀμυγδάλην μὴν τὸν καρπὸν βαρέως, ὃν ἡμεῖς οὐδετέρως ἀμύγδαλον λέγομεν. ‖ ἀμυγδαλὴ ἢ τὸ δένδρον. κλῆσις δ᾽ ‖ ἀπὸ τ῾ καρπὸν ἔστ῾ος τοῦ καρυοκλήστ῾ου, κ᾽ ἀπὸ τῶν περισπωμένων. Οἱ Πάμφιλ῾οι ἐν Γλώσσαις, ‖ μυκηρόβατον φησὶ καλεῖσθαι τὸν καρυοκάλακτην ὑπὸ τῶν Λακώνων, ἀντὶ τοῦ ἀμυγδαλοκατάκτην. μυκήρους γὰρ Λάκωνες καλοῦσι τὰ ἀμύγδαλα. ‖ Οπ C [Ποντικῶν] καλουμένων καρύων, ἃ λόπιμα τινὲς ὀνομάζουσι, μνημονεύει Νίκανδρ῾ος. Ἑρμώναξ δὲ κὴν Τιμαχίδας ἐν Γλώσσαις, Διὸς βάλανον φησὶ καλεῖσθαι τὸ Ποντικὸν κάρυον. Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖν῾ος ζητεῖ, πότερον προτιθέασ δεῖ τὰ τραγήματα, καθάπερ ἔν τισι τόποις τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν, κ᾽ τὴν Ἑλλάδα γίνεται, ἢ οὔ, ἀλλὰ μετὰ τὸ δεῖπνον. ἐὰν μὲν οὖν μετὰ τὸ δεῖπνον, συμβαίνει πλεῖον῾ τροφῆς παρενδυομένης ἐν τῇ κοιλίᾳ κ᾽ τοῖς ἐντέροις, τὰ ἐπεισφερόμενα κάρυα χάριν τῆς πρὸς τὸ πίνειν ὁρμῆς ἐμπλεκόμενα τοῖς σιτίοις ἐμπνευματώσῃ κ᾽ φθορὰς τῆς τροφῆς παρασκευάζειν, διὰ τὸ παχυλεγγοῦν αὐτοῖς ὑπολασικὸν φύσ῾ει κ᾽ δυσκατέργαστον, ἐξ ὧν ἀπεψίαι γίνονται κ᾽ κοιλίας καταφοραί. Τὰ δὲ ‖ ἀμύγδαλα φησὶ Διοκλῆς τρόφιμα μὲν ἔστ κ᾽ εὐκοίλια, θερμαντικὰ δὲ διὰ τὸ ἔχειν [κεγχρῶδες] π. λιπῆ δ᾽ ἧττον τὰ χλωρὰ τῶν ξηρῶν, κ᾽ τὰ βεβρεγμένα τῶν ἀβρόχων, κ᾽ τὰ πεφρυγμένα τῶν ὠμῶν. Τὰ δὲ Ἡρακλεωτικὰ καλούμενα κ᾽ Διὸς βάλανοι, τρέφει μὲν οὐχ ὁμοίως τοῖς ἀμυγδάλοις, ἔχει δέ τι κεγχρῶδες, κ᾽ ὑπολασικόν· πλέον δὲ βρωθέντα βαρύνει τὴν κεφαλήν. ἧττον δὲ ἐνοχλεῖ κ᾽ τούτων τὰ χλωρὰ τῶν ξηρῶν. Τὰ δὲ Περσικὰ κεφαλαλγητικά μὲν ἐστιν οὐχ ἧττον τῶν Διὸς βαλανίων. τρέφει δὲ μᾶλλον, κ᾽ φάρυγγα τραχύνει κ᾽ στόμα. ὀπηδέντα ἢ ἀλυπότερα γίνεται· διαχωρεῖ δὲ μᾶλιστα τῶν καρύων ἐθιόμενα μετὰ μέλιτ῾ος. Τὰ δὲ ‖ πλατέα φυσωδέστερά ἐστιν. ἀλυπότερα δὲ τὰ ἑφθὰ τῶν ὠμῶν κ᾽ πεφρυγμένων, τὰ δὲ πεφρυγμένα τῶν ὠμῶν. Φιλότιμ῾ος δὲ ἐν τοῖς περὶ τροφῆς φησὶ, Τὸ πλατὺ κ᾽ τὸ καλούμενον Σαρδιανὸν δυσκατέργαστά ἐστιν ὠμά πεπτὰ κ᾽ δυσδιάλυτα κατεχόμενα ὑπὸ τοῦ φλέγματ῾ος ἐν τῇ κοιλίᾳ, κ᾽ στρυφνότητα ἔχοντα· τὸ δὲ Ποντικὸν, λιπαρὸν κ᾽ δυσκατέργαστον. τὸ δὲ ἀμύγδαλον ἧττον δυσκατέργαστον. Φαγόντες οὖν πλείονα, οὐκ ἐνοχλούμεθα. λιπαρώτερά τε φαίνεται, κ᾽ ἀναδίδωσι χυμὸν γλυκὺν κ᾽ λιπαρόν.

CAPIT. XIII.

27

κεγχρῶδες vel, κεχρυῶδες

Διφιλος δ' ὁ Σίφνιος, τὰ κάρυα, φησί, τὰ βασιλικὰ κεφαλαλγῆ ἐστιν, καὶ δυσπεπτικά. τούτων ἦ τὰ ἀπαλά ἐστι καὶ ‖ λελυκασμένα, εὐχυλώτερα καὶ κρείττονα ὑπάρχει. τὰ δ' ἐν τοῖς ἱπνοῖς φρυγόμενα, ὀλιγότροφα. τὰ ἦ ἀμύγδαλα ἐστὶ λεπτυντικὰ καὶ οὐρητικά, καὶ καθαρτικὰ καὶ ὀλιγότροφα. τῶν μὲν τι χλωρῶν κακοχύλων ὄντων καὶ ἀτροφωτέρων, πολὺ μᾶλλον φυσωδέστερα καὶ δυσπεπτικώτερα ἐστὶ τὰ ξηρά. ‖ τὰ ἦ ἀπαλὰ καὶ πλήρη καὶ λελυκασμένα γαλακτώδη ὄντα, εὐχυλώτερά ἐστι. τῶν ἦ ξηρῶν τὰ Θάσια καὶ Κύπρια ἀπαλὰ ὄντα εὐεκκεντώτερα ἐστί. τὰ ἦ Ποντικὰ κάρυα κεφαλαλγῆ· ἧττον δ' δυσπεπτικὰ τῶν βασιλικῶν. Μνησίθεος δ' ὁ Αθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἑδεσμῶν, τῶν ΕΥβοϊκῶν φησὶ καρύων ἢ καστάνων (ἀμφοτέρως γὰρ καλεῖται) δύσπεπτος μὲν ἡ κατεργασία τῇ κοιλίᾳ, καὶ φυσώδης ἡ πέψις γίνεται· ταχὺ δὲ ἐξίησι, ἐάν τις αὐτῶν κρατήσῃ. τὰ ἦ ἀμύγδαλα, καὶ τὰ Ηρακλεωτικὰ καὶ τὰ Περσικὰ κάρυα, καὶ τ' ἄλλα τὰ τοιαῦτα, χείρω ἐστὶ τούτων. χρὴ δὲ μηδὲν ὅλως τῶν τοιούτων ἰδέας ἄπυρον ἐσθίειν, ἔξω τῶν χλωρῶν ἀμυγδάλων· ἀλλὰ τὰ μὲν ἕψειν, τὰ ἦ φρύγειν. τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐστὶ λιπαρὰ τῇ φύσει, καθάπερ αἱ ἀμυγδάλαι τε αἱ ξηραὶ καὶ Διὸς βάλανοι· ‖ τὰ ἦ ξηρὰ καὶ τρυφνά, καθάπερ αἵ τε ‖ φηγοὶ καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον γένος. τῶν οὖν λιπαρῶν ἀφαιρεῖται τὸ λίπος ἡ πύρωσις. ἔστι γὰρ τὸ πῦρ χείρεσσον. τὰ ἦ σκληρὰ καὶ τρυφνὰ πεπαίνεται, ἐάν τις ὀλίγῳ καὶ ‖ μαλακῷ ‖ πυρὶ χρῆται. Ο ἦ Διφιλος τὰ κάρυα καὶ Σαρδιανοὺς βαλάνους καλεῖ, εἶναι λέγων αὐτὰς καὶ πολυτρόφους καὶ εὐχύλους, δυσοικονομήτους ἦ διὰ τὸ δυσπέπτως τῷ στομάχῳ. τὰς ἦ φρυγείσας ἀτροφωτέρας μὲν γίνεσθαι, εὐοικονομήτους δέ. τὰς ἦ ἑψομένας ἐμπνευματοῦσθαι μὲν ἧττον, πρέφειν ἦ τούτων μᾶλλον.

λόπιμον κάρυον τε

ΕΥβοέες, βάλανον ἦ μεθερμήνευσαν οἱ ἕτεροι καλέσαντες, Νίκανδρος φησὶ ὁ Κολοφώνιος ἐν Γεωργικοῖς. Αγέλοχος ἦ ‖ ἄμυλα καλεῖ τὰ καστάνεια. ὅπου ἦ γίνεται τὰ κάρυα τὰ Σινωπικά, ταῦτα δένδρα ἐκάλουν ἄμυλα. ΕΡΕΒΙΝΘΟΙ. Κρώβυλος, [χλωρὸν ἐρέβινθόν πν' ἐκστλάβιζον κενὸν ὅλως. πραγήματα δ' ἐστὶ πιθήκου τοῦτο δή που δυστυχοῦς.]

χλωρὸν ἐρέβινθον πνα Εκστλάβιζον κενὸν ὅλως. πράγημα δὴ Εστὶ πιθήκου τοῦτο δή που δυστυχοῦς.

Ομηρος,

Θρῴσκουσιν κύαμοι μελανόχροες ἠὲ ἐρέβινθοι.

Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος ἐν Παρῳδαῖς,

Παρὰ πυρὶ χρὴ τοιαῦτα λέγειν χειμῶνος ἐν ὥρῃ,
Εν κλίνῃ μαλακῇ καταμείλιον ἐμπλέον ὄντα,
Πίνοντα γλυκὺν οἶνον ὑποτρώγοντ' ἐρεβίνθους.
Τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν, πόσα τοι ἔτη ἐστί, φέρισσε;
‖ Πηλίκος ἦλθ' ὄφ' ὁμῇ δ' ἀφίκεο;

CAP. XIV. Σαπφὼ, Χρύσοι ἐρέβινθοι ἐπ' ‖ αἰόνων' ἐφύοντο. Θεόφραστος δ' ἐν Φυτικοῖς, τῶν ἐρεβίνθων λυγὰς καλεῖ κρείους, καὶ Σόφιλος, ὁ παλὴρ ὁ ταύτης πολὺ μέγιστός ἐστι, ‖ κρεῖος ἐρέβινθος. Φανίας δ' ἐν τοῖς περὶ Φυλῶν φησι, πραγήματος ἔχει χώραν ἁπαλὰ μὲν, ὠχρὸς, κύαμος, ἐρέβινθος· ξηρὰ ἦ ἐφθὰ καὶ φρυκτὰ σχεδὸν τὰ πολλά.

Αλεξις,

A Diphilus Siphnius regias nuces scribit dolorem capitis excitare, innataréque stomacho, ex iis & teneras, quæ adhuc candicant, esse meliores, ac succi laudabilioris: parcius nutrire quæ in furnis friguntur: amygdalas verò attenuare, prouocare lotium, purgare, parum nutrire: recentes ac virides prauum succum gignere, & eum pauciorem, siccas autem inflare & innatare magis: teneras, plenas, albas, lacteas meliorem succum generare: ex siccis Thasias & Cyprias, quia sunt teneriores, promptius excerni: Ponticas nuces parere dolorem capitis, & minus quàm regias innatare ventriculo. Mnesitheus Athenienſis libro de eduliis, nucum EVboïcarum siue Castanearum, duobus enim his nominibus appellant, coctionem tradit esse laboriosam ventriculo, & cum multo flatu perfici: si quis tamen superarit, habitiorem fieri: amygdalas autem, nucésque Persicas [a] & Heracleoticas, & alias omnes castaneis esse deteriores: ex his tamen cunctis generibus in vniuersum edendum nihil esse quod non sit igne coctum, præter virides amygdalas, sed elixari quædam ex his oportere [b], quædam [c] frigi: quoniam horum alia sunt natura pinguia, vt exsiccatæ amygdalæ, & iuglandes: alia sicca & acerba, veluti fagi [d] fructus, & quicquid est eius generis. Nucum earum, quæ vnginosæ sunt, nocentissimam pinguedinem absumit ignis: Quæ verò duræ & acerbæ sunt, igni maturescunt, lento [e] ac exiguo. Diphilus castaneas vocat Sardianas glandes, & illas multum alere scribit, bonum succum gignere, ægrè coqui, & veluti dispensari, quòd in ventriculo diu maneant: si frigantur, minus alere, sed facilè digeri ac confici: elixas verò, minus inflare, nutriréque vberius.

Lopimon, ac nucem
EVboïci, alij verò glandem nominarunt,

inquit Nicander Colophonius in Georgicis. Agelochus Castaneas vocat ἄμυλα [f]. Vbi Sinopicæ nuces gignuntur, inquit, Amota vocant arbores quæ illas ferunt. CICERA. Crobylus:

Recens cicer quoddam, velut cottabo [g] in altum iaciebant, inane prorsus
Bellarium sanè miserè huius simile.

Homerus:

Subsultat cicer, & nigro faba tincta colore.

Xenophanes Colophonius in Parodis [h]:

Ad ignem hæc oporteret loqui hyemis tempore,
In lecto molli cubantem, & saturum,
Dulce bibentem vinum, arrodentem cicera.
Tu cuius es? quot natus annos, vir optime?
Quantus [i] eras cùm discessere Mysij [k]?

Sappho:

Aureum [l] cicer perpetuò nascebatur.

Theophrastus libro [m] de Plantis quoddam ciceris genus vocat Arietinum.

Sophilus:

Huius pater est longè amplissimum arietinum cicer [n].

Phanias in opere de plantis scripsit loco bellariorum esse quidem fabam recentem, ac teneram, cicer, eruiliam, vt plurimum autem apponi fere bellaria sicca, tosta, siue frixa, & elixa.

Alexis:

Mihi

Mihi vir inops est: ego vētula : est & puer, & filius,
Et gnata, eáque sanè probissima: quinque prorsus omnes.
Horum tres [a] profectò cœnant: nobis duabus [b] de maza [c] vnica
Nonnihil impertitur: lugentes verò absonas [d] voces
Tum mittimus, cibi cùm est nihil.
Pallidus impastis est nobis color [e].
Nostri verò conuiuij partes, & tanquam victus hæc est series,
Faba, lupinum, olus, rapum, cicercula,
Phagus [f], bulbus, cicada, cicer. syluestre pyrum,
Et deorum cibus, à matre quondam mihi datum charissimum
Edulium g, carica, ficus Phrygiæ munus.

Pherecrates:

Tenerum statim cicer tu facies.

Idem rursus:

Cicer frixum cùm roderet, suffocatus est.

Diphilus autor est cicer ægrè coqui, abstergere, ciere [h] lotium, esse flatuosum. Diocles addidit, esu ciceris turgere, veluti fermento quodam, molem carnis. Nigro præstantius est tum album, tum buxeum: Milesium, eo quod arietinum vocant: recens, arido: madefactum, sicco. Neptunum ciceris inuentorem fuisse tradunt.

LVPINVS. Aristophanes in Horis [i].

In malam [k] rem abeat qui lupinos hìc comedit:
Quoniam eorum putamina reliquit in vestibulo.
Nec tot deuoratis est strangulatus: certissimum
Habeo Cleanetum [l] hos non esitasse
Tragicum [m]: nullius enim leguminis
Putamen vnquam abiecit, cùm illis victitat:
Vsque adeò promptus est, ac expeditus homo.

Lycophron Chalcidensis in satyrica fabula quam irridens scripsit aduersus Menedemum philosophum, à quo Eretriensium secta nuncuparunt, iocosis dicteriis illudens philosophorum cœnis, ait:

Et Democritus [n] saltauit insuper copiosus,
Tricliniorum ac pauperum conuiua lupinus.

Diphilus:

Ars nulla est perniciosior
Quàm lenonia: hac inambulans via vendere cupio
Rosas, radiculas, thermocyamos [o], vinacea [p],
Et alioqui potius quidnis quàm meretrices alere.

In his verbis qui loquebatur sophista voce θερμοκύαμον significari dixit θέρμον, id est, lupinum, quo vocabulo etiam nunc quidam nominant. Polemon scripsit lupinos à Lacedæmoniis vocari Lysilaïdas [q]. Theophrastus libro [r] de Caussis plantarum narrat lupinum, eruum, cicer, sola ex leguminibus animal [s] non parere, ob amarorem, & acrimoniam, cicérque nigrescere cùm corrumpitur. Idem libro quarto eius operis erucas ciceri tradit innasci. Diphilus Siphnius refert lupinos abstergere, multum alere, præsertim si aqua diutius macerati dulces euaserint. Quapropter Zeno [t] Citieus in familiares durus ac iracundus, multo vini hausto cùm placidus & lenis fieret, interrogatus quidnam sic ingenium mutaret, id accidere sibi respondit quod & lupinis, priusquam madefiant aqua, amarissimis, postea quàm macerati sunt, & appoti, dulcissimis

A Εστιν ἀνήρ μοι πτωχὸς, κἀγὼ γραῦς, κἠ θυγάτηρ,
κἠ παῖς υἱὸς, κἠ ἥδ' ἡ χρηστή· Πένθ' οἱ πάντες· τούτων
οἱ τρεῖς δειπνοῦμεν· δύο δ' αὐτοῖς συγκοινωνοῦμεν
μάζης [μιᾶς.] Φθόνους δ' ἀλύρους θριπηδῶμεν ἐπαὶ μηδὲν ἐχωμεν. χρῶμα δ' ἀστῶν ἡμῶν ὄνων γίνεται ὠχρόν. ‖ Τὰ μέρη δ' ἡμῶν χ' ἡ σωτηρία δ' ἐστὶ κύαμος, θέρμος, λάχανον, γογγυλὶς, ὠχρος, λάθυρος, φήγινος, βολβὸς ‖ τέττιξ, ἐρέβινθος, ἀχράς, ‖ τε, θεοπαγὲς μητρῷον ἐμοὶ μελέθημ' ἰσχάς, φρυγίας δῶρημα συκῆς.

B φερεκράτης,

Τακεροὺς ποιήσας σοῦ ἐρεβίνθους [δ' ἥδως.] γρ. ἀυτόθι, vel, ἀυτόθεν
Πάλιν, Τρώγων ἐρεβίνθους ἀπεπνίγη πεφρυγμένους.

Δίφιλος δέ φησι, οἱ ἐρέβινθοι δύσπεπτοι, σμηκτικοὶ, οὐρητικοὶ, πνευματικοί. Καταῦ Διοκλέα ‖ ζημωτικοὶ τῆς σαρκός· κρείττους δ' οἱ λευκοὶ τῶν μελάνων, C & πυξοειδεῖς. κἠ οἱ Μιλήσιοι τῶν λεγομένων κριείων, οἵ τε χλωροὶ τῶν ξηρῶν, κἠ οἱ βεβρεγμένοι τῶν ἀβρόχων.

γρ. Μὴ ὤραισι δὴ ἴκοιθ' ὁ πὺς θέρμους φαγών. 28.

Οπ Ποσιδῶνος θέρεμα οἱ ἐρέβινθοι. ΘΕΡΜΟΙ.
[Μὴ ὤραισι μ' τῶν κακῶν ἴκοιθ' ὁ σοῦ θέρμους φαγών,]
Εν τῷ πρόθυρῳ τὰ λέμματ' ὀπὴ καλέλιπεν.
[Αλλ' οὐκ ἀπεπνίγη καταφαγών· μάλιστα γ']
Κλεαίνετος μὲν οὐκ ἐδήδοκ' οἶδ' ὅτι
Ο τραγικὸς αὐτούς· ἄδενος γὰρ πώποτε
[Απέβαλλεν ὀστρίου λέπος.]
D Οὕτως ἐκεῖνός ἐστιν ὀχερὴς ἀνήρ.

γρ. Αλλ' οὐκ ἀπεπνιγη καταφαγών. τίς δ' ὅδε; γρ. Απέβαλλεν ὀστρίου λέπος Κλεαίνετος,

Λυκόφρων δ' ὁ Χαλκιδεὺς ἐν σατυρικῷ δράματι, ὃ ἐπὶ καταμωκήσει ἔγραψεν εἰς Μενέδημον τὸν φιλόσοφον, ἀφ' οὗ ἡ τῶν Ερετρικῶν ὠνομάσθη αἵρεσις, διασκώπτων τὸ φιλοσόφων τὰ δεῖπνα, φησὶ,

[Καὶ δημόκριτ]ος ἐπεχόρευσε] δαψιλὴς
Θέρμων πενήτων καὶ τρικλίνων συμπότης.

γρ. Καὶ δημόκριτος ἐπεχόρ.

Δίφιλος,

‖ Οὐκ ἔστιν ὅδεν τεχνίον ἐξωλέστερον
Τοῦ πορνοβοσκοῦ· καὶ γὰρ τὼ ὁδὸν πωλεῖν πείπατῶν βούλομαι
Ρόδα, ῥαφανίδας, ‖ θερμοκυάμους, σέμφυλα,
Αλλως ἅπαντα μᾶλλον ἢ ταύτας τρέφειν.

E Ὃ σημείωσαι φησὶ τὸ θερμοκυάμους, ἐπεὶ ὃ νῦν ὕτω λέγεται. Πολέμων δέ φησι τοὺς Λακεδαιμονίους τὰς θέρμους λυσιλαΐδας καλεῖν. Θεόφραστος δ' ἱστορεῖ ἐν αἰτίοις φυτικοῖς, ὅτι θέρμος καὶ ὄροβος καὶ ἐρέβινθος μόνα οὐ ‖ ζῶεται ‖ τὰ χεδροπῶν, διὰ τὴν δριμύτητα καὶ πικρότητα. ὁ δ' ἐρέβινθος φησὶ ‖ μέγας γίνεται διαφθειρόμενος. γίνεσθαι δ' λέγει κάμπας ἐν τοῖς ἐρεβίνθοις ὁ αὐτὸς ἐν τῷ τεταρτῳ τῆς αὐτῆς πραγματείας. Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιος τοὺς θέρμους φησὶν εἶναι σμηκτικοὺς καὶ πολυτρόφους, μάλιστα δὲ τοὺς ἁπαλεῖον ‖ ἀπεγλυκασμένους. διὸ καὶ Ζήνων ὁ Κιτιεὺς σκληρὸς ὢν καὶ τάνυ θυμώδικος πρὸς τοὺς γνωρίμους ἐπὶ πλεῖον τοῦ οἴνου πάσας, ἡδὺς ἐγένετο καὶ μείλιχος· πρὸς τοὺς πυθομένους αὐτὸ τοῦ τρόπου τὴν διαφορὰν, ἔλεγε τὸ αὐτὸ τοῖς θέρμοις πάσχειν· καὶ γὰρ ἐκείνους πρὶν διαβραχῆναι πικροὺς εἶναι, πολιωθέντας δὲ γλυκεῖς

CAP. XV.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

καὶ σεσιλφιεσάτους. ΦΑΣΗΛΟΙ. Λακεδαιμόνιοι ἐν τοῖς δείπνοις τοῖς καλυμβίοις καπίσι, διδόασι τραγήματα σῦκα ἢ ξηρά, καὶ κυάμους καὶ φασήλους χλωρούς· ἱστορεῖ Πολέμων. Επίχαρμος,

Φασήλους ‖ φῶγε θᾶσον, ‖ αἴκ' ὁ Διόνυσος φιλῇ.

Δημήτριος,

Η σῦκον, ἢ φάσηλον, ἢ τοιοῦτό τι. ΕΛΑΑΙ. Ευπολις,

‖ Σηπίαι, ‖ δρυπεπεῖς τ' ἐλάαι.

ταύτας Ρωμαῖοι δρύπας λέγουσι. Δίφιλος δέ φησιν ὁ Σίφνιος, τὰς ἐλάας ὀλιγοτρόφους εἶναι καὶ κεφαλαλγεῖς, τὰς δὲ μελαίνας καὶ κακοστομαχωτέρας, καὶ βαρύειν τὴν κεφαλήν· τὰς δὲ κολυμβάδας καλουμένας δυσμαχωτέρας εἶναι, καὶ κοιλίας σαπικάς· τὰς δὲ θλαστὰς μελαίνας, δυσμαχωτέρας εἶναι. ‖ μνημονεύει τῶν θλαστῶν ἐλαιῶν Αριστοφάνης,

Θλαστὰς ποιεῖν ἐλαίας. πάλιν,

Ου τοιγὰρ ἔστιν ἁλμάδες καὶ σέμφυλα.

καὶ μετ' ὀλίγα,

Θλαστὰς δ' εἶναι κρεῖττον ἐστὶν ἁλμάδος.

Αρχέστρατος ἐν τῇ γαστρονομίᾳ, (λαΐαι.

Ρυσταὶ καὶ δρυπεπεῖς προσκείσθωσάν σοι ἐλαῖαι τε Μαραθῶνος τὸ λοιπὸν ἐπ' ἀγαθῷ μεμνημένοι,

Πάντες ἀεὶ ἐμβάλλουσι μάραθον ἐς τὰς ἁλμάδας. φησὶν Ερμιππος.

φιλήμων φησίν, Πυρίδες καλοῦσι τὰς φαύλας ἐλάας, σεμφυλίδες δὲ αἱ ‖ μέλαιναι. Καλλίμαχος δὲ ἐν τῇ Εκάλῃ γλυκὺ ἐλαῶν καταλέγει γεργερμὸν πίτυρόν τε. Ελεγον δὲ τὰς δρυπεπεῖς ἐλάας καὶ ἰσχάδας καὶ ‖ γεργερίμους, ὥς φησι Δίδυμος. καὶ χωρὶς δὲ φάσκειν ἐλάας αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἐλέγοντο μόνον δρυπεπεῖς. Τηλεκλείδης, ξυγγενέσθαι μοι χρόνον λιπαρεῖτό με δρυπέπεσι [μάζαις καὶ μασκανδικίσαι.]

γρ. μάζαις τε· ἀεὶ γὰρ σκανδικίσω, vel, δίσκ. vel, δηρὸν ὃ σκανδ.

Αθηναῖοι δὲ τὰς τετριμμένας ἐλαίας σέμφυλα ἐκάλουν. βρύτεα δὲ τὰ ὑφ' ἡμῶν σέμφυλα, τὰ ἐκπιεσμένα τὰ σαφυλῆς. ὅθεν δὲ οὖν βότρυς γέγονεν ἡ φωνή. ‖ ΡΑΦΑΝΙΔΕΣ. Οὕτως κέκληνται διὰ τὸ ῥαδίως φαίνεσθαι καὶ ἐκλεαινόμενοι δι, καὶ καλὰ συμβολὴ λέγεται ὅθεν Αθηναῖοι. Κρατῖνος,

‖ Ταῖς ῥαφανῖσι δοκεῖ, τοῖς δ' ἄλλοις ἁλαχάνοις.

Ευπολις,

Ραφανίδες ‖ ἄπλυτοι, ‖ σηπίαι.

ὅτι δὲ τὸ ἄπλυτον ἐπὶ τῶν ῥαφανίδων ἀκούειν δεῖ οὐκ ἐπὶ τῶν σηπιῶν, δηλοῖ Αντιφάνης· χράφων, νήπιας, σχαδόνας, κάρυ' ἐντρώγειν, ὠά, ἐγκελίδας, ῥαφανίδας ἀπλύτους, γογγυλίδας, κόνδρον, μέλι. ἰδίως δ' οὕτως ἐκαλοῦντο ἄπλυτοι ῥαφανίδες, ἃς ‖ Θασίας ὠνόμαζον. Φερεκράτης,

Ραφανίς τ' ἄπλυτος ὑπάρχει, καὶ θερμὰ λουτρά, καὶ ταριχηρὰ πανικά, καὶ κάρυα. ὑποκοριστικῶς δ' εἴρηκεν Πλάτων ἐν Υπερβόλῳ, φύλιον ἢ ῥαφανίδιον. Θεόφραστος δὲ ἐν τοῖς περὶ φυτῶν, γένη ῥαφανίδων φησὶν εἶναι πέντε, Κορινθίαν, Λειοθασίαν, Κλεωναίαν, Αμωρέαν, Βοιωτίαν. καλεῖσθαι δ' ὑπό τινων τὴν Λειοθασίαν Θρᾳκίαν. γλυκυτάτην δ' εἶναι τὴν Βοιωτίαν, καὶ τῷ σχήματι στρογγύλην. ἀπλῶς δέ φησιν, ὧν ἐστι λεία τὰ φύλλα, γλυκύτατα εἶναι.

A

B

C

D

E

F

& mitissimis. Phaselvs. Polemon tradit Lacedæmonios in suis illis cœnis, quæ Copidas vocant, pro bellariis dedisse caricas, fabas, & recentes phaselos. Epicharmus:

Phaselos quamprimum torre multos: Bacchus amat.

Demetrius:

Aut ficum, aut phaselum, aut eiusmodi quidpiam.

Olivæ. EVpolis:

Sepiæ, ac oliuæ Drypeteis.

Has Romani Drupas nominant. Diphilus Siphnius inquit oliuas parũ alere, capitis dolorem inuehere, nigras verò grauare caput, & offendere ventriculum: quas Colymbadas [a] nominant, aluum sistere, ventriculo magis conuenire, vt & nigras [b] contusas. Oliuarum quæ tunduntur [c] meminit Aristophanes:

Tusas oliuas parare.

ac rursum:

Haud idem conditæ muria [d] oliuæ sunt, & fraces.

& paulo post:

Tusas esse præstat, quàm conditas muria.

Archestratus in Gastronomia:

Rugosæque tibi, & druppæ apponantur oliuæ.

Hermippus:

Itaque memores in posterum Marathonis, bonæ fœuæ gratia
Marathon [e] halmadibus omnes semper injiciunt.

Philemon scribit misellas & improbas oliuas Pityridas [f] nuncupari, nigras verò Stemphylidas [g]. Callimachus in Hecale [h] oliuarum genera recenset Gergerimon, & Pityrin. Didymus oliuas δρυπεπεῖς, id est, in arbore sua maturatas, asserit vocatas fuisse Ischadas, & Gergerimos, ac insuper, δρυπεπεῖς, non adiecta voce, Oliuarum. Teleclides:

Supplex is rogabat, vt post aliquot dies cum meis oliuis maturis (δρυπεπέσι) rem & consuetudinem haberet, ac ignauus meis mazis vesceretur.

Athenienses oliuas tritas σέμφυλα vocant, & quæ nos vocamus σέμφυλα, id est vinacea, βρύπα, nimirum vuæ expressæ retrimenta, quæ dictio à voce βότρυς [i], id est, racemus, originem trahit. Rhaphanides, id est, Radiculæ, sic appellantur, ὅτι ῥαδίως φαίνονται), quòd facilè prodeant è terra. Eius dictionis primam syllabam Attici nunc corripiunt, nunc producunt. Cratinus:

Est [k] (similis rhaphanidi, non cæteris oleribus.

EVpolis:

Rhaphanides illotæ, sepiæ.

Illotas rhaphanidas, non autem sepias intelligi oportere, ex Antiphanis his verbis cognoscimus:

Anates, fauos: nuces arrodere: oua.
Encridas [l], illotas rhaphanidas, rapa, mel, alicam.

Peculiaris ἄπλύτων, nempe illotarum, radiculis appellatio est, quas Thasias vocabant. Pherecrates:

Adest illota rhaphanis: adsunt balnea calida: salsamenta sub testa cocta: nuces.

Plato in Hyperbolo [m] diminutiua forma dixit, *Foliolum, aut rhaphanidion.*

Theophrastus libro de Plantis [n] quinque Radiculæ genera esse tradit: Corinthiam, Leiothasiam [o], Cleonæam, Bœotiam, & Syluestrem, quam Armoraciam [p] nominant: Leiothasiam à quibusdam vocari Thraciam: Bœotiam esse dulcissimam omnium, rotundam figura: in vniuersum dulciores esse quarum læuia sunt folia.

Callias

Callias pro Rhaphanide [a] Rhaphanon dixit: quo loco de antiquitate comœdiæ cùm disseruisset, hoc subiunxit:

E faba fresa puls, ignis, rapa, rhaphani, olinæ matura,
Elateres [b].

Quòd autem rhaphanum radiculam dixerit, ex Aristophane perspicuum est, qui de illa ipsa comœdiæ vetustate locutus in Danaïdibus, hæc quoque scripsit:

Saltabat chorus tapetibus indutus, & alligatis stragulis
Sub alis gestans omasa, rhaphanidas, pernas.

Fuit autem vilis admodum cibus radicula. Amphis:

Pro opsonio mercari cùm liceret, ô sancte Apollo, pisces
Veros, raphanidas emere is cupit: adeò insanit.

Mnesitheus Athenienssis medicus, libro De cibariis, ostracidas vocat tum conos * ipsos, tum eorum nucleos: Diocles Carystius Pineas nuces eum fructum appellat: Alexander verò Myndius Pineos conos. Theophrastus arborem πεύκην [c] nominat, fructum κῶνον, Hippocrates verò Coccalos, in libro de Ptissana, cuius pars dimidia spuria est, &, vt quidam censent, totum opus. Sunt & multi qui eum fructum Pyrenas appellauerint, vt Herodotus [d], quo loco de arbore verba facit quam Ponticam nominant, Fructum, inquit, habet magnitudine fabæ, & in eo cùm maturuit, Pyrena, id est nucleum. Diphilus Siphnius memoriæ prodidit strobylos [e] nutrire multum, lenire arterias gutturis, purgare pectus, quòd in illis resinosum quidpiam intermixtum & tanquam implicatum sit, vrinam ciere, aluum non morari. Ovum. Anaxagoras in libris suis de Natura, quod lac gallinæ vocant, Album [f] oui esse tradit. Aristophanes:

Subuentaneum ouum nox parit.

Sappho tribus syllabis ὠΐων pronuntiat. Scripsit enim alicubi:

Ledam ὤϊον reperisse:

ac rursum:

ὠΐου [g] *multo candidius.* Epicharmus

ὤεα dixit.

ὤεα anseris, volucrisque gallinæ.

Simonides libro secundo Iamborum:

Anseris ὠεον velut Maandrij.

Anaxandrides quatuor syllabis protulit ὠάεια [h]. Item Ephippus.

Vini Phœnicij exiguas lagunculas quatuor, ὠάεια, & id genus alia oblectamenta.

Alexis alicubi dixit ἡμίωα ἡμίτομα, id est, ouorum dimidiatas partes. Oua vrina siue subuentanea Græci non tantùm ἀνεμιαῖα [i] dixerunt, sed etiam ὑπωΐμια [k], ὠΐα quoque veteres nuncuparunt ædium tabulata, & contignationes, quæ hodie nos ὑπερῶα vocamus. Clearchus in Amatoriis narrat, quoniam Helena in eiusmodi cœnaculis educata fuisset, existimasse multos illam ex ouo fuisse natam. Falsum igitur quod Neocles Crotoniates scripsit, è Lunæ cœlo id ouum delapsum fuisse, lunaréque fœminas oua ponere, quibus excusi fœtus quindecuplo nobis sunt proceriores, vt affirmat Herodorus Heracleotes. Ibicus libro quinto carminum de Molionidis [l] hæc scribit:

A Καλλίας ὁ ἐπὶ τῆς ῥαφανίδος εἰρηκε τὴν ῥάφανον. ‖ σὲ γοῦν τῆς ἀρχαιότητος τῆς κωμῳδίας δηλοῖ, φησὶν, ἑτνος, ‖ πῦρ, γογγυλίδες, ῥάφανοι, δρυπεπεῖς, ἐλαλῆρες. Οτι δ' οὕτω τὰς ῥαφανίδας εἴρηκε, δῆλον Ἀριστοφάνης ποιεῖ περὶ τῆς γιαυτῆς ἀρχαιότητος ἐν Δαναΐσι χράφων καὶ αὐτὸς καὶ λέγων, ‖ Ο χορὸς δ' ὠρχεῖτ' αὖ ἀναψάμενος δάπιδας καὶ στρωμαλόδεσμα. [Δαμαχαλίσας αὐτὸν ‖ ὀψαλίσι καὶ Φύσκαις καὶ
B ῥαφανῖσιν. Δύτελὲς γὰρ σφόδρα ἔδεσμα ἡ ῥαφανίς. Ἀμφις,

Ος ἰὼν ἀγοράζειν ὄψον ἐξὸν Ἀπολλον ἰχθύων
Ἀληθινῶν, ῥαφανίδας ἐπιθυμεῖ πρίασθαι, μαίνεται.

ΚΩΝΟΙ. ‖ Μνησίθεος ὁ Ἀθηναῖος ἰατρὸς ἐν τῷ περὶ ἐδεσμῶν, ‖ ὀστρακίδας καλεῖ τοὺς ‖ κώνους τοὺς ‖ πυρηνας, ἓν ἢ κώνους. Διοκλῆς δ' ὁ Καρύστιος, ‖ πιτύϊνα κάρυα. Ο δὲ Μυώδης Ἀλέξανδρος, πιτύϊνους κώνους. Θεόφραστος δὲ τὸ
C μὲν δένδρον πεύκην ὀνομάζει, τὸν δὲ καρπὸν, κῶνον. Ἱπποκράτης δ' ἐν τῷ περὶ πτισάνης, οὗ τὸ ἐκτὸς ἡμίσους μὲν νοθεύεται, ὑπ' ἐνίων δὲ καὶ ὅλον, κεκκάλους· οἱ πολλοὶ δὲ πυρηνας, ὡς καὶ ‖ Ηροδοτος· ὅταν περὶ τοῦ Ποντικοῦ καρύου λέγῃ. Φησὶ γὰρ, πυρηνα δ' ἔχει [τὸν ἐπαὶ γλύπτα πέπον.] Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιος φησὶν, οἱ τροφίλοι πολύτροφοι μέν εἰσι, λεαντικοὶ δὲ ἀρτηρίας, καὶ θώρακος καθαρτικοὶ διὰ τὸ ἔχειν παρεμπεπλεγμέ-
D νον τὸ ῥητινῶδες. Μνησίθεος δὲ φησιν, παίνειν αὐτοῦ τὸ σῶμα, καὶ πρὸς δύσπνοιαν ἀλύπους εἶναι, ὑπάρχειν δὲ καὶ οὐρητικοὺς καὶ οὐκ ἐφεκτικοὺς κοιλίας. ‖ Ω Α. Ἀναξαγόρας ἐν τοῖς φυσικοῖς, τὸ καλούμενον φησὶν ὄρνιθος γάλα, τὸ ἐν τοῖς ᾠοῖς εἶναι λευκόν. Ἀριστοφάνης, Τίκτει πρῶτον ὑπωϊόμιον ᾠὸν νυξ. Σαπφὼ δ' αὐτὸ τρισυλλάβως καλεῖ. Φασὶ δή ποτε Λήδαν ᾠΐον εὑρεῖν. καὶ πάλιν, ᾠΐου πολὺ λευκότερον. Ωεα δ' ἔφη
E Επίχαρμος. ὤεα χανὸς καλεκτρίδων πετεινῶν. Σιμωνίδης ἐν δευτέρῳ ἰάμβων, οἷόν τε χιὼς ὤεον Μαιανδρίου. Διὰ τεσσάρων δὲ αὐτὰ προενηνέχθαι Αναξανδρίδης, ὠάεια εἰπών. Καὶ Εφιππος,

Σταμνάρια τ' οἴνου μικρὰ ἓξ φοινικικοῦ,
Ὠάεια, τριῶν θ' ἕτερα πολλὰ παίγνια.

Αλεξις δὲ, ἡμίτομά που ὠῶν λέγει. Ωὰ δὲ οὐ μόνον ἀνεμιαῖα ἐκάλουν, ἀλλὰ καὶ ὑπωΐμια. ἐκάλουν δὲ καὶ τὰ νεῶ τῶν οἰκιῶν παρ' ἡμῖν καλούμενα
F ‖ ὑπερῶα, ὠιὰ, ὡς φησι Κλέαρχος ἐν ἐρωτικοῖς, τὴν Ελένην φάσκων ἐν τοιούτοις οἰκήμασι τραφομένην, δόξαν ἀπενέγκασθαι παρὰ πολλοῖς ὡς ἐξ ὠοῦ εἴη γεγονυῖα. οὐκ ὀλίγοι δὲ Νεοκλῆς ὁ Κροτωνιάτης ἔφη κατὰ τῆς Σελήνης πεσεῖν τὸ ὠὸν, ἐξ οὗ τὴν Ελένην γενέσθαι. Τὰς γὰρ ‖ σεληνίπδας γυναῖκας ὠδοκεῖν, καὶ οὐκ ἐκεῖ γόνιμους πεντεκαιδεκαπλασίονας ἡμῶν εἶναι, ὡς Ηρόδωρος ὁ Ηρακλεώτης ἱστορεῖ. Ιβυκος δὲ ἐν πέμπτῳ μελῶν περὶ Μολιονιδῶν φησὶ,

‖ Τούς

Cap. XVI.

χ. τοῦτον ἐπαὶ γλύπτα πέπων.

‖Τὰς τε‖λδυκίππους κούρους τέκνα ‖ Μολιόνας
Κ‖αινέα, ἄλικας, ἰσοκεφάλους, ἐνιγύους,
Αμφο‖έρας γεγαῶτας ἐν ὠεῷ ἀργυρέῳ. Εφιπ-
Ιτρια, τραγήματα, πυραμίδες, ἄμης, (πῶν.
Ὧν ἐκαλόμβη. πάντα ταῦτ' ‖ ἐχανόμην.

Ὧν ὁ ‖ ῥοφῆτ μνημονδύει Νικόμαχος.

Οὐσείδιον γὰρ καταλιπόν‖μοι ὁ πατρὸς,
Οὕτω σιωπερονύλικα κἀξεκόκκισα,
Εν μησὶν ὀλίγοις ὥσπερ ὠόν τις ῥοφῶν.

Χλωεῶν δ' ὠῶν, Ερμῆς,

Ωὰ λδυκά γε
Καὶ μεγάλα χλώεί' ἐστὶν, ὡς γέ μοι δοκεῖ.

Οὗτος δὲ φησι ταῦτα τὸν Λήδαν τεκεῖν. Επαίνε‖ὁ δ' ἡ Ηρακλείδης ὁ Συ‖ρακούσι‖ὸς ἐν Οψαρτυτικῷ τῶν ὠῶν φησὶ πρωτδύειν τὰ τῶν ταῶν, μετ' ἀ εἶναι τὰ χλωαλωπέκια, τρίτα καλαλέγε τὰ ὀρνίθια.

Capit. XVII. ‖ΠΡΟΠΟΜΑ. ‖ Τούτου φησὶ θεϊενεχθέντος ‖ὁ τ δείπνων ‖ ταμίας, Ουλπιανὸς ἔφη εἰ κεῖται θ‖ά‖λινι τ θέπομα ὅτω καλούμενον ὡς νῦν ἡμεῖς φαμέν. ἡ ζηλοτύπων πάντων, αὐτὸς ἔφη ἐγὼ ἐρῶ. φύλαρχ‖ὸς ὁ Αθηναῖος ἢ Ναυκρατίτης ἐν οἷς ὁ λόγ‖ος ἐστὶν αὐτῷ θεὶ Ζηλᾶ τ Βιθυνῶν βασιλέως ὡς ἐπὶ ξενίᾳ καλέσας σὺν τ Γαλατῶν ἡγεμόνας ἐπιβελδύσας αὐτοῖς ἡ αὐτὸς διεφθάρη, φησὶ, τὸς, εἰ μνήμης δ' τυχῶ, θέπομά τι θεὸ δείπνου θεμεφέρετο καθὼς εἰώθει τὸ πρῶτον. ἡ ταῦτα εἰπὼν ὁ Ουλπιανὸς ἤτει πιεῖν ἐν ψυκτῆρι, δρέσκειν ἑαυτῷ φάσκων διὰ τὸ ἐρίμως ἀπεμνημονδυκέναι. ‖ὧν ἦ τ ἐν τοῖς θεπόμασι φησὶ θεσκοδαζομένων ἄλλα τε ἡ δὴ ἡ ταῦτα.

‖ΜΑΛΑΧΑΙ. Ησίοδ‖ος,

Capit. XVIII. Ουδ' ὅσον ἐν ‖ μαλάχῃ τε ἡ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνδρε.

‖τὸν Αθηναῖον· ἐγὼ δέ φησιν ἐν πολλοῖς ἀντιγράφοις δοῦρον τ Ανιφανους, ‖τὸ μο, ἡ λο, διὰ τ ο, γεγραμμένον.

τρώγοντες μολόχης ῥίζαν. Καὶ Επίχαρμ‖ος, πατὴρ ‖ ἔγωγε μολόχης.

Φανίας ἦ ἐν τοῖς Φυτικοῖς φησι, τῆς ἡμέρου μαλάχης ὁ ‖ σπερματικὸς τύπος καλεῖται πλακοῦς, ἐμφερὴς ὢν αὐτῷ· ‖ τὸ μὲν γὰρ κτενώδες ἀνάλογον καθάπερ ἡ τοῦ πλακοῦντος ‖ κρηπὶς, καθ' μέσον ἦ τοῦ πλακουντικοῦ ὄγκου τὸ κέντρον ὀμφαλικόν. καὶ θεληφθείσης τῆς κρηπῖδ‖ος ὅμοιον γίνεται τοῖς θαλασσίοις θεγεγραμμένοις ἐχίνοις. ὁ ἦ Σίφνιος Δίφιλ‖ος ἱστορεῖ, ὡς ἡ μαλάχη ἐστὶν δύχυλος, λεαντικὴ δρτηρίας, ταῖς ὀπιτολαίους ὀποκρίνουσα δριμύτητας. ὀπιήδειόν τε εἶναι φησὶ αὐτὸ τοῖς τ νεφρῶν καὶ τ κύστεως ἐρεθισμοῖς· δύεκκριτόν τε εἶναι μετρίως καὶ τρόφιμον. κρείττω ἦ τ ἀγρίαν τ κηπαδομένην. Ερμιππος δ' ὁ Καλλιμάχ‖ου καὶ εἰς τ καλυμμένην φησὶν, ‖ ἄλιμον θεσθεῖσά τε ἀδίψον, ἐμβάλλεσθαι τ μαλάχην ὅσαν χρησιμωτάτην.

ΚΟΛΟΚΥΝΤΑΙ. ΕΥδύδημ‖ος Αθηναῖ‖ος ἐν τῷ θεὶ λαχανῶν σικύαν Ινδικὴν καλεῖ τὴν κολοκύντην, διὰ τὸ κεκρίσθαι τὸ σπέρμα ἐκ τῆς Ινδικῆς. Μεγαλοπολῖται δ' αὐτὴν ‖ Σικυωνίαν ὀνομάζουσι. ‖Θεόφραστ‖ος ἦ τ κολοκυνθῶν φησὶ ‖ οὐκ εἶναι ἓν μέρ‖ος ἰδέας· ἀλλ' εἶναι ταῖς μὲν βελτίους, ταῖς ἦ χείρους. Μιλόδωρ‖ος ἦ ὁ Ερασιστράτειος Ικεσίᾳ φίλ‖ος, τῶν κολοκυντῶν φησὶν, ἡ μὴν Ινδικὴ,

A *Equites strenuos, iuuenes, interfecerunt, æquales annis, pari capite, iisdem membris [a], vtrosque in ouo argenteo genitos.*

Ephippus:

Itria, bellaria pyramus [b], ames, ouorum hecatombe [c]: omnia illa hiantes nos vorauimus.

Ouorum sorbilium Nicomachus meminit:

Rei paululum mihi cùm reliquisset pater,
Sic corrasi [d] & effudi paucis mensibus,
Vt si quis ouum sorbeat.

Ouorum anseris mentionem fecit Eriphus:

B *Oua hæc candida & magna sunt, anseris puto.*

Idem oua eiusmodi Ledam [e] peperisse inquit. Epænetus & Heraclides Syracusius in Opsartytico [f] oua pauonum omnibus præferunt, deinde Chenalopecum [g], ac tertio loco gallinarum. PROPOMA [h]. Hoc cùm esset circumlatum, cœnarum [i] Vlpianus censor rogauit, num apud quendam extaret illa vox ea notione quæ nobis in vsu est. Omnibus secum id disquirentibus, At dicam, inquit: Phylarchus Athenienſis, siue Naucratites, vbi de Zela rege Bithyniæ loquitur, qui Galatarum duces hospitij & amicitiæ prætextu accitos, cùm ex insidiis adoriretur, ipse occubuit, mihi fœlix si memoria est, inquit, Ante cœnam Propoma vt prius consuetum erat, circumferebatur. Hæc fatus Vlpianus in Pſyctere [k] vinum popoſcit quod biberet, id sibi placere testatus, quòd præsens memoria succurrisset: fuerunt autem, inter vasa ad propinationes illas parata, & Pſycteres [l], & alia pocula multa. MALVAE. Hesiodus:

C *Nec quantum in malua, asphodelóque, est vtilitatis.*

Ego, inquit is sophista qui hæc referebat, in multis exemplaribus Antiphanis eam vocem reperi scriptam cum ο, in prima & secunda syllaba, μολοχῆ, Attico more.

Radicem [m] μολοχῆς rodentes. Epicharmus:

Ego equidem Moloche [n] mitior.

D Phanias libro de plantis ait, in malua satiua seminis formam Placentam vocari, quia sit ei similis. Nam quod pectinatim est denticulatum, placentæ crepidinem portione quadam imitatur: quod verò in medio tumet, molis placentæ centrum vmbilicatum: ambitus verò marginis, echinorum, quos in mari capiunt, delineationem & circumscriptionem [o]. Diphilus Siphnius tradit Maluam esse boni succi, arteriam lenire, acres in corporis superficie succos [p] educere, renũ & vesicæ irritationibus prodesse, excerni facilè, mediocriter alere, hortensíque syluestrem esse meliorem. Hermippus Callimachius:

E *Quam adipſon [q] & alimon vocant, malua inijcienda est, vtilissima.*

CVCVRBITA.

F EVthydemus Athenienſis libro De oleribus, cucurbitam vocat Sicyam Indicam, quòd ex India semen eius aduectum fuerit: Megalopolitæ verò Sicyoniam appellant. Theophrastus [r] simplicem non esse cucurbitarum speciem affirmat, sed alias meliores, alias deteriores. Menodorus Erasistratius amicus Hicesij, Cucurbitarum, inquit, alia est Indica,

quam

quam & Sicyam nominant, alia eſt colocynthe [a], nempe vulgaris. Indica [b] vt plurimum exxatur, vulgarem autem etiam aſſant [c]. Cnidij etiamnum Indicas cucurbitas vocant. Helleſpontij, quæ longæ ſunt, Sicyas nuncupant rotundas verò & globoſas, colocyntas. Diocles autor eſt prope Magneſiam cucurbitas ampliſſimas gigni, ac inſuper rapa inuſitatæ magnitudinis, dulcia, vtilia ſtomacho: Antiochiæ cucumeres [d]: Smyrnæ & in Galatia lactucas: rutam Myris [e]. Diphilus ſcribit cucurbitam parum nutrire, facilè corrumpi, habitum corporis humectare, egeri celeriter, bonum ſuccum generare, ſi ex aqua & aceto ſumatur, iuuare magis ventriculum: meliorem ſuccum nobis ſuppeditare conditam in ſalgamum: potentiùs extenuare cum ſinapi: concoqui minore negotio, ac excerni ſeſſilem [f]. Mneſitheus cenſet quæ natura facile ab igni vincuntur, & coquuntur, vt cucumerem, cucurbitam, corpori alimentum ſubminiſtrare, non multum ſane, ſed humidius, & nihil moleſtum: mala verò cydonia, & ſtruthia, & alia huiuſmodi, cùm igni toſta in cibum veniunt, aluum cohibere: itaque ſatius eſſe elixis veſci. Attici vno vocabulo Colocynthen [g] vocant. Hermippus:

Quantum habet caput [h] rogas? quantum cucurbita.

Phrynichus diminutiuo nomine protulit:

Vel exiguæ mazæ parum quidpiam, vel colocyntiȳ [i].

Epicharmus:

Longè ſalubrius id erat quàm cucurbita [k].

Epicrates comicus:

A. *Quid quæſo Plato, Speuſippus, Menedemus? apud quos nunc agunt? quid meditantur? quas rationes perueſtigant? hæc tibi ſi comperta ſunt, vt nunc Athenis redis, attentè, per Cererem, mihi ediſſere.*

B. *Aperiè poſſum tibi hæc proloqui.*

Panathenaïs in Academiæ gymnaſio adoleſcentulorum gregem conſpexi, abſurdóſque audiui & inexplicabiles [l] ſermones. De rerum natura ij decernebant, animantium vitam, arborum naturam, olerúmque genera diſtinguentes, ac deinde in his cuius generis eſſet cucurbita indagabant.

A. *Quidnam tandem eſt ab illis ſtatutum? cuius generis illam eſſe plantam iudicarunt? hoc ſi noſti, mihi declara.*

B. *Primùm quidem obmutuerunt omnes, longóque temporis ſpatio capite demiſſo taciti cogitabant. tum repente, adhuc obſtipis adoleſcentulis & meditabundis, quidam ex ipſis, rotundum olus eſſe dixit, alius herbam, alius arborem. Hæc cùm audiſſet ex inſula Sicilia quidam medicus, illis vt delirantibus & nugantibus oppedit [m]: quæ inſolentia vehementer excanduerunt, derideri ſe vociferantes. Id enim facere [n] in eiuſmodi colloquiis, & friuolis diſceptationibus haud eſt indecorum: nihil tamen id adoleſcentulos commouit. Plato, qui tum adfuit, nihil irritatus, admodum benignè rurſum inſſit ipſos cuius eſſet generis præcisè ac deſignatè pronuntiare: illis verò demùm ſumma ea [o] genera diuidebant.*

Alexis, vt eſt feſtiuus, propoma [p] omnino illis offert, qui eius venuſtatem poſſunt intelligere, ac diſcernere:

A ἡ γὰρ αὐτὴ καὶ σικύα, ἡ δὲ κολοκυντη καὶ ἡ μὲν Ινδικὴ καλεῖται πολλαχοῦ ἔψεδ· ἡ δὲ κολοκυντη ἐσπάταγ. ἄγχει δὲ καὶ νῦν λεγεδ πᾶσι Κνιδίοις [ταὶς κολοκυντας Ινδικάς.] Ελλησπόντιοι δὲ σικύας μὲν ταὶς μακρὰς καλοῦσι, κολοκυντας δὲ ταὶς περιφερεῖς. Διοκλῆς δὲ κολοκυντας μὲν καλλίστας γίνεδ περὶ Μαγνησίαν περσεῖν τε γογγύλων ὑπερμεγέθη, γλυκεῖαν καὶ εὐστόμαχον· ἐν Ανιοχείᾳ δὲ σικυὸν, ἐν δὲ Σμύρνῃ καὶ Γαλατείᾳ. θρίδακα πήγανον δ' ἐν Μύροις. Διφιλος δέ φησι, ἡ μὲν κολοκυντη ὀλιγότροφός ἐστι καὶ διφθορικὴ, καὶ ὑγραντικὴ τ' ἕξεως, καὶ εὐεκκριτος, εὐχυλος. εὐστομαχωτέρα δὲ ἐστιν ἡ δι' ὕδατος καὶ ὄξους λαμβανομένη. εὐχυλοτέρα δὲ ἡ ‖ ἑρτυτή. λεπτωλικωτέρα δέ ἐστιν ἡ μὴ νάπυ. εὐπεπτοτέρα δὲ εὐεκκριτωτέρα ἡ [κάρτεφθος.] Μνησίθεος δὲ φησιν, ὅσα εὐφυῶς διάκειται πρὸς τ' πυρὸς καὶ ἐργασίαν, οἷον ὅλε σικυὸς καὶ ἡ κολοκυντη, καὶ μῆλα Κυδώνια, καὶ στρύθια, καὶ εἴ τι τοιοῦτον, ταῦθ' ὅταν προσενεχθῇ πυρωθέντα, δίδωσι τῷ σώματι τροφὴν οὐ πολλὴν μέν, ἄλυπον δὲ καὶ μᾶλλον ὑγρά. ἐστι δὲ καὶ ταῦτα τ' κοιλίας ἐφεκτικὰ πάντα. ‖ δεῖ δὲ αὐτὰ λαμβάνειν ἑφθὰ μᾶλλον. Αττικοὶ δὲ μόνως καλοῦσιν αὐτὴν κολοκυντην. Ερμιππος,

Τὴν κεφαλὴν ὅσην ἔχεις, [ὅσην κολοκυντη.]

Φρυνιχος ὑποκοριστικῶς,

Η μαζίσκη μικρὸν ἡ κολοκυντίσκη. Επιχαρμος,

Υγιέστερον τ' ἦν ἔπι κολοκύντᾳ πολύ.

Επικράτης ὁ κωμῳδιοποιὸς,

Τί Πλάτων καὶ Σπεύσιππος καὶ Μενέδημος. πρὸς τίσι νῦν διατρίβουσι; ποία φροντὶς; ποῖος ὁ λόγος διεξυνάται παρ' αὐτοῖς; τὰ δέ μοι πυθῶς εἴ τι καταδεδὼς ἥκεις λέξον πρὸς γᾶς. ἀλλ' οἶδα λέγειν περὶ τῶνδε σαφῶς.

Παναθηναίοις γὰρ ἰδὼν ἀγέλην μειρακίων ἐν γυμνασίοις Ακαδημίας ἤκουσα λόγων ἀφάτων, ἀπόπων. περὶ μὲν φύσεως ἀφορίζομενοι, διεχώριζον ζώων τε βίον, δένδρων τε φύσιν, λαχανώων τε γένη. κἄτ' ἐν τούτοις τὴν κολοκυντην ἐζήτουν τίνος ἐστὶ γένους. καὶ τί ποτ' ἄρ' ὠφέλησαν; καὶ τίνος γένους εἶναι τὸ φυτὸν; δήλωσον εἰ κάρτα οἶσθα. Πρώτιστα μὲν πάντες ἀναυδεῖς τότ' ἐπέσχον, καὶ κύψαντες χρόνον οὐκ ὀλίγον διεφρόντιζον. κἄξαίφνης εἷς τις τῶν πλησιαζόντων τὴν μειρακίων, λάχανόν τις ἔφη τροχύλον εἶναι, ποίαν δ' ἄλλος, δένδρον δ' ἕτερος. ταῦτα δ' ἀκούων ἰατρός τις Σικελὰς ὁπὸ γᾶς, καὶ ἐπέρδετ' αὐτῶν ὡς ληρούντων. ἤ που ‖ δεινῶς ὠργίσθησαν, χλευάζειν ἐβόησαν. τὸ γὰρ ἐν λέσχαις τοιαῦτα ποιεῖν [οὐ πρέπει, οὐ δ' ἐμέλησε] τοῖς μειρακίοις· ὁ Πλάτων δ' ἠρέμα καὶ μάλα πράως ἀδὲν ἐρρηθεὶς ἐπέταξ' αὐτοῖς, πάλιν ἀφορίζειν τίνος ἐστὶ γένους, οἱ δ' διῄρουν.

‖ Αλεξις ὁ χαρίεις πρόπομα ὅλον προσπίθησι τοῖς δυσκόλοις δυσκόλοις.

ἔλαθον

κ. τὰς κολοκυντας σικύας Ινδικάς. vel, πυὰς κολοκύντας Ινδικάς.

κ. ὅσην κολοκυντη.

κ. Απρεπές. οὐδ' ἐμέλ.

ἔλαβον ψωμῶ. ‖ ὃ τὸ πρᾶγμ' ἠβούλετο.
κ. τὶς π. καθ' χειρὸς εἰσῆλθη. [τὴ τράπεζαν] ἣν ἔχων,
ἐφ' ἧς ἐπέκειτ' ὀ τυρὸς, ὀδὴ ἐλαῶν ψήφ,
‖ οὐδὲ παρέχουσαν κνίσαν ἡμῖν πλείονα
παροψίδες κ) λῆρ· ἀλλὰ παρεῖδη
κ. ὑπερήφανος ὄζουσα τ ὡρῶν λοπάς.] [ὑπερήφανος ὄζουσα τὴ ὡρῶν λοπάς,
τὸ δ' ‖ πόλυ δ' παντὸς ἡμισφαίριον,
ἅπαντ' ἐνῆν τἀκεῖ γὰ ἐν ταύτῃ καλά·
ἰχθῦς, ἔριφοι, διέτρεχε τούτων σκορπίος.
‖ ὑπέφαινεν ‖ ὠὸν ἡμίτομον οὗ ἀστέρας.
ἐπεβάλομὴ τὰς χεῖρας· ὁ μὲ ἐμοὶ λαλῶν
ἅμα κ) διανεύων ἠχολεῖτο. πᾶς δ' ἀγὼν
ἐπ' ἐμὲ κατῆγε. τὸ πέρας οὐκ ἀνῆκ' ἕως
τὴ λοπάδ' ὀρύττων ἀποδέδηχα κάσκινον.

CAP. XIX. ΜΥΚΑΙ. ‖ Αρισίας.

κ. ὀρεχθεὶ vel, δάπεδον Μύκαισι δ' [ὀρέχθει] τὸ λαίνον [πέδον.]
Πολίοχος,
---μεμαγμένῳ
Μικρὰ μελαγχρῆ μᾶζαν, ἠχυρωμένῳ
Ἑκάτερος ἡμῶν εἶχε δὶς τῆς ἡμέρας,
Καὶ σῦκα βαιὰ κ) μύκης τις ἐνίοτ' ἂν
Ὀπτᾶτ' κ) κοχλίας ψωμένου ψακαδίου
Ἀνηρύετ' ἄν, κ) λάχανα τ αὐτοχθόνων.
Θλασπὶ ἐλαία, κ) πιεῖν οἰνάριον
Ἦν ἀμφίβολον.
Ἀνιφάνης,
Τὸ δεῖπνόν ἐστι μᾶζα κεχαρακωμένη
Ἀχύροις, πρὸς δ' τέλειαν ἐξωπλισμένη,
Καὶ βολβὸς εἷς κ) παροψίδες λινᾶς,
Σόγχος τις ἢ μύκης τις, ἢ τοιαῦθ' ἃ δὴ
Δίδωσιν ἡμῖν ὁ τόπος ἀθλί' ἀθλίοις.
Τοιοῦτος ὁ βίος ἀπύρετος φλέγμ' οὐκ ἔχων,
Οὐδεὶς κρέως παρόντος ἐσθίει ζύμον,
Οὐδ' οἱ δοκοῦντες πυθαγορίζειν.
κ) παθελθών·
Τίς γὰ οἶδ' ἡμῶν τὸ μέλλον ὅ,τι παθεῖν
Πέπρωθ' ἑκάστῳ τ φίλων; ταχὺ δὴ λαβὼν
Ὅπλα μύκητας πτερνίνους τυδὶ δύο.
Οὗ ‖ Κηφισόδοτος ὁ Ἰσοκράτους μαθητὴς ἐν τοῖς καθ' Ἀριστοτέλους, τέταρα δ' ἐστὶ ταῦτα βιβλία, ἐπιλαμβ τῷ φιλοσόφῳ ὡς οὐ ποιήσαντι λόγου ἄξιον τὸ παροιμίας ἀθροῖσαι, Ἀντιφάνους ὅλον ποιήσαντος δρᾶμα τὸ ἐπιγραφόμενον, ‖ [Παροιμία·] ἐξ οὗ κ) φησὶ τάδε.
κ. Παροιμίαι
κ. Ἐγὼ γὰ ἄν τῶν ὑμετέρων φάγοιμί π, Μύκητας ὠμοὺς ἂν φαγεῖν ἐμοὶ δοκῶ,
[Ἐγὼ γὰ ἄν τι τ ὑμετέρων φάγοιμι,
Μύκητας ὠμοὺς ἂν φαγεῖν δοκῶ
Καὶ σρυφνὰ μῆλα κ' εἴ τι πωλίγοι βρῶμά ἐσι.]
Καὶ σρυφνὰ μῆλα, κ' εἰ ὀλιγοστοί εἰσι βρώματα π,
φύονται γὰ οἱ μύκητες ‖ γηλοφεῖς, κ) εἰσὶν αὐτῶν ἐδώδιμοι ὀλίγοι. οἱ γὰ πολλοὶ ἀποπνίγουσιν. διὸ κ) Ἐπίχαρμος παίζων ἔφη,
Οἷον αἱ μύκαι ἄρ' ἐπεσκληκότες πωλιξείσθε.
Νίκανδρος γὰ ἐν Γεωργικοῖς καλεῖ, κ) τίνες αὐτῶν εἰσὶν οἱ θανάσιμοι λέγων,
---ἐχθρὰ δ' ἐλαίης
Ῥοιῆς τε πέπονθε τε δρυός τ' ἄπο πήματα κεῖται,
Οἰδαλέα [σύκολλα] βάρη πωλιγόνδα μυκήτων.
σ. σύκολλα
Φησὶ γὰ κ) ὁ

A *Imprudens eò accessi quò ducebat * sors.*
Aqua manibus data est: mensam quidam attulit
Cui non impositus fuit caseus, non varia oliuarum genera,
Non quæ nidorem plurimum spargerent
Lances, aut eiusmodi nugæ, sed aduecta est
Patina superba, quæ [b] horas redoleret, ac tempora,
Nempe [c] cœli totius dimidiatus globus.
In ea nanque fuerunt, quæcunque in cœlo pulchra visuntur.
B *Pisces, hœdi, quos intercursabat scorpius **
Asellum [d] retegens: nos porrò syderibus
Manus iniecimus. mecum verò ille colloquens,
Et quid vellet nutibus crebris significans, occupatus [e] erat.
Totum ergo id ad me certamen rediit: tandem patinam
Prius non dimisi quàm perfossa cribrum videretur.

FVNGI.

Aristeas:

C *Fungos [f] concupiscit lapidosus [g] ager.*

Poliochus:

Subactam
Paruam & atram mazam, aceroſam,
Habuit noſtrum uterque bis quotidie:
Ficos puſillos, fungus interdum quiſpiam
Aſſabatur: præterea, cochleæ, ſi roraſcerent [h],
Captabantur: quærebatur vernum olus,
Tuſáque oliua: villum autem licebat bibere
Iam dubium [i].

Antiphanes.

D *Cœna eſt maza circumuallata*
Aceribus, frugaliter [k] inſtructa.
Bulbus vnus: paropſides aliquot:
Sonchus, vel fungus quiſpiam, vel ſane quæ
Miſera locus miſer nobis ſuggerit.
Talis victus nec gignit pituitam [l], nec febrem [m].
Thymo præſenti carne [n] nemo veſcitur:
Ne quidem is qui Pythagoræ diſciplinam ſectari videtur.

Idem aliquantulum progreſſus:

E *Noſtrum quis nouit quod futurum eſt, aut quid euenturum*
Amicis fata decreuerint: ſtatim ſumito
Hos duos ad ilicem collectos fungos, & aſſato.

Cephiſodotus Iſocratis diſcipulus in ſuis ſcriptis aduerſus Ariſtotelem, (quatuor libris ea continentur) philoſophum reprehendit quòd Paræmias coarceruare & in libros congerere operæpretium eſſe non duxerit, cùm Antiphanes fabulam totam ediderit inſcriptam, Adagium, ex qua hæc citat:

F *Ego namque rerum veſtrarum ſi quid comedo,*
Crudos mihi fungos comeſſe videor,
Et acerba mala, & ſi quis alius ſtrangulat cibus.

Prodeunt è terra fungi, pauci edules: ſuffocant enim multi: quamobrem per iocum ait Epicharmus:

Emaciati [o], ac ſtrigoſi veluti fungis ſtrangulabimini.

Nicander in Georgicis, qui ex fungis letiferi ſint, recenſet his verbis:

Noxia oleæ,
Punicæ ilicis, quercus, purgamenta iacent,
Tumidi, glutinoſi, maleſici, ſtrangulantes fungi.

Idem:

Ficus caudicem altius egesta terra cùm à stercore
Detectum purgaueris, & aqua perenni rigaueris,
E profundo nascentur tuti fungi, quorum caput
In cibum ab humili & infima radice [a] *præcidito.*

Reliqua legi non potuere. Idem & in eodem opere inquit:

Amanitas fungos conquires.

Ephippus:

Vt te, veluti fungus strangulem.

Eparchides narrat, EVripidem poëtam aliquando in Icarum peregrè profectum, mortua in agro fœmina cum liberis, duobus scilicet adultis maribus, & vna puella, fungorum pestilentium esu, & cum prole strangulata, hoc epigramma composuisse,

[b] *O Sol, qui sempiternum cœli verticem peragras,*
Adeóne indignum facinus oculis tuis antehac conspexisti?
Matrem, virginem filiam, & fratres duos consanguineos
Eodem die fato abreptos.

Diocles Carystius libro primo de tuenda valetudine, scribit elixari hæc syluestria, betam, maluam, lapathum, vrticam, attriplicem, bulbum, fungos, tubera.

SION. Speusippus libro secundo Similium tradit Sion [c] in aquis prouenire, folijs Eleoselino [d] simile. Quapropter Ægypti rex Ptolemæus secundus EVergetes [e] apud Homerum scribendum putauit:

Circumstant amœna prata τοῦ σίου [f] καὶ σελίνου.

id est, Sij & apij. Sion enim cum apio nascitur, non autem viola. Diphilus scribit fungos esse gratos stomacho, aluum mouere, alere multum, ægrè coqui, inflare: Tales esse ex insula Ceo, verùm multos esse venenatos ac mortiferos: Qui verò naturæ nostræ conueniunt, esse illos quidem teneros, friabiles, & maximè graciles, innascentes pinis ac vlmis: perniciosos autem, nigros, liuidos, duros, & qui elixi ac impositi mensis, picis colore nigrescant: illos enim cùm sumuntur, necare. AVxiliari porrò aquæ mulsæ potum, aceti mulsi, nitri, aceti, statímque ab ea potione vomitum, itaque parari fungos oportere, vel cum aceto, vel cum melle, vel cum aceto mulso, vel cum sale, vt eorum perniciosa vis, qua strangulant, auferatur. Theophrastus [g] libris de historia plantarum scribit, ea quæ radice carent nunc [h] occuli terra, nunc insidere terræ, vt Pezitas simul [i] cum fungis nascentes, quibus nulla radix est. Fungis enim caulis in longum porrectus adhæsus initium est, iisque veluti crus subditum. Idem [k] memoriæ prodidit in mari, quod Herculis columnas alluit, iuxta littus fungos nasci, eósque solis tepore lapidescere. Phanias libro primo de plantis, quasdam scribit floris indicium aliquod emittere, alias nullum, atque adeò nec verticis in quo semen futurum sit, nec seminis ipsius, vestigium, vt fungum, tubera, filicem, hederam Helicem: idémque scriptor notat filicem à quibusdam vocari Blachnon [l]. Theophrastus in opere de plantis læui cortice tegi scripsit tuber, fungum, peziten, ceraunion [m]. TVBERA.

A ‖ Συκέης ὁπότε στέλεχος βαθὺ κόπρῳ
Κἀκκρύψας ὑδάτεσσιν ἀειναέσσι νοτίζεις,
Φύων τὴν πυθμέσσιν ἀκήριοι, ‖ [ὧν σὺ μύκητα
Θρεπτικὰ μήτι χαμαιζήλης ἀπὸ ῥίζης
προτάμοιο.] τὰ δ' ἄλλα οὐκ ἦν ἀναγνῶναι.

γρ. --- ὧν σ μύκητα Θρεπτὸν μήτι χαμηλὸν ἀπαὶ ῥίζης προτάμοιο.

καί τε μύκητας ‖ Αμανίτας ‖ τότ' ἐφεύσαις, φησὶ ὁ αὐτὸς Νίκανδρος ἐν τῷ αὐτῷ.

Εφιππος,

Ιν' ὥσπερ οἱ μύκητες ἀποπνίξαιμί σε.

B Επαρχίδης ΕΥριπίδην φησὶ τὸν ποιητὴν ἐπιδημῆσαι τῇ Ικάρῳ, καὶ ‖ γυναικός τινος μετὰ τέκνων κατὰ τοὺς ἀγρούς, δύο μὲν ἀρρένων τελείων, μιᾶς δὲ παρθένου φαγούσης θανασίμους μύκητας καὶ ἀποπνιγείσης μετὰ τῶν τέκνων, ποιῆσαι τουτὶ τὸ ἐπίγραμμα,

Ω τὸν ἀγήραντον πόλον αἰθέρος ἥλιε τέμνων,
Αρ' εἶδες τοιόνδ' ὄμματι πρόσθε πάθος!
Μητέρα, παρθενικήν τε κόρην, δισσούς τε συναίμους,
C Εν ταὐτῷ φέγγει μοιριδίῳ φθιμένους.

Διοκλῆς ὁ Καρύστιος ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν φησίν. Αγρὶ ἑψήματα τεῦτλον, μαλάχη, λάπαθον, ἀκαλήφη, ἀνδράφαξις, βολβοὶ, ὕδνα, μύκαι.

ΣΙΑ. Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων φησὶν ἐν ὕδατι γίνεσθαι, σελίνῳ ἐλείῳ τὸ φύλλον ἐοικός. διὸ καὶ Πτολεμαῖος ὁ δεύτερος Εὐεργέτης Αἰγύπτου βασιλεύσας παρ' Ομήρῳ ἀξιοῖ γράφειν,

Αμφὶ δὲ λειμῶνες μαλακοὶ σίου, ἠδὲ σελίνου. 31
D σία γὰρ μετὰ σελίνου φύεσθαι, ἀλλὰ μὴ ἴα. Δίφιλος φησὶ τοὺς μύκητας εἶναι εὐστομάχους, κοιλίας διαχωρητικοὺς, θρεπτικούς· δυσπέπτους δὲ καὶ φυσώδεις. τοιούτους δὲ εἶναι τοὺς ἐκ Κέω τῆς νήσου. πολλοὶ, μέν τοι καὶ κτείνουσι. δοκοῦσι δὲ οἰκεῖοι εἶναι οἱ λεπτότατοι καὶ ἁπαλοὶ καὶ εὔθρυπτοι, οἱ ἐπὶ πτελέαις καὶ πεύκαις γινόμενοι. ἀνοίκειοι δὲ οἱ μέλανες καὶ πελιοὶ, καὶ σκληροὶ, καὶ ‖ οἱ μετὰ τὸ ἑψηθῆναι καὶ τεθῆναι ‖ πησσόμενοι, οἵ τινες λαμβανόμενοι κτείνουσι. βοηθοῦνται δὲ ἀπὸ ὑδρομέλιτος
E πόσεως, καὶ ὀξυμέλιτος νίτρου, καὶ ὄξους. μετὰ τὴν πόσιν δὲ ἐμεῖν δεῖ. διόπερ καὶ δεῖ μάλιστα σκευάζειν αὐτοὺς μετὰ ὄξους καὶ ὀξυμέλιτος, ἢ μέλιτος, ἢ ἁλῶν. οὕτω γὰρ αὐτῶν τὸ πνιγῶδες ἀφαιρεῖται. Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ περὶ φυτῶν ἱστορίας γράφει. ὑπόγεια δὲ τὰ τοιαῦτά ἐστι καὶ ἐπίγεια, ‖ καθάπερ οὓς καλοῦσι τινὲς ‖ πέζιας ἅμα τοῖς μύκησι γινομένους. ‖ ἄρριζοι γὰρ καὶ αὐτοὶ τυγχάνουσιν. ὁ δὲ μύκης ἔχει
F ‖ προσφύσεως ἀρχὴν [τὸν καυλὸν εἰς μῆκος, καὶ ἀποτείνουσιν ἀπ' αὐτοῦ ῥίψι.] φησὶ δὲ καὶ ὅτι ἐν τῇ περὶ τὰς ‖ Ηρακλέους στήλας θαλάσσῃ ὅταν πλείω ὕδατα γένηται, μύκητες φύονται πρὸς τῇ θαλάσσῃ, οὓς καὶ ἀπολιθοῦσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου φησί. Καὶ Φαινίας δὲ ἐν πρώτῳ περὶ φυτῶν, τὰ μὲν φύειν, τὰ δὲ οὐδὲ φύειν [τὴν ἀνθίνην, οὐδὲ τῆς σπερματικῆς] ἴχνος [κορυνήσεως,] οὐδὲ σπερματώσεως, οἷον μύκης, ὕδνον, πτέρις, ἕλιξ. ὁ ‖ αὐτός φησι, ‖ πτέρις, ἢν ἔνιοι βλάχνον καλοῦσι. ‖ Θεόφραστος ἐν φυτικοῖς, ‖ λειόφλοια, καθάπερ ‖ ὕδνον, μύκης, ‖ πέζις, ‖ γεράνειον. ΥΔΝΑ.

γρ. τὸν καυλὸν εὐμήκη, καὶ ἔχει τοῖς ἀποτείνουσιν ἀπ' αὐτοῦ ῥιψί.

CAP. XX. vel, τὸν καυλὸν ἐς μῆκος ἀποτείνοντα, καὶ τρέφεται τοῖς ἀπ.

γρ. τὴν ἀρχὴν, οὐδὲ τῶν σπ.

alij, κορυνώσεως,

CAP. XXI.

Γίνεται καὶ ταῦτα αὐτόματα ἀπὸ γῆς, μάλιστα περὶ A
τοὺς ἀμμώδεις τόπους. ‖ Λέγει δὲ περὶ αὐτῶν Θεό-
φραστος· τὸ ὕδνον ὃ καλοῦσί τινες γεράνειον, καὶ εἴ τι
ἄλλο ὑπόγειον. καὶ πάλιν, ἡ τῶν ἐγγείων φύ-
των γένεσις ἅμα καὶ φύσις, οἷον τὰ τε ὕδνου καὶ τοῦ
φυομένου περὶ Κυρήνην, ‖ ὃ καλοῦσι μίσυ. δοκεῖ
δ' ἡδύσφορα τὰ τ' εἶναι, καὶ τὴν ὀσμὴν ἔχειν κρεώ-
δη, καὶ τὸ ἐν τῇ Θρᾴκῃ ὀρυσσόμενον ‖ [ἴσον.] Περὶ δὲ
τούτων ἴδιόν τι λέγεται· φασὶ γὰρ, ὅταν ὕδατα μετ-
ωπωρινὰ καὶ βρονταὶ γίνωνται σκληραὶ, τότε γίνε-
σθαι· B
‖ καὶ μᾶλλον ὅταν αἱ βρονταὶ, ὡς ‖ ταύτης αἰτιω-
τέρας οὔσης οὐ διατίζειν φασὶν, ἀλλ' ἐπέτειον εἶναι. τὴν δὲ
χρείαν καὶ τὴν ἀκμὴν ἔχει ὁ ἦρος. οὐ μὴν ἀλλ' ἔνιοί-
γε ὡς σπερματικῆς οὔσης τῆς ἀρχῆς ὑπολαμβά-
νουσι. Ἐν γοῦν τῷ αἰγιαλῷ τῶν Μιτυληναίων ἃ
φασὶ πρότερον εἶναι πρὶν ἢ ὑομβρίας
τὸ σπέρμα κατενεχθῆναι ἀπὸ ‖ Τιαρῶν. τόπος δέ ἐστι
χωρίον, ἐν ᾧ πολλὰ γίνεται. γίνεται δὲ ἔντε τοῖς αἰ-
γιαλοῖς μάλιστα. καὶ ὅπου χώρα ὕπαμμος. καὶ γὰρ
αἰτίαι τοιαῦται φύειν. ἤ καὶ περὶ Λάμψακον ἐν τῇ C
Ακαρνίδι, καὶ ἐν Αλωπεκοννήσῳ καὶ τῇ Ηλείων.
Λυγκεὺς ὁ Σάμιος φησὶν, ἀκαλήφην ἢ θάλασσαν
ἀνίησιν, ἢ δὲ γῆ ὕδνα. καὶ Μάτρων ὁ παρῳδὸς ἐν τῷ
δείπνῳ,

‖ Ὀστρέαν μὲν ἤνεγκεν Θέτιδος Νηρηίδος ὕδνα.

Διφίλος δὲ φύσιν δύσπεπτον φησὶν εἶναι τὰ ὕδνα,
δύσχυλα δὲ καὶ φλεγματικά· περὶ δὲ Πραχωρητι-
κά, ἔνια αὐτῶν ὁμοια τοῖς μύκησι πνιγώδη εἶναι.
Ηγήσανδρος δέ ὁ Δελφὸς ‖ ἐν Ελλησπόντῳ φησὶ D
οὔτε ὕδνον γίνεσθαι. οὔτε ‖ γλαυκίσκον, οὔτε ‖ θύμον·
[διὸ Ναυσικλείδου ἐρημίαν,] μήτε ἔδρ, μήτε
‖ φίλους. ‖ τὸ δὲ φύλλον ἡ, φησὶ Πάμφιλος ἐν
γλώσσαις τὴν φυομένην τῶν ὕδνων ὕσπληξ πόαν, ἀφ'
ἧς τὸ ὕδνον γινώσκεσθαι.

CAPIT. XXII.

‖ ΑΚΑΛΗΦΗ. λέγεται καὶ παρὰ τοῖς Αττικοῖς ὕτως,
καὶ τὸ βοτανώδες καὶ κνησμῶν αἴτιον. Αριστοφάνης
φοινίσσαις. πρῶτον μὲν πάντων ἴφυα φυᾷ· εἶτ' ἐξῆς
ἅπασι κραναὰς ἀκαλήφας.

‖ ΑΣΠΑΡΑΓΟΙ. οὗτοι καὶ ἔλειοι καὶ ὄρειοι E
καλοῦνται. ὧν οἱ κάλλιστοι οὐ σπείρονται, πάν-
των ὄντες τῶν ἐντὸς θεραπευτικοί. οἱ δὲ σπαρ-
τοὶ καὶ σφόδρα ὑπερμεγέθεις γίνονται. ἐν Λιβύῃ
δέ φασιν ἐν Γαιτουλίᾳ γίνεσθαι πάχος μὲν Κυ-
πρίου καλάμου, μῆκος δὲ πηχῶν δώδεκα. ἐν δὲ
τῇ ὀρεινῇ καὶ παρωκεανίτιδι, πάχος μὲν μεγά-
λων ναρθήκων, μῆκος δὲ οὐδὲ ἑπτὰ πήχεις.
Κρατῖνος δὲ διὰ τοῦ φ, ἀσφάραγον ὀνομάζει. καὶ F
Θεόπομπος,

Κἄπειτ' ἰδὼν ἀσφάραγον ἐν θάμνῳ τινί.

Αμειψίας. οὐ κρῖνος, οὐδ' ἀσφάραγος οὐ δάφνης κλάδοι. Διφίλος δέ φησιν. ὡς ὁ τῆς κραμβης ἀσφάραγος λεγόμενος ἰδίως ‖ ὄρμε-
νος, δυσμαχώτερος ἐστὶ καὶ [δυσκρητικώτερος,]
ὄψεως δὲ βλαπτικός. ἔστι δὲ δεμνὺς καὶ οὐρητικὸς, καὶ
‖ διουρητικὸς καὶ κύστιν. Αττικοὶ δ' εἰσὶν οἱ λέ-
γοντες ὄρμβον τὸν ἀπὸ τῆς κραμβης ἐξωθούμενον.
Σοφοκλῆς Ιχνευταῖς,

Καὶ ξορμβρίζει κἀκ ὀπιχολάζει.

E terra quoque sponte nascuntur, præcipuè locis arenosis, tubera. De tuberibus hæc Theophrastus: Tuber, & quod Ceraunium quidam nuncupant, & si quid aliud sub terra generatur. Ac rursum: Eorum quæ sub terra pariuntur eiusmodi natura est atque generatio, quemadmodum tuberis, & Misi [a], sic enim vocant, quod circa Cyrenem gignitur, & suauissimi gustus [b] esse credunt, odore carnis. Est & eiusmodi [c] Istos quem in Thracia effodiunt. De tuberibus hæc traduntur peculiariter: cùm fuerint imbres autumnales, ac crebra tonitrua, tunc nasci, & maximè à tonitribus, tanquam ea caussa magis propria & idonea sit: in annum ea non durare, sed quotannis renasci: vêre præcipuè vigere, & vsui [d] esse. Sunt tamen qui è semine ortus sui principium habere opinentur. In Mitylenæorum quidem littore non antea gigni memorant, quàm imbre copioso semen deuehatur è Tiaris: loci id nomen est in quo multa generantur. In littore potissimum ea proueniunt, & vbi subest arenosum solum. Optima [e] nascuntur ad Lampsacum Acarnidis, Alopeconnesum, & Elidem. Lynceus Samius:

Vrticam [f] mare procreat, terra verò tubera.

Matron in Cœna:

Ostrea is attulit Thetidis Nereidis tubera.

Diphilus scripsit Tuberum naturam illam esse, vt ægrè coquantur, bonum succum gignant, leniant [g], facilè egerantur [h]: quædam verò ex ijs, vt & fungos, strangulare. Hegesander Delphicus neque tuber, neque thymum, neque glaucisçum in Hellesponto nasci prodidit, ac ideo Nauclidis [i] esse solitudinem, quæ nec ver habeat, nec amicos. Pamphilus in glossis Hydnophyllon vocari tradit herbam supernascentem tuberibus, cuius indicio subesse tubera cognoscunt. Ακαλήφη, id est, vrticam, Attici dicunt [k], herbam nimirum, cuius contactu cutis prurit. Aristophanes in Phœnissis:

Primùm quidem esse nata Iphya [l], deinde mordaces vrticas.

ASPARAGI.

Horum alij palustres vocantur, alij montani. Præstantissimi & ad omnes interaneorum morbos efficaces non seruntur: qui verò satu proueniunt [m], crescunt eximia quadam magnitudine. In Libyæ Getulia, instar arundinis Cypriæ fama est crassescere, assurgeréque ad cubitos circiter viginti: at in montosis & vicinis oceano locis eius regionis, ad ferulæ magnæ crassitiem augescere, & viginti cubitorum proceritatem. Cratinus cum litera φ, ἀσφάραγον nominat, itémque Theopompus:

Deinde in dumo quodam Aspharagum conuitus.

Ameipsias:

Non Lentiscus, non Aspharagus, non rami lauri.

Diphilus scribit Aspharagum brassicæ, quem Hormenon peculiari vocabulo dicunt, esse gratiorem ventriculo, & faciliùs egeri, nocere tamen oculis: acrem esse, vrinam prouocare, lædere [n] vesicam & renes. Attici Hormenum [o] vocant brassicæ cùm defloruit cymam, & coliculum. Sophocles in Venatoribus [p]:

Coliculos emittit, nec vnquam cessat

Germi

γ. διὸ Ναυσικλείδου ἐρημίαν,

γ. εὐεκκριτώτερος,

Germinare. Sic autem dicitur παρὰ τὸ ὁρμᾶν εἰς τὸ βλαστάνειν, id est, quòd ad germinationem obnixè properet. Antiphanes cum litera π, asparagum protulit:

Asparagus luteus [a] *quidam & speciosus defloruit.*

Aristophon,

Capparin, pulegium, thymum, asparagum, picem, spacelum [b], *tympanum.*

COCHLEA. Philyllius.

Cicada, vxor, nec ego sum, nec cochlea [c].

ac rursum.

Mænides, scombri, cochleæ, coracini.

Hesiodus cochleam vocat domiportam, φερέοικον.

Anaxilas:

Cochleis tu es longè diffidentior [d],
Quæ quia nemini credunt, circumferunt domos.

Achæus.

Vel quot cornutas cochleas alunt nemora.

In conuiuijs solet hoc proponi ænigmatis vice: In syluis nata, spinis carens, exanguis, humida via incedens. Aristoteles libro quinto de animalibus tradit vêre & autumno cochleas prægnantes apparere, solásque ex omnibus testaceis in coïtu videri cohærentes, ac congeminatas. Theophrastus libro de animalibus quæ se abscondunt, scribit cochleas hyeme latere, sed æstate magis: itaq; plurimas prodire cùm autumno pluit: illísque per æstatem latibula quæri & in terra, & in arboribus. Cochlearum quasdam Sesilos [e] vocant. Epicharmus:

Pro his omnibus acridas [f] *commutant:*
Abito in malam rem [g] *concha Sesilius.*

Apellas, scribit Cochleam vocari à Lacedæmoniis Sesilum. Apollodorus libro secundo Etymologiarum tradit cochleas quasdam vocari Colysideipnos [h]. BVLBI. His vesci apud EVbulum in Amalthæa Hercules recusat his verbis:

Calidius friabiliúsve, an mediocre,
Sit edulium perpendere, quàm capere
Troiam laboriosius cuiuis est.
Ego nec herbarum, caulibus, ne Silphij [i] *quidem,*
Neque sacrilegis & amaris paropsidibus [k].
Nec bulbis me satiaturus huc accessi.
At qui cibi primas tenent, vires roborant,
Ad bonam & valitudinem conducunt, ijs vescar omnibus:
Carne bubula eliza, magna, eleganti [l],
Bouis artubus masculi, porcellis
Pinguiusculis [m] *tribus* [n].

Alexis, declarans bulborum ad venerem stimulandam [o] vim, inquit,

Pinnas, locustam,
Bulbos, cochleas, cericas [p], *oua, extremos pecudum artus.*
Tam multa ex his inuenias remedia.
Scortum verò qui amat, etiam his vtiliora.

Xenarchus

Ruit domus infœcunda [q] *dominorum infortunio*
Labefactata: eam subuertit Alastor [r] *quidam: Pelopidarum (rens,*
Sterilis domus est: nec è profundo ceruicem [s] *exe-*
Ac Cereris contubernalis, terra procreatus [t] *bulbus, amicorum,*
Cùm elixus est, adiutor, huic malo succurrerit:
Quin nec maris cœruleis educatus vorticibus

A Βλάση· ὥσθ' ὁ ‖ ἐξορύειν καὶ βλαστάνειν.
Ἀντιφάνης ὁ Ῥόδιος, φησὶ ἀσπάραγον.
Ἀσπάραγον ἠγλαΐζεν, ὥσπερ ἐξιώθηκέ τις.
Ἀριστοφῶν,
Κάππαριν, βληχώ, θύμον, ἀσπάραγον, πίτταν,
ῥάμνον, σφάκελον, τύμπανον.
ΚΟΧΛΙΑΣ. Φιλύλλιος,
Οὐκ εἰμὶ τέττιξ, οὐδὲ κοχλίας γυνή. καὶ
πάλιν, Μαινίδες, σκόμβροι, κοχλίαι, κοράκινοι.
B Ἡσίοδος δὲ τὸν κοχλίαν φερέοικον καλεῖ. καὶ
Ἀναξίλας δέ,
Ἀπιστότερος εἶ τῶν κοχλιῶν πολλῷ πάνυ·
Οἱ πᾶσι φέρουσ' ὑπ' ἀπιστίας τὰς οἰκίας.
Ἀχαιὸς, ‖ ἢ τοῦς δ' Αἰτνηφέφη κοχλίας κεράσας. προβάλλει ὁ, καὶ τοῖς συμποσίοις ‖ χίφου ζῆν ἔχον περὶ τῶν κοχλιῶν οὕτως.
‖ Υλοχύτης ἀνάκανθος ἀναίματος ὑγροκέλευθος. Ἀριστοτέλης ὁ ἐν τῷ περὶ ζώων φησίν, οἱ κοχλίαι φαίνονται κύοντες ἐν τῷ μετοπώρῳ, καὶ δὲ ἔαρος· μόνοι τε οὗτοι τῶν ὀστρακοδέρμων σωδυαζόμενοι ὤφθησαν. Θεόφραστος δὲ ὁ ἐν τῷ περὶ φωλευόντων, οἱ κοχλίαι φησὶ φωλεύουσι μὲν καὶ τοῦ
C χειμῶνος, μᾶλλον δὲ τοῦ θέρους. διὸ καὶ πολεῖσι φαίνονται τοῖς μετοπωρινοῖς ὕδασιν. ἡ δὲ φωλεία δὲ θέρους καὶ ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τῶν δένδρων. λέγονται δέ τινες τῶν κοχλιῶν καὶ ‖ σεσιλοι. Ἐπίχαρμος,
Τούτων ἁπάντων ἀκρίδας ἀντιλλάσσονται. 32
Κόγχον ὁ τὸν σέσιλον ἄπας ἐς τὸν φθόρον.
D Ἀπελλᾶς ὁ Λακεδαιμονίους φησὶ σέμελον τὸν κοχλίαν λέγειν. Ἀπολλόδωρος ὁ ἐν δευτέρῳ ἐτυμολογιῶν, τῶν ‖ κοχλιῶν φησί τινας καλεῖσθαι ‖ κωλυσιδείπνους. ΒΟΛΒΟΙ. ‖ Τούτων Ἡρακλῆς ἐθέλειν πάσασθαι ὁ ἐν Ἀμαλθείᾳ ΕΥΒΟΥΛΟΥ λέγων, CAPIT. XXIII.
Θερμότερον ἢ [κρυερώτερον] ἢ μέσως ἔχον, χ. κρυερώτερον
Τοῦτ' ἔθ' ἑκάστῳ ‖ μεῖζον ἢ Τροίαν ἑλεῖν.
Κἀγὼ μὲν οὐ ‖ καυλοῖσιν, οὐδὲ σιλφίῳ,
E Οὐδ' ἱεροσύλοις καὶ πικραῖς παροψίσι,
Βολβοῖς τ' ἐμαυτὸν χορτάσων ἐλήλυθα.
Ἀλλ' εἰς τ' ἐδωδὴν πεῖσμα καὶ ῥώμης ἀκμὴν,
Καὶ πρὸς ὑγίειαν ταῦτα ταῦτ' ἐδαμνύμην.
Κρέας βόειον ἐφθὸν ‖ ἀσόλοικον μέγα,
‖ Ἀκροκώλιόν τε γωνικόν. ὀπτὰ δελφάκια
[Λιπαρὰ τρία.] χ. Αλίπαστα τρία.
Ἀλεξις ἐμφανίζων τὴν τῶν βολβῶν πρὸς τὰ ἀφροδίσια δύναμιν φησί,
Πίννας, κάραβον,
F Βολβοὺς, κοχλίας, κήρυκας, ὠά, ἀκροκώλια,
Τοσαῦτα τούτων αὖ τις εὕροι φάρμακα,
Ἐρῶν δ' ἑταίρας ἕτερα χρησιμώτερα.
[Ξέναρχος,] χ. Ξέναρχος Βουταλίωνι.
[Φθίνει δόμος ἀσύτοισι δεσποτῶν κεχρημένος
Τύχαις·] ἀλάστωρ εἰς πέπαικε Πελοπιδῶν χ. --- φθίνει δόμος Ἀσωτάπει δεσποτῶν κεχρημένος Τύχαις.
Ἀσυλος οἶκος· κοὔτε βυσαύχην θεᾶς
Δηοῦ σιώπικος γηγενὴς βολβὸς φίλοις
Ἐφθὸς βοηθὼν δύναται ἐς ἐπαρκέσαι.
Μάτην ὁ πόντου κυανέαις δίναις τραφεὶς

φλεβὸς ‖ τροπωλὴς πολύπους, ἁλιὰς βρο̃ν
‖ Πλεκτα̃ις ‖ ἀνάγκαις τ' ‖ τροχηλάτου κόρης
Πίμπλησι λοπάδ' ‖ σπερνοσώματον κύτ'.

Archestratus,

Βολβῶν καὶ καυλῶν χαίρειν λέγω ὀξυβάφοισι,
[Ταῖς τ' ἄλλαισι πάσαις παροψίσι πάσαις.] Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος ἐν Συμποσίῳ, Βολβὸς καὶ κοχλίας, καὶ ᾠὸν, καὶ τὰ ὅμοια. δοκεῖ σπέρματος εἶναι ποιητικά, [διὰ τὸ ὁμοειδῆς ἔχειν τὰς πρώτας φύσεις,] καὶ τὰς αὐτὰς δυνάμεις τῷ σπέρματι. Δίφιλος, οἱ βολβοὶ δύσπεπτοί μέν εἰσι, πολύτροφοι δὲ καὶ δύσστομαχοι· ἔλοι δὲ σμηκτικοὶ καὶ ἀμβλωπικοὶ ὄψεως, διεγερτικοί τ' ἀφροδισίων. ἡ δὲ παροιμία φησὶν, ΟΥ δέν σ' ὀνήσει βολβὸς αὐ μὴ νεῦρ' ἔχῃς. Διεγείρουσι δ' ὅλως αὐτῶν πρὸς ἀφροδίσια οἱ βασιλικοὶ λεγόμενοι, οἱ καὶ κρείττονες τῶν ἄλλων εἰσί. μεθ' οὓς οἱ πυρροὶ, οἱ δὲ λευκοὶ καὶ λιβυκοὶ [σκυλλώδεις·] χείρονες δὲ πάντων οἱ Αἰγύπτιοι. Αἱ δὲ βολβίναι καλούμεναι εὐχυλότεραί μέν εἰσι τῶν βολβῶν, διὰ μικρὸ δὲ ὕστερον εὐστόμαχοι, διὰ τὸ γλυκάζον ἔχειν πάχυλον. καί γε ἱκανῶς εἰσι, διὰ τὴν πολλὴν σκληρότητα, καὶ δύσπεπτοι. Μνημονεύει δὲ βολβίνης Μάτρων ἐν Παρῳδαῖς,

Σόγχους δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω,
Μυελόεν βλάστημα καρηκομόωντας ἀκάνθας·
Βολβίνας θ' ἃς Ζηνὸς Ὀλυμπίου εἰσὶν ἀοιδοί·
Ἃς ἐν χέρσῳ θρέψε Διὸς παῖς ἄπτερος ὄμβρος,
Λευκοτέρας χιόνος ἰδεῖν ἀμύλοισιν ὁμοίας.
Τάων φυομένων ἠράσατο πότνια γαστήρ.

Ὁ δὲ Νίκανδρος Μεγαρῆας βολβοὺς ἐπαινεῖ. Θεόφραστος δὲ ὁ ἐν ζ, φυτῶν, ἐνιαχοῦ, φησὶ, κἀτω γλυκεῖς εἰσὶν οἱ βολβοὶ, ὥς τε καὶ ὠμοὺς ἐσθίεσθαι, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ Ταυρικῇ Χερρονήσῳ. τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Φανίας· ἔστι δὲ καὶ ἄγριος, φησὶ, βολβῶν Θεόφραστος ἑλεοφόρων, ὁ φύεται ἐν αἰγιαλοῖς. ἔχει δὲ τὸ ἔλεον ὑπὸ τοῦτ' πρώτους χιτῶνας, ὥς τε ἀνὰ μέσον εἶναι τοῦτ' ἐδώδιμόν τε καὶ τοῦτ' ἔξω. ὑφαίνεται δ' ἐξ αὐτοῦ καὶ πόδεια καὶ ἄλλα ἱμάτια, ὡς καὶ Φανίας φησί. τὸ δὲ ἐν Ἰνδοῖς τριχῶδες ἐστί. Περὶ δὲ τῶν βολβῶν σκευασίας Φιλήμων φησί·

τὸν βολβὸν εἰ βούλει σκόπει
ὅσα δαπανήσας δύσκριμει, τυρὸν, μέλι,
σήσαμον, ἔλαιον, κρόμυον, ὄξος, σίλφιον.
αὐτὸς δ' ἐφ' αὑτοῦ ἐστι πονηρὸς καὶ πικρός. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Ταραντῖνος ‖ τῶν συμποσίων πεζογράφων τοὺς βολβούς, φησὶ, ‖ πεζογράφον δεῖ τὸν πολλοὺς βρῶσιν, καὶ μάλιστα τῶν ἐχόντων ὀλκιμόν τι καὶ γλίσχρον, οἷον ᾠῶν, βολβῶν, ἀκροκωλίων, κοχλιῶν, καὶ τῶν ὁμοίων· ἐπιμένει γὰρ τῇ κοιλίᾳ πλείονας χρόνους, καὶ ἐμπλεκόμενα συνέχει τὰ ὑγρά.

CAPIT. XXIV. ‖ΚΙΧΛΑΙ. καὶ τούτων ἦσαν καὶ ἄλλων ὀρνίθων ἀγέλαι ἐν τοῖς πεδίοις. Τηλεκλείδης,

Ὀπαὶ δὲ κίχλαι μετ' ἀμητίσκων εἰς τὸ φάεννὸν εἰσεπέτοντο. Συρακούσιοι δὲ τὰς κίχλας κιχήλας λέγουσιν. Ἐπίχαρμος,

Τάς τ' [ἐλαιοφύλλοφάγους] κιχήλας.

Μέμνηται τούτων καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Νεφέλαις. Τρία δὲ εἶναι γένη κιχλῶν Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ·

A *Venarum mutator polypus* a *captus hominum*
Intorto vinculo cùm rotam virgo b *circumduceret,*
Implet repositorij capacem c *pectoris sinum.*
Arc heſtratus;
Bulborum & caulium valere iubeo oxybapha,
Aliáſque omnes paropſides.
Heraclides Tarentinus in conuiuio. Bulbus, cochlea, oua, & ſimilia: gignere ſemen videntur, quia prima illorum natura eandem cum genitura ſpeciem & poteſtatem habeat. Diphilus ſcribit, bulbos ægrè coqui, multum alere, vtiles eſſe ventriculo, abſtergere, viſum hebetare, incitare venerem. Adagium hoc peruulgatum eſt, Neruum e niſi habeas, bulbus nil proderit. Accendunt venerem ij quos Regios vocant, alijs præſtantiores. Proxima bonitas flauorum. Libycorum & alborum ea f natura quæ Scyllæ: omnium Ægyptij deterrimi. Quas verò Bulbinas appellant, meliorem quidem præbent ſuecum quàm bulbi, ſed minimè ventriculo conferunt, ob lentum ſuum & ſubdulcem ſuccum: alunt tamen vberius, quia ſunt admodum duræ, nec egeruntur facilè. Matron in Parodis meminit Bulbinæ:
Sonchos ego nec eloquar, nec nominabo.
Medulloſum g *germen, ſpinis comantes, ac frondoſos:*
Nec bulbinas, cantores Iouis Olympij,
Quas educauit in terra Iouis filius copioſus imber,
Niue candidiores, amylo ſimiles aſpectu.
Naſcentes illas venerandus exoptauit venter.
Nicander Megarenſes h bulbos commendat. Theophraſtus libro ſeptimo de Plantis i tradit alicubi ſic eſſe dulces bulbos, vt etiam crudis veſcantur, velut in Taurica Cherſoneſo. Phanias eadem refert. Theophraſtus k quoque l memorat, bulborum quoddam genus eſſe lanigerum in oris maritimis naſcens, lana ſub primis tunicis conferta, ac media inter corticem exteriorem & illud quod intus abditum edendo eſt, ex eáque lana texi vdones, impilia, & alias veſtes. Phanias eadem narrat. At quod in Indicis bulbis reperitur, pilis ſimile eſt. De apparatu Bulborum hæc Philemon tradit: Bulbum ſi expetis, qua impenſa gloriam ſis adepturus, cogita. Caſeus opus eſt, mel, ſeſamum, oleum, cepa, acetum, laſer. Nam ipſe quidem ſolus & amarus eſt, & ingratus. Heraclides Tarentinus, conuiuiorum enarrator, bulbos cùm deſcribit, quædam ait edulia multum nutrire, præſertim illa quæ glutinoſum quidpiam & viſcidum habent, vt bulbos, oua, cochleas, extremas partes corporis, & ſimilia, quoniam diutius in ventre morantur, & intermixta detinent humores m.

TVRDI. Horum, & auium cæterarum in Propomatibus n turmæ ac greges fuerunt. Teleclides:
Turdi cum Ametiſcis o *faucibus aduolabant.*
Siraculij κίχλας, id eſt, turdos, κιχήλας nominant.
Epicharmus:
Quæ oleæ folia comedunt p κιχήλαι. Horum quoque meminit Ariſtophanes in Nubibus. Turdorum eſſe tria genera prodidit Ariſtoteles q:

pri

γ. Ταῖς τ' ἄλλαις πάσησι παροψίσι.

γ. οὐ διὰ τὸ πολύτροφα εἶναι, ἀλλὰ διὰ τὸ ὀμ.

γ. σκιλλώδεις

δ. ἐλαιοφιλοφάγους κ.

primum atque maximum picæ magnitudine, quod ἰξοβόσεν [a], id est, Viscivorum, appellant, quoniam eo vescitur: alterum magnitudine Merulæ quod Trichada vocant: tertium inter supradicta minimum, quod Iliada quidam, alij Tylada nominant, vt refert Alexander Myndius hoc gregatim volat, & hirundinum more nidos è luto construit. Menæchmus in libro de Artificibus, autor est, opusculum versibus compositum & attributum Homero, titulo Epicichlides [b], nomen id sortitum fuisse, quòd pueris id canentem poëtam, turdos illi pro præmio donauerit. FICEDVLÆ. Alexander Myndius in sua de auibus historia scribit ex Ægithallis [c], id est, Paris, alterum Elæon [d] vocari à quibusdam, ab alijs Pyrrhian [e], cùm autem fici maturi sunt, Sycalida, id est, Ficedulam: essèque huius duo genera, nempe Ficedulam, & Melancoryphon [f]. Epicharmus:

Nitidas Sycallidas.

ac rursum:

Adfuerũt & ardeæ incuruis ac longis ceruicibus.
Tetraces & semina humi sparsa colligentes, nitidæque ac pingues ficedulæ.

Has cùm tempestiua ficus est, venantur: ac ideò rectius quidem cum simplici (λ) συκαλὶς proferretur: at cum duplici (λλ) Epicharmus metri gratia vsurpauit. SPINI [h]. EVbulus:

Cùm celebrarentur Amphidromia [i], in quibus mos est
Casei Chersonesitis [h] assare frusta,
Oleo incoquere splendidam [l] brassicam:
In testu verò pinguium agnorum pectora,
Columbos & turdos deplumare, cum spinis,
Simul & ligurire manidas cum sepiolis,
Polypodum multa flagella congerere,
Calices meraciores multos ebibere.

MERVLAE. Nicostratus seu Philetærus.

A. *Quidnam mercabor? eloquitor: magnam impensam me vis facere?*
B. *Minimè, sed non sordidam. Cuniculum, si nanciscêris, emito,*
Et anaticulas quot voles, turdos, merulas:
Verùm sylvestres auiculas, & alias id genus ne comparato.

Atiphanes inter cibos, sturnos recensuit:

Mel, perdices, columbæ, anates, anseres, sturni, pica, graculus, merula, coturnix, gallina.

Omnium nostrûm sermonem [m] interpellas, nec quidquam licet dicere cuius non exposcas rationem. Vox strutharion [n] extat cùm apud alios, tum apud EVbulum.

Perdiculas sume quatuor, aut quinque:
Cuniculos tres: strutharia [o] quot ad satiandos nos sufficient,
Acanthillidas, Bittacos, Spinia, Cerchneidas,
Et alias habere quascunque poteris.

SVILLVM CEREBRVM. Eo vesci nos philosophi non sinebant, asserentes si quis id gustaret, par flagitium committi ac si roderet fabam [p]: vetabántque non capita solùm parentum comesse, verumetiam animalium, quantumuis immunda & prophana [q] sint, narrantes, priscos homines ab iis religiosè abstinuisse, quòd collocata sit in capite sensuum propemodum omnium sedes. Apollodorus Athenienſis ne veterum quidem vllum ἐγκέφαλον [r] cerebrum nominasse inquit:

A ὧν τὼ πρώτω καὶ μεγίστω κίχλη πάρεστον εἶναι, λῶ καὶ παλεῖσθαι ἰξοφάγον, ἐπειδὴ ἴξον ἐσθίει τὼ
ὃ τᾷ κατύφῳ ἴσω, λῶ ὀνομάζεσθαι τριχάδα· τὼ
δὲ τρίτω ἐλαχίστω τῶν προειρημένων οὖσαν, ‖ ἰλλάδα ὀνομάζεσθαι. οἱ δὲ τυλάδα λέγουσιν, ὡς
Ἀλέξανδρος ἱστορεῖ ὁ Μυνδίος· λῶ καὶ σιταγελαστικὼ εἶναι, καὶ νεοττεύειν, ὡς κ' ταῖς χελιδόναις.
Οπ τὸ εἰς Ομηρον ἀναφερόμενον ἐπύλλιον, ἐπιγραφόμενον ὃ ‖ ἐπικιχλίδες, ἔτυχε ταύτης τῆς
προσηγορίας, διὰ τὸν Ομηρον ἀδόντα αὐτὸ τοῖς
παισὶ, κίχλας δῶρον λαμβάνειν, ἱστορεῖ Μέναχμος ἐν τᾷ περὶ τεχνιτῶν. ‖ ΣΥΚΑΛΙΔΕΣ.
Ἀλεξανδρος ὁ Μυνδίος ἱστορεῖ, ἄτερος τῶν αἰγιθαλλῶν ‖ ὑφ' ὧν μὲν ‖ ἐλαιὸς καλεῖται, ὑπὸ δὲ
λινων ‖ πεδίας, [συκαλὶς δ' ὅταν ἀκμάζῃ τὰ σύκα.] δύο δ' εἶναι γένη αὐτοῦ, συκαλίδα καὶ με- γ. συκαλὶς, ὅπ ἀλίσκε- ται ὅταν ἀκμά- ζῃ τὰ σῦκα.
λαγκόρυφον. Επίχαρμος, ἀγλαὰς συκαλλίδας. Ἐ πάλιν, λῶ δ' ἐρωδιοὶ μακροκαμπυλαύχενοι, τέ-
τρακές τε ἀσπερματολόγοι, καὶ λαὰ συκαλλίδες.
C ἁλίσκονται δ' αὗται τᾷ τῶν σύκων καιρῷ. διὸ βέλ- πον ὀνομάζοιτ' ἂν δι' ἑνὸς λ. διὰ τὸ μέτρον Επί-
χαρμος διὰ δυοῖν εἰρηκεν.
ΣΠΙΝΟΙ. [ΕΥβουλος,] fortè Επι- πος.
Αμφιδρομίων ὄντων ἐν οἷς ‖ νομίζεται,
Οπτᾶν τε τυροῦ Χερσονησίτου τόμον.
Ἑψειν τ' ἐλαίῳ ῥᾴφανον ‖ ἠγλαϊσμένῳ,
‖ Πίνειν τε πολλὰς κύλικας ἀζωρεστέρας. 33
Τίλλειν τε φάττας καὶ κίχλας ὁμοῦ πτί-
D νοις,
Ομοῦ τε χναύειν μανίσι σηπίδια,
‖ Πιλοῦν τε πολλὰς πλεκτάνας ἀσπαρέως.
Πίνειν τε πολλὰς κύλικας ἀζωρεστέρας.
ΚΟΨΙΧΟΙ. Νικόστρατος ὁ Φιλεταιρος,
Τί οὖν ἀγοράζω; φράζε τὸ μὴ πολυτελῶς,
Αλλὰ [καθαρέως·] δασύποδ', ἐὰν τύχῃς, γ. καθαρεῖως· ἀγόρασον.
Καὶ νηττί· ὁπόσα σὺ βούλει, καὶ κίχλας, Ἐ κο-
ψίχους.
E Ορνιθίων τε τῶν ἀγρίων τούτων [συγχνὰ, χαί- γ. Συχνά- ρειν. χάειν γάρ.
ρειν.]
ΨΑΡΕΣ. Αντιφάνης ὅ γε ‖ ψάρας ἐν τοῖς βρώ-
μασι καταλέγει, Μέλι, πέρδικες φάτται, νῆτται,
χλοῦες, ψάρες, κίτται, κολοιὸς, κόψιχος, ὄρτυξ, ὄρ-
νις θήλεια. Πάντων ‖ ἡμᾶς λόγον ἀπαιτεῖς, καὶ
οὐδ' ὁπωοῦν ἔξεστιν εἰπεῖν ἀνυπόδητον. Οπ τὸ
στρουθάριον πᾶσι ἄλλοις τε, καὶ δή γε παρ' ΕΥβού-
λῳ· πρόδηλα λάβε τέτταρ' ἢ καὶ πέντε, δασύπο-
δας τρεῖς, ‖ στρουθάρια δ' οἷον ἐντραγεῖν, ἀκαν-
θυλλίδας, βιττάκους, σπινία, ‖ κερχνῆδας, τἄτ'
F ἄλλα ἃτ' ἂν ἐπιτύχῃς. ΕΓΚΕΦΑΛΟΙ
ΧΟΙΡΕΙΟΙ. Τούτων ἡμᾶς ἐσθίειν οὐκ εἴων
οἱ φιλόσοφοι, ‖ φάσκοντες σὺν αὐτῶν μεταλαμ-
βάνοντας ἴσον καὶ κυάμους τρώγειν, ‖ κεφαλάς τε
οὐ τρήχων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων βεβή-
λων. οὐδένα οὖν τῶν ἀρχαίων βεβρωκέναι,
‖ διὰ τὰς αἰσθήσεις ἁπάσας ‖ σχεδὸν ἐν αὐτῷ
εἶναι. ‖ Απολλόδωρος δ' ὁ Αθηναῖος, οὐδ' ὀνομάζειν πω τῶν παλαιῶν φησὶν ‖ ἐγκέφαλον·

καὶ ‖ Σοφοκλέα γοῦν ἐν Θρᾳκίναις ποιήσαντα τὸν Ἡρακλέα ῥιπτοῦντα τὸν Λίχαν εἰς θάλασσαν οὐκ ὀνομάσαι ἐγκέφαλον, ἀλλὰ ‖ λευκὸν μυελὸν, σκολιόντα τὸ μὴ ὀνομαζόμενον.

Κόμης ἧ λευκὸν μυελὸν σκεδαίνυ μέσου,
Κρατὸς διαπαρέντος αἵματός θ' ὁμοῦ·

καί τι τ' ἄλλα διαῤῥήδην ὀνομάσαντα. καὶ Εὐριπίδης ἧ τὴν Ἑκάβην θρηνοῦσαν εἰσαγαγὼν, τὴν Ἀστυάνακτα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ῥιφθέντα. φησὶ,

CAPIT. XXV.

‖ Δύσλεκτος κρατὸς ὡς σ' ἔκειρεν ἀθλίως
Τείχη πατρῷα Λοξίου πυργώματα,
Ὃν πόλλ' ἐκήδου· ἡ τεκοῦσα βόστρυχον.
Φιλήμασίν τ' ἔδωκεν, ἔνθεν ἐκγελᾷ
Ὀστέων ῥαγέντων φόνος, ἵν' αἰσχρὰ μὴ λέγω.

καὶ Ἀριστοφάνης,

Ἀπολέσαι μ' αὖ ἐγκεφάλου θέλω δύο.

καὶ ἄλλοι. λευκὸν οὖν αὖ εἴη μυελὸν εἰρηκὼς Σοφοκλῆς ποιητικῶς, Εὐριπίδης τὲ τὸ τῆς ποδοψόφεως εἰδεχθὲς καὶ αἰσχρὸν ὑπ' αἰρούμενος ἐναργῶς ἐμφανίσαι ἐδήλωσεν ὡς ἐβούλετο. Οἱ δὲ ‖ ἱερὸν ἐνόμιζον τὸ κεφαλὴν, δῆλον ἐκ τοῦ καὶ καθ' αὑτῆς ὀμνύειν. καὶ θεοὺς γνωμόνους ὑπ' αὐτῆς ‖ παρμὰς ποδοσκιωτὰς ὡς ἱερὰς· ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς συγκαθεζομένας βεβαιωμάτας τῇ ταύτης ὑπονοίᾳ. ὡς καὶ ὁ Ὁμηρικὸς Ζεὺς φησὶν,

Εἰ δ' ἄγε τι κεφαλῇ ὑπανδύσομαι.

Οἱ εἰς τὸ ποδόπομα καὶ ταῦτα ἐνεβάλοντο πόδει, [‖ φύλλης,] σμύρνα, κύπειρον, μύρον Αἰγύπτιον. Ἀντιφάνης,

Ἂν μὲν ἄρα πέπερί τις φέρῃ πεπραμμένον,
Σπουδὴν χράσθαι δοκεῖν ὡς καλλίσκοπον. πάλιν,
Νῦν δεῖ πεπραμένου πόδει καὶ κάρπον βλίτυ
Ζητεῖν. Εὐβουλος,
Κόκκον λαβοῦσα Κνίδιον, ἢ δ' ὑπερέως,
Τρίψασ' ὁμοῦ σμύρνης ‖ διέπατε τὴν ὁδόν.

Ὠφελίων Λιβυκὸν πέπερι, θυμίαμα καὶ βιβλίον Πλάτωνος ἐμβρόντητον. Νίκανδρος Θηριακοῖς,

Ἢ καὶ λεπτοθρίοιο ‖ πολύχνοα φύλλα κονίζης.

Πολλάκις δ' ἢ πέπερι κόψας νέον, ἢ ἀπὸ Μήδων
Κάρδαμον. Θεόφραστος ἐν φυτῶν ἱστορίᾳ, Τὸ πέπερι καρπὸς μέν ἐστι δίττον ἢ αὐτοῦ τὸ μέν. τὸ μὲν στρογγύλον ὥσπερ ὄροβος κέλυφος ἔχων, ὑπέρυθρον. τὸ δὲ πεπάνεις μέλαν, σπερμάλια μηκωνικὰ ἔχον. ἰσχυρότερον δὲ πολὺ τοῦτο θερμότερα, θερμαντικὰ δὲ ἄμφω. διὸ καὶ πρὸς τὸ κώνειον βοηθεῖ ταῦτα. ἐν δὲ ‖ τῷ πέπερι πνιγμοῦ χράφῃ, Ἢ δὲ τούτων ἀνάληψις ὄξους ἐγχύσαι καὶ πεπέρεως, ἢ ‖ κνίδης καρπῷ τριφθείσης. τοῦτο δὲ ἡμᾶς τηρῆσαι δεῖ, ‖ ὅτι οὐδέτερον ὄνομα οὐδὲν ἔστι πρὸς τοῖς Ἕλλησιν εἰς ι, λῆγον, εἰ μὴ μόνον ‖ τὸ μέλι. τὸ δὲ πέπερι καὶ κόμμι ⟨καὶ⟩ κῶφι, ξενικά. ΕΛΑΙΟΝ. [Σαμικὸν] ἐλαίου μνημονεύει Ἀντιφάνης, ἢ Ἀλεξις.

οὗτοι δέ σοι
Τοῦ λευκοτάτου πάντων ἐλαίου [Σαμικοῦ]
Ἐστὶν μετρητής. Καρικοῦ δ', Ὠφελίων.

A Itaque Sophoclem cùm in Thraciniis fingit Lichan [a] ab Hercule in mare proiici, ἐγκέφαλον non appellasse, sed medullam candidam, vitantem quod nominari [b] fas non erat.

Albam medullam coma effundit medio
Diffracto capite, ac erumpente sanguine:

quamuis apertè cætera [c] nominasset. EVripides Hecubam inducens lugentem Astyanacta, quem è turri Græci, præcipitauerant, inquit:

Eheu infælix, capitis vt miserabiliter tui
Obtorti, paterna sors attondit vorticem,
B *Comam scilicet quam aluit parens,*
Estque sæpius exosculata, vnde
Ruptis ossibus cruor [d]: Nefanda vt taceam.

Est autem animaduertenda in his poëmatibus ætas, sæculique successio. Nam Philocles cerebrum ἐγκέφαλον dixit:

Ἐγκεφάλου, id est, *cerebri pinguedinem non comedo.*

Aristophanes:

Ἐγκεφάλου, id est, *cerebri thria [e] duo perdiderim.*

C Hac voce alij quoque vsi sunt. Candidam Sophocles medullam cerebrum vocat licenter more poëtarum: EVripides autem cùm nollet rem aspectu fœdam ac turpem apertè demonstrare, qua ratione visum est, significauit. Quod autem sacrum olim caput existimauerint, indicio est iurandi per ipsum consuetudo, & sternutamenta quæ ex ipso prodeunt adorandi, veluti sacra. quinetiam, quæ assentiuntur, & comprobant, capitis nutu confirmandi, quemadmodum Iuppiter apud Homerum [f],

Eia age, nunc capite annuo.

D Propomatibus admiscebantur piper, malabathrum, myrrha, cyperus, vnguentum AEgyptium [g]. Antiphanes:

Emptum piper si quis ferat
Vt exploratorem tormentis eum cruciant.

Idem rursus:

Te nunc circumeuntem oportet quærere
Et piper, & blitii semen. EVbulus,
Sumpto Gnidio grano [h], & aliquantulo Piperidis
Myrrha simul trita calcat illa viam.

Ophelion:

E *Lybicum piper [i], suffitum, & attonitum Platonis librum.* Nicander in Theriacis:

Vel lanuginosa folia Conyzæ virgulis tenuibus surculosæ,
Vel aliquando recens piper tusum, vel è Media Nastartium.

Theophrastus [k] libro de historia plantarum scribit, Piper fructum esse plantæ cuiusdam, genere duplex: alterum rotundum, erui magnitudine, cuius granum instar baccarum lauri, carne constat & cortice, coloris subrubri: alterum nigrum, oblongum, pusillis seminibus, papaueri similibus, priore multo valentius: vtrumque calfacere, & idcirco veneno cicutæ opitulari. Idem libro de Suffocatione, Reuocantur, inquit, suffocati aceto affuso cum piperidis aut vrticæ [l] trito semine. Hoc autem est obseruandum, Græcam vocem nullam in ι desinere præter μέλι. Nam πέπερι, κόμμι, κῶφι [m], peregrina sunt.

F OLEVM. Olei Samij Alexis siue Antiphanes sic meminit:

Hìc tibi Samium oleum candidissimum omnium metitur.

Ophelion, Carici:

Oleo

Oleo Carico [a] *inungebatur.*

Amyntas in stationibus mansionibúsve Persicis scribit Persidis montes ferre terebinthum, lentiscum, & regias [b] nuces è quibus regi copiosum oleum paratur. Ctesias autor est in Caramania oleum è spina fieri quo rex vtitur [c]. Idem libro tertio De tributis quæ in Asia penduntur, cùm omnia recenset quæ ad cœnam regi præparantur, nec piper memorat, nec acetum omnium condimentorum optimum, sicuti nec Deinon, in historia Persica, qui ex Ægypto Nili aquam, & Ammoniacum salem ad regem mitti prodidit. Olei, quod omotribes [d] appellant, mentionem facit Theophrastus libro De odoribus, ídque fieri tradit ex oliuis Phauliliis [e]. Amphis oleum quod Thuriis [f] fit, vt excellens, commendat.

Apud Thurios oleum, apud Gelam lenticula.

GARVM. Cratinus:

Garo fiscella nostra plena est.

Pherecrates in Triptolemo salsamentarij gari meminit.

Plato:

In putri garo demersum me suffocabunt.

Generis masculini vocem illam esse ostendit Æschylus his verbis,

Hunc ex piscibus garum.

ACETVM.

Hoc Attici quamuis solum sit, condimenti speciem esse autumant. Præstantissimum AEgyptium esse, ac Cnidium, Chrysippus affirmat. Aristophanes in Pluto:

Aceto Sphettio [g] *madidus.*

Didymus versum illum cùm exponit, fortassis, inquit, quòd Sphettij acuti sunt homines. Alicubi meminit & idem poëta Cleonæi [h] aceti, vt optimi.

Cleonis oxytides sunt.

Diphilus:

A. *Abditus cœnat: qui putas?* B. *Laconicè* [i].

Aceti nempe cotylam. A. *Pax.* B. *Quid pax?*

Oxis [k] *Cleonæorum mensura, Cotylam capit.*

Philonides:

Eorum condimenta [l] *aceto carent.*

Heraclides Tarentinus in Conuiuio scribit acetum, foris adhibitum, externas partes, intro sumptum, ventrem adstringere, tumores autem discutere, quòd humores [m] in nobis varij misceantur. Acetum quoque Decelicum [n] in pretio fuit. Alexis:

Cotylas quatuor

Plenas aceti Decelici postquam haurire me coëgisti,

Per medium forum ducis.

ὀξὺ, per υ, scribendum. Acetarium vas oxybaphum dicunt. Lysias in oratione contra Theopompum ὀξύμελι id est, acetum mulsum dixit: Ego equidem oxymeli bibo. Porrò sic & nos oxyrrhodinon [o] dicemus. Αρτύματα [p]: vox reperitur apud Sophoclem:

Cibi ἀρτύματα.

& apud AEschylum:

Αρτύματα *tu maceras.*

Theopompus: Αρτύματος modij quidem multi, librorum cistæ ac sacci complures, aliarúmque rerum omnium vtilium ad vitam. Verbum ἀρτύω, id est condio, inuenitur apud Sophoclem:

A Ελαίῳ Καρικῷ ἀλείφετο.

Αμύντας ἐν σταθμοῖς Περσικοῖς φησὶ, φέρει τὰ ὄρη τέρμινθον καὶ σχίνον καὶ κάρυα τὰ Περσικά, ἀφ' ὧν ποιοῦσι τῷ βασιλεῖ ἔλαιον πολύ. Κτησίας δὲ ἐν Καρμανίᾳ φησὶ, γίνεσθαι ἔλαιον ‖ ἀκάνθινον ᾧ χρῆσθαι βασιλέα ὃς καὶ καταλέγων ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ασίαν φόρων τρίτῳ βιβλίῳ, πάντα τὰ τῷ βασιλεῖ παρασκευαζόμενα ἐπὶ τὸ δεῖπνον, οὔτε πεπέρεως μέμνηται, οὔτε ὄξους, ὃ μόνον ἄριστον ἔστι τῶν ἡδυσμάτων.

B ἀλλὰ μὴν οὐδὲ Δείνων ἐν τῇ Περσικῇ πραγματείᾳ ὅς γε φησὶ καὶ ἅλας Αμμωνιακὸν ἀπ' Αἰγύπτου ἀναπέμπεσθαι βασιλεῖ, καὶ ὕδωρ ἐκ τοῦ Νείλου. Ελαίου δὲ τοῦ ὠμοτριβοῦς καλουμένου μέμνηται Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ ὀδμῶν, φάσκων αὐτὸ γίνεσθαι ἐκ τῶν φαυλιῶν ἐλαιῶν, καὶ ἐξ ἀμυγδάλων. τοῦ δὲ ἐν Θουρίοις γινομένου ἐλαίου, ὡς διαφόρου, μνημονεύει Αμφις.

Εν Θουρίοις τοὔλαιον, ἐν Γέλᾳ φακή.

ΓΑΡΟΣ. Κρατῖνος,

C ‖ Ο τάλαρος ἡμῶν διάπλεως ἔσται γάρου.

‖ Φερεκράτης, ἀνεμολύνθη τὴν ὑπήνην τῷ γάρῳ.

‖ Σοφοκλῆς Τριπτολέμῳ, ‖ τοῦ ταριχηροῦ γάρου.

Πλάτων,

Εν σαπρῷ γάρῳ βάπτοντες ἀποπνίξουσί με.

Οτι δ' ἀρσενικόν ἐστιν τοὔνομα, Αἰσχύλος δηλοῖ εἰπὼν, καὶ τὸν ἰχθύων γάρον. ΟΞΟΣ. ‖ Τοῦτο μόνον Αττικοὶ τῶν ἡδυσμάτων ‖ εἶδος καλοῦσι. κάλλιστον δ' ὄξος εἶναι φησὶ Χρύσιππος ὁ φιλόσοφος τό, τε ‖ Αἰγύπτιον, καὶ τὸ Κνίδιον. Αριστοφάνης δὲ ἐν Πλούτῳ φησὶ,

Οξει διέμενος Σφηττίῳ.

Δίδυμος δ' ἐξηγούμενος τὸ ἰαμβεῖον φησὶν, ἴσως διότι οἱ Σφήττιοι ὀξεῖς. μνημονεύει δέ που καὶ τοῦ ἐκ Κλεωνῶν ὄξους, ὡς διαφόρου. [ἐν δὲ Κλεωναῖς ὀξύτιδές εἰσι.] Καὶ Δίφιλος,

Δειπνεῖ τὲ καταδὺς, πῶς δοκεῖς; Λακωνικῶς.

[Οξους δὲ κοτύλην,] πάξ. τὶ ‖ πάξ, [ὀξὶς μέτρον.

E Χωρεῖ] τοσοῦτο τῶν Κλεωναίων. Φιλωνίδης,

Τὰ καταχύσματ' τούτοισιν ὄξος οὐκ ἔχει.

Ο δὲ Ταραντῖνος Ηρακλείδης ἐν τῷ συμποσίῳ φησὶ, τὸ ὄξος τινὰ τῶν ἐκτὸς συνιστάνει, παραπλησίως δὲ καὶ τὰ ἐν κοιλίᾳ τὰ ἐν τῷ ὄγκῳ διαλύει διὰ τὸ δηλονότι διαφόρους ἐν ἡμῖν μίγνυσθαι χυμούς. Εθαυμάζετο δὲ καὶ τὸ Δεκελεικὸν ὄξος. Αλεξις,

Τέτταρας κοτύλας

Αναγκάσας μεμεστὰς αὐτοῦ σπάσαι,

Οξους Δεκελεικοῦ, δι' ἀγορᾶς μέσης ἄγεις.

F [Λεκτέον δὲ, ‖ .... ‖ ὀξὺ γὰρ διὰ τοῦ υ,] καὶ τὸ δεχόμενον αὐτὸ ἀγγεῖον ὀξύβαφον· ἐπεὶ καὶ Λυσίας ἐν τῷ [κατὰ Θεοπόμπου] αἰκίας εἴρηκεν, Εγὼ δ' ὀξύμελι πίνω. οὕτως οὖν ἐροῦμεν καὶ ὀξυρόδινον. Οτι ἀρτύματα εὕρηται παρὰ Σοφοκλεῖ,

καὶ βορᾶς ἀρτύματα. καὶ παρ' Αἰσχύλῳ,

Διαβρέχεις ταρτύματα. καὶ Θεόπομπος δέ φησι, Πολλοὶ μὲν ἀρτύματος μεδίμνοι, πολλοὶ δὲ σάκκοι καὶ θύλακοι βιβλίων, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν χρησίμων πρὸς τὸν βίον. τὸ δὲ ῥῆμα κεῖται παρὰ Σοφοκλεῖ.

CAPIT. XXVI.

34 γρ. ἐν δὲ καὶ Κλεωναῖαι ὀξίδες, vel, ὀξύδες.

γρ. Οξους τε κ.

γρ. ὀξοις μέτρον Χ.

γρ. Λεκτέον δὲ ὀξύγαφον διὰ τοῦ υ,

γρ. κατὰ Θεόπομπον

Εγὼ μάγειρος ἀρτύσω σοφῶς.

Κρατῖνος Γλαύκῳ,

[οὐ ‖ πρὸς παντός ἐστιν ἀρτύσαι καλῶς.]

γρ. οὐ παντὸς ἀνδρός ἐστιν ἀρτύσαι κ.

Ευπολις,

Οψῳ πονηρῷ πολυτελῶς ἠρτυμένῳ.

Οτι ἀρτύματα ταῦτα καταλέγει ποῦ Αντιφάνης. Ασάφιδος, ἁλῶν σιραίου, σιλφίου, τυροῦ, θύμου, σησάμου, νίτρου, κυμίνου, ὀριγάνου, ‖ βοτανίων ὄξους, ‖ ἐλαῶν εἰς ‖ ἀβυρτάκην, χλόης, καππάριδος, ὠῶν, ταρίχων, καρδάμων, θρίων, ὀποῦ.

Οτι οἴδασιν οἱ παλαιοὶ τὸ Αἰθιοπικὸν καλούμενον κύμινον. Οτι εἴρηται ἀρσενικῶς ὁ θύμος, καὶ ὁ ὀρίγανος. ‖ Αναξανδρίδης, [ἀσφάραγον σχῖνον τε τέμνων καὶ ὀρίγανον· ὃς δὴ σεμνύνει τὸ τάριχον ὁμοῦ μιχθὲν κοριαννῷ.] Ιων,

CAPIT. XXVII.

γρ. Ασφάραγον σχῖνόν τε τεμὼν καὶ ὀρίγανον· ὃς δὴ Σεμνύνει τὸ τάριχον ὁμοῦ μιχθὲν κοριαννῷ.

αὐτὰρ ὅγ' ἐμμαπέως τὸν ὀρίγανον ἐν χερὶ κεύθει.

Θηλυκῶς δὲ Πλάτων ἢ Κάνθαρος, ἢ ἐξ Αρκαδίας οὕτω δριμυτάτην ὀρίγανον. οὐδετέρως Επίχαρμος καὶ Αμειψίας. Τὸν δὲ θύμον, ἀρσενικῶς Νίκανδρος ἐν Μελισσουργικοῖς. Οτι σὺν πέπονας Κρατῖνος μὲν σικυοὺς σπερματίας κέκληκεν ἐν Οδυσσεῦσι.

γρ.—πώποτ' εἶδες, εἰπέ μοι, Τὸν ἄνδρα, παῖ Λαέρτα φίλος, ἐν Παρῳ Σικυὸν μέγιστον σπ.

‖ Πώποτ' εἶδές μοι τὸν ἄνδρα παῖ Λαέρτα φίλον Εν Πάρῳ σικυὸν μέγιστον σπερματίαν ὠνούμενον.]

Πλάτων ‖ Λαΐῳ. οὐχ ὁρᾷς

Οθ' ὁ ‖ Μελέαγρος Γλαύκωνος ὢν μεγάλου γένους,

[Κόκκυξ ἠλίθιος περιέρχεται]

Σικυοῦ πέπονος ‖ εὐνουχίου κνήμας ἔχων.

γρ. Μέγας τε, κόκκυξ ἠλίθιος π.

Αναξίλας,

Τὰ δὲ σφυρὰ ᾤδει μᾶλλον ἢ σικυὸς πέπων.

Θεόπομπος, μαλακωτέρα πέπονος καὶ σικυοῦ μοι γέγονε. Φαινίας, ‖ Βρωτὰ μὲν ἁπαλὰ τῷ ἐπικαρπίῳ σίκυος καὶ πέπων ἄνευ τοῦ σπέρματος. πεττόμενον δὲ τὸ ‖ περικάρπιον μόνον, κολοκύντη δὲ ὠμὴ μὲν ἄβρωτος, ἑφθὴ δὲ καὶ ὀπτὴ βρωτή. Διοκλῆς δ' ὁ Καρύστιος ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν φησιν, ‖ ἕψανα ἄγρια εἶναι θρίδακα· ταύτης κρατίστην τὴν μέλαιναν· κάρδαμον, [‖ ἀδριανὸν] σίναπυ, κρόμυον. τούτου εἶδος Ασκαλώνιον καὶ ‖ γήτειον, σκόροδον, ‖ φύσιγγες, σικυὸς πέπων, μήκων καὶ μετ' ὀλίγα, ὁ πέπων δ' ἐστὶν εὐκαρδιώτερος καὶ εὐπεπτότερος. ἑφθὸς δ' ὁ σικυὸς ἁπαλὸς, ἄλυπος, οὐρητικός. ὁ δὲ πέπων ἑψηθεὶς ἐν μελικράτῳ, διαχωρητικώτερος. Σπεύσιππος δ' ἐν τοῖς Ομοίοις, τὸν πέπονα καλεῖ σικύαν. Διοκλῆς δὲ πέπονα ὀνομάσας, οὐκ ἔτι καλεῖ σικύαν. καὶ ὁ Σπεύσιππος δὲ σικύαν εἰπὼν, πέπονα οὐκ ὀνομάζει. Δίφιλος δέ φησιν, [ὁ πέπων εὐχυλότερός ἐστι καὶ ἐπικρατητικός. † κακοχυλότερος δὲ, ὀλιγότροφος δὲ καὶ εὔφθαρτος,] καὶ εὐεκκριτώτερος. ΘΡΙΔΑΞ. ταύτην Αττικοὶ θριδακίνην καλοῦσιν.

γρ. κοριανὸν aut ſimile aliud.

γρ. ὁ πέπων εὐχυλότερός ἐστι καὶ ἐπικρατητικός· ὁ σικυὸς κακοχυλότερος, ὀλιγότροφός τε καὶ εὔφθ.

Επίχαρμος,

Θρίδακος ἀπολελεμμένας τὸν καυλόν.

Θριδακινίδας δ' εἴρηκε Στράττις,

A *Ego coquus hæc ſapienter* ἀρτύσω, id eſt, *condiam* [a].

Cratinus in Glauco:

Αρτύειν, id eſt, *condire rectè* [b] *non eſt cuiuſuis.*

EVpolis:

Opſonio improbo [c] *laboriosè* ἠρτυμένῳ, id eſt, *condito.*

Alicubi condimenta hæc Antiphanes recenſet; Vuam paſſam, defrutum, ſalem, laſerpitium, caſeum, thymum ſeſamum, cyminum, origanum, nitrum, tenellas herbas, acetum, oliuas cùm paratur Abyrtaca [d], laſer, herbæ virentis folia, cap-

B parin, oua, naſturtium. Æthiopicum cyminum veteribus cognitum fuit. Origanum quidam & Thymum genere maſculino dixerunt. Anaxandrides,

Aſparagum concidit, ac lentiſcum, & origanum qui, admixtus coriandro, ſalſamentis gratiam addit & ornamentum.

Ion:

Eius manu abditus eſt [e] *ſtatim origanus.*

Fœminino genere protulit, ſiue Cantharus, ſiue Plato:

C *Ex Arcadia hic origanum attulit acerrimam.*

Neutro, & Epicharmus, & Ameipſias: thymum vero maſculino Nicander in Meliſſurgicis [f].

Pepones Cratinus in Vlyſſibus σικυοὺς [b] σπερματίας vocat:

Ecquando vidiſti ô Laërtæ fili mihi ex amicis quempiam

Ementem in Paro maximum σικυὸν σπερματίαν.

Plato in Laïo:

Nonne vides Meleagrum Glauconis filium, ortum claro genere,

D *Cucullum* [h], *inſulsúmque obambulare,*

Tibijs Sicyo [i] *peponi ſterili* [k] *ſimilibus.*

Anaxilas:

Tumebant magis quàm Sicyos pepo, malleoli.

Theopompus:

Mollior illa mihi Sicyo [l] *pepone fuit.*

Phanias ſcribit cucumerem immaturum cum carne quæ ſemen circundat, in cibo lautum eſſe, peponem verò detracto ſemine: minimè verò carnem eius quæ ſemen amplectitur, niſi matura ſit, cucurbita cruda neminem veſci,

E elixam verò & aſſam in cibum venire. Diocles Caryſtius libro primo De tuenda valetudine inquit, ſylueſtria eſſe ac ſatiua quædam olera, vt lactucam, eámque, ſi nigra eſt, optimam: naſturtium: Adrianum [m]: ſynapi: cepam: cuius ſpecies ſunt Aſcalonium, & Geteion: allium: phyſingas [n]: cucumerem: peponem [o]. & paulo poſt: Crudus pepo faciliùs coquitur, & cordi [p] gratior eſt: cucumis verò elixus delicatior, innocentior, & ad ciendam vrinam efficax. Pepo elixus cum mulſo aluum [q] magis

F ſoluit. Speuſippus in ſimilibus Peponem Sicyum nominant: at Diocles cùm Peponem ſemel appellauit, non amplius Sicyum vocat, idémque Speuſippus in aliis libris quem Sicyon nuncupauit, peponem non appellat. Diphilus ſcribit Peponem meliorem ſuccum gignere, & humorum [r] acrimoniam obtundere: cucumerem deteriorem ſuccum præbere, parum nutrire, corrumpi facilè, celeriter excerni. LACTVCA. Attici Thridacinen vocant. Epicharmus,

Decorticatæ lactucæ caulem.

Thridacinidas Strattis appellat:

Pra

CAPIT. XXVIII.

Praſocourides [a] *deinde quinquaginta folioſos quæ per hortos ſummis pedum veſtigijs incedunt, leuiter herbas attingentes, candatorumque ſatyrorum cœtus in orbem voluunt circa ocymi & thridacinidum folia, odoratique apij.* Theophraſtus ſcribit è lactucis dulciorem albam eſſe ac teneriorem: eſſéque eius oleribus [b] præter candidam tres ſpecies, primam lato caule, ſecundam rotundo, tertiam Laconicam [c], folio Scolymo ſimili, rectam, proceram, quæ germen à caule nullum edat: ex iis [d] quibus latus caulis eſt, adeò quibuſdam dilatari, vt ad hortorum oſtiola pro antis nonnulli vtantur. Idem ſcribit reſciſis caulibus, quæ rurſum gorminant ſuauiores eſſe. Nicander Colophonius in Gloſſis, libro ſecundo, inquit lactucam à Cypriis vocari Brenthin, eam ſcilicet quam Adonis cùm auidè in cibo ſumpſiſſet, ab apro eſt interfectus. Amphis in Ialemo [e]:

Inter lactucas [f] *quæ peſſimè pereant,*
Has ſi quis edat vel nondum ſexagenarius,
Conſuetudinem cum fœmina is nunquam habiturus eſt:
Verùm totam noctem huc illuc conuertitur, nec ideo magis
Perficit quod optat: eius operæ [g] *vice*
Neceſſariam ſortem manu [h] *terens* [i].

Callimachus refert Venerem Adonin in lactucis occuluiſſe, ea quidem allegoria [k] poëtis innuentibus, qui aſſiduè lactuca veſcuntur ad Venerem eſſe inualidos. EVbulus in Aſtytis [l]:

Lactucas vxor mihi ne apponito
In menſa: vel alioqui te ipſam accuſato [m]:
In eo quondam olere prædicant
Adonin mortuum à Venere ſepultum fuiſſe:
Itaque mortuorum edulium eſt.

Cratinus inquit, Venerem, cùm Phaonem deperiret, in pulchris lactucis eum abdidiſſe: Marſyas verò iunior in ſegete virentis ordei. Pamphilus in gloſſis ſcribit lactucam ab Hipponacte vocari Tetracinen. Cleitarchus à Phrygiis ſic nominari tradit. Ibycus Pythagoricus eam lactucam quæ latis eſt natura foliis, ac diſtentis, & ſine caule, EVnuchum [n] appellari ſcribit, & à mulieribus [o] Aſtytida, quia ciet lotium, & venerem hebetat [p], quamuis lactucarum omnium eſu iucundiſſima. Diphilus autor eſt lactucæ caulem alere multum, ſed excerni difficiliùs quàm folia, quæ magis ſunt, flatuoſa, nutriunt vberiùs, & celeriùs egerũtur. In vniuerſum lactuca vẽtriculo confert, refrigerat, per aluum facilè ſecedit, conciliat ſomnum, Veneris impetum cohibet. Tenerior ventriculũ iuuat magis, magíſque ſoporifera eſt. Durior & aridior minus & ſomnum accerſit, & per aluum deſcendit, & ventriculo amica eſt. Nigra refrigerat valentiùs, & aluum mollit: æſtiua laudabiliorem procreat ſuccum, & nutrit copioſius: autumnalis deteriorẽ ſuccum præbet, & alimenti minus. Lactucę caulem ſitim prohibere credunt. Elixa lactuca in patinis quomodo parari ſolent braſſicarum aſparagi, ſi Glauciæ fidem tribuimus, omnibus elixis oleribus anteponenda eſt. Theophra-

A ‖ Πρασοκουρίδες αἳ ‖ καὶ Δίφυλλος ‖ ἀνὰ κήπους πεντήκοντα ποδῶν ἴχνεσι ‖ βαίνουσί τ' ἐφαπτόμεναι ποδοῖν σαλυρικῶν μακροκέρκων χορὰς ἐλίσσουσαι πὰρ' ὠκίμων πέταλα καὶ θριδακινίδων δύσμων τὲ [σελίνων.] Θεόφραστος δέ φησι, τὴν θριδακίνης ἡ λευκὴ γλυκυτέρα καὶ ἀπαλωτέρα. γένη δ' αὐτῆς τρία, τὸ πλατύκαυλον, καὶ στρογγυλόκαυλον, καὶ τρίτον τὸ λακωνικόν. αὕτη δ' ἔχει τὸ μὲν φύλλον σκολυμῶδες, ὀρθὴ δὲ καὶ διαυξὴς ἀπὸ βλαστός ἐστιν, ἐκ δὲ καυλὸν. τῶν δὲ πλατέων οὕτω τινὲς γίνονται πλατύκαυλοι, ὥς τ' ἐνίους χρῆσθαι καὶ θύραις κηπουρικαῖς. τῶν δὲ καυλῶν φησι κολουθέντων, ἡδίους οὓς πάλαι βλαστεῖς εἶναι. Νίκανδρος δὲ ὁ Κολοφώνιος ἐν δευτέρῳ Γλωσσῶν ‖ Βρένθιν λέγεσθαι φησὶ πρὸς Κυπρίοις θρίδακα, ἣν ὁ Ἄδωνις [καταφαγών,] ὑπὸ κάπρου διεφθάρη. Ἄμφις τὲ ἐν Ἰαλέμῳ φησί,

Ἐν ταῖς θριδακίναις ταῖς κάκιστ' ἀπολουμέναις,
Ἃς εἴ φάγοι τις ἐντὸς ἑξήκοντ' ἐτῶν,
Οπότε γυναικὸς λαμβάνοι κοινωνίαν,
Στρέφοι δ' ὅλην τὴν νύκτα μηδὲν ἧττον ἢ πλέον
Ὧν βούλοιτ' ὀρῶν, ἀντὶ τῆς ὑπουργίας
Τῇ χειρὶ τρίβων τὴν ἀναγκαίαν τύχην.

Καὶ Καλλίμαχος φησὶν, ὅτι ἡ Ἀφροδίτη τὸν Ἄδωνιν ἐν θριδακίνῃ κρύψειεν. ἀλληγορουμένων τῶν ποιητῶν, ὅτι ἀσθενεῖς εἰσὶ πρὸς ἀφροδίσια οἱ συνεχῶς χρώμενοι θριδακι. καὶ Εὔβουλος δ' ἐν ‖ Ἀσύτοις φησὶ,

Μή μοι θριδάκινας, ὦ γύναι,
Ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἢ σεαυτῇ αἰτίαν·
Ἐν τῷ λαχάνῳ γὰρ τούτῳ φασὶν, ὡς ὁ λόγος, πολὺ
Τὸν Ἄδωνιν ἀποθανόντα ταφῆναι Κύπρις.
Ὡς ἔστι ‖ νεκύων βρῶμα.

Κρατῖνος δὲ φησι, Φάωνος ἐρασθεῖσαν τῇ Ἀφροδίτῃ ἐν καλαῖς θριδακίναις αὐτὸν ἀποκρύψαι. Μαρσύας δ' ὁ νεώτερος, ἐν χλόῃ κριθῶν. Ἱππώνακτος δὲ ‖ τετρακίνην τὴν θρίδακα καλεῖν Πάμφιλος ἐν Γλώσσαις φησί. Κλείταρχος φάσκων φύγας οὕτω καλεῖν Ἴβυκος δ' ὁ Πυθαγόρειος, τὴν ἐκ γυέσεως φησὶ θρίδακα πλατύφυλλον τετράγωνον ἄκαυλον, ὑπὸ μὲν τῶν Πυθαγορείων λέγεσθαι δύνεχον· ὑπὸ δὲ τῶν γυναικῶν, ἀσυπίδα· διουρητικοὺς γὰρ ἀπεργάζει, καὶ ἐκλύτους πρὸς τὰ ἀφροδίσια· ἔστι δὲ κρατίστη ἐσθίεσθαι. Δίφιλος δέ φησιν, ὡς ὁ τῆς θριδακος καυλὸς πολύτροφός ἐστι, καὶ δυσέκκριτος μᾶλλον τῶν φύλλων· ταῦτα δὲ πνευματικώτερά ἐστι, καὶ τροφιμώτερα, καὶ διεκπεπτώτερα. κοινῶς μέν τι ἡ θρίδαξ δύσπεπτος, ψυκτική, δυσηλίου, ὑπνωτική, δύσχυλος, ἐφεκτικὴ τῆς πρὸς τὰ ἀφροδίσια ὁρμῆς. ἡ δὲ τρυφερωτέρα θρίδαξ, δυσπεπτοτέρα, καὶ μᾶλλον ὕπνον ποιοῦσα. ἡ δὲ σκληροτέρα καὶ ψαθυρά, ἧττον ἐστὶ δυσόμαχος καὶ δυσηλίως, ὕπνον τε ποιεῖ. ἡ δὲ μέλαινα θρίδαξ ψύχει μᾶλλον, δυσηλίως τε ἐστί. καὶ αἱ μὲν θερμαὶ δύσχυλότεραι, καὶ τροφιμώτεραι· αἱ δὲ φθινοπωρινὰι, ἄτροφοι καὶ ἀχυλότεραι. ὁ δὲ καυλὸς τῆς θριδακος ἄδηλος εἶναι δοκεῖ. Θρίδαξ δ' ἐψομένη ὁμοίως τῷ ἀπὸ κράμβης ἀπαγέσθω ἐν λοπάδι, ὡς Γλαυκίας ἱστορεῖ, κρείττων τῶν ἄλλων ἐψητῶν λαχάνων, ἐν ἄλλοις δὲ Θεόφρα-

γ. σελινίων, vel, σελινιδίων.

35

γ. καταφυγών,

στος

ς. ὑπίατορα φησὶ καλεῖσθαι τὸ λίλιον, θριδακίνην, δίζωμον, νάπυ, λάπαθον κοριαννον, ἄνηθον, κάρδαμον. Διφίλος δὲ φησὶν εἶναι πάντα τὰ λάχανα ἄτροφα, καὶ λεπτυντικὰ καὶ καπόχυλα, ἔτι τε ὑπιπολαστικὰ καὶ δυσοικονόμητα. Θερινῶν δὲ λαχανῶν Ἐπίχαρμος μέμνηται.

χ. Τινὲς τῶν Σοφοκλῆς χ. Κολχίσι

ΚΙΝΑΡΑ. [Ταῦτα Σοφοκλῆς] ἐν [Κολχίσι] κινάραν καλεῖ· ἐν δὲ Φοίνικι,

Κινάρα δ' ἄκανθαι πάντα πληθύει γύαλα.

Ἑκαταῖος δ' ὁ Μιλήσιος ἐν Ἀσίας περιηγήσει, εἰ γνήσιον ἔστι συγγραφέως τὸ βιβλίον. (Καλλίμαχος γὰρ αὐτὸ ἀναγράφει [Νησιώτου.)] [ὅς τις οὖν ὁ ποιήσας] λέγει ὕτω, περὶ τὴν Τρκανίαν θάλασσαν καλουμένην ὄρεα ὑψηλὰ δασέα ὕλῃσι, ἐπὶ δὲ τοῖσιν ὄρεσιν ἄκανθαι κινάρα. Καὶ ἑξῆς, Πάρθων πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα Χοράσμιοι οἰκοῦσι, γῆν ἔχοντες καὶ πεδία καὶ ὄρεα· ἐν δὲ τοῖσιν ὄρεσι δένδρεα ἔνι ἄγρια, ἄκανθαι, κινάρα, ἰτέα, μυρίκη. καὶ περὶ τὸν Ἰνδὸν δέ φησι ποταμὸν, γίνεσθαι τὴν κινάραν. [καὶ Σκύλαξ δὲ ἢ Πολέμων, εἶναι] δὲ τὰ γῆν ὑδρηλὴν πρὸς ὀπώρην καὶ ὀχετοῖσιν. ἐν δὲ τοῖς ὄρεσι πέφυκε κινάρα καὶ βοτάνη ἄλλη. καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς. ἐνθεῦθεν δὲ ὄρος παρέτεινε [δ' ποταμός,] καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν ὑψηλόν τε καὶ δασὺ ἀγρίᾳ ὕλῃ καὶ ἀκανθῃ κινάρα. Δίδυμος δ' ὁ γραμματικὸς, ἐξηγούμενος τὰ τῷ Σοφοκλεῖ τὸ κινάρα ἄκανθαι, μή ποτε φησὶ τὸ κινόσβατον λέγει, ἀπὸ τὸ ἀκανθώδες καὶ τραχὺ εἶναι τὸ φυτόν. καὶ γὰρ ἡ Πυθία ξυλίνην κινᾶ αὐτὸ εἶπεν. καὶ ὁ Λοκρὸς χρησμὸν λαβὼν ἐκεῖ πόλιν οἰκίζειν, ὅπου αὐτὸν ξυλίνης κυνὸς δηχθῇ, καταμυχθεὶς τὴν κνήμην ὑπὸ κυνὸς βάτου, ἔκλισε τὴν πόλιν. ἔστι δὲ ὁ κινόσβατος μεταξὺ θάμνου καὶ δένδρου, ὡς φησι Θεόφραστος· καὶ τὸ καρπὸν ἔχει ἐρυθρὸν ἀπολεπιδωτὸν τῇ ῥοιᾷ· ἔχει δὲ καὶ τὸ φύλλον ἀγνῶδες. Φανίας δὲ ἐν πέμπτῳ περὶ φυτῶν, κάκτον Σικελικὴν τινα καλεῖ ἀκανθώδες φυτὸν, ὡς καὶ Θεόφραστος ἐν ἕκτῳ περὶ φυτῶν. ἡ δὲ κάκτος καλουμένη περὶ Σικελίαν μόνον, ἐν τῇ Ἑλλάδι δ' οὐκ ἔστι· ἀφίησι δ' ὑβὺς πρὸς τὰ ῥίζης καυλοὺς ὑπηγείους. τὸ δὲ φύλλον ἔχει πλατὺ καὶ ἀκανθώδες· καυλοὺς δὲ οὗτοι καλουμένους κάκλους. ἐδώδιμοι δ' εἰσὶ περιλειπόμενοι, καὶ μικρὸν ὑποπικροί. καὶ ἀποθησαυρίζουσιν αὐτοὺς ἐν ἅλμῃ. ἕτερον δὲ καυλὸν ὀρθὸν ἀφιᾶσιν, ὃν καλοῦσι περέρνικα, καὶ τοῦτον ἐδώδιμον. τὸ δὲ περικάρπιον ἀφαιρεθέντων τὰ παπωδῶν, ἐμφερὲς τῷ τῆς φοίνικος ἐγκεφάλῳ. ἐδώδιμον καὶ τοῦτο· καλοῦσι δ' αὐτὸ ἀσκάληρον. τίς δὲ τούτοις οὐχὶ πειθόμενος θαρρῶν ἂν εἴποι τὴν κάκτον εἶναι ταὐτὸν τὰ ὑπὸ Ῥωμαίων μὲν καλουμένου κάρδουον, οὐ μακρὰν ὄντων τῆς Σικελίας, περιφανῶς δ' ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κινάρου ὀνομαζομένου. ἀλλαγῇ γὰρ δύο γραμμάτων κάρδος καὶ κάκτος ταὐτὸν ἂν εἴη. Σαφῶς δ' ἡμᾶς διδάσκει καὶ Ἐπίχαρμος, μὴ τὰ ἐδωδίμων λαχάνων καὶ τὴν κάκτον καλέγων ἔτως μήκωνα, μάραθον, τραχέες τε κάκτοι. [Τοῖς ἄλλοις μὲν φαγεῖν ἐνὶ λαχάνοις εἰς † τὸ πὸν ἀΐκατις ἐκτρίψας καλῶς] ἀπολαῦσαι νιν, ἀδύς ἐστιν· αὐτὸς δ' ἐπ' αὐτοῦ χαίρετω. καὶ πάλιν,

χ. καὶ ἐν ἄλλοις. κάκτον φασὶν ἐντὶ λάχανον· εἰς τὸ πὸν ἀΐκατις ἐνδρίψας α.

A stus[a] alio loco Epiſpora[b] vocat olera, lactucam, betam, erucam, ſinapi, lapathum, coriandrum, anethum, naſturtium. Diphilus citra exceptionem inquit olera omnia nihil alere, attenuare[c], prauum ſuccum gignere, innatare ventriculo, vix digeri. Olerum æſtiuorum meminit Epicharmus. CINARA. Hanc Sophocles in Cochleis Cinaram vocat, at in Phœnice,

Cinarus ſpina totum opplet iugerum.

B Hecatæus Mileſius in Aſiæ deſcriptione, ſi eius reuera liber eſt, nam Callimachus eum tribuit Neſiotæ, ſed cuiuſcunque ſit, ita ſcribit: Circa mare quod Hircanum vocant, excelſi montes, ac ſyluis denſi, & in illis montibus Cinara ſpina. & deinceps, E Parthis Coraſmij ad orientem ſolem habitant: regio & campeſtris & montoſa eſt. In montibus ſyluestres proueniunt arbores, ſpina, ſalix, tamariſcus, & cinara. Idem ſcribit Cinaram circa Indum fluuium naſci. Scylax ſiue Polemon his addit, tractum eum fontibus ac riuis eſſe riguum, in montibus verò gigni & alias herbas, & Cinaram: ac deinde, ex eo loco montem ſecus fluuium vtrinque protendi, altum, inculta ſylua confertum, & cinara ſpina. Didymus Grammaticus verba Sophoclis citata, nempe, Cinaros ſpina, cùm exponit, Fortaſſis inquit, ſic Cynosbaton vocat, quoniam aſpera & ſpinoſa planta eſt. Pythia[d] namque ligneum canem eum appellauit. Cùm[e] enim oraculum iuſſiſſet Locrum ibi ciuitatem condere, vbi ligneus momordiſſet canis, crure aculeis Cynosbati compuncto vrbem ædificauit. Eſt autem Cynosbatus, vt Theophraſtus[f] inquit, medius inter arborem & fruticem: rubro fructu, qualis eſt Roſæ[g], folio veſtigio hominis ſimili. Phanias libro quinto de Plantis, Cacton Siculam vocat, ſpinoſam quandam plantam, vt & Theophraſtus libro ſexto[h] de Plantis: Quam Cacton[i] nominant, inquit, in Sicilia tantùm viſitur, in Græcia nuſquam: peculiaris eſt huius plantæ & ab aliis diuerſa natura. Nam à radice ſtatim caules[k] mittit, foliáque humi ſtrata, ſpinoſa. Caules cactos vocant, in cibo gratos ſi decorticentur, nonnihil ſubamaros, quos muria condiunt, & inueterant. Præter eos alius quoque rectus caulis aſſurgit, pternica nominant, in cibos expetitus, ſed qui ſeruari non poſſit. Fructus qui ſemen ambit, Acani figura, detractis pappis, tenellisque ſeminibus, edulis eſt, guſtu, qualis eſt cerebro palmarum[l]: Aſcaleron[m] vocant. Ecquis his verbis perſuaſus confidenter non aſſerat Cacton hanc eſſe, quam Romani breui ſpatio à Siculis diuiſi Carduum appellant, Græci verò apertè Cinaram? Mutatis enim literis duabus Cardos & Cactos idem fuerit. Verum hoc eſſe ex Epicharmo palam eſt, qui veſcis oleribus ſic Cacton adnumerat.

Papauer, fœniculum, & aſpera cactos.
Aliis quidem oleribus veſci profectò licet:
At cacton diligenter extritum ac purgatum ſi quis apponat,
Suauis eſt: eo ipſe fruitor.

ac rurſum:

Lactucam, abietem, iuncum, radiculas, cactos.

Idem alibi:

Ex agro quispiam attuliſſe videtur fœniculum, cation, iphyon, lapathum, ſerpyllum, ſcholymum, puſillam ſerin, atractylin, filicem, onopordon [a].

Philetas Cous:

Et lamentetur quæ perdidit hinnula vitam,
Pungentis Cacti [b] *vulnera dum metuit.*

Cinaram quemadmodum & nos vocat Sopater Paphius Alexandri Philippi coætaneus, qui ad ſecundum vſque regem AEgypti vitam produxit, vt in opere quodam ſuo oſtendit. Ptolemæus Euergetes vnus ex diſcipulis Ariſtarchi Grammatici, libro ſecundo ſuorum Commentariorum ita ſcribit: In Lethone fluuio Libyæ gignitur lupus aurata, & anguillarum magna copia, quas Regias vocant, ſeſcuplo maiorum quàm quæ in Macedonia capiuntur, & Copaïde lacu: atque adeò totus eius alueus piſcibus variis plenus eſt. Eo præterea tractu Cinara multa naſcitur, quam milites omnes nos comitati demeſſam & comederunt, & ſpinis purgatam, vt ea veſceremur, nobis attulerunt. Ego equidem haud ignoro nominatam quoque Cinaram fuiſſe quandam inſulam memoratam à Semo. PALMÆ CEREBRVM. Theophraſtus [c] cùm de arbore Palma diſſeruiſſet, hæc ſubiunxit: Sic è fructu palma ſeritur: ex ſeipſa verò, cùm ademptam ſuperiorem partem, in qua cerebrum eſt, (excindunt autem ad cubitos duos,) fiſſam illam adhuc ſuccoſam, defodiunt. Xenophon libro ſecundo Aſcenſus [d], ad hunc modum ſcribit: Hoc primum loco, palmæ cerebro cibati ſunt milites, admirantibus non paucis eius voluptatis & ſpeciem, & proprietatem. Dolorem tamen capitis id vehementem excitabat. Detracto palma cerebro prorſus exareſcebat.

Nicander in Georgic.

Pullulantes in palma ſtolones excindunt,
Cerebrúmque, adoleſcentibus expetitum cibum, afferunt.

Diphilus Siphnius narrat, palmarum cerebrum plenitudinem corporis [e] efficere, largiùs nutrire, ventriculum grauare, vix diſtribui, ſitim inuehere, aluum coërcere. Nos verò, inquit ille, ô amice Timocrates, cerebrum habuiſſe ad exitum vſque huius diſputationis exiſtimabunt, ſi hîc ceſſet, & ſermo noſter, & congreſſus.

A θερίδακας, [ἐλάτην,] ‖ χίνον, ῥαφανίδας, κάκλους. χ. ἐλαίαν.
Καὶ πάλιν,
ὁ δέ τις ἀχρόθεν ἔοικε μάρασθαι καὶ κάκλους [φέρειν,] χ. φέρων
‖ ἴφυον, λάπαθον, ‖ ὀνόσυλλον, ‖ σκόλιον, ‖ σεμίδα,
θρίκυλον, πήγανον, κάκτον, [ὀνόπορδον.] χ. καὶ τὸν ὀνόπορδον.
Καὶ Φιλητᾶς ὁ Κῶος,
‖ Γηρύσαιτ' ἢ νεβρὸς, ἀπὸ ψυχλὼ ὀλέσασα
Ὀξείης κάκλου τύμμα φυλαξαμένη.
ἀλλὰ μὴν καὶ ‖ κινάραν ὠνόμασε πάλαι πλησίως
ἡμῖν Σώπατρος ὁ Παφίος, γεγονὼς τοῖς χρόνοις
B κατ' Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου ἐπιβιὰς ἢ καὶ ἕως
ἑτέρου τοῦ Αἰγύπτου βασιλέως, ὡς αὐτὸς ἐμφανίζει ἔν τινι τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ. Πτολεμαῖος δ' ὁ Εὐεργέτης βασιλεὺς Αἰγύπτου, εἰς ὃν τὸ Ἀριστάρχου γραμματικοῦ μαθητῶν, ἐν δευτέρῳ ὑπομνημάτων γράφει οὕτως, περὶ Βερενίκην τὴν Λιβύης λίθων πολλαμοῦ, ἐν ᾧ γίνεται ἰχθῦς λάβραξ, καὶ χρυσόφρυς, καὶ ἐγχέλεων πλῆθος, καὶ τῶν καλουμένων βασιλικῶν, αἵ τε ἐκ Μακεδονίας καὶ τὴν Κωπαΐδος
C λίμνης τὸ μέγεθος εἰσὶν ἡμιόλιαι· πολὺ δὲ τὸ ῥεῖθρον αὐτοῦ ἰχθύων ποικίλων ἔστι πλῆρες. πολλῆς δ' ἐν τοῖς τόποις κινάρας φυομένης, οἵτε σωματοθηρῶντες ἡμῖν τραπέζαι πάντες ἀρεπόμενοι σιτεχρῶντο, ‖ καὶ ἡμῖν προσέφερον ψιλοῦντες τὰ ἀκανθῶν. Οἶδα δὲ ‖ Κίναρον καλουμένην νῆσον, ἣν μνημονεύει ‖ Σῆμος. ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ ΦΟΙΝΙΚΟΣ. 36
Θεόφραστος δὲ φοίνικος τὸν καρπὸν ἐπὼν ἀπαφέρει. Ἡ μὲν οὖν ἀπὸ τῶν καρπῶν φυτεία τοιαύτη τις· ἡ δ'
D ἀπ' αὐτοῦ, ὅταν ἀφέλωσι τὸ ἄνω ὥσπερ ὁ ἐγκέφαλος. Καὶ Ξενοφῶν ἐν δευτέρῳ ἀναβάσεως γράφει τάδε. Εὑρεθῆναι καὶ τὸν ἐγκέφαλον τοῦ φοίνικος πρῶτον ἔφαγον οἱ στρατιῶται· καὶ οἱ πολλοὶ ἐθαύμαζον τό, τε εἶδος καὶ τὴν ἰδιότητα τῆς ἡδονῆς· ἦν δὲ σφόδρα καὶ τὴν κεφαλαλγές· ὁ δὲ φοίνιξ ὅταν ἐξαιρεθείη ὁ ‖ ἐγκέφαλος, ὅλως ἐξαυαίνεται. Νίκανδρος [Γεωργικῷ.] χ. Γεωργικοῖς.
Σαὶ καὶ φοίνικος πάλαι φυάδας σκηπόνας,
E Ἐγκέφαλον φορέουσι νέοις ἀπάσιν ἔδεσμα.
Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιος ἱστορεῖ. Οἱ τῶν φοινίκων ἐγκέφαλοι πλήσμιοι καὶ πολύτροφοι, ἔπειτα βραδεῖς καὶ δυσοικονόμητοι, διψώδεις τε καὶ στυπτικοὶ κοιλίας. Ἡμεῖς δὲ φησὶν οὕτος, ἑταῖρε Τιμόκρατες, δόξομεν ἐγκέφαλον ἔχειν μέχρι τέλους, εἰ καταπαύσομεν ἐνταῦθα καὶ τῷδε τῷ συναγωγῷ.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

EX ATHENÆI DEIPNOSOPHISTARVM LIBRO TERTIO.

CAP. I.

ΑΛΛΙΜΑΧΟΣ ὁ ‖ Γραμματικὸς, τὸ μέγα βιβλίον ἴσον ἔλεγεν εἶναι τῷ μεγάλῳ κακῷ.

ΚΙΒΩΡΙΑ.

Νίκανδρος ἐν Γεωργικοῖς,

Σπείρειας κύαμον ‖ Αἰγύπτιον, ὄφρα ‖ θερείης
Ἄνθεα μὲν στεφάνοις ἀνύσῃς. Τὰ δὲ πεπηῶτα
Ἀκμαίου καρποῖο κιβώρια δαινυμένοισιν,
Ἐς χέρας ἠϊθέοισι πάλαι ποθέουσιν ὀρέξῃς·
Ῥίζας δ' ἐν θοίνῃσιν ἀφεψήσας προτίθημι.

ῥίζας λέγει Νίκανδρος, τὰ ὑπ' Ἀλεξανδρέων κολοκάσια καλούμενα. ὡς ὁ αὐτὸς, [Κυάμους λέψας κολοκάσιον, ἐντμήξας τε.] ἔστι δ' ἐν Σικυῶνι Κολοκασίας Ἀθηνᾶς ἱερόν. Ἐστι δὲ καὶ κιβώριον εἶδος ποτηρίου. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ φυτῶν οὕτω γράφει, Ὁ κύαμος ἐν Αἰγύπτῳ φύεται μὲν ἐν ἕλεσι καὶ λίμναις· καυλὸς δ' αὐτοῦ μήκος μὲν ὁ μακρότατος εἰς τέτταρας πήχεις, πάχος δ' ἀκτυλιαῖος, ὅμοιος καλάμῳ μακρῷ ἀγονάτῳ. ‖ Ἀφὴ δ' ἔνδοθεν ἔχει διόλου διειλημμένας ὁμοίας τοῖς κηρίοις. ὑπὸ τούτῳ δ' ἡ κώθια καὶ τὸ ἄνθος πλατύτερον ἢ μήκωνος· χρῶμα δ' ὅμοιον ῥόδῳ καταιθρές. Φύεται δὲ φύλλα μεγάλα· ἡ δὲ ῥίζα παχυτέρα καλάμου τοῦ παχυτάτου, καὶ ἀφὴ ὁμοίας ἔχουσα τῷ καυλῷ. ἐσθίουσι δ' αὐτὴν καὶ ἑφθὴν καὶ ὠμὴν καὶ ὀπτὴν, καὶ οἱ περὶ τὰ ἕλη τούτῳ σίτῳ χρῶνται. γίνεται δὲ καὶ ἐν Συρίᾳ κατὰ Κιλικίαν, ἀλλ' οὐκ ἐκπέπλουσιν αἱ χῶραι. καὶ περὶ Τορώνην τῆς Χαλκιδικῆς ἐν λίμνῃ τινὶ μετρίᾳ τῷ μεγέθει καὶ αὐτὴ πέπλει, καὶ τελεοκαρπεῖ. Διφίλος δ' ὁ Σίφνιος φησὶν, Ἡ τοῦ κυάμου τοῦ Αἰγυπτίου ῥίζα,

A

ALLIMACHVS Grãmaticus dicere solebat magnum librum magno malo parem esse.

CIBORIA.

Nicander in Georgicis:

Ægyptiam tu fabam serito, vt post metas:
E floribus, coronam texas: delapsa
Maturo fructu ciboria pransuris
Pueris, & iam pridem cupientibus in manum des:
Ego equidem radicem elixam in epulas promo.

Radicem Nicander scilicet vocat quam Alexandrini Colocasiam nominant: vt & ipsemet:

Colocasiorum fabas decorticauit, & incidit.

Est apud Sicyonios Colocasiæ Mineruæ delubrum. Est & Ciborium [a] poculi genus. Theophrastus [b] in opere de plantis ita scribit: In Ægypti lacubus & stagnantibus aquis faba nascitur, scapo amplissima, longitudine ad cubitos quatuor surrecto, digiti crassitudine, arundinaceo, molli, non geniculato, qui totus rimis intrinsecus pertusus ac distinctus est, vt in [c] lilio. Huic insidet caput, rotundo vesparum fauo simile. Fabæ in singulis veluti nucamentorum loculis aliquantulum prominent, ad summum numero [d] triginta. Flos duplo maior quàm papaueris, rosæ colore, saturo. Extat caput super aquam. Singulis fabarum plantis adnascuntur folia magnitudine pilei [e] Thessalici, quorum caulis [f] idem est, qui & fabarum. Obtritis sigillatim fabis, apparet distortum, id quod amarum vocant, è quo pileatum folium prodit. Eiusmodi fructus ac caulis est. Radix quauis arundine crassior, caulis modo rimosa. Eam crudam, elixam & assam comedunt, aquarúmque stagnantium gratus accolis is cibus est. Prouenit sponte quidem faba hæc multa: veruntamen eam quoque serunt in lutum deiecto semine, diligenter stipato palea, vt sidat, maneátque in vado, nec corrumpatur. Fabarum seminaria sic instituuntur. Semen vbi semel comprehẽderit, perpetua planta est. Radix enim valida est, non dissimilis arundini, sed aculeata. Quapropter illam Crocodilus refugit, ne lædat oculos, quia visu est hebetiore. Gignitur & hæc faba in Syria & Cilicia, sed in illis regionibus fructus non matureſcit. Prouenit & circa Toronem Chalcidis, lacu quodam mediocris magnitudinis, fructúmque perficit, maturat, & absoluit. Diphilus Siphnius tradit, Ægyptiæ fabæ radicem, quam

κ. κυάμ. λ. κ. vel, κυάμους λέψας, κολοκάσιον ἐντ.

quam Colocasion appellant, conducere stomacho: alere multum, difficiliùs excerni, quoniam adstringit: præstare quæ minimum lanuginosa est: fabas verò inclusas ciboriis [a], virides ac recentes ægrè coqui, parum nutrire, aluum mouere, sed flatuosissimas esse: siccas verò minùs inflare. Ex ciborijs flos emicat, coronis aptus, inquit, quem Ægyptij Loton [b] vocant: Naucratitæ verò mei ciues, inquit Athenæus, Meliloton, à quo dicuntur Melilotinæ coronæ, odoris suauissimi, & magnis æstibus valde refrigerantes. Phylarchus scribit cùm antea & nunquam & nusquam AEgyptia faba sereretur, aut sata cresceret, præterquam in AEgypto, Alexandro tamen Pyrrhi filio regnante, prope Thyamin fluuium Thesprotiæ, quæ in Epeiro est, in palude quadam enatam casu fuisse, ac toto biennio post abundè fructus peperisse qui adoleuerint: cùm verò præsidium Alexander ibi collocasset, quo arcerentur non ij tantùm qui decerpere vellent, sed illi etiam qui eò commearent, videndi gratia, exiccatam paludem fuisse, & in posterum non solùm eius fabæ non genuisse plantas, sed nec iam inde aquam in ea fuisse conspectam. Accidit & in Edepso [c] par miraculum. Nam procul à cæteris aquis riuulus mari vicinus gelidam aquam fundens emicuit, cuius potus ægris plurimum auxiliabatur, ideo confluentibus illò multis, vel è locis remotioribus vt aquam biberent. Antigoni verò duces cùm res Principis administrare diligentius cuperent, & bibituros vectigalis nomine pendere quidpiam iussissent, euanuit illa scatebra. In Troade cùm antea cuiuis permitteretur salem Tragasæum auferre gratis, salarium tributum vt Lysimachus exigi mandauit, illic postea nihil salis visum est. Admiratus id Lysimachus, tributum remisit, continuóque sal rursum extitit. Vulgatum adagium est,

Sicyon [d] *arredens vxor lacernam texe.*

Matron in Parodis

Et Sicyon vidi quem tellus clara creauit,
Hortenses [e] *inter distento corpore plantas,*
Inque nouem mensas diuiso.

Laches:

Ac velut in rosido loco augescens Sicyos.

Attici tribus syllabis σικυὸν pronuntiant. Alcæus verò, δάκη τὸν σικύων, dixit, id est, Sicyos momorderit, à recto casu (σίκυς,) vt σάχυος à σάχυς. Phrynichus in Tragis [f] σικύδιον, dixit, vocabulo diminuente.

Hucusque producta est Epitome. Athenæi sunt quæ deinceps sequuntur.

A ἤ τις λέγεται Κολοκάσιον, Διόμαχός τε ἐστὶ καὶ τροφιμος, δυσέκκριτος διὰ τὸ πολυσύφειν· κρεῖττον δ' ἐστὶ τὸ ἥκιστα ‖ ἐρωδες. ‖ οἱ δὲ γινόμενοι φησὶ κύαμοι ἐκ τῶν κιβωρίων, χλωροὶ μὲν, εἰσὶ δύσπεπτοι, ὀλιγότροφοι, διαχωρητικοὶ, πνευματώδεις· ξηραινθέντες δὲ, ἧττον πνευματοῦσι. γίνεται δὲ οὕτως ἐκ τῶν κιβωρίων καὶ ἄνθος στεφανωτικόν. καλοῦσι δ' Αἰγύπτιοι μὲν αὐτὸ λωτόν· Ναυκρατῖται δὲ οἱ ἐμοὶ, λέγει οὗτος ὁ Ἀθήναιος, μελίλωτον, ἀφ' οὗ καὶ μελιλώτινοι στέφανοι, παύουσιν ὧδες, καὶ ‖ καύσωνος ὥρας ψυκτικώτατοι. Φύλαρχος δὲ φησιν, οὐδέποτε πρότερον ἐν οὐδενὶ τόπῳ κυάμων Αἰγυπτίων οὔτε παρένθεσις, οὔτ' εἰ πειρεί τις πικλομένων, εἰ μὴ καθὰ Αἴγυπτον, ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου τοῦ Πύρρου, πλὴν τὸν Θύαμιν πολαμὸν τῆς ἐν Ἠπείρῳ Θεσπρωτίας ἐν ἕλει τινὶ σωθέν φυλῶν. δύο μὲν οὖν ἰδέγκε πως ἔτη καρπὸν ἐκτενῶς, καὶ ηὔξησε· τοῦ δ' Ἀλεξάνδρου φυλακὴν ἐπισήσαντος καὶ κωλύοντος οὐχ ὅτι λαμβάνειν τὸν βουλόμενον, ἀλλὰ μηδὲ προσέρχεσθαι πρὸς τὸν τόπον, ἀνεξηράνθη τὸ ἕλος· καὶ τὸ λοιπὸν οὐχ ὅπου τὸν προειρημένον ἰδέγκε καρπὸν, ἀλλ' οὐδὲ ὕδωρ εἴποτε ἔσχε φαίνεται. Τὸ πλατανήσιον ἐγένετο καὶ ἐν Αἰδεψῷ· χωρὶς γὰρ τῶν ἄλλων ὑδάτων, ναματιόν τι ἐφαίνη ψυχρὸν ὕδωρ προϊέμενον, οὐ πόρρω τῆς θαλάττης· τούτου πίνοντες οἱ ἀρρωστοῦντες, τὰ μέγιστα ὠφελοῦντο· διὸ πολλοὶ παρεγίνοντο καὶ μακρόθεν, τῷ ὕδατι χρησόμενοι. οἱ οὖν ὑπὸ βασιλέως Ἀντιγόνου στρατηγοὶ βαλόμενοι οἰκονομικώτεροι εἶναι, ‖ διάφορόν τι ἔταξαν διδόναι τοῖς πίνουσι, καὶ ἐκ τούτου ἀπεξηράνθη τὸ νᾶμα. Καὶ ἐν Τρωάδι δὲ ἐξουσίαν εἶχον οἱ βουλόμενοι τὸν πρὸ τοῦ χρόνου τὸν Τραγασαῖον ἅλα λαμβάνειν· Λυσιμάχου δὲ τέλος ἐπιβαλόντος, ἠφανίσθη. Ἁλισμάσαντος δὲ, καὶ ἀφέντος τὸν τόπον ἀτελῆ, πάλιν ηὐξήθη.

ΣΙΚΥΟΣ. Παροιμία,

‖ Τὸν σικυὸν τρώγουσα γλώχ' ‖ χλαῖναν ὕφαινε.

Μάτρων ἐν Παρῳδαῖς,

Καὶ σικυὸν εἶδον γαίης ἐρικυδέος ἰὸν,
Κείμενον ἐν λαχανοις, ὅσ' ἐστ' ἐννέα κεῖτο τραπέζας.

Καὶ Λάχης,

Ὡς δ' ὅτ' ἀέξηται σικυὸς δροσερῷ ἐνὶ χώρῳ.

Ἀττικοὶ μὲν οὖν ἀεὶ τρισυλλάβως. Ἀλκαῖος δὲ δάκη φησὶ τῶν σικύων, ἀπὸ εὐθείας τῆς σίκυς, ὡς σάχυς σάχυος. Φρύνιχος δ' ἐν ‖ Τραγῳδοῖς φησὶ σικύδιον ὑποκοριστικῶς.

Μέχρι τοῦδε τὰ τῆς ἐπιτομῆς. ἐντεῦθεν αὐτὸς ὁ Ἀθήναιος.

37 CAP. II.

*‖ στελέων ῥαφανίδας σικύους τέτταρας. σικύδιον δ' ὑποκοριστικῶς εἴρηκε Φρύνιχος ἐν Τραγαῖς. Θεόφραστος δέ φησι σικυῶν τρία εἶναι γένη, Λακωνικὸν, Σκυταλίαν, Βοιώτιον. καὶ τούτων [τὸ μὲν Λακωνικὸν] ὑδρευόμενον βελτίω γίνεσθαι, τοῦ δ' ἄλλους [ἀνύδρους.] γίνονται δέ φησι καὶ ‖ εὐχυλότεροι οἱ ‖ σικυοὶ, ἐὰν τὸ σπέρμα ἐν γάλακτι βραχὲν σπαρῇ, ἢ ἐν μελικράτῳ. ἱστορεῖ δὲ ταῦτα ἐν φυτικοῖς αἰτίοις, θᾶττον αὔξεσθαι κἂν ἐν ὕδατι, κἂν ἐν γάλακτι πρότερον ἢ εἰς τὴν γῆν κατατεθῆναι βραχῇ. ΕΥθύδημος δὲ ἐν τῷ περὶ λαχάνων, εἶδος σικυῶν εἶναι τοὺς προσαγορευομένους δρακοντίας. ὠνομάσθαι δὲ σικυούς φησι Δημήτριος ὁ Ἰξίων ἐν πρώτῃ ἐτυμολογουμένων, ἀπὸ τοῦ σεύεσθαι καὶ κύειν· ὁρμητικὸν γὰρ ὑπάρχειν. Ἡρακλείδης δ' ὁ Ταραντῖνος ἐν τῷ συμποσίῳ ‖ ἡδύγαιον καλεῖ τὸν σικυόν. Δίφιλος δέ φησιν ὁ Καρύστιος τὸν σικυὸν ἐν πρώτοις λαμβανόμενον ἐνοχλεῖν· φέρεσθαι γὰρ ἄνω, καθάπερ τὴν ῥάφανον. τελευταῖον δὲ λαμβανόμενον, ἀλυπότερον εἶναι, καὶ εὐπεπτότερον· ἐφθὸν δὲ, καὶ διουρητικὸν μετρίως ὑπάρχειν. Δίφιλος δέ φησιν, ὁ σικυὸς ψυκτικὸς ὑπάρχων δυσοικονόμητός ἐστι, καὶ δυσυποβίβαστος· ἔτι δὲ φρικοποιὸς, καὶ γεννητικὸς χολῆς, ἀφροδισίων τε ἐφεκτικός. αὔξονται δὲ ἐν τοῖς κήποις οἱ σικυοὶ κατὰ τὰς πανσελήνους, καὶ φανερὰν ἴσχουσι τὴν ἐπίδοσιν, καθάπερ καὶ οἱ θαλάττιοι ἐχῖνοι. Η ΣΥΚΗ. ΟΥδενὶ γὰρ τῶν περὶ συκῶν λόγων παραχωρήσαιμι κἂν ἀποκρέμασθαι δέῃ. Φιλόσυκος γάρ εἰμι δαιμονίως. λέξω τά μοι προσπίπτοντα. ‖ ἡ συκῆ ἄνδρες φίλοι ἡγεμὼν τοῦ καθαρίου βίον τοῖς ἀνθρώποις ἐγένετο. ‖ δῆλον δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ καλεῖν τοὺς Ἀθηναίους ‖ ἱερὰν συκῆν τὸν τόπον, ἐν ᾧ τὸ πρῶτον εὑρέθη· τὸν δ' ἀπ' αὐτῆς καρπὸν ‖ ἡγητηρίαν, διὰ τὸ πρῶτον εὑρεθῆναι τῆς ἡμέρου τροφῆς. Τῶν δὲ σύκων ἔστι γένη πλείονα. Ἀττικὸν μὲν, οὗ μνημονεύει Ἀντιφάνης ἐν Ὁμωνύμοις· ἐπαινῶν δὲ τὴν χώραν τὴν Ἀττικὴν, τάδε λέγει. [ΟΙα δ' ἡ χώρα φέρει, Διαφέροντα πάσης Ἱππόνικε τῆς οἰκουμένης· Τὸ μέλι, τοὺς ἄρτους, τὰ σῦκα. σῦκα μὲν νὴ τὸν Δία Πάνυ φέρει.] Ἱστρος δ' ἐν τοῖς Ἀττικοῖς, οὐ δ' ἐξάγεσθαί φησι τῆς Ἀττικῆς τὰς ἀπ' αὐτῶν γινομένας ἰσχάδας, ἵνα μόνοι ἀπολαύοιεν οἱ κατοικοῦντες. καὶ ἐπεὶ πολλοὶ ἐνεφανίζοντο διακλέπτοντες, οἱ τούτους μηνύοντες τοῖς δικασταῖς, ἐκλήθησαν τότε πρῶτον συκοφάνται. Ἀλεξις δ' ἐν ‖ Ποιητῇ φησιν,

Ο συκοφάντης οὐ δικαίως τοὔνομα
Εν τοῖσι μοχθηροῖσίν ἐστι κείμενον.
Εδει γὰρ ὅς τις χρηστὸς ἦν, ἡδύς τ' ἀνὴρ,
Τὰ σῦκα ‖ προστεθέντα δηλοῦν τὸν τρόπον.
‖ Νυνὶ δὲ πρὸς μοχθηρὸν ἡδὺ προστεθὲν
Απορεῖν πεποίηκε, διὰ τί τοῦθ' οὕτως ἔχει.

‖ Φιλόμνηστος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ ‖ Σμινθείων φησὶν, Επεὶ καὶ ὁ συκοφάντης ἐντεῦθεν προσηγορεύθη, διὰ τὸ εἶναι τότε τὰ ἐπιζήμια, καὶ τὰς εἰσφορὰς, σῦκα, καὶ οἶνον, καὶ ἔλαιον,

γρ. τὸν μὲν Λακ.

γρ. ἀνυδρεύτους.

γρ. ---οἷα δὴ χώρα φέρει Διαφέροντα πάσης Ἱππόνικε τῆς οἰκουμένης· Τὸ μέλι, τοὺς ἄρτους, τὰ σῦκα· σῦκα μὲν νὴ τὸν Δία Διαφέροντα καὶ πάνυ γ' αὕτη φέρει βοσκήματα, Ερια, μύρτα, θύματα, τυροὺς, ὕδωρ διαφέρον

CAP. III.

Σφόδρ', ὥστε καὶ γνοίην ἂν εὐθὺς Ἀττικὸν πίνων ὕδωρ.

A *radiculas tres miſit, Sicyos quatuor. Theophraſtus [a] ſcribit Sicyon eſſe tria genera: Laconicum, Scytalian [b], Bœotium: ex his Laconicum proficere cùm rigatur, alia, cùm aquam deſiderant: ſuccum meliorem [c] præbere Sicyon, cùm ſemen ſaturi, mulſo, aut lacte paulo antea macerauerint. In libris de Cauſſis idem memorat: in hiſtoria [d] verò, celerius exire, ſemine vel aqua vel lacte macerato priuſquam terræ credatur. EVthydemus libro de oleribus, Sicyorum [e] genus tradit,
B quod Dracontiam nuncupant. Demetrius Ixion libro primo Etymologiarum ſcribit Sicyos dictos fuiſſe à verbo σεύεσθαι, quod concitari ſignificat, & κύειν, quod eſt, vel oſculari vel vtero gerere, quoniam eo cibo venus accenditur. Heraclides Tarentinus in Conuiuio Sicyon ἡδύγαιον [f] vocat. Diphilus Caryſtius ſcribit, moleſtum eſſe Sicyon [g], prima menſa ſumptum, quia radiculæ modo in ſuperiorem ventriculi partem efferatur: poſtremâ verò, negotij minus faceſſere, & coqui
C faciliùs, elixúmque vrinam mediocriter prouocare. Diphilus Siphnius tradit cucumerem vi quidem refrigerandi præditum, vix tum in corpus digeri, tum per aluum deſcendere, horrores excitare, bilem gignere, venerem cohibere. Plenilunijs incremento manifeſto augeſcunt hortenſes cucumeres, non aliter quàm echini maris. FICVS. Nemini ego ſanè permittam vt de ficubus diſputationem aggrediatur, inquit Magnus [h], vel ſuſpendij periculum ſi adeundum fue-
D rit. nam ſupra modum ficuum ſum auidus. Quapropter ingenio quæ meo conueniant, ediſſeram. Ficus, ô amici viri, mortalibus elegantioris [i] vitæ magiſtra fuit, vel hoc argumento, quòd locum vbi primùm arbor hæc reperta eſt, ſacram ficum Athenienſes vocauerunt, ipſiúſque fructum ἡγητηρίαν, id eſt vnctioris ac cultioris vitæ ducem, quòd ante mitiores cibos omnes inuentus fuerit. Ficuum genera plura ſunt. Atticum memoratum ab Antiphane in Homonymis [k]. Laudans enim agrum
E Atticum, inquit:

Qualia fert, ô Hipponice, iſta regio,
Excellentiora quàm vniuerſus orbis, mel,
Panem, ficus. Ficus enim, ita me amet Iuppiter,
Abundè gignit.

Iſter in Atticis prodidit, vetitum fuiſſe caricas exportare in Attica naſcentes, his indigenæ vt ſoli fruerentur. Cùm verò multi furtim auehere deprehenderentur, delatores qui apud iudices illos accuſarent, vo-
F catos principiò fuiſſe Sycophantas. Alexis in poëta:

Sycophantæ nomen immeritò
Viris improbis eſt tributum.
Nam qui foret bonus, & vrbanus, is debuit
Indicatis ficubus [l] mores approbare [m] ſuos.
Nunc autem flagitioſos cùm ſic nominent,
Dubitare id cogit, cur ita factum ſit.

Philomneſtus libro de Sminthijs Rhodijs ſcribit, Sycophantam inde nuncupatum fuiſſe, quòd illis temporibus è ficuum mercatura, vini, olei, tributa colligerentur, ac portoria, & mulctarentur qui ea non ſoluiſſent, è qui

ē quibus in administratione reipublicæ sumptus fieret: itaque coactores qui exigerent, & eorum prouentum suis rationibus ostenderent, vt credibile est, appellatos fuisse Sycophantas, ad idque munus delectos fuisse ciues spectatissimos, atque optimæ fidei. Laconicæ ficus meminit Aristophanes in Agricolis his verbis:

Ficus omnes ego seram, præter Laconicas [a].
Infesta namque sunt illæ, ac tyrannicæ:
Nec enim pusillæ forent, si animosè plebem odio non
prosequerentur [b].

Ficum scilicet eam pusillam vocat poëta, quòd exigua & humilis planta sit. Alexis in Olynthio, cùm Phrygiæ ficus mentionem facit, ait [c]:

Et diuinus cibus, à [d] *matre data mihi delitiæ, carica, ficus*
Phrygiæ munus.

Phibalearum ficuum meminere comici multi: quin & Pherecrates in Crapatallis [e]:

Febricita, ô miser, nulla de re solicitus:
Et nunc per æstatem Phibaleas ficus comede:
Illisque satur meridiator.
Deinde Sphacelum [f] *expectato, ardeto, vociferator.*

Teleclides in Amphictyonibus:

Quàm pulchræ ficus, Phibaleæ [g] *quidem sunt.*

Myrtos etiam Phibaleas commendarunt. Antiphanes in Cretensibus:

Omnium verò primum,
Adesse mensæ volo myrtos, quas
Si quid erit consultandum, ego mandam,
Et illas quidem Phibaleas, speciosas, coronarias.

Chelidoniarum ficuum meminit Epigenes in Branchia [h]:

Deinde paulo post aduenit Chelidoniis [i]
Ficubus onusta confertim quadra.

Androtion, siue Philippus, siue Hegemon in Georgico, hæc ficuum genera sic recenset. In planis & campestribus serere Chelidonias ficus expedit, Caprificos, Leucerineas, Phibaleas: at quouis loco Oporobasilidas [k]. Horum enim generum cuique sua est vtilitas, maxima verò Coluris, & Phoriniis. Fructuosæ sunt & imprimis vtiles, biferæ, Laconicæ, Megaricæ, si rigentur. Rhodiorum meminit Lynceus in Epistolis, ea comparans quæ proueniunt Athenis præstantissima cum Rhodiacis. Eius hæc est oratio: Athenienſium Erinea [l] certare de bonitate sic videntur cum Laconicis Rhodiacis, vt mora cum ficubus. Id ego, non cœnatus, vt Athenis fit, peruerso iam gustu ob satietatem, sed ante cœnam, cùm appetentia intacta & nondum occupata est, comparatione facta perspexi. At quas in pulchra Roma Calliſtruthias [m] vocant, si quemadmodum ego, Lynceus gustasset, bestia eiusdem nominis longè fuisset perspicacior in huius contentionis iudicio, adeò ficus illæ antecellunt omnes quæ in vniuerso terrarum orbe generantur. In pretio sunt & alia ficuum genera Romæ nascentium, nempe Chiæ, Liuianæ [n], eæ quas Chalcidicas vocant [o], & Aphricanæ, vt testatur Herodotus Lycius in opere De ficubus. Parmeno Byzantius in Iambis, è Cauno [p], quod oppidum Æolicum est, laudans, vt excellentes, ait,

A ἀφ' ὧν τὰ κοινὰ διώκειν· καὶ σοῦ ταῦτα πεπάνοντας, καὶ εἰσφαίνοντας σκάλαν, ὡς ἔοικε, συκοφαντᾶς, αἱρούμενοι σοῦ ἀξιοπιστότατος τ' πολιτῶν. Λακωνικὴ ἡ σύκου μνημονεύει ἐν Γεωργοῖς Ἀριστοφάνης, τάδε λέγων,

Συκᾶς φυτεύω ταύτας πολλὰ Λακωνικῆς.
Τοῦτο γὰρ τὸ σῦκον ἐχθρόν ἐστι καὶ τυραννικόν,
ΟΥ γὰρ ἐᾶ αὐ μικρὸν εἰ μὴ μισόδημον ἐᾶ σφόδρα. Μικρὸν ἦ αὐτὸ εἶπε, διὰ τὸ μὴ μέγα εἶναι φυτόν. Ἀλεξις δ' ἐν Ὀλωσθίῳ, Φρυγίων σύκων μνημονεύων φησί. ‖ Τό, τε θειοφαγὲς, μητρῷόν B
ἐμοὶ μελέδημ' ἰσχάς, Φρυγίας δ' ὄρεμα συκῆς. Τῶν ἢ καλουμένων Φιβαλέων σύκων πολλοὶ μὲν μέμνηνται τ' κωμῳδοποιῶν. ‖ ἀτὰρ καὶ Φερεκράτης ἐν Κραπατάλλοις,

Ὦ δαιμόνιε, πύρεττε μηδὲν φροντίσας·
Καὶ τ' Φιβαλέων τρῶγε σύκων ἕτερους.
Κἀμπιπλάμενος κἄθευδε τὰς μεσημερίας,
Κἄτα σφακέλιζε, κἄπεπησο, κἄβόα.

C Τηλεκλείδης δ' ἐν Ἀμφικτύοσι, ‖ Ὡς καλοὶ κἀγαθοὶ Φιβαλέοι. καὶ τὰς μυρρίνας ἢ [Φιβαλέας] λέγουσιν, ὡς Ἀντιφάνης ἐν Κρησί, χ. Φιβάλεως

Πρώτιστα δὲ,
Τῶν μυρρίνων ἁπάντων τὴν τραπέζαν βούλομ', ἂς
Διαμασῶμ' ὅταν τι βέλτιον δέῃ.
Τασδὶ Φιβάλεως πάνυ καλὰς στεφανωτρίδας.

‖ Χελιδονίων δὲ σύκων μνημονεύει Ἐπιγένης ἐν Βραγχίᾳ. D

Εἶτ' ἔρχεται χελιδονίων μετ' ὀλίγον
‖ Σκληρῶν ἀδρὸς πινακίσκος.

Ἀνδροτίων ἢ, ἢ Φίλιππος, ἢ Ἡγήμων ἐν τῷ Γεωργικῷ, γένη συκῶν τάδε ἀναγράφει οὕτως. Ἐν μὲν τῷ πεδίῳ φυτεύειν χρὴ χελιδονέων, ἐρινεῶν, λευκερινεῶν, Φιβαλέων. ὀπωροβασιλίδας δὲ πανταχοῦ. ἔχει γάρ τι χρήσιμον ἕκαστον τὸ γένος. Ἔτι ἦ κ' πλεῖστον αἱ κέλουροι, καὶ Φορινίοι, καὶ Μεγαρικαὶ, ἐ Λακωνικαὶ συμφέρουσιν, ἐὰν ἔχωσιν ὕδωρ. ‖ Τῶν ἢ ἐν Ῥόδῳ γινομένων σύκων, E
μνημονεύει Λυγκεὺς ἐν ἐπιστολαῖς, σύγκρισιν ποιούμενος τῶν Ἀθήνησι γινομένων καλλίστων πρὸς τὰ Ῥοδιακά. γράφει ἢ οὕτως, ‖ Τὰ ἢ ἐρινεὰ τῆς Λακωνικῆς ὥστε συκάμινα σύκοις δοκεῖν ἐρίζειν. ‖ καὶ ταῦτ' οὐκ ἀπὸ δείπνου, καθάπερ ἐκεῖ διεγραμμένης ἤδη διὰ τὴν πλησμονὴν τ' γεύσεως, ἀλλ' ἀδίκου τ' ἐπιθυμίας ἔσης, πρὸ δείπνου προσβαλέσθαι. Τῶν δ' ἐν τῇ καλῇ Ῥώμῃ καλλιστρουθίων καλουμένων F
σύκων, ‖ εἰ ὁ Λυγκεὺς ἐγεύσατο ὥσπερ ἐγὼ, ὀξυωπέστερος ἂν ἐγεγόνει πολύ ‖ ὁμωνύμου τοσαύτην ὑπεροχὴν ἔχει ταῦτα τὰ σῦκα πρὸς τὰ ἐν τῇ πάσῃ οἰκουμένῃ γινόμενα. Ἐπαινεῖται ἢ ἐ ἄλλα σύκων γένη κατὰ τὴν Ῥώμην γινομένων, τά 38
τε καλούμενα Χῖα, καὶ τὰ Λιβιανὰ, ἓν ἢ κ' τὰ Χαλκιδικὰ ὀνομαζόμενα, καὶ τὰ Ἀφρικανὰ, ὡς καὶ Ἡρόδοτος ὁ Λύκιος μαρτυρεῖ ἐν τῷ περὶ σύκων συγγράμματι. Παρμένων ὁ Βυζάντιος ἐν τοῖς Ἰάμβοις, τὰ ἀπὸ [Καύνων] τῆς Αἰολικῆς πόλεως ὡς χ. Καυνῶν
διαφορὰ ἐπαινῶν, φησὶν,

Ηλθον μακρὰν θάλασσαν οὐκ ἄγων σύκα
Καύνεα φόρτου. Οἱ δὲ καὶ τὰ ἀπὸ Καύνου τῆς Καρίας ἐπαινεῖται, κοινόν. ‖ Τοξαλίων δὲ σύκων οὕτως καλουμένων μνημονεύει Ηρακλέων ὁ Εφέσιος, καὶ Νίκανδρος ὁ Θυατειρηνὸς, παραπλησίως Απολλοδώρου δὲ Καρυστίου ἐκ δράματος Προικιζομένης ἱματιοπωλίδος τάδε,

—Πλεῖν δ' οἰνάριον παῦρον
Ην ὀξὺ καὶ πονηρὸν, ὥστ' ἠχθόμην.
Τὰ λοιπὰ μὲν δὴ Τοξαλίους χωρία
Συκᾶς φέρει· τοὐμὸν δὲ καὶ τὰς ἀμπέλους.

Τῶν δ' ἐν Πάρῳ τῇ νήσῳ, (διαφορὰ δὲ καὶ ταύτῃ γίνεται) σῦκα, τὰ καλούμενα παρὰ τοῖς Παρίοις Αἰμώνια, ταυτὰ ὄντα τοῖς Λυδίοις καλουμένοις, ἅπερ διὰ τὸ ἐρυθρώδες, καὶ τὴν πεπηγυίας ταύτης ἔτυχε) Αρχίλοχος μνημονεύει, λέγων οὕτως,

Εα Πάρον καὶ σῦκα κεῖνα καὶ θαλάσσιον
Βίον. Τὰ δὲ σῦκα ταῦτα τοσαύτην ἔχει τὴν παραλλαγὴν πρὸς τὰ πολλαχοῦ γινόμενα, ὡς τὸ τοῦ ἀγρίου συὸς κρέας πρὸς τὰ ἄλλα, τὰ μὴ τῶν ἀγρίων χοίρων κρέα. Λευκερινεὸς δέ τι εἶδός ἐστι συκῆς, καὶ ἴσως αὕτη ἐστὶν ἡ τὰ λευκὰ σῦκα φέρουσα. Μνημονεύει δ' αὐτῆς Ερμιππος ἐν Ιάμβοις οὕτως,

Τὰς λευκερινεὼς δὲ χοίρας ἰσχάδας.

Τῶν δὲ ἐρινῶν σύκων Ευριπίδης ἐν Σκίρωνι,

Η πρὸς πηγνῦσαι κραδαῖς ἐρίναις. Καὶ Επίχαρμος ἐν Σφιγγὶ, Αλλ' οὐχ ὅμοια γ' ἐρίνοις οὐδαμῶς. Σοφοκλῆς δ' ἐν Ελένης γάμῳ τροπικῶς τὸ τοῦ δένδρου ὄνομα τὸν κάρπον ἐκάλεσεν εἰπών,

[Πέπων δ' ‖ ἔρινος ἀχρεῖος ὤν]
Εἰς βρῶσιν, ἄλλους ‖ ἐξερεθίζεις λόγῳ.

Πέπων δ' ἔρινος εἴρηκεν, ἀντὶ δὲ πέπον ἔρινον. Καὶ Αλεξις ἐν Λέβηλι·

[—καὶ τί δεῖ λέγειν
Εθ' ἡμᾶς τοῦτ' ἃ σὺχ' ἑκάστοτε,
Εν τοῖς ‖ συρίχοις πωλοῦντας,] οἱ κάτωθε μὲν
Τὰ σκληρὰ καὶ μοχθηρὰ τῶν σύκων ἀεὶ
Τιθέασιν· ἁπιόλης δὲ πέπονα καὶ καλά.
Εἶθ' ὁ μὲν ἔδωκεν ὡς τριαῦτ' ὠνούμενος
Τιμῶ· ὁ δ' ‖ ἐγκάψας τὸ κέρμ' εἰς τὴν γνάθον
Ερινὸν ἀπέδοτο, σῦκα πωλεῖν ὀμνύων.

Τὸ δένδρον ἡ ἀγρία συκῆ ἐξ ἧς τὰ ἔρινα, ἐρινὸς κατὰ τὸ ἄρρεν λέγεται. Στράττις Τρωΐλῳ,

Ερινον οὖν τιν' αὐτῆς πλησίον
Νενόηκας ὄντα. καὶ Ομηρος,
Τῷ δ' ἐν ἐρινεός ἐστι μέγας φύλλοισι τεθηλώς.

Αμερίας δὲ ‖ ἐρινακὰς καλεῖσθαι τοὺς ὀλιγώρους. Ερμώναξ δ' ἐν γλώτταις Κρητικαῖς σύκων γένη ἀναγράφει, ἀμάδεα καὶ νικύλεα. Φιλήμων δ' ἐν Αττικαῖς λέξεσι καλεῖσθαί φησι τινὰ σῦκα ‖ βασίλεια, ἀφ' ὧν καλεῖσθαι καὶ τὰς βασιλίδας ἰσχάδας, πεπεσσομένων ὅλη ‖ κόλυτρα καλεῖται τὰ πέπονα σῦκα. Σέλευκος δ' ἐν ταῖς γλώσσαις, καὶ ‖ γλυκυσίδην τινὰ καλεῖσθαι φησὶ, σύκῳ τινὶ μορφὴν μάλιστα ἐοικυῖαν. ‖ Φυλάττεσθαι δὲ τὰς γυναῖκας ἐδίειν, ‖ διὰ τὸ ποιεῖν μαζισμούς· ὡς καὶ Πλάτων ὁ κωμῳδοποιὸς φησὶν ἐν Κλεοφῶντι.

χ. Πέπων ἐρινὸς ἀντὶ τοῦ πέπων ἐρινος ἀχρεῖος ὤν.

χ.— καὶ τί δεῖ Λέγειν ἔθ' ἡμᾶς, τοὺς τὰ σύχ' ἑκάστοτε Εν τοῖς συρίχοις π.

A *Per longa maris ſpatia ego acceſsi, nec tamen ſicuum*
Cauniarum faſcem [a] *aduexi.*

Caunias è Caria ficus celebrari peruulgatum eſt. Toxaliarum ficuum meminerunt Heracleon Epheſius, & Nicander Thyatirenus, citatis verſibus ex fabula Apollodori Caryſtij, cuius eſt titulus, Quæ gratis ſe proſtituit veſtiaria, vel, vt alij, Mendica veſtiaria.

Cæterum villum admodum fuit
Et acidum, & improbum, adeò vt me puderet:
B *Aliæ quidem regiones Toxalias ferunt*
Ficus, mea verò etiam vites.

In inſula Paro eximiæ gignuntur ficus, Hæmonias [b] incolæ nominant, congeneres Lydiis [c], quas ob rubrum colorem eodem quoque nomine vocant. Earum ſic meminit Æſchylus:

Paron miſſam facito, & ficus illas, & marinam
Vitam [d]. Hæ certè ficus tantum à reliquis vulgaribus diſcrepant, quantum apri caro ab altilis porci & villatici pulpa. Leucerineos, ficus ſpecies eſt, illa fortaſsis cuius albus C eſt fructus. Eius ſic meminit Hermippus in Iambis:

Seorſim verò è Leucerineo caricas,

Ερίνου fici, id eſt agreſtis, ſiue Caprifici, meminit EVripides in Scirone:

Vel adfigere ἐρίνου, id eſt, *caprifici ramos.*

Epicharmus in Sphinge:

Ερίνοις *hæc nullo pacto ſimilia ſunt.*

Sophocles in Nuptiis Helenes fructum arboris nomine, figuratè ſic dixit:

D *Immaturus erinus*, id eſt, *immatura caprificus cùm ſis, nec idonea*
Cibo, alios oratione tua caprificas [e].

ὁ πέπων ἔρινος, id eſt, immatura caprificus nimirum ille dixit, pro ὁ πέπον ἔρινος· id eſt, immaturus caprifici fructus. Alexis in Lebete:

Quid præterea nos dicere opus eſt? frequenter ficos
Qui vendunt in caniſtris, infernè quidem
Duros & vitioſos ſemper
Occultant, bonos autem & maturos ſupernè oſtendunt:
E *Deinde qui mercatur, quaſi tales emat,*
Pretium numerat, eáque fraude, pecunia in buccam & abſtruſa
Caprificum [h] *ille dat, iurarit ſe cùm ficos vendere.*

Agreſtis ficus arbor maſculino genere ἔρινος appellatur, eius verò fructus neutro ἔρινον. Strattis in Troilo:

Erinum quendam, id eſt, Caprificum, *animaduertiſti iuxta illum fuiſſe.* Homer. [i]
F *Huic adeſt Erinus procerus, foliis patulis.*

Amerias ſcribit groſſos vocari ἐρίνακας. Hermonax in Gloſsis Cretenſibus genera ficuum enumerat, Amadea, & Nicylea. Philemon in Atticis vocabulis quaſdam ficus Regias vocari tradit, & ab illis regias caricas nominatas fuiſſe. Huic idem narrationi addidit maturas ficus vocari Colytra [k]. Seleucus in Gloſsis refert, Glyciſiden quandam vocari, figura perquam ſimilem [l] fico, à medicisq; obſeruatum fuiſſe, in cibo ſumptam rubra fœminarum profluuia ſiſtere, ac valere contra malum mentis, & infatuationes: id quod Plato comicus ait in Cleophonte.

Pamphi

Pamphilus hybernas ficus vocari tradit ab Achiuis Cydonæa, idque scriptum ab Aristophane in Glossis Laconicis. Hermippus in Militibus, Coraceas [a] ficus, earum quandam speciem vocat his verbis:

Phibalearum potissimum, aut Coracearum.

Theophrastus secundo [b] libro De historia plantarum scribit, ficus arboris tale quoddam genus esse, quale id est, quod Charitiam siue Arateam nuncupant. Idem libro tertio [c] autor est, circa Idam Troiæ ficum prouenire, fruticosam, folio Tiliæ simili, fructu quem ficum appellant, rubro, magnitudine oliuæ, rotundiore, gustu mespili. De ficu quam in Creta Cypriam vocant, idem Theoprastus libro quarto [d] de historia plantarum hæc prodit: Quam in Creta Cypriam ficum nominant, fructum parit è caudice, ac ramis crassissimis: germen verò quoddam emittit, paruum, sine foliis, veluti radicis exilem fibram, in cuius extremo fructus est. Crudex magnus est, albæ populo similis, folium vlmo [e]. Quatuor fructus, quot sunt & germinationes, arbor hæc perficit. Dulcedo quæ fici: interiora caprifici pomo similia: magnitudo, pruni [f]. De præcocibus ficis idem Theophrastus libro quinto de Caussis plantarum [g] ad hunc modum scribit: Ficui humidus aër & clemens cùm fuerit, elicitur germinatio, & ea de caussa præcoces ficus: Idem progressus inquit, quasdam ficus, præcoces fructus gignere, vt Laconicam, & Leucomphalian, quasdam minimè. Seleucus in Glossis, ficus speciem quandam vocari προτερικὴν ait, id est, Primariam, quia præcocem fructum pariat ante cæteras. Ficus biferæ meminit Aristophanes in Concionatricibus:

Vos, quasi sumpseritis ficus biferæ folia.

Antiphanes in Scleriis [h].

Iuxta biferam ficum, inferne est.

Theopompus libro quinquagesimo historiarum scribit, Philippi regis principatu, circa Bisaltian, Amphipolin, & Grestoniam Macedoniæ, medio vêre ficus poma, vitem vuas, oleam, quando ipsam florere par est, oliuas edidisse, omniáque tunc ex voto successisse Philippo. Theophrastus libro secundo de Plantis scribit caprificas quasdam esse biferas, & triferas quasdam, vt in Ceo: itémque [i], ficum satam iuxta scillam celeriùs prouenire, nec viciari à vermibus, & quidquid iuxta scillam nascitur, ocyus augeri, ac lætius germinare. Idem rursum libro secundo Caussarum tradit Indicam ficum, cuius vasta & admirabilis est amplitudo, pusillos & paucos fructus gignere, quia suum alimentum in germinationem absumat. Idem philosophus libro secundo historiæ scribit, in Hellade, Cilicia, & Cypro aliud ficus genus esse, quod olynthum [k] ferat, & eum quidem supra folium, ficum vetò sub folio, & vtrumque, non ex nouello ac recenti germine, sed ex annotino [l]. Præterea id fici genus, ante omnia cætera grossum, maturescentem & dulcem, nostrati dissimilem,

A τὰ δὲ χειμερινὰ σῦκα, Πάμφιλος καλεῖσθαί φησι ‖ Κυδωναῖα ὑπὸ Ἀχαιῶν, τοῦτο λέγων Ἀριστοφάνην εἰρηκέναι ἐν Λακωνικαῖς γλώσσαις. Κορακέων δὲ σύκων εἶδος Ἑρμιππος ἐν Στρατιώταις παραδίδωσι διὰ τούτων,

ἢ τῶν φιβαλέων μάλιστ' ἄν, ἢ τῶν Κορακέων.

Θεόφραστος δ' ἐν δευτέρῳ φυτῶν ἱστορίας, σύκων φησὶ γένος τοιοῦτόν τι εἶναι, οἷον ἡ Χαρίτιος Ἀράτειος καλουμένη. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ περὶ τὴν Τροϊκὴν

B φησιν Ἴδην γίνεσθαι συκῆν θαμνώδη, φύλλον ὅμοιον ἔχουσαν τῷ τῆς φιλύρας. φέρειν δὲ σῦκα ἐρυθρὰ, ἡλίκα ἐλαία τὸ μέγεθος, στρογγυλώτερα, εἶναι δὲ τὴν γεῦσιν μεσπιλώδη. περὶ δὲ τῆς ἐν Κρήτῃ καλουμένης Κυπρίας συκῆς, ὁ αὐτὸς Θεόφραστος ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς φυτικῆς ἱστορίας τάδε γράφει. ἡ ἐν Κρήτῃ καλουμένη Κυπρία συκῆ, φέρει τὴν καρπὸν ἐκ τοῦ στελέχους, καὶ τῶν παχυτάτων ἀκρεμόνων. βλαστὸν δέ τινα ἀφίησι μικρὸν ἄφυλλον, ὥσπερ ῥιζίον, πρόσω ὁ καρπός. τὸ δὲ στέλεχος μέγα, καὶ πα-

C ρόμοιον τῇ λεύκῃ, φύλλον δὲ τῇ πτελέῃ. πεπαίνει δὲ τέτταρας καρποὺς [ὅσαι παρ' αὐτοῦ,] καὶ αἱ βλαστήσεις. ἡ δὲ γλυκύτης προσεμφερὴς τῷ σύκῳ, καὶ ἔσωθεν τοῖς ἐρίνοις, μέγεθος δὲ, ἡλίκον κοκκύμηλον. Τῶν δὲ προδρόμων καλουμένων σύκων ὁ αὐτὸς Θεόφραστος μνημονεύει ἐν ‖ τρίτῃ φυτικῶν αἰτιῶν οὕτως, Τῇ συκῇ ὅταν ἀὴρ ἐπιγένηται μαλακὸς, καὶ ὑγρὸς, καὶ θερμὸς ἐξεκαλέσατο τὴν βλάστησιν. ὅθεν καὶ οἱ πρόδρομοι. Καὶ προελθὼν τάδε

D λέγει, Πάλιν δὲ τοὺς προδρόμους αἱ μὲν φέρουσιν, ἥτε Λακωνικὴ, καὶ ἡ λευκομφάλιος, καὶ ἕτεραι πλείους. αἱ δ' οὐ φέρουσι. Σέλευκος δ' ἐν γλώσσαις, προτερικὴν φησι καλεῖσθαι γένος τι συκῆς, ἥτις φέρει πρώϊον τὴν καρπόν. Διφόρου δὲ συκῆς μνημονεύει καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ἐκκλησιαζούσαις,

Ὑμᾶς δέ γ' ὡς θρία λαβόντας διφόρου συκῆς.

Καὶ Ἀντιφάνης ἐν ‖ Σκληρίαις.

Ἐστι γὰρ παρ' αὐτὴν τὴν δίφορον συκῆν κάτω.

E Ὁ Θεόπομπος δὲ ἐν τῇ πεντηκοστῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν, κατὰ τὴν Φιλίππου φησὶν ἀρχὴν περὶ τὴν ‖ Βισαλτίαν, ‖ Ἀμφίπολιν καὶ ‖ Γραιστωνίαν τῆς Μακεδονίας, ἔαρος μέσου ὄντος, τὰς μὲν συκὰς σῦκα, τὰς δ' ἀμπέλους βότρυς, τὰς δ' ‖ ἐλαίας ἐν ᾧ χρόνῳ βρύειν εἰκὸς ἦν, αὐτὰς ἐλαίας ἐνεγκεῖν, καὶ εὐτυχῆσαι πάντα φίλιππον. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ περὶ φυτῶν ὁ Θεόφραστος καὶ τὸν ἐρινεὸν εἶναί φησι δίφορον. οἱ δὲ καὶ τρίφορον, ὥσπερ ἐν Κέῳ. λέ-

F γει δὲ καὶ τὴν συκῆν ἐὰν ἐν σκίλλῃ φυτευθῇ, θᾶττον παραγίνεσθαι, καὶ ὑπὸ σκωλήκων μὴ διαφθείρεσθαι, καὶ ‖ πάντα δὲ τὰ ἐν σκίλλῃ φυτευθέντα, καὶ θᾶττον αὐξάνεσθαι, καὶ εὐβλαστῇ γίγνεσθαι. Πάλιν δὲ ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν αἰτιῶν, Ἡ Ἰνδικὴ καλουμένη θαυμαστὴ οὖσα τῷ μεγέθει, μικρὸν ἔχει τὴν καρπὸν, καὶ ὀλίγον, ὡς ἂν εἰς τὴν βλάστησιν ἐξαναλίσκουσα ἅπασαν τὴν τροφήν. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τῆς φυτικῆς ἱστορίας ὁ φιλόσοφος φησὶν, Ἐστι καὶ ἄλλο γένος συκῆς ἔντε τῇ Ἑλλάδι, καὶ περὶ Κιλικίαν, καὶ Κύπρον ὀλυνθοφόρον. ὃ τὸ μὲν σῦκον [ἔμπροσθεν φέρει [τοῦ φυτοῦ,] τὸν δὲ ὄλυνθον ἐξόπισθεν. αἱ δὲ ὅλως ἐκ τοῦ ἔνου βλαστοῦ, καὶ οὐκ ἐκ τοῦ νέου. [πρῶτον δὲ τοῦτο τῶν σύκων, πέπονά] τε καὶ γλυκὺν ἔχει, καὶ οὐχ ὥσπερ τὸν παρ' ἡμῖν.

γρ. ὅσαι πὴρ αὐτοῦ

39

γρ. τοῦ φύλλου.

γρ. καρπὸν δὲ τοῦτο τῶν σύκων π.

γένε) ἢ κῆ μείζων οὕτως πολὺ τ̃ σύκων. ἡ δ' ὥρα μ̃ τ̃ βλάστησιν ὲ πολύ. ΟΙδα ἢ κῆ ἄλλα σύκων ὀνόματα λεγόμενα βασίλεια, συκοβασίλεια, κιῤῥοκηλάδια καὶ ὑλάδια, σαρκελάφεια, λαπύρια, πικρίδια, δρακόντια, ‖ λευκόφια, ‖ μελανόφια, κρηνεία, μυλαϊκὰ, ἀσκαλώνια. Περὶ ἢ τ̃ παρὰ τ̃ συκων λέγων Τρύφων ἐν δ̀ ὐτέρῳ φυτῶν ἱστορίας, Δωρίωνά φησιν ἐν Γεωργικῷ ἱστορεῖν, ‖ Συκέαν ἕνα τινὰ τ̃ Τιτάνων διωκόμενον ὑπὸ Διὸς τ̃ μητέρα γεῖν ὑποδέξασθαι, κῆ ἀνεῖναι τ̀ φυτὸν εἰς Δάφνιβλιν τ̀ παιδὶ, ἀφ' οὗ κῆ Συκέαν πόλιν εἶναι ἐν Κιλικίᾳ. Φερένικος ἢ ὁ ἐποποιὸς, Ἡρακλεώτης ἢ γένει, ἀπὸ Συκῆς τ̃ Ὀξύλου θυγατρὸς παραγορδύθιλλαν. Ὀξυλον γὰρ τ̀ Ὀρείᾳ Ἁμαδρυάδι τῇ ἀδελφῇ μιχθῆναι μετ' ἄλλων γυνῆσαι Καρύαν, Βάλανον, Κράνειον, Ὀρέαν, Αἰγειρον, Πτελέαν, Ἄμπελον, Συκῆν, κῆ ταύτας Ἁμαδρυάδας νύμφας καλεῖσθαι, ἐ ἀπ' αὐτῶν πολλὰ τ̃ δένδρων παραγορδύεσθαι. ὅθεν κῆ τὸν Ἰαπώνακτα φάναι,

Συκῆν μέλαιναν, ἄμπέλου κασιγνήτην.

Σωσίβιος δ' ὁ Λάκων ἀποδεικνὺς δρημα Διονύσου τὸν συκῆν, Δία τὸν φησὶ Λακεδαιμονίους Συκίτην Διόνυσον πιᾶν. Νάξιοι ἢ, ὡς ‖ Ἀνδρόσκος, ἔτι δ' Ἀγαθένης, ἱστοροῦσι, μειλίχιον καλεῖσθαι τὸν Διόνυσον, Δία τὸν ἐ συκίνου καρποῦ παραδόσιν. διὸ κῆ τ̀ παρ' σπον ἐ θεοῦ παρὰ τοῖς Ναξίοις, τ̀ μὲ ἐ Βακχείου Διονύσου καλουμένου, εἶναι ἀμπέλινον, τ̀ ἢ ἐ Μειλιχίου, σύκινον. Τὰ γὰρ σῦκα μείλιχα καλεῖσθαι. ὅλη ἢ πάντων τ̃ καλουμένων ξυλίνων κάρπῶν, ὠφελιμώτερά ἐστι τοῖς ἀνθρώποις τὰ σῦκα, ἱκανῶς Ἡρόδοτος ὁ Λύκιος Δία πολλῶν ἀποδείκνυσιν, ἐν τῷ περὶ σύκων συγγράμματι, δύτε φῆτε λέγων γίγνεσθαι τὰ νεογνὰ τ̃ παιδίων ἐν τῷ χυλῷ τ̃ σύκων, εἰ διατρέφοιτο. ‖ Φερεκράτης, ἢ ὁ ποιητικὸς τὸν Πέρσας, φησίν.

Ἦν δ' ἡμῶν σῦκόν τις ἴδῃ Δία χρόνου νέον πολὲ,
[Τῷ φθαλμῷ περιμάτομαί γε τοῦτ̃ παιδίων,] ὡς καὶ ἰάματος ἀ ἐ τυχόντες τ̃ σύκων ὑπαρχόντων. Ὁ ἢ θαυμασιώτατος καὶ μελίγηρυς Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ τ̃ ἱστοριῶν, καὶ μέγα ἀγαθὸν φησιν εἶναι τὰ σῦκα, οὕτωσί λέγων, ὦ βασιλεῦ, σὺ δ' ἐπ' ἄνδρας τοιούτους παρασκευάζῃ στρατεύεσθαι, οἳ σκυτίνας μὲν ἀναξυρίδας, σκυτίνῳ ἢ τῷ ἄλλῳ ἐσθῆτι φορέουσι· σιτέονται δ' οὐχ ὅσα ἐθέλουσιν, ἀλλ' ὅσα ἔχουσι, χώρῳ ἔχοντες τραχείῳ. πρὸς δὲ νὴ Δι' οὐκ οἴνῳ χρέονται, ἀλλ' ὑδροπολέουσιν. οὐ σῦκα ἔχουσι πρώγειν, οὐκ ἄλλο οὐδὲν ἀγαθόν. Πολύβιος δ' ὁ Μεγαλοπολίτης ἐν τῇ δωδεκάτῃ τ̃ ἱστοριῶν, Φίλιππον φησὶ ὁ Περσέως πατὴρ, ὅτε τὸν Ἀσίαν κατέτρεχεν, ἀπορῶν τροφῶν, τοῖς στρατιώταις παρὰ Μαγνήτων, ἐπεὶ σῖτον οὐκ εἶχον, σῦκα ἔλαβε. διὸ καὶ Μυουντας κυριεύσας, τοῖς Μάγνησιν ἐχαρίσατο τ̀ χωρίον ἀντὶ τῶν σύκων. Καὶ ‖ Ἀνάνιος δ' ὁ Ἰαμβοποιὸς ἔφη,

Εἴ τις καθεῖρξε χρυσὸν ἐν δόμοις πολλὸν,
Καὶ σῦκα βαιὰ, κῆ δύ' ἢ τρεῖς ἀνθρώπους,
Γνοίη χ' ὅσῳ τὰ σῦκα ἐ χρυσοῦ κρείσσω.

Ἐχ. Τῷ φθαλμῷ περιμάτομαί γε τούτῳ παιδίων.

A

CAP. V.

B

C

D

E

F

vt qui noſtris ficubus multo ſit amplior: maturitatis haud ita diu poſt germinationem tempus eſſe. Non me fugit aliis quoque nomenclaturis ficorum ſpecies appellari Regios, Regiosficos, Cirrho cœladios [a], Hyladios, Sarcelapheos, Lapyrios, Picridios, Dracontias, Leucophias, Melanophias, Creneos, Mylaïcos, Aſcalonios. Tryphon ſecundo libro hiſtoriæ plantarum, de συκῶν, id eſt, ficuum appellatione diſſerens, inquit, Dorionem in Georgico narrare, Sycean vnum ex Titanibus, Terræ filium, inſequente Ioue exceptum à matre fuiſſe, illámque gnato arborem emiſiſſe, cuius fructu oblectaretur, & aleretur: præterea nominatam ab illo Titane Syceam fuiſſe Ciliciæ ciuitatem: at Pherenicus epicus [b] poëta, Heracleotes genere, appellatam fuiſſe tradit à Syce Oxyli filia. Oxylum enim Oriæ filium concubitu Hamadryadis ſororis genuiſſe Nucem, Iuglandem, Cornum, Oxyam [c], Ægiron [d], Vimum, Vitem, Ficum, quas Hamadryadas omnes vocarunt, illarúmque nomine multas arbores nuncupatas fuiſſe, ac ideo Hipponactem dixiſſe,

Nigram ficum, vitis ſororem.

Soſibius Lacedæmonius cùm ficus inuentorem [e] Bacchum fuiſſe oſtendiſſet, ſubiunxit ea de cauſſa Lacedæmonios Bacchum Syciten, id eſt Ficulneum venerari. Idem Andriſcus & Agaſthenes referunt. Naxiis Bacchus Meilichius appellatur, quòd mortalibus Ficum dederit: ob eandémque rationem apud Naxios dei Bacchi quem Dionyſum vocant, è ligno vitis facies eſt, illius verò quem Meilichium nuncupant, è ficu: ficus enim μείλιχα Naxij vocant. Omnium certè fructuum quos ξυλίνους [f] appellant, vtiliſſimos eſſe ficos hominibus Herodotus Lycius in opere ſuo De ficubus planum facit multis verbis, ac ficuum ſucco recens natos puellulos optimè ali, vegetóſque fieri, ſi illis nutriantur, affirmat. Pherecrates, qui Perſas edidit, inquit:

Aſpexit noſtrum ſi quiſpiam aliquando ficum recentem, cùm tempeſtiua eſt,
Puellulis, vt niteant, obtritam in cibum dat tanquam medicamentum non vulgare ficus ſit.

Herodotus in primis admirandus, & mellifluus, libro primo hiſtoriarum, ingens bonum mortalitati ficus eſſe, ad hunc modum ſcribit: Aduerſus illos homines, ô rex, exercitum comparas, qui anaxyride & reliquo veſtitu coriaceo vtuntur, cibantur verò non iis quæ cupiunt, ſed iis quæ ſuppetunt, regionem aſperam incolunt: vinum, per Iouem, non bibunt, nec ficis, nec aliis lautis cibis veſcuntur. Polybius Megalopolites libro duodecimo narrat, Philippum Perſei patrem, cùm incurſionibus Aſiam vaſtaret, commeatus inopia, quia frumentum deeſſet, in cibaria militum à Magneſiis ficus accepiſſe, ideóque potitum Myunte, pro datis ficis eum locum tribuiſſe Magneſiis. Ananius Iambicus:

In ædibus auri multum ſi quis concluſerit,
Et paucas ficus, duóque vel tres homines,
Quanto ficus auro ſint præſtantiores intelliget.

Tam

Tam prolixè Magnus de ficubus cùm tractauisset, ad hunc modum locutus est Daphnus [a] medicus: Philotimus libro tertio De alimentis, recentium ficuum ait plures esse inuicem differentias, nempe generis, temporis quo proueniunt, & facultatis: cæterum in vniuersum, humidas & maturas ocyssimè dissolui [b] ex omnibus, & quouis alio fructu celerius coqui, nec alius impedire cibi coctionem: humidarum facultatem [c] glutinosam esse ac dulcem, subnitrosam [d] tamen: deiectiones moliri largiores, liquidiores, promptiores, miniméque molesta: succum falsum & subacrem corpori suppeditare cum sale denoratas: at quòd præbent alimentum citò dissipari. Itaque multis ficuum esu valdè auctam molem corporis, breui pòst tempore gracilescere ac extenuari supra modum: quod profectò non accideret, si perstaret alimentum è ficu perceptum, & statim non discuteretur. Reliquis porrò fugacibus fructibus à ventriculo faciliùs superari hoc arguit, quòd non solùm citra noxam copiosius aliis fructibus ingerimus, sed etiam quòd illis præsumptis, si consuetum & patrem cibi modum nos addamus, id nihil incommodet: vnde manifestum est, vtrumque cibum à ventriculo confici, & minore negotio ficus vinci quàm alios fructus, nec obstare quo minus alius cibus coquatur. Facultas quidem ea ficus est, quam proposuimus. Glutinosam & falsam, ex eo deprehendimus, quòd ob lentorem manibus inhæresci t, & illas tamen absterget: dulcem linguæ & oris iudicio cognoscimus: quod autem sine torminibus & perturbatione alui deiectionem moueat celeriorem, copiosiorem, molliorem, vt probemus, verbis opus esse non arbitror. At verò in ventriculo ficus parum immutantur [e], non quia difficilis sit earum coctio, sed quia confestim deglutimus dentibus nondum extritas, & communitas: qua de caussa promptior est illarum excretio. Salsum quidem succum à ficis procreari, & in corpus diduci nos indicauimus, quoniam, vt est demonstratum, nitrosi sunt: verùm salsior ille vel acer euadit ob ea quæ interueniunt, quandoquidem salsugo addito sale augetur, acrimonia verò adiecto vel thymo, vel aceto [f]. Heraclides Tarentinus in Conuiuio, dubitat, & percontatur, post esum ficuum an aqua gelida bibenda sit, an calida. Qui calidam malunt: illos inquit hoc suadere, quòd animaduertant sordidas manus aqua calida lotas confestim purgari, & hoc exemplo credibile putent in ventriculo ficus è vestigio dissolui, præsertim cùm extra corpus nostrum aqua calida ficuum continentes partes distrahat, & in tenues portiunculas liquatas diuidat, frigida verò illas contrahat, & cogat. E diuerso, qui frigidam bibendam sentiunt, sic ratiocinantur, frigidæ potione, ob eius grauitatem, quæ insident ventriculo deorsum protrudi: non admodum bellè ventriculum habere post esum ficuum, quia æstuosus & imbecillus reddatur: quamobrem quidam extemplo merum bibunt: aquam porrò frigidam in ventriculum acceptas illas depellere.

A Τοσαῦτα δ' Μάγνου συνελογήσαντος, Δάφνος ὁ ἰατρὸς ἔφη· Φιλότιμος ἐν τῷ τρίτῳ περὶ τροφῆς, τὰ ἀπαλὰ φησι σῦκα διαφορὰς μὲν ἔχειν πλείονας πρὸς ἄλληλα καὶ τοῖς χυμοῖς, καὶ τοῖς χρόνοις ἐν οἷς ἕκαστα γίγνεται, καὶ ταῖς δυνάμεσιν. οὐ μὴν ἀλλὰ καθόλου εἰπεῖν τά τε ὑγρὰ τὰ πεπεμμένα, καὶ μάλιστα αὐτῶν διαλύεται ταχέως, καὶ κατεργάζεσθαι μᾶλλον τῆς ἄλλης ὀπώρας, καὶ τὴν λοιπὴν τροφὴν οὐ κωλύει κατεργάζεσθαι. δυνάμεις δ' ἔχει τῶν ὑγρῶν κολλώδεις τε, καὶ γλυκείας, ὑπονιτρώδεις τε, καὶ τὴν διαχώρησιν ἀθρόαν ποιητικάς, καὶ διαπεχυμένην, καὶ θᾶττον καὶ λίαν ἄλυπον παρασκευάζει. χυλὸν δ' ἀλυκὸν δεμύτητα ἔχοντα ἀναδίδωσι μεθ' ἁλῶν ‖ ὑπιππινόμενα. διαλύεται μὲν οὖν ταχέως· [διότι πολλῶν καὶ] μεγάλων ‖ ὄγκων εἰς- χρ. δῆλον δὲ ἐνεχθέντων, μετὰ μικρὸν χρόνον ‖ λαγαροὶ γινό- διότι π. μενα καθ' ὑπερβολήν. ἀδιάκριτον δ' ἐν τούτῳ συμβαίνειν διαμενόντων, καὶ μὴ ταχὺ διαλυομέ- C νων τῶν σύκων. κατεργάζεται δὲ μᾶλλον τῆς ἄλλης· οὐ μόνον ὅτι πολλαπλάσιον λαμβάνοντες αὐτὴν τῆς λοιπῆς ὀπώρας ‖ ἀλύπως διάγομεν, ἀλλ' οὐδὲ τὴν εἰοθυῖαν τροφὴν ἴσην λαμβάνοντες, τούτων παραχειμαθέντων ‖ οὐδὲν ἐνοχλούμεθα. δῆλον οὖν ὡς εἰ κρατοῦμεν ἀμφοτέρων, ταῦτά τε πέπται μᾶλλον, καὶ τὴν λοιπὴν οὐ κωλύει κατεργάζεσθαι τροφήν. τὰς δὲ δυνάμεις ἔχει τὰς λεγομένας· τὴν μὲν κολλώδη τε, καὶ τὴν ἀλυ- 40 D κὴν ἐκ τοῦ κολλᾶν τε καὶ ῥύπτειν τὰς χεῖρας· τὴν δὲ γλυκεῖαν ἐν τῷ στόματι γινομένην ὁρῶμεν. τὴν δὲ διαχώρησιν αὐθρόφων τε καὶ ταραχῆς καὶ πλείω, καὶ θᾶττον, καὶ μαλακωτέραν ὅτι παρασκευάζει, λόγου παρεδρεῖν εὐθὺν νομίζομεν. ἀλλοιοῦται δ' οὐ λίαν, οὐ διὰ τὸ δύσπεπτον αὐτῶν, ἀλλ' ὅτι ‖ καταπίνομέν τε ταχέως οὐ λεαίνοντες. καὶ τὴν διέξοδον διότι ταχεῖαν ποιεῖται. ‖ χυμὸν δ' ἁλυκὸν ἀναδίδωσι, διό τι τὰ μὲν CAP. VI. νιτρώδες ἀπεδείχθη τὰ σῦκα ἔχοντα, ἁλυκώτερον δὲ ποιήσῃ ἢ δεμνὴ ἐκ τῶν ‖ ὑπιγνομένων. οἱ μὲν γὰρ ἅλες τὸν ἁλυκὸν, τὸ δ' ὀξὺς καὶ E τὸ θύμον τὸν δεμνὴν αὔξει χυμόν. Ἡρακλείδης δ' ὁ Ταραντῖνος ἐν τῷ συμποσίῳ ζητεῖ, πότερον ὑπιλαμβάνειν δεῖ μετὰ τὴν τῶν σύκων προσφορὰν θερμὸν ὕδωρ, ἢ ψυχρόν. καὶ οὓς μὲν λέγοντας θερμὸν δεῖν ὑπιλαμβάνειν, προορῶντας τὸ τοιοῦτο παρακελεύεσθαι, διότι καὶ τὰς χεῖρας τὰ χέως τὸ θερμὸν ῥύπτει· διὸ πλυνὸν εἶναι καὶ ἐν κοιλίᾳ σωτόμως αὐτὰ τῷ θερμῷ διαλύεσθαι. καὶ ὑπὸ τῶν ἐκτὸς δὲ σύκων τὸ θερμὸν διαλύει τὴν συνέχειαν αὐτῶν, καὶ εἰς λε- χρ. τόμους πτομερεῖς [τόπους] ἄγει. τὸ δὲ ψυχρὸν συνίζησιν. F οἱ δὲ ψυχρὸν λέγοντες προσφέρεσθαι, ἢ δὲ ψυχροῦ φασι στόματος λῆψις, τὰ ὑπὸ τὸ στόμαχον καθήμενα τῷ βάρει καταφέρει. τὰ γὰρ σῦκα οὐκ ἀσεῖως διατίθησι τὸν στόμαχον, καυσώδη καὶ ἀγνώτερον αὐτὸν ποιοῦντα. διόπερ τινὲς καὶ τὸν ἄκρατον συνεχῶς προσφέρονται. μετὰ δὲ ταῦτα ἐρίμως καὶ τὰ ἐν τῇ κοιλίᾳ προθεῖ.

δεῖ δὲ πλέονι καὶ αὐθρουστέρῳ χρῆσθαι τῷ πόματι τὴν τῶν σύκων ἐποχὴν, ἕνεκα τοῦ μὴ ὑπομένειν αὐτὰ ἐν κοιλίᾳ, φέρεσθαι δὲ εἰς τὰ κάτω μέρη τῶν ἐντέρων. ἄλλοι δέ φασιν, ὅτι μὴ δεῖ σῦκα ἐποφέρεσθαι μεσημβρίας· νοσώδη γὰρ εἶναί τότε, ὡς καὶ Φερεκράτης ἐν Κραπατάλλοις εἴρηκεν.

Ἀριστοφάνης δ' ἐν ‖ Προαγῶνι,

Κάμνοντα δ' αὐτὸν ἕψεως ἰδὼν ποτε,
Ἐτεῶς ἵνα κάμνοι σῦκα τῆς μεσημβρίας.

Καὶ Εὔβουλος ἐν Σφιγγοκαρίωνι,

Νὴ τὸν Δί', ἠθένουν γὰρ ὦ βέλτιστε σύ.
Φαγοῦσα πρώιμα σῦκα τῆς μεσημβρίας.

‖ Νικοφῶν δ' ἐν Σειρῆσιν,

Εἰ δέ γ' ἡμῶν σῦκά τις μεσημβρίας
Τρώγων καθεύδοι χλωρά, πυρετὸς αὐτέως
Ἥκοι τρέχων σὺν ἀξίνῃ τριωβόλου,
Κἀπ' οὐτοσὶ πεσὼν ἐμεῖν ποιεῖ χολήν.

Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιός φησι τῶν σύκων εἶναι τὰ μὲν ἁπαλὰ, ὀλιγότροφα καὶ κακόχυλα, δυσέκκριτα δ', καὶ ἀπιπολαστικὰ, καὶ δυοικονομικώτερα δὲ τῶν ξηρῶν. τὰ δὲ ‖ πρὸς τῷ χειμῶνι γινόμενα, βίᾳ πεπαυόμενα, χείρονα τυγχάνει. τὰ δ' ‖ ἐν τῇ ἀκμῇ τῶν ὡρῶν, πρείττονα, ὡς αὐ κατὰ φύσιν πεπαυόμενα. τὰ δὲ πολὺν ὀπὸν ἔχοντα, καὶ τὰ παχύδερμα δ' δυσμαχώτερα μέν, βαρύτερα δέ· τὰ δὲ Τραλλιανὰ ἀναλογεῖ τοῖς Ῥοδίοις. τὰ δὲ Χῖα καὶ τἄλλα πάντα τούτων εἶναι κακοχυλώτερα. Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν φησιν, ὅσα ἢ ὠμὰ προσφέρεται τῶν τοιούτων, οἷον ἄπιοι καὶ σῦκα, καὶ μῆλα Δελφικὰ, καὶ τὰ τοιαῦτα, δεῖ προφυλάττειν τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ οὔτ' χυλοὺς οὔτ' ἐν αὐτοῖς μή τε ἀπέπτους, μή τε σαπτοὺς, ‖ μήτε κατεξηραμμένους λίαν ὑπὸ τῆς ὥρας ἔχει. ‖ Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ τῶν Τρωϊκοῦ Διακόσμου φύσεως φησὶ γίνεσθαι οὐ μὴ σύκων ἐθιόντας. Ἡγησιάνακτα οὖν τὸν Ἀλεξανδρέα τὸν τὰς ἱστορίας γράψαντα, καὶ ἀρχὰς ὄντα πένητα, καὶ τραγῳδὸν φησι ἡδέως καὶ ὑποκριτικὸν καὶ δύηχον, ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν σύκων μὴ γευσάμενον. Καὶ παροιμίας ἢ οἶδα περὶ σύκων λεγομένας τρεῖς δε.

Σῦκον μετ' ἰχθῦν ὄψαριον μετὰ κρέα.
Σῦκα φίλ' ὀρνίθεσι φυτεύειν οὐκ ἐθέλουσι.

ΜΗΛΑ. ταῦτα Μνησίθεος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, μῆλα Δελφικὰ καλεῖ. Δίφιλος δέ φησι τῶν μήλων τὰ χλωρὰ καὶ μηδέπω πέπονα, κακόχυμα εἶναι καὶ κακοσύμαχα, ἀπιπολαστικά τε καὶ χολῆς γεννητικὰ, νοσοποιά τε καὶ φλέγματα. Τῶν δὲ πεπόνων δύχυλώτερα μὲν εἶναι τὰ γλυκέα καὶ δυεκκριτώτερα διά τὴν σύψιν μὴ ἔχειν. κακοχυμώτερα δὲ εἶναι τὰ ὀξέα, καὶ σαλπικώτερα. τὰ δὲ τῆς γλυκύτητος ὑφειμένα, προσλαμβάνοντα ἢ δυσμειῖν διὰ τὸ πρὸς ὀλίγον σύψιν δυσμαχώτερα. εἶναι ἢ αὐτῶν τὰ μὲν θερινὰ, κακοχυλώτερα· τὰ ἢ φθινοπωρινὰ, δύχυλώτερα. Τὰ ἢ καλούμενα ὀρβικάλα, μετὰ σύψεως ἡδείας ἔχοντα καὶ γλυκύτητα, δυσόμαχα εἶναι.

Est autem post sumptas ficus largiùs & affatim bibendum, ne in ventriculo subsistant, sed ad inferiorem intestinorum partem delabantur. Quidam ficus aiunt edendas meridie non esse, quia tum morbosæ sint, id quod etiam in Crapatallis Pherecrates dixit. Aristophanes in Prozagone[a]:

Ægrotantem verò aliquando ipsum æstate cùm vidisset,
Vt ægrotaret etiam ipse, meridie ficus comedebat.

EVbulus in Sphingocarione:

Per Iouem ita est: Etenim rectè non valebam, ô vir optime,
Vt quæ nuper ficus edissem meridie.

Nicophon in Sirenibus:

Vestrum si quis ficus meridie
Recentes, posteaquam æstarit, obdormiscat, febris protinus
Cursu aduenit, non faciunda triobolo,
Quæ aggressa, vomitum bilis prouocat.

Diphilus Siphnius inquit, recentes ficus & prauum & paucum alimentum præbere, egeri facilè, innatare ventriculo, & citius in habitum corporis distribui quàm siccas. Quæ verò sub hyemem gignuntur, vi matureſcentes, esse deteriores: meliores autem quæ in suæ tempestiuitatis articulo & vigore proueniunt, quia naturæ opera beneficióque ad maturitatem perducantur: Quæ lacteo succo abundant, & raris imbribus[b] maduere, ventriculo esse conducibiliores, tametsi magis eum grauent. Trallianas ad portionem facultate pares esse Rhodiis: Chias, & alias omnes, peiorem quàm illas succum generare. Mnesitheus Athenienſis libro de eduliis scribit, crudi cùm manduntur fructus eiusmodi, quales sunt pyra, ficus, mala Delphica, & reliqua id genus, obseruandum esse commodum tempus, quo succus ipsorum nec crudus sit, nec putris, nec vaporoso cœli statu[c] nimium exsiccatus. Demetrius Scepsius libro decimoquinto Troiani apparatus scribit, eos qui ficis abstinent, esse vocaliores, ideóque Hegesia nacta ciuem Alexandrinum, qui historias composuit, cùm initio pauper esset, eximium Tragœdiarum actorem & histrionem euasisse, vocéque mirum in modum sonora, quia per annos octodecim ficum non gustasset. Nota mihi sunt quæ de ficis iactantur hæc prouerbia:

Post piscem ficus, post carnem[d] legumina.
Auibus gratas ficus nolunt serere.

Mala. Mnesitheus Athenienſis libro de Eduliis, mala Delphica nuncupat. Diphilus inquit, recentia & immatura mala prauum succum generare, offendere ventriculum, reliquis cibis innatare, procreare bilem, morbos inuehere, horrores efficere: ex iis quæ matura sunt succi laudabilioris esse dulcia, excernique minore negotio, quia nihil adstringant: acida succi deterioris esse, aluúmque magis tardare: quorum autem remissior dulcedo est, illa sanè ori placere cùm eduntur, & ob aliquantulam adstrictionem ventriculo prodesse: orbicata (sic enim vocant) quibus adstrictio iucunda est cum dulcedine, ventriculo conferre:

Setania,

Setania, & Platania quæ nominant, ſucci bonitate commendari, & propterea quòd excernuntur facilè, ſed ventriculum nihil iuuare: quæ Mordiana vocant, & optima ſpecioſiſſimáque naſcuntur Apolloniæ, quam Mordiam nominant, portione reſpondere orbicatis: Cydonia, quorum genus quoddam appellant Struthia, in vniuerſum ex omnibus quidem malis ventriculo eſſe vtiliſſima, præſertim quæ maturuerunt: Glaucides tamen inquit omnium fructuum eſſe præſtantiſſima mala Cydonia, Struthia, & Phaulia [a]. Philotimus libro decimotertio De alimentis, ſcribit, verna mala pyris ægriùs coqui, ſiue vtraque nondum matura ſint, ſiue iam ad maturitatem peruenerint. Quod ad facultatem ſpectat, acidorum & immaturorum ſuccum reliquis acerbiorem eſſe, & aliquantulum mordacem [b], illáque ſuccum præſtare corpori, quem radentem [c] vocant: itaque mala pyris in totum difficiliùs coqui, & ſi quis pauciora mala comedat, in illis conficiendis plus laborare: ſi plura idem pyra ſumpſerit, minus. Radentem, qui ex ipſis gignitur, Praxagoras ſuccum appellat. Quæ quidem à ventriculo tum pyra, tum mala percocta non fuerint, ea craſſiorem ſuccum præbent. Eſt igitur à nobis demonſtratum in vniuerſum coqui difficiliùs mala quàm pyra: tum etiam quæ acerba ſunt ſolere craſsiores ſuccos gignere. Ex hybernis [d] verò malis Cydonia ſuccum acerbiorem [e] generant, ſtruthia pauciorem, minúſque acerbum, & à ventriculo ſuperantur faciliùs. Nicander Thyateirenus Cydonia mala ſtruthia vocari tradit, ſed ignoranter. Refragatur enim quod Glaucus memorat, dum ait eſſe præſtantiſsima Cydonia mala, Phaulia, & Struthia. Cydoniorum malorum Steſichorus in Helena meminit:

Multa Cydonia tum mala iaciebant in ſellam regi,
Multa etiam myrti folia, roſariúmque ac violarum elegantes coronas.

Alcman:

Cydonia mala Cantharus [f] aſſeruat, quæ magnitudine ſunt mammis [g] paria.

Philemon in Ruſtico Cydonia mala ſtruthia vocat. Phylarchus libro ſexto hiſtoriarum narrat [h], lethalium medicamentorum vim, odoris ſui iucunditate à malis cydoniis hebetari, Phariacúmque [i] venenum iniectum caniſtro [k] adhuc olente cydonia mala in eo repoſita, euanidum factum maleficam facultatem ſuam amiſiſſe, itaque mixtum & in potu exhibitum quibus inſidiæ ſtruebantur, nihil attuliſſe noxæ: cauſſámque poſtea eius rei cognitam fuiſſe illius inquiſitione & inueſtigatione qui vendiderat. Comperit enim hoc accidiſſe propterea quòd condita in eo calatho mala fuiſſent. Hermon in Gloſsis iudiciariis Codymala vocari tradit mala Cydonia. Polemon libro quinto ſui operis ad [l] Timæum, floris genus eſſe Codymalon ait. Alcman verò cùm inquit,

Struthium minui, vel Codymalum,

Apollodorus & Soſibius cydonium malũ interpretantur. A ſtruthio differre Cydonium malum

A Τὰ δὴ σηδόνια λεγόμενα, πεπόνια δὴ πλατάνια, δύχυλα μὲν καὶ δύσκερτα, οὐκ δύσμαχα δέ. Τὰ δὴ Μορδιάνα καλούμενα, γίνεται μὲν κάλλιστα ἐν Ἀπολλωνίᾳ τῇ Μορδίῳ λεγομένῃ, ἀναλογεῖ δὲ τοῖς ὀρβικάτοις. Τὰ δὲ Κυδώνια, ὧν ἔνια καὶ στρούθεια λέγεται κοινῶς, ἁπάντων ἐστὶ τῶν μήλων δύσμαχώτερα, καὶ μάλιστα τὰ πέπονα. Γλαυκίδης δέ φησιν, ἄριστα τῶν ἀκροδρύων εἶναι μῆλα κυδώνια, φαυλία, στρούθεια. Φιλότιμος δ' ἐν τῷ τρίτῳ καὶ δεκάτῳ περὶ τροφῆς, τὰ μῆλά φησι τὰ μὲν ἔαρινά, δυσπεπτότερα πολὺ τῶν ἀπίων, καὶ τὰ ὠμὰ τῶν ὠμῶν, καὶ τὰ πέπονα τῶν πεπόνων. Τὰς δὲ δυνάμεις ἔχει τῶν ὑγρῶν, τὰ μὲν ὀξέα, καὶ μηπω πέπονα στρυφνοτέρας, καὶ ποσῶς ὀξείας, χυμόν τε ἀναδίδωσιν εἰς τὸ σῶμα τὸν καλούμενον ξυσικόν. καθόλου τε τὰ μῆλα τῶν ἀπίων δυσπεπτότερα εἶναι. διόπερ τὰ μὲν ἐλάττω φαγόντες ἥδιον, τὰς δὲ πλείους πεσσαρόμενοι μᾶλλον πέπτομεν. ξυσικὸς δὲ γίνεται χυμὸς ἐξ αὐτῶν ὁ λεγόμενος ὑπὸ Πραξαγόρου. διόπερ τὰ μὴ κατεργαζόμενα, παχυτέρους ἕξει τοὺς χυμούς. ἀπεδείχθη δὲ καθόλου τὰ μῆλα δυσκατεργαστότερα τῶν ἀπίων. καὶ ὅλως τὰ στρυφνὰ μᾶλλον ἐπὶ παχυτέρους πεφυκέναι ζειν εἴωθε τοὺς χυμούς. Τὰ δὲ χειμερινὰ τῶν μήλων, τὰ μὲν Κυδώνια στρυφνοτέρους, τὰ δὲ στρούθεια τοὺς χυμοὺς ἐλάττους ἀναδίδωσι, καὶ στρυφνοτέρους ἥπιον, πεπτικά τε μᾶλλον δυνάμενα. Νίκανδρος δ' ὁ Θυατειρηνὸς τὰ Κυδώνια μῆλα τὰ στρούθεια φησι καλεῖσθαι, ἀγνοῶν. Γλαυκίδης μὲν ἱστορεῖ, ἄριστα λέγων, τῶν ἀκροδρύων εἶναι μῆλα Κυδώνια, Φαυλία, στρούθεια. Κυδωνίων δὲ μήλων μνημονεύει Στησίχορος ἐν Ἑλένῃ οὕτως,

Πολλὰ μὲν Κυδώνια μάλα ποτερρίπτεον ποτὶ δίφρον ἄνακτι,
πολλὰ δὲ μύρρινα φύλλα καὶ ῥοδίνους στεφάνους ἴωντε κορωνίδας οὔλας.

Καὶ Ἀλκμάν·

ἔτι δὲ Καύστρος ἐν Τηρεῖ· Κυδωνίοις μήλοισιν εἰς τὰ τιτθία.

Καὶ Φιλήμων δ' ἐν Ἀγροίκῳ τὰ Κυδώνια μῆλα στρύθεια καλεῖ. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν, τὰ Κυδώνια φησι μῆλα τῇ ὀσμῇ καὶ ταῖς τῶν θανασίμων φαρμάκων δυνάμεις ἀπαμβλύνειν. τὸ γοῦν φαρμακὸν φάρμακον ἐμβληθὲν φησιν εἰς ῥοῖσκον ἔτι ὀσμὴν ἀπὸ τῶν μήλων τούτων σωθέσεως, ἐξίτηλον γενέσθαι μὴ τηρῆσαν τὴν ἰδίαν δύναμιν. κεραθὲν γοῦν καὶ δοθὲν πιεῖν τοῖς εἰς τοῦτο ἐνεδρευθεῖσιν, ἀπαθεῖς αὐτοὺς διαφυλάξαι. ἐπιγνωσθῆναι δὲ τοῦτο ὕστερον ἐξ ἀνακρίσεως τοῦ φάρμακον πωλήσαντος, καὶ ἐπιγνόντος τὸ γενόμενον ἐκ τῶν μήλων σωθέσεως. Ἑρμῶν δ' ἐν Κριτικαῖς γλώσσαις κωδύμαλα καλεῖσθαί φησι τὰ κυδώνια μῆλα. Πολέμων δ' ἐν πέμπτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον, ἄνθος γένος τὸ κωδύμαλον εἶναί τινας ἱστορεῖν. Ἀλκμὰν δὲ τὸ στρουθίον μῆλον, ὅταν λέγῃ μεῖον, ἢ κωδύμαλον. Ἀπολλόδωρος δὲ καὶ Σωσίβιος τὸ Κυδώνιον μῆλον ἀκούουσιν. ὅπερ δὲ διαφέρει τὸ Κυδώνιον μῆλον τοῦ στρουθείου, σαφῶς

σαφῶς εἴρηκεν ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ β΄ τ῀ ἱστορίας. Διάφορα δ᾽ ἐστὶν αὕτη Κορίνθου, ὡς ΕΥφορίων ἢ Αρχύτας ἐν Γεράνῳ φησίν.

Ωρεον οἷά τε μῆλον, ὁ δ᾽ ἀργιλλώδεσιν ὄχθαις,
Πορφύρεον ἐλαχεῖη ἐνιτρέφει Σιδόεντι.

CAP. VII. Μνημονεύει δ᾽ αὐτῶν καὶ Νίκανδρος ἐν ‖ Ἑλληνικοῖς οὕτως, (τῶν

Αὐτίχ᾽ ὅγ᾽ ἐκ Σιδόεντος ἢὲ Πλείστου ἀπὸ κήπων
Μῆλα βαμὼν χλοάουσα ‖ τύπους νωμήσατο Κάδμου.

ὅτι δ᾽ ἡ Σιδοῦς τ῀ Κορίνθου ἐστὶ κώμη, ‖ Ἀρτεμιδώρος εἴρηκεν ἐν πρώτῃ Ηρακλείας, καὶ Απολλόδωρος ὁ Αθηναῖος ἐν ἑβδόῃ νεῶν καταλόγου. Αντίγονος δ᾽ ὁ Καρύστιος ἐν Αντιπάτρῳ φησίν·

χ. ἦδ᾽ ἄρα μήλων

Ἦ μοι ὡραίων πολὺ φίλτερος [ἦδ᾽ ἀρίμήλων]
Πορφυρέων, Εφύρῃ τ᾽ αὖξε δ᾽ ἰωμοέσσῃ.

‖ Φαυλίων δ᾽ μήλων μνημονεύει Τηλεκλείδης ἐν Αμφικτύοσιν οὕτως,

Ω τὰ μὴ κωμῳδοί, τὰ δ᾽ φαυλότεροι φαυλίων μήλων. Καὶ Θεόπομπος ἐν Θησεῖ. Ανδροτίων δ᾽ ἐν τῷ Γεωργικῷ, τὰς δ᾽ μηλίας φησὶ φαυλίας καὶ τρυθείας. ἃ δὴ διαφέρει τὸ μῆλον ἀπὸ τ῀ μίσχου τῶν τρυθείων. τὰς δ᾽ ἐρινεάς, ἢ Λακωνικάς, ἢ Σιδωνιάς, ἢ χνοωδίας. Εγὼ δ᾽ ἄνδρες φίλοι πάντων μάλιστα τεθαύμακα τὰ ἐν Ρώμῃ πιπρασκόμενα μῆλα, τὰ Ματτιανὰ καλούμενα, ἅτε κομιζόμενα λέγει δὲ ἀπὸ τινος κώμης ἰδρυμένης ὑπὲρ τ῀ πρὸς Ακυληίᾳ Αλπεων. τούτων δ᾽ οὐ πολὺ ἀπολείπεται τὰ ἐν Γάγγροις, πόλει Παφλαγονικῇ. ὅτι δ᾽ ἐστὶ τῶν μήλων ἄριστος ὁ Διόνυσος μαρτυρεῖ Θεόκριτος ὁ Συρακούσιος, οὐτωσίπως λέγων,

Μᾶλα μὲν ἐν κόλποισι Διωνύσοιο φυλάσσων·
Κρατὶ δ᾽ ἔχων λεύκαν, Ηρακλέος ἱερὸν ἔρνος.

Νεοπτόλεμος δ᾽ ὁ Παριανὸς ἐν τῇ Διονυσιάδι καὶ αὐτὸς ἱστορεῖ ὡς ὑπὸ Διονύσου ἀνευρεθέντων τῶν μήλων, καθάπερ καὶ τ῀ ἄλλων ἀκροδρύων. ‖ Επιμηλὶς δ᾽ καλεῖται φησι Πάμφιλος τ῀ ἀπίου τὸ γένος, Εσπερίδων δ᾽ κήλων ἔτως καλεῖσθαί τινά φησι Τιμαχίδας ἐν τῷ ‖ τελάρτῳ, [εἰπών· καὶ ἐν Λακεδαίμονι] ὡσαύτως τοῖς θεοῖς φησι Πάμφιλος ταῦτα. Δύοσμα δ᾽ εἶναι καὶ ἄβρωτα, καλεῖσθαι δ᾽ Εσπερίδων μῆλα. Αριστοκράτης γοῦν ἐν τετάρτῳ Λακωνικῶν, Επὶ δὲ μῆλα τὰς λεγομένας Εσπερίδας.

χ. εἰπὼν ..... καὶ ἐν Λακεδ.

ΠΕΡΣΙΚΑ.

Θεόφραστος ἐν δευτέρῳ περὶ φυτῶν ἱστορίας λέγων περὶ ὧν ὁ κάρπος ἀ φανερὸς, γράφει καὶ τάδε. ἐπεὶ τ῀ γε μειζόνων φανερὰ πάντων ἡ δέρις, καθάπερ ἀμυγδαλῆς [καὶ κάρυα καὶ τ῀] ἄλλων ὅσα τοιαῦτα, πλὴν τ῀ Περσικ῀, τούτου δ᾽ ἥκιστα. καὶ πάλιν, ῥόας ἀπίας θηλείας. Δίφιλος δ᾽ ὁ Σίφνιος ἐν τῷ περὶ τῶν πεπτοφερομένων τοῖς νοσοῦσι, καὶ τοῖς ὑγιαίνουσι φησὶ τάδε, Περσικὰ λεγόμενα μῆλα, ὑπό τινων δὲ Περσικὰ κοκκύμηλα, μέσως ἐσὶν ὀπώρας, θρεπτικώτερα δὲ τῶν μήλων. Φιλότιμος δ᾽ ἐν τῷ τρίτῳ καὶ δεκάτῳ περὶ τροφῆς, ‖ τὸ Περσικὸν φησι λιπαρώτερον καὶ κεγχρώδες εἶναι· χαλεπώτερον δ᾽ ὑπάρχειν, καὶ πεζόμενον, πλεῖον ἔλαιον ἀνιέναι.

χ. καὶ καρύου καὶ βαλάνου καὶ τ.

A Theophraſtus hiſtoriæ libro ſecundo palam facit. Excellentia quidem mala naſcuntur in Siduntè agri Corinthij vico, vt autor eſt EVphorion, ſiue Archytas, in Grue, his verbis:

Elegans vt malum quod in argilloſis ripis
Siduntis paruæ purpureum alitur.

Horum quoque Nicāder ſic meminit in Tranſformatis [a]:

Statim ille è Siduntè, vel ex hortis Pliſti [b],
Mala recentia cùm ſecuiſſet, imaginem Cadmi
tum inſculpſit.

B Siduntem agri Corinthij vicum eſſe libro primo Heracleæ [c] ſuæ Arianus tradidit, itémque Apollodorus libro quinto Recenſionis nauium. Antigonus Caryſtius in Antipatro inquit,

Aduenit & pulchrior ſpecioſis malis
Purpureis, quæ veniosa Corinthus educat.

Phauliorum [d] malorum Teleclides meminit ſic in Amphictyonibus:

O partim elegantes [e] ac feſtiui, partim viliores
malis Phauliis.

C Meminit & eorundem Theopompus in Theſeo. Androtion verò in Georgico, Malos, inquit, Phaulias ſtruthias etiam vocant: Non enim [f] malum in ſtruthiis decidit à pediculo: Vernas autem malos, Laconicas & Siduntias lanuginoſas [g] appellant. Ego verò, amici viri, omnium maximè ſum admiratus mala Romæ venalia nomine Mattiana [h], quæ aduehi ferunt è quodam pago, ſito in Alpibus prope Aquileiam. Illis bonitate non multum cedunt quæ in Gangris vrbe Paphlagoniæ gignuntur. Mala

D Bacchum reperiſſe his verbis Theocritus Syracuſius affirmat:

In ſinu Bacchi quidem mala cuſtodiens,
In capite geſtans albam populum: ſacrum ramum
Herculis.

Neoptolemus Parianus in Dionyſiade refert & à Baccho inuenta mala fuiſſe, & alios fructus [i] omnes. Pamphilus [k] Pyrorum quoddam genus Epimelidem [l] vocari ſcribit, ac præterea mala quædam, Heſperidum [m] nominari, ſicut & Timachides libro quarto Cœnæ, teſtatus, apud

E Lacedæmonios illa diis apponi: Pamphilus verò, ſuauiter olere tradit, ſed in cibos non admitti, vocaríque Heſperidum [n] mala. Ariſtocrates libro quarto Laconicorum: Inſuper mala, & quas Heſperidas vocant.

PERSICA.

Theophraſtus libro ſecundo hiſtoriæ [o] plantarum de iis tractans quorum fructus non eſt conſpicuus, ita ſcribit: Manifeſtum quidem eſt maiorum omnium plantarum principium [p] vt Amygdali, Nucis, & aliarum huiuſmodi, itémque Punicæ mali, Pyri, Mali, excepto Perſico, cuius obſcurum eſt, ac minime tale. Diphilus Siphnius libro de iis quæ veſcenda bene valentibus & ægris dantur, ita ſcribit, Quæ Perſica mala vulgò nuncupantur, & à quibuſdam Perſica pruna, ſucci ſunt mediocriter boni, & plus nutriūt quàm mala. Philotimus libro decimoquarto De alimentis ſcribit, Perſici mali nucleum pinguiorem eſſe, laxiorem tuſum olei multum reddere, raucedinem, ſtertorémque excitare [q].

Ariſto

Aristophanes Grammaticus in Glossis Laconicis scribit, à Laconibus Pruna vocari Oxymala [a] Persica,& à quibusdam Adria. CITRIVM. De hoc pomo Deipnosophistis oborta est magna quæstio, an eius mentionem veteres fecerint: Myrtilus enim nos id perscrutantes velut ad capras syluestres [b] relegans inquit,Hegesandrum Delphum in suis commentarijs eius dictionis meminisse, sed locum in præsens memoria non tenere. Huic repugnans Plutarchus, At ego, inquit, assero, nusquã Hegesandrum ea voce vsum fuisse,perlectis,vt inuenirem,totis eius commentarijs,cùm ex amicis quispiam alius ita se habere affirmaret,cuiusdam scriptoris non incelebris adnotationibus & scholijs adductus: quare iam tempus est, testem alium tibi,ô Myrtile, perquirere. Tum Æmilianus Iubâm dixit Mauritaniæ regem,virum doctissimum,suis de Libya commentarijs facta citri mentione, scripsisse apud Libyas id vocari Hesperidum [c] malum,inde Herculem in Græciam transtulisse, aureáque vocata fuisse eius arboris mala [d] ob coloris speciem. Asclepiades libro sexagesimo Rerum Ægyptiarum memoriæ prodidit in Iouis & Iunonis nuptijs arborem illam à terra editam fuisse. Hos sic eloquentes Democritus commodum intuitus,Si quid horum,inquit,Iuba narrat,valeto cum libris suis Libycis,præterεáque Hannonis [e] erroribus: ego verò pernego Citrij nomen extare apud veteres:at ipsa res descripta prorsus ab Eresio Theophrasto in plantarum historijs credere me cogit Citrium esse quod oratione sua ille significat. Scribit enim ad hunc modum philosophus libro quarto historiæ:Regio verò Mediæ atque Persidis plantas alias plures habet peculiares, & quam [f] Medicam aut Persicam malum nuncupant. Arboris foliũ Adrachnæ[Lauri Nucis ɛ]folio simile est, & ferè par spinæ quales Pyro & Oxyacanthæ, læues,firmæ,peracutæ.Fructus quidẽ non manditur,sed odorem apprimè iucundum spirat, sicut & folium arboris:vestibus interpositus illæsas [h] seruat. Est etiam is vtilis si quis letale venenum biberit [quia [i] potus è vino, aluum deturbat,& venenum exigit,]& halitum commendat:Nam si quis iusculo vel liquoribus alijs quibusdam incoctum pomi corticem [k] in os exprimat,ac sorbeat,odoris gratia conciliatur.Extractum semen vêre in sulcis seritur, terra diligenter subacta, deinde quarto vel quinto quoque die rigatur,& cùm adoleuerit, trãsfertur rursum vêre, ac in solo molli, riguo, non valde tenui, plantatur [l]. Nullo non anni tempore pomifera est,alijs cadẽtibus malis,decerptis alijs,alijs florescentibus.E floribus [m] qui prominentẽ in medio veluti colum habent [n], fœcundi sunt, alij steriles.Idẽ libro primo eiusdem operis & de colu extante,& de fœcunditate florũ tractauit.His impulsus, ô amici, & ea perpendens quæ Theophrastus scripsit de odore, colore,& folijs,designatum ab eo fuisse reor malum quod Citrium vocamus.Vestrum autẽ neminem in admirationẽ trahat quod ille prodidit, pomum nõ mandi,

A Αριστοφάνης ὁ γραμματικὸς ἐν Λακωνικῆς γλώσσαις, τὰ κοκκύμηλα φησι τοὺς Λάκωνας καλεῖν ‖ Οξύμαλα Περσικά, [ἄπινα Αδελφα.] ΚΙ- γρ. ἄπινας Α-
ΤΡΙΟΝ. Περὶ τούτου πολλὴ ζήτησις ἐνέπεσε τοῖς δελφα.
δειπνοσοφισταῖς, εἴτις ἐστὶν αὐτῷ μνήμη πρὸς τοὺς παλαιούς. Μυρτίλου μὲν δὴ ἔφασκεν, ὥσπερ εἰς αἶγας ἡμᾶς ἀγρίας ἀποπέμπων τοῦτο ζητοῦντας, Ηγήσανδρον τὸν Δελφὸν ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν αὐτοῦ μνημονεύειν, τῆς λέξεως δὲ νῦν ἐκ μεμνῆσθαι. πρὸς ὃν ἀντιλέγων ὁ Πλούταρχος, ἀλλὰ μὲν ἔγωγέ φα-
B σι διορίζομαι μηδ' ὅλως τὸν Ηγήσανδρον τοῦτ' εἰ- 42
ρηκέναι, δι' αὐτὸ τοῦτ' ἐξαναγνοὺς αὐτοῦ πάντα τὰ ὑπομνήματα. ἐπεὶ καὶ ἄλλου τινὸς τῶν ἑταίρων τοῦτ' ἔχειν ἔτι διεβεβαιοῦτο, ὁρμώμενον ἔκ τινων σχολικῶν ὑπομνημάτων ἀνδρὸς οὐκ ἀδόξου, ὥστε ὥρα σοι φίλε Μυρτίλε ἄλλον ζητεῖν μάρτυρα. Αἰμιλιανὸς δὲ ἔλεγε Ιόβαν τὸν Μαυρουσίων βασιλέα ἄνθρακα πολυμαθέστατον ἐν τοῖς περὶ Λιβύης συγγράμμασι μνημονεύοντα δὲ κίτρου, καλεῖσθαι φάσκειν αὐτὸ πρὸς τῶν Λίβυσι μῆλον Εσπερικόν, ἀφ' ὧν εἰς Ηρακλέα κομίσαι εἰς τὴν Ελλάδα, τὰ χρύσεα ἀπὸ τῆς ἰδέας λεγόμενα μῆλα. ὅτι δὲ τοῦ Διὸς καὶ Ηρας λεγομένους γάμους ἀνῆκεν ἡ γῆ, Ασκληπιάδης εἴρηκε ἐν ἑξηκοστῷ Αἰγυπτιακῶν. πρὸς τύχης ἀποβλέψας ὁ Δημόκριτος, ἔφη, ‖εἰ μὲν τὰ τῶν Ιόβας ἱστορεῖ ‖ χαιρέτω ‖ Λιβυκοῖς βίβλοις, ‖ἐπὶ τῶν Αννωνος ‖ πλαναῖς. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν ὄνομα οὐ φημι κεῖσθαι τοῦ κιτρίου πρὸς τῶν παλαιῶν τοῦτο, τὸ δὲ πρᾶγμα ὑπὸ τοῦ Ερεσίου Θεοφράστου ἔτως λεγόμενον ἐν τῷ περὶ φυτῶν ἱστορίας, ἀναγκάζει με ὑπὲρ τῶν κιτρίων ἀκούειν τὰ σημαD νόμενα. φησὶ γὰρ ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς περὶ φυτῶν ἱστορίας οὕτως. Η δὲ Μηδία χώρα, καὶ ἡ Περσὶς ἄλλα ἔχει πλείω, καὶ τὸ μῆλον τὸ Περσικὸν, ἢ Μηδικὸν καλούμενον. ἔχει δὲ τὸ δένδρον τοῦτο φύλλον μὲν ὅμοιον καὶ σχεδὸν ἴσον τῷ τῆς δάφνης, ‖ἀνδρώχνης, καὶ ‖ καρύας. ἀκανθας δ' οἵας ἄπιος, ἢ ὀξυάκανθος· λείας δὲ καὶ ὀξείας σφόδρα καὶ ἰσχυρὰς. τὸ δὲ μῆλον οὐκ ἐδώδιμον μὲν, εὔοσμον δὲ πάνυ καὶ αὐτὸ, καὶ τὰ φύλλα τοῦ δένδρου. κἂν εἰς ἱμάτια τεθῇ τὸ μῆλον, ἄκηπα διατηρεῖ. χρήσιμον δὲ ἐπειδὰν καὶ τύχῃ τις πεπωκὼς ἰανάσιμον φάρμακον· δοθὲν γὰρ ἐν οἴνῳ, διακόπτει τὴν κοιλίαν, καὶ ἐξάγει τὸ φάρμακον, καὶ πρὸς στόματος εὐωδίαν. ἐὰν γάρ τις ἐψήσῃ ἐν ζωμῷ, ἢ ἐν ἄλλῳ τινὶ τὸ ἔσω δὲ μήλου ἐκπίεσῃ τε εἰς τὸ στόμα, καὶ καταῤῥοφήσῃ, ποιεῖ τὴν ὀσμὴν ἡδεῖαν. σπείρεται δὲ τοῦτο δὲ ἦρος E εἰς πεδιάδας ἐξαιρεθὲν τὸ σπέρμα διειργασμένον ὀπιμελῶς. εἶτ' ἄρδεται διὰ τεττάρτης ἢ πέμπτης ἡμέρας. ὅταν δὲ ἀδρὸν ᾖ, διαφυτεύεται πάλιν δὲ εἰς χωρίον μαλακὸν, καὶ ἔφυδρον, καὶ οὐ λίαν λεπτόν. ‖ Φέρει δὲ τὰ μῆλα πᾶσαν ‖ ὥραν. τὰ μὲν γὰρ ἀφήρηται, τὰ δ' ἀνθεῖ, τὰ δ' ‖ ἐκπέπεικε. τῶν δ' ἀνθῶν ὅσα ἔχει καθάπερ ἠλακάτην ἐκ μέσου ἀνέχοντα, ταῦτα ἐστι γόνιμα. ὅσα δὲ μή, F
ἄγονα. κἂν τῷ πρώτῳ δὲ τῆς αὐτῆς πραγματείας τὰ περὶ τῆς ἠλακάτης, καὶ τῶν γονίμων εἴρηκεν. ἐκ τούτων ἐγὼ κινούμενος ὦ ἑταῖροι, ὧν φησιν ὁ Θεόφραστος περὶ τῆς χρόας, περὶ ὀδμῆς, περὶ φύλλων, ‖ τὸ κίτριον εἶναι λέγεσθαι πεπίστευκα. καὶ μηδεὶς ὑμῶν θαυμαζέτω εἰ φησι, μὴ ἐσθίεσθαι αὐτό.

ὁπότε

ὁπότε γε καὶ μέχρι τῆς καθ' ἡμᾶς πάππους ἡμῶν χρόνων οὐδεὶς ἤσθιεν· ἀλλ' ὡς τι μέγα κειμήλιον ἀπετίθεντο ἐν τοῖς κιβωτοῖς μετὰ τῶν ἱματίων. Ὅτι δ' ὄντως ἐκ τῆς ἄνω χώρας ἐκείνης καλεῖσθαι εἰς δὴ Ἕλληνας τὸ φυτὸν τοῦτο, ἐστὶν εἰρεῖν λεγόμενον καὶ παρὰ τοῖς τὰ κωμῳδίας ποιηταῖς, οἳ καὶ πρὸς μεγέθους αὐτῶν τὰ λέγοντες, τὰ κιτρίων μνημονεύειν φαίνονται. Ἀντιφάνης μὲν [ἐν Βοιωτίᾳ,]

CAP. VII. ΚΕ. ἐν Βοιωτίᾳ,

Καὶ πρὸς μὲν ὄψου γ' ἠλίθιον τὸ καὶ λέγειν
Ὡσαῦτως πρὸς ἀπολήψους. ἀλλὰ ταῦτ' λάμβανε
Παρθένε τὰ μῆλα. καλά γε· καλὰ δῆτ', ὦ θεοί.
Νεωστὶ γὰρ τὸ σπέρμα τοῦτ' ἀφιγμένον
Εἰς τοὺς Ἀθήνας ἐστὶ παρὰ βασιλέως,
Παρ' Ἑσπερίδων ὤμην γε νὴ τὸν Φωσφόρον,
Φασὶν τὰ χρυσᾶ μῆλα ταῦτ' εἶναι τρία
Μόν'. ἔστιν ὀλίγον τὸ καλὸν, ἔστι παντάχοῦ
Καὶ πίμιον.

Ἐριφος δ' ἐν Μελιβοίᾳ, αὐτὰ ταῦτα τὰ ἰαμβεῖα πεποιηκὼς ὡς ἴδια, τὰ δ' Ἀντιφάνους ὑπερφέρει.

Παρ' Ἑσπερίδων ὤμην γε νὴ τὸν Ἄρεμιν,
Φησὶ τὰ χρυσᾶ μῆλα ταῦτ' εἶναι τρία
Μόν'. ἔστιν ὀλίγον τὸ καλὸν, ἔστι παντάχοῦ
Καὶ πίμιον. τούτων μὲν ὀβολὸν οὐ πολὺ
Τίθημι, λογιοῦμαι δ', αὐτὰ ἢν ὁρᾷ
Ὡς δύσνους. τὸν γὰρ Ἀφροδίτην ἐν Κύπρῳ
Δένδρον φυτεῦσαι τοῦτο φασιν, ἓν μόνον
‖ Βέβηκα πολυτίμητ'· κἀγὼ τρεῖς μόνας;
Καὶ ταῦτ' ἐδεξάμην. οὐ γὰρ εἶχον πλείονας.

Τούτοις εἰκὸς ἀντιλέγειν ἔχοι, ὅτι μὴ τὸ νῦν κίτριον λεγόμενον σημαίνεται, σαφέστερα μαρτύρια παραθήσω. καί τοι καὶ Φανίου τοῦ Ἐρεσίου ἔννοιαν ἡμῖν διδόντος, μή ποτε ἀπὸ τῆς κέδρου τὸ κεδρίον ὠνόμασται. καὶ γὰρ τὸν κέδρον φησὶν ἐν πέμπτῳ περὶ φυτῶν ἀκανθας ἔχειν περὶ τὰ φύλλα. ὅτι δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ περὶ τὸ κιτρίον ἐστὶ, παντὶ δῆλον. ὅτι δὲ καὶ προσλαμβανόμενον τὸ κιτρίον πάσης τροφῆς ξηρᾶς τε καὶ ὑγρᾶς ἀντιφάρμακόν ἐστι παντὸς δηλητηρίου, εὖ οἶδα μαθὼν παρὰ πολίτου ἐμοῦ πιστευθέντος τὴν τῆς Αἰγύπτου ἀρχήν. οὕτως κατεδίκασέν πινας γνῶναι θηρίων βορᾶν κακουργους εὑρεθέντας, καὶ ἔδει αὐτοὺς ἅπασι τοῖς ζώοις παραβληθῆναι. εἰσιοῦσι δὲ αὐτοῖς εἰς τὸ τοῖς ληστοῖς εἰς πομπείαν ἀποδεδειγμένον θέατρον, καθ' ὁδὸν κάπηλίς τις κατ' ἔλεον ἔδοκεν, οὗ μετὰ χεῖρας εἶχεν ἐσθίουσα κιτρίου, καὶ λαβόντες ἔφαγον, καὶ μετ' οὐ πολὺ παραβληθέντες πελωρίοις καὶ ἀγριωτάτοις ζώοις, ταῖς ‖ ἀπορίαι δηχθέντες, οὐδὲν ἔπαθον. ἀπορία δὲ κατέσχε τὸν ἄρχοντα· καὶ τὸ τελευταῖον ἀνακρίνων τὸν αὐτοὺς φυλάττοντα στρατιώτην, εἴτι ἔφαγον ἢ ἔπιον, ὡς ἔμαθεν καθ' ὁ αὐτὸ ἐξ ἀκεραίου τὸ κιτρίον δεδομένον, τῇ ὑπερουσῃ τῶν ἡμερῶν, τῷ μὲν πάλιν ἐκέλευσε δοθῆναι κιτρίου, τῷ δ' οὔ· καὶ 43 ὁ μὲν φαγὼν δηχθεὶς, οὐδὲν ἔπαθεν. ὁ δὲ παρακινδύνως πληγεὶς ἀπέθανε. δοκιμασθέντος οὕτω διὰ πολλῶν τοῦ τοιούτου, εὑρέθη τὸ κιτρίον ἀντιφάρμακον παντὸς δηλητηρίου φαρμάκου.

A quandoquidem aduſque memoriam auorum noſtrorum nullus comedit, ſed cum veſtibus in arcis reponebatur vt res quædam ingentis pretij,& theſauro digna. Quòd autem ex Aſiæ ſuperiore [a] plaga in Græciam reuera ſtirps ea deſcenderit, ſcriptum à comicis poëtis inuenitur, qui de ipſius pomis cùm aliquid dicunt, de Citrijs malis videntur id tradere. Antiphanes in Bœotio:

A. *De opſonio quidem ſtultum eſt quidquam apud vos dicere,*
B *Tanquam inſatiabiles: ſed hæc accipe,*
O virgo, mâla. B. *Pulchra ſanè.* A. *Pulchra quidem, dij boni.*
Nuper ſemen hoc peruenit
Athenas, à magno Perſarum rege.
B. *Ab Heſperidibus credidi, ſic mihi Lucifera* [b] *propitia ſit:*
Aurea hæc mâla tria eſſe inquiunt
Tantummodo. B. *Paucum eſt quod pulchrum, & vbiuis*
In honore.

C Eriphus in Melibœa præpoſitis Iambicis illis verſibus, Antiphanis ſtylo ac elegantiæ maximè proprijs, ſubdit: *&* [c] *vbiuis*

In honore: pro his obolum, quod multum non eſt,
Impenſum numero: Rationes poſt ego ſupputabo.
A. Hæc verò mala Punica
Quàm generoſa? B. *In Cypro namque Venerem*
Arborem hanc ſeuiſſe fama eſt, vnicam tantummodo,
Magni faciundum præmium [d]*: hæc porrò tria iam accipe*
D *Sola, & aſporta: habere plura non potui.*

His ſi quis reluctetur, & quod Citrium vocamus, locis à me citatis indicatum minimè fuiſſe contendat, clariora teſtimonia profero, quibus ſententiam ſuam tueatur. Phanias tamen Ereſius inijcit nobis ſuſpicionem, Citrium à Cedro, tanquam Cedrium, nominatum fuiſſe. Cedrus enim, vt ille ſcribit, libro quinto de plantis, circa [e] folia ſpinas exerit: id autem in Citria malo videri nemo eſt qui E ignoret. Sumptum verò Citrium aute quoduis alimentum, ſiccum pariter, & humidum, omnibus venenis reſiſtere, ego ſatis noui, à meo ciue id edoctus, cui AEgypti mandata fuerat adminiſtratio. In maleficio deprehenſos quoſdam ille ad ſerpentum morſus damnauerat, quos oportebat omnibus eiuſmodi beſtijs lacerandos obijci. Productis illis, & ad theatrum euntibus, deſtinatum latronum ſupplicio, in via fortè caupona quædam miſericordia commota, quod in manibus tum habebat, & rodebat, malum citrium dedit: acF ceptum verò illi comederunt, & paulo pòſt ingentibus ac ferociſſimis anguibus oblati, commorſique ab aſpidibus, nihil læſi ſunt: hæſitabundo & attonito iudice: qui tandem cùm illorum cuſtodem militem interrogaſſet, nunquid bibiſſent, aut ediſſent, vt id comperit quod acciderat, nimirum abſque dolo citrium illis traditum fuiſſe, poſtridie alteri rurſum dari iuſſit, alteri minimè: percuſſus hic confeſtim perijt, illæſo altero qui citrium comederat: indéque multis id expertis cognitum eſt citrium aduerſari venenis omnibus.

Quòd

Quòd si quis citrium, integrum, & quale natura est, cum semine, in Attico melle coquat, donec liquatum tabescat,& eius liquoris matutino tres quatuórve digitos sumat, tutus erit à venenatis omnibus medicamentis. His fidem si quis non adhibeat, discat Theopompum Chium veritatis studiosum hominem,& qui historias exacta inquisitione,magno pecuniarum impendio, perscrutatus est, libro trigesimo octauo Historiæ suæ, narrare, Clearchum [a] Heracleotarum, qui in Ponto sunt,tyrannum, per vim necauisse multos palam, ac quamplurimos potu cicutæ per insidias è medio sustulisse: cùm verò innotuisset omnibus propinandi huius veneni amoris specie sæuus tyranni mos,priusquam ex ædibus progrederentur,esu rutæ [b] sibi cauisse,cuius præsidio nihil læduntur,vel qui Aconitum [c] biberint.quod idem autor sic appellari scribit,quia nascatur in Aconis. Locus sic quidam nominatur Heracleæ vicinus. Locuto hæc Democrito, admirati Citrij vim multi id mandebant, tanquam nihil antea vel edissent,vel bibissent.Pamphilus in Glossis,Citrum à Romanis vocari tradit. Post fercula quæ suprà recensuimus, seorsim illata sunt ostrea multa,& testacea,quorum maximam fere partem dignam putauit Epicharmus in nuptiis Hebes quam celebraret, vt apud eum inuenio,his verbis:

Affer [d] omnigena conchylia,
Lepadas, Aspedos, Strubelos, Cecibulos, Tethynacia,
Glandes, Purpuras, Ostrea concluſa,
Quæ vix sanè aperiuntur, sed vorantur facile,
Musculos, Anaritas [e], Buccina, Sciphydria [f],
Quæ quidem esu dulcia sunt, crustis verò aculeatis,
Et conchis oblongis tectos Solenas, nigrámque
Concham, quæ & Conchotera [g] est, ter ac quater vendibilis.
Aliæ præterea Conchæ Amathitides [h], clari nominis, ad conceptus & partus laudatæ,
Quas Androphylidas [i] mortales omnes vocant,
Nos autem dij, Candidas.

In eiusdem authoris Musis scribitur:

Pro Conchis nos Anellam vocamus, cuius caro suauissima est.

Tellinam is scilicet vocatam innuit, quam Mitulum [k] Romani dicunt. Aristophanes grammaticus eius cùm mentionem facit libro de Anxia Scytale,conchis,quas Tellinas appellant, similes esse Lepadas [l] asserit. Callias Mitylenæus libro de Alcei lepade, apud Alceum carmen esse tradit,cuius est hoc initium:

Stopuli canescentisque maris filia.

eiúsque sub finem adscriptum esse,

In lepadibus [m] animum recrees ô marina lepas.

Aristophanes expuncta voce lepas pro ea substituit, χέλυς, id est, testudo, aitque Dicæarchum non rectè selegisse dictionem λέπας quam hîc collocaret. Puellulos enim inditis ori lepadibus sonare, & lasciuire, quemadmodum & apud nos dicaculi & procaciores adolescentuli conchis quas Tellinas vocant.

A ἐὰν δέ τις ἐν μέλιτι Ἀττικῷ ὅλον τὸ κιτρίον, ὡς ἔχει φύσεως, σωεψήσῃ μετὰ τοῦ σπέρματος, διαλύεται μὲν ἐν τῷ μέλιτι, καὶ ὁ ἀπ' αὐτοῦ λαμβάνων ἔωθεν δύο ἢ τρεῖς δακτύλους, οὐδὲν ὁποιῶν ὑπὸ φαρμάκου πείσεται. Εἴ τις τούτοις ἀπιστεῖ, ‖ μαθέτω καὶ παρὰ ‖ Θεοπόμπου τοῦ Χίου, ἀνδρὸς φιλαλήθους καὶ πολλὰ χρήματα καταναλώσαντος εἰς τὴν περὶ τῆς ἱστορίας ἐξέτασιν ἀκριβῆ. Φησὶ γὰρ οὗτος ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ τριακοστῇ
B τῶν ἱστοριῶν, περὶ Κλεάρχου διηγούμενος τοῦ Ἡρακλεώτου, [τῶν ἐν τῷ Πόντῳ] τυράννου, ὡς βιαίως ἀναίρει πολλούς· καὶ ὡς τοῖς πλείστοις ἐδίδου ‖ κώνειον πεῖν. ἐπειδὴ οὖν φησι πάντες ἔγνωσαν τὴν τοῦ φαρμάκου ταύτην φιλοτησίαν, οὐ προήεσαν τῶν οἰκιῶν, πρὶν φαγεῖν πήγανον· τοῦτο γὰρ οὐ προφαγόντας μηδὲν πάσχειν, πίνοντας τὸ ἀκόνιτον· ὁ κληθιῶνά φησι, διὰ τὸ φύεσθαι ἐν τόπῳ Ἀκόναις καλουμένῳ, ὅπερ περὶ τὴν Ἡράκλειαν. Ταῦτ' εἰπόντες τοῦ ‖ Δημοκρίτου, θαυμάσαντες οἱ πολλοὶ τὴν τοῦ κιτρίου δύναμιν, ἀπήθιον, ὡς μὴ πρότερον φαγόντες ἢ πόντες ἰὸν.
C Πάμφιλος δ' ἐν ταῖς Γλώσσαις Ῥωμαίους φησὶ αὐτὸ κίτρον καλεῖν. Ἐξῆς δ' τοῖς προθερημμένοις κατ' ἰδίαν ἐπεισενεχθέντων ἡμῖν πολλῶν ὀστρέων, καὶ τῶν ἄλλων ὀστρακοδέρμων, σχεδὸν τὰ πλεῖστα αὐτῶν μνήμης ἠξιωμένα παρ' Ἐπιχάρμῳ ἐν Ἥβης γάμῳ λέγεται διὰ τούτων·

Ἄγε δὴ παῦσαι κογχύλια,
D [Λεπάδας, ἀσπέδους,] ‖ στραβήλους, ‖ κηκισβάλους; ‖ τηθυνάκια, (χ. λεπάδας ἀσπίτες,
Βαλανους, πορφύρας, ὄστρεα συμμεμυκότα·
Τὰ διελεῖν μὲν ἐστι χαλεπά, καταφαγεῖν δ' ἥμαρτα. (θέμα.
Μύας, ‖ ἀναρίτας τε, καρύκας τε, καὶ ‖ σκιφύ-
[Τὰ γλυκέα μὲν ἐνὶ ἐπεσθεῖν, ἐν πάγει μὲν δ' ἐξέα,] (νά τε (χ. Τὰ γλυκέα μὲν ἐντὶ ἐπέσθειν, ἐμπαγέμεν δ' ὀξέα,
Τούς τε ‖ μακρογογγύλους, σωλιῶας, ἢ μελανα-
Κόγχας, ‖ ἄσσ' κογχόθηρα πᾶσιν ἐς τρισσώνια.
Θάτερα δέ τ' αἱ κόγχοι αἱ ‖ ἀμαθιάδες τε
‖ καὶ εὐδόκιμοί τε [κλωυγόνοι.] (χ. κῆγονοι
Τὰς ‖ ἀνδροφυκτίδας πάντες ἄνθρωποι κα-
Ἄμμες ἢ λύκας τὰ θεοί. (λέοντι,
ἐν ᾗ Μούσαις γράφεται·
[Ἀντὶ δὲ κόγχας ἀβέλλιν καλέομες.] ἔστιν δ' (χ. ἐνὶ κόγχος, ἂν τέλλιν καλέομες.
ἄδιστον κρέας. τὸν τελλίνην λεγόμενον ἴσως δηλοῖ, ὃν Ῥωμαῖοι μύτιλον ὀνομάζουσι. μνημονεύων δ' αὐτῆς Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ περὶ τῆς ἀρχυρμένης σκυτάλης συγγράμματι, ὁμοίας φησὶ εἶναι τὰς λεπάδας ταῖς καλουμέναις τελλίναις. Καλλίας δ' ὁ Μιτυληναῖος ἐν τῷ περὶ τῆς τοῦ Ἀλκαίου λεπάδος, φησὶ τὴν Ἀλκαίου φησὶν εἶναι ᾠδὴν, ἧς ἡ ἀρχή,
F ‖ Πέτρας καὶ πολιᾶς θαλάσσης τέκνον, (χ. ἐν λυπάων δ' ἰαίνοι σὲ φρένας ἁ θαλασσία λεπάς.
ἧς ὅπι τέλει γεγράφθαι,
‖ [Ἐκ λεπάδων χαύνοις φρένας ἀθαλασσία λεπάς.] ὁ δ' Ἀριστοφάνης γράφει ἀντὶ τοῦ λεπάς, χέλυς. καὶ φησιν οὐκ εὖ Δικαίαρχον ἐκλεξάμενον λέγειν τὰς λεπάδας. τὰ παιδάρια δὲ ἡνίκ' ἂν εἰς τὸ στόμα λάβωσιν αὐλὸν ἐν ταύταις καὶ παίζειν, καθάπερ καὶ παρ' ἡμῖν τὰ σπερμολόγα τῶν παιδαρίων ταῖς καλουμέναις Τελλίναις. CAP. IX. vel, ἰαίνοις ὦ θαλασσία λεπάς.

ὡς καὶ Σώπατρός φησιν ὁ ‖ Φλοιακογράφος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Ευβουλοθεομβρότῳ.

γρ. μέγας

Ἀλλ' ἴσχε· τελλίνης γὰρ ἐξαίφνης [μέ τις]
Ἀκοὰς ‖ μελῳδὸς ἦχος εἰς ἐμὰς ἔβη.

γρ. Επίχαρμος ἐν πυρκαεῖ Προμ.

‖ Πᾶδ' ὁ [Επίχαρμος ἐν Πύῤῥᾳ καὶ Προμαθεῖ] φησι,

γρ. καὶ τελλίναν τε κ' ἀναρίταν θᾶσαι δὴ. καὶ λεπάς, (vel, λεπάδ') ὅσα

[Κἄν τις Ελλήνων τὸν ἀνδρί τ' ἂν θᾶσαι δὴ καὶ λεπὰς ὅσσα.]

γρ. μελαινίδες γάρ τοι νίσσονται, vel, νισσοῦνται

Παρὰ Σώφρονι δ' οἱ κόγχοι μελαινίδες λέγονται.

[μελαινίδες γάρ τοι νησοῦν τὶ ἐμὶν] ἐκ τοῦ μικροῦ λιμένος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Αλιευτικῷ τὰ ἀγροιῶταν [χηράβας] ὀνομάζει. καὶ Αρχίλοχος δὲ τῆς χηράβος μέμνηται· τοῦ δ' ἀναρίτου, Ιβυκος καλεῖται δ' ὁ ἀναρίτης, καὶ ἀνάρτας. κογχῶδες δὲ ὂν τὸ ὄστρεον, προσέχεται ταῖς πέτραις ὥσπερ αἱ λεπάδες.

γρ. χηράβαν, vel, χηράμβαν

‖ Ηρώνδας δ' ἐν συνεργαζομέναις,

Προσφὺς ὅκως τις χοιράδων ἀναρίτης.

Αἰσχύλος δ' ἐν Πέρσαις, τίς ἀνήρει τὰς νήσους ἀναρίτοτρόφους εἴρηκεν. Ομηρος δὲ τῶν τηθέων μέμνηται. Διοκλῆς δ' ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς ὑγιεινοῖς, κράτιστά φησιν εἶναι τῶν κογχυλίων πρὸς διαχώρησιν καὶ οὔρησιν μύας, ὄστρεα, κτένας, χήμας. Αρχιππος δ' ἐν Ιχθύσι, λεπάσιν, ἐχίνοις, ‖ ἐσχάραις, βελόναις τε, τοῖς κτένεσί τε. ῥωμαλεώτερα δὲ τῶν κογχίων φησὶν εἶναι ὁ Διοκλῆς, κόγχας, πορφύρας, κήρυκας. Περὶ δὲ τῶν κηρύκων ὁ Αρχιππος τάδε λέγει, κήρυξ θαλάσσης τρόφιμος, υἱὸς πορφύρας. Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ Ομοίων, παραπλήσια εἶναι Κήρυκας, πορφύρας, στραβήλους, κόγχους. Τῶν στραβήλων μνημονεύει καὶ Σοφοκλῆς ἐν Καμικοῖς οὕτως,

Αλίας στραβήλου τῆς δε τέκνον, εἴ τινα
Δυναίμεθ' εὑρεῖν.

ἔτι ὁ Σπεύσιππος ἑξῆς πάλιν ἰδίᾳ καταριθμεῖται, κόγχους, κτένας, μῦς, πίννας, σωλῆνας. καὶ ἐν ἄλλῳ μέρει, ὄστρεα, λεπάδας. ‖ Αραρὼς δὲ Καμπυλιωνί φησιν,

Τὰ κομψὰ δήπου ταῦτα νωγαλεύματα·
Κόγχαι τε, καὶ σωλῆνες, αἵτε καμπύλαι
Καρῖδες ἐξήλλοντο δελφίνων δίκην.

Σώφρων δ' ἐν Μίμοις,

‖ Τίνες δὲ ἐντί ποκα, φίλα, τό δέ τοι,
μάκραι κόγχαι· σωλὴν τοῦτί γα
Γλυκύκρεων κογχύλιον, χηρᾶν γυναικῶν λίχνευμα.

Τῶν δὲ πιννῶν μνημονεύει Κρατῖνος ἐν Αρχιλόχοις,

γρ. πίννῃσι

Ἡ μὲν [σηπίῃσι] καὶ ὀστρέοισιν ὁμοίη.

‖ Φιλύλλιος δ' ἢ Φρυνίχος, ἢ Αριστοφάνης ἐν Πόλεσι,

Πολυπόδιον, σηπιδάριον, κάραβον, ἀστρακὸν,

γρ. ὄστρεια,

[ὄστρεα,] χήμας,
Λεπάδας, σωλῆνας, μῦς, πίννας, κτένας, ἐκ
‖ Μηθύμνης (πέρκη, κορακῖνος.

Αἰρεῖ ‖ ἀνθρακίδας, ‖ τρίγλη, σαργὸς, κεστρεὺς,

Cap. X.

‖ Αγίας δὲ καὶ ‖ Δέρκυλος ἐν Αργολικοῖς, οὗτοι στραβήλους, ἀστραβήλους ὀνομάζουσι, μνημονεύοντες αὐτῶν ὡς ἐπιτηδείων ὄντων εἰς τὸ σαλπίζειν. Τὰς δὲ

44 κόγχας ἔστιν εὑρεῖν λεγομένας καὶ θηλυκῶς, καὶ ἀρσενικῶς. Αριστοφάνης ἐν Βαβυλωνίοις,

Ανέχασκον εἷς ἕκαστος ἐμφερέστατα

A Itaque Sopater Phlyacographus [a] in fabula EVbulotheombroto ſcripſit:

At reſiſte: nam e Tellina repentè quidam
Aures ſuauis peruenit ad meas ſonus.

Epicharmus alicubi in Pyrrha & Prometheo dixit:

Si quis autem Græcorum lepas quanta ſit contempletur.

Apud Sophronem [b] conchæ Melænides [c] dicuntur.

Melænides enim mihi adnatant è paruo littore.

B Idem in libro cui titulus eſt Halieuticon [d], ſiue Agriotes [e], Cheraba nominat. Meminit & Cherabis [f] Archilochus: Ibycus, Anaritis, quem & Anartan vocant, oſtreum nimirum conchis ſimile, quod Lepadis more [g] ſcopulis adhæreſcit. Herondas in Coadiutricibus:

Agglutinatus, vt marinis cautibus Anarites.

Æſchylus in Perſis:

Quis inſulas vaſtauit Anaritarum altrices?

Tetheorum mentionem fecit Homerus. Diocles

C Caryſtius in libris De tuenda valitudine ſcribit, ex conchyliis, aluo mouendæ, ciendóque lotio, excellere pectines, muſculos, chamas, oſtrea. Archippus in piſcibus:

Lepadidus, echinis, eſcharis [h], acubus, pectinibus.

Diocles Conchyliorum firmiſſima [i] eſſe tradit Conchas, Purpuras, Buccina. De Buccinis Archippus ita dixit:

Buccinum [k] maris alumnus, purpuræ filius.

Speuſippus libro ſecundo Similium, purpuris,

D buccinis, conchis, ſtrabelis mutuam intercedere ſimilitudinem [l] affirmat. Strabelorum [m] ita meminit Sophocles in Camicis:

Marinæ huius Strabeli prolem, ſi quam inuenire poſſumus.

Præterea rurſum Speuſippus deinceps priuatim recenſet conchas, pectines, muſculos, pinnas, ſolenas: & in alia libri parte, oſtrea, lepadas. Araros [n] in Campylione:

Hæ profecto bellæ delitiæ,
Conchæ, atque Solenes, curuæque
E *Locuſtæ, exiliebant Delphinorum inſtar.*

Sophron in Mimis:

A. *Quænam hæ tandem ſunt, ô charum mihi caput?*

B. *Oblongæ Conchæ, Solenes, & carne iucunda*
Conchylium, viduarum [o] mulierum cupediæ.

Pinnarum meminit Cratinus in Archilochis [p].

Ea quidem pinnis & oſtreis ſimilis.

Philyllius, ſiue Phrynichus, ſiue Ariſtophanes, in

F Vrbibus:

Polypodium, Sepoliam, Carabum, Aſtacum, Oſtrea, Chamas,
Lepadas, Solenas, Muſculos, Pinnas, Pectines ex Methymna
Deligite. Anthracides [q], Mullus, Sargus, Mugil, Perca, Coracinus.

Agias & Dercylus in Argolicis Strabelos [r] Aſtrabelos [s] nominant, & ad edendum veluti tubę ſonum aptos eſſe memorant. Apud claſſicos ſcriptores nunc maſculino genere κόγχοις, nunc fœminino κόγχας reperire licet. Ariſtophanes in Babyloniis:

Eodem prorſus modo illorum quiſque hiabat

Quo

Quo toſtæ in prunis conchæ.

Teleclides in Heſiodis:

Concham diuidere [a], inquit.

Sophron in Mimis muliebribus:

Conchæ quidem vno veluti iuſſu
Adhiauerunt nobis omnes,
Singulæ carnem exerentes.

Conchum maſculino genere dixit Æſchylus in Glauco marino:

Conchi, muſculi, oſtrea.

Ariſtonymus in Theſeo:

Conchus fuit aliis tinctoriis ſimilis.

Eodem genere protulit & Phrynichus in Satyris. Iceſius Eraſiſtratius ſcribit, Chamarum vocari quaſdam aſperas, alias regias: & aſperas quidem prauum ſuccum gignere, parum nutrire, facilè excerni: & pro eſca illis vti purpurarũ piſcatores: læues autem, vt quæque maior eſt, ita diſtare, & reliquis antecellere. Hegeſander in Commentariis ſcribit aſperas conchas à Macedonibus Corycos appellari, ab Athenienſibus κρέους. Suprà recitatis conchis Iceſius lepadas ſcribit promptiùs excerni: oſtrea verò minùs quàm hæc nutrire, ſatiare magis, celeriùs egeri: pectines vberiùs alere, ſed improbiorem ſuccum generare, & tardiùs per aluum deſcendere. Muſculorum autem, Epheſios, & qui ſunt his ſimiles, bonitate ſucci anteire Pectines: Chamis verò eſſe inferiores. ad vrinam tamen prouocandam commodiores, & ad ſoluendam aluum: ſed ex his quoſdam mordaci & ingrato ſapore Scillam [b] reſipere, vitioſum ſuccum procreare, guſtui diſplicere: his autem minores, & foris hirtos, vrinam magis ciere, & ſuccum meliorem ſuppeditare quàm quibus Scillæ guſtus eſt, ſed minus alere, tum quia magnitudine pares aliis non ſunt, tum quia eiuſmodi natura illorum eſt, vt parcius nutriant. Ceruices [c] buccinorum ſtomacho ſunt vtiles, minus alunt quàm muſculi, chamæ, pectines. Proſunt iis quibus eſt imbecillus [d] ventriculus, ac quibus non facilè cibus ad interiora ex aluo digeritur, quoniam vix corrumpuntur. Nam quæ in confeſſio eſt facilè coqui, è diuerſo incommoda ſunt eiuſmodi ventriculi affectui, quia paruo negotio ideo corrumpuntur quòd tenera ſint, ac ſtatim diſſoluantur [e]. Quamobrem horum papauera [f], quæ ſtomacho valentiori non conueniunt, debiliori ventriculo congruunt. Alunt magis & delicatiora ſunt purpurarum quàm horum papauera, ſed acriore, inſuauiore, & ad ſcillam magis accedente guſtu, qualis eſt totius conchylij. Hoc autem peculiare ſortitæ ſunt Purpuræ atque Solenes, quòd elixarum ius ſpiſſeſcit. Per ſe igitur elixæ ceruices purpurarum, inualido ſtomacho, & languenti conducunt. Horum ſic meminit Poſidippus in Locris:

Tempeſtiuum eſt anguillas ac locuſtas transfigere.
Conchas, echinos recentes, meconia [g],
Pinnas, trachelos [h], *muſculos.*

E Balanis, maiores excernunt facilè, & ori placent. AVriculæ [i], (gignuntur hæ quidem in inſula Pharo quæ ante Alexandriam iacet)

A Οπίωμφάγες κόγχαισιν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων.
Τηλεκλείδης δ' ἐν Ησιόδοις, ‖ κόγχλῳ φησὶν διελεῖν. καὶ Σώφρων Γυναικείοις, σμαλ@,
Αἱγα μαὶ κόγχαι ὥσπερ αἰκ' ἐξ ἑνὸς κελεύ-
Κεχάναλι ἄμμιν πᾶσαι· τὰ δὲ κρῆς ἑκάστας ἐξέχει.
ἀρσενικῶς δ' Αἰσχύλ@ ἐν [σονλίῳ Γλαύκῳ,]
Κόγχοι, μύες, κ' ὄστρεα. Ἀριστώνυμ@ θησεῖ,
Κόγχ@ λῶ βάπτων [ἄλλων] ὁμοίως. χ. ἄλλον
B Ἀθαναῖος δ' εἴρηκε καὶ Φρυνίχ@ ‖ Σατύροις. Ικέσι@ δ' ὁ Ερασιστράτει@ τῶν χηλῶν φησὶ τὰς μὲν τραχείας λέγεσθαι, τὰς δὲ βασιλικάς· καὶ τὰς μὲν τραχείας καὶ καθαρχύλους, εἶναι ὀλιγοτρόφους, καὶ δυσεκκρίτους. χρῆσθαι δὲ αὐταῖς καὶ δελέασι τοὺς πορφυρομένους· τῶν δὲ λείων καὶ τὰ μεγέθη, καὶ τὰς διαφορὰς εἶναι κρατίστας. Ηγήσανδρ@ δ' ἐν ὑπομνήμασι, τὰς τραχείας φησὶ κόγχας ὑπὸ μὲν Μακεδόνων κωρύκους καλεῖσθαι, ὑπὸ δ' Αθηναίων ‖ κρέους. τὰς δὲ λεC πάδας ὁ Ικέσι@ τῶν πεφθεισμένων δυσεκκρίτους μᾶλλον εἶναι· τὰ δ' ὄστρεα, ἀτροφώτερά τε τούτων καὶ πλήσμια, δυσεκκριτώτερά τε τούτων. οἱ δὲ κλένες, τροφιμώτεροι μὲν εἰσι τούτων, καθαρχυλώτεροι δέ, καὶ δυσεκκριτώτεροι. Τῶν δὲ μυῶν, οἱ μὲν Εφέσιοι καὶ οἱ τούτοις ὅμοιοι τῇ δύχυλίᾳ, τῶν μὲν κτενῶν βελτίονες, τῶν δὲ χηλῶν λειπόμενοι. εὐρητικώτεροι δὲ μᾶλλον, ἢ ἐπὶ τὴν κοιλίαν φερόμενοι. εἰσὶ δ' αὐτῶν ἔνιοι καὶ ‖ σκιλD λώδεις, καθάχυλοί τε καὶ πρὸς τὴν γεῦσιν ἀπειθεῖς. οἱ δ' ἐλάσσονες τούτων, καὶ δασεῖς ἔξωθεν, εὐρητικώτεροι μὲν εἰσι, καὶ δύσχυλώτεροι τῶν σκιλλωδῶν. ἀτροφώτεροι δὲ διά τε τὸ μέγεθ@, καὶ τῷ μόνοι ὄνλες κριοῦνται. Οἱ δὲ τῶν κηρύκων τραχήλοι, δυσόμαχοί τε εἰσὶ, καὶ ἀτροφώτεροι μυῶν τε, καὶ χηλῶν, καὶ κτενῶν. τοῖς δ' ἀσθενῆ τὸν στόμαχον ἔχουσι, καὶ μὴ ῥᾳδίως διαπορεύουσι τὴν τροφὴν εἰς τὸ κύτ@ τῆς κοE λίας χρήσιμοι, δύσφθαρτοί τε ὄντες. τὰ γὰρ ὁμολογουμένως δύπεπτα, κατὰ τοὐναντίον, ἀλλότρια τῆς διαθέσεως ταύτης ἐστὶν δύχερῶς διαφθειρόμενα, διά τ' ἀπαλὰ καὶ δυδιάλυτα εἶναι. ὅθεν αἱ μήκωνες αὐτῶν πρὸς μὲν τὰς τῶν στομάχων δύτονίας οὐκ ἀθετοῦσι· πρὸς δὲ τὴν τ' κοιλίας ἀσθένειαν, χρήσιμοι. τροφιμώτεραι δ' τούτων εἰσὶ καὶ ἀπολαυστικώτεραι, αἱ τῆς πορφύρας μήκωνες. πλὴν σκιλλωδεστέραι ὑπάρχουσι. καὶ γὰρ ὅλον τὸ κογχύλιον κριοῦν ἐστιν. ἴδιον δὲ καὶ ταύF ταις καὶ τῆς σωλῆσι παρέπεται τὸ ἐψομένοις παχὺ ποιεῖν τὸν ζωμόν. ‖ ἐψόμενοι δ' τὸ καθ' ἑαυτοὺς καὶ οἱ τραχήλοι τῶν πορφυρῶν, δύθελόσι πρὸς τὰς τῶν στομάχων διαθέσεις. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ποσείδιππ@ ἐν Λοκροῖσιν οὕτως,
Ωρα περαίνειν ἐγχέλια, καὶ καράβους,
Κόγχας, ἐχίνους πεσσοφάτους, μηκώνια,
Πίννας, ‖ τραχήλους, μύας.
Αἱ βάλανοι δ' εἰ μείζονες, δύεκκριτοι καὶ δύσπεπτοι. Τὰ δὲ ‖ ὠτάριον (γίνεται δὲ ταῦτα κατὰ τὴν Αλεξάνδρειαν λεγομένην Φάρῳ νήσῳ)

προφιμώτερα τῶν ϖεθειρημμένων ἀπάντων, οὐκ εὐέκκριτα δέ. Αντίγονος δ' ὁ Καρύστιος ἐν τῷ ϖερὶ λέξεως, τὸ ὄστρεον τοῦτο ὑπὸ Αἰολέων καλεῖσθαι οὓς Αφροδίτης. αἱ δὲ φωλάδες ϖολυτροφώτεραι, βρωμώδεις δέ. τὰ δὲ τήθη ϖλαδαλήσια τοῖς ϖεθειρημμένοις, καὶ ϖολυτροφώτερα. Γίνεται δέ πινα καὶ ἄγελα λεγόμενα ὄστρεα. ϖολύτροφα δ' ἔστι, καὶ βρωμώδη, ϖρὸς
Cap. XI. ἐπί τε δύτελῆ καὶ τὰ ϖὼ γεῦσιν. ‖ Αριστότελης δ' ἐν τῷ ϖερὶ ζώων, ὄστρεά φησι, πίννη, ὄστρεον, μῦς, κτεὶς, σωλὴν, κόγχη, λεπὰς, τῆθος, βάλανος· ϖορφυρικὰ δὲ, κῆρυξ, ϖορφύρα, ἡδυπορφύρα, ἐχῖνος, στράβηλος. ἔστι δ' ὁ μὲν κτεὶς τραχύοστρακος, ῥαβδωτός· τὸ δὲ τήθος, ἀῤῥάβδωτον, λειόστρακον· ἡ δὲ πίννη λεπιδόστομον· τὸ δὲ ὄστρεον ϖαχύστομον· μονόθυρον δὲ καὶ
γρ. μονόθυρον γρ. τραχυόστρακον
λειόστρακον· ‖ λεπὰς δὲ [δίθυρον] καὶ [λειόστρακον.] συμφυὲς δὲ μῦς· μονοφυὲς δὲ καὶ λειόστρακον, σωλὴν καὶ βάλανος· ‖ κοινὸν δ' ἐξ ἀμφοῖν κόγχη. τὸ δ' ἐντὸς τῆς πίννης Επαίνετος ἐν Αρτυτικῷ καλεῖσθαί φησι μήκωνα. ‖ Εν δὲ ϖέμπτῳ ζώων μορίων ἱστορίας ὁ Αριστότελης, γίνονταί φησιν αἱ μὲν ϖορφύραι ϖερὶ τὸ ἔαρ, οἱ δὲ κήρυκες λήγοντος. ἐν χειμῶνος, ὅλως δέ φησι τὰ ὀστρακόδερμα ἐν τῷ ἔαρι φαίνεται ἔχοντα τὰ καλούμενα ὠά. κἂν τῷ μεσοπώρῳ δὲ ϖλὴν τῶν ἐχίνων τῶν ἐδωδίμων. οὗτοι δὲ μάλιστα μὲν ἐν ταύταις ταῖς ὥραις ἀεί τε ἰσχύουσι καὶ τὸ ϖλέον ἐν ταῖς ϖανσελήνοις, καὶ ταῖς ἀλεεινοτάταις ἡμέραις, ϖλὴν τῶν ἐν τῷ Ευρίπῳ τῶν Πυῤῥαίων· ἐκεῖνοι δ' ἀμείνονες τοῦ χειμῶνος, καὶ εἰσὶ μικροὶ, ϖλήρεις δὲ ὠῶν. κύοντες δὲ φαίνονται καὶ οἱ κοχλίαι ϖάντες ὁμοίως τὴν αὐτὴν ὥραν. ϖεθελθὼν δὲ ϖάλιν φησὶν ὁ φιλόσοφος, αἱ μὲν οὖν ϖορφύραι τοῦ ἔαρος συναθροιζόμεναι εἰς τὸ αὐτὸ ϖοιοῦσι τὴν καλουμένην μελικήραν. τοῦτο δ' ἐστὶν οἷον κηρίον· ἀλλ' οὐχ οὕτω γλαφυρὸν, ἀλλ' ὥσπερ αὐ εἰ ἐκ λεπύρων ἐρεβίνθων λάκκοι ϖολλαὶ συμπαγείη. ἔχει δὲ ἀνεωγμένον ϖόρον οὐδὲν τούτων. οὐδὲ γίνονται ἐκ τούτων αἱ ϖορφύραι, ἀλλὰ φύονται αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς καὶ τὰ ἄλλα ὀστρακόδερμα ἐξ ἰλύος καὶ σήψεως. τοῦτο δὲ συμβαίνει ὥσπερ ἐποκάθαρμα καὶ ταύταις καὶ τοῖς κήρυξιν. κηριάζουσι γάρ καὶ οὗτοι· ἀφιᾶσι δ' ἀρχόμεναι κηριάζειν γλισχρότητα μυξώδη ἐξ ὧν τὰ λεπυρώδη συνίσταται. ταῦτα μὲν οὖν ἅπαντα ἀφανίζεται· ἀφίησι δ' ἰχῶρα εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ γίνεται ἐν τῇ γῇ συσσάντα ϖορφύρεα μικρὰ, ἃ ἔχουσαι ἀλίσκονται αἱ ϖορφύραι· ἐὰν δὲ πρὶν ἐκτεκεῖν ἁλῶσιν, ἐνίοτε ἐν ταῖς φορμίσιν. εἰς δὲ τοῦτο συνιοῦσαι, ἐκλίκασι, καὶ γίνεται οἱονεὶ βότρυς. Εστι δὲ τῶν ϖορφυρῶν γένη ϖλείονα· καὶ ἔνιαι μὲν μεγάλαι, οἷον αἱ ϖερὶ τὸ Σίγειον, καὶ τὸ Λέκτον· αἱ δὲ μικραὶ οἷον ἐν τῷ Ευρίπῳ, καὶ ϖερὶ Καρίαν· καὶ αἱ μὲν ἐν τοῖς κόλποις μεγάλαι καὶ τραχεῖαι·

A largius alunt quàm omnia ſupradicta, ſed ægrè per aluum ſubeunt. Antigonus Caryſtius in opere ſuo De dictionibus, oſtreum hoc ab Æolibus vocari ſcribit AVrem Veneris. Pholades multum alunt, ſed virus olent. Tethea ſupra memoratis ſimilia [a] ſunt, abundantiùs tamen nutriunt. Sunt & quædam oſtrea quæ ſylueſtria nuncupant: multum hæc alunt, odoris ſunt viroſi, & vilis faſtidiendique guſtus. Ariſtoteles in opere De animalibus has teſtaceorum ſpecies recenſet, oſtreum, pinnam,
B muſculum, pectinem, ſolena, concham, lepadem, tethea, balanum. Huc illuc vaga progrediuntur buccinum, purpura, hedyporphyra [b], echinus, ſtrabelus. Virgatus eſt ex his, & aſpera teſta opertus pecten: Tetheum concha læui tectum, & nullis diſtincta virgis. Pinnarum tenuius eſt os, oſtreis biualuis craſſum. Lepadibus concha, & ea læuis, vnica eſt: Muſculorum duplex teſta vno loco tantùm cohæret. Solenis & balani vndique tota coaleſcit & coniungitur. Ambobus id
C commune generibus eſt, quòd operiuntur teſta. Quod intra pinnam eſt, Epænetus in Arrytico [c] vocari ſcribit Papauer. Ariſtoteles libro quarto Hiſtoriæ animalium, Naſcuntur, inquit, purpuræ circa veris tempus, buccina verò hyeme deficiente. Prorſus, quæ oua dicuntur manifeſtum eſt habere teſtacea vêre & autumno, præter echinos illos quibus veſcimur. His enim temporibus ſemper illi valentiſſimi ſunt, magiſque pleniluniis, ac
D potiſſimùm diebus æſtuoſis, exceptis rufis in EVripo degentibus, qui puſilli, ſunt per hyemem ſuauiores, & ouis pleni. Eodem tempore ſimiliter concipere cochleas omnes apparet. Progreſſus verò philoſophus ſubdit. Vêre [d] igitur purpuræ in eundem congregatæ locum, id faciunt quod Meliceram [e] vocamus: id autem veluti fauus eſt: non adeo ſanè politum, ac nitidum, verùm perinde ac ſi ex alborum cicerum putaminibus ſtrues congeſta compactáque ſit: nullus tamen apertus in iis meatus eſt, nec purpuræ quidem ex
E iis procreantur, ſed quemadmodum reliqua teſtacea, è limo ac putredine. Id autem Purpurarum atque Buccinorum velut purgamentum eſt: Nam & edunt Buccina fauos [f] & quæ teſtacea fauos conſtruunt, reliquis teſtaceis parem ortum habent, verùm magis ibi naſcuntur, vbi antea ſui generis alia verſata fuerint. Nam cùm incipiunt fauos ædificare, lentorem mucoſum ſaliuant, ex quo illa concreſcunt quæ putaminibus eſſe ſimilia diximus. Hæc ſcilicet omnia diffuſa, quod
F g continent in terram dimittunt, naſcentibus aliquanto poſt in eo ipſo loco exiguis purpuris, quas maiores captæ geſtare deprehenduntur, nunc perfectas & abſolutas, interdum verò nondum exactè diſtincta forma. Quòd ſi priùs quàm pariant matres capiantur [h], aliquando fœtificant vbicunque ſorte contigit, verumtamen in eundem coacerua-
45 tæ locum, non aliter quàm in mari. Itaque propter anguſtiam loci [i], tanquam vuæ [k] fiunt. Purpurarum autem complura ſunt genera: quædam magnæ, vt circa Lectum, & Sigæum [l]: quædam paruæ, vt in EVripo, & circa Cariam: in altis maris ſinibus, aſperæ & magnæ,

Pluri

Plurimis harum flos niger est, quibusdam subruber. Ex illis magnis quædam etiam librales [a] sunt. Circa litrus oramque maris paruæ nascuntur, & rubente flore. In septentrionali plaga flos nigricat, in meridionali vt plurimum rubet. Apollodorus Athenienſis in ſuis de Sophrone cómentarijs, dictum illud exponens, Purpuris voracior, adagium [b] esse tradit, ſumptum, vt quidam aiunt, à purpuræ fuco, & tinctura, propterea quòd ad ſeſe illa trahat quidquid attigerit, & coloris ſplendorem transfundat in ea quæ admouentur: alij verò ab eius animalis ingenio ductum putant. Capiuntur purpuræ, inquit Ariſtoteles, vêre, editis iam fauis, ſub cane verò nullæ, [ſquia tum vagæ non paſcantur [c],] ſed abditæ latitent. Flos purpurarum inter papauer & ceruicem poſitus eſt. Sunt [d] autem hæc tria ſpiſſo quodam coalitu inter ſe connexa. Quod florem continet, & ab infectoribus eximitur, membranam candidam aſpectu repræſentat. Expreſſus ille ſuccus manum florido colore tingit. In longum protenditur, tanquam vena quædam, floris in uolucrum. Quod intus eſt, flos ſcilicet eſſe videtur. Reliqua, quibus cum ceruice & papauere cohæret, colore ſunt aluminis. Purpuris, buccinis, & cæteris turbinatis, omnibus in eadem teſtæ parte ingenitum eſt operculum, ſub quo linguam dictam exerunt, dum paſcuntur. Purpuræ digito lingua maior eſt, qua cibum captat, & conchylia conchyliorúmque teſtam perforat. Diu viuunt & purpuræ, & buccina. Purpuris ad annos ſex vita prorogatur. Quantum aucta ſit ætas, quotannis [e] apparet ex interuallis quæ ſpectantur in tortili teſtæ clauicula. Conchæ, Chamæ, Solenes, Pectines, in vadis ſabuloſis procreantur: Pinnæ rectæ naſcuntur ex ipſo fundo [f], in arenoſis & lutoſis. Cuſtodem intra teſtam habent, quem ab hoc officio Pinnophylaca nominant, & eum aliæ Cancellum, aliæ paruam Squillam, quo deſtitutæ celeriter pereunt. Pamphilus Alexandrinus libro de Vocabulis affirmat cum pinnis eum piſciculum gigni. Chryſippus Solenſis libro de honeſto & voluptate, Pinna, inquit, ac Pinnæ cuſtos [g] mutuas operas præſtant, nec viuere ſeorſum queunt. Pinna quidem oſtreum eſt, Pinnæ verò comes, & tutor, exiguus cancer. Pinna igitur diſcluſa teſta, otioſa & quieta expectat aduentantes piſciculos. Adſtans verò cuſtos ſi quis ſubierit, morſu ſignificat. Vellicata ſic concha os comprimit, & eo quod intus eſt exceptum, ac incluſum, communi dape cum ſocio veſcitur. Quidam autumant cum pinnis cuſtodem generari, velut ex eodem ſemine. Rurſum Ariſtoteles [h] ſcribit: Prorſus autem in limo ſponte gignuntur omnia teſtacea, pro eius varietate diuerſa: in cœnoſo quidem, oſtrea: in arenoſo, conchæ, & alia quæ memorauimus: in rimis & fiſſuris ſaxorum, tethea, glandes, & quæ affiguntur extimæ ſuperficiei ſcopulorum, vt lepades & neritæ [i]. Teſtaceorum quoque modo generantur & illa quæ teſta carent, velut Vrticæ & Spongiæ in ſaxorum hiatibus. Sunt autem Vrticarum duo genera. Aliæ quidem in cauis abditæ ſaxis nunquam ab illis ſeparantur: aliæ in planis [k] & æqualibus ſcopulis cõmorãtes, huc illuc tranſmeant. τὰς κνίδας, id eſt, Vrticas, EVpolis in AVtolico vocat ἀκαλήφας,

A καὶ τὸ ἄνθος αἱ μὲν πολιᾶς μέλαν ἔχουσιν, ἐνίαι δὲ ἐρυθρὸν μικρόν. γίνονται δὲ ἔνιαι τῶν μεγάλων καὶ μναϊαῖαι. αἱ δὲ ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς, καὶ πρὸς τὰς ἀκτὰς τὸ μὲν μέγεθος εἰσὶ μικραὶ, τὸ δὲ ἄνθος ἐρυθρὸν ἔχουσιν. ἔτι δὲ ἐν μὲν τοῖς βορείοις μέλαιναι, ἐν δὲ τοῖς νοτίοις ἐρυθραὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. ‖ Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ Ἀθηναῖος ἐν τοῖς περὶ Σώφρονος, προθεὶς τὰ λιχνότερα τῶν πορφυρῶν, ὅτι παροιμία ἐστὶ, καὶ λέγει, ὡς μὲν τινες ἀπὸ τοῦ βάμματος· οὗ γὰρ ἂν προσψαύσῃ ἕλκει ἐφ' ἑαυτὸ, καὶ τοῖς προσπαρατεθειμένοις ἐμποιεῖ, χρώματος αὐγήν· ἄλλοι δὲ ἀπὸ τοῦ ζώου. Ἁλίσκονται δέ φησιν ὁ Ἀριστοτέλης τοῦ ἔαρος· ἀπὸ κυάμου δὲ οὐχ ἁλίσκονται. οὐ γὰρ νέμονται, ἀλλὰ κρύπτουσιν ἑαυτὰς, καὶ φωλεύουσι. τὸ δὲ ἄνθος ἔχουσιν ἀνὰ μέσον τοῦ μήκωνος καὶ τοῦ τραχήλου. Ἔχει δὲ καὶ αὐτὴ καὶ ὁ κήρυξ τὰ ὀπιπαλύμματα κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ τἄλλα τὰ τρομβώδη ὀκ
B γλυφῆς πάντα. νέμονται δὲ ἐξείροντα τὴν καλουμένην γλῶτταν ἀπὸ τὸ κάλυμμα. τὸ δὲ μέγεθος τῆς γλώττης ἔχει ἡ πορφύρα μεῖζον δακτύλου, ᾧ νέμεται καὶ διατρυπᾷ καὶ τὰ κογχύλια, καὶ τὸ ἑαυτῆς ὄστρακον. μακρόβια δέ ἐστι καὶ ἡ πορφύρα, καὶ ὁ κήρυξ, καὶ ζῇ πρὸς ἔτη ἑξ. ‖ Φανερὰ δὲ ἡ αὔξησις ὀκ τῆς ἐν τῷ ὀστράκῳ ἕλικος. Αἱ δὲ κόγχαι, καὶ χῆμαι, καὶ
C σωλῆνες, καὶ κτένες, ἐν τοῖς ἀμμώδεσι λαμβάνουσι τὴν σύστασιν. ‖ Αἱ δὲ πίνναι ὀρθαὶ φύονται ὀκ τοῦ ‖ βυθοῦ· ἔχουσί τε ἐν αὑταῖς τὸν πινοφύλακα, αἱ μὲν καρίδιον, αἱ δὲ κληρίνιον· οὗ στρόμβημα θᾶττον διαφθείρονται. τοῦτο δὲ Πάμφιλος ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων συμπεφωνήκεναι φησὶν αὐτοῖς. Χρύσιππος δὲ ὁ Σολεὺς ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς, ἡ πίννη, φησὶ, καὶ ὁ πιννοτήρης συνεργὰ ἀλλήλοις, κατ' ἰδίαν οὐ δυνάμενα συμμένειν.
D ἡ μὲν οὖν πίννη, ὄστρεόν ἐστιν, ὁ δὲ πιννοτήρης, καρκῖνος μικρός. καὶ ἡ πίννη διαισθομένη τὸ ὄστρακον, ἡσυχάζει, τηροῦσα τὰ ἐπεισιόντα ἰχθύδια. ὁ δὲ πιννοτήρης παρέσως ὅταν εἰσέλθῃ τι, δάκνει αὐτὴν ὥσπερ σημαίνων· ἡ δὲ δηχθεῖσα συμμένει. καὶ οὕτως τὸ ἁλισκόμενον ἔνδον κατεσθίουσι κοινῇ. Φασὶ δέ τινες καὶ συγγενέσθαι αὐτὰ αὐτοῖς, καὶ ὡς ἂν ἐξ ἑνὸς σπέρματος γίνεσθαι. Πάλιν
E δὲ ὁ Ἀριστοτέλης φησὶ, πάντα τὰ ὀστρακώδη γίνεται καὶ ἐν τῇ ἰλύι. ἐν μὲν τῇ βορβορώδει τὰ ὄστρεα, ἐν δὲ τῇ ἀμμώδει κόγχαι, καὶ τὰ ῥηθέντα. πρὸς δὲ τὰς σπηλυγγας τῶν πετρῶν τήθεα, καὶ βάλανοι, καὶ τὰ ἐπιπολάζοντα, οἷον λεπάδες, καὶ νηρῖται. Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον γίνεται τοῖς ὀστρακοδέρμοις καὶ τὰ μὴ ἔχοντα ὄστρακον, καθάπερ αἵ τε κνίδαι, καὶ οἱ σπόγγοι ἐν ταῖς σπηλυγξὶ τῶν πετρῶν. Εἰσὶ δὲ τῶν κνιδῶν δύο γένη.
F αἱ μὲν γὰρ ἐν τοῖς πρίσμοις ὀκ ἀπολύονται τῶν πετρῶν, αἱ δὲ ἐν τοῖς λείοις, καὶ πλατυμώδεσιν ἀπολυόμεναι μεταχωροῦσι. τὰς δὲ κνίδας ὁ Εὔπολις ἐν Αὐτολύκῳ ἀκαλήφας ὀνομάζει.

CAP. XII.

ἔπ τε Αριστοφάνης [ἐν Φοινίσσαις, οὕτως,

ἔχε, τὸ πρῶτον] πάντων ἴφυα φωῦσ᾽· εἶθ᾽ ἑξῆς

ὡς ‖ κραναὰς ‖ ἀκαλήφας. καὶ ἐν Σφηξί.

Φερεκράτης δ᾽ ἐν Αγρυμόλοις, [κἀν ἀκαλήφαις τ᾽ ἴσον χρόνον ἐστεφανῶσ᾽.] Διφίλος δ᾽ ὁ Σίφνιος ἰατρὸς, Ἡ δὲ ἀκαλήφη, φησὶν, ἔστιν ὑγιεινὸς, ἐρεθιστικὴ, δυσόμαχος· κινησμὸν δὲ ποιεῖ τοῖς συνάγουσιν, ἐπιθυμοῦντας αὐτῆς· ὑφ᾽ ὧν καὶ ὠνομάσθη ἀκαλήφη ὀνομάζεται. τάχα δ᾽ ἴσως διὰ ταύτην καὶ ἡ βοτάνη· καὶ δύσημισμὸν δὲ τὴν ἀντιφράσεως ὀνομασμένην. ἐστὶ δὲ πρᾶος, καὶ ἁπαλὴ τῇ ἁφῇ· τραχεῖα δὲ καὶ ἀηδής. τὴν μὲν τοι θαλασσίας ἀκαλήφης μνημονεύει καὶ Φιλιππίδης ἐν Αμφιάραῳ οὕτως,

Οστρεΐδας, ἀκαλήφας, λεπάδας παρέθηκέ μοι.

τὴν δ᾽ ἐν Λυσιστράτῃ Αριστοφάνους πέπαικε),

‖ Αλλ᾽ ὦ τηθῶν ἀνδρειοτάτη, καὶ μητριδίων ἀκαλήφων.

καὶ μέμικται κωμῳδία βροτὸς τ᾽ τροφὸν καὶ μ. καὶ μιμῶν δὲ τὴν τραχειῶν αἱ μ.

Επεὶ τήθεα τὰ ὄστρεα. [μέμνηται δὲ κωμῳδικῶς πρὸς τὴν τηθὺν, καὶ μητέρα.] καὶ πρὸ τῶν ἄλλων ὀστρέων ὁ Διφίλος τάδε φησὶν, [χηραμῶν δὲ τὰ τραχέα τῶν αἱ μικραὶ,] καὶ λεπίδι ἔχουσα τὴν σάρκα, ὄστρεα λέγονται. καὶ δύσμαχοί εἰσι καὶ εὐέκκριτοι. αἱ δὲ τραχεῖαι, βασιλικαὶ δὲ πρὸς πινῶν καλούμεναι, πελώριαί τε λεγόμεναι, τρόφιμοι, δυσέκκριτοι, εὔχυλοι, εὐστόμαχοι, καὶ μάλιστα αἱ μείζους. Τελλίναι γίνονται μὲν ἐν Κανώβῳ πολλαὶ, καὶ ἀπὸ τὴν τοῦ Νείλου ἀνάβασιν πληθύουσιν. ὧν λεπτότεραι μέν εἰσιν αἱ βασιλικαὶ, διαχωρητικάς τε καὶ κοιλίας, ἔτι δὲ τρόφιμοι· αἱ δὲ πολέμιαι γλυκύτεραι. οἱ δὲ μύες, μέσως εἰσὶ τρόφιμοι, διαχωρητικοὶ, οὐρητικοί. κρέπισοι δὲ οἱ Εφέσιοι, καὶ τούτων οἱ φθινοπωρινοί. αἱ δὲ μύες, καὶ τῶν μυῶν οὖσαι μικρότεραι γλυκεῖαί τε, καὶ εὔχυλοί εἰσι, πρόσφορά τε καὶ τρόφιμοι. Οἱ δὲ σωλῆνες μὲν πρός πινων καλούμενοι, πρός πινων δὲ καὶ αὐλοὶ, καὶ δόνακες, καὶ ὄνυχες, πολύχυλοι, καὶ κακόχυλοι, κολλώδεις. ‖ καὶ οἱ μὲν ἄρρενες αὐτῶν, ῥαβδωτοί εἰσι, καὶ οὐ μονοχρώματοι. εἰσὶ δὲ τοῖς λιθιῶσι, καὶ ἄλλοις δυσουροῦσιν ὄφελοι· οἱ δὲ θήλεις μονοχρώματοί τε εἰσι, καὶ γλυκύτεροι· λαμβάνονται δὲ ἐφθοὶ, καὶ τηγανισταί. κρείττονες δὲ
46 εἰσὶν οἱ μέχρι τοῦ χανεῖν ἐπ᾽ ἀνθράκων ὀπτώμενοι. σωλῆνας δὲ ἐκάλουν οἱ σωλήνοντες τὰ ὄστρεα ταῦτα, ὡς ἱστορεῖ Φανίας ὁ Ερέσιος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Τυράννων ἀναίρεσις ἐκ πιμελείας, γράφων οὕτως· Φιλόξενος ὁ καλούμενος Σωλῆνας, ἐκ δημαγωγοῦ τύραννος ἀνεφάνη. ζῶν τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἁλιεύόμενος, καὶ σωλῆνοθηρᾶς ὤν, ‖ ἀφορμῆς δὲ λαβόμενος καὶ ἐμπορευσάμενος, βίον ἐκτήσατο. Τῶν δὲ κενῶν ἀπαλώτεροι μέν εἰσιν οἱ λευκοί· ἄβρωμοι γὰρ καὶ δύσκοιλοι. τῶν δὲ μελαίνων καὶ πυρρῶν οἱ μείζονες [καὶ ἐνεάγελοι] δύσμοι. κοιλίας δὲ πάντες δυσόμαχοι, δύσπεπτοι, δύσκοιλοι, λαμβανόμενοι μὲν κυμίνου καὶ πεπέρεως. μνημονεύει δ᾽ αὐτῶν καὶ Αρχίππος ἐν Ιχθύσιν,

καὶ αἰσινοὶ

Λεπάσιν, ἐχίνοις, ἐχάραις, βελόναις τε τοῖς κλεγεσίν τε.

A vt & Aristophanes in Phœnissis, his verbis:

Potuit omnium primum Iphya [a] *gignere, deinde continuo mordaces vrticas* [b].

Hac etiam voce idem poëta vsus est in Vespis. Pherecrates in Transfugis:

Pari temporis spatio vrticis coronari.

Diphilus Siphnius medicus scribit, Vrticam e aluo ducendæ commodam esse, prouocare lotium, ventriculum iuuare, pruritum mouere iis qui colligunt, & conquirunt, nisi antea manus vnxerint. Etenim reuera illos qui piscantur, B molesto sensu pruritus vrit; quamobrem notione [d] contraria nunc ἀκαλήφη [e] dicitur, ac etiam fortassis Vrtica herba, quam boni ominis gratia significatu diuerso ita nominant, quasi ἁπαλῷ τῇ ἁφῇ, id est, tactui mollem, ac lenem, cùm aspera & infesta sit. Marinæ vrticæ meminit Philippides in Amphiarao ad hunc modum:

Ostrea mihi, Lepadas, Vrticas apposuit.

At quod apud Aristophanem in Lysistrata legitur, iocus est:

C *O Tetheorum fortissima, & Vrticarum matercularum* [f].

Est enim ostreorum species Tetheon. Poëta verò comico sale ad vocem τηθὺ, quæ nutricem indicat, & ad vocem τὴν μητέρα, qua matrem significant, allusit. De cæteris ostreorum generibus ita scripsit Diphilus: Ex chamis e crassis minores, & carne tenui, ostrea nuncupantur, stomacho prosunt, facilè per aluum deferuntur: at crassæ, quas Regias quidam vocant, alij Pelorias, multum alunt, egeruntur D difficilè, bonum succum suppeditant, iuuant stomachum, & præsertim ex his maiores. Tellinæ in Canopo multæ nascuntur, per incrementa Nili, cùm augetur fluuius, crebræ. Ex his Regiæ leues sunt, ac tenuiores, per aluum facilè redduntur, & abundè nutriunt: fluuiatiles verò illis sunt dulciores. Musculi mares [h] mediocriter alunt, vrinas & aluum cient, optimi Ephesij, autumno præsertim. Musculi [i] fœminæ, & in his minores, dulciores sunt, bonique succi, ac copiosè nutriunt. Quos nonnulli E Solenas [k] vocant, quidam αὐλοὺς, δόνακας, ὄνυχας, succi multum suppeditant, sed praui, & glutinosi. Ex his mares, virgati, colorisque cœrulei, calculosis, & ægrè meientibus opitulantur: fœminæ verò vnicolores sunt, ac dulciores. Elixi atque frixi manduntur, verùm meliores in prunis tosti, donec hient. Soleniastas olim vocarunt qui ostrea huiusmodi colligerent, vt tradit Phanias Eresius in opere, cuius titulus est, Tyrannorum in quos vindicatum est, cædes: his verbis: Philoxenus cognomine Soleniasta, è populari in administranda republica concionatore tyrannus euasit, initio victitans piscatu, Solenum præcipuè captura: occasionem verò nactus cùm mercaturam exercuisset, facultates luculentas sibi comparauit. Pectinum teneriores sunt candidi, minimè vitosi, excretu faciles: Nigrorum verò atque ruforum maiores, palato iucundi, vêre præsertim. In vniuersum autem omnes ventriculo grati sunt, facilè coquuntur, & egeruntur cum pipere ac cymino sumpti. Pectinum Archippus meminit in Piscibus:

Lepadibus, Echinis, Acubus, Pectinibus.

Quas

Quas Glandes vocant, ob ſimilitudinem quam habent cum querna glande, pro locorum diuerſitate variant. Nam AEgyptiæ dulces, teneræ iucundi ſaporis, alimentum plenius ſubminiſtrant, multi [a] ſunt ſucci, vrinas cient, aluum mouent: aliæ verò ſalſiores. Auriculæ marinæ ægrè coquuntur, & frixæ vberius nutriunt. Pholades ori placent, alioqui viroſæ, & praui ſucci. Echini teneri ſunt, boni ſucci, vitoſi, plenius [b] corpus reddunt, facilè corrumpuntur, ex aceto, mulſo, apio, & mentha ſumpti dulces ſunt, boni ſucci, & conferunt ſtomacho: Iucundiores ex his rubri, & melini [c] coloris, & qui, cùm raduntur, lacteum ſuccum emittunt.

At qui circa Cephaleniam gignuntur, Icariam, & Adriam, quidam inſuaues, & ſubamari ſunt: qui verò in Siciliæ ſcopulo quodam naſcuntur, ventrem ſoluunt. Ariſtoteles ſcribit Echinorum eſſe plura genera, & vnum quidem cibo idoneum, in quo ſunt quæ vocantur oua: aliáque præterea duo, nimirum Spatagorum, & illorum quos Briſſos nominant: Spatagorum meminere Sophron, & Ariſtophanes in Holcadibus [d] his verbis:

Perfodientem, diſcindentem, lingentem inferiorem meum ſpatagum [e].

Epicharmus in nuptiis Hebes de Echinis ſic ait:

Per ſalſum mare aduenium Cancer & Echinus, natandi minime periti, ſolique pedibus [f] *gradiuntur.*

Demetrius Scepſius libro vigeſimo ſexto Troiani apparatus [g] ſcribit, Laconem quendam ad epulum inuitatum echinis marinis illatis menſæ, vnum arripuiſſe, ignarum quiſnam vſus foret eius cibi, atque adeò non obſeruantem quo modo cæteri conuiuæ illo veſcerentur. In os igitur coniectum ſimul cum teſta, dum frangere cum ſtridore conaretur, eſu offenſum, nec intelligentem quis aſperitatis eſſet renixus, dixiſſe, O ſceleſtum edulium, neq; te iam mollitum abiiciam, neque poſtea ſumam vnquam. Echinos tam marinos quàm terreſtres contra [h] venatores obiectu ſpinarum, tanquam vallo quodam, ſe tueri, Ion Chius teſtatur in Phœnice, ſiue Cæneo, his verbis:

At in terra Leonis ingènium probo magis
Quàm Echini miſeras artes.
Ferarum hic altarum cùm odorem ſenſerit,
Conglobatum circa ſpinas aduoluens corpus,
Sic tacet, vt nec attingi, nec mòrderi queat.

Lepadum, inquit Diphilus, quædam ſunt paruæ, quædam oſtreis ſimiles: ſunt autem omnes duræ, paucioris ſucci, non valde acres, iucundi tamen guſtus, ac facilis coctionis. Elixæ vtcunque palato placent. Pinnæ vrinam eliciunt, multum alunt, ægrè coquuntur, ac digeruntur. Similia ſunt his buccina, quorum ceruices [i] ventriculum iuuant, ægrè coquuntur, ac ideo ventriculis imbecillis conueniunt, mediocriter alunt, vix egeruntur. Horum [k] quæ Papauera nuncupant, in teſtarum fundo abſtruſa, tenera & lauta ſunt, facilè corrumpuntur, ac idcirco ventriculis infirmis non conducunt. Purpuræ mediæ ſunt inter Pinnas & Buccina. Harum ceruices [l] multum ſuccoſæ ſunt, & palato gratæ: reliquæ verò partes, minimè dulces, verùm ſalſæ, per venas facilè diſtribuuntur, & ad temperandos corporis [m] humores aptæ ſunt.

A Αἱ δὲ βάλανοι καλούμεναι ἀπὸ τῆς πρὸς τὰς δρυίνας ὁμοιότητος, διαφέρουσι πρὸς τοὺς τόπους· αἱ μὲν γὰρ Αἰγύπτιαι, γλυκεῖαι, ἀπαλαί, εὔστομοι, θρεπτικαί, πολύχυλοι, οὐρητικαί, εὐκοίλιοι· αἱ δὲ ἄλλαι, ἀλυκώτεραι. τὰ δὲ ὠτία, δύσπεπτα, τρόφιμα δὲ μᾶλλον τηγανιζόμενα. αἱ δὲ φωλάδες, εὔστομοι, βρωμώδεις δὲ καὶ κακόχυλοι. ἐχῖνοι δέ, ἀπαλοὶ μέν, εὔχυλοι, βρωμώδεις, πλήσμιοι, εὐφθαρτοι. μετὰ δὲ ὀξυμέλιτος λαμβανόμενοι καὶ σελίνου ἡδύσμου, εὐστόμαχοι, γλυκεῖς τε εὔχυλοι. πρόσωπα δ' αὐτῶν οἱ ἐρυθροὶ, καὶ οἱ μήλινοι, καὶ οἱ παχύτατοι, καὶ οἱ ἐν τῷ ξύεσθαι τὸ σάρκα γαλακτῶδες ἀνιέντες. οἱ δὲ περὶ τὴν Κεφαλληνίαν γινόμενοι, καὶ περὶ τὴν Ικαρίαν, καὶ τὴν Αδρίαν, τινὲς αὐτῶν καὶ ὑποπικροί εἰσιν. οἱ δ' ἀπὸ τοῦ σκοπέλου τῆς Σικελίας, κοιλίας λυτικοί. Αριστοτέλης δὲ φησι τῶν ἐχίνων πλείω γένη εἶναι. ἓν μὲν τὸ ἐδώδιμον, ἐν ᾧ τὰ καλούμενά ἐστιν ὠά· ἄλλα δὲ δύο, τό, τε τῶν [ἀπαλάγγων,] καὶ τὸ τῶν καλουμένων [βέλεσιν.] μνημονεύει τῶν ἀπαλάγγων καὶ Σώφρων, καὶ Αριστοφάνης ἐν Ολκάσιν οὕτως, Δαρδάπτοντα, μισύλλοντα, διαλείχοντά μου τὸν κάτω ἀπαλαγγῆνα. καὶ Επίχαρμος δὲ ἐν Ηβης γάμῳ περὶ τῶν ἐχίνων φησί, ‖ καρκῖνος θ' ἵκοντα ἐχίνος τε, τοὶ καθ' ἁλμυρὰν ἄλα νεῖν μὲν οὐκ ἴσαντι, [πεζαί] δ' ‖ ἐμπορεύονθ' μόνοι. Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν ἕκτῳ καὶ εἰκοστῷ τῶν Τροϊκοῦ διακόσμου, Λάκωνά φησί τινα κληθέντα ἐπὶ δεῖπνον παραγενέντων ἐπὶ τὴν τράπεζαν θαλαττίων ἐχίνων, ἐπιλαβέσθαι ἑνός, οὐκ εἰδότα τὴν χρῆσιν τῶν ἐδεσμάτων, ἀλλ' οὐδὲ προσέχοντα τοῖς συνδειπνοῦσιν πῶς ἀναλίσκουσιν· ἐνθέντα δὲ εἰς τὸ στόμα σὺν τῷ κελύφει βρύκειν τοῖς ὀδοῦσι τὸν ἐχῖνον. δυσχερησούμενον δὲν τῇ βρώσει, καὶ σὺν ἐνέντα τὴν ἀντιτυπίαν τῆς τραχύτητος, εἰπεῖν, Ω φάγημα μιαρὸν, ἥτε μή νιν σε ἀφέω ‖ μαλακισθείς, ἔτ' αὖθις ἕλω λάβοιμι. Οἱ δὲ οἱ ἐχῖνοι, λέγω δὲ καὶ τὰς χερσαίους, καὶ σὺν θαλαττίοις, ἐαυτῶν εἰσι φυλακτικοὶ πρὸς σὺν θηρῶν ἅτε προβαλλόμενοι τὰς ἀκάνθας, ὥσπέρ τι χαράκωμα, Ιων ὁ Χῖος μαρτυρεῖ [ἐν Φοινίκῃ κωμῳδῶν,] λέγων ἔπη,

Αλλ' ἔν τε χέρσῳ τὰς λέοντος ἰῶσα,
Η τὰς ἐχίνου μᾶλλον οἰζυρὰς τέχνας.
Ος εὖ τ' ἄλλων θηρίων ὀσμὴν μάθῃ,
Στρόβιλον ἀμφ' ἄκανθαν εἰλίξας δέμας,
Κεῖται δακεῖν τε καὶ θίγειν ἀμήχανον.

Τῶν δὲ λεπάδων φησὶν ὁ Δίφιλος, τινὲς μέν εἰσι μικραὶ, τινὲς δὲ καὶ ὀστρέοις ἐοικυῖαι. εἰσὶ δὲ σκληραὶ, καὶ ὀλιγόχυλοι, καὶ οὐκ ἄγαν δεκμεῖαι, εὔστομοι δὲ καὶ δύκατέργαστοι. ἐφθαὶ δὲ πως εὔστομοι. αἱ δὲ πίνναι οὐρητικαὶ, τρόφιμοι, δύσπεπτοι, δυσκατάδυτοι. ἐοίκασι δ' αὐταῖς καὶ οἱ κήρυκες. ὧν οἱ μὲν τράχηλοι εὐστόμαχοι, δυσκατέργαστοι δὲ, διὸ τοῖς ἀσθενοῦσι τὸ στόμαχον οἰκεῖοι, δυσέκκριτοί τε καὶ μέσως τρόφιμοι. τούτων δὲ αἱ μήκωνες λεγόμεναι πρὸς τοῖς πυθμέσιν, ἀπαλαί, εὐφθαρτοι· διὸ τοῖς τὴν γαστέρα ἀσθενοῦσιν οἰκεῖαι. αἱ δὲ πορφύραι, μεταξὺ πίννης εἰσὶ, καὶ τοῦ κήρυκος· ὧν οἱ μὲν τράχηλοι, πολύχυλοι, εὔστομοι. τὸ δὲ λοιπὸν αὐτῶν, ἁλυκὸν καὶ γλυκύ, καὶ δυσκατάδυτον, εἰς ὄπτησιν τε ὀπτητόν.

χ. ἀπαλαγγῶν, χ. βελεσῶν.

χ. πεζαί.

χ. ἐν Φοινίκῃ, ἢ Καινεῖ

CAP. XIII.

Τὰ δ' ὄστρεα γίγνεται μὲν καὶ ἐν ποταμοῖς, καὶ ἐν λίμναις, καὶ ἐν θαλάσσῃ. κράτιστα δὲ τὰ ‖ θαλάττια, ὅταν λιμνὴ ἢ ποταμὸς παραπεσών. γίνεται γὰρ γλύκιονα, καὶ μείζονα, καὶ γλυκύτερα. τὰ δὲ πρὸς ἠόσι καὶ πέτρῃσι, λύπος καὶ ὕδατος ἀμοιρῆ, μικρὰ, σκληρὰ, δηλητικά. τὰ δὲ ἐαρινὰ ὄστρεα, καὶ τὰ καλούμενα τὰ ἔαρος ἀρχόμενα πρόσφορα, πλήρη, θαλάσσιόν τε μὴ γλυκύτητος ὑστόμαχα, εὐέκκριτα. τὰ δὲ σὺν ψόμῳ μαλάττῃ ἢ λαπάθῳ, ἢ ἰχθύσιν, ἢ καθ' αὑτὰ, τρόφιμα, καὶ διοικίλια. Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεσμάτων φησὶν, ὄστρεα καὶ κόγχαι καὶ μύες καὶ τὰ ὅμοια, τὰ μὲν σάρκα δυσκατέργαστα ἔστι μᾶλλον τὰ ὑγρότητα τὰ ἐν αὐτοῖς ἀλυκὴν. διόπερ ὠμὰ μὲν ἐπιτήδεια, χειλίας ἐστὶν ὑποδηλητικά. μᾶλλον τὰ ἀλυκότητα. τὰ δὲ ἐψόμενα ἀφίησιν ἤτοι πᾶσαν, ἢ τὰ πλείστην ἅλμην εἰς τὸ σωζόμενον αὐτὸν ὑγρότητα. διόπερ αἱ μὲν ὑγρότητες, ἐν αἷς αὖ ἐψηθῇ τὰ ὀστρέων, ἀφαλυκαίνουσι, καὶ διοικίλια εἰσίν· αἱ δὲ σάρκες τὰ ἐψημένων ὀστρέων [ψοφοῦς] ποιοῦσιν ἐστερημένας τὰ ὑγρῶν. τὰ δὲ ὀπτὰ τὰ ὀστρέων ἐὰν τις αὐτὰ καλῶς ὀπτήσῃ, ἀλυποτάτην ἔχει πέψιν. πεπύρωται γάρ. διὸ οὐχ ὁμοίως τοῖς ὠμοῖς ἐστὶ δύσπεπτα, καὶ ἃς ὑγρότητας ἐν αὐτοῖς ἔχει καλεξηραμμένας, δι' ὧν ἐκλύεται ἡ χειλία γίνεται· τροφὴν τε δίδωσιν ὑγρὰν τε, καὶ δύσπεπτον ἅπαν ὄστρεον, καὶ πρὸς τὰς οὐρήσεις ἐστὶν οὐκ ἄδηλα. ἀκαλήφη δὲ καὶ ἐχίνων ὠά, καὶ τὰ τοιαῦτα τροφὴν μὲν δίδωσιν ὑγρὰν καὶ μικράν· τὴν δὲ χειλίας ἐστὶ λυλικὰ καὶ οὐρήσεως κινητικά. Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν Γεωργικοῖς τάδε τῶν ὀστρέων καταλέγει·

Ἠέ καὶ ὀστρεα τόσα βυθὸς ἄτε βόσκει ἅλμης
Νηλίτα, τρομβοῖσι, πελωριάδες τε, μύες τε,
[γλιχραὶ τ' ἄλλαι ‖ σωῖές τε,] καὶ αὐτῆς φωλεὰ πίννης.

Καὶ Ἀρχέστρατος δ' ἐν Γαστρονομίᾳ φησὶ, (δάκτυλος)

‖ Τὰς μῦς Αἰνίους ἔχει μεγάλους, ὄστρεα δ' Ἀβυδηνὰς Ἀρκτίους Πάριον, ‖ τοὺς δὲ πλείονας ἡ Μίλητος πλουτίζει.
Πλείστους δ' Ἀμβρακία παρέχει, καὶ ἄπλατα †[μετ' αὐτῶν.]
Μεσήνη δὲ πελωριάδες ξενοπορθμίδι κόγχαι.
Καὶ Ἐφέσῳ λήψῃ τὰς χήνας, οὐδὲ πονηράς.
Τήθεα Καλχηδών· σοὶ δὲ κήρυκας δ' ἐπίτρεψαι
Ὁ Ζεύς, τάς τε θαλασσογενεῖς, καὶ σοὶ ἀγοραίους,
Πλὴν ἑνὸς ἀνθρώπου· κεῖνος δέ μοι ἐστὶν ἑταῖρος,
Λέσβον ἐρισθένειον ναίων, Ἀγάθων δὲ καλεῖται.

Καὶ Φιλύλλιος δὲ, ἢ ὅς τις ἐστὶν ὁ ποιήσας τὰς Πόλεις, φησὶ, Χήνας, λεπάδας, σωλῆνας, μῦς, πίννας, κτένας ἐκ Μηθύμνης. ‖ Ὄστρεα δὲ μόνως οὕτως ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι. Κρατῖνος Ἀρχιλόχοις, Πίνναισι καὶ ὀστρείοισιν ὁμοίη. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμοις, Ὄστρεα συμπεφυκότα. ὄστρεον δὲ ὡς ὄρνεον. Πλάτων ἐν Φαίδρῳ, ὀστρέου τρόπον φησὶ δεδεσμῶσθαι. καὶ ἐν τῷ Τιμαίῳ, Τὸ τῶν ὀστρέων γένος συμπάντων. ἐν δὲ τῇ τῆς πολιτείας δεκάτῳ, ὄστρεα εἶπε συμπεφυκέναι, ὄστρεά τε καὶ φυκίας. Αἱ δὲ ‖ πελωρίδες ὠνομάσθησαν ἀπὸ τοῦ πελώριον. μείζων γὰρ ἐστὶ χήνης, καὶ παρηλλαγμένον.

Ὄστρεα γιγνῶται] Oſtrea gignuntur in fluuijs, ſtagnis dulcibus, & mari, vbi præſtantiſſima, ſi ſtagnum aut fluuius mari vicinus ſit. Tum enim dulciora, ampliora, boníque ſucci fiunt: at quæ gignuntur in littoribus & ſaxis, vbi cœni & aquæ dulcis nihil admiſcetur, parua ſunt, dura, & acris mordaciſque ſaporis. Veris tempore, æſtatéque ineunte, meliora ſunt oſtrea, plena maris aqua, ſuauia vtiliáque ventriculo. Quæ cum malua, aut lapatho, aut piſcibus elixantur, aut etiam ſola, aluum pellunt, & copioſè nutriunt. Mneſitheus Athenienſis libro De edulijs ſcribit, oſtreorum, concharum, mitulorum, & id genus aliorum carnem ægrè confici, ob ſuccum ſalſum quo prædita ſunt: itaque cruda in cibo aluum ſubducere ob ſalſuginem: quæ verò elixantur, ſalſuginem vel prorſus totam, vel maxima ex parte in humore deponere ac exuere, quo merſa incoquuntur, & propterea humorem ac ius quo fuerint cocta, aluum turbare & ſoluere: elixi verò oſtrei carnem humore ſuo priuatam calculum [a] gignere: Aſſa oſtrea ſi quis ipſa rectè torreat, minimè moleſta noxiáque eſſe, nempe igne domita: quapropter non tam operoſam eſſe illorum coctionem quàm crudorum, quia humorem ſuum intra ſe reſiccatum ſeruant, quo emollitur aluus: humidum verò alimentum oſtrea præbere omnia, & ægrè coqui, nec ad vrinam ciendam facilè permeare: Vrticam marinam, echinorum oua, & alia eiuſmodi exiguum ac humidum alimentum ſuppeditare, aluúmque & vrinam ciere. Nicander Colophonius in Georgicis hæc recenſet oſtreorum genera:

Vel quotquot oſtrea in profundo mari paſcuntur,
Neritæ, Strombi [b]*, Peloriades, Mituli,*
Viſcidi Solenes, & Pinnarum ipſarum latibula.

Archeſtratus in Gaſtronomia inquit:

Æ nos Mitulos habet magnos, Abydos Oſtrea,
Vrſos Paros [c]*, Miletus Pectines:*
Plurimos Ambracia tamen præbet, & cum ipſis marinas Aures:
Ad Meſſenen, angusto freto propinquam, conchas Peloriadas,
Epheſi Chamas non improbas ſumes:
Tethea dabit Chalcedon: κήρυκας [d] *verò obterat*
Iuppiter, & in mari genitos, & forenſes,
Præter vnum hominem mecum neceſſitudine coniunctum:
Lesbon is vitiferam incolit: Agathon verò nomen eſt.

Philyllius, aut quiſquis Vrbium [e] autor eſt, inquit, Chamas, lepadas, ſolenas, mitulos, pinnas, pectines, è Methymna. ὄστρεα tantùm reuera dixerunt veteres. Cratinus in Archilochis:

Pinnis & τοῖς ὀστρείοισιν ὁμοίη, id eſt, *oſtreis ſimilis.*

Epicharmus in nuptiis Hebes:

ὄστρεα concluſa. ὄστρεον verò, vt ὄρνεον, id eſt, auis, pòſt in vſum venit. Plato in Phædro: ὀστρέου τρόπον, id eſt, oſtrei modo ligati. Idem in Timæo: τὸ τῆς ὀστρέων, id eſt, oſtreorum genus omnium. Idem libro decimo de Republica ſcribit [f], oſtrea, algas, lapillos, adhærereſcere. Pelorides à voce πελώριον dictæ fuerunt, quòd chamis maiores ſint, & ab illis diuerſæ.

Ariſto

ψόφους

γλιχραὶ πελλῖναί τε

καπεύς τε μετ' αὐτῶν.

Aristoteles eas scribit in fabulosis nasci. Chamarum Ion Chius meminit in Epidemis siue Peregrinationibus. Sic verò fortassis appellata sunt ea conchylia παρὰ τὸ κεχωνέναι, id est, quòd apertâ testâ semper hient. Nunc quidem tempestiuum fuerit de Indici maris ostreis differere, ob margaritarum frequentem vsum. Theophrastus libro de lapidibus ad hunc modum scripsit de illis: inter ea quæ miramur est profectò Margarita, natura pellucida, è qua pretiosa monilia fiunt. Nascitur in ostreo Pinnæ simili, sed minore, margarita, eiúsque magnitudo amplioribus piscium oculis par est. Androsthenes in Indiæ nauigatione ad hunc modum scribit: Turbinum, & Chœrinarum [a], ac reliquorum conchyliorum variæ species, & quæ multum discrepant à nostratibus, illic gignuntur, vt & Purpuræ, & aliorum ostreorum ingens numerus, sed vnum peculiare genus, quod Berberi vocant, in quo Vnio gemma nascitur, magni in Asia pretij, & quæ apud Persas, ac regiones Perside superiores auro contra emitur. Ostreum aspectu pectini simile, concha [b] spissa, non striata [c], sed læui operitur, non vtrinque aurita pectinis modo, sed vnâ tantùm parte. Vnio in ostrei carne gignitur, quemadmodum in suibus grando: & aliâs quidem aurei vsque adeo coloris, vt ab auro vix dignoscatur si propius id admotum sit, aliâs argenteus, aliâs prorsus candidus, oculisque piscium similis. Chares Mitylenæus libro septimo historiarum Alexandri tradit, in Indico mari, Armenia, Perside, Susiana, Babylonia, Ostreo capi similem piscem, grandem, oblongum, carne intus ampla, candida, odoris apprime suauis: Huius exempta ossa, quæ alba sunt, vniones appellari, è quibus fiant inaures, monilia, & armillæ brachiorum pedumque ornamenta apud Medos, Persas, & Asiaticos omnes pluris æstimata quàm quæ ex auro conficiuntur. Isidorus Characenus in descriptione Parthiæ scribit, Persici maris insulam [d] quandam esse, in qua vniones plurimi reperiantur, ideoque per illius ambitum casas ex arundine temporarias extrui, è quibus in mare desiliant ad vlnas viginti, conchas tantùm duplices reportaturi. Aiunt verò cùm sæpe tonat, & imber largior effunditur, tum magis pinnas concipere, vnionesque plurimos generari, & insignis magnitudinis: hyeme in profundos maris gurgites pinnas demergi solitas: æstate verò adnatantes hiare noctu, interdiu compressas: quotquot scopulis saxorúmve sese cauis affixerint, radices agere, & ibidem commorantes vniones parere: easdem cibum capere ac fœtificare sui parte quæ carni adhæret: huius etiam conchæ ori adnasci quem Pinnophylacem vocant, paruo cancro similem, brachiis in forfices bifidis, qui hospiti cibum procuret: carnem ab ore veluti radicem quandam pertingere ad concham vsque mediam, iuxta quam Vnio genitus in solida conchæ parte augescit, & alitur, quamdiu adnexus fuerit:

A Αριστοτέλης δέ φησι καὶ ἐν ἄλλῳ αὐτὰς γίνεσθαι τῶν ὀστρέων μνημονεύει Ιων ὁ Χίος ἐν Επιδημίαις. καὶ ἴσως οὕτως ὠνόμασται τὰ κογχύλια ἀπὸ τοῦ κεχωνέναι. ἐπεὶ δὲ τὰ κατὰ τὴν Ινδικὴν γινομένων ὀστρέων (οὐ γὰρ ἄκαιρον καὶ τούτων μνησθῆναι, ἀφ' ὧν τῶν μαργαριτῶν χρῆσιν) Θεόφραστος μὲν ἐν τῷ περὶ λίθων γράφει ἔτως. Τῶν θαυμαζομένων δὲ λίθων ἐστὶ καὶ ὁ μαργαρίτης καλούμενος, ἀφανὴς μὲν τῇ φύσει· ποιεῖται δὲ ἐξ αὐτοῦ τοῦτ' ἀπολειπόμενος ὄρμους. γίνεται δὲ ἐν ὀστρέῳ τινὶ ἀπλατηνσίῳ τὴν πίν-

B νας ‖ πολὺ ἐλάττονι. μέγεθος δὲ ἡλίκον ἰχθύος ὀφθαλμὸς ἐνίοτε μέγεθος. Ανδροσθένης δὲ ἐν τῇ τῆς Ινδικῆς ἀπλατείᾳ γράφει ἔτως· τὰ δὲ τρόμβων, καὶ χοιρίων, καὶ τῶν λοιπῶν κογχυλίων αἱ ποικιλίαι ἡδεῖαι, καὶ πολὺ διάφοροι τὰ πρὸς ἡμᾶς. γίνονται δὲ πορφύρα τε, καὶ ὀστρέων πολὺ πλῆθος τὰ λοιπῶν. Εν δὲ ἴδιον, ὃ καλέσιν ἐκεῖνοι βέρβερι, ἐξ οὗ ἡ μαργαρίτις λίθος γίνεται. αὕτη δὲ ἐστὶ πολυτελὴς κατὰ τὴν

C Ασίαν, καὶ πωλεῖται πρὸς Πέρσας τε, καὶ οὗ ἄνω τόπους πρὸς χρυσίον. ‖ ἐστὶ δὲ ἡ μὲν ἔξωθεν ὄψις παραπλησία τῷ κελύφει. ἀπὸ διέγλυπται δὲ, ἀλλὰ λεῖον τὸ ‖ ὄστρακον ἔχει, καὶ ‖ λαιόν. οὐδὲ ὅλα ἔχει δύο, ὥσπερ ὁ κλείς, ἀλλὰ ἕν. ἡ δὲ λίθος γίνεται ἐν τῇ σαρκὶ τοῦ ὀστρέου, ὥσπερ ἐν τοῖς συείοις ἡ χάλαζα. καὶ ἔστιν ἡ μὲν χρυσοειδὴς σφόδρα, ὥς τε μὴ ῥᾳδίως ἀφανῶναι, ὅταν πραθῇ πρὸς τὸ χρυσίον· ἡ δὲ ὀργυροειδὴς· ἡ δὲ τελέως λευκή, ὁμοία τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν ἰχθύων. Χάρης δὲ ὁ Μιτυληναῖος ἐν

D ἑβδόμῃ τῶν περὶ Αλέξανδρον ἱστοριῶν φησι, θηρεύεσθαι καθ' τὴν Ινδικὴν θάλασσαν, ὡσαύτως δὲ καὶ κατὰ τὴν Αρμενίαν, καὶ Περσικὴν, καὶ Σουσιανὴν, καὶ Βαβυλωνίαν παρόμοιον ὀστρέῳ· τὸ δὲ ἐστὶν ἄδρον καὶ πεπμήκες ἔχον ἐν αὑτῷ σάρκα καὶ μεγάλην καὶ λευκὴν, εὐώδη σφόδρα· ἐξ ὧν ἐξαιρέντες ‖ ὀστᾶ λευκὰ, ‖ περσαγορεύουσι τοὺς ‖ μαργαρίτας· καθασκεύ- CAP. XIV.

ζουσι δὲ ἐξ αὐτῶν ὁρμίσκους τε, καὶ ψέλλια περὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας· περὶ ἃ μεταδαίζουσιν οἱ Πέρσαι, καὶ Μῆδοι, καὶ πάντες Ασιανοὶ, πολὺ μᾶλλον τῶν

E ἐκ χρυσίου γεγλυμμένων. Ισίδωρος δὲ ὁ Χαρακηνὸς ἐν τῇ τῆς Παρθίας περιηγητικῷ, καὶ ἀπὸ τοῦ Περσικοῦ πέλαγος νῆσόν φησιν εἶναί τινα, ἔνθα πολείτην μαργαρίτην ἁλίσκεσθαι. διόπερ σχεδίας καλαμίνας περὶ αὐτὴν εἶναι τῆς νήσου. ἐξ ὧν καθαλλομένους εἰς τὴν θάλασσαν ἐπ' ὀργυιὰς εἴκοσιν ἀναφέρειν δίπωλους κόγχους. φασὶ δὲ ὅταν βρονταὶ συνεχεῖς ὦσι, καὶ ὄμβρων ἐκχύσεις, τότε μᾶλλον τὴν πίνναν κύειν, καὶ πολείτην γίνεσθαι μαργαρίτην, καὶ ἁλίσκεσθαι. τοῦ δὲ χειμῶνος εἰς τοὺς ἐμβυθίους θαλάσσας δύειν εἰώθασιν αἱ πίνναι· θέρους δὲ τοὺς μὲν νύκτας κεχηνέναι λέγονται, ἡμέρας δὲ μύουσιν. ὅσαι δὲ αὖ πέτρας ἢ σπιλάσι προσφύωσι, ῥιζοβολοῦσι· καὶ αὖθις ἐνοῦσαι, τὴν μαργαρίτην γεννῶσι. ζωογονοῦνται δὲ καὶ τρέφονται διὰ τοῦ προσπεφυκότος τῇ σαρκὶ μέρους. τοῦτο δὲ συμπέφυκε τῷ τοῦ κόγχου στόματι χηλὰς ἔχον, καὶ νομὴν εἰσφέρον. ὃ δή ἐστιν ἐοικὸς καρκίνου μικρῷ, καλούμενον πιννοφύλαξ, διήκει δὲ ἐκ τούτου ἡ σὰρξ μέχρι μέσου τοῦ κόγχου οἱονεὶ ῥίζα. τοῦτο δὲ ἀεὶ ἡ μαργαρίτις γεννωμένη αὔξεται ἀπὸ τοῦ στερεοῦ τῆς κόγχης, καὶ τρέφεται ὅσον αὐτῇ ἡ προσπεφυκυῖα χρόνον.

ἐπει

ἐπειδὰν ὁ μαργαρίτης ἔκφυσιν ὑποδυομένη ἡ σὰρξ, καὶ μαλακῶς ἐνέμουσα χωρίσῃ τὸν μαργαρίτην ἀπὸ τοῦ κόγχου, ‖ ἀμπέχουσα μὲν οὐκέτι τρεφει λειοτέραν δ' αὐτὸν καὶ διαυγεστέραν ποιεῖ, καὶ καθαρωτέραν. ἢ μὲν οὖν ἐμβύθιος πίννα διαυγεστάτην ποιεῖ, καὶ καθαρωτέραν, καὶ μεγάλην γονὰς μαργαρίτην· ὁ δὲ πολύζουσα, καὶ ἀνωφερὴς, διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀκτινοβολεῖσθαι δύσχρους καὶ ἥσσονας. κινδυνεύουσι δ' οἱ θηρῶντες τοὺς μαργαρίτας, ὅταν εἰς κεχωσμένα κόγχον καθ' ὑπὸ σκιὰν ποιήσωσι τὴν χεῖρα· μύει γάρ τοτε, καὶ πολλάκις οἱ δάκτυλοι αὐτῶν ἀποπίπτουσι· ἔνιοι δὲ καὶ παραχρῆμα ἀποθνήσκουσιν· ὅσοι δ' ἂν ἐκ πλαγίου ὑποθέντες τὴν χεῖρα τύχωσι, ῥᾳδίως τοὺς κόγχους ἀπὸ τοῦ λίθου ἀποσπῶσιν. Μαράγδων δὲ μνημονεύει [Μένανδρος ἐν Πεδίῳ,]

48 ἐν. Μένανδρος ἐν Παιδίῳ,

Μαράγδων εἶναι ταῦτ' ἔδει, καὶ σάρδια.

ἀπὸ τοῦ ς λεκτέον. παρὰ γὰρ τὸ μαρμαίρειν ὠνόμασται παρὰ διαυγὴς ὑπάρχειν.

Μετὰ ταῦτα παρηνέχθησαν πίνακες ἔχοντες τῶν ἐξ ὕδατος κρεῶν πολλά· πόδας καὶ κεφαλὰς, καὶ ὠΐα, καὶ σαγόνας· ἔτι δὲ καὶ χορδὰς, καὶ χειλίας, καὶ γλώσσας, ὥσπερ ἔθος ἐστὶν ἐν τοῖς κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν λεγομένοις ἐφθοπωλίοις. εἰρηκὼς γὰρ ΟΥΛΠΙΑΝΕ καὶ τὸ ‖ ἐφθοπώλιον παρὰ Ποσιδίππῳ [ἐν Πεδίῳ.] καὶ πάλιν ζητούντων τοῦ ὀνομάσαντος ἓν τούτων, ὁ μὲν ἓν ἔλεγε, τῶν ἐδωδίμων χειλιῶν μνημονεύει Αριστοφάνης ἐν Ἱππεῦσι.

χ. ἐν Παιδίῳ.

Φήσω σ' ἀδικαίδυτους ‖ χειλίας πωλεῖν. ‖ καὶ ἑξῆς.

Τί μ' ὦ ἀγαθ' ἐ πωλοῦσαν ἐᾶς τὰς χειλίας, Πωλεῖν τε τοὺς ἀλλαντᾶς, ἀλλὰ καταγελᾷς.

καὶ πάλιν·

χ. χοιλίαν ὑείαν

Ἐγὼ δέ γ' ἤνυστρον βοὸς, καὶ [χειλίαν ὑείνην] Καταβροχθίσας, κἄτ' ἐκπιὼν τὸν ζωμὸν ἀναπόνιπτος.

Λαρυγγιῶ τοὺς ῥήτορας, Νικίαν τε ταράξω.

καὶ πάλιν,

Ἡ δ' ὀβελιοπάτρα γ' ἐφθὸν ἐκ ζωμοῦ κρέας, Καὶ χόλικος ἠνύστρου τε, καὶ γαστρὸς τόμον.

Σιαγόνος ‖ κεφαλῆς Πλούτις,

Περὶ σαγόνος βοείας μαχόμενος.

καὶ Σοφοκλῆς Ἀμύκῳ,

Σιαγόνας τε δὴ μαλθακὰς πίθοι.

Πλάτων δ' ἐν Τιμαίῳ γράφει, Καὶ τὰς σαγόνας ἄκρας αὐτῆς σωέδησεν, ὑπὸ τὴν φύσιν ἑκάστου. καὶ Ξενοφῶν ἐν τῇ περὶ Ἱππικῆς, Σιαγόνα μακρὰν σωεσκελμένου. οἱ δὲ [‖ συαγόνα] ἀφ' ὗ συχείου ἐκφέροντες καθ' ἀναλογίαν λέγουσιν ἀπὸ τοῦ ὑός. ‖ χορδῶν τε μέμνηται Ἐπίχαρμος, ἃς ‖ ὀρύας ὀνομάζει, ἀπογράψας τι καὶ τῶν δραμάτων Ὀρύαν. Αριστοφάνης ἐν Νεφέλαις,

χ. συαγόνα

Ἐκ μοῦ χορδὴν τοῖς φροντισταῖς παραθέντων.

Κρατῖνος ἐν ‖ Πυτίνῃ,

Ὡς λεπτὸς ἦ δ' ὃς ἔστ' ὁ τῆς χορδῆς τόμος.

CAP. XV. καὶ Εὔπολις ἐν Αἰξίν. ‖ Ἀλεξις δ' ἐν ‖ Λευκαδίᾳ, ἢ Δραπέταις.

A cùm verò abscessuram gemmam caro subnascens molliter præfectam à concha separauerit, amplecti quidem & retinere seiunctam, verùm nihil alere præterea, sed læuiorem, nitidiorem, puriorem efficere. Pinnarum quæ in alto degunt clarissimos esse vniones, puriores, grandiores: contra illarum quæ per æquoris summa fluitant, & sursum euehuntur, minores, colorísque nubili, quia solis radiis percutiantur. In magno versari periculo qui margaritas venantur, cùm in hiantem concham recta manum indiderint: illa enim tum compressa inclusos digitos abscindi, quibusdam eo cruciatu confestim morientibus: at si quis à latere conchæ manum subiiciat, auelli facilè à saxo. Maragdi mentionem fecit Menander in Campo:

Maragdos hæc esse oportuit ac Sardia [a].

Est autem Maragdus absque sigma pronuntiandum, quandoquidem ἀπὸ τοῦ μαρμαίρειν, id est, à splendore dictus est, quia niteat.

Posthæc patinas elixa carne multa onustas circumtulerunt, pedibus, capitibus, auriculis, maxillis, ventribus, lactibus, linguis, vt mos est in iis Alexandriæ locis, quæ ἐφθοπώλια [b] vocant. Ἐφθοπώλιον enim à Posidippo in Campo, ô Vlpiane, vsurpatum est. Rursum nobis inquirentibus an earum in animalibus partium aliquam quidam sic appellasset, ventris in cibum parati Aristophanem in Equitibus meminisse quispiam dixit:

Accusabo te quòd ventres fraudato decimis populo vendas.

& deinceps:

Cur me, ô bone vir, ventres lauare non sinis?
Hillásque vendere? cur me derides?

ac rursum:

Ego verò bouis omasum, & ventrem suis
Cùm abliguriero, ebiberóque ius, illotus
Sonora voce exagitabo rhetoras, ac perturbabo Niciam.

Ac iterum:

Hæc verò splendidi patris filia elixam è [c] *iure carnem,*
Intestini, omasi, ventris frustum.

Maxillæ Cratinus in Plutis meminit:

De maxilla bubula pugnabat.

Sophocles in Amyco [d]:

Maxillas apponit molles.

Plato in Timæo scripsit: Cum ipsis maxillas summas ligatas aptauit sub natiuo faciei situ. Xenophon in libro De Hippice [e]: Maxillam contractam, longam. Qui verò συαγόνα cum enuntiant, per [f] analogiam id se facere dicunt, tanquam ἀπὸ τοῦ ὑὸς, id est à sue, ductum sit. Τῶν χορδῶν, id est, lactium meminit Epicharmus, eáque ὀρύας [g] vocauit, inscripta quadam ex suis fabulis τῆς ὀρύας titulo. Aristophanes in Nubibus:

Impensa mea hæc studiosè contemplantibus χόρδας, id est, *lactes, apponunto.*

Cratinus in Pytine [h]:

A. *Quàm gracilis erat:* B. *Quantum est Chordæ,* id est, *lactium frustum.*

EVpolis in Capris [i]. Alexis in Leucadia, siue Fugitiuis:

Pusilla

Pusillarum lactium (χορδαρίου) *aduenit resegmentum, ac frustulum.*

Antiphanes in Nuptiis:

Cùm excidisset mediam chordæ, id est, *lactium partem, pedum, auricularum, ac insuper rostri.*

Alexis in Crateua, seu Medicamentario. Quandoquidem multa ex his vocabulis quæ nos quęrimus in promptu habeo, autoris huius paulo post testimonium [a] proferam. Theophilus in Pancratiaste:

A. *Elixæ carnis propemodum*
Libras tres. B. *reliqua memora.* A. *rostrum: armum* [b]*: pedes*
Suillos quatuor. B. *Proh diue Hercules.* A. *bubulos tres.*

Anaxilas in Coquis:

A. *Multo satius esse credo quàm Æschyli versus ediscere,*
Assare pisciculos. B. *Cur pisciculos ais?*
Conuinas vt agros tractaturus es: quanto
Potius est extremos artus elixare, rostra, pedes.

Anaxilas in Circe:

Magnum [c] *habentem rostrum suillum, ô amice Cinesia.*

Idem in Campso:

Rostrum suillum gestans id tum sensi.

Auriculas dixit Anaxandrides in Satyro. Axionicus in Chalcide inquit: *Piscem calido iure condio* [d]*, & in lance compono, aggestis semesis reliquis: Auriculas ac intestina è Silphio paro. hillarum fasciae discindo: è lactibus fructum admoueo: rostrum in acetum deprimo: faxo verò vt hesternum diem vel nuptiis lautiorem fuisse omnes fateantur.* Aristophanes in Proagone:

Me miserum lactes, ô gnate, degustaui:
Quo pacto ambustum rostrum aspicere potero?

Pherecrates in Nugis:

Hoc rostrum prorsùsne suis est?

Est & locus circa Straton Ætoliæ, quem ῥύγχος, id est, Rostrum vocant, vt tradit Polybius libro sexto historiarum. Stesichorus in Venatione suum:

Sub terra summum rostrum abdere.

τὸ ῥύγχος, id est, rostrum, de suibus propriè dici antea monuimus. De cæteris verò animantibus vsurpatum fuisse nunc indicamus. Archippus in Amphitryone secundo per iocum faciem rostrum [e] dixit his verbis:

Et id quidem oblongum adeò rostrum cùm haberet.

Araros in Adonide:

Ad nos rostrum deus conuertit.

ἀκρωκώλιον, id est, extremorum artuum meminit Aristophanes in Æolosicone.

Atqui ego quidem in cœnam tibi acrocolia tenera quatuor elixaui.

Idem in Gerytade:

Acrocolia, panes, carabi [f].

Antiphanes in Corinthia:

A. *Deinde an ignoras suillos artus eximiam*
Esse Veneri hostiam: in Cypro, here, adeo suibus
Illa sane delectatur, vt eo animali pasci vetuerit
Incolas, bobus autem vesci coëgerit.

Suem Veneri mactari Callimachus siue Zenodotus in Commentariis historicis his verbis testatur:

A Χορδαρίου τόμος ἦκεν, [ἐκ ὠβελισκαρίων.] χρ. καὶ περικομμάτ.
Ἀντιφάνης ἐν Γάμοις,
‖Ἐκλεμὼν χορδῆς [‖μέσαγον.] χρ. μέσατον, vel μεσάτον
‖Ποδῶν ἢ, καὶ ὠπίων, ἐπὶ ῥύγχους, Ἀλεξις [ἐν ‖Κραπίᾳ] ἢ φαρμακοπώλῃ· τὸ ἢ μαρίυλον ὀλίγον ὕστερον ἐκθήσομαι, πολλαχοῦ ‖ ἔχον τὴν ζητουμένων ὀνομάτων. ‖ Θεόφιλος Παγκρατιαστῇ, χρ. ἐν Κραπάλῃ
Ἑφθῶν μοι χρέος
Τρεῖς μνᾶς· λέγ' ἄλλο· ῥυγχίον, κωλῆ, πόδας
Τέτταρας ὑείους. Ἡράκλεις. Βοὸς ἢ τρεῖς.
B Ἀναξίλας Μαγείροις,
Τῶν Ἀιολόλου πολὺ μᾶλλον εἶναί μοι δοκεῖ
Ἰχθὺδι' ὀπτᾶν. τί σὺ λέγεις ἰχθύδια;
Συαστίου μέλλεις νοσηλεύειν, ὅσον
Ἀκροκώλι' ἑψεῖν [ἐστὶ ῥύγχη, πόδας.] χρ. ἐστὶ, ῥύγχη, πόδας.
Ἀναξίλας δ' ἐν Κίρκῃ,
Δεινὸν μοι δοκεῖ ἔχειν θ' ὗς ῥύγχος. ὦ φίλε Κινησία.
καὶ ἐν [Καμψοῖς,] χρ. Καλυψοῖς
C Ῥύγχος φορῶν ὕειον ἠθόμην τότε.
‖Ὠφέλησα δ' ὠνόμασε καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Σατύρῳ Ἀξιόνικος ἢ ἐν Χαλκίδι φησί,
‖Ζωμοποιῶ θερμὸν ἰχθῦν ἐπαναπλάτταν, ἡμίβρωτα λείψανα σωλῆνες.
[Οἷον] αὖω ἑτεραλίκα σιλφίω.....
Σφενδονῶν] ἀλλαντία τέμνω. ὦ θεράφερω χορδῆς τόμον. (γεῖν. χρ. ὀιὸς, vel potiùs, ὗς ὠτάρια τε κ' ἀκρωκώλια σιλφίω σφενδονῶν.
Ῥύγχος εἰς ὄξος πίεζω· [ὥστε πάντας ὁμολο-
Τῶν ‖ γάμων κρείττω γεγονέναι τ' ‖ ἑῴλον ἡμέραν.
Ἀριστοφάνης ἐν Προαγῶνι,
Ἐγὼ σὰμὶ χορδῆς ὁ δύσηνος τέκνον.
Πῶς εἰσίδω ῥύγχος πεπεκαυμένον.
‖Φερεκράτης Λήμοις,
Ὡς οὐχὶ τουτὶ ῥύγχος ἀτεχνῶς ἔσθ' ὑός.
Καὶ τόπος δέ τις οὕτω καλεῖται Ῥύγχος, πρὸς Στράτον τῆς Αἰτωλίας, ὡς φησι Πολύβιος ἐν ἕκτῃ ἱστοριῶν. Στησίχορός τε φησὶν ἐν Συοθήραις,
Κρύψαι δ' ἢ ῥύγχος ἄκρον γᾶς ὑπένερθεν.
ὅτι δὲ κυρίως λέγεται ῥύγχος ἐπὶ τῶν συῶν, προεἰρηται. ὅτι δ' καὶ ἐπ' ἄλλων ζώων, Ἀρχιππος Ἀμφιτρύωνι δευτέρῳ καλῷ παιδιᾷ εἴρηκε. καὶ ἐπὶ τοῦ προσώπου οὕτως·
Καὶ ταῦτ' ἔχων τὸ ῥύγχος οὑτωσὶ μακρόν.
καὶ Ἀραρὼς Ἀδώνιδι,
Ὁ γὰρ θεὸς τὸ ῥύγχος ὡς ἡμᾶς τρέφει.
Ἀκροκωλίων δὲ μεμνηται Αἰσχύλος ‖ Αἰολοσίκωνι, χρ. ἐν μοὶ τὸ δεῖπνον ἀκρωκωλιά σοι τέτταρα ἥψησα τακερά.
[καὶ μοὶ τὸ δεῖν' ἀκρωκώλια δέ σοι τέτταρα ἥψησα τακερά.]
καὶ ἐν ‖ Γηρυτάδῃ,
Ἀκρωκώλια, ἄρτοι, κάραβοι. Ἀντιφάνης
Κορινθίᾳ, ‖ Εἶτα καὶ ἀκρωκώλιον ὕειον Ἀφροδίτῃ· γελοῖον. ἀγνοεῖς. ἐν τῇ Κύπρῳ δ' οὕτω φιλεῖται τὰ ὕεσι δέατος, ὥς τε [καταφαγεῖν] ἀπεῖρξε τὸ ζῶον, σοῦ ἢ βοῦς ἠνάγκασεν. ‖ ὅπου ἢ οὕτως Ἀφροδίτῃ ὗς θύεται, μαρτυρεῖ Καλλίμαχος, ἢ Ζηνόδοτος ἐν Ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι, γράφων ὧδε· χρ. σκαπτομμενῶν
Ἀργεῖοι

Ἀργεῖοι Ἀφροδίτῃ ὗς θύουσι, καὶ ἡ ἑορτὴ καλεῖται [Ὑσυρία.] ‖ Φερεκράτης δ' ἐν Μεταλλεῦσι,

χ. Ὑσύρια.

Σχελιδὲς δ' ὁλόκνημοι πλησίον ζακερώ(ν)
Ἐπὶ πινακίσκοις, καὶ δίεφθ' ἀκροκώλια.

Ἀλεξις ‖ Κυβευταῖς,

Ἡλιακτῶν
Σχεδόν τι δ' ἡμῶν ἐξ ἀκροκωλίου τινός.

Κἀν πανυχίδι ἢ ἐρίθοισιν,

---ἡμίοπτα μὲν
Τὰ κρεάδι' ἐστί, τἄπεικεμμ' ὀπτάλυ).

Ὁ γὰρ ἕφθος, ζᾷ δ' ἀκροκώλι' οὐδέπω.

Τῶν δ' ἑφθῶν ποδῶν μνημονεύει Φερεκράτης ἐν ‖ Δουλοδιδασκάλῳ, ὡς πολυδακυάζει) δεῖπνον πῶς αὖ ἅπαθ' ἡμῖν. καὶ δὴ τὰ ὑπάρχει τέμαχος ἐγχέλιον ἡμῖν, τἀύθις, ἀρνεῖον κρέας, φύσκης τόμος, πὰς ἕφθος, ἦπαρ, πλήθυρον, ὀρνιθία πλήθη πολλά, τυρὸς ἐν μέλιτι, μερὶς κρεῶν. Ἀντιφάνης Παρασίτῳ,

---χοιρέων
Σκέλη καπυρ'. ἀσεῖόν γε νὴ τὼ ἑστίαν

Caput VII. χ ἑφθοῖς. Ἄριστον, [ἕφθος] τυρὸς ‖ ἐπεδόνη πολύς.

‖ Ἐκφαντίδης δ' ἐν Σατύροις,

Πόδας τε εἰ δέοι περιάμμον καταφαγεῖν ἑφθὰς ὑός.

Γλώσσης δὲ μέμνηται Ἀριστοφάνης ἐν ‖ Ταγηνισταῖς Ἀλλ' ἐκ τούτων, Ἄλις ἀφύης μοι· πολυτελῶς γὰρ τἀλιπόλια κάπτειν. ‖ ἀλλὰ φέρετ' ‖ ἀπόβασιν ‖ ἡπατίου, ἢ ‖ καπριδίου νέου κολλοπάλινα· εἰ δὲ μὴ πλήθυρον ἢ γλῶτταν, ‖ ἢ ἀπλεῶς ἔω ἐστίν, ‖ ἢ 49 δέλφακος, ἢ ῥίνης, ἢ τριέα, φέρετε δεῦρο μοι ‖ κολλάβων χλιαρῶν. ‖ Τοσούτων λεχθέντων καὶ περὶ τούτων, οὐδὲ ‖ τ' ἰατρῶν οἱ παρόντες ἀσύμβολοι μετειλήφασιν. ἔφη γὰρ ὁ Διονυσοκλῆς, Μνησίθεος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἑδεστῶν, ἔφη, κεφαλὴ καὶ πόδες ὑῶν οὐ πολὺ τὸ τρόφιμον καὶ λιπαρὸν ἐν αὐτοῖς ἔχουσι. ‖ ἡ δ' ὁ Λεωνίδης ‖ Δήμων ἐν τετάρτῳ Ἀτθίδος, Ἀφείδαντα φησι βασιλεύοντα Ἀθηνῶν, Θυμοίτης ὁ νεώτερος ἀδελφὸς, νόθος ὢν ἀποκλείνας, αὐτὸς ἐβασίλευσεν. ἐφ' οὗ Μέλανθος Μεσσήνιος ἐκπεσὼν τῆς πατρίδος, ἐπήρετο τὴν Πυθίαν ὅπου κατοικήσοι. ἡ δ' ἔφη, ἔνθα αὖ ξενίοις πεῶτον τιμηθῇ σοῦ ποδας αὐτῷ, καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῷ δείπνῳ πεφαθέντων. καὶ τοῦτ' ἐγένετο αὐτῷ ἐν Ἐλευσῖνι· τῶν γὰρ ἱερειῶν ποτε πατρίου πανηγυρίζουσῶν, καὶ παῖδα τὰ κρέα καταναλωκυῖαν, τὴν δὲ ποδῶν, καὶ τῆς κεφαλῆς ὑπολοίπων ὄντων, ταῦτα τῷ Μελάνθῳ ἀπέστειλαν.

‖ Μήτρα ἐξῆς ἐπεισελήλυθε μητρόπολις τις ὡς ἀληθῶς οὖσα, καὶ μήτηρ τῶν Ἱπποκράτους υἱῶν, οὓς εἰς ὑβρίαν κωμῳδουμένους οἶδα. εἰς ὃν ἀποβλέψας ὁ Ὀλύμπιος, ἄγε δὴ ἔφη ἄνδρες φίλοι, πόθεν τίνι κεῖται ἡ μήτρα; ἱκανῶς γὰρ γεγαστρίσμεθα, καὶ καιρὸς ἤδη ἐστὶ καὶ λέγειν ἡμᾶς. τοῖς δὲ Κυνικοῖς τοῦτο πάλαι δύσμαι, σιωπᾶν κεχορτασμένοις ἀφειδῶς· πλὴν εἰ μὴ καὶ τῶν σαγόνων καὶ τῶν κεφαλῶν καταπτῶξαι βούλονται καὶ τὰ ὀστᾶ, ὧν οὐδεὶς φθόνος αὐτοῖς ἀπολαῦσαι ὡς κυσί. τοῦτο γάρ εἰσι, καὶ ὄνομα καλεῖσθαι.

A Veneri [a] suem Argiui sacrificant, eúmque festum diem vocant ὑσύρια [b]. Pherecrates in Metallicis:

Boum latera cum integris tibiis prope affuerunt tenerrima,
In lancibus, & cocti bis artus.

Alexis in Aleatoribus:

Pransis fere nobis nonnihil ex quibusdam artubus.

Idem in Pannychide [c] siue Erithis:

Semicocta quidem
Hæ sunt carnes, corruptum [d] minutal est.
Conger quidem elixus est, artus verò nondum.

B Elixorum pedum meminit Pherecrates in Doulodidascalo [e]:

A. *Quo modo cœna paretur & quibus eduliis, iam nobis exponite.* B. *Adest sanè anguilla nobis pusilla frustum, loligo, agnina, omasi quædam portio, elixus pes, iecur, lateris costa, auiculæ perquam multæ, caseus cum melle, carnium portiunculæ.* Antiphanes in Parasito: A. *Suum feruentia crura.* B. *Lautum ac elegans Per Vestam prandium.* A. *elixus tremebat multus, caseus.*

C Ecphantides in Satyris:

Emptos, si opus fuerit, suis elixos pedes comesse.

Linguæ meminit Aristophanes in Tageniſtis [f] his verbis:

Halecis [g] mihi sat est. Horum pinguium [h] esu inflatus distendor: afferte iam mihi vel hepatis extremam fibram, vel apri iuuenis tergus, vel, si minus hoc, latera, vel linguam, vel lienem, si aderit, aut [i] porcellum, aut squatinam, inquam, huc afferte, aut mugilem: cum tepidis collabis [k].

D Hactenus cùm de iis quæ recitauimus disputatum esset, medici præsentes, vt & symbolum [l] suum conferrent, sermonem excepe-runt, Mneſitheúmque Athenienſem libro De eduliis Dionyſiocles ſcripſiſſe dixit, ſuillum caput ac pedes parum alimenti ſuppeditare, & id quidem craſſum ac glutinoſum [m]. Leonides libro quarto Tribuum Atticæ narrat, cùm Apheidanta, qui Athenis regnauerat, Thymœtes frater ſpurius, ac iunior, interfeciſſet, occupatum ab eo regnum fuiſſe, quo dum potiretur, Melanthum [n] Meſſenium eiectum patria conſuluiſſe Pythiam, quem ad habitandum locum ſibi deligeret, reſpondiſſéque vatem, vbi capite & pedibus in cœnàm appoſitis, donis hoſpitalibus honoratus eſſet: accidiſſéque id in Eleuſine. Cùm enim fœminæ ſacerdotes quendam feſtum diem gentilitium illic celebraſſent, & carnem omnem abſumpſiſſent, caput & pedes, quæ ſola reſtabant, ad Melanthum miſerunt. Allata deinceps eſt μήτρα, id eſt, vulua ſuilla, reuera μητροπόλις, id eſt, fœcunda, ac mater filiorum Hippocratis, quos ob ſuillum, rude, ac ſtupidum ingenium comicorum [o] ſalibus perſtrictos fuiſſe noui. Eam intuitus Vlpianus, Agite dum, inquit, amici, μήτρα vox apud quem extat? abundè cibo venter expletus eſt: de illa nos diſſerere tempeſtiuum iam fuerit: Cynicos verò hos tacere [p] iubeo, largius exſatiatos [q], niſi forte maxillas capitáque velint arrodere, vel etiam oſſa, quod profectò non inuidemus: illis vt fruantur per nos licet, veluti canibus. Canes enim & ſunt, & vocari gloriantur.

Solent

Solent autem reliquiæ canibus obiici, vt inquit EVripides in Creſſis, iſtisque canibus aliud nihil curæ eſt, quàm vt edant ſemper, ac bibant, id minimè cogitantes quod in Protagora eſt à diuino Platone ſcriptum, ſermonem qui de Poëſi habetur, ſimillimum eſſe triuialiũ & plebeiorum hominum conuiuiis. Nam propterea quod inter pocula, mutua collocutione ſe inuicem oblectare, aut oratione ſua & confabulatione exhilarare ob inſcitiam nequeunt, magni faciunt tibicinas, & luculenta mercede tibiarum alienam vocem cõducunt, quarum ſono ad conuictum & congreſſum inuitantur, cùm nuſquam apud bonos, probos, ac eruditos conuiuas ſaltatrices, fidicinæ, tibicinæ, videantur, vt qui citra nugas & luſus eiuſmodi, ſibi ſufficiant ad mutuam conſuetudinem, ſua ipſorum voce & loquentes viciſſim, & ſeſe audientes modeſtè, etiam compluſculum ſi biberint. Idem & vos facitis, ô Cynulce, dum bibitis, aut potiùs ebibitis, tibicinæ more, vel ſaltatricis, voluptatem quam hi ſermones afferunt, interturbantes, vitámque [a], vt in Philebo idem Plato dixit, non hominum viuitis, ſed pulmonis cuiuſdam marini, aut cuiuſdam ex illis corporibus [b] quæ animata teſtis oſtreorum affiguntur. His Cynulcus excandeſcens, Ventroſe, inquit, alui & gulæ [c] cupediis tu metiris fœlicitatem, nec aliud quidquam noſti, non copioſa fuſáque oratione quidpiam recitare, non hiſtorias commemorare, non lepõrem ac venuſtatem ſermonis delibare, ſed totum vitæ tempus in eo ſtudio triuiſti, vt ex aliis perconteris, hæc aut illa dictio alicubi legitur an non? ab aliquo vſurpata eſt necne? ad vnguem [d] examinans quidquid in medium adduxerint ij qui tecum diſſerunt, ſpinas colligens, perinde acſi ſemper inter Echinopodas [e] & aſperam Ononin verſeris, ſuauiſſimorum florum nihil coaceruans. An non es ille qui vocatam à Romanis ſtrenã, patria conſuetudine ſic dictam, amiciſque dari ſolitam, Epinomida [f] nuncupaſti? hoc nos à te diſcere cupimus, an imitatione Platonis sita nominaueris. ſi verò ab aliquo mutuatus es qui ſic appellarit, eum lauda qui dixit. Ego equidem non ignoro triremis partem Epinomidem quoque vocari, vt Apollonius in libro ſuo de triremibus affirmat. An non es ille qui nouam & inſolentem vocem φενόλλων, id eſt, Penulam, quam etiam φαινόλλων [h] dicunt, vir optime, ſic enuntiaſti: Heus tu, candide puer, da mihi nouum φενόλλιον. In balneum verò cùm te conferres, nonne interroganti quò ires, reſpõdiſti: Ego quidem certè ἀπολέμενος [i] ἐπείγομαι: eo porro die pulchram illam veſtem Canuſinam tuam fures ſurripuerunt, magno riſu in balneis oborto, cùm ἄχρηστος φενόλης, id eſt, noua & nondum vſu detrita penula amiſſa quæreretur. Aliàs, ô amici, (quod enim verum eſt narrare vobis ſtatui) impacto ſaxo tibia vulnerata, adhibitóq; remedio, cùm in publicum exiret, rogantibus, quidnam hoc mali eſt, Vlpiane? hypopion [k], aiebat: ego verò qui cum illo tum degebam, riſum cohibere cùm non poſſem, apud quendam amicum meum partes oculis ſubiectas [l] craſſiore medicamento inunxi, & quænam illa mea foret ægritudo ſciſcitantibus, ὀφθαλμῶμαι, id eſt, illiſos ac offenſos oculos fuiſſe dicebam. Huius quoque ſapientiæ æmulus alter eſt Pompeianus Philadelphenſis,

A Νόμῳ δὴ λείψαν' ἐκβάλλειν κυσὶν ἐν Κρήσσαις ὁ Εὐριπίδης ἔφη. σαῦλα γὰρ ἐσθίειν καὶ πίνειν θέλουσιν, ὅπη νοῦ οὐ λαμβάνοντες ὅσῳ ὁ θεῖος Πλάτων ἔφη ἐν Πρωταγόρᾳ, τὸ περὶ ποιήσεως διαλέγεσθαι ὁμοιότατον εἶναι τοῖς συμποσίοις τοῖς τῶν φαύλων καὶ ἀγοραίων ἀνθρώπων. καὶ γὰρ οὖν διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἀλλήλοις δι' αὐτῶν [σωιέναι] ἐν τῷ πότῳ, μὴ δι' αὑτῶν φωνῆς, ἢ λόγων τῶν ἑαυτῶν ὑπὸ ἀπαιδευσίας, μισθοῦσι B τοῖς αὐλητρίδας, πολλῶν μισθαρμόνων ἀλλοτρίαν φωνὴν τὴν τῶν αὐλῶν, καὶ διὰ τῶν ἐκείνων φωνῆς ἀλλήλοις ξυνίασιν· ὅπου δὲ καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ ξυμπόται καὶ πεπαιδευμένοι εἰσὶν, οὐκ αὖ ἴδοις αὐλητρίδας, οὔτε ὀρχηστρίδας, οὔτε ψαλτρίας, ἀλλ' αὐτοὺς ἑαυτοῖς ἱκανοὺς ὄντας σωπᾶναι αὐδῶ τῶν λήρων τε καὶ παιδιῶν τούτων, διὰ τῶν ἑαυτῶν φωνῆς λέγοντάς τε, καὶ ἀκούοντας ἐν μέρει ἑαυτῶν κοσμίως, κἂν πάνυ πολὺν οἶνον πίωσι. τοῦτο δ' ὑμεῖς ποιεῖτε, ὦ Κυνοῦλκε, πίνοντες, μᾶλλον δ' ἐκπίνοντες, αὐλητρίδων καὶ ὀρχηστρίδων δίκην ἐμποδίζετε τὴν διὰ τῶν λόγων ἡδονὴν ζῶντες καθ' ὑμᾶς. Πλάτωνα (ὡς ἐν τῷ Φιλήβῳ φησὶν) οὐκ ἀνθρώπου βίον, ἀλλά τινος πνεύμονος, ἢ τῶν ὅσα θαλάττια [μετ' ὀστρέων ἐμψύχων ἐστὶ σωμάτων] καὶ ὁ Κυνοῦλκος ὀργισθεὶς, γάστρων ἔφη, καὶ κοιλιόδαιμον ἄνθρωπε, οὐδὲν ἄλλο σὺ οἶσθα ἢ λόγους διεξοδικοὺς εἰπεῖν, ἢ ἱστορίας μνησθῆναι, ἢ τῶν ἐν λόγοις χάριτος ἀπάρξασθαί ποτε, ἀλλὰ τὸν χρόνον ἅπαντα περὶ ταῦτα κατατρίβεις, ζητῶν κεῖται οὐ κεῖται; εἴρηται; ἐξονυχίζῃς τε πάντα τὰ προσιόντα τοῖς συνδιαλεγομένοις, ὡς ‖ ἀκανθῶν ‖ συνάγων,

‖ Ὡς ἂν ἐχινόποδας, καὶ ἀνὰ τρηχεῖαν ὄνωνιν ἀεὶ διατρίβων, ἀνθέων τῶν ἡδίστων ‖ μηδὲν σωσθροίζων. ἢ ‖ ἢ σὺ εἶ, ὁ καὶ τὸν ὑπὸ Ρωμαίων καλούμενον ἐρινεὸν, κατά τινα πατρίαν συνήθειαν λεγόμενον καὶ διδόμενον τοῖς φίλοις, ‖ Ἐπινομίδα καλῶν; καὶ εἰ μὲν τὸν Πλάτωνος ζηλώσας, μαθεῖν βουλόμεθα· εἰ δὴ συνήθη τινὶ οὕτως ὑμῶν λεγόμενον, ἐμφάνισον τὴν εἰπόντα. ἐγὼ γὰρ οἶδα Ἐπινομίδα καλούμενον καὶ μέρος τι τῆς τριήρους ὡς Ἀπολλώνιος ἐν Τεμπεικῷ συγγράφει). ‖ ἢ σὺ εἶ, ὁ καινὸν, καὶ ἀδέπω ἐν χρείᾳ γενόμενον φαινόλης; (εἰρήσθω γὰρ, ὦ βέλτιστε, καὶ ὁ φαινόλης, εἰπών; Παῖ ‖ λεῦκε. δός μοι τὸν ‖ ἄχρηστον φαινόλην. εἰς βαλανεῖον δὲ τοῦτο πορευόμενον, οὐκ ἔφης πρὸς τὸν πωθανόμενον, Ποῖ δή; ‖ ἀπολύμενος, ἐγὼ δ' ἐγὼ, ἐπείγομαι, καὶ εἰνίης σοι τῆς ἡμέρας ὁ καλὸς καινουργὴς ὑπὸ λωποδυτῶν ἁρπασθείς. ὡς γέλωτα πάμπολυν ἐν τῷ βαλανείῳ γενέσθαι, ἀχρήστου ζητουμένου φαινόλου. ἄλλοτε δὲ, ὦ ἑταῖροι φίλτατοι, πρός γε ὑμᾶς εἰρήσεται τάληθές, πρόσπταισε λίθῳ, καὶ τὸ κνήμιον ἔλυσε· θερμοθυεῖς οὖν πρὸς ἡμᾶς, καὶ πρὸς τοὺς πωθανομένους, Τί τὸ ΟΤΛπανές; ‖ ὑπώπιον, ἔλεγε. κἀγὼ ξυνὼν αὐτῷ τότε τὸν γέλωτα φέρειν οὐ δυνάμενος, φάρμακόν τινι τῶν φίλων [ἰατρῶν] ὑπαλείφομαι τὰ ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς πάσχει φαρμάκῳ, πρὸς τοὺς πωθανομένους, τί ἢ σύ; ‖ πρόσκομμα, ἔφασκον. Τῆς δ' αὐτῆς ταύτης σοφίας καὶ ἕτερός ἐστι ζηλωτὴς Πομπήιανος ὁ φιλαδελφεύς

C A P. XVIII.

[a] ζ. μετ' ὀστρέων ἔμψυχά ἐστι σ.

[b] ζ. ἰᾶσθαι

‖αὔθρωπος οὐκ ἀπαίδευτος, ‖ὀνοματοθήρας ἢ καὶ αὐτός. ὅς ἰδὼν τοὺς τοὺς παρ' οἰκέτων ἀφαλεγόμενος, μεγάλῃ τῇ φωνῇ καλέσας τὸ ὄνομα, Στρομβιχίδη, ἔφη, κόμιζέ μοι ὅπου τὸ γυμνάσιον τὰς βλαύτας, τὰς ‖ ἀφορήτους, καὶ τὴν ἐφεστρίδα τὴν ‖ ἄλλην. ἐγὼ γὰρ ‖ ὑποδησάμενος τὸν ‖ πώγωνα παρασαρδύσω τοὺς ἑταίρους. ‖ ὀπὸς γὰρ ἔστι μοι ἔμπροσθεν· κόμιζε ἢ τὸ ‖ ἐλαίου τὸν λήκυθον. ‖ πρότερον γὰρ ‖ σιωπηρὰ βησόμεθον, ἔπειθ' οὕτως ἀπολούμεθον. ὁ δ' αὖτος οὗτος σοφιστής, ‖ φεβρουαρίῳ μηνὶ ὡς Ῥωμαῖοι λέγουσι (τὸν δὲ μῆνα τοῦτον κληθῆναί φησιν ὁ Μαυρούσιος Ἰόβας, ἀπὸ τῶν καταδαίων φόβων κατ' ἀναίρεσιν τῶν δεισμάτων, ‖ ἐν ᾧ δὴ χειμῶν ἐστι τ' ‖ ἀκμαιότατον, καὶ ἔθος τέτε τοῖς καταχομένοις τὰς χόας ἀποφέρειν πολλαῖς ἡμέραις·) πρός τινα τῶν φίλων, οὐκ εἶδές με ἔφη πολλῶν ἡμερῶν, διὰ τὰ ‖ καύματα. ‖ Τῆς δὲ τῶν ‖ Παναθηναίων ἑορτῆς ἀποτελουμένης, δι' ἣν καὶ τὰ δικαστήρια οὐ συνάγεται, ἔφη, χρέθλιός ἐστι τῆς ‖ ἀλέκτρου Ἀθηνᾶς, ἄ ‖ ἄδικος ἡ ‖ τῆτες ‖ ἡμέρα. καλέσατε δέ πολε καὶ τὸν ἐκ Δελφῶν ἐπανελθόντα ἡμῶν ἑταῖρον οὐδὲν αὐτῷ χρήσαντος τοῦ θεοῦ, ‖ ἄληθον. δεῖξιν δὲ πολε λόγων δημοσίᾳ ποιούμενος, κἀγκώμιον διεξερχόμενος τῆς βασιλευούσης πόλεως ἔφη, θαυμαστὴ δ' ἡ Ῥωμαίων ἀρχὴ ἡ ‖ ἀνυπόστατος. τινές εἰσιν, ὦ ἑταῖροι, οἱ Ὀλυμπαῖοι σοφισταί, οἱ καὶ τὸ ‖ μιλιάριον καλούμενον ὑπὸ Ῥωμαίων, τὸ εἰς θερμοῦ ὕδατος κατεργασίαν καταασκευαζόμενον, ‖ ἱπνολέβητα ὀνομάζοντες, πολλῶν ὀνομάτων ποιηταί, καὶ πολλοῖς παραασάγγαις ὑπερβαλλόμενοι τὸν Σικελιώτην Διονύσιον· ὃς τὴν μὲν παρθένον καλεῖ ‖ μέναανδρον, ὅτι μένει τὸν ἄνδρα· τὸν δὲ τύλον ‖ μηκεκράτην, ὅτι μένει καὶ κρατεῖ. ‖ βαλλάντιον δὲ τὸ ἀκόνιον, ὅτι ἐναντίον βάλλεται· καὶ τοὺς [τῶν μυῶν δ' ἐκδύσεις,] ‖ μυσήρια καλεῖ, ὅτι οὐδὲ μῦς τηρεῖ. Ἀθηναῖος δ' ἐν πρώτῳ Σικελικῶν, τὸν αὐτὸν φησι Διονύσιον, καὶ τὸν βοῦν γαρόταν καλεῖν τὸν χοῖρον ἴακχον. τοιοῦτος δὲ καὶ Ἀλέξαρχος, ὁ Κασσάνδρου τοῦ Μακεδονίας βασιλεύσαντος ἀδελφός, ὁ τὴν Ὀρανόπολιν καλουμένην κτίσας. ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐτοῦ Ἡρακλείδης ὁ Λέμβος ἐν τῇ τριακοστῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν, λέγων οὕτως, Ἀλέξαρχος, ὁ τὴν ‖ Ὀρανόπολιν κτίσας, διαλέκτους ἰδίας εἰσήνεγκεν, ‖ ὀρθροβόαν μὲν τὸν ἀλεκτρυόνα καλέων, καὶ ‖ βροντερτίαν τὸν κουρέα, καὶ τὴν δραχμὴν ἀργυρίδα, τὴν δὲ χοίνικα ἡμεροτροφίδα, καὶ τὸν κήρυκα ἀπύτην. καὶ τοῖς ‖ Κασσανδρέων δὲ ‖ ἄρχουσι τριαυτὰ πολε ἐπέστειλε Ἀλέξαρχος ὁ [μάρμων,] πρόμοις χαίρειν· Τοὺς ἡλιοκρεῖς οἰῶν, οἷα λιποῦσα θεῶν ἔργων κρατήρες μοιρίμῳ τύχᾳ κεκυρωμένας θεοῦ πόγας χυτλώσαντες αὐτούς, καὶ φύλακας ὀρεγμοῖς· τί δὴ ἡ ὀπισθὴ αὐτη δηλοῖ, νομίζω ἐγὼ μηδὲ τὸν Πύθιον διαγνῶναι. καλῶ γὰρ τὸν Ἀντιφάνους Κλεοφάνη,

---τόδε τυραννεῖν ἐστιν, ἢ
Τί δή πολε τὸ σπουδαῖον, ἀκολουθεῖν, ἔρις,
[‖ Ἐν τῷ Λυκείῳ μὴ σοφιστῶν, ‖ ἢ διαλεπτῶν,] ἀσίτων, συκίνων λέγονθ' ὅτι,

versutus homo, & nouarum dictionum aucupator, qui famulum alta voce compellans; Strombichide, inquit, blautas ἀφορήτους, id est, soleas quas nondum gestaui, in gymnasium affer mihi, & ἐφεστρίδα ἄλλην, id est, lacernam quam nondum indui. Ego namque τὸν πώγωνα ὑποδησάμενος, id est, postea quàm barbam calceauero, amicos salutaturus sum. Assum mihi salsamentum [a] est. Olei λήκυθον [b], id est, trullam huc iam affer. Prius enim confricabimur, deinde sic abluemur. At verò hic ipse sophista, mense Februario, vt Romani loquuntur, (eum Iuba Maurus sic vocatum fuisse tradit à sacris quibus subterranea terriculamenta, & pauores [c] depellantur, tum verò hyemis rigor suauissimus est, & vita functis inferias multis diebus afferre, soluerèque solent,) eo, inquam, mense cuidam ex amicis dixit, Iam diu me propter καύματα [d], id est, æstus non vidisti. Panathenæorum dies itidem festi cùm celebrarentur, quibus forum tacet, nec iure agitur, Hic dies, inquit, natalis est ἀλέκτορος [e], id est, innuptæ, ac virginis Palladis, præsensque dies ἄδικος [f] ἐστιν, id est, à fori litibus est vacuus. Idem aliquando familiarem & amicum nostrum reuersum Delphis sine oraculi responso, ἄχρηστον [g] vocabat. Eloquentiæ idem suæ cùm publica declamatione vim ostentaret, vrbisque reginæ laudes persequeretur, admirabile dixit esse Romanorum imperium, & ἀνυπόστατον [h], id est, cuius potentiam nemo sustinere possit. Tales sunt, ô amici, imitatores Vlpiani, sophistæ, qui & Miliarium [i] à Romanis dictum, nimirum aquæ calfaciendæ vas comparatum, ἱπνολέβητα, id furnaceum lebetem vocant, multarum dictionum fictores, multisque parasangis [k] Dionysium Siculum anteuertentes, virginem ideo Μέναανδρον vocantem, quia virum maneat & expectet: columnam verò μηκεκράτη, quòd valida perduret: iaculum autem βαλλάντιον [l], quia in aduersum iaciatur: murium caua & latebras μυσήρια, quia τοὺς μῦς τηρεῖ, id est, quia mures seruent. Athanis libro primo Rerum Sicularum scribit Dionysium, bouem, appellasse γαρόταν [m], suem verò iacchum [n]. Eo quoque ingenio fuit Alexarchus Cassandri Macedoniæ regis frater, Vranopolidis [o] conditor, de quo Heraclides Lembus [p] historiarum libro trigesimo septimo ad hunc modum prodit, & refert: Alexarchus, qui Vranopolin ædificauit, loquendi peculiares formas inuexit, vt qui ὀρθροβόαν [q] gallum appellaret, tonsorem βροντερτίαν [r], drachmam argyrydas [s], chœnicem hemerotrophida [t]: præconem ἀπύτην [u]. Idem ad Cassandri duces aliquando ita scripsit: Alexarchus bellator primipilos solis filios salue iubet. Illum noui qui diuinorum gestorum autores fatali sorte oppressos deseruit, eos, inquam, deorum fontes qui hauserant, & tuendis montibus erant præfecti. Quidnam hac epistola significetur, nec Pythium quidem intelligere puto. Nam quod apud Antiphanem Cleophanes ait,

Tyrannis est quidnam sit honestum, ac sequendum
In Lyceo cum sophistis altercari, vel cum dialecticis
Ieiunis, & siculneis [x] *rixari, ac dicere:*

Hac

CAP. XX.

50

γρ. τῶν μυῶν ἐκδύσεις.

γρ. μάκων

γρ. ἐν τῷ Λυκείῳ σοφιστῶν, νὴ Δία Λεπτ.

Hæc res nondum est, si adhuc fiat:
Nondum enim factum est quod adhuc fit,
Nec, si antea fuit, iam id est quod nunc fit.
Nihil enim est quod non sit : quod verò nondum est factum,
Idipsum non est quod [a] *factum est : quod autem factum est,*
Ex eo quod est, factum est. Nam si non esset,
Quo pacto fieret ex eo quod non esset? hoc sanè fieri nequit.
Quod si ex illo factum est, amplius futurum illud non est.
Dixerit fortasse quispiam: si ex aliquo fiat.
Quod non est, in id quod non est minimè occidet.
Qualia hæc sint ne Apollo [b] *quidem intelligat.*

Non me fugit Simonidem poëtam Iouem nuncupasse Aristarchum [c]: AEschylum verò Plutonem Agesilaum [d] Nicandrúmque Colophonium Aspidem serpentis genus ἰοχέαιραν [e], Ob hæc quidem & alia huiusmodi admirabilis Plato suis libris de republica non dixit ex animalibus quædam esse ξηροβατικὰ [f], quædam ὑγροβατικά: sed in animantium, terrestrium, aquatilium, & aëriorum mentione ξηροτροφικὸν [g], ξηρονομικὸν, & ὑγροτροφικὸν addit, & effert, hos nominum fictores & nouatores velut admonens vt insolentes fugiant has voces, ad verbum ita scribens: De rerum nominibus ne multum labores: si vitabis, prudentia locupletior ad senectutem peruenies. Herodē Atticum, rhetorem, ego equidem scio τροχοπέδην [h] appellasse lignum quod per rotas traiicitur, cùm per loca decliuia curru vectus iter faceret, quamuis Simaristus in Synonymis lignum hoc ἐποχλέα [i] nominarit, & alicubi Sophocles poëta, φύλακα [k] repagulum vocarit his verbis:

Bono esto animo : pauoris magnum ego sum repagulum.

Idem alibi anchoram ἰσχάδα [l] vocauit, quia nauem retineat.

Nauis ἰσχάδα è profundo nautæ traxere.

Demades orator dicebat AEginam [m] esse Peiræi portus leman, ac gramian: Samum verò, vrbis fossas [n]: plebis ver, puberes: oppidi vestem mœnia: tubicinem, publicum Atheniensium gallum: hic autem sophista nominum aucupator, mulierem ἀκάθαρτον [o] vocat, cuius suppressi sunt menses. Vnde verò Vlpiane in mentem tibi venit vocem κεχορτασμένοι [p] proferre, cùm eius loco dicendum esset, κορεσθέντες, id est satiati? Ad hæc comiter subridens Vlpianus, At ne oblatrato [q], inquit, amice, nec canina rabie incitatus efferator, canicularibus præsertim his diebus, quibus magis æquum est conuiuis abblandiri, placidúmque ac commodum se præstare, ne Cynophontin [r] festum diem hîc agamus, eius vice qui apud Argiuos celebratur. Χορτασθῆναι, ô fortunate vir, dicitur apud Cratinum in Vlyssibus, ad hunc modum:

Lacte candido χορτασθέντες, id est, *saturati, toto die sedebatis.*

Menander etiam in Trophonio dixit, χορτασθείς. Aristophanes in Geritade:

Esto nobis famulus [s], *monodisque* [t] *nos* χόρταζε, id est, *satia,* Sophocles in Tyro [u]:

Qui hospites tractauimus πανχόρτοις, id est, *omnibus ad satietatem ferculis.*

A Τὸ πρᾶγμα τοῦτ' οὐκ ἔστιν εἴπερ γίνεται.
ΟΥ δ' ἔστι γάρ πω γινόμενον ὅπερ γίνεται.
ΟΥ τ' εἰ πρότερον ἦν ἔστιν ὅγε νῦν γίνεται.
Εστι γὰρ οὐκ ὂν οὐδέν. ὁ δὲ μὴ γέγονέ πω
[ΟΥκ ἔστιν ὥςπερ γέγονε. ὁ δὲ μὴ γέγονέ πω.] γρ. Οὐκ ἔστιν ὅτε περ γέγονεν, ὅτε μὴ γ.
Εκ τοῦτ' γὰρ εἶναι γέγονεν. εἰ δ' οὐκ ἦν, ὅθεν;
Πῶς ἐγένετ' ἐξ οὐκ ὄντος; οὐχ οἷόν τε γάρ·
ΕΙ δ' αὐτόθέν ποι γέγονε, οὐκ ἔσται πάλιν.
Κεἴποι δέ πω τις εἴποθεν γενήσεται
B Τὸ οὐκ ὄν, εἰς οὐκ ὂν γὰρ οὐ δυνήσεται.
Ταυτὶ δ' ὅτ' ἐστὶν, [οὐδ' ἂν Απόλλων μάθοι.] γρ. οὐδὲ ἂν ὦ Ἀπόλλων μάθοι.
‖ΟΙδα δ' ὅτι καὶ‖ Σιμωνίδης που ὁ ποιητὴς ‖ Αρίσταρχον εἶπε τὸν Δία· καὶ ‖ ΑΙσχύλος, τὸν ᾅδην ‖Αγησίλαον ‖ Νίκανδρος δὲ ὁ Κολοφώνιος, ‖ ἰοχέαιραν τὴν ἀσπίδα τὸ ζῶον. Διὰ ταῦτα τοιαῦτα ὁ θαυμάσιος Πλάτων ἐν τῷ ‖ Πολιτικῷ εἰπὼν, ξηροβατικά τινα ζῶα καὶ ὑδροβατικὰ ἄλλα, ξηροτροφικόν τε καὶ ὑγροτροφικὸν, καὶ ξηρονομικὸν, ἐπὶ ζώων χερσαίων καὶ ἐνύγρων καὶ ἐναερίων, ἐπι- CAP. XXI
C λέγει, ὥςπερ παρακελευόμενος τούτοις τοῖς ὀνοματοποιοῖς φυλάττεσθαι τὴν καινότητα, γράφων καὶ κατὰ λέξιν τάδε, κἂν διαφυλάξης τὸ μὴ σπουδάζειν ἐπὶ τοῖς ὀνόμασι, πλουσιώτερος. εἰς τὸ γῆρας ἀναφανήσῃ φρονήσεως. Οἶδα δὲ καὶ Ηρώδην τὸν Αττικὸν ῥήτορα ὀνομάζοντα ‖ τροχοπέδην τὸ διαβαλλόμενον ξύλον διὰ τῶν τροχῶν, ὅτε κατάντεις τόπους ὁ ὀχούμενος ἐπορεύετο, καί τοι Σιμαριστοῦ ἐν τοῖς συνωνύμοις ‖ ἐποχλέα τὸ ξύλον
D τοῦτο ἐπονομάσαντος. καὶ Σοφοκλῆς δέ που ὁ ποιητὴς τὴν φύλακα, μοχλόν που ὠνόμασεν ἐν τούτοις·
Θάρσει μέγας σοι τοῦδ' ἐγὼ φόβου μοχλός.
Κἂν ἄλλοις δὲ τὴν ‖ ἄγκυραν ‖ ἰσχάδα κέκληκεν, διὰ τὸ κατέχειν τὴν ναῦν.
Ναῦται δὲ μηρύσαντο νηὸς ἰσχάδα.
Καὶ Δημάδης δὲ ὁ ῥήτωρ ἔλεγε τὴν μὲν ΑΙγιναν εἶναι ‖ λήμην τοῦ Πειραιῶς· τὴν δὲ Σάμον, ἀποῤῥῶγα τῆς πόλεως ἔδρα δὲ τοῦ δήμου, τοῦτ' ἐφήβους· τὸ δὲ τεῖχος, ἐσθῆτα τῆς πόλεως· τὸν δὲ
E σαλπιγκτὴν, κοινὸν Αθηναίων ἀλέκτορα. ‖ ὁ δ' ὀνοματοθήρας οὗτος σοφιστὴς, ‖ ἀκάθαρτον ἔφη γυναῖκα, ἧς ἐπεσχημένα ἦν τὰ γυναικεῖα. πόθεν δέ σοι ὦ ΟΥΛπιανὲ καὶ κεχορτασμένοι εἰπεῖν ἐπῆλθε, δέον τῷ κορεσθῆναι χρήσασθαι. πρὸς ταῦτα ὁ ΟΥΛπιανός πως ἡδέως γελάσας, ἀλλὰ μὴ βαΰζε, εἶπεν, ὦ ἑταῖρε, μὴ δὲ ἀγριαίνου τὴν κυνικὴν προβαλλόμενος λύσσαν, τῶν ὑπὸ κύνα οὐσῶν ἡμερῶν δέον αἰκάλλειν μᾶλλον, καὶ
F προσαίνειν τοῖς συνδείπνοις, μὴ καί τινα ‖ κυνοφόντιν ἑορτὴν ποιησώμεθα, ἀντὶ τῆς παρ' Αργείοις ἐπιτελουμένης. χορτασθῆναι εἴρηται ὦ δαιμόνιε ἀνδρῶν, παρὰ μὲν Κρατίνῳ ἐν Οδυσεῦσιν οὕτως.
Ησθε [πανημέριοι ‖ χορταζόμενοι] γάλα λευκόν. γρ. πανημέριος χορταζόμενος γ.
καὶ Μένανδρος δὲ ἐν Τροφωνίῳ ἔφη, χορτασθείς.
Αριστοφάνης δ' ἐν Γηρυτάδῃ,
Θεράπευε, καὶ χόρταζε τῶν μονῳδιῶν;
Σοφοκλῆς τε ἐν Τυροῖ, γρ. Ον τοῖσι π.
[ΟΙ τοῖσι] πανχόρτοισιν ἐξενίζομεν.

ΕΥβουλος δ' ἐν Δόλωνι,

Εγὼ κεχόρτασμαι μὲν ἄνδρες οὐ κακῶς,
Αλλ' εἰμὶ πλήρης, ὥστε καὶ μόλις πάνυ.
Υπεδησάμην, ἅπαντα δρῶν, τὰς ἐμβάδας.

Σώφιλος δ' ἐν ‖ Φυλάρχῳ,

γρ.--- γαστρισμὸς ἔσται δαψιλὴς, Τὰ προοίμι' ὡς ὁρῶ δὲ χορτασθήσομαι.

[Γαστρισμὸς ἔσται δαψιλὴς, τὰ προοίμια
Ορῶ, χορτασθήσομαι.]
Νὴ τὸν Διόνυσον ἄνδρες ἤδη στρηνιῶ.

καὶ Αμφις ἐν ΟΥρανῷ, εἰς τὴν ἑσπέραν χορταζόμενα πᾶσιν ἀγαθοῖς. ταῦτα μὲν οὖν ὦ Κύνουλκε εἰπεῖν προχείρως ἔχω σοι τὰ νῦν, αὔριον δὲ ἢ ἔννηφι· (τὴν γὰρ εἰς τρίτην ‖ Ησίοδος εἴρηκεν οὕτως) πληγαῖς σὲ χορτάσω, ἐὰν πρὸς μὴ εἴπῃς ὁ ‖ κοιλιοδαίμων παρὰ τίνι κεῖται. σιωπήσαντος δ' ἐκείνου, ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦτο αὐτός σοι ὦ κύον ἐρῶ, ὅτι ΕΥπολις
51 τοῦ ‖ κόλακας ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι οὕτω κέκληκεν. τὸ δὲ μαρτύριον ἀναβαλοῦμαι, ἔστ' ἂν ἀποδῶ σοι τὰς πληγάς.

Ησθέντων οὖν ἐπὶ τοῖς πεπαιγμένοις ἁπάντων, ἀλλὰ μὴν ἔφη ὁ ΟΥλπιανὸς, καὶ τὸν περὶ τῆς μήτρας λόγον ἀποδώσω. Αλεξις γὰρ ἐν τῷ Ποντικῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι, ‖ Καλλιμέδοντα τὸν ῥήτορα, Κάραβον δὲ ἐπικαλούμενον κωμῳδῶν (ἣν δ' οὗτος εἷς τῶν κατὰ Δημοσθένη τὸν ῥήτορα πολιτευομένων) φησίν,

Υπὲρ πάτρας μὲν πᾶς τις ἀποθνήσκειν θέλει,
Υπὲρ δὲ μήτρας Καλλιμέδων ὁ Κάραβος,

γρ. Εφθῆς, ἴσως προσίετ' ἂν ὁ τάλας ἀποθανεῖν.

[Εφθῆς ἴσω . . . . . πρὸς ἰταλῶν ἀποθανεῖν.]
Ην δὲ ὁ Καλλιμέδων, καὶ ἐπὶ ὀψοφαγίᾳ διαβόητος. μνημονεύει τῆς μήτρας καὶ Αντιφάνης ἐν Φιλομήτορι οὕτως,

Εμμητρὸν ἐὰν ᾖ τὸ ξύλον βλάστην ἔχει,
Μητρόπολις ἐστὶν, οὐχὶ πατρόπολις.
Μήτραν τινὲς πωλοῦσιν ἥδιστον κρέας.
Μήτρας ὁ Χῖος ἔστι τῷ δήμῳ φίλος.

ΕΥφρων δ' ἐν Παραδιδομένῃ,

ΟΥμὸς διδάσκαλος δὲ μήτραν σκευάσας,
Παρέθηκε Καλλιμέδοντι κἀσθίοντ' ἅμα,
Εποίησε πηδᾶν, ὅθεν ἐκλήθη κάραβος.

Διώξιππος δὲ ἐν Αντιπορνοβοσκῷ,

--οἵων δ' ἐπιθυμεῖ βρωμάτων
Ως μουσικῶν, ἠνύστρα μήτρας, χόλικας.

γρ.--- τὴν στοὰν Διεξέπαιεν Αμφικλῆς, μήτρας δύο Κρεμαμένας Δείξας. ἐκεῖνον πέμπε φησὶν ἐὰν ἴδῃς.

ἐν δὲ ‖ Ιστοριογράφῳ, [τὴν στοὰν ‖ διεξέπαιον. Αμφικλῆς, μήτρας δύο ‖ κρεμμαμένας, Δείξας ἐκεῖνον πέμπε. φῆς, ἐὰν ἴδῃς.] ΕΥβουλος δ' ἐν Δευκαλίωνι,

Ηπάτια, νῆστις, πλεύμονες, μήτρα.

ὁ Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος, ὁ Θεοφράστου γνώριμος, καὶ τὴν σὺν ὀπῷ χρῆσιν αὐτῆς οἶδεν. ἀναγράφων γ' οὖν τὸ Πτολεμαίου συμπόσιόν φησιν οὕτως, μήτρας τινὸς περιφερομένης ἐν ὄξει καὶ ὀπῷ. Τοῦ δὲ ‖ ὀποῦ μέμνηται Αντιφάνης ἐν ‖ Δυσέρωσι περὶ ‖ Κυρήνης τὸν λόγον ποιούμενος,

CAP. XXI.

γρ. Οθεν διεσπάσθημεν. ἐῤῥῶσθαι λέγων Απ.

Εκεῖσε δ' ἐκπλέω
[Οθεν διεσπάσθημεν ἐῤῥῶσθαι λέγων,
Απασιν ἵπποις,] ‖ σιλφίῳ, ‖ συνωρίσι,
‖ Καυλῷ, ‖ κέλησι, ‖ μαστοῖς, ‖ πυρετοῖς, ‖ ὀποῖς.

A EVbulus in Dolone:

Ego equidem, ô boni viri, non male κεχόρτασμαι, id eſt, *ſatiatus ſum.*
Quin adeò plenus ac diſtentus ſum, vt ægrè admodum,
Quamuis nihil non molitus ſim, ligauerim ſoleas.

Sophilus in Phylarcho,

Ingluuies copioſa[a] *futura eſt: proœmia*
Nunc bella video: ſatiabor ego prorſus. χορτασθήσομαι
Per Bacchum iam iam, ô boni viri, totus proteruio[b].

B Amphis in Cœlo:

In veſperam χορταζόμενα, id eſt, *ſatiata bonis omnibus.*

Hæc equidem, ô Cynulce[c], ad manum[d] tibi poſſum dicere, cras verò, aut ἐνηφὶ, id eſt, perendie: ſic enim Heſiodus tertium diem ſignificauit, verberibus te χορτάσω, id eſt, ſatiabo, niſi dixeris apud quem ſcriptorem extet vox κοιλιοδαίμων[e]. Illo verò tacente, At enim tibi, ô canis, id dicam, ait, EVpolis aſſentatores in fabula eius nominis ſic appellauit: teſtimonium ego tamen non prius citabo quàm plagis te mulctauero. Exhilarati cùm illis iocis omnes fuiſſent, At verò, inquit Vlpianus, de vocabulo μήτρα, id eſt, vulua, orationem[f] perſequar. Alexis in fabula, cuius titulus eſt Ponticus, Callimedontem oratorem, quem κάραβον, id eſt, locuſtam, cognomine vocabant, comico ſale perſtringens, (fuit autem Demoſthenis ſæculo vnus ex iis qui rempublicam adminiſtrarunt,) inquit,

ὑπὲρ πάτρας, id eſt, *pro patria mori quiuis cupit,*
ὑπὲρ δὲ μήτρας, id eſt, *at pro vulua Callimedon Carabus*
Decocta fortaſsis alacriter mori velit.

Inſignis quidẽ famoſúſque obſoniorum helluo Callimedon fuit. Vuluæ quoque (τῆς μήτρας) ſic in Philometore Antiphanes meminit:

Lignum ſi ἔμμητρον[g] *eſt, germinat:*
Metropolin[h] *nos dicimus, non Patropolin,*
Μήτραν, id eſt, *vuluam, quidam vendunt, carnem ſuauiſſimam,*
Metras[i] *Chius populo charus eſt.*

E EVphron in Tradita:

Magiſter meus præparatam vuluam
Callimedonti appoſuit, & ſimul comedentem
Vt ſaltaret induxit, quamobrem vocatus eſt Carabus.

Dioxippus in Antipornoboſco[k]:

Quos cibos expetit? quàm muſicos[l]?
Omaza vuluas, lactes.

Amphicles in Hiſtoriographo, Stoicorum ſcholæ diſciplinæque inſultans[m], ac illudens,

VVluas duas ſuſpenſas poſtquam oſtenderis,
Illum dimitte, prælocutus, ſi videris[n].

F EVbulus in Deucalione:

Iecuſcula, gracile inteſtinum, pulmones, vulua.

Lynceus Samius Theophraſto familiaris, & notus, vſum vuluæ cum ſucco Cyrenaïco non ignorauit. Nam cùm Ptolemæi conuiuium deſcribit, ſic ait: Vulua quædam cum aceto & laſere dum circumferretur. Laſeris meminit Antiphanes in Dyſerotibus[o], quo loco de Cyrene verba facit:

Inde verò cum naue rediit
Vnde profecto auulſus eſt, valeréque iuſsit
Equos omnes, Silphium[p], *bigas,*
Maſpetum, deſultores[q], *mammas*[r], *febres, laſer.*

Quan

Quantum præstet eiectitia [a] vulua, memorat Hipparchus, autor Iliadis Ægyptiacæ, his verbis:

In lancibus me delectat vuluæ pulchra facies
Eiectitiæ, ac porcellus qui suauiter in clibano oleat.

Sopater in Hippolyto:

Sed veluti fœcunda eiectitia vulua
Elixa, dealbata [b], & suis [c] corpus,

Idem in Physiologo:

Suillæ vuluæ non elixum frustum,
Quod cum acri thymo intus acidam muriam habeat.

Idem in Blattis:

Suillæ vuluæ elixum frustum vt edas,
Intinctum acri rutæ virentis succo.

Veterum quidem nemo ante cœnam aut lactucam, aut vuluam, aut aliquid eiusmodi, vt nunc fit, apposuit [d]. Archestratus igitur parandi variis modis obsonij peritus, à cœna propinationes compotationésque adhibendas esse, ac vnguentis vtendum sic inquit:

Perpetuo verò coronis inter cœnam caput redimitum sit
Omnifarijs, quibus fœlix terræ solum floret:
Stillatitijs [e] vnguentis coma bonis iungitor,
Myrrham ac thus in tepidum ignis cinerem
Toto die conijce, Syriæ fructus, iucundum spirantes odorem:
Potanti verò tibi hæc apponantur bellaria,
Suis venter, elixa porcæ vulua, cum Cymino
Cum aceto acri, & Silphio accedens,
Auium [f] præterea tenellarum genus, quamdiu
Tempestiuæ sunt: Syracusios verò istos negligito
Qui tantum bibunt, ranarum instar [g], nec cibi quidquam sumunt:
Illis morem caue ne geras: quæ recensco
Esu grata sunt, alia verò illa omnia bellaria
Paupertatis indicia, nempe lens elixa, cicer,
Faba, mala, caricæ: at placentam
Athenis confectam lauda, aliunde verò
Comparanda tibi si erit, inde abiturus
Atticum mel exquire, quo nimirum insolescit Attica placenta.
Homini libero sic est viuendum, vel sub terras
Per horrendas voragines ad ima tartara in exitium
Facessendum, corpore innumeris stadijs sub humo defosso.

Lynceus Samius cœnam exponens Lamiæ [h] tibicinæ, qua Demetrium Poliorceten [i] excepit, ad cœnam ingressos statim pisces esitasse varios, & carnes, refert. Idem cùm Antigoni regis Athenis celebrantis Aphrodisia [k] cœnam enarrat, itémque Ptolemæi, pisces initio allatos fuisse, & carnes prodidit. Admirari sanè Archestratum par est, qui præcepta nobis illa præclara tradidit, Epicuróque sapienti voluptatis sectandæ magister fuit, Ascræi [l] poëtæ modo sententiosè nobis consulentem, quibusdam ne obtemperemus, sibi verò animum vt aduertamus, hæc & illa insuper comesse nos tam exactè iubentem, vt illo coquo apud Damoxenum comicum nihilo videatur inferior, qui in Syntrophis ait,

A ‖τῆς ᾗ διαφορᾶς [τῆς περὶ τὴν‖ὀκλομίδα,] μνημονεύει Ἱππαρχος ὁ τὴν Αἰγυπτιακὴν Ἰλιάδα συνθεὶς ἐν τούτοις, --ἀλλὰ (σωπα
Ἐν λοπάσιν μ' ἡδύφρανεν μήτηρ καλὰ περὶ-
Ἐκβολάδος, δέλφαξ ἐν κλιβανίῳ ἡδέα ὄζων.
Σώπατρος δ' ἐν μὲν Ἱππολύτῳ φησὶν,
Αλλ' οἷα μήτρα καλλίκαρπος ἐκβολὰς
Διέφθειρ', ἁλὸς ἀνθεῖσα, [τυροῦτε δέμας.]
ἐν δὲ Φυσιολόγῳ,
Μήτρας ὑείας οὐκ ἀφεψηθεὶς τόμος.
B Τῷ ‖ δηξίθυμον ἐντὸς ὀξάλμῃ ἔχων.
ἐν δ' Σίλφαις,
Μήτρας ὑείας ἔφθὸν ὡς φάγῃς τόμον
Δερμεῖαν ὠθῶν πηγανῖτιν εἰς χολήν.
οἱ μὲν γε ἀρχαῖοι παῦτες περὶ δείπνων ὑπαρέφερον ἄτε μήτρας, ἄτε θρίδακας, οὔτ' ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ὥσπερ νῦν γίνεται. Ἀρχέστρατος γοῦν ὁ ὀψοδαίδαλος, μὴ τὸ δεῖπνον ἢ ἅπαξ ἢ δὶς ποιεῖσθαι, καὶ τὸ μύροις χρήσασθαι φησιν.
C Αεὶ δ' στεφάνοισι κάρα πρόχει δαῖτα τυκάζου
Παιδοδαποῖς, οἷς αὖ γαῖα πέδον ὅλβιον ἀνθεῖ,
Καὶ σκιλλοῖσι μύροις ἀγαθοῖς καὶ τῶν θεράπευε·
Καὶ σμύρναν, λιβανόν τε θυηδὸς μαλακῷ ὑπὸ τέρεμνα
Βάλλε πανημέριος· συρίης δ' ὑάδεα καρπόν.
Εμπίνοντι δέ σοι, φερέτω τοιόνδε τράγημα,
Γασέρα καὶ μήτραν ἐφθὼ ὑὸς ἔν τε κυμίνῳ,
Εν τ' ὄξει ‖ δερμεῖ, καὶ σιλφίῳ ἐμβεβαῶσαν,
D Ορνίθων τ' εἴη ὀπιῶν ἁπαλὸν γόμος, [ὡς αὖ ὑπάρχῃ]
Ωρη. τῶν δ' Συρακοσίων τάτων ἀμέλησον
Οι πίνουσι μόνον, βατράχων τρόπον, [οὐδὲν ἔδοντες.]
Αλλὰ σὺ μὴ πείθου κείνοις, ἃ δ' ἐγὼ λέγω ἔσθε
Ρωσί· τὰ δ' ἄλλα γ' ἐκεῖνα τραγήματα παῦτα πέφυκε. (θοι,]
Πλακοῦντος παράδειγμα [καλῆς ‖ ἐφθῆς, ἐρέειν-
Καὶ κύαμοι, καὶ μῆλα καὶ ἰχάδες. ἀλλὰ πλακοῦντα
E Αἰνεῖ Αθηναίους γεγωνηκόον. εἰ δ' μή αὖ που
Αὐτὸν ἔχῃς ἑτέρωθι, μέλι ζήτησον ἀπελθών
Αττικὸν, ὡς τὸ τ' ἐστὶν, ὃ ποιεῖ κεῖνον ‖ ὑβρίσθαι.
Ουτω γε δεῖ ζῆν τ' ἐλεύθερον, ἢ καλὰ τ' ὑπὸ γῆς,
Καὶ καλῶς ἔ καφάθρα. καὶ ταρτάρου εἰς τ' ὄλεθρον
Ηκειν, καὶ καλορωρύχθαι σταδίους ἀναρίθμους.
Λυγκεὺς δὲ Σαμίων τὸ Λαμίας τῆς αὐλητρίδος δεῖπνον, ὅτε ὑπεδέχετο Δημήτριον τὸν Πολιορκητὴν, οὐθέως οὖν εἰσελθόντας ἐπὶ τὸ δεῖπνον, εὐθίονλας ποιεῖ ἰχθῦς παυλοίους καὶ κρέα. Ομοίως καὶ τὸ Αντιγόνε ἔ βασιλέως δεῖπνον Σαμίους ὑπελουῶντος
F Αφροδίσια. καὶ τὸ Πτολεμαίου ἔ βασιλέως, ἰχθῦς πρῶτον παραλίθησι καὶ κρέα. θαυμάζειν δ' ἔστιν ἄξιον, τοῦ τὰς καλὰς ὑποθήκας παραδιδόντος ἡμῖν Αρχεστράτε, ὃς Επικούρῳ τῷ σοφῷ τὸ ἡδονῆς καθηγεμόνι χρώμενος, καλῶ τ' Ασκραῖον ποιητὴν, γνωμικῶς καὶ ὑμῖν συμβουλεύει, τοὶ μὲν μὴ πείθεσθαι, αὐτῷ δ' προσέχειν τὸν νοῦν, καὶ ἑαυτὸν παραδιδόναι Δαμοξένῳ τῷ κωμῳδοποιῷ μαγείρῳ, ὃς ἐν ‖ Συντρόφοις φησὶν,

χρ. τῆς ὀκλάδος παρὰ τ' ἐκτομίδα, vel, περὶ τ' ὀκτομίδος.

χρ. τυροῦτε δέμας.

χρ. καλῆς, ἐφθοί τ' ἐρέειν.

χρ. ὧν ἂν ὑπ.

χρ. οὐδὲν ἔδοντες.

CAP. XXII.

‖Επικύρε δέ με
Ορᾷς μαθητὴν ὄντα δ' σοφοῦ, παρ' ᾧ
Εν δυ' ἔτεσιν, καὶ μησὶν οὐχ ὅλοις δέκα,
Τάλαντ' ἐγώ σοι κατεπύκνωσα τέτταρα.
Τοῦτ' ἦ πί ἐστιν, εἰπέ μοι, [καθήγησαι·] μάγειρο- λῶ, κἀκεῖνο- οὐκ ἤδει, θεοί,
Ποῖο- μάγειρο-, ἡ φύσις πάσης τέχνης
Αρχέγονον ἐστιν ὦ ἀλήτηρια.
Οὐκ ἔστιν οὐθὲν [δ' πονεῖν] σοφώτερον,
Ην τ' ὄψερὲς τὸ πρᾶγμα, δ' λόγῳ τριβλῶ
Εχονθ' τάτ'. πολλὰ γὰρ συμβάλλεται),
Διόπερ μάγειρον ὅταν ἴδῃς ἀγράμματον,
[Μὴ ‖ Δημοκρίτου τε παντ' ἀναγνωκότα,]
Μᾶλλον δὲ κατέχοντα, καταγέλα σύ' ὡς κενοῦ,
Καὶ τὸν Επικούρου κανόνα ‖ μισθώσω σαφῶς,
Ως ὀκ ἀκριβῶς. τοῦτο δεῖ γὰρ εἰδέναι,
Τίν' ἔχει διαφοράν, πρῶτο- ὦ βέλτιστέ σου
Γλαυκίσκο- ἐν χειμῶνι, κ' θέρει. πάλιν
Ποῖο- [ἐπὶ δύσιν πλειάδο-] σωστέον,
Ιχθῦς, ὑπὸ τροπάς ἐστι χρησιμώτατο-.
Αἱ μεταβολαὶ γὰρ, αἵ τε κινήσεις κακὸν
Ηλίβατον ἐν ἀνθρώποισιν· ἀλλοιώματα
Εν ταῖς τροπαῖς ποιοῦσι. μανθάνεις; τὸ γὰρ
Ληφθὲν καθ' ὥραν χαρίεντ' ἀποδίδωσι τῷ χάρν.
[Τίς ταῦτα ‖ παρακολουθεῖ; τριγαρῶ
Στρόφοι, καὶ πνεύματα] γινόμενα, τὸ κεκλημένον
Αρχιμονεῖν ποιοῦσι· ταῦτα δ' ἐμοὶ τρέφει
Τὸ παρεφερόμενον βρῶμα, καὶ λεπτύνεται,
Ορθῶς τε διαπνεῖ. τριγαρῶ εἰς τοὺς πόρους
Ο χυμὸς ὁμαλῶς πανταχοῦ σωίζεται).
[‖Χυμὸς λέγεις, Δημόκριτος οὐδὲν πρᾶγμα τὰ
Γινόμενα] ποιεῖ τὸ φαγόντ' ‖ ἀθρηπτικὸν,
Καὶ τ' ἰατρικῆς τι μετέχειν μοι δοκεῖς.
Καὶ πᾶς ὁ φύσεως ἐντὸς. ἡ δ' ἀπειρία
Τῶν νυν μαγείρων κατανόει πολὺ τῶν θεῶν,
[Οἵαν τιν' ὀσμὴν ὅταν ἴδῃς ἐξ ἰχθύων
Υπεναντίων αὐτοῖσι ποιούτων μίαν.]
Καὶ σήσαμ' ὑποτρίβοντας [εἰς ταὐτὸν λαβὼν
Εκαστον] αὐτῶν καθὰ μέρο- προσπαρθέτω,
‖Ως μοι κέχρησαι. τί γὰρ ἂν δ' ᾠήσει τι,
Τῆς ἰδιότητο- πρὸς ἑτέραν μεμιγμένης,
Καὶ [συμπλεκομένας] οὐχὶ συμφώνους ἀφάς.
Τὸ ταῦτα διορᾶν, ἔστιν δ' ψυχὴ τέχνης,
Οὐ τὸ διανίζειν λοπάδας, οὐδ' ὄζειν καπνοῦ.
Εγὼ γὰρ εἰς τὸ πανεῖον οὐκ εἰσέρχομαι,
Αλλά μι θεωρῶ πλησίον καθήμενο-.
Ποιοῦσι δ' ἕτεροι. [σοὶ ᾗ] λέγω τὰς αἰτίας,
Καὶ ἐπιβαῖνον ὀξύ, τὸ πρόσκαυμ' ἄφες,
Αρμονικὸς ἁ μάγειρο-, ὑπίτεινον τὸ πῦρ,
Ομαλιζέτω τῆς ἑψήσεως πρώτη λοπάς

A. Epicuri autem me
Discipulum vides sapientis: apud quem
Biennio, & mensibus non integris decem,
Talenta ego tibi coaceruaui quatuor.
B. Ecquidnam hoc quaeso est? eloquitor, edissere.
A. Coquus eram, nec ille sciebat. B. dij boni,
Qualis coquus? A. Natura omnium artium
Primigenia & primaua parens est. B. Verùm, ô improbe,
Nihil sapientius quàm labore exercere sese.
A. Facile id mihi fuit, in rerum pernoscenda
Ratione adeò exercitato: multa enim ad hanc artem
sunt necessaria.
Itaque literarum ignarum coquum tu cùm videris,
Et qui Democriti scripta omnia non perlegerit,
Vel potius in promptu non habeat, eum deridè vt futilem:
Ac illum mercede conducito qui Epicuri Canonem
Vsu planè didicerit: etenim hoc oportet cognoscere
Omnium primum: vir optime,
Æstate atque hyeme [b] Glauciſci quaenam sit differentia:
Praeterea id sciendum, piscium quis sub occasum sit
Vergiliarum, quis sub brumam vtilissimus:
Nam mutationes syderúmque ac cœlorum motus, ingens
Malum, hominibúsque varios status
Circa brumam inuehunt: hoccine intelligis? quod autem
Tempore suo capitur perquam [c] gratum est.
Sed quis haec assequitur? itaque ob tormina
Et inflationes quae succedunt, decumbere
Indecoréque sese iactare coguntur aegri: apud me verò
Commodè nutrit qui apponitur cibus, digeritúrque extenuatus,
Ac rectè difflatur: ideóque per meatus corporis
Æquabiliter quaquauersum succus [d] spissatur, & coit.
B. Succum dicis? A. Democritus contemplationis studiosum neminem
Censet qui vescatur sponte nascentibus cibarijs.
B. Et tu medicinae quoque mihi videris esse particeps.
A. Certè: vt & quicunque rerum naturas didicit: sed per deos
Quanta nunc coquorum ignorantia sit animaduertito,
Cùm nidorem [c] videris quendam ex piscibus
Natura praeditis inter se diuersa, vnum efficientes,
Et ad id terentes Sesama [f] horum singulis
Seorsim assumptis tu oppedito,
Sic ego tanquam oraculo iubeo. Nam ecquid boni tibi accidere potest,
Peculiaris natura si cum aliena misceatur,
Saporésque minime consentientes complicentur?
Haec dispicere ingenioſi est artificis,
Non lances ablnere, non olere fumum:
Ego equidem culinam non ingredior,
Sed quae ibi fiunt contemplor prope assidens:
Operam praestant alij, ego causſas acutè enucleo,
Et quid euenturum sit, omissis ferculorum resegminibus [g].
Harmonicus [h] sum, non coquus. ignem auge,
Æquabiliter paleam indat primum aliquis [i]: patina,

Feruet

γ. καθηγήται. Μάγειρος ἦν καὶ κεῖνος; ὀκ ἤδεις; Θεοὶ Ποῖος μάγειρο-! ἡ φύσις πάσης τέχνης Αρχέγονός ὄστιν, ὦ ἀληπτήρια σύγε.

γ. τὸ ποιεῖν

γ. Μὴ Δημόκειτον τὸ πάντα δ.

γ. δὴ δύσιν Πλειάδων συ.

γ. Τίς παρακολουθεῖ ταῦτα; τριγαρῶ στρόφοι Καὶ πν.

γ. Χυμὸς λέγεις; Δημόκριτος οὐδὲν ταῦτα δὴ Γινόμενα π.

γ. Οἵ' ἐστίν. ἐδωδὴν ὅταν ἴδῃς ἐξ ἰχθύων Υπεναντίων αὐτοῖσι ποιοῦντας μίαν.

γ. εἰς ταὐτὸν, λαβὼν Εκ.

γ. συμπλεκομένης

γ. σύ δὲ vel, σύ δὲ τίς

Feruet: reliquam orationis non ignoras
Formulam. B. *Sancte Apollo, qualis esse apparet ars ista?*
A. *Praterea, frustra nullum appono conuiuis*
Edulium, sed mixta concentu omnia,
Vt illis conuenit: nunc quæ per διατεσσάρων [a]
Consonent: aliàs quæ per διαπέντε, [b] *aut rursum διαπασῶν* [b]:
Hæc interuallis adapto nimirum suis,
Et cùm mensis infertur cibus, confestim aptè concinno:
Nonnunquam semotus impero, cur hæc attingis?
Quid horum mixturus es? hoc vide,
Quæ non [c] *congruunt tu coniugis modum hunc ne transgrediaris: sapiens:*
Epicurus voluptatem sic congerebat
Curioséque mandebat [d]*: cuiusmodi bonum sit*
Ille quidem solus perspexit: in sua verò porticu [c]
Assiduè id alij quærunt, ignari quale sit:
Itaque nec bonum, quo carent, ipsi nouere,
Nec impertire alijs possunt: itáne censes?
Cætera videlicet missa iamiam faciamus.

Plato in Deceptore adolescentuli patrem indignantem fingit, quod à præceptore filij corrupta fuisset vitæ ratio, his verbis:

A. *Adolescentulum tibi traditum meum perdidisti*
Sceleste, eique persuasisti vitam vt ageret
Ab ingenio suo alienam: matutinis compotationibus
Tuo nunc consilio indulget, non assuetus antea.
B. *Ille si viuere dedicit, here, cur me increpas?*
Sic quidem viuitur, vt sapientes autumant.
Epicurus profectò summum bonum asserit
Voluptatem: adipisci verò illam non licet
Aliunde quàm ex lautiore vita.
A. *Mali* [f] *prorsus quidpiam mihi conflaturus es Sosia:*
Dic sodes, an philosophum vnquam aspexisti
Ebrium, aut vitijs quæ memoras allectum?
B. *Omnes hercle. atque adeò ex ijs maximè supercilioso,*
In suis qui deambulationibus [h] *inuestigant prudentem hominem,*
Ac scholasticis disputationibus, tanquam fugitiuum:
Si glaucus appositus in mensa fuerit,
Sciunt eius quæ pars [i] *attingi prima debeat,*
Et caput inuadunt, vt hac de re
Stupeant ac mirentur omnes.

Apud Antiphanem in Milite, quidam è plebe huic seruo non dissimilis, ad vitam sapienter instituendam sic exhortatur:

Quisquis mortalium
In vita certi quidpiam possideri animo reputat,
Fallitur quidē plurimū. Aut enim tributi nomine
Eripiuntur quæ domi sunt omnia: vel lite quis implicatus perit:
At exercitus imperator ære alieno obruit, aut Choragus [k]
Delectus, aureas vbi choris vestes præbuit, pannis tegitur laceris.
Aut triremi præfectus mortem sibi laqueo conscisci: aut nauigans in potestatem venit hostium:
Aut dum foris ambulat, vel dormit, à seruis trucidatur.
Nihil ergo firmi est, præterquam si quotidie quispiam

A [Ζεῖ, τοὺς ἐφεξῆς οὐχὶ συμφώνως νοεῖς
Τὸν τύπον Ἀπολλον, καὶ τί φαίνεται τέχνη·
Εἶτ' ἄλλην εἰκῆ προσπίθεμαι τοῖς συμποταῖς
Βρῶμ', ἀλλὰ μίξας πάντα καθ' συμφωνίαν,
‖Πῶς ἐστὶν αὐτοῖς; ἃ μὲν τετράρων ἔχει
Κοινωνίαν, μὲν πέντε, μὲν πασῶν πάλιν,
Ταῦτα προσάγω πρὸς αὐτὰ τὰ μέσ' ἤματα,
Καὶ ταῖς ἐπιφοραῖς λύθυς οἰκείως πλέκω,
Ἐνίοτε δ' ἀφεσὼς προσκελεύομαι, πόθεν
Ἅπτει τί τούτων μιγνύειν μέλλεις, ὅρα,
B Διάφωνον ἕλκεις οὐχ ὑπεξβήσῃ· σοφόν·
Ἐπίκουρος οὕτω ‖ κατεπύκνου τὴν ἡδονήν.
Ἐμασᾶτ' ὀπιμελῶς· εἶδε τἀγαθὸν μόνον
Ἐκεῖνος οἷον ἐστίν, οἱ δ' ἐν τῇ σοᾷ
Ζητοῦσι σωρεχῶς, οἷον ἐς' οὐκ εἰδότες.
Οὐκοῦν ὅτ' οὐκ ἔχουσιν, ἀγνοοῦσί τε,
Οὐδ' ἂν ἑτέρῳ δοίησαν. οὕτω σοι δοκεῖ;
Ἀφῶμεν οὖν τὰ [λοιπὰ δηλαδὴ πάλαι.]
Καὶ ‖Πλάτων δ' ἐν Σωρεξαπατῶντι δυσχεραίνοντα ποιήσας μειρακιὸν πατέρα ὡς διαφθαρέντος κατὰ τὴν διαιταν ὑπὸ παιδαγωγοῦ φησὶν,
C Ἀπολώλεκάς μου τὸ μειράκιον προσλαβών
Ἀκάθεκτε, καὶ πέπεικας ἐλθεῖν εἰς βίον
Ἀλλότριον αὐτοῦ, καὶ πότους ἐωθινοὺς
Πίνει μετά σε νυνῖ, πρότερον οὐκ εἰθισμένον.
Εἴ τι μεμάθηκε δέοντα ζῆν, ἐγκαλεῖς;
Ζῇ δ' ἐστὶ τὸ τοιοῦτ', ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί.
D Ὁ γοῦν Ἐπίκουρος φησὶν εἶναι τἀγαθὸν,
Τὴν ἡδονὴν δηπεθεν. οὐκ ἔστιν δ' ἔχειν
Ταύτην ἑτέρωθεν, ἐκ ἧς ζῆν δὴ καλῶς.
[Ω Σωσία πάντη τυχὸν δῶρόν μοι.]
Εὐρηκας σὺ φιλόσοφον, εἰπέ μοι, πινὰ,
Μεθύοντ', ἢ περὶ τέτρις οἷς λέγεις κηλούμενον;
Ἁπάντας. οἱ γοῦν τὰς ὀφρῦς ἐπηρκότες,
Καὶ τὸν φρόνιμον ζητοῦντες ἐν τοῖς πειπάταις,
‖Καὶ ταῖς ἀγοραίαις, ὥσπερ ἀποδεδρακότα.
E Οὕτως ἐπαύγλαυκίσκος αὐτοῖς προσετέθη,
Ἴσασιν οὗ δεῖ πρῶτον ἅψασθαι τόπου,
Καὶ τὴν λεφαλῆν ζητοῦσιν ὡς πρεῖ πράγματος,
Ὡς ἐκπεπλῆχθαι πάντας.
‖Καὶ πρὸς' Ἀντιφάνη δ' [ἐν Στρατιώτῃ τυχὼν] προσαινέσας εἰσφέρων, ἀνθρωπος τοιοῦτός ἐστιν, ὅς φησιν,
[Ος ἂν ἀνθρωπος]
F Ἀσφαλὲς τι κτῆμ' ὑπάρχειν τῷ βίῳ λογίζεται,
Πλεῖον ἡμάρτηκεν, ἡ γὰρ εἰσφορά τις ἥρπακε
Ταὐτόθεν πάντ', ἢ δίκη τις πρεσβειῶν ἀπώλεσε,
Ἢ στρατηγήσας προσῶφλεν, [χορηγός θ' αἱρεθεὶς]
Ἱμάτια χρυσᾶ προσαχὼν τῷ χορῷ ῥάκος φορεῖ,
‖Ἢ τριηραρχῶν ἐπήχθαι, ἢ πολέων ἥλωκέ τοι,
Ἢ βαδίζων, ἢ καθεύδων καταπεκόφθ' ὑπ' οἰκετῶν.
Οὐ βέβαιον οὐδέν ἐστι, πλὴν ὃ αὖ καθ' ἡμέραν

γρ. Ζεῖ ταῖς ἐφεξῆς οὐχὶ συμφώνως. νοεῖς Τὸν τύπον. Ἀπολλον. ᾗ τί φαίνεται τέχνη;

γρ. λοιπά. δῆλα δὴ πάλαι.

γρ. Ω Σωσία, πάντα τάχ' εὐδώσεις ἐμοί.

γρ. ἐν Στρατιώτῃ, ἢ ἄνθρωπος φύσ.

γρ. ἢ χορηγὸς αἱρ.

‖Εἰς ἑαυτὸν ἡδέως ἰὼν ‖ εἰσαναλίσκειν τύχοι
οὐ γὰ ταῦτα σφόδρα π, καὶ γὰ τὴν τράπεζαν ἁρπάσαι
Κειμήλιον αὖ ἰὼν προσελθών, ἀλλ' ὅταν τὴν ἔνδεσιν
Ἐντὸς ἤδη τ' ὀδόντων τυγχάνῃ καλεσάκως,
Τοῦτ' ἐν ἀσφαλεῖ νόμιζε τῶν ὑπαρχόντων μόνον.

Τὰ αὐτὰ εἴρηκε καὶ ἐν τῇ ἁλίᾳ. εἰς ταῦτ' οὖν ἰὼς ἀποβλέπων ἄνδρες φίλοι, εἰκότως ἂν ἐπαινέσειεν τὸν καλὸν Χρύσιππον, καπιδόντα ἀκριβῶς τὴν Ἐπικούρου φύσιν, καὶ εἰπόντα μητρόπολιν εἶναι τῆς φιλοσοφίας αὐτοῦ, τὴν Ἀρχεστράτου γαστρολογίαν, ἣν πάντες οἱ τῶν φιλοσόφων γαστρίμαργοι θεογονίαν ἴνα αὐτῶν εἶναι λέγουσιν τὴν καλὴν ταύτην ἐποποιΐαν. πρὸς οὓς καὶ Θεόγνητος ἐν φάσματι ἢ φιλαργύρῳ φησὶν ἐκ τούτων,

Ἀνθρωπ' ὀπολεῖς με. τῶν γὰ ἐκ τῆς ποικίλης
Σκοὰς λογαρίων ἀναπεπλησμένος νοσεῖς,
‖Ἐρεῖς ἀλλοτριον ἔαν' ὁ πλοῦτος [ἀνθρώπῳ πάχνη;]
Σοφία δ' ἴδιον κτῆμα, οὐδεὶς πώποτε
Ταύτην λαβὼν ἀπώλεσ', ὦ Ζῆλας ἐγώ.
‖Οἵῳ μ' ὁ δαίμων φιλοσόφῳ συνῴκισεν;
Ἐπαρίσερ' ἔμαθες ὦ πόνηρε γράμματα·
‖Ἀνέστροφέν σου τὸν βίον τὰ βιβλία.
Πεφιλοσόφηκας γῆ τε κ' οὐρανῷ λαλῶν,
Οἷς οὐθὲν ἔστιν ἐπιμελὲς τῶν σῶν λόγων.

Εἰ δ' Ὀλυμπιονίκου Δαλεγομένου, παῖδες ἐπεισῆλθον φέροντες ἐπὶ δίσκων καρίδας μείζονας Καλλιμέδοντος ῥήτορος, ὃς Δήλου φιλησθῆναι τὸ βρῶμα Κάραβος ἐπεκλήθη. Ἀλέξις μὲν οὖν αὐτὸν ἐν Δορκίδι, ἢ Ποπανζούσῃ, φίλιχθυν εἶναι κωμῳδοποιῶν, λέγων οὕτως.

Τοῖς ἰχθυοπώλαις ἔστιν ἐψηφισμένον,
Ὡς φασι, χαλκῆν Καλλιμέδοντι εἰκόνα
Στῆσαι Παναθηναίοισιν ἐν τοῖς ‖ ἰχθύσιν,
Ἔχουσαν ὀπτὸν κάραβον ἐν τῇ δεξιᾷ,
Ὡς αὐτὸν ὄντ' αὐτοῖσιν τῆς τέχνης μόνον
Σωτῆρα. τοὺς ἄλλους γὰ πάντας, ζημίαν.

Περὶ πατούσας δὲ γ' ὀλίγοις πολλοῖς ἡ δὲ καράβου βρῶσις, ὡς ἔστι δεῖξαι Δήλου πολλῶν τῶν κωμῳδίας μερῶν. Ἀρκέσει δ' ἡμῖν Ἀριστοφάνης ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις, οὕτως λέγων,

Ἰχθύς τις ἐώνηται, ἢ σηπίδιον,
Ἢ τῶν πολιτικῶν καρίδων ἢ πουλύπους,
Ἢ νῆστις, ὁπλῆτ' ἢ γαλεὸς, ἢ τριγλίδες·
Μὰ τὴν Δί' οὐ δῆτ' ἔγ' ἔβαπτε, οὐδὲ φήμ' ἐγώ.
Οὐδὲ χόλιον, οὐδὲ πυὸς, οὐδ' ἦπαρ κάπρου,
Οὐ δὴ χαδόνες, οὐδὲ πτερικαῖον δέλφακος,
Οὐ δ' ἐγχέλειον, οὐδὲ κάραβον μέγαν,
Γναμψὶ κεπιώσας ἐπεκθυρήσατε.

Πολιτικὰς δὲ καρίδας ἂν εἴη λέγων οὐ τὰς ἀσκηνὰς καλουμένους, ὧν μνημονεύει Φιλύλλιος ἐν Πόλεσι. καὶ Ἀρχέστρατος δὲ ἐν τῷ Δηλιακῷ ποιήματι, ὅλως που κάραβον ὀνομάζων, Ἀσκηνὰν προσαγορεύει. ὥσπερ καὶ τούτοις,

Hilariter ſumptum quendam ſua cauſſa faciat.
Verùm ne id quidem etiam tutum eſt: menſam enim
Irruens quiſpiam rapere admotam poteſt: at cùm buccam
Dentium intra ſeptum iam deglutieris,
Ex omnibus quæ ſunt rebus, in tuto poſitum eſſe id ſolum exiſtima.

Eadem in Hydria idem autor ſcripſit. Hæc ſi quis conſideret, amici viri, elegantem Chryſippum merito laudauerit, qui Epicuri perſpecto ingenio eius philoſophiæ metropolin [a] eſſe dixit Archeſtrati Gaſtrologiam, quam omnes ex philoſophorum natione & ordine ventri dediti, nimirum heroïcis verſibus conditum iſtud præclarum opus, illorum eſſe Theogoniam [b] quandam iactant. Aduerſus hoc Theognetus in Spectro, ſeu Auaro ita ſcripſit:

A. *Tu me quidem, homo, enecas: oratiunculis*
Et porticu varia quæſitis farctis: mente non ſatis vales.
B. *Deliras: homini aliena ſunt diuitiæ, & pruina [c]:*
Sapientia verò propria, & glacies [d]: nemo vnquam
Hanc adeptus amiſit. A. *me miſerum:*
Quo cum Philoſopho Genius me habitare voluit?
Lætas didiciſti, ô improbe, literas,
Vitam euerterunt libri tuam:
Cum cœlo [e] ac terra philoſopharis, as loqueris,
Quibus tua nihil curæ verba ſunt.

Vlpiano adhuc de his diſceptante pueri ingreſſi ſunt in patinis locuſtas ferentes, oratore Callimedonte grandiores, quem ideo locuſtam cognominarunt, quòd eo cibi genere delectaretur. Itaque Alexis in Dorcide vel Poppyzuſa, vt & alij comici, in vniuerſum piſcium auidum fuiſſe tradit his verbis:

Piſcium mercatoribus decretum eſt,
Vt aiunt, æneam Callimedonti ſtatuam
Ponere diebus feſtis Panathenæorum, quæ inter piſces alios
Dextra manu aſſam locuſtam habeat:
Eſt enim illorum artis ſolus ſeruator,
Alij verò omnes damnum [f], ac calamitas.

Locuſtas magno ſtudio conquiſitas, in cibo ac pretio fuiſſe multis locis citatis è Comicorum fabulis monſtrare licet. Sufficiet tamen in præſentia Ariſtophanes, qui in Theſmophoriazuſis [g] ait:

A. *Piſcis quis emptus eſt? an Sepiola?*
An ſquillæ quæpiam [h] lata? an Polypus?
An Mugil Neſtis? an Orphus? an Squalus? an Loligines?
B. *Non per Iouem.* A. *Raiáne?* B. *nec ſanè hæc, inquam.*
A. *Vulpáne? aut pulmo, aut iecur apri?*
Num ſuis? num porcæ ſumen?
Num anguillæ parua, num locuſta magna,
Cuius eſu mulieribus defeſſis auxiliemini?

Latas Squillas is videlicet nominat [i], quas Aſtacos dicimus, à Philyllio memoratos in Vrbibus, & ab Archeſtrato in famoſo ſuo poëmate quo nuſquam Carabi, id eſt, locuſtæ mentione facta, Aſtacum is appellat, vt in his verſibus:

At

At omissis prorsus nugis multis, Astacum mercare,
Brachia cui longa sunt, & admodum grauia,
Pedes autem parui, humi pigrè ambulantem,
Frequentissimus ille, saporeque omnium præstantissimus
Est Liparis, multos tamen Hellespontus coacernat.

Epicharmus in Hebes nuptiis, quem Archestratus Astacum dixit, Carabum, id est, locustam esse declarat his verbis:

Adsunt Colybdænæ [a], & Astaci, quibus parui pedes, longáque brachia: Carabos nuncupant.

Est tamen suum peculiaréque genus Carabis, id est, locustis, Astacis, & Caridibus, id est, Squillis. Attici Astacum per, o, Ostacum proferunt, quemadmodum & Ostaphidas [b]. Epicharmus in Mari & terra, inquit,

Et curuis vnguibus ostaci.

Speusippus secundo libro de Similium ex iis quæ includuntur molli crusta, similes esse tradit, Coracum [c], Astacum, Nymphen [d], Vrsum, Pagurum [e]. Diocles Carystius scribit Squillas, cancros, locustas, astacos grati saporis esse, vrinámque mouere. Colybdænam Epicharmus dixit, in iis quæ supra nos adduximus, Mentulam, vt inquit Nicander, marinam, vel, vt in Opsartytico Heraclides expositi, Squillam. Aristoteles libro quinto historiæ animalium scribit ex iis quæ testa molli operiuntur, Locustas, Squillas, Astacos, & id genus alia coïre à tergo, more quadrupedum, idque veris initio, prope terram: horum enim visum iam fuisse omnium coitum: interdum verò cùm maturescere ficus incipit. Locustas porrò gigni in asperis saxosisque locis, astacos in læuibus, neutros in cœnosis: ideóque in Hellesponto, & circa Thasum astacos generari, circa Sigeum, & Athon locustas, quæ omnino diu viuunt. Theophrastus libro de animantibus quæ latent, scribit astacos, locustas, squillas, senectutem exuere. Quod ad squillas pertinet, circa Chium multas fuisse Ephorus libro primo refert, oppidúmque in ea insula condidisse post Macaras [f], illos qui superstites è diluuij periculo seruati fuerant, quod accidit tempore Deucalionis, & hucusque locum [g] illum Caridas, id est, Squillas, nominari. Archestratus parandi obsonij ingeniosus artifex, ita nos admonet:

Si quando Lasum oppidum Cariæ tu accesseris,
Prægrandem Squillam accipies: emere cupientibus rara hac inuentu est.
At in Macedonia & Ambracia perquam multæ.

Araros in Campylione Caridas producta media syllaba dixit:

Et curuæ [h]
Carides exiliere delphinum modo,
In vasa texta [i] iuncis.

EVbulus in Orthanne [k]:

Squillam humi deposui, & retraxi postea.

Anaxandrides in Lycurgo:

Lusitat cum Squillulis, Perdiculis, Thrissidiis [l], &
Passerculis [m], cum Coruulis, & Trachuridiis [n], cum Gobidiis.

Idem in Pandaro:

A Ἀλλὰ παρεὶς λῆρον πολυ, ἀσακὸν ὠνοῦ,
Τὸν βαῖς χεῖρας ἔχοντα μακρὰς, ἄλλως τε βαρείας,
Τὰς δὲ πόδας μικρούς, βραδέως δ' ἐπὶ γαῖαν
ὀρούειν.
Εἰσὶ δὲ πολλοῖσι μὲν παντῶν ἀρεῖφ τε κράτιστοι
Ἐν Λιπάραις, πολλὰς δὲ καὶ Ἑλλήσποντος ἀθροίζει.

καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβης γάμῳ, τὸ πεπειρημένον ἀσακὸν ὑπὸ δὲ Ἀρχεστράτου δηλοῖ ὅτι κάραβός ἐστι, λέγων ὅτως, Ἐπὶ δ' ἀσακοῖ, κολύβδαιναί τ' ἔχουσαι πόδια μικρὰ, βαῖς χεῖρας δὲ μακράς, [κάραβος δὲ τ' ὄνυμα.] Ἴδιον δ' ἔστι γένος καράβων τε καὶ ἀσακῶν ἄλλο, ἔλη δὲ καρίδων. τὸν δ' ἀσακὸν οἱ Ἀττικοὶ Ὀστὸν, ὀσακὸν λέγουσι, καθάπερ καὶ ὀστεοφίδας. Ἐπίχαρμος δὲ ἐν Γᾷ καὶ θαλάσσᾳ φησὶ, κἀσακοὶ γαμψώνυχοι. Σπεύσιππος δὲ ἐν Β' Ὁμοίων, πολυπλησιάζειν φησὶν εἶναι τὸ μαλακοστράκων, κόραξιν, ἀσακὸν, νύμφην, ἄρκτον, καρκῖνον, πάγουρον. Διοκλῆς δ' ὁ Καρύστιος φησὶ, καρίδες, καρκῖνοι, κάραβοι, ἀσακοὶ, ὄστρακα καὶ διερηλικά. κολύβδαιναν δ' εἰρηκεν Ἐπίχαρμος ἐν τοῖς πεπεκκειμένοις, ὡς μὲ Νίκανδρός φησι, τὸ θαλάσσιον αἰδοῖον· ὡς δ' ὁ Ἡρακλείδης ἐν Ὀψαρυτικῷ, τὸ καρίδα.

‖ Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζώων μορίων ἱστορίας, τὰ μαλακοστράκων ὀχεύονται φησι, κάραβοι, ἀσακοὶ, καρίδες, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὥστε καὶ τὰ ὀπισθουρηλικὰ τὰ τετραπόδων. ‖ Ὀχεύουσι δὲ ἔαρος ἀρχομένου πρὸς τῇ γῇ· ἤδη γὰρ ὤπται ἡ ὀχεία πάντων τῶν τοιούτων. ἐνιαχοῦ δέ, ὅταν τὰ σῦκα ἄρξηται πεπαίνεσθαι.

D ‖ γίνονται δ' οἱ μὲν κάραβοι ἐν τοῖς τραχέσι καὶ πετρώδεσιν· οἱ δ' ἀσακοὶ ἐν τοῖς λείοις· ἐν δὲ τοῖς πηλώδεσιν οὐδέτεροι. διὸ καὶ ἐν Ἑλλησπόντῳ μὲν καὶ περὶ Θάσον ἀσακοὶ γίνονται, περὶ δὲ τὸ Σίγειον καὶ τὸν Ἄθω κάραβοι. εἰσὶ δ' οἱ κάραβοι μακρόβιοι πάντες. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν φωλευόντων, οὐκ ἀσακούς, καὶ καράβους καὶ καρίδας ἐκδύεσθαί φησι τὸ γῆρας. περὶ δὲ τῶν καρίδων, ‖ ὅτι καὶ πόλις ἐστὶν Καρίδες περὶ Χίον τὴν νῆσον, Ἔφορος ἐν τῇ πρώτῃ ἱστορεῖ, κτίσαι φάσκων αὐτὴν οὐκ Ἀμφισθένειαν ἐκ δὲ τῆς Δευκαλίωνος χειμερίου καταικλυσμοῦ, μὴ Μάκαρος, καὶ μέχρι νῦν τὸν τόπον καλεῖσθαι Καρίδας. ὁ δὲ ὀψοδαίδαλος Ἀρχέστρατος σημαίνει τάδε,

Ἦν δέ ποτ' εἰς ‖ Ἴασον Καρῶν πόλιν εἰσαφίκηαι,
Καρίδ' ἀμεγέθη λήψῃ· πανίσα δὲ πίεσθαι.
Ἐν δὲ Μακηδονίᾳ τε, καὶ Ἀμβρακίᾳ, μάλα πολλαί.

Ἐκτεταμένως δ' εἰρηκε καρίδα Ἄραρος μὲν ἐν Καμπυλίωνι,

——Αἱ τε καμπύλαι
Καρῖδες ἐξήλλοντο δελφίνων δίκην,
Εἰς ἀγοινόπλεκτον ἀγυιάν.

Καὶ Εὔβουλος ἐν Ὀρθάννῃ·

Καρίδα καθῆκα κάτω, κἀνέπασα αὖθις.

Ἀναξανδρίδης Λυκούργῳ,

Καὶ συμπαίζει καριδαρίοις μετὰ περδικίων,
καὶ θριττιδίων,
Καὶ [ψιττακίοις] μετὰ κωβιδαρίων, καὶ ‖ σκινδαρίοις μετὰ κωβιδίων. [γρ. ψιττακίοις]

Ὁ δ' αὐτὸς καὶ Παυσάρῳ φησὶν,

ΟΥΚ

γρ. Οὐκ ἐπικεκυφὼς

[Οὐκ ἐπικεκυφὼς] ὀρθὸς ὢ βέλτ' ἔσῃ,
Αὐτὴ δ' καρίδοι τὸ σῶμα. καμπύλη
Ἀγκυρᾶτ' ἐστὶν αὐτικρυς ὃ σώμαλγον.

Εν δὲ Κερκίῳ,

fort. ἐπῖπος

Ἐρυθρότερον καρίδος [ὀπῖπος] σ' ἀποφανῶ.

ΕΥβουλος Τηθεῖς καρίδα τε τῶν κύφων.

‖Καὶ Ωφελίων Καλλαίσχρῳ,

Κυρτὰ δ' ὁμοῦ καρίδες ἐν ξηρῷ πέδῳ.

Καὶ ἐν Ιαλέμῳ,

Ὠρχοῦντο δ' ὡς καρίδες ἀνθράκων ἔπι
Πηδῶσι κυρταί.

Σωσιπάλιδος δ' εἴρηκεν ΕΥπολις ἐν ΑΙξὶν οὕτως,

Πλὴν ἅπαξ ποθ' ἐν φαίακος ἔφαγον καρίδας.

Καὶ ἐν ‖ Δήμοις,

Ἔχον τὸ πρόσωπον καρίδος μαθλητίνης

Ὠνομάσθησαν δὲ καρίδες ἀπὸ τοῦ κάρα· τὸ γὰρ πλεῖστον μέρος τοῦ σώματος ἡ κεφαλὴ ἀπολαμβάνει· καρίδες δὲ βραχέως οἱ Ἀττικοὶ ἀναλόγως. πεποίηται δὲ τὸ κάρη γένοιτο ἀπὸ τοῦ μείζονι κεχρῆσθαι κεφαλῇ. ὡς οὖν πεποίηται τὸ γραφὴ γραφὶς, καὶ βολὴ βολὶς, οὕτω καὶ πεποίηται τὸ κάρη καρίς. ἐμφέρεται δὲ τὸ πεποιῆσθαι τελευταίας, ἐτέθη καὶ τὸ τέλος. καὶ ὁμοίως λέγεται τῷ ψηφὶς, κρηπὶς, καὶ τολυθίς. Περὶ δὲ τῶν ὀστρακοδέρμων τούτων, Διφίλος μὲν ὁ Σίφνιος οὕτως γράφει, Τῶν δ' ὀστρακοδέρμων καρὶς, ἀσταχὸς, κάραβος, καρκῖνος, λέων, τοῦ αὐτοῦ γένους ὄντα διαφέρουσι. μείζων δ' ἐστὶν ὁ λέων τοῦ ἀσταχοῦ. οἱ δὲ κάραβοι καὶ γραῦς λέγονται. τῶν καρκίνων δ' εἰσὶν σαρκωδέστεροι. ὁ μὲν καρκῖνος, βαρὺς, καὶ δύσπεπτος. Μνησίθεος δ' ὁ Αθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεσμῶν, κάραβοί φησι, καὶ καρκίνοι, καὶ καρίδες, καὶ τὰ ὅμοια. δύσπεπτα μὲν ταῦτα, τῶν δὲ ἄλλων ἰχθύων δυσπεπτότερα πολλῷ. πέφυκε δ' αὐτῆς ὀπτᾶσθαι μᾶλλον ἢ ἕψεσθαι. κουρίδας δὲ, τὰς ‖ καρίδας εἴρηκε Σώφρων ἐν Γυναικείοις οὕτως, ἴδε καλαὶ κουρίδες, ἴδε καμμάρων, ἴδε φίλα· θᾶσαι μάν, ὡς ἐρυθραί τ' ἐντὶ καὶ λευτροχόωσαι. Επίχαρμος δ' ἐν Γᾷ καὶ θαλάσσᾳ ‖ κουρίδες τε [‖ φοινίκιαι.] ἐν ᾗ ‖ Λόγῳ, καὶ ‖ λογιναὶ δι' ὧν τούτων εἴρηκεν, ἀφύας τε, κωρίδας τε καμπύλας. Σιμωνίδης δὲ

vel, φοινίκιαι

Θυννίσι τολυθίς, κωβιοῖσι κωρίδες.

CAPIT. XXIV.

‖ Ἐξῆς εἰσεκομίσθη ταγλιωσὰ ἤπαλα πεπιελημμένα τῷ καλουμένῳ ὀπίσθῳ, ὃν Φιλέταιρος ἐν Τηρεῖ ὀπίσθιον εἴρηκεν. οὓς ἀποβλέψας ὁ Κυνούλκος, λέγε ἡμῖν ἔφη, ὦ σοφὲ Ουλπιανὲ, εἶτα οὕτως τὸ ἦπαρ ἐντετυλιγμένον. καὶ ὃς, ἐὰν πότερον δείξῃς σὺ πᾶσί τινι, ὁ ὀπίσθιος εἴρηται ὀπὶ τοῦ λίπους, καὶ τοῦ ὑμένος. ἀντικρυσαμένων οὖν τούτων ὁ Μυρτίλος ἔφη, ὁ μὲν ὀπίσθιος πάρα Επιχάρμῳ ἐν Βάκχαις. καὶ τὸν ‖ ἄρτον ὀπικάμψας ὀπισθόω, καὶ ἐν Θεάροις,

A

Si te curues, haud rectè futurus es, vir optime:
Squillarum more [a] arcuatum corpus hæc inflectit,
Obiectaque [b] ante corpus anchora prorsus est.

Idem in Cercide [c]:

Æssa squilla rubentiorem [d] te reddam.

EVbulus in Nutricibus:

Squillamque gibbam.

Idem in Callæschro:

Ac gibbæ squillæ in arido solo.

Idem in Ialemo:

B *Saltabant vt squillæ super prunis*
Gibbæ saliunt.

EVpolis in Capris cum acuto accentu in prima correpta media dixit:

Verùm semel aliquando in Phæacis [e] ædibus cápedas comedi.

Idem in Populis.

Faciem habens Squillæ punicæ [f].

Carides, id est, squillæ ἀπὸ τῆς κάρα, id est, à capite dictæ sunt, quòd corporis illarum pars maxima caput sit. Caridas penultima breui Attici C proferunt, & proportione quidem congrua, quia vox illa ἀπὸ τοῦ κάρη, id est à capite ducta sit, quoniam Squillis maiusculum caput est. Quemadmodum igitur à voce γραφὴ, id est scriptura, vel pictura, formatur dictio γραφὶς, id est, stylus, vel penicillus, & à βολὴ, id est, iactus, βολὶς, id est, iaculum, sic à κάρη, καρὶς, fingitur: extensa verò penultima syllaba g producta est & vltima. Simili ratione in vsum venere, ψηφὶς, id est, calculus, κρηπὶς, id est, crepida, τολυθὶς, id est, loligo. De hisce Malacostracis [h] D Diphilus Siphnius ad hunc modum scribit: Ex Malacostracis astacus, squilla, locusta, leo, quamuis eodem genere contineantur, inter se tamen differunt. Astaco Leo maior est. Locustas etiam γραφίους [i] dicunt. Plus carnis hæ scilicet habent quàm Cancri, qui & ventriculo graues sunt, & ægrè coquuntur. Mnesitheus Athenienſis libro de eduliis, Locustarum, inquit, Cancrorum, Squillarum, & huiusmodi reliquorum, difficilis est coctio, atque adeò laboriosior multò quàm cæterorum piscium. Assari quàm elixari pisces illos magis conuenit †. Caridas, id est, locustas. Sophron in muliebribus Couridas ita vocat.

E

Vide pulchras Couridas, vide Cammaros [k],
Vide amica, illas aspice, vt rubent, vt læues & hirsutæ sunt.

Epicharmus in terra & Mari:

Courides phœniceæ.

Idem in Logo κώρίδας ita dixit:

F *Aphyas simul & flexuosas κώρίδας.*

Simonides verò.

Tynnis loligo [l], gobiis κώρίδες.

Allata sunt deinde frixa iecinora omento quod ἐπίπλοον vocant, inuoluta: Philetærus in Tereo ἐπίπλοιον appellat. Ea conspicatus Cynullus, Dic nobis, inquit, ô sapiens Vlpiane, apud quem legitur iecur sic ἐντετυλιγμένον [m]: tum ille, Si prius, inquit, tu indicaueris, quis Epiploon pro adipe & membrana vsurpauerit. Ad hunc modum illis velitantibus & colluctantibus, Myrtilus, inquit ἐπίπλους extat apud Epicharmum in Bacchis:

Panem inflexo epiploo circundedi.

Apud eundem in Theoris [n]:

De

De lumbis & epiploo.

Ion Chius in Peregrinationibus dixit,

Epiploon inflectens.

Habes igitur, ô charum caput Vlpiani ἐπίπλοω, quo aliquando ἐπιλιχθεὶς, id est, circumuolutus cremeris, & nos ab hac quæstionum molestia liberes. Iam verò æquum est vt sic præparati iecinoris testimonium adducas, quod antea cùm de pedibus & auriculis disceptaremus, pollicitus [a] es, ex Alexide in Crateua, seu Medicamentario. Quiuis sanè delectus [b] ad multa prodest. Verùm quandoquidem nunc id memoria non tenes, recitabo ipse. Sic ergo Comicus ait:

Primum quidem ostrea apud Nereum quendam intuitus
Senem, ægis vestitum
Ea cum echinis sumpsi.

Est autem hoc cœnæ procœmium [c] lepidè ac festiuè instructæ.

His expeditus humi iacentibus minutis pisciculis
Metu trementibus ne quid paterentur mali,
Bono illos esse animo iussi, à me nihil timerent,
nulli
Iniuriam facturum me promisi: tum Glaucum ingentem emi:
Deinde Torpedinem accepi, mecum sic cogitans:
Quandoquidem vxor digitos admouebit,
Molliusculos, nihil eius spinis offensos iri.
Sartagini post Phycidas [d], ac Passeres quosdam imposui,
Squillam, Phycena, Gobium, Percam, Sparum,
Quem Pauone magis varium [e] reddidi,
Caruncularum pulpas, pedes, rostra quædam, auriculas,
Suillum iecusculum circum opertum:
Nam ob suum liuidum colorem id verecundum est.
Ad hæc coquum si accedentem videro,
Per Iouem non impunè feret: hoc dico palam,
Hæc ego administrabo splendidè, & varietate
Opsonium tanta ipse apparabo, vt cœnantes conuiuæ
In reliquias [f] præ voluptate dentes nonnunquam immittant.
Hæc autem quo pacto præparanda & apparanda sint
Omnia paratus sum ostendere, dicere,
Gratis docere, addiscere si quis velit.

Quia verò mos erat iecusculas omento contegi, Hegesander Delphus in commentariis narrat Metaneiran scortum, cùm inter velata iecuscula pulmonem offendisset, detracto adipe vt eum vidit, exclamasse, Perij, peplorum [h] sinuosæ me plicæ perdiderunt. Fortassis verò & Crobylus comicus verecundũ eiusmodi hepar dixit, quemadmodum & Alexis in Pseudypobolimæo his verbis:

Et plectanas [i] valde densas, ac cum his verecundum iecur, & capriscos comedi.

ἡπάτιον id est, iecusculum dixere Aristophanes in Tagenistis, Alcæus in Palæstra, EVbulus in Deucalione. Est autem ἧπαρ spiritu denso pronuntiandum, vt apparet ex literarum coalitu cum eo iunctarum apud Archilochum, his verbis:

Etenim bilem non habes ἐφ' ἥπατι, id est, *in hepate.*

A ὀσφύος τὲ περὶ καὶ ὀπίσθιου. καὶ ὁ ‖ Χῖος ὁ Ιων ἐν τῷ Επιδημίαις ἔφη τὸ ‖ ὀπικάμψας. ἀπέχεις φίλη κεφαλὴ ΟΥΛπανὲ τὸ ὀπίσθιον, ἵν' ἤδη σοὶ ἀυτῷ ‖ ἐνυλιχθεὶς καθάπαυθῆς, καὶ πάντας ἡμᾶς ζητήσεων ἀπαλλάξῃς. τὸ τε μόρβιον δ' οὕτως διεσκευασμένου ἱππάσιμον δίκαιόν ἐστ' ἀπομνημονεῦσαι, πεφυρημένον σοι πάλαι ὅτε περὶ τ' ὠτίων καὶ ποδῶν ἐζητοῦμεν. Αλεξις ἐν Κρατεύᾳ ἢ Φαρμακοπώλῃ εἴρηκε. ‖ πᾶσα δ' ἡ ‖ ἐκλογὴ χρησίμη οὖσα εἰς πολλὰ. ἐπεὶ δὲ νῦν μὲ μνήμης οὐ κρατεῖς, αὐτὸς ἐγὼ

B διεξελεύσομαι. φησὶ δ' οὕτως ὁ κωμικός·

Πρῶτον μὲν ὄστρεα φαγὼν Νηρεΐ τινι ἰδών,
Γέροντι Φυκίσιον ἠμφιεσμένῳ,
Ελαβον ἐχίνους τ' ἔστι γὰρ πεποίμιον
Δεῖπνον χαριέντως ταῦτα πεπυλαμένου.
Τούτων δ' ἀπολυθεὶς κειμένων ἰχθυδίων
Μικρῶν, τρεμόντων τὰ δέει, τί πείσει)
Θαρρεῖν κελεύσας [ἕνεκ' ἐμοῦ, ταὐτοδὶ ἓν
Φήσας ἀδικήσειν ἐπιάμενον] γλαῦκον μέ-
C γαν.
Επειτα ναρκὴν ἔλαβον ἐνθυμούμενος,
[Οπ δὴ γυναικὸς] ὀπτὰ φερούσης δακτύλους
Απαλοὺς ὑπ' ἀκανθῆς μὴ δὲ ἐν τούτων πα-
θεῖν,
Επὶ τὰ τάγηνον φυκίδας ψήττας τινάς,
Καρίδα, φύκιν, κωβιὸν, πέρκιν, σπάρον,
Εποίησατ' αὐτὴν ποικιλώτερον ταχύ,
Κρεάδια, ποδάρια, ῥύγχη τινὰ, ὠτάρια,
Τεῖον ἡπάτιον ἐγκεκαλυμμένον,
D [Αἰαχοῦ) γὰρ πελιδνὸν τὰ χρώματι,]
Τοῦτις μάγειρος οὐ πεθοῖτ' ἂν ὄψε)·
Οἰμώξεται γὰρ νὴ Δί· ἀλλ' ἐγὼ σαφῶς
Ταῦτ' οἰκονομήσω, καὶ γλαφυρῶς, καὶ ποικί-
λως·
Οὕτω ποῶ γὰρ τοὔψον αὐτός, ὥστε σοὶ
Δειπνοῦντας [εἰς τὰ λοιπὰ διεμβάλλειν ποῶ,]
Ενιότε σοὶ ὀδόντας ἀπὸ τῆς ἡδονῆς,
Τὰς ‖ σκυδαλίας πάντων ἢ κἀγὼ τὰς ‖ σκυδάλας,
Τούτων ἕτοιμός εἰμι δεικνύειν, λέγειν,
E Προῖκα περιδιδάσκειν, αἴ θέλῃ τις μανθάνειν.

Οπ ἢ ἔθος τῷ ὀπίσθῳ περικαλύπτεσθαι τὰ ἡπάτια, Ηγήσανδρος ὁ Δελφὸς ἐν Υπομνήμασι φησι, Μεταίειραν, πόρνην ἑταίραν ὡς ἐν τοῖς κεκαλυμμένοις ἡπατίοις αὐτὴ ‖ πνεύμονιον ἔλαβεν. καὶ ὡς περιελοῦσα τὸ σπλὰγχνον ἰδεν, ἀνέκραγεν ὀτοτοῖ.

‖ Απόλωλα, πέπλων μ' ὤλεσαν πτυχαί.

F ‖ μήποτε ἢ κἀ Κρώβυλος ὁ κωμῳδοποιὸς αἰσχυνόμενον εἶπεν τὸ τοιοῦτο ἧπαρ. ὥσπερ καὶ Αλεξις ἐν ‖ ψευδυποβολιμαίῳ, λέγων οὕτως,

Καὶ πλεκτάνην τιφερὰν σφόδρ', ἐν τούτοις τέ
που
Αἰσχυνόμενον ἧπαρ, καὶ καπρίσκους καθαφα-
γόν.

Ηπάτιον δ' εἶπεν Αριστοφάνης ἐν ‖ Ταγηνισταῖς, καὶ ‖ Αλκαῖος ἐν Παλαίστρᾳ, Ευβουλος τ' ἐν Δευκαλίωνι· δασυντέον ἢ λέγοντας τὸ ἧπαρ. καὶ γὰρ ἡ συναλοιφή ἐστι παρ' Αρχιλόχῳ ἐν ᾧ δασέως. φησὶ γὰρ,

Χολὴν γὰρ οὐκ ἔχεις ἐφ' ἥπατι.

ἔστι

ἔστι δὲ καὶ ἰχθῦς τις ἧπατος καλέμβος, ὃν φησιν αὐτὸς Εὔβουλος ἐν Λάκωσιν, ὅτι ἔχει χολήν.

Οὐκ ὤου με
Χολὴν ἔχειν, ὡς σὺ ἡπάτῳ μοι διελέγου·
Ἐγὼ δέ γ' εἰμὶ τῶν μελαμπύγων ἔτι.

Ἡγήσανδρος δὲ ἐν Ὑπομνήμασιν, ἐν τῇ κεφαλαῖς φησὶ τὸ ἧπαρ λίθους ἔχειν δύο, τῇ μὲν αὐγῇ καὶ τῷ χρώματι παραπλησίους τοῖς ὀστρείοις, τῷ δὲ σχήματι ῥομβοειδεῖς. Ταγηνιστῶν δὲ ἰχθύων μνημονεύει καὶ Ἀλεξις ἐν Δημητρίῳ, καθάπερ καὶ τῷ πεπεμμένῳ δεῖσθαι. Εὔβουλος Ὀρθάνῃ, [Πᾶσα δ' εὔμορφος γυνὴ
Ἐρᾶσθαι φύσιν ἔχει τηγάνου τε σώφρονος
Τελβαλλοπανόθρεπτα μειρακύλλια,]
Ὁμοῦ δὲ τἀψὶς καὶ φαληρὶς ἡ κόρη,
Σκολάγχοισιν ἐρνείοισι συμμεμιγμένη,
Πηδᾷ χορεύει πῶλος ὡς ὑπὸ ζυγοῦ.
Ῥιπὶς δ' ἐγείρει φύλακας Ἡφαίστου κυνᾶς,
Θερμὴ παροξύουσα τηγάνου πνοή.
Ὀσμὴ δὲ πᾶς μυκῆσας ἠρέθισμένη
[Ἀστεμεμαγμένη δὲ] [δὴ μητρὸς κόρη]
Κοίλη φάρυγι δακτύλου πάσματι
Σύρει τερήρης ἐμβολάς, μιμουμένη
Δείπνου πρόθρομον ἄρεσιν. Εἰδιον δὲ καὶ ταγηνιστὰς σηπίας. Φιλεταιρος, ἢ Νικόστρατος ἐν Ἀντύλλῳ, φησίν, Οὐ πώ' αὖθις σηπίαν ἀπὸ τηγάνου τολμήσαμι φαγεῖν μόνος. Ἡγέμων δ' ἐν Φιλίννῃ, καὶ γόνον ἐκ ταγήνου ἐδίουσας ποιεῖ ἐν τούτοις,

Μάλα ταχέως αὐτῶν πρίω πόλυπον,
Καὶ δὸς καταφαγεῖν κἀπὸ τηγάνου γόνον.

Ἐπὶ τούτοις ἐχθεὶς ὁ Οὐλπιανὸς, ἀνιαθεὶς δὲ, ἀποβλέψας ὡς ἡμᾶς, καὶ τὰ ἐξ Ὀρθάνου Εὐβούλου ἰαμβεῖα, εἶπεν,

Ὡς εὖ νεναυάγηκεν ἀπὸ τηγάνου,
Ὁ θεοῖσιν ἐχθρὸς Μυρτίλος.

ὅπου γὰρ ἔδεν τούτων πρίαμαι ὁ πώλος φαγεῖν, εὖ οἶδα τὸν νοῦν οἰκείων αὐτοῦ εἰπόντος μοι πώλει τὰ ἐκ Πορνοβόσκου Εὐβούλου ἰαμβεῖα τάδε,

Τρέφει με Θεσσαλός τις ἄνθρωπος βαρὺς,
Πλουσίων, φιλάργυρος καὶ ἀλιτήριος,
Ὀψοφάγος, ὀψωνῶν μὲχρι τριωβόλου.

Ἐπεὶ δὲ πεπαιδευμένος ἐστὶν ὁ νεανίσκος, καὶ οὐκ ἐν τοῖς Μυρτίλου γε, ἀλλὰ παρά τῳ ἄλλῳ τινὶ, ὡς ἐπυθανόμην αὐτοῦ, πῶς [εἰς τὸν Μυρτίλον νέος ἔπεσεν.] ἔφη μοι τὰ ἐκ Νεοττίδος Ἀντιφάνους τάδε,

Πῶς οὖν μετ' ἀδελφῆς εἰς Ἀθήνας ἐνθάδε
Ἀφικόμην ἀχθεὶς ὑπό τινος ἐμπόρου,
Σύρος τὸ γένος ὤν· παρεῖχον δ' ἡμῖν ὁδὸν
Κηρυπομφύοις, ὀβολοστάτης ὢν ἐπίτροπος,
Ἄνθρωπος ἀνυπέρβλητος εἰς πονηρίαν
Τοιοῦτος, οἷος μηδὲν εἰς τὴν οἰκίαν,
Μὴ δ' ὢν ὁ Πυθαγόρας ἐκεῖνος ἤθιεν,
Ὁ τρισμακαρίτης εἰσφέρειν, ἔξω θύμου.

Ἐπὶ δὲ Οὐλπιανῷ τοιαῦτα λίαν παίζοντος, ὁ Κυνόλκος ἀνέκραγεν, ἄρτος δεῖ, καὶ δὲ Μεσαπίων βασιλέως. λέγω δὲ ἐν Ἰαπυγίᾳ, περὶ ὃ καὶ σύγγραμμά ἐστι Πολέμωνι. Μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Θουκυδίδης ἐν ἑβδόμῃ, καὶ Δημήτριος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δεκάτῃ Σικελίᾳ, ἀφ' ὧν,

CAPIT. XXV.

A Est etiam piscis quidam Hepatus [a], felle carens, vt inquit EVbulus in Laconibus:

Habere fel me non putabas, mecum velut cum Hepato [b] loquebaris:
Ego verò adhuc sum ex Melampygis [c].

Hegesander in suis commentariis scribit in Hepati capite lapillos duos reperiri, splendore ac colore conchyliis perquam similes, Rhombi figura [d]. Pisciculorum qui friguntur meminit Alexis in Demetrio, quemadmodum in Orthanne fabula supra citata EVbulus.

B *Quæcumque pulchra [e] fœmina*
Amat, huc illuc ambulat, ad sartaginem lasciuit,
Pinsit popana puerulos cibat.
Simul verò loligo, & virgo Phalerica [f]
Visceribus agnorum immixta
Subsilit, vt pullus sub iugo exultans:
Flabelli iactatus custodes vulcani & canes excitat
Et sartaginis nidore feruido experrigit:
Commotus ac dispersus odor nares
Ferit: subacta ceueris puella [h],
Appressu digitorum in specum cauata
C *Stridet, triremiúmque rostra imitatur [i],*
Ientaculum scilicet, quod cœnæ præcurrit [k].

Vescebantur & sepiis frixis veteres. Philethærus seu Nicostratus in Antyllo:

Nunquam rursus è sartagine sepiam comesse solus ausim.

Hegemon in Philinna quosdam inducit semen ac genituram [l] piscium frixam comedentes, his verbis:

Tu quamprimum Polypum eme,
Et da manducandum, vel è sartagine piscium semen.
D

Vlpianus, cui molesta hæc fuerant, nedum placuerant, nos contuitus, ex Orthanne EVbuli hos Iambicos versus recitauit:

Vt bellè naufragium fecit in sartagine
Hic deorum inimicus Myrtilus [m]:

Nam illum certò scio horum quidquam nec vnquam emisse, nec comedisse; id quod à quodam eius domestico intellexi, hos ex EVbuli Lenone versus iambicos recitante.

E *Alit me Thessalus quidam, homo grauis,*
Locuples, auarus, sceleſtus,
Obsoniorum quidem helluo, sed qui ad tres obolos tantùm opsonium emat.

Quoniam verò fuit is adolescens eruditus, non quid in ædibus Myrtili, sed apud aliũ quendam, vt ex ipso percontatus sum, quomodo iuuenis in Myrtili potestatẽ venisset, ex Antiphanis Neottide [n] hæc carmina respondit:

A. *Quomodo verò Athenas huc cum sorore appuliſti?*
F B. *Accessi equidem à mercatore adductus quopiam.*
Natione Syrus sum: nobis verò forte cùm superueniſſet
Fœnerator hic, me sub præcone venalem emit,
Homo certè supra quàm dici possit, improbus:
Ac eo ingenio, vt ne quidem domum aliquid
Eorum ferat quæ ter ac quater beatus
Edebat Pythagoras, præter thymum [o].

His Vlpianus cùm adhuc iocaretur, exclamat Cynulcus, ἄρτου, id est pane opus est, nõ tamen rege illo Messapiorum, gentis, inquam, Iapygiæ, de quo librum scripsit Polemon, à Thucydide memorato libro septimo, & à Demetrio Phalereo Comico in fabula Sicilia, his verbis:

Mare

γρ. --πᾶσα δ' εὔμορφος γυνὴ Ἐρᾶσθαι φύσιν ἔχει τηγάνῳ τε σώφρονος Τελβαλλοπανόθρεπτα μειρακύλλια

γρ. Ἄστεμις

γρ. Δήμητρος κόρη

γρ. εἰς τὸν Μυρτίλον νέος ἔπεσε.

Mare nos traiecimus aduſque Meſſapios,
Eò nos appulſos hoſpitio comiter Artos excepit,
Lepidus nobis hoſpes, vir magnus & ſplendidus.

Artos videlicet is nunc tempeſtiuus non eſt, ſed vnum ex inuentis Cereris, quam ideo Sito [a] & Simalida [b] cognominarunt. Ea namque Cererem appellatione Syracuſij colunt, vt Polemon idem autor eſt libro de Morycho [c]. Idem libro primo eorum quę ſcripſit ad Timæum, [d] refert in Scolo [e] Bœotiæ Megalarti [f], & Megalomazi ſtatuas erectas fuiſſe. Panes cùm iam afferrentur, ac præter illos cibariorum omnifariam copia, Cynulcus illis conſpectis dixit.

Panibus quot præiendit laqueos miſera mortalitas,

inquit Alexis, in fabula cuius titulus eſt, Ad puteum. Nos igitur diſſeramus iam de panibus. Hoc propoſito, Pontianus præuertit omnes, ac, Thryphon, inquit, Alexandrinus in libris quos Phyticos, id eſt, De plantis inſcripſit, niſi me fallit memoria, panis recenſet genera, Zymiten [g], Azymon, Semidaliten, Chondriten, Syncomiſton, & hunc quidem, magis quàm purum aluum tradit pellere: præterea ex Olyra [h] quendam fieri, alium ex Tipha, alium è Panico, Chondrites, inquit, conficitur ex Zea [i], & eius alica, quæ ex ordeo minimè paratur [k]. Pro cocturæ varietate idem ait ἰπνίτην [l] vocari, memoratum à Timocle in Pſeudoleſtis [m]:

Admonitus ego mactram [n] calidam illic eſſe repoſitam,
Calentem adhuc ἰπνίτην id eſt, *è furno panem comedi.*

item Eſchariten [o], cuius meminit Antidotus in Protochoro:

A. *Sumptos feruentes eſcharitas.* B. *Quidni?*
A. *Eóſque aduolutos intingere paſſo?*

Crobylus in Strangulato:

Et peluim acceptam quandam
Purarum eſcharitarum.

Lynceus Samius ſua ad Diagoram epiſtola, qua quæ Athenis edulia naſcuntur, confert cum iis quæ Rhodi proueniunt, inquit, Grauitate moleſtè ſeuera cùm apud illos glotiarentur forenſes panes [p], prima mediáque cœna, afferunt illis Rhodij nihilo inferiores: ſatiatis verò & edendo laſſis iucundiſſimam tranſigendo tempori exercitationem ac operam præbuere, nempe quem Eſchariten panem vocant, eximium, ita melle conditum, tantáque ſuauitate [q], & tanto dum manditur conſenſu cum paſſo, vt admirabili quadam vi ad appetentiam ſui cogat, & quemadmodum multoties accidit vt temulentus [r] ſobrius non ſit, eodem pacto contigit vt voluptatis illecebris inter comedendum eſurirent. De Tabarite [s], hæc Sopater in Gnidia:

Tabaritas panis fuit quo buccas impleuerat.

Achæini meminit Semus octauo libro, eúmque parari ſcribit per Theſmophoria ſacra Cereris: fuiſſe magnum, ac μεγαλάρτια dictos fuiſſe illos feſtos dies, cătătibus qui geſtabăt hæc de Cerere [t]:

Achainea plenum adipe dea comedebat.

Cribanites [u]. Huius meminit Ariſtophanes in Senectute, quo loco panes vendentem fœminam inducit, direptis ſuis panibus ab iis qui eius ſenectutem ludibrio habuerant, ſic conquerentem,

Quidnam hoc fuit, calenies adhuc, fili,
Cribanitas an deſpicis, valde candidos? ita ne fili?

A Καὶ κεῖθεν εἰς τὴν Γαλλίαν ἀνέμῳ νότῳ
Διεβάλομεν τὸ πέλαγος εἰς ‖ Μεσαπίους·
Ἄρις δ' ἀναλαβὼν ἐξένιζ ἡμᾶς καλῶς,
Ξένος χαρίεις ἐκεῖ μέγας & λαμπρὸς λίαν.

ὁ τούτου οὖν ὁ Ἄρις ὁ νῦν κομῶν λίαν, ἀλλὰ τοῦ Θρημμώνων ὑπὸ τοῦ Σίλλου καλουμένης Δήμητρος, καὶ Σιμαλίδος. οὕτως γὰρ ἡ θεὸς ὑμνεῖται Συρακουσίοις παλαιὸν, ὡς αὐτὸς Πολέμων ἱστορεῖ, ἐν τῷ περὶ Βοιωτίας Μωρύχου. Εν δὲ τῷ πρώτῳ τοῦ περὶ Τίμαιον ἐν Σκώλῳ φησὶ τῷ Βοιωτιακῷ Μεγαλάρτια καὶ Μεγαλομάζου ἀγάλματα ἱδρύσθαι. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἄρτοι εἰσεκομίζοντο, καὶ πλῆθος ἐπ' αὐτοῖς παντοδαπῶν βρωμάτων, ἀποβλέψας εἰς αὐτὰ ἔφη,

[Τοῖς ἄρτοις ὅσας ἰσᾶσι παγίδας οἱ Γαλάτικοι βροχοί,]

γρ. --- τοῖς ἄρτοις ὅσας Ἰσᾶσι παγίδας οἱ

φησὶν Ἀλεξις ἐν τῇ Εἰς τὸ Φρέαρ. ἡμεῖς δὲν εἶπω μόνον καὶ τοὺς ἄρτους. τοσοῦτος δ' αὐτὸν ὁ Πονλιανὸς ἔφη, Τρύφων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς Φυλικοῖς ἀπογραφομένοις, ἄρτων ἐκλήθη γένη εἴκοσι καὶ τρία· μέμνημαι, ζυμίτου, ἀζύμου, σεμιδαλίτου, χονδρίτου, συγκομιστόν· τοῦτον δ' εἶναι φησι καὶ Δαοχωρηνικώτερον δὲ καθαρᾶς, τὸν ἐξ ὀλυρῶν, τὸν ἐκ τιφῶν, τὸ ἐκ μελινῶν. γίνεται μὲν φησὶν ὁ χονδρίτης ἐκ τῶν ζειῶν· ἐκ δὲ κριθῆς χόνδρον μὴ γίνεσθαι. τοσοῦτοι δὲ τὰς ὀπτήσεις ὀνομάζεσθαι ἰπνίτου, ἃ μνημονεύειν Τιμοκλέα ἐν ψευδολησταῖς οὕτως,

Καταμαθὼν δὲ κειμήλιον θερμὸν σκάφον,
Θερμῶν ἰπνιτῶν εἴδιον. (τόχρηον.

D Ἐσχαρίτης. τούτου μνημονεύει Ἀντίδοτος ἐν Προλαχόναις θερμοὺς ἐσχαρίτας, πῶς δὲ;

Τούτους ἀνειλίττοντα βάπτειν εἰς γλυκύ.

καὶ Κρώβυλος ἐν Ἀπαγχομένῳ.

καὶ σκάφιον λαβών τινα
Τῶν ἐσχαριτῶν τῶν καθαρῶν.

Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ συγκρίνων τὰ Ἀθήνησι γινόμενα τῶν ἐδωδίμων πρὸς τὰ ἐν Ῥόδῳ, φησὶν, εἴη μὲν σεμνυνομένων πρὸς ἐκείνους τῶν ‖ ἀγοραίων ἄρτων, ἀρχομένου μὲν δείπνου, καὶ μεσοῦντος, ὅθεν λειπομένους ἐπιφέρουσιν· ἀπειρηκότων δὲ καὶ πεπληρωμένων, ἡδίστην ἐπεισάγουσι Δαοχιτείτου τὴν ‖ Δαόχρηστον ‖ ἐσχαρίτην καλούμενον, ὃς οὕτω κεκραμένος τοῖς μείλιγμασι, καὶ τῇ μαλακότητι, καὶ τοιαύτην ‖ ἐνθρυπτόμενος ἔχει πρὸς τὸ γλυκὺ [σπαυλιασμὸν πρόσφιλόμενος, θαυμαστὸν καὶ σωτελεῖ, καθάπαξ] ‖ ἀνανήφειν πολλάκις γίνεται τὸ μεθύοντα· τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπὸ τῆς ἡδονῆς ‖ ἀναπειθῆ γίνεται τὸν ἐσθίοντα. ‖ Ταβαρίτης. Σώπατρος ἐν Κνιδίᾳ, Ταβαρίτης δ' ἄρτος ὃν πλησίγναθος. ‖ Ἀχαΐνας. τούτου δὲ ἄρτου μνημονεύει Σῆμος ἐν ὀγδόῳ Δηλιάδος, λέγων τὰς Θεσμοφορίοις γίνεσθαι. εἰσὶ δ' ἄρτοι μεγάλοι, καὶ ἑορτὴ καλεῖται Μεγαλάρτια ὑπὸ τῶν φερόντων Ἀχαΐνων, στέφανος ἔμπλεον τράγον. Κριβανίτης. Τούτου μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν ‖ Γήρᾳ· ‖ ποιεῖ δὲ λέγουσαν ἀρτόπωλιν διηρπασμένων αὐτῆς τῶν ἄρτων ὑπὸ τῶν τὰ ‖ γήρας ὑποβαλόντων.

Τοιοῦτο τὸ πρᾶγμα; θερμοὺς ὦ τέκνον; (τέκνον.
Ἀλλ' ἦ σοὶ φρονεῖς κριβανίτας παῦλαν λυκοῦς ὦ

‖Εγκρυφίας. Τούτου μνημονεύει Νικόστρατος ἐν Ιεροφάντῃ, καὶ ὁ ὀψοδαίδαλος Αρχεστρατος, οὗ κατὰ καιρὸν τὸ μαρτύριον παραθήσομαι. ‖Δίπυρος. Εὔβουλος ἐν Γανυμήδει,

‖Διπύρους τὲ θερμούς. ‖ οἱ δίπυροι δ' εἰσὶν τίνες;
Αρτοι τρυφῶντες. Αλκαῖος Γανυμήδει.

Λάγανον τοῦτο ἐλαφρόν τ' ἐστὶ, καὶ ἄτροφον, καὶ μᾶλλον αὐτοῦ ἔτι ἡ ἀπανθρακὶς καλουμένη. μνημονεύει δὲ τοῦ μὲν Αριστοφάνης ἐν Εκκλησιαζούσαις, φάσκων λάγανα πέττεται. τῆς δ' ἀπανθρακίδος Διοκλῆς ὁ Καρύστιος ἐν πρώτῃ ὑγιεινῶν, οὑτωσὶ λέγων, Η δ' ἀπανθρακίς ἐστι τῶν λαγάνων ἁπαλωτέρα. ἔοικε δὲ καὶ οὗτος ἐπ' ἀνθράκων γίνεσθαι, ὥσπερ καὶ ὁ παρ' Αττικοῖς ἐγκρυφίας. ὃν καὶ Αλεξανδρεῖς τῷ Κρόνῳ ἀφιεροῦντες προστιθέασιν ἐσθίειν τῷ βουλομένῳ ἐν τῷ τοῦ Κρόνου ἱερῷ. ‖ Επίχαρμος δὲ ἐν Ηβης γάμῳ κἂν Μούσαις· τοῦτο δὲ τὸ δρᾶμα ‖ Διασκευή ἐστι τοῦ προκειμένου· ἄρτων ἐκτίθεται γένη, ‖κριβανίτην, ‖ ὅμορον, ‖ σταιτίτην, ‖ ἐγκρίδα, ‖ ἀλειφατίτην, ‖ ἡμιάρτιον, ὧν καὶ Σώφρων ἐν γυναικείοις μίμοις μνημονεύει, λέγων οὕτως, δεῖπνον τῶν θείαις κριβανίτας, καὶ ὁμόρους, [καὶ ἡμιάρτιον ἐκ .... αται.] Οἶδα δὲ ἄνδρες φίλοι, ὅτι Αττικοὶ μὲν διὰ τοῦ ρ, στοιχείου λέγουσι καὶ κρίβανον, καὶ κριβανίτην· Ηρόδοτος δ' ἐν δευτέρᾳ τῶν ἱστοριῶν ἔφη, κλιβάνῳ διαφανεῖ· καὶ ὁ Σώφρων δὲ ἔφη, τίς σταιτίτας, ἢ κλιβανίτας, ἡμιάρτια πέσσει. ὁ δ' αὐτὸς μνημονεύει καὶ πλακίτα τινὸς ἄρτου ἐν Γυναικείοις. [εἰς νύκτα μ' αἰτιᾷ] σὺν ἄρτῳ πλακίτᾳ. καὶ τυρῶντος δ' ἄρτου μνημονεύει ὁ Σώφρων ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Πενθερᾷ οὕτως, Συμβουλεύω τ' ἐμφαγεῖν ἄρτον γ' ἄρτι τυρῶντα [τοῖς παιδίοισιν .... αλη.] Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν τῷ γλώσσαις τὸν ἄζυμον ἄρτον καλεῖ δάρατον. Πλάτων δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν νυκτὶ μακρᾷ σὺν μεγάλους ἄρτους, καὶ ῥυπαροὺς, Κιλικίους ὀνομάζει διὰ τούτων.

Κἆτ' ἄρτους ἧκε πριάμενος μὴ τῶν καθαρυλλῶν, ἀλλὰ μεγάλους κιλικίους.

ἐν δὲ τῷ Μενελάῳ ἐπιγραφομένῳ, ἀγελαίους τινὰς ἄρτους καλεῖ. Αὐτοπύρου δ' ἄρτου μέμνηται Αλεξις ἐν Κυπρίῳ,

Τὸν δ' αὐτόπυρον ἄρτον ἀρτίως φαγών.

‖ Φρύνιχος δ' ἐν ‖ Ποαστρίαις, αὐτοπυρίτας αὐτοὺς καλῶν φησὶν,

Αυτοπυρίταισί τ' ἄρτοις, καὶ λιπῶσι στεμφύλοις.

[Ορνίδου] δ' ἄρτου μέμνηται Σοφοκλῆς ἐν Τριπτολέμῳ, ἤτοι τοῦ ἐξ ὀρύζης γινομένου, ἢ ἀπὸ τοῦ ἐν Αἰθιοπίᾳ γιγνομένου σπέρματος, ὅ ἐστιν ὅμοιον σησάμῳ. Κολλάβους δ' ἄρτους ὁ Αριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς, λαμβάνετέ τε κόλλαβον ἕκαστος. καὶ πάλιν, ἢ δέλφακος ὀπωρινῆς, ἢ τρίαιναν φέρετε δεῦρο κολλάβων χλιαρῶν. γίνονται δ' οἱ ἄρτι οὗτοι ἐκ νέου πυροῦ, ὡς ‖ Φυλίλλιος ἐν Αὐγῇ παρίστησιν,

Αὐτὸς φέρων πάρειμι πυρῶν ἐκγόνους τριμήνων, [γαλακτοχρῶτας κολλάβους θερμούς. ‖ Μακωνίδων δ' ἄρτων μνημονεύει Αλκμὰν ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ οὕτως,

Cap. XXVI.

Cap. XXVIII.

γρ. καὶ ἡμιάρτιον καὶ σταιτίταν.

γρ. εἰς νύκτα μ' ἑστιᾷ σὺν ἄρτῳ πλ.

γρ. τοῖς παιδίοισι καλῆ.

γρ. Ορίνδου

A Encryphias[a]. Huius mentionem facit Nicostratus in Hierophanta[b], atque etiam Opsodædalus Archestratus, cuius testimonium cùm tempestiuum erit proferam[c]. Dipyros[d]. Eubulus in Ganymede:

Calentésque dipyros.

Sunt autem ij, panes quidam lauti, & delicati. Laganum. Læue[e] hoc alimentum est, parúmque nutrit, eo tamen minus quæ Apanthracis[f] nominatur. Lagani Aristophanes meminit in Concionatricibus:

B *Lagana*, inquit, *coquuntur.*

Epanthracidis verò Diocles Carystius libro primo de tuenda valetudine, his verbis: Inter lagana cæteris delicatior & ad coquendum facilior est Epanthracis. Videtur quidem hoc panis genus à pruna coqui, quemadmodum Encryphias apud Athenienses, quem & Alexandrini Saturno dicatum in eius delubro edendum apponunt cuiuis eo vesci cupienti. Epicharmus in Hebes nuptiis, & Musis, est autem hæc fabula prioris velut apparatus & dispositio,) panis genera hæc enumerat, Cribanitem, Homoron, Staititen[g], Encrida, Aleiphatiten, Hemiartion. Horum meminit & Sophron in Mimis muliebribus ad hunc modum:

Patruis suis in cœnam emit Cribanitas, homoros, hemiartion.

Non equidem ignoro, amici viri, Atticos cum ρ, litera κρίβανον[h] efferre, & κριβανίτης. Herodotus libro secundo historiarum dixit, Cribano pellucido: Sophron quoque ait,

D *Ecquis Staititas: aut Cribanitas, aut Hemiartia coquit*[i]?

Idem & Platicæ cuiusdam panis[k] meminit in Mimis muliebribus,

Sub noctem me quæritat cum pane Placita.

Tyrontis[l] panis mentionem idem fecit in fabula, cui ititulus est Socrus, ad hunc modum:

Pane vt Tyronte recenti vescantur consulo puellulis.

Nicander Colophonius in Glossis panem azymum Daratum vocat. Plato comicus in Nocte longa[m], magnos panes & sordidos, Cilicios[n] vocat, his verbis:

E *Deinde panes venit empturus, non puros quidem, sed magnos Cilicios.*

Idem in fabula cui titulus est Menelaus, Gregales[o] quosdam panes vocat. Panis Autopyri[p] meminit Alexis in Cyprio.

Autopyron panem cùm nuper edisset.

Phrynichus in Poastriis[q] αὐτοπυρίτας illos panes sic appellat:

Autopyritis panibus, & pinguibus fracibus.

Ornidæ panis meminit Sophocles in Triptolemo, nimirum qui conficitur vel ex oriza, vel ex semine Sesamo simili quod[r] in Æthiopia gignitur. Collabum panem in Tagenistis Aristophanes memorat:

Collabum quisque sumpsit: ar rursum[s]:

Aut porcellum, aut squatinam, aut mugilem afferte huc, cum tepidis collabis:

Fiunt[t] panes hi ex nouello tritico, quod indicat Philyllius in Auge:

Adsum ipse, feróque tritici prolem trimestris, lactei coloris feruentes collabos.

Maconidis panis[u] Alcman libro decimo quinto sic meminit:

Lecci

Lecti quidem ſeptem, menſæ totidem, onuſtæ pane Maconide, lino, ſeſamo, liuidis [a] *compedibus.*

His ſcilicet verbis poëta Chryſocollam innuit, edulium ex lino paratum ac melle. Panis quem Collyram vocant, meminit Ariſtophanes in Pace:

Et Collyram magnam & Candylon [b] *in ea coxi.*

Idem in Holcadibus [c]:

Et collyram mare traiecturis, ob erectum in Marathone trophæum.

Obelias panis ideo dicitur, vel quòd obolo veneat, vt Alexandriæ, vel quòd in veruculis [d] torreatur. Ariſtophanes in Agricolis:

Deinde ex toſtis panibus Obeliam quidam ſortitur.

Pherecrates in Obliuioſo:

Obeliam in cinere perdidit, quia panem hunc nihili faceret.

Obeliophori porro vocabantur qui ſuper humeris panes illos in pompa geſtarent. Socrates libro ſexto Appellationum & Cognominum, à Baccho inuentum, cùm exercitum duceret, panem hunc tradit. Eunites panis is eſt quem & Lecythiten [e] appellant, vt inquit EVcrates. Quod Græcis ἄρτος, eſt gentibus aliis Panis. Plenitudinem corporis Paniam Meſſapij vocant, & quidquid corpus implet, Panion. Blęſus in Meſotriba, Archilochus in Telepho, Rinthon in Amphitryone. Αρτον Romani panem vocant. Naſton [f] Panem fermentatum nominant, & eum magnum, vt inquiunt Polemarchus, & Artemidorus: Heracleon verò placentæ genus eſſe vult. Nicoſtratus in Lecto:

Naſtos albus ea magnitudine fuit here,
Craſſitudo verò illius, vt ſuper caniſtrum emineret,
Operculo detracto ſurſum odor euolabat, ac vapor.
Melli quidam admixtus ſubibat nares:
Adhuc enim tum calidus fuit.

Panis κνησὸς [g] qualis fuerit apud Ionas, declarat Artemidorus Epheſius in Ionicis commentarijs. Eſt & Thronos nomen panis. Neanthes Cyzicenus libro ſecundo Rerum Græcarum ita ſcriptum reliquit: Codrus autem, panis quem Thronon vocant, acceptum fruſtum cum carne, maximo natu tribuit. Bacchylus apud Elæos cineritius [h] panis vocatur, vt Nicander in Gloſſis libro ſecundo autor eſt. Eius meminit ſic Diphilus in Aberrante fœmina:

Panes Spoditas, id eſt, *cineritios, Chryſeiretas circumfert,*
Nempe Bacchylos.

Eſt & panis ſpecies quem Apopyrian vocant. Torretur is ſuper pruna. Quidam hunc etiam Zymiten [i] nuncupant. Cratinus in Mollibus:

Primum Apopyrian habeo, Zymiten, ingentem, plenum ac farctum, fuſcum.

Archeſtratus in ſua Gaſtronomia de panibus, polenta, & farina ita diſſerit, & præcipit:

Principio munus eloquar Ceveris
Pulchra coma ornata, amice Moſche, hac verò tu mente repone.
Omnium præſtantiſſimam ac optimam
Habere licet polentam, ex ordeo fœcundo paratam,
Pariter ſubactam, Lesbi, in fertilibus Ereſiglebis,
Ætherea [k] *nive candidiorem, qua dy veſcuntur:*

A Κλίναι μὲν ἑπτὰ, καὶ τόσαι τράπεσθαι μακωνίδων ἄρτων ὑπισχνεῖς σελίνῳ τε, σησάμῳ τε, κλιτὺ τε-λίχναις πέδαισι. χρυσοκόλλα ἐστὶ βρωμάλιον ἀφὶ μέλιτος καὶ λίνου. τῆς δὲ κολλύρας καλουμένου ἄρτος Αριστοφάνης ἐν Εἰρήνῃ,

‖ Κολύραν μεγάλην, καὶ κόνδυλον ὄψον ἐπ' αὐτῇ.

καὶ ἐν Ολκάσι,

καὶ Κολύραν τοῖς περῶσι, διὰ τὸν Μαραθῶνι τρόπαιον.

B ὁ δὲ Οβελίας ἄρτος κέκληται, ἤτοι ὅτι ὀβολοῦ πιπράσκεται, ὡς ἐν τῇ Αλεξανδρείᾳ, ἢ ὅτι ἐν ὀβελίσκοις ὀπτᾶται. Αριστοφάνης Γεωργοῖς,

Εἶτ' ἄρτων ὀπτῶν τυγχάνει τις ὀβελιᾶν.

Φερεκράτης Επιλήσμονι, ‖ ὤλεν ὀβελίαν ἀποδεῖ, ἄρτου δὲ μὴ πεπλημμᾶν. ἐκαλοῦντο δὲ καὶ ὀβελιαφόροι οἱ ἐν ταῖς πομπαῖς παραφέροντες αὐτὰς ὀπτὰς τῶν ὤμων. Σωκράτης ἐν ἕκτῳ ὑπομνήσεως, τὸν ὀβελίαν φησὶν ἄρτον Διόνυσον λέγειν ἐν ταῖς τραπαῖς. Εὐνίτας ἄρτος ὁ παρασαγοροδιόμου ‖ Λεκιθίτας, ὡς φησιν Ευκράτης, ‖ πανὸς ἄρτος. Μεσσάπιοι καὶ τὴν πλησμονὴν πανίαν, καὶ πανία τὰ πλήσματα. ‖ Βλαῖσος ἐν Μεσοτρίβᾳ, καὶ Αρχίλοχος ἐν Τηλέφῳ, Ρίνθων δὲ ἐν Αμφιτρύωνι, καὶ Ρωμαῖοι δὲ πανᾶ, τὸν ἄρτον καλοῦσι. Νασὸς ἄρτος ‖ ζυμίτης καλεῖται μέγας, ὡς φησι Πολέμαρχος, καὶ Αρτεμίδωρος. Ηρακλέων δὲ, πλακοῦντες εἰσὶ. Νικόστρατος δ' ἐν Κλίνῃ,

D Νασὸς τ' μέγεθος τηλικοῦτος δέσποτα
Λευκὸς τὸ χρῶ πάχος ὑπερέκυπτε τοῦ κανοῦ·
Οσμὴ δὲ τυροῦ βλημ' ἐπεὶ πρόσω ἔθη
Εβάδιζ' ἄνω, καὶ μέλιτι μεμιγμένη
Ατμίς τις εἰς τὰς ῥῖνας. ἔτι γὰρ θερμὸς ἦν.

‖ Κνησὸς ἄρτος ποιὸς πρὸς Ιωσιν, Αρτεμίδωρος ὁ Εφέσιος φησὶν ἐν Ιωνικοῖς ὑπομνήμασι. ‖ Ορόνος ἄρτου ὄνομα. Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ τῶν Ελληνικῶν γραφῶν οὕτως, Ο δὲ Κόδρος τὸν ἄρτου [τὸν καλούμενον θρόνον] λαμβάνει, καὶ κρέας, καὶ τῷ πρεσβυτάτῳ [νέμουσι.] ‖ Βάκχυλος δ' ἔστιν ἄρτος ‖ ἀποδίτης παρ' Ηλείοις καλούμενος, ὡς Νίκανδρος ἐν δευτέρῳ Γλωσσῶν ἱστορεῖ. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Δίφιλος ἐν Διαμαρτανούσῃ οὕτως,

‖ Αρτους ἀποδίτας χρυσειρήτας φέρει.

Αρτου δ' εἶδος ἐστὶ καὶ ὁ ‖ ἀποπυρίας καλούμενος, ἐπ' ἀνθράκων δ' ὀπτᾶται. καλεῖται δ' ὅτι ὑπό τινος ‖ ζυμίτης. Κρατῖνος μαλθακοῖς, πρῶτον [ἀποπυρίαν ἔχω ζυμιταμιάδου πολέους κνέφαλον.] Αρχέστρατος δ' ἐν τῇ Γαστρονομίᾳ περὶ ἀλφίτων καὶ ἄρτων οὕτως διελήλυθεν,

Πρῶτα μὲν οὖν δώρων μεμνήσομαι ἠϋκόμοιο
Δήμητρος φίλε Μόσχε, σύ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Εστι γὰρ ἃ κρήτισσα λαβεῖν βέλτιστά τε πάντων,
Εὐκάρπου κριθῆς καθαρῶς ἠσκημένα πάντα.
[Εν Λέσβῳ κλεινῆς Ερέσου] ‖ πεκύμονι μαζῷ
Λευκότερ' αἰθερίας χιόνος· ‖ θεοὶ εἵως ἔδουσιν

CAP. XXVIII.

γρ. τὸ καλούμενον θρόνον γρ. νέμει.

γρ. ἀποπυρίαν ἔχω ζυμίταν, μὰ Δί' ὃ πλέον κεκρύφαλον.

γρ. Εν Λέσβῳ κλεινῇ κ' Ερέσῳ π.

Αλφιτ', ἐκεῖθεν ἰὼν Ερμῆς αὐτῆς ἀγοράζῃ.
Εστ ἢ κἀν Θήβαις ταῖς ἑπταπύλοις ἁπεικῇ,
Κἀν Θάσῳ, ἔν τ' ἄλλαις πόλεσιν ποσὶν, ἀλλὰ γίγαρτα
Φαίνονται πρὸς ἐκεῖνα· σαφῆ τάδ' ἁπίστα δόξῃ.
Στρογγυλοδίνῃ δὲ τετριμμένῳ εὖ καὶ χείρα,
Κόλλιξ θεσσαλικός σοι ὑπαρχέτω, ὃν καλέουσι
Κεῖνοι κριμματίαν, οἱ δ' ἄλλοι χόνδριβον ἄρτον.
Εἶτα τ' ἐν ‖ Τεγέαις ‖ σεμιδάλεω υἱὸν ἐπαινῶ,
Εγκρυφίαν, τ' δ' εἰς ἀγορὴν ποιούμενον ἄρτον,
Αι κλειναὶ παρέχωσι βροτῆς κάλλιστον Αθῆναι.
Εν ᾗ φερεσταφύλοις Ερυθραῖς ἐκ κλιβάνου ἐλθὼν
Λευκὸς ἀβρὸς ἁπασῶν ἄλλων ὥρας τέρψει πρὸς δεῖπνον.

A

Ταῦτ' εἰπὼν ὁ τένθης Αρχέστρατος, κἀ τ' τοῦ ἄρτου ποιητὴν ἔχειν συμβουλεύει Φοίνικα, ἢ Λυδὸν. ἠγνόει γὰρ οὗτος ἀπὸ τ Καππαδοκίας ἀρτοποιοὺς ἀρίστους ὄντας. λέγει δ' οὕτως,

C

Εγω δή σοι ἀνὴρ Φοίνιξ, ἢ Λυδὸς ἐν οἴκῳ,
Ος τις ἁπασῶν νόου ἔσται σοῖο κατ' ἦμαρ,
Παντοίας ἰδέας τεύχων, ὡς αὖ σὺ κελεύῃς.

Τῶν δ' Αττικῶν ἄρτων ὡς διαφόρων μνημονεύει καὶ Αντιφάνης ἐν Ομφάλῃ οὕτως,

Πῶς γὰρ αὖ τις δύγλωσ γεγὼς
Διώματ' αὖ ἐξελθεῖν ποτε τῆς δ' ἐκ στέγης,
Ορῶν μὲν ἄρτους τοῦσδε λευκοσωμάτους,
Ιπνὸν καταμπέχοντας ἐν πυκναῖς διεξόδοις.
Ορῶν δ' μορφὴν κριβανίοις ἠλλαγμένους.
‖ Μίμημα χειρὸς Αττικῆς, οὓς δὴ ‖ γοναῖς
Θεαρίων ἔδειξεν,

D

ΟΥτός ἐστι Θεαρίων ὁ ἀρτοποιὸς, ὃν μνημονεύῃ Πλάτων ἐν Γοργίᾳ συγκαταλέγων αὐτῷ καὶ Μίθαικον, οὕτως γράφων, ΟΙ τινες ἀγαθοὶ γεγονασιν, ἢ εἰσὶ σωμάτων θεραπευταί, Ελεγές μοι παῦ σπεύδάζων ‖ Θεαρίων ὁ ἀρτοκόπος, καὶ ‖ Μίθαικος, ὁ τ' ὀψοποιῶν συγκαταγεγραφὼς τ Σικελικῇ, [καὶ ‖ Σάραμβος ὁ ‖ Κάραβος, ὁ κάπηλος,] οἳ δὴ ἔτι θαυμάσιοι γεγόνασι σωμάτων θεραπευταί, ὁ μὲν ἄρτους θαυμασιους σπουδάζων, ὁ δὲ ὄψον, ὁ δὲ οἶνον. Αριστοφάνης ἐν Γηρυτάδῃ, καὶ Αιολοσίκωνι, διὰ τούτων,

E

57 γρ. ἢ Σάραβος, ὁ κάπηλος.

‖ Ηκω Θεαρίων, ὡς ἀρτοπώλιον λιπών,
Ιν' ἐστὶ ‖ κριβάνων [εὐωδία.]

F

γρ. εὐδωλία.

Κυπρίων δ' ἄρτων μνημονεύει ΕΥβουλος, ὡς διαφόρων ἐν Ορθάνῃ διὰ τούτων,

Δεινὸν μὲν ἰδόντα παρελπεύσαι Κυπρίους ἄρτους.
Μαγνῆτις γὰρ λίθος ὡς ἕλκει σπουδ' τ τοιοῦτος.

Τῶν δὲ κολλικίων ἄρτων, οἱ αὐτοὶ δ' εἰσὶ τοῖς κολλάβοις, ΕΦιππος ἐν Αρτέμιδι μνημονεύει οὕτως, ‖ Πρὸς ‖ Αλεξάνδρου δ' ἐκ Θετταλίας ‖ κόλλικα φαγὼν [κριβάνου ἄρτων.] Αριστοφάνης δ' ἐν Αχαρνεῦσιν.

fort. κριθάνιον ἄρτον, vel, ἐκ κριθάνου ἄρτου.

Ω χαῖρε κολλικοφάγε Βοιωτίδιον.

Mercurius scilicet eò proficiscitur, vt emptam illinc auferat.
Thebis [a] *etiam, quæ portis septem patent, probam*
Et in Thaso, & in quibusdam aliis oppidis nanciscaris.
Verùm hæ cum illa comparatæ gigarta [b] *videbuntur,*
Hoc scito, & pro comperto habeto.
In rotunditatem verò teretem circumactus, & manu diligenter subactus
Collix [c] *Thessalicus in promptu tibi sit:*
Illum Crimnatiam [d] *vel Thessali, Chondribon* [e] *panem alij vocant.*
Post hos ego laudo Semidalidis filium qui Tegeis paratur.
Encryphian [f] *panem, quem, vt in foro vendant, conficiunt.*
Optimum celebres hominibus Athenæ præbent.
Qui Erythris vuarum fertilibus, clibano educitur,
Albus, speciosa pulchritudine nitens, cœnantem te oblectabit.

Hos versus qui scripsit helluo catillóque Archestratus, nos præterea hortatur pistorem vt habeamus è Lydia, vel Phœnicia, nescius præstantissimos esse laudatissimósque panificios Cappadocas. Poëtæ hæc est oratio:

Esto tibi domi Phœnix *quidam, aut Lædus,*
Qui tui palati [g] *gnarus quotidie*
Vt iusseris, omnifarias panis species conficiat.

Attici panis, vt excellentis, meminit sic Antiphanes in Omphale:

Quo verò pacto nobili stirpe natus quispiam
Aliquando poteris in hoc tecto efferre pedem,
Panes cùm cernit hos corpore candidos,
Furnum circumdantes [h] *inferne, densis tanquam agminum ordinibus?*
Cùm præterea videt formam eos in clibano mutasse
Ad Atticæ manus imitamentum, id quod posteris Thearion ostendit.

Fuit autem Thearion clarus pistor, cuius in Gorgia Plato meminit, ei Mithæcum [i] adnumerans, his verbis: A. Qui sunt aut fuerunt corporis boni curatores? B. Attentè studioséque dixisti: nempe Thearion pistor, & Mithæcus, qui Siculum apparatum obsoniorum conscripsit, & Sarambus cognomine Locusta, caupo tabernarius. Hi namque corpus admirabili diligentia curarunt: Thearion quidem, quòd eximium panem conficeret: Mithæcus, quia condiret obsonium: Sarambus, quòd excellens vinum suppeditaret. Thearionis Aristophanes in Gerytade & Æolosycone meminit his verbis:

Adsum Thearion relicta pistoria taberna,
Vbi multus cibus est in cribano paratus.

Cyprij panis, vt egregij, meminit sic EVbulus in Orthanne:

Graue quidem est, vel equiti, conspecto pane Cyprio prætereuehi:
Esurientes enim veluti magnes lapis is trahit.

Collacij panis, qui cum Collabo idem est, Ephippus sic meminit in Diana:

Apud Alexandrum in Thessalia Collicas edit
Ac cribanitas panes.

Aristophanes in Acharnensibus:

Oh salue, Collicophage [k], *homuncule Bœotie.*

Hæc

Hæc diſceptata cùm ſic fuiſſent, è præſentibus grammaticis quidam, Arrianus nomine, Hi cibi, ô amici, Saturnij [a] ſunt, inquit: nos enim nec polenta gaudemus (eſt enim pane plena ciuitas) nec panum horum enumeratione. Ego quidem certè quoniam in Tyanei Chryſippi aliud opus incidi, cui titulus eſt Artopoiicon [b], & apud multos ex amicis meis panes illic nominatos vſu experimentoque agnoui, de panibus quidpiam dicturus quoque accedo. Artopticius [c] panis à Furnaceo & Cribanite differt. Is cum duro [d] fermento ſubactus nitidus eſt, eſúque gratus ſi ſolus & ſiccus manditur: ſi cum remiſſiore, leuis quidem erit, ſed minimè nitebit. Cribanites & furnaceus mollius fermentum poſcunt. Apud Græcos panis quidam mollis [e] vocatur, conditúrque lacte pauco, oleo, & ſale quantum ſatis eſt. Huius materiam [f] eſſe remiſſiorem oportet. Panem hunc & Cappadocium vocant, propterea quòd vt plurimum in Cappadocia panis mollis paratur. Syri panem huiuſmodi Lachman nominant, in ea regione ideo ſalubertimum, quòd calidiſſimus edatur, alioqui farinæ flori ſimilis. Quem Boletinum panem appellant, forma boleti fingitur. Panem hunc antequam pinſant, oleo mactra inungitur, deinde ſubtus aſpergitur papaueris ſemen, poſt ſuperiniicitur materia, quæ dum fermentatur nuſquam adhæreſcit mactræ: panem verò furno immiſſuri alica furnariam [g] palam conſpergunt, ac tum demum panem imponunt: ſic conciliatur elegans color, qualis ſcilicet eſt caſei fumo durati. Streptitij farina pauco lacte colligitur, adiecto cum pipere oleo pauco, ſin minus, adipe. In panem quem Artolaganum vocant, coniicitur vini paululum, piper, lac, & oleum paucum, vel adeps. Panibus Capirijs [h] conficiundis, quos Tractas [i] vocant, miſcentur eadem quæ & in Artolaganis. Hæc Ariſtarchia [k] placita cùm Romanorum primarius Sophiſta explicaſſet, Cynulcus exclamat, Quanta, ô diua Ceres, hominis iſta ſapientia eſt. Non fruſtra ſanè diſcipulos innumeros arenæ [l] modo habet admirandus [m] Blepſias, aut diuitias ſibi parauit tantas ex hac præclara ſapientia, vt opibus Gorgiam ac Protagoram ſuperet. Itaque dictu per ſacras deas [n] haud facile eſt, an cæcus ille ſit, an potiùs qui diſcipulos ei tradunt, coelites vno tantùm oculo videant, atque adeò tantam multitudinem cernere [o] vix poſſint. Ipſos ergo fœlices [p], imo verò potius beatos eſſe iudico, quos interpretationibus eiuſmodi doctores erudiunt. Ad hunc Magnus, facetus & vrbanus homo, laudato ſummopere grammatico ob copioſam & prolixam illam ſuam panis explanationem, dixit, Heus vos Cynici, pedibus illotis [q], humi cubantes, ſub dio habitantes, vt inquit EVbulus comicus, impuri, guloſi, alienarum facultatum aduentitij cœnatores, nonne veſtræ diſciplinæ primus author & tanquam pater, cùm auidius in cœna placentam voraret, interroganti quidnam comeſſet, reſpondit panem ſe mandere ſcitè confectum, Vos autem, ô patinarum ſtrangulatores, quod ait idem EVbulus, albis aqualiculis [r], alios loqui non ſinitis, nec vnquam eſtis quieti, donec

A Τούτων οὕτως λεχθέντων, ἔφη τὶς τῶν παρόντων γραμματικῶν, Ἀρριανὸς ὄνομα, ταῦτα σιπα Κρονικά ἐστιν ὦ ἑταῖροι. ἡμεῖς γὰρ οὔτ' ἀλφίτοισι χαίρομεν (πλήρης γὰρ ἄρτων ἡ πόλις) οὔτε τῷ τῶν ἄρτων τούτων καταλόγῳ. [‖ ἐπεὶ δὴ καὶ ἄλλῳ] Χρυσίππου τοῦ Τυανέως συγγράμματι ἐνετύχον ὀλίγα φορμῷ Ἀρτοποιϊκῷ, καὶ πεῖραν ἔχον τ' αὐτοῦ ὀνομαζόντων πολλοῖς τῶν φίλων, ἔρχομαι καὶ αὐτὸς [λέγων] τι περὶ ἄρτων. ὁ ἀρτοπτικὸς γε. λέξων
κὸς ἄρτος καλούμενος, κλιβανικίου καὶ φουρναικίου διαφέρει· ἐὰν δὲ καὶ σκληρᾶς ζύμης ἐργάζηται αὐτὸν, ἔσται καὶ λαμπρὸς καὶ εὔβρωτος πρὸς ξηροφαγίαν. εἰ δ' ἐξ ἀνειμένης, ἔσται μὲν ἐλαφρὸς, οὐ λαμπρὸς δέ. κλιβανίκιος δὲ καὶ φουρνίκιος χαίρουσι ἀπαλωτέρᾳ τῇ ζύμῃ. πᾶσα δὲ τοῖς Ἕλλησι καλεῖται τὶς ἄρτος ἀπαλὸς, ἀρτυόμενος γάλακτι ὀλίγῳ καὶ ἐλαίῳ, καὶ ἁλσὶν ἀρκείοις. ‖ δεῖ δὲ τὸν ‖ μαλακὸν ἀνειμένως ποιεῖν. οὕτως δὲ ὁ ἄρτος
λέγεται Καππαδόκιος, ἐπειδὴ ἐν ‖ Καππαδοκίᾳ καλὰ τὰ πλεῖστον ἀπαλὸς ἄρτος γίνεται. τὸν δὲ πιθῖτην ἄρτον οἱ ‖ Σύροι ‖ λαχμᾶν προσαγορεύουσι, καὶ ἔστιν οὗτος ἐν Συρίᾳ χρησιμώτατος νομίσματος, διὰ τὸ θερμὸν τροφὴν καὶ ἔστιν αὐτὸν πρᾶσαι πολίσιος. ὁ δὲ Βωλιτῖνος καλούμενος ἄρτος πλάττεται μὲν, ὡς Βωλίτης, καὶ ἀλείφεται μάκτρᾳ ὑποπασσομένης μήκωνος, ἐφ' ἧς ἐπιπίπτει ἡ ματερία, καὶ ἐν τῷ ζυμοῦσθαι οὐ κολλᾶται τῇ καρδόπῳ. ἐπειδὰν δὲ ἐμβληθῇ εἰς τὸ φοῦρνον ὑποπάσηται τῷ κεράμῳ χόνδρός τις, καὶ τότε ἐπιπίπτει ὁ ἄρτος, καὶ ἕλκει χρῶμα D
ἥδιστον, οἷον τὸ φουμώσῳ τυρῷ. ὁ δὲ γρεπτὸς ἄρτος σωαναλαμβάνει γάλακτι ὀλίγῳ, καὶ πεσβάλλει πέπονι, καὶ ἔλαιον ὀλίγον. εἰ δὲ μή, στέαρ. εἰς δὲ τὸν καλούμενον ἀρτολάγανον ἐμβάλλεται οἰνάνθεον ὀλίγον καὶ πέπονι, γάλα τε καὶ ἔλαιον ὀλίγον, ἢ στέαρ. ‖ εἰς δὲ τὰ καπυρίζοντα καλούμενα ‖ τραχέα, μίσγεις ὥσπερ καὶ εἰς ἄρτον. ταῦτ' ἐκθεμένου τ' Ἀριστάρχεια δόγματα, τοῦ Ῥωμαίων μεγαλοσοφιστοῦ, ὁ Κυνούλκος ἔφη, Δαίμων σοφίας· ὅσην ἐγὼ ἄρα ψαμμακοσίους ἔχει μαθητὰς ὁ θαυμάσιος Ἐλεφίας, καὶ πλοῦτον ἀπλώσεται τοσοῦτον ὅσον τὴν καλὴν ταύτην σοφίαν ὑπὲρ Γοργίαν καὶ Πρωταγόραν. ὅθεν οὐκ ἂν μὰ τὰς θεὰς εἴποιμι πότερον αὐτὸς οὐ βλέπει, ἢ οἱ σὺν μαθηταῖς αὐτῷ διδόντες πάντες ἕνα ἔχουσιν ὀφθαλμὸν, ὡς μόλις διὰ τὸ πλῆθος ὁρᾶν. μακαρίους οὖν αὐτοὺς, μᾶλλον δὲ μακαρίτας εἶναι φημὶ, πλαυστὰς δείξεις τῶν διδασκάλων ποιουμένους. πρὸς ὃν ὁ Μάγνος φιλοπράγμων, καὶ τὸν γραμματικὸν τοῦτον ὑπερεπαινῶν, διὰ τὴν ἐκτένειαν ἔφη, Οὗτοι ἀνιπόποδες χαμαιδυνάδες ἀεργοίκοι. κατὰ τὸν κωμικὸν Εὔβουλον, ἀνόσιοι, λάρυγγες, ἀλλοτρίων κτεανῶν πρόδρομοι· οὐχ ὁ πρόπατωρ ὑμῶν ‖ Διογένης πλακοῦντά ποτε ἑστίων ἐν δείπνῳ λάβρως, πρὸς τὸν παρόντα ὄμφακα ἔλεγεν ‖ ἄρτον ἑστίαν ‖ καλῶς πεποιημένον; ὑμεῖς δ' ὦ [‖ λοπαδάγχναι] κατὰ τὸν αὐτὸν ποιητὴν Εὔβουλον, λευκῶν ὑποπερισσίων ἑτέροις οὐ πρόσχωροῦντες φθέγγεσθε, τὰς ἡσυχίας οὐκ ἄγετε, ἕως

CAPIT. XXIX.

γρ. ἐπὶ κ' ἀ-
γρ. λέξων
γρ. λοπαδάλ-
χαι

ἄν τις ὑμῖν ὡς κυνιδίοις ἄρτων ἢ ὀστέων προσρίψῃ. πόθεν ὑμῖν εἰδέναι ὅτι καὶ κύβοι, οὐχ οὓς ἀεὶ μεταχειρίζεσθε, ἄρτοι εἰσὶ τετράγωνοι ἡδυσμένοι ἀνήθῳ, καὶ τυρῷ, καὶ ἐλαίῳ, ὡς φησὶν Ἡρακλείδης ἐν Ὀψαρτυτικῷ. παρεῖδεν δὲ τοῦτον ὁ Βλεψίας, ὥσπερ καὶ τὸν ‖ θάργηλον, ὅν τινες καλοῦσι θαλύσιον. Κράτης δ' ἐν δευτέρᾳ Ἀττικῆς διαλέκτου, θάργηλον καλεῖσθαι τὸν ἐκ τῆς συγκομιδῆς πρῶτον γινόμενον ἄρτον, [καὶ τὸν σαμίτην.] οὐχ ἑώρακε δὲ, οὐδὲ τὸν νάστον καλούμενον [ὃς τῶν ἀρνηφόροις γίνεται] ἔστι δὲ καὶ ὁ πυραμοῦς ἄρτος, διὰ σησάμων πεττόμενος, καὶ τάχει ὁ αὐτὸς τῷ σησαμίτῃ ὤν. Μνημονεύει δὲ πάντων τούτων Τρύφων ἐν πρώτῳ φυτικῶν, καθάπερ καὶ τῶν ‖ θιαγόνων ὀνομαζομένων. οὗτοι δ' εἰσὶν ἄρτοι θεοῖς πεττόμενοι ἐν Αἰτωλίᾳ. Δράμικες δὲ, καὶ Ἀραξὶς παρ' Ἀθάμασιν ἄρτοι τινὲς [οὕτως καὶ δηλοῦνται.] καὶ οἱ γλωσσογράφοι δὲ ἄρτων ὀνόματα καταλέγουσι. Σέλευκος μὲν Δράμιν ὑπὸ Μακεδόνων, οὕτως ‖ καλούμενον δ' ἄρτον ὑπὸ Θεσσαλῶν. [Ἐνίταν] δέ φησιν ἄρτον εἶναι λεκιθίτην, [ἐρικίταν] τε καλεῖσθαι τὸν ἐξ ἐρηρειγμένου καὶ ἀσήστου πυροῦ γιγνόμενον, καὶ χονδρώδους. Ἀμερίας δὲ καλεῖ ‖ ξηροπυρίταν τὸν αὐτόπυρον ἄρτον. ὁμοίως δὲ καὶ Τιμαχίδας. Νίκανδρος δὲ θιαγόνας φησὶν ἄρτους ὑπ' Αἰτωλῶν καλεῖσθαι, τοῦ τοῖς θεοῖς γινομένους.

γρ. καὶ τὸν σησαμίτην.
γρ. ὃς ταῖς ἀρρηφόροις γίνεται.
γρ. εἰσί τε καὶ δηλοῦνται.
γρ. Ἐτνίταν
γρ. ἐρεικίταν

Αἰγύπτιοι δὲ τὸν ‖ ὑποξίζοντα ἄρτον Κυλλάστιν καλοῦσιν. Μνημονεύει δ' αὐτοῦ Ἀριστοφάνης ἐν Δαναΐσι, Καὶ τὸν κυλλάστιν φθέγγου, καὶ τὸν πετόσιριν. Μνημονεύουσιν αὐτοῦ καὶ Ἑκαταῖος, καὶ Ἡρόδοτος καὶ ὁ Φανόδημος ἐν ἑβδόμῃ Ἀτθίδος. ὁ δὲ Θυατειρηνὸς Νίκανδρος τὸν ἐκ τῆς κριθῆς ἄρτον γινόμενον ὑπὸ Αἰγυπτίων κύλλαστίν φησι καλεῖσθαι, τοῦ δὲ ῥυπαροὺς ἄρτους φαιοὺς ὠνόμασεν Ἀλεξὶς ἐν Κυπρίῳ οὕτως,

Ἔπειτα πῶς ἦλθες; μόλις γ' ὀπτωμένους
Κατέλαβον. ἐξόλοι· ἀτὰρ πόσους φέρεις;
‖ Ἑκκαίδεκ' οἴσω δεῦρο·
λευκοὺς μὲν ὀκτὼ, τῶν δὲ φαιῶν τοῦ ἴσους.

γρ. Βλῆθα

[Βλῆμα] δέ φησι καλεῖσθαι τὸν ἐντεθρυμμένον ἄρτον, καὶ θερμὸν, Σέλευκος. Φιλήμων δ' ἐν πρώτῳ παντοδαπῶν χρηστηρίων ‖ πυρνόν φησι καλεῖσθαι τὸν ἐκ πυρῶν ἀσήστων γινόμενον ἄρτον, καὶ πάντα ἐν ἑαυτῷ ἔχοντα. ‖ Βλωμιλίους τὲ ἄρτους ὀνομάζεσθαι λέγει, τοῦ ἔχοντας ἐντομὰς, οὓς Ῥωμαῖοι κοδράτους λέγουσι. [‖ βρωτίμην] τὲ καλεῖσθαι τὸν πιτυρίτην ἄρτον, ὃν εὔκονον, ἢ τεύκονον ὀνομάζουσιν Ἀμερίας καὶ Τιμαχίδας. Φιλήτας δ' ἐν τοῖς Ἀτάκτοις, σπολέα καλεῖσθαί τινα ἄρτον, ὃν ὑπὸ τῶν συγγενῶν μόνον καταναλίσκεσθαι. καὶ μάζας δ' ἔστιν εὑρεῖν ἀναγεγραμμένας παρά τε τῷ Τρύφωνι, καὶ παρ' ἄλλοις πλείοσιν. παρ' Ἀθηναίοις μὲν ‖ φύστην τὴν μὴ ἄγαν τετριμμένην, ἔτι δὲ [καρδαμάλην, καὶ ‖ βήρακα, καὶ ‖ τολύπας, καὶ ‖ Ἀχίλλειον· καὶ ἴσως αὕτη ἐστὶν ἡ ἐξ Ἀχιλλείων κριθῶν γινομένη· θριδακίνας τὲ καὶ οἰνοῦτταν, καὶ μελιττοῦταν, καὶ κρίνον καλούμενον, καὶ σχῆμά τι χορικῆς ὀρχήσεως παρ' Ἀπολλοφάνει ἐν ‖ Δαλνίδι. αἱ δὲ παρ' Ἀλκμανῖ θριδακίσκαι λεγόμεναι, αἱ αὐταί εἰσι ταῖς Ἀττικαῖς θριδακίναις. λέγει δὲ οὕτως ὁ Ἀλκμαῖν,] θριδακίσκας τε καὶ κριβανωτός. Σωσίβιος δ' ἐν τρίτῳ περὶ Ἀλκμανος

γρ. βρωμίτην
γρ. καρδαμύλην
γρ. θριδακίσκα τε καὶ κριβανωτός.

A vobis, vt catellis, panem vel oſſa quidam impingat [a]. Vnde vobis cognitum eſt, cubos, non eos quos ſemper [b] manibus tractatis, quadratos eſſe panes, anetho conditos oleo, & caſeo, vt ſcribit Heraclides in Opſartytico, quod tacuit Blepſias, quemadmodum & Thargelon eum panem eſſe quem & Thalyſium [c] quidam appellant. Crates libro ſecundo Atticæ dialecti ſcribit Thargelon & Samiten panem dici, qui poſt meſſem è nouellis frugibus primus conficitur: at ille neſciit eum vocari Naſton [d], qui in Arnephoris [e] paratur. Eſt & Pyramus panis cum ſeſamo piſtus, idem fortaſsis cum ſeſamite. Omnium horum meminit Tryphon libro primo de plantis, ſicut & eorum quos Theiagonas appellant. Panes quidem ſic vocantur, in honorem deorum apud Ætolos confecti: apud Athamantes [f] huiuſmodi panes Dramices & Araxes nominantur. Varias quoque panis appellationes gloſſarum ſcriptores enumerant: Seleucus Dramin, à Macedonibus & Theſſalis ſic vocatum: Etniten [g] panem eſſe Lecythiten idem ait, vocariq́ue etiam Ericiten illum, qui fit è tritico tuſo in craſsiorem [h] farinam, ac minimè cribrato. [i] Amerias Xeropyritem vocat panem autopyron. Similiter & Timachidas. Nicander Theiagonas ab AEtolis vocari tradit panes diis ſacratos. AEgyptij ſubacidum panem Cyllaſtin vocant. Eius meminit Ariſtophanes in Danaidibus:

Et Cyllaſtin loquere, & Petoſirin [k].

D Eius meminere Hecatæus, Herodotus, Phanodemus libro ſeptimo Atthidis. Nicander verò Thyateirenus ordeaceum panem ab AEgyptiis Cyllaſtin vocari tradit. Sordidos panes Fuſcos Alexis vocat in Cyprio, ad hunc modum:

A. *Deinde tandem veniſti.* B. *vix quidem aſſos*
Inueni prorſus [l]. A. *Sed quot affers?*
B. *Sedecim huc afferam, candidos octo: fuſcos totidem.*

E Seleucus panem diligentiſsimè obtritum [m] & calentem βλῆμα vocari tradit. Phylemon libro primo de omnigenis oraculis, Pyrnon vocari tradit panem confectum è tritico ſolido, & cuius minimè furfur ſecretum ſit, quidquid in grano fuit continentem. Idem Blomilios panes dici ſcribit, inciſuris diuiſos, quos Quadratos [n] appellant Romani: Brotimen verò furfuraceum panem, quem Euconon ſeu Teuconon Amerias & Timachidas nominant. Philetas in Atactis Spolea vocari panem tradit quo ſoli cognati veſcuntur. Mazas [o] deſcriptas apud Tryphonem & alios complures inuenimus. Athenienſes Phyſten vocant non valdè ſubactam: præterea Cardamalen, Beraca, Tolypas, Achilleam, fortaſsis eam quæ fit ex ordeo Achilleo, Thridacinas [p]. OEnuttam [q], Melittutam [r], & quam Crinon [s] vocant, tametſi apud Apollophanem in Dalnide, Crinon geſtus ac ſtaticulus ſit cuiuſdam ſaltationis chori. Alcmanis Thridaciſcæ cum Athenienſium Thridacinis eædem ſunt. Hæc porrò Alcmanis verba ſunt:

Thridaciſcas & Cribanitas panes.

Soſibius libro tertio de Alcmane, Cribana ab

na ab eo dici tradit, placentas quasdam mammis figura similes. Hygeam[a] Mazam vocauerunt quæ in sacris dabatur deguſtanda, Heſiodus Mazam quandam Amolgæam vocat:

Et Amolgæa maza, & lac pereuntium capellarum,

paſtoralem innuens, & tempeſtiuè ſub meridiem è lacte confectam. Eſt enim ἀμελγὸς, mulgendi pecora opportunum maximè tempus, Meridies. Prouinciam ſuſcipere ego profectò recuſo, cùm non ita mihi fœlix ſit memoria, ea recitandi quæ expoſuit & bellaria & popana [b] Athenienſis Ariſtomenes libro tertio de iis quæ ad peragenda ſacra requiruntur. Nobis iunioribus homo cognitus fuit, comœdię veteris hiſtrio, Adriani imperatoris moderatiſſimi & humaniſſimi ἀπελεύθερος, id eſt, libertus, ab eóque vocatus, Attica perdix [c]. Hìc Vlpianus, ἀπελεύθερος, apud quem legitur? inquit. Dicente verò quodam eo titulo fabulam editam fuiſſe, ſubdidit ille rurſum, Quæſo te, ecquid differunt ἀπελεύθερος & ἐξελεύθερος [d]? Ea quæſtio vt in aliud tempus reiiceretur tum viſum eſt. At Galenus, cùm panes eſſemus iam in manum ſumpturi, Non antea cœnabimus, inquit, quàm auſcultaueritis, de panibus, bellariis, & polenta, quæ memoriæ tradiderint Aſclepiadarum filij. Diphilus Siphnius libro de iis quæ offeruntur [e] ægris ac bene valentibus, Panis, inquit, triticeus magis alit quàm ordeaceus, adminiſtrationi naturæ facilius obtemperat, & in totum præſtantior eſt. In hoc genere antecellunt Semidalitæ [f]: ſequuntur Aleuritæ [g]: tertium locum obtinent Syncomiſti, ex farina ſubacti incerniculo non excuſſa, quoniam hos minus alere putant. Philiſtion Locrus inter panes ex alica ſubactos ad augendum robur corporis, Semidalitas aſſerit præcipuè conferre: deinde ſecundas Chondritæ [h] tribuit, tertium locum Aleuritæ. Qui autem ex polline fiunt, ſuccum vitioſum [i] creant, magis alunt, flatus gignunt, nec facilè digeruntur: adhuc calentes ſuccum meliorem generant: refrigerati plenitudinem efficiunt [k], à natura vix ſuperantur, ac diſtribuuntur: at omnino inueterati perfrigeratique parcius nutriunt, aluum cohibent, ſuccum vitioſum procreant. Encryphias panis ventriculum grauat, ægrè vincitur ac digeritur, quoniam æquabiliter non coquitur. Eius quem Furnaceum ſiue Caminiten appellant operoſa coctio eſt. Eſcharites, & qui in ſartagine frigitur ob admixtum oleum promptiùs excernitur: at quoniam vterque nidoroſus [l] eſt, ventriculum offendit. Verùm Cribanites omnibus dotibus reliquos anteit, quandoquidem laudabilem ſuccum ſuppeditat, ventriculo gratus eſt, facilè coquitur, ad diſtributionem commodiſsimus, quia nec motatur aluum, nec ſoluit. Andreas medicus ſcribit in Syria ex moris panem confici, cuius eſu capilli defluunt. Mneſitheus panem quàm mazam faciliùs coqui tradidit: minimóque negotio ex Tipha [m] paratum: ac illum quidem nutrire quod ſatis eſt, propterea quòd celeriter coquatur, & citra magnum laborem: at ex Zea confectum ſi largiùs ſumatur, ventriculo moleſtum eſſe, & ægrè [n] coqui, ideóque minus valere qui eo veſcuntur. Hoc autem ſciendum,

A κρίβανα φησὶ λέγεσθαι πλακουντώδεις λινᾶς, τῷ σχήματι μαστοειδεῖς. Τγίεια δὲ καλεῖται ἡ διδομένη ἐν τοῖς θυσίαις μᾶζα, ἵνα ὑπογλύσωσιν. καὶ Ησίοδος δὲ μάζαν λινᾶ ἀμολγαίαν καλεῖ,

Μάζα τ' ἀμολγαίη, γάλα τ' αἰγῶν σβεννυμένων,

τὴν ποιμνικὴν λέγων καὶ ἀκμαίαν· ἀμολγὸς γὰρ ὁ ἀκμαιότατος. Θεραπευτέον δὲ καὶ λέγειν, οὐδὲ γὰρ οὕτως εὐτυχῶς μνήμης ἔχω, ἃ ἐξήγετο πόπανα καὶ πέμματα Αριστομένης ὁ Αθηναῖος ἐν

B τρίτῳ τῶν περὶ τὰς ἱερουργίας. ἔγνωμαι δὲ καὶ ἡμεῖς τὸν ἄνδρα τοῦτον νεώτεροι πρεσβύτερον. ὑπομένει δὲ ἡμᾶς ἀρχαίας κωμῳδίας ἀπελεύθερος τοῦ μουσικωτάτου Βασιλέως Αδριανοῦ, καλούμενος ὑπ' αὐτοῦ Αττικὴ πέρδιξ. καὶ ὁ Ουλπιανὸς ἔφη, ὁ δ' ἀπελεύθερος θεραπαίνῃ τινὶ κεῖται; ἐπόντος δέ μου ἐν δείπνῳ διαφέρεσθαι φερωνύμως Απελεύθερος.

Μένανδρον δ' ἐν Ραπιζομένῳ καὶ ἀπελεύθεραν εἰρηκέναι· καὶ ὑπισχνούμενος, πάλιν ἔφη, Τίνι δὲ

C διαφέρει ἐξελεύθερος; ταῦτα μὲν οὖν ἔδοξε καθ' τὸ παρὸν ἀναβαλέσθαι. Καὶ ὁ Γαλήνος μελλόντων ἡμῶν ἐφάπτεσθαι τῶν ἄρτων, Οὐ πρότερον ἔφη δειπνήσομεν, ἕως ἂν καὶ παρ' ἡμῶν ἀκούσητε, ὅσα εἰρήκασι περὶ ἄρτων ἢ πεμμάτων, ἔτι τε ἀλφίτων Ασκληπιαδῶν παῖδες. Διφίλος μὲν ὁ Σίφνιος ἐν τῷ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι καὶ τοῖς ὑγιαίνουσιν, Αρτοι φησὶν οἱ ἐκ πυρῶν, κριθίνων εἰσὶ πολυτροφώτεροι καὶ δυοικονομητότεροι, καὶ, τὸ

D ὅλον, κρείττονες· εἶθ' οἱ σεμιδαλίται μετὰ τοὺς οἱ ἀλευρῖται, εἶθ' οἱ συγκομισοὶ ἐξ ἀσήτων ἀλεύρων γενόμενοι. οὗτοι δὲ πολυτροφώτεροι εἶναι δοκοῦσι. Φιλιστίων δ' ὁ Λοκρὸς τῶν χονδριτῶν τὰς σεμιδαλίτας πρώτους ἰσχυρῶς φησι, μᾶλλον πεφυκέναι, μετ' αὐτοὺς τοὺς χονδρίτας τίθησιν, εἶτα τοὺς ἀλευρίτας. οἱ δὲ ἐκ πυρείου ἄρτοι γινόμενοι, κακοχυλώτεροι τέ εἰσι, καὶ ὀλιγοτροφώτεροί τε. πάντες δὲ οἱ θερμοὶ τῶν ἐψυγμένων δυοικονομητότεροι, πολυτροφώτεροί τε καὶ εὐχυλώτεροι. ἔτι δὲ πνευματικοὶ, καὶ διανάδοτοι. οἱ δ' ἐψυγμένοι πλήσμιοι, δυσοικονόμητοι. οἱ δὲ τελέως παλαιοὶ καὶ καταψυγμένοι, ἀτροφώτεροι, σαπικοί τε χειλίας, καὶ κακόχυλοι. ὁ δ' ἐγκρυφίας ἄρτος βαρὺς, δυσοικονόμητός τε διὰ τὸ ἀνωμάλως ὀπτᾶσθαι. ὁ δὲ ἰπνίτης καλούμενος καὶ καμινίτης δύσπεπτος καὶ δυσοικονόμητος· ὁ δ' ἐσχαρίτης, καὶ ἀπὸ τηγάνου διὰ τὸν ἐλαίου ἐμπίμπλιξιν, δυσκοιλιώτερος διὰ τὸ κνίσον, κακοστομαχώτεροι γάρ. ὁ δὲ κλιβανίτης πάσας ταῖς ἀρεταῖς περιπλέκει. εὔχυλος γὰρ, καὶ εὐστόμαχος, καὶ εὔπεπτος, καὶ πρὸς ἀνάδοσιν ῥᾴστος. οὔτε γὰρ ἰσχναίνει χειλίαν, οὔτε πλαδαρεύει. Ανδρέας δὲ ὁ ἰατρὸς ἄρτους τινὰς φησιν ἐν Συρίᾳ γίνεσθαι ἐκ συκαμίνων, ὧν τοὺς φαγόντας τριχορρύειν. Μνησίθεός φησι, τὸν ἄρτον τῆς μάζης εὐπεπέστερον εἶναι, καὶ τοὺς ἐκ τῆς πίφης μᾶλλον ἱκανῶς τρέφειν. πέπεσθαι γὰρ αὐτοὺς, καὶ οὐ μετὰ πολλοῦ πόνου. τὸν δ' ἐκ τῶν ζειῶν ἄρτον, ἄλλοι φασὶν ἐδιόμενον βαρὺν εἶναι, καὶ δύσπεπτον, διὸ οὐχ ὑγιαίνειν τοὺς αὐτὸν ἐσθίοντας. Εἰδέναι δὲ ἡμᾶς δεῖ,

ὅπ τὰ μὴ πυρωθέντα, ἢ περιφθέντα σπία, φύσας καὶ βάρη, καὶ τρόφους, καὶ κεφαλαλγίαν ποιεῖ.

CAP. XXX. ‖ Μετὰ τοσαύτας διαλέξεις ἔδοξεν ἤδη πολὺ καὶ δειπνεῖν. καὶ περιενεχθέντος τοῦ καλυμμένου ὠεγκίου ὁ Λεωνίδης ἔφη. ΕΥθύδημος ὁ Αθηναῖος, ἄνδρες φίλοι, ἐν τῷ περὶ τραγίχων, Ησίοδόν φησι περὶ πάντων τῶν τραγιχευομένων τάδ' εἰρηκέναι,

‖ Αμφακες μὲν πρῶτον ‖ σῦμα, καὶ κριθαίαν, καὶ θιόλω,
Γναθμῶν ‖ λιὸδάξαντ' ὀυσείμονες, ἰχθυβολῆες,
Οἷς ὁ [τραγέπολος, ἄδε βόσωρος,] οἱ [πυθόγαστροι]
‖ Τμήσονσ[ι τετράγωνα τὰ ‖ χητρία τεκταίνοντα.]
Ναὶ μὲν δὴ ‖ ἀδαλὲς θυητοῖς γένος ὀξυρύγχου,
Ον καὶ ὅλον καὶ τμητὸν [ἀλεσρηχεῖς] ἐκόμισαν.
Θυννων δ' ὠκείων Βυζάντιον ἔσλεν μήτηρ,
‖ Καὶ σκόμβρων βυθίων τε, καὶ ὀλχόλου ‖ λιβιδάπεω,
Καὶ πάρεον [κολίων] κυδρὴ τροφὸς ἔσκε πολίχνη.
Ιόνιον δ' ἀνὰ κῦμα [φυγὸν Γαδείρηθεν ἄξει.
Βρέττιος,] ἢ Καμπανὸς, ἢ ἐξ ἀγαθοῖο Τάραντος,
Ορκυνίοιο τρίγωνα [τά τ' ἐν σάμνοισι τεθέντα, ‖ ἀμφάλλαξ † δείπνοτσιν ὀπηδεῖ.]

Ταῦτα ἔπη ἐμοὶ μὲν δοκεῖ τινὸς μαγείρου εἶναι μᾶλλον, ἢ τοῦ μουσικωτάτου Ησιόδου. πόθεν γὰρ εἰδέναι δυάτας Πάρεον, ἢ Βυζάντιον, ἔτι δὲ Τάραντα, καὶ Βρεττίους, καὶ Καμπανούς, πολλοῖς ἔτεσιν τούτων πρεσβύτερος ὤν. δοκεῖ οὖν ἐμοὶ αὐτοῦ μὲν ΕΥθυδήμου εἶναι τὰ ποιήματα. καὶ ὁ Διονυσοκλῆς ἔφη, ὅτου μὲν ἐστὶ τὰ ποιήματα ὦ ἀγαθὲ Λεωνίδη, ‖ ὑμῶν ἐστὶ κρίνειν τῶν δοκιμωτάτων γραμματικῶν. ἀλλ' ἐπεὶ περὶ τραγίχων ἐστὶν ὁ λόγος, περὶ ὧν οἶδα καὶ παροιμίαν μνήμης ἠξιωμένην ὑπὸ τοῦ Σολέως Κλεάρχου, Σατρεῖς τραγίχου τῷ ὀργάνῳ φιλεῖ, ἔρχομαι κἀγὼ λέξων τι περὶ αὐτῶν, τὰ τῆς τέχνης. Διοκλῆς μὲν ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς ὑγιεινοῖς ὀπτοτραφομένοις, τῶν τραγίχων φησὶ τὰ ἀπιμελῶν κρείττω εἶναι τὰ ὠραῖα· ‖ τὰ δὲ πόνων, τὰ ‖ θυννεα. Ικέσιος δ' ἱστορεῖ σὺν εἶναι δυσκριτους κοιλίαις, οὔτε πηλαμίδας, οὔτε τὰ ὠραῖα τὰ δὲ νεώτερα τὰ θυννίων τὰ αὐτῶν ἀναλογίαν ἔχειν τοῖς κυβίοις· μεγάλῳ τε εἶναι διαφορὰν πρὸς πάντα τὰ ὠραῖα λεγόμενα. ὁμοίως δὲ λέγει καὶ τὰ Βυζαντίων ὠραίων πρὸς τὰ ἀφ' ἑτέρων τόπων λαμβανόμενα, καὶ οὐ μόνον τὰ θυννίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἁλισκομένων ἐν Βυζαντίῳ. τούτοις προσέθηκεν ὁ Εφέσιος Δάφνος. Αρχέστρατος μὲν ὁ περιπλεύσας τὴν οἰκουμένην τῆς γαστρὸς ἕνεκα, καὶ τῶν ὑπὸ τὴν γαστέρα, φησὶ,

‖ Καὶ Σικελοῦ θυννου τέμαχος
Τμηθὲν, ὅτ' ἐν ‖ βίκεσι τραγίχευεσθαι ἔμελλεν,

A fruges vel non toſtas, vel probè non extritas inflare, ventriculo graues eſſe, torminibus vexare, capitis dolorem inuehere. Poſt tam prolixas diſputationes conuiuæ ſibi iam cœnandum eſſe putauere. Tum allato ſalſamento quod Oræon [a] vocant, Leonides inquit, EVthydemus Athenienſis, ô amici viri, libro De ſalſamentis, Heſiodum refert de omnibus quæ ſale inueterantur, hæc dixiſſe:

Lenticulam primùm ac ordeum in conuiuium apponita
B *Maxillis pannoſi piſcatores diffregerunt,*
Quibus adire Boſphorum placuit, ſalſamentorum mercatum: ij ventri obſequentes
Quadrata cybia diſſectis piſcibus fabricant,
Nempe oxyrincho: quod piſcis genus mortalibus inſuaue non eſt:
Eum ſcilicet & integrum, & conciſum piſcatores auexere.
Adultorum [b] Thynnorum parens eſt Byzantium:
Scombrorum in profundo latentium, Ratacq; benè paſtæ.
C *Parianorum autem [c] oppidulum Coliarum nutrix inclyta.*
Ionios verò fluctus fugiens è Gadibus adducet
Brutius quiſpiam, vel Campanus, vel ex opulento
Tarento, triangula Orcyni præciſa: quæ verò in Orcis recondunt
Salſamenta, hilares viciſſim hominum cœnas comitantur.

D Hos profectò verſus alicuius eſſe coqui potius reor, quàm Heſiodi elegantiſſimi poëtæ. Etenim vnde cognoſcere is potuit Parianorum vrbem, aut Byzantium, aut Tarentum, aut Brutios ac Campanos, multis annis & ætatibus illis antiquior? Illud ergo poëma EVthydemi eſſe puto. Hîc tum Dionyſiocles, Veſtrum eſt, inquit, ô bone Leonida, qui Grammatici eſtis probatiſſimi, diiudicare cuius ſint poëmata: verùm quoniam de ſalſamentis agitur, de quibus ſcio iactatum eſſe prouerbium hoc memoratu dignum à Clearcho Solenſi, Putre ſalſamentum [d] origanum amat, accedo quoque pro artis meæ diſciplina & inſtituto aliquid de iis dicturus. Diocles Caryſtius libris quos inſcripſit de tuenda valetudine, ſalſamentorum quæ pingui carent eſſe præſtantiſſima tradit orea [e]: ex pinguibus verò τὰ ἀυχένια, id eſt, ceruici, faucibus, clauiculis propinqua. Iceſius refert neque Pelamydum cybia, nec Oræa ſalſamenta [f] facilè aluo reddi: quæ verò è Thynnis fiunt (Melandrya) [g] recentiora portione reſpondere Cybiis [h]: magnam Cybiorum differentiam eſſe ab omnibus quæ oræa vocant, ſed præcipuam, vt aſſerit, Byzantinorum oræorum cum iis quæ aliunde petuntur, nec Thynnorum ſolùm, ſed aliorum omnium piſcium qui Byzantij capiuntur. His addidit Daphnus Epheſius: Archeſtratus ille qui orbem terrarum habitatum nauigio circumiit, & ventris cauſſa, & eorum quæ ventri [i] ſubſunt, inquit:

Et Siculi Thynni fruſtum vrnis reponunt
Exactum, multóque ſale aſſeruandum ſalſamentum.

Saper

Sáperdam multum valere iubeo Ponticum obſonium.
Et illam qui laudant: hominum namque pauci
Vile ac ignobile ipſam eſſe norunt edulium.
At triduanum habe ſcombrum, priuſquam in ſalſam aquam
Abeat, intra amphoram, recentem, ex dimidio ſalſum.
Byzantij tamen illuſtris in vrbem ſi quando te conferas mundam,
Orei rurſum tu fruſtum mande: eſt enim lautum
Ac tenerum.

Helluo verò Archeſtratus dum hæc ſalſamenta enumerat, prætermiſit memoratum à Cratete comico in Samiis Elephantinum [a] ſalſamentum, de quo is poëta dixit:

In vtre coriaceo Elephantinum ſalſamentum auxit
Marina teſtudo, ex pisceis & atris [b] fluctibus,
Tum etiã Cancri pedibus celeres [c], ac diſtentis pinnis lupi:
Æque pro coriaceo vtre ac pro cœlo pugnant
Homines: heus tu puer ſalſamentum illud arripe,
Illud retine [d]. In Ceo quiſnam dies [e].

Celebre quoque fuiſſe Cratetis elephantinum ſalſamentum Ariſtophanes teſtatur in Theſmophoriazuſis, his verbis:

Magnificiundus hercle cibus eſt Tragici poëtæ muſica,
Quam Crates elephantinum ſalſamentum eſſe luculentum
Quodpiam exiſtimabat nullo labore appoſitum: alia huiuſmodi
Sexcenta varia per riſum effutiens.

Omotarichon [f] ſalſamenti genus vocauit Alexis in Apeglaucomeno: Idem poëta in Improba, vel Ærumnoſa, coquum inducit de præparatione ſalſamentorum hæc loquentem.

A. Rationem tamen ſubducere ipſe mecum volo,
Simúlque ordinem præſcribere, quid primum inferendum menſæ ſit:
Et quo ſint modo ſingula mihi condienda.
Primum quidem oræum adeſt hoc ſalſamentum:
Obolo tantum illud conſtat: diligenter id eluendum eſt:
Deinde in lancem ſcitamentis ſubtus aſperſis
Fruſtum cùm impoſuero, albúmque vinũ affudero,
Et oleum inſtillauero, elixabo tandem poſtea,
Coctúmque mollitum vbi ab igne remouero Silphio coboneſtabo.

Apud eundem in Apeglaucomeno quidam rationem pecuniæ pro ſymbolis datæ repoſcens ait:

A. Á me verò niſi rationem ſigillatim reddas omnium,
Ne denarioli [g] quidem partem duodecimam abſtuleris.
B. Æquum poſtulas: tabulam ſume, & calculos.
Conſtat omotarichus denariolis decem.
A. Perge ad alia.
B. Marina [h] teſtudo denariolis ſeptem.
A. Nihil dum impius es:
Dic præterea. B. pro echinis obolus. Adhuc ſceleris nihil.
B. Nonne poſt hæc fuit & rhaphanus [i]? A. nempe quam eſſe
Optimam vociferabaris, nihili tamen fuit. B. pro ea dedi obolos duos.
A. Quorſum nos exclamabamus Cybium triobolo

A Σατέρδη δ' ἐνέπω κλαίειν μακρὰ Ποντικῷ ὄψῳ,
Καὶ τοῖς κεῖνον ἐπαινέσιν. παῦροι γὰρ ἴσασιν
Ἀνθρώπων, ὅτι φαῦλον ἔφυ καὶ ἀκιδνὸν ἔδεσμα,
Ἀλλὰ τριταῖον ἔχειν σκόμβρον πρὶν ἐς ἁλμυρὸν ὕδωρ
Ἐλθεῖν, ἀμφορέως ἐντὸς νεὸν ἡμίβρεχον.
Ἂν δ' ἀφίκῃ κλεινοῦ Βυζαντίου εἰς πόλιν ἀγνὴν
B Ὠραίου φάγε μοι τέμαχος πάλιν. ἔστι γὰρ ἁβρὸν
Καὶ μαλακόν.

Παρέλιπεν ὁ τένθης Ἀρχέστρατος συγκαταλέξαι ἡμῖν καὶ τὸ παρὰ Κράτητι τῷ κωμῳδοποιῷ ἐν Σαμίοις λεγόμενον ἐλεφαντίνιον τάριχος, περὶ ὃ φησὶν, σκυτίνῃ ποτ' ἐν χύτρᾳ τάριχος ἐλεφαντίνιον ἦψε Ποντιὰς χελώνη [πολυκίνοισι κύμασι,] καρκίνοι ποδαύεμοί τε, καὶ ταυύπτεροι λύκοι ὑσμίνην C μάχεσθαι ἄνδρες οὐρανὸν καπνύματα ποιεῖ σκεῖνον, ἄγχε κεῖνον, ἐγκαμῶ λις ἡμέρα. ὅτι ἦ Διαβόητον λῶ τὸ Κράτητος ἐλεφαντίνιον τάριχος, μαρτυρεῖ Ἀριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαζούσαις διὰ τούτων, Ἡ μέγα λι βρῶμ' ἐστὶν ἡ τραγῳδοποιομουσική, [Ἣν Κράτητι] τάριχος ἐλεφαντίνιον λαμπρῶν [ἐνόμιζεν] ἀπόνως παρασκευάζεσθαι, ἀλλά τε πρὸς ἕτερα μυρί' ἐκίχλιζεν. Ὡμοτάριχον δέ τινα κέκληκεν Ἀλεξις ἐν Ἀπολυγλαυκωμῳδῷ. ὁ δ' αὐτὸς ποιητὴς ἐν Πονήρᾳ περὶ σκευασίας ταρίχων, μάγειρόν τινα παράγει λέγοντα τάδε,

D Ὅμως λογίσασθαί πρῶτ' ἐμαυτὸν βούλομαι,
Καθεζόμενος ἐνταῦθα τὴν ὀψωνίαν,
Ὅμου τε σωτάξαι τί πρῶτον ὀπτέον,
Ἡδυλέον τὲ πῶς ἕκαστον ἔστι μοι·
Τάριχος ἐστὶ πρῶτον ὠραῖον τοδί,
Ὀβολοῦ μόνου τοῦτ' ἐστί, πωλυτέον εὖ μάλα
Εἶτ' εἰς λοπάδιον ὑποπάσας ἡδύσματα,
Ἐνθεὶς τὸ τέμαχος, λύκιον οἶνον ἐπιχέας,
Ἐπεσκέδασα τυρίου· εἶθ' [ἕψων πολὺ
Μυελὸν,] ἀφεῖλον, ἐπιγανώσας σιλφίῳ.
Ἐν ᾧ τῷ Ἀπολυγλαυκωμῳδῷ, σύμβολά τις ἀπαιτήμενός φησι.
Πρὸς ἐμοῦ δ' ἐὰν μὴ καθ' ἓν ἕκαστον πάντα δῶς,
Χαλκοῦ μέρος δωδέκατον οὐκ ἂν ἀπολάβοις.
Δίκαιος ὁ λόγος· [ἀβάκιον ψῆφον λέγε.]
Ἑξ' ὠμοτάριχος πέντε χαλκῶν· λέγ' ἕτερον.
Μῦς ἑπτὰ χαλκῶν; οὐδὲν ἀσεβεῖς οὐδέπω.
[Λέγε τῶν ἐχίνων ὀβολὸς· ἀγνοεῖς ἔπ.]
Ἆρ' ἰῶ μετὰ ταῦθ' ἡ ῥάφανος, ἰῶ ἐβόα χρῆ-
σθαι, οὐ γὰρ ἰῶ· ἔδωκα ταύτης δὺ ὀβολούς.
Τί δ' ἐβοῶμεν; τὸ κύβιον τριωβόλου

[Ωνεῖν

a. πικινοῖσι κ.

b. Ἢ Κράτης π

c. ἐκόμιζεν

d. ἐψων ποτ' ἐς Πύελον ἀφ.

e. CAP. XXVI.

f. CAP. XXXII.

g. ἀβακίου ψῆφον λάβς

h. Λέγε. πῶς ἐχίνων ὀβολὸς ἀγν.

i. Ἢ Κράτης

γρ. Τῶν γοῦν κιχορείων οὐκ ἔπραξά σ' οὐδὲ ἕν.

[Ὠνεῖν † κεχειρῶν γε οὐκ ἐπράξατ' οὐδὲ ἕν,]
Οὐκ οἶσθα γ' ὦ μακάριε τὴν ἀγοράν; ὅτι
Κατεδηδόκασιν τὰ λάχανα τρωξαλλίδες,
Διὰ τοῦτο τάριχος τέθεικας διπλασίου.
Ὁ ταριχοπώλης ἐστὶν ἐλθὼν πυνθάνου;
Γόγγρος δέκ' ὀβολῶν· οὐχὶ πολλοῦ· λέγ' ἕτερον.
Τὸν ὀπτὸν ἰχθῦν ἐπριάμην δραχμῆς· παπαὶ,

γρ. ἔτεινεν τ' ἐπὶ τέλει.

Ὥσπερ πυρετὸς ἀνῆκεν, [εἶτ' ἐν ἐπιτέλει,]
Πρόσθες τὸν οἶνον ὃν μεθυόντων προσέλαβον
Ὑμῶν, χόας τρεῖς δέκ' ὀβολῶν ὁ χούς.

Ἰκέσιος δ' ἐν δευτέρῳ περὶ ὕλης, πηλαμίδας κύβια εἶναι φησὶ μεγάλα. Κυβίων δὲ μνημονεύει Ποσείδιππος ἐν Μεταφερομένῳ. Εὐθύδημος ἐν τῷ περὶ ταρίχων τὴν ‖ δελκανὸν φησὶν ἰθῦν ὀνομάζεσθαι ἀπὸ Δελκωνος τοῦ ποταμοῦ, ἀφ' οὗπερ καὶ ἁλίσκεσθαι καὶ ταριχευόμενον εὐστομαχώτατον εἶναι. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων, τὴν ‖ λεπτινὸν λεβιανὸν ὀνομάζων φησὶ, λέγειν τινὰς ὡς ὁ αὐτός ἐστι τῷ δελκανῷ. τόν τε κορακῖνον ὑπὸ πολλῶν λέγεσθαι σαπέρδην, καὶ εἶναι κράτιστον τὴν ἐκ τῆς Μαιώτιδος λίμνης, θαυμαστούς τε εἶναι λέγει καὶ οὗτος περὶ Ἀβδήρα ἁλισκομένους κεστρεῖς, [μεθ' οὓς περὶ Σινώπην] καὶ ταριχευομένους εὐστομάχους ὑπάρχειν. οὗτος δὲ προσαγορευομένους φησὶ μύλλους, ‖ ὑπὸ μὲν τινων καλεῖσθαι γνωτίδια, ὑπὸ δὲ τινων πλατιστακοὺς, ὄντας οὗτος αὐτοὺς, καθάπερ καὶ τὴν χελλάρην. καὶ γὰρ τοῦτον ἕνα ὄντα ἰχθῦν πολλῶν ὀνομασιῶν τετυχηκέναι· καλεῖσθαι γὰρ καὶ βάκχον, καὶ ὀνίσκον, καὶ χελλάρην. οἱ μὲν οὖν μείζονες αὐτῶν, ὀνομάζονται πλατιστακοί. οἱ δὲ μέσην ἔχοντες ἡλικίαν, μύλλοι· οἱ δὲ βαιοὶ τοῖς μεγέθεσιν, ‖ εἰγνωτίδια. μνημονεύει δὲ τῶν μύλλων καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ὁλκάσι, σκόμβροι, κολίαι, λέβιοι, μύλλοι, σαπέρδαι, θυννίδες. ἐπὶ τούτοις σιωπήσαντος τοῦ Διονυσοκλέους, ὁ γραμματικὸς ἔφη ‖ Οὐδρος, ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀντιφάνης ὁ ποιητὴς ἐν Δευκαλίωνι ταρίχων τῶν δὲ μέμνηται·

γρ. μεθ' οὓς τοὺς περὶ Σ.

Τάριχος ἀντακαῖον εἴτις βούλεται,
Ἢ Γαδειρικόν· Βυζαντίας δὲ θυννίδος
Ὀσμαῖσι χαίρει.

καὶ ἐν Παρασίτῳ, τάριχος ἀντακαῖον ἐν μέσῳ. πῖον ὁλόλευκον θερμόν. Νικόστρατός τε, ἢ Φιλέταιρος ἐν Ἀντύλλῳ,

Βυζάντιον τέμαχος ἐπιβακχευσάτω
Γαδειρικόν θ' ὑπογάστριον παρεισίτω.

Καὶ προελθὼν,

Ἀλλ' ἐπριάμην παρ' ἀνδρὸς ὦ γῆ, καὶ θεοὶ,
Ταριχοπώλου πάνυ καλοῦτε, κ' ἀγαθοῦ,
‖ Τίλτον μέγιστον ἄξιον δραχμῆς, [δυοῖν
Ὀβολοῖν, ὃν οὐκ ἂν καταφάγοιμεν ἡμερῶν τριῶν,
Ἤδη κατεσθίοντες, οὐ δώδεκά γ' ὑπερμέγεθες γάρ ἐστιν.]

γρ. --- δυοῖν Τ' ὀβολοῖν, ὅγ' οὐκ ἂν καταφάγοιμεν ἡμερῶν Τριῶν, ἀεὶ κατεσθίοντες. οὐ δυώδεκά γε. ὑπερμέγεθες γάρ ἐστι.

Ἐπὶ τούτοις ὁ Οὐλπιανὸς ἀποβλέψας εἰς τὸν Πλούταρχον ἔφη, μή ποτ' οὖν τις ἐν τούτοις, ὦ οὗτος, οὗτος παρ' ὑμῖν τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι κατέλεξε Μενδησίους ὧν οὐδ' ἂν μαινόμενος κύων γεύσαιτο ἄν ποτε, ἢ τῶν καλῶν ἡμινίρων, ἢ τῶν ταριχηρῶν σιλούρων. καὶ ὁ Πλούταρχος, ὁ μὲν ἡμί-

A *Emptum, cùm tanti, quod deterius est, iste mercatus sit?*
B. *Nescis, ô fortunate quod rerum sit in foro pretium, nescis*
Ab erucis corrosa fuisse, vastatáque olera.
A. *Id scilicet est, cur emptum duplo salsamentum indices.*
B. *In foro est salsamentarius: ipsum adi, & interroga.*
Conger decem obolis. A. *non magni. dic cætera.*
B. *Assum piscem emi drachma.* A. *Papæ.*
B *Febris more aucta impensa est.* B. *ad vltimum*
Adde vinum, quod vobis iam ebrijs accepi:
Congios nempe tres: congium verò decem obolis.

Hicesius libro secundo de alimentorum materia, Cybia [a] ex magnis Pelamydibus fieri tradit. Cybiorum meminit Posideippus in Translato. Euthydemus libro De salsamentis ait, Delcanum piscem vocatum à Delcone fluuio in quo capitur, sale inueteratum gratissimum esse ventriculo. Dorion, libro De piscibus, Leptinum Lebianum vocat, & quorundam
C sententia eundem esse ait cum Delcano, Coracinúmque à multis Saperdam nominari, ac præstantissimum esse ex omnibus piscibus quos salsos mittit palus Mæotis: admirabilem esse bonitatem mugilum, quos circa Abdera piscantur, & illorum deinde quos circa Sinopen, vtrosque sale conditos ventriculo placere: Quos autem Myllos vocant, à quibusdam Gnotidia, ab aliis Platistacos nominari, cùm iidem [b] sint: euenirèque hoc ipsum in appellationibus Chellaræ, quem & Oniscon [c] nuncupant, & Bac-
D chum, & Chellaren, piscem videlicet vnum, sed adeptum multa nomina. Huius ergo generis maiores Platistaci dicuntur: ætatis mediæ, Mylli: parui autem, ac corporis mole pusilli, Gnotidia. Myllorum Aristophanes in Holcadibus meminit:

Scombri, Coliæ, Lebij, Mylli, Saperdæ, Thynides.

Hîc conticescente Dionysiocle, Vder grammaticus, Quinetiam Antiphanes, inquit, ho-
E rum salsamentorum in Deucalione meminit:

Antacæum [d] salsamentum si quis optat,
Vel ex Gadibus, aut Byzantiæ Thynnidis
Odore gaudet.

Idem in Parasito:

Antacæum salsamentum in medio positum fuit, pingue, prorsus candidum, calens.

Nicostratus siue Philetærus in Antyllo

Byzantium salsamentum hic debacchator [e].
Gaditanum abdomen huc accedito.

F & progressus:

Sed mercatus sum à viro, ô dij & terra,
Salsamentario, valde probo, bonóque,
Tiliton [f] maximum, æstimandum drachma, obolis
Duobus, quem ne triduo quidem consumpserimus,
Vel si conuiuæ adsint duodecim qui edant: nam
Prægrandis est.

Locuto hæc grammatico, Vlpianus coniectis in Plutarchum oculis, Heus tu, inquit, inter hos pisces, apud vos Alexandrinos, Mendesios nonne aliquis recensuit, quos nolit vel insanus canis gustare, nonne elegantes Heminiros, aut Siluros salsos? Tum Plutarchus, ecquid differat

differat à ſupra memoratis ſalſamentis Heminirus, inquit, feſtiuus Archeſtratus veſter declarauit : Paphius tamen Sopater Heminirum ſic in Myſtaci Thetio [a] nominat:

Antacæum is accepit quem magnus alit
Iſter Scythis, ac Heminirorum voluptatem.

Idem etiam Mendeſium ſic adnumerat:

Mendeſium oræum [b] *in ſummo conſperſum* [c] *bene,*
Et flauis ignis radys aſſatus Cephalus.

Hæc profectò cibaria eſſe illis multò ſuauiora quæ apud te [d] in maximo pretio habentur, nimirum Cottis [e], & Lepidis, experto cuiuis notum eſt. Dic igitur & tu quoque nobis, an genere maſculino τάριχον Attici vſurpent? Epicharmum ſic quidem protuliſſe non me fugit. Plutarchum id diſquirentem Myrtilus occupat, & ait: Cratinus in Dionyſalexandro:

Ponticum Tarichum in ſportis aduehens.

Plato in Ioue malè affecto:

Quæ igitur habeo hæc ſunt. Τυρίχους ego perdam.

Ariſtophanes in Epulonibus:

A. *Non pudebit hunc tarichum*
Abluere omnibus. B. *Quoi ſibi malorum conſcius eſt.*

Crates in Feris:

Braſſica elixanda eſt: aſſandi piſces: à taricho verò vos manum abſtinere oportet.

Hîc tamen [f] maſculino genere non magis enuntiatum quis contendat, quàm neutro: Verùm apud Hermippum in Artopolidibus, priuatim maſculini generis formata eſt hæc dictio,

Et tarichon pinguem: tum etiam,
Recens tarichus, aſpectu Ægyptius.

Ταρίχιον diminuente ſignificatu dixit Ariſtophanes in Pace:

Mercator quod rus feras, probum aliquod tarichion.

Cephiſodorus in Sue:

Caruncula miſella quædam, aut tarichion.

Pherecrates in Transfugis:

Olearium gutium expectat vxor,
Quæ noſtrum ſingulis elixat lenticulam,
Et paululum aſſat nigri tarichij

Epicharmus genere maſculino dixit τὸν τάριχον: itémque ſic Herodotus libro nono. Tarichi ſuper igne poſiti ſaliebant, & palpitabant. Maſculino quoque genere prouerbiis ea vox inſeritur: Aſſus tarichus [g], ſtatim ac ignem viderit. ac rurſum: Origanum [h] amat tarichus putris. Ea tarichus nunquam patietur quibus dignus eſt. Neutro genere ſic Attici dicunt, vt τὸ ταρίχους genitiuus caſus ſit. Chionides in Mendicis:

Dij boni, ταρίχους an mandetur quidpiam?

datiuus autem ταρίχει, vt ξίφει: quo caſu hoc dictum eſt: ὀπὶ ταρίχει τούτῳ, id eſt, ob ſalſamentum igitur hoc plangendum pectus. Menander in Vertentibus:

ὀπὶ τὸ τάριχος, id eſt, *in ſalſamentum ſalem injice, cùm occaſio ſeſe offeret.*

At cùm ea vox maſculini generis eſt, ſecundus inflexionis caſus σι, non habet. Tantum verò Athenienſium in ſalſamentis conquirendis & commendandis ſtudium fuit, vt, quod Alexis inquit in Epidauro, Chærephili ſalſamentarij filios ciuitate donauerint. Poëtæ verba ſunt:

Chærephili gnatos, Athenienſes ideo ciues,

A νιος· ἔφη, ‖ τί διαφέρει τοῦ πεπαιδευμένου ἡμιταρίχου [ὁ καλὸς ὑμῶν] Αρχέστρατος· μέμνηται. Ἀλλ' ὅμως ὠνόμασεν ἡμίνιρον ὁ Πάφιος· ‖ Σώπατρος· ἐν μυσταγωγῷ ‖ Θητίῳ οὕτως,

Ἐδέξατ' ἀνταῖον, ὃν τρέφει μέγας
Ἴστρος, Σκύθαισιν ἡμίνιρον ἡδονήν.

καὶ τὸν Μενδήσιον οὕτως ὁ αὐτὸς καταλέγει,

Μενδήσιός θ' ὡραῖος· ἀκρόπαστος· εὖ,
Ξανθαῖσιν ὀπὸς κέφαλος· ἀκλῖσιν πυρός.

B ‖ Ταῦτα δὲ ταβρώματα, ὧν πολλῷ ἡδίω ἐστὶ τῶν σοὶ πεπαιδαγωγημένων [κοπαίων, καὶ λεπιδίων, πειραθέντες ἴσασι. λέγε οὖν ἡμῖν καὶ σύ, εἰ καὶ ἀρσενικῶς ὁ τάριχος λέγεται] πρὸς Ἀττικούς. Ἀλλὰ γὰρ Ἐπιχάρμῳ οἶδα μόνῳ· ὃν ζηλοῦσα πρόφασις ὁ Μυρτίλος ἔφη, Κρατῖνος μὲν ἐν ‖ Διονυσαλεξάνδρῳ,

Ἐν σαργανοῖσιν ἄξω ταρίχους Ποντικούς.

‖ Πλάτων Διὶ ‖ κακουμένῳ, Ὡς ἄπ' ἔχω, ταῦτ' ἐστὶ, τάριχους ἀπολέσω. Ἀριστοφάνης ‖ Διαταλεῦσιν,

C ‖ Οὐκ αἰσχυνεῖται τὸν ‖ τάριχον τυτνί,
‖ Πλιών ἅπασιν ὅσα συοισὶ αὐτῷ κακά.

Κρατῖνος ‖ Θηρίοις, Καὶ τῶν ῥαφάνων ἔψειν χρὴ, ἰχθῦς τ' ὀπτᾶν, τύς τε τάριχους ἡμῶν δ' ἀπὸ χειρὸς ἔχεσθαι ‖ ἰδίως δ' ἐχημάλισεν ὧδε Ἑρμιππῷ ἐν ‖ Ἀρτοπώλισι,

Καὶ ‖ τάριχος πόνα.

Σοφοκλῆς τ' ὀν Φινεῖ ἔφη,

Νεκρὸς τάριχος, εἰσορᾶν Αἰγύπτιος.

D Γαστρολογικῶς δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Εἰρήνῃ,

Ἀγόρασόν τι χρηστὸν εἰς ἄριστον τάριχος.

καὶ Κηφισόδωρος· ἐν ‖ Τῇ,

Κρεάδιόν τι φαῦλον, ἢ τάριχος.

Φερεκράτης ἐν ‖ Ἀγριομόλοις, ἡ γυνὴ δ' ἡμῶν ἑκάστῳ ‖ λέκιθον ἐψούσῃ φακῇ Ἀναμφίει, καὶ σμικρὸν ὀπῶσ' ‖ ὀρφανὸν τάριχος. Καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἀρσενικῶς εἴρηκεν, ὁ τάριχος. Ἡρόδοτος δ' ἐν ἐννάτῃ οὕτως, Οἱ τάριχοι ὀπὶ τῷ πυρὶ κείμενοι ἐπάλλοντο, καὶ ἤσπαιρον. καὶ αἱ παροιμίαι δὲ καθ' ὃ ἄρρεν λέγουσι,

E Τάριχος· ὀπὸς ἰχθὺς αὖ ἴδῃ τὸ πῦρ.

Σαπρὸς τάριχος τῷ ὀρίγανον φιλεῖ.

‖ Οὐκ αὖ παθοι τάριχος ὧνπερ ἄξιος.

Ἀττικοὶ δὲ οὐδετέρως λέγουσι, καὶ γίνεται ἡ γνωμικὴ Ἕν τάριχους, ‖ Χιωνίδης Πλωχοῖς,

Ἀρ' αὖ φάγοιτ' αὖ καὶ τάριχους ὦ θεοί.

καὶ ὀπὶ δολικῆς,

F Ἐπὶ τῷ τάριχει τῷδε τίνω κοπὴ ἑον.

ἡ δὲ δολικὴ, τάριχει, ὡς ξίφει. Μένανδρος· ‖ Τρέπουσιν. CAP. XXXIII.

Ἐπέπασ' ὀπὶ τὸ τάριχος ἅλας, αὖ οὕτω τύχῃ.

Ὅτε δὲ ἀρσενικόν ἐστιν, ἡ γνωμικὴ ἀκέπι ἔξει τὸ σ. τρισαύτως δ' Ἀθηναῖοι προυδίδου ἐποιοῦντο πρὸς τὸ τάριχος, ὡς καὶ πολίτας ἀναγράψαι τοὺς Χαιρεφίλου δὲ τάριχοπώλου ‖ υἱούς, ὥς φησιν Ἀλεξις ἐν Ἐπιδαύρῳ οὕτως,

Τοὺς Χαιρεφίλου δ' υἱεῖς Ἀθηναίους, ὅτι

Εἰσὴ

Εἰσήγαγε ταρίχους, οὓς καὶ Τιμοκλῆς
‖ Ἰδὼν ὑπὸ τῶ ἱππων, δύο ‖ σκόμβρους ἔφη
Εν τοῖς σατύροις εἶναι.

μνημονεύει αὐτῶ καὶ Υπερείδης ὁ ῥήτωρ. Ευθυνῶ δὲ ὃ ταριχοπώλης μέμνηται Αντιφάνης ἐν Κουρίδι οὕτως,

Ελθὼν[ε] πρὸς τὸν ταριχοπώλην πρόσμενε,
Παρ' οὗ φέρειν εἰώθει. [κἂν οὕτω τύχῃ
Ευθυνῶ ἀπολογίζων αὐτόθι,]
Χρηστόν τι πρόσμενον, κέλευσον μὴ τρεῖν.

κἂν οὕτω τύχῃ Παρὼν Εὔθυνος ἀπολογίζων αὐτόθι

Φειδιππου δ', (ᾧ γὰ οὕτως ταριχοπώλης) Αλεξις δ' ἐν Ιπποσκῳ,

Κἂν ὡραίοις,
Φειδίππου τις ἕτερος ἢ ταριχηρὸς ξένος.

Εθιόντων δ' ἡμῶν τὸ ταρίχος, καὶ πολλῶν ὁρμὴν ἐχόντων ὑπὸ τὸ πίνειν, ὁ Δάφνος ἔφη, ἀνατείνας τὼ χεῖρε, Ηρακλείδης ὁ Ταραντῖνος, ὦ ἄνδρες φίλοι, ἐν τῷ Ὀπτραφορμίῳ Συμποσίῳ φησί, ‖ λῆπτέον σύμμετρον τροφὴν πρὸ δὲ πίνειν, καὶ μάλιστα τὰς εἰθισμένας προπαροξύνεσθαι προφάσεις. ἐπὶ μὲν γὰ εἰσφορήσεως ἀναλάβειν τι ἀπὸ τοῦ οἴνου προσκαθίζοντα τῷ στομάχῳ, καὶ δημοῖν αὐλία καθιστάμενα. Οἴονται δέ τινες ταῦτα εἶναι καὶ κακοστόμαχα, ‖ λέγω δὴ λαχάνων καὶ ταρίχων γένη, δηλητήριόν τι κεκτημένα, ὀδετεῖν ἢ τὰ κόλλωδη, καὶ ὑπερύφοντα βρώματα ἀγνοοῦντες ὅτι πολλὰ τῶν τὰς ἐκκρίσεις ποιούντων ὀλύτους ἐκ τῶν ἀναλίων δυστόμαχα καθέστηκεν, ‖ ἐν οἷς ἐστὶ καὶ τὸ σίσαρον καλούμενον, οὗ μνημονεύει Επίχαρμος ἐν ‖ Αγροτίνῳ, ἐν Γῇ καὶ θαλάσσῃ. καὶ Διοκλῆς ἐν πρώτῳ Υγιεινῶν, ἀπαράγου, τεῦτλον τὸ λευκόν· τὸ δὲ μέλαν καθεκτικόν ἐστιν [ἐκκρίσεως,] κόγχαι, σωλῆνες, μῦες θαλάττιοι, χῆμαι, κλένες, ‖ ταρίχους τέλειος, καὶ μὴ ‖ βρομώδης, καὶ ἰχθύων δύχυλων γένη. προπαροξύνεσθαι δ' ἐστὶν ὠφέλιμον τὴν λεγομένην ‖ φυλλίδα, καὶ τεῦτλιον. ἔτι δὲ ταρίχους, [εἰς ταῦτα ὁρμὰς εἰς ταῦτα μὴ ὁμοίως τῶν πολυτρόφων ἀπολαύειν,] ταῖς ‖ δὲ ἀθρόους ἐν ἀρχῇ πόσεις ἐκκλιτέον. ‖ δύσκλητον γὰ εἰς πλείονα τῶν ὑγρῶν προσφορήν. Μακεδόνες δ', ὥς φησιν Εφιππος ὁ Ολυνθιος ἐν τῷ περὶ τῆς Αλεξάνδρου καὶ Ηφαιστίωνος ταφῆς, οὐκ ἠπίσαντο πίνειν ἀτάκτως, ἀλλ' ἀθρόως ἐχρῶντο μεγάλαις προπόσεσιν, ὥς τε μεθύειν ἔτι προκειμένων τῶν πρώτων τραπεζῶν, καὶ μὴ δύνασθαι τῶν σιτίων ἀπολαύειν. Διφιλος δ' ὁ Σίφνιος φησὶ, τὰ ταρίχη τὰ ἐκ τῶν θαλασσίων, καὶ λιμναίων, καὶ ποταμίων γινόμενα ἐστὶν ὀλιγότροφα, ὀλιγόχυλα, καυσώδη, δυσηίλια, ἐρεθιστικὰ ὀρέξεως. πράσσει δὲ τῶν μὲν ἀπίνων κύβια, καὶ ὠραῖα, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια γένη. τῶν δὲ πόντων τὰ θυννάρια, καὶ κορδύλη. τὰ δὲ παλαιὰ, κρείττονα καὶ δεμύτερα, καὶ μάλιστα τὰ Βυζάντια. τὸ δὲ θυννίου φησι, γίνεται ἐκ τῆς μείζονος πηλαμίδος, ὧν τὸ μικρὸν ἀναλογεῖ τῷ κυβίῳ, ἐξ οὗ χύμους ἐστὶ καὶ τὸ ὠραῖον. ἡ δὲ σάρδα προσεοικεν τῇ κηλίᾳ μεγέθει.

ς. ἐκκρίσεων

ς. εἰς τὸ τὰς ὁρμὰς εἰς ταῦτα ἀποπαύειν, καὶ μὴ ὁμ.

A *Quòd salsamentum pater aduexisset : illos Timocles*
Conspicatus, scombros esse duos,
Vel Satyros [a] *dixit.*

Meminit & ipsorum Hyperides orator. EVthyni verò salsamentarij Antiphanes in Nouacula, his verbis:

Cùm ad Themachopolam [b] *veneris, expecta me:*
Eum aio, à quo salsamentum auferre soleo: quòd si forte
Nondum adsit EVthynus, illic confabulator
B *Quod ex vsu tibi sit quidpiam, & dum hominem operieris*
Nihil proscindi [c] *iubeto.*

Phidippi, qui & salsamentarius fuit, meminit Alexis in Hippisco [d], & in Soracis.

Phidippus alius quispiam, externus homo, salsamentum aduexit.

Nos itaque salsamento cùm vesceremur, & multi potionem appeterent, manibus protensis Daphnus inquit, Heraclides Tarentinus, ô amici viri, in libro cuius titulus est Conuiuium, antea quàm bibamus mediocrem cibum sumendum esse inquit, ac præcipuè illum tum apponendum, qui familiaris sit & consuetus. Etenim quibus rariùs & ex interuallis vtimur edulia, ab ea vini portione quæ stomacho [e] insidet, corrumpi, eáque de caussa morderi ventriculum. Arbitrantur verò quidam ea ipsa ventriculo nocere, olerum inquam & salsamentorum genera, mordaci quadam facultate [f] prædita : prodesse verò cibaria glutinosa & [g] adstringentia, nescij plæraque egestiones irritantia ventriculo conducere, cuiusmodi est quod Sisaron vocant, memoratum ab Epicharmo in Agrostino, & in Terra ac mari. Eiusmodi cibos Diocles recenset libro primo De tuenda valetudine, asparagum, candidam betam : (nam nigra excretionem cohibet,) conchas, solenas, musculos marinos, chamas, pectines, salsamenta adulta [h], minimè virosa, & boni succi pisces. Salubre verò est ante potionem sumere Phyllida [i], betam, atque etiam salsamentum, nec, cùm vrget ciborum appetentia, iis affatim esse, quæ multùm nutriunt, explere: Principio sanè vitari debet largior potus. Humorem enim qui copiosior est, natura vix tolerat. Macedones, vt inquit Ephippus Olynthius libro de exequiis Hephæstionis & Alexandri, modestè bibere non didicerunt, sed statim vel in ipsis propinationibus vini plurimùm hauriunt : quamobrem nondum remotis primis mensis iam ebrij nullam percipere voluptatem ex cibis possunt. Diphilus [k] Siphnius inquit, salsamenta, siue marinis è piscibus fiant, siue è fluuiatilibus, siue è palustribus, parum nutrire, exiguum succum præbere, æstuosa esse, ventriculum iuuare, aluum ducere, appetentiam irritare. Ex salsamentis quæ pingui carent, optima sunt Cybia, Oræa, & reliqua his similia genera : ex pinguibus verò Auchenia [l], & Clidia. Vetusta meliora & acriora, præsertim è Byzantio. Quòd Thynnæum (salsamentum Melandryan) vocant, paratur ex maiore Thynno, & portione respondet Cybio. Fit autem Cybium ex Pelamide maiore, ac ex eodem genere Oræa. Sarda [m] magnitudine Coliæ par est

Scom

Scomber leuiter celeritérque à ventriculo secedit : Colias [a] glutinosior, acriori quodam Scyllæ gustu, mordacior, peiorem succum gignit, multum alit. Præstantior Amyclanus, ac ex Hispania, quem Sexitanum vocant, vt cui tenuior & dulcior caro sit. Strabo libro tertio Geographicorum scribit ad Herculis insulas, prope Carthaginem, nouam vrbem esse Sexitaniam, à qua salsamenta cognominantur, aliámque Scombrariam à Scombris dictam quos illi capiunt, è quibus Garum fit excellentissimum. Salsamentorum, quæ Melandryas vocant, Epicharmus in Vlysse transfuga sic meminit:

Aduectitium frustum salsamenti fuit, Melandryi vtcunque simile.

Melandrys salsamenti genus est, ex maximis Thynnis [b] paratum, vt Pamphilus docet libro De nominibus. Eius frusta minùs pinguia sunt. Omotarichon, ait Diphilus, quidam κήτημα, id est, Cetaceum, nominant, ventriculo graue, concoctu difficile, viscidum. Coracinus fluuiatilis, quem quidam, vt accolæ Nili, Pelten vocant, Alexandrini verò peculiari vocabulo Heminiron nuncupant, sub pinguis est, ac succi minimè praui, carnosus, multum alit, facilè coquitur, & digeritur, omnibus numeris Myllo præstantior. Piscium quidem aliorum, & eorum qui sale asseruantur, oua omnia ægrè coquuntur, & corrumpuntur [c], magis tamen pinguiorum, & ingentium, quoniam duriora permanent, & indiuisa. Sunt autem illa quidem ori suauia, cum sale reposita, deinde assata. Salsamentum quodvis abluendum, quoad inodora & dulcis aqua effluat. Aqua marina salsamentum elixum dulcius [d] redditur. Suauius est salsamentum dum igne calet. Mnesitheus Athenienſis libro De eduliis, succos eorum quæ comedimus, dulces & salsos omnes aluum subducere tradit, acidos & acres vrinam ciere, amaros lotium magis elicere, quosdam tamen aluum mouere : acerbos verò excretiones sistere. Xenophon venustissimus, in opere cuius titulus est Hieron, siue Tyrannicus, hæc cibaria vituperans, inquit, Cur, Hieron, multa hæc artificia excogitasti, quæ tyrannis apponuntur, acida, acria, acerba, & his cognata. Valde quidem, quod ait Simonides, valde inquam, contra naturam hominum hæc esse mihi videntur. Cæterum, quid putas, ô Hieron, inquit, hæc esse cibaria, an potius mollis luxúque languentis animi cupiditates ? quandoquidem, vt probè nosti, qui libenter cibo vescuntur, his fraudibus ac officiis nihil egent. Hoc habito sermone Cynulcus Decoctam [e] petiit bibendam, oporteréque dixit salsas [f] disceptationes lympha dulci eluere. Aduersus eum indignatus Vlpianus, ceruicali manu ferians, Quousque tandem, inquit, barbarè loqui non cessabitis ? aut quando relicto conuiuio hinc facessam, ciusmodi locutionum impatiens ? At ille, Quandoquidem Romæ, quæ omnium vrbium princeps ac regina est, vitam dego, in præsens, ô probissimè vir, vocabulo pro consuetudine vernaculo vsus sum. Nam apud veteres poëtas atque scriptores tersam Græci sermonis puritatem secutos, inueniuntur Per-

A ὁ ᾗ σκόμβρος [κεύφως] καὶ ταχέως ἀποχωρῶν ἀπὸ στομάχου. ὁ κωλίας ᾗ [κωλοσκιλλωδέστερος,] δηκλικώτερος, καὶ κακοχυλώτερος, τροφιμώτερος. κρείττων ᾗ ὁ Ἀμύκλανος, καὶ Ἰσπανὸς ὁ ‖ Σεξιτανὸς λεγόμενος· λεπτότερος γὰρ καὶ γλυκύτερος. Στράβων δ' ἐν τρίτῳ Γεωγραφικῶν περὶ τῆς Ἡρακλέους φησὶ νήσοις καθ' Καρχηδόνα τὴν Καινὴν πόλιν εἶναι Σεξιτανίαν, ἐξ ἧς καὶ ταριχη ἐπωνύμως λέγεσθαι, καὶ ἄλλην Σκομβροταρίαν, ἀπὸ τῶν ἁλισκομένων
B σκόμβρων, ἐξ ὧν τὸ ἄριστον σκεύάζεσθαι γάρον. Οἱ ᾗ λεγόμενοι μελανδρύαι ὧν καὶ Ἐπίχαρμος μνημονεύει ἐν ‖ αὐτομόλῳ Ὀδυσσεῖ οὕτως [πολὺ φόρτιμον] τὸ τέμαχος ἰὼ ὑποπελανδρυώδες. μελάνδρυς ᾗ τῶν μεγίστων θυννίδων εἶδός ἐστιν, ὡς Πάμφιλος ἐν τῷ περὶ ὀνομάτων παρίστησι. καὶ ἔστι τὰ τεμάχη αὐτοῦ λιπαρώτερα. Τὸ ᾗ ὠμοταρίχιον φησὶν ὁ Δίφιλος, κήτημα τινὲς λέγουσι, καὶ ἔστι βαρὺ καὶ γλοιῶδες, πεπτικὸν ᾗ καὶ δύσπεπτον. ὁ ᾗ ποταμίσκος κορακῖνος, ὃν πέλτην τινὲς καλοῦσιν, οἱ ἀπὸ
C Νείλου, ὃν οἱ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἰδίως ἡμίνηρον ὀνομάζουσιν, ὑποπίμελος μὲν ἐστι καὶ ἥκιστα κακόχυλος, σαρκώδης, τροφιμος, εὔπεπτος, εὐανάδοτος, κατὰ πάντα δὲ μύλλου κρείττων. τὰ μὲν τι τῶν ἰχθύων καὶ τὴν ταρίχων ‖ ὰ πάντα, δύσπεπτα, δύσφθαρτα· μᾶλλον ᾗ τὰ τῶν λιπαρωτέρων, καὶ μειζόνων. σκληρότερα γὰρ μένει, καὶ ἀδιαίρετα. γίνεται ᾗ δύσπνοα μὴ ἄλων σβεσθέντα, καὶ ἐποπληθέντα. πάντας δὲ δεῖ σὺν ταρίχοις πλυίειν, ἄχρις οὗ τὸ
1 ὕδωρ ἄοσμον καὶ γλυκὺ γένηται. ὁ δὴ ἐκ θαλάττης ἑψόμενος ταρίχος γλυκύτερος γίνεται· θερμοί τε οἱ ταρίχοι ἡδονὲς εἰσιν. Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεσμῶν, οἱ ἀλυκοί φησι καὶ γλυκεῖς χυμοὶ πάντες ὑπάγουσι τὰς κοιλίας. οἱ δ' ὀξεῖς καὶ δριμεῖς λύουσι τὴν οὔρησιν. οἱ ᾗ πικροὶ μᾶλλον μὲν εἰσιν οὐρητικοί· λύουσι δ' αὐτῶν ἔνιοι καὶ τὰς κοιλίας, οἱ ᾗ στρυφνοὶ [τὰς ἐκκρίσεις.] Ξενοφῶν ἢ ὁ μουσικώτατος ἐν τῷ ὑπὲρ Ἱέρωνι ἢ
E Τυραννικῷ Διαλόγῳ τὰ τοιαῦτα βρώματα φησι, Τί γὰρ ἔφη ὁ Ἱέρων, τὰ πολλὰ ταῦτα μηχανήματα κατανενόηκας, ἃ προσπέπηγε τοῖς τυράννοις, ὀξέα, καὶ δριμέα καὶ στρυφνὰ, καὶ τὰ τούτων ἀδελφά; Παύ μοι σοῦ ἔφη ὁ Σιμωνίδης, καὶ πάνυ γέ μοι δοκοῦσι παρὰ φύσιν εἶναι ταῦτα ἀνθρώποις, Ἀλλ' ἴσως, ἔφη ὁ Ἱέρων, ταῦτα τὰ ἐδέσματα εἶναι, ἢ μὴ ‖ μαλακῆς, καὶ ‖ ἀσθενούσης στρυφῆς ψυχῆς ἐπιθυμήματα; ἐπεὶ οἵ γε ἡδέως ἐσθίοντες, καὶ σύ
F που οἶσθα, ὅτι οὐδὲν προσδέονται τούτων τῶν σοφισμάτων. Ἐπὶ τούτοις λεχθεῖσιν, ὁ Κυνούλκος πιεῖν ᾔτησε δικέλλαν, δεῖν λέγων ἁλμυρους λόγους γλυκέασιν ὑποκλύζεσθαι νάμασιν. πρὸς ὃν ὁ Οὐλπιανὸς ὀχλιάσας καὶ τύφας τῇ χειρὶ τὸ προσκεφάλαιον ἔφη, μέχρι πότε βαρβαρίζοντες ἀ πάυεσθε; ἢ ἕως αὖ καταλιπὼν τὸ συμπόσιον οἴχωμαι, [φέρειν] τοιούτους λόγους ἀ δυνάμενος; καὶ ὃς, ἐν Ῥώμῃ τῇ βασιλευούσῃ Διαλέξεων τὰ νῦν ὦ λῶστε, ὑπαχθείς κέχρημαι καθ' τὴν συνήθειαν φωνήν. Καὶ γὰρ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ποιηταῖς, καὶ συγγραφεῦσι τοῖς σφόδρα ἑλληνίζουσιν, ἔστιν εὑρεῖν καὶ Περ-

ᾗ. κεῦφος
ᾗ. σκιλλωδέστερος
ᾗ. τοποφόρτιμον
ᾗ. τὰς ἐκκρίσεις ἴσχουσι.
ᾗ. πέπλην τ.

σικὰ ὀνόματα κείμενα ἀφ' ἑτέρων τῆς χρήσεως σωθήσεται, ὡς σὺ ‖ ᾠδασάγας, καὶ σὺ [ἀσάρους,] καὶ τὸν ὀχεῖνον, ἢ τὸν ὀχεῖνον· μέτρον δέ ἐστι τέτρυ ὁδὸς μέχρι νυνί, οὕτω ᾠδαὶ πολλοῖς καλούμενον. μακεδονιζούσης τ' οἶδα πολλοὺς τῶν Ἀττικῶν ἀφ' ἑτέρων ὀνομάτων μίξιαν· βέλτιον δέ μοι αἷμα ταύρειον πεῖν· ὁ Θεμιστοκλέους γὰρ ἀναλγὴς αἱρετώτερος, ἢ εἰς σὲ ἐμπεσεῖν. οὐ γὰρ ἂν εἴποιμι ταύρειον ὕδωρ πεῖν, ὅσως σὺ οὐκ οἶσθα τί ἐστιν. οὐδὲ γὰρ ὀπτήσασθαι, ὅτι καὶ ᾠδαὶ τοῖς ἀρίστοις τῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων εἰρηταί τινα καὶ φαῦλα. ‖ Κηφισόδωρος γοῦν ὁ Ἰσοκράτους τοῦ ῥήτορος μαθητὴς, ἐν τῷ τρίτῳ τῶν πρὸς Ἀριστοτέλη λέγει, ὅτι ἔστιν εὑρεῖν τινὰ καὶ τῶν ἄλλων ποιητῶν, ἢ καὶ σοφιστῶν, ἐν ᾗ δύο γ' οὐ πονηρῶς εἰρημένα· οἷα ᾠδαὶ μὲν Ἀρχιλόχῳ τὸ, ‖ παύτ' ἀνδρ' ‖ ἀποσκολύπτειν· Θεοδώρῳ δὲ τὸ, κελεύειν μὲν ‖ πλέον ἔχειν, ‖ ἐπαινεῖν δὲ τὸ ἴσον· Εὐριπίδῃ τε τὸ τὴν γλῶτταν ὁμωμοκέναι φάναι· καὶ Σοφοκλεῖ τὸ ἐν Αἰθίοψιν εἰρημένον·

Τοιαῦτα τοῖσι πολλοῖς χάριν τε κοὐ δίκα
Λέγω, σὺ δ' αὐτὸς ὥσπερ οἱ σοφοὶ

Τὰ μὲν δίκαι' ἐπαίνει, τοῦ δὲ κερδαίνειν ἔχου. καὶ ἀλλαχοῦ δέ φησιν ὁ αὐτὸς ἔφη, μηδὲν εἶναι ῥῆμα σοὶ κέρδει κακόν. Ὁμήρῳ δὲ τὸν Ἥραν δόλῳ συλλεῦσαι τῷ Διΐ, καὶ τὸν Ἄρη μοιχεύειν. ἐφ' οἷς πάντες κατηγοροῦσιν αὐτῶν. οἱ οὖν κἀγώ τι ἥμαρτον ὧν καλλίστων ὀνομάτων καὶ ῥημάτων θηρεύω, μὴ χαλέπαινε. καίτοι γε τὸν Μιλήσιον Τιμόθεον τὸν ποιητήν,

Οὐκ ἀείδω τὰ παλαιά.
Καινὰ γὰρ ἄμμα κρείσσων.
Νέος ὁ Ζεὺς βασιλεύει·
Τὸ παλαιὸν δὲ Κρόνος ἄρχων.
Ἄπιτω μοῦσα παλαιά.

Ἀντιφάνης τ' ἐν Ἀλκήστιδι ἔφη,

[Ἐπεὶ τὸ καινουργεῖν φέρει,
Οὕτως ἐκεῖνος τοῦτ' γινώσκων ὅτι]
Εν καινὸν ἐγχείρημα, καὶ τολμηρὸν ἦ,
Πολλῶν παλαιῶν ἐστὶ χρησιμώτερον.

Οἶμαι δὲ καὶ οἱ ἀρχαῖοι εἴδασι τὸ οὕτω λεγόμενον ὕδωρ, ἵνα μὴ πάλιν ἀγανακτήσῃς, δικάζων μου λέγοντος, δείξω. καίτοι γε τὸν Φερεκράτους Ψυδηρακλέα εἴποι τις ἂν τῶν παύ δοκησιδεξίων,

Ἐγὼ δέ γ' ἂν ἀντείποιμι, μὴ πολυπραγμόνει,
Ἀλλ' εἰ δοκεῖ σοι πρόσεχε τὸν νοῦν κἀκροῶ.

62 Ἀλλὰ μὴ φθονήσῃς, ἔφη ὁ Οὐλπιανὸς, δέομαι, μηδὲ τοῦ ταυρείου ὕδατος, ὁποῖόν ἐστι δηλῶσαι. τῶν γὰρ τοιούτων φωνῶν ἐγὼ διψῶ. καὶ ὁ Κυνοῦλκος, ἀλλὰ πρόπινω σοι, ἔφη, [φιλοξενίαν. διψᾷς γὰρ λόγων ὡς ἀληθῶς] λαβὼν ἐκ Πυθαγορίζουσης

‖ ὑδατος ἀπέφθου κύαθον· ἂν δ' ὠμὸν πίῃ
Βαρὺ καὶ κοπῶδες.

‖ Τὸ δὲ ταύρειον ὕδωρ ὠνόμασεν, ὦ φίλε, [Σοφοκλῆς, ἐν γαι . . . ἀπὸ] τοῦ πρὸς Τροιζῆνα ποταμοῦ Ταύρου, παρ' ᾧ καὶ κρήνη τίς

γρ. ἀγγάρους vel ἀσάνδας

γρ. ---ἐπὶ τὸ καινουργεῖν φέρῃ; Οὕτως ἐκείνος. τοῦτ' γ.

γρ. φιλοτησίαν (διψᾷς γὰρ λόγων) παρ' Ἀλέξ.

γρ. Σοφοκλῆς ἐν Αἰγεῖ, ἀπὸ

CAP. XXXIV.

A sicæ dictiones ob consuetudinem vsurpatæ, quales sunt Parasangæ [a], Astari, Schœni, masculini fœmininive generis, mensuræ viarum nomina, ad nostram vsque memoriam à multis sic appellata. Atticos etiam plerosque noui, quia cum Macedonibus versati sunt, ac permixti, à Macedonicis vocibus, & loquendi proprietate non abhorrere. Satius verò mihi [b] fuerit Tauri sanguinem bibere, & illo mortis genere perire, quo Themistocles è medio sublatus est, optabilius, quàm in te aliquando incidere. Ego equidem hîc Taurinam [c] aquam bibere non dicam. Ea quæ, & qualis sit, tu ignoras. An nescis apud nobilissimos poëtas & scriptores esse quæ malè ac ineptè dixerint?

Cephisodorus Isocratis oratoris discipulus libro tertio sui operis aduersus Aristotelem, inquit, reperiri posse vnum vel alterum dictum, quæ à summis poëtis, atque sophistis, parum rectè sint pronuntiata, veluti apud Archilochum,

Omnes homines esse [d] *deglubendos.*

Apud Theodorum:

Laudandum quod æquum est, verùm cuique iubendum, vt plus æquo habere studeat.

Apud Euripidem, cùm dixit:

Lingua [e] *iurata est.*

Apud Sophoclem in Æthiopibus:

Ad gratiam tibi ista dico, nec te volo cogere,
Verùm, quod facere solent viri sapientes,
Iusta laudato, sectator verò lucrum.

Idem alibi dixit,

Mali nihil esse quod cum lucro iunctum sit.

Apud Homerum: insidiatam fuisse Iunonem Ioui: Martem stupratorem & adulterum fuisse: quæ crimina illis omnes exprobrant. Ego igitur, si quid peccaui, ô bellissimorum nominum & verborum aucupator, ne stomacheris. Nam, quod ait Timotheus Milesius poëta,

Prisca non cano [f]*: præstantiora quidem noua.*
Iuppiter qui iuuenis est, regnat: olim Saturnus imperabat.

Valeant itaque & facessant vetera. Antiphanes in Alcestide:

Quæ noua fiunt
Boni consulit, vt cui sit cognitum
Nouum quoddam inceptum, quamuis audacius
Antiquis nimio multis esse vtilius.

Veteribus ignotam non fuisse quam sic vocamus aquam, ne iterum succenseas decoctam si rursum dixero, monstrabo. Quod enim Pherecrates ait in Falso Hercule:

Ex illustribus quispiam viris si quid dixerit,
Et ego contradicam, ideo ne sis anxius,
Verùm, tibi si videtur, aduerte mentem, rem omnem apertè disseram.

At ne mihi, quæso, inuideas, Vlpianus inquit, aquæ Taurinæ explicationem, vt qualis ea sit intelligam. Has enim voces ego sitio. Tum Cynulcus, Tibi amoris & beneuolentiæ nomine præbibo, inquit: quandoquidem cepit sermonem te sitis, & ex Alexidis Pythagorizusa sumpsisti,

Aquæ decoctæ cyathum, quam si bibisses
Crudam, grauis fuit & laboriosa futura.

Taurinam aquam Sophocles dixit in * à Tauro fluuio prope Trœzena labente, iuxta quam fons

fons Hyoëssa [a] dictus manat. Porro aquæ perquam frigidæ vsum in propinationibus veteres non ignorarunt: verùm ea de re tacere constitui, nisi me docueris in epulis [b] an veteres calidam aquam biberint. Nam si crateres ex eo [c] quod facere solent casu vocati sunt, & ij vino commixto pleni astabant, feruentem potum illi conuiuis non exhibuerunt, leberum more igni subiecto ebullientem. In vsu fuisse calidam aqua priscis, liquet ex Eupolide in Populis:

Ahenum calfacere nobis aliquem, & aquam
Iube decoquere, visceribus vt auxiliemur.

Antiphanes in Omphale:

Aquam in olla mihi qui coquat neminem aspicere sustinebo.
Non enim malè valeo, & dij faxint ne valeam: verùm
Si tormina circa ventrem & vmbilicum cruciarent,
Adest à Phertato [d] mihi drachma emptus annulus.

Idem in Aliptria, hoc enim titulo & eius poëtæ & Alexidis fabula circunfertur:

Celebris officina vobis si faciunda est,
Gratam primùm Cererem [e] dispergite, deinde maximam
Arytænam [f] in medio vestrum statuite, demersam in aquæ feruentis lebetem.
Ego, edepol, quæ libera sum, aquam frigidam nunquam biberim.

Plato libro primo, de Republica, Cupiditatem in animo veluti quandam sitim esse tradit. Ac sitim quidem potionis vel calidæ, vel frigidæ, esse appetentiam, & vel multi, vel pauci cuiusuis potus. Itaque adiuncta siti caliditas si fuerit, frigidi potus desiderium inuehit: sin frigiditas, calidi. Si quis verò ob præsentis humoris copiam multam sitit, potionem largiorem is cupiet: sin paucus humor adest, exiguam poscet. Sitis autem prorsus est appetitus naturæ insitus potionis, vt fames cibi. Semus Delius libro secundo Nesiadis [g], scribit in Cimolo insula, per æstatem frigidarias specus effodi, in quibus aquæ tepentis æstu plena dolia reponant, illam post inde haurientes niue ipsa non minùs frigidam. Tepentem aquam μετάκερας [h] Athenienses vocant, vt Sophilus in Androcle. Alexis in Locris:

Ancillæ affundebant,
Altera quidem calidam, altera μετάκερας.

Philemon [i] in Corinthia: Amphis in Balneo:

Alta voce iussit
Aquam sibi calidam afferri: alius μετάκερας.

His quædam accumulaturo Cynico, Pontianus inquit, Veteribus, Amicissimi viri, non ignotus fuit aquæ valde frigidæ potus. Alexis itaque in Parasito ait,

Etenim volo
Aquam te gustare: cum puteo mihi res est
Qui frigidiorem introrsum penitius abstrusit.

Hermippus in Cercopibus [k] putealem aquam sic nominat. Alexis in Mandragorizonvene illas bibisse niuem sic ait:

An non supra modum hominum stirps curiosa est:
Vt quæ plurimis vtatur rebus diuersissimis?
Alienos diligimus [l], gentiles & cognatos negligimus.

A τόεσσα καλεῖται. ἔπίνοντο δ' οἱ παλαιοὶ καὶ τὸ παὺ ψυχρὸν ὕδωρ ἐν ταῖς ποτόσεσιν. ἀλλ' οὐκ ἐρῶ, ἐαν μὴ καὶ σύ με διδάξῃς, εἰ ἔπινον θερμὸν ὕδωρ ἐν ταῖς δωχίαις οἱ ἀρχαῖοι. εἰ γὰρ οἱ κρατῆρες ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος τῆς ὀνομασίας ἔτυχον, οὗτοί τε κεραθέντες παρέκειντο πλήρεις, οὐ ζεον τὸ ποτὸν παρεῖχον, λεβήτων τρόπον ὑποκαιόμενοι· ὅτι γὰρ οἶδασι θερμὸν ὕδωρ, Εὔπολις μὲν ἐν Δήμοις παρίησιν, [τὸ ‖ χαλκίειον θερ- χ.--τὸ χαλκίον
B μαίνεθ' ἡμῖν καὶ δύη πινὰ Πετθιαν κέλευ' ἵνα ‖ πλάγχνοισι ‖ συγκενώμεθα.] Ἀνιφάνης δ' ἐν Ὀμφάλῃ, Θέρμαινέ δ' ἡμῖν, κὴ δύη πὰ πέπλειν πνὰ Κέλευ', ἵνα απλ.

Εν χύτρᾳ δέ μοι
Οπως ὕδωρ ἔψουσα μηδὲν ὄψεμαι.
ΟΥ γὰρ κακὸν ἔχω μηδ' ἔχοιμ'. ἐαν δ' ἄρα
Στρέφῃ με περὶ τὴν γαστέρα, ἢ τὸν ὀμφαλὸν,
‖ Παρὰ Φερεκράτου δακτύλιόν ἐστι μοι δραχμῆς.

C Εν ᾧ ‖ Αλεπτρέα Φέρεται τὸ δρᾶμα, κὴ ὡς Αλέξιδος, Εαν δὲ τοὐργαστήριον ποιῆτε περιβόητον, καλοσκεδῶ, νὴ τὴν Φίλλιν Δήμητρα, τὴν μεγίστην ἀρύταιναν ὑμῶν, ἐκ μέσου βάψασα τοῦ λέβητος ζέοντος ὕδατος. [εἰ δὲ, μηδέποτ' ὕδωρ χ. εἰ δὲ μὴ, μηδέποτ' ὕπιοι' ἐλεύθερον.] ‖ Πλάτων δ' ἐν πρώτῳ Πολι- δωρ π.
τείας, Επιθυμία ἐν τῇ ψυχῇ ἐστι, οἷον δίψα ἐστίν. δίψα ἄρα τι θερμοῦ ποτοῦ ἢ ψυχροῦ ἢ πολλοῦ ἢ ὀ- CAP.
λίγου, ἢ καὶ ἐν ὀλίγῳ ποιοῦ τινος πόματος, ἢ ἐαν XXXV.
D μὲν τις θερμότης τοῦ δίψει παρῇ τινὶ τοῦ ψυ- χροῦ ἐπιθυμίαν παραρέχοι ἄν; ἐαν δὲ ψυχρό- της, τὴν τοῦ θερμοῦ· ἐαν δ' αὖ πλήθους παρουσίαν πολλὴ ἡ δίψα, ἢ ὅλη τινὸς ἂ πολλοῦ παρέξεται, ἐαν δ' ὀλίγη, τινὰ τοῦ ὀλίγου; αὐτὸ δὲ τὸ δίψῳ, οὐ μή ποτε ἄλλου γένηται ἐπιθυμία, ἢ οὗπερ πέφυκεν, αὐτοῦ πόματος, καὶ αὐτὸ πεινῆν βρώματος. Σῆ- μος δὲ ὁ Δήλιος ἐν δευτέρῳ Νησιάδος, ἐν Κι- μώλῳ τῇ νήσῳ ‖ φησὶ ψυχία κατεσκευάσθαι θέ- ρες ὀρυκτὰ ἐνθα ‖ χλιαροῦ ὕδατος πλήρη πεφά- E μια καταθέντες ‖ ὕδατος, νομίζοντας χιόνος οὐδεν Διάφορα. τὸ δὲ χλιαρὸν ὕδωρ Αθηναῖοι μετάκε- ρας καλοῦσιν, ὡς Σώφιλος ἐν Ανδροκλεῖ. Αλεξις δ' ἐν Λοκροῖς,

Αἱ δὲ παῖδες παρέχεον,
Η μὲν τὸ θερμὸν, ἡ δὲ ἑτέρα μετάκερας. καὶ Φι- λήμων ἐν Κορινθίᾳ, Αμφις δ' ἐν Βαλανείῳ, ἀνε- βόησεν, Υδωρ ἐνεγκεῖν θερμὸν, ἀλλὰ με- τάκερας. μέλλοντος δὲ κυνικὸς τὰ τις ἐπισω- ρεύειν πνὰ, ὁ Ποντιανὸς ἔφη, οἶδασιν ὦ φίλτατοι F ἀνδρῶν οἱ ἀρχαῖοι, καὶ τὸν παὺ ψυχροῦ πόσιν. Αλεξις γοῦν ἐν Παρασίτῳ φησί,

Καὶ γὰρ βούλομαι
Υδατός σε γεῦσαι πρᾶγμα δ' ἐστί μοι μέτα
Φρέατος ἔνδον [ψυχρότερον ἀραρότος.] χ. ψυχρεστέ- ρου Αραρότος.
Ονομάζει δὲ κὴ Ερμιππος ἐν Κέρκωψι, Φρεάλιαῖον ὕδωρ οὕτως. † Οἱ δὲ καὶ χιόνας ἔπινον ἐν Μανδρα- γορίζομένῃ ἔφη Αλεξις,

Εἰτ' ὀ πρᾶγόν ἐστιν ἄνθρωπος ‖ φυτὸν,
Υπεναντιωτάτης τε πλείστοις χρώμενον;
Ερῶμεν ἀλλοτρίων, παροροῦμεν συγγενεῖς.

Εχονλες ὐδὲν, ἀπορᾶμεν τοῖς πέλας
Ερᾶνους φέρονλες, ἢ φερομεν ἀλλ' ἢ κακῶς,
[Ακλῆς τροφῆς ἢ, τῆς καθ' ἡμέραν] πάλιν
Γλιχόμεθα τὼ μάζαν, ἵνα λᾶκη παρῆ·
Ζωμὸν ἢ ‖ ταύτη μέλανα μηχανώμεθα.
Τὸ καλὸν ἢ χρῶμα τῷ ‖ δυσποιῷ χρώζομεν.
Καὶ χιόνα μὲν πίνειν ἀσκυλάζομεν.
‖ Τὸ δ' ὕψον ἐαν μὴ θερμὸν ἢ, ἀφαυρόμεν.
Καὶ τὸν μὲν ὀξὺ οἶνον ‖ σκιπτίζομεν
‖ Επὶ ταῖς ‖ ἀβυρτάκαισι δ' σκβακχεύομεν.
Οὕτω τοι πολλοῖς τῶν σοφῶν εἰρημένον,
Τὸ μὴ γενέσθαι μὲν κράτιστον ἐς ἀεί,
Επαν γένηται δ' ὡς τάχιστ' ἐλθεῖν τέλος.

χ. Κἀκ τῆς τροφῆς τῆς καθ' ἡμ. vel, Κἀν τῇ τροφῇ δὲ τῇ καθ' ἡμ.

Δεξικράτης δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Υφ' ἑαυτῶν πλανωμένοι φησιν, εἰ ἢ μεθύω κἀγὼ χιόνα πίνω, κἂ μύρον ἐπὶ σῶμα κεράσῃς Αἰγυπτιουργεῖ. Ευθυκλῆς δ' ἐν ‖ Ασώτοις ἢ Επιστολῇ.

Πρῶτος μὲν εἶδεν εἰ χιὼν ἐς ὠνία,
Πρῶτον δ' ἐκεῖνον χαδόνα δεῖ πάντως φαγεῖν.

Οἶδεν ἢ καὶ ὁ καλὸς Ξενοφῶν ἐν Απομνημονεύμασι, πῶς χιόνος πόσιν. Χάρης δ' ὁ Μιτυληναῖος ἐν τῷ περὶ Αλέξανδρον ἱστορίας, κἂ ὅπως δεῖ χιόνα ἀφαυλάσσεσθαι εἴρηκεν, διηγούμενος περὶ τῆς πολιορκίας τῆς ἐν Ινδοῖς πόλεως Πέτρας· ὀρύξαι φάσκων τὸν Αλέξανδρον ὀρύγματα τριάκοντα συχνά, ἃ πληρώσαντα χιόνος παρεμβαλεῖν δρυὸς κλάδους. οὕτω γὰρ πεφυλάχθαι πολὺν χρόνον τὴν χιόνα. ὅλη ἢ κἂ τὸν οἶνον ἔψυχον ὑπὲρ δ' ψυχρότερον αὐτὸν πίνειν, Στρατίς φησιν ἐν Ψυχασταῖς,

Οἶνον γὰρ πεῖν οὐκ αὖ εἶς
Δέξαιτο θερμὸν, ἀλλὰ πολὺ τοὐναντίον
Ψυχόμενον ἐν τῷ φρέατι, χιόνι μεμιγμένον.

Καὶ ὁ Λύσιππος ἐν Βάκχαις,

Ερμων τί ἐστι; πῶς ἔχομεν, τί δ' ἄλλο γ' ἢ
Ο πατὴρ αὖ ὤθησεν ἐς τὸ φρέαρ μὴ δοκεῖ,
Ὥσπερ τὸν οἶνον θέρους καθεικένας.

Διφιλος δ' ἐν Μνηματίῳ φησὶ,

Ψύζον τὸν οἶνον Δωρίων.

Πρωταγορίδης δ' ἐν δευτέρῳ τῶν κωμικῶν ἱστοριῶν, τὸν Ανιόχου τοῦ Βασιλέως καταπλοῦν διηγούμενος πλοιῷ, λέγει τι καὶ περὶ τῆς ἐπιτεχνήσεως ψυχρῶν ὑδάτων ἐν τούτοις. τὴν μὲν ἡμέραν ἀνηλιάζοντες αὐτὸ, τῆς νυκτὸς ἀπηθοῦντες τὸ παχύτατον, τὸ λοιπὸν ἐξαθερμάζουσιν ἐν ὑδρείαις κεραμείαις ἐπὶ τῶν μετεωροτάτων μερῶν τῆς οἰκήσεως, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς δύο παῖδες ὕδατι τῷ τύχῃ καταῤῥαίνουσιν. ὄρθρου δὲ καταιρεθέντες, καὶ τὴν ὑποσάθμην πάλιν ὑποστῶντες λεπτόν τε ποιοῦντες αὐτὸ, καὶ πρὸς ὑγίειαν οἷον ἄριστον ἐν ἀχύροις ληθάσι
64 τὰς ὑδρείας. εἶθ' οὕτως χρῶνται. χιὼν οὐδὲ λίθ' ὁτιοῦν χρείαν ἔχοντες.

Λακκαία δὲ ὕδατος μνημονεύει Αναξίλας ἐν Αὐλητῇ οὕτως,

Υδατός τε λακκαίου πρὸς ἐμοῦ τεθὲν γέ σοι γένοιθ' ὑπάρχειν. καὶ πάλιν,

A
Cùm nullæ facultates sunt, diuites nos esse credimus: vicinis
Si munificam gratiam conferimus, præparcè & malignè id fit.
Quod ad cibum spectat quotidianum, & rursum
Mazam optamus quæ candida siet,
Et eo ipso die nigrum ius machinamur:
Speciosum colorem indelebili nos alio tingimus,
Bibendam niuem nos præparamus:
Aqua verò nisi calida sit, seruos obiurgamus.
Vinum subacescens ne pitissamus quidem,
B
Abyrtacarum [a] tamen studio & voluptate insanimus:
Quamobrem, à multis quod dictum est viris sapientibus,
Non nasci quidem semper optimum est,
Natis verò, abire vita quam citissimè
Dexicrates in fabula cuius titulus est, A seipsis errantes, inquit:
Quòd si ebrius sum, & niuem bibo,
Ac præstantissimum vnguentum quo facies linatur mihi
C
Ægyptus confecit.
Euthycles in Prodigis, seu Epistola:
Primus is rescuit venalis an esset nix,
Primum illum comesse fauum necessum est.
Eleganti quoque Xenophonti nota fuit in suis Commentaris niuis potio. Chares Mitylenæus in suis de Alexandro historiis qua industria nix conseruari debeat, expositi, quo loco Petræ vrbis Indorum obsidionem enarrat. Scribit enim Alexandri iussu fossas triginta, parum inter se distantes, excauatas fuisse,
D
eásque niue impletas, superiniectis quercus ramis, ac niuem longo fic tempore perduraſſe. Vinum autem vt gelidius biberent veteres olim refrigeraſſe, Strattis docet in Pſychaſtis [b]:
Vinum bibere
Calidum nunquam is volet: sed multò magis contra
In puteo refrigeratum, aut dilutum niue.
Lysippus in Bacchis:
A. Hermon, quidnam istud est? quomodo habemus?
B. Quid aliud quàm quòd se pater in puteum superne
E
Vt æstate vinum, videtur deturbasse?
Diphilus in Mnematio [c]:
Heus tu Dorion, actutum vinum refrigerato.
Protagorides libro secundo Comicarum historiarum, quo loco regis Antiochi nauigationem secundo flumine [d] describit, nonnihil attigit aquæ refrigerandæ artificium his verbis: Interdiu aquam insolantes, & sub noctem quod crassissimum erat colo secernentes, reliquum vrnis [e] fictilibus exceptum in excelsissima ædium parte sinunt, pueris duobus tota nocte vrnas aqua irrigantibus: diluculo verò vrnis deorsum reuectis, & fæce quæ sidit, rursum detracta, aqua sic extenuata, & ad tuendam ea ratione bonam valetudinem maximè idonea, vrnas in paleis recundunt, & aquam
F
sic purgatam bibunt, niue prorsus nihil egentes. Aquæ è cisterna [f] sic meminit Anaxilas in Tibicine:
Aquæ è cisterna: habere tu à me hanc potes.
& rursum:
E cisterna fortassis aqua periit.
ὕδατος λακκαίου, id est, aquæ è cisterna, vt loqui nos

nos ſolemus. Apollodorus quoque Gelous ſic meminit ἐν Ἀπολιπέσῃ [a]:

Animo ſuſpenſo ac conturbato ſitulæ quæ in ciſterna fuit,
Et eius quæ in puteo, funes exolutos
Vt accommodati eſſent, perfeci.

Hæc Myrtilus dum audit, Quoniam ego ſum, ô amici, φιλοτάριχος, id eſt, ſalſamentorum auidus, quod Simonides ait, niuem bibere cupio. Tum Vlpianus, φιλοτάριχος, inquit, apud Antiphanem extat in Omphale, his verbis:

Nequaquam Philotarichos ſum, ô virgo.

Alexis in Gynæcoſtratia [b], Zomotarichon in his quendam appellauit:

Ciliciusne hic Hippocles, Zomotarichos [c] hiſtrio.

Quod verò dudum citaſti è Simonide, id quid ſit neſcio. Quia tibi curæ hiſtoria non eſt, ô ventroſe, Myrtilus inquit: Cniſolœchos [d] enim quiſpiam es, vel, vt inquit Aſius Samius poëta, priſcus ille Cniſocolax. Calliſtratus libro ſeptimo Miſcellaneorum ſcribit, Simonidem poëtam, quo tempore vehemens æſtus eſt, apud quendam epulantem, iis qui à poculis erant, niuem cæteris, dum biberent, miſcentibus, ſibi verò minimè, hoc epigramma ex impræmeditato recitaſſe:

Hac olympi latera niue circumtexit
Celer è Thracia irruens Boreas:
Qui hyemali penula minimè veſtitorum animum
percellit: verùm miſſa eſt
In Pieriam ſalua regionem [e] manibus com-
preſſa:
Quandam eius portionem mihi affundito quiſpiam:
non enim par eſt
Amico homini calidum porrigere quod initio
bibat.

Cynulcus igitur cùm bibiſſet, percontatus eſt rurſum Vlpianus, apud quem extet vox Cniſolœchos, & quænam forent de Cniſolœcho Aſij carmina. Aſij verſus, inquit Myrtilus, hi ſunt:

Claudus, notis compunctus ac inuſtus, vetulus, men-
dico par,
Acceſſit Cniſocolax, cùm Meles vxorem du-
xit.
Inuocatus inſoleſcit, ſorpſit, ac in adſtantium
medio
Tanquam heros conſtitit, luto emergens.

Cniſolœchos apud Sophilum in Philarcho ſic legitur:

Opſophagus [f] es, & Cniſolœchos [g].

Idem in fabula, cui titulus eſt Concurrentes, Cniſolœchiam [h] ſic dixit,

Leno quidem præ Cniſolœchia
Botellum ſanguine farctum ipſi parare
Hunc me iuſſit.

Cniſolœchi meminit etiam Antiphanes in Bombylio. Quod verò inter epulas vinum dulce olim biberint, palam eſt ex Alexide in Dropide:

Ingreſſum eſt ſcortum dulce vinum ferens
In argenteo quodam drachmarum quinque po-
culo,
Conſpectu elegantiſſimo, quod nec tryblium [i] fuit,
Nec phiala, ſed vtriuſque formæ ac nodi parti-
ceps

Allata eſt poſt hæc placenta, ex lacte, ſeſamo, ac melle ſubacta, quam Romani libum no-

A ἴσως τὸ λακκῆνον γε ὕδωρ ἀπόλωλεν. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Γελῶος ἐν Ἀπολιπέσῃ λάκκος αὖ ὥσπερ ἡμεῖς λέγομεν μνημονεύει ἐν [Ἀπολιπέσῃ] ἔτως, fort. Ἀπολιπῶν

Ἀγωνιῶσα τὸν τε τοῦ λάκκου κάδον,
Λύσασα καὶ τὸν τοῦ φρέατος ὀὐτρεωτὰς
Τὰς ἱμονιὰς πεποίηκας.

Τούτων ὁ Μυρτίλος ἀκούσας ἔφη, Ἐγὼ δ' ὢν φιλοτάριχος ὦ ἑταῖροι, χόνος πιεῖν βάλομαι κατὰ Σιμωνίδην. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς, κεῖται μὲν ὁ φιλοτάριχος ἔφη ὦ δαῖ Ἀνθιφάνει ἐν Ὀμφάλῃ οὕτως.

B Οὐ φιλοτάριχος οὐδαμῶς εἰμ' ὦ κόρη.

Ἀλεξις δ' ἐν Γυναικοστρατίᾳ καὶ ζωμοτάριχόν τινα κέκληκεν ἐν τούτοις. ὁ δὴ Κίλιξ,

Οὐδ' Ἱππόκλης ὁ ζωμοτάριχος ὑποκριτής.

Τὸ δὴ κατὰ Σιμωνίδην τί ἐστιν οὐκ οἶδα. οὐ γὰρ μέλει σοι ἔφη ὁ Μυρτίλος ἰσοτέλειας ὦ γάστρων. [Κνισολοῖχος γάρ τις εἰ καὶ κατὰ τὸν Σάμιον ποιητὴν Ἄσιον, τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον, καὶ κνισοκόλαξ.] Καλλίστρατος δὲ ἐν ἑβδόμῳ Συμμίκτων φησὶν, ὡς ἐστιώμενός τις C ἀνήρ πτι Σιμωνίδης ὁ ποιητὴς κρατῆρος καύματος ὥραν, καὶ τῶν οἰνοχόων τοῖς ἄλλοις μισγόντων εἰς τὸ ποτὸν χόνος, αὐτὸς ἢ οὔ, ἀπεχειρίασε τόδε τὸ ἐπίγραμμα. κ. Κνισολοιχὸς γάρ πις εἰ καὶ κατὰ τὸν Σάμιον, τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον, κνισοκόλαξ.

[Τὼ ῥά] ποτ' [‖ Οὐλύμποιο πεῖ πλευρὰς κ. Τῆρα
κάλυψεν,
Ὠκὺς ἀπὸ Θρήκης ὀρυμαγδὸς Βορέης,
Ἀνδρῶν δ' ἀχλαίνων ‖ ἔδακε φρένας· αὐτὰρ
D ‖ ἐκάμφθη,
Ζωὴ Πιερίδι γλυ ‖ ἀπεσταμένη,
Εὖλις ἐμοί γ' αὐτῆς χεῖτο μέρος· τὸ δὲ ἔοικε,
Θερμὸν βαρύζειν ἀνδρὶ φίλῳ πόθος.

Πιόντος οὖν αὐτοῦ πάλιν, ἐζήτει ὁ Οὐλπιανὸς, πῶς κεῖται ὁ κνισολοῖχος, καὶ τίνα ἐστὶ τὰ δ' Ἀσίου ἔπη, τὰ περὶ δ' κνισοκόλακος. τὰ μὲν δὴ δ' Ἀσίου, ἔφη ὁ Μυρτίλος ἔπη ταῦτά ἐστι,

Χωλὸς σιγμαλίης πολυγήρως, ἶσος ἀλήτῃ
Ἦλθεν ὁ κνισοκόλαξ, εὖτε Μέλης ἐγάμει,
E ‖ Ἀκλῆ, [‖ ζωμοῦ κεχρημένος,] ἐν ᾗ μέ- C A P.
σοισιν XXXVI.
Ἥρως εἰσήκει βορβόρου ἐξαναδύς.

Ὁ δὴ κνισολοῖχος ἔστι πῶς μὲν Σωφίλῳ ἐν Φιλάρχῳ οὕτως,

Ὀψοφάγος εἰ καὶ κνισολοῖχος. ἐν ᾗ τοῖς ὀπτοφορμίοις Σωτηρίχου κνισολοιχίαν εἰρηκεν ἐν τούτοις.

Ὁ πορνοβοσκὸς γάρ μ' ὑπὸ κνισολοιχίας
Χορδεῦ πιν' ἀιμαλαίαν αὐτῷ σκυάσας,
F Ἐκέλευσε ταυτὶ ἐμέ.

Τοῦ κνισολοίχου δὴ καὶ Ἀντιφάνης μνημονεύει ἐν ‖ Βομβυλίῳ. ὅτι δ' ἔπινον καὶ γλυκὺ οἶνον μεταξὺ ἐσθίοντες Ἀλεξις φησὶν ἐν Δρωπίδῃ.

Εἰσῆλθεν ἡ ἑταίρα φέρουσα τὸν γλυκὺν
Ἐν ἀργυρῷ πολιτικῷ [πενταδράχμῳ τινὶ] κ. πτάχῃ πνὶ
Ἀστειοτάτῳ τῷ ὄψιν οὔτε τρυβλίῳ,
Οὔτε φιάλῃ. μετεῖχ' ἀμφοῖν τοῖν ῥυθμοῖν. Ἐξῆς ἐπεισπλέχθη πλακοῦς ἐκ γάλακτος ‖ ἱερῶν τὸ δὲ μέλι, ὃν Ῥωμαῖοι λίβον

καλεῖσι. καὶ ὁ Κυύουλκος ἔφη, ἐμπίπλασο Οὐλπιανὲ ‖ χεδροδλάψου πατρίδι, ὃς πᾶσι οὐδενὶ τῶν παλαιῶν, μὰ τὴν Δήμητρα, γέγραπται. πλὴν εἰ μή
χ. Φοινικικὰ ἄρα πᾶσι τοῖς [Φοινικικὰ] συγγέγραφόσι, [Σουνιαιθωνι.] ‖ Μοιχῷ τοῖς σοις πολίταις. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς, Ἀλλ' ἐμοί μὲ, ἔφη, ὦ κυνόμυια μελιπήκ[ων
χ. Σαλχωνιάθωνι ἄλις. ἡδέως δ' ἂν χόνδρου φάγοιμι τ' ὀστρακίδων, ἢ τ' κεκκάλων, ἀφθόνως ἔχοντ[ος, ἐ κεκιμαδενί]ου
χ. μυσίλλω, δότε, ἔφη, [μυσίλλω,] ἐ γὰρ ἂν εἴποιμι μύστρον, παρ' οὐδενί γε τ' ὑπὸ ἡμῶν εἰρημένον. Ἐπιλήσμων εἶ, ἔφη, ὦ θαυμάσιε, ὁ Αἰμιλιανός· οὐ σύμφημί τι τ' Κολοφώνιον Νίκανδρον ἀεὶ τεθαύμακας τ' ἑποποιὸν
χ. πέπερι ὡς φιλάρχαιον, καὶ πολυμαθῆ, ἐ ὡς τ' [πεπέριον] ὀνομάσαντα παρέθου; οὕτως τίνων αὐτὸς ἐν τῷ πρώτερῳ τ' Γεωργικῶν ἐμφανίζων τὴν τ' χόνδρου χρῆσιν, ἐ μύστρον ὠνόμασε διὰ τούτων.

Ἀλλ' ὁπότ' ἢ ἐρίφοιο νεοσφάγου ἢ κεν ἀρνὸς,
Ἢ αὐτῆ ὄρνιθος ἐφοπλίζεσθαι ἐδωδὴν,
χ. Χύδρα μὲν [Χύδρα μὲν] ὀκτρίψειας, ὑποσρώσας δ' ἐνὶ κοίλοις
Ἀγέσιν· ὠὼδει δ' ὀλίγῃ ἅμα φῦρσον ἐλαίῳ.
χ. Ζωμὸν δ' βρεμέοντα καταντλασον ἀμφὶ δὲ αὐτῇ
Ἀρνύμενος, ἵνα μηδὲν ὑπερζέσῃ. πίνειν δὲ τὸ μύστρον
Ἀμφιβαλὼν,] φωκτὸν γὰρ ἀνοιδαίνει βαρὺ κρέμνον.
[Ἡρεμα δ' ἐν χλιαρῶν κοίλοις ὀκδαίνεο μύστροις.]

Διὰ τούτων, ὦ θαυμασιώτατε, ὑποφαίνει ὁ Νίκανδρος τὴν χρείαν τ' τε χόνδρου, καὶ τῆς ἐπισμιλύης κριθῆς, ὀπτιχεῖν κελεύων ἀρνὸς ἢ ἐρίφου ζωμὸν, ἢ ὄρνιθος. τὸ μὲν οὖν χίδρα φησὶν, ἐκτρίψων μὲν ἐν θυείᾳ, μίξας δ' ἔλαιον αὐτῆς ἀναφύρασον ἡνίκ' ἂν ἕψηται, τὸν ὀκ τ' χιᾶσδε σκόρδης ἀναβρομοῦται ζωμὸν, πυκνότερον τῇ ζωμηρύσει καταμίγνυε μήδ' ἕτερον ἐπεγχέων, ἀλλ' αὐτὸν ἀπ' αὐτοῦ ἀρυόμενος, ὡς τὸ μηδὲν ὑπερζέσαι τοῦ πιμελεστέρου. διὸ ἐ φησὶ, καταπίνιγε τὸ ὑπερζέον ἐπιθεὶς πῶμα τὸ κρεμνὸν οὕτω φωκτὸν γινόμενον διοιδεῖ· τελοῦσιον ἢ πεφὼς χλιαρὸν γιγόμενον, κοίλοις προσφέρου τῆς μύστροις. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἱπποκράτης ὁ Μακεδὼν ἐν τῇ πρὸς Λυγκέα ἐπιστολῇ, δι' ἧς ἐμφανίζει Μακεδονικόν τι δεῖπνον, πολυτελείᾳ τε πάντα πανταχοῦ γιγόμενα ὑπερβαλὸν, μνημονεύει ὡς ἑκάστῳ τῶν δειπνουμένων δοθέντων μύστρων χρυσῶν. Ἐπεὶ ἢ φιλάρχαιος εἶναι θέλεις, καὶ οὐδὲν φῆς φθέγξασθαι, ὃ μὴ τῆς Ἀτικῆς ἐστι φωνῆς, ὦ φίλτατε, τί ἐστιν ὃ λέγει ‖ Νικοφῶν, ὁ τ' ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητὴς, ἐν τοῖς ‖ Χειρογάστορσιν· ἐγὼ γὰρ καὶ τοῦτον εὑρίσκω μνημονεύοντα τ' μύστρων, ὅταν λέγῃ, μεμβρεδοπώλας, ἀκροκολοπώλας, ἰχαδοπώλας, διφθεροπώλας, ἀλφιτοπώλας, μυστριοπώλας, βιβλιοπώλας, κοσκινοπώλας, ‖ ἐγκεφαλοπώλας, σπερμαλοπώλας. τίνες γὰρ ἂν εἶεν οἱ μυστριοπῶλαι, ἢ οἱ τὰ μύστρα πωλοῦντες; Μαθὼν δ' ἂν ἐκ τούτων ὃ καλέμου Συρακοσικὸς τὴν τοῦ μύστρου χρῆσιν, ἐμφορου
64 τοῦ χόνδρου, ἵνα μὴ λέγῃς ἀκικυς εἰμὶ κ' ὀλιγοδρανέω. Τεθαύμακα δ' καὶ πῶς οὐκ ἐζήτησας. ὁ δ'

nominant. Tum Cynulcus ait: Satia nunc te, Vlpiane, Chebrodlapso patrio tuo, quod, per Cererem, nomen, apud nullum ex antiquis scriptum est, nisi fortè apud eos qui Phœniciæ res memoriæ commendarunt, Souniæthonem inquam, & Moschum ciues tuos. At Vlpianus, Mihi quidem, ô canina musca[a], mellitarum satis placentarum est, alicam verò comesse volupe mihi fuerit, cui Ostracidum siue Coccalorum[b] abundè sit admixtum. Vos igitur afferte, mihique date mystilenum, id est cochlear: μύστρον enim dicere mihi religio est, quia nostrorum maiorum nullus voce vsus illa fuerit. Obliuiosus, admirande vir, profectò es, inquit Æmilianus. Nicandrum Colophonium hexametrorum versuum poëtam nónne semper es cum admiratione veneratus, vt studiosum antiquitatis, multaque doctrinæ? Ab eo Peperium[c] dictum fuisse nónne modò referebas? atqui libro primo Georgicorum alicæ vsum declarans mystron nominat his verbis:

At cùm vel hœdo recenter iugulato, vel agno,
Vel etiam gallina, tibi cibus instruitur,
Chondrum tritum in vase cauo sternito,
Admixtóque oleo fragrante pinsito,
Addito iusculo quod feruens ac fremens hauseris: tum operculo
Impositò exhalare ne permitte[d]: sic crimnon
Ne transiliat excoctum[e]: vehementer intumescit.
Sensim verò tepidum mystris tu canis in cibo sumito.

His videlicet, ô in primis admirande, Nicander vsum alicæ ordeique decorticati proponit, ac describit, hœdi, agnive, aut gallinæ iusculum affundi iubens. Alicam ergo, inquit, tunde in mortario, oleóque mixto, subige quamdiu coquitur: efferuescens iusculum sic præparatæ crebrius cochleari[f] commiscето, nihil præterea super affundens, sed ipsius sublatam partem quandam hauriens, & agitans, ne quod pinguius est feruore ollam superet, ac foras effluat. Quapropter ait: Cohibe quod immodicè feruet, operculo admoto: sic enim crimnon coërcitum, ac tanquam suffocatum intumescit: tandem verò leuiter id tepidum canis mystris in os ingere. Quinetiam Hippolochus Macedo in sua ad Lynceum epistola, qua cœnam Macedonicam quandam exponit, sumptu quasuis alias omnes vbiuis apparatas superantem, memorat conuiuis singulis data fuisse aurea mystra. Quandoquidem verò id affectas, vt antiquitatem esse tibi gratam omnes putent, ô amicissime, & ipse nihil ais te loqui, quod dictione Atticum non sit, quidnam illud est quod Nicophon priscæ comœdiæ poëta dixit ἐν χειρογάστορσι? Hunc enim comperio τῶν μύστρων meminisse, cùm ait,

Membradum venditoribus, vini meri, caricarum, coriorum, polentæ, mystrorum, vnguentorum, librorum, cribrorum, sagenarum, seminum.

Alij quæso μυστροπῶλαι esse possunt, quàm qui μύστρα vendunt, id est cochlearia. Ex his igitur, ô belle Syracusice[h], mystri vsum edoctus, alicæ te ingurgita, ne te dicas ἄκικυν[i] εἶναι, id est, imbecillum esse, & ὀλιγοδρανεῖν, id est, languentem spiritum vix trahere. Miror autem te non

inter

interrogaſſe vnde alica hæc ſit, an Megarica, an Theſſalica, quæ Myrtilo patria eſt. Tum Vlpianus, Comeſſe, inquit, deſinam, ſi me docueris, apud quem legatur hæc vox Chondros. Tum Æmilianus, Hoc tibi non inuidebo, ait. Cùm enim cernam ſplendidiſſimum cœnæ apparatum, te Chondro ſatiatum volo inſtar galli ferocientem irritari, ac nos docere cibariorum, quibus nobis poſthac veſcendum eſt, vim ac facultatem. Indignatus ad hæc Vlpianus, vndenam hæc alica ſit, iam à te peto, inquit: non enim facere poſſum quin ſemper ab his ſophiſtis tardiùs eruditis quæram aliquid. Atqui de hac re ego rationem tibi reddam, inquit Æmilianus, agámque prius de chondro, citatis his Antiphanis verbis ex Antea:

A. In ſportis quidnam eſt ô lepidiſſimum [a] capui?
B. In tribus quidem, Chondros Megaricus bonus:
Nam probum eſſe Theſſalicum negant.
E Phœnicia ſemidalis eſt, iam diu
Expetita.

Eadem fabula nomine Alexidis publicata eſt, ab illa valde parum diſtans. Idem Alexis in Improba:

Chondrus adeſt Theſſalicus multus.

Ariſtophanes in Epulonibus, ſic chondrum dixit, non alicam, ſed ſorbitionem ex ea paratam:

--Vel chondro decocto
Muſcam iniectam ſorbendam dedit poſtea.

Quamuis teſtimonium eius memoria non teneo, meminit & Semidalidis Strattis in Anthroporrhaiſte [b], & Alexis in Iſoſtaſio [c]. Caſum verò genitiuum, Semidalidis, Strattis in eadem fabula ſic dixit:

Geminorum autem nepotum Semidalidis.

Ἐδέσματα, id eſt, cibaria, ſic Antiphanes dixit in Geminis:

Ἐδέσμασιν, id eſt, *cibariis multis ac lautis contigit frui:*
Ter fortaſſis, aut quater aliis propinantibus, bibi:
Cibo vorato, quantum tres edant vel quatuor elephanti, laſciuiebam.

Finiendus hic iam liber. Cataſtrophe ac vltima pars eſt de cibariis ſermo. Sequentem enim deinceps cœnæ deſcriptionem ab illis auſpicabimur, non prius tamen, Athenæe, quàm nobis Hippolochi Macedonicum conuiuium exponas. Enimuero tibi, ſi hoc gratum eſt, ô Timocrates, inquit Athenæus, iam aggrediamur [d].

A χόνδρῳ πόθεν Μεγαρόθεν ἢ Θεσσαλικὸς, ὅθεν καὶ Μυρτίλῳ ἐστίν. καὶ ὁ ΟΥΛΠΙΑΝΟΣ, Παύομαι ἔφη ἐθέλων, αὖ με διδάξῃς ποῦ ποτε εἴρηται ὅτι οἱ χόνδροι. ϗ ὁ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ ἔφη, ἀλλ' οὐ φθονήσω σοι. ὁρῶν γὰρ λαμπρότατόν σε δεῖπνον παρασκευάζων, βούλομαί σε δίκην ἀλεκτρυόνος ἐμφορηθέντα χόνδρου [κορύσσεσθαι.] ϗ διδάσκειν ἡμᾶς ποῖ ὧν μέλλομεν ἐδεσμάτων μεταλαμβάνειν. ϗ ὃς δυσχερέσ- κορύσσεσθαι
ἔφη, πόθεν σοι καὶ τὰ ἐδέσματα; μὴ γὰρ ἀναπαύσασθαί ἐστι ζητοῦντα ἀεί τι παρὰ τῶν ὑμαθεῖς τούτους
B σοφιστάς. Ἀλλὰ μὴν ἔφη ϗ περὶ τούτου σοί τ' λόγον, ὁ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ, ἀποδώσω· λέγω γὰρ πρῶτον περὶ χόνδρου, ΑΝΤΙΦΑΝΗΣ παρὰ Διδύμῃ ἐξ ‖ Ἀνθείας τάδε,

Ἐν ταῖς ἀσυρίαισι γ' ἔστι, φίλτατε;
Ἐν τρισὶ μὲν χόνδρος ἀγαθὸς Μεγαρικός,
ΟΥ Θεσσαλικὸν γὰρ [χρηστὸν εἶναι, φασὶ γ']
[Τῆς Φοινίκης σεμίδαλις ἐκ πολλῆς σφόδρα
Ἐξητημένη.]

χ. χρηστὸν εἶναι φασὶ δὲ χ. Τῆς Φοινίκης σεμίδαλις ἐκ πολλῆς σφόδρα ἐξητημένη.

C Τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο δρᾶμα φέρει, ϗ ὡς ΑΛΕΞΙΣ ἐν ὀλίγοις σφόδρα διαλλάττον. ἐν ᾗ Πονήρᾳ πάλιν ὁ ΑΛΕΞΙΣ.

Καὶ χόνδρῳ ἔνδον ἐστὶ Θεσσαλικὸς πολύς.

‖ χόνδρον γ' εἴρηκε τὸ ‖ ῥόφημα ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ ἐν Δαιταλεῦσιν οὕτως,

Η χόνδρον ἑψῶν, εἶτα μῆλον ἐμβαλὼν
Ἐδίδου ῥοφεῖν αὖ.

Καὶ σεμιδάλεως γ' μέμνηται, ϗ εἰ μὴ τὰ μαρτύρια κραδαίνω, Στράττις ἐν Ἀνθρωποῤῥάϊστῃ, καὶ ΑΛΕΞΙΣ ἐν
D Ἰσοστασίῳ. τὴν γλυκεῖαν γ' σεμιδάλιδός φησιν εἰρηκέναι ὁ Στράττις ἐν τῷ αὐτῷ δράματι οὕτως,

Τῶν γ' διδύμων ἐκγόνων σεμιδάλιδος.

Τὰ γ' ἐδέσματα ὠνόμασεν ΑΝΤΙΦΑΝΗΣ ἐν Διδύμοις οὕτωσί,

Ἀπέλαυσα πολλῶν ϗ καλῶν ἐδεσμάτων
Πιών τε πηπόσεις τρεῖς ἴσως, ἢ τέτταρας,
Ἐσθιών πως καταβεβρωκὼς σῖλία.
Ἴσως ἐλεφάντων τεττάρων.

E ‖ Ἐχέτω τέλος ἤδη ἡ βίβλος ὅπῃ τοῖς λόγοις τοῖς [περὶ τῶν ἐδεσμάτων] ἔχουσα τὴν καταστροφήν. περὶ τῶν ἐδεσμάτων
ἀρχὴν γὰρ τοῦ δείπνου ἀπὸ τῶν ἑξῆς ποιησόμεθα. οὐ πρότερόν γε ὦ Ἀθηναῖε πρὶν ἡμῖν διελθεῖν, καὶ τὸ τοῦ Ἱππολόχου τὸ Μακεδονικὸν συμπόσιον. ἀλλ' εἰ τάχ' σοι φίλον ὦ Τιμόκρατες, οὕτω προσκυνοῦμεν.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΤΩΝ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ATHENÆI DEIPNOSOPHISTARVM LIBER QVARTVS.

CAP. I.

ΙΠΠΟΛΟΧΟΣ ὁ Μακεδὼν ἑταῖρε Τιμόκρατες, τοῖς χρόνοις μὲν γέγονε κατὰ Λυγκέα, καὶ Δοῦριν τὰς Σαμίους, Θεοφράστου δὲ τοῦ Ἐρεσίου μαθητής· σωθήκας δ' εἶχε ταύτας πρὸς τὸν Λυγκέα, ὡς ἐκ τῶν αὐτῶν ἐστι μαθεῖν ὑπομνημάτων· πρὸς αὐτοὺς οὖν δηλονότι εἰ τύχοι συμπεπλεγμένη δεῖπνον πολυτελεῖ, ‖ ὅμοια κἀκείνῳ ‖ ἀνυπόπτου τοῦ αὐτοῦ. Ἑκάτερον δὲν σώζουσι δεῖπνα ἡμῖν ὑπομνήματα· Λυγκέως μὲν τὸ Λαμίας τῆς Ἀττικῆς αὐλητρίδος ἐμφανίζον καὶ δεῖπνον Ἀθηναίοις γενόμενον Δημητρίῳ τῷ βασιλεῖ, ὑπὸ Πολυορκητῆ. (ἐρωμένη δ' ἦν καὶ ἡ Λάμια τοῦ Δημητρίου.) τοῦ δὲ Ἱππολόχου τοῦ Καρδιανοῦ τοῦ Μακεδόνος ἐμφανίζοντος γάμους. καὶ ἄλλας δὲ πρὸς τούτοις ἐπιστολὰς ἔχομεν τοῦ Λυγκέως ὑπομνηματικὰς, πρὸς τὸν αὐτὸν γεγραμμένας Ἱππόλοχον, δηλώσαντος τὸ τε Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως δεῖπνον, Ἀφροδίσια ὑπὸ Πολυορκητῶν Ἀθηναίοις, καὶ τὸ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως. δώσομεν δέ σοι ἡμεῖς καὶ αὐτὰς ταύτας ὑπομνηματικάς. ἐπεὶ δὲ ἡ τοῦ Ἱππολόχου ἀπανίως διέκειτο, ὑπεδραμόμην σοι τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα διαλεγθῆς ἕνεκα νυνί, καὶ ψυχαγωγίας. Ἐν Μακεδονίᾳ, ὡς ἔφη, τοῦ ‖ Καρδιανοῦ γάμους ἑστιῶντος, οἱ μὲν συγκεκλημένοι ἄνδρες [ἦσαν ‖ ἑκατὸν,] οἷς δὲ κατακληθεῖσιν διφρους ‖ ἐδόθησαν φιάλαι ἀργυραῖ ἑκάστῳ μία [δωρεά·] ‖ πρὶν δὲ στεφανωθῆναι ἕκαστος, πρὶν εἰσελθεῖν ‖ σκεύη χρυσᾶ, πρῶτον δὲ τοῦ χρυσοῦν ἑκάστῳ τὸ μέμμα. Ἐπεὶ δὲ ἐξέπιον τὰς φιάλας, ἐν χαλκῷ πίνακι τῶν Κορινθίων κατασκευασμάτων ἄρτος ἑκάστῳ ἰσόπλατος ἐδόθη, ὄρνεις τε ἐνῆσαν περθσελὴ καὶ φάττα, καὶ χλιὼ, καὶ τριάκοντα τὰς ἄλλα ἀφθονία σεσωρευμένη· καὶ ἕκαστος λαβὼν σὺν αὐτῷ πίνακι, τοῖς καρπὸν διεδίδου ‖ σαμίνα· ἄλλα δ' ἐφέρετο πολλὰ, καὶ ποικίλα. Καὶ μὴν ταῦτα ἀργυροῦς πίναξ ἕτερος ἐφ' ᾧ πάλιν ἄρτος μέγας, ἐν χλιοῖς, καὶ λαγωοὶ, ἐν ἐρίφοι, ἐν ἕτεροι ἄρτοι πεπονημένοι, καὶ πτέρυγες, περδικές τε, ἐν ὅσον ἄλλο πτηνῶν πλῆθος ἦν. ἐπεδώκαμεν οὖν φησὶ, ἐν ταῦτα τοῖς δούλοις, καὶ ὡς ἄριστα εἴχομεν βρώσεως, ἐχερνιψάμεθα. καὶ στέφανοι εἰσενέχθησαν πολλοὶ παντοδαπῶν ἀνθέων· ὑπὸ πᾶσι τε χρυσοῦς πλεκτοὺς· ὁλκὴν ἴσας τῷ πρώτῳ στεφάνῳ. Ἐπὶ δὲ τούτοις εἶπεν Ἱππόλοχος, ὡς Πραξ. ἦσαν ρ' καὶ εἴκοσι. πραξ. δωρεαί.

A

HIPPOLOCHVS Macedo, Eresij Theophrasti discipulus, ô amice Timocrates, qui Samiorum Lyncei & Duridis ætate vixit, vt licet ex epistolis eius cognoscere, cum Lynceo pactus est, si quãdo sumptuosæ cœnæ interessem; apparatum eius ipsi se declaraturum, idémque [a] vicissim Lynceus facturum se promisit. Vtriusque etiamnum seruantur conuiuales epistolæ, Lynceo quidem cœnam Lamiæ Athenien sis [b] tibicinę, qua exceptus est Demetrius rex, cognomine Poliorcetes, enarrante, (fuit autem eius amica Lamia:) Hippolocho verò nuptiale Carani Macedonis epulum describente. Alias quoque Lyncei nos epistolas ad eundem Hippolochum datas nacti sumus, quibus Antigoni regis Athenis celebrantis Aphrodisia [c] cœna explicatur, & Ptolemæi regis item alia. Epistolas ad te propediẽ has mittemus. Verùm quia Hippolochi tarò inuenitur epistola, quæ illa complectitur, traducẽdi temporis, oblectandique animi gratia, tibi percurram. Apud Macedonas, inquit vt tibi iam significaui, nuptiale conuiuium Caranus cùm exhiberet, conuocati ad id viginti fuere, quibus statim vt accubuerunt, dono datæ sunt argenteæ phialæ, singulis vna: Antea quoque aurea corolla [d] priusquam ædes introiret, æstimata quinque aureis, vnusquisque coronatus fuerat. Phialas simul ac ebiberunt, in æneo disco æris Corinthij panem æquabiliter latum singulis præbuerunt, gallinas, anates, columbásque præterea, anseres, & aceruatim dapsilem eiusmodi ferculorum copiam. Ea sumpta cum ipso disco, omnibus qui à tergo ponè stabant, vnusquisque dabat. Circumferebantur & alia multa variáque cibaria. Post hæc allatus est alter discus argenteus, & super eo magnus panis, anser, lepus, hœdus, aliique panes artificio pistorio elaborati, columbæ, turtures, perdices, & quoquot alia sunt volucrum genera. Illa quoque seruis nos, inquit, tradidimus, expletique cibo manus lauimus. Tum coronæ ex omnifariis floribus allatæ sunt multæ, additis vnicuique aureis lemniscis, qui tantum penderent, quantum corolla prior. Hîc Hippolochus cùm interseruisset, Pro-

team,

team, nepotem Proteæ, Lacinnæ filij, quæ vt plurimum regem Alexandrum nutrierat, bibacem fuisse, paritérque auum suum Proteam, Alexandri familiarem, quoniam cunctis præbiberet, continenter hæc scribit: Cùm autem iam nos voluptate perfusi minùs temperantes essemus, ecce repentè intromittuntur cantores, tibicinæ, & quæ sambucam pulsabant Rhodiæ quædam mulieres, vt arbitror, & tum mihi visum est, nudæ: aiebant tamen quidam tunicis indutas fuisse. Cantus illæ [a] ac modos exorsæ confestim abierunt: móxque successerunt aliæ, vnguentaria vascula gestantes, vnaquæque duo, aurea fascia colligata, aureum alterum, alterum argenteum, quæ cotylam caperent. Conuiuarum singulis ea data sunt. Allata deinde est cœnæ loco opulentia argenteus discus, non parum crassus, circumauratus [b], tam amplus vt suem assum [c] valde magnum contineret, in eo recubantem supino corpore, aluum sursum conuersam ostendentem, & eam lautitiis omnibus refertam. Assinámque simul inerant turdi, vuluæ, innumeræ ficedulæ, vitelli ouorum affusi, ostrea, pectines. Datus ille porcus est adhuc igne calens conuiuarum singulis, vnà cum ipso disco. Post hæc cùm bibissemus, hœdum quisque accepit alteri rursum eiusmodi disco impositum, ferventi iure tinctum, cum aureis cochlearibus Tum Caranus mensarum inter fercula contemplatus angustias, mandat nobis dari corbes ac panaria canistra, eburneis loris atque ramentis [d] contexta. Nos eo munere valde læti sponsum cum applausu laudauimus, iis quæ data nobis fuerant exonerati. Rursum nobis allata est tum corona, iterúmque vnguentarium vasculum duplex, aureum, & argenteum, æqualis ponderis cum prioribus. Hîc silentibus ac quietis omnibus irrumpunt Chytrorum [e] Athenis ministri, deinde Ithyphalli [f], post Scleropectæ [g], ac mulieres quædam præstigiatrices, in caput se prouoluentes pererectos pugionum mucrones, & ignem efflantes ore. His spectaculis vt recreati fuimus, incessit denuo meracior ac feruidior compotatio, vino Thasio nobis, Mendæo, Lesbio affuso, & ingenti aurea patera cuique porrecta. Post cópotationem vitreus discus diametro [h] bicubitalis, in repositorio statutus argenteo, assis piscibus omne genus congestis plenus, appositus est, omnibúsque distributa panaria cista, Cappadocis panis. Horum quædam nos manducauimus: reliqua famulis tradita: lotis deinde manibus rursum aduectæ coronæ cũ aureis lemniscis duplo [i] quàm antea pluribus, & alia rursum vnguenti duplex arcula. Hic facta pausa, lecto Proteas exilit, scyphúmque aureum posit, ac impletum vino Thasio, insperfum aqua paucula ebibit, hoc deinde profatus, Qui plurimum bibet maxima voluptate is afficietur. Tum Caranus, quandoquidẽ primus, inquit, bibisti, munus scyphum primus habe: aliis quicunque bibent, id præmium est etiã futurum. Locuto hęc Carano, extemplo nouẽ assurrexerunt omnes poculáque arripuere, alius alium præuertẽs. Interea misellus quidam cùm bibere non posset, flebat sedens, quòd scyphũ pari cum aliis conditione ac sorte non obtineret: Vacuum ei Caranus poculum largitus est. Post

A τέας ἀπόγονον ὄντα Πρωτέου Λακίννης υἱοῦ, ἣ τὸν βασιλέα Ἀλέξανδρον ἔθρεψε, παιδεύσασα πολυπότην. καὶ ὡς ὁ πάππος αὐτοῦ Πρωτέας ὁ συμπότης Ἀλεξάνδρου· καὶ ὅτι πᾶσι προὔπινεν· ἐξῆς γράφει καὶ ταῦτα. Ἤδη δὲ ἡμῶν ἡδέως ‖ ἀπηλλοτριωμένων καὶ σωφρονεῖν, ἐπεισβάλλουσιν αὐλητρίδες καὶ μουσουργοὶ καὶ σαμβυκίστριαί τινες Ῥόδιαι, [ἐμοὶ μὲν γυμναὶ δοκῶ,] πλὴν ἔλεγόν τινες ἔχειν χιτῶνας, ἁπαρξάμεναί τε ἀπῆλθον, καὶ ἐπεισῆλθον ἄλλαι φέρουσαι λεκύθους μύρου ἑκάστη δύο, στεφανωμένας ἱμᾶσι χρυσῷ, τὴν μὲν ἀργυρᾶν, τὴν δὲ χρυσῆν, κοτυλιαίας, καὶ ἑκάστῃ προσέδοκαν· ἔπειτ' εἰσφέρεται πλοῦτος ἀνδὶ δείπνου, πίναξ ἀργυρᾶς ὑπερμάχου σὺν ὀλίγον δεῖ χρυσοῦς, ὅσος ὥς τε δέξασθαι μεγέθει χοίρειόν τινος ὑπτίου, καὶ σφόδρα μεγάλης, ὃς ὕπτιος ἐπέκειτο, τὴν γαστέρα δεικνὺς αὖ πλήρη οὖσαν πολλῶν ἀγαθῶν. ἦσαν γὰρ ἐν αὐτῷ σεσιφημέναι κίχλαι, καὶ μῆτραι καὶ συκαλίδων πλῆθος ὠπείρων καὶ ὠῶν ὑπεκεχυμέναι λέκιθοι, καὶ ὄστρεα καὶ κτένες, καὶ ἑκάστῳ πεπυρωμένος αὐτῶν πίναξιν ἐδόθη. μεθ' ἃ ταῦτα πόλεις ἐλάβομεν ἕκαστος ἕλφον ζέοντα ἐφ' ἑτέρῳ πάλιν πίνακι ποιητῷ σὺν μύσροις χρυσοῖς. Ὁρῶν οὖν τὴν δυσχωλίαν ὁ Κάρανος, κελεύει ἀπυρίδας ἡμῖν καὶ ‖ ἀρτοφόρα ἀφ' ‖ ἱμαντῶν ‖ ἐλεφαντίνων ‖ πεπλεγμένα δοθιῶναι, ἐφ' οἷς ἡδέντες ἀνεκροτάλισαμεν τὸν νυμφίον, ὡς καὶ τὰ δοθέντα ἡμῖν ‖ ἀνεσεσωσμένων· ἔπειτα στέφανον πάλιν, καὶ διλήκυθον μύρου χρυσοῦν καὶ ἀργυροῦν ἰσόσταθμον τοῖς πρότερον. Ἡσυχίας δὲ γενομένης, ‖ ἐπεισεκάλεσεν ἡμῖν οἱ κὰν τοῖς χύτροις τοῖς Ἀθληταῖς λητουργήσαντες. μεθ' οὓς εἰσῆλθον ἰθύφαλλοι, καὶ ‖ σκληροπαίκται, καί τινες καὶ θαυματοργοὶ γυναῖκες εἰς ξίφη κυβιστῶσαι, καὶ πῦρ ἐκ τοῦ στόματος ἐκπίζουσαι γυμναί. Ἐπεὶ δὲ καὶ τούτων ἀπηλλάγημεν ἐκλαμβάνει πάλιν ἡμᾶς θερμός πως, καὶ ζωρότερος ποτὸς οἴνων ὄντων ἡμῖν Θασίων, καὶ Μενδαίων καὶ Λεσβίων χρυσίδων παχὺ μεγάλων ἑκάστῳ προσενεχθεισῶν. καὶ μετὰ τὸν πότον, ὑέλους πίναξ δίπηχυς πρὸς τὸ ἡμέτερον, ‖ ἐν θήκῃ καταγεόμενος ἀργυρᾷ, πλήρης ἰχθύων ὀπτῶν παντοῖα χύμη σωηθροισμένων ἅπασί τε προσεδόθη καὶ ἀργυροῦν ἀρτοφόρον ἄρτων Καππαδοκίων· ὧν τὰ μὲν ἐφάγομεν, τὰ δὲ τοῖς θεράπουσιν [ἀπεδεδώκαμεν,] καὶ νιψάμενοι τὰς χεῖρας ἐστεφανούμεθα· καὶ πάλιν στλεγγίδας ἐλάβομεν χρυσᾶς, διωλασίους τὸ πρότερον, καὶ ἄλλο διλήκυθον μύρου· Ἡσυχίας δὲ γενομένης ἐξαλλόμενος τοῦ κλίνης ὁ Πρωτέας. αἰτεῖ σκύφον ‖ χοάϊον· καὶ πληρώσας οἴνου Θασίου ὀλίγον τε ὑπερῤῥαίας ὕδατος, ἐξέπιεν, ἐπειπών, Ὁ πλεῖστα πίνων, πλεῖστα καὶ ὠφεληθήσεται. καὶ ὁ Κάρανος ἔφη, Ἐπεὶ πρῶτος ἔπιες, ἔχε πρῶτος καὶ τὸν σκύφον, δῶρον. τοῦτο δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσοι ἐὰν πίωσιν, ἔσται γέρας. Ἐφ' οἷς λεχθεῖσιν οἱ δ' ‖ ἐννέα πάντες ‖ ἀνέσχον ἁρπάζοντες, κἄλλος ἄλλον φθάνοντες. εἷς δὲ τῶν συνδειπνούντων ἡμῖν ἄθλιος οὐ δυνάμενος πεῖν, ἀνακαθίσας ἔκλαιεν ἄσκυφος γενόμενος. καὶ ὁ Κάρανος αὐτῷ χαρίζεται κενὸν τὸ ἔκπωμα. Ἐπὶ τούτοις

γρ. δεῖ πλεῖστον ἐπινεν. ὦ δ' π. vel, ἔτινε πλεῖστον, ὦ

γρ. ἐμοὶ μὲν δοκῶ, γυμναὶ,

γρ. ἐπεδεδώκαμεν,

CAP. II.

τούτοις χορὸς εἰσῆλθεν ἀνθρώπων ἑκατὸν ἐμμελῶς ᾀδόντων γαμικὸν ὕμνον, ‖ μεθ' οὓς ὀρχησρίδες δι-σκυασμέναι ‖ τρόπον Νηρηίδων, αἱ δὲ Νυμφῶν. Τοῦ [πολοῦ δὲ] πλείοντος, καὶ τῆς ὥρας ὑποσκιαζούσης, ‖ ἀναπεφαννύουσι τὴν ‖ οἰκον, ἐν ᾧ κύκλῳ ὀθόναι διήλητο παῖδα λίνεαι· καὶ ἀναπεταθεισῶν, δᾷδες ἐφάνησαν λάθρα καθ' μηχανὰς, ‖ χαθιεὶσαι τῶν φραγμάτων, καὶ ‖ Ἔρωτες, καὶ ‖ Ἄρτεμιδες, καὶ ‖ Πᾶνες, καὶ ‖ Ἑρμαῖ, καὶ τοιαῦτα πολλὰ εἴδωλα, ἀργυροῖς δαδουχοῦντα λαμπῆρσι. Θαυμαζόντων δ' ἡμῶν τὴν τεχνιτείαν, Ἐρυμανθεῖοι τὰ ὄντα σύαγροι καθ' πινάκων τετραγώνων χρυσομίτρων ‖ σιγυνάις ἀργυραῖς διαπεπερονημένοι περιεφέροντο ἑκάστῳ. καὶ τὸ θαυμάσιον, ὅτι παρειμένοι, καὶ καρηβαροῦντες ὑπὸ τὸ μέθης, ὁπότε τὰ τῶν ἀγομένων θεασαίμεθα, πάντες ἐξενήφομεν ὀρθοί, τὸ δὴ λεγόμενον ἀνιστάμενοι. ἔνασον οὖν οἱ παῖδες εἰς ἅπαξ δύτυχεῖς σφυρίδας, ἕως ἐσάλπισε τὸ εἰωθὸς τέλειον δείπνου σημεῖον· οὕτω γὰρ τὸ Μακεδονικὸν οἶδα ἔθος, ἐν τοῖς πολυανθρώποις δεῖπνοις γινόμενον. καὶ ὁ Κάρανος ἄρξας πόλου μικροῖς ἐκπώμασι, σείεσθαι ἐκέλευε τοῖς παισίν. ὑπεμνήσθη οὖν ἡμᾶς, ὥσπερ ἀπὸ δίσκου τὸ πρώην ἀκρατοποσίας λαμβάνοντες. Ἐν τούτῳ δὴ ὁ γελωτοποιὸς εἰσῆλθε Μανδρογένης, ἐκείνου Στράτωνος τοῦ Ἀττικοῦ, ὡς φασιν ὑπόγονος, καὶ πολλὰς ‖ καλέρρηξεν ἡμῶν γέλωτας, καὶ μετ' ταῦτα ὠρχεῖτο μετὰ γυναικὸς, ἔτη ἤδη οὔσης ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα. καὶ τελεταὶ ἐπεισῆλθον ὀπισθορπίαι τράπεζαι· τραγήματά τ' ἐν πλεκτοῖς ἐλεφαντίνοις ἐπεδόθη πᾶσι, καὶ πλακοῦντες ἑκάστῳ γλυκεῖ Κρητικῶν καὶ τῶν σῶν, ἑταῖρε Λυγκεῦ, Σαμιακῶν καὶ Ἀττικῶν, αὐταῖς ταῖς ἰδίαις τῶν στεμμάτων θήκαις. μὴ γὰρ ταῦτα ἐξαναστέντες ἀπηλλαγήμεθα νηφόντες, νὴ τοὺς θεούς, ἀλλὰ τὸν φόβον δ' πλούτου, ὃν ἐλάβομεν. σὺ γὰρ μόνον ἐν Ἀθήναις μένων [εὐδαιμονίζεις,] ταῖς Θεοφράστου θέσεις ἀκούων ‖ θύμα καὶ ‖ ὄζωμα, καὶ τοὺς καλοὺς ἐθνίων ‖ τρεπτοὺς, λίνεα, καὶ Χύτρους θεωρῶν· ἡμεῖς δ' ἐκ τοῦ Καράνου δείπνου πλοῦτον ἀντὶ μερίδων διωκηθέντες, νῦν ζητοῦμεν, οἱ μὲν οἰκίας, οἱ δὲ ἀγροὺς, οἱ δὲ ἀνδράποδ' ὠνήσασθαι. εἰς ταῦτα ὦ ἑταῖρε Τιμοκράτες ὑποβλέπων, τίνι συγκρίνας ἔχεις τῶν Ἑλληνικῶν δείπνων, τὸ παρόν συμπόσιον; ὁπότε καὶ Ἀντιφάνης ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Οἰνομάῳ ἢ Πέλοπι διαπαίζων ἔφη;

Τί δ' οὐ Ἕλληνες ‖ μικροτραπεζοι φυλλοτρώγες δράσειαν; ὅπου τεθρύλληκε λήψη
Κρέα μικρὰ ὀβολοῦ· τῶν δ' ἡμετέροις παρὰ γόνοισιν ὅλους βοῦς
Ὀπτῶσιν, ἐλάφους, ἄρνας. τὸ τελεταῖον δ' ὁ μάγειρος ὅλον
‖ Τέρας ὀπήσας μεγάλῳ βασιλεῖ, θερμὸν παρέθηκε κάμηλον.

Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ἀχαρνεῦσι, καὶ αὐτὸς τὸ βαρβάρων ἐμφανίζων τὸ μεγαλειότητα φησίν,

Εἶτ' ἐξένιζε. Παρεπῆν δ' ἡμῖν ὅλας

A hæc centum hominum cœtus ac chorus ingressus est concinnis modis carmen nuptiale canentium. Secutæ sunt eos saltatrices, aliæ Nereidum, aliæ Nympharum cultu, & ornatu. Procedebat comporatio, & iam inclinante die aduesperascebat [a] : patefacta est domus quædam, circumcirca candidis velis distincta, quibus replicatis faces clanculum machinis surrectæ apparuerunt, ac laxatis [b] septis, Cupidines, Dianæ, Pânes, Mercurij, & huiusmodi aliæ imagines, lampadibus argenteis, tanquam facibus prælucentes. Nobis artificium mirantibus apti re vera Erymanthei [c] cuique circumferebantur in quadratis lancibus auro præcinctis, argenteis iaculis [d] transfixi. Admirabile profectò id fuit nos temulentia exolutos, tentatósque grauitate capitis, quoties ea spectanda forent quæ adducebantur, sobrios omnes fuisse, rectósque, vt proverbio [e] iactatur, assurrexisse. In beatas pueri sportas omnia congesserunt, quoad tandem extremæ cœnæ tuba signum editum est, vt mos est. Macedonum enim tu consuetudinem non nescis in frequentibus epulis obseruatam. Tum Caranus poculis minoribus compotationem auspicatus, pueros iubet in orbem circumire, ac omnibus miscere. Perquam libenter omnes bibimus, tanquam eo remedio sanantes contractam ex superiore meri potu molestiam. Interea Mandrogenes ridiculus scurra ingressus est, vt fama percrebuit, Stratonis illius Attici nepos. Multum effusúmque risum ille nobis postea quàm excussit, cum muliere saltauit annos iam nata plusquam octoginta. Aduectæ tandem sunt postremæ [f] cœnæ mensæ, bellariáque omnibus data in canistris ebore textis, ac omne genus placentæ, Creticæ, vernaculæ tuæ, ô Lynceu, Samiæ, & Atticæ, cum propriis eôrum tragematum loculis. Posthæc consurreximus omnes, ac discessimus, ædepol sobrij, & attenti, earum diuitiarum metu, quas asportabamus. Tu verò Athenis, vbi tantùm manes, fœlicem vitam agis, vt qui Theophrasti audias placita, thymum, erucam, intortos panes comedas, Lenæorum & Chytrorum celebrem pompam & ludos spectes. Nos quidem in Carani cœna sic epulati sumus, vt pro ferculorum portionibus, diuitiis ille nos auxerit. Itaque nunc quærimus, alius venales ædes, alius prædia, alius mancipia. Hæc, amice Timocrates, si expendas, cui cœnarum Græciæ conuiuium hoc propositum æquiparare possis? cùm Antiphanes comicus in Oenomao, seu Pelope, iocans scribat.

Ecquid verò agant Græci, in mensa præparci,
Assueti rodere g, vbi quatuor carnis exigua frusta emeris obolo.
Apud nostros maiores solidus bos[h] assabatur, agnus, ceruus.
Denique magno regi, quod monstrosum prorsus est,
Cozus assauit appositúmque camelum integrum.

Aristophanes etiam ipse Barbarorum magnificentiam declarans in Acharnensibus ait:

A. Deinde hospitio nos excepit, & apposuit integros

χατόπου δὲ

γρ. σεαυτὸν εὐδαιμονίζεις,

CAP. III.

Eccli

E clibano boues. B. *Quis vnquam vidit*
Clibanitas boues? ô mendacem & vaniloquum nebulonem,
Atqui, per Iouem, maiorem triplo Cleonymo
Volucrem ille nobis apposuit, cui nomen erat Phenax [a].

Anaxandrides in Protesilao irridens conuiuium nuptiarum Iphicratis, cùm regis Thraciæ Cotyis filiam in vxorem duxit, ait:

A. *Hic mihi iam narra, quàm splendida*
Cœna vos acceperit. B. *nihil in ea simile fuit*
Iphicratis cœnæ quam in Thracia exhibuit. A. *Rumor*
Quidem est, lautè, elegantèr, ac mundè celebratam illic fuisse. Forum stratum purpureis tapetibus, Ursa [b] *adisque exortum.*
Cœnasse viros bubulcos aiunt, Squallida coma, infinitos numero Lebetes æneos fuisse, cisternis maiores, in quibus lecti possent locari duodecim. Cotyn ipsum accinctum iusculum tulisse in aureo congio, Calicésque præguslantem, ante compotores inebriatum fuisse: Ipsis Antigenidam tibias inflasse: Argan cecinisse: citharam pulsasse Acharnensem Cephisodotum: carmina Spartam agri spatiosi Dominam cantasse: septem portis patentes Thebas Tunc eo migrasse: dotem verò accepisse duos. Flauorum equorum greges, clypeum aureum, Phialam [c], *lepastam, nini bibendæ guttum, Ollam millij, bulborum torquem* [d] *cubitorum duodecim:*
Polypodum hecatomben: hæc quidem ita fecisse aiunt In Thracia Cotyn, Iphicratis [e] *nuptijs: his autem maiori cum dignitate, ac magnificentia futurum est apud heros meos Epulum: nulla enim nostra domus indiget omnifariis bonis, Myrrha, Syriacis odoribus, thuris suffitu, maza coloris Aspectu elegantis, pane, amylo, polypodibus, lactibus, Thymo, ornasis, iusculis, cicercula, eruilia, dolicho* [f], *faba: Beta, thrio* [g], *piso, allio, aphya, scombro, embrymmatide* [h], *Ordeo decorticato, pulte, melle, caseo, chorijs* [i], *tritico, Nucibus, halica. Suppetunt nobis assæ Locustæ, Loligines, Thynnides elixæ verò Sepiæ, Murenæ, Mugiles Gobij, Phycides, Ranæ, marinæ, Percæ, Synodontes, Asselli, Raiæ, Passeres, Canicula, Cuculli, Clupeæ, Torpedines, Squatinæ, Salsamentorum frusta, Vuæ, Faui, Fici, Placentæ, Mala, Corna, Punica, Serpyllum, Pyra, Cnecus* [k], *Oliuæ integræ Ac tusæ, Ametes* [l], *Porram, Gethyum* [m], *Cepa, Physte* [n], *Bulbi, Caules, Laser, Acetum, Fœniculum, Lenticula, Tostæ Cicadæ, Nasturtium, Sesamum Buccina, Sal, Pinnæ, Lepades, Mituli, Ostrea, Pectines, Orcyni, præterea quæ auicularum inenarrabilis copia: Anates, Columbæ, Anseres, Passeres, Turdi, Alaudæ, Picæ, Cygni, Pelecanes, Cincli* [o], *Grus frontem Distendens, hiante podice, discissis lateribus: Vinum tibi vernum, album, dulce, lene, fumo inueteratum.*

Lynceus Samius Atticis cœnis illudens in Centauro ait:

A. *Heus tu quoque, qui sacrum facis, nobis in cœna conuiuator*
Rhodius est, ego verò conuiua Perinthius:
Neuter nostrum cœnis Atticis
Oblectatur. Peregrinis, ita me dij ament, odiosa est
Attica mensa: ea lancem magnam statim apponit,

A Ἐκ κελεβαύου βᾶς· καὶ τίς εἶδεν πώποτε
Βοῦς κελεβανίζας; τῶν ἀλαζονευμάτων.
Καὶ ναὶ μὰ Δί' ὄρνιν τριπλάσιον Κλεωνύμου
Παρέθηκεν ἡμῖν, ὄνομα δ' ἦν αὐτῷ Φέναξ.

‖ Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Πρωτεσιλάῳ, Ἀφεσύρων τὸν Ἰφικράτους γάμων συμπόσιον, ὅτε ἤγετο τὴν Κότυος τῶν Θρᾳκῶν βασιλέως θυγατέρα, φησί, Καὶ ταῦτα ποιῆς, ὥσπερ φέρω, λαμπρῶς δείπνοις [δέχεσθ' ὑμᾶς.] ἐδέν ὁμοίως. Τοῖς Ἰφικράτους τῆς γ. δέξεσθ' ὑ-
ἐν Θρᾴκῃ καί τι Φασὶ Φιλοκάλως αὐλᾷ θυέ- B μᾶς, vel
σθαι. ‖ Καλὰ τὰ ἀγορὰν μὲν ὑποστρῶσ Στρώ- fort. ἡμᾶς
ματα μὲν ἁλουργά, μέχρι τοῦ ἄρκτου. ‖ Δειπνεῖν δ' ἀνδρας βύτυρόν φασ Αὐχμηροκόμας μυριοπληθεῖς. Τοὺς δὲ λέβητας χαλκοῦς εἶναι μείζους ‖ λάκκων ‖ δωδεκακλίνων· Αὐτὸν δὲ Κότυν ὠθιεζῶσ, ζωμόν τε φέρειν ἐν χοῒ χρυσῇ, Καὶ γδόμμον τὸν κρατῆρα, πρότερον μεθύειν τὸ πινόντων· Αὐλεῖν δ' αὐτῆς Ἀνθηρίδαν, Ἀργᾶν δ' ᾄδειν, καὶ κιθαρίζειν, Κηφισόδοτον τὸν Ἀχαρνῆθεν· μέλπειν δ' ὠ-
δαῖς πρὸ μὲν Σπάρτην Τὴν ‖ δυρύχορον, πρὸ δ' αὖ C
Θήβας ἑπτὰ πυλῶν [τὰς ἁρμονίας] μεταβάλλειν γ. τὰς δ' ἁρ-
Φερνάς τε λαβεῖν δύο μὲν ξανθῶν ἵππων ἀγέλας, μονίας μ.
χρυσοῦν τε σάκος, [φιάλην τε λεπαστὴν,] κώνος τε γ. φιάλην
πρόχουν, κέγχρου τε κύτραν, ‖ βολβῶν τε [σπρὸν] τε καὶ λεπ.
δωδεκάπηχυ, Καὶ πολυπόδων ἑκατόμβην. γ. σειρᾶν
ταῦτα μὲν οὕτως Φασὶ ποιῆσαι, Κότυν ἐν Θρᾴκῃ
γάμον Ἰφικράτει. τούτων δ' ἕκαστα πολὺ ‖ σεμνότε-
ρον, καὶ ‖ λαμπρότερον ἂν δὴ ‖ δεῖπνον ποιοῖς τοῖς ἡμε-
τέροις. τί γὰρ ἐκλείπει δόμος ἡμέτερος ποίων ἀγα- D
θῶν; ἀ [σμύρνης καὶ Συρίας] ὀδμαὶ λιβάνου τε γ. σμύρνης
πνοῖαι, τερενοχρῶτες μαζῶν ὄψις, ἄρτων, ἀμύλων, Συρίας
‖ πολυποδείων, ‖ χολίκων, σήμυδ, φυσκῶν, ζω-
μοί, τάρτλων, θρίων, λεκίθου, σκορόδων, ἀφύης,
σκόμβρων, ἐνθρυμματίδων, πισάνης, ἀθέρης, κυά-
μων, [λαθύρων ὠχρῶν, δολίχων μέλι] τυρός, χ. λαθύρων,
χορίων, πυρῶν, καρύων, χονδρου. κάραβοι ὀπταί, ὠχρων, δο-
τάριχοι ὀπταί, κεστρεῖς ἑφθός, σηπίαι ἑφθαί, μύ- λίχων, μέλ.
εαινα ἑφθή, κωβιοὶ ἑφθοί, θυννίδες ‖ ὀπταί, φυκί-
δες ἑφθαί, βάτραχοι, πέρκαι, σιγνόδοντες, ὄνοι, σα-
πίδες, ψῆτται, γαλεὸς κόκκυξ, θρίσσαι, νάρκαι, ῥέι-
νης τεμάχη, χαδόνες, βότρυες, σῦκα, πλακοῦντες,
μῆλα, κρόμμυα ῥοαί, ἔρπυλλον, μήκων, ἀχράδες,
κυῆκον, ἐλάαι σέμφυλα, ἄμπελες πᾶσαι, γήτεια,
κρόμμυα, φύσι, βολβοὶ καυλοί, σίλφιον ὄξος,
μάραθρον, Φακῆ, τέττιγες ὀπταί, κάρδαμα, σήσα-
μα, κήρυκες, ἄλες, πίνναι, λεπάδες, μῦες, ὄστρεα,
κτένες, ὄρκυες. καὶ πρὸς τούτοις ὀρνιθείων ἀφά-
των πλῆθος, νηττῶν, φαττῶν· χῆνες, ἐρυθροί, κί-
χλαι, κόρυδοι, κίτται, κύκνοι, πελεκᾶνες, κίγκλοι,
γέρανος, ‖ τουτουὶ δὲ χάσκουσ' ἀστεναμβὴν
ἀλλὰ δὲ πεωκτὸν, καὶ τῶν πλουρῶν, ἀμακόψειε τὸ μέ-
τωπον. οἶνος δέ σοι λευκὸς, γλυκὺς, αὐθημερὶς, ἡδὺς
καπνίας. Λυγκεὺς δ' ἐν Κενταύρῳ ἀμπαίζων τὰ
Ἀττικὰ δεῖπνα φησί,

Μάγειρός ἐστιν ὁ θύων ἐστὶν ὁ δειπνίζων τ' ἐμὲ
Ῥόδιος· ἐγὼ δ' ὁ κεκλημένος Περίνθιος.
Οὐδέτερος ἡμῶν ἥδεται τοῖς Ἀττικοῖς
Δείπνοις ‖ ἀηδία γάρ ἐστιν Ἀττική,

C A P.
IV.

[Ὥσπερ

ξε. Ως παρ ξένοις γε

[Ωσπερ ξενική] παρέθηκε. πίνακα γὰρ μέγαν
Εχοντα μικρούς πέντε πινακίσκους, ἐν ᾧ
Τούτων ὁ μὲν ἔχει σκόροδον, ὁ δ' ἐχίνους δύο.
Ο δὲ θρυμματίδα γλυκεῖαν, ὁ δὲ κόγχας δέκα,
Ο δ' ἀνθρακήδιον μικρὸν. ἐν ὅσῳ δ' ἐθέλω
Ετερον σκεῖν' ἐν ὅσῳ δ' σκεῖνον, τοῦτ' ἐγὼ
Ηφάνισα. βούλομαι δ' ἐγὼ βέλτιστε συγκαμεῖν,
Καὶ τοῦτό γ'. ἀλλ' ἀδύνατα βούλομαι.
Ουτε στόματα γὰρ, οὔτε χείλη πέντ' ἔχω.
Οψιν μὲν ἔχει τἀτταῦτα ποικίλα,
Αλλ' οὐθέν ἐστι τοῦτο πλὴν γαστέρα.
Καλέσαντα γὰρ τὸ χεῖλος, οὐκ ἐνέσαντα δέ.
Τί οὖν, ἔχεις ὄστρεια πολλά; πίνακά μοι
Τούτων παράθησεις, αὐτὸν ἐφ' ἑαυτοῦ μέγαν.
Εχεις ἐχίνους; ἕτερον ἔσται σοι πίναξ.
Αὐτὸς γὰρ αὐτὸν ἐπριάμην ὀλίγου ὀβολῶν.
Οψάριον αὐτὸ τοῦτο παράθησ μόνον,
Ινα ταυτὰ πάντες, μὴ τὸ μὲν ἐγὼ, τὸ δ' ἕτερος.

Δρομέας δ' ὁ Φιλίππου, ἐρωτήσαντός τινος αὐτὸν ὡς φησιν ὁ Δελφὸς Ηγήσανδρος, πότερον ἐν Ασῃ γίνεται βελτίω δεῖπνα, ἢ ἐν Χαλκίδι; τὸ παρασκεύασμα, εἶπε, τῶν ἐν Χαλκίδι δείπνων χαριέστερον εἶναι τὸ ἐν Ασῃ παρασκευῆς. τὸ πλῆθος τῶν ὀστρέων, καὶ τὴν ποικιλίαν, παρασκεύασμα εἶπὼν δείπνου. Δίφιλος δ' ἐν Απολειπούσῃ, μάγειρον τινὰ παράγων ποιεῖ ταδὶ λέγοντα,

Πόσοι τὸ πλῆθος εἰσὶν οἱ κεκλημένοι
ΕΙς γοῦν γάμους βέλτιστε, καὶ πότερ' Αθηναῖοι
Απαντες, ἢ καὶ Βοιωτῶν τινες; [τί δὲ
Τοῦτ' ἐστὶ πρὸς σε τὸν μάγειρον; τῆς τέχνης
Ηγεμονία τίς ἐστιν αὕτη γ' ὦ πάτερ,
Τὸ πρῶτ' εἰδ.

ΧΒ. --- τί δὲ Τοῦτ' ἐστὶ πρὸς σε τὸν μάγειρον; τῆς τέχνης Ηγεμονία τίς ἐστιν αὕτη γ' ὦ πάτερ, Τὸ πρῶτ' εἰδ.

Απολέσας σίλουρον, ἢ λεβίαν, ἐφ' ᾧ
Χαρεὶς πολὺ μᾶλλον, ἢ μυρίνῃ παστεγχέας.
Ασεῖον ὁ σιλουρισμός. αὖ Βυζαντίους
Ἀψινθίῳ [σφοδρῷ δεῦσον ὅσ' ἄγαν παράπτης,]
Κάθελα ποίησον ταῦτα, κ' ἐσκορόδισμένα.
Διὰ γὰρ τὸ πλῆθος τῶν παρ' αὐτοῖς ἰχθύων,
Πάντες [βλιχανώδεις εἰσὶ, κ' μεσοὶ λαπῆς.]

ΧΓ. ὅτι δεῦσον ὅ σε γ' ἂν παράπτῃς. ΧΔ. βλιχώδεις εἰσὶ κ' μεσοὶ λάπης.

Μένανδρος δ' ἐν Τροφωνίῳ,

Ξένου τὸ δεῖπνον ἐστὶν ὑποδοχῆς τίνος.
Ποδαπός; Διαφέρει τῷ μαγείρῳ τοῦτο γάρ.
Οἷον τὰ μὲν νησιωτικὰ ταυτὶ ξενύδρια
Εν ποσφάτοις ἰχθυδίοις τεθραμμένα,
Καὶ παντοδαποῖς τοῖς ἁλμυροῖς μὲν οὐ πάνυ
Αλίσκεσθ', ἀλλ' οὕτως παρέργως ἅπτεται.
Τὰς δ' ὀνθυλεύσεις; κ' τὰ κεκαρυκευμένα
Μᾶλλον ποθεσδέξατ' εἰ δέ τις ἔρχεται
[Αρκαδικὸς τοὐναντίον.
Αθάλαττος] ἐν τοῖς λεπαδίοις ἁλίσκεται.
Ιωνικὸς πολύταξ ὑποτύσεις ποιῶν,
Κάνδαυλον ὑποβινηλιῶντα βρώματα.

ΧΕ. Εκ τῆς ὀρεινῆς, Αρκαδικὸς, τοὐναντίον Αθάλαττος,

A *Habentem discos quinque parvulos,*
Quorum unus allium continet, alter echinos duos,
Alius thrymmacida [a] *dulcem, alius conchas decem,*
Alius antacaei [b] *paululum: interim verò dum hoc comedo,*
Illud alter è medio tollit: interim dum aliud, ille mandit,
Hoc ego è conspectu aufero: cum alijs vir optime laborare [c] *velim:*
B *At quod hîc fieri non potest, ego cupio:*
Non enim mihi vel ora decem, vel labra sunt.
Aspicienti varietatem quidem hæc ostentant,
Sed ad placandum ventrem hæc nihil conducunt:
Opplent enim labra, non implent alvum.
Quid ergo faciundum? ostrea tibi multa sunt, lancem mihi
Horum appones, cuius amplitudo magna sit:
Echinos habes, alia ex his paretur lanx:
Obolis ego equidem illos octo mercatus sum.
Obsonij tantillum illud mihi solum apponito,
C *Idem omnes vt comedant, non hoc ego, illud alius.*

Dromeas parasitus, vt refert Hegesander Delphus, cuidam interroganti an cœnæ lautiores essent in vrbe, an in Chalcide, respondit proœmium [d] cœnarum in Chalcide elegantius ac iucundius esse, quàm totum vrbis apparatum: cœnæ proœmium ac præfationem vocans ostreorum varietatem ac copiam. Diphilus in Animo defecta, coquum inducit quendam hæc loquentem:

A. *Quot numero sunt ad cœnam inuitati*
D *Nuptialem hanc, vir optime: vtrum Athenienses*
Vniuersi, aut externi mercatores quidam?
B. *Quid verò*
Tua hos interest, arte qui tantus coquus sis?
A. *At in ea princeps iure habetur, ô pater,*
Qui prius epulantium palatum ac gulam nouerit.
Veluti Rhodios si acciniſti, ingressis da
Confestim magnum Silurum discerpendum
Cum feruefacto iure, vel Lebian [e]*, quod ferculum*
Multo magis gratum erit, Myrinam [f] *quàm si affundas.*
E *Lautus ac delicatus illis est Silurismus* [g]*. Sin Byzantios*
Accersis, quæcunque appones multo rigato absinthio.
Sale multo fac condita vt omnia sint, & allio:
Nam ob frequentem, quibus abundant, vsum piscium
Pituitosi sunt omnes, ac muco [h] *vuidi.*

Menander in Trophonio:

A. *Hospes quidam hac mihi cœna excipiendus est.*
B. *Cuias ille? quoquo id plurimum refert:*
Nam insulares hi nihili hospites
Assueti recentibus ali pisciculis
Atque variis, salsamentis non admodum
Capiuntur, sed attingunt languidè fastidiosi,
Ac scitamentorum inquinamenta, & condituras
Potius laudant. Contrà si quis Arcadicus
F *E montosis aduenit, salsamentorum* [i] *patinis*
gaudet
A mari semotus: Ionicus locuples recessurus demum
Candaulon [k] *postulabit, & quæ venerem stimulant cibaria.*

Vete

Veteres cibis vſi ſunt appetentiam [a] irritantibus, vt muria conditis oliuis quas Colymbadas [b] vocant. Ariſtophanes itaque in Senectute ait:

Heus tu ſenex, vtræ tibi placent, an cadiuæ [c]
Meretrices, an fere adhuc virgines, tanquam muria conditæ oliuæ, bene habitæ [d]?

Philemon in Tranſeunte, ſeu Iuſculo:

Piſcis tibi viſus elixus eſt: parvulus fuit: audin'?
Muriáque alba, & ſupra modum craſſa:
Nec lances [e] piſcis olebat, nec condimenta,
Clamabant omnes, quàm ſuauem muriam paras.

Excitandæ appetentiæ gratia olim Cicadas & Cercopas [f] comederunt. Ariſtophanes in Anagyro:

Cicada Cercopáque tu per deos libenter veſceris,
Et arundine illas gracili & venaris.

Eſt autem & Cercopa Cicadæ & Trygonio [h] animal ſimile, vt liquet ex Speuſippo, libro quarto Similium. Epilycus in Coraliſco [i] earum meminit. Alexis in Thraſone inquit:

Quæ verò tua foret
Nunquam vidi Cercopam, vxor,
Aut picam, aut luſciniam, aut turturem, aut cicadam.

Nicoſtratus in Ancilla puella:

Anteibit prima lanx ex magnis
Quæ habeat echinum, omotarichum, capparin,
Thrymmatida [k], ſalſamenti fruſtum, & ex bulbo intritam.

Veteres etiam, vt auidiores cibi forent, vſos rapis fuiſſe aceto & ſinapi conditis, planum facit Nicander libro ſecundo Georgicorum, his verbis:

Rapi, aduerte animum, genus duplex eſt, vt & radicula:
Oblongum alterum, alterum rotundum in areis hortorum conſpicitur.
Rapa collige boreæ frigoribus iam domita,
Hyemi grata, famuliſque tum domi otioſis;
Calente aqua illa madefacta [l] reuiuiſcunt.
Abſcinde radices raporum, & corticem nondum exuccum,
Illáque purgata minutim ſeca, & inſolatu
Exiccata paululum, in feruentem cùm demerſeris
Aquam, & abraſeris obrue multa muria:
Nonnunquam verò muſtum album ſimul cum aceto metitor,
Par pari, & in ollis ſtipata rapa ſale tege.
Sapiis autem inſperſis vuæ paſſæ acinis, piſtillo tritum
Sinapi mordax ſemen additur, cui ſi accedit
Aceti fæx, halitu caput tentabit vel robuſtiſſimum.
Sic condita rapa è muria tu hauries, & cùm tempeſtiuum erit, præbebis cibo indigentibus.

Diphilus ſiue Soſippus in Animo defecta:

A. Adeſt [m], en tibi, acetum acre.
B. Quod opinor, fili, laſer iam accepimus:
Cum his optimè ſpiſſabo & premam omnia.
Herbarum ſuauiter olentium addentur cribrata folia, vel ramuli:
Etenim ſenum condimenta hæc
Recludunt, quàm velociſſimè ſenſuum inſtrumenta
Stuporémque ignauum, & veternum
Diſcutiunt, ac libenter cibo vt veſcantur, præſtant.

A Εχρῶντο γὰρ οἱ παλαιοὶ, καὶ τοῖς εἰς ‖ ἀναστόμωσιν ἑρώμασιν, ὥσπερ τοῖς ἁλμάσιν ἐλάαις, ἃς κολυμβάδας καλοῦσιν. Ἀριστοφάνης γοῦν ἐν Γήρᾳ φησὶν,

Ω πρεσβύτα πότερα φιλεῖς τὰς ἁβρυπελεῖς
Ἑταίρας, ἢ τὰς ὑποπαρθένους ἁλμάδας, ὡς
ἐλάας τιφρὰς;

Φιλήμων δ' ἐν ‖ Μελιούλῃ, ἢ Ζωμίῳ, (χθας,

Ἰχθῦς ἰὼς σοὶ ἐφάνη θ' ἑφθὸς, μικρὸς λίαν ἀκή-
Ἁλμη τε λιπαρὰ, καὶ παχεῖ ὑπερβολῇ,
Κοὐκ λοπάδ' ἐπῆν σῶζον, ὀδὴ ἡδυσμάτων,
Ἑδώδιμ' ἅπαντες, ὡς ἀγαθὸν ἅλμυ ποιεῖς. 67

Εἰδιον ἢ καὶ τέττιγας, καὶ κέρκωπας ἀναστομώσεως χάριν.

Ἀριστοφάνης ‖ Ἀναγύρῳ, ποθὲν θεῶν ἐρᾷς τέττιγα φαγεῖν καὶ κερκώπιν θηριδιαμιμῆ καλάμῳ λεπτῷ. Ἔστι δ' ἡ κερκώπη ζῷον ὅμοιον τέττιγι καὶ τρυγονίῳ, ὡς Σπεύσιππος παρίστησιν ἐν τετάρτῳ Ὁμοίων. μνημονεύει αὐτῶν ‖ Ἐπίλυκος ἐν ‖ Κωμαλίσκῳ. Ἀλεξις ἐν Θρασωνίδι φησι,

Σοῦ δ' ἐγὼ λαλιστέραν
Οὐ πώποτ' εἶδον οὔτε κερκώπιν γυνᾶ,
Οὐ κίτταν, οὐκ ἀηδόν', οὐ τρυγόν', οὐ τέττιγα.

Νικόστρατος δ' ἐν Ἀβρᾷ,

Πίναξ ὁ πρῶτος τῶν μεγάλων ἡμῖν ἥξει
Ἔχων ἐχῖνον ὠμοτάριχον, κάππαριν,
Θρυμμαλίδα, τέμαχος, βολβὸν ἐν ὑποτρίμματι.

Οπὸς δ' εἰδιον λέγει τὴν ἀναστόμωσιν καὶ ὡς δ' ὄξους καὶ νάπυος γογγυλίδας, σαφῶς παρίστησιν Νίκανδρος ἐν δευτέρῳ Γεωργικῶν, λέγων οὕτως,

Γογγυλίδος δ' ἰότητι καὶ ἰδ' ἐν ῥαφάνοιο γένηθε,
Μακρή τε τιφρή τε φαείνεται ἐν πεδίοισι·
Καὶ τὰς μὲν ‖ καύσωσιν ἀποβλώσας βορέῃσι
Προσφιλέας χειμῶνι, καὶ οἰκουροῖσιν ἀέργοις,
Θερμοῖς δ' ἰκμαθεῖσαι ἀναζώουσ' ὑδάτεσσι.
Τμῆγε δὲ γογγυλίδος ῥίζας, καὶ ἀπαρφέα φλοιὸν,
Ἠκα καθηράμενος λεπτουργέας, ἠελίῳ δὲ
Αὐαλέας ἐπὶ τύθον, ὅτ' ἐν ζωστῷ ἀποδάπτων
Τδαλὶ ἰδρυμένῃ, πόλεας ἐμβάπτισον ἅλμῃ.
Ἀλλοῖ δ' αὖ λιπαρὸν γλεῦκος συάμνισον ὄξει,
Ἶσον ἴσῳ· τὰς δ' ἐντὸς ὑπισύψας ἁλὶ κρύψαις.
Πολλάκι δ' ἀσταφίδος πεχέας τριπλῆμ λελιώας,
Σπέρματά τ' ἐνδάκνουσα σινήπυος. εἰν ἑνὶ δὲ πυξὶ
Ὀξεος ἰκμάζουσα, καὶ ὠμοτέρῃσι ὑπὸ κόρσῃσι.
Ὧρμον ἁλμαίῃσι [ἅμυσαι] κεχρημένοισι δαίτης. χ. ἄρυσαι

Διφίλος δ' ἢ Σώσιππος ἐν Ἀπολειπούσῃ,

Ἔστιν ἔν δ' ὄξος ὀξύ σοι,
Ὑπολαμβάνω, παιδάριον, ὑπὸν εἰληφαμμ,
Ἀριστε τούτοις πάντα πίεσον, καὶ πυκνά,
Ἢ φυλὰς, ἢ θριμεία πειοιαθήσεται.
Τῶν πρεσβυτέρων γὰρ ταῦτα τῶν ἡδυσμάτων,
Ἀναστομεῖ τ' ἀχλὺν τ' αἰσθητήρια,
Τό τε νωχαρῶδες, καὶ καλημβλυωμμένον
Ἐρεθίσασε, καὶ ποιήσειν ἡδέως φαγεῖν.

Αλεξις δ' ἐν Ταραντίνοις ἐν τοῖς συμποσίοις φησὶ τὸν Ατ-
τικὸν καὶ ὀρχεῖσθαι ὑποπίνοντας.

Τοῦτο γὰρ νυνὶ ἔστι σοι
Ἐν ταῖς Ἀθήναις ταῖς καλαῖς ὀπτιχώτερον,
Ἅπαντες ὀρχοῦντ' ἄθυς, αὐ οἴνου μόνον
Ὀσμὴν ἴδωσιν, [συμφορὰν λέγεις, ἄρ' αὖ
φαίνῃ αὖ, εἰς συμπόσιον εἰσελθὼν ἄφνω.]
Καὶ τοῖς μὲν ἀγροίκοις ἴσως ἔπεστι τις
Χάρις. ἀλλ' ἐπαν δὴ τὸν γόητα Θεόδοτον,
Ἢ τὸν ‖ ῥᾳδιομασιστὶ ἰδῇ τὸν ἀσώτον,
‖ Καυκιζόμενον τὰ λευκά,]τ' ἀλλαλον θ' ἅμα]
Ἡδίστην ἀναπήξαιμ' αὖ αὐτὸν ὀπὶ τοῦ ξύλου λα-
βών.

Μήπολε ἢ καὶ Ἀνιφάνης ἐν Καρσὶ, καλὰ τὰ Ἀττικὰ
ἔθη τῆς ὀρχήσεως, κωμῳδεῖ τινὰ τῶν σοφῶν, ὡς
ῥᾳδίως δεῖπνον ὀρχούμενον λέγων οὕτως,

--ΟΥΧ ὁρᾷς ὀρχούμενον
Ταῖς χερσὶ τὸν Βάκηλον· οὐδὲ αἰσχύνεται,
Ὁ τὸν Ἡράκλειτον πᾶσιν ἐξηγούμενος,
Ὁ τὴν Θεοδέκτου μόνος ἀνευρηκὼς τέχνην,
Ὁ τὰ κεφάλαια συγγράφων ΕΥριπίδῃ;
Τούτοις οὐδὲ ἁναρμόστως ἄν τις ἐπενέγκαι τὰ Εὐ-
φῶ τῷ κωμικῷ ἐν Αἰόλῳ εἰρημένα τάδε,
Λόγος μὲν ἐστ' ἀρχαῖος οὐ κακῶς ἔχων,
Οἶνον λέγουσι τοῦτ' γέροντας, ὦ πάτερ,
Πείθειν χορεύειν οὐ θέλοντας.

Αλεξις δ' ἐν τῷ ὀπτραφομένῳ Ισοστάσιον φησὶν,
Ἀπὸ συμβολῶν ἔπινον ὀρχεῖσθαι μόνον
‖ Βλέποντες, [ἄλλο δ' οὐδέν, ὄψων ὀνόματα,
Καὶ σιλίων ἔχοντες ‖ ὄψον, κάραβος,]
Καὶ κωβιὸς, καὶ σεμίδαλις.

Ἀττικὸν δὲ δεῖπνον οὐκ ἀχαρίτως διαγράφει
Μάτρων ‖ ὁ παρῳδὸς, ὅθεν διὰ τὸ παλαιὸν οὐκ αὖ
ὀκνήσαιμι ὑμῖν ἄνδρες φίλοι, ὁ Πλούταρχος ἔφη,
ὑπομνημονεῦσαι,

‖ Δεῖπνα μοι ἔννεπε Μοῦσα πολύτροφα, καὶ μάλα πολλά,
‖ Α Ξενοκλῆς ῥήτωρ ἐν Ἀθήναις δεῖπνισεν ἡμᾶς,
‖ Ἦλθον γὰρ κἀκεῖσε, πολὺς δέ μοι ἔπεσε λιμός·
‖ ΟΥ δὴ καλλίστους ἄρτους ἴδον, ἠδὲ μεγίστους,
‖ Λευκοτέρους χιόνος, ἔσθειν δ' ἀμύλοισιν ὁμοίους.
‖ Τάων ‖ καὶ Βορέης ἠράσατο πεπλομένων.
‖ Αὐτὸς δὲ Ξενοκλῆς ἐπεπωλεῖτο σίχας ἀνδρῶν·
‖ Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, ὀχεδόθεν δέ οἱ ἶδε θεράπων
‖ Χαιρεφόων, πεινῶντι λάρῳ ὄρνιθι ἐοικώς,
‖ [Νήστις,]ἀλλοτρίων εὖ εἰδὼς δειπνοσοφάων,
Τῷ ἢ μάγειροι μὲν φόρεον πλήσαντε τραπέζας,
‖ Οἳς ὀπὶ τετράφαι μέγας ἔρανος ὀπαδιάων.
Ἡ μὲν ὀπισσεῦσαι δείπνου χρόνον, ἠδ' ἀναμεῖναι.
Ἐνθ' ἄλλοι πάντες λαχάνοις ὀπὶ χεῖρας ἴαλλον.
Αλλ' ἐγὼ ὐ πθόμην, ἀλλ' εἴαθιον ‖ εἴδαλα πάντα,

A Alexis in Tarentinis Athenienſes ſcribit appotos inter epulas ſaltaſſe:

A. Hoc enim tibi nunc eſt
Pulchris Athenis populare.
Vniuerſi mox ſaltant, vel ſi vini tantùm
Odorem ſentiant. B. *Calamitoſum ac miſerandum quod refers.*
A. *Id profectò verum eſſe dices, conuiuium ſi ex improuiſo adeas:*
Imberbes cùm ſunt fortaſſis quandam [a] *id gratiam*
B *Habet: at cùm præſtigiatorem Theodotum*
Aut impurum gulosúmque paraſitum aſpicis,
Laſciuè crebrò ſaltantem, & pueriliter geſtientem,
Eum ædepol ſuffigere in crucem peruelim mihi traditum.

Antiphanes etiam fortaſſis in Caribus [b], vt ſaltandi mos Athenienſibus fuit, ſapientem quendam qui inter cœnandum ſaltauerat, ſic reprehendit:

Saltantem nónne cernis
Et manibus geſticulantem Bacelum [c], *impudentem,*
C *Qui tamen Heraclitum explanet omnibus:*
Qui Theodecti [d] *ſolus artem inuenerit,*
Qui EVripidi ſententiarum [e] *philoſophicarum capita conſcripſerit?*

His non abſurdum fuerit attexere quę ab Eripho Comico dicta ſunt in Æolo [f]:

Vetus ſanè dictum eſt, nec id præter rem,
Vinum aiunt ſenibus, ô pater,
Perſuadere vt choreas agant etiam nolentes [g].

D Alexis in fabula cuius titulus eſt Iſoſtaſion [h], ait,

E ſymbolis compotauerunt, ſaltare tantummodo
Cupientes, ac præterea nihil: obſoniorum nomina
Et eduliorum habentes: obſoniorum quidem, Locuſta,
Gobius, Semidalis.

Atticam cœnam haud inuenuſtè deſcribit Matron parodus: quam ideo vobis non pigebit recitare, inquit Plutarchus, quia rari ſunt hi verſus:

E *Cœnas Muſa refer multas, cibiſque affluentes,*
Quibus Xenocles orator Athenis nos accepit:
Eò namque me contuli: vehemens autem fames inſtigabat.
Ibi pulcherrimos panes atque maximos conſpexi,
Niue candidiores [i], *cùm manduntur* [k] *Amyli guſtu.*
Hæ ſcilicet Nymphæ coctæ fuerunt [l] *quas Boreas adamauit.*
Ipſe verò Xenocles perambulans, hominúmque turmas luſtrans,
F *Subſtitit in limen profectus: adfuit verò prope paraſitus*
Chærephon, eſurienti laro [m] *aui ſimilis,*
Ieiunus, alienarum apprime peritus cœnarum;
Menſas coqui & aduexerunt & impleuerunt,
Quibus commiſſa & impoſita fuit ciborum aſſorum larga beneficentia.
Cœnam accelerandam hi cenſebant, illi expectandum.
Oleribus manus omnes iniecerunt:
Aſt ego illis non obſecutus ſum, verùm cibariorum omnigenas ſpecies comedi,

χ. συμφορὰν σέ γ' εἰστρᾶν φαίνῃ αὖ εἰς συμπόσιον εἰσελθὼν ἄνω.

χ. τὸν ἄβλον θ' ἅμα

χ. ἄλλο δ' οὐδέν. ὀψων ὀνόματα

Καὶ σπόων ἔχοντες, οἷον πράβος

CAP. V.

χ. Νῆστις,

Bulbos

Bulbos, asparagum, ostreáque medullosa,
Valeréque iussi omotarichum Phœnîcum obsonium:
Echinósque abieci spinis comantes:
Pronoluti ad famulorum pedes illi perstrepuerunt,
Mundi certè, quoniam in littore fluctus quidam eos abluisset.
Multæ radicitus euulsæ à capite ijs spinæ sunt.
Accessit Phalerica apua, Tritonis [a] amica,
Sordida cuius genis [b] prætendebatur infula:
Quibus verò Cyclops oblectatur, quamuis in montibus educatus,
Pinnas coquus attulit: Amiláque celebria
Quæ alba nutrit aqua saxo fugaci circumrotato:
Passer item non minùs albus quàm halica [c], ac miniatis genis mullus.
Hunc ego cum primis munita validis vnguibus manu corripui,
Elixúmque sauciani [d], quâ concessit Phœbus Apollo.
Vt autem vidi Stratoclem robustum ac formidabilẽ
Improbis manibus Neptunij [e] mulli caput prehendisse
Qua iam acceperam, cum eo pugnaui, inexpletámque famem satiaui.
Aduenit & Nerei filia Thetis argenteis pedibus,
Sepia crinibus decora pulchris, grauis dea, inclyta,
Quæ sola ex piscibus album & atrum [f] nouit.
Tityum [g] vidi paludis illustrem alumnum Congrum,
In lancibus iacentẽ, ac porrectum in mensas nouem:
Huius post vestigia incedebat albis [h] vlnis brachiisque dea
Anguilla piscis, quæ se in Iouis amplexus venisse gloriatur,
Ac eius concubitu agrestium anguillarum procreatum genus:
Multo maxima: quam ne duo quidem publicis ludis exercitati viri
Quales profectò Astyanax & Antenor fuere,
Facilè in plaustrum è solo commouerint:
Dodrantum trium & cubitorum nouem [i] illorum corporis latitudo
Fuit, longitudo verò ingerum nouem [k].
Sæpe verò sursum deorsum in ædibus oberrabat coquus
Obsonijs lances onustas dextro humero quatiens:
Cum eo simul nigræ ollæ quadraginta sequebantur,
Et in EVbœam [l] tot ordine gradiebantur lances.
Iris verò statim nuncia venit, Loligo velox pedibus,
Ac Perca florida [m] cute, populariſque Melanurus,
Qui mortalis [n] cùm sit, immortales [o] pisces comitatur:
Solum deinde caput thynni suo in cubili desidis,
Quod seorsum à corpore discesserat, ob arma vi erepta
Iratum, tanta scilicet iniuria damnóque homines dij affecerant.
Squatina quam supramodum fabri [p] diligunt.
Aspera quidem, sed quæ adolescentes optimè nutriat: non enim
Quidquam eius carne dulcius vnquam videre potui.
Assus verò ingressus est vastus eques mugil
Non solus, sed eum simul sequebantur duodecim Sargi,
Cyanei præterea coloris Amia magna, quæ vniuersi
Maris profundos omnes gurgites nouit famula Neptuni.

A Βολβὲς, ἀσπάραγόν τε, καὶ ὄστρεα μυελόεντα,
Ωμοβάρειχον ἐῶν χαίρειν φοινίκιον ὄψον.
ΑΥΤΑΡ ἐχίνους ῥίψα καρηκομόωντας ἀκάνθας,
ΟΙ ῥ' ὑπὸ κυλινδόμενοι κναναχὴν ἔχον ἐν ποσὶ παίδων,
‖Εν καθαρῷ ὀδὶ κύμαθ' ἑπ' ἠιόνος κλύζεσκε.
Πολλὰς δ' ἐκ κεφαλῆς πεθηλύμενους εἵλκεν ἀκάνθας.
Η ῥ' ὑπὸ Φαληρικὴ ἦλθ' ἀφύη Τρίτωνος ἑταίρη,
Αὐτὰ παρειάων ὁμαδὴν ῥυπῶσα κρήδεμνα.
B Τοὺς δ' ὁ Κύκλωψ ἐφίλει, καὶ ἐν οὔρεσιν ἐξεπέφυκει,
‖Πίννας ἦλθε φέρων [καὶ ἄμυλα ἠχήεντα] (σῶρ, [Ας καθαφυγότερι χος πέτρης] λάθικον τρεφὸ ὑπὸ τά τε ‖χονδροφυὴς, καὶ τρίγλη μιλτοπάρηος.
Τῇ γ' ἐγὼ ἐν πρώτοις ἐπέσχον κρατερώνυχα χεῖρα, (πόλλων,
[‖ΟΥ δ' ἐφθὼ τρώσας ἵνα εἴασε φοῖβος] Α-
Ως δ' εἶδον Στρατοκλῆ κρατερὸν μήστωρα φόβοιο,
Τρίγλης ἱππιοδάμοιο κάρη μετὰ χερσὶν ἔχοντα,
‖Αψ δ' ἑλόμην χάρμη, λαμὸν δ' ἄπλησεν ἄμυξα.
Ηλθε δ' ὑπὸ Νηρῆος ὑπάτης θέτις ἀργυρόπεζα,
Σηπίη δισκοκάμπος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα,
Η μόνη ἰχθῦς ἐοῦσα τὸ λάθικον, καὶ μέλαιν' οἶδε.
Καὶ Τιτυὸν εἶδον λίμνης ἑλκυδέα γόμφον, 68
Κείμενον ἐν λοπάδεσσ'· ὀδὶ ἐπ' ἐννέα κεῖτο τραπέζας.
D Τῷ δ' ὑπὸ μετ' ἴχνια βαῖνε θεὰ λάθικον ἕλκεν· ἰχθὺς
Εγχελυς, ἣ Διὸς δ' ὄχετ' ἐν ἀγκοίνῃσι μιγῆναι,
Εν κοίτῳ ὅθεν ἐγχέλεων γένος ἀργοτεράων
Παμμεγέθης. ἐὼν δὲ δὺ ἀνέρες ἀθλητῆρες,
Οἷοι ἄρ' Ασυάναξ τε καὶ Ανθεμίων ἐγένοντο,
Ρηϊδίως ἐφ' ἅμαξαν ἀπ' οὐδεος ὀχλίσειαν.
Τελαμῶνες γὰρ ταί γε, καὶ ἐννεαπήχεες ἦσαν
ΕΥΡΟΣ, ἀλλὰ μήκός γε γλυεθὼ ἐννεόργυιοι.
‖Πολλά δ' ‖ ἄνακα ‖ καλὰ ‖ στέγας ἦλθ' ὁ μάγειρος,
Σείων ὀψοφόρους πίνακας κατὰ δεξιὸν ὦμον,
Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι χύτραι ἕποντο, (γ.
‖ΑΥΤΑΡ [ἐπ' ΕΥβοιαν] λοπάδες τόσαι ἐσιχόωντο· χ. ἀπ' Εὐβοίας
Ιρις δ' ἄγγελος ἦλθε ποδώκεμος ὠκέα θοῦρις,
Πέρκη τ' ἀνθεσίχρως, καὶ ὁ δημοτικὸς μελανοῦρος,
Ος καὶ θυνὸς ἐὼν ἕπετ' ἰχθύσιν ἀθανάτοισιν.
[Οἰη] δ' αὖ θυννὸς κεφαλὴ [θαλαμηιάδαο.] χ. Οἵη
Νόσφιν ἀφεισήκει κεχολωμένη ‖ ἕνεκα τοῦχέων χ. θαλαμωνιάδαο
ΑΙρομένων· ‖ τὸ γὰρ σῆμα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισι.
‖Ρίνη τῷ φιλέουσι πολιοῦς τέκτονες ἄνδρες,
Τρηχεῖ' ἀλλ' ἀγαθὴ κροτερόφρονος· ὃ γὰρ ἔγωγε
Ης σαρκὸς θυμαμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι.
Οπαλέος δ' εἰσῆλθε πελώριος ἱππόσε κεφρὸς
ΟΥκ οἷος, ἅμα τῷ γε δυώδεκα σαργοὶ ἕποντο.
Κυανόχρως δ' ἀμίας εἶπὶ τοῖς μέγας, ὅστε θαλάσσης
Πάσης βένθεα οἶδε Ποσειδάωνος ἰοῦσα,

Καρίδες θ' αἱ Ζηνὸς Ολυμπίου εἰσὶν ἀοιδοὶ
Αἱ δὴ ἰδεῖν κυφαὶ μὲν ἔσαν, χρηστὴ δ' ἔπασθαι.
Χρύσοφρυς, ὃς κάλλιστος ἐν ἄλλοις ἰχθύς,
Κἀραβῖνος, ἀσπετὸς αὖτε λιλαίετο θωρήσσεσθαι
Ἐν μακάρων δείπνοις· τοῖς δαιτυμόνες χέρ' ἐφεῦνες,
Ἐν σφίσιν τ' ἔθεσαν, ἐπήγαγον ἄλλυδις ἄλλων
Τῶν δ' ἄρ' ἔλωψ κρειῶν δουρικλυτὸς ἡγεμόνευεν,
Οὐπολέμης ὃς ἐὼν [κραιπνὸς] πάλαι μὴ [ἐπορέχθη,]
Γλαυκῶπ' ἰμείρων. τὸ δή γ' ἀμβροσίη μοι ἔδοξεν
Εἰν, ἰὼ δαίμονες μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες.
Μύραιναν δ' ἐπέθηκε φέρων τὸ κάλυμμα τραπέζης,
Ζώνην δ' ἰῷ φορέεσκεν ἀγαλλομένη ὥσει δή-
Εἰς λέχος ἡνίκ' ἔβαινε δρακοντιάδη μεγαθύμῳ,
Σανδάλα δ' αὖ παρέθηκαν [αἰὲν γμῆ] ἀθανατάων,
Ὧν βάγλωσσος ἔναιεν ἐν ἅλμῃ μορμυρούσῃ.
Κίχλας δ' ἐξείης ἠβώτορας ὑψιπετήεις,
Καὶ πέτρας καταβοσκομένας, θυάδας θ' ὑδατίνους,
Ἐν δ' ἀναμὶξ σάργοι λεπτοί, ἱππουροι, γλαυκίδες τε,
[Μορμύρων αὖ τ' ἄδην ἔσαν, μεγάλη πάρος, ἧς ὁ μάγειρος]
Σίζοντας πάρεθηκε φέρων, κνίσσωσε δὲ δῶμα,
Τῶν ἔλεγεν δαίνυσθ' ἐμοὶ δέ γε θηλυτεράων
Εἵνεκ' ἐρώμαλ' ἔδοξεν, ἐπεὶ δ' ὄρμαινον ἐπ' ἄλλα,
Κεῖτο δὲ λὶς ἐσθίειν, ἧς ἤδεις ἤπερ δείπνῳ.
Ἐν καθαρῷ, ὅθι μὴ λοπάδων διεφαίνετο χῶρος.
Ἐξῆς κόσυφος ἦλθε μόνος, γλύκαδ' ἕτοιμος.
Οὐ μὴν ἔδ' ἄρ' ἀθίκτους ἔλαχ', πόθεν δὴ καὶ ἄλλοι.
Κωλιὸν δ' εἰσῆδον πᾶς ἕτερον, ἐν δὲ σίναπυ
[Κεῖτ' ἀγχοῦ γλυκὺ πλείονα, χρυσὸς ὢν ἀπερύκων.]
Γλυκάμπυος δ' ἔκλαιον ὅτ' αὖρον ἐκεῖνα ταῦτα
Ὀψόμαι, ἀλλά με τυρώδει, κἠ μάζῃ ὀτρηρῇ
Νηλὴς δ' ἐχ ὑπέμεινε· βιάζετο γὰρ ἀκέεσθαι.
Δάμνα μὲν ζωμός τε μέλας ἀκροκώλιά θ' ἑφθά.
Παῖς δέ πις ἐκ Σαλαμῖνος ἄγων τριακαίδεκα νῆας,
Λιμένης ἐξ ἱερῆς μάλα πίονας, ἃς ὁ μάγειρος
Θῆκε φέρων, ἵν' Ἀθηναίων καλέκεινο φάλαγγες.
Χαιρεφόων δ' ἐνόησεν ἅμα πρόσω κἠ ὀπίσω
Ὀρνιθας γνῶναι, κἠ ἐναίσιμα σπίζεσθαι.
Ἤθιε δ' ὥς τε λέων, παλάμῃ δ' ἔχετ' σκέλος αὐτοῦ,
Ὄφρα οἱ ὅκα δ' ἰόντι πάλιν πολυδόρπιον εἴη.
Χόνδρος δ' ἡδυπρόσωπος, ὃν Ἡφαιστος κάμε ἕψων
Ἀτθικῷ ἐν κεράμῳ πρὸ τριακαίδεκα μηνῶν.
Ἀτὰρ ἐπεὶ δόρποιο μελίφρονος ἐξ ἔρον ἔντο,
Χεῖρας νιψαμένοισιν ἀπ' Ὠκεανοῖο ῥοάων,
Ὡραῖος παῖς ἦλθε φέρων μύρον ἡδύ.

Squillæq; Iouis Olympij cantores,
Aspectu quidem gibbæ, sed in cibo suauissimæ:
Præterea Chrysophrys omnium piscium formosissimus,
Locusta etiam ac Vrsus iterum armari [a] cupiebant
In deorum cœnis. His conuiuæ manus injciunt,
In os indunt, & abstrahunt, alius aliò.
His præerat fortissimus imperator Acipenser [b], insignis hasta.
Quem tametsi iam satur, strenuus ego manu,
Gustare instigatus percupiui: Ambrosia certè is mihi visus est,
Qua pascuntur sempiterni ac beati dij.
Attulerunt & Murænam [c] iam grandem, vt mensam operiret.
Circa ceruicem ea cinctum læta gestat,
Ad draconis magnanimi genialem thorum cùm pergit.
Apposuerunt & Sandalia [d] æterna deorum immortalium,
E quibus Solea in æquore frementi habitabat:
Deinde & Turdos [e] pubescentes [f], altinolos,
Inter saxa cibum quærentes, aquatiles Thyadas [g].
His admixti fuere Sargi, Hippuri, Glanies,
Mormyros illic fuit, & magnus Sparus, quos coquus
Adhuc è sartagine stridentes attulit, domúmque nidore perfudit.
Et illis vt vescerer hortatus est: ego verò cibum esse illum
Mulierc[u]larum putaui: alia post adortus sum.
Adfuit & quoddam olus, verùm id nemo attigit, quoniam
In splendida ea cœna, patinarum chorus aliarum conspiceretur.
Posthæc sola venit Merula, ad esum parata.
Quæ sanè intacta non fuit, sed alys expetita.
Quàm intremiscerem [h] Perna contuitus sum: e prope adstabat
Sinapi, quod largiùs manibus cùm attraxissem
Ac degustassem, illacrymatus sum, quia scilicet postridie illa
Conspecturus domi non essem: sed me caseo condita, & labore multo subacta
Inclemẽs expectaret maza, ad eam victus tenuitatem adigentibus me pannis [i].
Domuit [k] tandem cœnantem ius atrum, & elixi artus.
Tres è Salamine adduxit puer quidam anates [l]
Sacro è stagno, præpingues, quas coquus
Aduexit, & apposuit, vbi Athenienſium phalanges constiterant.
Chærephon verò animo cogitabat antrorsum simul & retorsum
Quænam aues forent explorare, decentérque & auspicato illis vesci:
Ac certè leonis instar mandere cœpit, manu crus anatis retinens,
Quod ipse domum reuersus ac comessaturus voraret.
Halica etiam adfuit, specioſa facie, quam elixans Mulciber elaborauit,
In Attica olla mensibus tredecim [m] percoquens.
Verùm vbi cœna mellita suauíque famem depulerunt,
Lotis manibus Oceani fluentis
Formosus puer accessit, & vnguentum attulit, iucundum [n] fragrans:

Alius

γρ. κρατερῶς
γρ. ἐπορέχθω,

γρ. ἀειγενῆ

γρ. Μόρμυες, αὖτα δ' ἔλω καλέω, πάρες, ὃς ὁμ.

γρ. Κεῖτ' ἀγχοῦ, κλίνη πλείη· χέρας ὢν ἀπερυκον.

Alius verò hospitale munus cunctis coronas dedit,
Rosis contextas, sigillatim adornatas.
Poculum Bacchi post hæc mixtum est: vinum tum Lesbium
Hausimus: vnusquisque [a] plurimum ac certatim bibens.
Secundæ tamen mensæ ferculis abundè instructæ sunt.
In iis fuere pyra, mala pinguia [b],
Punica, & vuæ passæ dei Bromij, nutrices,
Recentes, & quam Hamamixin [c] cognomine dicunt.
Horum ego nil comedi, sed satur recumbebam.
Vt autem vidi flauam, dulciariam, magnam, orbiculatam, ô viri,
Cereris gnatam assam introeuntem placentam,
Quo pacto à diuina, inquam, placenta abstinere queam?
Non mihi si decem manus essent, non si ora decem,
Non si venter impenetrabilis, aut ferreum cor.
Accesserunt post enim meretrices duæ, præstigiatrices,
Quas agebat Stratocles, tam pedibus celeres quàm pennis sunt anes.

Alexis in Concurrentibus cœnas Atticas deridens ait:

Ego quidem duos conducere coquos volo,
Quos sapientissimos in vrbe potero,
Cœna excepturus Thessalum hominem,
Non Attica frugalitate, nec vt cum exactis elegantijs
Ad famem accedamus: verùm sigillatim
Vnicuique ipsorum magnificè vt apponatur cibus

Thessalorum [d] profectò dapsilis mensa est, quod sic inquit Eriphus in Peltato:

Hæc quidem nec Corinthus, nec Laïs, ô Syre,
Nec lautorum in mensis Thessalorum edulia,
Quorum exors manus hæc non fuit.

Atenim qui Mendicos Chioni attributos scripsit, Athenienses, cùm Dioscuris [e] prandium exhibent in Prytaneo, tradit mensis imponere caseum, physten placentam, oliuas caducas, & portum, vt prisci victus memoriam refricent. Solon iis qui alebantur in Prytaneo mazam præberi iubet; diebus verò festis panem adhiberi; Homerum imitatus, qui conuocatis ad Agamemnonem optimatibus, pinsi ait polentam. Athenis narrant, cùm cœnæ duæ celebrarentur more non valde antiquo, vna in Lyceo [f], altera in Academia, & obsoniorum coquus in Academiam cœnæ die ollam ad alium quendam vsum figlinam portasset, eam fregisse omnes sacris operaturos, quòd inhonestus fuisset illius hominis accessus quem abesse procul oportebat; in Lyceo verò flagris cæsum fuisse qui salsam carnem salsi piscis loco præparasset, tanquam scelestum impostorem. Plato

Αλλος δ' αὖ σεφάνους ἅπασιν ἔδωκεν,
Οἱ ῥόδον ἀμφιπλέκοντ', διαπλέξαντες κοσμηθέντες.
Κρητὴρ δὲ Βρομίου ἐκεράννυτ'· πίνετ' δὴ οἶνον
‖ Λέσβιον, ὅ δὴ πλεῖστον αἰὴν ἀνὴρ ἀνδρα πεπώκει.
Δεύτεραι αὖτε τράπεζαι ἐφωπλίζοντ' ἐμουσαι.
Εν δ' αὐταῖσιν ἐπῆν ἄπιοι θ' πονα μῆλα,
Ροιαί τε ταφυλαί τε θεᾶ Βρομίοιο πιθῆναι,
Πρόσφατος ἠΰ θ' ‖ ἁμάμαξιν ἐπίκλησιν καλέουσιν.
Τῶν δ' ἐγὼ ἀδηνὸς ἦλθον ἀπλῶς, μετὰ δ' ἀνεκείμην.
Ως δ' εἶδον ξανθὸν γλυκερὸν μέγαν ἐγκυκλον ἄνδρες,
Δήμητρος παῖδ' ὀπῖον ἐπεισελθόντα πλακοῦντα,
Πῶς ἂν ἔπειτα πλακοῦντ' ἐγὼ θεὶς ἀπεχοίμην;
Οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν χεῖρες, δέκα δὲ στόματ' εἶεν,
Γαστὴρ δ' ἀρρηκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη.
Πόρναι δ' εἰσῆλθον, πόρναι δύο θαυματοποιοί,
Ας Στρατοκλῆς ἤλαυνε ποδώκεας ὄρνιθας ὥς.

Αλεξις δ' ἐν Σωτηρίχοις ἐπισκώπτων τὰ Αττικὰ δεῖπνά φησιν,

‖ Εγωγε δύο λαβεῖν μαγείρους βούλομαι, — CAP. VI.
Οὓς ἂν σοφωτάτους δυνωμαι ἐν τῇ πόλει,
[Μέλλοντα δειπνίζειν [γὰρ ἄνδρα Θεσσαλόν, — γρ. Μέλλοντε δ'.
Οὐκ Αττικηρῶς, ὅ δ' ἀπηκριβωμένως
[Λιμῷ ‖ παρελθεῖν, ἀλλὰ δὴ καθ' ἓν — γρ. -- † λιμῷ παρελθεῖν, ἀλλὰ δὴ καθ' ἓν
Εκαστον] αὐτοῖς πᾶσαι θέαι μεγαλίως. — Εκαστον ἄν, γρ. οντως
Ετράπεζοι δ' εἰσὶν [ἔτως] οἱ Θεσσαλοί. καθὰ καὶ
Ερμῆς φησιν ἐν Πελτάστῃ ἔτως,
Τὰ δ' ὁ Κόρινθος, ὅτε Λαΐς, ὦ Σύρε,
ΟΤΔ' ὑτραπέζων Θεσσαλῶν ξένων τροφαὶ
Ων οὐκ ἄμοιρος ἥδε χεὶρ ἐμή ποτε.

Ο δὲ Σὺν εἰς Χιωνίδιον ἀναφερομένους Πτωχοὺς ποιήσας, τοὺς Αθηναίους φησὶν, ὅταν τοῖς Διοσκούροις ἐν πρυτανείῳ ἄριστον προτιθῶνται, ἀπὸ τῶν τραπεζῶν πλέναι τυρὸν, καὶ φύσλον, 69
δρυπεπεῖς τ' ἐλάας, καὶ πᾶσα, ὑπόμνησιν ποιούμενους τῆς ἀρχαίας ἀγωγῆς. Σόλων δὲ τοῖς ἐν πρυτανείῳ σιτουμένοις, μᾶζαν παρέχειν κελεύει· ἄρτον δὲ ταῖς ἑορταῖς προσπαραπλέναι, μιμούμενος τὸν Ομηρον. καὶ γὰρ ἐκεῖνος σὺν ἀριστεῖς συνάγων πρὸς τὸν Αγαμέμνονα, φύρετ' ἄλφιτα φησιν. ἐν Αθήναις δὲ ἱερεῦσιν οὐ πάνυ ἀρχαίων δυοῖν γυμνῶν δεῖπνων ἐν Λυκείῳ τε, καὶ Ακαδημία, τοῦ μὲν εἰς τὸν Ακαδημίαν εἰσενέγκαντος ὀψοποιοῦ λοπάδα, πρὸς ἑτέραν πνὰ χρείαν, τὸν κέραμον ‖ καθάξαι παῖδας σὺν ἱεροποιοὺς, ὡς μακρόθεν σὺν ἀστείας παρεισδύσεως γινομένης, ‖ δέοντος ἀπέχεσθαι τῶν μακρόθεν, τὸν δ' ἐν τῷ Λυκείῳ κρέας ἁρπάσαντα εἰς ἅρπαγα ἀσκηθήσαντα, μαστιγωθῆναι ὡς πρὸς φιλόμυον πονηρῶς. Πλάτων

δ' ἐν δευτέρῳ πολιτείας οὕτως ἑστιᾷ τοὺς αὐτοῦ νεοπολίτας, γράφων, ἄνευ ὄψου, ἔφη, ὡς ἔοικας, ποιεῖς τοὺς ἄνδρας ἑστιωμένους. Αληθῆ, ἦν δ' ἐγὼ, λέγεις· ἐπελαθόμην, ὅτι καὶ ὄψον ἕξουσιν, ἅλας τε δηλονότι, καὶ ἐλαίας, καὶ τυρὸν, καὶ βολβοὺς, καὶ ‖ λάχανά γε, οἷα δὴ ἐν ἀγροῖς ‖ ἑψήματά τε ἑψήσονται, καὶ τραγήματά που παραθήσομεν αὐτοῖς, τῶν τε συκῶν, καὶ ἐρεβίνθων, καὶ κυάμων, καὶ μύρτα, καὶ φηγοὺς σποδιοῦσι πρὸς τὸ πῦρ, μετρίως ὑποπίνοντες, καὶ οὕτως διάγοντες τὸν βίον ἐν εἰρήνῃ ὑγιῶς ὡς εἰκὸς, γηραιοὶ τελευτῶντες ἄλλον τοιοῦτον βίον τοῖς ἐκγόνοις παραδώσουσιν.

Εξῆς δὲ λεκτέον καὶ περὶ τῶν Λακωνικῶν συμποσίων. Ηρόδοτος μὲν οὖν ἐν τῇ ἐννάτῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ τῆς Μαρδονίου παρασκευῆς λέγων, καὶ μνημονεύσας Λακωνικῶν συμποσίων, φησὶ, Ξέρξης φεύγων ἐκ τῆς Ελλάδος Μαρδονίῳ τὴν παρασκευὴν κατέλιπε τὴν αὐτοῦ. Παυσανίαν οὖν ἰδόντα τὴν τοῦ Μαρδονίου παρασκευὴν χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ παραπετάσμασι ποικίλοις κατεσκευασμένην, κελεῦσαι τοὺς ἀρτοποιοὺς καὶ ὀψοποιοὺς κατὰ ταὐτὰ καθὼς Μαρδονίῳ δεῖπνον παρασκευάσαι. Ποιησάντων δὲ τούτων τὰ κελευθέντα, τὸν Παυσανίαν ἰδόντα κλίνας χρυσᾶς καὶ ἀργυρᾶς ἐστρωμένας, καὶ τραπέζας ἀργυρᾶς, καὶ παρασκευὴν μεγαλοπρεπῆ δείπνου, ‖ ἐκπλαγέντα, καὶ τὰ προκείμενα, ‖ κελεῦσαι ἐπὶ γέλωτι τοῖς ἑαυτοῦ διακόνοις παρασκευάσαι Λακωνικὸν δεῖπνον· καὶ παρασκευασθέντος, γελάσας ὁ Παυσανίας, μετεπέμψατο τῶν Ελλήνων τοὺς στρατηγούς· καὶ ἐλθόντων, ἐπιδείξας ἑκατέρου τῶν δείπνων τὴν παρασκευὴν, εἶπεν, Ανδρες Ελληνες συνήγαγον ὑμᾶς, βουλόμενος ἐπιδεῖξαι τοῦ Μήδων ἡγεμόνος τὴν ἀφροσύνην· ὃς τοιαύτην δίαιταν ἔχων, ἦλθεν ὡς ἡμᾶς, οὕτω ταλαίπωρον ἔχοντας. Φασὶ δέ τινες, καὶ ἄνδρα Συβαρίτην ἐπιδημήμαντα τῇ Σπάρτῃ, καὶ συνεστιασθέντα ἐν τοῖς Φειδιτίοις εἰπεῖν, Εἰκότως ἀνδρειότατοι ἁπάντων εἰσὶ Λακεδαιμόνιοι· ἕλοιτο γάρ τις εὖ φρονῶν μυριάκις ἀποθανεῖν, ἢ οὕτως εὐτελοῦς διαίτης μεταλαβεῖν. ‖ Πολέμων δ' ἐν τῷ παρὰ Ξενοφῶντι ‖ κανάθρῳ, τοῦ παρὰ Λάκωσι καλουμένου δείπνου κοπίδος, μνημονεύοντα Κρατῖνον ἐν Πλούτοις λέγει,

Αρ' ἀληθῶς τοῖς ξένοισιν ἐστὶν, ὡς λέγουσ' ἐκεῖ,
Πᾶσι τοῖς ἐλθοῦσιν ἐν τῇ κοπίδι θοινᾶσθαι καλῶς·
Εν δὲ ταῖς λέσχαισι φύσκαι προσπεπατταλευμέναι
Κατακρέμαντ' τοῖσι πρεσβύταισιν ἀποδάκνειν ὀδάξ. καὶ ΕΥπολις ἐν ΕΙλωσι,

Καὶ γένηται τοῖσδε σάμερον Κοπίς. Δείπνον δ' ἐστὶν ἰδίως ἔχον ἡ ‖ κοπὶς, καθάπερ καὶ τὸ καλούμενον ‖ αἴκλον. Επὴν δὲ κοπίζωσι, πρῶτον μὲν δὴ σκηνὰς ποιοῦνται παρὰ τὸν θεόν. ἐν δὲ ταύταις στιβάδας ἐξ ὕλης· ἐπὶ δὲ τούτων δάπιδας ὑποστρωννύουσιν, ἐφ' αἷς τοὺς κατακλινθέντας εὐωχοῦσιν, ‖ οὐ μόνον τοὺς ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς ἀφικνουμένους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπιδημήσαντας τῶν ξένων. Θύουσι δ' ἐν ταῖς Κοπίσιν αἶγας, ἄλλο δ' οὐδὲν ἱερεῖον.

A libro ſecundo de Republica, ſuæ nouæ ciuitatis incolas his epulis conuiuari vult. Sine obſonio, inquit, videris, cibum viri vt capiant edicere. Vera, inquam, memoras: at oblitus pene ſum, ne defutura quidem obſonia, nimirum ſalem, oliuas, caſeum, bulbos, & olera, vt in agris fit, ad iuſculum elixa: quin & bellaria ipſis apponentur, ficus, cicer, faba, myrti baccæ, æſculi glans igne toſta, cum modico potu: qua vitam frugalitate cùm traduxerint, eius exemplum poſteris ſint tradituri. De Laconicis conuiuijs deinceps nobis tractandum.

B Herodotus libro nono hiſtoriarum de apparatu Mardonij locutus, iniecta mentione Laconici conuiuij, Xerxem, inquit, ex Græcia fugientem regiam omnem ſupellectilem Mardonio reliquiſſe, Pauſaniamque illam conſpicatum auro, argento, & tapetibus variis inſtructam, iuſſiſſe piſtores ac coquos eandem ſibi parare cœnam, quam Mardonio ſolebant, illíſque obſecutis, Pauſaniam intuitum ſtratos aureos, argenteóſque lectos, menſas ex argento, magnificúmque ac ſuperbum cœnæ totum apparatum, & omnia quæ in menſis proſtabant fercula, ſtupefactum, miniſtris ſuis per iocum mandaſſe Laconicam vt cœnam pararent. Morem illos geſſiſſe: Pauſaniam verò iam parata, accerſitis Græcorum ducibus, vbi conuenerunt, vtriuſque cœnæ apparatum oſtendiſſe, dixiſſéque, Ego vos, ô Græci homines, ideo conuocaui, Medorum imperatoris amentiam vt indicarem, qui vitam adeo lautam cùm agat, nos inuadit tam duriter & miſerè victitantes. Narrant & quidam Sibaritam [a] ciuem Spartam profectum, cùm in Phiditiis cœnaſſet, dixiſſe, non ſine cauſſa fortiſſimos eſſe omnium viros Lacedæmonios. Quemuis enim, ſi mens conſtet, millies potiùs optaturum mortem, quàm tam vilis ac ærumnoſi victus communionem. Polemon libro de Canathro [b] Xenophontis, cœnæ, quam Copida Lacones vocant, Cratinum in Plutis meminiſſe ſcribit:

E A. *An verò, quòd aiunt, reuera hoſpitibus licet*
Omnibus qui accedunt, in Copide lautè cœnare?
B. *In Leſchis [c] phyſtæ quidem placentæ clauis affixæ*
Pendent, quas ſenes dentibus mordeant.

EVpolis in EIlotibus:

Parabitur his hodie Copis.

F [Peculiaris [d] cœnæ modus eſt Copis, vt & quam AEclon nominant.] Copidem cœnaturi primùm quidem in tentoriis iuxta dei templum erectis, è palea, fronde, gramine ſtratos lectos tapetibus operiunt, & in iis conuiuas diſcumbentes epulari iubent, non ſolùm aduentantes è noſtra prouincia, ſed externos quoſuis accedentes. In Copide capras immolant, & aliam præterea nullam victimam.

Carnis

Carnis cuique sua portio distribuitur, cum exiguo pane, encridi simili, figura rotundiore, ac compressiore, quem Physicillum [a] nuncupant: Dantur & eorum singulis qui ad illam cœnam coëunt, caseus recens [b], ventris ac omasi frustum & pro bellariis caricæ, faba, & phaselus recens. Copidem parare licet extra ciuitatem Spartiatarum cuicumque collibitum est: in ciuitate verò Tithenidiorum [c] festis diebus, quos pro infantium salute celebrant. Tum enim mares puellulos nutrices in agrum exportant, ad Dianæ templum, quam Corythalliam [d] vocant, prope Tiasan fluuium situm, & in ea parte agri vbi Cletæ fanum est, Copidem superiori similem exhibent. Illic verò lactantes porcellos etiam sacrificant, & furnaceos panes in cœna præbent. Quod AEclon Lacedæmonij, reliqui Dores τὸ δεῖπνον, id est, cœnam, vocant. Epicharmus itaque in Spe, ait:

Vltro quidam ad Æclon si inuitauit,
Tu sponte illuc procurre.

Eadem & in Periallo idem scripsit. Lacedæmone, ad cœnam quam Æclon vocant, Pheidition, quod atrium publicum fuit, adeuntibus, Earrhichides panes afferebantur viritim, ac caro, diribitorem prosequente viatore, qui præconio AEclon promulgaret, eius qui miserat addito nomine. Hæc Polemon tradit; cui repugnans Didymus grammaticus, vocatus βιβλιολάθας [e] à Demetrio Trœzenio, ob librorum multitudinem quos edidit, sunt enim ter mille ac quingenti, ait, Polycraten in Laconicis prodidisse, in Hyacinthiis Laconas triduo sacrificare [f], & ob luctum, quo interemptum Hyacinthum deflent, nec cœnantes coronari, nec panem afferri, sed bellaria, & quæ huiusmodi sunt dari, nec vllum de Deo hymnum canere, nec eiusmodi quidpiam adhibere, quale fit in aliis sacris, sed cum summa modestia cœnatos discedere; eo verò die qui trium medius est, ludos variáque spectacula fieri, magno atque nobili hominum concursu, pueris tunicatis ac præcinctis, nunc citharam pulsantibus, nunc ad tibiam canentibus, ac plectro [g] cunctas simul fides cursim ferientibus, modis anapæsticis, acutóque vocis sono Deum laudantibus. Alii equis magnificè ornatis insidentes, theatrum percurrunt; eôdem accedunt multorum adolescentum cœtus, quosdam gentiles versus cantantium, quibus & saltatores admiscentur priscis quibusdam staticulis ad tibiam & cantiunculas tripudiantibus. Virginum autem aliæ Canathris [h] tectæ, aut sub fornice ligneorum curruum vehuntur, magno sumptu ornatorum: aliæ ad cartamina publica [i] iunctis curribus pompæ specie properant. Commota gaudio ciuitas vniuersa lætatur iis spectaculis. Eo die multæ mactantur hostiæ. Familiares omnes ac domesticos seruos cœnatum oppidani vocant. A sacris nullus abest. Effusis ad spectacula cunctis per id tempus vacua ciuitas est. Copidis meminit siue Ari-

A ἐς τῶν κρεῶν διδόασι μοίρας πᾶσι· ἐς τὸν καλούμενον ‖ φυσίκιλλον, ὅς ἐστιν ἀρτίσκος ἐγκρίδι παραπλήσιος, γογγυλώτερος δὲ τὴν ἰδέαν. διδόασι τῶν συνιόντων ἑκάστῳ τυρὸν χλωρὸν, ἐς γαστρὸς καὶ φύσκης τόμον ἐς τραγήματα, σῦκά τε ξηρὰ καὶ κυάμους, καὶ φασήλους χλωρούς· κοπίζει δὲ καὶ τῶν ἄλλων Σπαρτιατῶν ὁ βουλόμενος; ἐν δὲ τῇ πόλει Κοπίδας ἄγουσι, καὶ τοῖς τιθηνιδίοις καλουμένοις ὑπὲρ τῶν παίδων. Κομίζουσι γὰρ αἱ τίτθαι τὰ ἄρρενα παιδία κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ἀγρὸν, ἐς πρὸς
B τὴν ‖ Κορυθαλλίαν καλουμένην Αρτεμιν, ἧς τὸ ἱερὸν παρὰ τὴν καλουμένην [Τίασσον] ἐστὶν, ἐν τοῖς πρὸς τὴν Κλήταν μέρεσι, τὰς κοπίδας παραπλησίως ταῖς λελεγμέναις ἐπιτελοῦσι· θύουσι δὲ ἐς τοὺς γαλαθηνοὺς ‖ ὀρθαγορίσκους, ἐς παρατιθέασιν ἐν τῇ θοίνῃ τοὺς ἰπνίτας ἄρτους. ‖ τὸ δὲ αἴκλον καλούμενον, ὑπὸ μὲν τῶν ἄλλων Δωριέων καλεῖται δεῖπνον. Επίχαρμος γοῦν ἐν Ελπίδι φησιν, [Εκάλεσε γάρ τοι τὶς ἐπ' αἴκλον ἑκών. τὸ δὲ ἑκὼν
C ὤχετο τρέχων.] τὰ αὐτὰ εἴρηκεν καὶ ἐν ‖ Περιάλλῳ, ἐν δὲ τῇ Λακεδαίμονι τοῖς εἰσιοῦσιν εἰς τὸ φειδίτιον μετὰ δεῖπνον [τὸ καλούμενον αἴκλον, εἰσφέρουσιν] ἄρτους ἐν ἀρριχίδι καὶ κρέας ἑκάστῳ. ἐς τῷ νέμοντι τὰς μοίρας ἀκολουθῶν ὁ διάκονος, κηρύττει τὸ αἴκλον προστιθεὶς οὗτ πέμψαντος τὴν ὀνομασίαν. ‖ ταῦτα μὲν ὁ Πολέμων· πρὸς ὃν ‖ ἀντιλέγων Δίδυμος ὁ γραμματικὸς (καλεῖ δὲ τοῦτον Δημήτριος ὁ Τροιζήνιος ‖ βιβλιολάθαν, διὰ τὸ
D πλῆθος ὧν ἐκδέδωκε συγγραμμάτων. ἔστι γὰρ τρισχίλια πρὸς τοῖς πεντακοσίοις) φησὶ τάδε, Πολυκράτης ἐν τοῖς Λακωνικοῖς ἱστορεῖ, ὅτι τὴν μὲν τῶν Υακινθίων θυσίαν οἱ Λάκωνες ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας συντελοῦσιν καὶ διὰ τὸ πένθος τὸ γενόμενον περὶ τὸν Υάκινθον οὔτε στεφανοῦνται ἐπὶ τοῖς δείπνοις, οὔτε ἄρτον εἰσφέρουσιν, ἀλλὰ πέμματα, καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα διδόασι, καὶ τὸν εἰς τὸν θεὸν παιᾶνα οὐκ ᾄδουσιν, οὐδ' ἄλλο τι τοιοῦτον εἰσάγουσιν οὐδέν, καθάπερ ἐν τῷ ἄλλαις θυσίαις
E ποιοῦσιν· ἀλλὰ μετ' εὐταξίας πολλῆς δειπνήσαντες ἀπέρχονται. τῇ δὲ μέσῃ τῶν τριῶν ἡμερῶν γίνεται θέα ποικίλη, καὶ πανήγυρις ἀξιόλογος ἐς μεγάλη. παῖδές τε γὰρ κιθαρίζουσιν, ἐν χιτῶσιν ἀνεζωσμένοι, καὶ πρὸς αὐλὸν ᾄδοντες, πάσας ἅμα τῷ πλήκτρῳ τὰς χορδὰς ἐπιτρέχοντες, ἐν ῥυθμῷ μὲν ἀναπαίστῳ, μετ' ὀξέος δὲ τόνου τὸν θεὸν ᾄδουσιν. Αλλοι δ' ἀφ' ἵππων κεκοσμημένων τὸ θέατρον διεξέρχονται, χοροί τε νεανίσκων παμπληθεῖς εἰσέρχονται καὶ τῶν ἐπιχωρίων τινα ποιη-
F μάτων ᾄδουσιν, ὀρχησταί τε ἐν τούτοις ἀναμεμιγμένοι, τὴν κίνησιν ἀρχαϊκὴν ὑπὸ τὸν αὐλὸν, καὶ τὴν ᾠδὴν ποιοῦνται. τῶν δὲ παρθένων αἱ μὲν ἐπὶ ‖ κανάθρων ‖ καμαρωτῶν ξυλίνων ἁρμάτων φέρονται, πολυτελῶς κατεσκευασμένων. αἱ δ' ‖ ἐφ' ἁμίλλαις ἁρμάτων ἐζευγμένων πομπεύουσιν. ἅπασα δ' ἐν κινήσει ἐς χαρᾷ τῆς θεωρίας ἡ πόλις καθέστηκεν. ἱερεῖά τε παμπλήθη θύουσι τὴν ἡμέραν ταύτην· καὶ δειπνίζουσιν οἱ πολῖται πάντας τοὺς γνωρίμους καὶ τοὺς δούλους τοὺς ἰδίους. οὐδεὶς δ' ἀπολείπει τὴν θυσίαν, ἀλλὰ κενοῦσθαι συμβαίνει τὴν πόλιν πρὸς τὴν θέαν. ‖ τῆς δὲ Κοπίδος μνημονεύει ἐς Αρι-

γρ. Τιάσσαν

γρ. Εκάλεσε γὰρ τὺ τὶς ἐπ' αἶκλον. τὺ δὲ ἑκὼν ᾤχετο τρέχων.

γρ. τὸ καλούμενον αἶκλον εἰσφ.

CAP. VII.

γρ. ὁπόταν κοπίδα οἴσωμαι, ἐν Αμυκλαῖον ἱερὸν ὅπερ ἀγγέλλουσι βάρακες πολλοί, καὶ ἄρτοι, καὶ ζωμὸς μάλα ἁδύς.

ςοφάνης, ἢ Φιλύλλιος ἐν τῷ Πόλεσιν, Επίλυκός τε ἐν Κωραλισκῳ λέγων οὕτως, [πότ' ἂν κοπιδοιώσωμαι ἐναμικλαῖον, παραγγέλλωσι ‖ βάρακες πολλὰ οἱ κάρτα καὶ δωδεμαστοὶ μάλα ἁδεῖς.] ‖ Διαῤῥήδην λέγων μάζας ἐν τῷ κοπίσι παρατίθεσθαι. τοῦτο γὰρ οἱ Βάρακες δηλοῦσιν. οὐχὶ τολύπας, ὥς φησι Λυκόφρων, ἢ τὰ ‖ προφυράματα τῶν μαζῶν, ὡς Ερατοσθένης. καὶ ἄρτους δὲ, καὶ ζωμόν τινα καθηδυσμένον περιττῶς. τίς δέ ἐστιν ἡ κοπὶς, σαφῶς ἐκτίθεται Μόλπις ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ, γράφων οὕτως· Ποιοῦσι δὲ καὶ τὰς καλουμένας κοπίδας. ἔστι δ' ἡ κοπὶς δεῖπνον, μάζα, ἄρτος, κρέας, λάχανον ὠμὸν, ζωμὸς, σῦκον, τράγημα, θέρμος. Αλλὰ μὴν οὐδ' ‖ ὀρθαγορίσκοι λεγονται ὥς φησιν ὁ Πολέμων, οἱ γαλαθηνοὶ χοῖροι, ἀλλ' ὀρθραγορίσκοι, ἐπεὶ πρὸς τὸν ὄρθρον πιπράσκονται, ὥςπερ ‖ Σαῖος ἱστορεῖ ἐν τῇ Λακωνικῇ πολιτείᾳ, καὶ Διοσκουρίδης ἐν δευτέρῳ πολιτείας, καὶ Αριστοκλῆς ἐν τῷ προτέρῳ, καὶ οὗτος τῆς Λακώνων πολιτείας. ‖ ἔτι φησὶν ὁ Πολέμων, καὶ τὸ δεῖπνον ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ‖ αἴκλον προσαγορεύεσθαι, ‖ παραπλησίως ἁπάντων Δωριέων οὕτως αὐτὸ καλούντων. Αλκμὰν μὲν γὰρ οὕτω φησι [κήπειτα, μύλαι, δρυφῆται κἠπὶ ταῖς συναικλείαις.] οὕτω τὰ συνδείπνια καλῶν. καὶ πάλιν, ‖ αἴκλον Αλκμάων ἁρμόξατο. αἴκλον δ' οὐ λέγουσιν οἱ Λάκωνες τὴν μετὰ τὸ δεῖπνον μοῖραν. ἀλλ' οὐδὲ τὰ διδόμενα τοῖς φειδιτίοις μετὰ τὸ δεῖπνον. ἄρτος γάρ ἐστι καὶ κρέας, ἀλλ' ἐπαίκλα μὲν λέγεται ταῦτα, ὄντα οἷον ἐπιχορηγήματα τοῦ συντεταγμένου τοῖς φειδίταις αἴκλου. παρὰ γὰρ τοῦτο οἶμαι τὴν φωνὴν πεποιῆσθαι. Καὶ ἐστὶν ἡ παρασκευὴ τῶν λεγομένων ἐπαίκλων οὐχ ἁπλῆ, καθάπερ ὁ Πολέμων ὑπείληφεν, ἀλλὰ διττή. ἢν μὲν γὰρ τοῖς παισὶ παρέχουσι, πάνυ τις εὔκολός ἐστι, καὶ εὐτελής. ἄλφιτα γάρ ἐστιν ἐλαίῳ δεδευμένα, ἃ φησὶ Νικοκλῆς ὁ Λάκων κάπτειν αὐτοὺς μετὰ τὸ δεῖπνον ἐν φύλλοις δάφνης, παρὸ καὶ ‖ καμματίδας μὲν προσαγορεύεσθαι τὰ φύλλα, αὐτὰ δὲ τὰ ψαιστὰ ‖ κάμματα. ὅτι δὲ ἔθος ἦν τοῖς ‖ πάλαι, φύλλα δάφνης τραγηματίζεσθαι, Καλλίας ἢ Διοκλῆς ἐν τοῖς Κύκλωψιν φησὶν οὕτως, ‖ φύλλα σὺ δείπνων καταλύσεις. ἡ δὲ καθάπερ σχημάτων· ἢν δ' εἰς τὰ τῶν ἀνδρῶν φειδίτια κομίζουσι, σκευοποιεῖται ἔκ τινων ζώων ὡρισμένων, παραχορηγοῦντος αὐτὰ τοῖς φειδίταις ἑνὸς τῶν εὐπορούντων, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ πλειόνων. Ο Μόλπις, καὶ ματτύην φησὶ προσαγορεύεσθαι τὰ ἐπαίκλα. Περὶ δὲ τῶν ἐπαίκλων Περσεὺς ἐν τῇ Λακωνικῇ πολιτείᾳ οὑτωσὶ γράφει, Καὶ εὐθὺς τοὺς μὲν εὐπόρους ζημιοῖ εἰς ἐπαίκλα. ταῦτα δ' ἔστι μετὰ δεῖπνον τραγήματα· τοῖς δ' ἀπόροις ἐπιτάττει κάλαμον, ἢ στιβάδα, ἢ φύλλα δάφνης φέρειν, ὅπως ἔχωσι τὰ ἐπαίκλα κάπτειν μετὰ δεῖπνον. γίνεται γὰρ ἄλφιτα ἐλαίῳ ἐῤῥαμένα. τὸ δ' ὅλον ὥςπερ πολίτευμά τι τοῦτο δὴ συνίσταται μικρόν. καὶ γὰρ ὅν τινα δεῖ πρῶτον κατακεῖσθαι ἢ δεύτερον, ἢ ἐπὶ τοῦ σκιμποδίου καθῆσθαι πάντα, τοιαῦτα ποιοῦσιν εἰς ἐπαίκλα. τὰ ὅμοια ἱστορεῖ καὶ Διοσκουρίδης.

CAP. VIII.

γρ. κἠπὶ τάτ' ἀνδρεῖα φοιτᾷ, κἠπὶ τὰς συναικλείας.

γρ. Φύλλα σὺ δείπνων καταλύσεις ἡδέα τῶν τραγημάτων;

A stophanes, ſiue Philyllius in Vrbibus, & in Coraliſco Epilycus his verbis:

Quando Amycleam Copida cœnabo?
Abaracas famuli multi valde lepidi annuntiant,

liquidò mazas declarans in Copide apponi ſolitas. Id enim vox Abaraces ſignificat, non dolores, & animi moleſtiam, vt Lycophron arbitratur, nec, vt cenſet Eratoſthenes, mazæ προφύραμα [a], panémve, aut iuſculum aliquod nimia diligentia conditum. Qualis Copis fuerit apertè declarat Molpis in Republica Lacedæmoniorum his verbis: Exibent quoque cœnas quas Copidas vocant. Earum fercula ſunt maza, panis, caro, crudum olus, iuſculum, ficus, & pro bellarijs lupinus. Cæterùm in illis, orthragoriſcis [b] non veſcebantur, ſic dictis, quòd πρὸς τὸν ὄρθρον πιπράσκονται, id eſt, diluculo veneunt, vt referunt Sæus in libro De republica Lacedæmoniorum, Dioſcorides ſecundo, & Ariſtocles primo libro operis argumenti eiuſdem. Idem Polemon hoc inſuper tradit, à Lacedæmoniis, quemadmodum & ab omnibus alijs Doricis, cænam Æclon appellari. Sic enim locutum fuiſſe Alcmanem:

Et ad piſtorias molas, & in Synæclijs,

nempe cœnantium congreſſu. Idem rurſum:

Æclon Alcman præparauit.

Vnde manifeſtum eſt, illos errare qui Æclon dictum cenſent, vel ciborum portionem quæ poſt cœnam reſtat vnicuique, vel quod in Phiditiis poſt cœnam datur, nimirum panem & carnem. Epæcla namque illa vocantur, quia velut auctaria deſtinati Æcli à Phiditis [c], præbeantur. Inde ſcilicet ductam vocem puto. Fuit autem Epæcli non vnicus apparatus, vt opinatur Polemon, ſed duplex. Quod enim pueris dabant, admodum vile fuit, atque paratu facile, polenta ſcilicet oleo ſubacta, vt ait Nicocles Lacon. Præbebant autem lauri foliis id obuolutum, quod auidè poſt cœnam vorarent, qua de cauſſa Cammatidas lauri folia nuncuparunt, & Pſæſta [d] ipſa Cammata. Lauri porro folia pro bellariis apud veteres habita fuiſſe ſic docet Callias ſiue Diocles in Cyclopibus:

Lauri folia tu arrodes.

Species [e] autem ac imagines quas virorum Phiditiis inferunt, ad figuram certorum quorumdam animantium effinguntur. Eas largitur Phiditis vnus ex locupletibus, nonnunquam & plures. Molpis ſcribit Mattyam etiam vocari Epæcla. De Epæclis Perſeus in Republica Lacedæmoniorum ita ſcribit: Opulentos ille ſtatim mulctat pecunia ad Epæclorum ſumptum impendenda: (Sunt autem Epæcla poſt cœnam bellaria:) inopibus verò arundinem imperat, vel tumultuarium lectum è fronde ſtratum afferre, vel lauri folia, vt poſt cœnam Epæcla iis obuoluta deglutire poſſent, quæ videlicet è polenta oleo irrigata fiunt. Prorſus autem veluti parua quædam ciuitatis adminiſtratio eſt Epæclorum illa diſtributio, atque participatio. In ea namque ſeuerè id obſeruant, quem oporteat primo loco ſecundóve accumbere, aut in ſella ſedere. Eadem & à Dioſcoride commemorantur.

At de

At de Cammatis & Cammatidibus ita scribit Nicocles : Omnium lites cùm Ephorus audiuit, tum vel absoluit eos, vel damnat, & iis qui caussa ceciderunt leuem mulctam indicit Cammata, vel Cammatidas. Sunt autem Cammata, Psæsta : Cammatides verò lauri folia quibus obuoluunt Cammata. De Phiditiorum [a] cœna hæc prodidit Dicæarchus in libro quem Tripoliticum [b] inscripsit : Primùm quidem cœna, inquit, singulis apponitur, nulla cum alio communicatione : deinde mazæ quantum quisque cupit : vinum singulis quoties bibere animo lubet, vnicuique appositum : obsonium idem semper omnibus : Suilla caro elixa : interdum aliud nihil præter obsonij paululum, quod quadrantem libræ ad summum pendat, & aliud præterea nihil, excepto harum carnium insculo quod sufficit, vt ad conuiuas omnes transmitti possit toto cœnæ tempore, & si quæ oliua, vel ficus, vel caseus, vel piscis in cœnæ auctuarium cuiusdam liberalitate ac donatiuo sit erogatus, aut lepus, aut columba, aut eiusmodi quidpiam. Raptim ac properanter cœnatis postremò hæc afferuntur quæ vocant Epæcla. In Phiditia quisque de suo confert, polentæ ad summum Atticos tres dimidios modios : vini congios vndecim, vel duodecim: ac insuper ficuum libram quandam, & ad obsonium emendum Æginenses quosdam obolos decem. Sphærus libro tertio de Laconica republica ita scribit : Afferunt & ipsis Epæcla Phiditæ [c], & multi quidem quæ ipsi venatu [d] ceperint, panem verò etiam diuites & quæ in agris tempestiua sunt, quantum ad eum conuictum satis esse putant, superuacuum existimantes iis plura comparari, & quæ minimè conuiuis apponantur. Molpis verò inquit: Post cœnam quidpiam semper à quodam apportant, nonnunquam à pluribus, in illorum ædibus iam promptum & paratum quod Epæclon, siue Mattyam vocant. Nihil autem datur quod emptum sit. Non enim voluptatis gratia, vel intemperantiæ, ventri vt seruiant id accipiunt, sed quòd donantium in venationibus virtutem ac diligentiam testetur. Multi ex ipsis qui greges alunt, fœtus ouium abundè & liberaliter impertiuntur. Pro Mattya sunt columbi, anseres, turtures, turdi, merulæ, lepores, agni, hœdi. Coqui verò semper illos qui in medium quidpiam attulere denuntiant, vt eorum in venatu laborem & alacritatem cognoscant omnes, & prolixam in ciues suos munificentiam. Demetrius Scepsius libro primo Troiani apparatus, inquit, Carneorum festum apud Lacedæmonios imitamentum esse militaris disciplinæ ac vitæ. Etenim loca esse numero nouem, quæ vmbracula vocant, tentoriis nonnihil similia, in quorum singulis nouem cœnent homines, nimirum tribus ex curiis terni delecti: mandato publico præconéque denuntiante, ibi omnia geri, prorogaríque festum illud in nonum diem. AVsterum id vitæ genus Lacedæmonios vbi dissoluerunt, in voluptates & luxum dilapsos fuisse. Itaque Phylarchus libro trigesimoquinto historiarum scribit. Vt patrius mos erat, in Phiditia non conueniebant tum Lacedæmonij,

A Περὶ δὲ τῶν καμματίδων καὶ τῶν καμμάτων, Νικοκλῆ οὕτως γράφει, ‖ Διακούσας δὲ πάντων ὁ ἔφορος ἤτοι ἀπέλυσεν, ἢ κατεδίκασεν, [ὁ δὲ νικήσας ἐζημίωσεν] ἐλαφρῶς ἤ τοι κάμμασιν, ἢ καμματίσιν. ἐστὶ δὲ τὰ μὲν κάμματα ψαιστά· αἱ δὲ ‖ καμματίδες, αἷς κάπτουσιν τὰ ‖ ψαιστά· περὶ δὲ τοῦ τῶν φειδιτίων δείπνου Δικαίαρχος τάδε ἱστορεῖ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Τριπολιτικῷ, Τὸ δεῖπνον πρῶτον μὲν ἑκάστῳ χωρὶς παρατιθέμενον καὶ πρὸς ἕτερον κοινωνίαν οὐδεμίαν ἔχον, ‖ εἶτα μᾶζαν μὲν ὅσην ἂν ἕκαστος ᾖ βουλόμενος, καὶ πιεῖν. πάλιν ὅταν ᾖ θυμὸς ἑκάστῳ [καθ' ὃν] ‖ παρακείμενός ἐστι. ὄψον δὲ ταὐτὸν ἀείποτε πᾶσιν ἐστὶν ὕειον κρέας ἑφθὸν, [ἐνίοτε δέ τι μόνον πλὴν] ὄψον τι μικρὸν, ἔχον σταθμὸν [ὡς τέταρτον μάλιστα,] ἐκ παρὰ τοῦτο ἕτερον οὐδέν· πλὴν ὅγε ἀπὸ τούτων ζωμὸς, ἱκανὸς ὢν παρ' ἅπαν τὸ δεῖπνον ἅπαντας αὐτοὺς ‖ παραπέμπειν· κἂν ἄρα ἐλάα τις, ἢ τυρὸς, ἢ σύκον· ἀλλὰ κἂν τι λάβωσιν ἐπιδόσιμον ἰχθῦν, ἢ λαγὼν, ἢ φάττων, ἤ τι τοιοῦτον. εἶτ' ὀξέως ἤδη δεδειπνηκόσιν, ὕστερα περιφέρεται ταῦτα τὰ ἐπαΐκλα καλούμενα. συμφέρει δ' ἕκαστος εἰς τὸ φειδίτιον, ἀλφίτων μὲν ὡς τρία μάλιστα ἡμιμέδιμνα Ἀττικὰ, οἴνου δὲ χόας ἑνδεκά τινας, ἢ δώδεκα. παρὰ δὲ ταῦτα τυροῦ σταθμόν τινα, καὶ σύκων. ἔτι δὲ εἰς ὀψωνίαν, περὶ δέκα τινὰς Αἰγιναίους ὀβολούς. Σφαῖρος δ' ἐν τρίτῳ Λακωνικῆς πολιτείας γράφει, φέρουσι δὲ καὶ ἐπαΐκλα αὐτοῖς οἱ φειδῖται, καὶ τῶν μὲν ἀγρευομένων ὑφ' αὐτῶν ἐνίοτε οἱ πολλοί. οὐ μὴν ἀλλ' οἵ γε πλούσιοι καὶ ἄρτον, καὶ ὧν ἂν ὥρα ἐκ τῶν ἀγρῶν, [ὅσον εἰς αὐτὴν τὴν συνουσίαν νομίζοντες, καὶ τὰ πλείονα] τῶν ἱκανῶν παρασκευάζειν, περιττὸν εἶναι, μὴ μελλοντά γε προσφέρεσθαι. Μόλπις δέ φησι, [Μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον εἴωθεν ἀεί τι παρά τινος κομίζεσθαι, (ἐνίοτε δὲ καὶ παρὰ πλειόνων,) παρ' αὐτοῖς κατ' οἶκον ἠρτυμένα ματτύην, ὃ καλοῦσιν ἐπαΐκλον,] τῶν δὲ κομιζομένων οὐδεὶς οὐθὲν ἀγοράσας εἴωθε φέρειν. οὔτε γὰρ ἡδονῆς, οὐδ' ἀκρασίας γαστρὸς οὕνεκεν κομίζουσιν, ἀλλὰ τῆς αὐτῶν ἀρετῆς ἀπόδειξιν τῆς κατὰ τὴν θήραν ποιούμενοι. πολλοὶ δὲ καὶ ποίμνια αὐτῶν τρέφοντες, ἀφθόνως μεταδιδόασι τῶν ἐκγόνων. ἔστι δὲ ἡ ματτύα, φᾶτται, χῆνες, τρυγόνες, κίχλαι, κόσσυφοι, λαγὼ, ἄρνες, ἔριφοι. οἱ δὲ μάγειροι σημαίνουσι τοῦτο ἀεί τι κομίζοντας εἰς μέσον, ἵνα πάντες ἴδωσι τὴν τῆς θήρας φιλοπονίαν, καὶ τὴν εἰς αὐτοὺς ἐκτένειαν. Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν τῷ πρώτῳ τοῦ Τροϊκοῦ διακόσμου, τὴν τῶν ‖ Καρνείων φησὶ ἑορτὴν παρὰ Λακεδαιμονίοις, ‖ μίμημα εἶναι ‖ στρατιωτικῆς ἀγωγῆς. τόπους γὰρ εἶναι ἐννέα μὲν τῷ ἀριθμῷ· ‖ σκιάδες δὲ οὗτοι καλοῦνται, σκηναῖς ἔχοντες παραπλήσιόν τι· καὶ ἐννέα καθ' ἕκαστον ἄνδρες δειπνοῦσι, πάντα τε ἀπὸ προστάγματος κηρύσσεται· ἔχει τε ἑκάστη σκιὰ ‖ φρατρείας τρεῖς, καὶ γίνεται ἡ τῶν Καρνείων ἑορτὴ ἐπὶ ἡμέρας ἐννέα. τὴν δὲ τῆς διαίτης τῆς τοιαύτης σκληρότητα ὕστερον καταλύσαντες οἱ Λάκωνες, ἐξώκειλαν εἰς τρυφήν. Φύλαρχος γοῦν ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν τάδε γράφει περὶ αὐτῶν· Λακεδαιμόνιοι εἰς μὲν τὰ φειδίτια οὐκ ἤρχοντο κατὰ τὸ πάτριον ἔθος.

γρ. ὁ δὲ νικήσας τὸν νικήθέντα ἐζημ.

γρ. κώθων π.

γρ. ἐνίοτε δὲ οὐδ' ὁτιοῦν πλὴν

γρ. ὡς τέταρτον μνᾶς μ.

γρ. ὅσον εἰς αὐτὴν ἀρκεῖν τὴν συνουσίαν νομίζονται. τὸ γὰρ πλ.

71

γρ. Μετὰ τὸ δεῖπνον εἴωθεν ἀεὶ παρά τινος κομίζεσθαι (ἐνίοτε δὲ καὶ παρὰ πλειόνων) παρ' αὐτοῖς κατ' οἶκον ἠρτυμένα ματτύη, ὃ καλοῦσιν ἐπαΐκλον.

CAP. IX.

[ὅτε

[ὅτε ἢ κ᾽ ὦ θαμβήσειν μικρὰ συμπερυενεχθεῖσιν ὁμοῦ καλὰ παρεσκευάζετο. κ᾽ πάλιν, Αὐτοῖς ῥωμυαί τε] τοῖς μεγέθεσιν ὅτως ἐξησκημένα πολυτελῶς, κ᾽ τῇ ποικιλίᾳ διαφόρως, ὡς τε τ᾽ ξένων ἐνίους τ᾽ θαληρθέντων οἰκεῖν τ᾽ ἀγυῶνα ὑπὸ τὰ πόδε κεφάλαια ἐρεῖσθαι. εἰ δ᾽ ποτέρου ὑπὸ δ᾽ κλιντῆρι υἱὸς [διαπαρερρῦηκε] τ᾽ κλίνης πόδ᾽ ὅλῳ τ᾽ σωμασίαν, ὅτε τ᾽ ἀγυῶνα ἅπαξ ἐρεῖσθαι. εἰς δ᾽ τ᾽ ποτ᾽ ἰσημερινὸν τυφλὸν ἦλθον, πολῆλόν τε σκηθεσθ᾽ πολλῶν κ᾽ ῥωμάτων [παυλοδαπῶν] πεποιημένων θαληθεσθ᾽. εἰ δ᾽ μύρων ἐξηλαγμένων, ὡς δ᾽ αὐτὸς οἴνων, κ᾽ τραγημάτων. ‖ Ὧ τούτων ἦρξαν οἱ μικρὸν ποτ᾽ Κλεομένους βασιλεύσαντες, Ἄρεως καὶ Ἀκροτάτου αὐλικὸν ἐξουσίαν ζηλώσαντες, ὃς τοσοῦτον ὑπερῆραν ἰδιωτῶν, τ᾽ ἐν Σπάρτῃ γενομένων καθ᾽ ἐκεῖνον τ᾽ χρόνον, τῇ πολυτελείᾳ τῇ καθ᾽ αὑτὸς, ὡς τε δοκεῖ τ᾽ Ἄρεα, καὶ τ᾽ Ἀκροτάτου διτελεῖν παντάπασιν ὑπερβεβληκέναι τὰς ἀφελεστάτους τ᾽ ποτέρου. Κλεομένης δ᾽ πολὺ διενέγκας πρὸ τε συνιδεῖν πράγματα, καὶ τι νέος ὤν, κ᾽ καθ᾽ τ᾽ διαφορὰν ἀφελέστατος γέγονεν. ἤδη γὰρ τηλικούτων πραγμάτων ἡγεμὼν, ἐμφασιν τοῖς θαλαμβανομένοις πρὸς τ᾽ θυσίαν ἐποίει, διὸ τὰ θαδ᾽ σκεύοις τ᾽ παρ᾽ αὐτὸν ἥδιον καθαρώτερα εἶναι θαδασκευαζόμενα.

Πολλῶν δ᾽ πεσβευτῶν θαδημενομένων ποτὲ αὐτὸν, οὐδὲ πολὺ ‖ ὑστερώτερον δ᾽ καλεισθέντα σωῆγε καιρὸς, πενθακλινόν τε διεῤῥώννυτο, οὐδὲ πολὺ πλεῖον. ὅτε δ᾽ μὴ παρεῖεν πεσβεῖα, τρίκλινον· κ᾽ ποτὲ ταγμα τὸν ἐλάνερ δ᾽ ἐδεάτερα, τὶς εἶσε), κ᾽ καθακλιθήσε) πρῶτος· ἀλλ᾽ ὁ πεσεύθα|ο ἡγεῖτο ὑπὸ τὰς κλίνας, εἰ μή τιν᾽ αὐτὸς ποτεκαλέσαιτο. καλελαμβάνετο δ᾽ ὑπὸ πολὺ μεῖ᾽ ἀδελφὸ καθακειμέν@, ἢ μεθ᾽ ἡλικιωτῶν. ὑπό τε τῷ τρίποδι ‖ ψυκτὴρ χαλκᾶς ἐπέκειτο κ᾽ κάδ@, κ᾽ ‖ σκαφίον δέχυρὸν δύο κοτύλας χωρῶν, κ᾽ [κύαθος.] ἡ δ᾽ ὑπόχυσις χαλκῆ πεῖν δ᾽ ποτεφέρετο, εἰ μή τις [αἰτήσαι.] ἐνεδίδοτο δ᾽ κύαθος εἷς ποτ᾽ δεῖπνου. [τὸ δ᾽ πολὺ πρῶτον κ᾽ ὅτε ποσενεύσειεν ἐκεῖνος, οὕτως ἤτουν κ᾽ οἱ λοιποί. τὰ δ᾽ θαδειπνήσματα ὑπὸ μὲν τραπεζίοις ὑπ᾽ τυχόντος ‖ τὰ δ᾽ λοιπὰ ὡς τε μὴ ὑπεραίρειν, μήτε λείπειν, ἀλλ᾽ ἱκανὰ ἅπασι γίνεσθ, κ᾽ μὴ ποσδεῖσθαι οὐ παρόντος. οὔτε γὰρ οὕτως ἦεν δεῖν, ὡς ἐν τοῖς φειδίτιοις δέχεσθ ζωμῷ, κ᾽ κρεασίοις ἀφελῶς. ‖ οὔτε πάλιν οὕτως ὑπερτείνειν, ‖ ὡς εἰς τ᾽ μηδὲν δαπανᾶν, ὑπερβάλλοντα τ᾽ σύμμετρον τῆς διαίτης. τ᾽ μὲν γὰρ ἀνελεύθερον ἐνόμιζεν, τ᾽ δ᾽ ὑπερήφανον. ὁ δ᾽ οἶν@ μικρῷ βελτίων, ὅτε παρείησάν πινές. ἐπεὶ δ᾽ δειπνήσαν, ἐσιώπων πάντες. ὁ δὲ παῖς ἐφεξῆκει κεκραμένον ἔχων τ᾽ ποτὸν, κ᾽ τῷ αὐτομάτῳ ποσέφερε. τὸν αὐτὸν δ᾽ τρόπον κ᾽ μετὰ τ᾽ δεῖπνον, οὐ πλεῖον ἐδίδοτο δύο κυάθων, κ᾽ τὸτ᾽ ποσενεύσαντι ποσεφέρετο. ἀκρόαμα δ᾽ οὐδὲν ἦδε πολὺ παρεπορεύετο. διετέλει δ᾽ αὐτὸς ποσομιλῶν ποτὲ ἕκαστον, κ᾽ πάντας ἐκαλούμ@ εἰς τὸ μὲν ἀκούειν, τὰ δ᾽ λέγειν αὐτὸς, ὡς τετεθηρευμένους δοκεῖ ἔχειν ἅπαντας. Διακωμῳδῶν δ᾽ Ἀντιφάνης τὰ Λακωνικὰ δεῖπνα, ἐν τῷ ὑπογραφομένῳ δράματι Ἀρχων, φησὶν ὅτως,

γρ. ὅταν δ᾽ κ᾽ παραγένοιντο, μικρὰ συμπεπερυενεχθεῖσιν ὁμοῦ καλὰ παρεσκευάζετο. κ᾽ πάλιν, Αὐτοῖς ῥωμυαί τε] τοῖς μεγέθεσιν ὅτως ἐξησκημένα πολυτελῶς, κ᾽ τῇ ποικιλίᾳ διαφόρως, ὡς τε τ᾽ ξένων ἐνίους τ᾽ θαληρθέντων οἰκεῖν τ᾽ ἀγυῶνα ὑπὸ τὰ πόδε κεφάλαια ἐρεῖσθαι. εἰ δ᾽ ποτέρου ὑπὸ δ᾽ κλιντῆρι υἱὸς [διαπαρερρῦηκε] τ᾽ κλίνης πόδ᾽ ὅλῳ τ᾽ σωμασίαν, ὅτε τ᾽ ἀγυῶνα ἅπαξ ἐρεῖσθαι. εἰς δ᾽ τ᾽ ποτ᾽ ἰσημερινὸν τυφλὸν ἦλθον, πολῆλόν τε σκηθεσθ᾽ πολλῶν κ᾽ ῥωμάτων [παυλοδαπῶν] πεποιημένων θαληθεσθ᾽. εἰ δ᾽ μύρων ἐξηλαγμένων, ὡς δ᾽ αὐτὸς οἴνων, κ᾽ τραγημάτων. ‖ Ὧ τούτων ἦρξαν οἱ μικρὸν ποτ᾽ Κλεομένους βασιλεύσαντες, Ἄρεως καὶ Ἀκροτάτου αὐλικὸν ἐξουσίαν ζηλώσαντες, ὃς τοσοῦτον ὑπερῆραν ἰδιωτῶν, τ᾽ ἐν Σπάρτῃ γενομένων καθ᾽ ἐκεῖνον τ᾽ χρόνον, τῇ πολυτελείᾳ τῇ καθ᾽ αὑτὸς, ὡς τε δοκεῖ τ᾽ Ἄρεα, καὶ τ᾽ Ἀκροτάτου διτελεῖν παντάπασιν ὑπερβεβληκέναι τὰς ἀφελεστάτους τ᾽ ποτέρου. Κλεομένης δ᾽ πολὺ διενέγκας πρὸ τε συνιδεῖν πράγματα, καὶ τι νέος ὤν, κ᾽ καθ᾽ τ᾽ διαφορὰν ἀφελέστατος γέγονεν. ἤδη γὰρ τηλικούτων πραγμάτων ἡγεμὼν, ἐμφασιν τοῖς θαλαμβανομένοις πρὸς τ᾽ θυσίαν ἐποίει, διὸ τὰ θαδ᾽ σκεύοις τ᾽ παρ᾽ αὐτὸν ἥδιον καθαρώτερα εἶναι θαδασκευαζόμενα.

γρ. κύαθοι.

γρ. αἰτήσειεν.

γρ. τὸ δὲ πολὺ, πρῶτον αὐτὸς ἤτει, κ᾽ ὅτε ποσενεύσειεν ἐκεῖνος, οὕτως ἤτουν κ᾽ οἱ λοιποί.

Πολλῶν δ᾽ πεσβευτῶν θαδημενομένων ποτὲ αὐτὸν, οὐδὲ πολὺ ‖ ὑστερώτερον δ᾽ καλεισθέντα σωῆγε καιρὸς, πενθακλινόν τε διεῤῥώννυτο, οὐδὲ πολὺ πλεῖον. ὅτε δ᾽ μὴ παρεῖεν πεσβεῖα, τρίκλινον· κ᾽ ποτὲ ταγμα τὸν ἐλάνερ δ᾽ ἐδεάτερα, τὶς εἶσε), κ᾽ καθακλιθήσε) πρῶτος· ἀλλ᾽ ὁ πεσεύθα|ο ἡγεῖτο ὑπὸ τὰς κλίνας, εἰ μή τιν᾽ αὐτὸς ποτεκαλέσαιτο. καλελαμβάνετο δ᾽ ὑπὸ πολὺ μεῖ᾽ ἀδελφὸ καθακειμέν@, ἢ μεθ᾽ ἡλικιωτῶν. ὑπό τε τῷ τρίποδι ‖ ψυκτὴρ χαλκᾶς ἐπέκειτο κ᾽ κάδ@, κ᾽ ‖ σκαφίον δέχυρὸν δύο κοτύλας χωρῶν, κ᾽ [κύαθος.] ἡ δ᾽ ὑπόχυσις χαλκῆ πεῖν δ᾽ ποτεφέρετο, εἰ μή τις [αἰτήσαι.] ἐνεδίδοτο δ᾽ κύαθος εἷς ποτ᾽ δεῖπνου. [τὸ δ᾽ πολὺ πρῶτον κ᾽ ὅτε ποσενεύσειεν ἐκεῖνος, οὕτως ἤτουν κ᾽ οἱ λοιποί. τὰ δ᾽ θαδειπνήσματα ὑπὸ μὲν τραπεζίοις ὑπ᾽ τυχόντος ‖ τὰ δ᾽ λοιπὰ ὡς τε μὴ ὑπεραίρειν, μήτε λείπειν, ἀλλ᾽ ἱκανὰ ἅπασι γίνεσθ, κ᾽ μὴ ποσδεῖσθαι οὐ παρόντος. οὔτε γὰρ οὕτως ἦεν δεῖν, ὡς ἐν τοῖς φειδίτιοις δέχεσθ ζωμῷ, κ᾽ κρεασίοις ἀφελῶς. ‖ οὔτε πάλιν οὕτως ὑπερτείνειν, ‖ ὡς εἰς τ᾽ μηδὲν δαπανᾶν, ὑπερβάλλοντα τ᾽ σύμμετρον τῆς διαίτης. τ᾽ μὲν γὰρ ἀνελεύθερον ἐνόμιζεν, τ᾽ δ᾽ ὑπερήφανον. ὁ δ᾽ οἶν@ μικρῷ βελτίων, ὅτε παρείησάν πινές. ἐπεὶ δ᾽ δειπνήσαν, ἐσιώπων πάντες. ὁ δὲ παῖς ἐφεξῆκει κεκραμένον ἔχων τ᾽ ποτὸν, κ᾽ τῷ αὐτομάτῳ ποσέφερε. τὸν αὐτὸν δ᾽ τρόπον κ᾽ μετὰ τ᾽ δεῖπνον, οὐ πλεῖον ἐδίδοτο δύο κυάθων, κ᾽ τὸτ᾽ ποσενεύσαντι ποσεφέρετο. ἀκρόαμα δ᾽ οὐδὲν ἦδε πολὺ παρεπορεύετο. διετέλει δ᾽ αὐτὸς ποσομιλῶν ποτὲ ἕκαστον, κ᾽ πάντας ἐκαλούμ@ εἰς τὸ μὲν ἀκούειν, τὰ δ᾽ λέγειν αὐτὸς, ὡς τετεθηρευμένους δοκεῖ ἔχειν ἅπαντας. Διακωμῳδῶν δ᾽ Ἀντιφάνης τὰ Λακωνικὰ δεῖπνα, ἐν τῷ ὑπογραφομένῳ δράματι Ἀρχων, φησὶν ὅτως,

γρ. διακαρτέρουν, vel, διακαρτερουῦντες ἦσαν κ᾽ παντοδαπῶς

A

& si quando illô concederent, circumferebantur paucula cibaria dicis causſa, vt conuenire ſimul viderentur: ac rurſum: Lecti quidem ipſorum permagni, tanta impenſa, & tam egregia varietate elaborati fuerunt, vt vocatis ad cœnam hoſpitibus, quidam cubito inniti ceruicalibus cunctarentur, & qui antea toto conuiuij ſpatio in nudo [a] cubili perdurabant, tum in lectis accumbentes, ne ſemel quidem puluinaribus cubitum fulcirent. Eò verò luxus ipſi proceſſerũt, vt multa poculorum genera ſpectanda expoſuerint, variatis omnigenis ferculis, & ob

B

condituræ ſcitamenta lautis menſas onerauerint, vnguentiſque peregrinis & inauditis vſi fuerint, tum etiam vinis, & bellariis. Hoc primùm inceptum eſt ab Areo & Acrotato, auliea licentia corruptis, qui paulo ante Cleomenem regnauerunt.

Eos tamen adeò ſuperarunt priuati quidam Spartæ ciues illo ſæculo, ac in ea quæ tum fuit reipublicæ adminiſtratione, vt Arcus & Acrotatos, ex illis qui præceſſerant tenuiſſimos quoſuis frugalitate antecelluiſſe videantur. Cleomenes

C

verò, tametſi iuuenis, rerum cognitione cæteris præſtantior, moderatiſſimus in victu fuit. Tantis enim gubernandis rebus iam præfectus, iis qui dum ſacrificaret inuitati fuiſſent, apertè oſtendebat, quæ apud illos pararentur ſuis eſſe nihilo deteriora. Idem, cùm legati ad eum multi accederent, cum illis nunquam elegantius [b] curioſiúſve eſt conuiuatus quàm ſoleret, niſi quòd illis præſentibus lecti quinque ſternebantur, ac nunquam plures: cùm verò nullus adeſſet legatus, tres tantùm. Apud eum neminem

D

vocator monebat vt primus vel ſederet, vel accumberet. Ad lectos conuiuas ducebat qui eſſet ætatis prouectiſſimæ, niſi aliquem is vltro aduocaret. Cum fratre vel aliquo ex æqualibus recumbentem ſæpe offendebant. Super tripode ſtabat æneus pſycter [c], cadus, argentea parua ſcapha, quæ cotylas duas caperet, & cyathus, cum æneo gutto. Potio minimè dabatur niſi conuiuæ poſcerent. Ante cœnam conuiuis cyathus vnus præbebatur: Sæpius verò cùm primùm ille annuiſſet, reliqui tum petebant.

E

Quæ apponebant, in quauis forte obuia menſula afferebantur. Cætera, nec ſupra modum epulæ abundabant, nec erant iuſto pauciores, ſed omnibus ita ſufficiebant, vt qui aderant conuiuis nihil deeſſet. Nec enim, vt in Phiditiis, putabat ille iuſculo & carunculis parcè ac ſimpliciter eſſe tractandos conuiuas, ſumptus vt nullus fiat, neque rurſum ſic eſſe profundendum, victus vt mediocritas excedatur, quòd illud ſit illiberale, hoc ſuperbum. Vinum paulo ſuauius fundebatur, ſi quis externus adeſſet. Poſt

F

cœnam tacebant omnes, ac tum puer adſtabat, qui dilutum potum roganti offerret. Eadem temperantia, cœnatis plus duobus cyathis non dabatur, & id quidem ſi annuiſſent velle ſe bibere.

Nullus ſuper [d] cœnam aduentabat, quin memoriter audienda quædam recitaret. Perſtabat ille cum ſingulis colloquens, ac omnes compellans, partim audituros, partim dicturos, ita vt omnium congreſſum tanquam venaretur & captaret, omnéſque viritim percurreret, & appellaret. Antiphanes in fabula, cuius titulus eſt Archon [e], Laconicas cœnas comico ſale perſtringens ſic ait:

La

Lacedæmone si fueris, eius ciuitatis legibus
Obtempera, cœnatum perge ad Phiditia,
Nigro iusculo fruere, barbam ale superiore labro.
Eas leges ne contemnito, nec, quæ pulchra sint, alia quærito:
In his illorum moribus priscam grauitatem retine.

De Cretensium Syssitiis [a], Dosiadas libro quarto historiarum Cretensium ad hunc modum scribit. Lyctij [b] verò sic ad communes sodalitates cogunt. Conturbernalium quisque ex fructibus prædiorum decimam partem confert in eam sodalitatem, ac insuper reditum perceptum ex publicis vectigalibus ciuitatis, quæ ab vrbis præfectis in singulas familias dispertiuntur. Serui autem in singula capita staterem Æginensem pendunt. In societates ciuitas vniuersa diuiditur. Conuiuium mulier curat, adiunctis tribus vel quatuor è popularibus, qui ministrent, & quorum singulis famuli duo comites sint Xylophori: Calophoros [c] illos vocant. In Creta vbique sunt destinata conuiuiis cœnacula duo: alterum ἀνδρεῖον [d] nuncupant: alterum in quo dormiunt peregrini & hospites: hoc cœmiterium [e] appellant. In domus ea parte vbi epulantur, mensæ duæ statuuntur, hospitales vocant, in quibus externi sedent homines, si qui fortè adsint. Post illas sunt aliorum conuiuarum mensæ. Assidentium conuiuarum singulis æqua omnium ferculorum datur portio, iuniorибus, carnis tantùm dimidia, quibus nihil ex reliquis præterea licet attingere. Singulis mensis vini poculum apponitur valde iam diluti. In commune id omnes bibunt quibus mensa communis est. Post cœnam aliud [f] affertur. Pueris idem poculum temperatur, Senioribus permittunt, si velint, bibere largiùs. Quæ conuiuio præest mulier, remota cunctis inspicientibus è mensa lautissima fercula iis apponit, qui vel bello clari sunt, vel prudentia. Post cœnam de publicis rebus consultare solent: eorum deinde quæ in bellis gesta sunt mentionem facere, ac viros olim fortes laudibus efferre, iuuenes adhortantes vt strenuos se ac bonos præstent. Pyrgion libro tertio Cretensium institurorum: In conuiuiis, Cretenses, ait, hilariter sedentes epulantur. Pupillis edulia nullo mangonio [g], culinarióve artificio condita præbentur. Adstant & ministrant qui maximè iuuenes sunt. Fausta precati diis libant, ac deinde omnibus eorum quæ apposita fuere portionem suam tribuunt. Gnatis ad sellas patrum subsidentibus, eius dimidium datur quod viri accipiunt: at pupillis [h] quantum viris ipsis, sed pupillis absque condimento, & ea qualia pro vniuscuiusque ciuitatis legibus præfiniuntur. Collocantur & hospitibus tum sellæ, tum mensa tertia, ad dextram, ingredientibus cœnacula, quam & hospitalis Iouis, & Hospitalem vocabant.

Herodotus [i] Græcorum conuiuia dum comparat cum Persarum epulis, Persæ, inquit, cum maximè diem colunt, quo quisque natus est, ac eo ipso fas esse putant ciborum plus adhibere: itaque locupletes ac fortunati homines bouem [k], asinum, equum, camelos

A ‖Εν Λακεδαίμονι γέγονας; ἐκείνων τῶν νόμων μεθεκτέον
Εσὶν βάδιζ' ὅπῃ δᾶπνον ἐς τὰ Φειδίτια·
Απόλαυε δ' ζωμοῦ· [‖Φόρει τοῦ βύσσινας,
Μὴ καταφρόνει,] μὴ δ' ἕτερ' ὅπιζήτει καλά.
Εν τοῖς δ' ἐκείνων ἔθεσιν ἰθ' ἀρχαϊκός.

γρ. ἐν Λακεδαίμονι Γέγονας; γρ. φορεῖν τὰς βύσσινας Μὴ καθ.

Περὶ δὲ τῶν Κρητικῶν συσσιτίων, Δωσιάδας ἱερῶν ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Κρητικῶν γράφει οὕτως, Οἱ δὲ Λύκλιοι συνάγουσι μὲν τὰ κοινὰ συσσίτια οὕτως. ἕκας⟨ος⟩ τῶν γινομένων καρπῶν ἀναφέρει τὴν
B δεκάτην εἰς τὴν ἑταιρείαν, καὶ τὰς τῆς πόλεως προσόδους, ἃς διανέμουσιν οἱ προεστηκότες τῆς πόλεως εἰς τοῦτ' ἐκάστων οἴκους· τῶν δὲ δούλων ἕκας⟨ος⟩ Αἰγιναῖον φέρει στατῆρα κατὰ κεφαλήν. διήρηται δὲ οἱ πολῖται πάντες καθ' ἑταιρείας· τὴν τε ἐπιμέλειαν ἔχει ἑκάστης συσσιτίου γυνή, τρεῖς ἢ τέτταρας τῶν δημοσίων προσειλημμένα πρὸς τὰς ὑπηρεσίας. ἑκάστῳ δ' αὐτῶν ἀκολουθοῦσι δύο θεράποντες ξυλοφόροι· καλοῦσι δ' αὐτοὺς καλοφόρους. εἰσὶ δὲ παντάχοῦ κατὰ τὴν
C Κρήτην οἶκοι δύο τῶν συσσιτίων· ὧν τὸ μὲν καλοῦσιν ἀνδρεῖον, τὸ δ' ἄλλον ἐν ᾧ τοὺς ξένους κοιμίζουσι κοιμητήριον προσαγορεύουσι. καθ' ἓν τῶν συσσιτικῶν οἴκων πρῶτον μὲν εἰσὶν δύο τράπεζαι ξενικαὶ καλύμμαται, αἷς προκαθίζουσι τῶν ξένων οἱ παρόντες· ἔξῆς δ' εἰσὶν αἱ τῶν ἄλλων· προσφάγιον δὲ τῶν παρόντων ἴσον μέρος ἑκάστῳ, τοῖς δὲ νεωτέροις ἥμισυ δίδοται κρέως, τῶν δ' ἄλλων οὐθενὸς ἅπτονται. ‖ κατὰ πολήιον ἐν ἑκάστῃ τραπέζῃ προσφάγιον κεκραμμένον ‖ ὑδάτος· τοῦτο κοινῇ
D πάντες πίνουσιν οἱ κατὰ τὸ κοινὸν τράπεζαν· ἢν δέ τις πνήσασιν ἄλλο προσφάγιον. τοῖς δὲ παισὶ κοινὸς κέρας κριὸς, τοῖς δὲ πρεσβυτέροις, ἐὰν βούλωνται πλεῖον πεῖν, ἐξουσία δέδοται. Ἀπὸ δὲ τραπέζης τὰ βέλτιστα τῶν προσφαγμένων ἡ προεστηκυῖα τῆς συσσιτίας γυνὴ φανερῶς ἀφαιρέσα, προσφάγιον τοῖς κατὰ τὸ πόλεμον, ἢ κατὰ σωφροσύνην δεδοξασμένοις· ἀπὸ δὲ τοῦ δείπνου πρῶτον μὲν εἰώθασι βουλεύεσθαι περὶ τῶν κοινῶν, εἶτα μὴν ταῦτα μέμνηνται
E τὰ κατὰ πόλεμον πράξεων, καὶ τοὺς γηγενεῖς ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐπαινοῦσι, προτρεπόμενοι τοὺς νέους εἰς ἀνδραγαθίαν. Πυργίων δ' ἐν τρίτῳ Κρητικῶν νομίμων, ἐν τοῖς συσσιτίοις φησὶν, οἱ Κρῆτες καθήμενοι δίσκους· καὶ ὅτι ‖ ἀναμιμνήσκουσι τοὺς ὀρφανοὺς προσφάγιον· καὶ ὅτι οἱ νεώτατοι αὐτῶν ἐφεστῶσι διακονοῦντες· καὶ ὅτι μετ' εὐφημίας παρεισάντες τοῖς θείοις, μερίζουσι τῶν προσφαγμένων
F ἅπασιν. ἀποπέμπουσι δὲ τοῖς ἰδίοις κατὰ τὴν οἰκίαν τὸν ἴδιον μερίδα, ἐξ ἡμισείας· τῶν τοῖς ἀνδράσι προσφαγμένων. δοῦλοι δ' ὀρφανοὺς ἰσομερεῖς εἶναι· προσφάγεται δ' αὐτοῖς ἀναμιμνήσκουσα τῇ κρέα καθ' ἕκαστα τῶν νενομισμένων. ἦσαν δὲ καὶ ξενικαὶ τράπεζαι, καὶ ‖ τράπεζα τρίτη [δεξιὰς] εἰσιόντων εἰς τὰ ἀνδρεῖα, ἵν' ξενίου τε Διὸς ξενίαν τε προσηγόρευον. Ηρόδοτος δὲ συγκρίνων τὰ τῶν Ελλήνων συμπόσια πρὸς τὰ παρὰ Πέρσαις φησὶν, ἡμέρην δὲ Πέρσαι ἁπασέων μάλιστα ἐκείνην ἡμέων νομίζουσι, τῇ ἕκαστος ἐγένετο. ἐν ταύτῃ δὲ πλέω δαῖτα τῶν ἄλλων δικαιοῦσι προτίθεσθαι. ἐν τῇ οἱ δυσδαίμονες αὐτῶν βοῦν καὶ ὄνον καὶ ἵππον καὶ κάμηλον πρὸ

γρ. ἐν δεξιᾶς, vel, ἐν δεξιᾷ

πεθοπῆται, ὅλως ὀπτὰς ἐν καμίνοις. οἱ δὲ πένητες αὐτῶν τὰ λεπτὰ τῶν πεθοβάτων πίνουσι, σίτῳ τε ὀλίγοις χρέονται. ὀψοφορήμασι δὲ πολλοῖσι, καὶ δὲ καλοῖσι. καὶ διὰ τοῦτο φασι Πέρσαι τοὺς Ἕλληνας σιλεομένους πεινῶντας παύεσθαι, ὅτι σφίσιν ἀπὸ δείπνου διαφορέει δεῖπνον λόγου ἄξιον· εἰ δὲ μὴ διαφέροιτο ἐπιόντας ἂν δὲ παύεσθαι. οἴνῳ δὲ κάρτα πεποτέαται· καὶ σφίσιν οὐκ ἐμέσαι ἔξεστιν, οὐκ οὐρῆσαι ἀντίον ἄλλου. ταῦτα μὲν δὴ τὰ φυλάσσεται. Μεθυσκόμενοι δὲ εἰώθασι βουλεύεσθαι τὰ ἀσυμφορώτατα αὐτῶν πράγματα. τὸ δ' αὖ ἄδην σφίσι βουλομένοισι, τοῦτο τῇ ὑστεραίῃ νήφουσι προτίθησι ὁ ταμίας· ἐν δὲ αὖ ἐόντες βουλῶνται. καὶ ἢν μὲν ἄδην καὶ νήφουσι, χρέονται αὐτοῖς· εἰ δὲ μή, μετίασι. τὰ δ' ἂν νήφοντες προβουλεύσωνται, μεθυσκόμενοι ἐπιδιαγινώσκουσι. Περὶ δὲ τῆς τρυφῆς τῶν ἐν Πέρσαις βασιλέων Ξενοφῶν ἐν Ἀγησιλάῳ οὕτω γράφει. τοῖς μὲν γὰρ Πέρσῃ πᾶσαν γῆν περιέρχονται μαστεύοντες, τί ἂν ἡδέως πίοι· μυρίοι δὲ τεχνῶνται τί ἂν ἡδέως φάγοι. ὅπως γε μὴν καταδάρθοι, οὐδεὶς ἂν εἴποι τοὺς ὅσα πραγματεύονται. Ἀγησίλαος δὲ διὰ τὸ φιλόπονος εἶναι, πᾶν μὲν τὸ παρὸν ἡδέως ἔπινε, πᾶν δὲ τὸ συμβὰν ἡδέως ἤσθιεν. εἰς δὲ τὸ ἀσμένως κοιμηθῆναι, πάντα ἱκανὸς ἦν αὐτοῖς. ἐν δὲ τῷ Ἱέρωνι ὑπογράφομένῳ λέγων περὶ τῶν τοῖς τυράννοις παρασκευαζομένων, καὶ τῶν τοῖς ἰδιώταις εἰς τροφάς, φησὶν οὕτως, Καὶ οἶδά γε, ἔφη, ὦ Σιμωνίδη, ὅτι τούτῳ κέκρουσιν οἱ πλεῖστοι ἥδιον ἡμᾶς καὶ πίνειν καὶ ἐσθίειν τῶν ἰδιωτῶν, ὅτι δοκοῦσι καὶ αὐτοὶ ἥδιον αὖ δειπνῆσαι τὸ ἡμῖν παρασκευαζόμενον δεῖπνον, ἢ τὸ ἑαυτοῖς. τὸ γὰρ εἰωθὸς ὑπερβάλλειν, τοῦτο παρέχει τὰς ἡδονάς. διὸ καὶ πάντες ἄνθρωποι ἡδέως προσδέχονται τὰς ἑορτάς, πολὺ οἱ τύραννοι. ἔκπλεῳ γὰρ αὐτοῖς ἀεὶ παρεσκευασμένα, οὐδεμίαν ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑπιδοσιν ἔχουσιν αὐτῶν αἱ τράπεζαι· ὥς τε ταύτῃ πρῶτον τῇ ἀφροσύνῃ τῆς ἐλπίδος μειονεκτοῦσι τῶν ἰδιωτῶν. ἔπειτα ἔφη, ἐκεῖνο εὖ οἶδα, ὅτι καὶ σὺ ἔμπειρος εἶ, ὅτι ὅσῳ ἄν τις πλέω παραθῆται τὰ πρόπαντα τῶν ἱκανῶν, τοσούτῳ καὶ ἧττον κόρος ἐμπίπτει τῆς ἐδωδῆς. ὥς τε καὶ τῷ χρόνῳ τὸ ἡδονῆς μειονεκτεῖ ὁ παραθέμενος πολλὰ τῶν μετρίως διαιτωμένων. Ἀλλά, ναὶ μὰ Δία, ἔφη ὁ Σιμωνίδης, ὅσον ἂν χρόνον ἡ ψυχὴ προσίηται, τοσοῦτον πολὺ μᾶλλον ἥδονται οἱ τοῖς πολυτελεστέραις παρασκευαῖς τρεφόμενοι, τῶν τὰ δυτελέστατα παραπεμομένων. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ πρὸς Κάσανδρον περὶ βασιλείας, (εἰ γνήσιον τὸ σύγγραμμα· πολλοὶ γὰρ αὐτὸ φασιν εἶναι Σωσιβίου, εἰς ὃν Καλλίμαχος ὁ ποιητὴς ὑπονίκιον ἐλεγειακὸν ἐποίησεν,) φησὶ Περσῶν φησι βασιλεῖς ὑπὸ τρυφῆς προκηρύττειν τοῖς ἐφευρίσκουσι καινήν τινα ἡδονὴν δρυγμεῖον πλῆθος. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ τριακοστῇ καὶ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν, τὸν Παφλαγόνων φησὶ βασιλέα ‖ Θυῶν ‖ ἑκατὸν παῖδα παραπεμψαι δειπνοῦντα ὑπὲρ τὴν τράπεζαν, ἀπὸ βοῶν ἀρξάμενον· καὶ ἀναχθέντα αἰχμάλωτον ὡς βασιλέα, καὶ ἐν φυλακῇ ὄντα, πάλιν τὰ αὐτὰ παραθέσθαι, ζῶντα λαμπρῶς. διὸ καὶ ἀκούσαντα Ἀρταξέρξου

A in furno toſtos, & ſolidos apponunt, inopes verò ac parum nummati ex quibus graciliores, ſtrigoſiores, minúſque habitas. Cibis quidem paucis vtuntur Perſæ, at bellariis multis, verùm non admodum exquiſitis, ideóque aiunt, eſurientes adhuc Græcos finem edendi facere, quia nihil poſt cœnam apponatur quod alicuius ſit pretij, & ſi quid eiuſmodi afferretur, comeſſe non deſituros. Vino dediti valde ſunt. Illis nec meiere, nec vomere licet coram alio. Ita hæc obſeruantur. Poti de ſuis grauiſſimis rebus de-
B liberant. Quod tum conſilium capientibus placuit, id poſtridie ſobriis proponit earum ædium dominus in quibus fuerunt dum conſulerent: & hoc ſi ieiuni probant, exequuntur: ſin minùs, reiiciunt. Quæ verò, dum ſobrij conſultant, ſtatuta ſunt, ebrij retractant, & in diſquiſitionem re-
C uocant. De luxu regum Perſiæ ita ſcribit Xenophon in Ageſilao. Perſarum regi, vniuerſum terrarum orbem circumeunt, perquirentes quid illi potu iucundum ſit: innumeri ſolerter excogitant quid libenter edat: vbi quietè dormiat, nec procliue dictu eſt, quàm anxiè & ſolicitè de ea re ſatagant. Ageſilaus verò laborioſus ac induſtrius, quod ad manum eſſet, bibebat ſuauiter, quidquid cibi occurriſſet fortuitò, ſumebat, nec grauatè: Eidem quiuis locus ad dormiẽdum & gratus erat, & idoneus. Idem ſcriptor,
D in Hierone, cùm agit de iis quæ tyrannis apparantur, & de iis quæ priuatis in cibaria exhibentur, inquit, Ego equidem, ô Simonides, id ſcio, arbitrari plurimos ideo nobis iucundiorem eſſe potionem ac cibum, quàm priuatis, quia ſe putent id cœnare maiori cum voluptate quod nobis, quàm quod ſibi apponitur. Nam quod conſuetum exuperat, id certè volupe eſt. Itaque feſtas celebritates omnes homines cupidiùs expectant, tyrannis exceptis. Semper enim quæ parantur illis menſæ plenæ cùm ſint, feſtorum lautitiis auctiores eſſe nequeunt, quapropter eius primùm hilaritatis ſpes illis minor eſt quàm priuatis. Deinde, hoc, inquit, mihi compertum eſt, experientia te didiciſſe, quò plura iis quæ ſufficiunt, & ſuperflua quiſ-
E quam appoſuerit, eò celeriùs ciborum ſatietatem accidere: Itaque minus etiam diu voluptate illum frui, qui pluſquam ſatis eſt, eduliorum apponit, quàm qui mediocri victu contenti ſunt. At, per Iouem, multò maior eſt illorum voluptas, inquit Simonides, quamdiu ſcilicet animus id concupiſcit, qui aluntur apparatu ſumptuoſiore, quàm quibus viliſſimus tantum cibus apponitur. Theophraſtus libro de regno ad Caſſandrum, (ſi legitimum eius opus illud eſt, multi enim Soſibij eſſe contendunt, in quem Callimachus poëta ob partam
F victoriam carmen elegiacum ſcripſit,) tradit, Perſarum reges luxu effœminatos, iis qui nouam quandam voluptatem adinuenerint, ingentem pecuniæ ſummam per præconem polliceri. Theopompus libro trigeſimoquinto hiſtoriarum ſcribit, Thyn Paphlagoniæ Regem, in cœna fercula omnia centum menſæ appoſuiſſe, à bobus auſpicantem: & cùm perductus ad maximum regem captiuus eſſet, tantiſper dum in cuſtodia fuit totidem rurſum appoſuiſſe, ſplendidè viuentem: & cùm id audiuiſſet, Artaxerxem,

dixiſ

dixisse sibi videri Thyn eam vitam agere, tanquam breui periturum. Idem Theopompus libro decimoquarto Philippicorum, Persiæ rex, inquit, ad aliquos suæ ditionis cùm accedit, in eius cænam talenta nunc viginti [a], nunc triginta illi expendunt: quidam & multò plura, quoniam à singulis ciuitatibus pro earum magnitudine, quasi tributum, pecunia antiquitus præstituta in regis cœnam exigitur. Heraclides Cumanus, qui Persica composuit, libro secundo eius operis quod Parasceuasticon [b] inscripsit, Qui cænanti regi Persarum ministrant, inquit, loti omnes id munus obeunt: pulchris induti vestibus, ac diei fere dimidia parte circa cœnæ apparatū occupantur. Conuiuarum regis alij foris cœnant, quos volenti cuiuis intueri licet, intus alij cum rege, & hi quidem re vera cibū cùm eo non simul capiunt: verùm cœnacula duo sunt ex aduerso inter se posita, vnum in quo rex prādet, alterum in quo conuiuæ. Hos quidem rex videt pro obditum ianuæ velum, regem autem contueri illi non possunt: aliquando tamen festis diebus in eodem atrio cœnant omnes: rex quidem in ædificio quodam magno seorsim: qui si conuiuatur, id quod facit sæpiuscule, conuiuæ illi sunt maximè duodecim. Vbi verò cœnauerūt, solus quidem rex, ac per se, reliqui conuiuæ simul, compotores illi ab eunucho quodam vocati conueniunt, & cum rege bibunt, non tamen idem vinum. Rex tum in lecto aureis fulto pedibus iacet, illi verò humi sedent, ac discedunt, cùm immodicè temulenti fuerint. Vt plurimum rex solus prandet, ac cœnat: vxor interdum cum eo, & liberorum quidam, canentibus, vt eum delectent, & citharam pulsantibus nonnullis pellicibus, quarum vna cantum exorditur, reliquæ confertim confusisque vocibus accinunt. Cœnam, quam regiam vocant, si famæ creditur, magnificam esse quiuis putabit, si diligenter inquiras, prudenti frugalique rei familiaris administratione dispensatam. Regi mille victimæ quotidie iugulantur [c], & discerpuntur, nimirum equi, asini, cameli, boues, cerui, & oues quamplurimæ: absumuntur & aues multæ, & Arabici passeres [d], quæ ingenti mole corporis animalia sunt, anseres, gallinæ. Ex his quæ modica sunt regis conuiuis apponuntur sigillatim, auferunt ij secum si quid prandij restat. Harum victimarum & cibariorum maxima pars in aulam fertur alendis, quos rex stipatores & custodes habet, peltatis & hastatis militibus. Ibi conspectis omnibus diribitores in æquas portiones panes ac carnes diuisas cuique distribuunt. Nam vt in Græcia stipendiatij æs merent, sic victum à rege isti accipiunt, qui in stipendium cedit ac imputatur. Sic apud cæteros Persarum optimates, ciuitatúmque ac prouinciarum præsides confertim omnia edulia mensis inferuntur. Vbi verò conuiuæ cœnauerint, mensarum residua, supersunt autem plurima, nempe caro, & qui relictus est in mensa panis, famulis sigillatim dantur, quibus ex iis diurnus victus est.

A εἰπεῖν, ‖ὅλη [οὕτω] αὐτῷ δοκεῖν ζῆν, ὡς ταχέως ἀπολεῖσθαι. ὁ δ' αὐτὸς Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν, ὅταν φησὶ βασιλεὺς εἴς τινας ἀφίκηται τῶν ἀρχομένων, εἰς τὸ δεῖπνον αὐτοῦ δαπανᾶσθαι εἴκοσι τάλαντα· πολλάκις δὲ καὶ τριάκοντα. οἱ δὲ καὶ πολὺ πλείω δαπανῶσιν. ἑκάστης γὰρ τῶν πόλεων κατὰ τὸ μέγεθος, ὥσπερ ὁ φόρος, καὶ τὸ δεῖπνον ἐκ παλαιοῦ τεταγμένον ἐστίν. Ἡρακλείδης δ' ὁ Κυ- 73
μαῖος ὁ τὰ ‖ Περσικὰ συγγράψας, ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἀπηρξαφομένων ‖ Παρασκευαστικῶν, καὶ οἱ θεραπεύοντες φησὶ τοὺς Περσῶν βασιλεῖς δειπνοῦντας, B
ἅπαντες λελουμένοι δειπνοῦσιν, ἐσθῆτας ‖ καλὰς ἐχόντες. ἐν δὲ θερείοις ὀχεδὸν τὸ ἥμισυ τῆς ἡμέρας περὶ τὸ δεῖπνον. τῶν δὲ βασιλέως συνδειπνων, οἱ μὲν ἔξω δειπνοῦσιν, ὅς κε ὁρᾶν ἔξεστι παρὰ τὸν βεβλημένον· οἱ δὲ ἔσω μετὰ βασιλέως. κατ' ἔτος δὲ συνδειπνοῦσιν αὐτῷ, ἀλλ' ἔστιν οἰκήματα δύο καθ' ἁνλικρὺς ἀλλήλων, ἐν ᾧ ὁ βασιλεὺς τὸ ἄριστον ποιεῖται, καὶ ἐν ᾧ οἱ συνδειπνοι· καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος ὁρᾷ ἀφ' οὗ δ' ἂν κα-
λύμματος τοῦ ἐπὶ τῇ θύρᾳ· ἐκεῖνοι δ' αὐτὸν οὐχ C
ὁρῶσιν. ἐνίοτε μὲν γε ἐπεισελθὼν ἑορτὴ ἦ, ἐν ἑνὶ οἰκήματι ἅπαντες δειπνοῦσιν, ἐν ᾧ καὶ ὁ βασιλεύς, ἐν τῷ μεγάλῳ οἴκῳ. ὅταν δὲ βασιλεὺς ‖ πότον ποιῆται, (ποιεῖ δὲ πολλάκις) συμπόται αὐτῷ εἰσὶν ὡς μάλιστα δώδεκα· καὶ ὅταν δειπνήσωσιν, ὅ, τε βασιλεὺς αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν, καὶ οἱ συνδειπνοι, καλεῖ τοὺς συμπότας τούτους τῶν δυνούχων καὶ ὅταν εἰσέλθωσι, συμπίνουσι μετ' αὐτοῦ, οὐ τὸν αὐτὸν οἶνον κἀκεῖνοι. καὶ οἱ μὲν χαμαὶ καθήμενοι, ὁ δὲ ἐπὶ κλίνης D
χρυσόποδος κατακείμενος· καὶ ὑπερμεθυσθέντες ἀπέρχονται. Τὰ δὲ πλεῖστα ὁ βασιλεὺς μόνος ἀριστᾷ καὶ δειπνεῖ. ἐνίοτε δὲ καὶ γυνὴ αὐτῷ συνδειπνεῖ, καὶ τῶν υἱῶν ἔνιοι, καὶ ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἄδουσί τε καὶ ψάλλουσιν αἱ παλλακαὶ αὐτῷ, καὶ μία μὲν ἐξάρχει· αἱ δὲ ἄλλαι ἀθρόως ἄδουσι. τὸ δὲ δεῖπνον, φησι, τοῦ βασιλέως καλούμενον, ἀκούσαντι μὲν δόξει μεγαλοπρεπὲς εἶναι, ἐξεταζόμενον δὲ φανεῖται οἰκονομικῶς, καὶ ἀκριβῶς σεσταγμένον, E
καὶ τοῖς ἄλλοις Πέρσαις τοῖς ἐν δυναστείᾳ οὖσι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Εἰσὶ μὲν οὖν τῷ βασιλεῖ χίλια ἱερεῖα τῆς ἡμέρας καταπτόμενα· τούτων δ' εἰσὶν ἵπποι, καὶ κάμηλοι, καὶ βόες, καὶ ὄνοι, καὶ ἔλαφοι, καὶ τὰ πλεῖστα πρόβατα· πολλοὶ δὲ καὶ ὄρνιθες ἀναλίσκονται, οἵτε ἐρυθροὶ οἱ Ἀράβιοι· ἔστι δὲ τὸ ζῶον μέγα, καὶ χλωαῖες, καὶ ἀλεκτρυόνες. καὶ μέτρια μὲν αὐτῶν προτίθεται ἑκάστῳ τῶν συνδείπνων τοῦ βασιλέως, καὶ ἀποφέρεται ἕκαστος αὐτῶν ὅ, τι ἂν F
καταλίπηται ἐπὶ τῷ ἀρίστῳ τὰ δὲ πλεῖστα τούτων τῶν ἱερείων, καὶ τῶν σιτίων, οὓς τρέφει βασιλεύς, τῶν τε δορυφόρων καὶ τῶν πελταστῶν ‖ τούτοις ἐκφέρεται εἰς τὴν αὐλήν, [οὐ ἰδεῖν] ἅπαντα, μερίδας ποιήσαντες τῶν κρεῶν, καὶ τῶν ἄρτων ἴσας διαιροῦνται. Ὡσαύτως δὲ οἱ μισθοφόροι ἐν τῇ Ἑλλάδι μισθὸν ἀργύριον λαμβάνουσιν, οὕτως οὗτοι τὰ σιτία παρὰ τοῦ βασιλέως εἰς ὑπόλογον λαμβάνουσιν, οὕτω δὴ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Πέρσαις, τοῖς ἐν δυναστείᾳ οὖσιν ἀθρόα παύλα τὰ σιτία ἐπὶ τὴν τράπεζαν παρατίθεται. ἐπειδὰν δὲ οἱ συνδειπνοι δειπνήσωσι τῶν ‖ ἀπὸ τῆς τραπέζης παραλειπομένων (καταλείπεται δὲ τὰ πλεῖστα κρέα, καὶ ἄρτοι) ὁ τῆς τραπέζης ἐπιμελούμενος δίδωσιν ἑκάστῳ τῶν οἰκετῶν· καὶ ταῦτα λαβὼν τῆς καθ' ἡμέραν ἔχει τροφῆς.

χ. οὕτως

χ. οἳ ἐδέ-
κατοι

ωσδὲ τὸν βασιλέα φοιτῶσιν οἱ ἐνδημοῦντες τῶν συνδείπνων ἐπὶ τὸ ἄριστον μόνον ἀφ' τὸ παρητῆσθαι, ἵνα μὴ δὶς πορεύωνται. ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τοὺς συνδείπνους ὑποδέχονται. Ηρόδοτος δέ φησιν ἐν τῇ ἑβδόμῃ, ὡς οἱ ὑποδεχόμενοι Ελλήνων τὸν βασιλέα, καὶ δειπνίζοντες Ξέρξῃ, ἐς πᾶν κακὸν ἀφίκοντο οὕτως, ὥς τε ἐκ τῶν οἴκων ἀνάστατοι ἐγένοντο· ὅτου θασίοισιν ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ Ηπείρῳ πολίων τῶν σφετέρων δεξαμένοισι τὴν Ξέρξεω στρατιὴν, καὶ δειπνίσασι, τετρακόσια τάλαντα ἀργυρίου Αντίπατος τῶν αὐτῶν ἀνὴρ ἐδαπάνησε. καὶ τὸ ἐκπώματα ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, καὶ κρατῆρας παρελίθεντο, [καὶ ταῦτα μετὰ τὸ δεῖπνον] Εἰ ἦ Ξέρξης δὶς ἐστιᾶτο μεγαλαμβάνων καὶ ἄριστον, ἀνάστατοι ἂν ἐγεγόνεσαν αἱ πόλεις. ὁ ἐν τῇ ἐννάτῃ ἦ τῶν ἱερῶν φησι, βασιλήιον δεῖπνον βασιλεῖ πολιτεύεσθαι. τὸν ἦ παρασκευάζεσθαι ἅπαξ τὸ ἐνιαυτοῦ, ἐν ἡμέρῃ τῇ ἐνούσῃ ὁ βασιλεύς. οὔνομα ἦ τῷ δείπνῳ Περσιστὶ μὲν, τυκτὰ, Ελλησιστὶ ἦ, τέλειον. ὅτε καὶ τὸν κεφαλὸν σμᾶσθαι μόνον, καὶ Πέρσαις δωρεῖσθαι. Ο ἦ μέγας Αλέξανδρος δειπνῶν ἑκάστοτε μετὰ τῶν φίλων, ὡς ἱστορεῖ Εφιππος ὁ Ολυνθιος ἐν τῷ περὶ τῆς Αλεξάνδρου καὶ Ηφαιστίωνος μεταλλαγῆς, ἀνήλισκε τῆς ἡμέρας μνᾶς ἑκατὸν, δειπνούντων ἴσως ἑξήκοντα ἢ ἑβδομήκοντα φίλων. ὁ ἦ Περσῶν βασιλεὺς, ὥς φησι Κτησίας ὁ Δίνων ἐν τοῖς Περσικοῖς, ἐδείπνει μετὰ ἀνδρῶν μυρίων πεντακισχιλίων, καὶ ἀνηλίσκετο εἰς τὸ δεῖπνον τάλαντα τετρακόσια. γίνεται ἦ ταῦτα Ιταλικοῦ νομίσματος ἐν μυριάσι δραχμαῖς τεσσαράκοντα. αἷται ἦ εἰς μυρίους πεντακισχιλίους μεριζόμεναι, ἑκάστῳ ἀνδρὶ γίνονται ἀνὰ ἑκατὸν ἑξήκοντα Ιταλικοῦ νομίσματος. ὥς τ' εἰς ἴσον καθίσασι τῷ τοῦ Αλεξάνδρου ἀναλώματι. ἑκατὸν γὰρ μνᾶς ἀνήλισκεν, ὡς Εφιππος ἱστόρησεν.

CAP. XI Μένανδρος δ' ἐν Μέθῃ τῷ μεγίστου δείπνου δαπάνημα τάλαντον πίθησιν, λέγων ὅτως,

ΕΙ τ' ἐχ ὅμοια πεπόμφ', κ' ἠύρμφ',
Οπου γε τοῖς θεοῖς μὴ ἠγορασμένον, (καὶ.)
δραχμῶν ἀγωνοθέλιον ἀγαπητὸν [δώδε-
Αττικὴ δας ἦ, κ' μύρον, κ' ψαλτρίας
Ταῦτα, τὸ θασιον, ἐγχέλεις, τυρὸν, μέλι,
Μικροῦ τάλαντον γίνεθ' τὸ καθ' λόγον.

δραχμὴ

δώδεκα

Ως δ' ὑπερβολῆς ἵνεκα ἀναλώματος τάλαντον ὠνόμασε. Καὶ ἐν Δυσκόλῳ δέ φησιν οὕτως,

—Ως θύουσι δ' οἱ τιχωρύχοι
[Κοίτας] φέροντες [σμινῖ',] οὐχὶ τοὺς θεῶν
Ενεκ', ἀλλ' ἑαυτῶν· ὁ λιβανωτὸς δ' ὕστερος.
Καὶ τὸ πόπανον τοῦτ' ἔλαβεν ὁ θεὸς ἐπὶ τοῦ πυρ
Απαν ἐπιτεθέν. οἱ ἦ τῶν ὀσφῦς ἄκραν
[Καὶ τ' χολιὰν ἔτ' ἐς τὰ βρώματα τοῖς θεοῖς]
Επιθέντες αὐτοὶ τἄλλα καταπίνουσι.

Κίστας

σμινῖ'

Καὶ τὴν χολιὰν, ὅσατ' ἄβρωτα τοῖς θεοῖς

Φιλόξενος δ' ὁ Κυθήριος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Δείπνῳ (ἔστ' δὲ τούτου καὶ ὁ κωμῳδοποιὸς Πλάτων ἐν τῷ Φάωνι ἐμνήσθη, καὶ μὴ τοῦ Λευκαδίου φιλοξένου) τοιούτῳ ἐκτίθεται θεσμοθέτῃ δείπνου. Εἰς δ' ἕφερον δισσοὶ παῖδες λιπαρᾶ τράπεζαν, Αμμι δ' ἕτεραν δ' ἕτεροι, ἄλλοι δ' ἑτέραν μέχρι οὗ πλήρωσαν οἶκον,

A Ad regem tantummodo pransum it è conuiuis honoratissimus quisque ideo recusans frequentius adire, tunc ne ad cœnam reuertendum sit, tum, vt ipse conuiuas in cœnam accipiat. Herodotus libro septimo inquit, ex Græcis calamitatibus illos qui cœna Xerxèm regem exceperunt omnibus sic afflictos fuisse, vt domo profugi tandem exularint. Exemplo esse Thasios [a], qui cùm ob eas ciuitates quas in continente possidebant, Xerxis exercitui cœnam exhibuissent, Antipater ciuis primarius argenti talenta quadringenta [b] insumpsit, appositis post cœnam aureis argenteisque poculis ac pateris [c]. Quòd si bis Xerxes apud eos cibatus fuisset, nimirum post eam cœnam pransus, impensæ magnitudo solum vertere Thasios coëgisset, ciuitatésque suas deserere. Idem scriptor libro nono historiarum tradit, Regem Persarum semel quotannis, eo die quo in lucem prodiit, Regiam cœnam præbere, ac instrui iubere, vocarique illam Persica lingua Tycta, quæ vox Græcis perfectam & absolutam sonat: eodem tantùm die caput regio cultu adornare [d], Persásque munerari. Alexander Magnus cum amicis frequenter cœnans, vt refert Ephippus Olynthius libro de Alexandri & Hephæstionis obitu, centum drachmas impendebat quotidie, cœnantibus cum eo sexaginta fortassis aut septuaginta familiaribus. Rex autem Persarum, vt scribunt Ctesias & Dinon in Persicis, cum virorum millibus quindecim cœnat [e] quadringentorum talentorum sumptu, quæ denariorum Italicorum ducentas & quadraginta myriadas [f] efficiunt. His in hominum quindecim millia distributis, ad singulos redeunt centum & sexaginta [g] Italici nummi, vt impensa regis illa par Alexandri sumptui fuerit. Centum namque minas in dies ille expendebat, vt tradit Ephippus. Menander in Temulentia maximum cœnæ sumptum talentum his verbis statuit:

Similiter quoque nos agimus, dijs sacram
Cùm facimus rem: duodecim emptam drachmis
Ouiculam non despiciendam tum adducimus,
Tibicinas, vnguentum, citharistrias
Istas, Thasium vinum, anguillas, mel, caseum,
Impensæ ratio fere vt talento constet.

Talentum hîc scilicet nominatur, vt sumptus quidam maximus, ac immoderatus. Idem in Dyscolo [h] ait:

Vt parietum effractores [i] hi sacrificant,
Lectos afferentes, & vini serias, non deorum
Gratia, sed sua: thus adolere pium est,
Molámque offerre: flammis hæc imposita
Habet tota deus, quidam summos lumbos
Et intestina præterea dijs cùm in cibum admouerint,
Reliqua deuorant.

Philoxenus [k] Cytherius in opere cui titulum, Cœnam, præfixit, (si modò is Philoxenus est cuius meminit Plato Comicus in Phaone, ac non Leucadius,) apparatum cœnæ sic explicat: Attulere [l] mensam lata facie duo pueri nobis, alteram alij, aliámque rursum alij, donec ædes

ciuita

impleuerunt menſis, quæ ad penſilium lucernarum ſplendorem nitentes, coronis, oleribus, lancibus, acetabulis luxuriabant: tum verò nobis artes omnifarias [a] ad vſum vitæ lautioris, & illecebram animi repertas, aduexerunt, nempe in caniſtris niuei coloris mazas. Alij cùm primùm acceſſit non cacabus, ô Philetas, ſed patella, cuius amplitudo quaquauerſum menſam occupabat, anguillas quaſdam pingues pranſi ſunt, congrúmque fruſtatim diſciderunt, farctum, diuini ſaporis: Poſt id ferculum aduenit magnitudinis æqualis, ſcaphæ par, orbis, humeris geſtatus, in quo puſilli cacabi fuere, vnus quidem galei [b] pinguis, alter torpedinis, ſuperiori proximus, alius loliginis, ſepiæ, & molli crine polypodum igne calentium. Poſt hæc acceſſit menſæ par alius orbis, eorum æmulus [c] & tanquam riualis qui ignem comitantur, nidoris plurimum exhalans: ſuper hoc charæ appulerunt diſperſæ loligines, flauæque, leues, ac mellitæ ſquillæ, & præter hac foliis pulchræ thrymmatides [d], virentes, faucibus iucundæ, feruentes, ſpiſſæ [e], immerſæ iuſculo, cacabi magnitudine, cum acore dulces, conuiuij vmbilici [f], quas apud nos vocant κηπευφυσοειδεῖς. [g] Manſa quoque nobis eſt inuſitatæ magnitudinis ſalſamenti pulpa, quam ad nos profectam, aſſam, calentem attigimus: inde dimiſſi mox ac continenter ſumina vlti ſumus, omnia molientes quo maior voluptas eſſet, aliúdque nihil ex præſentibus epulis intactum relinqueretur, quod abſumere ſtrenuè poſſemus. Ego verò, ſi quis interroget qualia nobis parata eſſent, reſpondeam, ad lapſum fuiſſe calens viſcus [h], deinde lactes porci domeſtici: aduenisſéque bouis tergus ac lumbos, & calentia minutalia. Poſt hæc allatum eſt integrum caput, in duas partes diuiſum, ac explicatum, olla coctum operculata [i], nonnihil rubeſcens [k], hœdi, lacte ſolo nutriti. Inde pernas croco tinctas bis elixas, albo cutis colore, cùm ſuperioribus obſoniis, & roſtra, capitáq; ſuum præbuerunt, & ſcitè & artificiosè congeſta omnia: deinde partim elixam hœdinam, partim aſſam, agninámq; ſimul. Horum venuſto capiti mixtim ſuperſtabant inteſtina ſuauiſſima hœdorum & agnorum, quibus dij cum amicis epulantes veſcuntur libenter: Aduecti ſunt & lepores, & gallinatum pulli, phaſianorúmque, ac perdicum, abundanter. Iam & panis molliter conuoluti plurimum adiectum eſt. Vnà cum his coniugata venerunt, mel flauum, concretum lac, Tyronapaſtis [l], quam lautam eſſe aiebant, & faſſus ego quoque ſum. Nobis verò iam cibo potioneque ſatiatis, ô amici, abſtulerunt ea famuli, deinde manibus eluendis aquam pueri dedere. Socrates Rhodius libro tertio belli ciuilis Cleopatræ cœnam exponens, quæ in Ægypto regnauit vltima, & Antonio Romanorum imperatori nupſit in Cilicia, ſic ait: Cleopatra in Lycia obuiam tum Antonio facta, regium conuiuium apparauit, in quo aurea vaſa omnia, & gemmata fuerunt, ſingulari artificio elaborata, purpureíſque & auro intextis aulæis tecti parietes, triclinia duodecim, lectis ſtrata. His adornatis ad cœnam Antonium Cleopatra cum iis quos libuit, acciuit,

A τοὶ δὲ πρὸς ὑψιλύχνους ἔστιβον αὐγὰς αἱ γε-
φάνοις, λαχαίνοις, παροψίσιτε ὀξυβάφων πλή-
ρεις, σιώ τε χλιδῶσαι παντοδαπους τέχνας δι ῥή-
καπι πρὸς βιοτὰν ψυχᾶς, δελεασματίοισι παρέ-
φερον ἐν κανέοισι μάζας χονεχρόας. ἄλλοι δ'
ἐπεὶ πρῶτα παρῆλθεν οὐ κάκκαβος, ὦ Φιλότας,
ἀλλὰ λοπάς, ἧς τὸ μέγιστον παύτη ἔπεθεν λιπαρόν
τ' ἐς ἐγχέλεάς ἶνες ἄρισον, γογγροιτιωνητεμῶν
πλῆρες ἰσοτερπές. ἐπ' αὐτῷ δ' ἄλλο παρῆλθε τὸ
σον βατισινέλω ἰσόκυκλον. μικρὰ ἢ κακκάβι' ἔ-
χοντα· τὸ μὲν γαλεουλινάρκιον ἄλλου πρῆς ἕτε-
ρον. πίων ἀπὸ τοὐθιάδα, καὶ σηπίου πολυποδίων
ἀπαλοπλοκάμων θερμός. Μετὰ ταῦθε παρῆλ-
θεν ἰσοτράπεζον ὅλον μνήσης σιφώδων πυρὸς,
ἔπειτα βαθμὺς ἀτμίζων, ἐπὶ τῷ δ' ἐπίπυσμα τοὐ-
θίδες, ὦ φίλαι, καὶ ξανθαὶ μελικαρίδες αἱ κε-
φαι παρῆλθον, θρυμματίδες δ' ἐπὶ ταύταις ὑ-
πέταλοι, χλωραί τε ἡδυφάρυγγες, πηλίωντε
σεγναὶ βύσμα μέγαθον κακκάβου γλυκὺ ὄ-
ξι ὀμφαλὸς ἰωνάδας, καλείται πρὸς ἄγεμιν κά-
πιν σαφύοιδα † ἐσταδαναιμαθέους ὑπερμέγεθος
πῆμα ὑγμοῦ μόλεν ὀπίον ὀκεῖθεν τερμὸν, ὅ-
θεν γλυφὶς τέρμον δίδυς ἐπ' αὐτὰς ταῖς ὑπο-
γαστρίδας ἀνεκές ἐπάμιπτε πέμιντε μελοι-
καμίην μάλακεν κεχαροίμεθα, ἀλλ' οὐθὲν ἐλ-
λείπομεν ἰωναπαρές, ὅτε παλάξαι δυνατ' ἐ-
πικρατέως, ἔγω γεπικοῦ, καὶ λέγοι τις παῦτα
παρὼν ἐρίμως ὔμμιν, παρέπεστε ἢ θερμὸν
πλάγχον. ἔπειτα δὲ νῆσις δέλφακος οἰκείκας,
καὶ νώτου εἴληφε, καὶ ὀσφῦς, καὶ μινυείγμα-
τα θερμὰ, καὶ κεφάλαιον ὅλον ἀμφιπυχες ἑ-
φθὸν, ἀπερπυθμὸς ἀλεκτοτρόφου, πνικτῶς ἐ-
είφου παρέθηκε, εἶτα δὲ κεφθὲ κρόκῳ. λαχε-
λίδας τὲ μετ' αὐτῶν λευκοφοινοχρόους, ῥύγ-
χη, καὶ κεφαλαὶ, ἀποδος τεχνά ματ' ἰόντες
ἐσιφωμφύον. ἐφθά τ' ἔπειτα κρέα, ὀπὰ ἀλλ' ἐ-
είφωντε, καὶ ὀρνῶν ἀυπέρκημα καρὸς χορ-
δή· γλυκὺς ταμιξεμφαρυγξὺς ἀνδηφιλέοντι
θεοὶ τούτῳ φιλέτας ἔθοις, καὶ λαγωά' ἔπειτ'
ἀλεκτρυόνων τε νεοσσοὶ, περδίκων, φάσεων τὲ χύ-
δαν. ἤδη δὲ παρεβάλλετο θερμὰ πολλὰ, καὶ
μαλακοπυχέων ἄρτων. ὁ μοσύζυγα δὲ, ξαν-
θόν τ' ἐπεισῆλθε μέλι, καὶ γάλα συμπάκτον, τὸ
καὶ τυρονάπασις, ἣ μὲν ἔφασκεν ἀπαλὸν κή-
γων ἐφάμαν. ὅτε δ' ἤδη βρωτύος, ἠδὲ πο-
τῶτες ἐσκόρον ἐταῖροι ἦσμεν, τὰ μὲν ἐξαπαί-
ρεον δμῶες. ἔπειτα δὲ παῖδες νίπλ' ἔδοσαν κατὰ
χειρός. Σωκράτης δ' ὁ Ῥόδιος ἐν τρίτῳ Εμφυλίου
πολέμου, τὸ Κλεοπάτρας ἀναγράφων συμπόσιον,
τ' τελευταίας Αἰγύπτου βασιλευσάσης, γημαμένης
δ' Αντωνίῳ Ρωμαίων στρατηγῷ ἐν Κιλικίᾳ, φησὶν
ὅτως, ‖ Απαντήσασα τῷ Αντωνίῳ ἡ Κλεοπάτρα ἐν
Κιλικίᾳ, παρεσκεύασεν αὐτῷ βασιλικὸν συμπό-
σιον, ἐν ᾧ παῦτα χρύσεα, καὶ λιθοκόλλητα πρεπῶς ἐ-
ξειργασμένα τε τέχναις. ἦσαν δέ φησι, κὰ οἱ τοῖχοι
ἀλουργέσι κὰ διαχρύσοις ἐμπεπετασμένοι ὕφε-
σι· καὶ δώδεκα τρίκλινα διαστρώσασα, ἐκάλεσε
τὸν Αντώνιον μεθ' ὧν ἐβούλετο, ἡ Κλεοπάτρα.

τοῦ δὲ τῇ πολυτελείᾳ τ' ὄψεως ἐκπλαγήντος, ὑπομειδιάσασα, ταῦτ' ἔφη πάντα δωρεῖσθαί αὐτῷ, καὶ εἰς αὔριον παρεκάλει σὺν δειπνῆσαι πάλιν ἥκοντα μετὰ τῶν φίλων, ἢ τῶν ἡγεμόνων· ὅτε δὴ πολλῷ κρεῖττον διακοσμήσασα τὸ συμπόσιον, ἐποίησε φανῆναι τὰ πρῶτα μικρά· καὶ πάλιν καὶ ταῦτα ἐδωρήσατο. τῶν δ' ἡγεμόνων ἑφ' ἓν ἕκαστον κατέκειτο κλίνη, καὶ τὰ ‖ κυλίκια καθὼς ταῖς στρωμναῖς ἐμεμέριστο, ἑκάστῳ φέρειν ἐπέτρεψε· καὶ κατὰ τὸν ἄφοδον, τοῖς μὲν ἀξιώμασι φορεῖα σὺν τοῖς κομίζουσι, τοῖς πολίταις δὲ καταργύροις σκηναῖς κεκοσμημένους ἵππους, πᾶσι δὲ λαμπηροφόρους παῖδας Αἰθίοπας παρέσησε. Τῇ δὲ τετάρτῃ τῶν ἡμερῶν ‖ ταλαντείους εἰς ῥόδα μιλτὸς δέδωκε. καὶ κατεστρώθη ὅπου πήχεις βάθη τὰ ἐ- ‖ δάφη ‖ ἐμπεπετασμένων δικτύων [τοῖς ἕλιξιν.]

ιγ. τοῖς κώλυξι.

CAP. XII. Ἰσορεῖ δ' καὶ αὐτὸν τὸν Αντώνιον ἐν Αθήναις μετὰ ταῦτα διατρίψαντα, ‖ περίστομον ὑπὲρ τὸ θέατρον κατασκευάσαντα ‖ σχεδίαν, χλωρᾷ πεπυκασμένην ὕλῃ, ὥσπερ ὅπου τῶν Βακχικῶν αὐτρων γίνεται, ταύτης τύμπανα, καὶ νεβρίδας, καὶ θυρσοὺς ἄλλα ‖ ἀθύρματα ‖ Διονυσιακὰ ἐξαρτήσαντα μετὰ τῶν φίλων, ἐξ ἑωθινοῦ κατακλινόμενον μεθύσκεσθαι, λειτουργούντων αὐτῷ τῶν ἐξ ‖ Ιταλίας μεταπεμφθέντων ‖ ἀκροαμάτων, συνηθροισμένων ὅπου τ' θέατρον τῶν θυμελικῶν. Μετέβαινε δ' ἐνίοτε φησὶ καὶ ὅπου τὸν ἀκρόπολιν, ‖ ἀπὸ τῶν ‖ τειχῶν λαμπάσι διαδουχουμένης πάσης τῆς Αθηναίων πόλεως· καὶ ἔκρτε ἐκέλευσεν ἑαυτὸν Διονύσιον ἀνακηρύττεσθαι καθ' τὰς πόλεις ἁπάσας. Καὶ Γάϊος δὲ ὁ αὐτοκράτωρ, ὁ Καλλίκολα προσαγορευθεὶς, ‖ διὰ τὸ ἐν στρατοπέδῳ γεννηθῆναι, οὐ μόνον ὠνομάζετο νέος Διόνυσος, ἀλλὰ καὶ τὸν Διονυσιακὸν πᾶσαν ἐνδυῶν στολὴν προήει, καὶ οὕτως ἐσκευασμένος ἐδίκαζεν. Εἰς ταῦτα ἐστὶν ἀποβλέποντα ‖ τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς, ἀγαπᾶν τὸν Ελληνικὸν πενίαν λαμβάνοντα πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ τὰ παρὰ Θηβαίοις δεῖπνα. πρὸ ὧν Κλείταρχος ἐν πρώτῃ τῶν περὶ Αλέξανδρον ἱστοριῶν διηγούμενος, καὶ ὅτι πᾶς αὐτῶν πλοῦτος ηὑρέθη μετὰ τὸν ὑπ' Αλεξάνδρου τῆς πόλεως κατασκαφὴν ἐν ταλάντοις τετρακοσίοις τεσσαράκοντά φησιν, ὅτε μικρόψυχοι ἦσαν, καὶ τὰ πρὸ τὸν τροφὴν λίχνοι· παρασκευάζοντες ἐν τοῖς δείπνοις, θῆρα, καὶ ἐψητούς, καὶ ἀφύας, καὶ ἐγκαρσιλόχους, καὶ ἀλλαντας, καὶ σχελίδας, καὶ ἔτνος. οἷσι Μαρδόνιον εἰσίασε μετὰ τῶν ἄλλων πεντήκοντα Περσῶν [Αγαμνος] ὁ φρυάνος, ὃν φησι Ηρόδοτος ἐν τῇ ἐννάτῃ ‖ μεγάλως πλούτῳ ‖ παρεσκευάσθαι. ‖ Ηγοῦμαι δ' ὅτι οὐκ ἂν ‖ πρὸς ἐμάχοντο, οὐδ' ἂν ἐδόκησε τοῖς Ελλησι πρὸς Πλαταιᾶσι παρατάττεσθαι, ἀπολωλόσιν ἤδη ὑπὸ τῶν τοιούτων τροφῶν. Αρκαδικὸν δὲ δεῖπνον διαγράφων ὁ Μιλήσιος Εκαταῖος ἐν τῇ τρίτῃ τ γηρεαλογιῶν. μάζας φησὶν εἶναι καὶ ὕεια κρέα. Αρμόδιος δὲ ὁ Λεπρεάτης ἐν τῷ πρὸς τῶν κατὰ Φιγάλειαν νομίμων, ὁ καταχθεὶς φησι, παρὰ Φιγαλεῦσι σίταρχος ἔφερε τῆς ἡμέρας οἴνου τρεῖς χόας, καὶ ἀλφίτων μεδίμνον, ‖ καὶ τυροῦ πενταμνους, καὶ τἄλλα τὰ πρὸς τὴν ἄρτυσιν τῶν ἱερείων ἁρμόττοντα.

χ. Ατταγῖνος

CAP. XIII.

A eique tantam magnificentiam non sine stupore demiranti, subridens dixit, illi donare se omnia. Postridie rursum ad cœnam inuitato cum amicis, & ordinum ductoribus, aduenientique, instructo splendidiùs epulo effecit vt priora exigua viderentur, iterúmque dedit illi omnia, ac ducibus singulis lectum in quo accubuerant, & pocula vt in mensas diuisa fuerant, secum auferre permisit: digressuris, si qui antecellerent dignitate, lecticas cum lecticariis baiulis, plurimis equos argenteis phaleris decoros, omnibus AEthiopicos pueros qui facibus B præluceret, repræsentauit. Die post quarto talenti sumptu conuehendas ea rosas curauit, & ad altitudinem cubiti consterni pauimentum [b] curauit retium sinuosis maculis. Idem Antonium Athenis postea commoratum, conspicuum vndique, super theatro cœnaculum temporarium ædificasse tradit, virenti fronde opacatum, antri Bacchici specie, vbi tympanis adaptatis, hinnulorúmque pellibus, & reliquis Bacchicorum ludorum ornamentis, cum amicis C statim à diluculo recubans ad ebrietatem vsque potaret, ministrantibus illi quos super conuiuium memoriter varia recitaturos accersiuerat, Italis hominibus, concurrentibus ad id spectaculum vniuersis Græcis. Narrat & idem aliquando ex suis ædibus ipsum in arcem transiisse accensis lampadibus, prælucente facibus tota ciuitate, ac exinde iussisse per omnia oppida, Bacchum se præconis voce ac iussu proclamari. Caius verò imperator, cognominatus Caligula, quia in exercitu & castris natus fuisset, non so- D lùm nouus Bacchus nominabatur, sed Bacchicâ vestem totam indutus prodibat in publicum, & cum eo vestitu ius reddebat. Quapropter secum mores nostros si quis reputet, Græcorum inopiam tenuitatémque laudabit, præsertim si ante oculos Thebanorum cœnas posuerit, de quibus [c] Cleitarchus libro primo historiæ Alexandri ad hunc modum refert, vniuersas illorum opes post dirutam ab Alexandro ipsorum vrbem talentis quadringentis & quadraginta æstimatas fuisse, quia pusilli angustiáque animi [d] E essent, & in cibis gulosi catilliones, vt qui in cœnis thria pararent, piscículos minutos [e], aphyas, encrasicholos, hillas, pernas, è fresis leguminibus pultem, quibus eduliis Mardonium cum aliis quinquaginta Persis conuiuio excepit AVtamnus [f], Phrynonis filius, quem libro nono Herodotus scribit, magnificè largáque opulentia epulas illas apparasse. Græcos quidem, vt arbitror, si eiusmodi lautitiis corrupti fuissent, nec oportebat ad Platæas [g] cum Persis confligere, & si dimicassent, fo- F re victores nemo speraisset. Hecatæus Milesius libro tertio Genealogiarum, Arcadum cœnam describens, illos maza vesci tradit, & suillis carnibus. Harmodius Lepreates in opere De Phigalensium [h] legibus scribit, eum quem præfectum conuiuio statuerint, in dies singulos conferre vini congios tres, polentæ modium, casei libras quinque, & alia quæ ritè faciundis sacris conuenirent omnia:

ciuitatem

ciuitatem verò ludionum choris singulis tribuere oues tres, coquum, lixam qui vrnas aquarias portet, mensas, sellas, in quibus sederent conuiuæ, & aliam id genus suppellectilem, præter culinæ vtensilia, quæ suppeditabat Choragus [a]. Erant autem hi cœnæ missus, caseus, phiste [b], maza, vt lege cautum [c] erat, in æneis canistris, quæ nomen ab vsu sortita, quibusdam [d] Mazonoma vocantur: simul cum maza & caseo, viscus [e] cum sale, prima mensa. Hæc tanquam iusta & inferias [f] cùm persoluerunt, in fictili cottabide paululum quod bibant vnicuique datur, precante illo qui porrigit, fœlicem lætámque illam cœnam. Deinde in commune iusculum affertur, ac minutal [g], & cuique ad manum traditur duplicis generis caro. In omnibus porrò cœnis, sed in iis potissimum quas Mazonas vocant (hac enim appellatione vocatur adhuc conuentus artificum Dionysiacorum,) illi existimant fortitudinis constantioris argumentum esse, iuuenibus, dum cibus in mensa sumitur, iuris plus affundere, panísque, & mazæ apponere. Talem sanè generosum ac virilem existimant, quòd admirabilem celebrandámque laudibus putent edacitatem. Cœnati diis libant [h], manibus illotis, sed frusto panis absterlis. Apomagdalian [i] vocant, quod abiturus quisque secum portat. Id autem [k] fiebat ob nocturnos, qui in compitis accidere solent, pauores. Posteaquam libatum est, carmen in deorum laudem canitur. Iidem cùm Heroibus sacrificant, boues multos immolant, ac cum seruis omnes epulantur, nudis pueris cum patribus in ea conuiuiorum celebritate insidentibus saxo & vnà cibum capientibus. Theopompus libro quadragesimo sexto Philippicorum scribit Arcadas epulis solennibus heros ac seruos excipere, vnam mensam apponere cibaria in medium omnibus præbere, idem poculum miscere omnibus. Apud Naucratitas, autor est Hermeias libro secundo de Apolline Gryneo [l] eos qui in Prytaneo cœnant, Vestæ Prytanidis natali die, Bacchanalibus, & insuper publico ac festo conuentu Apollinis Comæi [m] tunicis candidis vestitos accedere, quas etiamnum Prytanicas vestes appellant, & posteaquam in lectis se composuerint, assurgere in genua, & vnà cum sacro præcone libantes, patriis consuetisque precibus diis supplicare: His peractis mensis accumbere, ac sumere vnumquemque vini cotylas [n] duas, sacerdotibus Bacchi, & Apollinis Pythij demptis, quorum vtrique duplum vini, & aliorum quæ distribuunt, præbetur. Singulis deinde purum panem apponi, in latitudinem compressum, ac super hoc panem rursum alterum, quem Cribaniten vocant, cum suilla carne, ptisanæ exiguo disco, aut oleris, quod tum est tempestiuum: ouis duobus, oblongi & teretis casei [o] frusto, siccis ficubus, placenta, corona. Præter hæc si quis dum sacris operatur aliquid præparauerit, mulctant eum Timuchi [p]: quin nec in Prytaneo pastis edulij quidpiam inferre concedunt. Quæ memorauimus sola comeduntur. Reliquias impertiuntur famulis.

A ἡ δὲ πόλις πᾶσιν εἶχεν ἑκατέρῳ τῶν χορῶν τρία πρόβατα, καὶ μάγειρον, ὑδριαφόρον τε, καὶ τραπέζας, καὶ βάθρα πρὸς τὴν καθέδραν, καὶ τὴν τοιαύτην ἅπασαν παρασκευήν, ‖ πλὴν τοῦ τὸν μάγειρον σκευῶν, ὁ χορηγός. Τὸ δὲ δεῖπνον

B ἦν τοιοῦτον, τυρὸς, καὶ φύση, ‖ μᾶζα νόμου χάριν ἐπὶ χαλκῶν κανῶν, ‖ τὰ παρά τισι καλουμένων, ‖ μαζονόμων, ἀπὸ τῆς χρείας ἐπηφότων τὴν ἐπωνυμίαν. ὁμοῦ δὲ τῇ μάζῃ, καὶ τῷ τυρῷ πλάγχνον, καὶ ἄλες πρὸς φαγεῖν: καθαγισάντων δὲ ταῦτα ὧν [‖ κεραμείῳ] κοτταβίδι πεῖν ἑκάστῳ μικρόν· καὶ ὁ προσφέρων αὖ εἶπεν δὲ [δεῖπνήσας.] εἶτα δίς εἰς τὸ κοινὸν ζωμὸς, καὶ πρόκομμα. πρόχερα δὲ ἑκάστῳ δύο κρέα. ἐνόμιζον δὲ ἐν ἅπασι τοῖς δείπνοις, ‖ μάλιστα δὲ τοῖς λεγομένοις ‖ μάζωσι (τοῦτο γὰρ εἴη καὶ νῦν ἡ Διονυσιακὴ συνοδος ἔχει τοὔνομα,) τοῖς ἐθίουσι τῶν νέων ἀνδρικώτερον, ζωμὸν τ' ἐγχεῖν πλείω, καὶ μάζας, καὶ ἄρτους προβαλεῖν. γυναῖκα γὰρ ὁ τοιοῦτος ἐνέμενε, καὶ ἀνδρώδης ὑπῆρχεν. θυμαρὲς γὰρ τοῦ καὶ βεβοηθημένον πρὸς αὐτοῖς ἡ πολυφαγία. Μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον σπονδὰς ἐποιοῦντο σὺν ὑπονιψάμενοι τὰς χεῖρας, ἀλλ' ὑπομαγδαλιόμενοι τοῖς ψωμοῖς, καὶ τὴν ὑπομαγδαλίαν ἕκαστος ἀπέφερε. ‖ τοῦτο ποιοῦντες ἕνεκα τοῦ ἐν τοῖς ἀμφόδοις γινομένων νυκτερινῶν φόβων· ἀπὸ δὲ τῶν σπονδῶν παιᾶνα ᾄδεται. Ὅταν δὲ τοῖς Ἥρωσι θύωσι, βουθυσία μεγάλη γίνεται, καὶ ἑστιῶνται πάντες μετὰ τῶν δούλων. οἱ δὲ παῖδες ἐν ταῖς ἑστιάσεσι μετὰ τῶν πατέρων, ἐπὶ λίθων καθήμενοι, γυμνοὶ σιωδειπνοῦσιν. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν Φιλιππικῶν, οἱ Ἀρκάδες, φησὶν, ἐν ταῖς ἑστιάσεσιν ὑποδέχονται σὺν δεσπόταις, καὶ σὺν δούλους, καὶ μίαν πᾶσι τράπεζαν παρασκευάζουσι, καὶ τὰ σιτία πᾶσιν, εἰς τὸ μέσον παρατιθέασι, καὶ κρατῆρα τὸν αὐτὸν πᾶσι κιρνῶσι. Παρὰ δὲ Ναυκρατίταις, ὡς φησιν Ἑρμείας, ἐν τῇ δαδὶ ἑορτῇ τῶν περὶ τὸ Γρυνείου Ἀπόλλωνος, ἐν τῷ πρυτανείῳ δειπνοῦσι γνωθλίοις Ἑστίας Προπατρίδος, καὶ Διονυσίοις· ἐπὶ δὲ τῇ τοῦ Κωμαίου Ἀπόλλωνος πανηγύρει, εἰσιόντες πάντες ἐν στολαῖς λευκαῖς, ἃς μέχρι καὶ νῦν καλοῦσι πρυτανικὰς ἐσθῆτας καὶ καταklινθέντες ἐπανίστασθαι εἰς γόνατα, τοῦ ἱεροκήρυκος τὰς πατρίους εὐχὰς καταλέγοντος συναπένδουσι. μετὰ δὲ ταῦτα κατακλιθέντες λαμβάνουσιν ἕκαστος οἴνου κοτύλας δύο, πλὴν τῶν ἱερέων, τοῦ τε Πυθίου Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Διονύσου τούτων γὰρ ἑκατέρῳ διπλοῦς ὁ οἶνος μετὰ καὶ τῶν ἄλλων μερίδων δίδοται. ἔπειτα ἑκάστῳ παρατίθεται ἄρτος καθαρὸς εἰς πλάτος πεποιημένος, ἐφ' ᾧ ἐπίκειται ἄρτος ἕτερος, ὃν κριβανίτην καλοῦσι. καὶ κρέας ὕειον, καὶ λεκάριον πισάνης, ἢ λαχάνου ἐκ καιρὸν γινομένου, ὥστε δύο, καὶ τυροῦ τροφαλὶς, σῦκά τε ξηρὰ, καὶ πλακοῦς, καὶ στέφανος. καὶ ὃς ἂν ἔξω τι τούτων ἱεροποιοῦ παρασκευάσῃ, ‖ ὑπὸ τῶν Τιμούχων ζημιοῦται. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τοῖς σιτευομένοις ἐν πρυτανείῳ ἔξωθεν παρατίθέναι τι βρώσιμον ἔξεστι. μόνα γὰρ ταῦτα καταναλίσκουσιν, τὰ ὑπολειπόμενα τοῖς οἰκέταις μεταδιδόντες.

γ. κεραμία
γ. δειπνήσεως.

ταῖς δ' ἄλλαις ἡμέραις πάσαις τοῦ ἐνιαυτοῦ ἔξεστι τῶν σιτουμένων τῷ βουλομένῳ ἀνελθόντι εἰς τὸ πρυτανεῖον δειπνεῖν, οἴκοθεν παρασκευάσαντα αὐτῷ λάχανόν τι, ἢ τῶν ὀσπρίων, καὶ τάριχος, ἢ ἰχθῦν. κρέως δὲ χοιρείου βραχύ τιν, ‖ καὶ τούτων μεταλαμβανόντων ‖ κοτύλιον οἴνου. Γυναικὶ δὲ οὐκ ἔξεστιν εἰσιέναι εἰς τὸ πρυτανεῖον, ἢ μόνῃ τῇ αὐλητρίδι. οὐκ εἰσφέρεται δὲ οὐδὲ ἁμὶς εἰς τὸ πρυτανεῖον. Ἐαν δέ τις Ναυκρατιτῶν γάμους ἑστιᾷ, ὡς ἐν τῷ γαμικῷ νόμῳ γέγραπται, ἀπείρηται, καὶ μελίπηκτα δίδοσθαι· τίς δὲ ἡ τούτων αἰτία, Ολυμπιανὸς ἡμᾶς διδάσκειν δικαίως. Λυγκεὺς δ' ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς, παραινῶν τοῖς Αἰγυπτίοις τὰ Αἰγύπτια δεῖπνα τῶν Περσικῶν, Αἰγυπτίων ἐπιστρατευσάντων, φησίν, ἐπὶ Ὦχον τὸν Περσῶν βασιλέα, καὶ νικησάντων, ἐπεὶ ἐγένετο αἰχμάλωτος ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς ὁ Ὦχος, αὐτὸν φιλανθρώπως ἄγων, ἐκάλεσε καὶ ἐπὶ δεῖπνον. τὸ οὖν παρασκευὴν γνωσθεῖσαν λαμπρᾶς, ὁ Αἰγύπτιος καταγέλασε, ὡς ἀτελῶς τῶν Περσῶν διαπωμένων. εἰ δὲ θέλεις, ἔφη, εἰσέναι ὦ βασιλεῦ, ὡς δεῖ σιτεῖσθαι τοὺς εὐδαίμονας βασιλέας, ἐπίτρεψον τοῖς ἐμοῖς τοὺς ἡμετέρους μαγείρους παρασκευάσαι σοι Αἰγύπτιον δεῖπνον. καὶ κελεύσαντος, ἑτοίμου παρεσκευάσθη, ἡδέως ὁ Ὦχος τῷ δείπνῳ, Κακὸν κακῶς σε, ἔφη, ὦ Αἰγύπτιε, ἀπωλέσθαι οἱ θεοί, ὅστις δεῖπνα τοιαῦτα καταλιπὼν ἐπεθύμησας ξοίνης ἀτελεστέρας. τίνα δ' ἦν τὰ Αἰγύπτια δεῖπνα, Πρωταγορίδης ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Δαφνικῶν ἀγώνων διδάσκει ἡμᾶς, λέγων οὕτως, Τρίτη δέ ἐστιν ἰδέα δείπνων Αἰγυπτιακή, τραπεζῶν μὲν οὐ παρατιθεμένων, πινάκων δὲ περιφερομένων. Φησὶ δὲ Γαλάτας φησὶ Φύλαρχος ἐν τῇ ἕκτῃ, ἐν ταῖς τραπέζαις ἄρτους πολλοὺς κατακεκλασμένους παρατίθεσθαι χύδην, καὶ κρέατα ἐκ τῶν λεβήτων ὧν οὐδεὶς γεύεται, εἰ μὴ πρότερον ἀπάρξαιτο τὸν βασιλέα, εἰ ἥψατο τῶν παρακειμένων. Ἐν δὲ τῇ τρίτῃ ὁ αὐτὸς φύλαρχος Ἀριάμνην φησὶ τὸν Γαλάτην πλουσιώτατον ὄντα, ἀπαγγείλαντος ἑστιάσαι Γαλάτας πάντας ἐνιαυτόν, καὶ τοῦτο συντελέσαι ποιήσαντα οὕτως. κατὰ τόπους τῆς χώρας τοὺς ἐπικαιροτάτους τῶν ὁδῶν διέλαβε σταθμοῖς, ἐπί τε τούτοις ἐκ καλάμων καὶ τῶν καλάμων τῶν τε οἰσύων ἐπεβάλλετο σκιὰς χωρούσας ἀνὰ τετρακοσίους ἄνδρας, καὶ πολεῖους ἔπι καθὼς αὐ ἐκποιῶσιν οἱ τόποι τότε ἀπὸ τῶν πόλεων δέξασθαι, καὶ τῶν κωμῶν μέλλον ἐπιρρεῖν πλῆθος. ἐντοῦθα δὲ λέβησιν ἐπέστησε κρεῶν παντοδαπῶν μεγάλους, ‖ οὓς πρὸ ἐνιαυτοῦ, καὶ [πρὸ τοῦ μέλλειν] μεταπεμψάμενος τεχνίτας ἐξ ἄλλων πόλεων ἐχαλκεύσατο. θύματα δὲ καταβάλλεσθαι ταύρων καὶ συῶν καὶ προβάτων τε καὶ λοιπῶν κτηνῶν ἑκάστης ἡμέρας πολλά. πίθους τε οἴνου παρασκευάσασθαι, καὶ πλῆθος ἀλφίτων περιφερομένων. καὶ οὐ μόνον, φησὶν οἱ παραγινόμενοι τῶν Γαλατῶν ἀπὸ τῶν κωμῶν καὶ τῶν πόλεων ἀπήλαυον, ἀλλὰ καὶ οἱ παριόντες ξένοι ὑπὸ τῶν ἐφεστηκότων παίδων οὐκ ἠφίεντο, ἕως αὐ μεταλάβωσι τῶν παρασκευασθέντων. Θεμιστίου δὲ δείπνων μνημονεύει Ξενοφῶν ἐν ἕκτῃ Ἀναβάσεως, τὸ παρὰ Σεύθῃ Θρᾳξὶ συμπόσιον ἐν τούτοις·

Aliis anni totius diebus eorum qui aluntur in Prytaneo vnicuique licet, quoties adlibuit, in Prytaneũ ire, ac ibi cœnare, parato apud se domi olere quodam, vel legumine, vel salsamento, vel pisce, vel suillæ carnis paululo vini cotylam dante illo qui Prytaneo præest. Mulieribus Prytaneum adire interdictum est, præterquam solitibicinæ. Matulam inferre Prytaneo lege vetitum est. Naucratitarum si quis nuptiarum gratia conuiuatur, prohibet lex nuptialis oua dari, mellitásque ac dulciarias placentas. Quænam eius sanciendę ac promulgandæ legis causſa fuerit, æquum est nos abs te doceri, Vlpiane. Lynceus in Ægyptiacis, gentis illius cœnas Persicis anteponens, inquit. Cùm Ægyptij aduersus Ochum[a] regem Persarum expeditione suscepta victi fuissent, & rex Ægyptius in hostium potestatem venisset, comiter ac benignè captiuum tractans Ochus, ad cœnam inuitauit, splendido apparatu instructam, quem Ægyptius irrisit, tanquam Persa nimis parcè victitante: actum, Perspicere, inquit, ô rex, si placet, fœlicium regum qualis esse victus debeat, coquis olim meis permitte Ægyptiam tibi cœnam parare. Annuit & iussit rex, qui tamen postea delectatus eius cœnæ apparatu, inquit, Malum te malè dij perdant AEgyptie, qui relictis huiusmodi cœnis, frugaliores ac viliores epulas nostras expetiueris. Quænam AEgyptiæ cœnæ fuerint declarat Protagorides libro primo De Daphnicis[b] ludis his verbis: Tertia cœnarum species est AEgyptiarum, in quibus non admouentur mensæ, verum patinæ circumferuntur. Phylarchus libro sexto scribit apud Gallos[c] affatim mensis panes multos confractos imponi, & ex ahenis carnes, quas nemo tamen gustet, priusquam regem viderit ea quæ admota sunt tetigisse. Idem Philarchus libro tertio scribit Ariamnem Gallum[d] ditissimum, Gallis omnibus promisisse futurum anno se toto conuiuatorem: idque præstitisse hac ratione, & diligentia: opportunissimas vias tractuum regionis illius mansionibus diuisit, & obsedit, ac in illis exarundinibus, palis, & amerina salice tabernacula extruxit, quæ trecentos circiter viros caperent, vel etiam plures, quantum locus permitteret, vt commodè ex oppidis atque vicis concursura multitudo exciperetur: illic ahena magna carnibus omnifariis plena statuit, quæ anno prius anteaquam id futurum esset, accitis ex oppidis artificibus, fabricanda curauerat: quotidie multas hostias immolauit, tauros, sues, oues, aliásque pecudes: multa vini dolia comparauit, polentæque iam subactæ plurimum: eáq; rerum copia voluit frui non solùm eos qui ex vrbibus & pagis aduentabant, sed prætereuntes externos homines, quos ei negotio præfecti serui non demitterent priusquam epularum fuissent participes. Apparatus cœnarum meminit quoque Xenophon libro septimo Ascensus, describens id quod Seuthes[e] exhibuit conuiuium, ad hunc modum:

Ingressis

Ingreſſus ad cœnam ex Thracibus qui tum adfuerunt, nobiliſsimis, Græciq́ue exercitus tribunis ac centurionibus, & ſi qui ab vrbibus legati ad regem miſſi fuiſſent, in orbem ſedentibus [a], allata cœna eſt, ſuper tripodibus menſis, cuique ſua, numero in totum viginti, onuſtis diſciſsis carnibus, quibus affixi erant magni fermentati panes. Hoſpitibus, vt mos gentis fuit, curioſiùs toto cœnæ tempore menſæ inſtruebantur; Seuthéſque primus id ſatagebat, vt qui appoſitos ſibi panes in manus ſumpſerit, & fruſtulatim ruptos, quibus viſum eſt, proiecerit, idémque mox de ſuis carnibus fecerit, id tantùm ſibi relinquens quod guſtare poſſet. Idem factum eſt & ab aliis [b] quibus admotæ menſæ fuerant. Hîc Arcas quidam nomine Aryſtas [c], impendio vorax, neglecta illa proiiciendi cibi comitate; arrepto pane trium chœnicum [d], carnéque genibus impoſita cœnabat. Vini cornua, quæ miniſtri circumferebant, accipiebant omnes. Aryſtas, ad eum pocillator cornu geſtans cùm peruenisſet, Xenophontem intuitus nihil cœnantem, Ei portige, inquit. Otioſus ille eſt, at ego nondum. Audiuit id Seuthes, ac pocillatorem interrogauit, ecquid dixisſet. Elocutus eſt pocillator, Græcæ nempe linguæ non ignarus, ac mox eo dicterio riſus obortus eſt. Procedebat compotatio. Acceſsit tum quidam Thrax, album equum habens. Sumpto is pleno cornu, Propino tibi, ô Seuthes, inquit; & hunc equum do, quo vectus facilè capies quemcumque perſequeris, & cùm pugna excedes, ab hoſte nunquam timebis. Alius præbibens, puero, quem introduxerat, Seuthen donauit: Alius indumentis, quibus vxor veſtiretur: Timaſion quidam ſimiliter propinans, argentea phiala, & tapete libris decem æſtimando. Aſſurgens tum Gneſippus Athenienſis, priſca lege, & ea quidem iuſtiſsima ſancitum eſſe dixit, vt quibus ſuppeterent facultates honoris cauſſa regem munerarentur, inopibus autem largiatur rex de ſuo. Quapropter, inquit, ego quoque, velut nuncupatis votis, profiteor afficere te muneribus, atque honorare me velle. Xenophon autem dubius tum neſciebat agendum ſibi quid eſſet; Sedebat ille quidem in proxima regi ſella, honoris gratia, & iam Heraclidas [e] pocillatorem cornu præbere iuſſerat, pocillatorq́ue ſummiſſo corpore iam offerebat: at tum confidenter & alacriter is exſurrexit, & accepto cornu, Ego tibi, ô Seuthes, inquit, & meipſum, & hos ſocios meos trado, amicos poſthac fideles futuros, ac illorum neminem inuitum. Adſunt ij, mercedisq́ue nihil à te poſcunt, ſed pro te periclitari, & labores quoſuis adire vltro cupiunt. Horum opera, ſi annuant Superi, & prouinciam quæ à patre tibi hæreditaria eſt, recuperabis, & alias in tuam poteſtatem rediges, cum equis, viriſque multis ac mulieribus, quam prædam nihil tibi conſectari neceſſum erit: illam videlicet intercipient iſti, & pro donis tibi offerent, atq; ſiſtent. Inuitatus Seuthes ſurgit, ac cum Xenophonte bibit, deinde in eius veſtem qui proximus aſſidebat cornu effudit [f]. Poſthæc introïerunt Cerauntij, tibiis, ac tubis omoboïnis [g] ſignum bellicum Thracibus dare ſoliti, certis numeris tubæ magadis [h] ſonum imitantes. Poſidonius Stoïcus in hiſtoriis quas nihil alienas ab ea philoſophia cui ſeſe addixerat, compoſuit, multas nationum multarum leges ac conſuetudines dum recenſet, Celtæ, inquit, fœno ſubſtrato libationes [i] proponunt ſuper ligneis menſis, à terra parum extantibus. Panis, & is paucus, cibus eſt: caro multa, elixa in aqua, vel ſuper prunis, aut in veruti aſſa.

A ‖ Επειδὴ δὲ εἰσῆλθον ὅτι τὸ δεῖπνον ᾤρλες, τὸ δὲ δεῖπνον ἐπὶ καθημένοις κύκλῳ, ἔπειτα δὲ τρίποδες εἰσηνέχθησαν πᾶσιν. ἔστι δὲ ὅσον εἴκοσι κρεῶν μεστοὶ νενεμημένων, καὶ ἄρτοι ζυμῖται μεγάλοι ὥσπερ ἐπερονημένοι ἦσαν ἐπὶ τοῖς κρέασι. μάλιστα δὲ τράπεζαι κατὰ τοὺς ξένους ἀεὶ ἐπῆγεν. νόμος γὰρ ἐπὶ τοῖς· καὶ πρῶτος τοῦτ' ἐποίει Σεύθης. ἀνελόμενος τοὺς παρ' αὐτῷ κειμένους ἄρτους δίκλα κατὰ μικρά. καὶ ἐρρίπτει οἷς αὐτῷ ἐδόκει, καὶ κατὰ κρέα ὡσαύτως, ὅσον μόνον γεύσασθαι ἑαυτῷ καταλιπών. καὶ οἱ ἄλλοι δὲ κατὰ ταὐτὰ ἐποίουν, καθ' οὓς αἱ τράπεζαι ἔκειντο. Αρκὰς δέτις Αρύστας ὄνομα, φαγεῖν δεινὸς, τὸ μὲν ἀμφίρριπτον εἶα χαίρειν· λαβὼν δ' εἰς τὴν χεῖρα ὅσον τριχοίνικον ἄρτον, καὶ κρέα θέμενος ἐπὶ τὰ γόνατα, ἐδείπνει. κέρατα δὲ οἴνου περιέφερον καὶ πάντες ἐδέχοντο. ὁ δὲ Αρύστας, ἐπεὶ καὶ αὐτὸν φέρων τὸ κέρας ὁ οἰνοχόος ἐπὶ, εἶπεν, ἰδὼν τὸν Ξενοφῶντα οὐκ ἔτι δειπνοῦντα, Ἐκεῖνος, ἔφη, δός. σχολάζει γὰρ ἤδη, ἐγὼ δ' οὔπω. ἐνταῦθα μὲν ἤδη γέλως ἐγένετο. Ἐπεὶ δὲ παύεται ὁ πότος, εἰσῆλθεν ἀνὴρ Θρᾷξ, ἵππον ἔχων λευκὸν, καὶ λαβὼν κέρας μεστὸν, Προπίνω σοι, ὦ Σεύθη, ἔφη, καὶ τὸν ἵππον τοῦτον δωροῦμαι, ἐφ' οὗ καὶ διώκων ὃν ἂν ἐθέλῃς αἱρήσεις, καὶ ἀποχωρῶν οὐ μὴ δείσῃς τὸν πολέμιον. Αλλος παῖδα εἰσαγαγών; οὗτος ἐδωρήσατο ποτήριον, καὶ ἄλλος ἱμάτια τῇ γυναικί. καὶ Τιμασίων ποτηρίων φιάλην τε ἀργυρᾶν, καὶ τάπητα ἀξίαν δέκα μνῶν. Γνήσιππος δέτις Αθηναῖος ἀναστὰς εἶπεν, ὅτι ἀρχαῖος εἴη νόμος καλλιερεῖσθαι, τοὺς μὲν ἔχοντας διδόναι τῷ βασιλεῖ ἡμῖν ἕνεκα, τοῖς δὲ μὴ ἔχουσι διδόναι τὸν βασιλέα. Ξενοφῶν δὲ ἀνέστη Ἰερσαλέως, καὶ δεξάμενος τὸ κέρας εἶπεν, Ἐγώ σοι, ὦ Σεύθη, δίδωμι ἐμαυτὸν, καὶ τοὺς ἐμοὺς τούτους ἑταίρους. φίλους εἶναι πιστοὺς καὶ οὐδένα ἀπόντα. καὶ νῦν πάρεισιν οὐδὲν ἧττον τούτων, ἀλλὰ καὶ πονεῖν ὑπὲρ σοῦ καὶ κινδυνεύειν βουλόμενοι· καὶ ὁ Σεύθης ἀναστὰς σιωπὴ καὶ συγκαλεσκέδασε τοὺς μετ' αὐτοῦ τὸ κέρας. μετὰ δὲ ταῦτα εἰσῆλθον Κερασουντίων οἱ αὐλοῖς σημαίνουσιν, καὶ σάλπιγξιν ὠμοβοΐναις, ῥυθμούς τε καὶ οἷον μαγάδι σαλπίζοντες. Ποσιδώνιος δὲ ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς ἐν ταῖς ἰσοχείλαις, ἃς συνέθηκεν οὐκ ἀλλοτρίας ἧς ἐπήρητο φιλοσοφίας, πολλὰ μὲν καὶ πολλοῖς ἔθιμα καὶ νόμιμα ἀναγράφων, ‖ Κελτοὶ φησὶ, [ταῖς χοαῖς ἐπιθέντες, χόρτον ὑποστέλλοντες, καὶ ὑπὲρ τραπεζῶν ξυλίνων, μικρὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπηρμένων. ἡ τροφὴ δ' ἔστι ἄρτοι μὲν ὀλίγοι, κρέα δὲ πολλὰ ἐν ὕδατι καὶ ὀπτὰ ἐπ' ἀνθράκων, ἢ ὀβελίσκων.

Προσφέρονται ἢ ταῦτα καθαρέως μὲν, λεοντωδῶς δὲ, ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις αἴροντες ὅλα μέλη, καὶ ἀποδάκνοντες. ἐὰν δέ τι δυσαπόσπαστον, μαχαιρίῳ μικρῷ διαιρεμνοῦντες, ὃ τοῖς κολεοῖς ἐν ἰδίᾳ θήκῃ παράκειται. Προσφέρονται ἢ καὶ ἰχθῦς, οἵτε παρὰ τοὺς ποταμοὺς οἰκοῦντες, καὶ παρὰ τὰ ἐντὸς καὶ πρὸ ἔξω θαλάσσης. καὶ τούτους ἢ ὀπτοὺς μετ' ἁλῶν, καὶ ὄξους, καὶ κυμίνου. τοῦτο δὲ καὶ εἰς τὸ ποτὸν ἐμβάλλουσιν. Ελαίῳ δὲ οὐ χρῶνται διὰ σπάνιν, καὶ διὰ τὸ ἀσυήθεις, ἀηδὲς αὐτοῖς φαίνεσθαι. Οἷαν ἢ πλείονες συνδειπνῶσιν, κάθηται μὲν ἐν κύκλῳ μέσος ὁ κράτιστος ὡς ἂν κορυφαῖος χορῷ, διαφέρων τῶν ἄλλων, ἢ καθ' ὁπλομαχίαν ἀνδρείαν, ἢ καθ' ὑπεροχὴν γένους, ἢ καθὰ πλοῦτον. ὁ δ' ὑποδεχόμενος παρ' αὐτὸν, ἐφεξῆς δ' ἑκάτερωθε, καθ' ἀξίαν ἧς ἔχουσι ὑπεροχῆς· οἱ μὲν θυρεοὺς ὁπλοφοροῦντες, ἐκ τῶν ὀπίσω παρεσκεύασιν, οἱ δὲ θυρεοφόροι καθ' ὑπερῷου καθήμενοι κύκλῳ, καθάπερ οἱ δεσπόται συνδειπνοῦσι. τὸ δὲ ποτὸν οἱ διακονοῦντες ἐν ἀγγείοις φερέφουσιν, ἐοικόσι μὲν ἀμβίκαις, ἢ περαμέαις, ἢ ἀργυροῖς. τὸ γὰρ οὖν πίνακας, ἐφ' ὧν τὰς τροφὰς προτίθενται, τοιούτους ἔχουσιν, οἱ δὲ χαλκοῦς, οἱ δὲ καινὰ ξύλινα καὶ πλεκτά. τὸ δὲ πινόμενόν ἐστι, παρὰ μὲν τοῖς πλουτοῦσιν οἶνος ἐξ Ἰταλίας, καὶ τῆς Μασσαλιητῶν χώρας παρακεκμιζόμενος· ἄκρατος δ' οὗτος· ἐνίοτε δ' ὀλίγον ὕδωρ παραμίγνυται· παρὰ δὲ τοῖς ὑποδεεστέροις ζύθος, πύελον μὴ μελίτης ἐσκευασμένον· παρὰ δὲ τοῖς πολλοῖς [καθ' αὑτὸ καλεῖται δέρκημα] ἀποῤῥοφῶσι δ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ πολήλιθ καθὰ μικρὸν, οὐ πλεῖον κυάθου, πυκνότερον δὲ τοῦτο ποιοῦσι. φερέφορος δ' ὁ παῖς ἔστι τὰ δεξιά, καὶ τὰ λαιά. Οὕτως διακονεῖται καὶ οὗτος θεὸς παρὰ τοῖς ὑποδεεστέροις τὰ δεξιὰ τρεφόμενοι. Εἰ ὁ Ποσειδώνιος διηγούμενος καὶ τὸν Λουερνίου τοῦ Βιτύιτος πατρὸς πλοῦτον, τοῦ ὑπὸ Ρωμαίων καθαιρεθέντος, φησὶ, δημαγωγοῦντα αὐτὸν τοῦτ' ὄχλους, ἐν ἅρματι φέρεσθαι διὰ τὰ πεδία, καὶ σπείρειν χρυσὸν, καὶ ἄργυρον τοῖς ἀκολουθούσαις τῶν Κελτῶν μυριάσι, φέγμα τε ποιεῖν δωδεκασταδίου τετράγωνον, ἐν ᾧ πληροῦν λίμνους πολυτελοῦς πόματος, παρασκευάζειν τε τοσοῦτο βρωμάτων πλῆθος, ὥστε ἐφ' ἡμέρας πλείονας ἐξεῖναι τοῖς βουλομένοις εἰσερχομένοις τὰ παρασκευασθέντων ἀπολαύειν, ἀδιαλείπτως διακονουμένους. Ἀφελόμενος δ' αὐτοῦ παθήσεως πολὺ τῆς θοίνης, ἀφυσερήσαντά τινα τῶν βαρβάρων ποιητὴν ἀφικέσθαι, καὶ συναντήσαντα μὴ ᾠδῆς ὑμνεῖν αὐτοῦ τὰ ὑπερόχα, ἑαυτὸν δ' ὑποθρηνεῖν ὅτι ὑστέρηκε· τὸν δὲ τροφῆς ἀπολάκιον αἰτῆσαι χρυσίου, καὶ ῥίψαι αὐτὸ παρέχοντι. ἀνελόμενον δ' ἐκεῖνον πάλιν ὑμνεῖν λέγοντα, διὸ καὶ τὰ ἴχνη τῆς γῆς, ἐφ' ἧς ἅρματηλατεῖ, χρυσὸν καὶ εὐεργεσίας ἀνθρώποις φέρει.

Ταῦτα μὲν οὖν ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ ἱστόρησεν. Ἐν δὲ τῇ πεμπτῇ περὶ Παρθυαίων διηγούμενος, φησὶν, ὁ δὲ καλούμενος Φίλος, τραπέζης μὲν οὐ κοινωνεῖ· καμαὶ δ' ὑποκαθήμενος, ἐφ' ὑψηλῆς κλίνης κατακειμένῳ τῷ βασιλεῖ, τὸ προβληθὲν ὑπ' αὐτοῦ κυσὶ σιτεῖται, καὶ πολλάκις διὰ τὴν τυχοῦσαν αἰτίαν ἀποπαυθεὶς τοῦ καμαπετοῦς δείπνου,

virgis

Mensæ quidem hæc pura & munda inferuntur, verùm leonum modo ambabus manibus artus integros tollunt, morsúque dilaniant: & siquid ægriùs diuellatur, exiguo id cultello præcidunt, qui vagina tectus, & loculo peculiari conditus in propinquo est. Apponunt in conuiuiis pisces, qui fluuios accolunt, & interioris [a] exteriorisque maris littora, eósque assos cum sale, aceto, & cymino, quod etiam potioni iniiciunt. Oleo non vtuntur, & quia rarum illis, & quia ingratum videtur quod inassuetum est. Conuiuæ plures ad cœnam si conueniant, in orbem considunt. In medio præstantissimi sedes est, veluti cœtus principis, eius nimirum qui cæteros vel bellica dexteritate, vel nobilitate generis anteit, vel diuitiis. Assidet huic conuiuator: ac vtrinque deinceps pro dignitatis splendore qua excellunt. Adstant à tergo cœnantibus, qui pendentes clypeos pro armis gestent, hastati verò ex aduerso in orbem sedent, ac vtrique cibum cum dominis capiunt. Qui sunt à poculis, potum ferunt in vasis ollæ similibus, aut fictilibus, aut argenteis. Ex eadem materia sunt & patinæ, quibus aduehunt cibaria, æneæ tamen aliquibus: nonnullis patinarum loco, canistra lignea, vitilibus contexta. Locupletes vinum bibunt ex Italia petitum, vel Massilienſium regione, & id merum, interdum aquæ paululum affundentes [b]: Dercoma id multi nuncupant. Sorbillant autem paulatim ex eodem poculo, non plus cyatho frequentiùs pitissantes. Pocula dextra sinistráque manu puer circunfert. Sic illis ministratur. In dextram conuersa deos ea gens adorat. Idem Posidonius, Luernij [c], qui Bittitis [d] pater fuit à Romanis [e] profligati, opes cùm enarrat, tradit eum popularem gratiam aucupantem, per agros curru vehi solitum, aurúmque & argentum in turbas Celtarum innumeras eum prosequentes spargere: quin & septum eundem quadratum stadiorum duodecim aliquando cinxisse, in quo potione sumptuosa & exquisita pleni lacus essent, paratáque cibariorum copia, vt complusculis diebus liceret iis quibus placeret, ingredi, fruíque illo apparatu, cum assiduis ministrorum officiis. Epularum diem aliquando cùm ille constituisset, ac præfiniisset, barbarum quendam Poëtam [f] tardiùs cæteris eò commeantem illi occurrisse, ac canentem, laudes eius, excellentésque virtutes celebrasse, vicem verò suam doluisse, ac defleuisse, quòd seriùs aduentasset: illum cantu delectatum auri sacculum poposcisse, & accurrenti cantori proiecisse: quo sublato poëtam eius rursum laudes iterantem prædicasse, currus quem ducebat impressa terræ vestigia aurum & beneficia procreare mortalibus. Hæc libro vigesimo tertio Posidonius memorat: quinto verò de Parthis cùm disserit, Quem ad cœnam inquit rex amicum vocat, is mensæ particeps non est, verùm humi subsidens, rege in sublimi lecto recumbente, quod ab ipso proiicitur, canis instar comest, ac sæpe ob quamuis leuiculam causſam, ab ea cœna qua humi pascitur, abreptus,

77

κῆ. καθ' αὑτό. καλεῖται ἢ κόρμα.

virgis, loríſque ideo nodoſis, quia innexi tali ſint verberatur [a], & cruore fœdatus; illum à quo cæſus eſt, tanquam accepto beneficio, in terram pronus ac procumbens, veneratur. Idem libro decimoſexto, cùm Seleucum narrat, expeditione in Mediam ſuſcepta, cum Arſace bellum gerentem à Barbaro captum, & diu apud illum commoratum, habitúmque fuiſſe regia prorſus magnificentia, & impenſa, hæc inſuper ſcribit, regem Parthorum, cum cœnat, in altiore, quàm cæteros, lecto, ſeparato ab aliis, ſolum accumbere, ſoli tanquam Heroi, menſam apponi, refertam barbaris ferculis. Idem, cùm de Heracleone Bercæo verba facit, qui ab Antiocho rege, cognomine Gripo [b], ad honores prouectus, bene meritum de ſe principem regno tantum non expulit, ita ſcribit libro quarto hiſtoriarum: In ſolo milites is diſcumbere iubebat, ſub dio, ferè mille, cùm cœnam exhiberet. Edulia præbebantur, ingens panis, & caro: potus verò, aliquando merum, ſæpius aqua frigida dilutum vinum. Miniſtrabant viri enſibus armati, modeſto conuiuarum ſilentio. Idem libro ſecundo, in vrbe Roma, tradit, cùm [c] in Herculis fano epulantur, cœnam tum illo præbente qui triumphum agit, apparatum eſſe conuiuij prorſus Herculeum [d]. Mulſum enim affundi: pro eduliis carnes eſſe fumo duratas, elixas, & hoſtiarum nuper mactatarum aſſas partes, abundè multas. Apud Thuſcos bis quotidie ſumptuoſæ menſæ parantur, cum ſtragulis florido colore tinctis, ac omnifariis ex argento poculis, & magno ſeruorum numero, qui decoris ingentíſque pretij veſtibus induti adſiſtunt. Timæus libro primo hiſtoriarum, prodidit, apud illos etiam ancillas, quouſque adultæ ſint, nudas miniſtrare. Megaſthenes Indicorum libro ſecundo inquit, apponi ſuam cuique menſam, eámque ſimilem arcæ, vaſorúmve repoſitorio, ac ſuper ea catinum aureum, in quem primum coniiciunt elixam oryzam, vel alicam, ſi fortè iam cocta ſit, deinde obſonia multa ſcitamentis Indicis ac patriis condita. Germani, vt autor eſt Poſidonius libro trigeſimo, in prandium afferunt carnem membratim aſſam, & lac ſuperbibunt, vinúmque merum. E Campanis quidam ſuper conuiuia ſingulari certamine digladiantur. Nicolaus Damaſcenus Philoſophus, è ſecta Peripateticorum, ſcribit centeſimo ac decimo libro hiſtoriarum, Romanos poſt cœnam gladiatorum paria committere ſolitos, his verbis: Gladiatorum ſpectacula non ſolùm publicis lúdis, & theatris, populíque frequentia & celebritatibus edunt Romani, à Thuſcis inuecto more, ſed etiam inter epulas. Itaque nonnullos ex amicis ac neceſſariis & aliis de cauſſis ad cœnam inuitant, & hac potiſſimùm, vt gladiatorum paria duo triáve dimicantia conſpiciant, tum ſcilicet eos aduocantes, cùm ebrij ſunt, cœnæque ferculis exſatiati, ſi quis iugulatur, plaudentes, & eius cæde [e] læti.

A ῥάβδοις καὶ ἱμᾶσιν ἀσταγαλώτοις μαστιγοῦται, καὶ γλοιῶδες αἱμόφυρτον, τὸν πιωρησάμενον ὡς εὐεργέτην ὅτι τὸ ἔδαφος πέλωης πεσὼν προσκυνεῖ. Ἐν δὲ τῇ ἑκκαιδεκάτῃ βίβλῳ Σελεύκου διηγούμενος τὸν βασιλέως, ὡς εἰς Μηδίαν ἀνελθὼν, καὶ πολεμῶν Ἀρσάκει ἠχμαλωτίσθη ὑπὸ τοῦ βαρβάρου, καὶ ὡς πολὺν χρόνον παρὰ τῷ Ἀρσάκει διέτριψεν, ἀγόμενος βασιλικῶς, γράφει καὶ ταῦτα· παρὰ Πάρθοις ἐν
B τοῖς δείπνοις ὁ βασιλεὺς, τῷ τε κλίνῃ, ἐφ' ἧς μόνος κατέκειτο, μεγεθοφορέων τῶν ἄλλων καὶ κεχωρισμένῃ εἶχε, καὶ τῇ τραπέζῃ [μόνῳ, καθάπερ ἥρῳ,] πλήρη βαρβαρικῶν θοινημάτων παρακειμένων. Ἱστορεῖ δὲ καὶ περὶ Ἡρακλέωνος τοῦ Βεροιαίου, ὃς ὑπὸ τοῦ χρυσοῦ καλουμένου Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως παροξυνθεὶς, μικροῦ δεῖν τῆς βασιλείας ἐξέβαλεν τὸν εὐεργέτην, γράφει ἐν τῇ τελευτῇ τῶν ἱστοριῶν τάδε· Ἐποιεῖτό τε τῶν ἁλιτῶν τὰς κατακλίσεις ὅτι τοῦ ἐ-
C δάφους ἐν ὑπαίθρῳ ἀνὰ χιλίους δειπνίζων. τὸ δὲ δεῖπνον ἦν ἄρτος μέγας καὶ κρέας· ‖ τὸ δὲ ποτὸν, κεκραμένος οἶνος οἷος δήποτε ὕδατι ψυχρῷ. Διακόνουν δὲ ἄνδρες μαχαιροφόροι, καὶ σιωπὴ ἦν εὐτακτος. Ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, ἐν τῇ Ρωμαίων φησὶ πόλει ὅταν διωχῶνται ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους ἱερῷ, δειπνίζοντος τοῦ κατὰ καιρὸν θεραμεύοντος, καὶ ἡ παρασκευὴ τῆς διωχίας Ἡρακλεωτική ἐστι. διοινοχόηται μὲν δὲ οἰνόμελι,
D τὰ δὲ βρώματα ἄρτοι μεγάλοι, καὶ καπνισὰ ἐφ' ἑστίᾳ κρέα. ‖ καὶ τῶν [‖ πεσσάτων] καθιερωθέντων ὅπλα δαψιλῆ. Παρὰ δὲ Τυρρηνοῖς δὶς τῆς ἡμέρας τράπεζαι πολυτελεῖς παρασκευάζονται, αὐθηναί τε γραμναὶ, καὶ σκιώματα χρυσᾶ παντοδαπὰ, καὶ δούλων πλῆθος ἀμπεχόνας παρέχειν, ἐσθῆσι πολυτελέσι κεκοσμημένων.

Τίμαιος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν, καὶ τὰς θεραπαίνας φησὶ παρ' αὐτοῖς μέχρις οὗ ἂν αὐξηθῶσι, γυμνὰς παρανεῖσθαι. Μεγασθένης δὲ
E ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Ινδικῶν, τοῖς Ινδοῖς φησὶν, ἐν τῷ δείπνῳ παρατίθεσθαι ἑκάστῳ τράπεζαν· ‖ ταύτην δὲ εἶναι ὁμοίαν ταῖς ‖ ἐγνυθήκαις, ἐν ᾗ ἐπιτίθεσθαι ἐπ' αὐτῇ τρυβλίον χρυσοῦν, εἰς ὃ ἐμβαλεῖν αὐτοῦς πρῶτον μὲν τὴν ὄρυζαν ἑφθὴν, ὡς ἂν μὴ ἐψῆσθαι χόνδρον, ἔπειτα ὄψα πολλὰ κεχειρουργημένα ταῖς Ινδικαῖς σκευασίαις. Γερμανοὶ δὲ, ὡς ἱστορεῖ Ποσειδώνιος ἐν τῇ τριακοστῇ, ἄρτον προσφέρονται κρέα μεμηδὸν ὠπημένα, καὶ
F ἐπιπίνουσι γάλα, καὶ τὸν οἶνον ἄκρατον. Καμπανῶν δέ τινες παρὰ τὰ συμπόσια μονομαχοῦσι. Νικόλαος δὲ ὁ Δαμασκηνὸς, εἷς τῶν ἀπὸ τῆς περιπάτου φιλοσόφων ἐν τῇ δεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν τῶν ἱστοριῶν, Ρωμαίους ἱστορεῖ παρὰ τὸ δεῖπνον συμβάλλειν μονομαχίας, γράφων οὕτως· Ἃς τῶν μονομάχων θέας οὐ μόνον ἐν πανηγύρεσι καὶ θεάτροις ἐποιοῦντο Ρωμαῖοι, παρὰ Τυρρηνῶν παραλαβόντες τὸ ἔθος, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἑστιάσεσιν. ἐκάλουν γοῦν τινες πολλάκις ὅτι δεῖπνον τοὺς φίλους ὅτι τε ἄλλοις, καὶ ὅπως αὐτοῖς ἡ δύοπη τρία ζεύγη ἴδοιεν μονομάχων· ὅτε καὶ κορεσθέντες δείπνου, καὶ μέθης, εἰσεκάλουν τοὺς μονομάχους, καὶ ὁμοῦ ἅμα ἐσφάττεσθαι, αὐτοὶ δὲ ἐκ τοῦ ποτὲ οὕτω ἡδόμενοι.

ἤδη δὲ

[a] χ. μόνος, καθάπερ ἥρως.

[b] χ. σεσφάτων

ἤδη δέ τις καὶ ταῖς διαθήκαις γέγραφε γυναῖκας ὑπερεπεσείας μονομαχῆσαι, ἃς ἐκέκλητο· ἕτερος δὲ παῖδας ἀνήβους ἐρωμένους ἑαυτοῦ. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἠνέσχετο ὁ δῆμος τὴν παρανομίαν ταύτην, ἀλλ' ἄκυρον τὴν διαθήκην ἐποίησεν. Ἐρατοσθένης δ' ἐν πρώτῳ Ὀλυμπιονικῶν, ‖ τοὺς Τυρρηνοὺς φησι πρὸς αὐλὸν ‖ πυκτεύειν. Ποσειδώνιος δ' ἐν ‖ τῇ τριτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Κελτοί, φησίν, ἐνίοτε καὶ τὸ δεῖπνον μονομαχοῦσιν· ἐν γὰρ τοῖς ὅπλοις ἐγερθέντες σκιαμαχοῦσι, καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀπροχειρίζονται· ὥστε ἤ καὶ μέχρι τραύματος πρόϊασιν, καὶ ἐκ τούτου ἐρεθισθέντες, ἐὰν μὴ διέχωσιν οἱ παρόντες, καὶ ἕως ἀναιρέσεως ἔρχονται. τὸ δὲ παλαιὸν φησιν, ὅλη ‖ καθεδεδέντων κωλιῶν τὸ μηρίον ὁ κρέπτος ἐλάμβανεν. εἰ δέ τις ἕτερος ἀντιποιήσαιτο, σωίστην μονομαχήσοντες μέχρι θανάτου. ἄλλοι δ' ἐν θεάτρῳ λαβόντες ἀργύριον, ἢ χρυσίον· οἱ δ' οἴνου κεραμίων ἀριθμόν τινα, καὶ ‖ πεισάμενοι τὴν δόσιν, καὶ τῆς ἀναγκαίοις φίλοις διαδωρησάμενοι, ὕπτιοι ἐκτεθέντες ὑπὸ θυρεῶν κεῖνται· καθαιρεῖ δέ τις ξίφει τὸν λαιμὸν ἀποκόπτει. Εὐφορίων δ' ὁ Χαλκιδεὺς ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν οὕτω γράφει, καθαὶ δὲ τοῖς Ρωμαίοις πεπίθεσθαι πένθε μνᾶς τοῖς ὑπομένειν βουλομένοις τὴν κεφαλὴν ἀποκοπῆναι τελέκει, ὥστε δοῦ κληρονόμους κομίσασθαι τὸ ἆθλον· καὶ πολλάκις ἀπογραφομένους πλείους δικαιολογεῖσθαι καθ' ὁ δικαιότατός ἐστιν ἕκαστος αὐτὸς ‖ ἀπολυμπανιαθῆναι. Ἑρμιππος δ' ἐν πρώτῳ περὶ νομοθετῶν, τῶν μονομαχούντων εὑρετὰς ἀποφαίνει Μαντινεῖς, Δημώνακτος ἑνὸς τῶν πολιτῶν συμβουλεύσαντος, καὶ ζηλωτὰς τούτου γενέσθαι Κυρηναίους. Ἔφορος δ' ἐν ἕκτῃ ἱστοριῶν, Ἡσκεν, φησί, τὰ πολεμικὰ οἱ Μαντινεῖς καὶ Ἀρκάδες, τήν τε φαλαγγικὴν πολεμικὴν, καὶ τὴν ὁπλισιν τὴν ἀρχαίαν, ὡς εὑρόντων ἐκείνων, ἣν καὶ νῦν Μαντινικὴν ἀποκαλοῦσι. πρῶτοι δὲ τούτοις καὶ ὁπλομαχίας μαθήσεις ἐν Μαντινείᾳ πρῶτον εὑρέθησαν, Δημέου τὸ τέχνημα καταδείξαντος. ὅτι δὲ ἀρχαῖον ἦν τὸ περὶ τοὺς μονομάχους, Ἀριστοφάνης εἴρηκεν ἐν Φοινίσσαις οὕτως,

[Ες Οἰδίπου ‖ δέσπαν ἢ διπλοῦχον κόρῳ
Ἄρης καλέσκηψέ τε ‖ μονομάχου πάλης, ἀγῶνα νιν ἔσασιν.] ἔοικεν δὲ πεποιῆσθαι τὸ ὄνομα οὐκ ἐκ τοῦ μάχη, ἀλλ' ἐκ τοῦ ῥήματος τοῦ μάχεσθαι μᾶλλον συγκεῖσθαι. ὁπότε γὰρ τὸ μάχη σωπηθείη, τὸ τέλος ἴσως τρέπει, ὡς ἐν τῷ σύμμαχος, πρωτόμαχος, ὀπτόμαχος, ἀντόμαχος, φιλόμαχον γένος ἐκ Περσέως φησὶ Πινδάρῳ, τηνικαῦτα προπαροξύνεται. ὁπότε δὲ παροξύνεται, τὸ μάχεσθαι ῥῆμα περιέχει, ὡς ἐν τῷ πυγμάχος, ναυμάχος, αὐτόν σε πυγμάχην πρῶτον, φησὶ Στησιχόρῳ, ὁπλομάχος, τειχομάχος, πυργομάχος. Ὁ δὲ κωμῳδοποιὸς Ποσείδιππος ἐν Πορνοβοσκῷ φησιν,

Ο μὴ πεπλυκὼς οὐδὲν ἑώρακεν κακόν·

χ: --ἐς Οἰδίπου ἢ διπλοῦχω κόρω
Ἄρης καλέσκηψ' · οἵγε μονομάχου πάλης
Ἀγῶνα νῦν ἔσασι

A Quidam testamento iussit formosissimas mulieres quas emerat, eo pugnæ genere inter se confligere: Alius impuberes pueros, quos vius in deliciis habuerat: quam tamen populus contra leges sæuitiam ac immanitatem execratus est, ideóque testamentum abrogauit. Eratosthenes libro primo Olympionicarum, Tyrrhenos scribit ad tibiam pugillatu contendere. Posidonius libro vigesimotertio historiarum scribit, Celtas nonnunquam super cœnam gladiatorio certamine congredi. Armati enim sese inuicem ad vmbratilem [a] pugnam prouocant, summásque tantùm manus ac gladiorum cuspides conferunt, mutuò parcentes, nonnunquam adúsque vulnera res procedit, ac tum irritati, nisi qui adsunt, eos dirimant, ac inhibeant, ad mortem vsque præliantur. Priscis quoque temporibus mos apud illos fuit, vt appositis pecudum artubus femur sumeret strenuissimus, & si quis alius id sibi vindicaret, ad alterutrius interitum vsque gladiis pugnarent. Aurum alij argentúmve in theatro accipiunt, aut doliorum vini certum quendam numerum, & vbi iureiurando polliciti sunt irritam [b] non fore donationem, muneráque accepta intimis & charissimis amicis dispertiti sunt, supinos se distendunt, & in scutis iacent adstante qui gladio iugulum fodiat, & exscindat. EVphorion Chalcidensis in historicis commentariis scribit, apud Romanos, iis qui securi percuti se pati velint, vt ad hæredes merces ea perueniat, minas quinque promitti, ac sæpiuscule complures perscriptis nominibus apud iudices litigare, vnoquòque disceptante æquissimum esse sic se cruciari & ad supplicium duci. Hermippus libro primo De legislatoribus, Mantinæos gladiatoriam inuenisse declarat, Demonactis, qui ex ciuibus vnus fuit, consilio, Cyrenæosque imitatos postea id fuisse. Ephorus libro sexto historiarum tradit, Mantinæos & Arcadas artem militarem exercuisse gnauiter, ac idcirco, tanquam repererint, & militarē habitum, & armaturam vetustam, Mantinæam etiamnum appellari. Arma tractandi scientia Mantinæorum, ante reliquos omnes, inuentum est: artificium id docuit primus Demeas lanista. Apud antiquos solennes quoque fuisse gladiatorum congressiones sic in Phœnissis dixit Aristophanes:

O Edipi luces, geminos certè filios [c]
Mars funditus euertit, singularis luctæ
Iustante nunc certamine.

Vox quidem μονομάχος, potiùs à verbo μάχεσθαι, id est, pugnare, ficta ac composita est, quàm à nomine μάχη, id est, pugna. Nam in iis quæ à nomine μάχη ducuntur, vltima penultimáque syllaba in eundem accentum finiunt, vt in σύμμαχος, [d] πρωτόμαχος, ὀπτόμαχος, φιλόμαχον γένος ἐκ Περσέως, apud Pindarum: tùm enim acuto signatur accentu antepenultima: cùm autem ea quæ vltimam antecedit syllaba, acuto notatur accentu, verbum μάχεσθαι complectitur ea compositio, vt in πυγμάχος [e], ναυμάχος, αὐτόν σε πυγμάχην πρῶτον, apud Stesichorū, Ὁπλομάχος, τειχομάχος, πυργομάχος. Posidippus verò comicus in Lenone sic ait:

Qui non nauigauit, nihil vidit mali,

Mis

c

Miseriores nos quidem sumus gladiatoribus [a].

Illustres quidem viros, & exercituum duces prouocatos, singulare certamen [b] non detrectasse alibi diximus. Diyllus Athenienſis libro nono historiarum prodit, è Bœotia reuersum Cassandrum, rege cum regina, & Cynna EVrydices matre AEgis [c] sepulto, & honoribus alijs quibus par erat, mortuos prosecutum fuisse, & gladiatorum certamen edixisse, in quo milites quatuor pugnarunt. Demetrius Sceptius libro duodecimo Troiani apparatus scribit, apud Antiochum regem cognomine Magnum, in cœna quadam armatos saltasse, non amicos solùm regis, sed ipsum etiam regem. Cùm autem ad Hegesianactem, Alexandriæ, Troadis ciuem, historiarum scriptorem, ordine saltationis vicissitudo ac munus pertigisset, surrexit ille, ac, Vtrum, inquit, ô rex, mauis ineptè saltantem me videre, an potiùs lubet versus à me compositos eleganter pronunti antem audire? Tum recitare iussus vsque adeò magnificis laudibus extulit, vt eum dignum liberalitate beneficentiáque sua rex existimauerit, & in amicorum suorum numerum asciuerit. Duris Samiuslibro decimoseptimo historiarum narrat, Polysperchontem, si compluſculum bibisset, quamuis natu iam grandiorem, saltasse, cùm Macedonum nulli cederet, vel peritia rei militaris, vel autoritate. Saltasse verò vestitum Crocoto [d], diúque saltantem perseuerasse, calceos Sicyonios [e] indutum. Agatharchidas Cnidius octauo libro Asiaticorum scribit, cùm Alexandrum Philippi filium exciperent amici conuiuio, quæ bellaria mensis apponi debebant, inaurata fuisse, & conuiuas illis vti qui cuperent, aurum detrahere solitos, & cum ciborum purgamentis abiicere, vt eius luxus essent ac impensæ spectatores amici, famuli verò domini. His scilicet in mentem non succurrebat, Philippum Alexandri patrem aureum suum poculum quinquaginta drachmarum pondo, cum dormitum iret, sepositum capiti subiecisse. Seleucus, ex Thracibus quosdam in conuiuijs scribit suspendium [f] ludere, tereti laqueo altiori cuidam loco adaptato, subiectóque ad perpendiculum saxo volubili, si quis ascendisset: Illos ergo sortiri, & cui sors euenisset, falcem eum manu tenentem, insistere lapidi, ac collo restim innectere, aliúmque tum accedentem saxum pellere, quo fugiente, nisi mox falce laqueum abscindat, qui pendet, strangulatur, & perit, alijs ridentibus, qui mortem eius pro ioco habent. Hæc de antiquorum conuiuijs memoriæ tradiderunt, ô amici viri, ac compotores [g], ex Græcis homines primarij, & huius rei scientissimi. At libro primo de legibus accuratè de conuiuijs ad hunc modum sapiens ille Plato disputat: Leges profectò Spartanæ inter homines de voluptatibus optimè cauisse videntur. Nam quo homines potissimùm in petulantiam, omnémque insaniam, & maximas voluptates incidunt, ab vniuersa lex nostra regione id exterminauit. Nec enim compotationes aut in agris vsquam videas, aut in oppidis quæ in Lacedæmoniorum fide ac ditione sunt, nec [h] ea quæ compotationes sequuntur, & ad omnes voluptates excitare possunt:

A Τῶν μονομαχούντων ἐσμὸν ἀθλιώτεροι.

Οἳ γὰρ καὶ οἱ ἔνδοξοι, καὶ οἱ ἡγεμόνες ἐμονομάχουν, καὶ ἐκ προκλήσεως τοῦτ' ἐποίουν, ἐν ἄλλοις εἰρήκαμεν. [‖ Διύλλος] δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῇ ἑνάτῃ τῶν ἱστοριῶν φησὶν, ὡς Κάσσανδρος ἐκ Βοιωτίας ἐπανιὼν, καὶ θάψας τὴν βασιλέα καὶ τὴν βασίλισσαν ἐν ‖ Αἰγαῖς, καὶ μεθ' αὐτῶν τὴν Κύνναν τὴν Εὐρυδίκης μητέρα, καὶ τοῖς ἄλλοις πομπάσας οἷς προσήκει, καὶ μονομαχίας ἀγῶνα ἔθηκεν, εἰς ὃν κατέβησαν τέσσαρες τῶν στρατιωτῶν. Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν τῷ δωδεκάτῳ τῷ Τρωϊκῷ Διακόσμου φησὶ Ἀντιόχῳ τῷ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ προσαγορευθέντι, ἐν τῷ δείπνῳ πρός ὄψα ὀρχουμένους οὐ μόνον οἱ βασιλέως φίλοι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεύς. Ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς Ἡγησιάνακτα τὸν Ἀλεξανδρέα ἀπὸ Τρωάδος, τὸν τὰς ἱστορίας γράψαντα, ἡ τῶν ὀρχήσεως τάξις ἐλήλυθε, ἀνασὰς εἶπεν, Πότερον, ὦ βασιλεῦ, κακῶς ὠρχούμενον ἐμὲ θεάσασθαι βούλει, ἢ καλῶς ἀπαγγέλλοντός μου ἴαμβα ποιήματα θέλεις ἀκροᾶσθαι; κελευσθεὶς δὲν λέγειν, ὅτως [ἤσατο] τὸν βασιλέα ὥστ' ἐράσθητι ἀξιωθῆναι, καὶ τῶν φίλων εἶναι. Δοῦρις δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ τῶν ἱστοριῶν ἑπτακαιδεκάτῃ, Πολυσπερχοντίδα φησὶν, εἰ μεθυσθείη, καίτοι πρεσβύτερον ὄντα, ὀρχεῖσθαι, ἀδένος Μακεδόνων ὄντα δεύτερον, οὔτε κατὰ τὴν στρατηγίαν, ὅτε κατὰ τὴν ἀξίωσιν· ἐνδυόμενον αὐτὸν κροκωτὸν, καὶ ὑποδούμενον σικυώνια, διαθελεῖν ὀρχούμενον. Ἀγαθαρχίδης δ' ὁ Κνίδιος ἐν ὀγδόῃ Ἀσιατικῶν ἱστορεῖ, ὡς οἱ ἑστιῶντες Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου τῶν φίλων, τὸ μέλλον ὑποδεχθήσεσθαι τῶν τραγημάτων πρεσχρύσοιο. ὅτε μὲν θέλοιεν ἀναλίσκειν, παρεισφέροντες τὸν χρυσὸν ἅμα τοῖς ἄλλοις ἐξέβαλον, ἵνα τῆς μὲν πολυτελείας οἱ φίλοι θεαταὶ γίνωνται, οἱ δ' οἰκέται κύριοι. Ὑπελήμφθησαν δ' ἦσαν οὗτοι, ὡς καὶ Δοῦρις ἱστορεῖ, ὅτι καὶ Φίλιππος ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου πατὴρ ποτήριον χρυσοῦν, ὁλκὴν ἄγον πεντήκοντα δραχμὰς κεκτημένος, τὸν ἐλάμβανε κοιμώμενος ἀεί, καὶ πρὸς κεφαλὴν αὐτοῦ κατέτιθετο. Σέλευκος δ' ὁ Θρᾳκῶν φησί τινας ἐν τοῖς συμποσίοις ἀγχόνῃ παίζειν βρόχον ἀρτήσαντας ἔκ τινος ὕψους σρογγύλον, πρὸς ὃν κάτω κάθετον πρόσθεσιν λίθον ὑπερίτρεπτον τοῖς ὑπιβαίνουσι. Διαλαγχάνειν οὖν αὐτοὺς, καὶ τὸν λαχόντα, ἔχοντα δρεπάνιον ὑπιβαίνειν τῷ λίθῳ, καὶ τὸν τράχηλον εἰς τὸν βρόχον ἐνιθέναι· παρερχόμενον δ' ἄλλον ἐγείρειν τὸν λίθον, καὶ ὁ κρεμάμενος ὑπερέχοντος τοῦ λίθου, ἐὰν μὴ ταχὺ φθάσας ἀποτέμῃ τῷ δρεπάνῳ, τέθνηκε, καὶ οἱ ἄλλοι γελῶσι, παιδιὰν ἔχοντες τὸν ἐκείνου θάνατον. Ταῦτα εἰπεῖν εἶχον, ἄνδρες φίλοι καὶ συμπόται, τῶν Ἑλλήνων πολὺ πρῶτοι, ‖ περὶ δεχαίων συμποσίων [ὑπισχνούμενοι.] ἀκριβῶς δ' ὁ σοφὸς Πλάτων ἐν τῷ πρώτῳ Νόμων περὶ συμποσίων διηγεῖται λέγων οὕτως, Καὶ οὔτ' αὖ ἐπ' ἀγρῶν ἴδοις, οὔτ' ἐν ἄστει ὅσων Σπαρτιάταις μέλει, συμπόσια, οὐδ' ὁπόσα τούτοις ξυνεπόμενα πάσας ἡδονὰς κινεῖ κατὰ δύναμιν. οὐδ'

a χ. Δίϋλλος
b Cap. XIV
c χ. ἥσατο
d χ. ὑπισχνούμενος.

οὐδ' ἔστιν ὅς τις αὖ ἀπαντῶν κωμάζον τι τινὶ μεθ' ὑμέθης, οὐκ αὖ τὴν μεγίστην δίκην δύτυς ὀπιθείη· ἢ οὔτ' αὖ Διονύσια πρόφασιν ἔχοντ' αὐτὸν ῥύσαιτο ‖ ὥσπερ ἐν ἀμάξαις ἴδον πρὸ ὑμῶν ἐγὼ, ἢ ἐν Ταράντι ἢ πρὸ τοῖς ἡμελέροις ἀποίκοις πᾶσαν τ' πόλιν ἐθεασάμην πρὸ τῶ Διονύσια μεθύουσαν. ἐν Λακεδαίμονι οὐκ ἔστ' οὐδὲν τοιοῦτον. ἢ ὁ Κυνούλκος, Μᾶλλον ὤφελον, ἔφη, τὴν Θρᾴκιον ταύτην παίξας παιδιὰν διεφθάρθαι, ἢ τῆδε πρὸ ὑμᾶς ‖ ὥσπερ νηστείαν ἀγωνίας, ἢ πειρώμενος τὸ ‖ ἀνατέλλον ‖ ἄστρον, οὗ φασι μὴ φανέντος, οἱ τὴν ‖ χρηστὴν ταύτην φιλοσοφίαν διώκοντες, νόμιμον εἶναι μηδενὸς γεύεσθαι. ἐγὼ δ' ὁ τλᾶς κατὰ τὸν κωμῳδοποιὸν Δίφιλον,

Κερδῶ αὖ εἴτε ἕνεκα νηστείας ἄκρας.

ἐπελάθεσθε δὲ καὶ ὑμεῖς τῶν ὑπ' ποιητῶν καλῶν, ὃς ἔφη.

ΟΥ μὴν γάρ τι χέρειον ἐν ὥρῃ δεῖπνον ἐλέσθαι.

Καὶ ὁ καλὸς δ' Ἀριστοφάνης ἐν Κωκάλῳ ἔφη,

Ἀλλ' ἔστιν ὦ πάτερ κομιδῆ μεσημβρία,
Ηνίκα καὶ τοὺς νεωτέρους δειπνεῖν χρεών.

Ἐμοί τε πολλῷ μᾶλλον ἄμεινον καθ' ὑπαρμενίσκου τ' κωμητῶν συμπόσιον δύπνεῖν ‖ ἢ ἐνθάδε παίζειν, ὥστε τὰς πυρέττουσας ‖ περιφερόμενα ὁρᾶν. γελασάντων ἢ ἡμῶν, ἔφη τις, ἀλλ' ὦ λῷστε ἀνδρῶν μὴ φθονήσῃς ἡμῖν, τὸ Παρμενίσκειον ἐκεῖνο διελθεῖν συμπόσιον. ἢ ὃς, μελέωρον αὐτὸν ποιήσας ἔφη.

‖ Ομνυμί δ' ὑμῖν [ἄνδρες αὐτὸν τὸν θεὸν,]
Ἐξ οὗ τὸ μεθύειν πᾶσιν ὑμῖν γίνεται),
[Ημῖν] ἐλέσθαι τἄριστον αὖ ζῆν τὸν βίον,
Η τὴν Σελεύκου θ' βασιλέως ὑπεροχήν·
Ροφεῖν φακῆν ἔσθ' ἡδὺ μὴ δεδοικότα,
Μαλακῶς καθεύδειν ἄθλιον δεδοικότα.

Ἀλλ' ὄγε Παρμενίσκος οὕτως ὑπήρξατο. Παρμενίσκος Μόλπιδι χαίρειν. ‖ Πλεονάζων ἐν τῷ προσφωνήσει σὲ προῒ τῶν ὑπατικῶν κλήσεων, ἀγωνιῶ μή ποτε εἰς πληθώραν ἐμπεσὼν μεμψιμοιρήσῃς. διὸ καὶ μεταδοῦναί σοι βούλομαι τοῦ παρ' Κέβητι τῷ Κυζικηνῷ δείπνου. ‖ προπιὼν δ' ὑσσώπου τὴν ὥραν, ἐπανάγε ὑπὸ τὴν ἑστίασιν. Διονυσίων γὰρ ὄντων Ἀθήνησι, παρελήφθην πρὸς αὐτόν. κατέλαβον δὲ κυνικοὺς μὲν ἀνακειμένους ἓξ, ἕνα δὲ Κυνούλκον Καρνεῖον τὸν Μεγαρικόν. τοῦ δείπνου δὲ χρονίζοντος, λόγος ἐγένετο, ποῖον τῶν ὑδάτων ἥδιστόν ἐστιν. καὶ τὸ μὲν ἐγκωμιαζόντων τὸ ἀπὸ τῆς Λέρνης, ‖ ἄλλων δὲ, τὸ ἀπὸ τῆς Πειρήνης, ὁ Καρνεῖος καθ' φιλόξενον εἶπεν, τὸ καθ' χειρῶν· καὶ τῆς τραπέζης προτεθείσης ἐδειπνήσαμεν, ‖ καὶ τὸν μὲν ἐξιτηλοῦμεν φακῆν, ἡ δ' ἐπεισρεῖ· εἶτα πάλιν φακοῖ προσηνέχθησαν ὄξει βεβρεγμένοι, ἐξ ὁ Διὸς τροφὴς δραξάμενος ἔφη,

Ζεῦ μὴ λάθοι σε τῶν δ' ὃς ἄλλος φακῶν.

Καὶ ἄλλος ἐξῆς ἀνεβόησε,

Φακός σε δαίμων, καὶ φακὴ τύχη λάβοι.

Ἐμοὶ δὲ καθ' τὸν κωμικὸν Δίφιλον, φησὶ δ' οὕτως ἐν Πελιάσι.

Τὸ δεῖπνον ἥδιστον ἀνθρώπου, γλαφυρὸν μὲν σφόδρα
Φακῆς κατ' ἄνδρα τρύβλιον μέσον μέγα.

γῆ. Ομνυμί δ' ὑμῖν ἄνδρες, καὶ ἀ τ' ἡδὺ Ανπφάνη, ὃς ἐν τῇ Παρεκδιδομένῃ ἔφη, αὐτὸν τὸν θεὸν γῆ. Ἢ μὴν ἑλ.

atque adeo nullus est qui comessabundo simul & ebrio factus obuiam grauissimas pœnas de illo non exigat: nec Bacchanalia quidem, quorum prætextus maximus est, deprehensum à suplicio liberauerint: quemadmodum apud vos aliquando per messes [a] vidi, & apud Tarentinos riostros colonos, omnem temulentam in Bacchanalibus ciuitatem. Apud nos verò eiusmodi nihil fit. Hîc Cynulcus. Ego equidem malim, inquit, tentato illo ludo Thracio perire, quàm istic apud vos qui religiosè iei unatis, expectantes dum exoriatur sydus [b]. Nam qui optimam istam philosophiam excogitarunt, quidquam gustare nefas esse credunt, priusquam id appareat. Ego verò miser, quod ait Diphilus comicus,

Summa præ inedia hîc fiam mugil [e].

Obliti quidem eorũ vos estis quæ præclarè dixit poëta, huius præsertim versus,

Expedit at cunctis in tempore sumere cœnam.

Festiuus etiam Aristophanes in Cocalo [d] dixit,

At pater, meridies prorsus est,
Quo tempore cœnandum iunioribus.

Mihi quoque satius fuisset, vt ait Parmeniscius, in Cynicorum conuiuio cœnare, quàm hîc febricitantium [e] modo videre omnia circumferri [f]. Arrisimus nos: & tum quidam, At ne nobis, inquit, vir optime, illius Parmenisci conuiuij enarrationem inuideas. Erigit ille sublimem se, ac

Vobis, inquit, ô viri, per eum iuro deum,
Cuius beneficio inebriari licet vobis omnibus,
Optaturum me potius hanc vitam viuere,
Quàm sublimia regis Seluci fastigia:
Metu vacuis leniem sorbere iucundum:
Metu anxijs molliter cubare, miserum.

Exorditur sic quidem Parmeniscus. Parmeniscus Molpidi salutem. Exemplis ego cùm abundem, quibus celebres ad epulas inuitationes tibi eloqui possim, animi pendeo, vereórque in plenitudinem [g] si incidas, ne mecum expostules. Quamobrem cœnæ participem esse te cupio quam Cebes nobis exhibuit Cyzicenus. Cùm tempestiuum esset, bibit ille hyssopi [h] decoctum, deinde ad conuiuium abduxit, dum Athenis Bacchi festos dies agerent. Assumptus ego pro vmbra ad eum perrexi. Cynicos sex discumbentes illic offendi, & Cynulcum [i] vnum insuper. Carneum Megarensem. Cœna verò cùm moraretur, de aqua sermo interuenit, quænam sit suauissima. Laudabant alij haustam è Lerna [k]. alij è Peirene [l]: Carneus, quod olim Philoxenus responderat, optimam esse dixit, qua manus [m] abluuntur. Mensa pòst admota nos cœnauimus, lentémque exhausimus: ea verò affluebat [n] rursum. Allata est terum lenticula aceto macerata, & tum Iouis alumnus [o] pugno toto prehendens, inquit,

Huius [p] *lenticulæ quis autor sit, ne te lateat Iupiter.*

Exclamauit deinceps alius,

Lenticula te dæmon, lenticula te fortuna [q] *opprimat.*

Quod ad me pertinet, vt Comicus Diphilus ait in Columbis,

Cœnula florida & luculenta oppido quàm fuit:
Ingens viritim catinus plenus lenticula:

Primum

Primum omnium variis coloribus nitens, in medio
Optima saltauit Saperda a vasti corporis,
Deinde qui graue nonnihil subolebat heros Anthias,
Quem turdis b esse multò suauiorem autumo.

Nobis in risum effusis, præsto fuerunt Melissa theatrotoryne c, & Nicium Cynamya, scorta non ignobilia. Apposita fercula illæ contuitæ & admiratæ riserunt: ac tum Nicium, Vestrûm, inquit, nemo, ô viri barbæ alendæ colligendæque studiosissimi, piscibus vescitur. Hoc autem, an ob eam causſam, propter quam d, vt in opere quod Gratias vocauit, scribit vester auus Meleager Gadarensis, Homerus genere Syrus patriæ suæ more priscos heroas piscibus abstinuisse fingit, cùm eorum magna sit in Hellespontο copia: an verò eius opus tantùm legistis quod lentis & olearię trullæ contentionem ac comparationem continet? Multum enim video lentis apud vos apparatum. Eum dum aspicio, quod faciendum Antisthenes e Socraticus arbitrabatur, vobis consulo, his cibis cùm alamini, ista ærumnosa vita vt vos educatis. Ad ea respondit Carneus: Euxitheus Pythagoricus, ô Nicium, vt autor est Clearchus Peripateticus libro secundo vitarum, dicebat illigatos esse corpori, huicque vitæ, animos omnium, supplicij causa, edixisseque deum, nisi cum his maneant, quoad spôte ille soluat, plures grauioréſque ipsos calamitates subituros. Quamobrem omnes qui cauent ac metuunt animi sui præsentem statum ne amittant, voluntarium è vita discessum formidant, persuasi, solam, quæ accidit senio, mortem obeundam esse libenter, eámque tantummodo animi dissolutionem arbitrio domini nostri & decreto contingere. Horum placita nos amplectimur. Nulla quidem inuidia tangimur, inquit Nicium. Vobis per nos f licet ex malis tribus g vnum deligere. Hoc enim vos ignoratis ô miseri & peruicaces homines, grauibus his alimentis obsepiri principem ac reginam vim animi, eduliáque id genus obstare quominus sibi constet prudentia. Itaque Theopompus libro quinto Philippicorum, ait, cibo multo, & præsertim si caro manditur, rationis iudicium eripi, tardioremque non solùm animum hebetari, verùm etiam iracundia stoliditateque oppleri, ac vecordia. Quapropter rectè admirandus ille Xenophon inquit, cùm vrget fames h, in cibo placere & mazam, & nasturtium: cùm sitis, aquam de fluuio haustam, non sine voluptate bibi. Socratem multoties olim pro ædibus inambulantem, ad seram vsque vesperam offenderunt, respondere solitum cùm interrogaretur illic quidnam ageret, in cœnam se obsonium i comparare. Illa sanè vestræ cœnæ pars quam tribuetis, nobis sufficiet, nec molestè feremus quod iusto minus datum sit, quemadmodum apud Anticliden Hercules. Scribit enim is autor libro secundo de Reuersionibus, cùm Eurystheus rem diuinam faceret, laboribus suis omnibus defunctum Herculem vnà cũ cæteris aduocatum fuisse, Eurystheóq; suã portionẽ cuiq; dispertito, Herculi contemptiorem & minorem datã, ac idcirco ignominiosè despici se arbitratum, ex Eurysthei liberis tres occidisse,

A [‖ Πρώϊσον οὐκ ἀνθηρὸν ἀπὶ ταύτῃ ‖ φέρων. Εἰς τὸ μέσον ἐπεχόρευσε σαπέρδης μέγας ‖ ὑπό τι δυσώδης] οὕτω ἤρω ‖ ἀνθίας [Ον πολλὰ τῶις κίχλαις] ἤδη λέγειν. χ. Β. Πρώπτον οὐκ ἀνθηρόν. Α. ἀπὶ ταύτῃ φέρων Εἰς τὸ μέσον ἐπεχόρευσε σαπέρδης μέγας, Ὑπό τι δ. χ. Ὡς πολλὰ χαίρειν ταῖς κ.

Γέλωτος οὖν ἀπιρραγέντος παρ' ἡμῖν ἡ θεατροτρύπη Μέλισσα καὶ ἡ κυνάμυια Νίκιον. αὗται δ' ἦσαν τῶν οὐκ ἀσήμων ἑταιρίδων. ἀποβλέψασα οὖν αὖθις εἰς τὰ ὀψαρτύματα καὶ θαυμάσασα, ἐγέλων. καὶ ἡ Νίκιον ἔφη, οὐδεὶς ὑμῶν ἄνδρες ἡγεμονικὸν συλλεκτάδαι ἰχθὺν ἐθέλει. ἢ καθάπερ ὁ παρ' ὑμῶν Μελέαγρος ὁ Γαδαρεὺς, ἐν τοῖς χάρισιν ἀπιγραφομένοις ἔφη, ‖ τὸν Ὅμηρον Σύρον ὄντα τὸ ἦθος κατὰ τὰ πάτρια ἰχθύων ἀπεχομένους ποιῆσαι τοὺς ἀρχαίους δαψιλείας πολλῆς ὕσης κατὰ τὴν Ἑλλήσποντον; ‖ ἢ μόνον ἀνέγνωτε ‖ σύγγραμμα αὐτοῦ τὸ περιέχον ‖ λεκίθου καὶ φακῆς σύγκρισιν; ὁρῶ δὲ πολλοὺς ὧδε ὑμῖν τῆς φακῆς τὸν σκόλυν. εἰς ὃν ἀποβλέπουσα συμβουλεύσαιμ' ἂν ὑμῖν κατὰ τὸν Σωκρατικὸν Ἀντισθένην ἐξάγειν ἑαυτοὺς τοῦ βίου τοιούτους σπουδάρους. Πρὸς ὃν ὁ Κάρνεος ἔφη· Ἐξίθι ὁ Πυθαγορικὸς ὦ Νίκιον, ὡς φησι Κλέαρχος ὁ περιπατητικὸς ἐν δευτέρῳ βίων ἔλεγεν, ‖ ἐνδεδέσθαι τῷ σώματι καὶ τῷ δεύτερο ‖ βίῳ τοὺς ἁπάντων ‖ ψυχὰς ὑμωλίας χάριν, καὶ διείπασθαι [τὸν θεὸν] ὡς εἰ μὴ μένουσιν ἀπὶ τούτοις ἕως ἂν ἐκεῖνος αὐτοὺς λύσῃ, πλέονσι καὶ μείζοσιν ἐμπεσοῦνται τότε λύμαις. ‖ Διὸ πάντας δύλαβουμένους τὸν τῶν ‖ κυρίον [ἀνάγκασιν, [φοβεῖσθαι τὸ ζῆν ἐκόντες ἐκβιῶναι. μόνον τὸν ἐν τῷ γήρᾳ θάνατον ἀπαθείως ‖ πεθίσασθαι πεπεισμένους τὴν ἀπόλυσιν τῆς ψυχῆς μετὰ τῆς τῶν κυρίων γίγνεσθαι γνώμης τούτοις τοῖς δόγμασιν ἡμεῖς πειθόμεθα. ὑμῖν δ' φθόνος οὐδεὶς ἐλέσθαι ἑνὶ τῶν τριῶν ἔχειν κακῶν. ‖ οὐ γὰρ ἐπίστασθε ὦ ταλαίπωροι, ὅτι αἱ βαρεῖαι αὗται τροφαὶ φράττουσι τὸ ἡγεμονικὸν, καὶ οὐκ ἐῶσι τὴν φρόνησιν ἐν αὐτῇ εἶναι. Θεόπομπος οὖν ἐν πεμπτῳ φιλιππικῶν φησι, ‖ τὸ γὰρ ἐσθίειν πολλὰ καὶ κρέα φαγεῖν, τοὺς μὲν λογισμοὺς ἐξαιρεῖ, καὶ τὰς ψυχὰς ποιεῖται βραδυλόγους, ὀργῆς δὲ καὶ σκληρότητος, καὶ πολλῆς σκαιότητος ἐμπίπλησι. καὶ ὁ Ξενοφῶν φησὶν ἡδὺ μὲν μάζαν καὶ κάρδαμα φαγεῖν πεινῶντι, ἡδὺ δὲ ὕδωρ ἀρυσάμενον ἐκ ποταμοῦ διψῶντα πιεῖν. Σωκράτης δὲ καὶ πολλάκις καταλαμβάνετο ἀφ' ἑσπέρας βαδίζων ἐπ' ἀγορᾶς παρὰ τὴν οἰκίαν. ‖ καὶ πρὸς τοὺς πυνθανομένους τί τηνικάδε ἔλεγεν, ὅπου σιτάγειν πρὸς τὸ δεῖπνον. ἡμῖν δὲ αὐτάρκης μερὶς ἂν ἀπὸ ὑμῶν λάβωμεν, καὶ οὐ χαλεπαίνομεν ὡς ἔλαττον φερόμενοι. καθάπερ ὁ πρὸς Ἀντικλείδη Ἡρακλῆς. ‖ φησὶ γὰρ οὕτω ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Νόστων, μετὰ τὸ συντελέσαι τοὺς ἄθλους Ἡρακλέα, Εὐρυθέως θυσίαν τινὰ ἀπιτελοῦντος συμπαραληφθέντα, καὶ τῶν τοῦ Εὐρυθέως παῖδας μερίδας ἑκάστῳ προσπεπτωκότων, τῷ δὲ Ἡρακλεῖ παπεντοτέραν προσπεπτωκότων, ὁ Ἡρακλῆς ἀπιμάζεσθαι Ἰολάου, ἀπέκτεινε τρεῖς τῶν παίδων. χ. τὸν θεὸν, χ. ἀνάγκασιν χ. προσίεσθαι

80 CAP. XV.

‖ Περιμήδλω, ‖ Εὐρύβιον, ‖ Εὐρύπυλον. οὐ γὰρ οὕτω σφῶν τὸν θυμὸν ἡμεῖς, ‖ εἰ καὶ πάνυ Ἡρακλέους ζηλωταί. ‖ [Τραγικὸν γάρ ἡ φακῆ ἐστιν· Ἀρχάγαθος ἔφη πού γεγραφέναι ῥοφοῦντα Ὀρέστην] τῆς νόσου πεπαυμένον, φησὶ Σώφιλος ὁ κωμῳδοποιός. Στωϊκὸν δ' δόγμα ἔστιν ὅλη πάντα εὖ ποιήσαι ὁ σοφός· καὶ φακῆν φρονίμως ἑψήσει, διὸ καὶ Τίμων ὁ Φλιάσιος ἔφη,

Καὶ ‖ Ζηνώνειόν γε φακῆν ἑψεῖν, ὃς μὴ φρονίμως μεμάθηκεν·

ὡς οὐκ ἄλλως δυναμένης ἑψηθῆναι φακῆς, εἰ μὴ κατὰ τὸν Ζηνώνειον ὑφήγησιν, ὃς ἔφη,

Εἰς δ' φακὸν ἔμβαλε δυωδέκατον κορέαννον.

καὶ Κράτης δέ ὁ Θηβαῖος ἔλεγε, ‖ Μὴ ποθὲ φακῆς ‖ λοπάδι ‖ αὔξων εἰς ἔτος ἄμμε βάλῃς. Χρύσιππός τε ἐν τῷ περὶ τοῦ καλοῦ, γνώμας τινὰς ἡμῖν εἰσφέρων φησί, ‖ Μή ποθ' ἑλαίαν ἔσθι' ἀκαλήφην ἔχων χειμῶνος ὥρᾳ, ‖ βολβοφακὸν φάβαι βάβαι, ‖ βολβοφακὴ δέ οἷον ἀμβροσίη ψύχους κρυόεντος. ὁ χαρίεις τε Ἀριστοφάνης ἐν Γηρυτάδῃ ἔφη,

Πίσαν' ἄν σε διδάσκεις [σαυτὸν] ἑψεῖν ἢ φακόν.

καὶ ἐν Ἀμφιαράῳ·

Ὀσπὶς φακὸν ἥδιον ὄψων λοιδορεῖς.

Ἐπίχαρμος δέ ἐν Διονύσοις, ‖ χύτρα δ' ἦ φακέας ἤψεν. Ἀντιφάνης δέ ‖ Ὁμοίαις, [‖ εὖ δ' ἐγένεθ' ἡ φακὴν ἑψεῖν με διδάσκει τῶν ἐπιχωρίων τις εἷς.] Οἶδα δ' ἐγὼ τὸν Ὀδυσσέως καὶ Φρονιμωτάτου καὶ σωφρονεστάτου ἀδελφὸν φακὸν καλουμένην, ἣν ἄλλοι τινὲς Καλλισὼ ὀνομάζουσι, ὡς ἱστορεῖν Μνασέαν τὸν Πατρέα ἐν τρίτῳ Εὐρωπιακῶν φησὶ Λυσίμαχος ἐν τρίτῳ Νόστων. ὑπὸ τούτου γελάσαντες πάνυ ἐκλαμπρον Πλουτάρχου, οὐκ ἐνέγκας ὁ κύων παροραθεῖσαν τὸν περὶ τῆς φακῆς πολυμαθίαν· ‖ Ἀλλ' ὑμεῖς γε ἔφη οἱ ἀπὸ τῆς καλῆς Ἀλεξανδρείας, ὦ Πλούταρχε, σιτοτροφοῦντες τῷ φακίνῳ βρώματι, καὶ πᾶσα ὑμῶν ἡ πόλις πλήρης ἐστὶ ‖ φακίνων, ὧν καὶ Σώπατος ὁ ‖ φακίας παρῳδὸς μέμνηται ἐν δράματι ‖ Βακίδῃ, λέγων οὕτως,

Οὐκ ἂν δυναίμην εἰσορῶν χαλκήλατον
Μέγαν [κολοσσὸν, φάκινον] ἄρτον ἐσθίειν.

Ἐπεὶ τί δεῖ βροτοῖσι, καθ' ὑμῶν τὸν Εὐριπίδην, γραμματικώτατε, πλὴν δυοῖν μόνοιν;

Δήμητρος ἀκτῆς, πώματός θ' ὑδρηχόου.
Ἃ ὡς πάρεστι, καὶ πέφυκ' ὑμᾶς τρέφειν.
Ὧν οὐκ ἀπαρκεῖ πλησμονῆς, τρυφῇ γέ τοι,
Ἄλλων ἐδεσμῶν μηχανὰς θηρεύομεν.

καὶ ἄλλοις δέ φησιν ὁ σκωπτικὸς οὕτως φιλόσοφος, Ἀρκεῖ μέτρια βιοῦν μοι σώφρονος τραπέζης. τὸ δ' ἄκρατον ἅπαν ὑπερβάλλον τε μὴ ποθεινὸν ἐμοί. Ὁ δὲ Σωκράτης δ' ἔλεγε τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἕνεκα φέρειν, καθόσον οἱ μὲν ζῶσιν ἵν' ἐσθίωσιν, αὐτὸς δ' ἐσθίει ἵνα ζῇ. Διογένης τε ποτὲ τὸν ἐγκαλέσαντα αὐτῷ ἀποτριβομένῳ ἔλεγε, Εἴθ' ἠδυνάμην καὶ τὴν γαστέρα τρίψας τῆς πείνης καὶ τῆς ἐνδείας παῦσαι. ὁ δ' Εὐριπίδης ἐν Ἱκέτισιν, ποιῶν Καπανέως φησὶν,

Perimeden, Eurybium, Eurypilum. Non enim sic vos excandescitis, quamuis Herculis prorsus imitatores. Quendam Archagathus inquit alicubi scripsisse tragicam [a] esse lenticulam. Sophilus comicus scribit sorbitione lenticulæ Orestem [b] à morbo conualuisse. Decretum porrò Stoicorum est, Sapientem omnia rectè facere, atque adeò prudenter condire lenticulam. Itaq; Philasius Timon dicebat Zenonium [c] esse lentem coquere, praua imbutus disciplina, tanquam aliter coqui non possit lenticula quàm ex Zenonis præscripto, qui duodecimam coriandri partem iniici mandauit. Thebanis Cratetis dictum hoc memorabile fuit: Ante lentem [d] ollam caue auxeris, ne in seditionem nos coniicias. Chrysippus libro de Honesto quasdam nobis sententias dum ingerit, has quoque refert. A. Vrticam hyemis tempore si habebis, oliuam ne comede. B. Quid autem Bolbophacen [e]? A. Papæ: rigidissimis frigoribus Bolbophace Ambrosia [f] est. Festiuus Aristophanes in Gerytade ait:

Ptisanam coquere an lenticulam eum doces?

Idem in Amphiaro:

Qui lentem suauissimum obsonium vituperas.

Epicharmus in Dionysis:

Olla lentem attigit g.

Antiphanes in Similibus:

Accessit commodè indigena fœmina quædam lenticulam coquere quæ me docuit.

Vlyssis prudentissimi ac circumspectissimi sororem quoque nominatam Phacen, id est, lentem, fuisse, noui. Hanc quoque ab aliis Callisto nuncupari tradidit Mnaseas Patrensis libro tertio Europicorum, vt refert Lysimachus libro tertio De reuersionibus. Ad hæc Plutarchus effusiùs cachinno sublato risit, stomachante Cane [h] spretam eruditionem suam quam in oratione de lente habita ostentauerat: Et vos, inquit, ô Plutarche, in Alexandria pulchra natos cibo è lenticula parato statim à teneris vnguiculis nutriunt: totáque vestra ciuitas eo legumine [i] referta est, cuius [i] meminit Sopater, lenticularis [k] Parodus, in fabula Bacide, his verbis:

Non possum ego cùm aspicio ex ære ductum
Ingẽtem colossum [l], panem è lẽte confectũ mãdere.

Porro quid mortalibus ad vitam opus est, ô grammatice doctissime, præter ea duo quæ tuus Euripides memorat,

Fruges, Cereris munus, è profluentibus aquis potionem,
Quæ vbiuis adsunt, & naturæ lege nos alunt:
Horum affluentia nobis non est satis: præ luxu me hercule
Aliorum eduliorum venamur artificia.

Alibi philosophus hic Scenicus ait:

Mihi sufficiunt frugalis mensæ mediocria, quæ ad vitam necessaria sint, cibaria:
Quidquid autem immodicum est, ac intempestiuum, non admiserim.

Socrates ab aliis hominibus eo se differre aiebat, quòd vt edant, viuant cæteri, ipse verò vt viueret, cibo se sustentaret. Diogenes: quia se fricaret, tanquam inciuilis notatus, & reprehensus: Vtinam, inquit, affrictu ventris famem ac egestatẽ placare possem. Euripides in Fœminis supplicibus hæc inquit de Capaneo [m]:

Hic

---

80 Cap. XV.

γρ. τραγικὸν γὰρ ἡ φακῆ ἐστιν, Ἀρχάγαθος ἔφη. ἧς γε καὶ ῥοφῶντα Ορ.

γρ. αὐτὸν

γρ. κολοσσὸν φάκινον,

forſ. εὖ γε γίνεται. ἢ φακῆν ἑψεῖ, ἢ με δίδασκε τῶν ἐπιχωρίων τις εἷς.

Hic Capaneus est, cui ad viuendum opes multæ fuerunt,
Suis fortunis minimè insolens, nec animo
Elatiore quàm è plebe pauper quilibet:
Mensa lautiore si quis extumesceret, improbans:
Quod satis est, laudans: non enim ventris edacitate
Honestam beatámque vitam metiebantur: sed mediocria Sufficere aiebat.

Eo quidem non fuit ingenio Capaneus, quo fuisse multos alios elegans Chrysippus [a] ait, libro de iis quæ expetenda per se non sunt, his verbis: Vsque adeò nonnulli ad congerendæ pecuniæ studium labuntur, vt proditum sit, quendam sub exitum vitæ douoratis non paucis aureis nummis obiisse: alterum autem insutis tunicę, eam induisse, præcepisséque familiaribus vt ita sepelirent, nec corpus pollinctura vngi, & curari, vel cremari sinerent. Hi scilicet, & eiusmodi omnes propemodum morientes exclamant:

O [b] aurum pulcherrimum acceptissimúmque mortalibus,
Non tantum voluptatis mater affert,
Non tantum in ædibus filij, non charus pater,
Quantum illis tu, domi qui te possident.
Veneris profectò si tam blandus conspectus est,
Cupidines innumeros illam comitari nil mirãdum.

Tanta cumulandæ pecuniæ fuit eo sæculo hominum cupiditas, de qua Anacharsis percontante quodam ad quam rem esset pecunia Græcis vsui, respondit, Ad numerandum. Diogenes in sua Republica pro nummis vt sint tali pecudum, lege sanxit. Appositè dixit Euripides:

Plutum [c] ne dixeris: pro deo ego non veneror
Quem sibi facilè acquirat improbissimus quisque.

Chrysippus in Introductione cõsiderationis ac inuestigationis eorum quæ bona & mala sunt, narrat, adolescentem quendam prædiuitem Athenas ex Ionia profectum, indutum veste purpurea cum aureis fimbriis, respondisse quærenti cuias esset, se diuitem esse. Alexis in Thebanis eius fortasis meminit, his verbis,

A. *Hic genere cuias est?* B. *dines.* A. *Omnes*
Quidem hos nobilissimos esse prædicant:
Inopes vero, etiam Eupatridas [d], nullius respicit.

Hæc locutus Cynulcus, quia nemo applausisset, stomachatus, Quandoquidem, ô conuiuij magister, inquit, Logodiarrhœa [e] hi vexati non esuriunt, & quæ de lenticula disseruimus cum sanna deridents, in mente habentes quod est à Pherecrate dictum in Corianno:

A. *Age dum: ego accumbam: tu mensam affer,*
Et poculum, & quod edam aliquid, bibam vt iucundius.
B. *Ecce tibi calycem, mensam, & lenticulam.*
A. *Ne per Iouem lentem mihi præbeas: ea non delector:*
Etenim si quis illa vescatur, os ipsi grauiter olet.

Quoniam igitur ob id sapientes isti homines lenticulam fastidiunt, nobis panem dari iube, sed cum eo sumptuosi nihil, verùm famosam concham, vel, quemadmodum appellant, conchum, Arriserunt omnes, ideo potisimùm, quòd masculino genere Conchum enuntiasset: Tum ille, Indocti mehercle, ac insulsi vos estis, ô viri conuiuæ: Libros enim non legitis,

Καπανεὺς ὅδ' ἐστὶν, ᾧ βίος μὲν ἦν πολύς·
Ἦκτητο δ' ὄλβῳ γαῦρος· ἦν δὲ φρόνημα δὲ
Οὐδέν τι μεῖζον εἶχεν ἢ πένης ἀνήρ·
Ψέγων τραπέζας εἴ τις ἐξογκοῖτ' ἄγαν·
Τ' ἀρκοῦν ἐπῄνει· τὸ γὰρ ἐν γαστρὸς βορᾷ
Τὸ χρηστὸν εἶναι, μέτρια δ' ἐξαρκεῖν ἔφη.
Οὐκ ἦν δ' οὗτος πλούτου ὡς ἔοικεν, ὁ Καπανεύς, οἷον ὁ καλὸς Χρύσιππος [a] μαγεύφησιν ἐν τῷ περὶ τοῦ μὴ δι' αὐτὰ αἱρετῶν, λέγων ὧδε, Ἐπὶ τοσοῦτον πένες ἐκπίπτουσιν περὶ τὸ ἀργύριον, ὥστε ἰσορροπεῖν πρὸς τὴν τελευτὴν, ἵνα μὲν καταπόντα σὺν ὀλίγους χρυσοῦς ἀποθανεῖν· τὸν δ' ἕτερον ῥαψάμενον εἰς πίνακα χιτῶνα, καὶ ἐνδύσαντα αὐτὸν, ἐπισκῆψαι τοῖς οἰκείοις θάψαι οὕτως, μήτε καύσαντας μήτε θερμαπλύναντας. οὗτοι γὰρ καὶ οἱ τοιοῦτοι μονονουχὶ βοῶντες ἀποθνήσκουσιν,

Ὦ χρυσὲ δεξίωμα κάλλιστον βροτοῖς,
Ὧν οὔτε μήτηρ ἡδονὰς τοιὰς δίδ' ἔχει·
Οὐ παῖδες ἐν δόμοισιν, ἁ φίλος πατήρ,
Οἵας σύ, κἀν οἱ σὲ δώμασιν κεκτημένοι.
Εἰ δ' ἦ Κύπρις τοιοῦτον ὀφθαλμοῖς ὁρᾷ,
Οὐ θαῦμ' ἔρωτας μυρίους αὐτὴν ἔχειν.

Τοιαύτη τις ἦν ἡ φιλοχρηματία παρά τισι τότε, περὶ ἧς Ἀνάχαρσις πυνθανομένου τινὸς, πρὸς τί οἱ Ἕλληνες χρῶνται τῷ ἀργυρίῳ, εἶπεν, Πρὸς τὸ ἀριθμεῖν. Διοξίππης δ' ἐν τῇ ἑαυτοῦ πολιτείᾳ νόμισμα εἶναι νομοθετεῖ ἀσταγάλους. καλῶς ἂν καὶ ταῦτα ὁ Εὐριπίδης εἶπε,

Μὴ πλοῦτον εἴπῃς· οὐχὶ θαυμάζω θεόν,
Ὃν κἀκ κάκιστος ῥᾳδίως ἐκτήσατο. ‖ Χρύσιππος δ' ἐν τῇ εἰσαγωγῇ [τὸ εἰς τὸν] περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν [πραγματείας,] νεανίσκον φησί τινα ἐκ τῆς Ἰωνίας σφόδρα πλούσιον ἀποδημῆσαι τὴν Ἀθήναις πορφυρίδα ἡμφιεσμένον, ἔχουσαν χρυσᾶ κράσπεδα. πυνθανόμενόν δέ τινος αὐτοῦ πόσα ἐστίν, ἀποκρίνασθαι, ὅτι πλέσιον. μὴ πολὺ δ' αὐτοῦ μνημονεύει καὶ Ἀλεξις ἐν Θηβαίοις λέγων οὕτως,

Ἐστιν ὃ πόσα τὸ πλῆθος οὗτος; πλέσιον.
Τούτους δ' ὃ παύτες φασὶν εὐγενεστέρους.

‖ Πένητας ‖ Εὐπατρίδας, ἃ δὲ εἰς ὁρᾷ φησὶ πρὸς Φερεκράτης. ταῦτ' εἰπὼν ὁ Κυνίσκος ἐπεὶ μὴ ἐκροταλίσθη, θυμωθεὶς, Ἀλλ' ἐπειδὴ οὕτι, ἔφη, ὦ συμποσίαρχε τοῦ λογοδιαῤῥοίας ἐνοχλέμενοι μὴ πεινῶσιν, ἢ τοι περὶ τῆς φακῆς λεχθέντα χλευάζουσιν, (ἐν νῷ ἔχοντες τὰ εἰρημένα Φερεκράτει ἐν Κορινναῖ,

Φέρε δὴ καταπλινῶ. σὺ δ' τράπεζαν φέρε,
Καὶ κύλικα [κἀν τραγεῖν] ἵν' ἥδιον πίω.
Ἰδοὺ κύλιξ σοὶ κἀν τράπεζα κἀν φακοῖ.
Μή μοι φακοὺς μὰ τὸν Δί', ἃ δὴ ἥδομαι.
Ἦν δὲ τράγῃ τις, τοῦ στόματος ὄζῃ κακόν.)

Ἐπεὶ οὖν διὰ τοῦτο φυλάττονται οἱ σοφοὶ οὗτοι τοὺς φακοὺς, ‖ ἀλλ' ἡμῖν γε ποίησον δοθῆναι ἄρτον, μεθ' ὧν μηδὲν τῶν πολυτελῶν, ἀλλὰ κἂν τὸν πολυθρύλλητον ἔχῃς φακὸν, ἢ τὸν καλούμενον ‖ κόγχον. γελασάντων δὲ πάντων καὶ ὑπὸ τοῦ κόγχου μᾶλλον, Ἀπαίδευτοι ἐστὲ, ἔφη, ἄνδρες δαιλυμόνες, οὐκ ἀναγινώσκοντες βιβλία,

Cap. XVI

8ι. ἃ μόνα παιδεύει σὺν ἐπιθυμοῦντας τῶν καλῶν· λέγω γὰρ τὰ Τίμωνος τοῦ Πυῤῥωνίου τὸ Σίλλων. οὗτος γὰρ ἐστὶν ὃς ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σίλλων, λέγων οὕτως,

γρ. ἡ πίνη, vel, πίνη μ.

Οὐ τε μοι [‖ ἐκλαίη ‖ μᾶζ᾽] ἀνδάνει, οὔτε καρύκη,
Ἡ Λυδῶν, λιτὴ γὰρ ἡ ‖ αὐσταλέη ἐνὶ ‖ κόγχῳ
Ἑλλώων, ἡ πᾶσα ‖ θειοτερεύφητος ὀίζυς.

Διαφόρων γὰρ οὐσῶν τῶν ἐκλαίων μαζῶν, ὡς τῶν ἐξ Ἐρετρίας, ὡς Σώπατρος ἐν Βακχίδι μνησθὲν σημαίνει φησὶ γάρ,

Ἐρέτρειαν ὠρμήθημεν εἰς ‖ λευκάλφιτον·

καὶ τὰ Λυδίων καρυκῶν θερμήνῃ ἀμφοτέρων ὁ Τίμων τὸ κόγχον. Πρὸς ταῦτα ὁ καλὸς ἡμῶν ἐστιάτωρ Λαρήσιος καὶ αὐτὸς ἔφη, Ὦ ἄνδρες κύνες οἱ καλοὶ τὰ Στρατίδος ἐν κωμῳδοποιοῦ Ἰοκάστῃ, ἧς ἐν ταῖς ἐπιχαροφορμύσας ‖ φοινίσσας φησὶ,

Παραινέσαι σοφῶν τι βούλομαι σοφόν,
Ὅτ᾽ ἀν φακῆ ἔψηται μὴ πιχεῖν μύρον.

Καὶ ὁ Σώπατρος ἢ ἔ φανῇ μέμνησαι ἐν ‖ Νεκύᾳ μνημονεύει οὕτως,

Ἰθακὸς Ὀδυσσεὺς τ᾽ ἐπὶ τῇ φακῇ μύρον
Πάρεστ᾽ ἄρισθ᾽ ἁμέ.

Κλέαρχος ὁ ἀπὸ τοῦ περιπάτου ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν, ὡς παροιμίαν ἀναγράφει ‖ τὸ ἐπὶ τῇ φακῇ μύρον. ἧς μέμνηται καὶ ὁ ἐμὸς πενπάτωρ Οὐάρρων, ὁ Μενίππου ἐπικαλούμενος, καὶ οἱ πολλοὶ τῶν γραμματικῶν τῶν Ῥωμαϊκῶν, ἐκ ὁμιλήσαντες πολλοῖς Ἑλληνικοῖς ποιηταῖς καὶ συγγραφεῦσιν, οὐκ ἴασιν ὅθεν εἴληφεν ὁ Οὐάρρων τὸ ἰαμβεῖον. ‖ Σὺ δέ μοι δοκεῖς ὦ Κυνοῦλκε (τοῦτο γὰρ χαίρεις τῷ ὀνόματι δὲ λέγων ὃ σε μήτηρ κέκληκεν,) κατὰ τὸν σὸν Τίμωνα, εἶναί μοι ‖ καλός τε ‖ μέγας τε, οὐκ ἐπιτέμνων· ὅτι κόγχος τὸ ὀπὸ ἑρῷ μνήμης τετύχηκεν Ἐπιχάρμῳ ἐν τῇ ἑορτῇ γάμος, Ἀνθιφάνης τε τῷ Κωμικῷ ὃς ὑποθερμικώτερον αὐτὸν ὠνόμασεν ἐν Γάμῳ οὕτως,

‖ Κογχίον τε ‖ μικρὸν, ἀλλαντός τε πεπεστεταμημένον.

Ἐξῆς ἁρπάσας τὸν λόγον ὁ Μάγνης, ὁ μὲν παῖς ἄμουσος ἔφη Λαρήσιος ὀξέως δὲ καλῶς ἀπιώτησεν τῷ γάστριδι κιὼ πεῖ δὲ κόγχου. ἐγὼ γὰρ κατὰ σοῦ δὲ Παφίου Σωπάτρου Γαλάτας, πρὸς οἷς ἔθος ἐστὶν ἡνίκ᾽ ἂν πεθέρημά τι ἐν τοῖς πολέμοις λάβωσι, θύειν τοῖς θεοῖς σοῦ αἰχμαλώτους, Γαλάτας μιμούμενος·

Κἀγὼ, καθαιρεθὴν ἡυξάμην τοῖς δαίμοσι
Διαλεκτικὰς τρεῖς τ᾽ παρεγγεγραμμένων.
Καὶ μοὶ φιλοσοφεῖν φιλολογεῖν τ᾽ ἀκηκοὼς
Ὑμᾶς ἐπιμελῶς καρτερεῖν θ᾽ αἱρουμένους
Τὸν πεῖραν ὑγιῆ λήψομαι τῶν δογμάτων
[Πρόθ᾽ .... ρι, τὸν καπνίζων] εἰτ᾽ ἐὰν ὀπτωμένων.

γρ. Πρὸς πῦρ, καπνίζων.

Εἰδὼ πὶ ὑμῶν ‖ συμπάσανται τὸ σκέλος
Ζηνωνικῷ [πεδηθήσεθ᾽] οὕτως κυρίῳ.
Εἰ δ᾽ ἐξαγωγῆ, τὸν φρόνησιν ἀγνοῶν.

γρ. παραθήσεθ᾽

Μετὰ παῤῥησίας γὰρ ἐρῶ πρὸς αὐτοὺς, Εἰ αὐτάρκειαν ἀπάζῃ φιλόσοφε, τί οὐ σοῦ Πυθαγορι-

qui soli rerum pulchrarum cupidos eruditunt, libros, inquam, Sillorum Timonis Pyrrhonij. Meminit is scilicet Conchi libro secundo illius operis ad hunc modum:

Mihi neque placet maza ante diem sextum [a] *cocta, subacta ve, nec caryca* [b]
Lydia: mihi sapit vilis & aridus conchus
Græcorum: calamitosus enim quinis superuacuus [c] *luxus.*

Excellunt dubio procul Hectææ mazæ, sicut & Eretrienses, vt sic testatur Sopater in Bacchidis procis:

Eretriam polenta candida celebrem irruere.

Sunt & in pretio Lydiæ carycæ, vtrisque tamen Sopater conchum præfert. Ad hæc probus conuiuator noster Laurentius, O viri canes, inquit, quod apud Comicum Strattidem in fabula, cuius titulus est Phœnissæ, ait Iocasta,

Prudens vobis consilium dare volo,
Lenticulâ dum coquetis, ne infundatis vnguẽtũ [d].

Sopater quoque, cuius modò verba recitasti, ô Cynulce, in Funere [e], huius prouerbij mentionem ita fecit:

Ithacensis Vlysses, quod aiunt, in lente vnguentum
Adest: confide anime.

Clearchus Peripateticus Adagiorum libro, veluti prouerbium hoc dictum recenset, In lente vnguentum, cuius etiam vnus ex majoribus meis, Varro miminit, Menippeus [f] cognomine. At grammaticorum Romanorum multi in poëtis Græcis scriptoribusque multis non versati, vnde iambicum versum illum Varro mutuatus sit, ignorant. Videris autem, ô Cynulce, mihi, (hoc enim gaudes nomine, & quo natum appellauerit te mater, taces, vt est apud Timonem tuum,) magnus quidam ac bellus esse, qui nescias vocem Conchum vsurpatam ab Epicharmo in Festo, & in Insulis [g], & ab Antiphane rursum, qui in Nuptiis etiam imminuente significatu dixit:

Exiguúmque Conchiũ [h], *& profectũ hilæ frustum.*

Sermonem hîc abripit Magnus, & acutè, inquit, videtur, vrbanéque Laurentius, vir omni ex patre præstantissimus, ventroso cani de concho respondisse, & quod [i] aiebat, probasse. Ego verò, quemadmodum Galatę, vt ait Sopater Paphius in Galatis, si fœliciore cum hoste successu præliati sunt, diis captiuos immolare consueuerunt, sic eorum imitatione,

Ego quoque dæmonibus crematurum me noui
Dialecticos tres ascriptitios [k].
Quinetiam philosophari, & prolixis disputare sermonibus (tientiam,
Curiosè vos quoniam audiui, profiterique pa-
Certum experimentum de vestris placitis ego capiam.
Primùm enim succendam [l] *ignem, deinde cùm assabimini,*
Vestrûm quẽpiam si videã qui crus non retrahat,
Proximè Zenonem [m] *dominum vestrum illum ego collacabo:*
Non enim intelligo quænam exeundi [n] *è vita sit vestra sapientia.*

Ego equidem philosophos istos liberè ac intrepidè sic alloqui velim: Frugalitatem sua contentam sorte, nec aliũde quidquã desiderantẽ, si amplecteris, ô Philosophe, cur non æmularis

Pytha

Pythagoricos illos, de quibus Antiphanes in Monumentis hæc inquit?

E Pythagoricis forte fortuna miſelli quidam
Ad confragoſas [a] *torrentis ripas Alimum* [b] *collectum, &*
Alia huiuſmodi lauta rodebant.

Idem in fabula, quam inſcripſit Heri peram, vel bulgam:

Primùm quidem, velut Pythagoræ ſectator, cibum ſumit,
Animati nihil, ſed mazam emptam obolo
Plurimam, eius atriorem partem delibrans, quam edat.

Alexis in Tarentinis:

Pythagoræ diſcipuli, vt fama eſt,
Nec obſonio veſcuntur, nec alio quod animatum ſit, & vinum ſoli non bibunt.
Epicharides autem canes mandit
Vnus ex Pythagoricis, quos videlicet occiderit,
Non enim tum animati ſunt.

& progreſſus inquit,

Pythagoræ rationes, ac orationes
Subtiles, exacutæque ſcalpro [c] *cogitationes*
Illos alunt: at pro quotidiano victu hæc ſunt:
Panis vnus virique purus, & aquæ
Poculum, & nihil amplius. B. *carceris*
Vitam narras. A. *Sic omnes vitam degunt*
Iſti ſapientes, ærumnaſque ſanè has tolerant,
Verumtamen alios in delicijs alij habent: an neſcis
Melanippidem ſe proſtituere, itemque Phaonem,
Et Phyromachum, & Phanum? qui diebus vix quinque
Polentæ cotylam vnam cœnantes abſumunt.

Idem in Pythagorizuſſa [d].

A. Conuiuium erit, caricæ, fraces, vinacea
Caſeus. Hæc enim Pythagoricis ſacrificare [e]
Mos ac lex ſtatutum eſt. B. *Tu itaque, ſic me amet Iupiter,*
Quocunque ſis ex his, victimam habes,
O vir optime, pulcherrimam.

Et paulò pòſt:

Sordes paululum oportuit ferre, ieiunium,
Cœli rigorem, ſilentium, triſtitiam [f], *illuuiem* [g].

Horum nihil, ô Philoſophi, vos exercetis, ſed, quod omnium moleſtiſſimum eſt, de iis garritis quæ vobis ignota ſunt, & in cibatu, quod dixit lepidiſſimus Antiphanes, aſſimulata modeſtia bucceas inditis: ſic enim in Drapetagogo [h], inquit,

Modeſtè bucceam immittens,
Exiguam primùm, deinde plena introrſum
Manus vola.

Vos, vt mulieres, perquam multa celerrimè deuoratis, cùm liceat, vt eſt apud eundem poëtam in Thombycione [i]:

Emere drachma quæ nobis conueniant cibaria:
Allia, cepas caſeum, capparim:
Drachma tantùm conſtant hæc omnia.

Ariſtophanes in Pythagoricis:

Quid, per deos, cenſemus, eos qui olim
Pythagorici fuere, ſponte reuera
Sordibus ſqualuiſſe: veſtéſque laceras
Geſtaſſe libenter: horum mihi videtur nihil:
Sed adductos neceſſitate, cùm illis deeſſent omnia,
Frugalitatis pulchra quadam inuenta ſpecie,
Sumptus vtilem finem præfixiſſe pauperibus:
Nam appoſita illis vel carne vel piſce,
Niſi ſuos etiam digitos abliguriant,
E cruce volo pendere decies.

A κὰς ἐκείνους ζηλοῖς, περὶ ὧν φησὶν Ἀντιφάνης μνὶ ἐν Μνήμασι τάδε,

Τῶν Πυθαγορικῶν ἢ τυχὸν ἄθλιοι τινες
Εν τῇ χαράδρᾳ τρώγονθ' [ἄλιμα δὲ κακὰ
τοιαῦτα συλλέγοντες.] κἀν ‖ τῷ‖ κυρίῳ Κωρύκῳ δ' ἁπτόμενος φησι,

χ.---ἄλιμα καὶ κακὰ τοιαῦτα σ.

Πρῶτον μὲν ὥσπερ Πυθαγορίζων ἐσθίει
Εμψυχον οὐδέν, τἄλλ' ἢ πλείστης [τοῦ βόλου]
Μάζης ‖ μελαγχρῆ μερίδα λαμβάνων ‖ λεπτ.

CAPIT. XVII.

χ. τὸ βόλου

Αλεξις δ' ἐν Ταραντίνοις·

B Οι Πυθαγορίζοντες γάρ, ὡς ἀκούομεν,
Οὔτ' ὄψον ἐσθίουσιν, οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν ἔν
Εμψυχον, οἶνόν τ' οὐχὶ πίνουσι μόνοι.
Επιχαρίδης μὲν τὰς κύνας καταεσθίει
Τῶν Πυθαγορείων εἷς, ἀποκτείνας [γοῦν.]
Οὐκοῦν γὰρ ἔστ' ἔμψυχον. ὡσελθὼν δέ φησι,

χ. μὲν οὖν

Πυθαγορισμοὶ καὶ λόγοι
Λεπτοὶ, διεσμιλευμμένοι τε φροντίδες
Τρέφουσ' ἐκείνους· ἢ καθ' ἡμέραν τάδε,
C Αρτος καθαρὸς εἷς ἑκάστῳ, πολίτου
Τάλαντον, τραῦλα ταῦτα δεσμώτηρίου
Λέγεις διαίταν, πάντες ὅτι γ' οἱ σοφοὶ
Διάγουσι, καὶ τοιαῦτα κακοπαθοῦσι πολλὰ,
Τρυφῶσιν ἕτεροι πολὺς ἑτέρους, ἀρ' οἶσθ' ὅτι
Μελανιππίδης ἑταῖρος ἐστὶ καὶ Φάων,
Καὶ Φυρόμαχος καὶ Φανός. ‖ οἱ δ' ἡμέρας
Δειπνοῦσι πέμπτης ἀλφίτων κοτύλιον μίαν.

καὶ ἐν Πυθαγορίζούσῃ,

D Ησθ' ἑστίασις, ἰχάδες καὶ στέμφυλα,
Καὶ τυρὸς ἕψημ· ταῦτα γὰρ θύειν νόμος
Τοῖς Πυθαγορείοις, νὴ Δι' ἱερεῖον μὲν οὖν
[Οποιονοῦν] κάλλιστον, ὦ θεᾶς ἔχη·

χ. Οποιονοῦν, χ.

καὶ μετ' ὀλίγα,

Εδει ‖ θ' ὑπομεῖναι μικρὸν, ἀσπίδιον ῥύπου,
Ρίγος, σιωπὴν, συγγνότην, ἀλουσίαν.

Τούτων δ' ὑμεῖς ὦ φιλόσοφοι οὐδὲν ἀσκεῖτε· ἀλλὰ καὶ τὸ πάντων χαλεπώτερον, λαλεῖτε, περὶ ὧν οὐκ οἴδατε, καὶ ὡς κοσμίως ἐσθίοντες ποιεῖτε τὴν ἔνθεσιν κατὰ τὸν ἥδιστον Ανtιφάνη. ὅτε γὰρ ἐν ‖ Δραπεταγωγῷ λέγει,

E

-κοσμίως ποιῶ τὴν ‖ ἔνθεσιν,
Μικρὰν μὲν ‖ οὖν ἔξωθεν, μέσην δ' ἔνδοθεν
Τὴν χεῖρα, καθάπερ αἱ γυναῖκες κατάφαγες πάμπολλα καὶ ταχύτατα. ἔξον κατὰ τὸν αὐτὸν τέτον ποιητὴν ἐν ‖ Θορυβιώνι λέγοντα, δραχμῆς ὠνήσασθαι τὰς εὐσφόρους ἡμῖν τροφὰς, σκόροδα, τυρὸν, κρόμμυα, κάππαριν, πάντα ταῦτ' ἐστὶ δραχμῆς.

Αριστοφάνης δ' ἐν Πυθαγορείοις,

Τί θεῶν οἰόμεθα τοὺς πάλαι ποτὲ
Πυθαγορικοὺς γνωμίμους ὄντας ῥυπᾶν
Εκόντας, ἢ φορεῖν τρίβωνας ἡδέως;
Οὐκ ἔστι τούτων οὐδὲν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ·
Αλλ' ἐξ ἀνάγκης οὐκ ἔχοντες οὐδὲ ἓν,
Τῆς εὐτελείας πρόφασιν εὐπρόσωπον καλὴν
Ορους ἔπηξαν τοῖς πένησι χρησίμους.
Επεὶ παρ' ἥδεως αὐτοῖς ἰχθῦς, ἢ κρέας,
Καὶ μὴ καταθύωσι καὶ τοὺς δακτύλους,
Εξέλω κρέμασθ' δεκάκις.

οὐκ ἄκαιρον δ' ἐστὶ μνημονεῦσαι καὶ τοῦ εἰς ὑμᾶς ποιηθέντος ἐπιγράμματος, ὅπερ παρέθετο ὁ Δελφὸς Ηγήσανδρος ἐν ἕκτῳ ὑπομνημάτων,

Ὀφρυανασπασίδαι ῥινεγκαθαπηξιγλῶσσοι,
Σακκηγλωσσοτρόφοι, καὶ λοπαδαρπαγίδαι,
Ημαθιωπεῖβαλλοι, νηλιποκαὶβλεπέλαιοι,
Νυκλιλαθραιοφάγοι, νυκλιπαθιωλάγοι,
Μειρακιεξαπάλαι, καὶ ‖ συλλαβοπλυσιλαβηταί,
Δοξομαθιόσοφοι, ‖ ζηθαρεησιάδαι.

‖ Αρχέστρατός τε ὁ Γελῶος ἐν τῇ Γαστρολογίᾳ, ὦ μόνῳ ὑμεῖς ῥαψῳδίαν οἱ σοφοὶ ἀπαίζετε, μόνον τοῦτ' ποιοῦντες. ἔτι τε τοῦ Σφοδρίου τοῦ Κυνικοῦ τέχνῃ ἐρωτικῇ, καὶ τοὺς Πρωταγορίδου ἀκροάσεις ἐρωτικὰς, Περσαίου τε τοῦ καλοῦ φιλοσόφου συμποτικοὺς διαλόγους, σωθέντας ἐκ τῶν ‖ Σπίλπωνος καὶ ‖ Ζήνωνος ὑπομνημονευμάτων, ἐν οἷς ζητεῖ, Οπως αὐ μὴ καταχυθῶσιν οἱ συμπόται, καὶ ‖ Πῶς δεῖ ἐπιχύσεσι χρηστέον· Πλοίκα τε εἰσακλέον τοὺς ὡραίους καὶ τὰς ὡραίας εἰς τὸ συμπόσιον· καὶ Πότε αὖ τοὺς θρασυδεκλέον ὡραϊζομένους, καὶ ποτὲ προπεμπέον ὡς ὑπερορῶντας· καὶ περὶ θρυλλημάτων καὶ περὶ ἄρτων, καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὅσα τε περιεργότερον περὶ φιλημάτων εἰρηκεν ὁ Σωφρονίσκου φιλόσοφος· ὃς περὶ ταῦτα πᾶν διάνοιαν ἀεὶ στρέφων, πιστευθεὶς, ὥς φησιν Ερμιππος, ὑπ' Αντιγόνου τὸν Ακροκόρινθον, κωθωνιζόμενος ἐξέπεσεν, καὶ αὐτῆς τῆς Κορίνθου, καταστραληγηθεὶς ὑπὸ Σικυωνίου Αράτου· ὁ πρότερον ἐν τοῖς διαλόγοις πρὸς Ζήνωνα διαμιλλώμενος, ‖ ὡς ὁ σοφὸς πάντων αὐτὸς εἴη, καὶ στρατηγὸς ἀγαθὸς, μόνος τοῦτο διὰ τῶν ἔργων διαβεβαιωσάμενος ὁ καλὸς τοῦ Ζήνωνος οἰκιπιός. χαριέντως γὰρ ἔφη Βίων ὁ Βορυσθενίτης θεασάμενος αὐτοῦ χαλκῆν εἰκόνα, ἐφ' ἧς ἐπεγέγραπτο, ΠΕΡΣΑΙΟΝ ΖΗΝΩΝΟΣ ΚΙΤΙΕΑ, πεπλανῆσθαι εἶπε τὸν ἐπιγράψαντα· δεῖν γὰρ οὕτως ἔχειν, ΠΕΡΣΑΙΟΝ ΖΗΝΩΝΟΣ ΟΙΚΙΤΙΕΑ. ὡς γὰρ οὗτος οἰκέτης γεγονὼς τοῦ Ζήνωνος, ὡς Νικίας ὁ Νικαεὺς ἱστορεῖ ἐν τῇ περὶ τῶν φιλοσόφων ἱστορίᾳ, καὶ Σωτίων ὁ Αλεξανδρεὺς ἐν ταῖς Διαδοχαῖς. Δύο δὲ συγγράμμασι τοῦ Περσαίου ἐπιτετυχήκαμεν τῆς σοφῆς ταύτης παραμαλείας, τοιοῦτον ἔχουσι τὸ ἐπίγραμμα, Συμποσιακῶν Διαλόγων. Κλησίβιος δ' ὁ Χαλκιδεὺς ὁ Μενεδήμου γνώριμος, ὥς φησιν Αντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς βίοις, ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος, Τί περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας αὐτῷ, ἔφη, Ασυμβόλως δειπνεῖν. διὸ καὶ ὁ Τίμων φησὶ περὶ αὐτὸν ἔφη,

Δειπνομανὲς, νεκροῦ ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἀκύλιστον.

Ην δ' εὔστοχος ὁ Κλησίβιος, καὶ χαρίεις περὶ τὸ γελοῖον· διὸ καὶ πάντες αὐτὸν ἐπὶ τὰ συμπόσια

A Non absurdum fuerit epigramma de vobis editum commemorare, quod Hegesander Delphus libro sexto commentariorum scriptum reliquit:

O sursum [a] *elatis superciliis* [b] *austeri, pilo in naribus* [c] *defixo hirti,*
Barba in mento densa hispidi, inertes, patinarum & ollarum fures,
Erectam cervicem circumagentes [d]*, nudi, culinarij, mensis* [e] *dediti,*
Noctu clanculum comedentes [f]*, nocturini latrones astuti, & dolosi,*
B *Iuuenum deceptores, cauti singularum syllabarum obseruatores,*
Vanis opinionibus sapientiam arrogantes vobis, virtutis inuestigatores.

Archestratus Gelous in sua Gastrologia [g], quæ sola versuum compositio chara vobis est, ô viri sapientes, qui taciturnitate sola Pythagoræ obsequimini, ideo quòd infantes estis, & ad dicendum impotentes: qui artem amatoriam Sphodriæ Cynici magni facitis: Protagoridæ narrationes amatorias, & Persæi elegantis philosophi conuiuales dialogos, ex Stilponis & Zenonis commentariis concinnatos, in quibus ille quærit, Qua ratione conuiuarum somnus arcetur, Quo modo vinum libationibus affundendum sit: Quando in conuiuium formosi adolescentes formosæque virgines perducendæ sint, Quando venustate gratiaq; commendabiles admittendi, Quando vt fastuosi, amandandi, de iis quæ obsoniis adduntur, de panibus, & aliis huiusmodi, velvti basijs, de quibus Socrates Sophronisci [h] filius ambitiosè & sollicitè disceptauit. Ille scilicet friuola hæc studia mente semper versans Acrocorinthum sibi ab Antigono rege commissam, vt tradit Hermippus, dum assiduis comporationibus [i] ad ebrietatem vsque indulget, simul cum vrbe ipsa Corintho amisit, Arati Sicyonij bellicis artibus astutiaque deceptus, ac fugatus, qui antea suis ad Zenonem dialogis contenderat omnia sapientem rectè facere, eumq; solum bonũ [k] esse imperatorem, id quod, si diis placet, rebus gestis suis comprobauit bellus ille Zenonis οἰκιπιὸς id est, famulus. Scitè namque Bion Borysthenites inspecta eius ænea statua, in qua scriptum erat, PERSÆVS ZENONIS [l] KITIETΣ, id est, Citiensis [m], dixit, errasse illum qui eo modo inscripserat, oportere namque sic notari, PERSÆVS ZENONIS OIKITIETΣ, id est, famulus, quòd ille Zenoni famulatus esset, vt tradit Nicias Nicenus, (in indice auctorum) & Sotion Alexandrinus in Successionibus. In libros sapientis huius tractationis duos nos incidimus, quorum titulus est, Conuiualia colloquia. Ctesibius Chalcidensis Menedemi necessarius ac familiaris, vt autor est Antigonus Carystius in vitis, sciscitãte quodam quid emolumenti percepisset è philosophia, Quòd cœno gratis, inquit. Quamobrem alicubi Timon de illo dixit:

C D E F

Insane [n]*, cœnarum captator, oculis morticinis, ferocorde.*

Ad dicteria quidem ridicula Ctesibius ille Chalcidensis argutus fuit, & summa cum gratia vrbanus: qua de causa illum ad conuiuia

omne

omnes inuitabant. Hoc tu nunquam feceris, ô Cynice, qui nec Musis [a] nec Gratiis vnquam sacrificasti. Virtus igitur te ac tui similes fugit, & voluptati assidet, vt inquit Mnasalces Sicyonius in Epigrammatibus:

Ecce ego misera virtus huic assideo
Voluptati, crinibus turpissimè laceratis:
Ira, doloréque magno percita, quia cuncti
Maleuolam delectationem me præstantiorem esse iudicent.

Baton Comicus in Homicida, inquit,

A. Modestos appello hîc ego philosophos,
Sibi nihil qui procurant [b] boni,
In suis qui ambulationibus prudentem quaritant,
Atque scholis & disputationibus, tanquam fugitiuum
B. Homo tibi infestissime, cur, cùm habeas vnde [c] symbolam des,
Sobrius [d] es? cur scelus tantum admittis in deos?
Cur pecuniam, homuncio, pluris facis
Quàm teipsum; aut quàm natura comparatum est?
Inutilis es ciuitati, tametsi aquam bibas,
Agricolis [e] damnosus, atque mercatoribus [f],
Vectigalia ego publica temulentus augeo.
Præterea diluculo statim olearia trullam circumagis,
Vt olei quantum insit cognoscas, putantibus
Qui vident, te non trullam manu tractare, sed horologium [g].

Archestratus, ô Cynulce, (Homeri loco illũ tu adoras, ventris gratia, quo, vt ait Timon tuus [h], voracius & auidius nihil est,) de marino cane cùm verba facit, hæc scribit:

Mortalium [i] pauci diuinum hunc cibum nouerunt,
Atque adeò vesci eo nolunt homines leuis
Stupidæque mentis, & prorsus attoniti,
Quòd ea bellua humana carne pascatur: quinimò sanè
Piscis hominum carne gaudet, eam si adipiscatur.
Certè quicunque stolida hæc nugantur, puriores vt sint,
Relegare ad olera conuenit, & ad Diodorum
Ire sapientem, vt temperantes apud illum Pythagoræ præcepta discant.

Fuit autem Diodorus iste Aspendius genere, ac cùm Pythagoricæ videretur sectæ se tradidisse, Cynicis moribus vestris vixit, capillatus, sordidus, sine calceis, vnde & Pythagoricorum, qui comam alunt, familiam, originem duxisse credunt, vt inquit Hermippus. Timæus verò Tauromenites libro nono historiarum ita de illo scribit: Cùm Diodorus natione Aspendius inusitatum corporis cultum inuexisset, & animum ad Pythagoricam disciplinam se fingeret applicuisse, Stratonicus literis ad eum scriptis, tabellario discedenti mandauit, vt renunciaret Pythagoræ clienti, nisi constanter in Stoicorum secta permaneret, quæ dixerat de eius petulantia, & insano erga stolatas mulieres amore, quarum insidiatus erat castitati. Sosicrates libro tertio de philosophorum successione refert, Diodorum barbã densiorem aluisse, pallium induisse, non attondisse comam, ac quodam seueriore fastu illud institutũ prouexisse, Pythagoricis qui præcesserãt solitis splẽdida veste amiciri, balneisque

A παρεκάλουν, οὐκ ὥσπερ σὺ Κυνίσκε, ὁ μηδέποτε ταῖς Χάρισιν, ἀλλ' οὐδὲ ταῖς Μούσαις θύσας. Φυγοῦσα γ' οὖν σε, καὶ τοὺς σοὶ ὁμοίους ἡδονὴ ὁμοκάθηται ὡς φησὶ Μνασάλκης ὁ Συκιώνιος ἐν ἐπιγράμμασιν·

Ἀσὶ ἐγὼ ἀ τλάμων ἀρετὰ ὁμοκάθημαι τῇδε κάθημαι
Ἡδονῇ, αἰσχίστως κεκραμμένη πολυκάμους,
Θυμὸν ἄγχει μεγάλῳ βεβολημένα· εἴασ ἅπασιν,
B Ἀκακόφρων τέρψις κρεῖσσον ἐμοῦ κέκρυται.

Βάτων δ' ὁ κωμικὸς ἐν Ἀνδροφόνῳ φησὶ,

Τῶν φιλοσόφων τοὺς σώφρονας ἐνταυθοῖ καλῶ,
Τοὺς ἀγαθὸν αὐτῆς ἀδιδόντας οὐδὲ ἕν,
Τοὺς τ' φρόνιμον ζητοῦντας ἐν τοῖς ἀξιπάτοις,
Καὶ ταῖς Δημητριάσιν ὥσπερ ἀποδεδρακότα.
Ἀνθρωπ' ἀλάστωρ Δημόπ συμβολὰς ἔχων
Νήφεις; πῖ τηλικοῦτον ἀδικεῖς θεούς;
C Τί τοῦργον αὖθρωπε πιμώτερον
Σαυτὸν τέθεικας, ἢ ὃ ἔφυκε τῇ φύσει;
Ἀλυσιτελὴς εἶ τῇ πόλει πίνων ὕδωρ.
Τὸν μὲν γεωργὸν, τὸν ἔμπορον κακοῖς,
Ἐγὼ δ' ἅς ποθοδόους μεθύων, καλὰς ποιῶ,
‖ Ἐπειθ' ἕωθεν ἀπιάγεις πρὸς λήκυθον
‖ Καταμανθάνων τύλαγον, ὥστε ἀπιφέρειν
Ὡρολόγιον δόξει τὶς ἔχειν λήκυθον.

Ἀρχέστρατον, ὦ Κυνίσκε, ὃν αὐτὸν Ὁμήρου ποθοσκυνεῖς Δι' τὴν γαστέρα, ἧς δ' λαμπρότερον θεὸν
D [ὁ Τίμων σὲ φησὶ] κυνὸς δ' γελασθὲν ἱερῶν, χρ. ὁ Τίμων σοῦ φησί που,
χράφει καὶ ταῦτα,

Ἀλλ' δ' πολλοὶ ἴασι βροτῶν τόδε θεῖον ἔδεσμα,
‖ Οὐδ' ἔθεν ἐθέλετ' ὅσοι [κέφλῳ ‖ τελεσθήτ] coni. κούφλῳ
Ψυχὴν κεκλῆνται θνητῶν, εἰσὶν δ' ἀπόπληκτοι, κ' ἐρεσθῆτ vel,
Ὡς ἀνθροποφάγου δ' θηρὸς ὄντ· ἅπας ἰχθὺς οἳ κούφλῳ κ' ἐλλεσθήτ
Ἰχθὺ σάρκα φιλεῖ βρωτὸν, αὖθ' ποικύρσῃ, Ψυχ.
Ὡστε πέπει καθαρῶς ὁπόσοι τάδε μωρολογοῦσι, (ἰόντας
Τοῖς λαχάνοις ποθάγειν, καὶ ποθὸς Διόδωρον
Τὸν σοφὸν, ἐγκρατέως μεθ' ἑκείνου πυθαγορίζειν.

λῶ δ' ὁ Διόδωρος ὅτι τὸ μὲν γένος Ἀσπένδιος, Πυθαγορικὸς δ' δόξας εἶναι, ὑμῶν τὸ Κυνικῶν τρόπον ἔζη, κομῶν, καὶ ῥυπῶν, καὶ ἀνυποδήτων, ὅθεν καὶ Πυθαγορικὸν τὸ τῆς κόμης ἔδοξαν εἶναί τινες ἀπὸ Διοδώρου ποθαχθὲν, ὡς φησιν Ἑρμιππος. Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης ἐν ἐννάτῃ τῶν ἱστοριῶν, ποθὶ αὐτοῦ γράφει ὅτως· Διοδώρου δ' τὸ γένος Ἀσπένδιος τὸ ‖ ἐξηλλαγμένην εἰσαγαγόντος καταστολὴν, καὶ τῆς Πυθαγορείοις ποθωνισμένης ποθαποιηθέντος. ‖ ποθὸς ὃν ἐπιστέλλων ὁ ‖ Στρατόνικος, σκέλλυσε τὸ ἀπαίροντα τὸ ῥηθὲν ἀπαγγεῖλαι ‖ τῷ ποθὶ ‖ θηροπέπλοις ‖ μανίας, ὕβρεώς τε [πέρι, σώσιμον] σαν ἔχοντι Πυθαγόρου πελάτῃ. Σωσικράτης δ' ἐν τρίτῳ Φιλοσόφων διαδοχῆς, καθεῖπώγωνι χρήσασθαι τὸ Διόδωρον ἱερεῖ, καὶ τρίβωνα ἀναλαβεῖν, κόμην τε φορῆσαι, καὶ καθ' ἓνα λύφον τὸ ἐπιθήσειν ταύτην προσαγόντα τὸ πρὸ αὐτοῦ Πυθαγορικῶν, λαμπρά τε ἐσθῆτι ἀμφιεννυμένων,

χρ. σεισάπεμων

CAPIT. XVIII.

καὶ λουτροῖς καὶ ἀλείμμασι καρᾷ τε τῇ σωφήσει χρωμένων. εἰ δ' ὑμεῖς ὄντως ὦ φιλόσοφοι τὴν αὐτάρκειαν ἀσπάζεσθε, καὶ τὰ τῶν δείπνων ἀτελῆ, τί ἐν ταύτῃ τῇ ταφῇ γίνεσθε μηδὲ κληθέντες; ἢ ὡς εἰς ἀσώλιον μαγειρικὰ σκεύη καταλέγειν μαθησόμενοι; ἢ ὡς
83 τὸν Ἀθλιοσοφῆ Κεφαλίωνα ἀποσεμνυνόμενοι; Κατὰ γὰρ τὸν Σοφοκλέους Κηδαλίωνα, ἑστὲ μασιγίαι, κέντρωνες, ἀλλοτριοφάγοι. ‖ Ὅλη δ' ὑμεῖς οἱ φιλόσοφοι περὶ τὰ δεῖπνα ἀεὶ τὸν νοῦν ἔχετε, (δέον ὑμᾶς ‖ ἐπιφαγεῖν τι αἰτῆσαι, ἢ ‖ ἐπεσθίειν τῶν κωμικῶν βρωμάτων. οὔτε γὰρ χαριτογλωσσεῖν ὑμᾶς θέμις) δῆλον ἐξ ὧν καὶ Ἀλεξις ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Λίνῳ ἱστορεῖ.

Τινὰ δὲ φησὶ τὸν Ἡρακλέα παρὰ τῷ Λίνῳ παιδευόμενον, καὶ κελευσθέντα ἀπὸ βιβλίων πολλῶν παρακειμένων λαβόντα ἀντυχεῖν. κεῖνος δ' ὁ ψαρτυλικὸν λαβὼν βιβλίον ἐν χερσίν, ὥσπερ οὐδάσως σκοπεῖ, λέγει ἢ οὕτως ὁ Λίνος,

Βιβλίον

Ἐνλεῦθεν ὅπι βούλει πρόσελθὼν λάβε,
Ἔπειτ' ἀναγνοὺς παῦσαι διασκοπῶν
Ἀπὸ τῶν ἐπιγραμμάτων ἀτρέμα τε, καὶ σχολῇ.
Ὀρφεύς ἔνεστιν, Ἡσίοδος, τραγῳδία,
Χοιρίλλος, Ὅμηρος, Ἐπίχαρμος, συγγράμματα
Παντοδαπά. δηλώσεις δὲ οὕτω τὴν φύσιν
Ἐπὶ τί μάλιστ' ὥρμησε. τὸ πῦρ λαμβάνω.
Δεῖξον τί ἐστι πρῶτον. ὀψαρτυσία
Ὡς φησι τὐπίγραμμα. φιλόσοφός τις εἶ;
Ἔτ' ἄλλον, ὃς παρεὶς τοσαῦτα γράμματα
Σιμοῦ τέχνιον ἔλαβες. ὁ Σιμος δ' ἔστι τίς;
Μάλ' εὐφυὴς ἄνθρωπος ἐπὶ τραγῳδίαν
Ὥρμηκε νυνί, καὶ τὸ μὲν ὑποκρίνων πολὺ
Κραδίσος ἐστὶν ὀψοποιός, ὡς δοκεῖ
Τοῖς χρωμένοις, τὸ δ' ὀψοποιῶν ὑποκρίνης
Βούλιμός ἐστ' ἄνθρωπος, ὅ, τι βούλῃ λέγε.
Πεινῶ γὰρ εὖ τοῦτ' ἴσθι.

Ταῦτα τοῦ Μάγνου ἐξῆς καταδραμόντος ἀποβλέψας ὁ Κυνούλκης εἰς τοὺς παρόντας τῶν φιλοσόφων, ἔφη·

‖ Εἶδες τὴν θασίαν ἄλμην, οἵαν ἄπλα βαύζει,
Ὡς εὖ καὶ [ταχέως ἀπελίσατ' καὶ ‖ σοφίσατο ῥῆμα.
‖ Οἷ μή τι σοφὸν ὁ τυφλὸς ἔοικε λαλῆσαι,

Ὡς ὁ Κρατῖνος ἐν τοῖς Ἀρχιλόχοις ἔφη. ἐπιλανθανόμενος γὰρ ἐν οἷς ποιεῖται δικαστηρίοις τῶν καλῶν ἰάμβων αὐτοῦ τὰς ἐπιδείξεις, ‖ τὸ δ' ἐμφύτου γαστριμαργίας καὶ ἡδυλογίας ‖ κολάρβας ἀναγινώσκει καὶ μέλη ‖ σάραμβα, καὶ ‖ ἀκρότηλα κύμβαλα· καὶ μὴν τὰς καλὰς ταύτας ἀμουσολογίας περιέρχεται τὰς οἰκίας, ἐξετάζων ὅπου δεῖπνα λαμπρὰ παρασκευάζεται· ὑπὲρ τὸν Ἀθλιαῖον Χαιρεφῶντα ἐκεῖνον, περὶ οὗ φησὶν Ἀλεξις ἐν Φυγάδι,

Ἀεί γ' ὁ Χαιρεφῶν τιν' εὑρίσκει τέχνιον.
Καὶ νυνὶ προῄξεταί γε δεῖπν' ἀσύμβολα·
Ὅπου γὰρ ἐστιν ὁ κέραμος μισθώσιμος
Ὁ τῆς μαγείρου, δῆτα ἐξ ἑωθινοῦ
Ἐσηκεν ἐλθὼν κἂν ἴδῃ μισθούμενον

A vnguentis, & assueta tonsura corpus curare. At si vos, qui reuera estis philosophi, quod naturæ sufficit, frugalesque cœnas, nec aliud quidquam expetitis, cur inuocati huc accessistis? an velut in popinam & ganeam, culinaria instrumenta recensere vt discatis, vel vt Athenoginis Cephalionem [a] memoriter recitetis? Nam, quod est apud Sophoclem in Cedalione, verberones vos estis, vafri, alieno semper cibo [b] victitantes: de cœnis vos nunquam [c] non cogitatis: æquum tamen est emendicari quo vescamini, vel alioqui canino quodam vos edulio sustentari. Non enim quidquam ad gratiam vos loqui fas esse [d] putatis. Manifestum hoc est ex iis quæ Alexis in fabula, cui Linus titulus est, narrat. Herculem is fingit, cùm à Lino [e] erudiretur, iussum ex libris multis qui aderãt, eum accipere qui casu obuenisset, illúmque manu sumptum librum de parandis obsoniis enixè retinuisse. Sic ergo Linus loquitur.

Liber.

A. *Accede, & librum quem voles accipe,*
Deinde lege, & attentè considera,
Ex inscriptis titulis, sensim, & otiosè.
Adest Orpheus, Hesiodus, tragœdia,
Chœrillus, Homerus, Epicharmus, operáque
Scriptorum omnifaria: nunc quale sit ingenium tuum,
Et quonam potissimum incitetur, planum facito.
E. *Hunc capio.*
A, Ostende primùm quis sit. B. *Obsoniorum apparatus,*
Vt titulus loquitur. A. *Philosophus es quispiam:*
Apparet id quidem, cùm præteritis tot voluminibus.
Artem Simi tu ceperis. B. *Simus iste quisnam est?*
A. *Acri amœnóque ingenio, vir, ad tragœdiam*
Nuper se conuertit, ex histrionibus longè
Præstantissimus obsoniorum coquus, vt putant
Qui eius opera vtuntur: at inter obsoniorum coquos histrio
Iste dira fames [f] est. B. *Quidquid lubet dicito,*
Ego profectò esurio: hoc scias volo.

Hæc Magnus cùm expeditè percurrisset, quibus Cynici perstingerẽtur, Cynulcus præsentes philosophos intuitus, ait,

Hunccine vidisti muriam sacrificantem [g], qualiter adlatrat [h],
Quàm se bene ac celeriter vltus est, quàm ex templo
Apud surdum cæcus [i] loqui visus est?

inquit Cratinus in Archilochis. Oblitus enim apud quem iudicium ille consessum ac concilium iambicos suos lepidos sanè ostentauerit, ob ingenitam voracitatem & scurrilem dicacitatẽ mutilos recitat, quod prouerbiis iactatur, modos tibiæ [k] non congruentes, cymbaláque minimè [l] strepentia, & post hos bellos scilicet inuisos musis sermones aliorum domos circumit, vbi lautæ cœnæ parentur inuestigans, vel impudentiùs quàm Chærephon Athenienſis, de quo Alexis in Exule dixit:

Aliquod semper artificium Chærephon inuenit:
Et sibi nunc cœnas parat gratuitas:
Si cubi testus est quem conducere soleant
Coqui, statim ille diluculo (dear
Eò properat, & adstat: ac si conducentem fortè vi-

Ad

Ad epulum, coquum tum rogat,
Quisnam sit conuinator, deinde hiantes fores
Si offendat, primus introgreditur.

Nec verò cunctabatur vir ille, quemadmodum & nec Magnus hic lepidus, extra patriæ fines ventris gratia peregrinari, vt idem Alexis testatur in Commorientibus:

Corinthum profectus ad cœnam est Cherephon,
Non inuitatus? iam enim maria peruolat,
Adeò vesci alieno a cibo iucundum est.

Theopompus etiam in Vlysse, ait:

Euripidisque prandium: non enim vel absurdum, vel improbum est,
Bene fortunatum, aliorum sumptu cœnare.

Ad hæc cùm risissent omnes, Vlpianus inquit, Vnde verò ἡδυλογία dictio, id est, Suauiloquentia, voluptuariis istis locutuleis, in sermone tam frequenter peccantibus? Respondit Cynulcus, Phrynichus comicus, O porcelle benè curate, in Ephialte ἡδυλόγου, id est, suauiloqui, sic meminit:

Nunc quidem ab illis cauere tibi difficillimum opus fuerit:
In digitis [b] enim stimulum quendam habent:
Nimirum pubertatis florem, quo superbi oderunt homines: cum omnibus hi deinde suauiter colloquuntur
Semper in foro circa subsellia obambulantes: & cùm illinc abeunt
Eos ipsos quos illic allocutione suaui compellarũt
Magnis sacrificationibus pertũdunt [c], ac minutim cædunt, illudentes omnibus [d]:

Verbum χαριτογλωσσεῖν, id est, ad gratiam loqui, vsurpauit AEschylus in Prometheo vincto:

Vera hæc esse tu cognosces: non enim frustra
Χαριτογλωσσεῖν [e] meum est.

Interfatur hîc rursum Vlpianus, Quænam, ô amici viri, culinaria sunt, inquit, instrumenta, in Arcadicis quidem cœnis, eorum præsertim quæ memoratu digna sunt, fit mentio. Præterea vox ἀσώπον [f], apud quem extat? Luxu dissolutos homines & ganeones multos ego noui: & vnum quidem notatum sic ab Alexide in Cnidia:

Diodorus [g], perditus lurco, biennio
Patrimonium fecit pilam,
Tanta ingluuie & celeritate absorpsit omnia.

Idem in Phædro:

Multo minus, quod ais, per Solem, ac tardius fuit:
Epicharides paruus iste dierum quinque spatio
Pilam fecit patrimonium suum,
Adeò celeriter & gulosè rotundatum [h] deglutijt.

Ctesippus Chabriæ filius adeò luxu corruptus fuit, vt patrij monumenti, quod mille drachmarum impensa Athenienses extruxerant, lapides diuenderet, ne deesset ad conquirendas voluptates pecunia. Itaque Diphilus in Parentantibus inquit:

Phædimo nisi familiaris esset
Chabriæ Ctesippus, legem, ni fallor, vtilem suasisset
Vt aliquando absoluatur eius patris
Monumentum; quotannis vnum tantùm saxum
Poni, saxum, inquam, & vilis admodum pretij,
Et quantum plaustro vehi potest.

Timocles in Satyris popularibus inquit:

Chabriæ verò filius Ctesippus ter [i] adhuc ĩodetur.

A Εἰς ἑστίασιν δ' μαγείρου πυθόμενος,
Τῶν ἐσθιόντων τ' θύρας χασμωμένης
Αν ὀπιλάβηται, πρῶτος εἰσελήλυθεν.

Οὐκ οἰκνεῖ δ' ἀνὴρ οὗτος καθάπαξ καὶ ὁ καλὸς Μάγνος, ὃ ὑπερορίους ἀποδημίας ποιεῖται τ' γαστρὸς χάριν. ὡς αὐτὸς Αλεξις εἴρηκεν ἐν Σωποθηήσκουσιν·

Επὶ δεῖπνον εἰς Κόρινθον ἐλθὼν Χαιρεφῶν
Ακλητος, ἤδη γὰρ πέπτηται Δραπόνι,
B ‖ Οὕτω τι ἄλλότριον ἐσθίειν ἐστὶ γλυκύ.

Καὶ Θεόπομπος δ' ἐν ‖ Οδυσσεῖ ἔφη,
Εὐελπίδου τ' ἄριστον οὐ κακῶς ἔχον
Τἀλλότρια δειπνεῖν γὰρ καλῶς δαίμονα.

Γελασάντων δ' ἁπάντων ὅτι τύχοι, ὁ Ολυμπιονὶς ἔφη, Πόθεν ἂν ἡ ‖ ἡδυλογία τοῖς ἡδονικοῖς τύχοις ἀναμαρτολόγοις; πόθεν ὁν ὁ Κυνούλκης, Αλλ' ὦ χοιρίλλιον δύαρλυτον, Φρυνίχος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν τῷ Εφιάλτῃ μνημονεύει δ' ἡδυλόγου διὰ τούτων,

C Εστι δ' αὐτὸς γε φυλάττειν τῶν νεῶ χαλεπώτατον ἔργον.
Εχουσι γάρ τι κέντρον ἐν τοῖς δακτύλοις
Μισάνθρωπον αἰθὼν ἥβης. εἶθ' ἡδυλογοῦσιν ἅπασιν
Αεὶ καταντῶντ' ἀγορᾶν περιόντες ὅπῃ τοῖς βάθροις, ὅταν ὦσιν
Ἐκεῖ τέτριγας οἷς ἡδυλογοῦσι, μεγάλας ἀμυχάς,
Καταννύξαντες καὶ συγκρύψαντες, ἅπαντα γελῶσι, (μηδεῖ δεσμώτῃ.
D Τὸ ‖ χαριλογλωσσεῖν Αἰσχύλος εἴρηκεν ἐν Προ-
Γνώσῃ δ' ὡς ἔτυμόν· ὧδε γὰρ μάτην
Χαριλογλωσσεῖν ἔνι μοι.

Πάλιν τὲ εἰπόντος δ' Ολυμπιοδ, Τίνα δ' ἐστὶν ἄνδρες φίλοι, τὰ μαγειρικὰ σκεύη; τούτων γὰρ ἐμνημόνευσαν ἐν τοῖς Αρκαδικοῖς δείπνοις μνήμης ἠξιωμένων. καὶ τὸ ‖ ἀσώπον ποδ κεῖται; ἀσώτους μὲν γὰρ οἶδα πολλοὺς· ἕνα μὲν δ' μνημονεύει Αλεξις ἐν Κνιδίᾳ·

E Διόδωρος ὁ ὑπέρπλους ἐν ἔτεσιν δύο.
Σφαῖραν ἀπέδειξε τὴν πατρῴαν οὐσίαν
Οὕτω ταμῶς ἅπαντα καλεμασήσατο.

Εν δὲ Φαίδρῳ φησὶν,

Σχολῇ γε νὴ τὸν ἥλιον, σχολῇ λέγεις·
Επιχαρίδης ὁ μικρὸς ἐν πέντ' ἡμέραις
Σφαῖραν ἐποίησεν τὴν πατρῴαν οὐσίαν,
Οὕτω σωφρόνως ἔνειλεν ταμῶς κἀταχύ.

Καὶ Κτήσιππος δ' ὁ Χαβρίου υἱὸς εἰς τοσοῦτον ἦλθεν ἀσωτίας, ὡς καὶ δ' μνήματος δ' πατρὸς, εἰς ὃ Αθηναῖοι χιλίας ἀνήλωσαν δραχμὰς, σὺν λίθους πωλῆσαι εἰς τὰς ἡδυπαθείας. Δίφιλος γ' οὖν ἐν
F τοῖς ‖ Εναγίζουσι φησὶν,

Εἰ μὴ σωφρόνησε Φαιδίμῳ τ' ἐτύγχανεν
Ο Χαβρίου Κτήσιππος, εἰσηγησάμην
Νόμον τιν' οὐκ ἄχρηστον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ·
Ωστ' ἐπιτρέπειν ἀπολυθῆναι πατρὸς δ' πατρὸς
[Τὸ μνῆμα κατ' ἐνιαυτὸν ἕνα λίθον]
Αμαξιαῖον δ' σφόδρ' ὀλίγους λέγω,

Τιμοκλῆς δ' ἐν Δημοσαλύροις φησίν,

‖ Οτ δ' ὁ Χαβρίου Κτήσιππος ἓξ τρὶς ‖ κείρεται),

Εν ταῖς

ιϛ. Τὸ μνῆμα, κατ' ἐνιαυτὸν ἕνα πωλεῖν λίθον

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

Εν ταῖς γυναιξὶν λαμπρὸς, οὐκ ἐν ἀνδράσιν.
Καὶ Μένανδρος δ' ἐν ‖ Ὀργῇ περὶ αὐτοῦ τάδε λέγει,

Καί τοι νέος ποτ' ἐγὼ μὰ γυναι,
Αλλ' οὐκ ‖ ἐλούμην πενταέτης τῆς ἡμέρας
Τότ', ἀλλὰ νυνί. οὐδὲ χλανίδ' εἶχον, ἀλλὰ νυνί.
Οὐδὲ μύρον εἶχον, ἀλλὰ νυνὶ δὲ βάψομαι,
Καὶ ψιλήσομαι νὴ Δία, καὶ γνήσομαι
Κτήσιππος, οὐκ ἄνθρωπος, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ,
Καθὼς ἐκεῖνος καλέσομαι κἀγὼ τοὺς λίθους
Απαξάπαντας, ἃ δὲ οὗ τὸν γλῶ μόνον.

Τοιγοῦν διὰ τὸν πολὺν τοῦτον ἀσωτίαν, καὶ κιναιδίαν τοὔνομα αὐτοῦ παρέλιπε Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ ἀτελειῶν. χρὴ δὲ τοὺς πατρῴα καταδηδοκότας κατὰ τὸν Μενάνδρου Ναύκληρον οὕτως κολάζεσθαι. φησὶ γάρ,

Ω φιλτάτη γῆ μῆτερ, ὡς σεμνὸν σφόδρ' εἶ
Τοῖς νοῦν ἔχουσι κἄξιον πολλοῦ τ' ἄξιον
Ως δεῖ τ' ἐμοῦ, εἴ τις πατρῴαν ψυχαλαβὼν
Γλῶ καταφάγοι, πλεῖν τέτριν ἤδη διὰ τέλους
Καὶ μηδὲ ἐπιβαίνειν γῆς, ἵν' ὅτως ἤθελον
Οἷον ψυχαλαβὼν ἀγαθὸν οὐκ ἐφείσατο.

CAP. XIX. Πυθοδήλου δέ τινος ἀσώτου μνημονεύει ‖ Αξιόνικος ἐν Τυρρηνῷ, ὅτως,

‖ Ο Πυθόδηλος ὅτος ἰσοβαλλίων
‖ Προσέρχεθ' [ἐπικαλούμενος ἀσωτότατος,]
Μεθύουσά τ' ἐξ ὄπισθεν ἡ σοφωτάτη
Απολυμπανιχὰς κατὰ πόδας πορεύεται.

ιγ. ἀσωτότατος ἐπικαλούμενος.

ιε. Πολύδευκος δ' Αναξανδρίδης] ἐν Τηρεῖ ‖ κωμῳδῶν.

Ορνις κεκλήσῃ, ‖ φησί. διὰ ‖ τί, πρὸς τῆς ἑστίας;
Πότερον καταφαγὼν τὴν πατρῴαν ἐσίαν,
Ωσπερ Πολύδευκος ὁ καλός; ἃ δῆτ' ἀλλ' ὅτι
Αργὸν ὑπὸ θηλειῶν καλεκάπης.

ιε. χωρίσαντες εἰσι,

Θεόπομπος δ' ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν φιλιππικῶν, ἀφ' ἧς λύεται τὸ τελευταῖον μέρος [χωρίσαντες] ἐν ᾧ ἐστὶ περὶ τῶν Αθήνησι δημαγωγῶν, Εὔβουλόν φησι τὸν δημαγωγὸν ἀσωτον γενέσθαι. τῇ λέξει δὲ ταύτῃ ἐχρήσατο, ‖ καὶ τοσοῦτον ἀσωτία καὶ πλεονεξία διενήνοχε τοῦ δήμου τοῦ Ταραντίνων, ὅσον ὁ μὲν περὶ τὰς ἑστιάσεις εἶχε μόνον ἀκράτως. ὁ δὲ τῶν Αθηναίων καὶ τὰς στρατιώτιδας ‖ καταμισθοφορῶν διαλελέλεκε. Καλλίστρατος δέ φησιν ὁ Καλλικράτους δημαγωγὸς καὶ αὐτὸς, περὶ μὲν τὰς ἡδονὰς ἦν ἀκρατής. τῶν δὲ πολιτικῶν πραγμάτων ἦν ἐπιμελής. Περὶ δὲ τῶν Ταραντίνων ἱστορῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ πενταετηρίδι τῶν ἱστοριῶν γράφει ὅτως, Η πόλις ἡ τῶν Ταραντίνων σχεδὸν καθ' ἕκαστον μῆνα βουθυτεῖ, καὶ δημοσίᾳ ἑστιάσεις ποιεῖται. τὸ δὲ τῶν ἰδιωτῶν πλῆθος ἀεὶ περὶ συνουσίας καὶ πότους ἐστί. Λέγουσι δέ καί τινα τοιοῦτον λόγον οἱ Ταραντῖνοι, ‖ Τοὺς μὲν ἄλλους ἀνθρώπους διὰ τὸ φιλοπονεῖσθαι καὶ περὶ τὰς ἐργασίας διατρίβειν, ‖ παρεσκευάζεσθαι ζῆν· αὐτοὺς δὲ διὰ τὰς συνουσίας, καὶ τὰς ἡδονὰς ὑπὲρ μέλλειν, ἀλλ' ἤδη βιῶναι. Περὶ δὲ τῆς ἀσωτίας καὶ τοῦ βίου ‖ Φιλίππου, καὶ τῶν ἑταίρων αὐτοῦ ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ

A *Inter mulieres splendidus, non inter viros.*
Menander in Ira de illo quoque hæc ait:
Quamuis inuenis aliquando, ô vxor, fuerim,
Non tamen quinquies laui quotidie
Illa ætate, sed nunc: nec tum chlamydem habui, sed nunc:
Nec tum vnguentis delibutus fui sed nunc: posthac, per Iouem,
Et intingar vnguento, & pilos vellam, & fiam
Cteſippus, non homo: breui tempore,
Quemadmodum & ille, deuorabo [a] *lapides*
B *Prorſus omnes, non ipſum tantummodo ſolum.*
Fortaſsis igitur ob insignem eum luxum, ac impudentiam, nomẽ illius tacuit Demosthenes in oratione De immunitatibus. Est autem æquum pœnas illos pendere, qui rem à patre relictam diſsipant: vt ait Menander in Nauclero his verbis:
O chariſſima [b] *terra mater, quàm mortalibus*
Mente non captis admodum veneranda es poſſeſsio.
Itaque fundum à patre relictum ſi quis adeptus
C *Abliguriit, eum par eſt ad extremum vſque vitæ nauigare,*
Ac terræ nunquam inſiſtere, vt ſentiat
Cui bono à maioribus accepto non perpercit.
Pythodeli cuiusdam luxu infamis, Axionicus in Tyrrheno sic meminit:
Pythodelus iſte, quem Iſoballiona [c]
Cognominant, accedit, luxu maximè diſſolutus,
Ebriáque à tergo ſapientiſſima
Apotympaniſcas proximè illius veſtigia incedit.
D Polyeucti mentionem facit Anaxandrides in Tereo, illum comico sale perstringens:
A. *Auem* [d] *te vocabunt, inquit.* B. *Quid ita, per Veſtam?*
An quòd paternas dilapidarim opes,
Quemadmodum bellus Polyeuctus? A. *Non hercle, ſed quod*
Marem te fœminæ [e] *diſcerpſerint.*
Theopompus libro decimo Philippicorum, à quo vltimam partem, vbi de Athenienſium oratoribus, & reipublicæ adminiſtratoribus agitur, quidam ſeparârunt, his verbis refert intemperantem & prodigum Eubulum Demagogum fuiſſe. Tantùm luxu [f], inquit, & improba alieni cupiditate in Tarentino populo cæteros anteiuit, quantùm Eubulus circa epulas intemperans fuit, qui & Athenienſium vectigalia in alendis ſemper militibus conſumpſit. Idem ſcribit, Calliſtratum [g] Callicratis filium, etiam reipublicæ gubernatorem, circa voluptates incontinentem fuiſſe, at rerum ciuilium curioſum, & peritum. Idem libro quinquageſimo ſecundo hiſtoriarum, de
F Tarentinis verba faciens, ad hunc modum ſcribit: Tarentinorum ciuitas propemodum quoto quoque menſe boues immolat, & conuiuia populo exhibet: coit verò turmatim vulgus, & aſſiduè compotat. Sic autem de cæteris nationibus Tarentini dictitant, alios quidem homines induſtria, & circa munera ſua laborioſa ſedulitate, in poſterum ſibi vitam comparare, ſe verò, quia conueniant, & voluptatem inde percipiant, iam viuere, nec expectare dum olim viuant. De luxu, vitáque Philippi, & ſuorum familiarium, Theopompus libro quadrageſimo

geſimono hiſtoriarum hæc ſcripſit. Philippus vt plurimam habuit in poteſtate pecuniam, eam ocyus non expendit, ſed prodegit,& proiecit, omnium hominum peſſimus rei ſuæ diſpenſator,& non ipſe tantùm,ſed etiam comites, atque ex familiaribus intimi. Nullus enim, citra exceptionem, rectè viuere didicerat, aut modeſtè ſuam familiam regere. Eius autem inſolentiæ præcipua cauſſa rex fuit, qui ſumptuoſitor iuſto, auaritiáque eſſet inexpleta, & omnia inconſulta facilitate donaret,acquireret, faceret. Bellis enim militaéque aſſueto numquam vacauit rationes ſubducere, quantum reditus eſſet,quantum expenſi. Præterea neceſſarij ac familiares eius diuerſis ex locis ad illũ confluebant, alij ex eadem prouincia [a], alij ex Theſſalia, alij ex aliis Græciæ regionibus, non optimi & virtutis reſpectu delecti, ſed vt è barbaris aut Græcis quiſque petulãs fuit, impurus, moribus audax,in Macedoniam hi omnes congregati amici Philippi vocabantur.Quòd ſi nemo ad eum tam peruerſis moribus veniſſet, facilè tamen educatione Macedonica illis euaſiſſet ſimilis. Macedones enim ob bella,expeditiones,& ingentes ſumptus ad audaciam inſtigantur, vitámque inhoneſtam, & luxurioſam, qualis eſt prædonum, & latronum. Duris libro ſeptimo Macedonicorum, Paſicyprõ regem Cypri cùm luxurioſum fuiſſe tradit, ita ſcribit: Alexander, poſt obſidionem Tyri, ad eum Pnytagoram legatum miſit, aliiſque muneribus eum donauit,& eo tractu quem ſibi dari popoſcerat. Antea verò hic Paſicyprus ob luxum egens talentis quinquaginta Pymato Citieo regnum, ac regionem,in qua regnabat, vendiderat:qua recepta pecunia in Amathũte [b] conſenuit. Talis fuit & Æthiops Corinthius, cuius meminit Archilocus, vt inquit Demetrius Scepſius: Is enim voluptatum ſtudio ac intemperantia mollis, cum Archia Syracuſas condituro poſteaquam traiecit, hereditatem, quæ ſorte obuenerat, & qua Syracuſis potiturus erat, ſodali ob mellitam placentam conceſſit. Demetrij verò, vnius ex poſteris Demetrij Phalerei, tam inſanus fuit nepotatus, vt amicam habuerit Ariſtagoram Corinthiam, magnificè ac ſplendidè vixerit,& ab Areopagitis euocatus,ad honeſtiorem, meliorémque vitam cohortantibus, paretéque iubentibus, reſponderit,ſe liberam ac liberalem vitã agere. Scortum enim ſibi pulcherrimum eſſe, iniuriam nemini facere,vinum bibere Chium, cætera quod ſatis eſt ſuppetere eáque prouentuum ſuorum priuata copia ſuppeditari, nec,quemadmodum veſtrûm quidam,aiebat,vitam ſic inſtituiſſe, vt muneribus & largitione à recto deflecteret, aliorúmve vxores ſtupraret,eorum,qui talia patrarent, quibuſdam nominatim etiam appellatis. Hæc Antigonus rex cùm intellexiſſet, legibus de rebus diuinis & humanis ferendis ac emendandis illum præfecit. Itaque feſtis Mineruæ diebus quinquatriis, cùm pro rege ciuitati præeſſet,iuxta Hermarum,id eſt,Mercuriorum ſtatuas, menianum [c] Ariſtagoræ Hermis altiùs extruxit,& in Eleuſine, cùm arcana myſteria celebrarentur, regiã ſellam prope templi adytum [d] poni voluit,ſi quis prohiberet, interminatus malè acceptũ iri, pœnáſque luiturum.

A κοσῆ ἐνάτῃ τ ἱστορίων ὁ Θεόπομπος ὧδε γράφει· φίλιππος ἐπεὶ ἐγκρατὴς πολλῶν ἐγένετο χρημάτων, οὐκ ἀνάλωσεν αὐτὰ ταχέως, ἀλλ' ἐξέβαλε καὶ ἔρριψε· πάντων ἀνθρώπων κάκιστος ὢν οἰκονόμος οὐ μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ οἱ περὶ αὐτόν. ἁπλῶς γὰρ οὐδεὶς αὐτῶν ἠπίστατο ζῆν ὀρθῶς, οὐδὲ σωφρόνως οἰκεῖν οἰκίαν. ὅ δ' αὐτὸς αἴτιος λύ, ἄπληστος καὶ πολυτελὴς ὤν, πρὸς χείρους ἅπαντα ποιῶν, καὶ κλώμυρος, καὶ διδούς. τραλιώτης γὰρ ὢν καὶ λογίζεσθαι θαὶ προσιόντα. καὶ
B ταναλισκόμενα δ' ἀσχολίαν οὐκ ἠδύνατο. ἔπειτα δ' οἱ ἑταῖροι αὐτὸν ἐκ πολλῶν τρόπων ἦσαν συνερρυηκότες· οἱ μὲν γὰρ ἐξ αὐτῆς τῆς χώρας, οἱ δ' ἐκ Θετταλίας, οἱ δ' ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, οὐκ ἀναισίνδλως ἐξελελεγμένοι· ἀλλ' εἴ τις λύ ἐν
C τοῖς Ἕλλησιν, ἢ τῶν βαρβάρων λάσαυρος ἢ ἑδέλυρος, ἢ θρασὺς τὸν τρόπον· οὗτοι σχεδὸν ἅπαντες εἰς Μακεδονίαν ἀθροισθέντες ἑταῖροι Φιλίππου προσηγορεύοντο. εἰ δὲ μή τις τοιοῦτός τις ἐλελύθει, ὥστε τὸ βίου καὶ τῆς διαίτης Μακεδονικῆς ταχέως ἐκείνοις ὅμοιος ἐγένετο. τὰ μὲν γὰρ οἱ πόλεμοι καὶ αἱ τραλεῖαι καὶ αἱ πολυτέλειαι, θρασεῖς αὐτοὺς εἶναι προετρέποντο, καὶ ζῆν μὴ κοσμίως, ἀλλ' ἀσώτως καὶ τοῖς ληστοῖς προσωμοιώσεις. Δοῦρις δ' ἐν ἑβδόμῳ Μακεδονικῶν περὶ Πασικύπρου λέγων τὸν ἐν Κύπρῳ βασιλέως, ὅτι ἀσωτος ἦν, γράφει καὶ ταῦτα· Ἀλέξανδρος μετὰ τὴν Τύρου πολιορκίαν Πνυταγόραν ἀποστέλλων, ἄλλας τε δωρεὰς ἔδωκε, καὶ χωρίον ὃ ἠτήσατο. πότερον δὲ τὸν Πασίκυπρος ὁ βασιλεὺς ἀπέδοτο δι' ἀσωλίαν πεντήκοντα ταλάντων Πυμάτῳ τῷ Κιτιεῖ, ἅμα τὸ χωρίον τὴν αὐτοῦ βασιλείαν. καὶ λαβὼν τὰ χρήματα κατεγήρασεν ἐν Ἀμαθοῦντι. Τοιοῦτος ἐγένετο καὶ ‖ Αἰθίοψ ὁ Κορίνθιος, ὡς φησὶ Δημήτριος ὁ Σκήψιος ἐν μνημονεύει Ἀρχίλοχος. τὸν δὲ Φιλησιάδου καὶ Ἀκραισίας καὶ ἑταῖρος μὲν Ἀρχίου πόλεως εἰς Σικελίαν ὅτε ἔμελλε πλεῖν Συρακούσας, τῷ ἑαυτοῦ συστίτῳ μελιτούτης ἀπέδοτο τὸν κλῆρον, ὃν ἐν Συρακούσαις
E λαχὼν ἔμελλεν ἕξειν. Εἰς τοσοῦτον δ' ἀσωλίας ἐληλύθει καὶ Δημήτριος ὁ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως ἀπόγονος, ὡς φησὶν Ἡγήσανδρος, ὥστε Ἀριστοκράτην μὲν ἔχειν τὴν Κορινθίαν ἐρωμένην· ζῆν δὲ πολυτελῶς. ἀνακαλεσαμένων δ' αὐτὸν τῶν Ἀρεοπαγιτῶν, καὶ κελευόντων βέλτιον ζῆν, Ἀλλὰ καὶ νυῦ, εἶπεν, ἐλευθερίως ζῶ. καὶ γὰρ ἑταίραν ἔχω τὴν καλλίστην, καὶ ἀδικῶ οὐδένα. καὶ
F οἶνον Χῖον οἶνον, καὶ τἆλλα ἀρκούντως παρασκευάζομαι, τῶν ἰδίων μου προσόδων εἰς ταῦτα ἀποδιδουσῶν· οὐ, καθάπερ ὑμῶν ἔνιοι, δεκαζόμενος ζῶ, καὶ μοιχεύων· καὶ τῶν τὰ τοιαῦτα πεπαιδευόντων, καὶ ἐπ' ὀνόματος τινὰς κατέλεξε. ταῦτα δ' ἀκούσας Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς θεσμοθέτην αὐτὸν κατέστησεν. Τοῖς δὲ Παναθηναίοις [ὑπεδέχετο] ὧν ἱκρίον ἔστησε πρὸς τοῖς Ἑρμαῖς Ἀριστοκράτη μετεωρότερον τῶν Ἑρμῶν. Ἐλευσῖνί τε μυστηρίων ὄντων ἔθηκεν αὐτῇ θρόνον πρὸς τὸ ἀνάκτορον, οἰμώξεσθαι φήσας τοὺς κωλύσοντας,

χ. ἱππαρχοῦ

ὅτι

ὅλη δὲ τοὺς ἀσώτους καὶ τοὺς μὴ ἐκ λιμοῦ πρείουσίας ζῶντας τὸ παλαιὸν ‖ σκάλωσι τὲ οἱ Ἀρεοπαγῖται καὶ σκόλαζον, ἰσέρησαν Φανόδημος καὶ Φιλόχορος, ἄλλοι τε πλείους. Μενέδημον γοῦν καὶ Ἀσκληπιάδην τοὺς φιλοσόφους νέους ὄντας καὶ πενομένους, μεταπεμψάμενοι ἠρώτησαν, ὡς ὅλας ταῖς ἡμέραις τοῖς φιλοσόφοις συσχολάζοντες, κεκλημένοι ἢ μηδέν, διέκεινται οὕτω τοῖς σώμασι· καὶ οἱ σκέλλουσαν μεταπεμφθῆναί τινα τῶν μυλωθρῶν. ἐλθόντος δὲ ἐκείνου, καὶ εἰπόντος ὅτι νυκτὸς ἑκάστης καπόντες εἰς τὸ μύλωνα καὶ ἀλοιῶντες, δύο δραχμὰς ἀμφότεροι λαμβάνουσι· θαυμάσαντες οἱ Ἀρεοπαγῖται, Δραχμαῖς δραχμαῖς ἐτίμησαν αὐτούς. καὶ Δημόκριτον δ' Ἀβδηρίται δημοσίᾳ κρίνοντες, ὡς καταφθαρκότα τὰ πατρῷα, ἐπεὶ ἀναγνοὺς αὐτοῖς τὸν μέγαν Διάκοσμον καὶ τὰ περὶ τῶν ἐν Ἅιδου, [εἰπὼν] εἰς ταῦτα ἀνηλωκέναι, ἀφείθη. οἱ δὲ μὴ οὕτως ἄσωτοι κατὰ τὸν Ἀμφιν,

χ. εἶπεν

coni. δ' ἡμέρας.

‖Πίνουσ' ἑκάστης ἡμέρας[‖δύ' ἡμέρας,]
Διασειόμενοι τοὺς προτόφους ὑπὸ τοῦ ἀκράτου.

Καὶ κατὰ τὸν Δίφιλον, ‖ κεφαλὰς ἔχοντες τρεῖς ‖ὥσπερ Ἀρτεμίσιον· πολέμιοι τῆς οὐσίας ὑπάρχοντες, ὡς Σάτυρος ἐν τοῖς περὶ χαρακτήρων εἴρηκε, καταστρέχοντες τὸν ἀγρὸν, διαρπάζοντες τὴν οἰκίαν, λαφυροπωλοῦντες τὰ ὑπάρχοντα, σκοποῦντες οὐ τί δεδαπάνηται, ἀλλὰ τί δαπανηθήσεται, οὐδὲ τί περίεστιν, ἀλλὰ τί οὐ περίεστιν· ἐν τῇ νεότητι τὰ τοῦ γήρως ἐφόδια περικαταναλίσκοντες· χαίροντες τῇ ἑταίρᾳ, οὐ τοῖς ἑταίροις, καὶ τῷ οἴνῳ, οὐ τοῖς συμπόταις. Ἀγαθαρχίδης δ' ὁ Κνίδιος ἐν τῇ ὀγδόῃ περὶ τῆς εἰκοστῆς τῶν Εὐρωπακῶν, Γνώσιππον φησὶν ἄσωτον γνόμενον ἐν τῇ Σπάρτῃ σκώλυον οἱ ἔφοροι ‖ συναναστρέφειν τοῖς νέοις. παρὰ δὲ Ρωμαίοις μνημονεύεται, ὡς φησι ‖ Ποσειδώνιος ἐν τῇ ἑνάτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, ‖ Ἀπικιόν τινα ἐπὶ ἀσωτίᾳ παιδικὰς ἀνθρώπους ὑπερηκοντικέναι. οὗτος δ' ἦν Ἀπίκιος ὁ καὶ τὴν φυγὴν αἰτιος γνόμενος Ρουτιλίῳ τῷ τὴν Ρωμαϊκὴν ἱστορίαν ἐκδεδωκότι τῇ Ἑλλήνων φωνῇ. Περὶ δὲ Ἀπικίου τοῦ καὶ αὐτοῦ ἐπὶ ἀσωτίᾳ διαβοήτου ἐν τοῖς πρώτοις εἰρήκαμεν. Διογένης δ' ὁ Βαβυλώνιος ἐν τοῖς περὶ εὐγενείας, τὸν Φωκίωνος υἱὸν, φησὶ, Φῶκον οὐκ οἶδ' ὃς οὐκ ἐμίσει Ἀθηναίων. καὶ ὁπότε ἀπαντήσειέ τις αὐτῷ, ἔλεγε, Ὦ καταισχύνας τὸν πατέρα. πάντα γὰρ ἀνήλωσε τὰ πατρῷα εἰς ἀσωτίαν· καὶ μετὰ ταῦτα ἐκολάκευεν ὑπὲρ τῆς Μουνυχίας· ἐφ' ᾧ πάλιν ὑπὸ πάντων ἐπερραπίζετο. ‖ Ἐπιδόσεων δέ ποτε γνομένων, παρελθὼν καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἔφη, Ἐπιδίδωμι κἀγώ. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ὁμοθυμαδὸν ἀνεβόησαν, Εἰς ἀκολασίαν. Ἦν δ' ὁ Φῶκος καὶ φιλοπότης. Νικήσαντος γοῦν αὐτοῦ ἵπποις Παναθηναίοις ὡς ὁ πατὴρ εἱστία τοὺς ἑταίρους, συνελθόντων εἰς τὸ δεῖπνον, λαμπρὰ μὲν ἦν ἡ παρασκευὴ, καὶ τοῖς εἰσιοῦσι προσεφέροντο ποδονιπτῆρες οἴνου δι' ἀρωμάτων· οὓς ἰδὼν ὁ πατὴρ, καλέ-

A Prodigos verò, & qui ad vitam è re sua familiari nihil comparcerent, Areopagitas solitos in ius olim vocare, punitéque, Phanedemus Philochorus, & alij non pauci tradidêre. Menedemum igitur & Asclepiadem ætate iuuenes, philosophos, & inopes, accitos cùm interrogarent, quo pacto dies totos otiosi Philosophis operam nauarent, & omnibus destituti facultatibus corporis habitu sic essent valido, eos postulasse è pistrinorum dominis aliquem accersi, qui cùm venisset, ac testatus
B esset, singulis noctibus in pistrinum eos descendere, molereque, ac laboris sui mercedem accipere drachmas duas, miratos Areopagitas ducentas drachmas honoris ergô dedisse.

Democritum Abderitam, quòd patria bona dissipasset, accusatum, ciues sui publicè causam dicere voluerunt: at cùm Magnum [a] ornatum, & Quæ fiunt [b] apud inferos, Iudicibus pellegisset, & in ea monumenta ingenij rem familiarem absumptam esse dixisset, absolutus & dimissus est: Verùm isti, non sic prodigi,
C vt Amphis inquit,

Quod in biduum sufficiat, quotidie bibunt,
Concussis [c] meri potione temporibus.

Et, vt est apud Diphilum,

Tricipites [d] sunt, veluti Dianæ signum.

Rei familiaris hostes, vt Satyrus dixit libro De characteribus, excursionibus agrum suum vastant, domos suas diripiunt, fortunas suas, tanquam spolia [e] bello parta, diuendunt, non
D quid insumptum sit, cogitant, sed quid insumendum: nec quid superfuturum sit, verùm quid non superfuturum: ætate iuuenili, antea quàm senectus obrepat, eius viaticum profligant, amicæ, non amicorum consuetudine gaudentes vinóque, non conuiuis. Agatharchides Gnidius libro vigesimoctauo Europicorum scribit, Ephoros Spartæ vetuisse Gnosippum luxu effœminatum versari cum iuuenibus. Posidonius libro quadragesimonono historiarum scribit, apud Romanos memoriæ
E mandatum, Apicium quendam homines luxuria cunctos exuperasse. Hic nimirum Apicius in caussa fuit, vt exilio damnaretur Rutilius, qui Græca oratione Latinam historiam edidit. Antea nos quoque istius Apicij, ob immodicum luxum famosi [f], meminimus. Diogenes Babylonius libris De nobilitate scribit, Athenis fuisse neminem qui Phocum, gnatum Phocionis, non odisset, & quoties illi ciues occurrerent, solitos acclamare, O tui generis probrum. Patris enim hereditatem in luxum & helluationes ille cùm prodegisset, Munichiæ præfecti adulator fuit, apud quem illi co-
F laphos omnes incuterent. Pecuniam aliquando cùm in vsum publicum Athenienses conferrent [b], in concionem ille prodiit, ac se quoque dixit ἐπιδιδόναι [h]: acclamantibus vnanimi consensu Athenienſibus, ἐπιδιδόναι [i] quidem, sed ad luxuriosam nequitiam. Fuit autem & Phocus compotationibus deditus. Cùm in Panathenæis equorum cursu ille vicisset, & ob victoriam pater familiaribus necessariisque suis [k] epulum exhiberet, ad cœnam iis conuenientibus splendidus fuit apparatus, ingredientibúsq; allata pelluuia, vino plena, cum odoribus: quibus conspectis pater, accito quodam [l] ex

amicis,

amicis, Phocum nónne rep mes, inquit, ac facies, victoriam tam insignem fœdare vt desinat? Luxu dissolutos fuisse alios quoque multos scio, de quibus dicere nunc supersedeo, præterquam de Callia Hipponici filio, noto vel puerorum magistris. De aliis verò quæ antea proposui, si quid habetis quod edisserere libeat, aurium certè mearum fores iam patent. Quare agite, dicite: hoc ædepol est quod mihi quæritur. Magnus tum vbinam ἐπεσθίειν, & ἐπιφαγεῖν inueniatur, percontatus est. AEmilianus verò, vocem ἀσώτιον [a] legimus, inquit, apud Strattidem in Chrysippo, cuius hæc oratio est:

Ei si ne cacare quidem vacat,
Nec in Asotion à via deflectere,
Nec, sic quis occurrat, cum vllo sermonem habere.

Culinaria porrò vasa Anaxippus in Citharœdo sic enumerat:

Affer cohlear [b] vnum, veriia duodecim:
Fuscinam [c], mortarium, radulam [d] puerilem
Cum manubrio: pelues tres: cultellum [e]: mucronatos gladios quatuor,
Et quem priùs eluas, ô cælestibus inuise,
Lebetem exiguum, rursúmque ollam postea,
Ac cybelum [f] agonisteriam.

Chytram, id est, ollam, Aristophanes in Tentoriis circumuenientibus, κακκαβὴν ita dixit:

Caccaben magistram è Carysto [g].

Idem in epulonibus:

Caccaben illinc adducere.

Antiphanes in Philothebæo:

Adsunt nobis omnia: anguilla Bœotia,
Idem cui nomen est atque ancillæ domesticæ [h]:
Dissecta [i], in fundo cauæ caccabes
Tepescit, extumescit [k], elixatur, feruet.

Βατάνειον, id est patellam, dixit Antiphanes in Euthydico:

Deinde polypus frustatim discissus
In battanijs coctus.

Alexis in Asclepioclide:

Adeò ingeniosè parare obsonia
Circa Siciliam ipse didici, vt eos
Qui cœnant inijcere cogam [l] in batania
Præ voluptate nonnunquam dentes.

πατάνειον *cum litera* π Antiphanes in Samo dixit:

Patania, betam, laser, ollas, lucernas,
Coriandra, Cepas, salem, oleum, catinum,

Philetærus in Oenopione:

Coquus iste patanion [m].

Antiphanes in Parasito, hæc recenset vasa coquinaria:

A. *Alius post hunc magnus*
Adueniet quidam mensæ par, generosus. B. *Quem ais?*
A. *Carysta alumnus, terra genitus [n], feruens.*
B. *Quorsum hæc tandem? ne dixeris: perge.* A. *caccabum aio.*
B. *Ollam potiùs fortassis dixisti.* A. *nomen tu nihil*
Differre puta, siue cacabum quidam
Appellare malint, siue sittybum.
A. *At enim quod vas dicis, ego noui.*

Eubulus in Ione, & batania, & patania ita dixit:

Catinos, batania, caccabia,
Lopadia [o], batania, spissa, frequentia
Ne dicendo quidem [p] dixerim [q].

A σας τὸν Φῶκον, Οὐ παύσεις, ἔφη, τὴν ἑταῖρον διαφθείροντά σου τὴν νίκην; Οἶδα δὲ καὶ ἄλλους ἀσώτους πολλοὺς περὶ ὧν ὑμῖν καταλείπω ζητεῖν, πλὴν Καλλίου τοῦ Ἱππονίκου, ὃν καὶ οἱ τῶν παίδων οἴδασι παιδαγωγοί. ‖ Περὶ δὲ τῶν ἄλλων ὧν Φθάνω προβεβληκὼς, εἴ τι λέγειν ἔχετε, ἀναπεπταμένας ἔχω τῶν ὤτων τὰς πύλας· ὥστε λέγετε, [ἐπιζητῶ γάρ. καὶ Μάγνος εἴρηκε τὸ ‖ ἐπεσθίειν καὶ τὸ ‖ ἐπιφαγεῖν. καὶ Αἰμιλιανὸς ἔφη, τὸ μὲν ‖ ἀσώτιον ἔχεις παρὰ Στράττιδι ἐν Χρυσίππῳ λέγοντι οὕτως·

Cap. XX.

γρ. ἐπιζητῶ γὰρ καὶ ὁ Μάγνος εἴρηκε τ.

B ΕΙ μηδὲ χέσαι γ' αὐτῷ σχολὴ γενήσεται,
Μηδ' εἰς ἀσώτιον τραπέσθαι. μηδέ γ' ἂν
Αὐτῷ ξυναντᾷ τις λαλῆσαι μηδενί.

Μαγειρικὰ δὲ σκεύη καταριθμεῖται Ανάξιππος ἐν Κιθαρωδῷ οὕτως,

Ζωμήρυσιν φέροις ὀβελίσκους δώδεκα
Κρεάγραν, θυΐαν, ‖ τυροκνῆστιν παιδικὴν
Στελεὸν, ‖ σκαφίδας τρεῖς, δορίδα, κοπίδας τέτταρας,
C ΟΥ μὴ πρότερον νεύσεις θεοῖσιν ἐχθρέ. σὺ
Τὸ λεβήτιον κἀκ τοῦ χύτρου πάλιν ὑστερεῖς,
Καὶ τὴν ‖ κύβηλον τὴν ἀγωνιστηρίαν,

‖ Τὴν χύτραν δ' Αριστοφάνης ἐν ‖ Σκηναῖς καταλαμβανούσαις, ‖ κακκάβην εἴρηκεν οὕτως·

Τὴν κακκάβην γὰρ Καρύστου διδάσκαλον. κἂν Δαιταλεῦσιν, Κἄγειν ἐκεῖθεν κακκάβην. Αντιφάνης δ' ἐν Φιλοθηβαίῳ,

Πάντ' ἐστὶν ἡμῖν· ἥτε γὰρ συνώνυμος
D Τῆς ἔνδον οὔσης [ἔγχελυς Βοιωτίας]
Μιχθεῖσα κοίλοις ἐν βυθοῖσι κακκάβης.
Χλιαίνετ', αἴρεθ' ἕψεται παφλάζεται.

γρ. ἔγχελυς Βοιωτία

‖ Βατάνειον δ' εἴρηκεν Αντιφάνης ἐν Ευθυδίκῳ.

Επειτα πολύπους τετμημένος
Εν [βατάνοισιν] ἑφθός.

γρ. βατανείοισιν

Αλεξις ἐν ‖ Ασκληπιοκλείδῃ,

Ουτως δ' ὀψοποιεῖν εὐφυῶς
‖ Περὶ [Σικελίαν] αὐτὸς ἔμαθον, ὥστε τοὺς
E Δειπνοῦντας εἰς βατάνειά γ' ἐκβαλεῖν ποιῶ
Ενίοτε τοὺς ὀδόντας ὑπὸ τῆς ἡδονῆς.

γρ. τὴν Σικ.

Πατάνειον δὲ διὰ τὸ π Αντιφάνης ἐν Σάμῳ,

Πατάνεια, σεῦτλον, σιλφίον, χύτρας, λύχνους,
Κορίαννα κρόμμυ, ἅλες, ἔλαιον, τρύβλιον.

Φιλέταιρος Οἰνοπίωνι,

Ο μάγειρος οὗτος πατανείων προσελθέτω. καὶ πάλιν; Πλείους Στρατονίκου τοὺς μαθητάς μοι δοκεῖ Εξειν πατανείων, ἐν δὲ Παρασίτῳ Αντιφάνης καὶ τάδε εἴρηκεν, ‖ Αλλος ἐπὶ τούτῳ μέγας

γρ. Ηξ.

F [Εξει] τις ἰσοτράπεζος εὐγενής· τίνα.
Λέγεις, Καρύστου θρέμμα γηγενὴς ζέων.
ΕΙτ' οὐκ ἂν εἴποις; ὕπαγε. κάκκαβον λέγω.
Σὺ δ' ἴσως ἂν εἴποις ‖ λοπάδ'. ‖ ἐμοὶ δὲ τοὔνομα
ΟΙει διαφέρειν, εἴτε ‖ κάκκαβόν τινες
‖ Χαίροντες ὀνομάζουσιν, εἴτε ‖ σίττυβον;
Πλὴν ὅτι λέγεις ἀγγεῖον οἶδα. ΕΥβουλος δ' ἐν Ιωνι ‖ καὶ βατάνεια καὶ ‖ πατάνεια λέγει ἐν τούτοις.
Τρύβλια δὲ καὶ βατάνεια καὶ κακκάβια,
Καὶ λοπάδια, καὶ πατάνεια, πυκινὰ ταρφέα
Κοὐδ' ἂν λέγων λέξαιμι.

Ηδυσμάτων δὲ κατάλογον Αλεξις ἐποιήσατο ἐν Λέβητι οὕτως,

Καὶ μὴ προφάσεις ἐνταῦθά μοι, μηδ' ΟΥΚ ἔχω.

CAPIT. XXI.

[‖Αλλά γε λέγ' οὗ δεῖ.] λήψομαι γὰρ πάντ' ἐγώ.

Ορθῶς τὸ πρῶτον μὲν λάβ' ἐλθὼν σήσαμα.

γρ. Αλλ' ἄγε, λέγ' οὗ δεῖ

Αλλ' ἔστιν ἔνδον· ἀσταφίδα κεκομμένην,

Μάραθον, ἄνηθον, νάπυ, ‖καυλὸν, ‖σίλφιον,

Κορίαννον, αὖον, ῥοῦν, κύμινον, κάππαριν,

γρ. Ορίγανον, γήτειον, ἄνισον, θύμον, σφάκον Τοτ' αὖ σίραιον, σέσελι, (vel, πέπερι,) πηγανὸν, πράσον

[Ορίγανον, γήτειον, σκορόδιον, θύμον, σφακὸν σιΣέσελλι, πήγανον, πράσον.] (σίραιον,

ἐν δὲ Παννυχίδι ἢ Ερίθοις μάγειρον δὲ ποιεῖ λέγοντα,

Κύκλῳ δεήσει περιτρέχειν με καὶ βοᾶν

Αν του δέωμαι. δεῖπνον αἰτήσεις με σὺ

Ηδη παρελθών· οὐκ ἔχων δὲ τυγχάν

ΟΥΚ ὄξος, οὐκ ἄνηθον, οὐκ ὀρίγανον,

ΟΥ θρίον, οὐκ ἔλαιον, οὐκ ἀμυγδαλὰς,

ΟΥ σκόροδον, οὐ σίραιον, οὐχὶ γήτειον,

ΟΥ βολβὸν, οὐ πῦρ, οὐ κύμινον, οὐχ ἅλας,

ΟΥΚ ὠὸν, οὐ σκάφην, οὐ τήγανον,

ΟΥΧ ἱμονιὰν, οὐ λάκκον εἶδον, οὐ φρέαρ,

ΟΥ στάμνος ἐστί· διακενῆς δ' ἕστηκ' ἐγὼ

Εχων μάχαιραν, προσέτι περιεζωσμένος.

καὶ ἐν Πονηρᾷ·

Τῆς ὀριγάνου

γρ. ὑποθεὶς

Πρώτιστον [ὑποτιθεὶς] εἰς λοπάδα ‖νεανικὴν,

Τὸ τρίμμ' ἐπιπολῆς εὐρύθμως διειμένον

Οξει σιραίῳ χρωματίσας, καὶ σιλφίῳ

Πυκνῷ πατάξας. Επεσθίειν εἴρηκε Τηλεκλείδης Πρυτάνεσιν οὕτως. τυρίον ἐπεσθίοντα.

‖Επιφαγεῖν δ' ΕΥπολις Ταξιάρχοις. ἐπιφαγεῖν μηδὲν, ἀλλ' ἢ κρόμμυον βλέποντα καὶ τρεῖς ἁλμάδας. καὶ Αριστοφάνης Πλούτῳ,

Προτοῦ δ' ὑπὸ τῆς πενίας ἅπαντ' ἐπήσθιον.

Τῶν δὲ μαγείρων διάφοροί τινες ἦσαν οἱ καλούμενοι τραπεζοποιοί. εἰς ὃ δὲ οὗτοι παρελαμβάνοντο, σαφῶς παρίστησιν Αντιφάνης ἐν Μετοίκῳ,

Προσέλαβον ἐλθὼν τουτονὶ

Τραπεζοποιὸν, ὃς πλυνεῖ σκεύη, λύχνους

γρ. Θ' ἑτοιμάσει, σπονδὰς ποιήσει, τ' ἄλλ' ὅσα Τούτοις πρ.

[Ο ἑτοιμάσα, σπονδὰς ποιήσατ' ἄλλ' ὅσα.]

Τούτοις προσήκει.

Ζητητέον δὲ εἰ καὶ ὁ τραπεζοκόμος ὁ αὐτός ἐστι τῷ τραπεζοποιῷ. Ιόβας γὰρ ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς ὁμοιότησι, τὸν αὐτὸν εἶναι φησὶ τραπεζοκόμον, καὶ τὸν ὑπὸ Ρωμαίων καλούμενον στρούκτορα, παρατιθέμενος ἐκ δράματος Αλεξάνδρου, ᾧ ἐπιγραφὴ, Πότος.

ΕΙς αὔριόν με δεῖ λαβεῖν αὐλητρίδα·

Τραπεζοποιὸν, δημιουργὸν, λήψομαι.

Επὶ τοῦτ' ἀπέστειλ' ἐξ ἀγροῦ μ' ὁ δεσπότης.

Εκάλουν δὲ τραπεζοποιὸν τὸν τραπέζων ἐπιμελητὴν, καὶ τῆς ἄλλης εὐκοσμίας. Φιλήμων Παρεισίοντι

Περὶ τ' ουπτανεῖον οὐ γίνεθ' ἡ σκεπτωρία.

‖Τραπεζοποιός ἐστιν ἐπὶ τοῦ διακονεῖν.

Ελεγον δὲ καὶ ἐπιτραπεζώματα τὰ ἐπιτιθέμενα τῇ τραπέζῃ βρώματα. Πλάτων Μενελάῳ,

A Condimentorum velut indicem Alexis in Lebete ſic propoſuit,

A. *Nullas*[a] *hîc affer excuſationes.* B. *Nullas habeo.*

A. *Quæ opus ſunt eloquere: boni conſulam*
Omnia. B. *abi, ſeſamúmque primum ſumito.*

A. *At iam domi eſt.* B. *vuam paſſam contuſam*[b],
Fœniculum, anethum, ſinapi, laſerpitij caulem, laſer,
Coriandrum ſiccum, rhu, ciminum, ſapam[c],
Seſeli, rutum, porrum.

B Idem in Pannychide, ſiue Erithis[d], hæc dicentem coquum inducit:

In orbem me oportebit circumcurrere, ac vociferari
Si quid opus habeam: cœnam à me tu poſces,
Statim ac veneris: mihi verò deeſt
Acetum, anethum, origanum,
Thrium[e], *oleum, amygdalæ,*
Allium, defrutum, getium[f],
Bulbus, ignis, cyminum, ſal,
Ouum, lignum, ſcapha[g], *ſartago,*
Funis[h]: *ciſternam nec dum ego vidi, nec puteum,*

C *Nuſquam ſitula eſt: fruſtra ego hîc vanus ſto*
Cum meo cultro, atque adeò præcinctus.

Idem in Improba:

Origanum
Primum in ollam nouam ſubijce,
Tuſum, ſumma parte concinnè
Perfuſum aceto, defruto coloratum, & incuſſo
Laſere multo conditum

ἐπεσθίειν dixit Teleclides ἐν πρυτάνεσι[i], ad hunc modum: *Caſeolum* ἐπεσθίοντα, id eſt, *comedentem.*

D ἐπιφαγεῖν verò eadem ſignificatione Eupolis in Taxiarchis[k]:

Nihil ἐπιφαγεῖν, id eſt, *comeſſe, vidit præter cepam & muria conditas oliuas tres.*

Ariſtophanes in Pluto:

Ante hac præ inopia omnia ἐπήσθιον, id eſt, *comedebam.*

Porrò à coquis diſtabant, quos τραπεζοποιοὺς[l] nominarunt. Quodnam illorum eſſet officium, apertè ſic declarat Antiphanes in Inquilino:

E *Adueniens hunc aſſumpſi, qui vaſa eluet,*
Lucernas parabit, libationes[m] *faciet,*
Et quæcunque ad hoc munus ſpectant.

Hîc quærendi datur occaſio, an τραπεζοποιὸς[n] icem ſit, qui & τραπεζοκόμος[o]. Iuba quidem rex in Similitudinibus eundem eſſe τραπεζοποιὸν cenſet, & quem Romani ſtructorem vocant, hæc citans ex Alexandri fabula, cui titulus, Potatio:

In craſtinum ſumere oportet me tibicinam:
Mihi quoque ſumendus eſt artifex quidam τραπεζοποιὸς,

F *Ex agro huc miſit ad id me herus.*

τράπεζοποιὸν veteres appellarunt eum cuius curæ & induſtriæ menſæ apparatus & ornatus committeretur. Philæmon in Irrepente:

Magnam haud ita contemplationem opera culinaria poſtulat,
In ſtructoris[p] *autem miniſterio ea perneceſſaria eſt.*

Επιτραπεζώματα veteres appellarunt impoſita menſæ fercula.

Plato in Menelao:

Quàm

Quàm pauca τῆς ἐπιτραπεζωμάτων *reſtant.*

Ἀγοραστὸν [a] iidem etiam vocarunt, quem nunc obſonotorem nominant, nempe illum qui emit obſonia: qua voce vſus eſt Xenophon libro ſecundo Commentariorum ad hunc modum: Miniſtrum huiuſmodi, & agoraſten, habere nos gratis velimus. Apud Menandrum in Phania latiùs patet huius vocabuli ſignificatio [b].

Parcus erat, & moderatus agoraſtes, id eſt, *emax.* ὀψώνιον Ariſtophanes in Tageniſtis obſonatorem ſic dixit:

Noſtrum enim prandium ὀψώνης *morari videbatur.*

Cratinus in Cleobulinis obſonati παροψωνεῖν ita dixit [c]: παραγράζειν verò, Alexis in Dropide. Ἐλεάτρους, vt inquit Pamphilus, vocatores appellantur, nimirum qui ad regiam menſam inuitant, à voce ἐλεὸς [d]. Artemidorus ipſos λειτουργοκλήπτορας [e] nuncupat. Scribit idem ἐλεατρὸς quoque vocatos fuiſſe προγεύστας, id eſt, Præguſtatores, ſic dictos, quòd vt à veneno reges ſecuri tutíque ſint, de illorum cibis nonnihil prius mandunt, & guſtant. Nunc autem ἐλεατρὸς is dicitur, qui toti miniſterio [f] præeſt, quod certè munus honorificum ac illuſtre fuit. Itaque Chares libro tertio hiſtoriarum ſcribit, Ptolemæum, cognomine Seruatorem, eleatron ab Alexandro deſignatum renuntiatúmque fuiſſe. Fortaſsis verò quem nunc Romani Præguſtatorem vocant, Alexandri ſæculo Græci προτένθην nominarunt, vt Ariſtophanes in Nubibus, his verbis:

A. *Cur igitur in Pritaneo* [g] *cibum è publico*
Non ipſis Kalendis, ſed pridie, magiſtratus accipiunt?

B. *Accidiſſe videtur illis quod* προτένθαις, id eſt, *præguſtatoribus,*
Vt quàm citiſſimè publici reditus ſurripiantur,
Vno die celeriùs ideo προυτένθευσαν, id eſt, *præguſtarunt.*

προτενθῶν, quoque meminit & Pherecrates in Agreſtibus:

A. *Hoc tibi ne mirum eſto,*
E *Protenthis nos ſumus: verùm id tu neſciebas.*

Et Philyllius in Hercule:

Quando ſanè vultis, ego quæ ſim, vos eloquar:
Protenthārum [h] *ego mater ſum, Dorpiáque vocor.*

Inuenio & plebiſcitum de Cephiſodoro ſummum Athenis magiſtratum gerente, in quo veluti collegium ac cœtus quidam Protenthæ memorantur, quemadmodum & quos Paraſitos appellant, his ſcilicet verbis: Phocus cenſuit, ac retulit, æquum eſſe, vt cum reliquis Athenienſibus feſtos Senatus Apaturiorum [i] dies celebret, idque more patrio. Decretum quoque fuit, Senatus vt maximus in tot dies ſenatores ſuos [k] dimittat, quot in cæteris conciliis à iuriſdictione feriantur, & ab eo die quo Protenthæ celebritatem auſpicantur, in quinque poſt dies lege nuſquam agatur. Antiquis etiam fuiſſe quos Præguſtatores vocant teſtatur Xenophon in libro quem Hieronem ſiue Tyrannicum inſcripſit, his verbis: Tyrannus ſic vitam degit, vt ſuſpectum cibum atque potum habeat, & cùm eorum primitias diis offerre debet, miniſtris potius imperat illa vt præguſtent. Diffidit enim, ac ne quid noxium edat bibátve timet. Anaxilas in Calypſo inquit:

A Ὡς ὀλίγα λοιπὰ τῶν ἀπεραπεζωμάτων.
Ἐκάλουν ἢ καὶ ἀγοραστὴν, τὸν τὰ ὄψα ὠνούμενον, νυνὶ δ' ὠψοπάτρα· ὡς Ξενοφῶν ἐν δευτέρῳ Ἀπομνημονευμάτων οὕτωσὶ λέγων, Διάκονον δ' ἂν καὶ ἀγοραστὴν τὸν τοιοῦτον θέλοιμι ἄν σοι δωρεὰν λαβεῖν. ὅθεν ἢ Μενάνδρῳ ἔστι καινότερον ἐν Φανίᾳ·

[Φειδωλὸς ὧν καὶ μέτριος ἀγοραστής.
ὀψώνιον δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς διὰ τούτων·

B Ὡς ἐκ ὀψώνης διατρίβειν ἡμῶν τὸ ἄριστον ἔοικε.

παροψωνεῖν δ' ἔφη Κρατῖνος ἐν ‖ Κλεοβουλίναις οὕτως ..... Παραγοράζων δ' Ἀλεξις ἐν ‖ Δρωπίδῃ. Ἐλεάτρους ἢ καλοῦσι, ὡς φησὶ Πάμφιλος, οἱ ἐπὶ τῷ βασιλικῷ καλουμένους τραπέζαν, ὅθεν τὸν ἐλεόν. Ἀρτεμίδωρος δ' αὐτοὺς δειπνοκλήπτορας ὀνομάζει. Ἐκάλουν δέ φησι καὶ τοὺς προγεύστας ἐλεάτρους, ὅπερ προῆθεν τῶν βασιλέων πρὸς ἀσφάλειαν. νυνὶ ἢ ὁ ἐλεάτρος ἐπιστάτης γέγονε τῆς ὅλης διακονίας· ὥστε δ' ἐπιφανὴς καὶ ἐνδιμος ἡ χρεία. Χάρης γοῦν ἐν τῇ τῶν ἱστορικῶν, Πτολεμαῖον φησὶ τὸν Σωτῆρα ἐλεάτρον ἀποδειχθῆναι Ἀλεξάνδρου. μήποτε ἢ καὶ ὃν νυνὶ καλοῦσιν οἱ Ῥωμαῖοι προγεύστην, ὅτε οἱ Ἕλληνες προτένθην ὠνόμαζον; ὡς Ἀριστοφάνης ἐν ‖ Πρωτέρᾳ Νεφέλαις διὰ τούτων.

Πῶς δ' ἀνέχονται δῆτα τῇ νουμηνίᾳ
Ἀρχαὶ τὰ ‖ πευτανεῖ', ἀλλ' ἔνη τε καὶ νέα;
D Οἷς οἱ προτενθαὶ γὰρ δοκοῦσί μοι παθεῖν,
Ἰὼ ὡς τάχιστα τὰ πευτανεῖ' ὑφελοίατο·
Διὰ τοῦτ' προὐτένθευσαν ἡμέρᾳ μιᾷ.

Μνημονεύει αὐτῶν καὶ Φερεκράτης ἐν Ἀγρίοις.

—Μὴ θαυμάσῃς,
Τῶν γὰρ προτενθῶν ἐσμόν. [ἀλλ' ἔκ οἶδά σου. Καὶ ‖ Φιλύλλιος ἐν Ἡρακλεῖ,

Βούλεσθε δῆτ' ἐγὼ φράσω τίς εἰμ' ἐγώ;
Ἢ τῶν προτενθῶν δορπία καλουμένη.

E Ἐρῶ δ' ἐγὼ καὶ ψήφισμα ὅτι Κηφισοδώρου ἄρχοντος Ἀθηναίοις γραφόμενον, ἐν ᾧ ὥσπερ τι σύνημα οἱ προτένθαι εἰσὶ καθάπαξ καὶ οἱ παράσιτοι ὀνομαζόμενοι, ἔχον οὕτως. Φῶκος εἶπεν, ὅπως ἂν ἡ βουλὴ ἄγῃ τὰ ‖ Ἀπατούρια μετὰ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων, καὶ τὰ πάτρια, ἐψηφίσθαι τῇ βουλῇ ἀφεῖσθαι τοὺς βουλευτὰς τὰς ἡμέρας, ἅπερ καὶ αἱ ἄλλαι βουλαὶ διαφέρουσαι ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς οἱ προτένθαι ἄγουσι, πέντε ἡμέρας.. Οὐ δ' εἶχον οἱ ἀρχαῖοι καὶ τοὺς προγεύστας καλουμένους, Ξενοφῶν ἐν τῷ ὑπογραφομένῳ Ἱέρωνι ἢ Τυραννικῷ φησὶν, ὁ τύραννος ἔτε σίτου καὶ ποτοῦ πιόμενος διάγει, ἀλλὰ καὶ τούτων αὐτά τε ἀπάρχεσθαι θεοῖς, τοῖς διακόνοις πρῶτον κελεύσειν διαγεύεσθαι, διὰ τὸ ἀπιστεῖν μὴ ἐν τούτοις κακόν τι φάγωσιν ἢ πίωσιν. Ἀναξίλας δ' ἐν Καλυψοῖ φησὶν,

γρ. Φειδωλὸς ὧν τε ἢ ἀγοραστὴς μέτριος.

γρ. ἀλλ' ἐκ οἶδα σύ. vel, οἶδασι.

Προγεύσεσθαί σοι πρῶτον ἡ χαῦς τὸ ποτόν.

χ. Τὰς δὲ π. πυίσσας

[‖ Τὰς ὃ] τὰ πέμματα φησὶ τε τὰς πλακοῦντας [‖ ποιοῦντας] οἱ πότερον ‖ δημιουργὸς σκάλλων. Μένανδρος δ' ἐν Ψευδηρακλεῖ καταμεμφόμενος τοὺς μαγείρους, ὡς ὑπερχειροῦντας καὶ οἷς μὴ δεῖ, φησίν,

Μάγειρ' ἀηδής μοι δοκεῖς εἶναι σφόδρα.
Πόσας τραπέζας μέλλομεν ποιεῖν τριῶν
Ἡδὴ μ' ἐρωτᾷς. χοιρίδιον ἓν θύομεν.
Οὐκοῦν ποήσεις τὰς τραπέζας δύο, μίαν,
Τί σοι διαφέρει τοῦτο, σὺ γάθες σὺ μίαν.
Οὐκ ἔστι καινὰ ταῦτα ποιεῖν, ἀλλ' οἷα σὺ
Εἰώθασ' εἰς σαυτὸν κατευκκόπτειν μέλι
Σεμίδαλιν, ὠά. πάντα γὰρ ταὐτανθία
Νῦν ἐστιν, [ὁ μάγειρος γὰρ ἐν Πιχήτῃ ποιεῖ
Πλακοῦντας, ὁπᾷ,] χόνδρον ἑψεῖ καὶ φέρει
Μέλι τ' ἐλαίῳ. εἶτα θρίον καὶ βότρυς.
Ἡ δημιουργὸς δ' αὐλητρὶς παραλεσαγμένη.
‖ Κρεὰ δ' ὀπᾷ] καὶ κίχλας, καὶ τραγήματα.
Ἐπειθ' ὁ δειπνῶν μὴ τραγηματίζεται.
Μυρσάμῳ γ' ἢ καὶ στεφανωσάμῳ πάλιν
[Δειπνεῖ τὰ μελίπηκτα] ταῖς κίχλαις.

γ. Δειπνεῖ ..... τὰ μελ.

Οὐ γὰρ ἐκεχώρεισε τῆς τραπουργίας, πεμμάτων μὲν πεφυκυίας τῶν δημιουργῶν, ὀψαρτυτικῆς δὲ τῶν μαγείρων, Ἀντιφάνης διεσάφησεν ἐν Χρυσίδι

Τέτταρες δ' αὐλητρίδες (ἅττως
87 Ἔχουσι μισθὸν καὶ μάγειροι δώδεκα.
Καὶ δημιουργοὶ μέλιτος αἰτοῦσαι σκάφας.

Μένανδρος δημιουργῷ,

Τί τοῦτο παῖ; διὰ νικῶς γάρ νη Δία
Προελήλυθας, ναί. πλάττομεν γὰρ πλάσματα
Τῷ νύκτα τ' ἠγρυπνήκαμεν, καὶ νῦν ἓλι
Ἀποίησα πάμπολλ' ἐστὶν ἡμῖν.

Πεμμάτων γὰρ πρῶτον φησὶ μνημονεῦσαι Πανύασιν Σέλευκος, ἐν οἷς περὶ τῆς παρ' Αἰγυπτίοις ἀνθρωποθυσίας διηγεῖται. πολλὰ μὲν ἀπιθεῖναι λέγων πέμματα, πολλὰς δὲ ‖ νοσσάδας ὄρνεις· πρότερος Στησίχορος ἢ Ἰβυκος ἐν τοῖς Ἆθλοις ἀπηρξαφορμίοις εἰρηκότες·

γ. Φέρεσθε τῇ παρθένῳ δῶρα σησαμίδας.

[Φέρεσθε τῇ παρθένῳ δῶρ' ἀσαμίδας,]
Χόνδρον τε καὶ ἐγκρίδας,
Ἄλφιτα τε πέμματα, καὶ μέλι χλωρόν.

Οὗτος δὲ τὸ ποίημα τοῦτο Στησιχόρου ἐστὶν ἱκανώτατος μάρτυς Σιμωνίδης ὁ ποιητής, ὃς περὶ τοῦ Μελεάγρου τὸν λόγον ποιούμενος φησὶν,

‖ Ὃς δὴ περὶ πάντας νίκασε νέους
Δινάεντα βαλὼν ‖ Ἄναυρον ὑπὲρ
Πολυβότρυος ἐξ Ἰωλκοῦ.

Οὕτω γὰρ Ὅμηρος ἢ Στησίχορος ἄεισε λαοῖς.

Ὁ γὰρ Στησίχορος ἅττως εἴρηκεν ἐν τῷ περὶ τὸν αὐτὸν ἆσμα, τοῖς Ἆθλοις.

Θρῴσκων μὲν γὰρ Ἀμφιάραος,
Ἀκοντὶ δ' ἐνίκασεν Μελέαγρος.

Οὐκ ἀγνοῶ δ' καὶ περὶ Δηλίων ἃ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος εἴρηκεν, ὅτι μαγείρων καὶ τραπεζοποιῶν παρείχοντο χρείας τοῖς θυσιάζουσι πρὸς τὰς ἱερουργίας. ‖ καὶ ὅτι ἐν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν πράξεων ὀνόματα, ‖ Μάγαδις καὶ ‖ Γογγύλος.

CAP. XXII.

A *Anus de potione tibi præstabit.*

Bellariorum placentarúmq; artifices δημιουργοὺς maiores appellarunt. Menander in Hercule falso, accusans coquos, illa quæ artis suæ minimè sunt, aggredientes, inquit,

A.[b] *Molestus admodum esse videris, ô coque,*
B. *Quot mensæ nobis extruendæ?* A. *iam tertium hoc me rogas.*
Porcellum vnum immolamus:
Octo mensas ponito, duas, vnicam.
A. *Tua quid hoc interest*[c]*? vnam opponas volo.*
B *Cadylos*[d] *num potes facere, & quemadmodum tu*
Solebas quondam, miscere ac condire simul
Mel, semidalim, ouaa? tu quidem omnia
Contrà quàm soleres nunc agis. Apud Pichechetum coquus
Placentas pinsit, & assat: halicam coquit, & affert
Post, salsamentum, deinde thria[e]*, & vuas.*
Coquo vicissim demiurgos[f] *in officio respondet,*
Carnésque torret, turdos, bellaria:
His paratis qui cœnat bellariis satiatur,
Vnguento prius delibutus, coronatúsque, posteà
Turdis simul vescitur, atque mellitis dulciariis.

Discreta verò fuisse illa munera, Demiurgósque fœminas procurasse bellaria, coquos autem obsoniorum præparationem, Antiphanes in Crysside his verbis planum facit:

Tibicinæ quatuor
Conductæ sunt, coqui duodecim.
Ac totidẽ demiurgi, quæ sibi dari vel mellis[g] *scaphas petunt.*

D Menander in Demiurgo:

A. *Hoc, puer, quidnã est? veluti ministraturus, per Iouem,*
Huc prodis. B. *ita sanè: opera multa pistoria effinximus:*
Noctem pervigilauimus: & nunc præterea
Adhuc imperfecta perquam multa sunt.

Seleucus omnium primum τῶν πεμμάτων, id est, bellariorum, meminisse tradit Panyasin, quo loco narrat homines ab AEgyptiis immolatos fuisse, & πέμματα, id est, bellaria multa huiusmodi victimis imposita fuisse, pullásque multas volucres. Prior tamen Stesichorus siue Ibicus, in fabula, cuius titulus est, Certamina dixit:

E *Dona vos afferte huic puellæ Sesamidas*[h]*,*
Alicam, & Encridas[i]*,*
Aliáque πέμματα, & flauum mel.

Illud verò poëma esse Stesichori, testis est locupletissimus Simonides poëta, qui cũ de Meleagro loquitur, ait:

Omnes hasta qui vincis iuuenes,
Vorticosum illam trans Nauron[k] *iaculans*
F *Racemosa ex Iolco*[l]*:*
Sic enim Homerus, Stesichorúsve,
Græciæ populis carminibus suis prodidere.

Stesichorus enim in cantione quam citauimus, & inscribi Certamina diximus, sic inquit:

Saltu quidem me Amphiaraus,
Iaculo verò superat Meleager.

Mihi certè non ignota sunt quæ scripsit Apollodorus Athenienſis de Deliis, coquorum ac structorum ministerium aduenis præstitisse, qui sacrificaturi illò se conferebant, inditáque fuisse nomina ab officiis eiusmodi, Magadin[m], & Gongylin[n], nempe

nempe quòd interdiu viri mazam terentes sacris epulis apponerent, mulieres autem Gongylas subactas. In ea gente quidam etiamnum vocantur Porcelli, Agni, Artysilai [a], præterea Sesami, Artysitragi [b], AEditui, Piscatores: fœminæ verò Cyminanthæ [c]: sed omnes communi quodam vocabulo, ἐλεοδύται, quòd in conuiuiis ministrantes subirent τὺς ἐλεὺς. Est autem ἐλεὸς, mensa coquinaria. Homerus:

At postquam assauit, imposuitque τοῖς ἐλεοῖσιν,
id est, *mensis.*

Itaque Polycraton Critonis Herenæi filius cùm apud Iudices accusaret, non Delios ipsos vocauit, sed peruulgato illo nomine & communi Eleodytis litem se intendere professus est. Lex quoque ab Amphictyonibus promulgata, Eleodytas iubet aquam præbere, ea voce structores & ministros huiusmodi significans. Criton Comicus in Curioso, Delios sic vocat Dei [d] parasitos:

Phœnicem mercatorem amplæ crumenæ [e] dominum,
Cui nauigium [f] non erat in portu, nauicularium fecit:
Naues enim duas nautico stramine [g] adornare [h] coëgit,
E Peireo Delum traijcere cupiens,
Quod ab omnibus audiret, eam parasito insulam
Tria videri suppeditare tantùm bona:
Forum abundans obsonio, omnifariam incolarum turbam,
Et delios ipsos parasitos dei.

Achæus Eretriensis in Alcmæone satyrico poëmate Delphos ipsos καρυκοποιὺς [i] ita vocat:

Carycopœos istos contuitus, abominor.

Dissectas enim victimas non aliter quàm Delij, arte culinaria coquebant, & condiebant: ad quod respexit Aristophanes cùm diceret,

At enim, qui plurimos, ô Apollo, Delphorum [k] gladios exacuis:
Et ante conuiuia ministros ac sacrificos tuos quæ opus sunt doces.

Idem Achæus deinceps ait:

A. Cauponum [l] ecquis abditus hîc manet? B. Cui κοπὶς nomen idem est, ac cultro coquinario.

Delphos enim Satyrici poëtæ notant & perstringunt, quòd circa sacrificia & epulas assiduè versentur. Semus libro quarto Deliadis, scribit, Delphis Delum commeantibus, acetum, salem, oleum, ligna, stragula Delios præbuisse. Aristoteles, siue Theophastus, in Commentariis, vbi de Magnesiis ad Mæandrum fluuium sitis loquitur, eos Delphorum colonos esse, hospitibúsque aduentantibus totidem quæ vsui sunt pendere, ita scribit: Magnesij qui ad Mæandrum flumen habitant, Deo sacri, Delphorum coloni, peregrinis accedentibus, tectum, oleum, acetum, salem, lucernam [m], mensas, lectum, stragulas vestes, suppeditant. Demetrius Scepsius libro decimoquarto Troiani apparatus, scribit, in agri Laconici via, quam Hyacinthidem vocant, statuas Daïtoni [n], & Ceraoni [o] erectas fuisse ab iis qui in

A ἐπειδὴ τὰς μάζας φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς θοίναις δι' ἡμέρας τρίβοντες παρεῖχον, [ὥσπερ ἐν γυναιξὶ γογγύλας μεμιγμένας.] Καλοῦνται δὲ καὶ μέχρι νῦν τινὲς αὐτῶν Χοίρακοι καὶ Ἀμνοὶ καὶ ‖ Ἀρτυσίλαοι, καὶ Σήσαμοι, καὶ ‖ Ἀρτυσίτραγοι, καὶ Νεωκόροι, καὶ Ἰχθυβόλοι. τῶν δὲ γυναικῶν Κυμινάνθαι. κοινῇ δὲ πάντες Ἐλεοδύται, διὰ τὸ τοῖς ἐλεοῖς ὑποδύεσθαι, διακονοῦντες ἐν ταῖς θοίναις. ἐλεὸς δ' ἐστὶν ἡ μαγειρικὴ τράπεζα. Ὅμηρος,

γρ. ὥσπερ οἱ Γόγγυλοι γογγύλας μ. vel, ὥσπερ καὶ γυναιξὶ Γογγύλους γογγύλας μ.

Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὤπτησε καὶ εἰν ἐλεοῖσιν ἔθηκε.

B Ὅθεν καὶ ‖ Πολυκράτων ὁ Κρίθωνος ‖ Ῥηναίους δίκην γραφόμενος, οὐ Δηλίους αὐτοὺς ὀνομάζει, ἀλλὰ τὸ κοινὸν τῶν ἐλεοδυτῶν ἐπητιάσατο, Καὶ ὁ τῶν Ἀμφικτυόνων δὲ νόμος κελεύει ὕδωρ παρέχειν ἐλεοδύτας, τοὺς τραπεζοποιοὺς, καὶ τοὺς τοιούτους διακόνους σημαίνων. Κρίτων δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν ‖ Φιλοπαίγμονι, παρασίτους τοῦ θεοῦ καλεῖ τοὺς Δηλίους, διὰ τούτων,

Φοίνικα μεγάλου κύριον βαλλαντίου
C ‖ Ναύκληρον ἐν τῷ λιμένι ποιήσας ἄπλουν,
[Καὶ Φορμιῶσαι] ναῦς ἀναγκάσας δύο
Εἰς Δῆλον ἐλθεῖν ἠθέλησεν ἐκ Πειραιῶς,
Πάντων ἀκούων, διότι παρασίτῳ τόπος
‖ Οὗτος τρία [μόνον] ἀγαθὰ κεκτῆσθαι δοκεῖ·
Εὔοψον ἀγορὰν, παντοδαπὸν οἰκοῦντ' ὄχλον
Αὐτοὺς παρασίτους τοῦ θεοῦ τοὺς Δηλίους,

γρ. Καὶ ἀφορμίσασθαι ν.

γρ. μόνος

Ἀχαιὸς δ' ὁ Ἐρετριεὺς ἐν Ἀλκμαίωνι τῷ Σατυρικῷ καρυκοποιοὺς καλεῖ τοὺς Δελφοὺς διὰ τούτων.

D Καρυκοποιοὺς προσβλέπων βδελύττομαι.

παρόσον τὰ ἱερεῖα περιτέμνοντες, δῆλον ὡς ἐμαγείρευον αὐτὰ καὶ ἐκαρύκευον. εἰς ταῦτα δὲ ἀποβλέπων καὶ Ἀριστοφάνης ἔφη·

Ἀλλ' ὦ Δελφῶν πλείστας ἀκονῶν φοῖβε μαχαίρας,
Καὶ προδιδάσκων τοὺς σοὺς προπόλους.

κἂν τοῖς ἑξῆς δ' ὁ Ἀχαιός φησιν.

E [‖ Τίς ὑποκεκρυμμένος μένει σαραβάκων ‖ κοπίδων συνομώνυμε.]

γρ. Τί δ' ὑποκεκρυμμένος μένεις σαλάκων, κοπίδων σύγ' ὁμώνυμε;

‖ Ἐπισκώπτουσι γὰρ [‖ οἱ Σατύρειοι] τοὺς Δελφοὺς, ὡς περὶ τὰς θυσίας καὶ τὰς θοίνας διατρίβοντας. Σῆμος δ' ἐν τετάρτῳ Δηλιάδος, Δελφοῖς φησι παραγινομένοις εἰς Δῆλον παρεῖχον Δήλιοι ἅλας καὶ ὄξος, καὶ ἔλαιον καὶ ξύλα, καὶ στρώματα. Ἀριστοτέλης δ' ἢ Θεόφραστος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι περὶ Μαγνήτων λέγων, τῶν ἐπὶ τοῦ Μαιάνδρου ποταμοῦ, ὅτι Δελφῶν εἰσιν ἄποικοι τοσαύτας ἐπιτελοῦντας αὐτοὺς ποιεῖ χρείας τοῖς παραγιγνομένοις τῶν ξένων, λέγων οὕτως· Μάγνητες οἱ ἐπὶ τῷ Μαιάνδρῳ ποταμῷ κατοικοῦντες ἱεροὶ τοῦ θεοῦ, Δελφῶν ἄποικοι, παρέχουσι τοῖς ἐπιδημοῦσι στέγην, ἅλας, ἔλαιον, ὄξος, ἐπίλυχνον, κλίνας, στρώματα, τραπέζας. Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν ἑκκαιδεκάτῳ τοῦ Τρωικοῦ διακόσμου, ἐν τῇ Λακωνικῇ φησὶν, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς καλουμένης Υακινθίδος, ἱδρύσθαι ἥρωας ‖ Δαίτωνα καὶ Κεράωνα, ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς

φειδιτίους ποιοῦντων τὲ τὰς μάζας, & κεραννυόντων τὸν οἶνον Διακόνων. Ο δ' αὐτὸς ἱστορεῖ καὶν τῷ τεταρτῳ & εἰκοστῷ τῆς αὐτῆς πραγματείας, Δαΐδαν ἥρωα πιώμμον ὠιδὰ τοῖς Τρωσὶν, οὗ μνημονεῦσαι Μίμνερμον. καὶν Κύπρῳ δέ φησι Ἡγήσανδρον ὁ Δελφὸς Δι' Εἰλαπιναςίην τε καὶ Σπλαγχνοτόμον. Πολλῶν γὰρ τοιούτων λεγομένων, ὅκ τις γεγένων τὶς ἐξηκούσθη ὑδραύλεως ἦχον ἡδύν τινα καὶ τερπνὸν, ὡς πάντας ἡμᾶς ἐπισπάσασθαι θελχθέντας ὑπὸ τὲ ἐμμελείας. καὶ ὁ Ουλπιανὸς ἀποβλέψας πρὸς τὸν μουσικὸν Αλκείδην, ἀκούεις ἔφη μουσικώτατε ἀνδρῶν τῆς καλῆς ταύτης διαφωνίας, ἣ ἡμᾶς ἐπέστρεψε πάντας καλακληθέντας ὑπὸ τὲ μουσικῆς; ἢ οὐχ ὡς παρ' ὑμῖν τοῖς Αλεξανδρεῦσι πολὺς ὁ μοναυλος, ἀλυπηδόνα μᾶλλον τοῖς ἀκούουσι παρέχων, ἢ ἵνα τέρψιν μουσικὴν. & Αλκείδης ἔφη, ἀλλα μὲν ἢ τὸ ὄργανον τοῦτο ὕδραυλις εἴτε τῶν ἐνταττῶν αὐτὸ θέλεις, εἴτε τῶν ἐμπνευστῶν, Αλεξανδρέως ἐστὶν ἡμεδαπὸν εὕρημα, κτενρέως τὴν τέχνην· Κτησίβιος δ' αὐτῷ τὄνομα. ἱστορεῖ δὲ τοῦτο Δημοκλῆς ἐν τῷ περὶ χορῶν, οὑτωσί πως λέγων, Ζητεῖται πότερα τῶν ἐμπνευστῶν ἐστιν ὀργάνων ἡ ὕδραυλις, ἢ τῶν ἐνταττῶν. Αριστόξενος μὲν οὖν τοῦτο οὐκ οἶδε. λέγεται δὲ Πλάτωνα μικράν τινα ἔννοιαν δοῦναι & κατασκευάσματος, νυκτερινὸν ποιήσαντα ὡρολόγιον ἐοικὸς τῷ ὑδραυλικῷ οἷον κλεψύδραν μεγάλην λίαν. Καὶ τὸ ‖ ὑδραυλικὸν δ' ὄργανον δοκεῖ [κλεψύδρας] εἶναι. ἐνταττὸν οὖν & καθαπὸν οὐκ ἂν νομισθείη. ἐμπνευστὸν αὖ ἴσως ῥηθείη διὰ τὸ ἐμπνεῖσθαι τὸ ὄργανον ὑπὸ τοῦ ὕδατος. καὶ ἐσραμμένοι γάρ εἰσιν οἱ αὐλοὶ εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἀραιοτομένου & ὕδατος ὑπὸ τινος νεανίσκου, ἐπὶ ‖ δικνουμένων ‖ ἀξόνων διὰ & ὀργάνου ἐμπνέονται οἱ αὐλοὶ, καὶ ἦχον ἀποτελοῦσι θεσπιωῆ. ‖ ἔοικε δὲ τὸ ὄργανον βωμῷ τροχύλῳ. καὶ φασὶ τοῦτο εὑρῆσθαι ὑπὸ Κλησιβίου κτενρέως ἐνταῦθα οἰκοῦντος ἐν τῇ [Ασπενδίᾳ] ὅτι & δευτέρου Ευεργέτου, διαπρέψαι τὲ φασὶ μεγάλως. τυγχὰν οὖν καὶ τὴν αὐτοῦ διδάξαι γυναῖκα Θαΐδα. Τρύφων δ' ἐν τρίτῳ περὶ ὀνομασιῶν. (ἔστι δὲ τὸ σύγραμμα περὶ αὐλῶν καὶ ὀργάνων.) συγγράψαι φησὶ περὶ τῆς ὑδραύλεως Κλησίβιον τὸν μηχανικόν. ἐγὼ δὲ οὐκ οἶδα [εἴτ' ὀρθῶς τὸ ὄνομα] σφάλλεται. ὁ μὲν γε Αριστόξενος θεωρεῖ τὰ ἔνταττα καὶ καθαπτὰ τῶν ὀργάνων τῶν ἐμπνευστῶν, ῥᾴδια εἶναι φάσκων τὰ ἐμπνευστά. πολλοὺς γὰρ μὴ διδαχθέντας, αὐλεῖν τε καὶ συρίζειν, ὥσπερ οὖν ποιμένας. καὶ τοσαῦτα μὲν ἔχω σοι ἐγὼ λέγειν περὶ & ὑδραυλικοῦ ὀργάνου Ουλπιανέ. [γιγγραίνοισι] γὰρ οἱ Φοίνικες, ὡς φησὶν ὁ Ξενοφῶν, ἐχρῶντο αὐλοῖς ἀμιθαμιαίοις τὸ μέγεθος, ὀξὺ καὶ γοερὸν φθεγγομένοις. τούτοις δὲ καὶ οἱ Κᾶρες χρῶνται ἐν τοῖς θρήνοις. εἰ μὴ ἄρα καὶ ἡ Καρία Φοινίκη ἐκαλεῖτο, ὡς παρὰ Κορίννῃ καὶ Βακχυλίδῃ ἐστὶν εὑρεῖν. ὀνομάζονται δὲ οἱ αὐλοὶ, γίγγροι ὑπὸ τῶν Φοινίκων, ἀπὸ τοῦ περὶ Αδωνιν θρηνῶν. τὸν γὰρ Αδωνιν γίγγρον καλεῖτε ὑμεῖς οἱ Φοίνικες, ὡς ἱστορεῖ Δημοκλείδης,

88

χρ. κατὰ κλέψυδραν

χρ. Αλεξανδρεία

χρ. εἰ περὶ τὸ ὄν.

χρ. γιγγραίνοις

A Phiditis mazam faciunt, & qui miscendo vino in conuiuiis ministrant. Idem in eius operis vigesimoquarto libro, refert, apud Troianos Dætan heroëm coli, Mimnermúmque eius meminisse. Hegesander Delphus autor est, Cyprios venerari Iouem, εἰλαπινίσιν, id est, Epulonem, & σπλαγχνοτόμων id est, extorum dissectorem. Huiusmodi multa conuiuis vltro citro confabulantibus auditus est è propinquo hydrauli sonus quidam, iucundus & suauis admodum, qui nos modis illis delectatos omnes in se conuertit. Tum Vlpianus musicum B Alcidem cùm aspexisset, Audis, inquit, musices omnium peritissime, elegantem hanc vocis gratiam, quæ nos omnes ad se traxit allectos mufices voluptate, Monaulis [a] apud vos Alexandrinos frequentibus multum dissimilis, qui audientes molestia potius afficiunt, nedum grata delectatione musices exhilarant? Tum Alcides, Hoc tamen, inquit, musicum instrumentum Hydraulis, siue reponas inter ea quæ tenduntur fidibus, siue inter ea quæ inflantur, C inuentum est nostratis Alexandrini, tonsoris arte, cui Ctesibus nomen [b] fuit, quod ab Aristocle libro de choris memoriæ traditum est, his verbis: Hydraulis an ex instrumentis [c] sit quæ animantur, an ex iis quibus adaptantur fides, ambigitur. Aristoxenus quidem hoc quale foret ignorauit: Platonem verò aiunt paruam quandam notionem huius fabricæ ostendisse, cùm nocturnum horologium clepsydræ prægrandi simile excogitasset, ac compegisset. Instrumentum enim hydraulicum esse D videtur clepsydra: verùm iis quæ pulsantur, & quæ fidibus annexis sonant, non est adnumerandum, sed illis rectiùs quæ inflantur, quoniam [d] aquæ illapsu spiritum accipit, fistulis in aquam obuersis, & aquam iuuene quodam agitante, axibúsque [e] præterea instrumentum peruadentibus. Sic enim fistulis immittitur spiritus, lenémque sonum illæ reddunt. Est autem aræ rotundæ instrumentum non absimile, repertum, vt fama est, à Ctesibio tonsore, qui sæculo Ptolemæi secundi Euergetis tum Aspendum [f] incoluit, præclaráque ac honesta vita excelluit mirum in modum, & vxorem suam E Thaïdem, illam artem edocuit. Thryphon libro tertio De rerum appellationibus, (est autem id opus de tibiis & instrumentis musicorum compositum,) narrat Ctesibium machinarium de hydraulis quædam scriptis mandasse. Mihi verò compertum non est an de ipso nomine hallucinatus sit. Aristoxenus quidem certè instrumenta quæ tenduntur, iis præfert quæ implentur anima, ideo quòd hæc tractantur faciliùs: multos enim absque magistro fistula canere, luderéque tibia, veluti pastores. Hæc ô Vlpiane, profectò sunt, quæ de F organo hydraulico potui dicere. Gingris [g] vsos fuisse Phœnices Xenophon tradit, nempe tibiis palmum longis, stridulum sonum ac lugubrem edentibus, quibus & Cares [h] mortuos lugent, nisi forte Caria Phœnice vocata est, vt apud Corinnam & Bacchylidem legimus: Sunt autem sic appellatæ illæ tibiæ à Phœnicibus, ob lamenta quibus Adonin deflent. Vos enim Phœnices [i], vt refert Democlides, Adonin Gingren nuncupatis.

Gingro

Gingrorum meminit Antiphanes in Medico, Menander in Carina, & Amphis in Dithyrambo, his verbis:

A. *Habeo verò Gingram ſapientiſſimum.*
B. *Ecquis iſte Gingras eſt?* A. *Nouum noſtrum*
Inuentum quoddam: theatro
Numquam monſtratum: viſitatum verò Athenis:
In conuiuiis iucundiſſimum. B. *Quare verò*
In vulgus non profers? A. *Quia tribum confido*
Ambitioſam valde me ſoruituram [a] *aliquam: hoc enim ſcio*
Fore, vt applauſu omnia ſuſque déque miſceat populus.

Axionicus in Phileuripide:

Ob Euripidis verſus vtique adeò
Aegrè eſt, vt illis prorſus videantur
Eſſe γιγραντα id eſt, *luctuoſa carmina, & grande aliquod malum.*

Quando verò hydraulicum organum, ô Vlpiane ſapientiſſime, illo præſtantius eſt, quod Nablan vocant, & quod Sopater parodus in poëmate, cui titulus eſt Portæ, à Phœnicibus inuentum fuiſſe ita ſcripſit:

Neque Sidonij Nablæ
Strepitus è faucibus [b] *perſonans, fidibus excitatur.*

Idem in Myſtaci ſeruolo:

Inter alia muſicorum inſtrumenta Nablas ſuauiter canorus eſt:
Cuius lateribus affixa lotus inanima
Emittit ſpirantem & animatam muſam, voluptatémque affert,
Chorum verſus decantantem exhilarans, ac Bacchico furore commouens [c].

Philemon in Adultero:

A. *Adeſſe Parmeno hîc oportuit tibicinam,*
Vel nablam quandam. B. *Nablas quidnã quæſo eſt?*
A. *Hoc tu neſcis, attonite, ſtupide?* B. *Per Iouem haud noui.*
A. *Quid ais? Nablas quis ſit ignoras? Quid bonum ſit mehercle*
Tu neſcis: ignota quoque tibi eſt Sambuciſtria. [d].

Inſtrumentum porrò muſicum quod Trigonum [e] vocant, Iuba libro quarto Hiſtoriæ theatralis repertum à Syris fuiſſe prodidit, & item alterum quod Sambucam Lyrophœnicem appellant. Huius inſtrumenti Neanthes Cyzicenus libro primo De horis [f], inuentorem fuiſſe Ibycum Rheginum affirmat, Barbitique Anacreontem. Quoniam verò nos Alexandrinos vt imperitos muſicæ tu inſectaris, & Monaulon familiarem nobis ac patrium frequenter obiicis, audi quæ de illo extempore commemorare poſſum. Iuba in opere iam citato, AEgyptios ſcribit aſſerere Monaulon ab Oſiride inuentum fuiſſe, & quem Photinga vocant, obliquis [g] fiſtulis conſtructum. Eius meminiſſe virum illuſtrem mox probabo: etenim apud nos frequens eſt Photynx [g] tibia. Monauli Sophocles in Thamyra [i] ſic meminit:

Periere ſuaues, applauſúque digni Pectidum [k] *modi,*
Lyráque, & Monaulos, fluctibus oppletus tempeſtate iactatis,
Nauis per vndas laſciuientis [l] *firma tutela.*

Araros in Panis dei ſobole:

Arrepto Monaulo, qui putas?

A μνημονεύει τῶν γίγγρων αὐτῶν Ἀντιφάνης ἐν Ἰατρῷ, καὶ Μένανδρος ἐν Καρίνῃ. Ἀμφὶς τε ἐν Διθυράμβῳ λέγων ἔτως,

Ἐγὼ γὰρ γίγγραν τε τὴν σοφώτατον.
Τίς δ' ἔσθ' ὁ γίγγρας; καινὸν ἐξεύρημά τι
Ἡμέτερον. ὁ θεάτρῳ μὲν οὐδέπω ποτ' ἐφάνη γ'
Ἀθήνησιν ὢν καταγέγρημμένον
[Ἐν συμποσίοις ἥδιστον. ἀλλὰ τί δ' οὐκ ἄγεις] χ. Ἐν συμποσίοις δ' ἐστί τί δ' οὐκ ἄγεις
Εἰς τὸν ὄχλον αὐτὸ; διότι φυλλὼ πεφόρμικται.
B Σφόδρα φιλονεικοῦσαν λαχεῖν μοῦν· οἶδα γὰρ
Οἱ πολῖται πράγματ' [ἀνατρεπόμενοι] κρότους. χ. ἀνατρεπόμενοι
Καὶ Ἀξιόνικος ἐν Φιλευριπίδῃ,
ΟΥτω γὰρ ἅπτει τοῖς μέλεσι τοῖς Εὐριπίδου
Ἀμφὼ νοσοῦσιν. ὥστε τ' ἄλλ' αὐτοῖς δοκεῖν
Εἶναι μέλη γιγράντα καὶ κακὸν μέγα.
Πόσῳ δὴ κρεῖττον, ὦ ΟΥλύμπιε σοφώτατε, τὸ ὑ-
C δραυλικὸν τοῦτο ὄργανον τὸ καλούμενον ‖ νάβλα, ὃν φησι Σώπατρος ὁ παρῳδὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Πύλαι, φοινίκων εἶναι καὶ τοῦτον οὖρημα; λέγει δ' ἔτως,

‖ΟΥτε τοῦ Σιδωνίου νάβλα
‖Λαρυγγοφώνου ‖ συγκεχόρδωται τύπου,
‖Καὶ ἐν μυσταυλοῦ δὴ ‖ θηκίῳ φησίν,
Νάβλας ἐν ἄρθροις γραμμάτων, οὐκ ὄμελης
Ὦ λωτὲ ἐν πολυροῖσιν ἀψύχου [παγὶς] χ. παγίς
Ἐμπνουν ἀνίει μοῦσαν· ἐγρέτου δέ τις
Τὸν ἡδονῆς μελῳδὸν ὀάζων χορόν.

Φιλήμων ἐν Μοιχῷ

Εἶδες πώποτε Πέρσου αὐλητρίδ' ἢ
Νάβλαν τιν'. ὁ δὲ νάβλας [τί ἐστιν;] χ. τί ἐστιν; εἰπέ μοι
ΟΥκ οἶδας ἐμέ; ρόνησε σύ. μὰ Δί' οὐ. πῶς φῄς
ΟΥκ οἶδα νάβλαν; οὐδὲν ὄν [οἶδ' ἀγαθὸν] χ. οἶδα ἀγαθὸν
Σύ γ' οὐδὲ σαμβυκίστριαν.
E Καὶ τὸ τρίγωνον δὲ καλούμενον ὄργανον, Ἰόβας ἐν τετάρτῳ θεατρικῆς ἱστορίας, Σύρων οὖρημα φησὶν εἶναι, ὡς καὶ τὸν καλούμενον λυροφοίνικα σαμβύκην. τοῦτο δὲ τὸ ὄργανον Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν πρώτῳ Ὡρῶν, οὖρημα εἶναι λέγει Ἰβύκου τοῦ Ῥηγίνου ποιητοῦ, ὡς καὶ Ἀνακρέοντος τὸ βάρβιτον. ἐπεὶ δὲ ἡμῶν τῶν Ἀλεξανδρέων καταγέχεις ὡς ἀμούσων, καὶ τὸν μόναυλον συνεχῶς ὀνομάζεις ἐπιχωριάζοντα πρὸς ἡμῖν, ἄκουε καὶ περὶ αὐτοῦ ἃ νυνὶ ἔχω σοι λέγειν ἐν πρόχειρον. Ἰόβας μὲν γὰρ ἐν τῷ πρώτῳ συγγράμματι, Αἰγυπτίους φησὶ λέγειν τὸν μόναυλον
F Ὁσίριδος εἶναι οὖρημα, καθάπερ καὶ τὸν καλούμενον φώτιγγα πλαγίαυλον, ὃ καὶ αὐτὸ προσήσομαι μνημονεύοντα ἐλλόγιμον ἄνδρα. ἐπιχωριάζει γὰρ καὶ ὁ φώτιγξ αὐλὸς παρ' ἡμῖν. ὃ δὲ μοναύλου μνημονεύει Σοφοκλῆς μὲν ἐν Θαμύρᾳ ἔτως,

ΟΙχωκε γὰρ προλιποῦσα πηκτίδων μέλη
‖Λύρα μόναυλος, ἥ, τε χειμώνων πρὸς
Ναὸς στέρημα ‖ κωμάσης.

Ἀραρὼς δ' ἐν Πανὸς γοναῖς,

Ἁρπάσας μόναυλον οὐθύς, πῶς δοκεῖς;

Κούφως ἀνήλετο.

Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Θησαυρῷ.

‖ Ἀναλαβὼν μόναυλον ἡύλουν τὸν ὑμέναιον.

Καὶ ἐν Φιαληφόρῳ.

Τὸν μόναυλον ποῖ τέτροφας οὗτος Σύρε;

Ποῖον μόναυλον; τὸν καλαμον.

Σώπατρος Βακχίδι,

‖ Καὶ τὸν μόναυλον μέλος ἤχησε.

Πρωταγορίδης δ' ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐπὶ Δάφνῃ πανηγύρεων φησίν. ‖ Παντὸς δ' ὀργάνου [‖ καταμίτον ἅπαξ, καὶ κεραύλων, καὶ ψυφώνου τε καὶ πανδούρου,] πρῶτε ἡδεῖ μοναύλῳ τὰς ἡδίστας ἁρμονίας ἀναμινυρίζει. Ποσειδώνιος δ' ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς φιλόσοφος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν διηγούμενος περὶ τῶν Ἀπαμέων πρὸς Λαρισαίους πολέμου γράφει τάδε. πυθόμενοι γὰρ οἱ μὲν περὶ τὰσους ἀνειληφότες ἱμάτια καὶ ῥύπῳ κεκρυμμένα, [‖ πεταύρους] δ' ὑπεσκιασμένοι καὶ ‖ πρόσωπα, σκιὰν μὲν ποιοῦντα, καταπνεῖσαι δ' ‖ ὑ κωλύοντα τὸν τραχήλους, ‖ ὄνους ἐφελκόμενοι [‖ γέμοντας οἴνου καὶ βρωμάτων παντοδαπῶν, οἷς παρέκειτο φωνάσκων καὶ μαύλια, κώμων ὑ πολέμων ὄργανα. ΟΤκ ἀγνοῶ ὃ ὅτι Ἀμερίας ὁ Μακεδὼν ἐν ταῖς γλώσσαις, ‖ πλύμενον φησὶ καλεῖσθαι τ' ‖ μόναυλον. ἴσθι ἀπέχεις καλὲ ΟΤλπιανὲ, καὶ τ' τ' Φώπυλος μνημονεύοντα. ὅτι ὃ ὁ μόναυλος ὁ νῦν καλούμενος καλαμαύλης, σαφῶς παρίστησιν Ηδύλος ἐν τοῖς ἐπιγράμμασιν, οὕτωσὶ λέγων·

γ. κατὰ μίτον ἅπαξ, καὶ κεράλων, καὶ ψυφώνου τε καὶ πανδούρου,

γ. πεταύρους

γ. γέμοντας ἀσκοὺς οἴνου

CAPIT. XXIV.

‖ Τὸν Θέων ὁ ‖ μόναυλος ὑπὸ τὴν ἠέλιον ὁ γλυκὺς
Ατλητὶς μίμῳ κλεινῷ θυμέλησι χάρις, (οἰκεῖ
[Τύφλος ὑπὸ γήρως εἶχε, καὶ Σκίρπαλον υἱὸν,]
[Νήπιόν τ' ἐκάλει Σκίρπαλον δ' Παλάμου
Ἀείδειν αὐτὸς ἐγύμνασε.][τοῦτον δὲ εἶχε
Παῦ μαρπαῦ † ἥδυμα σημανέων]
Ηυλει δὴ [γλαύκης] μεμεθυσμένα παίγνια
Μουσέων
Νὴ τὸν ἐν ἀκρήτοις ‖ Βάπαλον ἡδυπότην.
Η δ' ‖ Κώραλον, ἢ δ' ‖ Πάγκαλον. ἀλλὰ Θέωνα
Τὸν καλαμαυλήτην εἶπας, Χαῖρε Θέων.

γ. Τυφλὸς ὑπὸ γήρως. εἶχεν δ' Σκίρπαλον υἱὸν

γ. Νηπίαχον τ' ἐκάλει Σκίρπαλον· Εὐπάλαμον, Ἀείδων αὐτὸς τὰ γ.

γ. τοῦτο γὰρ εἶπε Τοῦβιμα, τὰν μολπὰν ἥδυμα σημανέων.

γ. γλεύκους

γ. ῥαπταύλας

γ. ῥαπλαύλη

Ὥσπερ δὲ οὐκ τῷ καλάμῳ αὐλοῦντας, ‖ καλαμαύλας λέγουσι νυῦ, ἔτως καὶ [‖ ῥαπαύλας] ὡς φησιν Ἀμερίας ὁ Μακεδὼν ἐν τῇ γλώσσαις, τὸς τῇ [καλάμῃ] αὐλοῦντας. γινώσκειν δ' ἔθελομαί σε ἀνδρῶν λῶστε ΟΤλπιανὲ, ὅτι Ἀλεξανδρέων μουσικώτεροι ἄλλοι γένται καὶ ἰσόρρηθ'. ἔ δ' λέγω περὶ κιθαρῳδίαν μόνον, ἧς καὶ ὁ ἀτελέστατος παρ' ἡμῖν ἰδιώτης, σφόδρα τε καὶ ἀναλφάβητος, ἔτως ἐστὶ σιωπήσης, ὡς ἂν ἅψασθαι ἐλέγχειν τὰ περὶ τὰς κρούσεις ἁμαρτήματα γινόμενα· ἀλλὰ ἔ περὶ αὐλὸς εἰσὶ μουσικώτατοι. οὐ μόνον τὰς παρθενίους καλουμένας καὶ παιδικὰς, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀνδρείας, οἵ πινες καλοῦνται τέλειοί τε ἔ ὑπερτέλειοι· ἔ τοὺς κιθαριστηρίους δὲ, καὶ τοὺς δακτυλικοὺς. Τοὺς γὰρ ‖ ἐλύμους αὐλοὺς, ὧν μνημονεύει Σοφοκλῆς ἐν Νιόβῃ τε καὶ Τυμπανιστάς, οὐκ ἄλλους λυὰς εἶναι ἀκηδόμεθ ἢ τοὺς φρυγίους. ὧν καὶ αὐτῶν ἐμπείρως ἔχουσιν Αλεξανδρεῖς. οἴδασι δὲ καὶ τοὺς διόπους, ἔλη τε ‖ μουσοκόπους, καὶ τοὺς καλουμένους ὑποστρήτους. τῶν δ' ἐλύμων αὐλῶν μνημονεύει καὶ Καλλίας ἐν Πεδήταις. Ιόβας

A *Leniter exilit.*

Anaxandrides in Thesauro,

Sumpto Menaulo Hymenæum accinebam.

Idem in Phialophoro:

A. *Monaulon vbinam aluisti, heus tu, Syre?*

B. *Qualem Monaulon?* A. *Harundinem tibialem*

Sopater in Bacchide:

Monauli modis ille canendis sese exercuit.

Protagorides Cyzicenus libro secundo De festis ad Daphnem [a] conuentibus: Omnium verò instrumentorum fides pulsat crepitaculáque Phanus, ac Pandurum [b], & iam Monaulo suauissimos concentus summissa voce meditatur, & cantillat. Posidonius philosophus Stoïcus historiarum libro tertio Apamæorum bellum contra Larissæos explicans, inquit: Pugiunculos illi, paruulásque lanceas sumpserunt, sordibus obsitas, & rubigine: petasis caput velarunt, & in latuæ modum operimentis faciem, quæ inumbrarent, & à flatu ceruicem defenderent, asinos trahentes onustos vino & cibis omnifariis, quibus photingia & monaulia, comessationis instrumenta, non belli, addiderant. Non me latet Amerian Macedonem in Glossis scripsisse Tityrinon monaulon appellari. Quod verò nunc vocatur καλαμαύλης [c], monaulon quondam fuisse apertè sic declarat Hedylus in Eprigrammatibus:

Hoc Theon monaculus sub tumulo festinus situs est

Tibicen, mimorum etiam in pulpitis ipsa gratia:

Cæcus initio senectutis. Gnatum ille Scirpalum

Adhuc infantē appellauit: Scirpalum, inquam, maxima dexteritate

Natales suos cantaturum: vt qui potuerit

Vel primoribus in hac arte viris eius venustatis gloriam præripere.

Glauces musæ consuetos lusus ille tibia personabat,

Et inter iuuenes lepidū compotorem Battalū,

Vel Cotalum etiam, vel Pancalum: at Theon:

Calamaulite [e] iam dicite, Vale Theon.

Quemadmodum igitur eos qui calamo canunt, Calamaulas nunc vocant, sic & Rapaulas [f], vt scribit in Glossis Amerias Macedo, illos qui stipulam inflant. Hoc autem nosse te volo, ô Vlpiane virorum optime, historiis proditum nullis fuisse, Alexandrinis gentes aliquas musices studiosas ac peritas magis esse, non dico tantùm in tractanda cithara, qua in re vilissimus quisque è nostris popularibus, & qui ne literarum elementa quidem didicerit, vsque adeò exercitatus est, vt si quid peccatur in ea pulsanda, celerrimè reprehendat, verumetiam in tibiarum lusu, quem præcipuè callent, non earum solùm quas Virginales & Pueriles nuncupant, sed illarum etiam quas Viriles nominant, & citharisterias, & Dactylicas [h]. Virilium autem, Perfectas alias vocant, alias plusquamperfectas, At Elymos [i], quorum meminit Sophocles in Niobe, & Tympanistis, non alias remur esse tibias quàm Phrygias, quarum vsum Alexandrini quoque non ignorant, veluti & δυόπων [k] & τὸν μουσοκόπων [l], & earum quas ὑποστρήτας [m] nominant. Elymorum meminit Callias in Vinctis. Iuba tradit

tradit à Phrygibus repertas fuisse, vocariqué etiam Scytalias ob earũ crassitiem parem Scytalis Laconicis. Illos in vsu quoque Cypriis esse Cratinus iunior in Theramene[a] scribit. Sunt & cognitæ nobis quas Hemiopos dicunt, ab Anacreonte sic memoratæ:

Amabilem puerum quis sic educauit,
Animúmque instigauit illius,
Ut molles vt Hemiopos[b] *tubias saltet?*

Minores videlicet hæ sunt quàm perfectæ[c]. Conuiuiis AEschylus quæ memorat, inducit metrorum[d] studiosos; Xenophon verò, plebeios quosdam ac rudes immiscuit, at vtroque longè prudentiùs Homerus diuersa conuiuia proponit, vt qualia sint mutua collatione magis perspiciatur. Ac primùm quidem procorum conuiuium describitur, qui iuuenes, vinosi, amantes, accumbunt: deinde Phæacum, qui voluptuarij sanè finguntur, verùm superioribus constantiores & magis compositi. His autem obiicit ex aduerso poëta quæ in exercitu parantur conuiuia, & ciuiliùs ac frugaliùs peraguntur: distinguit & idem quæ incondita populi turba, & quæ amicorum ac necessariorum conuictu celebrantur, Epicurus philosophorum describit tantùm conuiuium. Homerus præterea, qui non aduocari, sed sponte debeant accedere, ostendit, ex vnius consanguineorum aduentu, aliorum huiusmodi præsentiam demonstrans:

Vltro[c] *voce bonus Menelaus venit ad illum.*

Etenim palàm est, nec fratrem, nec parentes, nec coniugem inuitandam esse, & si quem pari nos honore ac obseruantia colimus: esset enim hoc absurdum, & amicitia, qua iunguntur, indignum, quamuis nonnulli versum addiderint aduentus Menelai caussam reddentem:

Nouerat is fratris vexari quippe dolore
Tunc animum.

Quasi opus esset caussam afferre, cur vltrò ad fratrem cœnatum iuerit, & adducta sit ea probabilis. Fortassis conuiuari fratrem nesciebat Menelaus, inquiunt: at enim ridiculum fuerit hoc ignorasse, cùm notum omnibus, magnificum, & præclarum sacrum fieret, immolatis etiam bobus. Quo verò pacto ignarus illò se contulisset? Quidam, potiùs aiunt, cùm fratris animum multis inuolutum curis intelligeret, offensum ideo non fuisse, quòd non esset vocatus, & cùm huc illuc obambularet, vnà cum cæteris eò peruenisse. Est porrò qui censeat, ne perendie limis deiectísque oculis se mutuò auersantes & indignantes obtuerentur, hic cum fratre expostulans, ille pudore suffusus, Menelaum accessisse. Fratris quidem Agamemnonem oblitum fuisse, risu dignum est, præsertim cùm ob illum tum non solùm operaretur sacris, verumetiam bellum gerendum suscepisset, & ad cœnam alios acciuisset, qui nulla cognatione illum attingerent, & quibuscum ob eandem patriam nulla familiaritas intercedebat. Athenocles Cyzicenus in Homeri versibus ac verbis expendendis perspicacior Aristarcho, doctiùs, inquit, poëtam innuere, arctiorem fuisse Menelai erga fratrem beneuolentiam, quàm eorum qui sola necessitudine vincti sese diligunt. Demetrius Phalereus versus illius,

Nouerat is fratris vexari quippe dolore *Tunc animum.*

Additamentum sinistrum esse ac ineptum censet, ab Homerique poësi alienum, vt qui restrictum & humilem fuisse Heroum animum arguat. Sic enim arbitror, inquit hominum

A δὲ τεύχους φρυγῶν εἶναι εὕρημα, ὀνομάζεσθαι δ' ἢ καὶ σκυταλίας κατ' ἐμφέρειαν τῶν πάχους. χρῆσθαι δ' αὐτῆς καὶ Κυπρίους φησὶ Κρατῖνος ὁ νεώτερος ἐν Θηραμένει. Οἶδαμεν δ' ἢ καὶ τοὺς ἡμιόπους καλουμένους, ὡς ὧν φησιν Ἀνακρέων, [Τίς ἐρασμίλλῳ, θρέψας θυμὸν ἐσέβλῳ τέρεν' ὡς ἡμίοπον ὑπ' αὐλὸν ὀρχεῖσθαι.] εἰσὶν δ' οἱ αὐλοὶ οὗτοι ἐλάττονες τῶν τελείων. Αἰσχύλος γοῦν καθ' μέτρα παραδάζοντας εἰσήγαγε. Ξενοφῶν δ' καί τινας ἰδιώτας συναναμίξεν. πολλῷ τινὶ κάλλιον Ὅμηρος ἐποίησε, [καὶ Διάφορα παραπέμπων] συμπόσια [πάλιν γὰρ ἐξ ἀντιπαραβολῆς] ὁρᾶται μᾶλλον. ἔστι γὰρ αὐτῷ τὰ μὲν τῶν μνηστήρων, οἷον αἱ γήμιοι νεανίσκων μέθαις καὶ ἔρωσιν ἀνακείμενα. τὰ δὲ τῶν Φαιάκων ὑσταίτερον μὲν τούτων, φιλήδονον δέ. τούτοις δ' ἀντέθηκε τὰ μὲν ἁπλᾶ καὶ ἀγαθά, τὰ δ' πολιτικώτερον τελούμενα σωφρόνως. καὶ πάλιν αὖ διεῖλε τὰ μὲν δημοτικὴν ἔχοντα, τὰ δ' οἰκείων σώζοντα. Ἐπίκουρος δὲ συμπόσιον φιλοσόφων μόνων πεποίηται. Ἐδίδαξε δ' Ὅμηρος καὶ οὓς οὐ δεῖ καλεῖν, ἀλλ' αὐτομάτους ἥκειν ἐξ ἑνὸς τῶν ἀναγκαίων δείκνυς τὴν τῶν ὁμοίων παρουσίαν.

Αὐτόματος δὲ οἱ ἦλθε θοὸς ἀγαθὸς Μενέλαος. Δῆλον γὰρ ὡς οὔτε ἀδελφὸν, οὔτε γονέας, οὔτε γυναῖκα κλητέων, οὔτ' εἴ τις ἰσοτίμως τινὰς τύχοις ἄγοι. καὶ γὰρ αὖ ψυχρὸν εἴη καὶ ἄφιλον. καί τινες στίχον παρεσήραψαν τὴν αἰτίαν παρεισθέντες. Ἤδεε γὰρ καθ' θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο. ὥστε δέον εἰπεῖν αἰτίαν, δι' ἣν ἀδελφὸς αὐτόματος αὖ ἦκοι παρὰ δεῖπνον πιθανῆς τῆς αἰτίας ἀποδιδομένης. πότερον γὰρ φησὶν ὡς οὐκ ἤδει τὸν ἀδελφὸν ἑστιῶντα; καὶ πῶς οὐ γελοῖον, ὁπότε παρεφανὴς ἦν βεβυσία καὶ πᾶσι γνώριμος, πῶς δ' αὖ ἦλθεν εἰ μὴ ἤδει; ἢ, νὴ Δία, παρειωμένον φησὶν αὐτὸν εἰδὼς, συνεγνωμόνει [τῷ] μὴ κεκληκέναι, καὶ συμπαρεφερόμενος ἦλθεν αὐτόματος, [ὥστε ὁ] φήσας ἄκλητον ἦκειν, ἵνα μὴ πρωΐας ὑποβλέψωσιν ἀλλήλους, ὁ μὲν αἰδούμενος. ὁ δὲ μεμφόμενος. Ἀλλὰ γελοῖον ἦν ἁπλαθέως τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ ἀδελφοῦ καὶ ταῦτα, δι' ἐκεῖνον οὐ μόνον εἰς τὸ παρὸν θύοντα, ἀλλὰ καὶ τὸν πόλεμον ἀναδεδεγμένον, καὶ κεκληκότα τοὺς μήτε γήμαντας μήτε πατρίδι πεπρωκειωμένους.

Ἀθηνοκλῆς δ' ὁ Κυζικηνὸς μᾶλλον Ἀριστάρχου κατανοῶν τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν, διπαθέστερον ἡμῖν φησὶ τὸν Ὅμηρον καταλιπεῖν, ὡς τῆς ἀνάγκης ὁ Μενέλεως, οἰκειοτέρως [ἔχειν.] Δημήτριος δ' ὁ Φαληρεὺς ἐπαρίστερον τὴν τοῦ στίχου παράληψιν ἐπειπών, καὶ τῆς ποιήσεως ἀλλότριον, ὃ

Ἤδεε γὰρ καθ' θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο,

[μικρολογίαν] ἐμβάλλει τοῖς ἤθεσιν. οἶμαι γάρ φησιν ἕκαστον τῶν χαριέντων ἀνθρώπων ἔχειν καὶ οἰκεῖον

† Cap. XXV.

χρ. Τίς ἐρασμίλλῳ σ' ὦ θέραψ θυμὸν ἐσέβλῳ, περένων ἡμίοπον ὑπ' αὐλῶν ὀρχεῖσθαι;

Cap. XVI.

χρ. πολλὰ καὶ διάφορα π.

χρ. τὸ καλὸν γὰρ ἐξ ἀντ.

Cap. XXVII.

χρ. ἔχειν.

χρ. καὶ ὅτι μικρ.

χρ. τὸ

χρ. ὡς περὶ φ.

κεῖον ⸂δ φίλον⸃, ⸂πρὸς ὃν αὖ ἔλθοι θυσίας ἔσης, τὸν καλεῖν⸃ μὴ ⸂προμένας. Πλάτων δ⸂ ἐν τῷ συμποσίῳ ⸂περὶ τῶν αὐτῶν λέγει ὕτως. ἵνα καὶ τ⸂ παροιμίαν φησὶ διαφθείρωμεν μεταβάλλοντες, ὡς ἄρα καὶ ἀγαθῶν ἔπὶ δαῖτας ἴασιν, αὐτόματοι ἀγαθοί. Ομηρ⸂ μὲν γὰρ κινδυνεύει ⸂ μόνον διαφθεῖραι, ἀλλὰ καὶ ὑβρίσαι εἰς αὐτόν. ⸂ποιήσας γὰρ τὸν Αγαμέμνονα ἀγαθὸν ⸂πολέμια, τὸν Μενέλαον ⸂ μαλακὸν αἰχμητὴν, θυσίαν ⸂ποιουμένῳ τὸν Αγαμέμνονα, ἄκλητον ἐποίησεν ἐλθόντα τὸν χείρονα ἔπὶ τὴν τοῦ ἀμείνονος δαῖτα. ‖ Βακχυλίδης ⸂δὲ τὸν Κήυκος οἶκον φησίν,

Εστη δ⸂ ἔπὶ λαΐνου ἕδου.
Τοὶ δ⸂ θοίνας ἕλυνον ὧδε τ⸂ ἔφασ⸃,
Αὐτόματοι δ⸂ ἀγαθῶν δαῖτας ‖ δόχθας
Ἐπέρχονται δίκαιοι φῶτες.

Αἱ δ⸂ παροιμίαι, ἡ μὲν φησιν,

Αὐτόματοι δ⸂ ἀγαθοὶ ἀγαθῶν ἔπὶ δαῖτας ἴασιν.

ἡ δ⸂, Αὐτόματοι ἀγαθοὶ δειλῶν ἔπὶ δαῖτας ἴασιν.

Ο⸂ δεόντως γοῦν Πλάτων τὸν Μενέλαον ἐνόμισεν εἶναι δειλὸν, ὃν ἀρήϊφιλον Ομηρ⸂ λέγει, καὶ μόνον ὑπὲρ Πατρόκλε ἀριστεύσαντα καὶ τῷ Εκτορι ⸂πρὸ πάντων ⸂πόθυμον μονομαχεῖν, καίπερ ὄντα τῇ ῥώμῃ καταδεέστερον· ‖ ἐφ⸂ ᾧ μόνῳ τῶν στρατευσαμένων εἰρηκεν,

Εν δ⸂ αὐτὸς κῖεν ἦσι ⸂ποθυμίῃσι ⸂πεποιθώς.

εἰ δ⸂ ὁ ἐχθρὸς βλασφημῶν αὐτὸν εἴρηκε ‖ μαλθακὸν αἰχμητὴν, καὶ διὰ τοῦτο Πλάτων τῷ ὄντι μαλθακὸν αὐτὸν ὑπολαμβάνει, οὐκ αὖ φήσομέν γε τὸν Αγαμέμνονα πηδεῖν ἐν τοῖς φαύλοις, ὃν αὐτὸς φησὶν εἶναι ἀγαθόν· εἴπερ εἰς αὐτὸν εἴρηται τοῦτο τὸ ἔπος.

Οἰνοβαρὲς κυνὸς ὄμματ⸂ ἔχων, κραδίην δ⸂ ἐλάφοιο.

Ο⸂ γὰρ εἴ τι λέγεται ⸂παρ⸂ Ομήρῳ, τοῦθ⸂ Ομηρ⸂ λέγει. ⸂πῶς γὰρ ἂν εἴη μαλθακὸς Μενέλα⸃, ὁ τὸν Εκτορα μόνος ἀπείρξας τοῦ Πατρόκλου καὶ ⸂Ευφορβον ἀποκτείνας τε καὶ σκυλεύσας ἐν μέσοις τοῖς Τρωσί. ‖ τὸ δὲ μηδὲ τὸν τίχον ὃν ἦπαρ τελείως καταγνῶναι, ἄτοπον· διὸ ⸂βοᾷ ἀγαθὸς Μενέλαος λέγεται. τοὺς γὰρ ἀνδρειοτάτους Ομηρ⸂ [εἰώθειν ἐπιφωνεῖν,] καλούντων τῶν παλαιῶν τὸν πόλεμον βοήν. ⸂πανταχ⸂ δ⸂ ὧν ἀκριβὴς Ομηρ⸂, καὶ τὸ μικρὸν τοῦτο οὐ ⸂παρέλιπε τὸ δεῖν θερμαυθέντα τὸ σῶμα ⸂πόνον καὶ λύσασθαι ἰέναι ⸂πρὸς τὸ δεῖπνον. ἔπὶ ⸂οὖν τοῦ Οδυσσέως εἶπε ⸂πρὸ τῆς ⸂πρὸς Φαίακας θοίνης,

Αὐτίκα δ⸂ ἄρα μιν ⸂ταμίη λούσασθαι ἄνωγε.

Επὶ δὲ τῶν ⸂περὶ Τηλέμαχον,

Ες ῥ⸂ ἀσαμίνθους ⸂βάντες εὐξέστας λόσαντο.

Απεπεῖς γὰρ ⸂ὦ, φησὶν Αριστοτέλης, ἥκειν εἰς τὸ συμπόσιον σὺν ἱδρῶτι ⸂πολλῷ καὶ κονιορτῷ. δεῖ ⸂γὰρ τὸν ⸂χαριέντα μήτε ῥυπᾶν, μήτε αὐχμεῖν, μήτε βορβόρῳ χαίρειν καθ⸂ Ηράκλειτον. Δεῖ δὲ καὶ τὸν πρῶτον εἰς ἀλλοτρίαν οἰκίαν ἐρχόμενον ἔπὶ δεῖπνον, μὴ ⸂παρισόμενον

A elegantium vnicuique familiarem esse quendam & amicum, ad quem, dum sacrificat, non expectato nuntio accersituro, commeet: Plato in Conuiuio de hac re sic disputat, Vt prouerbium, ait, sic inuersum perdamus, Bonos[a] scilicet ad bonorum conuiuia vltrò venire. Nam parum abest quin Homerus id adagium non tantùm corruperit, verumetiam summa cum iniuria & contumelia vitiarit, qui ad Agamemnonem in bellicis rebus strenuum ducem, sacrificaturum, euntem Menelaum fingit, inuocatum, mollem ac imbellem pugnatorem, nempe deteriorem ad præstantioris epulum. Bacchylides de Ceycis[b] domo inquit:

Ad saxeum solum constitit:
Parabant alij conuiuium: ille verò dixit
Sponte ad bonorum epulas accessu faciles
Superueniunt iusti probique viri.

Prouerbiorum quidem alterum sic habet:

Sponte bonis mos est conuiuia adire bonorum.

Alterum autem sic iactatur:

Vltrò adeunt hominis timidi conuiuia fortes.

Plato certè non rectè Menelaum pauidum fuisse iudicauit, qui ab Homero vocatur ἀρήϊφιλος[c], qui pro Patroclo[d] tuendo se gessit optimè, nec recusauit singulari certamine dimicare cum Hectore, quanquam viribus inferior, & solus omnium Græcorum qui in exercitu fuerunt, hac laudatione à poëta est honestatus:

Prodijt ille animo prompto, virtutéque fisus.

Quòd si maledictis incessens eum hostis, mollē pugnatorem appellauit, ideóque Plato re vera mollem existimauit, ac inualidum, Homerus etiam ipse eadem ratione ignauis accenset Agamemnonem, quem tamen generosum vbique prædicat, quandoquidem hoc conuitio notatus est,

Tu grauis es vino: canis[e] est oculus: pauidum cor Cerui.

Cæterùm apud Homerum si quid dicitur, id Homerus non semper dicit. Menelaus, quæso, mollis esse qui potuit, cùm solus à Patroclo Hectorem depulerit, Euphorbúmque interfecerit, ac inter medios Troianos spoliauerit? Absurdum porrò est, versum quem reprehendit, Platoni intellectum exactè non fuisse, nempe quo voce bonus fuisse Melaus indicatur. Nam fortissimos viros dicere solet Homerus ἐπιφωνεῖν, id est, acclamare, ideo quòd pugnam βοὴν, id est, vocem, & clamorem antiqui vocauerint. In omnibus diligens & accuratus idem Homerus, quod parui momenti est, hoc non præteriit, curato lotóque corpusculo, ad cœnam eundum esse. Itaque de Vlysse, priusquam apud Phæacas cibum caperet, dixit,

Continuò iussit defessum proma[f] lauare.

de Telemacho verò,

In nitidum solium transibant, atque lauabant.

Etenim, quod Aristoteles[g] inquit, Inurbanum ac indecorum fuerit, sudore multo & puluere sordidum conuiuium adire, &, quod Heraclitus ait, elegantes comptíque homines nec esse debent sordibus obsiti, nec squallere, nec gaudere luto. Porrò qui in alienam domum cœnaturus primùm accedit, eum non statim oporter,

oportet, vt ventri & gulæ ſeruiat, ad conuiuium pergere, ſed ſpectandi cupiditati nonnihil concedere, & ædes contemplari, quod à poëta non eſt omiſſum:

Aedes [a] *ingreſſi diuinas, ſpectabant*
Admirabundi regis palatia, Iouis alumni:
Nam veluti ſplendor ſolis aut lunæ
Fulgebant omnia in præaltis ædibus clari Menelai.

Ariſtophanes in Veſpis, ſenem quendam ruſticum ac litigioſum fingit, à filio monitum corrigi, vt vnctum ciuiléque vitæ genus amplectatur, his verbis:

Deſine: tu quidem hîc accumebs: diſce iam
Comiter in conuiuiis, & amicorum congreſſu verſari.

Deinde quomodo ſit accumbendum vbi docuit, addit:

Poſtea ex æneis [b] *vaſis aliquod laudato:*
Lacunaria ſpectato: ſtridentéſque per aulam citharæ ſonos admirator.

Quinetiam rurſum Homerus ante conuiuium faciendum quid ſit commonefacit, nimirum ciborum primitias diis eſſe tribuendas: Itaque Vlyſſes, quamuis incluſus antro Cyclopis,

Accenſo [c] *illic igne, dijs ſacrum fecit, deinde*
Caſeum acceptum comedit.

Et Achilles, tametſi à legatis vrgeretur, qui media nocte acceſſerant, tamen

Dijs [d] *ſacrificare iubet*
Patroclum familiarem ſuum: is autem libamēta [e] *flammis iniecit.*

Idem etiam conuiuas libantes inducit:

Pateras quidem potione coronarunt pueri,
Ac ordine cunctis quod biberēt poculis exhibuere:
Aſt vbi libarunt.

Obſeruatum quoque à Platone hoc ipſum fuit in Conuiuio. Nam cœnatos libaſſe is narrat, deúmque ſacris carminibus laudaſſe, honoribus conſuetis veneratos. Apud Xenophontem ſimiliter id factum etiam legitur. Contrà apud Epicurum diis non libatur, nullæ offeruntur primitiæ: verùm, quod Simonides ait de petulanti & immodeſta muliere,

Non immolatas [f] *victimas ſæpe deuorant.*

Vini quidem conuenientem cum aqua mixtionem Athenienſibus monſtraſſe regem Amphictyonem fama eſt, ac idcirco Bacchi recti delubrum illum extruxiſſe, quoniam tum re vera Bacchus rectus ſit; minimeq; titubet, ac noceat, cùm modicè dilutum vinum bibitur.

Iubet namque vinum
Inſanum, quod vel cordatos cantare multum imperat,
Mollitérque ridere, & ſaltare permittit,
Ac verba nonnunquam [g] *effulit, quæ ſatius erat tacuiſſe.*

Vinum profectò hic poëta nec ἠλεὸν vocat, tanquam ſtultum, & veſanum, ſed quia bibaces dementat, nec tetricos & auſteros nos eſſe præcipit, vt nunquam rideamus, cantemus, concinnè ſaltantes animum relaxemus. Haud quidem tam durus & agreſtis Homerus eſt, aut tam vecors & inauſpicatus, verùm quantum & quale ſit horum vnumquodque, & quàm inſignis ea differentia cùm apprime nouiſſet, non ſimpliciter dixit prudentem vt canat, à vino inſtigari, ſed vt multum canat, hoc eſt

A οὐδὲ δεῖ τὸ συμπόσιον χωρεῖν, ἀλλά τι δοῦναι πρότερον τῷ φιλοθεάμονι, καὶ καταγνῶναι τὴν οἰκίαν· οὐδὲ γὰρ τοῦτο παρέλιπεν ὁ ποιητής·

ΑΥτὰρ ἐπεὶ εἰσῆλθον θεῖον δόμον, οἱ δ' ἰδόντες,
Θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφέος Βασιλῆος.
Ὡς γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν, ἠὲ σελήνης,
Δῶμα καθ' ὑψιρεφὲς Μενελάου κυδαλίμοιο.

Καὶ Αριστοφάνης ἐν Σφηξὶ ποιεῖ τὸν ἄγριον γέροντα καὶ φιλοδικαστὴν καταρυθμιζόμενον εἰς βίον
B ἥμερον ὑπὸ τοῦ παιδός,

Παῦ' ἀλλὰ δεῦρὶ κατακλινεὶς πρόσθεν
Ξυμποτικὸς εἶναι κἀξιουσιαστικός.

διδάξας τε αὐτὸν ὡς δεῖ κατακλίνεσθαι, φησὶν,

Επειτ' ἐπαίνεσόν τι τῶν χαλκωμάτων,
‖Ορροφεῖ θέασαι, ‖πρεπάδ' αὐλῆς θαύμασον.

Καὶ πρὸς δὲ τοῖναντίον ἃ δεῖ ποιεῖν ἡμᾶς, διδάσκει πάλιν Ομηρος, ἀπαρχὰς τῶν βρωμάτων νέμειν τοῖς
C θεοῖς. οἱ γοῦν πρὶν τὴν Οδυσσέα καθῆσθαι ὅλως ἐν τῷ δὲ Κύκλωπος ἀπηλαίω,

Ενθάδε πῦρ κείαντες ἐθύσαμεν· ἤδε καὶ αὐτὶ
Τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν.

Καὶ ὁ Αχιλλεὺς, καθῆσθαι ἐπειγομένων τῶν πρέσβεων ὡς ἐν μέσαις νυξὶν ἠκόντων, ὅμως

Θεοῖσι δὲ ῥῦσαι ἀνώγει
Πάτροκλον ὃν ἑτάιρον, ὁ δ' ἐν πυρὶ βάλλε θυηλάς.

Καὶ ‖ πρόνδοποιεῖσθαί γε δεῖ ‖ δαιτυμόνας.

D Κοῦροι μὲν κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο.
Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.

ΑΥτὰρ ἐπεὶ πείσαντο. ἅπερ καὶ Πλάτων φυλάττει καλῶς τὸ συμπόσιον. μετὰ γὰρ τὸ δειπνῆσαι σπονδάς τέ φησιν ποιῆσαι, καὶ τὸν θεὸν παιωνίσαντας τοῖς νομιζομένοις γέρασι. πρέπει γὰρ ὡσαύτως ἢ καὶ Ξενοφῶν. πρέπει δὲ Επικούρῳ, οὐ σπονδὴ, οὐκ ἀπαρχὴ θεοῖς, ἀλλ' ὥσπερ Σιμωνίδης ἔφη πρὸς τὸ ἀκόσμως γυναικός,

E Αθυτα δ' ἱερὰ πολλάκις κάτεσθίει.

Τὸν γὰρ σύμμετρον ‖ κρᾶσιν τοῦ οἴνου ὑπὸ ‖ Αμφικτύονος βασιλεύσαντος διδαχθῆναι φησὶν Αθηναίους. καὶ διὰ τοῦτο ἱερὸν Διονύσου Ορθοῦ ἱδρύσασθαι. τότε γὰρ ὀρθός ἐστι τῷ ὄντι καὶ οὐ σφαλερὸς, ὅταν συμμέτρως καὶ κεκραμένως πίνηται.

---ΟΙνος γὰρ ἀνώγει
Ηλεὸς ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀείσαι·

F Καὶ δ' ἀπαλὸν γελάσαι· καὶτ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν,

Καί τι ἔπος θρασὺ θεῖκεν ὅπερ τ' ἄρρητον ἄμεινον.

Τὸν γὰρ οἶνον Ομηρος, οὐκ ἠλεὸν ὥσπερ ἡλίθιον καλεῖ, καὶ ματαιοποιόν. οὐδὲ κελεύει σκυθρωπὸν εἶναι, μήτε ᾄδοντα, μήτε γελῶντα, μήτ' ἐνρύθμως ποτὲ καὶ πρὸς ὄρχησιν τρεπόμενον· ἀλλ' οὕτως ἀγροίκος, οὐδ' ἐπαρκτέρος ἐστὶν. ἀλλ' ἤδει τούτων ἑκάστου καὶ τοσότητος, καὶ ποιότητος διάφορὰν. ὅθεν οὐκ εἶπεν ὡς ἄρα τὸν πολύφρονα οἶνος ποιεῖ ᾄδειν, ἀλλὰ μάλ' ἀείσαι, τοῦ ἐστιν

ἀμέ

ἀμέτρως καὶ ὀπὶ πολεῖον ὥσπερ πεθσοχλεῖν. οὐδ' ἕλι γελάσαι, μὰ Δί', οὐδ' ὀρχήσασθ'. κοινὸν δ' ἐπ' ἀμφοτέρων λαβὼν τὸ ἀπαλὸν, τὴν ἀνανδρον εἰς τὸ πεθπίωσιν ὀπισομίζῃ.

Καὶ τ' ἀπαλὸν γελάσαι, καὶ τ' ὀρχήσασθ' ἀνῆκεν. ὡδὶ δ' τῷ Πλάτωνι τούτων οὐδὲν ἐμμελές· ἀλλὰ πίνουσι μὲν τοσοῦτον, ὥστε μηδὲ τοῖς ἰδίοις ποσὶν ἑστάναι. ὁρᾷς γὰρ [ὀπὶ κῶμον] Αλκιβιάδην, ὡς ἀσχημονεῖ. οἱ δ' ἄλλοι τὸν ὀκταπότυλον ψυκτῆρα πίνουσι πεθφάσεως λαβόμενοι, ἐπεὶ πεθς αὐτὸν πεθέλκυσεν Αλκιβιάδης. οὐχ ὥσπερ οἱ πεθ' Ομήρῳ,

ΑΤ ἐπεὶ πεῖσαν τ' ἔπον θ' ὅσον ἤθελε θυμός. τούτων οὖν, ἃ μὴ καθάπαξ πειρασπέον· οἷς δὲ συμμέτρως χρηστέον, ὥσπερ ἀναθήμασι πισὶ μικρὸν πεθσαποβλέψαντας, καθάπεθ Ομηρος εἴρηκεν.

† Cap. XXVIII. μολπή τ' ὀρχηθύς τε, ‖ τὰ γάρ τ' ‖ ἀναθήματα δαιτός. τὸ δ' ὅλον τὸ πεθὶ τὰ τοιαῦτα νενόμικε τοῖς μνηστῆρσι καὶ τοῖς Φαίαξιν ἐνειμμ. ἀλλ' οὐχὶ Νέστορι, οὐδὲ Μενελάῳ· ἔ ἐν τῇ γαμοποιΐᾳ μὴ ‖ σωφρόντες οἱ πεθὶ Αρίσταρχον, [ὅτι σωφρὸς οὔσης] τὴν ἑστιάσεως καὶ τὰ ἀκμαῖον ἡμερῶν παρελθυθυιῶν, ἐν αἷς παρέληπτο μὴ ἡ γαμουμένη πεθς ἄνδρ' νυμφίου· πέρας δ' εἶχεν ὁ δ' Μεγαπένθους γάμος. αὐτὸ δὴ μονάζοντες δηλοῦντ', ὅ τε Μενέλαος καὶ ἡ Ελένη μὴ σωφρονοῦντες, ἀλλ' ἐξαπαληθέντες ὑπὸ τοῦ πρώτου ἔτους,

‖ Τὸν δ' εὗρον δαινυμένα γάμον πολλοῖσιν ἔτησιν, πεθστησῆψαν τοιούτους πινὰς στίχους,

‖ Ως οἱ μὲν δαίνυντο κατ' ὑψερεφὲς μέγα δῶμα,

Γείτονες, ἠδ' ἑταῖ Μενελάου κυδαλίμοιο (δὸς Τερπόμενοι. ‖ μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς φορμίζων· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς Μολπῆς ‖ ἐξάρχοντες ἐδίνευον κατὰ μέσους.

μετενεγκόντες ἐκ τ' ὀπλοποιΐας σιὼ αὐτῷ γε τῷ πεθὶ τὴν λέξιν ἁμαρτήματι. οὐ γὰρ ‖ ἐξάρχοντες οἱ κυβιστητῆρες, ἀλλ' ἐξάρχοντος δ' ᾠδοῦ πάντως ὠρχοῦντο. ‖ τὸ γὰρ ἐξάρχειν τῆς φορμιγγος ἴδιον. διόπεθ ὁ μὲν Ησίοδος φησιν ἐν τῇ Ασπίδι,

--θεαὶ δ' ἐξῆρχον ἀοιδῆς

Μοῦσαι Πιερίδες. καὶ ὁ Αρχίλοχος

ΑΤὸς ἐξάρχων πεθς αὐλὸν Λέσβιον παιήονα.

Καλεῖ δὲ Στησίχορος μὲν τὴν Μοῦσαν ἀρχεσίμολπον· Πίνδαρος δ' ἀγησίχορα τὰ πεθοίμια. ‖ Διόδωρος δ' ὁ Αριστοφάνειος ὅλον τὸν γάμον πεθιέγραψε ‖ παίζων πεθὸς τὰς ἡμέρας εἶναι· καὶ τὸ λῆγον αὐτῶν, ἔπ' ᾗ καὶ τὸ ἕωλον τῆς συμποσίας ὄντ' ὀπιλογιζόμενον· ἔπειτα κελεύει γράφειν, Δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε καθ' αὐτούς· ἐν τῷ δασεῖ γάμματι σολοικίζειν ἀναγκάζων. τὸ μὲν γὰρ κατ' αὐτοῦ, καθὰ σφᾶς ἐστιν αὐτούς. τὸ δὲ λέγειν ἑαυτοῦ, σόλοικον. ἀλλ' ὅπεθ εἶπον οἱ τῶν ἀκροαμάτων εἰς τὸ σῶφρον τὸν συμπόσιον εἰσαγωγὴ, παρέγραφός ἐστιν ἐκ τοῦ Κρητικοῦ χοροῦ μετενηνεγμένη.

A immodicè, & plus quàm deceat, adeò vt molestus obstrepat: nec, per Iouem, ad risum vel saltationem cogi, sed quod vtrinque commune statuit, molliter vt fiat, parum virilem in ea propensionem & lasciuiam damnat & reprimit: nec interim mollem saltationem risúmve prohibet. Apud Platonem horum nullus modus est. Conuiuæ sic affatim bibunt, vt ne suis quidem insistant pedibus. Vide, quæso, comessabundus Alcibiades quàm præter decorum ineptiat. Quidam octo cotylarum poculum [a] exhauriunt, inde occasione sumpta, B quòd Alcibiades illexisset, ac prouocasset. E diuerso apud Homerum,

Postea quàm libarunt, & biberunt, quantum animo collibitum est.

Horum igitur quædam semel ac omnino circumscribenda sunt, aliis verò mediocriter vtendum, veluti quibusquam auctariis, & additamentis, quorum paucus habendus sit respectus, vt inquit Homerus,

Cantus, saltator: hæc enim sunt additamenta conuiuij. C

Cæterùm prorsus hæc procis [b] & Phæacibus Homerus tribuit, non item Nestori, & Menelao. In Megapenthis nuptiarum descriptione, Aristarchus, quia non intelligeret crebra iam fuisse conuiuia, ac elapsos status dies quibus sponsus desponsam & amatam excipiebat, finitas iam Megapēthis nuptias, Helenámque ac Menelaum domi tum solitariam vitam agere, hæc inquam, quia non animaduerteret, deceptus hoc primo carmine,

D *Hunc [c] offenderunt nuptiale conuiuium amicis præbentem,*

Huiusmodi quòsdam versus alios attexuit:

Ita quidem epulabantur in præaltis & amplis ædibus

Inclyti Menelai vicini, ac necessarij.

Hilares: apud ipsos canebat diuinus poëta

Citharam pulsans: duo verò illic saltatores

Cantionem exorsi, in illorum medio se in orbem circumuertentes [d] tripudiabant.

† Cap. XXVII. 91 Hos scilicet versus ex armorum [e] descriptione E in eum locum Aristarchus transtulit, falsus etiam in dictionis significatu, ac proprietate. Non enim ἐξάρχεσιν, id est, inchoant saltatores, sed auspicante prorsus cantore saltant. ἐξάρχειν [f] verbum citharæ [g] peculiare est. Quapropter Hesiodus in Aspide dixit:

Diuæ autem musæ Pierides ἀοιδῆς ἐξῆρχον, id est, *cantum incepere*, & Archilochus:

ἐξάρχων, id est, *incipiens ipse ad tibiam Lesbium pæana* [h]. Stesichorus musam vocat ἀρχεσίμολπον, hoc est, cantiones incipientem, F Pindarus autem præfationes siue proœmia, ἀγησίχορα [i], quod choris & saltationibus præeant. Diodorus Aristophanius tanquam ludens, totam illam de nuptiis orationem poëtæ delet, & inducit, nec secum reputat dies illos nuptiarum postremos fuisse, non primos, vanúmque ac friuolum conuiuium illud [k] futurum: deinde scribendum censet, Duos saltatores καθ' αὑτούς, hoc est, per seipsos, in aspirata litera poëtam cogens solœcismum [l] committere. Nam κατ' αὐτοὺς, est, κατὰ σφᾶς αὐτοὺς, nim[i]rum, apud illos ipsos, at καθ' αὑτούς, hoc est apud se ipsos, vitiosum ommino fuerit, & solœcon: cæterùm, vt dixi, quòd modesto huic conuiuio cantus & narrationes auribus gratas inseruerunt, ascriptitium obrepsit, petitum ex chorea Cretensi, de qua

de qua in armorum descriptione poëta sic inquit:

Choream [a] *autem claudus utroque pede Vulcanus illustris*
Variis lineamentis affabre sculpebat, ei similem quam aliquando
In spatiosa Gnosso Dædalus Ariadnæ crinibus pulchris viscendæ
Elaborauit: vbi quidem iuuenes, nubilésque honestæ virgines
Saltabant, intectis brachiorum carpo mutuo complexu manibus. His enim subiungit:
Multa venustam choream turba circunstat,
Læta: duo verò saltatores iuxta ipsos
Cantum incipientes in caput se prouoluebant in choreæ medio.

Cretensibus quidem familiare ac patrium est, tum saltare, tum in caput se deiicere. Quamobrē Merionē Cretēsem quidam sic alloquitur,

Merione, fortassis te quamuis agilem saltatorem
Hasta mea compescet, transfixum vtrinque, si percutiam.

Inde vocantur & Cretensa hyporchemata [b], quorum modos Cretam appellant, instrumentum verò Molossum. Quos Laconistas nuncupant, Timæus autor est, in choris quadrangulis instrumentis cecinisse. In vniuersum autem Græcis varia fuit musica. Athenienses choros Dionysiacos & circulares [c] omnibus prætulerunt: Syracusij verò Iambistas: aliud alij. Aristarchus sanè Menelai conuiuio interpositis versibus quos minimè conueniebat, non solùm ab institutis & disciplina Lacedæmoniorum regiáque temperantia ostendit alienum fuisse, verùm etiam à Cretensi chorea exemit cantorem, ad hunc modum præciso poëmate:

Multa elegantem choream turba circumdabat
Oblectata: duo vero saltatores iuxta ipsos
Cantum incipientes in caput se aduoluebant, in illorum medio.

Vt immedicabile sit, quod inflictum vulnus est, quia seruari nequeat, id quod ad cantorem referri debet. Credibile verò non esse apud Menelaum recitationes illas & cantus adhibita fuisse, hinc apparet, quòd mutuis colloquiis totum conuiuium traduxerint, nullúmque nomen cantoris illic extet, nec cantionis quam canat, atque adeò nec Telemachus in cantorem animum aduerterit, cum taciturnitate quadam, & animi quiete magnificentiam ædium alioquin expendens. Præterea verisimile non est Nestoris & Vlyssis hominum prudentissimorum [d] filios adeò ineptos & rudes fingi, vt rusticorum modo paratis illis narrationibus & cantionibus, animum, auscultantes non attenderent. Vlysses profectò cantores Phæacum non contemptos audit:

Cæterùm [e] *Vlysses,*
Pedum [f] *micationes spectabat, & animo mirabatur.*

Quamuis distractus curis multis posset dicere,

Animo solicitudines meo quàm cantiones magis insident. Quo igitur pacto stolidus non fuerit Telemachus, qui cantore & saltatore præsentibus inclinat se ad Pisistratum, vasis & supellectile [g] stupefactus? Homeri οὗ φησὶ ἐν ὀδυσσείᾳ.

Ἐν δ' χορὸν ποίκιλλε περικλυτὸς ἀμφιγυήεις·
Τῷ ἴκελον οἷόν ποτ' ἐνὶ Κνωσῷ δαίδαλος ἤσκησε καλλιπλοκάμῳ Ἀριάδνῃ.
Ἔνθα μὲν ἠίθεοι καὶ παρθένοι ἀλφεσίβοιαι
Ὀρχεῦντ', ἀλλήλων δὲ καρπῷ χεῖρας ἔχουσαι.

Τούτοις δὲ ἐπιβάλλει,

Πολλὸς δ' ἱμερόεντα χορὸν περιῴκιθ' ὅμιλος
Τερπόμενος· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς
Μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνεον κατὰ μέσσους.

Τοῖς μὲν οὖν Κρησὶν ἥ τε ὄρχησις ἐπιχώριος, καὶ τὸ κυβιστᾶν. διὸ φησὶ πρὸς τὸν Κρῆτα Μηριόνην,

Μηριόνη τάχα κέν σε καὶ ὀρχηστὴν περ ἐόντα
Ἔγχος ἐμὸν καλέπαυσε διαμπερὲς εἴ σ' ἔβαλόν περ.

Ὅθεν καὶ Κρητικὰ καλοῦσι τὰ ὑπορχήματα, ‖ Κρῆτα μὲν καλέουσι ‖ τρόπον, τὸ δ' ὄργανον ‖ Μολοσσόν. οἱ δὲ λεγόμενοι Λακωνιστὴν φησὶν ὁ Τίμαιος, ἐν τετραγώνοις χοροῖς ᾄδον. καθόλου δὲ διέφορος ἡ μουσικὴ παρὰ τοῖς Ἕλλησι· τὸν μὲν Ἀθηναίων τὸν Διονυσιακοὺς χορούς, καὶ τὸν κυκλίους πεπιμμένων· Συρακουσίων δὲ τοὺς ἰαμβιστάς· ἄλλων δ' ἄλλους. ὁ δ' Ἀριστάρχος μόνον εἰς τὸ Μενελάου συμπόσιον ἐμβαλὼν οὓς προσῆκε στίχους καὶ τῆς Λακώνων παιδείας ἀλλότριον ἐποίησε, καὶ τῆς τοῦ βασιλέως σωφροσύνης. ‖ ἀλλὰ καὶ τοῦ Κρητικοῦ χορὸν τὸν ᾠδὸν ἐξεῖλεν, ἐπιτεμὼν τὰ ποιήματα τὸν τρόπον τοῦτον. CAP. XXVIII.

‖ Πολλὸς δ' ἱμερόεντα χορὸν περιῴκιθ' ὅμιλος
Τερπόμενος· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε καθ' αὐτοὺς
Μολπῆς ἐξάρχοντες, ἐδίνεον κατὰ μέσσους.

Ὥστ' ἀνίατον γίνεσθαι πᾶσι τὸ ἐξάρχοντες, μηκέτι δυναμένης τῆς ἐπὶ τὸν ᾠδὸν ἀναφορᾶς σώζεσθαι. ‖ διόπερ δὲ οὐ πιθανὸν, ἀκροάματα παρὰ τῷ Μενελάῳ τυγχάνειν, δῆλον ὅτι δ' ὁμιλίας ὅλον τὸ συμπόσιον περαίνεσθαι τ' πρὸς ἀλλήλους ὄνομα μηδὲν εἰρῆσθαι τοῦ ᾠδοῦ, μὴ ᾠδὴν δὲ ἥδε, μηδὲ προσέχειν τοὺς περὶ Τηλέμαχον αὐτῷ. καθάπερ δ' ἐν σιωπῇ τινι καὶ ἠρεμίᾳ καταγνοεῖν μᾶλλον τὸν οἶκον. καί τι γε πῶς οὐκ ἀπίθανον τοὺς τ' φρονιμωτάτων ἡρῶας Ὀδυσσέως καὶ Νέστορος ἐπαγελαστέρους εἰσάγεσθαι· ὥστε τρόπον ἀγροίκων τινῶν μὴ προσέχειν τοῖς παρεσκευασμένοις ἀκροάμασιν; ὁ γοῦν Ὀδυσσεὺς προσέχει τοῖς τῶν Φαιάκων ἀσματοποιοῖς,

--Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶν. θαύμαζε δὲ θυμῷ,
καθάπερ ἔχων πολλὰ τὰ προειλεγμένα, καὶ δυνάμενος εἰπεῖν
Κήδεά μοι κὴ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶν, ἠὲ σὰοισιν.

Πῶς οὖν οὐκ ἂν ἀβέλτερος εἴη ὁ Τηλέμαχος ᾠδὴν παρόντος κυβιστητῆρος, ‖ προσκύπτων πρὸς τ' Πεισίστρατον, καὶ τ' ‖ σκευῶν ‖ θαμβούμενος; ἀλλ' ὁμη-

ρῳ ὥσπερ ἀγαθὸς ζωγράφῳ, παῖδα ὅμοιον τῷ πατρὶ τὸ Τηλέμαχον παρίστησι. πεποίηκεν γοῦν ἀμφοτέρους, τὸ μὲν τὸν Ἀλκινόῳ, τὸν δὲ τὸν Μενελάῳ ἀφ' ἁδακρύων γνωριζομένους. Ἐν δὲ Ἐπικούρου συμποσίῳ κολάκων ἐστὶν ἄγυρις ἀλλήλους ἐπαινούντων. τὸ δὲ Πλάτωνος πλήρες ἐστι μυκτηρισμῶν ἀλλήλους τωθαζόντων. τὸν δὲ περὶ Ἀλκιβιάδου λόγον σιωπῶ. Παρὰ δὲ Ὁμήρῳ ‖ νεκρότης τὰ σώφρονα συμπόσια· ὃς τοῖς μὲν ἐπήνεσέ τις φήσας πρὸς τὸν Μενέλαον, ὡς οὐ κολακεύων λέγειν

Ἀνδάνει, ἤ νῦν ἦεν ὡς τερπόμεθ' αὐθι.

ὁ δὲ ἐπελάβετό τινος τῶν οὐκ ὀρθῶς λεγομένων ἢ γινομένων,

Καὶ νῦν εἴ τι που ἐστὶ πάθοι μοι· οὐ γὰρ ἔγωγε
Τέρπομ' ὀδυρόμενος μεταδόρπιος.

ὁ δὲ πάλιν,

Τηλέμαχε, ποῖόν σε ἔπος φύγε ἕρκος ὀδόντων;

Κεφ. XXV. Ἰων φησὶ, vel, Ἰξίων φησὶν, εἰρηκέναι Ἰωνα ἢ Χῖον,

‖ Κατὰ μεταφορὰν [Ἰξίων φησὶ,] Τὸν δὲ ‖ ἡμίοπον καὶ τὸν ἐλάσσονα, ταχέως ὁ μέγας καταπίνει. Εἰσὶ δὲ οἱ αὐτοὶ τοῖς παιδικοῖς καλουμένοις, οἷς δὴ οὖσιν ἀναγωνίοις, πρὸς ταῖς δίωξίας χρῶνται. διὸ καὶ τέρενας αὐτοὺς κέκληκεν ὁ Ἀνακρέων. ‖ Οἶδα δὲ καὶ ἄλλα γένη αὐλῶν, τραγικῶν τε καὶ ‖ λυσιῳδῶν, καὶ ‖ κιθαριστηρίων, ὧν μνημονεύουσιν ‖ Εὔφορός τε ἐν τοῖς περὶ ῥημάτων, καὶ Εὐφράνωρ ὁ Πυθαγορικὸς ἐν τῷ περὶ αὐλῶν. Ὁ δὲ καλάμινος αὐλὸς πτύελινος καλεῖται παρὰ τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ Δωριεῦσιν, ὡς Ἀρτεμίδωρος ἱστορεῖ ὁ Ἀριστοφανείου, ἐν δευτέρῳ περὶ Δωρίδος. Ὁ δὲ ‖ μάγαδις καλούμενος αὐλὸς, ὁ δὲ παλαιομάγαδις ὀνομαζόμενος, ἐν ταὐτὸ ὀξὺ καὶ βαρὺ φθόγγον ἀπιδείκνυσι, ὡς Ἀλεξανδρίδης ἐν Ὁπλομάχῳ φησίν·

Κεφ. Μάγαδις λαλήσω μικρὸν ἅμα σοὶ καὶ μέγα.

[‖ Μάγαδιν λαλήσω μικρὸν ἅμα σοι καὶ μέγαν.]

Οἱ δὲ καλούμενοι λώπινοι αὐλοὶ, οὗτοί εἰσιν οἱ ὑπὸ Ἀλεξανδρέων καλούμενοι φώλιγγες, κατασκευάζονται δὲ ἐκ τοῦ καλουμένου λωτοῦ· ξύλον δέ ἐστι τερετὸν γινόμενον ἐν Λιβύῃ. Θηβαίων δὲ εὕρημα φησὶν εἶναι Ἰόβας τὸν ἐκ ‖ νεβρῶν κώλων κατασκευαζόμενον αὐλόν. ὁ δὲ Τρύφων φησὶ, τοὺς καλουμένους ἐλεφαντίνους αὐλοὺς τοὺς παρὰ Φοίνιξιν ἀνατεθῆναι. οἶδα δέ τινα ὅτι καὶ μάγαδις ὄργανόν ἐστιν ἔντατον, καθάπερ καὶ κιθάρα, λύρα, βάρβιτον. Εὐφορίων δὲ ὁ ἐποποιὸς ἐν τῷ περὶ ἰαμβίων, οἱ νῦν, φησὶ, καλούμενοι ναβλισταὶ καὶ σαμβυκισταὶ, καμνῶ μὲν οὐδενὶ χρῶνται ὀργάνῳ. τὸν γὰρ ‖ βάρβιτον καὶ ‖ βάρβιτον, ὧν Σαπφὼ καὶ Ἀνακρέων μνημονεύουσι, καὶ τὸν μάγαδιν καὶ τὰ τρίγωνα, καὶ τὰς σαμβύκας ἀρχαῖα εἶναι. ἐν γοῦν Μιτυλήνῃ μίαν τῶν μουσῶν πεποιῆσθαι ὑπὸ Λεσβοθεμίδος ἔχουσαν σαμβύκην. ‖ Ἀρίστοξενος δὲ ἔγκυκλα ὄργανα [καλεῖ φοινικικὰς,] καὶ πηκτίδας, καὶ μαγαδίδας, σαμβύκας τε, καὶ τρίγωνα καὶ ‖ κλεψιάμβους, καὶ σκινδαψούς, καὶ τὸ ἐννεάχορδον καλούμενον. ‖ Πλάτων δὲ ἐν τρίτῳ Πολιτείας φησίν. Οὐκ ἄρα λύρᾳ δὲ ἐγὼ πολυχορδίας γε οὐδὲ παναρμονίου ἡμῖν δεήσει ἐν ταῖς ᾠδαῖς τε καὶ μέλεσιν. οὔ μοι, ἔφη, φαίνεται·

Κεφ. Φοίνικες,

rus medius fidius tanquam bonus pictor Telemachum omnino patri similem repræsentat, & vtrumque lacrymis obortis agnosci tradit, hunc, apud Menelaum, illum apud Alcinoum. In Epicuri conuiuio assentatorum turma est sibi reciprocis laudibus palpantium: Platonis [a] verò epulum irrisoribus & dicacibus refertum est, qui mutuò se vellicant, & ludificantur. Nam orationem quæ habita est de Alcibiade, sileo. Apud Homerum modesta conuiuia plausu celebrantur. Menelaum quidam cùm laudasset, subiunxit,

Quod dicere non audeo
Tua voce, perinde ac dei, coram nos oblectamur.

Idem Menelaus si quid dictum factúmve minus rectè fuerit, id reprehendens, ait,

Et nunc, si quid est præterea, obsequitor mihi,
Molestum est mihi post cœnam lamentari.

Idem rursus:

Telemache, quodnam verbum dentium septo effugit?

Per translationem ab Ixione hoc scriptum est.

Hemiopum & minorem tibiam magna statim deglutit [b].

Hemiopus eadem cum puerili tibia est, ad canendi certamina minimè idonea, propterèque apta conuiuiis: quamobrem teneram vocat Anacreon. Haud me latet esse quoque alia genera tibiarum, nempe Tragicas, Lysiodos, Citharisterias, quarum meminit Euphorus libro De inuentis, & Euphranor Pythagoricus libro De tibiis. Tibiam è calamis factam Tityrinum vocant Dores Italici, vt refert Artemidorus Aristophanius libro secundo De Doride. Quam Magadin & Palæomagadin nuncupant, eadem fistula grauem & acutum sonum edit, vt inquit Alexandrides in Hoplomacho, ad hunc modum,

Magadin loquar [c], *alta simul & summissa voce.*

Quas Lotinas tibias vocant, Alexandrinis Photinges nominantur. Eloti ligno, quod in Aphrica nascitur, illas conficiunt. Tibiam, quæ paratur ex cruribus hinnuli, à Thebanis repertam fuisse Iuba tradit: Tryphon verò, quas appellant Elephantinas [d], primùm à Phœnicibus pertusas fuisse. Equidem magadin quoque instrumentum esse noui tensis fidibus sonorum, vt citharam, lyram, barbiton. Euphorion, hexametrorum carminum scriptor, libro De Isthmiis, scribit, quos nunc vocant Nablistas, Panduristas, & Sambucistas, nullis vti nouitiis instrumentis, fidiúmque graui sono Barbiton [e] cuius meminere Sappho, & Anacreon, Magadin, Trigona, & Sambucas esse proculdubio antiquas. Itaque apud Mitylenen ex Musis vnam cum sambuca videri, Lesbothemidis opus. Aristoxenus instrumenta peregrina recenset, Phœnicias, Pectidas, Magadidas, Sambucas, Trigona, Clepsiangos [f], Scindapsos, & quod Enneachordon vocant, Plato libro tertio De Rebublica: Non igitur fidibus, inquam, multis, aut vniuerso harmoniarum concentu, in nostris modis aut cantilenis egebimus: mihi non videtur, inquit:

nec

nec Trigonis, ait, nec Pectidibus, & ad ſummam inſtrumentis omnibus, quotquot tenduntur multis fidibus, & omni harmoniarum varietate perſonant. Eſt autem Scindapſus fidibus quatuor aptum inſtrumentum, vt inquit Matron Parodus,

Nec ſub clauis appenderunt, quoniam diſtentæ fides erant,
Scindapſon tetrachordon, mulieris quæ [a] *nihil colu ſua nebat.*

Huius ſic meminit & Theopompus Colophonius, hexametrorum verſuum poëta, in opere cuius titulus eſt, Curriculum:

Scindapſum magnum, lyræ ſimilem manibus pulſans, &
Exacuens [b]*, ex viridi nouellâque myrica fabricatum.*

Anaxilas in Lyropœo [c],

Ego verò barbitos tribus fidibus inſtructas, pectidas,
Citharas, lyras, ſcindapſos præparaui.

Sopater Parodus in opere, cuius titulus eſt [d], Myſtæ pectidis fides eſſe duas ſic inquit:

Pectis barbarâ muſa [e] *ſuperbiens*
Duabus attenſis [f] *fidibus, in manum quo modo tradita eſt?*

Pariampidon & Epicharmus in Perialo [h] ſic meminit:

Semele ſaltat: aliÿ ſciiè contrectant [i] *citharam,*
Et pariampidas: latatur ea ſonorum frequentamenta cùm audit.

Pſalterium, vt autor eſt Iuba, Alexander Cytherius fidibus compleuit, & Epheſi conſenescens artis ſuæ ingenioſiſſimum hoc inuentum in Dianæ templo dedicauit. Meminit & Iuba Lyrophœnicis, ac Epigonij, quod nunc in rectum [k] Pſalterium tranſmutatum eius nomen ſeruat qui illo vſus eſt. Fuit autem Epigonus Ambraciotes genere, ciuitate donatus à Sicyoniis, muſices peritiſſimus, & qui canens ſiue pectine manu fides pulſaret. Horum igitur quæ memorauimus inſtrumentorum omnium & tibiarum artifices docti ac experti ſunt Alexandrini: cuius rei periculum de me facere ſi velis, induſtriæ ſpecimen ipſe tibi dabo, quamuis alij multi ſint in patria muſici nobis præſtantiores. Alexander quidem meus ciuis, qui haud ita dudum exceſſit vita, ingenij ſui tale quidem documentum publicè Romæ præbuit, in eo quod Trigonon vocant inſtrumento, vt ad inſaniam vſque Muſices ſtudio Romanos inflammauerit, multique numeros eius ac pulſus etiamnum recordantur. Huius Trigoni in Myſis Sophocles ſic meminit:

Phrygij Trigoni multi, & ſuis tracta fidibus
Lydiæ pectidis chordarum celebrat concinnitas [l].

Idem in Thamyra, Ariſtophanes in Conuitiatoribus, Theopompus in Penelope, Trigoni meminêre. Eupolis in Baptis [m]:

Benè quidem tympanum pulſat, trigoniſque benè cantat.

Euphorion, vt ſuprà diximus, & Protagorides libro ſecundo De feſtis cõuentibus qui ad Daphnen fiũt, inſtrumenti muſici, quod Pandoron vocant, meminere. Pythagoras, qui de rubro mari ſcripſit, Troglodytas inquit Panduram

A ‖ τριγώνων ἄρα Ⓒ ‖ πηκτίδων Ⓒ πάντων ὀργάνων, ὅσα πολύχορδα Ⓒ παναρμόνια. Ἔστιν δ' ὁ σκίνδαψ Ⓖ τετράχορδον ὄργανον, ὡς ὁ παρῳδὸς φησὶ ‖ Μάτρων ἐν τύτοις,

‖ ΟΥ δ' ἐπὶ παασαλόφιν κρέμασαν ὅθι ᾧς τεθάνυσο
Σκίνδαψος τετράχορδ Ⓖ ἀνηλακάτοιο γυναικός.

Μνημονεύει αὐτῦ Ⓒ ‖ Θεόπομπ Ⓖ ὁ ‖ Κολοφώνιος ἐποποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ‖ Ἁρματίῳ,

B Σκίνδαψον λυροένθ' μέγαν χείρεσι πνάστων
[Ὀξύνον,] ‖ ἐσμάλοιο ‖ τέλυγμένον ‖ αἰζηέν Ⓖ γρ. Ὀξύϊνον
Καὶ Ἀναξίλας ἐν ‖ Λυροποιῷ,

Ἐγὼ δ' ἑξείτους τριχόρδους, πηκτίδας,
Κιθάρας, λύρας, σκινδαψοὺς ἐξηρτυόμαν.

Σώπατρ Ⓖ δ' ὁ παρῳδὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Μύσῃ, δίχορδον εἶναι φησὶ τὴν πηκτίδα, λέγων ὕτως,

Πηκτὶς δ' Μέση γαυλῶσα βαρβάρῳ
C Δίχορδ Ⓖ, εἰς τὴν χεῖρα τῶς καθεσθῆ. ‖ Τῶν δ' παραμβίδων Ἐπίχαρμ Ⓖ ἐν Περιάλῳ μνημονεύει ὕτως, [Σεμέλα δ' χορεύει, καὶ ἐπαλίσφιν σοφὸς κιθάρα πειαμβίδας.] ἀ δ' ‖ γεγαθεῖ πυκινῶν κρεγμῶν ἀκροαζομένα. Τὸ δ' ‖ ψαλτήριον, ὥς φησιν Ἰόβας, Ἀλέξανδρος ὁ Κυθήριος σωωεπλήρωσε χορδαῖς, καὶ ἐγηράσας τῇ Ἐφεσίων πόλει, ὡς σοφώταρον τῆς ἑαυτῦ τέχνης τυπὸ τὸ ὄρημα ἀνέθηκεν ἐν Ἀρτεμισίῳ. Μνημονεύει δ' ὁ Ἰόβας καὶ τῦ λυροφοίνικ Ⓖ, ἀπὸ τῦ ἐπιγονίου, ὃ νῦν εἰς ψαλτήριον ὄρθιον, μεταχημαλιθὲν, μαστόζει τὸν τῦ χρησαμένου πρωτογονέαν. ὧν δ' ὁ Ἐπίγονος Ⓖ φύσει μὲν Ἀμβρακιώτης, δημοποίητος δ' Σικυωνίων. μουσικώταρος δ' ὢν καθ' χεῖρα, δίχα πλήκτρου ἔψαλλεν. Πάντων οὖν τύτων τῶν πρωτευσάντων ὀργάνων καὶ αὐλῶν ἐμπείρως ἔχουσι καὶ τεχνικῶς Ἀλεξανδρεῖς. ἐν οἷς αὖ μου θέλης ἀποπειραθῆναι ἐπιδείξομαί σοι ἐγὼ αὐτὸς, πολλῶν ἄλλων μουσικωτέρων μου ἐν τῇ πατρίδι ὑπαρχόντων. Ἀλέξανδρ Ⓖ δ' ὁ πολίτης μου, οὕτ Ⓖ δ' οὐ πρὸ πολλοῦ τελευτήσας, δημοσίᾳ ἐπιδειξάμεν Ⓖ ἐν τῷ τριγώνῳ ἐπικαλυμμένῳ ὀργάνῳ, ὕτως ἐποίησε πάντας Ρωμαίους μουσομανεῖν, ὡς σὺ πολλοὺς καὶ ἀπομνημονεύειν αὐτῦ τὰ κρούσματα. μνημονεύει δὲ τοῦ τριγώνου τούτου καὶ Σοφοκλῆς ἐν μὲν Μυσοῖς ὕτως,

Πολὺς δὲ φρυξ τρίγων Ⓖ [αὐλῶν πασαί τε] γρ. ἀντίπασά τε
D Λύδης ἐφυμνεῖ πηκτίδ Ⓖ συγχορδία.

καὶ ἐν Θαμύρᾳ, Ἀριστοφάνης δ' ἐν Διαβαλεῦσι, καὶ Θεόπομπος ἐν Πηνελόπῃ. Εὔπολις δ' ἐν Βάπταις φησίν·

Ὃς καλῶς μὲν τυμπανίζει, καὶ διαψάλλει τριγώνοις.

Τοῦ δὲ καλουμένου πανδούρου, Εὐφορίων μέν, ὡς πρόειται, καὶ Πρωταγορίδης ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐπὶ δάφνῃ πανηγύρεων· Πυθαγόρας δὲ ὁ γεγραφὼς περὶ τ' Ἐρυθρᾶς θαλάττης, σὺν Τρωγλοδύταις φησὶ καταστρώζειν τὸν πανδούραν

ἐκ τῆς ἐν τῇ Θαλάσσῃ Φυομένης δάφνης. Τυρ-
ρηνῶν δ' ἔστιν εὕρημα κέρατά τε καὶ σάλπιγ-
γες. Μητρόδωρος δ' ὁ Χῖος ἐν Τρωϊκοῖς, σύριγ-
γα μὲν φησιν εὑρε Μαρσύας καὶ αὐλὸν ἐν Κε-
λαιναῖς, τῶν πρότερον ἑνὶ καλάμῳ συρίζόντων.
Εὐφορίων δ' ὁ ἐποποιὸς ἐν τῷ περὶ μελοποιῶν,
τὴν μονοκάλαμον σύριγγα Ερμεῖ εὑρεῖν. πινὰς
δ' ἱστορεῖν Σεύθῃ καὶ Ρωνάκῃ τοῦ Μήδους. τὴν
δὲ πολυκάλαμον, Σιληνόν. Μαρσύαν δὲ τὴν κη-
ρόδετον. Ταῦτα ἔχεις παρ' ἡμῶν τ' Αλεξανδρέων,
Ολπιανὲ ὀνομαθοθήρα, τ' περὶ τοὺς μοναύλους ἐ-
πιστασκητόν. Οὐ γὰρ οἶδας ἱστορῶν Μενεκλέα τὸν
Βαρκαῖον συγγραφέα, ἔτι τε Ανδρωνα ἐν τοῖς χρο-
νικοῖς τὸν Αλεξανδρέα, ὅτι Αλεξανδρεῖς εἰσιν οἱ
παιδεύσαντες πάσας τοὺς Ελληνας καὶ τοὺς βαρ-
βάρους, ἐκλειπούσης ἤδη τ' ἐγκυκλίου παιδείας,
διὰ τὰς ψυχομαχίας συνεχεῖς κινήσεις ἐν τοῖς κατὰ
τοὺς Αλεξάνδρου διαδόχους χρόνοις; Εἰκὸς οὖν
ἀνανέωσις πάλιν παιδείας ἁπάσης κατὰ τ' ἕβδο-
μον βασιλεύσαντα Αἰγύπτου Πτολεμαῖον, τὸν
κυρίως ὑπὸ τῶν Αλεξανδρέων καλούμενον Κα-
κεργέτην. οὗτος γὰρ πολλοὺς τῶν Αλεξανδρέων ἀπο-
σφάξας, οὐκ ὀλίγους δὲ φυγαδεύσας τῶν κατὰ
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐφηβησάντων, ἐποίησε πλή-
ρεις τάς τε νήσους καὶ πόλεις ἀνδρῶν γραμματι-
κῶν, φιλοσόφων, γεωμετρῶν, μουσικῶν, ζωγρά-
φων, παιδοτριβῶν τε καὶ ἰατρῶν, καὶ ἄλλων πολ-
λῶν τεχνιτῶν οἱ διὰ τὸ πένεσθαι διδάσκοντες ἀ-
πῆσαν, πολλοὺς καλέσκεύασαν ἄνδρας ἐλλογί-
μους. Εμελε δὲ τοῖς πάλαι πᾶσιν Ελλησι μουσικῆς·
διόπερ καὶ ἡ αὐλητικὴ πρεσβεύσασα λίαν. Χαμαι-
λέων γοῦν ὁ Ηρακλεώτης ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ
Προτρεπτικῶν, Λακεδαιμονίους φησὶ καὶ Θηβαίους
πάσας αὐλεῖν μανθάνειν. Ηρακλεώτας τε τοὺς
ἐν τῷ Πόντῳ καθ' ἑαυτὸν ἔπ, Αθηναίων τε τοὺς
ἐπιφανεστάτους, Καλλίαν τε τὸν Ιππονίκου, καὶ Κρι-
τίαν τὸν Καλλαίσχρου. Δοῦρις δ' ἐν τῷ περὶ Ευρι-
πίδου καὶ Σοφοκλέους, Αλκιβιάδην φησὶ μαθεῖν
τὴν αὐλητικὴν, οὐ παρά τυχόντος, ἀλλὰ Προσ-
νόμου τοῦ μεγίστην ἐσχηκότος δόξαν. Αριστόξενος δὲ
καὶ Επαμινώνδαν τὸν Θηβαῖον αὐλεῖν μαθεῖν παρὰ
Ολυμποδώρου καὶ Ορθαγόρα. καὶ τῶν Πυθαγορικῶν
δὲ πολλοὶ τὴν αὐλητικὴν ἤσκησαν, ὡς Ευφάνωρ
τε, καὶ Αρχύτας, Φιλόλαός τε, ἄλλοι τε οὐκ ὀλίγοι.

Ο δ' Ευφάνωρος σύγγραμμα περὶ αὐλῶν κα-
τέλιπεν. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Αρχύτας. Εμφανίζει δὲ
93 Αριστοφάνης ἐν τοῖς Δαιταλεῦσι τὴν περὶ τὸ πρᾶ-
γμα τοῦτο σπουδὴν, ὅταν λέγῃ,

χ. Ὅστις δ' ἐμοὶ [Ὅστις δ' αὐτῷ αὐλοῖς] καὶ λύραις καθέτερι-
μμαι χρώμενος, εἶτα με σκάπτειν κελεύεις. Φρυνίχος
ἐν Εφιάλῃ,

ΟΥ τουτονὶ μέν τι σὺ κιθαρίζειν ποτὲ αὐλεῖν τ'
ἐδίδαξας.

Καὶ τὴν Αθηνᾶν δέ φησιν Επίχαρμος ἐν Μού-
σαις, ἐπαυλῆσαι τοῖς Διοσκούροις τὸν ἐνόπλιον. Ιων
δὲ ἐν Φοίνικι ἢ Καινεῖ, ‖ ἀλέκτορα τὸν αὐλὸν καλεῖ
ἐν τούτοις,

Επῆδε δ' αὐλὸς ἀλέκτωρ Λύδιον ὕμνον Αχαιῶν.

ex ea lauro, quæ in mari gignitur, fabricare. A
Tubas & cornua Hetrusci repererunt. Metrodorus Chius in Troïcis scribit Marsiam fistulam & tibiam Celænis [a] inuenisse, cùm vno calamo superiores canerent. Euphorion hexametrorum scriptor libro De poëtis lyricis tradit, fistulæ, cui vnicus & simplex calamus est, inuentorem Mercurium fuisse, vel, vt aliqui memoriæ mandarunt, Seuthen, & Rhonacen Medos: eius verò quæ multis est compacta calamis, Silenum: illius autẽ, quæ cera [b] glutinatur, Marsyam. Hæc habeto de nobis Alexandrinis, ô Vlpiane, dictionum aucupator, monaulorum perquam studiosis. Nescis enim Meneclem Barcæum scriptorem, & Andronem in Annalibus Alexandrinorum prodidisse, ab Alexandrinis eruditos fuisse & Græcos omnes, & Barbaros, cùm iam defecisset ac exoleuisset disciplinarum in orbem conserta series, ob continuos bellorum motus, quæ Alexandri successorum temporibus exarserunt. Renouatæ sunt itaque omnes disB
ciplinæ sub AEgyptij septimo rege Ptolomæo, C
quem verè & aptè Cacergeten, id est, maleficum [c] Alexandrini vocauere. Hic enim iugulatis multis Alexandriæ ciuibus, & non paucis eorum, qui cum ipsius fratre pubescentes adoleuerant, actis in exilium, vrbes insulásque repleuit grammaticis, philosophis, geometris, musicis, puerorum magistris, pictoribus, medicis, & aliis multis artificibus, qui ob inopiam ea docentes quæ scirent, omni humanitate præclaros viros expoliuerunt. Fuit quiD
dem & olim apud Græcos omnes in pretio musica, ideóque tibicinum artem summo studio discere cupiebant. Itaque Chamæleon Heracleotes in libro, quem Exhortatorium inscripsit, tradit, Lacedæmonios ac Thebanos [d] omnes huic arti operam nauare, præterea éque suo sæculo Heracleotas qui Pontum incolunt, & Athenienssium splendidissimos, vt Calliam Hipponici filium, Critiam Callæschri. Duris libro De Euripide & Sophocle, tradit, Alcibiadem [e] didicisse tibia ludere, E
non à quouis plebeio magistello, sed à Prosnomo, cuius tum maxima fuit claritas. Aristoxenus scribit Epaminondam huius artis peritum euasisse, doctoribus Olympiodoro, & Orthagora. Multi quoque Pythagorici hanc artem exercuerunt, vt Euphranor, qui de tibiis librum conscriptum reliquit, & itidem Archytas. Aristophanes in Conuiuatoribus quanto studio huic arti quondam incubuerint, palam facit, cùm ait:

Cùm eius gratia tibijs lyrísque tractatis
Mihi obtritæ manus sint, fodere nunc iubes.

Phrynichus in Ephialte, siue Incubo:

Non hunc profectò aliquando tu aut citharam
pulsare, aut tibias inflare docuisti.

Epicharmus in Musis tradit, Mineruam Dioscuris [f] armatam saltationem [g] tibia cecinisse. Ion in Phœnice, siue Cæneo [h], tibiam gallum [i] sic vocat:

Canebat verò gallus, nimirum tibia Lydia, Achivorum laudes.

Idem

Idem in Custodibus, siue Præsidiariis:

Præcurrit verò fistula, Idæus a gallus.

Idem poëta in secundo Phœnice: *Informem gestabat, grauémque tibiam, modis veluti cursu quodam acceleratis.* Hos scilicet modos Phrygios innuit, nempe graues, quibus ideo accõmodantur cornua, quorum sonus tubarum strepitui portione respondet. Hîc iam, ô amice Timocrates, liber iste finiat, iustam nactus magnitudinem.

A Εν ὃ ‖ φρουροῖς τὸν ἀλεκτρυόνα ‖ Ιδαῖον [εἴρηκε σύελλα] Δι' ἃ τούτων, χ. εἴρηκε γ σ.

Προθεῖ δέ τι σύελλ Ιδαῖ@ ἀλέκ]ωρ. ἐν δὲ τῷ δι' Ἑρῳ Φοίνικι ὁ αὐτὸς Ιων φησὶν,

‖ Εκλυπον ἄγων βαρὺ αὐλὸν ‖ τρέχονθι ῥυθμῷ. ἔτω λέγων τῷ ‖ Φρυγίῳ, βαρὺς γὰρ οὗτος ὠδὲ ὁ κ τὸ κέρας αὐτῷ προσάπτουσιν, ἀναλογοῦ τῷ τῶν σαλπίγγων κώδωνι. ἐπὶ τούτοις τέλ@ ἐχέτω

καὶ ἥδε ἡ βίβλ@ ἑταῖρε Τιμόκρατες, ἱκανὸν εἰληφυῖα μῆκ@.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΤΩΝ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

ATHENÆI DEIPNOSOPHISTARVM LIBER QVINTVS.

CAETERVM, quandoquidem superioris prolixæq; de conuiuiis orationis hucusq; perducendæ laborem exantlauimus, & omissa sunt in hac disputatione vtilissima multa, animo quidem minimè grauia, sed quæ permultum iuuent ad explicandam intelligendámque vniuersam conuiuandi rationem, ab Homero prorsus diuino introducta & cõmonstrata, quæ de his Masurius optimus disseruit exponam. Nos etenim, vt inquit lepidus Agathon [b],

Operis loco ducimus [c] accessorium,
Et in opere satagimus vt accessorio.

Poëta [d] igitur cùm de Menelao verba facit, inquit,

Eum offenderunt cum amicis multis conuiuantem
Suæ domi, inculpati filij filiæq; nuptiarum caussa.

Sic enim moribus & legibus scitum est, vt in nuptiis epulum fiat, tum nuptiales Deos vt veneremur, tum vt pro testimonio [e] id sit. Conuiuium autem quo accipiuntur hospites, quale esse debeat, ostendit Lyciæ rex [f], excepto magnificè Bellerophonte:

Nouem diebus apud illum hospitatus est, nouem
ille boues mactauit.

Videtur autem vinum ad conciliandam alliciendámque amicitiam vim quandam habere, vt quod animum diffundat, & calfaciat. Quamobrem non antea qui essent rogabant, quàm bibissent: sed gustato iam vino, hospitij ius & fidem honorantes potius, quàm priuatim hospitum singulos. Inter cœnas quæ nostra memoria celebrantur, prouidè legislatores Philetericas [g], Populares, Thiasos, Contribulium, ac Orgeonicas permiserunt. Sunt autem multi philosophorum conuentus Athenis,

A ΑΛΛ' ἐπεὶ πολὺς [οὕτως λόγος] συμποσίων περὶ διλώτλη ὦ Τιμόκρατες ἐν τῇς περὶ τούτων, ‖ παρελίπομεν ἢ αὐτῶν τὰ χρησιμώτατα & κ βαρυώτατα τ ψυχλῳ, ‖ ὠφελεῖν τα ἢ καὶ τρέφον τα καθ' ‖ παιδαισίαν, ἅπερ ὁ θεῖ@ Ομηρος παρεισήγαγε, μνημονεύσω & τὰ περὶ τούτων λεχθέντα ὑπὸ ἑ παύλα ἀρίστε Μασουρίου. ἡμεῖς γὰρ καθ' τὸν καλὸν Αγάθωνα, CAP. I. χ. οὕτ@ λ.

B Τὸ μὲν πάρεργον ἔργον ὡς ποιούμεθα,
Τὸ δ' ἔργον ὡς πάρεργον ἐκπονούμεθα.

φησὶ δ' οὖν ὁ ποιητὴς περὶ τοῦ Μενελάου τὸν λόγον ποιούμεν@,

Τὸν δ' εὗρον δαίνυσθα γάμον πολλοῖσιν ἑταίροις

Τιέ@ ἥδε θυγατρὸς ἀμύμον@ ὧ ἐνὶ οἴκῳ.

C ὡς νενόμισαν ἄγειν συμπόσια περὶ τοὺς γάμους, τῶν τε γαμηλίων θεῶν ἕνεκα κ τ οἰονεὶ μαρτυρίας. τὸ δ' πρὸς τοὺς ξένους συμπόσιον ὁ τ Λυκίας βασιλεὺς διδάσκει οἷον εἶναι δεῖ, τὸν Βελλεροφόντ]ν μεγαλοπρεπῶς δεξάμεν@.

Εννῆμαρ ξείνισε & ἐννέα βοῦς ἱέρευσε.

D ‖ Δοκεῖ γὰρ ἔχειν περὶς φιλίαν πως ὁ οἶν@ ἐλκυστικὸν, & θερμαίνων πως ψυχλῳ καὶ διαχέων. ‖ διόπερ οὐδὲ πότερον ἠρώτων οἵ τινες εἶεν, ἀλλ' ὕστερον· ὡς τὴν ξενίαν αὐτοὺς τιμῶντες, ἀλλ' οὐ τοὺς ἐν μέρει & καθ' ἕκαστον ἡμῶν. τῶν δὲ νῦν δείπνων περιοδεύοντες οἱ νομοθέται τά τε ‖ φυλετικὰ δεῖπνα & τὰ δημοτικὰ ‖ περιέλαξαν· εἰσὶ γοῦν θιάσους καὶ τὰ ‖ φρατερικὰ, κ πάλιν ‖ ὀργεωνικὰ λεγόμενα.

Πολλῶν γοῦν εἰσὶ φιλοσόφων ἐν ἄστ σωσθοι,

τῶν μὲν ‖ Διογνητιστῶν, δὲ ‖ Ἀντιπατριστῶν λεγομένων, τῶν δὲ ‖ Παναιτιαστῶν. ‖ Καὶ ἔλιπε δὲ καὶ Θεόφραστος εἰς τὰ τοιαῦτα συνόδου χρήματα, μὰ Δί' οὐχ ἵνα ἀνειλαφρίωσι συνιόντες, ἀλλ' ἵνα [τὰ καλὰ δὲ συμποσίοις λόγοι] σωφρόνως καὶ πεπαιδευμένως διεξάγωσι. Συνεδείπνουν δ' ὁσημέραι ‖ οἱ πρῶτοι ‖ Πρύτανιν σώφρονα καὶ σωτήριον τῶν πόλεων συνδείπνα. πρὸς γοῦν τοιοῦτο συμπόσιον φησὶν ὁ Δημοσθένης ‖ ἀνηγγέχθαι τὴν Ἐλάτειαν καταληφθῆναι. ἑσπέρα μὲν γὰρ ἦν, ἦκε δέ τις ἀγγέλλων πρὸς τοὺς πρυτάνεις ὡς Ἐλάτεια κατείληπται. Καὶ τοῖς φιλοσόφοις δὲ ἐπιμελὲς ἦν συνάγουσι τοὺς νέους μετ' αὐτῶν πρός τινα τεταγμένον νόμον διωκεῖσθαι. τὸ γοῦν Ξενοκράτους ἐν Ἀκαδημίᾳ, καὶ πάλιν ‖ Ἀριστοτέλους συμποτικοί τινες ἦσαν νόμοι. Τὰ δ' ἐν Σπάρτῃ φειδίτεια, καὶ πρὸς τοῖς Κρησὶν Ἀνδρεῖα μετὰ πάσης ἐπιμελείας αἱ πόλεις συνῆγον. διὸ καί τις εἶπε κακῶς ἔφη,

ΟΤ χρὴ [συμποσίοισι] φίλους ἀπέχεσθαι ἑταίρους

Δηρόν. ἀνάμνησις δὲ πέλει χαριεστάτη αὕτη.

Ἀντίπατρος δέ τις ὁ φιλόσοφος συμπόσιον τοιοῦτο συνάγων, συνέταξε τοῖς ἐρχομένοις ὡς χρὴ σοφισμάτων ἐρέσθαι. Ἀρκεσίλαον δέ φασιν εἰς συμπόσιον πρόσκλητόν τινα καὶ συγκαταπλησθέντα καὶ ἐνὶ τῶν βορᾶς ἐσθιόντων, αὐτὸν δὲ μηδενὸς ἀπολαύσαι δυνάμενον, ἐπειδὴ αὐτῷ τῶν παρόντων ἐξέτεινε, φαῦλαι.

ΕΥ σοι χύσιν, Τηλέφῳ δ' ἀ' γὼ νοῶ.

Ἔτυχε δὲ ὁ καταψοφαγῶν Τήλεφος καλούμενος. ὁ δὲ Ζήνων ἐπειδή τις τῶν παρόντων ὀψοφαγῶν ἀπέσυρεν ἅμα τῷ πρόσθεν ἐσθίειν τὸ ἑαυτοῦ τὸ ἰχθύδιον, στρέψας καὶ αὐτὸς τὸν ἰχθύν, ἀπέσυρεν, εἰπών,

‖ Ἵνα δὴ [καὶ] πατὴρ ἑξεργάζεται

Σωκράτης δ' ἰδών τινα ἀμέτρως τῇ ἐνοψήσει χρώμενον, ὦ παρόντες ἔφη, τίς ὑμῶν τῷ μὲν ἄρνῳ ὡς ὄψῳ χρῆται, τῷ δ' ὄψῳ ὡς ἄρνι; ἡμεῖς δὲ νῦν περὶ τῶν Ὁμηρικῶν συμποσίων λέξομεν. ἀφορίζει γὰρ αὐτῶν ὁ ποιητὴς χρόνους, πρόσωπα, αἰτίας. τοῦτο δὲ ὀρθῶς ἀπεμάξατο ὁ Ξενοφῶν καὶ Πλάτων· οἱ καταρχὰς τῶν ξυγγραμμάτων ἐκλήσεσι τὴν αἰτίαν τοῦ συμποσίου, καὶ τίνες οἱ πρόσωποι. Ἐπίκουρος δὲ οὐ τόπον, οὐ χρόνον ἀφορίζει, οὐ προλέγει οὐδέν. δεῖ οὖν μανθάνεσθαι πῶς ποτ' ἄνθρωπος ἐξαπίνης ἔχων κύλικα προβάλλει ζητήματα, ‖ καθάπερ ὃν Διατριβῇ λέγων Ἀριστέλης, [ἄλουτον] καὶ κονιορτοῦ ἥκειν πλήρη τινὰ ἐπὶ τὸ συμπόσιον [φησίν.] ἔπειθ' ὁ μὲν Ὁμηρος ἐκδιδάσκει τίνας κλητέον, εἰπὼν ὡς τοὺς ἀρίστους τε καὶ ἐντίμους χρὴ καλεῖν,

Κίκλησκεν δὲ γέροντα ἀριστῆας πανάχαιῶν. οὐχ ὃν τρόπον Ἡσίοδος· ἔστω γὰρ ἀξιοῖ καὶ σοῦ γείτονας μᾶλλον καλεῖν, ὅστις σέθεν ἐγγύθι ναίει. τοῦτο γὰρ ὡς ἀληθῶς [βραδυκῆς] ἐστὶν αὐταρκείας συμπόσιον, καὶ τῇ μισανθρωποτάτῃ τῶν παροιμιῶν ἀρμόττον,

94

Diogeniſtarum, Antipatriſtarum, Panætiaſtarum. Legauit ad hæc conuenticula pecuniam Theophraſtus, non vt in eo congreſſu laſciuè & impudenter proteruiant, ſed vt quos habent in conuiuio ſermones temperanter & doctè perſequantur. Qui alebantur in Prytaneo cœnis aderant quotidie conuiuæ, publico ſumptu paratis, modeſtiſque & ſalutaribus [a]. His ſcilicet conuiuiis acceptum retulit Demoſthenes quòd Elatea [b] potiti eſſent Athenienſes. Veſperi namque in Prytaneo cœnantibus nuntiis aduenit Elateam occupatam fuiſſe. Philoſophis etiam curæ fuit, cum iuuenibus ad ſe coactis ſtata quadam lege conuiuari, quam Xenocrates in Academia ſua, itidémque Ariſtoteles [c] moderandis conuiuiis tulerunt. Spartani ad patria Phiditia, Cretenſes ad Andreia, maxima cura ſuos conducebant. Quamobrem quidam non ineptè dixit,

Neceſſariorum conuiuiis amici [d] diu abſtinere
Non debent: iucundiſſima namque illa recordatio eſt.

Antipater aliquando inuitatis ad conuiuium amicis, de captioſis & fallacibus concluſiunculis, quas σοφίσματα vocant, eos qui accederent, diſputare iuſſit. Arceſilaum narrant ad conuiuium accerſitum, cùm voraciter ingurgitanti ſe cuidam accubuiſſet, nec vllo cibo poſſet frui, porrigenti cuidam ex præſentibus conuiuis quod comederet, dixiſſe:

Lata proſperáque tibi omnia ſint: anxius cum Telepho hic ego certo.

Fuit autem ille quem Telephum vocabant, inſignis obſoniorum helluo. Zeno, cùm obſonij auidior quidam è conuiuis, piſcis, mox vt appoſitus eſt, ſuperiorem partem dilacerаſſet, conuerſi eiuſdem piſcis integram adhuc partem dilaniatam corripuit, túmque dixit,

Ino altera in parte [c] diligenter effectum opus reddidit.

Socrates quendam conſpicatus obſonium immodicè vorantem, O vos qui adeſtis, inquit, veſtrûm ecquis, pane vt obſonio, obſonio vt pane, vtitur? Nos iam de Homericis conuiuiis diſceptemus, in quibus poëta cauſſas, tempora, perſonas, ſapienter definit, quod rectè ac ſolerter imitari & exprimere conati ſunt Xenophon, ac Plato, qui librorum ſuorum initio cauſſam exponunt conuiuij, & eos qui interſunt, nominant. Epicurus autem nec locum nec tempus conſtituit, ac nihil proloquitur. Eſt igitur diuinandum quo pacto conuiua, poculum tenens, repente quæſtiones proponit tanquam in ſchola orationem habeat, & quod dixit Ariſtoteles, illotus [f], puluereque ſordidus, ac oppletus, conuiuium adeat. Homerus certè qui vocandi ſint docet, cùm acciri iubet præſtantiſſimos quoſuis, & illuſtres:

Accerſebat ſenes ex vniuerſis Achiuis ſpectatiſſimos:

Aliter quàm Heſiodus, qui vicinos potiſsimum inuitandos eſſe putat:

Qui prope te habitant.

Cæterùm id conuiuium obtuſi cuiuſdam humani ſenſus eſt, & cum adagio generi hominum infeſtiſsimo ac imprimis odioſo conuenit.

Procul

Cap. II.

A
B
C
D
E
F

γρ. τὰς καλὰ δὲ συμπόσιον λόγους σ.

γρ. συμποσίου

γρ. ὅσγε ἄλουτον

γρ. ἀποπεπὲς ἔδ φησίν.

γρ. ἀροπικῆς

Procul amici [a] *qui degunt, non sunt amici.*

Prorsus enim alienum est à ratione, locis non moribus amicitias metiri. Apud Homerum, posteaquam biberunt, Senex omnium primus qua de re consultandum sit, exorditur aperire. Contra apud eos qui agitant conuiuia parum modesta,

Assentator omnium primus scurriles irrisus exordiur, ac incipit.

Præterea Homerus conuiuas iuducit, ætate institutóque vitæ diuersos, Nestorem, Aiacem, Vlyssem, sed omnes citra exceptionem virtuti deditissimos, quanquam diuersa via ad illam incitarentur. Epicurus suos omnes conuiuas indiuiduorum corpusculorum explanatores perhibet, cùm exempla suppeterent apud poëtam variorum quidem conuiuiorum, & apud Xenophontem ac Platonem, venustæ eorũ scriptorum gratiæ. Plato quidem Eryximachum medicum, Aristophanem poëtã, aliúmque alius instituti recenset inter cõuiuas: neque enim vel assentatorem adesse, vel irrisorem [b] decet. Epicurus in conuiuio suo rursum de cruditate [c] quærit, de auguriis, ac deinceps de febribus. Nihil attinet hic dicere, quàm inconcinna eius oratio subsultim ac ineptè huc illuc excurrat. Apud Platonem quidam singultu vexatus aquæ gargarismo sanatur: alius subdita festuca nares titillans sternutat. Voluit is quidem comica libertate Agathonis Antitheta [d], & Isocola [e], irridere, notare, carpere. Apud eundem [f] Alcibiades aduersæ obscœnæque libidinis desiderio prurire se fatetur: & qui talia scribunt, Homerum è ciuitatibus eiiciunt. Verùm, vt ait Democharcs, nec [g] è Thymbra fit hasta, nec ex huiusmodi sermonibus viri boni euadunt. Nec verò solùm Alcibiadem Plato infamat, sed etiam Charmidem, Euthydemum, & alios ex iuuentute multos: qua profectò maledicenta comicorum modo Athenienssium ciuitatem is traducit, Græciæ Musæum [h], quam Helladis Helladem esse dixit Pindarus, Apollinis verò Pythij oraculum, Penates, Regiam, Prytaneum Græcia. Quòd verò adolescentes illos falsis criminibus insimulauerit, ex eodem licet perspicere, qui Alcibiadem initio statim dialogi eiusdem nominis scripserit, inclinante iam ætatis vigore senescentem, cùm ab omnibus corporis amatoribus desereretur, cœpisse cum Socrate loqui. Quæ autem suis de Charmide maledictis repugnant, cognoscet ex eius dialogo qui volet. Fingit enim ipsum, quod minimè dialogi sermonibus congruit, pueri cuiusdam amore vertiginosum, ebriũ, impotentẽ sui, ac veluti mortuum, robori leonis succubuisse: eius tamẽ pulchritudinem ipsum nihili pẽdere. Xenophõtis quidem conuiuiũ, quamuis non illaudatum, habet tamen non pauca quæ meritò reprehendas. Callias ad conuiuium multos conduxit, ob Autolyci victoriam pulli [i] sui, qui in Panathenæis de Quinquertione adeptus coronam fuerat: & statim qui accubuere, animum puero aduertunt, idque assidente patre.

A Τηλοῦ φίλοι ναίουσες, οὐκ εἰσὶν φίλοι. Πῶς γὰρ οὐκ ἄλογον τὸ πρῶτον φιλίαν ἢ τρόπων κρίνεσθαι; γιγαρισῶ παρ' Ὁμήρῳ μετὰ τὸ πιεῖν,

Τοῖς δ' ὁ γέρων πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν.

πῶς δὲ τοῖς οὐ τὰ σώφρονα συμπόσια σωτὰ γουσι,

Τοῖς δ' ὁ κόλαξ πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῶκον. Επὶ δὲ ὁ μὲν Ομηρος ἡλικίας εἰσάγει διαφέρονσας καὶ τὸ προαιρέσεσι οὐ κεκλημένους, Νέστορα καὶ Αἴαντα καὶ Οδυσσέα. τὸ μὲν καθόλου, σύμπαντας τῆς ἀρετῆς ἀντεχομένους· ἤδη δὲ διαφόροις ὁδοῖς ὡρμηκότας ἐπ' αὐτήν. ὁ δ' Επίκουρος ἅπαντας εἰσήγαγε προφήτας ἀτόμων. καὶ ταῦτ', ἔχων παραδείγματα, τήν τε τοῦ ποιητοῦ τὸ συμποσίων ποικιλίαν, καὶ τὴν Πλάτωνός τε καὶ Ξενοφῶντος χάριν. ‖ ὧν ὁ μὲν Πλάτων τὸ μὲν Ερυξίμαχον ἰατρὸν, τὸ δὲ Αριστοφάνη ποιητήν, ‖ ἄλλον δ' ἀπ' ἄλλης προαιρέσεως ἐδόκουν. ὅτε γὰρ κόλακα πρέπον ἐστὶν εἶναι, ὅτε μυκτηρισήν. Πάλιν Επίκουρος ἐν τῷ συμποσίῳ ζητεῖ περὶ δυσπεψίας ὥστ' οἰωνίσασθαι, εἰθ' ἑξῆς περὶ πυρετῶν. τὴν ‖ μὲν γὰρ ὑπερέχουσαν τῇ λέξει ‖ ἀρρυθμίαν τί δεῖ καὶ λέγειν;

[‖ Πλάτων ὁ τὸ μὲν ὕσπον τὸ λυγγὸς ὀχλοῦμενον καὶ θεραπεύομενον ἀνακογχυλιασμοῖς ὕδατος· ὁ δὲ τὸ ὑποθήκαις δὲ κάρφους, ἵνα τὸ ῥῖνα κινήσας πτάρῃ, παρίημι· κωμῳδεῖν γὰρ ἤθελε, καὶ διασύρειν] χλιάζει τὰ ἰσόκωλα τὰ Αγάθωνος καὶ ἀντίθετα. καὶ τὸν Αλκιβιάδην ὁ παράγει λέγοντα ὅτι παρρησιᾷ ἀλλ' ὅμως τοιαῦτα γράφοντες, τὸν Ομηρον ἐκβάλλουσι τῶν πόλεων, Αλλ' ὅτε ἐκ θυμέρας, ἔφη Δημοχάρης, λόγχη, ὅτ' ἐκ τοιούτων λόγων ἀνὴρ ἀγαθὸς γένεται. Οὐ μόνον δ' Αλκιβιάδην διασύρει, ἀλλὰ καὶ Χαρμίδην καὶ Ευθύδημον, καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν νέων. τοῦτο δὲ κωμῳδοῦντές εἰσι τὴν Αθηναίων πόλιν, τὸ τῆς Ελλάδος μουσεῖον. ‖ ἢ ὁ μὲν Πίνδαρος Ελλάδος ἔρεισμα ἔφη· Θουκυδίδης δ' ἐν τῇ εἰς Ευριπίδην ἐπιγράμματι, ‖ Ελλάδ' Ελλάδα· ‖ ὁ δὲ Πύθιος, ‖ ἑστίαν καὶ ‖ πρυτανεῖον τῶν Ελλήνων· διὰ τίνων κατέψευσται τῶν νεανίσκων, βάρεσι σκοπεῖν ἐξ αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος. τὸν μὲν γὰρ Αλκιβιάδην φησὶν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ διαλόγῳ παρακμάσαντα, ὅτε πρῶτον ἄρξαντα Σωκράτει λαλεῖν. ὅτε πάντες αὐτὸν κατέλιπον οἱ τοῦ σώματος ἐπιθυμηταί. λέγει γὰρ ταῦτα κατ' ἀρχὰς τοῦ διαλόγου. ‖ Τὰ δ' ἐν τῷ Χαρμίδῃ ἐναντιώματα ἐξ αὐτοῦ τοῦ διαλόγου ὁ βουλόμενος εἰσεται, ‖ ποιεῖ γὰρ αὐτὸν ‖ ἀσυμφώνως ποτὲ μὲν σκορδινιῶντα καὶ μεθυσκόμενον τῷ τοῦ παιδὸς ἔρωτι, καὶ γινόμενον ἔξεδρον, καὶ καθάπερ [νεκρὸν] ὑποπεπωκότα λέοντος ἀλκῇ. ἅμα δὲ καταφρονεῖν φησὶ τῆς ὥρας αὐτοῦ. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ Ξενοφῶντος συμπόσιον, καὶ ὡς ἐπαινούμενον, οὐκ ἐλάττους ἔχει τούτων ὑπολήψεις. Καλλίας μὲν γὰρ σωτὰγει τὸ συμπόσιον, ἐπειδὴ τὰ παιδικὰ αὐτοῦ Αυτόλυκος Παναθηναῖα παγκράτιον ἐστεφανώθη. καὶ εὐθὺς οἱ καταπλιγέντες τῷ παιδὶ προσέχουσι τὸν νοῦν· καὶ ταῦτα, τοῦ πατρὸς παραθημένου.

[a] πρὸς γὰρ τὸ ὕσπον τὸ λυγγὸς ὀχλούμενον καὶ θεραπεύομενον ἀνακογχυλιασμοῖς ὕδατος, σὺν τῷ ὑποθήκαις δὲ κάρφους, ἵνα τὴν ῥῖνα κινήσας πτάρῃ, παρίημι· κωμῳδεῖν γὰρ ἤθελε καὶ διασύρειν) χλιάζει

[b] νεβρὸς

‖ ὥσπερ γὰρ ὅταν φέγγος ἐν μυκτὶ νυκτὸς φανῇ, πάντων τὰ ὄμματα, οὕτω καὶ τὸ Αὐτολύκου κάλλος πάντων ἐφέλκεται ὄψεις ἐφ' ἑαυτό. ἔπειτα τῶν παρόντων ἀδὲις λόγος ἐκ ἔπαρχέ πω τὴν ψυχὴν ὑπ' ἐκείνου. οἱ μὲν γε σιωπηλότεροι ἐμίγνυντο, οἱ δὲ καὶ ἐσχημάτιζόν τινας. ἀλλ' ἐχ Ὅμηρος τοιοῦτόν τι εἰπεῖν ἐπεχείρησε. [καὶ πῶς] τῆς Ἑλένης τὸ πρόσωπον τοιοῦτόν τι ἑαυτῷ εἶπεν ὑπὸ τῆς ἀληθείας ἐκνικώμενος.

ΟΥ νέμεσις Τρῶάς τε καὶ Ἐυκνήμιδας Ἀχαιοὺς
Τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν.
Αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεῇς εἰς ὦπα ἔοικεν.

Εἶτα φησίν,

Ἀλλὰ καὶ ὣς τοίηδε ἔσ, ἐν νηυσὶ νεέσθω.

Τάδε μειράκια τὰ ὡς τὸν Μενέλαον ἀποδεδειπνόμενα ὁ Νέστορος υἱὸς καὶ ὁ Τηλέμαχος ἐν οἴνῳ ὄντες καὶ ἐν γαμικῷ συμποσίῳ Δημητρίζοντες, καὶ τῆς Ἑλένης ἀποκαθημένης, ὡς πρέπον ἐστὶν ἡσυχίαν ἄγουσι, καὶ τὸ περιβόητον ἐκκεκωφωμένοι κάλλος. ὁ δὲ Σωκράτης τίνος χάριν τῶν αὐλητρίδων ἀνεχόμενος καὶ τὸ ὀρχεμένης παιδὸς καὶ κιθαριζούσης, ἔτι δὲ καὶ τῆς κυβιστώσης γυναικὸς ἀπερισπάστως τὸ μύρον ἀπείπατο; ἃ γὰρ αὐ αὐτὸς ἀγελαστὶ ἠνέσχετο καὶ νοῦν ἔχων ταῦτα τὰ ἔπη.

Τὰς ὠχριώσας τοὺς ἀνυποδήτους λέγεις,
Ὧν ὁ κακοδαίμων Σωκράτης καὶ Χαιρεφῶν.

Καὶ μεὶς ἀσύμφωνα καὶ τὰ μετὰ ταῦτα τῇ αὐστηρότητι. ὁ γὰρ δὴ Κριτόβουλος μειράκιον ἀστεῖον, γέροντα καὶ διδάσκαλον αὐτὸν τὸν Σωκράτη σκώπτει, πολὺ τῶν Σειληνῶν αἰσχίω λέγων εἶναι. ὁ δὲ αὐτῷ Δαμοιροφοσκοπεῖται, καὶ κρίτας ἐλόμενος τόν τε παῖδα καὶ τὴν ὀρχηστίδα, προτίθησι νικητήρια φιλήματα τῶν κριτῶν. τίς οὖν τῶν νέων ἐνίυχων τούτοις οὐκ ‖ ἂν ἐπιτρίβεσθαι μᾶλλον ἢ ὡς εἰς ‖ ἀρετὴν προαχθείη; Παρὰ δὲ Ὁμήρῳ ἐν τῷ τὰ Μενελάου συμποσίῳ προβάλλουσιν ἀλλήλοις, ὥσπερ ἐν Δημητριεῖ ζητήματα καὶ πολιτικῶς ὁμιλοῦντες τέρπουσιν ἀλλήλους καὶ ἡμᾶς. ὁ γοῦν Μενέλαος παραχωρουμένων ἐκ τὰ λουτρῶνος τῶν περὶ τὸν Τηλέμαχον καὶ τῶν περὶ τὸν ἐδωδὴν προτεθέντων, παρακαλεῖ μεταλαμβάνειν λέγων τάδε,

Σίτου δ' ἄπεσθον τε χαίρετον· αὖτάρ ἔπειτα
Δείπνου ταμόντες ἐρησόμεθ' οἵ τινες ἐσθόν,
Ἐπειτα προσεπιδίδωσι τῶν προκειμένων αὐτῷ φιλανθρωπευόμενος.

Ὡς φάτο καὶ σφιν νῶτα βοὸς προὔθηκε πίονα θῆκεν
Οπῖ' ἐν χερσὶν ἑλών, τά οἱ γέρα πάρθεσαν αὐτῷ. φαγόντες δ' ἐκεῖνοι μὲν σιωπῇ, ὡς πρέπει νέοις ἀλλήλοις ὁμιλοῦσιν, ῥήματα προσκύψαντες ἀπεῖπον ἐδεσμάτων φησίν, ἃ δὴ περὶ θεραπαινῶν τὸ κεκληκότος ὑφ' ὧν ἐλάσαντο· περὶ δὲ τῶν κλημάτων τὸ ὑποδεξαμένου

‖ Ζηνός τοι τοιοῦτα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται.

Βέλτιον γὰρ οὕτως φησὶν ὁ Σέλευκος γράφεσθαι, Ἀρίσταρχος δὲ ἀδόλως γράφει·

Nam quemadmodum noctu cùm lux fulget, eò diriguntur omnium oculi, sic Autolyci pulchritudo omnium conspectum ad se rapit. Deinde nullus ei conuiuio interfuit, cuius mentem pueri species non commouerit, aliis tacitè mirantibus, aliis gestu habitúque corporis ad id formato admirationem suam prodentibus. Cæterùm Homerus tale quidpiam dicere nunquam tentauit. De Helenæ præsentis forma, quidam iniquior illi, veritate victus, hæc inquit:

Non ægrè ferendum [a], *Troianos & bene caligatos Achiuos*
Pro tali fœmina longo tempore graues labores perpeti.
Immortalibus hæc oppido quam facie deabus similis est.

Deinde subiungit:

Verùm, quamuis eiusmodi sit, nauibus domum redito.

Adolescentuli sanè, qui ad Menelaum se contulerant, nempe Telemachus & Nestoris filius, quamuis inter pocula & nuptiales epulas versarentur, prope Helenam sedentes, vt decorum fuit, silent, celeberrima illius forma exurdati, & attoniti. Socrates verò, cuius rei gratia cùm [b] tibicinas iam toleraſſet, mulierem in caput desilientem, puerumque saltantem, ac citharam pulsantem, indecorè vnguentum respuit? Non enim citra risum illorum qui aderant vngi se permisisset, præsertim si animo succurrissent hi versus [c],

Pallidos istos inquis, & nudis pedibus,
E quorum numero sunt miser Socrates, ac Chærephon.

Rigidis sanè & austeris moribus ea quæ sequuntur minimè conueniunt. Critobulus enim, vrbanus adolescentulus, Socrati præceptori suo illudit, eúmque Silenis [d] multò deformiorem esse ait. Socrates verò cum illo de forma contendit, eligítque iudices puerum, ac saltatricem, ac vter vicisset, præmium pollicetur iudicum osculum. Quis ergo iuuenum, cùm in hæc inciderit, non obteretur & perdetur potiùs, quàm ad virtutem proficiat aliquid? Apud Homerum in Menelai conuiuio, velut in schola quadam, quæstiones inuicem proponunt, ac ciuiliter colloquentes, & mutuo sese & nos oblectant. Menelaus igitur, cùm accessisset è balneo Telemachus, instructa cibis mensa, illis vt vescatur, iubet his verbis:

Cibis manum injicite, lætíque estote, deinde
Cœna pasti, qui sitis eloquemini.

Postea ex iis, quæ ipsi apposita fuerãt, velut auctarium cœnæ quoddam, partẽ largitur, humanitate comitatéque singulari.

Sic fatus tergora statim admouit pinguis bouis,
Assa, manibus sumpta, quæ illi attulerant honoris causſa.

Cibati verò hospites, vt iuuenes decebat, inter se confabulantur, sensim acclinato capite, non de ferculis, vel ancillis conuiuatoris, quæ in balneo ministræ fuerant, sed de opibus illius qui hospitio exceperat.

In ædibus profectò [e] *Iouis tales opes conduntur:* Sic enim melius Seleucus putat scribi. Aristarchus verò non rectè scripsit:

Iouis

Iouis [a] *Olympij tale est intus atrium.*

Non enim magnificentiam ædium tantùm admirantur, ornatis parietibus electro, argento, ebore, spectandam; sed palatium illud esse dicunt vocale ac sonorum. Quòd verò tale prædicatur amplum est, altóque & excelso fastigio. At de regia suppellectile inquiunt:

Auri multum, electri, argenti, eboris.

Quibus verbis aptè subiungitur,

In ædibus profectò Iouis talia reponuntur
Quæ innumera dum cerno, præ admiratione stupeo.

Hîc autem non conuenienter [b] subsequeretur huic carmini,

Iouis Olympij tale est intus atrium.

Alterum illud,

Quæ innumera.

Nam inusitata ea lectio solœco vitiosa foret. Præterea, vos ἀυλὴ [c] ædibus non congruit. Apertus perflatúsque locus ἀυλὴ dicitur: & διαυλωνίζειν locum dicimus qui ex vtraque parte ventum admittit. ἀυλὸς etiam instrumentum est quod flatus permeat, & quæcunque figura in rectum protenditur, illam nos ἀυλὸν vocamus, veluti stadium, & canalem sanguinis.

Confestim canalis [d] *crassus naribus prodijt:*

ἀυλῶπιν etiam cassidem nuncupamus [e] quæ ex medio in rectum assurgit. Athenis ἀυλῶνας [f] quosdam sacros appellant, quorum meminit Philochorus in nona [g]. Aulonas masculino genere olim pronunciarunt, vt Thucydides libro quarto; poëtæ verò, fœminino. Carcinus in Achille,

Profundam in aulonem quæ exercitum circumdabat.

Sophocles in Scythis:

Præcipitia, specus, & maritimas
Aulonas.

Excipiendum ab hac obseruatione, quod apud Eratosthenem in Mercurio genere masculino vsurpatur fœminini vice:

Profundus aulon diuiditur:

Pro eo quod est, profunda, veluti & [h] hoc dicitur:

Θήλυς ἐέρση, id est, *molliusculus & tener ros*, pro θήλεια. ἀυλὼν igitur & ἀυλὴ id significant [i] quod nos diximus. Nunc autem Regias Aulas vocant, vt Menander:

Aulas & Satrapas colere.

Et Diphilus:

Aulas colere est, vt equidem censeo,
Aut exulis, aut famelici, aut verberonis:

Quòd ante ædificia subdialia loca habeant, in quibus dormiunt & consistunt regij stipatores. Homerus aulam semper locum detectum & sub dio positum vocat, vbi Iouis Hercei [k] ara fuit. Itaque Peleus deprehenditur

In aulæ septo: habuit autem poculum aureum
Quo fuluum vinum libabat, victimis ardentibus infundens.

At Priamus.

In aulæ septo stercori aduolatus.

Et Vlysses Phemio sic imperat:

At ædibus eleganter structis egressi

A Ζηνός που τοιήδε γ' Ολυμπίου ἔνδοθεν αὐλή.
ΟΥ γὰρ τῆς οἰκίας τὸ κάλλος μόνον ἀποθαυμάζουσι. πῶς γὰρ ἤλεκτρον καὶ ἄργυρος καὶ ἐλέφας ἐν τοῖς τοίχοις ἦν; ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ τοῦ οἴκου εἰρήκασιν ὡς ἔστι δώματα ἠχήεντα. τοιαῦτα γὰρ δὴ τὰ ὑψόροφα καὶ μεγάλα. περὶ δὲ τῶν σκευῶν τὸ

Χρυσοῦ τ' ἠλέκτρου τε καὶ ἀργύρου, ἠδ' ἐλέφαντος. οἷς εἰκότως ἐπιφέρεται,

B Ζηνός που τοιαῦτα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται,
Οσσα τάδ' ἄσπετα πολλά· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.

‖ ΟΥΚ ἔστιν δ' ἀκόλουθον τῷ Ζηνός που τοιήδε γ' Ολυμπίου ἔνδοθεν αὐλὴ, ἐπιφέρειν, Οσσα τάδ' ἄσπετα πολλὰ, σόλοικον ὂν τῷ ἀσυνήθει τῆς ‖ ἀναγνώσεως. ἔτι τοίνυν οὐδ' ἡ ‖ αὐλὴ ἁρμόττει ἐπὶ τοῦ οἴκου. ὁ γὰρ διαπνεόμενος τόπος αὐλὴ λέγεται. καὶ διαυλωνίζειν φαμὲν τὸ δεχόμενον ἐξ ἑκα-
C τέρου πνεῦμα χωρίον. ἔτι δὲ αὐλὸς μὲν τὸ ὄργανον ᾧ διέρχεται τὸ πνεῦμα, καὶ πᾶν τὸ διατεταμένον εἰς εὐθύτητα σχῆμα, αὐλὸν καλοῦμεν. ὥσπερ τὸ στάδιον καὶ τὸν κρουνὸν τοῦ αἵματος.

ΑΥτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθε.

καὶ τὴν περικεφαλαίαν ὅταν ἐκ τοῦ μέσου πρὸς ὀρθὸν ἀνατείνη αὐλῶπιν. λέγονται δὲ Αθήνησι καὶ ἱεροί τινες αὐλῶνες, ὧν μέμνηται Φιλόχορος ἐν τῇ ἐννάτῃ. καλοῦσι δ' ἀρσενικῶς τοὺς αὐλῶνας,
D ὥσπερ Θουκυδίδης ἐν τῇ τετάρτῃ, καὶ πάντες οἱ καταλογάδην συγγραφεῖς, οἱ δὲ ποιηταὶ θηλυκῶς. Καρκῖνος μὲν Αχιλλεῖ,

Βαθεῖαν αὐλῶνα περίδρομον στρατοῦ.

καὶ Σοφοκλῆς Σκύθαις,

Κρημνούς τε καὶ σήραγγας, ἠδ' ἐπακτίας
ΑΥλῶνας.

‖ Εκδεκτέον οὖν καὶ τὸ παρὰ Ερατοσθένει ἐν τῷ Ερμῇ θηλυκῶς εἰρῆσθαι.

-Βαθὺς διαφύεται ‖ αὐλών,
E ἀντὶ τοῦ βαθεῖα. καθάπερ λέγεται ‖ θῆλυς ἐέρση. πᾶν οὖν τὸ τοιοῦτον αὐλή τε καὶ αὐλὼν λέγεται. νῦν δὲ τὰ ‖ βασίλεια λέγουσιν ‖ αὐλάς. ὥσπερ Μένανδρος, αὐλὰς θεραπεύειν καὶ σατράπας. καὶ Δίφιλος,

ΑΥλὰς θεραπεύειν ἔστιν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ,
Η φυγάδος, ἢ πεινῶντος, ἢ μαστιγίου.

ἢ τοι διὰ τὸ μεγάλους ἔχειν τοὺς πρὸ τῶν οἴκων ὑπαιθρίους τόπους· ‖ ἢ τῷ παραυλίζεσθαι καὶ παρα-
F κοιμᾶσθαι τοὺς δορυφόρους τοῖς βασιλείοις. Ομηρος δὲ τὴν αὐλὴν ἀεὶ τάττει ἐπὶ τῶν ὑπαίθρων τόπων. ἔνθα ἦν ὁ τοῦ Ερκείου Ζηνὸς βωμός. ὁ μὲν τοί γε Πηλεὺς καταλαμβάνεται,

ΑΥλῆς ἐν χόρτῳ. ἔχε δὲ χρύσειον ἄλεισον
Σπένδων αἴθοπα οἶνον, ἐπ' αἰθομένοις ἱεροῖσι.

Ο δὲ Πρίαμος,

ΑΥλῆς ἐν χόρτοισι κυλινδόμενος κατὰ κόπρον.

Καὶ ὁ Οδυσσεὺς προστάττει τοῖς περὶ τὸν Φήμιον·

Αλλ' ἐξελθόντες μεγάρων εὖ ναιεταόντων

Εκ φό

Ex φόνου εἰς αὐλιὸν.

Οπῃ ὁμοῦ τὸν τε οἶκον καὶ τὰ κλήματα ἐπήνεσεν ὁ Τηλέμαχος, ἐμφανίζει ὁ Μενέλαος.

Τέκνα φίλ', ἦτοι Ζηνὶ βροτῶν οὐκ ἄν τις ἐρίζοι.

Ἀθάνατοι γὰρ ἔ γε δόμοι καὶ κλήματ' ἔασιν.

Ἀλλὰ γὰρ ἐπαινετέον ἅπαν τὸ συμπόσιον, ἐν ᾧ Ὅμηρος ἁπαξαπλῶς ἀφορμὴν εὗρε λόγων, ὥστε κλῆσιν συγκεῖναι φίλου. οὐ γὰρ ὡς πρόβλημα προτείνει, ἀλλ' ἁπλῶς ἁρπάσας ὁ Μενέλαος ἐπειδὴ ἤκουσε τῶν ἐπαίνων, τὸ μὲν εἶναι πλούσιος οὐκ ἀρνεῖται· καίτοι γε πρὸ πολλῶν ἐτῶν τὸν φόνον· πολλὰ γάρ φησι παθὼν ἔχειν αὐτόν. οὐ μήν τι ἀξιοῖ ἑαυτὸν θεοῖς συγκρίνειν.

Ἀθάνατοι γὰρ ἔ γε δόμοι καὶ κλήματ' ἔασιν.

ἐνδεξάμενος ὁ φιλάδελφον ἦθος καὶ μεθ' ἁπάσης φήσας, ζῆν τε καὶ πλουτεῖν, ἀνυπαρέθηκε τὸν τῆς φιλίας λόγον.

Ων ὄφελον τριτάτῳ γε ἔχων ἐν δώμασι μοῖραν

Ναίειν· οἱ δ' ἄνδρες σόοι ἔμμεναι, οἳ τότ' ὄλοντο

Τροίῃ ἐν ἀγρείῃ, ἑκὰς Ἄργεος ἱπποβότοιο.

CAP. VI. ‖ Τίς οὖν οὖ τῶν ἐκγόνων ἐκείνων τὸν ὑπὲρ ἔ πιοῦσαν τεθνηκότων οὐκ αὖ [ἀνταξίαν] δόξειεν τιμὴν ἅπτειν τῇ τε περὶ ἔ πατρὸς λύπῃ τῇ ἔ πατρὸς ἀντιχαρίσασθαι μνήμῃ διορθουμένῃ; ὅπως ἂν μὴ δόξῃ κενὸς εἶναι πρὸς πάντας οὗτος ἀφιλοπρωτίως αὐτῷ τὴν ἀγνοιαν ἐνδεδειγμένους, ἐπιτετευχέναι,

Τῶν πάντων οὐ τόσον ὀδύρομαι ἀχνύμενός γε

Ως ἑνός· ὅς τε μοι ὕπνον ἀπέχθαιρεν καὶ ἐδωδήν. Ινα δὲ μὴ φαίνηται μηδενὸς τῶν ἐκείνου προσομιλῶν, ἐμνήσθη καὶ ὀνόματος.

--Οδύρονται νύπου αὐτόν.

Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ ἐχέφρων Πηνελόπεια

Τηλέμαχος θ' ὃν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ.

‖ Τοῦ δὲ δακρύσαντος πρὸς τὴν μνήμην, ὁ μὲν ἐφίησιν. [‖ καὶν τοσούτῳ τῆς Ελένης ἐπεισόδῳ,] καὶ κείνης ἐκ τῆς ὁμοιότητος τεκμηραμένης (πάνυ γὰρ αἱ γυναῖκες ἀφ' ὧν προσπαίζεσθαι τὴν ἀλλήλων σωφροσύνην, δεινὰς εἶναι τὰς ὁμοιότητας τῶν παίδων πρὸς τοὺς γονέας ἐλέγξαι) παρεμβάλλοντός τινα λόγον καὶ τοῦ Πεισιστράτου. χρὴ γὰρ καὶ τοῦτον μὴ παρεῖναι δορυφορήματος τρόπον, καὶ ἀφηλεχθέντος δυσχερῶς πρὸς τῆς αἰδοῦς τοῦ Τηλεμάχου, πάλιν ἐπιβάλλει. ὁ Μενέλαος πρὸς τῆς τοῦ Οδυσσέως φιλίας, ὅτι μετὰ μόνου καταγηράναι μᾶλις' ἂν ἤθελε μετ' ἐκείνου. καλὰ δὲ τὰ εἰκός, οἱ μὲν δακρύουσιν, ἡ δὲ Ελένη Διὸς οὖσα θυγάτηρ καὶ πρὸς τῶν ἐν Αἰγύπτῳ σοφῶν μεμαθηκυῖα πολλοὺς λόγους, εἰς τὸν οἶνον ἐμβαλλει πάνακες τὸ ὄνειρ φάρμακον, καὶ ἄρχεται διηγεῖσθαι τὰ πρὸς τοῦ Οδυσσέως μεταξὺ βλασιουργίας ἀπορρήτου· οὐ δ' ἀρέσκειαν τοῦτο πεπουσα, ἀλλ' ‖ οἰκοθεν ἔχουσα τὸ χαίρειν ‖ αἵρεσιν.

Post eadem in aulam.

Quòd autem simul & regiam & opes laudarit Telemachus, liquet ex oratione Menelai:

Chari gnati, cum Ioue mortalium nullus contenderit:

Immortales sunt ipsius & opes, & ædes.

Verùm iam ad conuiuium redeamus, in quo Homerus rara dexteritate quadam sermonis occasionem sic nactus est, vt facultates & diuitias cum amico sapienter comparauerit. Non enim veluti dubiam quæstionem id proposuit Menelaus, sed lepidè interseruit [a] auditis suis laudibus, séque opulentum esse minimè negauit, inuidiam tamen etiam tum deprecatus, quòd earum opum post multas ærumnas dominus esset, non tamen se dignum esse qui cum diis conferretur:

Immortales enim Iouis opes esse, ac palatia.

Suæ autem erga [b] fratrem beneuolentiæ documentum cùm explanasset, & diuitem se ac viuum necessaria fatorum lege superesse dixisset, his velut ex aduerso amoris in suos respectum opposuit:

O vtinam reliqua mihi tantùm sit tertia horũ pars
Domi degenti, saluique forent qui ad Troiam cecidere
Spatiosam, procul ab Argis ad equorum pascua feracibus.

Ecquis igitur ex illorum posteris, qui pro eiusmodi duce ac imperatore mortem oppetiuerũt, suum de amisso patre dolorem grata mortui recordatione compensatum non arbitretur, & reparatam iacturam? Ne autem videretur communis & publica esse illa gratia, quam habebat iis qui pari alacritate animum suum beneuolum ostenderant, subiungit:

Omnium tantopere vicem non doleo, licèt ob eorum infortunia mœstus,
Quantopere vnius, qui nec somno [c] me refici, nec cibo recreari sinit.

Ne verò ex Vlyssis domesticis & propinquis neglectum fuisse ab illo quempiam suspicaremur, eorum nominatim reminiscitur:

Eum sanè complorant
Senex Laërtes, ac cordata castáque Penelope,
Et Telemachus, quem puerum domi lustrantem pater reliquit.

Telemachi verò ad parentis memoriam lacrymantis fletum inhibet. Accedit & ingreditur Helena interea, Vlyssisque filium coniectat esse Telemachum è faciei similitudine: mulieres enim, quia suam inuicem curiosiùs pudicitiam obseruant, liberorum similitudinem cum parentibus dignoscunt & adnotant, certiùs. Interfatur hîc quædam Pisistratus [d], (nec enim par erat satellitum [e] more tacitum adesse) & honestè de pudore Telemachi disserit. At Menelaus iterum de sua cum Vlysse necessitudine locutus, cum eo solo consenescere dixit optatissimum sibi fuisse. Lacrymas, vt æquum fuit, id excussit Telemacho. Helena verò, Iouis gnata, oratione commercióque sapientum AEgyptiorum multa edocta, Panaces, efficax reuera mœroris auxilium, iniicit vino, & de Vlysse narrare incipit, obitérque etiam texendi consuetam operam aggreditur, non quidẽ vt famã gratiámve captaret id agẽs, sed quia domi ita fuisset educata, & assuefacta.

Quam

ἢ. καὶν τοσούτῳ τὸ τῆς Ελένης ἐπεισόδιον.

Quamobrem Venus poſt ſingulare certamen[a] ad illam perrexit,

Et affata eſt annoſæ vetulæ ſimilis,
Quæ lanificio celebrem Lacedæmonem incolebat,
Lanáſque tractabat pulchras.

Quantum verò in eo ſedula & attenta opere eſſet, monſtrant hæc:

Huic quidem mox Adraſte ſellam affabre laboratam ſtatuit:
Alcippe tapetem lana molli textum attulit:
Argenteum caniſtrum aduexit Phylo, quod Helenæ dederat
Alcandra Polybij vxor, qui Thebis
Aegyptijs habitabat[b].
Hoc ſcilicet aduectum ancilla Phylo admonit,
Penſo iam torto plenum: ſuper ipſo
Diſtenta colus fuit, cum aduoluta purpurea lana.

Suam quoque induſtriam Helena videtur perſpexiſſe, ac propterea Telemachum peplo[c] cùm donaret, inquit,

Mumus, ô chare fili, hoc tibi do,
Monumentum manuũ Helenes, quod geſtandum vxori trades
Nuptiarum, quas tu vehementer exoptas, tempore.

Eius verò in opere continuando voluptas & aſſiduitas caſtam ac pudicam fuiſſe indicat. Poëta certè nec luxu mollem, nec delicias ob pulchritudinem facientem inducit. Eam telam[d] texentem, picturiſque variantem domi offendunt:

In palatio illam reperit telam magnam texentem
Duplicatam, nitidam, cui multa inſperſit
Prælia[e] Troianorum qui donare ſciunt equos,
& Achiuorum æneis loricis armatorum,
In quibus ipſius cauſſa conflixerant, ſub Martis auſpicijs.

Homerus præterea nos docet, debere illos qui inuitati ſunt, conuiuatorem admonere, & rogare, ſibi vt exurgere & abire liceat. Menelaum[f] compellat ſic Telemachus:

Agitedum, in lectum nos abducite, ſomno
Vt blando iam dormientes recreemur.

Sic quoque Minerua Neſtorem[g], quæ ſe Mentorem eſſe aſſimulabat,

Agitedum, fauete[h] linguis, vinum miſcete,
Vt Neptuno & alijs dijs immortalibus
Cùm libauerimus, de cubili nos curemus, id enim tempeſtiuum eſt.

Vel feſtis Deorum celebritatibus nefas eſſe videtur in epulis iuſto diutiùs manere. Pallas igitur apud Homerum ſententiosè inquit:

Tenebras iam lux ſubit, nec æquum eſt
Diu in epulo deorum ſedere ſed domum reuerti.

A quibuſdam etiam ſacris ante ſolis occaſum vt diſcedant, lege cautum eſt. Apud AEgyptios olim temperanter conuiuiorum genus quoduis peragebatur, vt autor eſt Apollonius, qui de gentis illius moribus ſcripſit. Sedebant enim, cùm cœnarent, eius nationis homines, viliſſimis quidem cibis contenti, ſed ſaluberrimis, ac vino, quantum ſufficeret ad exhilarandum animum, quod Pindarus ab Ioue poſcit:

Ecquid facere poſſum, tibi vt charus ſim,
Ac muſis, verſuum gratia, & venuſtate, quæ vos lætificet?
Id te rogo, ô Saturnie, valide fulminator.

A Η γοῦν Αφροδίτη ἐρχομένη πρὸς αὐτὸν μὴ τὸ μονομαχεῖον εἰκάζεσθαι,

Γρηῒ δέ μιν εἰκυῖα παλαιγενεῖ προσέειπεν
Εἰροκόμῳ, ἥ οἱ Λακεδαίμονι ναιετάσκε
Ησκειν εἴρια καλά.

Εμφανίζεσθαι δὲ αὐτῆς τὸ πολύεργος τὸ φίλεργον καὶ κρύπτων,

Τῇ δ' ἄρ' ἄμ' Αδρήστη κλισίην ποίκιλον ἔθηκε.
Αλκίππη τ' ἤνεγκε φέρεν μαλακοῦ ἐρίοιο,
φυλὼ δ' ἀργύρεον κάλαθον φέρε, τόν οἱ ἔδωκεν
Αλκάνδρη Πολύβοιο δάμαρ.
Τόν ῥά οἱ ἀμφίπολος φυλὼ παρέθηκε φέρουσα,
Νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
Ηλακάτη τετάνυστο ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχουσα.

Εοικε ἢ κὴ αὐτὴ τῷ ἑαυτῆς φιλοτεχνίαν συνοραᾶν. Τῷ γοῦν Τηλεμάχῳ πέπλον τινὰ δωρουμένη, φησί·

Δῶρόν τοι κὴ ἐγὼ, τέκνον φίλε, τόδε δίδωμι,
Μνῆμα Ελένης χειρῶν, πολυηράτου εἰς γάμου ὥρην.
Σῇ δ' ἀλόχῳ φορέειν.

Αυτη δὲ ἡ φιλεργία τὸ σωφρονεῖν αὐτῆς καταμηνύει· οὐ χλιδῶσα γὰρ, οὐδὲ θρυπτομένη διὰ τὸ κάλλος εἰσάγεσθαι. δοῦλοι γοῦν περὶ ἑαυτὴν ὑφαίνουσα καὶ ποικίλλουσα.

D Τὴν δ' εὗρ' ἐν μεγάρῳ· ἡ δὲ μέγαν ἱστὸν ὕφαινε
Δικλωνα, μεσσηρέην· πολέας δ' ἐνέπασσεν ἀέθλους
Τρώων θ' ἱπποδάμων, καὶ Αχαιῶν χαλκοχιτώνων.
Οὓς ἕθεν εἵνεκ' ἔπαλον ὑπ' Αρηος παλαμάων.

Διδάσκει δὲ ἡμᾶς Ομηρος, ὅτι δεῖ ἐκ τοῦς κεκλημένους ἐφ' ἑστίασιν προσκαλεῖν ἀναπαύεσθαι τοὺς κεκληκότας· ὁ μὲν Τηλεμαχος τὸν Μενέλαον,

Αλλ' ἄγε δὴ εἰς εὐνὴν πεσέτην ἡμέας, ὄφρα καὶ ἤδη
Υπνῳ ὑπὸ γλυκερῷ τερπώμεθα κοιμηθέντες.

E Η δὲ προσποιουμένη Μέντωρ εἶναι Αθηνᾶ πρὸς τὸν Νέστορα, (οἶνον,

Αλλ' ἄγε, δμῶες μὲν γλάσσας, κερόωσθε δὲ πάντες
Οφρα Ποσειδάωνι καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν
Σπείσαντες, κοίτοιο μεδώμεθα· τὸ γὰρ ὥρη.

Εν δὲ ταῖς τῶν θεῶν ἑορταῖς, ὀδὲ ὅσον εἶναι δοκεῖ πλεῖω χρόνον προσμένειν. γνωμικῶς γοῦν φησὶ πρὸς τὸν Ομηρον ἡ Αθηνᾶ.

Ηδη γὰρ φάος ἔχεθ' ὑπὸ ζόφον οὐδὲ ἔοικε
Δηθὰ θεῶν ἐν δαιτὶ θαασσέμεν, ἀλλὰ νέεσθαι.

F Καὶ νῦν δὴ νόμος ἐκ θυσιῶν ἵνων περὶ ἠλίου δύνοντος ἀπέναι. Καὶ παρ' Αιγυπτίοις δὲ τὸ παλαιὸν σωφρονικῶς διεξήγετο τὸ τῶν συμποσίων γένος. καθάπερ εἴρηκεν Απολλώνιος περὶ τούτων γεγραφώς. καθήμενοι μὲν γὰρ ἐδείπνουν τροφῇ τῇ λιτωτάτῃ καὶ ὑγιεινοτάτῃ χρώμενοι. καὶ οἴνῳ τοσούτῳ ὅσον ἱκανὸς ἂν γένοιτο πρὸς εὐθυμίαν, ἵν' ὁ Πίνδαρος αἰτεῖται παρὰ τοῦ Διός. Τί δ' ἔρδων φίλος σοί τε καρτερόβρονθα Κρονίδα, ‖ φίλος δὲ Μοίσαις ‖ εὐθυμία τε μελῶν εἴην, τοῦτ' αἰτέομαί σε.

τὸ δὲ

τὸ ᾗ Πλάτωνος συμπόσιον, οὐ συνέδριόν ἐστιν, ἀ βουλυτήριον, οὐ λέσχη φιλοσόφων. Σωκράτης γὰρ οὐδὲ τοῦ συμποσίου ἀποσῆναι θέλει. καί τι, Ερυξιμάχου καὶ Φαίδρου καὶ ἄλλων τινῶν ἀποστάντων· ἀλλ' ἐγρήγορε μετ' Αγάθωνος καὶ Αριστοφάνους, καὶ πίνει ἐξ ἀργυροῦ φρέατος· καλῶς γάρ τις φησὶ μεγάλα πώματα οὕτως ὠνόμασε. πίνει τ' ἐκ τῆς φιάλης ἐπιδέξια. φησὶ δ' ἡ μὲν τὸν οὖν μὴ δύο νυστάζειν, καταδαρθεῖν δ' ὕστερον τὸν Αριστοφάνη· ἤδη δ' ἡμέρας ὑποφαινούσης τὸν Αγάθωνα· καὶ τὸν Σωκράτην καταλιμπάνουσι ἐκείνους, ἀναστάντα ἀπέναι εἰς τὸ Λύκειον, ἐξὸν, φησὶν ὁ Ηρόδικος, εἰς τοὺς Ομήρου Λαιστρυγόνας,

Ενθά κ' ἄυπνος ἀνὴρ δοιοὺς ἐξήρατο μισθούς.

Πᾶσα δὲ συμποσίου συναγωγὴ ἔοικέ τις ἀρχαίοις τισὶ αἰτίαν εἰς θεὸν ἀνέφερε, καὶ στεφάνοις ἐρρῶντο τοῖς οἰκείοις τῶν θεῶν, καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς. καὶ δοῦλος οὐδεὶς ἦν ὁ διακονήσων, ἀλλ' οἱ νέοι τῶν ἐλευθέρων ὠνοχόουν, ὡς ὁ τοῦ Μενελάου υἱός, καί τι νυμφίος ὑπάρχων, καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς γάμοις. Παρὰ δὲ τῇ καλῇ Σαπφοῖ καὶ ὁ Ερμῆς οἰνοχοεῖ τοῖς θεοῖς. καὶ ἅλλα δὲ πάντα παρεσκεύαζον τοῖς δειπνοῦσιν ἐλεύθεροι, καὶ οἱ δειπνήσαντες ἀπελύοντο φῶτες ὄντες. Εν ἐνίοις δὲ τῶν Περσικῶν συμποσίων ἐγίνοντό τινες καὶ βυλαί, καθάπερ ἐν τῷ Αγαμέμνονος καθ' ὅλην τὴν στρατείαν. Τὸ δὲ Αλκινόου συμπόσιον πῶς ὁ ἀποδέξασθαι δ' Οδυσσέως ὁ λόγος,

ΟΥ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι,
Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα,
Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ
ξείνου ὑποδοχὴν ἔχει, ὅλων καὶ αὐτῶν τῶν φαιάκων τερφερῶν. ὅθεν συμβάλλων τις πῶς τὰ τῶν Φιλοσόφων συμπόσια κοσμιώτερον αὖ δύρει. καί τι τὸ πρεπέχον καὶ ἱλαρότητα καὶ παιδιὰν δυσχήμονα. μὴ γὰρ τὸν ἀγῶνα τὸν γυμνικὸν ᾄδει ὁ ᾠδὸς ἀμφ' Αρεως φιλότητα μῦθον πινὰ χλύῃ κεκραμμένον· καί τι εἰς τὴν μνησηροφονίαν ὑποθηκῶν ὑποπεπλεγμένων τῷ Οδυσσεῖ, ὡς τὸ Ηφαίστου καὶ Κυλλοποδίωνος τὸν ἀνδρειόταγον Αρη καταγωνισαμένου. Εκαθέζοντο δὲ καὶ δειπνοῦντες οἱ τότε. πολλαχοῦ γοῦν ὁ Ομηρος φησίν·

Εξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.

Ο γὰρ θρόνος αὐτὸ μόνον ἐλευθέρος ἐστὶ καθέδρασιν ὑποποδίῳ, ὅθεν θρῆνυν καλοῦντες, ἐντεῦθεν αὐτὸν ὠνόμασαν θρόνον ἀπὸ θρήσασθαι χάριν, ὅθεν ὑπὸ τὸ καθέζεσθαι ὑποτιθέασιν, ὡς Φιλήτας.

Θρήσασθαι πλατάνου γαίῃ ὑπό. ὁ δὲ κλισμὸς περιπολύρως κεκόσμηται ἀνακλίσει. τύπτων δὲ δυτελέστερος ἦν ὁ δίφρος. τῷ γοῦν Οδυσσεῖ ἐπαίτῃ εἶναι δοκοῦσι, δίφρον ἀσκέλιον (φησὶ) καθεῖσαν ὀλίγην τε τράπεζαν. οἱ δὲ κρατῆρες αὐτοῖς ὥσπερ ἔχει καὶ τοὔνομα, κεκραμμένοι παρεσήκεσαν. ἐξ ὧν οἱ κοῦροι διακονούμενοι, τοῖς μὲν ἐλλιμοτάτοις ἀεὶ πλήρες παρεῖχον τὸ πολύλεμον. τοῖς δ' ἄλλοις ἐξ ἴσου δίνεμον. Ο γοῦν Αγαμέμνων πρὸς τὸν Ιδομένα φησὶ,

Platonis verò conuiuium philosophorum non confessus est, non curia, non conuenticulum[a]. Socrates enim abire conuiuio non vult, quamuis Eryximachus, Phædrus, & alij quidã iã discesserint, sed vigil perstat cũ Agathone & Aristophane, ex argenteoque [b] puteo bibit: Ingentia namque pocula sic rectè quispiam vocauerit: idem post è phiala ingeniosè rursum bibit. Ex iis qui vigilabant, vt idem scriptor refert, duo post dormitantes nictarunt, priorem tamen Aristophanem somnus oppressit: at cùm iam diluceſceret, Socrates qui illos sopiuerat, cum Agathone surrexit, abiitque in Lyceum, cùm ad Læstrigonas [c] Homeri liceret, (inquit Herodicus)

Apud quos duplicem mercedem auferat, qui [d] insomnis est.

Omnis certè ad conuiuium hominum congressus apud veteres honoris deorum causſa fieri existimabatur, quos & propriis coronis, & canticis sacris, & hymnis venerabantur. In illis nefas erat seruum adesse, qui ministraret: ingenui liberique adolescentes vinum fundebant, veluti Menelai filius, tametsi iam tum sponsus, atque ipso nuptiarum etiam die. Apud lepidam Sappho Mercurius à poculis est. Ante noctem cœnati dimittebantur. In quibusdam Persæ conuiuiis de maximis rebus consultabant: quod & factum est in Græcorum castris apud Agamemnonem. Alcinoi verò conuiuium ad quod intenditur hæc Vlyssis oratio,

Nullam impensam [e] gratiosam magis esse puto,
Quàm cùm lætus est vniuersus populus:
Et cantorem in ædibus auscultant conuiuæ.

Qua comitate & humanitate sit hospes excipiendus, innuit. Luxu quidem soluti fuerunt Phæaces, conuiuium tamen illorum si quis cum philosophorum cœna conferat, modestius id esse comperiet, tametsi hilaritate [f] & honestis ludis festiuum sit. Nam post athletarum nudorum certamen cantor recitat de Martis amoribus fabulam, cum acerba irrisione permixtam, quamuis ad consilium de interimendis procis capiendum, Vlyssem ea cantio hortaretur, quòd Vulcanus [g] vtroque pede claudus Martem fortissimum deuicisset. Sedebant eo sæculo conuiuæ. Itaque multis in locis Homerus ait,

Deinde in sellis [h] atque thronis sederunt.

Est autem thronus sella cum subsellio [i], in qua sedent liberi ingenuique homines, quam & nonnulli θρῆνυν vocant, nomine sumpto à verbo θρήσασθαι, quod pro sedere vsurpant, quia sedendi causſa afferatur. Philetas:

Θρήσασθαι, id est, *sedere, humi, sub platano:*

Sella verò, quam Clisimon [k] nuncupant, ad corporis inclinationẽ curiosius ornatur. Vilissimum in hoc genere sedile fuit δίφρος [l], id est scamnum. Itaque Vlyssi, quia mendicus esse videretur, δίφρον, id est, scamnum fœdum apposuere cùm exigua mensa. Crateres [m] ipsis, quod & nomen significat, vino iam antea diluto pleni, adstabant. Ex his, qui ministrabant pueri, honoratissimis conuiuis poculum plenum semper exhibebant, cæteris autem ex æquo vinum distribuebatur. Agamemnon igitur Idomeneum sic allocutus est:

Tibi

Tibi plena patera semper [a]
Adstat, vt & mihi, quoties bibere placet.

Propinabant [b] sibi mutuò, non quemadmodum [c] nos, (hoc enim potiùs προεκπιεῖν [d] fuerit, quàm προπιεῖν,) plenas pateras.

Impletam vino [c] *pateram dextra porrigens, & propinans, Achillem comiter saluauit.*

Quoties autem cibum sumerent, antea [f] nos exposuimus, nimirum ter, quia cibatum ex iis tribus vnum alias δεῖπνον vocarent, alias ἄριστον, ridicula eorum opinione, qui vsos quater cibo in diem fuisse arbitrãtur, quod Poëta dixerit,

Tu autem veni διελιπὼν [g].

Enimuero hi non animaduertunt, eo poëtæ verbo significari, vbi ad occasum vsque solis commoratus fueris [h]. Nullus tamen apud poëtam ostenderit quendam fuisse qui cibo ter vesceretur. Porrò grauiter pecant, hos deinceps versus qui collocant [i]:

Cibaria quæ attulerat veneranda proma apposuit:
Eorum multa genera, quæ ad manum fuerunt
benignè ac liberaliter mensæ imponens
Structor etiam sublatas carnis lances admouit.

Nam si proma genera multa apposuit, manifestum est nihil opus fuisse carnis reliquias afferri à structore: quapropter versus priores duo sufficiunt [k]. Peracta cœna mensæ remouebantur, vt apud Procos, & Phæacas, de quibus ait poëta:

Ministri verò τὰ ἔντεα conuiuij asportarunt [l].

ἔντεα, vasa poëtam appellasse indubitatum est. Nam ex armaturis, quæ corpus defendunt, ac muniunt, vt thoracem, caligas, & reliqua his similia, τὰ ἔντεα vocant, quòd intus [m] corporis partes ambiant & tegant. AEdium, in quibus Heroës habitabant, ampliores, μέγαρα δώματα, πλίσιας, Homerus appellat, ętatis verò nostrę homines [o] ξενῶνας, & ἀνδρῶνας.

Verùm, quo nomine, ô amici viri, dignabimur conuiuium Antiochi, Syriæ regis, vnius è Seleuci posteris, quem Epiphanen [q] vocatum, ob res amenter gestas, Epimanen, id est, Furiosum, nuncuparunt, & de quo Polybius ad hunc modum [q] scripsit, illum nonunquã secedentem ab aulæ strepitu, in quemcumq; ciuitatis locum venisset, cum duobus tribúsve famulis comitibus aspectum fuisse, deprehensumque sæpissimè cum argẽti sculptoribus, & auri fusoribus in ipsorum officinis, copiosè verba funditantẽ, & de artis subtilitate cum cælatoribus, & alijs opificibus, ingeniosè, ambitioseque ratiocinantẽ: præterea in populariũ hominũ cœtũ se demittentẽ, quisquis fortè occurrisset, cum eo solitum confabulari: cum aduenis vilissimis & peregrinis compotare: si quando iuuenes quosdam simul conuiuari sensisset, nullo aduentus sui dato signo, illò commeare, lasciuientem & comessabundum, nec aspernantẽ figlina vasa, nec cantãtium rudes concẽtus, vt inexpectato eius accessu territi huc illuc multi dilaberentur, & aufugerent: eũdem sæpius exuta regia veste, amictũ toga, forum circumire, velut in comitiis candidatum, & magistratus ambientẽ, nunc hos dextra prehensantẽ nunc illos amplectentem, rogantemque suis vt suffragijs aliàs Tribunus plebis crearetur, aliàs Aedilis: magistratũ verò quem petebat, adeptũ, in eburna sella curuli sedentem, vt mos est Romanis, de forensibus actionibus, cõmerciis, ac cõtractibus cognouisse, magnóque & alacri studio ius dixisse, cãq; ob rẽ ansam dubitandi præbuisse cordatis modestisq; viris, quibusdam cum simplicẽ esse atq; facilẽ suspicantibus: quibusdã insanum:

A
Σὸν ἦ πολεῖον δέπας ἀεὶ
Εσηχ' ὥσπερ ἐμοὶ πέειν ὅτε θυμὸς ἀνώγει.
Προέπινον δ' ἀλλήλοις οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς (τοῦτο γὰρ προεκπιεῖν ἐστιν) ἀλλὰ μεσὸν τὸν σκύφον
Πλησάμενος δ' οἴνοιο δέπας δίδεκ' Ἀχιλῆα.
‖Οσάκις ἦ κε τροφὰς ἐλάμβανον προπιεῖν ἤ- 97
δη. ὅπ δὴ τρεῖς ἦσαν· ἀφ' οὗ τὸ αὐτὸ πολὺ μὲν ἄ-
ριστον, πολὺ ἦ δεῖπνον ὀνομάζεσθ. γελοῖοι γάρ εἰσιν
οἱ φάσκοντες ὅτι καὶ τέτταρας ἐλάμβανον, ἐπεὶ ὁ
ποιητὴς ἔφη σὺ δ' ἔρχεο διελιπὼν· ἢ νοοῦντες ὅτι λέ-
γει τὸ δειλινὸν διατρίψας χρόνον. ὅμως ἦ ‖ οὐδεὶς
δείξει παρὰ τῷ ποιητῇ [τρεῖς] ἵνα λαμβάνοντα τρο- χρ. πρεῖς
φάς. ‖ἁμαρτάνουσι ἦ οἱ ἐφεξῆς λιθέντες τούτους τοῦ
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα, (σίχος.
‖Εἰδάλα πολλὰ ἐπιθεῖσα χαριζομένη παρεόντων.
‖Δαιτρὸς ἦ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας.
Εἰ γὰρ εἰδάλα παρέθηκεν ἡ ταμίη, ‖δῆλον ὡς κρεά-
των λείψανα τυγχάνοντα τὸ δαιτρὸν ἐκ ἐᾶ παρα-
φέρειν διόπερ τὸ δίστιχον ἀπαρκεῖ. Απαλλαγέντων
ἦ τῶν δειπνούντων αἱ τράπεζαι ἐκασάζοντο, ὥσπερ
παρὰ τοῖς μνηστῆρσι κ τοῖς Φαίαξιν, ἐφ' ὧν κ λέγει,
Αμφιπόλοι δ' ἀπεκόσμεον ἔνθεα δαίτος·
δῆλον ὡς τὰ ἀγγεῖα, κ γὰρ τὰ ὀπτῶν τὰ σκεπαστικὰ
θώρακα κ κνημῖδας & τὰ τοιαῦτα ἐμφερῆ ‖λέγουσιν
ἔντη, καθάπερ [αὐλία] τὰ δὲ σώματος μερῶν ὄντα. χρ. αὐτία
Τῶν ἦ ἡρωϊκῶν οἴκων σφόδρα μείζονας Ομηρος μέγα-
ρα καλεῖ κ δώματα κ κλισίας· οἱ ἦ νεῶν ξενῶνας &
ἀνδρῶνας [νομίζουσι.] Τί οὖν ὀνομάσομεν, ἄνδρες χρ. ὀνομάζω-
φίλοι, τὸ συμπόσιον, ὅπερ Ανλίοχος ὁ Επιφανὴς μὲν σι.
κληθεὶς, Ἐπιμανὴς δ' ἐκ τῶν πεπραγμένων ὀνομασθείς,
(Βασιλεὺς δ' ἴσως οὗτος τῶν Συριακῶν τῶν ἀπὸ Σελεύ-
κου εἷς,) πρεῖ ἅ φησι Πολύβιος ὧδε· ὡς ἀποδιδρά-
σκων ἐκ τῆς αὐλῆς ἐνίοτε τοῦ θεραπεύοντας ‖ οὐ τύ-
χοι τὴν πόλεως [αὐτῶν ἐφαίνετο] δευτέρους κ τρί- χρ. ἀλύων ἔφ.
τους· μάλιστα ἦ περὶ τοὺς ἀργυροκοπείοις εὑρίσκετο
καὶ χρυσοχοίοις εὑρησιλογῶν & φιλοτεχνῶν περὶ
τὰς τορεύτας κ τὰς ἄλλας τεχνίτας· ἔπραττε κ μετὰ
δημοτῶν ἀνθρώπων συγκαταβαίνων ‖ὁμιλεῖν ᾧ τύ-
χοι. & μὴ τῶν παρεπιδημούντων σωέπινε τὸ πότε-
λεστέτων. ὅτε ἦ τῶν νεωτέρων αἴθοπά τινας σω-
φρονοῦντας, ἀδεμίαν ἔμφασιν ποιήσας παρεῖν,
‖ἐπικωμάζων μετὰ ‖ κεραμίου & ‖ συμφωνίας,
ὡς τε τοῦ πολλοὺς διὰ τὸ παράδοξον [ἀφισαμέ- χρ. ἀϊσαμέ-
νους] φεύγειν. πολλάκις ἦ κ τὰ βασιλικὰ ἀποθέμε- νους
νος ἐσθῆτα τήβεννον ἀναλαβὼν περιῆλθε καθ' τὰ ἀ-
γορὰν ἀρχαιρεσιάζων. & τοὺς μὲν δεξιούμενος, τοὺς ἦ &
παρεπίτους παρεκάλει φέρειν αὐτῷ τὴν ψῆφον ποτὲ
μὲν ὡς ἀγορανόμῳ τινὶ ἦν, ποτὲ ἦ & ὡς δήμαρ-
χος. τυχὼν ἦ τῆς ἀρχῆς & καθίσας ἐπὶ τὸν ἐλεφάν-
τινον δίφρον κατὰ τὸ παρὰ Ρωμαίοις ἔθος, διήκουε τῶν
κατὰ τὰς ἀγερὰν γενομένων συναλλαγμάτων, καὶ
διέκρινε μετὰ πολλῆς σπουδῆς & παθυμίας. ἐξ ὧν εἰς
ἀπορίαν ἦγε τοὺς ἀνθρώπους οὐκ ἀπεικότως· οἱ μὲν
γὰρ ἀφελῆ τινα αὐτὸν εἶναι ὑπελάμβανον, οἱ ἦ μα-
νόμενον. καὶ γὰρ πρεῖς ἅς ἐωρακέναι παραπλησίους.

CAP. V. ‖ ἐδίδου γὰρ τοῖς μὲν ἀσραγάλους δορκαδείους, τοῖς δὲ φοινικοβαλάνους, ἄλλοις δὲ χρυσίον. καὶ ἐξ ἀπαλλήσεως δέ ποτε τυγχάνων οὓς μὴ ἑωράκει πρότερον ἐδίδου δωρεὰς ἀπροσδοκήτους. ‖ ἐν δὲ ταῖς πρὸς τὰς πόλεις θυσίαις, καὶ ταῖς πρὸς τοὺς θεοὺς τιμαῖς, πάντας ὑπερέβαλλε τοὺς βεβασιλευκότας. τοῦτο δ' αὐτοῦ τεκμήριον ‖ ἔκ τε τοῦ παρ' Ἀθηναίοις ‖ Ολυμπιείου, ‖ καὶ τῶν περὶ τὸν ἐν Δήλῳ βωμὸν ἀναθεμάτων. ἐλούετο δὲ καὶ τοῖς δημοσίοις βαλανείοις, ὅτε δημόσιοι ἦν τὰ βαλανεῖα πεπληρωμένα, κεραμίων εἰσφερομένων αὐτῷ μύρων τῶν πολυτελεστάτων. ὅτε καὶ τινὸς εἰπόντος, μακάριοι ἐστὲ ὑμεῖς οἱ βασιλεῖς, οἱ καὶ τοῖς χρώμενοι, ὦ ὀδωδότες, [ἡδύ, ‖ καὶ μηδὲν] τὸν ἄνθρωπον πεποιήκατε, ὅπου κεῖνος τῇ ἐξῆς ἐλθὼν ἐπεισελθὼν, ἐποίησεν αὐτὸν καταχυθῆναι τῆς κεφαλῆς μέγιστον κεράμιον πολυτελεστάτου μύρου τῆς σκυτῆς καλουμένης· ὡς πάντας ἀναστάντας κυλιεσθαι λουομένους τῷ μύρῳ, καὶ διὰ τὴν γλισχρότητα καταπίπτοντας γέλωτα παρέχειν, καθάπερ καὶ αὐτὸν τὸν βασιλέα. ὁ δ' αὐτὸς οὕτω βασιλεὺς ‖ ἀκούσας ποτὲ ἐν τῇ Μακεδονίᾳ σπουδὲ τελεσθέντος ἀγῶνας ὑπὸ Αἰμιλίου Παύλου τοῦ Ρωμαίων στρατηγοῦ, ‖ βουλόμενος τῇ μεγαλοεργίᾳ ‖ δωρεᾶ ὑπεραίρειν τὸν Παῦλον, ‖ ἐξέπεμψε ‖ πρέσβεις εἰς ‖ θεωρούς εἰς τὰς πόλεις, καταγγελοῦντας ποτὲ ἐσομένους ἀγῶνας ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ Δάφνης· ὡς πολλοὶ ἠρέθησαν τῶν Ελλήνων σπουδῇ εἰς τὴν ὡς αὐτὸν ἄφιξιν. Ἀρχὴν δ' ἐποιήσατο τῆς πανηγύρεως τὴν πομπείαν οὕτως ἐπελεθεῖσαν. Καθηγοῦντό τινες Ρωμαϊκὸν ἔχοντες καθοπλισμὸν ἐν θώραξιν ἀλυσιδωτοῖς, ἄνδρες ἀκμάζοντες ταῖς ἡλικίαις πεντακισχίλιοι· μεθ' οὓς Μυσοὶ πεντακισχίλιοι σφενδονῆται ἦσαν· Κίλικες δ' εἰς τὸν τῶν ὁπλιτῶν τρόπον καθωπλισμένοι τρισχίλιοι, χρυσοῦς ἔχοντες στεφάνους. ἐπὶ δὲ τούτοις Θρᾷκες τρισχίλιοι, καὶ Γαλάται πεντακισχίλιοι· τούτοις ἐπέβαλλον Μακεδόνες δυσμύριοι καὶ χαλκάσπιδες πεντακισχίλιοι· ἄλλοι δὲ ἀργυράσπιδες. οἷς ἐπηκολούθει μονομάχων ζεῦγη διακόσια τεσσαρεσκαίδεκα. ‖ Τούτων κατόπιν ἦσαν ‖ ἱππεῖς [‖ Πισαῖοι] μὲν χίλιοι, ‖ πολιτικοὶ δὲ τρισχίλιοι· ὧν οἱ μὲν πλείους ἦσαν ‖ χρυσοφάλαροι ‖ χρυσοστέφανοι, οἱ δ' ἄλλοι ἀργυροφάλαροι. μετὰ δὲ τούτους ἦσαν οἱ λεγόμενοι ἑταῖροι ἱππεῖς. οὗτοι ἦσαν εἰς χιλίους, πάντες χρυσοφάλαροι. Τούτοις συνεχὲς ἦν τὸ τῶν φίλων συνταγμα, ἴσον καὶ κατὰ τὸ πλῆθος καὶ κατὰ τὸν κόσμον. ἐπὶ τούτοις ἐπίλεκτοι χίλιοι. οἷς ἐπηκολούθει τὸ καλούμενον ἄγημα, κράτιστον εἶναι δοκοῦν σύστημα τῶν ἱππέων περὶ χιλίους. Τελευταία δ' ἦν ἡ κατάφρακτος ἵππος οἰκείως τῇ προσηγορίᾳ τῶν ἵππων καὶ τῶν ἀνδρῶν ἐσκεπασμένων τοῖς ὅπλοις. ἦσαν δὲ καὶ αὐτοὶ χίλιοι καὶ πεντακόσιοι. πάντες δ' οἱ προειρημένοι εἶχον τορφυρᾶς ἐφαπτίδας, πολλοὶ δὲ καὶ διαχρύσους καὶ ζωωτάς. ἔξιππα μὲν ἦν ἑκατόν, τέθριππα δὲ τεσσαράκοντα, ἔπειτα ἐλεφάντων ἅρμα καὶ σπουρεῖς. καθ' ἕνα δὲ εἵποντο ἐλέφαντες διεσκευασμένοι τριάκοντα καὶ ἕξ. τὸν δὲ ἄλλον πομπὸν λέγειν ἐστὶ δυσέφικτον. ὡς ἐν κεφαλαίῳ δὲ λεκτέον· ἔφηβοι μὲν γὰρ ἐπόμπευσαν εἰς ὀκτακοσ-

ἡδὺ· μηδὲν τ.

Νισαῖοι.

A eiusmodi quoque fuisse in dandis muneribus illiusingenium, vt qui nunc dorcadum[a] talos donaret, nonnunquam phœnicobalanos [b], interdum aurum, aliquando fortè obuios, quos nunquam viderat, insperatis muneribus afficeret: omnes, quotquot regnarunt, sacrorum magnificentia, quæ illius sumptu in claris vrbibus fiebant, cultúque ac veneratione deorum exuperasse: id coniectare licere ex ipsius dono, quod apud Athenienses [c] custoditur, item ex eo quod in Olympij Iouis templo dicauit, & ex statuis, B quas in delubro Apollinis Delij circum aram ponendas curauit: in publicis balneis eũ lauasse, etiam cùm frequentissima plebis turba occuparentur, prætiosissimorúmque vnguentorum fictilia [d] tum ad eum preferri solita, quorum odore oblectatum quendam dixisse, Fortunatos esse reges, qui iis deliburi suauiter olerent, hominí que nihil Antiochum respondisse, verùm postr idie eò ingressum vbi lauabat ille proletarius, vnguenti nobilissimi, nempe stillatitiæ myrrhæ, maximum fictile [e] in eius caput effundi C iussit, omnésque lauaturos assurrexisse, & in vnguento illo sese volutantes, ab ob lentorəm labentes, regémque etiam ipsum, risum excitasse: Eundem, cùm resciuisset ad AEmilio Paulo Romanorum imperatore editos in Macedonia ludos fuisse, volentem largitionibus suis, operúmque magnitudine iilum antecellere, in ciuitate Græciæ legatos, oraculorum consultores, nundinarum & conuentuũ publicorum inspectores dimisisse, qui nunciarent ipsum ad Daphnen ludos exhibiturum, vt multus Græcorum ad eum D visendi gratia concursus factus sit, acríque studio: Conuentus initium pompam fuisse, quæ sic ducta est. Præibant hominum ætate florentium millia quinque, Romanorum instar armatorum, cum hamatis [f] loricis: sequebantur continenter Mysi totidem: ab his Cilicum tria millia, leuis armaturæ, expeditorum, cum aureis coronis: post hos Thraces totidem, Galatarum quinque millia, & præterea quidam cum argenteis scutis: post hoc deinceps gladiatorum paria ducenta quadraginta. Horum à tergo fuerunt E equites Pisæi mille, vrbani ter mille, & horum complures cum aureis phaleris, ac coronis, alij cum argenteis. His succedebant socij & amici, equites circiter mille, omnes cum aureis phaleris. Coniuncta cum iis fuit amicorum legio, numero illis par, & ornatu. Præter hos delecti mille progressi sunt. Postrema fuit equitum cataphractorum ala, sic aptè vocata, quòd & viri & equi armis obsepti & ope, ti essent. Mille ac quingenti illi fuerunt. Omnibus, quos recensuimus, paludamenta purpurea, quibusdam auro texta, & animantium imagiñibus, picturata. Post hæc currus sex equis iunctis cẽtum processerunt, quadrigæ verò quadraginta: currus vnus, bigáque vna elephantis copulatis elephãti sigillatim dispersi triginta sex: reliquũ apparatum pompæ, oratione comprehendere operosum fuerit: summatim hoc tamen percurrendum: Adolescentes puberes circiter octin-

gent

genti cum argenteis coronis progressi sunt, boues opimi circiter mille: popæ [a] ministri sacrorum parum à trecentis aberant: elephantorum dentes octingenti: statuarum numerum referre nemo queat. Omnium enim quotquot apud homines vel creduntur vel dicuntur esse dij, aut dæmones, atque adeò heroum simulachra gestabantur: alia inaurata, alia stolis aureis induta, adiectis his omnibus cum ornatu sumptuoso elogiis, ac sententiis, quæ pro tradita de illis historia congruerent. Additæ sunt & his imagines Noctis, Diei, Terræ, ac Cœli, Auroræ, & Meridiei. Auteæ verò argenteæque suppellectilis vim ac multitudinem quanta fuerit sic quispiam animo conceperit. Dionysij vnius regis amicorum, qui ei fuit ab epistolis, pueri mille in eo pompæ ductu incedebant, argenteis vasis onusti, quorum nullũ minus pendebat mille drachmis: regis autem sexcẽti pueri illos consequebantur, aurea vasa sustinentes, & hos mulieres circiter ducentæ ex aureis vnis vnguentum aspergentes. His proximæ fuerunt octoginta fœminæ lecticis insidentes, quarum pedes lauro; & quingentæ lecticis, quarum pedes argento fulgebant: magna impensa cultæ ac exornatæ. In pompa hæc splendidissima fuerunt. Peractis ludis, gladiatoriisque certaminibus, ac venationibus per triginta dies, quibus hæc spectacula celebrata sunt, primis quinque postea, omnes in gymnasio ex aureis arculis vnguento crocino illiti sunt. Quindecim arculæ scilicet illæ fuerunt, totidémque & Cinnamomini, & Nardini. Pari munificentia deinceps aliis diebus allatum est Amaracinum, Telinum [b], Irinum, omnia odoris suauitate præstantia. Ad epula sternebantur aliquando mille triclinia, aliquando mille quingenta, cum ornamentis maximi pretij. Negotium id totum rex ipse tractabat, qui vectus equo viliore, & pompam intercursans alios iubebat progredi, alios subsistere, in conuiuiis ad cœnaculorum additum stans alios introducebat, alios in lectis componebat, ministrorum qui fercula portabant, dux ipse, & circumambulans nunc assidebat, nunc resupinatus accumbebat, nonnũquam interea buccea deposita, nonunquam patera, exurgebat prosiliens, circumibat mensas compotantium, propinationes aliàs ab aliis rectus excipiens, cum iis iocabatur [c] qui festiuum quidpiam recitarent. Producto iam in longum tempus eo congressu, cùm iam excessissent multi, regem histriones mimi totum vestibus occultum, & allatum humi posuere, velut vnum quendam ex suis consortibus: is autem musicorum concentu & numeris incitatus saltauit, histrionem egit cum ridiculis scurris, adeò vt præ pudore cuncti diffugerint. Omnia porrò hæc sic absoluta & exculta sunt partim iis quibus in AEgypto, perfidè violato fœderis pacto, regem Ptolemæũ Philometora [d] adhuc puerulum defraudauerat, partim iis quæ amici vtenda cõgesserãt, partim rapinis & spoliis plurimorum templorum quæ expilauerat.

A σίους, χρυσοῦς ἔχοντες στεφάνους, βόες δ' ὑτραφεῖς πρὸς χιλίους. [‖ θεωρίαι] δὲ βραχὺ λείπουσαι τριακοσίων. ἐλεφάντων δὲ ὀδόντες ὀκτακόσιοι. τὸ δὲ τῶν ἀγαλμάτων πλῆθος, οὐ δυνατὸν ἐξηγήσασθαι· πάντων γὰρ τῶν παρ' ἀνθρώποις λεγομένων ἢ νομιζομένων θεῶν ἢ δαιμόνων, ὡσαύτως δὲ ἡρώων, εἴδωλα ἦγεν, τὰ μὲν κεχρυσωμένα, τὰ δ' ἠμφιεσμένα στολαῖς διαχρύσοις. καὶ πᾶσι τούτοις οἱ προσήκοντες μῦθοι κατὰ τὰς παραδεδομένας ἱστορίας ἐν διασκευαῖς πολυτελέσι παρέκειντο. εἶπεν δ' αὐτοῖς καὶ Νυκτὸς εἴδωλον, καὶ Ἡμέρας. Γῆς τε καὶ Οὐρανοῦ καὶ Νοῦς καὶ Μεσημβρίας. τὸ δὲ τῶν χρυσωμάτων καὶ ἀργυρωμάτων πλῆθος οὕτως ἄν τις ὑπονοήσειεν ὅσον ὦ· ἑνὸς γὰρ τῶν φίλων Διονυσίου τοῦ ὑπομνηματογράφου χίλιοι παῖδες ἐπόμπευσαν, ἀργυρώματα ἔχοντες ὧν οὐδὲν ἐλάττον ὁλκὴν εἶχε δραχμῶν χιλίων. ‖ Βασιλικοὶ δὲ παῖδες παρῆλθον ἑξακόσιοι ‖ χρυσώματα ἔχοντες. ἔπειτα γυναῖκες ‖ ἐκ χρυσῶν καλπίδων μύροις ἐρραίνον εἰς διακοσίας. ταύταις δ' ἑξῆς ἐπόμπευον ἐν χρυσόποσι μὲν φορείοις ὀγδοήκοντα γυναῖκες, ἀργυρόποσι δὲ πεντακόσιαι καθήμεναι πολυτελῶς διεσκευασμέναι. καὶ τῆς μὲν πομπῆς τὰ ἐπιφανέστατα ταῦτα ὦ, Ἐπιτελεσθέντων δὲ τῶν ἀγώνων καὶ μονομαχιῶν καὶ κωμῳδιῶν κατὰ τριάκοντ' ἡμέρας ἐν αἷς τὰς θέας συνετέλει, πέντε μὲν τὰς πρώτας ἐν τῷ γυμνασίῳ πάντες ἐκ χρυσῶν ‖ ὁλκίων ἠλείφοντο ‖ κροκίνῳ μύρῳ. ὧν δὲ ταῦτα πεντεκαίδεκα, καὶ κινναμωμίνου τὰ ἴσα καὶ νάρδινου. σκαπτησίως δὲ καὶ ταῖς ἐξῆς εἰσέφερεν τήλινον, ἀμαρακίνον, εἰρινόν· πάντα διαφέροντα ταῖς ὀσφύσις. ἔστρωτο δὲ εἰς διαχίαν ποτὲ μὲν χίλια τρίκλινα, ποτὲ δὲ χίλια πεντακόσια μετὰ τῆς πολυτελεστάτης διασκευῆς. ὁ δὲ χειρισμὸς ἐγίνετο τῶν πραγμάτων δι' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως. ἵππον γὰρ ἔχων ὑτελῆ, παρέτρεχε δὲ καὶ πρὸ τῆς πομπῆς, ὁτὲ μὲν παύσων κεκλύων, ὁτὲ δὲ ἐπέχειν. κατὰ δὲ ὁτὲ πότους αὐτὸς ἐπὶ τὰς εἰσόδους ἐφιστάμενος, οὓς μὲν εἰσῆγεν, οὓς δ' ἀνέκλινε. ἐκ δὲ ὁτὲ διακόνους ἢ ὁτὲ τὰς παραθέσεις φέροντας αὐτὸς εἰσήγαγεν. καὶ περιπορευόμενος οὖν μὲν παρεσκάθιζεν, οὖ δὲ παρεσαντέπιπτε. καὶ ποτὲ μὲν ἀποθέμενος μεταξὺ τὸν ψωμὸν, ποτὲ δὲ τὸ ποτήριον, ἀνεπήδα, καὶ μεταδίδου, καὶ περιήει τὸν πότον, παρεστὼς λαμβάνων ὀρθὸς ἄλλοτε παρ' ἄλλοις, ἅμα δὲ καὶ τοῖς ἀκροάμασι παρεπαίζων. Προϊούσης δ' ἐπὶ πολὺ τῆς συνουσίας καὶ πολλῶν ἤδη κεχωρισμένων, ὑπὸ τῶν μίμων ὁ βασιλεὺς εἰσεφέρετο ὅλος κεκαλυμμένος, καὶ εἰς τὴν γῆν ἐτίθετο, ὡς εἷς ὢν τῶν μίμων· καὶ τῆς συμφωνίας παρακαλουμένης, ἀναπηδήσας ὠρχεῖτο, καὶ ὑπεκρίνετο μετὰ τῶν γελωτοποιῶν, ὥστε πάντας αἰσχυνομένους φεύγειν. Ταῦτα δὲ πάντα συνετελέσθη, ἐξ ὧν τὰ μὲν ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἐνοσφίσατο παραπονδήσας τὸν φιλομήτορα βασιλέα παιδίσκον ὄντα, τὰ δὲ καὶ τῶν φίλων συμβαλλομένων. ἱεροσυλήκει δὲ καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἱερῶν,

Θαυμασάντων δὲ τῶν δαιτυμόνων τήν τε τοῦ βα- A
σιλέως Δημάνοιαν ὡς οὐκ ἐπιφανῆς, ἀλλ' ὅλως
ἐπιμανὴς ὑπῆρχε, προσέθηκεν ὁ Μασούριος περὶ
τῆς ἐν Αλεξανδρείᾳ γεγυμνωμένης ὑπὸ τοῦ παύ-
ου ἀρίστου Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου καὶ βασιλέως
προμνῆς, Καλλίξενον τὸν Ρόδιον ἱστοροῦντα ἐν τῷ
τεταρτῳ Περὶ Αλεξανδρείας, ὅς φησι· Πρὸ δὲ τοῦ
CAP. VI. ἄρξασθαι, τὴν καταπεπηγυῖαν σκηνὴν ‖ ἐν τῷ τὰ ἄ-
κρατα ‖ περιβόλῳ χωρὶς τῶν τραπεζιτῶν καὶ τεχνιτῶν
καὶ προεπιδήμων ὑποδοχῆς ἐξηγήσομαι. καλὴ γὰρ B
εἰς ὑπερβολὴν ἀξία τε ἀκοῆς ἐγένετο. τὸ μὲν οὖν
μέγεθος αὐτῆς ἑκατὸν τριάκοντα κλίνας ὑπιδε-
χόμενον κύκλῳ, Δημοκλεῖ ἦν ἔργον τοιοῦτον. ‖ κίο-
νες διεστάθησαν ξύλινοι, πέντε μὲν καθ' ὁλοκλή-
ην ἑκάστην δὲ μήκους περιήκοντα πήχεις πρὸς ὕψος, ἐνὶ
ἦλάττους καθ' πλάτος. ‖ ἐφ' ὧν ὑπεζύλιον καθηρ-
μόσθη τετράγωνον ὑπερείδον τοῖς σύμπασαν δὲ
συμποσίου στέγην. ‖ αὕτη δ' ἐνεπεπάσθη καθ' με-
σον ‖ οὐρανίσκῳ ‖ κεκκινοβαφεῖ περιλόβῳ. ‖ καθ' C
ξβ'. μεσολεύ- ἑκάτερον ἦν μέρος εἶχε δοκοὺς [μεσολόβους ἐν πε-
κοις ἐμπ. ριάσμασι] πυργωτοῖς κατειλημμένας. ἐν αἷς φα-
τνώμασι γραπτὰ καθ' μέσον ἐτέτακτο. ‖ τῶν δὲ κιό-
νων οἱ μὲν τέσσαρες ὁμοίων τοῖς φοίνιξιν, οἱ δ' ‖ ἀνὰ
μέσον θύρσων εἶχον φαντασίαν. ‖ τούτων δ' ἐκτὸς
περίστυλος ἐπεποίητο σύριγξ τοῖς τρισὶ πλουραῖς κα-
μαρωτὴν ἔχουσα στέγην. ἐν ᾗ τῶν καταπε-
πλῶν ἀκολουθίαν ἐσάνω σωέβαινεν. ἧς τὸ μὲν
ἐντὸς αὐλαίαις περιέχετο φοινικίναις. ‖ ὑπὸ δὲ τῶν
ξδ. χωρῶν ἀνὰ μέσον [χώρων, [δορὰς θηρίων περιφόβους καὶ τὴ D
ποικιλίᾳ καὶ τοῖς μεγέθεσιν ἐκπλήττουσι. τὸ δὲ περιέ-
χον αὐτὴν ὕπαιθρον μυρρίναις τε καὶ δάφναις καὶ
ἄλλοις ὑπὸ τηδείοις ἔρνεσιν ἐγεγόνει σωηρεφές. τὸ
δ' ἔδαφος πᾶν, ἄνθεσι κατεπέπαστο παντοίοις.
ἡ γὰρ Αἴγυπτος ‖ διὰ τὸν ‖ περιέχοντα ‖ ἀέρος
εὐκρασίαν, καὶ διὰ τοῦτο κηπεύοντας, τὰ πανίσως
καθ' ὥραν ἐνεγκεῖν ἐν ἑτέροις φυόμενα τόποις
ἄφθονα γεννᾷ καὶ διὰ παντός· καὶ οὔτε ῥόδον, οὔτε
λευκόϊον, οὔτ' ἄλλο ῥαδίως ἄνθος ἐκλιπεῖν ἔθεν E
οὐδέποτ' εἴωθε. διὸ δὴ καὶ κατὰ μέσον χειμῶνα τῆς
ὑποδοχῆς τότε γυμνηθείσης, πρόδηλος ἡ φαν-
τασία τότε τοῖς ξένοις κάλεση. τὰ γὰρ εἰς μίαν σ-
ρεθῆναι στεφάνωσιν οὐκ ἂν δυνηθέντα ἐν ἄλλῃ
πόλει ῥαδίως, ταῦτα καὶ τῷ πληθει τῶν κατακει-
μένων ἐχορηγεῖτο εἰς τοὺς στεφάνους ἀφθόνως, καὶ
‖ εἰς τὸ τῆς σκιωῆς ἔδαφος κατεπέπαστο χύδην,
θείου πινὸς ὡς ἀληθῶς ἀποπελουμένα λειμῶνος
πρόσοψιν. διέκειτο δ' ὑπὸ μὲν τῶν τῆς σκιωῆς πα-
ραστάδων ζῶα μαρμάρινα τῶν πρώτων τεχνιτῶν, F
ἑκατόν. ἐν δὲ ταῖς ἀνὰ μέσον χώραις ‖ πίνακες τῶν
99 ‖ Σικυωνιακῶν ‖ ζωγράφων. ἐναλλὰξ δ' ὑπέκειντο
εἰκασίαι παντοῖοι, καὶ χιτῶνες χρυσοῦφεῖς, ἐφα-
πτίδες τε κάλλιστα· πίνες μὲν εἰκόνας ἔχουσαι τῶν
βασιλέων ἐνυφασμένας, ‖ αἱ δὲ ‖ μυθικὰς διαθέσεις,
τραγῳδῶν δὲ τούτων ‖ θυρεοὶ ὑπέκειντο ‖ ἐναλλὰξ ἀρ-
γυραῖ τε καὶ ‖ χρυσαῖ. ἐν δὲ ταῖς ἐπάνω τούτων χώραις
ξβ'. ἐν ἑκάτ. οὔσαις ὀκταπήχεσιν ἄντρα κάλεσκέυασο. κατὰ μὲν
ξβ'. ἀν αὐτοῖς, τὸ μῆκος τῆς σκιωῆς [ἐξ ἑκατέρα, πλευρᾶ] κατὰ
vel, παρ' αὐ- πλάτος δὲ τέτταρα. ‖ συμποσιά τε ‖ ἀντία ἀλλήλων [αὐτοῖς] τραγικῶν τε καὶ κωμικῶν καὶ σατυ-
τοῖς.

Mirantibus tum conuiuis regis mentem, qui reuera ἐπιμανὴς, id est, furiosus potius esset, quàm ἐπιφανὴς, id est, splendidus. Masurius Callixenum Rhodium libro quarto De Alexandria citauit, his verbis pompam enarrantem Ptolemæi Philadelphi regis, principis vndecumque optimi. Priùs quàm rem aggrediar, inquit, extructum in arcis septo tentotium, seorsim à militum, opificum, & peregrinorum diuersoriis, exponam. Id enim supra modum pulchrum fuit, & memoratu dignum, tam amplum, vt lectos in orbem collocatos centum & triginta caperet. Fabrica huiusmodi fuit: Ligneæ quinque columnæ singulis statutæ sunt lateribus, in altitudinem longæ quinquaginta cubitos, vna verò pauciores, in latitudinem positæ. Adaptatum columni epistylium [a] fuit, quadratum, quod vniuersum tectum cœnaculi fulciret. Sub medio lacunari conopeum [b] explicatum fuit, per ambitum albicans: vtraque in parte trabes albo per medium distinctæ aulæis turrium imagine pictis obuoluebantur: In earum mediis spatiis efficta picturis laquearia distenta cernebantur. E columnis, similes palmis quatuor fuerunt, intermediis verò thyrsorum forma. Extra hæc fossione depressus locus erat, columnis cinctus à tribus lateribus, tecto concamerato, vbi discumbentium comitatus restaret. Interior eius stationis pars phœniceis tapetibus circumuelabatur. Interuallo medio, quod hunc locum à tentorio separabat, animantium pelles incredibilis varietatis ac magnitudinis pendebant. Quod autem subdiale spatium complectebatur, myrtus, laurus, & aliæ conuenientes frondes spissæ opacabant: totum verò solum floribus omnifariis consperssum fuit. Nam AEgyptus ob circumfusi aëris temperiem, & olitorum industriam, quæ parciùs etiam tempore suo alibi proueniunt, copiosissima gignit, & perenni fœcunditate, vt nunquam rosæ, violæ, aliúsve quiuis flos facilè non suppetat. Quamobrem media hyeme cùm apparatum id conuiuium esset, inopinata & insolens tanquam visorum species quædam apparuit. Nam quæ ad vnius coronę contextum in alia ciuitate vix reperta fuissent, ea largissimè ad conuiuarum singulorum coronas abundabant, & suppeditabantur, atque adeò tam cumulatè effusa tabe rnaculi solùm obtegebant, vt prati cuiusdam diuini prorsus imaginem ostentarent. In tentorij vestibulo marmoreæ animantium effigies iacebant, primariorum artificum opera, centum: at mediis inter ea simulachra locis, pictorum Sicyoniorũ tabulæ, ac vicissim in interstitiis, ad viuum rerum variarum effigies expressæ, tunicæque aureæ, ac paludamenta pulcherrima quædam intextis regum veris imaginibus, quædam fabularum delineationibus ac descriptionibus elaborata. Super hęc scuta alternis aurea & argentea circumaffixa fuêre. Supra hunc vtrumque locum antra excauata fuerant, octo cubitorum, per longitudinẽ tabernaculi ex vtroq; latere, sex, per latitudinem, quatuor, in quibus comici, tragici, saty-

rici

rici viui homines, cum peculiari artis cuiusque habitu, ex aduerso sibi oppositi epulabantur cum vicinis aureis poculis. In antrorum medio relicta fuerant lacunata [a] caua, in iisque depacti cum substentaculis suis Delphici tripodes aurei. In supremo fastigio tecti tabernaculi aquilæ duæ micabant, aureæ, facie è regione obuersa mutuo, quindecim cubitorum magnitudine. Ad duo tentorij latera siti erant lecti centum, aurei, pedibus ad Sphingum similitudinem formatis: oris enim aspectum nudum ac retectum attifex dimiserat. Tapetibus vtrinque villosis, purpureis, strati primo die lecti fuerunt, hisque circumposita aulæa varia, eximia quadam arte insignia. Quæ verò pedibus calcabantur intermedia loca, glabris tapetibus Persicis operiebantur, exacta pingendi scientia intextis pusillis animalibus. Accumbentibus mensæ tripodes aureæ admotæ sunt, numero ducentæ, ad lectos singulos duæ, argenteis fulcris constabilitæ. Posteriore lectorum parte, qua despectus erat in subiectum campum, centum locatæ fuerunt argenteæ pelues cum totidem vrceis [b]. E regione cœnationis defixus alter lectus fuit, in quo exponerentur calyces, pocula, & reliqua ad vsum idonea vasa, quæ omnia gemmata & aurea fuerunt, artificióque mirabilia. Horum sigillatim fabricam & genera longum mihi videtur declarare: pondus autem vniuersæ illius supellectilis talenta decies mille fuerunt. Quoniam tentorij fabricam percurrimus, enarrationem quoque pompæ nos exequamur, quæ per stadium ciuitatis ducebatur. Eius primum agmen cœpit orto lucifero statim incedere. Quo enim tempore illa stella emergit, transuectionis fuit initium. Secuta est deinde illa quæ regum parentibus ac progenitoribus destinatur: tertia fuit quæ Deorum omnium sigillatim historiam indicabat, cum accommodato illorum cuique apparatu: sub vesperam postrema fuit, anni parte [c] ad id dei tempus, eius progressum cogente. Hæc particulatim cognoscere si quis velit, Quinquennalium cómentaria legat & addiscat [d]. In Bacchica pompa ante omnes prodierunt Sileni quidam lænis [e] purpureis induti, alij phœniceis, turbam arcentes. Hos Satyri sequebantur, per vtramque stadij partem lampadas gestantes, hederaceas [f], inauratas, viginti. His proximæ fuere Victoriæ cum aliis aureis, thymiateria [g] ferentes, sex cubitorum, aureis columellis, hederaceis [h], exornata, tunicis vestitæ animalium figura depictis, aureoq; multo cultu nitentes. Post has ara cubitorum sex portabatur, duplex, hederacea fronde inaurata densius stipata, cum aurea corona, quæ forma vitem imitabatur, candicantibus tæniis fasciisque distincta, subsequentibus centum ac viginti pueris, amictis purpurea tunica, crocum, myrrham, thus in aureis mazonomis [i] ferentibus. Post hos incedebant quadraginta Satyri, aureis coronis redimiti, hederaceis [k], corpore inuncto, quidam rubrica, quidam pupuræ flore, & aliis coloribus, coro-

A ελκῶν ‖ ζώων, ἀληθινὸν ἐχόντων ἰμαλισμὸν, οἷς παρέκειντο σκήπτρα χρυσᾶ. κατὰ μέσον δὲ τῶν
ἀντρων [Νύμφαι ἐλείφθησαν,] ἐν αἷς ἔκειντο Δελ- χρ. νυμφαὶ, ἐλείφθ.
φικοὶ χρυσοῖ τρίποδες, ὑποστήματα ἔχοντες. Κα-
τὰ δὲ τὸν ὑψηλότατον τόπον τῆς ὀροφῆς ἀετοὶ
κατὰ πρόσωπον ἦσαν ἀλλήλων χρυσοῖ, πτέρυ-
γας δεκαπήχεις τὸ μέγεθος. ἔκειντο δὲ καὶ κλί-
ναι χρυσαῖ σφιγγόποδες ἐν ταῖς δυσὶ πλευραῖς,
ἑκατὸν. ἡ δὲ κατὰ πρόσωπον ὄψις ἀφέλητο ἀναπε-
πταμένη. ταύταις δ' ἀμφίστροι ἀλουργεῖς ὑπέ-
B στρωντο ‖ τῆς πρώτης ἑρέας. καὶ πρόσκλιτρα
ποικίλα διαπρεπῆ ταῖς τέχναις ἐπῆν. ψιλαὶ
δὲ Περσικαὶ τὴν ἀνὰ μέσον τῶν πλατῶν χώραν
ἐκάλυπτον, ἀκριβῆ τὴν διαγραμμίαν τῶν ἐνυ-
φασμένων ἐχούσας ζωΐων. παρετέθησαν δὲ καὶ
τρίποδες τῆς κατασκευασθείσης χρυσοῦ, διακόσιοι
τὸν ἀριθμόν. ‖ ὡς τ' εἶναι δύο κατὰ κλίνην ἐπ'
ἀργυρῶν ‖ διέδρων. ἐκ δὲ τῶν ὄπισθεν πρὸς τὴν
ἄποψιν ἑκατὸν ἀργυραῖ λεκάναι, καὶ κατασχύ-
C σεις ἴσαι παρέκειντο. ἐπεπήγει δὲ τοῦ συμποσίου
κατ' ἀντικρὺ καὶ ἑτέρα κλίνη πρὸς τὴν τῶν ‖ κυ-
λικίων καὶ σκευῶν, τῶν τε λοιπῶν τῶν πρὸς τὴν
χρῆσιν [ἀνηκόντων καὶ κατασκευασμάτων] ἔκθε- χρ. ἀνηκόντων κατασκ.
σιν. ἃ δὴ πάντα χρυσᾶ τε ἦν καὶ διαφόροις θαυ-
μασταῖς τέχναις. τούτων δὲ τὴν μὲν κατὰ
μέρος κατασκευὴν ‖ καὶ τὴν χώρην μακρὸν [ἐπεφαί- χρ. διεφάνε-
νετό μοι] δηλοῦν. τὸ δὲ τοῦ σταθμοῦ πλῆθος, εἰς τό μοι
μυρία τάλαντα ἀργυρίου τὴν σύμπασαν εἶχε
κατασκευήν. Ἐπεὶ δὲ τῆς σκηνῆς τὴν κατα-
D σκευὴν διεληλύθαμεν, ποιησόμεθα καὶ τῆς ‖ πομ-
πῆς ἐξήγησιν. ‖ ἦγε γὰρ διὰ τοῦ κατὰ τὴν πόλιν CAP. VII.
σταδίου. πρώτη δ' ἐβάδιζεν ‖ ἑωσφόρος. ‖ καὶ γὰρ ἀρχὴν
εἶχεν ἡ πομπὴ, καθ' ὃν ὁ θερινὸς ἀστὴρ φαί-
νεται χρόνον. ἔπειθ' αἱ τῶν Θεῶν γονεῦσι κα-
τωνομασμέναι. ‖ Μετὰ δὲ ταύτας αἱ τῶν θεῶν ἁπάν-
των οἰκείαν ἔχουσαι τὴν περὶ ἑκάστων αὐτῶν ἱστορίας
διασκευήν. τὴν δὲ τελευταίαν ἑπτέρου σωέ-
βαινεν εἶναι τῆς ὥρας εἰς τοῦτο σωαγούσης τὸν καιρόν. ‖ τὰ δὲ κατὰ μέρος αὐτῶν εἴ τις εἰδέναι βούλε-
ται, τὰς τῶν ‖ πεντετηρίδων ‖ γραφὰς λαμβάνων
ἐπισκοπείτω. τῆς δὲ Διονυσιακῆς πομπῆς, πρῶ-
τοι μὲν προῆσαν οἱ τὸν ὄχλον ἀνείργοντες Σει-
ληνοὶ πορφυρᾶς χλανίδας, οἱ δὲ φοινικίδας
ἠμφιεσμένοι. τούτοις δ' ἐπηκολούθουν Σάτυ-
ροι καθ' ἕκαστον τοῦ σταδίου μέρος εἴκοσι ‖ λαμ-
πάδας φέροντες [‖ κιοτίνας] διαχρύσους, μεθ' χρ. βυσσίνας
οὓς νῖκαι χρυσᾶς ἔχουσαι πτέρυγας. ‖ ἔφερον δ' αὖ-
F ται θυμιατήρια ἑξαπήχη κιοτίνοις δὲ χρυσοῖς [κέω- coni. κεκονί-
σι †] διακεκοσμημένα, ζωωδὲς ἐνδεδυκυίαι χιτῶ- σοις
νας. αὗται δὲ πολὺν κόσμον χρυσοῦ περικείμε-
ναι. Μετὰ δὲ ταύτας ἕπεται βωμὸς ἑξαπήχης δι-
πλοῦς κιοτίνῃ φυλλάδι διαχρύσῳ πεπυκασμέ-
νος, ἔχων ἀμπέλινον χρυσοῦν στέφανον μεσολεύ-
κοις μίτραις κατειλημένον. ἐπηκολούθουν δ' αὐτῷ
παῖδες ἐν χιτῶσι πορφυροῖς λιβανωτὸν καὶ σμύρναν,
ἐπὶ δὲ κρόκον ‖ ἀπὸ χρυσῶν μαζονόμων φέροντες ἑ-
κατὸν εἴκοσι· μεθ' οὓς σάτυροι τεσσαράκοντα ἑστε-

φανωμένοι κιοτίνοις χρυσοῖς στεφάνοις. τὰ δὲ σώματα οἱ μὲν ἐκέχρωντο ὀστρείῳ, ἵνες δὲ μίλτῳ, καὶ χρώ-

μασιν ἑτέροις. ἔφερον δὲ καὶ οὖροι στέφανον χρυσοῦν ἐξ ἀμπέλου καὶ χρυσοῦ εἰργασμένον· μεθ' οὓς Σειληνοὶ δύο ἐν ‖ πορφυραῖς ‖ χλαμύσι, ⁊ κρηπῖσι λευκαῖς. εἶχε δ' αὐτῶν ὁ μὲν πέλασον καὶ κηρύκιον χρυσοῦν, ὁ δὲ σάλπιγγα. μέσος δὲ τούτων ἐβάδιζεν ἀνὴρ μείζων τετράπηχυς ἐν τραγικῇ ἁμαξιτῷ καὶ προσώπῳ φέρων χρυσοῦν ἀμαλθείας κέρας. ὃς προηγορεύετ' ἐνιαυτός· ᾧ γυνὴ προεκαλλεπίζετο κατὰ τὸ μέγεθος ἔπεπλον, πολλῷ χρυσῷ καὶ ἁπτῇ κεκοσμημένῃ· φέρουσα τῇ μὲν μιᾷ τῶν χειρῶν στέφανον περσαΐας, τῇ δ' ἑτέρᾳ ῥάβδον φοίνικος. ἐκαλεῖτο δὲ αὕτη Πεντετηρίς. ταύτῃ δ' ἐπηκολούθουν ‖ ὧραι τέσσαρες διεσκευασμέναι, καὶ δύο κίσσινα ἐκ χρυσοῦ ἐξαπήχη, καὶ βωμὸς ἀνὰ μέσον τούτων τετράγωνος χρυσοῦς. καὶ πάλιν Σάτυροι στεφάνους ἔχοντες κισσίνους χρυσοῦς, φοινικίδας περιβεβλημένοι. ἔφερον δ' οἱ μὲν οἰνοχόην χρυσῆν. οἱ δὲ καρχήσιον. μεθ' οὓς ἐπορεύετο φιλίσκος ὁ ποιητής, ἱερεὺς ὢν Διονύσου, καὶ πάντες οἱ περὶ τὸν Διόνυσον τεχνῖται. τούτων δ' ἐφεξῆς ἐφέροντο Δελφικοὶ τρίποδες, ἆθλα τοῖς τῶν ἀθλητῶν χορηγοῖς. ὁ μὲν παιδίσκων ἐννέα πηχῶν τὸ ὕψος· ὁ δὲ πηχῶν δώδεκα, ὁ τῶν ἀνδρῶν. μετὰ τούτους ‖ τετράκυκλος πηχῶν ‖ τεσσαρεσκαίδεκα, ὀκτὼ δὲ τὸ πλάτος, ἤγετο ὑπὸ ἀνδρῶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν· ἐπὶ δὲ ταύτης ἐπῆν ἄγαλμα Διονυσίου δεκάπηχυ, πένθος ἐκ καρχησίου χρυσοῦ, χιτῶνα πορφυροῦν ἔχον ποδήρη, καὶ ἐπ' αὐτοῦ κροκωτὸν διαφανῆ. περιεβέβλητο δὲ ἱμάτιον πορφυροῦν χρυσοποίκιλον. προέκειτο δὲ αὐτῶν κρατὴρ Λακωνικὸς χρυσοῦς μετρητῶν δεκαπέντε, καὶ τρίποδες χρυσοῦς ἐφ' οὗ θυμιατήριον χρυσοῦν, καὶ φιάλαι δύο χρυσαῖ κασίας μεσταὶ καὶ κρόκου. περιέκειτο δ' αὐτῷ καὶ σκιὰς ἐκ κισσοῦ καὶ ἀμπέλου καὶ τῆς λοιπῆς ὀπώρας κεκοσμημένη. παρεσήρτητο δὲ καὶ στέφανοι καὶ ταινίαι καὶ θύρσοι καὶ τύμπανα καὶ μίτραι, παρασκευά τε Σατυρικὰ καὶ κωμικὰ καὶ τραγικά. ‖ τῇ δὲ τετρακύκλῳ [ἱερεῖς καὶ ἱέρειαι. καὶ ‖ πέρσης ‖ τελεταὶ καὶ θίασοι παντοδαποὶ καὶ τὰ ‖ λίκνα φέρουσαι.] μετὰ δὲ ταύτας αἱ ‖ Μακεταὶ αἱ καλούμεναι Μιμαλλόνες, καὶ Βασσάραι, καὶ Λυδαὶ καταστεφανωμέναι ταῖς τρίχας καὶ ἐστεφανωμέναι, νεβρίδας μὲν ὄφεσιν, αἱ δὲ σμίλαξι καὶ ἀμπέλῳ καὶ κισσῷ. κατεῖχον δὲ ταῖς χερσὶν αἱ μὲν ἐγχειρίδια, αἱ δὲ ὄφεις. μετὰ δὲ ταύτας ἦγε τετράκυκλος, πηχῶν ὀκτὼ πλάτος, ὑπὸ ἀνδρῶν ἑξήκοντα. ‖ ἐφ' ἧς ἄγαλμα Νύσσης ὀκταπήχυ καθήμενον ἐνδεδυκὸς μὲν θαλάσσιον χιτῶνα χρυσοποίκιλον, ἱμάτιον δὲ ἠμφίεστο Λακωνικόν. ἀνῆπτο δὲ τοῦτο μηχανικῶς, οὐδενὸς ταῖς χεῖρας προσάγοντος, καὶ πεῖραν ἐκ χρυσῆς φιάλης γάλα, πάλιν ἐκάθητο. εἶχε δ' ἐν τῇ ἀριστερᾷ θύρσον ἐσεμμένον μίτραις. αὕτη δ' ἐστεφάνωτο κισσίνῳ χρυσῷ, καὶ βότρυσι διαλίθοις πολυτελέσιν. εἶχε δὲ σκιάδα· καὶ ὑπὸ τῶν γωνιῶν τῆς τετρακύκλου κατεπεπήγεσαν λαμπάδες διάχρυσοι τέτταρες.

γρ. ἱερεῖς καὶ ἱέρειαι, καὶ Ὀρφεοτελεσταί, καὶ θίασοι παντοδαποὶ, καὶ αἱ τὰ λίκνα φέρ.

Nam manibus geſtantes, auream quoque, aureis bractes & vitis pampinis conſertam. Sileni duo poſt hos gradiebantur, purpureo pallio veſtiti, cum albis ſoleis. Horum alter petaſatus aureum caduceum [a] paruum ferebat, alter tubam. Medius inter hos vir quidam ibat, alijs procerior cubitis quatuor [b], habitu perſonáque tragica, aureum Amaltheæ [c] cornu tenens, qui Annus vocabatur. Eadem corporis magnitudine ſequebatur mulier formoſiſſima, auro multo elegantiſque veſtitu ornata, altera manu ferens è Perſæa [d] coronam, altera virgam è palma. Nomen eius fuit Penteteris [e], id eſt, luſtrum. Hanc ſequebantur anni tempora quatuor, magnificè adornata: thymiateriáque duo, aurea, foliis hederæ vmbroſa, cubitorum ſex, & ara in illorum medio, quadrata, aurea: rurſúmque Satyricum punicea veſte, & aureis coronis, ferentes alij trullam auream, alij carcheſium [f]. Veſtigiis horum inſiſtebat Philiſcus poëta, ſacerdos Bacchi, ſimúlque Dionyſiaci omnes [g] artifices. Poſt hos deinceps ferebantur Delphici tripodes, illorum præmia qui certaminibus athletarum neceſſaria ſubminiſtrarent, vnus quidem, altitudine cubitorum nouem, ad puerorum, alter verò ad certamina virorum deſtinatus, cubitorum duodecim. Poſt hos, quatuor rotis currus agebatur à centum & octoginta viris, longus cubitos quatuordecim, latus octo, in quo ſtabat effigies Bacchi, cubitorum decem, ex aureo carcheſio libantis, cum tunica purpurea ad talos demiſſa, acſuper ipſa, crocota [h] pellucida: extima veſtis circumiecta purpurea fuit, auro variegata. Laconicus aureus crater, metretarum [i] quindecim, ante illum iacebat, cum aureo tripode, ſuper quo thymiaterium fuit, cum phialis duabus, croco & caſia plenis. Simulachrum attegia circumdabat ex hedera, vite & alia frugiferarum arborū temporaria fronde implicata, appenſis coronis, tæniis, thyrſis, tympanis, mitris [k], perſoniſque tragicis, comicis, ſatyricis. In eodem curru fuerunt ſacerdotes viri ac fœminæ, cum Perſica veſte, arcanáque initiationum & ſacrificiorum myſteria, omnifarij thiaſi [l], & quæ vannos [m] geſtabant milieres. Poſt has, Macetæ, quas Mimallonidas, Baſſaras, & Lydas vocant, paſſis crinibus, & coronatæ, quædam ſerpentibus [n], aliæ ſmilace, hedera, vite, manibúſque tenentes, aliæ pugiones, angues aliæ. Poſt has currum alterum rotarum quatuor, octo cubitos latum, ſexaginta viri trahebant, cui Nyſæ [o] inſidebat effigies, cubitorum octo, tunicam induta croceam, auro diſtinctam, amicta veſte Laconica. Machinamento quodam ingeniosè fabrefacto illa exurgebat, nullo manibus attolente, & vbi lac ex aurea phiala libaſſet, ſedebat rurſum, thyrſum manu læua tenens, mitris coronatum in capite coronam auream geſtans, hederaceam, cum racemis, ex gemmis fictis, maximi pretij. Vmbraculum eam ſtatuam operiebat. Ad currus illius quatuor rotarum angulos defixæ fuerunt inauratæ lampades quatuor.

Seque

Sequebatur deinde currus alius rotarum quatuor, longitudine viginti quatuor cubitorum, latitudine quindecim, vuis onuſtus, quas ſatyri ſexaginta calcabant, ad tibiam canentes verſus epilenios [a]. Præfectus his Silenus erat. Tota via fluebat muſtum. Ferebatur deinde & alius rotarum quatuor currus, longitudine cubitorum vigintiquinque, latitudine quatuordecim, quem agebant viri ſexcenti. In eo vehebatur vter, amphorarum termille, ex pardalidum pellibus conſutus, è quo per totam viam ſtillabat etiam vinum, paulatim emiſſum. Comitabantur Satyri, Silenique centum viginti, coronati, ferentes vrceos alij, alij phialas, quidam Thericlea [b] vaſa, magna, ex auro omnia. Nullo poſt interuallo crater agebatur, argenteus, amphorarum ſexcentarum, in curru rotarum quatuor, quem trahebant viri ſexcenti. Sub crateris labris, auribus, & baſi [c], animantium imagines fuere torno ſculptæ. Aurea, gemmatáque corona medius is præcingebatur. Ferebantur deinde poculorum abaci argentei duo, ambitu duodecim cubitorum, altitudine ſex, ornati ſupernè acroteriis, ac rurſum in orbem, aluo media: ad pedes verò animalium exiguorum imaginibus, tribus quidem cubitalibus, dimidij verò cubiti, multi. Solia pòſt ampla decem vehebantur, crateres ſedecim, quorum ampliores triginta capiebant amphoras, minimi quinque: deinde, lebetes ſex: vtrimque anſati vigintiquatuor, ſuper repoſitoriis quinque: lacus argentei duo, ſuper quibus fuere pocilla [d] vigintiquatuor: menſa ex argento ſolida, cubitorum duodecim, aliæque triginta cubitorum ſex, ac præterea tripodes quatuor, quorum vnius ex argento ſolidi cubitorum ſedecim ambitus fuit: reliqui tres illo minores, parte ſui media gemmis ſplendebant. Poſt hos ferebantur octoginta Delphici tripodes, argentei, minores ſuperioribus, quadratis angulis: hydriæ [e] viginti ſex: amphoræ Panathenaicæ [f], ſedecim: pſycteres [g] centum ſexaginta, quorum maximus amphoras ſex, minimus duas capiebat. Vaſa hæc omnia argentea fuerunt. Continenter poſt hæc incedebant aurea vaſa geſtantes, crateras nempe Laconicos quatuor, cum coronis vitigineis [h]: alia inſuper duo, Corinthiaci operis, amphorarum quatuor, ſuper repoſitoriis, cum animantium ſeſſilibus figuris, tornatis, ſupernè conſpicuis in ceruice, & aluo, figuris ſumma cum arte & cura expreſſis. Capiebat vterque amphoras octo. Ferebantur & lacus cum pocillis decem, holcea [i] duo, vtrumque amphorarum quinque: Cothones duo amphorarum totidem: Pſycteres viginti duo, quorum maximus amphoras triginta capiebat, minimus vnam. Tranſuecti quoque ſunt aurei tripodes, magni, quatuor: cum aureæ ſupellectilis repoſitorio, aureo, gemmato, decem cubitorum, in altitudinem gradibus ſex erecto, in quib⁹ animantium effigies multæ fuerunt, dodrantū quatuor, ingeniosè ſolerterque fictæ, cum exiguis duobus abacis calycum, & vitreis totidem, inauratis: præterea bicubitalia dua aureo repoſitoria, minoráque alia tria,

A ‖ ἐξῆς ‖ εἶπετο ἄλλη τετράκυκλος μῆκος πηχῶν εἴκοσι πλάτος ἐκκαίδεκα, ὑπὸ ἀνδρῶν τριακοσίων.
‖ [ἐφεξῆς] κατεσκεύαστο λίθους πηχῶν εἰκοσιτεσσάρων, πλάτος πεντεκαίδεκα πλήρης παφυλῆς· ἐπάτουν δὲ ἐξήκοντα Σάτυροι πόδας αὐλὸν ἄδοντες μέλος ἐπιλήϊον. ἐφεῖπκει δ' αὐτοῖς Σειληνός. καὶ δι' ὅλης τῆς ὁδοῦ τὸ γλεῦκος ἔρρει. ἐξῆς ἐφέρετο τετράκυκλος μῆκος πηχῶν κε, πλάτος ‖ τεσσαρεσκαίδεκα· ἦγεν ὑπὸ ἀνδρῶν ἑξακοσίων· ἐφ' ᾗς λοὺς ἀσκὸς τριχίλιους ἔχων μετρητὰς ὑπ' ἀδρεσταλῶν δερμάτων ἐῤῥαμμένος. ἔῤῥει ὑπ' ὄντος, κατὰ μικρὸν ἀνιέμενος, καθ' πᾶσαν τὴν ὁδόν. ἠκολούθουν δ' αὐτῷ Σάτυροι ἑκατὸν εἴκοσι ἐστεφανωμένοι. φέροντες οἱ μὲν οἰνοχόας, οἱ δὲ φιάλας, οἱ δὲ θηλυκλείους μεγάλας, πάντα χρυσᾶ. ἐχορεύοντο ἦγεν κρατὴρ ἀργυροῦς ἑξακοσίους χωρῶν μετρητὰς ἐπὶ τετραπόδου κλοὺ ἑλκόμενος ὑπὸ ἀνδρῶν ἑξακοσίων. εἶχε ὑπὸ τὰ χείλη καὶ τὰ ὦτα, καὶ ὑπὸ τὴν βάσιν ζῶα τερνοδομήματα καὶ διὰ μέσου ἐστεφανωτὸ χρυσῷ διαλίθῳ. ἐξῆς ἐπεφέρετο κυλίκια ἀργυρᾶ δωδεκαπήχη δυοῖν ὕψος πηχῶν ἓξ. ταῦτα δ' εἶχεν αὖτε ἀκρωτήρια ἐν ταῖς γάστραις κύκλῳ. καὶ ὑπὸ τοδῶν ζῶα τρία ἡμιπήχη. πηχυαῖα πλήθει πολλά. καὶ λεβῆτες μεγάλοι δέκα, ‖ καὶ κρατῆρες ἑκκαίδεκα. ὧν οἱ μείζους ἐχώρουν μετρητὰς ‖ τριάκοντα, οἱ δ' ἐλάχιστοι πέντε. ‖ εἶτα [λεβῆτες ἓξ· ‖ βαυωτὰ εἰκοσιτέσσαρες] ἐπ' ἐγκυθήκαις πέντε. καὶ ληνοὶ ἀργυραῖ δύο· ἐφ' ὧν ἦσαν βίκοι εἰκοσιτέσσαρες. τράπεζά τε ὁλάργυρος δωδεκάπηχυς, καὶ ἄλλαι ἑξακόσιαι τριάκοντα· ποῦς δὲ τούτοις, τρίποδες τέσσαρες, ὧν εἷς μὲν εἶχε πλὴν βέλτιστον πηχῶν ἑκκαίδεκα, καθάργυρος ὢν ὅλος. οἱ δὲ τρεῖς ἐλάττονες ὄντες διάλιθοι καὶ μέσον ὑπῆρχον. μετὰ δὲ τούτους ἔφερον Δελφικοὶ τρίποδες ἀργυροῖ, οὐ δόκησιν τὸν ἀριθμὸν, ἐλάττους τῶν πρωτοτύπων, ὧν αἱ γωνίαι τετράμετροι· ὑδρίαι εἴκοσι καὶ ἓξ. ἀμφορεῖς Παναθηναικοὶ δεκαέξ. ψυκτῆρες ἑκατὸν ἑξήκοντα· τούτων ὁ μέγιστος λοὺς μετρητῶν ἓξ, ὁ δὲ ἐλάχιστος δύο. ταῦτα μὲν οὖν λοὺς ἅπαντα ἀργυρᾶ. ἐχόμενα δὴ τούτων ἐπόμπευον οἱ τὰ χρυσώματα φέροντες κρατῆρας Λακωνικοὺς τέτταρας ἔχοντας στεφάνους ἀμπελίνους. τετραμέτρητοι ἕτεροι, Κορινθιουργεῖς δύο· οὗτοι δ' εἶχον ἄνωθεν καθήμενα θηρίδια τετραδόμενα ζῶα. ἐν τῷ τραχήλῳ, καὶ ἐν ταῖς γάστραις πρόσωπα διπλοῦς πεποιημένα. ἐχόρευε δ' ἕκαστος μετρητὰς ὀκτώ· ἐπ' ἐγκυθήκαις καὶ ληνὸς ἐν ᾗ ἦσαν βίκοι δέκα, ὁλκεῖα δύο, ἑκάτερον χωροῦν μετρητὰς πέντε, κωθῶνα διμέτρητοι δύο, ψυκτῆρες εἴκοσι δύο. ὧν ὁ μέγιστος ἐχώρει μετρητὰς τριάκοντα, ὁ δὲ ἐλάχιστος ἐχώρει μετρητήν. ἐπόμπευσαν δὲ τρίποδες χρυσοῖ μεγάλοι τέτταρες. καὶ χρυσωματοθήκη χρυσῆ διάλιθος πηχῶν δέκα, ὕψος ἔχουσα βασμοὺς ἓξ. ἐν οἷς ζῶα τετραπάλαιστα ἐπιμελῶς πεποιημένα πολλὰ τὸν ἀριθμόν· καὶ κυλίκια δύο, καὶ ὑάλινα διάχρυσα δύο. ἐγκυθήκη χρυσῆ τετραπήχεις δύο, ἄλλαι ἐλάττους τρεῖς,

B C D E F

[a] ἐπιλήϊος
[b] θηριδεῖα
[c] βάσις
[d] ποτήρια
[e] ὑδρίαι
[f] παναθηναϊκοὶ
[g] ψυκτῆρες
[h] στεφάνους ἀμπελίνους
[i] ὁλκεῖα

ζ. ἐφ' ᾗς

ζ. λέβητες ἓξ ὦτα ἔχοντες (vel, ἄμφωτοι) ἄωτοι εἰκ.

γ. μαζονόμια

γ. ἐστεφανωμένοι, οἱ μὲν κιστίνῳ. οἱ δὲ ῳ.

γ. λιμνίσκοις

χ. χρυσογλάμμυς.

οδρίαι δέκα, βωμὸς τριπηχυς, ‖ μαζονομίαι εἰκοσιπέντε, μεθ' ἃς ἐπορεύοντο παῖδες χίλιοι καὶ ἑξακόσιοι ἐνδεδυκότες χιτῶνας λευκούς· [ἐστεφανωμένοι οἱ μὲν κιστῷ, οἱ δὲ πιτύϊνῳ.] ἀφάκοσι δὲ καὶ πεντήκοντα χοεῖς εἶχον χρυσοῦς, τετρακόσιοι δὲ ἀργυροῦς. ἕτεροι δὲ τριακόσιοι καὶ εἴκοσι ψυκτῆρια ἔφερον χρυσᾶ, οἱ δὲ ἀργυρᾶ. μεθ' οὓς ἄλλοι παῖδες ἔφερον κεράμια πρὸς τῷ τὸ γλυκισμοῦ χρείαν· ὧν εἴκοσι μὲν ἦν χρυσᾶ, πεντήκοντα δὲ ἀργυρᾶ· τριακόσια δὲ κεκηρογραφημένα χρώμασι ποικίλοις. καὶ κεραθέντων ἐν ταῖς ὑδρίαις καὶ πίθοις πάντες κοσμίως ἐγλυκαίνθησαν οἱ ἐν τῷ σταδίῳ. ἐξῆς τύτοις καλαλέγει τετραπήχεις τραπέζας· ἐφ' ὧν πολλὰ θέας ἄξια πολυτελῶς κατεσκευασμένα προήγετο θεάματα. ἐν οἷς καὶ ὁ τῆς Σεμέλης θάλαμος, ἐν ᾧ ἔχουσι χιτῶνας πινὲς ἀφαχρύσους καὶ λιθοκολλήτους τῶν πολυτιμήτων. οὐκ ἄξιον δ' ἐστὶ παραλιπεῖν τοῦτό δε τὸν τετράκυκλον, μῆκος οὖσαν πηχῶν εἰκοσιδύο, πλάτος δεκατεσάρων, ὑπὸ ἀνδρῶν ἑλκομένην πεντηκοσίων. ἐφ' ἧς αὐτὸς ἐστὶ βαθὺ κατ' ὑπερβολὴν, κισσῷ καὶ μίλτῳ. ‖ ἐκ τύτου προῆσαν καὶ φάσματα καὶ τερατολογίαι καθ' ὅλην ἐξίπτανται τὴν ὁδὸν, [λιμνήσκοις] δοῦ πόδας δεδεμένα πρὸς τὸ ῥᾳδίως ὑπὸ τῶν θεωμένων ἁρπάζεσθαι. ἀνέβλυζον δὲ ἐξ αὐτοῦ καὶ κρουνοὶ δύο, ὁ μὲν γάλακτος, ὁ δὲ οἴνου. πᾶσαι δ' αἱ περὶ αὐτὸν νύμφαι στεφάνους εἶχον χρυσοῦς. ὁ δὲ Ερμῆς καὶ κηρύκειον χρυσοῦν, ἐσθῆτα δὲ πολυτελῆ. ὅπου δὲ ἄλλης τετρακύκλου ἡ περιεῖχε τὸν ἐξ Ινδῶν καθοδον Διονύσου, Διόνυσον δὲ δωδεκάπηχυς, ‖ ἐπ' ἐλέφαντος καλακείμενον ἡμιφιεσμένον πορφυρίδα καὶ στέφανον κισσοῦ καὶ ἀμπέλου χρυσοῦν ἔχων, εἶχεν ἐν ταῖς χερσὶ θυρσόλογχον χρυσοῦν ‖ περιδέδετο δὲ ἔμβασας ‖ χρυσοβαφεῖς. περικάθηντο δ' αὐτοῦ ὅπου τὸ τραχήλου τοῦ ἐλέφαντος σατυρίσκος πεντάπηχυς ἐστεφανωμένος πίτυος στεφάνῳ χρυσῷ, τῇ δεξιᾷ χειρὶ αἰγείου κέρατι χρυσοῦ σημαίνων. ‖ ὁ δὲ ἐλέφας σκιρτῶν εἶχε ‖ χρυσοῦν καὶ περὶ τὸ τραχήλου κίστινον χρυσοῦν στέφανον. ἠκολούθουν δὲ τύτῳ παιδίσκαι πεντεκαίδεκα κεκοσμημέναι χιτῶσι πορφυροῖς χρυσῷ διεζωσμέναι. ἐστεφάνωντο δὲ αἱ μὲν ἡγούμεναι ἑκατὸν εἴκοσι, χρυσοῖς πιτύϊνοις στεφάνοις· ἠκολούθουν δὲ αὐταῖς Σάτυροι ἑκατὸν εἴκοσι, πανοπλίας, οἱ μὲν ἀργυρᾶς, οἱ δὲ χαλκᾶς ἔχοντες. μετὰ δὲ τύτους ἐπορεύοντο ὄνων ἴλαι πέντε, ἐφ' ὧν ἦσαν Σειληνοὶ καὶ Σάτυροι ἐστεφανωμένοι. τῶν δὲ ὄνων οἱ μὲν χρυσᾶς, οἱ δὲ ἀργυρᾶς περιμετωπίδας καὶ σκευασίας εἶχον. μετὰ δὲ τύτους ἐλεφάντων ἅρματα ἀφέθη εἰκοσιτέσσαρα, καὶ ‖ σατυρίδες τράγων ἑξήκοντα, ‖ κώλων δεκαδύο, ὀρύγων ἑπτὰ, καὶ βουβάλων δεκαπέντε. στρουθῶν σατυρίδες ὀκτὼ, ἐλάφων ἑπτά. καὶ ‖ σατυρίδες τέσσαρες ὄνων ἀγρίων ‖ ἅρματα τέσσαρα. ‖ ὅπου δὲ πάντων τέτων ἀναβεβήκει παιδάριον χιτῶνας ἔχον ἰωνοχίτους καὶ περιζώσους. ‖ πρὸ δὲ ἀναβεβήκει ‖ παιδισκάριον διεσκευασμένον περιζωμάτοις καὶ ‖ θυρσολόγχοις, ‖ κεκοσμημένον ἱματίοις καὶ χρυσίοις. ἐστεφάνωντο δὲ τὰ μὲν ἡνιοχοῦντα παιδάρια πίτυϊ, τὰ δὲ παιδισκάρια κισσῷ ‖ ἐσῆσαν δὲ συνωρίδες καμήλων ἐξ ἑκατέρας

A hydriæ decem, ara tricubitalis, mazonoma viginti quinque. Post hæc pueri mille sexcẽti gradiebãtur, alba tunica vestiti, ac coronati, partim hædera partim pino: ducentiq; rursum & quinquaginta cum aureis congiis, quadringenti cũ argenteis: Pyctéria trecenti vigintique alij ferebant, aurea quædam, quædam argentea: post hos alij pueri ad passi vini vsum ac potum amphoras a gestabant, aureas viginti, argenteas quinquaginta, trecentas verò omnigenis ceræ coloribus depictas b. Quod in doliis & hydriis mixtum passum fuit, in stadio temperanter omnes biberunt, eius potu multùm deliniti. Post hæc idem author recenset quadricubitales mensas, super quibus visu spectatúque digna multa circumuehebantur, adornata sumptuosè: inter cætera lectus genialis Semeles, in quo præcellebant tunicæ quædam aureæ, gemmísque pretiosissimis fulgentes. Alium quidem rotarum quatuor currum, silentio præterire haud æquum fuerit, longum cubitos viginti duos, latum quatuordecim, à quingentis viris tractum, in quo antrum fuit supra modum profundum, vitibus & hedera opacum, ex quo per totam viam syluestres euolabant ac domesticæ columbæ, & turtures, pedibus fascia reuinctis, vt à spectatoribus facilè raperentur. Scaturiebant & ex ipso riui duo, alter vini, alter lactis. Circa ipsum Nymphæ multæ fuerunt omnes cum aureis coronis, vestitúq; sumptuoso: Mercurius autem cum aureo caduceo. Super alio curru quatuor rotarum, qui Liberi patris ex India reditum complectebatur, Bacchus duodecim cubitorum, elephanto insidebat, purpurea trabea vestitus, cum hederacea vitigineáq; corona aurea, manu tenens auream thyrsi hastam, auratas soleas indutus. Ante illum in elephanti collo sedebat pusillus Satyrus, cubitorum quinque, cum aurea corona, pinea, dextra manu capræ cornu inflans, aduentum dei vt significaret. Aureus elephanti ornatus fuit, cum hederacea corona circa ceruicem, aurea. Subsequebantur quingentæ virgines, tunicis purpureis amictæ, cum aureo cinctu. Harum duces erant centum viginti, coronatæ, toto corpore armis tecto, quarundam argenteis, aliarum æneis. Post has incedebant asellorum turmæ quinque, insidentibus Silenis, atque Satyris, coronatis. Quorumdam ex asellis aurea frontalia fuerunt, cum ornamentis reliquis, argentea quorumdam. Post hos prodierunt elephantorum currus vigintiquatuor, hircorum bigæ c sexaginta, leonum duodecim, orygum septem, bubalorum quindecim, struthiocamelorum octo, ceruorum septem, asinorum syluestrium quatuor, & currus totidem. In hæc omnia conscenderant adolescentuli, cum petasis, & aurigarum habitu, quibus se comites addiderant puelluli, exiguis peltis, thyrsorúmque hastis instructi, cum aureo vestitu, & coronis, aurigarum quidem pineis, puellulorum autem hederaceis. Vtraque ex parte camelorum quoque

CAP. VIII.

bigæ

bigæ tres aderant. Has sequebantur iunctis malis carpenta, quibus barbarorum tentoria vehebantur. In his sedebant & Indicæ,& aliarum gentium fœminæ, captiuarum habitu. Ex camelis, quidam thuris libras trecentas ferebant, alij,croci, casiæ, cinnamomi, iridis, & aliorum odorum,ducentas. Proximè his iuncti fuerunt AEthiopes hastati, ferentes, alij sexcentos dentes elephantorum, alij ebeni stipitum bina millia, alij crateras aureos argenteosque sexaginta, & auri ramenta [a]. Post hos processerunt venatores duo, cum iaculis inauratis, ducentes bis mille ac quadringentos canes, partim Indos, partim Hyrcanos, Molossos, & aliorum generum. Post hos viri centum quinquaginta arbores portabant, quibus fune alligatæ belluæ omnifariæ, cum raris auibus multis fuerunt. Portabantur & in caucis psittaci perquam multi. Alia plurima is author posteaquam enarrauit,& armenta gregésque animalium commemorauit, subiungit, Oues AEthiopicæ, centum triginta: Arabicæ, trecentæ: Euboïcæ viginti: Indici boues candidis artubus, vigintisex: AEthiopici octo: ingens vrsus, albus, vnus: Pardi quatuordecim: Pantheræ sedecim: Lynces quatuor, Vrsorum catuli tres: Camelopardalis vna: Rhinoceros AEthiopicus, vnus. Post hæc in curru quatuor rotarum, Bacchus cernebatur, insectante Iunone ad aram Rheæ confugiens, coronam habens auream, adstante Priapo, cum aurea corona hederacea. Iunonis imago cum corona etiam aurea visebatur. Alexandri Ptolemæique statuæ ibidem fuerunt, cum aureis coronis, hederaceis: Virtutis autem simulachrum adstans Ptolemæo, ex olea coronam auream habebat: Priapi verò imago his adiuncta, hederaceam auream. Corinthus ciuitas Ptolemæo vicina,aureo diademate coronata fuit: Adiacebat horum singulis poculorum abacus, plenus vasis aureis, cum aureo cratere, amphorarum quinque. In eodem curru mulieres sequebantur vestitu cultúque corporis sumptuoso, cum titulis ciuitatum Ioniæ, & reliquarum Hellenidum [b], quotquot in insulis & Asia conditæ & subiectæ Persis fuêre, omnes cum aureis coronis. In alio curru quatuor rotarum ferebatur thyrsus cubitorum nonaginta: aureus, cum argentea hasta cubitorum sexaginta:in alio, phallus aureus cubitorum centum & viginti, depictus, & coronamentorum voluminibus inauratis reuinctus, cum aureo sydere in eius vertice micante, cuius circuitus fuit cubitorum sex. Multa igitur variáque in huiusmodi pompis recitata cùm sint, ea tantùm nos delegimus in quibus aurum argentúmve fuit. Aliæ namque multæ in ea celebritate dispositiones spectaculorum fuerunt, auditu non indignæ, veluti ferarum, & equorum magna vis, Leones prægrandes quatuor & viginti. Fuerunt & in ea, currus alij, rotarum quatuor, quibus non tantùm regum statuæ, sed Deorum etiam multæ vehebantur. Post has chorus progrediebatur virorum sexcentorum, in quibus citharistæ trecenti concinebant, inauratas citharas totas pulsantes, cum aureis coronis.

A μέρος τρεῖς, αἷς ἐπηκολούθουν ἁπλῶσι ὑφ' ἡμιόνων ἀγόμεναι. αὗται δ' εἶχον σκηνὰς βαρβαρικὰς, ἐφ' ὧν ἐκάθηντο γυναῖκες Ινδαὶ, καὶ ἕτεραι κεκοσμημέναι ὡς αἰχμάλωτοι. κάμηλοι δ' αἱ μὲν ἔφερον λιβανωτοῦ μνᾶς τριακοσίας, κρόκου καὶ κασίας καὶ κιναμώμου καὶ ἀρώματος τοῦ λοιποῦ ἀριθμὸν πεντακοσίας. Ἐχόμενοι τούτων ἦσαν ‖ Αἰθίοπες δωροφόροι, ὧν οἱ μὲν ἔφερον ὀδόντας ἑξακοσίους, ἕτεροι δὲ ἑβένου ‖ κορμοὺς δισχιλίους· ἄλλοι χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου κρατῆρας ἑξήκοντα, καὶ ψήγματα χρυσίου, μεθ' οὓς ἐπόμπευσαν κυνηγοὶ δύο ἔχοντες σιβυήνας ἁπτοὺς χρύσους. ἦγον δὲ καὶ κύνες δισχίλιοι τετρακόσιοι. οἱ μὲν Ινδοὶ, οἱ λοιποὶ δὲ Τρκανοὶ καὶ Μολοσσοὶ, καὶ ἑτέρων χωρῶν. ἑξῆς ἄνδρες ἑκατὸν πεντήκοντα, φέροντες δένδρα, ἐξ ὧν ἀνήρτηντο θηρία παντοδαπὰ καὶ ὄρνεα. εἶτ' ἐφέροντο ἐν ἀγγείοις ψιττακοὶ, καὶ ταῶες, καὶ μελεαγρίδες, καὶ Φασιανοὶ ὄρνιθες, καὶ ἄλλα Αἰθιοπικὰ πλήθει πολλά. εἰπὼν δὲ καὶ ἄλλα πλεῖστα καὶ καταλέξας ζώων ἀγέλας, ἐπιφέρει πεθέαλα Αἰθιοπικὰ ἑκατὸν τριάκοντα, Ἀράβια τριακόσια, Εὐβοϊκὰ εἴκοσι. ‖ καὶ ὅλοι ‖ λευκοὶ ‖ βόες Ινδικοὶ εἴκοσι ἓξ, Αἰθιοπικοὶ ὀκτὼ, ἄρκτος μὲν λευκὴ μεγάλη μία, παρδάλεις δεκατέσσαρες, [‖ παίνθηροι] δεκαεξ λυγκία τέσσαρα, [ἄρκηλοι] τρεῖς, καμηλοπάρδαλις μία, ῥινόκερως Αἰθιοπικὸς εἷς. ἐξῆς ἐπὶ τετρακύκλου Διόνυσος πρὸ τῆς Ρέας βωμὸν καταπεφυγὼς, ὅτε ὑπὸ Ηρας ἐδιώκετο, στέφανον ἔχων χρυσοῦν, Πριάπου αὐτῷ παρεστῶτος ἐστεφανωμένου χρυσῷ κιστίνῳ. τοῦ δὲ τῆς Ηρας ἄγαλμα στεφάνῳ εἶχε χρυσῷ. Αλεξάνδρου δὲ καὶ Πτολεμαίου ἀγάλματα ἐστεφανωμένα στεφάνοις κιστίνοις ἐκ χρυσοῦ. τοῦ δὲ τῆς Αρετῆς ἄγαλμα, τοῦ παρεστῶτος τῷ Πτολεμαίῳ στέφανον εἶχεν ἐλαίας χρυσοῦν. καὶ Πρίαπος δ' αὐτῆς συμπαρῆν ἔχων στέφανον κιστὸν ἐκ χρυσοῦ. Κόρινθος δὲ πόλις παρεστῶσα τῷ Πτολεμαίῳ, ἐστεφάνωτο διαδήματι χρυσῷ· παρέκειντο δὲ πᾶσι τούτοις ‖ κυλίκιον μεσὸν χρυσωμάτων, κρατήρ τε χρυσοῦς μεταξὺ τῶν πέντε. Τῇ δὲ τετρακύκλῳ ταύτῃ ἠκολούθουν γυναῖκες ἔχουσαι ἱμάτια πολυτελῆ καὶ κόσμον. πεποιημένου δὲ πόλεις, αἵτε ἀπ' Ιωνίας καὶ λοιπαὶ Ελλαδίδες, ὅσαι τε Ασίαν καὶ τὰς νήσους κατῳκοῦσαι, ὑπὸ τοὺς Πέρσας ἐτάχθησαν· ἐφόρουν δὲ πᾶσαι στεφάνους χρυσοῦς. ἐφέρετο καὶ ἐπ' ἄλλου τετρακύκλου θύρσος ἐνενηκονταπηχυς χρυσοῦς, καὶ λόγχη ἀργυρᾶ ἑξηκονταπηχυς, καὶ ἐν ἄλλῃ ‖ φαλλὸς χρυσοῦς πηχῶν ἑκατὸν εἴκοσι διαγεγραμμένος καὶ διαδεδεμένος ‖ στέμμασι διαχρύσοις, ἔχον ἐπ' ἄκρου ἀστέρα χρυσοῦν, οὗ ἑκάστη πεῖμετρος πηχῶν ἓξ. πολλῶν δὲ καὶ ποικίλων εἰρημένων ἐν τῇ πομπῇς ταύταις, μόνα ἐξελεξάμεθα, ἐν οἷς ἦν χρυσὸς καὶ ἄργυρος. ‖ καὶ διαθέσεις πολλαὶ ἀκοῆς ἦσαν ἄξιαι, καὶ θηρίων πλήθη καὶ ἵππων, καὶ λέοντες παμμεγέθεις εἴκοσι καὶ τέσσαρες. ἦσαν δὲ καὶ ἄλλαι τετράκυκλοι, οὐ μόνον εἰκόνας βασιλέων φέρουσαι, ἀλλὰ καὶ θεῶν πολλαί. μεθ' ἃς χορὸς ἐπόμπευσεν ἀνδρῶν ἑξακοσίων. ἐν οἷς κιθαρισταὶ σωφώνουν τριακόσιοι χρυσοῦς ἔχοντες ὅλας κιθάρας καὶ ‖ στεφάνους χρυσοῦς.

μεθ'

χρ. πάνθηρες
χρ. ἄρκτοι

μεθ' οὓς ταῦροι · διῆλθον διχίλιοι ὁμοιόχρωμοι, χρυσόκερω, περιμετώπιδας χρυσᾶς καὶ ἀνὰ μέσον στεφάνους, ὅρμους τε καὶ αἰγίδας περὶ τὰ στήθη ἔχοντες. ἦν δ' ἅπαντα ταῦτα χρυσᾶ. Καὶ μετὰ ταῦτα Διὸς ἦγεν πομπή, καὶ ἄλλων πολλῶν θεῶν. καὶ ἐπὶ πᾶσιν Ἀλεξάνδρου, ‖ὃς ἐφ' ἅρματος ἐλεφάντων [ἀληθινῶν] ἐφέρετο χρυσοῦς, Νίκην τε Ἀθηναῖ ἐξ ἑκατέρου μέρους ἔχων. ‖ Ἐπόμπευσαν δὲ θρόνοι πολλοὶ ἐξ ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ καὶ εσκευασμένοι, ὧν ἐφ' ἑνὸς ἔκειτο ‖στέφανος χρυσοῦς. ‖ἐπ' ἄλλου δ' ἦν κέρας χρυσοῦν, ἐπ' ἄλλου δὲ ἦν στέφανος χρυσοῦς, καὶ ἐπ' ἄλλου δὲ κέρας ὁλόχρυσον. Ἐπὶ δὲ τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Σωτῆρος θρόνου στέφανος ἐπέκειτο ἐκ μυρίων καλεσκευασμένος χρυσῶν. ἐπόμπευσε δὲ καὶ θυμιατήρια χρυσᾶ τριακόσια καὶ πεντήκοντα, δὲ βωμοὶ δὲ ἅπτο χρυσοῖ ἐστεφανωμένοι χρυσοῖς στεφάνοις· ὧν ἐνὶ παρεπεπήγεσαν δᾷδες χρυσαῖ δεκαπήχεις τέσσαρες. ἐπόμπευσαν δὲ καὶ ἑστιατορεῖα ἅπτο χρυσοῖ δώδεκα· ὧν ἡ μὲν δωδεκάπηχυς τῇ περιμέτρῳ, τεσσαρακονταπήχυς ὑψος· ἡ δὲ πηχῶν δεκαπέντε. ἐπόμπευσαν δὲ καὶ Δελφικοὶ τρίποδες χρυσοῖ ἐννέα, ἐκ πηχῶν τεσσάρων. ἄλλοι ὀκτὼ, πηχῶν ἓξ, ἄλλοι πηχῶν τριάκοντα· ἐφ' οἷς ἦν ζῶα χρυσᾶ πεντεπήχη, καὶ στέφανον κύκλῳ χρυσοῦς ἀμπέλινον. παρῆλθον δὲ καὶ Φοίνικες ἅπτο χρυσοῖ ὀκταπήχεις ἑπτά, καὶ κηρύκειον ἅπτο χρυσοῦν πηχῶν τεσσαράκοντα πέντε, καὶ κεραυνὸς ἅπτο χρυσοῦς πηχῶν τεσσαράκοντα, ναός τε ἅπτο χρυσοῦς. ἧς ἡ περίμετρον πηχῶν τεσσαράκοντα. δίκερως πρὸς τούτοις ὀκταπήχυς. πολὺ δὲ ζώων πλῆθος ἅπτο χρύσων συνεπόμπευεν. ὧν ἦν τὰ πολλὰ δωδεκαπήχη· καὶ θηρία ὑπερμεγέθη τοῖς μεγέθεσι, καὶ ἀετοὶ πηχῶν εἴκοσι. στέφανοί τε χρυσοῖ ἐπόμπευσαν τριχίλιοι Δαφνόσιοι. ἕτερός τε μυστικὸς χρυσοῦς, λίθοις πολυτελέσι κεκοσμημένος ὀγδοηκονταπήχυς. οὕτω δὲ περιετίθετο τῷ θ' Βερενικείου θυρώματι, αἰγίς τε ὁμοίως χρυσῆ. ἐπόμπευσαν δὲ καὶ στέφανοι χρυσοῖ πάνυ πολλοί, οὓς ἔφερον παῖδες πολυτελῶς κεκοσμημένοι, ὧν μία δίπηχυς εἰς ὕψος. τὸν δὲ περίμετρον ἔχουσα ἑκκαίδεκα πηχῶν. ἐπόμπευσε δὲ καὶ θώραξ χρυσοῦς πηχῶν δώδεκα, καὶ ἕτερος ἀργυροῦς πηχῶν ὀκτωκαίδεκα, ἔχων ἐφ' ἑαυτοῦ κεραυνοὺς χρυσοῦς δώδεκα πήχεις δύο, καὶ στέφανον δρυὸς Δαλίθον, ἀσπίδες χρυσαῖ εἴκοσι, πανοπλίαι χρυσαῖ ἑξήκοντα τέσσαρες, κνημῖδες χρυσαῖ τριπήχεις δύο, λεκάναι χρυσαῖ δυοκαίδεκα, φιάλαι πολλαὶ πάνυ τὸν ἀριθμὸν, οἰνοχόαι τριακόντα ἓξ, ἄλειπτρα μεγάλα δέκα, ὑδρίαι δώδεκα, μαζονόμια πεντήκοντα τράπεζαι Δάφνιοι, κυλίκια χρυσωμάτων πέντε, κέρας ὁλόχρυσον πηχῶν τριάκοντα. ταῦτα δὲ τὰ χρυσώματα ἐκτὸς ἦν τῶν ἐν τῇ τοῦ Διονύσου πομπῇ διενεχθέντων. ἦν δ' ἀργυρωμάτων ἄμαξαι τετρακόσιαι, καὶ χρυσωμάτων εἴκοσι, ἁρμάτων δὲ ὀκτακόσιαι. ἐπὶ δὲ πᾶσιν ἐπόμπευσαν αἱ ἱππικαὶ δυνάμεις αἱ ἱππικὴ δὲ πεζικὴ πᾶσαι καθωπλισμέναι θαυμασίως. πεζοὶ μὲν ἐς πέντε μυριάδας καὶ ἑπτακισχιλίους καὶ ἑξακοσίας· ἱππεῖς δὲ δισμύριοι τριχίλιοι Δαφνόσιοι.

χρ. ἀληθινῶν

A Ab his proximè transiêre bis mille tauri, colore similes, cornibus inauratis, cum aureis frontalibus, & in medio capite coronis, cum torquibus & ægide [a] ante pectus. Aurea hæc omnia fuêre. Post illa, pompa Iouis ducebatur, aliorúmque Deorum permultorum, & præter hæc cuncta, Alexandri, qui aureus in curru veris elephantis iuncto ferebatur, Victoria & Pallade eius vtrumque latus claudentibus. Euectæ sunt & in pompa sellæ regiæ multæ, ex auro & ebore compactæ. Super vna harum iacebat aurea corona, super alia

B aureum totum cornu [b]. Super regis Ptolemæi sella corona fuit, ex aureis decies-mille conflata. In hac quoque pompa aurea thymiateria trecenta delata sunt, altaria inaurata quinquaginta, cum aureis coronis, quorum vni affixæ fuerunt decem cubitorum faces quatuor, aureæ: Inaurati foci duodecim. Horum vnius ambitus fuit cubitorum duodecim, altitudo cubitorum quadraginta, quorumdam quindecim. Producti sunt & Delphici tripodes aurei nouem, cubitorum quatuor, alij cubitorum sex, octo: alius cubitorum

C triginta, super quo fuerunt animalia; quinque cubitorum, aurea, & in orbem aurea corona, vitiginea. Præteruectæ sunt & inauratæ palmæ septem, cubitorum octo, caduceus inauratus, cubitorum quadraginta quinque, inauratum fulmen, cubitorum quadraginta, sacellum inauratum, cuius circuitus fuit cubitorum quadraginta. Geminum cornu, cubitorum octo, cum inauratorum animantium magno numero, & horum multis

D cubitorum duodecim, cum feris magnitudinis eximiæ, & aquilis cubitorum viginti. Ostensæ sunt & in ea pompa coronæ ter mille ac ducentæ, aureæ, cum altera dicata [c] sacris, aurea, gemmis nobilissimis splendente, cubitorum octoginta. Berenices templi hæc valuas circumdabat, cum ægide pariter aurea. Spectatæ sunt & in ea pompa aureæ coronæ perquammultæ, quas puellæ ferebant, sumptuosè & magnificè vestitæ. Coronarum

E ambitus fuit cubitorum sexdecim, vnius [d] verò altitudo, bicubitalis. Fuere & inter pompæ fercula lorica aurea, cubitorum duodecim, & argentea cubitorum octodecim altera, quibus imposita fuerunt aurea fulmina duo cubitorum duodecim, & è quercu corona, gemmata. Spectati sunt & aurei clypei viginti: totius corporis armaturæ aureæ, sexaginta quatuor: caligæ aureæ tricubitales, duæ: aureæ pelues duodecim: phialæ numero perquam multæ: gutti vinarij triginta sex: vnguentaria vasa magna, decem: hydriæ duodecim: mazonomia, quinquaginta: mensæ variæ [e]: aureorum vasorum repositoria quinque: triginta cubitorum cornu, ex auro solido. Aurea hæc vtensilia omnia præter illa fuerunt quæ in Bacchi pompa conspecta fuerant. Post hæc argenteæ supellectilis plaustra

F processerunt quadringenta: aureæ, viginti: odorum, octingenta, & super illa omnia equestres copiæ, ac pedestres, omnes armis mirum in modum munitæ. Peditum fuêre quinquaginta septem millia, cum sexcentis: equitum verò, cum ducentis, vigintitria millia.

Pro

Prodierunt hi quidem omnes, congruentem vnicuique veſtem induti, & conuenienti totius corporis armatura tecti. Præter totius corporis armaturas, quas hi ſibi acceperant, aliæ quamplurimæ adhuc reconditæ fuerunt, quarum numerum adſcribere difficile eſt: Callixenus tamen eas recenſuit. Ludis quidem publicis aureis coronis viginti Ptolemæus primus [a] donatus eſt: Berenice verò tribus & viginti, ſuper aureis curribus aduectis, & luco [b] Dodonæ. Pecuniæ in ea impenſæ ſumma fuit, talenta bis mille ducenta trigintanouem: minæ quinquaginta. Apud regiarum facultatum procuratores & diſpenſatores hæc omnia repræſentata ſupputatáque ſunt, ſingulari donantium alacritate, priuſquam [c] accederent ludorum ſpectacula. Ptolemæus Philadelphus illis genitus [d], coronis aureis viginti donatus eſt, & duabus quæ aureis curribus impoſitæ fuerunt, vna cubitorum ſex: quinque, totidem cubitorum: ſex, cubitorum quatuor, ad columnas impactis.

Quod igitur poſt natos homines regnum, ô viri conuiuæ, auro ſic abundauit? Non quidem illud quod Perſidis Babyloniæque fodinis potitum eſt, non quod illarum prouinciarum tributis opes congeſſit: non cuius regiones [e] irrigantur Pactolo auri ramenta deuoluente. Omnium quidem certè fluuiorum ſolus Nilus reuera Chryſorrhoas [f] nominari debet, quia cum alimentis exuberantibus aurum purum putúmque [g] deuehat, ſine periculo excultum & collectum, tanta copia, vt cunctis mortalibus ſufficiat, inſtar Triptolemi [h] in vniuerſum terrarum orbem diſtractum. Quocirca Parmeno poëta, cognomine Byzantius, inquit,

Nile, Iupiter Aegyptie.

Philadelphus ſanè reges multos opibus antecelluit, & quæ molitus eſt ac edidit omnia, ſummo ſtudio, honoris & gloriæ cupidus magnifico ſumptu abſoluit. Nauiũ profectò multitudine ſuperauit omnes. Ampliſsimæ apud eum fuerunt, ordinum triginta, duæ: ordinum viginti, vna: quatuordecim ordinum, quatuor: duæ, ordinum duodecim: vndecim ordinum, quatuordecim: nouem ordinũ, triginta: ſeptem ordinum, triginta ſeptem: ſex ordinum, quinque: ſeptemdecim quinqueremes: quadriremes; triremes, & hemioliæ [i], duplo plures. Nauigia verò quæ ad inſulas dimittebantur, ſuæque ditionis vrbes, & Lyciam, plura quàm quatuor millia fuere. De librorum multitudine, & coaceruatis in ſuam bibliothecis, quid attinet dicere? aut de Muſæi [k] ſtructura? cùm in hominum memoria hæc verſentur. Quoniam verò de nauium fabrica nonnihil diximus, agedum, auditu namque id dignum eſt, exponamus conſtructas à rege Philopatore naues, de quibus idem Callixenus his verbis tradidit libro primo de Alexandria. Ordinum quadraginta nauem Philopator, inquit, ædificauit, longam ducentos octoginta cubitos: ab aditu altero in alterum, latam octo & triginta. Ad acroſtolion [l] vſque octo & quadraginta cubitorum altitudo fuit: eius verò [m] partis quæ à puppis tabulis ad mare vſque demittitur, cubitorum quinquaginta ttium. Claui fuêre quatuor, cubitorum triginta: remi longiores ad puppim inſerti: horum maximi, octo & triginta cubitorum,

A Παντες δ' οὗτοι ἐπόμπευσαν τὴν ἁρμόζουσαν ἑκάστῳ ἠμφιεσμένοι στολὴν, καὶ τὰς προσηκούσας ἔχοντες πανοπλίας. ἐκτὸς δ' ὧν πάντες οὗτοι εἶχον πανοπλιῶν, καὶ ἄλλαι πλεῖσται ἦσαν ἀποκείμεναι, ὧν οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν ἀναγράψαι ῥᾴδιον. καὶ ἐλέξε δ' αὐτὸν ὁ Καλλίξενος. ‖ Ἐφανώθησαν δ' ἐν τῷ ἀγῶνι καὶ στεφάνοις [χρυσοῖς εἴκοσι. Πτολεμαῖος δὲ ὁ πρῶτος καὶ Βερενίκη εἴκοσι τρισὶν,] ἐφ' ἁρμάτων χρυσῶν ἑ τεμένεσιν ἐν Δωδώνῃ. καὶ ἐχώρησε δα- B πάνημα τοῦ νομίσματος, τάλαντα διακόσια ἑξηκόσια τριακοντάεννέα μναῖ πεντήκοντα. καὶ ταῦτ' ἠριθμήθη πάντα πρὸ τῆς οἰκονόμοις ‖ διὰ τὴν τῶν στεφανωτῶν [προθυμίαν] ‖ πρὸ τοῦ τὰς ἰδέας παρελθεῖν. Ὁ δὲ φιλάδελφος Πτολεμαῖος ὑὸς αὐτῶν εἴκοσι χρυσᾶς· δυσὶ μὲν ἐφ' ἁρμάτων χρυσῶν, ὧν ἡ κιόνων ἐξαπήχει μία, πεντεπήχεσι πέντε, τεσσαρακοντήρεσιν ἕξ. ποῖα οὐχ ἅνδρες δαιτυμόνες βασιλεία οὕτως γέγονε πολύχρυσος; [οὐ γὰρ τὰ ἐκ Περσῶν] καὶ Βαβυ- C λωνος λαβοῦσα μέγιστα ἡ χρήματα ἐργασαμένη, ἢ Πακτωλὸν ἔχουσα χρυσοῦν ψῆγμα καταφέροντα. ‖ μόνος γὰρ ὡς ἀληθῶς ὁ ‖ Χρυσορρόας καλούμενος Νεῖλος μετὰ τροφῶν ἀφθόνων καὶ χρυσὸν ἀκίβδηλον καταφέρει ἀκινδύνως γεωργούμενον, ὡς πᾶσιν ἐξαρκεῖν ἀνθρώποις, δίκην Τριπτολέμου πεμπόμενον εἰς πᾶσαν γῆν· διόπερ αὐτὸν καὶ ὁ Βυζάντιος ποιητὴς Παρμένων ἐπικαλούμενος, Αἰγύπτιε Ζεῦ φησὶ Νεῖλε.

D Πολλῶν δὲ ὁ φιλάδελφος βασιλέων πλούτῳ διέφερε. ‖ καὶ γὰρ πάντα ἐπισυδάκει τὰ κατασκευάσματα φιλοτίμως. ὥστε καὶ πλοίων πλήθει πάντας ὑπερέβαλλεν. τὰ γοῦν μέγιστα τῶν πλοίων πρὸς αὐτὸν, τριακοντήρεις δύο, εἰκοσήρης μία, τεσσαρες ἢ τρισκαιδεκήρεις, δωδεκήρεις δύο, ἑνδεκήρεις δεκατέσσαρες, ἐννήρεις τριάκοντα, ἑπτήρεις τριάκοντα ἑπτά, ἑξήρεις πέντε, πεντήρεις ἑπτακαίδεκα. ‖ τὰ δὲ ἀπὸ τετρήρους μέχρι τριημιολίας διακόσια τούτων. τὰ δὲ εἰς τὰς νήσους πεμπόμενα, καὶ τὰς ἄλλας πό- E λεις ὧν ἦρχε, καὶ τὴν Λυκίαν, πλείονα ἢ τῶν τετρακισχιλίων. πρὸς δὲ βιβλίων πλήθους καὶ βιβλιοθηκῶν κατασκευῆς, καὶ τῆς εἰς τὸ μουσεῖον συναγωγῆς τί δεῖ καὶ λέγειν; πᾶσι τούτων ὄντων κατὰ μνήμην. ἐπεὶ δὲ περὶ νεῶν κατασκευῆς εἰρήκαμεν, φέρε εἴπωμεν. ἀκοῆς γάρ ἐστιν ἄξια, καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ φιλοπάτορος βασιλέως κατε- F σκευασμένα σκάφη. περὶ ὧν ὁ αὐτὸς Καλλίξενος ἱστορεῖ ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ἀλεξανδρείας οὕτως λέγων· τὴν τεσσαρακοντήρη ναῦν κατεσκεύασεν ὁ φιλοπάτωρ τὸ μῆκος ἔχουσαν διακοσίων ὀγδοήκοντα πηχῶν, ὀκτὼ δὲ καὶ τριάκοντα ‖ ἀπὸ παρόδου ἐπὶ πάροδον· ‖ ὕψος ἢ ἕως ‖ ἀκροστολίου τεσσαράκοντα ὀκτὼ πηχῶν. ἀπὸ ἧς τὸ πευμνητικῶν ἀφλάστων [‖ ἐπὶ τὸ τῆ θαλάττῃ] μέρος αὐτῆς, τρεῖς πρὸς τοῖς πεντήκοντα πήχεις. πηδάλια δὲ εἶχε τέτταρα, τριακοντάπηχυ. κώπας δὲ θρανιτικὰς ὅλως τριάκοντα πηχῶν τὰς μεγίστας,

αἱ δὲ

γρ. χρυσοῖς εἴκοσι μὲν Πτολεμαῖος ὁ πρῶτος ἡ δὲ Βερενίκη, εἴκοσι τρισίν.

γρ. προθυμίαν

γρ. οὐχὶ ἡ τὰ Π.

γρ. ἐπὶ τὸ πρὸς τῇ θ'

αἳ ΔΔ τὸ μόλυβδον ἔχειν ἐν τοῖς ἐγχειριδίοις καὶ γεγονεναι λίαν εἰσω βαρεῖαι κατὰ τὴν ζύγωσιν ἀνήρεις ὑπῆρχον ὅτι τῆς χρείας. ὀλκεῖον δ' ἐγεγόνει καὶ ὀλκυμνῶ, καὶ ἔμβολα εἶχεν ἐπὰ πύτων ἓν μὲν ἡγούμενον, τὰ δ' ὑποτελλονται· ἄλλα δὲ κατὰ τὰς ἐπωτίδας. ὑποζώματα δὲ ἐλάμβανε δώδεκα. ἐξακοσίων δ' ἓν ἕκαστον πηχῶν. σύρυθμος δ' ἓν καθ' ὑπερβολὴν· θαυμαστὸς δ' ἓν καὶ ὁ ἄλλος κόσμος τῆς νεώς. ζῶα μὲν γὰρ εἶχεν οὐκ ἐλάττω δώδεκα πηχῶν κατὰ πρύμναν τε καὶ πρῷραν. καὶ πᾶς τρόπος αὐτῆς κηρογραφία κατεπεποίκιλτο. τὸ δὲ ἔγκωπον ἅπαν μέχρι τῆς τρόπεως κισσίνῳ φυλλάδι καὶ θύρσοις εἶχε πέριξ.

‖ Πολὺς δ' ἓν καὶ ὁ τῶν ‖ ὅπλων κόσμος. ἀνεκλήρου δὲ τὰ [προσδεόμενα τῆς] νεὼς μέρη. πλημμύρης δὲ ἀναπείρας ἑξήκοντα ἐρέτας πλείους τῶν τεσσαρακοντα. ‖ εἰς δὲ τὰς ὑπηρεσίας τετρακοσίους· εἰς δὲ τὸ κατάστρωμα ὑπασπίστας τριακοσίους. ἀποδέοντας ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα. καὶ χωρὶς ὑπὸ τὰ ζύγια πλῆθος ἀνθρώπων ἕτερον [ὑπασπισμός τε οὐκ ὀλίγον.] καθειλκύσθη δὲ πρῶτον μὲν ἀρχὴν ἀπὸ ‖ ἐχαρείου τινὸς ὃ φασι παγῆναι πεντήκοντα πλοίων πεντηρικῶν ξυλείαν. ὑπὸ δὲ ὄχλου μὴ βοῆς καὶ σαλπίγγων καθήγετο. ὕστερον δὲ τῶν ἀπὸ φοινίκης ὡς ἐπενόησε πρῶτον καθολκὸν, τὰ φέρον ὑποσησάμωμον ἴσην τῇ νηὶ κατὰ μῆκος, ἵν' πλησίον ᾖ λιμένος ὥρυξε. ταύτῃ δὲ οὖν θεμελίους καταβαθόμησε λίθῳ στερεῷ πρὸς πέντε πήχεις τὸ βάθος, καὶ διὰ τούτων φάλαγγας ὑπὸ καρσίας κατὰ πλάτος τῆς τάφρου διώσας, συνεχεῖς τετράπηχυν εἰς βάθος τρόπον ἀπολιπούσας, καὶ ποιήσας εἴσρυσιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἐνέπλησεν αὐτῆς πᾶσαν τὸν ὀρυχθέντα τρόπον· εἰς ὃν ῥᾳδίως ἀπὸ τῶν τυχόντων ἀνθρώπων εἰσήγαγε τὴν ναῦν, ‖ [τὸ ἀνοιχθὲν] καταρχὰς ἐμφράξας, ‖ μεταξήντλησε πάλιν τὴν θαλάσσαν ὀργανοις. ‖ τότε δὴ γομφώσας, ‖ ἐδραθῆναι ‖ τὸ πλοῖον ἀσφαλῶς ὅπως ἔπαθε τὰ διαπεπονημένα φαλάγγων. κατεσκεύασε δὲ ὁ φιλοπάτωρ καὶ πολύμιον πλοῖον, τὴν θαλαμηγὸν καλουμένην. τὸ μῆκος ἔχουσαν ἡμιστάδιον. ‖ τὸ δὲ εὖρος ἦ ‖ πλατύτατον, τριάκοντα πηχῶν. τὸ δὲ ὕψος σὺν τῷ τῆς σκηνῆς ἀναστήματι [μικρὸν ἀπέδει] τεσσαρακοντα πηχῶν. τὸ δὲ σχῆμα αὐτῆς, οὔτε τῶν μακρᾶς ναυσὶν. οὔτε τῶν στρογγύλας ἐοικὸς· ἀλλὰ διηλλαγμένον τε καὶ πρὸς τὴν χρείαν ἐν ποταμῷ τὸ βάθος κάτωθεν μὲν γὰρ ἀλίβενης καὶ πλατεῖα· τῷ δὲ ὄγκῳ μετέωρος. τὰ δὲ ὑπὲρ τῶν ἄκρων αὐτῆς μέρη καὶ μάλιστα τὰ κατὰ πρῷραν παρέτεινεν ἐφ' ἱκανὸν ‖ τῆς ‖ ἀνακλάσεως ‖ διγράμμου φαινομένης. δίπρωρος δὲ ἐγεγόνει καὶ δίπρυμνος, καὶ πρὸς ὕψος ἀνέτεινε διὰ τὸ ‖ μετέωρον ἄγαν ἴσασθαι πολλάκις ἐν τῷ ποταμῷ τὸ κῦμα. κατεσκεύασο δὲ αὐτῆς κατὰ μὲν μέσον τὸ κῦτος τὰ συμπόσια καὶ οἱ κοιτῶνες, καὶ τὰ λοιπὰ τὰ πρὸς τὴν διαγωγὴν χρησίμενα. πέριξ δὲ τῆς νεὼς ‖ περίπατοι κατὰ τὰς τρεῖς πλευρὰς ἐγεγόνεισαν δίπλοι. ὧν ἡ μὲν περίμετρος ἓν πέντε πλέθρων οὐκ ἐλάττων ἡ δὲ διάθεσις τὸ μὲν ‖ καταγείου περίστυλος ἦν παντὸς, τὸ δὲ ἐπάνω διπλοῦν, τὸ μὲν ἐπὶ τοῖς ἔξω κίοσι, τὸ δὲ ἐπὶ τοῖς ἐντὸς τοῦ κύτους. ἦν δὲ καὶ τὸ ἐπάνω ἔξω περίστυλον. ἐπὶ δὲ τοῖς ἐντὸς τοῦ κύτους ἦν τοῖχος ἐπὶ τοῦ ἐπιστυλίου τοῦ κατὰ τὸν κίονα τὸν ἐντὸς ἀνεστηκὼς, ἐν ᾧ θυρίδες ἦσαν ἐπὶ τὸν ἔξω περίπατον ἀνεῳγμέναι. ἐπὶ δὲ τοῦ τοίχου τούτου ἐπιστύλιον ἦν καὶ ἐπ' αὐτῷ ὀροφὴ ἐπικλινὴς ἐπὶ τὸν ἔξω περίπατον. ἐπὶ δὲ τῆς ὀροφῆς ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ ἐντὸς ἐπιστύλιον ἦν καὶ ἐπ' αὐτῷ ὀροφὴ ἐπικλινὴς ἐπὶ τὸν ἔξω περίπατον. ἐπὶ δὲ τῆς ὀροφῆς ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ ἐντὸς ἐπιστύλιον ἦν καὶ ἐπ' αὐτῷ ὀροφὴ ἐπικλινὴς ἐπὶ τὸν ἔξω περίπατον. ἐπὶ δὲ τῆς ὀροφῆς ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ ἐντὸς ἐπιστύλιον ἦν καὶ ἐπ' αὐτῷ ὀροφὴ ἐπικλινὴς ἐπὶ τὸν ἔξω περίπατον. ἐπὶ δὲ τῆς ὀροφῆς ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ ἐντὸς ἐπιστύλιον ἦν καὶ ἐπ' αὐτῷ ὀροφὴ ἐπικλινὴς ἐπὶ τὸν ἔξω περίπατον.

χ. σεσ δεόμενα ἀεὶ

χ. ἐπισπισμὰ, vel, ἐποπισμὸν

χ. κὴ τὸ ἀνοιχθὲν, vel, εἶτα τὸ ἀν.

χ. μιᾶς ἀπ.

tractatu & remigio in vsu faciles, ob plumbum ad manubrium additum, & quia qua nauis lateribus adiunguntur, introrsum apprimè graues forent. Duplex in ea tum prora, tum puppis fuit: rostra verò, septem: præcipuum quidem vnum, extans præter cætera: alia breuiora, & contractiora: quædam ad laterum proiecturas [a]. Nauis costæ & tabulata duodecim fuerunt, singula cubitorum sexcentorum, structura supra modum eleganti, sed valde mirificis & reliquis eius ornamentis. Etenim in prora & puppi animantium imagines fuere, cubitis non minores duodecim: quiuis in ea locus cereæ picturæ versicolori varietate distinguebatur. Ea verò pars in qua remi [b] collocantur, ad carinam vsque thyrsis & hederacea fronde operta fuit. Armorum quoque multus & insignis fuit ornatus: iis videlicet vt nauis partes, quæ opus haberent, implerentur, rex cùm curauisset, & nauis in mari cursum experiri vellet, supra quatuor [c] millia remigum illa excepit: mediastinos & administras operas, quadringentas: classiarios milites in foris, ter mille, demptis centum quinquaginta: sub transtris in media nauis parte, aliam seorsim hominum turbam: commeatum nauticum non exiguum. Ex Eschario [d] quodam principio protracta est, compacto, vt aiunt, ex materia quinqueremium quinquaginta, populo cum faustis acclamationibus & tubis in mare perducere conante. Phœnix verò quidam postea rationem excogitauit qua deduci posset, fossa quæ naui longitudine par esset, subiecta, prope littus excauata. In hac iacta fundamenta è solido [e] lapide substruxit ad altitudinem cubitorum quinque: deinde per illa, continuas phalangas [f] transuersas impulit, sub quibus ad fundum vsque fossæ, quatuor cubitorum spatium relinqueretur: tum immisso mari, eius aqua effossum locum totum impleuit, ac in eum facilè quorumlibet hominum labore nauem induxit, obturato maris accessu quem aperuerat. Aquam verò marinam, quam nauis hauserat, instrumentis & haustris exantlauit: quod vbi perfecit, tuto super phalangis quas diximus, nauis stabilita est. AEdificauit & idem Philopator, nauem alteram, qua in Nilo fluuio nauigaret, Thalamegon [g] nomine. Eius longitudo fuit dimidij stadij [h]: Latitudo maior quàm cubitorum triginta: Altitudo cum tabernaculi subrecto fastigio, parum à quadraginta cubitis aberat. Figura nec longas naues imitabatur, nec rotundas, sed ab illis diuersa, pro vsus commoditate, & altitudine fluuij: infernè quidem ad carinam, lata, & depressa, sublimi verò & ingenti mole: at eius summæ partes, præcipuè ad proram, multum extendebantur, reflexu tamen quem rectis constare lineis apparebat. Duplex eius prora, duplexque puppis fuit, in [i] altum excelsa, quia sæpe in fluuio valdè elatus fluctus allidatur, & irruat. In eius aluo media cœnationes, & cubicula cóstructa fuere, & ad vitam degendam vtilia reliqua: in ambitu verò nauis ad latera tria [k], duplex ambulatio fuit, non minoris circuitu quàm iugerum quinque: & inferioris quidem humóque propioris species ac dispositio porticui [l] similis fuit, quam columnæ sustinent: supe

ſuperior autem & à terra diſtantior, camerata, [a] feneſtris feneſtrarúmque interſepimentis vndique circumdata. Ambulatio prior, nauem ſubeuntibus ad puppim porrecta, in orbem verſus illa patebat, quæ è regione ſita [b] erant. In ambulationis illa parte quæ ex aduerſo proræ obiecta fuit, veſtibulum, conſtructum erat ex ebore, aliáque materia pretioſiſſima. Hoc pertranſeuntibus, veluti proſcenium [c] occurrebat, ſic aptatum, vt poſitu ſuo à lacunari ſtatim vlteriora obtegeret: itidémque rurſum in lateris medio proram verſus à tergo deambulantium, par velum propendebat. In ambulationem ducebant fores quatuor valuis cluſiles. Dextro ſiniſtróque latere valuæ illæ fuerunt, maior vt eſſet adeundi commoditas. His adiuncta [d] fuit maxima domus, vno tantùm columnarum ordine circumuallata [e], quæ lectos viginti capiebat, maxima ædificij parte è cedro fiſſili materiata, cupreſſóque Mileſia. Fores per ambitum numero viginti, ex aſſamentis Thyiæ coagmentatæ fuere, cum eburneis ornamentis. In earum fronte, clauis oſtiorúmque marculis & annulis ex ære rubro conflatis color aureus igne adſcitus eſt. Columnarum ſcapi è cupreſſo fuere: capitula operis Corinthiaci, auro & ebore ornata: Epiſtylium [f] totum áureum, cui Diazoſma [g] adaptatum fuit, cum inſignibus animantium imagunculis, eburneis, cubito maioribus, artificij mediocris, ſed numero materiáque admirandis. Cœnationi tectum ſuperſtabat, elegans, quadratum, è Cupreſſi ligno, cum variis ornamentis, ſculptis, in aurata ſuperficie. Cœnationi propinquum fuit dormitorium cubiculum, cum lectis quinque: cui coniunctus fuit anguſtus canalis, [h] in latum per nauis aluum diſtentus, mulierum conclaue dirimens, in quo cœnaculum fuit cum lectis nouem, ſumptu & magnificentia par maiori: ac cubiculum, cum lectis quinque. Ad primum vſque tectum hæc ita diſpoſita fuerunt. At in ſcalas cubiculo [i] vicinas vbi aſcendiſſes, alia [k] domus occurrebat, inſtructa quinque lectis, connexa tecti ſummitate, figura rhombo ſimili: & prope ipſam ædes Veneris, camerata [l], in teſtudinis rotundum faſtigium deſinente cacumine: in qua marmorea diuæ ſtatua fuit. E regione huius domus, aliud cœnaculum fuit ſumptuoſum, vno columnarum ordine circumſeptum, columnis è lapidibus Indicis [m] conſtructis. Huic propinqua etiam cubicula, iis quæ antea declarauimus, ornatu ſimili reſpondebant. In proram euntibus Bacchica [n] domus ſubiacebat, vno columnarum ordine cincta, inauratis ſuggrundiis [o] vſque ad epiſtylia circumdantia. Tecti fabrica eadem quæ & ædis Veneris. Ad huius ædificij dextrum latus antrum effoſſum fuit, eo prorſus colore, qui videtur in lapideo cæmentitióque opere, ex veris lapidibus [p] & auro confectum. In eo regiæ cognationis ac ſtirpis imagines erant collocatæ, ex Lychnitide [q] lapide. Fuit & alia cœnatio perquam amœna, ſuper maximæ domus tecto poſita, ordine ac forma tentorij, non illa quidem proximè tecto incumbens, verum interuallo quodam ſeiuncta, & arcuato flexu

A τοῦ δ' ὑπερώου κρυπτὴ φραγμοῖς καὶ θυρίσι πε-
ελεχομένη πάντηθεν. ‖ Πρώτη δ' εἰσόδῳ κατὰ πρύ-
μναν ἑτέτακτο [πρὸς ἐξεναυλούμενα ‖ ἀναπεπτα-
μένη. κύκλῳ ἦ ‖ πεῖπα|Θ-, ἧς ἐν τῷ κατ' αὐλικρὺ
τοῦ πρώρας μέρει, πεθπύλαιον κατεσκεύασο δ' ἐ-
λέφαν|Θ- καὶ τὸ πολυ|ελεσέτης ὕλης γεγονός.
τοῦτο ἦ διελθοῦσιν ὥσανεὶ πεθσκιώνιον ἐπεποίητο,
τῇ Διαθέσει κατάστεγον ἄνω πάλιν, ὁμοίως κατὰ μὲν
τὸ μέσῳ πλευρὰν πεθς τὰ ἕτερα παρέκειτο ὄ-
πισθεν, & τετραθυρ- ἔφερεν εἰς αὐτὸ πυλών.
B ἐξ ἀριστερῶν ἦ & δεξιῶν ‖ θυρίδες ὑπέκειντο εὐ-
γείαν παρέχουσαι. σωήνεσ ἦ τοῦτο ὁ μέγισ-
οἶκ-, πεῖπερ- δ' ἰῷ εἴκοσι κλίναις ὑπιδεχό-
μενο-. κατεσκευάσθη δ' αὐτὸ μὲν πλείοσι ἀπὸ
κέδρου ὀχισῆς, & κυπαρίσσου Μιλησίας. αἱ ἦ τῆς
πεισκέσεως θύραι τὸν ἀριθμὸν εἴκοσι οὖσαι θυίνοις
κατεκεκόλληντο σανίσιν, ‖ ἐλεφαντίνους ἔχουσαι
C τοὺς κόσμους, ἡ δ' ἐπήλωσις ἡ κατὰ πεθσωπον αὐ-
τῶν ἦ τὰ ῥόπτρα ἐξ ἐρυθροῦ γεγονότα ‖ χαλκοῦ τὴν
χρύσωσιν ἐκ πυρὸς εἰλήφασιν. τῶν ἦ κιόνων τὰ μὲν
σώματα ἰῷ κυπαρίσσινα, αἱ δὲ κεφαλαὶ Κορινθιουργεῖς ἐλέφαντι καὶ χρυσῷ διακεκοσμημέναι. τὸ δὲ ὑπιστύλιον ἐκ χρυσοῦ τὸ ὅλον, ἐφ' οὗ διάζωσμα ἐφήρμοστο, πεῖφατῆ· ζῴδια ἔχον ἐλεφάντινα μείζω πηχυαίων. τῇ μὲν τέχνῃ μέτρια, τῇ χορηγίᾳ δ' ἀξιοθαύμαστα. ἐπέκειτο δὲ καὶ στέγη καλὴ τοῦ συμποσίῳ τετράγων- κυπαρισσίνη. γλυπτοὶ δ' αὐτῆς ἦσαν οἱ κόσμοι, χρυσῷ ἐχόντες τὴν ὑπιφάνειαν. παρέκειτο δὲ
D τοῦ συμποσίῳ τούτῳ καὶ κοιτὼν ἐπάκλιν-, ᾧ σωήνιο στενὴ σύριγξ κατὰ πλάτ- & κύτους χωρίζουσα τὴν γυναικωνῖτιν. ἐν δὲ ταύτῃ συμπόσιον ἐννεάκλινον ἰῷ, ᾧ διαπλήσιον τῇ πολυτελείᾳ τοῦ μεγάλῳ, καὶ κοιτὼν πεντάκλιν-. καὶ τὸ μὲν ἄχρι τῆς πρώτης στέγης κατεσκευασμένα πάντα ἰῷ. ἀναβαίνων δὲ τὰς διαπεπαμένας πλησίον τοῦ πεθειρημένῳ κοιτῶνι κλίμακας, οἶκ- ἰῷ ἄλλ- πεντάκλιν-, ὀρόφωμα ῥομβοειδὲν ἔχων· καὶ πλησίον αὐτοῦ ‖ ναὸς Αφροδίτης θολοειδής. ἐν ᾧ μαρμάρινον ἄγαλμα τῆς θεοῦ· κατεναντίον δὲ τούτου ἄλλο συμπόσιον πολυτελὲς πεῖπερον. [‖ οἱ δὲ] κίονες αὐτοῦ ἐκ ‖ λίθων Ινδικῶν σωέκειντο. διὰ δὲ τούτου τοῦ συμποσίου κοιτῶνες ἀκόλουθον τὴν κατασκευὴν τοῖς πεθδεδηλωμένοις ἔχοντες. πεθάγοντι δὲ ὑπὸ τὴν πρώραν οἶκ- ὑπέκειτο Βακχικὸς τρισκαιδεκάκλινος, πεῖπερ-, ὑπίχρυσον ἔχων τὸ γεῖσον, ἕως τοῦ πεῖτρέχοντ- ὑπιστυλίου. στέγη δὲ τῆς θεοῦ Διαθέσεως οἰκεία. ἐν ᾗ τούτῳ κατὰ μὲν τὴν δεξιὰν πλευρὰν, αὔτρον κατεσκάσθη. οὗ χρῶμα μὲν ἰῷ ἔχον τὴν πετροποιΐαν ἐκ λίθων ἀληθινῶν καὶ χρυσοῦ δεδημιουργημένον. ἵδρυτο δ' ἐν αὐτῷ τῆς τῶν βασιλέων συγγενείας ἀγάλματα εἰκονικὰ λίθου λυχνέως. ‖ ὑπιέρπεις δ' ἱκανῶς καὶ ἄλλο συμπόσιον ἰῷ, ὑπὸ τῇ τοῦ μεγίστου οἴκου στέγῃ κείμενον, σκιωῆς ἔχον τάξιν, [ὥστε τῇ μὲν οὐκ ἐπιῷ, ‖ διαγναφὴ δὲ τεθειδεῖ διὰ ποσοῦ πινὸς ἐνελείπετο διαστήματ-.]

χ. πρὸς τὰ ἐξ ἐναντίου μὲν ἀναπεπταμένη, κύκλῳ ἦ περίπτερ-

χ. οἱ γοῦν

χ. ὥστε τῇ μὲν οὐκ ἐπῇν οὐδὲν, διατόνημα ἦ πεξοειδὴς διὰ ποσᾶ πινὸς ἐνετέτακτο, (vel ἐνελέλειπτο) διαστ.

ἐφ' ὧν αὐλαίαι καθ' ὧν ἀνάπλοων ἀλουργεῖς ἐνεπετάννυντο. Μεθ' ἣν τὸν αἴθριον ἐξεδέχετο τῷ ἐπάνω τῆς ὑποκειμένης περιπάτου βάξιν καλέχον, ᾧ κλίμαξ τε ἑλικὴ φέρουσα πρὸς τὸν κρυπτὸν περίπατον παρέκειτο, καὶ συμπόσιον ἐννεάκλινον τῇ Διαθέσει τὸ καταγώγιον Αἰγύπτιον. οἱ γὰρ γεγονότες αὐτοῦ τὴ κίονες ἀνήγοντο φροντύλοι. Διαλλάττουσι τοῖς περιστύλοις, τοῦ μὲν μέλανος, τοῦ δὲ λευκοῦ, παραπλήσια πεπεμμένων. εἰσὶ δ' αὐτῶν καὶ αἱ κεφαλαὶ τὸ σχῆμα περιφερεῖς, ὧν ἡ μὲν ὅλη περιγραφὴ παραπλησία ῥόδοις ὅπὶ μικρὸν ἀναπεπταμένοις ἐστίν. περὶ δὲ τὸν περιαγορδύομενον κάλαθον, οὐχ ἕλικες καθάπερ ὅπὶ τῶν Ελληνικῶν καὶ φύλλα τραχέα περίκειται. λωτῶν δὲ παραμίων κάλυκες καὶ φοινίκων ἀρτιβλάστων καρπός. ἔστι δ' ὅτε καὶ πλειόνων ἄλλων ἀνθέων
104 γέγλυπται γλυφή. τὸ δ' ὑπὸ τὴν ῥίζαν, ὃ δὴ τὸ συνάπτοντι πρὸς τὸν κεφαλὸν ὅπικειται περιδύλῳ κιβωρίων ἄνθεσι καὶ φύλλοις ὡσανεὶ καταπεπλεγμένοις ὁμοίαν εἶχε τὴν Διάθεσιν. οὗτ μὲν οὖν κίονας οὕτως Αἰγύπτιοι καταστρώζουσι, καὶ οὗτ τοίχους δὲ λευκαῖς καὶ μελαίναις Διαποικίλλουσι πλινθίσιν. ἐνίοτε δὴ καὶ τῆς ἀπὸ τῆς ἀλαβαστρίνου περιαγορδυομένης στέγας. πολλὰ δὲ ἕτερα καθ' μέσον τὸ νεὼς τὸ κύτος ἐν κοίλῃ, καὶ καθ' ἅπαν αὐτῆς μέρος οἰκήματα. ὁ δὲ ἰσὸς ἴδ αὐτῆς ἑβδομήκοντα πηχῶν, βύσσινον ἔχων ἱστίον, ‖ἀλουργεῖ‖ πορφυρίρῳ κεκοσμημένον. Πᾶς δὲ ὁ βασιλέως φιλαδέλφου πλοῦτος φυλαχθεὶς κατελύθη ὑπὸ τελδυταίου Πτολεμαίου καὶ τὸν Γαβινιανὸν συσπαραμένου πόλεμον· οὐκ ἀνδρὸς γνωμένου, ἀλλ' αὐλητοῦ μάγου. περὶ δὲ τῆς ὑπὸ Ιέρωνος τοῦ Συρακουσίου καταστρωθείσης νεώς, ἧς καὶ Αρχιμήδης ἴδ ὁ γεωμέτρης ἐπόπτης, οὐκ ἄξιον εἶναι κρίνω σιωπῆσαι, σύγγραμμα ἐκδόντος Μοσχίωνος τινός, ᾧ δ' παρέργως ἐνέτυχον ὑπομνήμασι. γράφει οὖν ὁ Μοσχίων ὅτως, Διοκλείδης μὲν ὁ Αβδηρίτης θαυμάζεσθαι ὅπὶ τῇ πρὸς τὴν Ροδίων πόλιν ὑπὸ Δημητρίου πρόσαχθείσῃ τοῖς τείχεσιν Ελεπόλει· Τίμαιος δὲ ὅπὶ τῇ πυρᾷ τῇ καταστρωθείσῃ Διονυσίῳ τῷ Σικελίας τυράννῳ, καὶ ‖Ιερώνυμος ἐν τῇ καταστρωθείσῃ τὸ ἁρμαμάξης, ἣ συνέβαινε καταπομπεύεσθαι τὸν Αλεξάνδρου σῶμα· Πολύκλειτος δὲ ὅπὶ τῷ λυχνίῳ τῷ καταστρωθέντι τῷ Πέρσῃ· Ο δὲ Ιέρων ὁ Συρακουσίων βασιλεύς, ὁ πάντα Ρωμαίοις φίλος, ἐπτουδάκει μὲν καὶ πρὸς ἱερῶν καὶ γυμνασίων καταστρωάς. ἵν' ἦ καὶ πρὸς ναυπηγίας φιλότιμος, πλοῖα σιτηγὰ καταστρωζόμενος ὧν ἑνὸς τῆς καταστρωῆς μνησθήσομαι. ‖εἰς ὕλλαν μὲν ξύλων‖ ἐκ τῆ Αἴτνης παρεσκεύασε ἑξήκοντα τριηρικῶν σκαφῶν πλῆθος ἐξεργάσασθαι δυναμένων. ὡς δὲ ταῦτα ἡτοιμάσατο, γόμφους τε καὶ ἐγκοίλια καὶ σαμίνας, καὶ τὰ εἰς τὰ ἄλλα χρείαν, ‖ὕλλαν, τὰ μὲν ἐξ Ιταλίας, τὰ δὲ ἐκ Σικελίας, εἰς δὲ σχοινία [λευκάνην μὲν] ἐξ Ιβηρίας, καννάβιν δὲ καὶ ‖κίτιον ἐκ τοῦ ‖ Ροδανοῦ ποταμοῦ. καὶ τἆλλα πάντα τὰ χρειώδη πολλαχόθεν. συνήγαγε δὲ καὶ ναυπηγοὺς καὶ τοὺς ἄλλους τεχνίτας. καὶ καλέσας ἐκ πάντων Αρχίαν τὸν Κορίνθιον ἀρχιτέκτονα, παρεκάλεσε προθύμως ἐπιλαβέσθαι τῆς κατασκευῆς, συνεπιμένοντα καὶ αὐτὸν τὰς ἡμέρας.

Cap. X.

χιλιάδων

A distenta. Aduerso flumine cùm nauigabatur, aulæa in ea expandebantur, purpurea. Cœnationem hanc excipiebat locus subdialis, cuius in superiore parte nauis ea collocatio fuit, quæ subiectæ Prostadis [a]. Huic vicina fuit scala tortilis quæ ad occultam ambulationem tendebat, & cœnationem nouem lectis instructam, fabricæ dispositione Aegyptiam [b]. Nam teretes, quæ illic columnæ fuere, vertebratis scalpturis differebant, candidæ vicissim ac nigræ. Rotunda in illis forma capitulorum [c] B fuit, totáque circunscriptio rosis aliquantulum dehiscentibus similis. Circa partem quam Calathũ vocant, nullæ volutæ fuerunt, quemadmodum in Græcis, crassa nulla folia [d]. Sed loti fluuiatilis calyces, & palmæ nuper germinantis fructus [e]: in quibusdam aliorum florum multa genera exculpta: Quod autem radici capituli suberat, nempe quod vertebræ capitulum iungenti cum scapo insidet, ciboriorum [f] floribus, & veluti complicatis foliis cælatum erat. Sic enim columnas Ægyptij con- C struunt, & ornãt, parietésque nigris lateribus & albis variant, interdum etiam lapide, quem Alabastritem vocant. Ædificia quoque alia multa in media mole alui nauis, & in cunctis eius partibus fuere. Malus eius cubitorum septuaginta fuit: velum byssinum [g], purpureis funibus ornatum. Vniuersæ quidem Philadelphi opes diligẽter ab aliis regibus conseruatæ ab vltimo Ptolemæo [h], qui tibicen & magus, animóque parum virili, bellum Gabinianum excitauit, dilapidatæ & profligatæ fuere. At de naue quam construxit Hieron Syracusius, & cuius fabricæ Archi- D medes geometra curator ac præses fuit, tacere nefas esse puto, cùm de illa Moschion quidam librum ediderit, quem nuper attẽtè & studiosè legi. Sic igitur Moschion scribit: Dioclidem Abderitem omnes mirantur, ob Helepolin machinam [i], quam muro ciuitatis Rhodiorum Demetrius admouerat: Timæus autem ob rogum extructum [k] Dionysio Siciliæ tyranno: Hieronymus ob fabricam Harmaxæ [l], qua corpus Alexandri deferri contigit: Polycletus ob lucernã quam Persæ fabricatus est. Hieron autem Syra- E cusarum rex omnibus in rebus amicus Romanorum, magno studio & templorum structuris, & gymnasiorum, operam impendit, in nauibus ædificandis magnificus, & honoris ac gloriæ cupidus, præsertim ad rem frumẽtariam onerariis. Vnius illarum fabricam [m] ego explicabo. Ad materiaturam ligna ex Ætna comparata sunt, quæ ad conficiendas triremes sexaginta sufficeret. Ad manum illa vt fuere, & claui ad costas tabulæ, arrectariáque statumina, & ad alios vsus F idonea materies, populea quidem ex Italia, tudentes ex Iberia, cannabis & iuniperus [n] e Rhodano, aliáque omnia vtilia vndique. Fabros & opifices alios conduxit, præfecto illis omnibus architecto Corinthio Archia, fabricam alacres vt aggrederentur cohortatus, in eo opere toto die ipse persistens & assiduus.

Dimidia

Dimidia nauis pars ſex menſibus abſoluta eſt, ea parte quæ compingebatur ſemper laminis plũbeis tecta, [a] trecentis operis materiam tractantibus, præter ſuos adminiſtros. Abſolutam Hiero eam partem in mare detrahi iuſſit, & tantiſper dum fluctibus maderet, alteram perfici. At in detrahenda cùm plurimum eſſet difficultatis ac dubitationis, Archimedes [b] machinarius paucis inſtrumentis eam deduxit, excogitata Helice [c] machina, qua tantum nauigium in mare pertraxit. Helicem enim primus inuenit Archimedes. Vbi verò ſpatio menſium ſex alteram nauis partem ad finem perduxêre, tota nauis clauis æneis confixa eſt, multis pondo librarum decem, aliis ſeſcuplo grauioribus, qui coaſſamentis terebra percuſis adaptati, coſtarum nauis tabulas continerent, tegulis plumbeis ad lignum firmiùs adſtricti, ſubditis cum pice linteolis. Vt igitur ſuperficies exterior elaborata fuit, interioris ſtructuram adortus eſt. Viginti remorum ordines in ea naui fuerunt: aditus triplex: infimus quidem ad ſaburram, in quem per crebras ſcalas deſcendebant: alter iis qui vellent ad diætas [d] accedere, patebat: vltimus ad militum armatorum ſtationem tendebat. Ad vtrumque parietem aditus medij, diætæ [e] fuerunt, numero triginta viriles, quatuor lectis ſtratæ. In nautarum diæta, lecti quindecim fuerunt, & thalami [f] tres, ſinguli tribus lectis ſtrati: quorum thalamus vnus, ad puppim culina fuit. Horum omnium ſolum exiguis quadris lapidum omnifariorum pauimentatum fuit, in quo Iliadis tota fabula depicta conſpiciebatur, miro in omnibus artificio ſtructuræ, tecti, feneſtrarum, & ianuarum. In aditu ſupremo gymnaſium [g] fuit, & ambulationes, ea conſtitutione, [h] quæ nauis magnitudini congrueret: in his horti omnibus plantis ad miraculum vſque conſiti, quibus lateritio plumbeóve canali aqua per ambitum ſuppeditabatur: præterea ex alba hedera, & vitibus, attegiæ, & trichilæ, quarum ſtirpium radices in doliis terra plenis alebantur hortorum modo rigatis. Subiectas ambulationes attegiæ inumbrabant. Poſt hæc ad Veneris voluptates Aphrodiſium [i] extructum fuit, tribus lectis inſtructum, pauimento ex Achate gemma, & aliis pulcherrimis, quæcunque in Sicilia reperiuntur, compoſito, materia tecti è cupreſſo, ianuarum ex ebore & thyia: [k] picturis, ſtatuis, variis poculis, ſuprà quàm credi poſſit, exornatum. Continens huic fuit Scholaſterium [l], cum lectis quinque, materia buxea parietum, & ianuarum, in eóque Bibliotheca, & in ſummo tecti faſtigio Polus, [m] factus ad imitationem Solarij quod Achradine fuit. Balneum quoque ibidem fuit, cum caldariis tribus, æneis, & ſolio, è Tauromenite lapide, vario, quod metretas quinque capiebat. AEdificatæ quoque fuerunt multæ cellæ vectoribus [n], ac ſentinæ cuſtodibus, & ab his ſeparata equilia, ex vtroque nauis pariete decem: & in his pabulum equis repoſitum, cum equitum [o] & puerorum ſarcinis.

A τὸ μὲν οὖν ἥμισυ τοῦ παντὸς τῆς νεώς, ἐν μησὶν ἓξ εἰργάσατο, καὶ τοῦ ἐκ μολίβδου ποιηθήσαις κεραμίσιν ἀεὶ καθ' ὃν ναυπηγηθείη μέρος προσελαμβάνετο. ὡς ἂν τριακοσίων ὄντων τῶν τὴν ὕλην ἐργαζομένων τεχνιτῶν, χωρὶς τῶν ὑπηρετούντων. τοῦτο μὲν οὖν τὸ μέρος εἰς τὴν θάλασσαν καθέλκειν προσετέτακτο τὴν λοιπὴν κατασκευὴν, ἵν' ἐκεῖ λαμβάνῃ. ὡς δὲ περὶ τὸν καθελκυσμὸν αὐτοῦ τὸν εἰς τὴν θάλασσαν πολλὴ ζήτησις ἦν, ‖ Αρχιμήδης ὁ μηχανικὸς μόνος αὐτὸ κατήγαγε δι' ὀλίγων ‖ σωμάτων. κατα-
B σκευάσας γὰρ ἕλικα, τὸ τηλικοῦτον σκάφος εἰς τὴν θάλασσαν κατήγαγε. ‖ Πρῶτος δ' Αρχιμήδης εὗρε τὴν τῆς ‖ ἕλικος κατασκευήν. ὡς δὲ καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τῆς νεὼς ἐν ἄλλοις ἓξ μησὶ κατεσκευάσθη, καὶ τοῖς χαλκοῖς ἥλοις πᾶσα περιελήφθη. ὧν οἱ πολλοὶ δεκάμναιοι ἦσαν, οἱ δ' ἄλλοι τούτων ἡμιόλιοι, ‖ διὰ τρυπάνων δ' ἦσαν οὗτοι ἡρμοσμένοι τοὺς σταμίνας συνέχοντες. μολυβδαίναις δὲ κεραμίσιν ἀπεστεγνοῦντο πρὸς τὸ ξύλον ὑποτιθεμένων ὀ-
C θονίων μετὰ πίττης. Ως οὖν τὴν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν ἐξειργάσατο, τὴν ἐντὸς διασκευὴν ἐξεπονεῖτο. Ην δ' ἡ ναῦς τῇ μὲν κατασκευῇ, εἰκόσορος, τριπάροδος δὲ, τὴν μὲν κατωτάτω ἔχων ἐπὶ τὴν γόμον. ἐφ' ἣν ‖ διὰ κλιμάκων πυκνῶν ἡ κατάβασις ἐγίνετο. ἡ δ' ἑτέρα τοῖς εἰς τὰς διαίτας βουλομένοις εἰσιέναι μεμηχάνητο μεθ' ἣν ἡ τελευταία τοῖς ἐν τοῖς ὅπλοις τεταγμένοις. ἦσαν δὲ τῆς μέσης παρόδου παρ' ἑκάτερον τῶν τοίχων δίαιτοι τετράκλινοι τοῖς ἀνδράσι, τριάκοντα τὸ
D πλῆθος. ἡ δὲ ναυκληρικὴ δίαιτα, κλινῶν μὲν ἦν πεντεκαίδεκα, θαλάμου, δὲ τρεῖς εἶχε τρικλίνους. ὧν ἦν τὸ κατὰ τὴν πρύμναν ὀπτανεῖον. Ταῦτα δὲ πάντα δάπεδον εἶχεν ἐν ἀβακίσκοις συγκείμενον ἐκ παντοίων λίθων, ἐν οἷς ἦν κατεσκευασμένος πᾶς ὁ περὶ τὴν Ιλιάδα μῦθος [θαυμασίως τοῦ τε κατασκευαῖς καὶ τοῦ ὀροφαῖς καὶ θυρώμασι δὲ πάντα ἦν ταῦτα πεποιημένα,] κατὰ δὲ τὴν ἀνωτάτω πάροδον, γυμνάσιον ἦν, καὶ περίπατοι σύμμετρον ἔχοντες τὴν
E κατασκευὴν τῷ τοῦ πλοίου μεγέθει ‖ ἐν οἷς κῆποι παντοῖοι θαυμασίως ἦσαν περιβάλλοντες τοῦ φυτείαις διὰ [‖ κεραμίδων ἢ ‖ μολυβδαινῶν] ‖ ἔτι δὲ σκηναὶ κιττοῦ λευκοῦ καὶ ἀμπέλων, ὧν αἱ ῥίζαι τὴν τροφὴν ἐν πίθοις εἶχον γῆς πεπληρωμένοις, τὴν αὐτὴν ἄρδευσιν λαμβάνουσαι, καθάπερ καὶ οἱ ‖ κῆποι. αὗται δὲ αἱ σκηναὶ συνεσκίαζον τοὺς περιπάτους. Εξῆς δὲ τούτων Αφροδίσιον κατεσκεύαστο τρίκλινον, δάπεδον ἔχον ἐκ λίθων ἀχατῶν τε καὶ ἄλλων χαριεστάτων, ὅσοι κατὰ τὴν νῆσον ἦσαν. τοὺς τοίχους δ' εἶχε καὶ
F τὴν ὀροφὴν κυπρίττου. τὰς δὲ θύρας ἐλέφαντος καὶ θύου γραφαῖς καὶ ἀγάλμασιν, ἔτι δὲ ποτηρίων κατασκευαῖς ὑπερβαλλόντως κατεσκεύαστο. τούτου δ' ἐφεξῆς, σχολαστήριον ὑπῆρχε πεντάκλινον, ἐκ πύξου τοὺς τοίχους καὶ τὰ θυρώματα κατεσκευασμένον, βιβλιοθήκην ἔχον ἐν αὐτῷ. κατὰ δὲ τὴν ὀροφὴν πόλον, ἐκ τοῦ κατὰ τὴν Αχραδινὴν ἀπομεμιμημένον ἡλιοτροπίου. ἦν δὲ καὶ βαλανεῖον τρίκλινον πυρίας χαλκὰς ἔχον τρεῖς, καὶ λουτῆρα πέντε μετρητὰς δεχόμενον ποικίλον τοῦ Ταυρομενίτου λίθου. κατεσκεύαστο δὲ καὶ οἰκήματα πλείω τοῖς ἐπιβάταις καὶ τοῖς τὰς ἀντλίας φυλάττουσι. χωρὶς δὲ τούτων ἱππῶνες ἦσαν ἑκατέρου τῶν τοίχων δέκα. κατὰ δὲ τούτους ἡ τροφὴ τοῖς ἵπποις ἔκειτο, καὶ τῶν ἀναβατῶν καὶ τῶν παίδων τὰ σκεύη.

γρ. θαυμασίως τοῦ κατασκευαῖς. κἂν τοῦ ὀροφαῖς καὶ θυρώμασι δὲ πάντα ἦν ταυτὰ π.

γρ. κεραμίδων μολ.

CAP. XI.

λῶ ἦ καὶ ὑδροθήκη καθ᾽ τὴν πρῷραν κλειστὴ διχ-
λίσι μετρηταῖς δεχομένη, ἐκ σανίδων καὶ πίττης καὶ
ὀθονίων καλεσκευασμένη. Πρὸς ἣ ταύτην καλε-
σκεύασε Δημο μοιριδδώμαλος καὶ σανίδων πλείσων
ἰχθυοτροφεῖον. Ἦν δ᾽ λῶ πλῆρες θαλάττης, ἐν ᾧ
πολλοὶ ἰχθύες εὖ ἐτρέφοντο. ‖ Ὑπῆρχον ἦ κ᾽ τ᾽ τεί-
χων ἐκατέρωθεν ‖ πρόποι πεπηγότες, διάστημα
σύμμετρον ἔχοντες· ἐφ᾽ ὧν κατεσκευασμέναι ἦσαν
ξυλοθήκαι ἐς κρίβανοι ἐς ὀπτανεῖα καὶ μύλοι καὶ
πλοῖα ἕτερα διακονίαι. ‖ Ἀτλαντες τε πεπιε-
ρεχον τὴν ναῦν ‖ ὀκτὼ ἐξαπήχεις, οἱ σὺν ὄγκῳ
ὑπεληφθησαν σὺν ἀνωθοῦντο ἐς τὸ τρίγλυφον, πάν-
τες ἐν διαστήματι βεβῶτες. ἡ ἦ ναῦς πᾶσα οἰκείαις
γραφαῖς ἐπεπόνητο. πύργοι τε ἦσαν ἐν αὐτῇ ὀκτὼ
σύμμετροι τὸ μεγέθος τοῖς τῆς νεὼς ὄγκοις. δύο μὲν
καθ᾽ πρύμναν, οἱ δ᾽ ἴσοι καθ᾽ πρῷραν, οἱ λοιποὶ ἦ
καθ᾽ μέσην ναῦν. ‖ τούτων ἦ ἑκάστῳ πρόσκειντο ‖
κεραῖαι δύο ἐφ᾽ ὧν καλεσκεύαστο ‖ φαλαγγάριαι, δι᾽
ὧν ἠφίεντο λίθοι πρὸς οὓς ὑπαπλέοντας τ᾽ πολε-
μίων. Ἐπὶ ἦ τῶν πύργων ἕκαστον ἀνέβαινον τέτταρες
μὲν καθωπλισμένοι νεανίσκοι, δύο ἦ τοξόται. πασῶν ἦ
τ᾽ ἐντὸς τῶν πύργων, λίθων ἐς βελῶν πλῆρες λῶ. ‖
τεῖχος ἦ ἐπάλξεις ἔχον ἐς καταστρώματα ‖ [διὰ
νεὼς ὅλης χιλιοβάντων καλεσκεύαστο. ἐφ᾽ ᾧ λιθοβο-
λοῦ ἐφειστήκει] ‖ τριταλάντου λίθου ἀπ᾽ αὐτοῦ ἀφιεὶς
ἡ δωδεκάπηχυ βέλος. Ἦν ἦ τὸ μηχάνημα κατε-
σκεύασεν Ἀρχιμήδης. ἑκάτερον ἦ τ᾽ βελῶν ἔβαλλεν
ὅλου σταδίου. μὴ ἦ ταῦτα [‖ διατρήματα] ἐκ ‖ πρό-
των παχέων συγκείμενα ‖ διὰ ἀλύσεων χαλκῶν
κρεμάμενα. τριῶν τε ἰσῶν ὑπαρχόντων ἐξ ἑκάστου
κεραίας λιθοφόροι ἐξήρτηντο δύο. ἐξ ὧν ἁρπαγές
τε καὶ πλίνθοι μολίβδου πρὸς οὓς ὑπιόντες ἐφί-
εντο. λῶ ἦ καὶ χάραξ κύκλῳ τ᾽ νεὼς σιδηρᾶ πρὸς
οὓς ὑπιχειροῦντας ἀναβαίνειν, κέρατές τε σι-
δηροῖ κύκλῳ τῆς νεώς· οἱ δ᾽ ὀργάνων ἀφιέμενοι τὰ
τῶν ἐναντίων ἐκράτουν σκάφη, καὶ πρὸς ἔβαλλον
εἰς πλησίον. ἑκατέρῳ ἦ τῶν τοίχων, ἑξήκοντα νεα-
νίσκοι πανοπλίας ἔχοντες ἐφειστήκεσαν. καὶ τέσ-
σαρες ἴσοι πρός τε τὰς ἰσὰς καὶ τὰς λιθοφόρους κε-
ραίας. ἦσαν ἦ καὶ κατὰ σοῦ ἰσὰς ἐν τοῖς κληρωτηρίοις
ὅσοι χαλκοῖς. ὑπὸ μὲν ἓν ἕ πρῶτα, τρεῖς ἄνδρες·
εἶθ᾽ ἑξῆς καθ᾽ ἕνα λειπόμενοι. τοῦτοις δ᾽ ἐν πλε-
κτοῖς γυργάθοις διὰ τροχιλίων εἰς τὰ θωράκια
λίθοι παρεβάλλοντο βέλη διὰ τῶν παίδων. ἀγ-
κυραι ἦ ἦσαν ξύλιναι μὲν τέτταρες, σιδηραῖ δ᾽ ὀκ-
τώ. ‖ Τῶν ἦ ἰσῶν ὁ μὲν δεύτερος κατὰ ‖ εὑρέθη-
σαν· δυσχερῶς ἦ ὁ πρῶτος εὑρέθη ἐν τοῖς ὄρεσιν [τῶν
Βρεττανίας] ὑπὸ συβώτου ἀνδρός. Καλήναγλν δ᾽
αὐτὴν ὑπὸ θαλαττιαν Φιλέας ὁ Ταυρομενίτης μη-
χανικός. ἡ ἦ ἀντλία καὶ πᾶς βάθος ὑπερβάλλον ἔ-
χουσα δι᾽ ἑνὸς ἀνδρὸς ἐξελωτλεῖτο διὰ κοχλίου,
Ἀρχιμήδους εὑρόντος. ὄνομα δ᾽ λῶ τῇ νηὶ Συρα-
κουσία. ὅτε δ᾽ αὐτὴν ἐξέπεμπεν Ἱέρων ; Ἀλεξαν-
δρειαν αὐτὴν μετωνόμασεν. ἐφόλκια δ᾽ ἦσαν
αὐτῇ τὸ μὲν πρῶτον κερκουρικὸν, τριακόντορα θαλαν-
γα δέκεσθαι δυνάμενον· πᾶς δ᾽ λῶ ἕτος ὑπή-
κοον. μεθ᾽ ὧν χίλια πεντακόσια βασάζεσαι ἀλιάδες τὲ καὶ σκάφαι πλείους. ὄχλος δ᾽ λῶ οὐκ ἐλάττω
μετὰ τοῦτο πεπειρημένους, ἄλλο γε ἑξακόσιοι, πρὸς τὴν πρῷραν ὑπηρετοῦντες τὰ προσπελλόμενα.

χ. διὰ νεὸς κατεσκεύασε· ἐφ᾽ ὧν ὑπὲρ κιλλιβάντων λιθοβόλος ἐφ.

χ. πρόσπηγμα aut, προσπέρυμα

χ. τῆς Βρεττανίας

A Aquæ fuit in prora conceptaculum, quod claudi & recludi posset. Capiebat metretas id bis mille, ex asseribus, linteolis & pice confectum. Prope hoc piscium vinarium è plũbeis laminis, & asserum tabulis, quæ obserari ac reserari possent, constructum, maris aqua plenum, in quo pisces multi nutriebantur. E muris vtrinque tigna [a] prominebant, interuallo mediocri distantia, super quibus constructa erant lignaria, cliba. ni, culinæ, molæ [b], & aliæ plures ministeriorum officinę. Extrinsecus nauem circumibant Atlantes cubitorum sex, molem summi tabulati, & triglyphorum [c] susciperites, ordine locati omnes. Tota verò nauis conuenientibus picturis spectantium oculos ad se conuertebat [d], turribus octo munita, quæ magnitudine sua ad nauigij molem quadrarent, duabus in puppi, totidem in prora, cæteris in eius medio. Harum singulis adnexæ fuerunt antennæ, [e] & super his apertæ foramina, [f] quibus in accedentes hostes saxa deturbarentur. In vnamquamque turrim ascendebant iuuenes quatuor, armati, sagittariique duo. Turrium pars interior saxis atque sagittis opleta fuit. Super nauis foris murus præterea cum propugnaculis extructus fuit, & in eo iaciendis saxis collocata machina, fabricata ab Archimede, lignis in tria veluti cura [g] diuisis suffulta, quæ saxum trecentarum librarum pondo, ac sagittam cubitorum duodecim, vibraret, & vtrumque id telum ad stadij longitudinem, per foramina [h] in crassis trabibus exculpta, æneis catenis suspensa. In naui mali tres fuere, & horum singulis aptæ antennæ duæ, lapides ferentes, [i] è quibus vnci, [k] plumbeæque massæ iacerentur in hostem oppugnantem. Ferreum quoque vallũ naui circumiectum fuit, quod ascendere conãtes arceret, cum ferreis coruis [l] per totũ ambitum, qui instrumentis proiecti naues hostium correptas propè admouerent, vt facilius lædererentur, ac feriretur. Ad vtrumque murum sexaginta iuuenes consistebant, toto corpore armati, totidémque circa malos, & antennas quæ saxa ferebant. In malorum carchesiis [m] æneis, primo, [n] quidem viri tres, in reliquis deinceps vno pauciores. His pueri saxa canistris textilibus, & sagittas trochleis subministrabant in thoracia. [o] Quatuor nauis anchoras habuit ligneas, ferreas octo. Ex malis nauis, secundus & tertius facilè reperti sunt, primus difficulter, in Britanniæ montibus, ab homine quondam subulco. Phileas Tauromenites machinarius enim in mare deduxit. Sentina porrò, quamuis profundissima, ab vno quidem homine exhauriebatur, cochlio, [p] quod Archimedis inuentum fuit. Nauis ea principio Syracusia vocata est: deinde, cùm ad Ptolemæum Hieron eam misit, Alexandrina. Minores eam naues comitabantur, primùm quidem Cercurus, [q] quia tria millia talentorũ portaret, totúsque ramis agebatur & cũ eo scaphę, ac piscatoriæ nauiculę plures, mille talenta & quingenta vehentes. Turba verò nõ fuit in his minor quàm supradicta. Ad proras enim sexcẽti quę mandabantur obseruabãt.

Quæ

Quæ verò scelera in nauibus patrabantur, de iis iudicabãt, nauicularius siue gubernator, & proreta [a], iique secundum leges Syracusiorum ius reddebant. Frumenti nauibus modios sexagesies mille imposuerunt? salsamentorum Siculorum, orcas decies mille: carnis, vigesies mille: aliarum sarcinarum, tantundem: & præter hæc illorum qui nauigabant [b], commeatum. Portus verò qui nauem excipere possent, & qui periculosi forent, Hiero cùm intellexisset, Alexandriam munus ad regem Ptolemæum mittere decreuit, quòd ibi frumenti tum esset penuria, misitque. Nauis autem in Alexandriam remulco deducta est, Hieróque Archimelum epigrammatum poëtam ob epigramma de illa naue scriptum donauit, honoris ergô, mille tritici modiis, quos Athenas in Peiræum portu sumptu suo perferendos curauit. Epigramma hoc est:

Ecquis tabulatorum transtrorúmque prodigiosam
hanc molem in terra statuit? qualis
Princeps indefessis [c] rudentibus in mare deduxit?
Quo modo carinis impactæ sunt hæ tabulæ? qua securi
Clauis dolatis ingens hoc ædificium perfectum fuit?
Ætnæ quidem hoc verticipar [d] est: & quidam ex insulis [e]
Cycladibus, quas amplectitur Ægei maris vnda:
Parietibus æqua latitudine vtrinque excelsis, hoc quidem nonne gigantes
Vt in cœlum sibi viam patefacerent, fabricati sunt?
Carchesio namque sydera tanguntur: thoraces [f]
Tres læuigati [g] in hoc nauis amplo textu [h] assurgunt,
Funibus anchoræ stabiliuntur [i], quibus Abydi
Xerxes atque Sesti fretum vinxit.
Declarat in validis eius humeris [k] nuper sculpta,
Litera, quis è terra carinam in mare hanc prouoluerit.
Loquitur enim, Hieronem Hieroclis filium vniuersæ Græciæ
Et insulis, opimum suæ liberalitatis fructum
ac munificum hunc ostendisse,
Siciliæ regem, Doricum [l]: at Neptune
In glaucis fluctibus nauigium hoc serua.

Antigoni sacram triremem, qua Ptolemæi duces ad Leucollam Coæ [m] superauit, ego sciens omitto. Hanc ille dicauit Apollini triplo fortassis aut quadruplo ista Syracusia Alexandrináue minorem. Hactenus de nauium enumeratione hæc recensuimus, non à Bœotis [n] exorsi, sed à maximis & hominum conuentu frequentissimis pomparum celebritatibus. Quoniam verò bonum Vlpianum memini rursum nobis proposuisse, quænam sit apud Callixenum Engytheca [o], nos ei respondemus, orationem quandam tribui Lysiæ rhetori, inscriptam, De engytheca, cuius initium est, Si quod vel æquum esset, vel moderatum, iudices, Lysimenes diceret: in qua progressus orator inquit tandem: Mihi nunquam in mentem venisset apud vos de engytheca disceptare, drachmis triginta non æstimanda,

A τῶν δὲ καθ' ναῦν ἀδικημάτων δικαστήριον καθίστησι ναύκληρος, κυβερνήτης καὶ πρῳρεύς οἵ ποτε ἐδίκαζον κατὰ τοὺς Συρακουσίων νόμους. σίτου δὲ ἐνεβάλλοντο εἰς τὴν ναῦν μυριάδας ἑξακοσίας ἢ Σικελικῶν κεράμια μύρια. κρεῶν ταλάντων δισμύρια καὶ ἕτερα ἢ φορτία δισμύρια. χωρεῖς ἢ τούτων ὁ ἐπισιτισμὸς ἐπὶ τῶν ἐπιπλεόντων. ‖ Ὅσ' Ιέρων ἐπεὶ πανάγας τοὺς λιμένας ἥκουε τοὺς μὲν [ὡς δυνατὸν] εἶσι τὴν ναῦν δέχεσθαι, τοὺς δὲ καὶ ἐπικινδύνους ὑπάρχειν, διέγνω δῶρον αὐτῷ ἀποστεῖλαι Πτολεμαίῳ τῷ βασιλεῖ εἰς Αλεξάνδρειαν. καὶ ἦν ἡ πανὶς σίτου καθ' τὴν Αἴγυπτον. καὶ οὕτως ἐποίησε. καὶ ἡ ναῦς κατήχθη εἰς τὴν Αλεξάνδρειαν, ἔνθα καὶ ἀνεωλκήθη, ὁ δ' Ιέρων καὶ Αρχίμηλον τὸν τῶν ἐπιγραμμάτων ποιητὴν γράψαντα εἰς τὴν ναῦν ἐπίγραμμα χιλίοις πυρῶν μεδίμνοις, οὓς καὶ παρέπεμψεν ἰδίοις δαπανήμασιν εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἐπέμησεν. ἔχει δ' οὕτως τὸ ἐπίγραμμα,

C ‖ Τίς τόδε σέλμα πέλωρον ἐπὶ χθονὸς εἵσατο; ποῖος Cap. XII.
Κοίρανος ἀκαμάτοις πείσμασιν ἠγάγετο;
Πῶς ἢ κατὰ δρυόχων ἐπάγη σανίς; ἢ τίνι γόμφοι
Τμηθέντες πελέκει τοῦτ' ἔκαμον τὸ κύτος;
Ἡ κορυφαῖς Αἴτνας παρεσύμφυον, ἢ ἵνι νάσων,
Ἃς Αἰγαῖον ὕδωρ Κυκλάδας ἐνδέχεται.
Τοίχοις ἀμφοτέρωθεν ἰσοπλατές. ἦ ῥα Γίγαντες
Τοῦτο πρὸς οὐρανίας ἔξεσαν ἀτρεκτύος.
‖ Ἀσφὼν γὰρ ψαύει καρχήσια· καὶ ‖ τριελίκτυς
‖ Θώρακας μεγάλων ἐντὸς ἔχει νεφέων
‖ Πείσμασιν ἀγκύρας ἀσφείδε|αι. οἷσιν Ἀβύδου
Ξέρξης, καὶ Σηστοῦ δισσὸν ἔδησε πόρον.
‖ Μαίνει τις βαρβᾶς κατ' ‖ ἐπωμίδα· ἁρπαλέως
Γράμμα τίς ἐκ χέρσου τοῦδ' ἐκύλισε τρόπιν.
Φασὶ γὰρ ὡς Ιέρων Ιέροκλέα Ἑλλάδι πάσῃ,
Καὶ νάσοις, κλέπτον πίονα [δωροφόρον.] γρ. δωροφόρων.
‖ Σικελίας σκαπτοῦχον ὁ Δωρικός. ἀλλὰ Ποσειδὼν
‖ Σῶζε καθ' γλαυκῶν σέλμα τόδε ῥοθίων.
‖ Παρελιπον δ' ἐκὼν ἐγὼ τὴν Ανιγόνου ἱερὰν Cap.
τριήρη, ἣ ἐνίκησε τοὺς Πτολεμαίου στρατηγοὺς περὶ XIII.
[‖ λεύκωλλαν] τῆς ‖ Κώας. [ἐπιδὴ δὲ] τῷ Ἀπόλλωνι γρ. Λεύκωλλαν
αὐτὴν ἀνέθηκεν, ἥτις οὐδὲ τὸ τρίτον, ἴσχα ἢ οὐδὲ γρ. ἔπειτα δὲ καὶ
τὸ τέταρτον εἶχε τῆς Συρακουσίας ἢ Αλεξανδρίδος ταύτης νεώς. ‖ Τοσαῦτ' οὖν καὶ περὶ τῶν νεῶν κατάλογου οὐκ ἀπὸ Βοιωτῶν ἀρξάμενοι, κατελέξαμεν, ἀλλ' ἀπὸ πανηγυρικῶν πομπῶν. ‖ καὶ ἐπεὶ τὸ καλὸν ‖ Οὐλπιανὸν οἶδα πάλιν [περισκαλοῦσθαι] 106
ἡμῖν, ‖ ὃς αὐτὴ ἡ περὶ τοῦ Καλλιξένου ‖ ἐγγυθήκη, γρ. περὶ τοῦ λοιπὸν
φαμὲν αὐτῷ ὅτι δὲ λόγου τὶς εἰς Λυσίαν ἀναφέρεται τὸν ῥήτορα, περὶ ἐγγυθήκης ἐπιγραφόμενον, ἧς ἡ ἀρχή, Εἰ μὲν δίκαιον ἔλεγεν ἢ μέτριον ἄνδρες δικασταὶ Λυσιμένης. ἐν ᾧ προελθὼν φησὶν, οὐκ ἂν ἐπῴδαζον περὶ αὐτῆς τῆς ἐγγυθήκης δικαιολογεῖσθαι, ἣ οὐκ ἔστιν ἀξία τριάκοντα δραχμῶν.

ὅλη ἦ χαλκῆ λῶ ἡ ἐγχυθήκη, ἐξῆς φησί. πέρυσιν δὲ ἐπισκευάσαι αὐτὴν βουλόμενον ἐξέδωκα εἰς τὰ χαλκεῖον. ἔστι γὰρ σιωπηλὴ καὶ Σατύρων ἔχει πρόσωπα καὶ βουκεφάλεια. ‖ ἄλλο ἔπι μέγεθος τὸ αὐτό. ὁ γὰρ αὐτὸς τεχνίτης πολλὰ σκεύη ταυτὰ καὶ ὅμοια ἐργάζεται. ἐν τούτοις ὁ Λυσίας εἰπὼν ὅτι καὶ χαλκῆ λῶ ἡ ἐγχυθήκη, σαφῶς παρίστησιν, ὡς καὶ ὁ Καλλίξενος εἴρηκε λεβήτων αὐτὰς ὑποθήματα εἶναι. οὕτως γὰρ καὶ Πολέμων ὁ περιηγητὴς εἶπεν ἐν τρίτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον, ἐξηγούμενος ἀθέσιν ἐν Φλιοῦντι κατὰ τὸν πολεμάρχειον στοὰν γεγραμμένων ὑπὸ Σίλακος τοῦ Ρηγίνου, ἃ μνημονεύουσιν Ἐπίχαρμος καὶ Σιμωνίδης λέγων οὕτως. ἐγχυθήκη, καὶ ἐπ' αὐτῆς κύπελλον. Ηγήσανδρος δὲ ὁ Δελφὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὑπομνήματι ἀνδριάντων καὶ ἀγαλμάτων, Γλαύκου φησὶ τοῦ Χίου τὸ ἐν Δελφοῖς ὑπόκημα, οἷον ἐγχυθήκην τινὰ σιδηρᾶν, ‖ ἀνάθημα Αλυάττου· ὁ δὲ Ηρόδοτος μνημονεύει [ὑποκρηπίδιον] αὐτὸ καλῶν. καὶ Ηγήσανδρος ταυτὰ λέγει. εἴδομεν δ' αὐτὸ καὶ ἡμεῖς ἀνακείμενον ἐν Δελφοῖς ὡς ἀληθῶς θέας ἄξιον. ἔστι δὲ ἐν αὐτῷ ἐντετορευμένα ζωδάρια, καὶ ἄλλα τινὰ ζωΰφια, καὶ φυτάρια ἐπιπέπηχθαι ἐπ' αὐτῷ δυνάμενα καὶ κεφαλῆρας καὶ ἄλλα σκεύη ἃ δ' ὑπ' Αλεξανδρέων καλουμένη ἀγγοθήκη, τρίγωνός ἐστι, κατὰ μέσον κοίλη, δεχεται δωδεκάμετρον ἐνιδρυμένον κεράμιον. ἔχουσι δὲ ταύτην οἱ μὲν πέντε ξυλίνην, οἱ δὲ πλείους χαλκῆν ἢ ἀργυρᾶν. εἰπόντες οὖν περὶ ἐγχυθήκης, ἐξῆς πάλιν μνησθησόμεθα φιλοδείπνων βασιλέων. Ο γὰρ τῷ προειρημένῳ Αντιόχῳ ὁμώνυμος βασιλεύς, Δημητρίου δ' υἱός, ὡς ἱστορεῖ Ποσειδώνιος, ὑποδοχὰς ποιούμενος καθ' ἡμέραν ὀχλικὰς χωρὶς τῶν ἀναλισκομένων, σωρεύματα ἑκάστῳ ἀποφέρειν ἐδίδου τῶν ἑστιατόρων ὁλομερῆ κρέα χερσαίων τε καὶ πτηνῶν καὶ θαλαττίων ζώων ἀδιαίρετα ἑσκευασμένα, ἅμαξαν πληρῶσαι δυνάμενα. καὶ μὴν ταῦτα μελιπήκτων καὶ στεφάνων ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ ‖ σὺν ἀνδρομήκεσι λημνίσκων ‖ πλήμασι [χρυσοῖς] πλήθη. καὶ ἄλλος δ' Αντίοχος βασιλεὺς ὑπὲρ τελῶν σὺν ἐν Δάφνῃ ἀγῶνας, ἐποιήσατο καὶ αὐτὸς ὑποδοχὰς λαμπρὰς, ὡς αὐτός φησι Ποσειδώνιος. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἀναδόσεις ἐποιήσατο κατ' ἄνδρα ὁλομελῶν βρωμάτων. μεθ' ἃ καὶ ζώντων χλωῶν, λαγωῶν, καὶ δορκάδων, ἀνεδίδοντο καὶ χρυσοῖ στέφανοι τοῖς δειπνοῦσι, καὶ ἀργυρωμάτων πλῆθος, καὶ θεραπόντων καὶ ἵππων καὶ καμήλων. καὶ ἔδει ἀναβαίνοντα ἐπὶ τὸν κάμηλον πεῖν ἕκαστον, ‖ καὶ λαβεῖν τὸν κάμηλον καὶ τὴν παρεσκευασμένην παῖδα. καὶ οἱ καθ' Συρίαν δὲ παίτες φησί, διὰ τῆς χώρας διῶσιαν, ἀπὸ τῆς πρὸς ταναγκαῖα κακοπαθείας σωρόδους ἔνεμον πολείους, ἵνα διωχοῖντο συνεχῶς, τοῖς μὲν γυμνασίοις ὡς βαλανείοις χρώμενοι· ἀλειφόμενοι δὲ ἐλαίῳ πολυτελεῖ καὶ μύροις. τοῖς δὲ γραμματείοις (οὕτως γὰρ ἐκάλουν τὰ κοινὰ τῶν συνδείπνων) ὡς οἰκητηρίοις ἐνδιαιτώμενοι. καὶ τὸ πλεῖον μέρος τῆς ἡμέρας γαστρίζόμενοι ἐν αὐτοῖς οἴνοις καὶ βρώμασιν· ‖ ὥς τε ‖ προσαποφέρειν πολλὰ [καὶ καταλαμβάνομενοι πρὸς χειλώνιδος ἀφόρους] ὥς τε ταῖς πόλεις ὅλας τοῖς τοιούτοις κελάδοις συνηχεῖσθαι.

Ego

A Engythecam æneam fuisse deinceps his verbis idem monstrat, Anno, inquit, superiore, cùm refici vellem, æraniæ officinæ tradidi: est enim minimè simplex, ac nuda, verùm Satyrorum sigillis ornata, bubulisque capitibus. Paris magnitudinis altera quoque in eadem officina est. Opifex enim multa huiusmodi, similiáque vasa conflat, & fabricatur. His verbis Lysias engythecam æneam esse cùm dixit, apertè significat, quod & Callixenus tradit, illam esse lebetibus subditum fulcrum: Sic enim explicat Polemon Periegetes [b], operis quod ad Antigonum & Adæum scripsit, libro tertio, in quo exponit dispositionem picturæ in Polemarchia porticu apud Phliuntem [b] elaboratæ à Sillace Rhegino, cuius meminere Simonides, & Epicharmus. Polemonis verba hæc sùt: Engytheca, & super ipsa Cypellum. Hesander Delphus, in libro cui titulus est, Commentarius statuarum & imaginum, scribit, Glauci Chij Delphis opus esse, engythecæ ferreæ simile, Alyatis [b] donarium, cuius meminit Herodotus, ὑποκρηπίδιον [c] appellans. Nos Delphis consecratum id vidimus, reuera spectatu dignum, ob animalcula quædam, insecta, & pusillas plantas toruo cælatas. Quam verò Angothecam Alexandrini vocant, ea triangula est, in medio caua, vt inditum fictile capere possit, inopibus lignea, diuitibus ænea, vel argentea. Cùm igitur de Engytheca sermonem habuerimus, deinceps rursum ad reges in apparatu [c] cœnarum magnificos reuertamur. Cùm Antiocho iam memorato eiusdem nominis rex, Demetrij filius, vt Posidonius affirmat, epulis quotidie magnam hominum turbam excipiens, præter ea quæ absumpta fuerant, acceruatim conuiuarum singulis auferendas dabat integras carnes animantium terrestrium, volucrum, marinorum, iam paratas & intactas [g], quæ vel plaustrũ implerent, & cum his mellita bellaria multa & coronas è thure ac myrrha, cum aureis monilibus, hominis longitudine, lemniscorum & tæniarum loco. Antiochus verò alius rex, cùm ludos apud Daphnen ederet, vt idem Posidonius asserit, splendidis conuiuiis epulatus [h] est. Primùm enim viritim integra fercula, & cibaria distribuit conuiuis, ac postea viuos anseres, lepores, damas [i], cum aureis coronis, multisque argenteis vasis, equis, camelis, quibus insidentes sigillatim conuiuæ bibere cogebãtur, suum sibi camelũ abducentes, cùm adsistente puero. Idem scribit, Syros omnes ob regionis vbertatem, necessariis laboribus & molestiis defunctos plures conuentus hominum permisisse, vt frequenter epularentur, lauarent, sese exercerent ludicris certaminibus, oleis pretiosis ac vnguẽtis essent delibuti, & in Grammateis, sic enim publica cœnacula vocabant, non secus ac in ædibus suis degerent, maximam diei partem illic vino ac cibis se ingurgitantes, sic vt reliquiæ [k] multæ superessent, eos interim demulcente testudinis sonoræ [l] strepitu, adeò vt in totis illi nonnunquam ciuitatibus musici cantus exaudirentur.

δε. ὑποκρηπίδιον

ζε. χρυσῶν

ηε. ἢ αὐτοὺς ἀποφέρεσθαι καταλουμένους πρὸς χελωνίδος φόρους

Ego autem,ô amici viri, conuiuium imprimis laudo Alexandri Syriæ regis, Antiophi Epiphanis filij supposititij, quia Demetrius [a] omnibus inuisus esset, cuius familiaris noster Athenæus in libro De regibus Syriæ, vitam & res gestas memoriæ tradidit. Conuiuium illud huiusce modi fuit: Diogenes Epicureus satis promptus atque disertus, cùm de re qua piam disputaret, qui genus ducebat è Seleucia Babyloniæ vicina, acceptus gratúsque regi fuit, quamuis Stoicorum placitis gauderet.

Eum igitur Alexander in honore habuit, tametsi malè moratum, maledicum, inuidum, &, dum risum captabat, ne regibus quidem parcentem. A rege is aliquando petiuit, quod sanè philosophum dedecebat, sibi vt liceret purpuream tuniculam induere, & auream coronam gestare, cum Virtutis imagine in eius medio posita, cuius sacerdotem appellari se cupiebat. Vtrunque rex concessit, coronámque & tuniculam insuper largitus est. Ea Diogenes continuò Lysiodo [b] fœminæ, quam deperibat, dono dedit. Hoc Alexander cùm resciuisset, philosophis ac insignibus viris quibusdam ad conuiuium accitis, Diogenem quoque inuitauit, & accedentem, cùm corona vestéque purpurea iussit accumbere. Absurdum id fore Diogenes cùm dixisset, nutu rex præcepit introduci qui cantionibus oblectarent [c], cum quibus ingressa est Lysiodos, corona virtutis redimita, vestémque induta purpuream. Multo risu tum erumpente, philosophus dum cessaret, expectauit, ac tum Lysiodon oratione prolixa & diu continuata laudauit. Hunc Diogenem qui Alexandro successit in regno Antiochus, eius virulentam maledicentiam cùm pati nollet, iugulari mandauit. Fuit autem in rebus omnibus Alexander lenis, ac mansuetus, & in hominum cógressu [d] disputare solitus de literis, Athenioni peripatetico philosopho dissimilis, scholæ philosophicæ quondam præfecto, & Athenis, & Messanæ, & Larissæ Thessaliæ, postea verò vrbis Athenien sium tyranno, de quo multa Posidonius Apamensis particulatim scripsit, quæ & si fusius tradita sunt, exponam tamen, vt accuratè omnes, qui se philosophos esse venditant, examinemus, nec detritis palliis, aut intonsis barbis temerè credamus. Nam quod Agathon inquit,

Si vera dicam [e] tibi voluptati haud ero:
Si sim voluptati, haud tibi vera dixero.

Verũ quandoquidẽ, vt aiũt amica veritas est, eius hominis historiã exequar. In Erymnei peripatetici ludo, Athenion [f] quidam versatus est, disputationibus studiisq; perseuerãter incũbẽs, qui ancillam Ægyptiam mercatus, eius concubitu filium sustulit, Athenioni domino cognominem, siue cõsuetudine heri, siue alicuius alius serua peperisset. Natum puerum alendũ curauit pater, qui literas cũ didicisset, cũ matre senẽ iam dominum huc illuc manu ductãs, eius beneuolentiam sibi cõciliauit. Hæres igitur post eius mortem relictus, & Athenis in ciuitatem adscriptus, formosam puellulam duxit, eáque socia vehementi quadam animi contentione, se rhetorices ac philosophiæ doctorem professus est, adolescentulos, qui auditores & discipuli

A ἐπαινῶ δέγε, ὦ ἄνδρες φίλοι, τὸ γιγνόμενον παρ' Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ τῆς Συρίας συμπόσιον. Ὁ δ' Ἀλέξανδρος οὗτος [ὢν] Ἀνιόχου χ.λῦ
Ἐπιφανοῦς υἱὸς ὑποβληθείς· [διὸ] εἶχον μῖ- χ.δ'ὃ
σος πάντες ἄνθρωποι εἰς Δημήτριον, ᾧπερ ἐξόρησεν ὁ ἐξαίρετος ἡμῶν Ἀθλιαγὸς ἐν τοῖς περὶ τῶν ἐν Συρίᾳ βασιλευσάντων. τὸ οὖν συμπόσιον ἔτι τοιόνδε πεποίηκεν. Διογένης ὁ Ἐπικούρειος ‖ ἔξιν ἔ-
B χων ἱκανὴν ἐν οἷς μετεχειρίζετο λόγοις, τὸ μὲν γέλοιον ἐκ Σελευκείας τῆς ἐν Βαβυλῶνι ἀναδοχῆς δ' ἐτύγχανε παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ τριτῆς ἀπὸ τῆς σοφῆς λόγοις χαίρουσι. ἐπολυώρει δ' αὐτὸν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ ᾗ ὄντα τῷ βίῳ φαῦλον, ἐπὶ δὲ ἐλάσφημον καὶ βάσκανον, ἕνεκά τε δὲ γελοίου μηδὲ τῶν βασιλέων ἀπεχόμενον, ἐξ αἰτησαμένῳ αὐτῷ φιλοσοφίας ἀλλοτρίαν αἴτησιν, ὅπως πορφυρᾶν τε χιτωνίσκον φορῇ καὶ χρυσοῦν στέφανον, ἐχούσῃ πρόσωπον ἀρετῆς καλὸν μέσον, ἧς ἱερᾶς ἐξίσ
C πεσαγορεύεται, συνεχώρησε, καὶ τὸν στέφανον προσαρμόσαντι· ἅπερ ὁ Διογένης ἐρασθεὶς πόθου Λυσιῶδος γυναικὸς, ἐχαρίσατο αὐτῇ. Ἀκούσας δ' ὁ Ἀλέξανδρος καὶ συναγαγὼν φιλοσόφων καὶ ἐπισήμων ἀνδρῶν συμπόσιον, ἐκάλεσε καὶ τὸν Διογένη· καὶ παρὰ γιγνόμενον ἐξίσου καταπλίνεσθαι ἔχοντα τὸν στέφανον καὶ τὴν ἐσθῆτα. ἄκαιρον δ' εἶναι εἰπόντος, νύσας εἰσαγαγεῖν ἐκέλευσε τὰ ἀκροάσματα ἐν οἷς καὶ ἡ Λυσιῶδος εἰσῆλθεν ἐστεφανωμένη τὸν τῆς ἀρετῆς στέφανον,
D ἐνδῦσα καὶ τὴν πορφυρᾶν ἐσθῆτα, γέλωτος δὲν πολλοῦ καταῤῥαγέντος ‖ εἶδεν ὁ φιλόσοφος, καὶ τὴν Λυσιῶδον ἐπαινῶν οὐκ ἐπαύσατο. Τοῦτον τὸν Διογένη ὁ μεγαλαυχὴν τὴν βασιλείαν Ἀντίοχος, οὐκ ἐνεγκὰς αὐτοῦ τὴν κακηγορίαν, ἀποσφαγῆναι ἐκέλευσεν. Ὁ δ' Ἀλέξανδρος πεπαίνης ἦν ἐν πᾶσι καὶ φιλολόγος ἐν ταῖς ὁμιλίαις, καὶ ἐχ ὅμοιος Ἀθηνίωνι τῷ περιπατητικῷ φιλοσόφῳ τῷ κατὰ Δημητριᾶδα πεπαιδευκότι φιλοσόφῳ, Ἀθήνησί τε καὶ ἐν Μεσσήνῃ, ἔτι δὲ καὶ ἐν Λαρίσσῃ τῆς Θετταλίας. καὶ μὴν ταῦτά τε Ἀθηναίων πόλεως τυραννήσαντι· περὶ οὗ καθ' ἕκαστον ἱστορεῖ Πο-
E σειδώνιος ὁ Ἀπαμεύς· ἅπερ εἰ καὶ μακρότερά ἐστιν ἐκθήσομαι, ἵν' ὑπομελῶς πάντας ἐξεταζόμενον τοὺς φάσκοντας εἶναι φιλοσόφους, καὶ μὴ τοῖς τριβωνίοις καὶ τοῖς ἀκάρτοις πώγωσι πιστεύωμεν. κατὰ γὰρ τὸν Ἀγάθωνα,

ΕΙ μὲν φέρων ταληθὲς ἐγώ σ' οὐ φέρω. 107
ΕΙ δ' οὐ φέρω τί σ' ἐγὼ ταληθὲς φέρω;

F Ἀλλά, φίλη φασὶν ἡ ἀλήθεια ἐκθήσομαι τὰ περὶ τὸν ἄνδρα ὡς ἐγένετο, ἐν τῇ Ἐρυμνέως δὲ περιπατητικῆς σχολῇ διετρίβέ τις Ἀθηναίων περιπατητικῶν τοῖς λόγοις, ὅς τις Αἰγυπτίαν ὠνησάμενος θεράπαιναν ἐπεπλέκετο αὐτῇ ταύτης δὴ εἴτ' ἐξ αὐτοῦ τεκούσης, ὅτ' ἐξ ἄλλου τινὸς ‖ ὁμώνυμος Ἀθηναίων τῷ δεσπότῃ ‖ παρέτρεφε· γράμματα δὲ μαθὼν, καὶ πεσσεύτιν γιγνόμενον τὸν δεσπότην μετὰ τῆς μητρὸς ἐχειραγώγει. καὶ ἀποθανόντα κληρονομήσας ‖ παρέγραφε Ἀθηναίων πολίτης ἐγένετο· γήμας τε παιδισκάριον δύμορφον, μετὰ τοῦτο περὶ τὸ σοφιστεύειν ὥρμησε, μειρακια σχολαστικὰ θηρεύων. καὶ σο-

φισεύσας ἐν Μεσσήνῃ καὶ Λαρίσσῃ τῇ Θετταλικῇ
καὶ πολλὰ ἐργασάμενος χρήματα, ἐπανῆλθεν εἰς τὰς
Ἀθήνας. καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων πρε-
σβευτὴς ὅτε εἰς Μιθριδάτην τὰ πράγματα μετέρ-
χεται, ὑποδραμὼν τὴν βασιλέα, τῶν φίλων εἷς ἐγένετο
μεγίστης τυχὼν προσαγωγῆς. διόπερ μετεώρως εἶχε τοῦ
Ἀθηναίους δι' ὑπερογκῶν· ὡς τὰ μέγιστα παρὰ τοῖς
Καππαδόκαις δυνάμενος· ὥς τε μὴ μόνον τὰ ὑπο-
φερομένων ὀφλημάτων ἀπολυθέντας ἐν ὁμονοίᾳ
ζῆν, ἀλλὰ καὶ τὴν δημοκρατίαν ἀνακτησαμένους, καὶ
δωρεῶν μεγάλων τυχεῖν ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ. ταῦτα οἱ
Ἀθηναῖοι διεκόμπουν τὴν Ρωμαίων ἡγεμονίαν κα-
ταληλυθέναι πεπιστευκότες. ἤδη οὖν τῆς Ἀσίας μεταβε-
βλημένης, ὁ Ἀθηναίων ἐπανῆκεν εἰς τὰς Ἀθήνας. καὶ
ὑπὸ χειμῶνος ἐνοχληθεὶς, εἰς τὴν Καρυστίαν κατη-
νέχθη. Τοῦτο μαθόντες οἱ Κεκροπίδαι, ἔπεμψαν ἐ-
πὶ τὴν ἀναπομπὴν αὐτοῦ ναῦς μακρὰς, καὶ φορεῖον
ἀργυρόπουν· ἀλλ' εἰσῆσαν ἤδη, καὶ σχεδὸν τὸ πλεῖστον
μέρος τῆς πόλεως ὑπὲρ τὴν ἐκδοχὴν αὐτοῦ ἐξεκέ-
χυτο. Συνέτρεχον δὲ πολλοὶ καὶ ἄλλοι θεαταὶ, τὸ πα-
ράδοξον τῆς τύχης θαυμάζοντες, εἰ ὁ παρέγραφος
Ἀθηναίων εἰς Ἀθήνας ἐπ' ἀργυρόποδος καθαπο-
μίζετο φορείου, καὶ πορφυρῶν ἑρμάτων, ὁ μηδέ πο-
τε ὑπὲρ θρίωνος ἑωρακὼς πορφύραν πότερον·
ἀδένος ἀδὲ Ρωμαίων ἐν τοσαύτῃ φαντασίᾳ καθα-
χλιδῶντος τῆς Ἀττικῆς. Συνέτρεχον δὲ καὶ τῆς θέας
ταύτης, ἄνδρες, γυναῖκες, παῖδες, καὶ κάλλιστα πρὸ-
σδοκῶντες παρὰ Μιθριδάτου. ὁπότε Ἀθηναίων ὁ
πένης καὶ τὰς ἑρμηνικὰς ποιησάμενος ἀκροάσεις,
παρὰ τὸν βασιλέα σιληπορδῶν παρὰ τῆς χώρας καὶ πό-
λεως πομπεύει. συνιώτησαν δ' αὐτῷ καὶ οἱ περὶ τὸν
Διόνυσον τεχνίται. τὸ ἄγγελον δὲ νέον Διονύσου καλουμέ-
νους ὑπὸ τὴν κοινὴν ἑστίαν καὶ τὰς περὶ ταύτην δίκας τε
καὶ προνοίας. ὁ δὴ πρότερον ἐκ μισθωτῆς οἰκίας ἐ-
ξιών, εἰς τὴν ἰδιόκτητον, ὅτε τοὺς ἀνθρώπους
τοὺς ἐκ Δήλου προσόδους, εἰσενέχθη κεκοσμημένῳ
γυναιξὶ τε καὶ χρυσοῖς καὶ ἀνδράσι καὶ ἀργυρωμά-
των ἐκπλέον. ἀφ' ἧς ἐξῆπτε λαμπὰς λαμπεὰν ἐκσύ-
ρων καὶ προκείμενος δακτύλιον χρυσοῦν, ἐγκεγλυμέ-
νην ἔχοντα τὴν Μιθριδάτου εἰκόνα. προεπόμπουν δ'
αὐτοῦ καὶ ἐφείποντο θεράποντες πολλοί. Ἐν δὲ τῷ τε-
μένει τῶν τεχνιτῶν θυσίαν τε ὑπελέγετο ὑπὲρ τῆς Ἀθη-
νίωνος παρουσίας, καὶ μετὰ κήρυκος προαναφωνήσεως
σπονδάς. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ πολλοὶ μὲν ὑπὲρ τὴν οἰκίαν ἐλ-
θόντες, ἀνέμενον αὐτὸν τὴν [πρόοδον.] πλῆρες δὲ ὦν
καὶ ὁ Κεραμεικὸς ἀστῶν καὶ ξένων καὶ αὐτόκλητος εἰς τὴν
ἐκκλησίαν τῶν ὄχλων συνδρομή. ὁ δὴ μόλις προῆλθε
δορυφορούμενος ὑπὸ τῶν δοκιμείων παρὰ τὸ δήμου
θεωμένων, ἑκάστου σπουδὴν καὶ προσάψασθαι τῆς ἐ-
σθῆτος. ἀναβὰς δὲ ὑπὲρ τὸ ἕδος τὸ πρὸ τῆς Ἀτταλου
στοᾶς ὠκοδομημένον τοῖς Ρωμαίων στρατηγοῖς, στὰς ἐ-
πὶ τούτου καὶ περιελέψας κυκλοτερὲς τὸ πλῆθος ἔπειτα
ἀναβλέψας, Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἔφη, τὰ πράγματά
με διάζει καὶ τὸ τῆς παλαιᾶς συμφέρον, ἀπαγγέλλειν
ἃ οἶδα. τὸ δὲ μέγεθος τῶν μελλόντων λέγεσθαι παρὰ τὸ
παράδοξον τῆς πεισάσεως ἐμποδίζει με. Ἀθρόως δὲ
ὑπακουσάντων αὐτῷ τῶν πειεσθέντων θαρρεῖν καὶ λέγειν.

forent, captans: quod Messanæ & in Thessalia Larissæ cùm factitasset, pecuniámque inde plurimã collegisset, Athenas reuersus, ad Mithridatem, cui tũ prosperè omnia [a] succedebant, legatus Atheniensiũ suffragiis missus, in regis beneuolentiã subrepsit, & in amicorũ numerum receptus, facillimum ad illum accessum obtinuit. Quamobrẽ literis ad rerum nouarum spem Athenienses erigebat, quasi apud Cappadocem [b] gratia & autoritate plurimũ valeret, foréq; pollicebatur, nõ solùm vt concordes viuerẽt, multis, quarum [c] damnabantur, abolitis, sed etiam imperiũ populo restitueretur, publicéq; ac priuatim afficerentur muneribus amplissimis. His Athenienses fastuosè gloriabãtur, existimantes, euersum iã esse Romanum imperiũ. Ad Mithridatem ergo cùm Asia iam defecisset, Athenion Athenas redire statuit, sed tempestate iactatus Carystiã [d] delatus est: quòd vbi Cecropidæ resciuerunt, ad eũ reuehendum naues longas misẽre, sellámque argẽteis fultam pedibus maxima fere parte ciuitatis ad eum excipiendum effusa. Confluebant etiam spectatores alij, mirantes inopinatum fortunæ ludũ, quòd adscriptitius & nouus ciuis Athenion in purpureis stragulis sella pedibus argẽteis subnixa, Athenas portaretur, qui priùs pannoso tritóque pallio vestitus purpuram nunquã vidisset, cùm nemo antea, ne Romanus quidẽ, tanta dignitatis specie ac imagine, eóque luxu, Atticã adiisset. Concursus ad id spectaculum virororũ quoque fuit fœminarum, puerorũ, lætissima omnia expectantium à Mithridate, interea dum Athenion, quondam inops, & opera quæstuaria ludimagister, regis prætextu per Atticæ regionem ac ciuitatem, pompam agit, si quis alloqueretur, contemptim oculos aliò distorquens [e], & compellantibus superbè tanquam oppedens. Obuiam illi processerunt & artifices Bacchici, iunioris Bacchi [f] nuntium in publicum domicilium, & preces libationésque illic fieri solitas aduocantes. Egressus ille priùs ex ædibus quas conduxerat, in Dieusi domum, hominis Deli reditibus locupletis, subuectus est, stragulis, picturis, viris, expositísque vasis argenteis splendidam, è qua paulò pòst exiit, nitidam lacernam trahens, annulum aureum gestans cum insculpta Mithridatis effigie, multis anteambulonibus, famulísque multis assĕclis. Id artificium Bacchicorum luco sacra coram eo facta sunt, & præcone proclamante libationes. Multi ad eius ædes cùm venissent, donec exiret operiebantur. Peregrinis ac ciuibus plenus erat Ceramicus [g]. Sponte, nullius iussu in concionem plebs coïbat: vix tandem ille processit, stipantibus cum hastis, qui clari esse apud populum studerent, & benè audire, vnoquoque apperante obnitentéque vestem eius contingere. Ascendit tandem ille in tribunal, ante porticum Attali extructum Romanis imperatoribus, ibique stans, & in orbem circumspectans attentam multitudinem. Rerum præsentium status, ô viri Athenienses, inquit, vtilitásque patriæ, inuitum cogunt quæ mihi nota sunt vobis denuntiare: at eorum quæ dicturus sum magnitudo ob euentuum vicissitudinem, aduersósque Romanorum casus, & calamitates impedit. Vociferata protinus est adstantium corona, præsenti vt animo confidenter eloqueretur:

Dicam

Dicam igitur, inquit, quæ præter omnem spem acciderunt, & quæ nullus vel per somnium fingere sibi potuisset: Mithridates [a] rex subegit Bithyniam, superiorem Cappadociam, & continentem Asiæ tractum vsque ad Pamphyliam, & Ciliciam. In eius satellitio sunt Armeniæ reges ac Persidis. Ei parent & seruiunt regionum ac gentium præfecti quæ circa Pontum ac Mæotin sitæ sunt, ambitu stadiorum trigesies mille. Romanorum imperator Quintus Oppius in Pamphylia deditus & in vincula coniectus sequitur. Marius Aquilius, qui consulatum gessit, & de Sicilia triumphauit, longa nexus catena cum Bastarne quodam, procero cubitos quinque [b], pedes ab equite trahitur. Ex aliis Romanis, quidam ad deorum simulacra confugientes procumbunt, alij [c] mutata veste quadrata, patriam, quam principio gestabant, nunc rursum induunt. Vniuersæ ciuitates obuiam eunt, & augustiori honore quàm pro mortalium sorte regem deum appellant, & implorant: oracula vndique totius orbis imperium illi vaticinantur & promittunt: numerosus exercitus Macedoniam Thraciámque inuasit [d]: Omnes Europæ prouinciæ in eius partes inclinant. Apud ipsum legati sunt, non tantùm ex Italiæ populis, verum etiam à Carthaginensibus, qui arma consociare volunt, in exitium Romanorum. Hic paululum cùm intersiluisset, multósque sciuisset de iis quæ præter opinionem audierant, confabulari, perfricta fronte, Quidnam igitur vobis consulo? inquit: primùm quidem, ne abrogatos & sublatos vestros magistratus diutiùs abesse patiamini, quos Romanorum senatus supersedere à munere suo decreuit, quoad vestræ ciuitatis administrandæ rationem à se probatam vobis præscripserit: ne templa clausa, squallida gymnasia, theatrum concionibus priuatum, mutum iudiciale forum, Comitium [e] deorum responsis consecratum, ereptum populo, negligatis, ne, viri Athenienses, sacram Iacchi vocem ad perpetuum silentium redactam, ne clausum venerabile Castorum [f] templum, tacentésque philosophorum scholas contemnatis. Hæc & huiusmodi alia multa declamando cùm exaggerasset ignobilis seruus ille ac ludimagister, inter se colloquutæ vulgi turmæ cursim in theatrum conuenerunt, & Athenionem ducem renuntiarunt, traditis eius fidei publicis armis. In orchestram [g] theatri contulit se Peripateticus philosophus, Periclis [h] grauitate ac passu incedens, gratiásque egit Athenienssibus, &, Quandoquidem vobismetipsis, inquit, nunc vos duces [i] estis, si me adiuuabitis, solus tantùm ego potero quantùm in commune vos vniuersi. Hæc fatus, alios sibi magistratus allegit, quos voluit, nominibus in publico eorum propositis, & haud multis pòst diebus tyrannide occupata, quid sibi decretum ac constitutum foret, statim publicauit, non quidem ad philosophiæ leges, quam bonus Pythagoras induxit primus, vt affirmant Theopompus octauo libro Philippiorum, & Hermippus Callimachus. Primùm enim contra Theophrasti & Aristo-

A Λέγω νῦν ἔφη, ἃ μηδέποτε ἐλπισθέντα, μηδὲ ἐν ὀνείρῳ φαντασθέντα. Βασιλεὺς Μιθριδάτης κρατεῖ μὲν Βιθυνίας καὶ τῆς ἄνω Καππαδοκίας· κρατεῖ δὲ τῆς συνεχοῦς Ἀσίας ἁπάσης ἄχρι Παμφυλίας καὶ Κιλικίας. καὶ βασιλεῖς μὲν αὐτῷ Ἀρμενίων καὶ Περσῶν δορυφοροῦσι· δυνάσται δὲ τῶν περὶ τὴν Μαιῶτιν, καὶ τὸν ὅλον Πόντον καλλωκισμένων ἐθνῶν ἐν περιμέτρῳ τρισμυρίων σταδίων. Ῥωμαίων δὲ στρατηγὸς μὲν Παμφυλίας
B Κόιντος ὁ Ὀππιος πεπεδημένος ἀκολουθεῖ δέσμιος. [‖ Μάνλιος] ἢ Ἀκύλλιος ὁ ὑπατικός, ὁ τὸν ἀπὸ Σικελίας καταγαγὼν θρίαμβον ‖ σωθέντων ἔχων ἀλύσει μακρᾷ βαστέρνῃ ‖ πενταπήχει περιπεπλεγμένος ὑπὸ ἵππου ἕλκεται. τῶν δ' ἄλλων Ῥωμαίων οἱ μὲν θεῶν ἀγάλμασι περιπεπώκασιν, ‖ οἱ δὲ λοιποὶ μεταμφιεσάμενοι ‖ τετράγωνα ‖ ἱμάτια, ‖ ἃς ἐξ ἀρχῆς πατρίδας πάλιν ὀνομάζουσι. πᾶσα δὲ πόλις ὡς ὑπὲρ ἀνθρώπου τιμαῖς ὑπερβαλλούσαις καταπαλτᾶται τὸν θεὸν βασιλέα. χρησμοὶ δὲ πάντοθεν τὸν κράτη τῆς οἰκουμένης θεατιῳδοῦσι. διὸ καὶ πρὸς τὸν Θρᾴκιον καὶ τὸν Μακεδονίαν μεγάλα πέμπεται στρατόπεδα, καὶ τὰ τῆς
C Εὐρώπης ἅπαντα μέρη ἀθρόα εἰς αὐτὸν μεταβέβληται. πάρεισι γὰρ πρὸς αὐτὸν πέσσβεις, ἐ μόνον ἐκ τῶν Γαλατικῶν ἐθνῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν Καρχηδονίων συμμαχεῖν ἀξιοῦντες ἐπὶ τὴν τῆς Ῥώμης ἀναίρεσιν. μικρὸν δ' ὑπισχνῶν ὑπὲρ τούτοις, καὶ ἐάσας σὺν πολλοὺς συλλαλήσαι πρὸς τῶν πρεσβόξως πεπηγελμένων, τρίψας τὸ μέτωπον, Τί οὖν, εἶπε, συμβουλεύω, μὴ ἀνέχεσθαι τῆς ἀναρχίας,
D ‖ ἣν ἡ Ῥωμαίων σύγκλητος ὑπισχεῖται ποιήσειν, ἕως αὐτὴ δοκιμάσῃ πρὸς τὸ πῶς ὑμᾶς πολιτεύεσθαι δεῖ. καὶ μὴ προϊδωμεν τὰ ἱερὰ κεκλεισμένα, αὐχμῶντα ὑπὸ τὰ γυμνάσια, τὸ θέατρον ἀνεκκλησίαστον, ἄφωνα δὲ τὰ δικαστήρια, ‖ καὶ τὰ 109
θεῶν χρησμοῖς ‖ καθωσιωμένα ‖ πύκνα ἀφηρημένα τοῦ δήμου. ‖ μὴ περιδωμεν δὲ, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν ἱερὸν τοῦ Ἰάκχου φωνὴν καθεσπερασμένην, καὶ τὸ σεμνὸν ‖ ἀνάκτορον ‖ τῶν θεῶν ‖ κεκλεισμένον, καὶ τῶν φιλοσόφων τὰς διατριβὰς
E ἀφώνους. πολλῶν οὖν καὶ ἄλλων τοιούτων λεχθέντων ὑπὸ τοῦ οἰκοτριβοῦ, συλλαλήσαντες αὐτῆς οἱ ὄχλοι καὶ σωθέντες εἰς τὸ θέατρον, ‖ εἵλοντο τὸν Ἀθηναῖον ‖ στρατηγὸν ὑπὲρ τῶν ὅπλων. καὶ παρελθὼν ὁ περιπατητικὸς εἰς τὴν ὀρχήστραν ‖ ἴσα βαίνων [Πυθοκλεῖ, δι' ἃ χαρίσησθέ τε τῆς Ἀθηναίοις, καὶ ἔφη, Διὸ νῦν ὑμεῖς ἑαυτῶν
F στρατηγεῖτε [πρόσκα λέγων,] καὶ αὖ σωφρονοῦντες, τοσοῦτον δωρήσομαι, ὅσον κοινῇ πάντες ὑμεῖς. Ταῦτ' εἰπὼν συγκατέστησεν ἑαυτῷ σὺν ἄλλους ‖ ἄρχοντας ὧν ἠβούλετο ὑποβάλλων τὰ ὀνόματα. Καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας τύραννον αὐτὸν ἀναδείξας ὁ φιλόσοφος ‖ τῶν Πυθαγορικῶν ‖ ἀναδείξας δόγμα πρὸ τῆς βουλῆς, καὶ τί ἠβούλετο αὐτοῖς ἡ φιλοσοφία, ὡς ὁ καλὸς Πυθαγόρας εἰσηγήσατο, καθάπερ ἱστόρησε Θεόπομπος ἐν ὀγδόῃ φιλιππικῶν, ‖ ἀλλ' Ἑρμιππος] ὁ Καλλιμάχειος, ἀληθὲς καὶ οὗτος σὺν μὲν δὴ φρονοῦντας τῶν πολιτῶν ‖ πρὸς τὰ Ἀριστοτέλους

Cap. XIV

πρὸς ἃ μὲν δὴ

χ. ἢ Ἑρμιππος, vel, ἄλλοι τε καὶ Ἑρμιππος

τέλους καὶ θεοφράστου δόγματα, ὡς ἀληθῆ εἶναι τὴν παροιμίαν τὴν λέγουσαν, Μὴ παιδὶ μάχαιραν, ἀκροδρύαν λύθυς ἐποιήσαν. φύλακας δ' ὅπου τὰς πύλας καθέσησεν ὡς νύκτωρ πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων διαδρᾶναι μέλλοντας διὰ τῶν τειχῶν αὐτοῦ καθιμήσαντας φεύγειν καὶ ὁ Ἀθηνίων ἐπαποστείλας, οὓς μὲν ἐφόνευσεν, οὓς δὲ καὶ δεδεμένους καθήγαγεν. ‖ δορυφόρους ἔχων πολλοὺς τῶν ‖ θρακικῶν καλουμένων. Σιωπῶν δὲ ἐκκλησίας, πολλάκις τὰ Ῥωμαίων φρονεῖν ποιεῖ. καὶ πολλοῖς αἰτίας ὑπέφερεν ὡς διαπεμπομένοις πρὸς τοὺς φυγάδας καὶ νεωτερίζουσιν, ἐφόνευσεν αὐτούς. [καὶ τὰς πύλας τριάκοντα καθεσήσας ἐφ' ἑκάστης,] οὔτ' εἰσιέναι τὸν βουλόμενον, οὔτ' ἐξιέναι εἶα. Ἀνελάμβανε δὲ καὶ τὰς οὐσίας πολλῶν, ‖ καὶ τοσαῦτα χρήματα συνήθροισεν, ὡς καὶ θρέασθαι ‖ πληρῶσαι πλείονα. Ἐξαπέστειλε δὲ καὶ ὑπὲρ τὴν χώραν ὥστε ὁδοδόκους τῶν ἀποχωρούντων, οἵ τινες αὐτοῦ ἀνήγον ὡς αὐτὸν, καὶ ἀκρίτους ἀπώλλυε προσβασανίσας καὶ τρεβλώσας. πολλοῖς δὲ καὶ προδοσίας δίκας ἐπῆγεν, ὡς τοῖς φυγάσι πρὸς καθόδου συνεργοῦσιν. ὧν οἱ μὲν διὰ τὸν φόβον πρὸ τῆς κρίσεως ἔφυγον, οἱ δ' ἐν τοῖς δικαστηρίοις κατεδικάζοντο, αὐτὸς καὶ ψήφους φέρων. ἐνεργάσατο δ' ἐν τῇ πόλει καὶ τῶν πρὸς τὴν ζῆν ἀναγκαίων ἔνδειαν, κριθίδια καὶ πυρούς ὀλίγους διαμετρῶν. ἐξέπεμπε δὲ καὶ ὑπὲρ τῆς χώρας ὁπλίτας τοὺς θηρεύσοντας, εἴ τις τῶν ἀνακεχωρηκότων ἐντὸς ἐστὶ τῶν ὅρων, ἢ τῶν Ἀθηναίων τις εἰς ὑπερόριον ἀποδημεῖ, καὶ τὸν ληφθέντα ἀπελυμπαίνιζεν. ὧν ἐνίους καὶ προσκαταλίσκει ταῖς βασάνοις, σκήπτρου τέ φασιν ὄντος ἡλίου πάντας οἰκουρεῖν, καὶ μετὰ λυχνοφόρου μηδένα φοιτᾶν. καὶ ἐ μόνον τὰ τῶν πολιτῶν διήρπαζεν, ἀλλ' ἤδη καὶ τὰ τῶν ξένων, σκτείνας τὰς χεῖρας καὶ ὑπὲρ τὰ εἰς Δῆλον τὸ θεοῦ χρήματα. σκπέμψας γοῦν εἰς τὴν νῆσον, Ἀπελλικῶντα τὸν Τήϊον, πολίτην ὄντα Ἀθηναίων ἡμόμην, ποικιλώτατόν τινα καὶ ἀνίκητον ζήσαντα βίον. ὅτε μὲν γὰρ ἐφιλοσόφει, καὶ τὰ περιπατητικὰ, καὶ τὴν Ἀριστοτέλους βιβλιοθήκην καὶ ἄλλας συναγόραζε συχνάς. ἦν γὰρ πολυχρήματος. τὰ τ' ἐκ τοῦ μητρῴου τῶν παλαιῶν αὐτόχειρα ψηφίσματα ὑφαιρούμενος ἐκλάθετο. καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων εἴ τι παλαιὸν εἴη καὶ ἀπόθετον. ἐφ' οἷς φωραθεὶς ἐν ταῖς Ἀθήναις ἐκινδύνευσεν ἂν, εἰ μὴ ἔφυγεν. καὶ μετ' οὐ πολὺ πάλιν κατῆλθε θεραπεύσας πολλούς. καὶ συναπενέγραφεν τῷ Ἀθηναίων ὡς ἂν ἀπὸ τῆς αὐτῆς δὴ αἱρέσεως ὄντι. ‖ Ἀθηναίων δὲ [ὁπλαδόμου] τῶν δογμάτων τῶν ἐκ περιπάτου κοινωνήσαντος ἐλθὼν εἰς τέτταρας ἡμέρας διεμέτρει τοῖς ἀνοήτοις Ἀθηναίοις ἀλεκτρυόνων τροφὴν, καὶ οὐκ ἀνθρώπων αὐτοῖς δίδους. Ἀπελλικῶν δὲ μετὰ δυνάμεως ἐξορμήσας εἰς Δῆλον, καὶ πανηγυρικῶς μᾶλλον ἢ στρατιωτικῶς ἀναστρεφόμενος, καὶ προφυλακὴν ἀμελεστέραν ποιὸς τὴν Δῆλον μερίσας. μάλιστα δὲ τὰ ἐξόπισθεν τῆς νήσου ἐάσας ἀφύλακτα καὶ οὐδὲ χάρακα βαλλόμενος, ἐκοιμᾶτο. τότε δὲ ὑπάγων ὁ ‖ Ὀρόβιος στρατηγὸς Ῥω-

χ. ἢ τὰς πύλας, τειάκοντα κατασήσας ἐφ' ἑκ.

ξ. ἐπιλαδόμενος

A telis præcepta, sapientes, & erga rempublicam bene affectos è medio sustulit, qua re cognitum est non falsò prouerbium vsurpari, Ne puero [a] gladium: deinde cùm ad ciuitatis portas custodes statuisset, Athenienses, multi, vt, quæ impendebant mala, vitarent, noctu è mœnibus se demittentes aufugerunt. Ad hos persequendos cùm equites procurrere Athenion iussisset, quidam necati sunt, alij vincti in vrbem reducti. Stipabant eum multi satellites ex iis quos θρακικοὺς, id est, latus obsepientes, B vocant. Aduocata concione sæpius Romanorũ ille res intelligere se assimulabat: accusabat idẽ multos, quòd res nouas molirentur, & profugos accerserent: militibus triginta singulis portis adhibitis, & qui vellent vrbem ingredi arcebat, & qui egredi, prohibebat. Multis facultates eripuit, indéque tantum congessit pecuniæ, vt complures ea puteos impleuerit. In circumiectam regionẽ quaquauersum perscrutatores & obsessores viarum dispersit, secedẽtes ad vrbem retracturos, quos tormentis priùs excruciatos, indicta causa capite plectebat. Multis C proditionis crimen impingebat, tanquam exulum reditum auxilio suo procurarent, quorum ante iudicium quidam perterriti: sibi fuga consuluerunt, quidam in iudiciario foro damnati sunt, illo etiam suffragium ferente. Eorum inopiam quę ad vitam necessaria sunt, inuexit, tritici ordeique parum viritim distribuens. In circũsitum agrum armatos viros dimisit, perquisitoros, num ex iis qui recessissent aliquis intra fines substitisset, & quis ex Athenienſibus extra fines abiisset, deprehensósque fidiculis D distentos, ac fustibus & virgis cæsos, secuti percussit, quosdam in ipsis tormentis ante interemit. Per præconem edixit ad Solis occasum domi vt omnes se continerent, nec quisquam foras commearet, etiam cum laterna aut funali: nec ciuium tantùm fortunas diripuit, sed etiam peregrinorum, manibus quoque protensis in thesauros & opes Delij Apollinis, emisso in insulam Apelliconte Teio, Athenien- se ciue, cuius maximè vita fuit mutabilis, inconstans, & nouitatis cupida. Nam cùm philo- E sopharetur, Aristotelis bibliothecam, & alias plures copiosas ille coëmit, suppetebat enim multa pecunia: surrepta è Metroo [c] decretorum quæ à maioribus promulgata fuerant: autographa [d] is possidebat, & ex aliis ciuitatibus si quid esset antiquum, vel arcanum & reconditũ, id omne corraserat, quo in furto deprehensus, Athenis, capitis periculũ certũ euasit fuga, reuersúsque paulo post multorum diligentia & opera, quos obsequiosè coluerat, Athenionis ob sectæ societatem cœptis ac consiliis fauebat, & suffragabatur. Athenion autem F Peripateticorum imbutus doctrina, chœnicem ordei in quatriduum stolidis Athenienſibus distribuebat, ac viritim impertiebatur, gallinarum potius quàm hominum dimensum. Apelliconta verò cum cohortibus aliquot Delum celeriter profectũ & illic cõmorantem, veluti festa potius quadam celebritate securum, quàm militari disciplina cautum, negligentiùs circa insulam diuisis custodiis, atque adeò posteriore insulæ parte sine præsidio & vallo relicta, dormientem, Orobius exercitus Romani

mani dux,cui Deli tutela commissa fuerat, socordiæ ac imprudentiæ hominis certior factus, obseruata nocte illuni, expositis suis militibus, sopitos & ebrios adortus, Athenienses ac eorum commilitones pecudum more trucidauit, numero sexcentos: viuos cepit, ad quadringentos: præclaro illo duce Apelliconte fuga clanculum elapso: multos quos in villas confugientes erat conspicatus, exussit cum ipsis ædificiis, cunctásque ipsorum machinas obsidionales cum Helepoli, quam Delon profectus [a] extruxerat. Trophæo erecto cum ara eo ipso loco quo hostes profligauerat, Orobius hæc inscripsit,

Defunctos hoc sepulchrum peregrinos habet,
Qui pugnantes in mari vitam amisere:
Dum sacram Athenienses insulam vastabant,
Marte cùm Cappadocum rege communicato [b].

Fuit & Tarsi tyrannus philosophus Epicureus, nomine Lysias, qui à conterraneis ciuibúsque suis creatus Stephanephorus [c], id est, Herculis sacerdos, eo magistratu nunquam se abdicauit, habitu ipso tyrannidem præ se ferens, tunicam purpuream indutus, albo distinctam, & sagum siue paludamentum sumptuosum, Laconicis albis soleis calceatus, coronam lauream gestans ex auro: diuitum fortunas erogans pauperibus, occidens multos qui dare abnuerent. Tales quidem sunt ad principatum euecti è philosophia, de quibus aiebat siue Crates, siue Democharcs, Vt lanceam è thymbra [d] efficere nemo potest, sic nec è Socrate inculpatum militiæ ducem. Plato sanè tradit ter Socratem militasse: semel in Amphipolin, iterum in Potidæam, & denique in Bœotos, cùm ad Delium [e] pugna commissa [f] est: ac eum fortitudinis virtutísque præmia consecutum, cunctis Athenienſibus fusis, ac in fugam coniectis desideratísque multis, id quod nullius historiis proditum est. Hæc autem omnia mera sunt mendacia Nã expeditio in Amphipolin suscepta est, Alcæo prætore ductu Cleonis, delectis strenuissimis quibusq; ac primariis ciuibus, vt inquit Thucydides, quibus adscribi Socratẽ necessum fuit, inopẽ hominẽ, cui prẽter baculum & pallium nihil prorsus fuit. Quis verò historiæ scriptor, aut poëta, aut vbinam Thucydides Socratem [h] Platonis, militem depinxit? quid baculo cum scuto cõuenit? Quãdo verò, vt scribit Plato in Charmide, ad Potidæam meruit: & adeptum suæ virtutis prẽmium Alcibiadi cessit? quod idem Plato refert, cùm nec Thucydides id scriptum reliquerit, nec Isocrates in oratione De iugo? Quo tandem prælio fortitudinis ille præmium consecutus est, aut quidnam insigne clarúmve gessit, cùm nulla tũ pugna inciderit, vt testatur Thucydides? Prodigiosa certè ea vaniloquentia Platonis non contẽtus, memorat perspectam, imo verius afflictam fortitudinem, & animi præsentiam, qua ad Delium manus conseruit. Ad Delium quidem istud, cuius meminit Plato, Socrates, vt scribit Herodicus Cratettius in libro suo ad Philosocratem [i], cum aliis quamplurimis turpiter fugam arripuit, cùm Pagondas equitum alas duas post tumulum abditas transmisisset, Athenienſibus tum fuga petentibus De-

A μαίων, καὶ Φυλάσιων τὴν Δῆλον, φυλάξας ἀσέλλιον νύκτα, καὶ ἐκβιβάσας οὓς ἑαυτοῦ σταλιώτας, κοιμωμένοις τε μεθύουσιν ἐπιπεσὼν, κατέκοψε οὓς Ἀθηναίους καὶ οὓς μετ' αὐτῶν συστρατευομένους ὡς βοσκήματα, ἐξακοσίους τὸν ἀριθμόν. ἐζώγρησε δὲ καὶ ὡσὶ τετρακοσίους. καὶ ὁ καλὸς στρατηγὸς Ἀπελλικῶν ἔλαθε φυγὼν ἐκ Δήλου. πολλοὺς δὲ καὶ συμφυγόντας κατιδὼν ὁ Ὀρόβιος εἰς ἐπαύλεις, συγκατέφλεξεν αὐτοῖς οἰκίαις τε καὶ τὰ αὐτῶν τὰ πολιορκητικὰ ὄργανα σὺν τῇ Ἑλεπόλει, ἣν εἰς Δῆλον
B ἐλθὼν κατεσκεύακει. Στήσας δὲν τρόπαιον ὅπι τῶν τόπων ὁ Ὀρόβιος καὶ βωμὸν, ἐπέγραψε,

Τὰς δὲ θανόντας ἔκτεινε ξείνους τάφος, οἳ περὶ Δῆλον
Μαρνάμενοι, ψυχὰς ὤλεσαν ἐν πελάγει.
Τὴν ἱερὴν ὅτε νῆσον Ἀθηναῖοι κεραΐζον.
Κοινὸν Ἄρη βασιλεῖ Καππαδόκων ἠέμεν.

Καὶ Ταρσεὺς δὲ Ἐπικούρειος φιλόσοφος ἐτυράννησε, Λυσίας ὄνομα. ὃς ὑπὸ τ' πατρίδος στεφανηφόρος αἱρεθεὶς, τοῦτ' ἔστιν ἱερεὺς Ἡρακλέους, οὐκ ἀπέπεσε τὴν ἀρχὴν, ‖ ἀλλ' ἐξ ἱματίου τύραννος ἦν. ‖ πορφυρᾶν μὲν μεσόλευκον χιτῶνα ἐνδεδυκώς, ‖ χλαμύδα δὲ ἐφεστρίδα περιβεβλημένος πολυτελῆ, καὶ ὑποδήματα λευκὰς Λακωνικὰς, στέφανον δάφνης χρυσῆς ἐσεμμένος. καὶ Δημήτριον τὸν τῶν Ἀλεσίων τοῖς πένησι πολλὰς φορυδίων τῶν ἐκ διδόντων. τισὶ τοιοῦτοι εἰσὶν οἱ ἀπὸ φιλοσοφίας σταλῆναι, ὡσὶ ὧν Δημοχάρης ἢ Κράτης ἔλεγον, ὥστε οὐκ θύμβρας ἔδεις ἂν δυνάσθαι καλασκευάσαι λόγχην, οὐδὲ οὐκ Σωκράτους σταλιώτην ἄμεμπτον. 109
‖ Ὁ γὰρ Πλάτων φησὶ τοὺς στρατείας στρατεύσασθαι Σωκράτην· τὴν μὲν εἰς Ποτίδαιαν, τὴν δὲ εἰς Ἀμφίπολιν, τὴν δὲ εἰς Βοιωτούς. ὅτε καὶ συνέβη τὴν ὑπὸ Δηλίῳ μάχην γενέσθαι. μηδενὸς δὲ τοῦτ' ἱστορηκότος, αὐτὸς καὶ ἀριστεῖον φησὶν αὐτὸν τετυχηκέναι, πάντων Ἀθηναίων φυγόντων. πολλῶν δὲ καὶ ἀπολυμένων. ταῦτα δὲ ταῦτα ἐψευδολόγηται. ‖ Ἡ μὲν γὰρ ὑπὸ Ἀμφίπολιν στρατεία γέγονεν ὑπὸ Ἀλκήμου ἄρχοντος, Κλέωνος ἡγεμόνος ἐξ ‖ ὑπλιτῶν ἀνδρῶν, ὡς φησὶ Θουκυδίδης. τούτων δὲν τῶν ὑπλιτῶν ἀνάγκη εἶναι καὶ Σωκράτην, ᾧ πλὴν τριβωνος καὶ βακτηρίας οὐδὲν ἦν. Τίς οὖν εἶπεν ἱστοριογράφος ἢ ποιητὴς, ἢ ποῦ Θουκυδίδης τὸν Σωκράτην παρενέχρωσε τὸν Πλάτωνος στρατιώτην; τί γὰρ ἀπαίδι ξιφίδιον καὶ βακτηρία; πότε δὲ καὶ εἰς Ποτίδαιαν ἐστράτευσεν ὡς ἐν τῷ Χαρμίδῃ εἴρηκεν ὁ Πλάτων; Φάσκων αὐτὸν καὶ τῶν ἀριστείων τότε Ἀλκιβιάδῃ παραχωρῆσαι. τοῦτο οὔτε Θουκυδίδου, ἀλλ' οὔτ' Ἰσοκράτους εἰρηκότος ἐν τῷ περὶ τοῦ ζεύγους. ποίας δὲ καὶ μάχης γενομένης ἔλαβε τὰ ἀριστεῖα Σωκράτης, καὶ τί πέφαγε δηφανὲς καὶ ἄφθονον καθόλου, μάχης μηδεμιᾶς συμπεσούσης ὡς ἱστόρηκε Θουκυδίδης. Οὐκ ἀρκεθεὶς δὲ ταύτῃ τῇ τεραστολογίᾳ ὁ Πλάτων, ἐπάγει καὶ τὸν ὑπὸ Δηλίῳ γενόμενον, μᾶλλον δὲ πεπλασμένον ἀνδραγαθίαν. εἰ γὰρ καὶ τὸ Δήλιον ἤρηκε Σωκράτης ὡς ἱστορεῖ Ἡρόδικος ὁ Κρατήτειος, ἐν τοῖς περὶ τὸν Φιλοσωκράτην, ἅμα τοῖς πολλοῖς ἀσχημόνως ἂν ἔφυγε, ‖ Παγώνδου δύο τέλη περιέμψαντος τῶν ἱππέων ἐκ τοῦ ἀφανοῦς περὶ τὸν λόφον. τότε γὰρ οἱ μὲν περὶ τὸ Δήλιον

Cap. XV.

λιον τῶν Αθηναίων ἔφυγον, οἱ δ' ἐπὶ Θάλατταν, ἄλλοι δ' ἐπὶ Ωρωπὸν, οἱ δὲ Πάρνηθα τὸ ὄρος. Βοιωτοὶ δ' ἐφεπόμενοι ἔκτεινον, καὶ μάλιστα οἱ ἱππεῖς, οἵ τε ἑαυτῶν καὶ Λοκρῶν. Τοιούτου οὖν κυδοιμοῦ καὶ φόβου καταλαβόντος τοὺς Αθηναίους, μόνος Σωκράτης βρενθυόμενος καὶ τὸ ὀφθαλμὼ παραβάλλων, εἰσήκει ἀναστέλλων τοὺς Βοιωτῶν καὶ Λοκρῶν ἱππικόν. καὶ ταύτης τῆς ἀνδρείας αὐτοῦ οὐ Θουκυδίδης μέμνηται, οὐκ ἄλλος οὐδεὶς ποιητής; πῶς δὲ καὶ τῶν ἀριστείων Αλκιβιάδη παρεχώρει, τῷ μηδ' ὅλως κεκοινωνηκότι ταύτης τῆς στρατείας; Εν δὲ τῷ Κρίτωνι ὁ τῆ μνημοσύνῃ φίλος Πλάτων, οὐδὲ ποιήσασθαί ποτε ἀποδημίαν τὸν Σωκράτην ἔξω τῆς εἰς Ισθμὸν πορείας εἴρηκε. καὶ Ανιστένης δ' ὁ Σωκρατικὸς περὶ τῶν ἀριστείων τὰ αὐτὰ τῷ Πλάτωνι ἱστορεῖ. οὐκ ἔστιν δ' ἔτυμος ὁ λόγος οὕτως. χαρίζεσθαι γὰρ καὶ ὁ κύων οὕτως πολλὰ τῷ Σωκράτει. ὅθεν οὐδὲ ἑτέρῳ αὐτῶν δεῖ πιστεύειν σκοπὸν ἔχοντας Θουκυδίδην. ὁ γὰρ Ανιστένης καὶ πεπαίζηκε τῇ ψευδογραφίᾳ λέγων οὕτω, Ημεῖς δ' ἀκούομεν καὶ τὴν [πρὸς Βοιωτοὺς] τὰ ἀριστεῖα σε λαβεῖν. Εὐφήμει, ὦ ξένε, Αλκιβιάδου τὰ γέρα, οὐκ ἐμόν· σοῦ γε δόντος, ὡς ἡμεῖς ἀκούομεν. ὁ δὲ Πλάτωνος Σωκράτης εἰς Ποτίδαιαν λέγει παρεῖναι, καὶ τῶν ἀριστείων Αλκιβιάδη πεπαικέναι. πρότερον δὲ καὶ πάντως τοῦ ἱσομηνοῦς τῆς ἐπὶ Δήλιον στρατείας ἦν πρὸ Ποτίδαιαν, ἧς Φορμίων ἐστρατήγει. Παντ' οὖν ψεύδονται οἱ Φιλόσοφοι, καὶ πολλὰ πεπαικότες τοὺς χρόνους γράφοντες οὐκ αἰσθάνονται.

CAPIT. XVI.

CAP. XVII.

Καθάπερ οὖν ὁ καλὸς Ξενοφῶν, ὃς ἐν τῷ Συμποσίῳ ἱστορῆσαι Καλλίαν τὸν Ιππονίκου, Αὐτολύκου δὲ Λύκωνος ἐρῶντα, καὶ νενικηκότος αὐτὸ παγκράτιον, ἐστᾶσιν ποιούμενον, καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις παῖδι μόσι [παρόντα, τὸν ἴσως μηδὲ] γεννηθέντα, ἢ πρὶν παιδικὴν ἡλικίαν ὑπάρχοντα. ἔστι δὲ οὗτος ὁ καιρὸς καθ' ὃν Αριστίων ἄρχων ἦν. ὅπερ τότε μὲν Εὔπολις τὸν Αὐτόλυκον διδάξας διὰ Δημοστράτου χλευάζει τὴν νίκην τοῦ Αὐτολύκου, πάλιν ὁ Ξενοφῶν ποιεῖ τὸν Σωκράτην λέγοντα ἐν τῷ Συμποσίῳ ταυτί. καίτοι Παυσανίας γε ὁ Αγάθωνος δ' ποιητὴς ἐρασὴς ὑπολογούμενος ὑπὲρ τῶν ἀκρασίᾳ συγκαινδυνούμενον, εἴρηκεν ὡς καὶ στράτευμα ἀλκιμώτατον αὖ γένοιτο ἐκ παιδικῶν καὶ ἐραστῶν. τούτους δὲ αὖ ἔφη οἴεσθαι μάλιστα αὖ αἰδεῖσθαι ἀλλήλους ἀπολιπεῖν· θαυμαστὰ λέγων, εἴγε οἱ φόβου τε ἀφρονίσειν καὶ ἀναισχυντεῖν πρὸς ἀλλήλους ἐθίζόμενοι, οὗτοι μάλιστα αἰσχύνονται αἰσχρόν τι ποιεῖν. ὅπου μὲν οὖν τούτων οὐδὲν εἴρηκε Παυσανίας, ἔξεστι μαθεῖν ἐκ τοῦ Πλάτωνος συμποσίου. Παυσανίου γὰρ οὐκ οἶδα σύγγραμμα, οὐδ' ἀκήκοα, πλὴν ἄλλου λαλοῦντος ὅτου πρὸς χρήσεως ἐρασῶν καὶ παιδικῶν ἢ πρὸς Πλάτωνι. πλὴν εἴ τε καλέψαντα τὸν Ξενοφῶν, εἴ τ' ἄλλως γεγραμμένῳ τῷ Πλάτωνος ἐνέτυχε συμποσίῳ, πρὸς εἰδὼς τὸ γὰρ καθ' οὓς χρόνους ἀσύχημα λεκτέον. Αριστίων, ἐφ' οὗ τὸ συμπόσιον ὑποκείται [ἀνηγμένον,] πρὸ τεσσάρων ἐτῶν Ευθήμου πρότερος ἦρξεν.

πρὸς Ποπαιάτας

πρόντα ἑαυτὸν, ἴσως, μηδέ γ.

ἀνηγμένον.

lium, quibusdam Oropum, aliis ad mare se recipientibus, quibusdam ad montem Parnetha, Bœotis vrgentibus, & interficientibus, equitatu præsertim suo ac Locrorum. Tali igitur pauore ac tumultu consternatis Athenienſibus, Socrates, si Diis placet, solus minabundus & fremens, in equites Bœotorum ac Locrorum intuitus, eos repressurus constitit: & tam virilis animi neque Thucydides meminit, neque poëtarum vllus? Quo verò pacto Alcibiadi virtutis suæ præmium concessisset, qui nec illius quidem belli omnino consors fuit? Quin idem Plato, alioqui memoriæ [a] tenacis, in Critone scribit, nunquam peregrè profectum Socratem fuisse, præterquam ad Isthmum cùm se contulit. Idem quod Plato narrat & Antisthenes Socraticus, de honorariis illis virtutis præmiis. Sed minimè vera est huius etiam oratio, quoniam Socrati multa canis ille gratificatur, ex quo neutri fides est adhibenda, præsertim cùm sit Thucydidis historia nobis tanquam pro signo proposita, cui credamus. In fabulosa illa narratione loquentem sic Antisthenes Socratem inducit. A. Fama verò est in ea te pugna qua cum Bœotis dimicatum est, virtutis præmium reportasse. S. Bona verba quæso. Non meum, sed Alcibiadis id decus fuit. A. Ita sanè: verum, vt audimus, quia tu illi dedisses. Plato quidem Socratem ad Potidæam stipendia fecisse tradit, præmióque virtutis suæ cohonestatum. At magno consensu historici omnes produnt, bellum ad Potidæam [b] gestum Phormione [c] duce, alterum illud quo signis collatis ad Delium conflixerunt, præcessisse. Sic omnia philosophi mentiuntur, à séque multa scribi præter ordinem temporum nesciunt. Eiusmodi fuit & lepidus Xenophon, qui sui conuiuij argumentum designauit, Callian Hipponici gnatum, ob Autolyci Lyconis filij, quem amabat, de Pancratio victoriam, epulantem, & cum aliis conuiuis præsentem fuisse Autolycum, qui nondum fortassis tum natus erat, vel ætatem puerilem nondum excesserat. Eo scilicet tempore Aristion rempublicam gubernabat [d], quo prætore Eupolis impulsu hortatúque Demonstrati Autolycum fabulam egit, qua Autolyci victoriam irridet. Xenophon rursus in eodem conuiuio hæc loqui Socratem fingit. Atqui Pausanias, cui Agathon poëta in delitiis fuit eorum causssam defendens qui intemperantiæ [e] dediti sunt, inquit, validissimum exercitum fore cõtractum ex illis qui amant & amantur: vtilitatis enim maximè sese deserere. Mirandum profectò hoc fuerit, si qui nullo pudore aut respectu patrare inter se turpia & probrosa consueuerũt, ne quid flagitiosum aut inhonestum admittant, verecũdia deterreantur. Horum nihil à Pausania dictum fuisse, licet è Platonis cõuiuio cognoscere. Pausaniæ nulla ego equidem scripta legi, nec alius quisquam illa disputantem de amatorum & amasiorum vtilitate induxit præter Platonem. Cæterùm, siue id commentus est Xenophon [f], siue alioqui iam scriptũ Platonis conuiuium nactus, hæc omittamus in præsens, at circa tempora nunc errorem adnotemus. Aristion, sub quo id conuiuium celebratũ fingitur, annis quatuor magistratũ supremũ obtinuit ante Euphemum.

Is au

Is autem reipublicæ cùm præesset, Agathonis victoriam [a] Plato celebrauit, cœna descripta, in qua Pausanias de amore disputat. Est igitur prodigiosum & admirabile, si quæ nondum tum dicta, sed anno postea quarto tentata demum fuerant, recitet. Quapropter omnino Platonis conuiuium nugæ sunt. Nam cùm vicit Agathon, annos tantùm quatuordecim Plato natus fuit. In Bacchi festis ludis Agathon sub Euphemo corona donatus est, Plato verò sub Apollodoro genitus Euthydemi successore, vita ad annum octogesimum secundum producta, obiit, sub Theophilo, qui rempublicam post Callimachum rexit, & ab Apollodoro octogesimus secundus Prætor numeratur. Ab Apollodoro, natiuitatéque Platonis, Euphemus rempublicam administrauit decimus quartus, sub quo ob Agathonis victoriam conuiuio excepti sunt. Quin ipse Plato congressum illum multò antea factum his verbis declarat: Prorsus [b], inquam, tibi videtur certi nihil dixisse qui hæc narrauit, si adeò nuper congressum illum extitisse putas, vt ego quoque interfuerim. Ego equidem sic arbitror, inquit. Tum ego: Quid ita? an ignoras, ô Glaucon, iam multis annis Agathonem huc non accessisse? Et sermonis progressu: At hoc mihi dicito, quando conuentus ille fuerit: Ego verò, Nobis adhuc pueris, cùm Agathon prima tragœdia victor abiit. Multis quidem argumentis manifestum est, Platonem valde falli in æstimandis temporibus, non quia, vt est apud Poëtam [c], inconsideratè scribat quidquid temerè in linguam venerit. Non enim sine scribendi studio [d] & meditatione quidquam dixit, sed multùm attentè & cogitanter omnia, quale est quod in Gorgia scripsit: Archelaus, mehercule, hic miser est, quod ex oratione tua patet, ô amice, iniustus si fuerit. Deinde cùm disertè regnante, apud Macedonas Archelao illa scribere sese dixisset, orationis procursu dixit: Et Periclem hunc, qui nuper obiit. Si Pericles nuper fato concesserat, nondum Archelaus ad regnum peruenerat: Si regno iam potiebatur, multò antea Pericles mortuus est. Priùs enim Perdiccas regnauit, quàm Archelaus, annis vno & quadraginta, vt autor est Nicomedes Acanthius? vt Theopompus, triginta quinque; vt Anaximenes, quadraginta; vt Hieronymus, viginti octo; vt Marsyas & Philochorus, viginti tribus. His tam differenter ab historicis proditis, minimũ sumamus hîc numerum, annos viginti tres. Pericles anno tertio belli Peloponnensis diẽ obiit, Epameinone Prætore, quo tempore mortuo Perdiccæ in regno successit Archelaus. Quónam igitur pacto, vt inquit Plato, Pericles nuper vitam finiisset? In eodẽ Gorgia Plato Socratẽ inducit hæc loquentẽ. Haud ita dudũ tribu mea imperij summam obtinente, in curiam [e] me coopratũ è concilij sententia decretũ facere cùm oporteret, risum excitaui, quòd senatu consultum perscribere, aut scisscere non didicissem. Id autem à Socrate factũ constanti [f] animi fortitudine, quòd leges nollet popularis administrationis labefactare, apertè declarat Xenophon libro primo Rerum Græcarũ his verbis: Quosdam è senatu contra leges ferri sententias permissuros se negãtes rursum Calli-

A καθ' ὃν Πλάτων τὰ Ἀγάθωνος νικητήρια γέγραφεν, ἐν οἷς Παυσανίας τὰ περὶ τῶν ἐρωτικῶν διεξέρχεται. Θαυμαστὸν οὖν καὶ τερατῶδες εἰ τὰ μήπω ῥηθέντα, μετὰ δὲ τέταρα ἔτη ἐπιχειρηθέντα παρ' Ἀγάθωνι, Σωκράτης φησὶ Καλλίᾳ δειπνῶν διθυράμβου δεόντως ῥηθέντα. ‖Ὅλως δὲ Cap.
λῆρος ἐστὶ τῷ Πλάτωνι τὸ συμπόσιον. ὅτε γὰρ Ἀ- XVIII.
γάθων ἐνίκα, Πλάτων ἐτῶν δεκατεσσάρων ἐτῶν.
ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ ἄρχοντος Εὐφήμου στεφανοῦται λη-
ναίοις· Πλάτων δὲ γυμνάζεται ἐπὶ Ἀπολλοδώρου
B ἔτη μετ' Εὐθύδημον ἄρξαντος. δύο δὲ καὶ ὀγδοήκοντα βιώσας ἔτη, μετήλλαξεν ἐπὶ Θεοφίλου τὸ μετὰ Καλλίμαχον, ὃς ἐστιν ὀγδοηκοστὸς καὶ δεύτερος. Ἀπὸ δὲ Ἀπολλοδώρου καὶ τῆς Πλάτωνος γενέσεως, τεσσαρεσκαιδέκατος ἐστιν ἄρχων Εὔφημος, ἐφ' οὗ τὰ ἐπινίκια Ἀγάθωνος ἐσιώπησαν. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Πλάτων δηλοῖ τὴν σωφροσύνην ταύτην πρὸ πολλοῦ γεγονέναι, λέγων οὕτως ἐν τῷ συμποσίῳ, Εἰ νεωστὶ ἦγε τὴν σωφροσύνην γεγο-
C νέναι, ὥστε καὶ μὲ προσῆκεν ἐρωτᾶσθαι; Ἐγὼ γὰρ ἔφη· Πόθεν λῷε δ' ἐγὼ λύκων; οὐκ οἶσθ' ὅτι πολλῶν ἐτῶν Ἀγάθων ἐνθάδε οὐκ ἐπιδεδήμηκε; καὶ προθελθὼν φησὶν, ἀλλ' εἰπέ μοι, πότ' ἐγένετο ἡ σωφρο- 110
σύνη αὕτη; κἀγὼ εἶπον, ὅτι παίδων ἔτι ὄντων ἡμῶν, ὅτε τῇ τραγῳδίᾳ ἐνίκησεν ὁ Ἀγάθων ὅτι ἦ πολλὰ ὁ Πλάτων πρὸ σοῦ χρόνους ἁμαρτάνει, δῆλον ἐστὶν οὐκ πολλῶν. καθὰ γὰρ εἰπόντα ποιητὴν, ὅτι-
D κεν ἐπ' ἀκμαίμαν γλῶτταν ἔλθῃ, τὸν μὴ Δαμαρείνας γράφει. οὐ γὰρ [ἀγράφως] τι ἔλεγε, ἀλλὰ πάνυ [ἐσκεμμένως, ὡς ἐν τῷ Γοργίᾳ] γράφων φησίν. ἄθλιόν ἐστιν ἄρα οὗτος ὁ Ἀρχέλαος εἰ κατὰ τὸν σὸν λόγον. εἴπερ γε ὦ φίλε ἄδικος. εἶτα ῥητῶς εἰπὼν, ὡς κατέχοντος τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν Ἀρχελάου, πρόσθας γράφει ταδὶ, καὶ Περικλέα τοῦτον νεωστὶ τετελευτηκέναι. εἰ δὲ νεωστὶ τετελεύτηκε Περικλῆς, Ἀρχέλαος οὔπω κύριος ἐστὶ τῆς ἀρχῆς. εἰ δ' οὗτος βασιλεύει, πρὸ πολλοῦ πάνυ χρόνου ἀπέθανε Περικλῆς. Περ-
E δίκκας γοῦν πρὸ Ἀρχελάου βασιλεύει, ὡς μὲν ὁ Ἀκάνθιος φησὶ Νικομήδης, ἔτη μά· Θεόπομπος δέ φησι λέ. Ἀναξιμένης μί. Ἱερώνυμος κή. Μαρσύας δὲ καὶ Φιλόχορος κγ'. τούτων οὕτω διαφόρως ἱστορουμένων, λάβωμεν τὸν ἐλάχιστον ἀριθμὸν τὰ κγ' ἔτη. Περικλῆς δ' ἐτελεύτησε κατὰ τὸ τρίτον ἔτος ‖ τοῦ ‖ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, [‖ἄρχοντος Ἐπαμείνους,‖ ἐφ' οὗ τελευτᾷ] Περδίκκας, καὶ τὴν βασιλείαν Ἀρχέλαος διαδέχεται. Πῶς οὖν νεωστὶ κατὰ Πλάτωνα τελευ-
F τᾷ Περικλῆς; Ἐν ᾗ τῷ αὐτῷ Γοργίᾳ ὁ Πλάτων τὸν Σωκράτη ποιεῖ λέγοντα, καὶ περὶ βουλεύειν λαχὼν, ἐπειδὴ ἡ φυλὴ ἐπρυτάνευε, ἐδόκει με ἐπιψηφίζειν, γέλωτα παρεῖχον, ἢ οὐκ ἠδυνάμην ἐπιψηφίσαι. [Τοῦτ' οὐ Σωκράτης οὐ μᾶλλον κατ' ἀνδραγαθίαν] οὐ γὰρ ἠβούλετο λύειν δημοκρατίας νόμους. παρίστησι δὲ τοῦτο σαφῶς ὁ Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ Ἑλληνικῶν ἐκλιθεὶς οὕτως· Τῶν δὲ πυθέσθαι τινῶν οὐ φασκόντων πρόθυμον τὴν ἐπιψήφισιν ποιήσειν παρὰ τοὺς νόμους, αὖθις Καλλι-

γρ. ἀκαίρως
γρ. ἐσκεμμένως; ὃς ἐν τῷ Γ.

γρ. Ἐπαμείνωνος ἄρχοντος ἐφ' οὗ τελευτᾷ Ἀλέξανδρος, καὶ τὴν βασιλείαν Περδίκκας διαδέχεται. ὃς ἐβασίλευσεν ἕως Καλλίου ἐφ' οὗ τελ.
γρ. τοῦτο δ' ὁ Σωκράτης οὐ δι' ἀγνοιαν ἐπίει. μᾶλλον δὲ κατ' ἀνδρε-

ξενος ἀναβὰς καὶηγορεῖ αὐτῶν οἱ ἢ ἐβόων καλεῖν δεῖν οὐ φάσκοντας. οἱ δὲ πεντάκις φοβηθέντες, ὡμολόγουν ἅπαντες πεισθῆναι πλὴν Σωκράτους τοῦ Σωφρονίσκου. οὗτος ἢ οὐκ ἔφη, ἀλλὰ καθ' δεῖν νόμους πᾶσι ποιήσειν. οὕτω ἐστὶν ὁ διαψηφισμὸς ὁ γιγνόμενος καθ' ὧν ἐφασπίδιον στρατηγῶν, ὅτι οὐκ ἐν Ἀργινούσαις ἐν τῇ ναυμαχίᾳ ἀπολομένους οὐκ ἀνέλοντο. Ἐγένετο ἡ ναυμαχία ἐπὶ ἄρχοντος Καλλίου, τῆς Περικλέους τελευτῆς ὕστερον ἔτεσιν εἴκοσι καὶ τέτταρσιν ‖ ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ διαλόγῳ ‖ μετὰ τὴν Ἱππονίκου τελευτὴν γιγνόμενος, παρειληφότος ἤδη τὴν οὐσίαν Καλλίου, [τοῦ Πρωταγόρου διαγεγονότος] τὸ δεύτερον οὐ πολλαῖς πρότερον ἡμέραις. ὁ δὲ Ἱππόνικος ἐπὶ μὲν Εὐθυδήμου ἄρχοντος στρατηγῶν διαπεπολέμηκε μετὰ Νικίου πρὸς Ταναγραίους, ἐπὶ δὲ συμμαχοῦντας Βοιωτῶν, καὶ τῇ μάχῃ νενίκηκε. τέθνηκε δὲ πρὸ τῆς ἐπ' Ἀλκαίου διδασκαλίας τῶν Εὐπόλιδος κολάκων οὐ πολλῷ χρόνῳ καθ' τὸ εἰκὸς πρόσφατον γάρ πνα τοῦ Καλλίου τὴν διάληψιν τῆς οὐσίας ἐμφαίνει τὸ δρᾶμα. ‖ Ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ δράματι Εὔπολις τὸν Πρωταγόραν ὡς ἐπιδημοῦντα εἰσάγει. ‖ Ἀμειψίας δ' ἐν τῷ Κοινῷ δύο πρότερον ἔτεσιν διδαχθέντι, οὐ καταριθμεῖ αὐτὸν ἐν τῷ Φρονπιστῶν χορῷ. ‖ Δῆλον οὖν ὡς μεταξὺ τούτων τῶν χρόνων διαγέγονεν. ὁ δὲ Πλάτων καὶ τὸν Ἠλεῖον Ἱππίαν συμπαρόντα ποιεῖ ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ μετὰ πνων ἰδίων πολιτῶν, οὓς οὐκ εἰκὸς ἐν Ἀθήναις ἀσφαλῶς διατρίβειν, ‖ πρὸ τῆς ἐνιαυσίας ἐπὶ Ἰσάρχου ἐλαφηβολιῶνος σπεισαμένους ἀπονδάς. ‖ ὁ δὲ τὸν Διάλογον ὑφίεσθαι γνόμενον [πρὸ δεῦ κηρυχὺς τύρους, καθ' ὃς πρόσφατος ἐγεγόνεσαν. λέγε] γοῦν, εἰ γὰρ εἶεν ἄνθρωποι ἄγριοι οἵους πέρυσι φερεκράτης ὁ ποιητὴς ἐδίδαξεν [ἐπὶ λιμναίοις.] ἐδιδάχθησαν δὲ οἱ Ἀγροῖοι ἐπ' Ἀφεπσίωνος ἄρχοντος, ἀφ' οὗ ἐστὶ ἄρχων ‖ Ἀσύφιλος, πέμπτος ὢν ἀπὸ Ἰσάρχου, καθ' ὃν αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο. Ἰσάρχου γὰρ, εἶτ' ‖ Ἀμεινίας, μεθ' ὃν Ἀλκαῖος, εἶτ' Ἀφεπσίων, εἶτ' Ἀσύφιλος. ‖ Παρὰ τὴν ἱστορίαν οὖν ὁ Πλάτων ἐν τῷ Διαλόγῳ εἰς τὰς Ἀθήνας ἄγει πολεμίους ὄντας δεῦ τὸν Ἱππίαν μὴ τῆς ἐπιχειρείας αὐτῆς μνούσης. ‖ Καὶ ἄλλοις δ' ὁ Πλάτων φησὶ, Χαιρεφῶντα ἐρωτῆσαι τὴν Πυθίαν, εἴ τις εἴη Σωκράτους σοφώτερος καὶ τὴν ἀνελεῖν, Μηδένα. καὶν τούτοις ἢ μὴ ξυμφωνῶν [Ξενοφῶντι φησί.] Χαιρεφῶντος γὰρ πολὺ ἐπερωτήσαντος ἐν Δελφοῖς ὑπὲρ ἐμοῦ, ἀνεῖλεν ὁ Ἀπόλλων, [πάρουσι] μηδένα εἶναι ἀνθρώπων ἐμοῦ μήτε δικαιότερον, μήτε σωφρονέστερον. ‖ Πῶς οὖν οὐ λογον ἢ πιθανὸν Σωκράτη τὸμολογοῦντα μηδὲν ἐπίστασθαι, σοφώτατον ἁπάντων ὑπὸ τοῦ παντὸς ἐπισκήπτου θεοῦ ἀναρρηθῆναι; εἰ γὰρ τοῦτό ἐστι σοφία, τὸ μηδὲν εἰδέναι, τὸ παντὶ εἰδέναι φαυλότης ἂν εἴη. τίς δ' ἡ χρεία τῷ Χαιρεφῶντι παρενοχλεῖν τὸν θεὸν περὶ Σωκράτους τοιαυτομένου; αὐτὸς γὰρ ἀξιόπιστος ὑπὲρ αὐτοῦ λέγων, ὡς οὐκ ἔστι σοφός.

γρ. τῷ Πρωταγόρου μίμνεται παραχ.

γρ. ἃ περὶ τὰς κωμῳδὰς καθ' οὓς πεπεισμένως ἐγένοντο, ὄντες· ἀλλὰ πολὺ ὕστερον. λ.

γρ. ἐπὶ Ληναίῳ

CAP. XIX.

γρ. Ξενοφῶντι, ὅς φησι.

γρ. πολλῶν παρόντων, μ.

Axenus in ſuggeſtum aſcendens accuſauit. Eos nominari, qui recuſarent, cum clamore populus iuſſit. At Senatores omnes perterriti magna conſenſione ſuffragiorum poteſtatem ſe facturos polliciti ſunt, excepto Socrate, filio Sophroniſci, qui ſolus abnuit, ex legum præſcripto omnia ſe acturum profeſſus. Ad ſuffragia verò illa vocatus erat populus, vt de Eraſinide iudicaret, aliíſque ducibus [a], reis, quòd nauali prælio ad Arginuſas commiſſo, illos, qui perierant, è fluctibus ſepeliendos non ſuſtuliſſent. Prætore ſanè Callia, nauali eo prælio certatum eſt annis vigintiquatuor poſt Periclis interitum. Idem [b] in Protagora dialogo, quem poſt obitum Hipponici [c] ſcripſit, cùm iam Callias patris hæreditatem creuiſſet refert, iterum Protagoram Athenas veniſſe, non multis ante diebus. Hipponicus autem, Euthydemo rempublicam moderante, exercitui præfectus cum Nicia in acie ſtetit aduerſus Tanagræos, & auxiliares Bœotos, iíſque prælio ſuperatis in rebus humanis eſſe deſiit, antequam Eupolis ſub Alcæo Prætore Adulatores fabulam ſuam ederet, haud longo tempore, vt veriſimile eſt, quoniam acta ea fabula indicat hæreditatem Callian haud ita dudum adiiſſe, in eáque fabula Protagoram Eupolis inducit peregrinum, & Athenas primùm commeantem. Ameipſias in Publico fabula, quam dedit biennio priùs, illum non recenſet in eorum cœtu qui in ſcholis quidpiam commentarentur. Liquet igitur, inter illa tempora Protagoram Athenas petiuiſſe. Idem Plato in Protagora Hippian Eleum cum ſuis quibuſdam ciuibus adeſſe fingit, quos Athenis verſari tutò potuiſſe credibile non eſt, anteaquam ſub Iſarcho, Februario menſe, in annum pactæ eſſent induciæ: ille verò cùm dialogum ſic inſtituiſſet, tanquam perſcriptum eo tempore, quo nuper initæ fuerant, ſic ait: Nam ſi feri homines eſſent, quales in Agreſtibus fabula dudum Pherecrates poëta deſignauit, edita Bacchi feſtis ludis. Agreſtes fabula cùm Ariſtion rempublicam teneret, acta eſt: poſt eum ab Iſarcho, ſub cuius magiſtratu induciæ factæ ſunt, quintus reipublicæ præfuit Aſtyphilus. Nam Iſarchum ſecutus eſt Amínias, hunc Alceus, deinde Ariſtion, pòſt Aſtyphilus. Itaque contra hiſtoriæ fidem Plato in eo dialogo Athenas duxit Hippian, qui hoſtis erat, exacto iam induciarum [d] tempore. Idem Plato alibi ſcripſit, à Chærephonte Pythiam interrogatam, An eſſet aliquis Socrate ſapientior, reſpondiſſe, nullum: qua in re diſſidet à Xenophonte. Platonis verba ſunt: Nam cùm in Delphis aliquando de me Chærephon percontatus eſſet, oraculo deus pronuntiauit, ex hominibus qui viuerent nullum eſſe me iuſtiorem, ac magis temperantem. Quomodo igitur rationi conſentaneum, aut probabile fuerit, Socratem, qui ſe nihil ſcire fatetur, omnium ſapientiſſimum à deo, cui cognita ſunt omnia, declarari? Etenim ſi nihil ſcire ſapientia eſt, omnia nouiſſe ſtoliditas & ſtultitia fuerit. Ecquid autem opus erat Chærephontem deo moleſtum, de Socrate id ſciſcitari? ipſimet Socrati fides adhibenda fuit, ſe minimè ſapientem eſſe affirmanti.

Fatuus

Fatuus quidem certè procontator ille fuit, quemadmodum si quis roget, an Atticis lanis quædam aliæ sint molliores: an Medorum & Bactrorum [a] regibus quidam sint potentiores: an Socrate sit quispiam magis simus: Quide his interrogant, illos acutè & ingeniosè deus eludit, & veluti colaphis inflictis obiurgat. Sic stupida & ridicula fuit illius interrogatio, qui quærebat, An falsa AEsopus scripsisset: itémque alterius huiusmodi, Quo pacto dies fiam, ô Iouis atque Latonæ fili? ad quam ludificans respondit: Si quod inter Sicyonem [b] & Corinthum est possideas. Quinetiam quæ de Socrate Plato memoriæ prodidit, comicorum nullus asseuerat, eum nimirum fuisse truculentæ ac toruæ obstetricis filium: aut Xanthippem improbam & odiosam fuisse mulierem, quæ in illius caput effunderet malluuium: nec eadem lana opertum Alcibiadem cum eo dormiisse: quæ omnia necessum fuit ab Aristophane, qui & conuiuio Platonis interfuit, veluti quodam tintinabulo, personari, & diuulgari. Numquam enim tacuisset Aristophanes corruptorem iuuenum esse Socratem, quem Aspasia sapiens fœmina, & eius in eloquentiæ studiis magistra, in carminibus ipsi attributis, & ab Herodico Cratettio publicatis, sic alloquitur:

ASP. *Socrates prorsus cognoui* [c] *animum tuum vri desiderio*
Gnati [d] *Deinomaches & Cliniæ. Verùm mihi obtempera,*
Fœlicem esse tibi si voles amorem pueri, ac iis quæ nuntio
Fac vt pareas, & obsequaris, sic tibi melius succedent omnia
SOCR. *Hæc ego vt audiui præ gaudio corpus rigaui*
Sudore [e]*, è palpebrisque non inuitus mœror decidit.*
ASP. *Iam abi, musaque diuino afflatu mentem imple.*
Musa tui ipsum capies. Cantum is cupit: eo tibi opus est.
Ambobus amoris initium hoc erit. Musica
Eum retinebis si musica cùm audierit
Oh benenolam erga te animum sponsalia munera si tu addas.

Venatur ergo Socrates Alcibiadem, amatoriis Milesiæ 8 præceptis instructus Verùm Alcibiades, quod ait Plato, nec cassibus illaqueare tentat Socratem, nec persequitur: quapropter Socrates lacrymari nō cessat, vt equidem arbitror, infœlicitatem suam deflens, quo in flatu Aspasia eum cùm videret sic affatur:

Cur quæso ploras, amice Socrates; an te commouet
Inhabitans pectori tuo tanquam fulmine illius amor, ocidis
Erumpens inexorabilis pueri, quem redditurā tibi
Cicurem ac mansuetum promisi?

Quod autem reuera Socrates Alcibiadem amauerit, quamuis ab anno trigesimo parum abesset, constat è Platonis in Protagora his verbis. A. Vnde Socrates redit? an non ex venatu formosi Alcibiadis? B. Nuper, mehercule, visus est intuenti mihi pulcher, tametsi iam vir. A. Vir sanè, ô Socrates, quod inter nos dictū sit, & barba iā oppletus. Cæterùm

A Ελαξ γάρ τις ἰῶ τριαῦτ' ἐρωτῶν τὸν θεὸν, ὡς αὖ εἰ καὶ τριαῦτά τινα, τῶν Ασπικῶν ἐρίων [ἀλλ' ἔστι] μαλακώτερα· ἢ τῶν ἐν Βάκτροις καὶ Μήδων [εἰσί τινες δυναλώτεροι] ἢ εἰ Σωκράτους ἐστί τις σιμότερος. οὗτ' γὰρ τὰ τριαῦτα πυνθανομένους, ἀσόχως ἐπιῤῥαπίζει ὁ θεός. ‖ ὡς καὶ τὸν πυθόμενον, [ἤτοι Αἴσωπός ἐστι ὁ λογοποιὸς ἢ ἄλλός τις. πῶς αὖ πλουτήσαιμι] Διὸς καὶ Λητοῦς ἰὲ; χλευάζων ἀπεκρίνατο. ΕΙ τὸ μέσον κτήσαιο Κορίνθου καὶ Σικυῶνος. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὧν ὁ Πλάτων εἴρηκε τὸν Σωκράτους, τῶν Κωμικῶν τις εἴρηκεν, οὐδ' ὅτι Μαίας ‖ βλοσυρᾶς ὑὸς ἦν, οὐδ' ὅτι Ξανθίππη χαλεπὴ ἦν γυνή· ἤ τις καὶ νιπῆρας αὐτοῦ κατέχει τῆς κεφαλῆς. οὐδ' ὡς Αλκιβιάδης σωφρονισμήθη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ χλιδῶν χλαῖναν. Καί τι ἀναγκαῖον ἦν τὸν σκυτοδωνιοδέψαι ὑπὸ Αριστοφάνους δ' καὶ ἐν τῷ συμποσίῳ κατὰ Πλάτωνα. οὐ γὰρ ἂν ἐσίγησε τοῦτ' Αριστοφάνης ὡς οὗτ' νέους διαφθείροντος. Ασπασία μήν τι ἡ σοφὴ τοῦ Σωκράτους διδάσκαλος τῶν ῥητορικῶν λόγων, ἐν τοῖς φερομένοις ὡς αὐτῆς ἔστιν, ἄσᾳ Ηρόδικος ὁ Κρατητίδης τραγῳδοποιός, φησὶν οὕτως,

Σώκρατες οὐκ ἔλαθές με πόθῳ δηχθεὶς φρένα τὴν σήν,
Παιδὸς Δεινομάχης καὶ Κλεινίου. ἀλλ' ὑπάκουσον
ΕΙ βούλει σοι ἔχειν οὗ παιδικά, μὴ δ' ἀπιθήσης
Αγγέλῳ. ἀλλὰ πιθοῦ· καί σοι πολὺ βέλτιον ἔσται.
‖ Καὐγὼ ὅπως ἤκουσα χαρᾶς ὑπὸ σῶμα ‖ λιπαίνω.
Ιδρῶτι βλεφάρων δὲ ‖ γόος τέσεν οὐκ ἀθελήτως
Στέλλου πλησάμενος θυμὸν μούσης κατέχοις.
Ἢ τὸν δ' αἱρήσεις ᾠδῶν δεινοῖσι σοφισμοῖν.
Αμφοῖν γὰρ φιλίας ἡ δ' ἀρχή. ‖ τῇδε καθέξεις
ΑΙτὸν, πεισθεὶς ἄλλων ἀκοαῖς ὀπίσω μὲν ἁμοῦ
Κωμῳδεῖ οὖν ὁ καλὸς Σωκράτης ἐρωτοδιδάσκαλον ἔχων τὸν Μιλησίαν, ἀλλ' οὐκ αὐτὸς θηρεύεται, ὡς ὁ Πλάτων ἔφη, λινοσατούμενος ὑπὸ Αλκιβιάδου· καὶ μὴν οὐ λείπει γε δακρύων, ὡς αὖ οἶμαι, ‖ δυσημερῶν. ἰδοῦσα γὰρ αὐτὸν ἐν οἴῳ ἰῶ καθεσήματι Ασπασία φησὶν,

Τίπτε δεδάκρυσαι φίλε Σώκρατες; ἦ σ' ἀνακινεῖ
Στέρνοις ἐνναίων σκηπτὸς πόθος ὄμμασι θερσυθεὶς
Παιδὸς ἀνικήτου; τὸ ἐγώ τι θαρσόν σοι ὑπέσχην
Ποιῆσαι.

Οὐ γὰρ ὅλως ἦρα τοῦ Αλκιβιάδου, δῆλον ποιεῖ Πλάτων ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ, καί τι μικρὸν ἀπολείποντος τῶν τριάκοντα ἐτῶν. λέγει δ' οὕτως· Πόθεν ὦ Σώκρατες φαίνῃ; ἢ δηλαδὴ ἀπὸ κωμῳδείου τοῦ περὶ τὸν Αλκιβιάδου ὥραν; καὶ μὴν μοι καὶ πρώην ἰδόντι καλὸς ἐφαίνετο ὁ ἀνὴρ ἔπ. ἀνὴρ μήν τι ὦ Σώκρατες ὥς γε ἐν ἡμῖν αὐτοῖς εἰρῆσθαι, καὶ πώγωνος ἤδη ὑποπιμπλάμενος.

a χ. εἰ ἄλλ' ἔστι μαλακώτερα
χ. εἰ εἰσί τινες δ.
χ. (ἤτοι Αἴσωπός ἐστιν ὁ λογοποιὸς, ἢ ἄλλός τις) Πῶς ἂν πλ.
III

εἶτα τί δὴ τοῦτο; σὺ μὲν γε Ομήρου ἐπαινέτης εἶ, ὃς ἔφη χαριεστάτην ἥβην εἶναι τὴν ὑπολωτήτου, ᾧ νυν Αλκιβιάδης αὐτὸς ἔχει. ‖ Πεφύκασι δ' οἱ πλείστοι τῶν φιλοσόφων, τῶν κωμικῶν κακήγοροι μᾶλλον εἶναι. εἶγε καὶ Αἰσχίνης ὁ Σωκρατικὸς ἐν τῷ τῆ Τηλαύγει Κηφισοδώρου τοῦ Κρίτωνος ἐπ' ‖ ἀμαθίᾳ καὶ ῥυπαρότητι βίου κωμῳδεῖ. ‖ γὰρ ἡ Τηλαύγη αὐτὸν ἱματίου μὲν φορήσεως καθ' ἡμέραν ἡμιωβόλιον κναφεῖ τελοῦντα μισθόν. [‖ κωδίᾳ δὲ ἐζωσμένον,] καὶ τὰ ὑποδήματα παρὰ πισὶ [ἐννημένον σαπροῖς,] καὶ [τελέσαντα τὴν ῥῆτραν] οὐ μετρίως διαγελᾶ. Εν δὲ τῇ Ασπασίᾳ Ιππόνικον μὲν τὸν Καλλίου κεκάλεμον πεπαιδαγωγηκέναι. τὰς δὲ ὅλας τῶν Ιωνίας γυναῖκας συλλήβδην μοιχάδας καὶ κερδαλέας. ὁ δὲ Καλλίας αὐτοῦ πεπαίεχει τὴν δὲ Καλλίου πρὸς τὸν πατέρα διαφοράν, καὶ τὸν Πρόδικον, καὶ Αναξαγόρου τῶν σοφιστῶν διαμώκησιν. λέγει γὰρ ὡς ὁ μὲν Πρόδικος ‖ Θηραμένει μαθητὴν ἀπελέλεσεν. ὁ δ' ἕτερος Φιλόξενον τὸν Ερύξιδος, καὶ ‖ Αριφράδην τὸν ἀδελφὸν Αρίγνωτον δὲ κιθαρῳδόν. ‖ θέλων δὲ τῶν τῶν δηλωθέντων μοχθηρίας καὶ πεῖρα φαῦλα [λιχνείας] ἐμφανίσαι τῶν παιδευσάντων διδασκαλίαν. Εν δὲ τῷ Αξιόχῳ πικρῶς Αλκιβιάδου κατατρέχει, ὡς οἰνόφλυγος, καὶ πρὸς τὰς ἀλλοτρίας γυναῖκας ἀσελγάσονος. Ανιοφῶντος δ' ἐν Δευτέρῳ Κύρου κακηγορῶν Αλκιβιάδην καὶ βδελύγμονον εἶναι λέγων, καὶ εἰς γυναῖκας καὶ εἰς τὰ ἄλλα δίαιταν. σωφρονεῖν γάρ φησιν αὐτὸν καὶ μητρὶ καὶ θυγατρὶ καὶ ἀδελφῇ, ὡς Πέρσας. ὁ δὲ πολιτικὸς αὐτῷ Δάμαλος ἁπάντων καταδρομὴν πεποίηται τῶν Αθηναίων δημαγωγῶν· ὁ δ' Αρχέλαος Γοργίαν δὲ ῥήτορος. ἡ δ' Ασπασία τῶν Περικλέους υἱῶν Ξανθίππου καὶ Παράλου Διάβολον. τούτων γὰρ τὸν μὲν Αρχεστράτου φησὶν εἶναι συμβιώτην, δὲ βδελυκτὸν τὸ δὴ τὸ μιαρῶν οἰκημάτων ἐργαζόμενον. τὸν δ' ΕΥΦήμου σωφρονέστατον καὶ γνώμονα, δὲ φορτικὰ σκώπτοντος καὶ ψυχρὰ οὐ σωφρόνως. καὶ Πλάτωνα μὲν τοίνυν μετονομάσας Σάθωνα, ἀκύρως καὶ φορτικῶς τὸν ταύτην ἔχοντα τὴν ὀπτικὴν διάλογον ἐξέδωκε κατ' αὐτοῦ. ‖ Τούτοις γὰρ τοῖς ἀνδράσιν, οὐδεὶς ἀγαθὸς σύμβουλος εἶναι δοκεῖ, [οὐ στρατηγὸς, οὐ μῖμος,] οὐ σοφιστὴς ἀξιόλογος, οὐ ποιητὴς ὠφέλιμος, οὐ δῆμος εὔλογιστος. ἀλλὰ Σωκράτης ὁ μετὰ τὰς Ασπασίας αὐλητρίδων ὀπτὰς ἐργασηρίων σωφρονιστὴς, καὶ ‖ Πίστωνι τῷ θωρακοποιῷ διαλεγόμενος, καὶ Θεοδότην διδάσκων τὴν ἑταίραν, ὡς δεῖ σοὶ ἐρασὰς ἀπολαύειν, ὡς Χενοφῶν παρίστησιν ‖ ἐν δευτέρῳ Απομνημονευμάτων. γιαῦτα γὰρ ποιεῖ αὐτὸν εὐαγγέλματα τῇ Θεοδότῃ λέγοντα, ἃ οὔτε Νικὼ ἡ Σαμία, ἡ Καλλιστράτη ἡ Λεσβία, ἡ Φιλαινὶς ἡ Λευκαδία, ἀλλ' οὐδὲ ὁ Αθηναῖος Πυθόνικος συνεωράκασι πόθων θελγήτρα. οὗτοι γὰρ εἰσὶ ταῦτα ἠχόλυτοι σοφιστῶς. Επλείστοι δ' ἂν με πᾶς χρόνος, εἰ σκληθρεύσ βληθείλω τὰς σεμνὰς τῶν φιλοσόφων μέμψεις. καὶ γὰρ αὐτὸν δὴ τὸν Πλάτωνα ὀπτῷρεῖ δή ὄχλος μοι τοιούτων Γοργόνων

γρ. κωδίῳ δὲ ἐζ.

γρ. ἐννημένον σαπροῖς.

γρ. Τελέσαντα τὴν ῥήτ.

γρ. οὐ στρατηγὸς νόμιμος, vel, εὔνομος

γρ. ποδῶν κὴ λ.

quid hoc refert? Homerum tu profectò laudas qui gratissimam esse dixerit primam pubescentis lanuginem. Ea nunc in Alcibiade nascitur. Sunt autem natura & ingenio quamplurimi philosophi comicis ipsis maledicentiores. Æschines Socraticus in Telauge[b] Critobulum Critonis filium tanquam indoctum & sordidè viuentem perstringit: ipsum verò Telaugen, quòd ob vestem spuream [c], quam gestabat, quotidie fulloni dimidium obolum pro mercede solueret: villosa pelle cingeretur: ansis è sparto putribus calceos ligaret: eundem autem haud mediocriter irridet, quòd rhetorem quendam initiasset philosophiæ mysteriis. Idem in Aspasia Hipponicum Calliæ filium vocat bardum & fatuum, fœminas verò Ionicas vniuersas adulteras, & quæstuarias. Callias autem eius dialogus, simultatem Calliæ cum patre continet, irrisionésque Prodici & Anaxagoræ Sophistarum. Narrat enim à Prodico Theramenen discipulum initiatum fuisse, ab altero Philoxenum Eryxidis, & Ariphraden, fratrem Arignoti citharœdi initiatorum, quos nominauit, improbitate, nequitia, gula [d] & cupediis, demonstrare volens qualis fuisset præceptorum institutio ac disciplina. Idem in Axiocho Alcibiadem traducit perquam acerbè, tanquam vinosum, & alienarum vxorum pudicitiæ insidiatorem. Idem Antisthenes in altero Cyro eundem quoque Alcibiadem maledictis incessit, quòd contra leges & fœminarum congressu abuteretur, & reliquam vitæ partem ageret: esse namque illi cum matre, filia, sorore, more Persarum, stupri consuetudinem. Eiusdem de republica dialogus omnes criminatur qui Athenis concionibus populo inseruirent, & rempublicam administrarent. Archelaus Gorgiam oratorem notat. Aspasia Paralum & Xanthippum filios Periclis insectatur: & Paralum quidem vt contubernalem & sodalem Archestrati, qui velut in lupanari scortum, se prostitueret: Xanthippum verò vt familiarem ac necessarium Euphemi, qui obuios omnes frigidè quidem ac ineptè, odiosè tamen, dicterijs ac salibus mordebat. Platonem is mutato nomine Sathonem [e] vocauit, & aduersus illum hoc titulo dialogum edidit, quamuis amarulentis, inualidis tamen & irritis conuitiis oblatrans. His scilicet hominibus [f] nullius probantur consilia, nec imperatoris nec mimi. Sophistas ij paruifaciunt, poëtas damnãt, & inutiles esse aiunt: temerarium esse populum & inconsultum dictitant: & tamen Socrates frequens est cum Aspasiæ tibicinis: cum Pistone armorum loricarúmque fabro disputat: Theodoten meretricem docet qua fint arte excludendi abigendíque aduẽtores [g] & amatores, vt libro tertio commentariorũ Xenophon autor est, apud quem ea præcepta Theodotæ philosophus tradit, quę nec Samię Nico, nec Lesbię Callistratæ, nec Leucadiæ Philonidi, sed nec etiam Athenienſi Pythonico amoris inuitamenta & incitamenta cognita fuerunt, tametsi his pernoscendis maxima diligentia incubuerint. Graues atque venerandas huiusmodi philosophorum accusationes exponere si velim, dies id me conantem deficiet. Nam, quod est apud Platonem, affluit [h] mihi turba harum Gorgonum,

Cap. XX.

A

B

C

D

E

F

& Pegasorum, sermonúmque veluti natura prodigiosorũ, quorum vt immensus est numerus, sic incomparabilis absurditas. Quamobrem iam tacebo. Hæc locuto Masurio, cùm eius sapientiam omnes mirificam putarent, silẽtio facto Vlpianus inquit, Hactenus, ô viri conuiuæ, mihi videmini præter expectationem huius orationis vehementia exhausti [a], & mero tanquam immersi. Nam quod ait Parmeno Byzantius,

Qui vt equus aquam, homo vinum haurit,
Scythicè loquitur [b], & ne cappa quidem agnoscit:
Mutus iacet, in dolióque vrinatur, & natat,
Somnolentus, tanquam papauer medicamentum biberit.

Vel in saxum obriguistis, Gorgonum, Masurius quas memorauit, aspectu, de quibus Alexander Myndius libro secundo historiæ De pecudibus & quadrupedibus, animantia reuera quædam fuisse prodidit, quorum obtutu homines lapidescerent, his verbis: Gorgona [c] in Lybia Nomades [d] animal quoddam nominant, eodem tractu quo gignitur & Catoblepon [e], vt referunt multi, ex pelle id adnotantes, oui syluestri simile, vt quidam asserunt, vitulo, vsque adeò tetro & pernicioso halitu, vt quisquis occurrit, eum interimat: iubam à fronte in oculos demitti, qua vix ob grauitatem quassata & dimota, quemcunque intuetur aspectu necat, vitáque priuat, non anhelitu, sed perlato natiuo veneno oculorum aciei. Sic autem in cognitionem ea fera venit. Quidam cum Mario aduersus Iugurtham militantes, Gorgonem contuiti, & rati, quia deorsum nueret, lentéque moueretur, ouem syluestrem esse, in ipsam irruerunt gladiis suis confossuri, ad quem impetum fera trepidans, iuba succussa & ab oculis remota, inuadentes confestim occidit, rursúmque ac rursum cadentibus aliis qui propiùs accederent, quidam Nomades ab indigenis intellecta belluæ natura, Marij iussu procul obsessam iaculis transuerberarunt, indéque redeuntes ad Imperatorem bestiam attulerunt. Talem igitur fuisse ostendit Mariana illa expeditio, ac pellis ipsa. Minus fidei habet quod ab eodem historico scribitur, in Libya boues quosdam Opisthonomos [f] appellari, quia non antrorsum pascentes ambulent, sed retrorsum euntes herbam vellant, essèque impedimento cornua ne secundùm naturam herbam carpant sursum versus non incurua, vt in cæteris animantibus, sed deorsum inflexa, quæ oculorum lumini velut tenebras offundunt. Parum quidem hoc credibile est, præsertim cùm alius nullus historicus attestetur. Hanc Vlpiani orationem, cùm loqui desiisset, testimonio suo confirmauit Laurentius, ac insuper dixit, Marium pelles eorum animantium Romam transmisisse, nec aliquem potuisse coniectare cuius animalis essent, ob insolitam & inusitatam speciem, dicátásque illas fuisse in Herculis templo, in quo triumphantes Imperatores epulum ciuibus exhibent, quod etiam nostri poëtæ & scriptores non pauci memoriæ mandarunt.

A ἢ Πηγάσων ⸫ ἄλλων ἀμηχάνων πλήθει τε ἢ ἀ-
πρέπειᾳ [τερατολογιῶν ἰνῶν φύσεως.] διόπερ κατα- γρ. τερατολό-
σιωπήσομαι. Τοσαῦτα δὲ Μασουρίου εἰπόντος, καὶ γων πινῶν φύ-
ὑπὸ πάντων θαυμασθέντος ἀφ' σοφίαν, ὁ Ὀλ- σεων.
πιανὸς σιωπῆς γνωμένης, ἔφη· Δοκεῖτε μοι ἄν-
δρες δαιτυμόνες, σφόδρα τε καὶ λιτηλῶς λόγοις
ὧν ἀφ' ἡδονίαν, βεβαπτίσθαι τε τῷ ἀκράτῳ.

Ἀνὴρ γὰρ ἵππων οἶνον, ὡς ὕδωρ ἵππος,
‖ Σκυθιστὶ φωνεῖ, οὐδὲ κώπα γινώσκων·
‖ Κεῖται δ' [ἀφώνως] ἐν πίθῳ κολυμβήσας. γρ. ἄναυλος
B Κάθυπνος ὡς μήκωνα φάρμακον πίνων,

φησὶν ὁ Βυζάντιος Παρμένων ἢ ἀπολελιθῶσθε ὑπὸ τῶν περιρρύτων Γοργόνων, περὶ ὧν ὡς ὄντως γεγόνασι ζῶα ἀπολιθώσεως ἀνθρώποις αἴτια, ἱστορεῖ Ἀλέξανδρος ὁ Μυνδιεὺς ἐν δευτέρῳ Κτίσεων ἱστορίας ἔτως, Τὰ Γοργόνα τὸ ζῶον καλοῦσι οἱ ἐν Λιβύῃ Νομάδες, ὅπερ δὲ γίνεται κατω βλέπον. ἔστι δ' ὡς οἱ μὲν πλεῖστοι λέγουσιν, ἐκ τῶν δερρῶν σημειώμενοι, παραπλήσιον ἀγρίῳ ὄμοιον· ὡς δ' ἔνιοι φασι, μόχῳ. ἔχειν δ' λέγουσιν αὐτὸ τοιαύτην ἀναπνοήν, ὥστε πάντα τὰ ἐντυγχάνοντα τῷ ζώῳ διαφθείρειν, φέρειν δ' καίτοι ἀπὸ δὲ μετώπου καθημμένην ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμούς, ἣν ὁπόταν μόγις διασαλεύσῃ ἀφ' τὸ βαρύτητα ἐμβλέψῃ, κλείνει τὰ ὑπ' αὐτῆς θεωρηθέντα, ἀπὸ τῷ πνεύματι, ἀλλὰ τῇ γιγνομένῃ ἀπὸ τῶν ὀμμάτων φύσεως φορᾷ, καὶ νεκρὸν ποιεῖ. Ἐγνώσθη δ' ἔτως. Τῶν μὲν Μαρίου ἵππων ἀπὸ Ἰογόρθην στρατοσαμένων, ἰδόντες τὰ Γοργόνα, δόξαντές τε ἀφ' τὸ κάτω νενεύκεναι, βραδέως τε κινεῖσθαι ἄφυκτον εἶναι ποθεν, ὥρμησαν ἐπ' αὐτὰ, ὡς καὶ ἐργασόμενοι
D οἷς εἶχον ξίφεσι. τὸ δ', ποιηθὲν διασαλεύσαν τε τὸ τῆς ὄμμασιν ἐπικειμένου χαίτου πρόσχημα ἐποίησε τοὺς ὁρμήσαντας ἐπ' αὐτὸ νεκρούς· πάλιν δὲ πάλιν τὸ αὐτὸ ποιησάντων ἑτέρων, καὶ νεκρῶν γενηθέντων, ἀεὶ τὰ προφερομένων ἀπλυμένων, ἱστορήσαντες ἵπποι τὰ ἐπιχωρίων τὸ ζῶον φύσιν, μακρόθεν ἐνεδρεύσαντες αὐτὸ ἵππεῖς ἵπποι Νομάδες Μαρίου κελεύσαντος, κατηκόντισαν, ἧκόν τε φέροντες πρὸς τὸ στρατηγὸν τὸ θηρίον. Τοῦτο μὲν ὧν ὡς
E ἦν ἄρα τοιοῦτο, ἡ δορὰ ἥ τε Μαρίου στρατεία μαρτυρεῖ. ἐκεῖνο μὲν τοι τὸ λεγόμενον ὑπὸ ἱστορικοῦ οὐκ εὖ πίσευον, ὡς εἰσί τινες κατὰ τὴν Λιβύην ‖ ὀπισθονόμοι καλούμενοι βόες, ἀφ' τὸ μὴ ἔμπροσθεν αὐτοὺς νομευομένους νέμεσθαι. ἀλλ' εἰς τὰπίσω ὑποχωροῦντας τοῦτο ποιεῖν· εἶναι γὰρ αὐτοῖς ἐμπόδιον πρὸς τὴν κατὰ φύσιν νομὴν τὰ κέρατα οὐκ αὖθ ἀνακεκυφότα, καθάπερ τὰ τῶν λοιπῶν ζώων, ἀλλὰ κάτω νενευκότα ⸫ ὑπισκοῦντα τοῖς ὄμμασι. ‖ τοῦτο γὰρ ἄπιστόν
F ἐστιν οὐδενὸς ἑτέρου ὑπομαρτυροῦντος ἱστορικοῦ. Ταῦτα τοῦ Ὀλυμπιανοῦ εἰπόντος, ὑπομαρτυρῶν ὁ Λαυρέντιος, καὶ συγκαταθέμενος τῷ λόγῳ ἔφη, τὸν Μάριον τῶν ζώων τούτων δορὰς εἰς τὴν Ῥώμην ἀναπεμφθῆναι, ἃς μηδένα εἰπάσαι δεδυνῆσθαι τίνος εἰσὶ, ἀφ' τὸ ἀπροσδόκητον τῆς ὄψεως. ἀνατεθεῖσθαι δ' ἂν τὰς δορὰς ταύτας ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους ἱερῷ, ἐν ᾧ οἱ τοὺς θριάμβους καταγοντες στρατηγοὶ ἑστιῶσι τοὺς πολίτας, καθάπερ πολλοὶ τῶν ἱστοριῶν ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς ἱρήκασιν.

Ὑμεῖς οὖν, ὦ γραμματικοὶ, κατὰ τὸν Βαβυλώνιον
Ηρόδικον μηδὲν τῶν τοιούτων ἱστοροῦντες,
Φεύγετ' Αριστάρχειοι ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάττης
Ελλάδα τῆς ξουθῆς δειλότεροι κεμάδος.
Γωνιοβόμβυκες, μονοσύλλαβοι, οἷσι μέμηλε
Τὸ σφίν, & σφῶϊν, καὶ τὸ μίν, ἠδὲ τὸ νίν.
Τοῦθ' ὑμῖν εἴη δυσπέμφελοι· Ηροδίκῳ δὲ
Ελλὰς ἀεὶ μίμνοι, & θεόπαις Βαβυλών.
Κατὰ γὸ τὸν κωμῳδοποιὸν Αναξανδρίδην,
--ἡδονὴν ἔχει,
Οταν τις εὕρῃ καινὸν ἐνθύμημά τι,
Δηλοῦν ἅπασιν· οἱ δὲ γ' αὐτοῖσι σοφοὶ,
Πρῶτον μὲν οὐκ ἔχουσι τῆς τέχνης κριτήν·
Εἶτα φθονοῦσι, κἠπὶ γὸ εἰς ὄχλον φέρειν,
Απαντ' ὅσ' ἄν τις καινότης ἔχειν δοκῇ.
Επὶ τούτοις τοῖς λόγοις ἀναχωροῦντες οἱ πολλοὶ
λελῃθότως, διέλυσαν τὴν συνουσίαν.

A Vos igitur, grammatici, qui nihil horum posteritati scriptum relinquitis, vt est apud Herodicum Babylonium
Aufugite Aristarchij a per maris spatiosa terga.
E Gracia, flauis cerueris himnulis b panidiores.
In angulis c murmurantes bombyces: monosyllabi d: quibus cura est
Σφὶν e & σφῶϊν an dicendum sit, alterutri, & an μὶν f, an νὶν:
Hoc vos nunquam non torqueat, ô morosi, at tempestuosi: Herodico verò
B *Sua manet Gracia, deorumque filia Babylon.*
Nam, quod ait comicus Anaxandrides,
Volupe est
Si quis nouum aliquod inuentum excogitarit,
Omnibus patefacere. Nam qui sibi solis sapiunt,
Primùm artis suæ nullum habent iudicem,
Deinde sunt inuidiosi: debet enim in vulgus efferri
Quidquid nouitatis habet quidpiam.
Peractis his sermonibus, & clãculum discedentibus multis, conuiuium solutum est.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΤΩΝ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

ATHENÆI DEIPNOSOPHISTARVM LIBER SEXTVS.

ΕΙΔΗ ἀπαλῶς σωεχῶς ἀπανλῶν ἐξαίρε Τιμόκρατες τὰ ῥηθὰ τοῖς Δειπνοσοφισταῖς λεγόμενα, καινά τινα νομίζων ἡμᾶς διέρεσθαι, ὑπομνήσομαί σε τὰ παρ' Αντιφάνει λεγόμενα ἐν Ποιήσει τινὲ τὸν τρόπον,

--Μακάριόν ἐστιν ἡ τραγῳδία
Ποίημα καὶ πάντ' εἶγε πρῶτον οἱ λόγοι
Υπὸ τῶν θεατῶν εἰσὶν ἐγνωρισμένοι,
Περὶν καί τι' εἰπεῖν, ὡς ὑπομνῆσαι μόνον
Δεῖ τὸν ποιητήν. Οἰδίποδα γὸ ἄν γε φῶ,
Τὰ δ' ἄλλα πάντ' ἴσασιν. ὁ παῖς Λαΐου,
Μήτηρ Ιοκάστη, θυγατέρες παῖδες τινες·
Τί πείσεθ' οὗτος, τί πεποίηκεν. αὖ πάλιν
Εἴπῃ τὶς Αλκμαίωνα, καὶ τὰ παιδία
Πάντ' ἐξ ὑπὸς εἴρηκεν ὅτι μανεὶς ἀπέκτονε
Τὴν μητέρ'. ἀγανακτῶν δ' Ανδρασθεὶς δρᾶδέως
[Ηξει πάλιν τὶ πείσεθ' ὅταν μηδὲν δυνάντ' εἰπεῖν ἔτι,]
Κομιδῇ δ' ἀπειρήκασιν ἐν τοῖς δράμασιν,
Αἴρουσιν ὥσπερ δάκτυλον τὴν μηχανὴν,
Καὶ τοῖς θεωμένοις ἀποχρώντως ἔχει.

Cap. I. ...ρεῖξι πάλιν τ' ἄπτοι.... Επειὼ ὅταν μηδὲν δύνωνθ' εἰπεῖν ἔπι,

A QVANDOQVIDEM, amice Timocrates, mihi sæpius occurrens rogare soles quæ dicta sunt à Deipnosophistis, ideo quòd existimes noui quidpiam à nobis repertum fuisse, in memoriam illa reuocabo quæ Antiphanes in Poësi ad hunc modum scripsit:
Beata prorsus tragœdia g
Poësis est, si eius quidem argumentum
Spectatoribus prius cognitum fuerit,
B *Quàm actores loquantur, vt in memoriã tantùm*
Reducere poëtam oporteat, veluti, Oedipum cùm nominauero,
Alia sciunt omnia statim: pater Laïus,
Mater Iocasta: filiæ, & gnati aliquot h:
Quidnam sit ille passurus, quidnam commiserit norunt.
Alcmæonem rursum protuleris, vel pueruli
C *Omnes mox dicent furiosum interfecisse*
Matrem indignatum i. Adrastus k in scenam prodierit, (& cùm
Extemplo norunt quàm graues casus impendeãt:
Nihil est quod eloquantur amplius,
In agenda fabula sessis valde spectatoribus,
Tam facilè quàm digitum, attollunt machinam l,
Idque ad explẽdã spectatorũ expectationẽ sufficit.

Alia

Alia verò noſtra conditio eſt: omnia cogimur
Adinuenire noua vocabula: quæ geſta ſunt antea
Explicare, quæ præſentia ſunt, cataſtrophen ac prologum
Exponere: horum ſi quid omittitur,
Illum explodunt, ſiue Pheidon fuerit, ſiue Chremes,
Peleo verò ac Teucro, facere illa ſane licet.

Diphilus in Helenophoris [a].

O dea tutelaris atque domina
Brauronis [b] ſacri loci dijs gratiſſimi,
Latonæ & Iouis filia, ô virgo quæ hoſtes arcu donas
Quemadmodum aiunt tragici [c], quibus omnia
Solis & agere, & fari licet.

Timocles Comicus hominum vitæ perutilem eſſe tragœdiam ſcribit in Bacchis fœminis, ſiue Menadibus his verbis:

Hem amice, nunc auſcultа quod dicturus ſum tibi.
Animal natura laborioſum [d] homo eſt.
Triſtia vita ſecum affert plurima:
Itaque curarum hæc adinuenit ſolatia:
Mentem enim ſuorum malorum oblitam,
Alienorum caſuum reputatio conſolatur,
Indéque fit ea læta, & erudita ad ſapientiam.
Tragicos enim primùm, ſi libet, conſidera,
Quam proſint omnibus. Qui eget
Pauperiorem ſe fuiſſe Telephum [e]
Cum intelligit, leniùs fert inopiam.
Inſania qui ægrotat, de Alcmæone is cogitet.
Lippus eſt aliquis, Phinea cæcum is contempletur.
Obiit tibi filius, dolorem leuabit exemplum Niobes.
Claudicat quiſpiam, Philoctetem is reſpicito.
Miſer eſt ſenex aliquis, in Oeneum is intuetor.
Omnia namque grauiora quàm patiatur
Infortunia quiuis animaduertens in alijs cùm deprehenderit,
Suas calamitates luget minus.

Nos igitur iam, ô Timocrates Deipnoſophiſtarum reliquias tibi reddimus quidem, non damus, quemadmodum Cothocides orator dixit, in Demoſthenem cauillatus, qui Philippo Halonneſon [f] tradente conſulebat Athenienſibus, ſi reddere vellet, vt acciperent: minimè verò, ſi daret. Quod Antiphanes per iocum in Neottide [g] argutatur hoc modo:

A. Herus à patre recepit omnia,
Ille vt acceperat. B. Gaudebat olim
Hoc verbo cùm vteretur Demoſthenes.

Alexis in Milite:

A. An recepiſti? B. Quidnam iſtud eſt? A. Huc redeo, & quem à vobis ego
Puellulum acceperam, refero.
B. Ohe, quid ita? num alere vis? A. Nec noſter quidem,
Nec veſter eſt, quamuis eum mihi
Vos dederitis. B. Neutiquam ſcilicet dedimus.
A. Hoc quidnam eſt?
B. Reddidimus ſanè quem accipi non oportuit.

Idem in Fratribus [h]:

A. Iſtis fœminis an aliquid ego dedi? dic ſodes.
B. Aedepol nihil: ſed reddidiſti, cùm pignus accepiſſes.

A Ἡμῖν γὰρ ταῦτ' οὐκ ἔστιν· ἀλλὰ παῖζα δεῖ
Εὑρεῖν ὀνόματα [καινὰ, κἀπειτα τὰ διωκημμένα]
Πρότερον, τὰ νυνὶ παρόντα, τὴν καταστροφὴν.
Τὴν ἐσχολὴν· αὖ ἔν τι τούτων παραλίπῃ,
‖ Χρέμης τὶς ἢ Φείδων τὶς ἐκσυρίττεται.
Πηλεῖ γὰρ ταῦτ' ἔξεστι καὶ Τεύκρῳ ποιεῖν.
Διφίλος δ' ἐν [Ἑλεωνηφορούσαις] Ἑλεωνηφορεῦσι.
Ω τόνδ' ἐποπτεύουσα καὶ κεκλημένη
Βραυρῶνι θεοῦ ἱεροῦ θεοφιλέστατον, τόπον,
B Λητοῦς Διός τε πρόδαμνε παρθένε,
Ὡς οἱ τραγῳδοὶ φασιν, οἷς ἐξουσία
Ἐστι λέγειν ἅπαντα καὶ ποιεῖν μόνοις.
‖ Τιμοκλῆς δ' ὁ κωμῳδοποιὸς καθ' ὅλα μὲν ζηλωτὴν εἶναι λέγων τῷ βίῳ τὴν τραγῳδίαν φησὶν ἐν Διονυσιαζούσαις.
Ω φίλτατ', ἄκουσον [ἵν' ἃ σοι μέλλω] λέγειν. μέλλω, vel, δοκῶ λ.
Ἄνθρωπός ἐστι ζῶον ἐπίπονον φύσει,
Καὶ πολλὰ λυπηρ' ὁ βίος ἐν ἑαυτῷ φέρει.
C Παραψυχὰς οὖν φροντίδων ἀνδρὶ ἀγαθῷ
Ταύτας ὁ νοῦς τῶν ἰδίων λήθην λαβὼν
Πρὸς ἀλλοτρίαν τε ψυχαγωγηθεὶς πάθει,
Μεθ' ἡδονῆς ἀπῆλθε πασθεὶς ἅμα.
Τοὺς γὰρ τραγῳδοὺς πρῶτον εἰ βούλει σκοπεῖ,
Ὡς ὠφελοῦσι παῖζας. ὁ μὲν γὰρ ὢν πένης
Πτωχότερον αὑτὸν καταμαθὼν τὸν Τήλεφον
Γενόμενον, ἤδη τὴν πενίαν ῥᾴον φέρει.
D Ὁ νοσῶν γὰ μανικῶς, Ἀλκμαίωνα ἐσκέψατο.
‖ Ὀφθαλμιᾷ τις ‖ εἰσὶ; φινεῖδαι τυφλοί.
Τέθνηκε τῷ παῖς; ἡ Νιόβη κεκούφικε,
Χωλός τίς ἐστι, τὸν Φιλοκτήτην ὁρᾷ.
Γέρων τὶς ἀτυχεῖ; καλέμαδε τὸν Οἰνέα.
Ἅπαντα γὰρ τὰ μείζον' ἢ πέπονθέ τις
Ἀτυχήματ' ἄλλοις γεγονότ' ἐννοούμενος,
Τὰς αὑτοῦ συμφορὰς ῥᾷον φέρει.
Καὶ ἡμεῖς οὖν ὦ Τιμόκρατες ἀποδίδομέν σοι τὰ τῶν δειπνοσοφιστῶν λείψανα, καὶ οὐ δίδομεν, ὡς
E ὁ Κοθωκίδης φησὶ ῥήτωρ, Δημοσθένει χλευάζων· ὃς Φιλίππου Ἁλωναίοις Ἁλόννησον διδόντος. συνεβούλευε, μὴ λαμβάνειν εἰ δίδωσιν, ἀλλὰ μὴ ἀποδίδωσιν· ὥς Ἀντιφάνης ἐν Νεοττίδι παιδιὰν θέμενος ἐρεχελεῖ τόνδε τὸν τρόπον,
Ὁ δεσπότης ἦ παῖζα τὰ πρὸς τοῦ πατρὸς
Ἀπέλαβεν, ὡς ἅπαξ ἔλαβεν. ἠγάπησεν αὖ
Τὸ ῥῆμα τοῦτο Δημοσθένης,
Ἀλεξις δ' ἐν Στρατιώτῃ·
F Ἀπέλαβες. τοῦτο δ' ἔστι τί; ὃ παρ' ὑμῶν ἐγὼ
Παιδάριον ἔλαβον ἀποφέρων ἥκω πάλιν.
Πῶς οὐκ ἀρέσκει σοι τρέφειν. οὐκ ἔστι γὰρ
Ἡμέτερον. οὐ δ' ἡμέτερον. ἀλλ' ἐδώκατε
Ὑμεῖς ἐμοί τοῦτ', οὐ δεδώκαμεν. τί δέ;
[Ἀποδεδώκαμεν] τὸ μὴ πρόσηκον ἐμοὶ λαβεῖν. ἀποδεδώκαμεν
Καὶ ἐν Ἀδελφοῖς,
Ἐγὼ δέδωκα γάρ τι ταύταις, εἰπέ μοι.
Οὐκ, [ἀλλ' ἀποδέδωκας,] ἐνέχυρόν σου λαβών. ἀλλ' ἀπέδωκας,

Αναξίλας ἢ ἐν ‖ Ευανδρίᾳ,

γρ. Καὶ τὰς παλαίδας ἐμοὶ, μὰ τὸν γλῶ

[Καί σας παλαίστρας σοι μὰ τὸν γλῶ] μὴ σύ γε δῶς,
Αλλ' ἀποδῶ· κἀγὼ δὴ φέρασ' ἐξέρχομαι.

Τιμοκλῆς δ' ἐν Ηρωσι,

ΟΥκοῦν κελεύε νυνὶ σε παύτων μᾶλλον ἢ
Τὰ πρόσορα φράζειν. παύ γε δράσω τἀπό σοι.
Καὶ πρῶτά μοὶ σοι παύσεται Δημοσθένης
Οργιζόμενος. ὁποῖος ὁ Βελλάρεως
Ο σοῦ καταπέλτας τε τοὺς λόγχας ἐθνίων
Μισῶν λόγου ἀνθρωπος· οὐδὲ πώποτε
Αντίθετον εἶπών ὑδέν. ἀλλ' ἀρὴ βλέπων. Καὶ τὰς οὖν προειρημένους ποιήσας καὶ αὐτὰ τὰ ἐπόμενα τοῖς προειρημένοις ἀποδιδόντες καὶ οὐ διδόντες τὰ ἀκόλουθα λέξομεν. ‖ Επεισῆλθον ἔνδημῖν παῖδες πλῆθος ὅσον ἰχθύων φέροντες θαλαττίων λιμναίων τε ἐπὶ πινάκων ἀργυρῶν, ὡς θαυμάσαι μὲν ἔστ' πλάτος καὶ τὴν πολυτέλειαν. ‖ μονονουχὶ γὰρ καὶ τὰς Νηρηίδας ὀψωνήκει. ‖ καί τις τῶν ἀδαήτων καὶ κολάκων ἔφη, τὸν Ποσειδῶ πέμπειν τῷ Νεπτούνῳ ἡμῶν τοὺς ἰχθῦς. ἀ‖ Ἆρα τῶν ἐν τῇ Ρώμῃ ‖ ἴσον ἴσῳ τὸν ἰχθὺν πωλοῦσιν, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐξ Αντίου κεκομισμένους. ἑτέρους δ' ἐκ Ταρακίνων, καὶ τῶν καταντικρὺ νήσων Ποντίων· ἄλλους δ' ἐκ Πύργων. πόλις δ' αὕτη Τυρρηνική. Οἱ γὰρ ἐν τῇ Ρώμῃ ἰχθυοπῶλαι ἐκ ὀλίγου ἀποδέουσι τοῦ καὶ τὴν Αττικὴν πόλεως κωμῳδηθέντων, ὡς ἐν Αντιφάνης μὲν ἐν Νεανίσκοις φησίν.

Εγὼ τέως μὲν ὤμην τὰς Γοργόνας
Εἶναί τι λογοποίημα. ποῖς ἀγοραῖς δ' ὅταν
Ελθω, πεπίστευκ' οὐδ' ὑς. ἐμβλέπων γὰρ αὐτοῖς
ἰχθυοπώλαις, λίθινος οὐδὺ γίνομαι.
Ωστ' ἐξ ἀνάγκης ἔστ' ἀποστραφέντι μοι
Λαλεῖν πρὸς αὐτούς. ἐὰν ἴδω γὰρ ἠλίκην
Ιχθυῶν, ὅσου τιμῶσι, πήχυμαι σαφῶς.

Αμφις δ' ἐν Πλάνῳ,

Πρὸς οὖν τραπηγοὺς ῥᾴδιόν ἐστι μυρίοις
Μοίραις προσελθόντ' ἀξιωθῆναι λόγου
Λαβεῖν τ' ἀπόκρισιν αὖ ἐπερωτᾷ τις, ἢ
CAP. II. ‖Πρὸς οὖν καταῤῥάκτους ἰχθυοπώλας ἐν ἀγορᾷ.
‖ Οὓς αὖ ἐπερωτήσῃ τις, ἢ λαβών τι τῶν
Παρακειμένων ἔκυψεν ὥσπερ Τήλεφος
Πρῶτον σιωπῇ (καὶ δικαίως ἔστ' γε.
Απαντες ἀνδροφόνοι γάρ εἰσιν ἑνὶ λόγῳ)
[Ωσεὶ προσέχων δ' οὐδ' οὐδὲν οὐδ' ἀκηκοὼς]
Εκρυσε πόλυπον τιν'. ὁ δ' ἐπιχὰν [κἀτ' ἀ λαβὼν
Ολα τὰ ῥήματ', ἀλλὰ συλλαβὴν ἀφελών, τάρων
Οβολῶν γένοιτ' ἂν ἢ δὲ κέστρ' ὀκτὼ ὀβολῶν]
Τοιαῦτ' ἀκοῦσαι δεῖ τὸν ὀψωνοῦντα π.

γρ. Ωσεὶ προσέχων δ' οὐδ' οὐδὲν, οὐδ' ἀκ.

γρ. κ' οὐ λαλῶν

Ολα ῥήματ' ἀλλὰ συλλαβὴν ἀφελών, τάρων Οβολῶν γένοιτ' ἂν ἢ δὲ κέστρ' ὀκτὼ ὀβολῶν.

Αλεξις Απεγλαυκομένῳ.

Τοὺς μὲν τραπηγοὺς τὰς ὀφρῦς ἐπαν ἴδω
Ανεσπακότας, δεινὸν μὲν ἡγοῦμαι ποιεῖν
Οτ' παύτι θαυμάζω ἔγ', πεπεισμένους
Υπὸ τῆς πόλεως μείζονι τῶν ἄλλων φρονεῖν.
Τοὺς δ' ἰχθυοπώλας οὖν κακῶς ἀπολλυμένους
Επαν ἴδω κάτω βλέποντας, τὰς ἔγ' ὀφρῦς
Εχοντας ἐπανω τῆς κορυφῆς, ἀποπνίγομαι.
Εαύ τ' ἐρωτήσας, πόσου οὖν κεστρέας
Πωλεῖς δύ' ὄντας; δεκ' ὀβολῶν φησί· βαρύ.

A Anaxilas in Euandria:

A. *Illices* [a] *mihi, per Cererem, ne dederis,*
Sed eas redde. B. *Illas ferens exeo.*

Timocles in Heroibus:

A. *Quidnis igitur potius loqui iube,*
Quam supernacanea B. *Id tua gratia faciam libens.*
Et primùm quidem, Demosthenes succensere tibi
Desinet, alioqui Briareo [b] *simili.*
Catapultas & hastas [c] *ille cornest:*
Orationis venustatem [d] *& leporem odit: numquam*
B *Antithetis vtitur: Martis instar* [e] *torum aspicit.*

Poëtas ergo memoratos si nos imitabimur, quæ ad suprà recitata sequuntur cùm dixerimus à nobis reddi, non autem dari. pergemus ad alia quæ his connexa sunt. Ingressi posteà pueri pisces attulerunt, dij boni quàm multos, marinos ac lacustres, in lancibus argenteis, admirantibus nobis & copiam & impensam: quandoquidem vel ipsas propemodum Nereïdas obsonatus erat, vt non absurdè parasitus adulatórve quispiam dixerit maris Deum Neptunio nostro pisces misisse, non tantùm ob eos, quos pari pecunia [f] Romæ vendunt, sed quoniam ex Antio aduecti quidam fuissent, alij è Terracina & insulis Pontiis è regione C *sitis*, [g] quidam è Pyrgis vrbe Thusciæ. Piscarij namque Romæ haud parum distant ab iis quos in Attica notarunt comici [h]. De illis Antiphanes in Adolescentulis ad hunc modum scripsit:

Hactenus ego putaui Gorgonas [i]
Figmenta quædam esse: ad forum autem
Cùm accessi, credidi statim [k]. *Nam ipsos respiciens*
D *Piscarios, continùo factus sum saxeus.*
Itaque necessum erit auersum me
Cum ipsis loqui. Nam si videro
Quantulum piscem quanti indicent, obrigescо planè.

Amphis in Plano:

Faciliori millies sorte ad imperatores
Tu accesseris, citius illi suo te sermone dignabuntur.
E *Et si quid interroges, responsum impetrabis,*
Quàm ab istis execrandis piscarijs in foro.
Si quis percontatur sumpto ex iis qui prostant
Pisce quodam, quanti, primùm, vt Telephi [l]
Demisso vultu sileat, & merito quidem,
Etenim homicidæ vno verbo sunt omnes,
Tanquam attenti: cùm verò nihil audieris
Si polypum quaties, stomachabundus inflatur, nec integris
Verbis respondet, sed abscissa syllaba, tuor [m],
Rursum si roges, hic mugil quanti, octo [n] *obolis.*
F *Obsonatorem hæc audire necessum est.*

Alexis in Apeglaucomeno,

Imperatores ego cùm video supercilia
Contrahentes, iniquum nihil admodum
Illos puto facere: mirórque potius, quibus ciuitas
Honoris plus habet, illis maior si non sit animus
Quàm cæteris: at piscarios, quos pessimè dij perdant,
Deorsum aspicientes cùm video, supercilijs
Vertice capitis altioribus, strangulatus enitor.
Hos si roges, quanti mugiles
Hos duos vendis: obolis decem, inquiunt: nimio:

Octo

Octo numerabuntur : quòd si alterum tantùm velis
Mercari, tum aiunt: heus tu bone vir, duos accipe,
Nec præter æquum illude, abi, prætercurre.
Hæc vel ipsa bile nónne sunt amariora a?

Diphilus in Curioso:

Arbitratus sum antehac piscarios
Athenis esse tantùm improbos:
At hoc genus, nisi fallor, vt ferarum,
Et natura, & vbiuis insidiosum est.
Verùm hic quidam est omnium sceleſtiſſimus,
Qui primùm alere se comam ait
Deo sacram b *: non ea tamen causſa est, sed quòd*
Inustam punctis frontem capillis obuelat.
Illum si roges, quanti lupus hic? obolis
Decem, respondet: nec quibus, adiicit:
Tu deinde, illam pecuniam præsentem si numeres c *,*
Æginenses inquit se postulasse: ac ipse, nummi si dandi
Sunt minutiores, eos reddit Atticos,
Commutans vtrobique lucro suo.

Xenarchus in Purpura:

Poëtæ, inquit, nugas agunt d *: nihil enim*
Quod nouum sit, inueniunt: sed eadem
Illorum quisque transfert sursum ac deorsum.
Piscariorum autem genere nullum est
Philosophum magis, aut impurum.
Nam quia pisces illis non licet aqua
Rigare, legibúsque vetitum id fuit:
Siquis ex illis maximè diis inuisus
Exarescentes pisces viderit pugnare,
Statim se cum alio simulat de industria:
Hinc illinc vulnera: letale verò
Inflictum sibi fingens concidit, & tanquam animus defecerit
Inter pisces iacet veluti mortuus.
Aquam vt afferant clamat quispiam: confestim sublato vrceo
Eius artis socius quidam illius omnino pauxillulum
Aspergens, pisces affatim supernè proluit:
Iurares ipsos esse captos nuper.

Quòd autem pisces mortuos atque putres venderent, planum facit Antiphanes in Adulteris, his verbis:

Nulla piscibus miserior est
Bellua. Haud enim satis est quòd moriantur
Capti, & quòd eorum qui vescuntur aluo
Sepeliantur: infelices porro cùm traduntur
Piscariis, quouis exitio dignissimis,
Marcidi putrent, iacentes biduo,
Vel triduo: vix autem cæcum emptorem
Nacti, tollere e *sinunt mortuos.*
Verùm statim vt odoratus est qui abstulit, eiicit domo,
Fœtoris periculo facto naribus.

Idem in Philothebæo:

An non flagitium est, recentes si forte aliquis
Pisces vendat, contractis superciliis
Tristíque facie mœstum illum nos alloqui?
Sin putres, ridere hilarem, valdéque iocari?
Prorsus enim contra illos facere oportuit,
Hunc flentem multum suspirare, rideréque alterum.

Quod autem nimio pretio veneant, Alexis in Pylæis f, sic ostendit:

A ‖ Οκλῳ λάβοις αὖ; εἶτ' ὠνῇ ἕτερον.
Ω ζῶν λάβε δ' μὴ παῖζε· σοῦ δ' ἕνεκα δώσω τρεχέ.
Ταῦτ' ἀχὶ πικρότερ' ἐστὶν αὐτῆς τῆς χολῆς;
ΔΙΦΙΛΟΣ Πολυπράγμονι,
Ωμην ἐγὼ τοὺς ἰχθυοπώλας τ' πρότερον
Εἶναι πονηροὺς σοῦ Αθήνησι μόνους.
Τὸ δ' ὡς ἔοικε τ' γλίσχρον, ὥσπερ θηρίον,
Επίβουλόν ἐστι τῇ Φύσει καὶ παντάχοῦ.
Ενζαῦθα γοῦν ἔστιν τις ὑπερηκοντικὼς,
Κόμην τρέφων μὴ πρῶτον ἱερὰν τοῦ θεοῦ
B Ως φησιν οὐ διὰ τοῦτό γ' ἀλλ' ἐστιγμένος,
Πρὸ τῶ μετώπου σφραγῖδα τοιαύτην ἔχει.
Ογτος ἀποκρίνετ' ἂν ἐρωτήσῃς, πόσου
Ο λάβραξ; δέκ' ὀβολῶν. οὐχὶ πεθεὶς σοι ποταπῶν.
Επειτά γ' ἂν τ' ἀργύριον αὐτῷ καταβάλῃς,
Επεξάρατ' Αἰγιναῖον. ἂν δ' αὐτὸν δέῃ
Κέρματ' ἀποδόναι, πεῖσαι πέδωκεν Αττικάς.
Κατ' ἀμφότερα γ' τιὼ καταλλαγὴν ἔχει.
C ΞΕΝΑΡΧΟΣ Πορφύρᾳ.
Οἱ ποιηταί, φησὶ, λῆροί εἰσιν· οὐδὲν ἓν
Καινὸν ἔδυσκυσιν· ἀλλὰ μεταφέρει
Εκαστος αὐτῶν ταῦτ' ἄνω τε κἀτω.
Τῶν δ' ἰχθυοπωλῶν φιλοσοφώτερον γλίσχρον
Οὐκ ἔστιν ἐδέν, ἐδὲ μᾶλλον ἀνόσιον.
Επεὶ γὰρ αὐτοῖς οὐκ ἔτ' ἐξουσία
Ραίνειν, ἀπείρηται γ' τοῦτο τῷ νόμῳ
Εἴ τις θεοῖσιν ἐχθρὸς ἀνθρωπος πάνυ
D Ξηραινομένους εἰσεῖδε σοῦ ἰχθῦς, μάχλῳ
Εποίησεν αὐτοῖς ἐξεπίτηδες δῆ πάνυ.
Ησαν γὰρ πληγαὶ καμείαν δι' εἰληφέναι
Δόξας καταπίπλει, καὶ λιποψυχεῖν δοκῶν,
Εκειτ' νεκρὸς, οἷα μετὰ τῶν ἰχθύων.
Βοᾷ τις ὕδωρ. ὁ δ' ἰχθὺς ἐξάρας πεθέχουν
Τῶν ὁμοτέχνων τις, τοῦ μὴ ἀκαρῆ παντελῶς
[Καλέχεε, καλὰ γὰ τῶν ἰχθύων ἅπαξ ἐπαίνω.] ζῆ. Κατέχει. κατὰ δὲ τὴν ἰχθύων ἁπαξάπαν.
Εἰποις τ' αὖ αὐτὺς ἀρτίως ἠλωκέναι.
Οπῆ καὶ νεκρὸς πωλεῖσι σοῦ ἰχθῦς καὶ σεσηπότας
E ἐπισημαίνεται ὁ Ανιφάνης ἐν Μοιχοῖς διὰ τούτων,
Οὐκ ἔστιν ἐδὲν θηρίον τῶν ἰχθύων
Ατυχέστερον. τῷ γὰρ μὴ ἐξὸν ζῆν ἀποθανεῖν
Αγροῖς ἀλόσιν· εἶτα καταδηδεσμώτοις
Εἰθὺς ταφῶναι σφραγιδωθέντες ἄθλιοι
Τοῖς ἰχθυοπώλαις τοῖς κακῶς ἀπολωμένοις.
Σήπον θ' ἕωλοι κείμενοι δύ' ἡμέρας.
Η τρεῖς. μόλις δέ γ' αὖ πο' ὠνητὼ τυφλὸν
λάβωσιν, ἔδωκαν τῶν νεκρῶν [ἀναίρεσιν. ζῆ. ἀναίρεσιν τούτῳ. κομίσας ὁ δ' ἐξέβαλ' εὐθὺς οἴκαδε,
F Τούτῳ κομίσας, ὁ δ' ἐξέβαλεν οἴκαδε]
Τῷ πεῖραν ἐν τῇ ῥινὶ τῆς ὀσμῆς λαβὼν.
Εν δ' φιλοθηβαίῳ φησὶν,
ΟΥ δεινόν ἐστι πεθσφάτους μὴ αὖ τύχῃ
Πωλῶν τις ἰχθῦς σωάγοντα τὰς ὀφρῦς,
Τέχνην σκυθρωπάζοντά θ' ἡμῖν πεθσλαλεῖν.
Εαν σαπτοὺς ᾖ, κομιδῇ παίζειν καὶ γελᾶν.
Τἐναντίον γὰ πᾶν ἔθει τούτους ποιεῖν.
Τὸν μὴ γελᾶν, τὸν δ' ἕτερον οἰμώζειν μακρά.
Οὐ δ' καὶ παμπόλλα πιπράσκουσιν, Αλεξις ἐν Πυλαίαις φησίν· ·η·

Νὴ τὼ

Νὴ τὴν Αθηναῖν, ἀλλ' ἐγὼ τεθαύμακα
Τοὺς ἰχθυοπώλας, πῶς ποτ' οὐχὶ πλούσιοι
Απαντες εἰσὶ λαμβάνοντες βασιλικοὺς
[Φόρους. μονονουχὶ δεκατεύουσι γὰρ]
Τὰς οὐσίας ἐν ταῖς πόλεσι καθήμενοι.
Ολας δ' ἀφαιροῦνται καθ' ἑκάστην ἡμέραν.

γρ. Φόρους ἡμῶν μονονουχὶ δ'.

Κἂν τῷ Λέβητι δέ φησιν ὁ αὐτὸς ποιητὴς,
ΟΥ γέγονε κρείττων νομοθέτης τοῦ πλουσίου
Αριστονίκου. τίθησι γὰρ νυνὶ νόμον,
Τῶν ἰχθυοπωλῶν ὅς τις ἂν πωλῶν γε τὸν
Ιχθῦν ὑποτιμήσας, ἀποδῶ τ' ἐλάττονος
Ης εἶπε τιμῆς, εἰς τὸ δεσμωτήριον
ΕΥθὺς ἀπάγεσθαι τοῦτον. ἵνα δεδοικότες
‖Τῆς ἀξίας ἀγαπῶσιν ἢ τῆς ἑσπέρας
Σαπροὺς ἅπαντες ἀποφέρωσιν οἴκαδε·
‖Κἀνταῦθα καὶ γραῦς καὶ γέρων καὶ παιδίον
‖Πεμφεῖς ἅπαντες ἀγοράσουσι κατὰ τρόπον.
Καὶ προελθὼν δέ φησιν,
ΟΥ γέγονε μετὰ Σόλωνα κρείττων, οὐδὲ εἷς
Αριστονίκου νομοθέτης. τά τ' ἄλλα γὰρ
Νενομοθέτηκε πολλὰ, καὶ παντοῖα δὲ
Νυνί τε καινὸν εἰσφέρει νόμον τινὰ
Χρυσοῦν, τὸ μὴ πωλεῖν ἔτι καθημένους
Τοὺς ἰχθυοπώλας, διὰ τέλους δ' ἑστηκότας.
‖ΕΙτ' εἰς νέωτά φησι γράψειν κρεμαμένους.
Καὶ θᾶττον ἀποπέμπουσι σὺν ὠνουμένους
Απὸ μηχανῆς πωλοῦντες, ὥσπερ οἱ θεοί.
Εμφανίζει δ' αὐτῶν καὶ τὸ σκαιὸν, ἔτι δὲ μισάνθρω-
πον Αντιφάνης ἐν Μισοπονήρῳ πρὸς σὺν ἐν τῷ βίῳ
κακίστους τὴν σύγκρισιν αὐτῶν ποιούμενος διὰ τούτων·
ΕΙτ' οὐ σοφοὶ δῆτ' εἰσὶν οἱ Σκύθαι σφόδρα;
ΟΙ γενομένοισιν εὐθέως τοῖς παιδίοις
Διαδιδόασιν ἵππων καὶ βοῶν πίνειν γάλα.
ΟΥχὶ μὰ Δία τιτθὰς εἰσάγουσι Βασκάνους·
[‖Καὶ παιδαγωγοὺς αὖθις, ὧν μείζω γε † μαίας
νὴ Δία.]
Αυται δ' ὑπερβάλλουσι, μετά γε νὴ Δία
Τοὺς μετραπατῶντας σὺν τ' ἀγυρτοῦντας· πο-
λὺ γὰρ
Γένος μιαρώτατον τῶν τ' ἐστιν, εἰ μὴ νὴ Δία
Τοὺς ἰχθυοπώλας τίς γε βούλεται λέγειν,
[Μετάγε σὺν τραπεζίτας ἔθνος]
Τούτου γὰρ οὐδέν ἐστιν ἐξωλέστερον.

γρ. Καὶ παιδαγωγοὺς αὖθις ἐξωλεστάτους Ων μεῖζον ἐστὶ κακὸν νὴ τὴν Δία

γρ. Καὶ μετάγε τοὺς τραπεζίτας ἔθνος ἕτερον.

ΟΥκ ἀπιθάνως δὲ καὶ Δίφιλος [ἐν Εμπόριῳ] περὶ
τοῦ παμπόλλου πιπράσκεσθαι σὺν ἰχθῦς, λέγει ὧδε,
ΟΥ πώποτ' ἰχθῦς οἶδα τιμιωτέρους
Ιδὼν Πόσειδον· εἰ δεκάτην αὐτῶν ἐλάμβανες
Απὸ τῆς τιμῆς ἑκάστης ἡμέρας, πολὺ
Τῶν θεῶν ἂν ἦσθα πλουσιώτερος.
Ὁμως δὲ τούτων εἰ μὴ προσγελάσειέ τις
Εδίδουν στενάξας ὁπόσον αἰτήσειέ με.
Γόγγρον μὲν ὥσπερ ὁ Πρίαμος τὸν Εκτορα,
Οσον εἵλκυσε, τοσοῦτον καταθεὶς ἐπριάμην.

γρ. Εμπόρῳ

Αλεξις δ' ἐν Ελληνίδι,
ΑΙεὶ δὲ καὶ ζῶντ' ἐστὶ καὶ τεθνηκότα
Εν τῇ θαλάττῃ πολέμι' ἡμῖν θηρία.
Εὰν τραπῇ γὰρ πλοῖον, εἶθ' ὡς γίνεται
[Ληφθῇ νέων τὶς,] [καταπεπτώκασ' εὐθέως.]

γρ. Ληφθῇ νεώς τις,

γρ. καταπεπεπώκασιν εὐθ.

A *Ita mihi propitia Minerua ſit: at ego miratus ſum*
Piſcarij quo tandem pacto non ſint diuites
Omnes, cùm exigant regia plane
Vectigalia: propemodum enim decimant
Facultates cuiuſque in ciuitatibus reſides:
Totas verò etiam abripiunt quotidie.

Idem poëta in Lebete ait:

Ariſtonico locuplete nullus vnquam extitit
Prudentior legislator, nempe qui legem hanc ſciuerit,
B *Vt piſcariorum quiſquis piſcem venumdat,*
Vbi pretium indicauit, ſi minori det
Quàm æſtimauerit, in vincula
Protinus conijciatur, vt pœnæ metu
Iuſto pretio contenti ſint, & veſperi
Marcidos omnes reportent domum [a].
Ac in ciuitate, puer, vetula, ſenex
Mari adhuc vdos æquo pretio [b] *comparent.*

Idem progreſſus:

Poſt Solonem legislator nullus fuit
Ariſtonico ſapientior: alias is quidem
C *Multas leges promulgauit atque varias,*
Nunc autem legem quandam edixit nouam,
Auream [c], *ne ſedentes vendant*
Piſcarij, ſed recti ſtent perpetuo.
Deinde vt appenſis tabulis pretium ſcribant in poſterum,
Quo citius mercaturi reuertantur domum,
Suáque, veluti dei, vendant è machinis [d].

Eorumdem rudem feritatem & inhumanitatem declarans Antiphanes in Miſoponero [e], cũ illis confert qui flagitioſiſſimam vitam agunt, his verbis:

D *Nónne putas apprimè ſapientes eſſe Scythas,*
Qui ſtatim natis infantibus
Equorum lac præbent atque boum,
Nec faſcinatrices per Iouem nutrices adhibent,
Nec vllos liberis pædagogos ſuis.
Præſtantiores ij quidem ſunt & circulatoribus
Et ijs qui falſis menſuris merces vendunt ſuas:
Nam perquam ſceleſta [f] *eſt hæc natio, niſi per Iouem*
E *Piſcarios velit memorare quiſpiam*
Poſt menſariorum ordinem execrandos [g]: *nummularijs*
Enim profectò nocentius ac exitioſius eſt nihil.

Eleganter quoque Diphilus in Mercatore [h], piſces maximo pretio vendi ſic inquit:

Numquam piſces iſtis cariores vidi:
Si igitur, ô Neptune, pretij tu decimam
Partem accipies quotidie, multo
Dijs omnibus futurus es ditior.
F *Ego tamen, niſi piſcarius arriſiſſet mihi aliquis,*
Tantum ingemiſcens dediſſem, quantum popoſcerat,
Ac congrum, veluti Priamus Hectorem
Quantum pendebat, tanti emiſſem præſenti pecunia.

Alexis in Hellenide:

Semper in mari ſunt & viuæ & mortuæ
Infeſtæ nobis ac noxiæ feræ.
Euerſum fortè ſi nauigium eſt, deinde, vt accidit,
Naufragum quædam arripit, eum deuorat protinus.

At ſi

At si piscatores eas ceperint,
Illos qui emunt prorsus obterunt [a]:
Nam quantæ sunt facultates nostræ, tanti veneunt,
Et, qui mercatur, domum inops statim redit.

Archippus in Equitibus piscarij cuiusdam AEgyptij, cui nomen fuit Hermæus, sic meminit:

Aegyptius, sceleratissimus, piscium
Institor Hermæus est: is vi nos [b] *deglubit:*
Squatinas enim, squalos, & lupos nobis
Vt aiunt passim, vendit ipsis [c] *visceribus.*

Alexis in Epiclero [d] Micionis cuiusdam piscarij meminit. Iure igitur piscatores ob artem suam animis efferuntur, ac superbiunt, magis certè quàm imperatores optimi. Horum quemdam Anaxandrides in Vlysse de aret sua sic gloriantem inducit:

Elegans [e] *labor pictoris manus,*
Suspensis tabulis cum admiratione cernitur.
Noster verò in patinis cum grauitate ac reuerenter diripitur,
Vel de sartagine confestim è medio ac conspectu tollitur:
Ita per digitos colatur cibus, nisi fortè vrantur,
Et qui sumpsit, feruore oppressus, deglutire mox nequeat.
Abundans obsonio forum solum hominum
Societates facit: ecquis mortalium conuiua esse velit
In cœna, si emptos coracinos aridos [f] *esse comperiat,*
Vel obsonij parati nihil? Formosus adolescentulus
Qualibus incantamentis expugnabitur, aut quibus
Sermonibus, dic quæso, artem piscatoriam
Si excludamus? is enim domatur
Piscium elixa facie subactus,
Corporique subijcit cibi fores.
Id naturam scilicet cogit conquiniscere [g]
Eius qui pecunia non collata immunis pascitur.

De his qui nimis anxiè & opiparè obsonantur, hæc Alexis in Epiclero:

Quisquis pauper multum emit obsonium,
Et in alijs rebus egens, ad id abundat pecunia,
Noctu obuios quosuis ille spoliat:
Deinde, si cui vestis adempta est,
Diluculo statim ad piscarium forum is obseruat,
Et quem primum iuuenem ac inopem conspexerit,
A. Micione anguillas mercantem,
Correptum eum abducit in carcerem.

Diphilus in Mercatore legem quoque apud Corinthios fuisse de hac [h] re, sic inquit:

A. Talis istic lex est, ô vir optime,
Corinthijs: si quem [i] *obsonantem semper*
Splendidiùs aspexerint, illum vt interrogent
Vnde viuat, quidnam agat: quòd si facultates illi sunt
Quarum ad eum sumptum reditus sufficiat,
Eo vitæ luxu permittunt frui:
Sin amplius impendat quàm pro re sua,
Ne id porrò faciat interdicitur.
Si non pareat, mulcta quidem plectitur.
Si sumptuosè viuit qui nihil prorsus habet,
Traditur puniendus carnifici. B. proh Her-

A Αὐτοί γ' ἐπὰν ληφθῶσιν ὑπὸ τῶν ἁλιέων
Τεθνεῶτες ἐπιτρίβουσι τοὺς ὠνουμένους.
Τῆς οὐσίας γάρ εἰσιν ἡμῶν ὤνιοι.
Ὁ πριάμενός τε πτωχὸς εὐθὺς ἀποτρέχει.
Ἐξ ὀνόματος δ' ἰχθυοπώλου μνημονεύει Ἑρμαίου
Αἰγυπτίου Ἀρχίππος ἐν [Ἱππεῦσιν] οὕτως, γρ. Ἰχθύσιν
Αἰγύπτιος μιαρώτατος τῶν ἰχθύων
Κάπηλος Ἑρμαιός ἐστιν ὃς βίᾳ δέρων
Ῥίνας γαλεούς τε πωλεῖ καὶ λάβρακας
B [Ἐντέρων ὡς λέγουσιν ἡμῖν. γρ. Ἐντερεύων, vel, Ἐξεντερεύων,
Καὶ Ἀλεξις δ' ἐν Ἐπικλήρῳ Μικίωνος ἰχθυοπώλου τινὸς μνημονεύει. Εἰκότως οὖν καὶ οἱ ἁλιεῖς, ἐπὶ τῇ τέχνῃ μέγα φρονοῦσι μᾶλλον ἢ οἱ ἄριστοι τῶν στρατηγῶν. παράγει γοῦν τινα τούτων ‖ Ἀναξανδρίδης ἐν Ὀδυσσεῖ περὶ τῆς ἁλιευτικῆς τέχνης τάδε λέγοντα. CAP. III.
Τῶν ζωγράφων μὲν ἡ καλὴ χειρουργία
Ἐν τοῖς πίναξι κρεμαμένη θαυμάζεται.
C Αὐτὴ δὲ σεμνῶς ἐκ λοπάδος ἁρπάζεται,
Ἀπὸ τοῦ ταγήνου τ' εὐθέως ἀφανίζεται.
‖ Ἐπὶ τίνα δ' ἄλλην τέχνην. ὦ χρηστὲ σὺ
Τὰ στόματα τῶν νεωτέρων κατακάεται;
[Ἡ ὠθισμός ἐστι δακτύλων τοιοῦτος ἢ πνιγμὸς, γρ. Ἡ ὠθισμός ἐστι δακτύλων τοιοῦτος, ἢ Καὶ πνιγμὸς, ἐὰν ταχὺ μὴ δύνηται καταπιεῖν,
Ἐὰν ταχὺ μὴ δύνηται καταπιεῖν ἄλλου μόνον;
Ἡ γὰρ τὰς συνουσίας ποιεῖ
Εὔοψος ἀγορά. ‖ τίς δὲ συνδειπνεῖ βροτῶν
[Φρυκτοὺς καταλαβὼν ἢ κορακίνους ὠνίους,
D Ἡ μηδέν; ὡραῖον] δὲ μειρακύλλιον,
Ποίαις ἐπῳδαῖς ἢ λόγοις ἁλίσκεται
Τίσιν; φράσον γὰρ ἐάν τις ἀφέλῃ τὴν τέχνην
Τῶν ἁλιέων· ἥδε γὰρ δαμάζεται
‖ Ἐφθοῖς προσώποις ἰχθύων χειρουμένη,
Ἄγουσ' ὑπ' αὐτὰ τὰ σώματ' [ἀρίστου πύλας]
Ἀσύμβολον κλίνειν τ' ἀναγκάζει φύσιν.
Πρὸς δὲ τοὺς περιέργως ὀψωνοῦντας τάδε φησὶν Ἀλεξις ἐν Ἐπικλήρῳ, γρ. Φρύκτ' οὐ καταλαβὼν, ἢ κορακίνοις ὠνίοις. Ἡ μαινίδ'; ὡρ.
E ‖ Ὅστις ἀγοράζει πτωχὸς ὢν ὄψον πολύ, γρ. εἰς ἅδου πύλας
Ἀπορούμενός τε τἄλλα πρὸς τοῦτ' εὐπορεῖ
Τῆς νυκτὸς οὗτος τοὺς ἀπαντῶντας ποιεῖ
Γυμνοὺς ἅπαντας. ‖ εἶτ' ἐπάν τις ἐκδυθῇ
‖ Τηρεῖν ἕωθεν εὐθὺς ἐν τοῖς ἰχθύσιν.
Ὃν δ' ἂν ἴδῃ πρῶτον πένητα καὶ νέον
Παρὰ Μικίωνος ἐγχέλυς ὠνούμενον
‖ Ἀπάγειν λαβόμενον εἰς τὸ δεσμωτήριον. 115
Δίφιλος δ' ἐν Ἐμπόρῳ καὶ νόμον εἶναι φησὶ παρὰ Κορινθίοις τινά.
F [Τοιοῦτο νόμινον ἐστὶ βέλτιστ' ἐνθάδε γρ. Τοῦτο νόμιμόν ἐστι βέλτιστ' ἐνθάδε Κορινθίοισιν, ἐὰν τ.
Κορινθίοις, ἵν' ἐάν τιν'] ὀψωνοῦντ' ἀεὶ
Λαμπρῶς ὁρῶμεν, τοῦτον ἀνακρίνειν πόθεν
Ζῇ, καὶ τί ποιῶν. κἂν μὲν οὐσίαν ἔχῃ
Ἧς αἱ πρόσοδοι λύουσι τ' ἀναλώματα,
Ἐᾶν ἀπολαύειν. [ἤδη τοῦτον] τὸν βίον. γρ. τοῦτον ἤδη
Ἐὰν δ' ὑπὲρ τὴν οὐσίαν δαπανῶν τύχῃ,
Ἀπεῖπον αὐτῷ τοῦτο μὴ ποιεῖν ἔτι.
Ὃς ἂν δὲ μὴ πείθητ', ἐπέβαλον ζημίαν.
Ἐὰν δὲ μηδ' ὁτιοῦν ἔχων ζῇ πολυτελῶς
Τῷ δημίῳ παρέδωκαν αὐτόν. Ἡράκλεις.

ΟΥκ ἐνδέχεται γὰρ ζῆν ἄνδρ' κακοῦ τινὸς
Τὸν σωφρονοῦντα; ἀλλ' ἀναγκαίως ἔχει
Ἢ λοπόδυτεῖν τὰς νύκτας, ἢ τοιχωρυχεῖν,
Ἢ τῶν τοιούτων ταῦτα κοινωνεῖν τινι.
Ἢ συκοφαντεῖν καὶ ἀγορᾶν, ἢ μαρτυρεῖν
Ψευδῆ, τριάντων ἐκκαθαίρομαι γνώμην.
Ορθῶς γε νὴ Δί'. ἀλλὰ δή τι τοῦτ' ἐμοί;
Ορῶμεν ὀψωνοῦντ' ἐκάστης ἡμέρας,
Οὐχὶ μετρίως βέλτιστ' , ἀλλ' ὑπερηφάνως.
Οὐκ ἔστιν ἰχθυηρὸν ὑπὸ σοῦ μεταλαβεῖν.
Σωνῆκας ἡμῶν εἰς τὰ λάχανα τὴν πόλιν,
Περὶ τῶν σελίνων μαχόμεθ' ὥσπερ Ἰσθμίοις,
Λαγὼς ἵν' εἰσελήλυθ'· οὐδὲ ἥρπακας.
Πέρδικα δ' ἢ κίχλην; καὶ νὴ Δί' οὐκ ἔτι
Ἔστιν δι' ὑμᾶς οὐδὲ περνάμενον ἰδεῖν,
Τὸν ξενικὸν οἶνον ἐπιπεπίμπρακας πολύ.

Τὸ ἦθος τοῦτο καὶ Ἀθήνησιν εἶναι ἀξιοῖ Σώφιλος ἐν Ἀνδροκλεῖ, ὀψωνόμους ἀξιῶν αἱρεῖσθαι ὑπὸ τῆς βουλῆς δύ' ἢ καὶ τρεῖς. Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος καὶ τέχνην ὀψωνητικὴν συνέγραψε πρός τινα δυσώπητον, διδάσκων αὐτὸν πάνυ δεῖ λέγοντα πρὸς τοὺς ἀνδροφόνους ἰχθυοπώλας λυσιτελῶς, ἐπὶ δὲ ἀλύπως ὠνεῖσθαι ἃ βούλεται. Ἐκ τούτων πάλιν τῶν λεχθέντων τὰς ἀκανθας ἀναλεξάμενος Ὀλυμπιονίκης, εἰ ἔχομεν ἔφη δεῖξαι ἀργυροῦς σκεύεσιν ἐν τοῖς δείπνοις χρωμένους τοὺς ἀρχαίους, καὶ εἰ ὁ πίναξ Ἑλληνικὸν ὄνομα; Ομήρου γὰρ εἰπόντος ἐν Ὀδυσσείᾳ,

Τοῖσι δ' αὖ πίνακας κρειῶν παρέθηκε συβώτης.

Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος νεώτερον φησὶν εἶναι τὸ ἐπὶ πινάκων τεθρύφθαι τὰ ὄψα, ἀγνοῶν ὅτι καὶν ἄλλοις εἴρηκεν ὁ ποιητής,

Δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας.

Ζηλῶ δὲ καὶ εἰ δούλων τινὲς ἐκέκτηντο, ὥσπερ καὶ οἱ νῦν καὶ εἰ τὸ τήγανον εἴρηται, καὶ μὴ μόνως τάγηνον, καὶ μὴ πάντα πίνωμεν ἢ καὶ ἐσθίωμεν, ὥσπερ οἱ ἀπὸ τῆς γαστέρος τεθράφθαι ὀνομαζόμενοι, ἢ κόλακες. τοιοῦτον Αἰμιλιανὸς ἀπεκρίνατο, πίνακα μοι ἔχεις τὸ σκεῦος ὠνομασμένον, καὶ τεθραμμένε Μεταγένει τῷ Κωμικῷ ἐν Θουριοπέρσαις. τήγανον ὦ βέλτιστε [εἴρηκεν ἐν Μενεδήμοις] Φερεκράτης οὕτως·

Ἀπὸ τηγάνου τ' ἔφασκεν ἀφύας φαγεῖν.

Καὶ ἐν Πέρσαις ὁ αὐτός,

Ἐπὶ τηγάνοις καθίσαντα ὑφάπτειν τοῦ φλέως.

Φιλωνίδης δ' ἐν Κοθόρνοις, ὑποδέχεσθε δ' ἡμᾶς σαπίσιν καὶ τηγάνοις· καὶ πάλιν, ὀσφραινομένῳ τῶν τηγάνων. Ευβουλος ἢ [ἐν Ορθάννῃ,]

Ριπὶς δ' ἐγείρει φύλακας Ηφαίστου κύνας

[Θέρμη παροξυνθεῖσα τηγάνου πνοή.]

Καὶ πάλιν,

Πᾶσα δ' εὔμορφος γυνὴ
Ερῶσα φοιτᾷ τηγάνῳ τε σωτηρίᾳ,

γρ. ὀψωνιονόμους vel, ὀψονόμους

γρ. εἴρηκε μὲν ἐν Λήμνῳ

γρ. ἐν Ορθάννῃ

γρ. Θέρμη παροξυνθεῖσα τηγάνου πνοή.

A. *Quod enim scias, fieri minimè potest*
Vt qui eo est ingenio, non viuat improbè, itaque necessum
Vel noctu grassantem obuios spoliare a, *vel effractarium, parietem suffodere,*
Vel his se furibus adiungere socium,
Aut delatorem & quadruplatorem esse in foro, aut falsum (uitas.
Testari: a talium hominum genere purgatur ci-
B. *Rectè per Iouem: sed ad me quid hoc attinet?*
A. *Nos te videmus obsonantem quotidie*
Haud mediocriter, vir optime, sed fastuosè, & magnificè b,
Ne pisciculum quidem habere licet caussa tua:
Cines nostros commisisti, pugnaturos c *de oleribus:*
De apio dimicamus tanquam in d *Isthmiis.*
Si lepus accessit, eum extemplo rapis.
Perdicem, ac turdum ne volantem quidem
Propter vos, ita me Iuppiter amet, nobis iam videre licet,
Peregrini multùm auxeris vini pretium.

Morem quoque Athenis fuisse tradit Sophilus in Androcle, vt ex Senatu magnæ dignitatis & autoritatis viri obsoniorum e dispensatores crearentur, duo vel tres. Lynceus Samius artem struendarum epularum scripsit ad quendam Coctionem f, in qua docet quibus verbis compellandi sint homicidæ piscarij, vtiliter & iucundè, vt quidquid vellet, emeret. Ex his sermonibus Vlpianus rursum spinas g colligens, An possumus, inquit, probare veteribus argentea vtensilia in cœnis fuisse? πίναξ h an Græcum vocabulum est? Nam quamuis Homerus i in Odyssea dixerit,

His rursum carnium πίνακας subulcus admouit,

Aristophanes Byzantius nouitium tamen esse inuentum censet, quod ἐπὶ πινάκων, id est, super patinis, aduehantur obsonia, nescius alibi poëtam dixisse,

Structor verò k *carnium πίνακας sublatas attulit.*

Verùm aliquid est quod præterea rogo, an multos seruos olim possederint, veluti nostro sæculo? & an dictio τήγανον in vsu quondam fuerit, non solùm τήγηνον? ne semper bibamus, & edamus, quemadmodum ij solent quos ob voracem aluum & gulam Parasitos & κόλακας, id est, assentatores vocant. Vlpiano respondit AEmilianus, πίνακα vtensilis genus apud Metagenem comicum legi in Thurioperssis l: τήγανον autem, ô vir optime, Pherecrates inquit, sic dixit in Menderis:

Ἀπὸ τηγάνου, id est, *à sartagine* m *aphyas se narrabat comesturum.*

Idem in Persis:

Ἐπὶ τηγάνοις, *ad sartagines sedentem Phleon* n *accendere.*

Philonides in Cothurnis:

Excipere raijs, ac τηγάνοις, id est, *sartaginibus.*

Idem rursum:

Τῶν τηγάνων, id est, *sartagines olfacientem.*

Eubulus o in Orthanne:

Flabelli iactatus Vulcani excitat custodes canes,
Et feruido nidore τηγάνου id est, *sartaginis, irritat.*

Idem rursus:

Quæcunque pulchra fœmina
Amat, huc illuc obãbulat, & ad τήγανον *lasciuit.*

Idem

Idem in Titanibus:

Arridens etiam
Olla feruet barbara loquela,
Saltant pisces in medijs τηγάνοις.

Verbum τηγανίζειν, quod est, in sartagine frigere, Phrynichus vsurpat in Tragœdis:

Suaue est, ἀποτηγανίζειν, (id est, cibum in sartagine parare) *absque* [a] *symbola.*

Pherecrates in Myrmecanthropis [b]:

Tu verò ἀποτηγανίζεις, id est, *in sartagine frigis.*

Hegesander Delphus scribit, ollam à Syracusiis τήγανον appellari: τήγανον verò ξηροτήγανον, quasi aridam sartaginem. Ideóque Theodoridan in aliquo poëmate scripsisse,

Τηγάνῳ, id est, *in olla, bene elixauit, & obsonauit aheno:*

Vocasséque τήγανον ollam. Iones absque litera τ, ἤγανον proferunt, vt Anacreon:

Ἠγάνῳque manum inijcere.

Quid autem considerandum & explanandum sit de vsu vasorum argenteorum suggessit, ô probe Vlpiane, quod est dictum ab Alexide in Profugo:

Sicubi fictile sit quod conducant isti
Coqui.

Nam adusque Macedonum tempora fictili supellectile in cœnis ministrarunt, vt autor est meus Iuba. Cùm autem Romani mores ad sumptuosam vitam conuertissent, eorum exemplo Cleopatra, quæ AEgyptij regnum euertit, ad luxum quoque instituta vita, appellationem τοῦ κεράμου, id est, fictilis, quia mutare non posset, fictile aureum & argenteum vocauit, fictiliáque [c] conuiuis donauit asportanda: quod magnificentissimum & sumptus maximi fuit: eadem in fictile Rosicum [d] nitidissimum quinque libras impendebat quotidie. Ptolemæus rex octauo libro Commentariorum, quo loco de Masinissa Libyæ rege verba facit, tradit eum Romano more fictilibus cœnam instruxisse, ac omnibus conuiuis vtenda dedisse argentea: secundas mensas, ad Italorum consuetudinem etiam adornasse, cum canistris omnibus aureis, ad vitilium similitudinem textis, quæ nectuntur è iunco: musicos præterea Græcos epulis adhibuisse. Aristophanes comicus, quem Heliodorus Atheniensis in libris De arce, Naucratiten [e] fuisse scribit, in fabula Pluto, cùm eiusdem nominis deus apparuit, lances piscibus onustas visas fuisse argenteas, quemadmodum & omnia reliqua, sic inquit:

Acetabula [f] *omnia, & lances, & olla*
Ex ære sunt: scutellas verò putres
Quibus pisces imposuerunt argenteas videre licet.
Caminus repente factus est eburneus.

Plato in Legatis:

Obtinuerunt Epicrates, ac Phormesius,
A rege plurima quibus corrupti sunt munera:
Aurea quidem acetabula, & scutellas argenteas.

Sophron in muliebribus Mimis:

A Καὶ ἐν Τιτᾶσι,

-προσγελῶσά τε
Λοπὰς παφλάζει βαρβάρῳ λαλήματι·
Πηδῶσι δ' ἰχθῦς ἐν μέσοισι τηγάνοις.

Τοῦ δὲ ῥήματος μέμνηται Φρύνιχος ‖ ἐν Τραγῳδοῖς·

‖ Ἡδὺ δ' ἀποτηγανίζειν ἄνευ συμβολῶν.

‖ Καὶ Φερεκράτης ἐν ‖ Μυρμηκανθρώποις φησὶν, Σύ δ' ἀποτηγανίζεις. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς, Συ-
B ρακουσίους φησὶ τὴν μὲν λοπάδα τήγανον καλεῖν· τὸ δὲ τήγανον, ξηροτήγανον. διὸ καὶ Θεωδωρίδαν φάναι ἔν τινι ποιήματι,

Τηγάνῳ εὖ ἥψησεν ἐν ὀψητῆρι κολύμβῳ.

τὴν λοπάδα τήγανον προσαγορεύων. χωρὶς δὲ τοῦ τ' στοιχείου Ἰωνες ἤγανον λέγουσιν, ὡς Ἀνακρέων χεῖρα τ' ἐν ἠγάνῳ βαλεῖν. Εἰς ἐπίστασιν δέ με ἄγει καλὲ Οὐλπιανὲ περὶ τῆς τῶν ἀργυρωμάτων χρήσεως τὸ ὑπὸ Ἀλέξιδος ἐν Φυγάδι εἰρημένον,

C Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ ‖ κέραμος μισθώσιμος,
Ὁ τοῖς μαγείροις.

μέχρι γὰρ τῶν Μακεδονικῶν χρόνων κεραμέοις σκεύεσιν οἱ δειπνοῦντες διηκονοῦντο, ὥς φησιν ὁ ἐμὸς Ἰόβας. Μεταβαλλόντων δ' ἐπὶ τὸ πολυτελέστερον Ῥωμαίων τὴν δίαιταν, κατὰ μίμησιν ἐκδιαιτηθεῖσα Κλεοπάτρα, ἡ τὴν Αἰγύπτου καταλύσασα βασιλείαν, τοὔνομα οὐ δυναμένη ἀλλάξαι, ἀργυροῦν καὶ χρυσοῦν ἀπεκάλει κέραμον αὐτό. κέρα-
D μα τ' ἀπεδίδοτο τὰ ἀποφόρητα τοῖς δειπνοῦσι, καὶ τοῦτ' ἦν τὸ πολυτελέστατον, εἴς τε τὸν Ῥωσικὸν εὐανθέστατον ὄντα κέραμον πέντε μνᾶς ἡμερησίας ἀνήλισκεν ἡ Κλεοπάτρα. Πτολεμαῖος δ' ὁ βασιλεὺς ἐν ὀγδόῳ ὑπομνημάτων περὶ Μασσανάσσου τὸν λόγον ποιούμενος τοῦ Λιβύων βασιλέως, φησὶ τάδε· δεῖπνα Ῥωμαϊκῶς ἦν κατεσκευασμένα κεράμῳ, παντὶ χορηγούμενα ἀργυρῷ. τὰς δὲ τῶν δευτέρων τραπέζας ἐκόσμει τοῖς Ἰταλικοῖς ἐ-
E θισμοῖς. τὰ δὲ κανίσκια ἦν ἅπαντα χρυσᾶ γεγονότα πρὸς τὰ πλεκόμενα ταῖς σχοίνοις μουσικοῖς τε ἐχρῆτο Ἑλληνικοῖς. Ἀριστοφάνης δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ὃν φησὶν ‖ Ἡλιόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τοῖς περὶ ἀκροπόλεως (πεντεκαίδεκά ἐστι ταῦτα τὰ βιβλία) ‖ Ναυκρατίτην εἶναι γένος, ἐν τῷ Πλούτῳ τῷ δράματι κατὰ τὴν τοῦ ὁμωνύμου θεοῦ ἐπιφάνειαν τοῦ ἰχθυηροὺς φησὶ πίνακας ἀργυροῦς ἀναφανῆναι, καθάπερ καὶ τὰ ἄλλα ἅπαντα, λέγων ὡδί,

Ὀξὶς δὲ πᾶσα καὶ λοπάδιον καὶ χύτρα
F Χαλκῆ γέγονε· τοῦ δὲ πινακίσκους τοῦ σαπροὺς,
Τοὺς ἰχθυηροὺς ἀργυροῦς πάρεσθ' ὁρᾶν.
Ὁ δ' ἰπνὸς γέγονεν ἐξαπίνης ἐλεφάντινος.

‖ Πλάτων δ' ἐν Πρέσβεσι,

Κατέλαβον ‖ Ἐπικράτης τε καὶ ‖ Φορμήσιος
Παρὰ τοῦ βασιλέως πλεῖστα δωροδοκήματα.
Ὀξύβαφα χρυσᾶ, καὶ πινακίσκους ἀργυροῦς.
Σώφρων δ' ἐν Γυναικείοις μίμοις φησί.

Τῶν δ' χαλκωμάτων καὶ τῶν ἀργυρωμάτων ἐ-
μάρμαιρε δοκίας. Φιλιππίδης δ' ἐν Αργυρίᾳ ἀ-
φανισμῷ ὡς Φορπικοῦ μέμνηται τοῦ τριάρχου καὶ
πανίου, ζηλουμένου ὑπὸ πινῶν νεοπλούτων με-
τρίκων·

Αλλ' ἔλεον ἐμπέπωκέ τις μοι τῶν ὅλων,
Οἱων ἀπορουμένους μὲν ἀνθρώπους ἰδὼ
Ελευθέρους· μαστιγίας δ' ἐπ' ἀργυροῦ
Πίνακος ἄγοντας μονᾶν, ζάμιχον ἐνίοις
Δυοῖν ὀβολοῖν ἐωνημένας ἢ τριωβόλου,
Καὶ κάπαρίν γε χαλκῶν τριῶν, ἐν τρυβλίῳ
Αγοντι πενήκοντα δραχμὰς ἀργυρᾶ.
Πρότερον δ' φιάλην οὐ φιάλην οὐδ' ἀνακειμένην ἰδεῖν
Εργῶδες. ἀμέλει τοῦτ' μὲν καὶ νυνὶ ἔτι.
Αν γὰρ ἄναθή τις δύῃ ς ἕτερον ἥρπασεν.

Αλεξις δ' ἐν Ιππίσκῳ νεανίσκον παράγων ἐρῶντα
καὶ ἐπιδεικνύμενον τὸν πλοῦτον τῇ ἐρωμένῃ, ταῦτα
ποιεῖ λέγοντα·

Τοῖς παισί τ' εἶπα, (δύο γὰρ ἦγον οἴκοθεν)
Τἀκπώματ' εἰς τὸ φανερὸν ἐκνενιτρωμένα
Θεῖναι. κύαθος δ' ἦν ἀργυροῦς ζἀκπώματα
Ηγε δύο δραχμάς. κυμβίον δ' τέτταρας
Ισως ἑτέρας. ψυκτηρίδιον δὲκ' ὀβολούς,
Φιλιππίδου λεπτότερον. ἀλλὰ ταῦθ' ὅλως
Πρὸς ἀλαζονείαν ἃ κακῶς νενόημαι
Ην. οἶδα δ' κἀγὼ [πνὰ πολίτην ἡμέτερον]
Πτωχαλαζόνα ὃς δραχμῆς ἔχων
Τὰ παντ' ἀργυρώματ' ἐβόα καλῶν τὸν οἰκέτην
Ενα ὄντα καὶ μόνον, ὀνόμασι δ' χρώμενον
Ψαμμακοσίοις. παῖ Στρομβιχίδη μὴ τῶν χει-
μερινῶν ἀργυρωμάτων
Ημῖν παράθῃς, ἀλλὰ τῶν θερινῶν.

γρ. ἡμέτερον πολίτην πινὰ

Τοιοῦτός ἐστι καὶ ὁ παρὰ Νικοστράτῳ ἐν τῷ ὑπηρα-
μένῳ δράματι Βασιλεῖς. ἀλαζὼν δ' ἐστὶ στρατιώτης
τις ὃν λέγει,

Λοιπή τις οὐσία ἐστὶ καὶ ψυκτήριον.
Τῆς δὲ παρύφης λεπτότερον.

CAP. IV. ‖ Εξήλαυνον γάρ πινες τὸν ἄργυρον καὶ πότε εἰς ὑμέ-
γρ. Λημνίαις νας ἰδέαν. καὶ Αντιφάνης ὁ δ' ἐν [λήμναις] φησὶ,

-παρεληλυθὼς τρίπους,
Πλακοῦντα χρηστὸν, ὦ πολυτίμητοι θεοὶ,
Εχων, ἐν ἀργυρῷ τε τρυβλίῳ μέλι.
Καὶ Σώπατρος ὁ παρῳδὸς ἐν Ορέστῃ.
Σαπρὸν σίλουρον ἀργυρᾶς πίναξ ἔχων.
Εν ᾧ τῷ ὑπηραφομένῳ δράματι Φακῆ φησιν.
Αλλ' ἀμφὶ δείπνοις ὀξίδ' ἀργυρᾶν ἔχει
Δρακοντομίμοις ὀργανῶν τρυβλίοις.
γρ. Θιάρων Οἱαν πόλ' ἔσχε καὶ [Θίβρων] ὁ Ταντάλου
γρ. Μαλακὸν [Μαλακὸν] γελάντος ἐκγελασθεὶς ἀνήρ.
Θεόπομπος δ' ὁ Χίος ἐν ταῖς πρὸς Αλέξανδρον
συμβολαῖς, πρὸς Θεοκρίτου τοῦ πολίτου τὸν λόγον
ποιούμενος φησὶν. ἐξ ἀργυρωμάτων ᾗ καὶ χρυσῶν
πίνει, καὶ τοῖς σκύφοις χρῆται τοῖς ὑπὸ τῆς τραπέζης
ἑτέροις τισίν· ὁ πρότερον οὐχ ὅπως ἐξ ἀργυρωμά-
των οὐκ ἔχων πίνειν, ἀλλ' οὐδὲ χαλκῶν, ἀλλ' ἐκ κε-
ραμέων, καὶ τοῦτο ἐνίοτε κωλοβῶν. Δίφιλος δ' ἐν
Ζωγράφῳ.

Αργυρον ἐπεχόρδυσεν ἐκλελεγμένον,

A *Aencorum & argenteorum vasorum conditoria splendebant.*

Philippes in Argenti disperditione, vasorum eiusmodi tarum esse vsum, ac importunum & odiosum memorat, quibusdam tamen expetitũ, aduenis, ditatisque nuper:

A. Ast vicunque miserari subit hominum genus,
Cùm inopes esse video plurimos
Ingenuos, verberones contra, in argentea
Lance minæ pondo, nonnunquam salsamentum
B *Duobus emptum obolis comesse. vel tribus.*
Capparinque tribus æreis nummulis addictam in catino
Argenteo, qui drachmas triginta pendat.
Olim sacratam diis phialam conspicere
Vix quisquam poterat. B. *Et nunc profectò vix possit:*
Nam si quis dicauerit, est qui mox surripiat.

Alexis in Hippisco [a] adolescentulum inducit amantem, suas ostentantem amicæ diuitias, his
C verbis:

Omnibus domesticis reliquis mandaui, duos enim adduxi ex ædibus,
Pocula vt abstersa in propatulo
Exponerent. Cyathus est argenteus, pocula
Drachmas duas pendunt: Cybium alias
Fortassis quatuor: Psyctherium obolos decem,
Philippide [b] *exilius. Cæterùm hæc prorsus*
Excogitata solerter ad fastum fuerant.
Verum ciuem nostrum quendam noui
Pauperem [c] *ac glorioſum, cuius omnia vasa*
D *Argentea drachma tantùm cùm valerent,*
Clamans tamen appellabat seruolum,
Qui erat vnicus infinitis [d] *nominibus,*
Heus tu puer Strombichides, ne hyberna vasa argentea
Nobis apponito, sed æstiua.

Talis est & apud Nicostratum, in fabula quam Reges nominauit, insolens & iactabundus miles quidam, de quo hæc scribit:

Supereſt acetabulum [e] *ac psyctherium*
Veste subtilissimè [f] *texta tenuis.*

E Quidam enim argentum malleo ducebant vel vsque [g] ad membranarum tenuitatem. Antiphanes [h] in Lemnis:

Appositus est tripes
Placentam lautissimam, ô dij summis venerandâ honoribus,
Habens, & in argenteo catino Mel.

Sopater parodus in Oreste:

Silurum putrem argentea [i] *lanx habet.*

Idem in fabula cui titulus est Lenticula:

In cœnis acetabulum: is habet argenteum
Cum cælatis torno draconum imaginibus,
F *Quale habuit quondam Thymbron Tantali* [k] *filius*
Perquam multis talentis exutus homo.

Theopompus Chius in suis ad Alexandrum consiliis, quo loco de Theocrito ciue suo loquitur, sic ait: Aureis vasis & argenteis ille bibit, aliáque mensæ huiusmodi suppelectile vtitur, antea haud solùm non aureis, sed ne quidem æneis bibere assuetus, verùm fictilibus, & nonnunquam mutilis, ac diffractis. Diphilus in Pictore:

Prandium exhibuit conquisitis cibarijs,

Qua

Quæcunque noua lauiáque forent : oſtreorum
gonera
Omniſaria: patinarum diſpoſita fuit acies.
Frixorum ſtrues acceſſit e ſartagine : horum condimenta
In argenteis mortariis trita.

Philemon in Medico:

Et corbem vaſorum argenteorum.

Menander in Seipſum [a] diſcruciante:

Lauabant argenteam ſupellectilem ancillæ.

Idem in Hymnide:

Argentea vaſa huc accedens, volo accipere.

Lyſias in oratione de aureo tripode, ſi modò legitima eſt ipſius, Argentea inſuper aureáque [b] donare licitum erat. Græcæ tamen linguæ periti dicendum fuiſſe putant, aureum argenteúmve muliebrem mundum. AEmiliano hæc locuto, Pontianus inquit: Perquam rarus olim proculdubio fuit apud Græcos vſus auri : argentúmque in fodinis paucum. Quapropter Philippum regis Alexandri magni patrem Duris ſcripſit, exiguam auream phialam, quam penes ſe habebat, in lecto cubantem puluinari ſemper ſubdidiſſe. Atrei verò aureum agnum [c], (cuius cauſſa deliquium ſolis accidit, mutatum regnum eſt, multæque tragœdiæ ea de re conſcriptæ) phialam auream fuiſſe tradit Herodorus Heracleotes, in cuius medio aurea fuit agni imaguncula. Anaximenes Lampſacenus in hiſtoriis quas primas nominauit, tradit Eriphyles [d] aureum monile ideo celebre fuiſſe, quia tum auri magna foret apud Græcos penuria, quin & argenteum poculum illa ætate non ſine admiratione velut nouum & inſolens quidpiam viſum fuiſſe: at poſteaquam Bœoti Delphos occuparunt, illa omnia tum abundaſſe: antea verò qui credebantur eſſe ditiſſimi poculis æneis bibiſſe, quorum loculos χαλκοθήκας [e] vocabant. Herodotus AEgyptiorum ſacerdotes æneis poculis bibere autor eſt, nec regibus ipſorum, cùm publicè ſacra facerent, argenteas phialas dari ſolitas quemquam prodidiſſe: itaque Pſammetichum aliis regibus poſteriorem libaſſe argentea phiala, ſuperiores autem ænea. Cùm ergo Pythicum templum Phocenſium tyrannorum ſacrilegio compilatum fuiſſet, apud Græcos aurum enituit, argentum verò petulanter veluti comeſſabundum laſciuiit: at poſt Alexandrum maximum, qui Aſiæ theſauros diripuit, prorſus exorta eſt, quæ, vt Pindarus inquit, latè dominantur opulentia. Donaria quidem, tum aurea, tum argentea, quæ Delphis aſſeruabantur, Gyges Lydiæ rex [f] primus dicauit. Ante regnum illius auro argentoque Pythius caruit, vt ſcribunt Phanias Ereſius, & Theopompus libro /quadrageſimooctauo Philippicorum. Eorum ſcilicet vterque memoriæ prodidit, Pythicum templum à Gyge, & qui ei ſucceſſit Cræſo [g], ornatum fuiſſe, deinde à Gelone & Hierone Siculis, quorum ille ex auro tripodem ac Victoriam obtulit, quo tempore Xerxes Græciam inuaſit: eadémque aliquanto poſt Hiero. De hac re ſic Theopompus ſcribit: Olim quidem templum exornatum donariis fuit æneis, non tamen ſtatuis, ſed lebetibus, & tripodibus ex ære.

Εἴ τι νέον ἢ ποθεινὸν, ὀστρέων γλύφη (λαγὼξ.
Παντοδαπὰ, λοπάδων ποικίλεται μυρίη φά-
Οπλῶν ἐπῆγε σωρὸς ἀπὸ ἕ τηγάνου·
Τεμμάλια τούτοις ἐν θυείαις ἀργυρέαις.

φιλήμων ἰατρῷ,

Καὶ [χυλίαν πιν'] ἀργυρωμάτων. χ. χύλικά τινα ἀργ.

Μένανδρος Εαυτὸν πιμωρουμένῳ,

‖Λουτρὸν θεραπαίνας ἀργυρώματα.

Καὶ ἐν Υμνίδι,

Αλλὰ τἀργυρώματ' ἥκω λαβεῖν βουλόμενος.

Λυσίας δ' ἐν τῷ περὶ ἕ χρυσᾶ τρίποδος, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, ‖ἀργυρώματά τε ἢ χρυσώματα ἐπὶ τοῖς διδόναι. ‖οἱ δ' ἐλλιπίζοντες λέγειν δεῖν φασὶν ἀργυροῦν κόσμον ἢ χρυσοῦν κόσμον. Τοσαῦτα εἰπόντος ἕ Αἰμιλιανοῦ ὁ Πουπιανὸς ἔφη, Σπανίως γὰρ ὅλως τοῖς παλαιοῖς πᾶσι τοῖς Ελλησιν ὁ μὲν χρυσὸς ἢ πανύ. ὁ δ' ἄργυρος ὀλίγος ἦν ὁ ἐν τοῖς μεγάλοις. διὸ ἢ φίλιππον τὸν ἕ μεγάλου βασιλέως Αλεξάνδρου πατέρα φησὶ Δοῦρις ὁ Σάμιος, φιάλιον χρυσοῦν κεκλημένον, ἀεὶ τοῦτ' ἔχειν κείμενον ὑπὸ τὸ προσκεφαλαίου. ἢ τὸν Αλκέως δι χρυσοῦν ἄρνα περὶ ἧν γεγόνασιν ἡλίου τε ἐκλείψεις ἢ βασιλέων μεταβολαὶ, ἔνιοί τε τῶν τραγῳδίας ἡ πολλὴ, φιάλην ἀργυρᾶν φησὶ γεγονέναι Ηρόδωρος ὁ Ηρακλεώτης, ἔχουσαν ἐν μέσῳ ἄρνα χρυσοῦν. Αναξιμένης δὲ ὁ Λαμψακηνὸς ἐν τῷ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν περὶ ἧς φησὶν ἐκείνης, τὸν Εριφύλης ὅρμον διαβόητον γενέσθαι διὰ τὸ παλαιὸν εἶναι τότε χρυσίον παρὰ τοῖς Ελλησι. ἢ γὰρ ἀργυρᾶν πολὺ μᾶλλον ἰδεῖν τότε παρὰ δόξαν. μὴ δὲ τὸν Δελφῶν ὑπὸ φωκέων καταληφθῆναι, παῦλα τοῦ τυραννεῖν Δαυλίεων ἑλόντα. ἐκ πολλῶν δὴ χαλκῶν ἔπινον οἱ σφόδρα δοκοῦντες πλουτεῖν, ἢ ἃς θήκας τούτων ὠνόμαζον χαλκοθήκας. Ηρόδοτός τε φησὶ τοὺς Αἰγυπτίων ἱερεῖς χαλκοῖς πολυτελέσι πίνειν· τοῖς τε βασιλεῦσιν αὐτῶν θύουσι πολὺ κενὴν, ἐκ δύρεθῆναι φησὶ δοθῆναι φιάλας ἀργυρᾶς. Ψαμμήτιχον γὰρ νεώτερον ὄντα τῶν ἄλλων βασιλέων, χαλκῆ φιάλῃ πεῖσαι, τῶν ἄλλων ἀργυρᾶς πανυδόλων. συληθέντος γὰρ ἕ Πυθικοῦ ἱεροῦ ὑπὸ τῶν φωκικῶν τυράννων, ἐπέλαμψε πᾶσι τοῖς Ελλησιν ὁ χρυσὸς, εἰσεκόμασε ἢ ἐκ ὁ ἄργυρος. Τρίτον ἢ ἕ μέγας Αλεξάνδρου σοῦ ἐκ τῆς Ασίας θησαυρὸς ἀνελομένου, ‖ὄντως ἀνέτειλεν ὁ καλὸς Πίνδαρον δύρυσθενὴς πλοῦτος. καὶ τὰ ἐν Δελφοῖς δὲ ἀναθήματα τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ ὑπὸ ‖πρώτου Γύγου ἕ Λυδῶν βασιλέως ἀνετέθη. καὶ πρὸ τῆς τούτου βασιλείας ἀνάργυρος, ἔπι δὲ ἄχρυσος ἦν ὁ Πύθιος, ὡς φανίας τε φησὶν ὁ Ερέσιος, ἢ Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ τῶν φιλιππικῶν. Ιστοροῦσι γὰρ οὗτοι κοσμηθῆναι τὸ Πυθικὸν ἱερὸν ὑπό τε τοῦ Γύγου, καὶ τοῦ μετὰ τοῦτον Κροίσου. μεθ' οὓς ὑπό τε Γέλωνος καὶ Ιέρωνος τῶν Σικελιωτῶν· ἕ μὲν τρίποδα καὶ νίκην χρυσοῦ πεποιημένα ἀναθέντος· καθ' οὓς χρόνους Ξέρξης ἐπεστράτευε τῇ Ελλάδι. τοῦ δὲ Ιέρωνος τὰ ὅμοια. λέγει δ' οὕτως ὁ Θεόπομπος· Ἰῶ γὰρ τὸ παλαιὸν τὸ ἱερὸν κεκοσμημένον χαλκοῖς ἀναθήμασιν, οὐκ ἀνδριάσιν, ἀλλὰ λέβησι καὶ τρίποσι χαλκοῦ πεποιημένοις.

Λακεδαιμόνιοι χρυσῶσαι βουλόμενοι τὸ πρόσωπον τοῦ ἐν Ἀμύκλαις Ἀπόλλωνος, καὶ οὐχ εὑρίσκοντες ἐν τῇ Ἑλλάδι χρυσίον, πέμψαντες εἰς θεοῦ, ἐπηρώτων τὸν θεὸν παρ' οὗ χρυσίον πρίαιντο. ὁ δὲ αὐτοῖς ἀνεῖλε παρὰ Κροίσου τοῦ Λυδοῦ, πορευθέντας ὠνεῖσθαι παρ' ἐκείνου. καὶ οἱ πορευθέντες παρὰ Κροίσου ὠνήσαντο. Ἱέρων δὲ ὁ Συρακούσιος βουλόμενος ἀναθεῖναι τῷ θεῷ τὸν τρίποδα καὶ τὼν νίκων ἐξ ἀπέφθου χρυσοῦ διὰ πολλὼ χρόνον ἀπορῶν χρυσίου, ὕστερον ἔπεμψε τοὺς ἀναζητήσοντας εἰς τὼ Ἑλλάδα, οἵ πνες μόλις πόλε εἰς Κόρινθον ἀφικόμενοι, καὶ ἐξιχνεύσαντες εὗρον παρὰ Ἀρχιτέλει τῷ Κορινθίῳ, ὃς πολλῷ, χρόνῳ συνωνούμενος καταμικρὸν, θησαυροὺς εἶχεν οὐκ ὀλίγους. ἀπέδοτο γοῦν τοῖς παρὰ τοῦ Ἱέρωνος, [ὃν ἠβούλοντο.] καὶ μετὰ ταῦτα πληρώσας καὶ τὼ ἑαυτοῦ χεῖρα, ὅσον ἠδύνατο χωρῆσαι, ἐπέδωκεν αὐτοῖς. ἀνθ' ὧν Ἱέρων πολοῖον σῖτου καὶ ἄλλα πολλὰ δῶρα ἔπεμψεν ἐκ Σικελίας. ἱστορεῖ ταῦτα καὶ Φανίας, ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ τυράννων· ὡς χαλκῶν ὄντων τῶν παλαιῶν ἀναθημάτων, καὶ τριπόδων, καὶ λεβήτων, καὶ ἐγχειριδίων· ὧν ἐφ' ἑνὸς καὶ ἐπιγεγράφθαι φησίν.

Θάησαί μ' ἑτεὸν δὲ ἐν Ἰλίου εὐρεῖ πύργῳ
Ἧν, ὅτε καλλικόμῳ μαρνάμεθ' ἀμφ' Ἑλένῃ.
Καί μ' Ἀθηναρέσθης ἐφόρει κρειῶν Ἑλικάων.
Νῶν δέ με Λητοΐδᾳ θεῖον ἔχει θάπεδον.

Ἐπὶ δὲ τρίποδος, ὃς ἦν εἰς τῶν ἐπὶ Πατρόκλῳ ἄθλων τεθέντων.

χάλκεός εἰμι τρίπους· Πυθοῖ δ' ἀνάκειμαι ἄγαλμα.
Καί μ' ἐπὶ Πατρόκλῳ θῆκεν πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
Τυδείδης δ' ἀνέθηκε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Νικήσας ἵπποισι σὺν ἅρμασι πλατὺν Ἑλλήσποντον.

Ἔφορος δὲ, ἢ Δημόφιλος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ἐν τῇ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν περὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ λέγων φησίν· Ὀνόμαρχος δὲ καὶ Φαύλλος καὶ Φάλαικος, οὐ μόνον ἅπαντα τὰ τοῦ θεοῦ ἐξεκόμισαν, ἀλλὰ τὸ τελευταῖον αἱ γυναῖκες αὐτῶν τόν τε τῆς Ἐριφύλης κόσμον ἔλαβον. ὃν Ἀλκμαίων εἰς Δελφοὺς ἀνέθηκε, κελεύσαντος τοῦ θεοῦ. καὶ τὸν τῆς Ἑλένης ὅρμον Μενελάου ἀναθέντος. ἑκατέρῳ γὰρ ὁ θεὸς ἔχρησεν, Ἀλκμαίωνι μὲν συνθανουμένῳ ὡς αὖ τῆς μανίας ἀπαλλαγείη,

Τιμῆεν μὲ αἰτεῖς δῶρον, μανίαν ἀποπαῦσαι.
Καὶ σὺ φέρειν τιμῆεν ἐμοὶ γέρας· ὥ ποτε μήτηρ
Ἀμφιάραον ἔκρυψ' ὑπὸ γῆν αὐτοῖσι σὺν ἵπποις.

Μενελάῳ δὲ πῶς αὖ τὸν Ἀλέξανδρον ὑμωρήσαντος.

Πάγχρυσον φέρε κόσμον ἑλὼν ἀπὸ σῆς ἀλόχοιο
Δῴρης ὅν ποτε Κύπρις ἔδωκ' Ἑλένῃ μέγα χάρμα·
Ὡς σοι Ἀλέξανδρος πίσιν ἐχθίστην ἀποδώσει.

ἔρ. ὅσον ἠδύναντο.

A Lacedæmonij, cùm Apollinis Amyclæi faciem inaurare decreuissent, nec aurum in Græcia reperiretur, ad oraculum legatos miserunt, deum interrogaturos, à quo aurum emerent: cùm autem respondisset, vt à Crœso Lydio peterent, eò profectos ac mercatos fuisse. Hiero Syracusius tripodem & Victoriam ex auro ignem [a] non experto consecrare Delphis statuerat. At cùm diu auri eiusmodi copia non esset, conquisituros in Græciam post dimisit. Ii vix tandem, Corinthum cùm appulissent, perscrutantes apud Architelem Corinthium inuenerunt, qui longo tempore paulatim coëmendo thesauros ingentes coaceruarat. Quod Hieronis legati poscebant, is dedit, ac insuper quantum manus plena capere potuit, velut auctarium, munificè largitus est: pro quibus Hiero, onusta tritico naue, aliisque donis multis è Sicilia missis, remuneratus est. Eadem narrat & Phanias libro de tyrannis Siciliæ, in quo etiam prisca donaria, tripodas, lebetes, pugiones ex ære fuisse testatur, ac in quodam pugione incisa hæc carmina:

Contemplator me: re vera in Ilij amplis turribus
Tum ego fui, cùm ob Helenam dimicaretur:
Gestabat Antenorides, inter Græcos illustris princeps,
Nunc autem custodit sacrum Latonij fanum.

In tripode quoque vno ex iis quos in Patrocli ludis funebribus præmia victoribus proposuerant, scripta hæc fuisse:

Aeneus tripes sum, in Pithij templo nunc donarium:
Pedibus Achilles pernix in Patrocli gratiam olim me faciundum curauit [b]:
Dicauit autem Diomedes Tydei filius vose [c] præstans,
In Hellesponto spatioso victoriam equis adeptus.

Ephorus, siue eius filius Demophilus, libro trigesimo historiarum, vbi de Delphico templo loquitur, ait, Onomarchum [d], Phayllum, & Phalæcum, non solùm quæ in templo fuerunt omnia depeculatos exportasse, sed ad postremum illorum vxores Eriphyles monile abstulisse, quod Alcmæon Dei iussu Delphis sacrauerat, ac Helenæ torquem à Menelao dicatum. Vtrique oraculum Deus reddiderat: & Alcmæoni quidem consulenti qua ratione ab insania liberaretur,

Pretiosum à me donum postulas, insaniæ remedium,
Pretiosam quoque mercedem affero mihi, eam nimirum
Qua olim mater Amphiaraum cum equis sub terra occuluit.

Menelao verò scisciranti quomodo iniuriam acceptam ab Alexandro vlciscereturs:

Ex auro solidum ornatum, vxoris tuæ ceruici
Detractum affer, quem olim munus gratissimum
Helenæ Venus dedit: sic
Alexander pœnas tibi pendet grauissimas.

Mulie

Mulieribus autem de ornamentis illis certantibus, vtra vtrum haberet, iacta ſorte, vultuoſæ,auſteræ,vitęque grauitate venerandę [a],obtigit Eriphiles monile : alteri pulchriori , ſed impudicæ ac libidinoſæ,Helenæ. Hæc autem Epeirotæ iuuenis cuiuſdam amore perdita, ſecuta eſt abeuntem : altera verò ex inſidiis maritum obtruncauit. Plato ſanè diuinus, & Lycurgus Lacon in ſuas reſpublicas ſumptuoſum nihil aduehi ſinebant , atque adeò nec aurum, nec argentum : ex metalliſque ferrum & æs ſufficere putantes , reliqua expellunt , vt pernicioſa bene [b] moratis ciuitatibus.

Zeno Stoïcus hæc omnia excepto legitimo ac recto vſu, media & indifferentia exiſtimat, illáque nos optare, aut fugere prohibet. Idem & iis quæ vilia ſunt , & quæ in pretio habentur præſcripta moderatione quadam vti nos imperat , vt intrepido animi ſtatu , & in aliis rebus admirationis [c] vacuo , ſubnixi homines, ex iis quæ nec honeſta ſunt , nec turpia, illis vt plurimum vtantur quæ naturæ iucunda ſunt:contrariis verò abſtineant , ratione duce, nullo prorſus metu perterriti. Nihil enim illorum foras natura [d] proiecit in hac rerum vniuerſitate. Sub terris latent horum venæ, eruendæ laborioſa & difficili opera , vt qui hæc tractant , tanta moleſtia fatigati illa deſinant velle poſſidere, non ſolùm qui metalla effodiunt , verùm etiam qui effoſſa congerunt, & accumulant , infinitis ærumnis facultatum illam affluentiam ſtupendam venantes. Exemplis vt hoc [e] probetur , quamuis in extremis orbis terræ partibus metallorum ea genera ſuperficiaria ſint, exiguíque fluuij ramenta quædam auri fortuita deferant , fœminæ tamen & imbecillo corpore viri ſubradentes ab arena ſeparant, & elota in fornacem fuſoriam conuehunt , velut apud maris accolas, & alios quoſdam Celtas , inquit meus Poſidonius , & in montibus quos olim Riphæos appellarunt, deinde Obios [f], nunc verò Alpes. In Gallia [g] cùm ſylua caſu accenſa conflagraſſet , liquatum argentum profluxit, quamuis metalli huius maior pars profundis ſuffoſſionibus, cum ſumma vexatione ac moleſtia reperitur , ſperante , vt inquit Demetrius Phalereus, hominum auaritia, ex terræ abditiſſimis receſſibus Plutonem ſe extracturam. Idem quoque feſtiuè dixit, ſæpenumero quæ certa ſunt , & manifeſta, abſumi incertorum & abſtruſorum cauſſa , & quæ [h] nobis pollicemur , ea nos minimè conſequi, amittere verò quæ iam habemus , velut ænigmate quodam infœlices. Lacedæmonij,quod idem Poſidonius ſcripſit, cùm dij [i] vetuiſſent, ne in ciuitatem inferrent , poſſideréntve aurum & argentum , vtrumque tamen ſibi comparauerunt , & apud finitimos Arcadas cuſtodiendum cùm aſtutè depoſuiſſent , illos, qui amici fuerant antea , in hoſtium numero habuerunt , vt quod propter odia fieri poſſe nemo credidiſſet, nullus reprehenderet , aut inquirendum eſſe putaret. Apollini Delphico quidquid auri Lacedæmone & argenti priùs erat, dicatum fuiſſe narrant:Lyſandrum verò,qui publicè inuexit in ciuitatem , multorũ malorum præbuiſſe cauſſam.

A Σωέβη ἢ ταῖς γυναιξὶν ἔριν ἐμπεσεῖν περὶ τοῦ κόσμου τούτου, πότερα πότερον λήψεται. καὶ Διοκληρουμένων, ἢ μὴ σκυθρωπὴ ὅσα καθ' τὸν βίον, καὶ σεμνότητος πλήρης, τ' Ερι-
φύλης ὅρμον· ἡ δ' ὥρα Διαφέρουσα καὶ μάχλος ὅσα. τὸν τ' Ελένης. καὶ αὕτη μὲν
ἐραθεῖσα νεανίσκου τινὸς Ηπειρώτου, συνεξεδήμησεν· ἡ δὲ τῷ ἀνδρὶ θάνατον ἐξέλυσεν. ‖ Πλάτων δ'
ὁ θεῖος, & Λυκοῦργος ὁ Λάκων, ἃ δ' εἴων ἐνεπιδημεῖν ταῖς ἰδίαις πολιτείαις, ἅτε τῶν ἄλλων πο-
λυτελῶν ὄδε· ἀλλ' ὅδε τὸν ἄργυρον, ὅδε τὸν χρυσὸν,
B τ' μεταλλευομένων τὸν σίδηρον καὶ τ' χαλκὸν ἀρκεῖ-
ως νομίζοντες, ἐκεῖνα δ' ἐκβάλλοντες ὡς λυμαινόμενα ταῖς ὑγιαινούσαις τῶν πόλεων. Ζηνων δ' ὁ ἀπὸ
τῆς στοᾶς, πάντα τὰ ἄλλα πλὴν τοῦ νομίμως αὐτοῖς
καὶ καλῶς χρῆσθαι νομίσας ἀδιάφορα, ‖ τὴν μὲν
[ἀρχὴν] αὐτῶν καὶ φυγὴν ἀπαπᾶν, τὴν χρῆσιν δ' τ' χρεὼν χρῆσθαι
λῶν & [πρὸς τῶν προηγουμένων] ποιεῖσθαι πρὸς- π. ἀπερίττων, προηγου-
τάσσων, ὅπως ἀδεῆ & ἀθαύμαστον πρὸς τ' ἄλλα τὴν μένως π.
διάθεσιν τῆς ψυχῆς ἔχοντες οἱ ἄνθρωποι, ὅσα μή-
C τε καλά ἐστι μήτε αἰσχρά· τοῖς μὲν καθ' Φύσιν, ὡς
ἔπὶ πολὺ χρῶνται τῶν δ' ἐναντίων μηδὲν ὅλως δε-
δοικότες λόγῳ καὶ μὴ φόβῳ τούτων ἀπέχωνται.
‖ Οὐδὲν γὰρ ἡ Φύσις ἐκβέβληκεν ἐκ τοῦ κόσμου τῶν
ἐρημίων, ἀλλ' ἐποίησεν ὑπογείους αὐτῶν φλέβας,
πολύπονον καὶ χαλεπὴν ἐχούσας ἐργασίαν· ὅπως
οἱ περὶ ταῦτα πονοῦντες ὀδυνώμενοι μετίωσι
τὴν κτῆσιν· ἀλλ' ἐχ οἱ μεταλλεύοντες μόνοι, ἀλλὰ &
D οἱ τὰ μεταλλευθέντα συναγείροντες, μυρίοις μό-
χθοις θηρεύσασι τὴν περιβλεπτον ταύτην πολυκτη-
σίαν. ‖ [Δείγματος μὲν οὖν χάριν ἐπείσθη] ὅπι- χρ. Δείγματος μὲν οὖν
πόλαιον αὐτῶν ἐστι [τὸ ἦθος,] εἴτ' ὲν ταῖς ἐρα- χάριν ..... ἐπὶ
τιαῖς τῆς οἰκουμένης καὶ πομπαῖα τὰ τυχόντα ψήγ-
ματα χρυσοῦ καταφέρει· καὶ ταῦτα γυναῖκες καὶ χρ. πίθου
ἄνδρες ἀσθενεῖς, τὰ σώματα σὺν ταῖς ἄμμοις ὑπο-
ψύχοντες διϊξᾶσι, καὶ πλύναντες ἄγουσιν ἔπὶ τὴν
χώνευσιν. ‖ ὡς φασὶ τοῖς ἐπακτίοις [φησὶν ὁ ἐμὸς Πο- χρ. (φησὶν ὁ ἐμὸς Ποσει-
σειδώνιος] καὶ ἄλλοις τισὶ τῶν Κελτῶν. καὶ τὰ τε δώνιος)
πάλαι μὲν Ριπαῖα καλούμενα ὄρη, εἶθ' ὕστερον Ολ-
E βια προσαγορευθέντα, νυνὶ δ' Αλπια. [Εστι δὲ τῆς χρ. (ἔστι δὲ τῆς
Γαλατίας,] αὐτομάτως ὕλης ἐμπρησθείσης δρυ- Γαλατίας)
γύρῳ διεῤῥύη. τὸ μὲν τί γε πολὺ τούτου βασάνοις
καὶ κακοπαθοῦσι μεταλλείαις ὀρύσσεται κατὰ τὸν
Φαληρέα Δημήτριον, ἐλπιζούσης τῆς πλεονεξίας
ἀνάξειν ἐκ τῶν μυχῶν τῆς γῆς αὐτῶν τὸν Πλού-
τωνα. Χαριεντιζόμενος γοῦν φησὶν, ὅτι πολλά-
κις καταναλώσαντες τὰ φανερὰ τῶν ἀδήλων ἕνε-
κα, ἃ μὲν ἔμελλον οὐκ ἔλαβον, ἃ δ' εἶχον ἀπέ-
F βαλον· ὥσπερ αἰνίγματος τρόπον ἀτυχοῦντες.
Λακεδαιμόνιοι δ' ὑπὸ τῶν ἐθῶν κωλυόμενοι εἰσ-
φέρειν εἰς τὴν Σπάρτην, ὡς ὁ αὐτὸς ἱστορεῖ Ποσει-
δώνιος, καὶ κεῖσθαι ἄργυρον καὶ χρυσὸν, ἐκτῶν-
το μὲν οὐδενὸς ἧττον, πρὸς δὲ τοῖς ὁμόροις
Αρκάσιν, εἶτα πολεμίοις αὐτοῖς ἔχον ἀντὶ φίλων, 118
ὅπως ἀνυπόπτως τὸ ἄπιστον διὰ τὴν ἔχθραν γέ-
νηται. τῷ μὲν οὖν ἐν Δελφοῖς Απόλλωνι τὸν πρότε-
ρον ἐν τῇ Λακεδαίμονι χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἱστροῦ-
σιν ἀνατεθῆναι· δημοσίᾳ δ' εἰς τὴν πόλιν Λύ-
σανδρον εἰσαγαγόντα, πολλῶν κακῶν αἴτιον γενέσθαι.

CAP. V. ‖ Γύλιππόν γ' οὖν τὸν Συρακουσίους ἐλευθερώσαντα, ἀποθανεῖν ἀποκαρτερήσαντα λόγῳ, καταγνωσθέντα ὑπὸ τῶν ΕΦόρων, νοσφισάμενον ἐκ Λυσανδρίδ ‖ χρήματα. ‖ Ἃ δὴ ἀνάθημά θεῷ, καὶ συγχωρουμένου δήμῳ καθάπαξ κοσμήματος καὶ χρήματος, οὐ ῥάδιον ἰδιώτην ὀλίγωρον γενέσθαι. Τῶν δὲ Γαλατῶν ‖ οἱ Κορδίσκοι καλούμενοι, χρυσὸν μὲν οὐκ εἰσάγουσιν εἰς τὴν αὐτῶν χώραν· λοιμῶδες δὲ τὴν ἀλλοτρίαν, καὶ ἀδικοῦντες οὐ φυλάττουσι. τὸ δὲ ἔθνος αὐτῶν ἔστι μὲν λείψανον τῶν μετὰ Βρέννου στρατευσαμένων ἐπὶ τὸ Δελφικὸν μαντεῖον Γαλατῶν. ‖ Βαθανάτῳ δέ τις ἡγεμὼν αὐτοὺς διώκισεν ὑπὲρ τοῦ πρὸς τὸν Ἴστρον τόπους, ἀφ' ἧς καὶ τὴν ὁδὸν δι' ἧς ἐνόησαν Βαθανατίαν καλοῦσι, καὶ τοὺς ἀπογόνους τοὺς ἐκείνου Βαθανάτους ἔτι καὶ νῦν προσαγορεύουσιν. ἀφωσιώκασι δὲ οὗτοι τὸν χρυσὸν, καὶ οὐκ εἰσφέρουσιν εἰς τὰς πατρίδας, δι' ὃν πολλὰ καὶ δεινὰ ἔπαθον. ἀργύρῳ δὲ χρῶνται, καὶ τούτου χάριν πολλὰ καὶ δεινὰ ποιοῦσι. καί τινε ἐχρῆν οὐχὶ τὸ χρῆμα τοῦ συληθέντος, ἀλλὰ τὴν ἱεροσυλήσασαν ἀσέβειαν ἐξορίσαι. εἰ δὲ μηδὲ τὸν ἄργυρον εἰσέφερον εἰς τὴν χώραν, πολὺ τὸν χαλκὸν οὐ καὶ σίδηρον ἐπωλημέλουν. καὶ εἰ μηδὲ τοῦτ' ἦν παρ' αὐτοῖς, πολὺ τῶν βρωτῶν καὶ πολίων καὶ τῶν ἄλλων ἀναγκαίων ἀπολομανοῦντες οὐ διετέλουν. τοσαῦτα καὶ τοῦ Πονλιανοῦ εἰπόντος. ἐφιλοτιμήσαντο δὲ οἱ πολλοὶ τὰς τοῦ ΟΥλπιανοῦ
CAP. VI. ἀπολύσασθαι πολίσεις· ὧν τὰς ὑπολειπομένας διελόμενοι, ὁ μὲν Πλούταρχος ἔφη, ‖ Τὸ δὲ τοῦ παρασίτου ὄνομα, πάλαι μὲν ἦν σεμνὸν καὶ ἱερόν. ‖ Πολέμων γοῦν (ὁ εἴτε Σάμιος, ἢ Σικυώνιος, εἴτ' Ἀθηναῖος ὀνομαζόμενος χαίρει, ὡς ὁ Μοψεάτης Ἡρακλείδης λέγει, καταριθμούμενος αὐτὸν καὶ ἀπ' ἄλλων πόλεων. ἐπεκαλεῖτο δὲ καὶ ‖ Σηλοκόπας, ὡς Ἡρόδικος ὁ Κρατήτειος εἴρηκε) γράψας περὶ παρασίτων, φησὶν οὕτως· τὸ τοῦ παρασίτου ὄνομα νῦν μὲν ἄδοξόν ἐστι, παλαὶ δὲ τοῖς ἀρχαίοις διεσκεμμένον ἦν παρασίτων ἱερόν τι χρῆμα, καὶ τῷ σωφρονεῖν παρομοιον. Ἐν Κωσσάργει μὲν οὖν ἐν τῷ Ἡρακλείῳ ἡ λήκυθος ἐστιν, ἐν ᾗ ψήφισμα μὲν Ἀλκιβιάδου. γραμματοῦς δὲ Στέφανος Θουκυδίδου. λέγεται τ' ἐν αὐτῷ περὶ τῆς παρασιτείας οὕτως. Ὧδε δὲ ἐπιμελοῦνται ὁ ἱερεὺς μετὰ τῶν παρασίτων. οἱ δὲ παράσιτοι ἕνα τῶν ἐκ τῶν νόθων, καὶ τῶν τούτων παίδων καθαρεύοντα. ὃς δ' ἂν μὴ θέλῃ παρασιτεῖν εἰσαγέτω καὶ περὶ τούτων εἰς τὸ δικαστήριον. Ἐν δὲ τοῖς κύρβεσι τοῖς περὶ τῶν Δηλιαστῶν, οὕτως γέγραπται· καὶ τὸν κήρυκα ἐκ Γ γένους τ ‖ κηρύκων τοῦ τ ‖ μυστηριώδου. τούτους δὲ παρασιτεῖν ἐν τῷ Δηλίῳ ἐνιαυτόν. ‖ ἐν δὲ Παλλήνιδι τοῖς ἀναθήμασιν ὑπογέγραπται τάδε, Ἄρχοντες καὶ παράσιτοι ἀνέθεσαν, οἱ ὑπὸ Πυθοδώρου ἄρχοντος στεφανωθέντες χρυσῷ στεφάνῳ. ‖ Ἐπὶ δὲ Φυλῆς ἱερείας παράσιτοι ὑπὸ Λυκοστράτου [Γαργήττιος] Περικλῆς Περικλέους Πιθεύς. Χαρῖνος Δημοχάρους, Γαργήττιος. ‖ κἂν τοῖς Β βασιλέως δὲ νόμοις γέγραπται θύειν τῷ Ἀπόλλωνι τοὺς Ἀχαρνέων παράσιτους. Κλέαρχος δ' ὁ Σολεύς, εἷς δ' οὗτος τῶν Ἀριστοτέλους ἐστὶ μαθητῶν, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν βίων τάδε γράφει.

A Gylippum enim, qui Syracusas in libertatem asseruerat, capitis damnatum ab Ephoris, quòd pecuniæ Lysandri portionem quandam interuertisset, mortem [a] æquo animo tulisse fama est. Aurum quidem, præsertim quod diis consecratum non est; & cuius vsus populo ad ornamentum & augendam rem familiarem cõceditur, mortali homini contemnere haud ita facilè est. E Gallis qui Cordistæ [b] vocantur in suam regionem aurum non admittunt, verùm cùm alienam iniustè populantur, non relinquũt
B intactum. Sunt autem ij populi reliquiæ Gallorum, qui Brenni ductu oraculum Delphicum armis tentarunt. Superstites illos in agris vicinis Istro collocauit Bathanatus quidam eorum dux, à quo viam qua reuersi sunt Bathanatum [c] etiam nunc appellant. Aurum hi execrantur, nec in patriam sinunt importari, quia eius gratia multa grauiáque mala sunt perpessi: argento verò vtuntur, & eius causa multa grauiáque scelera patrare non dubitant. At-
C qui oportebat non aurum quod erant deprędati, sed impietatem sacrilegam exterminare. Nam etiam si argentum in suos tractus non perferrent, ære ac ferro per iniuriam multa & iniquè committunt: atque adeò vel si ea deessent, tamen ob cibum ad potum, aliúmque vitæ necessarium commeatum, ac insaniam vsque assiduè belligerant. Finem dicendi hìc Pontianus fecit: Multi verò quęstiones Vlpiani cùm ambitiosè dissoluere cuperent, Plutarchus eas quæ restabãt, ab aliis distinctas sic aggressus est.
D Parasiti quidem appellatio fuit olim & sancta, & venerabilis. Polemon igitur, siue Samium se, siue Sicyonium, siue Athenienſem malit nominari, vt inquit Heraclides Mopseates, qui eum ab aliis etiam ciuitatibus cognominat, nam Stelocopas [d] is quoque dictus est, vt scribit Herodicus [e] Crateteus, de parasitis hæc memoriæ tradidit, nomen id nunc sordidum & infame apud antiquos inueniri sanctum, &
E perinde ac si dixissent, σωφρόνων, id est, Coëpulonem. Itaque in Cynosargis Herculeo templo, columnam extare, in qua exculptum est decretum Alcibiadis, scriba Stephano Thucydidis filio, in quo de hac nũncupatione ita promulgatum est: Quot mensibus cum parasitis sacerdos sacris operator: parasiti vnum quempiam ex spuriis hominibus, ac eorum liberis, in senatum ducant. In publicis tabulis legum [f] quæ latæ sunt de Deliastis [g], ita scriptum est: Caduceatores duo sunto, ex caduceatorum
F fœcialium stirpe. Per annum in Delo ij parasiti sunto. In Pallenide [h] donariis hæc inscripta sunt. Prætores & parasiti aurea corona coronati cum summum magistratũ gererent Pythodorus, dicarunt. Sub Lycostrato è sacra tribu parasiti fuere, Pericles Gargettius, Pittheus Pericliti filius, Charinus Democharis, Gargettius. Regiæ leges imperant Acharnẽsiũ parasitos Apollini sacra facere. Clearchus Solensis vnus ex Aristotelis discipulis libro primo Vitarũ scribit,

[g] Γαργηττίου

para

parasitum olim dictum promptum paratúmque hominem, nunc autem commutata significatione, victus socium. Itaque legibus antiquis ciuitates hodie quoque plurimas in maximis honoribus amplissimisque magistratibus Parasitos reponere. Cleidemus sin in Athide scribit: Herculi quoque parasitos creauere. Themison in Pallenide: Rex cuius perpetuum regnum erit, parasiti è tribubus delecti, senes, & quæ marito iam primùm nupserunt [a] fœminæ id curanto. In his, ô probe Vlpiane, scisciari potes quæ sint illæ fœminæ πρωτοπόσεις. Verùm quoniam de parasitis sermo est, in Anaceio [b] columnæ cuidam hoc inscriptum legitur: E bobus, præcipuis duobus selectis, tertia pars ludis celebrandis impendatur: è duabus reliquis, altera tribuatur sacerdoti, altera parasitis. Crates libro secundo Proprietatis Attici sermonis inquit, Parasitus nunc sanè rem fœdam & inhonestam significat, olim verò sic vocabantur quos deligendis annotandisque sacris frumentis præficiebant. Parasitorum [c] quidem certè collegium ac curia fuit. Itaque sic in regis legibus scriptum est: Hoc regi curæ sit, vt magistratus creentur: &, quemadmodum legibus cautum est, è tribubus designentur parasiti, qui ex armentariorum frugibus, suæ classis ac tribus vnusquisque, ordei sextarium seligant, vt in templo, patrio more, illi Athenienses epulentur: Selecti quoque ordei sextarium Acharnensium parasiti præbeant Apollini, ad prisCos epulorum & sacrorum ritus. Curiam autem parasitis fuisse, ostendit hoc etiam eiusdem legis caput: Ad instaurandum resarciendúmque templum vetus, & Parasitium [d], & ædem sacram, tantùm pecuniæ detur quanta faciundum opus locauerint sacrorum ædificiorum instauratores. Hinc manifestum est Parisitium dictum fuisse horreum in quo primitias sacri frumenti Parasiti recondebant. Eadem refert & Philochorus in opere cui titulus est, Tetrapolis, eos recensens qui in parasitorum Herculis cœtum cooptati fuerant. Eadem quoque tradit comicus Diodorus Sinopensis in Epiclero, cuius testimonium paulo post [e] citabo. Aristoteles in Methonensium republica parasitos duos scribit prætorum singulis assignatos fuisse, Polemarchis [f], verò, vnum, eósque & à piscatoribus, & ab aliis quibusdam certum accepisse præstitutúmque obsonium. Quem verò nunc Parasitum vocant, Carystius Pergamenus libro De doctrinis, inquit, primum Alexidem sic nominasse, oblitus Epicharmum in Spe, siue Pluto, parasitum compotationi adhibuisse. Eius verba sunt:

At alius hic stetit ad eius pedes,
Facilem sumpturus ac vilis pretij cibum:
Verumtamen hausiu ille semper vno calicem cibibit.

Alexis voracem parasitum inducit percontatoris hæc respondentem:

Cœno cùm volentibus, aduocent illi modò:
Cœno cùm nuptiæ celebrantur, etiam si nullus me vocet.
Tum verò festiuus sum, ac plurimum

A ἔπι ᾧδάσιτον νεῶ μηνὶ τὸν ἔτιμον, ‖ ὅτε δὲ τὸν εἰς τὸ συμβιβᾶν [καὶ ἠλλαγμένον.] Ἐν γὰρ τοῖς παλαιοῖς νόμοις αἱ πολεῖσαι τῶν πόλεων, ἔπι δὲ τ τήμερον, ταῖς ἐνημοτάταις ἀρχαῖς συγκαταλέγουσι ᾧδασίτους. Κλείδημος δέ ἐν τῇ Ἀτθίδι φησί, Καὶ ᾧδασίτους δ' ἠρέθησαν τῷ Ἡρακλεῖ. Καὶ ‖ Θεμίσων δ' ἐν Παλληνίδι, ἐπιμελεῖσθαι δὲ ‖ τὸν βασιλέα τὸν ‖ ἀεὶ βασιλεύοντα, καὶ οὓς ᾧδασίτους οὓς ἂν ἐκ τῶν δήμων προαιρῶνται, καὶ οὓς γέροντας καὶ τὰς γυναῖκας τὰς πρωτοπόσεις. Ἔχεις δὲ καὶ τούτων καλέ μου ΟΥΛΠΙΑΝΕ ζητεῖν, τίνες αἱ πρωτοπόσεις γυναῖκες. ἀλλὰ μὴν, σεῖ γε τῶν ᾧδασίων ὁ λόγος, καὶ τῷ Ἀνακείῳ ἐπί τινος στήλης γέγραπται. τῶν δὲ βοῶν τῶν ἡγεμόνων τῶν ἐξαιρουμένων, τὸ μὲν τρίτον μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα, τὰ δὲ δύο μέρη τὸ μὲν ἕτερον τῷ ἱερεῖ, τὸ δὲ τοῖς ᾧδασίταις. Κράτης δ' ἐν δευτέρῳ Ἀττικῆς Διαλέκτου φησί, Καὶ ὁ ᾧδάσιος νεῶ ἐπ' ἀδόξου μηνὶ κεῖται πρᾶγμα, ᾧδότερον δ' ἐκάλουν ᾧδασίτην, οἱ ἐπὶ τῷ τοῦ ἱεροῦ σίτου ἐκλογὴν αἱρούμενοι. καὶ ἴσως ἀρχεῖόν τι ᾧδασίτων. διὸ καὶ ἐν τῷ τοῦ βασιλέως νόμῳ γέγραπται ταυτί· ἐπιμελεῖσθαι δὲ τὸν βασιλεύοντα τῶν τε ἀρχόντων ὅπως ἂν καθιστῶνται, καὶ οὓς ᾧδασίτους ἐκ τῶν δήμων αἱρῶνται κατὰ τὰ γεγραμμένα. οὓς δὲ ᾧδασίτους ἐκ τῆς ‖ Βουκολίας ἐκλέγειν ἐκ τοῦ μέρους τοῦ ἑαυτῶν ἕκαστον ἐκτέα κριθῶν διαινύσθαι οὓς ὅπως Ἀθηναίους ἐν τῷ ἱερῷ καθὰ τὰ πάτρια. τὸν δ' ἐκλεὰ παρέχειν εἰς τὰ ἀρχεῖα τῷ Ἀπόλλωνι οὓς Ἀχαρνέων ᾧδασίτους ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς τῶν κριθῶν, ὅπερ δὲ καὶ ἀρχεῖον ἰδίᾳ αὐτῶν, ἐν τῷ αὐτῷ νόμῳ τάδε γέγραπται. εἰς τὸ ἐπισκεύιον [τοῦ νεώτου ἀρχείου,] καὶ τοῦ ᾧδασίτου, καὶ τῆς οἰκίας τῆς ἱερᾶς διδόναι τὸ ἀργύριον, ὁπόσου ἂν οἱ τῶν ἱερέων ἐπισκευασταὶ μισθώσωσιν. Ἐκ τούτου δῆλόν ἐστιν, ὅτι ἐν ᾧ τὰς ἀπαρχὰς εἰλήφεσαν τὸ ἱερὸν σίτου οἱ ᾧδάσιτοι, τοῦτο ᾧδασίπολιν προσηγορεύετο. ταῦτα ἱστορεῖ καὶ Φιλόχορος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Τετραπόλει, μνημονεύων τῶν καταλεγομένων τῷ Ἡρακλεῖ ᾧδασίτων. καὶ Διόδωρος ὁ Σινωπεὺς κωμῳδοποιὸς, ἐν Ἐπικλήρῳ, οὗ τὸ μαρτύριον ὀλίγον ὕστερον προαθήσομαι. Ἀριστοτέλης δ' ἐν Μεθωναίων πολιτείᾳ, ᾧδασίταις φησὶ τοῖς μὲν ἄρχουσι δύο καθ' ἕκαστον ἦσαν, τοῖς δὲ πολεμάρχοις εἷς. Ἰσταμένου δὲ ἐλάμβανον παρ' ἄλλων τε τινῶν καὶ τῶν ἁλιέων ὄψον. ‖ Τὸν δὲ νεῶ λεγόμενον ‖ ᾧδάσιτον. Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν τῷ Περὶ ‖ διδασκαλιῶν εὑρεθῆναι φησὶν ὑπὸ πρώτου Ἀλεξίδου· σκληρόμενον ὅτι Ἐπίχαρμον ἐν Ἐλπίδι ἢ Πλούτῳ ‖ ᾧδὰ πότον αὐτὸν εἰσήγαγεν, ὑπόσοι λέγων, Ἀλλ' ἄλλος ὅ δ' ἔσχ' ὅδε τὸδε καὶ πόδας τὸν ῥᾳδίνως λαψῆ τε καὶ τοίνυν καθ' ἡδύωνον ἀεὶ σῖτον. ἀλλ' ἔμπας ὅδε ἄμυσιν ὥσαπερ κύλικα πίνει τὸν βίον. αὐτὸν δὲ ποιεῖ τὸν ᾧδάσιτον λέγοντα τοιάδε πρὸς τὸν συνθεώμενον·

Συνδειπνέω τῷ λῶντι, καλέσαι δεῖ μόνον·
Καὶ τῷ γαμηλιῶντι τῷ γαμεῖν δεῖ καλεῖν.
Τλωικάδε χαρίεις τ' εἰμὶ, καὶ ποιέω πολιὼ

γρ. κατὰ τὸν νόμον.

γρ. τὸ νεῶ; τῷ ἀρχείῳ

Cap. VII.

Cap. VIII.

Γέλωτα, καὶ τὸν ἑστιῶντ' ἐπαινέω.
[Καὶ κατισάντιον † λητήνω λέγει,]
[Τήνῳ κυδάζομαί τε κάπω νηχθόμεν]
Κἤπειτα πολλὰ καταφαγὼν πολλ' ἐμπιὼν
Απειμι. λύχνον δ' οὐκ ὁ παῖς μοι συμφέρει,
Ερπω δ' [ὀλισθράζων τε καὶ κατάσκοτος.
Εραιον] αἴκα δ' ἐντύχω τοῖς περιπόλοις
Τούτοις, ἀγαθὸν ‖ ἐπιλέγω τοῖς θεοῖς, ὅτι
‖ ΟΥ λῶντι παίων, ἀλλὰ μαστιγῶν τί με
[Επιδέχεικ' † οἴκακ' εἰς καταφθερεῖς
Ατρωτος εὕδω, καὶ τὰ μὲν πρῶτ' οὐ ‖ κοῶ
Ας κάμων † ἄκρατος οἶνος ἀμφέπη φρένας.]

Καὶ ἄλλα δὲ τοιαῦτα ἐπιλέγει ὁ τοῦ Επιχάρμου παράσιτος. ὁ δὲ παρὰ τῷ Διφίλῳ τάδε φησὶν,

Οταν με καλέσῃ πλούσιος δεῖπνον ποιῶν,
ΟΥ κατανοῶ τὰ τρίγλυφ' οὐδὲ τὰς στέγας.
ΟΥ δὲ δοκιμάζω σοῦ Κορινθίους κάδους.
Ατενὲς δὲ τηρῶ τοῦ μαγείρου τὸν καπνόν·
Κἂν μὲν σφοδρὸς φερόμενος εἰς ὀρθὸν τρέχῃ,
Γέγηθα καὶ χαίρω τι καὶ πτερύσσομαι.
Εὰν δὲ πλάγιος καὶ λεπτὸς, εὐθέως νοῶ
Οτι τοῦτό μοι τὸ δεῖπνον, ἀλλ' οὐδ' αἷμ' ἔχει.

Πρῶτος δ' Ομηρος ὥς τινες φασὶν εἰσήγαγε παράσιτον, τὸν Ποδῆν εἶναι λέγων φίλον εἰλαπιναστὴν τοῦ Εκτορος.

Ην δέ τις ἐν Τρώεσσι Ποδῆς υἱὸς Ηετίωνος,
Αφνειός τ' ἀγαθός τε, μάλιστα δέ μιν τίεν Εκτωρ,
Δήμου, ἐπεὶ οἱ ἑταῖρος ἔην φίλος εἰλαπιναστής.

Τὸν γὰρ ἐν εἰλαπίνῃ φίλον εἴρηκεν τὸν ἐν τῷ δειπνεῖν. ‖ διὸ καὶ ποιεῖ αὐτὸν ὑπὸ Μενελάου τιτρωσκόμενον κατὰ τὴν [γαστέρα. Φησὶ δ' ὁ Σκήψιος Δημήτριος,] ὡς καὶ Πάνδαρον διὰ τὸ ἐπιωρκηκέναι κατὰ τῆς [γλώττης, τιτρώσκει] δ' αὐτὸν Σπαρτιάτης ἄνθρωπος τὴν αὐτάρκειαν ἐζηλωκώς. οἱ δ' ἀρχαῖοι ποιηταὶ σοῦ παρασίτους κόλακας ἐκάλουν, ἀφ' ὧν καὶ Ευπολις τῷ δράματι τὴν ἐπιγραφὴν ἐποιήσατο, τὸν χορὸν τῶν κολάκων ποιήσας τάδε λέγοντα. ἀλλὰ δίαιταν ἣν ἔχουσιν οἱ κόλακες πρὸς ἡμᾶς λέξομεν. ἀλλ' ἀκούσαθ' ὡς ἐσμὲν ἅπαντες κομψοὶ ἄνδρες. τοῖσι πρῶτα μὲν παῖς ἀκόλουθός ἐστιν ἀλλότριος τὰ πολλά [‖ μικρὸν δέ τι † κάμον αὐτοῦ.] ἱματίω δέ μοι δύ' ἐστὸν χαρίεντε, τούτοιν μεταλαμβάνων ἀεὶ θάτερον ἐξελαύνω εἰς ἀγοράν. ἐκεῖ δ' ἐπειδὰν κατίδω τίν' ἄνδρ' ἠλίθιον, πλουτοῦντα δ', εὐθὺς περὶ τοῦτον εἶμι. κἄν τι τύχῃ λέγων ὁ πλούταξ, πάνυ τοῦτ' ἐπαινῶ, καὶ καταπλήττομαι, δοκῶν τοῖσι λόγοισι χαίρειν. εἶτ' ἐπὶ δεῖπνον ἐρχόμεθ' ἄλλυδις ἄλλος ἡμῶν, μᾶζαν ἐπ' ἀλλόφυλον· οὗ δεῖ χαρίεντα πολλὰ τὸν κόλακ' εὐθὺς λέγειν, ἢ φέρεται θύραζε.

γρ. κ' αἴκα τις ἄντιον λῇ τήνω λέγει.
γρ. Κείνῳ κυδάζομαί τε καὶ ποτέχθομαι.
γρ. ὀλισθάζων τε καὶ κατὰ σκότος Εραμον, vel, Εραμος
γρ. Επεὶ δὲ χ' ἧκον οἴκαδ', εἰς τὰς διφθέρας Ατρωτος εὕδω. καὶ τὰ πρῶτ' οὐ κοῶ Οκκα μὲν ἄκρατος οἶνος ἀμφέπῃ φρένας.
γρ. γαστέρα, φησὶν ὁ Σκήψιος ὁ Δ.
γρ. γλώττης. Τιτρώσκει
γρ. μικρὸν δέ τι καταλυμάτιον που;

A *Excito risum, conuiuatorem in os laudo:*
Conuiuarum si quis mihi contradicat,
Illum incesso conuitiis, illi oppedo:
Deinde cibo potúque multo distentus,
Abeo: puer non prælucet facem [a].
In tenebris ego repo, titubánsque
Ambulo: quòd si casu in Circitores incidam
Istos, maximas ago dijs gratias, quòd
Nec pugnis me, nec scutica velint cædere.
Postea vero quàm noctu saluus perueni domum,
B *Illæsus* [b] *dormio, & animum in primis placo,*
Quem merum vinum leniter foüet.

Alia quoque huiusmodi, Parasitus apud Epicharmum effatur: hæc autem apud Diphilum:

Cùm diues aliquis conuiuator ad cœnam me accersit.
Nec [c] *ego triglypha* [d] *contemplor, nec laquearia,*
Nec laudo [e] *Corinthios cados:*
Verùm intentis oculis aspicio coqui fumum.
C *Si directo impetu vehemens excurrit,*
Gaudeo, lætor, exulto [f]:
Sin obliquus, & tenuis, animaduerto protinus
Illam mihi futuram cœnam [g] *absque sanguine.*

Ab Homero quidem omnium primo inductum fuisse parasitum nonnulli putant, qui Poden esse dixerit amicum Hectoris, ac conuiuam.

Inter Troianos [h] *quidam fuit Podes, filius Eetionis,*
D *Et bonus & diues: illi honoris plurimum Hector deferebat*
Ex vniuerso populo, quia familiaris & charus esset conuiua.

Quod enim poëta dixit in conuiuio charum fuisse, de cœna est intelligendum. Itaque à Menelao sauciatum eius abdomen fuisse poëta [i] fingit, quemadmodum & Pandari linguam, quia peierasset, vt enucleat Demetrius Scepsius. Vulnerauit autem Spartanus vir, frugalitatis studiosus. Antiqui sanè poëtæ parasitos, κόλακας, id est, Assentatores, nominarunt, à quibus fabulam suam Eubulus inscripsit. Eius chorus ex Assentatoribus compositus est, qui hæc loquuntur:

Quænam assentatoribus vitæ sit ratio, vobis exponemus:
Arrigite vos aures. Sciti ac belli nos sumus homines:
Primùm alienus sæpenumero puer est assecla mihi.
Eum pauco vílque cibo alo, vt & meipsum.
Elegantes mihi duæ sunt vestes:
F *Illas ego mutans, alterutram semper in forum produco.*
Ibi si locupletem ac stolidum quendam conspicio,
Ad illum [k] *statim adeo: si quid ineptus* [l] *ille diues loquitur,*
Impensè laudo quasi stupore perculsus, eiúsque verbis delectari videor.
Deinde cœnatum imus, aliò nostrûm alius,
Sed ad mazam alienigenam: vbi festiuum assentatorem
Effutire multa statim oportet, aut foras eijci.

Ac

Aceſſorem [a] *notis compunctum id perpeſſum fuiſſe memini. Ridiculi nihil dixiſti,*
Innuit conniuator: mox deinde puer foras abactum, & collari obſtrictum, cauponi [b] *tradit.*

Paraſiti nomen vſurpat Araros in Menæo his verbis:

Quin paraſitus ſis fieri nequit, ô chariſſimum caput,
Iſchomachus alit te videlicet.

Frequens hoc nomen eſt apud iuniores verbum παραστεῖν, quod eſt, paraſitari. Plato philoſophus in Lachete, ſic dixit: Et vobis paraſitantur adoleſcentuli. Alexis in Gubernatore genera duo paraſitorum eſſe his verbis oſtendit,

A. *Duo ſunt, ô Nauſinice, paraſitorum genera:*
Vnum vulgare, notatum à comicis,
Nos ſcilicet atri [c] *homines.* B. *alterum ego quæro genus.*
A. *Satrapas* [d] *Paraſitos, militum illuſtres duces,*
Grauem aliquem paraſitum, accitum è vulgi medio,
Qui vitam cum autoritate & modeſtia ſeueram aſſimulet,
Cuius ſupercilia mille [e] *talenta pendant, ſurſum replicata.*
Hoc genus tu noſti, atque adeò rem ipſam. B. *noui probè.*
A. *In hoc vtroque genere vnica eſt*
Opera ſpecies, aſſentationiſque vna & eadem contentio:
Verùm vt hominum vita fortuna
Alios noſtrûm ad magnas res deſtinat, ad paruas alios,
Deinde idcirco alij bonis affluunt, alij errabundi mendicant.
Hæc Nauſinice nónne te ingeniosè doceo?
B. *At ſi te laudauero, de aliis me magis interrogabis* [f].

Paraſiti forma qualis ſit, non inconcinnè delineat Timocles in Dracontio his verſibus:

A. *Ego verò paraſito ſinam cuipiam*
Maledicere? hercle minimè. etenim nullum eſt
In hiſce rebus hominum genus vtilius.
Nam ſi quid honeſtum amicis gratum eſt,
Paraſitus homo id perpetuò facit.
Si amas, vel citra occaſionem is amator fiet.
Si quid agas, idem agit, & vt expedit, adiutor adeſt,
Alenti vt hoc reddat, æquum eſſe iudicans.
Quantus ille amicorum laudator & quàm admirabilis eſt?
At, dices, cœnarum immunis [g] *voluptate gaudet:*
Ecquis heros, deúſve [h], *nedum homo*
Sortem eam vitæ, conditionémque improbat?
Cæterum, ne longa oratione totum conteram diem,
Argumentum maximum adducturũ me arbitror,
Quanto in honore ſit paraſitorum vita,
Eadem ipſis præmia atque illis qui Olympio
Vicerunt, dantur, probitatis gratia,
Nempe cibatus: etenim vbi non confertur ſymbola
Prytaneum [i] *id omne prorſus appellandum eſt.*

Antiphanes in Geminis:

A οἶδα δ' Ακέστορα αὐτὸ τὸν στιγματίαν παθόντα. [σκῶμμα γὰρ εἶπας ἔλεγεν εἰτ'] αὐτὸν ὁ παῖς δύεται ἀγαγὼν ἔχοντα κλοιὸν παρέδωκεν Οἰνεῖ. ‖ Τὰ δ' ὀνόματος ἕκαστον μνημονεύει Αραρὼς [ἐν Μεναίῳ] διὰ τούτων,

γρ. σκῶμμα γὰρ εἶπας ἔλαγεν εἶτ'

γρ. ἐν Τιμεναίῳ

Οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ εἰ παράσιτος φίλτατε·

Ο δ' Ιχόμαχος ὁ διατρέφων σε τυγχάνει.

B Πολὺ δ' ἐστὶ τὸ ὄνομα παρὰ τοῖς νεωτέροις. τὸ δὲ ῥῆμα παρὰ Πλάτωνι τῷ φιλοσόφῳ ἐν Λάχητι. φησὶ γὰρ ἐκ ἡμῖν τὰ μειράκια παρασιτεῖ. παράσιτον δ' εἶναί φησι γλῦν δύο Αλεξις ἐν Κυβερνήτῃ διὰ τούτων,

‖ Δύ' ἐστὶ Ναυσίνικε παράσιτων γλῦν.
Εν μὲν τὸ κοινὸν ἐκ κεκωμῳδημένον,
Οι μέλανες ἡμεῖς. θἕτερον ζητῶ γλῦν.
Σατράπας παράσιτους καὶ στρατηγοὺς ἐπιφανεῖς,
Σεμνοπαράσιτον ἐκ μέσου καλούμενον
Υποκρινόμενον εὖ τοῖς βίοις, ὀφρῦς ἔχοντά γε
Χιλιοτάλαντους, ἀνακυλιονδυσίας.
Νοεῖς τὸ γλῦν ἐκ τὸ πρᾶγμα; καὶ μάλα.
Τούτων δ' ἑκατέρου τῶν γλυῶν, ὁ μὲν τύπος
Τῆς ἐργασίας ἐστὶν ἡδυλακείας ἀγών.
Ωσπερ ἐπὶ τῶν βίων ἡ τοῦ μὲν ἡ τύχη
Ημῶν μεγάλοις προσένευμε, τοῦ δ' ἐλάττοσιν.
ΕΙΘ' οἱ μὲν εὐπορούμενοι, οἱ δ' ἀλλύομενοι.
Αρχε διδάσκω Ναυσίνικ' ἐκ ἀσχολῶ.
[Αλλ' ἄν σ' ἐπαινῶ μᾶλλον αἰτήσῃς μ' ἔτι;]

γρ. Αλλ' ἄν σ' ἐπαινῶ γ' ἄλλο αἰτήσῃ μ' ἔπ.

Χαρακτηρίζει δ' ἐκ ἀρρύθμως τὸν παράσιτον ὁποιός τίς ἐστι Τιμοκλῆς ἐν Δρακοντίῳ οὕτως,

Επειτ' ἐγὼ παράσιτον ἐπιτρέψω τινὶ
Κακῶς λέγειν; μὴ κίναι· οὐδὲν ἔστι γὰρ
[ἐν τοῖς νεοῦσι] χρησιμώτερον γλύ.

γρ. ἐν τοῖσι νεοῦσι

ΕΙ δ' ἔστι [φιλέλλαιρον] ἓν τι τῶν καλῶν,
Ανὴρ παράσιτος τοῦτο ποιεῖ διὰ τέλους.
Ερᾷς; σωφρονιστὴς ἀποφάσεως γίνεται.
Πρόσεις τί; πράξει συμπαρὼν ὅ, τι ἂν δέῃ.
Δίκαια ταῦτα τῷ τρέφοντι νενομικώς.
Επαινέτης θαυμαστὸς οἷος τῶν φίλων.
Χαίρουσι δείπνων ἡδοναῖς ἀσυμβόλοις,
Τίς δ' οὐχὶ θνητῶν, ἢ τίς ἥρως, ἢ θεὸς
Αποδοκιμάζει τὸν τοιοῦτον διατριβήν;
Ινα δὲ μὴ πολλὰ μακρολογῶ δι' ἡμέρας,
Τεκμήριόν τι παμμέγεθες εἶμαί γ' ἐρεῖν,
Ο τῶν παράσιτος ὡς τετίμηται βίος.
‖ Γέρα γὰρ αὐτοῖς ταῦτα τοῖς τ' Ολύμπια
Νικῶσι δόλοι χρηστότητος εἵνεκα,
‖ Σίτησις. οὗ γὰρ μὴ πέλῃ συμβολαί,
‖ Ηρυγγανέα ταῦτα πάντα προσαγορεύεται.

Καὶ Ανιφάνης δὲ ἐν Διδύμοις φησὶν,

Ορᾷ

Ορα γὰρ, εἰ παράσιτός ἐστιν, αὖ ὀρθῶς σκοπῆς,
Κοινωνὸς ἀμφοῖν, τῆς τύχης καὶ τοῦ βίου.
ΟΥδεὶς παράσιτος ἀτυχεῖν σοῦ φίλος.
Τἀναντίον γὰρ πάντας ἀτυχεῖν ἀεί.
Εστι πολυτελὴς τῷ βίῳ τις; εὐφρονεῖ·
Μετέχειν γὰρ τούτων εὔχεται αὐτῷ συμπαρών.
Καὶ σὺν φίλῳ γυναικὶ, ἀσφαλὴς δ' ἅμα.
ΟΥ μάχιμος, ἀλλὰ πάροξυς, ἀλλὰ βάσκανος.
Ὀργὴν ἀνενεγκεῖν ἀγαθός. αὖ σκώπτης, γελᾷ.
Ερωτικὸς, γελοῖος, ἱλαρὸς τῷ τρόπῳ.
Πάλιν γραπτώτης ἀγαθὸς εἰς ὑπερβολήν,
Αν ᾖ τὸ σύμβολον δεῖπνον δυτερεπές.
Καὶ Αριστοφῶν γοῦν ἐν Ιατρῷ φησι,
Βέλομαι δή αὐτῷ πρεσβεῦσαι οἷός εἰμι σοῦ τρόπος,
Αν τις ἑστιᾷ πάρειμι πρῶτος· ὥστε ἤδη πάλαι
CAP. IX. Ζωμὸς καλεῖμαι. δεῖ τιν' ἀργαῦ μέσον
Τῶν παροινούντων; ‖ παλαιστὴν νόμισον ‖ αὐτάργειόν μ' ὁρᾶν.
‖ Προσβαίνειν πρὸς οἰκίαν δεῖ; κριός. ἀναβῆναί τι πρὸς κλιμάκιον; Καπανδύς.
Υπομφύειν πλήγας, ἄκμων καὶ κανδύλας·
χ. Πλάττειν; τελαμώνων. [Πλάττειν γὰρ τελαμώνων.] ‖ σοῦ καλὸς πειρᾶν, ‖ καπνός.
Καὶ Πυθαγοριστὴ δέ φησιν,
Πρὸς μὲν τὸ πεινῆν ἐστιέν τε μηδὲ ἓν
Νόμιζ' ὁρᾶν πυθμαλλον, ἢ Φιλιππίδην.
Υδωρ γὰρ πίνειν, βάτραχος. ἀπολαύσαι θύμων
Λαχανώδη τε, κάμπη. πρὸς τὸ μὴ λεπτὸς, ῥύπος.
Υπαίθριος χειμῶνα διάγειν, κώνωψ.
Πνίγος ὑπομεῖναι καὶ μεσημβρίας λαλεῖν,
Τέττιξ. ‖ ἐλαίῳ μήτε χρῆσθαι μήθ' ὁρᾶν,
Κινητὸς. ἀνυπόδητος ὁρθρου πρεσβατεῖν,
Γέρανος. καθεύδειν μὴ δὲ μικρὸν, νυκτερίς.
Αντιφάνης δ' ἐν Προγόνοις,
Τὸν τρόπον γὰρ οἶσθά μου,
Οτι τύφος οὐκ ἔνεστιν. ἀλλὰ τοῖς φίλοις
Τοιοῦτος εἰμὶ δή τις τύμπεπλος, μύδρος.
Τύπτειν, κεραυνός· ἐκτυφλοῦν τιν', ἀσπαρής.
Φέρειν τιν' ἄραντ', ἄνεμος. ὑποπνίξαι, βρόχος.
Θύρας μοχλεύειν, σῆσμός, εἰσπηδᾶν, ἀκρίς.
Δειπνεῖν ἄκλητος, μῦς. μὴ ἐξελθεῖν, φρέαρ.
χ. Αγχεῖν, φ. ‖ [Αρχειν, φονεύειν,] μαρτυρεῖν, ὃς αὖ μόνον
Τύχῃ τις εἰπὼν ταῦτ' ἀπαθοσκέπτως ποιεῖν
Απαντα, καὶ καλοῦσι μ' οἱ νεώτεροι
Διὰ ταῦτα πάντα σκηπτόν. ἀλλ' οὐθὲν μέλει
Τῶν σκωμμάτων μοι. τῶν φίλων γὰρ ὢν φίλος,
Εργοισι χρηστὸς, ἀλόγοις ἔφυν μόνον.
Διφίλος δ' ἐν Παρασίτῳ μελλόντων γίνεσθαι γάμων, τὸν παράσιτον ποιεῖ λέγοντα ταδε,
-ἀγνοεῖς ἐν ταῖς ἀραῖς
Οπ ἔστιν εἴ τις μὴ φράσει ὀρθῶς ὁδόν·

A *Hoc vide, parasitus, si rectè consideres,*
Vtriusque socius ac particeps est vitæ, ac fortunæ:
Nullus parasitus infœlices amicos esse cupit:
Sed è diuerso semper fortunatos omnes:
Vita si quis sumptuosus est, non inuidens,
Verùm ei adesse potius optat, & cum illo simul ea frui:
Amicus sane generosus ac certus est,
Non iurgiosus, non acer, non æmulus:
Iram coercet prudenter: si ludibrio habes, videt:
B *Ad amorem propensus est: ridiculus: moribus hilaris:*
Et rursum strenuus excellenter miles,
Si pro militari stipendio cœna sit splendida.
Aristophon iu Medico:
Quali sim ingenio prius ipsi volo dicere:
Conuiuium si quis exhibet, adsum primus: quamobrem
Iam olim me vocarunt Iusculum [a]. *Si quis medius*
Vinosis & vixantibus interponendus est,
C *Autargeium luctatorem te videre puta.*
Ad ædes si progrediendum, sum axies [b].
Si ascendendum in scalas, Capaneus [c]:
Si tolerandæ plagæ, incus [d], *ac nodus.*
Si quid affingendum, lorum [e] *ac fascia.*
Si tentandi formosi: fumus [f].
Idem in Pythagorista:
Si bibendum edendúmque nihil,
Tithymallum [g] *aut Philippiden te videre puta.*
Si aqua bibenda, rana [h] *sum: si thymum rodendum*
D *Aut olus quodpiam, eruca: si non lauandum: squallor:*
Si hyeme degendum sub dio, merula.
Si tolerandus æstus, ac meridie confabulandum,
Cicada: si nec inungendum, nec aspiciundum oleum,
Puluis [i] *si excalceato spatiandum diluculo,*
Grus: si parum dormiendum, noctua.
Antiphanes in Progenitoribus:
Tibi notum est ingenium meum:
Nullus fastus inest: aduersus amicos ego sum
E *Huiusmodi: si ferior, ferri massa:*
Si ferio, fulmen: si excæcandus aliquis, fulgur:
Si tollendus & efferendus quispiam, ventus: si strangulandus, laqueus:
Si emouendæ cardinibus fores, terræ concussus: si saliendum, locusta:
Si cœnandum non inuitatò, musca [k]: *si non exeundum, puteus.*
Si quid auspicandum [l], *si quis interficiendus, si dicendum testimonium.*
Vbi primùm iussit aliquis, perficio, nihil præterea cogitans
F *Mandata omnia: inniotes igitur*
Ob hæc omnia me fulmen vocant: verùm nihil moror
Dicteria: amicorum [m] *amicus sum,*
Naturáque, non verbis, sed factis fidelis, ac bonus.
Diphilus in Parasito, cùm instarent nuptiæ, parasitum hæc loquentem inducit:
Ignoras in diris execrationibus [n]
Quidnam illud sit: viam si quis rectè non monstret:

Si incen-

Si incendiarius est: si corrumpit & inficit aquam:
Si ad cœnam properantem impedit.

Eubulus in Oedipode:

Qui aliena cœnare primus hominum repperit,
Ingenio vt credibile est, valde populari fuit,
Quisquis vel ab amico vel ab hospite
Ad cœnam inuitato symbolam exigit,
Is exulato, nec domo quidquam secum auferat.

Diodorus Sinopensis in Epiclero lepidè quoque de parasitis hæc ait:

Aperte probare volo
Venerandum, legibus scitum,
Atque diuinum hoc inuentum esse: aliarum verò artium
Nullam à diis repertam, sed à viris omnes sapientibus.
Parasitari primus cœpit Philius [a] *Iuppiter,*
Omnium consensu inter cœlites maximus.
Is enim domos ingreditur omnium,
Nec inopem discernit à diuite:
Sed cuius lectum benè stratum viderit,
Admotámque mensam, omnibus quæ opus sunt
Instructam, accumbit modestissimè.
Vbi prandio se expleuit, potúque, ac cibo,
Abit, nec vllum confert symbolum.
Idipsum equidem ego quoque facio. Sicubi
Lectos videam stratos, adornatas mensas,
Patentémque ianuam: intro tum eo
Tacitus, ac me decenter compono,
Ne conuiuarum alicui molestus sim,
Allatis verò ferculis omnibus satiatus,
Atque potu, reuertor domum, vt Philius Iuppiter.
Id autem pulchrum semper fuisse ac gloriosum
Cognoscet quiuis hinc enidentiùs:
Ciuitas quæ magnificè veneratur Herculem,
Cuiuscumque gentis illa sit, cùm operatur sacris,
Ad illa sacrificia parasitos deo
Nunquam sortitur: vel assumit
Obuios temere quoslibet, sed ex ciuibus
Viros duodecim curiosè nominat,
Delectos, ortos è primariis ac prapotentibus,
Qui sumptum ad sacrificium prabeant, & honestè vixerint,
Deinde postea exemplo Herculis
Diuitibus parasitos quosdam designatos attribuunt,
Et eos bene vt alant, exhortantur, sæpe non festiuissimos
Eligentes, sed qui assentari didicerint,
Et laudare omnia: quibus, in faciem si quis ructet,
Radicula vorata, aut siluro [b] *putri,*
Rosam ipsam & violas dicent prarsum esse:
Aut cum quodam accumbens si pepederit,
Admotis naribus vult eum sic alloqui,
Vnde suffitum hunc accipis?
Propter istos artem impudenter ac insolenter infamantes,
Quod pulchrum & honore dignum est, turpe nunc existimant.

Axionicus in Chalcidico:

Parasitari cùm primùm statui,
Iuuenis adhuc, cũ socio Philoxeno Pternocopide [c]*,*
Ictibus percussus sum & pugnorũ, & catinorum,
Et illisorum ossium, tam validis, vt interdum

A Ἢ πῦρ ἐναύσῃ, ἢ διαφθερεῖ ὕδωρ,
Μέλλονθ' ἑστιᾶν ἤγε κωλύσῃ τινά.

ΕΥβουλ. δὲ ἐν ΟΙδίποδι,

Ὁ πρῶτος ἀνθρώπων ἁλλότρια δειπνεῖν, ἀνὴρ
Δημοκρατικὸς ὡς ἔοικε σὺ τρόπος.
Ὅστις δ' ὅτι δᾶπνον ἢ φίλον τιν' ἢ ξένον
Καλέσας, ἔπειθ' ἁμάξας συμβολὰς ἐπιάξατο,
Φυγὰς ἥκοι μηδὲν οἴκοθεν λαβών.

Διόδωρος ὁ Σινωπεὺς ἐν Ἐπικλήρῳ φησὶ δεῖν παρασιτεῖν καὶ αὐτὸς οὐκ ἀγλαοφύρως ταῦτα φησίν,

B —Βούλομαι δ' εἰξ ἁπλῶς
Ὡς σεμνόν ἐστι πρᾶγμ' ἐνομισμένον,
Καὶ τῶν θεῶν εὕρημα. τὰς δ' ἄλλας τέχνας
Οὐδεὶς θεῶν καθέδειξεν, ἀλλ' αὐτὸς σοφοί.
Τὸ δὴ παρασιτεῖν εὗρεν ὁ Ζεὺς ὁ Φίλιος,
Ὁ τῶν θεῶν μέγιστος ὁμολογουμένως.
Οὗτος γὰρ εἰς τὰς οἰκίας εἰσέρχεται,
Οὐ χὠ Διακρινᾶς τὸν πένητα καὶ πλούσιον.
Οὐ δ' αὖ καλῶς ἐστρωμένῳ κλίνῃ ἰδὼν,
Παρακείμενός [τε τραπέζῃ,] πάνθ' ἃ δεῖ
Ἔχουσαν, ἤδη κατακλιθεὶς κοσμίως,
Ἀρισήσας ἑαυτὸν ἐντραγών, ἐμπιών,]
Ἀπέρχεται οἴκαδ' ἀ καταβαλὼν συμβολάς.
Κἀγὼ ποιῶ νυνὶ τοῦτ' ἐπὰν κλίνας ἴδω
Ἐστρωμένας τὰς τραπέζας ὑπερπεπείς,
‖Καὶ τὴν θύραν ἀνεῳγμένην, ‖ εἰσέρχομ' ἐνθάδε
Ἤδη σιωπῇ, καὶ ποιήσας ὑσπληῆ
D Ἐμαυτὸν, ὡς τε μὴ 'νοχλεῖν τὸν συμπότην.
Πάντων ἀπολαύσας τ' ἀδηλεθέντων, πόνων,
Ἀπέρχομ' οἴκαδ' ὥσπερ ὁ Ζεὺς ὁ Φίλιος.
Οἰκεῖον δ' ἐστὶ τὸ πρᾶγμα ἔνδοξον [ἀεὶ] καλὸν,
Ἐκεῖθεν αὖ γνοίη τις εἰσαφέστερον.
Τὸν Ἡρακλέα λιμῶσα λαμπρῶς ἡ πόλις,
Ἐν ἅπασι [τοῖς δήμοισι] θυσίας ποιουμένη
Εἰς ταύτας θυσίας ταύτας, παρασίτους τῷ θεῷ
Οὐ πώποτ' ἀπεκλήρωσεν, οὐδὲ παρελάβεν
Εἰς ταῦτα τυχόντας, ἀλλὰ καλέσασα
Ἐκ τῶν πολιτῶν δώδεκ' ἄνδρας ἐπιμελῶς
E Ἐκλεξαμένη δὲ ἐκ δυνατῶν γεγονότας
[Ἐχοντας θυσίας,] καλῶς βεβιωκότας·
Εἶθ' ὕστερον τὸν Ἡρακλέα μιμοῦνται
‖Τῶν δ' ὑπόρων λιμὰς παρασίτους ἑλόμενοι
‖Τρέφειν παρεκάλουν ἐκ δὲ τούτου χαριέστατοι
Ἐκλεγόμενοι, δοῦναι ἢ κολακεύειν δυνάμενοι,
Καὶ πάντ' ἐπαινεῖν. οἷς ἐπειδὴ πεφεύγοι
Ῥαφανίδα καὶ σαπρὸν σίλουρον καταφαγών,
F Ἰατρὸς ἔφασαν αὐτὸν ἠρεικέναι, (νος,
[Ἐπειδὰν δ' ἀποπάρδῃ] μεγάλως κατακείμε-
Τούτῳ πεφυγὼν τὴν ῥῖνα δεῖ αὐτῷ φράσαι
Πόθεν τὸ θυμίαμα τοῦτ' λαμβάνεις;
Διὰ δὴ τοσούτους ἀτελῶς χρωμένους,
Τὸ τίμιον καὶ τὸ καλὸν αἰσχρὸν ἐστι νυνί.

Καὶ Ἀξιόνικος δ' ἐν Χαλκιδικῷ φησὶν,

Ὅτε δ' ἐπαρασιτεῖν πρῶτον ἠρξάμην μετὰ
Φιλοξένου δ' πτερονοκοπίδου νέου ἔτ' ὄν
Πληγὰς ὑπομένων κυνδυλίων καὶ τρυβλίων,
Ὀστῶν τε τὸ μέγεθος τοσαύτας, ὥστέ με

Ἐνίοτε

γρ. τὴν τράπεζαν πάνθ' ἃ δεῖ Ἔχουσαν ἤδη κατακλιθεὶς ὅγε κοσμίως Ἀρισήσας δ' ἑαυτὸν, ἐντραγών τε, καὶ ἐμπιών.

γρ. καὶ ἀεὶ

γρ. τοῖς δήμοις

γρ. Ἐχοντας οὐσίας, vel, ἐσίας,

γρ. Ἐὰν δ' ἀποπάρδῃ,

Ενίοτε τὐλάχιστον ὀπλὼ τραύματα
Εχειν ἐλυσιτελει γάρ. ἥττων εἰμὶ ἡδ
Τῆς ἡδονῆς· ἔπειτα καὶ τρόπον τινὰ
Τὸ πρᾶγμά μοι λυσιτελες εἶναι νενόμικα,
Οἷον φιλερίς πις ἐστι, καὶ μάχεσθαί τί μοι,
Μεταβαλόμενω πρὸς τοῦτον, ὅσα τ' εἰρηκέ με
Κακῶς, ὁμολογῶν δίκαιος, ἠ βλάπτομαι.
Πονηρὸς ὢν τε χρηστὸς εἶναι φησί τις,
Εγκωμιάζων τοῦτον ἀπέλαβον χάριν.
Γλαύκου βεβρωκὼς τέμαχος ἐφθὸν τήμερον,
Αγριον ἕωλον τοῦτ' ἔχων οὐκ ἄχθομαι,
Τοιοῦτος ὁ τρόπος ἐστὶν ἡ φύσις τέ μου.

Αντίδοτος δ' ἐν τῷ ὑποτιθεμένῳ Πρωτοχόρῳ πρόσωπόν τινα ‖ προσκωμῳδοῦσι τῶν ἐν τῷ Κλαυδίου
121 νῦν σοφιστεύοντων, ὧν ἄξιος μεμνῆσθαι καλὸν, τινα οἶδα προσωπικῆς τέχνης λέγοντα·

Καλῶ τὸν αὐτῶν δή τινες ἀκροᾶσθέ μου
Πρὶν ἐγγραφῆναι καὶ λαβεῖν τὸ χλαμύδιον,
Περὶ τοῦ προσιέναι εἴ τις ἐμπέσοι λόγος·
‖ Τὸ τεχνίον ἀεὶ τοῦτό μοι καταπινέτω.
Καὶ παιδομαθὴς πρὸς αὐτὸ τὸν Δρύσιαν λῶ.

Παράσιτοι δ' ἐπ' ὀνόματος ἐγένοντο, Τιθύμαλλος μὲν, οὗ μνημονεύει καὶ Αλεξις ἐν Μιλησίᾳ, καὶ ἐν Οδυσσεῖ ὑφαίνοντι. ἐν δὲ ‖ Ομυθίοις φησὶν,

Ο δὲ σὸς ξένης ἐς' ὦ γλυκεῖα. τοῦτ' δὲ
Δέδοικ' ὁ θάνατος τ' γλυκὺς ὡς φησὶν μόνον.
Ο γοῦν Τιθύμαλλος ἀθάνατος προσέρχεται.

Δρόμων δ' ἐν Ψαλτρίᾳ,

--Υ περιέχωμέν
Μέλλων ἀσύμβολος πάλιν δειπνεῖν. παύου
Αἰσχρόν. ἀμέλει τὸν Τιθύμαλλον γοῦν ἀεὶ
Ερυθρότερον κόκκου προσπαγῆναι ἔφ' ὁρᾶν,
Οὕτως ἐρυθρᾷ συμβολὰς οὐ καταλιθείς.

‖ Τιμοκλῆς Κενταύρῳ ἢ Δεξαμενῷ, Τιθύμαλλον αὐτὸν καὶ παράσιτον [προσκαλῶν.] ἐν δὲ Καυνίοις,

βρ. ἀποκλεῖ — Ηδη [προσενλώεκ] τί μέλλει, ‖ παῦδε λε.
κ. προσενηνέχθαι — Ω ζῆν. ὁ γὰρ Τιθύμαλλος οὕτως ἀνεβίω
‖ Κομιδῆ τεθνηκώς, ‖ τ' αὖ ὀκλωδῶς βολοσ
Θέρμους μαλάξας. σὸκ ‖ ἀποκαρτέρησε γὰρ
Εκεῖνος, ἀλλ' ἐκαρτέρησεν ὦ φίλτατε
Πίνων.

ἐν δ' Επιστολαῖς,

Οἱ μοι κακοδαίμων ὡς ἐρῶ μὰ τὸν θεὸν,
Τιθύμαλλος οὐδὲ πώποτ' ἠράσθη φαγεῖν,
Οὕτω σφόδρ' οὐδὲ Κορμὸς ἰμάτιον λαβεῖν.

κ. ἄλφιτ', οὐδὲ Κόρυδος ἀσ. — Οὐ Νεῖλος [ἀλφίτου Κόρυδος ἀσύμβολος] Κινεῖν ὀδόντας.

κ---κὴ γὰρ ἂν Αἰτεῖτο προῖ κα τοῖς φ. vel, Ανυίνετο πρ. κ. Εσπράξεται γὰρ μ. — Ανιφάνης Τυρρηνῷ,

[Καὶ γὰρ αἰτεῖν προῖκα τοῖς φίλοις ὑπηρετεῖν.]
Λέγεις ἐσεσθαι Τιθύμαλλον πλούσιον.
[Ετ πράξε γὰρ] μισθὸν ἐκ τοσοῦδε λόγου
Παρ' οἷς ἐδείπνει πρώτα, σύλλεξιν συχνὴν.

A *Cùm minimum, esſem vulneribus obtuſo ſaucius:*
Idque profuit: Nam voluptati facilè
Succumbo, deinde id quodam modo
Fore mihi conducibile arbitratus ſum.
Si quis enim contentioſus mecum rixatur de re quapiam,
Ad eum me conuerto, & quæcunque maledicta
Ingeſſit, eſſe vera ſtatim confeſſus, noxam [b] *amolior.*
Sceleſtus ſi quis bonum ſe virum eſſe contendit,
Euan laudo, iſque magnam habet gratiam.
B *Hodie Glauci elixum recens fruſtum ſi comedi,*
Poſtridianum frigidum, marcidum, repoſitum, comeſſe non ægre fero:
Hæc mea natura eſt, hoc ingenium meum.

Antidotus in fabula cui titulus eſt Protochorus [c], quendam paraſitum inducit iis ſimilem qui nunc apud Claudium philoſophantur, & rhetoricen profitentur, vix [d] digni quos memoremus, hæc loquentem de paraſitorum arte:

Veſtro quiſque loco ſtantes audite me,
C *Priuſquam in hunc ordinem adſcribamini, & induatis pallium,*
De arte paraſitorum ſermo ſi quis incidat,
Illam ſemper ego deuoraui [e] *bellulam artem,*
Et iam à puero illam diſcere in animo habui.

Paraſitus nomine celebris fuit Tithymallus, cuius meminit Alexis in Mileſia, & in Vlyſſe textore, & in Omythiis [f] his verbis:

Adeſto tibi paraſitus, ô mihi chara: hoc ſanè
Genus hominum mors, quod aiunt, ſolum reformidat.
D *Itaque Tithymallus immortalis obambulat.*

Dromon in Pſaltria:

A. *Pudebat maximè*
Quòd abſque ſymbola cœnaturus eſſem denuo.
B. *valde*
Id quidem turpe. A. *ita ſanè. ideóque Tithymallum*
Videre licet cocco rubentiorem oberrare,
Sic erubeſcentem, quòd numquam ſymbolam conferat.

Timocles in Centauro, ſiue Labro:

E *Tithymallum ipſum, & paraſitum appellabat.*

Idem in Cauniis:

A. *Iam cibus allatus eſt: quid feſtinare cunctamini,*
O amici; Tithymallus iſte reuixit
Prorſus mortuus, cùm obolo emptos
Lupinos demtibus tandem emolliſſet.
B. *Inedia quidem tum mortem ſibi non conſciuit,*
Verùm ſeſe aliquandiu pòſt ſuſtentauit
Potu.

Idem in Epiſtolis:

F *Eheu, miſerum me, vt amore ardeo: per deos*
Tithymallus nunquam amauit cibum
Tam vehementer, aut Cormus veſtes acceptas [g],
Aut polentam Nilus, aut Corydus abſque ſymbola
Dentium colliſum.

Antiphanes in Tyrrheno:

A. *Amicis gratis famulari is flagitabat.*
B. *Futurum ergo Tithymallum diuitem* [g] *prædicas.*
A. *Rectè, mercedem enim luculentam ab iis exiget*
Apud quos cœnabit gratis, ac eam crebrò colliget.

Fuit &

Fuit & Corydus ex nobilibus parasitis. Huius Timocles sic meminit in Epichærecaco [a]:

Obsonij videre in foro abundantiam, diuiti quidem
Gratissimum, inopi contrà miserrimum est.
Itaque à nemine vocatus Corydus vt videtur mihi,
Sapienter apud se obsonatur [b] domi.
Risu quidem, vt arbitror, dignum hoc nuper accidit,
Quatuor homo quidam obolos tantùm cùm haberet, anguillas
Conspiciens, thynni frusta, torpedines, locustas, ac dentibus [c] stupens,
Omnia illa, circumeundo percontatus
Quanti venirent, audito pretio recurrit ad Menbradas [d].

Alexis in Demetrio seu Philetæro [e]:

At vereor
Corydum, si videar prandere cum aliquo
Tam facile, non recuso tamen:
Etenim nec ille si quis inuitet, denegat.

Idem in Titthe [f]:

Corydus iste ridicula solitus
Dicere, se Blepæum esse optat, & quidem sapit:
Loeuples enim Blepæus [g] est.

Cratinus iunior in Titanibus:

Corydum æris sculptorem obseruaui:
Eum tu nec panis quidquam relicturum putabis,
Nec obsonij, cæteris omnibus, si quando apud te cibum capiet:
De Corydo id te præmoneo, validas illi manus esse,
AEneas, indefessas, ipso igne valentiores.

Corydum dicteriis facetum fuisse, quibus arridere volebat audientes, deriderique seipsum, idē Alexis in Poëtis sic ait:

Vehementer cupio
Serio rideri, & quæ rideantur loqui
Omnium Atheniensium maximè, post Corydum [h].

Eius sales memorandáque dicta Lynceus Samius oratione complexus est, ipsúmque propriè Eucratem appellatum fuisse tradidit, his verbis: Eucrates Corydus cùm apud quendam biberet in ædibus ruinosis ac putribus, Istic, inquit, cœnandum est, subiecta manu sinistra, Caryatidum [i] more. Philoxenus Pternocopis obortō sermone, caros esse turdos, Corydo præsente, quem fama erat olim se prostituisse. Atqui recordor, ait, Corydum [k] obolo tantùm olim constitisse. Fuit autem Philoxenus & ipse parasitus, vt scribit Axionicus in Chalcidico, cuius testimonium suprà [l] nos laudauimus.

Huius meminit & in Cecryphalo [m] Menander, id tantùm scribens, Pternocopidem ipsum appellatum fuisse: meminit etiam Machon comicus, genere Corinthius aut Sicyonius, qui vitam in Alexandria mea cùm transegisset, comœdiæque partes [n] docuisset ab Aristophane Grammatico distinctas, ibidem excessit vita. Sunt autem eius sepulchro incisa hæc carmina:

Comico leuis terra, poëtarum amicam
Hederam Machoni viuacem super tumulo ede.

A Καὶ ὁ Κόρυδος τῶν δι' ὀνόματος παρασίτων. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Τιμοκλῆς ἐν Ἐπιχαιρεκάκῳ οὕτως,

‖ Ἀγορᾶι ἰδεῖν ὄψον, ἀπορουῦτι μοι
Ἥδιον· ἂν δ' ἀπορῇ τις, ἀθλιώτατον.
Ὁ γοῦν Κόρυδος ἄκλητος, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ
Γενόμενος, ὀψωνεῖ παρ' αὐτὸν οἴκαδε.
Ἦν γὰρ παθεῖν γελοῖον, οἵμοι, τέτταρας
Καλκοῦς ἔχων ἄνθρωπος, ‖ ἐγχέλεις ὁρῶν,
B Θυννεῖα, νάρκας, καράβους, ‖ ἠμώδια·
Καὶ ταῦτα πάντα μὴ προελθὼν ἤρετο
Ὁπόσου, πυθόμενος δ' [ἀπορεῖ] εἰς τοὺς μεμ- χ. ἀπίστει
βράδας.

Ἀλεξις Δημητρίῳ ἢ Φιλεταίρῳ,

Ἀλλ' αἰσχύνομαι
Τὸν Κόρυδον, εἰ δόξω σιωπηρὸς πιεῖν
Οὕτω προχείρως, οὐκ ἀπαρνοῦμαι δ' ὅμως.
Οὐ γὰρ ἐκεῖνος ἐάν καλῇ τις.

Ἐν Τιτθῇ,

C Ὁ Κόρυδος ἔτος ὁ τὰ γέλοι' εἰθισμένος
Λέγειν, Βλεπαῖος εἶναι βούλεται, νοῦν γ' ἔχων.
Πλουτεῖ γὰρ ὁ Βλεπαῖος.

Κρατῖνος δ' ὁ νεώτερος ἐν Τιτᾶσι,

Κόρυδον τὸν χαλκότυπον προφύλαξο,
Ἢν μή σὺ νομιεῖς αὐτὸν μηδὲν καταλείψειν,
Μή δ' ὄψον κοινῇ μετὰ τούτου πώποτε δαίσῃ.
Τὸν Κορύδου προλέγω σοι, ἔχει γὰρ χεῖρα κρατεραν,
Χαλκῷ, ἀκάματον, πολὺ κρείττω τοῦ πυρὸς αὐτοῦ.

Ὅπου γελοῖα ἔλεγεν ὁ Κόρυδος καὶ ὅτι τούτοις γελᾶσθαι ἤθελεν, ὁ αὐτὸς Ἀλεξις ἐν Ποιηταῖς φησί,

Παύου τι βέλομαι
Οὕτως γελᾶσθ' καὶ γελοῖ' ἀεὶ λέγειν,
Μετὰ τὸν Κόρυδον μᾶλις' Ἀθηναίων πολύ.

Ἀναγράφει δ' αὐτὸν τὰ ὑπομνημονεύματα Λυγκεύς ὁ Σάμιος, Εὐκράτην αὐτὸν καλεῖσθαι κυρίως φάσκων. γράφει δ' οὕτως, Εὐκράτης ὁ Κόρυδος πίνων ποθέ πού τισι σαπροῖς οὔσης τῆς οἰκίας, ἐνταῦθα φησὶ δειπνεῖν δεῖ, ὑποστησάμενος τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, ὥσπερ οἱ Καρυάτιδες. Φιλόξενος δ' ὁ Πτερνοκόπης ἐμπεσόντος λόγου ὅτι αἱ κίχλαι τίμιαι εἰσι, καὶ τοῦ Κορύδου παρόντος, ὃς ἐδόκει πεπορνεῦσθαι, ἀλλ' ἐγὼ ἔφη μνημονεύω, ὅτε ὁ Κόρυδος ὀβολοῦ ἐπρίατο. ἦν δὲ καὶ ὁ Φιλόξενος τῶν παρασίτων. ὡς Ἀξιώνικος εἴρηκεν ἐν τῷ Χαλκιδικῷ. πεποίηται δὲ τὸ μελέδημον. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Μένανδρος ἐν Κεκρυφάλῳ, αὐτὸ μόνον αὐτὸν πτερνοκοπίδα καλῶν. Μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Μάχων ὁ κωμῳδοποιὸς, ὁ Κορίνθιος μὲν ἢ Σικυώνιος γνώμενος· ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δὲ τῇ ἐμῇ καταβιούς, καὶ διδάσκαλος γνόμενος τῶν κατὰ κωμῳδίαν μερῶν Ἀριστοφάνους τοῦ γραμματικοῦ, ὃς καὶ ἀπέθανεν ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ. Καὶ ἐπιγέγραπται αὐτοῦ τῷ μνήματι,

Τῷ κωμῳδογράφῳ, κούφη κόνι τὸν Φιλαγρίδον
Κιοτὸν ὑπὲρ τύμβου ζώντι Μάχωνι φέροις.

‖ ΟΥ γὰρ ἔχεις κηφῆνα παλίμπλυτον, ἀλλ' ἄρα τέχνης
Ἄξιον ἀρχαίης λείψανον ἀμφίεσαι.

‖ Τοῦτον δ' ὁ πέσσυς ἐρεῖ Κέκροπος ‖ πόλι καὶ παλαιὰ Νείλῳ
Ἐστιν ὅτ' ἐν μούσαις θρέμμ' πέφυκε φυτόν.

Ἐν τούτοις δηλοῖ σαφῶς ὅτι Ἀλεξανδρεὺς ἦν ὁ ῥήτωρ.

Ὁ δ' ἐν Μάχωνι τοῦ Κορύδου μνημονεύει ἐν τούτοις,

Τὸν Κόρυδον ἠρώτησεν Εὐκράτης ποτὲ
Τῶν συμπλεόντων πῶς κέχρηται αὐτῷ ποτὲ
Πτολεμαῖος, οἷός' εἶπεν ἐδέπω σαφῶς.
Πεπότικε μὲν γὰρ ὥσαῤ ἰατρός μ' ἔφη,
Ἃ δεῖ φαγεῖν ἢ σπ' ἐδέδωκέ πω.

Λυγκεὺς ἢ ἐν δευτέρῳ περὶ Μενάνδρου ἐπὶ γελοίοις φησὶ δόξαν εἰληφότες Εὐκλείδης ὁ Σμικρίνου, καὶ Φιλόξενος ὁ Πτερνοκόπης. ὧν ὁ μὲν Εὐκλείδης ‖ ἀποφθεγγόμενος οὐκ ἄξια βιβλίου καὶ μνήμης, [ἐν τοῖς ἄλλοις] ἦν ἀηδὴς καὶ ψυχρός. ‖ ὁ δὲ Φιλόξενος ἐδόκει ἐπὶ κεφαλαίου θεῖτον λέγων, [ὅτι λαλήσειεν ἢ ‖ πικρανθείη πρός τινα τῶν ἐνόντων] καὶ διηγήσαιτο, πᾶν ἐπαφροδισίας καὶ χάριτος ἦν μεστὸν καί τι γε ‖ σωφέβη τὸν μὲν Εὐκλείδου καλὸν τὸν βίον, τὸν δὲ Φιλόξενον [ὑπὸ πάντων] φιλεῖσθαι καὶ τιμᾶσθαι. Μοσχίωνος δέ τινος θαλασσίου μνημονεύων Ἀλεξις ἐν Τροφωνίῳ, θαλασσήτην αὐτὸν ἐν τούτοις καλεῖ.

ΕΙΘ' ὁ Μοσχίων ὁ θαλασσήτης ἐν βροτοῖς αὐλούμενος.

ἐν δὲ τῷ Παγκρατιαστῇ Ἀλεξις τρεχεδείπνους καλέγων φησίν,

Πρῶτον μὲν οὖν σοι Καλλιμέδων ὁ κάραβος,
Ἔπειτα Κόρυδος, Κωβίων, Κηρυβίων,
Ὁ σκόμβρος. ἢ σεμίδαλις, Ἡράκλεις φίλε.
Ἀγοράσμαλα, σὺ συμπόσιον εἴρηκας γυναῖ.

Κυρηβίων δ' ἐπεκαμεῖτο Ἐπικράτης ὁ Αἰσχίνου τοῦ ῥήτορος κηδεστής, ὡς φησὶ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τῆς 111 παραπρεσβείας. Τῶν δὲ τοιούτων ἐπιθέτων, ἃ ἐπὶ χλεύῃ Ἀθηναῖοι παίζοντες ἔλεγον μνημονεύει Ἀναξανδρίδης ἐν Ὀδυσσεῖ οὕτως,

Ὑμεῖς γὰρ ἀλλήλους ἀεὶ χλευάζετε
Οἱ δ' ἀκριβῶς. αὖ μὲν γὰρ ἡ τις ὑπερεπής,
‖ Ἱερὸν γάμον καλεῖτ' ἐὰν ᾖ μικρὸν παντελῶς
Ἄνθρωπον, Σταλαγμόν. λαμπρός τις ἐξελήλυθ';
‖ Ὁλολυγμὸς οὗτός ἐστι. λιπαρὸς
Περιπατεῖ Δημοκλῆς; Ζωμὸς
Καλωνόμαχος. χαίρει τις αὐχμῶν ἢ ῥυπῶν;
Κονιορτὸς ἀναπέφηνεν. [ὄπισθεν ἀκολουθεῖ κόλαξ;
Τήλεμβος ἐπικέκληται.] Ὦ πολλὴ ἀθεΐα παιδεία;
Κεστρῖνός ἐστι νῆστις. ‖ εἰς οὗτος καλοὺς δ' οὐ λίς βλέπει,
[‖ Κενός.] ‖ θεατροποιὸς ὑφείλετ' ἄρνα ‖ παίζων,
Ἀτρεὺς ἐκλήθη. ἐὰν ᾖ κριὸν, Φρίξος. ἐὰν ᾖ κωδάριον, Ἰάσων. Χαιρεφῶντος ἢ τοῦ Σφηττίου μέμνηται μὲν καὶ τῶν ἐπὶ τούτων.

Non enim vesp.am identidem lotam complecteris, sed artis
Priscæ magnificiundas reliquias e ontegis.
In Cecropis ciuitate olim senes narrabunt, prope Nilum
Aliquando Musarum solertem & ingeniosam stirpem enatam fuisse.

His versibus natione fuisse Alexandrinum liquet: Machon ergo Corydi sic meminit:

Corydum aliquando interrogauit Eucrates
Præsentem, quo modo illum acciperet
Ptolemæus: respondit iis, se certò nondum scire:
Nam, vt medicus, inquit, dedit quod [b] biberem,
Quod verò comedendum est, nondum ille dedit.

Lynceus libro secundo de Menandro, claros ob dicacitatem fuisse tradit Euclidem Smicrini filium, ac Philoxenum Pternocopidem: Euclidem tamen frigidum aliquoqui, & inelegantem, ea dictitasse, quæ nec memoria digna forent, nec libro: Philoxenum autem, vt summatim colligam, nihil vnquam superuacuum & absurdum locutum fuisse, &, si quid effaretur sponte, vel irritatus ab aliquo qui adesset, id omne plenum veneris ac gratiæ explicuisse: itaque accidisse, vt Euclides, tantisper dum vixit, Philoxenus verò etiam post interitum ab omnibus diligeretur, ac cum honore celebraretur. Alexis in Trophonio Moschionem quendam parasitum memorat, eúmque Paramaseten [c] nominat his verbis:

Deinde Moschion Paramasetes inter homines venerandus.

Alexis in Pancratiaste enumerans Trechedeipnos [d] inquit:

A. *Primùm quidem Callimedon locusta tibi præstò fuit:*
Deinde Corydus, Cobion, Cerybion,
Scomber, Semidalis. B. *Papæ, amice Hercules:*
Forum mihi narras vxor, non conuiuium.

Epicrates, AEschines Rhetoris curator, [e] Cerybion cognominatus est, vt inquit Demosthenes in oratione quam habuit De legatione perperam obita. Porrò adiectitias appellationes, quibus per iocum alios deridebant Athenienses, sic Anaxandrides in Vlysse memorat:

Vos quidem inuicem nunquam non subsannatis:
Hoc ego certò scio. Elegans & comptus si quis prodeat,
Sacras illum vocatis nuptias: si quis omnino paruulus
Homuncio, stillam: si quis splendidus
Progreditur, eiulatum muliebrem: [f] si pinguis
Spatiatur Democles, iusculum
Cognominatur: squallore si quis gaudet, ac sordibus,
Puluis [g] mox appellatur: si ponè quempiam sequitur
Assentator, lembus est: si quis incœnatus obambulat,
Ieiunus [h] mugil: si quis formosos respiciat,
Vanus [i]: si quis præstigiator [k] agnum ioco surripiat,
Atreus nominatur: si arietem, Phryxus: si villosam pelliculam, Iason.

Chærephontis parasiti nos suprà meminimus:

Fit

ἡ. ἐν τοῖς ὅλοις χ. πᾶν ὅ, τι λαλήσειεν ἢ πικρανθείη πρός τινα τῶν ἐνόντων, χ. ἀεὶ ὑπὸ πάντων.

ἡ. ὄπισθεν ἀκολουθεῖ κόλαξ πῶς; λείμβος ἐπικέκλ.

χ. Καφεύς.

Fit & eius mentio apud Menandrum in Cecryphalo; & ad hunc modum, in Ira:

A. *Chærephonte nihil profectò differt*
Is homo, quisquis est, qui ad epulum
Vocatus aliquando, vmbra cùm decempes [a] *foret,*
diluculo
Lucente adhuc luna, vmbram intuitus,
Procurrit, tanquam seriùs adueniret, & cum die
simul adfuit.

Idem in Ebrietate:

A. *Me namque moratus est lepidissimus*
Homo Chærephon [b]*: sacras ille se nuptias* [c]
Domi [d] *celebraturum dicit ad vigesimum secundum mensis diem,*
Vt apud cæteros quarto cœnet.
B. *Enimuero penitus ille nouit totum Lunæ cursum.*

Idem in Androgino, siue Gretensi, rursum illius meminit. Timocles in Epistolis, cum Demotioni parasitatum fuisse ita scribit:

Demotion quia permansurum sibi credit
Argentum, nihil comparcit: sed volentem quemlibet
Alit: Chærephon ille miserrimus
Planè ad eius domum sæpe commeat,
Et, quod est certè omnium indignissimum.
Paramaseten secum adducit, lignum [e] *bisidum,*
Vt qui nec concinnus sit, nec opulentus.

Antiphanes in Scytha:

Comessatum nos, ita si videtur, eamus, vt nunc sumus,
Non expectata face, omissis coronis: Chærephon
Si quando non cœnauerit: sic comessari didicit:

Timotheus in Catulo:

Hinc digressi [f]*, iam ad cœnam tendemus viam.*
Lectis, vt indicauit mihi, septem cœnabimus,
Nisi fortè alicubi Chærephon occultus g *accedat.*

Apollodorus Carystius in Fœmina sacerdote:

Nouam fabulam ferunt: Chærephon in nuptiis
Ad Ophellam [h] *sponsum non vocatus, ingressus est*
Cum sporta, & corona: statim vt fuere tenebræ,
Séque dixit sponsæ munus gallinas afferre,
Nec sane visus est post [i] *cœnam forte fortuna illò accessisse.*

Idem in Iugulata:

Exeundum cùm est mihi, Victoriam & Martem aduoco,
Itémque Chærephontem. is enim, si non aduocem,
Aduenietiam non vocatus.

Machon comicus:

Procul cœnatum cùm iuisset aliquando
Ab vrbe Chærephon ad nuptias
Dixisse ferunt poetam Diphilum,
In tuas Chærephon maxillas
Adige clauos vtrinque quatuor:
Ne demissis iactatisque brachijs effusè [k] *currens*
Crebrò longam viam dum tu conficis,
Malas distorqueas.

ac rursum:

Aliquando Chærephonti carnis paululum obsonanti
Coquus, vt aiunt, multis ossibus valde grauem
Forte fortuna carnem cùm excussisset,
Ossa mihi quæso ista coque ne addas, inquit Chærephon:
At enim, coquus ait, lauta hæc caro est.

A ἆρ' ἦ δὴ καὶ Μένανδρος αὐτοῦ μνημονεύει ἐν Κερυφάλῳ, καὶ τῇ Ὀργῇ δέ φησι,

‖ [Διαφέρει Χαιρεφῶντος, ὃδέ πως]
Ἀνθρώπου, ὃς τίς ἐστιν. ὃς κληθεὶς ποτὲ
Εἰς ἑστίασιν ‖ δωδεκάτου [ὄρθιος]
Πρὸς τὴν σελήνην ἔτρεχε τὴν σκιὰν ἰδών,
Ὡς ὑστερίζων, καὶ θοἰῆν ἅμ' ἡμέρᾳ.

ἐν ᾗ Μέθῃ,

[Ἐμὲ γὰρ διέτριψεν ὁ κομψότατος
Ἀνδρῶν Χαιρεφῶν, ἱερὸν γάμον]
B Φάσκων ποιήσειν δᾳδίέραν μετ' εἰκάδα,
Καθ' αὑτὸν, [ἵνα τῇ τετράδι
Δειπνῇ θοἀ ἑτέροις. ἀλλὰ τῆς θεοῦ γὰρ παντάχως
Ἔχειν καλῶς.]
Μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ ἐν Ἀνδρογύνῳ ἢ Κρητί.

‖ Τιμοκλῆς δ' ἐν Ἐπιστολαῖς, καὶ ὡς Δημοτίωνι τῷ ἀσώτῳ θωπεύοντι αὐτοῦ μνημονεύει.

‖ Ὁ Δημοτίων γὰρ θαμὰ μὲν αὐτῷ δοκῶν.
C Τὸ ἀργύριον οὐκ ἐφείδετ', ἀλλὰ παρέτρεφε
Τὸν βελόμενον. ‖ ὁ Χαιρεφῶν μὲν παντελῶς
Οἰκαδε βαδίζειν ὤεθ' ὁ ταλαίπωρος.
Καὶ μέν ἐπ' οὖτ' ἔστιν ἄξιον μόνον,
Τὸν θαμασήτιν λαμβάνει δίκροον ξύλον·
Οὔτ' ῥυθμὸς γάρ ἐστιν, οὔτ' ἀρρήματος.

Ἀντιφάνης δ' ἐν Σκύθῃ,

Ἐπὶ κῶμον εἰ δοκεῖ ἰωμεν, ὡς τάχος ἔχομεν.
Οὐκέτ' ὄψου καὶ δᾳδα καὶ στεφάνους [λαβόντες.]
Χαιρεφῶν
D Οὕτως [μεμάθηκ' ἐγκωμιάζειν] ἄδειπνος.
Τιμόθεος Κυνδρίῳ,

Πειρώμεθ' ἀποδόντες τὸ δεῖπνον ἀπέναι.
Εἰς ἐπιτάκλινον δ' ἐστὶν ὡς ἔφραζέ μοι,
Εἰ μὴ θοἄρυσός που γένηται Χαιρεφῶν.

Ἀπολλόδωρος ὁ Καρύστιος ‖ ἐν Ἱερείᾳ,

[Καινόν γε φασὶ Χαιρεφῶντ'] ἐν τοῖς γάμοις
[Ὡς τὸν Ὀφέλλαν ἄκλητον εἰσδεδυκέναι]
E Σπυρίδα λαβὼν δὲ κἀστέφανον, ὡς ἦν σκότος,
[Φάσκων θοἀφ' τῆς νύμφης ὁ ταῖς ὄρνεις φέρων
Ἥκειν δεδειπνηκὼς ἔοικεν εἰσπεσών,

Ἐν ᾗ Σφαιρομάχῃ,

Καλῶ δ' Ἄρειον Νίκιόν τ' ἐπ' ἐξόδοις ἐμαῖς.
Καλῶ δ' ὁ Χαιρεφῶντα. καὶ γὰρ μὴ καλῶ,
Ἄκλητος ἥξει. Μάχων δ' ὁ κωμικὸς φησίν·
Ὁδὸν μακρὰν ἐλθόντος ἐπὶ δεῖπνον πόλε
F Τὸ Χαιρεφῶντος εἰς γάμους ἐξ ἄστεος,
Εἰπεῖν λέγουσι τὸν ποιητὴν Δίφιλον,
Εἰς ταῖς ἑαυτοῦ Χαιρεφῶν σιαγόνας
Ἐγκέψον ἧλος ἑκατέρᾳ γε τέτταρας·
Ἵνα μὴ θοἀσείων καὶ μακρὰν ἑκάστοτε
Ὁδὸν βαδίζων, ταῖς γνάθοις ἀμᾶσθε φῆς.

Καὶ πάλιν,

Ὁ Χαιρεφῶν, κρεάδι' ὀψωνεῖ πόλε,
Καὶ τοῦ μαγείρου φασὶν ὀσῶδες σφόδρα.
Αὐτῷ τί ποθ' ὁπόντος ἀπὸ τύχης κρέας;
Εἰπὲ μάγειρος· μὴ ποθ' εἷσα τοῦτό μοι
Τὸ σῶν. ὁ δ' εἶπεν, ἀλλὰ μοὶ ἐστι γλυκύ.

CAP. X.

χ. Ὁ δ' οὐ διαφέρει καὶ ῥεφῶν τ'] ὃδὲ χρῆ
χ. ὀρθεῖος

χ. --- ἐμὲ γὰρ διέτριψεν ὁ Κομψότατος ἀνδρῶν Χαιρεφῶν. ἱερὸν γάμον Φ.

χ. ἵνα τῇ τετράδι δειπνῇ παρ' ἑτέροις. Τὰ τῆς θεοῦ γὰρ παντάχως ἔχειν καλῶς.

χ. μεμάθηκε κωμάζων

χ. λαβόντες)

χ. Καινὸν γε φασὶ Χαιρ.

χ. Ἄκλητον ὡς τὸν Ὀφέλλαν εἰσδ.

χ. Φάσκων παρὰ τὴν νύμφης τοὺς ὄρνεις φέρων

Ἥκειν, δεδειπνηκὼς, ὡς ἔοικεν, εἰσπεσών.

Καὶ μὴν τὸ πρῶτος ὀστοῦν φασὶ κρέας εἶναι γλυκύ- A
Ο Χαιρεφῶν ἢ καὶ μάλις' ὦ βέλτις' ἔφη,
Γλυκὺ μὴν, ‖ πρωτοτάμνον ἢ λυπεῖ πανδαχῆ.

χ. παντοδαπῶν συγγραμμάτων πίνακι, Τοῦ Χαιρεφῶντος καὶ σύγγραμμα ἀναγράφει Καλλίμαχος ἐν τῷ τῶν [παντοδαπῶν πινάκων, γράφων οὕτως. Δεῖπνα ὅσοι ἔγραψαν Χαιρεφῶν, Κυρηβίων. ‖ εἶθ' ἑξῆς τὴν ἀρχὴν ὑποτέθηκεν, Ἐπειδή μοι πολλάκις [ἐπέσχλας, στίχων τ' ε'.] καὶ ὁ Κυρηβίων δ' ὅτι παράσιτος, προείρηται. καὶ Ἀρχεφῶντος δὴ τοῦ παρασίτου μνημονεύων ὁ Μάχων φησὶ,

χ. ἐπέσχλας. στίχων τοσ.

Κληθεὶς ὑπὸ δεῖπνον ὁ παράσιτος Ἀρχε-
φῶν
Ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ἡνίκα
Καλέσωλθσεν εἰς Αἴγυπτον ἐκ τῆς Ἀττικῆς,
CAP. XI. ‖ Ὄψα πετραίου [παρασπιθέντος] ποικίλα
χ. παρατεθέντος Ἐπὶ τῆς τραπέζης, ‖ καράβων τ' ‖ ἀληθινῶν,
Ἐπὶ πᾶσι λοπάδος τ' εἰσενεχθείσης ἀ-
θρᾶς,
χ. τεμαχίσκοι Ἐν ᾗ [τεμαχίσκοι] τρεῖς ἐνῆσαν κώβιοι, C
Οὓς κατεπλάγησαν πάντες οἱ κεκλημένοι.
‖ Τῶν μὲν σκαρῶν ἀπέλαυε λῶν ‖ τριγλῶν θ' ἅμα
Καὶ φυκίδων ὑπὸ πλεῖον Ἀρχεφῶν πάνυ·
Ἄνθρωπος γὰρ τῶν μαινίδων ἐμεμέρικει
Φαληρικῆς ἀφύης τε παρασεσαγμένος.
Τῶν κωβίων δ' ἀπέσχετ' ἐγκρατέστατα.
Πάνυ δὴ παράδοξον γνώμην τοῦ πράγματος,
Καὶ τοῦ βασιλέως πυθομένου τ' Ἀλκήνορος, D
Μὴ παρεώρακεν Ἀρχεφῶν τοὺς κωβίους.
Ὁ κυρτὸς εἶπε, πάνυ μὲν οὖν τοὐναντίον
Πτολεμαῖ' ἑώρακε πρῶτος, ἀλλ' οὐκ ἅπτεται.
Τοὔψον γὰρ σέβεται τοῦτο, καὶ δέδοικε πῶς.
Οὐδ' ἔστιν αὐτῷ πάτριον ὄντ' ἀσύμβολον
[Ἰχθῦν, ἔχοντ' ἄψηφον] ἀδικεῖν ἀδέκα.

χ. Ἰχθῦν ἔχοντα ψῆφον

Ἀλεξις δ' ἐν Πεδροίνῳ, Στράτιον τὸν παράσιτον
εἰσάγει, δυσχεραίνοντι τῷ τρέφοντι, καὶ λέγοντι τάδε.

Ἐμοὶ παρασιτεῖν κρεῖττον ἦν τῷ Πηγάσῳ, E
Ἢ τοῖς Βορεάδαις, ἢ τι θᾶττον τούτων τρέχει.
Ἢ Δημέᾳ Λάχητος Ἐτεοβουτάδῃ.
Πέτεται γὰρ ἀλλ' οἷον βαδίζει τὰς ὁδούς.
καὶ μετ' ὀλίγα,
Στράτιε φιλεῖς δή που με; μᾶλλον τοῦ πατρός.
Ὁ μὲν γὰρ οὐ τρέφει με, σὺ δὲ λαμπρῶς τρέ-
φεις.
Ἔτυχή τ' ἀεί με ζῆν ἅπασι τοῖς θεοῖς;
Ἂν δὲ πάθῃς τι, πῶς ἐγὼ διώσομαι; F

‖ Ἀξιόνικος δ' ὁ κωμικὸς ἐν τῷ Τυρρηνικῷ Γρυλ-
λίωνος τοῦ παράσιτου ἐν τούτοις μνημονεύει,

Οἶνος οὐκ ἔνεσιν νυνί
Ἀτοῖς πρὸς ἑταίρους πρόφασιν ὑπὸ κῶμον
πιεῖν,
Ὡς ποιεῖν εἴωθε Γρυλλίων ἀεί.

Ἀριστόδημος δ' ἐν δευτέρῳ Γελοίων ὑπομνημο-
νευμάτων, παράσιτους ἀναγράφει Ἀντιόχου μὲν τοῦ
βασιλέως Σώπατρον, Δημητρίου δὲ τοῦ πολιορκη-
τοῦ Ἐυαγόραν τὸν κυρτὸν, Σελεύκου δὲ φορμίωνα.

Suauem carnem esse dicitant [a] *vicinam ossibus:*.
Tum Chærephon, hoc quidem verissimum inquit, vir optime,
Lauta sanè illa, sed quod adiicis, molestissimum.

Callimachus in indice librorum omnifariorum Chærephontis opus adscribit his verbis: De cœnis scripserunt Chærephon & Cerybion. Initium deinde illius operis Callimachus recitat, versibus quinque delineatum, huiusmodi:

Quandoquidem sæpius ad me literas dedisti,

Cerybionem parasitum fuisse antea nos diximus. Archephontis parasiti Machon sic meminit:

Inuitatus ad cœnam parasitus Archephon
A. Ptolemæo rege cùm
In Aegyptum nauigasset ex Attica,
Saxatilis varióque impositio mensæ
Obsonio, admotis omnibus locustis
Lapideis [b], *allatáque patina confertissima:*
In qua Gobiorum frusta fuere tria,
Visa non sine stupore conuiuis [c] *omnibus.*
Scaris mullisque vescebatur Archephon,
Ac phycidibus valde quidem libenter,
Sed austero vultu, manidibúsque ac membradibus
Et apua explebat sese Phalericas
Gobiis verò abstinebat pertinacissimè:
Id autem cùm præter omnium opinionem faceret,
Rex Alcenorem interrogauit,
An hallucinans gobios minimè vidisset Archephon:
Respondit gippus [d] *ille: contra prorsus res habet*
O Ptolemæe: primus vidit: sed hoc obsonium
Non attigit, quia veneratur, ac reueretur:
Præterea more patrio non licet, cùm cœnat absque symbola,
Sine suffragis [e] *scienter alicui facere iniuriam,*

Alexis in Vinoso Stratium parasitum inducit. ei qui alebat succensentem his verbis:

Mihi satius esset parasitari Pegaso,
Aut Boreadis [f], *aut si quis currit his velociùs,*
Quàm Demeæ Lachetis gnato, Eteobutadæ [g];
Volat enim per viam, non incedit.

& paulo pòst:

A. *Amas me Stratie?* B. *magis quàm patrem:*
Etenim ille me non alit, tu verò pascis splendidè.
A. *Hócne precaris, semper vt viuam, diis omnibus* [h] *propitiis?*
B. *Humanitus tibi si quid accidat, quo tandem pacto possim viuere?*

Axionicus comicus in Tyrrhenico Gryllionis parasiti sic meminit:

Rursum amicis quidam aiunt
Ad comessationem vinum in præsens non adesse:
Quod facere Gryllion semper assolet.

Aristodemus libro secundo commentariorum quæ de iocis scripsit, parasitos recensct Antiochi regis Sopatrum, Demetrij Poliorcetæ Euagoram gibbum, Seleuci Phormionem.

Lyn

Lynceus Samius in Apophthegmatibus tradit, Silanum Athenienſem interrogatum quiſnam eſſet Gryllion paraſitus,

Celebris, inquit, eſt Menandri Gnatho [a].

Idem refert Chærephontem paraſitum, non accitum, vltro ad epulum nuptiale perrexiſſe, accubuiſſéque nouiſſimum: Gynæconomis [b] autem vocatos recenſentibus, eúmque faceſſere iubentibus, quia præter legem, & ſtatutum triginta conuiuarum numerum, alios ſecutus ſe ingeſſiſſet, rurſum inquit numerate, ſed exorſi à me. Gynæconomis curæ fuiſſe conuiuia, inuitatorúmque numerum [c] ſolitos eos perſcrutari, ac examinare, an legitimus eſſet, Timocles ſic oſtendit in Philodicaſte [d]:

Aperite iam fores, vt ad lucem magis
Conſpicui ſimus, ſi forte qui luſtrans circumit
Gynæconomus, exigere ad noua legis præſcriptum
Velit numerum conuiuarum, vt facere conſueuit:
Quamuis contra æquum fuit, eorum
Qui non cœnarunt [e] *perueſtigare domum.*

Menander in Cecryphalo:

Apud nuptiales Gynæconomos
Cùm reſciuiſſet coquos omnes qui miniſtrant
Deſcribi lege quadam noua,
Vt ab inuitatis petant num quiſpiam
Præter eos quibus licet, ad conuiuium inuocatus acceſſerit.

Philochorus libro ſeptimo Atthidis ſcribit, Gynæconomos cum Areopagitis obſeruaſſe conuentus qui fiebant in priuatis ædibus, per nuptias, & alia ſacrificia. Corydi apophthegmata hæc memorat Lynceus: Cùm Corydo ſcorto quodam, cuius nomen fuit Gnome, [f] potante, vinum defecit. Vnumquemque tum Corydus obolos duos numerare iuſſit, Gnomen verò [g] conferre [h] quod videretur populo. Cùm Polyctor citharœdus ſorbendo lentem, lapillum dentibus attriuiſſet, O miſer, inquit [i], etiam te lenticula ferit. Is autem fortaſſis Polyctor fuit, cuius Machon ſic meminit,

Malus quidam, vt palàm erat, citharœdus admodum
A Edificaturus domum, ab amico
Lapides petiit, dixítque eorum ego
Maiorem partem [k] *morſu prehenſam auferam.*

Quidam Corydo cùm narraret vxoris ſuæ ceruicem, mammas & ὀμφαλον, id eſt, vmbilicum, ſe oſculari, Improbum hoc iam eſt, inquit, nam Hercules ab Omphale ad Heben [l] tranſiit. Cùm Phyromachus in lentis iuſculum panem intingens lancem euertiſſet, vt mulctaretur æquum eſſe dixit, quandoquidem veluti dato nomine cœnaturum ſe profeſſus, id facere neſciret. Apud Ptolemæum cùm Matthya [m] circumferretur, &, vt vĕtum erat ad Corydum, illa ſemper deficeret, Ptolemæe, an, inquit, ebrius ſum, an hæc mihi videntur omnia circumagi? Chærephon paraſitus cùm diceret, vinum ſe ferre nõ poſſe, nec vnde [n] vinũ, inquit. Cuidam cœnæ cùm nudus Chærephon immoraretur, non aliter, inquit, te Chærephon aſpicio, quàm olearíam trullam: quantum plenus es. Quo tempore ab Harpalo Demoſthenes

A Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν τοῖς Ἀποφθέγμασιν, Σιλανὸς φησὶν ὁ Ἀθηναῖος [Γρυλλίωνος] πυθόμενος τοῦτον ἐρωτηθείς, τίς ἐστιν οὗτος, [‖ Μενάνδρου ἔφησεν ‖ ἀξιάγναθος.] Χαιρεφῶν δ' ἔφησεν ὁ παράσιτος εἰς γάμον ἄκλητος εἰσελθών, καὶ καταklιθεὶς ἔχατος τῶν γυναικονόμων ἀριθμούντων τοὺς κεκληκότας, καὶ κελευόντων αὐτὸν ἀποτρέχειν ὡς πρὸς τὸν νόμον ὄντα τοῖς τριάκοντα ‖ ἐπόντας, ἀριθμεῖτε δή ἔφη πάλιν ἀπ' ἐμοῦ ἀρξάμενοι. ὅτι δ' ὧδ' ἔθος τοὺς γυναικονόμους ἐφοράν τε συμποσίου, καὶ ἐξετάζειν τῶν κεκληκότων τὸν ἀριθμόν, εἰ ὁ κατὰ νόμον ἐστί, Τιμοκλῆς ἐν Φιλοδικαστῇ φησὶν οὕτως,

Ἀνοίγετ' ἤδη τὰς θύρας, ἵνα πρὸς τὸ φῶς
Ὡς μᾶλλον καταφανεῖς μᾶλλον, ἐφοδεύων ἐὰν
[Βούληθ' ὁ γυναικονόμος λαβεῖν ἀριθμὸν]
Κατὰ τὸν νόμον τὸν καινόν, ὅπως εἴωθε δρᾶν,
Τῶν ἑστιωμένων. ἔδει γὰρ πυμπάλιν
Τὰς τῶν ἀδείπνων ἐξετάζειν οἰκίας.

C Μένανδρος δ' ἐν Κεκρυφάλῳ,

‖ Παρὰ τοῖς γυναικονόμοις ‖ οὗ ἐν τοῖς γάμοις,
Διακονουμένους ἀπογεγράφθαι πυθόμενος
Πάντας μαγείρους κατὰ νόμον καινόν τινα,
Ἵνα πωθάνωνται οὗ κεκληκότες ἐὰν
Πλείους τις ὢν ἔξεσιν ἑστιῶν τύχῃ
Ἐλθών. Καὶ Φιλόχορος δ' ἐν ἑβδόμῃ Ἀτθίδος, οἱ γυναικονόμοι φησί, μετὰ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν ἐσκόπουν τὰς ἐν ταῖς οἰκίαις συνόδους, ἔν τε τοῖς γάμοις, καὶ ταῖς ἄλλαις θυσίαις. τοῦ δὲ Κορύδου ἀποφθέγματα τάδε ἀναγράφει ὁ Λυγκεύς. Κορύδῳ συμπινούσης τινὸς ἑταίρας, ᾗ ὄνομα ἦν Γνώμη, καὶ τοῦ οἴνου λείποντος, εἰσφέρειν ἐκέλευσεν [ἑκατὸν] δύο ὀβολοὺς· Γνώμην δὲ [συμβάλλεσθαι, ὅπ] δοκεῖ τῷ δήμῳ. ‖ Πολύκτορος δὲ τοῦ κιθαρῳδοῦ φακὴν ῥοφοῦντος καὶ λίθον μασησαμένου ὦ ταλαίπωρε ἔφη, καὶ ἡ φακή σε βάλλει. μή ποτε τύφου καὶ Μάχων μνημονεύει. φησὶ γάρ,

E ‖ Κακός τις ὡς ἔοικε κιθαρῳδὸς σφόδρα,
[Μέλλων οἰκοδομεῖν τινὶ οἰκίαν, ‖ φίλον
Αἰτοῦ λίθους ἤτησεν. ‖ ἀποίσω δ' ἐγὼ
Αἰτῶν πολὺ πλείους φησὶν ἐκ τῆς ‖ δείξεως.]

Λέγοντος δέ τινος τῷ Κορύδῳ, ὡς τῆς αὐτοῦ γυναικὸς ἐνίοτε καὶ τραχήλου καὶ τοῦ πτερυγίου, καὶ τὸν ὀμφαλὸν φιλεῖ, ‖ Πονηρόν, ἔφη, τοῦτ' ἤδη· καὶ γὰρ ὁ Ἡρακλῆς ἀπὸ τῆς Ὀμφάλης ἀπὸ τὴν Ἥβην μετέβη. Φυρομάχου δ' ἐμβαψαμένου εἰς φακὴν, καὶ τὸ τρύβλιον ἀναλέψοντος, ‖ ζημιωθῆναι αὐτὸν ἔφη δίκαιον ὅπ οὐκ ἀπισάμενος δειπνεῖν ‖ ἀπεγράψατο. Παρὰ Πτολεμαίῳ δὲ ματθύης ἀποφερομένης, καὶ κατ' ἐκεῖνον ἀεὶ λειπούσης, Πτολεμαῖε, ἔφη, πότερον ἐγὼ μεθύω, ἢ δοκεῖ μοι ταῦτα ἀποφέρεσθαι; Χαιρεφῶντος δὲ τοῦ πλουσίου φήσαντος οὐ δύνασθαι τὸν οἶνον φέρειν, οὐδὲ γὰρ τὸ εἰς τὸν οἶνον ἔφη. ‖ Τοῦ δὲ Χαιρεφῶντος γυμνοῦ ἔν τινι δείπνῳ λιπαίνοντος, Χαιρεφῶν εἶπεν, ‖ ὥσπερ ταῖς ληκύθους ὁρῶ σε μέχρι τούτου μεστὸς εἶ. καθ' ὃν δὲ καιρὸν Δημοσθένης, πρὸς Ἁρπάλου τὸν κύ-

γ. περὶ Γρυλλίωνος π. coni. Μενάνδρου, φησὶν, ἀξίαγνάθου.

γ. ἑκατὸν

γ. συμβάλλεσθαι ὅ,τι δ.

γ. Μέλλων ποτ' οἰκοδομεῖν τινὶ οἰκίαν, φίλον Αὐτοῦ λίθους ἤτησεν..... ..... ἀποίσω δ' ἐγὼ Αὐτῶν.

λικα εἰλήφει, οὗτος ἔφη τοὺς ἄλλους ἀκρατοκώθωνας καλῶν, αὐτὸς τὸν μεγάλῳ ἐπανακεν. ‖ Εἰωθότως δ' αὐτοῦ ὑπαρυὶς ἄρτους ὑπὸ τὰ δεῖπνα φέρεσθαι, ἐνεγκαμένου πινὸς ἐπὶ μελανίερους, οὐκ ἄρτους ἔφη αὐτὸν ἐνίωχέναι, ἀλλὰ τῶν ἄρτων σκιάς. Φιλόξενος ὁ ὀψάριτος, πέρνοκόπις δ' ὑπάκλιτος, ὀψαρίῳ Πύθωνι ἀριστῶν, ὀψάκειμένων ἐλαῶν, καὶ μετὰ μικρὸν ὀθονευεχθείσης λοπάδος ἰχθύων, σαλπίξας τὸ τρύβλιον, ἔφη, μάτιξεν δ' ἐλάαν. Ἐν δείπνῳ τοῦ καλέσαντος αὐτὸν μέλανας ἄρτους ὀψοφαγοῦντος, μὴ πολλοὺς εἶπε σκοτίσθαι μὴ σκότος ποιήσῃς. τὸν ὑπὸ τῆς γραὸς τρεφόμενον ὀψάριον Παυσίμαχος ἔλεγε τυραννοῦντα τῆ γραῒ σινόπα. αὐτὸν δὲ ἐν γαστρὶ λαμβάνειν ἀεί. ὡς δὲ τοῦτο ὁ Μάχων γράφει ἔπος,

Τὸν ὑδροποτοῦντα Μοσχίωνα λεγόμενον,
Ἰδόντα φασὶν ἐν Λυκείῳ μετὰ πινων
Παράσιτον, ὑπὸ γραὸς τρεφόμενον πλουσίας,
Ὃ δεῖνα σκάνδοξόν γε ποιεῖ πρᾶγμ', ὅτι
Ἡ γραῦς ποιεῖ, σ' ἐν γαστρὶ λαμβάνειν ἀεί.

Ὁ δ' αὐτὸς σκάριον ἀκούσας ὑπὸ γραίας τρεφόμενον, συγκινόμενόν τε αὐτῇ ἑκάστης ἡμέρας,

Νῦν σαύρα φησὶ γίνετ· ἢ μὴν οὐ κύει,
Ἐν γαστρὶ δ' ἔτος λαμβάνει καθ' ἡμέραν.

Πτολεμαῖος δ' ὁ τοῦ Ἀγησάρχου, Μεγαλοπολίτης γένος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ τὸν Φιλοπάτορα ἱστοριῶν, συμποτὰς φησὶ τῷ βασιλεῖ σκώπτεσθαι ἐξ ἁπάσης τῆς πόλεως ὡς πανσαγορδύεσθαι γελοιαστάς. Ποσειδώνιος δ' ὁ Ἀπαμεὺς ἐν τῇ εἰκοστῇ καὶ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, ‖ Κελτοί φησι περιάγονται μετ' ἑαυτῶν καὶ πολεμοῦντες συμβιωτὰς, οὓς καλοῦσι ‖ ὀψαρίτας. οὗτοι δὲ ἐγκώμια αὐτῶν καὶ πρὸς ἀθρόους λέγουσιν ἀνθρώπους συνεστῶτας, καὶ πρὸς ἕκαστον τῶν καθ' μέρος ἐκείνων ἀκροωμένων. ‖ Ταῦτα δὲ ἀκούσματα αὐτῶν εἰσὶν οἱ καλούμενοι Βάρδοι. ποιηταὶ δέ τινες τυγχάνουσι μετ' ᾠδῆς ἐπαίνους λέγοντες. ἐν δὲ τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ ὁ αὐτὸς συγγραφεύς, Ἀπολλωνίου τινὰ ἀναγράφει ὀψάριον γεγονέναι Ἀντιόχου τοῦ Γρυποῦ ὀνομαζομένου, τοῦ τῆς Συρίας βασιλέως. Ἀριστόδημος δ' ἱστορεῖ Βίθυν τὸν Λυσιμάχου τοῦ βασιλέως ὀψάριον, ἐπεὶ αὐτοῦ εἰς τὸ ἱμάτιον ὁ Λυσίμαχος ἐνέβαλε ζύλινον σκορπίον, ἐκταραχθέντα ἀναπηδῆσαι. εἶτα γνόντα τὸ γεγονὸς, καί σε φησὶν ἐκφοβήσω βασιλεῦ, δός μοι τάλαντον. ὧν δ' ὁ Λυσίμαχος μικρολογώτατος. Ἀγαθαρχίδης δ' ὁ Κνίδιος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν Εὐρωπιακῶν, Ἀριστομάχου τοῦ Ἀργείων τυράννου ὀψάριον γενέσθαι φησὶν Ἀνθεμόκριτον τὸν παγκρατιαστήν. κοινῇ δὲ ὀψαρίτων εἰρήκασι Τιμοκλῆς μὲν ἐν Πύκτῃ, ὑπισιτίους καλῶν αὐτοὺς ἐν τοῖσδε. [Εὑρήσεις τε τῶν ὑπισιτίων τούτων τινὰς, ‖ οἱ δειπνοῦσιν ‖ ἐσφειδωμένοι τἀλλότρια ἑαυτοῦ ἀνὶ κωρύκων ‖ λέγειν παρεχόντες ἀθλητὰῖσι.] Φερεκράτης Γραυσὶ, [Συ] δ' ὅδε θᾶττον Σμικυθίων [ὑπισίπε,]

Τίς ἔτος ὑμῖν [ἔπι;] τοῦτον σαυλαχοῦ
Ἀγωλδρυγιτὶ ὑπὸ μιαθῶ ξένον.

Ὑπισίποι γὰρ καλοῦνται οἱ ὑπηροφαῖς ὑσσυρ-

ῥῆ. ----εὑρήσεις τε τῶν ἐπισιτίων τούτων τινὰς, οἱ δειπνοῦσιν † ἐσφειλωμένοι τ' ἀλλότρια, ἑαυτοὺς ἀντὶ κωρύκων λέγειν παρέχοντες ἀθλητὰῖσι' ῥε. Σοὶ ῥ. ἐπισπεῖ ῥ. ἔστι;

poculum accepit, Hic, inquit, alios temulentos [a] qui vocat, magnum calycem hausit. Sordidum panem cœnaturis ille solebat apponere: atriores autem quidam cùm attulisset, cum non quidem panes, sed panum vmbras [d] dixit præbuisse. Philoxenus parasitus cognomine Pternocopis, cùm apud Pythonem praneret, appositis oliuis, ac paulo pòst lance piscium, percusso catino in quo oliuæ fuerunt, dixit, μάτιξεν [c] δ' ἐλάαν. Ad cœnam vocatus cùm atros panes conuiuator apposuisset, Haud multos, inquit, affer, ne tenebras offundas. Parasitum qui alebatur à vetula, & cum ea rem habebat, affici Pausimachus dixit contra quàm anum ipsam, quia semper [d] in aluum acciperet. De illo Machon ita scripsit:

Moschionem, cognomine Abstemium,
Aiunt, conspicatum in Lyceo cum quibusdam
Parasitum, quem alebat dives anus,
Dixisse: heus tu, rem incredibilem facis:
Quod vetula nunquam facit, in aluum tu semper accipis.
Idem cum intellexisset ali parasitum à vetula
Cum qua quotidie is concumberet,
Nihil est, inquit, fieri quod non possit, illa quidem non concipit,
Hic verò in aluum accipit quotidiè.

Ptolemæus [e] Agesarchi filius, ciuis Megalopolitanus libro secundo historiarum Philopatoris, coactos fuisse tradit ex omnibus ciuitatibus regi compotores, quos Ridiculos nominabant. Posidonius Apamensis libro vigesimo historiarum scribit, Celtas etiam cùm bellum gerunt, secum ducere victus socios, quos Parasitos nominant, ab iisque laudes ipsorum prædicari, & in frequentibus hominum circulis, ac conuentibus, & apud singulos priuatim qui audire velint, earúmque cantionum Bardos poëtas esse, laudes illustrium hominum & patronorum cum cantum celebrantes. Idem autor libro trigesimotertio, Apollonium quendam memorat parasitum Antiochi cognomine Grypi [f] regis Syriæ. Aristodemus verò Bithen [g] Lysimachi regis parasitum refert, cùm in eius vestem scorpionem ligneum Lysimachus iniecisset, peturbatum exiliisse, deinde, cognita re, dixisse, ego te quoque terrefaciam ô rex, da mihi talentum. Fuit enim Lysimachus supra modum auarus. Agatharchides Cnidius libro vigesimosecundo historiarum Europæ, tradit, Aristomachi [h] Argiuorum tyranni parasitum fuisse Anthemocritum quinquertionem. Parasitos communi vocabulo Episitios [i] olim vocarunt. Timocles in Pugile:

Ex his episitiis quosdam audies
Qui alienis cibis affatim cœnantes se ingurgitant,
Cùm dicunt pro saccis se ipsos exhibere, vera loqui.

Pherecrates in vetulis:

A. *Ne cursu propera, ô Smicythion episitie.*
B. *Quis hic præterea nobis est? A. hunc adduco*
Mercenarium hospitem, omnino gulosum ac cupediarium.

Episitij quoque vocantur ij, qui vt alantur, mini

miniſtrant. Plato libro tertio de Republica: Idque epiſitij, nec præter cibatum mercedem, velut cæteri, vllam percipientes. Ariſtophanes in Pelaſgis:

Iniuſtum ſi quem hominem iudicio perſequaris,
Contrarium quod ſit teſtantur reclamantes, cum duodecim ſuis familiaribus epiſitij.

EVbulus in Dædalo:

Abſque mercede manere ille vult apud ipſos epiſitios.

Diphilus in Synoride, quod ſcorti nomen eſt, cùm Euripidis mentionem feciſſet, nempe iactus teſſeræ cuiuſdam, alludens ad poëtæ nomen, de paraſitis hæc ſimul inquit:

A. *Proſperrimè tibi cadit hæc teſſera.*
B. *Lepidus es: drachmam depone.* A. *Hem tibi: depoſita eſt.*
B. *Quo pacto iacere poſſim Euripidem* [a]*? Numquam*
Euripides fœminam ſeruauerit. annon vides
Suis in tragœdiis quantum fœminas oderit,
Contrà verò paraſitos amet? Sic enim ait:
Cui res familiaris abundè ſuppetit,
Niſi cùm minimùm tres gratis alat,
Pereat, nec vnquam reuertatur in patriam.
B. *Vnde hæc per deos recitas?* A. *Quid hoc tibi curæ eſt?*
De fabula ne inquiramus: verùm poëtæ ſpectemus ſententiam.

In eiuſdem fabulæ diſpoſitione de irato paraſito hæc inquit Diphilus:

A. *Itáne, cùm paraſitus ſit, iraſcitur, inquam?*
B. *Minimè quidem: verùm perunctæ felle menſæ*
Vt pueruli [b]*, ſeipſum à lacte depulit.*

Ac deinceps:

Ob cibum vide paraſite
Quantum detraxeris arti. An ignoras
Poſt citharœdum cenſeri paraſitum?

Idem in fabula, cuius titulus eſt Paraſitus:

Valde moroſum ac difficilem paraſitum eſſe non oportet:

Menander in Iracundia, de amico verba faciens, qui nuptialis cœnæ ſpe nihil mouebatur, inquit:

Reuera hîc amicus [c] *eſt: non ille rogat,*
Vt cæteri, quando futura cœna ſit,
Quominus cœnent qui adſunt, is nihil impedit:
In triduum poſt alteram ſibi cœnam rurſum non proſpicit.

Paraſiti præterea meminere Alexis in Oreſte, Nicoſtratus in Pluto, Menander in Temulentia, & Legiſlatore: Apoſiti [d] verò ſic Philonides in Cothurnis:

Apoſitus ego iſta non perpetiar.

Alia quoque paraſito ſimilia ſunt vocabula: vt epiſitus [e] de quo antea nos egimus, & œcoſitus [f], & oligoſitus [g], cuius meminit Anaxandrides in Venatoribus:

Qui domi paſcitur, (οἰκόσιτος) filius, ſuauis eſt.

Oecoſitum etiã vocant, qui ciuitati non mercede, ſed gratis miniſtrat. Antiphanes in Scytha:

Concionator is ſubitò fit, & cœcoſitus.

Menander in Dactylo:

O Ecoſitum ſponſum inuenimus
Dote nihil egentem.

Idem in Citharista:

Non auditores œcoſitos adſumis.

Epiſitij meminit Crates in Audaciis:

A γοιῶτες. ‖ Πλάτων ἐν ‖ τετάρτῳ Πολιτείας, Καὶ ταῦτα ὀψσίθιοι, καὶ ἐδὲ μισθὸν παρὰ τῶν σιτίων, ὥσπερ οἱ ἄλλοι, λαβόντες. Ἀριστοφάνης ‖ Πελασγοῖς,

Ἦν γὰρ ἕνα ἄνδρα ἄδικον σκυδιώκης, ἀντιμαρτυρεῖσι δώδεκα τοῖς ἑτέροις ὀψσίθιοι. ΕΥβουλος δ' ὁ Δαιδάλῳ,

Ἐθέλει δ' ἄνευ μισθοῦ παρ' αὐτοῖς καταμένειν ὀψσίθιος.

Δίφιλος δ' ἐν Σωροῖδι, (ἑταίρας δ' ὄνομα ἡ Σωρὸς (ΕΥριπίδου μνηθείς. (Κύβος δέ τις ἔτως καλεῖται, ΕΥριπίδης) παίζων καὶ πρὸς τὸ ὄνομα ἅμα δὲ πρὸς παράσιτον ταῦτα γέγει,

Ἀρι' ἀπαλλάττῃ ὀπὶ τέτρᾳ κύβου.
Ἀσεῖος. εἰ δραχμὴν ὑπόθες, κεῖται πάλαι.
Πῶς ἂν βάλοιμι ΕΥριπίδην. οὐκ ἂν σώσοιτε
ΕΥριπίδης γυναῖκα σώσει, οὐχ ὁρᾶς
Ἐν ταῖς τραγῳδίαισιν αὐτὰς ὡς συγεῖ;
Τὰς ὀψσίθους μισογύνας. λέγει γέ τι.
Ἀνὴρ γὰρ ὅς τις δεῖ βίον κεκλημένος,
Μὴ φυλάξῃσον τρεῖς ἀσυμβόλους τρέφει,
Ὀλοιτο, νόσου μή τιν' εἰς πάτραν μόλοι.
Πόθεν ἐστὶ ταῦτα πρὸς θεῶν; δὲ σοι μέλει;
ΟΥ γὰρ τὸ δρᾶμα, τὸν ὀψσίθιον σκοπεῖμεθα.

‖ Ἐν δὲ τῇ Διασκευῇ αὐτοῦ δράματος πρὸς ὀργιζομένου ὀψσίθιου λέγων φησί.

Ὀργίζεται ὀψσίθιος ὢν ὀργίζεται.
Οὐκ ἀλλ' ἀλείψας τὴν τράπεζαν τῇ χολῇ,
Ὥσπερ τὰ παιδί' αὐτὸν ‖ ἀποχαλακιεῖ.

D καὶ ἑξῆς,

Τό τε φάγοις ὀψσθήσῃ' ὅρα ὡς
Διασεσύρηκε τὴν τέχνην. οὐκ οἶδ' ὅλη
Μετὰ τὸν κιθαρῳδὸν ὁ ὀψσθήσεται κρίνει.

Καὶ ἐν τῷ ὀπιγραφομένῳ ὀψσίθιῳ δράματι φησὶν,

ΟΥ δεῖ ὀψσθήσειν ὄντα δυσάρεστον σφόδρα.

Μένανδρος δ' ἐν τῇ Ὀργῇ ‖ περὶ φίλου λέγων ἐπὶ ‖ πανηγύρει γάμων δεῖπνῳ, φησὶν τοῦτ', εἰλικρινῶς ὄντως ἐστὶν, οὐκ ἐρωτᾷ πότερα δεῖπνον ἐστὶν, ὥσπερ ἕτεροι. καὶ τί δειπνεῖν κωλύει σοῦ παρόντος; εἶτα δεῖπνον ἕτερον εἰς τρίτην βλέπει· εἶτα περὶ δεῖπνον πάλιν. καὶ Ἀλεξις ἐν Ὀρέστῃ, Νικόστρατός τε ἐν Πλούτῳ, Μένανδρός τε ἐν Μεθῃ Νομοθέτῃ, φιλωνίδης τε ἐν Κοθόρνοις ἔτως,

Ἐγὼ δ' ὀπόσιτος ὢν ταῦτ' ἀνέχομαι.

Τῷ ὀψσθήσεται ὅμοιά ἐστιν ὀνόματα, ὀψσίθιος, περὶ οὗ προείρηται, καὶ οἰκόσιτος, καὶ ὀλιγόσιτος. Μνημονεύει δὲ τοῦ μὲν οἰκόσιτου Ἀναξανδρίδης ἐν Κυνηγέταις,

ὑὸς γὰρ οἰκόσιτος ἡδὺ γίνεται.

‖ Καλεῖται δὲ οἰκόσιτος ὁ μὴ μισθοῦ, ἀλλὰ πρεπόντως ‖ τῇ πόλει ὑπηρετῶν. Ἀντιφάνης Σκύθῃ, Ταχὺ γὰρ γίνεται καὶ ἐκκλησιαστὴς οἰκόσιτος. ‖ Μένανδρος [Δακτύλῳ,]

χ. Δακτύλιον λέγει.

——οἰκόσιτον νυμφίον

ΟΥδὲν δεόμενον προικὸς ἐξευρήκαμεν.

καὶ ἐν Κιθαρίστῃ,

Οὐκ οἰκοσίτους τοὺς ἀκροατὰς λαμβάνεις.

ὀψσιτίου δὲ Κράτης Τόλμαις,

χ. ἐν Μεγαβύζου χ. σῖτον.

‖ Ποιμαίνει δ' Ἐπισίπιον. ῥιγῶν δ' [ἐν μὴ βύξου,] δέξει· ἐπὶ μισθῷ [σῖτος.] ἰδίως δ' ἐν ‖ Σωσιγένους ἔφη,

ἀστεῖον τὸ μὴ
Σωάγειν γυναῖκας, μὴ 'δ' δειπνίζειν ὄχλον,
Ἀλλ' οἰκοσίτους τοὺς γάμους ποεῖσθαι.

Σιτοκύρου δ' Ἀλεξις μνημονεύει ἐν Παννυχίδι ἢ Ἐρίθοις,

Εση ποτ' ἀλῶν σιτοκύρος.

Μένανδρος δ' ἢ τ' ἄχρηστον καὶ μάτην τρεφόμενον, σιτοκύρτον εἴρηκεν ἐν Θρασυλέοντι οὕτως, Οκνηρὸς παῖς μέλλων σιτοκύρτος, ἄθλιος, ‖ ἄχρηστος, εἰς γῆν ὁμολογῶν πολλαχοῦ δ' ἐν ‖ Πωλουμένοις,

Τάλας ἔγωγε τοῖς θύραις τὸ φορτίον,
Θεὶς, σιτοκύρτον ἄθλιον εἰς τ' οἰκίαν εἰληφαμεν.

Αὐτόσιτον δ' εἶρηκε Κρώβυλος ἐν Ἀπαγχομένῳ,

Παράσιτον αὐτόσιτον αὐτὸν γοῦν τρέφων,
Τὰ πολλὰ σωτηρίας εἰ τῷ δεσπότῃ.

Κακοσίτου μὲν ἐν Εὔελπι ἐν Γανυμήδει,

Ὑπνος αὐτὸν ὄντα κακόσιτον τρέφει.

Ὀλιγοσίτου μέμνηται ‖ Φρύνιχος ἐν ‖ Μονοτρόπῳ,

Οδ' ὀλιγόσιτος Ἡρακλῆς ἐκεῖ 'στ' ἀρᾷ,

καὶ Φερεκράτης ἢ Στρατ τις ἐν Ἀγαθοῖς, (ρας

Ὡς ὀλιγόσιτος ἦθ' ἄρα ὁ καλούμενος τῆς ἡμέ- ‖ Μακρᾶς τριήρους σῖλλα.

Τοσαῦτα δὲ Πλούταρχος εἰπόντος περὶ παρασίτων, μαθὼν ἐξάμνος τὸν λόγον ὁ Δημόκριτος, ἀλλά μοι καὶ αὐτός, ἔφη, τὸ ποτὸν πολλῶν ἄτε ξύλον παρὰ ξύλῳ (ὡς ὁ Θηβαῖος εἴρηκεν ποιητὴς) περὶ κολάκων ἐρῶ τι. πάντων γὰρ πάντων ὁ κόλαξ ἄριστα ὁ καλὸς, εἶπεν Μένανδρος, ὁ μακρὰν δ' ἔστιν ὁ κόλαξ τοῦ τ' παρασίτου ὀνόματος. ‖ Κλεισοφῶντα γοῦν τὸν ἀπὸ παντὸς κόλακα Φιλίππου τοῦ τ' Μακεδόνων βασιλέως ἀναγραφόμενον, (Ἀθηναῖος δ' ἦν οὗτος ὡς φησὶ Σάτυρος ὁ περιπατητικὸς ἐν τῷ Φιλίππου βίῳ) Λυγκεὺς ὁ Σάμιος ἐν τοῖς Απομνημονεύμασιν παράσιτον ὀνομάζει, λέγων οὕτως, Κλεισοφῶν ὁ Φιλίππου παράσιτος ἐπιλιμώττοντος αὐτῷ τοῦ Φιλίππου διότι ἀεὶ αἰτεῖ, ἔφησεν ἐπιλανθάνομαι. τοῦ δ' Φιλίππου δόντος αὐτῷ ἵππον τραυματίαν, ἀπέδοτο. εἰ μὴ χρόνον ἐπερωτηθεὶς παρά του βασιλέως ποῦ ἐστιν, ‖ ἐκ τραύματος, ἔφη, κείνου πέπαται). Σκώπτουσι δ' αὐτὸν τοῦ Φιλίππου καὶ ‖ δυημερεῖν, [εἰθε ὄφελον ἐγώ σε ἔφη θρέψω.] καὶ ὁ Δελφὸς δ' Ηγήσανδρος ἐν τοῖς Υπομνήμασι περὶ τοῦ Κλεισόφου ταῦτα ἱστορεῖ. Φιλίππου δὲ βασιλέως εἰπόντος, διότι γράμματα αὐτῷ κομισθὴν παρὰ Κότυος τοῦ βασιλέως, Κλεισοφῶν παρὼν ἔφη, [σύ γε νὴ τοὺς θεούς] τοῦ Φιλίππου εἰπόντος, Ἦ δ' σὺ οἶδας ὅτι ὧν γέγραπται; νὴ τὸν Δία τ' μέγιστον εἶπεν, ἄκρως γέ μοι ἐπεπίμπασας. Σάτυρος δ' ἐν τῷ Φιλίππου βίῳ, ὅτε φησὶ Φίλιππος τ' ὀφθαλμὸν ἐξεκόπη, συμπεσὼν ἦλθεν αὐτῷ δ' ὁ Κλεισοφος τελαμωνισθεὶς τὸν αὐτὸν ὀφθαλμόν. καὶ πάλιν ὅτε τὸ σκέλος ἐπηρώθη σκάζων συνεξώδευε τῷ βασιλεῖ. δ' εἴ ποτε θρίμυ προσφέροιτ' ἐδεσμάτων ὁ Φίλιππος, αὐτὸς συνέτρεφε τ' ὄψιν ὡς ‖ συνδακνύμενος.

χ. εἶτα, ἐκ ἐγώ σε, ἔφη, θρέψω;

χ. εὖγε νὴ τοὺς θ.

A *Epistius opilio est: post hæc ille tigebit & tussiet: pro mercede*
Cibus erit. Propriè verò idem in Fœminis simul prandentibus dixit:
Vrbanum ac ciuile non est, congregare fœminas,
Aut inconditæ cœnam turbæ præbere,
Sed cecositas [a] *nuptias celebrare.*
Sitocuri meminit Alexis in Fœmina pernoctante, siue Lanificis:
Diu cùm obambulaueris, futurus es tandem Sitocurus.
B Menander in Thrasyleonte Sitocurum vocat inutilem, & qui frustra nutritur, his verbis:
Tardus in omnibus cunctator, Sitocurus,
Miser, inutilis, & qui terræ [b] *velut obiter ali & fatetur.*
Idem in Venalibus:
Miser, hic etiamnum, ad fores stas, onere
Iam posito? sitocurum miserum in ædes nos accepimus.
Autositum sic dixit Crobylus in Suffocato:
Tu qui autositum [c] *te nutris,*
Plurima quidem coaceruas hero.
C Cacositi meminit Eubulus in Ganymede,
Cacositum [d] *somnus ipsum alit.*
Oligositi meminit Phrynichus in Monotropo:
Oligositus verò Hercules ibi quidnam agit?
Pherecrates siue Strattis in Bonis:
Oligositus [e] *ædepol fuisti, qui deuoraueris*
Vno [f] *longo die triremis cibaria.*
Hæc de parasitis Plutarchus cùm disseruisset, excepit illius orationem Democritus, ac, Enimuero, inquit, ego, quod est apud Thebanum [g] poëtam, veluti ligno lignum agglutinans, [h] de assentatoribus nonnihil ratiocinabor. Quod enim dixit lepidus Menander.
Omnium hominum adulator fortunatissimus est.
Colax quidem, id est, adulator, non longè distat à parasitorum appellatione. Clisophum igitur, quem omnes Philippi Macedonum regis assentatorem fuisse scribunt, Athenienseu genere, vt tradit Satyrus Peripateticus in Philippi vita, Lynceus Samius in suis Commentariis parasitum nominauit, his verbis: Clisophus Philippi parasitus, increpante Philippo quòd semper aliquid peteret, obliuisci se dixit, si quid datum esset. Equum saucium, quem Philippus donauerat, is cùm vendidisset, interrogante Philippo vbinam is esset, Ex vulnere, inquit, veniit[l]. Eum Philippus in prosperis & secundis rebus animo læto ac tranquillo cum derideret, Ego posthac, inquit, [k] te non alam. Hegesander Delphus in Commentariis, de Clisopho hæc refert: Cùm dixisset Philippus literas sibi à Cotye rege allatas fuisse, Ita me deus amet, benè [l] est, inquit, Clisophus. Subiecit Philippus, At tu nescis, quibus ad me de rebus scripserit. Per summum Iouem, acerbè [m] quidem & vehementer me obiurgas, inquit. Satyrus in vita Philippi tradit, cum illo exoculato Clisophum prodiisse eodem oculo fasciis obligato: ac rursum cùm crus oblæsum regi ac luxatum fuisset, Clisophum eodem crure claudicantem cum ipso in publicum exiisse. Si quem cibum acrem ori Philippum admoneret, vultum Clisophus contrahebat, quasi eo quoque vescerentur[n].

In

In Arabum, regione id quidem pariter fit, legum iussu, non assentandi caussa, si regi pars quædam corporis affecta male sit, vt eodem malo se laborare assimulent, ridiculum existimantes magno studio id se poscere, vt cum rege vita functo defodiantur, & cũ æger ille mutilatúsve fuerit, in eius gratiam eãdem quoque aduersæ valetudinis molestiam saltem non præ se ferre. Nicolaus Damascenus ex Peripateticis vnus, in historia multis libris condita, nimirum centum quadraginta quatuor, libro centesimo decimosexto narrat, Adiatomum [a] regem Sotianorum [b], (est autem ea Galliæ natio,) sexcentos habuisse proximos sibi delectos homines. Galli propria lingua Silodunos [c] vocant, (ea dictio Græcis Deuotos significat,) qui cum rege & vitant agunt, & moriuntur, id summopere votis optantes: ob quam erga regem fidem cum eo principatum gerunt, eodem victu, & corporis cultu, quoties eius necessitatis contingit occasio, mortem libenter oppetentes, siue rex intereat morbo, siue cadat in prælio, siue alia quauis de caussa vita excesserit: nec est qui dicere possit ex illis amisso rege quempiam mortem vel expauisse, vel recusasse tergiuersantem.

Theopõpus libro quadragesimoquarto historiarum scribit, Thrasydæu Thessalum à Philippo creatum fuisse gentis suæ regem, virum pusilli abiectique [d] animi, sed egregium assentatorem: à quo multum discrepabat Arcadion Achæus, qui, vt Thepompus refert, ac Duris, libro quinto Rerum Macedonicarum, odio Philippi sponte solum vertit, homo sanè promptissimus ingenio, cuius complura venustè dicta memorantur. Accidit fortè vt cùm Philippus Delphos commeasset, illic quoque esset Arcadio: quo conspecto Macedo, & aduocato, Quandiu profugiturus es, inquit, ô Arcadion? Quoad, respondit ille, ad eos peruenerim, qui bus Philippus ignotus sit. Phylarchus libro vigesimoprimo historiarum scribit ad id responsum Philippum risisse, Arcadionem deinde ad cœnã inuitasse, inimicitiasq; ita depositas & extinctas fuisse. De Hegesio Nicesio Alexandri assentatore hæc refert Hegesander: Cùm Alexander à musca se compunctum quereretur, ideóque muscas gnauiter abigeret, ex adulatoribus Nicesias quidam tum præsens, Aliis profectò muscis [e], inquit, hæ, tuum sanguinem quæ degustarunt, præstantiores multò futuræ sunt ac strenuiores. Idem scribit Cheirosophum assentatorem Dionysij, cùm procul ridẽtem Dionysium vnà cum familiaribus videret, & tanto spatio dissitus esset, vt exaudire nõ posset, risisse tamẽ, rogantéque Dionysio, cur rideret, cùm ea quæ dicebantur minimè audiuisset, dixisse, Vobis credo esse risu digna quæ dicta sunt. Plures etiam Dionysio eius filio assentatores fuere, quos Dionysiocolacas appellarunt. Ii, quia Dionysius minus oculis perspicax esset, inter cœnãdum obtusè cernere se fingentes, apposita fercula tanquam visu non discernerent, temere contrectabant; quoad manum Dionysius ad patinas perduceret. Cùm sputator Dionysius esset, faciem sputo conspergendam ij obiiciebant,

A ἐν ᾗ τῇ Ἀραβῶν χώρᾳ, οὐχ ὡς ἐν κολακείᾳ τοῦτ' ἐποίουν, ἀλλὰ κατὰ νόμιμον βασιλέως παθόντος τῶν μελῶν συμπονεῖν τὸ ὅμοιον πάσχειν. ἐπεὶ καὶ γελοῖον νομίζουσιν ἀποθανόντι μὴ αὐτῷ συναπαλλάττεσθαι συγκατορυττόμενον, πηρωθέντι δὲ μὴ χαλεπῶς τὴν ἴσην δόξαν τοῦ πάθους. Νικόλαος δ' ὁ Δαμασκηνὸς, εἰς ὃν ἐγὼ τὰ ἐκ τῶν Περιπάτου, ἐν τῇ πολυβίβλῳ ἱστορίᾳ (ἑκατὸν γὰρ καὶ τεσσαράκοντά εἰσι πᾶσαι ταῖς τεσσαρσι) τῇ ἑκκαιδεκάτῃ καὶ ἑκατοστῇ φησὶν, [Ἀδιάτομον τὸν τῶν
B Σωτιανῶν βασιλέα (ἔθνος δὲ τοῦτο Κελτικὸν) ἑξακοσίους ἔχειν λογάδας περὶ αὐτὸν, οὓς καλεῖσθαι παρὰ Γαλατῶν τῇ πατρίῳ γλώττῃ [Σιλοδοινους.] τοῦτο δ' ἐστὶν Ἑλλήνισι δύσκολοι· τούτους δ' οἱ βασιλεῖς ἔχουσι συζῶντας καὶ συναποθνήσκοντας, τοιαύτην ἐκείνων δύσκολον ποιουμένων. ἀνθ' ὧν σπουδαιοτάτου-
C σί τε αὐτῷ τὴν αὐτὴν ἐσθῆτα καὶ δίαιταν ἔχοντες, καὶ συναποθνήσκουσι κατὰ πᾶσαν ἀνάγκην, εἴτ' ἐν νόσῳ τελευτήσῃ ὁ βασιλεὺς, εἴτε πολέμῳ, εἴτε ἄλλως πως. καὶ οὐδεὶς ἐπέπαυτο ἔχει τινὰ ἀποδειλιάσαντα τούτων τὸν θάνατον, ὅταν ἥκῃ βασιλεῖ, ἢ διεκδυόντα. Φίλιππον δὲ φησι Θεόπομπος ἐν τῇ τεταρτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Θρασυδαῖον τὸν Θεσσαλὸν καταστῆσαι τῶν ὁμοεθνῶν τύραννον,
D μικρὸν μὲν ὄντα τὸ γνώμῃ, κάλαμα δὲ μέγιστον· ἀλλ' οὐκ Ἀρκαδίων ὁ Ἀχαιὸς κόλαξ ἦν, ὃς εἰς οὗ ὁ αὐτὸς ἱστορεῖ Θεόπομπος, καὶ Δοῦρις ἐν πέμπτῳ Μακεδονικῶν. οὗτος ἦν ὁ Ἀρκαδίων μισῶν τὸν Φίλιππον, ἐκδύσιον ἐκ τῆς πατρίδος φυγὼν ἔφυγε. λέγει δὲ Φύσκιος, καὶ πλείους ἀποφάσεις αὐτοῦ μνημονεύοντες. ἔτυχε δ' ἂν ποτὲ ἐν Δελφοῖς ἀπιὼν θεωρῶν Φιλίππου, παρεῖναι καὶ τὸν Ἀρκαδίωνα, ὃν θεασάμενος ὁ Μακεδὼν καὶ προσκαλεσάμενος, μέχρι τίνος φεύξῃ φησὶν Ἀρκαδίων; καὶ ὅς,

E ‖ Ἕως τ' ἂν σοὶ ἀφίκωμαι, οἱ οὐκ ἴσασι Φίλιππον. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ πρώτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, γελάσαντα τὸν Φίλιππον ἐπὶ τούτῳ, καλέσαι τε ἐπὶ δεῖπνον τὸν Ἀρκαδίωνα· καὶ ἕτω τινὰ ἐκθεραπεῦσαι. Περὶ δὲ Ἡγησίου Νικησίου τοῦ Ἀλεξάνδρου κόλακος Ἡγησάνδρου φασὶ ἱστορεῖν. Ἀλεξάνδρου δάκνειν φήσαντος τὸν μυῶν, καὶ προθύμως αὐτὸν ἀποσοβοῦντος, τῶν κολάκων τὶς Νικησίας παρὼν, ἤπου τῶν ἄλλων μυῶν εἶπεν αὐτῷ πολὺ κρείττοσιν, οἳ σοῦ γευσάμενοι αἵματος. ‖ Ὁ
F δ' αὐτὸς φησὶ καὶ Χειρίσοφον τὸν ‖ Διονυσίου κόλακα, ἰδόντα Διονύσιον γελῶντα μετὰ τινων γνωρίμων, ἀπεῖχεν δ' ἀπ' αὐτῶν πλέον τόπον, ὡς μὴ συνακούειν, ἐπεὶ ὁ Διονύσιος ἠρώτησεν αὐτὸν μετὰ τίνα αἰτίαν ἃ συνἀκόων τῶν λεγομένων γελᾷ. Ὑμῖν, φησὶ, πιστεύω διὸ τὸ ῥηθὲν γελοῖον ἐστιν. πλείστους δ' εἶχεν ἑταίρους ὁ υἱὸς αὐτοῦ Διονύσιος τοὺς κολακεύοντας, οὓς καὶ συνηγόρευον οἱ πολλοὶ Διονυσοκόλακας. οὗτοι δὲ συνεποιοῦντο μή τε ὀξὺ ὁρᾶν παρὰ τὸ δεῖπνον· ἐπεὶ ὁ Διονύσιος οὐκ ἦν ὀξυώπης. ἔψαυόν τε τῶν προκειμένων ὡς οὐκ ὁρῶντες ‖ ἕως ὁ Διονύσιος τὰς χεῖρας συνέβαλε τοῖς λε-

κάνια συνέπλυνον. ἀποπλύοντος δὲ τοῦ Διονυσίου πολλάκις, παρεῖχον τὰ πρόσωπα καταπτύεσθαι· καὶ

καὶ ἀπολείχοντες τὸν σίαλον, ἔπι δὲ τὸν ἔμετον αὐτοῦ, μέλιτος ἔλεγον εἶναι γλυκύτερον. Τίμαιος δ' ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Δημοκλέα φησὶ τὸν Διονυσίου τοῦ νεωτέρου κόλακα ἔθους ὄντος κατὰ Σικελίαν θυσίας ποιεῖσθαι κατὰ τὰς οἰκίας τὰς νύμφαις, καὶ περὶ τὰ ἀγάλματα παννυχίζειν μεθυσκομένους, ὀρχεῖσθαί τε περὶ τὰς θεάς. ὁ Δημοκλῆς ἐάσας τὰς νύμφας, καὶ εἰπὼν οὐ δεῖν παρέχειν ἀψύχοις θεοῖς, ἐλθὼν ὀρχεῖτο πρὸς τὸν Διονύσιον, ‖ ἔπειτα πεσεβύσας πολὺ μετ' ἐτέ- B
coni. Δίονα, ρων ‖ ὡς τὸν [Διονύσιον,] καὶ πάντων κρημνιζομένων ὑπὸ τερπνοῦ καταγορεύεσθαι ὑπὸ τῶν ἄλλων; ὅτι ἐκπλήττει κατὰ τὴν ἀποδημίαν, καὶ βλάπτει τοῦ Διονυσίου τὰς καινὰς πράξεις, καὶ σφόδρα τοῦ Διονυσίου ὀργισθέντος· ἔφησε τὴν διαφορὰν γενέσθαι αὐτῷ πρὸς τοὺς συμπέσβεις, ὅτι μετὰ τὸ δεῖπνον ἐκεῖνοι μὲν τὸν φρυνίχου καὶ
χρ. ἔπι ὦ Πινδάρου, παιᾶνα, ἢ τὸ ἀυτῷ πνα ἀν. Στησιχόρου, ἔπι ὦ Πινδάρου [παιᾶνα τῶν αὐτῶν πινὲς ‖ ἀνειληφότες] ᾖδον. αὐτὸς δὲ μὴ τῶν βου- C
λομένων τοῦ αὐτοῦ Διονυσίου ποιημάτων διεπεραίνετο· καὶ τότε σαφῆ τὸν ἔλεγχον παρέξειν ἐπηγγείλατο. τοῦτό μοι γὰρ αὐτοῦ κατηγόρους οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀσμάτων καλέχειν. αὐτὸς δ' ἕτοιμος εἶναι πάντας ἐφεξῆς ᾄδειν. λήξαντος δὲ τῆς ὀργῆς τοῦ Διονυσίου, πάλιν ὁ Δημοκλῆς ἔφη. χαίρεσαι δ' ἄν μοι τί Διονύσιε, κελεύσας τινὶ τῶν ἐπεσταλμένων διδάξαι με τὸν ποιημένον εἰς τὸν Ασκληπιὸν παιᾶνα. ‖ ἀκηκόω γάρ σε ποιήσασθαι περὶ τούτων. ὠργισμένων δέ ποτε τῶν D
φίλων ὑπὸ τοῦ Διονυσίου ἐπὶ τὸ δεῖπνον εἰσιὼν ὁ Διονύσιος εἰς τὸν οἶκον, γράμματα ἡμῖν ἄνδρες φίλοι ἐπέμφθη παρὰ τῆς ἡγεμόνων τῆς εἰς Νέαν πόλιν ἀποσταλέντων. καὶ ὁ Δημοκλῆς ὑπολαβὼν ἔφη, εὖγε νὴ τοὺς θεοὺς ἐποίησαν ἔφη Διονύσιε. κακεῖνος παρασβλέψας αὐτῷ, τῷ δ' οἶσθας ἔφη σὺ πότερα κατὰ γνώμην ἐστὶν, ἢ τοὐναντίον ἀγγελάφασιν; εὖγε νὴ τοὺς θεοὺς ἐπιτελήμηκας ἔφη Διονύσιε. καὶ Σάτυρον δέ τινα ἀναγράφει ὁ Τίμαιος κόλακα ἀμφοτέρων τῶν Διονυσίων. Ηγήσανδρος δ' ἱστορεῖ E
καὶ Ιέρωνα τὸν τύραννον ἀμβλύτερον κατὰ τὰς ὄψεις γενέσθαι, καὶ τοὺς σωδειπνοποιοὺς τῶν φίλων ἔχειν ἐπίτηδες ἀμαρτάνοντας τῶν ἐδεσμάτων,
χρ. ἵν' ὑπ' ἀυτῶν χειραγωγῶνται, καὶ δοκεῖ τῶν] ἄλλων ὀξυδερκέστερος εἶναι. Ευκλείδην δέ φησιν Ηγήσανδρος τὸν Σεῦτλον ἐπικαλούμενον (πολίτας δ' ἦν καὶ οὗτος) [πολυτελῆ] λύχνους αὐτοῖς πλείους ‖ σύγκλους ἐν δείπνῳ, ὁ Καπανεὺς ἔφη
126 ὁ ὑπὸ τοῦ Ευριπίδου εἰσαγόμενος ἐν ταῖς Ικέτισιν ὑπερασπιστής. ἰδοῦ. F

Μισῶν τραπέζας ὅς τις ἐξογκοῖτ' ἄγαν.

οἱ δὲ δημαγωγοῦντες φησὶν Αθηναίοις κατὰ τὸν ‖Χρεμωνίδειον πόλεμον, κολακεύοντες τοὺς Αθηναίους, τἆλλα μὲν ἔφασκον πάντα εἶναι κοινὰ τῶν Ελλήνων. τὴν δ' ἐπὶ τὸν οὐρανὸν ἀνθρώπους φέρουσαν ὁδὸν Αθηναίους εἰδέναι μόνους. Σάτυρος δ' ἐν τοῖς Βίοις, Ανάξαρχον φησὶ τὸν δαιμονικὸν φιλόσοφον, ἕνα τῶν Αλεξάνδρου γενέσθαι κολάκων, καὶ σωροδύοντα τῷ βασιλεῖ, ἐπεὶ ἐχύθη ποτὲ βροντὴ ἰσχυρὰ, καὶ ἐξαίσιος ὡς πάντας πλῆξαι, εἰπεῖν, μή τι σὺ νιοῦν ἐποίησας Αλέξανδρε ὁ τοῦ Διός; τὸν δὲ

A saliuam, & quæ vomitu egesserat, delingentes, eáque melle dulciora esse affirmantes. Timæus libro vigesimosecundo historiarum tradit, Democlem assentatorem iunioris Dionysij, cùm amos Siculis esset domi Nymphis sacra facere, ac temulentos circa illarum imagines pernoctare, & circum earum simulacra saltare, omissis Nymphis, dixisse nihili faciundos esse deos qui anima carent, saltantémque ad Dionysium perrexisse. Eundem cũ aliis missum legatũ ad Dionysium, vna trireme vectis omnibus, accusatũ fuisse à legationis sociis, tanquam in ea peregrinatione seditiosum, & publicis rebus quæ ad Dionysium pertinebãt, officientem. Irato verò graniter Dionysio, cum dixisse, cum suis collegis inde natum dissidium, quòd ex illis cœnati nonnulli Phrynichi, Stesichori, Pindari pæanas iterum atque iterum canerent, ipse verò cum iis qui vellent, à Dionysio compositos absolueret [b] cantando: eiúsque rei manifestum hoc argumentum se præbiturum pollicitus est, quòd accusatores sui ne numerũ quidem tenerent canticorum ipsius, quæ omnia memoriter recitare paratus esset. Placata sic ira Dionysij rursum Democles ait, Hoc mihi beneficium ac gratiam, ô Dionysie, te conferre postulo, vt tuo iussu aliquis eorum qui didicere, me Pæana doceat quem in AEsculapium edidisti. Te namque his versibus pangendis occupari delectarique fama est. Ad cœnam Dionysius aliquando vocatis amicis, cùm cœnaculum ingressus diceret, à militum ductoribus, quos Neapolim miserat, literas sibi redditas esse, interfatus Democles dixit, Rectè, per deos, illi fecerunt, ô Dionysie: at coniectis in eum oculis Dionysius inquit, Vnde nosti, quæ scripserunt an sint ex animi sententia, an contra quàm vellem? Benè, sic me deus amet, inquit, ac iure me reprehendisti, ô Dionysie. Satyrum quendam vtriusque Dionysij assentatorem recenset Timæus. Hegesander obtusiorem Hieroni visum fuisse tradit, ac ideo quũ cum eo cœnarent familiares & amici de industria, à cibis quos appetebant solitos aberrare, vt cùm manum illorum ad patinas Hiero perduceret, acutiùs cernere quàm alij videretur. Hegesander scribit, Eucliden cognomine Seutlon[c], qui parasitus & ipse fuit, cùm illi cœnanti Sonchorum multum quidam apposuisset, dixisse, Capaneus in Supplicibus inductus ab Euripide, vrbanus profectò supra modum fuit, mensarum inimicus, quibus nimium aliquis ἐξογκοῖτο [d]. Idem autor scribit Athenis oratores, qui rempublicam administrabant, Chremonidio [e] bello populo assentantes pro concione dixisse, cum Græcis esse sibi communia cætera, at viam quà in cœlum itur, solis Athenienſibus compertam esse. Satyrus in Vitis scribit Anaxãdrum Eudæmonicum [f] philosophum, vnum ex assentatoribus Alexandri, cum rege iter facientem vt stupendo fragore inopinatoque tonuit, omnibus pauore consternatis dixisse, Hoccine fecisti, ô Alexander Iouis

Iouis fili : regémque ridentem illi respondisse, Non equidem formidabilis esse volo quamuis id me doceas, suadeásque vt regum & satraparum abscissa capita mihi cœnanti afferri iubeam. Aristobulus Cassandreus refert, Dioxippum Athenienſem quinquertionē, cùm vulneratus aliquando fuisset Alexander, manante sanguine, dixisse.

Est a sanguis qualis diuis fluit ipse beatis

Epicrates Athenienſis apud regem Persarum cùm legationem gessisset, vt inquit Hegesander, multisque muneribus ab eo cumulatus fuisset, absque vllo pudore tam apertè & insolenter regi adulabatur, vt dixerit quotannis ad regem qui mittantur creādos esse populi suffragiis legatos nouem potiùs, quàm totidem summos in gubernanda republica magistratus: quam hominis audaciam & impudentiam ego quidem miror Athenienſes iudicio non vltos fuisse, qui Demadem antea decem talentis ideo mulctassent, quòd Alexandrum vt pro deo agnoscerent, persuadere conatus esset, & Euagoram capitis damnassent, quòd dum apud regem legatione fungeretur, illum adorasset. Timon Phliasius libro tertio Sillorum b, Aristonem Chium narrat Zenonis Citticnſis necessarium & familiarem, adulatorem fuisse Persęi Philoſophi, qui cum Antigono rege amicitia quoque iunctus erat. Phylarchus libro sexto historiarum tradit Niceſiam Alexandri assentatorem, cùm regem videret sumpto medicamento cruciari torminibus, dixisse, Quid, ô rex, nobis fiet, quando vos deos hæc tormenta premunt? Alexandrumque respondisse vix sublatis oculis, Quales deos esse nos ais? vereor equidē ne inuiſi diis inimicique simus. Idem scriptor libro vigesimooctauo tradit, Antigoni, quem Epitropum c vocarunt, eius qui Lacedæmonios debellauit d, assentatorem Apollophanē dixisse, Antigoni fortunam Αλεξανδρίζειν e, Euphantus libro quarto historiarū Ptolemæi, scribit eius f, qui tertius in AEgypto regnauit, adulatorem fuisse Callicratem in assentando peritissimum & callidissimum, vt qui non solùm in annulo signatorio g Viyssis imaginem circūferret, sed liberis quoque suis Telegoni h & Anticleę nomina indiderit. Polybius libro decimotertio historiarum scribit, Philippi à Romanis oppressi adulatorem Tarentinum Procliden eius totum regnum labefactasse, ac euertisse. Idem libro decimoquarto scribit Agathoclis filio assentatorem fuisse OEnám, regi Philopatori Philonem inter amicos adscriptum, Hieronymo tyranno Syracusarum Thrasonem cognomine Carcharum i. Cato Sinopenſis idem libro de tyrannide Hieronymi tradit, ac eum insuper refert sæpius merū affatim largiúsque bibisse, & à Hieronymo tandem occisum, alterius assentatoris fraude & consilio, cui nomen Osis erat, & qui Hieronymo persuaserat, vt diadema sumeret, cum purpurea veste, & alio toto cultu quo se Dionysius tyrannus ornabat. Agatharchides libro trigesimo historiarum scribit, Hæresippum Spartiatam, hominem supra modum improbum, & quem nullus esse frugi iudicasset, oratione valuisse dum assentaretur, ad persuadendum quid uis idonea, mirum artificem eos colendi qui opibus florent, quoscumque nactus esset.

A γελάσαντα εἰπεῖν, ἐὰν ᾖ Φοβερὸς βέλεμνα εἶναι καθάπερ σύ με διδάσκεις, ὁ τῶν τ σατραπῶν καὶ βασιλέων κέλυφος μὲ δεῖπνοις πεοφέρεσθαι κεφαλάς. Ἀριστόβουλος δὲ φησι ὁ Κασσανδρέως, Διάξιππον τὸν Ἀθηναῖον παγκρατιάζοντα τρωθέντος ποτὲ δ Ἀλεξάνδρου ἐ αἵματος ῥέοντος, εἰπεῖν,

Ἰχὼρ οἷος πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν.

Ἐπικράτης δέ ὁ Ἀθηναῖος πρὸς βασιλέα πρεσβεύσας, ὡς φησὶν Ἡγήσανδρος, ἐ πολλὰ δῶρα παρ' ἐκείνου λαβών, οὐκ ἠρκέσθη κολακεύων οὕτως φανερῶς καὶ τολμηρῶς τὸν βασιλέα, ὡς καὶ εἰπεῖν, δεῖν κατ' ἐνιαυτὸν οὐκ ἐννέα ἄρχοντας ἀλλ' ἐννέα πρέσβεις αἱρεῖσθαι πρὸς βασιλέα· θαυμάζω ἔγωγε τῶν Ἀθηναίων, πῶς τὸν μὲν ἄκλητον εἴασαν, Δημάδην δὲ δέκα τάλαντα ἐζημίωσαν, ὅτι θεὸν εἰσηγήσατο Ἀλέξανδρον. καὶ Εὐαγόραν δ' ἀπέκτειναν, ὅτι πρεσβεύων πρὸς βασιλέα προσεκύνησεν αὐτόν. Τίμων ὁ Φλιάσιος ἐν τῷ τρίτῳ τῶν σίλλων, Ἀρίστωνα φησὶ τὸν Χῖον, Ζήνωνος μὲ τοῦ Κιτιέως γνώριμον, κόλακα γενέσθαι Περσαίου τοῦ φιλοσόφου, ὅτε καὶ ἐξαίρετος Ἀντιγόνου ἐ βασιλέως. Φύλαρχος δ' ἐν ἕκτῃ ἱστοριῶν, Νικησίαν φησὶ τὸν Ἀλεξάνδρου κόλακα, θεασάμενον τ βασιλέα φαρμακοῦσθαι ὑφ' οὗ ἀληθῶς φαρμάκου, εἰπεῖν, Ὦ βασιλεῦ, τί δεῖ ποιεῖν ἡμᾶς, ὅτε καὶ ὑμᾶς οἱ θεοὶ ταῦτα πάσχετε, ἐ τὸν Ἀλέξανδρον μᾶλλον ἀναβλέψαντα, Ποῖοι θεοί; φῆσαι, φοβοῦμαι μὴ τοῖς θεοῖσιν ἐχθροί, ἐν ᾗ τῇ ὀγδόῃ καὶ εἰκοστῇ, ὁ αὐτὸς φύλαρχος, Ἀντιγόνου τοῦ κληθέντος Ἐπιτρόπου τοῦ Λακεδαιμονίους ἑλόντος, κόλακα γενέσθαι Ἀπελλοφάνη τὸν εἰπόντα τῷ Ἀντιγόνου τύχῃ ἀλεξανδρίζειν. Εὐφάντης δέ ἐν τετάρτῃ ἱστοριῶν Πτολεμαίου φησὶ τοῦ τρίτου βασιλεύσαντος Αἰγύπτου κόλακα γενέσθαι Καλλικράτη. ὃς οὕτω δεινὸς ἦν, ὡς μὴ μόνον Ὀδυσσέως εἶναι ἐν τῇ σφραγῖδι θεῖφέρειν. ἀλλὰ καὶ τοῖς τέκνοις ὀνόματα θέσθαι, Τηλέγονον καὶ Ἀντίκλειαν. Πολύβιος δέ ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τ ἱστοριῶν, Φιλίππου δὲ καταλυθέντος ὑπὸ Ῥωμαίων κόλακα γενέσθαι Προκλείδην τὸν Ταραντῖνον, τὸν καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ πᾶσαν ἀνατρέψαντα. ἐν ᾗ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ. Ἀγαθοκλέους δὲ Οἰνάνθης ἦν ἕτερος ἢ δ φιλοπάτορος βασιλέως φίλων. Ἱερωνύμου δὲ δ Συρακουσίων τυράννου Θρασύνα τὸν Κάρχαρον ὀνομαλέμβρων. Κάτων ὁ Σινωπεὺς ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ τῆς δ Ἱερωνύμου τυραννίδος, περιφέρεσθαι φάσκων αὐτὸν ἑκάστοτε πολιὸν ἄκριθον. τοῦτον δέ ἐποίησεν ἀναιρεθῆναι ὑπὸ δ Ἱερωνύμου ἕτερος κόλαξ, Ὦσις ὄνομα. καὶ αὐτὸν δὲ τὸν Ἱερώνυμον ἀνέπεισε διάδημά τε λαβεῖν, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὴν ἄλλην πᾶσαν διασκευήν, ἣν ἐφόρει Διονύσιος ὁ τύραννος. Ἀγαθαρχίδης δέ ἐν τῇ τριακοστῇ τ ἱστοριῶν, Αἰρήσιππον φησὶν ὁ Σπαρτιάτης ἄνθρωπον οὐ μετρίως φαῦλον, ἅτε δοκῶν χρήσιμος εἶναι, πιθανὸν δ' ἔχων ἐν κολακείᾳ λόγον, καὶ διαπεπρᾶσθαι σὺν ἀπόροις μέχρι τ τύχης δεινός.

τοιοῦτος

τριοῦτος λῶ καὶ Ἡρακλείδης ὁ Μαρωνίτης, ὁ Ζάθου τοῦ Θρακῶν βασιλέως κόλαξ, οὗ μνημονεύει Ξενοφῶν ἐν ἑβδόμῃ Ἀναβάσεως. Θεόπομπος δ' ἐν ὀκτωκαιδεκάτῃ ἱστοριῶν περὶ Νικοστράτου Ἀργείου λέγων, ὡς κολακεύσειε τὸν Περσῶν βασιλέα, γράφει καὶ ταῦτα· Νικόστρατον δὲ τὸν Ἀργεῖον, ὃν οὐ χρὴ φαῦλον νομίζειν, ὃς πρότερος ἡγεμὼν τῆς Ἀργείων πόλεως, καὶ πολλὰ λαβὼν καὶ ἡγησάμενος, καὶ πολλὴν οὐσίαν παρὰ τῶν προγόνων, ἁπάντων ὑπερεβάλετο τῇ κολακείᾳ καὶ ταῖς θεραπείαις, οὐ μόνον τοὺς τότε στρατείας μεταχούσας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐμπροσθεν γεγονότας; πρῶτον μὲν γὰρ οὕτως ἠγάπησε τὸν παῖδα τὸν Βαρσάρου πιμλῶ, ὥς τε βουλόμενος ἀρέσκειν καὶ πιστεύεσθαι μᾶλλον, ἀνεκόμισε πρὸς βασιλέα τὸν υἱόν· ὃ τῶν ἄλλων οὐδεὶς πώποτε φανήσεσθαι ποιήσας. ἔπειτα καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὁπότε μέλλοι δειπνεῖν, τράπεζαν παρατίθει, χωρὶς ὀνομάζων τὸν δαίμονι τοῦ βασιλέως, ἐμπλήσας σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων. ἀκούων μὲν τοῦτον ποιεῖν καὶ τῶν Περσῶν οὐ πρὸς ἡδονὰς ἀμελεῖσθαι τὰς θύρας ἀμελεῖσθαι· οἰόμενος ἢ ἀπὸ τῆς θεραπείας ταύτης ζημιοῦσθαι μᾶλλον πρὸς τοῦ βασιλέως. λῶ γὰρ αἰσχροκερδὴς, καὶ χρημάτων, ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τις ἕτερος, ἥττων. ‖ Ἀπάλου δὲ τοῦ βασιλέως ἐγένετο κόλαξ καὶ διδάσκαλος ‖ Λυσίμαχος, ‖ ὃν Καλλίμαχος μὲν Θεοδώρειον ἀναγράφει· Ἑρμιππος δ' ἐν τοῖς Θεοφράστου μαθηταῖς καταλέγει. Οὕτως δ' ὁ ἀνὴρ καὶ περὶ τὴν Ἀπάλου παιδείας συνέγραφε βίβλους, πᾶσαν κολακείαν ἐμφαίνουσας. Πολύβιος δ' ἐν ὀγδόῃ ἱστοριῶν, Καύαρος φησὶν ὁ Γαλάτης, ὢν ταῦλλα ἀνὴρ ἀγαθὸς, ὑπὸ Σωσράτου δὲ κολακευόμενος διεστρέφετο, ὃς λῶ Χαλκηδόνιος ἦν. Λικινίου δὲ Κρίσσου, δὲ ὑπὸ Πάρθους σταλέντος, κόλακα φησὶ γενέσθαι Νικόλαος ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν, Ἀνδρόμαχον τὸν
γ. Καρρλιῶν. [Καρρλιῶν.] ὃν τὸν Κρίσσον παῖδα ‖ ἀνακοινούμενον, προδοθῆναι Πάρθοις ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἀπολέσθαι. οὐκ ἀπεμόρησε δ' ὑπὸ δαιμονίου πα-
127 ρείθη ὁ Ἀνδρόμαχος. μισθὸν γὰρ λαβὼν τῆς πράξεως τὸ τυραννεῖν Καρρῶν τῆς πατρίδος, διὰ τὴν ὠμότητα καὶ βίαν ὑπὸ τῶν Καρρλιώνων πανοικία ἐνεπρήσθη. Ποσειδώνιος δ' ὁ Ἀπαμεὺς, ὕστερον δὲ Ῥόδιος γεγονὼς, ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν, Ἱέρακα φησὶ τὸν Ἀντιοχέα πρότερον λυσιῳδοῖς ὑπαυλοῦντα, ὕστερον γενέσθαι κόλακα δεινὸν Πτολεμαίου τοῦ ἑβδόμου βασιλέως, ὃς καὶ Εὐεργέτου κληθέντος· καὶ τὰ μέγιστα δυνηθέντα παρ' αὐτῷ, καθάπερ ἐκ θεᾶς τὸν Φιλομήτορα, ὕστερον ὑπ' αὐτοῦ διαφθαρῆναι. Μιθραδάτου δ' ἀναγράφει κόλακα Σωσίπατρον, ἄνθρωπον γόητα. Νικόλαος ὁ περιπατητικός. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν Ἑλληνικῶν, Σισύφου φησὶ Βαρσαλίου κόλακα καὶ ὑπηρέτην γενέσθαι Ἀθηναῖον τὸν Ἐρεσθεᾶ. Διαβόητος ἦν ἐκεῖνος ὅτι κολακείᾳ, καὶ ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος. Δημοχάρης γοῦν ὁ Δημοσθένους δὲ ἕτερος ἀνεψιὸς ἐν τῇ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν διηκούμενος περὶ ἧς ἐποιοῦντο οἱ Ἀθηναῖοι κολακείας, πρός τε τὸν Πολιορκητὴν Δημή-

A Eiusmodi fuit & Heraclides Maronites, Seuthæ regis Thraciæ assentator: cuius Xenophon meminit libro septimo Ascensus. Theopompus libro decimooctauo historiarum, Nicostratum Argiuum scribit regis Persarum adulatorem fuisse, his verbis: Nicostratum Argiuum meritò nequam fuisse cur non existimabimus, qui antea præfectus ciuitatis Argiuorum cùm fuisset, à maioribus clarum genus, pecuniæ multum, & amplas facultates adeptus, omnes superauit assentationibus, & obsequiorum turpitudine, non solùm milites qui tum
B in exercitu meruerunt, sed etiam quotquot post natos homines præcessissent. Primùm enim vt esset apud barbarum in honore adeò concupiuit, vt quo gratior esset, maiórque fides haberetur, obsidem regi filium [a] tradiderit, exemplo nouo, cùm ante ipsum hoc neminem fecisse constet. Idem quotidie cœnaturus seorsim Genio regis instructam mensam apponebat, cibis & aliis rebus quæ epulis conueniunt, dapsilem, cùm intellexisset à Persis id fieri qui in aula [b]
C regia versantur, sperans ea colendi ratione regis munificentia plus nummorum se coaceruaturum. Fuit enim is sordidi quæstus auidus, & qui pecunia se duci atque vinci pateretur, si quis eo ingenio alius vnquam extitit. Attali regis assentator & doctor fuit Simachus [c], quem Callimachus Theodorium nuncupat, & Hermippus inter discipulos Theophrasti recenset. Hic quidem de Attali educatione ac institutione libros conscripsit, quibus eius assentatio tota declaratur. Polybius libro historiarum octa-
D uo scribit Cauarem [d] Gallum natione, virum alioqui bonum, ab assentatore Sostrato genere Chalcedonio, deprauatum fuisse. Licinij Crassi, qui in expeditionem aduersus Parthos exiit, Nicolaus libro decimoquarto post centesimum, Andromachum Carpenum [e] assentatorem fuisse tradit, & ab eo Crassum omnia tentantem vt saluus euaderet, Parthis proditum periisse. quod scelus inultum dij non reliquerunt. Nam cùm sui flagitij mercedem Carporum, quæ illius patria fuit, tyrannidem obtinuisset, propter crudelitatem & iniurias Carpenis illatas, ab iis cum tota familia crematus est. Posidonius Apamensis, qui postea se
E Rhodium appellauit, libro quarto historiarum scribit, Hieracem Antiochenum, qui antea Lysiodis [f] tibia succinebat, assentatorem pòst fuisse Ptolemæi regis AEgyptiorum septimi, Euergetis cognomine, arte illa palpandi egregium, qua plurimùm apud eum regem potuit, deinde apud eius successorem Philometorem: à quo tandem est interfectus. Nico-
F laus peripateticus Mithridatis adulatorem Sosipatrum nominat, præstigiatorem hominem.

Theopompus libro nono Rerum Græciæ scribit, Sisyphi Barsalij [g] assentatorem famulúmque fuisse Athenæum Eretrienſem. Fuit & in ore hominum celebris assentatio populi Athenienſis. Itaque Democharis Demosthenis oratoris consobrinus, libro vigesimo historiarum, cùm assentationes explicat, quibus Demetrio cognomine Poliorcetæ adblanditi

sunt Athenienses, quamuis ipse nollet, ita scribit: Horum quædam, vt apparebat, Demetrium offenderunt, quinetiam alia insuper, & alia, prorsus fœda, & humilia: nimirum Leænæ,[a] Lamiæque Veneris templa, & Burichi, Ademanti[b], Oxythemidis[c] eius assentatorum delubra: horum cuique extructæ aræ, heroa[d], libationes, Pæanum cantus, admirante ipso Demetrio quæ tum fierent, palámque dicente apud inferos nullum vnquam[e] futurum magni excelsique animi ciuem Athenienſem. Thebani quoque Demetrio palpantes, vt inquit Polemon in opere De varia[f] porticu Sicyonia, Lamiæ Veneris templum construxerunt, quam, vt & Leænam, amabat Demetrius. Fuit quidem certè præter omnium expectationem quod Athenienses fecerunt, assentatorum assentatores, in honorem Demetrij Pæanas cantantes, & Prosodia[g]. Democharis igitur libro vigesimoprimo historiarum scribit, Athenas reuersum Demetrium è Leucade, ac Corcyra, exceptum ab Athenienſibus fuisse, non solùm cum suffitibus, coronis, vini libationibus, sed etiam prosodiis, choris scenicorum, ithyphallis, saltantibus, cùm obuiam procederent, ac canentibus, qui vulgi turbis instantes ac interuenientes cum tripudiis, cantarent, & accinerent, illum solum verum deum esse, reliquos aut esse nullos, aut dormire, aut abiisse peregrè: Demetrium Veneris prolem ac Neptuni, corporis forma excellere, comitate humanitatéque erga omnes communi, cuius cum precibus supplices auxilium præsidiúmque omnes implorarent.

Hæc de assentatione Athenienſium memoriæ Democharis tradidit. Duris autem Samius libro vigesimosecundo historiarum scribit, etiam ipsum Ithyphallum cecinisse, maximos tum adesse deos, & in ciuitatem maximè beneuolos: Demetrium oportunè præsto esse, & aduenisse, vt veneranda mysteria virginis[h] celebret. Hilaris, sicut decet deum venustè ridens, adest, inquam, veneratione dignus, amicis omnibus conspicuis eum circumdantibus, in quorum medio illis ipse similis extat: verùm amici instar syderum sunt, ille autem veluti sol. Salue ô Neptuni dei potentissimi atque Veneris fili. Alij profectò dij vel absunt procul, vel auribus carent, vel nulli sunt, aut rebus nostris curandis mentem non aduertunt, te verò nos præsentem cernimus, non ligneum, aut lapideum, sed verum numen. A te primùm nos id postulamus, ô charissime, & amicissime, pacem vt des. Penes te rerum summa est. Sphingem[i], non quidem Thebanam, sed tota Græcia peruagantem, AEtolidem confice, ac extermina, quæ insidens saxo, vt quondam[k] illa Thebana, omnium nostrûm abstulit direpta corpora[l], quia illi obsistere nequiuerim. Est enim Ætolicũ res[m] vicinorum deprædari. Tu verò, in posterũ maxime, ne lętus & otiosus desideat. Quòd si cessare velis, OEdipum saltem aliquem inueni qui hanc Sphingem vel in præceps agat, vel fame necet. Hæc scilicet canebãt in Marathonio conflictu olim victores, nõ publicè tantùm, sed etiã priuatim domi, qui, cęsis innumeris Barbarorũ myriadibus, ciuẽ suũ capite plecti iusserunt, quia regem adorasset.

A τριον, ἐ ὅπ τοῦτ' οὐκ ἐμοὶ ἐκείνῳ βουλομένῳ, γράφει οὗτος. Ελύπει μὲν καὶ τούτων ἕνια αὐτὸν, ὡς ἔοικεν, οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ ἄλλα γε πανταχῶς αἰσχρὰ καὶ βαπεινά. ‖ Λεαίνης μὲν καὶ Λαμίας Α- CAP. XIV.
φροδίτης ἱερά. καὶ Βουζύγου, καὶ Αθεμαντου, καὶ Οξυθεμιδου, τῶν κολάκων αὐτοῦ, καὶ
‖βωμοὶ καὶ ἡρῶα καὶ ‖ σπονδαί. τούτων ἑκάστῳ καὶ παιᾶνες ἦδοντο, ὡς τε καὶ αὐτὸν τὸν Δη-
μήτριον θαυμάζειν ὅτι τοῖς γυναμύοις, καὶ λέ-
γειν ‖ὅτι οὐδεὶς ‖ἐπ' αὐτοῦ Αθηναίων γέγονε μέγας
B καὶ ἀθρὸς τὴν ψυχήν. καὶ Θηβαῖοι ἦ κολακεύ-
οντες τὸν Δημήτριον, ὡς φησὶ Πολέμων ἐν τῇ περὶ τῆς ποικίλης στοᾶς τῆς ἐν Σικυῶνι, ἱδρύσαντο
ναὸν Αφροδίτης Λαμίας. ἐνομίζη δ' ἡ αὐτὴ ἔ
Δημητρίᾳ, καθάπερ καὶ ἡ Λέαινα. Τὸ οὖν πρόσ-
δοξον οἱ Αθηναῖοι τῶν ‖κολάκων κόλακες ἐποίη-
σαν, οἱ εἰς αὐτὸν τὸν Δημήτριον παιᾶνας καὶ προσόδια ᾄδοντες; φησὶ γοῦν ὁ Δημοχάρης ἐν τῇ
πρώτῃ καὶ εἰκοστῇ γράφων, ‖ Επανελθόντα δὲ τὸν CAP. XV.
C Δημήτριον ἀπὸ τῆς Λευκάδος καὶ Κερκύρας
εἰς τὰς Αθήνας, οἱ Αθηναῖοι ἐδέχοντο, οὐ μόνον θυμιῶντες καὶ στεφανοῦντες καὶ ‖ οἰνοχοοῦντες,
ἀλλὰ καὶ προσόδια καὶ ‖ χοροὶ καὶ ‖ ἰθύφαλ-
λοι μετ' ὀρχήσεως τῆς ᾠδῆς ἀπλούτων αὐτῷ, καὶ
ἐφισάμενοι καθ' ὁδὸν ὄχλους ἦδον ὀρχούμενοι
καὶ ἐπᾴδοντες, ὡς εἴη μόνος θεὸς ἀληθινὸς, οἱ δ' ἄλλοι καθεύδουσιν, ἢ ἀποδημοῦσιν, ἢ οὐκ εἰσίν.
γεγονὼς δ' εἴη ἐκ Ποσειδῶνος καὶ Αφροδίτης
D τῷ ἧ κάλλει διαφέροντι, καὶ τῇ πρὸς πάντας φι-
λανθρωπίᾳ κοινός. δεόμενοι δ' αὐτοῦ ἱκέτευον,
φησὶ, καὶ προσήυχοντο. ὁ μὲν οὖν Δημοχάρης τοσαῦτα εἰρηκε περὶ τῆς Αθηναίων κολακείας.
‖Δοῦρις δ', ὁ Σάμιος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ
τῶν ἱστοριῶν [καὶ] αὐτὸν τὸν Ιθύφαλλον] ὡς οἱ μέ-
γιστοι τῶν θεῶν καὶ φίλτατοι τῇ πόλει ‖ πάρεισιν
ἐνταῦθα. † Δημήτριος ἅμα παρῇν ὁ καιρός. χ'
ἡ μὲν τὰ σεμνὰ τῆς κόρης μυσήρια ἔρχεθ' ἵνα ποιή-
ση. ὁ δ' ἱλαρὸς ὥσπερ τὸν θεὸν δεῖ καὶ καλῶς
E γελῶν πάρεσι σεμνὸς, ὅθι φαίνονθ' οἱ φίλοι πάν-
τες κύκλῳ. ἐν μέσοισι δ' αὐτῆς ὅμοιος ὥσπερ οἱ
φίλοι μὲ ἀστέρες, ἥλιος δ' ὁκεῖνος. ὦ ϗ κρατίστου
παῖ Ποσειδῶνος θεοῦ χαῖρε ϗ Αφροδίτης. ἄλλοι
μὲν ἢ μακρὰν γὰρ ἀπέχουσιν θεοὶ, ἢ οὐκ ἔχουσιν
ὦτα, ἢ οὐκ εἰσὶν, ἢ ἃ προσέχουσιν ἡμῖν οὐδὲν ἔν. ‖ σὲ ϗ
παρόντ' ὁρῶμεν, οὐ ξύλινον, οὐδὲ λίθινον, ἀλλ' ἀ-
ληθινόν. εὐχόμεθα δή σοι πρῶτον μὲν εἰρήνην
ποιήσαι φίλτατε κύριος γὰρ εἶ σύ, τὸν δ' οὐχὶ Θη-
F βῶν, ἀλλ' ὅλης τῆς Ελλάδος. Σφίγγα πανταχοῦσαν Αἰτωλίδ' ὅς τις ὅπη πέτρας καθήμενος,
ὥσπερ ἡ πάλαι τὰ σώματ' ἡμῶν πάντ' ἀναρπάσασα φέρει. κοὐκ ἔχω μάχεσθαι. Αἰτωλικὸν γὰρ ἁρ-
πάσαι τὰ τῶν πέλας. νυνὶ ϗ καὶ τὰ πόρρω μᾶλλον
μὲν δὴ σχόλασον αὐτός. εἰ ϗ μὴ οἶδ' ὅπου λίν' ὑ-
πὲρ τοῦ Σφίγγα ταύτην ὅστις ἢ καθαιρήσει ἢ πει-
νῆν ποιήσει. Ταῦτ' ᾖδον οἱ Μαραθωνομάχοι, οὐ
δημοσίᾳ μόνον, ἀλλὰ ϗ καθ' οἰκίαν. ‖ οἱ τ' περσικω- CAP. XVI.
νήσαντα τῶν Περσῶν βασιλέα ἀποκτείναντες· οἱ
τὰς ἀπειρίθμους μυριάδας τ' βαρβάρων φονεύ-

σαν]ες. Ἀλεξις γοῦν ἐν Φθερμακοπώλῃ ἢ Κρατεύᾳ, ποθ πίνοντά τινα εἰσαγαγὼν ἑνὶ τῶν συμποτῶν καὶ λέγοντα ποιεῖ τάδε,

Παῖ τὸν μεγάλλω δὸς κύαθον ἐπόχεας
Φιλίας κυάθους τῶν παρόντων τέτταρας.
Τὰς τρεῖς δ' ἔρωτας ποσαποδώσεις ὕστερον·
[Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως νίκης καλῶς,]
Καὶ τοῦ νεανίσκου κύαθον Δημητρίου.
[Φέρε τὸν τρίτον Φίλας Ἀφροδίτας. χαίρετ' ἄνδρες συμπόται]
[Ὅσων] ἀγαθῶν τὸν κύλικα μεστὸν ποίομαι.

γρ. Ἐν' Ἀντιγόνου τὸ βασιλέως νίκης καλῆς
γρ. ...φέρε τὸν τρίτον Φίλας Ἀφροδίτης. χαίρετ' ἄνδρες συμπόται.
γρ. Ὅσων

Τοιοῦτοι τότ' ἐγένοντο οἱ Ἀθηναῖοι κολακείας θηρίου χαλεπωτάτου λύσαν ἐμβαλούσης αὐτῶν τῇ πόλει. ‖ ὃν ὁ μὲν Πύθιος ‖ ἐτίαν τῆς Ἑλλάδος ἀνεκήρυξε. Πρυτανεῖον ἢ Ἑλλάδος ὁ δυσμενέστατος Θεόπομπος, ὁ φήσας ἐν ἄλλοις πλήρεις εἶναι τοὺς Ἀθηναίους διονυσοκολάκων καὶ γυναικῶν, καὶ λωποδυτῶν· ἔτι δὲ ψευδομαρτύρων καὶ συκοφαντῶν, καὶ ψευδοκλητήρων· ὃς ἐγὼ πείθομαι ὡς ἐπομβρίαν, ἢ τι δεινὸν ἐκ θεοῦ τινὰ πεπειρημένον πᾶσαν εἰσαγαγεῖν κολακείαν πρὸ ἧς καλῶς ὁ Διογένης ἔλεγε, πολὺ κρεῖττον εἶναι εἰς κόρακας ἀπελθεῖν, ἢ εἰς κόλακας· οἱ ζῶντας ἔτι σοὺς ἀγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν κατεσθίουσι. φησὶ γοῦν καὶ Ἀναξίλας,

Ἐνιοι κόλακές εἰσι τῶν ἐχόντων οὐσίας
Σκώληκες. εἰς οὖν ἄκακον ἀνθρώπου τρόπον
Εἰσδὺς ἕκαστος ἐσθίει καθήμενος,
Ἕως ἂν ὥσπερ πυρὸν ἀποδείξῃ κενόν.

Ἐπεὶ δ' ὁ μὲν λέμμ' ἐστίν. [ὁ δ' ἕτερος δάκνει.]

γρ. ὁ δὲ ἕτερος δάκνει.

Πλάτων τ' ἐν Φαίδρῳ φησὶ, κόλακι δεινῷ θηρίῳ καὶ βλάβῃ μεγάλῃ, ὅμως ἐπέμιξέν τι ἡ φύσις ἡδονῆς τινὰ οὐκ ἄμουσον. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ κολακείας φησὶν, ὡς Μύρτις ‖ μύσης ὁ Ἀργεῖος Κλεώνυμον τὸν χορδοτόμον ἅμα καὶ κόλακα θεσκαθίζοντα πολλάκις αὐτῷ, καὶ τοῖς συνδικάζουσι βουλόμενον ἢ καὶ μὴ τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἐνδόξων ὁρᾶσθαι, λαβόμενος τοῦ ὠτὸς, καὶ ἕλκων αὐτὸν ἐκ τοῦ συνεδρίου, πολλῶν παρόντων εἶπεν, Οὐ χορδύσει ἐνθάδε σὺ ἀμῶν ἀκούσει. Δίφιλος δ' ἐν Γάμῳ φησὶν,

[Ὁ γὰρ κόλαξ στρατηγὸν καὶ διώκτην καὶ φίλους
Καὶ τὰς πόλεις ἀνατρέπει,
Λόγῳ κακούργῳ μικρὸν ἡδύνας χρόνον.

γρ.---ὁ γὰρ κόλαξ στρατηγὸν καὶ διώκτην, καὶ φίλοις, καὶ τὰς πόλεις ἀνατρέπει Λόγῳ κακούργῳ μικρὸν ἡδύνας χρόνον.

---νοῦν δὲ καὶ καχεξία τις ὑποδέδυκε τοὺς ὄχλους, καὶ αἱ κρίσεις γ' ἡμῶν νοσοῦσι, καὶ τὸ πρὸς χάριν πολύ.

νοῦν δὲ καὶ καχεξία τις ὑποδέδυκε σοὺς ὄχλους. αἱ κρίσεις δ' ἡμῶν νοσοῦσι, καὶ τὸ πρὸς χάριν πολύ.] Διὸ καὶ Θετταλοὶ καλῶς ποιήσαντες κατέσκαψαν τὴν καλουμένην πόλιν Κολακείαν, ἣν Μηλιεῖς ἐνέμοντο, ὡς φησὶ Θεόπομπος ἐν τῇ τριακοστῇ. κόλακας δ' εἶναί φησι φίλαρχος καὶ σοὶ ἐν Λήμνῳ κατοικοῦντας Ἀθηναίων, ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν. χάριν γὰρ ἀποδιδόντας τοῖς Σελεύκου καὶ Ἀντιόχου ἀπογόνοις. ἐπεὶ αὐτοὺς ὁ Σέλευκος πικρῶς ὀπισθοκωμῴους ὑπὸ Λυσιμάχου

A Alexis ergo in Medicamentario, seu Crateua, quendam vni compotorum propinantem inducit & hæc loquentem:

Heus tu puer poculum magnum porrige, affundéque
Benevolentiæ, in hos qui adsunt, nostræ cyathos quatuor.
Amoris tres alios mihi tu dabis postea:
Vnum quidem lepidum ob Antigoni regis victoriam,
Alterum deinde cyathum adolescentuli Demetrij:
Tertium deinde amicæ Veneris tu adfères. Salvete ô viri compotores,
Totum hoc poculum, bonis plenum, vobis præbibo.

Tales fuerunt Athenienses, postea quàm Assentatio, immanissima bellua, rabiem immisit eorum ciuitati, quam Pythius esse prædicauerat Larem, [b] ac Regiam Græciæ: Theopompus verò, quamuis infensissimus, Græciæ Prytaneum [b]. Alibi namque is scripsit, Athenas plenas esse nautis, Dionysiacis adulatoribus, vestium furibus, ac nocturnis grassatoribus, falsis testibus, calumniatoribus & sycophantis, & apparitoribus [c] qui falsa renuntiant. Hos mihi persuasum est, veluti pluuium quendam nimbum, aut aliquam à diis incussam calamitatem, illam totam adulationem inuexisse, de qua bellè dixit Diogenes, multo satius esse ad coruos [d] abire, quàm ad adulatores, qui vinos etiam probos homines deuorant. Itaque Anaxilas rectè dixit:

Assentatores quidam [e] sunt diuitum
Vermes: in hominis minimè malè cùm
Ingenium horum quisque subierit, arrodit insidens,
Quoad inanem, velut tritici granum, reddiderit.
Deinde cassum hîc putamen restat: exest verò ille cæteros.

Plato in Phædro scribit, assentatori, noxiæ quidem bestiæ, & multùm damnosæ, naturam tamen voluptatem quandam non inelegantem immiscuisse. Theophrastus libro de assentatione scribit, à Myrti Argiuo arcanorum, sacrorum initiorúmque præside, & antistite, Cleonymum in fabularum choris ludionem, simul & assentatorem, ipsi sæpiùs, & iis qui simul cum eo de caussis iudicabant assidentem, ac id affectantem, vt inter ciues illustres conspiceretur, aure prehensa deturbatum ex eo consessu fuisse, multisque præsentibus dixisse Myrtin, illic nec eum, vt in Choro, saltaturum, nec auditurum quæ dicerent. Diphilus in Nuptiis inquit:

Nam assentator militum ductores, optimates &, amicos,
Ac denique ciuitates euertit,
Maleficis verbis breui tempore nos cùm oblectauerit.

Nunc autem in hac re prauus quidam mos [f] in vulgus obrepsit, ægráque nostra iudicia languent, &, vt plurimùm, ad gratiam omnia facimus, ac loquimur. Quapropter Colaceam [i] vrbem Thessali prudenter diruerunt, quam habitabant Melienses, Theopompo teste libro trigesimo. Phylarchus libro decimo tertio historiarũ scribit, Lemnios quoq; Athenienssium colonos assentatores fuisse. Nã, vt gratiã referrent Seleuci & Antigoni posteris, quia Seleucus eos, non solùm à duro & acerbo Lysimachi

dom[i]

dominatu liberasset, verumetiam oppidum vtrúmque suum reddidisset, qui Lemnum incolebant Athenienses, & templa Seleuco extruxerunt, ac Antiocho filio, & poculum quod libandi causa affundebant dum ad epulas conuenirent, Seleuci Seruatoris [b] appellarunt. Hanc porrò assentationem quidam inuerso nomine ἀρέσκειαν [c] vocant, vt inquit Anaxandrides, in Samia:

Assentationi ἀρεσκείας nomen [d] nunc est inditum.

Nesciunt autem qui assentationem tractant, & profitentur, diuturnam illam artem non esse. Nam quod scribit Alexis in Mendace,

Adulatoris in breue tempus vita floret.
Etenim parasito nemo gaudet, cui cana sint tempora.

Clearchus Solensis libro primo Amatoriorum scribit, amicitiam, quæ initur cum adulatore, minimè constantem esse, propterea quòd temporis spatio simulationis mendacium absumitur: qui verò amat ob venustatem, vel ob pulchritudinem [e], eius quem amore prosequitur, assentator est. Ex Demetrij regis adulatoribus, Adimantus [f] Lampsacenus templum ædificauit, statuásque posuit in Thryo [g], titulo Veneris Philæ, ac locum Philæum nuncupauit, à Phali [h] Demetrij vxore, vt refert Dionysius Tryphonis filius libro decimo De nominibus. Clearchus Solensis in opere quod Gergithium inscripsit, vnde τῶν κολάκων, id est, adulatorum, nomen prodiit, explicat, ac Gergithium ipsum, qui vnus fuit ex assentatoribus Alexandri, argumentum & materiam scribendi sumens, à quo librum appellauit, hæc memorat, demissos humiléfque fieri animos assentatione, ac iis contemptibiles quibuscum versantur. Argumentum esse quòd omnia tolerent, eorum non ignari, sibi quæ sustinenda & perferenda sunt: credi verò, commutatos illorum omnium animos quibus palpum obtruditur, inflari, efficíque assentatione ab adulatoribus supramodum inanes, laxos, superbos. Idem autor deinceps narrat, adolescentulum quendam Paphium genere, regiæ dignitatis, cuius nomen tacet, ob immodicum luxum in lecto pedibus argenteis fulto iacuisse, constrato Sardianis tapetibus glabris, valde magni pretij, superiniecto purpureo tapete, vtrinque villoso, qui obnolutus purpureo [i] quoque integumento fuit. Ceruicalia tria capiti subiecta fuisse, è byssо, purpura [k] variata, quæ prohiberent ne stragula lectum operientia contingeret: pedibus duo, hysgino [l] tincta, ex eorum genere quæ Dorica vocant, ipse autem indutus candido pallio recumbebat. Cypriorum quidem reges omnes è nobilitate sibi adulatores assumpserunt, tanquam rebus suis vtiles. Est enim valde tyrannicus eorum dominatus. Assentatorum quidem illorum, tanquam Areopagitæ forent [m], nec faciem vllus nouerat, nec numerum, dempris iis qui essent illustrissimi. Diuisa verò bipartitò adulatorum qui apud Salaminem fuerunt, & à quibus Cyprij originem alij traxerunt omnes, per cognationem stirpe, hos Gerginos, illos Promalangas

A ὁ μόνον ἐξείλετο, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν αὐτοῖς ἀπέδωκεν ἀμφοτέρας, ‖ οἱ Λημνόθεν Ἀθηναῖοι ὁ μόνον ναὸν κατεσκευάσαν τῷ Σελεύκῳ, ἀλλὰ καὶ τῷ υἱῷ Ἀντιόχου. τὸν ἐπιχεόμενον κύαθον ἐν ταῖς συνουσίαις, Σελεύκια Σωτῆρος καλοῦσι. ταύτην δὲ τὴν κολακείαν τινὲς, ἀντιστρόφους τοὔνομα, ἀρέσκειαν προσαγορεύουσιν ὡς δ' Ἀναξανδρίδης ἐν Σαμίᾳ.

Τὸ γὰρ κολακεύειν νυνὶ [ἀρέσκειαν] ὄνομ' ἔχει. — χ. ἀρέσκειν

B οὐκ ἐπίστανται δὲ οἱ τὴν κολακείαν μεταχειριζόμενοι, ὡς ἔστιν αὕτη ἡ τέχνη ὀλιγοχρόνιος. Ἀλεξις γοῦν φησὶν ἐν Ψευδομένῳ,

Κόλακος ὁ βίος μικρὸν χρόνον ἀνθεῖ.
Οὐδεὶς γὰρ χαίρει παλιοκροτάφῳ παρασίτῳ.

Κλέαρχος δέ, ὁ Σολεὺς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἐρωτικῶν, κολαξ μὲν οὐδεὶς φησὶ δύναται εἶναι φιλίαν. Καταναλίσκει γὰρ ὁ χρόνος τὸ προσποίημα τῶν αὐτῶν ψεῦδος. ὁ δὲ ἐραστὴς, κολαξ ἐστὶ φιλίας δι' ὥραν ἢ κάλλος. τῶν δὲ Δημητρίου τοῦ βασιλέως κολάκων οἱ περὶ Ἀδείμαντον τὸν Λαμψακηνὸν νεὼν κατασκευασάμενοι, καὶ ἀγάλματα ἱδρυσάμενοι ‖ Θριῆσιν, ὠνόμασαν Φίλας Ἀφροδίτης. καὶ τὸν τόπον Φιλαῖον ἐκάλεσαν ἀπὸ C τῆς Δημητρίου μητρὸς Φίλας, ὡς φησὶ Διονύσιος ὁ τοῦ Τρύφωνος ἐν τῷ δεκάτῳ Περὶ ὀνομάτων. Κλέαρχος δέ, ὁ Σολεὺς ἐν τῷ ὑπὲρ Ἀφροδίτῃ Γεργιθίῳ, καὶ πόθεν ἡ ἀρχὴ τοῦ ὀνόματος τῶν κολάκων παρῆλθε, διηγεῖται. καὶ αὐτὸν Γεργίθιον ἱστορεῖ, ἀφ' οὗ τὸ βιβλίον ἔχει τὴν ἐπιγραφήν, ἕνα γεγονότα τῶν Ἀλεξάνδρου κολάκων. διηγεῖται δὲ οὕτως, τὴν κολακείαν παντεπὰ ποιεῖν τὰ ἤθη τῶν κολάκων καταφρονητικῶν ὄντων τῶν περὶ αὐτούς. σημεῖον δὲ τὸ παῦ ὑπορρύειν εἰδότας οἷα τολμῶσι. τὰ δὲ τῶν κολακευομένων ἐμφυσωμένων τῇ κολακείᾳ χαύνους καὶ κενοὺς ποιοῦντα, πάντων ἐν ὑπεροχῇ πάντας αὐτοῖς ὑπολαμβάνεσθαι, καταφρονεῖσθαι. ἐξῆς τε διηγούμενος περί τινος μειρακίου, Παφίου μὲν τὸ γένος, βασιλέως δὲ τοῦ τύχῃ, τοῦτο φησὶ τὸ μειρακίον (οὐ λέγων αὐτοῦ τοὔνομα) καθεύδειν δ' ὑποβάλλουσαν τροφὸν ὑπὸ ἀργυρόποδος κλίνης, ὑπεστρωμένης Σαρδιανῇ ψιλοτάπιδι τῶν πάνυ πολυτελῶν. ἐπεβέβλητο δ' αὐτῷ πορφυροῦν ἀμφίβλαστον ἀμοργίνῳ καλύμματι περιειλημένον. ‖ προσκεφάλαια δ' εἶχε τρία μὲν ὑπὸ τὴν κεφαλὴν βύσσινα πολυτελῆ, δι' ὧν ‖ ἠμιέσητο [τὸ κάλυμμα.] δύο δὲ ὑπὸ τοῖς ποσὶ ὑσγινοβαφῆ — χ. τὸ καῦμα; τῶν Δωρικῶν καλουμένων, ἐφ' ὧν κατέκειτο [λύκῃ χλαμύδι.] πεποδεδεγμένοι δ' εἰσὶ πάντες οἱ κατὰ τὴν Κύπρον μόναρχοι τὸ τῶν δυνατῶν κολάκων γένος ὡς χρήσιμον. πάνυ γὰρ τὸ κτῆμα τυραννικόν ἐστι· καὶ τούτων οἷον Ἀρεοπαγιτῶν τινῶν, οὔτε τὸ πλῆθος, οὔτε τὰς ὄψεις ἔξω τῶν ἐπιφανεστάτων οἶδεν οὐδείς. Διῃρημένων δὲ διχῇ κατὰ συγγένειαν τῶν ἐν τῇ Σαλαμῖνι κολάκων, ἀφ' ὧν εἰσὶν οἱ κατὰ τὴν ἄλλην Κύπρον κόλακες, οὗτοι μὲν Γεργίνους, οὗτοι δὲ Προμάλαγγας

προσαγορεύσιν. ὧν οἱ μὲν Γεργίνοι συναναμιγνύμενοι τοῖς καθ' ἑαυτὸν πολίταις, ἔνθα τοῖς ἐργαστηρίοις καὶ ταῖς ἀγοραῖς, ὠσκυσουσι, κατασκόπων ἔχοντες τάξιν. ὅ τι δ' αὖ ἀκούσωσιν, ἀναφέρουσι ἑκάστης ἡμέρας ‖ πρὸς οὓς καλουμένους ἄνακτας. οἱ δὲ προμάλακες ζητοῦσιν ἀντὶ τοῦ ὑπὸ Γεργίνων προσαγγελθέντων ὅ, τι ἂν ἄξιον εἶναι ζητήσεως δόξῃ, ὅντες πυκνὴ προς ἅπαντας ἡ ἔντευξις, ὡς τ' ἔμοιγε δοκεῖ, καθάπερ καὶ αὐτοὶ φασι παρ' ἐκείνων εἰς οὗτοι ἔξω τόπους μεταδίδοσθαι τὸ σπέρμα τῶν ἐλλογίμων κολάκων. καὶ γὰρ οὐχ οἷον μετρίως ὑπὸ τοῦ πράγματος σεμνύνονται, μᾶλλον δὲ τελμῆτος προσὰ τοῖς βασιλεῦσιν· ἀλλὰ καὶ λέγουσιν, ὅτι τῶν Γεργίνων τις ἀπόγονος ὢν τῶν Τρώων ἐκείνων, οὓς Τεῦκρος ἀπὸ τῆς αἰχμαλώτων καταληισάμενος, εἰς Κύπρον ἔχων ἀπῴκισεν, οὗτος μᾶλλον δὲ τῶν μετ' ὀλίγον σεῖλας ὑπὸ τῆς Αἰωλίδος καλῆς σύμπασαν ἅμα εἰκισμὸν τῆς τῶν προγόνων χώρας, πόλιν οἰκίσειε πρὸς τῇ Τροικῇ Ἰδῃ, συμπαραλαβὼν πυὰς τῶν Μυσῶν. ‖ ἦ πάλαι μὲν ἀπὸ δ' γένους ‖ Γέργυα, νυνὶ δὲ ‖ Γέργιθα κέκληται. τοῦτο γὰρ ὡς ἔοικε δ' τότε τινὲς ἀποστατήσαντες ἐν τῇ Κυμαίᾳ καλέσχον, ἐκ Κύπρου τὸ γένος ὄντες, ἀλλ' οὐκ ἐκ τῆς Θετταλικῆς Τρίκκης, καθάπερ τινὲς εἰρήκασιν ὧν ἰατρεύσαι τὴν ἄγνοιαν οὐδ' Ἀσκληπιάδαις πρό γε νομίζω δεδόξ. γεγόνασι δὲ παρ' ἡμῖν καὶ ὅτι [‖ Γλούτου Καρὸς] καὶ γυναῖκες τοῦ τῆς ἀνάσσας, αἱ προσαγορευθεῖσαι κολακίδες. ἀφ' ὧν ὑπολιπεῖς τινὲς εἰς τὸ πέραν ἀφικόμενοι μεταπεμποί τε τῆς Ἀρταβάζου καὶ τῆς Μέντορος γυναῖκας, κλιμακίδες μετωνομάσθησαν ἀπὸ τοιαύτης πρόξεως· τῆς μεταπεμψαμένης ἀρεσκευόμενοι, ‖ κλίμακα καταεσκευάζον ἐξ ἑαυτῶν οὕτως, ὡς τε ὑπὸ τοῖς νώτοις αὐτῶν τὸν ἀνά- 129 βασιν γίγνεσθαι, καὶ τὸν καταβασιν τοῖς ὑπὸ τῶν ἁμαξῶν ὀχουμένοις· εἰς τρυφῆς, ἵνα μὴ ἀθλιότητος εἴπω, [προηγάγοντο, τεχνώμενοι] τὰς ἀφρονεστάτας. τοιγαροῦν αὗται μὲν ἐκ τῶν λίαν μαλακῶν εἰς τῆς τέχνης μεταβιβασθεῖσαι, σκληρῶς ἐβίωσαν ὑπὸ γήρως. ‖ αἱ δ' τότε δὲ ἡμῖν ταῦτα διαδεξαμένων ἐκπεσοῦσαι τῆς ἐξουσίας, καθῆραν εἰς Μακεδονίαν, καὶ τὰς τῶν ἐκεῖ κυρίας τε καὶ βασιλίδας, ὃν τρόπον ταῖς ὁμιλίαις [ἀνέθεσαν] οὐδὲ λέγειν καλόν. ‖ πλὴν ὅτι μαγδούμενοι καὶ μαγδοῦσαι ‖ Ταυροπολικά, ‖ τρίοδοι τινὲς αὗται πρὸς ἀλήθειαν ἐχθροντο, πλήρεις πάντων ἀποκαθαρμάτων. τοσοῦτον ἔοικε δ' τοιούτων ἡ κολακεία κακῶν αἰτία γεγενῆσθαι, τοῖς διὰ δ' κολακείας προσδεξαμένοις αὐτήν. Προελθὼν δὲ πάλιν ὁ Κλέαρχος καὶ ταῦτα φησὶν, ἀλλ' ἤδη τῆ τούτων χρεία μέμψαιτ' ἄν τις τὸ μειρακίου ὥσπερ εἶπον. οἱ μὲν γὰρ παῖδες μικρὸν ἄπωθεν τῆς κλίνης ἐν χιτωνίσκοις ἔστασαν. τριῶν δ' ὄντων ἀνδρῶν δι' οὓς νυνὶ ὁ πᾶς λόγος ἐνέστηκε δ' τούτων ὄντων ἐπωνύμων πρὸς ἡμῖν, ὁ μὲν εἷς ὑπὸ τῆς κλίνης πρὸς ποσὶν καθῆστο δ' μειρακίου πόδας ὑπὸ τοῖς αὐτοῦ γόνασι ‖ λεπτῷ ‖ ληδίῳ στωμφιακῷ.

γρ. Γλοῦ τοῦ Καρὸς

γρ. προηγάγοντο τεχν.

γρ. διέθεσαν

A nuncuparunt: & Gergini quidem oppidanis ac ciuibus sese immiscentes, ac per officinas & fora vagi, sermones auscultant, & sublegunt, tanquam [a] exploratores emissarij: quod autem audiuerint iis quotidie renuntiant quos ἄνακτας, id est, reges, nominant: Promalanges verò de iis inquirunt quæ significarunt Gergini, tam artificioso & blando cum omnibus congressu ac colloquio, vt, nisi fallor, quod etiam ipsi affirmant, ab illis in externas regiones ex-
B cellentium assentatorum veluti seminarium diductum sit. Etenim supra modum ij de hac arte gloriantur, quòd ob illam apud reges in pretio ac honore sint. Quinetiam narrant, quendam è posteris Gerginorum, nempe illorum Troianorum quos captiuos sibi Teucer cùm adiunxisset, in Cyprum coloniam deduxit, aliquanto pòst in Æolidem [b] classe profectum, cùm vulgi fama intellexisset maiorum sedem ac regionem illic fuisse, circa Idã Troïcam vrbem condidisse, accitis è Mysia
C vitis quibusdam, quæ olim ab ea prosapia Gergina [c] vocata fuit, nunc autem Gergitha nominatur. Ex ea classe, vt verisimile est, quidam auulsi & separati Cumæum agrum [d] occuparunt, natione Cyprij, non, vt quidam autumant, ex Thessalica Trica, quorum ignorantiæ mederi ne Asclepiadis quidem concessum esse puto. Sunt & apud nos è progenie Gluti Caris fœminæ, reginarum ancillæ, quas Assentatrices vocant. Ex iis quæ superfuerunt,
D & ad posteriora vsque tempora peruenerunt, ad Attabazi [e] & Mentoris vxores accitæ ideo Climacides [f] nominatæ sunt, quòd illis à quibus fuerant accersitæ quiduis adblandientes, & obsequentes pro scalis offerebant ita se ipsas, vt per earum tergum in currum quo vehebantur, dominæ conscenderent, ex eóque descenderent, ad eam vsque mollitiem [g], ne dicam miseriam, progressæ, dum eius artificij dolo summam incogitantibus mulierculis imprudentiam & amentiam veluti comparant: qua de caussa illæ artibus huiusmodi dementatæ
E ac peruersæ, cùm antea mollissimè vixissent, dura tandem vitæ sorte consenuerunt. Quæ verò apud nos illis successerunt, & fortunis [h] omnibus libertatéque priuatæ, in Macedoniam traiecerunt, quo pacto reginis primariisq; mulieribus congressæ suos velut humeros [i] subiecerunt, honestum dictu non fuerit. Hoc solum non tacebo, eas dum attritu & affrictu mutuo subigunt tauropolica [k], vicissimque subiguntur, triuia [l] reuera quædam esse omnibus inquinamentis ac spurcitiis plena. Tot & talium malorum caussa scilicet esse videtur adulatio, iis qui adulatione decepti illam non
F reiiciunt. Longius oratione prouectus idem rursum Clearchus, ait: Verùm adolescentulum [m] propter horum vsum quæ nos exposuimus, aliquis non immeritò reprehenderit, cuius pueri à lecto parum semoti adstabant cum tunicis, at viri tres, nomine celebres apud [n] nos, quorum gratia hunc sermonem instituimus, insuper illi quoque præsto adfuerunt. Horum vnus ante lecti pedes sedens adolescentuli pedes suis genibus impositos tenui panniculo Lydio [o] contegebat.

Quid

Quid autem præterea faceret [a], etiam si ego silentio præteream, sat manifestum est. Ab indigenis Parabystus ille vocatur, quia vel in eorum commercium ac consuetudinem, qui etiam respuunt, summo artificio assentando se inculcet [b]. Alter verò in quadam sella reclinatus iuxta lectum posito, manui quam adolescentulus veluti languidam remiserat, suspensæ accidens, eam demulcebat, ac leniter contrectabat, digitos singulos vicissim ac separatim sumptos, trahens, ac distendens, vt ingeniosè & acutè dixisse videatur, qui primus eum Cucurbitulam [c] cognominauit. Tertius Ther [d] fuit, horum generosissimus, & qui ministerij totius velut antesignanus primas obtinebat partes. Adstans ille capiti adolescentis, ceruicalium quoque byssinorum erat particeps, & in ea perquam amanter ac familiariter reclinatus, sinistra manu adolescentuli capillum molliusculum adornabat, dextra verò Phocense suauiter flabellum dimouebat, elatum, sed non ita vt arceret quæ occurrarent. Quamobrem, vt equidem arbitror, dæmon quispiam liberalis, indignè ferens tantam mollitiem, adolescentulo muscam [e] immisit non aliam quàm eam cuius confidentiam Menelao Palladem indidisse Homerus scribit, adeò robusta animóque impauido fuit. Ad adolescentuli morsum ob acceptum vulnus exclamauit tam [f] alta voce custos ille, & sic indignatus est, vt vnius muscæ odio ex ædibus omnes eiecerit, vnde cognitum est ei ministerio destinatum hominem fuisse. Huic Leucon tyrannus Ponti, dissimilis hercle fuit, qui cùm intellexisset ex amicis multos ab iis adulatoribus qui cum eo versabantur, expilatos fuisse ac direptos, & quendam ex iis prædonibus conspiceret quempiam ex reliquis amicis calumniantem, ego per deos te, inquit, occiderem, nisi Tyrannis, viris improbis egeret. Antiphanes comicus in Milite, iis quæ de regum Cypriorum luxu retulimus similia memorat, inducto milite quem aliquis sic interrogat:

A. *In Cypro, dic sodes, an inquis vos diu*
Commoratos esse? B. *toto belli tempore.*
A. *Quo in loco maximè, quaso?* B. *in Paphò,*
Vbi rem insigniter mollem videre licuit,
Et alioqui prorsus incredibilem. A. *quam verò?*
A. *Ventus fiebat à columbis, & alio præterea nemine,*
Cœnanti regi. A. *quo pacto? omissis enim rebus meis*
Scisciari volo ex te, id quî fieret. B. *Vngebatur is*
Aduecto è Syria vnguento quopiam,
E copioso semine confecto: quo columbas aiunt
Libenter vesci: eius scilicet odore inuitatæ
Aduolant, & adsunt, in regis caput
Paratæ descendere: verùm assidentes pueri
Aspellunt: at illæ attollentes se paululum,
Nec multum aut huc aut illuc omnino discedentes,
Tantum venti faciebant, quantum erat satis,
Leni sic afflatu ac minime molesto is refrigerabatur,

A ὃ γ' ἐποίει δή που καὶ μὴ λέγοντος οὐκ ἄδηλον. καλεῖται δ' οὗτος ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων Παράβυστος, ἀφ' οὗ καὶ τῶν μὴ προσδεχομένων ὄμως τεχνικῶς τοὺς κολακεύοντας παρεμπίπτειν εἰς τὰς ὁμιλίας. ἕτερος δ' ἐπὶ σκίμποδος ὑφροῦ κειμένου πρὸς αὐτῷ τῷ κλίνῃ. καὶ τοῦ νεανίσκου τὴν χεῖρα παρεικότος, ‖ ἐκκρεμάμενος ‖ ταύτην τε θερμοτέρως καὶ ἐψυχέ]τε καὶ τὰ δακ- χ. κατέψυχε
τύλων ἑκάστου ἐν μέρει λαμβανόμενος, ‖ εἶτά τε
B καὶ ἐξέτεινεν, ‖ ὥς τε τὸν πρῶτον αὐτὸν ἐπονομάσαντα ‖ Σικύαν, δυσέχως εἰρηκέναι δοκεῖν. ὁ δὲ τρίτος ὁ Θὴρ ὁ γυμναιόταγος, ὅσοσπερ ἐπὶ τῆς ὑπηρεσίας πρωταγωνιστὴς τεθεσπικὼς αὐτῷ καθ' ἑκάστην κεφαλήν, μελέτην τῶν βυσσίνων περικεφαλαίων ἀποκεκλιμένος εἰς αὐτὰ πάνυ φιλικῶς. καὶ τῇ μὲν ἀριστερᾷ τὸ τοῦ μειρακίου τρίχωμά που ὑπεκθεσμῶν, ‖ τῇ δεξιᾷ δ' εὐκαίρως ‖ ψῦγμά τι ‖ μικρὸν [ὡς αἴωρον] ἡδὺς ἐπῴδει, ἀλλ' οὐκ ἀποσοβῶν. δι' ὃ χ. ὡς αἴωρον
μοι δοκεῖ καὶ αὐτῷ δαίμων τις ἐλεύθερος νεμεσήσας ἐφῆκε τῷ μειρακίῳ μύταν οὐκ ἄλλην ἢ κείνην, C
[ὡς καὶ τὴν Ἀθηναῖ] φησὶν Ὅμηρος ἐνεῖναι τῷ χ. ἧς καὶ τὴν Ἀθ.
Μενελάῳ τὸ θάρσος, οὕτως ἐρρωμένη καὶ ἀφόβως τὴν ψυχήν. δηχθεὶς δ' ὁ τοῦ μειρακίου, τηλικοῦτον ἀνέκραγε ἄνθρωπος ὑπὲρ ἐκείνου, καὶ οὕτως ἠγανάκτησεν, ὥς τε ἀφ' ἑνὸς μίαν ἐχθραν, ἁπάσας ἐκ τῆς οἰκίας ἠλάσσησεν. ὅθεν καὶ φανερὸς ἐγένετο θεὸς τούτῳ τεταχὼς αὐτόν. ἀλλ' οὐ λεύκων γε οὗτος ὁ Ποντικὸς τύραννος. D
ὃς ἐπεὶ συχνοὺς τῶν φίλων ἤθετο σεσυληκότας ὑπὸ τῶν περὶ ἑαυτῶν κολάκων, σωτῆρα ἄνθρωπον ἀναβάλλεται ἵνα τῶν λοιπῶν φίλων, ἀπέκλεινα ἂν εἰπέ σε νὴ τοὺς θεοὺς εἰ μὴ πονηρῶν ἀνδρῶν ἡ τυραννὶς ἐδεῖτο. Ἀντιφάνης δ' ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Στρατιώτῃ τὰ ὅμοια λέγει περὶ τῶν ἐν Κύπρῳ βασιλέων τρυφῆς. ποιεῖ δέ τινα ἀναπυνθανόμενον στρατιώτην τάδε,

Εν δὴ Κύπρῳ φῄς εἰπέ μοι διήγεσ]ο
Πολὺν χρόνον; τὸν πάνθ' ἕως τοῦ πόλεμος.
Εν τίνι τόπῳ μάλιστα; λέγε γὰρ ἐν Πάφῳ·
ΟΥ πρᾶγμα τρυφερὸν διαφερόντως τοῦ ἰδεῖν,
Αλλ' γ' ἄπιστον. ποῖον; ἐρρίπτζε]ο
Υπὸ τῶν περιστερῶν, ὑπ' ἄλλου δ' ἀδενὸς,
Δειπνῶν ὁ βασιλεύς· πῶς; ἐάσας ταμά γὰρ
Ερήσομαί σε, τὸ πῶς; ἠλείφετο
Εκ τῆς Συρίας ἥκοντι τοιούτῳ μύρῳ
Κἀπὸ συχνοῦ γ' ὃν φασὶ ταῖς περιστεραῖς
Τρώγειν. διὰ τοῦτο τοῦ μύρου πεφύμμενα
Παρῆσαν· οἷαί τ' ἦσαν ὑπακαθίζάνειν
Επὶ τοῦ κεφαλοῦ. παῖδες δὲ περιεκαθήμενοι
Εσόβουν. ἐπαίρουσαι δὲ μικρὸν, οὐ πολὺ
Τοῦ μήτ' ἐκεῖσε, μήτε δεῦρο πανταχῶς,
Οὕτως ἀνεπαίπτζον ὥς τε σύμμετρον
Αὐτῷ τὸ πνεῦμα μὴ περίσκληρον ποιεῖν.

CAPVT. XVII.

Εἰη οὖν ἂν ὁ τοῦ παιδαριδίου μειρακίου κόλαξ μαλακοκόλαξ, ὡς φησιν ὁ Κλέαρχος. [‖ παρὸς γὰρ τῷ τοιούτῳ κολακεύειν,] καὶ τὸ σχῆμα τῶν κολακευομένων [ἐπακολουθοῦσι δὲ παλάτιαι] παραγκωνίζων καὶ σπαργανῶν ἑαυτὸν τοῖς τρίβωνίοις. ὅθεν αὐτὸν οἱ μὲν παραγκωνιστὴν, οἱ δὲ σχηματοθήκην καλοῦσι. κατ' ἀλήθειαν γὰρ ὁ κόλαξ ἔοικεν εἶναι τῷ Πρωτεῖ ὁ αὐτός. γίγνεται γοῦν παντοδαπὸς οὐ μόνον κατὰ τὴν μορφὴν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς λόγους ὥστε ποικιλόφρων τις ἐστιν. ‖ Ἀνδροκύδης δ' ὁ ἰατρὸς ἔλεγε τὴν κολακείαν ἔχειν τὴν ἐπωνυμίαν ἀπὸ τοῦ παρακολλᾶσθαι τοῖς ὁμιλίαις. ‖ ἐμοὶ δὲ δοκεῖ διὰ τὴν ‖ δυσχέρειαν, ὅτι πᾶσα ὑποδύεται ὡς δή τις ‖ ὑποστικὸς νωθαγωγῶν τὴν τῆς ψυχῆς ἦθος, καὶ οὐ βδελυσσόμενον οὐδενὶ τῶν αἰσχρῶν. ὅθεν ἂν διαμάρτοι δέ τις τὸν τοῦ μειρακίου τύπον τοῦ Κυπρίου βίον ὑγρὸν ὀνομάζων. οὗ πολλοὺς καὶ διδασκάλους φησὶν εἶναι Ἀθλωνῆσιν Ἀλεξις ἐν Πυραύνῳ λέγων ὧδε,

Πεῖραν ἐπεθύμουν ἑτέρου βίου λαβεῖν,
Ὃν πάντες εἰώθασιν ὀνομάζειν ὑγρόν.
Τρεῖς ἐν Κεραμεικῷ περιπατήσας ἡμέρας
Διδασκάλους ἐξεῦρον οὐ λέγω βίου,
Ἴσως τριάκοντ' ἀφ' ἑνὸς ἐργαστηρίου.

Καὶ Κρώβυλος ἐν Ἀπολιπούσῃ πάλιν,

[Ἡ τοῦ βίου
ὑγρότης με τέθαφε τοῦ σοῦ τὴν ἀσωτίαν.
ὑγρότητα] γὰρ νῦν προσαγορεύουσι τινες.

Ἀνιφάνης δ' ἐν Λημνίαις, τέχνην τινὰ εἶναι ὑποτίθεται τὴν κολακείαν, ἐν οἷς λέγει ἐν ταῖς Λημνίαις,

Εἶτ' ἔστιν ἡ γνοίτ' αὐηδίων τέχνη,
Ἡ πρόσοδος ἄλλη τοῦ κολακεύειν δύφυῶς;
Ὁ ζωγράφος πονεῖ τι καὶ πικραίνεται.
Ὁ γεωργὸς ἐν ὅσοις ἐστὶ κινδυνώδεσι πάλιν
Πρόσεστι πᾶσιν ἀτιμέλεια καὶ πόνος.
Ἡμῖν δὲ μετὰ γέλωτος ὁ βίος καὶ τρυφῆς.
‖ 130 ΟΥ γὰρ τὸ μέγιστον ἔργον ἐστὶ παιδιά,
Ἁδρὸν γελάσαι, σκῶψαι τιν', ἐκπιεῖν πολύ,
ΟΥΧΙ ἡδύ; ἐμοὶ μὲν μετὰ τὸ πλουτεῖν δεύτερον.

Κεχαρακτήρικε δὲ ὡς ἔνι μάλιστα ἀτιμελῶς τὸν κόλακα Μένανδρος ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι, ὡς καὶ τὸν παράσιτον Δίφιλος ἐν Τελεσίᾳ. Ἀλεξις δ' ἐν καταψευδομένῳ λέγοντά τινα κόλακα τοιοῦτα παρεισάγων φησίν,

Εὐδαίμων ἐγὼ μὰ τὸν Δία
Τὸν Ὀλύμπιον, καὶ τὴν Ἀθηνᾶν. ἐχ ὅτι
Ἐν τοῖς γάμοισιν, ἄνδρες, ὠχήσωμαι,
Ἀλλ' ὅτι διαῤῥαγήσομ' αὖ θεὸς θέλῃ,
Τούτου δέ μοι γένοιτο τοῦ θανάτου τυχεῖν.

Δοκεῖ δέ μοι ὅστις ἄνδρες φίλοι ὁ καλὸς γάμος ὧδε αὖ ὠκνηκέναι εἰπεῖν καὶ τὰ ἐξ Ὀμφάλης Ἰωνος τοῦ τραγῳδιοποιοῦ. ἐναυσίαν γὰρ δεῖ με τὴν ἑορτὴν λέγειν, οἷον καθημερινήν. Ἱππίας δ' ὁ Ἐρυθραῖος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ τῆς πατρίδος ἱστοριῶν διηγούμενος ὡς ἡ ‖ Κνωπὶς βασιλεία ὑπὸ τῶν ἐκείνης κολάκων κατελύθη, φησὶ καὶ ταῦτα· Κνωπῶ

Porrò adoleſcentuli Cyprij, cuius mechanimus, adulator ille, vt ait Clearchus, fuit μαλακοκόλαξ [a]. Nam præter tantam dexteritatem blandiendi, etiam corporis illorum quibus aſſentator erat, habitum & figuram imitabatur ac effingebat, obuios ab illis cubito repellens, tritiſque pannículis [b] ſe vinciens: qua de cauſſa ipſum quidam παραγκωνιστὴν, id eſt, cubito depulſorem, alij σχηματοθήκην, id eſt, figurarum promptuarium illum vocarunt. Idem certè cum Proteo eſſe videtur adulator, vt qui non ſolùm forma ob ingenium apprimè verſatile & vafrum, ſed etiam oratione ſit omnigenus. Androcydes [c] medicus aiebat, κολακείαν, id eſt, adulationem, cognominatam inde fuiſſe, quòd iis cum quibus habet commercium, adulator παρακολλᾶται [d], id eſt, agglutinatur: vt verò ſentio, κόλαξ ob maguam [e] facilitatem dicitur, quia ſubit omnia, moribus animi velut clitellarius ac doſſuarius quidam, idque perſeueranter, nihil quod turpe ſit grauiter ferens. Adoleſcentuli illíus Cyprij vitam humidam [f] ſiquis nominet, aberrauerit nihil. Huius multos Athenis eſſe doctores Alexis in Pyrauno [g] ſic inquit:

Experimentum capere alterius vitæ cupio,
Quam ſolent omnes vocare humidam:
In Ceramico per triduum obambulans.
Eius, quam dico, vitæ magiſtros reperi
Ex vna officina triginta circiter.

Crobylus rurſum in Animo defecta:

Vitæ
Humiditas tuam aluit prodigalitatem:
Humiditatem enim quidam nunc vocant.

Antiphanes in Lemniis artem quandam aſſentationem eſſe conſtituit his verbis:

An verò eſt, eſſéne poteſt, ars iucundior
Aut reditus, quàm ſi quis ſcitè, aduletur?
Pictor in arte ſua nonnihil laborat, & amarulentus eſt:
Quanta rurſum agricolis imminent pericula?
Nemo eſt quem non angat & cura, & labor.
Nobis autem cum riſu vita & luxu traducitur.
Labor ſummus noſter eſt, ludere,
Effusè ridere, dicterio quempiam inceſſere, bibere affatim;
Nónne iucundum hoc eſt; mea quidem ſententia
poſt diuitias optimum.

Quoad eius fieri poteſt, aſſentatorem Menander in eiuſdem nominis fabula diligentiſſimè expreſſit, ac deſignauit, vt paraſitum Diphilus in Teleſia: Alexis in Mendace aſſentatorem quendam hæc loquentem inducit:

Beatus ego ſum, ita me amet Iuppiter
Olympius, ita Minerua: non quia
Ego in nuptiis epulabor, ô viri:
Sed quia diſrumpar, mihi dij ſi faueant.
Ea mors vtinam contingat mihi.

Hunc equidem, ô amici viri, helluonem exiſtimo non grauatim dicturum fuiſſe quod eſt apud Ionem tragicum in Omphale:

Annuum feſtum me dicere [h] oportet
Nobis eſſe quotidianum.

Hippias Erythræus libro ſecundo hiſtoriarum ſuæ patriæ, cùm narrat Cnopi [i] regnum à ſuis adulatoribus euerſum fuiſſe, inquit, Cnopo

de

de salute sua oraculum consulenti, deum respondisse, ac iussisse, doloso Mercurio vt sacrificaret. Paulo pòst,cùm is Delphos properaret, comitibus illis qui regnum destruere conabantur, paucorum vt dominatum stabilirent(fuerunt autem ij,Ortyges,Echarus,& Irus, inter eos qui regem obsequiosè colebant, clari & nobiles, ideóque Assentatores vocati, & blandiloqui) procul à terra in altum cum illis nauigationis sociis prouectus, ab ipsis ligatus, & in mare proiectus est. Sic oppresso rege in Chium illi cursum cùm vertissent, ab Amphiclo & Polytecno eius insulæ tyrannis impetratis copiis Erythres noctu sunt reuersi, quo tempore Cnopi cadauer in Erythrarum littus,quod nunc Leopodum vocant, fluctus ac æstus expulit:cuius vxor Cleonice, cùm in parando funere ac iustis faciendis esset occupata, celebraretúrquein ciuitate frequenti hominum conuĕtu festũ Dianæ Stopheæ derepente turbę sonus auditur,& ab Ortyge vrbe capta, amici Cnopi multi necantur: Cleonicéque recomperta Colophonem aufugit. Ortyges verò iam tyrānus adiutus milite Chio, qui suis rebus & consiliis obsisterent omnes è medio tollebat, proculcatísque & antiquatis legibus,arbitrio suo rempublicam gubernabat, neminem eorum intra muros admittens,qui populares essent.Extra mœnia ante portas oppidi forum iudiciarium idem ædificauit, vbi litigantibus ius redderet, pallio purpureáq; tunica vestitus, calceos indutus per æstatem, multis incisuris diuisos,hyeme verò cum muliebribus soleis assiduè spatians. Alebat is præterea comam,& in nodum capillus vt obtorqueretur studiosè curabat, purpureo, melinóque [b] diademate caput redimitus:cætera, fœminarum instar ornamentis prorsus aureis splendens. Ciues idem cogebat alios sibi lecticarios esse, alios lictores & apparitores, alios vias purgare:quorundam gnatos in cómunem victum ac cõsuetudinem euocabat,quibusdam imperabat suas vxores filiásque ad se vt perducerent,& si qui nõ parerent extremo supplicio illos afficiebat:si quis è suis amicis & sodalibus diem obiisset,congregatos ciues cum liberis & vxoribus mortuum deflere cogebat,pectus validè plangere,lessúmque voce magna & acuta lamentantes ac eiulantes habere,inflante flagellifero qui ad ea facienda verberibus adigeret, donec Hippotes Cnopi frater, dum festi dies agerentur, Erythræis auxiliantibus cum exercitu improuisus vrbem adortus est, illáque potius in tyrannos irruit, multísque ex ils contumeliosè discruciatis, Ortygem fugam arripientem, & alios qui cum eo fuerunt, iaculis transfixit, eorúmque liberos ac vxores cùm diris suppliciis ac verberibus fœdasset, patriæ libertatem restituit. Igitur ex his omnibus, ô amici viri, conspicuum est, quantis calamitatibus assentatio vitam hominum percellat. Theopompus libro decimonono Philippicorum autor est, ab Agathocle, qui & ipse [b] aliquando seruierat, in eorum numero quos Thessali Penestas vocant. Philippum,

μαντευομένῳ περὶ σωτηρίας, ὁ θεὸς ἔχρησε, θύειν Ἑρμῇ δολίῳ, καὶ μὴ ταῦτα ὁρμήσαντες αὐτοῦ εἰς Δελφοὺς, οἱ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καταλῦσαι βουλόμενοι, ἵν' ὀλιγαρχίαν καταστήσωνται· (ἦσαν δ' οὗτοι, Ὀρτύγης καὶ Ἴρης ὁ Ἔχαρος) οἱ σκαλοῦντο λέγοντες περὶ τῆς θεραπείας εἶναι τῶν ὑπατικῶν, [|| περίοικοι] καὶ κόλακες. συμπλέοντες οὖν τῷ Κνωπῷ, ὡς ἤδη πόρρω τῆς γῆς ἦσαν, ἀήσαντες τὸν Κνωπὸν ἔρριψαν εἰς τὸ πέλαγος. εἶτα καταχθέντες εἰς Χῖον, ἦ δυνάμιν παρὰ τῶν ἐκεῖ τυράννων λαβόντες Ἀμφίκλου καὶ Πολυτέκνου, νυκτὸς κατέπλευσαν εἰς τὰς Ἐρυθράς. καταὶ τὸ αὐτὸ καὶ τὸ τοῦ Κνωπου σῶμα ἐξεβράσθη τῆ Ἐρυθραΐς καταὶ τὴν ἀκτὴν, ἣ νυῦ Λεόποδον καλεῖται. τῆς δ' γυναικὸς τοῦ Κνωπου Κλεονίκης περὶ τὸ τοῦ σώματος κηδείαν γινομένης, ἐν ἑορτῇ καὶ πανήγυρις ἀγομένῃ Ἀρτέμιδι || Στροφέᾳ, ἐξαίφνης ἀκούεται σάλπιγγος βοή, καὶ καταληφθέντος τοῦ ἄστεος ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ὀρτύγιον, πολλοὶ μὲν ἀναιροῦνται τῶν τοῦ Κνωπου φίλων. καὶ ἡ Κλεονίκη μαθοῦσα, φεύγει εἰς Κολοφῶνα. οἱ δὲ περὶ τὸν Ὀρτύγιον τύραννον, ἔχοντες τὴν ἐκ Χίου δύναμιν, οὐκ ἀνιέμενοί τοις αὐτῶν τοῖς πράγμασι διέφθειρον. καὶ οὐ νόμους καταλύσαντες, αὐτοὶ διῆπον τὰ καθ' τὴν πόλιν ἐντὸς τείχους, οὐδένα δεχόμενοι τῶν δημοσίων. ἔξω δὲ περὶ τῶν πυλῶν δικαστήριον καταστήσαντες, τὰς κρίσεις ἐποιοῦντο, ἀλουργὰ μὲν ἀμπεχόμενοι περιβόλαια, καὶ χιτῶνας ἐνδεδυκότες περιπορφύρους. ὑποδέδεντο δὲ καὶ πολυτελῆ σανδάλια ἑκατέρους. τοῦ δὲ χειμῶνος ἐν γυναικείοις ὑποδήμασι διελέλουν περιπατοῦντες, νόμας τε ἔτρεφον καὶ πλοκαμίδας ἔχειν ἤσκουν, διειλημμένοι τὰς κεφαλὰς διαδήμασι μηλίνοις καὶ πορφυροῖς. εἶχον δὲ καὶ κόσμον ὁλόχρυσον, ὁμοίως ταῖς γυναιξίν. ἠνάγκαζόν τε τῶν πολιτῶν οὓς μὲν διφροφορεῖν, τοὺς δὲ ῥαβδουχεῖν, οὓς δὲ τὰς ὁδοὺς ἀνακαθαίρειν. || καὶ τῶν μὲν οὓς ἐᾶς εἰς τὰς || κοινὰς συνουσίας μεθεπέμποντο, τοῖς δὲ τὰς ἰδίας γυναῖκας καὶ τὰς θυγατέρας ἄγειν παρήγγελλον· οὓς δ' ἀπειθοῦντας ταῖς ἐσχάταις τιμωρίαις περιέβαλλον. εἰ δέ τις τῶν ἐκ τῆς ἑταιρείας αὐτῶν ἀποθάνοι, συνάγοντες οὓς πολίτας μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων, ἠνάγκαζον θρηνεῖν οὓς ἀποθανόντας, καὶ περιολυπεῖσθαι μετὰ βίας, καὶ βοᾶν ὀξὺ καὶ μέγα, ταῖς φωναῖς ἐφεστηκότος μαστιγοφόρου τοῦ ταῦτα ποιεῖν ἀναγκάζοντος· ἕως Ἱππότης ὁ Κνωπου ἀδελφὸς μετὰ δυνάμεως ἐπελθὼν ταῖς Ἐρυθραῖς, ἑορτῆς οὔσης, τῶν Ἐρυθραίων προσβοηθούντων, ἐπῆλθε τοῖς τυράννοις, καὶ πολλοὺς αἰκισάμενος τῶν περὶ αὐτὸν, Ὀρτύγιον μὲν φεύγοντα συνεκένησε, καὶ σὺν μετὰ τούτου. ταῖς δὲ γυναῖκας αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα δεινῶς αἰκισάμενος, τὴν πατρίδα ἠλευθέρωσεν. ἐκ τούτων δὴν ἀπάντων ἔστι συνιδεῖν ἄνδρες φίλοι, ὅσων κακῶν αἰτία γίνεται κολακεία τῷ βίῳ. Καὶ Θεόπομπος γάρ ἐν || τῇ || ἐννεακαιδεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν φησιν, Ἀγαθοκλέα δοῦλον γενόμενον, καὶ τῶν ἐκ Θετταλίας Πενεστῶν, Φίλιππον, μέγα

ὥδε αὐτῷ διωκάμμον. Διὰ τὴν κολακείαν, καὶ ὅπ ἐν τοῖς συμποσίοις σωὼν αὐτῷ, ὠρχεῖτο καὶ γέλωτα παρεσκεύαζεν, ἀπέστειλε Διαφερομένους Περραιβοὺς καὶ τῶν ἐκεῖ πραγμάτων ἐπιμελησόμενον. τοιούτους δ' εἶχεν ἀεὶ περὶ αὐτὸν ἀνθρώπους ὁ Μακεδών, οἷς διὰ φιλοποσίαν καὶ βωμολοχίαν πλείω χρόνον ὡς τὰ πολλὰ συνδιέτριβε καὶ συνήδρευε περὶ τῶν μεγίστων βουλευόμενος. ‖ ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ τάδε ‖ Ηγήσανδρος ὁ Δελφὸς, ὡς τοῖς Αθηναίοις εἰς τὸ ‖ Διόμειον Ηρακλείου ἀθροιζομένοις τοῖς τὰ γέλοια λέγουσιν, ἀπέστειλεν ἱκανὸν κερμάτιον, ἐπιτρέψας τισὶν ἀναγράφουσι τὰ λεγόμενα ὑπ' αὐτῶν ἀποστέλλειν πρὸς αὐτόν. Θεόπομπος δ' ἐν ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ ἱστοριῶν φησὶν εἰδὼς ὁ Φίλιππος ἀκολάστους ὄντας, καὶ περὶ τὸν βίον ἀσελγεῖς, συνουσίας αὐτῶν κατεσκεύαζε, καὶ παντὸς τρόπου ἀρέσκειν αὐτοῖς ἐπειρᾶτο. καὶ γὰρ ὀρχούμενος καὶ κωμάζων καὶ πᾶσαν ἀκολασίαν ὑπομένων. ἦν γὰρ καὶ φύσει βωμολόχος, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν μεθυσκόμενος, καὶ χαίρων τοῖς ἐπιτηδεύμασι τοῖς πρὸς ταῦτα συντείνουσι, καὶ ‖ τῶν ἀνθρώπων τοῖς ‖ δὐφυέσι καλουμένοις. καὶ τὰ γέλοια λέγουσι καὶ ποιοῦσι, ‖ καὶ [πλείους τῶν] θεττα-
χρ. πλείες εἰσὶ χρ. ὃς ἠρεῖτο μᾶλλον ταῖς σ.
λῶν τῶν αὐτῷ πλησιασάντων· [ἠρεῖτο μᾶλλον ἐν ταῖς συνουσίαις] ἢ ταῖς δωρεαῖς. τὰ πραπλήσια ἐποίει καὶ ὁ Σικελιώτης Διονύσιος, ὡς Ευβουλος ὁ κωμῳδοποιὸς παρίστησιν ἐν τῷ τυράννῳ ὁμωνύμῳ δράματι.

Αλλ' ἔστι τοῖς σεμνοῖσιν αὖ δαδέστερος,
Καὶ τοῖς κόλαξι πᾶσι τοῖς σκώπτουσί τε
χείτὲναντίον, ἀόργητος. ἡγεῖται δὲ καὶ Τέττιξ ἐλεύθερος μόνος κ' ἂν δ'.
[Ατὴν ἀόργητος, ἡγεῖται ἦ]
Τούτοις μόνοις ἐλεύθερος κἂν δᾶλος ἦ.

Αλλὰ μὴν καὶ τοῦτ' ἀποβάλλοντας τὰς οὐσίας εἰς μέθας καὶ κύβους, καὶ τὴν τοιαύτην ἀκολασίαν, οὐ μόνον ὁ Διονύσιος ἀνελάμβανεν, ἀλλὰ καὶ ὁ Φίλιππος. ἱστορεῖ δὲ περὶ ἑκατέρου Θεόπομπος ἐν μὲν τῇ ἐνάτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ γράφων οὕτως, Φίλιππος μὲν κοσμίους τοὺς ἤθη καὶ τοὺς τῶν ἰδίων ἐπιμελουμένους ἀπεδοκίμαζε· τοὺς δὲ πολυτελεῖς καὶ ζῶντας ἐν κύβοις καὶ πότοις, ἐπαινῶν ἐλάμα. τιγδρομῶ οὐ μόνον αὐτοὺς τοιαῦτα ἔχειν παρεσκεύαζεν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἄλλης ἀδικίας καὶ βδελυρίας ἀθλητὰς ἐποίησεν. τί γὰρ τῶν αἰσχρῶν ἢ δεινῶν αὐτοῖς ἀπῆν πρᾶξαι, ἢ τί τῶν καλῶν καὶ παιδαίων οὐκ ἀπῆν; οὐχ οἱ μὲν ξυρούμενοι καὶ λεαινόμενοι διετέλουν ἄνδρες ὄντες; οἱ δ' ἀλλήλοις ἐτόλμων ἐπανίστασθαι πώγωνας ἔχοντες. καὶ παρήγοντο μὲν δύο καὶ τρεῖς ἑταιρουμένους· αὐτὸς δὲ τὰς αὐλὰς ἐκείνοις χρῆσθαι ἑτέροις παρεῖχον. ὅθεν δικαίως ἄν τις αὐτοῦ οὐχ ‖ ἑταίρους, ἀλλ' ἑταίρας ὑπέλαβεν. οὐδὲ στρατιώτας, ἀλλὰ χαμαιτύπας παρεσηγόρευσεν. ‖ ἀνδροφόνοι γὰρ τὴν φύσιν ὄντες, ἀνδρόπορνοι τὸν τρόπον ἦσαν. παρὸ ἦν τύχοις, ἀντὶ μὲν τοῦ νήφειν, τὸ μεθύειν ἠγάπων, ἀντὶ δὲ τοῦ κοσμίως ζῆν, ἁρπάζειν καὶ φονεύειν ἐζήτουν. καὶ τὸ μὲν ἀληθεύειν καὶ ταῖς ὁμολογίαις ἐμμένειν,
χρ. ἐν τῷ σεμνοτάτων ὑπ.
οὐκ οἰκεῖον αὐτῶν ἐνόμιζον· ‖ τὸ δ' ἐπιορκεῖν καὶ φενακίζειν, [ἐν τῷ σμικρῷ ὑπελάμβανον.]

A ob assentationem magnæ apud ipsum autoritatis, quòd in conuiuiis illi familiaris saltaret, ac risum moueret, contra Perrhæbos[a] missum fuisse, eorum agros vastaturum, totiúsque belli gerendi curam suscepturum. Eiusmodi homines semper habuit in comitatu suo Philippus Macedo, cum quibus ob bibacitatem, ac scurrilitatem, sæpius temporis multum terebat, in eorum consessu de maximis rebus consultans. De eodem narrat Hegesander Delphus, facetis & ridicula loquentibus B in Herculis templo Domeorum[b], coëuntibus non pœnitendam pecuniam donasse, ac quibusdam, vt quæ dicerentur lepidè, perscriberent, & ad se perferenda curarent, mandasse. Theopompus libro vigesimosexto historiarum tradit, Philippum cùm Thessalos intemperantes esse, ac lasciuæ petulantisque vitæ perspiceret, eorum conuentus ac contubernia instituisse, iisque vt placeret modis omnibus fuisse conatum, cum illis saltasse, comessatum fuisse, cuiuis libidini se ac nequitiæ tradidisse, nempe qui natura esset importunis salibus dicax, quotidie inebriaretur, & C iis vitæ rationibus gauderet, quæ illò dirigunturtum etiam hominibus quos ingeniosos[c] vocant, & ridicula vel facientibus, vel dicentibus: qua victus consuetudine in amicitiam plures eorum qui illi se addixerunt pertraxit, quàm nuneribus. Idem factum à Dionysio Siculo EVbulus comicus ostendit in fabula, cui titulus est Tyrannus:

Erga viros graues is est ferox nimis, & intractabilis,
D *Erga assentatores, & eos quibus est ludibrio,*
Placidus, ac minimè iracundus, illos existimans
Solos esse liberos, vel si sint mancipia.

Verumtamen eos qui facultates suas in temulentiam, aleam, & huiusmodi flagitia dilapidassent, non solùm Dionysius, verumetiam Philippus receptos colligebat. De vtroque Theopompus libro quadragesimonono hæc refert: Philippum modestos homines, benè moratos, & ad rem familiarem attentos contempsisse, E sumptuosos autem, in compotationibus aleáq; vitam traducentes, collaudasse, & honorasse: nec tantùm iis vitiis vt operti forent adcurasse, sed etiam vt aliorum generum improbitatis ac iniustitiæ eximij propugnatores & athletæ periti forent. Ecquid enim turpe vel scelestum ab illis abfuit? quid contra honestum probúmve adfuit? Horum enim quidam iam[d] viri barbam identidem radebant, & vellebantur: alij vero barbari citra pudorem vicissim se impudicabant, stupris intercutibus se flagitantes: regi verò duo vel tres circumducebatur, F qui paterentur muliebria, & eandem operã nauarent alios subagitantes. Quamobrem illos iure aliquis non amicos regis, sed amicas esse credidisset, nec milites, sed prostibula nuncupasset, ingenio quidem ac natura sanguinarios, & homicidas, moribus autem virilia scorta. Præterea sobrietatem ij perosi temulentiæ dediti fuere: ab omni modestia prorsus alieni, quos rapinis spoliarent, & trucidarant inuestigabant: vera loqui: & pacta seruare se indignum esse credebant: alios contrà decipere, & peierare, arbitrabantur esse maximè laudabile.

Quæ

Quæ ad manum erant ij negligebant: quæ deerant concupiscebant, idque magnæ partis Europæ domini. Etenim sic existimo cùm familiares & amici Philippo tum octingentis plures non essent, eos tamen fructus ampliores percepisse, quàm Græcorum millia decem, latissimam regionem & fœcundissimam possidentium. De Dionysio idem autor libro vigesimoprimo historiarum hæc tradit: Dionysius Siciliæ tyrannus, eos qui patrimonium alea, temulentia, aliáque id genus petulantia progredissent, adsciscebat, & benignè fouebat, quia perditis ac flagitiosis moribus suis vellet esse comites. Ridiculis delectatum fuisse Demetrium Poliorcetem scribit Phylarchus libro decimo historiarum. Idem decimoquarto hæc scripta reliquit: Gratum porrò Demetrio [a] fuit inter conuiuandum assentatores videre, soli Demetrio regi libantes, Ptolemæo verò classis præfecto: Lysimacho custodi thesaurorum: Seleuco elephantorum magistro[b]: quæ ad hunc modum distincta illi plurimum inuidiæ ac maleuolentiæ conciliarunt [c]. Herodotus tradit Amasin Ægyptiorum regem libenter iocari solitum, & conuiuas irridere. Cùm adhuc, inquit, priuatus esset, compotationibus gaudebat, & iocis, vir alioqui minimè ambitiosus. Nicolaus libro vigesimoseptimo historiarum prodidit Syllæ Romanorum imperatori adeò placuisse mimos [d], ac ridiculos homines, quòd ex ludicris magnam voluptatem caperet, vt illis agri publici iugera multa sit largitus. Quantum ea re exhilararetur, ostendunt ipsius comœdiæ satyricæ patria lingua conscriptæ. Theophrastus libro de Comœdia scribit, Tirynthios iocosos, sed ad res serias inutiles, ad oraculum Delphicum se contulisse, eius monitu ab eo vitio liberari exoptantes: vaticinatúmque deum fuisse, immolatum Neptuno taurum si continentes risum in mare abiicerent, cessaturam eam socordiam: illos autem metuentes ne quid peccarent aduersus dei responsum, sacro pueri ne interessent vetuisse: vnum tamen cùm id resciuisset, turbæ permixtum aliis cum clamore ipsum aspellentibus dixisse, Quorsum hæc? an Sphagium [e] vestrum ne euertam timetis? oborto risu sic illi reipsa cognouerunt deum innuisse inueteratam consuetudinem emendari non posse. Sosicrates libro primo Rerum Creticarum ait, proprium id esse Phæstiæis vt statim pueruli in dicendis salibus exerceantur, ideóque accidere vt illi sententiosè, breuiter, ac scitè quædam pronuntiarent oportunè, quia primis annis ita consueuissent, ac ob id Cretenses omnes facetiarum lepôrem illis ridiculum tribuerent. Post assentationem secundo loco fastuosam [f] iactantiam posuit Alexandrides comicus in Pharmacomanti [g], his verbis:

Quòd ostentator arrogans sim, hoc me increpas.
Sed quid ita? Hæc ars profectò omnibus longe cæteris.
Nobilior est, assentatrice dempta, quæ antecellit.

Psomocolacis [h] sic Antiphanes in Gerytade meminit:

Quò bone Psithyre, Colax, Sannyrio,
Pergitis scelesti ac perditi psomocolaces?

καὶ τῶν μὲν ὑπαρχόντων ἠμέλουν, τῶν δὲ ἀπόντων ἐπεθύμουν. καὶ ταῦτα μέρος τι τῆς Εὐρώπης ἔχοντες. οἶμαι γὰρ οὐκ ἑταίρους οὐ πλείονας ὄντας κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἀκτήσασθαι, οὐκ ἐλάττω καρπίζεσθαι γῆν ἢ μυρίους τῶν Ἑλλήνων, οὐ τῇ ἀρίστῃ καὶ πλείστῃ χώραν κεκτημένους. καὶ περὶ Διονυσίου δὲ τὰ παραπλήσια ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ περὶ τῶν εἴκοσι· Διονύσιος ὁ Σικελίας τύραννος, ‖ οὐ διαβάλλοντας τὰς οὐσίας εἰς μέθας καὶ κύβους, καὶ τὰ τοιαῦτα ἀκολασίαν. (ἠβούλετο γὰρ ἅπαντας εἶναι διεφθαρμένους καὶ φαύλους,) [‖ οὓς καὶ δι' ὃ περιέπετο.] Καὶ Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς φιλόγελως ἦν, ὡς ἱστορεῖ Φύλαρχος ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν. ἐν δὲ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ γράφει οὕτως, [‖ ὥστε ‖ εὔκολα] Δημήτριος οὐ κολακεύοντας αὐτὸν ἐν τοῖς συμποσίοις καὶ ‖ ὑπερφυεῖς δημηγορίας μόνου βασιλέως, Πτολεμαίου δὲ ‖ μόνου ναυάρχου, Λυσιμάχου δὲ γαζοφύλακος, Σελεύκου δὲ ἐλεφαντάρχου. [καὶ ταῦτα οὕτως] οὐ τὸ τυχὸν σωφρονεῖ μῖσος. Ἡρόδοτος δέ φησιν Ἄμασιν Αἰγυπτίων βασιλέα παιγνιήμονα εἶναι σκώπτειν οὐ συμποτικὸς, καὶ ὅτε ἰδιώτης ἦν, φιλοπότης ὑπῆρχε καὶ φιλοσκώμμων, οὐ κατεσπουδασμένος ἀνήρ. Νικόλαος δὲ ἐν τῇ ἑβδόμῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Σύλλαν φησὶ τὸν Ῥωμαίων στρατηγὸν οὕτω χαίρειν μίμοις καὶ γελωτοποιοῖς φιλόγελων ὑπάρχοντα, ὡς καὶ πολλὰς γῆς μέτρα αὐτοῖς χαρίζεσθαι τῆς δημοσίας. ἐμφανίζουσι δὲ αὐτοῦ τὸ περὶ ταῦτα ἰλαρὸν αἱ ὑπ' αὐτοῦ γραφεῖσαι σατυρικὴ κωμῳδίαι τῇ πατρῴῳ φωνῇ. Τιρυνθίους δέ φησι Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ κωμῳδίας φιλόγελως ὄντας, ἀχρείους δὲ πρὸς τὰ σπουδαιότερα τῶν πραγμάτων, καταφυγεῖν ἐπὶ τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον, ἀπαλλαγῆναι βλαμμένους τοῦ πάθους· καὶ τὸν θεὸν ἀνελεῖν αὐτοῖς, ἣν θύοντες τῷ Ποσειδῶνι ταῦρον ἀγελαστὶ τοῦτον ἐμβάλωσιν εἰς τὴν θάλατταν, παύεσθαι. οἱ δὲ δεδιότες μὴ ἁμαρτωσι τοῦ λογίου, οὐ παῖδας ἐκώλυσαν παρεῖναι τῇ θυσίᾳ. μαθὼν δὲν εἰς ὃ συγκαταμιχθεὶς, ἐπεὶ πολὺ ἐβόων ἀπελαύνοντες αὐτὸν, τί δὴ ἔφη δεδοίκατε μὴ τὸ σφάγιον ὑμῶν ἀνατρέψω; γελασάντων δὲ, ἔμαθον ἔργῳ τὸν θεὸν δείξαντα ὡς ἄρα τὸ πολυχρόνιον ἦθος ἀμήχανόν ἐστι θεραπεῦσαι. Σωσικράτης δὲ ἐν πρώτῳ Κρητικῶν, ἴδιόν τι φησὶ τοῦ Φαιστιεῖς ὑπάρχειν. σκοπεῖν γὰρ ἀσκεῖν ἐκ παιδαρίων ὀξὺς τὸ γέλοια λέγειν· διὸ καὶ συμβεβηκέναι αὐτοῦ ἀποφέρεσθαι πολλάκις δι' ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐξ ἀρχῆς σωφροσύνης. ὥς τε παῖζας οὐ κατὰ Κρῆτα τύχοις ἀναπηδήσας τὸ γέλοιον. ‖ Τῇ δὲ ἀλαζονείᾳ μετὰ τῶν κολακείων χώραν δίδωσιν ‖ Ἀλεξανδρίδης ὁ κωμῳδιοποιὸς, ἐν Φαρμακομαίτει, λέγων οὕτως,

[Οπ εἰμὶ ἀλαζὼν τοῦτ' ὀπιπιμᾷς.
Ἀλλὰ τίνι; τῇ γὰρ αὕτη τἄλλας τέχνας πᾶσας πολὺ]
Μετὰ τῶν κολακείων, ἥδε μὲν γὰρ ἀφέρει.

Ψωμοκόλακας δὲ μνημονεύει [‖ Ἀντιφάνης] ἐν Γηρυτάδῃ οὕτως, ‖ Ψίθυρός τε ‖ καλοῦ καὶ Κόλαξ καὶ Σαννυρίων. ποῖ φθείρεσθ' ὀπίτριπτοι ‖ ψωμοκόλακες; φίλη

χρ. ἐφίλει τὰ εὖ πεπειῆπε,

χρ. πάντως ἤκουε χρ. τὰ ταῦτα αὐτῷ

CAP. XVIII.

χρ. Οπ εἰμὶ ἀλαζὼν τοῦτ' ὀπιπμᾶς, ἀλλὰ πῶ; Νικᾷ γὰρ αὕτη τὰς τέχνας πᾶσας πολὺ

χρ. Λεισοφάνης

Φιλήμων Ἀναπεσουμένῃ, Ψωμοκόλαξ δ' ἔσθ' ὅτῳ.
Φιλιππίδης δ' ἐν Ἀναπεύσει,
Ψωμοκολακούων καὶ παρεισιὼν ἀεί.
κυρίως δ' ὁ κόλαξ ὅπερ τοὔνομα κεῖται. κόλον γὰρ ἡ τροφή, ὅθεν καὶ ὁ βουκόλος, καὶ ὁ δυσκόλος, ὃς ἐστι δυσάρεστος καὶ στυγνός. κοιλία τε, ἡ τῶν τροφῶν δεκτικὴ. ψωμοκόλαφον δ' εἶπε Δίφιλος ἐν Θησεῖ οὕτως,

Σὲ μὲν καλοῦσι ψωμοκόλαφον δραπέτην.

‖ Τοσαῦτα τοῦ Δημοκρίτου εἰπόντος, καὶ πάντων αἰτησάντων ἐν τῷ ‖ Σαμβρίᾳ βομβυλιῷ, ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, Καὶ τίς ὁ Σαμβρίας ἔστος; καὶ μέλλοντος ἀπεραντολογίας πολλὰς διεξιέναι, παρεφάνη πλῆθος οἰκετῶν καὶ τοῖς τῶν ἐδωδίμων εἰσκομίζοντες. τοῦτ' οὖν πάλιν ὁ Δημόκριτος καὶ τὸ ἀκόλουθον ἔφη, Ἀεί ποτε ἐγὼ ἄνδρες φίλοι τεθαύμακα τὸ τῶν δούλων γένος, ὡς ἔστιν ἐγκρατὲς τοσούτοις ἐγκαλινδουμένοις λιχνείαις. ταύτας καὶ ὑποπτεροῦσιν οὐ μόνον ἀπὸ φόβον, ἀλλὰ καὶ διδασκαλίαν, οὐ τὴν ἐν δουλοδιδασκάλῳ Φερεκράτους, ἀλλὰ ἐθισθέντες. οὐχ ὡς ἀπείρημόν ποτ' τοῦτο καθάπαξ ἐν Κῷ τῇ νήσῳ, ὅταν τῇ Ἥρᾳ θύωσιν. φησὶ γὰρ Μακαρεὺς ἐν τῇ τρίτῃ [Κωικῶν,] ὅτι οὐδένα τῇ Ἥρᾳ θύουσιν οἱ Κῶοι, οὔτε εἰσίασιν εἰς τὸ ἱερὸν δοῦλος, οὔτε γεύεταί τινος τῶν παρεσκευασμένων. καὶ Ἀντιφάνης δ' ἐν Δυσπεράτῳ φησὶν,

Ὁρᾶν τε κείμενα
Ἀμητὰς ἡμιβρώτους ὀρνίθειά τε,
Ὧν οὐδὲ λειφθέντων θέμις δούλῳ φαγεῖν,
Ὡς φασιν αἱ γυναῖκες.

Ἐπικράτης δ' ἐν Δυσπεράτῳ ἀγανακτοῦντά τινι ποιεῖ τινὰ τῶν οἰκείων καὶ λέγοντα,

Τί γὰρ ἔχθιον ἢ ταῖς ταῖς καλεῖσθ' ὅταν πόρνη,
Καὶ ταῦτ' ἀγρείῳ μειρακυλλίῳ τινί
Τὴν ἀμίδα φέρειν, ὁρᾶν τε κείμενα
Ἀμητὰς ἡμιβρώτους, ὀρνίθειά τε.
Ὧν οὐδὲ λειφθέντων θέμις δοῦλῳ φαγεῖν
Ὡς φασιν αἱ γυναῖκες. ὃς ἢ χοᾶ πίῃ
Γάρσιν καλοῦσι καὶ λάμυρον ὃς αὖ φάγῃ
Ἡμῶν τι τούτων,

Ἐκ τῆς ὑποθέσεως τῶν ἰαμβείων, δῆλός ἐστιν ὁ Ἐπικράτης τὰ πρὸς Ἀντιφάνους μετενεγκών. Διοσχίδας δ' ἐν τοῖς Μεγαρικοῖς [τὰς καλουμένας Φησὶν † ἀραιάς.] (μεταξὺ δ' [τῆς Κνίδας] καὶ τῆς Σύμης εἰσὶν,) ὑμοίως διαφορᾶς τοῖς συνεξορμήσασι τῷ Τριόπᾳ μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον. ἐκ τῶν μὲν ‖ εἰς τὸ δωμάτιον ἀναχωρησάντων, οἱ μὲν κατὰ φόρβαντα μείναντες εἰς Ἰηλυσὸν ἦλθον· οἱ δὲ μετὰ Περιέργου τοῦ Καμιρέως καλέσαντος. ὅτε λέγεται καθαράσασθαι τὸν Περίεργον τῷ φόρβαντι. καὶ διὰ τοῦτο τὰς νήσους Ἀραιὰς κληθῆναι. Ναυαγήσας δ' ὁ φόρβας, ἐκ Παρθενίας τῆς φόρβαντος, καὶ τοῦ Περιέργου ἀδελφῆς διενήξατο εἰς Ἰηλυσὸν ὅπου τὸν καλούμενον τόπον Σχεδίαν. καὶ αὐτοῖς περιτυχὼν Θαμνοῦς, ὃς ἐτύγχανε κατὰ τὴν Σχεδίαν κυνηγετῶν, ἦγεν ὡς ξενίσων εἰς οἶκον, καὶ τὸν οἰκέτην ἀπέστειλεν ἀπαγγελοῦντα τῇ γυναικὶ ταῦτα παρασκευάζειν, ὡς ἄγοντος αὐτοῦ ξένους.

γρ. Κωακᾶν

γρ. τὰς κλαιδμὰς φησὶν Ἀραιάς.

γρ. τῆς Κνιδίας

A Philemon in Renouata, vel Reiuuenescente:

Hic psomocolax est,

Philippides in Renouatione [a]:

Semper ingressus psomocolacem is agit.

Colacis appellatio mirificè congruit. Est enim κόλον, alimentum, vnde βουκόλος [b], & δυσκόλος [c], id est, morosus, ac fastidiosus: & κοιλία, venter, cibi conceptaculum. Diphilus in Theseo Psomocolacum inflexione secunda sic dixit:

Esse te aiunt psomocolacum, ac fugitiuum.

B Hactenus locuto hæc Demetrio & in bombylio [d] Sambria vinum poscente, Quis hic Sambrias est? inquit Vlpianus. Illo autem ad prolixam quandam [e] & immensam se orationem accingente, famuli apparuere multi, cibos afferentes, de quibus rursum continuato sermone Democritus hæc disseruit. Ego equidem, ô amici viri, semper admiratus sum generis seruorum continentiam, cùm in tantis cupediis versentur, ac tanquam volutentur, quas non solùm ob verberum timorem despiciunt, sed ob disciplinam, haud eam quidem, quam in Seruorum magistro Pherecrates explicuit, sed ob veterem consuetudinem, nec quòd interdictum hoc sit, vt in insula Co, Iunoni cùm sacra faciunt. Nam vt Macareus libro tertio Coïcorum scribit, Coï Iunoni cùm sacrificant, neque templum vllus seruus ingreditur, nec quidquam gustat ex iis quæ sunt apparata. Itaque Antiphanes in Dysprato [f] non abs re dicit:

C *Apposítos videre semesos Ametas,*
Et auiculas, quas relictas à conuiuis, ne seruo quidem,
Vt aiunt mulieres, comesse fas est.

D Epicrates in Dysprato quendam stomachantem seruum sic inducit:

Quid molestius, quàm dum conuiuæ potantes puer, puer,
Inclamant? quàm imberbi adolescentulo
Cuidam matulam afferre? appositósque
Semesos ametas conspicere, & auiculas?
Quibus derelictis seruo vescinefas,
E *Vt aiunt fœminæ: si quis nostrum bibit*
Congium, gulosum vocant: eorum si quid comedit, helluonem.

Collatis inter se versibus his Iambicis palam est, ex Antiphane suos Epicratem mutuatum fuisse. Dieuchidas in Megaricis scribit Aras [g] insulas inter Symen [h] & Gnidon sitas sic vocatas fuisse: quòd exorto dissidio post interitum Triopæ inter eos qui cum illo regionem [i] inuaserant, aliis domum reuersis: qui cum Phorbante [k] manserunt, in Ialysum [l] transiuisse: qui cum Periergo, Camirum tenuisse: verùm Periergum [m] Phorbantem diris imprecationibus deuouisse, indéque iis insulis nomen fuisse datum. Phorbantem verò paulo pòst naue fracta, simul cum Parthenia sua & Periergi sorore in Ialysi locum enatasse, quem Schedian appellant, & Thamnea, qui tum circà Schedian venabatur, factum illis obuium, in hospitium domũ saluos duxisse, seruo præmisso qui vxori id nuntiaret, vt accipiendis hospitibus quæ opus essent pararentur:

F Verùm

Verùm cùm domum peruenissent, Thamneum, quia paratum nihil offendissent, triticum iniectum pistrino cum aliis quæ conuenientbant, permoluisse, ac eo cibasse hospites, Phorbantémque adeò illa hospitali benignitate fuisse delectatum, vt moriens cum obtestatione amicos sit precatus sibi liberi vt homines parentarent [a], morémque illum adhuc seruari in Phorbantis sacrificio, in quo nonnisi liberi ministrant, accessu per religionem seruis interdicto. Quoniam verò ex iis quę Vlpianus proposuit, vnum hoc est, de seruis nobis vt sermo habeatur, agitedum, reuocemus in memoriam quæ de iis iam olim nobis lecta sunt, de illis disceptaturi. Pherecrates in Agrestibus inquit:

Nec Manes [b] tum, nec Sacis [c] vlli fuit
Seruus: illas oportebat domi elaborare omnia.
Præter hæc diluculo fruges molebant,
Vt molarum quas tractabant, strepitu personaret pagus.

Anaxandrides in Anchise:

Nulla vsquam est, ô bone vir; seruorum ciuitas:
Transfert enim fortuna omnium corpora.
Nunc quidem multi sunt nondum liberi,
Cras [d] autem Sunienses [e]: tertio post die foro
Iidem viuntur [f]: clauum enim vertit cuique deus.

Posidonius Stoicus vndecimo libro historiarum scribit, Quosdam, & eos non paucos, quia propter imbecillitatem ac tarditatem mentis ius suum tueri nequirent, prudentioribus se ministros tradidisse, vt iis quæ necessariò prouideri debent, ab illis defensi, vicissim reddant suam ipsis, quam possunt, ministrandi operam. Hoc sanè modo Heracleotis subditi sunt Mariandyni g, seruituros se perpetuò stipulati, si quæ ad vitam necessaria sunt, ij suppeditarent, & insuper nominatim hoc pacti, extra Heracleotarum tractum nullum ex suis venum iri, sed in illorum tantùm regione fore venalem. Fortassis igitur EVphorion heroïcorum versuum scriptor, sic Mariandynos vocat δωροφόρους [h].

Dorophori accersuntur cum fremitu & horrore
suos reges [i] formidantes.

Callistratus Aristophanis interpres Dorophoros appellatos fuisse tradit, vt acerba detraheretur famulorum nomenclatura, quod & Spartiatæ in suis Elotibus fecerunt, in suis Penestis Thessali, Cretenses in Clarotis, qui & domesticos seruos Chrysonetos [k] nuncupant, Amphamiotas verò qui degunt in agris, indigenas autem, sed bello captos, & in seruitutem redactos, κλαρώτας, quòd sortitò diuisa præda in dominorum potestatem venerint. Ephorus autem libro tertio historiarum tradit, Cretensibus seruos Clarotas appellari à sortibus ductis, cùm distribuerentur. His in Cydonia [l] feriæ quædam legibus & antiqua consuetudine permissæ sunt, quibus ab aditu ciuitatis arcentur ingenui, seruique in omnibus rebus dominantur, vt liberos etiam flagris cædere liceat. Sosicrates libro secundo Rerum Creticarum tradit, publicam [m] ac communem seruitutem à Cretensibus vocari μνοΐαν, priuatorum autem mancipia, Amphamiotas: Periœcos [n] autem, Subditos.

A ἐλθὼν δ' εἰς οἶκον, ὡς οὐδὲν εὗρε παρεσκευασμένον, αὐτὸς ἐπιβαλὼν τὸν σῖτον ἐπὶ τὸν ἀλέστην καὶ τἄλλα συνεκόλουθα, ἔπειτα ἀλέσας ἐξένισεν αὐτούς. καὶ ὁ Φόρβας οὕτως ἐπὶ τῷ ξενισμῷ ἥσθη, ὡς καὶ τὸν βίον τελευτῶν ἐπέσκηψε τοῖς φίλοις, δι' ἐλευθέρων τοὺς ἀναγκαίους ἐπιτελεῖν αὐτῷ, ἃ τὸ ἔθος Μαριανδύνοις ἐν τῇ θυσίᾳ τοῦ Φόρβαντος. ἐλεύθεροι γάρ εἰσιν οἱ Μαριανδυνοῦντες. δούλῳ δὲ παρεισελθεῖν οὐκ ἔστιν ὅσιον. ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦτ' ἐστὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Ολύμπου παρεισπεπτωκότων, ἃ τὸ παλαιὸν οἰκεῖος, φέρε ἐπωμόσωμεν καὶ ἡμεῖς [ἀναπεμπασμόν] τοῖς αὐτῶν, ἐξ ὧν πάλαι τυγχάνομεν ἀνεγνωκότες. Φερεκράτης μὲν γὰρ ἐν Αγρίοις φησίν·

ΟΥ γὰρ ἦν τότε γε Μάνης οὔτε Σακης οὐδενὶ
Δοῦλος, ἀλλ' αὐτοῖς ἔδει μοχθεῖν ἅπαντα τἀν τῇ οἰκίᾳ.
ΕΙτ' ἐπεθρύπτισιν [εἶλον ὀρθραῖα τὰ σιτία,]
Ὡς τε τὸν κώμυλον ὑπηχεῖν θιγόντος τὰς μύλας.

Καὶ Αναξανδρίδης ἐν Αγχίσῃ φησίν,

ΟΥκ ἔστι δούλων ὦ γάθ' οὐδαμοῦ πόλις.
Τύχη γὰρ πάντα μεταφέρει τὰ σώματα.
Πολλοὶ γὰρ νῦν μὲν εἰσιν οὐκ ἐλεύθεροι,
ΕΙς ταὔριον δ' ἴσως εἶτ' εἰς τρίτον,
Αγορᾷ κέχρηται· τὴν γὰρ οἰκίαν τρέφει
Δαίμων ἑκάστῳ.

Ποσειδώνιος δέ φησιν ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τῇ τῶν ἱστοριῶν ἑνδεκάτῃ, πολλούς τινας ἑαυτῶν ἀδυναμοῦντας πρὸς τὸ ζῆν, διὰ τὴν ἀφροσύνην ἀθενεῖς, ἐπιδόναι ἑαυτοὺς εἰς τὸ τῶν σωφρονεστέρων ὑπηρετεῖν, ὅπως ὧν ἐκείνων τυγχάνοντες εἰς τὰς ἀναγκαίας ἐπιμελείας, αὖθις πάλιν ἀποδιδῶσιν ἐκείνοις δι' αὐτῶν ἃ αὐτοῖς ὑπηρετεῖν δυνατοί. Καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ Μαριανδυνοὶ μὲν Ηρακλεώταις ὑπεδήσαντο, ἀφ' τέλους ὑποχόμενοι θηλύου· παρέχειν αὐτοῖς τὰ δέοντα. πρὸς δὲ τοὺς ἀλλοφύλους μηδενὸς αὐτῶν ἔσεσθαι πράσιν ἔξω τῶν Ηρακλεωτῶν χώρας. ἀλλ' ἐν αὐτῇ μόνον τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ. διὸ καὶ οὐ διὰ τοῦτο ὁ ΕΥΦορίων ὁ ἐποποιὸς τοὺς Μαριανδυνοὺς δωροφόρους κέκληκεν.

Δωροφόροι καλέονται ὑποφέροντες ἀναγκαῖα. λέγει δὲ καὶ Καλλίστρατος ὁ Αριστοφάνους, ὅτι τοὺς Μαριανδυνοὺς ὠνόμαζον μὲν δωροφόρους, ἀφαιρουμένους τὸ πικρὸν τὸ ἀπὸ τῶν οἰκείων προσηγορίας· καθάπερ Σπαρτιάται μὲν ἐποίησαν ἐπὶ τῶν Ειλώτων Θετταλοὶ δὲ ἐπὶ τῶν Πενεστῶν. Κρῆτες δὲ ἐπὶ τῶν Κλαρωτῶν, καλοῦσι δὲ οἱ Κρῆτες τοὺς μὲν καθ' αὑτοὺς οἰκέτας, χρυσωνήτους· Αμφαμιώτας δὲ τοὺς καθ' ἀγρὸν, ἐγχωρίους μὲν ὄντας δουλωθέντας δὲ κατὰ πόλεμον, ἀφ' τοῦ πληρωθῆναι δι, Κλαρώτας. Ο ΕΦορος δ' ἐν τρίτῃ ἱστοριῶν, Κλαρώτας φησὶ Κρῆτες καλεῖσθαι τοὺς θέλοντας, ἀπὸ τοῦ γενομένου αὐτοῖς κλήρου. τούτοις δὲ εἰσὶ νενομισμέναι τινὲς ἑορταὶ ἐν Κυδωνίᾳ, ἐν αἷς οὐκ εἰσίασιν εἰς τὴν πόλιν ἐλεύθεροι, ἀλλ' οἱ θέλοι πάντων κρατοῦσι, καὶ κύριοι μαστιγοῦν εἰσι τοὺς ἐλευθέρους. Σωσικράτης δὲ ἐν δευτέρῳ Κρητικῶν, τὴν μὲν κοινὴν φησὶ δουλείαν οἱ Κρῆτες καλοῦσι μνοΐαν, τὴν δὲ ἰδίαν, ἀφαμιώτας, οὓς δὲ περιοίκους, ὑπηκόους.

Ga

τὰ ἀβροβολήσια ἱστορεῖ καὶ Δωσιάδας ἐν τετάρτῳ Κρητικῶν. Θετταλῶν ἢ λεγόντων Πενέστας οὐ μὴ γόνῳ δούλους, ἀλλὰ πόλεμον δ' ἁλωκέναι, Θεόπομπος ὁ κωμικὸς ἀποχρησάμενος τῇ φωνῇ φησί·

‖ Δεσπότου Πενέστου ἐστὶν ἀεὶ βουλευτήριον.

Φιλοκράτης δ' ἐν δευτέρῳ Θετταλικῶν, εἰ γνήσιά ἐστι τὰ συγγράμματα, καλεῖσθαι φησὶ καὶ Πενέστας καὶ Θετταλοικέτας. Ἀρχέμαχος δ' ἐν τῇ τρίτῃ Εὐβοϊκῶν, Βοιωτῶν φησι τῶν τὴν Ἀρναίαν κατοικησάντων, οἱ μὴ ἀπαρόντες εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἀλλ' ἀμφιλοχωρήσαντες παρέδωκαν ἑαυτοὺς τοῖς Θετταλοῖς δουλεύειν καθ' ὁμολογίας· ἐφ' ᾧ οὔτε ἐξάξουσιν αὐτοὺς ἐκ τῆς χώρας, οὔτε ἀποκτενοῦσιν· αὐτοὶ δὲ τὴν χώραν αὐτοῖς ἐργαζόμενοι τὰς συντάξεις ἀποδώσουσιν. οὗτοι οὖν οἱ κατὰ τὰς ὁμολογίας καταμείναντες, καὶ παραδόντες ἑαυτούς, ἐκλήθησαν τότε Μένεστοι, νυνὶ δὲ Πένεσται καὶ πολλοὶ τῶν κυρίων ἑαυτῶν εἰσὶν εὐπορώτεροι. καὶ Εὐριπίδης ἐν Φρίξῳ, Λάτριας αὐτοὺς ὀνομάζει διὰ τούτων,

Λάτρις πενέστης ἐμὸς ἀρχαίων δόμων.

Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης ἐν τῇ ἑνάτῃ τῶν ἱστοριῶν, οὐκ ἴσως φησὶ πάτριον τοῖς Ἕλλησιν ὑπὸ ἀργυρωνήτων τὸ παλαιὸν διακονεῖσθαι. γράφων οὕτως· καθόλου δὲ ἠπῶντο τὸν ἀρχαιοτέλη διημαρτηκέναι τῶν Λοκρικῶν ἐθῶν. οὐδὲ γὰρ κεκτῆσθαι νόμον εἶναι τοῖς Λοκροῖς. ὁμοίως ἢ οὐδὲ φωκεῦσιν, οὔτε θεραπαίνας οὔτε οἰκέτας. πλὴν ἐλάχιστων τῶν χρόνων· ἀλλὰ πρώτῃ τῇ Φιλομήλᾳ γυναικὶ τοῦ καταλαβόντος Δελφούς, δύο θεραπαίνας ἀκολουθῆσαι. παραπλησίως ἢ καὶ ‖ Μνάσωνα τὸν τοῦ Ἀρισταίνου ἑταῖρον ‖ χιλίους οἰκέτας κλησάμενον διακοσθῆναι τοῖς φωκεῦσιν, ὡς ῥοπὴν τῶν πολιτῶν τὴν ἀναγκαίαν τροφὴν ἀφηρημένον. [εἰθισμένη δὲ] ἐν ταῖς οἰκιακαῖς διακονεῖν οὖν νεωτέρους τοῖς πρεσβυτέροις. Πλάτων δ' ἐν ἕκτῳ Νόμων φησὶ τὰ τῶν οἰκετῶν χαλεπὰ πάντη. σχεδὸν γὰρ πάντων Ἑλλήνων ἡ Λακεδαιμονίων εἰλωτία πλείστην ἀπορίαν παρέχοιτ' ἄν, καὶ ἔστιν οἷς μὲν ὡς εὖ, τοῖς δ' ὡς οὐκ εὖ γεγονυῖα ἐστίν. ἐλάττων ἢ ἡ Ἡρακλεωτῶν δουλεία τῆς τῶν Μαριανδυνῶν καταδουλώσεως ἔστιν αἳ ἔχοι, τὸ Θετταλῶν δ' αὖ πενεστικὸν ἔθνος. εἰς ἃ χὴ παῖδα τὰ τοιαῦτα ἀποβλέψαντας ἡμᾶς, τί χρὴ ποιεῖν περὶ κτήσεως οἰκετῶν; ἃ γὰρ ὑγιὲς οὐδὲν ψυχῆς δούλης. ἃ δεῖ γὰρ οὐδὲν ὑγιὲς πιστεύειν αὐτοῖς γνησίῳ κεκτημένον. ὁ δὲ σοφώτατος τῶν ποιητῶν φησὶν,

Ἡμισυ γάρ τε νόος ἀποαμείρεται εὐρύοπα Ζεὺς
Ἀνδρῶν, οὓς ἂν δὴ καθ' ἅλιον ἦμαρ ἕλῃσι.

καλεπὸν οὖν τὸ κτῆμα ἔργῳ πολλάκις ἀπιδέδεικται, περί τε τὰς Μεσσηνίων συχνὰς ἀποστάσεις, καὶ περὶ τὰς τῶν ἐκ μιᾶς φωνῆς πολλοὺς οἰκέτας κτωμένων πόλεις, ὅσα κακὰ συμβαίνει. καὶ ἔτι ‖ τὰ τῶν λεγομένων ‖ περιδίνων περὶ τὴν Ἰταλίαν παντοδαπῶν κλοπῶν ἔργα καὶ παθήματα. πρὸς ἅπερ ἅπαντα βλέψας διαπορήσειε, τί χρὴ δρᾶν περὶ ἁπάντων τῶν τοιούτων.

A Eadem memorat & Dosiadas libro quarto De rebus Creticis. Cùm verò Thessali Penestas vocent non natalibus & genere seruos, sed bello captos, Theopompus hac voce abutitur, cùm inquit,

Penestæ a domini sordida curia semper est.

Philocrates libro secundo Rerum Thessalicarum, si legitimum id opus illius est, Penestas vocari quoque scribit Thessalœcetas.[b] Quod Archemachus libro tertio Rerum Euboïcarum scribit, ea Bœotis in Arnam[c] colonia deducta, qui in Bœotiam non redierunt, amœnitate & opportunitate loci allecti, seipsos Thessalis seruos manciparunt, ea pactorum lege, vt nec à dominis interficerentur, nec educerentur extra illam prouinciam, cætera dominis agrum se culturos polliciti, & annuum prouentum reddituros. Itaque tum illos, quòd in pactis permansissent, & Thessalis se tradidissent, Menestas[d] vocatos fuisse, quos nunc Penestas appellant, Horum multi suis dominis profectò sunt ditiores. EVripides istos in Phrixo Latrias sic nominat:

Latris Penestes meus antiquæ domus.

Timæus Tauromenites libro nono historiarum testatur, Græcis olim patrio more nullos fuisse emptitios seruos. Prorsus, inquit, Aristotelem reprehendebant, ac erasse contendebant in explicandis Locrorum institutis. Non enim Locris seruos ancillásve possidere legibus permittitur, nec Phocensibus, præterquam vltimis & proximis temporibus, primæque omnium vxori Philomeli, qui Delphos occupauit, comites fuere duæ pedissequæ. Similiter quoque Mnasonem Aristotelis familiarem & amicum à Phocensibus accusatum fuisse, quòd centum haberet mancipia, quorum cibatus alimenti ciuibus necessarij tantum detraheret: prisco enim more in domesticis negotiis senioribus iuuenes ministrasse. Plato libro sexto de legibus tradit, quæstionem[e] de seruis impeditam esse ac difficilem omnino. Elotum enim Lacedæmoniorum conditionem, præ cæteris qui Græcis aliis seruiunt, maxima dubitatione ac rixa quosdam probare, damnare alios: minùs verò controuersiæ esse in examinanda Mariandynorum apud Heracleotas seruitute, ac Penestarum gentis, apud Thessalos: quæ, & huiusmodi cætera omnia, considerare nos oportet, vt in comparandis seruis quidnam faciundum sit decernatur. Nihil enim probum ac sanum est in animis seruorum, nec huic generi hominum, si mens constet, fidendum est: quod nostrorum omnium poëtarum sapientissimus ita pronuntiauit:

Altisonus mentis priuauit Iuppiter omnes
Dimidio, quotquot fatum seruire coëgit.

Itaque magno cum labore seruos possideri cognitum fuit in crebris Messeniorum defectionibus,[f] & in eorum ciuitatibus qui multos eiusdem linguæ seruos possident, quòd ob eam causam multa illis mala contingant. Documenta sunt & quæ memorantur seruorum[g] in Italia omnigena furta, facinora, & quæ domini patiuntur ab illis detrimenta. Hæc omnia si respiciamus, quidnam de omnibus huiusmodi sit iudicandum, nos hæsitabimus.

Ad ea

Ad ea in commoda duo nobis relicta sunt prudenter inuenta remedia : alterum, ne inter se conterranei sint quos faciliùs ac libentiùs seruire volumus : alterum, vt, quoad eius fieri potest, maximè [a] sint discordes. Eos autem debent rectè alere domini, maiorem tamen sui rationem habere [b], quàm illorum. Sic verò nutriendi serui ac tractandi sunt, vt eorum nullus afficiatur contumelia, nullus [c] item pœnas nisi iustas ac meritas luat : blandis tamen ij perinde ac liberi monitis castigandi non sunt, vt propterea molliores ac segniores euadant: verùm, quoties alloquimur, illis propemodum semper aliquid est cum imperio mandandum [d]. Numquam certè cum illis est colludendum, siue mares, siue fœminæ sint. quod multi quidem valde inconsideratè facere soliti, eos ad inertiam & vitæ delitias tamquam inuitant : qua profectò stoliditate incommodiorem ac difficiliorem sibi vitam reddunt ad imperandum, seruisque ad parendum. Chios è Græcis omnium primos emptis seruis vsos fuisse à Theopompo scio proditum libro decimoseptimo historiarum, his verbis : Post Thessalos & Lacedæmonios omnium Græcorum primi Chij seruos in vsu habuerunt, sed diuerso ab illis modo. Nam Lacedæmonij atque Thessali seruitia Græca instituerunt, incolas prius eius regionis quàm nunc tenent, Lacedæmonij [e] equidem Achiuos, Thessali verò Perrhæbos, atque Magnesios : cósque nuncuparunt, in seruitutem redactos, Eilotas Lacedæmonij, Thessali Penestas. Chij verò barbaros seruos possident numerata præsentique pecunia mercati. A Theopompo hæc scilicet memoriæ sunt tradita. Ego verò deos ob id Chiis indignatos succensuisse arbitror. Nam aliquot pòst annis ob seruos suos ij debellati sunt. Nymphodorus ergo Syracusius, libro quem Asiæ præternauigationem inscripsit, de Chiis [f] hæc prodidit, eorum seruos fugitiuos in montes secessisse, ac inde, cùm iam esset numerosus exercitus, eorum villas irruentes vastasse. Insulam enim asperam illam esse, arboribusque densis obsitam. Parum ante nostram ætatem Chij narrant seruum quendam profugum in montibus consedisse, illicque fuisse commoratum, animi quidem vtilis hominem, ac bellicosum, & qui velut exercitus rex, fugitiuorum ductor ac imperator esset. Aduersus illum Chij cùm expeditionem sæpius fecissent, ac irrito conatu nihil promouissent, vt eos perire frustra vidit Drimacus, sic enim fugitiuus ille nominabatur, his verbis ipsos est allocutus : Quod negotium vobis, ô Chij dominique nostri, serui facessunt, nunquam cessabit. Quo enim pacto desinere possit cùm oraculo id euenturum deus prædixerit? At mihi si vos obtemperetis, & quiescere nobis per vos liceat, multorũ vobis ego bonorum autor futurus sum. Fœdus ergo Chij cùm iniuissent, ac inducias in aliquod tempus essent pacti, mensuras, põdera, & sigilla peculiaria sibi fabricatus, ea Chiis ostẽdit ac dixit, quidquid ij daturi essent, eo se accepturum põdere, & mensura : acceptis verò quæ satis sint, pretium relicturum notatum impresso eo signo, de fugitiuis postea illorum seruis se inquisiturum, ac fugæ causſam examinaturum : si quid atrocissimum & inexpiabile passi fugisse videantur, eos secum habiturum : si iustam suæ fugæ causſam non di-

A δύο δὴ λείπεσθον μόνω μηχανὰ, μὴ παρειώ ζας ἀλλήλων εἶναι σφῦ μέλλοντας ῥᾴον δηλόειν ἀσυμφώνους τὲ ὅπι μάλισα εἰς δωάμιν. τρέφειν δ' αὐσφῦ ὀρθῶς, μὴ μόνον ἐκείνων ἕνεκα, πλέον δ' ἑαυτῶν πεπιμῶντας· ὑβρίζειν τε ἥκισα εἰς αὐτύς. κωλάζειν τ' ἐν δίκη δούλας δεῖ, καὶ μὴ νεθετοῦντας ὡς ἐλευθέρους θρύπτεσθαι ποιεῖν. τὼ τ' οἰκέτου πρὸς ῥῆσιν χρὴ ὀχεδὸν ὁπίζειν πᾶσαν γίγνεσθαι, καὶ μὴ πρὸς παίζοντας μηδαμῆ μηδαμῶς οἰκείως, μή τ' οὖν θηλείαις, μή τε ἄῤῥεσιν. ἃ δὴ πρὸς δούλους φιλοῦσι πολλοὶ σφόδρα ἀνοήτως θρύπτοντες, χαλεπώτερον ἀφυγάξεσ τὸν βίον ἐκείνοις τε ἄρχεσ καὶ ἑαυτοῖς ἄρχειν. πρώτους δ' ἐγὼ τῶν Ἑλλήνων οἶδα ἀργυρωνήτοις δούλοις χρησαμένους Χίους, ὡς ἱσορεῖ Θεόπομπος ἐν τῇ ἑβδόμῃ & δεκάτῃ τῶν ἱσοριῶν. Χῖοι πρῶτοι τῶν Ἑλλήνων μετὰ Θεσσαλοὺς & Λακεδαιμονίους ἐχρήσαντο δούλοις, τὰ μὲν κτήσιν αὐτῶν ἐπὶ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκείνοις. Λακεδαιμόνιοι μὲν γὰρ καὶ Θεσσαλοὶ φανήσονται καταςκευασάμενοι τὼ δουλείαν ἐκ τῶν Ἑλλήνων, τὰ οἰκέτην πρότερον τὴ χώραν, ὧν ἐκεῖνοι νυνὶ ἔχουσιν οἱ μὲν Ἀχαιῶν, Θεσσαλοὶ δὲ Περῥαιβῶν καὶ Μαγνήτων. & προσηγόρευσαν σφῦν καταδουλωθέντας, οἱ μὲν εἵλωτας, οἱ δὲ πενέστας. Χῖοι δὲ βαρβάρους κέκτηνται σφῦν οἰκέτας, & τιμῶ αὐτῶν καταβάλλοντες. ὁ μὲν δὴ Θεόπομπος ταῦτ' ἱσόρησεν. ἐγὼ δὲ τοῖς Χίοις ἡγοῦμαι διὰ τὸ τοῦτο νεμεσῆσαι τὸ δαιμόνιον· χρόνοις γὰρ ὕστερον ἐξεπολεμήθησαν διὰ δούλους. Νυμφόδωρος γὰρ ὁ Συρακούσιος ἐν τῷ τῆς Ἀσίας περιόδῳ ταῦτ' ἱσορεῖ περὶ αὐτῶν. τῶν Χίων οἱ δοῦλοι ἀποδιδράσκουσιν αὐσφῦ, καὶ εἰς τὰ ὄρη ὁρμώμενοι, τὰς ἀγροικίας αὐτῶν κακοποιοῦσιν· πολλοὶ συναθροισθέντες. ἡ γὰρ νῆσός ἐσι τραχεῖα & καταδενδρος. ‖ Μικρὸν δὲ πρὸ ἡμῶν [οἰκέτην τινὰ, ‖ μυθολογοῦσιν] αὐτὸν οἱ Χῖοι ἀποδράντα ἐν τοῖς ὄρεσι τὰς διατριβὰς ποιεῖσθαι, ἀνδρεῖον δέ τινα ὄντα καὶ τὰ πολεμικὰ τῇ ψυχῇ τ' ἀμφηγεῖσθαι ὡς αὐ βασιλέα στρατόμασ. καὶ πολλάκις τῶν Χίων ἐπιστρατευσάντων ἐπ' αὐτὸν, & οὐδὲν ἀνύσαι δυναμένων, ἐπεὶ αὐτὰς εὐφυᾶ μάτην ἀπολυμαίνους ὁ Δέμακος (τοῦτο γὰρ ἦν τὸ ὄνομα τῷ ἀμφοτέρῃ) λέγει πρὸς αὐσφῦ τάδε τ' μῆν, ὦ Χῖοι τε & κύριοι, τὸ μὲν γνόμφον πρᾶγμα πρὸς τῶν οἰκετῶν οὐδέποτε μὴ παύσηται. πῶς γὰρ ὁπότε καὶ τὰ χρησμὸν γίνεται θεῖ δόντος; ἀλλ' ἐὰν ἐμοὶ πειθήσεσθε, & ἕατε ἡμᾶς ἡσυχίαν ἄγειν, ἐγὼ ὑμῖν ἔσομαι πολλῶν ἀγαθῶν ἀρχηγός. Σπεισαμένων δὲ τῶν Χίων πρὸς αὐτὸν, καὶ ἀνοχὰς ποιησαμένων χρόνον τινὰ, καταςκευάζεται μέτρα καὶ σταθμὰ καὶ σφραγίδα ἰδίαν. καὶ δείξας τοῖς Χίοις, ἔφη, διότι λήψομαι [ὅταν πρὸς ὑμῶν λαμβάνω, τούτοις τοῖς μέτροις καὶ σταθμοῖς· καὶ λαοὺς τὰ ἱκανὰ, ‖ ταύτῃ τῇ σφραγίδι [τὰ τίμια] σφραγισάμενος καταλείψω. σφῦν δὲ ἀποδιδράσκοντας ὑμῶν δούλους, ἀναπρίνας τὼ αἰτίαν, ἐὰν μὲν μοι δοκῶσιν ἀνήκεσόν τι παθόντες ἀποδεδρακέναι ἔξω μετ' ἐμαυτοῦ· ἐὰν δὲ μηδὲν λέ-

[a] ἀλλήλων εἶναι
[b] ἐν τοῖς ὄρεσι τὰς διατριβὰς ποιεῖσθαι
[c] ἐν τῇ ἑβδόμῃ & δεκάτῃ τῶν ἱσοριῶν
[d] ὅταν πρὸς ὑμῶν λαμβάνω
[e] ταύτῃ τῇ σφραγίδι [τὰ τίμια] σφραγισάμενος
[f] οἰκέτην τινὰ, ‖ μυθολογοῦσιν

γωσι δίκαιον, ἀποπέμψω πρὸς σὲ δεσπότας. Ὁρῶντες δὲ οἱ λοιποὶ οἰκέται σὲ Χίους ἡδέως τὸ πρᾶγμα προσδεξαμένους, πολλῷ ἔλαττον ἀπεδίδρασκον φοβούμενοι τὴν ἐκείνου κρίσιν. καὶ ὄντες ἢ μετ' αὐτοῦ δραπέται, πολὺ μᾶλλον ἐφοβοῦντο ἐκεῖνον ἢ σὲ ἰδίους αὐτῶν δεσπότας. καὶ πάντ' αὐτῷ τὰ δέοντα ἐποίουν, πειθαρχοῦντες ὡς αὐτοκράτορι. Ἐπεμορεῖτο γὰρ σὲ ἀδικοῦντας, καὶ οὐδενὶ ἐπέτρεπε συλᾶν ἀγρὸν, οὐδὲ ἄλλο ἀδικεῖν, οὐδὲ ἓν, παρὰ τὴν αὐτοῦ γνώμην. ἐλάμβανε δὲ τὰς ἑορτὰς ἀπιπορευόμενος ἐκ τῶν ἀγρῶν οἶνον καὶ ἱερεῖα τὰ καλῶς ἔχοντα, [ὅσα δ' αὖ αὐτὸς ἐποίησαν] οἱ κύριοι· καὶ εἴ τινα αὐθοις ἐπιβουλεύοντα αὐτῷ ἢ ἐνέδρας καταστρώζοντα, ἐπεμωρεῖτο. εἶτ' (ἐκήρυξε γὰρ ἡ πόλις χρήματα δώσειν πολλὰ τῷ αὐτὸν λαβόντι, ἢ τὴν κεφαλὴν κομίσαντι) οὕτως ὁ Δρίμακος πρεσβύτερος γεγονὼς, καλέσας τὸν ἐρώμενον τὸν ἑαυτοῦ εἴς τινα τόπον, λέγει αὐτῷ, Ὅτι ἐγώ σε πάντων ἀνθρώπων ἠγάπησα μάλιστα, 154 καὶ σύ μοι εἶ καὶ παῖς καὶ υἱὸς καὶ τἄλλα πάντα· ἐμοὶ μὲν οὖν χρόνος ἱκανὸς βεβίωται· σὺ δὲ νέος εἶ, καὶ ἀκμὴν ἔχεις τοῦ ζῆν· τί οὖν ἐστιν; ἀνδρα σὲ δεῖ γενέσθαι καλὸν κἀγαθόν. ἐπεὶ γὰρ ἡ πόλις τῶν Χίων δίδωσι τῷ ἐμὲ ἀποκτείναντι χρήματα πολλὰ, καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνεῖται, δεῖ σε ἀφελόντα μου τὴν κεφαλὴν, εἰς Χίον ἀπενεγκεῖν, καὶ λαβόντα παρ' αὐτῆς τῆς πόλεως τὰ χρήματα, εὐδαιμονεῖν. ἀντιλέγοντος δὲ τοῦ νεανίσκου, πείθει αὐτὸν τοῦτο ποιῆσαι. καὶ ὃς ἀφελόμενος αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, λαμβάνει παρὰ τῶν Χίων τὰ ἐπικηρυχθέντα χρήματα. καὶ θάψας τὸ σῶμα τοῦ δραπέτου, εἰς τὴν ἰδίαν ἐχώρησεν. καὶ οἱ Χῖοι πάλιν ὑπὸ τῶν οἰκετῶν ἀδικούμενοι καὶ διαρπαζόμενοι, μνηθέντες τῆς τοῦ τετελευτηκότος ἐπιεικείας, ἡρῷον ἱδρύσαντο κατὰ τὴν χώραν, καὶ ἐπωνόμασαν, Ἥρωος δύμνους. καὶ αὐτῷ ἔτι καὶ νῦν οἱ δραπέται ἀποφέρουσιν ἀπαρχὰς πάντων ὧν ἀφέλωνται. φασὶ δὴ καὶ καθ' ὕπνους ἐπιφαινόμενον πολλοῖς τῶν Χίων σημαίνειν οἰκετῶν ἐπιβουλάς. καὶ οἷς ἂν ἐπιφανῇ, οὗτοι θύουσιν αὐτῷ ἐλθόντες ἐπὶ τὸν τόπον, οὗ τὸ ἡρῷόν ἐστιν αὐτοῦ. Ὁ μὲν οὖν Νυμφόδωρος ταῦτα ἱστόρησεν. ἐν πολλοῖς δ' ἀνηρέφοις ἐξ ὀνόματος αὐτὸν καλούμενον οὐχ εὗρον. οὐδένα δ' ὑμῶν ἀγνοεῖν οἶμαι, ὅτι ὁ καλὸς Ἡρόδοτος ἱστόρησεν περὶ Παιονίας Χίος· καὶ ὧν ἐκεῖνος ἐπῆλθεν δικαίως, ἐλευθέρων παίδων ἐκτομὰς ποιησάμενος, καὶ εὐνούχους ἀποδόμενος. Νικόλαος δ' ὁ περιπατητικὸς, καὶ Ποσειδώνιος ὁ Στωϊκὸς ἐν ταῖς ἱστορίαις, ἑκάτερος οὗτος Χίους φησὶν ἐξανδραποδισθέντας ὑπὸ Μιθριδάτου τοῦ Καππαδόκου πραθῆναι τοῖς ἰδίοις δούλοις δεδεμένους, ἵν' εἰς τὸν Κόλχον γῆν κατοικισθῶσιν. ἔτως αὐτοῖς ἀληθῶς τὸ δαιμόνιον ἐμίσησε πρώτοις χρησαμένοις ἀνηκόοις ἀνδραποδόδοις, τῶν πολλῶν αὐτουργῶν ὄντων καὶ τὰς ἀρχηνίας. μή ποτ' οὖν διὰ ταῦτα καὶ ἡ παροιμία,

Χῖος δεσπότης ἀνήσατο, ‖ ἢ κέχρηται Εὔπολις ἐν Φίλοις. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ τῆς τῶν δούλων προνοοῦντες τύχης, ἐνομοθέτησαν καὶ ὑπὲρ δούλων χειραφὰς ὕβρεως εἶναι. Ἰσχίδης γοῦν ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Μανιθέως,

CAP. XIX.

A cant, ad heros se remissurum. Eas fœderis & pacis leges reliqui serui cùm viderent Chiis acceptas esse, multo minus aufugiebant, illius iudicium metuentes. Eius autem comites fugitiui magis ab eo sibi timebant, quàm à dominis, & quæ sui muneris essent omnia illius, vt imperatoris sui iussu, obedientes exequebantur. Proteruos enim & extra suum ordinem palantes is puniebat, agrumque populari nemini concedebat, aut se nolente iniustè patrare quidpiam. Diebus verò festis ex montibus in agrum descendens, vinum, opimasque B hostias auferebat, & si quid aliud domini largirentur: si quem autem sentiret insidiantem sibi, aut exitium molientem, ab eo pœnas exigebat. Cùm verò ciuitas per præconem denuntiasset, magnam se pecuniæ vim daturam, si quis eum caperet, aut abscissum caput eius afferret, Drimacus iam natu grandior amasium suum in secretum locum seduxit, & sic affatus est. Ego equidem omnium hominum te maximè dilexi: tu porrò mihi puer es, filius, & alia omnia. Iam temporis satis vixi: tu verò iuuenis es, ætatis est iste vigor, ac flos, quorsum hæc? strenuum esse te ac fortem virum oportet. Quandoquidem Chiorum ciuitas si quis me interficiat, percussori plurimam cum libertate pecuniam pollicetur, volo te amputatum mihi caput Chium perferre, receptáque à ciuitate pecunia, te posthac beatam vitam degere. Abnuenti negantíque id se facturum iuueni, morem sibi vt gereret tandem persuasit: exectum illius caput ad Chios iuuenis defert: Chij quos præco nummos promiserat soluunt: corpore fugitiui sepulto in patriam is remeat. Verùm cùm ab infestis seruis Chij adhuc multis iniurijs afficerentur, & diriperentur, memores æquitatis ac lenitatis mortui, in agro suo Heroum illi extruxerunt, appellarúntque Heroi mansueti, ac beneuoli: cui etiamnum fugitiui decimas omnium quæ deprædantur, offerunt, illum quoque aiunt in somnis Chiorum multis apparere, & significare quid insidiarum serui machinentur: ac eos quibus noctu visus est, in Heroi locum profectos illi sacrificare. Hæc scilicet memoriæ tradit Nymphodorus. In exemplaribus multis eius nomen ego non reperi. Neminem vestrûm ignorare puto quæ elegans Herodotus scripsit de Panionio Chio, quot malis, & iure quidem, afflictus sit, quia pueros ingenuos castraret, ac diuenderet. Nicolaus Peripateticus, & Posidonius Stoicus in suis historiis vterque narrant, Chios captiuos & in seruitutem abreptos à Mithridate Pontico, vinctos fuisse ac traditos propriis seruis, vt in regionem Colchorum eam inhabitaturi transueherentur. Si illis reuera deus iratus est, qui primi emptis mancipiis vsi sunt, cùm tenuis fortunæ homines ad ministeria multi supperterent. Inde scilicet natum est prouerbium, Chius dominum emit, vsurpatum ab Eupolide in Amicis. Athenienses verò seruili etiam fortunæ consulendum esse rati, legem sciuerunt vt de iniuria seruis illata daretur actio. Itaque Hyperides rhetor in oratione contra Manitheum,

Accu

Accusari ob fœda verbera lex, inquit, statuit, non tantùm liberorum hominum, verumetiam seruorum, vt si quis eos contumeliosè flagris cædat, reus iniuriæ postuletur. Eadem Lycurgus in oratione prima contra Lycophronē, & Demosthenes contra Midiam, dixere. Malacus libro de Siphniorum finibus, tradit, Samiorum seruos numero mille Ephesum incoluisse, qui principio rebelles in insulæ montem cùm abiissent, grauibus damnis Samios affecerunt: at anno pòst sexto oraculi monitu Samij cùm percusso certis pactis fœdere, illæsos dimisissent, insula nauibus egressi Ephesum illi tenuerunt, horum qui nunc sunt Ephesiorum maiores, & ataui. Chrysippus τὸν δοῦλον, id est, seruum, discrepare censet, τοῦ οἰκέτου [a], id est, à famulo, libro secundo De consensione, quòd serui adhuc sint, manumissi: famuli verò nondum exierint de potestate ac possessione dominorum: etenim famulum esse adhuc obnoxium domino qui eum possidet. Clitarchus in Glossis tradit, seruos, etiam vocari ἄζους [b] θεράποντας, ἀκολούθους, διακόνους, ὑπηρέτας: & præterea πάλμονας [c], ac λάτρεις. Amerias Hercitas [d] vocari scribit ruris seruos: Hermon verò in Glossis Creticis Mnotas, ingenuos famulos: Seleucus ἄζοις tam ancillas quàm famulos: ἀποφράσιν & βολίζιν, ancillam: Sindrona, seruolum: ἀμφίπολον ancillam quæ dominæ inseruit: πρόπολον, eam quæ ante dominam ambulat. Proxenus libro secundo de Republica Laconica, scribit ancillas vocari Lacedæmoniis Chalcidas. Ion Chius in Laërte, οἰκέτην, id est, famulum, pro seruo, ἀντὶ τοῦ δούλου, sic vsurpauit:

Hei mihi: tanquam alis propera famule:
Domum claude, ne homo quispiam adueniat.

Achæus in Omphale de Satyro loquens dixit:

Quàm εὔδουλος, quàm εὔοικος fuit:

Significare propriè volens εἰς δούλους καὶ οἰκέτας, id est, in seruos atque famulos clementissimum ac maximè benignum fuisse: οἰκέτην sanè illum vocari qui domi versatur, etiam si liber sit, in propatulo est. Veteris quidem comœdiæ poëtæ de priscorum vita disserentes, nullum seruorum tum vsum fuisse cùm ostendunt, huiusmodi multa scriptis mandarunt. Cratinus in Plutis:

Quorum olim Saturnus rex fuit: cùm panibus
Depositis [e] talos iacerent: & in palæstris [f]
Aeginenses [g] mazæ præmia victorum erant:
Oliuæque drupæ, & herbosæ [h] glebæ,

Crates in Bestiis:

A. *Itáne verò nulli seruis futurus est? ancilla nulla?*
Verumetiam senex ministrabit sibi?
B. *Haud ita sanè, viator, omnia ille ego conficiam.*
Atque adeò amplius. A. *Quid quæso?* B. *Vasorum*
Vnumquodque, cùm vocabitis, accedet, apponet
Que seipsum. Heus mensa, instrue teipsam:
Mortariolum, mazam pinse: Cyathe, vinum affunde:
Vbinam calyx est? teipsum diligenter laua:
Ascende maza: ex olla teipsam, beta, oportet exerere.
Huc ades piscis: at assus nondum sum parte altera:
Itaque te conuertito, & oliuo te inungito,

A ‖ Εἰκίας φησὶ ἔθεσαν, οὐ μόνον ὑπὲρ τῶν ἐλευθέρων, ἀλλὰ καὶ ἐάν τις εἰς δούλου σῶμα ὑβρίσῃ, γραφὰς εἶναι κατὰ τοῦ ὑβρίσαντος. τὰ ὅμοια εἴρηκε καὶ Λυκοῦργος ἐν τῷ κατὰ Λυκόφρονος πρώτῳ, καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου. Μαλακὸς δ' ἐν τοῖς Σιφνίων ὅροις ἱστορεῖ, ὡς τὴν Ἔφεσον δοῦλοι τῶν Σαμίων ᾤκησαν χίλιοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες. οἳ καὶ τὸ πρῶτον ἀποστάντες εἰς τὸ ἐν τῇ νήσῳ ὄρος κακὰ πολλὰ ἐποίουν τοὺς Σαμίους. ἔτει δὲ
B ἕκτῳ μετὰ ταῦτα ἐκ μαντείας οἱ Σάμιοι ἐσπείσαντο τοῖς οἰκέταις ἐπὶ συνθήκαις· καὶ ἀθῶοι ἐξελθόντες τῆς νήσου, ἐκπλεύσαντες κατέσχον τὴν Ἔφεσον. καὶ οἱ Ἐφέσιοι ἐκ τούτων ἐγένοντο. διαφέρειν δέ φησι Χρύσιππος ‖ δοῦλον ‖ οἰκέτου, γράφων ἐν δευτέρῳ περὶ ὁμονοίας, διὰ τὸ τοὺς ἀπελευθέρους μὲν, δούλους ἔτι εἶναι· οἰκέτας δὲ τοὺς μὴ τῆς κτήσεως ἀφειμένους. ὁ γὰρ οἰκέτης φησὶ δοῦλός ἐστι κτήσει κατατεταγμένος. καλοῦνται δ' οἱ δοῦλοι, ὡς μὲν Κλείταρχος
C φησὶν ἐν ταῖς γλώσσαις, ἄζοι καὶ θεράποντες, καὶ ἀκόλουθοι, καὶ διάκονοι, καὶ ὑπηρέται· ἔτι δὲ πάλμονες καὶ λάτρεις. Αμερίας δὲ ἑρκίτας φησὶ καλεῖσθαι τοὺς κατὰ τοὺς ἀγροὺς οἰκέτας. Ἑρμῶν δὲ ἐν Κρητικαῖς γλώτταις, μνῶτας, τοὺς εὐγενεῖς οἰκέτας· Σέλευκος δ' ἄζους, τὰς θεραπαίνας καὶ τοὺς θεράποντας· ἀποφράσιν δὲ, τὴν δούλην καὶ βολίζιν· ‖ σίνδρονα δὲ, τὸν ‖ δουλέκδουλον· ἀμφίπολον δὲ, τὴν περὶ τὴν δέ-
D σποιναν θεράπαιναν· πρόπολον δὲ, τὴν προπορευομένην. Πρόξενος δ' ἐν δευτέρῳ Λακωνικῆς πολιτείας, ἐπικαλεῖσθαι φησὶ Χαλκίδας παρὰ Λακεδαιμονίους τὰς θεραπαίνας. ‖ Ιων δ' ὁ Χῖος ἐν Λαέρτῃ, τὸν οἰκέτην ἐπὶ δούλου τέθεικεν εἰπὼν, [οἴμοι δόμων οἰκέτα κλεῖσον, ὑπόπτερος] μή τις ἔλθῃ βροτῶν. Αχαιὸς δ' ἐν Ομφάλῃ περὶ τοῦ Σατύρου λέγων φησὶν ὡς εὔδουλος, ὡς εὔοικος ἦν, ἰδίως λέγων ὡς χρηστὸς ἐς τοὺς δούλους ἐστὶ καὶ τοὺς οἰκέτας. ὅτι δὲ οἰ-
E κέτης ἐστὶν ὁ κατὰ τὴν οἰκίαν διατρίβων, κἂν ἐλεύθερος ᾖ, κοινόν. ΟΙ δὲ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιηταὶ, περὶ τοῦ ἀρχαίου βίου διαλεγόμενοι, ὅτι οὐκ ἦν τότε δούλων χρεία, τοιάδε ἐκτίθενται. Κρατῖνος μὲν ἐν Πλούτοις, οἷς δὴ βασιλεὺς Κρόνος ἦν τὸ παλαιὸν ὅτε τοῖς ἄρτοις ἠστραγάλιζον. ‖ μᾶζαι δ' ἐν ταῖσι παλαίστραις ΑΙγιναῖαι κατεβέβληντο, ‖ δρυπετεῖς ‖ βώλοις τὲ κομῶσαι. ‖ Κράτης δ' ἐν Θηρίοις. ‖ ἔπει-
F τα δοῦλον οὐδὲ εἷς κεκτήσεται οὐδὲ δούλην, ἀλλ' αὐτὸς αὐτῷ δῆτ' ἀνὴρ γέρων διακονήσει. ‖ οὐ δῆτα. ‖ ὁδοιπόρου, τὰ γὰρ ταῦτα πάντ'] ἐγὼ ποιήσω. τὶ δῆτα τοῦτ' αὐτοῖς [πλεῖον] πρόσεισιν αὐθέκαστον τῶν σκευαρίων, [ὅταν καλῇ τι] [‖ παρατιθῶ. τράπεζα αὕτη, παρασκεύαζε σαυτήν.] ‖ μάττε θυλακίσκε, ἔγχει κύαθε. ποῦσθ' ἡ κύλιξ, [λίαν νίζουσα σεαυτήν.] ἀνάβαινε μάζα, ‖ τὴν χύτραν χρὴ ἐξάραι τὰ τεῦτλα. ἰχθὺ βάδιζε. ἀλλ' οὐδέπω τἀπὶ θάτερ' ὀπτός εἰμι. ‖ οὐκοῦν μεταστρέψας σεαυτὸν [ἀλείπαζ' εἰσαλείφων.]

γρ. Οἴμοι. δόμων οἰκέτα κλεῖσον ὁπόπτ.

γρ. ὁδοιπορουντα γὰρ ταῦτα π.
γρ. πλεῖον?
γρ. ὅταν καλῇ τις.
γρ. παρατίθου ὦ τράπεζα αὕτη παρασκεύαζε σαυτήν.
γρ. λίαν νίζου σὺ σεαυτήν.
γρ. ἁλσὶ πάσσ' εἰσ.

ἐξῆς ᾗ μετὰ ταῦτα ὁ τὴν ἐναντίον τούτῳ ᾠδὴν λαμ-
βανων λόγον φησὶν,
Αλλ' ἀντίθες τόδ'· ἐγὼ γὰρ αὖθ' ἁμαξαλιν
Τὰ θερμὰ λουτρὰ πρῶτον ἄξω τοῖς ἐμοῖς
‖ Επὶ κιόνων ὥσθ' ἁμὰ τοῦ παιωνίου
Επὶ τῆς θαλάττης. ὥστ' ἐκάστῳ ῥεῦσεται.
γρ. ἐπεὶ δὲ τ' ὕδωρ ἀναχαιτῇ, Εἰς τὴν πύελον. [ἐρεῖ δέ θ' ὕδωρ ἀνεκχέτει,]
Εσται δ' ἀλάβαστρον εὐθέως ἥξει μύρου
Αλείματον. ὁ πόλεμον τε καὶ τὰ σάνδαλα.
Βέλτιον ᾗ τούτων Τηλεκλείδης Αμφικτύοσι,
Λέξω τοίνυν βίον ἐξαρχῆς, ὃν ἐγὼ θνητοῖσι παρεῖχον, (καθ' χειρός.
Εἰρήνη μὲν πρῶτον ἁπάντων ἦν, ὥσπερ ὕδωρ
Η γῆ δ' ἔφερ' οὐδὲν ὅδε νόσους, ἀλλ' αὐτόματ' ἦν τὰ δέοντα.
Οἶνον δ' ἄπας ἔῤῥει χάραδρα. μᾶζαι δ' ἄρτοις ἐμάχοντο, (βαπίνειν
Περὶ τοῖς στόμασι τῶν ἀνθρώπων ἱκετεύουσαι κα-
Εἰ πῶς φιλοῖεν τὰς λευκοτάτας. οἱ δ' ἰχθύες οἰκαδ'. ἰόντες
Εξοπτῶντες σφᾶς αὐτοὺς αὖ παρέκειντ' ὀπὶ ταῖσι τραπέζαις. Ζωμοῦ δ' ἔῤῥει ᾠδὰ τὰς κλίνας ποταμὸς κρέα θερμὰ κυλίνδων.
Υποτριμμάτων δ' ὀχετὸς τούτων τοῖς βουλομένοις παρῆσαν.
‖ Ως τ' ἀφθονία, τὴν ἔνδεσιν ἡ ναρδον ἀπαλὴν καταπίνειν (πᾶσι καταπασα.
γρ. σπὶ ἀνάσπασα Λεκανίσι, κ[‖σὶ ἀνάπαισα] παρῆν ἡδυσμα-
Οπαὶ δ' κιχλαι μετ' ἀμητικῶν εἰς τὸν φάρυγγ'
εἰσεπέπονθον.
Τῶν δ' πλακούντων ὡσιζομένων πρὸς τὴν γνάθον
ἦν ἀλαλητός. (νεσραγάλιζον.]
γρ. αὖ ἐραγάριζον. Μήτερας δ' τόμοις ‖ χνάυματίοις οἱ παῖδες [ἀ-
Οἱ δ' ἄνθρωποι πίονες ἦσαν τότε, καὶ μέγα χρῆ-
μα γιγαντων. Πρὸς τῆς Δήμητρος ὑμῖν ὦ ἑταῖροι, εἰ ταῦτα οὕτως ἐγίνετο, χρεία τις ἡμῖν ἦν οἰκετῶν; ἀλλὰ δὴ αὐτουργοὺς εἶναι ἐθίζοντες ἡμᾶς οἱ ἀρχαῖοι διὰ τῶν ποιημάτων ἐπαίδευον διὰ τοιούτων λόγοις. ἐγὼ δ' ἐπειδὴ ὥσπερ λαμπάδιον καταστήσαντος τοῦ θαυμασιωτάτου Κρατίνου τὰ πρωτόκλιτα ἔπη, [καθ' ὡς οἱ μετ' αὐτὸν γνώμονες] μι-
γρ. ἅπερ οἱ μετ' ἀυτὸν γ. μησάμενοι ἐπεξειργάσαντο, ἐμφανισάμην τῇ τάξει τῶν δραμάτων ὡς ἐδιδάχθη. καὶ εἰ μή σοι σχολὴ τι ὑμῖν (τῶν δὲ Κυνικῶν φροντὶς οὐδὲ ἡ σμικροτάτη) ἀπομνημονεύσω καὶ τὴν τάξιν καὶ τὰ τοῖς ἄλλοις εἰρημένα ποιητῶν. ὧν εἷς ἐστιν ὁ Αττικώτατος φερεκράτης, ὃς ἐν μὲν τοῖς Μεταλλεῦσι φησὶν,
Πλούτῳ δ' οἰκεῖν ἅπαντα συμπεφυρμένα,
Εν πᾶσιν ἀγαθοῖς πάντα τρόπον εἰργασμένα.
Ποταμοὶ μὲν ἀθάρης καὶ μέλανος ζωμοῦ πλέοι
Διὰ τῶν στενωπῶν [‖ πνθολυγοῦντες] ἔῤῥεον
γρ. τονθορυγοῦντες Αττικοῖσι μυστίλλαισι, καὶ ναστῶν τρύφη.
γρ. ὡς τ' εὐμαρῆ τε καὶ αὐτόματα τὰ ἔνδεσιν χωρεῖν, [Ως τ' ὀμιδρὴ ἦλθ' αὐτόματ' εἰς τὴν ἔνδεσιν,]
Χωρεῖν λιπαρὰν κατὰ τὸ λάρυγγος τοῖς νεκροῖς.
Φύσκαι δ' ζεοντες ἀλλάντων τόμοι (κων.
Πρὸς τοῖς ποταμοῖς ‖ σιζόντες ἐκέχυντ' ἀν' ὀσρά-
Καὶ μὴν πρὸς τε μάχη μὲν ἐξωπλισμένα,
‖ Κατασχυσματίοισι παντοδαποῖσιν δύτρεπῆ.

A Paulò pòst qui deinceps ex aduerso respondet, ait:
Tu contra hæc noſtra cum tuis comparato: primùm ego
Meos ad mare & calida omnino ducam balnea.
Eorum ſingulis aqua ſponte fluet
In ſolium: exundánſque & effuſa illabetur.
Deinde vnguenti mox aderit alabaſter
Vtro, ſpongiáque, & ſolea.
His autem meliùs Teleclides in Amphictyonibus.
Dicam igitur [a] *vitam ego quam initio mortalibus præbui.*
Primùm quidem omnibus pax fuit, tanquam [b] *manibus aqua:*
Nec quæ metum [c] *afferrent, nec quæ morbum, terra genuit: ſponte prodibant ad vitam neceſſaria:*
Torrentis alueus cuiuſque vino manabat: mazæ pugnabant cùm panibus,
Circa hominum ora, ſupplicantes vt deuorarentur,
Si quid placerent, candidiſſimæ: piſces egreſſi domo ſua
Aſſantes ſeipſos in menſis porrecti iacebant:
Iuris fluebat probe lectos [d] *amnis; feruentes carnes prouoluens:*
Intriti condimenti riuus, illis ſi cuperent, aderat.
Nardíque recentis tanta copia, vt ad ſingulas bucceas liceret
Plenis deuorare peluibus: punicorum auulſa grana condimentis inſperſa erant.
Aſſi turdi cum ameiſcis ad fauces aduolabant.
Placentæ feſtinanter in maxillas ſeſe protrudentes tumultuosè fremebant.
Depoſitis vulnæ fruſtis, & placentarum fragmentis [e] *pueri talis ludebant.*
Obeſigum homines fuere, & vaſti gigantes.
Per Cererem obſecro vos, ſocij, hæc ita ſi fuerunt, quid ſeruis opus erat? Suis mehercle priſci carminibus veluti per luſum admonuerunt, & docuerunt, vt nobis ipſi miniſtrare aſſueſcamus, oratione ſua venuſta tanquam epulis reficientes. At quoniam veluti lampada ſuccuſſit [f] Cratinus cum primis admirandus recitatis verſibus, & poſteri, velut eius imitatores, perpoliuerunt quod inchoarat [c] ordinem ſequens fabularum, & temporum quibus actæ ſunt, niſi vobis moleſtus ero, (nam de Cynicis ne tantillum quidem laboro,) per ordinem vobis commemorabo quæ aliis etiam poëtis dicta ſunt. Ex illis vnus Pherecrates elegantiis Atticis venuſtiſſimus in Metallicis, inquit:
A. *Cum Pluto* [g] *hæc omnia promiſcua & ſubacta fuerunt,*
Bonis omnibus omni ſtudio confecta & abſoluta:
Amnes pulte, nigróque iure pleni
Per angiportus murmurantes fluebant:
Pueris inſculum ſorbituris [h] *Naſtorum ſuppetebant deliciæ.*
Sponte omnia faciléque adueniebant, atque adeò
Vel in gulam mortuorum ſubibant vnctæ bucceæ.
Lucanicæ: & feruentia hillarum fruſta
Oſtreorum vice prope fluuios diſperſa ſtridebant:
Piſcium diſſecta pulpamenta toſta quoque aderãt:
Sciiamentis omnigenis apparata:

Et illis

Et illis proximæ integræ pernæ, coctura teneræ, ac
diſtabeſcentes,
In patinis exilique bis artus extremi
Suauem afflantes vaporem, inteſtináque boum:
Et pinguia [a] porcorum latera
Lautiſſima adiacebant, amylis inſidentia,
Elota lacte aderat & inſuper alica
In cùtachylis [b], peluibúſque demerſa.
A. *Eheu tu me enecas, in hac quæ adhuc vita moveris,*
Cùm tibi ad inferos [c] vrinari liceat.
A. *Quid poſtea dices, cætera cùm audiueris?*
Aſſi turdi, & adhuc feruentes, conditi,
Circa os volitabant, deglutiriſe ſupplicantes.
Sub myrti fronde & diſperſis anemonis
Mala pendebant, aſpectu eximia [d]
Pulchra ſuper capitibus, nuſquam adhærentia [e]:
Puellæ induitæ pallis tenuiſſimo [f] file textis,
Pubeſcere [g] tantùm incipientes, decerptis rõſis ornatæ,
Plenos calices atro & odorato vino haurientes
Per infundibulum bibere volentibus inuergebant.
Horum omnium quidpiam ſi biberet, ac comeſſet aliquis,
Continùo rurſum duplo copioſius id redibat quàm imitio. Idem in Perſis:
Quid tuis nobis opus eſt aratoribus? aut iugorum fabris?
Aut falcium? aut ærariis? aut plãtarum ſeminibus?
Aut raditis [h] admotis vitibus? Sponte namque per triuia
Nigri iuris fluuij, inſperſis pinguibus &
Achilleis [i] mazis, exuberantes [k]
Affluenter ſcaturiunt, ex Pluti fontibus:
Et hauriri ſe poſtulant.
Iuppiter verò nullo fumo condito vino pluet, & è dolio miniſtrabit.
E tegulis vnarum ametiſcorúmque riui, & naſticorum,
Caſeo multo conditorum, calentes defluent
Cum pulte.
Idem poëta in Nugis [l].
Venterum flatu multæ in montibus arbores, tanquã folia hœdorum lactes abiycient,
Paruulaſque loligines teneras, & feruentes turdos.
Quid attinet prætereà lepidi Ariſtophanis verſus ex Tageniſtis [m] addere? Ex Acharnenſibus adeò multa carmina tenetis, vt vobis nihil deſideretur. At ſi memorauero quæ Metagenes ſcripſit in Thurioperſis, finem dicendi faciam, ac longum [n] valere iubebo Nicophontis Sirenas, in quibus hæc ſcribuntur:
Ningat polentis, roreſcat panibus:
Pluat pulte. Per vias iuſculum deuoluatur cum carnibus:
Placenta ſe mandi iubeat.
Metagenes verò hæc inquit:
Crathis fluuius nobis defert
Mazas maximas, quæ ſeſe vltro pinſuerunt:
Alter verò fluuius, quem Sybarin vocant,
Naſtorum & carnium fluctum pellit
Elixarum, & raiarum, quæ eodem ex loco aduoluuntur:
Inde quoque amnes exigui oriuntur
Loliginum aſſarum, pagurorum, locuſtarum,
Ad indidem, hillarum, ac minutalium [o],

A Σκελίδες δ' ὁλόκνημοι πολησίον ἐκερώσαται,
‖ Επὶ πινακίσκοις· καὶ δίεφθ' ἁπροκώλια
Ηδισον ἀτμίζοντα, καὶ χόλικες βοός.
Καὶ πλευρὰ δελφάκεια ἐπεξανθισμένα.
‖ Χναυρόσατα πρὸς κεῖται ἐπ' ἀμύλοις καθήμενα.
Πρὸς ὧν ὁ χόνδρος γάλακτι καταπεπαστωμένος,
Εν καταχύτλοις λεκάναισι [καὶ πόντε,] χρ. ἐν ἀμύλε τόμοι,
Οἱ μ' ὡς ἀπολεῖς μ' ἐνταῦθα δάκτυλόν σ' ἔπι.
B Παρὸν κολυμβᾶν ὡς ἔχετ' εἰς τὸν τάρταρον.
Τί δῆτα λέξεις ἐπίλοιπ' ἐὰν σύθῃς;
‖ Οπόταν κίχλαι πρὸ ἀναβρᾶς ἠρτυμέναι
Περὶ τὸ σόμ' ἑπέτηνθ' ἁπτόλεσαι καταπεῖν
Υπὸ μυρρίναισι κἀνεμώναις κεχυμέναι.
Τὰ δ' μῆλ' ἐκρεμαστὰ καλὰ [τῶν καλῶν,] χρ. τῶν καλῶν ἰδεῖν,
[‖ Ιδεῖν ὑπὲρ κεφαλῆς] ἐξ οὐθενὸς πεφυκότα. χρ. ὑπὲρ κεφ.
Κόραι δ' ἐν ἀμπεχόναισι τριχύφοις λεπτοῖς
‖ Ηβυλλιῶσαι καὶ τὰ ‖ ῥόδα κεκερμέναι,
C Πλήρεις κύλικας οἴνου μέλανος ἀνθοσμίου
Ηντλουν ἀφ' χώνης τοῖσι βεβλωμένοις πιεῖν.
Καὶ τῶν δ' ἑκάστου εἰ φάγοι τι, ἢ πίοι,
Διωλάσι' ἐχθὲς οὐθὺς ἐξαρχῆς πάλιν.
καὶν τοις Πέρσαις δέ φησι,
Τίς δ' ἔθ' ἡμῖν τῶν σῶν ἐρετῶν ἢ ζυγοποιῶν ἐπιχρεία,
Η ἀρεπανουργῶν, ἢ χαλκοτύπων, ἢ σπέρματος,
ἢ χαρακισμοῦ; Αὐτόματοι γὰρ ἀφ' τῶν τριόδων σταλαμοὶ ‖ λιπαροῖς ὀπισάσοις,
D Ζωμῷ μέλανος, καὶ Αχιλλείοις μάζαις [κεχυδοωῦτες, χρ. κεχυδωντε ἐπβλυζ
Επβλυζ] ἀπὸ τῶν πηγῶν τοῦ Πλούτου [ῥυσόντας] σφῶν αὐτέοις. χρ. ῥεύσοντας
‖ Ο Ζεὺς δ' ὕων οἴνῳ ‖ καπνίᾳ, κἀπὸ τοῦ κεράμου βαλανεύσει.
Απὸ τῶν ἢ τεγῶν ὀχετοὶ βοτρύων ‖ μετ' ἀμητίσκων καὶ [‖ νασίσκων] πολυτύρων χρ. ναυίσκων
Οχεῦσονται θερμοὶ σιὼ ἔτνει. καὶ ‖ λειριοπολ-
E Φανεμώναις,
Τὰ δ' ἔνδρη [τ' αὐτῆς ὄρεσι] χορδαῖς ἐριφείοις χρ. τὰ 'ν τοῖς ὄρεσι
Φυλλοροήσει.
Καὶ τοὐδιδύοις ἀπαλοῖς κίχλαις τ' ἀναβρᾶσις. ‖ Τί δεῖ πρὸς τούτοις ἔτι πρὸς ἀφ' ἑστίας τὰ ἐκ ταγλωισῶν τοῦ χρυσέντος Αριστοφάνους; πάντες ‖ γὰρ ‖ τῆς καθ' Αχαρνεῖς αὐτοῦ πλήρεις ἐσέ. Τῶν ἢ Μεταγήνους ὁ Θουριοπέρσῶν μνημονεύσας, καταπαύσω τὸν λόγον, μακρὰ χαίρειν εἰπὼν τοῖς Νικοφῶντος Σειρῆσιν, ἐν αἷς τάδε γέγραπται. [‖ Νιφέτω μὲν ἀλφίτοισιν, ψακαζέτω ἢ ἄρτοισιν, ὑέτω δ' ἔτνει. χρ. --νιφέτω μὲν ἀλφίτοισι νῦν, ψακαζέτω δ' ἄρτοισιν ὑέτω δ' ἔτνει·
F ζωμὸς δὲ ἀφ' ὁδῶν καλινδείτω, κρέα πλακοῦς ἐαυτὸν ἐσθίειν κελευέτω. ἀλλ' ὅγε Μεταγήνης τάδε φησὶν, Ο μὲν ποταμὸς ὁ Κράθις ἡμῖν καταφέρει
Μάζας μεγίστας, αὐτομάτας μεμαγμένας.
Ο δ' ἕτερός γε ὁ Σύβαρις καλούμενος
Ποταμὸς, ὠθεῖ κῦμα ναστῶν καὶ κρεῶν,
Εφθῶν τε βατίδων εἱλυομένων αὐτόθεν.
Τὰ ἢ μικρὰ ταυτὶ ποτάμι' ἐν μέσῳ ἐντεῦθεν ῥέει
Τοὐδίοισιν ὀπαῖς καὶ φάρυξι καὶ καρδίοις.
Εντεῦθεν δ' ἀλλᾶσι καὶ πεικόμμασι, χρ. ὄψον ἑκατὸν ἐδίεν κελεύω τῶν.

CAP. XX.

† ‖ Τηδί σ' ἀφύλοισι, τῆδε σ' αὖ ταγηνίαις
Τεμάχη τ' ἀϖόθεν αὐτόματα ϖεϖηγμένα
Εἰς τὸ στόμ' ἔρρει. ταῦτα ϖαρ' αὐτῷ τὼ ϖόδε,
Ἀμυλοι δ' ϖεινάουσιν ἡμῖν ἐν κύκλῳ.

Οἶδα δ' ὅτι καὶ οἱ Θερμοπέρσαι, καὶ τὸ τοῦ Νικοφῶντος δρᾶμα ἀδίδακτα ἐστι. διὸ δὴ καὶ τελευταίων αὐτῶν ἐμνήσθην. ταῦτα τοῦ Δημοκρίτου σαφῶς καὶ τρῶς διεξελθόντος, ἐπῄνουν μὲν οἱ ἑταῖροι· ὁ δὲ Κυνάλκης ἔφη, Ἄνδρες σύσσιτοι, σφόδρα με λιμώττοντα οὐκ ἀηδῶς ὁ Δημόκριτος εἱστίασε ποταμοὺς Δαπεραναμβρόσιας καὶ νεκταρορύτους· ὑφ' ὧν ἀρδόμενος τὴν ψυχὴν ϖάνυ ϖεναλέος γεγένημαι λόγους αὐτὸ μόνον καταβροχθίσας. ὥς τε ἤδη ϖαυσάμενοι ϖοτὲ τῆς ϖρωϊνῆς ἀϖεραντολογίας, καὶ ‖ κατὰ τὸν ‖ Παιανιέα ῥήτορα τουτουτινῶν μεταλάβωμεν, ἃ

Μή τ' ἰχθὺν ἐντίθησι, μήτ' ὀϖτὸν ἐφ'.
ἐν κενῇ γὰρ γαστρὶ τῶν καλῶν ἔρως οὐκ ἔστι. ϖειναῖοι γὰρ ἡ Κύπρις ϖικρά, Ἀχαιὸς φησὶν ἐν Αἰθωνι Σατυρικῷ. ϖαρ' οὗ ὁ σοφὸς Εὐριπίδης λαβὼν ἔφη, Ἐν ϖλησμονῇ τοι Κύϖρις, ἐν ϖεινῶντι
136 δ' οὔ. Πρὸς ὃν ὁ Ὀλυμπιανὸς ἀεί ϖοτε Δαϖτολεμαῖος ἔφη,

Πλήρης μὲν λαχάνων ἀγορὴ, ϖλήρης δὲ καὶ ἄρτων. σὺ δὲ ὦ κύων ἀεὶ λιμώττεις, καὶ οὐκ ἐᾷς ἡμᾶς λόγων καλῶν καὶ ἀφθόνων μεταλαμβάνειν, μᾶλλον δὲ σιτεῖσθαι. τροφὴ γὰρ ψυχῆς λόγοι καλοί. καὶ ἅμα γραφεὶς ϖρὸς τὸν οἰκέτην, λάβε κέφη, ‖ καὶ ‖ ἐκφαντίσματά ϖινα ἄρτων ἔχῃς, δὸς τοῖς κυσίν. καὶ ὁ Κυνάλκης, εἰ μὲν εἰς ἀκροάσεις λόγων ἔφη ϖαρεκεκλήμην, ‖ ἠϖιστάμην ἂν ἥκειν ‖ ἀγορᾶς ϖληθυούσης. οὕτως γάρ τις τῶν σοφῶν τὴν τῶν δείξεων ὥραν ϖροσκαλεῖται, καὶ αὐτὸν οἱ ϖολλοὶ Δι' τοῦτο Πληθαγόραν ὠνόμαζον. εἰ δὲ λουσάμενοι λογάρια δειϖνεῖμεν

Μικρὰς τίθημι συμβολὰς, ἀκροώμενος,
κατὰ τὸν Μενάνδρου. διὸ ϖροχωρῶ σοι ὦ γάστρων τῆς τοιαύτης ἐμφορεῖαν στήσεως,

Πεινῶντι γὰρ ἀνδρὶ μᾶζα ϖιωτέρα
Χρυσοῦ τε καὶ ἐλέφαντος,

γρ. Κύκνον. ‖ κατὰ τὸν τοῦ Ἐρεθριέως Ἀχαιοῦ [κύκλον.] καὶ ἅμα ταῦτα λέγων, οἷος τ' ἦν ἀναπηδᾶν. ὑϖογραφεὶς δὲ καὶ θεασάμενος ϖλῆθος ἰχθύων καὶ ἄλλων ϖαντοδαϖῶν ὄψων ϖροσκυλίου εἰσκυκλούμενον, τύψας τῇ χειρὶ τὸ ϖεϖσκεφάλαιον, ἀνέκραγεν,

Τέτληθι δὴ ϖενίη, καὶ ἀνάσχεο μωρολογουμένων.

Ὀψων γὰρ ϖλῆθός σε δαμᾷ καὶ λιμὸς ἀτερϖής. ἐγὼ γὰρ ἤδη ὑϖὸ τῆς ἐνδείας ‖ οὐ διθυραμβους φθέγγομαι κατὰ τὸν Σωκράτην, ἀλλ' ἤδη καὶ ἔϖη. λιμώδεις γὰρ ὄντως ἡ ῥαψῳδία ‖ κατὰ γὰρ Ἀμειψίαν ὃς ἐν Σφενδόνῃ ἔφη ϖρὸς σοῦ μαντευσάμενον ὦ Λαρισαῖε,

Κἀδεὶς σοί τις τῶν ϖλησίον μὰ τὸν Ἡφαιστον ϖροσόμοιος,

A *Hinc elixorum, frixorum illinc:*
Piscium quoque pulpamenta sponte tosta
Supernè in os labuntur quædam, alia iuxta pedes:
Amyla verò in orbem circumfluunt.

Porrò mihi compertum est, Thuriopersas, illamque fabulam Nicophontis actam nunquam fuisse, quamobrem illarum postremo loco memini. Hæc Democritus cùm luculenter & celeriter promptéque disseruisset, eum quidem conuiuæ laudabant, Cynulcus autem inquit, B Me profectò vehementer esurientem, ô viri sodales, non iniucundè refecit ac cibauit Democritus, traiectis ambrosiæ & nectaris amnibus, quibus tametsi mentem irrigauerim, nihilo secius aucta valde fames est, quia verba tantùm deglutierim: itaque immensa iam orationis illa prolixitate [a] reiecta, quod Pæanienſis [b] orator dixit, eorum participes nos simus quæ nec [c] robur indant, nec mori sinant.

Vacuo namque ventri formosorum nullus amor ineſt:

C Et quod Achæus dixit in AEthone Satyrico,

Famelicis amara Venus est.

A quo sapiens Euripides eandem sententiam sumpsit:

Saturis Venus adest, non ijs quos [d] premit fames.

Eius verò fere semper aduersarius Vlpianus tum dixit: Plenum forum est oleribus: plenum panibus: tu verò semper, ô canis, esuris, nec his sermonibus pulchris nos ac copiosis frui sinis, imo verò cibari potiùs. Est enim mentis cibus elegans oratio. tum ad famulum conuersus, Leuce, inquit, si quidquam D panis è stabuli tui purgamentis habes, da canibus. Tum Cynulcus, Si ad sermones, inquit, audiendos inuitatus fuissem, pleno foro [e] non ignorabam veniendum esse. Tempus enim harum ostentationem ac disputationum sic vocabat sapiens quidam, ideo cognominatus à multis Plethagoras. Sin nobis [f] iam lotis cœnandæ sunt oratiunculæ, vt ait Menander, ob hanc auscultationem exiE gua quam conferam symbola futura est. Itaque nihil prohibeo, quin, ô ventrose, isto te cibatu pascas, & ingurgites. Nam, quod in Circulo Achæus Eretriensis inquit,

Esurienti maza & auro & ebore pretiosior est,

Hæc locutus protinus surrexit, tanquam abiturus: at obuersus, & piscium magnam vim, apparatúmque obsoniorum aliorum omnegenus contuitus in orbem circumiectum, cerF uical manu pulsans, exclamauit,

Iam patiens esto paupertas, & verbosos stultos hos tolera:
Obsoniorum domat te multitudo, tristisque fames.

Ego namque inopia cibi, non quidem, vt Socrates, dithyrambicos versus eloquor, sed heroica iam carmina. Hos enim versus qui componunt & & cantant, egestate fere laborant, atque fame, vt in Funda rectè dixit Amipsias, qui de te vaticinatus, ô Laurenti, hæc præterea scripsit:

Locupletem, per Vulcanum, tibi nemo similis est:

Lauta

Lauta mensas nullus splendidius, nullus item
Pingue sorbere qui velit iusculum?
Quod enim miraculum est incredibile, conspicor
Piscium varia genera circa littus [a] *maris extremum*
Lusitantia, gobios, sparos, passeres, erythrinos
Mugiles, percas: asellos, thynnos,
Congros, caniculas, melanuros, sepias,
Aulopias [b], *mullos, eledonas, polypos, scorpios:*

Vt est apud Heniochum in Curioso:

Quoniam igitur
Pro cœna [c] *decertare auis est auspicatissima,*

Quod ait Metagenes Comicus,

Hæc mihi patienter ferenda sunt.

Illo ergo tacente, Massurius inquit, Quandoquidem intactum supereſt adhuc nonnihil eius sermonis, quem de seruis habuimus, conferam & ipse Democrito viro sapienti, mihíque amicissimo, amoris ergo [d] cantionem quandam. Philippus Theangelensis in opere De Caribus & Lelegibus, posteaquam recensuit Lacedæmoniorum Eilotas, Thessalorum Penestas, Caras [e] tradit Lelegibus nunc vti, olimque vsos fuisse pro seruis. Phylarchus libro sexto historiarum tradit Byzantios ita dominos fuisse Bithynorum, quemadmodum Eilotum Lacedæmonios. De iis quos Epeuanactos, (sunt autem & illi quoque serui,) Lacedæmonii vocant, Theopompus libro trigesimosecundo historiarum hæc dilucidè scripsit, in bello quod contra Messenios [f] gesserunt cùm occisi fuissent Lacedæmonij multi, reliquos superstites, veritos ne se commilitonibus esse destitutos hostis animaduerteret, in singulos eorum lectos, qui obierant, Eilotas aliquot traduxisse, & eos postea donatos ciuitate Epeuanactos [g] appellasse, quia in lectos mortuorum eos suffecissent, & retulissent in militares ordines. Idem libro trigesimotertio historiarum scribit, appellari seruos quosdam Sicyoniis Catanancophoros [h], similes Epeuanactis. Similia tradit & Menæchmus in Sicyoniacis [i], nimirum Catanancophoros seruos esse non absimiles Epeuanactis. Præterea Theopompus libro secundo Philippicorum scribit Arcadibus esse Prospelatarum, qui Eilotibus non sunt dissimiles, triginta myriadas. Quos autem Lacedæmonij vocant Mothacas, liberi quidem sunt, sed non Lacedæmonij. De illis Phylarchus libro vigesimoquinto historiarum hæc prodidit: Sunt autē Lacedæmoniorum coalumni Mothaces. Nam cum singulis ciuium filiis, quantùm sufficit rex familiaris, vnum, duos, plurésve educandos Lacedæmonij curant Mothacas, liberos sanè, disciplinaéque ac institutionis vniuersæ participes [k]. Ex illorum numero fuisse Lysandrum aiūt, qui Athenienſibus nauali prælio victis, ob fortitudinem adscriptus est ciuibus. Myron Prienēsis libro secundo Messeniacorum, Lacedæmonij seruos, inquit, sæpe manumiserunt, & quosdā Aphetas, alios Adespotos, nōnullos Erycteras appellarunt, in classes ac ordines distributos: quosdam etiam Neodamodas, ab Eilotibus diuersos. Theopompus libro septimo Rerum Græ-

Καλλιτράπεζος· ἐς βουλόμενος· λιπαρὸν ζωμὸν καταπίναν.

[‖ Ὁρῶ γὰρ θαῦμ' ἄπιστον ἰχθύων γένη,]

‖ Περὶ τὴν ἄκραν παίζοντα, κωβίους, σπάρους,
Ψήττας, ἐρυθίνους, κεστρέας, πέρκας ὄνους,
Θώνας, μελανούρους, σηπίας, αὐλωπίας,
Τρίγλας, ἐλεδώνας, σκορπίους,

φησὶν Ηνίοχος· ἐν Πολιτράγμοσι, δεῖ οὖν κἀμὲ κατὰ τὸν κωμικὸν Μεταγένη ἐπαινέσαι,

Εἰς οἰωνὸς ἄριστος· ἀμυνέσθαι περὶ δείπνου
Τελλάναι. Σιωπήσαντος δ' αὐτοῦ, ὁ Μασσύριος ἔφη, Ἀλλ' ἐπειδὴ παρολείπεταί τινα περὶ τοῦ ἀμφὶ σοῦ οἰκέτας λόγου, ‖ συμβαλοῦμαί τι κἀγὼ εἰς ‖ ἔρωτα τοῦ σοφοῦ καὶ φιλοτίμου Δημοκρίτου. Φιλιππος· ὁ Θεαγγελεὺς ἐν τῷ περὶ Καρῶν καὶ Λελέγων συγγράμματι, καταλέξας σοῦ λαλεδαιμονίων εἵλωτας, ἐς σοῦ Θετταλικὸς πενέστας, ἐς Κάρας φησὶ τοῖς Λέλεξιν ὡς οἰκέταις χρήσασθαι πάλαι τε καὶ νῦν. Φύλαρχος δ' ἐν ἕκτῃ ἱστοριῶν, ἐς Βυζαντίους φησὶν οὕτω Βιθυνῶν δεσπόσας, ὡς Λακεδαιμονίους τοὺς εἵλωτας. Περὶ δὲ τοὺς καλουμένους Λακεδαιμονίοις ἐπωνάκτους καλουμένων (δοῦλοι δ' εἰσὶ ἐς οὗτοι) σαφῶς ἐκτίθεται Θεόπομπος· ἐν τῷ δευτέρᾳ ἐς τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, λέγων οὕτως. Ἀποθνῃσκόντων πολλῶν Λακεδαιμονίων ἐν τῷ πρὸς Μεσσηνίους πολέμῳ, οἱ προλειφθέντες διλαβηθέντες μὴ καταφανεῖς γένωνται τοῖς ἐχθροῖς ἐρημωθέντες, ἀνεβίβασαν τῶν εἱλώτων ἐφ' ἑκάστου ζεύγους βάδα τῶν τετελευτηκότων πνάς. οὓς καὶ πολίτας ὕστερον ποιήσαντες ‖ προσηγόρευσαν ‖ ἐπωνάκτους, ὅτι κατεταχθησαν ἀντὶ τῶν τετελευτηκότων εἰς τοὺς ζεύγας. ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ κἀν τῇ τριακοστῇ καὶ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν τοὺς δὲ Σικυωνίοις ‖ καταναγκοφόρους καλεῖσθαι δούλους τινάς, τοὺς δὲ πολίσματος ὄντας τοῖς ἐπωνάκτοις. Τὰ τοὺς δὲ πολήσια ἱστορεῖ καὶ Μέναιχμος· ἐν τοῖς Σικυωνιακοῖς, καταναγκοφόρους καλεῖσθαι δούλους τινάς, παραπλησίους ὄντας τοῖς ἐπωνάκτοις. ἔτι Θεόπομπος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Φιλιππικῶν, Ἀρκαδίους φησὶ κεκλῆσθαι προσπελατοὺς ὡσεὶ εἱλώτων τριάκοντα μυριάδας. ‖ οἱ δὲ μόθακες καλούμενοι τοὺς δὲ Λακεδαιμονίοις ἐλεύθεροι μέν εἰσιν οὐ μὴν Λακεδαιμόνιοι. Λέγει δὲ περὶ αὐτῶν Φύλαρχος· ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν οὕτως. εἰσὶ δ' οἱ μόθακες σωτῆροι τῶν Λακεδαιμονίων. ἕκαστος δὲ τῶν πολιτῶν παῖδας ὡς αὐτὸς καὶ τὰ ἴδια σκοποῦσιν, οἱ μὲν ἕνα, οἱ δὲ δύο, τινὲς δὲ πλείους ποιοῦνται σωτῆρας αὐτῶν. εἰσὶν οὖν οἱ μόθακες ἐλεύθεροι μέν, οὐ μὴν Λακεδαιμόνιοι. μετέχουσι δὲ τῆς παιδείας πάσης. τούτων ἕνα φασὶ γενέσθαι καὶ Λύσανδρον τὸν καταναυμαχήσαντα τοὺς Ἀθηναίους, πολίτην γενόμενον δ' ἀνδραγαθίαν. Μύρων δὲ ὁ Πριηνεὺς ἐν δευτέρῳ Μεσσηνιακῶν, πολλάκις φησὶν ἠλευθέρωσαν Λακεδαιμόνιοι δούλους. καὶ οὓς μὲν ἀφέτας ἐκάλεσαν, οὓς δὲ ἀδεσπότους, οὓς δ' ἐρυκλῆρας, δεσποσιναύτας ἄλλους, οὓς εἰς τοὺς γόνυς κατέτασσον. ἄλλους δὲ νεοδαμώδεις, ἑτέρους ὄντας τῶν εἱλώτων. Θεόπομπος· δ' ἐν ἑβδόμῳ Ἑλλη-

χρ. --ὁρῶ Απαντα, θαυμ' ἄπιστον, ἰχθύων γένη.

κῶν περὶ τῶν εἱλώτων, λέγων ὅτι καὶ Ελεάτας καλοιῶσι, γράφει οὕτως. τὸ δὲ τῶν εἱλώτων ἔθνος, πανταπασιν ὠμῶς διάκεισθαι καὶ πικρῶς. εἰσὶ γὰρ οὗτοι καταδεδουλωμένοι πολλῷ ἤδη χρόνον ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν. οἱ μὲν αὐτῶν ἐκ Μεσσηνίης ὄντες· οἱ δὲ Ελεάται καταικισθέντες πρότερον τὴν καλουμένην ἕλος τῆς Λακωνικῆς. Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης ἐκλαθόμενος ἑαυτοῦ, (ἐλέγχει δ' αὐτὸν εἰς τοῦτο Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν,) οὐκ εἶναί φησι σώφρονας τοῖς Ελλησι δούλους κεκτῆσθαι, αὐτὸς εἰπὼν ὁ Επιτίμαιος· (οὕτως δ' αὐτὸν καλεῖ Ιστρος ὁ Καλλιμάχου ἐν ταῖς πρὸς αὐτὸν ἀντιγραφαῖς) εἰπὼν καὶ ὅτι Μνάσων ὁ φωκεὺς πλείους ἐκέκτητο δούλους τῶν χιλίων. καὶ ἐν τῇ τρίτῃ δὲ τῶν ἱστοριῶν ὁ Επιτίμαιος ἔφη, οὕτως εὐδαιμονῆσαι τὴν Κορινθίων πόλιν, ὡς κεκτῆσθαι δούλων μυριάδας ἐξ καὶ τεσσαράκοντα. δι' ἃς ἡγοῦμαι καὶ τὴν Πυθίαν αὐτοὺς κεκληκέναι χοινικομέτρας. ‖ Κτησικλῆς δ' ἐν τρίτῃ χρονικῶν [‖ τῇ δεκάτῃ] πρὸς ταῖς ἑκατὸν φησὶν ὀλυμπιάδι, Αθηνήσιν ἐξετασμὸν γενέσθαι ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως τῶν καταικισμένων τὴν Αττικήν. καὶ εὑρεθῆναι Αθηναίους μὲν εὐσεβεῖς πρὸς τοῖς χιλίοις, μετοίκους δὲ μυρίους, οἰκετῶν δὲ μυριάδας τεσσαράκοντα. Νικίας δ' ὁ Νικηράτου, ὡς ὁ καλὸς ἔφη Ξενοφῶν ἐν τῷ Περὶ πόρων, χιλίους ἔχων οἰκετας ἐμίσθωσεν αὐτοῦ εἰς τὰ ἀργυρεῖα Σωσίᾳ τῷ Θρᾳκὶ, ἐφ' ᾧ ὀβολὸν ἕκαστον τελεῖν τῆς ἡμέρας. Αρισταίνετος δ' ἐν Αἰγινητῶν πολιτείᾳ, καὶ πολλαχοῦ φησὶ γενέσθαι ἐπιὰ καὶ τεσσαράκοντα μυριάδας δούλων. Αγαθαρχίδης δ' ὁ Κνίδιος ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ τριακοστῇ τῶν Ευρωπιακῶν; Δαρδανεῖς φησὶ δούλους κεκτῆσθαι τὸν μὲν χιλίους, τὸν δὲ καὶ πλείους. τούτων δ' ἕκαστον ἐν μὲν εἰρήνῃ γεωργεῖν, ἐν πολέμῳ δὲ λοχίζεσθαι, ἡγεμόνα νέμοντας τὸν ἴδιον δεσπότην. πρὸς ταῦτα ἀπαντήσας ὁ Λαρίσιος ἔφη, ἀλλὰ Ρωμαίων ἕκαστος, (οἶδας δ' ἀκριβῶς ταῦτα ὦ καλὲ Μασούριε) πλείους ὅσους κεκτημένος οἰκέτας. καὶ γὰρ μυρίους καὶ δισμυρίους, ἐπὶ πλείοσι δὲ πάμπολλοι κεκτῆσθαι, οὐκ ἄπο πρόσοδοις δὲ ὡσαύτως ὁ τῶν Ελλήνων ζάπλουτος Νικίας. ἀλλ' οἱ πλείους τῶν Ρωμαίων συμπροθύμους ἔχουσι τοὺς πλείους. καὶ αἱ πολλαὶ δὲ αὗται Αττικαὶ μυριάδες τῶν οἰκετῶν δεδεμέναι εἰργάζοντο τὰ μέταλλα. Ποσειδώνιος γοῦν, οὗ συνεχῶς μέμνησαι, ὁ Φιλόσοφος, καὶ ἀποστάντας φησὶν αὐτοὺς καταφονεῦσαι μὲν τοὺς ἐπὶ τῶν μεταλλων φύλακας· καταλαβέσθαι δὲ τὸν ἐπὶ Σουνίῳ ἀκρόπολιν, καὶ ἐπὶ πολλὸν χρόνον πορθῆσαι τὴν Αττικήν. οὕτως δ' ἦν ὁ καιρὸς ὅτε καὶ ἐν Σικελίᾳ ἡ δουλέρα τῶν δούλων ἐπανάστασις ἐγένετο· πολλαὶ γὰρ αὗται ἐγένοντο, καὶ ἀπώλοντο οἰκετῶν ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν μυριάδας. ‖ σύγγραμμά τε ἐκδέδωκε περὶ τῶν δουλικῶν πολέμων Καικίλιος ὁ ῥήτωρ ὁ ἀπὸ ‖ Καλῆς ἀκτῆς. καὶ Σπάρθακος ἦν ὁ μονομάχος ἐκ Καπύης πόλεως Γαλατικῆς ἀποδρὰς κατὰ τὰ Μιθριδατικὰ, πολὺ πλῆθος ἀποστήσας οἰκετῶν (ἦν δὲ καὶ αὐτὸς οἰκέτης θρᾴξ γένος) καὶ ἐδραμε πᾶσαν Γαλ-

137 χρ. τῇ ἑκκαιδεκάτῃ

CAP. XXI

ciæ Eilotas vocari quoque Eleatas his verbis indicat: Eilotum natio prorsus crudeliter & acerbè tractatur. Sunt autem hi per longum iam tempus à Lacedæmoniis in seruitutem redacti, alij quidem Messenij, alij verò Eleatæ [a] priùs incolæ eius oppidi Laconiæ, quod Helos [b] nuncupant. Timæus Tauromenites oblitus sui, quod in eo reprehendit Polybius Megalopolitanus libro decimotertio historiarum, negat consuetum fuisse Græcis vt seruos haberent, in ea re tradenda profectò Epitimæus [c]: sic enim Callimachius Ister eum nominat in suis aduersus illum contradictionibus, quia scripsisset alibi Mnasoni Phocensi plures quàm mille seruos fuisse. Idem Epitimæus libro tertio historiarum prodidit, Corinthiorum oppidi fuisse tantam fœlicitatem, vt seruorum myriadas quadraginta sex possiderent: quamobrem vocatos à Pythia Chœnicometras [d] existimo. Cteſicles libro Chronicorum tertio scribit, centesima & decima Olympiade Demetrium Phalereum Atticæ incolas recensuisse, inuentásque Athenienſium duas myriadas fuisse ac insuper mille, inquilinos decies mille, seruorum autem quadraginta myriadas. Nicias Nicerati filius, vt lepidus Xenophon testatur libro de vectigalibus, quos habuit seruos mille Sosiæ Thracio ad fodinas argentarias locauit, obolum quotidie singulis reddentibus. Aristoteles in Æginetarum republica seruorum quadraginta septem myriadas fuisse tradit. Agatharchides Cnidius libro trigesimo octauo Rerum Europæ, scribit, è Dardanis aliquem seruos mille possedisse, quendam etiam plures: ac eorum vnumquemque pacis tempore agrum colere, belli verò, militiæ nomen dare, suósque illis duces esse dominos. Hîc Laurentius interfatus, Atqui, ô bone Massuri probè nosti, Romanos inquit, quamplurimos seruos possedisse, ex illísque permultos habuisse mancipiorum & decem millia, & viginti, atque etiam plura, non quæstus & prouentus gratia, qua spe Nicias Græcorum ditissimus seruos comparabat: verùm magna ex parte, vt Romanorum cuique comitum, antecambulonum, & assectarũ ingens sit numerus. Seruorum quidem Atticorũ tot myriades vinctis pedibus in metallorum fodinis exercebantur. Itaque Posidonius philosophus, cuius frequenter meminisſi, tradit eos aliquando rebelles metallorum præfectis ac custodibus interemptis, arcem occupasse promontorij Sunij, & Atticam diu populationibus vexasse, quo tempore in Sicilia excitata est seruorum [e] secunda defectio, nam multæ illorum seditiones fuere, in quibus seruorum perierunt plus quàm centum myriades. Cæcilius rhetor, in Acte [f] pulchra genitus, librum edidit de bellis seruilibus. Spartacus gladiator, Thrax genere, ab vrbe Capua fugitiuus ex locis contermiſ [g] Vesuuio, seruorum maximo numero à dominis vt desciſcerent, cùm persuasisset, fuit enim ipse quoque seruus è Thracia, totam Ita-

liam

liam longo tempore vastauit excursionibus seruis quotidie multis ad eum confluentibus: ac nisi cum Licinnio [a] Crasso congressus is occubuisset, nostratibus sudoris haud parum [b] excitasset, quemadmodum Siculis olim Eunus. Prudentes quidem, temperantes, & omnibus virtutibus excellentes prisci Romani fuerunt. Scipio, cui Africani [c] cognomen fuit, à senatu legatus vt terrarum orbis regna componeret, ac in manum eorum quibus reddi æquum fuit, illa restitueret, seruos tantùm quinque secum duxit, testibus Posidonio & Polybio, vnóque in itinere vita functo ad familiares literis datis emptum alium vt mitterent ad se, mandauit. Iulius verò Cæsar, qui primus omnium hominum cum mille nauibus in insulam Britanniam traiecit, seruos habuit tantummodo tres, vt autor est Cotta sub eo militum ductor, libro De republica Romana, lingua nostra vernacula scripto. Alij Smindyridæ [d] Sybaritæ mores sanè fuerunt, ô Græci viri, qui ad Agorastes Clisthenis filiæ nuptias properans, præ luxu & deliciis mille seruos eduxit, piscatores, aucupes, coquos. Idem vir quàm fœliciter viueret ostentare cupiens, vt tradit Chamæleon Ponticus libro De voluptate, quod opus Theophrasti nomine circumfertur, iactabat annis se viginti nec orientem solem vidisse nec occidentem, idque admirandum esse & magni ad fœlicitatem momenti existimabat. Vesperi quidem, vt credibile est, admodum serò [e] expergefieri solitus, manè is dormiebat, vtroque tempore miser. Estiæus verò Ponticus honestè gloriabatur se nec ortum solis nec occasum vnquam aspexisse, quòd literis operam iugiter nauaret, vt refert Nicias Nicaensis in Successionibus. Quid igitur? Scipioni atque Cæsari mancipia defuerunt? Minimè quidem: sed patrias leges violandas ij sibi cùm non putarent, publici moris obseruatores curiosi, aridiorem vitam castigatiorémque vixere. Prudentis siquidem est ac circumspecti antiquos imitari, nec ab eorum exemplis discedere. Itaque hostes illi aduersus quos in expeditionem exierunt, profligarunt, & si quid apud illos honestum ac pulchrum fuit, imitatione dignum, vt priscis temporibus Romani facere consueuerant, simul cum captiuis ad suos retulere. Nam integris patriis legibus, ab iis quos subegerant, si quas exercitationis honestæ reliquias inuenirent, Romam illi reportabant, inutilia superuacuáque ipsis relinquentes, ne aliquando sperarent ea se recuperare posse quæ Romani ademerant. A Græcis igitur cùm machinarum & obsidionaliũ instrumentorum fabricam didicissent, illis ipsos prælio [f] superarunt. Tyrrheni eos docuere acie per phalangum turmas instructa pugnare, Sannites scuto se protegere, Hispani gæsis dimicare, alij alia, quæ ipsi melius absoluerunt quàm qui eruditiores. Iidem cùm Lacedæmoniorum disciplinam sibi tenendam esse decreuissent, constantiùs in ea vel ipsis Lacedæmoniis permansere. Nunc verò quamuis adhuc eorum quę vtilia sunt, delectum habeant, ab aduersariis tamen etiam vitiorum imitamenta reuehunt.

A λίαν χρόνον οὐκ ὀλίγον, πολλῶν δούλων καθ' ἑκάστην ἡμέραν συρρεόντων ὡς αὐτόν. ἐὰν εἰ μὴ ἀπεθανεν ἐν τῇ πρὸς Λικίννιον κρίσει, ἐκ τῶν τυχόντα ἂν ἱδρῶτα τοῖς ἠμεδαποῖς παρεσχήκει, ὡς ὁ κατὰ τὴν Σικελίαν ἔνους. Σώφρονες δ' ἦσαν ἐκ παντὸς ἄρισοι οἱ ἀρχαῖοι Ρωμαῖοι. Σκιπίων γοῦν ὁ Αφρικανὸς ὀπίκλην, στρατηγὸς ὑπὸ τοῦ συγκλήτου ὀπὶ τὸ καταστήσασθαι τὰς κατὰ τὴν οἰκουμένην βασιλείας, ἵνα τοῖς πρόσθεν ἐγχειρισθῶσιν, πέντε μόνους ἐπήγετο οἰκέτας, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος ἐκ Ποσιδώνιος ἐκ ἑνὸς ὑποθνόντος κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν, ἐπέστειλε τοῖς οἰκείοις ἄλλον ἀντ' ἐκείνου πεισθέντες πέμψαι αὐτῷ. Ἰούλιος δὲ ὁ Καῖσαρ ὁ πρῶτος πάντων ἀνθρώπων περαιωθεὶς ἐπὶ τὰς Βρεττανίδας νήσους μετὰ χιλίων σκαφῶν, τρεῖς οἰκέτας οὐ πάνυ σπουδαίους ἐκέκτητο, ὡς Κόττας ἱστορεῖ, ὁ τότε ὑποστράτηγος αὐτοῦ, ἐν τῷ περὶ τὰ Ρωμαίων πολιτείας συγγράμματι, ὃ τῇ πατρίῳ ἡμῶν γέγραπται φωνῇ. ἀλλ' οὐ Σμινδυρίδης ὁ Συβαρίτης τοιοῦτος, ὦ Ἕλληνες, ὃς ὀπὶ τὸν Ἀγαρόστου τῆς Κλεισθένους θυγατρὸς ἑρμῶν γάμον ὑπὸ χιλιάδος καὶ τριῶν χιλίους συνεπήγετο οἰκέτας, ἁλιεῖς ἐκ ὀρνιθευτὰς καὶ μαγείρους. Οὕτω δ' ὁ ἀνὴρ καὶ ἐνδείξασθαι βουλόμενος ὡς δαιμόνως ἔζη, ὡς ἱστορεῖ Χαμαιλέων ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ Περὶ ἡδονῆς (τὸ δ' αὐτὸ βιβλίον ἐκ ὡς Θεοφράστου φέρεται) οὐκ ἔφη τὸν ἥλιον ἐτῶν εἴκοσιν οὔτ' ἀνατέλλοντα, οὔτε δυόμενον ἑωρακέναι. καὶ τοῦτ' ἴσως αὐτῷ μέγα καὶ θαυμαστὸν πρὸς δαιμονίαν. οὕτως ὡς ἔοικε πρωΐ μὲν σκάπτευδεν, ὀψὲ δ' ἠγείρετο, καθ' ἀμφότερα δυσνυχῶν. ὁ δὲ Ποντικὸς Ἐστιαῖος καλῶς ἐκαυχᾶτο μήτε ἀνατέλλοντα μήτε καταδυόμενον ποτὲ τὸν ἥλιον ἑωρακέναι, διὰ τὴν παιδείαν παντὶ καιρῷ προσέχειν, ὡς ὁ Νικαεὺς Νικίας ἱστορεῖ ἐν ταῖς Διαδοχαῖς. τί οὖν οὐκ εἶχε ἐκ Σκιπίων ἐκ ὁ Καῖσαρ οἰκέτας; εἶχον. ἀλλ' ἐφύλαττον οὐ πατρίους νόμους, ἐκ κεκολασμένως ἔζων τηροῦντες τὰ τῆς πολιτείας ἔθη. σωτῆρων γάρ ἐστιν ἀνδρῶν, ἐμμένειν τοῖς παλαιοῖς ζηλώμασιν, δι' ὧν σταθεὶς ἐκ τοσούτους ἐκτήσατο καὶ πόρους ἐκ λαμπρὰς ἅμα τοῖς δορυαλώτοις, ἢ εἴ τι χρήσιμον ἐκ καλὸν ὑπῆρχε πρὸς ἐκείνοις εἰς μίμησιν, ὅσῳ ἐν τοῖς πάλαι χρόνοις ἐποίουν οἱ Ρωμαῖοι. Διαφυλάττοντες γὰρ ἅμα καὶ τὰ πάτρια, μέγιστον πρὸς τὰ χειρωθέντων εἴ τι λείψανον καλῆς ἀσκήσεως ὄφελος, τὰ ἀχρεῖα ἐκείνοις ἐῶντες, ὅπως μήθ' εἰς ἀνάκτησιν ὧν ἀπέβαλον ἐλθεῖν ποτὲ δυνηθῶσιν. πρὸς γὰρ τὰ Ἑλλήνων μηχανὰς καὶ ὄργανα πολιορκητικὰ μαθόντες, τύχης αὐτῶν πειρηθόντο· Φοινίκων τε τὰ ναυτικὰ δίρροντων, τύχης αὖ καὶ ναυμαχήσαν. ἔλαβον ἢ καὶ πρὸς Τυρρηνῶν τὴν πεζὴν μάχην φαλαγγηδὸν ὁπλιτῶν· καὶ πρὸς Σαυνιτῶν ἢ ἔμαθον θυρεοῦ χρῆσιν, πρὸς δὲ Ἰβήρων, γαίσων. καὶ ἄλλα ἢ παρ' ἄλλων μαθόντες ἄμεινον ἐπεξειργάσαντο μιμησάμενοί τε κατὰ πάντα τὴν Λακεδαιμονίων πολιτείαν, διετήρησαν αὐτὴν μᾶλλον ἢ ἐκεῖνοι. νῦν δὲ τὴν ἐκλογὴν τῶν χρησίμων [ποιούμενοι] πρὸς τῶν ἐναντίων, συναποφέρονται καὶ τὰ μοχθηρὰ ζηλώματα. πάτρια· χρ. οὐ ποιούμενοι

πάτριος· μὴ γὰρ ἰδίᾳ αὐτοῖς ὡς φησὶ Ποσειδώνιος καρτερία καὶ λιτὴ δίαιτα· ἐκ τῶν ἄλλων τῶν ὑπὸ τὴν κτῆσιν ἀφελὴς καὶ ἀπερίεργος χρῆσις. ἔτι ἡ εὐσεβεια θαυμαστὴ περὶ τὸ δαιμόνιον, δικαιοσύνη τε πολλὴ καὶ πολυμελεῖν ‖ ἀλάβεια πρὸς πάντας ἀνθρώπους μετὰ τῆς καθ' γεωργίαν ἀσκήσεως. τοῦτο δ' ἔστιν ἐκ τῶν πατρίων θυσιῶν, ὧν ὑπιτελέ-
138 μὴν ἰδεῖν. ‖ ὁδούς τε γὰρ πορδυόμεθα τεταγμένας καὶ ᾠσμένας. καὶ τεταγμένα φέρομεν, καὶ λεγόμεν ἐν ταῖς δίκαις, καὶ δρῶμεν ἐν ταῖς ἱερουργίαις, ἀφελῆ τε ταῦτα καὶ λιτά. ἐκ οὐδὲν πλέον τῶν κατὰ φύσιν οὔτε ἠμφιεσμένοι, καὶ περὶ τὰ σώμα-
χ. ἀπαρχόμενοι τα ἔχοντες, οὔτε [ἀπερχόμενοι.] ἐσθῆτάς τε ἔχομεν καὶ ὑποδέσεις ἀτελεῖς, ‖ πίλους τε ταῖς κεφαλαῖς περικείμεθα περβατίων δερμάτων δασεῖς, κεράμεα δὲ καὶ χαλκᾶ, τὰ ἀφανισμένα νομίζομεν· καὶ τούτοις βρωτὰ καὶ ποτὰ πάντων ἀπερεργόταται· ἄτοπον ἡγούμενοι, τοὺς μὲν θεοῖς πέμπειν καθ' τὰ πάτρια, αὐτοῖς δὲ χορηγεῖν καθ' τὰ ἐπείσακτα. καί τι γε τὰ μὲν εἰς ἡμᾶς δαπανώμενα, τῇ χρείᾳ μετρεῖται· ‖ τὰ δ' εἰς θεοὺς ἀπαρχαί τινες εἰσι. ‖ Μούκιος γοῦν Σκαύ-
χ. Κόιντος Αἴλιος Τυβ. λας τρεῖς ἐν Ρώμῃ τὴν ‖ φανίον ἐτήρει νόμον, [Ναύτος Καικίλιος Τουβέρων,] ἐς ‖ Ρουτίλιος Ροῦφος, ὁ τὴν πάτριον ἱερεῖαν γεγραφώς. ἐκέλευε δ' ὁ νόμος, ‖ τριῶν μὲν πλείονας τῶν ἔξω τῆς οἰκίας μὴ ὑποδέχεσθαι· καθ' ἀγορὰν δὲ τῶν πέντε. τοῦτο δὲ τρεῖς ἔμελλον ἐγχύσειν. ‖ ὀψωνεῖν δὲ ‖ πλείονος τῶν δυοῖν δραχμῶν καὶ ἡμίσους, οὐκ ἐπέτρεπε. ‖ κρέως δὲ καπνισθοῦ δεκαπέντε ‖ τάλαντα δαπανᾶν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν ἐπεχώρει. ‖ καὶ ‖ ὅσα γῆ φέρει λάχανα ἐ ὀπωρίων ἐψήματα. σμικρᾶς δὲ πάντης δαπάνης ὑπῆρχούσης, διὰ τὸ οὕτω θεσμοθέτας ἐ ἀφειδῶς ἀναλίσκοντας ἀνατετιμηκέναι τὰ ὤνια, ‖ ὥστε τὸ ἐλευθερώτερον νομίμως
χ. παρὰ τῶν προῆρχον. ὁ μὲν γὰρ Τουβέρων [Περὶ τῶν] ἐν τοῖς ἰδίοις ἀγροῖς, ὄρνιθας ὠνεῖτο δραχμιαίους. ὁ δὲ Ρουτίλιος θεσσαράκοντα τῶν ἁλιευόντων αὐτοῦ δούλων τριωβόλου τὴν μναῦν ἕκαστον ὄψου, ἐ μάλιστα θυελαμοῦ καλουμένου. μέρος δέ ἐστι τοῦτο θελασσίου κιννύος, οὕτω καλούμενον. ὁ δὲ Μούκιος θεσσαράκοντα τῶν ἀχρηστουμένων ὑπ' αὐτοῦ ὠνεῖτο, ὥστε τὸ αὐτὸν τύπον ἐποιεῖτο τὴν διαπίμησιν. ἐκ τοσούτων οὖν μυριάδων ἀνθρώπων οὗτοι μόνοι τὸν νόμον ἐνόρκως ἐτήρουν, ‖ καὶ δῶρον οὐδὲ τὸ μικρότατον ἐδέχοντο. οὗτοι δ' ἄλλοις ἐδίδοσαν ἢ φίλοις τοῖς ἀπὸ παιδείας ὁρμωμένοις μεγάλα. καὶ γὰρ ἀντείχοντο τῶν ἐκ τῆς σοφίας δογμάτων. τῆς δὲ πολυτελείας τῆς νῦν ἀκμαζούσης πρῶτος ἤγεμὼν ἐγένετο Λεύκολλος ὁ καταναυμαχήσας Μιθριδάτῃ, ὡς Νικόλαος ὁ περιπατητικὸς ἱστορεῖ. ἀφικόμενος γὰρ εἰς τὴν Ρώμην μετὰ τὴν ἥτταν τὴν Μιθριδάτου, ἔτι τε τὴν Τιγρανίου τοῦ Ἀρμενίου, ἐ θεραμβεύσας, λόγον τε ὑποδοὺς τῶν τοῦ πολέμου πρά-
χ. ὤκειλεν ξεων, [‖ ἦκει] εἰς πολυτελῆ δίαιταν ἐκ τῆς παλαιᾶς σωφροσύνης. καὶ πρῶτος τρυφῆς εἰσηγητὴς Ρωμαίοις ἐγένετο, καρπωσάμενος δυοῖν βασιλέων τῶν περιημένων πλοῦτον. Κάτων δὲ σκώπτων, ὡς Πολύβιος ἱστορεῖ, ἐν τῇ πρώτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, ἐδυσχέραινε καὶ ἐκερέγει, ὅτι τινὲς τὰς ξενικὰς τρυφὰς εἰσήγαγον εἰς τὴν Ρώμην,

A Patriis quidē institutis, vt ait Posidonius, familiaris tolerātia, tenuísq; victus illis fuit, & aliorum omnium quæ possiderent, simplex, & absq; morosa cura facilis & vulgaris vsus: deinde pietas in deos religióque admirabilis, summa iustitia, & ne quid erga omnes homines peccarent diligens cautio, cū agriculturæ studio, ac labore. Cognoscere id porrò licet è patriis sacris, quæ à nobis fiunt. Certis enim quibusdam viis nos incedimus, ac præfinitis: præstituta quædā gestamus, precibus loquimur, & in sacrificiis cū parsimonia & frugalitate nos agimus. Nihil enim amplius quàm quod natura poscit, nobis vestium est, nec proximè corpus, nec indumentorum externorū: exigui pretij amictus, calceatúsque: pileo caput opertum ex ouium pelle, villosa: vasa quibus ministrant, vel fictilia sunt, vel ex ære, ac in iis cibus potúsque minimè exquisitus, quòd absurdū esse credamus, ea diis offerre quæ iubent patriæ leges, nobis autem suppeditare, quæ ascititia & aliena sint. Quæ nobis impendūtur ea nos vtendi necessitate metimur: oblatis verò primitiis deos veneramur: Romæ igitur Fannia[a] lege Mutius Scævola tertius, Nautius, Cæcilius, Tubero, Ruffus, qui patriam historiā scripsit, adstringi se voluerunt, qua scitum erat[b] ne præter domesticos, conuiuæ plures tribus exciperētur, aut ad summum quinque, & id singulis mensibus ter tantummodo fieret: ne pluris quàm duabus drachmis & dimidia obsonarent è foro. Eadem carnis fumo inueteratę in annum talēta quindecim absumere permisit, & olerum ac leguminum[c] quæcunque terra gignit decocta. Victus autem cùm esset tenuior in tam paruo sumptu, quia spreta lege qui largiùs & profusiùs impendebāt, rerum venaliū augerent pretia, ad liberaliorem modum salua lege progressi sunt, Tuberóq; ex agri sui villicis drachma gallinam emit: Rutilius ex suis seruis piscatoribus tribus obolis libram obsonij, eius præsertim quod Thurianum nominant: est autem id canis marini frustum[d], ac pulpamentum: Mutius autem ab iis qui[e] acceptis beneficiis ei fuerunt obnoxij, ad eundem modum æstimabat, quanti valerēt ea quæ mercaretur. Ex tot igitur hominum myriadibus ij soli religiosè tanquam obligati iureiurādo hanc legē seruarunt, ac ne minimum quidem munus vnquam accepere, immo vero maxima tum aliis, tum amicis sunt largiti, qui hac disciplina instituti ad res præclaras contendēre. Stoïcorum namque placita illi amplectebantur. At sumptuosæ huius magnificentiæ quæ nūc viget, dux & autor fuit Lucullus, debellato, vt inquit Nicolaus Peripateticus, Mithridate. Romam enim ille reuersus post Mithridatis cladē, ac Tigranis Armenij acto triumpho, & redditis eorū rationibus quæ bello gesserat, ex antiqua temperantia delapsus est in sumptuosum victum, primúsque Romanis delicias inuexit, quia regum duorum quos antea diximus opibus frueretur: Catone[f] illo, vt Polybius tradit libro trigesimoprimo historiarum, quiritante, ac ideo stomachāte, quòd peregrinus luxus Romam à quibusdam inferretur

retur, salsamenti Pontici fictile drachmis trecentis ementibus, bellumque adolescentulum maiori quàm agrum pretio, cùm antea tam inopes Italiæ fuissent incolæ, vt, quod scribit Posidonius, etiam nostro sæculo qui valde rebus vitæ necessariis abundant, abstemios vt plurimum alant pueros, & cibo quicunque forte occurrerit, nutriant, sæpeque vt idem scriptor ait, pater matérve filium interroget, an velit cœnaturus pyris vesci, an nucibus, illo si quid horum comederit, contento, placidéque dormiente. Nunc autem, vt libro primo Philippicorum Theopompus inquit, nullus est vel mediocriter opulentus, qui non sumptuosam apponat mensam, coquos, aliosque ministros ad ea curanda multos possideat, & impensa quotidiana plura non insumat, quàm olim festis diebus & ad sacrificia expenderent. Sed quia ad idoneam iustámque longitudinem hæc commentaria protracta sunt, orationem hîc finiamus.

A

B

τριακοσίων μ̃ δραχμῶν ‖ κεραμίου τοιχῶν Ποντικῶν ὠνησάμενοι, ‖ καὶ μειράκια δ' εὔμορφα ὑπερβαλλούσης ‖ ἀγορᾶς πιπρᾶς. πότερον ἢ οὕτως ὀλιγοδεεῖς ἦσαν οἱ τὴν Ἰταλίαν κατοικοῦντες, ὡς τε καθ' ἡμᾶς ἔτι, φησὶν ὁ Ποσειδώνιος, οἱ σφόδρα εὐκαιρούμενοι τοῖς βίοις, ἥγουν σὺν ὑδρομέλιτι μ̃ ὡς ὑπερπολὺ πίνοντας, ἐσθίοντας δ' ὅ,τι αὐ τύχῃ. καὶ πολλάκις φησὶν παιδὸς ἢ μήτηρ ἢ πατὴρ ἐρώτα, πότερον ἀπίδος ἢ κάρυα βούλεται δειπνῆσαι, καὶ τούτων μ̃ φαγὼν ἠρκεῖτο καὶ ἐκοιμᾶτο. Νῦν δ' ὡς ὁ Θεόπομπος ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ τ̃ Φιλιππικῶν, οὐδείς ἐστι τῶν μετρίως εὐπορουμένων, ὅς τις οὐ πολυτελῆ μ̃ τράπεζαν παρατίθεται· μαγείρους δὲ καὶ παρασκευὰς ἄλλων πολλῶν κέκληται, καὶ πλείω δαπανᾶται τὰ καθ' ἡμέραν, ἢ πότερον ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ταῖς θυσίαις ἀνήλισκον. Ἐπεὶ δ' εἰς ἱκανὸν μῆκος προὔβη τὰ τῶν ὑπομνημονευθέντων, αὐτὸ καταπαύσωμεν τ̃ λόγον.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΤΩΝ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

ATHENÆI DEIPNOSOPHISTARVM LIBER SEPTIMVS.

INTEREA dũ cœna perageretur, Cynici arbitrati eas ferias celebrari, quas Phagesia [a] nominant, quàm cæteri magis lætabantur: tum Cynulcus, Tantisper dum cœnamus, inquit, ô Vlpiane, (dicendi nãque epulis [b] tu nos accipis,) hanc propono tibi quæstionem, Phagesia festa, & Phagesiposia quisnam dixit? Hæsitans ille, vt pueri patinas circumferre definerent, iussit: Atqui tametsi iã vespera sit, inquit Cynulcus, non tamen, ô vir sapientissime, cũ his circumagor: itaq; hoc vt explices iam est tempestiuum, quò suauiùs ac libentiùs cœnes: vel, si gratiã habiturus es, cùm id te docuero, ego dicam. Annuente Vlpiano Clearchus Aristotelis discipulus, genere Solensis, inquit Cynulcus, libro primo Circumscriptionũ [c], eius nãque orationẽ memoria teneo, quòd vehemẽter arrideat mihi, ad hunc modũ scripsit: Phagesia, vel, vt alij pronuntiant, Phagesiposia, festum vocarunt, iam abolitum, quemadmodum & rhapsodorum festum, priscoritu celebrari solitum in Bacchanalibus, deorum singulis qui præterirent velit tributum iis persoluentibus, rhapsodiã [d]. Hæc scripsit Clearchus, quod verum esse, ô amice, si diffidis, li-

A

B

C

ΕΠΙΤΕΛΟΥΜΕΝΟΥ δὲ ἤδη τοῦ δείπνου, τῶν φαγησίων ἑορτὴν σωτελεῖσθαι νομίσαντες ‖ οἱ Κυνικοὶ, παίττων μᾶλλον ‖ ὑφαίνοντο· καὶ Κύνουλκος ἔφη, Ἕως ἡμεῖς δειπνοῦμεν, ὦ Ὀλύμπιε, λόγοις τὸ ‖ ἑστιᾶν, προβάλλω σοι, ‖ τίνα εἰρῆσθαι φαγήσια ἑορτὴν, καὶ φαγησιπόσια; ‖ καὶ ὃς ἀπορηθεὶς, ἐπισχεῖν τε κελεύσας τοὺς παῖδας τὸν περιφορὰν. καί τι ἤδη οὔσης ἑσπέρας, ‖ οὐ συμπεριφέρομαι, ὦ σοφώτατε· ὡς καιρός σοι λέγειν, [ἵνα μᾶλλον καὶ] δειπνήσῃς ἥδιον. καὶ ὃς, εἰ χάριν ὁμολογήσας μαθὼν, λέξω. ὁμολογήσαντος δὲ ἔφη, ‖ Κλέαρχος Ἀριστοτέλους μαθητὴς, Σολεὺς δὲ τὸ γένος, ἐν τῷ πρώτῳ Περιγραφῶν (καλῶ γὰρ καὶ τῆς λέξεως αὐτὸ σφόδρα μοι εἶναι προσφιλῆ) οὑτωσὶ πως εἴρηκε. Φαγήσια, οἱ μὲν φαγησιπόσια προσαγορεύουσι τὴν ἑορτὴν ἐξέλιπε δ' αὕτη, καθάπερ ἡ τ̃ ῥαψῳδῶν ἣν ἦγον κατὰ τὴν τῶν Διονυσίων, ἐν ᾗ ‖ παρελόντες ‖ ἕκαστοι ‖ τῶν θεῶν οἷον τιμὴν ἀπετέλουν τὴν ῥαψῳδίαν. ταῦτ' εἶπεν ὁ Κλέαρχος. εἰ δ' ἀπιστεῖς ὦ ἑταῖρε, ‖ καὶ τὸ βιβλίον

Cap. I.

α. ἵνα καὶ μᾶλλον Δ.

βλίον ‖ κεκλῆρθω, οὐ φθονήσω σοί. ἀφ' ἧ πολλὰ ἐκμαθὼν, εὐπορήσεις περιβλημάτων ἐς ἡδ ‖ Καλλίαν ἱστορῶ τὸν Αθηναῖον γραμματικὸν συνθεῖναι τραγῳδίαν, ἀφ' ἧς ποιῆσαι τὰ μελη καὶ τὸν χορὸν Εὐριπίδην ἐν Μηδείᾳ, ἐ Σοφοκλέα τὸν Οἰδίποδα. θαυμασάντων ἢ πάντων τὸ εὐπαίθειον ἧ Κωμύλλου, ὁ Πλούταρχος καθ' ὁμοιον ἔφη, καὶ ἐν Αλεξανδρείᾳ τῇ ἐμῇ λαγηνοφορία ἑορτη τις ἦγετο, περὶ ἧς ἱστορεῖ Ερατοσθένης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ συγγράμματι Αρσινόη. λέγει δὲ οὕτως, Τοῦ Πτολεμαίου ‖ κτίζοντος ἑορτὴν καὶ θυσιῶν πανδαπῶν χύσιν καὶ μάλιστα περὶ τὸν Διονυσον, ἠρώτησεν Αρσινόη τὸν φέροντα τοὺς θαλλους, ποια νυν ἡμέρα ἄγει, καὶ τίς ἐστιν ἑορτή. τοῦ δ' εἰποντος, καλεῖται μὲν [λαγηνοφορία] καὶ τὰ [κομιδέντα αὐτῆς· οἱ δειπνοῦσι] καθαπερ ἐκλιθέντες ἐπὶ στιβάδων· καὶ ‖ ἐξ ἰδίας ἕκαστος λαγηνου τὰς αὐτῶν φέροντες πίνουσιν. ὡς δ' οὕτως ἀπεχώρησεν, ‖ ἐμβλέψασα πρὸς ἡμᾶς, ‖ σωροικια γ' ἔφη ταῦτα ῥυπαρά. ‖ ἀνάγκη γὰρ τὸν σωρὸν γίνεσθαι παμμιγῆ ὄχλου ‖ θοίνην ἑωλον, ἐ οὐδαμῶς ὑπερεπῆ ‖ προπεπεμμένων. εἰ δέ τις ἡμῶν τῆς ἑορτῆς ἤρεσκεν, οὐκ ἂν ἐκοπίασε δὴ που ταῦτα παρασκευάζουσα ἡ βασίλεια, καθαπὲρ ἐν τοῖς χουσίν. ‖ διώκουται μὲν γὰρ καθ' ἰδίαν, παρέχει δὲ ταῦτα ὁ καλέσας ἀπὸ τῶν ἐσίασιν. τῶν δὲ παρόντων γραμματικῶν τὶς ἀποβλέψας εἰς τὸν τοῦ δείπνου παρασκευὴν, ἔφη, [Εἰ πῶς ‖ δειπνήσομεν τοσαῦτα δεῖπνα ἴσως ἀφ' νυκτὸς,] ὡς ὁ χαρίεις Αριστοφάνης ἐν Αἰολοσίκωνι εἶπεν οὕτως λεγων, οἱονεὶ δι' ὅλης νυκτός· ὡς καὶ τὸ Ομηρικὸν ἔχει,

Κεῖτ' ἔνθ' αὐτάρ γε ‖ ταναυσάμενος ἀφ' μήλων, τὸ μέγεθος αὐτοῦ ἐμφανίζων. πῶς δ' ὁ ἰατρὸς ἔφη Δάφνος, ὠφελιμώτερά ἐστι φίλτατε τῷ παντὶ σώματι τὰ νυκτερινὰ δεῖπνα. τὸ γὰρ σελήνης ἄστρον πῶς τὰς τῆς τροφῆς ἁρμοττει πέψεις σηπτικὸν ὑπάρχον. κατὰ ‖ σῆψιν γὰρ ἡ ‖ πέψις. ἀσηπότερα γοῦν τὰ νυκτὸς θυόμενα τῶν ἱερείων, καὶ τῶν ξύλων τὰ πρὸς τὸ σελήνιον κοπόμενα, ‖ καὶ τῶν καρπῶν δὲ οἱ πλεῖστοι πρὸς τὸ σελήνιον πεπαίνονται. Πολλῶν δὲ ὄντων καὶ διαφόρων τῶν παρεσκευασμένων καὶ ἀεὶ παρασκευαζομένων ἰχθύων μεγεθεί τε καὶ ποικιλίᾳ, ὁ Μυρτίλος ἔφη, Εἰκότως, ἄνδρες φίλοι, παντων τῶν ‖ πεπτεμμάτων ‖ ὄψων καλουμένων ἐξενίκησεν ὁ ἰχθὺς διὰ τὸ ἐξαίρετον ἐδωδὴν μόνος οὕτως καλεῖσθαι, διὰ τοὺς ὑπερφυῶς ἐσχηκότας πρὸς ταύτην τὴν ἐδωδήν. λεγομεν οὖν ὀψοφάγους, οὐ τοὺς βόεια ἐσθίοντας (οἵους ἦν Ηρακλῆς, ὃς τοῖς βοείοις κρέασιν ἐπήδιε σῦκα χλωρὰ) οὐδὲ τὸν φιλόσυκον (οἷος ἦν Πλάτων ὁ φιλόσοφος, ὡς ἱστορεῖ φανόκριτος ἐν τῷ περὶ Εὐδόξου. Ιστορεῖ δ' ὅλη καὶ Αρκεσίλας φιλόβοτρυς ἦν), ἀλλὰ τοὺς περὶ τὴν ἰχθυοπωλίαν ἀναστρεφομένους. Φιλόμηλοι δὲ ἦσαν φίλιππός τε ὁ Μακεδὼν, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Αλέξανδρος, ὡς Δωρόθεος φησὶν ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν περὶ Αλέξανδρον ἱστοριῶν.

χ. Λαγηνοφόρια

χ. κομιδέντα ἕκαστοι δ. vel, τὰ κομιδέντα αὐτοῖς ἰδίᾳ δοτέον.

χ. εἶτα πῶς δειπνήσομεν

Τοσαῦτα δεῖπνα; ἴσως δι' νυκτός.

CAP. II.

brum natus vnde perquammulta discas, quorum cognitio harum difficilium quæstionum copiam suppeditabit, cum tibi non inuidebo. Callian Atheniensem inter cætera is memorat tragœdiam edidisse, è qua EVripides in Medea, & Sophocles in OEdipode suarum fabularum dispositionem, ac versuum exemplum sumpserint. Eruditionem Cynulci cunctis admirantibus, similiter, inquit Plutarchus [a], in Alexandria mea solenne fuit festum Lagenophoriorum, de quo Eratosthenes, in opere, cuius titulus est Arsinoë, hæc prodidit: Ad festi celebritatem Ptolemæus cùm omnigenas hostias pararet, eas præcipuè quæ Baccho immolantur, Arsinoë illum rogauit qui thallos ac thyrsos ferebat, ecquis ille dies festus esset: respondit is Lagenophoria nominari, quòd cœnaturi discumberent in thoris è palea, fronde, gramine stratis, ac reclinati è lagena quisque sua, quam domo attulisset, biberent. Vt autem ille discessit, inspexit nos Arsinoë, illósque sordidos conuentus esse, ac contubernia spurca dixit, quòd necessum esset illum conuentum fieri promiscua turba varias [b] epulas, rancidásque & inconditas sibi admouente. Quòd si festi genus hoc reginæ placuisset, nunquam fuisset molestum ea sibi præparari, veluti fit in iis feriis quas Athenienses χὰς appellant, in quibus viritim quidem ac separatim epulantur, eo qui ad epulum inuitauit, cibaria præbente. Grammaticorum autem præsentium quidam apparatum cœnæ intuitus, Enimuero, inquit, nos hæc tam multa cœnare fortassis pergemus διὰ νυκτὸς, id est, in seram noctem, quemadmodum fecit uus Aristophanes dixit in AEolosicone his verbis:

Cœnat is διὰ νυκτός.

Tale est Homericum illud:

Intus iacebat [c] *distentus in antro* διὰ μήλων, id est *per suas oues* [d],

eius magnitudinem declarans. Hunc compellauit Daphnus medicus hac oratione: Vtiliores sunt, ô vir amicissime, cunctis corporibus nocturnæ cœnæ. Coctionibus enim alimentorum prodest Lunæ sydus, quod putredinem efficit, quia putredine fit coctio. Hanc ob caussam celeriùs putrescunt quæ noctu mactantur hostiæ, & quæ ad lunæ radios cæduntur ligna: ex fructibus plurimi ad eius splendorem matureſcunt. Multi verò pisces cùm iam essent parati, adhucque pararentur, & varietate insignes, & magnitudine, haud immeritò quidem, Myrtilus ait, ô amici viri, ex omnibus quæ nunc ἐψήματα, nunc ὄψα, id est, obsonia vocant, obtinuit tanquam victor [e] solus piscis, quòd egregius cibus sit, vt ita nuncuparetur ab iis qui ad insaniam vsque id edulium appetunt. Opsophagos igitur nos appellamus, non eos qui bubulam comedunt, qualis fuit Hercules [f], qui cum bubula carne ficis recentibus vescebatur: nec fi orum auidos, qualis fuit Plato philosophus, vt scribit Phanocritus in libro De Eudoxo, qui & Arcesilæ vuas placuisse tradit: sed in foro piscario frequentes. Dorotheus libro sexto historiarum Alexandri Philippum & Alexandrum eius filiũ malorum esu impẽsè delectatos fuisse prodidit.

Chares

Chares autem Mitylenæus, Alexandrum cùm mala pulcherrima in agris circa Babyloniam reperiſſet, iis ſcaphas compleuiſſe, ac illorum iactu è nauibus vt pugnarent [a], imperaſſe, perfucundo eo ſpectaculo: quod inde μηλομαχίαν appellarunt. Ego quidem certè non neſcio propriè τὸ μὲν ὄψον, id eſt, obſonium, vocari quidquid ad cibatum igne paratur, vel quod ἑψὸν ἐστιν, id eſt, elixatur, vel παρὰ τὸ ὀπτᾶσθαι, quòd aſſetur, ita nuncupatum. Piſces ergo multos cùm aduexerunt, quos ſingulis anni partibus manducamus, ô Timocrates imprimis admirande: (nam, vt eſt apud Sophoclem,

Mutorum cœtus piſcium adſtrepebat
Caudis pulſantium, non mare quidem, ſed patinas:

vel quod Achæus in Parcis ait:

Turba multa piſcium [b] mutilorum maris
Concitato curſu fluctus ſummouet, & ſi quis inſpectet,
Caudis fœdat tranquillitatem aquoris:)

Ego verò tibi memorabo quæ de ſingulis Deipnoſophiſtæ diſſeruerunt. Omnes enim in id argumentum ſuas è libris ſymbolas contulere: quorum nomina ob multitudinem tacebo.

Quiſquis obſonium mercaturus, veris [c] piſcibus
Epuli ſit liceat, radiculas cupit emere,
Compos mentis non eſt:

inquit Amphis in Leucade. Vt autem memoriæ faciliùs hæc mandentur, ordine literarum nomina digerentur. At cùm in Aiace flagellifero piſces ἑλλὰς [d] Sophocles nominarit, hoc verſu,

Peſtem immiſit ἑλλοῖς piſcibus,

quæſiuit aliquis an eo vocabulo ante Sophoclem vſus quiſpiam fuiſſet. Ei Zoilus reſpondit: Ego, tametſi non ſim ὀψοφαγίσατος, id eſt, obſonij lurco voraciſſimus, (ſic enim Xenophon vocat in Commentariis, his verbis: ὀψοφαγίσατος eſt, atque ignauiſſimus,) ſcio autorem Titanomachiæ, ſiue fuit Eumelus Corinthius, ſiue Arctinus, ſiue alio quocunque nomine vocari gaudeat, libro ſecundo ita ſcripſiſſe:

In mari fluitantes aurea facie ἑλλοὶ piſces
Natando ludebant per aquas ambroſias.

Heroïcorum ſanè verſuum textu & ambitu delectatum Sophoclem fuiſſe hoc argumento eſt, quòd in tragœdiis ſuis omnibus ſecutus fuit eo verſuum genere deſcriptas fabulas. Appoſitis igitur Amiis, è conuiuis quidam ait, his Ariſtoteles [e] narrat opertas eſſe branchias, fel inteſtino longitudine par, ſpleném-que [f] ſimiliter: dentes ſerratos. Piſcem cum gregalem eſſe, ac carne veſci. Fama eſt captum illum proſilire, arroſáque linea aufugere. Amiarum meminit Archippus in Piſcibus his verbis:

Cùm Amius pingues comedebas.

Epicharmus in Sirenibus:

Ipſo ſtatim diluculo, omnino ſub auroram
Aphyas teretes in pruna torrebamus, aſsáſque
Porcellorum carnes, ac polypos: dulce
Vinum deinde bibebamus. Heu me me miſerum
Ad ſepulchrum me vocat, & ſiſtere parca vult:
O quàm grauia mala.

Idem:

A Χάρης δ' ὁ Μιτυληναῖος ἱστορεῖ, ὡς κάλλιστα μῆλα εὑρὼν ὁ Ἀλέξανδρος ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ χώρᾳ, τούτων τε πληρώσας τὰ σκάφη, μηλομαχίαν ἀπὸ τῶν νεῶν ἐποιήσατο, ὡς πῶς θέαν ἡδίστην γενέσθαι. Οὐκ ἀγνοῶ ἔγωγε ὅτι ὄψον κυρίως καλεῖται παῦ τὸ πυρὶ κατασκευασόμενον εἰς ἐδωδήν. ἤτοι δὲ ‖ ἑψόν ἐστιν, ἢ ὀπτόν τε ‖ ὠπτῆσθαι ὀνόμασεν. πολλῶν οὖν ὄντων τῶν ἰχθύων, οὓς καθ' ὥρας ἑκάστας ὥρας ἐνδαινύμεθα ὦ θαυμασιώτατε Τιμόκρατες (κατὰ γὸν τὸν Σοφοκλέα,

B ‖ Χορὸς δ' ἀναύδων ἰχθύων ἐπέρρόθει

Σαίνουσιν οὐραίοισιν οὐ τῷ κεκλημένῳ, ἀλλὰ ταῖς λοπάσιν. καὶ κατὰ τὰς Ἀχαιοῦ δὲ μοίρας,

[‖ Πολὺς γὸ ὅμιλος πόντιου κύλλου σοβῶν ἐνάλιον θεώμενα

Χραίνοντ' οὐραίοισιν δύδιαν ἁλός)] ὑπομνημονεύσω δέ σοι ἃ πρὸ ἐκάστου ἔλεξαν οἱ δειπνοσοφισταί. πάντες γὰρ συνεισενέγκαν εἰς αὐτοῦ τὰς ἐκ βιβλίων συμβολάς, ὧν τὰ ὀνόματα διὰ τὸ πλῆθος πρὸς ἀφελείαν. [ὅς τις ἀγοράζων ὄψον ἐξὸν ἀπολαύειν ἰχθύων ἀληθινῶν φαναίδας ἐπιθυμεῖ πρίασθαι, μαίνεται,] φησὶν Ἀμφὶς ἐν Λευκάδι. ἵνα δὲ ὑμνημονεύσῃ σοι γένηται τὰ λεχθέντα κατὰ στοιχεῖον ταύτῃ τὰ ὀνόματα. καὶ γὸ ‖ Σοφοκλέους εἰπόντος ἐν Αἰανῖ μασιγοφόρῳ τοὺς ἰχθῦς ἑλλοὺς,

‖ Ἔφηκεν ἑλλοῖς ἰχθύσιν ἀλαφθορέαν, ἐζήτησέ τις, εἰ καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ τις τῷ ὀνόματι κέχρηται. πρὸς ὃν ὁ Ζωίλος ἔφη, Ἐγὼ δὲ οὐκ ὠνοφαγίσταμαι (οὕτω γὰρ Ξενοφῶν ὠνόμασεν ἐν Ἀπομνημονεύμασι γράφων οὕτως, Ὀψοφαγίστατός τε καὶ βλακίστατος ἐστιν) οἶδα ὅτι ὁ τὴν Τιτανομαχίαν ποιήσας, εἴτ' Εὐμηλός ἐστιν ὁ Κορίνθιος ἢ Ἀρκτῖνος, ἢ ὅς τις δήποτε χαίρει ὀνομαζόμενος, ἐν τῷ δευτέρῳ οὕτως εἴρηκεν.

E Ἐν δ' αὐτῇ πλωτοὶ χρυσώπιδες ἰχθύες ἑλλοί,
Νήχοντες παίζουσι δ' ὕδατος ἀμβροσίοιο.

Ἐχαιρε δὲ Σοφοκλῆς τῷ ‖ ἁπτικῷ κύκλῳ, ὡς καὶ ὅλα δράματα ποιῆσαι καταχλοάζοντα τῇ ἐν τούτῳ μυθοποιίᾳ. ὑφαρπασθεισῶν οὖν ΑΜΙΩΝ ἔφη τις, ταύτας Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ τὰ μὲν βράγχια ἔχειν καλυπτά, εἶναι δὲ καρχαροδόντας, καὶ τῶν σωαγελαζομένων καὶ σαρκοφάγων· ‖ χολὴν τε ἔχειν ἰσομήκη τῷ ἐντέρῳ καὶ πλεῖονα ὁμοίως. λέγεται δὲ ὡς θηρευθεῖσαι περισπάλλονται, καὶ ὑποτραγοῦσαι τὴν ὁρμιὰν ἐκφεύγουσιν. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ἀρχιππος ἐν Ἰχθύσι λέγων οὕτως, ὅ τε ἡδὺς ἀμίας παχείας. καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἐν Σειρῆσι, πρὶν μὲν γ' ἀτενὲς ἀπ' ἀοῦς ἀφύας ὑποπυρίζομες τρογύλας καὶ [δελφακίνας ὀπτὰ κρέα] καὶ πολύπους, καὶ γλυκὺ γ' [ἐπ' ὤν] ὑπίομες οἶνον, ‖ οἴμοι μοι τᾶλας πρὶν σᾶμα με καλοῦσα ‖ καίσκα λέγει φερ', τῶν κακῶν

χρ. — πολὺς γὰρ ὅμιλος πόντιου

Κοίλου σοβῶν, ἐνάλιος θεωρία

Χραίνοντες οὐρ.

χρ. Ὅστις ἀγοράζων ὄψον . . . .

Ἐξὸν ἀπολάυειν ἰχθύων ἀληθινῶν,

Ραφανίδας ἐπιθυμεῖ πρίασθαι, μαίνεται.

CAP. III.

CAP. IV.

CAP. V.

χρ. δελφάκινα δ' ὀπτὰ κρέα,

χρ. ἐπὶ τῶν

γρ. ὄκιγ. πάρα πίγλαι τε ἢ παχεῖαι γ' ἀμ.

[‖ ὁ δ' ὦδε πίγλας τε ἢ † πάχνα καμίαι] δύο διατεταγμένας μέσας, φάσαι τε τοσοῦτοι παρεῖναι σκορπίοι τέ. ‖ Ἀρχεστέλης δὲ παρεμφερῶν αὐτῆς τὸ ὄνομα φησὶν ὠνομάσθαι ὦδε· τὰ μὲν γὰρ ἰέναι ταῖς ὦδε ἀγελαῖς· ἔστι γὰρ συναγελαστική. Ἰκέσιος δ' ἐν τοῖς περὶ ὕλης, δύσχυλους μὲν αὐτὰς εἶναι καὶ ἀπαλάς, ποιεῖν δὲ ταχείας κινήσεις μέσας, ἥσσον δὲ τροφίμους. ὁ δ' ὀψοδαίδαλος Ἀρχέστρατος ἐν τῇ γαστρολογίᾳ (οὕτως γὰρ ἐπιγράφεσθαι φησὶ Λυκόφρων ἐν τοῖς περὶ κωμῳδίας ὡς τοῦ Κλεοστράτου δὲ Τενεδίου γαστρολογίαν) περὶ τῆς ἀμίας φησὶν οὕτως,

Τοῦ δ' ἀμίαν φθινοπώρου ὅταν πλειὰς καταδύνῃ,

γρ. τί σοι τάδε

Πάντα τρόπον σκόπαζε [πῶς τάδε] μυθολογοῦμαι.

Οὐ γὰρ μή σε λάθῃσιν γ', οὐ δ' ἂν ἐπιθυμῇς.

Εἰ δ' ἐθέλεις δὲ τοῦτο δαήμεναι ὦ φίλε Μόσχε,

Ὅν τινα χρή σε τρόπον κεῖνον λάθεῖναι ἄριστα,

Ἐν συκῆς φύλλοις, δ' ὀρεγάνῳ δὲ μάλα πολλῷ,

Μὴ τυρὸν, μὴ λῆρον. ἁπλῶς δ' οὕτως θερμαπόδυσας

Ἐν συκῆς φύλλοις ἀλοίνῳ καταδῆσον ἄνωθεν.

Εἶθ' ὑπὸ θέρμιλον ὅσον ἔσω ἀποδὺν, ἐν φρεσὶ κάμψον,

Γινώσκων ὁπότ' ἐς ὀπτὴν, ἢ μὴ καταπαύσῃς.

Ἐγὼ δ' αὐτὴ σοι Βυζαντίου ἐξ ἐράλειπτε, (πτ,)

γρ. ἐγγὺς ἁλός που,

Εἴπερ ἔχειν ἀγαθὴν ἐθέλεις. [‖ δ' ἐγγὺς ἅλως

Τόδε τέρπει κεδνὴν λήψει. τηλοῦ γὰρ θαλάσσης

Ἑλλήσποντιάδος χείρων, κἀν κεῖνον ἀμείψῃς·

Αἰγαίου πελάγους ἔναλον πόρον, οὐκ ἔθ' ὁμοίαν

γίνεσθαι), ἀλλὰ καὶ αἰσχύνει τὸν πρόσθεν ἔπαινον.

Οὕτω Ἀρχέστρατος ὑπὸ φιληδονίας γλιχόμενος πᾶσαν δὲ θάλασσαν περιῆλθεν ἀκριβῶς, ἐμοὶ δοκεῖν, ἵνα τὰ περὶ γαστέρα ἐπιμελῶς ἐξετάσας βουληθείς. καὶ ὥσπερ οἱ τὰς περιηγήσεις καὶ οὐ τὰ εἴδωλα ποιησάμενοι ‖ μετ' ἀκριβείας, ἐθέλει πάντα ἐκτίθεσθαι ὅπου ἐστὶν ἕκαστον κάλλιστον [βρωτόν τε] τυγχάνον· καὶ αὐτὸς ἐν τῷ προοιμίῳ ἐπαγγέλλεται τῶν καλῶν τούτων ὑποθηκῶν, ὧν πρὸς σοῦ ἑταίρους ποιεῖσθαι Μόσχον τε καὶ Κλέανδρον, ὥσπερ ὑποτιθέμενος αὐτοῖς καθάπερ τὴν Πυθίαν ζηλεῖν,

γρ. βρωτόντε πωτόν τε

Ἵππον Θεσσαλικήν, Λακεδαιμονίαν τε γυναῖκα,

Ἄνδρας δ' οἳ πίνουσιν ὕδωρ καλῆς Ἀρεθούσης.

Χρύσιππον δ' αὐτὸν ὁ οὕτως φιλόσοφος καὶ περὶ πάντα ἀνὴρ, ἀρχηγὸν Ἐπικούρου φησὶ γεγενῆσθαι, καὶ τοῖς τὰ τούτου ἐπισπωμένοις τῆς πάντα ἁλυκλυσμοῦ ἡδονῆς. καὶ γὰρ οὐκ ἐγκαλυπτόμενον ὁ Ἐπίκουρον λέγει, ἀλλὰ μεγάλῃ τῇ φωνῇ. οὐ γὰρ ἔγωγε δύναμαι νοῆσαι ἀγαθὸν, ἀφελῶν μὲν τὰ διὰ χειλῶν, ἀφελῶν δὲ τὰ δι' ἀφροδισίων ἡδονάς. ‖ οἴεται γὰρ οὗτος ὁ σοφὸς, κἂν τὸν ἀσώτων βίον ἀνεπίληπτον εἶναι, εἴπερ αὐτῷ προσγένοιτο τὸ ἀδεὲς καὶ ἵλεων. διὸ καὶ οἱ τῆς κωμῳδίας ποιηταὶ [καταπεφρονήκασι τῆς ἡδονῆς καὶ τῆς ἀκρασίας, [Ἐπικούρους καὶ βοηθοὺς] βοῶσιν.

γρ. πρὸς τοὺς καταπεφρονηκότας π. γρ. Ἐπίκουρος καὶ Ἐπικουρείους ἐπικούρους καὶ β.

A

Adfuere quoque mulli, ac duæ pingues Amiæ, per medium

Dissectæ: adfuerunt & palumbi totidem, & scorpij.

Aristoteles eius nominis rationem cùm reddit, Amias sic dictas ait, quòd simul eant cum sui similibus. Nam gregatim is piscis degit. Icesius in libris de alimentorum materia scribit tenerum esse hunc piscem, bonique succi, minus alere, mediocri facultate ad egestiones incitandas. Archestratus opsodædalus[a] in sua Gastrologia[b], sic enim inscribi Lycophron ait, libris De comœdia, veluti & Cleostrati Tenedij Gastrologiam, de Amia sic inquit:

B

Amiam autumno post Vergiliarum occasum
Omni studio parare oportet quemadmodum exponam:
Eam, ne si velis quidem, ita possis corrumpere.
Scire itaque si optas, ô amice Mosche,
Apparare illam optimè, qua ratione tu debeas,
In ficus foliis, & origano multo
Omitte caseum, & id genus alias nugas, simpliciter hoc accura,
In ficus, inquam, foliis supernè funiculo obligato,
Deinde sub calidum cinerem introrsum pellito, mentéque tempus
Cognosce, quo percocta erit, ne illam exuras:
Sit autem ea tibi ex amœno Byzantio,
Lautam habere si cordi est, qua propinqua mari est area:
Eximiam inde sumes: nam procul à mari
Hellespontiaco deterior est: quòd si & vicinum
Pertransieris Ægei maris tractum, non amplius similis
Gignitur, sed pristinam gloriam suam maculat.

C

Hic scilicet Archestratus, præ voluptatis studio vniuersam terram, omniáque maria impigrè lustrauit, mea quidem sententia, quòd diligenter examinare ventris delitias is statuisset, ac eorum instar qui terrarum descriptiones & circa illas nauigationes suas scriptis mandarunt; exactè omnia vellet explicare, vbi præstantissima sint edulia nobis indicans, quod in præfatione illarum, si diis placet, egregiarum præceptionum facturum se pollicetur, quas amicis Cleandro & Moscho nuncupauit, illos admonens, vt suo Pythia quondam oraculo,

D

Equam[c] è Thessalia, vxorem è Lacedæmone,
Viros qui pulchræ Arethusæ aquam bibunt,

E

quæri oportere. Chrysippus autem reuera insignis philosophus, & omniū rerum cognitione instructus, ducem illū ac præceptorem Epicuro, Epicuríq; sectatoribus fuisse tradit, voluptatis, quæ labefactauit omnia. Non enim obscurè dicit, sed alta voce clamat Epicurus: Quod bonū sit ego nihil agnosco, detracta voluptate quæ labris & venere percipitur. Etenim sapiens hic vir existimat luxu perditorum hominum vitam improbandam non esse, si accedat intrepidus & tranquillus animus. Quamobrem comici poëtæ Epicuri sociorúmque voluptatem & intemperantiam proscindentes vociferantur,

F

Plato

Plato quidem in Impostore, inducto patre qui filij magistro succenset,& sic obiurgat:

A. Quem tibi commisi adolescentulum
Perdidisti sceleste: vitam persuasisti
Alienam & inassuetam vt institueret:
Diluculo statim ille nunc consilio
Tuo potat, antea minimè solitus.
B. Istáne quia didicit ille viuere, ô here, me increpas?
Id quidem viuere est, vt sapientes asserunt.
Epicurus profectò summum esse bonum
Voluptatem affirmat, aliunde verò ipsam
Comparare nequeas, pulcherrimè quam si vixeris.
A. O Sosia mihi prorsus tu pœnas dabis a:
Vidistin' vnquam, dic mihi, quendam philosophum
Temulentum? & in iis volutantem se quæ memoras?
B. Omnes etiam illos qui attollunt supercilia b,
Prudentiámque in suis ambulationibus quæritant,
Ac in suis scholis, & disputationibus, tanquam fugitiuam:
His adsum si quis Glauciscum apponat,
Scient quis primùm attingendus sit locus,
Et caput mox petunt, vt ea de re
Attoniti stupeant omnes.

Idem in Homicida illudens modesto cuidam sedatóque philosopho, inquit:

Licebat huic cum vxore formosa cubare,
Acciperéque duas Lesbij vini ollulas:
At prudens iste homo quod bonum est despicit.
Epicurus illa dixit quæ nunc ego referam:
Si omnes eam quam ego vitam viuerent,
Nullus improbus c, nullus adulter foret.

Hegesippus in Philetæris d:

Epicurus sapiens flagitante quodam
Sibi vt diceret, quodnam illud sit bonum
Quod inuestigant assiduè, voluptatem esse respondit.
Euge vir optime, ac sapientissime,
Manducatione præstantius nullum fuerit
Iam bonum, inquit, voluptas si bonum est.

Non solùm autem Epicurei voluptatem amplexantur, verumetiam Cyrenæi, & quos Mnesistratios appellant. Hi namque, vt autor est Posidonius, voluptuaria vita gaudent. Ab his Speusippus Platonis auditor & cognatus procul non aberat. Itaque Dionysius tyrannus suis ad eum epistolis cùm eius auaritiam voluptatisque studium verbis executus fuisset, pecuniam à multis corrasisse obiicit, Lastheneæ Sardianæ meretricis amorem exprobrat, & post illa omnia subiungit: Auaritiæ cur nos insimulas, qui nullum turpis quæstus genus vmquam omiseris? eius rei causa quid non molitus es, cùm etiamnum prò ea quam Hermeas debuit, & persoluit, pecunia, munera tentes coaceruare? De Epicuro hæc Timon libro tertio Sillorum e scribit:

Indulget ventri quo nihil est auidius.

Gulam scilicet vt expleret, & aliis voluptatibus corporis inseruiret, Idomenei ac Metrodori assentator bonus ille vir fuit. Quin & ipse Metrodorus non dissimulanter, aut clanculum,

A Πλάτων μὲν ἐν Σωσιφάνῃ δυσχεραίνοντα ποιήσας παίδα τῷ πατρὶ τὸν υἱὸν παιδαγωγῷ, ἐπιλέγοντα·

Ἀπολώλεκας τὸ μειράκιόν μου ξυλαβών;
Ἀκάθαρτε, κοὐ πέπεικας ἐλθεῖν εἰς βίον
Ἀλλόκοτον αὐτὸν καὶ τοῖς ἐνθάδε νόμοις
Πίνει μεθ' ἡμῶν, πρότερον οὐκ εἰθισμένον.
Εἶτ' εἰ μεμάθηκε δίκαιος ζῆν, ἐγκαλεῖς;
Ζῆν δ' ἐστὶ τοῦτ', ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί.
Ὁ γοῦν Ἐπίκουρός φησιν εἶναι τἀγαθὸν
Τὼ ἡδονὼ δ' ἥπτηθεν· οὐκ ἔστιν δ' ἔχειν
Ταύτοιν ἑτέρωθεν· οὐκ ἦ δ' ζῆν παγκάλως
Ἔτ', σῶς ἀπαντᾷς, ἢ τυχὸν δώσεις ἐμοί.
Εὑρακὰς οὖν φιλόσοφον εἰπέ μοι τινά,
Μεθύοντ' ὀπὶ τούτοις θ' οἷς λέγεις κηλούμενον;
Ἁπαντᾷς οἱ δ' ὡς ὀφρῦς ἐπῆρκότες,
Καὶ τὸν φρόνιμον ζητοῦντες ἐν τοῖς πεῖπάταις,
Καὶ ταῖς μαστιβαῖς ὥσπερ ὑποδεδρακότα.
Οὕτω γὰρ ἐπαυγλαΐσκου αὐτοῖς μεμάτευται;
Ἴσασιν οὗ δεῖ πεσὼν ἄψασθαι πόου,
Καὶ τὴν κεφαλὴν ζητοῦσιν ὡς πεῖ πράγματος,
Ὡς τ' ὀκπεσὼν ἥκθηται πάντας.

B καὶ ἐν τῷ Ἀνδροφόνῳ ἢ Ὑπηρεφομένῳ ὁ αὐτὸς Πλάτων μαπαίζας τινὰ τῶν ὑπεικῶν φιλοσόφων ὑπιφέρει,

‖Ἐξὸν γυναῖκ' ἔχοντα‖ κατακεῖσθαι καλὼ,
Καὶ Λεσβίου χυτρίδε λαμβάνειν δύο,
Ὁ φρόνιμός ἐστι[τοῦτο τοῦτ' ἀγαθὸν] ·
Ἐπίκουρος ἔλεγε ταῦθ' ἃ νῦν ἐγὼ λέγω,
D Εἰ τοῦτον ἔζων πάντες[ὃν ἐγὼ βίον,]
‖Οὔτ' ἄρτος ὦν, οὔτε μοιχὸς ὅδε εἷς.

γρ. τοῦτο, τοῦτο τ' ἀγαθόν.
γρ. ὃν ἐγὼ ζῶ βίον,

Ἡγήσιππος δ' ἐν Φιλεταίροις,

Ἐπίκουρος ὁ σοφὸς ἀξιώσαντός τινος
Εἰπεῖν πρὸς αὐτὸν, ὅ,τι ποτ' ἐστὶ τἀγαθὸν,
Ὃ μὰ τέλους ζητοῦσιν, εἶπεν ἡδονὴν,
Εἰ γ' ὦ κρατὶς ἀνθρωπε καὶ σοφώταλε·
Τοῦ γὰρ μασᾶσθαι κρεῖττον οὐκ ἐστ' οὐδὲν ἕν,
Ἀγαθὸν πρόσεστιν, ἡδονὴ γὰρ τἀγαθόν.

Ἀπαίζονται δὲ οὐ μόνον οἱ Ἐπικούρειοι τὼ ἡδονὼ, ἀλλὰ καὶ οἱ Κυρηναϊκοὶ, καὶ Μνησιπάτοι δὲ καλούμενοι. καὶ γὰρ καὶ οὗτοι ζῆν μὲν ἡδέως χαίρουσιν, ὥς φησι Ποσειδώνιος. οὐ μὴν ἀλλὰ τούτων ἂν καὶ Σπεύσιππος, ὁ Πλάτωνος ἀκουστὴς καὶ συγγενής. Διονύσιος γοῦν ὁ τύραννος τοῖς πρὸς αὐτὸν ἐπιστολαῖς, καὶ τῇ τῆς φιληδονίας αὐτοῦ διεξερχόμενος, ἔπι τε τῇ φιλαργυρίᾳ ‖ ἐρανίσθαί τε φησὶ πολλῶν αὐτὸν διελέγχων, ὀνειδίζει καὶ τὴν Λαοδικείας τῆς Σαρδικῆς ἑταίρας ἔρωτα. ἔπι πᾶσίν τε λέγει τάδε, ‖ Σὺ τοίνυν φιλαργυρίαν ὀνειδίζεις; αὐτὸς μηδὲν σκληρὸν ποιῶν αἰσχροκερδίας; τί γὰρ οὐ πεποίηκας; ἆρ' οὐχὶ τοῦτον ὧν Ἑρμείας ὤφειλεν αὐτὸς σπουδαίως, ἔρανον συνάγειν ἐπιχειρεῖς; Περὶ δὲ τοῦ Ἐπικούρου Τίμων ἐν τρίτῃ Σίλλων φησὶ,

Γαστρὶ χαριζόμενον τῆς οὐ λαμυρώτερον οὐδέν. Ταύτης γὰρ ἕνεκεν ὁ αὐτὸς καὶ τῆς ἄλλης τῆς κατὰ σάρκα ἡδονῆς ἐκολάκευε καὶ Ἰδομενέα καὶ Μητρόδωρον. Καὶ αὐτὸς δὲ που ὁ Μητρόδωρος οὐκ ἀποκρυπτόμενος τὰς καλὰς

ταῦτας ἡσὶς φησὶ πρεῖ γαστέρα ἁπὸ ὧ Φυσιολόγε Τιμοκράτες, πρεὶ γαστέρα ὁ κατὰ φύσιν βαδίζων λόγος τὴν ἄπασαν ἔχει σπουδήν. Ἐπίκουρος γοῦν ὁ τούτων διδάσκαλος ὃς ἀπὸ βοῶν ἔλεγεν, ἀρχὴν καὶ ῥίζαν πάντος ἀγαθοῦ ἡ τῆς γαστρὸς ἡδονή, καὶ τὰ σοφὰ καὶ τὰ πρεσβεῖα εἰς ταύτην ἔχει τὴν ἀναφοράν. κἂν τῷ πρεὶ τέλους δέ φησιν ὕστερον πως. ἃ μὲν ἔγωγε δύναμαι νοῆσαι τἀγαθὸν, ‖ ἀφαιρῶν μὲν τὰς διὰ ‖ χυλῶν ἡδονὰς, ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι' ἀφροδισίων, ‖ ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι' ἀκροαμάτων, ἀφαιρῶν δὲ τὰς διὰ μορφῆς κατ' ὄψιν ἡδείας κινήσεις. ‖ καὶ προελθὼν [φησὶ λέγειν πρητέον] τὸ καλὸν, καὶ τὰς ἀρετὰς, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐὰν ἡδονὴν προξενῶσι· ἐὰν δὲ μὴ προξενῶσι, χαίρειν ἐατέον. ὥσπερ γοῦν ὁ Ἐπικούρου Σοφοκλῆς ὁ τραγῳδιοποιὸς ἐν Ἀντιγόνῃ πρεὶ τῆς ἡδονῆς τοιοῦτ' εἴρηκεν.

141

χρ. φησὶ λέγων vel, φήσει λέγει τ.

—τὰς γὰρ ἡδονὰς
Ὅταν προδῶσιν ἄνδρες, ἃ πάθημ' ἐγὼ
Ζῆν τοῦτον. ἀλλ' ἔμψυχον ἡγοῦμαι νεκρόν.
Πλουτεῖ τε γὰρ κατ' οἶκον, εἰ βούλει μέγα,
Καὶ ζῇ τύραννον ὄγκῳ· ἔχων. ἐὰν δ' ἀπῇ
Τούτων τὸ χαίρειν, τἄλλα ἐγὼ καπνοῦ
Σκιᾶς οὐκ ἂν προλαίμην ἀνδρὶ πρὸς τὴν ἡδονήν.

CAP. VI.

‖ Φιλέταιρος Κωμῳδοῖς,

‖ Τί δή γὰρ ὄντα θνητὸν, ἱκετεύω, ποιεῖν;
Πλὴν ἡδέως ζῆν τὸν βίον καθ' ἡμέραν,
[Ἐὰν ἔχῃ τις] ὁπόθεν. ἀλλὰ δεῖ σκοπεῖν
Τοῦτ', αὐτὰ τἀνθρώπου ὁρῶντα πράγματα.
Εἰς αὔριον γὰρ [φροντίζειν † εἴ τι]
Ἐστι, πρεῖ ἔργον ἐστὶν ἀποκεῖσθαι πάνυ
Ἑωλον ἔνδον ἀργύριον. καὶ ἐν Οἰνοπίωνι δ' ὁ αὐτός φησι,

χρ. Ἐὰν γ' ἔχῃ τὶς
χρ. ἐχεῖ φρονπίζειν, ὅ, τι

—θνητῶν δ' ὅσοι
Ζῶσιν κακῶς ἔχοντες ἄφθονον βίον,
Ἐγὼ μὲν αὐτοὺς ἀθλίους εἶναι λέγω.
Οὐ γὰρ θανόν γε δήπουθ' ἕγχελυν φάγοις,
‖ Οὐ δ' ἐν νεκροῖσι πέπλεται γαμήλιος.

χρ. Γραμματοποιῷ,

Ἀπολλόδωρος ὁ Καρύστιος ἐν [Γραμματοδιδασκάλοις,]
Ὦ πάντες ἄνθρωποι, τί τὸ ζῆν ἡδέως
Πράττοντες, ἀπημελεῖσθε τοῦ κακῶς ποιεῖν,
Πολεμοῦντες ἀλλήλοις, πότερα πρὸς τῶν θεῶν
Ἐπιστατεῖ τις τοῦ βίου νυνὶ τύχη
Ἀγροικος ἡμῶν, οὔτε παιδείαν ὅλως
Εἰδυῖα; τί τὸ κακὸν, ἢ τί ποτ' ἦ τἀγαθὸν
Ἐς ἀγνοοῦσα παντελῶς. εἰκῇ τε πῶς,
Ἡμᾶς κυλινδεῖ ὅν τιν' αὐτύχη τρόπον
Οἶμαι γέ· τίς γὰρ μᾶλλον αὐ προθείλετο
Ἑλλὼ ἀληθῶς ὅσα λυπρὰ μοῦς ὁρᾶν
Αὐτοὺς ὑφ' αὐτῶν, καὶ καταπίπτοντας νεκρούς·
Ἐξὸν ἱλαροὺς παίζοντας ὡσπερεὶ πεπωκότας
Αὐλαρὰ ὠδὴ λέγειν, ὦ γλυκυτάτη,
Ἐλεγχ' ἅρμοκον ὅσαν ἡμῶν τὸν τύχλω.
καὶ προελθὼν,

Οὐ τοῦτο τὸ ζῆν ἐστὶ τὸ καλούμενον
χρ. βίῳ Θεῶν ἀληθῶς [βίον,] ὅσῳ δὴ ἡδίονα
Τὰ πράγματ' ἂν ταῖς πόλεσιν ὧδ' αὖ, ἢ τανῦν,
Εἰ μεταβαλόντες τὸν βίον διήγομεν,

A has sententias prædicabat, omni studio tractandam esse orationem, quæ de ventris secundum naturam voluptatibus, disserit. Epicurus certè horum doctor clamans iactabat; omnium bonorum radicem ac fontem esse ventris voluptatem: ad eam referri quæcunque sapienter, eximiis rationibus, & grandioribus verbis disputantur. Idem libro De finibus bonorum & malorum, sic ait: Ego nihil esse bonum possum intelligere dempta labiorum Veneríque voluptate; aut, si iucundus ille motus qui fit aspectu rerum pulchrarum nos non titillet. Progressus idem, In honore debet esse, inquit, quod bonum est, virtus, & huiusmodi cætera: verùm nisi voluptatem præbeant, ea longùm valere iubeamus. Sophocles quidem tragicus Epicuro prior, in Antigone hæc de voluptate scripsit:

Voluptatis [b] *enim*
Proditorem, qui eam negligit; non ego censeo
Viuere, sed animatum esse cadauer:
Esto domi, si uis admodum locuples,
Viue tyranni habitu, & fastu, in his abest
Si læta mens, reliqua ego fumi [c]
Vmbra præ voluptate non emerim.

Philetærus in Cynegide [d]:

Mortalem hominem quid ego facere postulem?
Præterquam in diem viuat vt suauiter?
Dummodo sit quod ad id suppetat:
Verùm si quis rerum humanarum statum consideret,
Eum cogitare planè oportet, ac sedulò
Prouidere, quidnam in crastinum reliqui
Futurum sit: cætera, valde stultæ est anxietatis
Domi argentum recondere quod otiosum & inane sit.

Idem in OEnopione:

Quotquot mortalium
Miserè viuunt, opibus cùm affluant,
Infœlices esse illos ego hercle autumo.
Post mortem anguillam tu non comedes.
Vita functis nuptiales non coquuntur epulæ.

Apollodorus Carystius in Grammatidopœo [e]:

O vniuersi homines, cur iucunda vita
Spreta, incommodis [f] *vos mutuis afficere satagitis,*
Inuicem belligerantes; An, per deos,
Vitam præses nunc vestram regit quædam
Rustica & fortuna? literarum humanitatisque
Expers omnino, quid malum sit, quid bonum
Ignara prorsus? veluti nos temerè
Huc illuc versans, prout fortuitò contigit?
Sic equidem puto. Nam quis reuera Græcus
Optarit magis videre suos
A seipsis afflictos, ac casos cadere,
Cùm liceat ipsis hilaribus, ludentibus, appotis [h],
Accinente tibia lætis: hæc dicere, ô dulcissima,
Rusticam nostram fortunam coërce [i], *ac reprime?*

Idem progressus:

Id per deos viuere non est,
Quod viuere dicunt: quanto lætiores
In ciuitatibus res nunc forent
Vita commutata si nos degeremus?

Si potes

Si potent Athenienſes omnes, trigeſimum
Iam annum qui attigerunt : ſi Corinthum equi-
tes
Egreſſi adeant, comeſſaturi per decem dies,
Coronati, & diluculo vnguentis delibuti,
Si Megarenſes [a] elixam braſſicam vendant,
Lauent in balneis, adiungant ſe nobis ſocios,
Ex Eubœa vinum miſceant : hæc delitiæ fue-
rint,
Veráque vita : ſed nos indoctæ ac ſtolidæ
Fortunæ ſeruimus.

Voluptati quoque deditum fuiſſe priſcum illum Tantalum poëtæ memorant. Atridarum itaque in patriam reditum qui ſcripſit, narrat [b], ipſi, cùm ad deos peruenisſet, & in eorum conſortium fuiſſet admiſſus, Iouem optionem dediſſe petendi quidquid vellet : eum verò qui voluptatibus nunquam ſatiaretur, illarum mentionem feciſſe, ac vitam diis ſimilem petiuiſſe, Iouémque indignatum ea de re, quia pollicitus eſſet, præſtitiſſe quod optauit : at ne frueretur appoſitis, verùm mœſtus & anxius ſemper eſſet, ſuper caput ſaxum appendiſſe, quod obſtat, ne quid eorum quæ admota ſunt capere poſſit. Ex Stoïcis quidam etiam voluptatis blanditiis ducebantur. Eratoſthenes Cyrenæus, diſcipulus Ariſtonis Chij, è Stoïcis vnus, in opere quod Ariſtonem inſcripſit, magiſtrum ſuum ad voluptatem, iam ſeneſcentem, animum applicuiſſe his verbis tradit : Iam & eum deprehendi nonnunquam ſuffoſſo virtuti ac voluptati intergerino & interiecto pariete apud voluptatem viſum fuiſſe. Aphanes quoque Ariſtonis etiam familiaris in libro cui Ariſtonis titulum ſimiliter præfixit, voluptuarium fuiſſe doctorem ſuum oſtendit. Quid autem de Heracleote Dionyſio attinet dicere ? Apertè quidem & palàm virtutis exuta veſte, cùm indumentum mutaſſe & alienum ſumpſiſſe criminarentur, gaudebat, quamuis iam natu grandis à Stoïcorum ſchola defeciſſet, & tranſiuiſſet, ad Epicurum. De illo non inuenuſtè Timon [c] ſcripſit:

Ille voluptati ſe tradit, iam moriturus.
Tempus amandi, tempus habendæ coniugis, eſt
quod
Rebus ab his tandem moneat deſiſtere tem-
pus.

Apollodorus Athenienſis libro De temperante, quem edidit aduerſus mimos [d] viros, quendam nominatim propoſitum Alpheſtis eſſe dixit magis Cynædum [e]. ALPHESTAE piſces ſunt coloris magna ex parte lutei, quibuſdam tamen partibus purpurei. Eos fama eſt capi binos ſemper, ſic vt ad caudam alter ſequi videatur alterum. Quòd igitur ad nates alter comes alterius ſit, ex antiquis nonnulli Alpheſtas vocarunt incontinentes, & ad venerem propenſos. Ariſtoteles libro De animalibus vnicam & indiuiſam ſpinam [f] eſſe tradit Alpheſtico, flauum [g] autem colorem. Eius meminit Hera-

A ‖ Πίνειν Αθηναίους ἅπαντας, καὶ τοῦ μεχρὶ
Ετῶν τεττάκοντ' ‖ ἐξιέναι τοῦ δ' ἱππέας,
Επὶ κῶμον εἰς Κόρινθον ἡμέρας δέκα
Στεφάνους ‖ ἔχοντας, ‖ καὶ μύρον πρὸ ἡμέρας,
Τοὺς τὼ ῥάφανον πωλοῦντας ἕψειν Μεγα-
ρέων
Εἰς τὸ βαλανεῖον ἀπέναι τοὺς συμμάχους,
Κεραννύναι τὸν οἶνον Εὐβοῆς. τοῦτ' ἰὼ τρυ-
φή,
B ‖ Καὶ βίος ἀληθῶς. ἀλλ' ἀπαιδεύτῳ τύχῃ
Δουλεύομεν.

Φιλήδονον ἦ οἱ ποιηταὶ καὶ τὸν ἀρχαῖον φασὶ γενέσθαι Ταύταλον. ὁ γοῦν τὰ τῶν Ατρειδῶν ποιήσας καθαρὸν, ἀφικόμενον αὐτὸν λέγει πρὸς τοὺς θεούς, καὶ σὺν Διὸς τραπέζῃ ἐξουσίας τυχεῖν παρὰ τοῦ Διὸς αἰτήσασθαι ὅτου ἐπιθυμεῖ. τὸν δὲ πρὸς ἅπαν παλαίσας ἀπλήστως μακείμενον, ὑπὲρ αὐτῶν τε τούτων μνείαν ποιήσασθαι, καὶ τοῦ ζῆν τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς θεοῖς· ἐφ' οἷς ἀγανακτήσαντα τὸν Δία,
C τὰ μὲν δίχα ἀποτελέσαι μὲν τὰ ὑπόχειρα ὅπως δὲ μηδὲν ἀπολαύῃ τῶν παρακειμένων, ἀλλὰ μετεωρίζεσθαι ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἐξήρτησεν αὐτῷ πέτρον, δι' ὧν οὐ δύναται τῶν παρακειμένων τυχεῖν οὐδενός. καὶ τῶν Στοικῶν δέ τινες σωφήσαντο ταύτης τῆς ἡδονῆς. Ερατοσθένης γοῦν ὁ Κυρηναῖος, μαθητὴς μὲν Αρίστωνος τοῦ Χίου, ὃς δὴ εἰς τῶν ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τῷ ἐπιγεγραμμένῳ Αρίστωνι παρεμφαίνει τὸν
D διδάσκαλον, ὡς ὕστερον ὁρμήσαντα εἰς τρυφήν; λέγων ὧδε· ἤδη δέ ποτε καὶ τοῦτον πεφώρακα τὸν τῆς ἡδονῆς καὶ ἀρετῆς μεσότιχον διορύττοντα, καὶ ἀναφαινόμενον πρὸς τῇ ἡδονῇ. Καὶ ‖ Αφάνης ἦ, γνώριμος ἦ δὴ καὶ οὗτος τοῦ Αρίστωνος, ἐν τῷ Αρίστωνι καὶ αὐτὸς οὕτως ἐπιγράψας τὸ σύγγραμμα, ἐμφανίζει τὸν τοῦ διδασκάλου φιληδονίαν. πρὸς ἦ Διονυσίου τοῦ Ηρακλεώτου τί δεῖ καὶ λέγειν; ὃς αὖπικρυς ἀπέδυς τὸν τῆς ἀρετῆς χιτῶνα ‖ αὖθις μετημφιάσατο, καὶ ‖ Με-
E τα θέρμου καλούμενον ἔχαιρε, καί τι γεραιὸς ἀποστὰς τῶν τῆς στοᾶς λόγων, καὶ ἐπὶ τὸν Επίκουρον μεταπηδήσας. πρὸς οὖ οὐκ ἀχαρίτως ὁ Τίμων ἔφη,

Ηνίκ' ἐχρῆν θνήσκειν, νῦν ἄρχεται ἡδύνεσθαι.
Ωρη ἐρᾶν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δὲ πεπαῦσθαι.

‖ Απολλόδωρος ὁ Αθηναῖος ἐν τῷ τρίτῳ πρὸς Σώφρονα τῷ εἰς τοὺς ἀνδρείους μίμους ‖ προθεὶς τὸ, καταπυγοτέραν τὰλφηστάν, φησίν. ἰχθῦς. πινὲς οἱ ‖ ΑΛΦΗΣΤΑΙ, τὸ μὲν ὅλον ‖ κηροειδεῖς, πορφυρίζοντες δὲ κατά τινα μέρη. φασὶ δὲ αὐτοὺς ἁλίσκεσθαι συνδυο, καὶ φαίνεσθαι τὸν ἕτερον ἐπὶ τοῦ ἑτέρου κατ' οὐρὰν ἑπόμενον. διὸ τοῦτο καὶ τὸν συγγενῆ θατέρῳ τὸν ἕτερον ἀκολουθεῖν, τῶν ἀρχαίων τινὲς τοὺς ἀκρατεῖς καὶ καταφερεῖς ὕτω καλοῦσιν. Αριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων, μονάκανθον εἶναι φησὶ καὶ κιρρὸν τὸν ἀλφηστικόν; Μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Νεμέριος ὁ Ηρα-

κλεώτης ἐν Αλιευτικῷ οὕτως,

Φυκίδας, ἀλφηστήν τε καὶ ἐν χροιῇσιν ἐρυθρὸν
Σκορπίον.

καὶ Επίχαρμος ἐν Ηβας γάμῳ,

Μύες ἀλφισταί τε κορακῖνοι κηλοειδέες.

Μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Μύθοις ἐν Οψαρυτικῷ. ΑΝΘΙΑΣ, κάλλιχθυς. τοῦτον μέμνηται Επίχαρμος ἐν Ηβας γάμῳ, καὶ Σκιφίας Χρόμιος τ' ἐν τῷ ἦρι [καπνὸν ἄνεμον] ἰχθύων πάντων ἄριστος, ἀνθίας δὲ χείματι. λέγει δὲ Ανάνιος οὕτως, ἔαρι μὲν χρόμιος ἄριστος, ἀνθίας δὲ χειμῶνι. τῶν καλῶν δ' ὄψων ἄριστον καρὶς [ἐν συκέας φύλλον,] [ἡδύ γ' ἐσθίειν χειμερὶς Φθινοπωρισμῶ κρέας.] Δέλφακος δ' ὅταν τραπῶσιν ἐς πάλεωσιν ἐσθίειν, καὶ κιχῶν αὐτὴ τὸ θ' ὥρη καὶ λαγῶν καλωπέκων, [οἷος αὐτὸ ἔθ' ὅταν θέρος] τε ἦ, καὶ ἡχέται βαβεράζωσιν. εἶτα δ' ἐστὶν ἐκ θαλάσσης θυννος, οὐ κακὸν βρῶμα, ἀλλὰ πᾶσιν ἰχθύεσσιν ἐμπεσεπὴς ἐν μυττωτῷ. βοῦς δὲ πανθεὶς δοκέομαι καὶ μεσέων νυκτῶν ἡδύς κ' ἡμέρης. τῶν γοῦν Ανανίου πλεόνων ἐμνημόνευσα, νομίζων καὶ τούτων ὑποθήκας τοῖς λάγνοις ταύτας ἐκτεθῆσεσθαι.

Αριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ τῶν ζώων ἠθῶν, ὅπου αἱ ἀνθίας ἦ φησὶν, οὐκ ἐστὶ θηρίον. ᾧ σημείῳ χρώμενοι οἱ ἀπορεῖς καθαπτυμβῶσι, καλοῦντες αὐτὸν ἱερὸν ἰχθῦν. Μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. τὸν δ' ἀνθίαν τινὲς καὶ κάλλιχθυν καλοῦσιν, ἔτι δὲ καλλιώνυμον καὶ ἔλλοπα. Ικέσιος δ' ἐν τοῖς περὶ ὕλης τὸ μὲν πινων λύκον, τὸ δ' ἄλλων καλλιώνυμον. εἶναι δὲ αὐτὸν χονδρώδη καὶ δύχυλον καὶ δύεκκριτον, οὐκ εὐσύμαχον δέ. Αριστοτέλης δὲ καὶ καρχαρόδοντα εἶναι τὸν κάλλιχθυν, σαρκοφάγον τε καὶ σιωπαγελαζόμενον. Επίχαρμος δ' ἐν Μούσαις, τὸν μὲν ἔλλοπα καταριθμεῖται, τὸν δὲ κάλλιχθυν ἢ καλλιώνυμον ὡς τὸν αὐτὸν ὄντα σεσιγηκεν. λέγει δὲ περὶ τοῦ ἔλλοπος οὕτως, Τόν τε πολυπάμονον ἔλλοπα. ὁ δὲ αὐτὸς, χαλκὸς ὠνίου ἕνα μόνον † καὶ κλίνον ὁ Ζεὺς ἔλαβεν † κηκελήσατο. κατθέμενον αὐτοῦ τε εἰκάζεται θάμαρτι θατέρῳ. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων Διοφέρειν φησὶν ἀνθίαν καὶ κάλλιχθυν, ἔνιοι τε καλλιώνυμον καὶ ἔλλοπα. τί δ' ἐστὶν ὁ καλούμενος ἱερὸς ἰχθῦς, ὁ μὲν τὶς Τελχινιακὸν ἱστορίαν συνθεὶς, εἴ τ' Επιμενίδης ἐστὶν ὁ Κρὴς, ἢ Τελεκλείδης, εἴ τ' ἄλλος τὶς, ἱερούς φησιν εἶναι ἰχθύας δελφῖνας καὶ πομπίλους. ἔστι δ' ὁ Πομπίλος ζῶον ἐρωτικὸν, ὡς αὐ καὶ αὐτὸς γεγονὼς ἐκ τοῦ Ουρανίου αἵματος ἅμα τῇ Αφροδίτῃ. Νίκανδρος δ' ἐν δευτέρῳ Οἰταϊκῶν φησὶν,

Πομπίλος ὃς ναύτῃσιν ἀδημονέουσι κελεύθους
Μιμνῦσαι φιλέρωσιν καὶ ἄφθογγος περ ἀμείνων.

Cap. VII. κ. κατλὸν Ανάνιον

κ. ἐνσυκέας φύλλων, vel, ἐν συκέας φύλλοις, κ. ἡδὺ γ' ἐσθίειν χειμάρρω φ.

142 κ. οἷος αὖ τέθ' ὅταν θ.

cleotes Numenius in Halieutico [a], ad hunc modum:

Phycidas, Alphestem, rubro tinctúmque colore
Scorpium.

Item Epicharmus in Nuptiis Hebes:

Musculi, Alphestæ, Coracinique cerei [b].

Eius quoq; in Opsartytico suo Mithæcus [c] meminit. ANTHIAS, siue Callichthys. Huius meminit Epicharmus in Nuptiis Hebes: Et Xiphias [d], & Chromis, verno tempore cùm auram [e] auidè vorat, omnium piscium optimus: Anthias verò hyeme. Ananius [f].

Vere quidem optimus Chromis: Anthyas hyeme:
At inter pisces lautos præstat locusta cum ficus folijs:
Esu capellæ caro suauis est autumno, porcelli vero;
Vuas post vindemiam cùm calcauerint:
Tempestiuus quoque est tum è cane & cibus,
Lepore, vulpe [h], quemadmodum æstas cùm viget,
Cicadæque strident: deinde thynnus è mari
Edulium non malum: omnibus quidem piscibus
Myttotos [i] conuenit: bos verò saginatus
Et mediis noctibus, vt videtur, & interdiu cibus est gratus.

Plures ex Ananio versus ego adduxi, liguritoribus & cupediariis præceptorum loco eos fore arbitratus. Aristoteles [k] libro De moribus animantium scribit, vbicunque Anthias fuerit, maleficam nullam bestiam illic stabulari, eóque indicio fidentes spongiarum piscatores vrinari: qua de caussa piscem eum sacrum nominant. Meminit eius Dorion quoque, libro De piscibus. Anthiam quidam vocant & Callichthyn, & Callionymum, & Ellopem. Icesius libro De alimentorum materia, scribit à quibusdam vocari lupum [l], ab aliis Callionymum, eséque vilem ac vulgarem [m] quidem, sed boni succi, excerni facile, ventriculo tamen grauem: Aristoteles verò Callichthyn serratis esse dentibus, carniuorum [n], & gregalem. Epicharmus in Musis Ellopa quidem enumerat, Callichthyn verò & Callionymum silentio præterit tanquam iidem cum eo sint. Eius de Ellope verba hæc sunt:

Magni pretii Ellopem, chalco [o] venalem:
Solus is captus est: Iuppiter illum sibi ocyus
Et vxori apponi iussit.

Dorion libro de piscibus inter se differre ait Anthiam, Callichthyn, Callionymum, & Ellopem. Qui Telchiniacam [p] historiam composuit, siue Cretensis Epimenides fuerit, siue Teleclides, siue alius quispiam sacros pisces vocari docet [q] Delphinas & Pompilos. Est autem [r] Pompilus in amorem propensus, vtpote simul cum Venere genitus è cœli sanguine. Nicander libro secundo OEtaïcorum inquit:

Pompilus qui nautis anxijs viam tutam
Indicare libenter solet, vel quouis animante vocali melius.

Alexan

Alexander AEtolus in Cricæ, si legitimum ipsius opus est:

In summo clauo nauem Pompilus gubernat,
Sacer piscis, dilsque propitijs inferiorem partem ponè regit.

Pancrates Arcas libro quem inscripsit Marina opera, præfatus,

Pompilus, quem sacrum piscem vocant in mari nauigantes:

haud solùm Neptuno, verumetiam diis Samothraciæ præsidibus charum Pompilum esse narrat: aureóque hominum sæculo huic pisci senem quendam piscatorem graues pœnas dedisse, natum in Icaro insula, Epopeum nomine. Eum namque simul cum filio piscantem, alios captura nullos pisces adeptum quàm Pompilos, ab illorum esu non abstinuisse, sed omnes cum filio comedisse, ac non multò pòst eius impietatis luisse pœnas. Cetum enim facto in eius nauem impetu vidente filio Epopeum deglutiuisse. Idem Pancrates scribit Pompilis hostes esse Delphinos: si tamen iis vescantur, impunè non abire, sed dolentes ac inquietos fatiscere, & infirmos lassari, posteaquam manducauerint, ac tandem in littus eiectos fluctibus, prædam ac cibum fieri grauiis, & laris, ac interdum ab iis qui cetariis assident, in frusta diuidi. Timachidas Rhodius libro nono Cœnarum, sic Pompilorum meminit:

Goby marini [a], & Pompili sacri pisces.

Corinna, vel is qui opusculum condidit versibus scriptum, quod Corinnæ tribuunt:

Pompile piscis, qui nauis fœlicem cursum [b] immittis.
Qui amicam suauem meam ad puppim deduxisti.

Apollinius Rhodius, siue Naucratites, in Naucratis ædificatione, inquit, Pompilum, hominem prius, in piscem mutatum fuisse ob amorem quendam Apollinis. Imbrasum namque fluuium alluere Samiorum ciuitatem,

Cui Ocyrhoen nympham, virginem pulcherrimam,
Chesias magnis orta natalibus peperit ex eius concubitu:
Ocyrhoën, inenarrabilem pulchritudinem cum Horæ [c]
Largitæ sunt.

Huius amore incensum Apollinem rapere conatum fuisse. Cùm ergo Miletùm ad festum Dianæ quoddam illa traiecisset, ac iam esset rapienda, vt pudicitiæ suæ consuleret, piscatorem quendam Pompilum nomine, sui patris amicum, obsecrasse vt in patriam saluam se reueheret, his verbis:

Quoniam mei patris amicus es, ac consors vnanimis,
O Pompile, fremenlisque ponti rapidas & profundas
Nosti voragines, serua me:

Illiúque in littus perductam cùm transportaret, Apollinem apparuisse, & virgine rapta nauem mutasse in lapidem, Pompilum autem in piscem eiusdem nominis, eúmque fecisse,

A ‖Αλέξανδρος δ' ὁ Αἰτωλὸς [ἐν ‖Κελκαιεῖ,] ἐὰ γνήσιον τὸ ποιημάτιον, — χ. ἐν τῷ Καλκαιεῖ.

Πηδαλίῳ ἄκρῳ ὄπὶ πομπίλος αἰσχύει·
Καὶ τὰ κάτω καρπαθε θεοῖς ὑπὸ πομπίλος ἰχθῦς.

Παγκράτης δ' ὁ Ἀρκὰς ἐν τοῖς Θαλασσίοις ἔργοις ὄπιζαφορμίοις, πεθεωρών·

Πομπίλος, ὃν καλέουσιν ἁλίπλοοι ἱερὸν ἰχθῦν, διηγεῖται ὡς οὐ μόνον τῷ Ποσειδῶνι ὁ πομπίλος ἐστὶ δῶρ' πμῆς, ἀλλ' ὅτι καὶ τοῖς τὸν Σαμοθράκιον κατεχουσιν θεοῖς. ἁλιέα γοῦν τινα πρεσβύτην τῶν ἰχθύι τούτῳ κόλασιν ὑποσχεῖν, ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ γένους κατ' ἀνθρώπους ὄντος. ὄνομα δ' οἱ αὐτῷ Ἐπωπεύς, καὶ ἐξ Ἰκάρου οἱ τῆς νήσου. καὶ τοῦτον οὖν ἅμα τῷ υἱῷ ἁλιεύοντα, καὶ οὐκ εὐτυχήσαντα ἄλλων ἰχθύων ἐν τῇ ἄγρᾳ ἢ πομπίλων, οὐκ ἀποχέσθαι τῆς τούτων ἐδωδῆς, ἀλλὰ παῖδας μετὰ τοῦ υἱοῦ καταφαγεῖν, καὶ μετ' οὐ πολὺ δίκας ἐκτίσαι τῆς δυσεβείας. κῆτος γὰρ ἐπελθὸν τῇ νηῒ τὸν Ἐπωπέα ἐν ὄψει τοῦ παιδὸς καταπεῖ. ἱστορεῖ δ' ὁ Παγκράτης ὡς καὶ πολέμιός ἐστιν ὁ πομπίλος τῷ δελφῖνι, καὶ ὅπου δ' ἂν τοῦτον ἀπιμώρητος ἐκφύγει πομπίλου φάγων. ‖ἀχρεῖος οὖν γίνεται, καὶ σφαδάζων ἐπειδὰν φάγῃ, καὶ ὄπὶ τοῦ αἰγιαλοὺς ἐκκυμανθεὶς, βορὰ γίνεται αἰθυίαις τε καὶ λάροις. ‖ ἐνίοτε δ' καὶ ὑπὸ τῶν ταῖς κητείαις παρεδρευόντων ἀνδρῶν ‖ θηρευόμενος. Μνημονεύει τῶν πομπίλων ‖ καὶ Τιμαχίδας ὁ Ῥόδιος ‖ ἐν τῷ ἑνάτῳ τοῦ Δείπνου,

Κῶϐιοι εἰνάλιοι καὶ πομπίλοι ἱεροὶ ἰχθῦς.

Κεφάλους τε, ἢ ὁπόσοι νηκτὸν τὸ εἰς αὐτὸν ἀναφερόμενον ποιημάτιον,

Πομπίλε ναυτιόων πέμπων πλόον ὔπλοον ἰχθυς

[Πομπεύσας] πεύμνατεν ἐμὴν ἀδελφεὴν ἑταίρην. — χ. Πομπεύσας.

Ἀπολλώνιος δ' ὁ Ῥόδιος, ἢ Ναυκρατίτης ἐν Ναυκράτεως κτίσει, τὸν Πομπίλον φησὶν ἄνθρωπον πρότερον ὄντα μεταβαλεῖν εἰς ἰχθῦν διά τινα Ἀπόλλωνος ἔρωτα. τὴν δὲ Σαμίων πόλιν περιῤῥεῖν ποταμὸν Ἰμβρασον·

Τῷ ῥά ποτ' Ὠκυρόῃ νύμφῃ, περικαλλέϊ κούρῃ,
‖ Χησιὰς ὑπατρεία τέκεν Φιλότητι μιγεῖσα
Ὠκυρόῃ, ἣ κάλλος ἀπείρεσιον ὤπασαν ὧραι.

Ταύτης οὖν ἐρασθεὶς Ἀπόλλων ἐπιχειρήσας ἁρπάσαι. διασωθεῖσαν δ' εἰς Μίλητον κατά τινα Ἀρτέμιδος ἑορτὴν, καὶ μέλλουσαν ἁρπάζεσθαι ὑλαεηθεῖσαν, Πομπίλον τινὰ θαλασσουργὸν ἄνθρωπον καθικετοῦσαι, ὄντα πατρῷον φίλον, ὅπως αὐτὴν εἰς τὴν πατρίδα διασώσῃ, [λέγουσα] τάδε, — χ. λέγουσα. χ. φίλε.

Πάτρος ἐμοῖο [φίλον] σωφράδμονα θυμὸν ἀέξων
Πομπίλε, δυσκελάδου δεδαὼς ὀδὰ εὐρέα πόντου,
Σῶζέ με. καὶ τὸν εἰς τὴν ἀκτὴν διαγαγόντα αὐτὴν διασωσαίσῃ. ὀπιφανέντα δὲ τὸν Ἀπόλλωνα τήν τε κόρην ἁρπάσαι, καὶ τὴν ναῦν ἀπολιθώσαντα, τὸν πομπίλον εἰς τὸν ὁμώνυμον ἰχθῦν μεταμορφῶσαι, ποιῆσαι τε τὸν

Πομπίλον ὠκυάλον νήσων ἁλιηόνα δῶλον.

‖Θεόκριτος δ' ὁ Συρακούσιος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ ‖Βερενίκῃ, τὸν ‖λεύκην ὀνομαζόμενον ἰχθῦν, ἱερὸν καλεῖ, διὰ τοῦτων,

[Καί τις] ἀνὴρ αἰτεῖται [ἐπ' ἀγροσυλίῃ] τὲ καὶ ὄλβον,
[Ἐξ ἁλὸς, ᾧ ζώει τάδε δίκτυα κεῖνω ἄροτρα,]
Σφάζων [ἀκρονύχῃς] ταύτῃ θεῷ ἱερὸν ἰχθῦν
Ον λεύκην καλέουσιν. ὁ γὰρ θ' ἱερώτατος ἁλιῶν,
Καί κε λίνα ῥήσαιτο καὶ ἐξερύσαιτο θαλάσσης
Ἐμπλεα. ‖ Διονύσιος δ' ὁ ἐπικαλούμενος ‖Ιαμβος, ἐν τῷ περὶ Διαλέκτων γράφει οὕτως, Ἀκηκόαμεν γοῦν ἁλιέως [ἑρπηστὴν ‖ ἱερὸν ἰχθῦν, ἢ ἄλλων πολλῶν] ἁλιέων καλουμένων [τὸν πομπίλον.] ἔστι δὲ πελάγιος, καὶ σπάνις ταῖς ναυσὶ συνεχὴς φαίνεται, ἐοικὼς πηλαμίδι, ποικίλος, τὸν δ' οὖν ἰχθῦν τις σπάσῃ τῷ ποιητῇ,

--ἕλκει
Ἀκτῆ ἐπὶ προβλῆτι καθήμενος ἱερὸν ἰχθῦν,

εἰ μὴ ἄλλος τίς ἐστιν οὕτω καλούμενος ἱερὸς ἰχθῦς. Καλλίμαχος δ' ἐν Γαλατείᾳ τῇ χρύσοφρυϊ

Ἢ μᾶλλον χρύσεον ἐν ὀφρύσιν ἱερὸν ἰχθῦν,
Ἢ πέρκας ὅσα τ' ἄλλα φέρει βυθὸς ἄσπετος ἅλμης.

Ἐν δὲ τοῖς ἐπιγράμμασιν ὁ αὐτὸς ποιητὴς φησὶν,

--ἱερὸς δέ τις ἱερὸς ἰχθῦς.

Ἄλλοι δ' ἀκούουσιν ἱερὸν ἰχθῦν τὸν ἀετὸν, ὡς καὶ ἱερὸν βοῦν τὸν ἀετὸν. οἱ δὲ τὸν μέγαν, ὡς ἱερὸν μῦν Ἀλκινόου. τινὲς δὲ τὸν ἔμφυτον πρὸς τὸν ῥοῦν. Κλείταρχος δ' ἐν ἑβδόμῃ Γλωσσῶν, οἱ ναυτικοὶ φησὶν πομπίλον ἱερὸν ἰχθῦν προσαγορεύουσι, διὰ τὸ ἐκ πελάγους προπέμπειν ταῖς ναυσὶν, ἕως εἰς λιμένα. διὸ καὶ πομπίλον καλεῖσθαι χρύσοφρυν ὄντα. Ἐρατοσθένης δέ φησιν ἐν Ἑρμῇ,

Ἀρχῆς μοῖραν ἔλειπον ἔτι ζώοντας ἰούλους,
Ἢ γε νεήτῳ πρίγλῃ ἢ πορκάδα πίχλῃ,
Ἢ δρομέῃ χρύσεον ἐν ὀφρύσιν ἱερὸν ἰχθῦν.

‖Ἐκ ταύτης ἡμῶν τῆς ὀψολογίας ὁ καλὸς Ὀλυμπιονὸς ‖ζηλέτω, ‖καθά τι Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς καλαῖς ὑποθήκαις περὶ τῶν ἐν Βοσπόρῳ ταριχῶν εἰπών,

Βοσπόρου ἐκπαλύσαντα τὰ λευκότατ' ἄλλα πρόσεσθαι,
Μηδὲν ἐκεῖ σπερεᾶς σαρκὸς Μαιώτιδι λίμνῃ
Ἰχθὺς αὐξηθέντος, ὃν ‖ ἐν μέτρῳ οὐ θέμις εἰπεῖν.

Τίς οὗτος ἐστὶν, ὃν φησὶν οὐ θεμιτὸν εἶναι ἐμμέτρως εἰπεῖν; ‖ΑΦΥΑΙ. καὶ ἐνικῶς ἢ ἀφύλῳ λέγουσιν. Ἀριστώνυμος Ἡλίῳ ῥιγοῦντι, [ὥς τ' οὐτ' ἀφύλῳ νῦν] ἔοθ' ἁλῶς. τὴν δ' ἀφύης ἐστὶ γένη πλείω. καὶ ἡ μὲν ἀφρῖτις λεγομένη οὐ γίνεται ἀπὸ γόνου, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐπιπολάζοντος τῇ θαλάσσῃ ἀφροῦ, ὅταν ὄμβρων γλυκέων πολλῶν σύστασις γένηται. Ἑτέρα δ' ἐστὶν ἀφύη κωβῖτις λεγομένη. ‖γίνεται δ' αὕτη ἐκ τῶν μικρῶν καὶ φαύλων τῶν ἐν τῇ ἄμμῳ διαγλυκαινομένων κωβιδίων.

A *Per mare celeriter natantem, æquoreum nauibus famulum.*

Theocritus Syracusius in opusculo cui titulus est Berenice, quem piscem λεύκην [a], id est, Album, vocant, sacrum esse putat, his verbis:

Hominum si quis ad capturam felicem è mari
Vnde vita est, poscit, quod aratrum est aliis, sibi rete dari:
Huic deæ si vesperi sacrum piscem immolet,
Quem Leucon appellant, est autem omnium is sacerrimus,
Proiectam in mare sagenam is plenam extrahet.

B Dionysius cognomine Iambus in opere De dialectis [b] ita scripsit. Piscatorem quendam ac remigem [c], aliósque multos piscatores nos audiuimus, qui sacrum piscem Pompilum nominarent. In alto degit procul à littore, colore varius, pelamidi similis. Circa naues is crebrò visitur. Hunc igitur apud poëtam quidam

In prominente littore sedens sacrum piscem trahit,

nisi fortè alius quispiam sit quem sacrum piscem appellant. Callimachus in Galatea:

C *Chrysophorin, vel supercilijs aureum, sacrum piscem,*
Vel percas, & quotquot alios immensum sali profundum creat.

Idem poëta in Epigrammatibus ait:

Sacer quidam, sacer inquam piscis.

Sacrum piscem interpretantur alij deo cuipiam dicatum, quo modo & sacrum bouem dicimus, consecratum: alij magnum, vt sacrum [d] robur Alcinoï: quidam aquæ fluentis auidum [e]. Clitarchus libro septimo Glossarum, Pompilum sacrum piscem nautæ vocant, inquit, quòd per mare adúsque littus naues deducat. Ob id scilicet ita nuncupatur hic piscis, aurea cui supercilia sunt. Eratosthenes in Mercurio.

D *Capturæ portionem suæ reliquerunt vinos adhuc Iulos [f],*
Aut barbatum mullum: aut coloris & varij turdum:
Aut velocem cursu aureis superçilijs, piscem sacrum [h].

E Post hanc nostram de obsoniis disceptationem quæsiuit probus Vlpianus quamobrem Archestratus in suis lepidis præceptionibus locutus sit de Bosphori salsamentis, ad hunc modum,

Alia tibi candidissima parentur, sed quæ Bosporo enatarint:
Pisci namque alumno paludis Mæotidis auctóque in illa,
Sed quem appellare carmine non licet, carnis solidæ nihil est.

F Quisnam ille piscis est, ait, cuius nomen versu includi non posse dixit Archestratus [i]; APHYÆ. Numero singulari Aphyam etiam dicunt. Aristonymos in Sole rigente:

Nec mihi iam planè Aphya est. Aphiæ [k] plura genera sunt. Quam Aphritin vocant, è semine non gignitur, vt docet Aristoteles, sed ex spuma in superficie màris fluitãte, cùm post imbres multos spissata illa concretáque fuerit. Alteram Aphyam Cobitin nominant. Ex pusillis ea, vilibus, paruulisque Gobiis [l] in arena diu permanentibus, ac vitam tolerantibus, nascitur.

Præter

χρ. Αἶπις χρ. ἐπαγερσωλία χρ. Ἐξ ἁλὸς ᾧ ζώει. (τάδε δίκτυα κεῖνω ἄροτρα) χρ. ἀκρόνυχος

χρ. Ἐρατοσθένης καὶ ἄλλων π. χρ. τὸν πομπίλον ἱερὸν ἰχθῦν

CAP. VIII.

χρ. ὡς τοῦτ' ἀφύημι

Præter hanc Aphyam, generantur [a] & aliæ quas Eucraſicholos nuncupant. Eſt & aliud Aphyæ genus fœtus Mænidum, aliud Membradum ſoboles, aliud inſuper mugilum paruorum, qui ex arena ac cœno generantur. Aphritis omnium eſt præſtantiſſima. Dorion libro De piſcibus, Aphiam Cobitin, & quæ ſit ex Atherina, Epſeton vocat. Eſt autem piſciculi nomen Atherina. Idem & Aphyam quandam Triglitin memorat, quæ ex mullis prouenit. Epicharmus in Nuptiis Hebes inter Membradas & Cammaros Aphyam recenſet à minutulis piſciculis quos γόνον, id eſt aliorum fœturam ac prolem vocant, eam diſtinguens. Aphyarum Iceſio quædam eſt alba, valde tenuis, ſpumoſa [b], quam vocant nonnulli Cobitin: alia grandior, & ſordidior [c]. Præſtat tenuis & pura. Archeſtratus opſodædalus inquit:

Stercus omnis Aphya eſt præter Athenienſem:
Eam γόνον [d] appello, Iones Spumam vocant.
Recentem ipſum pete, captam in ſinuoſi
Phaleri [e] ſacris [f] anfractibus. Eſt tamen & in circumflua
Rhodo nobilis: præſertim ſi aduenîat indigena.
Eam guſtare ſi tibi cordi eſt, Cnidas ſine Vrticas
Vndique foliis comantes obſonari [g] oportet,
Deinde vbi triueris in oleo fragranti eum florem [h] holeris,
In vnum miſcenda ſunt omnia [i], & in ſartagine oſſanda.

Glearchus peripateticus libro De prouerbiis Aphyæ; ſcribit, quia igne pauco egeat Aphya, dum frigitur, Archeſtratum iubere tolli cùm iniecta feruenti ſartagini ſtridet: ſimul enim ſtridere veluti oleum, ac percoctam ſtatim eſſe, vnde prouerbium hoc ſumpſerunt, Ignem vidit Aphya [k]. Cryſippus libro De iis quæ per ſe optabilia ſunt, ſcribit, Aphyam ob copiam Athenis vilem eſſe, ac mendicorum obſonium: in aliis verò ciuitatibus, quanquam deteriorem, in admiratione ſumma eſſe, pretióque maximo: Sic, inquit, gallinas Adriaticas, quamuis deteriores, hîc quidam alere ſolicitè ſtudent, noſtratibus inutiliores, ac idcircò multo inferiores. Adriatici contra noſtras ad ſe curant aduehendas. Singulari numero ſic Hermippus dixit in Popularibus:

Nunc autem ne mouere quidem [l] Aphyam videris.

Callias in Cyclopibus:

Ante ſuauiſſimam Aphyam.

Ariſtonymus in Rigente ſole:

Nec mihi iam planè Aphya eſt.

Aphydia ſic in Tageniſtis dixit Ariſtophanes:

Neque parua hæc Aphydia Phalerica.

Lynceus Samius in epiſtola ſua ad Diagoram laudans Aphyas Rhodias, & multa ex iis quæ Athenis gignuntur, cùm iis quæ Rhodi proueniunt, comparans, nimirum cum Aphyis Phalericis, quas vocant AEniatidas, Ellopem, cum Glauciſco, & Orpho, pro Eleuſiniacis paſſeribus ac Scombris, & ſi quis alius piſcis Cecropis, fama gloriaq; ſuperat alios, velut ſponſione facta, quem Vulpem [m] nominant [n] ſatisdat. Qui verò Hedypathiam [o] ſcripſit, hortatur, ſi quis quod cupit aſſ. qui & conficere pretio non poteſt, edêdum obſonium vt iniuria ſibi quęrat.

A ἡ ἐξ αὐτῆς ἢ ταύτης τ' ἀφύης ὀπτηλωνῶν ἕτεραι, αἵ τινες ἐγκρασίχολοι καλοῦνται. γίνεται δὲ ἄλλη ἀφύη, ἡ γόνος ἐστὶ τῶν μαινίδων. ἡ ἄλλη ἣ ἐκ τ' μεμβράδ@, & ἔτ ἐκ τ' μικρῶν κεφρεων τῶν ἐκ τῆς ἄμμου, & τῆς ἰλύος γινομένων. πάντων ἢ τούτων ἡ ἀφεῖτις ἀρίστη. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων, κωβιτίδα τινὰ ἐψητὸν λέγει & τ' ἐξ ἀθερίνης. ἰχθυδίου ἢ ὄνομα ἀθερίνη. εἶναι δέ φησι & τριγλίτιδα ἀφύαν. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ, ‖ ἐν μεμβράσι & καμάροις τὰς ἀφύας καταριθμεῖται. Δημαίνετον τ' λεγόμενον γόνον. Ἱκέσιος δέ φησι, τ' ἀφύης ἡ μὲν ‖ λευκὴ, & λίαν λεπτὴ & ἀφρώδης, ἣν καλοῦσιν ἔνιοι & κωβίτιν. ἡ δὲ ‖ ῥυπαρωτέρα ταύτης καὶ ἀδροτέρα. Διαφέρει δὲ ἡ καθαρὰ καὶ λεπτή. Ἀρχέστρατος δὲ ὁ ὀψοδαίδαλος φησὶ,

[Τὴν δ' ἀφύαν μόνην πᾶσαν] πλὴν τὴν ἐν Ἀθήναις, — χ. Τὴν δ' ἀφύαν μόνην π.
‖ Τὸν γόνον ἐξαυδῶ, τ' ἀφρὸν καλέουσιν Ἴωνες.
Καὶ λάβε πεφρίκασιν αὐτὴν ἐν δυκέλποισι Φαλήρου
Ἀγκῶσι ληφθέντ' ἱεροῖς· κἂν τῇ περικλύσῃ
Ἐστὶ Ῥόδῳ γυναῖκα, ἐπὰν ὀπιχώριος ἔλθῃ.
Ἂν δέ πῃ ἐμέρης αὐτὸ γλύσασα, ὁμοῦ χρὴ
Κνίδας ὀψωνεῖν τὰς ἀμφικόμους ἀκαλήφας
Εἰς ταυτὸν μίξας δ' αὐτὰς ὀπὶ τυγάνῳ ὄπτα,
Ἔτ' ὠδὴ τρίψας ἀνθη λαχανῶν ἐν ἐλαίῳ.

‖ Κλέαρχος δ' ὁ περιπατητικὸς [ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν, τῆς ἀφύης φησὶν Δία τὸ μικροῦ δεῖσθαι πυρὸς ἐν τοῖς τηγάνοις, οἱ περὶ Ἀρχέστρατον [ὀπτιβάλλοντες] κελεύουσιν, ὀπὶ θερμὸν τήγανον σίζουσαν ἀφαιρεῖν. ἅμα δ' ἥπται καὶ σίζει, καθάπερ τὸ ὗλαιον δῆθεν. διὸ λέγεται ἰδὲ πῦρ ἀφύη. Χρύσιππος δ' ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ περὶ τῶν δι' αὐτὰ αἱρετῶν, τὴν ἀφύαν φησὶν τ' ἐν Ἀθήναις, Δία μὲν τὴν δαψίλειαν ὑπερορᾶσι & πάνχιον εἶναι φασὶν ὄψον· ἐν ἑτέραις δὲ πόλεσιν ὑπερθαυμάζουσι πολὺ χείρω γινομένην. εἶθ' οἱ μὲν φησὶν ἐνταῦθα τοὺ Ἀδριατικοὺς ὄρνιθας τρέφειν ἀπολύουσιν ἀχρειοτέρους ὄντας, ὅτι τῶν παρ' ἡμῖν πολὺ ἐλάττους εἰσίν. ἐκεῖνοι δὲ ταναντία μεταπέμπονται τοὺ ἐνθάδε. ὀπὶ τοῦ νικηθέντος Ἑρμιππος ‖ Δημοτέκαις· Νῦν δὲ οὐδὲ ἀφύην κινεῖν δοκεῖς. Καλλίας Κύκλωψιν, Πρὸ τῆς ἀφύης τῆς ἡδίστης. Ἀριστώνυμος Ἡλίῳ γιγνέσθω, Ὡς τὸ τ' ἀφύη μὲν ἐστιν ἀπλῶς. Ἀφύδιον δὲ Ἀριστοφάνης Ταγηνισταῖς, μηδὲ τὰ μικρὰ τὰ φαληρικὰ ταῦτ' ἀφύδια. ‖ Λυγκεὺς δὲ ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ὑπομνήσει, ἐπαινῶν τὰς Ῥοδίας καὶ ἀφύας, καὶ ἀντιθεὶς πολλὰ τῶν Ἀθήνησι γινομένων πρὸς τὰ ἐν τῇ Ῥόδῳ, φησὶν, ταῖς μὲν φαληρικαῖς ἀφύαις τὰς Αἰνιάτιδας καλουμένας ἀφύας· τὰ δὲ γλαυκίσκῳ τὸν ἔλλοπα, καὶ τὸν ὄρφον [ἀντιπαραβαλὼν]. πρὸς δὲ τὰς Ἐλευσινιακὰς ψήττας καὶ σκόμβρους, καὶ εἴτις ἄλλος τοιοῦτος ἰχθὺς ‖ ἐπαινῶ τῇ δόξῃ δ' Κέκροπος γέγονεν ‖ ἀνιλλωνήσασα τὸν ἀλώπεκα καλούμενον. ‖ ὁ δὲ τὴν Ἡδυπάθειαν γράψας, πρὸς μακελλεύεται τὰ μὴ δυναμένῳ τιμῆ κατεργάσασθαι τὴν ὀψοφαγίαν.

χ. ἐν τοῖς περὶ Παροιμιῶν περὶ τῆς ἀφύης φησὶν, Δι.

χ. ὀπιβάλλοντας

χ. ἀντιπαραβαλὼν.

‖ Ἀρχέ

‖ Ἀρχέστρατον λέγει τὸν τένθιν ὁ Λυγκεύς, ὃς ἐν τῷ πολυθρυλλήτῳ ποιήματι περὶ τοῦ γαλεοῦ λέγει ἅττως,

Ἐν δὲ Ῥόδῳ γαλεὸν μὲν ἀλώπεκα κἂν ἀποθνήσκειν
Μέλλῃς, αἰ μή σοι πωλεῖν θέλῃ, ἅρπασον αὐτίκα τοῦτον
Ὃν καλέουσι Συρακόσιοι κυῶα πόνα, κἄστιν
Τέρεν ἤδη πάσχοντι ὅπως σοι πεπεψόμενον ἐστίν.

ΑΧΑΡΝΟΣ. Καλλίας Κύκλωψιν, [‖ κιθαρῳδὸς ὀπίδος τε βατὶς θυννου τε κεφαλαιον τὸ δι' ἐγχελία κάραβοι Αἰνεὺς ἄχαρνος. οὕτως ΒΑΤΙΣ,]ΒΑΤΡΑΧΟΣ, ΒΑΤΟΣ. ‖ Τῆς μὲν οὖν βατίδος καὶ τοῦ βατράχου μνημονεύει Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς περὶ ζώων, καταριθμῶν αὐτὰ ἐν τοῖς σελάχεσιν· Ἐπώλις ἐν Κόλαξιν φησὶν οὕτως ταῦτα δὲ Καλλία πολλὴ θυμηδία, ἵνα [οὕτως] μὲν κάραβοι, καὶ βατίδες, καὶ λαγῳ, καὶ γυναῖκες εἰλίποδες. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, ἰὼ ἰὼ νάρκαι, βατίδες· ‖ ἰὼ ἰὼ ζύγαιναι, πτήσιες, ‖ καμεῖται, βάτοι, ῥῖναί τε τραχυδέρμονες. ἐν δὲ ‖ Μεγαρίδι, ὡς πολυερὲς οἷον ὡς βάτις· ὧν δ' ὀπιθίαν ἔχηθ' ἁπλῆν οἷόνπερ βάτος. ὧν δὲ κεφαλαὶ ἰσταὶ οἷον ὡς ἐλάφου οὐ βαλίς· ὧν δὲ λαπάραι σκορπίου πολὺς θπιθαλάττιός τε οὗ. ‖ Σαννυρίων δ' ἐν Γέλωτι, ὦ βατίδες, ὦ γλαύκων κάρα. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζώων μορίων, σελάχη φησὶν εἶναι, τὴν τρυγόνα, βοῦν, ‖ ἀμίαν, ἀετὸν, νάρκην, βάτραχον, καὶ πάντα τὰ γαλεοειδῆ. Σώφρων δ' ἐν μίμοις ἀνδρείοις, βόπιν καλεῖ τινὰ ἰχθῦν ἐν τούτοις. κέστρας βόπιν κάπτουσας. καὶ μή ποτε βοτάνην τινὰ λέγει. ὡς δὲ τοῦ βατράχου συμβουλεύει ὁ σοφώτατος Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς γνώμαις τάδε,

Βάτραχον ἔνθ' ἂν ἴδῃς ὀψώνει. καὶ, γαστρίον αὐτοῦ σκεύασον. ὡς δὲ τῆς βατίδος,
Καὶ βατίδ' ἕφθην ἔδιέ μοι χειμῶνος ἐν ὥρῃ,
Καὶ ταύτην τυρὸν καὶ σίλφιον ἄττα τεσάρκα
Μὴ πίειραν ἔχει πόντου τέκνα. τῷ δὲ τρόπῳ χρὴ
Σκευάζειν, ἤδη σοὶ ἐγὼ τάδε δεύτερον αὐδῶ.

ΕΦιππος δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Φιλύρᾳ δράματι (ἑταίρας δὲ ὄνομα ἡ Φιλύρα)

Πότερον ἐγὼ τὸν βατίδα τεμάχη καταταμὼν
Ἑψω; τί φῄς; ἢ Σικελικῶς ὀπτὸν ποιήσω; Σικελικῶς. ΒΩΚΕΣ. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ ὀπιγραφομένῳ Ζοϊκῷ, ἢ ὡς ἰχθύων, νωτόγραπτα φησὶν λέγεται βῶξ, σκολιόγραπτα δὲ κωλιάς. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ. ἔτι δὲ ποτοῦσι ‖ βῶκες, σμαρίδες, ἀφύαι, κάμμαροι. Νεμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ βόηκας αὐτοὺς καλεῖ ἐν τούτοις,

‖ Ἡλυκὸν σιῶδόντα βόηκάς τε [τριγκούς τε.]
Σωβύσιππος δὲ καὶ οἱ ἄλλοι Ἀττικοὶ βόακας. Ἀριστοφάνης [Σκιωτὰς] καταλαμβανούσας,

χ. κίθαρῳδὸς καὶ βατὶς θυννου τε κεφάλαιον τὸ δι' ἐγχέλυα, κάραβοι, Αἰνιεὺς τε ἄχαρνος ἐστὶν. ΒΑΤΙΣ. Cap. IX.

χ. πάρα

χ. Σκίαινας πε. χ. Σκιωτὰς

A Lynceus Archestratum catillonem [a] & lurconem appellat, qui in suo famoso poëmate de Galeo ita scripserit:

In Rhodo verò Galeum Vulpem, vel si
Moriendum fuerit, vi eripe, vendere si nolint,
Quem pinguẽ Canem appellant Syracusij: deinde
Postea quidquid fato destinatum est, aquo animo patere.

ACHARNVS. Callias in Cyclopibus:

Citharus assus, batis, thynni caput,
Anguillæ paruæ duæ, locustæ, Acharnus ex Æno [b].

B BATIS [c] vel, BATVS. BATHRACHOS. Batidis & Batrachi meminit Aristoteles libris De animalibus, cartilagineis piscibus vtramque adnumerans. Eupolis in Adulatoribus:

Apud hunc Calliam multum voluptatis fuit:
Aderant enim Batides, locustæ, lepores, ac mulieres tolutim [d] *incedentes.*

Epicharmus in Nuptiis Hebes:

Adfuere torpedines, batides, zygænæ
C *Prestiesque humi iacentes, tectaque aspera cute squatinæ.*

Idem in Megaride:

Latera vos habeatis veluti [e] *Batides* [f]*:*
Posteriora & verò omnino veluti Batis [h]*.*
Caput osseum, veluti Cervus:
Ilia veluti Scorpius maris filius.

Sannyrion in Risu:

O Batides [i]*: ô Glaucorum caput.*

Aristoteles libro quinto Historiæ animalium, cartilaginea esse tradit, Bouem, Raiam, Lamiam, Turturem, Aquilam, Ranam, Torpedinem, & omnia Squalorum genera. Sophron in Mimis virilibus piscem quendam Botin sic appellat,

D *Cestræ* [k] *Botin deglutientes.*

non autem herbam quandam [k]. De Rana sapientissimus hæc Archestratus consulit in sententiis suis:

Ranam sicubi videris, obsonator, ipsiusque ventrem
Apparato.

E at de Batide:

Elixam batidem hyemis tempore mande,
Cùm silphio & caseo: item quotquot carnem
Pinguem non habent, maris filios. Quo verò modo
Sint præparandi, rursum tibi iam hic eloquar.

Ephippus comicus in fabula Philyra (est autem Philyra scorti nomen)

A. *Vtrum ego Ranam in frusta discissam*
Elixabo? quid ais? an assabo Siculorum modo?
B. *Siculorum modo.*

F Boces. Aristoteles libro qui inscribitur De animalibus, vel, De piscibus, in tergo picturatam esse Bocem tradit, Coliam verò lineis obliquis notatum. Epicharmus in Nuptiis Hebes:

Præter hos etiam Boces, Smarides, Aphyæ, Cammari.

Numenius in Halieutico βόηκας sic appellat:

Aut candidam Synodonta, & Boëcas, & Brinchos [l].

Speusippus & alij scriptores Attici βόακας nominant. Aristophanes in comœdia cuius titulus est, Σκιαὶ [m] καταλαμβάνουσαι,

Mihi

Mihi Boacibus venter plenus cùm esset, domum reuertebar.

Sic autem à voce [a] piscis hic nuncupatur, Quamobrem Mercurio sacrum esse fama increbuit, velut Apollini Citharum. Pherecrates in Myrmecanthropis [b] cùm dixisset:

A. *Alium omnino piscem vocem habere negant,*
B. *Nullus per deos alius piscis vocalis est quàm Boax.*

Aristophanes Byzantius malè nos piscem hunc βῶκα nominare contendit, appellandúmque esse βόωπα; ex eo quòd paruus corpore μεγάλους ὦπας, id est, magnos oculos, habet, vt ille βόωψ propterea vocatur, quòd βοὸς ὀφθαλμοὺς ἔχει, quia bubulis oculis, id est, amplis, sit præditus. At respondendum, id malè si nos appellamus, cur Coracinum & non Corocinum dicimus, cùm nomen inditum sit ἀπὸ τοῦ κόρας κινεῖν, quòd pupillas frequenter moueat? Cur itidem σίλουρον; & non σείουρον pronuntiamus, cùm nomen impositum sit ἀπὸ τοῦ σείειν συνεχῶς τὴν οὐρὰν, id est, quia caudam assiduè quatiat? BEBRADES. Phrynichus in Tragœdis:

O aureis capitibus ornatæ Bebrades marinæ.

Epicharmus in Nuptiis Hebes βεβραδόνας ipsas vocat:

Bebradones, Turdi, fortésque Dracones.

Sophron in Mimis virilibus:

Cum Bebradone Acus.

Numenius in Halieutico:

Bebradonas autem
Cùm piscaturus venaberis, hanc escam meditare.

Dorion libro De piscibus: Bebrada, inquit, ablato capite si grandior est, cùm tenui [c] sale & aqua laueris, eodem modo quo Triglitidem [d], elixato. Idem scribit è Bebrade sola edulium parari, quod βεβραιφύην [e] nominant, sic memoratum ab Aristonymo in Sole rienti:

Siculus Carcinobates [f] Bebræphyæ adsimilis est:

Attici quidem Bebradas dicunt. Aristomenes in Præstigiatoribus:

Bebradas emptas obolo.

Aristonymus in Sole rigente:

Nunc apertè ne [g] apua quidem est mihi,
Nec rursum bebras: heu me miserum!

Aristophanes in Senectute:

Bebradibus nutrita, quibus cana cutis est:

Plato in Legatis:

Dij boni, quæ bebrades?

In Eupolidis Capris reperitur & ea dictio scripta cum μ. Antiphanes in Cyœstidea [h]:

Absurdo de piscibus [i] præconio
Alta voce proclamat nunc quispiam,
Habete se melle dulciores Bembradas.
Hoc si ita est, nihil prohibet
Eos qui mel vendunt, dicere ac denuntiare populo,
Mel se vendere putidius Bembradibus.

Alexis in Choregide cùm μ etiam dixit:

Qui edenda Tetradistis [k] apposuit
Nuper pisum, Membradas, vuam passam.

Idem in Protochoro:

Molestiori, ita me Bacchus amet, conuiuio
Non interfui, ex quo parasitari cœpi:
Membradas satius fuit habere me,
Et Atticè posse [l] colloqui: Hoc scilicet iuuasset.

A ἀλλ' ἔχουσα γαστέρα μεστὴν βοάκων ἀπεβάδιδιζον οἴκαδε. ‖ ὠνομάσθη δὲ παρὰ τὴν βοήν. Διὸ καὶ Ερμοῦ ἱερὸν εἶναι λόγος τὸν ἰχθῦν, ὡς τὸν κίθαρον Απόλλωνος. ‖ Φερεκράτης δὲ ἐν Μυρμηκανθρώποις, εἰπὼν ἄλλον φωνὴν οὐκ ἔχειν ἰχθῦν φασὶ τὸ παράπαν, ἐπιφέρει, νὴ τὼ θεὼ οὐκ ἐστὶν ἄλλος ἰχθὺς οὐδεὶς ἢ βόαξ. Αριστοφάνης δ' ὁ Βυζάντιος ‖ κακῶς φησὶν ἡμᾶς λέγειν τὸν ἰχθῦν βῶκα, ‖ δέον βόωπα, ἐπεὶ μικρὸς ὑπάρ-
B χων μεγάλους ὦπας ἔχει. εἴη ἂν οὖν ὁ βόωψ βοὸς ὀφθαλμοὺς ἔχων. ‖ πρὸς ὃν λεκτέον, εἰ τοῦτο κακῶς ὀνομάζομεν, διὰ τί κορακῖνον φαμὲν, οὐ ‖ κοροκῖνον; ὠνομάσθη γὰρ ἀπὸ τοῦ τὰς κόρας κινεῖν. τί δ' οὐχὶ καὶ σείουρον λέγομεν, ἀλλὰ σίλουρον; ὠνόμασται γὰρ καὶ οὗτος ἀπὸ τοῦ σείειν συνεχῶς τὴν οὐράν. ‖ ΒΕΒΡΑΔΕΣ. Φρύνιχος Τραγῳδοῖς,

Ω χρυσοκέφαλοι βεβράδες θαλάσσιαι. Επίχαρμος ἐν Ηβας γάμῳ ‖, βεβραδόνας αὐτὰς
C καλεῖ, ‖ βεβραδόνες δέ τε κίχλαι καὶ λαγοὶ δράκοντες ἄλκιμοι. καὶ Σώφρων ἐν Ανδρείοις, [βεβραδόνι ῥαφείᾳ.] Νουμήνιος δ' ἐν Αλιευτικῷ; γρ. βεβραδόνι ῥαφίδι.

Η βαιῇ καρίδι κείνῃ
Ζωὴ ἐπ' ἀγρώστοιο τάδε σκέψαιο δέλευρα.

Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φησὶ βεβράδα ἀποκεφαλίσας ἐὰν ᾖ ἁδροτέρα, καὶ ἀποπλύνας ἁλὶ λεπτῷ καὶ ὕδατι, ἕψει τὸν αὐτὸν τρόπον τῇ τριγλίτιδι. γίνεται δὲ φησὶν ἐκ μόνης τῆς βεβράδος σκε-
D υασία τὶς ἡ προσαγορευομένη ‖ βεβραιφύη, ἧς μνημονεύει Αριστώνυμος ἐν Ηλίῳ ῥιγοῦντι. ὁ γέ τοι Σικελὸς ταῖς μεμβραφύαις προσέοικεν ὁ καρκινοβάτης. Αττικοὶ δ' ὅμως βεμβράδας λέγουσιν. ‖ Αριστομένης ‖ Γόησι, Βεμβράδας φέρων ὀβολοῦ. Αριστώνυμος Ηλίῳ ῥιγοῦντι,

ΟΥΤ' ἀφύη νῦν ἐστιν ἔτι σαφῶς, οὔτ' αὖ βεμβρὰς κακοδαίμων. Αριστοφάνης Γήρᾳ,

Ταῖς πολιόχρωσι βεμβράσι τεθραμμένη.

E Πλάτων Πρέσβεσιν, Ηράκλεις τῶν βεμβράδων, ἐν δὲ ταῖς ΕΥπόλιδος ΑΙξὶν ἐστὶν εὑρεῖν καὶ διὰ τοῦ μ γραφόμενον. Αντιφάνης δ' ἐν ‖ Κυοισθιδείᾳ.

[Τόπον] τέ κηρύττουσιν ἐν τοῖς ἰχθύσιν γρ. Ατοπον τε κ.
Κήρυγμα, οὗ καὶ νῦν τις ‖ ἐκβεβράγει μέγα
Μέλιτος γλυκυτέρας βεμβράδας φάσκων ἔχειν.
ΕΙ τοῦτο τοιοῦτ' ἐστὶν, οὐδὲν κωλύει
Τοὺς μελιτοπώλας αὖ λέγειν, βοᾷν θ' ὅτι
F Πωλοῦσι τὸ μέλι σαπρότερον τῶν βεμβράδων.

Αλεξις δ' ἐν Χορηγίδι διὰ τοῦ μ εἴρηκεν,

Ος τοῖς ‖ τετραδισταῖς μὲν παρέθηκεν ἐσθίων
Πρώην λέκυθον καὶ βεμβράδας καὶ στέμφυλα.

ἐν δὲ Πρωτοχόρῳ,

Επιπονώτερον μὰ τὸν Διόνυσον οὐκ [εἴληφ' ἐγὼ] γρ. εἴληχ' ἐγὼ.
Αφ' οὗ παρασιτῶ, βεμβράδας μοι κρεῖττον ἦν
[Εχειν με] κ' Αττικιστὶ δυνάμενον λαλεῖν· γρ. Εσθεῖν με
Ονησιφόρον ἦν τοῦτο.

CAP. X. ‖ ΒΕΛΕΝΝΟΣ. Τούτου μέμνηται Σώφρων ἐν τῷ ὑπηρεφομένῳ Αλιεῖ, ‖ τὸν ἀχριώτα Βελεννῳ θηλαμόνι. ‖ ἔστι δὲ ‖ κωβιῷ τὸν ἰδέαν ὁ Βοιωτὸς Ἀριστοφάνης. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ ΒΑΙΟΝΑΣ πινὰς ἰχθῦς καλεῖ ἐν τούτοις, Ἄγε δὴ τρίγλας τε κυφὰς καὶ χρῖσους βαίονας, καὶ παρ' Αττικοῖς δὲ παροιμία ἐστίν, ‖ μή μοι βαιὼν κακῶς ἰχθύς. ΒΟΥΓΛΩΣΣΟΣ. ὁ Πυθαγορικὸς δ' ἐγκράτειαν Ἀρχέστρατος φησίν,

γρ. μή μοι βαιῶν κακὸς ἰχθύς.

Εἶτα λαβεῖν ψῆτταν μεγάλην καὶ τὴν ὑπόπτερυγα Βούγλωσσον· ταύτην θήρα [καὶ] Χαλκίδα κεδνήν.

γρ. περὶ

Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ ‖ Βούγλωσσοί τε καὶ [‖ κίθαρις] ἐνῆς. τῶν δὲ βουγλώσσων διαλάττοντές εἰσιν οἱ κυνόγλωσσοι. φεῖ ὧν καὶ αὐτῶν Ἐπίχαρμος φησὶν, Αἰλίαι θλῶτές τε κυνόγλωσσοί τε. ἐνίοις δὲ καὶ σκιαθίδες. Ἀττικοὶ δὲ ψῆτταν αὐτὴν καλοῦσιν. ‖ ΓΟΓΓΡΟΙ. Τούτους Ἰκέσιος σκληροτέρους τῶν ἐγχελέων εἶναί φησι, καὶ δραιοσαρκοτέρους τε καὶ ἀτροφωτέρους, δύχυλία τε πολὺ λειπομένους, δύσμαχους δ' εἶναι. Νίκανδρος δ' ὁ ἐποποιὸς ἐν τρίτῳ Γλωσσῶν καλεῖσθαι φησὶν αὐτοὺς καὶ γρύλλους. Εὔδοξος δ' ἐν ἕκτῃ τῆς περιόδου, γόγγρους δὲ φησι πολλοὺς ἀνθραχθεῖς ἐν Σικυῶνι ἁλίσκεσθαι ὧν ἐνίους εἶναι καὶ ἀμαξιαίους. Φιλήμων δὲ τῆς κωμῳδίας ὁ ποιητὴς καὶ αὐτὸς μνημονεύων τῶν ἐν Σικυῶνι διαφόρων γόγγρων, ποιεῖ τινὰ μάγειρον ἐπὶ τέχνῃ τῇ ἑαυτοῦ σεμνυνόμενον, καὶ λέγοντα ἐν τῷ ὑπηρεφομένῳ Στεφανώτῃ τάδε,

Ὡς ἵμερός μ' ὑπῆλθε γῆ τε κοὐρανῷ
‖ λέξαι ‖ μολόντι τ' οὖψον ὡς ἐσκόπασα.
‖ Νὴ τὼ Ἀθηνᾶ, ἡδύ γ' ἐς δύ' ἡμέρᾳ,
Εν ἅπασιν ἰχθὺς ἁπαλὸς οἷος γέγονέ μοι,
Οἷον [ὁ Πηλεπίθει κοὐ πεφράκαμεν ὠμόν]
Τυροῖσιν, ‖ οὐ δ' ἄνωθεν ἐξέλιθι σμῶν.
Ἀλλ' οἷος ὢν ζῶν, κ' ὀπὸς ὢν τοιοῦτος ἦν.
Οὕτως ἁπαλὸν ἔδωκα, καὶ πέπον τὸ πῦρ
[Τὸν ὀπὸν ἰχθύι] οὐδὲ πιεῖν ἤθελον.
Ὅμοιον [ἐλθὲ τ' ὄρνις οἷαν] ἁρπάσῃ,
Τοῦ καταπεῖν [μεῖζόν πεπερέχει κύκλῳ
Τηροῦσα τοῦτο καταπεῖν.] πρὶν δ' ἐπιοῦσαν,
[Ἑτέρα διώκουσα ταύτην.] Ταυτὴν ἰδοῦ.
Τὴν ἡδονὴν ὁ πρῶτος αὐτῶν καταμαθὼν
‖ Τῆς λοπάδος, ἀνεπήδησε, κἀφύγῃ κύκλῳ
Τὴν λοπάδ' ἔχων. ἄλλοι δ' ἐδίωκον κατὰ πόδας.
‖ Ἐξὸν ὀλολύζειν· οἱ μὲν ἥρπασάν τι γὰρ.
Οἱ δ' οὐδέν, οἱ δὲ πολλὰ καί τι ‖ προὔλαβον
Ἰχθῦς πολιαμίους, ἐθνίους τε βορβόρου.
Εἰ δ' ἔλαβον ἄρτι σκάρον ἢ κ τῆς Ἀττικῆς
Γλαυκίσκον, ὦ Ζεῦ σῶτερ, ἢ ξ Ἄργους κάπειτα,

γρ. ὠμὸν τὸν Πηλεπίθει' οὐ περ.

γρ. ὀπῶν ἢ ἰχθῦ οὐδὲ π.

γρ. ἐγένετ', ὄρνις ὡς ὅτ'.

γρ. μεῖζόν π. πεπέρχει κύκλῳ, τηροῦσα τοῦτο κ. 145

γρ. Ἑτέρα διωκάθουσα τ.

BELENNVS. Huius meminit Sophron in libro, cui titulus est, Piscator:

Villicum laboriosum [a] *Belenno.*

Est autem is figura Corhio [b] persimilis. Epicharmus in Hebes nuptiis BÆONAS pisces quosdam sic vocat:

Agedum, mullos gibbos adducito, & ingratos, Bæonas [c].

Apud Atticos vulgare prouerbium est:

Mihi Baon ne contingat, malus pisc.is.

BOOGLOSSVS, id est, Solea, vel Lingulaca, Archestratus ob suam abstinentiam & temperantiam Pythagoricus scilicet, inquit:

Passerem deinde magnum accipe, & subasperam
Buglossum: hanc venare ad Chalcidem [d] *inclytam.*

Epicharmus in Hebes nuptiis:

Et Cithari, & Buglossi aderant.

A Buglossis differunt Cynoglossi, de quibus idem Epicharmus dixit:

Variaque Plotes, & Cynoglossi, & aprica Vmbræ [e]
Adfuere.

Attici Cynoglossum Passerem vocant. CONGRI. Hos Icesius durissimos inter gregales [f] esse tradit: rariore ac laxiore carne: minus alere: succi bonitate illis esse multo inferiores, sed ventriculo gratos. Nicander versuum heroïcorum scriptor, libro tertio Glossarum eos quoque Gryllos vocari scribit. Eudoxus libro tertio Ambitus terræ, scribit, Sicyone congros multos capi qui hominem ferentem onerent, quosdam verò etiam plaustris g euehendos. Philemon comicus poëta quo loco nobilium pariter congrorum meminit, quos Sicyone piscantur, coquum de arte sua superbè gloriantem fingit hæc loqui in fabula quam Militem inscripsit:

Quanta me inuasit cupido cœlo [h] *ac terræ*
Viatorique, explicandi obsonium qui parauerim?
Ita mihi propitia Minerua sit, volupe admodum est
Ex animi sententia cùm succedunt omnia.
Mihi piscis ille quàm tener fuit?
Qualem apposui? non oblitum caseis
Tanquam medicamentis: nec alio quàm suo colore supernè tinctum [i],
Sed qualis viuus, talis & assus fuit,
Ignem adeò mollem [k] *& lenem adhibui.*
Assum piscem fuisse mihi non creditur.
Ac veluti gallina cùm rapuerit
Maius quidpiam quàm vt deglutire possit, in orbem circumcirca
Procurrit vorare cupiens, circum eam verò
Festinat persequens altera: idem fuit spectaculum.
Nam voluptatem illam ex conuiuis qui primus expertus est
Simul cum patina exiluit, eámque retinens
In orbem profugit, alij verò insequebantur, pedatim insistentes
Vestigijs. Clamitabant omnes: & alij quidem
Magnam portionem abripuerunt, alij nihil,
Alij verò prorsus abstulere nonnihil, cum murmure
Pretiosum eum piscem tuburcinantes.
Quòd si tum mihi datus fuisset Scarus, aut ex Attica
Glauciscus, ô Iuppiter seruator, vel ab Argis

Aper

Aper [a], *vel ex chara Sicyone, quem dijs*
Neptunus Congrum in cœlum vsque fert,
Facti omnino essent dij quicunque manducassent.
Ambrosiam ego reperi: iam mortui,
Si olfecerint, vt reuiuiscant efficiam.

Hæc, per Mineruam, ne Menecrates [b] quidem Syracusius, quem Iouem cognominabant, prolocutus fuisset, licet animo elatus sentiret magnificè de se, tanquam medicinæ peritia hominibus vitæ solus esset autor. Eos igitur quos à morbo sacro curasset, cauere & scripto polliceri cogebat futuros sibi obtemperantes seruos, vbi conualuissent, ac comites. Ex illis vnus Nicostratus Argiuus liberatus à morbo comitiali. Herculis vestitu incedebat, Herculésque dicebatur. Eorum sic meminit Ephippus in Peltaste.

Sic esse deum se iactabat Menecrates:
Nicostratus verò Argiuus alterum se Herculem,
Alius verò quispiam se Mercurium, chlamyde
Ornatus, caduceo, & alis insuper:

Nempe Xelites Nicagoras, qui patriæ suæ tyrannidem occupauit, vt testatur Batton libro De tyrannis Ephesi. Hegesander scribit, Astycreontem, quem sanauerat, ab eo vocatum fuisse Apollinem: alium item eius auxilio morbo defunctum AEsculapij vestitu sumpto in eius comitatu fuisse: ipsum verò amictum purpurea auream coronam capite gestantem, sceptrum tenentem, soleas indutum, cum illo deorum cœtu regiones multas circumiuisse, datísque literis ad Philippum regem, ita scripsisse,

Tu quidem in Macedonia regnas: at ego in Medicina. Tu benè valentes, si libet, perdere potes: ægris autem sanitatem ego reddere, à morbo vindicare robustos, mihi si pareant, præstareq; vt incolumes perueniant ad senectutem. Itaque Macedones tibi stipatores sunt, ac satellites, mihi verò qui à morbis superstites futuri sunt: ego namque Iuppiter vitam illis tribuo. Ad eum sic atræ bilis vitio insanientem Philippus rescripsit: Philippus Menecrati ὑγιαίνειν. [c] Eadem scripsit Menecrates & ad Archidamum, regem Lacedæmoniorum, & ad alios ad quos literas mittebat, Iouis sibi nomen arrogans. Ad cœnam aliquando Philippus inuitatum eum cum suo deorum agmine, in mediis lectis omnes vt accumberent, curauit, altissimis, magnificentissimè ac decentissimè pro ritu sacrorum ornatis, deinde ara superposita mensam admouit, cum omnium terræ fructuum primitiis: quo tempore conuiuis cæteris afferebantur edulia, pueris Menecrati, ac eius diis, libantibus, & ad suffitus odores incendentibus: tandémque, vt narrat Hegesander, nouus ille Iuppiter cum subiectis ac morigeris diis irrisus aufugit è conuiuio. Meminit huius Menecratis & Alexis in Minoë. Themison verò Cyprius, Antiochi regis deliciæ, vt scribit Pythermus Ephesius, octauo libro historiarum, non solùm in publicis hominum conuentibus ac celebritatibus voce præconis renũtiabatur, THEMISON MACEDO, ANTIOCHI REGIS

Ἡλῆς Σικυῶνος τῆς Φίλης, ὃν τοῖς θεοῖς
Φέρει ὁ Ποσειδὼν γόγγρον εἰς τὸν οὐρανόν,
Ἀπαντες οἱ φαγόντες ἐγίνοντ' ἂν θεοί.
Ἀθανασίαν εὕρηκα. τοὺς ἤδη νεκρούς,
[Ὅταν ὀσφρανθῶσι,] ποιῶ ζῆν πάλιν.

γρ. Ὅταν μόνον ὀσφρ. vel, Ἐπειδὰν ὀσφρ.

Ταῦτα νὴ τὸν Ἀθηνᾶν ἅδε‖ Μενεκράτης αὖ ὁ Συρακόσιος ἐφθέγξατο, ὁ Ζεὺς ὁ παλάμναιος, ὃς ἐφρόνει μέγα ὡς μόνος αἴτιος ὢν τοῖς ἀνθρώποις γνόμης τῆς αὐτοῦ ἰατρικῆς. Τοὺς δὲν θεραπεύομένους ὑπ' αὐτοῦ τοὺς ‖ ἱερὰς καλουμένας ‖ νόσους συγκαθέφεδρ ἠνάγκαζεν, ὅπως ὑπακούσωσιν αὐτῷ δοῦλοι πεισθέντες, ὁ μέν τις Ἡρακλέους σκῦλα ἔχων, καὶ καλούμενος Ἡρακλῆς. (Νικόστρατος δ' ἦν οὗτος ὁ Ἀργεῖος,) ‖ ἱερὰν νόσον θεραπευθείς. Μνημονεύει δ' αὐτῶν Ἔφιππος ἐν Πελτασῇ λέγων,

Ὃς δ' ὁ Μενεκράτης μὲν ἔφασκεν εἶναι ὁ θεός,
Νικόστρατος δ' ὁ Ἀργεῖος ἕτερος Ἡρακλῆς)
ἄλλος δέ τις ὡς Ἑρμῆς, χλαμύδ' ἔχων καὶ κηρύκειον, πεῖθε τὰ τότε πιθανά, ὡς ὁ Ζελείτης Νικαγόρας, ὁ καὶ τὴν πατρίδος τυραννήσας, ὡς ἱστορεῖ Βάττων ἐν τοῖς περὶ τῶν ἐν Ἐφέσῳ τυράννων. Ἡγήσανδρος δέ φησιν ὅτι καὶ Ἀσυπρέοντα θεραπεύθεντα ὑπ' αὐτοῦ, Ἀπόλλωνα ἐκάλεσε. καὶ ἄλλος δ' αὐτοῦ τῶν περισωθέντων Ἀσκληπιὸς κολλὼ ἀναλαβών, συμπεριεφθείρετο, αὐτὸς δ' ὁ Ζεὺς πορφύραν ἠμφιεσμένος, καὶ στέφανον χρυσοῦν ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἔχων, καὶ σκῆπτρον κρατῶν, κρηπῖδάς τε ὑποδεδεμένος, περιῆει μετὰ τοῦ θείου χοροῦ. καὶ ὑπισέλλων Φιλίππῳ τῷ βασιλεῖ, οὕτως ἔγραψεν·

Μενεκράτης Ζεὺς Φιλίππῳ χαίρειν.

Σὺ μὲν Μακεδονίας βασιλεύεις, ἐγὼ δ' ἰατρικᾶς. καὶ σὺ μὲν ὑγιαίνοντας δύνασαι ὅταν βουληθῇς ἀπολλύειν, ἐγὼ δὲ σὺ νοσοῦντας σώζειν, καὶ σὺ μὲν ἀνθρώπους ἀνόσους, οἱ ἐμοὶ πειθόμενοι παρέξειν μέχρι γήρως ζῶντας. ‖ τιγαροῦν σὲ μὲν Μακεδόνες δορυφοροῦσιν, ἐμὲ δὲ καὶ ‖ οἱ μέλλοντες ἔσεσθαι. Ζεὺς γὰρ ἐγὼ αὐτοῖς βίον παρέχω. Πρὸς ὃν μελαγχολῶντα [ἐπέστειλεν ὁ Φίλιππος, Μενεκράτει ὑγιαίνειν.] Παραπλησίως δὲ ἐπέστειλε καὶ Ἀρχιδάμῳ τῷ Λακεδαιμονίων βασιλεῖ, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσοις ἔγραφεν, οὐκ ἀπεχόμενος τοῦ Διός. ‖ Καλέσας δέ ποτε αὐτὸν ἐπὶ δεῖπνον ὁ Φίλιππος μετὰ τῶν ἰδίων θεῶν, συγκαθέκλινε παῦλαν ἐπὶ τῆς μέσης κλίνης ὑψηλοτάτην καὶ μεγαλοπρεπέστατα ἠρεμοπρεπέστατα κεκοσμημένης. καὶ τράπεζαν παρέθηκεν, ἐφ' ἧς βωμὸς ἔκειτο, καὶ τῶν ἀπὸ γῆς παντῶν καρπῶν ἀπαρχαί· καὶ ὁπότε τοῖς ἄλλοις παρεφέρετο τὰ ἐδώδιμα, τοῖς ἀμφὶ Μενεκράτη ἐθυμίων καὶ ἔπασπενδον οἱ παῖδες· καὶ τέλος ὁ καινὸς Ζεὺς μετὰ τῶν ὑπηκόων γελώμενος θεῶν ἔφυγε τὸ συμπόσιον, ὡς Ἡγήσανδρος ἱστορεῖ. Μνημονεύει δὲ καὶ Μενεκράτους καὶ Ἀλεξις ἐν Μίνῳ. Καὶ Θεμίσων ὁ Κύπριος τοῦ Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως παιδικά, ὥς φησι Πύθερμος ὁ Ἐφέσιος ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν, οὐ μόνον ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ἀνεκηρύττετο ΘΕΜΙΣΩΝ ΜΑΚΕΔΩΝ ΑΝΤΙΟΧΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΗΡΑ-

γρ. ἐπέστειλεν ὁ Φίλιππος, Φίλιππος Μ.

ΚΛΗΣ, ἀλλ' ἐθυόν τε αὐτῷ πάντες οἱ ἐγχώριοι ὑπιλέγοντες Ἡρακλεῖ Θεμίσωνι, καὶ παρὼν αὐτὸς ὁπότε τις τῶν ἐνδόξων θύοι, καὶ ἀνέκειτο στρωμνὴν καθ' αὑτὸν ἔχων, ἠμφιεσμένος λεοντῇ, ἐφόρει τε καὶ τόξα Σκυθικά, καὶ ῥόπαλον ἐκράτει. ὁ δ' οὖν Μενεκράτης τοιοῦτος ὢν οἷος ἐγὼ εἴρηκα, οὐδὲν πάποτε οὕτως ἐφυσήθη, οἷον ὁ θεσπεσιωτάτου μαγείρου,

Ἀθανασίαν ἤυρηκα. σοὶ ἤδη νεκροὺς,
Ὅσων ὀσφρανθῶσι, ποιῶ ζῆν πάλιν.

Ἀλαζονικὸν δ' ἐστὶ πᾶν τὸ τῶν μαγείρων φῦλον ὡς καὶ [‖Ἡγήσανδρος ἐν Δελφοῖς] παίζουσι. Παράγει δὲ μάγειρον λέγοντα,

Βέλτιστε πολλοῖς πολλὰ δεῖ μαγειρικῆς
Ἐρημῷ ἐστιν, ἢ λέγων φαίνου τί μοι
Καινὸν πρὸς οὗ ἔμαθες, ἢ μὴ κόπτε με.
ΟΥ. ἀλλὰ τὸ πέρας τῆς [μαγειρικῆς † δῶρε
Ἕυρημα μόνον εἰδέναι τῶν νομιζομένων ἐμέ.
ΟΥ. γὰρ παρέργως ἔμαθον ἐν ἔτεσι δυοῖν
Ἔχων δείλωμ' ἀλλ' ἅπαντα τὸν βίον,
Ζητῶν καθ' μέρη τὴν τέχνην ἐξήτασα.
Εἰδὴ λαχανῶν ὅσ' ἐστί, [βεμβεράδων τρόπους,]
Φακῆς ἡψημένης πάντα δαπάνας, τὸ πέρας σοι λέγω.
Ὅταν ἐν δείπνῳ τυγχάνω Διονύσιος,
Ἐπὰν ἅπαξ ἔλθωσιν ἐκ τῆς ἐκφορᾶς,
Τὰ ‖ βάπτ' ἔχοντες, τὐπίθημα τῆς χύτρας
Ἀφελών, ἐποίησα σοὶ δακρύοντας γελᾶν.
Τοιοῦτος ἔνδοθέν τις ἐν τῷ σώματι,
Διέδραμε γαργαλισμὸς ὡς ὄνλων γάμων.
Φακὴν σοφισθεὶς εἰπέ μοι τὰ βεμβεράδας;
Τὰ πάρεργά μου ταῦτ' ἐστίν· ἐὰν δὴ λάβω
Τὰ δέοντα, καὶ τύπανον ἁρμόσω μ' ἅπαξ,
Οὐδὲ πὶ τῶν ἐμοσθε Σειρίων Σύρε,
Ἐγὼ καὶ νικῶ ταυτὶ τοῦτ' ὄψῃ πάλιν.
Ὑπὸ τῆς ὁδμῆς γὰρ [οὐδεὶς δυνήσεται]
Ἀπλῶς διελθεῖν τὸν στενωπὸν τυτνί,
Ὃ δ' παρὼν πᾶς δύξεως πρὸς τὴν θύραν
Ἐσηξεῖ' ἀχανὴς, πρόσω παπαλόμενος
Ἄφωνος, ἄχρις αὖ αὐτὸν τὸ φίλων βεβυσμένος
Τὴν ῥῖν' ἕτερος τις προσδραμὼν ἀπασάσῃ.
Μέγας εἶ τεχνίτης. Ἀγνοεῖς πρὸς ὃν λαλεῖς·
Πολλοὺς ἐγὼ σφόδρ' οἶδα τῶν ‖ καθημένων,
Οἳ καταβεβρώκασ' ἕνεκ' ἐμοῦ τὰς οὐσίας.

Πρὸς τῶν θεῶν τί διαφέρειν οὕτω ὑμῖν δοκεῖ τῶν παρὰ Πινδάρῳ ‖ κηληδόνων, αἱ καθ' τὸν αὐτὸν τρόπον ταῖς Σειρῆσι τοὺς ἀκροωμένους ἐποίουν ὑπολανθανομένους τῶν τροφῶν διὰ τὴν ἡδονὴν, ἀφαυαίνεσθαι. ‖ Νικόμαχος δ' ἐν Εἰλειθυίᾳ καὶ αὐτὸς παράγει τινὰ ‖ μάγειρον ὑπερβάλλοντα τὰς περὶ τὸν Διόνυσον τεχνίτας. λέγει δ' οὖν οὗτος πρὸς τὸν μισθωσάμενον,

146 Ὑποδεικνύεις μοι ἦθος ἀστεῖον πάνυ
Καὶ πρᾶον, ὀλίγωρον δὲ πεποίηκάς πως;
Ἐν τῇ τέχνῃ τίνες ἐσμὲν οὐκ ἐξήτακας.
Ἢ πότερον ἐπύθου τῶν ἀκριβῶς εἰδότων,
Οὕτω τ' ἐμισθώσω με; μὰ Δί' ἐγὼ μὲν οὐκ
Ὠμην ἴσως, ὅσον διαφέρ' Διονύσῳ

A ΗΕRCVLES, verum indigenæ sacra illi omnes faciebant, acclamãtes, Themi soni Herculi: & quoties ex illustribus viris quispiam sacrificabat, aderat ille, seorsim in lecto cubans, leonis pelle vestitus; arcum Scythicum ferens, clauámque tenens Menecrates ergo talis qualem nos ostendimus, nunquam adeò tumidus ac inflatus fuit, quantum suprà dictus coquus:

Ambrosiam ego reperi: iam mortui
Si olfecerint, vt reuiuiscant ego efficiam.

B Est autem fastuosa & insolens vniuersa coquorum [a] stirps, ac natio, qualem repræsentat ‖Hegesander in Delphis, inducto coquo hæc loquente:

A. *Multis, ô vir optime, de arte culinaria multa*
Dicta sunt: aut fac vt videaris mihi noui quidpiam
Prater cæteros commemorare, aut ne me obtundito.
B. *Vnum quoddam tantummodo coquinariæ*
C *Inuentum ne me didicisse putaueris finem consecutus sum:*
Non enim perfunctoriè biennio edoctus sum,
Ventrali præcinctus, sed toto vitæ cursu
Particulatim exquirens artem, examinaui
Holerum species: membrades cuiusmodi sint,
Omnifaria lenticulæ genera: in summa, hoc scias volo,
Cùm in silicernio ego ministro,
Vbi primùm ab exequijs rediere,
Adhuc funebri veste atrati, ollæ mox operculo
D *Sublato, perficio vt rideant, qui flebant priùs:*
Talísque interiora corporis
Percurrit titillato, ac si fiant nuptiæ,
Lenticulam statim & bembradas cùm apposui.
Sed lenia hæc obiter aguntur: verùm si dentur mihi
Quæ opus sunt, semélque coquinam aptauero,
Quod olim apud Sirenas [b] *accidebat, ô Syre,*
Id ipsum tu quoq; rursum nunc videbis contingere.
Præ odoris suauitate nemo quidem poterit
Planè hac angiporti præterire via.
Si quis verò ad has propius accedet fores,
E *Aperto statim ore stupefactus consistet, velut affixus clauis,*
Mutus, donec alter ex amicis quispiam
Acurrens nares sensim prehensas
Vellat. B. *Magnus es artifex.* A. *Nescis cum quo verba*
Facias: permultos noui ex accumbentibus [c]
Mea qui causa bona sua dilapidarunt.

Nunc vos, per deos quæso, à Celedonibus [d] Pindari quid hic distare videtur, quæ eodem modo quo Sirenes alimentorum oblitos auditores ob voluptatem, ad tabem redigebant? Nicomachus in Lucina, coquum etiam inducit vel Dionysiacos [e] artifices insolenti vaniloquentia superantem, qui eum à quo fuerat conductus, sic alloquitur:

A. *Mores valde vrbanos præ te fers,*
Ac placidos: verùm oscitanter ac negligenter fecisti. B. *Quidnam?*
A. *Hac in arte quinam simus, tu non perpendisti:*
Nec illos priùs interrogasti, exactè qui me nonerant,
Et ita me conduxisti. B. *Per Iouem id faciundum*
Non putani. A. *Fortassis quantum differat*

A mini

ΚΑΡ. XI.

ιβ. Ἡγήσιππος ἐν Δελφοῖς

ιβ. --- μαγειρικῆς τέχνης Εὑρηκέναι τὰ νῦν νομιζόμενον ἐμέ.

ιβ. βεμβράδων τρόπους, vel, βεμβράδων θ' ὅσα.

ιβ. καὶ δὲ εἷς δ.

A miniſtro coquus, neſcis. B. *Sciam ſi dixeris.*
A. *Emptum & acceptum obſonium reddere*
Antea concinnè præparatum miniſtri cuiuſuis eſt.
B. *Papæ, Hercules.* A. *perfecti coqui alia nota & affectio a eſt.*
Artes multas proferam celebres admodum,
Quas rectè ſi quis ediſcere negligat, non licet
Hanc adirè confeſtim. Antea namque conuenit
Picturam attingere. Hanc ſcilicet ante culinariam
Oportet didiciſſe, artéſque multas alias;
Aſtrologiam, Medicinam, Geometriam.
Me priuſquam accerſeres, notum hoc eſſe tibi ſatius fuit.
Piſcium enim facultates, & parandi artem
Inde cognoſces, ſi conſiderabis tempora
Quibus cibus tempeſtiuus quiſq; eſt, aut intempeſtiuus.
Voluptatis enim permagna hinc eſt differentia:
Interdúmque boax eſt thynno longè ſuauior.
B. *Sit ita ſanè, verùm qui vſus tibi Geometriæ?*
A. *Coquinam globum eſſe nos fingimus:*
Is porrò diuiditur: vna inde ſumpta portio
Solerter diſtribuitur pro artis variis officiis:
Ex Geometria translata hæc ſunt in culinariam.
B. *Sic arbitror, reliqua miſſa facito.*
At medicinæ tibi quænam vtilitas? A. *Ciborum*
Quidam inflant, quidam ægrè coquuntur,
Quidam noxam potiùs quàm alimentum præbent:
Aliena menſa quicumque cœnat, manu promptus eſt
Ac intemperans. Talibus cibis remedia
E medicina reperta ſunt, & accommodata culinariæ.
Si verò quàm intelligenter & moderatè
Sigillatim à me diſponantur omnia, explicandum ſit,
Muneris coquorum enumerandæ ſunt omnes ſpecies,
Quod præterea dicam tibi aliud nihil eſt.
B. *Auſculta me paululum, ac viciſſim loquère.*
A. *Neque tibi moleſtus eſto, neque mihi:*
Sed hoc toto die in aurem vtramque dormito[b].

Coquus verò apud Philemonem iuniorem magiſtri autoritatem ſibi vendicans, huiuſmodi quædam ait:

Sic eſſe vos ſinite: ignem tantummodò
Ad ea quæ aſſantur facite, nec eum lentum,
Blandior enim elixat, non aſſat:
Nec violentum: exurit hic contra quidquid tangit
Extrinſecus, nec in carnem ſubit:
Coquus eſt, non qui cochlear habens
Cultrúmve, ad aliquem venerit,
Nec qui lancibus piſces iniycit,
Sed hac in re quædam eſt prudentia.

Apud Diphilum in Pictore, his verbis docet quibus operam ſuam locare debeat, coquus alius:

Mea [c] *non equidem tibi ſumam niſi priùs videro*
Quo in opere mihi ſit impendendus dies,
Menſis bonis omnibus affluenter inſtructis.
Nuſquam enim priùs vado, quàm exploraverim

A Μάγειρ. οὐκ οἶσθ'; εἴσομαί γ' ἐγὼ λέγης.
Τὸ γὰρ παραλαβόντ' ὄψον ἠγορασμένον,
‖Πότερον ἀποδοῦναι σκευάσαντα μυσικῶς
Διανοῆ σὺ ἢ τυχόντ. Ἡράκλεις,
Ὁ μάγειρός ἐσθ' ὁ τέλειος ἑτέρα διάθεσις.
Πολλὰς τέχνας λάβοις ἂν ἐνδόξους πάνυ,
Ὧν τὸν μαθεῖν βουλόμενον ὀρθῶς οὐκ ἔνι
Ταύτας προσελθεῖν εὐθύς. ἀλλ' ἔμπροσθε δεῖ
Ζωγραφίας ἅψασθαι. ταύτης γὰρ μαγειρικῆς
B Πρότερον μαθεῖν δεῖ τῆς τέχνης ἑτέρας τέχνας
‖Ὧν εἰδέναι σοι κρεῖττον ἢ μοι πεῖν λαβεῖν,
Ἀστρολογικήν, ἰατρικήν γεωμετρικήν.
‖Τῶν ἰχθύων γὰρ τὰς δυνάμεις καὶ τὰς ‖ τέχνας
Ἐνλεῦθεν εἴσῃ, παρακολουθήσας χρόνοις,
Πότ' ὥρας ἑκάστους, ἢ ποθ' ὥρμηται.
Τῶν ἡδονῶν γὰρ μεγάλα τὰ διαφέροντα.
Ἐνίοτε κρείττων γίνεται θύννου βόαξ.
Ἐγὼ. γεωμετρικῆ γ' ἂν σοὶ πρᾶγμα τί;
C [Τοὐπλανεῖον ἡμεῖς σφαῖρον] εἶναι τιθέμεθα, χρ. Τοὐπλάνειον ἡμεῖς σφαῖραν
Τοῦτο διελεῖν καὶ τόπον λαβόντ' ἕνα
Μερίσαι καλῶς εἰδέναι τῆς τέχνης ἐπιδέξια,
Ἐκεῖθεν ἐνταῦθ' ἐσὶ μεμιγμένα.
Οὕτως πέπεισμαι, καὶ τἆλλοιπὰ μὴ λάλει.
Περὶ τῆς ἰατρικῆς δὲ τῶν βρωμάτων
Πνευματικὰ καὶ δύσπεπτα, καὶ τιμωρίαν
Ἔχοντ' ἔνεστιν οὐ τροφὴν δειπνῶν ἅπας
Τ' ἀλλοτρία γίνετ' ὀξύχειρ, κοὐκ ἐγκρατής.
D Τοῖς δὴ τοιούτοις βρώμασι τὰ φάρμακα
Εὕρηται· σκεῖθεν. μεταφορὰ δ' ἔστιν τέχνης,
‖Ἡδὴ τὸ μὴ νοῦν καὶ τὸ συμμέτρως [ἐμὸν] χρ. ἐμοὶ
Παρὰ ταγκτικᾶς, ἑκασὶ ποῦ τεθήσε],
‖Ἀριθμῷ τὸ πλῆθος εἰδέναι μαγειρικῆς
Ὅτου δεῖς ἕτερός σοι πρὸς ἐμὲ [καὶ γραφήσεται.] χρ. γ' ἐγγραφήσεται.
Μικρὰ διάκυσον ἐν μέρει [κἀμοῦ λέγε.] χρ. κἀμοῦ. λέ
E Σὺ μηδὲν ἐνόχλει; μήτε σαυτὸν μήτε με.
Ἀπραγμόνως γ' ἂν διαγνοῦ τὴν ἡμέραν.
Ὁ δ' αὖ πρὸς τὸν νεώτερον φιλήμονι μάγειρος διδάσκαλικός τις εἶναι θέλει τοιαῦτα τινὰ λαλῶν,
[Ἐάσατ' οὕτως ἔχειν.] τὸ πῦρ μόνον χρ. Ἐάσατ' οὕτως τοῦτ' ἔχειν.
Ποιεῖτε τοῖς ὀπτοῖς μή τ' ἀνειμένον·
(Τὸ γὰρ τοιοῦτ' οὐκ ὀπτὸν, ἀλλ' ἑφθὸν ποιεῖ,)
Μήτ' ὀξύ. καταψύχει γὰρ ὅσ' ἂν ἔξω λάβῃ,
Τοῦτο πάλιν εἰς τὴν σάρκα δ' οὐκ ἐνδύε].
F Μάγειρος ἐστὶν οὐκ ἐὰν ζωμήρυσιν
Ἔχων τις ἔλθῃ μάχαιραν, πού τινα,
Ὅτου δ' ἂν τις εἰς τὰς λοπάδας ἰχθῦς ἐμβάλῃ.
Ἀλλ' ἔστι τὶς φρόνησις ἐν τῷ πράγματι.
Ὁ δὲ Διφίλῳ ἐν τῷ Ζωγράφῳ, [c] πρὸς οὓς ἐκμιαθοῦν αὐτὸν δεῖ διδάσκει, λέγων οὕτως.
Ὃ μὴ λάβω [σου θἀμ' ὁ δράκων ἐγὼ,] χρ. τοῦ δρακοντος οὐδ' ἥκω γ' ἐγὼ
Ἐν ἔργον, οὐ μὴ [διαφ]ελῆς τὴν ἡμέραν,
Τραπεζοποιῶν ἐν ἀγαθοῖς πολλοῖς χύδην. χρ. διατελῶ
Ὃ γὰρ βαδίζω πρότερον ἐὰν μὴ δοκιμάσω,

Τίς ἔθ' ὁ θύων, ἢ πόθεν σωιζεται
Τὸ δεῖπνον, ἢ κέκληκεν ἀνθρώπους τίνας.
Εστιν δ' ἀπαντων τῶν γινῶν μοι διαγραφή,
Εἰς ποῖα μισθωῶ ἢ φυλάττεσθαί με δεῖ.
Οἷον τὸ καλὸν τὐμπόρευμα, εἰ βούλει, γύνου·
‖ Ναύκληρος ἀποθύει τὴς δίκης, ἀποβαλὼν
Τὸν ἰσὸν ἢ παιδάλιόν τι σωτρίψας νεώς,
Η φορτί' ἐξέρριψ' ὑπέραντλος γυόμενος
Αφῆκα τὴν τριῦτην· οὐθὲν ἡδέως
Ποιεῖ γὰρ οὕτος, ἀλλ' ὅσον νόμου χάριν.
Ομοῦ γὰρ ἅπασι συνδαῖσι διαλογίζεται
Τοῖς συμπλέουσιν ὁπόσον ἐπιβάλλει μέρος.
‖ Τιθεὶς δὲ τὰ θ' αὑτοῦ ‖ παλάγχν' ἕκαστος ἐσθίει.
Αλλ' ἕτερος εἰσπέπλευκεν ἐκ Βυζαντίου
‖ Τριταῖος, ἀπαθής, ‖ δυσπορήκως, πλεῖστ' ἔχων ἐρρωμένα.
‖ Εἰς δὲκ' ἐπὶ τῇ μνᾷ γεγονέναι καὶ ‖ δώδεκα
Λαβὼν τὰ ναῦλα, καὶ ‖ δανεὶ' ἐρυσμάνων,
‖ Αφροδίσι' ὑπὸ [καλλωπί]σματος ποικίλοις,
Υπὸ τοῦτον ὑπέμυξ' ὀθόνης ἐκβεβηκότα,
Τῷ δεξιὰν ἐνέβαλον ‖ ἐμνήσθην Διὸς
Σωτῆρος, ἐμπέπηγα τῷ διακονεῖν,
Τοιοῦτος ὁ τρόπος. μειράκιον ἐρῶν πάλιν
Τὰ πατρῷα βρύκει καὶ ἀπαθῆ. ‖ πορδύομαι,
‖ Απὸ συμβολῶν σιωπάγονται νὴ Δί' ἕτερόν που
Ενέβαλεν εἰς τὸν κέρσμον ‖ ἐν ὑρημμένα
Τὰ κρέατ' ἐσθ' ἀποθλιβόντα καὶ κεκραγότα,
Οψάριον ἀγοραῖον ποιεῖν τίς βούλεται;
Εῶ βοᾶν· πληγὰς γὰρ ἔστι περιλαμβάνειν
Ελθόντα, καὶ τὴν νύχθ' ὅλην διακονεῖν.
Τὸ μισθάριον γὰρ αὖ ἀπαιτῆς, ἀμίδα μοι
Ενεγκε πρῶτον φησίν. ὄζει ἡ φακῆ
ΟΤι εἶχε. πάλιν ἤτησας, ‖ οἰμώξεις μακρά,
Πρῶτος μαγείρων φησίν. ἕτερα μυρία
Τοιαῦτα καλλέξαιμ' ἄν. οὗ γὰρ νῦν σ' ἄγω
Πορνεῖον ἐστὶν πολυτελῶς Αδώνια,
Αγουσ' ἑταίρα [μεθ' ἑταίρων πορνῶν] ‖ χύδην.
Σαυτὴν [ἀποδύσεις] τὸν τε κόλπον ἀποσέχων.
‖ καὶ πρὸ' Αρχεδίκῳ ἢ ἐν Θησαυρῷ ἄλλος σοφιστὴς μαγειρικὸς ταῦτα λέγει.
Πρῶτον μὲν ὠμῶν κειμένων
Τῶν ἰχθύων πάρεισιν οἱ κεκλημένοι,
Δίδα καλὰ χειρός. τῦψον οἰχήσῃ λαβών.
Τὰς λοπάδας ἐπιθεὶς ἐπὶ τὸ πῦρ τοὺς αὐθεμάκας,
Ερρεαν ἐλαίῳ πάνυ καὶ πολλῷ φλόγα,
Εν ᾧ τὸ λάχανον, αἵ τε τῶν παροψίδων
Τὸν ἄνδρα δεμύτηες εὐφραίνουσί μου
Εφθὸν τὸν ἰχθῦν ἀποδιδόν[τ]' ἔχοντα σοῦ
Χυμοὺς ἐν αὐτῷ, τοῦ τε τῆς ἅλμης ἀκμὴν
Εἰς ὃν ἂν ἐμβάψαιτο πᾶς ἐλεύθερος
Ελαδίου κοτύλης τε προσαναλωθείσης
Σέσωκέ μου τρίκλινα πενήκοντ' ἴσως.
‖ Φιλοστέφανος δ' ἐν Δηλίῳ καὶ ὀνόματα ἐνδόξων μαγείρων ἐν τοῖσδε καταλέγει,

A
Ecquis sacrificet, aut cuius rei gratia
Paret cœnam, aut quos aduocarit homines.
Est autem mihi omnium generum descriptio,
Quibus me locare, & à quibus cauere debeam.
Verbi causſa, ita si placet, in mercatorum genere,
Nauiculator [a] rem diuinam faciat, amisso [b] nuper
Malo, aut nauis obrutto gubernaculo,
Aut eiectis mercium fascibus, quia non posset exantlari sentina,
Hunc dimitto, quia nihil hilariter
Faciat, sed tantum dicis causſa, pro hominum moribus recepta consuetudine.
B
Præterea inter libandum rationem init
Cum iis qui simul nauigarunt, quantum pro suâ portione sit numeraturus:
Illic apposita [c] quisque viscera sua comest.
Alius contra adnauigauit Byzantio
Triduo, malorum immunis, copia rerum abundans, perlætus,
Quod ad libræ vnius sortem decimæ vsuræ fuerint ac duodecimæ,
Exactis naulis, fœnoris sui quæstum iactitans [d]
C
Administris qui lenonibus eleganter vestitis sacrũ
Veneri facturus sit, nani egressum confestim oculis aspicio nictantibus:
Dextram porrigo: seruatorem inculco Iouem:
Ministerio gnauiter inhæreo, ac totus incumbo.
Ingenium sic meum est. Rursum, adolescens quispiam amat
Helluatúrq; ac patrimonium dissipat, ad eũ pergo,
Familiares per Iouem sociósque ad cœnam collata pecunia cogentem,
Resegmina quæ supersunt in fictile non coniicientẽ;
D
Fimbrias non exprimentem, [e] non clamosum,
Obsonij nonnihil si parari vult in foro qui quæstui vocat,
Vociferari permitto [f]. Ad illum enim si me cõferã,
Perpetienda verbera sunt, totáq; nocte continuandus ministerij labor:
Mercedem verò si petas, maturam mihi
Redde prius [g], inquit, acetum lenticulæ defuit,
Si posces iterum, flebis inquit, diu,
Coquorum primus [h], alia innumera
Huiusmodi recensere possim. B. Quò te duco nũc;
Lupanar est: Adonia magnificè
Scortum quoddam celebrat cum aliis passim meretricibus.
E
Tu verò vbi teipsum atque sinum composueris,
Eò procurre.

Apud Archedicũ in Thesauro alius quidam cauillator & argutator pusillus coquus, hæc loquitur:

Primùm quidem iacent adhuc
Crudi pisces, & inuitati iam adsunt: da
Sub manu promptè obsonium, cùm hinc abibis, paratum auferes,
F
Igni ollas ego lancésque imposui, carbonem
Olea irrorani [i]: vbique flammam accendi:
Dum hoc agitur, & olus & paropsidum
Acrimoniæ [k] validæ me delectant,
Elixum piscem quòd redditurus sim
Eo gustu, ac sapore ita pungente muriæ,
Vt cuiuis liberaliter nato intinctus iucundus ea futura sit.
Insumpta quidem olei hemina
Ad triclinia fortassis quinquaginta suffecerit mihi.

Philostephanus in Delio celebrium coquorum nomina sic recitat:

Omnes

γρ. κόλλοψι

γρ. οἰμώξει

γρ. μεθ' ἑτερῶν π.

γρ. ἀποσάξῃς

Omnes artis ſcientia antecellere,te,non ſum ignarus,
Ingeniique acumine;ô Dædale,poſt Thimbronem
Athenienſem [a],quem artis finem & culmen nuncupant.
Huc ego te adduxi:nunc autem venio
Daturus quam poposciſti mercedem.

Sotades,non Ionicarum cantionum poëta Maronites,ſed mediæ comœdiæ ſcriptor, coquum etiam inducit hæc loquentem in fabula, quam Incluſas vocat:

Quas accepi ſquillas primùm,has omnes,
In ſartagine frixi:Squalus magnus capitis eſt,
Mediam aſſani partem: aduectos in pera reliquos piſces
Elixabo, addito condimento quod è moris tritis fit.
Glauci fero capita duo prægrandia
In magna patina,adiectis, quod ſcitamentum frugale eſt,
Oleo,aqua,ſale,cumino,olerum foliis.
Poſt hæc perpulchrum mercatus ſum lupum:
Pinguem illum elixabo cum oleribus in muria.
Sepoſitis ac traditis,vt par eſt, in veru quæ aſſari debent.
Mullos pulchros,pulchros turdos emi,
Eos,quales ſunt aduecti,prunis inieci,
Origanóque condiui,addita pingui muria.
Loligines accepi deinde, ac ſepias:
Elegans viſa eſt ſucco [b] loligo maculata ſuo.
Bellæ quoque fuere ſimpliciter aſſæ pinnæ [c] ſepiæ.
Intritum his accommodaui luculentum, ac floridum
Ex omnigenis rebus. Epſeti ſecuti ſunt loligines:
Oxyliparon [d] his ſcitamentum præbui;
Emptum poſtea congrum valde craſſum
In floridiore [e] ſuffocaui muria.
Allati ſunt & puſilli quidam gobiones, ac ſaxatiles
Piſciculi quidam: eos poſteaquam auulſis capitibus
Vndique farina candida inquinaui,
In eam dimiſi viam in quam [f] & Squillas.
Amiam poſt viduam [g] dedere, valde pulchram beſtiam,
Eam oleo pauco rigatam ficus obuolui foliis,
Omniáque illa origano circumfaſciaui,
Ac ſub multo cinere velut titionem abdidi.
Aphyam rurſum Phalericam [h] tradidere mihi:
Eam lauit affuſus aquæ cyathus vnus.
Conciſo minutim multo poſt holere
Trullam,etiam duas heminas ſi caperet, oleariam inuergo.
Catera, hoc ipſum [i] ars quidem eſt, aliud nihil:
Nec partitionibus illa nec commentariis addiſcitur.

Sed de coquis ſatis: de Congro iam agamus. Archeſtratus in Gaſtronomia, eius quoque vnde ſingulæ partes emi debeant ſic declarat.

E Sicyone, ô amice, Congri quidem caput habeas,
Pinguis,validi,magni,inteſtinaque [k] omnia,
Deinde circumſparſum virens olus in muria elixa diu:

A Εἰδὼς σὲ πάντων διαφέρονθ' τέχνῃ,
Τῇ τ' ὀξύτητι μεθ' Θίμβρωνα Δαίδαλε,
Τὸν ἐξ Αθηνῶν τὸν καλούμμυρν Πέραν,
[‖Δεῦ μισθὸν,ὃν ἤτησας ἥκω †δοῦ᾽ ἀγαγόν σε.] χ. Δεῦ μισθὸν ὃν μ' ἤτησας, ὧδέ σ' ἤγαγον.
Σωτάδης ἢ οὐχ ὁ τῶν Ιωνικῶν ἀσμάτων ποιητὴς ὁ Μαρωνίτης, ἀλλ' ὁ τῆς μέσης κωμῳδίας, ποιεῖ καὶ αὐτὸς ἐν Εγκλειομμέναις (οὕτω γὰρ ἐπιγράφει τὸ δρᾶμα) τριάδε, μάγειρον λέγοντα,
Κορῖδας ἔλαβον πρῶτον, ἀπεπηγανίσα
Ταύτας ἀπάσας. γαλεὸς ἐλήφθαι μέγας,
B Ωπτησα τὰ μέσα, τὰ δὲ λοιπὰ ‖ χρυμέαν 147
Εψω, ποιήσας τρίμμα ‖ συκάμινον.
Γλαύκου φέρω κεφάλαια παμμεγέθη δύο.
Εν λοπάδι μεγάλῃ ταῦτα λιτῶς πεπαγάγωμεν
‖ Χλόην, κύμινον, ἅλας, ὕδωρ, ἔλαιον.]
Λάβρακα μετὰ ταῦτ' ἐπιμάμιν καλὸν σφόδρα, χ. ἐλάδιον.
Εφθὴ δ' ἅλμης λιπαρὸς ἐφθὸς ἐν χλόῃ.
Απωδηνὺς ὅς ἐστιν ἀποβέλισον ὀπτανα,
C Τρίγλας παλὰς ἠγόρασα καὶ κίχλας καλὰς,
Ερρινψα ταύτας ὀπὶ τὸν ἀνθρακ' ὡς ἔχει
Αλμῇ τε λιπαρᾷ ἐπιμάθημ' ἐλίγανον,
Ταύταισι [ἐπεσέλαβον] σηπίας καὶ τευθίδας. χ. ἐπεσέλαβον
Ασκῖον ὤφθη τευθὶς ὠνθυλευμμένη,
Καὶ πέρυσι' ἀπολῶς σηπίας ὠπτημμένα.
Τριμμάτιον ὠκίμασα τύτις ἀνθινον
Παντοδαπόν. ἐψητὸν δὲ μετὰ ταῦτ' ἐστὶν,
D Οξυλίπαρον τύτις ἔδωκα χυμίον,
Γόγγρον ὀπὶ τύτις ἐπιμάμιν, παχὺ σφόδρα,
Κατέπνιξ' ἐν ἅλμῃ τῦτον διαπεπερᾶ. †
Κωβιδι' ἅπαξ καὶ πετραῖα δή τινα
Ιχθύδια, τύτων ἀποκνίσας τὰ κρανία
‖Εμόλιν ἀλδύρῳ [τινὶ τῷ τύτῳ,] χ. ταῦτα τινὶ τῷ τινὶ,
Πέμπων τε ταῖς καρίπι τὴν ὁδὸν,
Αμίαν τε χήραν θηλυν καλὸν σφόδρα,
Θεοῖσι ταύτην ‖ ἔλαιφ' ἐλαδίῳ θύειν,
E Εσπαργάνωσα πᾶσι πᾶσας ἐλίγανον.
Ενέκρυψά θ' ὅσσῳ δαλὸν εἰς πολλὴν τέφραν,
Αφύαν θ' ἅμ' αὐτῇ πάρελαβον φαληρικήν.
Εἷς κύαθος ἐνθαῦθ' ὕδατος ὀλίγιστος πολύ.
Τεμὼν δ' λεπτὴν τῆς χλόης καὶ πλείονα
Καὶ ἡ δικότυλος λήκυθος καταστρέφω.
Τί λοιπόν; ἐδὲν ἄλλο τύτ' ἔθ' ἡ τέχνη,
F ΟΤΚ' ἐξ ἀπογραφῆς, οὐδὲ δι' ὑπομνημάτων.

καὶ μαγείρων μὴν ἄλλις. ἴδιον δὲ γόγγρου πρὸς λεκτέον. Αρχέστρατος μὲν γὰρ ἐν τῇ Γαστρονομίᾳ, καὶ ὁπόθεν ἕκαστον μέρος αὐτοῦ δεῖ σιτωνεῖσθαι, διηγεῖται οὕτως.

Γόγγρου μὲν δὲ ἔχεις κεφαλὴν φίλος ἐν Σικυῶνι
Πίονος ἰχυροῦ, μεγάλου, καὶ πάντα τὰ κοῖλα.
Εἶτα χρόνον πολὺν ἕψε χλόῃ πρέπαζον ἐν ἅλμῃ.

Ἐξῆς τε περὶ τῶν κατ' Ἰταλίαν τόπων διεξιὼν πάλιν ὁ καλὸς οὗτος περιηγητὴς φησίν.

Καὶ γόγγρος πουδαῖος ἁλίσκεται, ὡς τε τοσούτου
Τῶν ἄλλων πάντων ὄψων κρατεῖ οὗτος, ὅσον περ
Θυννος ὁ πολὺς τῶν φαυλοτάτων κερδακίνων.

Ἀλεξις ἐν ἐπᾳ ὑπὲρ Θήβας.

Γόγγρου δ' ὁμοῦ μέλη σωρὸς πιμελῆς
Ὑπογέμοντα.

Ἀρχέδικος δ' ἐν Θησαυρῷ φάγει πινὰ μάγειρον λέγοντα περὶ ὧν ὠψώνηκεν αὐτός.

Δραχμῶν τριῶν γλαυκίσκον,
Γόγγρου κεφαλὴν καὶ τὰ πρῶτα τεμάχια,
Δραχμῶν πάλιν πέντ', ὦ ταλαίπωρου βίου.
‖Δραχμῆς τραχήλους ‖ ἀλλὰ νὴ τὸν ἥλιον
Κἀμοὶ τράχηλον ἕτερον εἰπὸν λαβεῖν
Ἦν, ἢ πρίαδ' ἀνατόν, ὃν ἔχω [τἄργυρ' αὖ]
Πρὶν εἰσενεγκεῖν ταῦτα δεῦρ' ἀπηξάμην.
Οὐθεὶς ἢ δυσκόνησεν ὀψοπονώτερον.
Ἅμα μὲν πρίασθαι πολλὰ καὶ πολλοῦ σφόδρα,
Ἅμα δ' εἴ τι χρησὸν ἀγοράσαιμ', ἀπολλύμην
Καὶ δόξαν· ἐκεῖνοι. τοῦτ' ἐκεῖνος ἐμαυτὸν λέγω.
Διαπυποῦσιν. οἶνον ἢ γιοῦτον χαμαί Οἴμοι.

ΓΑΛΕΟΣ.

Ἰκέσιος ἐν τοῖς περὶ ὕλης, τῶν ‖ γαλεῶν βελτίονας εἶναι καὶ ἁπαλωτέρους τοὺς ἀστερίας καλουμένους. Ἀριστοτέλης ἢ εἴδη αὐτῶν φησὶν εἶναι πλείω, ἀκανθίαν, λεῖον, ποικίλον, σκύμνον, ἀλωπεκίαν, ‖ ῥίνην. Δωρίων δ' ἐν τῷ Περὶ ἰχθύων τὴν ἀλωπεκίαν μίαν ἔχειν φησὶν λοφιὰν πρὸς τῷ οὐρανίῳ, ὅπερ ἢ τῆς ῥάχεως οὐδαμῶς. ‖ Ὁ δ' Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων μορίων καὶ κεντρίνην φησί τινα γαλεὸν εἶναι ‖ νωδιδανόν. Ἐπαινεῖ δ' ἐν Ὀφαρτυτικῷ ἐπινωτίδεα καλεῖ. χείρονα δ' εἶναι τὴν κεντρίνην καὶ δυσώδη. γνωρίζεσθαι δ' ἐκ τοῦ πρὸς τῇ πρώτῃ λοφιᾷ ἔχειν κέντρον, τῶν ὁμοειδῶν οὐκ ἐχόντων, οὔτε δὲ σέρρᾳ, οὔτε πιμελὴν ἔχειν οὐδ' ἰχθῦς τούτους ἁπαλοὺς εἶναι. Ἰδίως ἢ ὁ ἀκανθίας τὴν καρδίαν ἔχει πενταγωνον. πίπλει δ' ὁ γαλεὸς τὰ πλεῖστα τρία, καὶ εἰσδέχεται τὰ γεγενημένα εἰς τὸ σῶμα, καὶ πάλιν ἀφίησι. μάλιστα δ' ὁ ποικίλος, καὶ ὁ ἀλωπεκίας. οἱ ἢ λοιποὶ οὐκ ἐπὶ πλὴν τῶν τραχούτων. Ἀρχέστρατος ἢ ὁ τὸν αὐτὸν Σαρδαναπάλλου ζήσας βίον, περὶ τοῦ ἐν Ῥόδῳ γαλεοῦ λέγων, ‖ τὴν αὐτὴν εἶναι ἡγεῖται τῷ παρὰ Ῥωμαίοις μετὰ αὐλῶν καὶ στεφάνων εἰς τὰ δεῖπνα περιφερομένῳ, ἐστεφανωμένων καὶ τῶν φερόντων αὐτὸν, καλούμενον ἢ ἀκκιπήσιον. ἀλλ' οὗτος μὲν μικρὸς καὶ μακρορυγχότερός ἐστι, καὶ τῷ σχήματι τριγώνῳ ἐκείνων μᾶλλον. τούτων δὲ ὁ εὐτελέστατος καὶ μικρότατος οὐχ ἥττον Ἀττικῶν χιλίων πιπράσκεται. Ἀπολλώνιος δ' ὁ Γραμματικὸς ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀττικοῦ τρυφῆς τὸν ἔλλοπα καλούμενον τέττιγα φησὶν εἶναι τὸν ἀκκιπήσιον. ἀλλ' ὅγε Ἀρχέστρατος περὶ τοῦ Ῥοδίου γαλεοῦ λέγων τοῖς ἑταίροις πατρικῶς πως συμβουλεύων φησὶν,

CAP. XII.

A Idem præclarus orbis descriptor tractans de Italiæ locis, inquit,

Capitur illic eximius Conger, qui tantum
Obsoniis anteit, cæteris omnibus, quantum
Pinguissimus Thynnus vilissimis Coracinus.

Alexis in Septem [a] ad Thebas:

Congri simul artus coacervatos adipe
Refertos.

Archedicus in Thesauro, quendam inducit de iis quæ obsonatus fuerat, loquentem coquum.

B A. *Drachmis tribus Glauciscum,*
Congri verò caput, ac priora [b] frusta
Drachmis rursum quinque. B. *ô miseram vitam.*
A. *Drachmea Trachelos* [c]. *Verùm per solem*
Alium mihi Trachelum sicunde liceat accipere
Aut emere si possim, hunc quem habeo,
Et istæc, priusquam huc afferam? strangulem me potius.
Laboriosius quàm ego nemo ministravit unquam.
Cùm multa, & magno valde pretio emi,
Tum pereo: illa cunctæ [d] devorant: sic autem mecum reputo,
Isti me contemnunt: cœno humi
Cùm talis sim: væ misero mihi.

C Squalus [e]. Hi cesius libro De alimentorum materia scribit ex Squalis teneriores atque meliores esse quos Asterias, id est, stellatos vocant. Aristoteles plura genera Squalorum esse tradit, Acanthiam, Lævem, Varium [f], Scymnum [g], Alopeciam, Zygænam [h], quam aiunt ad caudam vnicam pinnam habere, in dorso nullam. Aristoteles libro quinto De animalibus Centrinam scribit Squali [i] genus esse, eandémque vocari etiam Notidanum. Epænetus in Opsartytico Epinotidem [k] vocat: deteriorémque aliis Squalorum generibus esse prodiit, ac fœtidam: dignosci verò ab illis, quòd aculeum iuxta priorem [l] pinnam habeat, quo careant congeneres: nihil esse pinguedinis aut adipis hisce piscibus, quia cartilaginei sint: peculiarem Acanthiæ figuram esse cordis, angulis quinque distinctam. Parit vt plurimùm Squalus tres fœtus, editósque in os recipit, ac rursum emittit, Varius præsertim, ac Vulpes, reliqui non item ob cutis asperitatem [m]. Archestratus, qui vitam Sardanapali vixit, de Galeo Rhodio cùm verba facit, eum esse putat quem Acipenserem vocant Romani, & cum tibiis ac coronis circumferunt in cœnis, coronatis etiam illis qui portant. Verùm Acipenser [n] minor est, rostro longiore, & corporis figura magis triangulari quàm Galeus. Præterea minimus Galeus atque vilissimus non minoris venditur quàm mille drachmis Atticis. Apion Grammaticus libro De Apicij luxu, quem Ellopem nominant, Acipenserem esse illum ait. Archestratus quidem paterna fere benevolentia familiaribus suis consilium dans, inquit:

D

E

F

Apud

Apud Rhodum Galeum vulpem, etiam mortis
Periculo, vendere si nolint, præripe,
Quem pinguem Canem appellant Syracusij, deinde
Quod fatis destinatum fuerit, postea iam feras:

Horum versuum memor Lynceus Samius in Epistola sua ad Diagoram, poëtam inquit adhortatum iure fuisse, si quis pretium soluere nequeat, vt quod cupit vi ac iniuria sibi paret: quandoquidem Theseus vir bonus, Tlepolemo, vt opinor, piscem [a] hunc minimè præbenti [b] eripuit. Timocles in Digito ait:

Squali, Raiæ, & quotquot huius generis
In intrita oxyliparo [c] præparantur.

GLAVCVS. Epicharmus in Nuptiis Hebes:

Scorpij varij [d], Lacerti, Glaucique pingues.

Numenius in Halieutico:

Hyccam, vel [e] Callichtyn, vel Chromin, vel Orphon,
Vel Glaucum permeantem algas molles. [f]

Archestratus:

At in Olyntho Glauci mihi caput obsona,
Et in Megaris venerandis: capitur & in limosa maris eluuie.

Antiphanes in Probati:

Anguilla quidem Bœotiæ: mures § Pontici:
Thynni Megarici: Mænides Carystiæ:
Phagri Eretici: è Scyro [h] locustæ.

Idem in Philotide:

Parvum itaque Glaucum, vt alias,
Aio elixandum in muria: pusillum verò hunc lupum
Integrum assandum: ac Squalum cum intrito:
Postulat hæc Anguilla parua salem, origanum,
Aquam: Congrum eadem: Raia virens [i] olus:
Adest Thynni frustum, assabis: hœdi carnem
Assa & vtrinque [k]: contrà
Lien farciendus est, ac intestinum [l].

EVbulus in Cambylione.

Lancem vnam, Glauci marini ferentem
Generosam faciem, elixúmque lupum in muria.

Anaxandrides in Nereo.

Qui primus inuenit Glauci ora execta
Grandia, magni pretij, thunnique satis numquam laudati corpus,
Ac edulia cætera quæ vdum mare suppeditat,
Nereus locum hunc lotum incolit.

Amphis in Septem ad Thebas:

Integri Glauci, eorundem secamenta
Capitis carnosæ partes:

Idem in Philetæro:

Puram habere anguillam paruam quandam,
Aut pusillum glaucum, aut parui frusta lupi.

Antiphanes in Cyclope Iureonem Archestratum exsuperans, inquit:

Esto nobis mugil Hymettius: *torpedo*
Sub testu cocta: perca discissa: farcta loligo:
Synodon assus: glauci pars superior:
Congri caput: ranæ venter: Thynni ilia, raiæ tergum:
Cestræ [m] lumbi: passer: merula: manis: squilla:
Mullus: phycis: horum abesto nullus.

A Εν δ' Ρόδῳ γαλεὸν τὸν ἀλώπεκα καὶ ἀποθνήσκειν.

Μέλλῃς, αὖ μή σοι πωλεῖν ἄρπασον αὐτὸν,
Ον καλέουσι Συρακόσιοι κυνίδα πίονα· καθ' ἕτερον ἤδη πάλαι ὅτι σοι πεπερωμένον ἐστί.

Τούτων τῶν ἐπῶν μνησθεὶς καὶ Λυγκεὺς ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ. φησὶ καὶ δικαίως πρὸς ἀκελεύεσθαι τὸν ποιητὴν τὸν μὴ δυναμένῳ πρίασθαι ἀφελόμενον, ἀδικίᾳ κτήσασθαι τὴν ἐπιθυμίαν. B Καὶ γὰρ τὸν Θησέα φησὶ γεγονέναι καλὸν ὑπολαμβάνω τοῦ Τληπολέμου τὸν ἰχθῦν τοῦτον αὐτῷ προσαρχόντων τρεφηκέναι. Τιμοκλῆς δ' ἐν Δακτύλῳ φησὶ, γαλεοὺς καὶ βατίδας ὅσα τε τῶν ψῶν ἐν ὀξυλιπάρῳ τρίμματι σκευάζεται.

ΓΛΑΥΚΟΣ. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ,

Σκορπίοι τε ποικίλοι, σαῦροί τε γλαῦκες πίονες.

Νουμήνιος ἐν Ἁλιευτικῷ,

Συκλῶ κάλλιχθυν ἢ χρόμιν, ἄλλοτε δ' ὀρφόν,
Η γλαῦκον πρόσωπα καθαρὰ μύια σιγαλόεντα.

τὸν δὲ τοῦ γλαύκου κεφαλὸν ἐπαινῶν Ἀρχέστρατος, φησὶν,

Ἀλλά μοι ὀψώνει γλαύκου κεφαλὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ,
Καὶ Μεγάροις [‖ σεμνοῖς] ἢ ἁλίσκεσθαι ἐν [τεναγεσσιν] γρ. σεμνὸς γρ. τεναγεσσι

καὶ Ἀντιφάνης δ' ἐν ‖ Προβατείᾳ φησὶν,

Βοιωτία μὲν ἔγχελυς, μῦς Ποντικὸς, 148
Θυννοι Μεγαρικοὶ, μαινίδες Καρύστιαι,
Φάγροι δ' Ἐρετρικοὶ, Σκύριοι δὲ κάραβοι.

ὁ δ' αὐτὸς ἐν Φιλωτίδι καὶ ταῦτα λέγει,

Οἰκῶ τὸ μὲν γλαυκίδιον ὥσπερ ἄλλοτε
Ἑψειν ἐν ἅλμῃ, τόδε γε λαβράκιον
Ὀπτᾶν ὅλον, [τὸν γαλεὸν ἐν ἀποτρίμματι γρ. τὸν γαλεὸν ἐνυποτριμματίζεσθαι. τὸ δ' ἐγχ.
†Ζέσθαι, τὸ δ' ἐγχέλιον] ἅλες ὀρίγανον
Ὑδωρ ὀγκήρω ταυτὶ ἡ βατὶς, χλόη.
Πρόσεστι θυννου τέμαχος. ὀπτὴς κρέας,
Ερίφιον ὀπτὸν θἀτερον ταὐανία,
Ο ἀπλοῦς σεσαχθὼ νῆσις.

E Ετβαλ. Καμπυλίωνι,

Τοιοῦτ' ἀνεθόσωσον λοπάδα τοῦδε τοῦ
Θαλαττίου γλαύκου φέρουσαν ἀγχέστερον
Λάβρακ' καθ' ἑφθὸν ἅλμη μίαν.

Ἀναξανδρίδης Νηρεῖ,

Ο πρῶτος εὑρὼν πολυτελὲς ἰχθὺν μέγα
Γλαύκου πρόσωπον, τοῦτ' ἀκύμονος δέμας
Θυννος, τἆλλα βρῶμα· ἐξ ὑγρᾶς ἁλὸς
Νηρεὺς κατοικεῖ τὸν δὲ πάντα τὸν τόπον.

F Ἀμφις ἐν Ἐπὶ Θήβας. Γλαύκου δ' ὅλου ῥάχεως κρανίων μέρη εὔσαρκα. καὶ ἐν Φιλεταίρῳ, ἔχειν καθαρῶς ἐγχελύδιόν τι καὶ γλαυκιδίου κεφάλαια καὶ λαβρακίου τεμάχια. ‖ Ἀντιφάνης ἐν ‖ Κύκλωπι ὑπερακοντίζων τὸν τέν θλιον Ἀρχέστρατον φησὶν, ἔστω δ' ἡμῖν κεστρεὺς ὑμηττιος, νάρκη πυκνὴ, σέρκη ὀχυρὴ, τριγλὶς σαπρὴ, σκιαινὸς ὀπτὸς, χλαύκη σποδοῦ μὴ, γόγγρου κεφαλὴ, βατράχου γαστὴρ, θύννου λαγόνες, βατὶς καὶ νῶτον, κέστρεως ὀσφὺς, [ψήττης χίσχος,] μαινὶς, καρὶς, τρίγλη, φυκὶς· τῶν τριάκοντα μηδὲν ἀπέστω. γρ. ψῆττα χίσχλη.

‖Ναυσικράτης Ναυκλήροις,

Δύο μὲν φησὶν ἁπαλοὶ ϵ καλοὶ τοῦ ναυτίλοισι πολλάκις
Ηδη φανέντ' πελαγίοις ἐν ἀγκάλαις,
Ους δ' ἅ θνητῶν φασιν ἀγλέλειν πάθη.

Γλαῦκον λέγεις, ἔγνωκας. Τὸν γὰρ Γλαῦκον τὸν θαλάττιον δαίμονα, ‖Θεόλυτος μὲν ὁ Μηθυμναῖος ἐν τοῖς ‖Βακχικοῖς ἔπεσιν, ἐρασθέντα φησὶν Αριάδνης, ὅτε ἐν Δίᾳ τῇ νήσῳ ὑπὸ Διονύσου ἡρπάσθη, καὶ βιαζόμενον ὑπὸ Διονύσου ἀμπελίνῳ δεσμῷ ἐνδεθῆναι, καὶ δεηθέντα ἀφεθῆναι εἰπόντα,

Ανθηδὼν νύτις ἐστὶν ὅπῃ πολυρρήσι θαλάσσης
Αντίον Ευβοίης, σχεδὸν Ευρίποιο ῥοάων.
Ενθεν ἐγὼ γέγαα. πατὴρ δέ με γείνατο Κωπάϊς.

‖Προμαθίδας δ' ὁ Ηρακλεώτης ἐν ἡμιάμβοις Πολύβου τοῦ Ερμοῦ καὶ Ευβοίας τῆς Λαρύμνου γενεαλογεῖ τὸν Γλαῦκον. Μνασέας δ' ἐν τρίτῳ τῶν Ευρωπιακῶν Ανθηδόνα καὶ Αλκυόνας αὐτὸν γενεαλογεῖ. ναυτικὸν δὲ αὐτὸν καὶ κολυμβητικὸν ἀγαθὸν γενόμενον Πόντιον καλεῖσθαι, ἁρπάσαντα δ' Σύμιλον τὴν [Ικλημένου] ϵ Δωτίδος θυγατέρα ἀποπλεῦσαι εἰς τὴν Ασίαν, καὶ τὴν ἐγγὺς τῆς Καρίας νῆσον ἔρημον κατοικήσαντα ἀπὸ τῆς γυναικὸς Σύμιλον αὐτὴν προσαγορεῦσαι. Ευάνθης δ' ὁ ἐποποιὸς ἐν τῷ εἰς τὸν Γλαῦκον ὕμνῳ Ποσειδῶνος αὐτὸν υἱὸν εἶναι καὶ Ναΐδος νύμφης, μιγῆναί τε Αριάδνῃ ἐν Δίᾳ τῇ νήσῳ, ἐρασθέντα, ὅτε ὑπὸ Θησέως κατελείφθη. Αριστοτέλης δ' ἐν τῇ Δηλίων πολιτείᾳ, ἐν Δήλῳ κατοικήσαντα μετὰ τῶν Νηρηίδων τοῖς θεοῖς μαντεύεσθαι. [Πόσις] δ' ὁ Μάγνης ἐν τρίτῳ Αμαζονιδος, τῆς Αργοῦς φησὶ δημιουργὸν γενέσθαι τὸν Γλαῦκον, καὶ κυβερνῆσαι αὐτὴν, ὅτε Ιάσων μετὰ τῶν Τυρρηνῶν ἐμάχετο, μόνον ἄτρωτον γενέσθαι ἐν τῇ ναυμαχίᾳ. κατὰ δὲ Διὸς βούλησιν ἐν τῷ τῆς θαλάττης βυθῷ φανῆναι, ϵ ὥστε γενέσθαι θαλάττιον δαίμονα, ὑπὸ μόνου τε Ιάσονος θεωρηθῆναι. Νικάνωρ δ' ὁ Κυρηναῖος ἐν Μεταμορφώσεσι τὸν Μελικέρτην φησὶ Γλαῦκον μεταμορφωθῆναι. ἱστορεῖ δ' ὡδὶ αὐτοῦ καὶ ὁ Αἰτωλὸς Αλέξανδρος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Αλιεῖ, ὡς ὅτε γυμνασάμενος βοσάνης καὶ ἐπονήθη, λιὼ ἠελίῳ φαέθοντι

Εν μακάρων νήσοισι λιτὴ φύει εὐαρι γαίη.
Ηέλιος δ' ἵπποις θυμήρεα δόρπον ὀπάζει
Τλῆναι ταπεινοῦσαν ἵνα δρόμον ἐκτελέσωσιν
Ατρυτοι, καὶ μή πιν ἔλοι μεσηγὺς ἀϋτή.

Αἰσχρίων δ' ὁ Σάμιος ἔν τινι τῶν Ιάμβων, τὸν Ιδνην φησὶ τῆς Σκύλλου τοῦ Σκιωναίου καταχθολυμβητοῦ θυγατρὸς τὸν θαλάσσιον Γλαῦκον ἐρασθῆναι. ἰδίως δ' καὶ ὡδὶ τῆς ‖Βοσάνης λέγει, ‖λιὼ φαγὼν ἀθανάτης ἐλθύεν, καὶ θεῶν ἄγρωστιν εὗρες λιὼ Κρόνος κατεσπειρεν. ‖Νίκανδρος δ' [ἐν τρίτῳ ... Εὐρωπίας] Νηρέως ἐρώμενον τὸν Γλαῦκον ἱστορεῖ γενέσθαι. ὁ δ' αὐτὸς Νίκανδρος ἐν πρώτῳ Αἰτωλικῶν τὸν μαντικὸν φησὶν Απόλλωνα ὑπὸ Γλαύκου διδαχθῆναι, θηρεύσαντα δ' ὡδὶ τὸν ὀρείλιον

ϗ. Πόσις

ϗ. ἐν τρίτῳ ἐπεσιουμένων, Εὐρ.

A Nauſicrates in Nauiculatoribus:

A. *Teneri quidem ac pulchri duo, nautis ſæpius,*
In vlnis æquoris iam conſpecti,
Quos mortalibus aiunt ea quæ [a] *imminent prædicere.*

B. *Glaucos ais?* A. *Rem noſti.*

Glaucum maris deum Theolytus Methymnæus in Bacchicis carminibus ſcribit Ariadnes amore captum fuiſſe, cùm in inſula Dia Bacchus eam rapuit: cúmque per vim à Baccho, aliquamdiu vitis ſarmentis ligatum, ſolutum, liberatúmque tandem fuiſſe, ita de ſe loquentem:

Anthedon ad maris littus ſita eſt,
Ex aduerſo EVbœæ, fere contra Euripi fluxus,
Inde mihi genus eſt: Copeus [b] *autem mihi pater.*

Promathidas Heracleotes in Hemiambis ex Polybo Mercurij filio, & EVbœa gnata Larymni, Glaucum tradit genitum fuiſſe: Mnaſeas verò libro tertio EVropæorum, Anthedonem & Alcyonem parentes eius fuiſſe affirmat: natandi, vrinandiq́ue apprimè peritum, ideo Pontion, id eſt, Marinum, vocatum fuiſſe: raptáque Syme, Ialemi ac Dotidis filia, in Aſiam traiecisſe, ac prope Cariam, deſertam quandam inſulam habitaſſe, quam Symen ab vxoris nomine appellauit. Euanthes, heroicorum verſuum poëta, in ſuo de Glauco hymno, Neptuni filium [c] Naïdiſq́; nymphæ, illum fuiſſe tradit, & cum Ariadne à Theſeo derelicta, quam deperibat, in inſula Dia concubuiſſe. Ariſtoteles in Republica Deliorum ſcribit, ipſum cum Nereïdibus incolam eius inſulæ, diis vaticinatum [d] fuiſſe. Poſſis Magneſius libro tertio Amazonidis, nauis Argi Glaucum architectum gubernatorémque fuiſſe tradit, & in Iaſonis cum Tyrrhenis nauali pugna [e] ſolum eum nullo vulnere ſauciatum fuiſſe, ſed, vt Ioui placuerat, in fundo maris apparuiſſe, deúmque maris ita factum, à Iaſone ſolo viſum. Nicanor Cyrenæus in Tranſnominatis [f] ait Melicerten nomine mutato Glaucum appellatum fuiſſe. De eo narrat Alexander AEtolus in libro quem Piſcatorem inſcripſit, in mare demerſum fuiſſe, cùm herbam guſtaſſet,

Quam ardente Sole
In fortunatorum inſultis pura vêre gignit terra:
Eam ſuis equis gratam in cœnam Sol exhibet,
Syluarum incolam, curſum vt abſoluant
Indefeſſi: ac ne medio curſu interueniat quædam moleſtia.

AEſchrion Samius in quodam ex iambis ſuis tradit marinum Glaucum Idnem amaſſe, Scylli Scionei filiam: priuatim verò de herba [g] loquitur, cuius eſu immortalis eſt factus, hoc modo:

Deorúmque
Tu gramen [h] *inueniſti, Saturnus quod ſeuerat.*

Nicander tertio Colophoniacorum ab EVropia Nereide Glaucum amatum fuiſſe prodidit. Idem in Ætolicorum primo tradit Apollinem à Glauco didiciſſe vaticinandi ſcientiam? Glaucúmq; in montoſo tractu venãtem,

(mon

(montem verò excelsum illum esse in AEtolia) leporem fuisse persecutum, ac eum, quòd acrius sectando institisset, defectum animo & captum prope fontem quendam tulisse, ac iam refrigeratum exanimatúmque absterssisse herba vicina, cuius vi & contactu recreato ac rediuiuo lepore; cognita eius herbæ potestate Glaucum illam gustasse, afflatúmque numine, hyeme proxima, vt à Ioue statutum erat, in mare se proiecisse. Hedylogus Samius, Athenienssisve, scribit Glaucum amore Melicerti ardentem in mare se præcipitasse. Hedyle verò huius poëtæ mater, ac filia Moschines Athenienssis, quæ iambos condidit, in opere, cuius titulus est Scylla, scribit Glaucum amore Scyllæ accensum ad eius antrum veniss e,

Afferentem pro munere concham ex Erythræis[a] *scopulis,*
Vel Alcyonum pullos adhuc implumes
Inexorabili nymphæ oblectamenta: eiúsque lacrymas
Propinquam Sirenem virginem miseratam fuisse:
Cùm prope littus illud nauigaret, & vicina Ætnæ loca.

Γναφεὺς[b], id est, FVLLO. Dorion libro de piscibus scripsit, humore in quo elixatus est Fullo, maculam omnem purgari. Epænetus eius meminit in Opsartytico. ANGVILLA. Anguillæ marinæ mentionem fecit Epicharmus in Musis. Dorion libro De piscibus, anguillarum iniecta mentione, Copaïdas è Copaide lacu in primis commendat, in prodigiosam magnitudinem augescentes. Agatharchides igitur libro sexto Europicorum tradit, Bœotos[c] Anguillas Copaïdas, inusitatæ magnitudinis hostiarum modo coronare, aspersáque mola cum precibus diis immolare, ac cùm peregrinus quispiam inopinato sacri genere ostubescens cur id fieret, scisscitaretur, Bœotios aliud nihil potuisse respondere, quàm seruanda esse maiorum instituta, nec decere rationem aliis se consuetudinis patriæ reddere. Mirum autem esse non debet si victimarum instar anguillas Bœoti sacrificent, cùm Antigonus Caryssius libro De dictione scribat, piscatores quo tempore thynnos piscantur, post fœlicem retium iactum sacrum Neptuno peragere, immolaréque deo thynnum captum, ac vocari sacrificium illud Thynnæam. Phaselitæ quidem salsamenta diis offerunt: Itaque Heropythus libro de Colophoniorum finibus, vbi narrat quo pacto Phaselis condita fuerit, tradit, Lacium, qui eò coloniam deduxit, Cylabræ pastori ad pabula tum illic oues agenti, soli in quo vrbem ædificauit, pretium dedisse salsamenta, quæ ille poposcerat. Nam cùm pro fundo Lacius proposuisset vel salem, vel polentam, vel salsamenta, prætulit salsamenta Cylabras, ideóque Phaselitæ salsamentis quotannis Cylabræ etiamnum faciunt. Philostephanus libro primo de ciuitatibus Asiæ scribit, Lacium Argiuum, vnum ex iis qui cum Mopso[d] redierant, & quem Lindium fuisse quidam aiunt, fratrem Antiphemi Gelæ cõditoris, à Mopso cum viris

A (ὄρος ἢ τὸ τότ' ὑπάρχειν ὑψηλὸν ἐν Αἰτωλίᾳ) λαγὼν θηρᾶσαι, ὃν λειποθυμῆσαι ὑπὸ τῆς διώξεως [ἀπαγαγεῖν] ὑπό τινι κρήνῃ, καὶ τῇ ποδὶ κεμμένῃ πόᾳ ἤδη ὑποψυχόμενον ἀπομάσσειν. ἀναζωπυρήσαι τε ὑπὸ λαγῳ τῇ βοτάνῃ, ἐπιγνόντα τὴν βοτάνης δύναμιν ἀπογεύσασθαι, καὶ ἔνθεον γενόμενον, ἐπιγενομένῃ χειμῶνι κατὰ Διὸς βούλησιν εἰς τὴν θάλασσαν αὐτὸν ἐκρίψαι. Ηδύλογος δέ, ὁ Σάμιος ἢ Ἀθηναῖος, Μελικέρτῃ φησὶν ἐρασθέντα τὸν Γλαῦκον ἑαυτὸν ῥίψαι εἰς τὴν θάλασσαν. Ηδύλη δὲ τοῦ ποιητοῦ τούτου μήτηρ, Μοσχίνης δὲ θυγάτηρ τῆς Ἀττικῆς ἰάμβων ποιητρίας ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Σκύλλῃ, ἱστορεῖ τὸν Γλαῦκον ἐρασθέντα Σκύλλης ἐλθεῖν αὐτῆς εἰς τὸ ἄντρον,

B Ηνίκα δῶρημα φέρουσ' ἐρυθρᾶς ἀπὸ πέτρης,
Ἢ τοῦ Ἀλκυόνων παῖδας ἔτ' ἀπήρυγες,
Τῇ νύμφῃ [δύστισος] ἀθύρματα· δάκρυ δέ ἑ- χ. δυστίσῳ aut δύστισον
κείνου
Καὶ Σειρὼ γείτων παρθένου οἰκτίσατο.
C Ἀκτὼ γὰρ κείνῳ ἀπενήχετο, καὶ θασωτέχνης
Αἰτνης.

ΓΝΑΦΕΥΣ. Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τὸ ἐκ τῆς ἐψήσεως τοῦ γναφέως ὑγρὸν φησὶ παύειν πίλον καθαίρειν. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ καὶ Επαίνετος ἐν Ὀψαρτυτικῷ. ΕΓΧΕΛΥΣ. τῶν θαλασσίων ἐγχέλεων μνημονεύει Επίχαρμος ἐν Μούσαις. Δωρίων δὲ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων μνημονεύων καὶ τῶν ἀπὸ τῆς Κωπαΐδος, τὰς Κωπαΐδας ἐπαινεῖ· γίνονται δ' αὗται ὑπερμεγεθεῖς. Φησὶ γοῦν Ἀγαθαρχίδης ἐν ἕκτῃ Εὐρωπιακῶν, τὰς ὑ- 149
ὑφ' ὑμῶν τῶν Κωπαΐδων ἐγχέλεων, ἱερείων τρόπον στεφανοῦντας καὶ ἀλφίτοις ὀλυμένους, οὕλας τε ἐπιβάλλοντας θύειν τοῖς θεοῖς τοῦ Βοιωτοῦ, καὶ πρὸς τὸν ξένον τὸν διαπορούμενον τὸ ἔθος θαυμάζοντα καὶ πυνθανόμενον, ἓν μόνον εἰδέναι φῆσαι τὸν Βοιωτὸν, φάσκειν τε ὅτι δεῖ τηρεῖν τὰ πατρῷα νόμιμα, καὶ ὅτι μὴ καθήκει τοῖς ἄλλοις ὑπὲρ αὐτῶν ἀπολογίζεσθαι. οὐ χρὴ θαυμάζειν εἰ ἱερείων τρόπον ἐγχέλεις θύονται. ὁπότε καὶ Ανδίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ λέξεως τοῦ ἁλιέως λέγει θυσίαν ὀπιτελοῦντας τῷ Ποσειδῶνι, ὑπὸ τῶν θύννων ὥραν, ὅταν διαχρήσωσι θύειν τῷ θεῷ τὸν ἁλόντα θύννον, καὶ τὴν θυσίαν ταύτην καλεῖσθαι θυννάϊον. καὶ ταρίχοι δὲ πολλοὶ φασηλίταις ἀποθύονται. Ηρόπυθος γοῦν ἐν Ὁροις Κολοφωνίων περὶ τῆς κτίσεως ἱερῶν τῆς Φασηλίδος, φησὶν ὅτι Λάκιος ὁ τὴν ἀποικίαν στείλας, μισθὸν ἐδώκε τοῦ τόπου Κυλάβρᾳ ποιμένι πόαν τοῖς προβάτοις, ταρίχους, ἐκείνου τὸν αἰτήσαντος. [‖ πεισθέντος] τὸ αὐτῷ δὲ Λακίου λαβεῖν ἅλα καὶ χωρίου ἢ ἄλφιτα [ἢ ἀλίλα] ἢ ταρίχους, εἵλετο ὁ Κυλάβρας τοὺς ταρίχους. καὶ διὰ τοῦτο οἱ φασηλῖται ἀνὰ πᾶν ἔτος τῷ Κυλάβρᾳ, ἔτι καὶ νῦν ταρίχους θύουσιν. Φιλοστέφανος δὲ ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῶν ἐν τῇ Ασίᾳ πόλεων οὕτως γράφει. Λάκιον τὸν Αργεῖον τῶν σὺν Μόψῳ ἀφικομένων, ὃν ἔνιες μὲν Λίνδιον εἶναι λέγουσιν, ἀδελφὸν δὲ Ἀντιφήμου τοῦ Γέλαν οἰκίσαντος εἰς τὴν Φασηλίδα ὑπὸ Μόψου μετ' ἀνδρῶν πεμφθέν-

χ. παρασθένος
χ. ἢ ἄλατα, vel, ἄλευρα

πεμφθέντα κατά τινα λόγον Μαντοῦς τῆς Μόψου μητρὸς, ὅτε αἱ πρύμναι τῶν ἰδίων νηῶν συνέβαλον & συνεθραύσθησαν κατὰ Χελιδονίας τῶν μετ' Ἀλκιόν διὰ τὸ ὑστερεῖν αὐτῶν νυκτὸς προσβαλλόντων. ἀγορεύσασι δ' αὐτὸν τὴν γλῶ λέγεται, οὗ ἡ πόλις νῦν ἐστι, κατὰ ἣ Μαντὼ προσέταξε θεῷ κυλάβρα τινὸς θύσαι ἔριφον. τοῦτον καὶ ἑλέσθαι λαβεῖν αὐτὸν, ἀφ' ὧν ἦγον, ὅθεν κατ' ἐνιαυτὸν σὺν φασηλίταις τῷ Κυλάβρᾳ θύειν ἔριφον τιμῶντας ὡς ἥρωα. Περὶ δὲ τῶν ἐγχέλεων Ἱκέσιος φησὶν ἐν τοῖς Περὶ ὕλης, ὡς αἱ ἐγχέλεις δίχυλώτεραι πάντων εἰσὶν ἰχθύων, καὶ ὅτι δύσπεπτα διαφέρουσιν τῶν πλείστων. πλήσμιαι γάρ εἰσι, καὶ πολύτροφοι. ἐν δὲ τοῖς ταμείοις τὰς Μακεδονικὰς ἐγχέλεις κατατίθεται. Ἀριστοτέλης δὲ χαίρειν φησὶ τὰς ἐγχέλεις, καθαρωτάτῳ ὕδατι, ὅθεν σὺν ἐγχελυστρόφους καθαρὸν αὐταῖς ἀπιχεῖν. πνίγεσθαι γὰρ ἐν τῷ θολερῷ. διὸ καὶ οἱ θηρεύοντες θολοῦσι τὸ ὕδωρ, ἵνα ἀποπνίγωνται. λεπτὰ γὰρ ἔχουσι τὰ βράγχια, καὶ αὐτίκα ὑπὸ θολοῦ σὺν πόρους ἀπιπωματίζονται. ὅθεν καὶ τοῖς χειμῶσιν ὑπὸ τῶν ὑδάτων ταραττομένου τοῦ ὕδατος ἀποπνίγονται. ἐχθύονται δὲ συμπλεκόμεναι, κατ', ἀφιᾶσι γλοιώδες ἐξ αὐτῶν, ὃ ἡλυόμενον ἐν τῇ ἰλύϊ ζωογονεῖται λέγουσι δὲ οἱ ἐγχελυστρόφοι, καὶ ὡς νυκτὸς νέμονται. ἡμέρας ἐν τῇ ἰλύϊ ἀκινητίζουσι, ζῶσί τε τὸ ἀπὸ πολὺ ἀπιόντω ἔτη. Ἐν ἄλλοις δὲ πάλιν Ἀριστοτέλης ἰσορεῖ γίνεσθαι αὐτὰς, ἤτε ὠοτοκούσας, ἤτε ζωοτοκούσας, ἀλλ' ἀεὶ ἐξ ὀχείας, ἀλλ' ἐν τῷ βορβόρῳ καὶ τῇ ἰλύϊ ‖ σήψεως γιγνομένης, ‖ καθάπερ καὶ ἀπὸ τῶν καλαμῶν τῆς γῆς ἐνίοτε λέγεται. ‖ διὸ & Ὅμηρος τῆς τῶν ἰχθύων φύσεως χωρίζοντα τάδε εἰπεῖν,

Τείροντ' ἐγχέλυες τε & ἰχθύες οἱ κατὰ δίνας.

Ἐπηκούσθη δέ τις Ἐπικλῆς τῶν συνδειπνούντων ἡμῖν ἐγχέλυος προσγευθείσης, πάρεσιν, ἔφη, τῶν δείπνων Ἑλένη· ἐγὼ οὖν Πάρις ἔσομαι. καὶ χεῖρας μήπω τινὸς ἁπτομένου ἐπ' αὐτῷ, ἐπιβαλὼν ἐψίλωσε τὸ πλευρὸν ἀγαγὼν εἰς ἄνθαν. ὁ δ' αὖτος ἅπτου πλακοῦντός τε θερμοῦ προσγευθέντος καὶ πάντων ἀπεχομένων ἐπιφωνήσας,

Τοῦδ' ἐγὼ αὖτις εἶμι, & εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε,

προθύμως ἐπιβαλὼν καὶ καταπιὼν φλεγόμενον ἐξέφερεν. καὶ ὁ Κύουλκος ἔφη, ἀποφέρεται ὑπὸ τῆς βρογχοπροσβολῆς ὁ λάρος. καὶ πρὸς τῆς ἐγχέλυος ‖ Ἀρχέσεται οὕτως ἰσορεῖ,

‖ Ἐγχελυν αἰνῶ μὲν πᾶσαν, πολὺ δ' ἐστὶ κρείσσων Ῥηγίου ἀντίπερθε πορθμοῦ ληφθεῖσα θαλάσσης.

γρ. πάντων Μεσσήνιοι θν. Ἐνθα σὺ τῶν ἄλλων [πάντων μέσσην †ἐθνητῶν] Βρῶμα πρῆις τιόνδε λάβ' ὁπάτου πλεονεκτεῖς.

Οὐ μὲν ἀλλὰ κλέος γ' ἀρετῆς μέγα κάρτα φέρουσι Κωπαΐαι καὶ Στρυμόνιαι. μεγάλαι τε γάρ εἰσι, Καὶ τὸ πάχος θαυμασταί. ὅμως δ' οἵμαι βασιλεύει

quibusdam missum, oraculo & iussu Mantus, Mopsi matris, quia nauium ipsius puppes ad Chelidonias insulas diffractæ collisæ fuissent, cum sociis retardatum seriùs noctu appulisse, emisséque terram vbi extructum oppidum est, vt Manto prædixerat, à Cylabra quodam, dato salsamento, quod ex omni commeatu nautico is habere maluit: indéque morem inualuisse, vt Phaselitæ Cylabram tanquam heroëm venerantes, annuatim oblato salsamento sacris operentur. De anguillis Hicesius libris De alimentorum materia scribit, succi bonitate anguillas omnes alios pisces antecellere, esséque ventriculo gratiores plurimis aliis piscibus: multum satiare, ac corporis effigere plenitudinem, abundè nutrire, Idem Anguillas Macedonicas inter salsamenta reposuit. Aristoteles [c] scribit, Anguillas gaudere aquis purissimis, ac ideo qui alunt in viuariis limpidas ipsis affundere: turbidis enim suffocari. Quamobrem aquam turbant qui eas piscantur. Tenues enim illis branchiæ sunt quarum meatus statim obturatur cœno: quamobrem tempestatibus aquis conturbatis strangulantur. Goëunt sese complexæ, strigmentitium deinde lentorem emittentes, quo in limo tepescente animal procreatur. Affirmant qui ipsas alunt, noctu pasci, interdiu verò in cœno pigras & immotas iacere, veluti quiescentes [b], sicut & terræ lumbricos, vt aiunt. Quamobrem Homerus ab aliorum piscium natura eas separans dixit,

In aqua vorticibus anguillæ ac pisces latitantes vexantur.

E conuiuis autem Epicureus quidam Eicadistes appositа nobis anguilla, Adest, inquit, cœnarum Helena, at ego Paris futurus sum: & cùm nullus adhuc manus intendisset, eam inuasit, arreptúmque latus nudauit ad spinam vsque. Idem aduecta placenta quæ nondum feruere desierat, & abstinentibus ab ea cunctis, exclamauit,

Aduersus hanc gradior:

ac rursum:

In ignem manus iniecit:

hisque dictis præcipitanter aggressus, deglutiēdo perustus elatus [d] est: tum verò Cynulcus ait, Gulæ prælio victus Larus aufertur. De Anguilla sic Erasistratus narrat:

Anguillam quidem omnem laudo: longè tamen præstantissima

Ad Rhegium capta, trans maris fretum:

Ibi tu in medio si locaueris omnium ciborum ei genti familiarium,

Edulium huiusmodi, quod ad gustum spectat, vniuersis præualet,

Excellentiæ tamen gloriam valde magnam adepta sunt

Copaæ, Strimoniæque, vtpote grandiores,

Ac mirum in modum crassæ. omnium sanè, vt arbitror,

Quibus vescimur, anguilla, tanquam regina, voluptatis

Obtinet

Obtinet principatum, solaque piscium
Natura est Apyrenos [a].

Homerum certè qui prior dixerat:

Vexantur ἐγχέλυες [b], *ac pisces,*

imitatus est Archilochus his verbis,

Multas recepisti cæcas ἐγχέλυας:

Verùm Attici, vt Tryphon adnotauit, numerum vnitatis sua loquendi consuetudine per υ, proferunt, multitudinis verò non item ad singularis portionem. Itaque Aristophanes in Acharnensibus inquit,

Aspicite, ô pueri, optimam ἔγχελυν,

& in Lemniis:

Bœotiam ἔγχελυν,

nominandi verò casu in Conuiuantibus:

Lævis vt ἔγχελις.

Cratinus in Plutis:

Thynnus, Orophus, Glaucus, Canis, ἔγχελις.

At numeri pluralis casus aliter quam Homerus Attici pronuntiant. Aristophanes in Equitibus:

Id pol accidit tibi quod venantibus τὰς ἐγχέλεις.

Idem in secundis Nubibus:

Imagines τῶν ἐγχέλεων *meas imitantes.*

Idem in Vespis dandi casu,

Nec raijs delector, nec ἐγχέλεσιν.

Strattis:

Natus est in fluuiis ἐγχέλεων *consobrinus.*

Simonides in Iambis:

Tanquam ἔγχελις *in suo strigmento* [c].

Idem etiam accusatiuo est vsus:

Ardea cùm offendisset Triorchin anguillam
Mæandriam comedentem, illi eripuit.

Aristoteles libris De animalibus ἔγχελις cum ι dixit. Cùm verò in his carminibus Aristophanes inquit,

Accidit id tibi quod ἐγχέλεις *venantibus,*
Stagno tranquillo nihil illi accipiunt:
Si autem sursum deorsúmque cœnum permisceant,
Præda tum obuenit: sic tu quæstum facis cum ciuitatem perturbaueris.

apertè declarat ἐκ τῆς ἰλύος, id est, à cœno, ἔγχελυν [d] nominari: quapropter in ις, ea vox terminatur. Poëta quidem, cùm iudicare vellet ad profundum vsque vadum amnis incendium subire, sic dixit [e],

Vexantur & anguillæ, & pisces.

Amplius namque insignius, & peculiare magis est quòd anguillas dixit, vt exustarum [f] aquarum altitudinem demonstraret. Antiphanes in Lycone AEgyptios comico sale notans inquit:

Cætera prudentes esse ac intelligentes aiunt
Ægyptios, quòd dijs parem anguillam existiment,
Multo namque magis dijs est honoranda:
Precibus enim solis ac votis propitiamus deos,
At anguillas drachmis cùm minimum duodecim
Vel pluribus impensis odorari vix licet,
Adeò sancta prorsus est hæc bestia.

Anaxandrides in Ciuitatibus ad AEgyptios oratione conuersa, eos sic alloquitur:

Vobiscum ego militare nequeo:
Nec concordes mores nostri sunt,
Nec leges, sed ab inuicem dissident plurimum.
Tu bouem [g] *adoras, illum ego dijs sacrifico:*
Maximum esse numen anguillam putas,
Obsonium verò nos multo lautissimum:
A suilla tu abstines, ego verò præcipuè

A Πάντων τῶν περὶ δαῖτα, καὶ ἡδονῇ ἡγεμονεύει

Εγχελυς, ἣ φύσει ἐστιν ἀπύρηνος μόνος ἰχθῦς, Ομήρου δὲ εἰπόντος, τείροντ' ἐγχέλυές τε, καὶ ἰχθύες, ἀκολούθως ἐποίησε καὶ Αρχίλοχος, πολλὰς δὲ τυφλὰς ἐγχέλυας ἐδέξω. Οἱ δ' Αττικοὶ καθὼς Τρύφων φησὶ τὰς ἑνικὰς χρήσεις ἐπιστάμενοι, διὰ τοῦ δ τὰς πληθυντικὰς οὐκ ἔτι ἀκολούθως ἐπιφέρουσιν. Ο γοῦν Αριστοφάνης ἐν μὲν Αχαρνεῦσι, Σκέψασθε φησὶ παῖδες τὴν κρατίστην ἐγχελυν. καὶ ἐν ‖ Λημνίαις, ἔγχελυν Βοιωτίαν. τὴν δ' εὐθεῖαν ἐν Δαιταλεῦσι, καὶ λεῖος ὥσπερ ἔγχελυς. καὶ Κρατῖνος ἐν Πλούτοις, Θύννος, ὀρφὼς, γλαῦκος, ἔγχελυς, κύων· τὰς μέν τοι πληθυντικὰς οὐκ ἔτι ὁμοίως τῷ ποιητῇ. Αριστοφάνης Ιππεῦσιν, ὥσπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρώμενοι· πέπονθας καὶ δευτέραις Νεφέλαις, τὰς εἰκοῦς τῶν ἐγχέλεων τὰς ἐμὰς μιμούμενοι. ἐν Σφηξὶ δὲ ἡ δοτικὴ, οὐ χαίρω δὲ βατίσιν, οὐδ' ἐγχέλεσιν. Στράττις δ' ἐν Ποταμοῖς, ἔφυ ἐγχέλεων ἀνεψιός. Σιμωνίδης δ' ἐν ἰάμβοις, ὥσπερ ἔγχελυς κατὰ γλοιοῦ. καὶ τὴν αἰτιατικήν.

Ερωδιὸς γὰρ ἔγχελυν Μαιανδρίην
Τρίορχον εὑρὼν ἐσθίοντ' ἀφείλετο.

Αριστοτέλης δ' ἐν τοῖς περὶ ζώων, διὰ τοῦ ι' ἔγχελις εἴρηκεν. ὅταν δ' Αριστοφάνης ἐν Ιππεῦσι λέγη.

Οπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρώμενοι πέπονθας.
Οταν μὲν ἡ λίμνη καταστῇ, λαμβάνουσιν οὐδέν.
Εὰν δ' ἄνω τε καὶ κάτω τὸν βόρβορον κυκῶσιν.
Αἰροῦσι καὶ σὺ λαμβάνεις ἢν τὴν πόλιν ταράττῃς.

Σαφῶς δηλοῖ ὅτι ἡ ἔγχελυς ἐκ τῆς ἰλύος λαμβάνεται ὅθεν καὶ τοὔνομα εἰς υς ἐπερατώθη. καὶ ὁ ποιητὴς οὖν θέλων δηλῶσαι τὸ εἰς βάθος τοῦ ποταμοῦ καιόμενον οὕτως ἔφη, τείροντ' ἐγχέλυες τὲ καὶ ἰχθύες. ἰδικώτερον δὲ καὶ κατ' ἐξαίρετον ἐγχέλυες ἵνα καὶ τὸ βάθος τοῦ κεκαυμένου ὕδατος δηλώσῃ. Αντιφάνης δ' ἐν Λύκωνι κωμῳδῶν τοὺς Αἰγυπτίους φησὶν,

Καὶ τ' ἄλλα δεινοὺς φασὶ τοὺς Αἰγυπτίους
Εἶναι, τὸ νομίσαι τ' ἰσόθεον τὴν ἔγχελυν.
‖ Πολὺ τῶν θεῶν γὰρ ἐστὶ τιμιωτέρα,
Τῶν μὲν γὰρ εὐξαμένοισιν ἔσθ' ἡμῖν τυχεῖν,
Τούτων δὲ δραχμὰς τοὐλάχιστον δώδεκα
Ἢ πλέον ἀναλώσασιν ὀσφρᾶσθαι μόνον.
Οὕτως ἐσθ' ἅγιον τελῶς τὸ θηρίον.

Αναξανδρίδης δ' ἐν Πόλεσι πρὸς τοὺς Αἰγυπτίους ἀποτεινόμενος τὸν λόγον φησὶν,

Οὐκ ἂν δυναίμην συμμαχεῖν ὑμῖν ἐγὼ,
Οὔθ' οἱ τρόποι γὰρ ὁμονοοῦσ', οὔθ' οἱ νόμοι
Ἡμῶν, ἀπ' ἀλλήλων δὲ διέχουσιν πολύ.
Βοῦν προσκυνεῖς· ἐγὼ δὲ θύω τοῖς θεοῖς
Τὴν ἔγχελυν. μέγιστον ἡγῇ δαίμονα.
Ἡμεῖς δὲ τῶν ὄψων μέγιστον παραπολύ.
Οὐκ ἐσθίεις ὕεια. ἐγὼ δέ γ' ἥδομαι

Μάλιστα

Μάλιστα γύτης, κιὼα σέβεις, τύπτω δ' ἐγώ.
Τοὔψον κατεδήδεσαν λυκὶ αὖ λάθω.
Τοὺς ἱερέας ἐνταῦθα μὲν ὁλοκλήρους νόμῳ
Εἶναι. τῶδε ὑμῖν δ' ὡς ἔοικεν ἀπηργμένους.
Σὺ μὲν γὰρ αἴλουρον κακῶν ἔχοντ' ἰὼ ἴδῃς
Κλαίεις· ἐγὼ δ' ἡδὺς ἀποκτείνας ὄερω.
Δικάται τῶδε ὑμῖν μυγαλῆ, τιμὴ ἐμοὶ δέ γ' ὄρνις.

Τιμοκλῆς δ' ἐν Αἰγυπτίοις,

γρ. Πῶι ἂν μᾶλλον σώσειεν ἶβις ἢ κύων; Ὁπόταν δὲ τοὺς ὁμολογουμένους θεοὺς ἀσεβοῦντες οὐ διδόασιν δίκην, τὴν αἰλούρου βωμὸς ὄπιτερ ἔφυγεν αὖ;

‖[Πῶς ἂν μᾶλλον οἰῶ σώσειεν ἶβις ἢ κύων.
Ὅπου γὰρ εἰς θεοὺς σοῦ ὁμολογουμένους
Θεοὺς ἀσεβοῦντες οὐ διδόασιν δίκην
Δίκην, τὴν αἰλούρου βωμὸς ὄπιτερ ἔφυγεν αὖ;]

Ὅτι δ' ἡδύ ἐστιν ὡς ἐγχέλεις καὶ μετὰ τοῦτλων ἐντυλίξαντες, πολὺ μᾶλλον ἐστὶ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις κωμικοῖς. καὶ Ἐτβουλος δέ φησιν ἐν Ἠχοῖ,

Νύμφα ἀπειρόγαμος τοὔτλῳ τεῖ σῶμα καλυπτεὰ
Λευκόχρως πάρεστ' ἔγχελυς, ὦ μεγά μοι μεγά σοι φῶς ἐναργές. καὶ ἐν Ἰωνι,
Καὶ μὴν ταῦτα θύννων μεγαλόπολι' ὅτι σε πολεῖ
Τσοπαίσεμ' ὀπῶν αἵτε λιμνοσώματοι
Βοιώτιαι πόρῃσαν ἐγχέλεις θεαί
[Τοῦτλ' ἀμπεχόμην. καὶ ἐν Μηδείᾳ.
Παρθένου Βοιωτίας
Κωπαΐδος, ὀνομάζειν γὰρ αἰδοῦμαι θεάν.]

γρ. Τοῦτλ' ἀμπεχομένης παρθένου Βοιωτίας Κωπαΐδος, ὀνομάζειν γὰρ αἰδοῦμαι θεάν.

ὅπου γὰρ καὶ αἱ Στρυμόνιαι ἐγχέλεις δι' ὀνόματος ἦσαν, φησὶν ἐν Θαμύρᾳ Ἀντιφάνης.

Καὶ σοῦ γ' ἐπώνυμός τις ἐν φήμαις βροτῶν
Θρήκης καταῤῥδων ποταμὸς ὠνομασμένος,
Στρυμὼν μεγίστας ἐγχέλεις κεκτημένος.

καὶ περὶ τοῦ Εὐκλειᾶ ἢ ποταμοῦ, οὗ μνημονεύει Ἀντίμαχος ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις Δέλτοις ἔτως,

Ἐλθὼν Εὐκλεία πηγὰς ἵππι δινήεντος.

Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν ἑνκαιδεκάτῳ τοῦ Τρωϊκοῦ Διακόσμου, ἐγχέλεις φησὶ διαφόρους γίνεσθαι.

CAP. XIV. ‖ ΕΛΛΟΨ. ‖ Προείρηται μοί που καὶ αὐτοῦ. ἀλλὰ καὶ Ἀρχέστρατος φησὶ ταῦτα περὶ αὐτοῦ,

Τὸν δ' Ἔλλοπ' ἔδε μάλιστα συρακούσαις ἐνὶ κλειναῖς,
Τόν γε κρατιστεύοντ'. ἔστι γὰρ αὖ ἐσὶν ἐκεῖθεν
Τῶν ἀρχῶν γεγονώς [κοὐ περὶ νήσους,†
Ἢ περὶ τὴν ἄλλην σε ἁλῶν γλῶ, ἢ περὶ Κρήτην
Λεπτὸς καὶ στερεὸς καὶ κυματοπλὴξ ἀφικνεῖται.

γρ. καὶν τῇ Διὰ ἢ περὶ νήσους,

‖ ΕΡΥΘΡΙΝΟΣ. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων, καὶ Σωσίπατος, θαλατταῖα φησὶν εἶναι φάγρον, ἐρύθρινον, ἤτταν. ἃ θαλατταῖα εἴρηκε καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. Κυρηναῖοι δὲ δύκλον τὸν ἐρύθρινον καλοῦσι, ὡς Κλείταρχος φησὶν ἐν Γλώσσαις. ‖ ΕΓΚΡΑΣΙΧΟΛΟΙ. καὶ τούτων μέμνηται Ἀριστοτέλης ὡς μικρῶν ἰχθυδίων. ‖ ἐν τῷ περὶ ζωϊκῶν. Δωρίων δὲ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τῶν ἐγκρασιχόλων ἐν τοῖς ἐψητοῖς μέμνηται, οἵπερ οὗτος. ἐψητοὺς εἶναι μὲν δεῖ ἐγκρασιχόλους, ἢ ἴωπας, ἢ ἀθερίνας, ἢ κωβιούς, ἢ τριγλίδας μικρὰς, σαπιδιά τε, καὶ τοὺθιδια, καὶ καρκίνια.

A *Illam appeto: canem* [a] *veneraris, ego verbero*
Sicubi offendam vorantem obsonium.
Sacerdotes hîc omnibus esse partibus integros
Leges sciuerunt: apud vos, vt constant, omnes sunt delibati: [b]
Tu felem si malè habentem videris,
Ploras: ego autem occisum maxima cum voluptate excorio.
Araneo muri apud vos maxima dignitas est, apud me nulla.

Timocles in AEgyptiis:

B *Ibys quo modo, Canisve me seruauerit?*
Nam in deos omnium consensu recepto
Impiè si quis se gerat, non statim
Pœnas luit: ecquis verò
Ara felis [c] *obieretur?*

Quòd autem obuolutæ betis anguillæ in cibo fuerint, multis in locis veteres Comici testantur[d]. EVbulus in Echo:

C A. *Innupta nympha obtecto beta corpore*
Alba carne anguilla en adest. B. *O splendidum tibi,*
O splendidum mihi iubar manifestum.

Idem in Ione:

Thynnorum post assorum abdomina
Adnauigabant diuissima, & in palude nata [e]
Aderant anguillæ Bœotiæ, diuæ betis amictæ.

Idem in Medea:

Virginis Bœotiæ Copaidis: etenim [f] *nominare deam*
Illam verecundor.

Strymonias anguillas in pretio fuisse ostendit Antiphanes in Thamyra:

D *Est eiusdem tecum nominis mortalium fama celebratus*
Thraciam irrigans fluuius, Strymonem vocant:
Anguillas is maximas procreat. [g]

Nobiles quoque fuerunt ad EVcleum fluuium, cuius meminit Antimachus in opere quod Tabellas seu Pugillares inscripsit:

Ad vorticosi EVclei fontes profectus.

Demetrius Scepsius libro decimosexto Apparatus Troiani, has anguillas tradit excellere.

E ELLOPS. De hoc suprà quædam nos diximus. Cæterùm & de ipso Archestratus scribit:

Ad inclytas Syracusas Ellope tu potissimum vescere,
Est enim præstantissimus, si quidem illic
Primùm natus est: at circa insulas
Aliámve regionem captus, aut circa Cretam,
Tenuis, durus, fluctibus percussus emaciatúsque aduenier.

F ERYTHRINVS. [h] Aristoteles in opere De animalibus. Speusippus ac Dorion libro De piscibus, similes esse tradunt Hepatum, Pagrum, Erythrinum. Cyrenæi Dycam [i] Erythrinum vocant, vt Clitarchus asserit in Glossis. ENCRASICHOLI. Aristoteles horum meminit in opere De animalibus, vt minutorum pisciculorum. Dorion libro De piscibus inter eos pisciculos quos Epsetos vocant [k] Encrasicholos memorat, his verbis: Epsetos quidem esse ac nominari par est Encrasicholos, Iopas, Atherinas, Gobios, Mullos, pusillos omnes, itémque Sepiolas, Cancellos, minutas Loligines.

EPSE

EPSETVS[a]. Ex paruulis his piscibus est. Aristophanes in Anagyro:

Epsetorum non adest patina.

Archippus in Piscibus:

Aphyæ occurrit Epsetus, illámque deglutijt.

EVpolis in Capris:

O Gratiæ, quibus curæ sunt Epseti.

Eubulus in Cygno, seu προσουσίᾳ:

Contentus vel Epseto cum betis vnico,
Elixo iam antea diebus duodecim.

Alexis in Apeglaucomeno:

Epsetorum quidam nobis adfuerunt; sane Dædalei.
Nam quæcunque [b] pulchra sunt, opera vocantur Dædali.

Idem rursum:

Non igitur quales sint Coracini experiris,
Non quales Trichides, nec adeò quidem quales Epseti.

Epsetos multitudinis numero vt plurimum vulgò dicunt. Aristophanes in Pabulis, siue Niobe:

Nihil, per Iouem, dicam de Epsetorum patina.

Menander in Perinthia [c]:

Aduenit puer Epsetos afferens.

Singulari tamen numero in Hesiodo Nicostratus protulit:

Bembrada, Aphyam, Epsetum.

Posidippus in Exclusa:

Epsetum quendam mercari.

Apud Naucratin meam Epsetos pisciculos vocant in fossis derelictos, cùm Nilus post restagnationem intra ripas suas reuertitur HEPATVS, siue LEBIAS. Diocles saxatilibus hunc accenset. Speusippus Hebatum Phagro similem esse tradit. Aristoteles verò carniuorum, solitarium, dentibus serratis, colore nigrum, maioribus oculis quàm pro mole corporis, corde triangulo, albo [d]. Archestratus cœnarum veluti ductor ac præfectus inquit:

Ingentem Lebiam Hepatum accipe è circumflua
Delo, ac Teno. ELACATENES.

Mnesimachus in Equisone:

Scomber, Thynnus, Gobius [e], Elacatenes.

Cetaceus hic piscis est, & idoneus ad salsamenta. Menander in Cliuis:

Gobius, Elacatenes, & Canis vræon [f].

Mnaseas Patrensis inquit:

Ex Ichthye [g] ac eius sorore Hesychia, genitæ sunt
Galene, Myræna, Elacatenes.

THYNNVS. Hunc Aristoteles tradit in Pontum nauigantem, dextrum littus radere, exiréque læuo, quòd oculo dextro plus cernat? hebete sinistro: habere sub pinnis quem œstrum nominant: apricatu gaudere: ideóque in arena commorari: in cibo placere cùm pungi ab œstro desierit. Coïte [g] Theophrastus inquit, dum latet abditus: ægrè capi, tantisper dum parui fœtus sunt, at cùm adoleuerint, quoniam agitatur ab œstro, capturam esse faciliorem: occultum delitescere quamuis in alto mari [i] degat. Archestratus:

Circa sacram spatiosámque Samum videbis
Captum Thynnum perquam magnum, quem Orcynum
Alij nominant, alij Cetum. Ex hoc dijs pro obsonio
Apponendum quod deceat, atque Cereri [k], honoris gratia.

A ‖ΕΨΗΤΟΣ. ἐστὶ τῶν λεπτῶν ἰχθυδίων. Αριστοφάνης Αναγύρῳ, οὐχ ἑψητῶν λοπάς ἐστιν. Αρχιππος Ιχθύσιν καὶ τὴν μὲν ἀφύην καταπεπωκεν ἑψητὸς ἐντυχών. ΕΥπολις ΑΙξὶν, ‖ ὦ χάριτες [αἷσι μέλλουσιν ἑψητοί.] ΕΥβουλος ἐν ‖Προσουσίᾳ, ἢ Κύκνῳ,

Αγαπῶν τε κἂν ἑψητὸν ἐν τεύτλοις ἕνα,
[Διὰ δωδεκάτης ἑψόμενον ἡμέρας Ηδη.]

Αλεξις ἐν Απεγλαυκωμένῳ, [καὶ γὰρ ἑψητῶν τινὲς παρῆσαν ἡμῖν δαιδαλεοι πως. τὰ γὰρ καλὰ πάντα Δαιδάλου καλοῦσιν ἔργα.] καὶ πάλιν, τῶν οὖν κορακίνων πεῖραν οὐχὶ λαμβάνεις, οὐδὲ τριχίδων, οὐδ' οἷον ἑψητῶν τινῶν. πληθυντικῶς δὲ λέγουσιν ἑψητοὺς κατὰ τὸ πλεῖστον. Αριστοφάνης Δράμασιν ‖ ἢ Νιόβῃ, οὐδὲν μὰ Δί' ἐρῶ λοπάδος ἑψητῶν. Μένανδρος ‖ Περινθίᾳ, τὸ παιδίον δ' εἰσῆλθεν ἑψητοὺς φέρον. ἐνικῶς δὲ Νικόστρατος ἐν Ησιόδῳ, βεμβράδ' ἀφύην ἑψητόν. Ποσείδιππος ‖ Αποκλειομένῃ, ἑψητὸν ἀγοράζειν τινά. ἐν δὲ τῇ ἐμῇ Ναυκράτει ἑψητοὺς καλοῦσιν ἰχθύδια ἀπολειπόμενα ἐν ταῖς διώρυξιν, ὅταν ὁ Νεῖλος ἀποπαύηται τῆς πληρώσεως. ‖ΗΠΑΤΟΣ, ἢ ‖ΛΕΒΙΑΣ. Διοκλῆς τοῦτον φησὶ τῶν πετραίων εἶναι. Σπεύσιππος δ' ὅμοιον φάγρῳ τὸν ἥπατον. ἔστι δὲ μονήρης, ὥς φησιν Αριστοτέλης, σαρκοφάγος τε καὶ καρχαρόδους, τὴν χροιὰν μὲν μέλας, ὀφθαλμοὺς δὲ μείζονας ἢ καθ' αὑτὸν ‖ ἔχων, καρδίαν τρίγωνον, ‖ λευκήν. Αρχέστρατος δ' ὁ τῶν δείπνων λοχαγὸς, φησὶν

[Καὶ λεβίαν λαβεῖν ὄσχετον ἥπατον ἐν περικλύστῳ]
Δήλῳ καὶ Τήνῳ.

‖ΗΛΑΚΑΤΗΝΕΣ. Μνησίμαχος Ιπποτρόφῳ, σκόμβρος, θύννος, κωβιὸς, κωβιὸς, ἠλακατῆνες. εἰσὶ δὲ κητώδεις ἐπιτήδειοι εἰς ταριχείαν. Μένανδρος [‖Κόλωσι] φησί. κωβιὸς, ἠλακατῆνες καὶ κυνὸς οὐραῖον. Μνασέας δὲ ὁ Πατρεὺς φησὶν, ἰχθύος δὲ γίνεται καὶ ἡσυχίας τῆς ἀδελφῆς γαλήνη, καὶ μύραινα, καὶ ἠλακατῆνες. ‖ΘΥΝΝΟΣ. τοῦτον φησὶν Αριστοτέλης εἰσπλεῖν εἰς τὸν πόντον ἐχόμενον τῆς γῆς ἐπὶ δεξιὰ, ἐκπλεῖν δ' ἐπ' ἀριστερὰ τῷ γὰρ δεξιῷ ὀφθαλμῷ ὀξύτερον βλέπειν, τῷ δὲ εὐωνύμῳ ἀμβλυωπεῖν. ἔχει δὲ ὑπὸ τὰ πτερύγια τὸν λεγόμενον οἶστρον. χαίρει δὲ ἀλέᾳ. διὸ καὶ πρὸς τὴν ἄμμον πρόσεισι. γίνεται δὲ ἐδώδιμος, ὅταν τοῦ οἴστρου παύσηται. μίσγεται δὲ μετὰ τὴν φωλείαν, ὥς φησι Θεόφραστος. καὶ ἕως μὲν ἂν ἔχῃ μικρὰ τὰ κυήματα, δυσάλωτος. ὅταν δὲ μείζω γένηται, διὰ τὸν οἶστρον ἁλίσκεται. φωλεύει δὲ ὁ θύννος καί τοι πολυαίματος ὤν. Αρχέστρατος δὲ φησὶν;

Αμφὶ δὲ τὴν ἱεράν τε καὶ εὐρύχορον Σάμον ὄψει
Θύννον ἁλισκόμενον σπουδῇ μέγαν. ‖ ὃν καλέουσιν
Ορκυνον· ἄλλοι δ' αὖ κῆτος. τούτου δὲ θεοῖς χρὴ
[Οψωνεῖν, ἃ πρέπει ταχέως καὶ μητέρι τιμῆς.]

γρ. αἷς μέλουσιν ἑψητοί.

γρ. Διὰ δωδεκάτης ἑψόμενον ἡμέρας ἴδῃ.

γρ. — καὶ γὰρ ἑψητῶν τινὲς Παρῆσαν ἡμῖν δαιδάλεοί πως. τὰ καλὰ γὰρ Απαντα Δαιδάλου καλοῦσιν ἔργα νυῶ.

γρ. Καὶ λεβίαν λαβὲ, τόν φασιν ἥπατον ἐν π. vel, Καὶ λεβίαν γε λαβεῖν, τόν χ' ἥπατον ἐν π.

γρ. Κόλαξι

151

fort. Οψωνεῖν ἃ πρέπει ταχέως, καὶ μὴ περιμίμνειν.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

χε. Βυζάντιος χ. Κεφαλοιδὶς ἀμ.

Εστι ἢ γοναῖ ⊖ [Βυζαντίῳ] ἔντε Καρύστῳ
Εν Σικελῶν τε κλυτῇ νήσῳ. [κέφαλοι δέ τ' ἀμείνους]
Πολλῷ τῶνδε τρέφει φθυννους καὶ Τυνδαρὶς ἀκτή.
‖ Αν δέ ποθ' Ἱταλίας ἱερᾶς Ιππωνιον ἔλθῃς,
χε. Βρεττίων ὑδατοτρεφέων [†Ερπετὸν εἰς ὕδατος τεφαίους,] πολὺ δὴ πολὺ φαύτων
Ενθαῦθ' εἰσὶν ἄριστοι, ἔχουσι ἢ τέρματα νίκης.
Οι δ' ὅπη τῶνδε τόπων πεπλανημένοι εἰσὶν ἐκεῖθεν,
Πολλὰ περάσαντες πελάγη, βρυχίου ἀφ' ὅνδρου.
Ως τ' αὐτοὺς ἡμεῖς θηρεύομεν ὄντως ἀώρους.
ὠνομάσθη ἢ θυννος ἀπὸ τοῦ θύειν τε καὶ ὁρμᾶν. ὁρμητικὸς γὰρ ὁ ἰχθύς, ἀφ' οὗ ἔχει καί τινα ὥραν οἶστρον ὅπη τῆς κεφαλῆς, ὑφ' οὗ φησὶν ὁ Αριστοτέλης αὐτὸν ἐξελαύνεσθαι, γράφων οὕτως. οἱ ἢ θυννοι καὶ οἱ ξιφίαι οἰστρῶσι περὶ κυνὸς ὅπτησιν· ἔχουσι γὰρ ἀμφότεροι πτερυκάλῃ παρεμφερῆ πτερύγια, οἷον σκωλήκιον, τὸ καλούμενον οἶστρον, ὅμοιον μὲν σκορπίῳ, μέγεθος ἢ ἡλίκον ἀράχνης. τοῦτο ἢ ποιεῖ αὐτοὺς ἐξάλλεσθαι, ὅτι ἔλαττον τοῦ δελφῖνος καὶ τοῖς πλοίοις πολλάκις ἐμπίπτουσι. ‖ Καὶ Θεοδωρίδας δέ φησι, θυννοί τε δὴ οἰστρήσαντι Γαδείρων δρόμον. Πολύβιος δ' ὁ Μεγαλοπολίτης ἐν τεσσαρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν περὶ τῆς ἐν Ιβηρίᾳ Λυσιτανίας χώρας διαλεγόμενός φησιν, ‖ ὅτι βάλανοί εἰσι καθ' βάθος ἐν τῇ αὐτόθι θαλάττῃ πεφυκυῖαι, ὧν τὸν καρπὸν σιτεῖσθαι τοὺς θυννους παίνεσθαι. διόπερ οὐκ ἂν ἁμάρτοι τις λέγων ὑς εἶναι θαλασσίους οὕτω θυννους. εἰσὶ γὰρ οἱ θυννοι οἷον ὗες ἀπὸ τῶν βαλανῶν αὐξανόμενοι. ἐπαινεῖται ἢ τοῦ ἰχθύος τοῦτου τὰ ὑπογάστρια, ὡς καὶ Εὔβουλος φησὶν ἐν Ιωνι, Μετὰ ταῦτα θυννων μεγαλόπολυτ' ὄπτησε πολεῖ ὑπογάστρι' ὀπτῶν. Αριστοφάνης Λημνίαις, οὐκ ἔγχελυν Βοιωτίαν, οὐ γλαῦκον οὐχὶ θυννου ὑπογάστριον. Στρατὶς δ' Ατταλάντῃ, ὑπογάστριον θυννου τε καὶ ‖ ἀκροκώλιον δραχμῆς [ὑόν.] ἐν ᾗ Μακεδόσιν, ὑπογάστρια δ' ἡδέα θυννων. Ερι φος Μελιβοίᾳ,

χε. ἡεῖον vel ἡῖον.

χε. Ταῦτ' οἱ πένητες

[Ταῦτα γὰρ οἱ πένητες] οὐκ ἔχοντες ἀγοράσαι
Υπογάστριον θυννακος, οὐδὲ κρανίον
Λάβρακος, οὐδὲ γόγγρου, οὐδὲ σηπίας.

χε. μάκαρας

Ας οὐδὲ [μακαρὰς] ὑπερορᾶν οἶμαι θεούς.

Οταν ἢ καὶ Θεόπομπος ‖ ἐν Καλλαίσχρῳ λέγῃ, ἰχθύων ἢ δὴ ὑπογάστριον ὦ Δάματερ· θαυμαστέον ὅπως δὴ ἰχθύων ὑπογάστριον λέγουσι, σπανίως ἢ δὴ χοίρων καὶ τῶν ἄλλων ζώων. ἄδηλον δὲ δὴ τίνων εἴλαξε τὸ ὑπογάστριον Αντιφάνης ἐν τῷ Ποντικῷ ὅταν λέγῃ

--ὅς τις ὠψωνηκ' ἴσως
Τέττυς μεγαλείως τ' κάκις' ἀπολουμένους,
‖ Υπογάστρ' ‖ ἐλθὼν ὅσα ποσὶ δὼν ‖ ἀπολέσει,
Ταῦτειν τε ‖ γυνικῶς θαυμαθάζεται
Πλουτῶν μετ' αὐτῶν.

A *Est autem Byzantij quoque generosus*
Et in Caryſto, & in inclyta Siculorum inſula: capite ſuauior:
Multos id genus thynnos alunt etiam Laconica littora:
Quòd ſi Italiæ ſacræ oppidum Hipponium tu adeas,
Aut aquarum Metauri fluuij oſtia, illic quidem ſunt
Omnium longè optimi, ſummam qui victoriæ metam attingant.
B *Qui verò hic ſunt, ex illis locis palantes aduenere,*
A Equoribus multis peragratis, per horriſoni maris vndas,
Illos nos Hercle venamur intempeſtiuos.

Thynnum porrò nominarunt ἀπὸ τοῦ θύειν καὶ ὁρμᾶν, id eſt, à ruendo, impetúque faciundo. Eſt enim huius piſcis maximus impetus, quoniam aſilum capiti affixum parte quadam anni habet, à quo, vt Ariſtoteles inquit, exagitatur. Philoſophi hæc verba ſunt: Inſtante Canis exortu Gladius & Thynnus œſtro perciti furunt[a]. Tum enim prope vtriuſque pinnas veluti quidam vermiculus inhæreſcit, ſcorpio ſimilis, aranei magnitudine, qui morſu illos adeò ſtimulat, vt non minùs quàm Delphines exiliant, & in naues haud rarò decidant. Theodoridas:

C *Thynni œſtro concitati curſu Gades petunt.*

Polybius Megalopolitanus libro trigeſimo quarto hiſtoriarum de Luſitania Hiſpaniæ regione tractans ſcribit, in profundo maris quo alluitur, glandiferas quercus gigni, quarum fructu thynni veſcantur, & pingueſcant: quapropter à vero minimè aberraturum qui Thynnos eſſe dixerit marinos porcos, quia veluti ſiues glande paſcantur, & augeſcant. Abdomen in hoc piſce commendatur, EVbulo teſte, qui ait[b] in Ione:

D *Aſſorum poſt thynnorum abdomina*
Adnatabant ditiſſima[c].

Ariſtophanes in Lemniis:

Non anguillam Bœotiam, non glaucum,
Non abaomen thynni.

Strattis in Atalanta:

E *Abdomen thynni, extremáſque partes, drachmameſ, ô fili.*

Idem in Macedonibus:

Abdomina thynnorum ſuauia.

Eriphus in Melibœa:

Hæc quidem inopes non poſſunt emere:
Thynnacis abdomen: lupi caput, congrúe: aut ſepias,
Quas ne deos quidem beatos aſpernari puto.

F Quoniam verò Theopompus in Callæſchro dixit:

Piſcium autem ὑπογάστριον, id eſt, abdomen, ô Ceres:

obſeruandum ὑπογάστριον de piſcibus vſurpari, ac rarò de ſuibus, aut cæteris animantibus, eſſéq; incertum de quibus Antiphanes in Pontico intellexerit ὑπογάστριον, cùm ait:

Quiſquis obſonatus eſt execrandas has muſtellas
Abdomine[d] relicto, cum Neptunus malè perdet:
Generoséque aſſare præterea
Latus iubebit[e] cum illis ſuum.

Alexis

Alexis in Vlysse texente, caput thynni laudans inquit:

Piscatores in barathrum a *etiam deturbabo,*
Libertorum qui vilia hæc mihi captant obsonia,
Pusillas trichidas, sepiolas, & alios quosdam aridos b.
Ab hoc priùs thynni caput si accepero,
Anguillas missellas, non thynnũ habere me suspicer.

In prætio fuerunt & thynnorum vt appellant, claues c: Aristophon in Pirithoe:

A. *Atqui prorsus corruptum est obsonium,*
Asse claues duæ iamdudum præparata.
B. *Claues dicis quibus aperiantur fores;* A. *immo verò thynni,*
Venerandum profectò edulium: & nullus Laconicus,

Antigonus Carystius in libro De dictione, Neptuno, vt antea diximus, Thynnum sacrificari tradit. Heracleon Ephesius scribit Thynnum ab Atticis Orcynum appellari: Sostratus verò libro secundo De animalibus, Pelamida d vocari Thinnidem affirmat: auctiorem, Thynnum: grandiorem, Orcynum: & posteaquam in eximiam magnitudinem creuit, Cetum. Thynni AEschylus sic meminit:

Malleos sumere hunc, ac cudere iubeo
Ignitas æris massas, qui velut Thynnus e *olim*
Absque suspiritu f, *tacitus superbiebat.*

Idem alibi:

Thynni more obliquè sinistrum g *admouit oculum:*

nimirũ quia læuo thynnus oculo minùs videat, vt inquit Aristoteles. Menãder in Piscatorib°:

Obstreperúmq; h *mare, magnum quod thynnũ alit.*

Apud Sophronem θυννοθήρας, id est, thynnorum venator, legitur. THYNNIS. Thynnidas nonnulli vocant eos pisces, quos Atheniẽses Thynnos. Aristoteles scribit à maribus differre Thynnidas, id est, generis eius fœminas, quòd pinnam habeant sub ventre i, quam ἀφαρέα nominant. Idem in opere De animantibus eam discernens à thynno, parere scribit æstate, circa mensem Iunium, sacculo folliculum similem, quo multa continentur oua pusilla. Speusippus libro secundo Similium, & Epicharmus in Musis, has distinguunt à thynnis. Cratinus in Plutis.

Ego verò an Thynnis sum? an Mena? an Thynnus?
An orphus? Glaucus? Anguilla? Canis?

Aristoteles in libro De piscibus, Thynnum esse tradit gregalem, ac locum mutare. Archestratus, minutarum rerum ac vilium anxius enucleator, inquit:

Thynnæ grandioris, quam appello Thynnida, Vræum k
Fac vt habeas: eius Byzantium metropolis l *est.*
Eam in frusta dissectam rectè assato,
Tuso sale tantùm inspersam, oleóque illitam:
Frustáque adhuc calida in muriam acrem m *demerge:*
*Siccis post*n *illis si vesci libet, generosa*° *quidẽ sunt:*
Et natura & specie dijs immortalibus similia.
Sin delirus & fatuus aceto rigabis, sea perierint p.

Antiphanes in Pædicone:

Optimæ quoque Thynnadis Byzantiæ
Frustum medium in betæ lacerís
Operimentis abditur.

Thynnidis Vræum laudat & Antiphanes in Nouacula his verbis:

Quoniam ruri dego Nullo marino pisce vescor,

A Αλεξις ἢ ἐν Οδυσσεῖ ὑφαίνοντι, τὸ κεφαλὸν ἔ θυννου ἐπαινῶν φησὶν,

Καὶ τοῦτ' ἀλιέας εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλῶ,
Απελευθέρων ὀψάρια θηρεύουσί μοι,
Τριχίδια καὶ σηπιδια & φρυκτοῦ πινάς.
‖ΟΥΤΣ[πρότερον] κεφαλὸν εἰ λάβοι θυννου,
[Ενόμιζον] ἐγχέλεια καὶ θυννους ἔχειν. χ. δὲ πρότερον

Επήνουν ἢ τῶν θυννων & τὰς κλεῖδας καλουμένας, ὡς Αριστοφῶν ἐν Πειρίθῳ, χ. Ενόμιζεν

B ‖Καὶ μὰν διεφθαρῶαί γε τ' οὖψον πανέλεως.
‖Κλεῖδες μὰν ἐσταὶ θύραι δυοπαρεσκευασμέναι,
Αἷς τὰς θύρας κλείουσι. θυννου μὰν οὖν
Σεμνὸν τὸ βρῶμα & τρίτη Λακωνική.

Αντίγονος δ' ὁ Καρύστιος ἐν τῷ Περὶ λέξεως τῷ Ποσειδῶνι φησὶ θυννον θύεσθαι, καθάπερ ποθέπαμμον. Ηρακλέων δ' ὁ Εφεσιος ‖ τὸν ὄρκυνον φησὶ λέγειν τοῦτ' Αθηναίους. Σώστρατος δ' ἐν δευτέρῳ Περὶ ζώων, τὸν πηλαμίδα θυννίδα καλεῖσθαι λέγει· μείζω δ' γινόμενον, θυννον, ἔτι δὲ μείζονα, ὄρκυνον. ὑπερβαλλόντως δ' αὐξανόμενον, γίνεσθαι κῆτος. Μνημονεύει δὲ θυννου & Αἰσχύλος λέγων, CAP. XV.

Σφύρας δεχεσθαι καὶ πέλεκυν χαλκοῦν λέγω,
Μύδρους ὡς ἀσένακτι θυνείῳ ὡς ἤυχεν αὐανοῦσθαι. καὶ ἀλλαχοῦ οὕτως, & ὄμμα βαλὼν θυννου δίκην. ὡς δὲ θυννος τὸν σκιερὸν ὀφθαλμὸν βλέποντες, ὡς Αριστοτέλης εἴρηκεν. Μένανδρος Αλιεῦσι, & θαλασσα & βορεαδὴς ἡ τρέφει θυννον μέγαν. καὶ ὁ αὐτὸς Σώφρονι ὁ θυννοθήρας ἐστίν. οὓς ἔνιοι θυννίδας καλοῦσιν, Αθηναῖοι δὲ θυννίδας. ΘΥΝΝΙΣ. Τοῦ ἄρρενος τούτου φησὶ διαφέρειν ὁ Αριστοτέλης, ‖ τῷ ἔχειν ὑπὸ τῇ γαστρὶ πτερύγιον ὃ καλεῖσθαι ‖ ἀφαρα. ‖ Εν δὲ τῷ περὶ ζώων μορίων διῃρῆσθαι αὐτὸν & θυννου, φησὶν & ἕτερους πίπτειν περὶ τὸν ἑκατονβαιῶνα θυλακοειδεῖς, ἐν ᾧ πολλὰ γίνεσθαι μικρὰ ᾠά. Καὶ Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ ὁμοίαν διήγησιν αὐτοῦ τῶν θυννων & Επίχαρμος ἐν Μούσαις. Κρατῖνος δ' ἐν Πλούτοις φησὶν, ἐγὼ δ' εἰμὶ θυννὶς ἢ μελαίνα ἢ & θύννος, ὀρφὼς, γλαῦκος, ἔγχελυς, κύων. Αριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων ἀγελαῖον καὶ ἐκτροπικὸν εἶναι τὸν θυννίδα.

‖Αρχέστρατος δ' ὁ κιμμιξ φησὶν,
Καὶ θυννης οὐραῖον ἔχειν, τὸν θυννίδα φωνῶ
Τὸν μεγάλων, ἧς μητρόπολις Βυζάντιον ἐστίν.
Εἶτα τεμὼν αὐτὸν ὀρθῶς ὅπησον ἅπασαν,
Αλσὶ μόνον λεπτοῖσι πᾶσας, καὶ ἐλαίῳ ἀλείψας,
Θερμά τ' ἔχειν τεμάχη βάπτων ἁρμυρίδα ἐς ἅλμην,
Κἂν ξηρὸν ἐθέλῃς ἔσθειν [γραῦς πέλον], χ. γυναῖα. π.
Αθανάτοισι θεοῖσι φίλον & ἆδος ὅμοιον.
Αν δ' ὄξει ῥάνας πᾶσθαι θῇς, ἀπόλωλεν ἐκεῖνη.

Καὶ Αντιφάνης δ' ἐν Παιδεραστῇ τῆς τε ἐλπίδος μεσαῖον θυνάδος Βυζαντίας τεμάχος ἐν τούτου λακισοῖς κρύπτεται σεγάσμασι. Τῆς θυννίδος τὸ οὐραῖον ἐπαινεῖ καὶ Αντιφάνης ἐν Κουρίδι οὕτως, 152

‖Ο μὰν ἀγρῶν τρεφόμενος θαλάττιον οὔτος οὐδὲν ἐσθίει,

Περὶ τῶν ἁλιέων γλῶ γόγγρόν τιν' ἢ νάρκλω τίνα,
Ἢ θύννης ἅ τε τῆς τοίας ἅ κάτωθεν λέγω,
Τέρυς φάγοις ἄν. οὗτ' γὰ ἄλλως νενόμικα
Ἀνθρωποφάγους ἰχθῦς. τί δ' ἵνα ἐσθίεις
Τοῦτ' κακὸν ὦ † τλῖα Κωμαίδας λέγεις,
Ἀγρίως γε. ἁλιᾶ λίμνλω γὰ γεωργῶν τυγχάνω,
Τὰ δ' ἐγχέλια γράφομαι λειτοταξίου.

Κομιδῇ γὰ οὐκ λῶ σύδαμοδ. τούτων τῶν ἰαμβείων ἕνια ἐστὶν ὑρεῖν κὴ ἐν ‖ Ακεσρίᾳ κὴ ἐν ‖ Αγροίκῳ, ἢ ‖ Βυβαλίωνι. Ιππώναξ γ' ὡς Λυσανίας ἐν τοῖς περὶ ἰαμβοποιῶν ἁναγράφεται, φησὶν,

Ομμὶ γὰ αὐτῶν ἡσυχῆτε κὴ ῥύδλω,
Θυίναντε κὴ μυτίλων ἡμέρας πάσας,
Δαινύμμ' ὡσπερ Λαμψακλωὸς Ενοῦχ'
Κατέφαγε δὴ τὸν σκληρὸν, ὥς τε χρὴ σκάπτειν
Πέτρας τ' ὀρείας σῦκα μέτρια τρώγων,
Καὶ κρίθινον κόλλικα δούλιον χόρτον.

Μνημονδύει γ' τ' Θυνίδων ἁ Στράτλις ἐν Καλλιπίδῃ. ‖ ΙΠΠΟΥΡΟΙ. Αριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων οὗτ' ἱππούρους φησὶν ὠὰ τίκλειν, ἁ ταῦτα ἐξ ἐλαχίστων μέγιστα γίνεδαι, ὡς κὴ τὰ τῆς μυραίνης· τίκλειν δ' ἔαρ. Δωρίων δ' ἐν τῷ Περὶ ἰχθύων κορυφαίναν καλεῖδαι φησὶ τὸν ἵππουρον. Ικέσι δ' ἱππουρεῖς αὐτοὺ προσαγορδύει. μνημονδύει γ' αὐτῶν Επίχαρμ' ἐν Ηβας γάμῳ, κ' ὀξύρυγχοι ῥαφίδες ἵππουροί τε κὴ χρυσόφρυες. Νουμήνι' δ' ἐν Αλιδυτικῷ τὴν φύσιν τοδ ἰχθύος διηγούμ', σωέχες φησὶν αὐτὸν ἐξάλλεδαι, διὸ ἁ ἀρνδυτὴν [ὀνομάζεδαι.] Λέγει γ' ὕτως περὶ αὐτοδ,

Ἢ μέγαν σιμόδοντα, ἢ ἀρνδυτὴν ἵππουρον.

Αρχέστρατ' δέ φησιν,

Ἵππουρ' γ' Καρύστι' ἐστὶν ἄριστ',
‖ Ἀλλως τ' ὄψον σφόδρα χωρίον ἐστὶ Καρυστ'.

Επαίνετ' δ' ἐν Οψαρτυτικοῖς, κορύφαιναν αὐτὸν φησιν ὀνομάζεδαι. ΙΠΠΟΣ. Μήποτε γούτους ἱππίδια καλεῖ Επίχαρμ', ὅταν λέγῃ· κρεάκινον γ' κρεακθεισδεῖς πίονες, ἱππίδια λεῖα ψύχει, ἁπαλοκνδρίδες. Νουμηνίδ' δ' ἐν Αλιδυτικῷ,

‖ Η σκάρον ἢ κῶδον τροφίλιν [ἢ ἀναιδέα λείλω.]
‖ Χαύνους πιδανὰς ἐγχελιάς τε κὴ ἐννυχίλιν πίτυον,
Η μύας ἢ ἵππους ἢὲ γλαύκλιν κορύδηλιν.

μνημονδύει αὐτοδ Αντιφάνης ὁ Κολοφώνι' ἐν τῇ Θηβαΐδι λέγων οὕτως, ἢ ὕκκλιν, ἢ ἵππον, ἢ ὃν κίχλιν καλέκασιν. ‖ ΙΟΥΛΙΔΕΣ. Περὶ γούτων Δωρίων ἐν τῷ Περὶ ἰχθύων φησὶν, Ιουλίδας ἕψειν μὲν ἐν ἅλμῃ, ὀπτᾶν γ' ἐπὶ τηγάνῳ. Νουμήνι' γ',

Κεῖνο γ' δὴ σκέπτοιο, τό κεν κὴ ἰουλίδα μάργον
Πολλὸν ἀποτρωπῶντ' [κὴ ἰοβόρον σκολόπενδραν.]

‖ Ιούλους δ' αὐτὸς ὀνομάζει τὰ ἔντερα τῆς γῆς, ἁφ' γούτων.

A *Præterquam si iuxta littus, conger aliquis, vel torpedo capta sit:*
Aut thynnidis inferior pars cum oleribus apponatur.
Hos comesse non dedignor: alios quidem omnes puto
Hominum vorare [a] *carnem.*

Idem & [b] alibi:

A. Interdum [c] *ego comedo*
Flutæ & huius tergus. B. Anguillam dicis
Ædepol Copaïdem, valde rusticè.
A. Quoniam terram prope paludem aro.

B & alibi:

Anguillas, quòd aciem deseruerint, & ordines,
Accurso: prorsus enim nulla vsquam fuit.

Ex his versibus iambicis quosdam reperire licet in Acestria [c], quosdam in Agresti, siue Bubulco. Hipponax, vt Lysanias citat de libro Iamborum scriptoribus, inquit:

Hic enim ex ipsis vnus taciè & affatim
Thynnam ac mittoton [f] *totos dies*
Abliguriens, quemadmodum Lampsacenus Eunuchus
Hæreditatem absorpsit: ideo effodere nunc cogitur
C *In montibus saxa, modicis ficis victitans,*
Ac collicibus & ordeacis, seruorum pabulo.

Thynnidum meminit & Strattis in Callipide: HIPPVRI. Aristoteles libro quinto De animalibus, scribit, veris tempore Hippouros oua parere, eáque è minimis fieri maxima, vt & oua Murænæ. Dorion libro De piscibus Coryphænam [h] etiam Hippurum nominari tradit, Hicesius Hippureas nuncupat. Horum meminit Epicharmus in Nuptiis Hebes:

D *Oxyrrhynchi, Acus, Hippuri, Chrysophryes,*

Numenius in Halieutico naturam huius piscis exponens, inquit, frequenter ipsum exilire, ac propterea vocari ἀρνευτλὼ [i]. Eius de Hippuro hæc verba sunt:

Aut magnum Synodonta, aut arneuten Hippurum.

Archestratus:

Hippurus Carystius optimus est
Cùm boni alioqui obsonij Carystia regio ferax non sit.

E Epænetus quoque in libris De obsoniorum condituris, Cryphænam appellauit. EQVVS. Fortassis is est quem ἱππίδιον, id est, Equuleum, nominat Epicharmus, cùm ait:

Coracini pingues, cerei: Equulei læues [k]
Ac Passeres delicatæ virgines.

Numenius in Halieutico:

Aut scarum, aut læuem Cynædum, aut Cothum
bene educatum,
Channásue [l], *aut Colias, aut fuscum Coracinum,*
Aut musculos, aut Equos, aut glaucam Cordylam.

Huius sic meminit Antiphanes Colophonius in Thebaïde:

F *Vel Hycam, vel equum, vel quem Turdum appellant,* *Iulides.*

Has Dorion libro De piscibus scriptum reliquit, elixandas esse in muria, vel assandas in sartagine. Numenius:

Fœtum iam illum contemplare, voracémque Iulida
Multam, auersandam [m]: *ac venenum eiaculantem*
Scolopendram.

Lumbricos, siue terræ intestina, Iulos sic idem scriptor appellat;

Esca

γρ. ὀνομάζει αὐτόν.

γρ. ἢ ἀναιδέα δ' ὕκκλιν,

γρ. ἰοβόλον σκολόπενδραν

Escarum tu memento. Has in summis terræ collibus
Prope littus inuenies: illæ quidem Iuli [a]
Vocantur, nigri, terram comedentes, telluris intestina:
Sunt & cicadæ [b] *pedibus longis, cùm arenosa*
Saxa fluctuum aspergine spumosa [c], *ad summum*
Vsque conspergantur: inde petendæ
Trahendæque sunt, & in vas [d] *confertim iaciendæ.*

TVRDI, ac MERVLAE. κίχλαι [e], id est, Turdum, Attici ideo dicunt, quòd nominum fœminorum in λα desinentium, si ante λ, alterum quoque λ habeant, accusatiuus exit in α, vt in σκύλλα [f], σκίλλα, κόλλα, βδέλλα, ἄμιλλα, ἄμαλλα, non item eorum quorum nominatiuus in λη, terminatur: qualia sunt ὁμίχλη [g], φύτλη, γενέθλη, πρώγλη, τριγλη, αἴγλη, ac similiter κίχλη. Cratinus.

Turdum si mandat helluo vir aliquis.

Diocles libro primo De tuenda valetudine, piscium quos saxatiles vocant, mollem esse carnem inquit, vt Merulæ. Turdi [h], Percæ, Phycidis, Gobij, Alphestici. Numenius in Halieutico:

Glauci, orphive marinum genus, aut colore nigricantem
Merulam, aut mari similes [i] *turdos.*

Epicharmus in Hebes nuptiis:

Bembradones [k], *turdi, lepores, draconésque fortes.*

Aristoteles in opere De animalibus pisces quosdam atris maculis notari scribit, vt Turdos [l]. Pancrates Arcas in operibus marinis Turdum nominibus multis appellari tradit:

Vinosum [m] *preterea Turdum: quem piscatores*
Et lacertum vocant, & Aeoliam, Orphis
Capite similem.

Nicander libro quarto Eorum quæ mutantur:

Vel Scarum, vel appellatum diuersis nominibus Turdum.

APER, & CREMVS [n]. Aristoteles in opere De animalibus scripsit, pisces quosdam læues esse, ac edentulos, vt Acum: quosdam in capite habere lapidem, vt Cremyn: quibusdam carnem esse durissimam, & asperam cutem, vt Capro [o]: quosdam duabus lineis distingui, vt Seserinum: quosdam multis; ac rubris, vt Salpam. Apri quoque mentionem fecere Dorion, & Epænetus. Archestratus:

Ambraciæ beatam in regionem si te conferas,
Aprúmque videas, eum mercare; ac inemptum ne relinque,
Vel si auri tantum rependendum sit, afflatu ne te Nemesis deturbet
Irata & infesta deæ: is enim flos nectaris est:
Nec cuiuis mortalium fas eo vesci,
Atque adeò ne oculis quidem intueri: præsertim ijs qui plicatum [p] *textum*
Iunci, paludis alumni, manibus cauis tenentes,
Maris calculos commouere non solent [q], *famelica vitæ ratione*
Ouilli stercoris excrementa terræ injicientes.

CITHARVS. Aristoteles libro De animalibus, siue De piscibus, tradit solitarium Citharum esse, dentibus ferratis, lingua soluta, corde lato & albo, vesci alga. Pherecrates in Doulodidascalo:

A Καὶ σύ γε μνήσαιο δελεάτου ὅτι παρ' ἄκρας
Δήεις αἰγιαλοῖο γεώλοφα· τοὶ μὲν ἴουλοι
Κέκλιωται μέλανες γαιηφάγοι ἔντερα γαίης
‖ Οἱ δὲ ἕρπηλας δολιχήποδας, ὁππότε πέτρας
Ἀμμώδεις κλύζωνται ἐπ' ἄκρῃ κύματος [ἀγνῇ,] χ. ἀγνῆ.
Ἔνθεν ὀρύξασθαι θέμις αἰὲν ἐς ἄγγος ἁλλᾶς,

B ΚΙΧΛΑΙ, καὶ ΚΟΣΣΥΦΟΙ. Διὰ τοῦ η Ἀττικοὶ κίχλαι λέγουσι. ὁ δὲ λόγος οὕτως ἔχει. τὰ μὲν εἰς λα λήγοντα θηλυκά, ὅσα δὲ λ ἕτερον λ ἔχει, σκύλλα, σκίλλα, κόλλα, βδέλλα, ἄμιλλα, ἄμαλλα. τὰ δὲ εἰς λη, οἷον ἔπ. ὁμίχλη, φύτλη, γενέθλη, αἴγλη, πρώγλη. ὁμοίως οἶδε καὶ πρόγλη. Κρατῖνος, τρίγληδ' εἰ μὴ ἐδηδόκοι ἢ τένθου τινὸς ἀνδρός. Διοκλῆς δ' ἐν πρώτῳ Υγιεινῶν. οἱ δὲ ἁπαλοὶ φησὶ καλούμενοι, μελανόστερνοι, κόσσυφοι, κίχλαι, πέρκαι, κωβιοί, φυκίδες, ἀλφηστικός. Νεμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ,

C Γλαύκου, ἢ ὀρφῶ ἕναλον γένος, ἢὲ μελάγχρων,
Κόσσυφον ἢ κίχλας ἁλιειδέας, Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ, βαβέρδονές τε κίχλαι τὲ καὶ λαγοὶ, δράκοντές τ' ἄλκιμοι. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ Περὶ ζώων, καὶ τὰ μὲν μελανόστικτα, ὥσπερ κόσσυφος· τὰ δὲ ποικιλόστικτα ὥσπερ κίχλη. Παγκράτης δ' ὁ Ἀρκὰς ἐν Ἔργοις θηλατηρίοις, τὴν κίχλην πολλοῖς ὀνόμασι φησὶ καλεῖσθαι.

D Οἷς ἤδη κίχλην οἰνώδεα τὴν καλαμῆες
Σαυρὸν κικλήσκεσι, καὶ ἀμόλιν ὀρφιόεντα.
Πιόταν κεφαλήν. Νίκανδρος δ' ἐν τεταρτῳ Ἑταιροιεμβώων, φησὶν,
Ἡ σκάρον ἢ κίχλην πολυώνυμον.

ΚΑΠΡΟΣ, καὶ ‖ ΚΡΕΜΥΣ ‖ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων φησὶ τάδε. Ἀνόδοντα καὶ λεῖα ὡς ῥαφὶς, καὶ τὰ μὲν λιθοκέφαλα ὡς κρέμυς, τὰ δὲ σκληρόστεγα, τραχύδερμα ὡς κάπρος. καὶ τὰ μὲν δίεδρα, ὥσπερ σεσερῖνος· τὰ δὲ πολύρραδα καὶ ἐρυθρόγραμμα, ὡς σάλπη. τοῦ δὲ κάπρου μνημονεύει καὶ Δωρίων καὶ Ἐπαίνετος. Ἀρχέστρατος δέ φησιν,

E Ἀτὰρ ἐς Ἀμβρακίην ἐλθὼν δύδαίμονα χώρην,
Τὸν κάπρον γ' αὖ ἐσιδὴς ὠνοῦ, καὶ μὴ καταλειπε,
Κἂν ἰσόχρυσος ἔῃ· μή σοι νέμεσις καταπνεύσῃ
Δεινὴ ἀπ' ἀθανάτων. τὸ γὰρ ἐστι νέκταρος αὖθος.

F ‖ Τοῦτο δ' ἀθέμις ἐστὶ φαγεῖν θνητοῖσιν ἅπασιν,
Οὐδ' ἐσιδεῖν ὁσοισιν, ὁσοι μὴ ‖ πλεκτὸν ὕφασμα
‖ Σχοίνῳ ἐλειοτρόφου κοίλου χείρεσσιν ἔχοντες
‖ Εἰώθασι δονεῖν ψήφους αἰθωνι ‖ λογισμῷ,
‖ Ἀρθρων μηλείων ὀπὶ γλοιῷ δωρήματα [βαλλων.] χ. βάλλειν.
‖ ΚΙΘΑΡΟΣ ‖ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Περὶ ζώων ἢ περὶ ἰχθύων, ὁ κίθαρος φησὶ καρχαρόδους μονήρης φυκοφάγος, τὴν γλῶτταν ὑπολευμόν, καρδίαν λοβὸν ἔχων καὶ πλατεῖαν. ‖ Φερεκράτης Δουλοδιδασκάλῳ,

CAP. XVI.

κίθαρος γεγενῆσθαι κ' ἀγοράζειν κίθαρος ὤν. ὡς ἀγαθόν γε ὁ κίθαρος, καὶ πρὸς Απόλλωνος πάνυ ἐκεῖνο θράττει μ' ὅτι λέγουσιν, ὦ ἀγαθὴ ἔνεστιν ἐν κιθάρῳ τὶ κακόν; Επίχαρμος ἐν Ηβας γάμῳ, ἢ δ' ὑαινίδες βούγλωσσοί τε καὶ κίθαρος ἐνῆς. ὅτι δὲ διὰ τὸ ὄνομα ἱερὸς εἶναι νενόμισται τοῦ Απόλλω-
153 νος, εἴρηκεν Απολλόδωρος. ‖ Καλλίας δὲ ἢ Διο-
γρ. ἐν Κόλωφι, κίθ. κλῆς, [καὶ κύκλοψ ἢ κίθαρος ὀπτὸς,] ἐκ βάτις. θύννου τὸ κεφάλαιον τοῦδί. ὁ δὲ Αρχέστρατος ἐν τῇ Υδυπαθείᾳ,

-κίθαρον δὲ κελεύω,
γρ. Εὐθὺς ἐὰν μὲν λ. [.... ἐὰν μὲν λευκὸς] ἔη στερεός τε πεφύκῃ
Εψειν εἰς ἅλμην καθαρὰν βαιὰ φύλλα καθέντα,
Αν δ' ἦ πυῤῥὸς ἰδεῖν, καὶ μὴ λίαν μέγας, ὀπτᾶν
Ορθῇ κεντήσαντα δέμας ‖ νεοθῆγι μαχαίρᾳ,
Καὶ πολλῷ τυρῷ καὶ ἐλαίῳ τοῦτον ἄλειφε.
Χαίρει γὰρ δαπανῶντας ὁρῶν, ἔστιν δ' ἀκόλαστος.

‖ ΚΟΡΔΥΛΟΣ. τοῦτον Αριστοτέλης φησὶν
γρ. ἀνανθέντα. ἀμφίβιον εἶναι, καὶ τελευτᾶν ὑπὸ τοῦ ἡλίου [ἀναθέντα.] Νουμήνιος δὲ ἐν Αλιευτικῷ κούρυλον αὐτὸν καλεῖ.

Τοῖσι κεν ἄρμενα πάντα παροπλίσσαιο δὲ μῦρα,
Κούρυλον ἢ πειρῆνα ἢ εἰναλίην ἕρπιλλαν.

Μέμνηται δὲ καὶ ‖ κορδυλίδος ἐν τούτοις,
Ἡ μυὰς ἢ ἵππους ἠὲ γλαύκην ‖ κορύδηλιν.

‖ ΚΑΜΜΑΡΟΙ. Επίχαρμος ἐν Ηβας γάμῳ,
γρ. ἔτι δὲ ποτ τούτοις βῶκες, [ἔτι δ' ἐπὶ τούτοις βῶκες,] σμαρίδες, ἀφύαι, κάμμαροι. καὶ Σώφρων δ' ἐν Γηναικείοις μίμοις αὐτῶν μέμνηται. ἔστι δὲ καρίδων γένος, καὶ ὑπὸ Ρωμαίων οὕτως καλοῦνται. ‖ ΚΑΡΧΑΡΙΑΙ. Νουμήνιος ὁ Ηρακλεώτης ἐν τῷ Αλιευτικῷ φησὶν,

Αλλ' ὅτε καρχαρίην, ὅτε δὲ ῥόθιον ψαμαθίδα.

Σώφρων, ‖ θυννοθηραῖα δὲ γαστὴρ ὑμέων καρχαρίας
γρ. ὄκκα τῆνος δῆσθε. [ὁ κάτινος δῆσθε.] Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος ἐν τῷ γλώσσαις τὸν καρχαρίαν καλεῖσθαι φησὶ καὶ λαμίαν καὶ σκύλλαν. ‖ ΚΕΣΤΡΕΥΣ. Ικέσιος φησί. τῶν δὲ καλουμένων ‖ λευκίσκων πλέονά ἐστιν εἴδη. Λέγονται γὰρ οἱ μὲν κέφαλοι, οἱ δὲ κεστρεῖς, ἄλλοι δὲ ‖ χελῶνες, οἱ δὲ μύξινοι. ἄριστοι δ' εἰσὶν οἱ κέφαλοι καὶ πρὸς τὴν γεῦσιν, καὶ πρὸς τὴν εὐχυλίαν. δεύτεροι δ' εἰσὶ τούτων οἱ λεγόμενοι κεστρεῖς, ἥσσονες δ' οἱ μύξινοι. καταδεέστεροι δὲ πάντων οἱ χελῶνες, οἱ λεγόμενοι βάκχοι. ‖ εὔχυλοι δ' εἰσὶ σφόδρα καὶ οὐ πολύτροφοι καὶ εὐεκκριτοι. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰσχύων τῶν κεστρέων τὸν μὲν θαλάττιον ἐκτίθεται, τὸν δὲ ποτάμιον οὐ δοκιμάζει. εἴδη δὲ τοῦ θαλαττίου κέφαλον καὶ νῆστιν. τὸν δὲ κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ κεστρέως ἐχῖνον σφόνδυλον ὀνομάζει. διαφέρειν τὲ φησὶ κεφάλου κεφαλῖνον, ὃν καὶ βλεψίαν καλεῖσθαι. Αριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ περὶ ζώων μορίων, ἄρχονται δέ φησι κύειν τῶν κεστρέων οἱ μὲν χελῶνες Ποσειδεῶνος μηνὸς, καὶ ὁ σάργος, καὶ ὁ μύξος καλούμενος, καὶ ὁ κέφαλος. κύουσι δὲ τριάκοντα ἡμέρας. ἔνιοι δὲ τῶν κεστρέων οὐ γίνονται ἐκ συνδυασμοῦ, ἀλλὰ φύονται ἐκ τῆς ἰλύος, καὶ τῆς ἄμμου.

A. *Suauis eſt Citharus: hunc eme:*
B. *Id per Apollinem valde me conturbat quod aiunt,*
Eſt & in Citharo mali quidpiam [a], *ô boni viri.*

Epicharmus in Hebes nuptiis:
Hyænides adfuere, Soleæ, ac Cithari.

Apollini ſacrum eſſe piſcem hunc, ob nominis affinitatem cum cithara, ſcribit Apollodorus. Callias, ſiue Diocles:
Elops, Citharúſve, & aſſus, Raia, & hoc Thynni caput.

Archeſtratus in Hedypathia [b]:
Citharum iubeo,
Albus quidem ſi fuerit, ac carne dura,
Elixare, in puram muriam cum oleribus deiectum.
Sin aſpectu rufus eſt, nec valde magnus, aſſare,
Corpus gladio recto & nuper exacuto vbi compunxeris.
Caſeo poſtea multo ac oleo inungendus eſt.
Impenſa profuſa is gaudet, eſt enim intemperans.

CORDYLVS. Hunc Ariſtoteles in terra pariter [c] & aqua degere ſcribit: eúmque mori, ad ſolem cùm [d] exatuit. Numenius in Halieutico eum Corylon [e] vocat:
His adaptata ſunt omnia: tu nunc exarmato [f] *Myrum,*
Sphyrænam, Corylon, vel marinam Cicadam.

Corydelidis idem ſic meminit:
Aut Mias [g], *aut Equos, aut glaucam Corydelin.*

CAMMARI. Epicharmus in Hebes nuptiis:
Præter hos Boces, Smarides, Aphyæ, Cammari.

Sophron in Muliebribus eorum meminit. Eſt autem Squillarum [h] genus. Romani verò ſic appellant. CHARCHARIÆ. Numenius Heracleotes in Halieutico:
Verùm interdum Charcharian, interdum vndarum illiſu fluctuantem Pſammathidem [i].

Sophron.
Venaturaluis Thynnos veſtra, Carcharia cane vobis opus [k] *eſt.*

Nicander Colophonius in Gloſſis Carcharian etiam Lamiam vocari tradit, & Scyllam. MVGIL. Hiceſius ſcribit Leuciſcorum [l] plura eſſe genera: Ceſtreas enim quoſdam appellari, quoſdam Cephalos, quoſdam Chelonas, alios Myxinos. Saporis palato ſuauiſſimi eſſe Cephalos, optimíque ſucci: ſecundos ab illis Ceſtreas: deteriores Myxinos: Chelonas verò, quos & Bacchos nominant, reliquis omnibus: Leuciſcos omnes parum alere, ſuccum bonum gignere, excerni facilè. Dorion libro De piſcibus Mugilem marinum laudat, fluuiatilem improbat: mariníque ſpecies duas enumerat, Cephalum, ac Neſtin [m], Idem, echinum [n], qui eſt in capite Ceſtrei. Spondylum [o] vocat, & à Cephalo inquit differre Cephalinum, quem & Blepſiam nominant. Ariſtoteles libro quinto De animalium hiſtoriam [p] ſcribit Decembri menſe ex Ceſtreis Chelonas, Sarginos [q], Cephalos, & quos Myxonas dicunt, parturire: diebus triginta parere: quoſdam è Ceſtreorum genere minimè coitu naſci, verùm ex arena & limo procreari.

Idem

Idem alibi [a] scripsit Cestreos mutuò se non vorare, veluti qui sunt dentibus serratis, cùm ne carne quidem vescantur. Cestreorum autem species esse Peræan, Cephalum, Chelonem, qui prope terram pascatur arena & limo, & Myxonem, qui alio cibo non alatur, quàm muceò eum oblinente. Cestreorum fœtus à nullis piscibus deuorati [b] aiunt, quia nullorum piscium aliorum fœtus ipsi mandant. EVthydemus Atheniensis libro De salsamentis inquit; Cestreorum species esse Spheneum, & Dactyleum: Cephalosque sic appellari, ob grauius illorum caput: Spheneos autem, quoniam graciles, angusti, adductóq; [c] ventre sunt, & quadrati: Dactylæos [d] verò minùs duobus degitis latos esse. Excellunt Cestrei ad Abderam capti: quod etiam Archestratus asserit, deinde ad Sinopen. Polemon libro De fluminibus Siciliæ scribit, Cestreos à quibusdam Plotas vocari. Illos profectò Epicharmus in Musis ita nominat:

Aeoliæ [e], Plotes, Cynoglossiq; aderant, & Vmbræ.

Aristoteles libro De vita, moribus & ingenio animalum, scribit, Cestreos viuere etiam cauda mutilatos. Cestreum vorat Lupus, vt Congrum Muræna. Quod prouerbio iactant, κεστρεὺς, νηστεύει, id est, Cestreus ieiunat, de illis exponitur, qui iustam [f] & innocentem vitam agunt: quandoquidem carnem prorsus non comest. Anaxilas in Monotropo [g], Matonem sophistam gulæ ac helluationis insimulans, ait:

Abreptum Cestrei caput deuoranti Maton,
Ego verò nullus sum.

Archestratus elegans:

Ex AEgina circumflua Cestreum eme;
Cum viris lepidis ac vrbanis versaturus.

Diocles:

In mari saltat Cestreus præ gaudio.

Cestreorum speciem Nestin esse Archippus in Hercule vxorem ducente inquit:

Cestreos, Nestias, & Cephalos.

Antiphanes in Lampone:

Alij quos habes milites, Cestrei Nesties [h] sunt:

Alexis in Phryge:

Ego verò Cestreus Nestis domum recurro.

Ameipsias in Cottabo ludentibus:

A. *Rem conspicatus, id facere conabor, vt in foro quidquam mihi sit negotij.*

B. *Minus ergo, veluti Cestreus, Nestis, me sequêris:*

EVphron:

Midas sanè Cestreus Nestis est: ieiunus obambulat. Philemon in Commorientibus:

Cestreum Nestim sum mercatus, assum, non magnum. Aristophanes in Gerytade:

Intus ne hominum Cestreorum [i] colonia est?
Nestias [k] quidem esse à quouis cognoscitur.

Anaxandrides in Vlysse:

Sæpius incœnatus spatiatur: Cestrinus ille Nestis est. EVbulus in Nausicaa:

Quartum iam diem in aqua mergitur [l],
Misellique Nestios Cestrei vitam agit.

His tandem de lauto hoc obsonio recitatis accedens Hesperius [m] vnus è Cynicis inquit, Ieiunium, ô amici viri, nos quoque ne celebremus, quod fit medio [n] Thesmophoriorum die: Cestreorum more profectò nunc ieiuno. Nam, vt ait Diphilus in Lemniis,

Hi cœnarunt, ego verò miser

A ἐν δὲ ἄλλοις φησὶν Αριστοτέλης, ὁ κεστρεὺς καρχαρόδους ὢν οὐκ ἀλληλοφαγεῖ, ἅ τε δὴ οὐδ' ὅλως σαρκοφαγῶν. ἔστι δὲ ὁ μὲν τις κέφαλος, ὁ δὲ χελὼν, ὁ δὲ φεραῖος. καὶ ὁ μὲν χελὼν πρὸς τῇ γῇ νέμεται, ὁ δὲ φεραῖος οὐ καὶ τροφῇ χρῆται, ὁ μὲν φεραῖος τῇ ἀπ' αὐτοῦ γινομένῃ μύξᾳ, ὁ δὲ χελὼν ἄμμῳ καὶ ἰλύϊ. ‖ Λέγεται δὲ καὶ ὅτι τὸν γόνον τῶν κεστρέων οὐδὲν τῶν θηρίων κατεσθίει, ἐπεὶ οἱ κεστρεῖς οὐδένα τῶν ἰχθύων. Ευθύδημος δὲ ὁ

B Αθηναῖος ἐν τῷ Περὶ ταρίχων, εἴδη κεστρέων εἶναι σφηνέα καὶ δακτυλέα. καὶ κεφάλους μὲν λέγεσθαι, διὰ τὸ βαρυτέραν τὴν κεφαλὴν ἔχειν· ‖ σφῆνας δὲ, ὅτι ‖ λαγαροὶ καὶ τετράγωνοι. [τὰ δὲ τῶν διδακτυλέων] τὸ πλάτος ἔχει ἔλασσον τῶν δυεῖν δακτύλων. Θαυμαστοὶ δ' εἰσὶ τῶν κεστρέων οἱ περὶ Αβδηρα ἁλισκόμενοι, ὡς καὶ Αρχέστρατος εἴρηκε. δεύτεροι δὲ οἱ ἐκ Σινώπης. καλοῦνται δὲ οἱ κεστρεῖς ὑπό τινων πλῶτες. ὥς φησι Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ ποταμῶν. καὶ Επίχαρμος δ' ἐν

C Μούσαις οὕτως αὐτοὺς ὀνομάζει, Αἰόλιαι πλῶτες κυνόγλωσσοί τε, ἐνῆν δὲ σκιαθίδες. Αριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ ζώων ἠθῶν καὶ βίων φησὶν ὅτι ζῶσιν οἱ κεστρεῖς, κἂν ἀφαιρεθῶσι τὰς κέρκους. ἀπεσθίεται δὲ ὁ μὲν κεστρεὺς ὑπὸ λάβρακος· ὁ δὲ γόγερος ὑπὸ μυραίνης. ἡ δὲ λεγομένη παροιμία, κεστρεὺς νηστεύει, ἐπὶ τῶν δικαιοπραγούντων ἀκούεται. ἐπειδὴ οὐ σαρκοφαγεῖ ὁ κεστρεύς. ‖ Αναξίλας ἐν Μονοτρόπῳ, [Μάτωνα] τὸν σοφιστὴν ἐπὶ γαστριμαργίᾳ

D διαβάλλων φησὶ, τοῦ κεστρέως κατεδήδοκε τὸ κρανίον ἀναρπάσας Μάτων, ἐγὼ δ' ἀπόλλυμαι. ὁ δὲ καλὸς Αρχέστρατος φησὶν,

Κεστρέα δ' Αἰγίνης ἐξ ἀμφιρύτης ἀγόραζε
Ανδράσι τ' ἀστείοισιν ὁμιλήσεις. ‖ Διοκλῆς Θαλάττῃ, ἅλλεται δ' ὑφ' ἡδονῆς κεστρεύς. ὅτι δὲ εἶδος κεστρέων οἱ νήστεις, Αρχιππος Ηρακλεῖ γαμοῦντι φησί. νήστεις, κεστρέας, κεφάλους. Αντιφάνης Λάμπωνι, κεστρεῖς ἔχων ἄλλους στρατιώτας τυγχάνεις νήστεις. Α-

E λεξις Φρυγὶ, ἐγὼ δὲ κεστρεὺς νῆστις οἴκαδ' ἀποτρέχω. Αμειψίας Αποκοτταβίζουσιν,

ἐγὼ δὲ ἰδὼν πειράσομαι
Εἰς τὴν ἀγορὰν ἔργον λαβεῖν. ἧττον γ' ἂν οὖν
Νῆστις καθάπερ κεστρεὺς ἀκολουθήσεις ἐμοί.

‖ Ευφρων, αἰσχραμίδας δὲ κεστρεύς ἐστι, νῆστις περιπατεῖ. Φιλήμων Συναποθνήσκουσιν,

Ηγόρασα νῆστιν κεστρὲ ὀπτὸν οὐ μέγαν.

Αριστοφάνης Γηρυτάδῃ,

Αρ' ἔνδον ἀνδρῶν κεστρέων ἀποικία,
F Ως μὲν γάρ εἰσι νηστίδες γιγνώσκεται.

Αναξανδρίδης Οδυσσεῖ, τὰ πολλ' ἄδειπνος περιπατεῖ, κεστρῖνός ἐστι νῆστις. Ευβουλος Ναυσικάα,

Ος νῦν τετάρτην ἡμέραν βαπτίζεται,
Νῆστιν πονηροῦ κεστρέως τρίβων βίον. τούτων ποτὲ λεχθέντων ἐπὶ τῷ καλῷ τούτῳ ὄψῳ τῶν κυνικῶν τις ἑσπέριος ἐλθὼν, ἔφη, ἄνδρες φίλοι, ‖ μὴ καὶ ἡμεῖς νηστείαν ἄγομεν ‖ θεσμοφορείων τὴν μέσην ὅτι δίκην κεστρέων νηστεύομεν; ὡς γὰρ ὁ Δίφιλος φησὶν ἐν Λημνίαις,

Ουτοι δεδειπνήκασιν, ὁ δὲ τάλας ἐγὼ

γρ. τὰ δὲ τῶν δακτυλέων

γρ. Μάτρωνα

γρ. Τοῦ κεστρέως κατεδήδοκεν τὸ κρανίον

Αναρπάσας Μάτρων. ἐδὼ δ' ἀπ.

γρ. Ευφρων Αἰσχρᾷ. Μίδας δὲ κ.

Κεσρεὺς αὖ εἶλω ἕνεκα νησείας ἄκρας.

χ. ὦ σὴτ ἐφ.

‖ Ὑπολαβὼν ὁ Μυρτίλος, [καὶ σὴτ ἐφεξῆς] ἔφη κατὰ τὸν Θεόπομπον ‖ ἡδυχάρμα κεσρεῶν νῆσις χορὸς

Λαχαίνοισιν, ὥσπερ χῆνες ἐξενισμένοι. ὃ πρότερον γάρ τινος μεγαλήψεσθε, ἕως αὖ ἡ ὑμεῖς ἢ ὁ συμμαθητὴς ὑμῶν Ολπιανὸς εἴπῃ, διὰ τί νῆσις μόνος τῶν ἰχθύων ὁ κεσρεὺς καλεῖται. Καὶ ὁ Ολπιανὸς ἔφη ὅπου δὲ λεαρ ἐσθίει ἔμψυχον, ‖ ἐὰν ἑλκυσθεὶς ὑπ οὐ δελεάζῃ οὔτε σαρκὶ, οὔτ ἄλλῳ τινὶ ἐμψύχῳ, ὡς Αριστοτέλης ἱστορεῖ, φάσκων ὅπι μὴ νῆσις ὢν φαῦλός ἐστιν. καὶ ὅπ ἐὰν φοβηθῇ, κρύπτει τὸν κεφαλὸν, ὡς τὸ πᾶν σῶμα κρύπτων. Πλάτων τε ἐν ἑορταῖς φησὶ,

--ἐξιόντί μοι

Αλιεὺς ἀπαντήσας φέρων μοι κεσρέας,

‖ Ιχθῦς ἀσπρους [ἐσθ ὑπωνηρούς] ἤγέ μοι.

χ. κ' οὐ πόνησύς

Σὺ δέ μοι εἰπὲ ὦ Θεσσαλὸν πάλαισμα Μυρτίλε, ‖ διὰ τί οἱ ἰχθύες ὑπὸ τῶν ποιητῶν ‖ ἔλλοπες καλοῦνται; κἀ ὃς, ἦν, διὰ τὸ ἄφωνοι εἶναι. ‖ βούλονται γὰρ κατὰ τὴν ἀναλογίαν ‖ ἰλλοπάς τινες εἶναι, διὰ τὸ εἴργεσθαι φωνῆς. ἔστι γὰρ τὸ μὲν ἴλλεσθαι, εἴργεσθαι. ἡ δὲ ὀψ, φωνή. καὶ γὰρ τοῦτ' ἀγνοεῖς, ἔλλοψ τίς ὤν. ‖ Εγὼ δὲ κατὰ τὸν σοφὸν Επίχαρμον μηδὲν ἀποκεκναμμένου τοῦ κυνὸς, ἃ πρὸ τοῦ δὴ ἄνδρες ἔλεγον εἰς ἐγὼν ‖ ἀποχρέω, [καὶ φημὶ † ἄλλοπες διὰ τὸ εἶναι λεπιδωτοί.] λέξω δὲ κἀμὲ προβληθέντος, διά τί οἱ ‖ Πυθαγορικοὶ τῶν μὲν ἄλλων ἐμψύχων μετρίως ἅπτονται, τινὰ δὲ καὶ θύοντες, ἰχθύων μόνων οὐ γεύονται τὸ παράπαν ἢ διὰ τὴν ἐχεμυθίαν; θεῖον γὰρ ἡγοῦνται τὴν σιωπήν. Επεὶ οὖν ὑμεῖς ὦ Μολοσσικοὶ κύνες πάντα μὲν σιωπᾶτε, πυθαγορίζετε δὲ οὐ, ἡμεῖς ἄλλους ἰχθυολογήσομεν. ‖

Ca. XVII.

ΚΟΡΑΚΙΝΟΣ. Οἱ μὲν θαλάττιοι φησὶν Ικέσιος, ὀλιγότροφοι καὶ δύσκριτοι, δύχυλία γε μέσοι. Αριστέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζώων ‖ ἱστορίας, Συμβαίνειν φησὶ σχεδὸν πᾶσι τοῖς ἰχθύσι ταχεῖαν γενέσθαι τὴν αὔξησιν, ὀχ ἥκιστά γ' κορακίνῳ. πίπτει γ' πρὸς τὴν γῆν, καὶ τοῖς βρυώδεσι καὶ θαλασσίοις. Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ Ομοίων, ἐμφερεῖς φησὶν εἶναι μελανούρῳ τε κορακῖνον. Νουμήνιος δ' ἐν Αλιευτικῷ φησὶ,

Ῥᾳδίως ἕλκοιτο καὶ αἱελίῳ κορακῖνον.

Μή ποτε οὖν καὶ οἱ παρ' Επιχάρμῳ αἰολίαι λεγόμενοι ἐν Μούσαις κορακῖνοι εἰσίν; φησὶ γοῦν, Αἰολίαι πλῶτές τε κυνόγλωσσοί τε. ἐν γ' Ηβας γάμῳ, τῶν αἰολιῶν μνημονεύει ὡς διαφόρων. μῦς, ἀλφηστή τε, κορακῖνοί τε κηλοειδέες αἰόλιαι πλῶτές τε κυνόγλωσσοί τε. Ευθύδημος δ' ἐν τῷ Περὶ ταρίχων, τὸ κορακῖνον φησὶν ὑπὸ πολλῶν σαπέρδαι προσαγορεύεσθαι. ὁμοίως δ' εἶπε καὶ Ηρακλέων ὁ Εφέσιος. ἔτι δὲ Φιλότιμος ἐν τῷ Οψαρτυτικῷ. Οτι γ' καὶ ‖ πλατίσακος καλεῖται ὁ ‖ σαπέρδης, καθάπερ καὶ ὁ κορακῖνος, Παρμένων φησὶν ὁ Ρόδιος ἐν πρώτῳ Μαγειρικῆς διδασκαλίας. ‖ Αριστοφάνης δ' ἐν ‖ Τελμισσεῦσι μελανοπερύγων ἔφη κορακίνων. Υποκοριστικῶς δὲ ὠνόμασεν αὐτοὺς Φερεκράτης ἐν Επιλήσμονι, τοῖς

A *Extremum ob ieiunium Ceſtreus fuero.*

Sermonem illum excipiens Myrtillus, quod ait Theopompus, inquit,

Adſtitit deinceps Ceſtreorum Neſtium
Suauis ac gratioſius cœtus, oleribus
Anſerum a modo tractatus, ac cibatus.

Vos autem nullius horum participes eſſe patiar, priuſquam vos, aut condiſcipulus veſter Vlpianus, expoſueritis, cur ſolus ex piſcibus Ceſtreus Neſtis appelletur. Quoniam, inquit Vlpianus, animatam eſcam nullam mandit, nec allicitur ineſcatúrve aut carne, aut aliis id genus quæ animata ſint, vt inquit Ariſtoteles, qui niſi ieiunus ſit, vilem in cibo eſſe tradit Neſtin, in metu caput occultantem, perinde ac ſi corpus totum abdiderit. Plato in Feriis inquit:

A. *Exeunti mihi occurrit piſcator afferens Ceſtreos*
B. *Ieiunos ille piſces & malos aduexit tibi.*

Tu verò id mihi dicito, ô Theſſale [b] luctator, cur piſces à poëtis ἔλλοπες vocentur? Tum ille, quia voce carent. Volunt enim quidam ἔλλοπας tanquam ἴλλοπας dictos fuiſſe, ob eius vocabuli rationem ac compoſitionem. Eſt enim ἴλλεσθαι, εἴργεσθαι, arceri & prohiberi: ὄψ autem, vox: id quod tu ignoras, quippe qui ἔλλοψ [c] etiam ſis: Ego verò, vt eſt apud ſapientem Epicharmum,

Quandoquidem nihil reſpondit canis,
Quæ ante hoc ſæculum aiebant homines
Tanquam debitum æs alienum, adduco:

& ἔλλοπας dictos affirmo, quia ſquamis [d] tegantur. Ego autem, quamuis propoſitum non fuerit, id explicabo, cur Pythagorici modicè aliis quidem animatis veſcentes, quædam etiam ſacrificantes, ſolos omnino piſces ne guſtant quidem, nimirum quia ſilentium colunt, diuinum quidpiam exiſtimantes eſſe taciturnitatem. Verùm quoniam, ô Moloſſi canes [e], perpetuò vos ſiletis, nec tamen eſtis Pythagorei, alios piſces ego perſequar. CORACINVS. Marinus, inquit Hiceſius, parum alit, excernitur facilè, ſucci eſt mediocriter boni. Ariſtoteles libro quinto De animalium hiſtoria, contingere omnibus fere piſcibus aſſerit, vt celeriter augeantur, ſed potiſſimùm Coracino. Paritis iuxta terram, in locis alga & muſco denſis. Speuſippus libro ſecundo Similium, Melanuro & Coracino eandem eſſe formam tradit. Numenius in Halieutico:

Facile is attraxerit AEoliam Coracinum.

Conſiderandum igitur an Coracini ſint AEoliæ Epicharmi in Muſis, hoc verſu:

AEoliæ [f], Plotéſque, ac Cynogloſſi.

Nam in Hebes núptiis idem AEolias memorat vt diſcrepantes: (*Cynogloſſi.*

Mus, Alpheſtæ, Coracini cerei, AEoliæ, Plotes,

EVthydemus libro De ſalſamentis ſcribit Coracinum à multis Saperdam vocari. Idem quoq; tradit & Heracleon Epheſius, & Philotimus in opere de obſoniorum præparatione. Parmenon Rhodius libro primo De diſciplina coquinaria, Saperdam Coracinumque Platiſtacum etiam nominari affirmat. Ariſtophanes in Telmiſſenſibus:

Coracinorum quibus nigræ pinnæ ſunt.

Diminutiuo nomine in Obliuioſo Pherecrates ſic eſt vſus:

Cum

Cum Coracinidijs & Mænidijs commercium habes.

Amphis in Ialemo:

Coracinum quisquis marinum comest
Præsente Glauco, mente is captus est.

Nilottici Coracini quàm delicata, iucunda, & suaui carne sint, experti nouêre. Coracinis inditum nomen est, quòd assiduè κόρας κινοῦσι, pupillas mouent, nec vnquam cessant. Platacas Alexandrini vocant ob rotundam & latam figuram qua ambiuntur. CYPRINVS. Gregalem esse hunc prodidit Aristoteles, ac minimè carniuorum. In ore linguam non [a] habet. Eius loco palato carnoso natura illum donauit. Dorion inter fluuiatiles & lacustres, his verbis recenset. Ex squamosis est quem Cyprinum vocant. GOBII. Succi multum præbent, vt inquit Hicesius, gustu eximiè placent, excernuntur facilè, malum succum gignunt. Suauitate gustus nigris candidiores præstant. Flauescentium [b] laxior & minus pinguis caro est, succúmque pauciorem ac tenuiorem suppeditat: plus tamen ob piscis magnitudinem alimenti præbet. Diocles saxatiles Gobios esse molliores autumat. Numenius in Halieutico eos Cothos appellat:

Aut Scarum, aut Cothum bene habitum, Aut Cynædum dederim.

Sophron in Rustico, thynnorum piscatoris filium inde Thynnoplyten [c] & Cothoniam fortassis vocat. Gobium à Siculis Cothonem appellari scribunt Nicander Colophonius in Glossis, & Apollodorus in suis commentariis de Sophronis versibus. Epicharmus in Hebes nuptiis Gobios nuncupat:

Pastinacæ parte posteriore aculeatæ, mollésque Gobij.

Antiphanes in Timone laudat Gobios, & vnde optimi aduehantur his verbis docet:

Iam aduenio sumptuosè mercatus ad has quæ optus sunt nuptias:
Obolo dijs ac deabus thura
Omnibus, mellita liba heroïbus dispertiar:
Nobis verò mortalibus emi Gobios.
Quos vt inspiciundos admouere iussi effractarium [d]
Ac scelestum pisces qui vendebat, en, inquit, propono tibi,
Illorum gentem ac populum, sunt enim Phalerici:
Alij verò, vt manifestum est, vendunt alienigenas.

Menander in Ephesis:

A. *Piscarijs quidam nuper quatuor*
Drachmis Gobios æstimabat. B. *nimio.*

Fluuiatilium Gobiorum meminit Dorion libro De piscibus: CVCVLLI. Epicharmus:

Et nitidi Cuculli,
Quos omnes diffissos nos ipsi assatos & conditos cum voluptate edebamus:

Dorion eos iuxta spinam diuisos assari præcipit ac condiri sale, caseo, olere, rhoë, oleo, lasere: inuersósque vngere oleo, paucum salem, inspergere, & cùm ab igne remouentur, aceto irrorare. Rubrum à colore Numenius sic vocat:

Aliâs rubrum
Cucullum, paucásve Pempheridas: aliâs Lacertum.

A σοῖσι συνὼν κορακινιδίοις καὶ μαινιδίοις. Αμφις δ' ἐν Ιαλέμῳ,

Ος τις κορακῖνον ἐσθίει θαλάττιον,
Γλαύκου παρόντος, οὗτος οὐκ ἔχει φρένας.

ΟΙ δὲ Νειλῶται κορακῖνοι, ὅτι γλυκεῖς καὶ εὔσαρκοι, ἔτι δὲ ἡδεῖς, οἱ πεπειραμένοι ἴσασιν. ὠνομάσθησαν δὲ διὰ τὸ διηνεκῶς τὰς κόρας κινεῖν, καὶ οὐδέποτε πάυεσθαι. καλοῦσι δ' αὐτοὺς οἱ Αλεξανδρεῖς πλάτακας, ἀπὸ τοῦ περιέχοντος.

B ‖ ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ. τῶν σαρκοφάγων καὶ οὗτος ὡς Αριστοτέλης ἱστορεῖ, καὶ συναγελαστικῶν. ‖ τὴν δὲ γλῶτταν οὐχ ὑπὸ τῷ στόματι, ἀλλ' ὑπὸ τὸ στόμα κέκτηται. Δωρίων δ' αὐτοὺς ἐν τοῖς λιμναίοις καὶ ποταμίοις καταλέγων, γράφει οὕτως· λεπιδωτὸν, ὧν καλοῦσι τινὲς κυπριανόν. ‖ ΚΩΒΙΟΙ. Πολύχυλοι, ὥς φησιν Ικέσιος, εὐστομίᾳ διαφέροντες, εὐέκκριτοι, ὀλιγότροφοι, καὶ κακόχυμοι. διαφέρουσι δὲ εὐστομίᾳ οἱ λευκότεροι τῶν μελάνων. ἡ δὲ τῶν χλωρῶν κωβιῶν σὰρξ χαυνοτέρα ἐστὶ καὶ ἀλιπεστέρα, καὶ χυλὸν ἐλάττονα καὶ λεπτότερον ἐναφιᾶσι. τροφιμώτεροί τε εἰσὶ διὰ τὸ μέγεθος. Διοκλῆς φησὶ τοὺς πετραίους αὐτῶν μαλακοσάρκους εἶναι. Νουμήνιος δ' ἐν Αλιευτικῷ, κώθους αὐτοὺς καλεῖ,

Ησκάρον ἢ κῶθον τροφίην καὶ ἀναιδέα δοίην.

‖ Καὶ Σώφρων ἐν τῷ ‖ Αγροιωτικῷ ‖ κωθολυνοπλύται φησὶ, καὶ τὸν τοῦ θυννοθήρα δὲ υἱὸν ἴσως ἀπὸ τούτου κωθωνίαν προσηγόρευσε. Σικελιῶται δ' εἰσὶν οἱ τὸν κωβιὸν, κώθωνα καλοῦντες, ὡς Νίκανδρος φησὶν ὁ Κολοφώνιος ἐν τῷ γλώτταις, καὶ Απολλόδωρος ἐν τοῖς περὶ Σώφρονος. ‖ Επίχαρμος δ' ἐν Ηβας γάμῳ κωβιοὺς ὀνομάζει. ‖ τρυγόνες τ' ὀπισθόκεντροι καὶ † ‖ χάλανδροι κωβιοί. Αντιφάνης δ' ἐν Τίμωνι ἐπαινῶν τοὺς κωβιοὺς, καὶ ὁπόθεν εἰσὶ κάλλιστοι, δηλοῖ διὰ τούτων,

γρ. κωθοπλύται, vel, κωθωνοπλύται, vel, κωθοτιλοπλύται, vel, κωθολινοπλύται

Ηκω πολυτελῶς ἀγοράσας εἰς τοὺς γάμους
Λιβανωτὸν ὀβολοῦ τοῖς θεοῖς, καὶ ταῖς θεαῖς
Πάσαισι, τοῖς δ' ἥρωσι τὰ ψαιστ' ἀπονέμων.
Ημῖν δὲ τοῖς θνητοῖς ἐπριάμην κωβιούς.
Ως προσβαλεῖν δ' ἐκέλευσα τὸν τοιχωρύχον,
Τὸν ἰχθυοπώλην, ‖ προστίθημι, [φημί σοι]
‖ Τὸν δῆμον αὐτῶν, εἰσὶ γὰρ Φαληρικοί.
Αλλοι δ' ἐπώλουν, ‖ ὡς ἔοικ', ‖ Οτρυνικούς.

γρ. φησί, σοι

Μένανδρος Εφεσίοις,

Τῶν ἰχθυοπολῶν ἀρτίως τὶς τεττάρων
Δραχμῶν ἐτίμα κωβιοὺς σφόδρα. ποταμίων δὲ κωβιῶν μνημονεύει Δωρίων ἐν τῷ Περὶ ἰχθύων. ΚΟΚΚΥΓΕΣ. Επίχαρμος, κἀγλαοὶ κόκκυγες [οὓς ‖ παρασχιζομένους πάντες, ὀπτᾶντες δὲ χ' ἡδύναντες αὐτοὺς χναύομες. καὶ Δωρίων δέ φησι δεῖν αὐτοὺς ὀπτᾶν παρασχίσαντας κατὰ ῥάχιν, καὶ παρηδύνειν χλόῃ, τυρᾷ, ῥοῒ, σιλφίῳ, ἁλὶ, ἐλαίῳ. στρέφοντα δὲ ἀλείφειν καὶ ὑποπάσσειν ἁλὶ ὀλίγῳ, ἀφελόντα δὲ ὄξει ῥᾶναι. ἐρυθρὸν δὲ αὐτὸν καλεῖ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος Νουμήνιος, οὕτως,

γρ. οὓς παρσχίζομες πάντας,

ἄλλοτ' ἐρυθρὸν
Κόκκυγ' ἢ ὀλίγας πεμφηρίδας, ἄλλο τε σαῦρον.

ΚΥΩΝ.

ΚΥΩΝ. ΚΑΡΧΑΡΙΑΣ. ὡς τούτων φησὶν Αρχέστρατος ὁ τῶν ὀψοφάγων Ησίοδος, ἢ Θέογνις. ᾧ ἢ καὶ ὁ Θεόγνις ὡς ἡδυπάθειαν, ὡς αὐτὸς ὡς αὐτοῦ φησὶ καὶ τούτων.

χ. Ημος δ' ἠέλιος

[Τῆμος δ' ἠελίου] μὴν ἐν αἰθέρι μώνυχας ἵππους
Αρτι θοὸς μέσσαν ἤματος ἔχων.

χ. λήξωσιν ὅπου τ.

Δείπνου δὴ [λήγοι μὴν ὅν τινα] θυμὸς ἀνώγοι
Παντοίων ἀγαθῶν γαστρὶ χαριζόμενοι.

155 Χέρνιβα δ' αἶψα θύραζε φέροι. στεφανώμασθαι δ' ἔσω,
Εὐειδὴς ῥαδινῆς χερσὶ λάκαινα κόρη.

‖ Ος δὲ καὶ παιδεραστεῖν ἀπαναίνεται ὁ σοφὸς οὗτος. λέγει γοῦν,

χ. Εἶτ' εἴη σ' Ακάδημε ἔφ.

‖ [Εἶτ' ἔασα καλὸν μὴν ἐφήμερον] ὕμνον ἀείδειν,
Αθλον δ' ἐν μέσῳ παῖς καλὸς ἆθλος ἔχων,
Σοί τ' εἴη καὶ ἐμοὶ σοφίης περὶ ‖ θηλέοισι,
Γνοίης κ' ὅσσον ὄνων κρέσσονες ἡμίονοι.

Ο δ' οὖν Αρχέστρατος ἐν ταῖς καλαῖς ταύταις ὑποθήκαις φησίν·

Εν δὲ Τορωναίων ἄστει τοῦ κορυθαίολος Ἄρης,
Τοῦ κυνὸς ὀψωνεῖν ὑπογάστρια κῶλα κάτωθεν,
Εἶτα κυμίνῳ αὐτὰ πάσας ἁλὶ μὴ συχνῷ ὄπτα.
Αλλο δ' ἐκεῖσε φίλη κεφαλὴ μηδὲν προσενέγκῃς,
Εἰ μὴ γλαυκὸν ἔλαιον. ἐπεισδὺ δ' ὀπτὰ γένηται
Ηδη, τριμμάπον δὲ φέρειν ἐς ἐκεῖνα μέλι αὐτοῦ.
Οσσα δ' αὖ ἐν λοπάδος κοίλοις πληρώμασιν ἕψῃς,

χ. πηγὴν αὐτοῖς, μήτ' οἶνον ὄξος

Μήθ' ὕδατος [πηγὴν, μή τ' οἶνινον ὄξος †]
Συμμίξῃς· ἀλλ' αὐτὸ μόνον καθάρσιον ἔλαιον,
Αγχμηρόν τε κύμινον. ὁμοῦ δ' ὑώδεα φύλλα,
Εψε δ' ἐπ' ἀνθρακιῆς, φλόγα τύτις μὴ προσενεγκών.
Καὶ κίνει πυκνῶς μὴ προσκαυθέντα λάθῃσε.
Αλλ' ὃ πολλοὶ ἴασι βροτῶν τόδε θεῖον ἔδεσμα,
‖ Οι δ' ἔαθεν ἐθέλουσιν ὅσοι κεφαλὴν λεπτὴν
Ψυχῇ κεκτημένοι. θνητῶν δ' εἰσὶν ἀπόπληκτοι.
Ως ἀνθρωποφάγου τοῦ θηρίου ὄντος. ἅπας δὲ
Ιχθὺς σάρκα φιλεῖ βροτείαν, αὖ που πεικύρῃ.

‖ Τούτου δ' ἰχθύος μέρος ἐστὶ καὶ ὁ ὑπὸ Ρωμαίων καλούμενος ‖ θυρσίων ἡδίστος ὢν καὶ τρυφερώτατος. ‖ ΛΑΒΡΑΚΕΣ. οὗτοι ὡς Αριστοτέλης ἱστορεῖ, μονήρεις εἰσὶ καὶ σαρκοφάγοι. γλῶτταν δ' ἔχουσιν ὀστώδη καὶ προπεφυκυῖαν, καρδίαν τρίγωνον. ἐν ᾧ πέμπτῳ ζώων μορίων πάλιν αὐτοῦ, καθάπερ καὶ τοὺς κεστρεῖς καὶ χρυσοφρύας, μάλιστα οὗ ἂν πολλοὶ ῥέωσιν. πίκρυσι δὲ χειμῶνος, καὶ πίκτεσι δίς. Ικέσιος δέ φησιν ὅτι οἱ λαβράκες δύσχολοί εἰσι καὶ οὐ πολύτροφοι. πρὸς δὲ τὴν ἐκκρισιν ἥσσονες, δύσπεπτα δὲ πρῶτοι κρίνονται. ὠνομάσθη δὲ ὁ ἰχθὺς παρὰ τὴν λαβρότητα. λέγεται δὲ ὅτι καὶ σιωπᾷ τῶν ἄλλων ἰχθύων διαφέρει, σπινοπίπης ὢν ὁ διασώζειν ἑαυτόν. διὸ καὶ ὁ κωμῳδοποιὸς Αριστοφάνης φησὶν,

A CANIS. CARCHARIAS. Horum meminit Archestratus helluonum Hesiodus, aut Theognis, qui, vt his versibus de se testatur, voluptati quoque deditus fuit:

Statim ac Sol in æthere solipedes equos
Ostenderit ad meridiem vsque dudum peruenisse,
Cœna finiatur in obeundis negotijs [a], ardor, cuicunque animus tulerit,
Omnifaria bona ventri largiturus:
Aquam lauandis manibus confestim è foribus ac coronas intrò ferat
Mollisculis Lacedæmonia formosa puella manibus.

Quin & amore se puerorum teneri non negat sapiens ille vir, his carminibus:

Hymnum deinde cantare permisi amabilem virginem.
Præmiúmque nostri certaminis fuit formosus puer, ætate florens.
De illo tu & ego contendamus, quis certamus de sapientia,
Vt quanto mulli præstantiores [b] sint asinis, cognoscas.

Archestratus igitur in suis præclaris præceptis hortatur sic gulones:

In Toronæorum ciuitate Carchariæ canis oportet
Caua obsonari subdita infernè abdomina:
Deinde cymino conspersa saléque non multo assare,
Quibus, ô charum caput, addendum insuper nihil
Præter Glaucum oleum: vbi verò
Assata iam fuerint, ea cum intrito suaui asserenda sunt.
Quotiens autem in pleno lancis alueo iurulenta coques,
Nec aquæ gelidæ fontem, nec confectum è vino acetum
Commisce, verùm oleum affunde solum,
Arido cum cymino, & olentibus suauiter herbarum foliis,
At super pruna id elixa, nec flammam admoue,
Agita crebro, ne te inscio exurantur.
Non ita multis hominibus notum est diuinum hoc edulium:
Eo vesci recusant quibus fatua & leuis
Mens contigit, & qui stupidi sunt ac inter mortales attoniti,
Quia hominum carne pascatur hæc bellua: piscis enim
Quiuis humana delectatur carne, obuia sicubi sit.

Huius piscis pars est quam Thurianum [c] obsonium Romani vocant, lautissimum & suauissimum. LVPI. Hi, quod Aristoteles prodidit, carniuori sunt ac solitarij. Adhærentem ij linguam habent & ossea: cor triangulum. Idem libro quinto Historiæ animantium parere Lupos scribit, veluti Mugiles, & Chrysophryas, iis potissimum locis vbi fluuij mare subeunt, idque bis, & hyeme. Hicesio teste Lupi bonum succum gignunt, nec alunt multum, sed minùs facilè egeruntur, at gustus suauitate primas obtinent. A voracitate huic pisci nomen dederunt. Aliis piscibus hunc anteire prudentia vulgo credunt, quòd in se ruendo [d] ac conseruando ingeniosus & solers sit. Quapropter Aristophanes dixit:

Lupus

Lupus piſcium omnium ſapientiſſimus.

Alcæus, carminum Lyricorum ſcriptor, ſublimem eum in ſummis aquis natare prodidit. Archeſtratus verò ſapiens:

Miletum cùm adieris, ex Gæſone tu accipe
Ceſtreum Cephalum, & prolem deorum Lupum.
Illic enim optimi ſunt, ob eius loci proprietatem.
Alij quidem pinguiores multi ad celebrem Calydonem [b] *capiuntur,*
Et abundantem opibus Ambraciam ſtagnúmque Bœbeida [c]*:*
Verùm ſuauiter olens ventris pinguedo, gratáque
Atrimonia pungens, illis deeſt: ſuperiorum autem, ô amice,
Virtus admiranda eſt: integros illos cum ſquamis
Poſteaquam ſic aſſaueris, vt optimè tenereſcant, appone cum muria.
Hoc autem obſonium cùm tu præparabis,
Nec Siculus, nec ex Italia quiſpiam interueniat,
Nobiliſſimos piſces illi condire neſciunt,
Sed caſeo dum infarciunt omnia, illos malè corrumpunt:
Dum acetum inſpergunt, ac laſeris muriam liquidam.
Piſciculos quidem ſaxatiles ter execrandos
Omnium optimè illi præparare nouerunt,
Elegantéſque multas ſpecies adornare in conuiuijs poſſunt
Parnulorum obſoniorum, ſcitamentorúmque nugatoriorum.

Ariſtophanes in Equitibus lupos qui circa Miletum naſcuntur, vt excellentes memorat, his verbis:

At Mileſijs lupis cùm te ingurgitaueris
Tumultum facies.

Idem in Lemniis:

Non lupi caput, non locuſtam emes,

tanquam in pretio ſit lupi caput, velut & glauci. Eubulus in Nutricibus:

Apparatu magnifico ne nos accipe,
Sed mundo: ad te beneuolentiæ cauſſa venimus:
Sepiolas præbe, loligines paruas, exilia polypi flagella,
Neſtin quendam, vuluam, inteſtina pinguia.
Lupi caput ingens.

Gæſon autem, cuius Archeſtratus meminit, Gæſonisve, lacus eſt mari iunctus, inter Prienen & Miletum, vt ſcribit Neanthes Cyzicenus libro ſexto Rerum Græciæ, aut, vt Ephorus tradit libro quinto, fluuius Prienæ vicinus, in eum ſeſe lacum exonerans. Archipppus in Piſcibus, cùm luporum meminit, inquit,

Ægyptius ſceleſtiſſimus piſcium
Inſtitor Hermæus, detracta ui pelle [d]
Squatinas cuncti & Squalos vendit, ac Lupos
Exenteratos [e]*.*

Latvs. Hunc in Italia optimum eſſe tradit Archeſtratus his verbis:

Latum quoque nobilem in Italia ſyluoſa
Scyllæum fretum habet, cibum muriſicum.

Qui Lati in Nilo gignuntur, ea nonnumquam inueniuntur magnitudine, vt plures quàm ducentas libras pendant. Candidiſſimus hic piſcis eſt, ac, quocumque modo præparetur, delicatiſſimus, Glanidi ex Iſtro ſimilis.

A Λάβρακ᾽ ὁ πάντων ἰχθύων σοφώτατος.
Ἀλκαῖος δ᾽ ὁ μελοποιὸς μετέωρον φησὶν αὐτὸν νήχεσθαι. ὁ δὲ σοφὸς Ἀρχέστρατος,
‖ Λάμβανε δ᾽ ἐκ Γαίσονος ὅταν Μίλητον ἵκηαι,
Κεστρέα τὸν κέφαλον, καὶ τὸν θεόπαιδα λάβρακα.
Εἰσὶ γὰρ ἐνθάδ᾽ ἄφθονοι. ὁ γὰρ τόπος ἐστὶ τοιοῦτος.
Πιότεροι δ᾽ ἕτεροι πολλοὶ Καλυδῶνι κλεινῇ,
B Ἀμβρακίᾳ τ᾽ ἐνὶ πλυτοφόρῳ Βοιβῇ τ᾽ ἐνὶ λίμνῃ.
Ἀλλ᾽ οὐκ ὠὼδὴ γαστρὸς κέκτηται ἁλοιφώ,
Οὐ δ᾽ οὕτω θριμεῖαν. ἐκεῖνοι δ᾽ εἰσὶν ἑταῖρε
Τὼ ἀρετὼ θαυμαστοί. ὅλους δ᾽ αὐτοὺς ἀλεπίσους,
Ὁπόσους μαλακοὺς χρησὼς πεπόνηκε δι᾽ ἅλμης
Μὴ ᾖ πεπέλθῃ σοι πρὸς τοῦψον τοῦτο ποιοῦντι,
Μή τε Συρακόσιος μαθεῖς, μή τ᾽ Ἰταλιώτης.
C Οὐ γὰρ ἁπίσανται χρησοὺς σκυλαζέμεν ἰχθῦς,
Ἀλλὰ διαφθείρουσι κἀκῶς τυροῖσιν ἅπαντα
Ὀξεῖ τε ῥαίνοντες ὑγρῷ καὶ σιλφίου ἅλμῃ,
Τῶν δ᾽ πετραίων ἰχθυδίων τῶν τρισκαταράτων,
Πάντων εἰσὶν ἄριστοι ἁπίσαμέμφως διαθεῖναι,
Καὶ πολλὰς ἰδέας κομψῶς πρὸς δαιτὶ δύναντα
Ὀψαρίων τεύχειν γλίχρων ἡδυσματολήρων.
D Καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ἱππεῦσι μνημονεύει ὡς διαφόρων γινομένων τῶν περὶ τὴν Μίλητον λαβράκων, ὅταν οὕτως λέγει. ἀλλ᾽ οὐ λάβρακας καταφαγὼν Μιλησίους κλονήσῃς. ἐν δὲ Λημνίαις, οὐ κρανίον λάβρακι οὐχὶ κάρυβον πέλεσθαι, ὡς διαφόρου ὄντος τοῦ τῶν λαβράκων ἐγκεφάλου, καθάπερ καὶ τοῦ τῶν γλαύκων. ‖ Καὶ Εὔβουλος δ᾽ ἐν ‖ Τίτθαις φησὶ μὴ πολυτελῶς, ἀλλὰ καθαρίως, [ὅπῃ τ᾽ ἀναγκαίας ἕνεκα] σπανίως δ᾽ ἢ τοὐπιδιαφανὲς ἰχθύδια τὰ μικρὰ πολύποδος νῆσιν πινὰ μήτραν [‖ χοιρομάτυον] λάβρακος κρανίον διμέτρητος. ὁ δὲ Γαίσων, οὗ Ἀρχέστρατος μνημονεύει, ἡ Γαισωνὶς λίμνη ἐστὶ μεταξὺ Πριήνης καὶ Μιλήτου ἰωμένη τὴν θαλάττην, ὡς Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἱστορεῖ ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῶν Ἑλληνικῶν. Ἔφορος δ᾽ ἐν τῇ πέμπτῃ ποταμὸν εἶναι φησὶ τὸν Γάισονα τὸν περὶ Πριήνην, ὃν εἰσρεῖν εἰς λίμνην. ‖ Ἀρχιππος ἐν ἰχθύσι μνημονεύων τῶν λαβράκων φησὶν,

F Αἰγύπτιος μιαρώτατος τῶν ἰχθύων
Κάπηλος Ἑρμαῖος ὃς βίᾳ δέρων ῥίνας
Γαλεάς τε πωλεῖ ξὺν λάβρακας ἐντεθύων.

‖ Λατῶς. Τοῦτον κατὰ τὸν Γάλλιαν κράτιστον εἶναι φησὶν Ἀρχέστρατος λέγων ὧδε,

Τὸν δὲ λάτον τὸν κλεινὸν ἐν Γαλλίᾳ πολυδένδρῳ
Ὁ σκύλλαξ ἔχει πορθμὸς, θαυμαστὸν ἔδεσμα.

Οἱ δ᾽ ἐν τῷ Νείλῳ ποταμῷ γινόμενοι λάτοι, τὸ μέγεθος διέχοντα καὶ ὑστέρᾳ διακοσίας λίτρας ἔχοντες. ὁ δὲ ἰχθὺς ἔστι λευκότατος, ὧν καὶ ἥδιστος ἐστὶ παῖς πρόσφατος σκυλαζόμενος, θαυμαστὸς ὢν τῷ κατὰ τὸν Ἴστρον γινομένῳ γλάνιδι.

χ. ὅ, πὰν ὁσίας ἕνεκ᾽ ἀρκεῖ,
χ. χόιρια, πυὸν, vel, πυάνιον

Φέρει

φέρει ᾗ ὁ Νεῖλος καὶ ἄλλα γένη πολλὰ ἰχθύων, καὶ παντάπασι ἡδίστε· μάλιστα ᾗ τῶν κεφαλίνων. πολλὰ δὲ καὶ τούτων γένη. φέρει ᾗ καὶ σὺν Μαιώτιδι καλουμένους, ὧν μνημονεύει Ἄρχιππος ἐν Ἰχθύσι λέγων τούτων. σὺν μαιώτιδι καὶ σαπέρδαις, καὶ γλανίσιν. ‖ Εἰσὶ ᾗ πολλοὶ μὲν τὸν Πόντον φέροντες τὴν ὀνομασίαν ἀπὸ τῆς λίμνης τῆς Μαιώτιδος. Νειλαῖοι δὲ εἰσὶν ἰχθύες, εἴγε τι μνημονεύειν δυνάμενοι πολυετῆ τὴν ἀποδημίαν ἔχων. Νάρκη μέν ἐστιν, χοῖρος, ‖ σιμός, φάγρος, ὀξύρρυγχος, ἀλλάβης, σίλουρος, συνοδοντίς, ἐλεωτρίς, ἔγχελυς θρῖσσα, ἄβραμις, τύφλη, λεπιδωτός, φύσα, κεστρεύς. εἰσὶ ᾗ καὶ ἄλλοι οὐκ ὀλίγοι. ‖ ΛΕΙΟΒΑΤΟΣ. ὅτι καλεῖται ζ῾ρῖνη. ἔστι ᾗ λευκόσαρκος, ὡς Ἐπαίνετος ἐν Ὀψαρτυτικῷ. ‖ Πλάτων Σοφιστῇ, κἂν ᾖ γαλεὸς [ἢ λειόβατος] κἂν ἔγχελυς. ‖ ΜΥΡΑΙΝΑΙ. Θεόφραστος ἐν πέμπτῳ [περὶ τῶν] ἐν τῷ ξηρῷ διαιτωμένων, ἔγχελυν φησὶ καὶ Μύραιναν πολὺν χρόνον διάγειν ἔξω τοῦ ὑγροῦ ζῆν, ‖ διὰ τὸ μικρὰ ἔχειν βραγχία, καὶ ὀλίγον δέχεσθαι τὸ ὑγρόν. Τροφίμους δ᾽ αὐτὰς εἶναι φησὶν ὁ Ἱκέσιος οὐχ ἧττον τῶν ἐγχέλεων, ἀλλὰ καὶ τῶν γόγγρων. Ἀριστοτέλης ᾗ ἐν ‖ πέμπτῳ ζώων μορίων ἐκ μικροῦ φησὶν αὐτὴν ταχεῖαν τ᾽ αὔξησιν λαμβάνειν, καὶ εἶναι κερχαρόδοντα· πίπτειν τε πᾶσαν ὥραν μικρά. Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν Μούσαις χωρὶς τοῦ σ μυραίνας αὐτὰς καλεῖ, ὅτῳ λέγων· ‖ οὔτε γόγγρων τι παχέων, [οὔτε μύραινα νάτης.] Ὁμοίως ᾗ καὶ Σώφρων. ‖ Πλάτων ᾗ ἡ Κανθάρῳ ἐν τῇ Συμμαχίᾳ σὺν τῷ σ, βάπτε τε κἀ σμύραινα πέπτεσιν. Δωρίων ᾗ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τ᾽ ποταμίων φησὶ μύραιναν ἔχειν μίαν ἄκανθαν μόνην ὁμοίαν τῷ ὀνίσκῳ τῷ καλουμένῳ γαλλαρίᾳ. Ἀνδρέας ᾗ ἐν τῷ περὶ δακέλων, τῶν μυραινῶν φησὶ δακούσας ἀναιρεῖν τὰς ἐξ ἔχεως, εἶναι δ᾽ αὐτὰς ἥδονας καὶ περιφερεῖς ποικίλας. Νίκανδρος ᾗ ἐν Θηριακῷ,

Μυραίνης δ᾽ ἔκπαγλον, [ἢν μογερὰς ἁλιῆας]
Πολλάκις [ἐκβρύξασα] κατεπτελώνιξεν ἐπάκτρων

Εἰς ἄλα φυζηθεῖσα ‖ ἐχετλίσι ἐξαναδῦσα,
Βισσὸν ἔτυμον, κείνῳ γε σὺν ἰοβόλοις ἐχίεσσι,
Θόρνυσθαι πολιοῦσαν, ἁλὸς νόμον ἠπείροισιν. ‖ Ἀνδρέας ᾗ ἐν τῷ Περὶ τῶν ψευδῶς πεπιστευμένων, ψεύδεσθαι φησὶν εἶναι τὸ μύραιναν ἐκ μίγνυσθαι πρὸς ἐχιν πλησιάζουσαν τοῖς γόγγροις. οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τὰ γόγγρια ἔχιδνα νέμεσθαι, φιλησυχίας ‖ λιμώδεσιν ἐρημίαις. ‖ Σώστρατος ᾗ ἐν τοῖς Περὶ ζώων (ἔστι δὲ ταῦτα δύο βιβλία) ‖ συγκαταπίπτεται τῇ μίξει. ‖ ΜΥΡΟΣ. ‖ Ὁ ᾗ μῦς ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων μορίων διαφέρει τῆς μυραίνης. ἡ μὲν γὰρ ποικίλον καὶ ἀθενέστερον, ‖ ὁ δὲ μύρος λειοχρόου καὶ ἰσχυρός, ‖ καὶ τὸ χρῶμα ὅμοιον ἔχει ἰυγγί, ὀδόντας τε ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν. Δωρίων ᾗ τὸν μύρον φησὶ τοῖς διὰ σώματος ἀκανθώδεις οὐκ ἔχειν, ἀλλ᾽ ὅλον εἶναι χρήσιμον καὶ ἁπαλὸν ὑπερβολῇ. εἶναι ᾗ αὐτῶν γένη δύο. εἰσὶ γὰρ οἱ μὲν μέλανες, οἱ δὲ ὑπωπυρίζοντες. κρείττονες ᾗ εἰσὶν οἱ μελανίζοντες. Ἀρχέστρατος ᾗ ὁ ἡδονικὸς φιλόσοφος φησὶν,

κε. κἂν λειόβατος
Ca. XVIII 156
κε. ἐν τῷ περὶ τῶν
κζ. οὔτε μυραινῶν πα.
κη. ἐπεὶ μογερὰς ἁλ.
κθ. ἐμβρύξασα

A In Nilo generantur & piſcium aliæ multæ ſpecies, omnes lautiſſimæ, ac præcipuè Coracini, in multa diuiſi genera, & quos Mæoras vocant; ab Archippo in Piſcibus his verbis memoratos:

Mæotas, Saperdas, ac Glanidas.

In Ponto quidem multis piſcibus à Mæotide palude nomen eſt tributum. At Nilotici piſces, ſi meminiſſe queo, multis iam annis peregrè degens, ſunt, Torpedo lautiſſima, Porcus ſimus, Phagrus, Oxyrrinchus, Allabes, Silurus, Synodontis, Eleotris, Anguilla, Thriſſa, Abramis, Typhla, Lepidotus, Phyſa, Ceſtreus, & alij non pauci. LEIOBATOS[a]. Squatinam etiam Baton, id eſt, Raiam vocant[b]. Raiæ læuis, vt inquit Epænetus in Opſartytico, candida caro eſt. Plato in Sophiſtis:

Sive Squalus fuerit, ſive Leiobatos, ſive Anguilla.

MVRAENAE. Theophraſtus[c], libro quinto de iis piſcibus qui in ſicco perdurant, inquit, Anguillam, Murænam, & ſi quis alius piſcis huiuſmodi eſt, ſerpentiue ſimilis, extra humorem poſſe diu viuere, quòd paruæ illarum branchiæ humoris parum admittant. Non minus alimenti Murænas exhibere quàm Anguillas, vel Congros Hiceſius ſcribit. Ariſtoteles libro quinto De animalibus illam è paruula tradit celeriter creſcere, eſſéque dentibus ſerratis, ac exigua omni tempore ova parere. Epicharmus in Muſis abſque σ, Myrænas his verbis appellat:

Nec Congrorum craſſorum, nec Myrænæ.

Sic & Sophron. Plato verò ſiue Cantharus, in Symmachia[d] cum σ, profert:

Raia, Smyrænáque adeſt.

Dorion libro De piſcibus fluuiatilem noſtram[e] Murænam vnam ſpinam habere tradit, Aſello[f], quem Gallariam vocant, ſimilem. Andreas libro de iis quæ morſu venenata ſunt, tradit ex Murænis illas interficere[g], quæ viperæ ſatu procreantur, eſſéque minores ipſas, rotundas, maculoſas. Nicander in Theriaco:

De muræna hoc ſtupendum, eam miſeros piſcatores
Sæpius demorſos è ſuis naniculis deturbare
In mare, fugere cupientes, quæ è vipera prognata eſt;
Si modò verum, illam cum venenum eiaculantibus viperis
Coire, relicto maris pabulo, vt in continentem exeat.

Andreas libro De iis quæ falsò creduntur, eos mentiri ſcribit qui aiunt Murænam in lutulentam maris oram progredientem cum vipera miſceri, quæ in cœnoſis non verſatur, ſed nemorum ſolitudines amat. Soſtratus in opere De animalibus, (ſunt autem ij duo libri,) iis aſſentitur, qui à vipera Murænam impleri aiunt. MYRVS. Myrus, vt inquit Ariſtoteles, libro quinto De animalibus, à Muræna diſtat, quòd vnicolor ſit, validus, dentes habeat intus atque foris, piceæ colore ſimilis: Muræna verò imbecillior, ac varia. Dorion autor eſt, Myrum carere ſpinis per carnem ſparſis, totúmque ſupra modum eſſe tenerum, ac in cibis vtilem. Eſſe verò illius genera duo, alterum nigrum, alterum ſubrufum, ac meliorem qui nigricat. Archeſtratus voluptuarius philoſophus:

Inter

Inter Italiam [a], *qua fretum angustum & fluctuosum est,*
Si quando capta Murena fuerit, quam Flutam vocant,
Illam emas, edulium scilicet admirabile.

MAENIDES. Hicesius meliorem has succum generare scribit quàm Gobios, minùs tamen palato gratas esse. aluique minus excretionem adiuuare. Speusippus libro secundo Similium, Mænidi similes esse tradit Boacas, & Smaridas [b], quarum Epicharmus in Terra & Mari sic meminit:

Bocas multos & Smaridas an non vides?

Epænetus in Opsartytico:

Smarida, quam Canis cubile [c] *quidam vocant.*

Antiphanes in Rustico siue Butalione, Mænidas Hecates [d] cibum appellat ob corporis breuitatem, his verbis:

A. Hos sanè magnos pisces omnes existimaui
Ανθρωποφάγας [c]. *B. Quidnam loqueris, ô amicissime?*
Ανθρωποφάγους? quid ita? an quia homines illos comedunt?
Ea quidem certè sunt Hecates cibaria
Quæ ista narrat, Mænides, & Triglides.

Quidam LEVCOMÆNIDAS vocant, nonnulli & Boacas nominant. Polyochus in Corinthiaste:

Hoc tibi, per deos, aliquis ne persuadeat,
Eò cùm veneris, Leucomænidas
Vt appelles Boacas.

MELANVRVS. De hoc in Halieutico Numenius inquit:

Scorpium, vel Percarum ducem [f] *Melanurum,*

Hicesius Sargo eum similem esse tradit, sed nec succi bonitate, nec saporis gratia parem. nonnihil adstringere, & alere satis. Eius in Hebes nuptiis Epicharmus sic meminit:

Aderant & Sargini, & Melanuri.

Aristoteles in opere De animalibus scribit ex piscibus Melanuris & Sargis caudam caudæque vicinam partem maculis esse notatas, ac in eorum corpore spectari nigras multásque lineas. MELANDERINES. Melanuro similem esse aiunt: Speusippus, libro secundo Similium, vocari φογερὸν [g], & à Numenio φόθον [h], hoc versu:

Aut Psothum, aut Salpas, aut littoralem Draconem.

MORMYROS. Plurimùm hic alit, vt inquit Hicesius. Epicharmo in Hebes nuptiis Myrmas vocatur, nisi fortè inter se pisces illi dissentient. Numenij versus est:

Hirundines, Myrmæque, Porci, Coliæ, & Myxones adsunt.

Lynceus Samius libro De arte obsonatoria, quem ex amicis quidam Dysoni, vel Zenoni, dicauit, inquit, inutile non esse aduersus ichthyopolas, qui rigida & immobili peruicacia nunquam flectuntur [i], vel ad oblatum pretium se demittunt, expositos pisces vituperare, citato Archestrato qui de Cupediis scripsit, vel aliquo alio poëta, & vnum ex versibus huiusmodi quempiam adducere:

Mormylus littoralis piscis malus est, nunquam bonus. &,

Ἰταλίας ἢ μεταξὺ καλᾶ γενοκόμονα πορθμὸν,
Ἡ πλωτὴ μύραινα καλουμένη αἴ ποτε ληφθῇ,
Ὠνεῖ. τοῦτο γάρ ἐστιν ἐκεῖ θαυμαστὸν ἔδεσμα.

‖ MAINIΔES. Ταύτας δέ φησιν Ικέσιος ὑχυλωτέρας εἶναι τῶν κωβίων. λείπεσθαι δὲ δύσμίᾳ, καὶ τῷ πρὸς τὸ ἔκκρισιν τῆς κοιλίας συνεργεῖν. Σπεύσιππος ἢ ἐν δευτέρῳ Ομοίων, ὅμοια φησὶν εἶναι τῇ μαινίδι βοάκα καὶ σμαρίδας, ὧν μνημονεύει καὶ Επίχαρμος ἐν Γᾷ καὶ θαλάσσᾳ οὕτως, [ὀκχωρῆ βῶκας πολλοὺς καὶ σμαρίδας. Επαινέτος δὲ ἐν Ογαρτυτικῷ φησὶ σμαρίδας, ὡὐ ἔνιοι καλέουσιν κυνὸς ὀνά. ‖ Αντιφάνης δὲ [ἐν Αγροίῳ ἢ Βεταλίωνι,] Εκάτης βρώματα καλεῖ τὰς μαινίδας, διὰ τὴν βραχύτητα, λέγων οὕτως,

Τοὺς γὰ μεγάλους ἰχθῦς ἅπαντας νενόμικα
‖ Ανθρωποφάγους ἰχθῦς. τί φῄς ὦ φίλτατε
Ανθρωποφάγους; ‖ πῶς οὖν ἄνθρωποι φάγοι.
‖ Δηλονότι ταῦτά ἐστιν [Εκάτης βρώματα,]
Α φησιν οὗτος μαινίδας καὶ τριγλίδας.

Καλοῦνται δέ τινες καὶ ‖ ΛΕΥΚΟΜΑΙΝΙΔΕΣ, ἔνιοι βοάκας ὀνομάζουσι. Πολύοχος Κορινθιαστῇ,

Οπως σε πείσῃ μηδεὶς, πρὸς τῶν θεῶν,
Τοὺς βοάκας ἂν ποτ' ἔλθῃ λευκομαινίδας
Καλεῖν. ‖ ΜΕΛΑΝΟΥΡΟΣ. πρὸς τούτου φησὶ Νουμήνιος ἐν Αλιευτικῷ, Σκορπίον ἢ πέρκαισι καθηγητὴν μελάνουρον. Ικέσιος ἢ αὐτὸν σάργῳ φησὶ παραπλήσιον εἶναι, καταδεέστερον δὲ τῇ δύχυλίᾳ καὶ τῇ δύσμίᾳ. μικρῶς δὲ παρασύφειν καὶ εἶναι τρόφιμον. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ Επίχαρμος ἐν Ηβας γάμῳ. ἰδίᾳ δὲ σαργίνοι μελανούροί τε. Αριστοτέλης ἢ ἐν τῷ περὶ ζωικῶν γράφει οὕτως, ὀρρόπυγός τε ἰχθύων μελάνουρος καὶ σάργος· πολύγραμμοί τε καὶ μελανόγραμμοι. ‖ ΜΕΛΑΝΔΕΡΙΝΟΣ. ‖ ὅμοιον εἶναι τῷ μελανούρῳ φησί. Σπεύσιππος δὲ ἐν δευτέρῳ Ομοίων τὸν καλούμενον ‖ ψύρον, ὃν Νουμήνιος καλεῖ ‖ ψόρον οὕτως,

Η ψόρον ἢ σάλπας ἢ αἰγιαλῆα δράκοντα.

‖ MORMYROS. Τροφιμώτατος, ὡς φησιν Ικέσιος. Επίχαρμος δὲ ἐν Ηβας γάμῳ μύρμας αὐτοὺς ὀνομάζει, εἰ μὴ διάφοροι τὴν φύσιν εἰσί. γράφει δὲ οὕτως, χελιδόνες τε ‖ μυρμίαι [ἰσί τε κοιλίαν μέζονες] ἐνιπή. Δωρίων δὲ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων μορμύλους αὐτοὺς καλεῖ. ‖ Λυγκεὺς δὲ ὁ Σάμιος ἐν τῇ ὀψωνητικῇ τέχνῃ, ἐπεὶ πεισθεὶς φώνησε τινὶ τῶν ἑταίρων [Δύσωνι ἢ Ζηνίωνι,] φησὶν, οὐκ ἄχρηστον δὲ πρὸς αὐτοὺς ἀτενίζοντας καὶ μὴ συγκαθιέντας τῇ τιμῇ, καὶ τὸ κακῶς λέγειν παρεσκευάσθαι αὐτοὺς ἰχθύας, εἰσαγόμενον Αρχέστρατον τὸν γράψαντα τὴν Ηδυπάθειαν [τῶν ἄλλων τινὰ] ποιητῶν, καὶ λέγοντα τὸ μέτρον,

Μόρμυλος αἰγιαλεὺς κακὸς ἰχθὺς· οὐδέ ποτ' ἐσθλός.

καὶ,

Τὴν ἀμίαν ὠνοῦ φθινοπώρου, ‖ νῦν δ' ἔαρ ἔστιν,
Κεστρέα τὸν θαυμαστὸν ὅταν χειμὼν ἀφίκηται.
‖ Νῦν δ' ἔστι θέρος· καὶ πολλὰ τῶν τοιούτων. ἀποστοβήσεις γὰρ πολλοὺς τῶν ὠνουμένων καὶ πωλησητῶν. τοῦτο ἢ ποιῶν ἀναγκάσεις τὸ σοὶ δοκοῦν λαβεῖν αὐτόν. ‖ ΝΑΡΚΗ. Πλάτων ἢ Καλλίδρομος ἐν Συμμαχίᾳ. νάρκη γὰρ ἔφη βρῶμα χαρίεν γίνεται. ὁ δὲ φιλόσοφος Πλάτων ἐν Μένωνι φησὶ, [‖ τῇ θαλαττίᾳ νάρκῃ.] καὶ γὰρ αὕτη τὸν πλησιάζοντα νωθρὸν ποιεῖ. ἡ δὲ κλῆσις αὐτῆς καὶ παρ' Ὁμήρῳ, Νάρκησε δὲ χεῖρ' ὑπὸ καρπῷ. Μένανδρος δὲ ἐν Φανῷ διὰ τοῦ α ἔφη. ὑπελήλυθε δέ μου νάρκα τὶς ὅλον τὸ δέρμα, μηδενὸς τῶν παλαιῶν οὕτω κεχρημένου. Ικέσιος δὲ φησιν, ἀτροφωτέραν καὶ ἀχυλωτέραν αὐτὴν εἶναι, ἔχειν τε χονδρώδες τι διακεχυμένον δι' ὁμάλου παύν. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν φωλευόντων διὰ τὸ ψύχος, φησὶ τὴν νάρκην καταγῆς δύεσθαι. ἐν ᾗ τῷ Περὶ τῶν δακετῶν καὶ βλητικῶν, διαπέμπεσθαι φησὶ τὴν νάρκην τὴν ἀπ' αὐτῆς δυνάμιν, διὰ τῶν ξύλων, καὶ διὰ τῶν [τριόδων] ποιοῦσαν νάρκην τοῖς ἐν χερσὶν ἔχουσιν. εἰρηκε δὲ τὴν αἰτίαν Κλέαρχος ὁ Σολεὺς ἐν τῷ περὶ νάρκης. ἄπερ μακρότερα ὄντα ὑπιλέλησμαι, ὑμᾶς ἢ ὑπὸ τὸ σύγγραμμα ἀναπέμπω. ἔστι δ' ἡ νάρκη, ὡς φησιν Αριστοτέλης τῶν σελαχωδῶν καὶ τῶν σκυμνογεννώντων. θηρεύει δ' εἰς τροφὴν ἑαυτῆς ἰχθύδια προσπλεομένη, καὶ νάρκην καὶ ἀκινητίζειν ποιοῦσα. Διφίλος δ' ὁ Λαοδικεὺς [ἐν τῷ] Περὶ τῶν Νικάνδρου θηριακῶν, μὴ πᾶν τὸ ζῶον φησὶ νάρκαν ἐμποιεῖν, μέρος δέ τι αὐτῆς διὰ πείρας πολλῆς φάσκων ἐληλυθέναι. ὁ δ' Αρχέστρατος φησὶ,

Καὶ νάρκῃ ἐφθῇ ἐν ἐλαίῳ ἠδὲ καὶ οἴνῳ,
Καὶ χλόῃ δώδει, καὶ βαιῷ ξύσματι τυροῦ.

Αλεξις ἐν Γαλατείᾳ,

Νάρκῃ μὲν οὖν ὡς φασιν, ὠνθυλευμένῃ
Ὀπτῶν ὅλῃ. ἐν δὲ Δημητρίῳ,
Εἶτ' ἐλαβον νάρκην ἐνθυμούμενος,
Οτι δὴ γυναικὸς ἐπιφερέστης δακτύλους
Ἁπαλοὺς ἅπαν ἀκανθης μηδὲν τούτους παθεῖν.

‖ ΞΙΦΙΑΣ. Τοῦτον Αριστοτέλης φησὶν ἔχειν τὸ ῥύγχους τὸ μὲν κατωκάτω μικρὸν, τὸ δὲ καθύπερθεν ὀστῶδες, μέγα, ἴσον τῷ ὅλῳ αὐτοῦ μεγέθει. τοῦτο δὲ καλεῖσθαι ξίφος. ὀδόντας δὲ οὐκ ἔχειν τὸν ἰχθύν. Αρχέστρατος δέ φησιν,

Αλλὰ λάβε ξιφίου τέμαχος Βυζάντιον ἐλθὼν
Ὀρφίου τ' αὐτὴν τὴν σφόνδυλον· ἔστι δὲ κεδνὸς,
Καὶ πορθμῷ πρὸς ἄκραισι Πελωριάδος προσχοαῖσι. ‖ Τὶς ὅτως ‖ ταρκτικὸς ἀκριβὴς, ἢ τὶς οὕτως κριτὴς ὄψων, ὡς ‖ ὁ ὀκ Γέλας, μᾶλλον δὲ ‖ καταγέλαστος οὗτος ποιητὴς, ὃς ἀκριβῶς οὕτως διὰ λιχνείαν, καὶ τὸν πορθμὸν διέπλευσε, καὶ τῶν μερῶν ἑκάστου τῶν ἰχθύων τὰς ποιότητας, καὶ σὺν χυλοὺς διὰ τὴν λιχνείαν ἐξήτασεν, ὡς πινα πραγματείαν βιωφελῆ καταβαλλόμενος;

Amiam autumno mercare; nunc autem ver est. &
Cestreum admirandum, hyems cum accesserit,
Est verò nunc æstas.

Talia multa sunt quibus ex tempore pronuntiatis adstantes licitatores fugare, & summouere queas, vt cùm hoc fiet, quod tibi visum fuerit, cogatur is accipere. TORPEDO. Plato siue Cantharus in Symmachia:

Torpedo namque iucundus cibus est.

Plato Philosophus in Menone: Etenim mihi prorsus videris, si quid iocari licet, specie aliísque rebus, latæ huic marinæque torpedini simillimus esse. Nam illa semper appropinquantem & tangentem torpore stupefacit. Apud Homerum dictio νάρκαν [a] extat:

Ad carpum manus νάρκησε [b].

Menander in Phano, per α extulit,

Toti meo corpori νάρκα supergressa est.

cùm veterum nemo ita fuerit vsus. Hicesius tradit eam minus alere, succíque parũ gignere, habere tamen cartilagineum quidpiam, laxum ac molle, ventriculo impendio gratum. Theophrastus libro de iis quæ ob frigora latent, scribit Torpedinem terram subire vt sese abscondat. Idem libro de iis quæ morsu aut percussu venenata sunt, scribit, eam suam vim transmittere per ligna & fuscinas, quæ torporem manu tenentibus inducat. Clearchus Solensis in libro de Torpedine, caussam reddidit: at eius oratio quia prolixior est, memoria effugit, ideóque librum eius vt legatis vos adhortor. Est autem Torpedo, Aristotele teste, ex cartilagineis, & catulos parientibus. Piscículos ad pabulum ea sibi venatur, si qui forte illam attigerint, torpore immobiles efficiens. Diphilus Laodicensis suis commentariis in Nicandri Theriaca adnotauit, non totum id animal torpore afficere, sed certam quandam eius partem, experientiáque se multa id cognouisse. Archestratus:

Elixam quoque Torpedinem cum aceto, & oleo,
Olerèque fragranti, & exiguo casei ramento.

Alexis in Galatea:

Torpedo ergo, vt aiunt, condimentis peruncta,
Integra assanda est. Idem in Demetrio:
Deinde torpedinem accepi, mecum cogitans
Mulieris quæ afferebat, digitos
Molliusculos ab ea torporis nihil pati.

GLADIVS. Hunc Aristoteles scribit breuem habere rostri partem inferiorem, superiorem autem osseam, longam, totius corporis magnitudini parem, quam Gladium vocant, tantúmque piscem edentulum esse. Archestratus: (*mentum accipe:*

At Byzantium profectus, è Xiphia salsum pulpa-
Nimirum prope caudam spinæ vertebram. Est autem & nobilis
In Siculo freto, ad extremum illius exitum iuxta
Pelorum.

Verùm, quisnam quæso fuit tam diligens monitor, & adeò curiosus de obsoniis iudex, quàm non solùm risu, sed etiam ludibrio dignus hic poëta, qui tam diligenter ventris gratia fretum quoque Siculum nauigio traiecit, & singularum in piscibus partium qualitatem, succum, & saporem, gulæ vt seruiret, perscrutatus est, quasi vtilem vitæ hominum laborem susciperet?

ORPHVS.

157

γρ. τῇ θαλαττίᾳ νάρκῃ ὁμοίοταί φασιν εἶναι δοκεῖσι.

γρ. πριοδόντων

fort. ἐν τοῖς

ORPHVS. ὀρφὸν vulgus cum ο: ὀρφὼν cum ω, Pamphilus vocat. Aristoteles libro quinto De animalibus, quo loco scribit pisces quosdam celeriter augescere, Orphon scribit ex paruo breui tempore magnum fieri. Carne Orphus pascitur: dentibus serratis est, ac solitarius. Huic peculiare quòd nulla genituræ via reperiatur, & dissectus diu viuat. Latet & gelidissimis diebus, littoráque terræ propinqua magis amat, quàm altius mare. Longiùs quàm in biennium huius vita non prorogatur. Eius Numenius sic meminit:

Hisce [a] *facile à summo cubili procul*
Scorpium, Aut Orphon vndequaque asperum sublatum abduxeris.

Idem rursum:

Glaucos, vel Orphorum marinum genus, vel atri coloris
Merulam.

Dorion iuniorem Orphon ab aliquibus vocari Orphacinen prodidit. Archippus in Piscibus:

Dei sacerdos Orphus [b] *illis aduenit.*

Cratinus in Vlyssibus:

Orphi salsum pulpamentum tepidum.

Plato in Cleophonte [c]:

Te namque domum reduxit, ô anus, putrem,
Orphis, Phagris, & cartilagineis piscibus deuorandam [d].

Aristophanes in Vespis:

Orphos si quis emat, nolit autem Membradas [e].

Nominatiuum huius dictionis singularem cum acuto accentu proferunt Attici, vt ex Archippi verbis in piscibus suprà nos ostendimus: Genitiuum autem Cratinus in Vlyssibus: *Ορφω salsum pulpamentum tepidum.*

ORCYNVS. Dorion libro De piscibus inquit, Orcynos ex mari [f], quod columnas Herculis circumluit, transmeantes in nostrum venire, ac idcirco plures in Iberico & Tyrrhenico mari capi, illincque in alia maria dispergi. Hicesius eos qui Gadibus capiuntur pinguiores esse tradit: post eos, qui in Sicilia: at qui procul ab Herculis columnis intercipiuntur, minimè pingues esse, quòd per regiones plures enatauerint. Gadibus sale condiuntur eorum iuguli [g], vt Antacæorum buccæ, maxillæ, ac palatum. Saliuntur & ex iis pulpamenta quæ Melandrya [h] vocant. Hicesius pinguia eorum abdomina gustus suauitate aliis partibus multum antecellere iudicat, illis tamen palato magis sapere iugulos. ONOS [i], & ONISCOS. Quod scribit Aristoteles in opere De animalibus, huic [k] apertum os hiat, similiter vt Squalis. Gregalis hic piscis non est. Solus hic piscium in [l] aluo cor habet, & in cerebro lapides molæ similes. AEstuosissimis sub canicula diebus solus hic se occultat, cæteris gelidissima anni parte latitantibus. Horum sic meminit Epicharmus in Hebes nuptiis:

Channæ valde hyantes, varióque [m] *ventre aselli.*

Ab Ono distat Oniscus, vt inquit Dorion libro De piscibus ad hunc modum: Onos [n] quem Gadon aliqui nominant, Galleridas [o], quem Oniscum & Maxinum quidam vocant. Archestratus:

A ‖ΟΡΦΩΣ. Καλεῖται δὲ καὶ ὀρφὸς, ὡς Πάμφιλος. ‖Αριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ‖ζώων ταχεῖαν λέγων γίνεσθαι τοῖς ἰχθύσι τὴν αὔξησιν, καὶ ὀρφὼς φησὶν ἐκ μικροῦ γίνεται μέγας ταχέως. ἔστι δὲ σαρκοφάγος καὶ καρχαρόδους, ἔτι δὲ καὶ μονήρης. ἴδιον δ' ἐν αὐτῷ ἐστι τῷ σὺν θορικοὺς πόρους μὴ εὑρίσκεσθαι ‖καὶ τὸ δύνασθαι πολὺν χρόνον ζῆν [μετὰ τὴν ἀνατομήν.] ἔστι δὲ καὶ τῶν φωλευόντων ἐν ταῖς χειμεριωταταις ἡμέραις, χαίρει τε πρόσγειος μᾶλλον ὢν ἢ πελάγιος. ζῇ δ' οὐ πλέον δύο ἐτῶν. μνημονεύων δ' αὐτοῦ Νουμήνιος φησὶ, (ἀείροις

B Τοῖσι κεν εὐμαρέως θαλάμης ἀπὸ μακρὸν
Σκορπίον ἢ ὀρφὸν περιτρηχέα. ‖[τῶν γὰρ ἐπ' ἄκρης.]

fort. δεικνὺς ἀπ' ἄκρης.

καὶ πάλιν,

Γλαύκους ἢ ‖ὀρφῶν ἔναλον γένος ἠὲ μελάγρουν
Κόσσυφον. Δωρίων δὲ τὸν νέον φησὶν ὀρφὼν ὑπ' ἐνίων καλεῖσθαι ὀρφακίνην. Αρχιππος δ' ἐν Ιχθύσιν,

[Ιερεὺς γὰρ] ἦλθ' αὐτοῖσιν ὀρφὼς τοῦ θεοῦ.

γρ. Ιερὸς γὰρ

C Κρατῖνος δ' ἐν Οδυσσεῦσιν, τέμαχος ὀρφὼ χλιαρόν. Πλάτων Κλεοφῶντι,

Σὲ γὰρ γραῦ συγκατῴκισε σαπρὰν
Ορφοῖσι σελαχίοις τε καὶ φάγροις βοράν.

Αριστοφάνης Σφηξὶν,

‖Ην μὲν ὠνῆταί τις ὀρφὼς, μεμβράδας δὲ μὴ θέλῃ. Τὴν μὲν τοι ἐνικὴν εὐθεῖαν ὀξυτόνως προφέρονται Αττικοί. Αρχιππος ἰχθύσιν, ὡς πρόκειται. τὴν δὲ γενικὴν Κρατῖνος Οδυσσεῦσιν, τέμαχος ὀρφὼ χλιαρόν. ‖ΟΡΚΥΝΟΣ. Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων

D σὺν ὀρκύνους ἐκ τῆς περὶ Ηρακλέους στήλας θαλάσσης περαιουμένους ἐς τὴν καθ' ἡμᾶς ἔρχεσθαι θάλασσαν· διὸ καὶ πλείστους ἁλίσκεσθαι ἐν τῷ Ιβηρικῷ καὶ Τυρρηνικῷ πελάγει· κἀντεῦθεν κατὰ τὴν ἄλλην θάλασσαν διασκίδνασθαι. Ικέσιος δὲ σὺν μὲν ἐν Γαδείροις ἁλισκομένους πιμελεστέρους εἶναι. μετὰ δὲ τούτους τοὺς ἐν Σικελίᾳ. σὺν δὲ πόρρω Ηρακλείων στηλῶν ἀλιπεῖς, διὰ τὸ πλείονα τόπον ἐκνενῆχθαι. ἐν Γαδείροις μὲν οὖν τὰ κλειδία καθ' αὑτὰ ταριχεύεται, ὡς καὶ τῶν ἀντακαίων αἱ γνάθοι, καὶ οὐρα-

E νίσκοι, καὶ οἱ λεγόμενοι ‖μελανδρύαι ἐξ αὐτῶν ταριχεύονται. Ικέσιος δέ φησι τὰ ὑπογάστρια αὐτῶν λιπαρὰ ὑπάρχοντα τῇ εὐστομίᾳ πολὺ διαλλάσσειν τῶν ἄλλων μερῶν, τὰ δὲ κλειδία μέρη εὐστομώτερα εἶναι τούτων. ΟΝΟΣ καὶ ‖ΟΝΙΣΚΟΣ. Ονος φησὶν Αριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζωικῶν ἔχει στόμα ἀνερρωγὸς ὁμοίως τοῖς γαλεοῖς, καὶ οὐ συναγελαστικός. καὶ μόνος οὗτος ἰχθύων τὴν καρδίαν ἐν τῇ κοιλίᾳ ἔχει, καὶ ἐν τῷ ἐγκεφά-

F λῳ λίθους ἐμφερεῖς μύλαις. Φωλεύει τε μόνος ἐν ταῖς ὑπὸ κύνα θερμοτάταις ἡμέραις τῶν ἄλλων ταῖς χειμεριωτάταις φωλευόντων. μνημονεύει δ' αὐτῶν Επίχαρμος ἐν Ηβας γάμῳ, [‖μεγαλοχὰς μονάς τε χάννας] ἐκτραπελογάστορας ὄνους. διαφέρει δὲ ὄνος ὀνίσκου, ὥς φησι Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων, γράφων οὕτως, Ονος ὃν καλέουσι τινὲς γάδον. Γαλλερίδας, ὃν καλέουσι τινὲς ὀνίσκον τὲ καὶ [‖μάξεινον.] ΕΥθύδημος δὲ ἐν τῷ Περὶ ταρίχων. οἱ μὲν βάκχον φησὶ καλοῦσιν, οἱ δὲ γελαρίην, οἱ δὲ ὀνίσκον. Αρχέστρατος δέ φησι,

γρ. καὶ μετὰ τὴν ἀν.

γρ. μεγαλογάστορας τε χάννας, ἐκτραπ.

γρ. μύξινον.

‖Τὸν δ' ὄνον Ανθήδων τ̃ ‖ καλλαρίαν καλέουσιν,
Εκτρέφει εὐμεγέθη, σομφὴν δ' ‖ τρέφει τινὰ σάρκα,
[Καλῶς οὐχ ἡδεῖαν ἐμοί με † ἀλλὰ
Δαίνουσαν. χαίρει] γὰρ ὁ μὲν τούτοις, ὁ δ' ἐκείνοις.
‖ΠΟΛΥΠΟΥΣ. οὕτως φασὶν οἱ Αττικοὶ, ὡς καὶ Ομηρος,
Ως δ' ὅτε πουλύποδος θαλάμης ἐξελκομένοιο. ἀνὰ λόγον· παρὰ τὸ πους γὰρ γέγονεν. τὴν δὲ αἰτιατικὴν πολύπουν φασὶν ὡς καὶ Αλκίνουν, καὶ Οἰδίπουν. καὶ τρίπουν δὲ λέβητα Αἰσχύλον εἰρηκέναι ἐν Αθάμαντι ἀπὸ ἁπλοῦ τοῦ πους, ὡς ὁ νοῦς, τὸ δὲ πόλυπον λέγειν, Αἰολικόν. Αττικοὶ γὰρ πολύπουν λέγουσιν. Αριστοφάνης Δαιδάλῳ, ταῦθ' ἑκόντα πολύπους καὶ σηπίας, καὶ πάλιν, τ̃ πολύπουν μοι ἔθηκε. πάλιν, Πληγαὶ λέγονται πολύπου πιλουμένου. Αλκαῖος Αδελφαῖς μοι χευομέναις, ἠλίθιον εἶναι, νοῦν τε πολύποδος ἔχειν. Αμειψίας Κατεσθίοντι, δεῖ μὲν ὡς ἔοικε πολλῶν πολύπων. Πλάτων παιδὶ, ὥσπερ τοὺς πολύποδας πρώτιστα σέ. Αλκαῖος, ἔδωδ' ἐμαυτὸν ὡς πολύπους. οἱ δὲ πολύποδα προφέρονται ἀνάλογον τῷ πους ποδὸς ποδὶ πόδα. ΕΥπολις Δήμοις,
Ανὴρ πολίτης πουλύπους ἐς τοὺς τρόπους.
Διοκλῆς δ' ἐν πρώτῳ Υγιεινῶν, τὰ δὲ μαλάκια
158 φησὶ πρὸς ἡδονὴν καὶ πρὸς τὰ ἀφροδίσια. μάλιστα δὲ οἱ πολύποδες. ἱστορεῖ δ' Αριστοτέλης τὸν πολύποδα ἔχειν πόδας ὀκτὼ, ‖ ὧν τοὺς μὲν ἄνω [δύο καὶ κάτω] ἐλαχίστους, τοὺς δ' ἐν μέσῳ μεγίστους, ἔχειν δὲ καὶ κοτυληδόνας δύο, αἷς τὴν τροφὴν προσάγεσθαι. τοὺς δ' ὀφθαλμοὺς, ἐπάνω τῶν δύο ποδῶν. τὸ δὲ στόμα καὶ τοὺς ὀδόντας, ἐν μέσοις τοῖς ποσίν. ἀναπτυχθεὶς δὲ ἐγκέφαλον ἔχει διμερῆ. ἔχει δὲ καὶ τὸν λεγόμενον θόλον οὐ μέλανα, καθάπερ σηπία, ἀλλ' ὑπέρυθρον ἐν τῷ λεγομένῳ μήκωνι. ὁ δὲ μήκων κεῖται ἐπάνω τῆς κοιλίας, οἱονεὶ κύστις. σπλάγχνον δὲ οὐκ ἔχειν ἀναλογοῦν. τροφῇ δὲ χρῆται· ἔστιν ὅτε καὶ τοῖς τῶν κογχυλίων σαρκιδίοις, τὰ ὄστρακα ἐκτὸς τῶν θαλαμῶν ῥίπτων· ὅθεν διαγινώσκουσιν οἱ θηρεύοντες. ὀχεύει δὲ συμπλεκόμενος, καὶ πολὺν χρόνον πλησιάζει, διὰ τὸ ἄναιμος εἶναι. ‖ Τίκτει δὲ διὰ τοῦ λεγομένου φυσητῆρος, ὅς ἐστι πόρος τῷ σώματι. ‖ καὶ τίκτει ὠὰ ‖ βοτρυδόν. λέγουσι δὲ καὶ ὡς ἂν ἀπορήσῃ τροφῆς, ὅτι αὐτὸν κατεσθίει. ὧν εἷς ἐστι καὶ ὁ κωμῳδοποιὸς Φερεκράτης. οὗτος γὰρ ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις φησὶν Αγρίοις [ἐν ‖ θρύσκουσι] καὶ ‖ βρακάνοις καὶ σταβήλοις ζῆν. ὁπόταν δ' ἤδη πεινῶσι σφόδρα ὥσπερεὶ τοὺς πολύποδας νύκτωρ περιτρώγειν αὐτῶν τοὺς δακτύλους. καὶ Δίφιλος ἐν Εμπόρῳ,
Πολύπους ἔχων ἁπάσας ὁλομελεῖς τὰς πλεκτάνας,
ΟΥ περιβεβρωκὼς ἑαυτόν ἐστι, φίλτατα. ‖ τοῦτο δ' ἔστι ψεῦδος. Υπὸ γὰρ τῶν γόγγρων διωκόμενος τοὺς πόδας ἀδικεῖται. λέγεται δὲ ὡς ἄν τις τῶν θαλάμαις αὐτοῦ ἅλας ὑποσπείρῃ εὐθέως ἐξέρχεται. Ιστορεῖται δὲ καὶ ὅτι ‖ φεύγων διὰ τὸν φόβον μεταβάλλει τὰς χρόας,

γρ. Αλλοις οὐχ ἡδεῖαν, ἐμοὶ δὲ μάλιστ' ἀνδάνουσαν. χ. vel, ἐμοὶ δὲ μάλιστα Αδουσαν. χ.

Cap. XIX.

γρ. καὶ δύο κάτω, vel, καὶ ἴσους κάτω ἐλ.

γρ. ἀνθρίσκοισι vel, ἀνθρισκίουσι

A *Onon Anthedon* [a] *præbebit, quem Callariam nuncupant,*
Bene habitum, ingentem, verùm circa eius corpus caro alitur
Multis quidem bona, & suauis, mihi verò
Fœtida: sic alijs alia placent.

ΠΟΛΥΟΠΥΣ [b], sic Attici proferunt, quemadmodum & Homerus:
Veluti Poulypode è cubili extracto.
Conuenit proportio. Nam à dictione πους vox illa originem habet. Accusandi casus est
B πολύπουν, vt Αλκίνουν, & οἰδίπουν [c]. AEschylus τρίπουν lebeta dixit, in Athamante, à primaria simplicique dictione πους, qualis est, & νους. πολύπον dicere AEolicum est, Attici πολύπουν enuntiant. Aristophanes in Dædalo:
Habentem ista, nimirum, πολύπους, & Sepias.
Idem:
Τὸν πολύπουν *apposuit mihi.*
Idem rursum:
Plagæ, vt dicunt, πολύπου tusi [d].
Alcæus in Sororibus vitiatis:
C *Stolidum esse, ac Polypodis habere mentem.*
Ameipsias in Lurcone [e]:
Multis scilicet Polypis vsus erit.
Plato in Puero:
Vt Polypodas, primum [f] *te.*
Alcæus:
Meipsum, vt πολύπους, comedi.
Quidam Polypoda declinant seruata proportione, cum ποδὸς, ποδὶ, πόδα, casibus nominis πους. EVpolis in Populis:
Tu rempublicam tractas, esto Polypus moribus [g].
D Diocles libro primo Salubrium, Molli carne pisces, & suaues gustu sunt, & ad Venerem conferunt, præcipuéque Polypodes. Aristoteles Polypo refert octo pedes esse, duos quidem supernè, ac infernè totidem, minimos, medios autem, maximos, cum acetabulorum ordine duplici, quibus ori cibum admouet: oculos, supra duos pedes: os & dentes in pedum medio: dissecto ac explicato cerebrum bibartitum videri. Atramentum habere, non quidem vt Sepia, nigrum, sed rubescens, in ve-
E sicula quam μήθωνα [h] vocant. Iacere illam supra ventrem, similem vesicæ. Vt sepiæ, ac loligines, visceribus caret. Frequentissimum ei cibum esse conchularum carnem. Extra cubile testas earum eiicere, quo signo qui venantur subesse deprehendunt. Complexu coire, longóque tempore coitum absoluere quoniam exanguis est. Fistula quæ corporis meatus est, oua [i] recematim [k] parere. In penuria cibi aiunt seipsos comesse. Hoc scripsit Comicus Pherecrates in fabula cui titulus est
F Agrestes, his verbis:
Syluestribus anthryscis [l] *& bracanis eos victitare, ac strobilis* [m],
Fama est, cùm autem impensius esuriunt,
Polypodum more digitos circumrodere suos.
Diphilus in Mercatore:
Polypus omnia hic habet integra brachia:
Seipsum is non circumarrosit [n], *ô amicissima.*
Hoc autem falsum est. A congris [o] persequentibus infestis eius sic pedes lacerantur. Vulgo creditur si quis ante ipsius cubile salem disseminet, statim egredi. Memoriæ quoque proditum est, ob metum fugientem colorem mutare,

& ad

& ad similitudinem loci in quo se occulit, ostẽdere. quod & Megarensis Theognis in Elegis ita scripsit:

Plicatilis [a] *mentem* [b] *habe Polypi: cuicunque saxo*
Is adhæserit, talem se colore & aspectu monstrat.

Clearchus libro secundo Prouerbiorum idem memorat, appositis etiam his carminibus, sed cuius poëtæ sint, non indicans:

Polypi, mi fili, Amphiloche [c] *heros, mentem habe,*
Et ad quorum genium veneris, te ijs accommoda.

Olim circa Trœzenen, vt idem Clearchus memorat, nec polypum, quem Sacrum vocant, nec alterum, quem Remigantem [d], fas erat venari. Vetitum nempe id fuit, sicut & marinam testudinem comesse. Est autem Polypus tabi obnoxius, & alioquin brutus. Etenim ad eorum manum qui captant, accedit, & à persequentibus interdum non aufugit. A partu elanguescunt, & tabe pereunt eorum [e] fœminæ: quamobrem tum facile capiuntur. In siccum exire nonnunquam visi sunt [f], asperis præcipuè locis. Læues enim odere. Ex plantis olea delectantur. Eius truncum flagellis amplexos sæpe offendunt. Ficis quoque ad mare natis affixi, & fructum mandentes nonnunquam deprehenduntur, vt Clearchus scribit De iis quæ in humore degunt. Oleam illos appetere hoc etiam documento est, quòd eius ramum si quis in mare demittat vbi polypi habitant, ac parum illic contineat, quotquot volet nullo labore ramo impactos extrahet. In polypis aliæ quidem corporis partes validæ sunt, imbecilla ceruix. Marem aiunt in vno ex brachiis, cui magna duo insunt acetabula, pudendo simile quidpiam habere, idque neruosum totum [h], ad medium vsque brachium adhærescens. At Aristoteles libro quinto De animalibus, inquit Polypos hyeme coire: vere parere diuos circiter menses condi: numerosa prole fœcundos esse, à fœmina differre marem, quòd caput is longius habeat, ac illud in brachio præterea, quod verendum piscatores nominant. A partu ouis incubat: quocirca illo tempore deterrimus est. Edit in cubili Polypus oua, aut sub aliquo figlino, aut in aliquo alio cauo, è quibus post diem quinquagesimum fœtus numerosus, phalangiis similis, prodit, ac serpit. Fœmina verò nunc oua corpore foueat, nunc ostio cubilis assidens super ea brachia porrigit. Theophrastus libro De iis quæ colorẽ mutant, scribit, Polypũ iis locis fieri similem quibus se admouerit, idq; in metu, sibi vt caueat. Idem libro de iis quæ in sicco versantur, scriptum reliquit, è mari Polypos egredi. Idem libro De locorum differentiis tradit, circa Hellespontum polypos non generari, quia frigidius illud mare sit, ac minus salsum, quod vtrumque polypo noxium est. Quem verò Nautilum dicunt, inquit Aristoteles, Polypus quidem non est, sed ei brachiis similis. Testa huic dorsum tegitur.

A ἐ ἐξομοιοῦται τοῖς τόποις ἐν οἷς κρύπτει). ὡς καὶ ὁ Μεγαρεὺς Θεόγνις φησὶν ἐν ταῖς Ελεγείαις.

Πουλύπου ὀργιὴ ἴσχε πολυπλόκου, ὅς ποτὶ πέτρῃ
Τῇ αὐτομιλήσῃ τοῖον ἰδεῖν ἐφάνη.

ὁμοίως ἱστορεῖ καὶ Κλέαρχος ἐν δευτέρῳ Περὶ παροιμιῶν, ὧδε πεζῇ μέτρῳ ταῦτα εἰπών, οὐ δηλῶν ὅτου ἐστὶ ἥρως,

Πουλύποδός μοι τέκνον ἔχων νόου Ἀμφίλοχ'
B ‖ Τοῖσιν [ἐφαρμόζων,] ὧν αὐ καὶ δῆμον ἵκηαι. χρ. ἐφαρμόξῃ

Περὶ δὲ Τροιζῆνα τὸ παλαιὸν φησὶν ὁ αὐτὸς Κλέαρχος, ὅτε τὸν ἱερὸν καλούμενον πουλύποδα, οὔτε τῶν κωπηλατῶν πελίπτην νόμιμον ἦν θηρεύειν. ἀλλ' ἀπεῖπον τούτων τε καὶ τῆς θαλαττίας χελώνης μὴ ἅπτεσθαι. Ὁ δὴ πολύπους ἐστὶ ‖ σωληνικὸς, καὶ λίαν ἀνόητος. πρὸς γὰρ τὴν χεῖρα τῶν θιγόντων βαδίζει, καὶ θιγόμενος, ἔστιν ὅτε οὐχ ὑποχωρεῖ. σωληνοῦται δὲ αὐτῶν αἱ θήλειαι μᾶλλον τὸν τόκον καὶ παρίενται. διὸ καὶ ῥᾳδίως ἁλίσκονται. ‖ ἐωράθησαν δὲ πολλοὶ καὶ ἐπὶ τὸ ξηρὸν ἐξιόντες, μάλιστα δὲ πρὸς τὰ τραχέα τῶν χωρίων· φεύγουσι γὰρ τὰ λεῖα· ‖ καὶ χαίρουσι δὲ τῶν φύλλων καὶ ταῖς ἐλαίαις, καὶ πολλάκις ὑφίσκονται ταῖς φλεκτάναις πρεσβυτέροις τὸ σέλινον. ἐφωράθησαν δὲ καὶ συκέαις πρὸς παφυκίαις τῇ θαλάττῃ προσπλεκόμενοι, καὶ τῶν σύκων ἐσθίοντες, ὡς φησι Κλέαρχος ἐν τῷ περὶ τὸ ὑγρόν. ἔστι δὲ δεῖγμα δ' ἥδεται αὐτοῦ τῇ ἐλαίᾳ καὶ τῷ σύκῳ. ‖ ἐάν τις κλάδον δ' φυτοῦ τούτου
D [καθῇ] εἰς τὴν θάλασσαν, καθ' ὃν εἰσὶ πολύποδες, καὶ μικρὸν ὑπόσχῃ, ὀσφραινόμενος ἀνέλκει τὸν κλάδον προσπλεκομένους ὅσους ἐθέλει. ἔχεται δὲ μὲν ἄλλα μέρη ἰσχυρότατα, τὸν δὲ τράχηλον ἀσθενῆ. χρ. καθιεὶς vel καθῇ

‖ Λέγεται δὲ αὐτῶν τὸν ἄρρενα ‖ ἔχειν αἰδοιῶδές τι χρ. ἔλαττον
ἐν μιᾷ τῶν ‖ πλεκτάνων, ἐν ᾗ αἱ δύο μεγάλαι ‖ κοτυληδόνες εἰσίν. εἶναι δὲ τοῦτο νευρώδες μέχρις εἰς μέσον τῆς πλεκτάνου, ἄπαν προσαπτέφυκός. ‖ Ἐν δὲ πέμπτῳ μορίων φησὶν Ἀριστοτέλης, πολύπους ὀχεύει τοῦ χειμῶνος, καὶ τίκτει τοῦ ἔαρος. φωλεύει δὲ περὶ δύο μῆνας. ἔστι δὲ πολύγονον τὸ ζῶον. διαφέρει δὲ ὁ ἄρρην τῆς θηλείας, τῷ τε τὸν κεφαλὸν ἔχειν προμηκέστερον, καὶ τῷ τὸ καλούμενον ὑπὸ τῶν ἁλιέων αἰδοῖον ἔχειν ἐν τῇ πλεκτάνῃ. ἐπωάζει δὲ ὅταν τέκῃ, διὸ καὶ χείμωνος εἰσὶ καλοὶ τὸν χρόνον τοῦτον. ἀποτίκτει δὲ ὁ μὲν πολύπους, ἢ εἰς θαλάμας, ἢ εἰς κεράμιον, ἢ τι ἄλλο τοιοῦτον κοῖλον. ἐκ μεθ' ἡμέρας πεντήκοντα ἐκ τῶν ᾠῶν πολύποδια ἐξέρπει, ὥστε τὰ φαλάγια πολλὰ τὸ πλῆθος. ὁ δὲ θῆλυς πολύπους, ὅτε μὲν ἐπὶ τοῖς ᾠοῖς, ὅτε δ' ἐπὶ τῷ σώματι προσκάθηται τῆς θαλάμης, τῇ πλεκτάνῃ ἐπέχων. Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ Περὶ τῶν μεταβαλλόντων τὰς χρόας, ‖ τὸν πολύποδα φησὶ [τοῖς πετρώδεσι μάλιστα ‖ τόποις] συνεξομοιοῦσθαι. τοῦτο ποιοῦσι φόβῳ ἐκ φυλακῆς χάριν. ἐν δὲ τῷ περὶ τῶν ἐν τῷ ξηρῷ διατριβόντων ζώων, ‖ ὁ δ' ἐχεδὴς φησὶ τοὺς πολύποδας τὴν θάλατταν. ‖ Ἐν δὲ τῷ Περὶ χρ. πετρώδεσι μᾶλλον ἢ μόνοις τ.

καθ' τόπους διαφορῶν, ὁ Θεόφραστος πολύποδας οὐ γίνεσθαι φησὶ περὶ Ελλήσποντον. ψυχρὰ γὰρ ἡ θάλασσα αὕτη, καὶ ἧττον ἁλμυρά. ταῦτα δ' ἀμφότερα πολέμια πολύποδι. ὁ δὲ ναυτίλος καλούμενος, φησὶν Ἀριστοτέλης, πολύπους μὲν οὐκ ἔστιν. ἐμφερὴς δὲ καθ' πλεκτάνας. ἔχει δὲ τὸ νῶτον ὀστρακόδερμον.

ἀναδύνει δὲ ἐκ τοῦ βυθοῦ ‖ ἐφ' ἑαυτὸν ἔχων τὸ ὄστρακον, ἵνα μὴ τὴν θάλατταν ἕλκῃ. ἐπαναστραφεὶς δὲ ἐπιπλεῖ, ἄνω ποιήσας δύο τῶν πλεκτανῶν, αἳ μεταξὺ αὐτῶν λεπτῶν ὑμένα ἔχουσι διαπεφυκότα, ὡς καὶ τῶν ὀρνίθων οἱ πόδες ὁρῶνται μεταξὺ τῶν δακτύλων δερμάτινον ὑμένα ἔχοντες. ἄλλας δὲ δύο πλεκτάνας καθίησιν εἰς τὴν θάλασσαν αὐτὶ πηδαλίων. ‖ ὅταν δέ τι προσιὸν ἴδῃ, [δήσας] συστέλλει τοὺς πόδας, καὶ πληρώσας τὸ ὄστρακον τῆς θαλάσσης κατὰ βυθοῦ ὡς τάχος χωρεῖ. ἐν δὲ τῷ Περὶ ζωϊκῶν καὶ ἰχθύων, πολύπους φησί τις ὁ μὲν τρεψίχρως, ὁ δὲ ναυτίλος. ἐπὶ τὸν ναυτίλον τοῦτον φέρεταί τι Καλλιμάχου τοῦ Κυρηναίου ἐπίγραμμα, οὕτως ἔχον,

γρ. δείσας

(νῦν με

‖ Κόγχος ἐγὼ Ζεφυρῖτι παλαίτερος, ἀλλὰ σὺ
Κύπρι ‖ Σελήναίης ἄνθεμα πρῶτον ἔχεις
Ναυτίλον· ὃς πελάγεσσιν ἐπέπλεον, εἰ μὲν ἀῆται,
Τείνας οἰκείων λαῖφος ἀπὸ προτόνων·
ΕΙ δὲ γαληναίη λιπαρὴ θεὸς, [οὖλος] ἐρέσσων
[Ποσσὶν, ἵν' ὥσπερ] καὶ τοὔνομα συμφέρεται.
Ἐς τ' ἔπεσον παρὰ θῖνας [ἰουλίδας,] ὄφρα γένωμαι
Σοὶ τὸ ‖ περίσκεπτον ‖ παίγνιον Ἀρσινόης.
‖ Μηδέ μοι ἐν ‖ θαλάμῃσιν ἔθ' ὡς πάρος (εἰμὶ γὰρ ἄπνους)
[Τίκτει τ' αἰνοτέρης ὠεὸν Ἀλκυόνης·]
Κλεινίου ἀλλὰ θυγατρὶ δίδου χάριν. οἶδε γὰρ ἐσθλὰ
Ῥέζειν, καὶ Σμύρνης ἐστὶν ἀπ' Αἰολίδος.

γρ. αὐτὸς

159

γρ. Τοῖς ποσὶν ὥσπερ κ.

γρ. Ἰουλίδος

γρ. Τίκτοι τ' αἰνότεραι ὠεὰ Ἀλκυόνες.

Ἔγραψε δὲ καὶ Ποσείδιππος εἰς τὴν ἐν τῷ Ζεφυρίῳ τιμωμένην ταύτην Ἀφροδίτην τόδε τὸ ἐπίγραμμα.

Τοῦτο καὶ ἐν ποταμῷ καὶ ἐπὶ χθονὶ τῆς Φιλαδέλφου
Κύπριδος ἱλάσκεθ' ἱερὸν Ἀρσινόης,
Ἣν ἀνακοιρανέουσαν ἐπὶ Ζεφυρηΐδος ἀκτῆς
Πρῶτος ὁ ναύαρχος θήκατο Καλλικράτης.
Ἡ δὲ εὐπλοίην δώσει, καὶ χείματι μέσσῳ
‖ Τὸ πλατὺ λισσομένοις ‖ ἐκλιπανεῖ πέλαγος.

Τοῦ πολύποδος μνημονεύει καὶ ὁ τραγικὸς Ἰων ἐν Φοίνικι λέγων·

Καὶ τὸν πετραῖον πλεκτάναις ἀναίμοσι
Στυγῶ μεταλλακτῆρα πουλύπουν χροός.

Εἴδη δ' ἐστὶ πολυπόδων, ἐλεδώνη, πολυποδήνη, βολβοτίνη, ὄσμυλος, ὡς Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ καὶ Σπεύσιππος. ἐν δὲ τῷ περὶ ζωϊκῶν Ἀριστοτέλης μαλάκια φησὶ εἶναι πολύποδας, ὀσμύλην, ἐλεδώνην, σηπίαν, τευθίδα. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, ‖ πώλυποί τε σηπίαι τε καὶ ποταιναὶ τευθίδες ‖ † [χαλυσώδεις βολβίτις,] [γραίαι τ' ‖ ἐριθακώδεες.] Ἀρχέστρατος δέ φησι

γρ. χ' ἁ δυσώδης βολβίτις

γρ. γρυμαίαι τ' ἐρίθ.

Πώλυποι ἔντε Θάσῳ καὶ Καρίᾳ εἰσὶν ἄριστοι,
Καὶ Κέρκυρα τρέφει πολλοὺς, μεγάλους τὲ τὸ πλῆθος.

Δωριεῖς δ' αὐτῶν διὰ τοῦ ω καλοῦσι πωλύπουν, ὡς Ἐπίχαρμος. καὶ Σιμωνίδης δ' ἔφη πώλυπον διζήμενος. Ἀττικοὶ δὲ πωλύπουν. ἐστὶ δὲ τῶν σελαχωδῶν. τὰ χονδρώδη δ' οὕτω λέγεται, πωλύποδες, γαλεοίη τε καὶ κύνες. ‖ μαλάκια δὲ καλεῖται τὰ ‖ τευθώδη. ‖ σελάχια δὲ τὰ τῶν ἐρίων [φύλλα.] ‖ ΠΑΓΟΥΡΟΙ.

γρ. τευθιδώδη

γρ. φῦλαι

CAP. XX.

A E profundo mari teſtæ ſuæ ſubditus in ſummum æquor ſe ſubrigit, ne aquam trahat: reſupinatus verò, pòſt nauigat, ſublatis brachiis duobus, inter quæ tenuis internata membrana diſtenditur, qualis eſt illa coriacea quam in pedibus auium digitis interpoſitam conſpicimus: alia verò brachia duo in mare demittit, iisque ſe gubernaculi vice regit, cùm autem viderit quidpiam accedere [a], pedibus contractis aqua teſtam implet, & ſe demergens in profundum celeriter abit. Idem libro De animalibus, Polypum diuidit in Nautilum, & Trepſichrota [b]. In Nautilum circumfertur Callimachi Cyrenæi hoc epigramma:

Concha [c] ego ſum: ô Zephyriti, vetus: at nunc tu me
O Venus, Selenææ primum habes donarium,
Nautilum, mari olim innatantem: ſi ventus flaret
E proprijs rudentibus expanſo velo:
At in nitida tranquillitate celer ego totus remigabam
Multis quos habeo pedibus, vt nomen indicat.
Iulidis [h] tandem in littus incidi, vt eſſem
Tibi charum [e] ludicrum, ô Arſinoë,
Iam non opto, quandoquidem expiraui, vt in cubili me iacente
Alcyon miſeranda, veluti quondam, oua [f] pariat.
Verùm in Cliniæ [g] filiam beneficium conferas, quæ & honeſta
Facere didicit, & nata eſt ex AEolide Smyrna.

D In hanc etiam Venerem, quæ in Zephyrio [h] colebatur, Poſidippus hoc epigramma ſcripſit:

Hoc, & flumine vecti [i], & terra ambulantes, Philadelphi
Veneris Arſinoës templum veneramini,
Quam littoris Zephyrij præſidem
Primus, claſſis præfectus conſecrauit Callicrates.
Fœlicem ea nauigationem dabit, ac in media tempeſtate
Latum ſupplicibus æquor tranquillabit.

E Polypi meminit & Ion Tragicus in Phœniſſis, his verbis:

Saxatilémque [k] cum exanguibus cirrhis
Odi mutantem colorem Polypum.

Ariſtoteli & Speuſippo genera Polyporum ſunt, Eledone, Polypodine, Bolbotine, Oſmylus. Idem Ariſtoteles in opere De animalibus molles eſſe tradit, Polypum, Oſmilem, Eledonen, Sepiam, Loliginem. Epicharmus in Hebes nuptiis:

Polypi, Sepiæ, venerandæquel [l] Loligines,
Et quæ mare olet Bolbitis, ac erithaci [m] colore; Grææ [n].

F Archeſtratus:

In Thaſo & Caria Polypi ſunt optimi;
Corcyra magnos etiam alit, numeréque multos.

Dores ipſum per ω, enuntiant, πωλύπουν, vt Epicharmus. Simonides.

Πωλόπουν inueſtigans.

Attici vero πολύπουν cum ο, proferunt. Ad cartilagineorum, quæ Græci σελάχια [o] vocant, claſſem pertinent Squali, & Canes: ad mollium genus, Polypi, & Loligines. PAGVRVS.

Eius

Eius sic meminit Timocles, siue Xenarchus, in Purpura:

Deinde piscator [a] *summus ego cùm sim, ac plurimum sapiam,*
Venandis paguris, dij quos oderunt, ac pisciculis,
Omnigenas artes inueni: nunc autem præclarum
Facinus quidem fuerit, vetulam si corripuero soleam.

PELAMIS. Meminit huius Phrynichus in Musis. Aristoteles libro quinto De animalibus scribit Thynnos & Pelamidas in Ponto fœtificare, nusquam verò alibi. Harum meminit & Sophocles in Pastoribus:

Deinde peregrina Pelamis hybernat
Incola Hellesponti, æstate tempestiua
Iis qui Bosporum habitant: ad illos enim frequẽtes adeunt.

PERCAE. Huius meminit Diocles, itémque Speusippus libro secundo Similium, Percam Channam, Phycidem, similes esse tradens. Epicharmus:

Alias Percas, alias ad Strophadum [b] *saxa*
Phycidas, Alphesten, coloréque rubrum
Scorpium.

Epicharmus igitur in Hebes nuptiis, Speusippus libro secundo Similium, quorum testimonia nos attulimus, sic Percæ meminerunt. Aristoteles libro De animalibus scribit, Phycidem spinis coronari, coloréque variam esse, Percam autem variis lineis, ac obliquis virgulis esse notatam. Porrò vulgatum in ore hominum adagium est, Perca Melanurum sequitur [c]. ACVS. Huius mentionem fecit Epicharmus, his verbis:

Acutóque rostro [d] *Acus, & Hippuri.*

Dorion libro De piscibus βελόνην [e], inquit, ῥαφίδα quam nonnulli vocant. Aristoteles βελόνην appellat libro quinto De animalibus: at in opere περὶ τῶν ζωϊκῶν [f], siue de piscibus, ῥαφίδα nuncupat, & carere dentibus asserit. Speusippus βελόνην eam nominat. SQATINA. Dorion libro De piscibus excellentes esse Smyrnæ Squatinas affirmat, sinúmque Smyrnaïcum cartilagineos omnes pisces præstantes suppeditare Archestratus:

Cartilagineos quidem pisces Miletus optimè
Nutrit: inter illos præcipua ratio habenda Squatinæ,
Ac dorso lato [g] *Raiæ lænis: ego tamen assum Crocodilum*
E furno calentem adhuc, gratum Ionum filijs [h] *præbeam.*

SCARVS. Carniuorum hunc esse, dentibus minimè serratis, atque solitarium, prodidit Aristoteles, ore paruo, lingua non valde adhærente, corde triangulo, albo iecinore, in tres fibras [i] diuiso, splene felléque nigris, branchiis partim simplicibus, partim duplicibus: solum piscium ruminare: alga libenter vesci, qua & eum venantur: æstate vigere. Epicharmus in Hebes nuptiis:

Sparos nos piscamur, atque Scaros,
Quorum nec stercus quidem [k] *fas est dijs reijcere.*

A τούτων μέμνηται Τιμοκλῆς, ἢ Ξέναρχος ἐν Πορφύρᾳ οὕτως. εἶθ' ἁλιεὺς ὢν [ἄκρος, σοφίαν] ἐν παγούροις μὲν θεοῖς ἐχθροῖσι καὶ ἰχθυδίοις εὕρηκα παντοδαπὰς τέχνας. γέροντα βούγλωττον τὸ μὴ ταχέως πάνυ [συναρπάσομαι] καλὸν γ' ἂν εἴη. γρ. ἄκρος σοφίαν, γρ. συναρπάσαί με

‖ ΠΗΛΑΜΙΣ. Φρύνιχος Μούσαις μνημονεύει. ‖ Αριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ μορίων, αἱ πηλαμίδες φησὶ καὶ οἱ θύννοι τίκτουσιν ἐν τῷ Πόντῳ, ἄλλοθι δὲ οὔ. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Σοφοκλῆς ἐν Ποιμέσιν.

B ΕΙΘ' ἡ πάροικος πηλαμὶς χειμάζεται,
Πάροικος Ἑλλησποντὶς ὡραία θέρους
Τῷ βοσπορίτῃ, τῷδε γὰρ θαμίζεται.

ΠΕΡΚΑΙ. τούτων μέμνηται Διοκλῆς, καὶ Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ Ὁμοίων, παραπλησίας εἶναι λέγων, πέρκην, χάνναν, φυκίδα. Ἐπίχαρμος δέ φησι, κομαρίδας τε καὶ κύνας, κέστρας τε πέρκας τ' αἰόλας. Νουμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ,

C ‖ Ἄλλοτε δ' αὖ πέρκας, ὅτε δὲ [στροφάδας] παρὰ πέτρην, γρ. στροφάδα vel, στροφάδας παρὰ πέτρας
Φυκίδας, ἀλφηστήν τε καὶ ἐν χροιῇσιν ἐρυθρὸν
Σκορπίον. ΦΥΚΙΣ. καὶ ταύτης Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ μέμνηται. καὶ Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ τῶν ὁμοίων, καὶ Νουμήνιος. ὧν τὰ μαρτύρια πρόκειται. Αριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζωϊκῶν ‖ ἀκανθοστεφῆ φησὶν εἶναι καὶ ‖ ποικιλόχροα φυκίδα. ‖ τῶν δὲ γραμμοποικίλων, πλαγίαις τε ταῖς ῥάβδοις κεχρημένων πέρκη. ‖ καὶ παροιμία δέ ἐστιν, ἕπεται

D πέρκη μελανούρῳ. ‖ ΡΑΦΙΔΕΣ. καὶ τούτων μέμνηται Ἐπίχαρμος, λέγων κὠξύρυγχοι ῥαφίδες, ἵππουροί τε. Δωρίων δ' ἐν τῷ Περὶ ἰχθύων βελόνην φησὶν, ἣν καλοῦσι ῥαφίδα. Αριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζώων μορίων βελόνην αὐτὴν καλεῖ. ἐν δὲ τῷ περὶ ζωϊκῶν ἢ ἰχθύων ῥαφίδα αὐτὴν ὀνομάσας, ἀνόδουν φησὶν αὐτὴν εἶναι. καὶ Σπεύσιππος αὐτὴν βελόνην καλεῖ. ‖ ΡΙΝΗ. Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων ἐν Σμύρνῃ φησὶ τὰς ῥίνας

E διαφόρους γίνεσθαι. ἐκ πάντα δὲ τὰ σελαχώδη τὸν Σμυρναϊκὸν κόλπον ἔχειν διαφέροντα. Αρχέστρατος δέ φησι:

‖ Καὶ σελάχη μέν τοι καινὴ Μίλητος ἄριστα
Ἐκτρέφει· ἀλλά γε χρὴ ῥίνης λόγον ἢ πλατυνώτου
‖ Λειοβάτου ποιεῖσθαι ὅμως κροκόδειλον ἄνοπτον
Δαισαίμην ἀπ' ἴπνου τερπνὸν παίδεσσιν Ἰώνων.

F ‖ ΣΚΑΡΟΣ. τοῦτον Αριστοτέλης φησὶν καρχαρόδοντα εἶναι, καὶ μονήρη, καὶ σαρκοφάγον. ἔχειν τε στόμα μικρὸν καὶ γλῶτταν οὐ λίαν προσπεφυκυῖαν, καρδίαν τρίγωνον, [παράλευκον, τρίβολον.] ἔχειν τε χολὴν. καὶ σπλῆνα μέλανα. τῶν δὲ βραγχίων τὸ μὲν διπλοῦν, τὸ δὲ ἁπλοῦν. μόνος δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἰχθύων μηρυκάζει, χαίρει δὲ τῇ τῶν φυκίων τροφῇ. διὸ καὶ τούτοις θηρεύεται. ἀκμάζει δὲ θέρους. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ φησὶν, ἁλιεύομεν σπάρους, καὶ σκάρους. τῶν οὐδὲ τὸ σκὼρ θεμιτὸν ἐκβαλεῖν θεοῖς. γρ. ἢ παρ λευκὸν, τρίλοβον

Σέλαυκος δ' ὁ Ταρσεὺς ἐν τῷ Αλιευτικῷ, ‖ μόνον
χ. ἀκαθεύδειν. φησὶ τῶν ἰχθύων τὸν Σκάρον [‖ καθεύδειν,] ὅθεν καὶ νύκτωρ ποτὲ ἁλῶναι. ‖ τοῦτο δ' ἴσως διὰ φόβον αὐτῷ συμβαίνει. Αρχέστρατος δ' ἐν τῇ Γαστρονομίᾳ,

Καὶ σκάρον ἐξ Εφέσου ζήτει, ‖ χειμῶνι δὲ τρίγλαν
Εὖ δ' ἐνὶ ψαφαρῇ ληφθεῖσαν ‖ τειχόεσσῃ
χ. Καρῶν π. Μιλήτου ‖ κώμῃ, [λαρῶν πέλας] ἀγκυλοκώλων.

Καὶ ἄλλῳ δὲ μέρει φησίν,

Καὶ σκάρον ἐν ᾠδείῳ Καρχηδόνι τὸν μέγαν B
ὄπτα
Πλεύσας, ἀλλ' ἔχρησον ἢ καὶ ἐν Βυζαντίῳ ὄψει,
Καὶ μέγεθος κυκλοῖ ἴσον ἀσπίδι νῶτα φορεῦντα·
Τὸν ὅλον θερμάνας τρόπον τοιόνδε λαβών νιν,
Ηνίκ' αὐδοῦ τυρῷ τε καὶ ἐλαίῳ πάντα πυκασθῇ
Κεῖνον ἐς θερμὸν κρέμασον, καπέτα καπόπα,
Πάσσειν δ' ἁλσὶ κυμινοτρίβοις καὶ γλαυκῷ ἐλαίῳ
χ. πυγήν. Εκ χειρὸς καταχρωμίζων θοὸν ἔγμονα [πυγοῦ] C
χ. Θυατειρηνὸς Νίπανδρος δ' ὁ [Θειαλειριώτης] δύο γένη φησὶν εἶναι σκάρων, καὶ καλεῖσθαι τὸν μὲν ὀνίαν, τὸν δὲ αἴολον.
‖ ΣΠΑΡΟΣ. Τοῦτον Ικέσιος δύσχυλώτερον μὲν εἶναι μανιώδη, καὶ ἄλλων δὲ πλειόνων τροφιμώτερον. ‖ Επίχαρμος δ' ἐν Ηβας γάμῳ αὐτὸς ὁ ποτιδαναίων γαυλοῖς ἐν φοινικικοῖς εἰ καὶ κάλλιστος ἦ
χ. ἁλιεύομεν 160 ἀθήνα τήγανον [‖ ἀγεμῶν] σπάρους τε σκάρους, D
τῶν ἁδὲ τὸ σκῶρ θεμιτὸν σκεδαλεῖν θεοῖς. Νουμήνιος δ' ἐν Αλιευτικῷ,

‖ Η σπάρον ἢ νάρκας ἀγελείδας. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Δωρίων ἐν τῷ Περὶ ἰχθύων.

‖ ΣΚΟΡΠΙΟΣ. Διοκλῆς ἐν πρώτῳ τῶν πρὸς Πλείσαρχον ὑγιεινῶν, τῶν μὲν νεαρῶν φησὶν ἰχθύων ξηροτέρας εἶναι τὰς σάρκας, σκορπίους, κόκκυγας, ψήττας, σαργοὺς, τραχούρους. τὰς δὲ τρίγλας, ἧττον τούτων ξηροσάρκους. ‖ οἱ δὲ περαῖοι
χ. μελανοσαρκότεροι [‖ μελανοσαρκότεροι] εἰσὶν. Ικέσιος δέ φησιν, τῶν E
σκορπίων ὁ μὲν ἐστι πελάγιος, ὁ δὲ τεναγώδης. καὶ ὁ μὲν πελάγιος πυῤῥὸς, ὁ δὲ ἕτερος μελανίζων. Διαφέρει δὲ τῇ γεύσει καὶ τῷ τροφίμῳ ὁ πελάγιος. Εἰσὶ δὲ οἱ σκορπίοι σμηκτικοὶ, δύσκριτοι, πολύχυλοι, πολύτροφοι. χονδρώδεις γάρ εἰσι. πήκτει δ' ὁ σκορπίος δίς, ὡς φησιν ‖ Αριστοτέλης ἐν πέμπτῳ μορίων. Νουμηνίου δ' ἐν Αλιευτικῷ,

Φυκίδας ἀλφηστήν τε καὶ χροῆσιν ἐρυθρὸν
Σκορπίον, ἢ πέρκαισι καθηγητὴν μελανούρου. F
Οτι δὲ καὶ πληκτικός ἐστιν, Αριστοτέλης ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων ἢ ζωϊκῶν. Επίχαρμος δ' ἐν Μούσαις, ποικίλον εἶναί φησι τὸν σκορπίον. σκορπίοι τε ποικίλοι γλαῦκοί τε σαῦροι πίονες. μονήρης δέ ἐστι, καὶ φυκοφάγος. ἐν δὲ πέμπτῳ μορίων ὁ Αριστοτέλης σκορπίους καὶ σκορπίδας ἐν Διαφόροις τόποις ὀνομάζει. ἄδηλον δὲ εἰ τοὺς αὐτοὺς λέγει, ὅτι καὶ σκόρπαιναν καὶ σκορπίους πολλάκις ἡμεῖς ἐφάγομεν, καὶ ὅτι Διάφοροι καὶ οἱ χυμοὶ καὶ αἱ χρόαι εἰσὶν, οὐδεὶς ἀγνοεῖ. Ο δ' ὀψαρτυτὴς ‖ Αρχέστρατος ἐν τοῖς χρυσοῖς ἔπεσι λέγει·

A Seleucus Tarsensis in Halieutico Scarum solum ex piscibus ait dormire, ac idcirco noctu nunquam capi, idque fortassis propter metum [a] illi accidere. Archestratus in Gastronomia:

Scarum ex Epheso pete: Mullum hyeme
Comede, in vico scabroso captum
Mileti, pulchris muris cinctæ [b], prope Caras membris validos.

Idem In operis alia parte:

Scarum in Carthagine mari vicina, magnum assa,
Priùs lotum: præstantem quoque Byzantij videbis,
Sic amplum, vt rotundo scuto par magnitudine tergum sit:
Illum nactus hoc integrum [c] modo curato:
Caseo & oleo rectè cùm omnia farcta fuerint,
In calido testu suspende [d], & deinde perassa,
Insperssum sale, cymino trito, & oleo glauco
Diuinum fontem salientis modo infundens [e].

C Nicander Theiateirenus Scarorum esse tradit genera duo, alterúmque vocari Onian[f], alterum, Varium. Sparvs. Hicesius melioris succi hunc esse tradit quàm Menidem, & vberiùs nutrire quàm alios multos. Epicharmus in Hebes nuptiis:

Ipse qui Potidæam incolit Phœnicio nauigio
Pulcherrimum ac iucundissimum quidem
Oblectamentum piscatur, Sparos, & Scaros,
Quorum [g] etiam stercus dijs abijcere fas non est.

D Numenius in Halieutico:

Aut Sparum, aut gregales Torpedines.

Meminit & huius Dorion libro De piscibus. Scorpivs. Diocles libro primo De salubribus ad Plistarchum, scribit, ex recentibus ac minimè sale conditis piscibus duriorem carnem esse Cucullo, Scorpioni, Passeri, Sargo, Trachuro: Mullo verò haud ita duram ac superioribus, quia mollior [h] saxatilibus caro sit. Hicesius Scorpionum duplex statuit genus, alterum pelagium, alterum in cœnosis aquis degentem: & hunc nigricantem, illum rufum, qui gustu, & alimenti copia sanè anteit. Abstergit Scorpius, excernitur facilè, multum succum gignit, abundè nutrit, vt qui cartilagineus [i] sit. Quod scribit Aristoteles libro quinto De animalibus, Scorpius bis parit. Numenius in Halieutico:

Phycidas, Alphestem, rubrúmque colore
Scorpium, aut Percarum ducem Melanurum.

Pungit autem Scorpio [k], vt Aristoteles scribit, libro De piscibus, & περὶ ζωϊκῶν. Epicharmus in Musis, varium Scorpium esse tradit:

Variúque [l] Scorpij: & Glauci, pinguésque lacerti [m],

Solitarius hic piscis alga pascitur. Scorpios & Scorpidas Aristoteles libro quinto De animalibus diuersis locis nominat, sed incertum an eundem esse piscem intelligat. Nos equidem sæpius Scorpium & Scorpænam comedimus. Distare succo [n] & colore pisces eos non est qui nesciat. Archestratus Opsartytes [o] in aureis suis versibus inquit:

In Tha

In Thaſo Scorpium emè
Cubito non maiorem: manum verò à maiore abſtine.

SCOMBER. Huius meminit Ariſtophanes in Gerytade. Hiceſius Scombrum ait Colia minorem eſſe mole corporis, ſed copioſiùs alere, meliorémque gignere ſuccum, non tamen faciliùs egeri. Scombrorum Epicharmus ſic meminit in Hebes nuptiis:

Hirundines, Myrmæ [b], *Coliæ maiores,*
Scombri varij adſunt, minoréſque Thynni.

SARGI. Hiceſio teſte hi valentiùs adſtringunt, ac pleniùs alunt, quam Melanuri. Numenius in Halieutico vafrum & callidum eſſe in venatu [c] Sargum tradit:

Merulam, aut ceruleos turdos, aliàs alios
Sargum emergentem [d], *piſcem* [e] *lineis atterendis ſolertiſſimum* [f].

Ariſtoteles libro quinto Hiſtoriæ animalium, bis ipſum parere ſcribit, vêre & autumno. Epicharmus in Hebes nuptiis,

Id quoque ſi optas, & Sargi, & marinæ Chalcides.

Idem Sarginos ſvt diuerſos à Sargis memorat:

Sargini etiam, Melanuríque, & chariſſimæ
Tæniæ, graciles, ac lautæ.

Dorion libro de piſcibus eodem nomine Sarginos, piſces hos vocat [h]. Archeſtratus ſapiens:

Cùm autem Orion in cœlo occidit,
Racemíque viniferi mater comam abijcit,
Tum habendus Sargus, aſſus, aſperſus caſeo,
Benè magnus, adhuc calens, acri madefactus aceto:
Et enim durus natura eſt: omnes verò mihi præparandos eſſe
Hoc pacto ſolidos piſces fac memineris.
At qui molles natura ſunt, & delicati, ac pingui carne,
Trito ſale tantùm conſpergi debent, inungíque oleo,
Quoniam in ſeipſis vim ac dotem illam habent, qua oblectant.

SALPA. Epicharmus in Hebes nuptiis:

Ennones [f], *Phagríque, pingues Lupi, & ſtercus*
Vorantes obſcœnæ Salpæ, æſtate tamen lautæ.

Ariſtoteles libro quinto De animalibus, Salpam tradit ſemel parere, idq; autumno. Lineis multis illa virgata eſt, aureis [k], ſolitaria, dentibus ſerratis: cucurbita delectatur, ac idcirco hoc allecta cibo capitur. Archeſtratus:

Salpam malum ego equidem
Piſcem omni tempore iudico, maximè tamen edendo eſt
Cùm triticum metitur, è Mitylene
Hanc pete.

Pancrates in Marinis operibus:

Salpæque piſces æquales [l] *magnitudine,*
Quas quidem Boues, in mari vitam agentes [m] *piſcatores nominant,*
Quoniam algam, ventri cibum, dentibus molunt.

Varius hic piſcis eſt. Quapropter Mnaſeam Locrum, Colophoniúmve, qui inſcriptos Luſus compoſuit, ob varietatem eorum quę collegit, familiares Salpam nominabant. Nymphodorus Syracuſius in Aſiæ circumnauigatione, Lesbiam quandam fœminam Salpam

A

Εν ᾗ Θάσῳ τὸν σκορπίον ὠνοῦ, κὐ ἧ μὴ μείων
[Πύγων,] μεγάλου δ' ἀπὸ χεῖρος ἰαλλέ. χ. Τῦ πύξου
ΣΚΟΜΒΡΟΣ. Αριστοφάνης Γηρυτάδῃ. Ικέσιος φησὶ τοὺς σκόμβρους ἐλαχίστους μὲν εἶναι κατὰ τὸ μέγεθος, τροφίμους δὲ τῶν κολιῶν καὶ δύχυλωτέρους, οὐ μὴν δυεκκριτωτέρους. Μνημονεύει αὐτῶν οὕτως καὶ Επίχαρμος ἐν Ηβας γάμῳ. καὶ χελιδόνες τε μύρμαι, τοί τε κολιαὶ μείζονες ἐν τῇ σκόμβρων, ἄλλαι τῶν θυννίδων γε μόνες.

B

ΣΑΡΓΟΙ. Οὗτοι ὥς φησιν Ικέσιος σύφουσι μᾶλλον, καὶ τῶν μελανούρων εἰσὶ τροφιμώτεροι. Νουμήνιος δ' ἐν Αλιευτικῷ πανοῦργον εἶναι φησὶ τοὺς θήρας τὸν σάργον.

Κόσυφον ἢ κίχλας ἁλιειδέας ἄλλοτε δ' ἄλλη
Σαργὸν ὑπεκέλσονται ‖ λινοπληγέσαντον ἰχθύν.

‖ Αριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων ἱστορίας, πτίλον αὐτὸν φησὶ δὶς ἔαρος, εἶτα μετοπώρου. Επίχαρμος δ' ἐν Ηβας γάμῳ, ‖ αἱ δὲ λῆς σάργοί τε [χαλκίδες τε καὶ τοιοῦτοι.] ὡς Διφόρους ἢ σοῦ σαργίνους ἐν τοῖσδε καλέγει, ‖ ὧν ἢ σαργῖνοι μελανουροί τε, καὶ [‖ φίλυραι] ταινίαι, λεπταὶ μὲν, ἀδέαι δὲ. ὁμοίως ἢ καὶ Δωρίων ἐν τῷ Περὶ ἰχθύων φησὶ, σαργίνους Διφὼ τοῦτ' αὐτοῦ καλῶν, ἓ χαλκίδας. ὁ ἢ σοφὸς Αρχέστρατος φησίν,

χ. περὶ ζώων μορίων,
χ. χαλκίδες τε καὶ τοιοῦτοι.

Ηνίκα δ' αὐ δύνοντος ἐν οὐρανῷ Ωρίωνος
Μήτηρ οἰνοφόρου βότρυος χαίτην ἀποβάλλει,
Τῆμος ἔχειν ὀπτὸν σαργὸν τυρῷ καλυκωπον,
Εὖ μεγέθη, θερμὸν, δριμεῖ δεδαιγμένον ὄξει.
Σκληρὸς γὰρ φύσει ἐσσὶν, ἅπασι δέ μοι θερέσθω
Τὸν σπερὸν τριῶδε τρόπῳ μεμνημένῳ ἰχθύν
‖ Τὸν δ' ἀγαθὸν μαλακόντε φύσει καὶ [πίονα σάρκα]

χ. πονόσαρκον

Αλσὶ μόνον λεπτοῖσι πάσας καὶ ἐλαίῳ ἀλείψας.
Τλῶ ἀρετὴν γὰρ ἔχει τέρψιος αὐτὸς ἐν αὐτῷ.

‖ ΣΑΛΠΗ. ‖ Επίχαρμος Ηβας γάμῳ, ‖ ὄνες φάγροι λάβρακές τε πίονες ‖ σκαρφάγροι σάλπαι βδελυγραὶ, ἀδέαι δ' ἐν τῷ ἦρει. Αριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζώων μορίων ἅπαξ πίκτειν φησὶν αὐτὴν τοῦ μετοπώρου. ἔπι ᾗ πολύγραμμος, καὶ ἐρυθρόγραμμος. ἔπι ᾗ κερχαρόδους καὶ μονύρης. λέγεσθαι δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ἁλιέων φησὶν ὡς καὶ κολιὰ τὴν θηρεύεται χαίρουσα τῷ χρώματι. Αρχέστρατος δέ φησιν,

Σαλπὴν ἢ κακὸν μὲν ἔγωγε
Ιχθῦν εἰς αἰεὶ κρίνω· βρῶτη ἢ μάλιστα
Εσὶ θερίζοντος σίτου· λάβε δ' ἐν Μιτυλήνῃ
Αὐτήν. Παγκράτης δ' ἐν Εργοις θαλασσίοις,
Σάλπαι τ' ἰσομήκεες ἰχθῦς,
‖ Ας τε βόας πορκῆες ‖ ἁλίζωνοι καλέουσιν.
‖ Οὕνεκα γαστέρι φῦκος ἀεὶ ἁλέγουσιν ὀδοῦσιν.

Εξὶ δὲ ποικίλος ὁ ἰχθῦς, ὅθεν καὶ τὸν Λοκρὸν ἢ Κολοφώνιον Μνασέαν σωζαξάμβων ἓ ποικιλοφορμίδα παίγνια. Διφὼ δὲ ποικίλον τῆς συναγωγῆς, Σάλπην οἱ συνήθεις πεθσηγόρουν. Νυμφόδωρος ἢ ὁ Συρακούσιος ἐν τῷ τῆς Ασίας περίπλῳ, Λεσβίαν φησὶ γυνέσθαι Σάλπην τὴν ἓ

τὴν τὰ Παίγνια σωθεῖσαν. Αλκιμ⊙ δ' ἐν τοῖς Σικελικοῖς ἐν Μεσσήνῃ φησὶ τῇ καθ' τὴν νῆσον Βότρυν ‖ γήν τινα εὑρετὴν τῶν ἁλιευτικῶν παιγνίων τοῖς πεπαιδευμένοις σάλπης. Αρχιππ⊙ ἐν Ιχθύσιν ἀρσενικῶς εἶπεν ὁ σάλπης. ἡ κῆρυξ μὲν ἡ βόαξ, σάλπης δ' ἐσάλπιγξ ἐπὶ ὀβολοὺς μισθὸν φέρων. γίνεται δ' ὅμοι⊙ ἰχθὺς ἐν τῇ Ερυθρᾷ θαλάττῃ, ὁ πεπαιδευμέν⊙ χρωματοὺς, ῥάβδους ἔχων δι' ὅλου τοῦ σώματ⊙ τεταμένας χρυσίζουσας, ὡς ἱστορεῖ Φίλων ἐν τῷ Μεταλλικῷ. ΣΥΝΟΔΟΝΤΕΣ, καὶ ΣΥΝΑΓΡΙΣ. καὶ τούτων Επίχαρμος μέμνηται, σιναγρίδας μαζούς τε σινόδοντας τε ἐρυθροποικίλους Νουμήν⊙ δ' Αλιευτικῷ διὰ τοῦ υ λέγων φησὶν,

Η λευκὴν σινόδοντα βύηκάς τε τριγκύς τε.

καὶ πάλιν,

Τοῖσί κε θηρήσαιτο φαγεῖν λελιημένῳ ἰχθῦν,
Ηὲ μέγαν σινόδοντα ἢ ἀρνευτὴν ἵππουρον.

Σινόδοντα δ' αὐτὸν λέγει διὰ τοῦ ἰῶτα Δωριεῖς. ἔπι δ' Αρχέστρατ⊙ ἐν τούτοις.

Αὐτὰρ τὸν σινόδοντα μὲν οὐ ζητεῖ παχὺν εἶναι
Εκ πορθμοῦ λαβεῖν πειρῶ καὶ τοῦτον ἑταῖρε.

ῌ. φάζω Ταῦτα δ' πάντα Κύρῳ [φάζων,] καὶ σοὶ σὲ Κλέασνε.

Αντιφάνης δ' ἐν Αρχεστράτῃ, Τίς δ' ἐγχέλυον ὢν φάγοι ἢ κρανίον Σινόδοντ⊙. ΣΑΥΡΟΣ. τοῦτον μνημονεύει Αλεξις ἐν Λεύκῃ. μάγειρ⊙ δ' ἐστὶν ὁ λέγων.

Επίασαι τὸν σαῦρον ὡς δεῖ σκευάσαι,
Αλλ' αὖ διδάσκης, ἐξελὼν τὰ βραγχία
Πλυνάς, περιτρίψας τὰς ἀκανθὰς τῷ κύκλῳ
Παράχυσον χρηστῶς διαπλύξας θ' ὅλον,
Τῷ σιλφίῳ μάσιζον οὕτω καὶ καλῶς,
Τυρῷ τε σάξον ἁλσί τ' ἠδ' ὀρεγανίῳ.

161 ΕΦιππ⊙ δ' ἐν Κύδωνι πολλῶν καὶ ἄλλων ἰχθύων καταλογον ποιούμεν⊙, καὶ τοῦ σαυροῦ μνημονεύει διὰ τούτων, θύννου τεμάχη, γλανίδ⊙, γαλεοῦ, ῥίνης, γόγγρου, [κεφαλῆς, πέρκης,] σαυρὸς, [φυκία, [φυκὶς, βέγκος, τρίγλη κόκκυξ, φάγρ⊙, μύλ⊙, λεβιὰς, σπάρ⊙, αἰολίας, θρίσσα, χελιδὼν, κίρις, τθυὶς, ψῆτται, δρακαινὶς, πολυπόδιον, σηπία, ὀρφὼς, κωβιὸς, ἀφύαι, βελόναι, κεστρεῖς. Μνησίμαχ⊙ δ' ἐν Ιπποτρόφῳ, τῶν καρχάρων νάρκη, βάτραχ⊙, πέρκη, σαῦρος, τρίχιας, συκὶς, βέγκ⊙. τρίγλη, κόκκυξ. ‖ ΣΚΕΠΙΝΟΣ. τούτου μνημονεύων Δωριέων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων καλεῖσθαι φησὶν αὐτὸν Απαγεινόν. ‖ ΣΚΙΑΙΝΑ. Επίχαρμ⊙ Ηβας γάμῳ, αἰολίαι πλῶτές τε κιωόγλωσσοί τε, ἐνίοις δὲ [καὶ σκιαδίδες.] Νουμήνι⊙ δὲ σκιάδεα αὐτὸν καλεῖ ἐν τούτοις.

ῌ. κέφαλ⊙, πέρκη, φυκία

ῌ. σκιαινίδες

Τοῖσί κε θηρήσαιο λαβεῖν λελιημένῳ ἰχθύν,
Ηὲ μέγαν σινόδοντα ἢ ἀρνευτὴν ἵππουρον,
Ηὲ φάγρον λοφιὸν ὅτε δ' ἀγρόμενον σκιαδῆα.

ΣΥΑΓΡΙΔΕΣ. τούτων μνημονεύει Επίχαρ-

A etiam vocatam fuisse inquit, quòd de variis iocis librum condidisset. Alcimus in Siculorum rebus, Messenæ, quod oppidum insulæ est, Botryn quendam extitisse tradit, inuentorem salium, & dicteriorum, qualia sunt quæ Salpæ tribuuntur. Archippus masculino genere dixit, σάλπης:

Præco Boax [a] *fuit, Salpes verò tuba cecinit:*
Obolorum septem mercede conductus.

Salpę similis in rubro mari piscis gignitur, quem Stromateum [b] vocãt, toto corpore lineis distentis virgatus, auri colorem nonnihil æmulantibus, vt narrat Philo in Metallico. SYNODONTES [c], & SYNAGRIS. Meminit horum sic Epicharmus:

Grandiores Synodontes, colorèque rubro variantes
Synagrides.

Numenius in Halieutico Synodontem cum υ, dixit:

Aut albam Synodontem, & Boacas, ac Trincos.

Idem rursum:

His escis venare, capere si piscem cupis,
Vel grandem Synodonta, vel subsultorum Hippurum.

Dorion autem σινόδοντα cum ι, effert, ac insuper Archestratus his verbis:

At Synodontem si pinguem esse cupis,
Illum, ô amice, ex freto [d] *vt habeas, adnitere.*
Hæc omnia Cyro mando, & tibi quoque Cleane.

Antiphanes in Archestrate:

Ecquis anguillam pusillam mandat? vel
Synodontidis caput? SAVROS [e]. Huius meminit Alexis in Leuce, coquum inducens hæc loquentem:

A. *Lacertus quo modo sit præparandus nostin?*
B. *Equidem noui, si docueris.* A. *Exemptis branchiis*
Primùm laua: deinde in orbem spinas circumcide,
Diffindito post rectè, & vbi dispescueris totum,
Rite ac probè lasere pulsato [f],
Caseóque, sale, ac origano farcito.

Ephippus in Cydone, alios quoque multos pisces enumerans, Lacerti his etiam verbis meminit:

Thynni salsa pulpamenta, Glanidis, Squali, Squatina, Conger, Cephalus, Perca, Lacertus, Phycia, Phycides, Brincus [g], *Mullus, Cucullus, Phagros, Myllus, Lebias, Sparus, Ælia, Thryssa, Hirundo, Squilla, Loligo, Passer, Dracenis, Polypodium, Sepia, Orphus, Gobius, Aphyæ, Acus, Cestræ.*

Mnesimachus in Hippotropho:

Cùm Carcharijs Torpedo, Rana, Perca,
Lacertus, Trichias, Phycis, Brinchus, Mullus, Cucullus.

SCEPINVS. Huius meminit Dorion libro De piscibus, & Attageinon [h] vocari scribit. VMBRA [i]. Epicharmus in Hebes nuptiis:

Aeoliæ, Flutæque, Cynoglossis & marinæ
Vmbræ [k].

Numenius piscem hunc σκιαδίαν sic appellat:

His venabere, capere piscem si cupis,
Aut magnum Synodontem, aut subsultorem Hippurum,
Aut sublimi ceruice [l] *Phagrum, & interdum gregatim* [m] *coëuntem Vmbram.*

SYAGRIDES. Meminit harum Epicharmus

mus in Hebes nuptiis, ac in Terra & mari.

SPHYRAENAE[a]. Has pleniùs nutrire quàm Congros inquit Hicesius, gustui tamen ingratas esse, orique insuaues, ac succum generare medioeriter laudabilem. Dorion: Sphyrænam quam Cestram nuncupant. Epicharmus in Musis Cestra nominata Sphyrænam non ampliùs memorat, tanquam eædem sint:

Chalcidas, Canes, Cestras, versicolorésque Percas.

Sophron in Mimis virilibus:

Cestræ Batin mandentes.

Speusippus libro secundo Similium, Acum, Sauridem, Cestram, vt valde similes, recenset. Attici vt plurimum Cestram Sphyrænam appellant, admodum rarò Sphytænæ vocabulo vtentes. Apud Strattin igitur, in Macedonibus, quodam Attico, tanquam nomen ignoraret, interrogante, ac dicente,

Quisnam Sphyræna piscis est?

Respondet alter,

Cestram vos Attici nuncupatis.

Antiphanes in EVthydico:

A. *Oppidoquam frequens hic Sphyræna est.*

B. *Atticè Cestram oportet dicere.*

Nicophon in Pandora:

Cestræ, ac lupi.

Epicharmus[b] in Hebes nuptiis:

Cestras, percásque varias.

SEPIA. Aristophanes in Danaïdibus:

Idque Sepias habentem, ac Polypos.

Vocis σηπία penultima acuto notatur accentu, vt & harum dictionum, αἰτία[c], παιδία, ταινία, οἰκία. Sepiam Aristoteles scribit octo pedes habere, ac inferiores duos ex iis, maximos: promuscides duas: & inter pedes ac promuscides os, & oculos: dentes[d] duos, alterum supra, alterum infra: in dorso testam: atramentum in Muti, quæ prope os iacet, & vesicæ figuram imitatur. Lata & læuis aluus est, bouis omaso[e] perquam similis. Pusillis pisciculis aluntur Sepiolæ, distentis suis promuscidibus, veluti lineis piscatoriis, illos venantes. Cùm sæuit tempestas, Sepiam aiunt prehensis minoribus saxis vtraque sua promuscide, velut anchora, stabilitam quiescere. Persequente piscatore suum atramentum effundit Sepia, antrorsum profugere se simulans. Aiunt quoque, fœminæ tridente percussæ ac captæ mares auxiliari, eam in auersum retrahentes: maribus autem captis in fugam fœminas se conijcere. Ad bimatum Sepiæ vita non producitur, veluti nec Polypi. Idem libro quinto De animalibus autor est, Sepias & Loligines coïre amplexas inter se corpora, adaptantesq; mutuo ex aduerso narem[f], & brachia. Ex mollibus, vêre, primæ omnium pariunt, omni tempore grauidæ: quindecim diebus vtero[g] gerunt. Post partum oua edita mas persequitur. & afflatu[h] pleniora, floridiora, solidioráque vt sint, præstat. Coniugatim inceduntmas quàm fœmina magis varius est, dorsóque nigrior. Epicharmus in Hebes nuptiis:

Polypi, Sepiæ, volucrésque Loligines. Adnotandum hoc quidem est Speusippi gratia, qui similes esse Loliginem ac Sepiam scripsit,

A μῶ ἐν Ηβας γάμῳ, καὶ ἐν γῇ, καὶ θαλάσσῃ. ‖ ΣΦΥΡΑΙΝΑΙ. ‖ Ταύτας φησὶν Ικέσιος τροφιμωτέρας εἶναι τῶν γόγγρων, ἀπειθεῖς ὂν [πρὸς γεῦσιν] καὶ ἀσώμους, ὄχυλοι δὲ μέσως. ὁ δὲ Δωρίων σφύραιναν φησὶν, ἣν καλοῦσι κέστραν. Ἐπίχαρμος δὲ ἐν Μούσαις, κέστραν ὀνομάσας, οὐκ ἔτι σφυραίνας ὀνομάζει, ὡς ταυτὸν οὔσας. χαλκίδας τε καὶ κυνὰς κέστρας τὲ B σέρκας τ' αἰόλας. καὶ Σώφρων ἐν Ανδρείοις, κέστραν βόπιν κάπτουσαν. Σπεύσιππος δὲ ἐν δευτέρῳ Ομοίων, ὡς θαλαττήσια σκιδῆ κέστραν, βελόνην, σαυρίδα. καὶ οἱ Αττικοὶ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὴν σφύραιναν καλοῦσι κέστραν, ἀπαιρέσεως δὲ τῆς σφυραίνης ὀνόματι ἐχρήσαντο. Στράττις γοῦν ἐν Μακεδόσιν ἐρομένου τινὸς Αττικοῦ, ὡς ἀγνοοῦντος τὸ ὄνομα καὶ λέγοντος,

Η σφύραινα δ' ἐστὶ τίς; φησὶν ὁ ἕτερος,

Κέστραν μὲν ὑμεῖς ὦ Αττικοὶ κικλήσκετε.

Ανιφάνης ἐν ΕΙθυδίκῳ, ἀστὺ συχνὴ σφύραινα κέστραν ἀττικιστὶ δὲ λέγειν. Νικοφῶν δ' ἐν Πανδώρᾳ, κέστραι δὲ λάβρακες. Επίχαρμος Ηβας γάμῳ κέστρας τε σέρκας τ' αἰόλας. ‖ ΣΗΠΙΑ. Αριστοφάνης Δαναΐσιν, καὶ ταῦτ' ἔχοντα σηπίας καὶ πολύπους· ὡς αἰτίας ἡ θαλαττήγουσα παροξυνέσθαι, ὡς φιλήμων ἰσορεῖ, ὁμοίως καὶ ταῦτα, ‖ παιδία, ταινία, οἰκία. Τὴν σηπίαν δὲ Αριστοτέλης φησὶ πόδας ἔχειν ὀκτὼ, ὧν οὗς ὑποκάτω δύο μεγίστους, περιβοσκίδας δύο, καὶ μεταξὺ αὐτῶν οὗς ὀφθαλμοὺς καὶ στόμα. ἔχει δὲ καὶ ὀδόντας δύο· τὸν μὲν ἄνω, τὸν δὲ κάτω. καὶ τὸ λεγόμενον ὄστρακον ἐν τῷ νώτῳ. ἐν δὲ τῇ μυτίδι ὁ θολός ἐστιν. αὕτη δὲ κεῖται παρ' αὐτὸ τὸ στόμα, κύστεως τρόπον ἐπέχουσα. ἔστι δὲ οἱ ἠιλία πλακώδη καὶ λεῖα, ὁμοία τῆς τῶν βοῶν ἰὼύστοις. τρέφονται δὴ μικραὶ σηπίαι τῆς λεπτοῖς ἰχθυδίοις ἐκτεινούσας τὰς περιβοσκίδας ὥσπερ ὁρμιάς, καὶ ταύτας θηρεύουσαι. λέγεται δὲ ὡς ὅταν ὁ χειμὼν γίνηται τῶν πετρῶν, ὥσπερ ἀγκύραις ταῖς περιβοσκίσι λαμβανόμεναι ὁρμοῦσι. διὸ καὶ μύη τὲ ἡ σηπία τὸν θολὸν ἀφίησι, καὶ ἐν αὐτῷ κρύπτεται, ἐμφήνασα φεύγειν εἰς τοὔμπροσθεν. λέγεται δὲ ὡς καὶ θηρευθείσης τῆς θηλείας τριόδοντι, οἱ ἄρρενες ἐπαρήγουσιν ἀπελθόντες αὐτοῦ. αὖ δὲ οἱ ἄρρενες ἁλῶσιν, αἱ θήλειαι φεύγουσιν. οὐ διεπίζει δ' ἡ σηπία, καθάπερ οὐδ' ὁ πολύπους ‖ ἐν δὲ [πέμπτῳ ζώων] αἱ σηπίαι φησὶ καὶ αἱ τευθίδες νέουσιν, ἅμα συμπεπλεγμέναι τὰ στόματα, καὶ τὰς πλεκτάνας ἐφαρμόττουσαι κατ' ἀντικρὺ ἀλλήλαις. ἐφαρμόττουσι δὲ καὶ τὸν μυελὸν. τῶν τε μαλακίων τίκτουσιν πρῶται τοῦ ἔαρος αἱ σηπίαι, καὶ οὐ κύουσι πᾶσαν ὥραν καὶ κύίσκονται πεντεκαίδεκα ἡμέρας. ὅταν δὲ τέκωσι, ‖ τὰ μὲν ὑπὸ ὁ ὄρρος πορεύεται καταφυσᾷ καὶ στιφρᾷ. βαδίζουσι δὲ κατὰ ζυγά. καὶ ἔστιν ὁ ἄρρην τῆς θηλείας ποικιλώτερός τε καὶ μελανώτερος τὸν νῶτον. Επίχαρμος δ' ἐν Ηβας γάμῳ φησὶν, ‖ πολύπες τε σηπίαι τὲ καὶ ‖ πολαιναὶ τευθίδες. Τοῦτο δὲ σημειωτέον πρὸς Σπεύσιππον, λέγοντα εἶναι ὁμοία σηπίαν καὶ τευθίδα.

CAP. XXI. χρὸς τὴν γεῦσιν

B μέσως

C

D

E

F

χρ. πέμπτῳ ζώων μορίων

Ἰπποκ

Ιπῶνακτος δ' ἐν τοῖς ἰάμβοις ἐπόν[ο]σηπίης ὑπόσφαγμα, οἱ ἐξηγησάμενοι ἀπέδωκαν τὸ τῆς σηπίας μέλαν· ἐπὶ δὲ τὸ ὑπόσφαγμα, ὡς Ερασίστρατος φησὶν ἐν Οψαρτυτικῷ, ὑπότριμμα. χρᾶται δ' οὕτως. ‖ ὑπόσφαγμα δ' εἶναι κρέασιν ὀπτοῖς ἐκ τοῦ αἵματος [τεταραγμένοις] μέλιτι, τυρῷ, ἁλὶ, κυμίνῳ, σιλφίῳ, [†ἐξ ἑφθοῖς.] καὶ Γλαῦκος δ' ὁ Λοκρὸς ἐν Οψαρτυτικῷ ἔτως χρᾶται, ὑπόσφαγμα δ' ‖ αἷμα ἑφθὸν καὶ [‖σίλψιον,] καὶ ἔψημα ἢ μέλι, ὄξος καὶ γάλα καὶ τύρος καὶ φύλλα δώδη ‖ τετριμμένα. ὁ δὲ πολυμαθέστατος Αρχέστρατος φησίν·

Σηπίαι δ' Αβδήροις τε Μαρωνείᾳ τ' ἐνὶ μέσῃ.

Αριστοφάνης Θεσμοφοριαζούσαις, ἰχθῦς ἐώνηται τις ἢ σηπίδιον. Καὶ ἐν Δαναΐσιν, Οσμύλια καὶ μαινίδια καὶ σηπίδια. Θεόπομπος Αφροδίτῃ, ‖ ἀλλ' ἐν[ε]γκε τὴν σηπίαν [τὴν διαλαβοῦσαν,] καὶ τοὐλυπόδιον. Περὶ δὲ ἑψήσεως σηπιδίων Αλεξις ἐν Πονήρᾳ φησὶ μάγειρον, ὧδε λέγοντα.

--σηπίαι πόσου;

Δραχμῆς μιᾶς τρεῖς. τὴν μὲν πλακοῦντας,
‖ Καὶ τὰ περύσια σωτεμοὺς ἑφθὰ ποεῖ.
Τόδ' ἄλλο σῶμα καθετεμὼν πολλοὺς κύβους
Σμήσας τε λεπτοῖς ἁλσὶ δειπνοιώτων ἅμα
Επὶ τὴν τήγανον [σίζων] ἐπεισιὼν φέρω.

ΤΡΙΓΛΗ. κίχλη. διὰ τοῦ η. τὰ γὰρ εἰς λα λήγοντα θηλυκὰ, ἕτερον αἰτεῖ λάμβδα, σκύλλα, Τελέσιλλα. ὅσα δὲ ὀπτωλοκλῶ ἔχει τοῦ γ εἰς η λήγει, τρώγλη, αἴγλη, ζεύγλη. τὸν δὲ ‖ τρίγλιν φησὶν Αριστοτέλης τρὶς πίκτειν ἔτους ‖ ἐν τέμνεσθαι μορίων ζώων, τεκμαιρεσθαι λέγων οὕτω ἁλιεῖς τοῦτο ἐκ τοῦ γόνου τρὶς φαινομένου τοῦ ἰνὸς τόπου. μήποτε οὖν ἐντεῦθεν ἐστὶ καὶ τὸ τῆς ὀνομασίας ὡς ἀμίαν, ὅτι οὐ καθ' μίαν φέρονται, ἀλλ' ἀγεληδόν. ‖ Σκάρος δὲ ἀπὸ τοῦ σκαίρειν, [καὶ σκαρεύς.] ἀφύαι δέ, ὡς αὖ ἀφυεῖς οὖσαι, τυτθίσκαι δυσφυεῖς. ἰύω, ἰυῶς ὁ ὀρμητικὸς καθ' ὅλου τοῦ κυνὸς ὀπτιλλῶ διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ τῆς κεφαλῆς ὀίστρου ἐξελαύνεσθαι. ‖ ἔστι δὲ καρχαρόδους ‖ σιαγελασικὸς, παντόσιτος· ἔλκει δὲ σαρκοφάγος. τὸ δὲ τρίτον τεκοῦσα ἄγονός ἐστι. γίνεσθαι γὰρ ἰνα σκωλήκια αὐτῇ ἐν τῇ ὑστέρᾳ, ἃ τὸν γόνον τὸν γινόμενον καταθίει. Απὸ δὲ τοῦ συμβεβηκότος Επίχαρμος ὀνομάζει αὐλὰς κυφὰς ἐν Ηβας γάμῳ, διὰ τούτων. ἄγε δὴ τρίγλας τὲ κυφὰς καχαρίστους βαιόνας. Σώφρων δὲ ἐν τοῖς Ανδρείοις τριγόλας ἰνὰς ἐν τύτοις ἐπονομάζει, τριγόλα ὀμφαλοτόμῳ καὶ τριγόλαν τὸν δίδιαῦον. [‖ Εν δὲ τῷ ὀπτραφομένῳ παιδὶ κάπροι. Φυξὶς φησὶ] τρίγλας ‖ μὴ πίονας. ‖ τριγόλαν δὲ ὀπαθίαν, καὶ ἐν τοῖς Γυναικείοις δὲ ἔφη, τρίγλαν ψεαθίαν. Διοκλῆς δὲ ἐν τοῖς πρὸς Κλείταρχον, σκληρόσαρκον εἶναί φησι τὸν τρίγλαν. Σπεύσιππος δὲ ἐμφερῆ φησὶν εἶναι κόκκυγα, χελιδόνα, τρίγλαν. ὅθεν [‖ Τύφων] φησὶν ἐν τοῖς περὶ ζώων τὸν τριγόλαν ἰνὰς οἴεσθαι κόκ-

χρ. τεταραγμένου, vel, τεταραγμένον

χρ. εἶναι ἢ ἐξ ἑφθοῖς.

χρ. τὴν δὲ βοῦσα

χρ. σίζον,

χρ. ἐν τῷ μορίων

χρ. καὶ καρὶς, οἷον σκαρίς.

162

χρ. ἐν δὲ τῷ ἀπογραφομένῳ Παιδικὰ, παιδικὰ ποιφύξις φησί.

χρ. Τύφων

A Hipponax in Iambis hypoſphagma a Sepiæ dixit. Interpretes atramentum exponunt. At Eraſiſtratus in Opſartytico, intritum eſſe vult, his verbis: Hypoſphagma fit è carnibus aſſis, vel elixis, ac ſanguine, cum ſale, caſeo, cumino, laſere. Glaucus verò Locrenſis in Opſartytico ſcribit, hypoſphagma parari ex elixo ſanguine, ſapa, laſere, melle, aceto, lacte, caſeo, & olerum foliis benè olentibus, conciſis. Archeſtratus plurimarum rerum cognitione inſtructus,

B *In Abderis Sepiæ, inquit, ac in media Maronëa.*

Ariſtophanes in Theſmophoriazuſis:

Emptus eſt piſcis aliquis, vel Sepiola?

Idem in Danaidibus:

Oſmylia, Maenidia, Sepiolæ.

Theopompus in Venere:

Sepiam, quæ & exiguum Polypum hunc interceſſit b, arrode.

Sepiolæ quo pacto elixandæ ſint, Alexis in Improba docet, inducto coquo hæc loquente,

C A. *Sepiæ quanti?* B. *vna drachma*
Tres. A. *harum brachia*
Et pinnas c accipe: diſſectáſque elixa:
Corpus reliquum in quadrata fruſta multa diſcinde;
Tuſo ſale perfrica; & cenare ſtatim ac inceperint,
Accedens, è ſtridente ſartagine nobis affer.

ΤΡΙΓΛΗ d. Τρίγλη, vt & κίχλη, cum η, ſcribitur. Nam quæ fœminina in λα terminantur, alterum λ poſtulant, vt σκύλλα, & τελεσίλλα: quibus autem interſeritur λ, ea in γ deſinunt, vt τρώγλη c, αἴγλη, ζεύγλη. Ariſtoteles libro quinto De animalibus ſcribit, Mullum anno ter parere: inde piſcatores coniectari, quòd locis quibuſdam ter eorum fœtus appareat. Fortaſſis ergo inde nomen inditum eſt, vt Amiis f, quòd ſigillatim non eant, ſed gregatim: Scaro & Scaridi, quòd ſaliat g, & palpitet: Aphyis, quòd ἀφυεῖς ſiue δυσφυεῖς ſint, id eſt, coïtu h non procreentur: Thynno i, quòd exoriente canicula ab aſilo percitus magno impetu huc illuc ruit. Gregalis Mullus eſt, dentibus ſerratis, totus punctis maculoſus, carniuorus. Annum tertium k cùm peragit, ſterileſcit, vermiculis quibuſdam in vtero genitis, qui conceptum fœtum abſumunt. Epicharmus in Hebes nuptiis ab eo quod natura illis accidit, gibbos vocat, his verbis:

Agedum, & gibbos Mullos, & ingratos Baonas.

Sophron in Mimis virilibus Trigolas l quoſdam piſces appellat his verbis:

Trigolam vmbilico m diſciſſo.

F ac rurſum:

Trigolam tranquillum n.

Idem in opere cui titulus eſt Puer;

Sparus, Phycis, Mullique pingues, & Trigolarum poſterior o pars.

Idem in Mimis miliebribus:

Barbatum Mullum.

Diocles libris ad Cleitarchum, Mulli carnem eſſe duram ſcribit. Speuſippus ſimiles eſſe tradit, Cucullum, Hirundinem, Mullum. Quamobrem in opere De animalibus Typhon inquit, Trigolam quorumdam opinione Cucullum

cullum esse, ob consimilem formam, & eandem partium posteriorum duritiem, quam innuit Sophron, cùm ait,

Mullos pingues, & Trigolarum posteriora.

Plato in Phaone:

Dedignatur Mullus, nec amat viriliat
Est enim Dianæ sacer, propterea que arrectum pudendum odit.

Nam Hercatæ [a] ob affinitatem nominis Mullus tribuitur. Trioditin enim, id est, Triuiam, & τρίγλην [b], Hecatem appellant, ac ei trigesimo cuiusque mensis die cœnam apponunt. Eadem ratione Citharum Apollini priuatim consecrant, Mercurio Boaca, Baccho Exocœtum [c], Veneri Phaleridem, quod in Auibus inquit Aristophanes, vocis Phalli [d] significatu id ostendente: quem Passerem vocant, Neptuno quidam, ac maris fœturam, quam nonnulli Aphyam [e], alij Aphyen nuncupant, Aphron alij, Veneri quoque, vt aiunt, charissimam, quòd ipsa è mari nata sit. Apollodorus libro De diis, Hecatæ sacrificari Triglam inquit, ob nominis congruentiam, quia triformis dea sit. Melanthius libro De mysteriis Eleusiniis, ei Triglam ac Menida scribit immolari, quoniam etiam marina est Hecate. Hegesander Delphus in Dianæ festis ac sacris Mullum offerri ideo scribit, quòd illum existiment venenatum & mortiferum leporem marinum strenuè persequi, ac conficere. Quamobrem cùm salutis hominum caussa id faciat, Venatrici deæ venator Mullus dicatur. Barbatum Sophron appellat, quia suauiores cæteris Mulli sint, quibus propendet barba. Athenis Trigla locus est in quo visitur Hecates Triglanthinæ statua. Itaque Cariclides in Catena, (ex indice scriptorum) ait:

O hera regináque Hecate, triuiorum præses,
Triformis, triplici facie spectabilis, quæ Mullis propitiaris.

Vinum in quo suffocatus Mullus fuerit, si vir bibat, ad venerem impotens erit: si mulier, non concipiet, vt refert Terpsicles libro De venereis. Archestratus multiplici rerum historia celebris [f], laudatis iam Mullis ad Teichiuntem [g] agri Milesij captis, inquit:

In Thaso Mullum si obsonaberis: eo nusquam
Deteriorem accipies.

ac rursum:

Erythris littoralis bonus capitur.

Cratinus in Trophonio:

Nec iam licet Æxonios [h] colore rubentes
Comesse Mullos, nec Pastinacam, nec atrum Melanurum.

Nausicrates comicus in Nauiculatoribus, AExonicos Mullos sic commendat:

A. *Cum ipsis sunt natura elegantes*
Colore flaui, quos fluctus Æxonicus
Omnium [i] optimos educat illis in locis,
Quibus Luciferã adorãt, & venerãtur virginem,
Ad cœnam mittunt nauiæ cùm munera.
B. *Mullos dicis.*

TAENIAE. Harum sic meminit Epicharmus:

Plurimum dilectæ Tæniæ, igne pauco egentes,
Suaui gustu, tenues.

Mythæcus in Opsartytico Tæniam cùm exẽteraueris, & caput amputaueris, abluito, in frusta diuidito: cascúmque postea & oleum affundito.

A κυγα εἶναι, διά τε τὸ ἐμφερὲς καὶ τὴν τῶν ὀπισθίων ξηρότητα, ἣν σεσημείωται ὁ Σώφρων, λέγων, τρίγλας γε πίονας, τριγόλαν δ' ὀπισθίαν. Πλάτων δ' ἐν Φάωνι φησὶν, ...

Τρίγλη δ' οὐκ ἐθέλειν εὕρων ἐπιήρανος εἶναι.

Παρθένου Αρτέμιδος γὰρ ἔφυ, καὶ στύματα μισεῖ. τῇ δὲ Εκάτῃ ἀποδίδοται ἡ τρίγλη, διὰ τὴν τῆς ὀνομασίας κοινότητα. [‖τριοδίτης] γὰρ, καὶ ‖τρίγλινος, καὶ τῶν τριακάσι δὲ αὐτῇ τὰ δεῖπνα φέρουσι. Κατὰ τὸ παραπλήσιον δ' ‖ οἰκειοῦσιν Απόλλωνι μὲν κίθαρον, Ερμῇ δὲ βόακα, [Διονύσῳ δὲ ‖κυττὸν,] καὶ Αφροδίτῃ φαλαρίδα, ὡς Αριστοφάνης ἐν Ορνισι κατὰ συνέμφασιν τοῦ φαλλοῦ. ‖ καὶ τὴν νῆτταν δὲ καλουμένην, Ποσειδῶνι τινὲς οἰκειοῦσι. καὶ τὴν θαλάττιον γόνον, ὃν ἡμεῖς μὲν ἀφύην, ἄλλοι δὲ ἀφρύην ὀνομάζουσιν, οἱ δὲ ἀφρόν. προσφιλέστατον δ' εἶναι καὶ τοῦτον Αφροδίτῃ, διὰ τὸ καὶ αὐτὴν ἐξ ἀφροῦ γεννηθῆναι. Απολλόδωρος δὲ ἐν τοῖς περὶ θεῶν, τῇ Εκάτῃ φησὶ θύεσθαι τρίγλην διὰ τὴν τοῦ ὀνόματος οἰκειότητα. τρίμορφος γὰρ ἡ θεός. Μελάνθιος δ' ἐν τῷ Περὶ τῶν ἐν Ελευσῖνι μυστηρίων, ‖ καὶ τρίγλην καὶ μαινίδα, ὅτι καὶ θαλάττιος ἡ Εκάτη. Ηγήσανδρος δὲ ὁ Δελφὸς τρίγλην παραφέρεσθαι ἐν τοῖς Αρτεμισίοις, διὰ τὸ δοκεῖν οὗτος θαλαττίους λαγὼς θανασίμους ὄντας θηρεύειν ἐπιμελῶς, καὶ καταναλίσκειν. διόπερ ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἀνθρώπων τοῦτο ποιοῦσα, τῇ κυνηγετικῇ θεῷ ἡ κυνηγέτις ἀνάκειται. γενεᾶτιν δ' ἔφη τὴν τρίγλην Σώφρων, ἐπεὶ αἱ τὸ γένειον ἔχουσαι ἡδίονές εἰσι μᾶλλον τῶν ἄλλων. Αθήνησι δὲ καὶ τόπος τις Τρίγλα καλεῖται, καὶ αὐτόθι ἐστὶν ἀνάθημα τῇ Εκάτῃ ‖ Τριγλανθίνῃ. διὸ καὶ Χαρικλείδης ἐν Αλύσει φησὶν, δέσποιν' Εκάτη τριοδίτι, τρίμορφε, τριπρόσωπε, τρίγλας κηλευμένη. [ἐὰν δ' ἐνυποπνιγῇ τρίγλη] ζῶσα ἐν οἴνῳ, καὶ τοῦτο ἀνὴρ πίῃ, ἀφροδισιάζειν, οὐ δυνήσεται, ὡς Τερψικλῆς ἱστορεῖ ἐν τῷ Περὶ Αφροδισίων· κἂν γυνὴ δὲ πίῃ τοῦ αὐτοῦ οἴνου, οὐ κυίσκεται. ὁμοίως δὲ οὐδὲ ὄρνις. ‖ ὁ δὲ πολυίστωρ Αρχέστρατος ἐπαινέσας τὰς κατὰ Τειχιοῦντα τῆς Μιλησίας τρίγλας ἑξῆς φησί.

Κἂν Θάσῳ ὀψώνει τρίγλην κοὐ χείρονα λήψῃ.
Ταύτης εἰν Ερυθραῖς ἀγαθὴ θηρεύεται ‖ αἰγιαλῖτις. ‖Κρατῖνος δ' ἐν Τροφωνίῳ φησὶν, ‖ οὐδ' Αἰξωνίδα ἐρυθρόχρων ἐσθίειν, ‖ εἶτι τρίγλην [οὐδὲ τρύγονος οὐ † δεινούφην μελανούρου.] Ναυσικράτης δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐπαινεῖ τὰς Αἰξωνικὰς τρίγλας ἐν Ναυκλήροις, λέγων οὕτως,

Μετ' αὐτῶν δ' εἰσὶν ἐκπρεπεῖς φύσιν
Αἰξανθοχρῶτες [ἃς κλύδων Εξωνικὸς]
‖Πασῶν ἀρίστας [‖ἐν τόποις] παιδεύεται.
Αἷς καὶ θεὰν τιμῶσι φωσφόρον κόρην
Δείπνων, ὅταν πέμπωσι δῶρα ναυτίλοι.
Τρίγλας λέγεις.

ΤΑΙΝΙΑΙ. Καὶ τούτων Επίχαρμος μέμνηται, καὶ φίνταται ταινίαι λεπταὶ μὲν, ἀδεῖαι δὲ κωλίγου πυρός. Μύθαικος δ' ἐν Οψαρτυτικῷ ταινίαν φησὶν ἐκκοιλίξας τὰν κεφαλὰν ἀποταμὼν ἀποπλύνας καὶ ταμὼν τεμάχεα κατάχει τυρὸν καὶ ἔλαιον.

γρ. τριοδῖτις

γρ. Διονύσῳ δὲ κίτταν.

γρ. ἐὰν δ' ἐναποπνιγῇ τρ.

γρ. οὐδὲ τρυγόνος, οὐδὲ δεινοῦ φυὴν μελ.

γρ. ἃς κλύδων Αἰξωνικὸς

γρ. ἐν τρόποις

πλεῖσται δὲ γίνονται καὶ κάλλισται κατὰ τὸν πρὸς τῇ Αλεξανδρείᾳ Κάνωπον, καὶ ἐν Σελευκείᾳ τῇ πρὸς Αντιοχείᾳ. ‖ ὅταν δ' ΕΥπολις [ἐν ‖ Προσπαλτίοις] λέγῃ, ‖ μήτηρ τίς αὐτῷ, Θράττα ταινιόπωλις, τὴν ἐπὶ τῶν ὑφασμάτων λέγει καὶ τῶν ζωνῶν, αἷς αἱ γυναῖκες περιδέονται. ΤΡΑΧΟΥΡΟΙ. τούτων ὡς ξηροτέρων μέμνηται Διοκλῆς. Νουμήνιος δ' ἐν Αλιευτικῷ φησὶν

[‖ Ακονίας κιγκάλους τε καὶ ἀλλοπίην τράχουρον.]

ΤΑΥΛΩΠΙΑΣ. περὶ τούτου Αρχέστρατος ἱστορεῖ.

Καὶ [νεασοῦ μεγάλου ‖ ταυλωπία] ἐν θέρει ὠνοῦ,
[Κρανίον ὅταν Φαέθων] πυμάτην ἀψῖδα διφρεύῃ.
Καὶ παράθες θερμὸν ταχέως καὶ τρίμμα μετ' (αὐτοῦ.
Οπτα δ' ἀμφ' ὀβελίσκον ἑλὼν ὑπογάστριον αὐτοῦ.

ΤΕΥΘΙΣ. Αριστοτέλης εἶναί φησι καὶ ταύτην τῶν συναγελαζομένων. ἔχειν τε τὰ πλεῖστα τῆς σηπίας, τὸν τῶν ποδῶν ἀριθμὸν, τὰς προβοσκίδας. τῶν δὲ ταύτης ποδῶν οἱ μὲν κάτω μικροί εἰσι, οἱ δ' ἄνω μείζους, καὶ τῶν προβοσκίδων ἡ δεξιὰ παχυτέρα, καὶ τὸ ὅλον σωμάτιον τρυφερὸν καὶ ὑπομηκέστερον. ἔχει δὲ καὶ θολὸν ἐν τῇ μύτει οὐ μέλανα, ἀλλ' ὠχρόν· καὶ τὸ ὄστρακον μικρὸν λίαν καὶ χονδρῶδες. ΤΕΥΘΟΣ. ὁ δὲ τεῦθος μόνῳ ταύτης διαφέρει τῷ μεγέθει. γίνεται δὲ καὶ τριῶν σπιθαμῶν. τὸ δὲ χρῶμα ἐστὶν ὑπέρυθρος, καὶ τῶν ὀδόντων τὸν μὲν κάτω ἐλάττονα ἔχει, τὸν δὲ ἄνω μείζονα. ἄμφω δὲ μέλανας καὶ ὁμοίους ῥύγχει ἱέρακος. ἀναπτυχθεὶς δὲ κοιλίαν ἔχει ὁμοίαν τῶν ὑείαις. ‖ Εν δὲ πέμπτῳ [ζώων,] βραχύβια φησὶν εἶναι τὸν τεῦθον καὶ τὴν σηπίαν. Αρχέστρατος δὲ ὁ πᾶσαν γῆν καὶ θάλασσαν διὰ γαστριμαργίαν περιελθὼν καὶ πλεύσας, φησὶ,

‖ Τευθίδας ἐν ‖ Δίῳ τῷ Πιερικῷ παρὰ ‖ χεῦμα
‖ Βαφύρα καὶ ἐν Αμβρακίᾳ παμπληθεὰς ὄψει.

Αλεξις δ' ἐν Ερετρικῷ τάδε ποιεῖ λέγοντα μάγειρον,

‖ Τευθίδες, πίνναι, βατίς, [δῆμος, ἀφύαι.]
Κρεάδι' ἐντερίδι' ἀλλὰ τὰς μὲν τευθίδας
Τὰ πτερύγι' αὐτῶν συντεμὼν [‖ στεατίον] μικρὸν παραμίξας [περιπάσας
Ηδύσμασι] λεπτοῖς χλωροῖς ἀνθύλευσα.

‖ Καὶ πέμμα δέ τι τευθίδα ὀνομάζειν, Ιατροκλέα ἐν Αρτοποιϊκῷ φησὶ Πάμφιλος. ‖ ΥΕΣ. Επίχαρμος ἐν Ηβας γάμῳ, ἢν δ' ὑαινίδες βούγλωσσοί τε καὶ κίθαρος ἐνῆς. λέγει δέ τινας καὶ ὕας διὰ τούτων, χαλκίδες τε ὕες τε ἱέρακές τε χ' ὡ πιὼν κύων. εἰ μὴ ἄρα οὗτοι οἱ αὐτοί εἰσι τῷ κάπρῳ. Νουμήνιος δ' ἐν τῷ Αλιευτικῷ ἄντικρυς ὕαινάν τινα καταριθμεῖται ἐν τούτοις,

Κανθαρίδα προφανεῖσαν ὕαινάν τε τρίγλην τε.

Καὶ Διονύσιος ἐν Οψαρτυτικῷ τῆς ὑαίνης μνημονεύει. Αρχέστρατος δ' ὁ ὀψοδαίδαλος.

Εν δ' Αἰνῷ καὶ τῷ Πόντῳ τὴν ὦν ἀγόραζε,
Ην καλέουσι τινὲς θνητῶν ‖ ψαμμῖτιν ὀρυκτὴν,
Τούτου τὴν κεφαλὴν ἕψει μηδὲν προσενεγκὼν
Ηδυσμ', ἀλλ' ἐς μοῦνον ὕδωρ ἐνθεὶς, θαμὰ κινῶν,
Υσσωπον παράθες τρίψας, καὶ ἄλλο τι χρήζῃς

Ca. XXII.
γρ. ἐν Προσπαλτίοις
γρ. Αἰολίας κίχλας τε, καὶ ἔλλοπας, ἠδὲ τραχούροις.
γρ. νεαροῦ μεγάλου τ' αὐλωπία
γρ. Κρανὸν, ὅταν Φ.
γρ. μορίων
γρ. δῆμος ἀφυῶν
163
γρ. στεατίου
γρ. περιπάσας ἡδύσματα,

A Tæniæ plurimæ sunt ac pulcherrimæ ad Canopum vicinum Alexandriæ, & in Seleucia prope Antiochiam. Cùm autem EVpolis in Nouis [a] dixit:

E Thracia mater ipsi fuit, quæ vendebat tænias.

textus, ac cinctus, significat, quibus præcinguntur mulieres. TRACHVRI. Hos Diocles memorat, & inter sicciores pisces reponit. Numenius in Halieutico:

Aconiæ, [b] *Cincali, & varius Trachurus* [c].

B TAVLOPIAS [d]. De hoc Archestratus narrat:

Magni recentisque Taulopiæ æstate mercare
Caput, cùm ad supremum cœli ambitum Phaëthon [e] *currum aget,*
Celeritérque appone calidum, cum intrito,
Detracto abdomine [f], *in veru assatum.*

LOLIGO. [g] Aristoteles, ex piscibus esse tradit qui simul congregantur, haberéque plurima Sepiæ similia, eundem pedum numerum, ac promuscidas, & è pedibus, inferiores quidem, paruos, superiores, maiores, promuscidem dextram, crassiorem, corpusculum totum molliusculum, & oblongum: in vesica humorem contineri, pallidum, nō atrum [h]: exigua valde testa, & cartilaginea. TEVTHVS [i] à Teuthide magnitudine sola discrepat: ad tres vsque dodrantes is adolescit, colore subruber. E dentibus, inferior minor est, superior maior, ambo verò nigri, & accipitris rostro similes. Dissecti patefactique venter suillo [k] similis est. Idem libro quinto De animalibus Teuthi ac Sepiæ vitam esse breuem asserit. Archestratus, qui gulæ caussa terram maréque peragrauit, & nauigio circumiit, de Teuthide hoc scripsit,

Teuthidas in Dio [l], *& ad Euripum sita Pyrrha,*
Et in Ambracia tincturis [m] *nobili permultas videbis.*

Alexis in Eretrico hæc loquentem coquum inducit:

Teuthides, Pinnæ, Batis, Aphyarum natio:
Carnis, & interaneorum frustula: Teuthidas
Concisis earum alis, adipis admixto paululo, insperso sale,
Scitamentis ex olere viridi, minutim tuso, farctas condiui.

SVES. Υες [n]. Epicharmus in Hebes nuptiis:

Adfuerunt Hyænides [o], *Soleæ, ac Citharus.*

Idem etiam ὕες dixit his verbis:

ὕες, Chalcides, Milui, ac pinguis Canis:

nisi forte ὕες iidem sint cum Caprisco. Numenius in Halieutico manifestè Hyænam quandam recenset, hoc versu:

Cantharidem [p] *prius visam, Hyænámque, ac Mullum.*

Dionysius in Opsartytico Hyænæ facit mentionem: Archestratus Opsodædalus: [q]

In Æno ac Ponto Hyænam eme
Quam mortalium quidam vocant Arenæ suffossorem piscem,
Huius caput elixa, nihilque [r] *adijce condimenti*
Præter affusam solam aquam: frequenter commoue,
Deinde hyssopum tritum adde: acre verò si aliud quidpiam

Desideres,

Desideres, intinge aceto: & mandendo sic festina,
Vt præ deglutiendi studio ac celeritate teipsum strangules:
Eius vero cervicem,[a] *ac inguli vicinã aliam partem, assa.*

Numenius in Halieutico Psammathidem[b] fortasse Suem vocat, cùm ait:

Aliàs Carchariam, aliàs impetu ruentem Psammathidem.

HYCCAS. Hyccam sacrum piscem in Hymnis Callimachus sic appellat:

Diuinus ac sacer Hyccas.

Numenius in Halieutico:

Vel Sparum, vel Hyccas gregatiles, vel Phagrum,
Ad saxa captum[c].

Timæus libro decimotertio historiarum, cùm de Hyccaro[d] Siciliæ oppidulo verba facit, sic appellatum refert, quia in eum locum primi homines qui venerunt, pisces vocatos Hyccas cùm illic reperissent, prægnantes, eo augurio & omine, agrum Hyccarum nominauerint. Zenodotus scribit Erythrinum Hyccam a Cyrenæis vocari. Hermippus Smyrnæus suis commentariis in Hipponactem, Hyccam esse Iulidem antumat: eamq; vix capi tradit. Quamobrem Philetas dixit:

Nec Hyccas, vltimus[e] *piscis, effugit.*

PHAGRVS. Speusippus libro secundo Similium, Hepatum, Erythrinum, Phagrum similes esse scribit. Meminit eius Numenius in versibus antea citatis. Aristoteles eum scribit esse carniuorum, solitarium[f], corde triangulo, vigere[g] vêre. Epicharmus in Hebes nuptiis:

Acus, Phagrique, ac Lupi.

Meminit & Phagri in Thuriopersis Metagenes. Ameipsias in Barba:

Orphus, cartilagineis[h]*, Phagris cibus eris.*

Hicesius scribit Phagrum, Chromin, Anthiam, Acarnanem, Orphum, Synodontin, Synagridem genere similes esse, nempe dulces,[i] subadstringentes[k], multum alere, &, vt par est ad proportionem excerni difficile. Carnosi ex iis, magis terrestres, & quibus minùs est pinguedinis, largiùs nutriunt. Archestratus inquit, exoriente Syrio edendum esse Phagrum:

In Delo, Eretriáque, ad maris littora bene portuosa:
Caput eius solum eme, ac posteriora[l]*,*
Reliqua pisces huius ne domum feras:

Strattis in Limnomeda:

Aluidè multos & magnos Phagros vorauit.

Idem in Philoctete.

Deinde in macellum profecti adulios obsonantur
Magnósque Phagros, & tenerarum
Copaidum[m] *salsa frusta, è rotundis lateribus.*

Est & lapidis genus Phagros. Cretenses enim cotem Phagron vocant, vt inquit Simmias.

CHANNAE. Epicharmus in Hebes nuptiis:

Ac multum hiantes Channas, vario ventre Cestras, Asellos:

Numenius in Halieutico:

Channas, Colias, & fuscum Coracinum.

Dorion quoque libro De piscibus hanc commemorat: Aristoteles libro περὶ ἰχθύων, atram è rubro esse tradit, ac Pœcilogrammon, quòd atris lineis varia sit:

A Δημύδεις ὄξῳ κατ' ἐμβάπθυε κ' ἐσείγου
ΟΥτως ὡς ἂν ἵγεσθαι ἐπὶ σπεδῆς καταπίνων.
Τὼ λοφιὰν δ' ὀπιθεν αὐτῆς καὶ ζάλλα ζὰ πλεῖστα.

Μή ποτ' οὖν καὶ ὁ Νουμήν. ἐν τῷ Αλιευτικῷ τὼ ὦ ψαμαθίδα καλεῖ παν λέγει,

Αλλοτε καρχαρίαν, ὁτὲ δ' ῥοθιον ψαμαθίδα.

ΥΚΚΑΣ. Τὸν ὕκκον Καλλίμαχος ἐν Διηγράμμασιν ἱερὸν ἰχθὺν καλεῖ διὰ τοῦτο, Θεὸς δὲ οἱ ἱερὸς ὕκκης. Νουμήνιος δ' ἐν Αλιευτικῷ,

B Η παρον ἡ ὕκκας ἀγεληδὸς, ἢ ὅπι φάγρον
Πετρῃ ἀλωόμενον.

Τίμαιος δ' ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν περὶ τοῦ Σικελικοῦ πολυχνίου (λέγω δὲ τῶν Υκκάρων) διαλεγόμενος, περὶ σαγορὰ θεῖναί φησι τὸ πολύχνιον διὰ τὸ οὖν πρώτους τῶν ἀνθρώπων ἐλθόντας ὅπι τὸν τόπον, ‖ ἰχθῦς ὁρᾶν οὖν καλουμένους ὕκκας καὶ τούτους ἐγκύους, ὅθ' οὓς οἰωνισαμένους Υκκάρον ὀνομάσαι τὸ χωρίον. Ζηνόδοτος δὲ φησι Κυρηναίους τὸν ὕκκον καλεῖν ἐρυθρῖνον. Ερμιππος δ' ὁ Σμυρναῖος ἐν τοῖς περὶ Ιππώνακτος ὕκκον ἀκοῦσι τῶν ἰουλίδα. εἶναι δ' αὐτὸν δυσθήρατον. διὸ καὶ Φιλήτας φησίν, οὐδ' ὕκκη ἰχθὺς ἔκφατος ἐξέφυγε.

ΦΑΓΡΟΣ. Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ Ομοιων πρὸς τὰ λήπια φησὶν εἶναι φάγρον, ἐρυθρῖνον, ἥπατον. ἐμνημόνευσε δ' αὐτοῦ & Νουμήνιος ἐν τοῖς περὶ ειμένοις. Αριστοτέλης δὲ σαρκοφάγον εἶναι φησὶν αὐτὸν καὶ μονήρη, καρδίαν τε ἔχειν τριγωνον, ἀκμάζειν τε ἐαρ. Επίχαρμος δ' ἐν Ηβας γάμῳ φησὶν, [λόνες] Φάγροι τε καὶ λαιτρεφακες. Μνημονεύει D ὧν ἀόνες
αὐτῶν καὶ Μεταγένης ἐν Θουριοπέρσαις. Αμειψίας δ' ἐν Κόννῳ, ὀρφοῖς, σελαχίοις τε καὶ φάγροις ἔση βορά. Ικέσιος δε φησι φάγροι καὶ χρόμης καὶ ἀνθίας καὶ ‖ ἀκαρνᾶνες καὶ ὀρφοὶ καὶ συνόδοντες καὶ συναγρίδες, τῷ μὲν ἥδει τοῖς ἀλλαντώδεσι τὰ ἄρχουσι γλυκεῖς τε ὄντες καὶ ἡδέως φθειρόμενοι & τρόφιμοι) καὶ τὰ λόγου ὄντα εὐδυσκρίτως. τροφιμώτεροι δ' αὐτῶν οἱ σαρκώδεις καὶ γεωδέστεροι, ἐλάττονα τε πιμελὴν ἔχοντες. Αρχέστρατος δε φησι, Σειρίου ἀνατέλλοντος δεῖν τὸν φάγρον ἐσθίειν,

E Δήλῳ τ' Ειρετρίᾳ τε κατ' εὐλιμένους ἄλσος οἴκους.

Τὸν κεφαλὸν δ' αὖθ' μόνον ὠνεῖσθαι μετ' ἐκείνης
Οτρεῖον. τὰ δ' ἄλλα δόμον μήδ' αὖ ἐσενέγκης.

μνημονεύει δὲ φάγρου καὶ Στράτις ἐν Λιμνομέδᾳ. πολλοὺς δὴ μεγάλους τε φάγρους ἐγκάψας. καὶ ἐν Φιλοκτήτῃ, κατ' εἰς ἀγορὰν ἐλθόντες ἀδρὰς ὀψωνοῦσι μεγάλας τε φάγρους & Κωπαΐδων ἀσπάλων τεμάχη τροχηλιπλεύρων. Εστι δ' καὶ ἰχθὺς λίθου φάγρος. ἡ δὲ ἀκανθη κατὰ Κρῆτας φάγρος, ὡς φησι Σιμμίας. Χαννας. Επίχαρμος ἐν Ηβας γάμῳ, μεγαλοχάσμονάς τε ‖ χαννας σκιραπελογάστορας ὄνους. Νεμήν. ἐν Αλιευτικῷ, Χαίνους τὲ σελίας τε καὶ σιννυχίαν πίτυον. Μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. Αριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ ζώων ποικιλέρυθρον μελαιναν αὐτὴν ὀνομάζει, καὶ ποικιλόγραμμον διὰ τὸ μελαίναις γραμμαῖς πεποικίλθαι.

CAP. XXIII.

CAP. XXIV.

ΧΡΟΜΙΣ. καὶ τότε μνημονεύει Ἐπίχαρμος λέγων, καὶ σκιφίας χρομίδας τε ὃς ἐν τῷ ἦρι καλεῖται Ἀνάνιον ἰχθύων πάντων ἄριστος. Νουμήνιος δ' ἐν Ἁλιευτικῷ.

Τὴν κάλλιχθυν ἢ χρόμιν, ἄλλος δ' ὀρφόν.

Καὶ Ἀρχέστρατος,

‖ Τὸν Χρόμιν ἐν Πέλλῃ λήψῃ μέγαν, (ἔστι δὲ πίων
Ἀν θέρος, ἢ καὶ ἐν Ἀμβρακίᾳ.) ‖ ΧΡΥΣΟΦΡΥΣ.

‖ Ἀρχίππος ἐν Ἰχθύσιν, ἱερὸς Ἀφροδίτης χρύσοφρυς Κυθηρείας. τοὺς δ' ἰχθῦς τούτους φησὶν Ἱκέσιος, καὶ τῇ γλυκύτητι καὶ τῇ ἁλμυρίδι διαμένειν πάντων εἶναι ἀρίστους. εἰσὶ δὲ καὶ τροφιμώτατοι. πίνουσι δὲ ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ὁμοίως τοῖς κεστρεῦσιν, οὗ καὶ ποταμοὶ ῥέουσιν. μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Μούσαις, καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. Εὔπολις δ' ἐν Κόλαξι φησὶν δραχμῶν ἑκατὸν ἰχθῦς ἐωνημένους, μόνον ὀπτὸν λαβεῖν κρύσοφρυς δώδεκα. ὁ δὲ σοφὸς Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς Ὑποθήκαις λέγει,

‖ Χρύσοφρυν ἐξ Ἐφέσου τὸν πίονα μὴ παραλίπῃς,
Ὃν κεῖνοι καλέουσιν ἰωνίσκον. λαβὲ δ' αὐτόν,
Θρέμμα Σεληνοειδῶς σεμνοῦ, πλυνὸν δέ νιν ὀρθῶς,
Εἶθ' ὅλον ὀπτήσας παράθες· κἂν ᾖ δεκάπηχυς.

‖ ΧΑΛΚΙΔΕΣ. καὶ τὰ ὅμοια θέλουσαι, τριχίδες, ἐρίπμοι Ἱκέσιος φησὶν, αἱ λεγόμεναι χαλκίδες καὶ οἱ τράγοι, καὶ αἱ ῥαφίδες καὶ θέλουσαι, ἀκυρώδεις καὶ ἀλιπεῖς, καὶ ἄχυλοι. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ, χαλκίδες θ' ὗές τε ἱέρακές τε κ' ὠπίων κύων. Δωρίων δὲ χαλκιδικὰς αὐτὰς ὀνομάζει. Νουμήνιος δέ φησι,

Σὺ δ' αὖ καὶ χαλκίδ' ἐκείνῃ,
[Ἄττως αὖ πείραιο] καὶ ὀλίγῳ μαινίδα.

Διαφέρει δὲ τῆς χαλκίδος ὁ χαλκεύς, ὃν μνημονεύει Ἡρακλείδης ἐν Ὀψαρτυτικῷ, καὶ Εὐθυδημος ἐν τῷ περὶ Τειχῶν, λέγων αὐτὸν γίνεσθαι ἐν τῇ Κυζικηνῶν χώρᾳ περιφερῆ τε εἶναι καὶ κυκλοτερῆ. ‖ ΘΡΙΣΣΩΝ δὲ μέμνηται Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων καὶ ἰχθύων, ἐν τέταρσι. μόνιμα θέλουσα ἐγκρασίχολος μεμβρᾶς, κορακῖνος, ἐρυθρῖνος, τριχίς. ‖ ΤΡΙΧΙΔΩΝ δὲ Εὔπολις ἐν Κόλαξιν,

Ἐκεῖνος ὡς φαῦλος ὃς ὀπτὸν βίου,
Πρὸς δὲ πολέμῳ μὴ τριχίδας ὠψώνησ' ἅπαξ,
‖ Ὅτε τὰν Σάμῳ δ' ὠνοῦ ‖ ἡμιωβολίου πρέα.

Ἀριστοφάνης ἐν Ἱππεῦσι, αἱ τριχίδες εἰ γένοιντο ἑκατὸν τοῦ βολοῦ. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων, καὶ τὰς ποταμίας μέμνηται θέλουσης, καὶ τὴν τριχίδα τερίχιαν ὀνομάζει. ‖ Νικοχάρης ‖ Λημνίαις, τριχιάδας ἢ [καὶ τὰς πεμμάδας τὰς θυννίδας] ἔλεγον.

Πλάτων Εὐρώπῃ ‖ ἁλιεύοντα τοτ' αὐτὴν [εἶδον Ἀνθράκμη] μετὰ πεμμάδων, κἄπειτ' ἀφῆκεν ὀπτὸν ὠνοῦ δ' ἔφαξ. ὁμοίως δὲ καὶ Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων μορίων. ἐν ᾗ τῷ ὀπτοχαροπῷ ζωικῷ τριχίδα τὸ λεγόμενον, ὅτι ἥδεται ὀρχήσει καὶ ᾠδῇ, καὶ ἀκέστας ἀναπηδᾷ ἐκ τῆς θαλάττης. ‖ Τῶν δ' ΕΡΙΤΙΜΩΝ μέμνηται Δωρίων λέγων κατὰ τὸ αὐτὸ ποιεῖν τοῖς χαλκίσιν, ἡδεῖς δὲ εἶναι [τοῖς ἐν] τῷ στόματι. Ἐπαινέτος δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φησὶ, [γαλεῷ σμυρνίδα,] ᾧ ἔνιοι καλοῦσι κυνὸς ὀδὰ χαλκίδας τοῖς καλοῦσι καὶ σαρδίνας

164

Ἀμπείραις

γαλῆν, σμαρίδα, ἣν ἔνιοι καλοῦσι κυνὸς εὐωδίαν

A CHROMIS. Epicharmus sic huius meminit:

Xiphias, & Chromis [a].

Quod scribit Ananius, piscium omnium hic vere est optimus. Numenius in Halieutico:

Hycam, vel Callichthyn; vel Chromin, & aliàs Orphum.

Archestratus:

Pellæ [b] *Chromin ascipies, æstate*
Pinguem, & in Ambracia.

CHRYSOPHRYS. Archippus in Piscibus:

Veneri sacer Cytherias [c] *Chrysophrys.*

Hicesius hos pisces gustatu saporisque gratia alios omnes anteire scribit. Plurimum quidem alunt. Pariunt, vt inquit Aristoteles, similiter ac Cestrei, qua fluunt [d] amnes. Horum Epicharmus in Musis, ac Dorion libro De piscibus, meminere. EVpolis in Assentatoribus:

Centum drachmis pisces mercatus: lupos
Tantum octo: Chrysophrys duodecim.

Archestratus ille sapiens in suis Præceptionib[e].

Chrysophryn ex Epheso pinguem ne prætermittas,
Quem illi vocant Ioniscum, hunc compara,
Alumnum Selinuntis venerandæ: rectè illum ablueto,
Deinde integrum assum appone; vel si cubitorum decem fuerit.

CHALCIDES, & similes illis pisces, Thrissæ, Trichides, Eritimi. Hicesius scribit, quas Chalcidas nuncupant, Hircos [e], Acus, Thrissas acetosas esse, minimè pingues, & exsuccas. Epicharmus in Hebes nuptiis:

Chalcides; Sues, Milui, & optimus Canis.

Dorion Chalcidas appellat. Numenius,

Tu verò & illam Chalcida.
Hoc modo experire, ac pusillam & Manida.

Chalcis, à Chalceo, id est, Fabro, discrepat. Fabri Heraclides in Opsartytico meminit, itémque EVthydemus libro De salsamentis, eum scribens in Cyzicenorum regione nasci, esseq; rotundum ac orbiculatum. THRISSARVM mentionem sic Aristoteles fecit libro De animalibus & piscibus. Locum non mutant Thrissa, Encrasicholos, Membras. Coracinus, Erythrynus, Trichis. Trichias & EVpolis in Assentatoribus nominat:

Parcus ille fuit, qui toto vitæ spatio
Ante belli tempora Trichias obsonatus est semel,
Cum semiobolo veniret caro Sami.

Aristophanes in Equitibus:

Trichides si venderentur obolo centum.

Dorion libro De piscibus, fluviatilis Thrissæ meminit, Trichidáque Trichiam vocat.

Nicochares in Lemniis:

Trichiadas verò, & Premnadas:

sic autem Thynnidas vocat. Plato in EVropa:

Eam aliquando, dum piscaretur Andrachmes, vidit, cum
Premnadibus, & quia Boax [b] *esset, dimisit.*

Similiter & Aristoteles libro quinto De animalium historia, & in libro περὶ τῶν ζωϊκῶν, Thrissam Orchestridem vocari scribit, quòd saltatione & cantu gaudeat, eóque audito exíliat è mari. ERITIMOS Dorion memorat: cum Chalcidibus eósdem putat esse, ac cum hypotrimmate placere inquit. Epænetus libro De piscibus: Mustellam, Smaridem, qua κυνοσεύαν [h], Chalcidas quas Sardinas vocant.

Èrimos,

Erimos, Miluum, Hirundinem. Aristoteles libro quinto historiæ animalium, Sardinos Chalcidas appellat. Callimachus in Gentium nomenclaturis, ita scribit: Encrasicholos, Eritimos Chalcedonij nuncupant: Chalcidas Trichia: Atherinam Ictar. Idem in alia parte sui operis cùm piscium nomina recensèt, inquit: Oxenam Osmylium Athenienses vocant: Eritimos verò [a], Thurios, & Iopas [b]. Iopum sic meminit in Bœotiaco Nicander:

Vt cùm circa greges Iopum generosos
Aut Phagri, aut lautiores [c] Boopes, aut Orphus.

Aristophanes in Oleadibus:

Me miserum, qui in Trichidum muria [d] primus sim demersus.

Pisces enim, qui vt super pruna coquántur, idonei sunt, intingebant muriæ quam Thasiam vocabant, vt in Vespis ait idem poëta:

Ac prius muriam bis ille Anthracidum [e] bibit.

Quoniam verò ad hunc sermonem ventum est, & de Thrissis iam disseruimus, agedum, qui pisces THRATTAE sint apud Archippum, in Piscibus fabula, hîc explicemus. Nam in eâ scriptione piscium Atheniensium is nomina & appellationes recitat:

Reddamus inuicem quæcumque habemus:
Nos quidem Thrattam [f], & Atherinam tibicinã,
Ac Thyrsi filiam Sepiam: & Triglas [g]:
Et qui summum magistratum gessit, Euclidem:
Et ex Anagyrensi [h] tribu, Coruinos [i],
Et Cobij Salaminiensis fœtum [k]:
Et assessorẽ consiliariúmque Batrachon [l] ex Oreo [m].

in his poëtæ versibus aliquis fortassis quæsierit, inter pisces quænam Thrattæ sint, quas hominibus se reddituros paciscuntur. At quoniam priuatim de hoc scriptoris loco quædam conscripsi, quæ ad hanc rem maximè faciunt, explicabo. Thratta reuera marinus pisciculus est. Huius meminit Mnesimachus comœdiæ scriptor mediæ, in Hippotropho, his verbis:

Mullus, Lebias, Sparus, Æolias,
Thratta [n], Hirundo, Squilla, Loligo.

Dorotheus Ascalonites libro centesimooctauo Collectionis vocabulorum, Thettam scribit, vel depraúato codice eius fabulæ [o] deceptus, vel insolitam eam dictionem correctam sic pronuncians. Prorsus enim apud Atticorum nullum extat Thetta vox. Quòd autem marinum pisciculum Thrattam nuncuparunt, Anaxandrides in Lycurgo palam facit his verbis:

Coirẽ cum Coracinidis, Percidiis, & Thrattidiis.

ítemque Antiphanes in Thyrrheno:

A. *Hic quidem mihi piscator est: solùm id mihi*
Restabat, malè vt audirem.
B. *Quid ita?* A. *Thrattam [p], vel Pectam quandam,*
Vel Murænã, vel malum ingẽs quodpiam dabit
Marinum.

PASSERES. Hos Diocles reponit inter sicciores. Speusippus libro secundo Similium, Passerem, Soleam, Tæniam, valde similes esse tradit. Aristoteles libro quinto historię animalium hæc scribit. Similiter ex piscibus plurimi semel pariunt, veluti & Fusane quos multos sinul retib' circũdãt, Chromis, Passer, Thynnus, Pelamys, Cestreus, Chalcides, & id genus alij,

A Ερίμους, ἱέρακα, χελιδόνα. Ἀριστοτέλης δ' ἐν ‖ πέμπτῳ ζώων ἱστορίας, σαρδίνους αὐτοὺς καλεῖ. Καλλίμαχος δ' ἐν ἐθνικαῖς ὀνομασίαις γράφει οὕτως, Ἐγκρασίχολος, ἐρίτιμος, Χαλκηδόνιοι. τρίχιδα, χαλκίς, ἰκτὶς ἀθερίνη· ἐν ἄλλῳ δέ μέρει καταλέγων ἰχθύων ὀνομασίας φησὶν, ὄζαινα, ὀσμύλιον, θύρσις, ἴωπες, ἐρίτιμοι, Ἀθηναῖοι. τῶν δ' ἰώπων μνημονεύει Νίκανδρος ἐν Βοιωτιακῷ, — κρ. πέμπτῳ μορίων.

B Ὡς δ' ὁπότ' ἀμφ' ἀγέλησιν εὐηγενέεσσιν Ἰώπων,
Ἠὲ φάγροι ἢ σκῶπες ἀρείονες ἠὲ καὶ ὀρφώς.

Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ὀλκάσιν, ὦ κακοδαίμον, ὅς τις ἐν ἅλμῃ πεῶν τριχίδων ἀπεσάφθη. οὗτος γὰρ εἰς τὸ ἀπαναθρακίζειν ὀπτηθέντας ἰχθῦς εἰς ἅλμην ἀπέκαπτον, ἣν δὲ Θασίαν σκάλουσιν ἅλμην, ὡς καὶ ἐν Σφηξὶν ὁ αὐτὸς φησὶ ποιητής. καὶ γὰρ ἀθέτερον δὶς ἀνθρακιδῶν ἅλμην πιών. ἐπεὶ δ' ἐνταῦθα τοῦ λόγου ἐσμὲν, προδιαλέγμεθά τε περὶ θαλαττῶν, φέρε εἴπωμεν ‖ τίνες εἰσὶν αἱ παρὰ Ἀρχίππῳ ἐν ἰχθύσι τοῖς δράμασι ‖ ΘΡΑΤΤΑΙ. ‖ Καλῶς ‖ συγκεφαλαιοῖ γὰρ τὰ ἰχθύων κ' ‖ Ἀθηναίων ταυτὶ πεποίηκεν, ‖ ἀποδοῦναι δ' ὅσα ἐχομεν ἀλλήλων ἡμᾶς μὴ ταῖς θράτταις ‖ ἀθερίνην τὴν αὐληρίδα κ' ‖ σηπίαν τ' θύρσιν κ' τὰς ‖ τριγλίας, κ' ‖ ΕΥκλείδην τὸν ἀρξαντα [κ' ‖ Ἀναγυρουντόθεν τὰς ‖ κορακίνους τας,] Καὶ ‖ κωβίου τοῦ Σαλαμινίου ‖ γόνον, Καὶ ‖ βάτραχον τὸν πάεδρον τ' ἐξ ὠρεοῦ. Ἐν τούτοις οὖν τις ζητήσειε ποίας θράττας ἀποδοῦναι τοῖς ἰχθύσιν εἶναι συμβεβηκεν ἃς ἀποδῶσι τοῖς ‖ ἀνθρώποις σωπηθέντας. ἐπεὶ οὖν ἰδίᾳ μοι συγγέγραπταί τι περὶ τούτου, αὐτὰ τὰ καιρωτατα νῦν λέξω. ἰχθύδιον οὖν ἐστιν ἀληθῶς ἡ θράττα θαλάττιον. Καὶ μνημονεύει αὐτοῦ Μνησίμαχος ἐν Ἱπποτρόφῳ. Ποιητὴς δ' ἐστὶν οὗτος τῆς μέσης κωμῳδίας. λέγει δ' οὕτως, μύλλος, λεβιὰς, σπάρος, αἰολίας, θράττα, χελιδών, κάρις, τήθυς. Δωρόθεος δ' ὁ Ασκαλωνίτης ἐν τῷ ὀγδόῳ περὶ τῆς ἑκατὸν τῆς λέξεως συναγωγῆς θέτταν γράφει, ἤτοι ἡμαρτημένῳ περιτυχὼν τῷ δράματι, ἢ ἀγνοήσας τοῦ ὀνόματος αὐτὸς διορθώσας ἐξήνεγκεν. ὅλως δ' οὐδ' ἔστιν τὸ τῆς θράττης ὄνομα παρ' οὐδενὶ τῶν Αττικῶν. ὅπερ ἦν θράτταν ἔλεγον τὸ θαλάττιον ἰχθύδιον καὶ Ἀναξανδρίδης παρίστησιν ἐν Λυκούργῳ, λέγων οὕτως, [συμπαλαίειν κορακινιδίοις μετὰ σφυριδίων καὶ θραττιδίων. καὶ Αντιφάνης ἐν Τυρρηνικῷ. — κρ. τὸ συμπαλαίειν κορακ. κρ. Δήμυς Δεκελιεύς ἐστιν.

[‖ Δήμυς δ' ἁλιεύς ἐστιν. [ἐν γὰρ τούτῳ μοι
Τὸ λοιπὸν ἐστι, καὶ κακῶς ἀκούσομαι,
Τί δῆτα τοῦτ' θράτταν ἢ ψήτταν τιν' ἢ
Μύραιναν ἢ κακόν τι μοι δώσει μέγα
Θαλάττιον. ‖ ΨΗΤΤΑΙ. ταύτας Διοκλῆς ἐν τοῖς ξηροτέροις καταριθμεῖται. Σπεύσιππος δὲ ἐν δευτέρῳ Ομοίων [ἀποφαυλίσαι] φησὶν εἶναι ψήτταν, βούγλωσσον, ταινίαν. Αριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ‖ μερῶν γράφει. Ομοίως δὲ καὶ τῶν ‖ ἰχθυδίων οἱ πλεῖστοι ἅπαξ τίκτουσιν, οἷον οἱ ‖ χυτροὶ, οἱ τοῦ δικτύου παρεκχόμενοι, χρόμις, ψῆττα, ἰύννος, σκληραὶς, κεστρεὺς, ‖ χαλκίδες, καὶ τοιαῦτα· — κρ. πλατ-τόμενα.

ἐν δὲ τῷ περὶ ζωϊκῶν σελάχη φησὶ, βοῦς, τρυγὼν, νάρκη, βατὶς, βάτραχος, βούγλωττα, ψῆττα, μῦς. Δωρίων δὲ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων γράφει· τῶν δὲ πλατέων, βούγλωττον, ψῆτταν, ‖ ἔσχαρον, ὃν καλοῦσι καὶ κόριν. ‖ Βουγλώσσους δ' ὀνομάζει καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, ὑαινίδες τε βούγλωσσοί τε καὶ κίθαρος. Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν ἐπιστολαῖς, τὰς καλλίστας γίνεσθαι φησὶ ψήττας περὶ Ἐλευσῖνα τῆς Ἀττικῆς. Ἀρχέστρατος δὲ φησὶν

Εἶτα λαβεῖν ψῆτταν μεγάλην, καὶ τὴν ὑπότρηχυν

[Βούγλωσσον περὶ Χαλκίδα κεδνήν.]

γρ. Βούγλωσσον ταύτην θήρα πέρι X.

Ῥωμαῖοι δὲ καλοῦσι τὴν ψῆτταν ῥόμβον καὶ ἐστὶ τὸ ὄνομα Ἑλληνικόν. Ναυσικράτης ἐν ναυκλήροις, προειπὼν δὲ περὶ γλαύκου τοῦ ἰχθύος, ἐπιφέρει,

Αἱ ξανθοχρῶτες ἃς κλύδων Αἰζωνικὸς
Πασῶν ἀρίστας ἐν τόποις παιδεύεται,
Αἷς καὶ θεὰν τιμῶσι φωσφόρον κόρην,
Δείπνων ὅταν πέμπωσι δῶρα ναυτίλοι.
Τρίγλαν λέγεις, γαλακτοχρῶτα Σικελὸς ὃν
[Πήγνυσ' ὄχλος ῥόμβος]

γρ. Ὄχλος ὀνομάζει ῥόμβον, ἢ ψῆτταν λέγεις;

Πεπληρωκότες τὴν περὶ ἰχθύων γενομένην τοῖς δειπνοσοφισταῖς ἀδολεσχίαν ὦ Τιμόκρατες, αὐτοῦ τὸν λόγον καταπαύσαντες, εἰ μή τι καὶ ἄλλων σοι δεῖ βρωμάτων, παραθήσομαί σοι, καὶ ἃ Εὔβουλος εἴρηκεν ἐν Λάκωσιν, ἢ Λήδᾳ. πρὸς τούτοις δὲ παρέσταισι θύννου τέμαχος, κρέα δελφακίων, χορδαί τ' ἐρίφων, ἧπαρ τε κάπρου, κριοῦ τ' ὄρχεις, χόλικές τε βοὸς, κράνιά τε ἀρνῶν, νῆστίς τ' ἐρίφου, γαστήρ τε λαγὼ, φύσκη, χορδὴ, πνεύμων, ἄλλας τε. ἐμφορηθεὶς δὲ, καὶ τούτων ἔασον ἡμᾶς, καὶ τοῦ σωματίου ἐπιμέλειαν ποιήσασθαι, ἵνα δυνηθῆς τὰ μετὰ ταῦτα εὐλόγως σιτεῖσθαι.

A Idem libro περὶ τῶν ζωϊκῶν, Cartilaginei, inquit [a], vt Bos, Paſtinaca, Raia, Torpedo: ac præter illos, Solea, Paſſer, Porcus [b]. Dorion libro De piſcibus ita ſcribit: Lati ſunt Solea, Paſſer, Eſcharus, quem & Corin [c] vocant. Bugloſſos, id eſt, Soleas, in Hebes nuptiis Epicharmus ſic memorat:

Hyænides, Bugloſſi, & Citharus.

Lynceus Samius in Epiſtolis inquit, circa Eleuſinam Atticæ gigni optimos Paſſeres. Archeſtratus:

B *Accipe deinde Paſſerem magnum, ſubaſperámque*
Soleam, ad venerandam Chalcidem [d].

Romani Paſſerem etiam Rhombum [e] vocant, nomine proculdubio Græco. Nauſicrates in Nauicularіis, antea de Glauco piſce locutus, ſubdit,

A. Flauo colore, quos [f] *fluctus Æxonicus*
Omnium optimos ſuis in locis alit,
Quibus & deam virginem Luciferam honorant,
C *In cœnam munera cùm nautæ mittunt.*
B. Mullum dicis. A. Lacteus [g] *Rhombus quem*
Sicula plebs comeſt.

Hanc verò de piſcibus Deipnoſophiſtarum garrulitatem cùm expleuerimus, ô Timocrates, hîc orationem finiamus, alios cibos niſi præterea deſideres, adiectis iis tamen quæ in Laconibus EVbulus dixit, ſiue in Leda:

Præter hæc thynni ſalſi pulpamentum aderit tibi:
Porcelli caro: lactes, ieiunúmque inteſtinum hœdi:
D *Apri iecur: veruecis teſtes: exta* [h] *bouis:*
Agni caput, leporis venter, omaſum [i], *flexuoſa* [k]
Inteſtina, pulmo, lucanica.

His ſatiatus permitte quoque nos corpuſculum curare, vt, velut æquum eſt, poſſis iis quæ ſequentur veſci.

165 ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΤΩΝ
ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

ATHENÆI DEIPNOSOPHISTARVM LIBER OCTAVVS.

ΤΗΝ κατὰ Λυσιτανίαν (χώρα δ' ἐστὶν αὕτη τῆς Ἰβηρίας, ἣν νῦν Ῥωμαῖοι ‖ Ἱσπανίαν ὀνομάζουσι) διηγούμενος εὐδαιμονίαν Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης, ἀνδρῶν ἄριστε Τιμόκρατες, ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν φησὶν, ὡς αὐ-

A LVSITANIÆ, (ea regio Hiberiæ eſt, quam Hiſpaniam vocant Romani) fœlicitatem Polybius Megalopolitanus cum explicat, libro trigeſimoquarto hiſtoriarum, ô Timocrates virorum optime, illic narrat, ob cœli tempe

temperiem & homines fœcundos esse, & animantia reliqua, & fructus qui in ea prouincia gignuntur minimè corrumpi: rosas quidem, illic, violas, asparagos, & cætera his similia non minus quam trimestri spatio durare: obsonium autem marinum copia, bonitate, pulchritudine ab eo multũ distare quòd nostrum mare suppeditat: ordei siclum, (modius ea mensura est,) drachma tantùm emi: tritici verò, Alexandrinis obolis nouem: metretam vini, drachma: mediocrem hœdum obolo: leporem, tanti: agni pretium esse tres aut quatuor drachmas: suis iam cœnis apti, centum librarum pondo, drachmas quinque: ouis, drachmas duas: ficuum talentum, obolis tribus constare: vitulum, drachmis quinque: iugatorium bouem, decem: agrestium verò animalium carnes pretio fere nullo censeri, sed gratuitò dari, & auctarij vice, cùm merces alias permutant. Nobis quidem certè Laurentius sæpissimè præbet Lusitaniam, ac quotidie nos satiat omnifariis bonis, vt est vrbanitatis ac magnificentiæ studiosus, domo nihil afferentes, præter oratiunculas. Cùm igitur de piscibus multa iam disputata fuissent, apertè Cynulcus videbatur indignari: eum tamen præuertit lepidus Democritus, ac, quod est apud Archippum, inquit, nonnihil certè prætermisistis, ô viri pisces: paululum enim insuper obsonari vos oportuit piscium quos fossiles vocant. In Heraclea, & circa Tium, Milesiorum, in Ponto [a] coloniam, gignuntur autore Theophrasto. Idem philosophus de piscibus qui deprehensi glacie [b] torpidi rigent, tradit, illos nec sentire nec moueri priusquam in patinas coniecti elixentur, & id [c] maximè pati Gobios videri. At præter hoc peculiare id est quod fossilibus, vt vocant, accidit Paphlagoniæ piscibus. Hos enim ex altis scrobibus effodiunt, magísque iis in locis vbi nullus [d] est amnium affluxus, aliúsve [e] aquæ, & tamen illic viui reperiuntur. Mnaseas Patrensis in Circumnauigatione scribit, vocales esse Cleitoris fluuij pisces, [f] quamuis Aristoteles vocem edere solos tradiderit Caprisceum, & fluuiatilem Porcum s. Philostephanus ortu Cyrenæus, Callimachi familiaris, libro de iis quæ mira inopinata obseruantur in fluuiis, prodidit in Aorno fluuio per Pheneum [h] labente pisces esse Turdis similem emittentes vocem, cósque vocari Pœciliàs. Nymphodorus Syracusius in suis Circumnauigationibus refert, in Eloro fluuio [i] lupos esse, Anguillásque magnas, tam cicures, vt ex illorum manu qui offerunt, panem sumant. Ego verò in Chalcidis [k] Arethusa cum admiratione vidi, quemadmodum & fortassis vestrum plurimi, Cestros mansuefactos, & Anguillas aureis argenteisque ornatas inauribus, qui, & quæ tum obiectum cibum à spectatoribus acciperent, tum à sacerdotibus victimarum exta, & musteum caseum. Semus libro sexto Deliadis scribit, Athenienſibus in Delo sacrificantibus, lauandis manibus aquam haurientem puerum vrnam demersisse, ac è phiala simul cum aquâ pisces effudisse, oraculúmque ipsis à Deliacis vatibus redditum, maris fore dominos.

A

τ' θι Δι' ἃ τ' τοῦ ἀερ@ δύκρασίαν, κ) τ' ζῶα πολύγονα κ) ἄνθρωποι, κ) οἱ ἐν τῇ χώρᾳ καρποὶ οὐδὲ πῶλε φθείρον). Ῥόδα μ) γ' αὐτόθι, ἑ λδυνόϊα, κ) ἀσπάραγοι, ἑ τ' ὠδ' ἀπλήσια τέρις οὐ πλεῖον Δι' ἀλείπτ' μιῶν τριῶν. τ' ὃ θελάττιον ὄψον κ) κατ' τ' πλῆθος, κ) κατ' τ' χρησότητα, ἑ κατ' τ' καλλος μεγάλω ἐχ' Δι'αφορᾶν, πῶς τ' γνόμμον ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς θελάττῃ. ἑ ὁ μ) τῶν κριθῶν ‖ σίκλος (μέδιμνός ἐστι δραχμῆς. ὁ ὃ τ' πυρῶν, ἐννέα ὀβολῶν Αλεξανδρινῶν. ὕ δ' οἴνου δραχμῆς ὁ μετρητὴς, κ) ἑρμ@ ὁ μέτρ@ ὀβολοῦ κ) λαγώς. τῶν δ' ἀρνῶν τριόβολον ἑ τετρόβολον ἡ τιμή, [ὗς δ' εἰπνων, ἑκατὸν μνᾶς ἄγων, πέντε δραχμῶν, κ) πῶθ' ἕαττον δυσίν. ταῦλαττον ὃ σύκων, τριῶν ὀβολῶν. μόχος δραχμῶν πέντε, κ) βῶς ζύγιμ@ δέκα. ‖ τ' ὃ τ' ἀγρίων ζώων κρέα ὀχεδον ὁδὲ καταξιᾶ) τιμῆς, ἀλλ' ἐν δῆτ. δόσι κ) χάρι τ' ἀλλαγὴ ποιεῖ) τούτων. Ημῖν ὃ ὁ καλὸς Λαρῶσιος, τ' Ρώμῃ Λυσιμαχίαν ἑκάστε παρέχων, ἐμπίπλησι παντοίων ἀγαθῶν ὁσημέραι [ὕ δέος ἑ μεγαλόφρον@ φιλοδημάρχ@,] ὅθεν [φερομβύοις] οἴκοθεν, ἡ ‖ λογάρια. Πολλῶν ὃ λεχθέντων ἐπὶ τ' ἰχθύσι λόγων, δῆλος μ) ἦν ἀχθόμ@ ὁ Κυνάλκης. ἑ ὁ καλὸς Δημόκριτος αὐτὸν πῶθ' Ηρακλέας ἔφη· ἀλλὰ μικὸν ἄνδρες ἰχθύες κατ' τ' Αρχιππον [παρελίπετε.] ‖ Δεῖ γ' ὃ κ) ἡμᾶς μικρὰ πῶς ὀψωνῆσαι τὰς τε ὀρυκτὰς ἰχθύας καλουμβύας, οἳ ἐν Ηρακλείᾳ γίγνον). ἑ ‖ πρὶ Τίον δ' Πόντε τ' Μιλησίων ἀποικίαν, ἱστοροῦντες πρὶ αὐτ' Θεοφράστου. Ο δ' αὐτὸς οὗτος φιλόσοφ@, κ) πρὶ τ' πηγνυμβύων Δι' χειμῶνα τ' κρυστάλλῳ ἱστόρησεν, οἳ δ' πρότερον αἰσθάνον), οὐδὲ κινοῦνται, πρὶν ὰν εἰς τὰς λοπάδας ἐμβληθέντες ἕψων). ἴδιον ὃ πρὸ τούτους συμβαίνει τ' πρὶ τοῦ ἐν Παφλαγονίᾳ ὀρυκτὰς καλουμβύας ἰχθῦς γινόμμον. ‖ ὀρύττεται γ' [κατὰ βάθ@ πλέον τοῦ ἐς τοῦ τόπους,] οὔτε ποταμῶν ἐπιχύσεις ἔχοντας, οὔτε θερμῶν ναμάτων, κ) διήκεται ἐν αὐτοῖς ἰχθῦς ζῶντας. ‖ Μνασέας ὃ ὁ Πατρεὺς ἐν τῷ Περίπλῳ τοῦ ἐν τῷ Κλείτορι ποταμῷ φησὶν ἰχθῦς φθέγγεται, καί τι μόνες εἰρηκότες Αριστοτέλης φθέγγεται κάπρον ἑ τ' ποτάμιον χοῖρον. Φιλοστέφαν@ ὃ ὁ Κυρηναῖος μβύ γβύ@, Καλλιμάχου ὃ γνώριμ@, ἐν τῷ πρὶ τ' παραδόξων ποταμῶν, ἐν [Αόρνῳ φησὶ τῷ ποταμῷ Δι' Φενεοῦ ῥέοντι, ἰχθῦς εἶναι φθεγγομβύους ὁμοίως κίχλαις· καλεῖται δ' αὐτοὺς ‖ ποικιλίας. Νυμφόδωρος ὃ ὁ Συρακόσι@ ἐν τῆς Περίπλοις, ἐν τῷ Ελώρῳ ποταμῷ λάβρακας εἶναί φησι ἑ ἐγχέλεις μεγάλας, ὥστω ‖ πιέσσας ὡς ἐκ τ' χειρῶν δέχεται τ' ποσφερόντων ἄρτους. Εγὼ ὃ ἐν τῇ καθ' Χαλκίδα Αρεθούσῃ τεθέαμαι, ἴσως ὃ κ) ὑμῶν οἱ πλεῖστοι, κεστροῖς χειροήθεις, κ) ἐγχέλεις ἐνώτια ἐχούσας ἀργυρᾶ κ) χρυσᾶ, λαμβανόντας τε κ) λαμβάνοντας Δι' τ' ποσφερόντων τροφάς, ‖ ἅ τε ἀπὸ τῶν ἱερείων σπλάγχνα, ἑ τυροὺς χλωρούς. Σῆμ@ δ' ἐν ἕκτῳ Δηλιάδ@ Αθηναίοις φησὶ θυομβύοις ἐν Δήλῳ τὸν χέρνιβα βάψας ὁ παῖς ποτισθύεγκε, κὰν τῇ φιάλῃ μ) ὕδατος ἰχθῦς καλέχεεν. εἰπεῖν οὖν αὐτοῖς τὰς τῶν Δηλίων μαντεις, ὡς κυρβύσουσι τῆς θαλάσσης.

B

C

D

E

F

τ. ὗς δ' πίων.

χ. μετὰ τοῦ ἡδέ@ καὶ μεγαλοφρόνως φ.

χ. φερομβύους

χ. παρελέπετε.

χ. καὶ βάθος πλέον@ τ.

χ. ἐν Λαερτίῳ τῷ π.

CAP. II. ‖Πολύβιος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, μετὰ τὴν Πυρήνην φησὶν ἕως τοῦ Νάρβωνος ποταμοῦ πεδίον εἶναι, δι' οὗ φέρεσθαι ποταμοὺς [‖Ιλέβερνιν καὶ ‖ Ρόσκυνον] ῥέοντας παρὰ πόλεις ὁμωνύμους κατοικουμένας ὑπὸ Κελτῶν. Εν οὖν τῷ πεδίῳ τούτῳ εἶναι τοὺς λεγομένους ἰχθῦς ὀρυκτούς. εἶναί τε τὸ πεδίον λεπτόγειον, καὶ πολλὴν ἄγρωστιν ἔχον πεφυκυῖαν. ὑπὸ δὲ ταύτην, διάμμου τῆς γῆς οὔσης, ὑπὸ δύο καὶ τρεῖς πήχεις, ὑποῤῥεῖν τὸ ‖πλαζόμενον [ὑπὸ τῶν ποταμῶν] ὕδωρ, μεθ' οὗ ἰχθύες κατὰ τὰς παρεκχύσεις ὑποτρέχοντες ὑπὸ τὴν γῆν, χάριν τῆς τροφῆς (φιληδοῦσι γὰρ τῇ τῆς ἀγρώστεως ῥίζῃ) πεποιήκασι πᾶν τὸ πεδίον πλῆρες ἰχθύων ὑπογείων οὓς ἀνορύττοντες λαμβάνουσιν. ‖Εν Ινδοῖς δέ φησι Θεόφραστος [τοὺς ἰχθῦς] ἐκ τῶν ποταμῶν εἰς τὴν γῆν ἐξιόντας καὶ πηδῶντας πάλιν ἐς τὸ ὕδωρ ἀπιέναι, καθάπερ τοὺς βατράχους, ὁμοίους ὄντας τὴν ἰδέαν τοῖς ‖ μαξεινοῖς καλουμένοις ἰχθῦσιν. Οὐκ ἔλαθε δέ με οὐδὲ Κλέαρχος, ὁ ἀπὸ τοῦ περιπάτου, ὃς εἴρηκε καὶ περὶ τοῦ ἐξωκοίτου καλουμένου ἰχθύος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Περὶ τῶν ἐνύδρων. εἴρηκε γὰρ, κρατεῖν δ' οἶμαι καὶ τῆς λέξεως οὕτως ἐχούσης, ‖ ἐξώκοιτος ἰχθὺς, (ὃν ἔνιοι καλοῦσιν ‖ ἄδωνιν) τοὔνομα μὲν εἴληφε, διὰ τὸ πολλάκις τὰς ἀναπαύσεις ἔξω τοῦ ὑγροῦ ποιεῖσθαι. ἔστι δὲ ὑπόπυῤῥος καὶ ἀπὸ τῶν βραγχίων ἑκατέρωθεν τοῦ σώματος μέχρι τῆς κέρκου μίαν ἔχει διηνεκῆ λευκὴν ῥάβδον. ἔστι δὲ στρογγύλος, ἀλλ' οὐ πλατὺς ὤν, κατὰ τὸ μέγεθος ἴσος ἐστὶ τοῖς παραιγιαλίταις κεστρινίσκοις. οὗτοι δ' εἰσὶν ὀκταδάκτυλοι μάλιστα τὸ μῆκος. τὸ δὲ ‖ σύνολον ‖ ὁμοιότατός ἐστι τῷ καλουμένῳ ‖ τράγῳ ἰχθυδίῳ· πλὴν τοῦ ὑπὸ τὸν στόμαχον μέλανος, ὃ καλοῦσι τοῦ τράγου πώγωνα. ἔστι δὲ ὁ ἐξώκοιτος τῶν πετραίων, καὶ βιοτεύει περὶ τοὺς πετρώδεις τόπους. καὶ ὅταν ἡ γαλήνη, συνεξορούσας τῷ κύματι, κεῖται ἐπὶ τῶν πετριδίων πολὺν χρόνον ἀναπαυόμενος ἐν τῷ ξηρῷ. καὶ μεταστρέφει μὲν ἑαυτὸν πρὸς τὸν ἥλιον. ὅταν δ' ἱκανῶς αὐτῷ τὰ πρὸς τὴν ἀνάπαυσιν ἔχῃ, προσκυλινδεῖται τῷ ὑγρῷ. μέχρις οὗ ἂν πάλιν ὑπολαβὸν αὐτὸ τὸ κῦμα κατενέγκῃ μετὰ τῆς ἀναῤῥοίας εἰς τὴν θάλασσαν. ὅταν δ' ἐγρηγορὼς ἐν τῷ ξυρῷ τύχῃ, φυλάττεται τῶν ὀρνίθων τοὺς [παρευδιστὰς] καλουμένους, ὧν ἐστι κήρυλος, τροχίλος καὶ ὁ τῇ κρεκὶ προσεμφερὴς ἐλώριος. οὗτοι γὰρ ἐν τῷ εὐδίαις παρὰ τὸ ξυρὸν νεμόμενοι, πολλάκις αὐτῷ περιπίπτουσιν. οὓς ὅταν προΐδηται, φεύγει πηδῶν καὶ ἀσπαίρων ἕως ἂν εἰς τὸ ὕδωρ ἀποκυβιστήσῃ. ἔτι ὁ αὐτὸς Κλέαρχος καὶ ταῦτά φησι σαφέστερον τοῦ Κυρηναίου Φιλοστεφάνου, οὗ πρότερον ἐμνήσθη. ‖ἐπεί τινες τῶν ἰχθύων οὐκ ἔχοντες ‖βρόγχον φθέγγονται, τοιοῦτοι δ' εἰσὶν οἱ περὶ Κλείτορα τῆς Αρκαδίας ἐν τῷ Λάδωνι καλουμένῳ ποταμῷ. φθέγγονται γὰρ, καὶ πολὺν ‖ἦχον ἀποτελοῦσι, Νικόλαος δ' ὁ Δαμασκηνὸς ἐν τῇ τετάρτῃ πρὸς τῶν ἑκατὸν τῶν ἱστοριῶν, περὶ Απάμειαν φησὶ τὴν Φρυγιακὴν κατὰ τὰ Μιθριδατικὰ σεισμῶν γενομένων ἀνεφάνησαν περὶ τὴν χώραν αὐτῶν λίμναι τε, αἱ πρότερον οὐκ οὖσαι, καὶ ποταμοὶ, καὶ ἄλλαι πηγαὶ ὑπὸ τῆς κινήσεως ἀνοιχθεῖσαι. πολλαὶ δὲ καὶ ἠφανίσθησαν. τοσοῦτόν τε ἄλλο ἀνέβλυσεν αὐτῶν ἐν τῇ γῇ πικρόν τε καὶ γλυκὺ ὕδωρ, πλεῖστον ὅσον ἀπεχούσης τῶν τόπων τῆς θαλάσσης, ὥς τε ὀστρέων πλησθῆναι τὸν πλησίον τόπον ἅπαντα καὶ ἰχθύων, ὅσα τρέφει ἡ θάλασσα.

γρ. Ιλύβιῤῥιν καὶ Ρουσκίνωνα

γρ. ἀπὸ τῶν π.

γρ. τινὰς ἰχθῦς

166

γρ. παρευδιστὰς

A Polybius libro trigeſimoquarto hiſtoriarum ſcribit iuxta Pyrenæos [a] montes Narbonam vſque campos eſſe, per quos Iliberis & Ruſcino fluuij iuxta ciuitates eiuſdem nominis à Celtis habitatas decurrunt, ac in iis campis foſſiles quos vocant piſces [b] reperiri. Eius nanque loci tenue ſolum eſſe, ac ſubnaſcente multo gramine herboſum: ſub eo verò, cùm ad duos tréſve cubitos arenoſa terra ſit, quam admouent aquam [c] fluuij, labi, & cum effuſa illa piſces ſub terra meantes pabuli cauſſa, B quòd radice graminis impensè delectentur ſubterraneis piſcibus vniuerſam oram illam replere, quos egeſta humo capiunt. Theophraſtus memoriæ prodidit, apud Indos, piſces in terram egreſſos è fluminibus, ranarum modo ſubſultantes in aquam rurſum abire, forma iis ſimiles quos Myxinos vocant. Clearchum Peripateticum libro quem inſcripſit De aquatilibus, non me latet hæc de Exocœto piſce tradidiſſe, (autoris enim ipſam orationem, niſi fallor, memoria teneo) huic piſci, quem & Adonin quidam appellant, nomen inditum fuiſſe, quòd ſæpiuſculè extra maris aquam dormitans quieſcat. Eum verò piſcem colore ſubrufum eſſe: ab eius branchiis vtraque parte corporis lineam albam vnam continuo tractu ad caudam vſque duci, corpore minimè lato, ſed tereti, littoralis & puſilli Ceſtrei magnitudine, cui digitorum octo longitudo maxima eſt, piſciculo [d] quem Hircum nominant, vt paucis complectar, omnino ſimillimum, præter nigram ſub aluo maculam, quam D hirci barbam vocant. Saxatilis quidem Exocœtus in ſaxoſis locis degit, & tranquillo mari cum fluctu exiliens, in paruulis cautibus iacet, ac in ſicco diu quietus ad ſolem obuertit ſe: deinde quod ſatis eſt vbi putat quieuiſſe, in mare ſe deuoluit, quoad exceptum fluctus reciprocus in altum rurſum deferat. Cùm autem in ſicco vigilat, ab auibus quas Pareudiſtas [e] vocant, quales ſunt Cerylus, [f] Trochilus, ac Elorius ſimilis Creci, ſibi cauet. Eas namque à ventis mare cùm ſilet, in littore cibum quæritantes, & ſæpius inuadere ſolitas, E ſtatim ac proſpexerit, palpitans ſubſultim aufugit quoad in mare ſe demergat. Idem Clearchus multo clariùs quàm laudatus iam antea Philoſtephanus Cyrenæus, ſcribit, piſces quoſdam, tametſi gutture [g] careant, vocales [h] eſſe, taléſque reperiri in Arcadiæ fluuio quem Ladonem appellant, qui vocem perfectam multúmque ſonoram edant. Nicolaus Damaſcenus libro centeſimoquarto hiſtoriarum tradit, circa Apameam [i] Phrygiæ, temporibus F Mithrydatici belli, poſt terræ motum, in eá regione lacus erupiſſe, vbi antea nulli fuerant, itémque fluuios ac fontes terræ concuſſu recluſos, multos verò qui priùs extabant, euanuiſſe: ſcaturiſſe verò in eodem agro qui à mari plurimum ſeiunctus erat, aquæ tantũ cœruleæ & amaræ, vt vicina loca omnia oſtreis & aliis piſcibus quotquot mare nutrit, oppleuerit.

Multis

Multis quoque in locis piscibus deum pluisse non ignoro. Phanias igitur libro secundo De iis qui apud Eresſios πρυτανεῖς [a] fuerunt, tradit, in Chersoneso piscium imbrem toto triduo cecidisse. Phylarchus scribit piscium multis visam fuisse pluuiam, nos paucis in locis, multotiésque & tritici, & ranarum accidisse. Heraclides Lembus libro vigesimoprimo historiarum narrat, in Pæonia [b] & Dardania tantam vim ranarum è cœlo delapsam, vt publicas vias, priuatásque domos implerent: primis autem diebus incolas passim eas occidisse, ædibúsque occlusis aliquandiu patienter eam molestiam pertulisse: sed cùm nihil proficerent, domesticáque supellex illis tota obtegeretur, ac cum cibariis dixas assásque ranas offenderent, aquarum erepta commoditate, & quia coaceruatis illis non erat pedem vbi ponerent, mortuarum odore ad extremum vexati, patriam deseruerunt. Posidonium quoque Stoicum de multitudine piscium hæc noui memoriæ commendasse, Thryphonem [c] Apamensem, qui regnum Syriæ per vim occupauit, Sarpedonem copiarum Demetrij [d] ducem, à quo bello lacessitus fuerat, cùm ad vrbem Ptolemaïdem [e] vicisset, illo cùm exercitu suo in mediterranea secedente, parta victoria, militibus suis stipatum, per maritimam oram iter fecisse, repentéque elatum in sublime maris fluctum ad incredibilem altitudinem surgentem, in terras irruisse, exundantémque illos omnes obrutos suffocasse: ac in alueum suum redeuntem, cum mortuorum cadaueribus eiectos aceruatim pisces multos reliquisse: quam Thryphonis calamitatem Sarpedon cùm intellexisset, eò celeriter reuersus, hostium quidem corporibus pepercit, pisces verò abundè multos collegit, & ante suburbium oppidi, AVERSORI NEPTVNO sacrificauit [f]. Ego equidem de iis mihi tacendum non duco, qui in Lycia ex piscium obseruatione vaticinantur: de quibus hæc Polycharmus libro secundo Lyciacorum scripsit, Cùm ad mare transierint, vbi iuxta littus Apollini sacrum nemus est, ac in arena vorticosus aquarum gurges, eos qui oraculum consulunt, cum duobus ligneis verubus, & in vtroque assæ carnis frustis decem accedere, sacerdote tacito prope nemus assidente, eò verò qui augurium expectat in vorticem iactis verubus, quod euenturum est contemplante, proiectis verubus mari gurgitem mox repleri: aduenireque tantam piscium & multitudinem, vt qui cernunt attoniti obstupescant, & ea magnitudine vt interdum oporteat, ne quid lædant, prospicere: piscium autem species vati cùm renunciarit qui oraculum petit, responsum tum dari à sacerdote de iis quæ rogauerat: viderique affluente mari Orphos, Glaucos, & nonnunquam Balænas, ac Pristes, multósque alios incognitos, & inusitata peregrinaque forma. Artemidorus libro decimo Geographiæ, scribit ab incolis narrari aquæ dulcis fontem illic scaturientem in gurgites manare: horum in vorticosis recessibus pisces ingentes esse, quibus, qui sacris operantur, in verubus ligneis eorum quæ immolantur primitias offerunt, nimirum asses & iurulentas carnes transfixas,

A οἶδα ᾗ καὶ πολλαχοῦ ὕσαντα τὸν θεὸν ἰχθύσι. φανίας γοῦν ἐν δευτέρῳ πεντανέων Ερεσσιῶν, ἐν Χερρονήσῳ φησὶν ὀπὶ τρισὶν ἡμέραις ὗσαι τὸν θεὸν ἰχθύας. ὁ δὲ φύλαρχος δ' ἐν τετάρτῃ ἐφ' ἁρπάγαις πνεῦσαι πολλαχοῦ τὸν θεὸν ὕσαντα ἰχθῦσιν. πολλάκις ᾗ καὶ πυροῖς. τὸ αὐτὸ συμβαίνοντος, ὁ δὲ ὀπὶ βατράχων. Ηρακλείδης γοῦν ὁ Λέμβος ἐν τῇ εἰκοστῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν, φησὶ τὴν Παιονίαν καὶ Δαρδανίαν,
‖ βατράχους, φησὶν, ὗσεν ὁ θεός. ὁ δὲ τοσοῦτον αὐτῶν ἐγένετο τὸ πλῆθος, ὡς τὰς οἰκίας καὶ τὰς ὁδοὺς πλήρεις εἶναι. τὰς μὲν οὖν πρώτας ἡμέρας κτείνοντες τούτους ὁ συγκλείοντες τὰς οἰκίας, διεκαρτέρουν. ὡς δ' οὐδὲν ἦνυον, ἀλλὰ τά τε σκεύη ἐπλήρουν, καὶ μὴ τὰ ἐδέσματα διέφθειρον σηπεδόμενοι καὶ σηπεδῶντες οἱ βάτραχοι. ὁ δὲ τοῖς τότε οὐδὲ τοῖς ὕδασιν ἦν χρῆσθαι, ὅτε τοὺς πόδας ὀπὶ τῆς γῆς θεῖεν συνεστεφανωμένων αὐτῶν ἐνοχλέμενοι ᾗ καὶ ὑπὸ τῆς τῶν τετελευτηκότων ὀδμῆς ἔφυγον τὴν χώραν. οἶδα ᾗ καὶ Ποσειδώνιον τὸν ἀπὸ τῆς στοᾶς ἐπόντα τοῖς πλήθους ἰχθύων τοῖδε.
C ὅτε Τρύφων ὁ Απαμεύς, ὁ τὴν τῶν Σύρων βασιλείαν ἁρπάσας ἐπολεμεῖτο ὑπὸ Σαρπηδόνος τοῦ Δημητρίου στρατηγοῦ τοῖ Πτολεμαΐδα πόλιν. καὶ ὡς ὁ Σαρπηδὼν [‖ληφθεὶς,] ἀνεχώρησεν εἰς τὴν μεσόγαιαν. μὴ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν. ‖ οἱ δὲ τοῦ Τρύφωνος ὧδόν κατὰ τὸ πλησίαλον, νικήσαντες [τῇ μάχῃ,] ἐξαίφνης πελάγιον κῦμα ἐξ ὑρθὲν μέτρον εἰς ὕψος ἐξαίσιον ἐπῆλθε τῇ γῇ, καὶ πάντας αὐτοὺς ἐπέκλυσεν, διέφθρέν τε ὑποδρυχίους, ἰχθύων τε πολὺ σωρὸν ἀναχωρῶν τὸ κῦμα μὴ τῶν νεκρῶν καταλιπε. καὶ οἱ τοῖ τὸν Σαρπηδόνα ἀκέσαντες τὴν συμφοράν, ἐπελθόντες, τοῖς μὲν τῶν πολεμίων σώμασιν ‖ ἐφήψαντο, ἰχθύων τε ἀφθονίαν ἀπολυέγκαντο, καὶ ἔθυσαν ‖ ΠΟΣΕΙΔΩΝΙ ‖ ΤΡΟΠΑΙΩ τοῖς τοῖς θαλασσίοις τῆς πόλεως. ὃ καθαπαξ ἥσομαι ᾗ ὁδὲ τὰς ἐν ‖ Λυκίᾳ ‖ ἰχθυομαντείας ἄνδρας, τοῖ ὧν ἱστορεῖ Πολύχαρμος ἐν δευτέρῳ Λυκιακῶν, γράφων οὕτως ‖ ὅταν μὲν [θέλθωσι τοῖς τὴν θάλασσαν, ὃ καὶ ἄλσος ἐστὶ τοῖς τῷ αἰγιαλῷ τοῦ Απόλλωνος, ἐν ᾧ ἐστιν ἡ ‖ δίνα ὀπὶ τὸ ἀμάθε, τοῖδε γίνονται οἱ μαντευόμενοι ὀβελίσκους δύο ξυλίνους, ἔχοντας [ὑφ'] ἑκατέρῳ σάρκας ὀπτὰς ἀριθμῷ δέκα, καὶ ὁ μὲν ἱερεὺς καθηται τοῖς τῷ ἄλσιωπῇ. ‖ ὁ δὲ μαντευόμενος ἐμβάλλει τοὺς ‖ ὀβελίσκους εἰς τὴν δίναν, καὶ ἀποθεωρεῖ τὸ γινόμενον· μὴ ᾗ τῶν ἐμβολῶν τῶν ὀβελίσκων πληρῶται θαλάσσης ἡ δίνα, ὁ ὡδὲ γίνεται ἰχθύων πλῆθος τοσοῦτον καὶ τοιοῦτον,
‖ ὡς τ' ἐκπλήττεσθαι [τὸ ὁρατὸν] ὑπὸ πράγματος τῷ μεγέθει, ὥς τε καὶ βλαβῆναι ὅταν ᾗ ἀπαγγείλῃ τὰ εἴδη τῶν, ὁ τοιοῦτος, οὕτως, τὸν χρησμὸν λαμβάνει τοῖδε ὑπὸ τοῦ ἱερέως ὁ μαντευόμενος περὶ ὧν ἠύξατο. ‖ Φαίνονται ᾗ ὀρφοὶ, γλαυκοὶ, ἐνίοτε ᾗ φάλαιναι ἢ πρίστις, πολλοὶ ᾗ ὁ ἀνόρατοι ἰχθῦς καὶ ξένοι τῇ ὄψει. Αρτεμίδωρος δ' ἐν τῷ δεκάτῳ τῶν Γεωγραφουμένων λέγεσθαί φησιν ὑπὸ τοῦ ὀπιχωρίων πηγὴν ἀναδιδοῦσθαι γλυκέος ὕδατος, ὅθεν συμβαίνει δίνας γίνεσθαι· γίνεσθαι ᾗ καὶ ἰχθύας ἐν τῷ δινάζοντι τόπῳ μεγάλους· τούτοις ᾗ ‖ οἱ θυσιάζοντες ἐμβάλλουσιν ἀπαρχὰς τῶν θυσιαζομένων ὀπὶ ξυλίνων ὀβελίσκων, ἀναπείροντες κρέα ἑφθὰ καὶ ὀπτὰ ὁ μάζας

χ. λειφθεὶς

χ. τῶν μάχῃ

χ. δὴ ἔχθωσι

χ. ἐφ'

χ. τῶν ὁράσει

μάζας δ' ἄρτας, ὀνομάζειν ὃν ὁ λημίων, καὶ ὁ πόρος οὗτος λιμήν. Οἶδα δὲ φύλαρχον εἰρηκότα πρὸς τοὺς μεγάλων ἰχθύων, καὶ τῶν συμπεμφθέντων αὐτοῖς σύκων χλωρῶν, ὅτι αἰνιττόμενος Πάτροκλος ὁ Πτολεμαίου στρατηγὸς Ἀντιγόνῳ τῷ βασιλεῖ ἔπεμπεν, ὡς Δαρείῳ Σκύθαι ἐπερχομένῳ αὐτῶν τῇ χώρᾳ. ἔπεμψαν γὰρ οὗτοι μὲν ὥς φησιν Ἡρόδοτος, ὄρνιν, καὶ ὀϊστόν, καὶ ἄροτρον. ἀλλ' ὅγε Πάτροκλος, ὡς Δημήτριος ὁ τρίτης τῶν ἱστοριῶν φησιν ὁ φύλαρχος, πεμφθέντων τῶν προειρημένων σύκων καὶ ἰχθύων ἐτύγχανε τὴν κωθωνιζόμενος ὁ βασιλεύς, καὶ ὡς πάντες διηπορεῖντο ὅτι τοῖς δώροις, ὁ Ἀντίγονος γελάσας, πρὸς τοὺς φίλους ἔφη, γινώσκειν τι βούλεσθαι τὰ ξένια. ἢ γὰρ θαλασσοκρατεῖν ἡμᾶς φησι Πάτροκλος, ἢ τῶν σύκων τρώγειν. οὐ λανθάνει δέ με, καὶ ὅτι κινῶς πάντες οἱ ἰχθύες καμασῆνες ὑπὸ Ἐμπεδοκλέους ἐλέχθησαν καὶ φυσικοί, οὕτως,

Πῶς δ' ἐνδρέα μακρὰ καὶ εἰναλίοι καμασῆνες.

καὶ ὅτι ὁ τὰ Κύπρια ποιήσας ἔπη, εἴτε Κύπριός τις ἐστὶν ἢ Στασῖνος, ἢ ὅς τις δή ποτε χαίρει ὀνομαζόμενος, τὴν Νέμεσιν ποιεῖ διωκομένην ὑπὸ Διὸς, καὶ εἰς ἰχθῦν μεταμορφουμένην, διὰ τούτων,

Τοῖς ἣ μὴ τρισσῇσι Ἑλένῃ τέκε θαῦμα βροτοῖσι,
Τὴν ποτε καλλίκομος Νέμεσις Φιλότητι μιγεῖσα
Ζηνὶ θεῶν βασιλῆϊ τέκεν κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης
Φεύγε γὰρ, οὐδ' ἔθελεν μιχθήμεναι ἐν φιλότητι
Πατρὶ Διὶ κρονίωνι. ἐτείρετο γὰρ φρένας αἰδοῖ,
[Καὶ Νεμέσῃ κατὰ τήνδε] καὶ ἀτρύγετον μέλαν ὕδωρ
Φεύγων. Ζεὺς δ' ἐδίωκε. λαβεῖν δ' ἐλιλαίετο θυμῷ,
Ἄλλοτε μὲν κατὰ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
Ἰχθύϊ εἰδομένῳ πόντον πολὺν ἐξορόθυνεν,
Ἄλλοτ' ἐπ' Ὠκεανὸν τολυμὸν καὶ πείρατα γαίης,
Ἄλλοτ' ὄτ' [αὖ] ἤπειρον πολυβώλακα. γίνετο δ' αἰεὶ
Θηρία τοῖα πέλωρα ἀνατρέφει, ὅρεα φύζαι νιν.

Οἶδα δὲ καὶ τὰ περὶ τὴν ὑποπυρὶν καλουμένην τὴν Βολυκὴν λίμνην, περὶ ἧς Ἡγήσανδρος ἐν τοῖς ὑπομνήμασί φησιν οὕτως. [Ἀπολλωνίαν] τὴν Χαλκιδικὴν δύο ποταμοὶ ῥέουσιν Ἀμμίτης καὶ Ὀλυνθιακός. ἐμβάλλουσι δὲ ἀμφότεροι εἰς τὴν Βολυκὴν λίμνην, ὅπερ ἐστὶ τοῦ Ὀλυνθιακοῦ μνημεῖόν ἐστιν Ὀλύνθου τοῦ Ἡρακλέους καὶ Βολύης ἡρῴου. καθ' ὃν τὸν ἀνθρακιὰν, καὶ ἐλαφηβολιῶνα λέγουσιν οἱ ἐπιχώριοι. διόπερ πέμπει ἡ Βολύη τὴν ὑποπυρὶν Ὀλύνθῳ, [κατὰ τὸν καιρὸν] τέτταρα ἀπέραντον πλῆθος ἰχθύων, ἐκ τῆς λίμνης εἰς τὸν Ὀλύνθιακὸν ἀναβαίνειν ποταμόν· ἔστι δὲ βραχὺς, ὥς τε μόλις κρύπτειν τὸ σῶμα· ἀλλ' οὐδὲν ἧττον τοσοῦτον ἔρχεται πλῆθος ἰχθύων, ὥς τε τοὺς ἐπιχωρίους ἅπαντας ἱκανοὺς εἰς τὴν ἰδίαν χρείαν σωτηρίαν παρέχειν. θαυμαστὸν δέ ἐστι τὸ μὴ παραλλάττειν τὸ τοῦ Ὀλύνθου μνημεῖον. πότερον μὲν οὖν φασὶ τοῦτο κατὰ τὴν Ἀπολλωνίαν ἐλαφηβολιῶνος τὰ νόμιμα συντελεῖν τοῖς τελευτήσασι, νῦν δὲ ἀνθρακιῶνος ἀπὸ ταύτης οὖν τὴν αἰτίαν μόνοις τούτοις τοῖς μησὶ τοὺς ἰχθῦς τὴν ἀνάβασιν ποιεῖσθαι, ἐν οἷς τοὺς τετελευτηκότας εἰώθασι τιμᾶν. καὶ ταῦτα μὲν ταῦτα ἄνδρες ἰχθύες. ὑμεῖς γὰρ πάντα συναθροίσαντες, βορὰν ἡμᾶς

167 Cap. III.

mazas, panes: eúmque locum ac portum Dinon appellari. Ecquid de magnis piscibus, & recentibus ficis simul cum illis ad Antigonum missis à Patroclo Ptolemæi duce, obscurè animi sui sensum ostendente, Phylarchus prodiderit, non ignoro. Dario quidem olim regiouem suam inuadenti, Scythæ, vt scribit Herodotus, sagittam [a], auem, & ranam misere: at Parroclus, Phylarcho teste libro tertio historiarum, aliud innuens, ad Antigonum fortè tum comessantem, piscem ac ficus suprà memoratas cùm misisset, ambigentibus cunctis quid eo munere significaretur, ridens Antigonus, amicis dixit intelligere se iis donis quid portenderetur: Patroclum enim velle aut imperio maris nobis esse potiundum, aut rodendas [b] ficus. Præterea scio, in vniuersum pisces omnes ab Empedocle Camasenas [c] vocatos fuisse, hoc versu:

Velut & arbores proceræ & marini Camasenes.

Qui Cyprios versus composuit, siue Cyprius aliquis fuerit, siue Stasinus, siue alio quouis nomine vocari gaudet, Nemesin fingit, eam cùm Iupiter vrgeret, ac persequeretur, in piscem mutatam fuisse his verbis:

Post hos tertiã Helenã vidi, hominibus miraculũ,
Quam olim crimibus formosa Nemesis, amantis concubitu
Iouis deûm regis peperit, vim ab eo passa:
Instantem enim fugiebat: amplexúsque recusabat
Iouis patris Saturnij, quia mentem verecundia pungeret:
Nemesis ergo per hanc insulam [d], prope indomitas [e] & nigrãs vndas
Profugiebat: insequebatur verò Iuppiter, exoptans eam capere.
Nonnunquam sub resonantis maris fluctibus
Piscis assumpta forma vastum æquor peragrare cogebat:
Nonnunquam fluuios, oceanum, & vltimos terræ fines:
Interdum continentem gleboſam, ac tum in feras
Quotquot alit terra transformabatur, illum vt euitaret.

Quænam verò ad lacum nomine Bolycem fuerit [f] Apopyris optimè noui. De illa Hegesander in Commentarijs ad hunc modum scripsit: Apolloniam Chalcidicam amnibus duobus allui, Olynthiaco & Ammite: vtrumque horum in lacum Bolycen defluere: ad Olynthiaci ripam tumulum esse Olynthi, Herculis & Boliæ filij: narrare indigenas mense Nouembri ac Februario, Apopyrin & Bolyan immittere, id est, eo tempore infinitam piscium copiam, è qua salsamentorum, quod satis ad vsum sit, parent omnes qui circumhabitant: quod autem mirandum est, vltra sepulchrum Olynthi pisces non commeare: priùs, quod aiunt, in Apollonia, Februario mense vita functis parentare solitos, nunc autem id fieri Nouembri, ac ob eam caussam solis his mensibus ascendere pisces quibus honore afficere mortuos consueuerunt. Hactenus ista, ô viri pisces. Vos enim coaceruatis [h] omnibus, vorandos [i] piscibus nos

nos obtrusistis, hac de re tot effati, quot nec eloquatur Ichthyas philosophus Megarensis, nec Ichthyon, (proprium viri nomen aio) cuius meminit Teleclides in Amphictyonibus. Ego verò puero mandabo vestra omnium gratia, quod est apud Pherecratem in Myrmecanthropis:

Numquam piscem, Deucalion, mihi,
Etiam si petam, admoueris.

Semus Delius libro secundo Deliadis scribit, apud Delum cùm Brizo sacra faciunt, (est autem illa dea vaticiniorum in somnis præses, βριζειν enim veteres dormire dixerunt,

Vbi ἀποβριξαντες [a], cùm dormiuissemus, Auroram
Diuam expectauimus:)

Brizo, inquam, Deliades cùm sacrificant, scaphas ei bonis omnibus refertas offerunt, exceptis piscibus [b], pro omnium salute deam precantes, præcipuéque nauigia vt seruet. Chrysippum, ô amici viri, Stoicorum ducem ac principem [c], ego me hercle, in multis admiror, ob id tamen impensiùs laudo, quòd famosum suis de obsoniis scriptis Archestratum in eodem loco ac numero semper collocarit cum Philænide [d], cui turpissimum de Venereis opus adscribunt, quamuis AEschrion Samius, Iamborum scriptor, Polycraten Sophistem tradat, vt honestissimam fœminam calumniaretur, ei tribuisse. Sunt autem Æschrionis carmina hæc iambica:

Ego Philænis magni apud mortales nominis
Longo confecta senio hic iaceo:
Ne, ô stulte nauta, cùm ad promontorium [e] flectes nauem,
Illude, irride, insolenter conuiciare:
Non enim per Iouem, non, per iuuenes [f] inferos
In viros libidinosa, aut prostibulum fui:
Verùm Polycrates Atheniensis genere,
Maledicus astutúsque blatero, ac improbæ linguæ,
Quæcunque scripsit malignè ac flagitiosè scripsit:
Ea verò qualia sint, nescio:

Cæterùm Imprimis admirabilis Chrysippus libro De honesto atque voluptate ita scripsit, Philænidis libros, Archestr ati Gastronomiam: Alimentorum facultates [h], ancillas pariter horum motuum ac figurarum experimentis peritas, ac in ijs meditandis exercitatas. Idem rursum: Addiscere ipsos quæ huiusmodi sunt: penes se habere quæ de his prodidere Philænis, Archestratus, & reliqui scriptores eiusmodi. Idem libro septimo: Nam sicut Philænidis carmina ediscere, aut Archestrati Gastronomiam, tanquam ad benè beatéque viuendum quidquam, conferant, non debemus. Vos quidem certè hunc Archestratum sæpiùs inculcantes intemperantia conuiuium maculauistis [i]. Etenim quid elegans iste versuum scriptor omisit, quod hominum mores obterere ac deprauare posset? solus imitator vitæ Sardanapali Anacindaraxis filij, quem genitoris appellatione scribit Aristoteles [r] esse ignotiorem. In eius sepulchro hæc incisa fuisse Chrysippus autor est.

Sardanapalus Cyndaraxis [k] filius Anchilan & Tarsum vno die condidit:
Tu autem, ô viator, ede, bibe, lude,

A τοῖς ἰχθύσι ϖροβεβλήκατε, καὶ οὐκ ἐκείνους ἡμῖν, ‖ ϖροαῦσα εἰϖόντες [ἃ οὐδὲ Ἰχθυας] ὁ Μεγαρικὸς φιλόσοφος, οὐδὲ Ἰχθύων. (ὄνομα γὰρ καὶ τοῦτο κύριον) οὗ μνημονεύει Τηλεκλείδης ἐν Ἀμφικτύοσι. ‖ δι' ὑμᾶς γὰρ καὶ τῷ παιδὶ ϖροκελεύσομαι καῖσα οὗτ Φερεκράτους Μυρμηκανθρώπους, μηδέ ϖοτε ἰχθῦνῶ Δῴκαλίων, μή δ' αὖ αὐτῶ ϖροφθῆς μοι. καὶ γὰρ ἐν Δήλῳ φησὶ Σῆμος ὁ Δήλιος ἐν δευτέρῳ Δηλιάδος ‖ ὅταν θύωσι τῇ ‖ Βριζοῖ, αὕτη δέ ἐστιν ἡ ἐν ὕπνῳ μαντις. Βρίζειν γὰρ οἱ ἀρχαῖοι λέγουσι τὸ καθεύδειν.

Ἐνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.

Ταύτῃ οὖν ὅταν θύωσιν αἱ Δηλιάδες ϖροσφέρουσιν αὐτῇ σκάφας ϖαντων ϖλήρεις ἀγαθῶν, ϖλὴν ἰχθύων. Διὰ τὸ δύχεσθαι ταύτῃ ϖερί τε ϖάντων καὶ ὑϖὲρ τῆς τῶν ϖλοίων σωτηρίας. Χρύσιϖϖον δ' ἄνδρες φίλοι τὸν τῆς στοᾶς ἡγεμόνα καῖσα ϖολλὰ θαυμάζων ἔτι μᾶλλον ἐπαινῶ, τὸν ϖολυθρύλλητον ὅτι τῇ ὀψολογίᾳ Ἀρχέστρατον ἀεί ϖοτε μετὰ Φιλαινίδος καταλαμβάνοντα εἰς ἰὼ ἀναφέρεται τὸ ϖερὶ Ἀφροδισίων ἀνθλασον συγγραμμα, ὅϖως φησὶ ϖοιῆσαι Αἰσχρίων ὁ Σάμιος ἰαμβοϖοιὸς Πολυκράτη τὸν σοφιστὴν ὅτι ϖρὸς εὐσχολὴν τῆς ἀνθρώϖου σώφρονεστάτης γυναικός. ἔχει δ' οὕτως τὰ ἰαμβεῖα,

Ἐγὼ Φιλαινὶς ἡ ϖίθωτος ἀνθρώϖοις,
Ἐνταῦθα γήρᾳ τῷ μακρῷ κεκοιμημαι,
Μή μ' ὦ μάταιε ναῦτα τὴν ἄκρην κάμπτων,
‖ Χλεύαζε τε ϖοιοῦ καὶ γέλωτα καὶ ‖ λάθη.
Οὐ γὰρ μὰ τὸν Ζεῦν, οὐ μὰ σοῦ κάτω κούρους,
Οὐκ ἰὼ ἐς ἄνδρας μάχλος οὐδὲ δημώδης.
Πολυκράτης δ' τὴν γουλὴν Ἀθηναῖος
Λόγων τι ϖαιπάλημα καὶ κακὴ γλῶσσα
Ἔγραψεν, ὅσ' ἔγραψ'. ἐγὼ γὰρ οὐκ οἶδα.

Ἀλλ' οὖν γε ὁ θαυμασιώτατος Χρύσιππος ἐν τῷ ϖέμϖτῳ ϖερὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς φησι, καὶ βιβλία τὰ τε Φιλαινίδου, καὶ τὸν τοῦ Ἀρχεστράτου Γαστρονομίαν καὶ δυνάμεις βρωτικὰς, καὶ σιτουσιαστικὰς, ὁμοίως δὲ καὶ τὰς ἱεροσαίνας ἐμϖείρους γιγνεσθαι κινήσεών τε καὶ σχημάτων, καὶ ϖερὶ τὴν τούτων μελέτην γινομένας. καὶ ϖάλιν. ἐκμανθάνειν τ' αὐτοῦ τὰ γιαῦτα, καὶ κατασκευὰς τὰ ϖερὶ τούτων γεγραμμένα Φιλαινίδου καὶ Ἀρχεστράτου, καὶ τοῖς τὰ ὅμοια γράψασι, κἂν τῷ ἑβδόμῳ δέ φησι. καθάϖερ γὰρ οὐκ ἐκμανθάνειν τὰ Φιλαινίδου καὶ τὸν Ἀρχεστράτου Γαστρονομίαν ἐστὶν ὡς φέροντά τι ϖρὸς τὸ ζῆν ἄμεινον. ὑμεῖς δὲ ϖολλάκις τοῦ Ἀρχεστράτου τούτου μνημονεύσαντες ἀκολασίας ἐϖληρώσατε τὸ συμϖόσιον. τί γὰρ τῶν ὀϖτερίψαι θυαμένων ϖαρέλιϖεν ὁ καλὸς ἔτι ϖοτοποιὸς, καὶ μόνον ζηλώσας τὸν Σαρδαναϖάλου τοῦ Ἀνακινδαραξέως βίον, ‖ ὃν ἀμαθεστέρου εἶναι καῖσα τὴν ϖροσηγορίαν τοῦ ϖατρὸς Ἀριστοτέλης ἔφη. ἐφ' οὗ τοῦ ϖάφου ὀϖιγεγράφθαι φησὶ Χρύσιππος ταῦτα.

Σαρδανάπαλος Κυνδαράξεω βίος, ‖ ὃν ἀμαθεστέρου εἶναι καῖσα τὴν ϖροσηγορίαν τοῦ ϖατρὸς Ἀριστοτέλης ἔφη. ἐφ' οὗ τοῦ ϖάφου ὀϖιγεγράφθαι φησὶ Χρύσιππος ταῦτα.

Ἀγχίαλον Ταρσόν τε μιῇ ἔθετ' ἤματι ϖάσας.
Σὺ δ' ὦ ξεῖν' ἔσθιε, ϖῖνε, ϖαῖζε, τέρϖευ· τἄλλα δὲ οὐκ ἄξια τοῦ ϖτύελου.

Ἐγὼ δὲ ταῦτα μὲν ἐκεῖνα ἐάσας, ἐϖὶ τὸν Ἀρχέστρατον ἐϖανέρχομαι, ὃν ἐϖαινοῦσι μὲν ϖολλοὶ τῶν ϖαλαιῶν, ϖρῶτος δὲ ἐϖὶ τὴν ἐϖοποιίαν τὴν ἡδυσμένην ἐκεῖνος ἐχώρησε, καὶ ϖολλὰ ϖερὶ τῶν ἐδεσμάτων ἐϖραγματεύσατο, καὶ ϖολλὰ ϖαρέδωκε τοῖς ϖοιουμένοις τὰς ἡδυσμένας τροφὰς, καὶ ϖολλὰ ϖαρεσκεύασ

ΕΥ εἰδὼς ὅτι θνητὸς ἔφυς, τὸν ‖ θυμὸν ‖ ἄεχε
Τερπόμενος θαλίῃσι, θανόντι σοι ὅτις ὄνησις,
Καὶ γὰρ ἐγὼ ποθὸς εἰμι Νίνου μεγάλης βασιλεύσας,
Κεἰν' ἔχω ὅσ' ἔφαγον καὶ ἐφύβρισα, καὶ σιὼ ἔρωδι
Τερπνὰ ἔπαθον. ‖ τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια παίζω
‖ λελιπται.
Ηδε σοφὴ βιότου θρόησις· οὐδέ πατ' αὐτῆς
Λήσομαι, ἑκτήαθω δ' ὁ θέλων τὸν ἀπείρονα χρυσόν.

Καὶ ὅτι τῶν φαιάκων ἦν ὁ ποιητὴς ἔφη·

Αἰεὶ δ' ἡμῖν δαὶς τε φίλη, κιθάρις τε χοροί τε,
Εἱματά τ' ἐξήμοιβα, λοετρά τε θερμὰ, καὶ εὐναί. Καὶ ἄλλος δέ τις φησὶ τῷ Σαρδαναπάλῳ θρηνολήσων· ὑποπθέμενος καὶ οὗτος τοῖς μὴ σωφρονοῦσι φιάδε.

Πᾶσιν ἦ θνητοῖς βούλομαι θρηνέσαι
[‖ τοὐφήμερον] ζῆν ἡδέως. ὁ γὰρ θανὼν,
Τὸ μηδὲν ἐστὶ, καὶ σκιὰ μεῖζω χθονός.
‖ Μικρὸν ἦ βιότου ζῶντ' ἐπαύρεσθαι χρεών.

168 Καὶ Ἀμφις ἦ ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Ἰαλέμῳ φησὶν,

Ος τις ἦ θνητὸς ἡγεῖται μὴ τῷ βίῳ,
Ζητεῖ τι τερπνὸν θρασυφέρειν, ἅ δ' ἄλλ' ἐᾷ,
Ματαιός ἐστιν ὡς γ' ἐμοὶ καὶ τοῖς σοφοῖς
Κελεύουσιν ‖ ἅπασιν, ‖ ὃν θεῶν τε δυστυχής.

Καὶ ἐν τῇ Ἀπεργαζομένῃ ἦ γυναικοκρατίᾳ ταῦτα ὅμοια λέγει· πῖνε καὶ παίζε, θνητὸς ὁ βίος, ὀλίγος ὁ ὑπὲρ γῆς χρόνος, θάνατος δ' ἀθάνατός ἐστιν, ἅπαξ αὖ τις ἀποθάνῃ. καὶ Βακχίδας δέ τις τὸν αὐτὸν Σαρδαναπάλῳ ζήσας βίον, ἀποθανὼν ὑπὸ τοῦ τάφου ὑπεγεγραμμένον ἔχει·

χ. Πῖν, φάγε, παῖζε τὰ ψυχᾷ δόμεν.
Καὶγὼ γὰρ ἔσκον ἀντὶ Βακχίδα λίθος.

Ἀλεξις δ' ἐν Ἀσωτοδιδασκάλῳ φησὶν, ὡς Σωτίων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ Τίμωνος Σιλλῶν· ἐγὼ γὰρ ἐκ ἀπλωτησα τῷ δράματι, ‖ πλείονα τῆς μέσης καλουμένης κωμῳδίας ἀναγνοὺς δράματα τῶν ὀκταικοσίων, καὶ τούτων ἐκλογὰς ποιησάμενος, ἃ περιέτυχον τῷ ἀσωτοδιδασκάλῳ. ἀλλ' ὅδ' ἀναγραφῆς ἀξιωθέντι σωίσθω. ἅτε γὰρ Καλλίμαχος, ἅτε Ἀριστοφάνης αὐτὸ ἀνέγραψαν, ‖ ἀλλ' ὅδε οἱ ‖ ἐν Περγάμῳ ἀναγραφὰς ποιησάμενοι. ὁ δὲ Σωλίων φησὶν ἐν τῷ δράματι Ξανθίαν τινὰ οἰκέτην πεποιῆσθαι περιτρέποντα ὑπὸ ἡδυπάθειαν ὁμοδούλους ἑαυτοῦ, καὶ λέγοντα,

‖ Τί ταῦτα ληρεῖς φλυαφῶν ἄνω κάτω
‖ Λύκειον, ἀκαδήμειαν, ‖ ὠδεῖον, στοὰς,
Λήρους σοφιστῶν; οὐδὲν ἐν τούτων καλόν·
‖ Πίνωμεν ἐκπίνωμεν ‖ ....σικῶν,
Χαίρωμεν ἕως ἔνεστι τὴν ψυχὴν τρέφειν
[‖ Τύρβαζε μᾶλλον,] γαστρὸς οὐδὲν ἥδιον,
Αὕτη πατήρ σοι καὶ πάλιν μήτηρ μόνη.
Ἀρεταὶ δὲ πρεσβεῖαί τε καὶ στρατηγίαι
Κόμποι κενοὶ ψοφοῦσιν αὐλοὶ ὀνειράτων,
Ψύξει σε δαίμων τὴν πεπεωμένην χρόνῳ.
Ἐξὸν δ' ὅσ' αὐ φάγῃς τε καὶ πίῃς μόνα·
Σωσθοὶ δέ τ' ἄλλα Περικλέης, Κόδροι, Κίμων.

χ. Τύρβαζε μᾶλλον.

Κρεῖττον δ' αὖ εἶχε φησὶν ὁ Χρύσιππος, εἰ μετελήφθη τὰ ὑπὸ τοῦ Σαρδαναπάλου, ἔτως,

A *Cùm mortalem esse te bene scias, animosus & iracundus ne esto:*
Festis epulis oblectator: mortuo nullus rerum tuarum fructus erit.
Ego namque Nini magnæ quondam rex, nunc cinis sum.
Habeo quod comedi, quod proteruè feci, quod in amoribus
Voluptatis percepi: multa verò fœlicia exoleuerunt a:
Sapiens est hominum vitæ hæc adhortatio: eam
B *nunquam* b *obliuioni*
Tradam: qui volet aurum infinitum possideat.

De phæacibus hæc poëta c scripsit:

Nobis semper placent epulæ, citharæ, choreæ,
Mutatoriæ vestes, calida balnea, lecti.

Alius quidam Sardanapalo d similis hæc etiam illis suadet qui temperantes non sunt:

Cunctis hominibus id consilij dare volo,
In diem vt læti viuant: nam mortuus
Nihil aliud est, quàm sub terra e *vmbra.*
Vitæ breuitate viuos oportet frui.

C Amphis comicus in Ialemo:

Quicunque mortalis, vitæ non studet,
Neglectis omnibus aliis, voluptatem adhibere,
Stolidus est, mea quidem sententia, & omnium
Qui sapienter de hoc iudicant: quin etiam
Deorum misereor.

Idem in Gynæcocratia f:

Bibe, lude, vita mortalis est.
Breue super terra tempus:
Immortalis mors est, si quis obierit.

Bacchidæ, qui eandem cum Sardanapalo vitam
D egit, sepulchro hæc insculpta sunt:

Bibe, comede, animóque indulge & omnia,
Bacchidæ loco hic ego lapis h *sto.*

Alexis in Asotodidascalo, vt citat Alexandrinus Sotion libro quem de Timonis Sillis composuit, nondum enim famulam eam nactus sum, & quamuis comœdiæ, quam vocant mediam, plures octingentis fabulas euoluerim, habito delectu, nusquam tamen Asotodidascalus occurrit, atque adeò nec vllum quidem scio eius tituli meminisse. Nec enim Callimachus,
E nec Aristophanes, nec qui Pergami fabularum inscriptiones collegerunt, hanc memorant. Sotion igitur in ea fabula induci famulum Xanthiam inquit, conseruos ad delicias cohortantem his verbis:

Quid hæc nugaris, quid sursum deorsum blateras
Lyceum, Academiam, Odeum i, *Portas* k,
Sophistarum nugamenta: in his pulchri nihil:
Potemus, ebibamus confertim calyces:
Gaudeamus, animum alere l *tantisper dum licet,*
F *Nullis eum turbis vexemus. Ventre* m *nihil iucundius:*
Is tibi solus pater esto, rursúmque mater.
Virtutes, legationes, exercituum imperia,
Inanes fastus nobis obstrepunt, tanquam somnia.
Fatali hora te perstringet deus:
Sola tua futura sunt quæ comederis, ac biberis:
Reliqua cinis, vt Pericles, Codrus, Cimon.

Aptiùs, inquit, Chrysippus, versus de Sardanapalo scripti sic inuerterentur:

Te mor

Te mortalem esse genitum quandoquidem compertum est, macte animi esto:
Confabulationibus te oblecta: edacitas inutilis est:
Ego quippe improbus qui plurima abligurierim, voluptatique succubuerim,
Ea mihi supersunt quæ curiosè didici: eorum subsidio
Multa bona cònsecutus sum, cætera voluptatésque omnes, reliqui.

Lepidissimè Timon sanè dixit:

Ex omnibus malis, grauissimum est cupiditas.

Clearchus in opere suo Adagiorum, Archestrati doctorem fuisse Terpsionen inquit, qui Gastrologiam primus scripsit, & discipulis, quibus abstinendum sit eduliis, præcepit: eundémque ex tempore dixisse,

Testudinem [a] aut comedendam, aut non comedendam.

quod alij sic efferunt;

Testudinis carnem aut edendam esse, aut non edendam.

Vnde verò, ô sapientissimi, vobis in mentem venit obsoniorum scriptor Dorion, quasi scripta quædam ille memoriæ tradiderit, quem scio nominatum fuisse, χρωματοπωλὸν [b], & φιλιχθωα [c], minimè verò scriptorem? De illo hæc scripsit Machon comicus:

Chromatopœus Dorion aliquando Mylon [d]
Cùm accessisset, nec meritorium vsquam diuersorium
Reperire posset, in quodam luco sedens
Qui ante ciuitatis portas forte situs erat,
Vt vidit sacrificantem quendam ædituum,
Per Mineruam quæso, & deos omnes, inquit, ô vir optime templum hoc dei cuius est?
Respondit ille, Iouis, hospes, ac Neptuni:
Tum Dorion: quonam, inquit, pacto, hîc hospitium
Inueniat aliquis, vbi deos habitare simul binos aiunt?

Lynceus Samius, Theophrasti discipulus, frater Duridis qui scripsit historias, & in patria tyrannidem occupauit, scribit in Apophthegmatibus, Dorioni tibicini quidam cùm diceret, suauem in cibo Raiam esse, illum respondisse, perinde ac detrito pallio si quis elixo vescatur. Laudibus Thynnorum abdomina alio tollente, Vera prædicas, inquit, ea mandi tamen oportet, quo modo mihi comeduntur. Subiecit alter, Quo quæso modo? tum ille: Quo rogas? lubenter, ac cum voluptate. Idem Locustis inesse tria dicebat, exercitationem, epulum, & contemplationem. In Cypro cùm apud Nicocreontem is cœnaret, & poculum quodpiam impensiùs laudaret, Si voles, idem artifex tibi alterum fabricabitur, ait Nicocreō. Tum ille, Tibi potius, mihi verò hoc dato: quod quidem à tibicine dictum est, non insipienter, cùm tamen veteribus in ore frequens hoc esset,

Homini dij tibi cini mentem [e] non inseruerunt?
Statim ac ille tibiam inflauit, mens auolat.

Hegesander in Commentariis hæc quoque de illo refert: Obsonij magnopere auido puer cùm piscium nihil emisset, ac ideo flagris cæderetur, cum inter verba optimos pisces nominare iussisse: puero autem Orphum;

A ΕΥ εἰδὼς ὅτι θυνηὸς ἔφυς, σὸν θυμὸν ἄεξε,
Τερπόμενο μύθοισι· φαγόντι σοι οὔ τις ὄνησις.
Καὶ γὰρ ἐγὼ κακὸς εἰμι φαγὼν ὡς πλεῖσα, κἠ ἠθεὶς.
Ταῦθ' ἔχω ὅσ' ἔμαθον καὶ ἐφρόντισα καὶ μετὰ πολλῶν,
Ἐσθλ' ἔσαθον. τάδε λοιπὰ καὶ ἡδέα πάντα λέλειπται.

Παγκάλως γὴ καὶ ὁ Τίμων ἔφη,

Πεῖνα μὲν πρώτιστα κακῶν ἀπιθυμία ἐστί.

B Κλέαρχος δ' ὁ ἐν τοῖς Περὶ παροιμιῶν καὶ διδάσκαλον τὸν Αρχεστράτου γενέσθαι φησὶ Τερψίωνα, ὃν καὶ πρῶτον γαστρολογίαν γράψαντα διδασκελεύεσθαι τοῖς μαθηταῖς, τίνων ἀφεκτέον. ‖ ἀπεχεδιδασκέναι τε τὸν ‖ Τερψίωνα καὶ περὶ τῆς χελώνης ἢ φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν. ἄλλοι δ' οὕτως λέγουσιν,

Η δεῖ χελώνης κρέα φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν.

‖ Πόθεν δ' ὑμῖν ὦ σοφώτατοι ἐπῆλθε καὶ ὁ ὀψολόγος ‖ Δωρίων, ὡς καὶ συγγραφούς τις γενόμενος, ὃν ἐγὼ ‖ κρεμαπωλοῖον οἶδα ὀνομαζόμενον καὶ Φιλιχθῶ, συγγραφέα δ' οὔ. Ὡς μὲν οὖν κρεμαπωλοῦ μνημονεύει Μάχων ὁ κωμῳδοποιὸς οὕτως, CAP. IV.

C Ὁ κρεμαπωλὸς Δωρίων ποτ' εἰς Μύλων'
Ελθών, καταλύσιν οὐδαμοῦ μισθωσίμῳ
Δωμάτιον εὑρεῖν, ἐν τεμένει καθίσας
πνί,
Ὁ πρὸ τῶν πυλῶν ἐπὶ κοίλα τύχῃ ἱδρυμένον.
D [Ἰδών τ' ἐπιθύοντα τὸν νεωκόρον,] γρ. Ἰδών τ' ἔπειτα θύοντα τὸν νεωκόρον.
Πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς καὶ θεῶν, πυνθάνεται
Εστιν ὁ νεὼς βέλτιστ' ἔνδοθεν ἀρτί;
Ὁ δ' εἶπεν αὐτῷ, ‖ Ζωποσειδῶν ξένε.
Ὁ Δωρίων δή, πῶς ἂν οὖν ἐγὼ τοῦθ' ἔφη,
Δωμάτιον καταγώγιον ἐξεύρεῖν τις, οὗ
Καὶ σοὶ θεοὺς φάσκουσιν εἶναι σωθύους;

Λυγκεύς δ' ὁ Σάμιος ὁ Θεοφράστου μὲν μαθητὴς, Δάριδος δὲ ἀδελφὸς, τὸ δὲ ἔθος ἱστορίας γράψαντος καὶ τυραννήσαντος τῆς πατρίδος, ἐν τοῖς ἀποφθέγμασι, Δωρίωνι τῷ αὐλητῇ φάσκοντές τινος ἀγαθὸν ἰχθὺν εἶναι βατίδα, ὥστε εἴ τις ἔφη ἔφθὸν τρίβωνα ἐσθίοι. ‖ Επαινοῦντος δ' ἄλλου τὰ τῶν ‖ θύννων ‖ ὑπογάστρια, καὶ μάλα ἔφη. δεῖ μέν τι γε οὖν ἐσθίειν αὐτὰ ὥστε ἐγὼ ἐσθίω. εἰπόντος δή, πῶς· ὁ δή, πῶς; ἡδέως, ἔφη. σὺ δὲ ‖ καρδίους ἔφη ‖ τρία ἔχειν, ‖ Δημητρίῳ καὶ Δώσιππον καὶ θεωρίαν. ‖ ἐν Κύπρῳ δή φασὶ Νικοκρέοντι δειπνοῦν ἐπαινέσαι ποτήριόν τι. καὶ ὁ Νικοκρέων ἔφη, ‖ ὁ δὲ βούλη ὁ αὐτὸς τεχνίτης ποιήσει σοὶ ἕτερον. σοί γε ἔφη, ἐμοὶ δὲ τοῦτο δός. σὺ μὲν οὖν ἀνοήτως τοῦτο φήσας αὐλητής. λόγος δὲ παλαιὸς, ὡς ὅτι

E ‖ Ἀνδρὶ μὲν αὐλητῇ θεοὶ νόον [οὐκ ἐνέφυσαν,] γρ. εἰ οὐκ ἐνέφυσαν.
Ἀλλ' ἅμα τῷ φυσᾶν χ' ὠὸν οὐκ ἐκπέτεσθαι.

Ηγήσανδρος δ' ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν ταῦτα φησὶ περὶ αὐτοῦ. Δωρίων ὁ ὀψοφάγος, ἔτι παιδὸς ὄντος ἀγοράσαντες ἰχθῦς, μαστιγῶν αὐτὸν, ἐκέλευε τῶν ἀρίστων ἰχθύων ὀνόματα λέγειν. τοῦ δὲ παιδὸς, ὀρφὸν καὶ

F

γλαυκίσκον, ἢ γόγγρον, ἢ τοιούτους ἑτέρους καθειλημμένους, ‖ Ιχθύων σέ φησιν ἐκέλευσον ὀνόμαζε λέγειν, ὦ θεῶν. ‖ ὁ αὐτὸς Δωρίων καταγελῶν τοῦ ἐν τῷ Τιμοθέου [Ναυπλίῳ] χειμῶνος, ἔφασκεν ἐν κακκάβᾳ ζεούσᾳ μείζονα ἐωρακέναι χειμῶνα. Ἀριστόδημος δ' ἐν δευτέρῳ γελοίων ὑπομνημονευμάτων φησί, Δωρίωνος κρεμαστοῖς κυλλόποδος ὄντος ἀπώλεσεν ἐν συμποσίῳ τοῦ χωλοῦ ποδὸς τὸ βλαυτίον, καὶ ὃς οὐδὲν ἔφη πλεῖον καταράσομαι τῷ κλέψαντι, ἢ ἁρμόσαι αὐτῷ τὸ σανδάλιον. ὅτι δὲ λίαν ὁ Δωρίων οὕτως ἦν ὀψοφαγίᾳ διαβόητος, φανερὸν ἐξ ὧν λέγει Μνησίμαχος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Φιλίππῳ δράματι. οὐ καλὰ καὶ τῆς νυκτὸς Δωρίωνι ἔνδον ἐστὶ παρ' ἡμῖν λοπαδὶ φυσήτης.

Οἶδα γὰρ καὶ ὁ ‖ Ερμιονεὺς ‖ Λάσος ἔπαιξε ποτὲ ἰχθύων, ἅτε Χαμαιλέων ἀνέγραψεν ὁ Ηρακλεώτης ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ τοῦ Λάσου συγγράμματι, λέγων ὧδε. τὸν Λάσον φησὶ ‖ τὸν ὠμὸν ἰχθὺν ‖ ὀπτὸν εἶναι φάσκειν. θαυμαζόντων δὲ πολλῶν, ἐπιχειρεῖν λέγειν, ὡς ὃ ἐστιν ἀκουσαι, τοῦτ' ἐστιν ἀκουστόν. καὶ ὃ ἐστι νοῆσαι, τοῦτ' ἐστι νοητόν. ὡσαύτως οὖν καὶ ὃ ἐστιν ἰδεῖν, τοῦτ' εἶναι ὀπτόν. ὥστ' ἐπειδὴ τὸν ἰχθὺν ἑωρᾶτο ἰδεῖν, ὀπτὸν αὐτὸν εἶναι. καὶ παίζων δέ ποτε ἰχθυοπώλαις
169 τισὶν ἀλιέων ὠφέλητο, καὶ λαβὼν ἔδωκέ τινι τῶν παρεστώτων. ὁρκίζοντος δὲ, ὤμοσεν μὴ τ' αὐτὸς ἔχειν τὸν ἰχθύν, μή τε ἄλλῳ σωισθέντα λαβόντι, ἀφ' οὗ λαβεῖν μὲν αὐτὸν, ἔχειν δὲ ἕτερον· ὃν ἐδίδαξεν ὑπομόσαντα πάλιν, ὅτι οὔτ' αὐτὸς ἔλαβεν, οὔτ' ἄλλον ἔχοντ' οἶδεν. εἰλήφει μὲν γὰρ ὁ Λάσος, εἶχεν δὲ αὐτός.

‖ Τοιαῦτα δὲ καὶ Επίχαρμος παίζει ὥσπερ ἐν ‖ λόγῳ καὶ λόγον εἶναι,

Ο Ζεὺς μ' ἐκάλεσε Πέλοπί γ' ἔραννον ἐσιῶν.
Η παμπόνηρον ὄψον ὦ Ζεῦ ὁ γέραν.
Αλλ' οὔκ γέρανον, ἀλλ' ἔρανόν τι λέγω.

Αλεξις δ' ἐν ‖ Δημητρίῳ, Φαύλλόν τινα κωμῳδεῖ ὡς φιλιχθυν ἐν τούτοις.

‖ Πρότερον μὲν εἰ πνεύσειε βορέας ἢ νότος
Εν τῇ θαλάττῃ ‖ λαμπρὸς, ἰχθῦς οὐκ ἐνῆν
Οὐδενὶ φαγεῖν. νυνὶ δ' ὅτ' εἰς τοὺς πνεύμασι
Τέτρις Φαύλλος ἐπεγένετο χειμὼν τρίτος.
Επαὶ γὰρ ἐκνεφίας καταιγίσας τύχῃ
Εἰς τὴν ἀγορὰν, τοὖψον περιάμπτων οἴχεται
Φέρων ἅπαν τὸ ληφθέν, ὥς τε γίγνεται,
Εν τοῖς λαχάνοις τὸ λοιπὸν ἡμῖν ἡ μάχη.

Αντιφάνης δ' ἐν ‖ Αλιευομένῃ φιλησοῦσάς τινὰς καταλέγων ἰχθύσι φησί,

Τὰς σηπίας σὺ δὸς παρ. Σκώρ μιαρὸν οὐχὶ σηπίας εἶλ. vel Ἀποπατὸν οὐχὶ σ. Ω καλλιμέδων σὲ καλεῖδε' ἅρπ τ' φίλων; Οὐδεὶς ὃς ἂν μὴ καταλιθῇ τὰς συμβολάς, Τριγλας δ' ἕλαξα δεῦρο τοὺς δεξιά, Τελίγλας ἔδεσμα τοῦ καλοῦ Καλλισθένους. Κατεσθίει γοῦν ὅτι μιᾶς τιν οὐσίαν, Καὶ τὸν Σινώπης ‖ γόγγρον, ἤδη [παχυτέρας]
[Τῆς σηπιάδος πρῶτον] Ηράκλεις ἄναξ,
‖ Απαντα τεθολώκασιν. οὐ βαλεῖς πάλιν
Εἰς τὴν θάλατταν καὶ πλυνεῖς μὴ φῶσί σε
[Δωριᾶς, ἀλλ' οὐδὲ σηπίας εἰληφέναι.]
Τὸν κάρχαρον δὲ τόνδε τοὺς μαινίδας
Απόδος. παχύς γε νὴ Δί', ὦ Ζεῦ! τίς ποτε

A Glauciſcum, Congrũ, & alios eiuſmodi recenſente, Piſcium inquit, nomina vt proferres, non deorũ, imperaui. Tempeſtatem in Nauta deſcriptam à Timotheo cùm irrideret, in feruente caccabo illa ſe vidiſſe dixit vehementiorem. Ariſtodemus libro ſecundo facetiarum memorabilium ſcripſit, cùm Dorion Chromatopœus & loripes in conuiuio claudicantis pedis ſoleam amiſiſſet, Furi nihil, inquit, grauius imprecabor, quàm vt eius pedi calceus conueniat. Obſoniorum famoſum lurconem B fuiſſe liquet ex iis quæ Mneſimachus comicus ſcripſit in Philippo fabula:

Neutiquam: verumetiam noctu apud nos intus eſt
Dorion, qui patinas [a] *inflat.*

Hermionenſem Laſum [b] ſcio aliquando in piſces iocatum fuiſſe: quod Chamæleon Heracleotes ſcribit libro de Laſo edito, his verbis: Laſum aiunt ſolitum dicere crudum piſcem ὀπτὸν [c] eſſe: multiſque admiratione ductis, id probare ſic conatum fuiſſe: quod audiri poteſt, C id eſſe ἀκουστόν: quod intelligi mente, νοητόν. itidem quod oculis cerni, ὀπτόν. Idem per luſum piſcatoribus piſcem quem ſurripuerat, acceptum, cuidam ex iis qui aderant tradidit. Cùm autem ad inſiurandum piſcator eum adigeret, iurauit ille ſe neque piſcem habere, nec alium nouiſſe qui accepiſſet, quoniam ipſe accepiſſet, alter verò haberet: quem monuit rurſum iureiurando ſe obſtringere nec ſe accepiſſe, nec alium nouiſſe qui haberet: acceperat enim Laſus, ille verò habebat. Non abſi- D militer Epicharmus ita ludit, vt in eadem voce diuerſus agnoſcatur ſenſus:

A. *Acciuit me Iuppiter, Pelopi τὸν γ' ἔραννον* [d] *vt præbeam:*
B. *Obſonium peſſimum eſt, ô amice, γέραν* [e].
A. *At γέρανον minimè dico, ſed ἔραννον.*

Alexis in Demetrio Phayllum quendam notat. vt piſcium helluonem, his verbis:

Antea ſi flaret Boreas, vel Notus,
In mari, nobiles comeſſe piſces nemini
Licebat: nunc autem ventorum incommodis
His Phayllus acceſſit, tempeſtas tertia.
In macellum procelloſus hic ventus cùm irruit,
Quidquid eſt obſonij mercatus abit,
Et quidquid à piſcatoribus eſt ſaptum, aufert: itaque
De oleribus, quod ſolum reſtat, nobis eſt [f] *digladiandum.*

Antiphanes in Piſcatrice piſcium cupediis mirificè deditos quoſdam ſic recenſet:

A. *Primùm Sepiolæ, ô Rex Hercules,*
Omnia infuſcarunt? non rurſum abijcies
In mare, ac elues, ne te dicant
Non accepiſſe ſepias, ſed munera?
Locuſtam hanc cum Manidibus
Redde. B. *Per Iouem craſſa valde eſt.* A. *Proh ſumme Iuppiter,*
Ex amicis quiſpiam nuper Callimedon te deuorauit.
B. *Nullus quidem fuit qui non attulerit ſymbolam.*
A. *Vos autem ad dextram hîc ſeposui*
Mullos [h]*, elegantis Calliſthenis edulium:*
Etenim ob vnam is Triglam [i] *rem dilapidat ſuam:*
Ac Sinopes [k] *Congrum, ſpinas iam habentem*

Craſſio

Craſſiores [a]. *Hunc ecquis primus accipiet*
Propius accedens; Smigolas enim his non admodum
Libenter veſcitur: piſcis autem hic Citharus eſt,
Quem ille ſi viderit, ab eo nunquam abſtinebit manum.
Is namque reuera citharœdis omnibus
Vehementer adhæreſcit clanculum.
Gobium ſalſamentarium hominem adhuc ſalientem [b]
Ad pulchram Pythionicem me oportet mittere;
Eſt enim grandis: illum; ſat ſcio guſtabit,
Quandoquidem ſalſamentum [c] *adeſt, id enim appetit.*
Mittendæ quoque ſunt Aphyæ [d] *graciles hæ; ac Paſtinaca*
Seorſim, ad Theano, id beneficium ſi volet rependere.

Feſtiuiſſimè ac diſertiſſimè Antiphanes comico dicterio Smigolam carpit, qui formoſos iuuenes ad citharam canentes, citharámque pulſantes nimis amaret. Æſchines rhetor in oratione contra Timarchum, de illo hæc ſcripſit: Smigolas quidem, Naucratis filius, viri Athenienſes, tribu Colyttenſis, homo cætera probus ac bonus, & quem nemo vituperare poſſit, ſed tamen eius rei mirum in modum [e] ſtudioſus, & qui ſemper habere ſecum aut citharœdos ſoleat, aut citharistas. Hæc ego profectò dico, non vt eum adducam in inuidiam, ſed ipſe vt qualis ſit, vos cognoſcatis. Timocles in Sappho:

Videturne ad te Smigolas accedere?
Florenti iuuentute ſtimulatus?

Alexis in Agone ſiue Equuleo:

Obſecro te mater, mihi ne incutias
Smigolam, non enim ſum ego citharœdius.

Pythionicæ ſalſamentum fuiſſe perquam gratum Antiphanes ait, quòd eius amatores fuerint Chærephili ſalſamentarij filij, vt in Acariis Nicocles ait:

Anitus obeſus, cùm ad Pythionicen profectus comederit
Quidpiam, illum enim, vt rumor eſt, tum inuitat,
Cùm læta Chærephylli duos filios, ſcombros,
Excipit hoſpitio.

Idem rurſum:

Te Pythionice volens lubénſque accipies,
Ac quæ nunc habes, fortaſſis abſumet
Sumptis iam à nobis muneribus: eſt enim inſatiabilis.
Sarginos [f] *tibi eam tamen dare iubo*
Salutos: hos facile multos habet,
Quoniam ei conſuetudo eſt cum duobus ſalſamentariis,
Iiſque inſulſis quibuſdam, ac latis naribus,

Illam ante hos, quidam nomine Gobius, adamabat. Callimedontis Carabi, diſtortis atque limis oculis ſtrabi, auidique piſcium, Timocles in Curioſo ſic meminit:

Deinde Callimedon Carabus
Repente proceſſit, ac me reſpiciens
Vt quidem videbatur, alterum quendam hominem
Alloquebatur: ego verò, vt par eſt, nihil cùm intelligerem
Eorum quæ dicebat, loquenti annuebam inaniter

A Εχονθ' ἁκαύθας. τὸν τίν' εἰ ἰὼς λήψεται,
Πρῶτος προσελθών. Σμιγόλας γὰρ οὐ πάνυ
Τούτων ἐδεσής. [ἀλλὰ κίθαρον οὗτος,] χ. ἀλλὰ κίθαρον οὗτος
Ον ἂν ἴδῃ, [ὡς] χέρας σὺκ ἀφέξεται. Ον ἂν ἴδῃ, τ
Καὶ μὴν ἀληθῶς τοῖς κιθαρῳδοῖς ὡς σφόδρα
Απασιν οὗτος ἐμπέφυκὼς λανθάνει.
[‖ Ανδραπόδισον κωβιὸν πεδῶντ' ἔλκει] χ. Ανδρῶν δ' ἄειτον Κωβιὸν π.
‖ Πρὸς Πυθιονίκην τὴν καλὴν πέμψαι με δεῖ.
B ‖ Αδρὸς γάρ ἐστιν. ‖ ἀλλ' ὅμως ἐγχείσεται,
Επὶ τραπέζης ἐστὶν ὡρμηκυῖα γάρ,
Αφύας τ' λεπάς τ' ἅσδε κἠτὴν τευγόνα,
Χωλὶς Θεανοῖ [εἰ δύρέθη κάνπρόπους.] χ. εἰ εὑρεθῇ γ' ἀντίπρο-
Πιθανώτατα δὴ φύτις ὁ Ανυφάνης, καὶ τὸν πος.
Σμιγόλαν κεκωμῴδηκεν ὡς ἐπουδακὼς τοῖς κιθαρῳδοὺς καὶ κιθαριστὰς ὡρμίους. φησὶ γὰρ ὁ ῥήτωρ Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου λόγῳ περὶ αὐτοῦ τάδε. [Σμιγόλας] ἐστὶ Ναυκράτους ἀνδρες Α- χ. Μισγόλας
C θηναῖοι Κολυττεύς, ἀνὴρ τἆλλα καλὸς κ' ἀγαθὸς καὶ οὐδαμῇ αὖ τις αὐτὸν μέμψαιτ. περὶ δὲ τὸ πρᾶγμα τοῦτο ‖ δαιμονίως ἐπουδακὼς, ἐξ αἰτίας εἰωθὼς ἔχειν τοὺς αὐτὸν κιθαρῳδοὺς, ἢ κιθαριστάς. ταυτὶ δὲ λέγω οὐ τοῦ φορτικοῦ ἕνεκα, ἀλλ' ἵνα γνωρίσητε αὐτὸν ὅς τίς ἐστιν. καὶ Τιμοκλῆς δ' ἐν Σαπφοῖ φησιν,

Ο[Σμιγόλας] οὐ προσιέναι σοι φαίνεται χ. Σμισγόλας
Ανθῶσι τοῖς νέοισιν ‖ ἡρεθισμένῳ.
D Αλεξις δ' ἐν Αγῶνι ἢ Ιππίσκῳ.
Ὦ μῆτερ ἱκε[τεύω σε μὴ πίσ]τει μοι χ. Τὸν Σμισγόλαν.
[Τὸν Σμιγόλαν,] ὃ γὰρ κιθαρῳδός εἰμ' ἐγώ. CAP. V.
‖ Πυθιονίκῃ δέ φησι φιλησεῖν Χαρίχῳ, ἐπεὶ ἐρασὰς εἶχε τοῦ Χαιρεφίλου τοῦ Χαριχοπώλιδος υἱέος, [ὡς Νικοκλῆς ἐν Ακαρίοις φησὶν,] ‖ Ανυτος ὁ πα- χ. ὡς Τιμοκλῆς ἐν Ικαχὺς πρὸς Πυθιονίκην ὅταν ἐλθὼν φάγῃ τί. καρίοις φ.
λεῖ γὰρ αὐτὸν ὡς φασιν ‖ ὀπισθίαν Χαιρεφίλου τοῦ δύο ‖ σκόμβρους ξενίσῃ ‖ μεγάλους ἡδομένη. κἄ
E πάλιν,
Η Πυθιονίκη δ' ἀσμένως σε δέξεται,
Καὶ σοῦ κατεδεῖται τυχὸν ἴσως ἃ νῦν ἔχεις
Λαβὼν πρὸς ἡμῶν δῶρ' ἄπληστός ἐστι γάρ.
‖ Ομως δὲ δοῦναί σοι [κέλευσον † σαργανίας] χ. κέλευσον σαρδίνους
Αττικὴν ‖ ταρίχους. εὐπόρως γὰρ τυγχάνει
Εχουσα, καὶ [σωίσεται ἄνω † δ' εἰς δύσιν,] χ. σύνεστι ταρίχαις δυσίν,
Καὶ ταῦτ' ‖ ἀνάλτοις καὶ ‖ πολυρρύγχοις vel
F πισί. σύνεστιν ἀνω νοῦς εἰς δύσιν
Πρὸ τούτων δ' ἰὼ ἐραστὴς αὐτῆς Κωβιός τις ὄνομα. περὶ ᾧ Καλλιμέδοντος τοῦ Καραβίου, ὅτι ἐξ φίλιχθυς ἰὼ καὶ λάσροφθος οὖν ὀφθαλμούς, Τιμοκλῆς ἐν Πολυπεδύμοι,

ΕΙΘ' ὁ Καλλιμέδων ἄφνω
Ο Κάραβος, προσῆλθεν ἐμβλέπων δέ μοι·
Ως δ' οἰῶ ἐδόκει, πρὸς ἕτερον ἄνθρωπόν τινα
Ελάλει, σιωπὴς δ' ἐγ' οὐδὲν εἰκότως ἐγὼ,
Ων ἔλεγλ' ἐπένδυον λάχνης.

Τῷ δ' ἄρα βλέπουσι χωλὸς κἠδοκοῦσιν αἱ κόραι.

Huius alia certè, quam apparet, pupillæ vident.

Αλεξις δ' [ἐν Κρατίᾳ, ἢ Φαρμακοπώλῃ,]
γρ. Αλεξις ἐν Κρατίᾳ ἢ φ.
Τῷ Καλλιμέδοντι γὰρ θεραπεύω τὰς κόρας
Ηδη τεταρτῖνον ἡμέραν. ἦσαν κόραι
Θυγατέρες αὐτῷ τρεῖς ἐμοῦ τῶν ὀμμάτων,
‖ Ας οὐδὲ Μελάμπους, ὃς μόνος τὰς Προιτίδας
Επαυσε μαινομένας. κατεσήσθην ἄν.

Alexis in Crateua, seu Medicamentario:
A. Ego κόρας [a] iam Callimedontis curo
Quatriduo. B. Huic ne κόραι filiæ sunt?
A. Κόρας oculorum ego equidem dico,
Has nec Melanthus sanè, qui solus Prœtidas
Ab insania liberauit, sunm in locum restituat.

Ὁμοίως αὖ τὸν σκώπτει καὶ τοὺς ὀπτοραφορμβούς Σωτηρέχους. εἰς ἣ ὀψοφαγίαν ἐν μὲν Φαίδωνι ἢ Φαιδρίᾳ οὕτως,

‖ Αγορανομήσας αὖ θεοὶ θέλωσι σύ,
Ινα Καλλιμέδοντ' εἰς ‖ τρῦψον, εἰ φιλεῖς ἐμὲ
Παύσῃς ‖ καταιγίζοντα δι' ὅλης ἡμέρας.
Εργον τυράννων τοῦτ' ἀγορανόμων λέγεις.
Μάχιμος γὰρ ἀνὴρ, χρήσιμος ἐν τῇ πόλει.

Idem eum, in Concurrentibus fabula, traducit, & in Phædone, siue Phædria, tanquam obsonij voracem sic taxat:
A. Ædilis futurus es, diis si visum fuerit,
Vt si me amas, Callimedontem toto die
Obsoniis, procellæ modo, irruentem, coërceas.
B. Quòd faciunt tyranni dicis, non quod ædiles:
Est enim homo ille bellicosus, ciuitatique vtilis:

Τὰ αὖ τὰ ἰαμβεῖα φέρεται καὶ ἐν τῇ ὀπτοραφομβύῃ εἰς τὸ Φρέαρ. ἐν ᾗ Μανδραγορίζομβύῃ,

ΕΙ πινας μᾶλλον φιλῶ
Ξένους ἑτέρους ὑμῶν, γλοίμιλω ἔγχελυς,
Ινα Καλλιμέδων ὁ Κάραβος πείσαιτό με.

Iambici quoque hi versus leguntur in fabula cui titulus est, Ad puteum: at in Mandragorizomena [b]:
Si quos vobis magis diligam
Alios peregrinos, Anguilla fiam,
Callimedon me Carabus vt emat.

Εν ᾗ Κρατίᾳ,

Καὶ Καλλιμέδων μετ' Ορφεως ὁ Κάραβος.

Idem in Crateua:
Callimedonve Carabus, cum Orpheo [c]:

Αντιφάνης δ' ἐν Γοργύθῃ,

Ηδιον τ' ἀποσαίμι' ἂν ὧν προσαιτέω,
Η Καλλιμέδων γλαύκου πρόσοιτ' ἂν κρανίον.

Antiphanes in Gorgytho:
In iis quæ decreui minùs discedam à proposito,
Quàm ab emendo Glauci capite Callimedon desiterit.

ΕΥβουλος δ' ἐν Ανασωζομβύοις,

γρ. Επεσι δὲ τοῖς θεοῖσι vel, Ετεροι δ' ἐπιρρεῖσι γρ. τεμαχόπους

[‖ Ετεροι ἢ θεοῖσι] συμπεπωλεγμβύοι,
Μετὰ καράβου σώμασιν, ὃς μόνος βρο[τῶν
Δωὰξ] καταπτεῖν οὐ ζεούσων λοπαδίων,
‖ Αθρους [τεμαχήσας] ὥς τ' ἐνεῖναι μηδ' ἕν.

EVbulus in Conseruatis:
Aly verò cum diis complicati [d]
Familiares Carabo sunt, qui solus hominum
Deglutire potest è feruentibus patinis
Confertim salsamentorum pulpamenta, sicut nil edant cæteri.

Θεόφιλος ἐν Ιατρῷ ἅμα σκώπτων αὐτοῦ, ὃ τὸ ἐν λόγοις ψυχρὸν, Παῖς ἢ φιλοπάμως ‖ πατρὸς αὐτὸν τὸν νεανίσκον ἐγχέλυον ἀπεδάτεθηκε τῷ πατρὶ, Τοῦθ' ὑμῖν χρηστὸν, πατρίδιον ὡς ἔχεις πρὸς κάραβον, ψυχρός ἐστιν ἄπαγε φησὶ, ῥητόρων οὐ γδύομαι. Φιλήμονος ἢ Μετόν τι εἰπόντες,

Theophilus in Medico, ipsum ieiunámque ac frigidam ipsius orationem sic deridet:
A. Filius adhuc adolescentulus magna patri diligentia
Anguillam pusillam apposuit. B. Loligo fuit ô fœminarum
Probissima. A. deinde Carabum [e], dixitque,
Ecquid tibi Carabus placet, ô patercule? Apage sodes,
Inquit, frigidus est: rhetores fastidio.

Αργύριος ἢ πατεθέντος καράβου,
Ως εἶδεν αὐτὸν, Χαῖρε πάππα φίλτατε
Ειπας. τί ἐποίει; τὸν πατέρα κατήθιεν.

Philemon in Transfuga:
A. Argyrius appositum sibi Carabum
Vt aspexit, Salue pappa charissime,
Cùm dixisset. B. Quidnam fecit? A. comedit patrem.

170 Ηρόδικος δ' ὁ Κρατήτιος ἐν τοῖς Συμμίκτοις ὑπομνήμασι τοῦ Καλλιμέδοντος ὑὸν ἀποδείξειν ὄντα τὸν Αργύριον. γεγόνασι ἢ καὶ οἵδε ὀψοφάγοι. ‖ Ανταγόρας μὲν ὁ ποιητὴς οὐκ εἴα τὸν παῖδα [‖ ἀλεῖψαι] τὸν ἰχθῦν, ἀλλὰ ‖ λοῦσαι ὡς φησιν Ηγήσανδρος. Εν ᾗ στρατοπέδῳ ἕψοντί φησιν αὐτῷ γόγγρων λοπάδα καὶ προσιζωσμένῳ, Αντίγονος ὁ βασιλεὺς ἤρετο, ἆρά γε εἶπεν Ανταγόρα τὸν Ὁμηρον οἴει τὰς τοῦ Αγαμέμνονος πράξεις ἀναγράψαι γόγγρους ἕψοντα; κἀκεῖνον οὐ φαύλως εἰπεῖν, Σὺ ἢ οἴει φησὶ τὸν Αγαμέμνονα τὰς πράξεις ἐκείνας ἐργάσασθαι πολυπραγμονοῦντα τίς ἐν τῷ στρατοπέδῳ γόγγρους ἕψοι, ὄρνιν δ' ἕψων ποτὲ ὁ Ανταγόρας, οὐκ ἐφη βαδιεῖσθαι εἰς τὸ βαλανεῖον, διὰ βούμενος μή ποτε οἱ παῖδες τὸν ζωμὸν ἐκροφήσωσι. φιλο-

γρ. ἐλαίῳ ἀλεῖψαι

Herodicus Cratetius in Miscellaneis commentariis, Argyrium fuisse Carabi filium ostendit. Mandendis quoque obsoniis cupediarius fuit Antagoras, poëta, qui piscem nō eluere, sed oliuo inungere puerum, finebat. Idem scribit, Congrorum patinam in exercitu cùm Antagoras elixaret, Antigonum regem adstantem interrogasse an Homerum putaret; cùm Agamemnonis res gestas celebraret scriptis, Congros elixasse, respondisséque non insciteè, An verò censes, Agamemnonem ea præclara facinora patrantem, solicitum fuisse, quis in exercitu Congrum elixaret? Idem poëta gallinam aliquando cùm elixaret, in balneum ire noluit, insculum pueri absente se ne sorberent. Philocyde

cyde verò dicente matrem asseruaturam, Matri an credit, inquit, volucre iusculum [a] me commissurum? Androcydes [b] Cyzicenus, pictor, quia pisces illi essent gratissimi, vt tradit Polemon, adeò voluptati fuit addictus, vt maximo studio circa Scyllam pisces ad viuum repræsentaret. De Philoxeno Cytherio Dithyrambico poëta hæc comicus Machon scripsit:

Supra modum aiunt Philoxenum
Dithyrambicum poëtam, fuisse
Obsoniorum voracem: eum igitur bicubitalem Polypum
Aliquando Syracusis cùm emisset, ac præparasset, integrum
Ferè, excepto capite, comedisse: ac cruditate correptum
Pessimè habuisse: deinde medicum quendam
Eum inuisentem, grauiter vt illum ægrotare vidit,
Dixisse, Rerum tuarum si quid est de quo non statueris,
Statim Philoxene testamentum condite.
Hora namque septima tu moriturus es:
Philoxenúmque subiecisse: ad finem perducta mihi sunt omnia,
O Medice, ac iamdudum rectè disposita:
Dithyrambos relinquo deorum virtute in ætatem
Virilem adultos [c], ac coronatos omnes:
Hos Musis coalumnis meis dedico:
Curatores illorum esse vole, Bacchum, ac Venerem:
Testamenti mei tabulæ id declarabunt: at quandoquidem
Timothei ac Niobes [d] Charon mihi negotium exhibet,
Et transuehendus ad Lethes vt fretum accedam, inclamat,
Accersíque parca tenebricosa, cui mos gerendus est,
Vt cum meis rebus omnibus procurram ad inferos,
Quod Polypi reliquum est, mihi vos date.

Idem comicus alibi de Philoxeno scripsit:

Philoxenus, vt fama est, aliquando Cytherius
Tricubitalem [e] optauit habere gulam,
Quod aiebat, longissimo tempore vt deglutiam,
Et omnium cibariorum diuturna voluptate perfruar.

Diogenes Cynicus polypum [f] crudum cùm manducasset, aluo magno impetu deturbata, supremum diem obiit. De Philoxeno hæc scripsit Sopater parodus:

Duplici piscium vehe in medio posita
Lætus ille medium Ætnæ signum [g] conspicatus est.

Hyperides quoque Rhetor obsoniorum fuit auidus, vt inquit Timocles comicus in Delo, eos recensens quos Harpalus muneribus corruperat, his verbis:

A. *Habet talenta quinquaginta Demosthenes.*
B. *Fortunatus, si nemini quidquam impertiat.*
A. *Auri multum accepit Metrocles.*
B. *Insanus est qui dedit, beatus qui accepit.*
A. *Accepit & Demon, & Callisthenes.*
B. *Ignoscendum hoc est: sunt illi quidem pauperes.*
A. *Habuit quoque vehemens orator Hyperides.*

A κύδους δ' εἰπόντ', ὅπι ἡ μήτηρ τηρήσει. ‖ ἐγὼ οὖν, εἶπε, τῇ μητρὶ ὀρνίθιον ζωμὸν πιστεύσω; καὶ ‖ Ανδροκύδης δ' ὁ Κυζικηνὸς ζωγράφος φίλιχθυς ὤν, ἱστορεῖ Πολέμων, ὅπι τοσοῦτον ἦλθεν ἡδυπαθείας, ὡς καὶ σὺν τῇ πρὸς Σκύλλαν ἰχθῦς καλὰ ποιῶν γράψαι. τοιοῦτος ‖ Φιλόξενος ὁ Κυθήριος διθυραμβοποιὸς Μάχων ὁ κωμῳδιοποιὸς ταῦτα γράφει,

Τοιαῦτα λέγουσι τὸν Φιλόξενον,
Τῶν διθυράμβων τὸν ποιητήν, γεγονέναι
Ὀψοφάγον, εἶτα πολύποδα πηχῶν δυεῖν,
Εν ταῖς Συρακούσαις ποτ' αὐτὸν ἀγοράσαι,
Καὶ σκευάσαντα, καταφαγεῖν ὅλον ὀψέ δον,
Πλὴν τῆς κεφαλῆς. ἀλόντα δ' ὑπὸ δυσπεψίας,
Κακῶς [σφόδρ' ἔχειν. εἶτ'] ἰατρόν τιν' ὄντα
Πρὸς αὐτὸν εἰσελθόντα, ὡς φαύλως ποτὲ
Ορῶν αὐτὸν φερόμενον, εἰπεῖν, εἴ τι σοι
Ανοικονόμητόν ἐστι, Διονύσιε, ταχὺ
Φιλόξεν', ἀποθανεῖ γὰρ ὥρας ἑβδόμης.
Κἀκεῖνον εἰπεῖν, τέλος ἔχει τὰ παίγματα μοι
Ιατρέ φησι, καὶ δεδιοίκηται πάλαι.
Τοὺς διθυράμβους σοὶ θεοῖς καταλιμπάνω
Ενδρωμώδους, καὶ παίγας ἐστεφανωμένους,
Οὓς ἀνατίθημι ταῖς ἐμαυτοῦ σωτηρόφοις
Μούσαις, Αφροδίτῃ καὶ Διόνυσον ὑπερτέρους,
Ταῦθ' αἱ Διαθῆκαι Διασαφοῦσιν. ἀλλ' ἐπεὶ
Ο Τιμοθέου Χάρων Χολάζειν μ' οὐκ ἐᾷ,
‖ Οὐκ τῆς Νιόβης, [χωρεῖν δ' ‖ πορθμὸν ἀναβοᾷ,]
Καλεῖ δ' μοῖρα νύμφη, ἧς κλύειν χρεών,
Ιν ἔχων ὑποτρέχω παίγματα ἐμαυτοῦ κάτω,
Τοῦ πολύποδός μοι τὸ καλλίστιον ὑπόδοτε.
Κἂν ἄλλῳ δ' μέρει φησὶ,
Φιλόξενος ποθ' ὡς λέγουσ', ὁ Κυθήριος
Ετυχε τριῶν [ἔχειν τὸν λάρυγγα] πηχέων,
Οπως καταπίνω, φησὶν, ὅπι πλεῖστον χρόνον,
Καὶ παύθ' ἅμα μοι τὰ βρώματ' ἡδονὴν ποιῇ.
καὶ ‖ Διοφῶν δ' ὁ ‖ Κύων μόνον πολύποδα καταφαγών, ‖ ὑπεμύησε αὐτῷ τῆς γαστρὸς ἀπέθανε. ποῖ δ' τοῦ φιλοξένου, καὶ ὁ ποιητὴς Σώπατρος λέγων φησί·

Διασαῖς γὰρ ἐν μέσαισιν ἰχθύων φορμαῖς,
Ἥρμει τὸν Αἴτνης ἐς μέσον λάσιον σκηπόν.

Καὶ Τροιζήνιος δ' ὁ ῥήτωρ ὀψοφάγος ἦν, ὡς φησὶ Τιμοκλῆς ὁ κωμικὸς ἐν Δήλῳ, διηγούμενος αὐτοῦ πῶς ὑπὸ Αρπάλου δωροδοκήσαντας. γράφει δὲ οὕτως,

Δημοσθένης τάλαντα πεντήκοντ' ἔχει,
Μακάριος εἴπερ μεταδίδωσι μηδενί.
Καὶ Μητροκλῆς εἴληφε χρυσίον πολύ.
Ανόητος ὁ διδούς, δύτυχὴς δ' ὁ λαμβάνων.
Εἴληφε καὶ Δήμων τε καὶ Καλλισθένης.
Πένητες ἦσαν, ὥς τε συγγνώμην ἔχω.
Ο τ' ἐν λόγοισι δεινὸς Υπερείδης ἔχει.

χρ. σφόδρα ἔχειν εἶτα

χρ. χωρεῖν δὲ πορθμὸν ἀναβοᾷ.

χρ. ἔχειν λάρυγγα

‖ Τὰς ἰχθυοπώλας ἕτερ@ ἡμῶν πλησπιεῖ.
‖ ὀψοφάγ@ γὰρ ὥς τε σὺ ‖ λάρυς εἶναι Σύρους.

[‖ Καὶ ἐν Ικαρίοις δ' ὁ αὐτὸς ποιητής φησιν,
Τόντ' ἰχθυόῤῥοον ποταμὸν Υπερείδλω περάσαν,
σηπίαις φωναῖσιν ἔμφρον@ λόγου,
Κόμποις παφλάζων ἠπίοις πυκνώμασι
Προσπαν δύσας ἔχει †
Μισθωτὸς ἄρδει πεδία τοῦ δεδωκότ@.]

φιλέταιρ@ δ' ἐν Ασκληπιῷ τὸν Υπερείδλω φησὶ τῷ ὀψοφαγεῖν καὶ κυβεύειν αὐτὸν φησι, καθάπερ καὶ Καλλίαν τὸν ῥήτορα, Αξιόνικ@ ἐν φιλοευριπίδῃ, ‖ Αλλον δ' ἰχθῦν μεγέθει πίσινόν τινα,
Τοῖς δ' ἡμέτεροις ἥκει ‖ κομίξας Γλαυκὸς τὶς [ἐν πόντῳ γαλεὸς] σῆτον ὀψοφάγον, καὶ λίχνων ἀνδρῶν ἀγάπημα. ‖ Φέρω [κατ' ὦμων τινά,] τῷ δ' ἐνέπω τιὼ σκυλασίαν. πότερον χλωρῷ τρίμματι ῥέξας, ἢ τῆς ‖ ἀγρίας ἅλμης [‖ λιάσμασι] σῶμα λιπαίνας πυρὶ παμφλέκτῳ ῥοδδώσω, ἔφα τις ὡς ἅλμη θερμῇ τοὺς φάγοι γ' ἐφθὸν αὐτὴρ Μοσχίων φιλαυλ@. βοᾷ δ' ὄνειδ@ ἴδιον ὦ Καλαισθη, σὺ μὲν ἀμφὶ σῦκα [‖ κ' ἀμφὶ ταρίχης ἀγάλλῃ·] τοὺς δ' ἐν ἅλμῃ παρεόντ@ οὐ γύῃ χαρίεντας ὄψου. ἵν' μὲν σῦκα ὡς αὖ συκοφαντῶ λοιδορῶν, ἵν' ᾖ ἔχῃ μή ποτε, καὶ ὡς αἰσχροποιοῦντ@; καὶ ὁ Ερμιππ@ δέ φησιν ἐν τρίτῳ περὶ τῶν Ισοκράτους μαθητῶν ἑωθινὸν τὸν Υπερείδλω ποιεῖσθαι νῦν τοὺς περιπάτους ἐν τοῖς Ιχθύσιν. Τίμαι@ δ' ὁ Ταυρομενίτης, καὶ Αριστοτέλη τὸν φιλόσοφον ὀψοφάγον φησὶ γεγονέναι. καὶ Ματρων δ' ὁ σοφιστὴς ὀψοφάγ@ ἦν. δηλοῖ δὲ τοῦτο Ανιφάνης ἐν Κιθαρῳδῷ, ἧς ἡ ἀρχή,

Οὐ ψεῦδ@ οὐδὲν φησιν ὀφθαλμὸν ὥρυττέ τις
Οσῳπερ ἡμῖν Μάτρων παρελθών.

Αναξίλας δ' ἐν Μονοτρόπῳ,

Τοῦ κεστρέως κατεδηδοκὼς τὸ κρανίον,
Ανθρπάσας Μάτρων. ἐγὼ δ' ἀπόλλυμαι.

Υπερβολὴν γαστριμαργίας τ' καὶ ἁρπάζειν ἐθίουσα· καὶ ταῦτα κρανίον κεστρέως. εἰ μὴ ἄρα οἱ περὶ αὐτὰ δεινοὶ, ἴσασιν ὄνον τι χρήσιμον ἐν κεστρέως κρανίῳ, ‖ ὃ πάρεστι [τῆς Αρχεστράτου] λιχνείας ἐμφανίσαι ἡμῖν. Ανιφάνης δ' ἐν Πλουσίοις καταλογον ποιεῖται ὀψοφάγων ἐν τούτοις,

Ευθυν@ δ' ἔχων
Σανδάλιον καὶ σφραγῖδα, καὶ μεμυρισμέν@
Ελογίζετ' τῶν πραγμάτων οὐκ οἶδ' ὅλη.
Φοινικίδης δ' Ταυρέας θ' ὁ φίλτατ@
Ανδρες παλαιοὶ, ὀψοφάγοι τοῖοί τινες
Οἷοι καταβροχθίζειν ἐν ἀγορᾷ τὰ τεμάχη
Ορῶντες ἐξετέθνησκον ὑπὸ τῷ πράγματι,
Εφερόν τε δεινῶς τὴν ἀνοψίαν ταύτην.
Κύκλους δ' συναγείροντες ἔλεγον τάδε·
Ως οὐ βιωτόν ἐστιν, οὐδ' ἀναλγητὸν,
‖ Τῆς μὲν θαλάττης ἀνίπποιεῖσθαι λιμὰς

A B. *Piscarios ille sanè ditabit nostros:*
Est enim obsoniorum auidus, vt Lari sunt omnes Syri a.

Idem poëta in Icariis:

Affluentem piscibus amnem Hyperiden traijce:
Sepiis b *dictionibus orationis prudentis & callidæ,*
Venustáque ac blanda verborum æstuans c *congerie,*
Cùm inundat, agrum rigare potest
Eius qui muneribus donauit.

Præter obsonij voracitatem aleatorem quoque fuisse Hyperiden, scribit Philetærus in AEsculapio, quemadmodum & Calliam rhetorem Axionicus in Phileuripide:

A. Bicubitalem magnitudine piscem quendam,
Glaucus quispiam è Ponto aduexit in hæc loca,
Squalum: obsoniorum lurconibus futurum edulium:
Popinonum d *delitias hominum: illũ humeris gesto.*
B. Quem huius apparatum explicabis? A. Primum intrito
Viridi cùm asperseris, agrestique muria e *læuigata*
Corpus inunxeris, ignis luculentæ flammæ tradito,
Cum calente muria vir quidam vt mandat,
Nempe Moschion tibiarum studiosus: Calliæ verò
Vociferatu dedecus exprobra suum ad hunc modum:
Tu circa ficus exultas, palpamentáque salsa,
Et bellum piscem hunc muria præsentem non attingis.

C Ficus Calliæ probro dat poëta quòd esset Sycophanta, salsa verò pulpamenta, forsitan quòd faceret f turpia. Hermippus libro tertio de Isocratis discipulis, scribit Hyperiden matutino inter macelli pisces obambulare solitum. Timæus Tauromenites Aristotelem quoque obsoniorum appetentem fuisse tradit, vt & Matrònem sophistam. Id testatur Antiphanes in Citharœdo: cuius fabulæ hoc principium est:

Is profectò non mentitur, oculum accedens quispiam;
Exculpsit, piscibus velut Matron solet.

E Anaxilas in Monotropo:

Cestrei deuorauit caput
Raptum Matron, ego verò nullius sum.

Extremæ quidem est ingluuiei, cibum rapere, præsertim Cestrei caput, nisi fortè harum rerum scientes, ac experti, in eo quidpiam vtile subesse intelligant. Hoc h certè apud vos helluonem Archestratum i fuisse palam faciet. Antiphanes in Diuitibus gulones recenset his versibus:

F *EVthynus cum sandalijs & annulo, vnguentatus,*
Rerum suarum nescio quid animo cogitabat:
Taureas verò, Phœnicidésque mihi charissimus,
Viri iam senes, obsoniorúmque liguritores,
Qui vel omnia fori salsamenta tuburcinari possent,
Id videntes, emoriebantur præ indignitate rei,
Admodum molestè ferentes obsoniorum penuriam.
Hominum corona tandem coacta hæc illi locuti sunt:
Nec vitæ conducit nec est tolerabile
Mare quosdam ex nobis peculiare sibi

Vendi

Vendicare, ac in id pecuniæ multum impendere,
Obsonij verò adnauigare nihil, ne gry quidem [a].
Quidnam ergo prosunt nobis & triremiũ præfecti?
Coërcendum id legibus est, & qui adferuntur pisces
Pompa publica cunctis ostendendi: at Matron omnes corradit,
Piscatoribusq; vt & Diogiton, per Iouem, omnibus
Persuasit, ad sese ferant.
Ciuile id me hercle non est quod facit, qui tot absorbeat:
Etiam si nuptiæ celebrarentur, aut iuuenum compotationes. EVphanes in Musis:
Phœnicides vt vidit in magna iuuenum turba
Feruentem Nerei liberorum plenam patinam,
Ira continuit irritatas manus,
Ac dixit: è publico cibum capere quis didicit?
Quis peritus artifex nouit in medio posita, vel feruentia diripere?
Vbinam Corydus [b]*; aut Phyromachus è publico victitans?*
Ad nos concedito: horum fortassis non futurus est particeps.

Eodem ingenio fuit & Melanthius tragicus, qui etiam elegias composuit. Voracitatis eum insimulant Leucon in Contribulibus, Aristophanes in Pace, Pherecrates in Iuuencula. Archippus verò in Piscibus fabula vt helluonem vinctum piscibus tradit vicissim ab illis deuorandum. Fuit & obsoniorum auidus Aristippus Socraticus aliquando reprehensus ob id à Platone, vt Sotion, ac Hegesander referunt. Aristippus, vt Delphus tradit, obiurgante Platone quòd multos pisces emisset, obolis dixit eos tantùm duobus constitisse: tanti verò se mercaturum Plato cùm affirmaret. Ergo vides, inquit, non helluonem me, sed tenuarum esse. Antiphanes in Tibicina, siue Gemellis, Phœnicidis voracitatem notans, inquit:

Menelaus annis decem bellum gessit
Cum Troianis, ob aspectu pulchram fœminam:
Ob anguillam verò Phœnicides cum Taurea.

Demosthenes orator, Philocrati, posteaquam scorta & piscium lautitias auro ob proditionem dato cœpit emere, intemperantiam ac nepotatum acerbissima oratione exprobrat. Dioclem piscium voracem, vt inquit Hegesander, cùm interrogaret quispiam piscis vter delicatior est, Conger an Lupus? hic quidem assus dixit, ille verò iurulentus. Obsonij quoque auidus fuit Leontes Argiuus, tragicus, Athenionis discipulus, olim Iubæ Mauritaniæ regis domesticus, vt tradit Amarantus libris De scena, qui & à Iuba in eum scriptum fuisse hoc epigramma refert, qui male Hypsipylen egisset:

Ad me iam Leontis tragicus helluo, qui voce
Per theatrum malè dispersit [c] *Hypsipyles animum, oculos auertit:*
Bacchi [d] *ego equidem olim amicus fui: at quos oportebat*
Sonos auribus meis, quæ aurum explorare sciunt, non emisit:
Fictiles eum ollæ pedibus subnixæ, aridæque sartagines

‖Υμῶν, ἀναλίσκειν τὲ πολλὰ χρήματα,
‖Οψου δ' μηδὲν [εἰσπλεῖν,] μηδὲ χρῦ. χ. ἐνδάδ' εἰσπλεῖν,
‖Τί οὖν ὄφελος τῶν [νησιδρχῶν] ἐστι, ‖ δεῖ
Νόμῳ καταπλεῖσαι τοῦτ', ‖ ὦδ' ἅπαντα πωλεῖν χ. πεντηκοντάρχων
Τῶν ἰχθύων. νυνὶ δ' Μάτρων συνήρπακε
Τοὺς ἁλιέας, κ' Διογείτων νὴ Δία
Παῖδας ἀναπέπεικεν ὡς αὐτὸν φέρειν:
Κοὐ δημοτικόν γε τοῦτο δρᾶ τι ἀλλὰ φλῶν,
Γάμοι δ' ἐκεῖνοι κ' περὶ νεανίσκοις
Ἦσαν. ‖ΕΥφάνης δ' ἐν Μούσαις,‖
Φοινικίδης δ' ὡς εἶδεν ἐν πλήθει νεῶν
Μεστὴν ζέουσαν λοπάδα Νηρείων τέκνων,
Ἐπίσχε τ' ὀργὴ χεῖρας ἠρεθισμένας
‖Τις φησιν εἶναι δεινὸς ἐκ κοινοῦ [φυγεῖν,] χ. φαγεῖν
Τίς ἐκ μέσου γὰ θερμὰ δεινὸς ἁρπάσαι,
‖Ποδ Κορυδ', ἢ ‖ Φυρομαχ', [ἢ κοίλου fort. ἢ κοίνου βία.]
Βία.]
Ἰτω θεὸς ἡμᾶς, καὶ τάχ' οὐδὲν μεταλάβοι.

Τῆς αὐτῆς ἰδέας καὶ Μελανθ' ὁ τῆς τραγῳδίας ποιητὴς, ἐργαφε δ' ἐλεγεῖα. ‖ κωμῳδοῦσι δ' αὐτὸν ὅτι ὀψοφαγία, Λεύκων ἐν ‖ Φερετέρσιν, Ἀριστοφάνης ἐν Εἰρήνῃ, ‖Φερεκράτης ἐν ‖Πετάλῃ. ἐν ᾗ τις ἰχθύσιν, Ἀρχιππ' τῷ δράματι, ὡς ὀψοφαγον δήσας ὦδε δίδωσι τοῖς ἰχθύσιν ἀντιβρωθησόμενον. ἀλλὰ μὴν κ' Ἀριστιππ' ὁ Σωκρατικὸς ὀψοφάγ' ὁ τις καὶ ὑπὸ Πλάτωνος ποτε ὀνειδιζόμεν' ὅτι τῇ ὀψοφαγίᾳ, ὥς φησι Σωτίων κ' Ηγήσανδρ', πράφει δ' οὕτως ὁ Δελφὸς, Ἀριστιππ' Πλάτων' ὑπομήσαντος αὐτῷ διότι πολλοὺς ἰχθῦς ἠγόρασε, δυοῖν ὀβολοῖν ἔφησεν ἐωνῆσθαι, τοῦ δὲ Πλάτωνος εἰπόντος, ὅτι κ' αὐτὸς ἂν ἠγόρασα τοσούτου· ὁρᾷς οὖν εἶπεν, ὦ Πλάτων, ὅτι σὺ μὲν ἐγὼ ὀψοφάγος, ἀλλὰ σὺ φιλάργυρος. Ἀντιφάνης δ' ἐν Ἀληθίδι ἢ Διδύμαις, Φοινικίδι λίαν ἐοικὼς ὀψοφαγίᾳ κωμῳδῶν φησιν,

Ὁ Μενέλαος ἐπολέμησεν ἔτη δέκα
Τοῖς Τρωσὶ διὰ γυναῖκα τὴν ὄψιν καλήν,
Φοινικίδης δ' ταύρεια δ' ἔγχελυν.

Δημοσθένης δ' ὁ ῥήτωρ Φιλοκράτην, ἐπειδὴ ἐκ τοῦ πεθοδοτικοῦ χρυσίου πόρνας καὶ ἰχθῦς ἠγόραζεν, εἰς ἀσέλγειαν καὶ ὀψοφαγίαν λοιδορεῖ. ‖ Διοκλῆς δ' ὀψοφάγ', ὡς φησιν Ηγήσανδρ', πυθμένα μόνον αὐτοῦ, ‖ πότερον χρηστότερον ἰχθῦς, γόγγρος ἢ λάβραξ· ὁ μὲν ἔφθος ἔφη· ὁ δ' ὀπός. ὀψοφάγ' δ' ἦν καὶ Λεοντεὺς ὁ Ἀργεῖος τραγῳδὸς, Ἀθηναίων μὲν μαθητὴς, οἰκέτης δ' ἦν μὲν Ἰόβα τοῦ Μαυρουσίων βασιλέως, ὡς φησιν Ἀμάραντος ἐν τῇς περὶ σκηνῆς, γεγραφέναι φάσκων εἰς αὐτὸν τόδε τὸ ἐπίγραμμα τὸν Ἰόβαν, ‖ ὅτε κακῶς τὴν Υψιπύλην ὑπεκρίνατο. χ. τὸν ἀρειφατον ἦχον

Μή με Λεοντῆος τραγικὸς [κεναρὴ φάγον ἦχος] χ. Λεύσσων
[χαύδων] Υψιπύλης, ἐς κακὸν [ἦτρ] ὁρᾶ. χ. ἦν δ'
Ἦν μὲν γὰρ ποθ' ἐγὼ βάκχῳ φίλος, ὧδε [λίνων δὴ] χ. πνὸς δὴ
Γῆρως [χρυσοβόλοις] βάσιν ἠγάσατ'. χ. χρυσοβόεσις
Νῦν δέ με χυλρόποδες κεράμοι, Ϛ τήγανα ξηρὰ

CAP. VII.

[Χώρησαν]φωνῆς γαστὶ χαριζόμενοι.

Φόρυσκον δὲ φησιν Ηγήσανδρον τὸν ἰχθυοφάγον ‖ οὐ δυνηθέντα, ὅσον ἤθελεν ἀφελεῖν τοῦ ἰχθύος, ἀλλ' ἀκολουθήσαντος αὐτῷ μέρους, εἰπεῖν,

‖Τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτὸ πεμπε μόλυβ',

καὶ ὅλον τὸν ἰχθῦν ἀναλῶσαι.

Βίων δὲ παραπάσαντός τινος ἐπαίνου ἰχθύος, ‖στρέψας καὶ αὐτὸς καὶ δαψιλῶς φαγών, ἐπεῖπεν.

Ινὼ δὲ καὶ πατὴρ ἐξειργάζετο.

Θεόκριτος δὲ ὁ Χῖος τελευτησάσης τῆς γυναικὸς Διοκλεῖ τῷ ὀψοφάγῳ, ἐπειδὴ ποιῶν αὐτῇ τὸ περιλειπτον πάλιν [ὀψοφάγοι] κλαίων ἅμα, παῦσαί φησι κλαίων ὦ πονηρέ· οὐδὲν γὰρ πλέον ὀψοφαγῶν ποιήσῃς. ὃ δὲ αὐτοῦ καὶ τὸν ἀγχόνα καταβεβρωκὼς εἰς ὀψοφαγίαν, ἐπειδὴ θερμόν ποτε καταβροχθίσας ἰχθῦν ἔφησε τὸν οὐρανὸν κατακεκαῦσθαι, λοιπὸν ἔφησεν ἔσειν ὁ Θεόκριτός σοι καὶ τὴν θάλασσαν σκπεῖν, καὶ ἔση τρία τὰ μέγιστα ἠφανικώς, γῆν καὶ θάλασσαν καὶ οὐρανόν. Κλέαρχος δὲ ἐν τοῖς Περὶ βίων Φιλιχθύν τινα ἀναγράφων φησὶν οὗτος. Τέχνων ὁ παλαιὸς αὐλητὴς, Χάρμου τοῦ αὐλητοῦ τελευτήσαντος (ἦν δὲ Φιλιχθυς) ‖ ἀποπυρίσας ὅπι τοῦ μνήματος ‖ ἐνήμιζεν αὐτῷ. καὶ Αλεξις δὲ ὁ ποιητὴς ἦν ὀψοφάγος, ὡς ὁ Σάμιος φησι Λυγκεύς· καὶ σκωπτόμενος ὑπό τινων ἀπερμολόγων εἰς ὀψοφαγίαν, ἐρομένων τε ἐκείνων εἰ αὐ ἤδιστα φάγοι, ὁ Αλεξις ἀπερμολόγους ἔφη πεφρυγμένους. Νόθιππον δὲ τὸν τραγῳδοποιὸν, ὃν Ερμιππος ἐν ταῖς ‖Μοίραις φησὶν. Εἰ δ' ἦν τὸ μέρος τῶν ἀνθρώπων τῶν νῦν τοιόνδε μάχεσθαι. Καὶ βατὶς αὐτῶν ἡγεῖτ' ὀπὴ μεγάλη καὶ πλούσιον ὕειον; Τοὺς μὲν ἄρ' ἄλλους οἰκουρεῖν ἔχρῆν, πέμπειν δὲ ‖ Νόθιππον Ενύαν. εἷς γὰρ μόνος ἂν κατεβρόχθισεν αὐτὴν Πελοπόννησον ἅπασαν. ὅτι δὲ οὗτος ἦν ὁ ποιητὴς, σαφῶς παρίστησι Τηλεκλείδης ἐν Ησιόδοις, Μιμίσκος ὁ τραγικὸς ὑποκριτὴς ‖κωμῳδεῖται ὑπὸ Πλάτωνος ἐν ‖ Σύρφακι ὡς ὀψοφάγος, οὕτως,

Οδὶ μὲν Αναγυράσιός σοι ὀρφὼς ἔστι σοι,
Ταῦθ' ὡς φίλος Μιμίσκος ἔσωθ' ὁ Χαλκιδεύς,
Καλῶς λέγεις.

καὶ Λάμπωνα δ' τὸν μάντιν ὅτι τοῖς ὁμοίοις κωμῳδοῦσι, Καλλίας Πεδήταις, ἢ Λύσιππος Βάκχαις, Κρατῖνος δὲ ἐν Δραπέτησιν εἰπὼν πρὸς αὐτόν, ‖Λάμπωνα τὸν οὐ [βρωτῶν ψῆφος διώκεται φλεγυρᾶ] δεῖπνου φίλων ἀπειργεῖν, ὅτι φέρει, [νῦν δ' αὖ τις ἐρυγάνει. βρύκει] γὰρ ἅπαν τὸ παρὸν, τρίγλη ἢ κἂν μάχοιτο. ‖Ηδύλος δὲ ἐν Ὀψαρτύμασιν, ὀψοφάγους καταλέγων, Φαίδωνος μὲν πω ἐν τούτοις μέμνηται,

Ταίδων ἢ φύκει αἰνεῖ καὶ
Χορδὰς ὁ ψάλης. ἔστι γὰρ ὀψοφάγος.

Αγιδος δὲ ἐν τούτοις.

Εφθὸς ὁ καλλιχθυς νῦν ἔμβαλε τὴν βαλανάγραν.

Indulgentem ventri clara voce primauerunt:

Phorusçum gulosum narrat Hegesander, cùm non potuisset, quantum volebat, piscis auferre, magna tamen parte manum eius secuta dixisse:

Quæ resistunt, pereunt stirpitus:

ac mox piscem totum absumpsit. Bion, superiorem piscis partem quidam cùm præripuisset, eum conuertit, illóque abundè satiatus, pòst dixit;

Ino altera a parte confecit.

Theocritus Chius defuncta vxore Dioclis helluonis, parato eius caussa silicernio, cùm maritus simul & fleret, & obsoniis se ingurgitaret, Plorare, inquit, desine, ô miser, nihil helluonatu [b] proficies. Idem cùm alienati agri pretium in coëmendis obsoniis dissipasset, feruentem piscem mandens, exustum sibi ἔραγον [c] querebatur. Id tibi reliquum est, inquit Theocritus, mare vt ebibas, sic maxima tria è conspectu sustuleris [d]. Clearchus in libris De vitis, quendam memorat piscium auidum his verbis: Technon antiquus tibicen, piscium helluo, cùm excessisset vita Charmus tibicen, apopyride [e], id est, congestis in tumulum piscibus, mortuo parentauit. Alexis poëta catillo etiam fuit, vt inquit Lynceus Samius. Eum locutuleiis quibusdam ob edacitatem arguentibus, ac scisçitantibus, quinam libentissimè comederet, Spermologos [f], inquit, tostos. De tragico Nothippo ita scripsit in Fatis Hermippus:

Hac ætate strenuum bello si foret hominum genus,
Exercitúmque duceret assa magna Kaia,
Cum suis lateribus, domum quidem alios custodire
Oporteret, Nothippum verò militem cum exercitu voluntarium
Mitteret: is enim solus Peloponnesum totam abligurierit.

Eum poëtam fuisse liquido monstrat Telecli-des in Hesiodis: Myniscum tragœdiarum actorem voracitatis Plato insimulat, in Syrphace 8, his verbis:

A. *Anagyrensis [h] tibi Orphus adest,*
Quo vescatur amicus meus Chalcidensis Myniscus,
B. *Quod dicis, æquum est.*

Eandem voracitatem in Lampone [i] vate Comici notant, Callias in Vinctis, Lysippus in Bacchantibus fœminis, Cratinus in Fugitiuis, his verbis:

Lampon quem vel ab amicorum feruenti cœna
Arcere hominum decreta nequeunt.

mox subnectit:

Rursum ille nunc [k] ructat:
Nullum profectò edulium apponitur, quod non mordeat:
Cum Mullo etiam num [l] pugnabit.

Hedylus in Epigrammatibus obsoniorum auidos recensens, Phædonis cuiusdam sic meminit:

Phædon cantor Phycia laudat, & lactes:
Est enim obsoniorum auidus,

Agidis verò his verbis:

Elixus est Callichthys: sera clauem indito,

Ne

Ne adueniat Agis patinarum Proteus:
Fit enim aqua [a], *fit ignis, & quidquid vult: sed excludendus est* [b].
In ea transformatus accedet, ac fortassis Iouis modo
Vt aureus nimbus in hanc [c] *Acrisij patinam.*

Fœminam quandam nomine Clio, ob hoc quoque vitium idem insectatur:

A. *Obsonij auida est Clio: ore compressum illa te*
Vorare nitetur. C L. *Quidquid Congri est drachma constitit.*
A. *Fascia, vel cinctu, vel inaure, vel huiusmodi re quapiam*
Signum dato nobis: conspectum tui solum nos refugimus:
Nostra tu Meduſa [d] *es: quæ vides omnia lapidescunt,*
Vt olim à Gorgonibus [e]. A. *Cæterum miselli qui coquuntur in patina, congri sunt.*

Aristodemus in ridiculorum commentariis narrat, EVphranorem helluonem cùm resciuisset, alium lurconem suffocatum interiisse dum feruens salsamenti frustum glutiret, exclamasse, ô sacrilegam mortem. Cindoni ac Demylo obsoniorum auidis, cùm appositus esset Glaucus, aliúdque præterea nihil, Cindus piscis oculum prior exculpsit: ac Demylus iniecta in eius oculum manu, per vim, vt dimitteret, cogere volebat, subinde clamans, Mitte & ego mittam. In cœna, lauti obsonij patina allata cùm esset, nec aliunde modum inueniret vt solus deuorare posset, in ipsam Demylus inspuit. Quod scribit Antigonus Carystius in Zenonis vita, Stoïcorum familiæ conditoris, is helluonem quocum [f] diu vixerat, ingeniosè castigauit. Ingens enim piscis cùm esset appositus, paratíque nihil aliud, totum acceptum è patina, quantus fuit, Zeno mandebat: eo verò Zenonem crebrò inspectante, Quo animo esse putas, inquit philosophus, sodales tuos [quotidie g,] qui meam edacitatem vno tantùm [h] die tolerare nequiueris? Ister scribit Chærilum poëtam cùm ab Archelao [i] quotidie libras quatuor acciperet, illas expendisse in obsoniorum cupedias, quia helluo foret. Pueros quoque ab incunabulis piscibus nutritos fuisse, noui, memoratos à Clearcho libro De arenosis solitudinibus: quo loco scribit Psammetichum AEgypti regem, fontes reperire Nili cupientem, pueros ab ineunte ætate piscibus aluisse, ad sitimque perferendam alios exercitasse, qui arenosa Libyæ deserta perscrutarentur, eorúmque paucos euasisse incolumes. Hoc etiam me non latet ad Mosynon Thraciæ, pises in præsepibus obiectos à bobus comedi. Phœnicides iis qui symbolam contulissent appositis piscibus, mare quidem omnibus esse commune dicebat, pisces verò illorum esse qui emerent. Apud alios reperitur etiam vox ὀψοφάγος, & ὀψοφαγεῖν. Aristophanes in Nubibus secundis:

Nε. ὀψοφαγεῖν, *sed* κιχλάζειν [k].

Cephisodorus in Sue:

Cùm ὀψοφάγος *sis, ne tantùm garrias.*

Michon in Epistola:

Ὀψοφάγος *sum: artis id meæ*

Ἐλθὴ μὴ Πρωτεὺς Ἄγις ὁ τῶν λοπάδων.
Γίνεθ' ὕδωρ καὶ πῦρ. καὶ ὁ βούλεται, [‖ ἀλλ' ἀπόκλειε.] χ. ἀλλ' ἀπόκλειε
Ἤξει γὰρ κἀκεῖνα μεταπαλαθεὶς τυχὸν ὡς Ζεὺς
Χρυσορόης, ἐπὶ τὴν δ' Ἀκεσίου λοπάδα,
‖Καὶ γυναῖκα δέ τινα Κλεώ, ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις σκώπτων φησὶν,
Ὀψοφαγεῖ Κλειὼ καταμυομένῃ ἢ θελήσῃ
Σ' ἔνδεμον ἢ γεγαχμῆς ἐστιν ὁ γόγγρος ἄπας.
[Θεσμὸν] ὃν ἢ ζώνην ἢ ἐνώπιον, ἤ τι κἀκεῖνον χ. Δεσμὸν
Σύσημον, τὸ δ' ὁρᾶν μὴ μόνον οὐ λέγομεν.
Ἡμετέρη σὺ Μέδουσα· [λιθούμεθ' ἅπαντα πάλαι πού, χ. λιθούμεθα ὡς τὰ πάλαι ἄπου,
Ὅτ' Γοργοῦς, γόγγροι δ' οἱ μέλεοι λοπάδι.

Ἀριστόδημος δ' ἐν τοῖς Γελοίοις ὑπομνημονεύμασιν Εὐφράνορά φησι τὸν ὀψοφάγον ἀπαύσαντα ὅπ' ἄλλου ἰχθυοφάγου ἀποπνιγέντα θερμὸν ἰχθὺν τέμαχος καταπιόντα, ἀνεφώνησεν, ἱερόσυλος ὁ θάνατος. Κινδὼν ὁ ὀψοφάγος, καὶ Δημύλος, (ὀψοφάφος ἢ καὶ οὗτος) γλαύκου προσχεθέντος, ἄλλου δ' οὐδενός, ‖ ὁ μὲν τὸν ὀφθαλμὸν κατελάβετο, καὶ ὁ Δημύλος ἐπὶ τὸν ἐκείνου ὀφθαλμὸν ἐπιβαλὼν ἐβιάζετο, φωνῶν, ἄφες καὶ ἀφήσω· ἐν δείπνῳ δέ ποτε καλῆς λοπάδος ὄψου προσβεβλημένης, ὁ Δημύλος οὐκ ἔχων ὅπως αὐτῶν μόνος καταφάγοι, ἐνέπτυσεν εἰς αὐτό. Ζήνων δ' ὁ Κιτιεὺς ὁ τῆς στοᾶς κτίσης πρὸς τὸν ὀψοφάγον, ᾧ συνέζη ἐπὶ πλείονα χρόνον, καθά φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ Ζήνωνος βίῳ, μεγάλως πως τύχῃ ἰχθὺς προσβεβλημένος, ἄλλως δ' οὐδενὸς παρεσκευασμένου, λαβὼν ὅλον ὁ Ζήνων ἀπὸ τοῦ πίνακος, ‖ οἷος ἦν καταθιέναι. τοῦ δὲ ἐμβλέψαντος αὐτῷ, τί σοὶ ἔφη σοῦ συζῶντος σοι οἴει πάσχειν, εἰ σὺ μίαν ἡμέραν μὴ δεδώκησαι ἐνεγκεῖν ὀψοφαγίαν; Ἱερώνυμος δέ φησι Χοιρίλον τὸν ποιητὴν παρ' Ἀρχελάου τέσσαρας μνᾶς ἐφ' ἡμέρᾳ λαμβάνοντα ταύτας καταναλίσκειν εἰς ὀψοφαγίαν, ἠρόμην ὀψοφάγον. σὺκ ἀγνοῶ ἢ καὶ σοῦ ἰχθυοφάγους παῖδας, ὧν Κλέαρχος μνημονεύει ἐν τῷ Περὶ θηνῶν, φάσκων Ψαμήτιχον τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα παῖδας θρέψαι ἰχθυοφάγους, ἵνα πηγὰς τοῦ Νείλου βουλόμενον ζητεῖν. καὶ ἄλλους ἢ ἀδίψους ἀσκῆσαι, σοῦ ἐρευνησομένους ἵνα ἐν Λιβύῃ ψάμμους, ὧν ὀλίγοι διεσώθησαν. οἶδα ἢ καὶ σοῦ περὶ Μόσυνον τῆς Θρᾴκης βοῦς, οἳ ἰχθῦς ἐσθίουσι, προβαλλομένους αὐτοῖς εἰς τὰς φάτνας. Φοινικίδης ἢ σοῦ ἰχθῦς προβληθεὶς τοῖς τὰς συμβολὰς δεδωκόσι, τὸν μὲν θάλασσαν ἔλεγε κοινὸν εἶναι, σοῦ δ' ἐν αὐτῇ ἰχθῦς τὸ ὠνησαμένων. ‖ εἴρηται ἢ καὶ ὁ ‖ ὀψοφάγος, [‖ ὡς ἕτεροι,] χ. ἢ ἑτέρως, vel, ἢ παρ' ἑτέρως
ἢ τὸ ὀψοφαγεῖν. Ἀριστοφάνης ἐν Νεφέλαις δευτέραις, ὀψοφαγεῖν ἀδὲ ‖ κιχλάζειν. [Κηφισόδωρος γὰρ δ' ὀψοφάγος] ἀδολέσχης. Μάχων Ἐπιστολῇ, χ. Κηφισόδωρος ἀδὲ ὀψ.
Ὀψοφάγος εἰμι. τοῦτο δ' ἐστὶ τῆς τέχνης

Θεμέ

‖Θερέλιον ἡμῖν.‖ ϖϑϖϖεϖονϑέναι τι δεῖ
Τὸ μὴ ϲὰ ϖϑαϖατεθέντα λυμανθμνον
Περϕροντικώς. αὐτοῦ γὰρ οὐκ ἔϲτιν κακὸς,
Εϖειτ' ἐϖαὐῆ καθαρὰ ϲὰ ϑητήρια,
Οὐκ ἂν ϑμάρτοις, ἔψε καί γε οὐ ϖυκνά·
Αλας οὐκ ἔχει, ϖϑοϲένεγκ' ἐπιδεῖταί τινος,
Πάλιν τε γλύκα, ϲυμμετρήϲας ὡς ἁρμόττει,
Οϲωῖς λύραν ἐπιτεῖναί γ' ὡς ἡδὺς εἶ.
ΕΙϑ' ὁπόταν ἤδη ϖαίγια ϲυμφωνεῖν δόκῃ,
‖ ΕΙϲαγε ϑμὰ ‖ ϖαϲῶν ‖ Νικολαΐδας [‖ Μυκωνίας.

Πρὸς τούτοις τοῖς ὀψοφάγοις ἀνδρες ἑταῖροι οἶδα καὶ τὸν ϖαρ' Ηλείοις τιμώμενον ὀψοφάγον Απόλλωνα. μνημονεύει ϑ αὐτοῦ Πολέμων ἐν τῇ ϖρὸς Αττάλον ἐπιϲολῇ. ‖ Οἶδα ϑ καὶ τὸν ἐν ‖ Πιϲάτιδι γραφὴν ἀνακειμένην ἐν τῷ τῆς ‖ Αλφειώϲας Αρτέμιδος ἱερῷ· (Κλεάνθους δ' ἐϲὶ τοῦ Κορινθίου) ἐν ᾗ Ποϲειδὼν ϖεποίηται θύννον τῷ Διὶ ϖροϕέροντα ὠδίνοντι, ὡς ἱϲορεῖ Δημήτριος ὁ ὀγδόῃ τοῦ Τρωϊκοῦ ϑκευϑμοῦ. ‖ Καὶ ταῦτα μὲν ἔφη ὁ Δημόκριτος καὶ αὐτὸς ὑμῖν ϖροθυμηθεὶς ἦλθον ϑμὰ τὴν ϖαῦλαν ἄριϲτοι ὄντες, ὦ ϑμὰ τὰ Σύρων ϖάτρια, καὶ ἡμᾶς τῶν ἰχθύων ἀϖεϲτέρηϲεν, [‖ ἕτερ' ἐξ Ερετρείας ϖαρεϲϕερῶν.] καί τινα Αντίϖατρον ὁ Ταρσεύς, ὁ ἀπὸ τῆς ϲτοᾶς, ἐν τεταρτῳ Περὶ δεισιδαιμονίας λέγεϑαί ϕηϲι ϖερί τινων, ὅτι ‖ Γάτις ἡ τῶν Σύρων βαϲίλιϲϲα οὕτως ἰδὼ ὀψοφάγος, ὥϲτε κηρύξαι ἄτερ Γάτιδος μηδένα ἰχθὺν ἐσθίειν, ὑϖ' ἀγνοίας ϑ σοῦ ϖολλοὺς αὐτὴν μὲν ‖ Ατεργάτιν ὀνομάζειν, ἰχθύων ϑ ἀϖέχεϑαι. Μναϲέας ϑ ἐν δευτέρῳ ϖερὶ Ασίας ϕηϲὶν οὕτως, ἐμοὶ μὲν ἡ Ατεργάτις δοκεῖ χαλεϖὴ βαϲίλιϲϲα γεγονέναι, καὶ τῶν λαῶν ϲκληρῶς ἐϖεϲτατηκέναι ὥς τε καὶ ὀϖονομίϲαι αὐτῆς ἰχθῦν μὴ ἐσθίειν, ἀλλὰ ϖοῦς αὐτὴν ἀναϕέρειν ϑμὰ τ' ἀρέϲαι αὐτῇ τὸ βρῶμα, καὶ ϑμὰ τὸ δὲ νόμιμον εἶναι ϑμνύειν, ἐϖὰν ὄμνυνται τὴν ϑεὸν, ἰχθῦϲ ἀργυροῦϲ ἢ χρυϲοῦϲ ἀναϑῆναι. σοῦ ϑ ἱερεῖς ϖᾶϲαν ἡμέραν τῇ ϑεῷ ἀληθινοὺς ἰχθῦς ὀπτὰ τὴν ϖράϖεζαν ὀψοϖοιηϲαμένους ϖροτιθέναι, ἐϕθούς τε ὁμοίως καὶ ὀπτούς, οὓς δὴ αὐτοὶ καταναλίϲκουϲιν οἱ τῆς ϑεοῦ ἱερεῖς. καὶ μικρὸν ϖροελθών, ϖάλιν ϕηϲίν, ἡ δέ γε Ατεργάτις, ὥϲϖερ Ξάνθος λέγει ὁ Λυδὸς, ὑϖὸ Μόψου τοῦ Λυδοῦ ἁλοῦϲα, κατεϖονήθη μεθ' Ιχθύος τοῦ ἠοῦ ἐν τῇ ϖρὸς Ασκάλωνα λίμνῃ, ϑμὰ τὴν ὕβριν, καὶ ὑϖὸ τῶν ἰχθύων κατεβρώθη. ἴϲως ϑ καὶ ὑμεῖς ἄνδρες φίλοι ἐκθέντες ϖαρελίϖετε, ὡς ἱερόν τινα ἰχθὺν τὸν ϖαρ' ‖ Εφίϖῳ τῷ κωμῳδιοϖοιῷ, ὃν ϕηϲι τὸ Γηρυόνῃ ϲκυλάζεϑαι ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι ϑμὰ τύλων λέγων, ‖ Τούτῳ δ' ὁϖόϲαν ναίεται χώρας ἰχθὺν ἕλωϲιν ΟΥχ ἡμέριον, τῆς ϖρὸς κλύϲου δ' ἁλίας Κρήτης μείζω Μεγέθει, λοϖὰς ἐϲ αὐτὸ δυνατὴ τούτους χωρεῖν ἑκατὸν καὶ ϖρὸς οἴκους.

Fundamentum est. Quo enim malo dignus non est,
Apposita fercula qui non cura maxima
Vastatan non ille malus est insigniter?
Præterea si tibi quidem puri sensus fuerint,
Nunquam[a] *aberrabis. Elixa : salis quod satis est*
Non habet ? adijce tu : est insuper alia quadam re opus?
Tu rursum degustato, ad iustam vt portionem adaptes,
Lyræ fides perinde ac si intendas, omnia vt iucunda sint:
Deinde concinere iam cùm videbuntur omnia.
Consonantia quæ διαπασῶν[b] *est, Laidas Ioniças*[c] *inducito.*

Præter hos opsophagos, ô amici familiaréſque viri, scio apud Eleos Apollinem Opsophagum coli, cuius meminit Polemon sua ad Attalum epistola. Scio & ad Ichthyden[d], tabulam in Alpheoniæ Dianæ templo[e] consecratam esse, opus Cleanthis Corinthij: in qua Neptunum pinxit Thynnum offerentem Ioui parturienti, vt scribit Demetrius octauo libro apparatus Troiani. Tot ego, inquit Democritus, vobis vt obsonarer me huc contuli, non autem vt obsoniis me vestris explerem, idque præstantissimi viri, Vlpiani, gratia, qui, vt patriis Syrorum legibus est institutum, piscibus, etiam nos priuare velit, vel aduectis ex Eretria[f]: quanuis Antipater Tarsensis Stoïcus libro quarto de Superstitione, fama iactatum esse inquit, Gatin reginam Syrorum in tantum obsoniorum auidam fuisse, vt edicto per præconem vetuerit, piscibus, ἄτερ Γάτιδος, id est, sine Gatide, vesci: rerúmque ignoratione multos & illam Atergatin[h] vocauisse, & à piscibus abstinuisse. Mnaseas libro secundo De Asia hæc scripsit. Mihi quidem Atergatis videtur regina quædam fuisse grauis suis, quæ subditis duriter ac inclementer vsque adeò præfuerit, vt etiam pisces comesse prohibuerit, captósque ad se perferri iusserit, quòd illi magnopere placerent: atque ideo morem adhuc seruari, vt qui supplices deam adorant, aureos pisces & argenteos dedicent: eiús profectò sacerdotes quotidie veros pisces obsonati iurulentos & assos mensæ ante illius simulachrum[i] imponunt, quos absumant postea. Idem aliquantum progressus, rursum inquit: Atergatis verò, vt scribit Xanthus Lydius, à Mopso Lydo capta, cùm Ichthye filio, in lacu Ascaloni vicino demersa & suffocata est, ob suam insolentiam, & iniurias multis illatas, à piscibúsque deuorata. Fortassis & vos, ô amici viri, prudentes scientésque piscem quendam sacrum[k] Ephippi comici præteriistis, quem Geryoni[l] poëta in eiusdem nominis fabula scripsit his verbis apparatum fuisse:

A. *Huic, regionis*[m] *incolæ piscem quendam cùm ceperint,*
Non qualem videmus quotidie, sed mari circumflua Creta maiorem,
Corpore: est autem patina qua possit illum excipere illata

Accolæ

Accolæ centum circumdant, Lydi, Lycij, Mygdoniotæ,
Cranai, Paphij, qui ligna cædant, magnum cùm piscem rex coquit,
Eáque connecta, mons ante ciuitatem quâ erigitur succendunt:
Deinde pleni lacus aquas adducunt:
Ad parandam muriam salem ipsi
Afferunt per menses octo plaustra sæpe centum:
Per superiora maris littora iuxta promontaria
quinque celoces circumnauigant,
Quinque remis actæ, quæ Lyciorum summis magistratibus
Accendant vt ignem denuntiant. B. Has frigidas nugarum ampullas effutire desine:
Ne ante Macedonum prætorem celoces istas qui disperdat, supplex flectas genua.

Non ignoro hæc ipsa Ephippum quoque scripsisse in Peltato fabula, in qua illis versibus & hos subdidit:

Hæc blaterans cœnat, & cum magna æstimatione
Impensa iuuenum victitat, rationem calculos non supputant,
Grauis, grauiter lænam trahens.

In quem[a] verò Ephippus hæc carmina tanquam intenderit, tibi iam tempestiuum est, ô Vlpiane, perquirere, ac nos docere, & si quid in his quæ recitaui aut balbum est, aut inuentu difficile, quod apud Æschilum Prometheus inquit,

Ea iterum atque iterum replica, & apertè cognosce qualia sint:
Mihi quidem, plus quàm vellem, adest otij[b].

Exclamat hîc Cynicus, Ecquem, non dico piscem, verùm ecquam magni momenti quæstionem hic[c] animo concipere possit, qui spinas[d] perpetuo seligat Epsetorum, Atherinarum, & aliorum si qui miseriores his sunt, piscium, magna salsamentorum pulpamenta negligens?

Nam velut in generosi hominis epulo,

quod ait in Ixione EVbulus,

Quamuis adsit Amylum, estur tamen sæpius
Anethum, Apiũ, vel harum nugarũ quidpiam,
Vel præparatum Nasturtium.

Sic mihi videtur Lebetocharon[e], vt mei Cercidæ Megalopolitani vocem vsurpem, hic Vlpianus, nihil quidem eorum comesse quæ homini conueniunt, & eos interim qui cibo famem placant, obseruare, an spinam oculis transmiserint[f], vel traganum[g], vel cartilagineum[h] quidpiam ex iis quæ apposita fuere. Nos verò semper animo volùimus, illustris & elegantis Æschyli dictum, qui suas tragedias esse iactitabat magnificarum Homeri cœnarum frusta. Eximius sanè philosophus Æschylus fuit, qui in agendis fabulis aliquando iniustis suffragiis ab aduersario superatus, vt autor est Theophrastus, siue Chamæleo, libro De Voluptate, tempori se suas tragœdias consecrare dixit, non ignarum, olim meritum honorem adepturas. Vnde verò ille nouisse potest, qui Stratonicus Citharista dixit in Propin citharœdum Rhodium? Clearchus in Adagiis scribit Stratonicum aspecto Propide, proceræ staturæ, artis indocto, inepti paucique sermonis, interrogatum qualem esse illum existimaret, dixisse,

Εἶναι ταύτῃ ἐς Ινδοὺς, Λυκίους, Μυγδονιώτας,
Κρανααύς, Παφίους. τύτυς δ' ὕλλω κόπτειν ὁπόταν βασιλεὺς ἕψῃ τὸν μέγαν ἰχθῦν,
Καὶ προσάγοντας, καθόσον πόλεως ἔσηκεν ὄρος, οὗ δ' ὑποκάειν.
Λίμνλω δ' ἐπάγειν ὕδατος μεσλὸ εἰς τὸ ἅλμλω, οὗ δ' ἅλας αὐτῷ
Ζεύγη προσάγειν μλῶν ὀκτῶ σιωεχῶς ἑκατός.
Περιπλεῖν δ' ὑπὸ τῆς ἄμβωσιν πέντε κέλητας
Πεντασκάλμους προαγγέλλειν τὲ κεύχῳ ὑποκάειν.
Λυκείων πτυτάνεις ψυχρὸν τυτὶ παύει φυσῶν.
Μακεδὼν ἄρχων σβεννυκέλτυς μὴ προσκλύσης. 173

οὐκ ἀγνοῶ ὅτι τἀ αὐτὰ ταῦτα εἴρηκεν ὁ Εφιππος καὶν Πελλαξῇ τῷ δράματι, ἐν ᾧ καὶ ταῦτα ἐκείνοις ὑποτέθεικται. ‖ Τοιαῦθ' ὑθλῶν δειπνεῖ καὶ ζῇ θαυμαζόμλος μετὰ μειρακίων οὐ γινώσκων ψήφων ἀριθμούς, σεμνὸς, σεμνῶς χλανίδ' ἕλκων, Εἰς τινὰ ἢ ταῦτ' ἀποτεινόμλος ὁ Εφιππος εἴρηκεν, ὥρα σοι ζητεῖν ὦ καλὲ Ολυπιανὲ καὶ διδάσκειν ἡμᾶς. καὶ τῶν εἰρημλώων τύτων

[Εἴ τί σοι ψελλόν τε] καὶ δυσδύρετον, 2ρ. Τῶν δ' εἴ τι τοι ψ.
Εσαναδίπλαζε, καὶ σαφῶς ἐκμαίθανε.

Σχολὴ ἢ πλείων ἢ θέλω πάρεστί μοι,
καθὰ τὸν Αισχύλου Προμηθέα. καὶ ὁ Κυνικὸς ἀνεβόησε, κἢ τίν' αὐ τῶν μεγάλων ἔργος ὄκ ἰχθύων, ἀλλὰ ζητήσεων ὅτι νοῦ λάβοι, ὃς τὰς ἀκάνθας ἀεὶ ἐκλέγει ἐψητῶν τε καὶ ἀθερινῶν, καὶ εἴ τι τύτων ἀτυχέστερον ἐστὶν ἰχθύδιον, τὰ μεγάλα τεμάχη παραπέμπλω. καθάπερ γὰρ ἐν ταῖς γλυκυπάταις δυωχίαις, φησὶν ἐν Ιξίονι Εὔβυλος,

Αμύλων παρόντων ἐσθίουσ' ἑκάστοτε
Ανηθα καὶ σέλινα καὶ φλυαρίας,
Καὶ κάρδαμ' ἐσκυλασμλά.

οὕτω μοι δοκεῖ, κἢ ὁ ‖ λεβητοχάρων Ολυμπιονὸς κατὰ τὸν ἐμὸν Μεγαλοπολίτην Κερκιδᾶν μηδὲν μλὺ ἐσθίειν τῶν ἀνδρὶ προσηκόντων, τηρεῖν ἢ οὗ ἐσθίοντας εἰ παρεῖδον ἢ ἄκανθαν, ἢ τῶν τραγανῶν τὶ, ἢ χονδρώδες τῶν προσπιπτόντων. οὐδ' ὑπὸ νοῦ βαλλόμλος τὰ τοῦ καλοῦ καὶ λαμπροῦ Αισχύλου, ὃς τὰς αὐτοῦ τραγῳδίας τεμάχη εἶναι ἔλεγε τῶν Ομήρου μεγάλων δείπνων. Φιλόσοφος ἢ λῶ τῶν παύ ὁ Αισχύλος, ὃς καὶ ἡττηθεὶς ἀδίκως ποτὲ, ὡς Θεόφρασος ἢ Χαμαιλέων ἐν τῷ Περὶ ἡδονῆς εἴρηκεν, ἔφη χρόνῳ τὰς τραγῳδίας ἀναπτήναι, εἰδὼς ὅτι κομιεῖται τὸ προσηκυσαν τιμλό. πόθεν ἢ καὶ εἰδέναι δύναται ἄκρος εἶπε ‖ Στρατόνικος ὁ κιθαρισὴς εἰς ‖ Πρόπιν τὸν Ρόδιον κιθαρῳδόν; Κλέαρχος γὰρ ἐν τοῖς Περὶ παροιμιῶν φησιν, ὡς ὁ Στρατόνικος θεασάμλος τὸν Πρόπιν, ὄντα τῷ μλὸ μεγέθει μέγαν, τῇ δὲ τέχνῃ κακὸν, καὶ ἐλάττονα τοῦ σώματος, ἐρωτώντων αὐτῶν ποῖός τίς ἐστιν·

‖ εἶπεν

‖ἐπεὶ, οὐδεὶς, κακὸς, μέγας, ἰχθῦς, ἀνιαρόμην. ὅτι πρῶτον μὲν οὐδείς ἐστιν, εἶθ' ὅτι κακὸς, καὶ ὡδὶ τύχοις μέγας μέν, ἰχθῦς δὲ διὰ τὴν ἀφωνίαν. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ Περὶ γελοίου, λεχθῆναι μέν φησι τὴν παροιμίαν ὑπὸ Στρατονίκου, ἀλλ' εἰς Σιμύλαν τὸν ὑποκριτὴν, διελόντος τὴν παροιμίαν, μέγας οὐδεὶς σαπρὸς ἰχθῦς. Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ναξίων πολιτείᾳ περὶ τῆς παροιμίας οὕτως γράφει. τῶν δὲ Ναξίοις ὑπόρων, οἱ μὲν πολλοὶ τὸ ἄστυ ᾤκουν, οἱ δ' ἄλλοι διεσπαρμένοι κατὰ κώμας. Ἐν οὖν δή τινι τῶν κωμῶν, ἣν ὄνομα ἦν Λησάδαι, Τελεσταγόρας ᾤκει, πλούσιός τε σφόδρα καὶ εὐδοκιμῶν, καὶ τιμώμενος παρὰ τῷ δήμῳ τοῖς ἄλλοις ἅπασι, καὶ τοῖς καθ' ἡμέραν πεμπομένοις. καὶ ὅτε καταβαίνοντες ἐκ τῆς πόλεως ‖ δυσωνοῦντό τι τῶν πωλουμένων, ἔθος ἦν τοῖς πωλοῦσι, λέγειν, ‖ ὅτι μᾶλλον αὐτῷ πωλοῖντο Τελεσταγόρᾳ δοῦναι, ἢ τοσοῦτον ἀναδέσθαι. νεανίσκοι οὖν τινες ὠνούμενοι μέγαν ἰχθῦν, εἰπόντος τοῦ ἁλιέως ταὐτὰ λυπηθέντες τῷ πολλάκις ἀκούειν, ὑποπόντες ἐκώμασαν πρὸς αὐτόν. δεξαμένου δ' αὐτοὺς Τελεσταγόρου φιλοφρόνως αὐτὸς, οἱ νεανίσκοι αὐτόν τε ὕβρισαν, καὶ δύο θυγατέρας αὐτοῦ ἐπιγάμους. ἐφ' οἷς ἀγανακτήσαντες οἱ Νάξιοι, καὶ τὰ ὅπλα ἀναλαβόντες, ἐπῆλθον τοῖς νεανίσκοις. καὶ μεγίστη τότε στάσις ἐγένετο, προσκαλοῦντος τῶν Ναξίων Λυγδάμιδος· ὃς ἀπὸ ταύτης τῆς ἀφορμῆς τύραννος ἀνεφάνη τῆς πατρίδος. οὐκ ἄκαιρον δ' εἶναι νομίζω εἰπεῖν, ἐπὶ καὶ αὐτὸς ἐπεισόδιόν ἐμνήσθην δὲ κιθαρῳδοῦ Στρατονίκου, λέξαι τι περὶ τὴν δυσχέρειαν αὐτοῦ τῶν ἀποκρίσεων. διδάσκων γὰρ κιθαρῳδὸς, ἐπειδὴ ἐν τῷ διδασκαλείῳ εἶχεν ἐννέα μόνας εἰκόνας τῶν Μουσῶν, τὴν δὲ Ἀπόλλωνος μίαν, μαθητὰς δὲ δύο, πωυθανομένου τινὸς πόσους ἔχοι μαθητὰς, ἔφη, σὺν τοῖς θεοῖς δώδεκα. εἰς Μύλασσα δὲ ἀπιδημήσας, καὶ παιδῶν ναοὺς μὲν πολλοὺς, ἀνθρώπους δὲ ὀλίγους, ἑστὼς ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ, ἔφη

Cap. XIX. ‖ Ἀκούετε ναοί. Μάχων δὲ αὐτοῦ ἀναγράφει ταῦτα ἐν τοῖς ὑπομνηματισμοῖς.

‖ Στρατόνικος ἀπεδήμησεν εἰς Πέλλαν ποτὲ,
γρ. ἔμπορος δὲ Ὃς πλεῖστον [ἐμπορεύσατο] χρόνον ἀκηκοὼς
Ὡς ἀστεῖος εἴη ἡ πόλις ποιεῖν
Ἐν τῷ βαλανείῳ καθημένους σὺν πλείοσι
γρ. πρὸ Γυμναζομένους τ' μειρακίων [πρὸ] τοῦ πυρὸς,
Κομψῶς τε χρῶμα καὶ τὸ σῶμ' ἠσκηκότας,
Διαμαρτάνειν ἔφασκε σοῦ εἰρηκότας
Αὐτῷ καθημένῳ δ' ἡνίκ' ἐξίοι πάλιν
γρ. Τὰς κοιλίας τὸν ἀστῶν ἔχοντας διπλασίονα, καθήμενον, φησὶν, ἐνθάδ' οὕτω φαίνεται]
Τὰ ἱμάτια τῶν εἰσιόντων λαμβάνειν
Τηρεῖν ἅμα δὲ σοῦ [ἀστῶν ‖ ὄφεως, ἵνα]
Μή δ' ἠτιμωμένος τοῖς ἔνδον ᾖ σεσυλημένος.
Ψάλτης καλὸς Στρατόνικον ἐσιὼν ποτε,
Ἐπεδείκνυτ' αὐτῷ τὴν τέχνην πρὸς τὸν πότον.
Οὗτος δὲ λαμπρὰς καὶ φιλοτίμου τῆς δοχῆς,
‖ Ψαλλόμενος ὁ Στρατόνικος, οὐκ ἔχων δ' ὅτῳ
γρ. Διαλέξηται ἑτέρῳ, συγκαθέλα τὸ ποτήριον,

Nullus, magnus, piscis, malus:

obscurè significans, primùm, quòd esset nihili, deinde quòd ampla quidem mole corporis, sed ob infantiam piscis. Theophrastus libro De ridiculo, verbum id Stratonicum dixisse refert, verùm in Simylam histrionem. idque diuisis eius sententiolæ vocibus, ad hunc modum:

Magnus, Nullus, Putris, Piscis.

Aristoteles in Naxiorum Republica, de hoc adagio ita scripsit: Eorum qui apud Naxios copia rerum abundabant, aliis in ciuitate domicilia fuisse, alios in pagis sparsim habitasse. In quodam ergo vico, quem Lestadas vocabant, Telestagoras degebat, prædiues, & omnium opinione probus. Eum populus in primis honorabat, tum aliis rebus omnibus, tum etiam muneribus quotidianis. Itaque ex oppido qui descendebant, si venale quidpiam minoris licitarentur, quàm par esset, qui vendebant solebant respondere, Telestagoræ [a] malle se dare, quàm addicere tanti. Quidam porrò iuuenes piscem magnum cùm mercarentur, ac piscator ea dixisset, indignati molestéque ferentes verbum illud à se toties audiri, iam poti [b] & comessabundi [c] ad eum perrexerunt. Telestagoram autem, benignè cùm excepisset aduenientes, illi & affecerunt iniuria, & nubiles eius filias stuprauerunt. Qua contumelia irritati Naxij arreptis armis illos adorti sunt, excitata maxima seditione, & Naxiorum præfecto Lygdamide, quem repente ab eius exercitus imperio patriæ tyrannum omnes viderunt. Non intempestiuum ego hîc duco, Stratonici citharœdi quandoquidem iniecta est mentio, ex iis quæ ingeniosè & solerter respondit, quædam commemorare. Cùm doceret ille citharistas adolescentes duos in ludo vbi erant Musarum nouem imagines, cum Apollinis statua, quondam scisciante, quot haberet discipulos, Cum [d] diis, inquit, duodecim. Mylassam [e] peregrinatus idem cùm appulisset, delubra multa, homines verò paucos intuitus, in medio foro stans, clamabat, Audite templa. Arguta eius dicta Machon hæc refert:

Pellam [f] profectus, à multis cùm antea intellexisset lienosos incolas eius oppidi fieri plures in balneo qui se exercerent ad ignem, iuuenes offedit, floridi coloris, ac bene habitos exercitationis vsu, illósque falli dixit, qui talia narrassent: at egredienti balneo cùm obuius esset, cui duplo magis quàm aluus, tumeret lien, Sedens extemplo dixit, Videtur quidem hic sumptas vestes ac lienes illorum custodire qui introierunt, ne vllæ sint intus angustiæ.

Cantor malus excepit aliquando conuiuio Stratonicum,
Epularum magnifico apparatu, & splendido:
Artémque inter potandum ostentauit suam:
Auscultans canentem [g] Stratonicus, nec habens cum quo
Colloqueretur alterum, exhausto poculo,

Mittit

Maius poposcit, cyathisque multis acceptis
Soli calyces † ostendit, ac statim [a]
Potus obdormiuit. Fortuna permittens omnia.
Ad comessationem verò accedentibus cantoris qui-
Alijs casu, vt fit, familiaribus, (busdam,
Confestim temeto iacuit Stratonicus ebrius.
Illis autem cùm quidam narraret epoto vino
Continenter multo, sic inebriatum hominem, ex-
templo respondit,
Hic enim insidiator ac execrandus cantor,
Ad cœnam inuitatum me occidit, vt ad præsepe
bouem.

Stratonicus cùm Abdera se contulisset, ad statutum illic ludorum spectaculum, ciues singulos peculiarem sibi præconem habere contuitus, qui eorum iussu, cùm adlubuisset, Nobilium [b] ipsorum annuntiaret, contemplatus in ea ciuitate præcones [c], portione ciuibus esse plures, summis vnguibus pedetentim incedebat, in terram defixis oculis. Interrogante verò eius hospite, Ecquid mali pedibus tam subitò accidisset, hoc inquit: Ego equidem totis pedibus valeo, & quouis assentatore ad cœnas excurro celeriùs: Anxius tamen sum ac prorsus metuo, ne calcando † κήρυκα [d], pes transfigatur. In sacrificio tibias inflaturo inscito quodam tibicine, Bona ominari me [e] oportet, inquit Stratonicus, libemus iam, atque deos precemur. Cleon citharœdus cognomine Bos, nec rectè pulsabat lyram, & voce [f] plurimum dissonabat ab eius fidibus: eum cùm audiuisset Stratonicus, Asinus, inquit g, ad lyram, adagium olim fuit, nunc autem dicendum, Bos ad lyram. In Pontum ad Berisadem regem Stratonicus nauigauit, longóque ibi tempore commoratus, in Græciam redeundi desiderio captus, regi nec id probanti nec permittenti, respondisse ferunt, Bene profectò est, quod statuisti hic manere [h]. Stratonicum citharœdum Corinthi peregrinantem vetula quædam cùm aspexisset, prosequebatur, nunquam oculis alio dimotis: cui Stratonicus, Per deos ô mater, te quæso, quid me vis? quid semper me sic aspectas? tum illa, An menses te decem mater gestauerit, & vtero continuerit, dubito, cùm nostra ciuitas, quæ vnum tantùm diem te habuit, iam doleat.

Nicocreontis [i] *vxor Biothea*
Spatiatum egressa cum ancilla domestica
Forte fortuna proculcatam obtrinit ansam
Sicyonei calcei; deinde magnum pepedit:
Tum Stratonicus: non dissimilis crepitus
Noctu, inquit: eiúsque ioci caussa
Liberioris pœnas vocis in mare [k] *proiectus luit.*

Ephesi aliquando ineptus citharœdus amicis, quendã suum discipulum cùm ostentaret, præsens, vt fortè accidit, Stratonicus, Hic, inquit, nõ discipulũ, sed se vẽditat: abi altò Scytha [l]. Clearchus libro secundo De amicitia, scribit Stratonicum citharistã dormiturum puero semper mandasse, potum sibi [m] vt afferret, non quòd sitiam, inquit, sed, ne sitiam. Byzantij cùm ci-

A Ητησε μεῖζον ϗ κυάθους πολλὰς λαβών,
‖Τῷ δ' ἡλίῳ τὼ κύλικα δείξας, σωφρόμως
Πιὼν ἐκάθευδε, ζῶντ' ἀπιτρέψας τῇ τύχῃ
Επὶ κῶμον. ἐληόντων δ' ἢ τῶν ψάλτη τινῶν
Ελέρων καλὰ τύχῳ, ὡς ἔοικε, γνωρίμων,
‖Εξοινῶ ὁ Στρατόνικος [‖ ἐγρύετ' αὖθις.] χ. ἐγένετ' εὐθέως
Προσπιθανομένων δ' ὅλι πολὺ πίνων ἀεὶ
[Οἶνον ἐμεθύσθη,] σωφρόμως ἀπεκρίνατο, χ. Οἶνον, ἐμεθύσθη.
Ο δὲ ἀπίβουλος, ϗ ‖ ἐναγὴς ψάλτης ἔφη,
Ως ἐωῦ ἀπὶ φάτνη δειπνίσας ἀπέκτονεν.
B Στρατόνικος εἰς Αβδηρ' ἀποδημήσας ποτὲ
Επὶ τὸν ἀγῶνα τὸν πυθέρμον αὐτόθι,
Ορῶν ἕκαστον τῶν πολιτῶν κατ' ἰδίαν
Κεκτημένον κήρυκα ‖ κηρύττοντά τε
Εκαστον αὐτῶν ὅτε θέλοι νουμηνίαν,
Σχεδόν τε οὖν κήρυκας ἐν τῷ χωρίῳ 174
Ουτως πολὺ πλείους καλὰ λόγον τῶν δημοτῶν,
Επ' ἄκρων ἐβάδιζε τῶν ὀνύχων ἐν τῇ πόλει
Σχέδον, δεδορκὼς ἀτενὲς εἰς τὴν γλῶ κάτω.
C Πιθανομένων δ' τῶν ξένων αὐτοῦ τινὸς
Τὸ πάθος τ' γεγονὸς ἐξαπίνης ὠδὶ οὖν ὠδάς,
Τοῦτ' εἶπε, [τοῖς ὅλοις] μὴν ἔρρωμαι ξένε, χ. τοῖς κώλοις
‖Καὶ τ' κηλάκων πολὺ μᾶλλον ἀπὶ δεῖπνον τρέ-
Αγωνιῶ δ' ϗ δέδοικα πανηλεῶς, (χω.
‖Μή πού' ἀπιβὰς ‖ κήρυκι τὸν πόδ' ἀναπαρῶ,
ΑΥλεῖν ἀπὶ τοῖς ἱεροῖσιν αὐλητὸ κακὸ
Μέλλοντες, ὁ Στρατόνικος [δύφημεῖν με χρὴ,] χ. εὐφημεῖν δὲ χρή.
Σπείσαντες [δύξώμεθα] φησὶ τοῖς θεοῖς. χ. εὐξόμεθα
D Κλέων τις λὼ κιθαρῳδὸς, ὃς ἐκαλεῖτο Βῶς,
‖Δεινῶς ἀπάδων, τῇ λύρᾳ τε οὐ χρώμενος.
Τοῦτο μαθὼν Στρατόνικος εἶφ', ὅτι
Ον λύρας ἐλέγετ', νυνὶ δ' βῶς λύρας.
‖Στρατόνικος ὁ κιθαρῳδὸς ὡς Βηρισάδην
Επλευσεν εἰς τὸν Πόντον ὄντα βασιλέα,
Πολλῶ χρόνου δὴ ἤδη γεγονότος ἀποδέχειν
Ηβούλετο Στρατόνικος εἰς τὴν Ελλάδα·
‖Ως δ' αὐτὸν ὡς ἔοικεν ὁ πρεσβύτερος·
E Τοῦτ' ἀποκλιθῆναί φησι τῷ Βηρισάδῃ.
[‖ΕΥ γὰρ μανοῖ] φησὶν αὐτοῦ καταμύειν. fort. Εὖ γ' ὅτι δ.
Εν τῇ Κορίνθῳ παρεπιδήμησέν ποτε
Στρατόνικος ὁ κιθαρῳδὸς, εἶτα γεραίδιον
Ενέβλεπεν αὐτῷ, κ' οὐκ ἀφίστατ' οὐδαμοῦ,
Καθ' ὁ Στρατόνικος πρὸς θεῶν μῆτερ φράσον,
Τί ἔσθ' ὁ βλέπεις μ' εἰσβλέπεις ἀεί;
‖Διπόρησά φησιν εἰ μήτηρ δέκα χ. εἰς πόσον
Σὲ μῆνας εἶχε, ϗ σκεράτῃ τῆς χιλίας. χ. Επιδεικνυμένου ποθ' ὡς ἔοικεν ὁ
Πόλις δ' ἔχουσά σ' ἡμέραν ἀλγεῖ μίαν. Εφέσῳ
F ‖Η‖Νιοθέου ‖ εἰσιοῦσα Βιοθέα Αφυῶς κιθαρῳδοῦ τὸν μαθητὴν τοῖς
Γυνὴ μὴ παιδίσκης ‖ ἄδρας [εἰς†] τὸν περίπατον φίλοις,
Απεψόφησε, κἀπὸ τῶν Σικυωνίων Παρὼν καὶ τύχῳ ὁ
Αμυγδαλῆν ἀπιβᾶσα σωθέντι βεν τύχῃ. Στρατόνικος τοῦτ' ἔφη,
‖Στρατόνικος εἶπεν, οὐχ ὅμοιος ὁ ψόφος Ος αὐτὸς αὐτὸν οὐκιθᾷ, ἄλλους κιθᾷ.
‖Υπὸ νύκτα τῆς φωνῆς ἣ ταύτης οὕνεκα
Εν τῷ πελάγει διέλυσε τὴν παρρησίαν.
Εφέσῳ ἀφυοῦς κιθαρῳδοῦ τὸν μαθητὴν τοῖς

[Επιδεικνυμένου ποθ' ὡς ἔοικεν ἐν Φίλοις παρὼν καὶ τύχῃ ὁ Στρατόνικος τοῦτ' ἔφη ‖ Ως αὐτὸς αὐτὸν οὐκ † ἰθαλλούσκιθε.]

Κλέαρχος δ' ἐν δευτέρῳ Περὶ Φιλίας, Στρατόνικός φησιν ὁ κιθαρῳδὸς ἀναπαύεσθαι μέλλων ἐκέλευεν ἀεί τι παῖδα προσφέρειν αὐτῷ πιεῖν, οὐχ ὅτι διψῶ φησὶν, ἵνα μὴ διψήσω. ἐν ᾧ Βυζαντίῳ κι-

Cap. X.

χ. ἐν Παμφυλίᾳ; Τῶν ἐν Παμφυλίᾳ, Φ.

θεραῤῥοδοῦ τὸ μὲν προοίμιον ἅσαντος, δι', ἐν ᾗ τῆς λοιπῆς ἀποτυγχάνοντος, ἀναστὰς ὁ Στρατόνικος ἐκήρυξεν, ὃς αὐ καταμιμήσηται τὸν τὸ προοίμιον ἅσαντα κιθαρῳδὸν, λήψεται χιλίας δραχμάς. Ἐρωτηθεὶς δή ὑπό τινος, ‖ Τίνες εἰσὶν οἱ μοχθηροτάτοι τῶν [ἐν Παμφυλίᾳ; ‖ φασὶ λίται] μὲν ἔφησε μοχθηροτάτους εἶναι, Σιδήτας δὲ τῶν ἐν τῇ οἰκουμένῃ. πάλιν δὲ ἐπερωτηθεὶς, ὥς φησιν Ηγήσανδρος, πότερα βαρβαρώτεροι τυγχάνουσιν ὄντες ἢ Θετταλοί· Ηλείους ἔφησεν. ἀναιρήσας δέ ποτε καὶ τρόπαιον ἐν τῇ Δελφικῇ, ἐπέγραψε ‖ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΚΑΚΩΣ ΚΙΘΑΡΙΖΟΝΤΩΝ. ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος, πίνα τῶν πλοίων ἀσφαλέστατα ἐστί, τὰ μακρὰ ἢ τὰ στρογγύλα; τὰ νενεωλκημένα εἶπεν. ἐν Ρόδῳ δὲ ἐπιδείξιν ποιούμενος, ὡς οὐδεὶς ἐπεσημήνατο, καταλιπὼν τὸ θέατρον ἐξῆλθεν εἰπών· ὅπου τὰ ἀδάπανον οὐ ποιεῖτε, πῶς ἐγὼ ἐλπίζω παρ' ὑμῶν ἔρανον λήψεσθαι; γυμνικοὺς ἢ ἀγῶνας ἔφη Δελφιάζετε Ηλεῖοι, Κορίνθιοι ἢ ‖ θυμελικούς, Αθηναῖοι ἢ σκηνικούς. εἰ δέ τις τούτων πλημμελοίη, μαστιγούσθωσαν Λακεδαιμόνιοι· ἐπισκοπῶν τὰς παρ' αὐτοῖς ἀγομένας μαστιγώσεις, ὥς φησι Χαρικλῆς ἐν τῷ περὶ τοῦ ἀστικοῦ ἀγῶνος. Πτολεμαίου δὲ τοῦ βασιλέως τοῦ κιθαριστικῆς τοῦ αὐτὸν Δελφιαζομένου φιλονεικότερον, ἕτερόν ἐστιν εἰπεῖν ὦ βασιλεῦ, σκῆπτρον, ἕτερον δὲ πλῆκτρον, ὥς φησι Καπίτων ὁ ἐποποιὸς ἐν τεσσαρτῷ τῶν πρὸς Φιλόπαππον ὑπομνημάτων. ὥστε κληθεὶς ἀκοῦσαί ποτε κιθαρῳδοῦ, μετὰ τὴν ἀκρόασιν ἔφη.

Τῷ δὲ ἕτερον μὲν ἔδωκε πατὴρ, ἕτερον δὲ ἀνένδυσε.

καὶ πίνος εἰπόντος, τὸ ποῖον; ἔφη, κακῶς μὲν κιθαρίζειν ἔδωκεν, ᾄδειν δὲ καλῶς ἀνένδυσεν. δοκοῦσί δέ ποτε καταποντοῦσης, καὶ ἀποκτεινάσης ἕνα τῶν ναυτῶν· ‖ Ανδρες ἔφη (δοκῶ) εἰσὶ θεοὶ, εἰ δὲ μὴ εἰσὶ δοκῶ εἰσι. ἀναγράφει δὲ καὶ ταῦτα μετὰ τὰ προειρημένα τοῦ Στρατονίκου ἀπομνημονευμάτων οὕτως. Στρατόνικος πρὸς τὸν Χρυσογόνου πατέρα, λέγοντα ‖ ὅτι πολλὰ αὐτῷ ὑπάρχει οἰκεῖα· αὐτὸς μὲν γὰρ ἐργολαβῶν εἶναι. τῶν δὲ υἱῶν ὁ μὲν διδάξει, ὁ δὲ αὐλήσει. πρόσθεν γε ἔφη ὁ Στρατόνικος ἔπ' ἐνός. εἰπόντος δέ, πίνος; Θεάτρου, ἔφη, οἰκείου. Ερομένου δέ τινος ὅτι τὴν Ελλάδα πᾶσαν περιοδεύει, ἀλλ' οὐκ ἐν μιᾷ πόλει διαμένει. ‖ πρὸς τῶν Μουσῶν ἔφη εἰληφέναι [τέλος] οὗτοι Ελλῆνας ἅπαντας, παρ' ὧν πεπίστευται ‖ μισθὸν ἀμουσίας. Τὸν Φάωνα δέ ἔφη αὐλεῖν οὐχ Αρμονίαν, ἀλλὰ τὸν Κάδμον. προσποιουμένου δέ εἶναι Φάωνος αὐλητικοῦ, καὶ ἔχειν φάσκοντος Μεγαρεῖ χορὸν Ληρεῖς ἔφη· ἐκεῖ μὲν γὰρ οὐκ ἔχεις, ἀλλ' ἔχῃ. μᾶλλον δέ θαυμάζειν ἔφη τὸν τοῦ σοφιστοῦ Σατύρου μητέρα, ὅτι οὐ δεκαμήνους ἐκύησε δέκα ἡμέρας, ἐκείνη δὲ δέκα μῆνας ὠδύνησε. ‖ Πωδαρόμου δὲ ἐν Ιλίῳ ἐπιδημοῦντος αὐτοῦ ἐν τοῖς ‖ Ιλιεῦσιν, Αεὶ, ἔφησεν, Ιλίῳ κακὰ

A tharœdus bellè proœmium cecinisset, reliqua verò perperam, & præter animi sententiam, assurgens Stratonicus veluti præconio significauit, si quis eum qui proœmium cecinerat, indicaret, mille drachmas accepturum. Interrogatus à quodam, è Pamphilia qui essent pessimi [a]. Phaselitas deterrimos esse dixit, ac Sideras omnium totius orbis gentium improbissimos. Alio rursum percontante, vt refert Hegesander, vtri magis essent barbari, Thessali, an Bœoti? respondit, Eleos. Trophæo in
B schola sua extructo inscripsit: De iis qui maie citharam [b] pvlsant. Quodam sciscitante, Quænam sint tutissima nauigia: rotunda, an longa? respondit, Quæ in terram subducta sunt. Rhodi cùm artis specimen exhiberet, applaudente nullo abiit, theatro relicto, ac dixit, Quandoquidem id vos non præstatis quod nullius est impendij, quo modo à vobis sperare munus aliquod viritim possum? Idem dicebat: Ludos Gymnicos designent Elei, Corinthij Thynnicos [c], Scenicos
C Athenienses: ab his si quid peccatum fuerit flagris [d] vapulent [e] Lacedæmonij, illis consueta verbera & flagra tacitè innuens, vt scribit Charicles primo libro De vrbanis ludis. Ptolemæo regi de arte pulsandi citharam, ambitiosiùs cum eo differenti. Aliud, inquit, est, ô rex, sceptrum, aliud plectrum, vt autor est Capito versuum Heroicorum scriptor libro quarto suorum commentariorum ad Philopappum. Aliquando citharœdum vt audiret accersitus po-
D steaquam ille cantare desijt, Homeri carmen Stratonicus [f] recitauit:

Huic alterum quidem pater dedit, alterum denegauit:

subiecit tum quidam, Quale nam illud est? Vt malè citharam pulsaret, concessit, inquit, at scitè vt caneret, abnuit. Trabis delapsæ ruina cùm improbus quidam oppressus interiisset, Dij quidem, ô viri adstantes, dixit, δοκῶ ἕ (*vt arbitror*,) sunt: ac, si nulli sunt, tamen δοκῶ (*trabes* [h]) sunt. Idem scriptor eodem libro quarto
E suorum Commentariorum alia Stratonici dicta, post superiora, hæc commemorat: Chrysogonus liberorum duorum pater omnibus commodis abundaturum se gloriabatur. Operum namque se redemptorem esse ac sequestrem: natorum verò alterum musices fore doctorem, alterum tibicinem: Vna præterea re tibi opus est, inquit Stratonicus: Quanam? scribit Chrysogonus: Theatro [i] conueniente, ait. Mirante quodam vniuersam Græciam quòd peragraret, nec in vlla maneret ciuitate, omnes Græcos Stratonicus dixit à Musis tributum accepisse [k], nunc autem vicissim ab
F illis insciitiæ [l] suæ mercedem exigi. Idem Phaonem tibia canere dicebat, non Harmoniam [m], sed Cadmum. Eidem Phaoni se peritum esse tibicinem assimulanti, haberéque se Megaris chorum prædicanti, Nugaris, inquit, illic quidem non habes [n], sed haberis. Satyri sophistæ matrem admirari se maximopere dicebat, quòd menses decem illum vtero tulisset, quem decem dies ferre posset nulla ciuitas. Idem cùm resciuisset apud illum Satyrum peregrinari: Sæpe, inquit, & Ilienſibus & Ilio mala [o].

Minna

Minnacò de muſica pertinaciùs cùm ipſo altercanti, animum ſe non aduertere dixit, propterea quòd ſuprà pedis malleolum [a] loqueretur. ignarum medicum idem dicebat, ægros quos tractaret, vno die ad inferos vt migrarent, efficere. Idem obuiam factus cuidam ex notis atq; neceſſariis, calceos eius intuitus bellè ſpõgia deterſos, vicem [b] eius, veluti miſeri, & aduerſis rebus afflicti doluit, quod arbitraretur ſpongia tam diligenter abſtergi non potuiſſe calceos, ipſe niſi abſterſiſſet. In Teichiunte [c] agri Mileſij oppidò cùm variarum nationum miſcellanei homines habitarent, omnia ſepulchra peregrinorum eſſe ac conuenarum intuitus, Faceſſamus hinc, inquit, puer: ſoli mori videntur hîc alienigenæ, ciues autem nulli. Zethum cithariſtam de muſica diſſerentem, de arte illa loqui maximè dedecere inquit, nomen à Muſis alieniſſimũ ſibi quia delegiſſet, quòd Zethum ſe, non Amphiona [d] voluiſſet appellari. Macedonem quendam citharam pulſare cùm doceret, ſtomachatus quòd nihil eorũ faceret [e], quæ conuenirent, In Macedoniam [f], inquit. Malo frigido que [g] balneo, Herois vicinum tẽplum ornatum magnificè conſpicatus, vt malè lotus egreſſus eſt; Non miror, inquit, dicatas hîc eſſe tabulas multas: Quiſquis enim hîc lauit, quòd ſaluus & incolumis euaſerit, conſecrauit tabulam. In AEno [h] cœlum octo menſes frigidũ eſſe dicebat, quatuor autem, hyemem vigere. Idẽ Ponticos multos in Græciam, è Ponto, velut è quodam exitio, venire dicebat: Rhodióſque vocabat Cyrenęos [i] albos, ac eorum oppidum Procorum [k] ciuitatem: Heracleam, virorum [l] Corinthum: Byzantium, axillam [m] Græciæ: Leucadios [n], futiles ac vanos Corinthios: Ambraciõtas, Membraciotas [o]. Ex Heracleæ portis cùm exiret, omnia circumſpiciebat. Percontanti verò cuidam quid circumcirca obtueretur, Pudet, inquit, ſi tanquam è lupanari videar egredi. Idem vinctos in cataſta & collari duos conſpicatus, quàm exiguæ ac inualidæ ciuitatis indicium eſt, hoc perfici [p] non poſſe, inquit. Quodam harmoniarum & concentuum muſicorum peritiam ſibi arroganter, qui prius olitor fuerat, de harmonia quidpiam cùm illo diſceptante, Quam quiſque nouit artem, eam canat [q], inquit. Maroneæ [r] cum quibuſdam potans, ſi per ciuitatem oculis tectis duceretur, quo in loco ciuitatis eſſet, cogniturum ſe dixit. Opertis deductus oculis, interrogantibus vbinam eſſet, In caupona, reſpondit, tanquam caupona foret tota ciuitas. Inflare tibiam incipienti Telephani [s] accumbẽs dixit, Tanquam ructantes. Cardiæ [t] cùm balneator detergendo corpori terram inutilem, & ſalſam aquam præbuiſſet, terra mariq́ue ſe dixit obſideri. Victis Scyone qui aduerſus illum certauerant, in AEſculapij delubro trophæum erexit, inſcriptionémque hanc addidit, STRATONICVS DE IIS QVI CITHARAM [u] MALE PVLSANT. Cùm quidam cantaſſet, cuius eſſent modi percontatus eſt: reſpondit ille, Carcyni [x]: multo id quidem magis, quàm hominis inquit. In Maronea ver non fieri dicebat, ſed æſtuoſum feruidúmque teporem [y]. In Phaſelide, cum eius puero rixante de mercede balneatore, quòd lege ſtatutum eſſet, vt illic pluris lauarent

A

[Μιννακοῦ] ἢ αὐτῷ φεὶ μουσικῆς Δημοφισθηγεωῦτ@, οὐ φεσέχειν αὐτῷ ἔφη, ὅτι ἀνώτερον τοῦ σφυροῦ λέγει. Τὸν ἢ φαῦλον ἰατρὸν ἀναιθημερίζειν ἔφη ποιεῖν εἰς ᾅδου τοὺς θεραπευομένους. Απαντήσας δέ τινι τῶν γνωρίμων ὡς ἴδεν εὐπογισμένα τὰ ὑποδήματα καλῶς, σωηχθέσθη ὡς πεάτιστα κακῶς. νομίζων τὸν αὐ οὕτως εὐπογίσθαι καλῶς, εἰ μὴ αὐτὸς ἐπώγισεν. Εν Τειχιοῦντι ἢ τῆς Μιλήτου μεγάλων οἰκιῶν, ὡς ἑώρα παύτας τοὺς ἐφους ξενικοὺς ὄντας, ἀπίωμεν ἔφη πᾶ, ἐνταῦθα γὰ οἱ ξένοι ἐοίκασιν ἀποθνήσκειν, τῶν δ' ἀστῶν οὐδείς. Ζήθου ἢ τοῦ κιθαρισοῦ διεξιόντ@ φεὶ μουσικῆς, μόνῳ δὴ τοῦτ ἔφη φεσήκειν φεὶ μουσικῆς λαλεῖν, ὃς γε τοῦ ἀμούσοτατον τῶν ὀνομάτων εἵλου, εἰ σεαυτὸν ἀντ' Αμφίον@ Ζήθον καλεῖς. Μακεδόνα δέ τινα κιθαρίζειν διδάσκων, ἐκπικραινθεὶς ὅτι τοῦ μηδὲν αὐτὸν ποιεῖν τῶν δεόντων, εἰς Μακεδονίαν ἔφη. Πρὸς βαλανείῳ ψυχρῷ, καὶ φαύλῳ κεκοσμημένον ἰδὼς ἡρῴων λαμπεῖς, ὡς ἐξῆλθε λελουμέν@ κακῶς. Οὐ θαυμάζω, ἔφη, ὅτι πολλοὶ ἀνάκεινται πίνακες. ἔκασον γὰ τῶν λουομένων, ὡς σωθέντα ἀναθέναι. Εν Αἰνῳ ἢ ἔφη τοῦτ μὲν ὀκτὼ μεῖας εἶναι ψύχ@, τοῦτ ἢ τέτταρας χειμῶνα. ‖ τοῦτ Ποντικοὺς ἐκ τοῦ ‖ πολλοὺ ἥκειν Πόντου, ὥσπεφ ἐκ τοῦ ὀλέθρου. ‖ τοῦτ ἢ Ροδίους ἐκάλει λευκοὺς Κυρηναίους, [καὶ μνησήρων πόλιν.] καὶ [τὴν δ' ‖ Ηρακλειαν] ἀνδροκόριν θον, ‖ καὶ τὸ Βυζάντιον ‖ μαχάλην τῆς Ελλάδ@, ‖ τοῦτ ἢ Λευκαδίους ‖ εὐήθεις Κορινθίους, τοῦτ ἢ Αμβρακιώτας ‖ μεμβρακιώτας. Εκ τῆς δ' Ηρακλείας ὡς ἐξήει τὰς πύλας, καὶ φειεσκόπει, ἐρομένου τινὸς τί φειεσκοπεῖς, Αἰσχύνεσθαι ἔφη, μὴ ὀφθῶ, ὥσπεφ ἐκ πορνείου ἐξιών. Ιδὼν δ' ἐν τῷ ‖ κύφονι δεδεμένους δύο, ὡς ‖ μικροπολίτην ἔφη τὸ μὴ δύνασθαι ‖ συμπληρῶσαι. Πρὸς δὲ ἁρμονικόν τινα κηπουρὸν ὄντα φεότερον, ἀμφισβητοῦντ' αὐτῷ φεὶ ἁρμονίας ἔφη.

B

C

D

E

ᾄδοι τὶς, λῷον ἔκας@ εἰδέη τέχνῃ. Εν Μαρωνείᾳ ἢ συμπίνων τισὶν, ‖ ἐθέλειν ἔφη γνῶναι κατά τινα τόπον ἐστὶ τῆς πόλεως ἐὰν κατακαλύψαντες ἄγωσιν. εἶτα ὡς ἦγον καὶ ἠρώτων, κατὰ τὸ καπηλεῖον, ἔφη, ὅτι κάπηλεῖα ἐδόκει εἶναι ἡ Μαρώνεια. ‖ Τὸν ἢ Τηλεφάνη ἐπεὶ ἀναφυσᾶν ἤρχετ@, ‖ ὡς κατακείμεν@, ἔφη, ὡς οἱ ἐρυγόμενοντες. ‖ τοῦ ἢ βαλανέως ἐν Κορδίᾳ ‖ ῥύμμα γῆν μοχθηρὰν, καὶ ὕδωρ ἁλμυρὸν παρέχοντ@, πολιορκεῖσθαι ἔφη κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. Νικήσας δ' ἐν Σικυῶνι τοῦτ ἀνταγωνιστὰς, ἀνέθηκεν εἰς τὸ Ασκληπεῖον τρόπαιον, ἐπιγεάψας, ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΟΣ ΑΠΟ ΤΩΝ ΚΑΚΩΣ ΚΙΘΑΡΙΖΟΝΤΩΝ. ‖ Ασαντος δέ τιν@, ἤρετ[ο τὸ μέλος] εἰπόντος ἢ, ὅτι Καρκινίου. Πολύ γε μᾶλλον ἔφη, ἢ ἀνθρώπου. ἐν Μαρωνείᾳ ἢ ἔφη οὐ γίνεσθαι ἔδε, ἀλλὰ ἀλέαν. ἐν Φασηλίδι ἢ φεὸς τὸν παῖδα Δημοφισθηγεωῦτος τοῦ βαλανέως φεὶ τοῦ ἀργυρίου (ἰὼ γὰ νόμος πλείον@ λούειν

F

χ. Μιννάκου

χ. κατὰ τὸν Ῥόδον, μνησήρων π.

χ. τὸν Ηρ. κλ.

χ. τίν@ τὸ μέλ@.

οὗ ξένος) ὦ μιαρὲ, ἔφη, παῖ, ὦ δι' ἀλκυόνα με μικρᾶ φασιλίτιδι ἐποίησας. Πρὸς ἣ τὸ ἐπαινοῦντα ἵνα λάβῃ τι, αὐτὸς ἔφη μείζων εἶναι πλοχός. Ἐν μικρῷ ἢ πόλει διδάσκων, ἔφη, αὕτη δὲ πόλις, ἀλλὰ μόλις

Ἐν Πέλλῃ ἢ πρὸς φρέαρ προσελθὼν ἠρώτησεν, εἰ πότιμόν ἐστιν. εἰπόντων ἢ τῶν ἰμώντων, ἡμεῖς γε τοῦτο πίνομεν. Οὐκ ἄρ' ἔφη, ποτιμόν ἐστιν. ἐτύγχανον ἢ οἱ ἄνθρωποι χλωροὶ ὄντες. ‖ Ἐπακούσας ἢ τοῦ ᾠδίνος τοῦ Τιμοθέου, εἰσὶ, ἐργολάβον ἔφη ἐπικλε, κὴ μὴ θεόν, τοσίας αὐηφὶ φωνάς. Πολύιδος ἢ σεμνυνομένου ὡς ἐνίκησε Τιμόθεον ὁ μαθητὴς αὐτοῦ φιλωτᾶς, θαυμάζειν, ἔφη, εἰ ἀγνοεῖς ὅτι αὐτὸς μὲν ψηφίσματα ποιεῖ, Τιμόθεος ἢ νόμους. Πρὸς Ἄρειον ἢ τὸν ψάλτην ὀχλοῦντά τι αὐτὸν, Ψάλλ' ἐς κόρακας ἔφη. Ἐν Σικυῶνι ἢ πρὸς νακοδέψλιν γεγυμνασμένον, ἐπεὶ ἐλοιδορεῖτό τι αὐτῷ, Κακόδαιμον, νακόδαιμον, ἔφη. Τοὺς ἢ Ῥοδίους αὐτὸς στρατονίκους παιζομένους καὶ θερμοποτοῦντας θεωρῶν, ἔφη, αὐτοὶ ‖ λευκοὺς εἶναι Κυρηναίους. κὴ αὐτῷ ἢ Ῥόδον ἐκάλει μυησήρων πόλιν, [‖ χρώματι μὲν εἰς ἀσωτίαν ‖ παραλλάττειν ἐκείνων ἡγεμόνα αὐτούς· ὁμοιότητι δὲ εἰς καταφέρειαν ἡδονῆς, τὴν πόλιν μυησήρων εἰκάζων.] Ζηλωτὴς ἢ τῶν δευτεραπέλων λόγων τούτων ἐγένετο ὁ Στρατόνικος Σιμωνίδου ζηλωτής, ὡς φησιν Ἔφορος ἐν δευτέρῳ περὶ εὑρημάτων, Φάσκων κὴ Φιλόξενον τὸν Κυθήριον περὶ ὁμοια ἐσπουδακέναι. Φανίας ἢ ὁ περιπατητικὸς ἐν δευτέρῳ περὶ ποιητῶν, ‖ Στρατόνικος, φησὶν, ὁ Ἀθηναῖος δοκεῖ τὴν πολυχορδίαν εἰς τὴν ψιλὴν κιθάρισιν πρῶτος εἰσενεγκεῖν, κὴ πρῶτος μαθητὰς τῆς ἁρμονιῶν ἔλαβε, κὴ ‖ διάγραμμα συνεστήσατο. λοιδορεῖ ἢ κὴ ἐν τῷ γελοίῳ οὐκ ἀπίθανος. φησὶ ἢ καὶ ‖ τελευτήσαι αὐτὸν διὰ τὴν ἐν τῷ γελοίῳ παρρησίαν ὑπὸ Νικοκλέους τοῦ Κυπρίων βασιλέως φάρμακον πόντῳ, διὰ τὸ σκώπτειν αὐτὸν οὐτοσὶ υἱός. ‖ Τὸν δὲ Ἀριστοτέλη τεθαύμακα, ὃν πολυθρύλλητον πεποιήκασιν οἱ σοφοὶ οὗτοι, καλέ μου Δημόκριτε (καὶ εἰ τῶν λόγων αὐτοῦ πεσεσθοῦσι, ὡς καὶ τῶν ἄλλων φιλοσόφων τε καὶ ῥητόρων) τῆς ἀκριβείας, ποτὲ μαθὼν, ἢ ποῖόν τινα ἀνελθόντος ἐκ τοῦ βυθοῦ Πρωτέως ἢ Νηρέως, ‖ Τί ποιοῦσιν οἱ ἰχθύες, ἢ πῶς κοιμῶνται, ἢ πῶς διαιτῶνται. ταῦτα γὰρ συνέγραψεν, ὡς εἶναι κατὰ τὸν κωμῳδοποιὸν θαύματα μωροῖς. Φησὶ γὰρ ὅτι κήρυκες μὲν καὶ παῖδα τὰ ὀστρακόδερμα ἀνόχλυτον αὐτῶν ἐστι τὸ γένος καὶ ὅτι ἡ πορφύρα, καὶ ὁ κῆρυξ μακρόβια. ζῆν γὰρ τὴν πορφύραν ἔτη ἓξ. πόθεν αὐτῷ εἰδέναι; καὶ ὅλη ὅτι πλεῖστον χρόνον ἐν ὀχείᾳ γίνεται ἔμβδνα· καὶ ὅτι μέγιστόν ἐστιν ἡ ‖ φάτνα, δεύτερον δὲ ἡ ‖ οἰνὰς, ἐλάχιστον δὲ ἡ ‖ τρυγών. πόθεν δ' ὅτι ὁ μὲν ἄρρεν ἵππος ζῇ ἔτη τριάκοντα πέντε, ἡ δὲ θήλεια πλείω τῶν τεσσαράκοντα, βιῶσαι φήσας ἵππον καὶ ἑβδομήκοντα πέντε. Ἰσρεῖ δὲ ὅλη καὶ ἐκ τῆς τῶν φθειρῶν ὀχείας αἱ κονίδες γίνωνται καὶ ὅτι ἐκ τοῦ σκώληκος μεταβάλλοντος γίνεται κάμπη, ἐξ ἧς βομβύλιος, ἀφ' οὗ ὁ νεκύδαλος ὀνομαζόμενος. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς μελίσσας βιῶν φησὶν μέχρι ἐτῶν ἓξ, ἵππον δὲ καὶ ἑπτά. ἐκ ὠφθαι δὲ φησὶν οὔτε μέλισσαν, οὔτε κηφῆνα ὀχούσας, ὅθεν

CAP. XI.

CAP. XII.

χρ. χρώματι μόνον, εἰς ἀσωτίαν δὲ ἧττον διαλάττειν ἐκείνων ἡγέμονος αὐτοὺς. ὁμοιότητι εἰς καταφέρειαν ἡδονῆς τὴν πόλιν μυησήρων εἰκάζων βία.

A externi homines, ô scelestе puer, inquit, ob æreum nummulum Phaselite [a] me propemodum reddidisti. Cuidam ipsum laudanti vt nonnihil muneris auferret, Maiorem se mendicum esse dixit. In oppidulo cùm doceret, Hic locus, inquit, non πόλις [b] est, sed μόλις. Pellæ ad puteum accedens, an esset potu salubris aqua, scisciatus est: respondentibus qui hauriebant, illam se bibere: est igitur insalubris, ait, quia luridi essent incolæ, atque pallentes. Timothei versus [c] de Semele Bacchum parturiente cùm audiuisset, operarium manuariúmque hominem si peperisset, inquit, ac non deum; quales edidisset clamores? Superbiente Polyda, quòd Philotas, discipulus suus Timotheum cantu superasset, Miror, inquit, si nescis Timotheum [d] νόμους condere, Philotam verò ψηφίσματα. Areo cantori quadam in re molesto, ac importuno, Ad coruos [e] cane, inquit. Sicyone conuitianti cuidam qui coriarius malus fuerat, respondit, κακόδαιμον [f], κακόδαιμον. Rhodios delitiis exolutos, & calidum bibentes contemplatus, albos Cyrenæos nuncupabat, Rhodúmque oppidum, ciuitatem procorum [g]: Rhodios quidem à Cyrenæis colore diuersos autumans; at ob luxus similitudinem, & procliuitatem eandem in voluptates, cum procis vrbem illorum comparans Ephorus libro secundo De inuentis, in his lepidis dictis Simonidis poëtæ imitatorem Stratonicum fuisse tradit, Philoxenúmque dicacitatis eiusdem fuisse studiosum. Phanias Peripateticus secúdo libro De poëtis, Stratonicum Athenienſem scribit existimari primum omnium nudis citharæ [h] sonis multas fides adiecisse, primumque docuisse concentus muficos, ac cantuum numeros varietatésque designasse, ac deformasse, fuisséque in ridiculis dicteriis non insulsum. Ob iocorum libertatem excessisse vita fama est, iussu Nicoclis regis Cypriorum veneno poto, quoniã eius liberos irrisisset. Aristotelem verò ego demiror, quem isti sapientes, ô lepide mi Democrite, summopere celebrant, quamuis eius scriptorum vt & aliorum philosophorum ac oratorum arbiter censórque sis optimus, qua tandem cura & diligentia, aut à quo Proteo vel Nereo è profundo maris emergente didicerit, quid agant pisces, quo pacto dormiant, illorum victus sit. Eiusmodi namque ille conscripsit, vt, quod est apud comicum, fatuis miracula & portenta credantur. Primùm quidem buccina, & vniuersum testaceorum genus oriri absque coitu is asserit: longam esse Purpuris ac Buccinis vitam. Purpurarum enim vitam ad annum vsque sextum produci: quod ipsi, per deos immortales, vnde innotuit? præterea in coitu viperam diutissimè persistere is affirmat. Columbum in eo volucrum genere maximum esse, deinde Inada [i], minimam verò Turturem. Vnde illi compertum, equum annos triginta quinque viuere, equam autē plures quadraginta, & quandam ad septuagesimum vsque peruenisse? Idem refert ex pediculorum coitu nasci lendes: è mutato verme gigni erucam [k]: ex hac Bombylium [l]: ex isto postea, quem Necydalum [m] vocant. Idem affirmat ad sextum annum vitam apibus prolatari, & quibusdam ad septimum vsque: Apum & vesparum [n] nunquam visum fuisse coitum, ideóque discerni

discerni non posse marem à fœmina. Vnde illi cognitum apes prudentia homines antecellere, vt quæ vitæ perpetuam æquabilitatem ac immutabilem seruent, mel semper colligentes, idque sponte, à nullo edoctæ, qua in re homines apibus cedunt, inani stultáque existimatione sui tam pleni [a], quàm apes melle. Vnde id obseruauit? Idem libro De vitæ longitudine scripsit visam muscam quæ ad annos sex vel septem vixerit. Qua porrò demonstratione id probauerit? Vbinam ille hederam ex cerui cornibus enatam aspexit? Noctuis ac Nycticoracibus interdiu oculos esse hebetes, ac propterea noctu sibi quærere cibum, non quidem tota & intempesta nocte, sed appetente vespera: oculorum species esse dissimiles: quibusdam glaucas: aliis nigras, nonnullis rauas [b]: homini verò omnifarios esse oculos, & in illis morum ingeniiq; certa indicia. Quibus enim hominibus caprini sunt oculi, iis acutum natura visum esse, moresque probissimos: hominum verò aliis oculos extrorsum prominere, aliis introrsum condi: aliis medio situ collocari, & hos perspicacissimos esse, lenique ac sedato ingenio: pessimos contra, quibus exeruntur: quosdam nictare frequenter, impudētiámq; id arguere, vt leuitatē ac inconstantiam oculos rigidos ac intentos: mediocres autem, mores optimos polliceri: omnium animantium soli homini cor esse in parte sinistra, reliquis in medio pectore: maribus plures esse dentes quam fœminis, idq; animaduersum in oue, sue, capra: nulli piscium datos testes: nulli mammas, sicut nec auibus: Delphinum solum carere felle: quibusdam piscibus in hepate nihil esse fellis, verùm prope intestina porrigi, vt Elopi [c], Synagridi, Murænæ, Xiphiæ, Hirundini [d]. Amiæ iuxta totum intestinum distendi: Accipitri [e] seu Miluo, secundùm iecur: AEgocephalo aui ad hepar, & ventrem: hirundini, columbæ, coturnici, partim iuxta ventrem, partim iuxta intestina. Quæ tenui crusta obducuntur, quæ testa operiuntur, cartilaginea, insecta diutius coïre: Delphinum, & alios quosdam pisces accelinatos congredi: Delphini coïtum absolui tardiùs, aliorum piscium celeriùs: ossa leonis vsque adeò solidescere, vt eorum collisu non aliter quàm silicum, ignis emicet: ossa quidem inesse Delphinis, spinam verò nullam: cartilagineis autem & suam cartilaginem, & spinas: Animantium quædam esse terrestria, quædam aquatica, quædam & in igne generari: Ephemera quædam appellari, quibus vita vno die finitur: Amphibia [f] esse fluuiatilem Equum, Crocodilum, & Lutram [g]: omnibus animantibus duos esse pedes ingressus veluti duces, cancris verò quatuor: quotquot sanguine prædita sunt, aut nullos habere pedes, aut duos, aut quatuor: quibus plures quàm quatuor pedes, exangues esse: ac ideo, quæcunque mouentur, quatuor veluti signis [h] eieri, hominem quidem duobus pedibus, & manibus totidem: aué pedibus tursum duobus ac totidem alis: Congrum & Anguillam, duabus pinnis, & gemino corporis flexu.

A οὐκ εἶναι διιδεῖν πότερα αὐτῶν ἄῤῥενα ἢ θήλεια. πόθεν ἦ ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἥττονες μελιττῶν. ἀεὶ γὰρ αὔξει τὴν ἰσότητα τοῦ βίου τηροῦσιν, οὐ μεταβαλλόμεναι, ἀλλ' ἀγείρουσαι, καὶ ἀδιδάκτως ποιοῦσαι. οἱ δ' ἄνθρωποι ἥττονες μελιττῶν ἐς πλήρεις οἰήσεως, ὡς ἐκεῖναι μέλιτος, πόθεν διετήρησεν; Εν δὲ 176
τῷ Περὶ μακροβιότητός φησιν ὅτι ὤπαιά τις μύια ἔτη ἓξ ἢ ἑπτὰ ζήσασα. τίς γὰρ τούτων ἡ ἀποδειξις; ‖ποσοῦ ἂν εἶδεν ὁκ κέρατος ἐλάφου κιττὸν ἀναφυῶσα; ‖ γλαῦκας δέ φησι καὶ κέρακας ἡμέρας ἀδυνατεῖν βλέπειν, διὸ νύκτωρ τὴν τροφὴν ἑαυτοῖς θηρεύειν. καὶ οὐ πᾶσαν νύκτα, ἀλλὰ τὴν ἀρχέσπορον. καὶ τὰς ἰδέας ἢ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν οὐκ ἐμφερεῖς εἶναι. τοῖς μὲν γὰρ γλαυκὴ, τοῖς δὲ μέλαινα, τοῖς δὲ χαροποί. ἀνθρώποις δ' ὅτι πανταχοῦ ὀφθαλμὸς, ἠθῶν τε διαφορὰς εἶναι περὶ οὗ ὀφθαλμούς λέγει. οὓς μὲν γὰρ αἰγωποὺς τῶν ἀνθρώπων, πρὸς ὀξύτητα μὲν ὄψεως δὴ πεφυκέναι, τὰ δ' ἤθη βελτίους εἶναι. τῶν ἄλλων οὓς μὲν ἐκτὸς ἔχειν οὓς ὀφθαλμούς, οὓς δὲ ἐντὸς, ἄλλους δὲ μέσως. καὶ οὓς μὲν ὀξυτέρους εἶναι, οὓς δὲ ἐκτὸς κακοηθεστέρους, οἱ δὲ μέσως φησὶν ἔχοντες ἐπιεικεῖς· εἶναι δέ τινας καὶ σκαρδαμυκτικούς. καὶ οὓς μὲν ἀναιδεῖς εἶναι, ἀσεβαίους δ' εἶναι οὓς ἀτενεῖς. οὓς δὲ μέσους, βελτίστων ἠθῶν. μόνον τε ἄνθρωπον τῶν ζώων τὴν καρδίαν ἐν τοῖς ἀριστεροῖς μέρεσι, τὰ δ' ἄλλα ζῶα ἐν τῷ μέσῳ· καὶ οὓς ἀῤῥένας τῶν θηλειῶν πλείονας ὀδόντας ἔχειν. τελῆθαί φησι γοῦν καὶ ἐπὶ πρόβατου, καὶ ἐπὶ συὸς, καὶ ἐπὶ αἰγός. τῶν δὲ ἰχθύων οὐδένα γλυκάδα ὄρχεις ἔχοντα μασοὺς ἢ οὔτ' ἰχθῦν ἔχειν, οὔτε ὄρνιθας. δελφῖνα δὲ μόνον ὁκ ἔχειν χολήν· ἔνιοι δέ φησιν ἐπὶ μὲν τῷ ἥπατι ὁκ ἔχουσι χολὴν, ἀλλὰ πρὸς τοῖς ἐντέροις, ‖ὡς ἔλλοπι, καὶ σκυμνοῖς, καὶ σμύραινα, καὶ ξιφίας, καὶ χελιδόνι. ἡ δὲ ἀμία παρ' ὅλον τὸ ἔντερον πρατεταμμένον ἔχει τὴν χολήν. ἱέραξ ἢ καὶ ἴκτινος πρὸς τῷ ἥπατι, καὶ τοῖς ἐντέροις. ὁ δὲ αἰγοκέφαλος πρὸς τῷ ἥπατι, καὶ τῇ κοιλίᾳ. πρίστις δὲ καὶ ὄρτυξ καὶ χελιδὼν, οἱ μὲν πρὸς τοῖς ἐντέροις, οἱ δὲ πρὸς τῇ κοιλίᾳ. τὰ δὲ μαλακόδερμα φησι καὶ τὰ ὀστρακόδερμα, καὶ τὰ σελαχώδη, καὶ τὰ ἔντομα, πλείονα χρόνον ὀχεύειν. δελφῖνα δὲ, καὶ τινας τῶν ἰχθύων πρηνικλινομένους ὀχεύειν καὶ εἶναι τῶν μὲν δελφίνων βραδεῖαν τὴν μίξιν, τῶν δὲ ἰχθύων ταχεῖαν. ἔτι ὁ λέων φησὶ στερέμνια ἔχει τὰ ὀστᾶ, καὶ κατακομένων αὐτῶν, ὥστε ὁκ τῶν λίθων πῦρ ἐκλάμπειν. δελφὶς δὲ ὀστᾶ μὲν ἔχει, καὶ ὁκ ἀκανθας. τὰ δὲ σελάχη καὶ χόνδρον, καὶ ἀκανθας, ‖τῶν δ' ἰχθύων Cap. XIII.
τὰ μὲν εἶναι ‖χερσαῖα, τὰ δὲ ‖ ἔνυδρα, τὰ δὲ ‖ πνευμονή. εἶναι δὲ ἕνα ζῶα καὶ ἐφήμερα καλούμενα, ἃ μίαν μόνον ἡμέραν ζῆν. τὰ δὲ ἀμφίβια εἶναι, ὡς τὸν ποτάμιον ἵππον, καὶ κροκόδειλον, καὶ ἔνυδριν. πάντα τε τὰ ζῶα δύο ἡγεμόνας ἔχειν πόδας, καρκῖνον δὲ τέσσαρας. ὅσα δ' ἔναιμά ἐστι φησὶ τῶν ζώων, ἢ ἄποδά ἐστιν, ἢ δίποδα, ἢ τετράποδα. ὅσα δὲ τῶν τεσσάρων πλείονας ἔχει πόδας, ἄναιμά ἐστι. διὸ καὶ πάντα τὰ κινούμενα τέτταρσι σημείοις κινεῖται. ἄνθρωπος μὲν δύο ποσὶ καὶ χερσὶ δύο, ὄρνις δὲ δύο ποσὶ καὶ δύο πτέρυξι, ἔγχελυς καὶ γόγρος δύο πτερυγίοις καὶ δύο καμπαῖς.

ἔτι τῶν ζώων τὰ μὲν ἔχει χεῖρας, ὡς ἄνθρωπος· τὰ δὲ δοκεῖ, ὡς πίθηκος. οὐδὲν γὰρ τῶν ἀλόγων ζώων δίδωσι καὶ λαμβάνει, πλὴν ἄρα αἱ χεῖρες ὄργανα δίδονται. πάλιν τῶν ζώων τὰ μὲν ἔναρθρα, ὡς ἄνθρωπος, ὄνος, βοῦς. τὰ δὲ ἄναρθρά ἐστιν, οἷον ὄφεις, ὄστρεα, πινδύμενες. πολλά τε τῶν ζώων οὐ καθ' ὅλα φανέντα, οἷον τὰ φωλεύοντα. καὶ ὅσα δὲ μὴ φωλεύει, ὅμως ἀεὶ φαίνεται, οἷον χελιδόνες, καὶ πελαργοί. πολλὰ δὲ ἔχων ἔτι λέγειν ‖ πεῖ ὧν ἐλήρησεν ὁ φαρμακοπώλης, παύομαι. καί τι εἰδὼς καὶ ‖ Ἐπίκουρον τὸν φιλαληθέστατον ταῦτ' εἰπόντα πεῖ αὐτοῦ, ἐν τῇ πεῖ ἀπιτηδευμάτων ἀπιστολῇ, ὅτι καταφαγὼν τὰ πατρῷα ἀπὶ στρατείαν ὥρμησε, καὶ ὅτι ἐν ταύτῃ κακῶς πεάττων ἀπὶ τὸ φαρμακοπωλεῖν ἦλθεν· εἶτα ἀναπεπαμμένου τοῦ Πλάτωνος πειπάτου φησὶ πρβαλὼν ἑαυτὸν πεθεκάθισε τοῖς λόγοις οὐκ ὢν ἀφυής. ‖ καὶ κατὰ μικρὸν [εἰς τὸν θεωρουμένον] ἐξῆλθεν. οἶδα δὲ ὅτι ταῦτα μόνος Ἐπίκουρος εἴρηκεν κατ' αὐτοῦ, οὔτε δὲ Εὐβουλίδης, ἀλλ' οὐδὲ Κηφισόδωρος τοιοῦτόν τι ἐτόλμησεν εἰπεῖν κατὰ τοῦ Σταγειρίτου. καί τι καὶ συγγράμματα ἐκδόντες κατά τ' ἀνδρός. ἐν δὲ τῇ αὐτῇ ἀπιστολῇ ὁ Ἐπίκουρος, καὶ ‖ Πρωταγόραν φησὶ τὸν σοφιστὴν ἐκ ‖ Φορμοφόρου καὶ ξυλοφόρου, πεῖν μὲν γράψαι γραφέα Δημοκρίτου, θαυμαθέντα δὲ ὑπ' ἐκείνου ἀπὶ ξύλων τινῶν ἰδίᾳ σωθέντ, ἀπὸ ταύτης τῆς ἀρχῆς ἀναληφθῆναι ὑπ' αὐτοῦ, καὶ διδάσκειν ἐν κώμῃ τινὶ γράμματα, ‖ ἀφ' ὧν ἀπὶ τὸ σοφιστεύειν ὁρμῆσαι. κἀγὼ δὲ ἄνδρες συνδαιταλεῖς, ἀπὸ τῶν πολλῶν τούτων λόγων τῷ ὁρμῷ ἔχω ἀπὶ τὸ ἤδη γαστρίζεσθαι· εἰπόντος οὖν τινος ἔτι πδασκάλους μαγείρους, ἀφ' ὧν πολλοὶ τῶν λόγων ἐσίασιν, ἵνα μὴ ψυχρὰ πδατιθῶσιν. οὐδεὶς γὰρ ἂν φάγοι ψυχρῶν ὁ Κύνουλκος ἔφη, κατὰ τὸν Ἀλέξιδος τοῦ κωμῳδοποιοῦ Μίλωνα. Ἐγὼ φησὶν ἐὰν μὴ πδαθῶσι θερμὰ [‖ τἀγαθὸν Πλάτωνα πανταχοῦ φὴς ἀγαθὸν εἶναι, μανθάνεις τὸ δ' ἡδὺ πάντως ἡδὺ καὶ νῦν δέ.] Οὐκ ἀχαρίτως δὲ καὶ Σφαῖρον τὸν συσχολάσαντα μοι Χρυσίππῳ πδαὶ Κλεάνθει. μεταπεμπτὸν δὲ γνώμονα εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως Πτολεμαίου, κηρίνων ποτὲ ἐν τῷ δείπνῳ πδατεθεισῶν ὀρνίθων, ἐκλεάνανταν τὰς χεῖρας ἀπιχεθῆναι ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ὡς ψεύδει συγκαταπέμψον. τὸν δ' εὐσχόλως ἀποφυάσαι εἰπόντα οὐ τούτῳ συγκαταπίεσθαι, ὅτι εἰσὶν ὄρνεις, ἀλλ' ὅτι ἄλογόν ἐστι ταύτας ὄρνεις εἶναι. διαφέρειν δὲ τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν τοῦ ἀλόγου. τὴν μὲν γὰρ ἀδιάψευστον εἶναι, τὸ δ' ἄλογον ἄλλως ἀποβαίνειν. καὶ ἡμῖν οὖν κατὰ τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν, καὶ τῶν κηρίνων περιενεχθήτω, ἵνα κἂν κατὰ τὴν ὄψιν πλανᾶσθαι δυνώμεθα, ἵνα μὴ πάντα λαλῶμεν.

ἢ· εἰς τὸν οἰκουμένην, vel, εἰς τὸν θεωρίαν τὸ ὄντος

ἢ· τἀγαθὸν τὸ καλὰ Πλάτωνα πανταχοῦ Οπου παρῇ, φὴς ἀγαθὸν εἶναι· μανθάνεις· Τὸ δ' ἡδὺ πάντως, ἡδὺ πάντως καὶ νῦν δέ.

177

A Præterea manus habere quædam animalia, vt hominem: in quibusdam manuum speciem videri, vt in Similia. Nihil enim expertes rationis animantes vel dant, vel accipiunt, quem ad vsum condita sunt manuum instrumenta. Animalium quædam rursum Aristoteles scribit, commissuris articulorum compingi, vt hominem, bouem, asinum: quorundam membra nullis articulis vinciri, vt Pulmonis marini: Ostreorum, Serpentis [a]. Animalium multa non apparere quouis tempore, vt quæ latet: quædam se non B abscondere, & tamen non videri, vt Ciconias, & Hirundines [b]. Multa oratione persequi desino, in quibus Seplasiarius [c] hallucinatus est: haud ignarus Epicurum veritatis amantissimum in epistola De vitæ rationibus ac institutis, prodidisse, illum dissipato patrimonio, repentino quodam impetu animi, stipendia fecisse, & cùm parum fœlix ei fuisset militia, medicamenta vendidisse: patefactáque deinde Platonis schola [d], ei se adiecisse, proximúmq; assedisse, orationis dexteritate & eloquentia alioqui promptum, paulatímque ad rerum contemplationem ita processisse. Ea solùm Epicurum de Aristotele memoriæ commendasse noui, nec EVbuliden aut Cephisidorũ eiusmodi quidpiam ausum fuisse de Stagirite publicare, quamuis aduersus illum libros ediderint. In eadem epistola Epicurus Protagoram [e] sophisten scribit, ex sportarum [f] baiulo ac calone amanuensem primùm fuisse Democriti; cùm eius industriam singularem in positura iuncturáq; lignorum admiratus esset philosophus, hisque initiis admissum in eius familiaritatem, D litteras in quodam vico primùm docuisse, deinde ad artem dicendi animum applicuisse. Ego verò, ô coëpulones, post multos hos sermones aluũ iam explere cupio. Interfatus est tum quidam, coquos id satagere ne fercula ob prolixum sermonum cibarum refrigerata mensæ inferrent: Bene est, inquit Cynulcus: etenim frigidis nemo vescetur: &, vt comicus Alexis in Milcone scripsit,

Ego, nisi apponant calida omnia cibaria,
Ea non comedo E:
Quod bonum est, vbiq; bonum esse Plato ait;
Oporteréque id nos discere, quod iucundum est
Semper ac omnino iucundum esse: hoc ego quoque nunc assero.

Sphærum [h], qui cum Chrysipppo apud Cleanthem philosophiæ nauauit operam, aiunt in Alexandriam euocatum ad Ptolemæum [i] regem, cùm oborta [k] esset quæstio, an opinaretur sapiens, & eum opinari Sphærus negaret, cereis tandem inter cœnandum malis [l] Punicis allatis, Sphærum in ea manum intendisse, F regémque illum retinuisse, falsæ opinioni assentiri dicentem: Sphærúmq; tum ingeniosè nec incitè respondisse, non quidem se opinioni assentiri, quòd essent mala Punica, sed quòd esse mala Punica probabile videretur: distare verò illam imaginandi vim qua quidpiam comprehẽdimus, ab eo quod verisimile tantũ est: illã enim mendacem nunquam esse, in eo verò, quod est probabile, aliud euenire sæpe quã putamus. Nobis igitur ad visorum perceptionem cereũ quidpiam circumferatur, in quo hallucinetur aspectus, ne perpetuò loquacitate futili garriamus.

Cœnam

Cœnam ergo repetituros omnes cohibere se Daphnus iussit, prolatis ex Mammacytho [a] Aristagoræ, siue Auris Metagenis, his iambicis:

Veluti cùm
Alicubi cœnamus, vniuersi loquimur tum plurima.

Aio equidem minùs accuratè quàm par sit, tractatum fuisse De piscibus, multóque plura de iis discepтasse Æsculapij filios, Philotimum in libro De alimentis, Mnesitheum Atheniensem, ac Siphnium Diphylum. Hic enim libro quem inscripsit, De his quæ offeruntur ægris ac sanis, tradit, ex marinis piscibus saxatiles facilè corrumpi bonum succum gignere, detergere, leues esse ventriculo, parum nutrire: Pelagios autem corrumpi difficiliùs, multum alere: vix in corpus digeri: ex saxatilibus Phycena [b], & Phycida tenerrimos pisciculos, virus non resipere, facile corrumpi: Percam his adsimilem alimento nonnihil discrepare: Gobios portione respondere Percæ: ex his paruos & albos teneros esse, minimè viroſos, boni succi, coctu faciles: Pallidis, quos Caulinas vocant, siccam esse carnem ac minimè pinguem: Channis, mollem, duriorem tamen quàm Percæ: Scaro teneram, friabilem, dulcem, leuem, coctu facilem, per aluum [c] facilè labi, promptè distribui, in pisce tamen recenti suspectam [d], quia marinum leporem venetur eóque pascatur: quamobrem eius intestina choleram morbum inuehunt: Quam vocant Ceridem [e], molli esse carne per aluum facilè descendere, ventriculo placere, eiúsque succum aluum [f] pellere, & abstergere. Orphon, vel Orphan, esse laudabilis multique succi, glutinosum, vix corrumpi, abundè nutrire, vrinam ciere: partes capiti vicinas [g] esse glutinosas, ideóque ventriculo grauiores ægriùs coqui, carnosas autem faciliùs, caudámque teneriorem esse, piscem totum pituitam generare, magnoque labore percoqui: Sudem, siue Sphyrænam, parciùs [h] alere quàm Congrum: Paluſtrem Anguillam minus lautam esse quàm marinam. sed nutrire magis? Melanuro AVratam proportione affinem esse: Scorpios pelagios, & fuluos, plus alimenti præbere, quàm & lutarios, & magnos littorales. Sparus eodem teste acer est, molli carne, odoris minimè viroſi, ventriculo gratus, vrinam ciet: elixus paruo negotio conficitur, frixus verò coctu difficilis. Mullus ventriculo iucundus est, subadstringit, duram carnem habet, ægrè corrumpitur, aluum moratur, præsertim assus in pruna, at in sartagine frixus grauis est, coctúque difficilis: in vniuersum autem, nulla vacuationes ciet. Eiusdem generis Dentex, & Charax [i], sed præstat Charax. Pagri sunt & fluuiatiles: marini tamen salubriores. Capriscus vocatur, & Sus. Virus olet, durus est, ægriùs coquitur quàm Citharus: cutis mandi non potest [k]. Acus, quam & Rhaphiden vocant, & ἀβλεννῆ [l]: ægrè coquitur, ventriculo grauis est, sed bonum succum generat. Alosa, congenereſque pisces, vt Chalcis, & Eritimus, facilè digeruntur. Ceſtreorum [m] alius est fluuiatilis, alius marinus, alius in stagnis degit. Huic similis est, inquit, quem Oxy-

A κὴ μελλόντων ἤδη δειπνεῖν ἀπιχεῖν ἐκέλευεν ὁ Δαφνὸς ‖ ἐπειπὼν τὸ ἐκ Μαμμακύθου ἢ Ατ- Cap. XIV.
ρων. Μεταγμένους ἰαμβεῖον, ὥστε ἐπειδὰν [δει- χ. Διπνῶμεν, ἢ τότε πλ.
πνῶμέν που τότε, πλείστα] λαλοῦμεν ἅπαντες
καγὼ φημι ἐνθεῶς εἰρῆσθαι τὸν πρεὶ ἰχθύων λό-
γον, πολλὰ εἰρηκότων καὶ Ασκληπιαδῶν παι-
δῶν, Φιλοτίμου λέγω, ἐν τῇς Περὶ τροφῆς
καὶ Μνησιθέου τοῦ Αθηναίου· ἔτι δὲ Διφίλου
τοῦ Σιφνίου. ἔτι γὰρ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ
B ‖ Περὶ τῶν προσφερομένων τῇς νοσοῦσι καὶ τῇς
ὑγιαίνουσι, φησὶν, ὅτι τῶν θαλασσίων ἰχθύων
οἱ μὲν πετραῖοί εἰσιν ὕφθαρτοι, ὕχυλοι, σμη-
κτικοὶ, κοῦφοι, ὀλιγότροφοι. οἱ δὲ πελάγιοι
δυσφθαρτότεροι, πολύτροφοι, δυσοικονόμη-
τοι, καὶ τῶν πετραίων ὁ φυκιὼ, καὶ ἡ φυκὶς,
ἀπαλώτατα ἰχθύδια ὄντα, ἄβρομα καὶ ὑ-
φθαρτά ἐστιν. ἡ δὲ πέρκη τούτοις προσεοικυῖα
κατὰ τόπους ὀλίγῳ διαλλάττει. οἱ δὲ κωβιοὶ
ἀναλογοῦσι τῇ πέρκῃ, ὧν οἱ μικροὶ C οἱ λευ-
κοὶ ἀπαλοί εἰσιν, ἄβρομοι, ὕχυλοι, εὔπεπτοι.
οἱ δὲ χλωροὶ (καλοῦνται δὲ κάυλιναι) ξηροί
εἰσιν καὶ ἀλιτεῖς. αἱ δὲ χαῖναι, ἀπαλόσαρκοι
· σκληρότεραι δὲ τῆς πέρκης. ὁ δὲ σκά-
ρος ἀπαλόσαρκος, ψαθυρὸς, γλυκὺς, κοῦ-
φος, εὔπεπτος, εὐανάδοτος, εὐκοίλιος. τού-
των δὲ πεσφατος ὕποπτος, ἐπειδὴ σὺν θα-
λαττίοις λαγὼς θηρεύοντες, σιτοῦνται. διὸ καὶ
ἐνίοτε χολέρας ποιητικὰ ἔχει. ἡ δὲ καλουμένη κη-
λὶς, ἀπαλόσαρκος, εὐκοίλιος, εὐστόμαχος. ὁ
δὲ χυλὸς αὐτῆς ταχύει καὶ σμήχει. ὀρφὸς ἢ
ὀρφὼς εὔχυλος, πολύχυλος, γλίσχρος, δύσ-
φθαρτος, πολύτροφος, οὐρητικός. ἅμα δὲ πρὸς τῇ
κεφαλῇ αὐτοῦ, γλίσχρα, εὔπεπτα. ἅμα δὲ σκε-
κάδη, δύσπεπτα, βαρύτερα. ἀπαλώτερον δὲ τὸ
οὐραῖον, φλέγματος δέ ἐστι θρασικὸς ὁ ἰχθὺς,
καὶ δύσπεπτος. ‖ αἱ δὲ σφύραιναι τῶν γόγγρων
εἰσὶ τροφιμώτεραι. ἡ δὲ λιμνία ἔγχελυς, τῆς θα-
λασσίας ἐστὶν ἀτονωτέρα, καὶ πολύτροφωτέ-
ρα. τῷ δὲ μελανούρῳ ἀναλογεῖ ὁ χρύσοφρυς.
σκορπίοι δὲ οἱ πελάγιοι καὶ κιρροὶ τροφιμώτε-
ροι τῶν τεναγωδῶν τῶν ἐν τῇς αἰγιαλοῖς, τῶν
μεγάλων. πάντος δὲ, θριμὺς, ἀπαλόσαρκος,
ἄβρομος, εὐστόμαχος, οὐρητικός. [† οὐκ ἄπε- χ. ὁ μὲν οὖν
πος, ἔχλωισὸς δὲ, δύσπεπτος. τριγλη, δύσ- ἐφθὸς εὐπε-
μαχος, πλαδαρόσαρκος, σκληρόσαρκος, δύσφθαρ- πτος τυγ.
τος, ἐφεκτικὴ κοιλίας, καὶ μάλιστα ἡ ἐξ ἀνθρά-
κων. ἡ δὲ ἀπὸ τηγάνου, βδρεῖα καὶ δύσπεπτος.
‖ κοινῶς δὲ πᾶσα, ‖ αἵματος ἐκκριτική. σιμοὶ δὲ F
χάραξ τοῦ μὲν αὐτοῦ γένους εἰσί. διαφέρει δὲ ὁ
χάραξ. φάγρος γίνεται μὲν καὶ ποταμίου, καλ-
λίων δέ ἐστιν ὁ θαλάττιος. καπρόσκος καλεῖται
μὲν καὶ μῦς. βρομώδης δέ ἐστι καὶ σκληρὸς, κι-
θάρου δέ ἐστι δυσπεπτότερος. δέρμα δὲ ἔχει
δύσμον ῥαφὶς ἢ βελόνη, ‖ καλεῖταί γε καὶ ‖ ἀβλεν-
νὴς, δύσπεπτος, ὑγρὸς, εὔχυλος. θρίσσα, ἃ δὲ
ὁμοσιγμῇ χαλκὶς καὶ ἐρέτιμος, εὐανάδοτος. κε-
φαλὺς δὲ γίνεται μὲν καὶ θαλάττιος, ἢ ὁ λιμναῖος
καὶ ποτάμιος. οὗτος δέ φησι καλεῖται ὀξύ-

ρυγχῶ· κεραϊνῶ δ' ὁ ἐκ τοῦ Νείλου ἁλιέων δ' ὁ μέλας τοῦ λάβρακος. ἡ δ' ἐφθὸς τοῦ ὀπτοῦ. ἔστι γὰρ ὑδρόμαχῶ καὶ ὑποχίλιος. σάλπη σκληρά, ἄσημῶ. κρείττων ἡ ἐν Αλεξανδρείᾳ, καὶ ἡ ἐν τῷ Φθινοπώρῳ γινομένη. ὑγρόν πως καὶ λάβρον, ἔτι ἡ καὶ ἄβρομον ἀνίησιν. ὁ γρίλλῶ ὅμοιῶ μέν ἐστιν ἐγχέλει, ἄσημῶ δέ. ὁ ἡ ἱέραξ, σκληροσαρκότερῶ μέν κόκκυγι, τοῖς δ' ἄλλοις ὁμοίῶ. καὶ ὁ κέραξ ἱέρακος σκληρότερος. ἐρανοσκόπος ἡ καὶ ὁ ἄγνῶ καλούμενῶ, ἢ καὶ καλλιώνυμος. βδρεῖς. βωξ ἡ ἐφθὸς, ὀπτὸν, ὑποδοχος, ὑγρὸν ἀνιείς, ὑποχίλιῶ. ὁ δ' ἀπ' ἀνθράκων, γλυκύτερῶ καὶ ἁπαλώτερῶ. ἐάκχος; ὑχυλῶ, πολύχυλῶ, ὑτροφῶ. τράγῶ οὐκ ὑχυλος, ἄπεπτῶ, βρομώδης. ψῆττα, ἐύγλωσσος, ὑτροφοι καὶ ἡδεῖαι. τούτοις ἀναλογεῖ καὶ ὁ ῥόμβος.

ιε. λάκίσκοι ‖ γλαυκίσκοι, κέφαλοι, κεστρεῖς, μύξινοι, χελῶνες, ὅμοιοί εἰσι κατὰ τὴν ποσοφοράν. τοῦ ἡ κέφαλος κατὰ δεύτερός ἐστιν ὁ κεστρεύς, ἥττων ἡ ὁ μύξινῶ τελευταῖῶ ὁ χέλων. θυννὶς ἡ καὶ θυννῶ βδρεῖς καὶ πολύτροφοι. ὁ ἡ καλούμενῶ Ακάρναν, γλυκύς ἐστι καὶ εὐδιαφθόρῳ, τροφιμῶ ἡ καὶ διέκπλυτῶ. ἡ ἡ ἀφύη, βαρεῖά ἐστι καὶ δύσπεπτῶ. ὧν ἡ λάβρακ καλεῖται κωβιός. καὶ ὁ ἐψητὸς ἡ τὸ μικρὸν ἰχθύδιον, τοῦ αὐτοῦ γένους ἐστί. τῶν ἡ σελαχίων ὁ μὲν βοῦς, κρεώδης, ὁ ἡ γαλεὸς κρέατων, ὁ ἀστερίας λεγόμενῶ· ὁ ἡ ἀλωπεκίας ὅμοιός ἐστι τῇ γαλῇ τῷ χερσαίῳ ζώῳ, διὸ καὶ τοῦ ὀνόματῶ ἔτυχε. καὶ ἡ βατὶς ἡ ὑσμῶ, ἡ ἡ ἀστερία βατὶς ἀπαλωτέρα καὶ ὑχυλῶ. ὁ ἡ λειόβαλῶ δυσκοιλώτερος καὶ βρομώδης. ἡ ἡ νάρκη δύσπεπτῶ οὖσα, ἔστι μὲν κατὰ τὴν κεφαλὴν ἀπαλά τε καὶ ὑσμαχα ἔχει, ἔπι ἡ ὀπτὸν, ἔστι δ' ἄλλα οὔ. κρείττονες δέ εἰσιν αἱ μικραί, καὶ μάλιστα αἱ λιτῶς ἐψόμεναι. ἡ δὲ ῥίνη, καὶ αὕτη τῶν σελαχίων οὖσα, ὀπτὸν ἐστι καὶ νεύφη, ἡ ἡ μείζων καὶ τροφιμωτέρα. κοινῶς δὲ πάντα τὰ σελάχια, φησὶν ὁ ἐστὶ, καὶ κρεώδη, καὶ δυσκατέργαστα, πλεοναζόμενα τε, τὰς ὄψεις ἀμβλύνει. ἡ δὲ σηπία καὶ ἐψομένη μὲν ἀπαλὴ καὶ ὑσμῶ καὶ ὀπτὸν ἔπι δ' ὑποχίλιῶ. ὁ δ' ἀπ' αὐτῆς χυλὸς λεπτυντικὸς ἐστιν αἵματῶ, καὶ κινητικὸς τῆς δι' αἱμορροΐδων ἐκκρίσεως. τὸ δὲ ὗς δὲ ὀπτότερα ἐστί, καὶ ὑ καὶ ὑσμῶ. ‖ ὁ ἡ πώλυψ συνεργεῖ μὲν ἀφροδισίοις, σκληρὸς δέ ἐστι καὶ δύσπεπτῶ, ὁ ἡ μείζων, τροφιμώτερῶ. πρὸς ὀρχιτιῶντας ἡ δὲ κοιλίαν ἐψόμενῶ ὀλίγῃ πλείον, καὶ τὸν στόμαχον ἵστησιν. ἐμφανίζει ἡ καὶ Αλεξις ἐν Παμφίλῃ τοῦ πολύποδῶ τὸ χρήσιμον, λέγων ὧδε.

Ερῶν τί δ' ἐκτήσω; τί μᾶλλον συμφέρει
Ων νυνὶ φέρων πάρειμι; κήρυκας, κτένας,
Βολβούς, μέγαν τε πολύπουν, ἰχθύας θ' ἁδρούς.

Η ἡ πηλαμὺς, πολύτροφῶ μέν ἐστι καὶ βαρεῖα, οὐρητικὴ ἡ καὶ δύσπεπτῶ. ‖ ταριχευθεῖσα ἡ καλλιβίῳ ὁμοίως ὑποχίλιῶ καὶ λεπτυντική. ἡ ἡ μείζων, σιῶδοντις καλεῖται. ‖ ἀναλογῶν μέν τι ὁ ‖ χελιδονίας τῇ πηλαμίδι, σκληρότερός ἐστιν. [ἡ ἡ χελιδὼν ἡ τοῦ ‖ πολύπῳ ἐοικυῖα, ἔχει τὸ ἀφ' αὐτῆς ὑγρὸν, ὑγροιαν ποιοῦν, καὶ ‖ κινοῦν αἷμα.

A rhinchum nominant. Excellit è Nilo Coracinus. Niger bonitate inferior est albo, elixus asso. Iucundus sanè hic piscis est ventriculo, aluúmque mouet. Salpa dura est, insuauis [a] ori, in Alexandria [b] melior, & per autumnum [c]. Tum enim humorem emittit [d] album, odorísque minimè fœdi. Gryllus [e] Anguillæ similis est, sed insuauis palato. Accipitri seu Miluo caro durior est quàm Gucullo, similis autem reliquis congeneribus, dempto Coruo, cui caro etiamnum solidior est quàm Accipitri. Ouranoscopus, quem & Agnon, & Callyonymum appellant, ventriculum grauat. Box elixus facile coquitur, ac digeritur, humorémque reddit aluo ducendæ vtilem: Suauior idem est, atque tenerior assus in pruna. Bacchus [f] virosus est, coctu difficilis, succi tamen boni. Passer & Solea abundè nutriunt, & ori suaues sunt: his quoque Rhombus portione respondet Glaucisci, Cephali, Myzini, Chelones eodem gustu sunt. Cephalo minus est gratiæ quàm Cestreo: Myzinum Cephalus suauitate vincit: postremus omnium Chelon. Thynnis & Thynnus ventriculum grauant, vberius tamen alimentum suppeditant. Acarnan gustu placet, & subastringit, multum alit, facilè egeritur. Aphya grauis est ventriculo, ægrè coquitur. Quæ in hoc genere alba est Cibotis appellatur. Ad hoc referri quoque debet Epsetus, minutus pisciculus. Ex cartilaginies, Bos carnosior: melior autem è Squalis quem Stellatum cognominant: Alopecias rostro s est animali terreno simili, qua de causa hoc nomen indiderunt. Raia ori suauis est: tenerior & boni succi quam Stellatam appellant: læuis Raia virosa est, aluúmque difficiliùs permeat. Torpedinis, quamuis coctu sit difficilis, partes circa caput teneræ sunt, ventriculo gratæ, facilè coquuntur: aliæ non item: meliores pusillæ, maximè simpliciter coctæ. Squatina, quæ & ipsa cartilagineis annumeratur, lenis est, nec operosæ coctionis: pleniùs alit grandior. Cartilaginei pisces omnes, vt generatim complectamur, inflant, carnosi [h] sunt, agrè coquuntur, largiùs si edantur, visum hebetant. Elixa Sepia tenera est, ori grata, concoctu facilis, & aluum mollit: eius autem succus sanguinem attenuat, purgationémque per marisca prouocat. Loligo faciliùs quàm Polypus coquitur, nec ori est insuauis. Polypus ad venerem inertes iuuat, durus, ac concoctu difficilis. Grandior magis alit: diutiùs elixus aluum humectat, ac ventriculum exolutum inhibet. Vtilitatem Polypi Alexis in Pamphila declarat his verbis:

A. *Cùm [i] ames, quid cibi comparasti?* B. *ecquid magis*
Conferat, quàm quod nunc præsens adueho: buccina, pectines,
Bulbos, magnum polypum, grandiores pisces.

Pelamys alimenti multum præbet, ventriculo grauis est, vrinam ciet, ægrè coquitur: Eius tamen sale conditæ Cybium per aluum facilè labitur, attenuandíq; vim habet. Maior Pelamys, quam & Synodontida nominant, superiore durior, Hirundini portione respondet. Hirundo verò Pompilo similis, suo succo bonum colorem ac nitidum efficit, & sanguinem mouet [k].

Orcy

Orcynus supradictis etiam maior, virosus, carne tam dura est quàm Hirundo. Abdomen tamen ipsius & iuguli ori placent, ac tenera sunt. Eiusdem, vt appellant, costæ sale inueteratæ, mediocri sunt bonitate. Xiphias aliquantulum virosus, tenerior est Orcyno. Hæc Diphilus tradidit. Mnesitheus verò Atheniensis libro De eduliis, maiorum piscium genus à quibusdam vocari scribit Sectile, ab aliis Pelagium, vt Auratam, Glaucum, Pagrum, qui sanè difficilè coquuntur, cocti verò vberius alimentum exhibent: Squamosos, quales Thynni sunt, Thynnides, Scombri, Pagri, & eiusmodi reliqui, gregatiles esse, vel solitarios: & solitarios quidem, vt Congrum, & Carchariam siue Lamiam, iis qui gregatim capiuntur, esse cócoctu difficiliores: ex iis verò piscibus gregatiles, ob pinguitudinem in cibo gratos esse, graues tamen, & concoctu difficiles: itaque esse ad salsamenta maximè idoneos, optimúmque salsamenti genus ex iis parari. Assos eosdem salubres esse, quia pinguitudo liquescat. Quæ piscium genera, δαρτὰ [b] vocant, sic in vniuersum appellantur, quibus cutis innascitur aspera, & sine squamis, qualis est Raiæ, & Squatinæ. Hi omnes carne molli sunt & laxa, alimentum corpori humidum præbent, & ex omnibus piscibus qui elixantur, aluum maximè ducunt, cùm assantur, deteriores. Mollium genus, vt Sepiæ, Polypi, & eiusmodi reliqui, carnem habet concoctu difficilem, ac ideo conuenientem ad irritaméta Veneris, quia flatuosa sit, & flatuoso spiritu coïtus egeat. Iurulenta hæc salubriora sunt. Prauo enim humore scatent, qualem videmus, dum eluuntur, ab illis reddi, quem ex illorum carne elicit illa coctura. Igneus namque blandus calor, cùm humore adhibitus, illis tanquam pro lotura est. In assis exiccatur vitiosus ille humor, & ideo carnem, quæ natura durior est, durescere magis, est rationi consentaneum. Aphyę. Membrades, Trichides, & id genus alij pisces, quorum spinæ cum carne comeduntur, coctionis tempore flatus gignunt, humidúmque alimentum præstant. Nam coctio inæqualiter cùm peragatur, quia caro valde celeriter coquitur, spinæ verò tardiùs, ac vix dissolutæ conficiuntur, præsertim Aphyarum quæ natura spinis abundant; alterius coctionem alterum interturbat: qua de caussa in eiusmodi coctione flatus excitantur, alimentúmque humidius est. Meliora hæc iuruléta: inæquali facultate [c] aluum subducunt. Qui pisces vocantur saxatiles, vt Gobij, Scorpij, Passeres [d], & his alij similes, nostris corporibus alimétum siccum prębent, molem corporis augent, largiùs nutriunt, ocyus coquuntur, nec excrementa multa relinquunt, nec flatus generant. Simplicius conditum quoduis obsonium coquitur faciliùs, sed præcipuè saxatilis piscis, non ad voluptatem, verùm simpliciter ac incuriosè præparatus. Piscium genus, quos mollis, siue teneræ carnis vocant, est his simile; Turdi, Merulæ [e]: & alij huiusmodi, superioribus humidiores,

A ὁ ὄρκυνος βορβορώδης καὶ ὁ μείζων προσέοικε τῷ χελιδονίᾳ κατὰ τὴν σκληρότητα. τὰ δὲ ὑπογάστρια αὐτοῦ καὶ ἡ κλεὶς εὔστομα καὶ ἁπαλά. ‖ οἱ δὲ ‖ κοσταὶ λεγόμενοι, ταριχευθέντες εἰσὶ μέσοι. ‖ Ξανθίας δ' ἐπὶ ποσὸν βρομώδης ἐστὶ, καὶ ἁπαλώτερος ἐστὶ τοῦ ὀρκύνου. Ταῦτα μὲν οὖν ὁ Δίφιλος εἴρηκεν. Ὁ δὲ Ἀθηναῖος Μνησίθεος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, τῶν μειζώνων φησὶν ἰχθύων γένος, ὑφ' ὧν μὲν καλεῖσθαι τμητὸν, ὑπ' ἄλλων δὲ πελάγιον. οἷον χρυσόφρυς καὶ γλαύκους καὶ φάγρους. εἰσὶ δὲ καὶ δυσκατέργαστοι. κατεργασθέντες δὲ πολλαπλασίαν τροφὴν παρέχουσι. τὸ δὲ τῶν λεπιδωτῶν γένος, οἷον θύννων, σκόμβρων, θυννίδων, γόγγρων, καὶ τῶν τοιούτων, συμβαίνει τούτοις καὶ ἀγελαίοις εἶναι τὰ μὲν οὖν μή τε καθ' αὑτὰ φαινόμενα, μήτ' ἐν ταῖς ἀγέλαις ἐκφερόμενα, μᾶλλόν ἐστιν εὔπεπτα. οἷον γόγγροι καὶ κορχαρίαι, καὶ τὰ τοιαῦτα. τὰ δὲ ἀγελαῖα γένη τῶν ἰχθύων τούτων, τὴν μὲν ἐδωδὴν ἡδεῖαν ἔχει (πίονα γάρ ἐστι) βαρεῖαν δὲ καὶ δυσκατέργαστον. διὸ καὶ ταριχεύεσθαι δύναται μάλιστα καὶ ἔστι τῶν ταριχηρῶν βέλτιστα γένη ταῦτα. χρήσιμοι δ' εἰ εἰσὶν ὀπτοί. τήκεται γὰρ τὸ πιμελῶδες αὐτῶν. τὰ δὲ καλούμενα δορτὰ τὸ μὲν ὅλον ἐστὶν, ὅσα τραχεῖαν ἔχει τὴν ‖ ἐπίφυσιν τοῦ δέρματος οὐ λεπίσιν, ἀλλ' οἷον ἔχουσιν αἱ βατίδες καὶ ῥῖναι. ταῦτα δὲ πάντα ἐστὶ μὲν εὔθρυπτα, οὐκ εὐώδη δὲ, καὶ τροφὰς ἐμποιεῖ τοῖς σώμασιν ὑγρὰς, ὑπάγει δὲ καὶ τὰς κοιλίας μάλιστα πάντων τῶν ἑψομένων ἰχθύων. τὰ δὲ ὀπτώμενα χείρονα. τὸ δὲ τῶν μαλακίων γένος, οἷα πολυπόδων τε καὶ σηπιῶν καὶ τῶν τοιούτων, τὴν μὲν σάρκα δύσπεπτον ἔχει, διὸ καὶ πρὸς ἀφροδισιασμοὺς ἁρμόττουσιν. αὐτοὶ μὲν γάρ εἰσι πνευματώδεις. ὁ δὲ τῶν ἀφροδισιασμῶν καιρὸς πνευματώδους προσδεῖται διαθέσεως. βελτίω δὲ ταῦτα γίνεται ἑψηθέντα. τὰς γὰρ ὑγρότητας ἔχει πονηράς. ἰδεῖν γοῦν ἐστιν οἵας ἀφίησι πλυνόμενα· ταύτας οὖν ἡ ὄψησις ἐκκαλεῖται τῆς σαρκός. μαλακῆς γὰρ τῆς πυρώσεως. καὶ μεθ' ὑγροῦ διδομένης οἱονεὶ πλύσις τὶς αὐτῶν γίνεται· τὰ δ' ὀπτώμενα καταξηραίνει τὰς ὑγρότητας. ἔτι δὲ καὶ τῆς σαρκὸς αὐτῶν φύσει σκληρᾶς οὔσης, κατὰ λόγον οὕτως ἔχει γίγνεσθαι αὐτά. Ἀφύαι δὲ καὶ μεμβράδες καὶ τριχίδες, καὶ τ' ἄλλα ὅσων συγκατεσθίομεν τὰς ἀκάνθας, ταῦτα πάντα τὴν πέψιν φυσώδη ποιεῖ. τὴν δὲ τροφὴν δίδωσιν ὑγράν. τῆς οὖν πέψεως οὐχ ὁμαλιζούσης, ἀλλὰ τῶν μὲν σαρκῶν ἄγαν ταχὺ πεπτομένων, τῆς δὲ ἀκάνθης σχολῇ διαλυομένης· καὶ γὰρ ἅμα αἱ ἀφύαι καθ' αὑτὰς ἀκανθώδεις· ἐμποδισμὸς αὐτῶν ἑκατέρου γίνεται περὶ τὴν κατεργασίαν; εἶτα φύσαι μὲν ἀπὸ τῆς πέψεως, ὑγρασίαι δὲ ἀπὸ τῆς τροφῆς συμβαίνουσι, βελτίω δ' ἐστὶν ἑψόμενα τῆς δὲ κοιλίας ἐστὶν ἀνωμάλως ὑπακτικά. τὰ δὲ καλούμενα ‖ πετραῖα. κωβιοὶ, καὶ σκορπίοι, καὶ ψῆτται, καὶ τὰ ὅμοια, τοῖς τε σώμασιν ἡμῶν ξηράν τε δίδωσι τροφὴν, ‖ εὔογκα δέ ἐστι καὶ τρόφιμα, καὶ πέπτεται ταχέως, καὶ οὐκ ἐγκαταλείπει περιττώματα πολλὰ πνευμάτων τε οὐκ ἔστι περὶ ποιητικά. γίνεται δ' εὐπεπτότερον ἅπαν ὄψον ταῖς σκευασίαις ἁπλῶς ἀρτυθέν· τὰ δὲ ‖ πετραῖα καὶ τῇ ‖ ἡδονῇ ἁπλῶς σκευασθέντα. τούτοις δ' ὅμοιόν ἐστι γένος τὸ καλούμενον μαλακόσαρκον, κίχλαι καὶ κόσσυφοι, καὶ τὰ ὅμοια. ἔστι δὲ ὑγρότερα μὲν ταῦτα ἐκείνων

πρὸς δὲ

πρὸς δὲ τὰς ἀναλήψεις, ἀπόλαυσιν ἔχει πλείω, τῆς μὲν κοιλίας καὶ τῆς οὐρήσεως ὑπακτικώτερα ταῦτ' ἐστὶν ἐκείνων, διὰ τὸ καὶ τὰς σάρκας ὑγροτέρας καὶ πλείους ἔχειν τῶν προειρημένων χρὴ δὲ ἐὰν μὲν τὴν κοιλίαν βούληταί τις ὑπάγειν, ἕψοντα διδόναι, μετρίως δὲ ἐχούσης, ὀπτηθέντα γίνεται τρόφιμα. πρὸς δὲ τὰς οὐρήσεις ἀμφοτέρως σκευασθέντα χρήσιμα. οἱ δὲ τόποι τῆς θαλάσσης ὅπου ποταμοὶ καὶ λίμναι συμβάλλουσιν, ἔτι δὲ [πελάγη μεγάλα] καὶ κόλποι θαλάττης εἰσὶν, ἐνταῦθα μὲν πάντες οἱ ἰχθύες εἰσὶν ὑγρότεροι, καὶ μᾶλλον πίονες ὑπάρχουσι. καὶ ἐσθίεσθαι μὲν εἰσιν ἡδίους· πρὸς δὲ τὴν πέψιν καὶ τροφὴν γίνονται χείρους. ἐν δὲ τοῖς αἰγιαλοῖς τοῖς κειμένοις πρὸς τὰ πελάγη, καὶ λίαν ἀναπεπταμένοις, ‖ σκληροὶ καὶ λεπτοὶ καὶ [κυματοπληγεῖς] εἰσὶν οἱ πλείους. περὶ δὲ τοὺς ἀγχιβαθεῖς ἐν οἷς μὴ λίαν ἔγκειται μεγάλα πνεύματα. [πρὸς δὴ τούτοις, εἴπου καὶ πόλει] συνεγεύς εἰσιν, ἐνταῦθα δ' ἔστι τὰ πλεῖστα γένη τῶν ἰχθύων ὁμαλῶς ἄριστα [καὶ πρὸς ἡδονὴν, καὶ] πρὸς τὴν τροφὴν τοῦ σώματος. δύσπεπτοι δὲ καὶ βαρύτατοι τῶν θαλασσίων εἰσὶν οἱ μεταβαίνοντες ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς ποταμοὺς καὶ λίμνας, οἷον κεστρεὺς, καὶ συλλήβδην τῶν ἰχθύων ὅσοι δύνανται βιοτεύειν ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ὕδασι. τῶν δὲ τελείως ἐν τοῖς ποταμοῖς καὶ λίμναις βιοτευόντων, ἀμείνους εἰσὶν οἱ ποτάμιοι. σῆψις γὰρ ὕδατος τὸ λιμναῖόν ἐστι. ‖ καὶ τῶν ποταμίων δὲ αὐτῶν βέλτιστοί εἰσιν οἱ ἐν τοῖς ὀξυτάτοις τῶν ποταμῶν ὄντες, [οἵ τε πυροῦντες.] οὗτοι γὰρ οὐ γίνονται, ἂν μὴ ποταμὸς ὀξὺς ᾖ καὶ ψυχρός. διαφέρουσι δὲ τῶν ποταμίων ἰχθύων εὐπεψίᾳ. ταῦτα καὶ παρ' ἡμῶν ἔχετε ἄνδρες φίλοι, ὀψωνησάντων κατὰ δύναμιν τὴν ἑαυτῶν ὑγιεινῶς. κατὰ γὰρ τὸν Ἀντιφάνους παράσιτον.

γρ. τενάγη μεγάλα

γρ. κυματοπλῆγες

γρ. πρὸς δὲ, εἴπου καὶ πόλεις

γρ. καὶ πρὸς ἡδονὴν καὶ πρὸς εὐπεψίαν, καὶ π.

γρ. οἵτε ἐπὶ ῥοῦν ἰόντες.

176 ‖ Ἐγὼ περὶ τὴν ὀψωνίαν μὲν [οὐ πάνυ τι
Ἐσπούδακ', οὐ δ' αὖ συνέτεμον] λίαν πάνυ,
Ὡς ἄν τις [ἄλλως ἐξενεχθεῖσιν
Ὁπου] τοῦ [διαλάβοι] κραιπάλην Ἑλληνικῶς.

γρ. οὐ πάνυ Ἐσπούδακ'· οὐδ' αὖ συνετά μοι λ.

γρ. ἄλλων ἐξενεχθέντων πότου

Αὐτὸς δ.

γρ. --καὶ μὴν ἑστιάσω γε τήμερον Ὑμᾶς ἐγώ. σὺ δ' ἀγοράσεις ἡμῖν λαβὼν Τόδ' ἀργύριον. ἄλλως γὰρ οὐκ ἐπίσταμαι Χρηστῶς ἀγοράζειν. φράζε δὴ φιλουμένῳ

Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ οὕτως εἰμὶ φίλιχθυς, ὡς ὁ παρὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ ἐν Βουταλίωνι· ὅπερ δρῶμα τῶν ἀγροίκων ἐστὶν ἑνὸς ‖ διασκευή. φησὶ γὰρ,

[Καὶ μὴν ἑστιάσω τήμερον ὑμᾶς ἐγώ·
Σὺ δ' ἀγοράσεις ἡμῖν λαβὼν † πιστὲ
Ἀργύριον, ἄλλως γὰρ οὐκ ἐπίσταμαι
Χρηστῶς ἀγοράζειν, φράζε δὴ φιλούμενον]
Ὀψῷ τίνι χαίρεις; πᾶσι] καθ' ἕκαστον λέγε.
Ἰχθῦν τιν' ἡδέως φάγοις ἄν; εἰς ἀγρὸν
Ἦλθεν φέρων ποτ' ἰχθυοπώλης μαινίδας
Καὶ τριγλίδας. καὶ νὴ Δί' ἤρεσεν σφόδρα
Ἡμῖν ἅπασιν, εἶτα καὶ νῦν εἰπέ μοι,
Τούτων φάγοις ἂν κἄν τις ἄλλος μικρὸς ᾖ;
Τοὺς γὰρ μεγάλους τούτους ἅπαντας νενόμικα,
Ἀνθρωποφάγους ἰχθῦς. τί φῄς ὦ φίλτατε
Ἀνθρωποφάγους; πῶς ἰχθὺς ἀνθρώπους φάγοι;
Δῆλον ὅτι ταῦτα δ' ἐστὶν Ἑλένης βρώματα,
Μαινίδες καὶ τριγλίδες. ‖ ἐν δὲ τῷ ‖ Ἀγροίκῳ,
Ἑκάτης βρώματα ἔφη τὰς μαινίδας εἶναι, καὶ τὰς
Cap. XV. τριγλίδας. ‖ Ἐκφαυλίζων δὲ καὶ ‖ Φίλιππος τοὺς μικροὺς τῶν ἰχθύων, ἐν Φιλύρᾳ φησὶν,

---Παπία βούλει δραμὼν,

A viribus tamen reficiendis plus voluptatis afferunt, aluumque magis & vrinas cient quàm ſaxatiles, quòd illorum humidior caro ſit, & copioſior. Aluum ſolicitare cùm deliberamus, iurulenti dantur: aluus autem cùm eſt moderata, pleniùs aſſi nutriunt: vtrouis modo parati ad educendas vrinas proſunt. In maris locis, vbi ſtagna & amnes confluunt, aut vbi ſinuoſi receſſus curuantur, aut profundiùs altum deſcendit, piſces degunt humidiores ac pinguiores, in cibo delicatiores, ſed concoctu difficiliores, & alimenti deterioris: at in littoribus prope vaſtum æquor ſitis & latè patentibus, duriores complures, exiliores, & fluctuum percuſſu macilentiores: in depreſſioribus prope continentem gurgitibus, quos vehementiores non exagitant venti, & qui populoſis ciuitatibus propinqui non ſint, optimi piſces, & ad voluptatem pariter, & ad concoctionis facilitatem, reperiuntur, & ad laudabile nutrimentum. Concoctu difficiles & grauiſſimi ſunt marini, qui è ſua ſede migrant in fluuios & ſtagna, vt mugil, & in ſummam quotquot poſſunt in aquis vtriſque viuere. Eorum autem qui in paludibus & fluuiis vitam ſtabilem prorſus agunt, ſalubriores ſunt fluuiatiles. Paluſtris enim aqua ſemper ferè putris eſt. Ex ipſis verò fluuiatilibus, primum bonitatis locùm obtinent, qui verſantur in rapidiſſimis amnibus, vt Pyruntes [a], nuſquam alibi naſcentes quàm in gelidiſſimis ac maximè præcipitibus fluuiis, qui concoctionis facilitate omnibus fluuiorum alumnis piſcibus præferuntur. Hæc à nobis, ô amici viri, vos habetis, quæ quoad eius fieri licuit, apta tuendæ valetudini obſonati ſumus. Nam, vt eſt apud Antiphanem in Paraſito,

De obſonando ego equidem non admodum
Loboraui, nec ſcire mihi magnopere curæ fuit
Quo pacto[b] *quiuis alius ebrius conuiuio efferatur,*
Aut quomodo crapulam heſternam diſcutiat,
Græci vt ſolent. Cæterùm nec tam piſcium auidus ſum quàm apud eundem poëtam quidam in Putalione, qua fabula conuiuij ruſtici apparatus deſcribitur: Sic enim inquit:

A. *Conuiuator futurus vobis ſum hodie:*
Tu verò nobis emes obſonium accepta
Pecunia. B. *Cæterùm alioqui neſcio*
Probè mercari. Age, dic grata tibi (loquere
Obſonio quo delecteris. A. *omnibus.* B. *ſigillatim e-*
Quo piſce libenter veſcaris. A. *in agrum venit*
Aliquando piſcarius, attulitque Mænidas &
Trigilidas[c],
Quod obſonium, ita me Iuppiter amet, placuit
valde nobis omnibus,
B. *Iam quæſo hoc mihi dicito: nunc, piſces eos ſi*
adueham
Aut quoſuis alios puſillos, in cibo non reſpues?
A. *Ego profectò*[d] *omnes hos magnos piſces arbitror*
Eſſe Anthropophagos. B. *Quid ais, ô amiciſſime,*
Anthropophagos? quid ita; an quia comedunt illos
homines?
C. *Ea profectò ſunt Hecates cibaria*
Quæ iſte memorat, Mænides, & Triglides.

Philippus exiguos piſces contemnens, ac eleuans, inquit in Philyra:

A. *in macellum excurrere vis papia*[e]:

Mihi

Mihique mercari. B. *Dic sodes quid petas.*
A. *Pisces, at prudentes, ô pater: nolo ego infantulos.*
B. *Et argentum deesse nescis, & pecuniam*[a].

Apud eundem poëtam in Obeliaphoris lepidissimè adolescens quidam omnia extenuans obsonia inquit:

A. *Sed mercator frugaliter*
Omnia, argenti satis est. B. *Dic quid emi iubeas.*
A. *Nihil sumptuosè: at mundum, quod voles,*
Paruæ loligines, dicis caussa, sepiolæque sufficient:
Sicubi locusta fuerit, accipe: vna erit satis,
Mensis lautæ sunt etiam Anguillulæ[b]:
Thebes[c] *huc interdum venit: ab eo sume*
Gallinulam, columbulam, perdiculam,
Aliáque huiusmodi: cuniculus si quis superueniat, affer.
B. *Quàm restrictus & parcus es.* B. *At tu sumptuosa,*
Omnia quæ mittit aliquis,
Qualia sint videre statim oportet, ô vxor.
Corones[d] *vitulum crastino die*
Nos cœnabimus.

Morosus autem in fabula Mnesimachi, eiusdem nominis, perquam auarus, & tenax, prodigum & luxuriosum iuuenem sic alloquitur:

A. *At obsecro te, impera mihi, nec valdè multa,*
Nec nimis aspera, nec argentata nimis,
Sed vtcunque modica. patruus cùm sim tuus[e]. B. *Etiam*
Moderatiora quàm petis, ô miser. A. *Quodammodo*
Rerum nomina conscinde: falle me[f]: *pisces mihi voca*
Pisciculos. Lubentiùs enim multo sic ego periero.

Quoniam verò diis benè fauentibus recitata sunt quæ audiuistis, ô charissime Vlpiane, iam vos grammaticorum filij nobis explicate quo sensu Philippus in versibus suprà memoratis dixerit;

Corones vitulum crastino die
Cœnabimus

Historiam quandam opinor subesse, & quænam sit, disere percupio. Tum Plutarchus, Rhodiaca profectò historia est, inquit: quam memoriter exponere in præsens non possum, quia iam diu librum quo hæc continentur, ego non attigerim: scio tamen Phœnicem Colophonium iambicorum scriptorem quorundam hominum mentionem fecisse, qui Coronæ[g] stipem poscentes hæc decantarent:

Hordei manipulum, ô boni viri, Coronæ date,
Apollinis vxori, vel ad cubile stratum è tritico;
Vel panem, vel tunicam, vel quod quisque volet:
Date, ô boni viri, nonnihil eorum quæ quisque habet in manibus,
Coronæ: & alicam accipit illa; & salem:
Perquam gratum est illi hæc comesse:
Salem qui nunc dat, rursum olim ceram dabit:
Diuitis Thorenes filia hæc audiuit,
Coronæque statim virgo ficus attulit.
Id vos dij precor, puellam multi ambiant,
Locupletem & maritum vt nanciscatur, ac illustrem,
Senique patri vt filiolum in manus,
Matri, vt filiolam deponat in genua;

A Εἰς τὴν ἀγορὰν καταγοράσαί μοι; φράζε τί;
Ἰχθῦς φρονοῦντας ὦ πάτερ, μή μοι βρέφη,
[Οὐκ οἶσθ' ὅ,τι τἀργύριον ἐστ' εἰς ἄργυρον.
Ἡδίστος δέ ἐστι καὶ ὁ παρὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ ἐν τοῖς
‖Οβελιαφόροις νεανίσκος κατασμικρύνων ἅπαντα τὰ περὶ τὴν ὀψωνίαν, καὶ λέγων ὧδε,
[Ἀλλ' ἀγόρασον εὐτελῶς. ἅπαντα γὰρ
Ἱκανόν ἐστι φράζε δήποτε.
Μὴ πολυτελῶς, ἀλλὰ καθαρίως ὅττι ἂν]
B Οσίας ἕνεκ' ἀρκεῖ τευθίδια σηπίδια,
[Κἂν κάραβος τίς ᾖ λαβεῖν· εἷς ἀρκέσει.]
Ἡδύ γ' ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἐγχελίδια,
[Θήβη μὲν ἐνίοτ' ἔρχετ', ἐκ τούτου λάβε]
Ἀλεκτρυόνιον, φάττιον, περδίκιον.
Τοιαῦτα δασύπους ἐάν τις ἐπέλθῃ φέρε.
[Ὡς μικρολόγος εἶ σὺ λέγε λίαν πολυτελὴς
Πάντως κρέα ἡμῖν ἐστίν. πότερ' ἔπεμψέ τις;
Οὐκ· ἀλλ' εὐθὺς ἔνη γυνή.
C Τὸ μοσχίον τὸ τῆς Κορώνης αὔριον δειπνήσομεν.]
ὁ δὲ παρὰ Μνησιμάχῳ ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι δύσκολος, φιλάργυρος ὢν σφόδρα πρὸς τὸν ἀσωτευόμενον νεανίσκον φησὶν,
Ἀλλ' ἀντιβολῶ σ' ἐπίταττέ μοι μὴ πολλ' ἄγαν,
Μηδ' ἄγρια λίαν, μηδ' ἐπηργυρωμένα.
Μέτρια δὲ τῷ θείῳ σεαυτοῦ· πῶς ἔτι
D Μετριώτερ' ὦ δαιμόνιε, πῶς; σύντεμνε, καὶ
Ἐπεξάπατά με· τοῦτο μὲν ἰχθῦς μοι κάλει
Ἰχθύδιον. ὄψον δ' ἂν λέγῃς ἕτερον, κάλει
Ὀψάριον· ἥδιον γὰρ ἀπολοῦμαι πολύ. ἐπεὶ δὲ κατὰ θεὸν [ἐν τοῖς προκειμένοις] φίλτατε Οὐλπιανὲ, ἢ ὑμεῖς γραμματικῶν παῖδες, εἴπατέ μοι τίνι ἐννοίᾳ ὁ Ἐφίππος ἐν τοῖς προειρημένοις ἔφη,
Τὸ μόσχιον τὸ τῆς Κορώνης αὔριον δειπνήσομεν.
ἐγὼ γὰρ οἴομαι ἱστορίαν τινὰ εἶναι, καὶ ποθῶ μαθεῖν. καὶ ὁ Πλούταρχος ἔφη Ῥοδιακὴν εἶναι λεγομένην ἱστορίαν. ἣν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀποστοματίζειν οὐ δύνασθαι, τῷ πάνυ πρὸ πολλοῦ ἐντετυχηκέναι τῷ ταῦτα περιέχοντι βιβλίῳ. ‖ οἶδα δὲ Φοίνικα τὴν Κολοφώνιον ἰαμβοποιὸν μνημονεύοντα τινῶν ἀνδρῶν ὡς ἀγειρόντων τῇ Κορώνῃ, καὶ λεγόντων ταῦτα,
Ἐσθλοὶ Κορώνῃ ‖ χεῖρα πρόσδοτε ‖ κριθῶν,
Τῇ παιδὶ τοῦ Ἀπόλλωνος [ἢ ‖ λέχος πυρῶν,]
F Ἢ ἄρτον ἢ ‖ ἤμαιθον, ἢ ὅ,τι τις χρῄζει
Δότ' ὦ γαθοῖ τὶ τῶν ἕκαστος τίς ἐν χερσὶν
Ἔχει Κορώνῃ, ‖ καὶ ἅλα λήψετ' χόνδρον.
Φιλεῖ γὰρ αὕτη πάγχυ ταῦτα δαίνυσθαι·
Ὁ νῦν ἅλας δοὺς, αὖθι ‖ κηρίον δώσει-
‖ Ω παῖ θύραν ἄγκλινε· πλοῦτος ἤκουσε.
Καὶ τῇ Κωρώνῃ παρθένος φέρει σύκα.
Θεοὶ, [γένοιτο μεταπέμπτος] ἡ κόρη,
Κἀφνειὸν ἄνδρα κὠνομαστὸν ἐξεύροι.
Καὶ τῷ γέροντι πατρὶ κοῦρον εἰς χεῖρας,
Καὶ μητρὶ κούρην εἰς τὰ [γουνῶα] κατθείη
[Θάλος

γρ. Οὐκ οἶσθα δ' ὅτι τ' ἀργύριον ἐστ' ἀνάργυρον
γρ. -- ἀλλ' ἀγόρασον εὐτελῶς·
Ἅπαντα γὰρ ἱκανά γ' ἐστι φράζε δήποτε
Μὴ πολυτελῶς. ἄλλα καθαρείως ὅττι ἂν
γρ. Κἂν κάραβόν τιν' ᾖ λαβεῖν, εἷς ἄρ.
γρ. Θήβης μὲν ἐνίοτ' ἔρχετ' ἐκ τούτου λάβε vel, Θήβη, & ἐκ ταύτης
γρ. Ὡς μικρολόγος εἶ. σὺ δέ γε λίαν πολυτελὴς
Πάντως· κρέα ἡμῖν ἐστι. πότερ' ἔπεμψέ τις;
Οὐκ· ἀλλ' ἔφησεν ἡ γυνὴ, τὸ μοσχίον
Τὸ τῆς κορώνης αὔριον δειπνήσομεν·
fort. ἐνετύχομεν τοῖς πρ.
γρ. ἢ λάχος πυρῶν,
γρ. γένοιτο πάντ' ἄμεμπτος
γρ. γουνὰ

χ. Θάλος.

[Θαλός.] τρέφειν γυναῖκα τοῖς κασιγνήτοις,
Ἐγὼ δ' ὅπου πόδες φέρουσιν, ὀφθαλμούς,
Ἀμείβομαι μύσασι πρὸς θύρας ἄδων,
‖ Καὶ δόντι καὶ μὴ δόντι πλείονα τῶν γε.

καὶ ὅτι τέλει ἡ προ ἰάμβου φησὶν,

Ἀλλ' ὦ γαθοὶ ἐπορέξαθ' ὧν ‖ μυχὸς πλουτεῖ

χ. Δόμ. δὸς ὦναξ
χ. Δόσμοι Κ.

[Δὸς ὦναξ] ἐς σὺ πολλά μοι νύμφη,
[Νόμ.] Κορώνη. χειρὶ δ' οὖν ἐπαισχύσῃ,
Τοιαῦτα εἰδὼς δός τι καὶ καταχρήσει.

Κορωνιστὴς ἦ σκαλοιῶν, οἱ τῇ Κωρώνῃ ἀγείροντες, ὥς φησι Πάμφιλος ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς Περὶ ὀνομάτων, καὶ τὰ ἀδόμενά τε ὑπ' αὐτῶν κορωνίσματα καλεῖται, ὡς ἱστορεῖ Ἀγνοκλῆς ὁ Ῥόδιος ἐν Κορωνισταῖς. καὶ ‖ χελιδονίζειν ἦ καλεῖται παρὰ Ῥοδίοις ἀγειρμός τις ἄλλος. Περὶ οὗ Θέογνίς φησιν ἐν δευτέρῳ Περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ θυσιῶν γράφων οὕτως. εἰδός δέ τι προ ἀγείρειν χελιδονίζειν οἱ Ῥόδιοι καλοῦσιν, ὃ γίνεται τῷ Βοηδρομιῶνι μηνί. χελιδονίζειν ἦ λέγεται ἀπὸ τοῦ εἰωθότος ὑπὸ φωνεῖσθαι, ἦλθ' ἦλθε χελιδών, καλὰς ὥρας ἄγουσα καὶ καλοὺς ἐνιαυτούς· ὑπὸ γαστέρα λευκά, κἀπὶ νῶτα μέλαινα. ‖ Παλάθην οὖ [‖ περικυκλεῖς] ἐκ πίονος οἴνου, Οἴνου τε δέπας τυροῦτε καύστρον καὶ πυρῶν. χελιδὼν καὶ λευκὴ ταν οὐκ ἀπωθεῖται. πότερ' ἀπίωμες ἢ λαβώμεθα;

χ. περικυκλεῖν vel, περικύκλει

ΕΙ μηδέν τι δώσεις. εἰ ἦ μή, οὐκ ἐάσομεν,
Ἢ τὴν θύραν φέρωμες, ἢ τὸ ὑπερθύριον,
Ἢ τὴν γυναῖκα τὴν ἔσω καθημένην
Μικρὰ μὲν ἐστι ῥᾳδίως μὲν οἴσομεν
Ἂν δὴ φέρῃς τι μέγα δή τι καὶ φέροις.
Ἄνοιγ' ἄνοιγε τὴν θύραν χελιδόνι,
Οὐ γὰρ γέροντες ἐσμὲν, ἀλλὰ παιδία.

Τὸν δὲ ἀγειρμὸν τοῦτον κατέδειξε πρῶτος Κλεόβουλος ὁ Λίνδιος ἐν Λίνδῳ χρείας χρημένης συλλογῆς χρημάτων. ἐπεὶ δὲ Ῥοδιακῶν ἱστοριῶν ἐμνήσθημεν, ἐκθυολογήσωμεν καὶ αὐτὸς ὑμῖν ἔρχομαι δὲ ἀπὸ τῆς καλῆς Ῥόδου, ἵν' ὁ Ἰχθὺς εἶναί φησιν ὁ ἥδιστος Λυγκεύς. Ἐργεῖας οὖν ὁ Ῥόδιος ἐν τοῖς περὶ πατρίδος, πεθεικὼς πινὰ περὶ τῶν κατοικησάντων τὴν νῆσον Φοινίκων, φησὶν, ‖ ὡς οἱ περὶ Φάλανθον ἐν τῇ ‖ Ἰαλυσῷ πόλιν ἔχοντες ἰσχυροτάτην τὴν ‖ Ἀχαΐαν καλουμένην, καὶ θαυτὸν ἐγκρατεῖς ὄντες, χρόνον πολὺν ἀντεῖχον Ἰφίκλῳ. ἵν' γὰρ αὐτοῖς καὶ ἔσφαλτον ἐν χρησμῷ τινὶ λεγόμενον ἔξειν τὴν χώραν, ἕως κόρακες λευκοὶ γένωνται, καὶ ἐν τοῖς κρατῆρσιν ἰχθύες φανῶσιν. ἐλπίζοντες οὖν τοῦτ' οὐδέ ποτε ἔσεσθαι, καὶ τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ῥᾳθυμοτέρως εἶχον. ὁ δὲ Ἰφικλῆς πυθόμενος ποθέν τινος τὰ τῶν Φοινίκων λόγια, καὶ ἐνεδρεύσας τὸν Φαλάνθου πιστόν τινα πορευόμενον ἐφ' ὕδωρ, ᾧ ὄνομα ἦν Λάρκας, καὶ πίστεις πρὸς αὐτὸν ποιησάμενος, θηρεύσας ἰχθύδια ἐν τῇ κρήνῃ, καὶ ἐμβαλὼν εἰς ὑδρεῖον, ἔδωκε τῷ Λάρκᾳ, καὶ ἐκέλευσε φέροντα τὸ ὕδωρ τοῦτο ἐκχέαι εἰς τὸν κρατῆρα, ὅθεν τῷ Φαλάνθῳ ᾠνοχοεῖτο. καὶ ὁ μὲν ἐποίησε ταῦτα, ὁ δὲ Ἰφικλῆς κόρακας θηρεύσας, καὶ ἀλείψας γύψῳ, ἀφῆκεν.

A

B

C

D

E

CAP. XVI.

F

180

Illam & educet ætate florens, quousque nubat, cum multis fratribus:
Ego verò, quò pedes ducunt [a] *oculos,*
Transeo, & ambulo, ad ædium fores hæc musis canens:
Eorum qui dant, atque plura etiam eorum qui dant nihil.

Sub finẽ verò horũ iambicorum poëta inquit:

At, ô boni viri, eorum quidquam porrigite, quibus abundat sinus,
Da mihi, ô rex [b]*, multa, da quoque sponsa mihi,*
Ut mos est Coronæ, beneficium tuæ poscenti manus:
Hæc cùm scias, da quidpiam, id tu mutuo acfœnori dabis.

Coroniſtas, vt ſcribit Pamphilus Alexandrinus libro de vocabulis, nominabant qui Coronæ ſtipem emendicarent, Coroniſmatáque eorum cantilenas, vt autor eſt Agnocles Rhodius in Coroniſtis. Rhodiis etiam χελιδονίζειν [c] vocabatur aliud mendicandi genus, cuius meminit Theognis libro ſecundo De ſacris quæ Rhodi fiunt: his verbis: Mendicandi ſpeciem quæ fit Martio [d] menſe, χελιδονίζειν Rhodij vocant, propterea quòd mos eſt acclamare,

Venit tandem, venit hirundo, quæ pulchra
Tempora, & annos adducit pulchros,
Aluo candida, tergo nigra: ficuum pinguium
Offas conuoluere, vinique pateram, & caſei caniſtrum,
Et tritícoque pulmentarium hirundini parare quid
Cunctamini? ne nos repellite: vtrum abibimus,
An aliquid accipiemus? diſcedemus, ſi quid dabis:
Si nihil, te miſſum nunquam faciemus:
Ianuam vel nos auferemus, aut limẽ certè ſuperũ,
Vel quæ intus ſedet mulierem: Paruula quidem
Illa eſt: facilè nos aſportabimus: Si quid nobis affers,
Magnum id eſto quod afferes:
Aperi, aperi fores, inquam, hirundini,
Et enim vetuli non ſumus, ſed pueruli.

Eam petendæ ſtipis rationem Cleobulus Lindius primus oſtendit, cùm Lindi pecuniæ colligendæ neceſſitas vrgeret. At enim, quandoquidem Rhodiarum hiſtoriarum mentionem iniecimus, ex amœna Rhodo, quam venuſtiſsimus ἰχθὺς [e] Lynceus nominat, ad vos iſtuc venio, de piſcibus oliquid ratiocinaturus. Ergeas Rhodius libris de ſua patria, de Phœnicibus qui habitarunt ac frequentarunt inſulam quædam præfatus, narrat, Phalanthũ, cùm propè Ialyſum, oppium præſidio teneret munitiſſimum, Achæam nomine, commeatúmque parcè ac temperanter diſpenſaret, per longum tempus Iphiclo reſtitiſſe: oraculum enim è dei cortina traditum fuerat, corui [f] donec albi ſpectarentur, & in poculis viderentur piſces, ipſum ea regione potiturum. Sperans igitur nunquam futurum, bellum ſecutiùs ac negligentiùs cùm adminiſtraret, Iphiclus quæ Phœnicidibus deus reſponderat à quodam intellexit, inſidiatúſque occultè, ex fidelibus amicis Phalanthi quendam, nomine Larcam, euntem aquatum intercipit, intóque fœdere, ac interpoſita fide, piſciculos è fonte captos iniecit vrnæ: Larcæque mandauit, vt perlatam aquam in pateram illam effunderet qua Phalantho vinum miſcebatur: quod ab eo factum eſt. Præterea Ipiclus venatus coruos, eos dimiſit oblitos gypſo: quos

Phalanthus

Phalanthus cùm aſpexiſſet, ad pocula ſe contulit, in quibus piſces conſpicatus, non amplius in ſua poteſtate regionem futuram credens, legauit ad Iphiclum qui ſignificarent, vltro ſe abiturum, hac conditione, ſi excedere tutò permitteretur cum ſuis [a]. Pollicitus Iphiclus cùm id eſſet, fraudem hanc Phalanthus eſt machinatus: Hoſtiis mactatis, purgatóque earum ventre, aurum & argentum illic abditum exportare furtim conabatur: quod vbi ſenſit Iphiclus, prohibuit. At eo iuſiurandum obiiciente, quo fidem obſtrinxerat efferre ſe permiſſurum quidquid in ventre eſſet, Iphiclus eam fraudem eluſit ingenioſo aſtu. Nauibus enim quas dabat vt ipſi aucherentur, detraxit clauum, remos ac vela, & naues ſe daturum iuraſſe dixit, aliúdque præterea nihil. Ita Phœnices anxij, conſiliique inopes, multum ſuarum facultatum defoderunt, locum obſignantes, vt poſt aliquando reuerſi eruerent, multis Iphiclo relictis. Hoc itaque modo pulſis ex ea regione Phœnicibus penes Græcos illarum gentium imperium fuit. Polyzelus, qui Rhodiacis hiſtoriis ſuis eadem prodidit, ſcribit, quod oraculum de piſcibus & coruis retulimus, ſoli Phacæ cognitum fuiſſe, ac eius gnatæ Derciæ: quæ Iphicli amore correpta, & nutricis opera ei deſponſa, tum perſuaſit illi qui ferebat aquam, piſces vt tolleret, & in Phalanthi poculum iniiceret, tum coruos à ſe dealbatos, vt prouolarent emiſit. Creophylus [b] in opere De finibus Epheſiorum tradit, Epheſi conditores dubitantes quo in loco ciuitas eſſet ædificanda, multum perplexos, ad deum miſiſſe tandem ſciſcitaturos vbinam oppidulum ponerent, deúmque reſpondiſſe, eo loco extruendum, piſcis quem oſtendiſſet, agreſtiſque ſus hortaretur. Iam inde fama percrebuit, vbi nunc fons Hypelæos [c] dictus ſcaturit, & ſacer portus eſt, piſcatoribus ad prandium obſonium parantibus exilientem cum pruna piſcem quendam in congeſtam è ſtramentis & virgultis materiam decidiſſe, ac cenſáque illa congerie, ſub ea latitantem agreſtem ſuem igne perterritum, magnam partem montis, quem Aſperum vocant, curſu peragraſſe irruentem: iaculo verò tranſfixum procubuiſſe, vbi nunc eſt delubrum Mineruæ, ac ex inſula Epheſios, in qua annos vnum & viginti commorati fuerant, anno vigeſimo ſecundo in continentem traieciſſe, & in illo aſpero monte ac locis quæ ad Coriſſum ſpectant, vrbana ædificia inchoaſſe, Dianæque templum in foro erexiſſe, & in portu Apollinis Pythij. Eiuſmodi multa cùm vltro citróque dicerentur, auditus eſt per vniuerſam ciuitatem tibiarum ſtrepitus, cymbalorum ſonus, ac inſuper tympanorum fremitus, cum multorum qui cantabant vocibus. Celebrabantur enim Parilium [d] dictæ quondam feriæ, nunc Romanas appellant, extructo dicatóque Fortunæ vrbis templo, ab optimo & humaniſſimo imperatore [e] Hadriano. Eum ſcilicet diem cum ſolenni celebritate quotannis feſtum agunt, non ſolùm Romani ciues, ſed etiam quotquot externi homines tum Romæ ſunt. Hic Vlpianus,

Quidnam hoc eſt, ô boni viri?

A φάλανθος δ' ἰδὼν τοὺς κέρκους, ἐπορεύετο καὶ ἐπὶ τοὺς κρατῆρας. ὡς δὲ καὶ τοὺς ἰχθῦς εἶδεν, ὑπέλαβε τὴν χώραν οὐκ ἔτι αὐτῶν εἶναι, καὶ ἐπεκηρυκεύσατο πρὸς τὸν Ἰφίκλον ὑπάπτονθος ὑποξελθεῖν ἀξιῶν μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ. συγκαταθεμένου δὲ τοῦ Ἰφίκλου, ἐπιτεχνᾶται ὁ φάλανθος τόνδε. καταβαλὼν ἱερεῖα καὶ τὰς κοιλίας ἐκκαθάρας, ἐν ταύταις ἐπειρᾶτο ἐξάγειν χρυσίον καὶ ἀργύριον. ἀναθόμενος δὲ
B ὁ Ἰφικλος διεκώλυσε. προσφέροντός τε τοῦ Φαλάνθου τὸν ὄρκον, ὃν ὤμοσεν ‖ ἐάσειν ἐξάγεσθαι, ὅτι καταγάστρους αὐτοὺς ἐποίησε, ἀνησοφίζεται πλοῖα αὐτοῖς δίδους ἵνα ἀποκομισθῶσι, τοὺς μὲν ἱστοὺς καὶ τὰς κώπας καὶ τὰ ἱστία, ὁμόσαι φήσας πλοῖα παρέξειν, ἄλλο δὲ οὐδέν. ἐν ἀποβολῇ δὲ οἱ Φοίνικες ἐχόμενοι, πολλὰ μὲν τῶν χρημάτων κατώρυσσον ἐπισημαινόμενοι τοὺς τόπους, ἵνα ὕστερόν ποτε ἀνέλωνται ἀφικόμενοι· πολλὰ δὲ τῷ Ἰφίκλῳ κατέλιπον. ἀπαλλαγέντων οὕτω
C τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐκ τῆς χώρας τῶν Φοινίκων, κατέσχον τὰ πράγματα οἱ Ἕλληνες. Τὰ δ' αὐτὰ ἱστορήσας καὶ Πολύζηλος ἐν τοῖς Ῥοδιακοῖς, τὰ περὶ ἰχθύων φησὶ, καὶ τῶν κοράκων μόνοι ἤδεσαν φάκας, καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Δορκὶς. αὕτη δ' ἐρασθεῖσα τοῦ Ἰφίκλου, καὶ συνθεμένη περὶ γάμου διὰ τῆς τροφοῦ, ἔπεισε τὸν Φέροντα τὸ ὕδωρ, ἰχθῦς ἀγαγεῖν καὶ ἐμβαλεῖν εἰς τὸν κρατῆρα. καὶ αὕτη δὲ τοὺς κόρακας λυκαίνασα ἀφῆκεν. Κρεώ-
D φυλος ἐν τοῖς Ἐφεσίων ὅροις, οἱ τὴν Ἔφεσον φησὶ κτίζοντες καὶ πολλὰ ταλαιπωρηθέντες ἀπορίᾳ τόπου, τὸ τελεσθὲν πέμψαντες εἰς θεοὺς, ἠρώτων ὅπου τὸ πόλισμα θῶνται. ὁ δὲ αὐτοῖς ἔχρησεν ἐνταῦθα οἰκίζειν πόλιν, ᾗ τινα ἰχθῦς δείξῃ, καὶ ὗς ἄγριος ὑφηγήσηται. λέγεται οὖν ὅπου νῦν ἡ κρήνη ἐστὶν Ὑπέλαιος καλουμένη, καὶ ὁ ἱερὸς λιμὴν, ἁλιέας ἁλισποιεῖσθαι, καὶ τῶν ἰχθύων τινὰ ἀποθορόντα σὺν ἀνθρακιᾷ εἰσπεσεῖν εἰς φο-
E ρυτὸν, καὶ [ἀχθῆναι] ὑπ' αὐτοῦ λόχμην ἐν ᾗ ἔτυχε σὺς ἄγριος ὤν, ὃς ὑπὸ τοῦ πυρὸς θορυβηθεὶς, ἐπέδραμε τοῦ ὄρους ὑπερκύψας, ὃ δὴ καλεῖται Τρηχεῖα, καὶ πίπτει ἀναπηδήσας ὅπου καὶ νῦν ἐστιν ὁ τῆς Ἀθηνᾶς ναός. καὶ διαβαίνοντες οἱ Ἐφέσιοι ἐκ τῆς νήσου [ἔτεά τ' .... οἰκήσαντες,] τὸν ἐκεῖσε δεύτερον κτίζουσι Τρηχεῖαν, καὶ τὰ ὑπὲρ Κόρεσσον, καὶ ἱερὸν Ἀρτέμιδος ὑπὲρ τῆς ἀγορᾶς ἱδρύσαντο, Ἀπόλλωνός τε τοῦ Πυθίου ὑπὲρ τοῦ λι-
F μένος. γιούτων ἐν πολλῶν λεγομένων τότε ἐξάκουστον ἐγένετο καθ' ἅπασαν τὴν πόλιν αὐλῶν βόμβος καὶ κυμβάλων ἦχος, ἔτι τε τυμπάνων κτύπος μετὰ ᾠδῆς ἅμα γινόμενος. ἔτυχεν δὲ οὖσα ἑορτὴ, τὰ παρέλια μὲν πάλαι καλούμενα, νῦν δὲ Ῥωμαῖα, τῇ τῆς πόλεως τύχῃ ναοῦ καθιδρυμένου ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀρίστου καὶ ‖ μουσικωτάτου βασιλέως Ἀδριανοῦ. ἐκείνῃ τὴν ἡμέραν κατ' ἐνιαυτὸν ἐπίσημον ἄγουσι πάντες ἑορτὴν οἱ Ῥωμαῖοι κατοικοῦντες, καὶ οἱ ἐνεπιδημοῦντες τῇ πόλει. ὁ οὖν Οὐλπιανὸς,

Ἄνδρες ἔφη τί τοῦτο;

χ. ἀφθῶναι

χ. ἔπειτα κἀκεῖ κήσαντες

ΕΙλαπιν' ἠὲ γάμος ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἐστί. καί τινος εἰπόντος, ὅτι βαλλίζουσιν οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἅπαντες τῇ θεῷ, ὦ λῶστε, ὁ ΟΥλπιανὸς γελάσας ἔφη, καὶ τίς Ελλήνων τοῦτο βαλλισμὸν ἐκάλεσεν; δέον εἰρηκέναι κωμάζουσιν οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἅπαντες, ἢ χορεύουσιν, ἢ τί ἄλλο τῶν εἰρημένων. ‖ σὺ δὲ ἡμῖν ἐκ γῆς ‖ Συβούρας ὄνομα πριάμενος,

‖ Απώλεσας τὸν οἶνον ἐπιχέας ὕδωρ. καὶ ὁ Μυρτίλος ἔφη, ἀλλὰ μὴν καὶ Ελληνικώτερον ἀποδείξω σοι [τὸ ὄνομα ὦ φίλε, † ἐπεὶ τιμᾶς.] πάντας γὰρ ἐπιστομίζειν πειρώμενος οὐδενὸς μὲν ἀμαθίαν κατέγνως, σαυτὸν δ' ἀποφαίνεις κενώτερον λεβηρίδος. Επίχαρμος, ὦ θαυμασιώτατε, ἐν τοῖς Θεάροις μέμνηται τοῦ βαλλισμοῦ, καὶ οὐ μακρὰν ἐστι τῆς Σικελίας ἡ Ιταλία. ἐν οὖν τῷ δράματι οἱ θεωροὶ καθορῶντες τὰ ἐν Πυθοῖ ἀναθήματα, καὶ περὶ ἑκάστου λέγοντες φασὶ καὶ τάδε. [‖ λέβητες χάλκεοι κρατῆρες. ὁ δὲ λοιτοὶς † γάμαν ὑπωδέλοις καὶ λωτε ‖ βαλλίζοντες ὅσσον χρῆμα εἴη.] καὶ ‖ Σώφρων δ' ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ ‖ Νυμφοπόνῳ φησὶν, κἤπειτα λαβὼν προεῖχε τοὶ δ' ἐβάλλιζον. καὶ πάλιν, βαλλίζοντες τὸν θάλαμον σκάτους ἐνέπλησαν. ἀλλὰ μὴν καὶ Αλεξις ἐν Κούριδί φησι,

Καὶ γὰρ ἐπὶ κῶμον ἀνθρώπων ὁρῶ
Πλῆθος προσιόντων, τῶν καλῶν τε κἀγαθῶν
Ενθάδε συνόντων· μὴ γένοιτό μοι μόνῳ
Νύκτωρ ἀπαντῆσαι καλῶς πεπραγόσιν
Υμῖν περὶ τὸν βαλλισμόν. οὐ γὰρ ἄν ποτε,
Θ' οἰμάτιον ἀπενέγκαιμι μὴ φύσας πτερά.

οἶδα δὲ καὶ ἀλλαχόθι τοὔνομα, καὶ ‖ ἀναπεμπασάμενος ἐξοίσω. σὺ δὲ ἡμῖν δίκαιος εἰ λέγειν ὁ καὶ τῶν Ομηρικῶν μεμνημένος τούτων,

Τίς δαὶς, τίς δὲ ὅμιλος ὁ δ' ἔπλετο, τίπτε δέ σε χρεὼν,
ΕΙλαπίν' ἠὲ γάμος ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τὰ δὲ γ' ἐστίν· τίνι διαφέρει ἀλλήλων. ἐπεὶ δὲ σιγᾷς ἐγὼ ἐρῶ. κατὰ γὰρ τὴν Συρακούσιον ποιητὴν ‖ τὰ πρὸ τοῦ δύο ἄνδρες ἔλεγον εἷς ἐγὼν ἀπόχρεω. Τὰς θυσίας καὶ τὰς λαμπροτέρας παρασκευὰς ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ εἰλαπίνας. καὶ οὗτοι τούτων μετέχοντας, εἰλαπιναστάς. † Ερανοι δέ εἰσιν αἱ ἀπὸ τῶν συμβαλλομένων ‖ εἰσαγωγαὶ, ἀπὸ τοῦ συνερᾶν καὶ
181 συμφέρειν ἕκαστον. καλεῖται δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ἔρανος καὶ θίασος, καὶ συνιόντες ἐρανισταὶ καὶ συνθιασῶται. καλεῖται δὲ καὶ ὁ τῷ Διονύσῳ παρεπόμενος ὄχλος θίασος, ὡς ΕΥριπίδης φησὶν,

Ορῶ δὲ θιάσους τρεῖς γυναικείων χορῶν.

‖ Τοὺς μὲν οὖν ‖ θιάσους ἀπὸ τοῦ θεοῦ προσηγόρευον. καὶ γὰρ αὐτοὺς οὗτοι θεοὺς οἱ Λάκωνες σιούς φασι. τὰς δ' εἰλαπίνας ἀπὸ τῆς ἐν αὐταῖς παρασκευῆς γινομένης καὶ δαπάνης. λαφύττειν γὰρ καὶ λαπάζειν τὸ ἐκκενοῦν καὶ ἀναλίσκειν ὅθεν καὶ ἐπὶ τοῦ πορθεῖν τὸ ἀλαπάζειν οἱ ποιηταὶ τάττουσι, καὶ τὰ διαρπαζόμενα κατὰ τὴν λάφυξιν λάφυρα. τὰς δὲ τοιαύτας εὐωχίας ΑΙσχύλος καὶ ΕΥριπίδης ‖ εἰλαπίνας, ἀπὸ τοῦ λελαπάχθαι.

γρ. τὸ ὄνομα ὦ ἐπιτιμᾶς, vel ἐπεὶ ἐπιτιμᾶς.

γρ. λέβητες χάλκεοι, κρατῆρες τε. οἱ δὲ λοιποὶ γιὰ μὰν ὑπὸ δεταῖς καὶ λωτῷ βαλλίζοντες ὅσον χρῆμα ἦς.

A *Epulum* [a], *an nuptiæ? conuiuium quidem ſymbolis paratum id minimè eſt.*

Reſpondit aliquis, omnes per ciuitatem in honorem deæ βαλλίζουσι [b], ô probiſſime vir: Arriſit Vlpianus, ac inquit, Græcorum quis vnquam hanc ſaltantium hilaritatem βαλλισμὸν nominauit, dicere cùm oporteat, omnes in vrbe κωμάζειν [c], aut χορεύειν [d], aut aliquid aliud ex iis quæ vulgo vſurpantur? Tu verò nobis ex terra ſubulca vocabulum id mercatus aqua vinum infuſa [e] perdidiſti. Tum Myrtilus: At planè
B Græcam eſſe dictionem illam probabo tibi, amice, quoniam reprehendis. Omnibus certè qui loquuntur, os obturare dum adniteris, inſcitiæ neminem conuincis, tripſum verò Leberide inaniorem eſſe [f] declaras. Epicharmus Siculus, ô vir in primis admirande, in Theoris [g] meminit τοῦ βαλλισμοῦ: eſt autem ab Italia diſſita non procul Sicilia. In ea fabula Theori, quæ in æde Pythij donaria viſebantur contemplantes, & de ſingulis verba facientes, hæc aiunt: AEnei lebetes ac crateres. Latonæ verò
C nuptiæ à Deliis oblatæ, & qui cum loto βαλλίζουσι, quàm egregia opera. Sophron in fabula cui titulus eſt Nymphoponos [h], ait:

Deinde acceptam [i] *prætendebat: illi verò* ἐβάλλιζον. (idem rurſum.
Βαλλίζοντες *genialem thorum oppleuerunt ſtercore.*

Quin & Alexis in Nouacula:

Etenim comeſſabundorum hominum video
Turbam acce[illegible]tem, qui boni ſcilicet ac probi [k]
Huc conuenerunt: dij faxint nunquam vt accidat
Me ſolum noctu occurrere, cùm ad votum
D Βαλλισμὸς [l] *ſucceſſit vobis: ego mehercule*
Veſtem nunquam auferrem, niſi enatis alis.

Scio & alibi extare illam vocem. Locum ego in memoriam cùm reuocauero, proferam. Æquum verò eſt, te, qui hos verſus ex Homero adduxiſti,

Quod conuiuium [m], *quis cœtus ille ſit, & ad quem vſum:*
Epulum ne eſt, an nuptialis celebritas? è ſymbolis quidem minimè paratum eſt conuiuium:

nobis explicare quid inter ſe diſcrepent hæ
E voces δαὶς, ἔρανος, & εἰλαπίνη. Ego equidem, quoniam taces id ediſſeram. Nam, vt eſt apud Syracuſium poëtam [n],

Quod antea dicebant viri duo,
Adducam ego, idque ſufficiet.

Sacrificiorum apparatus ſplendidos εἰλαπίνας priſci vocabant, ac eorum participes, εἰλαπιναστάς: ἔρανοι verò ſunt hominum ad epulas conuentus collata pecunia facti, ἀπὸ τοῦ συνερᾶν καὶ συμφέρειν ἕκαστον, inde appellati, quòd viritim quiſque pecuniam numeret ac pendat. Ερανον
F etiam θίασον vocant, & ἐρανιστὰς, qui coëunt in eiuſmodi conuiuia, & συνθιασιώτας. Thiaſam etiam nominant turbam quæ ſequitur Bacchum: quo ſignificatu dixit EVripides,

Thiaſos video tres chororum muliebrium.

Thiaſos iſtos ab appellatione dei quem Lacones σιὸν cocant, nominarunt; εἰλαπίνας verò à ſumptu & apparatu qui in illis fit: λαφύττειν [o] enim, ſiue λαπάζειν, impendere ac inanire eſt, vnde pro deprædari poëtæ ἀλαπάζειν vſurpant, & quæ in ea vaſtatione diripiuntur, λάφυρα, id eſt, prædam ac ſpolia, dicunt: epula verò huiuſmodi, εἰλαπίνας Æſchylus & EVripides, ἀπὸ τοῦ λελαπάχθαι

nomi

nominant: λάπειν verò τροφὴ, est, cibum concoquere: &, λαπαρὸν γίνεσθαι, inaniri. A dictione λαπαρὸς formatæ duæ sunt, nempe λαγὼν & λάγανον [a]: a λαπάττω verò, λαπάρα [b]. Est autem λαφύττειν, abunde multúmque vacuare; ac exinanire: δαπανᾶν verò, id est, sumptum facere, ἀπὸ τῆ δάπτειν dicitur, vnde vox etiam δαψιλῶς ducitur. δάψαι autem & δαρδάψαι est ferarum modo auiditate insatiabili, vorare. Homerus [c]:

Hunc profectò aues canésque katédapsan [d].

Εὐωχίας quidem: non ἀπὸ τῆς ὀχῆς, quo vocabulo indicatur alimentum, nuncuparunt, sed quòd in iis rectè [e] omnia fierent. Nam ad epulas conuenientes, primùm deos venerabantur, deinde ad animi remissionem ac hilaritatem sese traducebant, portionem quidem τὸ μέθυ [f] appellantes, eiúsque largitorem deum Methymnęum, Lyæum, Euium, Ieïum [g]: quemadmodum & ἵλαρὸν, minimè tristem hominem, sed cum comitate grauem. Deum autem cùm ἵλεων id est, sibi propitium esse cuperent, ἴη ἴη [h] acclamabant, locum in quo hæc scribebantur ἱερὸν, id est, templum, vocantes. Quòd verò ἵλεων & ἵλαρὸν eadem vocabuli notione dicerent, ostendit Ephippus, in fabula quam Negotiationem inscripsit, de quodam scorto loquens,

Deinde molestia si quis nostrùm afficitur,
Ingredientem assentatione demulcet blando,
Osculatúrque, non ore compresso
Tanquam hostis, sed passerculorum instar
Hianti: cantillans deinde consolatur,
Protinus ἱλαρὸν facit, molestiam
Abstergit omnem, redditque ἵλεων.

Prisci verò humana figura deos exprimentes, festas celebritates instituerunt. Nam cùm illi perspicerent, à fruendis voluptatibus abstinere non posse hominum desideria, assuescéréque illarum temperato ac honesto vsui vtile esse, ac conducibile, tempora præfinierunt quibus prius diis sacrificarent, deinde ad animi se remissionem & laxamentum verterent, vt dum putaret quisque ad primitias, & libationes deos venire, in iis verecundè ac pudenter versaretur. Itaque Homerus ait:

Venit autem Pallas
Occursura acris. ac rursum: *Neptunus* [i]
Ad Æthiopas transierat procul semotos
Obuius futurus taurorum & agnorum hecatombis. præterea Iuppiter [k]:
Ad epulum heri profectus est: illúmque dij sunt omnes secuti.

Quin vel si annosus quispiam intersit, vel instituto vitæ grauis & benè moratus, pudet omnes coram eo quidquam vel dicere vel facere quod inhonestum ac indecorum sit, &, quemadmodum Epicharmus inquit,

Ut tacere bonum: adsunt enim præstantiores.

Cùm igitur deos prope sibi adesse crederent, modestè ac honestè festos dies transigebant. Quin, nec antiquis mos fuit accumbere, verùm sedentes epulabantur: nec ad temulentiam vsque bibere, sed cùm

Libassent [l], *& bibissent, quantum animus iusserat,*
Domum quisque redibat:

At nostro sæculo qui sacrificare se diis fingunt, conuocatis ad sacra sua maximè necessariis & amicis, liberis suis malè imprecantur,

A ‖ λάπειν ἢ τὴν τροφὴν ἐκπέπειν, καὶ κενούμενον λαγαρὸν γίγνεσθαι· ὅθεν ἀπὸ μὲν τοῦ λαγαροῦ ἡ ‖ λαγὼν, ὥσπερ καὶ λάγανον. ἀπὸ δὲ τοῦ λαπαρὰ λαπάρα. λαφύττειν δέ ἐστι, τὸ δαψιλῶς καὶ ὅτι πολὺ λαπαρὰ καὶ ἐκκενοῦν. τὸ δὲ δαπανᾶν ἀπὸ τοῦ δάπτειν λέγεται. καὶ τοῦτο δὲ τοῦ δαψιλοῦς ἔχεται, διόπερ ὅτι τῶν ἀπολήγεως καὶ θηριωδῶς ἐσθιόντων τὸ δάψαι, καὶ δαρδάψαι. Ομηρος,

Τὸν δ' ἄρα κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν.

B Τὰς δὲ ‖ εὐωχίας ἐκάλουν οὐκ ἀπὸ τῆς ‖ ὀχῆς, ἥ ἐστι τροφὴ, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ καλῶς ταῦτα εὖ ἔχειν, εἰς ἃς δὴ συνιόντες, οἱ τὸ θεῖον τιμῶντες, καὶ εἰς εὐφροσύνην καὶ ἄνεσιν αὐτοῦ μεθιέντες, τὸ μὲν πρῶτον μὲν, τὸν δὴ τοῦτο δωρησάμενον θεὸν, Μεθυμναῖον καὶ Λυαῖον καὶ Ευιον καὶ Ἰήιον προσηγόρευον· ὥσπερ καὶ τὸν μὴ σκυθρωπὸν καὶ σύννουν ἱλαρόν, διὸ καὶ τὸ δαιμόνιον ἵλεων ἠξίουν γίνεσθαι ἐπιφωνοῦντες ἴη ἴη. ὅθεν καὶ τὸν τόπον ἐν ᾧ τοῦτο ἐπεγράφοντο, ἱερὸν ὠνόμαζον. ‖ ὅπερ δὴ τὸν αὐτὸν ‖ ἵλεων καὶ ἱλαρὸν ἔλεγον, δηλοῖ Εφιππος ἐν τῷ ἐπιγεγραμμένῳ δράματι ‖ Εμπολῇ. Περὶ ἑταίρας δέ τινος λέγει,

C Επειτά γ' εἰσιόντ' ἐὰν λυπούμενον
Τύχῃ τις ἡμῶν ἐκολάκευσεν ἡδέως·
Εφίλησεν, οὐχὶ συμπέσασα τὸ στόμα
Ωσπερ πολέμιον, ἀλλὰ τοῖσι στρουθίοις
Χαυνῶσα ὁμοίως ἦσε παρεμυθήσατο.
Εποίησέ θ' ἱλαρὸν δύντως, ἀφεῖλε πᾶν
Λυπηρὸν, καὶ κατέδειξεν ἵλεων.

D Οἱ δ' ἀρχαῖοι καὶ αὐτοὺς θεοὺς ἀνθρωποειδεῖς ὑποστησάμενοι καὶ τὰς πρὸς τὰς ἑορτὰς διέταξαν. ὁρῶντες γὰρ ὡς τῆς μὲν ἅπαξ τὰς ἀπολαύσεις ὁρμῆς οὐκ οἷόν τε αὐτοὺς ἀνθρώπους ἀποσῆσαι, χρήσιμον ἂν καὶ συμφέρον τοῖς τοιούτοις δικαίως καὶ κοσμίως ἐθίζειν χρῆναι, χρόνον ἀφορίσαντες, καὶ τοῖς θεοῖς πρόθυσαντες, οὕτω μεθῆκαν αὐτοὺς εἰς ἄνεσιν, ἵν' ἕκαστον ἡγέμονα ἥκειν αὐτοὺς ἅπασι τὰς ἀπαρχὰς, καὶ τὰς σπονδὰς μετὰ αἰδοῦς τὴν συνουσίαν ποιῆται. Ομηρος γοῦν φησιν,

ἦλθε δὲ Ἀθήνη
Ἱερῶν ἀντήσουσα. καὶ Ποσειδῶν,
Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας
Αντιόων ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν ἑκατόμβης.

καὶ Ζεύς,

Χθιζὸς ἔβη μετὰ δαῖτα, θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἕποντο.

E Καὶ ἀνθρωπός που πρεσβύτερος, ἢ τῇ προαιρέσει σπουδαῖος, αἰδοῦνται λέγειν τι τῶν ἀχημόνων ἢ καὶ πεάπλειν, ὡς καὶ Επίχαρμός που φησὶν, ἀλλὰ σιγᾶν ἀγαθὸν ὅπου πάρεσονται κάρρονες. ὑπολαμβάνοντες ἂν καὶ τοὺς θεοὺς πλησίον αὐτῶν εἶναι, τὰς ἑορτὰς κοσμίως καὶ σωφρόνως διῆγον. ὅθεν ἔτι καταπλίνειν πρὸς τοὺς ἀρχαίους ἔθος, ἀλλὰ δαίνυσθ' ἐζόμενοι οὐδ' εἰς μέθην πίνειν,

Αλλ' ἐπεὶ ἔσπεισαν ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμὸς,
ἔβαν οἰκόν δε ἕκαστον. οἱ δὲ νῦν προσποιούμενοι θεοῖς θύειν, καὶ συγκαλοῦντες ἐπὶ τὴν θυσίαν οὐ φίλους καὶ οἰκειοτάτους,

CA. XVII. ‖ καταρῶνται μὲν τοῖς τέκνοις, λοιδοροῦνται δὲ ταῖς γυναιξί, ‖ καλαμυλίζουσι δὲ οἰκέτας, ἀπειλοῦσι τοῖς πολλοῖς, μονονουχὶ τὰ τοῦ Ομήρου λέγοντες.

Νῦν δ' ἔρχεθ' ὅπως δεῖπνον ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα,

ὅπως νοῦν οὐ λαμβάνοντες τὰ εἰρημένα ὑπὸ τοῦ τὸν Χείρωνα πεποιηκότος, εἴ τε Φερεκράτης ἐστὶν, εἴ τε Νικόμαχος ὁ ῥυθμικὸς, ἢ ὅς ποτε δή.

Μὴ δὴ σύγ' ἄνδρα φίλον καλέσας ὅπως δαῖτα θάλειαν

Ἀχθῇ ὁρῶν παρεοῦσαν, κακὸς δ' ἀνὴρ τόδε ἔρζει.
Ἀλλὰ μάλ' ὀκνηρὸν τέρπου φρένα, τέρπε τ' ἐκεῖνον. Νῦν δὴ τούτων μὲν οὐδὲ ὅλως μέμνηνται. τὰ δὲ ἐξῆς αὐτῶν ἐκμανθάνουσιν, ἅπερ πάντα ἐκ τῶν εἰς Ησίοδον ἀναφερομένων μεγάλων Ησίων, καὶ μεγάλων Ἔργων πεφώρηται,

Ἡμῶν δ' ἰὼ πινα τὶς καλέσῃ θύων ὅπως δεῖπνον
Ἀχθόμεθ' ἰὼ ἔλθῃ καὶ ὑποβλέπομεν παρεοῦσαν
Χ' ὅτι τάχιστα θύρας ἐξελθεῖν βουλόμεθ' αὐτόν.

Εἶτα γνοὺς πῶς τοῦθ' ὑποδέξεται, καθά τις εἶπε
Τῶν ξυμπινόντων. ἤδη σὺ τί οὐχ ὑποπίνεις;

[ΟΥΧ ὑπολύσει.....
ΑΥΤΟΝ; ὁ δ' ἄχθεται αὐθὸς θύων]

Τῷ καταμωλύοντι· καὶ δύθυς ἐλεξ' ‖ ἐλεγεῖα
Μηδένα μή τ' ἀέκοντα μολεῖν κατερύκε θύρηφι,
Μήδ' ὀδοντ' ἐπέγερε Σιμωνίδη· οὐ γὰρ ‖ ἐπ' οἴκου
Τοιαυτὶ λέγομεν δειπνίζοντες φίλον ἄνδρα;
‖ Ἐπεὶ καὶ ταῦτα πεποιήμεθα,
‖ Μηδὲ Πολυξείνου δαιτὸς δυσέμφορον εἶναι,
Ἐκ κοινοῦ πλείη τε χάρις δαπάνη τ' ὀλιγίστη.

καὶ θύοντες μὲν τοῖς θεοῖς ὀλίγιστα εἰς ταῖς θυσίας καὶ τὰ τυχόντα δαπανῶμεν, ὥσπερ ὁ καλὸς Μένανδρος ἐν τῇ Μέθῃ πεποίηκεν.

Εἶτ' οὐδ' [ἅπαντα περάσομεν ἢ θύομεν,]
Ὅσου γε τοῖς θεοῖς μὲν ἡγορασμένον
Δραχμῶν ἄγω πεπράσιον ἀγαπητὸν δέκα.
Αὐλητρίδας τε καὶ μύρον καὶ ψαλτρίας,
Μενδαῖον, Θάσιον, ἐγχέλεις, τυρὸν, μέλι,
‖ Μικρὸν πάλαντον γίνεταί [τε κατὰ λόγον.]
Δραχμῶν μὲν [ἀγαθῶν ἄξιον] λαβεῖν δέκα
[Ἡμᾶς, ἐὰν καλλιερηθῇ] τοῖς θεοῖς.
Τούτων δὲ [πεπρ]ᾶσθαι ἀνελεῖν τὴν ζημίαν,
Πῶς οὐχὶ τὸ κακὸν τῶν ἱερῶν διαπλάσεται.
Ἐγὼ μὲν οὖν ὧν γε θεὸς οὐκ εἴασα
Τὴν ὀσφὺν, αὐ ὅπως τὸν βωμὸν ὅπιδεῖναί ποτε,
Εἰ μὴ καθήγιζέ τις ἅμα τῷ τὴν ἔγχελυ,
Ἵνα Καλλιμέδων ἀπέθανεν εἷς τῶν συγγενῶν.

Ονομάζουσι δ' οἱ ἀρχαῖοι καὶ ‖ ὀπίσθυσιμα τινὰ ‖ δεῖπνα, ἅπερ Αλεξανδρεῖς λέγουσιν ἐξ ὀπισθομάτων.

182 Αλεξις γοῦν ἐν τῇ Εἰς τὸ φρέαρ φησὶ,

Νῦν τέ μοι
Ο δεσπότης πεπύπεμψεν οἴνου κεράμιον.
Τῶν ἔνδοθεν κομισῶ τ' ἐκεῖθεν· μανθάνω.
Επιθύσιμον πᾶσα τἄλλα τοῦτ' ἔσται. φίλῳ
Αἰθητικῷ γε ταῦτα.

Καὶ Κρωβύλος ἐν Ψευδυποβολιμαίῳ,

conuiciantur vxoribus, obiurgant domesticos, seruis interminantur, tantumnon Homeri hæc dicentes:

Ad cœnam modò venite pugnam vt conseramus:

haud secum reputantes quæ scripta sunt ab eo qui Cheironem composuit, siue is fuerit Nicomachus rhythmicus [a], siue Pherecrates, siue alius quiuis:

Ad lautum conuiuium amicum si accersas,
Tantisper dum præsentem videbis, ne vnquam stomachator: improbus hoc vir facit.
Sed mente valde lætus esto, illúmque exhilara.

Horum quidem nihil prorsus memoria tenent, at quæ subiungam deinceps ediscunt, ad imitationem illorum omnino scripta quæ Hesiodo tribuuntur in libro Dierum ac operum, & Magnarum Eoëarum [g]:

Nostrum quendam ad cœnam, dum sacris operatur, si quis inuitet,
Quòd veniat ægre fert, præsentem limis ac detectis oculis intuetur.
Et quàm citissimè foribus ille vt exeat, optat.
Id autem comma posteaquam nouit, consuetudinem reformidat: tum verò aliquis
E compotoribus, inquit: hunc iam cur à metu non liberas?
Conuiuator sic reprehensus ei succenset,
Qui ne id faciat, prohibere conatur, statimque ait,
Nullum apud nos inuitum detine, manercve coge,
Dormientem nullam experrige, ô Simonides: domi
Cœnam cùm paramus, amicum esse virum eiusmodi [c] non dicimus.

Versibus istis non præterea hæc addemus:

Conuiuio multi cùm adsunt hospites, ne id displiceat,
Inde gratia plurima comparatur, cum minimo sumptu.

Nos equidem cùm diis sacra facimus, quod Menander hortatur in Temulentia, ad sacrificium quamminimum impendimus, nec id exquisitum:

Tum etiam, omnia non agimus, dijs
Cùm sacrificamus. Emptam
Drachmis decem ouiculam non aspernãdam duco:
Tibicinæ, vnguenta, fidicinæ,
Mendæum [d], Thasium, anguillæ, caseus, mel
Propemodum, subducta ratione, talento constant:
Integris cùm habere drachmis decem
Nos possimus, quo fanstis & prosperis extis litemus:
Præter hæc [e] illorum [f] qui iacturam fecerit
Et nonne duplicabitur damnum quod sacrorum caussa patimur?
Ego sanè si deus sim, nunquam permiserim
Victimæ lumbum aræ imponi meæ:
Nisi anguillam simul consecrent.
Pro qua vnus ex cognatis meis Callimedon [g], mortem non recusaret.

Cœnas etiam quasdam prisci nominarunt ἐπιδόσιμας [h], quas Alexandrini vocant ἐξ ἐπιδομάτων [i]. Alexis in fabula cuius titulus est Ad puteum:

A. *Nunc herus ad me*
Quendam præmisit è domesticis, qui vini
Huc lagenam afferret. B. *Rem intelligo:*
Præter alia hoc ἐπιδόσιμον est futurum: amo
Prouidam illam animam.

Crobylus in Falso supposititio:

Laches

Laches ego tibi adsumerem promoue
De qua me interrogabas: Philumena
Cuius gratia heri nolentem me coëgisti bibere
Cymbos duodecim, nostro intersit conuiuio:
Non desunt τὰ ἐπιδόσιμα.

Veteribus, quoque notæ fuerunt è sportulis [a] cœnæ, quas Pherecrates in Mari seu Obliuioso his verbis significat:

Cœnam cùm in sportula præparasset,
Ad Ophellum [b] ibat.

Hinc liquet è sporta cœnam vocari, cùm cœna parata sibi quispiam, & in sporta recondita ad alium proficiscitur cum eo cœnaturus. Syndeipnon [c] pro conuiuio Lysias dixit in oratione qua cædis accusat Micinum. Eum namque ad syndeipnon inquit accitum fuisse. Plato quoque in eo significatu sic vsurpat: Iis qui syndeipnon struxerant. Aristophanes in Gerytade:

In syndeipnis laudans Æschilum.

Itaque Syndeipnon, tragœdiam Sophoclis, neutro genere quidam censent appellandam [d]. Sunt & quædam cœnæ συναγώγιμοι [e], vt apud Alexin in Elegantiæ studioso, seu Nymphis:

Accumbe, & illas aduoca:
Cœnam synagogimon celebramus: verùm probe scio
Iampridem moribus ac ingenio esse te Cymini sectorem [f].

Ephippus in Geryone:

Cœnam synagogimon sorte distribuunt.

συνάγειν quoque verbum in vsu olim fuit, pro eo quod est vicissim compotare ac mutitare, & pro conuiuio, συναγώγιον. Menander in Venali:

Et nunc horum causa priuatim συνάγουσιν.

Idem postea deinceps:

Expleuit συναγώγιον.

Fortassis verò conuiuium illud est, quod è symbolis vocant. At quæ σύμβολα fuerint, ostendit Alexis in Mandragorizomena [h], his verbis:

A. *Veniam igitur, symbolásque afferam simul.*
B. *Quas symbolas? Chalcidenses tænias,*
Et Alabastros [i], symbolas vocant, ô vetula.

Argiui, vt in suis commentariis Hegesander ait, Symbolam nuncuparunt pecuniam, quæ à potantibus conferretur in sumptum conuiuij: & portionem cuique tributam, αἶσαν. Quoniam verò ad finem perductus est hic liber, ô amice Timocrates, nostram hîc orationem desinere haud intempestiuum est, ne, quod Empedocles inquit, pisces nos aliquando fuisse quispiam existimet. Scribit enim naturalium ille rerum interpres,

Iam ego puer, puelláque fui,
Frutex, auis, & è mari coctus piscis,

A [Λάχης ἐγὼ δὴ πρὸς σὲ πρόαγε. ποῖ;
Ὅπου μ' ἐρωτᾷς; ὡς Φιλουμένην, παρ' ᾗ
Ταπιδόσιμ' ἡμῖν ἐστιν ἧς ἐχθὲς πιεῖν
Κυάθους ἑκατὸν ἐβιάσω σὺ δώδεκα.] Οἶδασι
δὴ οἱ ἀρχαῖοι καὶ τὰ νῦν καλούμενα ἀπὸ σπυρίδος
δεῖπνα. ἐμφανίζει δὴ Φερεκράτης περὶ τούτων ἐν
‖Επιλήσμονι ἢ Θαλάσσῃ οὕτως.
Συσκευασάμενος δεῖπνον ἐν τῇ ‖σπυρίδι,
Εβάδιζεν ὡς πρὸς Ὠφέλην. τοῦτο δὲ σαφῶς
B δηλοῖ τὸ ἀπὸ σπυρίδος δεῖπνον, ὅταν τις αὐτὸς
αὑτῷ σκευάσας δεῖπνον, καὶ συνθεὶς εἰς σπυρίδα
παρά τινα δειπνήσων ἴῃ. ‖Σύνδειπνον ἔρηκεν ἐπὶ
συμποσίου Λυσίας ‖ ἐν τῷ κατὰ [Μικίνου φόνῳ.]
φησὶ γὰρ ἐκεῖνον ἐπὶ τὸ σύνδειπνον κεκλημένον. καὶ
Πλάτων δέ φησι τοῖς τὸ σύνδειπνον ποιησαμένοις,
καὶ Αριστοφάνης Γυρητάδῃ, ἐν τοῖς συνδείπνοις ἐ-
παινῶν Αἰσχύλον διόπερ τινὲς καὶ τὸ Σοφοκλέους
δρᾶμα κατὰ τὸ οὐδέτερον ἐπιγράφειν ἀξιοῦσι Σύν-
δειπνον, καλοῦσι δέ τινα καὶ συναγώγιμα δεῖπνα, ὡς
C Αλεξις ἐν Φιλοκάλῳ, ἢ Νύμφαις,
Κατάκεισο κἀκείνας κάλει
Συναγώγιμον ποιῶμεν. ἀλλ' εὖ οἶδ' ὅτι
Κυμινοπρίστης ὁ τρόπος ἐστί σου πάλαι.
καὶ Εφιππος ἐν Γηρυόνῃ, ‖ καὶ συναγώγιμον συμ-
πόσιον [ἐπικληροῦσιν.] ἔλεγον δὴ συνάγειν, καὶ τὸ
μεθ' ἀλλήλων πίνειν, καὶ συναγώγιον τὸ συμπόσιον.
Μένανδρος ἐν Πιμπραμένῃ,
Καὶ νῦν ὑπὲρ τούτων συνάγουσι κατὰ μόνας.
D εἶθ' ἑξῆς ἔφη,
Επλήρωσέν τε τὸ συναγώγιον. Μήποτε δὴ τοῦτ'
ἐστιν τὸ ἀπὸ συμβολῶν καλούμενον; ‖ τίνες δ' εἰσὶν αἱ
συμβολαὶ, αὐτὸς Αλεξις ἐν Μανδραγοριζομένῃ
σημαίνει διὰ τούτων,
Ηξω φέρουσα ‖ συμβολὰς τοίνυν ἅμα.
Πῶς συμβολάς; τὰς ταινίας οἱ Χαλκιδεῖς,
Καὶ τοὺς ἀλαβάστους συμβολὰς καλοῦσι γραῦ.
‖Αργεῖοι δ' ὡς ἐν τοῖς ὑπομνήμασί φησιν Ηγή-
σανδρος, [γράφει δ' οὕτως,] τὴν συμβολὴν τὴν
E εἰς τὰ συμπόσια ὑπὸ τῶν πινόντων εἰσφερομένην
Αργεῖοι χῶν καλοῦσι· τὴν δὲ μερίδα, αἶσαν. οὐκ
ἀνάρμοστον δὴ καὶ τούτου τοῦ συγγράμματος τέλος
εἰληφότος ἑταῖρε Τιμόκρατες, αὐτοῦ καταπαῦ-
σαι τὸν λόγον, μὴ καὶ ἡμᾶς τις οἰηθῇ κατὰ τὸν Εμ-
πεδοκλέα ἰχθῦς ποτε γεγονέναι. φησὶ γὰρ ὁ φυ-
σικὸς,
‖Ηδη γάρ ποτ' ἐγὼ γενόμην κούρη τη κόρος τε,
Θάμνος τ' οἰωνός τε, καὶ ἐξ ἁλὸς ‖ ἔμπνοος ἰ-
χθύς.

γρ. Λάχης, ἐγὼ δὴ πρός σε. πρόαγε. ποῖ;
Ὅπου μ' ἐρωτᾷς; ὡς Φιλουμένην παρ' ᾗ
Τἀπιδόσιμ' ἡμῖν ἐστιν. ᾗ γ' ἐχθὲς πιεῖν
Κυάθους ἕκαστον ἑβ.

γρ. Μικίνου λόγῳ, vel Μικίνου φόνου λόγῳ.

γρ. ἐπιπληροῦσι.

γρ. χῶν ἐκάλουν. γράφει δ' οὕτ.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΤΩΝ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

ATHENÆI DEIPNOSOPHISTARVM LIBER NONVS.

ΟΡΠΟΥ δ' ἐξαῦθις μνησώμεθα· χερσὶ δ' ἐφ' ὕδωρ

Χλιαίνων. μῦθοι δὲ ⟨ἐ⟩ κἠ ἠῶθεν ὡς ἔσονται, ἐμοί τε κἠ σοί,

ὦ Τιμόκρατες. ὠθιενεχθέντων γὰρ ‖ κωλεῶν, καὶ τὴν ⟨Θ⟩ εἰπόντ⟨Θ⟩ εἰ ‖ ⟨τ⟩ακεραί εἰσιν; ⟨Φ⟩φῶ τίνι κεῖται ⟨ἐ⟩ τὸ ⟨τ⟩ακερόν; ὁ ΟΥλπιανὸς ἔφη, καὶ σίναπι δὲ τὶς εἶρηκε τὸ νάπυ; ‖ ὁρῶ γὰρ ἐν ⟨π⟩αροψίσι ⟨ω⟩θιφερόμενον μ⟨ῆ⟩ τ⟨ῶ⟩ κωλεῶν. οἶδα γὰρ κἠ οὕτως λεγόμενον κωλεὸν ⟨δ⟩ρσενικῶς ⟨ἐ⟩ οὐχ ὡς οἱ ‖ ἠμεδαποὶ Ἀθηναῖοι μόναν θηλυκῶς. ‖ Επίχαρμ⟨Θ⟩ γοῦν ⟨ἐ⟩ν Μεγαρίδι φησὶν, [‖ὄρεα]τυρίδιον, κωλεοὶ, σφονδύλοι, τῶν ⟨ἢ⟩ βρωμάτων οὐδὲ ἕν. κἠ ἐν Κύκλωπι, χορδαί τε ἁδύναι μὰ Δία χ' ὦ κωλεός. μάθετε ⟨ἢ⟩ καὶ τ⟨ῦ⟩τ⟨ο⟩ ⟨π⟩αρ' ἐμοῦ ὦ σοφώ⟨τ⟩ατοι. ὅπ νῦν ὁ Επίχαρμος κἠ χορδὴν ὠνόμασεν ἀεὶ ⟨π⟩ᾶ⟨σ⟩ε ὁρύαν καλῶν. ‖ ⟨ἐ⟩ ἄλλας ⟨ἢ⟩ ἡδυσμάτων ὁρῶ ⟨ἐ⟩ν ἄλλαις ⟨π⟩αροψίσιν. ‖ Ανηθῶν ⟨ἢ⟩ ἀλῶν ⟨π⟩λήρεις οἱ κυνικοὶ ⟨π⟩αρ' οἷς καλῶ⟨τ⟩ Ανπφάνη, λέγει δ' ἐν Κωρύκῳ τὶς ἄλλ⟨Θ⟩ κύων,

[Τῶν ⟨θ⟩αλαττίων δ' ἀεὶ

Οψον ἔνεχ' ὁ μὲν ⟨δ⟩ιὰ τέλους δὲ τοῦ⟨τ⟩ο ἄλας, ἐπὶ ⟨ἢ⟩

Τούτοις πίνομεν οἰνάριον, ⟨εἰδ⟩ὲ κἠ Δία.

Πόσειδον, οἷον τοῖς παροῦσι συμφέρει

Απαξάπασιν ὀξυβάφῳ ⟨π⟩οτηρίῳ.]

Ορῶ δὲ καὶ μετ' ὄξους ἀναμεμιγμένον γάρον. Οἶδα ⟨ἢ⟩ ὅπ νῦν τινες τῶν Ποντικῶν ἰδίᾳ καθ' αὑτὸ καταskευάζονται ὀξύγαρον. ⟨π⟩οῦ⟨τ⟩ο ἀπαντήσας ὁ Ζωίλ⟨Θ⟩ ἔφη· Αριστοφάνης ὦ οὗτ⟨Θ⟩ ἐν Λημνίαις τὸ ‖ ⟨τ⟩ακερὸν ἔθ⟨ε⟩ξεν ἀπὸ ⟨τ⟩ῦ ⟨τ⟩υροῦ, λέγων οὕτως.

Λῆμνος κυάμους ⟨τ⟩ρέφουσα ⟨τ⟩ακεροὺς κἠ καλούς. καὶ ⟨φ⟩ερεκράτης Κραπατάλοις.

⟨Τ⟩ακεροὺς ⟨π⟩οιῆσαι σοῦ ⟨ἐ⟩ρεβινθους αὐτόθι.

Σίνηπ δ' ὠνόμασε Νίκανδρος ὁ Κολοφώνι⟨Θ⟩ ἐν ⟨μ⟩ Θηριακοῖς οὕτως, Η μὲν κἠ σικύην χαλκήρεα ἠὲ σίνηπι. ἐν ⟨δ⟩ὲ τοῖς Γεωργικοῖς,

Σπέρματα τ' ἐνδάκνοντα σινήπιος.

καὶ πάλιν,

‖ Κάρδαμον ἄρινόν τε μελάμφυλλόν τε σίνηπι.

Κράτης δ' ἐν τοῖς Περὶ τῆς Αττικῆς λέξεως, Αριστοφάνη ⟨π⟩αρισᾶ λέγοντα,

ἠ. ὑμεδαποὶ

ἠ. ὄρνα. vel, ὄρουα

ἠ.--τῶν θαλαττίων δ' ἀεὶ Οψων ἕνεχ' ὁ μὲν διὰ τέλους ἄλας, ἐπὶ δὲ Τούτους πίνομεν οἰνάριον, εἶδ⟨Θ⟩ κἠ Δία. Πόσειδον, οἷον τοῖς παροῦσι συμφέρει Απ.

fort. Κάρδαμον ἄρριγον, vel, Κάρδαμ' ἀνάμ' ἀναρριγόντε, μ.

A

Oenae [a] *rursus mentionem faciemus, in manus aquam*

Fundanti: ad auroram usque futurũ est colloquium Tibi, ac mihi, ô Timocrates.

Nam cùm pernæ circũferrentur, & rogasset quidam, an essent πακεραὶ [b], id est, coctura liquatæ, apud quem extat vox πακερὸς, inquit Vlpianus? item, quis pro sinapi Napy dixit? nam in lancibus cum pernis id video portari. Scio quoque in hoc significatu masculino genere τὸν κωλεὸν dici. Epicharmus in Megaride:

Oryæ, cascolus, κωλεοὶ, verticilli: edule verò nihil.

Idem in Cyclope:

Chordæ per Iouem lautæ, ac κωλεός.

Hoc autem ex me discite, ô sapientissimi viri, Epicharmum χορδὴν hoc loco dixisse, quod alibi perpetuò vocat ὁρύαν [c]. Aspicio quoque & salem condimentarium in aliis patinis. Inconditi quidem salis pleni sunt Cynici, apud quos, vt Antiphanes in Coryco ait, canis quispiam hæc loquitur:

A. *Marinis semper alijs*
Obsonijs, & assiduè salem hic inspergit,
Deinde nos villum bibimus, vernaculum, & per Iouem insuaue.
B. *Proh Neptune.* A. *Idque bibendum omnibus qui adsunt præbet,*
Semel tantùm, & poculo non maiore, quàm est cochlear.

Conspicio & mixtum cum aceto garum. Ponticorum certè quosdam priuatim ac seorsum Oxygarum parare non me fugit. Excepit Vlpiani hunc sermonem Zoïlus, & ait: Aristophanes, heus, tu, in Lemniis, τακερὸν dixit pro molli, tenero, ac delicato, his verbis,

Lemnos quæ τακερὰς fabas alit, & amplas.

Pherecrates in Crapatalis:

Τακερὰ ibidem cicera facere.

Dictione Sinapi vsus est Nicander Colophonius in Theriacis, ad hunc modum:

Et vel cucurbitulam æneam, vel sinapi.

Idem in Georgicis:

Mordáxque semen sinapi.

& alibi:

Nasturtium vernum, foliis nigrísque sinapi.

Crates libris de Atticis vocabulis Aristophanis citat hunc locum:

Sina

Sinapi respexit, & frontem contraxit.
vt est apud Seleucum libris de Græcæ linguæ proprietate. Est autem versus is ex Equitibus ad hunc modum legendus:
Respexit Napy[a]:
nullus enim Atticorum Sinapi dixit. Vtrique verò sua est ratio, ac interpretatio. Νάπυ etenim quasi νάφυ dicitur, quia φύσεως ἐστέρηται, velut Aphya, id est, quia ob paruitatem natura[b] priuatum sit. Sinapi verò, ὅτι σίνεται τὰς ὤπας τῇ ὀσμῇ, quia olfactu lædit oculos, vt & κρόμμυον. id est cæpa, ὅτι κόρας μύομεν, quia nos oculos claudamus, dum admouetur. Xenarchus comicus in Scythis,
Malum quidem hoc, malum amplius non est: filiola namque mea
Peregrinæ mulieris gratia σεσινάπικεν, id est, *sinapi conspersit.*
Salis & aceti meminit lepidus Aristophanes, quo loco de Sthenelo tragico verba facit, ad hunc modum:
Sthenelí quidem orationem aceto vel candido sale intinctam ego vicunque comesse possim.
Nos igitur, ô lepide vir, tibi percontanti hæc copiosiùs explanauimus: te verò iam par est nobis ostendere apud quem pro vase πάροψις legatur. nam pro vario quodam obsonio, iam præparato, & iucundo, legi scio apud Platon. in Festis ad hunc modum:
Vnde foret maza, vnde paropsides.
Idem hac significatione protulit in Europo, longa oratione, cuius hæc velut abscissa pars est,
A. *Dormit quidem vxor iners.* B. *Rem noui.*
A. *Perunigles autem sunt parodsides*
Solæ, ad voluptatem longè præstantiores.
Illis si quis frui nouerit. B. *Vbi verò sunt hæ paropsides,*
Per deos te quæso?
Idem in Phaone:
Aliena res similis est paropsidibus:
Nam vbi pauco tempore delectanit, statim absu-
Aristophanes in Dædalo: (*mitur.*
Mulieribus[c] *omnibus eodem prorsus modo,*
Vt paropsis, adulter est paratus.
Conticescente Vlpiano, At ego, Leonides inquit, cùm adhuc obstinatè siluerim, pro meo iure possum iam aliquid disserere,
Multis (quod inquit Euenus Parius) *mos est, omnibus de rebus ex æquo contradicere.*
Non autem mos rectè contradicere.
Qui verò illo vitio laborant, hac priscorum sententia sat castigantur,
Illa quidem tibi sic esse videntur[d], *hæc verò mihi,*
Prudentes & circumspectos, si quis benè dicat, in suam citissimè sententiam flexerit:
Quoniam facillimè rès ipsas intelligunt.
De vase igitur, ô amice Myrtile, tuum enim sermonem ego tibi præripio, Antiphanes dixit in Bœotio,
Quæ acciuerat apponit in paropside.
Alexis in Hesione,
Vt vidit mensam[e] *homines intro duos*
Gestantes, variarum paropsidum,
Apparatu grauem, non amplius me conspiciens.
Operum, quæ Magneti adscribuntur, autor, in primo Baecho:
Et hæc quidem malorum paropsides[f].

A Καὶ βλέπε σίναπι, καὶ τὰ ὦτά σου ἀνέσπασε.
καθὰ φησι Σέλευκος ἐν τῷ περὶ Ἑλληνισμοῦ.
ἔστι δ' ὁ σίχος ἐξ Ἱππέων καὶ ἔχει οὕτως, καὶ βλέψε νάπυ. ‖ οὐδεὶς δ' Ἀττικῶν σίναπι ἔφη. ἔχει δὲ ἑκάτερον λόγον. ‖ νάπυ μὲν γὰρ, οἷον νάφυ, ὅτι ἐστέρηται φύσεως. ἀφυὲς γὰρ καὶ μικρὸν, ὥσπερ καὶ ἡ ἀφύη. ‖ σίναπι δ', ὅτι σίνεται σοῦ τὼπας ἐν τῇ ὀσμῇ. ὡς καὶ τὸ κρόμμυον, ἐπὶ τὰς κόρας μύομεν. Ξενάρχος δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Σκύθαις ἔφη,
B ‖ Τουτὶ τὸ κακὸν οὐκ ἐς ἔτι [κακὸν] τὸ θυγά- fort. τλαπὴ
τριον τέμου
‖ Σεσινάπηκεν Ἑλλὰς τῆς ξένης. Ἀλλ' ὦ καὶ ὄξους μέμνηται ὁ καλὸς Ἀριστοφάνης ἐν τῷ περὶ Σθενέλου τοῦ τραγικοῦ, λέγων,
Καὶ πῶς ἐγὼ Σθενέλου φάγοιμ' ἂν ῥῆμά π
Εἰς ὄξος ἐμβαπτόμενον ἢ λευκοὺς ἅλας. 183
ἡμεῖς μὲν οὖν σοι ταῦτα καλὲ ἄνθρωπε ζητοῦντι συνεισοίσομεν, σὺ δ' ἡμῖν ὁπόκεινα δίκαιος εἶ, ποῦ πού τινι ὄπτὸν τὸ ἀγλαΐου ἢ πάροψις κεῖται; ὅπου μὲν γὰρ ὄψου ποῦ σκοπούμεθα ποικίλα καὶ εἴδους τοιούτου Πλάτωνα οἶδα εἰρηκότα ἐν Ἑορταῖς οὕτως,
Ὅθεν ἔσοιτο μάζα καὶ παροψίδες.
ἐν δὲ Εὐρώπῃ πάλιν ὅπου πάροψήματος ἕνεκα πολιτῶν εἴρηκεν, ἐν οἷς ἐστι καὶ τάδε,
Γυνὴ καθεύδουσ' ἔστι δρᾶγμα μανθάνω,
Ἐγρηγορυῖαι δ' εἰσὶν αἱ πάροψίδες
Αὗται μόνον κρείττους πολὺ χρῆμ' εἰς ἡδονὴν
Ἧται λαβεῖν. οὐ γάρ πινες πάροψίδες
Εἰσ' ἀντιβολῶ σε; καὶν τοῖς δ' ἐξῆς δίεισιν,
ὥσπερ ὅπου πάροψήματος λέγων τῶν παροψίδων. ἐν δὲ φάωνι.
Τὰ δ' ἀλλότρι' ἐστ' ὅμοια ταῖς παροψίσι,
Βραχὺ μὲν τέρψαντ' ἐξαναλῶται ταχύ.
Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ,
Πάσαις γυναιξὶν ἐξ ἑνὸς γέ του τρόπου,
Ὥσπερ πάροψις μοιχὸς ἐσκευασμένος.
Σιωπῶντος οὖν τοῦ Οὐλπιανοῦ, ἀλλ' ἐγώ φησιν ὁ Λεωνίδης, εἰ πᾶν εἶμι δίκαιος, πολλὰ ἤδη σιωπήσας, πολλοῖς δ' ἀντιλέγειν (κατὰ τὸν Πάριον Εὔηνον) ἔθος πᾶσι ὁμοίως.
Ὀρθῶς δ' ἀντιλέγειν οὐκ ἔστι τοῦτ' ἐν ἔθει.
Καὶ πῶς μὲν τοῦτο ἀρκεῖ λόγος εἰς ὁ παλαιός·
Σοὶ μὲν ταῦτα δοκοῦντ' ἐστίν, ἐμοὶ δ' οὐ ταῦτα δε.
Τοὺς ξυνεδροῦντ' δ' ἄν τις πείσειε ταχέως λέγων δή,
Οἷος καὶ ῥᾴδιος εἶσι διδασκαλίας. ‖ Ἐπὶ τοῦ σκεύους οὖν εἴρηκεν ὁ Φιλότης Μυρτίλε (προῃρησάσθαι γάρ σου τὸν λόγον) Ἀντιφάνης Βοιωτίῳ,
Καλέσασά τε παροψίδιον ἐν παροψίδι.
Καὶ Ἀλεξις ἐν Ἡσιόνῃ,
Ὡς δ' εἶδ' τὴν τράπεζαν ἀνθρώπους δύο
φέρουσας εἴσω ποικίλων παροψίδων
Κόσμου βρύουσαν οὐκέτ' εἰς ἐμὲ βλέπων.
‖ Καὶ ὁ τὰ εἰς ‖ Μάγνητα ἀναφερόμενα ποιήσας ἐν Διονύσῳ πρώτῳ,
Καὶ ταῦτα μὲν μοι τῶν κακῶν παροψίδες.

Αχαιὸς δ' Αἰθωνι Σατυρικῷ,

Κεκερματίσθω δ' ἄλλα μοι παροψίδων,
Κἀτέφθα καὶ κνισηρὰ θοἰναφλογίσματα.

Σωτάδης δ' ὁ κωμικὸς θοἰναλυτρούμενον,

‖ Παροψὶς εἶναι φαίνομαι τῷ Κρωβύλῳ·
Τὸν μασᾶται, θοἰνακατεδίετο δέ με.

Ἀμφιβόλως δ' εἴρηται τὸ θοἰνᾶν τῷ Ξενοφῶντι ἐν πρώτῳ Παιδείας. φησὶ γὰρ ὁ φιλόσοφος, Προσῆγε ἔφη αὐτῷ παροψίδας καὶ παντοδαπὰ ἐμβάμματα. ἐθοἰνᾶτο δὲ τὸν Χείρωνα πεποιηκὼς τὰ εἰς φερεκράτειον ἀναφερόμενον, ὅτι ἡδύσματος ἡ παροψὶς κεῖται. καὶ οὐχ ὡς Δίδυμος ἐν τῷ περὶ παρεφθορυίας λέξεως ὅτι τὸ ἀγγείου. φησὶν γὰρ,

Μὰ τὸν Δί' ὥσπερ αἱ παροψίδες
‖ Τὴν αἰτίαν ἔχουσ' ἀπὸ τῶν ἡδυσμάτων,
[Οἷς ὁ Καλέτας ἀξιοῖ τὸ μηδενός.]

Νικοφῶν Σειρῆσιν,

Ἄλλον μαχέσθω περὶ ἕδρας παροψίδι.

Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ.

Πάσαις γυναιξὶν ἐξ ἑνὸς γέ του τρόπου,
Ὥσπερ παροψὶς μοιχὸς ἐσκευασμένος.

Πλάτων Ἑορταῖς,

Ὁπόθεν ἔσοιτο μάζα καὶ παροψίδες.

περὶ βολβῶν δ' ἀρτύσεως καὶ σκευασίας τὸν λόγον ποιεῖται. οἱ δ' Ἀττικοὶ, ὦ Συρακοσιακὲ Ὀλυμπιονὲ, καὶ ἔμβαμμα λέγουσιν, ὡς ‖ Θεόπομπος ἐν Εἰρήνῃ.

Ὁ μὲν γὰρ ἄρτος ἡδύ, τὸ δ' ὀψαρύζειν πρόσον
Ἔμβαμμα τοῖς ἄρτοις πονηρὸν γίνεται.

Καὶ κωλίᾳ ἃ λέγουσι, καὶ κωλίᾳ Εὐπολις Αὐτολύκῳ,

‖ Σκέλη γὰρ καὶ κωλίᾳς δύθ' ‖ τοὐρόθου.

ξβ. νεκρῶν Εὐριπίδης Σκείρωνι, οὐδὲ κωλίᾳς [νεκρῶν.] ἀπὸ τοῦ κωλέα σεσηρημένον ἐστὶν, ὡς συκέα συκῆ, λεοντέα λεοντῆ, κωλέα κωλῆ. Ἀριστοφάνης Πλούτῳ ‖ δευτέρῳ.

‖ Οἴ μοι τῆς κωλῆς, ἣν ἐγὼ κατήσθιον.

καὶ ἐν Δαιταλεῦσιν,

Καὶ δελφακίων ἀπαλῶν κωλαὶ καὶ χναμμάτια περόεντα. Ἐν δὲ Πελαργοῖς, κεφαλὰς τ' ὀρνῶν, κωλὰς ἐρίφων. Πλάτων Γρυπίν, ἰχθῦς, κωλὰς, φύσκας. Ἀμειψίας Κόννῳ,

δίδοται μάλιθ' ἱερωσυλία
Κωλῆ, τὸ πλεῖστον, ἡμίκρανα δ' ἀριστερά.

Ξενοφῶν Κυνηγετικῷ, κωλῆν ὀρχώδη, λαγόνας ὑγράς. καὶ Ξενοφάνης δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν τοῖς Ἐλεγείοις φησὶν,

Πέμψας γὰρ κωλῆν ἐρίφου σκέλος, ἥρμοττον
Ταύρου λαρινοῦ τίμιον ἀνδρὶ λαχεῖν.
Τοῦ κλέος Ἑλλάδα πᾶσαν ἀφίξεται, ὅστ' ἀπολήξει
Ἐς τ' αὖ ἀοιδάων ἢ γλώσσας Ἑλλαδικῶν.

Ἐξῆς δ' τούτων πολλῶν καὶ παντοδαπῶν ὀπτοφερομένων, ἡμεῖς ὑπομνησθησόμεθα τὰ μνήμης ἄξια. καὶ γὰρ ὀρνίθων πλῆθος ἀεὶ καὶ χηνῶν. ‖ ἔτι δὲ τῶν νεοττῶν ὀρνίθων, οὓς [ἵππους] πτῆνες καλοῦσι,

A Achæus in AEthone Satyrico,

Concisa mihi sunto aliarum paropsidum
Elixa, nidoremque exhalantia, igne raptim cocta obsonia.

Sotades Comicus in fabula, cui titulus est παραλυτρούμενος, quasi dicas, Iniquiùs redemptum,

Paropsis esse videor ego Crobilo:
Illam enim mandit, me verò similiter exosa.

Ambiguus est vocis huius intellectus apud Xenophontem libro primo Institutionis Cyri: ait enim philosophus: Ei quidem paropsidas adducebat, omnifariáque condimenta, & fercula. Apud autorem Cheironis, qui Pherecrati attribuitur, pro scitamento paropsis vsurpatur, & non, vt abitratur Didymus libro De abortiua [a] dictione, pro vase: ait enim,

B *Per Iouem, vt paropsides,*
Ob condimenta [b] ij damnantur ac vituperantur,
Quos Caletas nihili prorsus facit.

Nicophonin Serenibus:

Alius pugnato de sede paropsidis.

Aristophanes in Dædalo:

C *Omnibus [c] mulieribus eodem prorsus more*
Vt paropsis adulter paratus est.

Plato in Feriis:

Vnde nobis aderunt maza [d], & paropsides?

Loquitur autem de bulbis apparandis & condiendis. Attici verò, Vlpiane Syrattice [e], pro condimento vocem ἔμβαμμα vsurpant, quasi intinctum, vt Theopompus in Pace:

Panis quidem suauis est, intinctum posthac
Velut fucum [f] pani adhibere, prauum est.

D Dixerunt & iidem pro petasone tum κωλῆνα, tum κωλῆ. EVpolis in AVtolyco:

Crura, & petasones [g] statim diluculo.

EVripides in Scirone:

Nec mortuorum pernæ [h].

Facta porrò hæc dictio per contractionem est, à voce κωλία, & vt à συκία, συκῆ λεοντέα λεοντῆ, sic à κωλία, κωλῆ.

Aristophanes in secundo Pluto:

Hei [i] mihi, qualis fuit perna, quam comedi.

Idem in Conuiuatoribus.

E *Porcellorum tenellorum petasones, & alatæ [k] cuni pedia.*

Idem in Ciconiis:

Agnorúmque capita, & hædorum pernam.

Plato in Gryphibus [l]:

Pisces carnem strebulam, omasa [m].

Ameipsias in Barba:

In sacrorum epulis perna maximè datur:
Latus: & dimidiati sinistra pars capitis.

Xenophon in Venatorio:

Carnosa quæ sunt circa coxendicem [n]: ilia humida.

F Xenophanes Colophonius in Elegis ait:

Missa namque pernæ hœdi, vicissim pro munere
Reddi tibi voluisti pingue tauri saginati crus magni pretij.
Laus quidem tua in Græciam perueniet totam, nec desinet vnquam,
Tantisper dum existet Græcorum poëtarum genus.

Posthæc illatis multis & omnifariam cibis, qui memoratu digni fuerunt, nos indicabimus. Fuit enim & anserum & gallinarum ingens copia, tum etiam pullorum gallinaceorum, quos quidam πίππους [o], vocant, & præterea

ξγ. πίπους

suillæ

ſuillæ, & phaſianorum celebritatem exquiſitarúmque auium. Verùm vbi antea de oleribus apud te diſſeruero, de aliis poſthac verba faciã. RAPA, in libro de vrbibus Peloponneſi à Lacedæmoniis vocari γαστέρας, id eſt ventres, Apollas ſcribit: Nicander Colophonius in Gloſſis, apud Bœotos γαστέρας braſſicas [a] nominari, rapa verò Zeceltidas: Amerias autem & Timachidas appellari cucurbitas Zeceltidas aiunt. Speuſippus libro ſecundo Similium, Radicula inquit, Rapum, Rhaphys, Anarrhi non [b] ſimilia ſunt. Glaucus libro De obſoniorum conditura, ſine aſpiratione cum p, ſcribit Rapyn. His autem nihil aliud ſimile eſt quàm quod nunc Napum, βουνιάδη, nuncupamus. Theophraſtus mentionem facit Buniadis, ſed rapum quoddam maſculum eſſe tradit [c], quod fortaſſis eſt Bunias. Nicander in Georgicis Buniadis meminit:

Rapa ſere in terræ areis cylindro æquatis,
Vt patenti loco humiles vireant ſimul
Buniades [d]: ſimúlque Rhaphani [e] cum Rapis
In terra latentibus. Eſt autem duplex Raphani progenies,
Nunc enim rotunda figura, nunc longus conſpicitur in hortorum [f] puluinis.

Raporum è Cephiſſo [g] meminit Crates in Rhetoribus his verbis: Rapis è Cephiſſo valde ſimilia. Theophraſtus Raporum duo genera eſſe prodidit, marem ac fœminam, ex eodémque ſemine ambo naſci. Poſidonius hiſtoricus libro vigeſimoſeptimo hiſtoriarum, tradit circa Dalmatiam rapa ſylueſtria extra hortos gigni, atque paſtinacas. Diphilus Siphnius medicus, Rapum, inquit, extenuat, acre eſt, ægrè coquitur, flatúſque gignit. Melior eo Napus eſt, dulcior enim, concoctu facilior, ventriculo gratior, alimẽtíque multum præbet. Aſſum rapum, quod idem ait, faciliùs coquitur, & valentiùs extenuat. Huius meminit EVbulus in Ancylone hoc pacto: Aſſandum hoc rapum affero: itẽ Alexis in Fanatico [h]:

Alloquor Ptolemæum dum fruſta raporum aſſo.

Rapum ſale conditum magis extenuat, quàm elixũ, ac præcipuè ſi addatur ſinapi, vt ait Diphiphilus, EVdemus Athenienſis libro de oleribus inquit eſſe tria genera BRASSICÆ, nimirum quod Halmyrida [i] vocant, vocant, quod læuibus eſt [k] foliis, & Selinuſium [l]: Halmyriden guſtus voluptate cenſeri primam omnium. Naſcitur Cumis, Rhodi, in Eretria, Cnido, Epheſo. Quæ læuibus eſt foliis oritur, inquit vbique locorum. Selinuſiam appellarunt ob criſpa folia: Apio namque ſimilis eſt, & præter alia, foliorum denſitate. Theophraſtus verò ad hunc modum [m] ſcribit: Rhaphanus, Braſſicam dico, altera criſpis eſt foliis [n], altera ſylueſtris. Diphilus Siphnius inquit, ſpecioſiſſimã & dulcem Braſſicam oriri Cumis, amaram in Alexandria. Quod autem ſemen in Alexandriã è Rhodo fertur, in annum efficere braſſicam dulcem, ſed quæ poſt id tempus pro natura loci amareſcat. Nicander in Georgicis:

A καὶ χοίρων καὶ τῶν περὶ πουδάστων φασιανικῶν ὀρνίθων. περὶ λαχάνων οὖν πρότερον ἐκθέμενός σοι, καὶ περὶ τῶν ἄλλων μετὰ ταῦτα διηγήσομαι. ‖ ΓΟΓΓΥΛΙΔΕΣ. Ταύτας [Απόλλας] ἐν τῷ Περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων ὑπὸ Λακεδαιμονίων γαστέρας φησὶ καλεῖσθαι. Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν ταῖς Γλῶσσαις, παρὰ Βοιωτοῖς γαστέρας ὀνομάζεσθαι τὰς κράμβας. ‖ τὰς δὲ γογγυλίδας, [ζεκελτίδας.] Αμερίας δὲ καὶ Τιμαχίδας τὰς κολοκύντας ζακελ- γρ. Απολλᾶς γρ. ζακελτίδας

B τίδας καλεῖσθαι. Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ Ομοίων, ‖ Ραφανὶς φησὶ, γογγυλὶς, ῥάφυς, ἀνάῤῥινον, ὅμοια. τὴν δὲ ῥάφυν Γλαῦκος ἐν τῷ Οψαρτυτικῷ διὰ τοῦ π ψιλῶς καλεῖ ῥάπυν. τούτοις δ' οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ὅμοιον, εἰ μὴ ἡνῦν προσαγορευομένη βουνιάς. Θεόφραστος μὲν βουνιάδα οὐκ ὀνομάζει, ἄῤῥενα δὲ καλεῖ τινα γογγυλίδα, καὶ ἴσως αὕτη ἐστὶν ἡ βουνιάς. Νίκανδρος δ' ἐν τοῖς Γεωργικοῖς τῆς βουνιάδος μνημονεύει,

C ‖ Γογγυλίδας σπείροις δὲ [κυλίνδρῳ γῆς ἐφ' ἁλῶος] γρ. κυλινδρῶ- τῆς ἐφ' ἅλωος

‖ Οφρ' ἂν ἴσαι πλατάνοισι χαμηλότεραι θαλέθωσι

Βουνιὰς, ἀλλ' εἴσω [ῥαφάνοις εἴσω λαθαρωκοὶ] γρ. ῥάφανοι, κ' εἴσω θαλέθωσι

Γογγυλίδες ‖ δισσὴ γάρ τ' ἐκ ῥαφάνοιο γενέθλη

†Μακρή τε στιφρή τε φαείνεται ἐν πρασιῇσι. Γογγ.

Κηφισιακῶν δὲ γογγυλίδων μνημονεύει Κράτης ἐν ῥήτορσιν οὕτως, κηφισιακαῖσι γογγυλίσιν ὅμοια πάνυ. Θεόφραστος δὲ γογγυλίδων φησὶ εἶναι

D γένη δύο, ἄῤῥενα καὶ θήλειαν. γίνεσθαι δ' ἄμφω ἐκ τοῦ αὐτοῦ σπέρματος. Ποσειδώνιος δ' ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς ἐν τῇ εἰκοστῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ τὴν Δαλματίαν φησὶ γίγνεσθαι γογγυλίδας ἀκηπεύτους καὶ ἀγρίους σταφυλίνους. Δίφιλος δ' ὁ 184

Σίφνιος ἰατρὸς, ἡ γογγυλὶς, φησι, λεπτυντική ἐστι, καὶ δριμεῖα, καὶ δύσπεπτος, ἔτι δὲ πνευματική. κρείττων δὲ ἡ βουνιὰς καθέστηκε. γλυκυτέρα γάρ ἐστι καὶ πεπτικωτέρα, πρὸς τῷ εὐστόμαχος εἶναι καὶ τρόφιμος. ἡ δὲ ὀπτομένη φησὶ γογγυλὶς μᾶλλον

E πέπτεται, περιττότερον δὲ λεπτύνει. ταύτης μνημονεύει ΕΥΒΟΥΛΟΣ ἐν Αγκύλωνι οὕτως,

Οπτήσιμον γογγυλίδα ταυτηνὶ φέρω.

Καὶ Αλεξις ἐν Θεοφορήτῳ,

Λαλῶ Πτολεμαίῳ γογγυλίδος ὀπτῶν τόμους.

Η δὲ ταριχευομένη γογγυλὶς λεπτυντικωτέρα ἐστὶ τῆς ἑφθῆς, ‖ καὶ μάλιστα ἡ διὰ νάπυος γινομένη, ὥς φησιν ὁ Δίφιλος. ΚΡΑΜΒΗ. ΕΥδημος ὁ Αθηναῖος ἐν τῷ Περὶ λαχάνων κράμβης

F φησὶν εἶναι γένη τρία, τῆς τε καλουμένης ἁλμυρίδος, καὶ λειοφύλλου, καὶ Σελινουσίης. τῇ δ' ἡδονῇ πρώτην κεκρίσθαι τὴν ἁλμυρίδα. φύεται δ' ἐν Ερετρίᾳ, καὶ Κύμῃ, καὶ Ρόδῳ, ἔτι δὲ Κνίδῳ, καὶ Εφέσῳ· ἡ δὲ λειόφυλλος ἀνὰ πᾶσάν φησι χώραν γίγνεται. ἡ δὲ Σελινουσία τὴν ὀνομασίαν ἔχει διὰ τὴν οὐλότητα. ἐμφερὴς γάρ ἐστι σελίνῳ, καὶ κατὰ τὴν ἄλλην πύκνωσιν. Θεόφραστος δὲ οὕτως γράφει ‖ τῆς δὲ ῥαφάνου [(λέγω] δὲ τὴν κράμβην) ἡ μὲν ἐστιν ‖ οὐλόφυλλος [ἡ δὲ ἀγρία] Δίφιλος δὲ ὁ Σίφνιός φησι, κράμβη δὲ καλλίστη γίνεται καὶ γλυκεῖα ἐν Κύμῃ· ἐν δὲ Αλεξανδρείᾳ πικρά. Τὸ δ' ἐκ Ρόδου φερόμενον σπέρμα εἰς Αλεξάνδρειαν ἐπὶ ἐνιαυτὸν γλυκεῖαν ποιεῖ τὴν κράμβην, ‖ μεθ' ὃν χρόνον πάλιν ‖ ἐπιχωριάζει. Νίκανδρος δ' ἐν Γεωργικοῖς, γρ. λέγει γρ. η δὲ λειόφυλλος, η δὲ ἀγρ.

Λείη

Λείη μὲν κράμβη ὁτὲ δ' ἀγριὰς ἐμπίπτουσα,
Σπειρομένη πολύφυλλος ἐυηθέσαι πᾶσιν
‖ Ἡ οὖλη, ἢ τύρβων ὁ Θαμνίτης πεδίοισιν,
Ἡ ἐρεθοινιόωσα καὶ αὐχμυρῆσιν ὁμοία
‖ Βατραχέη τε Κύμη τε καὶ ἠεροφοῖτιν ὁμοίη
Πέλμασιν οἷσι πέδιλα θαλιμόβολα κατύουσιν.
Ἦν μάντιν λαχάνοισι παλαιογόνοι ἐνέπουσιν.
‖ Μήποθ' ὁ Νίκανδρος μάντιν κέκληκε τὴν κράμβην ἱερὴν οὖσαν. ἐπεὶ καὶ παρ' Ἱππώνακτι ἐν τοῖς ἰάμβοις ἐστί τι λεγόμενον τοιοῦτον.

Ὁ δ' ἐξολισθὼν ἱκέτευε τὴν κράμβην,
Τὴν ἐπάφυλλον, [ἢ θύεσκε Πανδώρῃ
Γαργηλίοισιν ἔγχυλον πρὸ φαρμάκου.] Καὶ Ἀναξίλεως δέ φησι, σὲ πολλῶν ἀνθρώπων ἐγὼ φιλέω μᾶλλον, ναὶ μὰ τὴν κράμβην. καὶ Τηλεκλείδης ‖ Πρυτάνεσι, ναὶ μὰ τὰς κράμβας ἔφη. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Γᾷ καὶ θαλάσσᾳ, ναὶ μὰ τὰν κράμβαν. Εὔπολις Βαπταῖς, ναὶ μὰ τὴν κράμβην. ἐδόκει δὲ Ἰωνικὸς εἶναι ὁ ὅρκος. καὶ οὐ πάνυ δόξον εἰ καλὰ τῆς κράμβης πινὲς ὤμνυον, ὁπότε καὶ Ζήνων ὁ Κιτιεὺς ὁ τῆς στοᾶς κτίστωρ, μιμούμενος τὸν καλὰ τῆς κυνὸς ὅρκον Σωκράτους, καὶ αὐτὸς ὤμνυε τὴν κάπταριν, ὡς ‖ Ἐμπεδος φησὶν ἐν Ἀπομνημονεύμασιν. Ἀθηναίοις δὲ καὶ ταῖς τεκούσαις κράμβη παρεσκεύαζετο, ὡς ἀντιφάρμακον εἰς τροφήν. Ἐφιππος γοῦν ἐν ‖ Γηρυόνῃ φησὶν,

Ἔπειτα πῶς;
Ὅτ' στέφανος οὐδ' εἷς ἐστι πεπόθεν τῶν θυρῶν,
Ὅτ' κνίσα κρούει ῥινὸς ὑπερόχας ἄκρας
Ἀμφιδρομίων ὄντων, ἐν οἷς νομίζεται
Ὀπτᾶν τε τυρὸν Χερρονησίτου τόμους,
Ἕψειν τ' ἐλαίῳ ῥάφανον [ἠγκαλισμένον,]
Πτίσσειν τὲ παχέων ἄρνειον σηπύνια,
Τίλλειν τε φάττας καὶ κίχλας ὁμοῦ πτίνοις
[Κοινῇ τε χηναύειν] τὰ θύσιν σηπίδια,
Πιλεῖν τε πολλὰς πλεκτάνας ὑπτιρόφως,
Πίνειν τὲ πολλὰς κύλικας διζωρεστέρας.

Ἀνιφάνης δ' ἐν Παρασίτῳ, ὡς διὰ τελοῦς βρώματος τῆς κράμβης μέμνηται ἐν τούτοις·

—οἷα δ' ἔστιν οἶσθα σὺ (γμαλα]
Γιώαι, σκόροδα, τυρὸς, πλακοῦντες, [‖ πέλ-
‖ Ελεύθερόν τ' ἄρτυμα, οὐ δ' ἡδύσμασιν
Ἀρνεῖα, καταπεπλησμένου ἢ θρυμματὶς
Τεταραγμένη, ἐκ λοπάδες ἀνθρώπων φθοραί.
Καὶ μὴν ῥαφάνους γ' ἔψουσι λιπαρὰς ὦ θεοὶ
Ἐτνος θ' ἅμ' αὐτοῖς πίνον. Διφίλος δ' ἐν Ἀπλήστῳ,

[Ἥκει φέρομεν] αὐτὸ μετὰ πάντα τἀγαθὰ
Ῥάφανος, λιπαρὰ πλαγχνίδια, πολλὰ σφηκίδια
Ἁπαλὰ ταῦτ', οὐδὲν μὰ Δία τοῖς ἐμοῖς,
Καὶ τοῖς ὅμοια πέμματ' οὐδὲ ταῖς
Θλασταῖς ἐλάαις. Ἀλκαῖος Παλαίστρᾳ, ἤδη δ' ἦψε χύτραν ῥαφάνων. ‖ Πολύζηλος δ' ἐν ‖ Μισῶν γυναῖς, κράμβας αὐτὰς ὀνομάζων φησὶ, ὑψιπέταλοί τε κράμβαι συχναί. Σευτλα. τούτων φησὶν ὁ Θεόφραστος λιχνότερον εἶναι τὸ λευκὸν

γρ. ἔθυεσκε Πανδώρη Θαργηλίοισιν ἔγχυτον πρὸ φ.

A *Lævis quidem brassica, interdum verò sylvestris obuia,*
Cum seritur, foliosa [a], *in areis hortorum pubescit:*
Crispa verò, fruticosa, Tyrio colore foliis nitentibus,
Aut Phœniceis, & Halmyridi similis,
Cymis decolor [b], *& aspera, similis est*
Soleis, quas assuunt muliatoriis calceis.
Brassicam inter olera [c] *vatem prisci vocarunt.*

Non autem solus Menander brassicam appellauit sacram: Est enim apud Hipponactem in Iambis dictum huiusmodi:

B *Elapsus ille supplex brassicam adorabat*
Septifoliam, aut eam succosam Pandoræ [d]
Sacrificabat Thargelijs [e], *anteaquam pharmacum biberet.*

Ex multis hominibus, per brassicam, te maximè diligo, inquit Ananius. Teleclides in Prætoribus [f], per brassicas hoc iuro, dixit: Epicharmus, in Terra & mari, itidem, per brassicam hoc asseuero. EVpolis in Baptis [g], Per brassicam ita est. Insiurandum verò Ionicum hoc videbantur: nec absurdum fuit per brassicam deieraſſe quosdam, cùm Xeno [h] Cittiensis, qui Stoïcam sectam condidit, imitatus iureiurandum Socratis per Canem conceptum, per Capparim iurauerit, vt Empodus autor est in suis commentarijs. Apud Athenienses puerperis brassica parabatur, velut idoneum medicamentum quoddam, & apta nutriendo corpori. Ephippus itaque in Geryone scribit,

C *Deinde cur, quæso,*
Nulla pro foribus corona est,
Nec vllus ferit victimarum nidor extremam prominentem narem,
Cùm Amphidromia [i] *celebrentur, quibus mos est*
Assare frusta casei Chersonitæ [k],
Oleóque brassicam in fasciculos collectam [l] *incoquere,*
Ac cum carduelibus columbas simul & turdos vellere [m],
Sepiolisque ac loliginibus in commune vesci,
Flagella multa polyporum diligenter congerere [n],
D *Calices item multos bibere meracissimos.*

Antiphanes in Parasito brassicam memorat tanquam vilem cibum, his verbis:

Allia nostri vxor qualia sint:
Caseus, placentæ, & cibus liberali homine dignus
Salsamentum: condimentis & cum suis
Agnina prorsus abundans: intritum
Confusum: & patinæ [o] *mortalium pernicies:*
Brassicam tamen vnctam coquunt, ô dij,
Puliémque è pisis, mirificum cibum.

Diphilus in Insatiabili:

E A. *Adueniat: quæcunque bona sunt afferamus statim:*
Brassicam vnctam, viscera [p] *multa, carnis flustula*
Tenerrima. B. *Nullum meis cibarijs per Iouem edulium*
Simile est, oliuíque tusis.

Alcæus in Palæstra: Brassicarum ollam iam attigit. Polyzelus, in Musarum fœtu, brassicam κράμβην, non Rhaphanon vocat:

F *Frequentes, ait, κράμβαι, sublimes ac distentæ.*

De BETIS scribit Theophrastus, melioris succi candidam

didam esse quàm nigram, verùm paucioris seminis, eámque Siculam nominari [a]. Idem autor est πευτλίδα, quasi betulam dicas, ἀπὸ τῦ πεύτλου differre. Quamobrem Diphilus comicus in Heroë fabula quendam vt ineptè locutum reprehendit, qui πεῦτλα, πευτλίδας vocaret. Evdemus libro De oleribus esse Betarum quatuor genera tradit, sesile [b], in caulem erectum, candidum, & vbique vulgare, quod colore fuscum est. Diphilus Siphnius betam meliorem ait, quàm brassicam, succum gignere, magis alere, & id tamen modicè: aqua feruida elixam, & sumptam cum sinapi, extenuare magis, & lumbricos interficere: candidam, aluum magis ducere: nigram, vrinas: radices ipsarum esse gustu gratiores, & plus alimenti præbere. PASTINACAM Diphilus esse tradit acrem, satis alere, mediocriter iuuare stomachum, aluum pellere, inflare, ægrè coqui, ciere lotium, satis ad venerem stimulare, ideóque à nonnullis Philtron [c] vocari. In Piscatorio Numenius ait:

Foliorum [d] quæcunque in agris radices egerunt
Hyeme, aut cùm ver abundans floribus accesserit,
Squallidum [e] carduum, & syluestrem pastinacam.

Nicander in Georgicis:

Inest autem Fœniculi caulis crassus, saxis
Radicem affigens: & cum eo in arido solo Pastinaca [f]:
Smyrnium, Sonchus, Buglossum, Seris:
Arique mordacis acre folium.
Et quam vocant Gallinæ lac [h].

Pastinacæ Theophrastus meminit: Phanias libro quinto De Plantis ita scribit: Eius plantæ quam Pastinacam vocant, semen [h] aiunt contra sepas esse vtile. Primo verò libro: Seminis exortus petaso similis est, & instar vmbellæ, Anisо, Fœniculo, Caucalidi, Pastinacæ, Cicutæ, Coriandro, & ei, quam Myophonon [i] vocant. Quoniam verò Nicander, vt dictum, Ari mentionem fecit, adiiciendum, Phaniam libro modò citato scripsisse Dracunculum Aron vocari. Staphylinum Diocles libro primo De tuenda valetudine etiam Astaphylinum nominat, eum nimirum quem Caroton [k] vocant (Magna ea est, procera, satiuáque Pastinaca) succi melioris quàm syluestris, quæ magis calfacit, & pellit vrinas: Stomacho satiua grata est, ac facilè digeritur [l], vt Diphilus asserit. PORRI genus capitatum appellari idem Diphilus autor est melioris succi quàm tonsile, flatuosum, quod nutrit & attenuat mediocriter. Epænetus libro De obsoniorum conditura, capitatum porrum Gethyllida vocari scribit. Memoratum quoque id nominis reperio apud EVbulum in Pornoboscо [m], sic:

Nullo pane vesci possum:
Nuper enim comedi apud Gnathænium [n],
Quam offendi elixantem gethyllida.

Quidam capitatum id esse volunt, quod Gethyum [o] nominant: Huius meminit Phrynichus in Saturno, cuius fabulæ interpres Didymus Ampelophrasis [p] similia tradit esse Gethya, quæ & Gethyllidas vocant. Gethyllidum Epicharmus in Philoctete meminit, sic,

A κὴν δ' μέλανος. ὀλιγοσαρκότερον, ἢ καλεῖδ Σικελικόν. ἡ δὲ σέυτλις ἕτερόν φησι δ' τῦτλον ἐστί· διὸ Δ Φίλος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Ηρωϊ δράματι ‖ ἐπιτιμᾷ τινὶ ὡς κακῶς λέγοντι, ὃς τὰ τῦτλα τευτλίδας ‖ καλῶν. ΕΥδημος δ' ἐν τῷ Περὶ λαχανίων, τέσσαρα γένη φησὶν εἶναι τῦτλων, [‖ παχὺν,] καυλωτὸν, λευκὸν, παχύφυλλον. τῦτο δ' εἶναι τῇ χρόᾳ φαιόν. Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιος τὸ σεῦτλίον φησὶν εὐχυλότερον εἶναι τὸ κράμβης, καὶ θρεπτικώτερον μετρίως. ἐκζεσὸν δὲ καὶ λαμβανόμενον μὴ νάπυος λεπτυντικώτερον εἶναι, ἑλμίνθων φθαρτικόν. εὐκοιλιώτερον δὲ τὸ λευκὸν, τὸ δὲ μέλαν ἐρεθικώτερον. ὑπάρχειν δὲ αὐτῦ καὶ τὰς ῥίζας εὐστομωτέρας καὶ πολυτροφωτέρας. ‖ ΣΤΑΦΥΛΙΝΟΣ. ἔστι φυτὸν ἥμερον, ὃ φησὶν ὁ Δίφιλος, ἱκανῶς δὲ θρεπτικὸς καὶ εὐστόμαχος μέσως, διαχωρητικός τε καὶ πνευματώδης, δύσπεπτος, ἐρεθικὸς, ἱκανῶς διεγερτικὸς πρὸς ἀφροδίσια. διὸ καὶ ὑπό τινων φίλτρον καλεῖται. Νεμήσιος δ' ἐν τῷ Αλιευτικῷ φησι, 183

Φύλλων δ' ὅσ' ἄσπορα, τά τ' ἐρρίζων ἀρούρας,
Χείμασι δ' ὁπόταν πολυανθέμου εἴδῃ ἴκηται
ΑΥχμηρὸν σκόλυμόν τε καὶ ἀγριάδα σταφυλῖνον
[Ῥάφιν τ' ἔμπεδον καὶ καυλίδα τ' ἀγροιῶτιν.]

‖ Νίκανδρος δ' ἐν δευτέρῳ Γεωργικῶν φησιν,

[Ἐν δὲ λιὴ μαράγου καυλὸς ἔασιν ὁδὲ πρίζαι
Πετρίῃ, σιὼ δ' αὐτὸς ἐπ' αὐχμηέσσῃ σταφυλῖνος]
Σμυρνίον, σόγχοι τε κιωόγλωσσός τε σέρις τε
Σιὼ καὶ ἄρου δριμεῖα καταψήχοιο πέτηλα,
Ἡ δ' ὅσσῃ ὄρνιθος [καλέεται γάλα.] μνημονδύει

D δὲ σταφυλίνου καὶ Θεόφραστος. Φανίας δ' ἐν τῷ περὶ φυτῶν γράφει οὕτως. ‖ καθάπερ δὲ τὰ αὐτοῦ δὲ σπέρματος φύσιν ὁ καλούμενος σὴψ καὶ τὸ δὲ σταφυλίνου σπέρμα. καὶ ἐν τῷ πρώτῳ δέ φησι ‖ πεπασῶσθαι τὴν τῶν σωμάτων ἀπείληφε ‖ φύσιν, ἄννισον, μάραθον, σταφυλῖνος, καυκαλὶς, κώνειον, κάρον, ‖ σκιὰς, ἣν ἔνιοι μυηφόνον. ἐπεὶ δὲ ἄρχεται ἐμνημόνδυσεν ὁ Νίκανδρος, πρὸς σαπροδοτέον ὅτι καὶ Φανίας ἐν τῷ προειρημένῳ βιβλίῳ γράφει οὕτως. ‖ δράκοντιον ὃ ἔνιοι ἄρον λέγωνία. τὸν δὲ σταφυλῖνον Διοκλῆς ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν ἀστάφυλινον καλεῖ. ‖ τὸ δὲ κάρυον καλούμενον, μέγας δ' ἐστὶ δάξης σταφυλῖνος, δύχυλώτερόν ἐστι δὲ σταφυλίνου, καὶ μᾶλλον θερμαντικώτερον, οὐρητικώτερον, δύσπεπτον, δύοικονόμητον, ὡς ὁ Δίφιλος ἱστορεῖ. ΚΕΦΑΛΩΤΟΝ. τῦτο καὶ πράσιον καλεῖσθαί φησιν ὁ αὐτὸς Δίφιλος, καὶ δύχυλώτερον εἶναι δὲ κάρτα. εἶναι δὲ καὶ αὐτὸ μέσως λεπτυντικὸν θρεπτικόν τε καὶ πνευματῶδες. Επαίνετος δ' ἐν Οψαρτυτικῷ τὰ κεφαλωτὰ καλεῖσθαί φησιν γηθυλλίδας. τῦτο δὲ ὄνομα μνήμης δεῖσθαι τετυχηκὸς ὑπὸ μὲν ΕΥβύλῳ ἐν πορνοβοσκῷ οὕτως,

Οὐκ ἂν δυναίμην ἐμφαγεῖν ἄρτον τινά.
Παρὰ γναθωνίῳ γὰρ ἄρτι κατέφαγον,
Εψῦσα δ' αὐτὴν καταλαβὼν γηθυλλίδα.

ΟΙ δὲ τὸ ‖ γήθιον καλούμενον τῦτό φασιν εἶναι, δὲ μνημονδύει Φρυνίχος ἐν Κρόνῳ. ὅσπερ ἐξηγούμενος δρᾶμα Δίδυμος, ὅμοια φησὶ εἶναι τὰ γήθια τοῖς λεγομένοις ἀμπελοτραγάσοις, τὰ δ' αὐτὰ καὶ ‖ ἐπιθυλλίδας λέγεσθαι. Μνημονδύει τῶν γηθυλλίδων καὶ Επίχαρμος ἐν Φιλοκτήτῃ, οὕτως.

ἐν δὲ

χ. σπασὸν,

χ. Ῥάφιν τ' ἔμπεδον, καὶ καυκαλίδ' ἀγροιῶτιν.

χ. Ἐν δὲ πρίζαι παράθου καυλὸς ἔασιν. ἢ δ' ἐπὶ ῥίζαι Πετρίῃ, σιὼ δ' αὐτὸς ἐπ' αὐχμηέσσῃ σταφυλῖνος

χ. κλίνεται γάλα

CAP. III.

ἐν ᾗ σκόροδα δύο καὶ γηθυλλίδας δύο. Αριστοφάνης Αἰολοσίκωνι δευτέρῳ. τῶν δὲ γηθύων ῥίζας ἐχούσως σκοροδόμητον φύσιν Πολέμων δ' ὁ περιηγητὴς ἐν τῇ περὶ Σαμοθράκης, καὶ κιττήσαι φησι τῆς γηθυλλίδος τὴν Λητὼ, γράφων οὕτως. Διατέθεικται ὧδε παρὰ Δελφοῖς τῇ θυσίᾳ τῶν Θεοξενίων, ὃς ἂν κομίσῃ γηθυλλίδα μεγίστην τῇ Λητοῖ, λαμβάνειν μοῖραν ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἐώρακά τε καὶ αὐτὸς οὐκ ἐλάττω γηθυλλίδα κορυλίδος, καὶ τῆς προμύλης ῥαφανίδος. ἱστοροῦσι δὲ τὴν Λητὼ κύουσαν τὸν Ἀπόλλωνα κιτήσαι γηθυλλίδος. διὸ δὴ τῆς τιμῆς τετυχηκέναι ταύτης. ΚΟΛΟΚΥΝΤΗ. χειμῶνος ἦν ὥρα ποτὲ κολοκυντῶν ἡμῖν παρενεχθεισῶν, πάντες ἐθαύμαζον, νεαρὰς εἶναι νομίζοντες, καὶ ὑπομιμνησκόμεθα ὧν ἐν Ὥραις ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης εἶπεν, ἐπαινῶν τὰς καλὰς Ἀθήνας ἐν τούτοις. Ὀψὲ δὲ χειμῶνος μέσου σικυοὺς, βότρυς, ὀπώραν, στεφάνους ἴων, κονιορτὸν ἐκτυφλοῦσα. ὠνοῦ δ' ἀνὴρ πωλεῖ κίχλας, ἀπίους, ἀχαδόνας, ἐλάας, πύον, χόρτα, χελιδόνα, τέττιγας, ἐμβρύεια. ὑέλοσους δ' ἰδοὺς αὖ νιφομβρίους σύκων ὁμοῦ τε μύρτων, ἔπειτα κολοκυνθίδας ὁμοῦ ταῖς γογγυλίσιν ἀρούσιν· ὡς τ' οὐκ ἔπ' οὐδεὶς οἶδ' ὀπωρικὸν ἔτι τοῦ ἐνιαυτοῦ μέγιστον ἀγαθὸν, εἰ μὴ ἔστ' ἐνιαυτοῦ τοῦ ὅτου τις ἐπιθυμεῖ λαβεῖν. κακὸν [οὖν] μέγιστον, εἰ μὴ τοῦτο, οὐκ ἂν ἐπεθύμουν, οὐδ' ἂν ἐθαύμαζον. ἐγὼ δ' [τοῦτον ὀλίγον χρόνον φήσας ἀφειλόμην αὖ] κἀγώγε ταῖς ἄλλαις πόλεσι [σφῶν ταῦτα] πλὴν Ἀθηναίων. τούτοις ὑπάρχει ταῦτ', ἐπειδὴ θεοὺς σέβουσιν. ἀπέλαυσαν ἄρα σέβοντες ὑμᾶς ὡς σὺ φῂς πώ ποτε Αἰγυπτίων αὐτῶν τὴν πόλιν ποιήσας ἀντ' Ἀθηνῶν. Ἐθαυμάζομεν οὖν ταῖς κολοκύντας μὲν Ἰανουαρίῳ ἐθίοντες. χλωραί τε γὰρ ἦσαν, καὶ τὸν ἴδιον ἀπεδίδοσαν τοῦ χυμοῦ, εὐτύχημον δ' οὖσαι τῶν σωτεθειμένων ὑπὸ τῶν ταριχοπωλῶν μαγγανεύειν εἰδότων ὀψὲ τυτῶν. ἐζήτει οὖν ὁ Λαρήσιος εἰ καὶ τὴν χρῆσιν ταύτης ἠπίσαντο οἱ ἀρχαῖοι. καὶ ὁ Ουλπιανὸς ἔφη, Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Γεωργικῶν μνημονεύει ταύτης τῆς χρήσεως, σικύας ὀνομάζων τὰς κολοκύντας. οὕτως γὰρ ἐκάλουν, ὡς πρότερον ἐρήκαμεν. λέγει δ' οὕτως,

ΑΥ τὰς μὲν σικύας [τμητῶν ἀνακλώσμασι] πείρεις,
Ἠέρι δ' ξήραινον, ἐπεγκρεμάσαιο δὲ καπνῷ
Χείμασιν ὄφρ' αὖ δμῶες ἅλις πείχανδέα χύτρον
Πλήσαντες ῥοφέωσιν ἀεργέες ἔνθετε μέτρῳ
Οπταλα πανσπερμηδὸν ἐπεγχύσῃσιν ἀλετρὶς,
Τῇ ἔνι μὲν σικύης ὅρμους βάλον ἐκπλύναντες.
Ἐν δὲ μύκλῳ σίραν τε πάλαι λαχανοῖσι πλακείσας,
† Αὐλοτέροις καυλοῖς τε μιγήμεναι † δύφαο εἴζῃ.

Ecce allia duo, totidémque Gethyllides.
Aristophanes in secundo AEolosicone:
Radices Gethyorum, quæ allium naturâ olent.
Polemon orbis enarrator [a] in libro De Samothracia, Latonam ait Pica [b] vexatam Gethyllidem appetiuisse his verbis: Apud Delphos in sacrificio quod Theoxenia vocant, quasi in peregrinos hospitalia dei munera, sancitum est, vt qui Latonæ Gethyllida maximam attuleritè, sacra mensa portionem accipiat. Ego autem, ait, Gethyllida vidi, rapo, aut tereti radicula non minorem. Tradunt autem, Latonam, cùm vtero Apollinem gereret, ob picam [c] cibos auersantem, Gethyllidem expetuisse, ideóq; Gethyllidi tantum honoris fuisse tributum. Hyberno tempore CVCVRBITAS circumlatas mensis fuisse cùm mirarentur omnes, recentes esse putantes, eorum sumus recordati quæ festiuus Aristophanes pulchras Athenas laudans dixit in Horis [d]:

A. Media conspicies hyeme, cucumeres, vuas, temporarios
Ac fugaces fructus, è violis coronas, & oculos excæcantem pulueres.
Idem institor vendit turdos, pyra, fauos, oliuas,
Colostrum, intestina [e], cicadas [i], hinnulorũ carnes:
Apud eũ conspicias ficorũ simul & baccarũ myrti
Canistra nitre [g] conspersa: Præterea cucurbitas
Simul cum rapis serunt, vt nemo sciat, quando
Maximus sit anni prouentus, quandoquidem eius
Quouis tempore liceat habere quidquid optes.
B. Maximum certè hoc malum est. Nisi enim ad manum
Hoc esset, neque id cuperent, neque sumptus in eam rem fieret.
A. Ego verò peregrè temporis multum impendi,
In alijs ciuitatibus præter quàm Athenis, hoc factitans.
Athenienſibus hoc concessum quia deos religiosè colunt.
B. Coluerunt sanè, cùm vos expulerunt [h],
A. Quid ais? B. Quid? Ciuitatem ipsam
Athenarum loco Ægyptum effecistis [i].

Nos igitur cucurbitas mense Ianuario esitantes, quòd virides ac recentes essent, & natiuum propriúmque succum retinerent, mirabamur. Fuerant autem ab obsoniorum conditoribus, qui hæc scitamenta mangonio parare didicerunt, ita compositæ [k]. Quæsiuit deinde Laurentius, an veteres vsum cucurbitæ illum nouissent. Respondit Vlpianus, Nicandrum, secundo Georgicorum huius vsus mentionem facere, vocaréque cucurbitas σικύας. Sic enim, vt anteà diximus, olim appellabantur. Nicandri hæc verba sunt:

Cucurbitam concisam in flexuosas spiras
Sub dio siccato: ad fumum suspendito:
Vt hyeme satis patentem ollam famuli
Impleant, ac inde sorbeant, cùm à suis cessant operibus,
In eandem ollam pistinaria serua demensa omne genus legumina conijciet,
In quam lota miserant famuli cucurbitæ [l] monilia,
Ac fungos [m]: prætereáque fasciculo olerum duodum complicatos.
Cum brassicis crispis, quas probè domesticis misceat.

Inside

χ. τέτων ὀλίγον χρόνον φυσήσας ἀφειλόμην αὖ. χρ. δρῶν ταῦτα

χρ. τμητῶν, αὐα κλάσμασι vel, τμητὰς αὐα κλώσμασι.

Insidebant autem cucurbitis GALLINAE, oleribúsque vulsilibus, sic enim Aristophanes in Delia vocauit,

Concisa minutim olera vulsilia aut vinacea[a].

Tum Myrtilus, Nunc quidem mos inualuit, inquit, vt gallinas tantùm ὄρνιθας & ὀρνίθια nominent, quarum aspicio magnum numerum circumferri: gallos autem ἀλεκτρύονας, & ἀλεκτόριδας. Chrysippus philosophus libro quinto De honesto, & voluptate, ad hunc modum scribit: Veluti nonnulli candedas ὄρνιθας (id est, gallinas) nigris esse putant suauiores. Veteres quidem masculino fœmininóque genere vocem ὄρνις vsurpant de aliis auibus, non autem de hac priuatim, de qua dicere solemus, ὄρνιθας, (id est, gallinas) emere. Itaque Homerus ait,

ὄρνιθες πολλοὶ, *aues multæ sub iubar solis:*

& alibi fœminino genere,

ὄρνιθι λιγυρῇ, (*aui stridulæ:*) ac rursum:

Vt ὄρνις pullis implumibus cibum affert,
Quem nacta est, magno prorsus labore[b].

Menander, in secunda sua Epiclero[c], apertè quod in consuetudine est, dicit, ac sic declarat,

A. *Gallus quidam altè est vociferatus.*
B. *Nonne, inquit, hinc ὄρνιθας abiget;*

ac rursum:

Vix tandem illa ὄρνιθας exegit.

Cratinus in Nemesi ὀρνίθια sic dixit:

Et alia omnia ὀρνίθια.

Masculino verò genere, non solùm ὄρνιθα, sed etiam ὄρνιν, idem Cratinus in eadem fabula:

Phœnicopteron[d] ὄρνιθα:

ac rursum:

ὄρνιθα[e] *igitur magnum esse te oportet.*

Sophocles in Antenoridis:

ὄρνιθα[f], *præconem, ministrum.*

Æschylus in Cabiris:

Itineris mei ὄρνιθα[g] *te non facio.*

Xenophon libro secundo Institutionis Cyri: ὄρνισιν insidiabatur asperrima hyeme. Menander in Geminis[h]:

Aduenio ὄρνεις ferens: ac deinceps:
ὄρνιθας *mittit.*

Quòd autem numero multitudinis ὄρνεις dixerint, apud Menandrum testimonium extat. Quin & Alcman ait, Infecta re soluerunt conuentum iuuenculæ, non aliter quàm ὄρνιθες superuolante acccipitre. EVpolis in Populis:

Est ne molestum, præstantiores quàm ego sim, me filios procreare,
ὄρνεις δὲ, *gallinas verò, patri similes pullos?*

ἀλεκτρύονα, contra quàm solemus fœminino genere prisci dixerunt. Cratinus in Nemesi:

Leda tibi honestè munus exequendum est tuum:
Ab ingenio ἀλεκτρύονος, gallinæ, nihil differas,
Huic ouo incubans exclude pulchram
Nobis & admirabilem ex eo quandam auem.

Strattis in Psychastis[i]:

αἱ δ' ἀλεκτρύονες, *gallinæ cunctæ, & porcelli,*
Perierunt, paruæque auiculæ.

Anaxandrides in Tereo:

Apros verò coeuntes, καὶ τὰς ἀλεκτρύονας, & gallinas libenter aspiciunt.

Huius porrò Comici quandoquidem mentionem feci, eiúsque fabulam Tereum inter

A ‖ΟΡΝΕΙΣ. ἐπεὶ δὲ καὶ ὄρνεις ἐπῆσαν τοῦ κολοκυνθοῦ- CAP. IV.
ταις καὶ ἄλλοις ‖ κνιστοῖς λαχανοῖς, οὕτω δ' εἴρηκεν Α-
ριστοφάνης ἐν Δηλίᾳ, τὰ σύγκοπτα λάχανα κνιστὰ
ἢ στέμφυλα, Ο Μυρτίλος ἔφη, ἀλλὰ μὴν καὶ ὄρνι-
θας καὶ ὀρνίθια νῦν μόνον ἡ συνήθεια καλεῖ τὰς θη-
λείας, ὧν ὁρῶ [‖ περιφερομένων πλῆθος.] καὶ Χρύ- γρ. περιφερόμενον πλ.
σιππος δ' ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ τοῦ
καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς γράφει οὕτως· καθάπερ τινὲς
τὰς λευκὰς ὀρνίθας τῶν μελαινῶν ἡδίους εἶ-
B ναι μᾶλλον· ἀλεκτρυόνας δὲ καὶ ἀλεκτορίδας
τοὺς ἄρρενας. τῶν ἀρχαίων δὲ τὸ ὄρνις καὶ ἀρσενικῶς
καὶ θηλυκῶς λεγόντων ἐπ' ἄλλων ὀρνέων οὐ περὶ τούτου
τοῦ ἰδικοῦ, περὶ οὗ φησιν ἡ συνήθεια ὄρνιθας ὠνή-
σασθαι. Ομηρος μὲν οὖν φησιν,

Ορνιθες δέ τε πολλοὶ ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο.

καὶ ἀλλαχόθι θηλυκῶς, Ορνιθι λιγυρῇ. καὶ,

Ως δ' ὄρνις ἀπτῆσι νεοσσοῖσι προφέρησι
Μάστακ' ἐπείκε λάβῃσι, κακῶς δέ τε οἱ πέλει
αὐτῇ.

C Μένανδρος δ' ἐν ‖ Επικλήρῳ πρώτῃ, σαφῶς τὸ ἐ-
πὶ τῆς συνηθείας φησὶν, ἐμφανίζων οὕτως,

Αλεκτρυών τις ἐκεκράγει μέγα,
ΟΥ σοβήσετ' ἔξω φησὶ τὰς ὄρνιθας ἀφ' ἡ-
μῶν;

καὶ πάλιν,

ΑΥτη ποτ' ἐξεσόβησε τὰς ὄρνεις μόλις.

Ορνίθια δ' εἴρηκε Κρατῖνος ἐν Νεμέσει οὕτως, τ'
ἄλλα πάντ' ὀρνίθια. ἐπὶ δὲ τοῦ ἀρσενικοῦ οὐ μόνον
D ὄρνιθα, ἀλλὰ καὶ ὄρνιν. ὁ αὐτὸς Κρατῖνος ἐν τῷ αὐ- 18
τῷ δράματι, ὄρνιθα φοινικόπτερον. καὶ πάλιν, ὄρνιθα
τοίνυν δεῖ σε γίνεσθαι μέγαν. καὶ Σοφοκλῆς Αντηνο-
ρίδαις, ὄρνιθα καὶ κήρυκα καὶ διάκονον. ΑΙσχύλος
Καβείροις,

Ορνιθα δ' οὐ ποιῶ σε τῆς ἐμῆς ὁδοῦ.

Ξενοφῶν δ' ἐν δευτέρῳ Παιδείας, ἐπὶ μὲν τοῦ
ὄρνιθας τῷ ἰσχυροτάτῳ χειμῶνι. Μένανδρος Δι-
δύμαις, ὄρνεις φέρων ἐλήλυθα. καὶ ἑξῆς, ὄρνιθας ἀπο-
στέλλει φησίν. ὅτι δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ πληθυντικοῦ ὄρνεις λέ-
E γουσιν, πρόκειται τὸ Μενάνδρειον μαρτύριον, ἀλλὰ
καὶ Αλκμάν που φησὶ, λῦσαν δ' ἄπρακτα νεανίδες
ὥς τ' ὄρνεις ἱέρακος ὑπερπταμένου. καὶ ΕΥπολις ἐν
Δήμοις,

‖ΟΥ δεινὸν οὖν ‖ κρείους μ' ἐκγενναῖν τέκνα
[Ορνεις θ' ὁμοίως, τοῦ] νεοττοὺς τῷ παπρί. γρ. Ορνεις δ' ὁμοίους τ.

Τὸν δ' ἀλεκτρυόνα ἐκ τῶν ἐναντίων οἱ ἀρχαῖοι καὶ
θηλυκῶς εἰρήμασι. Κρατῖνος Νεμέσει,

[Λήδα σον ἔργον δεῖ] σ' ὅπως εὐσχημόνως γρ. Λήδα, σὸν ἔργον δ.
F Αλεκτρυόνος μηδεν διοίσεις τοῦ τρόπους·
Επὶ τῷ δ' ἐπωάζουσαν [ὡς ἂν ἐκλέψῃς καλὸν] γρ. ἐκλέπειν καλὸν
Ημῖν τι καὶ θαυμαστὸν ἐκ τοῦδ' ὄρνεον.

Στράττις Ψυχασταῖς,

ΑΙ δ' ἀλεκτρυόνες ἅπασαι, καὶ τὰ χοιρίδια
Τέθνηκε, καὶ τὰ μικρὰ ὀρνίθια.

Αναξανδρίδης Τηρεῖ,

Οχευομένους δὲ τοῦ κάπρους,
Καὶ τὰς ἀλεκτρυόνας θεωροῦσιν ἄσμενα.

ἐπεὶ δὲ τοῦ κωμικοῦ τούτου ἐμνήσθην, καὶ οἶδα
τὸ δρᾶμα τὸν Τηρέα αὐτοῦ ‖ μὴ κεκριμένον ἐν

τοῖς πρώτοις, ἐκθήσομαι ὑμῖν ἄνδρες φίλοι ἐς κρίσιν, ἃ εἴρηκε περὶ αὐτοῦ Χαμαιλέων ὁ Ηρακλεώτης ἐν ἕκτῳ περὶ κωμῳδίας, γράφων ὧδε. Αναξανδρίδης διδάσκων ποτε διθύραμβον Αθήνῃσιν, εἰσῆλθεν ἐφ' ἵππου, καὶ ἀπήγγειλέν τι τῶν ἐκ τοῦ ᾄσματος. ἦν δὲ τὴν ὄψιν καλὸς καὶ μέγας, καὶ κόμην ἔτρεφε, καὶ ἐφόρει ἁλουργίδα καὶ κράσπεδα χρυσᾶ. πικρός δ' ὢν τὸ ἦθος ἐποίει τί τοιοῦτον περὶ τὰς κωμῳδίας. ὅτε γὰρ μὴ νικῴη λαμβάνων ἔδωκεν εἰς τὸν λιβανωτὸν κατατεμεῖν, καὶ οὐ μετεσκεύαζεν ὥσπερ οἱ πολλοί. καὶ πολλὰ ἔχοντα κομψῶς τῶν δραμάτων ἠφάνιζε, δυσκολαίνων τοῖς θεαταῖς διὰ τὸ γῆρας. λέγεται δ' εἶναι τὸ γένος Ρόδιος ἐκ Καμείρου. θαυμάζω οὖν πῶς καὶ ὁ Τηρεὺς περισώθη μὴ τυχὼν νίκης, ‖ καὶ ἄλλα δράματα τῶν ὁμοίων τοῦ αὐτοῦ. Καὶ Θεόπομπος δ' ἐν Ειρήνῃ ἐπὶ τῆς θηλείας ἔταξε τὸν ἀλεκτρυόνα, λέγων οὕτως, Αχθομαι δ' ἀπολωλεκὼς ἀλεκτρυόνα τίκτουσαν ὠὰ πάγκαλα. καὶ Αριστοφάνης Δαιδάλῳ,

Ὠὸν μέγιστον τέτοκεν ὡς ἀλεκτρυών.

καὶ πάλιν,

Πολλαὶ τῶν ἀλεκτρυόνων
Υπηνέμια βίᾳ τίκτουσιν ὠὰ πολλάκις.

ἐν δὲ Νεφέλαις διδάσκων τὸν πρεσβύτην περὶ ὀνόματος διαφορᾶς φησι,

Νῦν δὲ πῶς με χρὴ καλεῖν;
Αλετρύαιναν, τὸν δ' ἕτερον ἀλέκτορα.

Κέγεται δὲ καὶ ἀλεκτορὶς, καὶ ἀλέκτωρ. Σιμωνίδης, [ἱμερόφων'] ἀλέκτωρ ἔφη. Κρατῖνος ‖ Ωραις, ὥσπερ ὁ Περσικὸς ὥραν πᾶσαν καναχὼν [ὀλόφωνος] ἀλέκτωρ. εἴρηται δ' οὕτως ἐπειδὴ καὶ ἐκ τοῦ λέκτρου ἡμᾶς διεγείρει. οἱ δὲ Δωριεῖς λέγοντες ὄρνιξ τὴν γενικὴν διὰ τοῦ χ λέγουσιν, ὄρνιχος. Αλκμὰν δὲ διὰ τοῦ σ τὴν εὐθεῖαν ἐκφέρει, ‖ ἁλιπόρφυρος ἔδρος ὄρνις. [καὶ τὴν γενικὴν, οἶδα δι' ὀρνίχων] ὅμως πάντων.

γρ. ἡμερόφων'

γρ. ὁλόφωνος

γρ. καὶ τὴν γενικὴν οἶδα δι' ὀρν.

ΔΕΛΦΑΞ. Επίχαρμος τὸν ἄῤῥενα χοῖρον οὕτως καλεῖ ἐν Οδυσσεῖ αὐτομόλῳ, δέλφακά τε τῶν γειτόνων

Τοῖς ἐλευσίνοις φυλάσσων δαιμονίως ἀπώλεσας
Ουχ' ἑκὼν, ἐς ταῦτα δή με συμβολατεύειν ἔφη,
Τοῖς Αχαιοῖσιν [προδιδόμην τ'] ὤμνυέ με τὸν δέλφακα. καὶ Αναξίλας δ' ἐν Κίρκῃ ἀρσενικῶς εἴρηκε τὸν ‖ δέλφακα, ‖ καὶ ἐπὶ τοῦ τελείου τέθεικε τοὔνομα, εἰπὼν, τοὺς μὲν ὀρεινόμους ὑμῶν ‖ ποιήσει δέλφακας [‖ ἀλιβάτους,] τοὺς δὲ πάνθηρας ἄλλους ἀγρώστας, λύκους, λέοντας. ἐπὶ δὲ τῶν θηλειῶν τοὔνομα τάττει Αριστοφάνης Ταγηνισταῖς, ἢ δέλφακος ὀπωρίνης ἠτριαῖον. καὶ ἐν Αχαρνεῦσιν,

Νέα γάρ ἐστιν· ἀλλὰ δελφακουμένα
Εξει μεγάλην τε καὶ παχεῖαν κ' ηρυθράν.

γρ. προδιδόμεναί τε

γρ. ὑλιβάτας

primas & commendatiſſimas minimè cenſeri nouis, vt de hoc iudicetis, exponam vobis amici viri, quæ Chamæleon Heracleotes in ſexto de Comœdia ſcribit ad hunc modum, de illis vos vt iudicetis. Cùm Anaxandrides Dithyrambum [a] Athenis recitaret, aliquando in equo ſedens acceſſit, & ſui carminis partem quandam pronunciauit. Aſpectu is pulcher, & magnus, comam alebat, induebatúrque veſte purpurea, cum aureis fimbriis: acerbis profectò moribus, vt qui fabulis docendis ſi quando vinceretur ab æmulis, hoc facere ſolitus ſit, vt eas ad obuoluendum [b] thus daret diſcerpendas, nec, vt multi, mutaret ac corrigeret. Itaque ſpectatoribus iratus ob ſenilem moroſitatem, elegantes multas fabulas è medio ſuſtulit [c]. Natione Rhodium fuiſſe aiunt, ex Camiro [d]. Quo igitur pacto ſeruata fuerit Tereus fabula, miror, aliæque eiuſdem, ſimiles, cùm in illis dandis victor non euaſerit. Theopompus in Pace, τὴν ἀλεκτρυόνα fœminino genere vſurpauit, his verbis:

Quòd ἀλεκτρύονα, id eſt, *gallinam, perdiderim, quæ oua pariebat pulcherrima, moleſtè fero.*

Ariſtophanes in Dædalo:

Maximum ouum peperit, vt ἀλεκτρύων, id eſt, *gallina.* ac rurſum:

τῶν ἀλεκτρυόνων, id eſt, *gallinarum multæ vi ſæpius irrita* [e] *oua pariunt.*

Idem in Nubibus cùm ſenem docet, quæ nominis differentia ſit, ait:

Iam verò quo modo appellare debeo,
Αλεκτρύαιναν, (id eſt, *gallinam,*) *hunc illum verò* ἀλέκτορα? (*gallum;*) Dicitur etiam ἀλεκτορὶς & ἀλέκτωρ. Simonides,
Dulci voce amabilis ἀλέκτωρ, id eſt, *galle.*

Cratinus in Horis:

Veluti Perſicus ἀλέκτωρ, id eſt, *gallus, alta voce ad omnes horas canens.*

Sic verò appellarunt, quia nos ἐκ τοῦ λέκτρου, id eſt, è lecto, excitet. Dorienſes, qui in hoc vocabulo nominandi caſum per ξ, efferunt ὄρνιξ, genitiuum ὄρνιχος cum χ, ſcribunt: Alcman autem ὄρνις recto caſu cum σ, protulit:

Purpurea [f] *veris* ὄρνις, id eſt, *ales.*

& ὀρνίχων, in genitiuo:

Πάντων ὀρνίχων, *De cunctis auibus nonnihil edi.*

Δέλφακα, quem PORCELLVM interpretantur, Epicharmus in Vlyſſe proditore, porcum marem appellat,

Vicinorum δέλφακα, id eſt, *porcum, quem Eleuſinijs* [g] *ſacris reſeruabas magno infortunio amiſiſti,*
Inuitus. B. hæc tamen fidei meæ ſymbolum crimi-(natur,
Achiuis me dediſſe, porcique (δέλφακος) *proditorem fuiſſe me deierat.*

Anaxilas in Circe maſculino genere dixit τὴν δέλφακα, eóq; nomine ſignificauit adultũ porcũ, his verbis,

Paſcentes in montibus veſtrum quoſdam δέλφακας, id eſt, *porcos, errabundos, faciet,*
Quoſdam pantheras, alios lupos, leonéſque ad venatum pernices.

Ariſtophanes in Tageniſtis [h] inter nomina fœminini generis repoſuit,

τῆς δέλφακος, id eſt, *porci autumnalis ſumen.*

& in Acharnenſibus,

Iuuencula eſt, ſed cùm in porcam creuerit [i], δελφακουμένα, *Caudam habebit rubram, magnam, & craſſam:*

Educare

Educare verò si placeat, porca futura est speciosa,

Sic EVpolis in AVreo seculo: & Hipponax, vt Εφεσίη δέλφαξ, id est, Ephesius porcus. Propriè tamen sic fœminas sues appellaueris quibus vteri sunt: δελφύας enim vuluas nuncupant, vnde petitur ἦν ἀδέλφων, id est fratrum, nomenclatura [a], & interpretatio. De huius animalis ætate, sic Cratinus in Archilochis ait:

Iam porcelli, δέλφακες, cæteris annis sues, χοῖροι.

Aristophanes grammaticus libro De ætatibus, inquit, Ex suibus autem, nuper concretos δέλφακας porcellos siue nefrendes nominant, grandiores verò, qui iam nec tenelli sunt, nec humidiores, porcos, vnde Homeri locus clarior [b] fit:

Domesticis famulis apponitur suilla,
Proci verò saginatos porcos edebant.

Plato comicus, in Poëta, masculino genere dixit:

Tacitus τὸν δέλφακα, id est, *porcum abegit.*

Lege prisca sancitum fuisse in singulis gregibus, vt proli consuleretur, Androtion ait, ne ouis aut intonsa [c], aut priusquam peperisset, occideretur: Itaque olim iam adultas [d] in cibis apposuisse, & nunc quoque Palladis sacerdotem fœminam, nec agnam immolare, nec gustare caseum [e]. Cùm per aliquod tempus, inquit Philochorus, boues defecissent, ob eorum penuriam promulgata lex est, vt ab illis animantibus abstinerent, eo quidem consilio, vt multos cogerent, iisque abundarent, quòd non sacrificarentur. χοῖρον, porcum fœminino genere Ionum quidam dixerunt, vt Hipponax ad hunc modum:

Inter libamina, ac viscera ἀχίας χοίρε, syluestris suis.

Sophocles in Tænariis:

Ego profectò custodire porcos didici, tanquam vinctos.

Ptolemæus, AEgypti rex, libro nono suorum commentariorum, In Assion, inquit, cùm peregrinus essem diuersatus, Assij porcum adduxerunt iuuenem duos cubitos & semissem altum, cui par esset corporis longitudo, coloris niuei, narrarúntque EVmenem regem magno studio mercari ab ipsis tales solitum, vel drachmarum quatuor millibus vnum: AEschylus ait,

Ego porcum, optimum lactatu hunc in testu calente ponam:
Quod enim præstantius hoc fuerit hominibus obsonium?

ac rursum:

A. *Albus porcus*: B. *Quidni*; A. *Iam pulcher & grandiusculus* [h] *est*:
Elixa, igne tam leni vt te non offendat.

ac rursum:

Porcum sacrifica, cum ipsa sue,
Multis ædes affecit illa damnis,
Ac quatiens, euertens sursum deorsum, omnia conturbauit.

Hæc scilicet citauit Chamæleo in opere suo de AEschylo. Suem sacrum esse apud Cretenses animal Agathocles Babylonius libro primo de Cyzico (vt legitur in indice scriptorum) ad hunc modum scribit. Iouem in Creta partu editum fuisse ad Dictam montem fabulantur, in qua & arcanum sacrum peragunt.

Ἀλλ' αὖ τράφεν λῆς ἄ δέ τι χοῖρος καλά.

καὶ ΕΥπολις ἐν Χρυσῷ γένει, καὶ Ιππώναξ δὲ ἔφη, ὡς Εφεσίη δέλφαξ. κυρίως δ' αἱ θήλειαι οὕτω λεχθεῖεν ἄν, αἱ δελφύας ἔχουσαι. οὕτως δὲ αἱ μητέρας καλοῦσι, καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἔνθεν ἐτυμολογοῦσι. περὶ δὲ τῆς ἡλικίας τοῦ ζώου Κρατῖνός φησιν ἐν Αρχιλόχοις, ἤδη δέλφακες χοῖροι ἤ τρῖσιν ἄλλοις. Αριστοφάνης δ' ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ Περὶ ἡλικιῶν φησι, τῶν δὲ συῶν τὰ μὲν ἤδη συμπεπηγότα δέλφακες, τὰ δ' ἁπαλὰ καὶ γένυκμα, χοῖροι· ἔνθεν τὸ Ομηρικὸν σαφὲς γίνεται,

--τά τε δμῳῆσι πάρεστι

Χοίρε, ἀταρ σάλους γε σύας μνησῆρες ἔδουσι.

Πλάτων δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Ποιητῇ ἀρρενικῶς ἔφη, τὸν δέλφακ' ἀπῆγε σιγῇ. ἦν δὲ καὶ παλαιὸς νόμος ὡς φησιν Ανδροτίων, τῆς ὑπογονῆς ἕνεκα [τῶν ἑκατὸν θρεμμάτων] μὴ σφάττειν πρὸ τοῦ θανεῖν ἄπεκτον ἢ ἄτοκον. διὸ τὰ ἤδη τέλεια ἤθιον,

--ἀταρ σάλους γε σύας μνησῆρες ἔδουσι.

καὶ νῦν δὲ τὴν τῆς Αθηνᾶς ἱέρειαν [οὐ θύειν ἀμνόν,] οὐδὲ τυροῦ γεύεσθαι καὶ κατὰ χρόνον δέ τινα ἐκλιπόντων τῶν βοῶν φησιν ὁ Φιλόχορος, νομοθετηθῆναι διὰ τὴν ἀπορίαν ἀπέχεσθαι αὐτοὺς τῶν ζώων, σώζειν βουλομένους τὴν τῶν θηλειῶν γονήν. χοῖρον δὲ Ιωνες καλοῦσι τὴν θήλειαν, ὡς Ιππώναξ, ἐν ἀπορρήτῳ τε καὶ ἀπλάγχνοισιν ἀχρίας χοίρου. καὶ Σοφοκλῆς ἐπὶ Ταιναρίοις [τιγαρικὴ φύλαξαι χοῖρον ὥς τε δεσμίων.] Πτολεμαῖος δ' ὁ τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς ἐν τῷ ἑνάτῳ τῶν ὑπομνημονευμάτων, Εἰς Ασσον φησὶν ἐπιδημήσαντί μοι, οἱ Ασσιοι [παρέσχησαν χοῖρον ᾗὸν] ἔχοντα τὸ μὲν ὕψος δύο καὶ ἡμίσους πήχεων, ὅλον δ' ἄπιον πρὸς τὸ μῆκος. τῇ χειρὶ [χόνικον.] ἔφασαν τε τὸν βασιλέα ΕΥμένη τὰ τοιαῦτα ἐπιμελῶς ὠνεῖσθαι πρὸ αὐτῶν, διδόντα ἕνος δραχμὰς τετρακισχιλίας.

Αἰσχύλος δέ φησιν,

[Εγὼ δὲ χοῖρον ἢ μάλ' [ἀθηλούμενον]
Τὸν δ' ἐν πλατείᾳ κεμβαίνω θήσω. Τί γὰρ
Οψον γένοιτ' ἂν ἀνδρὶ τοῦδε βέλτιον.

καὶ πάλιν,

[Λευκός· τί δ' οὐχὶ καλῶς ἠφθαρμένος ὁ
χοῖρος ἔψου, μὴ δὲ λυπηθεὶς πυρί.]

καὶ ἔπι

Θύσας ἢ χοῖρον γόνδε τῆς αὐτῆς ὑὸς
Η πολλά γ' ἐν δόμοισιν εἴργασαι κακά,
Δονοῦσα κἀτρέπουσα τύρβ' ἄνω κάτω.

Ταῦτα δὲ παρεθεὶς Χαμαιλέων ἐν τῷ περὶ Αἰσχύλου. περὶ δὲ ὑῶν, ὅτι ἱερόν ἐστι τὸ ζῶον πᾶσι Κρησὶν, Αγαθοκλῆς ὁ Βαβυλώνιος ἐν πρώτῳ περὶ Κυζίκου φησὶν οὕτως. μυθεύουσιν ἐν Κρήτῃ γενέσθαι τὸν Διὸς τεκνωσιν ἐπὶ τῆς Δίκτης, ἐν ᾗ καὶ ἀπόῤῥητος γίνεται θυσία.

[a] ἦν ἀδέλφων
[b] Domesticis famulis apponitur suilla,
Proci verò saginatos porcos edebant.
[c] ἢ ἄτοκον
[d] ἤθιον
[e] οὐ θύειν ἀμνόν
[f] ἔθος οὐ θύειν ἀμνὸν
[g] τῶν θρεμμάτων
[h] πυρί. Εφ' ᾧ φυλάξαι χοῖρον ὥστε θεσμίαν
[i] παρέσχησε χοῖρον ᾗὸν, vel, ᾗόν
[k] χόνικον
[l] ἐνθυλούμενον
[m] 187
[n] Λευκός· τί δ' οὐχί; ἢ καλῶς ἠφθαρμένον
[o] χοῖρος ἔψου, μὴ δὲ λυπηθεὶς πυρί.
[p] πιλαρῆ
[q] παρέσχησε χοῖρον ᾗὸν, vel, ᾗόν
[r] χόνικον

λέγεται γὰρ ὡς ἄρα θηλὴν ὑπέσχεν ὗς· καὶ τῷ ‖ σφετέρᾳ ‖ χρυσμῷ ‖ προϊσχνεῦσα τὸν [κνυζισμὸν τοῦ βρέφους ἀνεπαίσθητον τοῖς ‖ παροῦσιν ἐποίει. διὸ πάντες τὸ ζῷον τοῦτο προεσφάγιον ἡγοῦνται, καὶ ὑός φησι τῶν κρεῶν οὐ δαίσασθαι. ‖ Παίσιοι δὲ καὶ ἱερὰ ῥέζουσι ὑΐ, καὶ αὐτὴ ‖ προτελὴς αὐτοῖς ἡ ‖ θυσία νενόμισται. τὰ προμαθήσια ἱερεῖ καὶ Νεαίθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ Περὶ τελετῆς. ‖ Τῶν πεταλίδων συῶν μνημονεύει Ἀχαιὸς ὁ Ἐρετριεὺς ἐν Αἰθωνι Σατυρικῷ λέγων οὕτως. πεταλίδων δέ τι συῶν μορφαῖς ταῖς δὲ πόλλ' ἐπαίων. πεταλίδας δ' αὐτὰς εἴρηκε μεταφέρων ἀπὸ τῶν μόχλων. οὗτοι γὰρ ‖ πεταλοι λέγονται ἀπὸ τῶν κεράτων, ὅταν αὐτὰ σκπέταλα ἔχωσι. προμαθησίοις δὲ τῷ Ἀχαιῷ καὶ Ἐρατοσθένης ἐν Ἀντερινύι, σὺς σύας ‖ λαρίνους προσηγόρευσε, μεταγαγὼν καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν λαρίνων βοῶν.. οἱ οὕτως ἐκλήθησαν, ἢ ἀπὸ τοῦ λαρινᾶσθαι (ὅπερ ἐστὶ πίζεσθαι. Σώφρων, βόες δὲ λαρινᾶσθαι) ἢ ἀπό τινος κώμης Ἠπειρωτικῆς Λαρίνης, ἢ ἀπὸ τοῦ βουκολοῦντος αὐτάς· λαρῖνος δ' οὕτως ἐκαλεῖτο. Εἰσαχθέντες δὲ ἡμῖν ποτε καὶ δέλφακος, ὃ τὸ μὲν ἥμισυ ‖ κρεμβαλέον ἰσῶς ἀπιμελῶς πεποιημένον, τὸ δὲ ἓν ἥμισυ ὡς αὖ ἐξ ὕδατος ‖ ἐψημένον ἁκερῶς. καὶ πάντων θαυμαζόντων τοῦ μαγείρου τὴν σοφίαν, μέγα φρονῶν ἐκεῖνος ἀπὸ τῆς τέχνης, ἔφη, Ἀλλὰ μὲν οὐδὲ τὸν σφαγιὸν ἔχει τις ὑμῶν ἀπιδεῖξαι ὅπου ἐκλύετο, ἢ πῶς ἡ γαστὴρ αὐτοῦ πεπλήρωται ποικίλων ἀγαθῶν. καὶ γὰρ κίχλας ἐν ἑαυτῷ ἔχει, καὶ ἄλλα ὀρνίθια, ὑπογαστρίων τε μέρη [χοίρων] καὶ μήτρας τόμους, καὶ τῶν ᾠῶν τὰ χρυσᾶ, ἐπ ἠόρνίθων γαστέρες αὐταῖσι μήτραις καὶ καλῶν ζωμῶν πλέες, καὶ τὰ ἐκ τῶν σαρκῶν εἰς λεπτὰ [‖ καταθρυπτόμενα,] καὶ μὴ πεπερίδων συμπλαπόμενα. ‖ Ἰσίκια γὰρ ὀνομάζειν αἰδοῦμαι [τὸν ΟΥΛΠΙΑΝΟΝ,] καίπερ αὐτὸν εἰδὼς ἡδέως αὐτῆς χρώμενον. πλὴν ὁ ἐμός γε συμφραφὼς ‖ Πάξαμος τῶν ἰσικίων μέμνηται, καὶ οὔ μοι φροντὶς Ἀττικῶν χρήσεων. ὑμεῖς οὖν ἀπιδείξατε, πῶς τε ὁ χοῖρος ἐσφάγη, καὶ πῶς ἐξ ἡμισείας μὲν ἐστιν ὀπτὸς, ἑφθὸς δὲ κατὰ θάτερα. ἔτ' οὖν ἡμῶν ἀναζητούντων, ὁ μάγειρος ἔφη, ἀλλ' εἰ νομίζετέ με ἔλαττον πεπαιδεῦσθαι τῶν ἀρχαίων ἐκείνων μαγείρων, οἷσι ὧν οἱ κωμῳδοποιοὶ λέγουσιν. ‖ Ποσείδιππος μὲν ἐν ‖ Χορδιούσαις. μάγειρος δ' ἐστὶν ὁ λέγων πρὸς τοὺς μαθητὰς τάδε

Μαθηταὶ Λεύκων οἵ τε σὺν Δράκοντι
Ὑμεῖς, ἅπας γάρ ἐστιν οἰκεῖος τρόπος
Ὑπὲρ τέχνης λαλεῖν π. τῶν ἡδυσμάτων
Παντῶν κράτιστόν ἐστιν ἐν μαγειρικῇ
Ἀλαζονεία. ‖ τὸ καθόλου δ' ἢ τῶν τεχνῶν
[Ὅψεις δ' ἔχουσι τοῦθ' ἡγούμενον . . . .]
‖ Ξεναγὸς οὗτος ὅς τις θώρακ' ἔχῃ
Φολιδωτὸν, ἢ δράκοντα σεσιδηρωμένον,
Ἐφαίνη Βριάρεως. αἰ τύχῃ δ' ἐστὶ λαγώς.
Ὁ μάγειρος ἐὰν μὲν ὑποδράκοντας ἔχων
Πρὸς τὴν ἰδιώτιν καὶ μαθητὰς εἰσίῃ,

γρ. κνυζηθμὸν

γρ. χοιρείων

γρ. καταχνιζομένων, vel, διὰ τὸν Οὐλπιανὸν

γρ. χοιρείων

γρ. Ὀψὲ νόον δ' ἔχοντα τοῦθ' ἡγούμενον.

CAP. V.

A Ferunt enim porcam mammas infanti præbuisse, & circumcursantem grunitu suo ne à præsentibus exaudiretur, vagitum eius occultasse: quamobrem animal id veneratione summa dignum omnes arbitrantur: & suilla, inquit, ea gens non vescitur. Præsij [a] quidem sues immolant: quo sacro ipsos initiari lege statutum est. His similia Neanthes Cyzicenus refert, libro secundo De initiatibnis ritu. Πεταλίδων suum [b] meminit Achæus Eretriensis in AEthone [c] Satyrico his verbis: Has esse formas suum Petalidum ego sæpe audiui. Petalidas scilicet is nuncupat, à vitulis translatione sumpta, quos à cornibus πετάλους vocant, cùm explicata distentáque illa iam habent. Simili ratione vt Achæus Petalidas, sic Eratosthenes in Aterinnye [d], sues Larinos vocat, à Larinis bobus translatione ducta, quos ἀπὸ τῶν λαρινεύεσθαι, nuncupant, nimirum quòd vberiore pabulo pingues sint: Sophron,

B *Boues λαρινεύονται*, id est, *opimi sunt, ac saginati*: vel à Larine Epiri pago, vel à bubulco [e], cui nomen Larinus fuit. Cùm deinde nobis allatus fuisset porcus, cuius dimidium assatum magna industria arefecerant, dimidium verò alterum, elixum aqua, ideóque molliusculum tanquam liquauerant, cunctis coqui sapientiam admiratione prosecutis, ob artis suæ peritiam, gloriosus ille, ac de se magnificè sentiens, Quin vestrûm nemo, inquit, ostendere possit quâ iugulatus est, aut quâ venter impletus omnifariam lautitiis. Nam & turdis farctus est, & aliis auiculis, & portionibus quibusdam abdominis porcarum, & vuluæ concisis particulis, & ouorum vitellis, & gallinis quarum venter plenus est, tum vuluæ frustis, tum lautis bucceis, & lucanicis confectis ex carnibus minutim tritis ac cum pipere subactis, quas ob Vlpianum Isicia [f] nominare vereor, tametsi eum non ignorem his libenter vesci. Cæterùm Isiciorum meminit Paxamus meus [g], scriptor. Ego verò non multum laboro de Atticarum dictionum vsu. Vos itaque porcus quomodo iugulatus est, iudicate, atque etiam quomodo altera ex parte elixus est, assus altera. Hæc ergo cùm nos inquireremus, tum coquus ait, An verò me censetis antiquis illis coquis indoctiorem, de quibus Comici multa, vt Posidippus in Saltantibus: alloquitur verò coquus suos discipulos hac oratione:

C

D

E

F

A. *Leucon discipule, & qui mecum hîc ministratis,*
Adeste vos: quinis est aptus locus
De arte nostra disceptaturis, omnium condimentorum in arte culinaria quodnam est præstantissimum?

B. *Arrogãs fastus: ac in vniuersum omnibus in artibus,*
Si quis oculos habeat, præcipuum hoc, & caput est,
Peregrinos [h] mercenarios qui ducit, et thoracẽ gestat
Squamosum, aut draconem insculptum ferro,
Visus est Briareus [i]. at si res ita ferat, lepus [k].
Coquus, ô discipuli, cui ministri subditi sunt,
Quamuis ad plebeios, & inscios rerum adierit,

Cumini

Cumini [a] *sectores, & qui omnes vel ipsa fames sint, tamen ad votum*
Statim prosperéque agit omnia, & vt etiam
Nō nisi vera loquatur, illis tamē excoriatis [b] *abit.*
Quod igitur præcepi; inanibus [c] *loco cede,*
Conuiuarémque palatum cognosce [d]*,*
Nam velut ys qui mercatus [e] *petunt, sic arti nostræ*
Suus finis propositus est, vt ingeniosè palatum [f] *præuertamus.*
In nuptiarum epulis nunc ministramus: sacrum qui facit
Et boues suppeditat, illustris ac splendidius est,
Clarus & qui conuiuio accipitur:
Horum vxores deæ sacerdotes: ad hoc spectaculum
Comparantur tibiæ, Corybantes [g]*, pernoctationes, susque déque omnia:*
Coquorum hic tibi circus ac hippodromus [h] *erit,*
Hoc vt memoria teneas, curato.

De altero coquo qui Scuthes [i] nominabatur idem poëta hæc scribit:

Valde triualis
Est illorum iudicio Seuthes, quod tamē, vir optime,
Nosti, ab imperatore bono is nihil differre videtur.
Occurrunt hostes, statim qui natura est
Imperator, subsistit, rémque gerendam animosè suscipit,
Hostis est quodammodo compotorum turba:
Affatim namque bibit: illa verò accedit,
Ante quindecim iam dies concepta de ea cœna spe:
Alacritate plena, soluto remissoque animo,
Obseruans quid in manus sumptum allaturus quisque ministrorum sit:
Quænam turbæ sic collectæ vilitas sit [k]*, intelligis.*

Iam audite quæ in Synephebis EVphronis de se coquus prædicet:

Cùm ijs qui collatis symbolis conuiuantur ministrabis Carion,
Ludere quidem non [l] *licebit, atque adeò nec quæ didicisti* [m] *præstare.*
Heri tu periculum fecisti: nullus ad te venit
Gobius [n] *omnino, adfuerunt quidam, sed inanes* [o] *illi:*
Quibus alteratum [p] *cerebrum erat: oportet verò*
Cùm ad eiusmodi hominum colluuiem accesseris,
Vt Dromonem, Cerdonem, Soteriadem
Qui mercedis tantùm planè dant tibi,
Quantum poscis, iustum esse:
Nunc verò quandoquidem ad nuptias
Vadimus, esse homicidas [q]*: in animum si hoc inducas tuum,*
Meus es discipulus, & coquus ædepol non malus.
Commoda occasio si offertur, quod est vtile tibi procura:
Senex auarus est: merces exigua: si te cognouero
Nunc, vel ad carbones vsquo non deuoraſſe omnia,
Nullus es: hæc intro iam auferto: ex ædibus
Nam ipse prodit senex, oculisque toruis nos respicit.

Sophista [r] profectò magnus est, nec arrogantia fastúque medico dissimilis apud Sosipatrum in Mendaci [s] coquus qui hæc loquitur:

Non penitus contemptibilis ars
Nostra est Dernyle, si tecum perpendas:
Verùm ea obsoleuit disciplina, ac omnes ferè
Sese coquos esse iactant, quanquam prorsus ignari.
Ab illis scilicet ars nostra corrumpitur.

A ‖Κυμινοπρίσεως [πανθ' ὡς ἢ λιμοὺς καλῶς] — γρ. πάντας, ἢ λιμὸς, καλῶς.
[Επίτηξ ἕκαστος] δῆθ' ὑς. ἐὰν δ' ‖ ἀληθινὸν
Σαυτὸν παρασκάλλης, καὶ παθσεκδαρεὶς ἄπει.
[Οὗς] οὖν ὑπεθέμην ‖ τῷ κενῷ χώρᾳν δίδου, — γρ. Επ' ηξ. ως.
Καὶ τὰ [σώμια] γίνωσκε τ' κεκλημένων.
‖Ωσπερ γὰρ εἰς τὰμπόρια τῆς τέχνης ‖ πέρας — γρ. Ωσπερ γρ. σώματα
Τοῦτ' ἔστιν, αὖ εὖ παθσοράμης παθς τὸ σῶ-
μα.
Διανθεμῶμεν νῦν γάμους, ‖ τὸ ‖ θῦμα βᾶς.
B ‖ Ο ‖ διδοὺς ὀπτᾶνης· ὀπτᾶνης ὁ ‖ λαμβά-
νων.
[‖Τούτων γυναῖκες ἱέρειαι τῇ θεᾷ — γρ. Τούτων γυναῖκες ἱέρειαι. τοῦ θεοῦ Κορύβαντες, αὐλοί, π.
Θεοὶ, κορύβαντες, αὐλοὶ, παννυχίδες, ἀναστρο-
φή.]
‖Ιπποδρομᾶ· οὗτ· ἔστι σοι μαγειρικῆς
Μέμνησο καὶ σὺ ποτὲ. καὶ παρ' ἑτέρου ἢ μα-
γείρου (ὄνομα δέ ἐστι Σάϋθης) ὁ αὐτός φησι ποιητὴς
οὗτος.

—ἰδιώτης ἔφη μέγας
Αγρῖς ὁ Σάϋθης, οἶσθα ὦ βέλτιστ' ὅτι
Αγαθοῦ στρατηγοῦ διαφέρειν οὐδὲν δοκεῖ,
Οἱ πολέμιοι πάρεισιν· ‖ ὁ ‖ βαθὺς τῇ φύσει
C Στρατηγὸς [ἔσηκεν, ἐς τὸ πέραν μ'] ἐδέξαν. — γρ. ἔση, vel, ἔσηκεν, τὸ πρ.
Πολέμιός ἐστι πᾶς ὁ συμπίνων ὄχλ·.
Πίνει γὰρ ἀθρόως, οὗτ· εἰσελήλυθεν
Εκ πένλε ἐς δέκ' ἡμερῶν παθσηλικῶς
Τὸ δεῖπνον, ὁρμῆς μεσὸς, ἐκλελυμένῳ·
‖Τηρῶν ποτ' ὀπτᾶς ‖ χεῖρας οἵσ' πῆς, ‖ νόει
D Οχλου τοιούτου ῥᾳθυμίαν ἠθροισμένου.
Ο δ' ἐν τοῖς ΕΤφρον· Σωσιφήνοις μάγειρ·,
ἀληθύσαλε οἷα παθσαινεῖ.
‖Οταν ἐρανιστὴς Καρίων Διακονῆς
Οτι ἔστι ‖ παίζειν, οὐδ' ἃ μεμάθηκας ποιεῖν.
[Εχθὲς κεκινδύνευκας, οὐδεὶς εἶχέ σοι — γρ. Εχθὲς κεκινδύνευκας. οὐδεὶς εἶχέ σοι Κωβιὸς ὅλως γὰρ ἦσαν, ἀλλ' ἦσαν κενοί.
Κωβιός. ὅλως γὰρ ἦσαν, ἀλλ' ἦσαν κενοί.]
Εγκέφαλ· ἠλλοίωτ', δεῖ γ' Καρίων
Οταν μὲν ἔλθῃς εἰς τοιοῦτον ‖ συρφετὸν
Δρόμωνα καὶ Κέρδωνα, καὶ Σωτηρίδην
‖Μισθὸν [διδόντας] ὅσον αὐ αἰτήσας ἀπολῇς
Εἶναι δίκαιον· ‖ οὓς γ' ἡμῖν βαδίζομεν
Εἰς τοὺτ' γάμους, ‖ ἀνδροφόνον· αὖ τοῦτ' αἰ-
σθάνῃ
Εμὸς εἶ μαθητὴς καὶ μάγειρ· οὐ κακός·
Ο καιρὸς εὐκτός· ὠφελοῦ, φιλάργυρ·
Ο γέρων ὁ μισθὸς μικρὸς εἴ σε λήψομαι
Νῦν μὴ κατεσθίοντα, κἀ σοῦ αὐθράκας,
Απόλωλας, εἴσω παραγε. καὶ γὰρ αὐτὸς οὑ-
τοσὶ
F Προσέρχετ' ὁ γέρων. ‖ ὡς γ' ἐς γλίσχρον βλέπει,
Μέγας δ' ἐστὶ σοφιστὴς, κἀ οὐδὲν ἧττων τῶν ἰα-
τρῶν εἰς ἀλαζονείαν, ἐς ὁ πᾶς ‖ Σωσιπάτρῳ μά- CAP. VI.
γειρ· ἐν Καταψευδομένῳ λέγων ὧδε,
ΟΥ παντελῶς δὲ καταφρόνητ· ἡ τέχνη
Εαν καταγνοήσῃς ἐσὶν ἡμῶν δήμυλε.
‖Αλλὰ [πέπαυται] τὸ παρᾶγμα, καὶ πάντες γρ. πέπαυται
ὀχεδὸν
Εἶναι μάγειροί φασιν, οὐθὲν εἰδότες.
Υπὸ τῶν τοιούτων δ' ἡ τέχνη λυμαίνετ'.

Επεὶ μάγειρον ἐὰν λάβῃς ἀληθινὸν,
Ἐκ παιδὸς ὀρθῶς εἰς τὸ πρᾶγμ' εἰσηγμένον,
Καὶ τὰς δυνάμεις κατέχοντα, καὶ τὰ μαθήματα
Απαντ' ἐφεξῆς εἰδότ', ἕτερόν σοι τυχὸν
φανήσεται τὸ πρᾶγμα. [τρεῖς ἡμεῖς ἐσμὲν
Επὶ λοιποὶ,] Βοϊδίων κἀγὼ Χαιρέδης
Εγώ τε τῆς λοιποῖς ὑπερφέρουσι φής;
‖ Εγώ; τὸ διδασκαλεῖον ἡμεῖς σώζομεν
‖ Τὸ ‖ Σικυωνίων, οὗτος τῆς τέχνης ἀρχηγὸς ὤν,
Εδίδασκεν ἡμᾶς πρῶτον [ἀστρολογεῖν,]
Επειτα μετὰ ταῦτ' ἤδη διαχειρνεῖν,
Περὶ φύσεως κατεῖχε παντὸς τοὺς λόγους,
Επὶ πᾶσι ῥήτρις ἔλεγε τὰ στρατηγικὰ,
Πρὸ τῆς τέχνης ἔστ' ἄδε ταῦθ' ἡμᾶς μαθεῖν.
[‖ Αρα] σύ με ‖ κέπλευν οἷος εἶγε φιλτατε;
ΟΥκ, ἀλλ' ἐν ὅσῳ περιέρχετ' ἐξ ἀγορᾶς ὁ παῖς,
‖ Μικρὰ ‖ διακινήσω σε περὶ τοῦ πράγματος,
‖ Ινα τῷ λαλεῖν ‖ λάβωμεν εὔκαιρον χρόνον,
[Απολλον ἐργῶδες. ἄκουσον ὦ ἀγαθὲ]
Δεῖ τὸν μάγειρον εἰδέναι πρῶτιστα μὲν
Περὶ τῶν μετεώρων, τάς τε τῶν ἄστρων δύσεις,
Καὶ τὰς ἐπιτολὰς, καὶ τὸν ἥλιον πότε
Επὶ τὸν μακρὸν τε καὶ βραχεῖαν ἡμέραν
Επαίνεισι, καὶν ποίοισιν ἐστὶ ζωδίοις.
Τὰ δ' ὄψα φασὶ πάντα καὶ τὰ βρώματα
Εν τῇ περιφορᾷ τῆς ὅλης συντάξεως,
Ετέρᾳν ἐν αὐτοῖς λαμβάνειν τὴν ἡδονήν.
Ο μὲν οὖν κατέχων τὰ τοιαῦτα, τὴν ὥραν ἰδὼν,
Τούτων ἑκάστοις ὡς πρόσηκε χρήσεται
Ο δ' ἀγνοῶν ταῦτ', εἰκότως τιτλάζεται.
Πάλιν τὸ περὶ τῆς διαχειρνικῆς ἴσως
Εθαύμασας τί τῇ τέχνῃ συμβάλλεται;
Εγω γ' ἐθαύμασ' ἀλλ' ὅμως ἐγὼ φράσω,
[Τοὐπαυστήριον] ὀρθῶς καταβαλέσθαι, καὶ τὸ φῶς
[Λαμβάνειν] ὅσον δεῖ, καὶ τὸ πνεῦμ' ἰδεῖν πόθεν
Εστὶν, μεγάλην χρείαν τιν' εἰς τὸ πρᾶγμ' ἔχει.
Ο καπνὸς φέρεται δεῦρο κἀκεῖ διαφορᾶν
Εἰώθε τοῖς ἕψουσιν ἐμποιεῖν τινα.
[Τοιοῦτον ἔστι σοι δίειμι] τὰ στρατηγικὰ
Εχειν γε τὸν μάγειρον· ἡ τάξις ····
Σοφὸν] μὲν ἀναπαυσαχοῦ ἐστὶ κἀν πάσῃ τέχνῃ,
Εν τῇ καθ' ἡμᾶς δ' ὥσπερ ἡγεῖται χρεών.
Τὸ γὰρ ταχέως θερμαθεῖναι κἀφελεῖν τελέως ὑγρὸν
Εκαστα, καὶ τὸν καιρὸν ὁπὸτ' εὔτρις ἰδεῖν
Πότε δεῖ πυκνότερον ἐπαγαγεῖν, ἠπότε βάφην,
Καὶ πῶς ἔχοι πρὸς τὸ δεῖπνον, καὶ ποτὲ
Εὔκαιρον αὐτῶν ἐστι τῶν ὄψων τὰ μὲν
Θερμὰ ταχέως θερμαθῆναι, τὰ δ' ἐπανενεγκεῖν, τὰ δὲ μέσως.
Τὰ δ' ὅλως ἀποψύξαντα, ταῦτα πάντα δὴ.

A
Nam perfectum & verum si fingas coquum,
A puero recte ad id institutum fuisse conuenit:
Viribus firmus [a], & qui deinceps liberalibus disciplinis sit imbutus.
Aliud hoc fortassis esse cognosces quàm putaueris.
Superstites adhuc tres sumus,
Boïdion, Chariades, & ego: reliquis oppedito [b].
B. *quidnam ais?*
A. *Egóne? ludum ac scholam nos retinemus*
Sicyonis [c], qui artis nostræ princeps [d] fuit.
Nos primum siderum ille docuit motus:
Post deinde, statim ædificandi rationes:
B
De rerum natura disceptationes omnes ad manum idem habebat:
Post hæc omnia, quæ ad militarem artem pertinent, enucleabat, exequebatur.
Et ante culinariam artem vt hæc disceremus, vrgebat:
B. *An verò is es, vir optime, qui alijs hæc celata velis.*
A. *Haud equidem: sed interea dum è foro puer aduenit,*
C
De hac re pauca quædam te docebo,
Tempus ad alia parum opportunum [e] in hunc sermonem vt impendamus.
B. *Apollo sancte, operosa hæc res est.*
A. *Arrige aures bone vir: Primùm scire debet coquus*
Ex ijs quæ sublimia sunt, ac cœlestia, occasus siderum,
Ac exortus, cursúmque solis.
Quando reuertatur ad longiores aut breuiores, dies,
Et ad qualia signiferi animantia:
D
Nam omnia, quod aiunt, obsonia, atque edulia,
Ad conuersiones totius cœlorum ordinis,
Aliam atque aliam gustus suauitatem concipiunt.
Qui ergo hæc probè didicit, cùm animi tempestatem consideranit,
Vtetur horum singulis, vt expedit:
Contrà horum insciius, merito nugas [f] agit.
Iam verò fortassis admiratus es,
De Architectura, quidnam ad hanc artem conducat.
E
B. *Admiratus sum mehercule. A. Ego nunc tibi patefaciam.*
Culinam & rectè statui, & lucis
Accipere quod satis est, ac vnde ventus aspiret
Contempleri, præbet ad hoc vtilitatis plurimum.
Fumus enim huc illuc iactatus, discrimen aliquod
Afferre interdum solet dum coquuntur obsonia.
Qui talis est coquus, eum affirmo
Imperandi non carere scientia.
Quandoquidem rectè ordinandi peritia,
Vbique, & in arte quauis, mera est sapientia:
In nostra verò propemodum veluti dux omnia regit,
F
Nam singula ordine apponere & tollere,
In hísque temporis opportunitatem perspicere,
Quando patinas crebrius oportet congerere, quando pedetentim,
Quonam erga cœnæ fercula sint animo conuiua, quando
Tempestiuum sit feruentia hæc inferre obsonia:
Calore iam remisso quædam, alia mediocriter calentia.
Refrigerata prorsus nonnulla, hæc omnia scilicet,

χρ. --τρεῖς μόνοι Εσμὲν ἔπ λ. 188

χρ. ἀστρολογεῖν καλῶς,

χρ. Αρα

χρ. Απολλον ὡς ἐργῶδες! ἄκουσον ὦ ἀγαθὲ

χρ. Τὸπαύστηριον

χρ. Λαβεῖν

χρ. Τί ὂν ἔπ σοι δ'

χρ. --ἡ τάξις σαφῶς Σοφὸν μὲν ἐπ.

Adim

Ad imperatoriæ disciplinæ præcepta exqui runtur.

B. *Nunc tu mihi cùm explicueris quæ opus facto sunt, abito, & quiescito.*

Ab hoc non procul abest coquus qui apud Alexidem in Milesiis hæc loquitur:

A. *An ignoratis plurimis artibus,*
Voluptatis non esse autorem solam architectum,
Sed etiam eorum qui vtuntur illis,
Dum benè vtantur operam nõnihil ad id conferre:

B. *Id quale est; peregrinum me æquum est hoc intelligere.*

A. *Apparandi obsonij bonum artificem habere tantùm oportet,*
Aliúdque præterea nihil: Verùm si contingat,
Vt qui cibis illis vescetur & de ijs iudicabit,
Tempestiuè ad epulum accedat, ars sic iuuabitur?
Sin tardiùs adsit, & post statum articulum cibi,
Vt qui antea coxit coquus, a tepefaciat iterum,
Aut, si antea non concoxit, citò percoquere festinet,
Artem ille voluptate defraudat sua.
Sophistarum classi coquum ego adscribo:
Adstatis vos otiosi: ignem mihi accendite.

B. *Frequentes dudum accendunt Vulcani canes* b
Prompti & alacres, sub dio, quod scias, vt frequenter fit.

A. *Nostræ* c *quidem etiam vitæ finem adiungit* d
Necessitatis e *solius lex quædam minimè aspectabilis.*

EVphron verò, cuius paulo antè memini, Iudices, (sic enim vos appellare non formido, vestri sensus iudicium expectans, in Fratribus,) ea fabula est: quendam inducit coquum, multis eruditum artibus, ac fœliciter institutum, qui se priores artifices memoret, & quam priuatim illorum quisque virtutem esset adeptus, & qua in re anteiret cæteris, talem tamen nullum recensет, quales multos ego vobis proposui: Eius hæc est oratio:

Cùm multi, Lyce, discipuli mihi fuerint,
Quia mente perspicax ingenio semper valuisti,
Meis ex ædibus abire te volo,
Vix totis decem actis mensibus iam coquum, quãuis sis nouissimus.
Agis Rhodius assare piscem exactè solus nouit:
Nereus Chius congrum coquere dijs immortalibus:
Orion album iusculum parare: flauum Chariades:
Lamprias nigrum primus omnium reperit:
Allantas & EVthynus cognomine Lenticula
Extra omnem positu inuidiam,
Ex symbolis f *reditus viris primoribus dignos sibi quæsiuerunt:*
Post illos priscos sophistas g,
Secundi nobis septem fuere hi sapientes viri.
Ego verò multa iam cùm à ceteris occupata cernerem,
Primus inueni furandi modum, ob quod inuentum nemo
Infensus mihi futurus est, quandoquidem antea id nullus excogitauit alius.

B. *Hoc sanè tibi proprium reperisti, hoc omnino tuum est.*

A. *Quinto* h *sacra die faciebant Tenij,*
Senes cani, quòd longa essent defuncti nauigatione,

A Εν τοῖς σραληγικοῖσιν ἐξεσάζε)
Μαθήμασιν. [τίς δή τι σῶδαδείξας] ἐμοὶ
Τὰ δέοντ' ἀπελθὼν, αὐτὸς ἡσυχίαν ἄγε.
Καὶ ὁ σῶδαὰ τῷ Αλέξιδι ἢ ὃν Μιλησίοις μάγειρος, οὐ μακρὰν τούτου ἐστὶ λέγων τοιάδε.
ΟΥκ ἴσε σασῖς σλείσταισι τῶν τεχνῶν, ὅλη
ΟΥκ ἀρχιτέκλων κύριος τῆς ἡδονῆς
Μόνος καθέσηκεν, ἀλλὰ καὶ τῶν χρωμένων
Συμβάλλεσαί τις αὖ καλῶς χρῶνσαι μερίς;
Οἷόν τι; δεῖ γὰρ κἀμὲ τὸν ξένον μαθεῖν
Τὸν ὀψοποιὸν σκοπάσαι χρησῶς μόνον
Δεῖ τοῦτον, ἄλλο δ' οὐδεν. αὐ μὴ σιῶ τύχῃ
Ο σασῖς μέλλων ἐσθίειν τε κ κρίνειν
Εἰς καιρὸν ἐλθὼν, ὠφέλησε τὴν τέχνην.
Αν δ' ὑσερίζῃ τῆς τεσαγμένης ἀκμῆς,
Ως τ' ἢ σεθοσπήσανσα χλιαίνειν σάλιν,
Η μὴ σεθοσπήσανσα σωλελεῖν σαχύ
Απεσέρησε τῆς τέχνης τὴν ἡδονήν.
‖Εἰς σοῦ σοφιςὰς τὸν μάγειρον ἐγγράφω.
Εσήκασ' ὑμεῖς· κάε) δέ μοι τὸ σῦρ
Ηδη. συκνοὶ δ' ‖ ἅπουσιν Ηφαίσου κυνες
[‖ Κούφως σεθς ‖ αἴθραν οἶσθ' ὁ γίνεσθαί θ' ἅμα,]
Καὶ τὴν τελευτὴν ξ βίου σωῆψέ μοι
Μόνοις ἀνάγκης θεσμὸς οὐχ ὁρώμενος.
ΕΤΦρων δε, οὗ κὴ σεθ βραχέως ἐμνήσθην ἀν-
δρες δικασαὶ (‖ δικασὰς γὰρ ὑμᾶς οὐκ ὀκνήσαιμ'
ἂν καλεῖν, ἀναμένων τὴν ὑμετέραν τῶν ἀσθητη-
ρίων κρίσιν) ἐν τοῖς Αδελφοῖς τῷ δράματι, σοιή-
σας τινὰ μάγειρον σολυμαθῆ κὴ δύσαίσθητον,
μνημονεύονσά τε τῶν σεθ αὐτοῦ τεχνιῶν, κ τίνα
ἕκασ' εἶχεν ἰδίαν ἀρετὴν, κὴ ἐν τίνι ἐσλεονέ-
κτει, ὅμως ‖ οὐδενὸς ἐμνήσθη τοιούτου, ὧν ἐγὼ ὑμῖν
σολλάκις τυγχάνω σῶδασκαλίζων. λέγει δ' σῶ
οὕτως,
‖Πολλῶν μαθητῶν χρομένων ἐμοὶ Λύκε,
Διὰ τὸ νοεῖν ἀεί τι ξ ψυχὴ ἔχειν,
Απ' γεγονὼς μάγειρος ἐκ τῆς οἰκίας
Εν οὐχ ὅλοις δέκα μησὶ ‖ σολὺ νεώτατος.
Αγις Ρόδι· ὤπτησεν [ἰχθῦ μόνος
Ακρως. Νηρέως] δ' ὁ Χῖος γόγγρον ἥψε τοῖς θεοῖς.
[‖Ορμον] τὸ λαβρὸν, ‖ οὐ ξΑθηνῶν ‖ Χαρμάδης.
‖Ζωμὸς μέλας ἐγήρα σεῶτα Λαμπρία.
‖Αλλαντας ΑΦρόννης, ΕΥθυνος φακῆ,
‖Απὸ συμβολῶν ‖ σωσάγουσιν Αρισίων ‖ σόρος.
ΟΥτι μετ' ἐκείνους σοῦ σοφιςὰς σοῦ σάλαι
Γεγόνασιν ἡμῶν ἑπτὰ, δεύτεροι σοφοί.
Εγὼ δ' ὁρῶν σὰ σολλὰ σεθκαλειλημμένα
‖ΕΥρον τὸ κλέπτειν σεῶτον, ὡς τε μηδένα
Μισεῖν με δι' τοῦτ', ἀλλὰ σαύσας ‖ λαμβάνειν.
Τσ' ἐμὲ δ' ὁρῶν σὺ τοῦτο σεθκαλλημμένον,
Ιδιον ἐφεύρηκάς τι, κ τοῦτ' ἐσὶ σόν;
[Πέμπλῳ ἐγύνο ἡμέραν οἱ Τλῶιοι,
Πολιοὶ γέροντες, σλοῶ σολλῷ σεσλευκότες,

χ. σὺ δὲ σὰ σαρ.

χξ. Κούφως σρὸς αἰθέρ'· ἅμ' εἶπα, γίγνεσθ' ἅμα.

χη. ἰχθῦν μόνος ἄκρως. Νηρεὺς δὲ.

χθ. Ορίον

χ. μικρόν.

Λεπτὸν ἔριφον [καὶ μικρὸν,] οὐκ ἰῶ ὀκφορᾷ.

χ. Τότε γὰρ ἡμῶν σοι ἀδὲ τῷ δ.

[Τό τε ‖ λευκοκρέων, οὐδὲ τῷ διδασκάλῳ]
‖ Ετέρους προῖσαθαι δ' ἔριφους ‖ ἰωαγκάσας.

χρ. σκοπευμένων,

‖ Τὸ γὰρ ἦν παρ' αὐτῶν πολλάκις [σκοπουμένων,]
Καθεὶς κάτω τὴν χεῖρα τὴν μίαν λαθῶν
Ερρι-ψας εἰς τὸν λάκκον ἰσχνῶς τὸν ναφρὸν,
Πολὺ ἐποίησας θόρυβον, [οὐκ εἶχε νεφρὸν
‖ Ελεγον. ἔκυπτον οἱ παρόντες ἀποβολῆ
Εθυσαν ἕτερον. τοῦ γὰρ δευτέρου πάνυ
Τὴν καρδίαν εἶδόν σε καταπίνοντ' ἐγώ.
Πάλαι μέγας εἶ, γίνωσκε. τοῦ γὰρ μὴ χανεῖν
Λύκον ἀφ' κενῆς ‖ σὺ μόνῳ δύρηκας τέχνῃ.

χρ. χορδῆς δ' ὀβελίσκους ἡμέρας ζητουμένους

[‖ Χορδῆς ὀβελίσκους ἡμέρας ζητουμένους
Δύ' ἰχθῦς ὠμοὺς εἰς τὸ πῦρ ἀποστέσας,]
‖ Καὶ πῶς τὸ δίχορδον ‖ ἐτερέπιζες. ἠθόμην

Ἰχθῦς δύ' ὠμοὺς εἰς τὸ πῦρ ἀποστέσας.

Ἐκεῖνο δεῖγμα, τοῦτ' δ', ἐστὶ παίγνιον. μή τις οὖν τούτων τῶν δευτέρων ἐπὶ σοφῶν ὀνομαθέντων τιοῦτόν τι ἐσενόησε, πρὸ τοῦ χοίρου, πῶς καὶ ἅ ἐντὸς πεπλήρωται, καὶ τὸ μὲν ὀπαλέον ἐστὶ αὐτοῦ, τὸ δ' ἔφθον. αὐτὸς δέ ἐστιν ἀσφακτῷ. δεομένων οὖν ἡμῶν καὶ λιπαρούντων δεικνύναι τὴν σοφίαν, οὐκ ἐρῶ φησι τῆτες μὰ τοῦ ἐν Μαραθῶνι κινδυνεύσαντας, καὶ πρόπερ τοῦ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχήσαντας. ἔδοξε οὖν πᾶσιν ἀφ' τὴν τηλικήνδε ὅρκον, μὴ βιάζεσθαι τὸν ἄν-
189 θρωπον. ἐπ' ἄλλο δέ π τῶν διαφερομένων τὰς χεῖρας ἐπιβάλλειν. καὶ ὁ ΟΥλπιανὸς ἔφη, μὰ τοῦ ἐν Αρτεμισίῳ κινδυνεύσαντας, οὐδείς πινος γεύσεται, πρὶν λεχθῆναι ποῦ κεῖται τὸ διαφέρειν. τὰ γὰρ γεύματα ἐγὼ οἶδα μόνῳ, καὶ ὁ Μάγνῳ ἔφη· Αριστοφάνης ἐν Προαγῶνι,

Τί οὐκ ἐκέλευσας διαφέρειν τὰ ποτήρια.

Cap. VII. ‖ Σώφρον δ' ἐν γυναικείοις καλᾷ κοινότερον κέχρηται λέγων, φέρε κύκλῳ τὸν σκύφον μεστόν. ‖ καὶ Πλάτων δ' ἐν Λάκωσιν ἔφη, πάσας φέρετω. Αλεξις Παμφίλῃ,

Παρέθηκε τὴν τράπεζαν εἶτα διαφέρων
Αγαθῶν ἀμάξας. φέρε δ' ἢ τῶν γευμάτων
ἃ σαυτῷ πεπύπιες, ὥρα σοι λέγειν ΟΥλπιανέ.
τὸ γὰρ γεῦσαι ἔχομεν ἐν ΕΥπόλιδι ἐν ΑΙξὶ, τοῦδε νῦν γεῦσαι λαβών. καὶ ὁ ΟΥλπιανὸς, ΕΦιππῳ ἔφη ἐν Πελλάσῃ, ἔν θ' ὄνων ἵππων τε σάσεις, καὶ γεύματα οἴνων. Αντιφάνης δ' ἐν Διδύμοις ‖ οἰνογευστεῖ, φέρε πατεῖ ἐν τοῖς στεφανίοις. ἀπὶ τύχης ὁ μάγειρος ἔφη, λέξω τοίνυν κἀγὼ οὐκ ἀρχαίαν ἀπόνοιαν, ἀλλ' εὕρεσιν ἐμὴν, ἵνα μὴ ὁ αὐλητὴς πληγὰς λάβῃ. ὁ γὰρ ΕΥβουλῷ ἐν Λάκωσιν ἡ Λήδα ἔφη·

A *Gracilémque & album hœdum immolabant, pelle detracta*
Subiecta caro candida non visa est: itaque magistrum ac doctorem a
Coegi mihi præbere alios hœdos duos.
B. *Eorum autem iecur velut fatiscens*
Tus demissa subitus altera manu clanculum,
In peluim celeriter renémque abiecisti,
Multúmque tumultuatus non habuisse renem
Clamasti, qui verò adfuerunt eam iacturam vt
viderent, se inclinarunt.
B A. *Immolatus est alius continuò.* B. *Secundi profectò*
Cor ego te deglutientem aspexi.
A. *Iam dudum vir magnus es, hoc scias velim, lupus*
Frustra b ne hiet, me solum artem reperisse.
B. *Quin & intestinis attollendis verucula c interdum cùm tu quæreres,*
Duos in igne pisces crudos extinxisti d,
Interea dichordon c pulsans, id ego animaduerti.
A. *Fabulæ quidem actus id f fuit: hoc autem lusus.*
C Nullus igitur ex his secundis septem sapientibus quos nominaui, de porco tale quidpiam excogitauit, quo modo interiora corporis impleta sint, cùm is iugulatus non fuerit, & eius altera pars assa, altera elixa. Nobis tum rogantibus ac obtestantibus, vt eiusmodi sapientiam declararet, Per eos qui ad Marathonem prœlij discrimen adierunt: ac eos qui ad Salaminam hostes nauali conflictu vicerunt, inquit, hoc anno me id nemini dicturum iuro. Omnibus itaque visum est ob tantum insiurandum, homini ampliùs insistendum non esse h, ac potiùs in aliquod ex iis ferculis quæ apponebantur, iniiciendas manus. Tum Vlpianus, Per eos qui ad Artemisium i periclitati sunt, inquit, ex his quidquam nemo gustabit, priùs quàm dicatur apud quem legatur vox διαφέρειν. Nam quod ad vocabulum γεύματα k spectat, solus ego noui apud quem extet. Hîc Magnus ait, Aristophanes in Proagone l:

Pocula, διαφέρειν, id est, afferre, cur non insistis;

E Sophron verò in Muliebribus m, communiùs ea voce vsus est:

περίφερε, inquit, id est, affer scyphum plenum Cyceone n.

Plato in Lacone ait:

Omnibus περιφερέτω, id est, apponito.

Alexis in Pamphila:

Mensam apposuit, deinde διαφέρων, id est, in-
Plaustra bonorum o, (tulit

F At περὶ τῶν γευμάτων, quæ tibi propinasti p, iam tempestiuum est vt disseras, Vlpiane. Apud EVpolidem in Capris, γεῦσαι, id est, gustare, nos inquit, legimus sic:

Acceptum hoc γεῦσαι, id est, gustato.

Tum Vlpianus ait, Ephippus in Scutato q:

Asinorum & equorum stationes inerant, & vinorum γεύματα, id est, gustationes.

Antiphanes in Geminis:

οἰνογευστεῖ. id est, *vinum gustat: ambulat coronatus.*

Post hæc coquus, Narrabo vobis, ait, non quidem priscum inuentum, sed quod à me repertum est, ne tibicen r vapulet. Ait enim in Laconibus, siue Leda, EVbulus:

Per ve

Per Veſtam nobis etiam hoc auditum
Domi aliquando, ſi quid offenderit coquus,
Apud nos, quod dicitur, verberatur tibicen.

Philyllius, ſiue is qui vrbes ſcripſit,

Si quid, ait, à coquo peccatum fuerit, tibicen plagis pœnas luit.

At enim in porco ſemiaſſo & ſemielixo, farctóque, coquus nobis oſtendit exiguum vulnus ſub humero, quo cæſus fuerat, & inde, ait, cùm ſanguis effluxiſſet, inteſtina & viſcera omnia, μετὰ τῆς ἀφαιρέσεως [a]: (nam & ἐξαίρεσιν etiam dicunt,) ô conuiuæ loquaces ac feſtiui, vino ſæpiùs & curioſè ablui porco è pedibus ſuſpenſo: poſtea in vino macerata quæ ſuprà memoraui [b] cibaria elixa cum multo pipere, per fauces demiſi, affuſo copioſo iuſculo, ſcitè confecto: mox porci dimidiam partem, quod videre licet, multa ordeacea farina oleo & vino rigata circumaſperſi, deinde ſubiecta ænea tabula in furnum indidi, ignéque lento ſic aſſaui, vt nec crudum nec immodicè toſtum extraherem. Pelle verò iam arefecta, partis alterius ſpeciem tanquam elixæ repræſentaui, ablata farina qua obduxeram, porcúmque ſic paratum vobis attuli, & appoſui. ἐξαίρεσιν autem, ô probe mi Vlpiane, Dionyſius comicus in fabula, cui titulus eſt Cognomines [c], vſurpauit: quo loco ſuos diſcipulos alloquentem inducit coquum:

A. *Heus tu nunc Dromo, ſi quid lepidum, aut ſapiens,*
Aut ſplendidum in tuis rebus noſti,
Magiſtro tuo palam hoc facito.
Specimen artis ego à te flagito:
In hoſticum [d] ego te duco: audacter excurrito.
Numeratas carnes dabunt, ac te obſeruabunt,
Eas compreſſas [e], vehementer cùm elixaueris,
Quod tibi iam præcepi, numerum illarum confundito.
Ingens piſcis ſi aderit, fruſtum eius tuum eſt:
Salſamenti quidpiam [f] ſi auertatur [g], eſt id quoque tuum
Tantiſper dum domi ſumus [h]: foris autem, meum.

ἐξαίρεσις, id eſt, *quæ eximuntur interanea, & eiuſmodi cætera,*

Quæ nec indice continentur: nec in vllo numero ſunt.
Sed poſitu ac æſtimatione habentur pro reſegminibus,
Ea craſtino die me ſimul ac te oblectatura,
Prædæ & ſpoliorum venditori omnia prorſus tradito,
Magis erga te beneuolus acceſſus vt ianuæ ſit, cùm ad me domum venies.
Quid plura apud te harum rerum conſcium?
Meus iam diſcipulus es, ego verò magiſter tibi:
Horum fac memor vt ſis: adeſdum, & mecum ſimul ambula.

Coquum [i] nos omnes cùm laudaremus, ob orationis promptitudinem, & ſolicitum artis ſuæ ſtudium, Laurentius conuiuator noſter vir bonus, Quanto ſatius eſt, inquit, eiuſmodi coquos diſcere, quàm quod apud quendam ex ciuibus noſtris docetur, qui ob diuitias luxurioſus, Platonis cùm primis admirandi dialogos cogit ediſcere coquos, vt cum patinas inferunt, dicant illi, Vnus, duo [k], tres.

A Ἠθύσαμεν καὶ τοῦτο νὴ τὴν Ἑστίαν,
Οἰκοι ποθ' ὡς αὖ ὁ μάγειρος ἐξαμαρτάνοι
Τύπτεσθαι, ὥς φησιν ὁ αὐλητὴς παρ' ἡμῖν.
Φιλύλλιός τε ἢ ὁ ποιήσας ἃς Πόλεις φησὶν,
-ὅπου αὖ τύχῃ
Μάγειρος ἀδικήσας τὸν αὐλητὴν λαβεῖν
Πληγάς. ‖ πρεῖ ἡμιόπου καὶ ἡμιέφθου καὶ ἀ-
σφάκτου γεμισοῦ χοίρου. ὁ μὲν χοῖρος ἐσφάγη
B ὑπὸ τὸν ὦμον σφαγεῖ βραχείᾳ, καὶ ἐπέδειξεν.
ἔπειτα ἀπορρύσαντος πολλοὶ αἵματος παύλα
ἐντεῦθεν μετὰ τῆς ἐξαιρέσεως εἴρηται γὰρ καὶ ἡ
ἐξαίρεσις ὡ συμυλῆθραι δαιταλεῖς) ἀφακλύσας ἐ-
πιμελῶς οἴνῳ πολλάκις, ἐκρέμασα ἐκ ποδῶν. εἶτα
πάλιν οἴνῳ διέβρεξα, καὶ περιψήσας μετὰ πολλοῦ
πεπέρεως τὰ πεθειρημμένα χναυμάτια, ἕβυσα ἀφ'
οὗ σώματος πολλὸν ὀπιχέας ζωμὸν εὖ παύυ πε-
ποιημένον ἐς μετὰ ταῦτα πειέπλησα τοῦ χοίρου τὴν
ἡμίσειαν, ὡς ὁρᾶτε ἀλφίτοις πολλοῖς κεκνθῆς, ἀνα-
C δύσας αὐτὰ οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ. ἔπειτ' ἐνέθηκα κε-
καύῳ, ὑποθεὶς τράπεζαν χαλκῆν, ἐσπάθυσά τε
τῷ πυρὶ, ὡς μήτε καταυῆσαι μήτ' ὠμὸν ἀφελεῖν.
καὶ τῆς φορμνῆς ἤδη χλομμμης κραμβαλέας, [‖ εἰ- χ. εἴασα]
κασα] καὶ τ' ἄλλο μέρος ἡψῆσας, ἀποσαλών τ' αὐ-
τοῦ τὰ ἄλφιτα, οὕτω φέρων ὑμῖν παρεθηκα. τὴν
δ' ἐξαίρεσιν ὦ καλέ μου Ολυμπιανὲ Διονύσιος ὁ
κωμῳδοποιὸς ἐν τοῖς Ομωνύμοις τῷ δράματι οὕ-
τως εἴρηκε, ποιήσας τινὰ μάγειρον πρὸς σοῦ μαθη-
D τὰς διαλεγόμενον,
Αγε δὴ δεῦρον νυνὶ εἴ τι κομψὸν ἢ σοφὸν,
Η γλαφυρὸν οἶσθα τῶν σεαυτοῦ πραγμάτων,
Φανερὸν ποίησον τοῦτο τῷ διδασκάλῳ
Νυνὶ τὴν ἀπόδειξιν τῆς τέχνης αὐτῷ σ' ἐγώ.
Εἰς πολεμιαν ἄγω σε· θηρῶν καταστερχε,
Αριθμῷ δίδασι τὰ κρέα, καὶ τηροῦσί σε
[Τὰ κρέα ποιήσας ταῦτα,] καὶ ζέσας σφόδρα χ. Τακερὰ π.
Τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ὡς λεγω σοι σύγχεον.
‖ Ιχθῦς ἀδρὸς πάρεστι ‖ ταυτὶ ἔστι σὸς,
Κἂν τέμαχος ἐκκλινῆς τι, καὶ τοῦτ' ἔστι σὸν
Εως αὖ ἔνδον ὦμμ. ὅταν δ' ἔξω γ' ἐμὸν
Εξαιρέσεις, καὶ τ' ἄλλα τ' ἀπόλεσθ', ὅσα
ΟΥ δ' ἀριθμὸν οὔτ' ἔλεγχον ἐφ' ἑαυτῶν ἔχει,
‖ Περιπάτματος ἢ ταξιν ἢ θέσιν φέρει,
‖ Εἰς ἀμέλει σε κἀμὲ [ταῦτ' εὐφραναι. τῷ] χ. ταῦτά γ' εὐφραναι, vel, εὐραναῖ, vel, τέρπους εὐφραναι.
[λαφυροπώλῃ] πανταπασι μεταδίδου
Τῷ πάροδον ἵν' ἔχῃς τῶν θυρῶν δυνουσέρων. χ. Τῶ λαφυρ.
Τί δεῖ λέγειν με πολλὰ πρὸς σωιδόξα;
Εμὸς εἶ μαθητὴς, σὸς δ' ἐγὼ διδάσκαλος.
Μέμνησο τῶνδε καὶ βάδιζε δεῦρ' ἅμα.

Πάντων οὖν ἡμῶν ἐπαινεσάντων τὸν μάγειρον
ὅτι τε τῷ ἑτοίμῳ τῶν λεγομένων, καὶ τῇ τῆς
τέχνης πειεργίᾳ, ὁ καλὸς ἡμῶν ἑστιάτωρ Λα-
ρεντίος, καὶ πόσῳ κάλλιον ἔφη τὰ τοιαῦτα
ἐκμανθάνειν δεῖ μαγείρους, ἢ ἄττα πολλά τινα
τῶν πολιτῶν ἡμῶν, ὃς ὑπὸ πλούτου καὶ τρυφῆς
δεῖ τοῦ θαυμασιωτάτου Πλάτωνος διαλόγους ἠ-
νάγκαζεν ἐκμανθάνοντας δεῖ μαγείρους, φέ-
ροντάς τε ταῖς λοπάσας ἅμα λέγειν, εἷς, δύο, τρεῖς.

ὁ γὰρ δὴ

ὁ ᾗ δὴ τέταρτος ἡμῖν ὦ φίλε Τίμαιε ποῦ, τῶν χθὲς μὲν δαιτυμόνων ; τὰ νῦν δ' ἑστιατόρων ; ἔπειτ' ἄλλος ἀπεκρίνατο · ἀσθένεια τὶς αὐτῷ ξυνέπεσεν ὦ Σώκρατες. διεξήρχοντό τε γοῦν Δημοκλέους τὰ πολλὰ τὸν τρόπον τοῦτον, ὡς ἀχθεσθῆναι μὲν οὐδὲν ὠφελουμένους, ὑβρίζεσθαι δ' ἂν τὸν πανσοφον ἐκεῖνον ἄνθρωπον ὁσημέραι, καὶ διὰ τοῦτο πολλοὺς τῶν καθαρῶν ἐξόμνυσθαι τὰς πρὸς ἐκεῖνον ἑστιάσεις. οἱ δ' ἡμέτεροι οὗτοι, ἅμα ἴσως ταῦτα ἐκμανθάνοντες, ὀλίγιστον ἡμῖν ὑμηδίαν παρέχουσι. καὶ ὁ παῖς ὅτι τῇ μαγειρικῇ σοφίᾳ ἐπαινεθείς, τί γοῦν εὗρήκασιν ἔφη, ἢ εἰρήκασιν οἱ πρὸ ἐμοῦ ; ἢ [ὅτι μετρίους] ἐμαυτὸν [ἐγὼ οὐ μεγαλαυχούμενος ἐπ' ἐμαυτῷ. καί τι, καὶ ὁ πρῶτος τῶν τὸν Ολυμπάσιν ἀγῶνα ἀναδησαμένων Κόροιβος ὁ Ηλεῖος, μάγειρος ὤν, οὐκ ἄχ' ὅτως ὠγκύλλετο ὅτι τῇ τέχνῃ. ὡς ὁ πρὸ τοῦ Στρατώνι μάγειρος ἐν τῷ Φοινικίδῃ. πρὸς οὗ τοιαῦτα λέγει ὁ μεμισθωμένος,

ΣΦίγγ' ἄρρεν' οὐ μάγειρον εἰς τὴν οἰκίαν
ΕΙληφ'· ἁπλῶς γὰρ οὐδέν μ' ἔστ' ἰδεῖν,
Οσ' ἂν λέγῃ σιωπῶμι. καινὰ ῥήματα
Πεπορισμένος πάρεστιν. ὡς εἰσῆλθε γὰρ
ΕΥθύς μ' ἐπηρώτησε περιβλέψας μέγα,
Πόσους κέκληκας μέροπας ὅτι δεῖπνον; λέγε.
Εγὼ κέκληκα μέροπας ὅτι δεῖπνον ; χολᾶς.
Τοὺς δὲ μέροπας τούτους με γιγνώσκειν δοκεῖς;
ΟΥδεὶς παρέσται. τοῦτο γὰρ νὴ τὸν Δία
Εστι καταφλοιτον μέροπας ὅτι δεῖπνον καλεῖν.
ΟΥ δ' ἄρα παρέσται δαιτυμῶν οὐδεὶς ὅλως;
ΟΥκ οἶομαί γε δαιτυμῶν. ἐλογιζόμην,
Ηξει Φιλῖνος, Μοσχίων, Νικήρατος
Ο δεῖν ὁ δεῖνα, κατ' ὄνομ' ἀνελογιζόμην,
ΟΥκ ἦν ἐν αὐτοῖς οὐδὲ εἷς μοι δαιτυμών,
ΟΥδεὶς παρέσται φημί. τί λέγεις οὐδὲ εἷς;
‖ Σφόδρ' [ἀγανάκτησ'] ὡς ἠδικημένος,
ΕΙ μὴ κέκληκα δαιτυμόνα. σκαιὸν παῦρο.
190 ΟΥ δ' ἄρα ἦσθα ἐρυσίχθων'. οὐκ, ἔφην ἐγώ.
Βοῦν δ' εὐρυμέτωπον ; οὐ θύω βοῦν ἄθλιε.
Μῆλα θυσάζεις ἄρα; μὰ Δί' ἐγὼ μὲν οὔ,
‖ ΟΥδέτερον [αὐτῶν. πρόβατον δ'] οὐκοῦν ἔφη
Τὰ μῆλα πρόβατ' οὐ μανθάνω
Τούτων ἔδεν, οὐδὲ βούλομαι.
Αγροικότερος εἰμὶ,] ὡσθ' ἁπλῶς μοι Δημέλεγου
Ομηρον οὐκ οἶδας [λέγοντα, καὶ μῆλα]
Εξοῦ [ὁ βούλει τῶν μαγείρ'] αὐτῷ λέγειν.
Αλλά τί πρὸς ἡμᾶς τοῦτο πρὸς τῆς Εστίας,
Κατ' ἐκεῖνον ἤδη πρόσεχε καὶ τἆλοιπά μοι.
Ομηρικῶς γὰρ Δημοεῖ μ' ἀπολλύναι;
ΟΥτω λαλεῖν εἰώθασι μὴ νῦν λάλει
ΟΥτως πρὸς ἐμοί γ' ὤν, ἀλλὰ Δημοῖς τέτταρας

γρ. ὅτι μετρίους μὲν ἐγὼ μεγαλαυχούμενος ἐπαινῶ;

γρ. ἠγανάκτησ'

γρ. αὐλῶν, προβάπον δ'. ἐκοῦν, ἔφη, Εστιν τὰ μῆλα πρόβατ'; ἔφην, ἃ μανθάνω Εγωγε τούτων οὐδὲν οὐδὲ βούλομαι. Αγροικότερος εἰμι, ὥσθ'.

γρ. λέγοντα μῆλα σύ γρ. ὁ βούλει, ὦ μάγειρ', αὐτῷ λ.

A quartus verò, amice noster Timæe, vbinam? Is conuiua heri fuit, conuiuator hodie futurus : alio confestim respondente, Correptus morbo quodam est, ô Socrates, vt hoc modo eius colloquij magna pars transigatur, indignè ferentibus conuiuis, omni sapientia instructum virum illum quotidie sic irrideri [a], atque ideo multis sãctis ac integris viris execrãtibus eius conuiuia. Nostri verò fortassis coqui hæc cùm didicerint, non parum voluptatis nobis afferunt. Tum verò puer ob culinariam B scientiam commendatus, Ecquid, ait, inuenerunt aliud, quàm quod à maioribus nostris proditum est? Meipsum ego equidem metior, nec mea caussa gloriabundus superbio, tametsi qui primus in Olympiadibus certamina carminibus celebrauit Corebus Eleus, coquus fuerit, quamuis ob artem suam non tam fastuosus ac tumens, quàm ille coquus apud Stratonem in Phœnicide, de quo hæc ait qui illum conduxerat:

Sphingem [b] marem in ædes non coquum sumpsi,
C *Nihil enim eorum quæ loquitur, per deos*
Intelligo: nouis siquidem verbis instructus accessit:
Nam protinus ingressus ex me scisciatus est, acriter intuitus.
A. *Quot μέροπας*, id est, *mortales ad cœnam vocasti? hem taces?*
B. *Ego ne meropas [c] ad cœnam inuitaui? satin' sanus es?*
An meropas vllos mihi notos esse putas?
Nullus merops [d] aderit, ita me summus amet Iuppiter,
D *Reliquum hoc mihi fuit vt meropas [e] ad cœnam vocarem.*
A. *Ecquid verò, nullus ne δαιτυμὼν [f] prorsus adfuturus est?*
B. *Adfuturum non arbitror. mecum ego sic supputabam,*
Accedet Philinus, Moschion, Niceratus,
Tum hic, atque ille, nominátq; animo reuoluebam,
In ijs mihi nullus occurrebat δαιτυμὼν [g]:
Nullus aderit, inquam. A. *Quid cedo? ne vnus quidem?*
E *Indignor profectò vehementer, & iniuriam mihi factam autumo,*
Quòd nullum δαιτύμονα [h] accieueris, perquam hoc stolidum ac improbum est.
Num verò Erysichthonem [i] immolas? B. *Minimè verò.*
A. *Bouémne εὐρυμέτωπον*, id est, *latæ decorũ fronte?* B. *Bouem non macto miser.*
A. *An verò τὰ μῆλα [k]*, id est, *pecudes sacrificaturus es?* B. *Nec hæc per Iouem equidem:*
Horum prorsus neutrum. A. *Ouiculam, πρόβατον, ergo nullam?*
F B. *Oues tu μῆλα nominas? horum nihil*
Intelligo, atque adeò nec intelligere cupio.
Agrestior sum: itaque mecum simpliciùs loquitor.
A. *Homerum dixisse nescis, præcipuè*
Coquo licere effari quidquid lubet?
B. *Cæterum per Vestam [l] quæso nostra quid interest?*
A. *Eius sermoni, reliqua persequor, aduerte animũ.*
B. *Homeri verbis enecare me decreuisti;*
A. *Sic loqui soleo.* B. *At ne sic loquitor,*
Tantis per dum apud me es. A. *Ob drachmas [m] quatuor.*

Ment

Meum ne, ait, institutum me vis omittere?
Huc, age, ἑλοχύτας [a] affer. B. *Quidnam hoc est?*
A. *Hordeum.* B. *Cur igitur ambagum involucra loqueris attonite?*
A. *πηγὸς [b] adhest?* B, *πηγὸς? num peluim*
Sic poscis? apertiùs quod voles mihi dicito.
A. *Stolidus & inscius es senex, aut: affer salem,*
Is πηγὸς est, ostende iam χέρνιβα [c].
B. *Præsto tum is fuit: sacrificauit, aliáque verba effatus est*
Huiusmodi, omnibus, per Cererem inaudita.
μίσυλλα [d], id est, cochlearia: μοίρας [e], δίπυχ' [f],
ὄβελον [g], vt ego,
Sumptis in manum Phileæ libris,
Examinarem quisnam singularum esset harum dictionum significatus.
Supplex autem ab eo postulaui, consuetudinem vt mutaret,
Et hominum more loqueretur, id quod non statim persuasuram vel ipsam Pitho [h], mihi planè per Cererem compertum erat.

Coquorum genus reuera curiosum admodum est, tum in ipsis vocabulis, tum in historijs [i]. Quamobrem horum disertissimi [k], in ore hæc habent, *Genu tibia propius* [l].
& hoc item: Asiam EVropámque circumlustraui [m]: tum etiam si quem increpant, aiunt, Peleum ex OEneo [n] minimè faciendum esse. Ego verò ex priscis coquis vnum imprimis sum admiratus ob artis experientiam, quam explicat, magnum ex ea consecutus emolumentum. Alexis in Lebête recitantem hæc illum inducit:

A. Serò tandem mihi visum est
Lautum obsonium, suffocatum [o] porcellus.
B. At illum exisse. A. Hac de re ne labora.
Nam huic incommodo mederi hoc pacto licet.
Recepto porco, acetum in peluim effundito,
Iniicióque frigidum: deinde calfactam [p] ollam
In acetum immittito: feruida quoniam adhuc illa est,
Per sese madorem trahet, ac fermentescens
Tanquam pumex recludet meatus
Inanes suos, per quos humorem excipiat.
Carnes vero ita futuræ non sunt vetorridæ,
Sed nonnihil succosæ, habitúque [q] roscidæ.
B. Apollo sancte, quantum hoc ex artis medicinæ præceptis. A. *Glaucia [r]*
Hoc facito, & ita, puer, apponito,
Verùm cùm appones, frigida [s] vt sint, obseruato:
Sic enim vapor naribus
Non assilietur eo pacto si manducabis,
Vt par est, multo sanè id iucundiùs comedes.
B. Forensis quidem oratores, non coquus: quod verò dicis,
Arti tuæ probro est, ac dedecori.

Sed de coquis satis, viri conuiuæ, ne superbior ex illis quispiam ex Menandri Dyscolo [t] hæc garriat: *Nec vllus*

Coquo [u] laso impunitius aufugit:
Ars nostra quodammodo sacra est.

Ego verò, quod est apud suauissimum Diphilum, in medium appono:

Integrum agnum, illæsa compage corporis, condimento delibutum [x]:
Porcellos sua pelle tectos, exsiccatos prorsus,
Anserem etiam Dureum [y] adduco, magna inflatum [z] mole.

A Δραχμὰς ἀποβαλῶ φησὶ τὴν αἵρεσιν;
Τὰς οὐλοχύτας φέρε δεῦρο, τοῦτο δ' ἔστί τι;
Κεληθμ. τί οὖν ἀπώλησ' εἰκῆ λέγεις;
‖Πηγὸς πάρεσι; [πηγὸς οὐχί ‖ λεκὰς εἰ
Ερεῖς, σαφέστερον δ' ὃ βούλει μοι λέγειν]
Αλλὰ θαλῶ γ' εἰ πέσβυ. Φησὶν ἄλας φέρε
Τοῦτ' ἐστὶ πηγὸς, ἀλλὰ δεῖξον χέρνιβα
Παρῆν. ἔθυεν, ἔλεγεν ἄλλα ῥήματα,
Τοιαῦθ' ἃ μὰ τὴν Γῆν οὐδεὶς ἤκουσεν αὖ
[‖Μίσυλλα,] ‖ μοίρας, ‖ δίπυχ', ‖ ὀβελούς. B
ὡς τε με
[‖Τῶν τοῦ φιλήτα λαμβανόντα βιβλίων]
Σκοπεῖν ἕκαστα τί δυνάται τ' ῥημάτων,
Πλὴν ἱκετεύω γ' αὐτὸν ἤδη μεταβαλεῖν,
‖Ανθρωπίνως λαλεῖν τε. τὸν δ' οὐκ ἂν τραχὺ
Επεισεν ἡ Πειθὼ, μὰ τὴν γῆν οἶσθ' ὅτι.

Περίεργον δ' ἐστὶν ὡς ἀληθῶς τὸ πολὺ τῶν μαγείρων γένος περί τε τὰς ἱστορίας καὶ τὰ ὀνόματα. λέγουσι γοῦν αὐτῶν οἱ λογιώτατοι, γόνυ κνήμης ἔγγιον, καὶ, πεπλῆχθον Ασίαν καὶ ΕΥρώπην. ‖ ἀπιπμῶντές δέ τινι, φασὶν, μὴ δεῖν τὸν Οἰνέα Πηλέα ποιεῖν. ἐγὼ δὲ ἕνα τῶν ἀρχαίων μαγείρων τεθαύμακα ‖ πεῖρᾳ τῆς τέχνης, ἧς εἰσηγήσατο ἀπολαύσας. φέρει δὲ αὐτὸν Αλεξις ἐν Λέβητι λέγοντα τάδε, C

[-ἦ ψέ μοι δοκεῖ
Πνικτὸν πὺν ὄψον δελφάκιον ἡδύ γε;
Επειτα πρόσκεκαυκε μηδὲν φροντίσης.
‖Ιάσιμον γὰρ τὸ πάθος ἐστὶ τῷ τρόπῳ, D
Οξος λαβὼν ὦ εἰς λεκάνιον πὺν ἐγχέας]
Ψυχρὸν ‖ ξωεῖς, εἶτα θερμὸν τὴν χύτραν
Εἰς τοῦξος ἐνθεὶς. Δάφνης γὰρ οὔσ' ἔπι
Ελξει δι' αὐτῆς νοτίδα, καὶ [ζυμουμένῳ,]
Ωσπερ κίσηρις [λήψεται] διεξόδους
Σομφὰς, δι' ὧν τὴν ὑγρασίαν ἐκδέξεται,
[‖Τὰ κρέα δ' ἔσαι] οὐκ ἀπεξηραμένα,
Εγχυλα δ' ἀτρέμα καὶ ‖ δροσώδη τὴν σχέσιν. E
Απολλον ὡς ἰατρικῶς ὦ Γλαυκία
Ταυτὶ ποιήσω, κ' ἀναπίθει γ' αὐτὰ παῖ,
Οἷαν ἀναπίθης μανθάνεις ἐψυγμένα.
Αἱμὶς γὰρ οὕτως οὐχὶ πεπονηθήσεται
Ταῖς ῥισὶν, ‖ἀλλ' ἀνωμάλοισι καταφαγὼν,
[Πολλῶν τ' ἀμείνων ὡς ἔοικας ἦθ' ἁρμα.
Λογογράφος] ἢ μάγειρος· ὃ λέγεις, οὐ λέγεις,
τέχνην δ' ὀνειδίζεις. F

καὶ μαγείρων μὲν ἄλις· ἄνδρες δαιταλεῖς, μὴ καί τις αὐτῶν τὰ ἐκ Δυσκόλου Μενανδρίου βρενθυόμενος λαρυγίσῃ τάδε,

ΟΥ δ' εἷς μάγειρον ἀδικήσας ἀθῷος διέφυγεν,

Ιεροσπεπὴς, πῶς ἐστιν ἡμῶν ἡ τέχνη.

ἐγὼ δ' ὑμῖν κατὰ τὸν ἥδιστον Δίφιλον ἀναπέπαμαι ὁλοχερεῖ

Αρν' ἐς μέσον συμπηκτὸν ὠνθυλευμένον
[‖Χοιρίδια περιφόρητα κρομβώσας ὅλα]
‖Δούρειον ἐπάγω χῆνα τῷ φυσήματι.

πηγὸς; οὐχὶ λεκὰς σὺ Ερεῖς, σαφέστερον δ' ὃ βούλει μοι λέγειν; Μίσυλλε Τὸ τοῦ φιλήτα λαμβάνοντα βιβλίον, Cap. VIII. Πνικτὸν πὺν ὄψον δελφάκιον. ἡδύ γε. Επειτα πρόσκεκαυκε. μηδὲν φροντίσης. Ιάσιμον γὰρ τὸ πάθος ἐστὶ τῷ τρόπῳ; Οξος λάβων, εἶτ' εἰς λεκάνιον πὺν ἐγχέας. ζωμευμένῳ λαμβάνει Τὰ κρέα δ' ἔσαι Πολλῷ γ' ἀμείνων, ὡς ἔοικας, ἦθ' ἅρμα Λογογράφος Χοιρίδια περὶ φορίνιον ἄκραν κραμβάλεα.

ΧΗΝ. Περιενεχθέντων ἢ τούτων καὶ ἄλλων χηνῶν ὠπτημένων ἐσκευασμένων, ἔφη τις, οἱ χῆνες σιτευτοί. καὶ ὁ Ολυμπιόδωρος, ὁ δὲ σιτευτὸς χὴν παρὰ τίνι; ποῦ ὃν ὁ Πλούταρχος, Θεόπομπος μὲν ἔφη ὁ Χῖος ἐν ταῖς Ελληνικαῖς, καὶ τῇ τρισκαιδεκάτῃ ἢ τῶν Φιλιππικῶν Αγησιλάῳ τῷ Λακωνι εἰς Αἴγυπτον ἀφικομένῳ πέμψαι τοὺς Αἰγυπτίους χῆνας, καὶ μόχους σιτευτούς. καὶ Επιχάρης δέ ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Βάκχαις φησὶν, ἀλλ' εἴ τις ὥσπερ χὴν ἔτρεφέ με λαβών, σιτευτόν. καὶ Αρχέστρατος ἐν τῷ πολυθρυλλήτῳ ποιήματι, ὡς καὶ σιτευτοῦ χηνὸς ὁμοῦ σκευάζειν νεοττὸν [ὀπτὸν] ἁπλῶς καὶ τένδε. σὺ δ' ἡμῖν ὦ Ολυμπιόδωρε δίκαιος εἰ λέγειν, ὁ πρὸ πάντων πάντας ἁπάντων ποθ' μνήμης ἠξίωται πρὸς τοῖς ἀρχαίοις τὰ πολυτελῆ ταῦτα τῶν χηνῶν ἤπατα. ὅτι γὰρ χηνοβοσκοὺς οἴδασι, μάρτυς Κρατῖνος ἐν Διονυσαλεξάνδρῳ λέγων, χηνοβοσκοὶ βουκόλοι. Ομηρος δὲ καὶ θηλυκῶς καὶ ἀρσενικῶς εἴρηκεν, αἰετὸς ἀργὸν χῆν' ἄγων φέρων. καὶ,

Ως ὅδε χῆν ἥρπαξ' ἀπὸ μαλλομένην ἐνὶ οἴκῳ,

καὶ

Χῆνές μοι κατὰ οἶκον ἐείκοσι πυρὸν ἔδουσι

Εξ ὕδατος, χηνείων ἢ πάτων (πρὸς ἃ δασὺ ἢ ταῦτα καλεῖ τὸν Ρώμιλον), μονόδα[Ετωλὸς] ἐν Στεφανοπώλισι, λέγων οὕτως,

ΕΙ μὴ σὺ χηνὸς ἦπαρ ἢ ψυχὴν ἔχεις.

ἦσαν δὲ καὶ ἡμίκραιραι πολλαὶ δελφάκων. μνημονεύει δ' αὐτῶν Κρωβύλος ἐν Ψευδυποβολιμαίῳ,

ΕΙσῆλθεν ἡμίκραιρα ταπερὰ δέλφακος
Ταύτης μὰ τὸν Δί' οὐχὶ κατέλιπον γ' ἐγὼ
Οὐδέν. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ καλούμενος κρεοκάκκαβος. κρέα δ' ἐστὶ ταῦτα συγκεκομμένα μεθ' αἵματος καὶ λίπους ἐν ζωμῷ γεγλυκασμένῳ. λέγειν δ' οὕτως [Αελιοφάνης] ὁ γραμματικὸς Αχαιοὺς ὁ Μυρτίλος ἔφη. Αντικλείδης δ' ἐν ἑβδομηκοστῷ ὀγδόῳ Νόστων, ἐν δείπνῳ φησὶ μελλόντων Χίων ὑπὸ Ερυθραίων, ἐξ ἐπιβουλῆς ἀναιρεῖσθαι, μαθών τις τὸ μέλλον γινόμενον ἔφη,

Ω Χῖοι· πολλὴ γὰρ Ερυθραίους ἔχει ὕβρις,
Φεύγετε δειπνήσαντες ὗς κρέα, μὴ δ' ἐμέειν βοῦν.

Αναβεβρωκότων δὲ κρεῶν μνημονεύει Δεινομένης Γάησιν οὕτως .....

καὶ ὄρχεις ἥδιον οὓς καὶ νεφροὺς ἐκάλουν. Φιλιππίδης ἐν τῇ Ανανεώσει, Γναθαίνης τῆς ἑταίρας τὸ γαστρίμαργον ἐμφανίζων λέγει.

Εἶτ' ἐπὶ τούτοις πᾶσιν ἦν' ὄρχεις φέρων
Πολλούς, τὰ μὲν οὖν γνώμαι τ' ἀλλ' ἠκρίξεν,
Η δ' ἀνδροφόνος Γναθαινα γελάσασα,
Καλοίγε φησὶ οἱ νεφροὶ νὴ τὸν Φίλιον
Δήμητρα· καὶ δὺ' ἁρπάσασα κατέπιεν·
Ως δ' ὑπτίους ὑπὸ τοῦ γέλωτος καταπεσεῖν. Εἰπόντος δὲ καὶ ἄλλου ἥδιον γενέσθαι, καὶ τὸν μετ' ὀξυλιπάρου ἁλεκτρυόνα,

Cùm ergo circumferrentur hi ANSERES, aliique accuratissimè præparati, σιτευτοὺς ἔφη, id est, altiles asse, dixit quidam. Tum Vlpianus, σιτευτοὺς χῆνας apud quem legimus? At Plutarchus: Theopompus, inquit, Chius in Helinicis [a], & libro decimotertio Philippicorum [b], autor est, Agesilao Lacedæmonio cùm in AEgyptum appulisset, Ægyptios misisse anseres vitulósque σιτευτοὺς, id est, saginatos. Epigenes comicus in Bacchantibus fœminis ait:

Si quis alendum me susciperet, velut anserem σιτευτὸν, id est, qui opimatur.

Archestratus in famoso illo suo Poëmate, altilis anseris pullum simul cum parente iubet apparari, eúmque assari simpliciter [c]. Iam verò Vlpiane, nobis æquum est te dicere, cùm de omnibus omnia perconteris, vbinam apud veteres mentio fiat hepatis anseris, quod in magno pretio est. Anserum quidem pastores ac curatores ipsis cognitos fuisse testatur Cratinus, in Dionysalexandro, sic,

Bubulci, anserum pastores.

Homerus & masculino & fœminino genere χῆνα protulit.

Aquila Harpe [d] ♀ χῆνα, anserem ferens: &,
Quemadmodum hic cùm rapuit domi ἀπαλλομένην χῆνα, educatum anserem: &
Anseres [e] mihi domi viginti triticum edunt,
Ex aqua.

Hepatis anserini, quod exquisitissimum cibi genus Romæ habetur, EVpolis meminit in Stephanopolidibus, [f] his verbis,

Nisi tu fortassis iecur aut mentem [g] habes anseris.

Adfuerunt & in eo conuiuio dimidiata [h] multa capita porcellorum, quorum meminit Crobylus in Falso supposititio:

Accesserunt liquata porcorum sincipita:
Horum, per Iouem nihil ego reliqui [i].

Hæc secutus est, vt vocant, Creocababus [k]. Est autem is caro concisa, cum adipe, & sanguine, inedulcato iusculo. Aristophanes grammaticus id genus edulij Achiuos tradit sic appellare. Anticlides in septuagesimooctauo Reuersionum [l], Inter cœnandum, inquit, Chios Erythræi cùm essent per insidias occisuri, quispiam eius periculi, quod imminebat, certior factus, sic assatus est,

O Chij, quandoquidem ad inferendam iniuriam paratissimi sunt Erythræi,
Aufugite mox vbi suillam in cœna comederitis, nec expectate bubulam [m].

Carnis in aqua feruente [n] coctæ, mentionem fecit Aristomenes in Prægiatoribus,

Manducarunt & testes antiqui, quos renes appellabant.

Philippides in Renouatione, Gnathænæ scorti guloso voracitatem declarans, ait:

Deinde post hæc omnia accessit, quæ ferebat testiculos
Multos muliercula, eósque apposuit:
Virorum autem internecio, tum rident, Gnathana,
Speciosi sunt, inquit, renes hi, per charam
Cererem, arrepiósque duos deuorauit,
Vt præ risu conuiuæ supini caderent.

Cùm verò dixisset alius quidã gratissimũ olim fuisse gallum μετ' ὀξυλιπάρου, id est, cum oleo & aceto [o],

Vlpianus

Vlpianus, qui aliorum reprehensione delectabantur, & solus accubuerat, cibi parum sumens, ae eos qui dicerent, obseruans ὀξυλίπαρον, ait, quidnam est? . . . . nisi vos & Coctana [a], & lepidion, consueta nobis & patria cibaria, etiam nominaturi estis. Timocles comicus, ait ille, oxylipari meminit in Digito fabula, his verbis,

Squalos [b], *Raias, & quaecunque hoc genus sunt, ex oxyliparo intrito praparate.*

ἀκρολιπάρους autem homines quosdam Alexis vocat in Sceleste, sic,

ἀκρολίπαροι, id est, *Summa parte erant quidem vncti, reliquum autem corpus ligneum.*

Appositus verò cũ esset piscis magnus ex oxalme, id est, acida muria, & aliquis dixisset, obsonium ὀψάριον suauissimum esse, qualecunque ex oxalme apponeretur, adductis superciliis Vlpianus, qui spinas [c] colligebat, Vbinam, inquit, extat oxalme? nam ὀψάριον ab eorum qui viuunt nemine dictum scio. Multi sanè cùm ipsi longum [d] valere dixissent, cœnare pergerent, Cynulcus ex Auris Metagenis hæc clamando recitauit,

At cœnemus, ô bone vir, deinde quidquid voles me interroga,

Nunc enim quia vehementer esurio, vtcunque sum obliuiosus.

Tum Myrtilus eius orationi subscribens, vt in his citandis videlicet, oneris nihil subiret, sed in tractandis, omnibus obloqui ac obstrepere liberum esset. Cratinus in Vlyssibus, inquit, oxalmen dixit his verbis:

Quorum loco captiuos omnes eductos [e] *vos socios*
Torrebo, elixabo: prunis iniectos coquam, assabo,
In muriam, & ὀξαλμύν, id est, *acidam muriam, ac deinde alliatam muriam,*
Lepidam intingens, vt qui omnium assatus maximè
Videatur ex vobis, eum deuorem, ô milites.

Aristophanes in Vespis,

Cùm me afflaueris [f], *in calidam oxalmen iniice.*

ὀψάριον autem nos qui in viuis sumus non soli dicimus, sed etiam Plato in Pisandro, de pisce nimirum: (datur?

A. *Iam diu cùm cibi nihil sumpseris, quale est quod*

B. ὀψάριον, id est, *obsonij paululum.* A. *Labore fessus es, & hoc tibi apponitur?*

B. *Ego equidem locustam dudum comedi.*

Pherecrates in Transfugis [g]:

τὸ ὀψάριον, id est, *exiguum hoc obsonium nobis ecquis apposuit;* Philemon in Thesauro:

Veracis non est, integríque hominis falsis supputationibus circumuenire,

Aut hæc ὀψάρια, id est, *obsoniola, quamuis proba, mercari.* Menander in Carthaginensi:

Flante hoc borea tametsi cuperem suauius aliquod ὀψαρίον, id est, *obsoniolum,*

Nullum adeptus sum: itaq; lenticula mihi elixãda.

Idem in Ephesio:

In prandiũ accepi ὀψάριον, id est, *obsonij tantulũ:*

mox subiungens:

Piscatorum aliquis drachmis quatuor gobios vendidit. Anaxilas in Hyacintho lenone.

Vobis ego ὀψάριον *emam.* & paulò pòst:

Appara nobis puer ὀψάριον.

Quod autem dixit Aristophanes in Anagyro,

Nisi me frequenter consoletur τοῖς ὀψαρίοις,

obsonia & cibos nos interpretamur. Ale-

A ὁ Φιλεπιμελὴς Ολυμπιόδωρος καθακείμην μόνος, ὀλίγα δ' ἐσθίων καὶ τηρῶν σὺν λέγοντας ἔφη. ‖ ὀξυλίπαρον δέ τί ἐστι ‖ πολλοὶ εἰ μὴ καὶ κόττανα καὶ λέπιδιν, τὰ πάτρια μου νόμιμα βρώματα ὀνομάζειν μέλλετε. καὶ ὁ Τιμοκλῆς ἐφη ὁ κωμικὸς ἐν Δακτύλῳ μέμνηται τοῦ ὀξυλιπάρου, λέγων οὕτως. 191

Γαλεοὺς καὶ βατίδας ὅσα τε τῶν ἰχθύων
Εν ὀξυλιπάρῳ τέμματι σκευάζεται.

B Ακρολιπάρους δέ τινας ἀνθρώπους κεκλήκεν Αλεξις ἐν Πονήρᾳ οὕτως.

‖ Ακρολίπαροι· τὸ δ' ἄλλο σῶμ' ‖ ὑπόξυλον.

Θρᾴττης δέ πόλις καὶ ἰχθὺς μεγάλου ἐν ὀξάλμῃ, καὶ εὐτόνους τινὸς, ἥδιστον εἶναι ὀψάριον πασῶν τῶν ἐν ὀξάλμῃ θερμαινομένων, σιωπαγωγὸν ὡς ὀφρῦς ὁ ὡς ἀκανθας ἀγείρων Ολυμπιόδωρος, ποῦ κεῖται ἔφη ὀξάλμη; ‖ ὀψάριον γὰρ οὐδενὶ τῶν ζώντων λεγόμενον οἶδα. οἱ μὲν ἓν πολλοὶ μακρὰν χαίρειν εὐτόνους αὐτῷ, εὐδείπνου, τοῦ Κυνούλκου τὰ ἑξ ‖ Αυρῶν Μεταγενοῦς ἀναφωνήσαντος, ἀλλ' ὦ γαθὲ δειπνῶμεν, κἄπειτά με παῖε ἐρώτα, ὅτι ἂν βούλῃ. νῦν γὰρ πεινῶν δεινῶς πως εἰμὶ ἐπιλήσμων. ὁ Μυρτίλος ἡδέως πως συναποδραφόμενος αὐτῷ, ἵνα μηδενὸς μεταλαμβάνῃ ἀλλὰ πάντα λαλῇ ἔφη. Κρατῖνος ἐν Οδυσσεῦσιν εἴρηκε τὸν ὀξάλμην. λέγει δὲ οὕτων,

Ανθ' ὧν πάντας ἑλὼν ὑμᾶς ἐλήσας ἑταίρους,
φρύξας, ἑψήσας, καταπασθεὶς κρόμμυα, ὀπτήσας,
Εἰς ἅλμην τε καὶ ὀξάλμην, κἄτα σκορόδαλμον
χλιαρὸν ἐμβάπων. ὃς αὖ ‖ ὀπτός μοι ἀπάντων
ὑμῶν φαίνηται καταπεπόκομαι ὦ σκαπῶται.

Καὶ Αριστοφάνης Σφηξὶν, ἀποφυσήσας εἰς ὀξάλμην ἔμβαλε θερμὸν. ὀψάριον ἢ τῶν μὴ ζώντων ἡμεῖς λέγομεν ἅλας καὶ ‖ Πλάτων ὅτι τοῦ ἰχθύος ἐν Πεισάνδρῳ,

Ηδη φαγών τι τῶν τοιούτων οἷα γίνεται,
Οψάριον ἔκαμες καὶ τεθέσει τοῦτό σοι.
Εγὼ δ' ἔπεσι κἀρέβον.

Φερεκράτης Αγριολύκοις, τὸ ὀψάριον τοῦτι παρέθηκέ τις ἡμῖν. Φιλήμων Θησαυρῷ,

Οὐκ ἔστ' ἀληθὲς τοὐναλογίσασθ', οὐδ' ἔχειν
Οψάρια χρηστά. ‖ Μένανδρος Καρχηδονίῳ,

[Επιθυμήσας τῷ Βορέᾳ ἴδιον ὀψάριον οὐδὲ ἓν
Ελαβον, ἑψήσων φακλῷ.]

Καὶ ἐν Εφεσίῳ, ἐὰν ἀγόρασῃ λαβὼν ὀψάριον. εἶτ ἀπιφέρει τῶν ἰχθυοπωλῶν τις, τετάρων δραχμῶν ἐωνεῖτο κωβιούς. Αναξίλας Υακίνθῳ πορνοβοσκῷ, Εγὼ δ' ὑμῖν ὠνοράσω. καὶ μετ' ὀλίγα, Σκεύαζε παῖ τὸ ὀψάριον ἡμῖν. τὸ δὲ ἐν Αναγύρῳ Αριστοφάνους,

ΕΙ μὴ ‖ παραμύθημ' ὀψαρίοις ἑκάστοτε, ἀντὶ
τοῦ πεθοσφήμασιν ἀκούομεν. καὶ γὰρ Αλε-

γρ. ---ἐπὶ δὲ θύσας τῷ Βορέᾳ ἴδιον Οψάριον ἐδὲν ἔλαβον, ἑψήσων φακλῷ.

γρ. παραμυθήσωμαι

ξις ἐν Παννυχίδι πεισθεὶς μαγείρῳ τὸν λόγον φησὶ,

Θερμολέροις χαίρεις ἀεὶ
Τοῖς ὀψαρίοις, ἢ τὸ μέσον ἢ καλωλέρῳ.
Καλωλέρῳ τί λέγεις δέσποτα; πῶς; οὗτοσὶ
Ἀνθρωπος οὐκ ἐπίστασαι ζῆν, ψυχρά σοι
Ἀπαντα ταῦθ' ὑφωθῶ; μηδαμῶς. ζέοντα δέ;
χρ. Ἀπολλον' ὄκ. [Ἀπολλον οὐκοῦν] τὸ μέσον ἔστιν ἢ δηλαδή,
Τοῦθ' ἕτερος οὐδεὶς τῶν ὁμοτέχνων μοι ποιεῖ,
Οὐκ οἶμ', οὐ δῆτ' ἀλλ' οὐδὲν ὧν σὺ νῦν ποιεῖς,
Ἐγὼ δ' ἐρῶ σοι· δὸς δὲ τοῖς ἑστιωμένοις,
Τὸν καιρὸν ἀποδίδωμι τῆς συγκράσεως.
‖ Σὺ πρὸς [θεῶν ἔθυσας] τὸν ἔριφον.
χρ. θεῶν μεγάλων ἔθ'. Μὴ κόπτε μ' ἀλλὰ [τἀκλεα παῖδες] ταχέως ἄγετε,
χρ. τὰ κρέα'π. Παῖδες ὀπλανεῖόν ἐστιν. ἔστι καὶ κάτωθεν ἔχει
Δηλονότι μή μοι δῆλον, ἀλλ' ἔχει κάτωθεν
Ἔχει κακὸν, εἰ τύφου σ' ἀπολεῖ· οὕτω σί γε.

Ταῦτά σοι παρ' ἡμῶν τῶν ζώντων ὦ ὀλβιογάστωρ Οὐλπιανὲ ἐπεμνημόνευσα. καὶ σὺ δὲ ὡς ἔοικε μεῖ' ἐμοῦ καθ' τὸν Ἀλεξιν οὐδενὸς ἐμψύχου μεταλαμβάνεις, ὅς φησιν ἐν Ατθίδι ταῦτα δέ.

Ὁ πρῶτος εἰπὼν ὅτι σοφιστὴς οὐδὲν εἶς
Ἔμψυχον οὐδὲν ἐσθίει, σοφὸς τις ἦν.
Ἐγὼ γὰρ ἥκω νῦν ἀγοράσας οὐδὲν ἔν
Ἔμψυχον· ἰχθῦς ἐπεμελήθην τεθνηκότας,
Μεγάλους, κρεάδι' ὀρνίθων ἐσθίειν πόνος.
χρ. ἀχοῖόν τε γάρ. τί ἄλλος; ναὶ Ηπάτ. Οὐ ζῶντος· οὐχ οἷόν τε γὰρ τἄλλο ναί,
Ἢ πάπιον ὀπτὸν προσελάβομεν. τούτων ἐὰν
Δείξῃ τις ἢ φωνὴν τιν' ἢ ψυχὴν ἔχον,
Ἀδικεῖν προσομολογῶ καὶ προβαίνειν τὸν νόμον.

Ἐπὶ τούτοις οὖν ἔασον ἡμᾶς δειπνεῖν, ἰδοὺ γὰρ ἔως πρός σε λαλέγομαι, καὶ οἱ Φασιανικοὶ προβατα πολύκασιν ὑπεριδόντες ἡμᾶς λάθῃ τὸν ἀκαιρόν σε γλωσσαργίαν. ἀλλ' ἰὼ ἐμοὶ εἶπης, ἔφη ὁ Ουλπιανὸς, διδάσκαλε Μυρτίλε ὀλβιογάστωρ σοι πόθεν. καὶ εἰ Φασιανικῶν τις ὀρνίθων μέμνηται τῶν παλαιῶν, ‖ ἐγώ σοι ἥδομαι μάλ' οὐχ ἑλλήσποντον πολύσας, ἀλλ' εἰς τὴν ἀγορὰν προβὰς ὠνήσομαι Φασιανικὸν, ὃν συγκαλέσομαί σοι. καὶ ὁ Μυρτίλος ὑπὸ ταύταις ἔφη ταῖς συνθήκαις λέγω. τοῦμὸν ὀλβιογάστωρ Ἀμφὶς μέμνηται ἐν Γυναικομανίᾳ οὕτωσὶ λέγων. ὑρύβαλε κνισολοιχὰ οὐκ ἐθ' ὅπως οὐκ ὀλβιογάστωρ εἰ σύ. ΦΑΣΙΑΝΙΚΟΥ δὲ ὄρνιθος ὁ ἥδιστος Αριστοφάνης ἐν δράματι Ορνισιν. Ἀπῆλθον δέ εἰσι δύο πρεσβύται ὑπὸ ἀπραγμοσύνης πόλιν ζητοῦντες, ‖ ἐν ᾗ κατοικήσουσιν [ἀπράγμονα·] καὶ αὐτοῖς δρίσκει ὁ βίος ὁ μετ' ὀρνίθων· ἔρχονται οὖν ὡς τοὺς ὄρνιθας. καὶ ἀφνίδιον αὐτοῖς ὑπιπτάντος τῶν ὀρνίθων ἀγρίου τινὸς τῷ ὄψιν δείσαντες, ἑαυτοὺς προαμυνόμενοι, λέγουσι πρός τ' ἄλλα καὶ τάδε.

CAP. IX.
χρ. ἀπράγμονας.

A xis in Peruigilio, loquentem sic inducit coquum:

A. *Calidioribus gaudes semper*
ὀψαρίοις, quam vel modicè calentibus, vel etiam minus [2].
B. *Quamque minus? here quid ais? quo quæso id pacto?*
Ædepol hic homo viuere nouit didicit, frigida
Tibine apposituras sum omnia? A. *Neutiquam*
B, *Feruidáne?*
A. *Apollo, Nihil ne medium scilicet est?*
B. *Eorum qui nostram artem profitentur alius id nullus* [b] *facit.*
A. *Sic censeo: sed nec aliud quidpiam eorum quæ nunc facis.*
B. *Quid ita, dicam. conuiuis futuris*
Opportunum tempus præstituo iustæ contemperationis.
Age, per deos, hœdum tu sacrificasti,
Ne obtunde me: sed carnes pueri, heus adducite, inquam,
Pueri: culinam & caminum haberéne licet?
Hoc porrò vos pueri mihi renuntiate. A [c]. *Caminum quidem habet.*
B. *Malum habet: fumosus est. A*[d]. *me hic enecat.*

Hæc tibi à nobis qui adhuc vita fruimur, recitata sint, Vlpiane olbiogastor [e]. Etenim vt mihi sanè videtur, quod est apud Alexin, animatum nihil tibi pro cibo est. Scribit autem Alexis in Atthide sic:

Qui primis dixit sophisten [f] *neminem,*
Animatum quidquam comesse, sapiens me hercule fuit
E foro nunc reuertor, mercaturæ nihil
Animatum: emi namque pisces mortuos
Ingentes: tum agni pinguis carnem quam edamus
Minime viui: non enim quidquam aliud habere profecto licuit:
Accepi & assum insuper iecusculum: horum quidquam
Animatum esse, aut præditum voce si quis ostenderit.
Et culpem admisisse, & legem violasse me fateor.

Hæc ergo cùm audiueris, cœnare iam nos permitte. Vide amabò quandiu tecum sum confabulatus, iam præter nauigarunt Phasiani, ob importunam tuam loquacitatem nos aspernati. At si mihi ô doctor Myrtile, dixeris, inquit Vlpianus, vbi vox ὀλβιογάστωρ reperiatur, & ex veteribus an Phasianicarum quisquam auium meminerit, ego medius fidius, non quidem in Hellespontum nauigio transuectus, sed in forum profectus. Phasianum tibi comparabo, quo tecum simul vescar. Hac lege & conditione dicam, ait Myrtilus. Amphis in Gynæcomania & olbiogastoris meminit his verbis:

Sceleste [h] *catillo an verò tu olbiogastor* [i] *non es:*

Phasianum iucundissimus Aristophanes memorat in Fabula quam Aues inscripsit, Atticos senes duos fingens inertes ciuitatem quærere in qua otiosi degerent: iis auium conuictum placuisse, inter quas ferocis cuiusdam conspectu territi, mutuò se tamen consolantes, & alia loquuntur, & hæc,

A. *Hæc*

A. *Hæc verò quænam auis sit non dices, quæ alium egesſit?*

B. *Dicam ſanè, Phaſianus.*

In Nubibus autem quod de Phaſianis altilibus Leogoræ ſic inquit,

Equos, & Phaſianos aues,

de volucre omnino interpretor, non de equo [a], vt multi. Notarunt enim Leogoram comici tanquam guloſum, & cupediæ lautitiarúmque ſtudioſum, vt Plato in Doloribus confecto [b]. Mneſimachus verò, qui & vnus eſt ex poëtis mediæ comœdiæ, in Philippo ait,

Adeſt, quod eſt rariſſimum, lac gallinarum [c]:

Et Phaſianus equum cuulſis rectè plumis nudus.

Theophraſtus Ereſius Ariſtotelis diſcipulus, libro tertio de Animalibus, huius mentionem facit, his verbis: Eſt & in auibus hæc differentia, quòd graues quædam ſunt, & ad volatum ineptæ, vt Attagen, Perdix, Gallus, Phaſianus, mox vbi natæ ſunt, ad velociorem ingreſſum pernices. Ariſtoteles libro 7. hiſtoriæ ſcribit, auium quaſdam in puluere volutari, alias aquis ſeſe proluere, quaſdam nec aquarum perfuſione delectari, nec puluere: volutatione gaudere quæ ad volandum minimè ſunt habiles, & à terra non abſcedunt: veluti Gallina, Perdix, Attagen, Phaſianus, Galerita. Meminit & Phaſianorum Speuſippus in libro Similium. Phaſianum hi vocant, non Phaſianicum. Agatharchides Cnidius libro trigeſimoquarto Rerum EVropæ, quo loco de Phaſide fluuio verba facit, hæc ſcribit: Auium magna copia quas Phaſianos appellant, cibi quærendi gratia, qua fluminis ora pelagum ſubeunt, eò commeat. Callixenus Rhodius libro quarto de Alexandria, quo pompam regis Ptolemæi, cognomine Philadelphi, enarrat, velut inſigne miraculum de his auibus ſic ſcribit: Ferebantur deinde caueis incluſi Pſittaci, Pauones, Meleagrides, Phaſiani, & aues Æthiopicæ perquam multæ. Artemidorus Ariſtophaneus libris quos inſcripſit Gloſſas opſartyticas [d], & Pamphilus Alexandrinus in libro De vocabulis & Gloſſis, Epænetum adducit ſcribentem in Opſartytico, auem Phaſianum, etiam Tatyram appellari. Ptolemæus Euergetes, Commentariorum ſecundo, Phaſianum ait Tatyrum nominari. De Phaſianis hæc differenda putani, quos ego tua cauſſa non ſecus ac quos febris [e] inuaſit, circumuectos ſum tantùm contuitus. Tu verò, vt pactus es, niſi craſtino die perſuoluas quæ promiſiſti, non apud populum te accuſabo malæ [f] fidei, ſed ad Phaſin te relegabo, vitam vbi traducas, veluti Polemon orbis enarrator Iſtrum Callimachi interpretem in eiuſdem nominis fluuio demerſit [g]. ATTAGEN. Ariſtophanes in Ciconiis:

Attagen ſuauiſſimæ carnis in Epinicis [h] *coquendus.*

Alexander Myndius ſcribit, Attagenem eſſe paulo minorem Perdice, toto dorſo variis colorum notis diſtincto, colore fictilium, magis ſubrubeſcente: capi à venatoribus ob corporis grauitatem, & breuitatem alarum. In puluere ſeſe volutare, pullos multos parere, frugum & ſtirpium ſeminibus veſci. Socra-

A Οδε δὴ τίς ἐστιν ὄρνις οὐκ ἐρεῖς; Επικεχοδὼς ἔγωγε Φασιανικός. καὶ τὸ ἐν Νεφέλαις δ' ὅτι τῶν ὀρνίθων ἔγωγε ἀκούω, καὶ οὐκ ὅτι ἵππων ὡς πολλοί. ‖ Τοὺς Φασιανοὺς δὲ τρέφει Λεωγόρας. καὶ ἵππους τρέφειν, ἢ ‖ ὄρνεις Φασιανούς. ‖ Κωμῳδεῖται γὰρ ὁ Λεωγόρας ὡς γαστρίμαργος, ὑπὸ Πλάτωνος ἐν Περιαλγεῖ. Μνησίμαχος δ' ἐν Φιλίππῳ (εἷς ὢν καὶ οὗτος ἐστι τῶν τῆς μέσης κωμῳδίας ποιητῶν) φησὶ τὸ λεγόμενον

Σφαιριώτερον πάρεσιν ὀρνίθων γάλα,

Καὶ Φασιανὸς ὀποτεπλημμέλως καλῶς.

B ‖ Θεόφραστος ὁ Ερέσιος Αριστοτέλους μαθητὴς, ἐν τρίτῃ περὶ ζώων μνημονεύων αὐτῶν, οὑτωσίπως λέγει. Εστι καὶ τοῖς ὄρνισι διαίτη διαφορά. τὰ μὲν γὰρ βαρέα καὶ μὴ πτητικὰ καθάπερ ἀτταγᾶν, πέρδιξ, ἀλεκτρυών, Φασιανὸς, δύσορμα βαδιστικὰ καὶ θαστέα. Καὶ Αριστοτέλης ἐν ‖ ζ ζώων ἱστορίας γράφει ταῦτα. Εἰ δὴ τῶν ὀρνίθων οἱ μὲν κοπτικοί, οἱ δὲ λοιπῶνται, οἱ δὲ οὔτε κοπτικοὶ, οὔτε λοιπῶνται. ὅσοι δὲ μὴ πτητικοὶ, ἀλλ' ὀπίγειοι, κοπτικοί. οἷον

C ἀλεκτρυὼν, πέρδιξ, ἀτταγᾶς, Φασιανὸς, κορυθα- 192
λός. μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ Ομοίων. Φασιανὸν δὲ οὔτι κεκλήκασιν αὐτὸν, καὶ οὐ Φασιανικόν. Αγαθαρχίδης δὲ ὁ Κνίδιος ἐν τῇ τεσσαρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν Ευρωπακῶν περὶ τοῦ φάσιδος ποταμοῦ τὸν λόγον ποιούμενος γράφει καὶ ταῦτα. Πλῆθος δ' ὀρνίθων τῶν καλουμένων Φασιανῶν φοιτᾷ τροφῆς χάριν περὶς τὰς ἐμβολὰς τῶν ῥευμάτων. Καλλιξεῖνος δ'

D ὁ Ρόδιος ἐν τεσσάρτῃ περὶ Αλεξανδρείας διαγράφων τὴν ἡμομμένην πομπὴν ἐν Αλεξανδρείᾳ Πτολεμαίου τοῦ φιλαδέλφου καλουμένου βασιλέως, ὧ μεγαλεῖον θέαμα περὶ τῶν ὀρνίθων τούτων οὕτως γράφει, Εἶτα ἐφέροντο ἐν ἀγγείοις ψιττακοὶ καὶ ταὼς καὶ μελεαγρίδες καὶ Φασιανοὶ, καὶ ὄρνιθες Αἰθιοπικοὶ πολλῆθει πολλοί. Αρτεμίδωρος δὲ ὁ Αριστοφάνειος ἐν ταῖς διηγεσαμέναις Ὀψαρτυτικῆς γλώσσαις, καὶ Πάμφιλος ὁ Αλεξανδρεὺς ἐν τῇ περὶ ὀνομάτων καὶ γλωσσῶν, Επαίνετον παραπίθεται λέγοντα ἐν τῷ Ὀψαρτυτικῷ, ὅτι ὁ Φασιανὸς ὄρνις ταὼς καλεῖται. Πτολεμαῖος δ' ὁ Ευεργέτης ἐν δευτέρᾳ ὑπομνημάτων τέταρτον φησὶν ὀνομάζεσθαι τὸν Φασιανὸν ὄρνιν. τοσαῦτά σοι περὶ τῶν Φασιανικῶν ὀρνίθων ἔχω λέγειν, ‖ ἃς ἐγὼ διὰ σὲ ὥστε οἱ πυρέσσοντες περιφερομένους εἶδον. ‖ Σὺ δὲ κατὰ τὰς συνθήκας ἂν μὴ αὔριον ἀποδῷς τὰ ὡμολογημένα, σὸν ἐξ ἀπατήσεως ‖ δημοσίᾳ γράψομαι· ἀλλὰ τὸν Φάσιν οἰκήσοντα, ἀποστέμψω. ὡς ‖ Πολέμων ὁ περιηγητὴς ‖ Ιστρον τὸν Καλλιμάχειον ‖ συγγραφέα εἰς τὸν ὁμώνυμον κατεπόντου ποταμόν.

‖ ΑΤΤΑΓΑΣ. Αριστοφάνης Πελαργοῖς, ‖ ἀτάγας ἥδιστον ἔψειν ἐν ὀπτανικίοις κρέας. Αλέξανδρος δ' ὁ Μυνδιὸς φησὶν, ὅτι μικρῷ μὲν μείζων ἐστὶ πέρδικος. ‖ ὅλος δὲ καταγραφὰς τὸ περὶ τὸ νῶτον, κεραμοῦς τινὶ χρόαν, [‖ ὑποπυρρίζων] μᾶλλον. θηρεύεται δὲ ὑπὸ τῶν κυνηγῶν διὰ τὸ βάρος, καὶ τὴν τῶν πτερῶν βραχύτητα. ἔστι δὲ κοπτικὸς, πολύτεκνός τε καὶ σωφρονόλογος. ‖ Σωκρά- ὑποπυρρίζων μᾶλλον

της δ' ἐν τῷ ‖ Περὶ ὄρων καὶ τόπων καὶ πυρὸς καὶ λίθων, ‖ ἐκ τῆς Λυδίας μετακομισθέντες φησιν, εἰς Αἴγυπτον οἱ ἀττάγαι, καὶ ἀφεθέντες [ἐς τὰς πύλας] ἕως μέν τινος ὄρτυγος φωνὴν ἀφίεσαν. ἐπεὶ δὲ τοῦ ποταμοῦ ‖ κοίλου ῥυέντος, λιμὸς ἐγένετο, καὶ πολλοὶ τῶν κατὰ τὴν χώραν ἀπώλλυντο, οὐ διέλιπον σαφέστερον τῶν παίδων τῶν τρανωτάτων, ‖ ἕως νῦν λέγοντες, τρὶς τοῖς κακούργοις κακά. συλληφθέντες δὲ οὐ μόνον οὐ τιθασεύονται, ἀλλ' οὐδὲ φωνὴν ἔτι ἀφιᾶσιν. ἐὰν δὲ ἀφεθῶσι, ‖ φωνάεντες πάλιν γίγνονται. Μνημονεύει αὐτῶν Ἱππώναξ οὕτως, οὐ δ' ἀτταγάς τε καὶ λαγὼς διατρώγων. καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ὄρνισιν, ἐν δ' Ἀχαρεῦσι καὶ ὡς πλεοναζόντων αὐτῶν [ἐν τῇ ‖ Μεγαρικῇ.] περισπῶσι δ' οἱ Ἀττικοὶ παρὰ τὸ ὀρθὸν λόγον τοὔνομα, ‖ τὰ γὰρ εἰς ας λήγοντα ἐκτεταμένον ὑπὲρ δύο συλλαβὰς, ὅτε ἔχει τὸ α παραλῆγον, βαρύτονά ἐστιν. οἷον ἀκάδας, ἀδάμας, ἀκάμας. λεκτέον δὲ καὶ ἀττάγαι, καὶ οὐχὶ ἀτταγῆνες.

γρ. ἐς τὰς ὕλας

γρ. ἐν τῇ Βοιωτικῇ.

CAP. X. ΠΟΡΦΥΡΙΩΝ. ‖ Ὅτι καὶ τούτου Ἀριστοφάνης μέμνηται δῆλον. Πολέμων δ' ἐν πέμπτῳ τῶν πρὸς Ἀντίγονον καὶ Ἀδαῖον πυρφυρίωνα φησὶ, τὸν ὄρνιν διαιτώμενον κατὰ τὰς οἰκίας, τὰς ὑπάνδρους τῶν γυναικῶν τηρεῖν πικρῶς. καὶ τοιαύτην ἔχειν αἴσθησιν ἐπὶ τῆς μοιχευομένης, ὥσθ' ὅταν τοῦθ' ὑπονοήσῃ, προσημαίνειν τῷ δεσπότῃ, ἀγχόνῃ τὸ ζῆν περιγράψας. οὐ πρότερόν τε φησὶ τροφῆς μεταλαμβάνει, ‖ εἰ μὴ περιπατήσῃ τόπον τινὰ ἐξευρὼν ἑαυτῷ ἐπιτήδειον· μεθ' ὃν κονισάμενος λούεται, εἶτα τρέφεται. Ἀριστοτέλης τε σχιδανόποδα φησὶν αὐτὸν εἶναι, ἔχειν τὲ χρῶμα κυάνεον, σκέλη μακρὰ, ‖ ῥύγχος ‖ ἠργμένον ἐκ τῆς κεφαλῆς φοινικοῦν, μέγεθος ἀλεκτρυόνος. ‖ διὸ τῶν λαμβανομένων εἰς τὸν πόδα ταμιεύεται μικρὰς τὰς ψωμίδας, ‖ κάπτων δὲ πίνει. πενταδάκτυλός τε ὢν τὸν μέσον ἔχει μέγιστον. Ἀλέξανδρος δ' ὁ Μύνδιος ἐν δευτέρῳ περὶ τῆς τῶν πτηνῶν ἱστορίας, Λίβυν εἶναί φησι τὸν ὄρνιν, καὶ τῶν κατὰ τὴν Λιβύην θεῶν ἱερόν. ΠΟΡΦΥΡΙΣ. Καλλίμαχος ἐν τῷ Περὶ ὀρνίθων, διεστάναι φησὶ πορφυρίωνα πορφυρίδος, ἰδίᾳ ἑκάτερον καταριθμούμενος. τὴν τροφήν τε λαμβάνειν τὸν πορφυρίωνα ἐν σκότῳ ἵνα μή τις αὐτὸν θεάσηται. ‖ ἐχθραίνειν γὰρ οὗτος προσιόντας αὐτοῦ τῇ τροφῇ. Τῆς δὲ πορφυρίδος καὶ Ἀριστοφάνης ἐν ὄρνισι μνημονεύει.

Ἴβυκος δέ τινας λαθιπὸρ φύρας ὀνομάζει διὰ τούτων, οὗτ' μὲν πετάλοισιν ἐπ' ἀκροτάτοισι ξανθοῖσι [ποικίλαι πανέλοπες αἰολόδειροι,] πορφυρίδες καὶ ἀλκυόνες τανυσίπτεροι. ἐν ἄλλοις δέ φησιν, αἰεί μ' ὦ φίλε οὐ με τανύπτερος ὡς ὁκαπορφυρίς.

γρ. ποικίλαι, ἁλιπόρφυραι ..... πανέλοπες, αἰολ.

ΠΕΡΔΙΞ. Τούτων πολλοὶ μὲν μέμνηνται ὡς καὶ Ἀριστοφάνης. τοῦ δὲ ὀνόματος αὐτῶν ἔνιοι συστέλλουσι τὴν μέσην συλλαβήν· ὡς Ἀρχίλοχος, πτώσσουσαν ὥς τε πέρδικα. οὕτως καὶ ὄρτυγα καὶ χοίνικα. πολὺ δέ ἐστι τὸ ἐκτεινόμενον παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς.

Σοφοκλῆς Καμικοῖς,

Ὀρνιθος ἦλθ' ἐπώνυμος
Πέρδικος, ἐν κλεινοῖς Ἀθηναίων πάγοις.

Φερεκράτης ἢ ὁ πεποιηκὼς τὸν Χείρωνα,

Ἔξεισιν ἄκων δεῦρο πέρδικος τρόπον.

A tes libro De finibus [a], igne, lapidibus, ſcribit, Attagenas ex Lydia translatos ad Pylas [b] per aliquod tempus Coturnicis vocem emiſiſſe: cùm autem ob inundationem Cœli [c] fluminis peſtis [d] graſſaretur, indigenarúmque multi perirent, hucuſque, clariùs quàm adulti diſertiq; pueri, canere non ceſſaſſe, ter improbis, malà: eoſdem captos non manſueſcere, atque adeò nec vocem vllam reddere: at ſi dimittantur, recipere vocem. Horum meminit ſic Hipponax:

B *Tu nec quidem es [e] attagen, nec lepus [f] herbam arrodens.*

Meminit & Ariſtophanes tum in Auibus, tum in Acharnenſibus, tanquam frequentium in Megarica. Attici præter iuſtam rationem circumflectunt. Nam quæ longiora duabus ſyllabis in *as*, deſinunt, graui accentu in vltima notantur, vt ἀκάδας ϛ, ἀκάμας, ἀδάμας. Eſt autem numero multitudinis dicẽdum ἀττάγαι, non ἀτταγῆνες. Porphyrionis etiam mentionem ab Ariſtophane factam fuiſſe liquet. Polemon C quinto ſuorum commentariorum ad Antigonum, & Adæum, indocilem nec vnquam manſueſcentem Porphyrionem auem tradit, cùm domi alitur, fœminas virorum coniuges, tanta ſeueritate cuſtodire, tantúmque ſtupri ſenſum habere, vt cùm id deprehenderit [h], præmonſtret antea domino, & vitam laqueo finiat [i]: eundem non priùs cibum capere quàm commodum ſibi locum nactus, ſpatiatus fuerit, & poſt ambulationem illam in puluere volutatus lauerit: tum enim denique cibari. Ariſtoteles fiſſis pedibus eſſe tradit, colore cœruleum, longis cruribus, roſtro ad caput vehementiùs obſtricto, phœniceo [k], galli magnitudine: ea verò quæ pedibus accepit, exiguis particulatim fruſtulis tanquam parſimonia quadam comeſſe: auidè veluti mordentem [l] bibere: in pedibus quinque digitos habere, & maximum illum qui medius eſt. Alexander Myndius libro ſecundo hiſtoriæ volucrum, Libycam auem eſſe prodidit, eius regionis diuis ſacram. Porphyriden [m] autem à Porphyrione differre Callimachus autor eſt libro de auibus, vt qui ſeorſim vtramque recenſeat, & Porphyrionem ſic paſci, vt nullius aſpectum patiatur, illis qui propiùs ad ſuum accedent cibum, infenſum. Porphyridis Ariſtophanes in Auibus meminit. Ibycus quaſdam volucres Lathiporphyridas vocat his verbis: In ſummis foliis flauis pennis variæ Penelopes [n], variegato collo Lathiporphyrides, aliiſque protenſis Alcyones. Idem alibi ſcripſit, Me ſemper, amice [o], velut explicatis alis Lathi porphyris. PERDICVM meminerunt multi, vt & Ariſtophanes. Huius vocabuli quidam mediam ſyllabam contrahunt, vt Archilochus:

Pauidam inſtar perdicis.

ſic & ὄρτυγος [p], & χοίνικος [q]. At frequenter apud Atticos producitur. Sophocles in Camicis [r].

Venit in celebres Athenienſium vicos
Qui cum aue Perdice nominis ſocietatem habebat [s].

Pherecrates, ſiue is qui Cheironem compoſuit:

Huc [t] inuitus egreditur perdicis modo.

Phrynich

Phrynichus in Tragœdis:

Cleombroti & Perdicis gnatum.

Auis quidem ipsa libidinis, symbolo quodam est indicium, ac salacitatis. Nicophon in Cheirogastoribus [a]:

Elixas [b] & perdices illas.

Epicharmus in Comessatoribus:

Breui tempore sepias natantes abduxi, volantésque perdices.

De hoc animalis genere scribit Aristoteles, esse terrestre, fissis pedibus: viuere annos quindecim: fœminas diutiùs quoque: longiorem enim vitam esse fœminis auium quàm maribus: ouis incubare, ac pullos educare gallinarũ modo. Insidiari aucupem sibi cùm senserit, è nido progressam, cruribus venantis sese aduoluere, ostenderéq; spẽ, capi sese [c] posse: ea fraude quoad pulli euolarint, decipere, ac tum demum volatu aufugere: esse animal versutum, malignum & libidinosum: itaque marem oua conterere vt fœminæ coïtu fruatur: quod quia compertum est, abscedit illa, seorsim & clanculum patitura. Eadẽ Callimachus narrat libro de auibus. Aristoteles, verò scribit, fœminarum congressu mares priuatos inter se dimicare, victum ab omnibus subigi [d] vicissim, sylvestréq; à cicuribus. Quòd si rursum alter quispiam superauerit, eius quoq; libidinem victum admittere, sed clam eo qui prior vicerat. Hoc autem certa quadam anni tempestate fieri, quod & Alexander Myndius asserit. Nidificant mares ac fœminæ in terra [e], ouísque collata opera ambo duo loculamenta [f] excauãt. Aduersus Illicem sylvestrium dux in prælium exit. Hoc capto procedit alter ad pugnam. Ita cõfligunt cùm Illex mas est: cùm verò fœmina, si canẽti gregis dux obuius fiat, collecti cæteri insectantur, & à fœmina abigunt, quòd illi non sibi morigeretur: quamobrẽ tacitus ad eã sæpius accedit, ne audita voce adproperet alius certaturus prælio. Interdum sanè & vocem clamantis masculi fœmina compescit, & dum incubat, si ad aucupis fœminam euntẽ illum senserit, oua deserit, & eius libidini se præbet [g]. Tam sunt attonitæ coïtus tempore perdices, & coturnices, vt aucupibus obtrudant sese, capitíque eorum infideant. Aiunt verò, perdices fœminas quas ad aucupiũ educunt, cùm aspexerint, vel olfecerint mares, aura ab iis flante, aut si circumuolent, prægnantes fieri: quidam etiam tradunt, continuò parere. Volãt autem, cùm libidine pruriũt [h], hiantes, ac exerta lingua, tam mares quàm fœminæ. Clearchus libro de Panico [i], Passeres, inquit, Perdices, atque etiam Galli, & Coturnices genituram emittũt, nõ solũ fœminatũ coitu, sed etiam voce tantũ audita. Eius rei causa est impressa in animo Veneris & coïtus imaginatio. Manifestissimũ id, cùm ad Venerẽ [k] stimulãtur, li ex aduerso speculũ obiicias: si quidẽ procurrentes ob eam quam cernunt imaginem, capiuntur, & genituram effundunt, exceptis gallis qui eius spectri sensu ad pugnam tantùm accenduntur. Hactenus Clearchus. Caccabæ perdices à quibusdam vocantur, vt ab Alcma-

A Φρυνίχ@ καὶ Τραγῳδοῖς, τὸν Κλεόμβροτός τε τὸ Πέρδικος υἱόν. ‖ τὸ δὴ ζῶον ὅτι λαγνείας συμβολικῶς παρείληπται. Νικοφῶν ἐν Χειρογάστορσι, τοὺς ἑψητοὺς καὶ τοὺς πέρδικας ἐκείνους. ‖ Ἐπίχαρμος δ' ἐν Κωμασταῖς, βραχέως σηπίας τ' ἀγανεύσας, πέρδικάς τε πετομένους. φησὶ δ' Ἀριστοτέλης περὶ τοῦ ζώου τούτου. ὁ πέρδιξ ἔστι μὲν χερσαῖος, ἀχιδανόπους. ‖ ζῇ δὲ ἔτη πέντε καὶ δέκα. ἡ δὲ θήλεια, καὶ πλείονα. πολυχρονιώτερα δὲ ἐν τοῖς ὄρνισι τὰ ἀρρένων τῶν θηλέων. ἐπωάζει δὲ καὶ ἐκτρέφει, καθάπερ ἡ ἀλεκτορίς. ‖ ὅταν δὲ γνῶ ὅτι θηρεύεται, προσελθὼν τῆς νεοττιᾶς κυλινδεῖται πρὸς τὰ σκέλη τοῦ θηρεύοντος, ἐλπίδα ἐμποιῶν τοῦ συλληφθήσεσθαι, ἐξαπατᾷ τε ἕως ἂν ἀποπτῶσιν οἱ νεοττοί· εἶτα καὶ αὐτὸς ἐξίπταται. ἔστι δὲ τὸ ζῶον κακόηθες καὶ πανοῦργον. ἔπι δὲ ἀφροδισιαστικόν. διὸ καὶ τὰ ὠὰ τῆς θηλείας σωτρίβει, ἵνα ἀπολαύῃ τῶν ἀφροδισίων. ὅθεν ἡ θήλεια γιγνώσκουσα ἀποδιδράσκουσα πίπτει. τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Καλλίμαχ@ ἐν τῷ Περὶ ὀρνέων. μάχονται δὲ καὶ οἱ χῆροι αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους, καὶ ὁ ἡττηθεὶς ὀχοῦσθαι ὑπὸ τοῦ νικήσαντ@. Ἀριστοτέλης δέ φησι, ὅτι τὸν ἡττηθέντα πάντες ἐν μέρει ὀχοῦσιν. ὀχοῦσι δὲ καὶ πτήσεσι τοὺς ἀγρίους. ἐπὰν δὲ κρατηθῇ τις ὑπὸ τοῦ δευτέρου, οὔτε λάθρα ὀχοῦσθαι ὑπὸ τοῦ κρατήσαντ@. γίνεται δὲ τοῦτο κατὰ ἕνα ὥραν τοῦ ἔτους. ὡς καὶ ὁ Μιτύλος φησὶν Ἀλέξανδρος. Νεοττεύουσι δὲ ὅτι γῆς οἱ ἄρρενες καὶ αἱ θήλειαι διελόμενοι ἕκαστοι οἶκον. ὅτι δὲ τὸν θηρεύοντα πέρδικα ὠθεῖται ὁ τῶν ἀγρίων ἡγεμὼν μαχόμενος. ἀλόντος δὲ τούτου, ἕτερος ἔρχεται μαχούμενος. ἐπόταν μὲν ἀρξάμενον θηρεύων, τοῦτο ποιεῖ. ὅταν δὲ θήλεια ἡ θηρεύουσα ᾖ, ἕως ἂν ἀπαληθῇ ὁ ἡγεμὼν αὐτῆς, καὶ οἱ ἄλλοι ἀθροισθέντες ἀποδιώκουσιν ἀπὸ τῆς θηλείας. ὅπ ἐκείνη ἀλλ' οὐχ ἑαυτοῖς προσέχῃ. ὅθεν πολλάκις διὰ ταῦτα σιγῇ προσέρχεται ὅπως μὴ ἀλλ@ ἀκούσας τῆς φωνῆς ἔλθῃ, μαχούμενος αὐτῷ. ἐνίοτε ἡ θήλεια τὸν ἄρρενα προσιόντα καταισχύνῃ πολλάκις τε ἐπωάζουσα ἐξιέναι, ὅταν προσερχόμενον ἐπαισθάνηται τὸν ἄρρενα τῇ θηρεύσῃ, ἵνα μὴ ὀχοῦσθαι, ἵνα αὐτὸν ἀποστάσῃ τῆς θηρεύουσης. ἐπὶ τοσοῦτον δὲ ἐπιόλιτα τοῖς τῆς ὀχείας οἱ πέρδικες καὶ οἱ ὄρλυγες, ὡς εἰς τοὺς θηρεύοντας ἐμπίπτειν καθιζοντας ἐπὶ τὰ καρύμων. φασὶ δὲ τὰς ἀγομένας θηλείας πέρδικας ἐπὶ θήραν, ὅταν ἴδωσιν ἢ ὄσφρωνται τοῦ ἄρρενος καὶ ἄνεμον σφῶν ἢ πετομένων ἐγκύους γίνεσθαι, λινεῖς δὲ ποιοῦσιν ἀμφίβληστρα πίλους. πέτονται τε ποιοῦσι τὸν τῆς ὀχείας καιρὸν, χάσκοντες δὲ τῇ γλώσσαν ἔξω ἔχοντες, αἵ τε θήλεις καὶ οἱ ἄρρενες. Κλέαρχος δὲ ἐν τῷ Περὶ τοῦ πανικοῦ, οἱ σφυδροὶ, φησὶ, καὶ οἱ πέρδικες εἶσι δὲ καὶ οἱ ἀλεκτρυόνες, καὶ οἱ ὄρλυγες πείθονται τοῦ γοητοῦ, ἀ μόνον ἰδόντες τὰς θηλείας, ἀλλὰ καὶ ἀκούσαντες αὐτῶν τῇ φωνῇ. τοῦτο δὲ αἴτιον ἡ τῇ ψυχῇ γινομένη φαντασία περὶ τὰ πλησιασμῶν. φανερώτατον δὲ γίνεται πεῖ τὰς ὀχείας, ὅταν ἐξ ἐναυλίας αὐτῆς θῇς κάτοπτρον. πεσπτρέχοντες δὲ διὰ τοῦτο ἐμφασιν, ἁλίσκονταί τε καὶ πείθονται τὸ σπέρμα· πολὺ τῶν ἀλεκτρυόνων. τοῦτο δὲ ἡ τοῦ ἐμφάσεως αἴσθησις εἰς μάχην πεσάγεται μόνον. ταῦτα μὲν ὁ Κλέαρχ@. Καλοῦνται δὲ οἱ πέρδικες ὑπ' ἐνίων κακκάβαι, ὡς δὲ ὑπ' Ἀλκμᾶνος, λέ

νθ., λέγοντες οὕτως. ἐπήγαγε γὴ κ̀ μέλος Ἀλκμανὸς
οὗρέτε γλωσσάμολγον κακκαβίδων ὄνομα σωφε-
μνῶς. σαφῶς ἐμφανίζων, ὅτι ᾠδικὰ τ̀ πτερνίκων
ἄδειν ἐμαύθανε. διὸ κ̀ Χαμαιλέων ὁ Ποντικὸς ἔφη
τὴν εὕρεσιν τ̀ μουσικῆς τοῖς ἀρχαίοις ὑπονοηθῆναι
ἀφ' ὧν ἐν τ̀ ἐρημίαις ᾀδόντων ὀρνίθων ‖ ὧν καθ'
μίμησιν λαβεῖν ‖ φάσιν τὴν μουσικήν. οὐ πάντες
δ' οἱ πέρδικες φησὶ κακκαβίζουσιν. Θεόφρα-
γε γοῦν ἐν τῷ περὶ ἑτεροφωνίας τῶν ὁμογνίων οἱ Α-
γε. σύστασιν θηναῖοι φησὶν πέρδικες ‖ ὑπὸ ταύτας δ' κορυδαλὸς
πᾶς τ̀ ἄχυ κακκαβίζουσιν· οἱ δ' ἐπέκεινα, πτυοβί-
ζουσιν. Βασιλὶς δ' ἐν τῷ δευτέρῳ τ̀ Ινδικῶν, οἱ μικροὶ
φησὶν ἄνδρες οἱ τ̀ γερανίοις ἀφιπολεμοῦντες πέρ-
διξιν ὀχήματι χρῶνται. Μενεκλῆς δ' ἐν πρώτῃ τῆς
σωαγωγῆς, οἱ Πυγμαῖοί φησι τοῖς πέρδιξι δ τοῖς
γερανίοις πολεμεῖσι. τ̀ δ' πτερνίκων ἐστὶν ἕτερον γένος
ἐν Ἰταλίᾳ, ἀμαυρὸν τῇ πτερώσει, καὶ μικρότερον τῇ
ἕξει, ‖ τ̀ δ' ῥύγχος ὑπέρυθρον ἔχον. οἱ δὲ πρὸς
τὴν Κίρραν πέρδικες, ἄβρωτον ἔχουσι τ̀ κρέας ἀφ'
ὧν νομάς. οἱ δὲ πρὸς τὴν Βοιωτίαν, ἢ οὐ μεταβαίνουσιν
εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἢ μεταβαίνοντες τῇ φωνῇ μόνοι
δῆλοι γίνονται, καθάπερ προειρήκαμεν. οὗτοι δὲ περὶ
Παφλαγονίαν γινομένους πέρδικας, φησὶ
Θεόφραστος δύο ἔχειν καρδίας. οἱ δὲ ἐν Σκιάθῳ τῇ
νήσῳ κοχλίας ἐσθίουσι. τίκτουσι δὲ ἐνίοτε δ πεν-
τεκαίδεκα δ ἑκκαίδεκα. πέτονται δὲ ὀλίγα βραχύ,
ὡς φησι Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ Ἀναβάσεως, γράφων
οὕτως. ὠὰς δὲ ὠτίδας ἄν τις ταχὺ ἁνίοι, ἔστι λαμ-
βάνειν. πέτονται τε γὰρ βραχύ, ὥσπερ οἱ πέρδικες,
δ ταχὺ ἀπαγορεύουσι. τὰ δὲ κρέα αὐτῶν ἡδέα ἐστίν.
ἀληθῆ λέγειν φησὶ τὸν Ξενοφῶντα ὁ Πλούταρχος
περὶ τῶν ὠτίδων. φέρεσθαι γὰρ πάμπολλα τὰ ζῶα
ταῦτα εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὑπὸ τ̀ ἀφικνουμένης
Λιβύης, τῆς θήρας αὐτῶν τοιαύτης γινομένης. ‖ μι-
μητικὸν δέ ἐστι τὸ ζῶον τοῦτο ὁ ΩΤΟΣ, μάλιστα ὧν
αὐ ἴδῃ ποιοῦντα ἄνθρωπον. ποιεῖ δ' οὗτα ταῦτα ὅσα
αὐ ἴδῃ τοὺς κυνηγοῦντας πεπαιδευμένους. οἱ γὰρ ἑστῶ-
τες αὐτῶν καθ' ἀντικρὺ, ὑπαλείφονται φαρμάκῳ
τοὺς ὀφθαλμὺς ἀφανισθέντες ἄλλα φάρμα-
κα κοινὰ ὀφθαλμῶν κ̀ βλεφάρων, ἃ ὡς οὐ
πόρρω ἑαυτῶν ἐν λεκανίσκαις ἔραχείαις τιθέασιν.
οἱ οὖν ὧτες θεωρούμενοι τοὺς ὑπαλειφομένους, τ̀
αὐτὸ καὶ αὐτοὶ ποιοῦσιν, ‖ ὀκ τ̀ λεκανίδων λαμβά-
νοντες δ ταχέως ἁλίσκονται). Γεράφ γὴ δὲ αὐτῶν
Ἀριστοτέλης οὕτως, ὅτι ἔστι μὲν τῶν σκοπιζόντων δ
χιδανοπόδων, καὶ τριδακτύλων, μέγεθος ἀλε-
κτρυόνος μεγάλου, χρῶμα ὄρνυγος, κεφαλὴ σφο-
δρὰ κνης, ῥύγχος ὀξύ, τραχηλος λεπτὸς, ὀφθαλμοὶ
μεγάλοι, γλῶσσα ὁσώδης, σφόδρα δ' οὐκ ἔχει.
Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Μυνδιος, καὶ σφοδρὰ ὀρύεσθαί
φησιν αὐτὸν λαγωϊκῶς. φασὶ δ' αὐτὸν δ τὸ τρο-
φὸν ἀναμηρυκάσθαι, ἥδεσθαί τε ἵππῳ. εἴ γοῦν
τις δορὰν ἵππων σφάξειε, θηρᾶται ὅσους αὐ θέλει·
σφόδρα γάρ. ἐν ἄλλοις δὲ πάλιν φησὶν ὁ Ἀριστο-
τέλης, ὡς ἔστι μὲν παρόμοιος τῇ γλαυκὶ, οὐκ
ἔστι δὲ νυκτερινός. ἔχει τε σφόδρα τὰ ὦτα περύγια. διὸ
194 δ ὦτος καλεῖται· μέγεθος σφίσι τερᾶς, μιμητὴς ἀνθρώπων. ἀνορχούμενος γοῦν ἁλίσκεται. ἀνθρωποει-
δὴς δέ ἐστι τὸ μορφὸ, καὶ πάντων μιμητὴς ὅσα ἄνθρωπος ποιεῖ. διόπερ κ̀ σοφοὶ ἐξαπατωμένους φα-

A ne, his verbis: Inuexit & Alcman [a] cantus, in
uentámque à se & compositam [b] cantionem
Caccabidum, vulgari linguæ dedit, apertè si-
gnificans perdices canendi magistras sibi fuis-
se. Quamobrem & Chamæleon Ponticus ait,
priscis hominibus repertam ac excogitatam
musicam ab iis auibus quæ in solitudinibus
canunt, ad earúmque imitationem institutam
fuisse musices disciplinam. Perdices non omnes
caccabant. Theophrastus libro De varia voce
animalium congenerum, scribit, Athenis per-
B dices citra Corydalum pagum, oppidum ver-
sus, caccabare, vltra verò, πτυοβίζειν [c]. Basilis li-
bro secundo Rerum Indicarum ait, homun-
ciones, qui aduersus grues bellum gerunt, vti
perdicibus [d] ad currum iunctis. Menecles li-
bro primo Collectaneorum Pygmæos tradit
cum gruibus & perdicibus bello decertare.
Perdicum alterum in Italia genus est, penna-
rum [e] fusco & obscuro colore, corporatura
minus, rostro cinnabaris colore minimè ru-
bescente. Ad Cirrham ob pabuli naturam [f] per-
C dicis caro gustu [g] insuauis est. E Bœotia perdi-
ces in Attigam non migrant, & si quæ fortè
illuc meauerint, voce dignoscitur ab indigenis,
vt diximus. Perdicibus in Paphlagonia natis
geminum cor esse Theophrastus affirmat. In
insula Sciatho cochleis perdices vescuntur. Pa-
riunt interdum oua quindecim, ac sedecim.
Parum volant: quod ait Xenophon libro pri-
mo Expeditionis Cyri, his verbis: Otidas si
quis repente ac celeriter in fugam [h] vertat, ca-
D pere licet: parum enim volant, vt & perdices,
& cito fatiscunt. In cibo placet earum caro.
De OTIDIBVS vera Xenophontem prodi-
disse refert Plutarchus. Permultas enim id ge-
nus animantes ex vicina Libya transire in A-
lexandriam, & aucupio huiusmodi [i] illas capi.
Imitatrix auis est, eorum præcipuè quæ ab ho-
mine fieri videt. Quidquid facientem aucupem
cernit, idem quoque agit. Stantes igitur ex ad-
uerso aucupes medicamento quodam oculos
suos linunt, paratum aliud habentes quod o-
culorum cilia glutinet, idque non procul à se,
E in patellis appositum. Vngentes sese aucupes
Oti [k] conspicati, idem faciunt, ex patellis [l] me-
dicamento sumpto, & confestim capiuntur.
De iis porrò scripsit Aristoteles ad hunc mo-
dum: Ex [m] auibus est quæ peregrinantur, & se-
dem mutant, sciissis pedibus, tribus digitis, ma-
gnitudine galli grandioris, colore coturnicis,
oblongo capite, acuto rostro, exili ceruice,
amplis oculis, ossea lingua, nulla [n] ingluuie.
Alexander Myndius & Lagotian [o] vocari scri-
bit. Aiunt autẽ cibũ ruminare, & equo delecta-
F ri, ac proinde, si equi pellem auceps induat, cap-
turum quotquot volet, nimirũ vltro accedẽtes.
Alibi rursum scribit Aristoteles, Otum noctur-
nam auem esse, Noctuæ similem, plumis dua-
bus iuxta aures: Idem rursum, Otus, inquit,
appellatur, columbæ magnitudine, hominum
imitator & qui ab aucupe ex aduerso [p] saltans
capiatur. Est autem vtcunque homini facie [q]
similis, & quicquid homines agunt, æmula-
tur: quamobrem eos qui facile quauis occa-

sione

sione decipiuntur, Otos Comici [a] vocant. In eorum aucupio qui ad id maximè idoneus est, iis aspicientibus è regione saltat: Auis autem directis in saltantem oculis laqueis irretitur [b], alio ponè stante, & occulto, qui prehendat imitationis dulcedine captam, & ad eam voluptatem intentam. Scopas aiunt & idem facere, famáque est eos saltatione capi. Homerus illorum meminit. Saltationis genus ab illis σκώψ dicitur, ob eius animalis varium motum indito nomine. Gaudent Scopes imitatione, ac similitudine. Itaque ab eorum ingenio σκώπτειν [c] dicimus, συνεικάζειν, id est, prorsus assimilare, & eos, qui sic irridentur, εἰκάζεσθαι, quoniam eorum qui irrident propositum ac consilium est, illorum ingenium ac mores exprimere. Harum animantium [d], quibus latior est lingua, suas articulatè voces illæ pronuntiant, hominúmque & aliarum auium sonos reddunt, vt Psittacus, & Pica. Scops autem, vt autor est Alexander Myndius, paruis est cruribus, glaucus, colore ad plumbeum vergente, subalbidis maculis notatus, & ad vtrumque tempus pennas è supercilijs erigit. Callimachus τοὺς σκωπῶν tradit esse duo genera, vocales alios, alios mutos: & ideo simpliciter alios vocari Scopas, alios AEiscopas [e]. Sunt autem AEiscopes glauci, vt putat Alexander Myndius, absque litera σ, Homero dicti κῶπες, & ab Aristotele sic appellati. Semper hi conspiciuntur, nec in vsum cibi veniunt, cùm Scopes vno tantùm die, vel biduo, per autumnum appareant, edules sint, & ab AEiscopibus crassitie [f] differant, turturi & palumbo similes. Speusippus libro secundo similium, absque litera σ, Copas nominat. Epicharmus:

Copas, Vpupas, Noctuas.

Metrodorus libro De consuetudine, Copas ait capi ex aduerso aucupum saltantes. Quoniam verò in Perdicum historia diximus eas esse libidinosissimas, adtexamus & galli salacis auis historiam. Aristoteles scribit, ex iis gallis quos diis consecrant, qui priùs dicatus est, à nouitiis subigi, donec offeratur alius: quòd si nullus donetur, inter se præliari, & à victore semper iniri victum. Narrant & gallum quascunque ædium fores ingrediatur, cristam summittere, eundémque alteri nunquam ineundi sui copiam facere absque conflictu. Theophrastus scribit, agrestes cortalibus ad Venerem esse procliniores. Idem autor est, mares statim è cubili ad Venerem concitari, fœminas contra magis progresso iam die. Sunt & passeres ad libidinem proni. Quamobrem Terpsicles eos qui passeribus vescuntur in Venerem præcipites esse tradit. Num verò & ideo Sappho ex hac historia scripsit, Veneris currum ab illis trahi, quoniam & ad Venerem prompta est hæc auis, & fœcunda, vt quæ, si Aristoteli fidem adhibemus, ad octo vsque pariat? Alexander Myndius, passerum esse duo genera tradit, alterum syluestre, alterum domesticum: Agrestium fœminas & reliquo corpore esse debiliores, & rostri colore magis testaceo, facie [g] nec nigra, nec valde alba. Aristoteles scribit mares hyeme occultos nusquam comparere [h], fœminas autem

A νως ἐκ τοῦ τυχόντος οἱ κωμικοὶ ὦτους καλοῦσιν. ἐν γοιῦν τῇ θήρᾳ αὐτῶν ὁ ὀπτηδευόμενος ὀρχεῖται πρὸς καλὸν πρόσωπον αὐτῶν, ‖ ἐκ τοῦ ζῶα βλέποντα εἰς τὸν ὀρχούμενον νόμον πασεῖται. ἄλλος δέ τις ὄπισθεν ἅπας, ἐκ λαθὼν συλλαμβάνει τῇ πρὸς τὸ μίμησιν ἡδονῇ καταληχόμενος. τὸ δ' αὐτὸ ποιεῖν λέγουσι καὶ τοὺς σκῶπας. καὶ γὰρ τούτους ὀρχήσασθαι λόγος ἀλίσκεσθαι. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ὅμηρος. γένος τε ὀρχήσεως ἀπ' αὐτῶν καλεῖται σκώψ· λαβὼν τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ πρὸς τὸ ζῶον ἐν τῇ κινήσει ποικιλίας· χαίρουσιν οἱ σκῶπες καὶ ὁμοιότητι, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἡμεῖς ‖ σκώπτειν καλοῦμεν τὸ συνεικάζειν. ἐκ ‖ καταλαμβάνεσθαι δοκοῦσι σκωπτόμενοι διὰ τὸ τοῦ ἐκείνων ὀπτηδεύειν προαίρεσιν. ‖ πάντα γὰρ τὰ τῶν ζώων ‖ εὐγλωττα ἐκ διηρθρωμένα ἐστὶ τῷ φωνεῖν, καὶ μιμεῖται τὰς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ἄλλων ὀρνίθων ἠχούς, ὥσπερ ψιττακὸς καὶ κίττα. ὁ γὰρ σκώψ, ὥς φησιν Ἀλέξανδρος ὁ Μυνδίος, μικρότερος ἐστὶ γλαυκὸς, καὶ ὑπὸ μολυβδοφανεῖ τῷ χρώματι ὑπόλευκα στίγματα ἔχει. δύο τε ὑπὸ τῶν ὀφρύων παρ' ἑκάτερον κρόταφον ἀναφέρει πτερά. Καλλίμαχος δέ φησι δύο γένη εἶναι σκωπῶν, καὶ τοὺς μὲν φθέγγεσθαι, τοὺς δὲ οὔ· διὸ ἐκ καλεῖσθαι τοὺς μὲν σκῶπας αὐτῶν, τοὺς δὲ ἀείσκωπας· εἰσὶ δὲ γλαυκοί. ‖ Ὁ Μυνδίος δὲ Ἀλέξανδρος φησὶ ‖ τοὺς πρὸς Ὁμήρῳ χωλοὺς τοὺς σ ‖ κώπτας εἶναι ‖ καὶ Ἀριστοτέλη οὕτως αὐτοὺς ὠνομακέναι. φαίνεσθαι δὲ ἰσχνοὺς ἀεί, ἐκ μὴ ἐσθιέσθαι· τοὺς δ' ἐν τῷ φθινοπώρῳ φαινομένους δύο ἡμέρας ἢ μιᾶς, ἰσχνοὺς εἶναι ἐσθιομένους. διαφέρουσι δὲ τῶν ἀείσκωπων τῷ ἔχειν, ἐκ εἰσὶ σφοδρολήσιοι τοὺς γόνυ καὶ φάτνῃ. ἐκ Σπουσίππου δ' ἐν δευτέρῳ ὁμοίων χωλοὺς τοὺς σκώπτας αὐτοὺς ὀνομάζει. Ἐπίχαρμος κώπας, ἐποπας, γλαύκας. καὶ Μητρόδωρος δ' ἐν τῷ περὶ συνηθείας ἀνορχουμένους φησὶν ἀλίσκεσθαι τοὺς κώπτας. ἐπεὶ δ' ἐν τῷ περὶ ὀρνέων λόγῳ ἐμνήσθημεν ὅτι εἰσὶν ὀχθοπικώτατοι, προσυπορήσω ὅτι καὶ ἀλεκτρυών, ἀφροδισιαστικὸν τὸ ὄρνεον. Ἀριστοτέλης γοιῦν φησὶν ὅτ‖τ' ἀναιρεθέντων ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀλεκτρυόνων, τ' ἀναπεφθέντα οἱ ‖ προσιόντες ὀχθοῦσι μέχρις οὗ ἄλλος ἀναιρεθῇ· εἰ δὲ μὴ ἀναιρεθῇ, μάχονται πρὸς ἀλλήλους. καὶ ὁ ἡττήσας τὸν ἡττηθέντα διώκων πάντως ὀχεύει. Ἱστορεῖται δὲ ὅτι καὶ ἀλεκτρυὼν εἰσιὼν οἵαν δήποτε θύραν, ὑπικλίνει τὸν λόφον, καὶ ὅτι τῆς ὀχείας ἑτέρῳ δίχα μάχης οὐ προέχωρεῖ. ὁ δὲ Θεόφραστος οὐ ἀγρίους φησὶν ὀχθοπικωτέρους εἶναι τ' ἡμέρων. λέγει δὲ ἐκ οὐ ἄρρενας θῆλυς ἐξ οὐνῆς ἐθέλειν πλησιάζειν. ὡς δὲ θηλείας προσαινύσης μᾶλλον τῆς ἡμέρας. καὶ οἱ τρυθοὶ δέ εἰσιν ὀχθοπικοί· διὸ καὶ Τερψικλῆς ἐμφαγόντας φησὶ τρυθῶν, ὑπικαταφόρους πρὸς Ἀφροδίσια γίνεσθαι μή ποτε δὲ καὶ ἡ ‖ Σαπφὼ ἀπὸ τῆς ἱστορίας τ' Ἀφροδίτην ‖ ἐπ' αὐτῶν φησιν ὀχεῖσθαι. καὶ γὰρ ὀχθοπικὸν τὸ ζῶον καὶ πολύγονον. πίκτει γοιῦν ὁ τρυθὸς, ὡς φησιν Ἀριστοτέλης, καὶ μέχρις ὀκτώ. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Μυνδίος δύο γένη φησὶν εἶναι τῶν τρυθῶν, τὸ μὲν ἥμερον, τὸ δ' ἄγριον. ἰσχνοὺς δὲ θηλείας αὐτῶν ἀσθενεστέρας τά τ' ἄλλα εἶναι καὶ τὸ ῥύγχος κεραμηδεῖς μᾶλλον τ' χρόαν. ‖ τὸ δὲ πρόσωπον ὅτε λίαν λευκὸν ἐχόντας, ὅτε μέλαν. Ἀριστοτέλης δέ φησι τοὺς ἄρρενας τῷ χειμῶνι ἀφανίζεσθαι, θαμέ-

νειν δὲ τὰς θηλείας, τεκμαιρόμενος ἐκ τῆς χρόας τὴν πιθανότητα. ἀλλάττεσθαι γὰρ ὡς τῶν κοσσύφων καὶ φαλαρίδων ἀπολευκαινομένων κατὰ καιρούς. Ηλεῖοι δὲ καλοῦσι τοὺς στρουθοὺς Δειρίτας, ὡς Νικανδρος φησὶν ὁ Κολοφώνιος ἐν τρίτῳ γλωσσῶν. ΟΡΤΥΓΕΣ. καθόλου ἐπὶ τῶν εἰς υξ ληγόντων ὀνομάτων ἐζήτηται τί δή ποτε αὐτῷ οὐ χρῶνται ἐπὶ γενικῆς συμφώνῳ τῆς τελευταίας συλλαβῆς τυπωτικῷ. λέγω δὲ ὄνυξ, καὶ ὄρτυξ. τὰ δὲ εἰς ξ ἀρσενικὰ ἁπλᾶ δισύλλαβα ὅταν τῷ υ παρεδρεύηται. ἔχει δὲ τῆς τελευταίας συλλαβῆς ἄρχον ἕν τι τῶν ἀμεταβόλων ἢ δι' ὧν ἡ πρώτη συζυγία τῶν βαρυτόνων λέγεται, διὰ τοῦ κ ἐπὶ γενικῆς κλίνεται, κήρυκος, πέλυκος, Ερυκος, Βέβρυκος. ὅσα δὲ μὴ τοῦτον ἔχει τὸν χαρακτῆρα διὰ τοῦ γ, ὄρτυγος, κόκκυγος, ὄρυγος. συμειῶδες δὲ τὸ ὄνυχος. καθόλου τε τῇ πληθυντικῇ εὐθείᾳ ἑπομένη ἡ ἑνικὴ γενικὴ χρῆται τῷ αὐτῷ συμφώνῳ τῆς τελευταίας τυπωτικῷ. καὶ ἄνευ συμφώνου λέγεται ὁμοίως. Αριστοτέλης δέ φησιν, ὁ ὄρτυξ ἔστι μὲν τῶν ἐκτοπιζόντων καὶ σχιδανοπόδων, νεοττιὰν δὲ οὐ ποιεῖ, ἀλλὰ κονίστραν. καὶ ταύτην σκεπάζει φρυγάνοις διὰ τοὺς ἱέρακας ἐν ᾗ ἐπωάζει. Αλέξανδρος δὲ ὁ Μύνδιος ἐν δευτέρῳ περὶ ζώων, ‖ ὁ θῆλύς φησιν ὄρτυξ ‖ λεπτοτράχηλος ἐστὶ τοῦ ἄρρενος, οὐκ ἔχων τὰ ὑπὸ τῷ γενείῳ μέλανα. ἀνατμηθεὶς δὲ, πρόλοβον οὐχ ὁρᾶται μέγαν ἔχων, καρδίαν δὲ ἔχειν μεγάλην, καὶ ταύτην τρίλοβον. ἔχει δὲ καὶ ἧπαρ καὶ τὴν χολὴν ἐν τοῖς ἐντέροις κεκολλημένην, σπλῆνα μικρὸν, καὶ δυσθεώρητον. ὄρχεις δὲ ὑπὸ τῷ ἥπατι, ὡς ἀλεκτρυόνες. περὶ δὲ τῆς γενέσεως αὐτῶν Φανόδημος ἐν δευτέρῳ Ατθίδος φησὶν, ὡς [κατεῖδεν Ερυσίχθων Δῆλον τὴν νῆσον, τὴν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων καλουμένην Ωρτυγίαν παρὸ τὰς ἀγέλας τῶν ζώων τούτων φερομένας, ἐκ τοῦ πελάγους ἱζάνειν εἰς τὴν νῆσον, διὰ τὸ εὔορμον εἶναι. ΕΥδοξος δ' ὁ Κνίδιος ἐν πρώτῳ γῆς περιόδου τοὺς Φοίνικας λέγει θύειν τῷ Ηρακλεῖ ὄρτυγας, διὰ τὸ τὸν Ηρακλέα τὸν Αστερίας καὶ Διὸς πορευόμενον εἰς Λιβύην, ἀναιρεθῆναι μὲν ὑπὸ Τυφῶνος· Ιολάου δ' αὐτῷ προσενέγκαντος ὄρτυγα, καὶ προσαγαγόντος ὀσφρανθέντα ἀναβιῶναι. ‖ ἔχαιρε γάρ φησι καὶ [περιϊὼν] τῷ ζώῳ τούτῳ. ὑποκοριστικῶς δὲ ‖ ΕΥπολις ἐν ‖ Πόλεσιν αὐτοὺς κέκληκεν ὀρτύγια, λέγων οὕτως,

Ορτυγας θρέψας σύ τινας ἤδη πώ ποτε,
Εγωγε μικρά γ' ὀρτύγια. κἄπειτα, τί.

Αντιφάνης δ' ἐν Αγροίκῳ ὀρτύγιον εἴρηκεν οὕτως, ὡς δὴ σὺ τί ποιεῖν δυνάμενος, ὀρτυγίου ψυχὴν ἔχων. [‖ Πρατῖνας δ' ἐν Δυμάναις ἢ ‖ Καρίτισιν,] ‖ ἀδύφωνον ἰδίως καλεῖ τὸν ὄρτυγα, πλὴν εἰ μή τι παρὰ τοῖς Φλιασίοις, ἢ τοῖς Λάκωσι φωνάεντες, ὡς καὶ οἱ πέρδικες. καὶ ἡ ‖ σίαλις δὲ ‖ ἀπὸ τούτου ἂν εἴη φησὶν ὁ Δίδυμος ὠνομασμένη. σχεδὸν γὰρ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων ἀπὸ τῆς φωνῆς ἔχει τὴν ὀνομασίαν. ἡ δὲ ὀρτυγομήτρα καλουμένη, ἧς μνημονεύει [‖ Κράτης ἐν Χείροσι] λέγων, ‖ Ιθακησία ὀρτυγομήτρα. λέγει δὲ περὶ αὐτῆς ὁ

Cap. XI.

γρ. λεπτοτρα χηλότερός ἐστι, vel, μᾶλλον λεπτοτράχηλος

γρ. κατεῖχεν Ερ.

γρ. περιὼν

195

γρ. Πρατῖνας ἐν Λακώναις ἢ Καρυάτισι

γρ. Κράτης Γείτοσι, aut, Κρατῖνος Χείροσι

permanere, probabile id esse coniectans ex colore, qui profectò in illis mutatur vt in Merulis, & Phaleridibus, quæ certis temporum momentis albescunt. Nicander Colophonius libro tertio Linguarum scribit, passeres ab Eleis vocari Deritas, ὄρτυγες, id est, COTVRNICES. In vniuersum de nominibus quæ in υξ [a], desinunt, quæritur cur in singulari genitiuo non ea consonans litera sit, quæ vltimam syllabam format, vt in ὄνυξ ὄνυχος [b], & ὄρτυξ ὄρτυγος: in iis verò quæ masculina simplicia, dissyllaba, vltimæ syllabæ initium habent litteram aliquam immutabilem, cum υ, assidente, quæ prima graui accentu signatorum [c] coniugatio dicitur, genitiuus per κ, flectitur, vt κήρυξ [d] κήρυκος, πέλυξ πέλυκος, ἔρυξ ἔρυκος, βέβρυξ βέβρυκος. Notatu quidem certè dignus est, in dictione ὄνυξ ὄνυχος, genitiui flexus. Verùm citra exceptionem, in omnibus genitiuus singularis rectum pluralem sequitur, & eam ipsam consonantem retinet quæ vltimam syllabam figurat, quod idem fit etiam absque [e] consonante. Aristoteles scriptis mandauit coturnicem mutare cœlum, pedibus esse fissis, nidum nullum facere, sed puluerulentum [f] stragulum, humili frutice aduersus iniurias accipitrum munitum, vbi incubat. Alexander Myndius libro secundo de animalibus, Fœmina coturnix, inquit, est, quàm mas, collo graciliore, parte mento subiecta minimè nigra: in ea dissecta ingluuies ampla non videtur: magnum cor habet, & id trisulcum [g]: iecur, & fellis conceptaculum, intestinis agglutinata: fellis ad intestina labentis canalem paruum, & vix aspectabilem, testes iecinori subditos, vt & gallus. De coturnicum generatione Phanodemus libro secundo Atthidos [h] scribit: Erysichthon vt conspexit Delon insulam ab Achiuis Ortygiam vocatam, quòd multi coturnicum greges in eam contendant è mari, & subsistant illic, ob accessus & tanquam portus commoditatem. EVdoxus Cnidius libro primo Circuitus terræ, à Phœnicibus Herculi Coturnices [i] immolari scribit, quoniam Hercules Iouis & Asteriæ filius in Libyam proficiscens, & interfectus à Typhone, Iolao coturnicem ipsi admouente, & præbente olfaciendam, reuixerit. Illum enim cùm orbem terrarum ambiret, & peragraret, hoc animali delectatum [k] fuisse. EVpolis imminuente vocis significatu in Vrbibus ὀρτύγια, tanquam Coturniculas, dixit his verbis:

Aliquando coturnices nonnullas tu aluisti.
Ego verò postea, μικρὰ ὀρτύγια, id est, *exiguas coturniculas: quid inde?*

Antiphanes in Rustico sic ὀρτύγιον dixit:

Ecquidnam facere potes, coturniculæ [l] cùm animum habeas?

Pratinas in Caryatidibus, [m] aut Furiosis, coturnicem priuatim appellat ἀδύφωνον [n], id est, suauisonam, nisi apud Phliasios, aut Lacedæmonios vocales sint, vt & Perdices. Sialis [o] inde vocata fortassis est, inquit Didymus. Aues enim propemodum plurimæ è voce nomen adeptæ sunt. Eius quam Ortygometram vocant meminit Crates in Cheironibus, sic:

Thaceusis ortygometra.

Alexan

Alexander Myndius de illa scribit, esse magnitudine turturis, longis cruribus, gracili [a] corpore, timidam. Clearchus Solensis libro quem inscripsit De iis quæ in Platonis Republica mathematicis rationibus tractantur, aucupium coturnicum sic particulatim exponit. Coturnices, inquit, tempore coïtus, si è regione speculum ipsis obiiciatur, & antea id laqueus, ad id quod speculum repræsentat accurrentes, tendiculâ se implicant. De auibus quas Gracculos [b] vocant, idem autor similia narrat, his verbis: Gracculi vetò ob insitum erga fœtum amorem, quamuis tantum astutia cæteris auibus antecellant, patera oleo plena si apponatur, ad eius labra consistunt, & sese demergentes, oleum hauriunt: quamobrem oleo perfusis conglutinatæ pennæ captiuitatis causam afferunt. Dictionis ὄρτυγ@ mediam syllabam. Attici producunt, quemadmodum & δίδυκος [c] κήρυκος, vt ait Demetrius Ixion, libro De consuetudine loquendi Alexandrinorum. Aristophanes in Pace versus gratia corripuit, sic,

ὄρτυγες οἰκογενεῖς [d], id est, *coturnices domi natæ*.

Auium quas CHENNIAS [e] nominant, sunt autem pusillæ coturnices, meminit Cleomenes sua ad Alexandrum epistola, sic: Phaleridas sale conditas decies mille: Tyladum [f], quique millia: Chennia salsa, decies mille. Hipparchus in Iliade AEgyptia:

Non mihi vita placuit quam degunt Ægyptij,
Chennia vellentes & salpas comedentes [g].

Epulis quidem nostris CYGNI plerumque non abfuerunt, quos Aristoteles scribit esse pugnaces, numerosa prole fœcundos, mutuo pugnando sese interimere: cum aquilis etiamnum dimicare, sed lacessitos, non enim certamen adoriri: canoros esse, præciduè sub exitum vitæ: canentes mare traiicere: pedes habere palmatos: herba pasci. Alexander Myndius refert, se moribundos plures prosecutum cantum nullum audiuisse. Hegesianax Alexandrinus autor libri quem Cephalionis Troïca inscripserunt, Cygnum, qui duello cum Achille congressus est, ab aue eiusdem nominis in Leucophrye [h] tradit educatum fuisse. Bœus in Auium generatione, siue, vt ait Philochorus in Bœo, docet Cygnum à Marte in auem cognominem versum, ad Sibarin fluuium accedentem cum Grue coïuisse. Idem scribit Cygnum herbam in suum nidum congerere quàm Lygæam [i] appellant. Idem, de Gerano, id est, Grue, hæc prodidit, apud Pygmæos præclaram fuisse, fœminam, quam diuinis ciues honoribus colerent, ab eáque deos tanquam abiectos & humiles contemptos fuisse, præcipuè Dianam, & Iunonem: quæ indignata, in auem turpem ac inuenustam transformauit, & infestissimam hospem Pygmæis, qui eam venerati fuerant, esse voluit. Ex illa præterea idem scribit & Nicodamante genitam fuisse terrestrem testudinem. In vniuersum certè quia ea carmina condidit, aues omnes aliquando homines fuisse narrat. COLVMBAE. Aristoteles tradit vnum Columbatum genus esse, quinque verò species, quàs sic enumerat: Columba, Inas [k], Phaps [l], Phassa [m],

A Μωϋδι@ Αλέξανδρ@, ὅτι ἐστὶ τὸ μέγεθ@ ἠλίκη τρυγών, σκέλη ἢ μακρά, δυσθαλὴς καὶ δειλή. φεῦ δὲ ἢ τῆς τῶν ὀρτύγων θήρας, ἰδίως ἱστορεῖ Κλέαρχ@ ὁ Σολεὺς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ‖ Περὶ τῶν ἐν τῇ Πλάτωνος πολιτείᾳ μαθηματικῶν εἰρημένων, γράφων οὕτως. οἱ ὄρτυγες φεῦ τὸν τῆς ὀχείας καιρὸν ἐὰν κάτοπτρον ἐξ ἐναντίας τις αὐτῶν, καὶ πρὸ πύρου βρόχον θῇ, τρέχοντες πρὸς τὸ ἐμφαινόμενον ἐν τῷ κατόπτρῳ, ἐμπίπτουσιν εἰς τὸν βρόχον. καὶ περὶ τῶν κηλωνῶν ἢ καλουμένων, ἃ ὅμοια ἱστορεῖ ἐν τούτοις. καὶ τῆς κηλωνοῦς ἢ Διὰ τὴν φυσικὴν [φιλοσοργίαν ····· καὶ διὸ τοσοῦτον πανσεργίᾳ διαφέρουσιν ὅμως] ὅταν ἐλαίου κρατὴρ τεθῇ πλήρης, οἱ σαυτῶν αὐτῶν ἕνεκα τὸ κεῖλ@, καὶ καταβλέψαντες ἐπὶ τὸν ἐμφαινόμενον, καταφέρουσι. διόπερ ἐλαιοβρόχων γινομένων, ἡ τῶν περῶν αὐτῆς συγκόλλησις αἰτία γίνεται τῆς ἀλώσεως. τὴν μέσην ἢ ὄνομα τῆς συλλαβὴν ἐκτείνουσιν Αἰολεῖς, ὡς δοίδυκα ἢ κήρυκα, ὡς ὁ Ἰξίων φησὶν Δημήτριος ἐν τῷ περὶ τῆς Αλεξανδρέων διαλέκτ@. Αριστοφάνης δ' ἐν Εἰρήνῃ συνεκπεπλεγμένως ἔφη διὰ τὸ μέτρον ὄρτυγες οἰκογενεῖς. τῶν ἢ καλουμένων ΧΕΝΝΙΩΝ, μικρὸν δ' ἐστὶν ὀρτύγιον, μνημονεύει Κλεομένης ἐν τῇ πρὸς Αλέξανδρον ἐπιστολῇ, γράφων οὕτως Φαληρίδας ταριχηρὰς μυρίας, τυλάδας πεντακισχιλίας, ‖ χέννια ταριχηρὰ μύρια. καὶ Ἵππαρχος ἐν τῇ Αἰγυπτίᾳ Ἰλιάδι,

ΟΥ μοι Αἰγυπτίων βίος ἤρεσεν, οἷον ἔχουσιν
‖ Χέννια πίλλοντες † καλκαπάδει σαλέοντα.

ΟΥκ ἀπελείπονθ' ἢ ἡμῶν τὸ συμπόσιον πολλάκις δὲ ΚΥΚΝΟΙ. φεῦ ὧν φησὶν ὁ Αριστοτέλης. ὁ κύκνος εὐτεκνός ἐστι, καὶ μάχιμος. ἀλληλοκτονεῖ γοῦν ὁ μάχιμ@. μάχεται ἢ καὶ πρὸς ἀετόν, αὐτὸς μάχης μὴ προαρξάμεν@. εἰσὶ δ' ᾠδικοὶ, καὶ μάλιστα φεὶ τὰς τελευτὰς. διαιροῦσι ἢ καὶ τὸ πέλαγος ᾄδοντες. ἔστι ἢ τῶν σεγανοπόδων καὶ ποηφάγων. ὁ ἢ Μωϋδὸς φησιν Αλέξανδρος πολλοῖς τελευτῶσι προσκολουθήσας, οὐκ ἀκοῦσαι ᾀδόντων. ὁ ἢ τὰ Κεφαλίωνος ἐπιγραφόμενα Τρωϊκὰ συνθεὶς Ηγήσιαναξ ὁ Αλεξανδρεὺς καὶ τὸν Αχιλλεῖ μονομαχήσαντα Κύκνον φησὶ τραφῆναι ἐν Λευκόφρυϊ πρὸς ᾧ ὁμώνυμος ὄρνιθος. ‖ Βοῖος δ' ἐν ὀρνιθογονίᾳ, ἢ Βοιῷ, ὥς φησι Φιλόχορος, ὑπὸ Αρεως τὸν Κύκνον ὀρνιθωθῆναι, καὶ προσομιλοῦντα ἐπὶ τὸν Σίβαριν ποταμὸν, πλησιάσαι γεράνῳ. λέγει ἢ καὶ ἐντίθεσθαι αὐτὸν τῇ νεοττιᾷ πόαν τὴν λεγομένην Λυγαίαν. καὶ φεῖ τῆς Γεράνου δέ φησιν ὁ Βοῖ@, ὅτι λίθ τις πρὸς τοῖς Πυγμαίοις γυνὴ διάσημ@ αὕτη καθιεῖσα πεμφθεῖσα ὑπὸ τῶν πολιτῶν, αὐτὴ δὴ ὄντως θεοὺς ταπεινῶς ἠγνόμ. μάλιστα ἢ Ηραν τε καὶ Αρτεμιν. ἀγανακτήσασα οὖν ἡ Ηρα εἰς ἀπέχθειαν ὄφιν τὴν ὄρνιν μετεμόρφωσε, πολέμιόν τε καὶ συγγενὴ κατέστησε τοῖς πεμφθεῖσιν αὐτὴν Πυγμαίοις. θρέπτ@ ἢ λέγει ἐξ αὐτῆς ὁ Νικοδάμαντ@ τὴν χερσαίαν χελώνην. καθόλ@ ἢ ὁ ποιήσας ταῦτα τὰ ἔπη, πάντα τὰ ὄρνεα ἀνθρώπους ἱστορεῖ πρότερον γεγονέναι. ΦΑΣΣΑΙ. Αριστοτέλης φησὶ πρείτερων μὴν εἶναι ἓν γένος, εἴδη ἢ πέντε, γράφων ὕστως, πρείτερα, οἶνας, Φάψ, Φάσσα,

τρυγών.

ἐλ. φιλοσοργίαν ἀλίσκεσθαι συμβαίνει. εἰ γὰρ καὶ τοσοῦτον πανσεργίᾳ διαφέρει ὅμως

τρυγών. ἐν ᾗ πέμπῳ περὶ ζώων μορίων πλὴ φάβα οὐκ ὀνομάζει. καί τι Αἰσχύλου ‖ ἐν τῷ Πρωτεῖ, οὕτω μνημονεύοντος τοῦ ὄρνιθος.

‖ Σῖτα μέλαν δύσθανον ἀθλίαν φάβα

Μεσακτὰ πλάνητα περιπτύοις πεπλεγμένα. καὶ ἐν Φιλοκτήτῃ δὲ καὶ γνησίως κλίσιν Φαβῶν εἴρηκεν. Ἡ μὲν οἰνὰς φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης μείζων ἐστὶ τῆς περιστερᾶς καὶ οἰνάδος· ἐλάττων δὲ φαβός. ἡ δὲ ‖ φάσσα ἀλεκτορὸς τὸ μέγεθος, χρῶμα δὲ ‖ ποικίλον. ἡ δὲ ‖ τρυγὼν πάντων ἐλάττων, χρῶμα δὲ ‖ τεφρόν. αὕτη δὲ θέρους φαίνεται, τὸν δὲ χειμῶνα φωλεύει. ἡ δὲ φάψ, καὶ ἡ περιστερὰ ἀεὶ φαίνονται. ἡ δὲ οἰνὰς φθινοπώρου μόνου. πολυχρονιώτεραι δὲ εἶναι λέγονται τούτων ἡ φάσσα. καὶ γὰρ τριάκοντα καὶ τεσσαράκοντα ζῇ ἔτη. οὐκ ἀπολείπουσι δὲ ἕως Ἰανουαρίου οὔτε οἱ ἄρρενες τὰς θηλείας, οὔτε αἱ θήλειαι τοὺς ἄρρενας, ἀλλὰ καὶ τελευτήσαντες χηρεύει ὁ περιστερόμφος. τὰ δὲ αὐτὰ ποιοῦσι καὶ κορακες, καὶ κορῶναι, καὶ κολοιοί. ἐπωάζει δὲ ἐν Μακεδονίᾳ τὰς περιστεροειδὲς γένος. καὶ γιγνομένων τῶν νεοττῶν ὁ ἄρρεν ἐμπύει, ὡς μὴ βασκανθῶσι. τίκτει δὲ ἀεὶ δύο, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἄρρεν ποιεῖ, τὸ δὲ δεύτερον θῆλυ. ‖ τίκτουσι δὲ πᾶσαν ὥραν ἔτους· διὸ δὴ καὶ δεκάκις καὶ ἑνδεκάκις τοῦ ἐνιαυτοῦ ‖ πτᾶσιν. ἐν Αἰγύπτῳ δὲ δωδεκάκις. τεκοῦσα γὰρ τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ συλλαμβάνει. ἐπὶ ἐν τῷ αὐτῷ φησὶν ὁ [Ἀριστοτέλης, † ὅτι περιστερὰ ἕτερον,] πελειὰς δὲ ἔλαττον. καὶ ὅτι ἡ πελειὰς πτηστὸν γίνεται, περιστερὰ δὲ ἧττον μέλαν ἧττον μικρὸν, ἧττον ἐρυθρὸν καὶ τραχύπολον. διὸ οὐδεὶς τρέφει. ‖ ἴδιον δὲ λέγει τῆς περιστερᾶς τὸ κύειν αὐτὰς, ὅταν μέλλωσιν ἀναβαίνειν ἢ οὐκ ἀνέχεσθαι [τῆς θηλείας.] ὁ δὲ πρεσβύτερος φησὶ καὶ περισαναβαίνει μὴ κύουσας. οἱ δὲ νεώτεροι ἀεὶ τοῦτο ποιήσαντες ὀχεύουσιν, καὶ αἱ θήλειαι δὲ ἀλλήλαις ἀναβαίνουσιν, ὅταν ἄρρεν μὴ παρῇ κυσάμεναι, καὶ οὐδὲν περιέμεναι εἰς ἀλλήλας, πίκρυσιν ὡς ἐξ ὧν οὐ γίνεται νεοττός. οἱ δὲ Δωριεῖς πλὴ πελειάδα ἀντὶ περιστερᾶς πτέασιν, ὡς Σώ- 196 φρων ἐν Γυναικείοις. Καλλίμαχος δὲ ἐν τῷ Περὶ ὀρνέων ὡς Διαφόρους ἐκπίπτειν, φάσσαν, πυραλλίδα, περιστερὰν, τρυγόνα. ‖ ὁ δὲ Μιλήσιος Ἀλέξανδρος οὐ πίνειν φησὶ πλὴ φάσσαν [ἀνακόπτουσαν] ὥσπερ πλὴ τρυγόνα, καὶ τὸν χειμῶνα μὴ φθέγγεσθαι, εἰ μὴ διάδηλος γινομένης. λέγει δὲ ὅτι ἡ οἰνὰς ἐὰν φαγοῦσα τὸ τῆς ἰξίας σπέρμα, ἐπὶ πινος ἀφοδεύσῃ δένδρου, ἰξίαν φύεσθαι. Δαίμαχος δὲ ἐν τοῖς Ἰνδικοῖς ἱστορεῖ περιστερὰς μηλίνας γίνεσθαι ἐν Ἰνδοῖς. Χάρων δὲ ὁ Λαμψακηνὸς ἐν τοῖς Περσικοῖς περὶ Μαρδονίου ἱστορῶν, καὶ τοὺς Διαφθαρέντας στρατοῦ Περσικοῦ περὶ τὸν Ἄθω, γράφει δὲ οὕτω. καὶ ‖ λύκοι περιστεραὶ τότε πρῶτον εἰς Ἕλληνας ἐφάνησαν, πρότερον οὐ γιγνόμεναι. ‖ ὁ δὲ Ἀριστοτέλης φησὶν, ὡς αἱ περιστεραὶ γιγνομένων τῶν νεοττῶν τῆς ‖ ἀλμυριζούσης γῆς Διαμαίσησάμεναι, ἐμπίπτουσιν αὐτοῖς διοιγνῦσαι τὸ στόμα, Διὰ τούτου πασσαλεύουσα αὐτοῦ πρὸς τὸ τροφεῖον. Τῆς δὲ Σικελίας ἐν ‖ Ἐρυκι καιρός τις ἐστὶν, ὃν καλοῦσιν [ἀναγωγὰς·] ἐν ᾧ φασι τὸν θεὸν εἰς Λιβύην ἀναγεσθαι. τότ' ἂν αἱ περὶ τὸν τόπον περιστεραὶ ἀφανεῖς γίνονται, ὡς δὴ τῇ θεῷ συναποδημοῦσαι. καὶ μετ' ἡμέρας ἐννέα ἐν τοῖς λεγομένοις ‖ καταγωγίοις

γρ. Αἰσχύλος ὅτι περιστερὰ ἕτ.

γρ. τὰς θηλείας.

γρ. ἀνακόπτουσαν

γρ. ἀναγώγια.

A Turtur. At quinto de partibus animalium Phaba is non recenſet, quamuis Aeſchylus in Prometheo [a] eius ſic meminerit,

Cibum quarentem infœlicem & miſeram Phaba,
Medijs latebris irretitam obuoluas.

Idem in Philoctete genitiuo caſu φαβῶν dixit. Inas columbo maior eſt, inquit Ariſtoteles, atque φαβὸς [b]. Phaſſa [c] verò magnitudine gallinæ, colore cinereo. Turtur omnium minima, cineris colore: æſtate conſpicitur, hyeme latet. Phaps & columba ſemper nobis obuerſantur: Inas per autumnum tantummodo. Ex his diutiùs vitam prorogare columbas aiũt, vt quæ ad annos triginta quatuor viuant. Nec verò ad interitum vſque deſerunt aut maſculos fœminæ, aut fœminas mares, ſed alterutro mortuo ſuperſtes viduam agit vitam. Hoc idem faciunt corui, cornices, gracculi. Alternis [d] columbarum omnia genera ouis incubant: excluſis pullis mas inſpuit, ne faſcinentur. Pariunt oua duo: maſculum prius, alterum fœminam. Pariunt quauis anni tempeſtate, quotannis decies, aut vndecies: in Aegypto duodecies. Fœta namque die poſt partum ſequenti concipit. Eodem opere Ariſtoteles [e] columbam differre à Peleiade [f] monet: Peleiadem enim minorem eſſe, magis columbam manſueſcere: nigram eſſe Peleiadem, paruam, rubris pedibus, & aſperis, ideóque cellarem neminem domi alere. Columbis idem peculiare hoc inquit eſſe, priuſquam mares ineant, vt mutuo ſeſe oſculentur, alioqui fœminas maris coïtum reſpuere: ſenes autem inire priuſquam baſient, iuniores nunquam ante oſcula: fœminas abſente mare mutuo ſeſe oſculari, ſubigere, & cùm in ſeſe genituræ nihil effundant, oua parere, è quibus pullus non edatur. Dorienſes Peleiadis nomen vſurpant pro Columba, vt Sophron in Muliebribus. Callimachus libro De auibus, vt diuerſas recenſet Phaſſan, Pyralida [g], Columbam, Turturem. Alexander Myndius ait Columbas cùm bibunt, collum non reſupinare, quemadmodum nec Turturem: eaſdem hyeme vocem non edere, præterquàm ſereno ac tranquillo cœlo. Inas, ſi deuorato viſci ſemine [h] in arborem quandam ſaturitatem egeſſerit, viſcum aiunt enaſci. Dæmachus in Indicis rebus, narrat apud Indos columbarum eſſe melinum [i] colorem. Charon Lampſacenus in Perſicis, quo loco de Mardonio loquitur, & profligatis ad Athon montem Perſarum copiis, ait, candidas columbas apud Græcos tum primùm viſas, quæ antea nullæ vſquam fuerant. Ariſtoteles [k] ſcribit, columbas excluſis pullis, os aperire, & præmanſam terram ſalſam inſpuere, ad cibi tempeſtiuitatem ſic præparantes. Ad Erycem Siciliæ montem ſtati quidam ſunt dies, ἀναγωγὰς [l] vocant, quibus aiunt Venerem in Libyam diſcedere. Nullæ tum circa eum tractum columbæ apparent, tanquam abeuntem peregrè deam comitatæ. Nono poſt die, quod tempus καταγώγια [m] nominant

minant, columba ex mari vna prouolat, & in deæ templum se recipit: sequuntur mox aliæ. Tum quotquot locum eum circumhabitant diuites, conuiuantur: cæteri læti plaudunt: olétque vniuersus is tractus butyrum, quod argumento est deam reuerti. Autocrates in Achaicis [a] tradit, iouem, cùm virginem nomine Pythiam in AEgeio deperiret, in columbæ figuram versum fuisse. Attici masculino genere πτερὸν vsurpant. Alexis in Concursantibus:

Etenim sum Veneris λευκὸς πτερὸς, id est, *candida columba:*

Edoctus est tamtùm Bucchus ad temulentiam vsque potare.

An vetus bibat vinum, an nouum, parum solicitus.

Idem in Rhodio siue τῇ ποππυζούσῃ [b] tum fœminino genere dixit, tum etiam Siculas columbas ab aliis differre [c] sic,

Columbas intus alit ex his Siculis multum elegantes. Pherecrates in Pictoribus ait,

Remitte ἀγγέλλουσα πτερὸν, id est, *columbam nuntiam.*

Idem in Petale [d]:

At ô columbula Callistheni [e] *similis, huc aduola,*

Et in Cyprum me ac Cythera vehito.

Nicander in secũdo Georgicón Peleiadum Sicularum meminit his verbis:

Ale domi draconti o tritico geminos parientes,

Siculas Peleiadas, quandoquidem illæ

Sublimi volatu cibi quærendi gratia [f] *non euagantur.*

ANATVM, si Alexandro Myndio credimus, mas & maior est, & magis varius. Quod autem Glaucion vocant ab oculorum colore, ánate paulo minus est. Anatum quas βοσκάδας nuncupant, mas instar Anatis, maculis distinguitur. Masculis simum rostrum, & minus quam ad portionem corporis. Colymbis, id est, Mergas, pusilla est, omnium aquaticarum auium minima, colore [h] sordido, & nigrescente, acuto rostro. Huius oculi ad speculandum perspicacissimi sunt: aquas subit quàm frequentissimè. Est & aliud boscadum genus, mains anate, minus chenalopece. Quas autem phascadas appellant, paulo maiores pusillis mergis, cætera similes sunt anati. Quam οὐρίαν vocant, ab anate magnitudine non valde superatur, colores sordidi, & testacei, rostro longo, & angusto. Phalaris rostrum etiam angustum habet, corporis aspectu magis tereti [k], coloris in aluo & dorso cinerei. Νῆττης [i], & κολυμβάδες, à quibus νήχεσθαι [m] & κολυμβᾶν duxerunt, cum aliis palustribus multis Aristophanes in Acharnensibus meminit, sic:

Anates, Graculos, Attagenas, Phaleridas, Trochilos [n], *Mergos.*

Callimachus horum quoque meminit libro De auibus. Aderant & sæpius nobis, vt dicere solent, φάσκατοι [o], quorum mentionem facit Epænetus in Opsartytico [p], itémque Simarus libro tertio & quarto Synonymorum. Appellantur verò sic testiculi. Allatis deinde carnibus in iusculo concisis, statim vt quidam dixit, carnis πνικλῆς [q] da mihi nonnihil, vocabulorum architectus & fabricator [r] Vl-

A ‖ μιᾶς [πεσσαρεσκαιδεκάτης] ἐκ τοῦ πελάγους πτερ. πεσσαρεσκαιδεκάτης
ρᾶς, καὶ εἰς τὴν νεὼν εἰσπλοῦσης, φοινικόπτερος) ἁλιαί λοιπαί. ὅσοι οὖν τότε πτερὸν οὐσίας εὐπόθητοι τὸ πτερὸν κων, ἀνωχωκότασι. οἱ δὲ λοιποὶ προσαλίζουσι μετὰ χαρᾶς. ὅζει δὲ πᾶς ὁ τόπος τότε βούτυρον, ὡς δηλονεμενίῳ χρῶν) τῆς θείας ἐπανόδου. Αὐτοκράτης ἐν τοῖς Αχαικοῖς καὶ τὸν Δία ἱστορεῖ μεταβάλλειν τὸ μορφὴν εἰς πτερὸν ἐρασθέντα παρθένου Φθίας ὄνομα, ἐν Αἰγείῳ. Ἀττικοὶ δὲ ἀρσενικῶς πτερὸν καλοῦσιν. Ἀλεξις Σωτείρουσιν,

B Ὁ λευκὸς Ἀφροδίτης εἰμὶ δὴ πτερὸς,
Οἶδε Διόνυσον οἶδε τὸ μεθύσαι μόνον.
Εἰ δὲ νέον, ἢ παλαιὸν, οὐ πεφρόντικεν.

ἐν δὲ Ροδίῳ ἡ Ποππυζούσῃ, θηλυκῶς εἴρηκε, καὶ ὅτι αἱ Σικελικαὶ Διφόφοροι εἰσί·

Περιστερὰς
Ἐνδὸν τρέφων τῶν Σικελικῶν τέτων παῦ
Κομψάς. Φερεκράτης ἐν Γραφεῦσι φησίν,
‖ Ἀπόπεμψον ἀγγέλλουσα τὸ πτερόν.

C ἐν δὲ Πεταλῇ, ‖ Ἀλλ' ὦ ‖ πτερόν μοιον Καλλιθένει πέτευ, κόμισον δέ μ' ἐς Κύθηρα καὶ Κύπρον· Νίκανδρος δ' ἐν δευτέρῳ Γεωργικῶν τῶν Σικελικῶν μνημονεύων πελειάδων φησί, (σας,

Καί τε σύ γε θρέψαις δρακοντιάδας διτοκεύ-
Η Σικελὰς μεγάροιο πελειάδας οὐδὲ † φι-
ναρσὰ,
ΟΤ δὲ Φινοσράκεοι νομήσιμοι ἐξενίπποι).

ΝΗΤΤΑΙ. τούτων, ὡς φησιν Ἀλέξανδρος ὁ Μυνδίος, ὁ ἄρρην μείζων καὶ ποικιλώτερος. D τὸ δὲ λεγόμενον γλαυκίον διὰ τὴν τῶν ὀμμάτων χροάν, μικρῷ ἔλαττόν ἐστι νήττης. ‖ τῶν δὲ βοσκάδων καλουμένων, ὁ μὲν ἄρρην καθόλου ‖ νήττης. ἔχουσι δὲ οἱ ἄρρενες σιμά τε καὶ ἐλάττονα τῇ συμμετρίᾳ τὰ ῥύγχα. ἡ δὲ μικρὰ κολυμβὶς ποάντων ἐλαχίστη τῶν ἐνύδρων ‖ ῥυπαρομέλαινα τὴν χροιὰν καὶ τὸ ῥύγχος ὀξὺ ἔχει, ‖ σκιπόνδε τὰ ὄμματα, τὰ δὲ πολλὰ καταδύεται. ἔστι δὲ ἄλλο γένος βοσκάδων, μεῖζον μὲν νήττης, ἔλαττον δὲ χηναλώπεκος. αἱ δὲ λεγόμεναι φασκάδες μικρῷ μείζονες ὄσαι τῶν μικρῶν κολυμβίδων, τὰ λοιπὰ νήτταις εἰσὶ παραπλήσιαι. ἡ δὲ λεγομένη οὐρία, οὐ πολὺ λείπεται νήττης. ‖ τῷ χρώματι δὲ ‖ ῥυπαροκέραμος ἐστί, τὸ δὲ ῥύγχος μακρόν τε καὶ στενὸν ἔχει. ἡ φάλαρις καὶ αὐτὴ στενὸν ἔχουσα τὸ ῥύγχος, τροχηλοτέρα τὴν ὄψιν οὖσα, ἐνεφρος τὸν γαστέρα μικρῷ μελαντέρα τὸ νῶτον. τῆς δὲ νήττης καὶ κολυμβάδος, ἀφ' ὧν καὶ τὸ νήχεσθαι καὶ κολυμβᾶν εἴρηται. μνημονεύει μετὰ καὶ ἄλλων λιμναίων πολλῶν Ἀριστοφάνης ἐν Ἀχαρνεῦσι διὰ τούτων, νήσσας, κολοιοὺς, ἀττάγας, φαλαρίδας, τροχίλους, κολυμβούς. Μνημονεύει αὐτῶν καὶ Καλλίμαχος ἐν τῷ Περὶ ὀρνέων. πάρεισαν δὲ πολλάκις ἡμῖν, καὶ οἱ καλούμενοι φάσκατοι, ὧν μνημονεύει Ὀπαίνετος ἐν Ἐψαρλυτικῷ. ‖ καὶ Σίμαρος ἐν τρίτῳ Συωνύμων καὶ τετάρτῳ. εἰσὶ δὲ οἱ ὄρχεις ἕτω καλούμενοι. συγκεκνισωμένων δέ πνων κρεῶν ζωμῷ, καὶ προσφερομένων, ἐπεί τις, ἔφη, τῶν πνικλῶν κρεάδιον δός, ὁ τῶν ὀνομάτων Δαίδαλος Ὀλυμπιονίκης,

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

πανὸς, αὐτὸς ἐγὼ φησὶν ἀποπνιγήσομαι, εἰ μὴ εἴπῃς ὅπου καὶ σὺ εὕρες τὰ τριαῦτα κρεάδια. οὐ μὴ γὰρ ὀνομάσω ποτὲ μαθεῖν. ὁ δὲ, Στράττις εἶπεν, ἔφη, ἐν Μακεδόσιν ἢ Κινησίᾳ. πνικτὸν τί τοίνυν ἔστω σοι συχνὸν, τοιοῦτον. καὶ ΕΥβουλ⊖ Καταπελλωμένῳ,

‖ Καὶ πνικτὰ Σικελικὰ ‖ Παντανίων σωρύματα.

Αριστοφάνης εἴρηκεν ἐν Σφηξὶν, ἐν λοπάδι πεπνιγμένον. Κρατῖν⊖ δ' ἐν Δηλιάσι, τὴν δ' ὑποτρίψας τι μέρ⊖ πνίξων καθαρύλλως. Αντιφάνης δ' ἐν Αγροίκῳ,

Καὶ πρῶτα μὲν
Αἶρω ποθεινὸν μᾶζαν, ᾗ φερέσβι⊖
[Δημήτηρ βροτοῖσι] χάρμα δωρεῖται [φίλων.]
Ἔπειτα πνικτὰ ταμερὰ μηκάδων μέλη
Χλόῃ καταμπέχοντα σάρκα νεογνῶν.

χ. διὰ βρ. χ. φίλον

χ. περαίνω

‖ Τί λέγεις τραγῳδίαν [Θεσπιν̃] Σοφοκλέους.

ΓΑΛΑΘΗΝΩΝ δὲ χοίρων ποτὲ περιενεχθέντων, καὶ περὶ τούτων ἐξήτησαν οἱ δαιτυμόνες εἰ τὸ ὄνομα εἴρηται. καί τις ἔφη, Φερεκράτης Δουλοδιδασκάλῳ, ‖ γαλαθηνὰ ἔκλεπτον οὐ τέλεα. ἐν δὲ Αγριμόλοις, οὐ γαλαθηνὸν ἄρ' ὗν θύειν μέλλεις.

χ. Οἴει δ' ἀκούειν αὐτὸν, εἰ μὴ ἠρόμην, Ὧν σοὶ λέγω πλέον τι γαλαθηνῆ ὑός;

Αλκαῖ⊖ Παλαίστρᾳ, [‖ ὁ δεῖ γὰρ αὐτὸς ἔστιν εἴ τι χρίξομαι. ὧν σοι λέγω πλέον τι γαλαθηνοῦ ὑός.]

Ηρόδοτ⊖ δ' ἐν τῇ πρώτῃ φησὶν, ὅτι ἐν Βαβυλῶνι ἔστι βωμὸς οὐκ ἔξεστι θύειν, ὅτι μὴ γαλαθηνὰ μούνα. Αντιφάνης Φιλεταίρῳ, [‖ κομψός γε μικρὸς κρωμαικίσκ⊖, οὗτος γαλαθηνός]

χ. κομψός γε μικρὸς τὸ σῶμα μειρακίσκ⊖ οὗτ⊖ γαλαθηνός. vel, κομψός γε, μικρός τε σῶμα, ἰκὼς ἔτος γ.

‖ Ηνίοχ⊖ Πολυδύκῃ,

Ο βοῦς χαλκοῦς ἰών, ἀνέφθ⊖ δὲ καὶ πάλαι,
Ο δ' ἴσως γαλαθηνὸν [τέτμηκε] τὸν χοῖρον λαβών.

Ανακρέων δέ φησιν, οἷά τε νεβρὸν νεοθηλέα γαλαθηνὸν, ὃς τ' ἐν ὕλῃ κεροὶς ἀπολειφθεὶς ἀπὸ μητρὸς ἐπτοήθη. ‖ Κρᾶτης Γείτοσι, ‖ νῦν μὲν γὰρ ὑμῖν παιδικῶν δαῖσόμ' ὥσπερ ἀρνῶν ἔπι γαλαθηνῶν τε καὶ χοίρων. ‖ Σιμωνίδης δ' ἐπὶ τοῦ Περσέως τὸν Δανάην ποιεῖ λέγουσαν, ὦ τέκ⊖ οἷον ἔχω πόνον, [σὺ δ' αὖτε εἰς γαλαθηνῷ δ' ἥτερ κνώσεις.] ἐν ἄλλοις ἐπ' Αρχεμόρου εἴρηκεν ‖ Ὑσεφάνου γλυκεῖαν ἐδάκρυσαν ψυχὰν ἀποπνέοντα γαλαθηνὸν τέκ⊖. Κλέαρχ⊖ δ' ἐν τοῖς περὶ βίων, εἰς τοῦτ' φησὶν ὠμότητ⊖ Φάλαριν τὸν τύραννον ἐλάσαι, ὡς γαλαθηνὰ βρέφη ἁπαλὰ ἐσθίειν. θῆλυ δέ ἐστι, τὸ θηλάζειν τὸ γάλα,

197 χ. τέθυκε χ. σὺ δ' ἀστεῖς. γαλαθηνῷ τ' ἥτοι κν.

Εκλωρ γὰρ θνητός τε γυναῖκά τε θῆσατο μᾶζον, Διὰ τὸ ἐντίθεσθαι τὰς θηλὰς εἰς τὰ στόματα τῶν βρέφη.

‖ καὶ ὁ ‖ πτῶς ἐνθένδε, Διὰ τὸ ἐντίθεσθαι τὰς θηλὰς.

‖ Νεβροὺς κειμήσασα νεηγενέας γαλαθηνούς.

pianus, confestim, Suffocatus, inquit, expirabo, πνιγήσομαι, nisi tu dicas, vbinam repereris, carnem sic appellari: siquidem ita nunquam sum nominaturus, priusquam hoc didicero, Tum ille, Strattis, ait, in Macedonibus, aut Cinesia,[a] ita locutus est.

Frequens ergo caro πνικτὴ eiusmodi apud te sit.

EVbulus in Adglutinato[b].

Carnes Siculæ πικταὶ in aceruatis patinis:

Aristophanes in Vespis dixit,

In olla πεπνιγμένον, id est, *suffocatum.*

Cratinus in Deliadibus:

Huic purè subtritam partem aliquã πνίξον, id est, *suffocato.*

Antiphanes in Rustico:

A. *Et primùm quidem,*
Optatam polentam sumo, quam vitam[c] *largita*
Ceres hominibus, iucundum & gratum munus dedit:
Deinde iuuencarum artus πνικτούς. id est, *suffocatos, eliquatos coctura*
Qui carnem nouellam instar herbæ[d] *teneram circum ambiunt.*
B. *Quidnam ais?* A. *Sophoclis recito tragœdiam.*

Post hæc cùm LACTENTES[e] PORCI γαλαθηνοὶ, demum circumferrentur, & de his percontarentur conuiuæ, an eo vocabulo vsus quisquam foret, respondit aliquis, Pherecrates in Seruo doctore[i] eam vocem vsurpauit:

Furatus sum carnem γαλαθηνὸν, id est, *lactentis porci, non adulti.*

Idem in Perfugis:

Est ne porcus lactens, γαλαθηνὸν, quod sacrificaturus es?

Alcæus in Lucta:

Sim ego, quod par est, si magis quàm lactens porcus, γαλαθηνὸς,
Aliquid grunniam eorum quæ tibi dico.

Herodotus primo libro autor est, Babylone ad aram auream nullum animal immolari præter lactentia. Antiphanes in Philetæro g,

Elegans hic paruulus
Cromaciscus[h]*, lactens, γαλαθηνός.*

Heniochus in Polyeucto[i]:

Et bos æneus[k]*: & qui iamdudum percoqui non posset,*
Ille verò forsitã lactentem, γαλαθηνὸν porcum adeptus est.

Anacreon:

Veluti lactentem hinnulum, vbera nuper fugẽtem,
Qui iam cornutus à matre in sylua derelictus,
Eius occursu perculsus obstupet.

Crates in Vlcinis:

Nunc apud vos amores vestros diuidam[l]*,*
Velut agnos, & lactentes, adhuc γαλαθηνὲς, porcos.

Simonides in Perseo, Danaën loquentem inducit.

Quem ô fili, ego laborem sustineo?
Tu verò lactens puellule pectore altum dormis[m]*.*

Idem alibi de Archemoro scribit:

Infantulus corona pulchra redimitus, lactens, γαλαθηνὸς,
Cùm animam efflaret, leniter est lacrymatus[n]*.*

Clearchus libro De vitis, Phalarin tyrannum tanta crudelitate efferatum fuisse tradit, vt lactentes, γαλαθηνοὺς, puellulos recens natos inter epulas vorauerit. Θῆλυς profectò, lac fugere est, vt in hoc versu[o]:

Mortalis fœminæ vbera, Hector θήσατο, id est, *fugit.*

Huius autem nominis inde petitur significatio, ὅτι θῆλαι ἐντίθενται, id est, quòd papilla ori inditur. Pertinet & huc alius ille versus: *Himnulos sopiuit recèns natos, lactentes, γαλαθηνοὺς.*

Cùm

Cùm allatæ quoque fuissent DORCADES [a], Palamedes Elaticus onomatologus, [h] insuauem dixit non esse carnem dorconum. Ad eum conuersus Myrtilus δόρκαδας tantùm dixit ait, non δόρκωνας, vt apud Xenophontem in Expeditione Cyri: Adfuerunt Otides, & Dorcades. Pauonem raram auem esse declarat Antiphanes in Milite siue Tychone his verbis:

Pauonum tantùm par, rem sanè raram,
Apaxes [c] hinc abduxit, nunc autem plures sunt [d] coturnicibus.

EVbulus in Phœnice:

Nam ob raritatem pauo in admiratione est.

Pauo, inquit Aristoteles, fissis pedibus est, herbam depascitur: in trimatu gignit, quo tempore & pennarum [e] incipit varietas: dies circiter triginta ouis incubat: quotannis oua duodecim [f], semel tantùm parit, & ea quidem non continuato enixu, sed interiecto biduo: Edunt octo primiparæ fœminæ. Pariunt autem irrita, ex quibus nihil gignitur, vt & gallinæ, quibus pauonis oua fouenda subiiciunt, qui hanc auem educant, quoniam id agente fœmina mas aduolans conterit. Subduntur verò Gallinæ non plura duobus. Pauonis fœmina gallinæ modo & incubat, & excludit. EVpolis in Astrateutis [g], ad hunc modum de Pauone verba facit,

Per Hecarem nunquam mihi talis nutrietur pauo,
Qui dormientes expergefacit.

Antiphon rhetor orationem conscripsit, cui titulus est, De pauonibus. In ea tamen nusquam pauonem nominant, sed crebrò, varias aues. Ibidem, ab Atheniensi populo nutriri multos prænitidos refert, multósque è Lacedæmone ac Thessalia, eas aues spectandi desiderio commotos, Athenas solitos adire, & magno studio illatum oua sibi comparare. Post autem de illorũ forma locutus, scribit, si quis velit in suam ciuitatem auehere, inde pauones recedere, & Athenas reuolare: quòd si pennas resecet, ne aufugiant, suo decore ac ornamento spoliari, quod in pennis situm est, non in corpore. Eorum autem spectaculũ fuisse oppido quàm expetitum, in eadem oratione sic rursum ait: Nouiluniis quicunque videre cupit, admittitur: reliquis diebus minimè, quicunque is sit, qui adueniat spectare volens: quod non heri, aut nuper factitatum est [h], sed per annos plusquam triginta. Athenienses, vt Tryphon inquit, Tahos, ταῶς dicunt, circumflexa densatáque vltima syllaba, & in Astrateutis sic legunt, apud EVpolin, cuius testimonium antea [k] citauimus. Sic Aristophanes in Auibus:

Tereus [l] tu es? vtrum gallina; an Pauo? ταῶς. ac
Quænam tandem auis? num ταῶς? (rursum,

Dicunt & Athenienses dandi casu, ταῶνι, vt in eadem comœdia Aristophanes. Apud Athenienses & Ionas fieri quidem non potest, vt in nominibus quorum syllabæ vnica plures sunt, vltima à vocali exorsa cum aspiratione pronũtietur: prorsus enim tenuẽ proferri cõuenit, vt in voce νεὼς [m] τυνδάρεως, μενέλεως, λειπόνεως, εὔνεως, νείλεως, πρᾶος, υἱός, Κῖος, Χῖος, δῖος, χρεῖος, πλεῖος, λαιὸς, βαιὸς, φαιὸς, πηὸς, γόος, θοὸς, ῥόος, ζωός. Gaudet enim primis syllabis aspiratio, nec vnquam extremis nominum partibus coërcetur. Ταῶς quidem ab alarum extensione nuncupatur.

A πρεινεχθεισῶν δέ ποτε καὶ ΔΟΡΚΑΝΩΝ; ὁ Ελεατικὸς Παλαμήδης ὀνοματολόγος ἔφη οὐκ ἄχαρι κρέας τὸ τῶν δορκάδων. πρὸς ὃν ὁ Μυρτίλος ἔφη, ‖μόνως δορκάδες‖ λέγοντες, δόρκωνες δὲ οὔ. Ξενοφῶν ἀναβάσεως πρώτῳ, ἐνῆσαν δὲ καὶ ὠτίδες καὶ δορκάδες. ‖ΤΑΩΣ. ὅτι [σπάνιος οὗτος] ὁ ὄρνις, δηλοῖ Αντιφάνης ἐν Στρατιώτῃ ἢ Τύχονι, λέγων οὕτως. [τῶν ταῶν μὲν ὡς ἀπάξης ζεῦγος ἤγαγεν μόνον, σπάνιον ὂν τὸ χρῆμα. πλείους δ' εἰσὶ νῦν τῶν ὀρτύγων.] B καὶ ΕΥβουλος ἐν Φοινίκι, καὶ γὰρ ὁ ταὼς διὰ τὸ σπάνιον θαυμάζεται. ὁ ταὼς φησὶν Αριστοτέλης, σχιδανόπους ἐστὶν καὶ ποιολόγος καὶ τίκτει τριετὴς γενόμενος, ἐν οἷς χρόνοις καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν πτερῶν λαμβάνει. ἐπωάζει δὲ ἡμέρας πρὸς τριάκοντα. τίκτει δὲ ἅπαξ τοῦ ἔτους ὠὰ δώδεκα ‖ταῦτα δὲ οὐκ εἰσάπαξ, ἀλλὰ παρ' ἡμέρας δύο. αἱ δὲ πρωτοτόκοι ὀκτώ. τίκτει δὲ καὶ ὑπηνέμια ὠὰ ὡς ἡ ἀλεκτορίς. οὐ πλείω δὲ τῶν δύο. ἐκλέπει δὲ καὶ ἐπωάζει, καθάπερ ἡ ἀλεκτορίς. ΕΥπολις δ' ἐν Αστρατεύτοις φησὶ περὶ C αὐτοῦ οὕτως, ‖μήποτε θρέψω παρὰ Περσεφόνῃ τοιόνδε ταῶν ὃς οὐδὲ εὕδοντας ἐγείρει; Αντιφῶντι δὲ τῷ ῥήτορι λόγος μὲν γέγραπται, ἔχων ἐπίγραμμα Περὶ ταῶν. καὶ ἐν αὐτῷ τῷ λόγῳ οὐδεμία μνεία τοῦ ὀνόματος γίνεται, ‖ὄρνεις δὲ ποικίλους πολλάκις ἐν αὐτῷ ὀνομάζει, φάσκων τούτους τρέφειν Δῆμον τὸν Περιλάμπους, καὶ πολλοὺς παραγίνεσθαι κατὰ πόθον τῆς τῶν ὀρνίθων θέας, ἔκ τε Λακεδαίμονος καὶ Θετταλίας, καὶ σπουδὴν ποιεῖσθαι τῶν ὠῶν μεταλαβεῖν. περὶ δὲ τῆς ἰδέας D αὐτῶν λέγων γράφει, εἴ τις ἐθέλοι καταβαλεῖν εἰς πόλιν οὗτος ὄρνιθας, οἰχήσονται ἀναπτάμενοι. ἐὰν δὲ τῶν πτερύγων ἀποτέμῃ, τὸ κάλλος ἀφαιρήσεται. τὰ πτερὰ γὰρ αὐτῶν τὸ κάλλος ἐστὶν, ἀλλ' οὐ τὸ σῶμα. ὅτι δὲ καὶ περισπούδαστος ἦν αὐτῶν ἡ θέα. ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ πάλιν φησὶν. ἀλλὰ τὰς μὲν νουμηνίας ὁ βουλόμενος εἰσῄει, τὰς δὲ ἄλλας ἡμέρας εἴ τις ἔλθοι βουλόμενος θεάσασθαι, οὐκ ἔστιν ὅς τις ἔτυχεν. καὶ ταῦτα οὐκ ἐχθὲς οὐδὲ E πρώην, ἀλλ' ἔτη πλέον ἢ τριάκοντα ἐστίν. ‖ταῶς δὲ λέγουσιν Αθηναῖοι, ὥς φησι Τρύφων. τὴν τελευταίαν συλλαβὴν περισπῶντες καὶ δασύνοντες. καὶ ἀναγινώσκουσι μὲν οὕτως παρ' ΕΥπόλιδι ἐν Αστρατεύτοις, πρόκειται δὲ τὸ μαρτύριον. καὶ ἐν Ορνισιν Αριστοφάνης, (λιν

[Τηρεὺς γὰρ εἰς ὑπόπτερον ὄρνις ἢ ταῶς.] καὶ πα-
‖ὄρνις δῆτα τί ποτ' ἐστὶν; οὐ δή που ταῶς;

λέγουσι δὲ καὶ τὴν δοτικὴν ταῶνι, ὡς [ἐν τῷ αὐτῷ] F Αριστοφάνης, ἀμήχανον δὲ παρ' Αττικοῖς καὶ Ιωσιν ἐν τοῖς ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν ὀνόμασι τὴν τελευτῶσαν συλλαβὴν ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην δασύνεσθαι. πάντως γὰρ εἶναι ψιλὴν αὐτὴν παρηκολούθηκεν. οἷον νεὼς, Τυνδάρεως, Μενέλεως, λειπόνεως, εὔνεως, Νείλεως, πρᾶος, υἱὸς, Κῖος, Χῖος, δῖος, χρεῖος, πλεῖος, λαιὸς, βαιὸς, φαιὸς, πηὸς, γόος, θοὸς, ῥόος, ζωός. Φίλαρχος γὰρ οὖσα καὶ ἡγεμονικὴ τὴν φύσιν ἡ δασύτης, τοῖς τελευταίοις μέρεσι τῶν ὀνομάτων οὐδαμῶς ἐγκαθείργνυται. ὠνομάσθαι δὲ ταῶς, ἀπὸ τῆς τάσεως τῶν πτερῶν,

γρ. σπάνιος ποθ' οὗτος

γρ. -- †τῶν ταῶν μὲν ὡς ἀπάξης (γρ. ἅπαξ)

Εν ζεῦγος ἤγαγεν μόνον· ἅτε σπάνιον ὂν

Τὸ χρῆμα. πλείους δ' εἰσὶ νῦν τῶν ὀρτύγων.

γρ. Τηρεὺς γὰρ εἶ σὺ; πότερον ὄρνις ἢ ταῶς;

γρ. ἐν τῷ Αναγύρῳ

Σέλευκος δ' ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ Ἑλληνισμοῦ, ταῦς
παρὰ λόγως ἢ οἱ Ἀττικοὶ καὶ δασύνουσι καὶ περι-
σπῶσι. τῆς ἢ πρώτης τ φωνηέντων καθ' ὃς ἁπλᾶς
τ ὀνομάτων ἐκφορὰς σωνεκφέρεσθαι ἐθέλει, ἡ ἐν-
ταυθοῖ [παρέπουσα,] καὶ ταχὺν ἐκθέουσα, [δι'
ὀπισθολῆς] ἐστι τῶν λέξεων. τεκμαιρόμενοι δὲ Ἀθη-
ναῖοι καὶ ἀφ' τῆς ταξέως τὴν ἐνοῦσαν τῇ προσῳδίᾳ
φύσιν, οὐκ ὀπὶ τῶν φωνηέντων πέθεσι, ὥσπερ ταῖς
ἄλλαις. προθὴ γοῦν τοῦτον ταθουσιν. οἶμαι ἢ καὶ ἀφ' οὗ η
στοιχείου τυπώσαντες δὴ παλαιοὺς τὴν δασεῖαν.
διόπερ καὶ Ῥωμαῖοι πρὸ πάντων τ δασυνομένων ὀ-
νομάτων τ' η προτιθέασι. τ ἡγεμονικὸν αὐτῆς
ἀφασημαίνοντες. εἰ ἢ τοιαύτη ἡ δασύτης, μή ποτε ἀ-
λόγως καθ' τὴν τελευτῶσαν συλλαβὴν, ὁ ταῦς
πρὸς τ Ἀττικῶν προσπνεῖται. πολλῶν δ' καὶ ἄλλων
ἐν τῷ συμποσίῳ περὶ ἑκάστου τ εἰσκομιζομένων ῥη-
θέντων, ἀλλὰ κἀγὼ φησὶν ὁ Λαρηνσιος. καθ' τὸν
παῦλα ἄριστον ΟΥΛΠΙΑΝΟΝ, προθείνω τι καὶ αὐτὸς ὑ-
μῖν (ζητήσεις γὰρ σπεύμεθα) τ τέτρακα τί νομίζεις;
Ca. XIII. καὶ πνος εἰπόντος, εἶδος ὀρνέου, ‖ (ἔθος ἢ καὶ
γραμματικῶν παισὶ περὶ παύτων τῶν προβαλλο-
μένων λέγειν, εἶδος φυτοῦ, εἶδος ὀρνέου, εἶδος λί-
θου,) ὁ Λαρηνσιος ἔφη καὶ αὐτὸς ἀνδρῶν λῶστε, ὅτι
χαρίεις Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς ὄρνισι μνημονεύει ἐν
τούτοις οἶδα, Πορφυρίωνι καὶ πελεκανῷ τε πελεκί-
νῳ καὶ φλέξιδι καὶ ‖ τέτρακι ἡ ταῶνι. ζητῶ δ' ἐγὼ
παρ' ὑμῶν μαθεῖν, εἰ καὶ παρ' ἄλλῳ τινὶ αὐτοῦ τις
γίνεται μνήμη. Ἀλέξανδρος γὰρ ὁ Μυνδιος ἐν δευ-
τέρῳ περὶ πτηνῶν ζώων, μικρότερον τοῦ μεγάλου
μνημονεύει, ἀλλά τινος τῶν σμικροτάτων. λέγει γοῦν
οὕτως, ‖ τετραξ τὸ μέγεθος ‖ ἴσος ‖ σπερμολόγῳ τὸ
χρῶμα κεραμεοῦς. ὑποπαραῖς στιγμαῖς, ἡ μεγάλαις
γραμμαῖς ποικίλος, ‖ καρποφάγος. ὅταν ὠσ-
κῇ ἢ, τετράζει τῇ φωνῇ. ὁ δὲ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γά-
μῳ, λαμβάνοντα γὰρ ὀρτυγας στρουθούς τε ἡ κορυδά-
λας [φοινικονεύμονας] τέτραγας, σπερμολόγας
τε καὶ ἀγλαὰς συκαλίδας. ὁ δὲ ἐν ἄλλοις δέ φησιν,
ἡδὺ ἐρωδιοί τε πολλοὶ μακρὸν καμπυλαύχενες
τέτραγές τε, καὶ σπερμολόγοι. ἐπεὶ ἢ ὑμᾶς οὐ-
δὲν ἔχει, σιωπᾶτε γὰρ, ἐγὼ ἡ τ ὄρνεον ὑμῖν ὑποδεί-
ξω. ὑποτροπιάων γὰρ ἐν Μυσίᾳ τοῦ κυρίου αὐτοκρά-
198 τορος, ἡ παρεισάμβολος τῶν τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης
πραγμάτων, τεθέαμαι ὑπὸ τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ
τοῦτον. καὶ μαθὼν οὕτω καλούμενον παρὰ τοῖς
Μυσοῖς δὲ Παίοσιν, ὑπεμνήσθην ἐκ τῶν ὑπ' Ἀρι-
στοφάνους εἰρημένων τὸν ὄρνιθα. νομίζων ἢ καὶ παρὰ
τοῦ πολυμαθεστάτου Ἀριστέλει μνήμης ἠξιῶσθαι
τ ζῷον ἐν τῇ πολυταλάντῳ πραγματείᾳ (ὀ-
κτακόσια γὰρ εἰληφέναι τάλαντα παρ' Ἀλεξάνδρου
τὸν Σταγειρίτου λόγος ἔχει. εἰς τοὺς περὶ τῶν ζώων
ἱστορίαν) ὡς οὐδὲν εὗρον περὶ αὐτοῦ λεγόμενον, ἔ-
σχατον ἔχων ἐκεχειρώθητον μάρτυρα τὸν χαρίεντα
Ἀριστοφάνη. ἅμα ἢ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, εἰσῆλ-
θέ τις φέρων ἐν πλατάνῳ τὸν τέτρακα. ὃν ἢ τὸ
μὲν μέγεθος ὑπὲρ ἀλεκτρυόνα τὸν μέγιστον, τ ἢ
εἶδος πορφυρίωνι προσεοικότα, καὶ ἀπὸ τῶν
ὤτων ἐκαλέρωθεν εἶχε κρεμάμενα, ὥσπερ οἱ ἀ-
λεκτρυόνες τὰ κάλλαια· βαρεῖα δ' ὃν ἡ φωνή.

Seleucus libro quinto De Helleniſmo [a], Athenienſes inquit, abſurdè vocem πᾶς circumflectere, & aſpirare. Vult enim aſpiratio ſimplici nominum prolatione cum prima ſyllaba pronuntiari, in qua otioſa non eſt, quia tum excurrit celeriùs, & contractiores ita ſunt dictiones. Cùm ergo ob hunc ordinem, congruentem accentui [b], naturam Atheniēſes coniectauerint, non, vt aliæ nationes, poſt vocales aſpirationem collocant, ſed illis præponunt. Ego verò arbitror, veteres denſum ſpiritum elemento », deſignaſſe, ideóque Romanos præ omnibus vocabulis quæ effantur denſiore ſpiritu », pinxiſſe, vim eius principalem & ad auſpicandum aptam ſignificantes. Cùm igitur alia multa inter conuiuandum de ſingulis ferculis quæ inferebantur dicta fuiſſent, ego, inquit Laurentius, vt ſolet Vlpianus vir longè optimus, vobis etiam ipſe quidpiam excutiendum in medium adducam, nobis enim pro cibo ſunt quæſtiones ac dubitationes. Tetragem quidnam eſſe putatis? Ex templo reſpondente quopiam, auis genus, Solent, inquit, grammaticorum filij de omnibus quæ interrogantur, dicere, plantæ ſpeciem eſſe, auis ſpeciem, lapidis ſpeciem. Ego profectò, vir probiſſime, inquit Laurentius, non ignoro Ariſtophanem in Auibus, Tetragis [c] meminiſſe his verbis:

Et Porphyrioni & Pelecani, Pelecino & Phlexidi, Tetragi & Pauoni.

Cæterum hoc opto à vobis cognoſcere, an apud quempiam alium eius fiat mentio. Si quidem Alexander Myndius libro ſecundo De volucribus animantibus, Tetrigis appellatione grandiorem auem non innuit, ſed minimam quandam, his verbis: Tetrix auis parua, frugum ſemine veſcitur, coloreteſtaceo, ſordidis punctis notata, lineis nigris varia, herba quoque victitat, cùm parit, voce ſtridula. Epicharmus in Hebes nuptiis:

Sumens enim Cournices. Paſſeres, Galeritas, Tetragas, Phœnicocnemonas [d], Spermologos [e], & inclytas Ficedulas.

Alibi idem ait:

Atque multæ Ardeæ collo in longum flexo, Tetrages, & Spermatologi.

Quoniam autem nihil vobis ad manum eſt quod de hac re diſſeratis, fauete linguis, ego qualis ſit auis explicabo. Cùm ego Myſiæ præſes domini imperatoris res in eo magiſtratu procuratem, in illa prouincia hanc auem ego vidi, & cùm à Myſis & Pæonibus intellexiſſem ſic appellari, ex iis quæ ſcripſit Ariſtophanes recordatus ſum Tetragem eſſe. Arbitratus verò apud doctiſſimum Ariſtotelem, in opere talentorum multorum mercede famoſo, (nam Stagiriten rumor increbuit, ab Alexandro donatum fuiſſe talentis octingentis [f] ad impenſam condendis iis libris neceſſariam,) vt comperi nihil ab eo memoratum fuiſſe, quod feſtiuum pro certiſſimo teſte ac ſponſore haberem Ariſtophanem, imprimis gauiſus ſum. Hæc dum loqueretur ingreſſus eſt qui in caniſtro Tetraga portabat, grandiſſimo gallo maiorem, forma Porphyrioni ſimilem, palearibus vtrinque ab auribus [g], velut in gallo, pendulis, voce graui.

Adm

γρ. περάλτον ἐκ γρ. δ' ὑπὸ πλῆς

γρ. φοινικονέμονας

Admirantibus cunctis eius auis pulchritudinem [a], haud multò pòst attulerunt iam præparatum. carne marinis [b] passeribus non dissimili, quam sæpe nos comedimus. LVMBI [c]. Qui Artidarum reditum composuit, libro tertio scribit,

Æquè ac Hermione [d] celeri pede irruens
Hasta perfodit ψύας, id est, *lumbos.*

Simaristus libro tertio Synonymorum ita scribit: Quæ attollitur caro iuxta lumbos, obliqua, ψύα dicitur, quæ verò vtrinque visuntur caua, & κύβους appellant, & γαλλίας. Clearchus libro secundo de Cadaueribus exsiccatis [e], sic ait: Carnes ac musculi ex vtraque parte, quas hi ψύας, illi Alopecas [f], quidam νευρομήτρας [g] appellant. ψυῶν quoque meminit santissimus: Hippocrates [h]. Est autem hoc nomen inditum, quia facilè ἀποψῶνται, id est, auelluntur, quandoquidem lumbos ea caro leuiter solum attingit, & ossibus superficiaria insidet. Meminit & huius EVphron comicus in Speculatoribus [i]:

Fibra [k] quædam est id quod ψύας *vocant:*
Has incidere, pr iusquam contempleris, discas.

οὖθαρ, id est, VBER. Telecleides in Solidis

Quoniam fœmina sum: vt par est, οὖθαρ [l] id est *mammam gero.*

Herodotus libro quarto Historiarum [l]. Rarò autem id vocabulum dictum reperias de aliarum animantium mammis. Hypogastrion [m] fere de piscibus tantùm in vsu est. Strattis in Atalanta:

Thynni hypogastriton, & extrema membra,

Theopompus in Pulchrodeformi:

Piscium abdomen (hypogastrion) frustra expectauit.

Idem in Sirenibus ὑπήτρια [n] vocat hypogastria, his verbis.

Ac thynnorum è Sicilia candidorum ὑπήτρια.

De [o] LEPORE Archestratus ingeniosus variorum obsoniorum enarrator ad hunc modum scripsit:

Præparandi leporis multi sunt modi,
Multæque rationes, sed omnium longè optimus hic modus est,
Si esurientibus conuiuis singulis apponas assam carnem,
Calentem prorsus, nihil vnctam [p], raptam è veru [q],
Nonnihil subcruentam, nec verò fastidium moueat
Saniem è carne stillantem si aspicies, sed auidius eo comede:
Aliæ quidem mea sententia omnino superuacuæ sunt
Præparationes sordium [r] conspersiones, casei additamenta,
Olei perfusiones nimiæ, quæ fiunt ab iis qui tanquam feli [s] hæc præparant.

Naucrates comicus, in Perside affirmat, in agro Attico rarò Dapsypodas inueniri, hoc pacto:

In Attico tractu quis vnquam vidit leones? aut alias eiusmodi feras?
Quin nec illic facilè est reperire dasypoda [t].

Alceus tamen in Callisto, multos esse in Attica ostendit his verbis:

In promptu quoque est tusum coriandrum, vt δασύποδας [u],
Si quos capiamus, cum sale possis eo conspergere.

A θαυμασάντων οὖν ἡμῶν τὸ εὐανθὲς τοῦ ὄρνιθος, μετ' οὐ πολὺ καὶ ἐσκευασμένος παρηνέχθη. καὶ τὰ κρέα αὐτοῦ ἦν παραπλήσια [τῆς μεγάλης] στρουθοῦ, ἣν καὶ αὐτὴν πολλάκις κατεδαισάμεθα. γρ. τοὺς τῆς μ.

‖ ΨΥΑΙ. ὁ τὴν [Ατρειδῶν] καθοδον πεποιηκὼς ἐν τῷ τρίτῳ [φησὶν, γρ. Ηρακλειδῶν

Ισον δ' Ερμιονεὺς] ποσὶ καρπαλίμοισι [μετασπῶν] γρ. ---- φησὶ Νῖσον δ' Ερμ. γρ. μετασπῶν

[‖ Ψύας] ἔγχει νύξε. γρ. Ψοίας

B Σιμάριστος δ' ἐν τρίτῳ Συνωνύμων οὕτως γράφει, ὀσφύος αἱ ἐκ πλαγίων σάρκες ἐπανεστηκυῖαι ψύαι. τὰ δὲ ἑκατέρωθεν κοιλώματα λέγουσι κύβους γαλλίας. ‖ Κλέαρχος δ' ἐν δευτέρῳ περὶ σκελετῶν οὕτως φησὶ, σάρκες μυῶται καθ' ἑκάτερον μέρος, ἃς οἱ μὲν ψύας, οἱ δὲ ἀλώπεκας, οἱ δὲ [νευρομήτρας] καλοῦσι. μνημονεύει δὲ τῶν ψυῶν καὶ Ιπποκράτης ὁ ἱερώτατος. ‖ ὠνομάσθησαν δ' οὕτως διὰ τὸ ῥαδίως ‖ ἀποψᾶσθαι, οἷον τίς οὖσα ἐπιψαύουσα σὰρξ, καὶ ἐπιπολῆς τοῖς ὀστέοις ὑπάρχουσα μνημονεύει αὐτῆς καὶ ΕΥΦρων ὁ κωμικὸς ἐν Θεωροῖς, γρ. νεφρομήτρας, aut, νεφρομήτορας

Λοβός τις ἐστὶ καὶ ψύαι καλούμεναι,
Ταύτας ἐπιτέμων πρὶν θεωρῆσαι μαθών.

‖ ΟΥΘΑΡ. Τηλεκλείδης ‖ Στερροῖς, Ως οὖσα θῆλυς εἰκότως οὖθαρ φορῶ. Ηρόδοτος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν φησιν, τὰς φλέβας τε πίμπλασθαι φυσσεωμένης τῆς ἵππου, καὶ τὸ οὖθαρ κατίεσθαι ‖ σπανίως δέ ἐστιν εὑρεῖν τὸ οὖθαρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων λεγόμενον. ὑπογάστριον δὲ μόνον, ὡς ἐπὶ τῶν ἰχθύων λέγεται. Στράττις Αταλάντῃ ὑπογάστριον δὲ θύννου τὶ καὶ ἀκροκώλιον. Θεόπομπος Καλλαίσχρῳ, ἰχθύων δὲ δὴ ὑπογαστρίῳ διάμαρτεν. ἐν δὲ Σειρῆσιν ὑπήτρια καλεῖ τὰ ὑπογάστρια, λέγων οὕτως. CAP. XIV.

Θυννῶν τε λευκῶν Σικελικῶν ὑπήτρια.

ΛΑΓΩΣ. περὶ τούτου ὁ μὲν ὀψοδαίδαλος Αρχέστρατος οὕτως φησί.

Τοῦ δὲ λαγὼ πολλοί τε τρόποι, [πολλαί τε θέσεις] γρ. πάμπολλά τε εἴδη

E Σκευασίας εἰσί. κεῖνος δ' οὖν ἐστιν ἄριστος,
Αν πεινῶσι μεταξὺ φέρης κρέας ὀπτὸν ἑκάστῳ
Θερμὸν ἁπλῶς ἁλίπαστον ἁφαρπάζων ὀβελίσκου,
Μικρὸν ἐνωμότερον· μὴ λυπείτω δὲ σ' ὁρῶντα
Ιχῶρα στάζοντα κρεῶν, ἀλλ' ἔσθιε λάβρως.
ΑΙ δ' ἄλλαι περίεργοι ἐμοί γ' εἰσὶν διὰ παντος.
Σκευασίαι Γλυῶν καταχύσματα, καὶ κατάτυρα,

F Καὶ κατέλαια λίαν ὥσπερ γαλὴ ὀψοποιοῦντες.

Ναυκράτης δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Περσίδι σπανίως φησὶν ἐστὶν εὑρεῖν δασύποδα περὶ τὴν Αττικήν· λέγει δ' ὧδε.

Εν τῇ γὰρ Αττικῇ τίς εἶδε πώ ποτε
Λέοντας, ἢ τοιοῦτον ἕτερον θηρίον;

ΟΥ δασύποδ' εὑρεῖν ἐστὶν οὐχὶ ῥάδιον. Αλκαῖος δ' ἐν Καλλιστοῖ καὶ ὡς πολλῶν ὄντως ἐμφανίζει διὰ τούτων, κοριαννὸν εἶναί τι λεπτὸν ἵνα τοὺς δασύποδας, οὓς ἐὰν λάβωμεν, ἁλσὶ διαπάττειν ἔχης,

Τρύφων δέ φησι τὸν λαγὼν ἐπ' αἰπατικῆς ἐν Δαναΐσιν Αριστοφάνης ὀξυτόνως καὶ μετὰ τοῦ ν λέγει, λύσας ἴσως αὖ τὸν λαγὼν σωδεπάσειεν ἡμῶν. καὶ ἐν Δαιταλεῦσιν,

Απόλωλα· πίλλων τὸν λαγὼν ὀφθήσομαι.

Ξενοφῶν δ' ἐν Κυνηγετικῷ χωρὶς τοῦ ν λαγῶ, καὶ πρὸς παρομοίωσιν ἐπεὶ τὸ καθ' ἡμᾶς ἐστι λαγός. ὥσπερ ὃ ναὸν λέγοντων ἡμῶν, ἐκεῖνοί φασι νεών, καὶ λαὸν λεών, οὕτω λαγὸν ὀνομαζόντων, ἐκεῖνοι λαγὼν ἐρῶσι. τῇ δὲ τὸν λαγὸν ἐνικῇ αἰπατικῇ, ἀκόλουθός ἐστιν ἡ πτῶσις Σοφοκλεῖ ἐν Αμύκλῳ Σατυρικῷ πληθυντικὴ ὀνομαστική,

Γέρανοι, κορῶναι, γλαῦκες, ἴκτινοι, λαγοί.

Τῇ δὲ λαγὼν ἡ Δωρὶ τοῦ ω πτώσει πρὸς τὸ ν γορδοτμηθὲν λαγὼ πρὸς ΕΥπολιδι ἐν Κόλαξιν, [ἵνα μὴ] πρὸς μὲν βατίδες καὶ λαγὼ καὶ γυναῖκες εἰλίποδες. εἰσὶ δ' οἱ καὶ ταῦτ' ἀλόγως κατὰ τὸν τελευτῶσαν συλλαβὴν πρὸς παρομοίωσιν προφέρουσι δεῖ δὲ ὀξυτονεῖν τὸν λέξιν. ἐπειδὴ τὰ εἰς ος λήγοντα τῶν ὀνομάτων ὁμόγενά ἐστι, καὶ μεταληφθῆ εἰς τὸ ω παρ' Αττικοῖς, ‖ ναὸς, ‖ καλὸς, νεὼς, καλὼς. οὕτως δ' ἐχρήσαντο τῷ ὀνόματι καὶ Επίχαρμος καὶ Ηρόδοτος, καὶ ὁ τοὺς Ειλωτας ποιήσας, εἶτα ἐστὶ τὸ μὲν Ιακὸν λαγὸς

Λαγὸν ταράξας πείθει τὸν θαλάσσιον.

τὸ δὲ λαγὼς Αττικόν. λέγουσι δὲ καὶ Αττικοὶ λαγὸς ὡς Σοφοκλῆς,

Γέρανοι, κορῶναι, γλαῦκες, ἴκτινοι, λαγοί.

‖ τὸ μὲν τι ἡ πῶκα λαγωὸν, εἰ μὲν ἐστὶν Ιωνικὸν, πλεονάζει τὸ ω. εἰσὶ δ' Αττικὸν, τὸ ο. λαγῶα δὲ λέγεται κρέα. Ηγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς ἐν ὑπομνήμασι κατὰ τὸν Αντιγόνου τοῦ Γονατᾶ φησὶ βασιλείαν τοσοῦτον πλῆθος γενέσθαι λαγῶν ἐν Ασυπαλαίᾳ, ὡς τοὺς Ασυπαλαιεῖς περὶ αὐτῶν μαντεύσασθαι. καὶ τὸν Πυθίαν εἰπεῖν, κύνας τρέφειν καὶ κυνηγετεῖν, ἀλῶναί τε ἐν ἐνιαυτῷ πλείους τῶν ἑξακισχιλίων. ἐγένετο δὲ τοῦτο τὸ πλῆθος Αναφαίου τινὸς ἐμβάλλοντος δύο λαγοὺς εἰς τὸν νῆσον, ὡς καὶ πρότερον Ασυπαλαιέως τινὸς ἀφέντος δύο πέρδικας εἰς τὸν Ανάφην, τοσοῦτον πλῆθος ἐγένετο περδίκων ἐν τῇ Ανάφῃ, ὡς κινδυνεῦσαι ἀναστάτους γενέσθαι τοὺς κατοικοῦντας. κατ' ἀρχὰς μὲν Ασυπάλαια οὐκ εἶχεν λαγὼς, ἀλλὰ πέρδικας. πολύγονον δέ ἐστι τὸ ζῶον ὁ λαγὼς ὡς Ξενοφῶν εἴρηκεν ἐν τῷ Κυνηγετικῷ. Ηρόδοτος δ' οὕτως φησί. τοῦτο μὲν ὅλη ὁ λαγὼς ὑπὸ πάντων θηρεύεται, καὶ θηρίου καὶ ὄρνιθος καὶ ἀνθρώπου, οὕτω δή τι πολύγονόν ἐστιν. ἐπικυΐσκει τε μόνον πάντων θηρίων. καὶ τὸ μὲν πλεῖστον τῶν τέκνων ἐν τῇ γαστρί· τὸ δὲ ψιλόν· τὸ δὲ ἄρθρια ἐν τοῖς μήτρασιν πλάσσεται τὸ δ' ἐπ' αὐταῖς, Πολύζηλος δ' ἐν τῷ ιβ τῶν ἱστοριῶν γίγνεσθαι φησὶ παρόμοιον τῷ λαγῷ ζῶον, τὸν κουνίκλον καλούμενον, γράφων οὕτως. ὁ δὲ κουνίκλος καλούμενος πόρρωθεν μὲν ὁρώμενος εἶναι δοκεῖ λαγὼς μικρός. ὅταν δ' εἰς τὰς χεῖρας λάβῃ τις, μεγάλην ἔχει διαφοράν, καὶ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ κατὰ βρῶσιν. γίνεται δὲ τὸ πλεῖον κατὰ γῆς. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ Ποσει-

A τὸν λαγών, quod ait Tryphon,[a] Aristophanes in Danaïdibus accusandi casu, acuto notauit accentu, addita ν litera [b], sic,

Perdicis solutum fortassis λαγών (leporem) nobiscum ille rapiet.

Idem in Conuiuis[c]:

Perijdum leporem, λαγών, *vello*[d], *me quisquam aspiciet.*

Xenophon libro de Venatione, λαγῶ, dixit absque ν, accentu circunflexo. Nos enim λαγὸς nominādi casu dicimus, & accusandi casu λαγὸν, ve-

B luti ναὸν[e], λαὸν, quod Athenienses λαγὸν, νεὼν, λεὼν cum ω. Accusatiuo singulari λαγὸν, portione respondet apud Sophoclem in Amyclo Satyrico nominatiuus pluralis λαγοὶ:

Grues, cornices, noctuæ, milui, λαγοὶ, id est, *lepores.*

accusatiuo verò singulari λαγών, pluralis nominatiuus λαγώ, scriptus per ω, apud EVpolidem in Assentatoribus:

Vbi aderant quidem locustæ, raiæ, λαγώ, *lepores, & fœminæ versis*[f] *curuatisque pedibus*

C *ambulantes.*

Quidam, præter rationem, horum vltimam syllabam cum accentu circunflexo proferunt. Nam cùm accentu acuto dictio pronūtiāda est, quandoquidē quę vocabula in ος, finiunt, etiā si ab Atticis in ω mutentur, retinent tamen eundē accentū, vt ναός, καλός, νεώς, καλώς. Sic Herodotus videlicet vsus est hoc nomine, sic Epicharmus, & qui Eilotas[g] composuit. Ionicum est λαγὸς: vt, λαγὸν, id est, leporem, turbatum ferit: &, λαγὸν, id est, leporem, marinum[h] edit. λαγὼς, quidem cum ω, Atticum est, quamuis & interdum Attici λαγὸς, per ο, dicant, vt Sophocles:

Grues, cornices, mului, λαγοί.

D Quod verò aiunt, πῶκα λαγωὸν[i], id est, timidum leporem, si Ionicum est, redundat ω, sin Atticum, superfluum est ο. Leporinam, τὰ λαγῶα vocant. Hegesander Delphus in Commentariis tradit, principatu Antigoni regis Gonaræ[k], tantam leporum in Astypalæa copiam extitisse, vt propterea ciues eius oppidi oraculum cōsuluerint: quibus Pythia[l] respondit, alendos canes ad

E venationem, & vnius anni spatio sexies mille, adeóque plures captos: tantæ verò multitudinis in caussa fuisse Anaphæum quēdam, qui lepores duos in insulam coniecisset & antea contigerat ab Astypalensi quodam perdicibus duabus[m] in Anaphem dimissis, tā ā vim prognatā fuisse, vt periclitati sint incolę ne aliò migrādū foret. Antea certè lepores Astypalæa nō habebat, sed perdices. Lepus fœcūdū animal est, vt ait Xenophō libro De venatione. Herodotus[n] porrò sic de

F hac re scribit, leporem, quia omnium præda est, ferarum, auium, hominū, ideo tātopere fœcundum esse, ac solum ex omnibus brutis animantibus[o] superfœtare, aliúmque fœtum pilis nudum[p] vētre gestare, aliū iā vestitū, aliū in vtero tātùm inchoatū, dū editos iā alios educat. Polybius libro decimoquarto Historiarum, aliud animal esse tradit lepori simile, quod Cuniculum vocant, ídque sic describit: Quem appellant Cuniculum, ait, procul intuentibus paruus esse lepus videtur: cùm autem in manus acceperis, multum sanè discrepat, & externa corporis facie, & inter mandendum, gustatu. Sub terra[q] plurimùm degit. Horum meminit & Poseidonius

donius philosophus in historia sua. Multos quoque nos vidimus, cùm Neapolin è Dicæarcheia [a] nauigaremus, in insula à terra parum dissita, quæ ad extremam Dicæarchiæ partem iacens hominibus paucis incolitur, & his abundat cuniculis. Est leporum genus quos Chelidonias [b] appellant. Horum mentionem fecit Diphilus siue Calliades in ignorantia:

Quidnam hoc? cuias hic lepus? an ne Chelidonius? cærulea quidem Mimarcys [c] est.

Theopompus libro vigesimo historiarum circa Bisaltiam [d] iecinora esse bina leporibus autor est. Allato verò pòst APRO, nihilo minore quam fuit Calydonius speciosus [e] ille, quærèdum, ô curiose & ratiocinator Vlpiane, propono, dixit quispiam, ecquis prodiderit Calydoniam eam bestiam, & fœminam, & coloris albi fuisse. Cogitabundus ille vehementer, quæstione neglectim ac dissimulanter transmissa, At vos, inquit, ô ventri gulæque [f] dediti viri, cùm cibi iam tantùm ingesseritis, nisi estis satiati, quotquot voracitate famosi fuerunt, superare mihi videmini, quinam illi fuerint, perquirite. Cæterùm vos proferre σῦς, cum σ, id est, sus, æquius, & origini verbi congruentius est. Trahitur enim à verbo σύειν, quod commoueri & impetu [g] cieri significat: vsus tamen obtinuit, vt absque σ, ὗς, pronuntietur. Quidam putant velut θὴν [h] dictum fuisse, quoniam sit aptus ad sacra. Vobis autem si molestum non est, mihi respondere, quis pariter ac nos, vsus est vocabulo σύαγρος, eo intellectu vt suem ferum indicet? Sophocles enim in Achillis amatoribus canem sic appellauit, ideo quod σῦς ἀγρέυῃ, id est, sues & apros venando capiat, his verbis,

Tu verò ô σyagere ad feras procursu ac [i] recursu insectandas educate.

Apud Herodotum lib. 7. Syagros viri proprium nomen est, Lacedæmonij genere, qui ad Gelonem Syracusium legationem obiit, vt ad ineundam belli societatem aduersus Medos hortaretur. Noui & Syagrum quendam AEtolorum ducem fuisse, à Phylarcho memoratum libro quarto historiarum. Tum Democritus: [k] Nihil vnquam, ô Vlpiane, eorum quæ parata sunt degustare soles, priusquam didiceris, num vetustus sit vocabulorum vsus. Est itaque periculum, ne ob has curas aliquando, vt Philetas Cous, perueștigans ex rationibus, falsas, & mendaces, exolutus [m] pereas. Nam corpore ob id studium valde attenuato is obiit: quod insculptum eius monumento declarat hoc epigrãma:

Hospes, Philetas sum, mendax & captiosa ratio
Me perdidit, vespertinæque ac nocturnæ studiorum curæ.

Ad hunc modum ne Syagrum quæritans marcescas, hoc scito Antiphanem in Harpazomene [n] sic nominasse:

Prehensum σύαγρον, id est, *aprum, domum reducam,*
Eadémque nocte, leonem ac lupum.

Dionysius in Adone [o]:

Nympharum sub antro natiuo fornice tecto,
Σύαγρον, id est, *aprum, sine sagittis captu facilem esse audio,*
Cuius plurima membra primitias diis consecrabo.

Lynceus Samius sua ad Apollodorum epistola ita scribit,

δώνιος ὁ φιλόσοφος ἐν τῇ ἱστορίᾳ. καὶ ἡμεῖς εἰδομεν πολλοὺς αὐτῶν κατὰ τὴν ἀπὸ Δικαιαρχείας πλοῦν ἐπὶ Νέαν πολιν. νῆσος γάρ ἐστιν ἡ μακρὰν τῆς κατὰ τὰ τελευταῖα μέρη τῆς Δικαιαρχείας, ὑπ' ὀλίγων μὲν κατοικουμένη, πολλοὺς δὲ ἔχουσα τοὺς κουνίκλους τούτους. καλοῦσι δὲ τινες καὶ χελιδόνια λαγωοί. μνημονεύει δ' αὐτῶν Δίφιλος ἢ Καλλιάδης ἐν Ἀγνοίᾳ, οὕτως. τί τοῦτ'; πόσδαπὸς οὗτος χελιδόνιος ὁ δασύπους, γλαυκία δ' ἢ μίμαρκυς. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν περὶ τὴν Βισαλτίαν φησὶ λαγωοὺς γίνεσθαι, δύο ἥπατα ἔχοντας. Συὸς δ' ἀγρίου ἐπεισενεχθέντος, ὃς καθ' οὐδὲν ἐλάττων ἦν καλοῦ θεσσαλικοῦ Καλυδωνίου, περιβαλλων, τίς ἔφη, ζητεῖν φρονίμως καὶ λογικῶς Ὀλύμπιονὲ, τίς ἱστόρησε τὸν Καλυδώνιον σῦν θήλειαν τε γεγονέναι καὶ λευκὴν τὴν χρόαν. ὁ δὲ σφόδρα φρονίμως, καὶ τὸ περιβληθὲν ἀποδιοπομπησάμενος, ἀλλ' ὑμῖν γε ἔφη, ἄνδρες γάστρωνες εἰ μὴ κόρον ἤδη ἔχετε τοσοῦτον ἐμπλαθέντες, ὑπερβάλλειν μοι δοκεῖτε πάντας οὐκ ἐπὶ πολυφαγίᾳ διαβοήτους ὑμένας. καὶ τίνες εἰσὶν οὗτοι ζητεῖτε περιφέρεσθαι δίκαιον ἐστὶν ὑμᾶς σῦν τὸ σ οὖς ἑτερότερον. περὶ δὲ τοῦ σύεσθαι μὲν καὶ ὁρμητικῶς ἔχειν, τὸ ζῶον εἰρῆσθαι. τέτριφθαι δὲ καὶ τὸ λέγειν χωλὸς τοῦ κατ' ἀρχὰς σ ὗς. [οἱ δὲ σωτῆρος οἱονεὶ θύν,] τὸν εἰς θυσίαν δίθετον ὠνοῦμαι. νῦν δὲ εἰ δοκεῖ, ἀποκλινεσθέ μοι τίς μνημονεύει κατὰ τὸ σύεσθαι ὁμοίως ἡμῖν συάγρου, ὑπὸ τοῦ ἀγρίου. Σοφοκλῆς μὲν γὰρ ἐν Ἀχιλλέως ἐρασταῖς, ὑπὸ κυνὸς ἕλαξε τοὔνομα, ἀπὸ τοῦ σῦς ἀγρεύων λέγων,

Σὺ δ' ὦ σύαγρε [παλιωτικὸν τρέφος.]

παρὰ Ἡροδότῳ δὲ ὄνομα κύριον Σύαγρος, Λάκων ἦν, ὁ πεμφθεὶς Γέλωνα τὸν Συρακούσιον πρεσβεύσασθαι περὶ τῆς πρὸς τοὺς Μήδους συμμαχίας, ἐν τῇ ἑβδόμῃ. καὶ Αἰτωλῶν δέ τινα σταλῆναι Σύαγρον, οὗ μνημονεύει Φύλαρχος ἐν τετάρτῃ ἱστοριῶν. ὁ δὲ Δημόκριτος ἔφη, ἀεί ποτε σύ, ὦ Ὀλύμπιε, οὐδενὸς μεταλαμβάνειν εἴωθας τῶν προσκοσμαζομένων, πρὶν μαθεῖν εἰ ἡ χρῆσις μὴ εἴη τῶν ὀνομάτων παλαιά. κινδυνεύεις οὖν πολλὰ διὰ ταύτας τὰς φροντίδας, ὥσπερ ὁ Κῶος φιλητᾶς ζητῶν τὸ καλούμενον ψευδολόγον τῶν λόγων, ὁμοίως ἐκείνῳ διαλυθῆναι. ἰσχνὸς γὰρ ἦν τὸ σῶμα διὰ τὰς ζητήσεις ἠρώμενος, ἀπέθανεν. ὡς τὸ περὶ αὐτοῦ μνημείου αὐτοῦ ἐπίγραμμα δηλοῖ.

Ξεῖνε φιλητᾶς εἰμὶ λόγων ὁ ψευδόμενός με
Ὤλεσε, καὶ νυκτῶν φροντίδες ἐσπερίοι.

Ἵν' οὖν μὴ καὶ σὺ ζητῶν τὸν Σύαγρον ἀφανισθῇς μάθε, ὅτι Ἀντιφάνης μὲν ἐν Ἁρπαζομένῃ οὕτως ὠνόμασε,

Λαβὼν ἐπανάξω Σύαγρον εἰς τὴν οἰκίαν
Τῆς νυκτὸς αὐτῆς καὶ λέοντα καὶ λύκον.

Διονύσιος δ' ὁ τύραννος ἐν τῷ Ἄδωνι,

Νυμφῶν ὑπὸ σπήλυγα τὸν αὐτόσεγον
Σύαγρον ἀκβέλειον ὕθηρον κλύειν,
Ὃν πλεῖς ἀπαρχὰς ἀκροθινιάζομαι.

Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Ἀπολλόδωρον ἐπιστολῇ γράφει οὕτως, ἵνα τὰ μὲν αἴ-

παρ. οἱ δὲ σῶν εἰρῆσθαι, οἱονεὶ θῶν.

παρ. ποικιλωτικὸν βρέφος.

γεια τοῖς παισὶ, τὰ δὲ συάγρια μετὰ τῶν φίλων αὐτὸς ἔχῃς. καὶ Ἱππόλοχος δὲ ὁ Μακεδὼν, οὗ ἐμνημονεύσαμεν ἐν τοῖς πρὸ τούτων, ἐν τῇ πρὸς τὸν προειρημένον Λυγκέα ἐπιστολῇ, ἐμνήσθη συάγρων πολλῶν. ‖ ἐπεὶ δὲ σὺ καὶ τὸ προβληθέν σοι ‖ ἀποπροσπεποίησαι περὶ τῆς χρόας τοῦ Καλυδωνίου συὸς, εἴ τις αὐτὸν ἱστορεῖ λευκὸν τὴν χρόαν γεγονότα, ἐροῦμεν ἡμεῖς τὸν εἰπόντα. τὸ δὲ μαρτύριον ἀνίχνευσον σύ. πάλαι γὰρ τυγχάνω ἀνεγνοκὼς τοῦ Κλεομένους τοῦ Ῥηγίνου διθυράμβους. ὧν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Μελεάγρῳ τοῦτο ἱστόρηται. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι οἱ περὶ τὴν Σικελίαν κατοικοῦντες ἀσχέδωρον καλοῦσι τὸν σύαγρον. Αἰσχύλος γοῦν ἐν Φορκίσι παρεικάζων τὸν Περσέα τῷ ἀγρίῳ τούτῳ συΐ φησιν,

Εδυ δ' ἐς ἄντρον ἀσχέδωρος ὥς.

καὶ Σκίρας (εἷς δέ ἐστιν οὗτος τῆς Ἰταλικῆς καλουμένης κωμῳδίας ποιητὴς, γένος Ταραντῖνος) ἐν Μελεάγρῳ δέ φησιν,

Ενθ' οὔτε ποιμὴν ἀξιοῖ νέμειν βοτὰ
Ὅτ' ἀσχέδωρος νεμόμενος καπρώζεται.

ὅτι δὲ Αἰσχύλος διατρίψας ἐν Σικελίᾳ πολλαῖς κέχρηται φωναῖς Σικελικαῖς, οὐδὲν θαυμαστόν. περιεφέροντο καὶ ἔριφοι πολλάκις ποικίλως ἐσκευασμένοι, ἄλλοι δὲ καὶ [πολλοῦ τοῦ ὁποῦ ἔχοντες,] οἵτινες οὐ τὴν τυχοῦσαν ἡδονὴν παρεῖχον ἡμῖν. καὶ γὰρ τὸ τῆς αἰγὸς κρέας τροφιμώτατόν ἐστι. Κλειτόμαχος γοῦν ὁ Καρχηδόνιος οὐδενὸς δεύτερος τῶν ἀπὸ τῆς νέας Ακαδημίας κατὰ τὴν θεωρίαν ὤν, Θηβαῖόν τινα ἀθλητὴν ὑπερβαλεῖν ἰσχύϊ φησὶ τοῦ καθ' ἑαυτὸν κρέασιν αἰγείοις χρώμενον. εὔτονοι γὰρ καὶ γλίσχροι χυμοὶ καὶ πολὺν χρόνον ὑπομένειν ἐν τοῖς ὄγκοις δυνάμενοι. ἐσκώπτετο δὲ ὁ ἀθλητὴς, διὰ τὴν ἀπὸ τῶν ἱδρώτων δυσωδίαν. τὰ δ' ὑεία καὶ ἄρνεια κρέα, ἀδιαπόνητα ταῖς ἕξεσιν ὑπάρχοντα ῥᾷστα φθείρεται διὰ τὴν πιμελήν. τὰ δὲ παρὰ τοῖς κωμῳδοποιοῖς λεγόμενα δεῖπνα, ἡδίστην ἀκοὴν παρέχει τοῖς ὠσὶ μᾶλλον, ἢ τῇ φαρύγγι ὥσπερ τὰ παρὰ Αντιφάνει μὲν ἐν Ακεστρίᾳ.

Κρέα δέ τινος ἥδιστ' ἂν ἐσθίοι φησὶν τινός;
Εἰς εὐτέλειαν τῶν προβάτων μὲν, οἷς ἔνι
Μή τ' ἔρια μή τε τυρὸς ἀρνὸς φίλτατε.

Τῶν δὲ αἰγείων κατὰ ταὐτὰ ἃ μὴ τυροποιεῖ ἐρίφου. διὰ τὴν ἐπικαρπίαν γὰρ τῶν ἀνδρῶν ταῦτ' ἐσθίων τὰ φαυλότατ' ἀνέχομαι. Εν δὲ Κύκλωπι φησὶ, τῶν χερσαίων δ' ‖ ὑμῖν ἥξει παρ' ἐμοῦ ταυτὶ βοῦς ἀγελαῖος, τράγος ὑλιβάτης, αἴξ οὐρανία, κριὸς τομίας, κάπρος ἐκτομίας, ὗς οὐ τομίας, δέλφαξ, δασύπους ἔριφοι, τυρὸς ‖ χλωρὸς, τυρὸς ‖ ξηρὸς, τυρὸς ‖ κοπτὸς, τυρὸς ‖ ξυστὸς, τυρὸς τμητὸς, τυρὸς πηκτὸς. Μνησίμαχος δ' ἐν Ἱπποτρόφῳ τοιαῦτα παρασκευάζει. ‖ Βαῖν' ἐκ θαλάμων [‖ κυπαρισσοτρόφων] ἔξω Μάνη στεῖχ' εἰς ἀγορὰν πρὸς τοῦ ‖ Ερμᾶς, οὗ προσφοιτῶσ' οἱ φύλαρχοι. τούς τε μαθητὰς [τοῦ ὡραίους,] οὓς ἀναβαίνειν ἐπὶ τοῦ ἵππους μελετᾷ φίδων καὶ καταβαίνειν. οἶσθ' οὓς φράζω; τούτοις τοίνυν ἄγγελλ', ὅτι ψυχρὸν τοὔψον, τὸ ποτὸν θερμὸν, ξηρὸν φύραμ', ἄρτοι ξηροὶ,

γρ. πολὺ τοῦ ὁ ποῦ ἔχ-

Cap. XV. fort. κυπαρισσοφόρων

γρ. ὡς τοὺς ὡραίους, οὗ ἀν.

A pueris vt caprina ſit, aprugnam verò, τὰ συάγρια, cum amicis vt habeas. Hippolochus Macedo, cuius meminimus in epiſtola miſſa ad memoratum Lynceum, crebrò τῶν συάγρων mentionem facit. Quoniam verò quæſtionem de Calydonij ſuis colore, an album fuiſſe quiſquam tradiderit, à te reiecisti, cum qui prodidit laudabimus, tu autem eius teſtimonium perſcrutare. Etenim iam olim Rheginenſis Cleomenis dithyrambos legi, in quorum Meleagro, id aſſerit. Nec me porrò fugit eos qui B Siciliam incolunt, aprum vocare Aſchedorum. Itaque AEſchylus in Phorcidibus, [a] apro Perſeum comparans, inquit,

Velut ἀσχέδωρος, id eſt, *aper, antrum ſubijt.*

Sciras, qui vnus fuit ex poëtis Italiæ comicis, genere Tarentinus, in Meleagro inquit,

Vbi greges paſcere vult opilio,
Nec vagus ad paſtum ἀσχέδωρος id eſt, *aper, furens ſæuit.*

Nihil autem mirum AEſchylum diu verſatum in Sicilia Siculis dictionibus multis vſum fuiſſe. C Multi iam inde circumuecti ſunt hœdi, apparatu vario: ex iis quidam cum multo iuſculo [b], & illi ſanè voluptate haud vulgari nobis guſtatu ſuaues. Caprarum quidem caro plurimum alit. Quamobrem Cleitomachus Carthaginenſis, nullis ex Academia noua rebus examinandis ſecundus, Thebanum quendam athletam ætatis ſuæ homines viribus ait ſuperaſſe, quoniam caprarum veſceretur carne, vt quæ ſuccum gignat firmum, viſcidum, & in mole corporis diu permanentem. Ridebatur D verò, & dicteriis inceſſebatur athleta ille, ob ſudoris graueolentiam. Suillæ certè carnes, & agnorum, in corporis habitu vix diſcutiuntur [c]: ob pinguedinem tamen corrumpuntur facilè. Quas verò cœnas appellant comici, ſuauiſſimæ ſunt, auditu magis quàm palato & faucibus, vt apud Antiphanem in Aceſtria [d]:

A. *Quam carnem ſuauiſſimam edat aliquis?*
B. *quam?*
Vili quidem pretio, ouium, quibus nec lana eſt, nec caſeus, vir optime:
E *Poſt eam, caprarum, quæ ad caſeum lac non præbent:*
Hœdi, cùm eorum prouentus eſt, optimi.
A. *Harum carnium viliſſimarum eſu me ſuſtento*

Idem in Cyclope:

Ex terreſtribus ad vos hæc à me venient:
Ex armento bos, hircus per ſyluas oberrans, cæleſtis [e] *capra,*
Aries [f] *exciſus, aper caſtratus, ſus integra virilitate* [g],
F *Porcellus, lepus, hœdi, muſteus caſeus, aridus,*
Fuſus, raſilis, ſectilis, coagulatus.

Mneſimachus in Hippotropho [h] ad cœnam hæc apparat:

Prodi ex thalamo cupreſſino Manes [i],
Ad mercurios in forum abi, quò ſe conferunt phylarchi [k]:
Itémque ad Phidonis diſcipulos quos in æquum aſcendere, & ex equo deſcendere ille docet:
Noſti quos dico? Iis tu nuncia, domi iam eſſe frigidum [l] *obſonium,*
Calidum potum: aridam, quæ ſubacta eſt, maſſam [m], *ſiccum panem,*

Viſcera

Viscera quòd assa nimis sint, friari: exemptam è muria carnem:
Lucanicam, omasum [a], *lactes, crassius intestinum, frustulatim* (*mesticos:*
Iam esse discissa: quasi bellico tumultu pugnare do-
Exhausta esse pocula: vini propinationes accendi, & procedere:
Non cessat Cordax [b]*: adolescentum proterua mens intemperanter lasciuit:*
Intus omnia sursum deorsum. (*aduerte:*
Hæc fac vt memineris: ad ea quæ loquor animum
Tu oscitas [c]*: huc aspice: potin es hæc proloqui?*
Ab initio rursum hæc mox repeto:
Ii cura stabiliant vt veniant, nec cunctentur:
Inculina esse corrupta omnia dicito: obsonia iam elixa, assa, frigida:
Ea tu sigillatim sic recense, bulbus, oliua, allium,
Caulis [d] *cucurbita, è faba fresa puls, thrion* [e]*,*
Phyllas [f]*: Thynni frusta, Glanidis, Squali, Squatinæ, Congri:*
Phyxinicus [b] *totus, Coracinus integer, Membras, Scomber, Thynnus,*
Gobius, Elacatenæ, Galei Canis & Carchariæ Vræum [h]*:* (*cis,*
Torpedo, Rana, Perca, Lacertus, Trichias [i]*, Phy-*
Trinc[b][k]*, Mull*[o]*, Cucull*[o]*, Turtur, Murena, Pagr*[o]*,*
Myllus [l]*, Lebias* [m]*, Sparus, Scarus, Æolias,* [n]
Tratta [o]*, Hirundo,*
Squilla, Loligo, Passer, Dracænis, Polypus Sepia, Orphus,
Locusta, Escharos [p]*, Aphyæ, Acus, Mugil, Scorpius, Anguilla, panis* [q]*:* (*porci, bouis,*
Caro autem inenarrabili scilicet copia, anseris,
Agni, ouis, apri, capræ, galli gallinacei, anatis, picæ [r]*, perdicis, vulpeculæ* [s]
Peracta cœna, mirum, quã magna bonorũ copia sit.
Omnes domi pinsunt, coquunt, plumam vellunt, tundunt,
Secant, aqua feruida madefaciũt, gaudẽt, lusitant,
Saliunt, cœnant, bibunt, exultant, in anteriorem
Corporis partem incuruant [t]*, pungunt, operam Veneri dant* [u]*:*
Tibiarum voces admodum crebræ: canit quisque,
Clangit, turbas ciet, cursitat, anhelat,
Casiam vrunt aduectam ab Asiatica terra, nemp maritimis Syriæ:
Nares procul multis odor quatit thuris, Mari, myrrhæ, calani, styracis, bdellij [x]*,*
Cinnamomi, nardi, costi, merdæ [y]
Ea nimirum caligo nostras ædes obsidet, bonis omnibus plenas.

His recitatis allata est patina quam Rhodiam nuncupant, de qua tragico fastu verba fecit sapiens ille coquus, priùs quàm ostenderet quid attulisset, ac valde celebres antea coquos non sine risu est insectatus, quibus nominatim appellatis, ait tandem, Ecquid huiusmodi apud Anthippum Comicum in Abdito, coquus reperit; Eius hæc est oratio:

Sophon Acarnan, & Rhodius Damoxenus,
In hac arte discenda fuerunt condiscipuli:
Eorum autem magister Siculus Labdacus.
Antiqua & per vulgus iactata illi
Suis è libris condimenta deleuerunt,
E mediõq; sustulerunt quæ in condituris placebant,
Cyminum inquam, acetum, silphium,
Caseum, coriandrum, quibus scilicet condimentis,
Saturnus vtebatur, amice: stolidum enim tum

A [πλάχνα ὀπῖᾶται χαύνῳ.] ἥρπασαι κρέας ἐξ ἅλμης, ἐξήρη) τόμῳ ἀλλαῦντες, τόμῳ ἡνύστρου. χορδῆς ἕτερῳ, φύσκης ἕτερῳ. [ἀλαλαιμοτρμεῖθ'] ὑπὸ τῶν ἔνδον, ‖ κραλὴρ ἐξερροίβδητ· οἴνου πεῖπόσις χωρεῖ. ‖ λείπεται σκορδάξ, ‖ ἀνελασμένει νοῦς μειρακίου. πάντες ἦ ἔνδον [ἃ κάτωθεν αὖω][μέμνηθ' ἃ λέγω, πεῖσεχ' οἷς φράζω. χάσκεις αὖτὸς, βλέψον δεῦρ' εἴ πως αὖτῷ φράζοις,] ‖ αὐτὶκ' ἐρῶ σοι πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἥκειν ἤδη χὴ μὴ μελλειν, πῷ τε μαγείρῳ μή τε λυμαίνεθ' ὡς B τῶν ὄψων ἐφθῶν ὅλων, ὀπτῶν ὅλων, ψυχρῶν ὄντων, καθ' ἕκαστα λέγων βολβὸς, ἐλαία, σκόροδον, καυλὸς, κολοκυύθη, ἔτῳ, θρῖον, φυλλὰς, θυώνου τεμάχη, γλάνιδῳ, γαλεοῦ, ῥίνης, γόγρου, ‖ φυξίκινῳ ὅλῳ, κορακῖνῳ ὅλῳ, μεμβρᾶς, σκόμβρῳ, [θυννὶς,] κωβιὸς, [ἡλακατῖνῳ,] ‖ κυνὸς οὖραιον τ' καρχαρίων, νάρκη, βάτραχῳ, πέρκη, σαυρὸς, τριχίας, φυκὶς, βελόνχῳ, τρίγλη, κόκκυξ, τρυγὼν, σμύραινα, φάγρῳ, μυλλὸς, λεβιὰς, πάρῳ, σκάρος, ἀκολίας, θράττα, χελιδὼν, καρὶς, τιθὶς, ψῆττα, φρακαινὶς, σολυπόδιον, σηπία, ὀρφὼς, κάραβῳ, ἐχάρῳ, ἀφύαι, βελόναι, κεστρεὺς, σκορπίῳ, ἔγχελυς, ἄρτι. κρέα τἆλλα τ' πλῆθος ἀμυθητ·ν, χλωὸς, χοίρου, βοὸς, ἀρνὸς, οἰὸς, κάπρου, αἰγὸς, ἀλεκτρυόνῳ, νήττης, κίττης, πέρδικος, ἀλωπεκίου. ‖ καὶ μετὰ δεῖπνον θεύμασον ὅσ' ἐς ἀγαθῶν πλήθη. πᾶς ἦ καθ' οἶκος μάττει, πέττει, πλύνει, κόπτει, τέμνει, εὐει, χαίρει, παίζει, πηδᾷ, δειπνεῖ, πίνει, σπεῖρᾷ, λορδοῖ, κενεῖ, βινεῖ. ‖ σεμναὶ δ' αὐλῶν ἄγαν αἱ φωναὶ, [μολπᾷ, κλαγγᾷ,] θρᾴττ', ‖ νέζει, πνεῖ ζει. ‖ κεύραν κασίας [ἀπὸ γᾶς ἁγίας,] ἁλίας, Συ- D ρίας. ‖ ὀσμὴ σεμνὴ μυκτῆρα δονεῖ λιβάνου [μακρου.] σμύρνης, καλάμου, κυπρίου, καὶ βαρβίνδου, πίνδου, κισθου, μίνθου. τιάδε δόμους ὁμιχλη κατέχει πάντων ἀγαθῶν ἀνάμεσ῝ν. Επὶ τούτοις λεγομένοις παρῆλθέν τις Ροδιωτικὰ καλυμμένη λοπὰς, ἐφ' ἧς ἐξεπαγώθησεν ὁ σοφὸς ὀκεᾶν῝ μάγειρ῝, πρὶν καὶ ἐπιδεῖξαι ὅτι φέρει. διεκελεύσατέ τε οὖν πάνυ μαγείρους γνωμένους, ὧν καὶ μνημονεύων ἔφη τί τοιοῦτον ἐξεῦρεν ὁ Θεὸς Ανθίππῳ τῷ Κωμικῷ μάγειρ῝ ἐν τῷ Εγκαλυπομένῳ τιάδε ἠγήσατο.

‖ Σόφων Ακάρναν καὶ Ρόδι῝ Δαμόξε- CAP. XVI.
νε῝,
Εχέτην δ' ἑαυτῶν συμμαθηταὶ τῆς τέχνης.
Εδίδασκε δ' αὐτοὺς Σικελιώτης Λάβδακ῝. F
ὅτι τὰ μὲν παλαιὰ καὶ θρυλλούμενα
Αρτύματ' ἐξήλειψαν ἐκ τῶν βιβλίων,
Καὶ τὸν [θύμον] ἠφάνισαν ἐκ τ῝ μέσου·
Οἷον λέγω, κύμινον, ὄξ῝, σίλφιον,
Τυρὸν, κορίαννον, ‖ οἷς ὁ Κρόν῝ ἀρτύμασιν
Εχρᾶτ', παῖζα [φίλων † τ' εἶναι] δ' ὑπέλαβον

γρ. πλάγχνα ὠπῖᾶται χαῦνα. vel, πλάγχνα ὠπῖᾶται χαῦνον κρέας κρ. γρ. διαλελαιμομένοι δ' γρ. τὰ κάτω δεῦρ' ἄνω γρ. μέμνησ' ἄλλ' ἐῶ. πρόσεχ' οἷς φράζω. χάσκεις; οὗτ῝, βλέψον δεῦρ', εἴπως ταῦτ' φράζης γρ. θυὸς γρ. ἡλακατῖν῝ νες

γρ. μολπαὶ κλαγγαὶ

γρ. ἀπὸ γᾶς ἁγίας

γρ. μακάθ

γρ. φλεδόνας εἶναι

Τὸν τοῖσι παντοπώλαις χρώμενον.
ΑΓΡΙ δ' ἔλαιον καὶ λοπάδα καινὴν πάτερ
Πῦρ τ' ὀξὺ καὶ μὴ πολλάκις φυσώμενον
Ἐποίουν, ὅπου γύγυ παῦ τὸ δεῖπνον ὤρεε-
σές.
ΟΥΡΙ τε πεῖραν δάκρυα καὶ πλαρμὸν πολὺν
Τοῦ τῆς τραπέζης καὶ σίαλον ἀπήγαγον
Τῶν τ' ἐδιόντων ἀνεκάθαιρεν ὁδοὺς πόρους.
Ὁ μὲν οὖν Ῥόδιος πού τιν' ἄλμην ἀπέθανε.
Παρὰ τὴν φύσιν γὰρ τὸ ποτὸν ἰσ'. μᾶλλ' εἰκότως.
Ὁ Σόφων ἣν πᾶσαν τὴν Ἰωνίαν ἔχει
Ἐμὸς γνώμων· ὦ πάτερ διδάσκλε,
Καὶ τοὺς φιλόσοφα καταλιπεῖν συγγράμματα
Σπουδῶν ἐμαυτοῦ καινὰ τῆς τέχνης. παπαῖ
Ἐμὲ καταπόψεις, ‖ ἀχ ὁ θύειν μέλλομεν,
Τὸν ὄρθρον ὃν ταῖς χερσὶ ὄψει βιβλία
Ἔχοντα, καὶ ζητοῦντα [καταὶ τὴν] τέχνην
[ΟΥδὲν χονδρόν σοι Δημοφέρω]τ' Ἀσπενδίου.
‖ Γράσω δ' ἐὰν βάληθε τῶν ὑρημμένων.
ΟΥ ταῦτα πεπράγω πᾶσιν ἀεὶ βρώματα.
Τὰ τεταγμένα δ' ἄλλος ἐστί μοι περὶ τὸν βίον.
Ἕτερ' ἐστὶ τοῖς ἐρῶσι, καὶ τοῖς φιλοσόφοις,
Καὶ τοῖς τελώναις, μειράκιον ἐρωμένῳ
Ἔχον τὴν πατρῴαν οὐσίαν καταεδιέν.
Τούτῳ παρέθηκα σηπίας καὶ τευθίδας
Καὶ τῶν πετραίων ἰχθύων τῶν ποικίλων
Ἐνβαμματίοις γλαφυροῖσι κεχορηγημένα.
Ὁ γὰρ τοιοῦτος ἐστὶν οὐ δειπνητικὸς
[Πρὸς τὸ φιλεῖν] ἢ τὴν Δήμητρ' ἐς' ἔχων.
Τῷ φιλοσόφῳ παρέθηκα κωλέας, πόδας,
Ἀδηφάγον τὸ ζῶον εἰς ὑπερβολὴν
Ἐστὶν. τελώνῃ γλαῦκον, ἔγχελυ, πάρον,
ὅ,τι ἂν
[Ἐγὼ δ' ὁ δ' ὕστερος ἀρίστου φακὴν,]
Καὶ τὸ πεῖδεπνον τοῦ βίου λαμπρὸν ποιῶ.
Τὰ τῶν γερόντων σώματα Δημήτηρ ἔχει
Νωθρότατα, πολλῷ δ' ἐστὶν ἢ τὰ τῶν νέων.
[Παραπίθημι σίναπι τούτοις,] καὶ ποιῶ
Χυλοὺς ἐχομένους δριμύτητι τὴν φύσιν,
Ἵνα διεγείρας πνεύματι τὸν ἀέρα.
Ἰδὼν τὸ πρόσωπον γνώσομ', εἰ ζητεῖ φαγεῖν,
Ἑκάστου ὑμῶν.
‖ καὶ ὁ Δᾶος [Διονύσῳ] ἢ ὃν Θεσμοφόρῳ μάγειρος ἄνδρες δαιταλεῖς, (οὐ χεῖρον γὰρ ἐκ τούτου μνησθῆναι) τί φησι;
Σφόδρα μοι καὶ χάρις ἀεὶ μία νὴ τοὺς θεούς
Ταυτὶ πεθεῖσας τὸν μάγειρον εἰδέναι.
Πολὺ δεῖ γὰρ ἀεὶ πρότερον οἷς μέλλει ποιεῖν
Τὸ δεῖπνον, ἐγχειρεῖν ποιεῖν.
Ἐὰν μὲν γὰρ ἔν τις οὖτ' ἐπιβλέψῃ μόνον
Τοὔψον ποιήσαι, καταπρόπον πῶς δεῖ, πίνα
Τρόπον θραῦσαι ἢ πολ', ἢ πῶς σκευάσαι,
Μὴ πεπιδὴ τε τοῦτο, μὴ ἢ φροντίσῃ,
Οὐκ ἔστι ‖ μάγειρος, ‖ ὀψοποιὸς δ' ἐς' ἴσως.
Οὐ ταῦτ' ἐστὶ τοῦτο πολὺ διήλλαχεν.

χρ. τὰ κατὰ τὴν γρ. Οὐδὲν χρεῶν σοι δ.

χρ. Πρὸς τὸ φιλεῖν

χρ. Οταν ἐγγύς. ὦ δ' ὕστερος, ἀρίστου φ.

χρ. Σίναπι τάττοις παρ.

χρ. Διονυσίῳ

A *Putabant esse qui Pantopolas* [a] *adiret:*
Ipsis oleum probū, & olla nona in usu fuit, ô pater
Igníque celeriter ac identidem excitatus.
Hac scilicet arte qua suis cœnarum epulas decenter præpararunt.
Primi quidē illi lacrymas [b] *sternutationésq; multas,*
Et salinam [c] *à mensis exegerunt:*
Conminutúmque meatus [d] *expurgarunt.*
Excesit vita Rhodius epota quadam muria,
Et valde quidem merito, quia naturæ potio illa minime conueniebat
B *Sophon autem nūc per totam Ioniam magnum nomen obtinet,*
Ille nimirum qui meus præceptor fuit, ô pater:
Quin & ego philosophicas posteritati commentationes relinquere
Adnitor, eorum quæ in arte noua prorsus inueni.
B. *Papæ.*
Tu me tandem obtundes. nobis ne est sacrificandū?
A. *Cras diluculo in omnibus libros videbis*
Habentem me, & artem hanc solicitè perquestigantem:
C *Vt alicam ex Aspendo e vobis apponam:*
Et quod à me repertum fuerit, si libeat, prægustabo.
Cibaria non eadem in omnibus offero:
In singulis ad institutum vitæ ea mihi digesta sunt:
Amatoribus alia, alia philosophis,
Alia tributorum redemptoribus publicanis: si quis adolescens
Amicam habet, patrimoniúmque dilapidat,
Huic sepias appono [e]*, & loligines:*
D *Et ex saxatilibus variis & piscibus,*
Discissa frusta cum magnifico intinctu:
Is enim cœnaturus multi cibi non est,
Animo cogitationéque ad amores suos intentus:
Philosopho verò pernam, ac pedes:
Nam hoc animantis genus perquam edax
Est: publicano, glaucum, anguillam, sparum,
Ac lenticulam, [h] *cùm ad manum est, condio:*
Mortuis epulam funebre splendidum facio:
Senum corpora ab aliis differunt,
Vt quæ pigriora multo sint quàm iuuenum:
E *His appono sinapi, & exprimo*
Succos, qui natura sint acres,
Vt agitatus aer [i] *in flatus vertatur.*
Vultum vbi vestrum conspexero, sciam, quid
Ex vobis quíque comesse velit.

Eadem est, ô conuiuæ, & apud Dionysium in Thesmophoro [k] coqui arrogans vaniloquentia, cuius meminisse alienum non fuerit. Sic ergo ait:

A *Ea semper fuit insignis meafestinitas.*
B. *Oportere coquo hæc esse nota antea dixisti.*
F A. *Semper enim multo priùs ijs quibus*
Præparatur cœna, summa cura prouidendum iucunda vt sit.
Nam si quis hoc tantùm spectet,
Obsonium quo modo sit sit condiendum, quo verò modo
Apponendum sit, aut præparandum,
Nec ipse prospiciat, nec satagat.
Coquus ille quidem non est, sed obsonij parandi fortassis artifex.
Hoc autem cum coquo idem non est: sed distat plurimùm.

Impe

Imperatorem vtique vocamus qui regendos exercitus
Accepit: qui prudenter in administrandis rebus potest
Versari, & quod ex vsu est perspicere:
Imperatoris verus est: alius autem, qui ducit copias:
Sic, quod ad nos spectat, parare, discindere [a],
Condimenta coquere, ignem sufflare
Quinis potest: itaque obsony parandi sciens,
Eiusmodi vir fuerit: coquus verò aliud est quidpiã.
Considerandus locus, tempus, cõuinator ac denique
Conuiua: quãdo, & quem piscem mercari expedit.
Ex tempore coquus de omnibus consilium capiet: non enim
Hæc semper occasionem similem [b] *habent, neque fortassis*
Quæ ad voluptatem pertinent omnia docuit Archestratus,
Quem vtiliter multa dixisse quidam autumant.
Non pauca quidem ignorauit: & quæ tradidit, nec omnia
Auditione perceperat, nec vera esse experimẽto cognouerat,
Quæ ad iuuandum hominum vitam ab illo prodita sunt.
Hoc ædepol affirmare non possumus
Illum absolutè tractasse de culinaria: nullus enim
Rerum opportunitati finis præscripsit: sed ea sibi magistra est.
Hanc quidem artem si exerceas,
Artis verò occasionem amittas, ars ipsa perit.
B. O bone vir, magnus es profectò: at te
Dixti valdè expertum aduentare,
Et sumptuosis [c] *multis cœnis præfectum fuisse, id verum esse probato modò.*
A. Si vel nutu tantùm significes, dicto citiùs
Thrion [d] *apponam, & reliquam cœnam, quæ auram* [e] *oleat Atticam.*
Mala plurima perpeti haud recuso,
Ni efficiam vt perplexi vos ad patinas [f] *dormitetis.*

AEmilianus ad hæc, Multa, inquit, vir optime, apud Hegesippum in Fratribus de arte culinaria dicta sunt. Tu igitur,

Aut [g] *præter superiores noui quidpiam agere videaris*
Aut ne obtunde: ac ostende quidnam illud sit
Quod fers?

Respondit ille [h]: Contemnor à te: quia coquus sum, & fortassis ὅτι ἀπὸ ταύτης τῆς τέχνης εἴργασμαι ἐγὼ, id est, quoniam faciundæ huic arti operam nauaui, quod ait comicus Demetrius in fabula cui titulus est, Areopagitæ.

A. Quantum perfeci ego in hac arte
Nullus vnquam æmulus histrio effecturus est.
Ars hæc fumo [i] *denigrata tyrannis est mera.*
Abyrtacum [k] *ego apud Seleucum parauí:*
Apud Agathoclem Siculum, tyrannicam [l]
Lenticulam primus ego mensis intuli:
Quod porrò maximum est, nondum narraui. Lachares quidam
Cùm grassante fame amicos conuiuio excipere,
De cibis ad id destinatis partem demi, atque reponi,
Absque conuiuarum offensione, ita mihi propitia
Minerua sit, nec cuiquam ob id factum odiosus fui.

[‖Στρατηγὸς πᾶς καλεῖθ'] ὃς αὖ λάβῃ
Δυνάμιν, ὁ μὲν γὰρ δυνάμενος καὶ πράγμασιν
Ἀνασκοπεῖν καὶ διαβλέπειν τί που,
‖ Στρατηγός ἐστιν, ‖ ἡγεμὼν ἢ θἀτερον.
Οὕτως ἐφ' ἡμῖν σκυθάσαι μὲν ἢ τεμεῖν
Ἡδύσμαθ' ἑψῆσαί τε καὶ φυσᾶν πῦρ
Ὁ τυχὼν δυνατ'· αὐτ' ὀψοποιὸς οὐ μόνον
Ἐστὶν ὁ ποιοῦτος, ὁ δὲ μάγειρος ἄλλό τι,
Σωισθεῖν πόσον, ὥραν, χρόνον καλοῦσα, τὸν πάλιν
Δειπνοῦσθαι, πότε δεῖ καὶ τίν' ἰχθῦν ἀγοράσαι
‖Παῦτα μὲν λήψει χρεῶν, ἀεὶ γὰρ οὐκ ἀεὶ δεῖ τινὰ
Τούτων ἀρχὴν ἔχει θ' ὁμοίαν, οὐδ' ἴσην τιν' ἡδονὴν
Ἀρχέστρατος γέγραφέν τε καὶ δοξάζεται
Παρά τισιν οὕτως, ὡς λέγων τι χρήσιμον.
Τὰ πολλὰ δ' ἠγνόηκεν, κοὐδὲν λέγει.
Μὴ ταὐτ' ἄκουε, μηδ' ἃ παῦτα μανθάνε,
‖ Τῶν ζωΐων ἕνεκα τἀγεγραμμένα,
Οὐ δ' ἔστιν εἰπεῖν πρὸς μαγειρικῆς, ἐπεὶ
Εἰπὼν ἀρτίως, ὅρον γὰρ οὐκ ἔχηκεν οὗ
‖ Ὁ καιρὸς αὕτη δ' ἑαυτῆς ἐστὶ δεσπότις.
[Ἐὰν δ' αὖ μὴ σὺ χρήσῃ τῇ τέχνῃ,] τὴν τῆς τέχνης
[Δὲ καιρὸν ἀπωλέσῃς,] πρᾶγμ' ἀπόλωλεν ἡ τέχνη
Ἀνθρωπε· μέγας γὰρ εἰ τυγχανὶ δ' ὢν δεπάς
Ἐφῆς ἔχουσα πεῖραν ἥκειν πολυτελῶν,
Πολλῶν τε δείπνων ἐπιλαθέσθαι, σημεία
Παύτων ποιήσω θᾶττον αὐδείξω μόνον,
Παραθῶτε δεῖπνον ὄζον αὔρας Ἀττικῆς
‖ Ἐξ ἀντλίας ἥκον τι καὶ γέμοντι φορτικῶν μοι
Ῥωμάτων
Ἀγωνίας, εἰ μὴ ποιήσω νυστάσαι παροψίδι.
Πρὸς ταῦτ' Ἀιμιλιανὸς ἔφη,
Βέλτιστε πολλοῖς πολλὰ πεῖ μαγειρικῆς
Εἰρημέν' ἐστὶ καθ' ὧν Ηγησίππου Ἀδελφούς.
σὺ οὖν
Ἥδρον τί φαίνου καινὸν πρὸς ὧν ἔμπροσθεν,
Ἢ μὴ κόπτε με καὶ δεῖξον ὃ φέρεις, καὶ λέγε
Τί ἐστιν. καὶ ὃς, ‖ καταφρονεῖς ὅτι μάγειρος εἰμὶ, ἴσως ὅσον ἀπὸ ταύτης τῆς τέχνης εἴργασμ' ἐγὼ κατὰ τὸν κωμικὸν Δημήτριον, ὃς ἐν τῷ Ἀπεργαφορμένῳ Ἀρεοπαγίτῃ ταῦτ' εἴρηκεν,
Ὅσον ἀπὸ ταύτης τῆς τέχνης εἴργασμ' ἐγὼ,
Οὐδεὶς ὑποκριτὴς ἐθ' ὅλως εἴργασμένος,
‖Καπνιζομένη τυραννὶς αὕτη ἐθ' ἡ τέχνη,
Ἀβυρτακηνοῖος πρὸς Σέλευκον ἐγκόμιλλα
Πρὸ' Ἀγαθοκλεῖ πρῶτος εἰσήνεγκ' ἐγὼ
Τῷ Σικελιώτῃ [τυραννικῷ] φακῆν.
‖ Τὸ μέγιστον οὐκ εἴρηκα, Λαχάρους τινὸς
‖ Ὅτ' ὢν ὁ λιμὸς ἐσιῶν ‖ τοὺς φίλους
† Ἀνάληψιν ἐποίησ' Ἀθηναῖ Λαχάρης
† Οὐδὲν ‖ ἐνοχλοῦσαν δ' ἐνοχλουμένα νεῶ ‖ ἐγώ.

[‖ Ο Αι

χ. Ἐγὼ ὁ Αἰμιλιανὸς ἔφη

[‖Ο Αἰμιλιανὸς ἔφη,] εἰ μὴ δείξῃς, ὅπι φέρεις. κ᾽ ὃς μόλις ἔφη, Ῥοδωνιαν καλῶ μὲν τὴν λοπάδα ταύτην ἐγω. ἐσκυάσθω δ᾽ οὕτως, ἵνα καὶ ἥδυσμα στεφανωτικὸν μὴ μόνον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς λαβὼν ᾖς, ἀλλὰ καὶ ἔνδον σεαυτοῦ, καὶ παντάπασι τὸ σωμάτιον πᾶν ἔσιάσῃς, ‖ ῥόδα τὰ εὐοσμότατα [ἐν ἴγδει] τρίψας, ἐπέβαλον ἐγκεφάλους ὀρνίθωντε

χ. ἐν ἴγδει

χ. ξεινιαθέντες

καὶ χοίρων ἐφθοὺς σφόδρα [ἐξινιαθέντας] καὶ τῶν ὠῶν τὰ χρυσᾶ. μεθ᾽ ἁλίου, γάρου, πεπέρεως, οἴνου, κ᾽ γαῦλα λαβὼν τρίψας ἐπιμελῶς ἐνέβαλον εἰς λοπάδα καινὴν, ἁπαλὸν κ᾽ σπανιὸν ὀπὸν. καὶ ἅμα λέγων ἀναπεπάσας τὴν λοπάδα τοσαύτην εὐωδίαν παρέχει τῷ συμποσίῳ, ὡς ἀληθῶς τινὰ τῶν παρόντων εἰπεῖν,

Τοῦ καὶ κινυμένοιο Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ

Ἐμπης ἐς γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἵκετ᾽ ἀΰτμή.

ΚΑ. XVII. τοσαύτη διεχύθη ἀπὸ τῶν ῥόδων εὐωδία. ‖ Μετὰ ταῦτα τε πεπιενεχθέντων ὀρνίθων τε ὀπτῶν φακῆς τε κ᾽ [πισῶν] αὐτῶν χύτρας, ἐπὶ ἧς τῶν ποιητῶν πεῖ ὧν Φαινίας ὁ Ἐρέσιος ἐν τοῖς Περὶ Φυτῶν ταῦτα γράφει. πᾶσα μὲν χεδροποιὸς ἥμερος φύσις ἐνσπέρματος, ἢ μὲν ‖ ἐψήσεως ἕνεκα παρεῖται, οἷον ὁ κύαμος, πισός. ‖ ἐτυμὸν δὲ ἐκ τούτων ἔψημα γίνεται. τὰ δὲ πάλιν αὖθις [λεκυθώδη,] καθάπερ ἄρακος. τὸ δὲ φακῆς, οἷον ἀφάκη φακός. τὸ δὲ χόρτου ἕνεκα τῶν τετραπόδων ζώων οἷον ὄροβος μὲν ἀρότηρων βοῶν. ἀφάκη δὲ πεζεύτων. ‖ πισοῦ δὲ τὸ σπερμίον μνημονεύει καὶ Εὔπολις ἐν ‖ Χρυσῷ γένει. Ἡλιόδωρος δ᾽ ὁ Περιηγητὴς ἐν πρώτῳ Περὶ ἀκροσπόλεως, τῆς τῶν πυρῶν φησὶν ἐψήσεως ἐκνενηθείσης, οἱ μὲν παλαιοὶ δὲ πύανον, οἱ δὲ νεῶν ὁλόπυρον προσαγορεύουσιν. τούτων ἐπὶ πολλῶν λεγομένων, ὁ Δημόκηλος ἔφη, ἀλλὰ κἂν τῆς φακῆς ἐάσατε ἡμᾶς μεταλαβεῖν, ἢ αὐτῆς γε τῆς χύτρας, μή καὶ λίθοις τις ὑμῶν βεβλήσεται, καθὰ τὸν Θάσιον Ἡγήμονα. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, τίς δ᾽ αὕτη ἡ λιθίνη βαλλητύς. Ἐλευσῖνι μὲν τῇ ἐμῇ οἶδα τινὰ πανήγυριν ἀγομένην καὶ καλουμένην βαλλητιὼ, περὶ ἧς οὐκ ἂν τι εἴποιμι, εἰ μὴ πρὸς ἑτέρου ἑκάστου μισθὸν λαβών. ‖ ἀλλ᾽ ἔγωγε φησὶν ὁ Δημόκηλος οὐκ ὢν ‖ λαβάργυρος ‖ ὡρολογητὴς κατὰ τὸν ‖ Τίμωνος πρόλογον, λέξω τὰ περὶ τοῦ Ἡγήμονος. Χαμαιλέων ὁ Ποντικὸς ἐν ἕκτῳ περὶ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας, ‖ Ἡγήμονα φησὶν ὁ Θάσιον ὁ τὰς παρῳδίας γράψας, Φακῆ ἐπεκαλεῖτο· καὶ ἐποίησεν ἔν τινι τῶν παρῳδιῶν·

Ταῦτά μοι ὁρμαίνοντα παρίστατο Παλλὰς Ἀθηνᾶ,

Χρυσείῃ ῥάβδον ἔχουσα, καὶ ἤλασεν, εἰπέ τε μῦθον,

Δεινὰ παθοῦσα φακῆ, βδελυρὴ, ‖ χώρει εἰς τὸν ἀγῶνα.

Καὶ τότ᾽ ἐγὼ θάρσησα.

εἰσῆλθε δὲ πολὺ καὶ εἰς τὸ θέατρον, διδάσκων κωμῳδίαν, λίθων ἔχων πλήρες τὸ ἱμάτιον, οὓς βάλλων εἰς τὴν ὀρχήστραν διπορεῖν ἐποίησε τοὺς θεατάς. καὶ ὀλίγον διαλιπὼν εἶπε,

A Tum AEmilianus, ni ostendis quod gestas ac At ille ægrè tandem, Rosaceam, ait, hanc ego ollam voco. Sic autem præparatur, vt non solùm tanquam impositi capiti è rosis corona voluptatem capias, sed intra teipsum lautissimis [b] epulis totum corpusculum cibes, ac reficias: Fragantissimis rosis in mortario tritis, addo gallinarum & porcorum elixa cerebra, diligenter commixta, & ad vnitatem redacta, ouorúmque [c] vitellos: deinde oleum, garum, piper, vinum, omnia curiosè trita in ollam nouam effundens, subiecto igne blando [d] & continuo. Hæc locutus cùm ollam detexissèt, tam suauis pernasit odor conuiuium, vt eorum qui adfuerunt, rectè ac verè dixerit quidam:

Hoc iactato [e] versus Iouis solidum ac magnificum domicilium,

Odor tamen in cælum ac terram quaquauersum spargitur:

tanta odoris suauitas è rosis exhalauit. Aduectæ deinde sunt assæ gallinæ, cùm pisis & lenticula in eadem olla doctis, ac cæteris eiusmodi[f], de quibus Phanias Eresius in opere de plantis hæc scripsit. Leguminum quæ cultu mitescunt, & semine proueniunt, alia seruntur, ad elixaturam, vt faba, pisum, siquidem ex his fresis fit edulium: alia ad parandum ex eorum farina iusculum [g] pultaceum, vt aracus, lens, è qua φακὴ fit, nimirum lenticula, pulmentaceus cibus: quædam ad animantium quadrupedum pabula, vt eruum, aratorum boum, vicia, ouium. Pisi leguminis meminit EVpolis in Aureo [h] genere. Heliodorus Periegetes [i], id est, totius orbis descriptor, libro primo De arce, cùm, inquit, ab obsessis ipsa coqui animaduertissent, Pisanon id cibi genus antiqui nominarunt, qui verò sæculo nostro viuunt, Holoipson [k]. Ista cùm adhuc, aliáque multa sermonibus agitarentur, ait Democritus, Si participes nos esse lenticulæ permittetis, olæque ipsius, nemo, quod inquit Hegemon Thasius, saxis vos feriet. Vlpianus: Quisnam est hic lapidum iactus? βαλλητὺς λιθίνη. In Eleusine quidem mea festum[l], inquit, omnium hominum conuentum celebrari noui, quem βαλλητὺν appellant, de quo nihil amplius dicere mihi aliter statutum, quàm si ex amicis singulis mercedem accepero. At ego, inquit Democritus, cùm, vt ait Timon in Prodeipno [l], tempestatum vates argẽto mercenarius [m] non sim, De Hegemone quod propositum est verba faciam. Chamæleon Ponticus [n] libro sexto de veteri comœdia, Hegemon, inquit, Thasius, qui Parodias [o] scripsit, & Lenticula cognominabatur, quodam ex suis Parodis hos versus condidit:

Hæc mihi studiosè tentanti adstitit Pallas Minerua:

Auream virgam tenens, quæ me impulit his affata verbis:

O quæ grauia perpessa es stolida lenticula, prodi ad certamen.

Tum ego bono animo & confidenti fui.

Idem in theatrum comœdiam acturus aliquando processit, veste saxis plena, quibus in Orchestram iactis, ac spectatoribus, cur id fieret, nescitis, & dubitantibus, intermisso sermone, paulò pòst ait:

Adsun

Adsunt hem vobis saxa, feriat me, si quis volet.
Æstate hyemé que lenticula bona est.

Magna eius viri laus & gloria fuit ob suas parodias, recitandisque huiusmodi versibus multùm is celebris fuit. Callidus enim ac vafer erat histrio, ideóque Athenienses impensè delectauit, vt eo die effusissimè riserint, & quamuis de aduersis rebus in Sicilia calamitosè gestis in theatro nuntiatum fuisset, nullus abscessit, tametsi omnium propemodum cognati & affines occidissent. Fleuerunt igitur operto capite, non autem abierunt, ne spectatoribus, qui ex aliis confluxerant oppidis, sensum animi sui proderent, & dolorem, quo ob infortunium suum angebantur, præ se ferrent. Perstiterunt ergo audituri, quamuis Hegemon, vt rem intellexit, tacere decreuisset. Quo verò tempore Athenienses maris imperium adepti, forenses insularium actiones & lites in oppidum traduxerunt [a], accusatum Hegemona in ciuitatem ad iudicium postulauit quidam. Illò profectus Hegemon, coactis Bacchi artificibus [b] cum ea turba processit, Alcibiadémque vt sibi auxiliaretur rogauit. Hortatus ille, vt benè speraret, iussis omnibus sequi, Metroon [c] sese contulit, vbi causarum actiones scribebantur, madefactóque oris saliua digito Hegemonis caussam deleuit, indignante tum scriba, tum prætore, verùm ob Alcibiadis metum sese continentibus, & fuga dilapso eo qui dicam impegerat, vt periculo se eximeret. Hæc nobis est, ô Vlpiane, βαλλωτὺς, id est, lapidum coniectus: tu verò, cùm libitum erit, de eo qui fit apud Eleusinem, ages. Mihi quidem, ô probe Democrite, ollæ mentione facta, in memoriam reuocasti quod sæpius optaui scire, nempe quæ fuerit olla Telemachi, atq; adeò Telemachus ipse. Hæc fatus Vlpianus, salutato admodum comiter [d] AEmiliano, post hæc, inquit, ollam mihi commodato, in qua fabam cum aliis leguminibus coxisti [e]. Hæc per lusum cùm Vlpianus dixisset, accedentem Philippum Chærephili gnatum procul conspicatus, perquam obesum, collisis manibus, funes [f] mitti iussit. Telemachum certè natione gentéque Acharnensem fuisse, scribit idem poëta [g] in Baccho ad hunc modum:

A. *Acharnicus verò Telemachus adhuc apud populum concionatur:*
Is autem Syris nuper emptis similis est.
B. *Quid ita? quidnam admisit vt id dicas? hoc enim scire cupio.*
A. *Mortiferam* [h] *ille pulchram manibus ollam gestat.*

Idem in Satyris bicipitibus [i] ait:

Nihil apud nos habeo: Equidem pernoctaui miserè: primum enim
In duro strato dormio: deinde Thudippus leo perpetuo
Nos consixit [k]: *postea inuasit fames.*
Ad Dionem Diapyron [l] *ego propero: sed nihil ille domi habuit:*
Cùm autem ad optimum Acharnensem Telemachum procurrissem,
Ex aceruo fabarum quem offenderam, raptas & arrosas comedi:
Quid conspicatus asinus Cephisodotus [m] *ad ædium scalas pepedit* [n]. Ex his manifestum, Tele-

A Λίθοι μὲν οἵδε βαλλέτω δ' εἴ τις θέλει.
Φακῆ γ' ὀπτὴ γέρει τ' ἐν χειμῶνι ἀγαθόν.

‖ Εὐδοκιμεῖ γὴ ὁ ἀνὴρ οὗτ@· μάλιστα ἐν ταῖς παρῳδίαις, καὶ πρεσβύτ@· ὢν λέγων τἀ ἔπη. πανοῦργος κ' ὑποκριτικῶς, ‖ κ' διὰ ταῦτα σφόδρα σοῦ Ἀθηναίους ἐκήλησεν, ὡς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ πλεῖστα αὐτοὺς γελάσαι. καί τι ἀγγελθέντων αὐτῇ ἐν τῷ θεάτρῳ τῶν γλυκυμύρων ‖ περὶ Σικελίαν ἀτυχημάτων, οὐδεὶς ἀπέστη, καί τι ὀλεθρον πᾶσι τῶν οἰκείων ἀπολωλότων. ἔκλαιον οὖν ἐγκαλυψάμενοι, οὐκ ἀνέστησαν γ', ἵνα μὴ γνῶναι διὰ φανερὸς τοῖς ἀπὸ τῶν ἄλλων πόλεων θεωροῦσιν ἀχθόμενοι τῇ συμφορᾷ· διέμειναν δ' ἀκροώμενοι. καί τι καὶ αὐτὸ τὸ Ηγήμονος, ὡς ἤκουσεν, σιωπῶν διεγνωκότ@·. καθ' ὃν γ' χρόνον θαλασσοκρατοῦντες Ἀθηναῖοι ἀνῆγον εἰς ἄστυ τὰς νησιωτικὰς δίκας, γραφαμός τις κ' τὸν Ηγήμονα δίκῃ, ἤγαγε εἰς 202
τὰς Ἀθήνας. ὁ γ' προσκαλούμεν@· καὶ συναγαγὼν σοῦ πρὸ τὸν Διόνυσον τεχνίτας, προσῆλθεν μετ' αὐτῶν, Αλκιβιάδη βοηθεῖν ἀξιῶν. ὁ γ' βεβρεῖν παρακελευσάμεν@·, εἰπών τε πᾶσιν ἕπεσθαι, ἦκεν εἰς τὸ Μητρῷον, ὅπου τῶν δικῶν ἦσαν αἱ γραφαί. καὶ βρέξας τὸν δάκτυλον ἐκ τοῦ στόματ@·, ἐξήλειψε τὸν δίκην τοῦ Ηγήμον@·. ἀγανακτοῦντες γ' ὅ, τε γραμματεὺς, ὁ ἄρχων, τὰς ἡσυχίας ἦγαγον δι' Αλκιβιάδην, φυγόντες δ' ὀλάβειαν καὶ τοῦ τὸν δίκην γραφαμένου. αὕτη πάρεστιν ἡμῶν ΟΥΛΠΑΝΗ ἡ βαλλήνυς. σὺ δ' ὅταν βουληθῇς, ἐρεῖς περὶ τῆς ἐν Ελευσῖνι. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς, ‖ ἀλλά με ἀνέμνησας καλὲ Δημόκριτε, μνησθεὶς χύτρας, ποθουμένα μαθεῖν πολλάκις, τίς ἡ Τηλεμάχου καλουμένη χύτρα, καὶ τίς ὁ Τηλέμαχ@·, ὃ ὁ Δημόκριτ@·, ἔφη, Τιμοκλῆς ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς, (ὡς δὲ [.... τραγῳδίας)] ἐν μὲν δράματι λήθην φησὶ, Μεθ' οὗτον αὖ καὶ Τηλέμαχ@· συνετύγχανε.
Καὶ τοῦτον ἀπασάμεν@· ἡδέως πάνυ,
Επειτα χρῆσον μοι σύ φησὶ τὰς χύτρας
Εν αἷς σωπῶν σοῦ κυάμους. θ' ταῦτά τε
Εἰρη) καὶ παρέντα Φίλιππον πάνυ
Τὸν Χαιρεφίλε πόρρωθεν ἀπιδὼν τ' παχὺ
Επόπτευσεν· εἶτ' ἐκέλευσε πέμπειν σαργάνας.
ὅλη γ' θ' [τ' δῆμον] Αχαρνεὺς ὁ Τηλέμαχ@·, ὁ αὐτὸς ποιητὴς φησὶν ἐν Διονύσῳ οὕτως,
Ο γ' Αχαρνικὸς Τηλέμαχ@· ἔτι δημηγορεῖ.
ΟΥτος δ' ἔοικε τοῖ νεωνήτοις Σύροις.
Πῶς. ἢ τί πράττων; βούλομαι γὸ εἰδέναι.
‖ Θανατηγὸν καλὼ χύτραν φέρει.
[ἐν δικαρέοις Σατύροις] φησὶν, ὡς τ' ἔχειν οὐδὲν Πρ' ἡμῖν, νυκτέρευσας δ' ἀθλίως· πεῶτα μὲ σκληρῶς καθεύδω, εἶτα θούδιπ@· ὁ λέων πάντελῶς Επηξεν ἡμᾶς, ἐθ' ὁ λιμὸς ἥπτετ'
ΕΦέρετ' πρὸς Δίωνα τὸν Διάπυρον. ἀλλὰ γὰρ οὐδ' ἐκεῖν@· οὐθὲν εἶχε. πρὸς γ' τὸν χρηστὸν δραμὼν Τηλέμαχον Αχαρνέα, σωρόν τε κυάμων καταλαβὼν ἁρπάσας τούτων ἀνέτραγον, ὁ δ' ὄν@· ἡμᾶς ὡς ὁρᾷ ὁ Κηφισόδωρ@·, πρὸ τὸ βῆμα ἐπέρδετ'. ἐκ τούτων δῆλόν ἐστιν, ὅτι Τηλέμαχ@·

γρ. καὶ ἕτερ@· ποιητὴς τραγ.

γρ. ἐν δ' δήμων

γρ. ἐν δ' Ικαρίοις Σατύροις

C A P. XVIII.

μαχ☉ κυάμων χύτρας ἀεὶ στρύμν☉ ἦγε πυανέψιαν πορδὴ ἑορτὴν, ἔτνους ☽ κυαμίνου μνημονεύει Ηνίοχ☉ ὁ κωμικὸς ἐν Τροχίλῳ, λέγων οὕτως,

Πρὸς ἐμαυτὸν ἐνθυμούμν☉ νὴ τὸν Διὸς
Ὅσῳ διαφέρει σῦκα καρδάμων, σὺ ☽
[Οὐδὲ Παύσωνι φὴς τὸ δεῖνα προσελαχνιέναι,]
Καὶ πρᾶγμα ἡρώϊα με δυστράπελον ποιῶ.
Ἔχων ☽ πολλὰς φροντίδων δυσεξόδους
Λέγ' αὐτὸ, καὶ γὰ☽ οὐκ ἀγέλοιον ἐς' ἴσως
Ετν☉ κυάμινον. διότι τὼ μὼ γαστέρα
Φυσᾷ, τὸ ☽ πῦρ οὐ χαρίεν οἷς γινώσκεται
Τὸ πρᾶγμα τοῦ Παύσων☉ ὡς δ' ἀεί ποτε
Περὶ τοὺς κυάμους ἔδ' οὗτ☉ ὁ σοφιστὴς τέλ☉.

Τοιούτων οὖν πολλάκις λεγομένων, ὕδωρ ἐφέρετο καθ' χειρῶν, καὶ πάλιν ὁ Ολπιανὸς ἐζήτει, εἰ τὸ χέρνιβον εἴρηκ☽ καθάπερ ὑμεῖς λέγομεν ἐν τῇ σωτηρίᾳ. ‖ καί τις αὐτῶν ἀπλούστερον λέγων τὸ ἐν Ιλιάδι·

Ἡρῳ καὶ ἀμφίπολον ἰδμῆσαι ὤτρυν' ὁ γεραιὸς,
Χερσὶν ὕδωρ ἐπιχεῦσαι ἀκήρατον, ἡ ☽ πάρεσῃ
‖Χέρνιβον ἀμφίπολ☉ πεθέουσ' ἅμα χερσὶν ἔχουσα.

Απιθὶ ☽ χερνίβιον λέγουσιν, ὡς Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Αλκιβιάδου, λέγων οὕτως, Τοῖς χρυσοῖς χερνιβίοις καὶ θυμιατηρίοις.

Χειρόνιπτρον δ' ΕΥπολις ἐν Δήμοις.

κἂν τις τύχῃ πρῶτ☉ δραμὼν
Ειληφε χειρόνιπτον· ἀνὴρ δ' ὅταν
Τὶς ἀγαθὸς ᾖ καὶ χρήσιμ☉ πολίτης
Νικᾷ τε χρηστὸς ὤν, οὐκ ἔστι χειρόνιπτρον.

Επίχαρμ☉ δ' ἐν θεαροῖς εἴρηκε χειρόνιβα, διαφ' τούτων. κιθάρα, τρίποδες, ἅρμαθα, τράπεζαι χαλκεῖαι, χειρόνιβα, ‖ λοιβιλέβητες χάλκειοι. ἡ πλείων ☽ χρῆσις καθ' χειρὸς ὕδωρ εἰώθασι λέγειν, ὡς ΕΥπολις ἐν Χρυσῷ γένει, καὶ ‖ Αμειψίας ‖ Σφενδόνῃ, ‖ Αλκαῖός τε ἐν ἱερῷ γάμῳ. πλεῖον δ' ἐστὶ τοῦτ. Φιλύλλι☉ ☽ ἐν Αἰγῖ, καθ' χειρῶν εἴρηκεν. ἔτως,

Καὶ δὴ δεδειπνήκασιν αἱ γυναῖκες, ἀλλὰ φέρειν
Ὥρα τὴν ἤδη βάσεις τραπέζας, εἶθ' ὕδαχοῆσαι.
Επειθ' καθ' χειρῶν ἑκάστῃ, καὶ μύρον τὴ δοῦναι.

Μένανδρ☉ Υδρίᾳ, Οἱ ☽ καθ' χειρῶν λαβόντες περιμμύουσι φίλοις τι. Αριστοφάνης δ' ὁ γραμματικὸς ἐν τοῖς περὶ τοῦ Καλλιμάχου ‖ πίνακας, χλευάζει τοῦτ' οὐκ εἰδότας πῶς διαφορὰν τοῦ, τε καθ' χειρὸς, καὶ τοῦ ἀπονίψασθαι. ὕδωρ γὰ☽ τοῖς παλαιοῖς, τὸ μὼ πρὸ δείπνου καὶ δείπνου, λέγεσθαι καθ' χειρός. τὸ ☽ μετὰ ταῦτα ἀπονίψασθαι ἔοικε δ' ὁ γραμματικὸς τοῦτ πεφυλακέναι πάλαι τοῖς Αττι-

machum fabæ ſemper olla veſci ſolitum, Pyanepſium[a] feſtum cum ventris crepitu celebraſſe. Pultis fabaceæ meminit Heniochus comicus in Trochylo, his verbis:

A. *Mecum per deos nunc ego reputo,*
Quantum fici diſtent à naſturtio:
Tun' verò Pauſonem hoc forte adeptum eſſe inquis?
B. *Ædepol quod ex me percunctaris valde inurbanum eſt,*
Curis multis inuolutus cùm ſim explicatu difficilibus.
A. *Dicitur ille, nec fortaſſis indignum riſu eſt,*
Puls fabacea, quæ ventrem inflat.
At illis minimè gratus ignis [b] eſt, qui nouerunt
Pauſonis [c] conſuetudinem: nam perpetuò
Circa fabas totus verſatur hic ſophiſta [d].

Eiuſmodi multa crebrò dicta cùm fuiſſent, aquam manibus attulerunt, ac tum Vlpianus rurſum quæſiuit, an τὸ χέρνιβον, id eſt, malluuium[e], quod de more nobis eſt iam vſitatum, dixerint olim veteres: cui ſtatim obuius quidam, ex Iliade hos verſus citauit:

Senex tum promam famulam iuſſit
Manibus puram aquam affundere: illa verò adſtitit
Malluuium guttúmque [f] ſimul tenens manibus.

τὸ χερνίβιον Attici dicunt, vt Lyſias in oratione ſua contra Alcibiadem, ſic: Ad manus abluendas conquiſitis malluuiis, & ad ſuffitus [g] vaſculis. Idem eſt & χειρόνιπτρον.

Qui [h] vir probus eſt ac vtilis
Ciuibus, eum quamuis optimum quilibet ſuperat:
Præterea nec illi χειρόνιπτρον, id eſt, malluuium quidem eſt.

Epicharmus in Theoris [i] χειρόνιβα dixit, his verbis:

Cithara, tripodes, currus, æneæ menſæ, χειρόνιβα, id eſt, malluuia, λοιβιλέβητες ænei [k].

Frequentiori huius locutionis vſu, κατὰ χειρὸς [l] dicere conſueuerunt, vt EVpolis in Aureo ſæculo [m], Ameipſias in Sphendone [n], Alceus in Sacris nuptiis: & vulgatiſſimus eſt hic loquendi modus. Philyllius tamen in Auge [o], κατὰ χειρῶν [p], ſic dixit:

Cœnauerunt iam mulieres: auferre
Menſas nunc tempus eſt, ac deinde conuerrere,
Poſt ad manus, κατὰ χειρῶν, ſingulis aquã dare, vnguentúmque præbere [q].

Menander Hydria [r]:

Illi verò nobis amiciſſimi, κατὰ χειρῶν λαβόντες (ſumpta iam in manus aqua) expectant.

Ariſtophanes grammaticus libris quos edidit in Callimachi tabulas, ridet eos qui neſciunt inter ἀπονίψασθαι, (abluere) & κατὰ χειρὸς (aquam ad manus dare) quænam ſit differentia. Veteribus enim ante prandium & cœnam dictum fuiſſe κατὰ χειρὸς, (aquam ad manus:) cœnatis verò & pranſis, ἀπονίψασθαι, (manus [s] abluere.) Hoc certè Ariſtophanes grammaticus videtur apud Atticos obſeruaſſe. Ho

ſe: Homerus enim alicubi dixit,

Νιψαμένοις περὶ δὴ, (*lotis manibus*) *raſam & leuigatam menſam diſtendit.* alibi verò,

Vbi aquam in manus effuderunt,
Cibos famulæ in caniſtris aſportabant.

& Sophron in Muliebribus:

Et tu infœlix Coa, quamuis iam ad manus aquam dederis, menſam tamen nobis redde.

Apud tragicos & comicos vocem χερνίβα legimus cum acuto accentu in penultima, vt apud EVripidem in Hercule:

εἰς χερνίβα (*in malluuium,*) *vt mergerent Alcmenæ fœtum,*

& apud EVpolidem in Capris:

Eius χερνίβα compeſces.

Eſt autem etiam χέρνιψ aqua, in qua titionem ex ara ſumptum tingebant, & quam ad perficiendum ſacrum adhibebant. Aqua illa conſperſos purificabãt eos qui adeſſent. Hoc certè vocabulum cum accẽtu acuto in antepenultima eſt proferendum[a]. Nam talia ducta ex verbis ac compoſita nomina, deſinentia in ψ, quæ fiunt ex præterito ſcripto cum duplici μμ, & penultimam conſonantem præteriti ſeruant, in vltima ſyllaba graui accẽtu notãtur, vt ἀλέλιμμαι, captus ſum, (ἀϊλίλιψ [b]: ἀ τέτειμμαι, (tritus ſum,) οἰκότριψ [c]: κέκλεμμαι (furto ſum ablatus,) ζώκλεψ [d] apud Sophoclem, nẽpe Mercurius [e]: apud Archelaum Cherſonitem ἐν τοῖς ἰδιοφυέσιν [f], κατάκλεψ [g]. In obliquis verò caſibus hæc ipſa nomina in eadem ſyllaba retinent accentus diſtenſionem. Ariſtophanes in Heroïbus χερνίβιον dixit. Ad manus porrò abluẽdas hoc vaſis genere vtebãtur, & præterea Smegmate [h], deterſionis cauſſa, vt oſtendit Antiphanes in Coryco [i]:

A. *Interea dum hæc auſcultabo, iubeto aliquem Manibus abluendis aquam afferre.* B. *Huc adeſte: aquam det aliquis*
Et ſmegma.

Mos quoque fuit manus odoramentis illinere, ſpretis Magdaliarum [k] honoribus, quas Lacedæmonij Cynadas appellabant, vt autor eſt Polemon ſua de nominibus obſcuris epiſtola. Vnguentorum ſuauiter olentium, quibus manus oblinebant, Epigenes ſiue Antiphanes in Argenti obſcuratione [l] ſic meminit:

Tum circumambulabis, & honeſtè manus ablues, terrámque ſumes odoratam.

Philoxenus in opere quod Cœnam inſcripſit, ait: Deinde pueri lauandis manibus aquam dederunt, ſmegmati ex admixta iride confecto eius tepidæ tãtũ affundẽtes quãtũ opus erat: mãtilia [m] præbuerunt ſplendida, è ſindone [n] texta, & vnguenta Ambroſiam ſpirantia, & coronas è floribus conſertas. Dromon in Pſaltria [o]:

Vt verò pranſi ſumus, confeſtim menſæ vndique ſublatæ ſunt:
Lauandis aquam manibus quidam affundebat:
Lauimus, acceptis coronis ſparſilibus caput ornauimus.

τὸ ἀπονιπτῆρον veteres appellarunt manuum lotura[m]. Ariſtophanes:

Veluti lotura[m] (ἀπονιπτῆρον) veſperi effundebant.

Fortaſſis etiam peluim ſic appellarunt, quemadmodum & χειρονιπτῆρον, malluuium. (Athenienſes propriè quidem ἀπόνιμμα vocant, lotionem cadaueris quæ adhibetur in honorem defunctorum, aut luſtrationem ſceleratorum hominum, piaculóque obſtrictorum, vt Cleiκοῖς. ἔπειτ' Ομηρ(ος) ‖ ὧδ' ἡμὺ φησι ‖ νίψαντε,
Παρὰ δ' ἔξεσιν εἴδανυσε τράπεζαν. ὧδε δὲ,
Τοῖσι δ' κήρυκες μὺ ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχυαν,
Σῖτον δ' δμωαὶ παρενήεον ἐν κανέοισιν.
καὶ Σώφρων ἐν Γυναικείοις, ‖ Τάλαινα [Καικία] καλὰ χειρὸς δοῦσα ἀπόδ(ος) τοδ' ἡμῖν τὺ τράπεζαν. ὧδὰ μὺ τι τῆς τραγικῆς καὶ τῆς κωμικῆς παροξυτόνως ἀνέγνωσται χέρνιβα, παρ' Ευριπίδῃ ἐν Ηρακλεῖ,

Εἰς χέρνιβ' ὡς βάψειεν Αλκμήνης γόν(ον).

ἀλλὰ καὶ ὧδε' Ευπόλιδι ἐν Αἰξίν. αὐτοῦ τὺ χέρνιβα παύσεις. ‖ ἔστι δ' ὕδωρ εἰς ὃ ἀπέβαπτον δαλὸν ἐκ τοῦ βωμοῦ λαμβάνοντες ἐφ' οὗ τὺ θυσίαν ἐπετέλουν. καὶ τούτῳ περιραίνοντες σὺν παρόντας ἁγνίζον. χρὴ μὺ τι παροξυτόνως προφέρεσθαι. τὰ δὲ τιάδε ῥηματικὰ σιώπητα, οἷς ψ λήγοντα γεγονότα ὧδὰ τὸν ὧδακείμμον. Αἰ δύο μὲν λεγόμενον, τὺ ὧδαλήγουσαν δ' ὧδακειμμόν φυλάσσοντα ἔχει βαρυτόνεται, λέλειμμαι αἰγίλιψ, τέτριμμαι οἰκότριψ, κέκλαμμαι βοίκλεψ, ὧδὰ Σοφοκλεῖ. Ερμῆς καλύπτλεψ, παρὰ Αρχελάῳ τῷ Χερρονησίτῃ ἐν τοῖς Ιδιοφυέσιν, ἐν δὲ ταῖς πλαγίαις τὰ τιαῦτα ἀπὸ τῆς αὐτῆς συλλαβῆς φυλάττει τὺ τόνον. ‖ Αριστοφάνης δ' ἐν Ηρωσι χερνίβιον εἴρηκεν. ἐχεῶντο δ' εἰς τὰς χεῖρας ἀποπλυόντες αὐτὰς, καὶ σμήγματα ἀποῤῥύψεως χάριν, ὡς παρίσησιν Αντιφάνης ἐν Κωρύκῳ,

Εν ὅσῳ δ' ἀκροῶμαί σου, κέλευσόν τινα
Φέρειν ἀπονίψασθ· δότω τις δεῦρ' ὕδωρ
Καὶ σμῆγμα.

‖ Οπερ καὶ διὰδεσι τὰς χεῖρας κατεχρίοντο, [τὰς ἀπὸ μαγδαλιᾶς ὑμὰς ἀπομάσαντες,] ἃς Λακεδαιμόνιοι σκάλουσι ‖ κυνάδας, ὥς φησι Πολέμων ἐν τῇ περὶ ὀνομάτων ἀδόξων ἐπιστολῇ. περὶ δὲ τοῦ διὰδεσι χρίεσθαι τὰς χεῖρας, Επιγένης ἢ Αντιφάνης φησὶν ἐν Αργυρείου ἀφανισμῷ οὕτως,

Καὶ τότε περιπατήσας κἀπονίψει κατὰ τρόπον
‖ Τὰς χεῖρας, διάδησι λαβὼν [τὴν γλῶ.]

καὶ Φιλόξενος δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Δείπνῳ φησίν· ἔπειτα δὲ παῖδες νίπτρ' ἔδοσαν κατὰ χειρῶν σμήγμασιν ἰριομίκτοις χαιροθαλπὲς ὕδωρ ἐπεγχέοντες τόσον, ὅσον ἔχρηζεν· ἐκτρίμματά τε λαμπρὰ σινδονυφῆ δίδοσαν χέλματ' ἀμβροσίοσμα, καὶ στεφάνους ἰοθαλέας. Δρόμων δ' ἐν Ψαλτρίᾳ,

Επεὶ δὲ θᾶττον † ἧμιν ἠρίσκοτες
Περιεῖλε τὰς τραπέζας, νίμματ' ἐπέχει λύς
Απενιζόμεθα οὖν στεφάνους. πάλιν δ' ἀπορίνας
Λαβόντες ἐστεφανούμεθα. Εκάλουν δ' ἀπόνιπτρον τὰ ἀπόνιμμα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν. Αριστοφάνης,

Ωσπερ ἀπόνιπτρον ἐγχέοντες ἑσπέρας.

‖ Ισως δὲ καὶ τὸ λεκαίλιον ἕτως ἔλεγον, ἐν ᾧ τρόπῳ καὶ χειρόνιπτρον. ἰδίως δὲ καλεῖται ὧδὰ Αθηναίοις ἀπόνιμμα, ἐπὶ τὸ εἰς τιμὴν τῶν νεκρῶν γινομένων, καὶ ἐπὶ τὸ τῶν ἐναγῶν καθαιρόντων. [ὡς καὶ Κλεί-

α. τὰς ἀπὸ μαγδαλίας ἀπομάσαντες

β. καὶ κᾶ, vel, κᾶς

γ. τὴν γλῶ, δ' ἅμα.

κ. προθεὶς νὰρ

δημος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἐξηγητικῷ. [προθεὶς γὰρ] περὶ καθαρμῶν, γράφει ταῦτα·

Ὀρύξας βόθυνον πρὸς ἑσπέραν τοῦ σήματος.

Εἶτα τὸν βόθυνον πρὸς ἑσπέραν βλέπων, ὕδωρ καταχεε, λέγων τάδε, Ὑμῖν ἀπόνιμμι οἷς χρὴ καὶ οἷς θέμις, Ἔπειτ' αὖθις μύρον καταχεε. παρέθετο ταῦτα καὶ Δωρόθεος φάσκων, καὶ ἐν τοῖς τῶν θυγατριδῶν πατρίοις τάδε γεγράφθαι περὶ τῆς τῶν ἱκετῶν καθάρσεως ἔπειτα ἀπονιψάμενος αὐτὸς, καὶ οἱ ἄλλοι οἱ ἁπλαγχνεύοντες, ὕδωρ λαβὼν κάθαιρε, ἀπόνιζε τὸ αἷμα τοῦ καθαιρομένου. καὶ μετὰ τὸ ἀπόνιμμα ἀνακινήσας εἰς ταυτὸ, ἔγχεε. χειρόμακτρον δὲ καλεῖται, ᾧ τὰς χεῖρας ἀπεμάττοντο ὠμολίνῳ, ὅθεν ἐν τοῖς πεθκειμένοις Φιλόξενος ὁ Κυθήριος ὠνόμασεν ἔκτριμμα. Ἀριστοφάνης Ταγηνισταῖς, Φέρε πρὶν ταχέως καὶ χειρὸς ὕδωρ, πάρθεμπε τὸ χειρόμακτρον. σημειωτέον δὲ ὅτι καὶ μὴ τὸ δειπνῆσαι καὶ χειρὸς ἔλεγον, οὐχ ὡς Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς φησὶν, ὅτι πρὶν φαγεῖν οἱ Ἀττικοὶ καὶ χειρὸς ἔλεγον, μὴ δὲ τὸ δειπνῆσαι τὸ νίψασθαι. Σοφοκλῆς Οἰνομάῳ,

Σκυθιστὶ χειρόμακτρον ἐκπεκαρμένον.

καὶ Ἡρόδοτος ἐν δευτέρᾳ. Ξενοφῶν δὲ ἐν πρώτῳ Παιδείας γράφει· ὅταν δέ τινος θίγῃς, δεῖ σε ἀποκαθαίρεσθαι τὴν χεῖρα εἰς τὸ χειρόμακτρον. ὡς πάνυ ἀχθόμενον, ὅτι καταπτελεά σοι ἀπ' αὐτῶν ἐγένετο. Πολέμων δὲ ἐν ἕκτῳ τῶν πρὸς Ἀντίγονον καὶ Ἀδαῖον, περὶ τῆς διαφορᾶς λέγει τοῦ καθ' χειρὸς πρὸς τὸ νίψασθαι. Δημόνικος δὲ ἐν τῷ Ἀχελωνίῳ τὸ πρὸ τοῦ δείπνου καθ' χειρὸς φησὶ διὰ τούτων,

χ. ἑστῶν

Ἑστουδάκει δὲ ἕκαστος ὡς αὖ [ἑστίων] ἅμα τ' ὀξύπεινον ἄνδρα καὶ βοιώπιον. τὸ γοῦν καθ' χειρὸς πρόσρησίς φησιν, ὅτι μὴ δεῖπνον αὐτῷ τοῦτο γίνεσθαι λαβεῖν. Ὠμολίνου δὲ μέμνηται Κρατῖνος ἐν Ἀρχιλόχοις,

Ὠμολίνοις κόμην βρύουσ' ἀτιμίας πλέως.

χ. πλαγόνων

Σαπφὼ δὲ ὅταν λέγῃ ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν μελῶν πρὸς τὴν Ἀφροδίτην, χειρόμακτρα δ' [καγόνων] πορφυρᾶ, καὶ ταῦτα μὲν ἀπιμάσθης ἐπεμψα †συφωνείας δῶρα πίμια. καγόνων κόσμον λέγει κεφαλῆς τὰ χειρόμακτρα. ὡς καὶ Ἑκαταῖος δηλοῖ, ἢ ὁ γεγραφὼς τὰς περιηγήσεις ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἐπιγραφομένῃ. γυναῖκες δὲ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἔχουσι χειρόμακτρα. Ἡρόδοτος δὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ φησὶν, μὴ δὲ ταῦτα ἔλεγον τοῦτον τ' βασιλέα ζωὸν καταβιῶναι κάτω, εἰς ὃν οἱ Ἕλληνες ἄιδην νομίζουσι. κἀκεῖ δὲ συγκυβεύειν τῇ Δήμητρι. καὶ τὰ μὲν νικᾶν αὐτὸν, τὰ δὲ ἡττᾶσθαι ὑπ' αὐτῆς, καί μιν πάλιν ἀφικέσθαι πρὸς αὐτῆς, δῶρον ἔχοντα χειρόμακτρον χρύσεον. τὸν δὲ τῷ χερνίβῳ ῥάναντα παῖδα, διδόντα καθ' χειρὸς Ἡρακλεῖ ὕδωρ, ὃν ἀπέκλεινεν ὁ Ἡρακλῆς κονδύλῳ, Ἑλλάνικος μὲν ἐν τῇ ἱερείαις Ἀρχὰν φησὶ καλεῖσθαι, δι' ὃν δὴ ἐξεχώρησε Καλυδῶνος. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τ' Φορωνίδος Χερίαν αὐτὴν ὀνομάζει. Ἡρόδωρος δὲ ἐν ἐπτακαιδεκάτῃ καθ' Ἡρακλέα λόγῳ Εὔνομον. Κύα-

demus in libro quem inscripsit Exegeticon [a]. Nam de expiatione [b] præfatus, hæc subdit,

Sub vesperam sepulchri fossam excauo,
Deinde conuersis in eam fossam oculis, sub vesperam
Aquam effundo, ac post, hæc eloquere:
Vobis lustrationem hanc offero, quibus oportet, & quibus fas est:
Vnguento dehinc fossam asperge.

Dorotheus eadem tradit, quo loco scribit in Patriis nepotum ex filia legibus, statutum hoc, esse de supplicum expiatione: Cùm laueris manus, & qui viscerationis participes sunt, eius qui expiatur sanguinem [c] aqua sumpta purifica, & ablue, ac post eam ablutionem agitatum & in vnum coactum affunde. Cheiromactrō (mātile) porrò vocant pannum lineum, humeris iniectum [d], quo manus exterguntur. In iis quæ suprà recitauimus Philoxenus Cytherius eum appellat ἔκτριμμα. Aristophanes in Tageniſtis [e],

Ocyus puer ad manus fer aquam mantilēq; mitte.

Est & notandum [f], post cœnam etiam veteres dixisse, κατὰ χειρὸς (aquam ad manus) non, vt Aristophanes grammaticus censet, Atticos ante cibum tantùm, à cibo verò [g], νίψασθαι, (manus abluere.) Sophocles in OEnomao, Scytharum modo mantile appensum [h] habens. Sic & Herodotus in secundo. Xenophon libro primo institutionis Cyri, ait: Vt horum quidquam attigisti, extemplò mantili abstergis digitos, velut ægrè feras tibi manum esse his plenam. Polemon libro sexto operis sui ad Antigonum, & Adæum, differentiam exponit quæ est inter κατὰ χειρὸς, & νίψασθαι. Demonicus in Achelonio [i], τὸ κατὰ χεῖρας, cùm manus ante cœnam lauantur dici ait, sic: Festinat quisque aquam in manus capere, cibum sumpturus cum homine valde famelico & Bœotio [k]. His scilicet verbis tanquam designat ante cœnam κατὰ χεῖρας dici, cùm cœnato liceat etiam manus abluere. ὠμολίνη, id est, panni linei, meminit Cratinus in Archilochis:

Capillus lineis ornatus est pannis, dedecoris autem ille & infamiæ plenus.

Sappho libro quinto carminum, cùm Veneri dixit, χειρόμακτρα, *temporum purpurea, an tu contemnes, quæ ex Phocide, munus elegans, miserum?*

temporum ornatum, capitis χρόμακτρον, id est, velum, appellat, vt explanat EVstæus, seu qui orbis peregrinationem [l] edidit, libro quem Asiam inscripsit: Mulieres autem in capite χρόμακτρα, inquit, gestant. Herodotus libro secundo: Post hæc fama fuit regem [m] illum viuum sub terras in eum locum descendisse, quem inferorum [n] & manium sedem Græci esse credūt, ac ibi cum Cerere tesseris lusisse, & nunc deam vicisse, nunc ab ea fuisse superatum: denuo reuersum ad superos, donatum aureo Cheiromactro. Hellanicus in historiis puerum quem Hercules talitro [o] interfecit, propterea quòd cùm aquam manibus daret ex aquali in malluuium, eum madefecisset, Archiam vocatum fuisse scribit, eáque de causa heroëm abiisse [p] ex Calydone. Idem libro secundo Phoronidis Cheriam ipsum nominat. Herodorus autem libro decimoseptimo De gestis Herculis, Eunomon. Ab Hercule quoque inuito Cyathum

tum Poletis filium, Antimachi fratrem, cùm poculum miniſtraret interemptum fuiſſe, Nicander autor eſt libro ſecundo rerum OEtaïcarum: [a] ideóque ab Hercule intactum nemus relictum ad vmbroſam montis partem, quod etiamnum pocillatoris vocant. Nos autem hîc finem orationis inſtitutæ facientes, ſequentis initium petemus ab Herculis voracitate.

A ἦν ἢ τὸν Πόλητος μὴν υἱὸν, ἀδελφὸν ἢ Ἀντιμάχου ἀπέκτεινεν ἄκων Ἡρακλῆς, οἰνοχοοῦντα αὐτῷ, ὡς Νίκανδρος ἱστορεῖ ἐν δευτέρῳ Οἰταϊκῶν, ‖ ᾧ καὶ ἀνεῖσθαι φησὶ τέμενος· ἀπὸ δὲ Ἡρακλέους ἐν ‖ Προχίῳ, ὁ μέχρι νῦν πεπαραγορεύεται Οἰνοχόου ἡμεῖς δ' ἐνταῦθα καταπαύσαντες τὸν λόγον, ἀρχὴν ποιησόμεθα τῶν ἐξῆς ἀπὸ τῆς τοῦ Ἡρακλέους ἀδηφαγίας.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΤΩΝ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

ATHENÆI DEIPNOSOPHISTARVM LIBER DECIMVS.

ÆTERVM, *quoniam velut in ſplendida cœna varias epulas oportet præbere conuiuis:*
Sic poetam qui ſapit, varia ſpectatoribus: non ſinè vt ſumptũ hoc bibat aliquis, illud edat,
Sed muſicus vt apparatus [a] *ſit,*
inquit, ô amice Timocrates, Aſtydamas tragicus in Hercule Satyrico, agedum nunc perſequamur ea quæ cum ſuperioribus coniuncta ſunt: & voracem [b] Herculem fuiſſe demonſtremus. Hoc ſcriptores poëtæque ferè omnes teſtantur: Epicharmus in Buſiride ad hunc modum:

Primum quidem, eum comedentem ſi videas, perieris:
Fremunt intus fauces: ſtrepunt buccæ:
Molares dentes ſonant: caninus ſtridet:
Sibilat naribus: aurem vtramque mouet.

Ion in Omphale, cùm eius voracitatem declaraſſet, ſubiungit:

Boni omnis gratia, & prunas & carnes artuum deglutiit,

quòd ex Pindaro mutuatus eſt, hæc ſcribente:

Boum ignem efflantium [c] *corpora prunis ardentibus iniecerunt:*

tum ego,

Carnium [d], inquam, *vocem, & oſſium grauia ſuſpiria eum conſtituit, diſcernere potuiſſes.*
Multum profectò in occaſione tempus [e] *eſt.*

Tantam igitur herois voracitatem fuiſſe rati [f], Larum 8 auem, quam βουφάγον, id eſt, edacem, appellant, ei tribuerunt. Inducitur Hercules de voracitate cum Lepreo certans, qui eum prouocauerat: in qua contentione Hercules victor euaſit. Zeno-

A Ἀλλ' ὥσπερ δεῖπνος ἁπαλὴν ποικιλίαν ὀψίων τὸν ποιητὴν δεῖ παρέχειν τοῖς θεαταῖς τὸν σοφὸν, ἵνα πίῃ τις τοῦτο λαβὼν καὶ φαγών, ὥσπερ πιὼν χαίρει ἢ σκιρτᾷ μὴ μίαν εἶδη τῆς μουσικῆς,] ‖ Ἀστυδάμας ὁ τραγικὸς ἐν Ἡρακλεῖ Σατυρικῷ, εἰσαίρε φησὶ Τιμόκρατες, φέρε, εἰπωμὲν ἐνταῦθα ‖ τοῖς περιπεμπομένοις τὰ ἀκόλουθα, ὅτι ὦ ἡ ὁ Ἡρακλῆς ἀδηφάγος. ἀποφαίνουσι δὲ τοῦτο σχεδὸν πάντες ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς. ‖ Ἐπίχαρμος μὲν ἐν Βουσίριδι λέγων,

Πρῶτον μὲν αὐτὸ ἔδοντ' ἰδὴς νιν, ἀποθάνοις,
Βρέμει μὲν ὁ φάρυγξ ἔνδοθ', ἀράβει δ' ἀγνάθος,
Ψοφεῖ δ' ὁ γόμφιος, τέτριγ' ὁ κιὼν ὁδών,
Σίζει δ' ἁ ῥὶς ἁ ῥίνεσι, ‖ κινεῖ δ' οὔατα, τῶν τετραπόδων οὐδὲν ἧττον.

Ἰων δ' ἐν Ὀμφάλῃ ἐμφανίσας αὐτοῦ τὴν ἀδηφαγίαν, ἀποφέρει. ‖ κρεῶν δ' ἦ τῆς ‖ ὑφημίας κατέπινε, καὶ [τὰ κῶλα] καὶ σοῦ αὐθρακας. ‖ παρὰ Πινδάρου δ' ἦ τοῦτ' εἴληφεν εἰπόντος [‖ Δαὶ βοῶν θερμὰ εἰς ἀνθρακιὰν στέψαν, πυριπνόων τε σώματα. καὶ τότ' ἐγὼ σαρκῶν τ' ἐνοπὰν, ἠδ' ὀστέων στεναγμὸν βαρὺν ἰδόντα Δαμοξένᾳ, πολλὸς ἐν καιρῷ χρόνος, ἔτυχεν οὖν αὐτὸν κρεοφαγήσαντα τοῖς ἀδηφαγίαις, καὶ τῶν ὀρνέων ἀποδεδώκασιν αὐτῷ τὸ λάρον, τὸ προσαγορευόμενον ‖ βοφάγον, ‖ εἰσάγεται δ' ὁ Ἡρακλῆς ἐς Λεπρεὸν πρὸς πολυφαγίας ἐρίζων ἐκεῖνος προκαλεσάμενος, ἐς νενίκηκε. Ζηνό-

gr. Ἀλλ' ὥσπερ δεῖπνου γλαφυροῦ ποικίλην εὐωχίαν τὸν τ. ἐτ.

204

gr. τὰ κῶλα

δοτος δ' ἐν δευτέρῳ ὑπομνῶν, Καυκώνου φησὶ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ Ἀστυδαμείας τῆς Φορβαντος γενέσθαι τὸν Λεπρέα, ὃν τὸν Ἡρακλέα κελεῦσαι δεθῆναι ὅτε Αὐγέαν τὸν μισθὸν ἀπήτει. Ἡρακλῆς δ' ἐκτελέσας τοὺς ἄθλους ἔρχεται ἐπὶ Καύκωνας. καὶ δεηθείσης Ἀστυδαμείας ἀφαλύεται πρὸς τὸν Λεπρέα. καὶ μεθ' ταῦτα ὁ Λεπρεὺς Ἡρακλεῖ ἐρίζει δίσκῳ, καὶ ὕδατος ἀντλήσαι, καὶ ὅς τις ἀναλώσει θᾶττον ταῦρον, καὶ λείπεται παίζων. ἅμα θωρηχθεὶς προκαλεῖται Ἡρακλέα, καὶ θνήσκει ἐν τῇ μάχῃ. Μάτρις δ' ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους ἐγκωμίῳ, καὶ εἰς πολυποσίαν φησὶ τὸν Ἡρακλέα προκληθῆναι ὑπὸ τοῦ Λεπρέως, καὶ πάλιν νικηθῆναι. τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ ὁ Χίος ῥήτωρ Καύκαλος, ὁ Θεοπόμπου δὲ ἱστοριογράφου ἀδελφός, ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους ἐγκωμίῳ. καὶ τὴν Ὀδύσσειαν δὲ Ὅμηρος πολυφάγον καὶ λαίμαργον πεποίηκεν, ὅταν λέγῃ.

Ἀλλ' ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἐάσατε κηδόμενόν περ.
Οὐ γάρ τι συγερῇ ὑπὲρ γαστέρα κύντερον ἄλλο
Ἔπλετο· ἥτ' ἐκέλευσεν ἔο μνήσασθαι ἀνάγκῃ.
Καὶ μάλα τειρόμενον καὶ ἀνιωλεθρίῳ ἀνώγει.

Γαστρίμαργον δὲ ἐν τούτοις φαίνεται αὐτοῦ λαιμαργία, μὴ τοῦ μηδὲν ἐν δέοντι τῇ περὶ τῆς γαστρὸς γνωμολογεῖν. ἐχρῆν γὰρ εἰ καὶ ἐλίμωττε μᾶλλον καρτερεῖν, ἢ μετρίαζειν τὰ περὶ τὴν τροφήν. τὸ δὲ τελεσταῖον καὶ τὸν τελειοτάτων αὐτοῦ παρίστησι λαιμαργίαν καὶ γαστριμαργίαν.

Ὡς δ' ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσὶν· ἡ δὲ μάλ' αἰεὶ
Εὐθέμεναι κέλεται καὶ πινέμεν. οἶκε δέ με πάντων
Ληθάνειν ὅσ' ἔπαθον, καὶ ἀνιωλεθρῆναι ἀνώγει.

Ταῦτα γὰρ οὐδὲ ὁ κεῖνος ὁ Σαρδανάπαλος εἰπεῖν ποτὲ αὖ ἐτόλμησε γέρων ἐὼν,

Ἤδιον ἁρπαλέως κρέα δ' ἄσπαλα, καὶ μέθυ ἡδύ.

CAP. II. Θεαγένης δ' ὁ Θάσιος ἀθλητὴς ταῦρον μόνος καταφαγεῖν, ὡς Ποσειδιππος φησὶν ἐν Ἐπιγράμμασιν.

κ. Καί γ' ἐκ σωθησίης [Καὶ ποτὲ σωθησίης] ἔφαγόν πόλε Μηόνιον ἐξὸν·
Πάντη γὰρ βρώμην οὐκ αὐτὴ ἐπέσχε θάσος
Θυμῷ, ἄσσα φαγὼν ἔτ' ἐπήτεον. εἵνεκεν οὔτω
Χάλκεος ἑστήκω χεῖρα προσχόμενος.

Μίλων δὲ ὁ Κροτωνιάτης, ὡς φησιν ὁ Ἱεραπολίτης Θεόδωρος ἐν τοῖς περὶ ἀγώνων, ἤθιε μνᾶς κρεῶν ἴκτησι, καὶ τραπέζας ἄρτων, οἴνου τε τρεῖς χοᾶς ἔπινεν. ἐν δὲ Ὀλυμπίᾳ ταῦρον ἀναθέμενος τοῖς ὤμοις τετραετῆ, καὶ τοῦτον περιενέγκας τὸ στάδιον, μιᾷ ἡμέρᾳ ταῦτα διατρίσας μόνος αὐτὸν κατέφαγε ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Τίτορμός τε ὁ Αἰτωλὸς [διηρίσατο αὐτῷ βοῦν,] ὡς ἱστορεῖ ὁ Αἰτωλὸς Ἀλέξανδρος. φύλαρχος δέ φησιν ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, τὸν Μίλωνα ταῦρον καταφαγεῖν [καταπιεσθέντα] πρὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διός· διὸ καὶ ποιῆσαι εἰς αὐτὸν Δωριέα τὸν ποιητὴν τάδε·

κ. σωθησίης

κ. συνεθησάτο αὐτῷ βοῦν

κ. καταπιεσθέντα

Τοῖος ἦεν Μίλων ὅτ' ἀπὸ χθονὸς ἦρατο βρῖθος
Τεταρτῇ δαμάλην ἐν Διὸς εἰλαπίνῃ,

A dotus libro secundo Compendiorum, scribit Lepreum genitum è Caucone Neptuni filio, & Astydamæa, cuius Phorbas pater fuit, iussu Herculis in vincula coniectum, cùm ab Augea[a] laboris sui mercedem exigeret: certaminibus deinde suis peractis, Herculem ad Cauconem diuersatum, Astydamiæ rogatu vinctum soluisse Lepreum, cum quo postea disco certamen inierit, tum de haurienda aqua, & tandem vter citiùs taurum absumeret, inferiorémque illis rebus omnibus fuisse Lepreum, qui postremò temulentus, cùm Herculem lacessiisset, est occisus ab eo in illo conflictu. Matris, in Herculis laudatione, prouocatum eum à Lepreo fuisse tradit ad comportationem, vter plus biberet, Herculique parem non fuisse Lepreum. Caucalus rhetor Chius, frater Theopompi historiographi, memoriæ idem mandauit in Herculis laudatione[b] Vlyssem Homerus edacem & gulosum fingit, cùm[c] ait,

At cœnare me permittite, quamuis curis districtum:
Nihil enim querulo ventre molestius
Extitit: iubet is necessitate quadam sui meminisse
Illos etiam qui valde curis anguntur, imperioséq; repleri se postulat:

Insignis certe apparet eius in his ingluuies, præterquam[d] quod intempestiuè de ventre sententias illas loquitur: oportuit enim, tametsi esuriret, tolerare, aut adhibere modum[e] cibo. Verùm, quod postremum est, gulosum & voracem maximopere fuisse declarat, cùm ait,

Mihi quidem animus valde tristis est, obnixè tamen,
Vt edam, atque bibam, venter imperat, & tum omnium
Oblitionem affert quæ passus sum, tum vt expleam se, vrget.

Hæc nec Sardanapalus quidem ille[f] auderet dicere, cùm senex Vlysses

Integra & nec discissa carne raptim se ingurgitet, suauique vino.

Posseidippus in Epigrammatis scribit Theagenem[h] Thasium athletam, solum taurum comedisse, his versibus:

Ex compacto Meonium aliquando bouem comedi:
Non enim Thasius, quæ patria est, cibi mihi satis præbuisset:
Quoniam igitur multo cibo sumpto plus poscebam, eius rei causa,
Porrecta manu ex ære statua mihi posita est.

Milo Crotoniates, vt in libro de certaminibus autor est Theodorus Hierapolites, viginti carnis libras, & totidem panis edebat, congios autem vini[i] tres bibebat. In Olympiâ quadrimum taurum cùm humeris[k] impositum per stadium circumgestasset, & mactatum diuisisset, vno die solus comedit. Alexander Ætolus narrat Titormum AEtolum de deuorando boue cum ipso certasse. Phylarchus libro tertio historiarum tradit, bouem ante Iouis aram pertractum à Milone voratum fuisse: quapropter Doricum poëtam in eum versus hos condidisse:

Talis erat Nilo, cùm è terra sustulit onus,
Quadrimam inuencam in Iouis conuiuiis,

Pecudem

Pecudem sanè ingentem, tanquam nouellum agnum
Leuiter ferens per totum illum hominum conuentum.
Ad quod obstupuerũt: verùm, quod maiori dignum est admiratione, ille patrauit:
Ante aram, ô hospes, ad quam Pisis Ioui sacrificant,
Quem enim bouem iugo solutum in pompam deduxit,
In carnis frusta discissum comedit solus.

Astydamas[a] Milesius ter in Olympiis victor,[b] post secutũ Pancratium[c] ab Ariobarzane Persa inuitatus ad cœnam, eóque profectus, sese voraturum omnia pollicitus est, quæ cunctis essent præparata, & id præstitit. Rogante verò Persa, quod scribit Theodorus, suis viribus dignum vt aliquid faceret, lecti vinculum prorsus æneum molliuit ac fregit. At extremo fato cùm is functus esset, exusti cadaueris ossa, vna non potuit vrna capere, vixque duæ. Eum, quæ nouem conuiuis apud Ariobarzanem parata fuerant, solum abligurisse, fama percrebuit. Absurdum verò minimè, voraces esse homines eiusmodi, quandoquidem laboriosis certaminibus qui excercentur, assuescunt multa comesse: quapropter EVripides in primo Autolyco inquit,

Cùm innumeris abundet malis Græcia,
Athletarum[d] genere nihil improbius,
Qui primùm nec discunt honestè viuere,
Nec possunt: quis enim mortalium
Gulæ seruus, subiectúsque ventri,
Luculentiores opes sibi paret quàm habuit pater[e]?
Iidem nec paupertatem ferunt, nec se fortunæ vicibus sciunt
Accommodare: nam cùm bonis instituti non sint moribus,
Rebus certè difficilibus ac impeditis vix ingenium mutant:
Et splendidi quidem ij, cùm pubescunt, suaque ciuitatis ornamenta & delicia,
Incedunt: cùm verò acerba senectus obrepserit:
Laceræ amissis pilis vestes, & attritæ enadunt[f].
Græcorum etiam institutum reprehendo,
Quòd è semotis locis conuentus agant, epulandi gratia,
In quibus honore persequũtur voluptates inutiles.
Ecquid enim fœliciter luctatus, ecquid pedum celeritate & pernix,
Aut discum in sublime tollens, aut malas feriens[h] probè,
Coronam adeptus, patriæ suæ ciuitatíque prodest?
An verò cum hostibus pugnaturi sunt, in manibus
Discos habentes? aut scutis, dum pedibus
Currunt,[i] hostem è patria aliquando sunt electuri?
Sic nemo delirat, qui ad ferrum propius
Constiterit[k]: Æquum igitur, sapientes homines atque bonos,
Folis[l] coronari, & si quis ciuitatem optimè
Regit, temperatus ac iustus vir:
Qui oratione sua praua facinora submouet[m],
Rixas & seditiones compescit: hac scilicet
Sunt & toti ciuitati decora, & vniuersæ Græciæ.

Ea portrò sumpsit EVripides ex elegis Xenophanis Colophonij, qui ita scripsit:

At si quis pedum celeritate victoriam consequatur,
Aut quinquplici[n] certamine, vbi Iouis lucus[o] est,

Ωμοις ἢ κλῶ τὸ πελώριον ὡς νέον ἄρνα
Ηνεγκεν δι' ὅλης κἄφα παννυχίης.
Καὶ θάμβος μὴ. ἄλλο τόδε πλέον ἴωυσε θαῦμα,
Πρόσθεν Πισαίου ξεῖνε θυηπολίου.
Ον ῥ' ἐπόμπευσεν βοῦν ἄζυγον, εἰς κρέα τόνδε
Κόψας, πάντα κατ' οὖν μοῦνος ἐδαίσατο νιν.

Ασυδάμας δ' ὁ Μιλήσιος τρὶς Ολύμπια νικήσας κατὰ τὸ ἑξῆς παγκράτιον, κληθεὶς πρὸς δεῖπνον ὑπὸ Αριοβαρζάνου τοῦ Περσῶν, καὶ ἀφικόμενος ὑπέσχετο φαγεῖν πάντα τὰ παρασκευασθέντα, καὶ κατέφαγε. τοῦ Πέρσου δ' αὐτὸν αἰτιῶσαντος, ὡς ὁ Θεόδωρος ἱστορεῖ, ἄξιόν τι ποιῆσαι τῶν καθ' ἑαυτὸν ἰσχυῶν, φακὸν τῆς κλίνης περιέχαλκον ὄντα κλάσας ἐξέτεινε μαλάξας. τελευτήσαντος δ' αὐτοῦ καὶ καταικαυθέντος οὐκ ἐχώρησε μία ὑδρία τὰ ὀστέα, μόλις δὲ δύο. Ἐστὶ τοῖς ἐννέα ἀνδράσι παρεσκευασμένα πρὸς τὸν Αριοβαρζάνην εἰς τὸ δεῖπνον [μόνον καταφαγεῖν.] Ἐοικὲν δοξάζουσι τοὺς ἄνδρας ἀδηφάγους εἶναι. πάντες γὰρ οἱ ἀθλοῦντες μετὰ τῶν γυμνασμάτων, καὶ ἐσθίειν πολλὰ διδάσκονται. διὸ καὶ ΕΥριπίδης ἐν τῷ πρώτῳ ΑΥτολύκῳ λέγει,

Κακῶν γε ὄντων μυρίων καθ' Ελλάδα,
ΟΥδὲν κάκιον ἐστὶν ἀθλητῶν γένους,
ΟΙ πρῶτα μὲν ζῆν οὔτε μανθάνουσιν εὖ,
ΟΥτ' ἂν διώσαιντο. πῶς γὰρ ὅς τις ἔς' ἀνὴρ
Γναθου τε δούλου νηδύος θ' ἡσσημένος,
Κλήσαιτ' ἂν ὄλβον εἰς ὑπερβολὴν πατρός.
ΟΥ δ' αὖ πενέσθαι καὶ ξυνηρετεῖν τύχαις
ΟΙοί τ', ἔθη γὰρ οὐκ ἐθισθέντες καλὰ,
Σκληρῶς διαλλάσσουσιν εἰς τἀμήχανα.
Λαμπροὶ δ' ἥβη καὶ πόλεως ἀγάλματα
Φοιτῶσ'. ὅταν δὲ πεσὼν γῆρας πικρὸν,
Τρίβωνες ἐκβαλόντες οἴχονται κρόκας.
Εμεμψάμην δὲ τῶν Ελλήνων νόμον,
ΟΙ τὸν δ' ἑκὰς σύλλογον ποιούμενοι
Τιμῶσ' ἀχρείους ἡδονὰς, δαιτὸς χάριν.
Τί γὰρ παλαίσας εὖ, τί δ' ὠκύπους ἀνὴρ,
Η δίσκον ἄρας, ἢ γνάθον παίσας καλῶς,
Πόλει πατρῴᾳ σέφανον ἤρκεσεν λαβών;
Πότερα μαχοῦνται πολεμίοισιν ἐν χεροῖν
Δίσκους ἔχοντες, ἢ δι' ἀσπίδων χεροῖν
Θείνοντες ἐκβαλοῦσι πολεμίους πάτρας.
ΟΥδεὶς σοφήρους ταῦτα μωραίνῃ πέλας
Σοῖς. ἀνδρας οἶδ' ἐγὼ σοφούς τε κἀγαθοὺς
Φύλλοις σέφεσθ', ὅς τις ἡγεῖται πόλει
Καλλίστα σώφρων θ' δίκαιος ὢν ἀνήρ.
Ος τις γε μύθοις ἔργ' ἀπαλλάσσει κακὰ
Μάχας τ' ἀφαιρῶν θ' στάσις. τἀυτὰ γὰρ
Πόλει τε πάσῃ, πᾶσι θ' Ελλησιν καλά.

Ταῦτ' εἴληφεν ὁ ΕΥριπίδης ἐκ τῶν δὲ Κολοφωνίου ἐλεγείων Ξενοφάνους οὕτως εἰρηκότος·

Αλλ' εἰ μὲν ταχύτητι ποδῶν νίκην τις ἄροιτο,
Η πενταθλεύων ἔνθα Διὸς τέμενος,

Παρ Πίσαο ῥοῆς ἐν Ολυμπίῃ, εἴτε παλαιῶν,
Η ζ ωυκτεσιώλῳ ἀλγινόεσαν ἔχων
Ει τέ τι δεινὸν ἄεθλον ὁ ωαγκράτιον καλέουσιν,
Ἀρρῖσι κεῖνῃ κυδρότερον ωέλεται ἄκρον,
‖Καί κε ωεθεδρίῳ φανερῷ ἐν ἀγῶσιν ἄροιτο,
‖Καί ‖ κεν [σι]είη δημοσίων κλεαίνων,
χ. σιτοίη Εκ ωόλεως κῦδος ὀπάζων ὁ οἱ κειμήλιον εἴη
Ει τε καὶ ἵπποισιν, ζωῦλα γ' ἄσαντα λάχοι.
Οὐκ ὢν ἄξιον ὥσπερ ἐγώ. ῥώμης γὰρ ἀμείνων
Ανδρῶν ἠδ' ἵππων ἠμὲν ἐρη σοφίη.
Αλλ' εἰκῇ μάλα τοῦτο νομίζεται, οὐδὲ δίκαιον
Προκρίνειν ῥώμῃ τῆς ἀγαθῆς σοφίης.
Ουτε γὰρ εἰ ωύκινος ἀγαθὸς λαοῖσιν ἔτ' εἴη,
Ουτ' εἰ ωενζαθλεῖν, οὔτε ωαλαισμοσυνῇ.
Ουδὲ μὴν εἰ ζαχύτητι ωοδῶν γ' ὠκὺς ἔσι ωέπλον.
Ρώμης, ὅσ' ἀνδρῶν ἔργ' ἐν ἀγῶνι ωέλει.
Τοὔνεκεν ἂρ δὴ μᾶλλον ἐν εὐνομίῃ ωόλις εἴη.
Σμικρὸν δ' αὖ τι ωόλει χάρμα γίνοιτ' ἐπ πῶ.
Ει τις ἀεθλοφόρων νικᾷ Πίσαο ωὸς ὄχθας.
Ου γὰρ παίνῃ ζωῦλα μυχοὺς ωόλεως.

χ. κατὰ τὴν ἑαυτῆς ωοιησιν τῇ σοφίᾳ ἐπ. δ.

‖Πολλὰ δ' καὶ ἄλλα ὁ Ξενοφάνης [καζὰ τὴν ἑαυτοῦ σοφίαν ‖ ἐπαγωνίζεται Δαιβάλλων,] ὡς ἄχρηστον καὶ ἀλυσιτελὲς γε τῆς ἀθλήσεως εἶδος [καὶ ὁ Αχίλλειος ἢ ὁ Ερετριεὺς] ωερὶ τῆς εὐεξίας τῶν ἀθλητῶν διηγούμενος φησίν,

χ. καὶ ὁ Αχαιὸς δὲ ὁ Ερετιεὺς

Γυμνοὶ γὰρ ὤμους φαιδίμους βραχίονας
Ηβης σφριγῶντες ἐμπορδύνται, νέοι.
Σπίλβοντες ἀνθῇ καρίεντας ἐπωμίδας
Αδλῳ δ' ἐλαίου στέρνα ζ ωοδῶν κύτος
Χρίουσιν ὡς ἔχοντες οἴκοθεν τρυφῇ.

alij, ἐν τῷ ξενίζοντι Ελένῃ

‖Ηρακλείτης δ' ἐν τῷ ξενίζοντι, Ελένῃ φησὶ ἵνα γυναῖκα ωλεῖσται βεβρωκέναι. ‖ Ποσειδίππου δ' ἐν ἐπιγράμμασι ‖ Φυλόμαχον, εἰς ὃν καὶ τόδε ἐπέγραψεν,

Cap. III

χ. Φυλόμαχον

[Φυλόμαχον] τὸν παῦρα φαγεῖν βόρον, οἷα κορώνῃ
Παννυχικὸν, αὔτη ‖ ῥωγὰς ἔχει ‖ καπετὸς,
Χλαίνης ‖ ἐν τρύχᾳ Πελλανίδος. ἀλλὰ σὺ τούτῳ
Καὶ χρεία εἰς τέλος Αττικὲ καὶ στεφάνου
Εἰπόντες οἱ ωρώκυον σωκώμασεν, ἦλθε δ' ἀμαυρὰ
Βλέψας ἐκ ωελίων νωδὸς ὑπασκιῶν.
[† Ο τριχὶ λαφθείρας μονολήκυθος.] ἐκ δ' ἀγώνων
Τῶν τότε [λιναϊκῷ ἦλθ' ὑπὸ Καλλιόπῃ.]

χ. Ωτα διαφθείρας μ. χ. Ληναϊκῶν ἦλθ' ὑπὸ λαν καπηλόν.

Αμάραντος ὁ Αλεξανδρεὺς ἐν τῇ ωερὶ σκηνῆς, ‖ Ηρόδωρον φησὶν τὸν Μεγαρέα σαλπιγκτὴν γενέσθαι, τὸ μὲν μέγεθος ωηχῶν τριῶν καὶ ἡμίσους. εἶναι δὲ καὶ τὰς ωλευρὰς ἰσχυρόν. ἐσθίειν δὲ ἄρτων μὲν χοίνικας ἓξ, ‖ κρεῶν δὲ λίτρας εἴκοσιν οἴων ἂν δύῃ. ‖ πίνειν δὲ χόας δύο, ζ σαλπίζειν ἅμα σάλπιγξι δυσί. ‖ κοιμᾶσθαι δὲ ἔθος εἶχεν ὑπὸ λεοντῆς μόνης. ἐσήμηνε δὲ σαλπίζων μέγιστον. Αργος γοῦν ωολιορκουμένης Δημητρίου

A
Ad Olympiæ Pisæ flumen [a], sive luctæ,
Sive dolorifico pugillatu contendens,
Sive grauí illo certamine quod Pancratium [b] nuncupant,
Multo longè est alijs apud ciues suos venerabilior:
Primam is manifestè sedem in certaminum spectaculis obtinet,
Alitur etiam publico sumptu:
Aliquo donatur à ciuitate munere, quod suæ virtutis sit monumentum,
Atque adeò equorum suorum gloriæ: quæ hæc tamen adipiscitur omnia,
B
Minus, quam ego, dignus est:
Nam robore & virorum & equorum nostra præstantior est sapientia.
Verùm admodum inconsultè legibus hoc est sanctum: nec iustum est
Corporis anteponere vires bonæ sapientiæ.
Non enim si pugil optimus è populo quiuis vnus sit,
Nec si quinque certaminum peritus, nec si luctator egregius,
C
Nec si pedum celeritate vincat: quod virium documentum
Præfertur [c] omnibus quæcunque in eo publico certamine experiuntur.
Sic enim futuræ non sunt in ciuitate leges æquiores,
Nec vel leuem quandam lætitiam ex eo ciuitas est perceptura:
Quod ad Pisæ margines victor quispiam sit declaratus:
Non enim recessus [d] vrbis ideo pinguescunt [e].

Alia quoque multa Xenophanes pro sapientiæ
I suæ captu disceptat, ea publicorum ludorum genera vt vana, superuacua, inutiliáque vituperans. Quin & Achilleus Erethriensis de athletarum bono habitu cùm verba facit, ait,

Etenim nudi brachia nitentia impellebant
Pubertes, copiáque ac [f] plenitudine distenti iuuentutis progrediebantur:
Flore lucentes, validos humeros
Affatim oleo, pectúsque & inferiorem pedis sinum
Inungunt, quia domi assueuerint huic luxuriæ.

Heranceitus in Helenæ hospitæ ait, mulierem
E quandam plurimi cibi fuisse: Posideippus verò in Epigrammatis Phylomachum [g], in quem hoc scripsit:

Phylomachum omniuorum, edacem, qualis est atra cornix,
In littore præruptæ [h] fossa claudit,
Penula obuolutum Pellenide [i], elegãti villo texta:
Verùm quisnam horum iam vsus est Attice? coronarúmque suarum?
Eũ aiũt cùm Procyone comessatũ, redijsse, obscuriùs
Videntem, edentulum liuidis [k] supercilijs:
F
Coma direpta, cum vnica lucernula: non enim ex certaminibus
Quæ tum celebrabantur Lenais [m], ad Calliopen [n] reuersus est.

Amaranthus Alexandrinus libris de Scena, Herodorum ait, Megarensem tubicinem, trium cubitorum [o] ac dimidij magnitudine, firmis lateribus, esitasse panis sextarios sex, carnis libras viginti, qualemcunque reperiret: vini congios duos bibisse, duas simul tubas inflasse: eundem perpetuo dormire solitum super leonis pelle: & cùm tuba caneret sono maximo, militare signum dedisse. Cùm igitur Demetrius

metrius Antigoni filius Argos obsideret, nec milites possent ob immane pondus machinam Helepolin [a] mœnibus admouere, duabus tubis canens amplitudine soni exhilaratos & incitatos milites, ad muros vsque propellere coëgit. Decies in canendi certamine fuit alijs superior. Sedentem illum cœnasse Nestor refert in Theatricis commentarijs.

Aglaïda, Megaloclis filiam, Posidippus in Epigrammatibus docet in Alexandriæ pompa magna quam primam duxerunt, tubam inflasse, vestes indutam quæ parantur, ac pomparum magnificentiam, cristam in capite gestantem, voracem mulierem, quæ carnis libras duodecim manducaret, panis semodios quatuor: & vini congium potaret. Lityersas [b] spurius fuit Midæ filius, Celænorum Phrygiæ rex, aspectu ferus, immitus & sæuus homo, oppidoquam vorax: de quo Sositheus tragicus in Daphnide aut Lityersa hæc prodidit:

Mandit ille tres panes qui asinum clitellarium onerare possint,
Ter in die, vel etiam breui: ebibit autem
Vini bellam amphoram [c], ac dolium hoc fructuum imagimbus cælatum [d].

Est & alius huiusmodi apud Pherecratem, vel Stratidem in Bonis, de quo hæc:

A Vix ego in dies comedo
Quinque semodios, vix inquam, etiam mihi si vim afferam.
B. Pauci medius fidius cibi es, qui vno die,
Longæ triremis absumas cibaria.

Xanthus in Lydiacis narrat Cambleta Lydorum olim regem, edacem, bibacem, gulosum fuisse, noctúque vxorem suam in frusta dissectam vorasse: deinde crastino mane, reperta coniugis manu, quæ ad eius os hæserat, re cognita, & in vulgus sparsa, seipsum iugulasse. Thyn quoque regem Paphlagonum voracem fuisse nos antea diximus, citato proteste Theopompo, libro trigesimo quinto Historiæ suæ. Archilochus [e] in Tetrametris Cheirilan quendam insimulat eiusdem vitij, velut & Comici Cleonymum ac Pisandrum [f]. Phœnicides autem in Phylarcho, de Chærippo ad hunc modum scribit:

Ab his tertium, sapientissimum
Chærippum: hic, vt nosti perpetuò comest,
Quamdiu cibum dederit aliquis, aut quoad clanculum is disruptus crepet:
Talis [g] scilicet ei pennaria cella est, qualis in nostris ædibus.

Nicolaus Peripateticus, in centesimatertia historia, Mithridatem ait Ponti regem, cùm proposuisset edacitatis bibacitatísque certamen, & talentum argenti præmium victori, in vtroque omnes à tergo reliquisse, præmio tamen cessisse Calanodryi Cyziceno, athletæ, à quo post alios victos iudicabant. Timocreon Rhodius poëta, athleta, & pentathlos, multum edebat, ac bibebat, vt ostendit epigramma insculptum eius sepulchro:

Postquam [h] multa bibi, multa comedi, & maledictis homines multis
Sum insectatus, hîc iaceo Rhodius Timocreon.

μητρίου τοῦ Αντιγόνου, καὶ οὐ δυναμένων τῶν στρατιωτῶν τὴν Ελέπολιν προσαγαγεῖν τοῖς τείχεσι διὰ τὸ βάρος, ἕως δύο σάλπιγξι σημαίνων, ὑπὸ τῆς ἀδροτήτος τοῦ ἤχου οὗ στρατώτας ἰδιώτας ποιήσας προθυμηθέντας προσαγαγεῖν τὴν μηχανήν. ἐνίκησε δὲ καὶ πρόοδον δεκάκις, καὶ ἐδείπνει καθήμενος, ὡς ἱστορεῖ Νέστωρ ἐν τοῖς Θεατρικοῖς ὑπομνήμασι. ‖ Καὶ γυνὴ δὲ ‖ ἐσάλπισεν, Αγλαΐδος ἡ Μεγαλοκλέους ἐν τῇ πρώτῃ ἀχθείσῃ μεγάλῃ πομπῇ ἐν Αλεξανδρείᾳ, [τὴν πομπικὴν] στολὴν ἔχουσα, καὶ λόφον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ὡς δηλοῖ Ποσείδιππος ἐν ἐπιγράμμασιν. ἤσθιε δὲ καὶ αὐτὴ λίτρας μὲν κρεῶν δώδεκα, ἄρτων δὲ χοίνικας τέσσαρας, καὶ ἔπινεν οἴνου χόα. Λιτυέρσας δὲ ὁ μὲν υἱὸς Μίδου νόθος Κελαινῶν δὲ τῶν ἐν Φρυγίᾳ βασιλεὺς ἄγριος ἰδέαν καὶ ἀνήμερος ἀνθρωπος, ἀδδηφάγος δ' ἰσχυρός. ‖ Λέγει δὲ περὶ αὐτοῦ [Σωσίθεος] ὁ τραγῳδοποιὸς ἐν δράματι Δάφνιδι ἢ Λιτυέρσᾳ, οὕτως:

Εσθει μὲν αὐτὸς τρεῖς ὅλους κανθηλίους,
Τελὸς τῆς βραχείας ἡμέρας. πίνει δ' ἕνα
Καλὸν μετρητὴν, ἥνδε καρποφόρον πίθον.

γιοῦτός ἐστι καὶ ὁ παρὰ Φερεκράτει ἢ Στρατίδι ἐν Αγαθοῖς, περὶ οὗ φησιν,

Εγὼ καλεσθῶ μόλις τῆς ἡμέρας
Πένθ' ἡμιμεδίμν', ἐὰν διάζωμαι μόλις,
Ως ὀλιγόστου ἦθ' ἁρ' ὃς καλεσθιεις
Τῆς ἡμέρας μακρᾶς τριήρους σιτία.

Ξανθος δὲ ἐν τοῖς Λυδιακοῖς, ‖ Κάμβλητα φησὶ τὸν βασιλεύσαντα Λυδῶν πολυφάγον γενέσθαι καὶ πολυπότην, ἔτι δὲ γαστρίμαργον. τοῦτον οὖν πολλὰς νυκτὸς τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα καταμερισάμενα καταφαγεῖν. ἔπειτα πρωὶ δυρόμενα τὴν χεῖρα τῆς γυναικὸς ἐνοῦσαν ἐν τῷ στόματι, ἑαυτὴν ἀποσφάξαι περιβοήτου τῆς πράξεως γενομένης. περὶ δὲ ‖ Θύωνος τοῦ Παφλαγόνων βασιλέως, ὅτι καὶ αὐτὸς πολυφάγος, περιεργάσαμαι, ὡς ἀθέμιστοι θεάσασθαι ἱστοροῦσα ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ τριακοστῇ. Αρχίλοχος δὲ ἐν τετραμέτροις ‖ Χειρίλαν εἰς τὰ ὅμοια διαβέβληκεν, ὡς οἱ κωμῳδοποιοὶ Κλεώνυμον καὶ Πείσανδρον. περὶ δὲ Χαιρίππου φησὶ Φανικλῆς ἐν Φυλάρχῳ.

Τρίτον δὲ φασὶ τύχαι τὸν σοφώτατον
Χαιρίππον οὕτως ὥσπερ οἶδας ἐσθίει,
‖ Μέχρις γ' ἐὰν δοθῶ τις, ἢ ‖ λάθῃ διαῤῥαγείς,
Τοιοῦτ' ἔχει τὰμεῖον ὥσπερ οἰκίαν.

Νικόλαος δ' ὁ περιπατητικὸς ἐν τῇ τριτῇ καὶ ἑκατὸν τῶν ἱστοριῶν, Μιθριδάτην φησὶ τὸν Ποντικὸν βασιλέα προθέντα ἀγῶνα πολυφαγίας καὶ πολυποσίας (ἦν δὲ τὸ ἆθλον τάλαντον ἀργυρίου) ἀμφότερα νικῆσαι. τοῦ μὲν οὖν ἄθλου ἐκπεσεῖν τῷ μετ' αὐτὸν κριθέντι ‖ Καλαμόδρυι τῷ Κυζικηνῷ ἀθλητῇ. ‖ καὶ Τιμοκρέων δ' ὁ Ρόδιος ποιητὴς καὶ ἀθλητὴς πένταθλος ἐνέφαγε καὶ ἔπιεν, ὡς τὸ ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ ἐπίγραμμα δηλοῖ:

Πολλὰ πιὼν, καὶ πολλὰ φαγὼν, καὶ πολλὰ κάκ' εἰπὼν
Ανθρώπους, κεῖμαι Τιμοκρέων Ρόδιος.

CAP. IV.

Θρασύμαχος ὁ Μακεδών ἔν τινι τῶν προοιμίων τὸν Τιμοκρέοντα φησὶν ὡς μεγαν βασιλέα ἀφικόμενον, καὶ ξενιζόμενον παρ' αὐτῷ, πολλὰ ἐμφορεῖσθαι. συνομνύου δὲ τὸ βασιλέως ὅ, τι ἀπὸ
206 τούτων ἐργάζοιτο, εἶπε Περσῶν ἀναριθμήτους συγκόψειν. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ πολλοὺς καθ' ἕνα νικήσας, μεθ' οὗ ἐχειρονόμησε. παιδαγωγούμενος δὲ τῷ παιδὶ φάσιν, ‖ ἀπολείπεσθαι ἔφη, ‖ τραύσας, εἰ πληγή τις, πληγὰς Κλέαρχος δ' ἐν τῷ πέμπτῳ Βίων Καππάδοκα φησὶ τὸν Περσῶν, ὁπόταν κοπάσειε τὰς σιαγόνας ἐσθίων, κεχηνότι καθάπερ εἰς ἄψυχον ἀγάλματον εἰσαντλεῖν τῷ προσφιλῶς οἱ οἰκείους. Ἑλλάνικος δ' ‖ ἐν πρώτῳ Δευκαλιωνείας, Ἐρυσίχθονα φησὶ τὸν Μυρμιδόνος ὅπ λιὸ ἄπληστος βορᾶς ‖ Αἰθονα κληθῆναι. Πολέμων δ' ἐν ἐνάτῳ πρὸς Τίμαιον, πρὸς δὲ Σικελιώταις φησὶν ἀδηφαγίας ἱερὸν εἶναι, καὶ Σιτοῦς Δήμητρος ἄγαλμα, οὗ πλησίον ἱδρύσθαι καὶ ‖ Ἰμαλίδος, καθάπερ ἐν Δελφοῖς Ἑρμοχου. ἐν δὲ Σκώλῳ τῷ Βοιωτικῷ Μεγαλάρτου καὶ Μεγαλομάζου. ‖ Καὶ Ἀλκμαὼν δὲ ὁ ποιητὴς ἑαυτὸν ἀδηφάγον εἶναι προδιδόασιν, ἐν τῷ τρίτῳ λέγων οὕτως·

‖ Καί ποκά τοι δώσω τρίποδ' οὐτ
‖ Ω καὶ Νηλέα τρίηρες, ἀλλ' ἔν τι
Νῶν γ' ἄπυρον, ἴσχα δὲ πλέον
Ἔτνεος, [οἷον ὁ παμφάγος Ἀλκμαὼν
Ἡράσθη † Χαίρερον παῖδα τὰς τροπάς.]
‖ Οὔπω γὰρ [οὐ τέλυγμόν ἔσθει,]
Ἀλλὰ [τὰ καινὰ] γὰρ ὥσπερ ὁ δᾶμος ζαλοῖ. καὶ ἐν τῷδε ἐμφανίζει αὐτοῦ τὸ ἀδηφάγον λέγων οὕτως,

‖ Ὥρας δ' ἔσηκε τρεῖς θέρος καὶ χειμών, ὀπτύραν τρίταν δὲ τέτρατον τὸ κρόκας. ἀλλ' εἰ μοὶ ἔσθει ἐν δάδαν οὐκ ἔστι.

‖ Ἀναξίλας δὲ ὁ κωμικὸς περὶ Κτησίου τινὸς Ἀμαλεγόμμου ἐν Χρυσοχόῳ δράματι φησὶν,

Ἤδη σχεδόν τι παῖζα σοι πλὴν Κτησίου.
Δεῖπνου γὰρ οὗτος, ὡς λέγουσιν οἱ σοφοὶ,
Ἀρχὴ, τελευτὴ δ' οὐκ ὑπῆρξέ μου μόνος.

Κἀν Πλουσίοις,

Διαῤῥαγήτω χ' ἕτερος δειπνῶν τις εὖ,
Μὴ Κτησίας μόνος. Τί γάρ σε κωλύει;
Δεῖπνου γὰρ οὗτος, ὡς λέγουσιν οἱ σοφοὶ,
Ἀρχὴ, τελευτὴν δ' ἔμαθεν οὐδὲ πώποτε.

Κἀν Χαίρωσι δὲ Κραναόν τινα συγκαταλέγει οὕτως αὐτῷ.

Οὐκ ἐγγὺς ἐρωῶσι προσιόντες ἰνες,
Οὕτως ὁ Κραναὸς Κτησίου καταδεέστερος
Ἐλαττον, ἢ δειπνοῦσιν ἀμφότεροι συχνά.

Φιλέταιρος δ' ἐν Ἀταλάντῃ,

Καὶ δεῖ προχάζω σταδία πλείω Σοσάδου
Τὸν Ταυρίτην γὰρ τοῖς πόνοις ὑπερβαλῶ,
Τὸν Κτησίαν τε τῷ φαγεῖν ὑπεροραμῶ.

Ἀναξίππος Κεραυνῷ,

Ὁρῶ γὰρ ὀκ παλαίστρας τῶν φίλων
Προσιόντα μοι Δάμιππον. τοῦτον λέγεις τὸν πέ-

γρ. ὁ παμφάγος Ἀλκμαὼν ἡράσθη χλιερὸν παῖδα τὰς τροπάς.

γρ. ἔστι τετυλιγμένον ἔσθ.

γρ. τὰ κοινὰ

A Thrasymachus Macedonius in quadam suarum præfationum ait, profectum ad magnum[a] regem Timocreontem, & hospitio ab eo susceptum, cibi multum ingessisse. Cùm autem rex interrogaret, quídnam facturus esset postea, innumeros Persas respondisse confractos vsque ad animi deliquium lassaturum: multis postridie singulari certamine victis, manibus gesticulantem saltasse, regéque scisciante occasionem eius lætitiæ, animo se defectum iri dixit, si plagas aliquis tot infligeret[b]. Clearchus libro quinto Vitarum scribit, Cantibaripi Persæ, cùm mandendo essent defatigatæ maxillæ, hianti domesticos cibum iniicere solitos, tanquam in vas quoddam inamine. Hellanicus in primo Deucalioneæ, tradit Erysichthona filium Myrmidonis AEthona[c] vocatum, quasi Famem & Esuriem, quoniam inexplebilis esset helluo. Polemon libro nono ad Timæum, narrat, in Sicilia Voracitatis delubrum esse, & Cereris frumentaceæ statuam, propter quam erecta est Himalidis[d] quoque imago: velut & apud Delphos Hermuchi[e], & in Scholo Bœotorum Megalarti[f], & Megalomazi[g]. Alcmam poëta esse fatetur se edaciorem, libro tertio, ad hunc modum:

Aliquando tibi dabo tripodis[h] aluum,
In quo Neleum[i] sculptum manibus teras, sed
Nunc quidem ignem non incalescit: fortassis verò tu plenus
Canebas[k], quo pacto edax Alcmam solstitio[l] adamauit
Puerum Chæron. Nihil enim comest quod sit verberatum[m]:
Quæ noua & inacta sunt, vt & ipse populus, cupit.

Eodem libro palam facit se voracem fuisse, cùm ait:

Per tres horas æstate comedes: hyeme, præter tres, ad quartam, ô Crocas.
Verùm tu domestico more cibum capito: epulari non licet.

Anaxilas comicus cùm de Ctesia quodam loquitur in Aurifusore[n] fabula, sic ait:

Præsto iam tibi sunt omnia ferè, præter Ctesiam:
Is enim cœna, quod aiunt sapientes viri,
Principium nouit, finem verò solum nescit.

Idem Anaxilas in Diuitibus:

A. *Quinis alius opiparè cœnatus crepet, non autem Ctesias, ex omnibus solus.*
B. *Ecquid obstat quos minus id contingat?* A. *Quoniam ille cœnandi,*
Vt sapientes aiunt, initium didicit, finem verò neutiquam.

Idem in Gratiis Cranaum ipsi quendam accenset, his verbis:

Non temerè percontatur accedentes quidam,
An reuera Cranaus, quàm Ctesias, minus
Edat: & an vterque frequenter cœnet.

Philetærus in Atalante:

Si opus sit, cursu stadia plura conficio quàm Sotades:
Laboris sum, quàm Taurites, patientior:
Ctesiam anteuerto voracitate.

Anaxippus in Fulmine:

A. *Nam è palæstra video ex amicis*
Ad me venientem Damippum. B. *Eúmne dicis,*

Saxeum

Saxeum hominem, quem amici tui vocant,
Nunc, & merito, fulmen, ſuam ob fortitudinem?
In menſas enim vel inacceſſas,
Illum arbitror, ſuis maxillis, vt fulmen quoddam, irruaturum.

His verbis Comicus ſcilicet declarat cur fabulam eam Fulmen inſcripſerit. Theophilus in epidauro.

Atreſtidas quidam Mantinenſis, manipularis turmæ præfectus, ac ductor,
Ex omnibus mortalibus edebat plurimum.

Idem in Pancratiaſte cùm edacem athletam inducit, ſic ait:

A. Elixarum carnium libras propemodum tres.
B. Ecquid præterea, loquitor. A. Roſtrum,
Petaſonem, pedes quatuor ſuis. B. Dij boni, túque Hercules.
A. Tum bubulos pedes tres: gallinam.
B. Sancte Apollo, ecquid præterea?
A. Ficorum libras duas. B. Vini verò quantum bibiſti?
A. Meri libras duodecim. B. Proh ſancte Apollo, & tu Sabazie.[a]

Multas quoque gentes comici ob voracitatem perſtrinxerunt, vt Bœotos. EVbulus in Antiope:

Ad [b] *bibendum & comedendum fortes, ac patientes ſumus:*
Athenienſes verò parum comeſſe dico, Thebanos multum,

Idem in EVropa:

Bœotorum condidit oppidum [c],
Virorum ad comedendum toto die ſtrenuorum.

Idem in Ione:

Moribus & ingenio adeò eſt Bœotius,
Vt cœnans, quod aiunt, ſatietur nunquam.

Idem in Cercopibus [d]:

A. Thebas poſt appuli, vbi totam noctem,
Diémque totum cœnant, & ſtercus habet
Ante fores quiſque: vbi ciuium vulgus
Nullum eſſe ducit bonum maius quàm cacaturire.
B. Aſpectu certè omnino ridiculus homo eſt,
Magnis incedens [e] *paſſibus, multa comedens,*
Labra mordicus premens [f].

Idem in Myſis fingit quendam, Herculem ſic alloqui:

Tu relicto, vt ais, Thebarum ſolo,
Vbi viri ad comendum integros dies maximè ſtrenui:
Qui, toti quanti, guttura ſunt: & ſterquilinio ſemper proximi:

Diphilus in Bœotio.

Poteſt ille ante diluculum exorſus, comeſſe, ac deinde reliquo toto die.

Mneſimachus in Buſiride:

Sum enim Bœotius,
Horum alij, parum, ego verò multum comedo.

Alexis in Trophonio:

Nunc verò ne prorſus,
Iis qui qui vos daridere ſolēt, eſſe Bœotij videamini,
Ad motum inertes, vociferari ſolùm, eſurire:
Perpetúoque cœnare edocti, totos dies ac totas noctes,
Exuite vos confeſtim vniuerſi.

Achæus in Publicis ludis:

Prius hæc contemplaris [g], *deinde certatoribus dicis*

A τρίνον, † τοῦτον οἱ Διφίλον καλοῦσί σοι
Νῦν δ' ἀνδρείαν κεραυνὸν εἰκότως,
Αβάτους ποιεῖν γὰρ ἁμᾶς τραπέζας οἴομαι
Αὐτὸν, καταγκήπονθ' ἁμᾶ γ' αὐτῇ τῇ γνάθῳ.
ἐν τούτοις ἐδήλωσεν ὁ κωμικὸς, διότι καὶ τὸ δρᾶμα
Κεραυνὸν ἀπ' αὐτοῦ ἐπιγέγραφε. Θεόφιλος δ'
ἐν Επιδαύρῳ,
Ατρεστίδας τ�ις Μαντινεὺς λοχαγὸς ἦν,
Ανδρῶν ἁπάντων πλεῖστα δωράμενος φαγεῖν.
B ‖ ἐν ᾗ Παγκρατιαστῇ πρόσαγαγὼν τὸν ἀθλητὴν, ὡς
πολλὰ ἐσθίοντα, φησὶν,
Εφθῶν μοι χρεὼν τρεῖς μνᾶς [λέγ' ἄλλο ὀ-
ρυγχίον] χρ. λέγ' ἄλλο ὀρυγχίον
Κωλῶ. πόδας τέτταρας ὑείους, ἡράκλεις,
Βοὸς ᾗ τρεῖς, ὄρνιθ' ἅπολλον. λέγ' ἕτερον,
Σύκων δύο μνᾶς ἕπες, ἐν ᾗ πόσον
‖ Ακρατου δώδεκα κοτύλας, ‖ Απολλόδωρε καὶ
‖ Σαβάζιε.
C Καὶ ἔθνη ᾗ ὅλα εἰς πολυφαγίαν σκωμῳδεῖν,
ὡς τ' Βοιωτῶν. ΕΥβουλος γοῦν ἐν Ανπόδῃ
φησί.
Πονεῖν μοι ἄμμες, καὶ φαγεῖν μοι ἀνδρικὸν
Καὶ καρτερῆσαι, τὸ δ' Αθηναῖοι λέγειν.
Καὶ μικρὰ φαγέμοι, τὸ ᾗ Θηβαῖοι μέγα.
Καὶ ἐν Ευρώπῃ,
Κτίζε Βοιωτῶν πόλιν
Ανδρῶν ἀρίστων ἐσθίειν δ' ἡμέρας.
D καὶ ἐν Ιωνι.
ΟΥτω σφόδρ' ἐστὶ τοῦτ' τρόπους Βοιώτους,
‖ Ως οὐδὲ [δεῖπνον, ὡς λέγουσ'] ἐμπίπλαται. ἕν ᾗ χρ. δειπνοῦσ', ὡς λέγουσ',
Κέρκωψι,
Μεθ' ἕτερα Θήβας ἦλθον, ἔ τὸ νύχθ' ὅλην
Τὸ δ' ἡμέραν δειπνοῦσι, ‖ καὶ [κόπρον γ' ἔχει] χρ. κοπρῶν ἔχει
Επὶ ταῖς θύραις ἕκας. οὐ ‖ πλήρει βροτῶν
ΟΥκ ἐστὶ μεῖζον ἀγαθὸν, ὡς χεζητῶν
Μακρὰν βαδίζων, πολλὰ δ' ἐσθίων ἀνὴρ
Δάκνει τὰ χείλη, [παγγελασ]τὸν ἐστὶν ἰδεῖν. χρ. παγγέλαστός ἐστ' ἰδεῖν.
E ἐν ᾗ τῇς Μυσοῖς περὶ τῶν Ηρακλέα ποιεῖ τινα τάδε λέγοντα
Σὺ μοὶ τὸ θήβης ὡς λέγεις πέδον λιπὼν
Ανδρῶν ἀρίστων ἐσθίειν δ' ἡμέρας
Ολους τραχήλους, καὶ σὺ κοπρεῶνας πλησίον.
Δίφιλος ᾗ ἐν Βοιωτίᾳ, οἵ φησιν ἐσθίειν περὶ ἡμέρας
δεξάμενος ἢ πάλιν περὶς ἡμέραν. ‖ Μνησίμαχος
Βουσίριδι,
ΕΙμὶ γὰρ Βοιώτιος
F Ολίγα μὲν ἄλλων, ταῦτα πολλὰ δ' ἐσθίων. Αλεξις
Τροφωνίῳ
Νῦν δ' ἵνα μὴ παντελῶς Βοιώτοι
Φαίνηθ' εἶναι τῆς Δημούρειν ὑμᾶς εἰθισμένοις,
Ως [ἀκίνητοι] νῦν εἶναι βοᾶν καὶ πονεῖν μόνον, χρ. ἀκίνητοι
Καὶ δειπνεῖν ἐπισταμένους μέχρι τέλους, τὸν νύχθ' ὅλην,
Γυμνοῦθ' ἑαυτοῦ θᾶττον ἅπαντες.
Αχαιὸς δ' ἐν Αθλοις,
Πότερα θεωροῖς εἶτ' ἀγωνιστῆς λέγεις

Πόλλ'

Πολλ' ἐσθίουσιν, ὡς ἐπασκοιῶντων τρόπον.

Πόσαποι γὰρ εἰσὶν οἱ ξένοι; Βοιώποι.

ὅτι τούτων εἰκὸς ἐστι καὶ Ἐρατοσθένη ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς Πρεπτέλοον φῆσαι ἐρωτηθέντα, τί αὐτοὺς δοκοῦσιν εἶναι Βοιωτοί; εἰπεῖν. τί γὰρ ἄλλο, ἢ τριακοντάλιτρα ἐλάλουν οἷα αὐλοὶ καὶ τὰ ἀγγεῖα φωνὴν λαβόντα, τοσοῦτον ἕκαστος χωρεῖ. ‖ Πολύβιος δ' ὁ Μεγαλοπολίτης ἐν τῇ εἰκοστῇ φησὶ τῶν ἱστοριῶν, ‖ ὡς Βοιωτοὶ μεγίστην δόξαν λαβόντες μετὰ τὰ Λευκτρικὰ, καὶ μικρὸν ἀνέπεσον ταῖς ψυχαῖς, καὶ ὁρμήσαντες ἐπ' ἀωχίας καὶ μέθας διέθεντο καὶ ‖ κοινώνεια τοῖς φίλοις. ‖ πολλοὶ δὴ τῶν ἐχόντων ὑπερεὰς ἀπεμέριζον τοῖς συσσίτοις τὸ πλέον μέρος τῆς οὐσίας, ὥστε πολλοὺς εἶναι Βοιωτῶν οἷς ὑπῆρχε ‖ δεκαπλασίου μείους πλείω τῶν εἰς τὴν μίαν Φαλεαγμφίων ἡμερῶν. διόπερ Μεγαρεῖς μι ‖ σήσαντες αὐτῶν τὴν τριακοντάλιτρα καταφρόνησιν, ἀπέκνευσαν εἰς τοὺς Ἀχαιούς. καὶ Φαρσάλιοι δὲ κωμῳδοῦνται ὡς πολυφάγοι. Μνησίμαχος γοῦν ἐν Φιλίππῳ φησί,

Τῶν Φαρσαλίων

Ἥκει τις ἵνα τὰς τραπέζας καταφάγοι,
Οὐδεὶς πάρεστιν, εὖγε δρῶσιν. ἀρά που
Ὀπλὴν καλεῖται νῦν πόλιν Ἀχαϊκήν.

ὅτι δὲ καὶ πάντες Θετταλοὶ ὡς πολυφάγοι διεβάλλοντο, ‖ Κράτης φησὶν ἐν ‖ Λαμίᾳ· [Ἐπεὶ τρισπήχη] Θετταλικῶς τετμημένα. ‖ Τοῦτο δ' εἶπεν ὡς τῶν Θετταλῶν μεγάλα κρέα τεμνόντων. Φιλέταιρος δ' ἐν Λαμπαδηφόροις. καὶ χειροδρὲς σάρκος ὑείας Θεσσαλότμητον κρέας. ἔλεγον δὲ καὶ Θετταλικὴν ἔνθεσιν τὴν μεγάλην. Ἑρμιππος Μοίραις·

Ὁ Ζεὺς δὲ τούτων οὐδὲν ἐνθυμούμενος
Μύρων, ζωμὸν ἔπλασε τὴν Θετταλικὴν ἔνθεσιν.

ταῦτα δὲ ‖ Κατωνικὰ εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς,

Τί πρὸς τὰ Λυδῶν δεῖπνα καὶ τὰ Θετταλῶν,
Καὶ τὰ Θετταλικῶν μοὶ πολὺ Κατωνικώτερα.
‖ Οἷον τὰ ἁμαξιαῖα.

Θετταλοὶ γὰρ τὰς ἁπλοῦς, καπανὰς ἔλεγον. Ξέναρχος Σκύθαις,

Ἑπτὰ δὲ καπανὰς ἔτρεφον
Εἰς Ὀλυμπίαν. τί λέγεις; καπανὰς δὲ Θετταλοὶ
Πάντες καλοῦσι τὰς ἁπλοῦνας. μανθάνω.

‖ Αἰγυπτίους δ' Ἑκαταῖος ἀρτοφάγους φησὶν εἶναι, κυλληστίας ἐσθίοντας, τὰς δὲ κριθὰς εἰς ποτὸν καταλεαίνοντας. ‖ Ἀφ' ταῦτα καὶ Ἀλεξις ἐν τῷ περὶ αὐταρκείας, ἔφη μὲν ἐκ προφῆ κεχρῆσθαι τὸν Βόκχορον, καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ Νεόχαβιν καὶ Πυθαγόρας δὲ ὁ Σάμιος μετρίᾳ προφῇ ἐχρῆτο. ὡς ἱστορεῖ Λύκων ὁ Ἰασεὺς ἐν τῷ περὶ Πυθαγόρου. ὃν οὐκ ἀπέσχετο δὲ ἐμψύχων, ὡς Ἀριστόξενος εἴρηκεν. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ ἀριθμητικὸς, καὶ θῦσαι φησὶν αὐτὸν ἑκατόμβοιον, ὅτι τὸ ἀνηκέναι ὅτι τριγώνου ὀρθογωνίου ἡ τὴν ὀρθὴν γωνίαν περιέχουσα ἴσον δύναται ταῖς περιεχούσαις.

Ηὗρεν Πυθαγόρας τὸ περικλεὲς εὕρημα
Κλεινὸς, ἐφ' ᾧ κλεινὴν ἤγαγε βουθυσίην.

A *Cibi multum sumentibus, eos mores hominum esse qui sese exercent.*

B. *Vnde, quaeso, sunt hospites?* A. *Bœotij.*

Ob hæc scilicet credibile est, Eratosthenem in epistolis scripsisse, Pretellum rogatum quos esse Bœotios existimaret, respõdisse, Id prorsus, quod vasa [a] dicerent, voce si essent prædita, nimirum tanti esse quantum quisque caperet. Polybius Megalopolites libro vigesimo historiarum scribit Bœotos post Leuctricam pugnam summam gloriam adeptos, supinos & desides animis concidisse, ad epulas, temulētiam, & communem amicorum societatem ac victum conuersos, vt multi ex iis qui liberos iam etiam sustulissent, maiorem opum suarum partem ad ea conuiuia profunderent, & multis ex illis quot mensibus cœnæ plures essent, quàm mensium ipsorum certi dies. Quamobrem Megarenses eo rerum statu offensi, & odiis aduersus illos conceptis irritati, ad Achæos defecerunt. Proscinduntur & à Comicis Pharsalij, vt edaces. Mnesimachus in Philippo:

A. *Pharsaliorum,*
Quispiam an aduenit, mensas qui comedat?
B. *Nullus adest.* A. *Bene ab illis factum, assam profecto*
Achaicam ciuitatem illi deuorant.

Notati sunt omnes quoque Thessali, vt edaces. Crates [b] in Lamia:

Sunt quidem frusta trium cubitorum magnitudine,
Thessalorum more diuisa.

Hoc nimirum poëta dixit, quoniam Thessali carnem in magna segmenta diuidant. Philetærus in Lampadophoris [c]:

Vel manus grauis sulli pulpamenti caro, secta more Thessalorum.

Thessalicam [d] etiam bucceam [e], magnam dixerunt. Hermippus in Fatis [f]:

Harum portionum cum nulla cordi esset,
Bucceam Thessalicam ipse sibi fingebat Iuppiter.

Aristophanes in Tagenistis [g], ea frusta Capanica [h] vocat:

Quid hæc ad Lydorum & Thessalorum cœnas?
Thessalorum certe longè καπανικώτερα, id est, *frustis cibi grandioribus,*
Vt quæ currum onerare possint.

Thessali ἁπλοῦς [i], καπανὰς [k] dixerunt. Xenarchus in Scythis:

A. *Septem* καπανὰς *currus alebant*
Ad Olympiacos ludos. B. *Quidnam ais?* A. καπανὰς *Thessali*
Omnes appellant ἁπλοῦς. B. *Rem intelligo.*

Hecatæus Ægyptios esse tradit panis auidos, vt qui vescantur Cyllestia [l]: & ad potum, ordeum tritum macerent, ac eliquent: quamobrem Alexis libro De frugalitate sua sorte contenta [m], scripsit, Bocchorin, eiúsque patrem Neochabin [n], modico victu vsos fuisse: id quod pariter & de Pythagora refert Lycon Iaseus libro De eius vita. Eum tamen ab animatis non abstinuisse Aristoxenus tradit. Apollodorus arithmeticus autor est, Hecatomben [o] illũ sacrificasse, quod inuenisset, in triangulo rectis angulis constante, lineam quæ recto angulo subtenditur, tantum valere quantum aliæ eundẽ angulum continentes.

Cum [p] *famosus Pythagoras descriptionem linearum celebrem*
Repperit, ob quã nobili sacrificio boues immolauit.

Fuit

Fuit & Pythagoras paucissimi potus, frugalémque sibi adeò rationem victus indixit, vt sæpiùs melle solo contentus fuerit. Eadem narrantur de Aristide, Epaminonda, Phocione, Phormione, claris imperatoribus. Manius [a] Curius, Romanus imperator, toto vitæ cursu raporum esu delectatus est: cui cùm auri magnum pondus Sabini [b] publicè mississent, auro se non egere dixit, quamdiu cœnaret eas epulas. Hoc Megacles narrat libro De viris illustribus. Cœnæ quidem mediocres, gratæ multis sunt, vt ostendit Alexis in Amante fœmina:

Verùm ego, quandoquidem adsunt quæ oportet,
Odi superuacua. In ijs enim quæ modum excedunt, sumptus quidem est, nulla delectatio.

Idem in Mendaci:

Odiosa mihi superuacua sunt: in ijs quæ præter modum
Fiunt, impensa est, voluptas ne vlla quidem.

Idem in Syntrophis [c]:

O quàm iucundum, quidquid mediocre est, nec plus iusto plenum:
Abeo nunc, minimè vacuus: sed, vt mihi videor,
Lætus.

Mnesitheus porrò censet in omni re fugiendum quod nimium est. Ariston philosophus libro secundo Amatoriorum similium, ait, Polemonem Academicum hortari ad cœnam ituros, compotationem vt curarent quæ esset non tantùm in præsens iucunda, sed in crastinum etiam. Timotheus Cononis filius ex magnificis & imperatoriis cœnis, à Platone ad conuiuium in Academia, simplici quidem apparatu, sed velut musica concinnitate [d] eleganti, acceptus, professus est, qui cœnarent apud Platonem, illos etiam postridie [e] benè habituros. Addit in suis Commentariis Hegesander, secuto proximè die obuium Platoni Timotheum ei dixisse, Vos quidem, Plato, hilariter & benè cœnatis, magisque in crastinum diem quàm in præsentem. Pyrrhon Eleus à familiari quodam suo magnificè & sumptuosè tractatus, vt ipse narrat, posthac, dixit, ad te non accedam, si ita epulari pergas, ne illiberter videam te, vbi necessum non est, impensam facere, ac ne tibi grauato incommodus & molestus sit hic sumptus. Magis enim decet mutua nos consuetudine nostram in amicos beneficentiam declarare, quàm ferculorum multitudine, & epularum, quæ plurimæ sint, inuectarum copia. Antigonus Carystius in Menedemi vita, quisnam ordo apud eum conuiuij fuerit, explicans, ait, cum altero, vel tertio, seorsim illum semper pransum [f] fuisse: Si quis illum conuenire vellet, pranso iam domi, accedendum fuisse, quoniam eiusmodi foret Menedemo prandendi consuetudo [g]: qui autem ad illum proficiscebantur, aduocari solitos post prandium. Quòd si, vt accidere probabile est, eorum quidam temporiùs aduenissent quàm ad horam conditam, breuibus & reflexis spatiis prope fores ambulando, pueros exeuntes percontabantur, ecquid mensæ impositum foret, & ad quam temporis [h] portionem prandium peruenisset: discedentes, si audirent salsamentum, aut olus: sin nonnihil carnis, domum subeuntes [i] ad id extructam.

A ἰῶ ἦ καὶ ὀλιγοπότης ὁ Πυθαγόρας, καὶ αὐτελέστατα διεβίου, ὡς καὶ πολλάκις μέλιτι μόνῳ ἀρκεῖσθαι. τὰ δ' ἀναπλήσια δ' ἱστορεῖται καὶ περὶ Ἀριστείδου καὶ Ἐπαμινώνδου καὶ Φωκίωνος καὶ Φορμίωνος, τῶν στρατηγῶν. Μάνιος ἢ Κουρίος, ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς, ὑπὸ γογγυλίοις διεβίω παῖδα τὸν χρόνον. καὶ Σαβίνων αὐτῷ πολὺ χρυσίον πεμψάντων, οὐκ ἔφη δεῖσθαι χρυσίου ἕως αὐτὰ θεωρῇ. ἱστορεῖ ταῦτα Μεγακλῆς, ἐν τῷ περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν, τῶν δείπνων ἢ πολλοὶ τὰ μετρία ἀπαίζονται, ὡς Ἀλεξις ἐν Φιλούσῃ φησίν.

B ‖ Ἀλλ' ἔγωγε τοῦτ' δέειν' ἔχειν,
Τὰ μέτρια μισῶ. τοῖς ὑπερβάλλουσι γὰρ
Τέρψις μὲν οὐκ ἔνεστι, πολυτελεία δέ.

ἐν ἢ Ψευδομένῳ,

Τὰ μέτρια μισῶ. τοῖς ὑπερβάλλουσι γὰρ
Δαπάνη πέφυκεν. ἡδονὴ δ' οὐ δ' ἥτις οὖν.

ἐν ἢ Συντρόφοις,

C ‖ Ὡς ἡδὺ πᾶν τὸ μέτρον, οὔθ' ὑπεργέμων·
Ἀπέρχομαι νῦν, οὔτε κενὸς, ἀλλ' ἡδέως
Ἔχων ἐμαυτόν.

Μνησίθεος γάρ φησι, δεῖν φεύγειν ἅπαντα τὰς ὑπερβολὰς ἀεί. Ἀρίστων δ' ὁ φιλόσοφος ἐν Ἐρωτικῶν ὁμοίων δευτέρῳ, Πολέμωνα φησὶ τὸν Ἀκαδημαϊκὸν παραινεῖν τοῖς ἐπὶ δεῖπνον πορευομένοις φροντίζειν, ὅπως ἡδὺ ποτὲ ποιῶνται, μὴ μόνον εἰς τὸ παρὸν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν αὔριον. Τιμόθεος δ' ὁ Κόνωνος ἐκ τῶν πολυτελῶν καὶ στρατηγικῶν δείπνων παραληφθεὶς ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος εἰς τὸν ἐν Ἀκαδημίᾳ συμπόσιον, καὶ D ἑστιαθεὶς, ἀφελῶς καὶ μουσικῶς ἔφη, ὡς οἱ παρὰ Πλάτωνι δειπνοποιοῦντες, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ καλῶς γίνονται. Ἡγήσανδρος δ' ἢ ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν ἔφη, ὡς τῇ ὑστεραίᾳ ὁ Τιμόθεος ἀπαντήσας τῷ Πλάτωνι εἶπεν, Ὑμεῖς ὦ Πλάτων εὖ δειπνεῖτε μᾶλλον εἰς τὴν ὑστεραίαν, ἢ εἰς τὴν παροῦσαν ἡμέραν. Πύρρων δ' ὁ Ἠλεῖος τῶν γνωρίμων τινὸς αὐτὸν ὑποδεξαμένου, πολυτελῶς ἢ, ὡς αὐτὸς ἱστορεῖ εἰς τὸ λοιπὸν εἶπεν οὐκ ἥξω πρὸς σὲ, ἂν οὕτως ὑποδέχῃ, ἵνα μή τε ἐγώ σε ἀηδῶς ὁρῶ καταδαπανώμενον οὐκ ἀναγκαίως, μή τε σὺ θλιβόμενος κακοπαθῇς. ‖ μᾶλλον γὰρ ἡμᾶς τῇ μεθ' ἑαυτῶν συνουσίᾳ προσῆκον ἐστὶν εὐεργετεῖν ἢ τῷ πλήθει τῶν παραπεμπομένων [οἱ διακονοῦντες] τὰ πλεῖστα δαπανῶσι. Ἀντίγονος δ' ὁ Καρύστιος ἐν τῷ Μενεδήμου βίῳ, τὴν διάταξιν διηγούμενος τοῦ παρὰ τῷ φιλοσόφῳ συμποσίου, φησὶν ὅτι ἤρξατο μὲν δεύτερος, ἢ τρίτος καθ' ἑαυτόν. καὶ ἔθει δὲ τοὺς λοιποὺς παρεῖναι δεδειπνηκότας. ἰῶ γὰρ τοῦ Μενεδήμου τοιοῦτον ἄρξασθαι. μετὰ ἢ ταῦτα εἰσεκάλουν τοὺς παραγινομένους, ὧν ὡς ἔοικεν ὅτε παρεγένοντο ἔνιοι τῆς ὥρας, ἀνακάμπτοντες παρὰ τὰς θύρας ἀνεπυνθάνοντο τῶν ἐξιόντων παίδων, τί τὸ παρακείμενον εἴη, καὶ πῶς ἔχοι τῆς τοῦ χρόνου συμμετρίας τὸ ἄρξασθαι. ὅτε μὲν οὖν ἀκροδρυαν λάχανον ἢ ταρίχους, ἀνεχώρουν· ὅτε δ' ὅ, τι κρεάδιον, ‖ εἰσήεσαν εἰς τὸν ὑπὸ τοῦτο παρεσκευασμένον ‖ οἶκον.

ἰῶ ἢ

E

F

χ. ὧν οἱ διακονοῦντες

ἰῶ· ἦ τοῦ μὲν θέρους ἡνιμασμένη ψιάθῳ· ἐφ' ἑκάστης κλίνης, τοῦ δὲ χειμῶνος κώδιον. περισκεφάλαιον δὲ αὐτῶν φέρειν ἕκαστον ἔδει. τὸ δὲ περιαγόμενον πωλήριον οὐ μεῖζον ἢ κθυλιαῖον. τράγημα μὲν θέρους, ἡ κύαμος συνεχῶς. πολὺ δὲ καὶ τῶν ὡραίων εἰσεφέρετό τι, τοῦ μὲν θέρους ἄπιος ἢ ῥοιά· τοῦ δὲ ἔαρος ὄχνοι, καὶ ἐν τῷ χειμερινῷ ὥρᾳ ἰσχάδες. ‖ μαρτυρεῖ δὲ καὶ περὶ τούτων Λυκόφρων ὁ Χαλκιδεύς, [γράψας Σατύρους, Μενέδημον,] ἐν οἷς φησὶν ὁ Σειληνὸς πρὸς τοὺς σατύρους.

γρ. γράψας Σατύρους εἰς Μενέδημον

Παῖδες κραπίσου πατρὸς ἐξωλέστατοι,
Ἐγὼ μὲν ὑμῖν ὡς ὁρᾶτε σφριγῶ.
Δεῖπνον γὰρ οὔτ' ἐν Καρίᾳ μὰ τοὺς θεούς,
Οὔτ' ἐν Ῥόδῳ πιοῦσιν οὔτ' ἐν Λυδίᾳ,
‖ Καλέχω δεδειπνηκώς, Ἀπόλλων ὡς καλόν.

Καὶ προελθών,

Ἀλλὰ κυλίκιον ὑδαρὲς
Ὁ παῖς περιήγε † τοῦ πενταβόλου
Ἀτρέμα παρεξεσηκὼς, ὅτ' ἀλιτήριος,
Καὶ ‖ δημόνικος ἐπεχόρευε θαλίης,
Θέρμος πενήτων καὶ τρικλίνου συμπότης.

ἐξῆς δέ φησιν, ὅτι ζητήσεις ἦσαν πρὸ πότου.

Τράγημα δὲ

Ὁ σωφρονιστὴς πᾶσιν ἐν μέσῳ λόγος.

ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι πολλάκις συνόντας αὐτοὺς ἐπὶ πλεῖον, ὁ ὄρνις καταλάμβανε τὴν ἕω καλῶν, τῶν δὲ οὐδέπω κώρος. Ἀρκεσίλαος δέ τινων πινας, καὶ ἐλλιπούντων τῶν ἀρίστων, νοήσας τοῦ παιδὸς ὡς οὐκ ἔτ' εἰσίν, ἀναπαυχάσας καὶ τῷ χαῖρε συγκρούσας, οἷον δὴ ἔφη τὸ συμπόσιον ἡμῶν ἐστιν ἀνδρες φίλοι, ἄρτους ἐπιλελήσμεθα ἀρκούντως πριάσθαι· πέμπε δή παῖ. καὶ τοῦτ' ἔλεγεν αὐτὸς γελῶν, καὶ τῶν παρόντων δ' ἄνδρους ἐξεχύθη γέλως, καὶ διαγωγὴ πλείων ἐνέπεσε, καὶ διατριβὴ ὥστε ἡδύσμα γενέσθαι τῷ συμποσίῳ τὴν τῶν ἄρτων ἔνδειαν. ἄλλοτε δ' ὁ Ἀρκεσίλαος Ἀπελλῇ τῷ γνωρίμῳ παρασκευάσας καθυλίσαι τὸν οἶνον, ἐπειδὴ διὰ τὴν ἀπειρίαν σκεῖνος τὰ μὲν ἐτάραττεν, τὰ δὲ ἐξέχεεν, καὶ πολὺ θολώτερος ἐφαίνετο ὁ οἶνος. ὑπομειδιάσας ἔφη· ἐγὼ δὲ καθυλίσαι παρασκεύασα ἀνθρώπῳ μηδὲν ἑωρακότι ἀγαθὸν ὥσπερ οὐδ' ἐγώ. ‖ Ἀνάστηθι οὖν σὺ [‖ Ἀριδίκες,] ‖ σὺ δ' ἀπελθὼν τὰ σκεύη τρύσα. ταῦτα δ' οὕτως εὐφράνθη, ἐξιλάρου τοῦ παρόντος, ὡς δυσμενίας πληροῦσθαι. ‖ οἱ δὲ νῦν συναγόμενοι ἐπὶ τὰ δεῖπνα, ‖ μᾶλλον οἱ ἀπὸ τῆς καλῆς Ἀλεξανδρείας, βοῶσι, κεκράγασι, βλασφημοῦσι τὸν οἰνοχόον, τὸν διάκονον, τὸν μάγειρον. κλαίουσι δ' οἱ παῖδες τυπτόμενοι κονδύλοις ἄλλος ἄλλοθεν. καὶ οὐχ οἷον οἱ κεκλημένοι μετὰ τὰ πάσης ἀηδίας δεῖπνοῦσιν, ἀλλὰ καὶ τύχῃ θυσία τις οὖσα. πρόφασιν λυσφόρου ὁ θεὸς οἰκήσεται, καταλιπὼν οὐ μόνον τὸν οἶκον, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν ἅπασαν. γελοῖον γάρ ἐστιν αὐτὸν δυσημίαν κηρύξαντα καταρᾶσθαι τῇ γυναικὶ καὶ τοῖς τέκνοις. καὶ τοῖς δειπνοῦσι δ' οὐ πάνυ οἱ τοιοῦτος.

Νῦν δ' ἔρχεσθε δεῦτε δεῖπνον ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα,
‖ Τῷ γὰρ πιστῷ ὁ οἶκος
Ὁμοῦ μὲν θυμιαμάτων γέμει,

A Fuit autem apud Menedemum æstate lectorum tricliniarium quisque stratus arundinea tegete ad id parata: hyeme, villosa pelle. Conuiuarum singulos sibi afferre ceruical oportebat. Quod circumferebatur poculum, cochlearì maius non fuit. Pro bellariis dabatur lupinum, & sæpius faba. Nonnunquam ex horariis fructibus apponebatur quidpiam; æstate, malum Punicum; vere, eruilia, hyeme caricæ. Idem testatur Lycophron [a] Chaleidensis, qui Satyros suos Menedemum inscripsit: quo loco Silenus ad hunc modum Satyros compellat:

B
Optimi patris filij [b] sceleſtiſſimi,
Ego, vt videtis, hîc vobiſcum laſciuio [c]:
Nec enim per deos vnquam cœna eiuſmodi
Acceptus ſum in Caria, nec Rhodi, nec in Lydia:
Apollo, quam lauta fuit!

Deinde progreſſus ait,

Pocillum aqua [d] plenum,
Puer circumducebat, emptum obolis quinque,
Placidè conuiuis adſtans: execrandus verò
C
Atque plebeius, & vilis [e], ſaltabat lupinus,
Multus, inopum in triclinijs compotor:

Deinceps verò inter potandum quæstiones ait fuisse propositas, & pro bellarijs sermonem in medio habitum, qui ad temperantiam & continentiam [f] omnes excitaret. Est & mandatum memoriæ, sæpenumero contigisse, vt congressi longiùs sermones cùm protraherent, gallus auroram denuntians eos suis dissertationibus nondum satiatos interpellaret. Arcesilaus [g] cùm quibusdam præberet conuiuium, & panis defecisset, puero id nutu significante, in risum effusus, complosis manibus, Quale hoc, inquit, amici viri, futurum nobis conuiuium est? quod satis panis esset emere nos obliti sumus: curre puer: id ridens cùm dixisset, in vehementem risum conuiuæ soluti sunt, in eáque mora lusu multo & hilari confabulatione tempus ac conuiuium produxerunt, vt pro oblectamento [h] fuerit conuiuis panis defectus. Aliàs, idem Arcesilaus cùm Apelli domestico suo præcepisset, vinum defecare, & ille ob imperitiam nunc turbaret, nunc effunderet, vinúmque turbidius multo videretur, subridens ait: Ego equidem hominem defecare iussi, nihilo plus, quàm ego, scientem, quid bonum sit. Itaque, ô Aridices, expergiscere, hinc abi, & extrinsecus dolium perfora [i]. Id sanè verò intus, sic delectauit & exhilarauit conuiuas præsentes, vt lætitia pleni essent. Qui verò nunc ad cœnam conuocant, & potissimùm incolæ formosæ Alexandriæ, clamant, vociferantur, conuitiis pocillatorem, ministros, coquum incessunt: pueri flent [k], quos pugnis alium alibi percusserunt: nec inuitati soli cum omni molestia cœnant, sed tum, quamuis sacrificium fiat obuelato [l] capite deus excedet, non tantùm derelictis ædibus, sed etiam vniuersa ciuitate. Est enim ridiculum, qui fausta bonáque omnia precari & ominari per præconem iubet, vxorem ac liberos deuouere. Eiusmodi cœnæ conuiuis aptè dixerit aliquis:

D
Nunc [m] cœnatum eamus vt committamus prælium.

Item que hoc alterum:

Huic domus ſimul & ſuffitibus plena eſt,

E

F

Feſti

Festiuisque acclamationibus [a], *& suspirijs personat.*

Hæc dicta cùm essent, ex iis qui aderant, quidam, Ad hæc respiciamus, inquit, cauebimus, ne ventri simus dediti:

Vbi cœna frugi [b] *est, non fit debacchatio,*

vt ait Amphis in Plano [e], eiusmodique cœna ad inferendam vel iniuriam, vel contumeliam nullum mouet, vt testatur Alexis in Vlysse textore, ad hunc modum:

Solet enim productus in longum tempus cœtus,
Crebriúmque conuiuium, & iteratum quotidie,
Illudendi licentiam dictertúque iaciendi illicere:
Quod longè plus affert molestiæ, quàm voluptatis.
Ortum porrò inde habet maledicentia: maledictis verò alterum
Sic aggrederis, statim audis qui regerat: supersest conuitium [d],
Ac deinde verbera, & pugna, & vinosis insania.
Hæc sic vsuenire natura statutum est, quapropter [e] *deos reuereri conuenit.*

Mnesimachus in Philippo, propter nimiam inter cœnandum satietatem, conuiuium fingit quod belli apparatum præsagiat, & reuera, vt lepidissimus Xenophon ait, belli sit officina, hoc modo:

Nostin' esse tibi pugnandum cum viris?
Nos exacutos cœnamus gladios,
Accensas faces deglutimus pro obsonio:
Postea statim affert bellaria
Puer nobis post cœnam sagittarum spicula Cretensia,
Cicerum loco, & hastarum assulas
Confracturum: scuta, galeas,
Thoracésque habemus, & fundas: ad pedes,
Et arcus, catapultis sumus coronati:

Quin & Phœnix Colophonius sic ait:

Vini cadus, ensis, cuspis, poculum:
Coma, arcus: hostes, calices:
Equi, merum: bellicus clamor acierum congredientium, vnguentum.

Alexis in Parasito, cùm de vorace loquitur, ait:

Vocant axiem ipsum iuniores omnes
Parasitum: honestas [f] *enim appellationes multum ille non moratur:*
Telephus profectò mutus cœnat, & si quid
Interrogant alij, solùm annuit, adeò vt sæpius conniuator
Quod orant tu Samothracijs [g]*, precetur,*
Spirans vitam vt finiat [h]*, & aliquando tranquillus quiescat:*
Amicus tempestas & calamitas est parasitus.

Diphilus in Hercule de quodam eo ingenio prædito cùm agit, sic inquit: (*ac iracundum?*

A. *Men' aspicis iam appotum, & vicũque ebrium,*
B. *Nihil horum nouit: sed quendam ex ciuibus*
Iam ferè pransum duodecies.

Quocirca bellè dixit Boristhenites Bion, ex mensa voluptatem non esse nobis captandam, sed ex prudentia. EVripides verò sic ait:

Prauæ rationi victus os me adiecisse sensi:

(perinde ac si quæ voluptas capitur ex cibatiis, magis os tangat.) AEschylus in Phineo:

Multæque cœnæ falsæ, malis prurientibus [i]
Enanuere veluti ad primam oris delectationem.

EVripides in Sthenobœa [k] de frugalitate sic ait: *Maritima vita purpurea* [l] *est:*

A Ὁμοῦ δὲ πασιῶνός τε καὶ σεναγμάτων.
Τούτων λεχθέντων ἔφη τις τῶν παρόντων, παραυτηλέον ἐς ταὐτ' ἀποβλέπομεν ἁπάντες περὶ τοῦ ἀριστίζειν.
[‖ΕΥτελὲς γὰρ δεῖπνον οὐ ποιεῖ παροινίαν·] χ. Δεῖπνον γὰρ εὐτελὲς ἀ πονεῖ παροινίαν.
Ὡς Ἀμφὶς φησὶν ἐν Πανὶ, οὐδὲ ὕβρεις ἢ πληγὰς κισμούς, ὡς Ἀλεξις ἐν Ὀδυσσεῖ ὑφαίνοντι μαρτυρεῖ λέγων τάδε·
φιλεῖ γὰρ ἡ μακρὰ σωτηρία
καὶ τὰ συμπόσια τὰ πολλὰ, καθ' ἡμέραν
B Ποιεῖν σκῶψιν. ἡ σκώψις ἢ λυπεῖ πολέον, ἢ τέρπει πολύ. (πῆς ἅπαξ,
Τοῦ κακῶς λέγειν γὰρ ἀρχὴ γίνεται. αὖ δ' εὐθὺς ἀντήκουσας ἤδη, λοιδορεῖσθαι λείπεται.
Εἶτα τύπτεσθαι δέδοικ' ἢ κἀροινεῖν. ταῦτα γὰρ
Καὶ φύσιν πέφυκεν ἔτως· κἀκ μανίης ἔδει;

Καὶ Μνησίμαχος ἢ ἐν Φιλίππῳ λέγων τὸν ὑπερβάλλοντα κόρον ἐν τοῖς δείπνοις, ὥσθ' ὁρᾶν τι συμπόσιον πολέμου θεατὸν ἐπαγγελλόμενον, ‖ καὶ ὡς ἀληθῶς κατὰ τὸν χαριέστατον Ξενοφῶντα πολέμου ἐργαστήριον. λέγει δ' οὕτως,

C Ἆρ' οἶσθ' ὅπῃ πρὸς ἄνδρας ἐστί σοι μαχητέον,
Οἱ τὰ ξίφη δειπνοῦμεν ἠκονημένοι,
Ὄψον ἢ δᾷδας ἡμμένας καταπίνομεν.
Ἐντεῦθεν οὐδὺς ὑπιφέρει τραγήματα
Ἡμῖν ὁ παῖς μὴ δεῖπνον ἀκίδας Κρητικάς,
Ὥσπερ ἐρεβίνθους, δορατίων τε λείψανα
Κατεαγότ' ἀσπίδας ἢ πρόσκεφάλαια, καὶ
Θώρακας ἔχομεν, πρὸς ποδῶν ἢ σφένδονας,
D Καὶ τόξα. καταπέλτας ἢ ἐσταφανώμεθα.

καὶ Κολοφώνιος ἢ φοινικίδι φησὶν,

Οἶνου κάδοι μάχαιρα, καὶ κύλιξ αἰχμή,
Κόμη δὲ, τόξα, δῆσις ἢ κρηπῖδες.
Ἵπποι δ' ἄκρηδον, καὶ ἀλαλὴ μύρον κεῖται.

ἐν ᾧ τῷ πανδοκεῖτῳ Ἀλεξις πρὸς πολυφάγου τινὸς ἀφαλεγόμενόν φησιν,

Καλοῦσι δ' αὐτὴν πάντες οἱ νεώτεροι,
Παράσιτον ὑποκόρισμα· τῷ δ' ἀδὲν μέλει.
Δειπνεῖ δ' ἄφρων. τηλεφίου, νοῦν μόνον
E Τοὺς ἐπερωτῶντάς τι, ‖ ὥστε πολλάκις
Αὐτὴν κεκλῆσθαι ‖ Σαμοθρᾴκι' ὄντ' ἔχει
Λῆξαι πονοῦσα [καὶ γαλαθίσασα πολὺ,
Χειμὼν ὁ χειμὼν ὁ μειρακίσκος ἐστὶ τοῖς φίλοις.] χ. ---καὶ γαλαθίσασα πολύ. Χειμὼν ὁ μειρακίσκος ἐστὶ τοῖς φίλοις.

Διφίλος δ' ἐν Ἡρακλεῖ πρεσβύτην τῶν ὁμοίων διαλεγόμενον διέξεισιν,

Ἐμὲ μὲν οὐχ ὁρᾷς πεπωκότα,
Ἡδὴ δ' ἀκροθῴρακ' ὄντα, κἀθυμούμενον.
‖Τὸν δ' εἶδεν αἰσὶν † αἰσίων μέζον,
F Ἡδὴ κεδὸν δωδέκατον ἠλιηκότα.

διὸ καλῶς ἔλεγε ὁ Βορυσθενίτης Βίων, δεῖν ἀπὸ τῆς τραπέζης τὰς ἡδονὰς περιζέειν. ἀλλ' ἀπὸ τοῦ φρονεῖν. ὁ δ' Ευριπίδης φησί·

Φαύλῃ διαίτῃ πρόσβαλὼν ἤθει γόμα, ὡς τὸ ἀπὸ τῆς προσφορᾶς τέρψεως πρὸς τὸ γόμα μᾶλλον γνωρίμης. Αἰσχύλος τ' ἐν Φινεῖ,

Καὶ ψυθοδείπνα πολλὰ μαργώσης γνάθου,
‖Ἐρέσια οἷον γόμαλος ἐν πρώτῃ χαρᾷ.

ἐν Σθενεβοίᾳ δ' ὁ Ευριπίδης πρὸς αὐτελείας λέγει βίον ἢ πορφυροῦς θαλάττιον, (γων.

οὐκ εὐτρεπέζῳ, ἀλλ' ἐπάκτοις φάτναις.
‖Ἰχρὰ ἡ μήτηρ οὐ‖μεδοσιβὴς τροφὸς
‖Θάλαττα, τὼμὶ δ' ἀροῦμφ· ἐκ ταύτης βίῳ,
Βρόχοισι καὶ πέδαισιν οἰκαδ' ἔρχεται.
‖Μέγα γὰρ ἀνθρώποις κακὸν ἡ γαστήρ.
ὧδέ ἧς φησιν Ἀλεξις ἐν Συναποθνήσκουσι,
Μάθοις τ' ἂν οἷον κακὸν ἀνθρώποις,
Ἐσθ' ἡ γαστὴρ, διδάσκει οἷ', ἀναγκάζει θ' ὅσα,
[Εἴ τις ἀφέλοι ταῦτ' ἀφ' ἡμῶν τὸ μέρος ἀπὸ τοῦ σώματος,]
Οὐ δ' ἂν ἀδικοῖτ' οὐδὲν οὐδείς, οὐθ' ὑβρίζοιτ' ἂν ἑκών.
Νῦν δὲ διὰ ταῦτ' ἅπαντα γίνεται τὰ δυσχερῆ.
Διφίλῳ δ' ἐν Παρασίτῳ,
Εὖ γ' ὁ καλὼ χρυσῷ εἰπὲ πολλ' Εὐριπίδης,
Νικᾷ ἡ χρεία μ' ἡ γαλαπωρός τε μου
Γαστὴρ. ‖γαλαπωρότερον οὐδὲν ἐστὶ γῆ,
Τῆς γαστρὸς, ‖ εἰς ἣν πρῶτον ταῦτ' ἂν ἐμβάλοις,
‖Ἀλλ' οὐχ' ἕτερον ἀγλεῖον, ἐν ὥρᾳ φέροις
Ἄρτους ἂν, ἀλλ' ὀ ζωμὸν, ἢ διαφθερεῖς,
Εἰς ἀσυρίδα μᾶζας ἐμβυλεῖς, ἀλλ' οὐ φακήν.
Οἶνον ἄμεικτον εἰς λάγηνον, ἀλλ' ὀ κάραβον
Εἰς τὴν θεοῖς ἐχθρὰν ἢ ταύτῃ εἰσφόρει
‖Τὰ ταῦθ' ἑαυτῆς μηδὲν ὁμολογοῦμφα.
‖Κοὐκ ἀποστίθημι ταῦτα, ‖διότι ταὐτὰ χολὴ
Διὰ τὴν ταλαιναν [ταῦτα ταῦτα γίνεται.]
καὶ Κράτης δ' ὁ κωμικὸς, ὥς φησι Σωσικράτης ἐν ταῖς Διδασκαλίαις, ‖ἐπερράπισε Δημήτριον τὸν Φαληρέα, σὺ τὴν ὥραν τῶν ἄρτων. ἐκ λάγηνον ἔμεψαντα οἴνου, εἶθε γὰ ἔφη τὰς κριθὰς καὶ ἄρτους ἐφέρειν. Στίλπων δ' οὐ κατεπλάγη τὴν ἐγκράτειαν καταφαγὼν σκόροδα καὶ καταμιμηθεὶς ἐν τῷ τῆς μητρὸς τῶν θεῶν ἱερῷ. ἀπείρητο δὲ τῷ τούτων τι φαγόντι μηδὲ εἰσιέναι. ἐπισάσης δ' αὐτῷ τῆς θεοῦ καθ' ὕπνους, ἐκπύσης ὅτι φιλόσοφος ὢν ὦ Στίλπων παραβαίνεις τὰ νόμιμα; καὶ τὸν δοκεῖν ἀποκρίνασθαι καθ' ὕπνους. σὺ δέ μοι παρέχε ἐσθίειν, καὶ σκορόδοις οὐ χρήσομαι. ‖Ἐπὶ τούτοις ὁ Ὀλυμπιονὶκης ἔφη, Ἐπεὶ δεδείπνακμεν εἴρηκεν Ἀλεξις ἐν Κουρίδι. ἔπει πάλαι δεδείπνακμεν. Εὐβουλος Προκρίδι, ἡμεῖς δ' οὐδέπω δεδείπνακμεν. καὶ πάλιν, ὃν χρὴ δεδειπνάναι ἡμᾶς παρέσαι πάλαι. καὶ Ἀντιφάνης ἐν Λεωνίδῃ, ἀλλὰ πρὶν δεδειπνάναι ἡμᾶς παρέσαι. καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Προαγῶνι,

Ὥρα βαδίζειν μοι τι πρὸς τὸν δεσπότην,
Ἤδη γὰρ αὐτοὺς οἶομαι δεδειπνακέναι.

καὶ ἐν Δαναΐσιν,

Ἤδη παροινεῖς ἐμὲ πρὶν δεδειπνάναι.

καὶ Πλάτων Σοφιστῇ, καὶ Ἐπικράτης ὁ Ἀμβρακιώτης (μέσης δ' ἐστὶ κωμῳδίας ποιητὴς) ἐν Ἀμαζόσιν.

Δεδειπνάναι γὰρ ἄνδρες εὐκαίρως πάνυ
Δοκοῦσί μοι. καὶ ἠλίσαμεν δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς,

209 CAP. VI.

γρ. Εἴπερ ἀφέλοι τοῦτ' ἀφ' ἡμῶν τὸ μέρος

γρ. ταῦτα τὰ κακὰ γίνεται.

A *Non quidem lectis ad mensas dispositis, sed ad littus cubili strato:*
Mater nobis humida est, nec calcatur pedibus nostra scilicet nutrix.
Maris vnda: hanc aramus: ex hac vnde viuamus,
Pedicis retiarijs & laqueis captũ cõportatur domũ.
Magnum quidem homini venter malum est, de quo Alexis in Commorientibus:
Disce iam quantum mortalibus malum
Venter sit, quot facinora necessitate quadam nos coactos doceat.
B *Hanc partem nostro corpori si adimas:*
Nemo sponte iniustè quidquam aget aliúmue afficiet iniuria:
Nunc eius causa indigna & atrocia fiunt omnia. Diphilus in Parasito:
Aureus rectè multa sanè dixit EVripides,
Egestas me vincit, tum ærumnosus
Venter meus: nil enim ventre est miserius:
In quem primùm coniciuntur omnia,
Non item in vllum vas aliud. In sacculo feras
Panem: at minimè iusculum, nisi perdere libet:
C *In sportum mazam* [a] *mittes, at non coctam lenticulam:*
Vinum excipies lagena, locustam non item:
Deorum autem odiũ ille contemnẽs omnia ligurit,
Vel quæ sibi non conueniat [b]*: Taceo reliqua: profectò vbique gentium*
Quæcunque præuè committuntur misero ventri sunt imputanda.
Crates Comicus, vt ait Sosicrates in successionibus, Demeteio Phalereo colaphum [c] impegit, quòd in pera cum pane lagunculam vini misisset, ac, Vtinam, dixit, mihi cum pane liceret fontes gestare. Enimuero Stilpo sua confisus temperantia, non ideo perterritus est, quod cùm allium comedisset in [d] templo matris Deûm obdormierit. Arcebatur enim delubro qui horum [e] quidquam gustasset. Ei porrò somnum capienti, adstans dea cùm diceret, Philosophus es, ô Stylpon, & sacras tamen leges violas, visum sibi fuisse hæc respondere in somnis, Præbe mihi quod edam, & allio non vescar. Tum Vlpianus, Alexis, inquit, in Nouacula, dixit,
D *ἐπεὶ δεδείπνακμεν* [f], id est, *quoniam cœnauimus.*
EVbulus in Proctide:
Nondum nos δεδείπνακμεν, id est, *cœnauimus.*
Idem rursum,
Quem dudum oportuit δεδειπνάναι, id est, *cœnasse, is* & *nobis rursum adest.*
Antiphanes verò in Leonida:
Sed priusquam nos cœnauissemus. πρὶν δεδειπνάναι ἡμᾶς.
Aristophanes in Proagone [h]:
E *Vt ad dominum eam, mihi tempus est:*
Iam enim arbitror eos δεδειπνάναι, id est, *cœnasse.* Idem in Danaïdibus:
Ante cœnam, πρὶν δεδειπνάναι, videris mihi iam temulentus insanire.
Plato in Sophista: & Epicrates Ambraciota, comœdiæ, quam vocarunt mediam, scriptor, in Amazonibus: *(tempestiuè ἐνδεδειπνάναι*, id est, *cœnasse namque viri admodum Mihi videntur.*
Aristophanes quoque in Tageniſtis [i] dixit,
F *ἠρίσαμεν*, id est, *prandi sumus:*
Potauimus, ô viri, & lautè ἠρίσαμεν, id est, *prãsi sumus.*
Hermip

Hermippus in Militibus:

ἀριστάναι, id est, *prandere & adesse hunc.*

Theopompus in Callaischro [a]:

ἠρίσταμεν, pransi sumus: continuandus iam nobis sermo.

Antipho in Politico dixit *καταριστᾷν*, prandere sic,

Ille sanè rem suam & amicorum,
Malè cœnatus iamdudum κατηρίστηκεν, pransus [b] *est, ô pueri.*

Deos igitur precati, quod ait Plato in Philebo, vinum misceamus, seu Bacchus, seu Vulcanus, seu quiuis alius deorum, hunc sortitus est honorem cùm vinum [c] miscetur. Nobis quidem, vinum temperaturis, duo fontes adsunt, alter voluptatis, quem non iniuria cum melle tu comparaueris, alter prudentiæ, qui sobrietatem suadet, ac vinum [d] prohibet, quam aptè conferas cum aqua salubri, sed austera. Hos optimè vt misceamus prompto animo magnóque studio est adnitendum. Bibendi nunc tempus est: puerorum aliquis poculum nobis afferat, ex horum vasorum conditorio. Elegantia namque & varia pocula intueor multa. Dato igitur ampliore poculo, meracius, ô puer, inquit, in meum calicem affunde, & eum imple cyatho, non, vt ait Comicus [e], Antiphanes, qui in Geminis hoc modo scribit:

Poculum sumit ingens, affértque mihi:
Affudi ego merum, non autem puer:
Cyathos bibi deorum dearúmque mille decies:
Post eos deinde omnes Deæ venerandæ [f],
Ac dulcissimi [g] *regis mille vigesies.*
Meracius ergo mihi ô puer misce.

& quia de numero cyathorum nondum animus est dicere, ostendam, has voces *κύαθος* & *ἀκρατέστερον* de pocillatoribus etiam, non de vino tantùm, vsurpatas fuisse: agam tamen priùs de voce *ζωρότερον*, id est, meracius. Antiphanes [h] in Melanione [i]:

Hunc ego iudico vbi lauerit, valetudinis gratia:
Bibiturum ac meraciore, τοῦ ζωροτέρου, vsurum pocillatore.

Idem in Lampone [k]:

Heus tu, quicunque sis, iapyx, funde prorsus merum, εὐζωρέστερον [l].

Ephippus in Ephebo:

Phialam vtraque manu dedit, miscuit ζωρότερον, id est, *meracius:*

quod dicendi genus Homericum est. Quidam tamen apud Homerum *ζωρότερον δὲ κέραιρε*, id est, meracius miscebat, vinum aqua non dilutum haud significare putant, sed aut viuificum, *ἀπὸ τῆς ζωῆς*, aut calidum, *ἀπὸ τῆς ζέσεως*, Absurdum certè non fuit præsentibus amicis qui ad eas epulas conuenerant principio poculum iuuenem miscere. Alij, *ἀκρατὲς*, id est, nulla temperatum aqua interpretantur, qua forma *δεξιτερὸν*, pro *δεξιὸν*, id est, dextrum, Græci dicunt. Alij quoniam *τοὺς ὥρους*, annos Græci vocant, & particula, *ζὰ*, magnitudinem multitudinémve significat, *ζωρὸν*, multorum annorum intelligunt. Diphilus in Pæderastis [m] ait:

Affunde quod bibant
Pueris duobus, sed audin'? meracius: quidquid enim
Vini aqua diluitur, animo noxium est.

Theoprastus libro de Temulentia *ζωρότερον* dilutum esse vult, citatis his Empedoclis versibus:

A καὶ Ερμιππος ἐν Στρατιώταις,
Αριστάναι καὶ παριστάναι τοῦτί.
Θεόπομπος Καλλαίσχρῳ,
Ηρίσταμεν, δεῖ γὰρ συνάπτειν τὸν λόγον.

‖ Καταριστᾷν δὲ εἴρηκεν ἐν τῷ Πολιτικῷ Αντιφῶν οὕτως, ὅτ' ἄντι πράγματα τὰ ἑαυτοῦ, ἢ τὰ τῶν φίλων κατηρίστηκεν. παραδεδειπνημένος δ' εἴρηκεν Αμφις ἐν Πλάνῳ. παραδεδειπναμένοι παῖδες πάλαι. Τοῖς οὖν θεοῖς κατὰ τὸν Πλάτωνα, ὡς ἐν Φιλήβῳ φησὶν, εὐχόμενοι κεραννύω-
B μεν, εἴτε Διόνυσος εἴθ' Ηφαιστος εἴθ' ὅς τις θεῶν ταύτην τὴν τιμὴν εἴληχεν τῆς συγκράσεως. καθάπερ γὰρ ἡμῖν οἰνοχόοις τισὶ παρεστᾶσι κρῆναι. καὶ μέλιτος μὲν ἂν ἀπεικάζοι τὶς τὴν τῆς ἡδονῆς. τήνδε τῆς φρονήσεως νηφαντικὴν, καὶ ἄοινον αὐστηροῦ τινὸς καὶ ὑγιεινοῦ ὕδατος· ἃς προθυμητέον ὡς κάλλιστα συμμιγνῦναι. ὥρα οὖν πίνειν ἡμῖν ἐστὶ, καὶ τῶν παίδων τὶς ἐκ τοῦ κυλικίου τῶν ποτηρίων παραφερέτω. ὁρῶ γὰρ
C πλῆθος καλῶν καὶ ποικίλων ἐκπωμάτων. δοθέντος οὖν ποτηρίου μεγάλου ἔφη, ἀλλ' ἀκρατέστερόν μοι ὦ παῖ τῷ κυάθῳ πληρῶν ἔγχει εἰς τὴν κύλικα. μὴ κατὰ τὸν κωμῳδοποιὸν Αντιφάνη, ὃς ἐν Διδύμοις φησὶ,

Ποτήριόν μοι τὸ μέγα προσφέρει λαβὼν
‖ Επεχεάμην [ἄκρατον, οὐχὶ παιδίον,] γρ. ἄκρατον. οὐχὶ παιδίον;
Κυάθους θεῶντε καὶ θεαινῶν μυρίους.
Ειτ' ἐπὶ τούτοις πᾶσι τῆς ‖ σεμνῆς θεᾶς.
D ‖ Καὶ τοῦ γλυκυτάτου βασιλέως ‖ διμοιρίαν.

‖ Εμοὶ οὖν ὦ παῖ ‖ ζωρότερον κέραιρε. οὔπω γὰρ λέγομεν περὶ ἀριθμοῦ κυάθων. δείξω δὲ ὅτι καὶ ὁ κύαθος εἴρηται. καὶ τὸ ἀκρατέστερον καὶ ὑπὸ οἰνοχόων. πρότερον δέ μοι λέξεται περὶ τοῦ ζωρότερον. Αντιφάνης ‖ Μειλανίωνι,

Τοῦτον ἐγὼ κρίνω μετὰ νιπτρίδα τῆς ὑγιείας,
Πίνειν, ζωροτέρῳ χρώμενον οἰνοχόῳ.

E ἐν δὲ Λάμπωνι,

Ο δεῖν ‖ ἰάπυξ κέρασον εὐζωρέστερον.

Εφιππος Εφήβῳ, φιάλην ἑκατέρᾳ
‖ Δῶκεν κεράσας ζωρότερον Ομηρικῶς.

τινὲς δὲ καὶ τὸ παρ' Ομήρῳ, ζωρότερον δὲ κέραιρε οὐκ ἄκρατον σημαίνειν φασὶν, ἀλλὰ θερμὸν, ἀπὸ τοῦ ζωτικοῦ καὶ τῆς ζέσεως. ἑταίρων γὰρ παρόντων νέον ἐξ ὑπαρχῆς κεράννυσθαι κρατῆρα ἄτοπον. ‖ ἄλλοι δὲ τὸ εὔκρατον, ‖ ὥσ-
F περ τὸ δεξιτερὸν ἀντὶ τοῦ δεξιοῦ. τινὲς ἐπεὶ οἱ ἐνιαυτοὶ ὧροι λέγονται ‖ καὶ τὰ ζῶα, ὅτι μέγεθος ἢ πλῆθος σημαίνει, ζωρὸν τὸν πολυετῆ λέγεσθαι. ‖ Δίφιλος δ' ἐν Παιδεραστᾶις φησὶν

[Εγχεον σὺ δὴ πιεῖν, γρ. ἔγχεον σὺ δὴ πιεῖν.
Ευζωρότερον γένη δύω παῖδες. τὸ γὰρ]
Υδαρὲς ἅπαν τοῦτ' ἐστὶ τῇ ψυχῇ κακόν. Εὐζωρότερόν γε νὴ τὸν Δι' ὦ παῖδός. τὸ γὰρ

Θεόφραστος δ' ἐν τῷ Περὶ μέθης, ζωρότερον φησὶ δ' εἶναι τὸ κεκραμένον, παρατιθέμενος Εμπεδοκλέος τάδε,

‖ Αἶψα δ' ἀνηρῶτα φύοντο θνητὰ μεμιγμένα ‖ μᾶλλον ἀθάνατα ἦν,

Ζωρά τε καὶ μεμιγμένα ἄκρητα μᾶλλον πρότερα κεκριμένα.

Κύαθον δ' ἀπὸ τοῦ ἀντλητῆρος, Πλάτων εἴρηκεν ἐν Φάωνι οὕτως,

Τῷ στόματι τὸν κύαθον ὥσθ' εἰληφότες.

Καὶ ἐν πεσσοῖσι,

Κυάθους ὅσους ἐκλέπτεθ' ἑκάστοτε.

Ἀρχιππος Ἰχθύσιν, κύαθον ἐπεραίμην τοῦδε δασίου. ‖ ψευδὲς ἐστι καὶ τὸ ἐν Εἰρήνῃ Ἀριστοφάνους ὑποπασμάτων. τὰ γὰρ ὑποπάτια τοῖς κυάθοις ἐπιθλίμματα ἀμαυροῦται. μνημονεύει κυάθου καὶ Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ παιδείας, καὶ Κρατῖνος. ἔτι δὲ Ἀριστοφάνης πολλαχοῦ, καὶ Εὔβουλος ἐν Ορθάννῃ. Φερεκράτης δ' ἐν Λήροις, ἀργυροῦν κύαθον ὠνόμασε. Τίμων δ' ἐν δευτέρῳ Σίλλων ἀρυσαύας κέκληκε τοὺς κυάθους, Φάσκων ὑτῶσι,

-ἀπληστοίνους τ' ἀρυσαύας. ἀπὸ τοῦ ἀρύσασθαι ὀνομάσας. καλοῦνται δὲ καὶ ἀρυσῆρες, καὶ ἀρύσιχοι.

Σιμωνίδης,

Ἔδωκεν ἀδεὲς ἀδεὲς οὐδ' ἀρυσῆρα τεύγος.

Ἀριστοφάνης δ' ἐν Σφηξίν,

Ἐγὼ γὰρ εἶχον τούς δὲ τοὺ ἀρυσίχους.

‖ Φρυνίχος ‖ Παιδείαις, κύλικ' ἀρύσιχον. ἔνθεν καὶ ἡ ἀρύταινα. ‖ ἔλεγον δὲ καὶ ἔφηβον τριοῦτον σκεῦος, ὡς Ζωσιφάνης ἐν τῷ Συγγρικῷ. Πολύβιος δ' ἐν τῇ ἐννάτῃ τῶν ἱστοριῶν, καὶ ποταμόν τινα ἀναγράφει κύαθον καλούμενον, πρὸς Ἀρσινόῃ πόλιν Αἰτωλίας. τῷ δὲ ἀκρατέστερον Τηλεκλείδης κέκρηκεν ἐν τῷ κατὰ Δημοσθένους, γράφων οὕτως, Εἰ μή τις ἀκρατέστερον ἔπιεν, ἐλύπησεν. τοῦτῳ ὅμοιόν ἐστι τὸ ἀνιαρέστερον, καὶ τὸ ἐν Ηλιάσιν Αἰσχύλου, ἀφθονέστεραν λίβα. καὶ Επίχαρμος δ' ἐν Πύρρᾳ, ‖ εὐωνέστερον ἔφη. καὶ ἐν τῷ κατὰ Δημάδου δὲ ὁ Τηλεκλείδης εἴρηκε ῥᾳδιεστέραν τὴν πόλιν. τῷ δὲ κερανύειν κέκρηκε Πλάτων μὴ ἐν Φιλήβῳ, τοῖς δὲ θεοῖς ὦ Πρώταρχε εὐχόμενοι κερανυώμεν. καὶ Αλκαῖος ἐν Ιερῷ γάμῳ, κερανύουσί τε ἀφανίζουσί τε. ‖ Τηλεκλείδης Δηλιακῷ, καὶ τὸν κρατῆρα τὸν Παιανίων κοινῇ οἱ Ελλῆνες κερανύουσιν. Ωνοχόουν δὲ καὶ τοῖς ἀρχαίοις οἱ εὐγενέστατοι παῖδες, ὡς ὁ τοῦ Μενελάου υἱός.

Ωνοχόει δ' υἱὸς Μενελάου κυδαλίμοιο.

καὶ Ευριπίδης ὁ ποιητὴς ἐν παισὶν ὠνοχόησε. Θεόφραστος γοῦν ἐν τῷ Περὶ μέθης φησί, πεπυθάνομαι δ' ἔγωγε καὶ Ευριπίδην τὸν ποιητὴν οἰνοχοεῖν Αθήνησι, τοῖς ὀρχηστοῖς καλουμένοις ‖ ὠρχοῦντο δ' οὗτοι περὶ τὸν τοῦ Απόλλωνος νεὼν τὸν Δηλίου, [τῶν πεπορ.....τες Αθηναίων,] καὶ ‖ κατεδύοντο ἱμάτια τῶν ‖ Θηραϊκῶν. ‖ ὁ δὲ Απόλλων ἔστι, ᾧ τὰ θαργήλια ἄγουσι. καὶ διασώζεται [φύλησιν] ἐν τῷ δαφνηφορείῳ ‖ γραφὴ περὶ τούτων Τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Ιερώνυμος ὁ Ρόδιος, Αριστοτέλους ὢν μαθητής, καὶ οὗτος ἐν τῷ περὶ μέθης. Σαπφὼ τε ἡ καλὴ πολλαχοῦ Λάριχον τὸν ἀδελφὸν

χ. τῶν πρὸ τῶν παῖδες Αθηναίων χ. Φυλῆσι

A *Statim verò mortalia genita sunt, quæ esse prius immortalia cognoueram:*

Ac mixta, ζωρὰ, quæ prius impermixta, mutatis vijs [a].

Cyathum pro hauſtro [b] Plato in Phaone dixit, hoc modo:

Ore hìc cum cyathum illi accepissent.

Idem in Legatis:

Cyathos quotquot frequenter surripuerat.

Archippus in Piscibus:

Cyathum emi à Dæsio [c].

B Huc pertinet quod Aristophanes in Pace ait:

Omnes simul sunt vrbes suggillatæ.

nam suggillata compressa cyathis delentur, ac euanescunt: Cyathi meminerunt Xenophon libro primo Institutionis Cyri, Cratinus, Aristophanes, multis in locis, EVbulus in Orthanne. Pherecrates in Nugis, argenteum cyathum dixit. Timon libro secundo Salsorum [d] mordaciúmque iocorum, ἀρυσάνας, haustra, ab ἀρύσασθαι, id est, ab hauriendo, nominat, quæ ἀρυσῆρες etiam vocantur, & ἀρύσιχοι.

C Simonides:

Fecis, ἀρυσῆρα, id est, haustrum, ne vllus quidem dedit.

Aristophanes in Vespis:

Ego profectò habebam τέτες ἀρυσίχους, hæc haustra.

Phrynichus in Fœmina ludente [e].

Calicem aryστichum.

Indidem fit & ἀρύταινα [f]. Eiusmodi vas etiam Ephebum [g] vocauerunt, vt Xenophanes in Congenito. Polybius libro nono historiarum fluuium quendam memorat Cyathum nomine, circa Arsinoën oppidum AEtoliæ. Voce ἀκρατέστερον vsus est Hyperides, in sua contra Demosthenem oratione his verbis: Dolore affecit & molestia, quicunque meracius, ἀκρατέστερον, bibisset. Huic porrò simile [h] est, quod aiunt, ἀνιαρέστερον, id est, tristius: & quod AEschylus ait in Heliadibus [i], ἀφθονέστεραν, id est, abundantiorem laticem: & quod Epicharmus in Pyrrha, εὐωνέστερον, id est, viliori pretio: ac quod Hyperides contra Demadem dixit, ῥᾳδιεστέραν, id est, faciliorem & tractabiliorem ciuitatem. Voce κερανύειν, id est, vinum miscere, Plato vsus est in Philebo, sic: Deos, Protarche, cùm implorauerimus, misceamus vinum, κερανύωμεν. Alcæus in Sacris nuptiis:

D

E

Vinum ijs miscent, κερανύουσι, & illos è medio tollunt.

Hyperides in Deliaco:

Calicem omnium [k] *Ionum in commune Græci miscent, κερανύουσι.*

Pocillatores apud antiquos fuerunt nobilissimi iuuenes, vt Menelai filius:

Vinum autem miscebat illustris Menelai filius [l].

F EVripides poëta inter pueros etiam vinum ministrauit. Theophrastus libro de Temulentia sic inquit, Equidem audio poëtam EVripidem, Athenis, iis, quos ὀρχηστὰς, id est, saltatores vocant, pocillatoris munus præstitisse. Saltabant porrò hi [m] circa fanum Apollinis Delij primores ciuitatis, tragicis vestibus induti. Enimuerò Apollo hic est, in cuius honorem Thargelia [n] celebrant, qua de re in Daphnephoreio [o] tribubus Athenienſium literæ publicæ asseruantur. Idem prodidit & Hieronymus Rhodius discipulus Aristotelis, libro suo de ebrietate. Lepida Sappho passim Larichum fratrē

ideo

ideo commendat, quòd in Prytaneo curiáve Mitylenæorum, vbi publico sumptu epulabantur optimates, pocillator fuerit. Apud Romanos clarissimo genere orti adolescentes, hoc pariter munus obeũt in publicis sacris, omnibus modis AEolas imitantes, quemadmodum & vocis sono. Tanta verò priscorum hominum fuit in hac sumptuosa magnificentia, luxuria, vt non solùm ministros à poculis haberent, sed etiã œnoptas. Est ergo magistratus apud Athenienses οἰνόπτης, vt ait EVpolis in Oppidis, ad hunc modum:

Quos autem ne œnoptas a *quidem creassent antea,*
Nunc exercitui præfectos videmus: heu ciuitas b*, eheu ciuitas:*
Vt magis fortunata es, quàm prudens, & prouida.

In cœnis porrò œnoptæ hi, id est, cœnarum præsides & modiperatores animaduertebant, an ex æquo biberent conuiuæ, parua c huius magistratus dignitate, vt orator Philinus ait, in iudicio & caussa Crocanidarum de publicorum munerum functione. Idem tradit œnoptas tres fuisse, qui cœnantibus lucernas ellychniáque suppeditarent. Hos quidam etiam oculos d vocauerunt. Apud Ephesios qui adolescentes festo Neptuni die potum ministrabant, Tauri nuncupabantur, vt inquit Amerias. Hellespontij verò pocillatorem nominant ἐπιγχύτην e, & viscerationem κρεωδαισίαν, f vt ait Demetrius Scepsius libro vigesimo sexto Troiani apparatus. Cœlestibus Harmoniã à poculis esse quidam tradunt, vt refert Capiton versuum g scriptor, Alexandrinus patria, libro secundo Amatoriorum. Alcæus Mercurium deorum esse pocillatorem fingit, vt & Sappho, quæ ait:

Mixtum iam erat Ambrosiæ poculum,
Mercurius autem spem conceperat dijs se illud ministraturum.

Veteres, illos qui hoc munere fungerentur, κήρυκας h appellarunt. Homerus i:

Præcones per ciuitatem ferebant quæ ad certum fœdus coram dijs sanciendum & feriendum opus sunt.
Agnos duos, & vinum, quod terræ fructus latus est,
In vtre: ferebat & poculum splendens
Κήρυξ, *id est, præco Idæus, aureásque pateras.*

Idem alibi:

At Græcorum nitidi præcones κήρυκες,
Quæ ad firmum fœdus percutiendum requiruntur, conduxerunt, & in poculis vinum
Miscuerunt, regibúsque ad manus aquam dederunt.

Cleidemus coquos tradit & κήρυκας appellari. Quidam Heben k vinum diis fundere, fortassis ideo fabulati sunt, quòd conuiuia ἡβητήρια l nuncupent. Ptolemæus Agesarchi filius libro tertio historiæ Ptolemæi Philopatoris, Clinen quãdam memorat potum ministrasse Ptolemæo regi, cognomine Philadelpho, eique statuas Alexandriæ positas fuisse, in multis ciuitatis locis, amictas simplici tunica, guttum in manibus tenentes. His sermonibus habitis, Vlpianus epoto poculo, ait,

A ἐπαινεῖ ὡς οἰνοχοοῦσα ἐν τῷ Πρυτανείῳ τῆς Μιτυληναίοις. καὶ πάλαι Ῥωμαίοις ἦν οἱ διηνεκέστεροι τῶν παίδων τὴν λειτουργίαν ταύτην ἐκτελοῦσιν, ἐν ταῖς δημοτελέσι τῶν θυσιῶν παίζοντες οὗτοι Αἰολεῖς μιμούμενοι, ὡς καὶ κατὰ τοῦτο γένους τῆς φωνῆς. τοσαύτη δ' ἦν ἡ τῶν παλαιοτέρων τρυφὴ περὶ τὰς πολυτελείας, ὥστε μὴ μόνον οἰνοχόους ἔχειν, ἀλλὰ καὶ οἰνόπτας. ἀρχὴ γοῦν ἐστὶν οἱ οἰνόπται παρὰ Ἀθηναίοις, ἧς μνημονεύει ἐν ταῖς Πόλεσιν ΕΥπολις ἐν τούτοις,

B Οὓς δ' οὐκ ἂν ἔλεθ' οὐδ', ἂν οἰνόπτας περὶ τοῦ,
Νυνὶ στρατηγοὺς λεύσομεν. ὦ πόλις πόλις,
Ὡς εὐτυχὴς εἶ μᾶλλον, ἢ καλῶς φρονεῖς.

Οἱ δ' οἰνόπται οὗτοι ἐφεώρων τε ἐν τοῖς δείπνοις εἰ καθ' ἴσον πίνουσιν οἱ συνόντες. καὶ ἦν ἡ ἀρχὴ τελής, ὡς ὁ ῥήτωρ φησὶ Φιλῖνος ἐν τῇ Κροκανιδῶν Διαδικασίᾳ. καὶ ὅτι τρεῖς ἦσαν οἱ οἰνόπται, C οἵ τινες καὶ παρεῖχον τοῖς δειπνοῦσι λύχνους καὶ θρυαλλίδας. σκάλωσι δέ τινες τούτους καὶ ὀφθαλμούς. φασὶ δ' Ἐφεσίοις οἱ οἰνοχοοῦντες ἡδέσι τῇ τοῦ Ποσειδῶνος ἑορτῇ ταύροις σκαλοῦσθαι, ὡς Ἀμερίας φησίν. Ἑλλησπόντιοι δ' ἐπιγχύτην ὀνομάζουσι τὸν οἰνοχόον, καὶ τὴν κρεωνομίαν κρεωδαισίαν, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Σκήψιος ἐν ἕκτῳ καὶ εἰκοστῷ τοῦ Τρωϊκοῦ Διακόσμου. τοῖς δὲ θεοῖς οἰνοχοοῦσαν τινὲς ἱστοροῦσι τὴν Ἁρμονίαν, ὡς Καπίτων ἱστορεῖ ὁ Ἐσσηνεύς. Ἀλεξανδρεὺς δὲ γέγραφεν ἐν δευτέρῳ Ἐρωτικῶν. Ἀλκαῖος δὲ καὶ τὸν Ἑρμῆν εἰσάγει αὐτῶν οἰνοχόον, ὡς καὶ Σαπφὼ λέγουσα, καὶ δὴ D ἀμβροσίας μὲν κρατὴρ ἐκέκραστο. Ἑρμῆς δὲ ἐλαὸν ὅλπιν θεοῖς εἰνοχεύσαι. οἱ δὲ παλαιοὶ οὗτοι τοῖς ἱερατικοῖς ταύταις κήρυκας ἐκάλουν. Ὅμηρος,

Κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ θεῶν φέρον ὅρκια πιστὰ,
Ἄρνε δύω καὶ οἶνον ἐὐφρονα καρπὸν ἀρούρης,
Ἀσκῷ ἐν αἰγείῳ· φέρε δὲ κρητῆρα φαεινὸν
Κῆρυξ Ἰδαῖος, ἠδὲ χρύσεια κύπελλα.

καὶ πάλιν,

-Ἄμφὶ κήρυκες ἀγαυοὶ
Ὅρκια πιστὰ θεῶν σαώσαντο, κρητῆρά τε οἶνον
Μίσγον. ἀμφὶ βασιλεῦσιν ὕδωρ ἀπὶ χεῖρας ἔχυαν.

Κλείδημος δὲ οὗτος μαγείρους κήρυκας φησὶν καλεῖσθαι. καὶ τὸν Ἥβην δέ τινες ἀνέπλασαν οἰνοχοοῦσαν αὐτοῖς, ἴσως διὰ τὸ ἡβητήρια καλεῖσθαι τὰ συμπόσια. κλίνης δὲ τῆς οἰνοχόου Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ἀπίκλην δὲ Φιλαδέλφου, μνημονεύει Πτολεμαῖος ὁ τοῦ Ἀγησάρχου, ἐν τῇ τρίτῃ τῶν περὶ Φιλοπάτορα ἱστοριῶν. καὶ ἀνδριάντας αὐτῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἑστάναι φησὶ κατὰ τὰ πολλὰ μέρη τῆς πόλεως μονοχίτωνας, χρυσοῦν κρατῆρα ἐν ταῖς χερσίν. ἀπὶ τούτοις τοῖς λόγοις ἐκπίνων τὸ πόλημον ὁ ΟΥλπιανὸς ἔφη,

‖ -τῷ δ' ἐγὼ
Μεστὴν ἅπασαν ἐπονομάσας φθοπόμαν
Συγχωρεῖσι πίσωμα φιλίας. φθὸς ὃν ἔπι πόνου-
τα τῶν παρόντων τὶς φθοσέθηκε τὰ λειπόμενα
ἰαμβεῖα,
Πιὼν ἔρωτα λοιπὸν, φνίγομαι γὰρ, ἀλλ' ἐπίρρό-
φει. Καὶ ὁ ΟΥλπιανὸς ἐκπιὼν, ἔφη, ταῦ-
τα μὲν Κλέαρχός ἐν Κιθαρῳδῷ. ἐγὼ δ' ἃ παρὰ σοῦ
Ἀμφιδὼ Ἐρίθους φδακελεύομαι·
Ὁ παῖς σοβείτω τοὺς πολυκρότους συχνοὺς, καὶ
Πίμπλα σὺ μοὶ ἐμοὶ, σοὶ δ' ἐγὼ δώσω πιεῖν.
Ἀμυγδαλῆ μὲν παίζετω παρ' ἀμυγδα-
λεῶ.
Ταῦτα ἡ ἔφη Ξενόχαρτος ἐν Διδύμοις. αἰτούν-
των σοῦ τῶν μὲν πλέον οἴνου, τῶν δ' ἴσον ἴσῳ φασκόν-
των κιρνᾶσθαι, καὶ εἰπόντος πινὸς Ἀρχίππου εἰρηκέ-
ναι, ἐν δευτέρῳ Ἀμφιτρύωνι, τὶς ἐκέρασε σφῶν ὦ
κακόδαιμον ἴσον ἴσῳ; καὶ Κρατῖνον ἐν Πυτίνῃ, τὸν δ'
ἴσον ἴσῳ φέρουσ' ἐγὼ δ' ἐκλήκημαι, ἔδοξε πᾶσι λέ-
γειν περὶ τῶν κράσεων τῶν φδαῖς τοῖς ἀρχαίοις. καὶ
πίνων εἰσόδου ὅτι Μένανδρος ἐν Ἥρωι ἔφη, χοῦν
κεκραμένου οἴνου λαοὺς ἔκπιθι τοῦτον· ὁ Δημόκρι-
τος ἔφη, Ἡσίοδος μὲν ὦ ἑταῖροι φθαίνειν τρεῖς ὕ-
δατος φθοχέειν, τὸ δὲ τέταρτον ἱέμεν οἴνου. δι' ὃν καὶ
Ἀναξίλας ἐν Νηρεῖ ἔφη,
Καί τι πολύ γ' ἔστ' ἦθιον, ἢ φὴ αὖ πολε
Επινον τρεῖς ὕδατος, οἴνου δ' ἓν μόνον.
Ἀλεξις δ' ἐν Τηθύι ἔτι σωφρονικώτερον κιρνάναι
φδακελεύεται.
Ἰδὲ τἀρεστὸν οἴνου, ὡκέως ἐγχέω;
Κρίτωνα πολὺ βέλτιον ἕνα καὶ τέτταρας,
Τὸ δ' ἁρπαλέον λέγεις, ὅμως ἢ ταύτῃ σκόπει,
Λέγε τί καὶ διατρίβω γε τῷ ποτῷ
Ποιῶμεν.
‖ καὶ Διοκλῆς ἐν Μελίσσαις, πῶς ἢ καὶ κεκερα-
μένον πίνειν τὸν οἶνον [δεῖ με τὰ τέτταρα] καὶ δύο.
‖ ἡ δ' οὗ ‖ κράσις αὕτη φδὴ τὸ ἔθος οὖσα [ἐπέ-
μνησε] τάχα καὶ τῶν θρυλουμένων παροιμίαν,
Η πέντε πίνειν ἢ τρία, ἢ μὴ τέτταρα, ἢ γὰρ δύο φθὸς
πέντε πίνειν φησὶ δεῖν, ἢ ἕνα φθὸς τρεῖς. φθεὶ ἢ
ταύτης τῆς κράσεως Ιων ὁ Ποιητὴς ἐν τῷ φθεὶ Χίου
φησὶν, ὅτι
Εὑρὼν ὁ μάντις Παλαμήδης ἐμαντεύσα-
το,
Πλουτεῖν ἔσεσθαι τοῖς Ελλησι πίνουσι τρεῖς
Πρὸς ἕνα κυάθους.
Οἱ δ' ὑπερβαλλόμενοι χρώμενοι τῷ ποτῷ δύο οἴ-
νου ἔπινον φθὸς πέντε ὕδατος. Νικοχάρης γοῦν
ἐν Αμυμώνῃ, φθὸς τοὔνομα παίζων ἔφη· Οἰνό-
μαος οὗτος χαῖρε πέντε καὶ δύο, Καγώ τε καὶ
συμφοιτᾶν ἡμέλλομεν. τὰ φδαπλήσια εἴρηκε καὶ ἐν
Λημνίαις. Αμειψίας δ' ἐν Ασκοπιαζούσαις, ἐγὼ
δὲ Διόνυσος πᾶσιν ἡμῖν εἰμὶ πέντε καὶ δύο Ευπο-
λις Αἰξί,
Διόνυσε χαῖρε μή τι πέντε καὶ δύο.
‖ Ερμιππος θεοῖς,
Εφειθ' ὅταν πινώμεθ' ἡ διψῶμεθα,
Ευχόμεθα φθὸς τοῦθ' ὁ [οἶνος ὠκαιρὰς †ἡμᾶς]

χ. δεῖ με; τὰ τέτταρα κ. χ. ἐγέννησε

A
Hanc ego
Plenam pateram amicis meis quos nominatim appellaui, totam præbibo, beneuolentiæ certum pignus:
eo verò adhuc bibente conuiuarum aliquis reliquos versus Iambicos subiecit:
A. *Amorem ego molestum bibi, etenim suffocor.* B. *At insuper rursum tu sorbe:*
tum Vlpianus cùm bibisset: Hæc, inquit, Clearchi sunt in Citharœdo: ego verò, quod est apud Amphin in Erithis [a], suadeo:
B *Puer crebris poculis nos pulset,*
Imple tu mihi poculum: ego verò tibi dabo quod bibas:
Amygdala ludet [b] *prope amygdalam.*
Hæc Xenochartus dixit in Geminis. Cùm igitur vini plus quidam poscerent, aliis contra petentibus vt pari par misceretur, & recitasset quidam Archippum in secundo [c] Amphitruone dixisse:
Ecquis vestrum infortunatus par pari miscuit:
Cratinum quoque in Dolio vinario picato,
C *Par pari* [d] *affert, ego verò extabesco:*
visum est omnibus de vini mixtione differere Achiuis vsitata. Tum ex conuiuis aliquis, Menander, inquit, in Heroë scripsit [e]:
Ac multo suauius futurum est: nunquam enim
Tres aquæ partes bibi, vnam autem vini.
Alexis verò in Tethye adhuc temperantiùs miscendum præcipit.
A. *Ecce dum vinum adest.* B. *funde igitur, & misce:*
Longè melius erit, vinum ac quatuor.
D A. *Aquosum dicis tamen sic dilutum bibe.*
Iam loquitor nonnihil, vt inter bibendum confabulemur.
Diocles item in Apibus:
Vinum quomodo bibere dilutum me conuenit? an quatuor & duo?
Quæ nostro sæculo fit mixtio, priscis inconsueta, memoriam retulit iactati prouerbij, bibenda quinque [f], vel tria, sed minimè quatuor. Iubet adagium, vt cum quinque partibus aquæ vini duas bibamus, aut cum aquæ
E tribus vnã vini. Huius temperationis Ion poëta meminit libro de Chio, his verbis:
Augur Palamedes, cui compertum id erat, vaticinatus est,
Fœliciter nauigaturos ex Græcis illos, qui tres aquæ cyathos
Cum vno vini bibissent.
At quibus diutiùs & copiosiùs bibere placebat, ij quinque cyathos aquæ miscebant cum vini duobus. Nicochares in Amymone, ad OEnomaï [h] nomen alludens ait:
F *Oenomaus* [i] *hic quinque cyathis ac duobus gaudebat,*
Ego pariter, & quicunque essemus eius combibones.
Similia idem scripsit in Lemniis: Ameipsias ἐν ἀποκοπιαζούσαις [k]
Vobis omnibus ego Bacchus adsum: quinque & duo bibite.
EVpolis in Capris:
Salue Bacche, num quinque & duo bibemus?
Hermippus in diis:
Deinde cùm sitim potu sedauerimus,
Hæc fere precabimur: vinum tempestiuè

Nobis

Nobis luſitantibus propitium eſto, ac benevolum,
Rurſum vt miſceamus quinque ac duo.

Apud Anacreontem, vini quinque cyathi temperantur aquæ duobus.

Age tu puer affer nobis pateram,
Hauſtu [a] *prabibam vt vno,*
Affuſos aquæ cyathos duos,
Vini quinque cyathis,
Vt petulanter vino madidus agar furore meræ bacchantium.

Poſt hæc idem ſcriptor aliquantulum progreſſus, meri potum, Scythicam potationem vocat:

Agite, mihi date, nec ſic amplius tanto ſtrepitu tumultúque
Scythicam potionem meditemur, ſed cum elegantibus ac venuſtis hymnis modeſtè bibamus.

Lacedæmonij, vt inquit Herodotus libro ſexto, Cleomenem [b] regem, quòd cum Scythis eſſet verſatus, & illorum conſuetudine merum bibere didiciſſet, de mentis poteſtate ob vinolentiam deiectum fuiſſe narrant. Iidem cùm meraciùs volunt bibere, ἐπισκυθίσαι, id eſt, Scythas æmulari, dicunt. De his Chamæleon Heracleotes libro De temulentia, ſic ſcribit: Cleomenem Spartiatam Lacedæmones tradunt ad inſaniam perductum, quòd apud Scythas agens, meracius potare vinum aſſueuiſſet. ἐπισκυθίζειν voce iidem vtuntur cùm merum bibere in animo eſt. Achæus in Æthone [c] Satyrico, Satyros inducit moleſtè ferentes quòd dilutiùs vinum bibiſſent, his verbis:

Permixtus ne fuit Achelous [d] *multus;*
Eum tangere, ne genis quidem, nobis fas:
At Scytharum more vitam degere, & bibere, pulchrum.

Quod nunc magiſtris & doctoribus auditores diſcipulique libant, priſci moris non fuiſſe Theophraſtus ſcribit libro de Temulentia, verùm omni memoria velut per manus traditum, vt diis libaretur, deinde vt cottabo [e] luderent in eorum gratiam quos amabant. Magno namque ſtudio cottabum, qui ludus eſt iuuentus a Siculis, adhibebant, velut Anacreon Teius Siculum cottabum fecit Ancylis [f] per conuiuas diſtributis. Quamobrem carmina veterum conuiualia, quæ Scolia [g] nuncupant, plena ſunt appellationibus Cottabi, vt & Pindari verſus, ſicut his verbis:

Vt hyeme gratiam venereorum amorum bibens, ac ebrius Agathoni Cottabum nuncupem.

Amicis contra defunctis quæ decidebant ex menſa tribuebantur: quapropter EVripides in Sthenobœa dixit:

Ex quo putauit obiiſſe Bellerophontem,
Nihil eorum quæ de manibus ceciderunt eam latuit.

Veteres olim non inebriabantur. Pittacus Periandrum Corinthium monet, vt ebrietatem fugiat, ac comeſſationes, ne talis eſſe cognoſceretur qualis eſſet, non qualem ſe eſſe ſimulabat:

Exterioris [h] *namque formæ æs ſpeculum eſt: vinum mentis:*

quamobrem & verũ adagium eſt, clauo vinum [i] carere. Xenophon Grylli filius cùm apud Dionyſium Siculum ab bibendum pocillator cogeret, nominatim affatus tyrannum, quidnam Dio-

A [οὐκ ἀφοῦ καὶ πηλοῦ γὰ φέρω] πείζων ἄ-
μα,
Καὶ θὶς γεγλύπται τοῦτ' πέντε κ' δύω.

B ‖παρὰ δὲ Ανακρέοντι εἰς οἶνου πρὸς δὺ ὕδα-
τ@, ἄγε δή, φέρ' ἡμῖν ὦ παῖ κελέβιω, ὅκως
ἀμυσιν πεπίω, τὰ μὲν δὺ' ἐγχέας ὕδατος, [τὰ
πέντε δ' οἴνου κυάθους, ὡς αὖ ὑβριστιῶσαν ἀνα-
δλυβασταρήσω.] καὶ πελθὼν, τὴν ἀκρατο-
ποσίαν Σκυθικὴν καλεῖ πόσιν, ἄγε δότε, μηκέθ'
οὕτω παταγῳ τε κἀλαληπτῷ Σκυθικὴν πόσιν
πὸδ' οἶνῳ μελετῶμεν· ἀλλὰ καλοῖς ὑπορπί-
νοντες ἐν ὕμνοις. καὶ Λακεδαιμόνιοι δ' ὡς φη-
σιν Ηρόδοτ@ ἐν τῇ ἕκτῃ, Κλεομένην τὸν Βασιλέα
Σκύθαις ὁμιλήσαντα καὶ ἀκρατοπότην γεγόμε-
νον, ἐκ τῆς μέθης φασὶ μανῆναι. καὶ αὐτοὶ δ'
οἱ Λάκωνες ὅταν βούλωνται ἀκρατέστερον πίνειν,
ἐπισκυθίσαι λέγουσι. Χαμαιλέων γοῦν ὁ Ηρα-
κλεώτης, ἐν τῷ Περὶ μέθης πρὸς τούτων οὕτως
γράφει. ἐπεὶ καὶ Κλεομένη τὸν Σπαρτιάτην
φασὶν οἱ Λάκωνες μανῆναι, διὰ τὸ Σκύθαις ὁ-
μιλήσαντα μαθεῖν ἀκρατοποτεῖν. ὅθεν ὅταν βού-
λωνται πιεῖν ἀκρατέστερον, ἐπισκύθισον λέγου-
σιν. ‖ Αχαιὸς δ' [ἐν Αἰθωνι Σατυρικῷ, σὺν σα-
τύροις δυσχεραίνουσιν] ἐπὶ τῷ ὑδαρῆ πίνειν, καὶ λέ-
γουσιν,

Μῶν Αχελῶ@ λῶ κεκραμμέν@ πολύς,
Αλλ' ἐδὲ λῆξαι τοῦδε τῷ γλῶι θέμις.
Καλῶς μὲν οὖν ἄγειν σκυθιστὶ πιεῖν.

D ἦσαν δ' τῶν [ἀκροαλῶν ἐπιχύσεις,] ὡς φησι Θεό-
φρασ@ ἐν τῷ Περὶ μέθης, οὐ παλαιαί. ἀλλ'
ὡ ἀπ' ἀρχῆς, τὸ μὲν πρῶτον ἀποδεδομένον
τοῖς θεοῖς, ὁ δὲ κότταβ@ τοῖς ἐρωμένοις. ἐγρῶν-
το δὲ ἐπιμελῶς τῷ ‖ κοτταβίζειν, ‖ ὄντ@ δ' παι-
γνίου Σικελικοῦ, καθάπερ καὶ ὁ Ανακρέων ὁ
Τήι@ πεποίηκε Σικελικὸν κότταβον ἀγκύλη
‖ δαΐζων. ‖ διὸ καὶ τὰ σκολιὰ καλούμενα μέλη τῶν
ἐρχαίων ποιητῶν, ‖ πλήρη εἰσί. λέγω δ' οἷον τὸ
Πίνδαρ@ πεποίηκε, χάριτάς τε Αφροδισίων
ἐρώτων ὄφρα σὺν χειμάρῳ μεθύων, Αγάθωνι
δὲ καλῶ κότταβον. τοῖς δὲ τελευτηκόσι τῶν φί-
λων ἀπένεμον τὰ πίπτοντα τῆς τροφῆς ἀπὸ τῶν
τραπεζῶν. ‖ διὸ καὶ ΕΥριπίδης φὴσὶ τὴς Σθενε-
βοίας φησιν, ἐπειδὴ ‖ νομίζειν τὸν Βελλεροφόν-
τὴν τεθνάναι.

E Πεσὸν δέ νιν λέληθεν οὐδὲν ὃν χερὸς,
Αλλ' ὧδ' ἀὐδᾷ τῷ Κορινθίῳ ξένῳ.

Οὐκ ἐμέθυον δ' οἱ πάλαι· ἀλλὰ καὶ Πιτ̃ακὸς
Περιάνδρῳ τῷ Κορινθίῳ παρήνει μὴ μεθύσκε-
σθαι, μὴ ἢ κωμάζειν· ἵν', ἔφη, μὴ γνωσθῇς
οἷ@ ὢν τυγχάνεις, ἀλλ' οὐχ οἷ@ φαντοιῆ.
κάτοπτρον γὰρ εἴδους χαλκὸς ἐσ', οἶν@ δ' ἢ
νοῦ. διὸ καὶ [καλῶς οἱ πάροι μιαζόμενοι] λέ-
γουσι, τὸν οἶνον οὐκ ἔχειν πηδάλια. Ξενοφῶν
γοῦν ὁ Γρύλλου παρὰ Διονυσίῳ ποτὲ τῷ Σικε-
λιώτῃ πίνειν ἀναγκάζοντ@ τὸν οἰνοχόον, πρόσα-
γορεύσας ὀνόματι τὸν τύραννον, Τί δ', ἔφη, ὦ Διο-

γρ. Οὐκ τὸ καὶ πηλὸν γὰ φέρω

fort. τὰ πέντε δ' οἶνε. κυάθοις ὡς αὖ ὑβριστῶσαν φρένα, λύσας βασαρήσω, vel, φρέν' ἀναδεύσας βασαρήσω

211

γρ. ἐν Αἴθωνι Σατυρικῷ τοὺς σατύρους ποιεῖ δ. γρ. αἱ τῶν ἀκρατῶν ἐπ. an, ἦσαν δ' τῶν ἐναντίων ἀξ ἐπ.

γρ. καλῶς οἱ παροιμιαζόμενοι λ.

νύσιε οὐχὶ καὶ ὁ ὀψοποιὸς ἀγαθὸς ὢν καὶ ποικίλος, ἀναγκάζει ἡμᾶς εὐωχουμένους ἐσθίειν καὶ μὴ βουλομένους; ἀλλὰ κοσμίως ἡμῖν ὁ σοφὸς ἥψησε τὴν τράπεζαν σιγῶν. ‖ Καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἐν δράματι Σατυρικῷ φησὶν ὡς ἄρα

τὸ πρὸς βίαν πίνειν, (ζωὴ καὶ τὸ
Ἴσον κακὸν πέφυκε τῇ δι' ὕβρεως βίᾳ. ὅθεν εἴρηκεν
Οἶνος ἄγωγε γέροντα, καὶ οὐκ ἐθέλοντα, χορεύειν.
Σθένελός τε ὁ ποιητὴς οὐ κακῶς εἴρηκεν,
Οἶνος καὶ φρονέοντας ἐς ἀφροσύνας ἀναβάλλει.
ὁ δὲ Φακυλίδης ἔφη,
Χρὴ δ' ἐν συμποσίῳ κυλίκων πρεπιστομένων,
Ἡδέα κωπίλλοντα καθήμενον οἰνοποτάζειν.
Επὶ δὲ νῦν τοῦτο πρᾶγμα γίνεται παρ' ἐνίοις τῶν Ελλήνων. ‖ Επεὶ δὲ τρυφᾶν ἤρξαντο καὶ χλιδῶσι, κατερρύησαν ἀπὸ τῶν δίφρων ἐπὶ τὰς κλίνας, καὶ λαβόντες σύμμαχον τὴν ἀπάπαυσιν καὶ ῥαστώνην ἀνεμνήσθησαν ἤδη δὲ ἀτάκτως ἐχρῶντο τῇ μέθῃ χορηγοῦσης οἶμαι τὴν πρᾶγμα εἰς τὰς ἡδονάς. διὸ καὶ Ησίοδος ἐν τοῖς Ηοίαις εἶπεν,

Οἷα Διώνυσος δῶκ' ἀνδράσι χάρμα δ' ἔχησι,
Ος τις ἄδην πίνει, οἶνος δὲ οἱ ἔπλετο μάργος.
Σιὼ δὲ πόδας χεῖράς τε δέει, γλώσσαν τε νόον τε,
Δεσμοῖς ἀφράστοισι· φιλεῖ δ' ἐ μαλθακὸς ὕπνος.

καὶ Θέογνις δ' φησίν,

Ηκω δ' ὡς οἶνος καλέσασά με ἀνδρὶ πεπόσθης,
Οὔτε πνήφων εἰμὶ οὔτε λίαν μεθύων.
Ος δ' αὖ ὑπερβάλλῃ πόσιος μέτρον, οὐκέτ' ἐκεῖνος
Τῆς αὐτῆς γνώμης καρτερὸς, οὐδὲ νόου.
Μυθεῖται δ' ἀπάλαμνα, τὰ νήφουσιν γένετ' αἰσχρά,
Αἰδεῖται δ' ἔρδων οὐδὲν, ὅταν μεθύῃ,
Τὸ πρὶν ἐὼν σώφρων τε καὶ ἤπιος. ἀλλὰ σὺ ταῦτα
Γινώσκων μὴ πίν' οἶνον ὑπερβολάδην. (τὰ
Πρὶν μεθύειν δ' ἄρξῃ γ' ἀπανίστασο. μή σε κιάδω
Γαστὴρ, ὥς τε κακὸν λάτριν ἐφημέριον.

Ανάχαρσις τε ὁ σοφὸς ὑπεδείκνυ μὲν τὸ τοῦ ἀμπέλου δυνάμιν τοῖς Σκυθῶν βασιλεῖ, καὶ τὰ κλήματα αὐτῆς δεικνὺς ἔλεγεν, ὡς εἰ μὴ καθ' ἕκαστον ἔτος ἔτεμνον οἱ Ελληνες τὸ ἄμπελον, ἤδη κἂν ἐν Σκύθαις ἦν. οὐ καλῶς δὲ οἱ πλάττοντες καὶ γράφοντες τὸν Διόνυσον, ἔπι τε οἱ ἀγῶνες ὑπὸ τῆς ἀμάξης ἀφ' μέσης τῆς ἀγορᾶς οἰνωμένου. ὑπεδείκνυται γὰρ τοῖς θεαταῖς, ὅτι καὶ θεοῦ κρεῖττων ἐστὶν ὁ οἶνος. καί τι γ' οὐδεὶ ἂν οἶμαι ἄνθρωπος σωφρονῶν τοῦτ' ἐποίησεν. εἰ δ' ὅτι καλέσας ἐξεν ἡμῖν τὸν οἶνον, ἀφ' τοῦτο ποιοῦσιν αὐτὸν οὕτως ἀκείμενον, δῆλον ὅτι καὶ τὴν Δήμητρα θεραίζουσαν ἢ ἐορτάζουσαν ποιήσουσιν, ἐπεὶ καὶ τὸν Αἰσχύλον ἐγὼ φαίην ἂν τοῦτο ἁμαρτάνειν. πρῶτον γὰρ ἐκεῖνον, καὶ οὐχ ὡς ἔνιοι φασιν, Ευριπίδης, παρήγαγε τὸν τῶν μεθυόντων ὄψιν ἐς τραγῳδίαν. ἐν γὰρ τοῖς Καβείροις εἰσάγει τοῦτον τὸν Ἰάσονα μεθύοντα. ἀ δ' αὐτὸς ὁ τραγῳδοποιὸς ἐποίει, ταῦτα τοῖς ἥρωσι περιέθηκε. μεθύων γοῦν ἔγραφε τὰς τραγῳδίας. διὸ καὶ Σοφοκλῆς αὐτῷ μεμφόμενον ἔλεγεν, ὅτι ὦ Αἰσχύλε εἰ καὶ τὰ δέοντα ποιεῖς, ἀλλ' οὐκ εἰδὼς γε ποιεῖς, ὡς ἱστορεῖ Χαμαιλέων ἐν τῷ περὶ Αἰσχύλου. ἀγνοοῦσί γε οἱ λέγοντες, πρῶτον Επί-

A nysie hoc est, inquit? tuus obsonator, probus quidem & varius [a], epulantes nos ad edendum inuitos non cogit, sed modestus & tacitus mensam apponit. Sophocles in Satyrico fabula,

Vi coactum bibere
Par malum est, ac si quis sitim vi perpetiatur.

Est & hoc tritum:

Vinum [b] saluare senem, vel nolentem iubet.

Bellè quoque Sthenelus poëta dixit, Sapientes vino etiam ad amentiam impelli. Phocylides:

In conuiuijs pocula cùm circumambulant, decet,
Summissè loquentem, ac quietè sedentem, bibere.

Hoc scilicet apud quosdam Græcos etiam nunc obseruatur. Alij verò postquã indulgere genio, & luxu dissoluti, lasciuere cœperunt, è sellis in lectos deuoluuntur, adiutique somno & inertia, torpentes ac inepti obruuntur temulentia, inuitante ad eas voluptates apparatu. Quapropter Hesiodus in Eœis scripsit,

Sic Bacchus homini dat gaudia, & mœrores.
Etenim ijs qui affatim bibunt, vinum amentia [c] est:
Pedes, manus, linguam mentémque ligat
Improuisis [d] vinculis, eum verò mollis somnus demulcet.

Theognis:

Talis aduenio quale vinum homini potu suauissimum:
Nec ita ieiunus sum, nec admodum ebrius.
Potionis modum quisquis excesserit,
Sui iudicij atque mentis iam non est compos:
Effutit ille turpia, & quæ sobrijs fœda sint:
Quidquid agat dum temulentus est, pudore nullo suffunditur:
Quantumuis antea modestus & prudens fuerit:
hæc cùm non ignores,
Vinum suprà modum ne bibito:
Priusquam animum obscurare ebrietas incipiat, surge, abi,
Ne te victum obruat venter, improba & insidiosa corporis pars.

Anacharsis ille sapiens vitis potestatem regi Scytharum cùm exposuisset, ostendens eius sarmenta, Iam, inquit, ad Scythas hæc peruenissent, nisi flagella Græci quotannis amputarent. Stulti certè qui Bacchum pingunt, aut fingunt, & per medium forum impositum plaustro ducunt, vinolentum, quoniam spectatoribus ij probant vinum esse Deo valentius: id quod, vt arbitror, nullus veritatis studiosus admiserit. Quòd si affectum eo modo nobis ostẽdunt, quia vini docuerit vsum, æquum esse liquet, vt metẽtem, vel panem comedentem Cererem repræsentent: ac quidẽ certè hoc AEschylo vitio verto, quòd primus, non, vt alij censent, EVripides, in tragœdiam ebriorum personas inuexerit. Nã in Cabeiris [e] Iasonem ebrium induxit, quo vitio laborabat ipse poëta Tragicus, eo teneri mẽtitus Heroas. Ebrius sanè tragœdias ille scriptitabat: quamobrem Sophocles eum accusans [f], dicebat, quamuis AEschyle facias quæ decet, inscius tamen & imprudens facis, vt narrat Chamæleon libro De AEschylo. Falluntur verò qui putant, primum omnium Epi-

charmum

charmum, & post eum Cratetem, in Vicinis, ebriorum personam in Theatrorum scenis obtrusisse. Alcæus profectò versuum lyricorum scriptor, & Aristophanes comicus, poëmata sua poti condebant: multi verò alij temulenti gloriosius manum in prælio cum hoste conseruerunt. At apud Locros Epizephyrios, si quis iniussu medici, & non recuperandæ valetudinis caussa, merum bibisset, capite plectebantur: quod lege à Zaleuco sancitum est. Apud Massilienses lege cautum [a], abstemiæ vt sint mulieres. Apud Milesios etiamnunc de hac re legem extare scribit Theophrastus. Apud Romanos nec famuli, nec ingenuæ mulieres vinum bibunt, atque adeò nec adolescentes ingenui ante trigesimum annum. Ineptus quidem Anacreon est, qui totam suam poësin ebrietatis laudibus & mentione contexuerit. Itaque reprehendunt multi eius poëmata, quòd totum se luxuriosæ mollique vitæ tradidit, non videntes sobrium illum inter scribendum, & temperantem, vltro temulentiam simulare, quamuis necessum id minimè foret. Vini porrò quibus ignota vis est, Bacchum vesaniæ autorem esse hominibus, aiunt, scelestis valde & impiis maledictis insultantes eius numini. Quare Melanippides ait:

Aquam iam oderunt hi omnes, quibus antea vinum inexpertum fuerat,
Ocyus autem ocyus, inquam, vino frui
Concessum illis: quapropter attonitam
Furiosámque illam ediderunt.

Aristoteles libro de ebrietate scribit, vinum modicè decoctum potu minus inebriare, quòd eius vis coctura fiat imbecillior. Seniores idem ait [b] inebriari citissimè, ob paucitatem & debilitatem sui caloris, eo qui accedit à vino facilè deuicti: ex brutis animantibus inebriari quoque sues vuarum satiatos vinaceis: præterea coruos, & canum genus, si œnanthen [c] herbam depascantur: simias & elephantos, vini potu. Itaque simias venantur & coruos; illas, vino ebrias: hos œnanthes esu.

Perpetuò ebrium esse, inquit Crobylus [d] in Deficiente,

Delectationem quam præbet;
Cùm prudentia viuus te ipsum priues,
Quod maximum bonum nostra sortita natura est.

Alexis in apparatu Phrygij:

Ante ebrietatem si crapula, capitisque grauitas,
Inuaderet nos, nemo vnquam
Vini plus sibi permitteret, quàm quod satis est:
Nunc autem quoniam ebrietatis pœnas non speramus
Accessuras, merum alacriter bibimus.

Vinum, quod Samagoreion [e] vocant, tribus heminis temperatum Aristoteles scribit, super quadraginta homines inebriasse. Hæc locutus Democritus, bibit, &, hæc, ait, refellere si quis volet, prodito, auditurus hoc Eueni,

Tibi quidem hæc videntur, illa verò mihi.

Ego quoniam susceptam disputationem de vini apud antiquos temperatione absolui, repetam orationem meam, ac in mentem reuocabo quod ab Alcæo dictum est,

A χαρμον ἐπὶ τὴν σκηνὴν ἀγαγεῖν μεθύοντα· μεθ' ὃν Κράτητα ἐν Γείτοσι. καὶ Αλκαῖος δὲ ὁ μελοποιὸς, καὶ Αριστοφάνης ὁ κωμῳδοποιὸς μεθύοντες ἔγραφον τὰ ποιήματα. πολλοί τε καὶ ἄλλοι μεθυσκόμενοι, λαμπρότερον ἐν τῷ πολέμῳ ἠγωνίσαντο. παρὰ δὲ Λοκροῖς τοῖς Επιζεφυρίοις εἴτις ἄκρατον ἔπιε μὴ προστάξαντος ἰατροῦ θεραπείας ἕνεκα, θάνατος ἦν ἡ ζημία, Σαλεύκου τὸν νόμον θέντος παρὰ δὲ Μασσαλιώταις ἄλλος νόμος, τὰς γυναῖκας ὑδροποτεῖν ἐν δὲ Μι-
B λήτῳ ἔτι καὶ νῦν φησὶ Θεόφραστος τοῦτ' εἶναι τὸ νόμιμον. παρὰ δὲ Ρωμαίοις οὔτε οἰκέτης οἶνον ἔπινεν, οὔτε γυνὴ ἐλευθέρα, οὔτε τῶν ἐλευθέρων οἱ ἔφηβοι μέχρι τριάκοντα ἐτῶν. ἄτοπος δὲ ὁ Ανακρέων ὁ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ποίησιν ἐξαρτήσας μέθης. τῇ γὰρ μαλακίᾳ, καὶ τῇ τρυφῇ ἐπιδοὺς ἑαυτὸν, ἐν τοῖς ποιήμασι διαβέβληται, οὐκ εἰδότων τῶν πολλῶν, ὅτι νήφων ἐν τῷ γράφειν καὶ ἀγαθὸς ὢν, προσποιεῖται μεθύειν οὐκ οὔσης ἀνάγκης. οἱ δὲ ἀγνοοῦντες τὴν τοῦ οἴνου δύναμιν, τὸν Διόνυσον φάσκουσι μανιῶν εἶναι αἴτιον τοῖς
C ἀνθρώποις, βλασφημοῦντες οὐ μετρίως. ὅθεν ὁ Μελανιππίδης ἔφη, πάντες δὲ ἀπεστύγεον ὕδωρ τὸ πρὶν ἐόντες αἴδριες οἴνοη. τάχα δὴ τάχα τοὶ μὲν οὖν ἀπελαύοντο, τοὶ δὲ παράπληκτον χέον ὀμφάν. Αριστοτέλης δ' ἐν τῷ Περὶ μέθης φησὶν, εἰ ὁ οἶνος μετρίως ἀφεψηθείη, πινόμενος ἧττον μεθύσκει. τὴν γὰρ δύναμιν ἀφεψηθέντος αὐτοῦ, ἀσθενεστέραν γίγνεσθαι. μεθύσκονταί τε φησὶν οἱ γεραίτεροι τάχιστα δι' ὀλιγότητα καὶ ἀσθένειαν τοῦ περὶ αὐτοῦ ἐνυπάρχον-
D τος φησὶ θερμοῦ. καὶ οἱ παντελῶς δὲ νέοι τάχιον μεθύσκονται, διὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐνυπάρχοντος θερμοῦ. τῷ γὰρ ἐκ τοῦ οἴνου προσγινομένῳ κρατοῦνται ῥᾳδίως. μεθύσκονται δὲ κἂν τοῖς ἀλόγοις ζώοις ὗες μὲν σταφυλῆς στεμφύλων χορτασθέντες, καὶ τὸ τῶν κοράκων, καὶ τῶν κυνῶν γένος τὴν οἰνοῦτταν καλουμένην φαγόντα βοτάνην. πίθηκος δὲ καὶ ἐλέφας, πιόντες οἶνον. διὸ καὶ τὰς θήρας ποιοῦνται τῶν πιθήκων καὶ τῶν κοράκων, μεθυσθέντων τῶν μὲν οἴνῳ, τῶν δὲ τῇ οἰνούττῃ. τὸ
E δ' ἐνδελεχῶς μεθύειν φησὶ Κρώβυλος ἐν Απολειπούσῃ,

-τίν' ἡδονὴν ἔχει,
Αποστεροῦντα ζῶνθ' ἑαυτὸν [τοῦ σωφρονεῖν,] γρ. τοῦ φρονεῖν.
Ο μέγιστον ἡμῶν ἀγαθὸν ἔσχεν ἡ φύσις.

καὶ Αλεξις δὲ ‖ ἐν τῇ τοῦ Φρυγίου διασκευῇ φησὶν,
ΕΙ τοῦ μεθύσκεσθαι πρότερον τὸ κραιπαλᾶν,
Παρεγένεθ' ἡμῖν οὐδ' ἂν εἷς οἶνόν ποτε
Προσίετο πλεῖον τοῦ μετρίου. νυνὶ δὲ τὴν
Τιμωρίαν οὐ προσδοκῶντες τῆς μέθης
F Ηξειν προχείρως, τοὺς ἀκράτους πίνομεν.

Τὸν δὲ ‖ Σαμαγόρειον οἶνον καλούμενον φησὶν Αριστοτέλης, ἀπὸ τριῶν κοτυλῶν κερασθεισῶν μεθύσκειν ὑπὲρ τεσσαράκοντα ἄνδρας. ταῦτ' εἰπὼν ὁ Δημόκριτος, καὶ πιὼν ἔφη, τούτοις εἴ τις ἀντιλέγειν ἔχοι παρίθω. ἀκούσεται γὰρ κατὰ τὸν Εὔηνον,

Σοὶ μὲν ταῦτα δοκοῦντ' ἐστὶν, ἐμοὶ δὲ τάδε CAP. VIII.
‖ Εγὼ δ' ἐπὶ παρεξέβην περὶ τῶν ἀρχαίων κρασεων διαλεγόμενος, ἐπαναλήψομαι τὸν λόγον, [τὸν ὑπὸ τοῦ Αλκαίου τοῦ μελοποιοῦ λεχθέντα ἐπὶ νοῦν βαλλόμενός.] φησὶ γάρ που οὗτος, γρ. τὰ ὑπὸ τοῦ Αλκαίου τοῦ μελοποιοῦ λεχθέντα ἐπὶ νοῦν β.

Εγχεῦε

Εγχεε [κίρνα] εἰς ἕνα καὶ δύο. ‖ τύτις γάρ τινες οὐ τὸν κρᾶσιν οἴονται λέγειν αὐτὸν, ἀλλὰ σωφρονικὸν ὄντα καθ' ἕνα κύαθον ἄκρατον πίνειν, καὶ πάλιν καθὼ δύο. ‖ τοῦτο δὲ ὁ Ποντικὸς Χαμαιλέων ἐνδέδεικται τῆς Αλκαίου φιλοινίας ἀπείρως ἔχων. ‖ καθὼ γὰρ πᾶσαν ὥραν καὶ πᾶσαν εἰώθασιν πίνων ὁ ποιητὴς οὕτω διέσκεται. χειμῶνος μὲν ἐν τύτοις, ‖ τεὶ μὲν ὁ Ζεὺς, ἐν δ' ὠρανῷ μέγας χειμῶν, πεπάγασι δὲ ὕδατων ῥοαὶ, κάβαλλε τὸν χειμῶνα ἅπτι μὲν πιθεὶς τοῦρ, ἐν δὲ κίρναις οἶνον ἀφειδέως μελιχρὸν, αὐθαρ ἀμφὶ κόρσαι μαλθακὸν, ‖ ἀμφὶ ‖ γνάφαλλον. θέρους δὲ, ‖ τέγγε πολύμονας οἴνῳ. τὸ γὰρ ἄστρον ἐπιτέλλεται, ἁδ' ὥρα χαλεπά. πάντα δὲ διψᾷ ὑπὸ καύματος. τοῦ δὲ ἔαρος, ἦρος ἀνθεμόεντος ἔπαινον ἐρχομένοιο. ‖ ἐ τοιθελιὼν, ἐν δὲ κίρνῃ τὸν τᾶ μελιαδέος, ὅπι ἔχισα κρατῆρα. ‖ ἐν δὲ τοῖς συμποσίοις, ‖ οὐ χρὴ κακοῖσιν [‖ μῦθον] ἐπιτρέπειν. τοιοῦτόμεν γὰ οὐδὲν ἀσάμενοι ὦ βακχί. φάρμακον δ' ἄριστον οἶνον ἐνεκαμένοις μεθυσθῆναι. ‖ ἐν δὲ ταῖς διφρόναις, ‖ Νῶ χρὴ μεθύσκειν, ‖ καί τινα [πὸς βίαν τονεῖν,] ἐπειδὴ κάτθανε Μυρσίλος. καὶ καθόλου δὲ συμβουλίων φησὶν, μηδὲν ἄλλο φυτεύσῃς πρότερον δένδρον ἀμπέλου. Πῶς οὖν ἔμελλεν ὁ ἅπτι τοσοῦτον φιλοπότης νικφάλιος εἶναι, καὶ καθ' ἕνα καὶ δύο κυάθους πίνειν; αὐτὸ γοῦν τὸ ποιημάτιον φησὶ Σέλευκος, ἀντιμαρτυρεῖ τοῖς οὕτως ἐκδεχομένοις. φησὶ γὰ, πίνωμεν, τί τὸν λύχνον σβέννυμεν; δάκτυλος ἀμέρα, καθ' ἀνάειρε κυλίχνας μεγάλας, αἱ θὰ ποικίλα. οἶνος γὰ Σεμέλας καὶ Διὸς υἱός. λαθικάδε' ἀνθρώποισιν ἔδωκεν. Εγχεε κίρνας ἕνα καὶ δύο πλέας. κἀκκεφαλᾶς δ' ἄτερα θὰν ἑτέραν κύλιξ ὠθείτω. ἕνα πὸς δύο ῥητῶς κίρναν κελεύων. ὁ δ' Ανακρέων ἔτι ζωρότερον, ἐν οἷς φησὶ, καθαρὴ δ' ἐν κελέβῃ πέντε καὶ τρεῖς ἀναχείτω· φιλέταιρος Τηρεῖ, δύο ὕδατος πὸς τρεῖς ἀκράτου. λέγει δὲ ὑτος, πεπωκέναι δοκεῖ τὸν καθὼ δύο καὶ τρεῖς ἀκράτου. Φερεκράτης δ' ἐν Κοριαννεῖ, δύο ὕδατος πὸς τέτταρας οἴνου λέγων ὧδε,

Απόθες ὦ γλυκυδάρλω ἐνέχεέν σοι,
Παθάπασι μὲν ὡῦ ὕδωρ τι εἰργάσω.
Πῶς ὦ καθάρεκτε ἐνέχεας δύο ὕδατος
Ω μάμμη. τί δ' οἴνου τέτταρας, ἔρρ' ἐς κόρακας, βατεράχοις
Οι νοχοεῖν σε δεῖ.

Εφιππος δ' ἐν Κίρκῃ,

Τρεῖς πὸς τέτταρας οἶνον ποις αὐ ἀσφαλέστερον,
Πολλὰ ὑδαρῆ. μὰ τὸν γᾶν, ἀλλὰ τρία καὶ τέτταρα
Οτως ἄκρατον εἰπέ μοι πίῃ τί φής.

Ισον ἴσῳ ᾗ Τιμοκλῆς ἐν Κονισάλῳ,

Παθάξω τ' ἴσον ἴσῳ πόληος
Μεγάλοις ἅπασαν τὸν ἀλήθειαν φράσαι.

γρ. κίρνας

γρ. θυμὸν

γρ. πρὸς βίαν πίνειν

Affunde, misce, ad vnum & duos.

In his verbis quidam [a] existimant temperationem ab eo significari, sed alioqui temperantem poëtam meri cyathum vnum sigillatim bibisse, & iterum sigillatim duos: Hìc Chamæleon Ponticus apertè monstrat ignarum se fuisse quàm bibax Alcæus esset: quem quouis tempore, quouis statu cœli, vinosum fuisse constat: hyeme quidem, his verbis:

Pluit Iuppiter [b]: *in cœlo vehemens sæuit tempestas: gelatæ sunt fluentes aquæ:*
Admoto igne hyemem expugna:
Mellitum [c] *vinum largius tempera, sed capitilene, obscurum virinque* [d]:

AEstate verò his versibus:

Pulmones [e] *madefacito, ac tingito vino:*
Sydus [f] *exoritur: graue tempus est: æstu sitiunt omnia.*

Vere autem his:

Florido vêre accedente ego bibebam.

& nonnihil progressus:

Tu verò misces [g] *quam celerrimè suauis mellitique vini poculum*
Aduersi casus oratione [h] *mea recitandi non sunt.*
Eos si canamus, ô Bacchi: proficiemus nihil:
Remedium in illis optimum ad ebrietatem vsque vinum affundere.
Itaque nunc lætum inebriari me iuuat, ac importuni doloris vim à me fugare,
Quòd mortuus sit [i] *Myrtilus:*

& , vt paucis finiam, in vniuersum hoc consulit,

Nullam vite prius seueris [k] *arborem.*

Quo igitur pacto tam bibax & potui deditus ille, sobrius adeò fuisset, vt cyathum vnum, duósque seorsim biberet? Eius itaque poësis, inquit Seleucus, illis refragatur qui sic exposuerunt. Ait enim rursum:

Bibamus [l]: *cur lucernam expectamus* [m]?
Dies digitus est [n]: *maioribus vinum poculis distribuatur, atque variatis:*
Vinum Iouis lac Semeles filius curarum vt obliuiscantur, dedit mortalibus:
Affunde, misce, vnum, duo, & insuper plura.
Alium [o] *calicem è capite depellat alius.*

Vnum ergo ac duo, vt Seleucus putat, ille dixit, aquæ cyathos duos, cum meri tribus. Sic enim Seleucus, Aquæ duos bibisse videtur cum meri tribus. Pherecrates in Corianne cum vini quatuor miscet aquæ duos.

A. *Amoue ô Glyce, hydaren* [p] *is affudit tibi.*
B. *Aquàm sanè tu prorsus quandam effecisti:*
Quantum sceleste affudisti. A. *Aquæ duos ô mamma:*
Vini quantũ? A. *Quatuor.* B. *Abi in malam crucem: ranis te vinum ministrare oportuit.*

Ephippus in Circe:

A. *Vini duos cum tribus aquæ bibes tutius.* B. *Nimis dilutum.*
A. *Haud ita per Cererem.* B. *Verùm aquæ tres, vini quatuor.*
A. *Tamne merum, quæso, bibes? quid ais?* B. *Par pari saltem.*

Timocles in Coniſſalo [q]:

Feriam te, parpari, & calicibus
Magnis, veritatem vt eloquaris totam.

Alexis

Alexis in Dorcide siue Adblandiente,

Pocula benevolentiæ plena tibi propino, mixta par pari.

Xenarchus siue Timocles in Purpura:

Non, per Bacchum: par pari tu tu bibis.

Sophilus in Enchiridio [a]:

Assiduè merum porrigebatur: vel par pari: rursum poculis Maioribus poscebant.

Alexis in Fœneratore, siue Mendaci:

A. *Ne prorsus dilutum ei dato: audin?*

B. *Par pari.* A. *Aliquanto minus: rectè est.*

Iucunda sic futura est potio. Vinum quidem fluuius [b] *non est:*

Thasius hospes noster est, ac delicatus. B. *Æquum est hospites suo more bibere* [c]*: indigenas, patrio.*

Idem in Subdititio:

Vno impetu sine respiratione, bibi quàm suauissimè, Par pari mixtum.

Menander in Fratribus:

Octo quidam, vt affunderentur, exclamabat, ac duodecim

Cyathi, quousque in ea bibendi ambitione & pertinacia, deorsum capite nutauit, καταστάσειν *porrò, id est, deorsum caput inclinare, dicebant, de iis qui potantes succumberent, ac deciderent, ab iis translatione sumpta qui fructus ex arboribus decutiunt.* Alexis in Abscisso:

Non enim conuiuij rex ac moderator erat, sed carnifex

Chæreas [d]*, qui viginti cùm præbibisset, par pari: rursum poculum maius petebat.*

Diodorus Sinopeus in Tibicina:

Cùm cyathos aliquis decem biberit, ô Crito,
Ad singula continenter pocula
Quod suis rationibus ac cogitationibus molestum est, an ebiberit [e] *denceps*
Hoc tecum ipse considera.

Festiuè Lysander Spartanus, vt refert Hegesander in Commentariis, cùm dilutius vinum in exercitu caupones venderent, minimè dilutum iussit vendere, vt merum ipsi emerent. Non absimile est quod scribit Alexis in AEsopo, ad hunc modum:

A. *Lepidum hoc apud nos, ô Solon.*
Ingenioseque Athenis repertum.
B. *Quale nam istud?* A. *In conuiuiis merum*
Ne bibatur: etenim facile hoc non est [f]*: quoniam vendunt*
In plaustris statim temperatum.
Non quia lucrum inde capient, sed quod empturis
Bene consultum esse velint, graue illis ne sit caput,
Quod à crapula nos euenire cernimus: Græcis
Consueta potio, si quis modicis vtatur poculis, hoc præstat,
Secum vt loquantur cum voluptate, & nugentur, qui biberint.
Alterum quidem balneum est, non potio,
Si quis cadis, aut plyctere [h] *bibat: idque non minus quàm mors, noxium.*

Plato libro sexto de legibus, ad ebrietatem vsque bibere indecorum esse ait, præterquam eius dei festo qui vinum largitus est, & alioqui non tutum. Itaque nec ei congruere qui vxorem ducere sibi proposuit, cùm in nuptiis temperantes sponsum ac sponsam esse maximè conueniat, vitæ haud parua mutatione facta: simul vt liberi à temperantissimis parentibus procreëtur.

A Καὶ Ἀλεξις ἐν Δορκίδι ἢ Ποπαζούσῃ,
[‖ -τῆς Φιλοξησίας] ἐγὼ
Μεσὰς ποθπίνω ἴσον ἴσῳ κεκραμμένας.
καὶ Ξέναρχος ἢ Τιμοκλῆς ἐν Πορφύρᾳ,
Μὰ τὸν Διόνυσον σὺ κάπιεις ἴσον ἴσῳ.
‖ Σώφιλος δ' ἐν ‖ Ἐγχειριδίῳ,
Σωεχὴς ἄκρατος ἐδίδου ἴσον ἴσῳ πάλιν
Τὸ μεῖζον' ἤτει. χ. ὁ Φιλ.
Ἀλεξις ‖ Τοκιστῇ ἢ Καταψηφισμένῳ,
Μὴ παντελῶς αὐτῷ δίδου
B Ὑδαρῆ κατανοεῖς ἴσον ἴσῳ μικροῦ καλῶς,
Ἡδύ γε τὸ πῶμα. ποταπὸς [ὁ Βρόμιος; χ. ὁ Βρόμιος πυφῇ.
Τρυφῇ Θάσιος ὅμοιον, καὶ δίκαιον σοὶ ξένους Θάσιος. ὅμοιον καὶ δίκαιον, Γ.
Πίνειν ξενικὸν, σοὶ δ' ἐγχωρεῖς ἁπιχώριον.
Ἐν Ὑποβολιμαίῳ,
Ἀπνευστὶ σκύπῳ ὡς αὖ τις ἥδιστ' ἴσον
Ἴσῳ κεκραμμένον.
Μένανδρος Ἀδελφοῖς,
C Οἶδ' ὅτις ὑποχεῖν ἀνεβόα καὶ δώδεκα
Κυάθους ἕως ‖ καλέσειεν Φιλοπημούμενος.
‖ Καταστάσειν δ' ἔλεγον ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς ποσὶ ταπεινῶν, τῷ μεταφορὰν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν τοὺς καρποὺς καταστειούντων. Ἀλεξις δ' ἐν Ἀποκοπομένῳ,
ΟΥ συμποσίαρχος· ἀλλὰ δήμιος
Ὁ Χαιρέας κυάθους ποθπίνων εἴκοσιν
Ἴσον ἴσῳ πάλιν τὸ μεῖζον ἤτει.
D ‖ Διόδωρος δ' ὁ Σινωπεὺς ἐν Αὐλητρίδι, 213
Ἕως κυάθους πίνῃ τις ὦ Κελτῶν δέκα,
Εἰ παρ' ἕκαστον ἐνδέχεται τὸ πολέμιον;
Πίνειν τὸ λοιπὸν τοὺς λογισμοὺς ἐξέπη,
Ταῦτα σκόπει πρὸς σαυτόν.
Οὐκ ἀγλαφύρως ἢ Λύσανδρος ὁ Σπαρτιάτης, ὥς
φησιν Ἡγήσανδρος ἐν Ὑπομνήμασι, τὸν οἶνον ‖ ὑδαρῆ πωλουμένων τῶν καπήλων ἐν τῷ στρατοπέδῳ [‖ κεκραμμένον, σκέλδυσεν αὐτὸν πωλεῖν, ἵνα τὸν ἄκρατον ἕτερον ὠνοῖντο. τὸ δ' ἀποπλήσιον καὶ Ἀλεξις εἴρηκεν ἐν Αἰσώπῳ οὕτως, χ. κεκραμένον ἐκέλδυσεν αὐτὸν πωλεῖν. ἵν' αὐτὸν ἄκρ.
E Κομψόν γε τοῦτ' ἐστὶ παρ' ἡμῖν ὦ Σόλων,
Ἐν ταῖς Ἀβυδαις δεξιῶς θ' ὑρημμένον.
Τὸ ποῖον; ἐν τοῖς συμποσίοις ἵν' οὐ πίνε[ι
Ἄκρατον. ἁ γὰρ ῥᾴδιον. πωλοῦσι γὰρ
Ἐν ταῖς ἀμάξαις ὑδέως κεκραμμένον,
Οἵτ' ἵνα τι κερδαίνωσι. τῶν δ' ὠνουμένων
Προνοούμενοι τοὺ ταῖς κεφαλαὶς ὑγιεῖς ἔχειν,
Ἐκ κραιπάλης. τοῦτ' ἐστ' ὀρᾷς; Ἑλληνικὸς
F Πότος μεθύοισι χρώμενος πολήθοις,
Λαλεῖν τι καὶ ληρεῖν πρὸς αὐτοὺ ἡδέως.
Τὸ μὲν γὰρ ἕτερον λουτρὸν ἐστὶν, οὐ ποτὸς
Ψυκτῆρι πίνειν καὶ κάδοις. θάνατος μὲν οὖν.
Πίνειν δ' εἰς μέθην, φησὶν ἐν ἕκτῃ Νόμων Πλάτων, οὐδὲ ἄλλοθί που πρέπει, πλὴν ἐν ταῖς τοῦ τὸν οἶνον δόντος θεοῦ ἑορταῖς, οὐδ' ἀσφαλὲς, οὔτ' οὖν περὶ γάμους ἐπιτρέπεται ἐν οἷς ἔμφρονα εἶναι μάλιστα πρέπει νύμφην καὶ νυμφίον, μεταβολὴν βίου οὐ μικρὰν μεταλλάττοντας. ἅμα δ' καὶ τὸ γιγνόμενον ὅπως ὅτι μάλιστα ἐξ ἐμφρόνων ἀεὶ γίγνεται.

χρεὼν

χρεῶδες γὰρ ἄδηλον ὁποῖα νὺξ ἢ φῶς αὐτὸ γιγνήσει. κἀν τῷ ἐνδεκάτῳ δ' τῶν Νόμων φησὶ, μέθης δ' αὐτῆς ὥσπερ Λυδοὶ χρῶνται, καὶ Πέρσαι, καὶ Καρχηδόνιοι καὶ Κελτοὶ καὶ Ἴβηρες καὶ Θρᾷκες, καὶ ταῦτα γένη· παντάπασι ὑμεῖς ὦ Λακεδαιμόνιοι τοῦ μεθύειν ἀπέχεσθε. Σκύθαι δὲ καὶ Θρᾷκες ἀκράτοις ποσίοις παντάπασιν χρώμενοι, γυναῖκές τε καὶ αὐτοὶ αὐτοῖς, καὶ κατὰ τῶν ἱματίων καταχεόμενοι, καλὸν καὶ εὔδαιμον ἐπιτήδευμα ἐπιτηδεύειν νενομίκασι. Πέρσαι δὲ καὶ σφόδρα μὲν χρῶνται καὶ ταῖς ἄλλαις τρυφαῖς, ἃς ὑμεῖς ἀποβάλλετε. ‖ Ἐν τάξει δὲ μᾶλλον τούτων ἔπινον οἱ πολλοὶ καὶ ἄλφιτα ἐπιβάλλοντες τῷ οἴνῳ, ὡς ὁ Δελφὸς Ηγήσανδρος φησίν. Ἐπίνικος γοῦν Μνησιπτολέμου ἀναγνῶσιν ποιησαμένου τῶν ἱστοριῶν, ἐν αἷς ἐγέγραπτο ὡς Σέλευκος ἀπηλφίτωσε, γράψας δρᾶμα Μνησιπτόλεμον, καὶ κωμῳδῶν αὐτὸν, καὶ περὶ τῆς πόσεως ταύτης ἐκείνου χρόμενος φωναῖς, ἐποίησε λέγοντα,

[Ἐπαλφίτου πίνοντα] τοὺς θέρους πολύ,
Ἰδὼν Σέλευκον ἡδέως τὸν βασιλέα
Ἐγραψα, καὶ παρέδειξα τοῖς πολλοῖς, ὅτι
Κἂν τὸ τυχὸν ἢ πραγμάτιον ἢ σφόδρ' εὐτελὲς,
Σεμνὸν δυνάται ποιῆσ' ἡ δυνάμις, ἢν μὴ ποιῇ.
Γέροντα Θάσιον τόν τε γῆς ἀπ' Ἀττικῆς
‖ Ἑσμὸν μελίσσης τῆς ‖ ἀκρολόχου ‖ γλυκύ,
Συγκυρκανήσας ἐν σκύφῳ χυτῆς λιθου,
Δήμητρος ἀκτῇ παῦ ‖ γεφυρώσας ὑγρὸν
‖ Καθημιμώσα πῶμα καύματος λύσιν.

‖ Ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ [κἀν Θηρασιᾷ ταῖς νήσοις ‖ ἐπιβαλόντα λέκυθον] ἀπ' ἀλφίτου πίνειν, καὶ λέγειν ταύτην τὴν πόσιν καλλίονα τῆς ἐξ ἀλφίτων. ποθ' ποσεις δὲ ταῖς γινομέναις ἐν τοῖς συμποσίοις, Λακεδαιμονίοις οὐκ ἰῶ ἔθος ποιεῖν, οὐδὲ φιλοφησίας ἕνεκα τούτων ποιεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους ποιείας. δηλοῖ δὲ ταῦτα Κριτίας ἐν τοῖς ἐλεγείοις,

Καὶ τὸ δ' ἔθος Σπάρτῃ μελέτημά τε κείμενον ἐστὶ,
Πίνειν τὴν αὐτὴν οἰνοφόρον κύλικα,
Μὴ δ' ἀποδωρεῖσθαι ποθπόσις ὀνομαστὶ λέγοντα,
Μή δ' ἐπὶ δεξιτερὴν χεῖρα κυκλοῦν [θιάσου.]
Ἀγλέα λυσὴν χειρεναγίαν γ' ἡμῖν καὶ † †
. . . . . .
Καὶ ποθπόσις ὀρέγειν ἐπιδέξια ἐς ποθκαλεῖσθαι
Ἐξονομακλήδην ᾧ ποθπίνειν ἐθέλει.
Εἶτ' ἀπὸ τουτέων πόσεων γλωσσάς τε λύουσι
Εἰς αἰσχροὺς μύθους, σῶμα τ' ἀμαυρότερον
Τεύχουσιν. ποθς δ' ὅμμ' ἀχλὺς ἀμβλωπὸς ἐφίζει.
‖ Λῆσις δ' ἐκλήκει μνημοσυνίλιν ποταπίδων.
Νοῦς δ' ἀπαρέσφαλται, δμῶες δ' ἀθέλαστον ἔχουσιν
Ηθος. ἐπειαν ἴπῃσι δ' οἰνοτρεφὴς δαπάνη.
Οἱ Λακεδαιμονίων δ' ἥβοι πίνουσι ποσοῦτον,
Ὡσθ' φρέν' εἰς ἱλαρὰν ἀπίδα πάντ' ἀπάγειν,
Εἰς τε φιλοφροσύνην γλῶτταν μέτριόν τε γέλωτα.
Τοιαύτη δ' πόσις σώματί τ' ὠφέλιμος,
Γνώμῃ τε, κἠσει τε καλῶς εἰς ἔργ' Ἀφροδίτης,

CAP. IX.

fort. ἐπ' ἀλφίτοις π'

for. κἀπιναι τοῖς οἴνοις ὅτι πάντα ταῦτα λέκυθον

χ. δίασον

A In compertum enim fere est, quo die quáve nocte genituri sunt. Idem eiusdem operis vndecimo libro ait.: Inebriantur verò Lydi, Persæ, Carthaginenses, Galli, Hispani, Thraces, & eiusmodi nationes: vos autem Lacedæmonij prorsus abstinetis à temulentia. Scythæ quidem & Thraces meri potionibus omnino dediti, eorúmque fœminæ, & vniuersi promiscuè, in vestes effuso etiam vino, honestum ac fortunatum vitæ genus sibi delectum putant: Persæ verò aliis etiam deliciis multum operæ B nouant, quas vos repudiatis. His profectò moderatiùs bibebant multi, polentámque, τὰ ἄλφιτα, inijciebant potioni, vt inquit Hegesander Delphus. Mnesiptolemus quidem cùm scripsisset Historiarum recognitionem, in qua tradebatur, Seleucum ἀπηλφιτῶσαι, id est, polentam iniecisse potioni. Epinicus fabulam Mnesiptolemum composuit, in qua Seleucum deridet, & de illa potione ipsius verbis [a] vtens quendam sic loquentem inducit:

Cum polenta suauiter bibentem aliquando æstate
C *Seleucum regem conspicatus,*
Id ego scripsi, ostendique multis, etiam si quid
Vulgare sit aut vile admodum,
Orationis meæ vim grande & amplum efficere posse.
Thasium [b] *senem, & ex Attica terra,*
Examen dulce [c] *apis summis floribus insidentis,*
In lapidis fusilis corio [d] *commiscens:*
Humori toti cum arena [e] *Cereris, pontem ædificans,*
Poculum insigne paraui, quod æstum leniat.

Idem narrat, eum qui Theradibus finsulis præD est, polentæ loco vitellum oui bibere, cámque potionem iucundiorem censeri, quàm quæ fit ex polenta. Quod fit in nostris conuiuiis, Lacedæmonij præbibere soliti non fuerunt, nec inter se beneuolentiam ea ratione conciliare. Planum hoc facit in Elegis Critias, ad hunc modum.

Sparta mos est, ratúmque institutum,
Eundem calicem vino grauem E *ebibere:*
E *Non autem nominatim inuitato compotore, præbibere, & calicem porrigere:*
Aut manum dextram versus in orbem bibendi vices extendere.
Pocula vino plena circumferre Lydorum inuentum [h] *est,*
Meraciorique potu madidos, intemperanter se gerere:
In dextram proferre calices quæ propinant, suóque nomine
Eum prouocare cui præbibere velis.
F *His scilicet potationibus in turpia verba*
Lingua soluitur: strigosius corpus
Elanguescit: oculos hebetat insidens caligo.
Ingenium ac memoria obliuione tabescunt:
Mens labat, perditis moribus famuli
Corrumpuntur: sumptuosus fit qui domesticam rem poterat.
Lacedæmonij iuuenes eousque bibunt,
Vt ad capiendum scutum alacres totum [i] *animum vertant:*
Linguam verò ad hilaritatem, modestúmque risum.
Ea nimirum potatio corpori vtilis est,
Ac menti: imuáque multùm ad Veneris opus,

Nec

Nec parum ad somnum confert qui laborum portus est.

Tum etiam ad bonam valetudinem, quam dij munus iucundissimum dederunt mortalibus:

Nec minùs ad temperantiam pietati vicinam.

Deinceps rursus idem.

Quæ calicum supra modum fiunt potationes, confestim

Oblectant quidem, sed perpetuo dolore pòst afficiunt.

Lacedæmoniorum victus æquabiliter institutus est.

Modicè illi bibunt, ac edunt, palam,

Ac quantum sufficit laborem tolerare vi possint: est enim insolentis ac incompositi,

Potione immoderata & vinolentia corpus suum obruere.

φίλοινος, id est, vinosus, dicitur, ad vinum bibendum procliuis: φιλοπότης, id est, potor, potationis auidus: φιλοκαθωνίστης [a], qui ad ebrietatem vsque vinum haurit. Ex heroïbus largissimè bibebat Nestor ter [b] senex, præaliis omnibus apertè vino deditus, atque adeò præ Agamemnone, quem vt bibacem Achilles criminatur. Nestor instante sæuissimo prælio à potu non abstinuit. Itaque Homerus ait:

Nestora non latuit conflictus, quamuis interea bibentem.

Huius ergo solius poculum Homerus depinxit [d], vt Achillis scutum [d]: siquidem cum poculo is præliabatur, non aliter quàm Achilles cum scuto, cuius ad cœlum vsque gloriam euectam fuisse Hector ait. Itaque non aberrauerit qui Nestoris poculum phialam Martis esse dicet, quod Antiphanis Cæneus [e] inquit, hoc pacto:

Poscebat timidus [f] phialam, quam Martis esse arma Timotheus dixit, rasásque sagittas.

Quin & in certamine quod occiso Patroclo in eius funere Græci celebrarunt, quoniam bibax esset, poculo Nestorem Achilles donauit. Non enim vt victoriam assecutus muneri eam pateram accepit, victoria namque bibaces ob ignauiam non potiuntur, sed quoniam siti maximè torquentur pugiles, manum & brachiorum contentione graues ac fessi. Evmelo [h], qui nec cum periculo nec cum labore cucurrerat, thorax in præmium datus, nempe amatura quæ à periculo tuetur. Siti verò nihil est cupidius. Quamobrem siticulosum Argos, omni tempore auidum esse poëta dixit. Sitis enim vehementem omnibus appetitionem ingenerat, vt eo videlicet fruantur quod exoptant. Quapropter Sophocles ait,

Stibundo quantumuis sapienter dicta si recites,
Nihilo plus proficias, nisi quod bibat dederis.

Item Archilochus:

Pregnare tecum tam cupio, quàm cùm sitio, bibere.

Ex tragicis poëtis aliquis dicit,

Manum me cohibere, iubeo, quæ eadem sitit.

Anacreon:

Ergo hospites comis es, permitte me sitientem bibere.

Xenophon libro tertio Institutionis Cyri, hæc illum dicentem fingit: Vobis hoc gratificari sitio [i]: Plato in libris De republica: Cùm, vt existimo, quæ in potestate populi ciuitas est, libertatem sitiens, improbos pocillatores nacta fuerit, qui cum imperio sint, mero plus iusto inebriatur.

Πρὸς δ' ὕπνον ἥρμοσαν τὸν καμάτων λιμβάδα.

Πρὸς τὸν τερπνοτάτην τε θεῶν θνητοῖς ὑγίειαν,

Καὶ τὸν εὐσεβίης γείτονα σωφροσύνην.

Ἑξῆς δ' πάλιν φησίν.

Αἱ γὰρ ὑπὲρ τὸ μέτρον κυλίκων ποθπόσις, παρεσχεθμα

[Τέρψασαι λυποῦσ' εἰν τὸν] ἅπαντα χρόνον. χ. Τέρψασά σε λυποῦσ', εἰς τ.

‖Η Λακεδαιμονίων δ' διαιτ' ὁμαλῶς διάκειται.

Ἐσθειν καὶ πίνειν ‖ σύμμετρα ποθὸς τὸ φανέν,

Καὶ τὸ πονεῖν εἶναι [δυναλθὲς ἄκ ἐς ὑπόπακτον,] χ. δυναπόνε. ὡς ἐς ὑπόπαχτον Ημ.

Ἡμέρα οἰνῶσαι σῶμ' ἀμέτροισι ποτοῖς.

Φίλοινος δέ ἐστιν, ὁ ποθὸς οἶνον ἔτοιμος. Φιλοπότης δέ, ὁ πρὸς πότους. Φιλοκαθωνιστὴς δέ, ὁ μέχρι μέθης. πλεῖον δὲ ἔπιε τῶν μὲν ἡρώων Νέστωρ ὁ τριγέρων. φανερῶς γὰρ αὐτὸς ποθσέκειτο τῶν ἄλλων μᾶλλον τῷ οἴνῳ. καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος αὐτόν, ὃν ὡς πολυπότην ὑπωπτήσσει ὁ Ἀχιλλεύς. ὁ δὲ Νέστωρ καὶ τῆς μεγίστης μάχης ἐνεστηκυίας, οὐκ ἀπέχεται δὲ πίνειν φησὶ γοῦν Ὅμηρος,

Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντα περ ἔμπης.

καὶ μόνου δὲ τούτου τῶν ἡρώων τὸ ποτήριον ἡρμόδιεν, ὡς τὸν Ἀχιλλέως ἀπίδα. ‖ ἐστρατόν γὰρ μετ' αὐτοῦ, καθάπερ καὶ μετὰ τῆς ἀπίδος ἐκεῖνος, ἧς φησὶν ὁ Ἕκτωρ, δι' μέχρις οὐρανοῦ ἧκεν τὸ κλέος. οὐκ ἂν ἁμάρτοι δέ τις καὶ τὸ ποτήριον αὐτὸν λέγων ‖ φιάλην Ἄρεως, κατὰ τὸν ‖ Ἀντιφάνους Καινέα, ἐν ᾧ λέγεται οὕτως. εἰ τὴν δῆλος φιάλην τὸ ὅπλον Ἄρεως καλὰ Τιμόθεον ξυσόν τε βέλος. ‖ ἀλλὰ μὴν καὶ διὰ τὴν φιλοποσίαν ὁ Νέστωρ καὶ παρ' Ἀχιλλέως λαμβάνει δῶρον φιάλην ἐν τοῖς ἆθλοις Πατρόκλῳ ἐπιτελουμένῳ ἀγῶνι. οὐχ ὅτι καὶ οὐχὶ τῷ νικηθέντι ἔδωκεν δέπας ὁ Ἀχιλλεύς. τοῖς γὰρ φιλοπόταις οὐ παρέπεται τὸ νικᾶν, διὰ τὸ ῥάθυμον. ἢ ὅτι διὰ δίψαν μάλιστα λείπονται οἱ πύκται, διὰ τὸ βαρεῖαις τῆς χεῖρας αὐατείνοντες. ‖ ὁ δὲ Εὔμηλος λαμβάνει θώρακα δραμὼν ἆθλον ἐπισφαλῶς [καὶ ἀμοχθεὶ] ἀσφαλείας ὅπλον. ‖ τῆς γὰρ δίψης οὐδὲν ἐστὶ πολυποθητότερον διόπερ ὁ τὸ ‖ Ἄργος πολυδίψιον ὁ ποιητὴς ἔφη ‖ πολυπόθητον διὰ τὸ χρόνον. τὸ δίψος γὰρ πᾶσιν ἰσχυρὰν ἐπιθυμίαν ἐμποιεῖ, τὸν περὶ τῆς ἀπολαύσεως. διὸ καὶ ὁ Σοφοκλῆς φησὶ,

χ. ἢ οὐκ ἀμοχθεῖ, vel, ἢ ἀμοχθεῖς

Διψῶντι γάρ τι παίδα ποθσφέρων σοφὰ,
Οὐκ ἂν πλέον [τέρψειας μὴ πιεῖν διδούς.]

χ. τέρψειας, ἢ πιεῖν διδούς. vel, τέρψας, ἢ πιεῖν δ.

καὶ ὁ Ἀρχίλοχος. μάχης δὲ τῆς σῆς ὥστε διψέων πιεῖν ὡς [‖ ἐρέω.] ἐ τῶν τραγικῶν δέ τις ἔφη,

Ἰσχειν κελεύω χεῖρα διψῶσαν φόνου.

καὶ Ἀνακρέων, (φίλη γὰρ εἶ ξένοις, ἔασον δέ με διψῶντα πιεῖν) καὶ Ξενοφῶν δὲ ἐν τῷ τρίτῳ τῆς Παιδείας, ποιεῖ τὸν Κῦρον τάδε λέγοντα. ἐγὼ ὑμῖν διψῶ χαρίσασθαι. ‖ Πλάτων δ' ἐν τῇ Πολιτείᾳ, ὅταν εἶμαι δημοκρατουμένη πόλις ἐλευθερίας διψήσασα, [κακῶν οἰνοχόων ποθσεστηκότων τυχῇ, καὶ πορρωτέρω τοῦ δέοντος ἀκράτου μεθυσθῇ. πόλει.

χ. ἐράω

χ. κακῶν οἰνοχόων ποθσεστηκότων τῇ

ἔπινε δὲ καὶ Πρωτέας ὁ Μακεδὼν πολέμιον, ὡς φησιν Ἐφιππος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος ταφῆς, καὶ διρώτῳ τῷ σώματι διήνεγκε, καίτοι τῷ πίνειν ἐγγεγυμνασμένος. Ἀλέξανδρος γοῦν αἰτήσας ποτὲ ποτήριον δίχουν, καὶ πιὼν προὔπιε τῷ Πρωτέᾳ· καὶ ὃς λαβὼν καὶ πολλὰ ὑμνήσας τὸν βασιλέα, ἔπιεν ὡς ὑπὸ πάντων κροταλισθῆναι. καὶ μετ' ὀλίγον τὸ αὐτὸ ποτήριον αἰτήσας ὁ Πρωτέας, καὶ πάλιν πιὼν προὔπιε τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος λαβὼν ἔπασε μὲν γυναίως, οὐ μὴν ἐπιεῖν ἔγκειν, ἀλλ' ἐπέκλινεν ὀπὶ τὸ προσκεφάλαιον, ἀφεὶς τῶν χειρῶν τὸ ποτήριον. καὶ ἐκ τούτου νοσήσας ἀπέθανε, Διονύσῳ φησὶ μεμυσαντος αὐτῷ, διότι τὴν πατρίδα αὐτοῦ Θήβας ἐπολιόρκησε. ‖ ἔπινε δὲ ὁ Ἀλέξανδρος πολέμιον, ὡς καὶ ὑπὸ τῶν μέθης συνεχῶς κεκμακότες δύο ἡμέρας καὶ δύο νύκτας. δηλοῦται δὲ τοῦτο ἐν ταῖς ἐφημερίσιν αὐτοῦ, ἃς ἀνέγραψαν Εὐμένης τε ὁ Καρδιανὸς, καὶ Διόδοτος ὁ Ἐρυθραῖος.

‖ Μένανδρος δ' ἐν Κόλακι, φησὶ, κοτύλας χωροῦν δέκα ἐν Καππαδοκίᾳ [κόνδυλον χρυσοῦν ἑρμοῦν τρεῖς ἔπον μεσόν γε.] Ἀλέξανδρε πλέον πέπωκας ἢ βασιλέως. οὐκ ἔλαττον ἢ μὰ τὴν Ἀθηνᾶν μέγα γε. ‖ Νικοβούλη ἢ ἡ ὁ ἀναθεὶς ταύτῃ τὰ συγγράμματα φησὶν, ὅτι παρὰ Μηδείῳ τῷ Θεσσαλῷ δειπνῶν Ἀλέξανδρος, εἰκότως οὖσιν ἐν τῷ συμποσίῳ, πᾶσιν προὔπιε παρὰ πάντων τὰ ἴσα λαμβάνων, καὶ ἀναστὰς ἐκ συμποσίου, μετ' οὐ πολὺ ἀνεπαύετο. Καλλισθένης ἢ ὁ σοφιστὴς, ὡς Λυγκεὺς ὁ Σάμιος φησὶν ἐν τοῖς ὑπομνηματισμοῖς, καὶ Ἀριστόβουλος, καὶ Χάρης ἐν ταῖς ἱστορίαις, ἐν τῷ συμποσίῳ Ἀλεξάνδρου τῆς ἀκράτου κύλικος εἰς αὐτὸν ἐλθούσης, ὡς διωθεῖτο, εἰπόντος τινὸς αὐτῷ, Διὰ τί οὐ πίνεις, ‖ οὐδὲν δέομαι, ἔφη Ἀλέξανδρος, παρὰ Ἀσκληπιοῦ δεῖσθαι. Δαρεῖος δὲ ὁ τοὺς μάγους ἀνελὼν, ὑπογεγραμμένον εἶχεν ὑπὲρ τοῦ μνήματος.

‖ ΗΔΥΝΑΜΗΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΝ ΠΙΝΕΙΝ ΠΟΛΥΝ, ΚΑΙ ΤΟΥΤΟΝ ΦΕΡΕΙΝ ΚΑΛΩΣ. ‖ Κτησίας δὲ ὁ ἐν Ἰνδοῖς φησὶν οὐκ ‖ εἶναι τῷ βασιλεῖ μεθυσθῆναι. παρὰ δὲ Πέρσαις τῷ βασιλεῖ ἐφίεται μεθύσκεσθαι μιᾷ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ θύουσι τῷ Μίθρᾳ. γράφει δὲ οὕτως περὶ τούτου Δοῦρις ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν. ἐν μόνῃ τῶν ἑορτῶν τῶν ἀγομένων ὑπὸ Περσῶν τῷ Μίθρᾳ, βασιλεὺς μεθύσκεται, καὶ τὸ Περσικὸν ὀρχεῖται. τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς κατὰ τὴν Ἀσίαν, ἀλλὰ πάντες ἀπέχονται κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς ὀρχήσεως. Πέρσαι γὰρ ὥσπερ ἱππεύειν, οὕτω καὶ ὀρχεῖσθαι μανθάνουσι. καὶ νομίζουσι τὴν ἐκ τῆς ἐργασίας ταύτης κίνησιν, ἐμμελῆ τινὰ λαμβάνειν γυμνασίαν τῆς τοῦ σώματος ῥώμης. εἰς τοσοῦτον δὲ Ἀλέξανδρος ἐμέθυεν, ὡς φησι Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι, ὡς καὶ ὑπὸ ὄνων ἅρματος κωμάζειν. ἐποίουν δὲ τοῦτο φησὶ καὶ οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς. μή ποτ' οὖν διὰ τοῦτο οὐδὲ πρὸς τὰ ἀφροδίσια εἶχεν ὁρμήν. [‖ ἐξυδρωδῶς] γάρ φησιν ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς προβλήμασι φυσικοῖς τὸ τοιοῦτον τὸν γονέα.

χόνδυλον χρυσοῦν Σπεύδια, πρὸς ἕπτον μ.

ἐξυδαρῶς

CAP. X.

A Bibacissimus fuit Proteas Macedo, vt ait Ephippus, libro De Alexandri, & Hephæstionis sepultura, robustóque corpore vitam traduxit, quamuis se plurimum in bibendo exercuisset. Alexanderigitur poculum quod duos congios capiebat, cùm poposcisset, Proteæ id præbibit: ille verò sumptum, multis laudibus regem prosecutus, exhausit, cum applausu omnium, ac paulo post, poculum idem postulauit, rursúmque Alexandro propinans id hausit: rex autem generosè quidem ebibit, sed B perferre non potuit, in puluinar reclinatus, & poculo è manibus dimisso: ac iam inde morbo correptus interiit, Baccho, vt fama est, iratо, quòd Thebas patriam suam obsedisset. Bibacissimus Alexander certè fuit, vt qui temulentus, sæpius duos totos dies noctésque totidem cubans crapulam edormiret. Ex eius ephemeridibus [a] hoc innotescit, quas scripserunt Eumenes Cardianus, & Diodotus Erythræus. Menander in Adulatore:

C A. *In Cappadocia, Condylon, ô Strutbia* [b], *heminarum*
Decem capacem, aureum ego, & plenum quidem, ter ebibi.
B. *Plus sanè tu bibisti quàm Alexander rex,*
A. *Non minùs per Palladem.* B. *Magnum hoc quidem.*

Nicobulæ qui hæc scripta tribuit, autor est, cœnantem Alexandrum apud Medeum Thessalum, viginti qui accubuerant conuiuis, omnibus præbibisse, illósque paria fecisse, ac paulo D post è conuiuio discedentem somno se Alexandrum tradidisse. Callisthenes, vir sapientia [c] & eloquentia clarus, quod scribunt Lynceus Samius in Commentariis, Aristobulus, & Chares in historiis, Alexandro conuiuante, cùm meri poculum, quod ad eum peruenerat, aspelleret, rogante quodam cur non biberet, respondit [d], nolle se dum Alexandri poculum ebiberet, AEsculapio indigere. In Darij, qui Magos necauit, sepulchro inscriptum fuit, ipsum potuisse multum bibere, & vinum ferre commodè. Ctesias scribit apud Indos regi E permissam non esse temulentiam: apud Persas vno tantùm die quo Mithræ sacrificant, regi licere ad ebrietatem vsque vino indulgere. Duris ad hunc modum de ea re scribit libro septimo historiarum: Ex omnibus festis diebus, eo solo quo Persæ Mithræ sacra faciunt, rex inebriatur, & Persico more saltat, aliorum, qui habitant in Asia, nemo, sed eo die vniuersi abstinent saltationibus. Persæ quidem, vt equitare, ita saltare docentur, & motum in eo factum opere censent ad comparandum robur corporis concinnam exercitationem præbere. Hoc ego factitatum à F Persarum regibus, inquit. Adeò verò nonnunquam temulentus Alexander fuit, quod Pergamenus Carystius ait in historicis commentariis, vt ad currum iunctis asinis comessabundus veheretur. Ob immodicam forte illam vini appetentiam, ad venerem ideo procliuis non fuit, quoniam, vt explicat Aristoteles in Quæstionibus [e] physicis, hominum eiusmo di genitura in aquam eliqueſcat.

Hiero

Hieronymus in Epistolis Theophrastum referre tradit, Alexandrum ad venerem ignauum fuisse. Cùm ergo mater Olympias curasset vt ei Callixena Thessala meretrix longè formosissima dormituro accubaret, Philippo etiam conscio (subdubitabant enim ne effœminatus & ad venerem impotens foret,) eam crebrò sed frustra Alexandrum solicitasse, secum vt rem haberet. Philippum Alexandri patrem bibacem fuisse testatus Theopompus libro vigesimosexto historiarum. Alio eiusdem historiæ loco idem scribit Philippum natura furiosum fuisse, & ob temulentiam ad subeunda pericula præcipitem, quoniam & largiùs biberet, & ebrius sæpe vociferaretur. Idem libro quinquagesimotertio, cùm res ad Chæroneam[a] properè gestas enarrasset, Athenienssiúmq; legatos ad cœnam ab eo inuitatos fuisse commemorasset, subiungit, Philippum post eorum discessum euocatis protinus amicis & familiaribus nonnullis, accersi mandasse tibicinas, Aristonicum citharœdum, Dorionem tibicinem, & alios cum eo potare solitos, quos secum quocumque proficisceretur, circumducebat, paratis, ad conuiuia & huiusmodi familiarium cœtus, multis tanquam instrumentis. Nam vinosus, & ingenio moribúsque petulans, ac intemperans, multos in comitatu habuit scurras, musicos, & salsos ac dicaces qui risum mouerent. Eum itaque cum hoc agmine potantem pernoctasse, valere iussis reliquis omnibus, tumultuantémque, vehementer ebrium, & proximos quosque pulsantem, instante die desiisse, etiam sub auroram comessabundum, vt id Athenienssium legati reuersi conspexerint. Caryssius in historicis commentariis, Cùm Philippus, inquit, deliberaret ad temulentiam vsque bibere, hoc dicebat, Compotandum est: Antipatrum sobrium esse sufficit. Cùm aliquando is tesseris luderet, & nuntiaret quidam Antipatrum adesse, turbatus & anxius in lectum reiecit lusoriam tabulam. Bibaces & vinosos cùm recenset Theopompus, Dionysium iuniorem tyrannum Siciliæ nominat, qui ob temulentiam corruptis oculis excæcatus sit. Aristoteles in explicanda Syracusiorum administratione publica, ait continenter ipsum ad nonogesimum vsque diem ebrium interdum fuisse, atque ideo hebetatos illius oculos. Theophrastus scripsit familiares [b] suos, qui eius tyrannidi adblandiebantur, simulasse nihil se videre, nec apposita cibaria poculáve cernere, ad ea capienda manu illos ducente Dionysio, & idcirco vocatos illos fuisse διονυσοκόλακας, id est, Dionysij assentatores. Plurimum quoque biberunt Nysæus pòst Syracusius tyrannus, & Apollocrates, prioris Dyonysij filij, vt Theopompus refert libro quadragesimo historiarum, & aliis deinceps libris. De Nysæo ad hunc modum ille scribit. Nysæus Syracusarum post Dionysium tyrannus, in carcerem coniectus, tanquam reus capitis, & extremo supplicio pœnas mox daturus, cùm paucos sibi menses viuendum esse prospiceret, temulentus ac gulæ deditus vitam protrahebat. Idem libro trigesimonono: Apollocratem Dionysij tyranni filium, inquit,

A Ιερώνυμός τε ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς, Θεόφραστον φησὶ λέγειν, ὅτι Ἀλέξανδρον οὐκ εὖ διέκειτο πρὸς Ἀφροδίσια. Ὀλυμπιάδα γοῦν καὶ παρακλινάσης αὐτῷ Καλλιξείναν τὴν Θετταλὴν ἑταίραν πρεπαλλεσάτην οὖσαν, σωιεισθότα τοῦτο καὶ τὸ Φιλίππου (ἐδύσκολον γὰρ μὴ γώνις εἶη) πολλάκις ἠτειῶτὴν Ἀλέξανδρον συγγενέσθαι. Καὶ Φίλιππα ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου πατὴρ, Φιλοπότης ἦν, ὡς ἱστορεῖ Θεόπομπος ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν. καὶν ἄλλῳ δὲ μέρει τῆς ἱστορίας γράφει, ‖ Φίλιππον ἦν τὰ μὲν φύσει μανικὸς, καὶ προπετὴς ‖ ἐπὶ τῶν κινδύνων, τὰ δὲ καὶ μέθῃ. ἦν γὰρ πολυπότης, καὶ πολλάκις μεθύων ‖ ἐξεβοήθει. Ἐν δὲ τῇ τρίτῃ καὶ πεντηκοστῇ πρὸς τῶν ἐν Χαιρωνείᾳ γενομένων εἰπὼν, καὶ ὡς ἐπὶ δεῖπνον ἐκάλεσε τοὺς παραγενομένους τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις φησίν. ὁ δὲ Φίλιππος ἀποχωρησάντων ἐκείνων ἡδέως μεθεπέμψατο πινὰς τῶν ἑταίρων. καλεῖν δ' ἐκέλευε τὰς αὐλητρίδας, καὶ Ἀριστόνικον τὸν κιθαρῳδὸν, καὶ Δωρίωνα τὸν αὐλητὴν, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς εἰθισμένους αὐτῷ συμπίνειν. πρεπήγετο γὰρ παντάχοθι τοιούτους ὁ Φίλιππος, καὶ παρεσκευάσατο αὐτῷ ὄργανα πολλὰ συμποσίου καὶ σπουδῆς. ὧν γὰρ Φιλοπότης, καὶ τὸν τρόπον ἀκόλαστος, καὶ βωμολόχους εἶχε περὶ αὐτὸν συχνούς, καὶ τῶν περὶ τὴν μουσικὴν ὄντων καὶ τῶν γελοῖα λεγόντων. ‖ πιὼν δὲ τὴν νύκτα πᾶσαν, καὶ μεθυσθεὶς πολὺ, καὶ παραδέξας, ἀφεὶς ἅπαντας τοὺς ἄλλους ἀπαλλάττεσθαι, ἤδη περὶ ἡμέραν ἐκώμαζεν ὡς τοὺς πρέσβεις τοὺς τῶν Ἀθηναίων. Καρύστιος δὲ ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν, ὅτε φησὶ μεθύειν περὶ τοῦ Φιλίππου τοῦτ' ἔλεγε. Χρὴ πίνειν, Ἀντίπατρος γὰρ ἱκανός ἐστι νήφων. κυβεύοντος δὲ ποτε αὐτοῦ, καὶ τινος ἀγγείλαντος, ὡς Ἀντίπατρος πάρεστι, διαπορήσας ὥσπερ ἐπὶ τὸ κλίνιον τὸν ἄβακα. ‖ Φιλοπότας δὲ καὶ μεθύσους καλέγει Θεόπομπος, Διονύσιον τὸν νεώτερον Σικελίας τύραννον, ὃν καὶ τὰς ὄψεις ὑπὸ τοῦ οἴνου διαφθαρῆναι. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ Συρακουσίων πολιτείᾳ, καὶ συνεχῶς φησὶν αὐτὸν, ἕως ὅτε ἐπὶ ἡμέρας ἐνενήκοντα μεθύειν. διὸ καὶ ἀμβλυωπότερον γίνεσθαι τὰς ὄψεις. Θεόφραστος δὲ ἔφησε, καὶ τοὺς ἑταίρους αὐτοῦ τοὺς κολακεύοντας τὴν τυραννίδα, προσποιεῖσθαι μὴ βλέπειν, καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Διονυσίου χειραγωγεῖσθαι, καὶ μήτε τὰ διαπτώματα τῶν ἐδεσμάτων, μήτε τὰς κύλικας ὁρᾶν. [διὸ κληθῆναι Διονυσοκόλακας.] ἔπινε δὲ πλεῖστον καὶ Νυσαῖος ὁ τυραννήσας Συρακουσίων καὶ Ἀπολλοκράτης. Διονυσίου δὲ τοῦ πρεσβυτέρου οὗτοι υἱοὶ, ὡς ὁ Θεόπομπος ἱστορεῖ ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ, καὶ ἐν τῇ ἑξῆς τῶν ἱστοριῶν. γράφει δὴ οὕτως περὶ τοῦ Νυσαίου. Νυσαῖος ὁ τυραννήσας ὕστερον Συρακουσίων, ὥσπερ τὸν θανάτῳ συνειλημμένος, καὶ πρεπετῶς ὅτι μιᾶς ὀλίγους ἤμελλε βιώσεσθαι, γαστριζόμενος καὶ μεθύων διῆγε. ἐν δὲ τῇ τριακοστῇ ἐννάτῃ φησὶν, Ἀπολλοκράτης ὁ Διονυσίου τοῦ τυράννου υἱὸς ἀπέ-

215

διὸ καὶ κληθῆναι Διονυσοκόλακας

λας. ἰδὼ καὶ φιλοπότης· καὶ τῶν κωλακωνίων
τινὲς αὐτὸν παρεσκεύαζον, ὡς ἕνι μάλιστα ἀλλο-
τριώτατα πρὸς τὸν πατέρα διακεῖσθαι. καὶ ‖ Ιπ-
παρῖνον δ' τὸν τοῦ Διονυσίου, φησὶν ὑπὸ μέθης τυ-
φαννοῦσθαι ἀποσφαγιῶσαι. περὶ δὲ τοῦ Νυσαίου
καὶ ταῦτα γράφει· Νυσαῖος ὁ Διονυσίου τοῦ πρε-
σβυτέρου υἱὸς κύριος τῶν ἐν Συρακούσαις γυμνικῶν
πραγμάτων, καλεσκεύασαν τέθριππον, καὶ
τὴν ἐσθῆτα τὴν ποικίλην ἀνέλαβεν. ἔτι δὲ καὶ
τὴν ὀψοφαγίαν, καὶ τὴν οἰνοφλυγίαν, καὶ τὴν τῶν
παίδων καὶ τὴν τῶν γυναικῶν ὕβριν, καὶ τὴν τῶν
ἄλλων, ὅσα συμβαλεῖν κύριος πέφυκε καὶ διαίταν
διῆγεν οὕτως. ἐν δὲ τῇ τεσσαρακοστῇ πέμπτῃ, ὁ
αὐτὸς περὶ Τιμολέοντος λέγων τοῦ Θηβαίου φησὶν,
οὐκ ὀλίγων δὲ ἤδη γνωμῶν ἀσελγῶν περὶ τὸν
βίον τὸν καθ' ἡμέραν καὶ τὸν πότους, οὐδένα νο-
μίζω τῶν ἐν ταῖς πολιτείαις ὄντων, οὔτ' ἀκρατέστε-
ρον οὔτε λιχνότερον, οὔτε δοῦλον γεγονέναι
μᾶλλον τῶν ἡδονῶν, εἰ μὴ ὥσπερ εἶπον Τιμόλεον.
ἐν δὲ τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ περὶ ‖ Χαρισθήμου τοῦ Ω-
ρείτου διηγούμενος, ὃν Αθηναῖοι πολίτην ἐποιή-
σαντο, φησί. τὴν τε δὴ διαίταν ἐφεξῆς τὴν καθ'
ἡμέραν ἀσελγῆ καὶ τοιαύτην ποιούμενος, ὥς τε
πίνειν καὶ μεθύειν ἀεὶ, καὶ γυναῖκας ἐλευθέρας
ἐπέλπια διαφθείρειν. καὶ εἰς τοσοῦτον προῆλθεν
ἀκρασίας, ὥς τε μειράκιόν τι τῶν ἐξ τῆς βουλῆς
τῆς τῶν Ολυνθίων αἰτεῖν ἐπεχείρησεν. ὁ τὴν μὴ
ὄψιν ἰδὼ δύεσθες, καὶ χαλεπὸν. ἐτύγχανε δὲ μετὰ
Δέρδου τοῦ Μακεδόνος αἰχμάλωτον γεγονότε-
νον. ἔπινε δὲ πολὺ καὶ Αρκαδίων. ἄδηλον δ'
εἰ ὁ Φιλίππῳ διεχθρεύσας, ὡς τὸ ἐπίγραμμα
δηλοῖ, ὅπερ ἀνέγραψε Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν κα-
τὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων,

‖ Τοῦ πολυκώθωνος τοῦτ' ἠρίον Αρκαδίω-
νος,
Ασε ὥρθωσαν τάδε παρ' ἀτραπιτόν.
Τιῆες Δόρκων καὶ Χαρμύλος. ἔσθε ὁ δ' ὦ νὴρ
Ανθρωπ' ἐκ ‖ χανδὸς ζωροποτῶν ‖ κύλικος.

‖ Ερασίξενον δέ τινα πεπωκέναι πολὺν φησὶ τὸ
ἐπ' αὐτῷ ἐπίγραμμα.

‖ Οτ βαθὺ οἰνοπότην Ερασίξενον ἡ δὶς ἑφεξῆς
Ακρήτου φανερῶν ὤχεθ' ἔχουσα κύλιξ.

Επινε δὲ πολὺν καὶ Αλκέτας ὁ Μακεδὼν ὡς
φησιν Αρίστων ὁ Σαλαμίνιος, καὶ Διότιμος ὁ Α-
θηναῖος. οὗτος δὲ καὶ χώνη ἐπεκαλεῖτο. ἐπι-
θέμενος γὰρ τῷ στόματι χώνῃ ἀπαύστως ἔπινε χεο-
μένου οἴνου. ὅθεν καὶ Χώνη ἐπεκλήθη ὡς φησι Πο-
λέμων. Κλεομένης δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος, ὅτι καὶ
ἀκρατοπότης ἦν, ἤρηται πρότερον. ὅλη δὲ Δρο-
μέθῃ ἑαυτὸν καὶ μαχαίρᾳ κατέτεμεν, Ηρό-
δοτος ἱστόρησε. καὶ Αλκαῖος δὲ ὁ ποιητὴς φι-
λοπότης, ὡς προεῖπον. Βάτων δέ ὁ Σινωπεὺς ἐν
τοῖς περὶ Ιωνος τοῦ ποιητοῦ φιλοπότην φησὶ γενέ-
σθαι καὶ ἐρωτικώτατον τὸν Ιωνα. καὶ αὐτὸς δὲ
ἐν τοῖς ἐλεγείοις, ἐρᾶν μὲν ὁμολογεῖ Χρυσίλλης
τῆς Κορινθίας, Τελέου δὲ θυγατρὸς, ἧς καὶ Περικλέα τὸν Ολύμπιον ἐρᾶν φησὶ Τηλεκλείδης ἐν Η-
σιόδοις. Ξέναρχος δέ ὁ Ρόδιος διὰ τὴν πολυποσίαν Μετρηθὴς ἐπεκαλεῖτο. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ Ευ-
φορίων ὁ ἐποποιὸς ἐν Χιλιάσι. Χάρης δέ ὁ Μιτυληναῖος [ἐν ταῖς περὶ Αλέξανδρον ἱστορίαις] περὶ Καλανοῦ

ἐν τοῖς περὶ Αλέξανδρον ἱς.

A moribus effrenatis, ac bibacem, assentatorum quidam instigabant, vt esset à patre quàm alienissimus. Idem Hipparinum prodidit, Dionysij quoque filium, occupata tyrānide, ebrium iugulatum fuisse. De Nysæo idem hæc scribit: Nysæus prioris Dionysij filius, dominatum Syracusis adeptus, quadrigam sibi compingi voluit, vestem variam induit, obsoniorum luxu, temulentia, in pueros ac mulieres contumelia, se inquinauit, & aliis denique flagitiis, quæ ad eam vitæ nequitiam congruunt, vitam sic traducens. Idem libro quadragesimoquinto de Timolao Thebano inquit: Cùm non pauci fuerint in quotidiana ratione victus, & potu dissoluti, neminem arbitror illorum qui publicas rex gubernarint, aut intemperantiorem, aut ganeonem cupediarum magis studiosum, aut qui voluptatibus magis seruierit, fuisse, quàm memoratum Timolaum. Idem libro vigesimotertio cùm de Charidemo Orite verba faceret, quem ciuitate donarunt Athenienses, sic ait: Eius quotidianam victus rationem intemperantem, & eiusmodi animaduertebant, vt potaret semper, inebriaretur, ingenuas auderet stuprare mulieres, eousque audaciæ & temeritatis progressus, vt ab Olynthiorum senatu conatus sit adulescentulum impetrare, aspectu formosum, & venustum, qui cum Derdo Macedone captus tum seruus erat. Fuit & plurimi potus Arcadiō,[a] (an verò is qui cum Philippo simultatem exercuit, mihi non constat:) vt epigramma declarat, quod Polemon recitat libro De ciuitatum inscriptionibus: Epigramma huiusmodi est:

Ebrioſi nonumentum hoc Arcadionis
Erexerunt ad viam, qua in oppidum itur,
Eius filij Dorcō & Charmylus: extinctus autē ille eſt,
O viator, ore hianti, cùm meri calicem ebiberet.

Erisixenon quendam bibacissimum fuisse hoc monstrat elogium:

Profundū vini gurgitē Erisixenon, bis continenter
Repetitum meri poculum, quod indubitatum eſt
abripuit.

Bibacissimus quoque fuit Alcetas Macedo, vt tradunt Aristus Salaminius, & Athenienfis Diotimus. Infundibulum eum cognominarunt, quòd ori admoto infundibulo vinum affusum indesinenter biberet. Hac ratione infundibuli cognomen, vt Polemon ait, inditum est. Cleomenem Lacedæmonium meri auidū fuisse antea nos indicauimus: quòd autem ebrius seipsum gladio conscideriit, scribit Herodotus. Bibacem poëtam Alcæum fuisse suprà nos ostēdimus. Baton Sinopensis libro De Ione [b] poëta, bibacem eū fuisse, ac in amorē maximè procliuem affirmat. Fatetur ille sanè in elegis suis dilectā à se fuisse Chrysillam Corinthiā, Telei filiam, cuius amore captum quoq; fuisse Periclē Olympium ait Teleclides in Hesiodis. Xenarchus Rhodius ob bibacitatem congius appellabatur. Huius meminit EVphorion versuum scriptor in Chiliadibus. Chares Mitylenæus in suis de Alexandro historiis, cùm de Calano

Indo

Indo philosopho narrasset, illum in accensum rogum se proiecisse & ita obiisse, refert Alexandrum ad eius tumulum gymnicos [a] ludos edidisse, ac musicos, & qua laudaretur funebrem orationem haberi præcepisse: tum etiam quoniam Indi bibaces erant, meræ potionis certamen proposuisse, cuius præmium esset primario victori talentum: secundario, minæ triginta: tertio decem: eorum autem qui tum vinum auidiùs biberunt, trigintaquinque, perfrigeratos, mox expirasse: in tentoriis autem sex exiguo post interuallo periisse, victoriam obtinuisse quendam nomine Promachum epotis meri congiis quatuor. Timæus scribit Dionysium tyrannum congiorum die feste, ei qui primus congium ebiberet coronam auream præmium instituisse, Xenocratémque [b] philosophum semel exhausisse, & quam acceperat coronam cùm domum rediret, iniecisse Mercurio ante palatium erecto, quem coronis è floribus textis ornare frequenter solebat, cùm vesperi domum reuerteretur: quamobrem in admiratione summa fuit. Phænodemus scribit, cùm Athenis festum congiorum diem celebrarent, à Demophonte [c] rege, peregrinum, & Athenas profectum Orestem non grauatim exceptum fuisse, verùm admitti noluisse ad sacra, nec libationum participem fieri, iudicio nondum [d] absolutum: itaque præcepisse vt clauderentur templa, vnicuique [e] vini congium apposuisse, & placentam ei qui bibendo primus exsiccasset promisisse, mandassèque, vbi compotare desiissent, ne coronas quibus erant redimiti, in templa referrent, quoniam vnà cum Oreste [f] vinum hausissent: hoc edicto vnumquemque suo congio quam gestabant coronam circumuoluisse, & in eo nemore quod lacus ambit, sacerdoti [g] reddidisse, pòst, quod superat in templo sacrificasse, ac iam inde festos illos dies vocatos fuisse congios. Illis porrò diebus Athenienſium mos est, sophistis [h] munera mercedémque [i] mittere, qui & ipsi necessarios ac familiares ad hospitalem cœnam conuocabant, vt ait EVbulides dialecticus in fabula, quam Comessabundus inscripsit ad hunc modum:

Sophistarum pessime, congijs opus esse tibi ais,
Qui mercedem dent, & cœnam interea lautam non paras.

Antigonus Carystius in Heracleotis Dionysij vita quem Transpositorem [k] cognominabãt, tradit, Dionysium cum domesticis, diebus festis congiorum, ferias illas agentem, cùm ob senectutem meretrice quam adduxerant vti non posset, ad conuiuas facie versa, dixisse, Arrigere nequeo, sumat alius. Fuit autem Dionysius ille, quod ait Niceas Nicæensis libro de Successionibus, iã ab adolescentia, tam immani furiosáque libidine percitus, vt sine discrimine cum plebeijs ancillis ac pedissequis coïret, & aliquando cum familiaribus inambulans, vbi ad ancillarum ædes venit, quas pridie ingressus aliquot obolos quos debebat non soluerat, casu tum forte in loculis habens, distenta manu coram omnibus numerauit. Anacharsis Scytha apud Periandrum de bibendo præmio constituto, tanquam vicissèt, id sibi dari postulauit, quoniam primus omnium esset inebriatus,

A ἐπῶν τοῦ Ινδοῦ φιλοσόφου, ὅτι ῥίφας ἑαυτὸν ἐς πυρὰν ἐνεμπρήσθη ἀπέθανε, φησὶν, ‖ ὅτι καὶ ἐπὶ τῷ μνήματι αὐτοῦ διέθηκεν Ἀλέξανδρος γυμνικὸν ἀγῶνα καὶ μουσικὸν ‖ ἐγκωμίων. ἔθηκε δὲ φησὶ καὶ διὰ τὴν φιλοινίαν τῶν Ινδῶν, ἐς ἀκρατοποσίας ἀγῶνα. καὶ ἦν ἆθλον τῷ μὲν πρώτῳ ταλαντον, τῷ δὲ δευτέρῳ τριάκοντα μναῖ, καὶ τῷ τρίτῳ δέκα. τῶν δὲ πόνων τὸν οἶνον πλεῖστον μὲν ἐτελεύτησαν ὑπὸ τοῦ ψύχους τριάκοντα ἐς πεντε. μικρὸν δὲ διαλιπόντες ἐν ταῖς σκιαῖς ἐξ. ὁ δὲ πλεῖστον πιὼν καὶ νικήσας ἔπιε μὲν ἀκράτου χοᾶς τέτταρας. ἐκαλεῖτο δὲ Πρόμαχος. Τίμαιος δέ φησιν, ‖ ὡς Διονύσιος ὁ τύραννος τῇ τῶν Χοῶν ἑορτῇ τῷ πρώτῳ ἐκπόντι χοᾶ, ἆθλον ἔθηκε στέφανον χρυσοῦν. καὶ ὅτι πρῶτος ἐξέπιε ‖ Ξενοκράτης ὁ φιλόσοφος. καὶ λαβὼν τὸν χρυσοῦν στέφανον, ἐς ἀναλύων τῷ Ἑρμῇ τῷ ἱδρυμένῳ ‖ ἐπὶ τῆς αὐλῆς ἐπέθηκεν, ὥστε εἰώθει καὶ τοὺς ἀνθίνους ἑκάστοτε ἐπιτιθέναι στεφάνους, ἐπαίρας ἀπαλλαττόμενος ὡς αὐτόν. καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐθαυμάσθη πλεῖστον τῶν Χοῶν
C ἑορτῇ τῇ Ἀθλώησιν ἐπιτελουμένῃ φανόδημος φησὶ Δημοφῶντα τὸν βασιλέα βουλόμενον, ἐπεὶ δέξασθαι ἀποκλινόμενον τὸν Ὀρέστην Ἀθηναίους. ‖ ἐπεὶ δὲ τοῦ ἱερὰ οὐ θέλων αὐτὸν μετασχεῖν, οὐδ' ὁμοσπονδον ἡγεῖτο, μήπω δικαθέντα, ἐκέλευσεν συγ- 216
κλεισθῆναι τά τε ἱερὰ, καὶ χοᾶ οἴνου ἑκάστῳ προσπεθῆναι, τῷ πρώτῳ ἐκπόντι εἰπόντα ἆθλον λαβήσεσθαι πλακοῦντα. παρήγγειλέτε καὶ τοῦ πότου παυσαμένου τοὺς μὲν στεφάνους, οἷς ἐστεφανωμένοι τὰ ἱερὰ, μὴ πιέναι, διὰ τὸ ὁμορόφους ἡγεῖσθαι τοῦ Ὀρέστη. τοὺς δὲ τὸν χοᾶ τὸν ἑαυτοῦ ἕκαστον προπιεῖναι, καὶ τῇ ἱερείᾳ ἀποφέρειν τοὺς
D στεφάνους, πρὸς τὸν ‖ Λιμναῖς τέμενος. ἔπειτα θύειν ἐν τῷ ἱερῷ τὰ ἐπίλοιπα ἐς ἐκλογὴν τὴν ἑορτὴν κληθῆναι χοᾶς. τῇ δὲ ἑορτῇ τῶν Χοῶν ἔθος ἐστὶν Ἀθηναίοις πέμπεσθαι δῶρά τε καὶ τοῦ μιαθοὺς τοῖς σοφισταῖς, οἵπερ καὶ αὐτοὶ συνεκάλουν ἐπὶ ξενίαν τοὺς γνωρίμους, ὡς φησὶν Εὐβουλίδης ὁ Διαλεκτικὸς ἐν δράματι Κωμαστάς οὕτως,

Σοφισταῖς κάκιστε, καὶ χοῶν δεῖ
Τῶν μιαθοδώρων σοι ἀδείπνων ἐν τρυφῇ.

E Αντίγονος δὲ ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ τοῦ Διονυσίου τοῦ Ἡρακλεώτου τοῦ ἐπικληθέντος Μεταθεμένου, φησὶ τὸν Διονύσιον τοῖς οἰκείοις συνεορτάζοντα, ἐν τῇ τῶν χόων ἑορτῇ, καὶ μὴ δυνάμενον διὰ γῆρας χρῆσθαι ἢ παρειλῆφεσαν ἑταῖραι ὑποτρέψαντα εἰπεῖν πρὸς τοὺς συνδειπνοποιούς,

‖ ΟΥ δύναμαι γανύσαι, λαβέτω δὲ καὶ ἄλλος. ἐγὼ δὲ ὁ Διονύσιος ἐπ' ἐκ νέου, ὡς φησι Νικίας
F ὁ Νικαεὺς ἐν ταῖς Διαδοχαῖς πρὸς τὰ Αφροδίσια ἐκμανὴς, καὶ πρὸς ταῖς ‖ δημοσίαις εἰσήει ‖ παιδίσκας ἀδιαφόρως. καὶ ποτε πορευόμενος μετὰ πινῶν γνωρίμων, ὡς ἐλθὼν κατὰ τὸ παιδισκεῖον εἰς ὃ τῇ πρεσβειρᾳ παρελήλυθὼς ὤφειλε χαλκοῦς, ἔχων τότε κατὰ τύχην, ἐκλείνας τὴν χεῖρα πάντων ὁρώντων ἀπεδίδου. ‖ Ανάχαρσις δὲ ὁ Σκύθης διὰ Περιάνδρῳ τυράννῳ ἄθλου πρὸ πίνειν, ᾐτησε τὸ νικητήριον πρῶτος μεθυσθεὶς τῶν συμπαρόντων;

ὡς ὄντες τέλος τοῦτο ἐν τῷ πότῳ νίκης, ὥσπερ ἐν τῷ τρέχειν. Λακύδης ἢ καὶ Τίμων οἱ φιλόσοφοι κληθέντες πρός τινα τῶν γνωρίμων ἐπὶ δύο ἡμέρας, καὶ βαλόμενοι συμπεριφέρεσθαι τοῖς παροῦσιν, ἔπινον προθυμότερον. τῇ μὲν οὖν πρώτῃ τῶν ἡμερῶν ὁ Λακύδης ἀπῆλθε πρότερον, ἐπιπολάσαντα αὐτῷ ἤδη τοῦ. ἐν ὁ Τίμων ὁρῶν αὐτὸν ἀπιόντα ἔφη,

Ἡράμεθα μέγα κῦδος, ἐπέφνομεν ἔκτορα δῖον.

τῇ δ' ὑστεραίᾳ προπίνων ὁ Τίμων, Διὰ τί μὴ δυνηθῶμεν ἐκπιεῖν τὸ προτεθεῖσαν αὐτῷ κύλικα, ὁ Λακύδης ἰδὼν αὐτὸν ἐπαναγόντα εἶπε.

Δυσήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μύθῳ ἀντιόωσι. Μυκερῖνον ἢ τὸν Αἰγύπτιον Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, διὰ τῆς δευτέρας, ἀκούσαντα παρὰ τῶν μαντέων, διότι ὀλιγοχρόνιος ἐστι, λύχνα ποιησάμενον πολλὰ ὁπότε γένοιτο νύξ, πίνειν καὶ εὐπαθεῖν, οὔτε ἡμέρας, οὔτε νυκτὸς ἀνιέντα. καὶ εἰς ταῦτα ἔλεα δὲ καὶ ἄλση νεμόμενον, ἔνθα τε ὅπου σύνοιτο ἡβηδήρεια εἶναι μεθύσκεσθαι. καὶ Ἄμασιν ἢ τῶν αὐτῶν Αἰγυπτίων βασιλέα Ἡρόδοτος πολλὰ πεπωκέναι φησί. Ἑρμείας δ' ὁ Μηθυμναῖος ἐν τρίτῃ Σικελικῶν, φιλοπότην φησὶ γενέσθαι Νικοτέλη τὸν Κορίνθιον. φανίας ἢ ὁ Ἐρέσιος ἐν τῷ περὶ τυράννων ἀναιρέσεως ἐκ πιμωρίας, [Σκόπαν] φησὶ τὸν Κρέοντος μὲν υἱόν, [Σκόπα] ἢ τοῦ παλαιοῦ ὑιδοῦς φιλοποτοῦντα διαπελέσαι, καὶ τὴν ἐπανόδον τὴν ἀπὸ τῶν συμποσίων ποιεῖσθαι ἐπὶ θρόνου καθήμενον, καὶ ὑπὸ τεσσάρων βασταζόμενον ἄτους οἴκαδε ἀπέναι. φύλαρχος ἢ ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν, Ἀντίοχον φησὶ τὸν βασιλέα φιλοινον γενόμενον, μεθύσκεσθαί τε καὶ κοιμᾶσθαι ἐπὶ πλέον, εἶθ' ἑσπέρας πάλιν ἀφυπνιζόμενον ἐπιπίνειν. ἐχρημάτιζέ γε φησὶν νήφων μὲν βραχέα τελέως, μεθύων ἢ πολλά. διὸ καὶ αὐτὸν δύο ἦσαν οἱ διοικοῦντες τὴν βασιλείαν, Ἀρίστος καὶ Θεμίσων, Κύπριοι μὲν γένος καὶ ἀδελφοὶ, ἐρώμενοι ἢ ἀμφότεροι τοῦ Ἀντιόχου. πολυπότης ἢ ἦν καὶ Ἀντίοχος ὁ βασιλεύς, ὁ κληθεὶς Ἐπιφανὴς, ὁ ὁμηρεύσας παρὰ Ῥωμαίοις, ὃν ἱστορεῖ Πτολεμαῖος ὁ Εὐεργέτης ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὑπομνημάτων, καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ, φάσκων αὐτὸν εἰς τοὺς Ἰνδικοὺς κώμους καὶ μέθας τραπέντα, πολλὰ ἀναλίσκειν καὶ τὰ περιλειπόμενα ἢ τῶν χρημάτων μεθ' ἡμέραν κωμάζων ὅτε μόνον ἐξέχει, ἀλλοτε ἢ ἐν ταῖς δημοσίαις ὁδοῖς ἱστάμενον λέγειν, [τίνι ἡ τύχη δίδωσι λαβέτω,] καὶ ῥίψας τὸ ἀργύριον ᾤχετο. πολλάκις ἢ δὲ πλέκτην στέφανον ῥόδων ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ χρυσοῦν φιάλην βενναν φορῶν, μόνος ἐρέμβετο λίθους τε ἀπὸ μάλης ἔχων οἷς ἔβαλε τῶν ἰδίων τοὺς ἀντιλουομένους αὐτῷ. ἐλούετό τε καὶ εἰς τοὺς κοινοὺς λουτῶνας, μύροις ἀλειφόμενος. ὅτε καί τις σωιδῶν τις αὐτὸν ἰδιώτης ἔφη, μακάριος εἶ ὦ βασιλεῦ, πολυτελὴς ὄζεις. καὶ ὃς ἥδεις, ἐγώ σε φησὶν ὑπερκορεῖν ταῦτα ποιήσω καὶ κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτὰ ὑδρίσκην ὑπὲρ δύο χοᾶς ἔχουσαν πασχέος μύρου καταχυθῆναι ἐκέλευεν, ὡς δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἀγοραιοτέρων εἰς τὸ ἐκχυθὲν συγκυλισθῆναι. ὀλίσθου τε γενομένου, αὐτός τε ὁ Ἀντίοχος ἔπεσε καγχάζων, καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν λουομένων τὸ αὐτὸ ἔπαθον.

γρ. Σκόπων γρ. Σκόπα

γρ. ᾧ πινι ἡ τύχη δίδωσι, λαβέτω

eum namque finem vitæ victoriæ quam bibendo quærerent, velut & currendi [a] cùm metam attigerunt. Lacydes & Timon philosophi ad familiarem quendam vocati, in biduum, & iis qui aderant accommodare sese volentes, bibebant alacriùs. Primo itaque statim die prior Lacydes abiit cùm mentis quasi superficiem [b] vinum iam perculisset: at discedentem Timon conspicatus,

Magnum, inquit, *nostrum decus, interfecimus* [d] *diuinum Hectorem.*

Postridie verò ad comportationem reuersus Timon, cùm oblatum calicem exsiccare vno hausturi non potuisset, Lacydes vt eum vidit rursum ori admouentem.

Meis [d], inquit, *viribus oblectantur miserorum filij.*

Herodotus libro secundo historiarum narrat Mycerinum AEgyptium [e], cùm vatum oraculo resciuisset breuem sibi vitam fore, lucernas fieri multas præcepisse, totisque noctibus potasse, animo hilari se oblectantem, idque diu ac noctu nulla prorsus intermissione, per paludes, & nemora vagum, & sicubi conuiuia fieri audiret, ad ebrietatem vsque bibentem. Amasin etiam AEgyptiorum regem scribit idem Herodotus bibacem fuisse. Hermeias Methymnæus libro tertio rerum Sicularum ait, Nicotelen Corinthium vino fuisse deditum. Phanias Eresius libro cuius titulus est, Tyrannorum euersio sumptis de illis pœnis, Scopam [f] natrat Creontis filium, veteris Scopæ nepotem, fuisse perpetuò bibacem, cúmque de more abeuntem è conuiuiis in sella sedisse viris quatuor gestantibus, sic domum reuertentem. Philarchus lib. 6. Historiarum tradit Antiochum regem etiam vinosum, inebriari vehementer solitum, ac deinde obdormiscere, deinde vesperi somno expergefactum rursum bibere: eundem res publicas sobrium rarò admodum tractasse, temulentum frequenter, ideóque à duobus, Aristone, & Themisone, fratribus, natione Cypriis, quos Antiochus amabat, administratum regnum fuisse. Fuit & bibax Antiochus rex Epiphanes [g] cognomine, Romanis obses datus, quem Ptolemæus Euergeres [h] libro primo ac quinto commentariorum refert Indicis comessationibus & temulentijs cùm se tradidisset, multum expendisse: quod autem restabat pecuniæ interdiu comessabundum, nonnunquam effudisse, nonnunquam publica via stantem cùm proclamasset, Sumat cui fortuna dederit, iactis sparsisque aureis nũmis discessisse. Sæpius idem nexam è rosis coronam capite gestans, & auro textam trabeam indutus, solus spatiabatur, sub alis saxa premens quibus asseclas suos impeteret. Idem [i] publicis thermis lauabat & vnguentis illic se oblinebat: quo in loco eum quidam è plebe conspicatus, Fortunatus es, ô rex, inquit, pretiosum vnguentum oles: Tum oratione illa delectatus, hac voluptate ego te affatim satiabo, dixit, ac vrnam quæ suprà duos cógios vnguenti crassioris continebat, in caput eius profundi iussit, illo concurrente hominum tenuiorum ac forensium multitudine: ipséque, lubrico propterea loco, vnà cum multis qui simul lauerant, cachinnans prolapsus est,

Polybius

Polybius libro vigesimosexto historiarum, eum vocat ὀπιμανῆ [a], non ὀπιφανῆ, ob ea quæ ab illo sunt acta. Non solùm enim cum popularibus è vulgi fœce hominibus conuersabatur, sed cum externis eò peregrinantibus vilissimis quibusque potabat: & sicubi conuiuari iuuenes intelligeret, aderat extemplo cum lagenis [b], & musicarum modulationum concentu, vt multi inexpectatæ rei occursu & nouitate deterriti surgentes è mensa diffugerent. Relicta veste regia, sæpe togam ille plebeiam indutus forum circumibat. Idem Polybius historiarum libro trigesimoprimo scribit, cùm in Antiochia ludos faceret, Græcos omnes inuitasse, aliósque multos ad ea spectacula, & cùm multi affluxissent in eo munere certaturi: omnes vnguentis crocino, cinamomino, nardino, amaracino, crinino, ex aureis vasis instillatis fuisse delibutos, & ad epulum conuocatis, nunc mille triclinia conuiuis, nunc mille quingenta impleuisse, apparatu sumptuosissimo. Ministerij verò totius curam ille suscepit. Nam ad tricliniorium aditus subsistens, alios introducebat, alios mensis accumbere iubebat: ministris ferculorum missus gestantibus, dux ipse præibat: circum epulantes inambulans, nunc assidebat, nunc conuiuis proximus cadebat: aliquando frusto panis in mensam interea depositio, poculóve, exiliebat, locum mutabat, conuiuia circumlustrabat, propinationes alias ab aliis rectus excipiens, ad ea quæ voluptatis gratia recitabantur ludibundus. Ab histrionibus & mimis vestibus obuolutus, quasi vnus ex illis foret, interdum humi ponebatur, mox excitantibus musicorum sonis ac cantibus prosiliens saltabat, & cum mimis lusitabat, vt tantæ indignitatis omnes puderet: adeò scilicet miseros & probrosos efficit, quæ nascitur ex ebrietate fatuitas. Bibax quoque fuit eiusdem cum ipso nominis Antiochus, qui contra Arsacem in Media bellum gessit, vt narrat Posidonius Apamiensis libro decimosexto historiæ suæ: & quem interfectum cùm sepulturæ Arsaces mandaret, dixit, Audacia te partim fefellit Antioche, partim vinolentia. Sperabas enim magnis poculis regnum te meum ebibiturum. Antiochus [c] Magnus, cognomine à Romanis euectus, vt tradit Polybius libro vigesimo, in Chalciden Eubœæ profectus vxore ducta, nuptias celebrauit, annos iam duos & quinquaginta natus, res aggressus maximas duas, libertatem Græciæ restituendam quam redditurum se promiserat, & bellum contra Romanos. Captus igitur amore virginis Chalcidensis, eo ipso temporis momento quo bellum exordiendum fuit, ambitiosa quadam cupiditate de nuptiis cogitauit, vini potu & ebrietate lætior. Fuit autem virgo illa Cleoptolemi [d] filia, ciuis inter alios splendidi, pulchritudine alias omnes antecellens. In earum porrò nuptiarum celebritate, hyemem traduxit, de iis quæ instabant nihil prouidus. Vxori verò Eubœæ nomen indidit. Commissa tandem pugna is profligatus, cum noua nupta in Ephesum profugit. Agrona Illyrici regem idem Polybius ait,

A Πολύβιος δ' ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν καλεῖ αὐτὸν Επιμανῆ, καὶ οὐκ Επιφανῆ, ἀφ' ὧν πράξεις. οὐ μόνον γὰρ μετὰ δημοτῶν ἀνθρώπων καθεβαινεν ἐς ὁμιλίας, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν παρεπιδημούντων ξένων καὶ τῶν ὑποτελεστάτων συνέπινεν. εἰ δὴ καὶ τῶν νεωτέρων φησὶ συναίθοιτό τινας διωχουμένους ὅπου δή ποτε, παρῆν μετὰ κεραμίου καὶ συμφωνίας, ὥς τε οὐ πολλοὺς ἀφ' τὸ ἀδόξου ἀνισταμένους φεύγειν. πολλάκις δὴ καὶ τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα ἀποβαλὼν, τήβενναν ἀναλαβὼν εἰσῆει τὴν ἀγορὰν. Εν δὴ τῇ τριακοστῇ πρώτῃ ὁ αὐτὸς Πολύβιος φησὶ, συνελαλοῦσα αὐτὸν ἐν τῇ Ανποχείᾳ ἀγῶνας, συγκαλέσαι παῖδας Ελλήνας, καὶ τῶν βουλομένων οὐ πολλοὺς ἀπὸ τὴν ἡλικίαν. καὶ πλείστων ἀναγινομένων ἐν τοῖς γυμνασίοις, παῖδας ὀκτὼ χρυσῶν ὁλ- 217
κίων ἠλειφε κροκίνῳ μύρῳ καὶ κιναμομίνῳ, καὶ ναρδίνῳ, καὶ ἀμαρακίνῳ, καὶ κρινίνῳ. καὶ συγκαλῶν αὐτοὺς εἰς διωχίαν, πολὲ μὲν χίλια τρίκλινα, πολὲ δὲ χίλια πενταακόσια συνεπλήρου μετὰ πολυτελεστάτης ἀναισκυθῆς. καὶ ὁ χειρισμὸς τῆς διακονίας δ' αὐτοῦ ἐγίνετο. καθὼ γὰρ τὰς εἰσόδους ὑφιστάμενος, οὓς μὲν εἰσῆγε, οὓς δὲ ἀνέκλινεν. καὶ τοὺς διακόνους δὲ τοὺς τὰς ἀναθέσεις εἰσφέροντας αὐτὸς εἰσῆγε. καὶ περιπορευόμενος οὐ μὰ καθίζειν, οὔ δὲ παρανεπήδα. καὶ ποτὲ μὲν ἀποθέμενος μεταξὺ τὸν ψωμὸν, πολὲ δὲ τὸ πολήριον, ἀνεπήδα καὶ μετανίστατο καὶ περιῆει τὸν τόπον, περιτόσεις λαμβάνων ὀρθὸς ἄλλοτε παρ' ἄλλοις· ἅμα δὲ τοῖς ἀκροάμασι παρηπαίζων· καὶ ἀπὸ τῶν μίμων εἰσεφέρετο ὅλος συγκεκαλυμμένος, καὶ ἐπῆγε εἰς τὸ γέλως, ὡς εἷς ὢν τῶν μίμων. καὶ τῆς συμφωνίας παρακαλουμένης, ὁ βασιλεὺς ἀναπηδήσας, ὠρχεῖτο καὶ παρέπαιζε τοῖς μίμοις. ὥστε παῖδας αἰσχύνεσθαι τοιαῦτα ἀπεργάζεται οὗτος ἁλαστορους ἡ πρὸς τῇ μέθῃ ἀπαιδευσία. Φιλοπότης δὲ λίαν καὶ ὁ ὁμώνυμος αὐτῷ Ανπόχος ἐν Μηδείᾳ πρὸς Αρσάκην πολεμήσας, ὡς ἱστορεῖ Ποσειδώνιος ὁ Απαμεὺς ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν. ἀναιρεθέντος γοῦν αὐτοῦ τὸν Αρσάκην φάσκοντα αὐτὸν λέγειν, Εσφηλέ σε Ανπόχε θάρσος καὶ μέθη. ἤλπιζες γὰρ ἐν μεγάλοις πολήμοις τὴν Αρσάκου βασιλείαν ἑκπίειν. Ανπόχος ὁ μέγας ἐπικαλούμενος, ὃν Ρωμαῖοι καθεῖλον, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος ἐν τῇ εἰκοστῇ, παρελθὼν εἰς Χαλκίδα τῆς Εὐβοίας, συνελέλει γάμους πεπηκὼς μὲν ἔτη γεγονὼς, καὶ δύο καὶ μέρος τῶν ἔργων ἀνειληφὼς, τήν τε τῶν Ελλήνων ἐλευθέρωσιν, ὡς αὐτὸς ἐπηγγελλετο, καὶ τὸν πρὸς Ρωμαίους πόλεμον. ἐρασθεὶς γὰρ παρθένου Χαλκιδικῆς καὶ τὸ δὲ πολέμου καιρὸν ἐφιλοτιμήσατο γῆμαι οἰνοφότης ὢν καὶ μέθαις χαίρων. ἦν δὲ αὐτῇ Κλεοπτολέμου μὲν θυγάτηρ ἑνὸς τῶν ἐπιφανῶν. κάλλει δὲ πάσας ὑπερέβαλλεσα. καὶ οὐ γάμους συνελῶν ἐν τῇ Χαλκίδι, αὐτόθι διέτριψε τὸν χειμῶνα, τῶν ἐνεστώτων οὐδὲν ἧττον πολέμιος πρόνοιαν, ἔθετο δὲ καὶ τῇ παιδὶ ὄνομα Εὐβοιαν. ἡττηθεὶς οὖν τῷ πολέμῳ, ἔφυγε ἐς Εφεσον μετὰ τῆς νεογάμου. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ὁ Πολύβιος ἱστορεῖ,

CAP. XI. ‖Ἀχρωνα τ̃ Ιλλυριῶν βασιλέα ἡθέντα μέγα ὄπι τῷ νενικηκέναι σὺν μέγα φρονῆντας Αἰτωλὰς, ‖πολυπότιν ὄντα, & εἰς μέθας καὶ εὐωχίας τραπέντα, πλαγιαύλοις ληφθέντα ἀποθανεῖν. Εν δὲ τῇ εἰκοστῇ ἐνάτῃ ὁ αὐτὸς ‖ Γενθίωνα φησὶ τ̃ τῶν Ιλλυριῶν βασιλέα, διὰ τ̃ πολυποσίαν πολλὰ ποιεῖν ἀσελγῆ κατὰ τ̃ βίον, νύκτωρ τε ἀεὶ καὶ μεθ' ἡμέραν μεθύοντα. ἀποκτείναντα δὲ Πλευράτον τὸν ἀδελφὸν, γαμεῖν μέλλοντα τὴν Μενουτίου θυγατέρα, αὐτὸν γήμαι τ̃ παῖδα, & ὠμῶς χρῆσθαι τοῖς ἀρχομένοις. & Δημήτριον δέ φησι τὸν ἐκ τ̃ Ρώμης τὴν ὁμηρείαν διαφυγόντα, ἐν τῇ τρίτῃ & τριακοστῇ, βασιλεύσαντα Σύρων, πολυπότην ὄντα, τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας μεθύσκεσθαι. ‖Ορσοφέρνην τε ὀλίγον χρόνον Καππαδοκίας βασιλεύσαντα, καὶ παρεδόντα τὰς πατρίους ἀγωγὰς, φησὶν ἐν τῇ τριακοστῇ δευτέρᾳ, ‖εἰσαγαγεῖν τ̃ ‖ Ιακχεῖον & τεχνητικὴν ἀσωτίαν. διὸ καὶ ὁ θειότατος Πλάτων καλῶς νομοθετεῖ ἐν τῷ δευτέρῳ, σὺν παῖδας μέχρις ἐτῶν ὀκτωκαίδεκα τὸ παράπαν οἴνου μὴ γεύσασθαι. οὐ δὲ χρὴ πῦρ ὀχετεύειν. οἶνος δὲ μετρίως γεύεσθαι μέχρι τριάκοντα ἐτῶν. μέθης δὲ καὶ πολυοινίας τὸ παράπαν τ̃ νέον ἀπέχεσθαι. τεσσαράκοντα δὲ παιδαίνοντα ἐτῶν, ἐν τοῖς συσσκηνίοις διωχηθέντα καλεῖν τούς τε ἄλλους θεοὺς, καὶ δὴ καὶ Διόνυσον παρακαλεῖν εἰς τὴν τῶν πρεσβυτῶν τελετὴν, ἅμα καὶ παιδιάν. ᾗ τοῖς ἀνθρώποις ἐπίκουρον τῆς τοῦ γήρως αὐστηρότητος ἐδωρήσατο, τὸν οἶνον φάρμακον, ὡς τε ἀνηβᾶν ἡμᾶς καὶ δυσθυμίας λήθην γίγνεσθαι. καὶ ἐξῆς δέ φησι, λόγος & φήμη ὑποῤῥεῖ, ὡς ὁ θεὸς οὗτος ὑπὸ τ̃ μητρυιᾶς Ηρας διεφορήθη τῆς ψυχῆς τὴν γνώμην. διὸ τοῖς τε βακχείας & τὴν μανικὴν πᾶσαν ἐμβάλλει χορείαν πυρούμενος, ὅθεν καὶ τὸν οἶνον δοῦναι αὐτὸν δεδώρηται. φάλαικος δ' ἐν τοῖς ἐπιγράμμασι, [γυναῖκα πινὰ ἀναγράφει πολυπότιν, Κλεὼ ὄνομα,]

γρ. γυναῖκά πινα ἀναγράφει πολυπότιν, Κλεὼ ὄνομα

Χρυσωτὴν κροκόεντα περιζώσασα χιτῶνα,
[Τῷδε Διονύσῳ] δῶρον ἔδωκε Κλεώ,
Οὕνεκα συμποσίοισι μεμέρπεται, ‖ἴσα δὲ πίνειν
Οὔ τις οἱ ἀνθρώπων ἤρισεν, οὐδ' ἅμα πω.

γρ. Τόνδε Διονύσῳ δι.

Οτι δὲ φίλοινον τὸ τῶν γυναικῶν γένος, κοινόν. Οὐκ ἀχαρίτως δὲ καὶ ὁ ‖ Ξέναρχος ἐν τῷ Πενταθλῳ γυναῖκά τινα εἰσάγει ‖φρικωδεστάτην ὅρκον ὀμνύσαν τόνδε. Εμοὶ γένοιτο σοῦ ζώσης, τέκνον,
Ελεύθερον ποιοῦσαν οἶνον ἀποθανεῖν. ‖ παρὰ Ρωμαίοις δὲ, ὡς φησι Πολύβιος ἐν τῇ ἕκτῃ, ἀπείρηται γυναιξὶ πίνειν οἶνον. τὸν δὲ καλούμενον ‖πάσσον πίνουσιν. ‖ τὸν δὲ ποιεῖται μὲν ἐκ τ̃ ἀσταφίδος, & ἔστι παρασκευὴ πινόμενος [τῷ Αἰγοσθενείτῃ γλυκεῖ,] καὶ τῷ Κρητικῷ. διὸ ποθεῖ τὸ κατεπεῖγον τοῦ δίψους χρῶνται αὐτῷ. λαθεῖν δέ ἐστιν ἀδύνατον τὴν γυναῖκα ποιοῦσαν οἶνον. πρῶτον μὲν γὰρ ‖οὐδὲ ἔχει οἴνου [κυρίαν] ἡ γυνή. ποθεῖ δὲ τούτοις φιλεῖν δεῖ τοὺς συγγενεῖς τοὺς ἑαυτῆς, & τοὺς τοῦ ἀνδρὸς ἕως ἐξανεψιῶν, & τοῦτο ποιεῖν καθ' ἡμέραν ὁπόταν ἴδῃ πρῶτον. λοιπὸν, ἀθήλου τῆς ἐντυχίας οὔσης πίνειν ἀπαντήσῃ, φυλάσσεται. ‖ τὸ γὰρ πρᾶγμα κἂν γεύσηται μόνον, οὐ ποθοῦσι διαβολῆς.

γρ. κυρείαν

A valde, quòd vicissèt AEtolos, gauisum, cùm bibax esset, in temulentiámque & conuiuiorum licentiam procliuis, lateris [a] dolore correptum obiisse. Idem libro vigesimonono scribit, Tenthionem, Illyrici regem, ob temulentiam, donec vixit, flagitiosa multa petulanter designasse, dies totos ac noctes ebrium. Occiso namque Pleucrato fratre, cui desponsa fuerat Menunij filia, vrginem eam duxisse, dirúmque fuisse ac crudelem [b] in subditos. Idem libro trigesimotertio scribit, Demetrium, qui apud B Romanos obses elapsus fuerat, in Syria regnasse, bibacem, & maxima diei parte ebrium. Idem libro trigesimosecundo autor est Orophernem breui tempore potitum regno Cappadociæ, institutis patriæ neglectis, Iacchi mysticos turbulentósque cantus inuexisse, & artificum Bacchicorum insolentiam. Quamobrem, diuinissimus Plato libro secundo de legibus sapienter lege cauet, ne pueri ante decimum octauum annum vinum prorsus gustent, quoniam in ignem non sit ignis velut riuis [c] deducendus: vinum autem illis modicè ad annum vsque trigesimum concedendum, sic tamen vt eo tempore iuuentutis, ab ebrietate, viníque multi potu sibi temperent: vbi autem quadragesimum annum excesserint, dum conuiuabuntur ac epulabuntur, & alios deos precandos esse, & Bacchum propitiandum, vt initiationibus senum intersit placidus, & oblectationibus, in quibus homini vinum largitus est, quod austeritati senili tanquam remedium auxiliatur, vt nos velut repubescamus, & mœrorum tristitiarúmque obliuiscamur. Paulò pòst idem ait: Sermonibus & rumoribus hominum iactatum, huius dei animum & mentem à nouerca Iunone fuisse alienatam: quapropter furores bacchicos & omnem saltationum dementiam, iniuriam eam vlciscentem immittere: qua de caussa vinum accusant, & maledictis infectantur. Phalæcus in Epigrāmatibus, bibacem mulierem quandam describit, nomine Cleo:

Crocea & auro nitenti veste amicta
Hoc munus Baccho Cleo dedit:
Quoniam in conuiuijs eximiè lepida fuit: nec paribus poculis
Hominū quisquam extitit qui cum illa cõtenderet.

Vinosum porrò esse mulierum genus vulgus nouit. Xenarchus haud inuenustè mulierem quandam in Quinquertio [d], horrendo maximè iureiurando sese obstringentem inducit, hoc pacto: *Mihi contingat te superstite, ô filia,*
Liberam ac vinum bibentem, animam agere.

Apud [e] Romanos, vt inquit Polybius libro sexto, vino mulieribus interdictum est: iis tamen [f] passum vinum licuit bibere, quod ex vua passa fit, gustu simile vino dulci AEgosthenensi g, aut Cretico. Hoc scilicet, cum vrget valde, sitim leniūt. Vinum autē si quæ biberit, celare id non potest, primùm quidem quòd cellā vinariā non committant mulieri: deinde quòd eam osculentur tum sui, tum mariti cognati ad consobrinos vsque, & id quotidie, vbi statim illam aspexerint. Restat ergo, vt à vino caueat, cùm nesciat quibus obuia futura sit, & qui allocuturi. Itaque, vel si minimum tantùm degustarit, non desunt qui arguant, & rem prodant.

Alcimus

Alcimus Siculus in eo libro quem Italicum inſcripſit, omnes in Italia mulieres abſtinere vino ideo refert, quòd Hercules, cùm in Crotoniatarum agrum peruenisſet, domum quandam viæ propinquam ſitibundus acceſſit, & ingreſſus popoſcit quod biberet. Earum ædium domini vxor, quæ clanculum vini dolium ſubtus aperuerat, virum monuit imprudenter ſe facturum ſi hoſpitis cauſſa dolium id reſeraret: ſatius eſſe equam bibendam offerre. Hercules pro foribus cùm illa exaudiſſet, eius virum multum laudauit, introque reuerti iuſſit, ac dolium intueri. Paruit ille, & cùm domum ſubiiſſet, ſaxeum inuenit. Huius rei documentum in illius regionis mulieribus adhuc extat, quoniam probroſum ac turpe eſt ipſis vinum bibere ob hanc rationem. Quales verò ſint apud Græcos temulentæ mulieres Antiphanes in Iaculatrice memorat his verbis:

Vicinus quidam
Caupo eſt: hic ſtatim, ſi quando ad eum
Accedens ſitiam, probè nouit, & extemplò miſcet,
Nec dilutius iuſto, nec omnino merum, quod inter bibendum
Facile deprehendo.

Idem in Myſtide [a], (eſt autem mulierum confabulatio:)

A. Vir bibamus, chariſſimum caput. B. Bellè ſic mihi fuerit.
A. Affer igitur: aduſque tria pocula venerandos eſſe deos aiunt.

Alexis in Saltatrice:

Mulieribus omnium rerum ſatis eſt, ſi vini eſt
Ad bibendum ſatis, at ita me ſummus amet Iuppiter,
Aderit quantum volemus: aderit, inquam, & id admodum
Suaue, edentulum, iam marcidum [b]:
Annoſum dico. B. Hoc mirificè mihi placet,
Vetulam Sphingem [c] ad me duxerunt: vt ænigmata [d] loquitur! & reliqua.

Idem in Bis lugente Zopyros & Zopyra dixit vaſa vinaria, Antiphanes in Bacchis:

Hoc, ſi ita eſt, an non eſt impendio miſer
Vxorem qui ducit, præterquam apud Scythas?
Illic enim tantùm vitis non ſeritur.

Xenarchus in Quinquertio:

Mulieris inſiurandum ego in vino ſcribo [e].

Plato in Phaone, quæ ob vinolentiam mulieribus contingunt explicans ait,

Vobis vt olim, ita nunc ſit, fœminæ:
De vino in præſens vos cogitare velim,
Veſter enim, quod iactatur adagio,
In caupona eſſe minimè videtur animus [f].
Phaonem [g] videre ſi optatis, initiationibus
Vos antea multis luſtrari oportet huiuſmodi.
Mihi quidem puero nutritio ſacrificanda
Placenta maſcula [h] ex amylo, granida turdis
Sexdecim, integris, melle perfuſa:
Lepuſculi duodecim, lunæ: iam cætera
Quæ minimo pretio conſtant audite.
Bulborum [i] Orthannæ [k] ſeſquiſextarius:
Coniſalo, & duobus aſſeſſoribus

A Αλκιμος δ' ὁ Σικελιώτης ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ τῶν βίβλων Ἰταλικῇ, πάσας φησὶν ἐν Ἰταλίᾳ γυναῖκας μὴ πίνειν οἶνον ἀπὸ ταύτης αἰτίας. Ἡρακλῆς ποτὲ τὴν Κροτωνιάτην γεωμετρῶν, ἐπεὶ πού τινα οἰκίαν οὖσαν παρὰ τὴν ὁδὸν διψῶν ἀφίκετο, παρελθὼν ἤτει πιεῖν ἐντεῦθεν. ἔτυχε δ' ἡ γυνὴ τοῦ τὴν οἰκίαν κεκτημένου πίθον οἴνου λαθραίως ἀνοίξασα, καὶ παρὰ μὲν τὸν ἄνδρα δεινὸν ἔφη, ποιήσειν αὐτὸν, εἰ ξένου χάριν τὸν πίθον τοῦτον ἀνοίξειεν, ὕδωρ δ' ἐκέλευσεν αὐτὸν παρενεγκεῖν. Ἡρακλῆς δ' ἐπὶ θύραις ἑστὼς, ἃ ἀκούσας ταῦτα, τὸν μὲν ἄνδρα αὐτῆς σφόδρα ἐπήνεσεν, ὃν ἐκέλευσεν, ‖ αὐτὸν παρελθόντα ἐκεῖσε σκοπεῖν τὸν πίθον· καὶ ὃς εἰσελθὼν λίθινον εὗρε τὸν πίθον γεγονότα. τοῦτο δὲ τὸ σημεῖον ἔτι καὶ νῦν ἐστὶν ἐν ταῖς ἐπιχωρίαις γυναιξὶν πάσαις, ἐν αἰσχρῷ κεῖσθαι τὸ πίνειν οἶνον, διὰ τὴν παρακειμένην αἰτίαν. οἵαι δ' εἰσὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι μεθύουσαι αἱ γυναῖκες, παραδίδωσιν Ἀντιφάνης μὲν ἐν τῇ Ἀκοντιζομένῃ οὕτω, Γείτων ἐστί τις

B Καπηλ. οὗτος δύτις [ὅταν ἐλθὼν ποτὲ] Διψῶσα μόνος οἶδεν, ὡς γέ μοι κερδαίνειν·
Οὔθ' ὑδαρές, οὔτ' ἄκρατον. οἶδα δ' ἐγὼ ποτὲ
Πιοῦσα. καὶ ἐν ‖ Μύσταις, (γυναῖκες δ' εἰσὶν αἱ Διαλεγόμεναι)
Βούλει καὶ σὺ φίλτατε
Πιεῖν; καλῶς ἔχοιμι. τριγάρου φέρε.
Μέχρι γὰρ τριῶν φασὶ τιμᾶν τοὺς θεούς.

C Ἀλεξις δ' Ὀρχηστρίδι,

D Γυναιξὶ δ' ἀρκεῖ πάντ' ἐὰν οἶνος παρῇ
Πίνειν διαρκῶς. ἀλλὰ μεθύειν νὴ τὼ θεώ,
Ἐσμὲν γ' ὅσον αὖ βουλόμεθ', ἐσμὲν δὲ μάλα
Ἡδύς γ', ὀδόντας οὐκ ἔχων, ἤδη σαπρός.
[‖ Λέγων γέρων γε δαιμονίως] ἀπαλλάζομαι
Γραμῦν σφίγγα παρὰ μὲ γ' ὡς αἰνίγματα
Λέγε. καὶ τἄλλα. ‖ ἐν δὲ Διὸς πανηγύρει,
[Ζωπύρου φησὶ τὴν ζώπυρα οἰνηρὸν ἀγρεῖον.] Ἀντιφάνης Βάκχαις,
Ἐπεὶ τί τοῦτ' οὐκ ἔστι κακοδαίμων σφόδρα,
Ὃς τις γαμεῖ γυναῖκα, πλὴν ἐν τοῖς Σκύθαις·
Ἐκεῖ μόνον γὰρ οὐδὲ φύεται ἄμπελος.
Ξέναρχος Πενθίλῃ,
Ὄρκον δ' ἐγὼ γυναικὸς εἰς οἶνον γράφω.
‖ Πλάτων Φάωνι διηγούμενος ὅσα διὰ τὸν οἶνον συμβαίνει ταῖς γυναιξί φησιν,
‖ Εἶεν γυναῖκες [ὡς ὑμῖν πάλαι,]
‖ ‖ Οἶνον γλυκὺν τὴν αὐλὸν εὐχόμαι.]
Ὑμῖν γὰρ οὐθὲν, καθάπερ οἱ παροιμιάζονται,
[Ἐν ταὐ‖ταπήλῳ] νοῦς ἐνεῖναί μοι δοκεῖ.
‖ Εἰ γὰρ φάωνα δεῖ' ἰδεῖν, πρόθυμα δεῖ
Ὑμᾶς ποιῆσαι πολλὰ πρότερον τριακάδι.
Πρῶτα μὲν ἐμοὶ γὰρ νηπιοτρόφῳ προθύεται,
Πλακοῦς ἐνόρχης [‖ ἄμυλος, ἐγκύμων, κίχλαις]
[Ἑκκαίδεκ' ὁλόκληροι] μέλι‖τι διαμεμιγμένοι
‖ Λαγῶα δώδεκ' ἐπὶ σελλίῳ, τἄλλα δὲ (ναὶ,
[Ἤδη ταῦτ' εὐτελέστατ'] ἄκουε δή
[Βολβῶν μὲν ὀρθάννης τριημιεκτά·]
Κονισάλῳ γ' ἓν καὶ ‖ πρόσχοιν δυοῖν

Μύρ[ων

a. ὅταν ἔλθῃ ποτὲ Διψῶσα μόνος οἶδ'; ὅς γε καὶ κ.

b. Ἀγαν γέρων γε, vel, Οἶνον γέροντα δ'.

c. Ζωπύρας πνὸς μνημονεύει, ἣ φησὶ, Ζωπύρα, οἰνηρὸν ἀγρεῖον.

d. ὡς ὑμῖν ἔφην π.

e. Γεύεσθαι οἴνου τὴν ἄνοιαν εὔχομαι;

f. ἐν τῷ καπηλίῳ, vel, ἐν τῷ καπήλου

g. Ἄμυλος, ἔγχυτος, κίχλαι

h. Εὐδε, ὁλόκληροι

i. Ἤδη τοιαῦτα γ' εὐτ.

k. Βολβῶν μὲν Ὀρθάνη τρεῖς ἡμιεκτέα.

Μύρτων πινακίσκος, χειρὶ παρατετιλμένων.
Λύχνων γὰρ ὀσμὰς οὐ φιλοῦσι δαίμονες,
γρ. Πυροῦ τετάρτη ‖[Πύργης τετάρτης] κυσί τε καὶ κυνηγέταις,
fort. Λόρδωνι ‖Δορδωνὶ δραχμὴ] [‖κύβδασοι τριώβολον,]
Ηρω κέλητι δέρμα καὶ θυλήματα,
γρ. Κυβδάσῳ τρ. Ταῦτ' ἐστὶ τ' ἀναλώματ'. εἰ μὲν οὖν τάδε
Προσοίσετ', εἰσέλθοιτ' ἄν· εἰ δὲ μὴ, μάτην
Εξεστιν ἡμῖν διὰ κενῆς κινητιᾶν.

γρ. Γυναικὶ δὴ π. Αξιόνικος δ' ἐν Φιλίνῃ φησὶ, [γυναικὶ δὴ] πίστευε μὴ πίνειν ὕδωρ. καὶ ὅλα δὲ ἔθνη περὶ μέθας διατρίβοντα μνήμης ἠξίωται. ‖Βαίτων γοῦν ὁ Αλεξάνδρου

CAP. XII. ‖βηματιστὴς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ σταθμοὶ τῆς Αλεξάνδρου πορείας, καὶ ‖ Αμύντας ἐν τοῖς σταθμοῖς, τὸ τῶν ‖Ταπύρων ἔθνος φησὶν οὕτω φίλοινον εἶναι, ὡς καὶ ἀλείμματι ἄλλῳ μηδενὶ χρῆσθαι, ἢ τῷ οἴνῳ. τὰ δ' αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Κτησίας ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ασίαν φόρων. οὗτος δὲ καὶ δικαιοτάτους αὐτοὺς λέγει εἶναι. Αρμόδιος δὲ ὁ Λεπρεάτης, ἐν τῷ Περὶ τῶν παρὰ Φιγαλεῦσι νομίμων, φιλοπότας φησὶ γενέσθαι Φιγαλεῖς, Μεσσηνίοις ἀσυγείτονας ὄντας καὶ ἀποδημεῖν ἐθισθέντας. Φύλαρχος ἐν ἕκτῳ Βυζαντίους οἰνόφλυγας ὄντας ἐν τοῖς καπηλείοις οἰκεῖν ἐκμισθώσαντας τοὺς ἑαυτῶν θαλάμους μετὰ τῶν γυναικῶν τοῖς ξένοις· πολεμίας σάλπιγγος οὐδὲ ἐν ὕπνοις ὑπομένοντας ἀκοῦσαι. διὸ καὶ πολεμουμένων ποτὲ αὐτῶν, καὶ οὐ προσκαρτερούντων τοῖς τείχεσι Λεωνίδης ὁ στρατηγὸς ἐκέλευσε τὰ καπηλεῖα ἐπὶ τῶν τειχῶν σκηνοπηγεῖν. καὶ μόλις ποτὲ ἐπαύσαντο λειποτακτοῦντες, ὥς φησι Δάμων ἐν τῷ περὶ Βυζαντίου. Μένανδρος δ' ἐν ‖Αῤῥηφόρῳ, ἢ Αυλητρίδι,

γρ. ποιεῖ Βυζάντιον Πάντας μεθύσους τοὺς ἐμπόρους [ποιεῖ, τὸ Βυζάντιον,]
γρ. ἐπίνομέν γε το. Ολην [ἐπίνομεν τὴν] νύκτα διὰ σὲ,
γρ. ἄκρατον οἶνον ὥστε μοι δ. Καὶ σφόδρ' [ἄκρατόν μοι δοκῶ.]
Ανίσταμαι γοῦν τέτταρας κεφαλὰς ἔχων.

Κωμῳδοῦνται δὲ ὡς μέθυσοι Αργεῖοι μὲν καὶ Τιρύνθιοι ὑπὸ Εφίππου ἐν Βουσίριδι. ποιεῖ δὲ τὸν Ηρακλέα λέγοντα,

Οὐκ οἶσθα μ' ὄντα πρὸς θεῶν Τιρύνθιον
Αργεῖον; οἱ μεθύοντες ἀεὶ τὰς μάχας,
Πάσας μάχονται. τοιγαροῦν φεύγουσ' ἀεί.

Μιλησίους δ' Ευβουλος ἐν Κατακολλωμένῳ, ὑβριστὰς εἶναι φησὶ μεθυσθέντας. Πολέμων δὲ ἐν τῷ Περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων, περὶ Ηλείων παρατίθεται τόδε τὸ ἐπίγραμμα,

Ηλις καὶ μεθύει καὶ ψεύδεται, οἷος ἑκάστου
Οἶκος, τοίη δὴ καὶ ξυνάπασα πόλις.

Θεόπομπος δ' ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ, περὶ Χαλκιδέων ἱστορῶν τῶν ἐν Θρᾴκῃ, φησίν. ἐτύγχανον γὰρ τῶν μὲν βελτίστων ἐπιτηδευμάτων ὑπερορῶντες, ‖ἐπὶ δὲ τοὺς πότους καὶ ῥαθυμίαν, καὶ πολλὴν ἀκολασίαν [ὡρμηκότες ἐπιεικῶς. τὸ δ' εἰσὶ πάντες] οἱ Θρᾷκες πολυπόται. διὸ καὶ Καλλίμαχος ἔφη,

γρ. ὡρμηκότες. ἐπιεικῶς δ' εἰσὶ π. (μυστιν
Καὶ γὰρ ὁ Θρηϊκίην μὲν ἀπέστυγε χανδὸν ἄ-
Οἰνοποτεῖν· ὀλίγῳ δ' ἥδετο κισσυβίῳ.

A *Myrtorum lanx, decerptorum interdiu,*
Aduersantur enim lucernarum odorem damones.
Dordoni drachma: Cybdaso triobolus:
Tritici quartarius canibus, & venatoribus:
Heroi Celeti calentia thelymata [a],
Hæ quidem impensæ sunt: illa
Quæ afferet, ingrediatur, sin minus,
Vobis licet incassum ac frustra coitus libidine prurire.

Axionicus in Philine ait:

Hoc mulieri crede, aquam se non bibere.

B Totas etiam gentes insignes temulentia, & in eã pronas, memoratu dignas putarunt scriptores. Bæton dimensor itinerum Alexandri in libros quem inscripsit, Stationes expeditionis Alexandri, & Amyntas in Stationibus, adeò bibacem esse scribunt Tapyrorum nationem, vt alio nullo vtantur vnguento quàm vino. Eadem refert Ctesias libro De Asiæ tributis, de illa gente: quam tamen affirmat esse iustissimam.

Harmodius Lepreates libro De legibus Phigalensiũ, bibaces illos esse tradit, eosque vicinos C Messeniis: in cauponis habitare, ac thalamos [b] suos simul cum vxoribus, peregrinis locare, hostilis tubæ sonum ne in somnis quidem tolerantes. Quamobrem aliquãdo bello lacessitos, cùm ad defendẽda mœnia perdurare, & laborem ferre non possent, Leonides imperator fixis tentoriis cauponas prope muros fieri iussit, quo consilio vix obtinuit, vt ampliùs ordines non desererent, vt ait Damon libro De Byzantio. Menander in Arrhephoro [c], seu tibicina, mercatores omnes inquit temulentos esse:

D *Byzantij*
Tua caussa noctem totam bibimus,
Ac vinum quidem, nisi fallor, benè merum:
Quatuor [d] *igitur surgens habui capita.*

Notantur & à comicis, vt ebriosi, Argiui, & Tirynthij. Ephippus in Busiride Herculem inducit hæc loquentem:

Per deos quæso, esse me nescis Tirynthium.
Et Argiui omnibus præliis ebrij [e]
Terga verterunt.

E EVbulus in Agglutinato Milesios ait ebrios, esse ad inferendam iniuriam faciles. Polemon libro De vrbium epigrammatis de Eleis hoc epigramma tradit:

Elis mentitur, & bibit. Qualis cuiusque domus,
Tale prorsus & vniuersum oppidum.

Theopompus libro vigesimosecũdo historiarũ scribit ad hunc modum de Chalcidẽsibus Thraciæ: Optima instituta contemnebant, compotationibus vehementer dediti, ignaui, multùm insolentes ac effrenati. Sunt autem bibaces [f] Thraces omnes: quamobrem ait Callimachus:

F *Oderat ille Thracum more, hianti ore affatim vinum bibere,*
Exiguo poculo contentus.

Theopompus libro quinquagesimo de Methymnẽsibus hęc scribit: Quæ ad vitam commoda, magnificè ij procurabant, decumbẽtes, ac compotantes, nihil agentes quod eo sumptu dignum esset: Coërcuit eam vitæ licentiam Cleo-

ἐν δὲ τῇ πεντηκοστῇ ὁ Θεόπομπος περὶ Μηθυμναίων τάδε λέγει, Καὶ τὰ μὲν ἐπιτήδεια προσφερομένους πολυτελῶς, μετὰ τοῦ κατακεῖσθαι καὶ πίνειν· ἔργον δ' οὐδὲν ἄξιον τῶν ἀναλωμάτων ποιοῦντας. Επαυσεν οὖν αὐτοὺς τούτων Κλεο-

menes

menes tyrannus, ac lenas, quæ ingenuas producere ac prostituere solebant, cultu splendidiore corporis per vrbem incedentes, tres quatuórve saccis tectas & vinctas in mari quosdam iussit demergere. Hermippus in Vitis septem sapientum idem factum scribit à Periandro. Idem in secunda Philippica, Cœnant, inquit, ac bibunt, sedentes Illyrij, ductis in eos conuentus vxoribus, quibus indecorum non est, cuiuis eorum qui adsunt, præbibere. A conuiuiis illæ viros abducunt. Dura & aspera omnibus illis vita est, latis cingulis bibentes aluum adstringunt, principio quidem modicè, cùm largiùs biberint, arctiùs, cingulum attrahentes. Ariæi, vt idem scribit, Prospelatorum, ij sunt velut Helotes [a], myriadas triginta [b] possident: quotidie verò coëunt ad temulentiam vsque potaturi, intemperanterque potu ac cibo sese ingurgitant. Itaque Galli cùm bellum indixissent, perspecta eorum intemperantia, milites singulos priuatim monuerunt, vt in tentoriis apparata cœna lautissima, cibariis medicatam herbam inijcerent, quæ aluo cita purgaret. Hoc facto quidam à Gallis oppressi cæsi sunt: alij, qui aluum solutam cohibere non poterant, in fluuios se proiecerunt. Hæc & deinceps alia multa cùm oratione persecutus esset Democritus, horum omnium, Pontianus dixit, vinum esse metropolin [c], propter quod ebrietates, furores, amentiæ gignuntur in illis qui auidiùs & supra modum bibunt. Hos Dionysius, quem Æneum cognominant, in Elegis haud ineptè remiges poculorum vocat, sic:

Vinum quidam remigio Bacchi trahunt,
Conuiuiorum nautæ [d], poculorum remiges.

De hac re, (nam quod gratum [e], mihi non periit) Alexis in Couride [f], de quodam complusculum bibente sermonem habens, sic ait:

A. *Talis igitur gnatus meus fuit, quem vos nuper vidistis.*

B. *Oenopion [g] ne? an Maron [h], an Capelus [i], an Timocles [k]? illis enim temulentus nihilo minus est.*

Sin autem alius, quo nomine appellabo? glebámne? aratrum [l], an terrigenum [m] hominem?

Molesta igitur res est, ô amici viri, ebrietas. Aduersus illos qui vinum sic perdunt, eleganter idem Alexis in Opora [n], (est autem id scorti nomen, impositum fabulæ,) ait:

Vini multum non diluti bibis iam satur: nec vomis [o].

Idem in Dætylio [p]:

Deinde, an ne temulentia inter omnia malum
Homini grauissimum est, ac damnosissimum?

Idem in Procuratore:

Multum vinum, multa peccare facit.

Crobylus in Deficiente [q]:

Perpetuò ebrium esse quam voluptatem affert?
Cùm prudentia viuus teipsam priues,
Quod summum naturæ nostræ bonum contigit.

Est ergo vitanda temulentia. Nam, quod ait Plato octauo libro De Republica, Quam ciuitatem

A μένης ὁ τύραννος, ‖ ὁ καὶ τὰς μαστροποὺς τὰς εἰθισμένας προαγογεύειν τὰς ἐλευθέρας γυναῖκας τρεῖς ἢ τέτταρας τὰς ἐπιφανεστάτας πορευομένας, ἐνδήσας σάκκους καταποντίσαι τισὶν προστάξας. καὶ Ἑρμίππος δ' ἐν τοῖς Περὶ τῶν ἑπτὰ σοφῶν, Περίανδρον τὸ αὐτὸ ποιῆσαι. ‖ ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τῶν Φιλιππικῶν, Ἰλλύριοί φησι δειπνοῦσι καθήμενοι καὶ πίνουσι. ἄγουσι δὲ καὶ τὰς γυναῖκας εἰς τὰς συνουσίας, καὶ καλὸν αὐταῖς προπίνειν, οἷς ἂν τύχωσι τῶν παρόντων. ἐκ δὲ τῶν συμποσίων

B αὗται τοὺς ἄνδρας ἀπάγουσι. καὶ κακόβιοι δὲ πάντες εἰσὶ, καὶ ζώννυνται τὰς κοιλίας ζώναις πλατείαις, ὅταν πίνωσι. καὶ τοῦτο μὲν πρῶτον μέτρια ποιοῦσιν· ἐπειδὰν δὲ σφοδρότερον πίνωσι, μᾶλλον ἀεὶ συνάγουσι τὴν ζώνην. ‖ Ἀριαῖοι δέ φησι κέκτηνται ‖ προσπελατῶν, ὥσπερ εἰλώτων τριάκοντα μυριάδας. καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν μεθύουσι καὶ ποιοῦνται συνουσίας, καὶ διάκεινται πρὸς ἐδωδὴν καὶ πόσιν ἀκρατέστερον, διὸ καὶ Κελτοὶ πολεμοῦντες

C αὐτοῖς, καὶ εἰδότες αὐτῶν τὴν ἀκρασίαν παρήγγειλαν ἅπασι τοῖς στρατιώταις δεῖπνον ὡς λαμπρότατον παρασκευάσαντας κατὰ σκηνὴν, ἐμβαλεῖν εἰς τὰ σιτία πόαν τινὰ φαρμακώδη δυναμένην διακόπτειν τὰς κοιλίας καὶ διακαθαίρειν. γενομένου δὲ τούτου, οἱ μὲν αὐτῶν καταληφθέντες πρὸ τῶν Κελτῶν ἀπώλοντο· οἱ δὲ καὶ εἰς τοὺς ποταμοὺς ἔρριψαν ἑαυτοὺς ἀκράτορες τῶν γαστέρων γενόμενοι. τοιαῦτα καὶ πολλὰ ἐφεξῆς καταλέξαντος τοῦ Δημοκρίτου, ὁ Πον-

D τιανὸς ἔφη, πάντων τούτων εἶναι τῶν δειπνῶν μητρόπολιν τὸν οἶνον, ‖ δι' ὃν καὶ τὰς μέθας, καὶ τὰς μανίας, ἔτι δὲ καὶ τὰς ‖ παροινίας ‖ γίγνεσθαι [οὕτως ἐκπαθῶς μεταλαμβάνοντας. οὐ κακῶς οὖν ὁ Χαλκοῦς ἐπικαλούμενος Διονύσιος ἐν τοῖς ἐλεγείοις κυλίκων ἐρέτας ἔφη,

γρ. τοὺς ἐκπαθῶς μεταλαμβάνοντας, οὐ κ.

‖ Κἂν τινες οἶνον ἄγοντες ἐν εἰρεσίᾳ Διονύσου,
Συμποσίου ναῦται καὶ κυλίκων ἐρέται,

‖ Περὶ τοῦδε, (τὸ γὰρ φίλον οὐκ ἀπόλωλε) ‖ Ἀλεξις δ' ἐν Κουρίδι περί τινος πλέον πιόντος διαλεγόμενος

E φησίν, ὁ μὲν οὖν ἐμὸς υἱὸς, οἷον ὑμεῖς ἀρτίως εἴδετε, τοιοῦτος γέγονεν Οἰνοπίων τις ἢ Μάρων τις ἢ Κάπηλος, ἢ Τιμοκλῆς. [μεθύει γὰρ οὐδὲν ἕτερον.] [ὁ δ' ἕτερος τὶ ἂν τύχοιμι ὀνομάσας, Βῶλος, ἄροτρον, γηγενὴς ἄνθρωπος. χαλεπὸν οὖν ἐστὶν ἄνδρες φίλοι τὸ μεθύειν, καὶ καλῶς πρὸς τοὺς οὕτως βλάπτοντας τὸν οἶνον ὁ αὐτὸς Ἀλεξις ἐν Ὀπώρᾳ (ἑταίρας δὲ ὄνομα τὸ δρᾶμ' ἔχει) φησὶν, οἶνον πολὺν οὐ κεκραμένον πίνεις μεστὸς ὤν, κοὐκ' ἐξεμεῖς. κἂν Δακτυλίῳ,

γρ. μεθύει γὰρ, οὐδὲν ἕτερον. γρ. ὁ δ' ἕτερος, τί ἂν τύχοιμι ὀνομάσας;

F Εἶτ' οὐχ ἁπάντων ἐστὶ τὸ μεθύειν κακὸν
Μέγιστον ἀνθρώποισι καὶ βλαβερώτατον.

Κἂν ἐπιτρόπῳ δ' ἔφη,
Πολὺς γὰρ οἶνος πόλλ' ἁμαρτάνειν ποιεῖ.

Κρωβύλος τ' ἐν Ἀπολειπούσῃ,
Τὸ γὰρ ἐνδελεχῶς μεθύειν τίν' ἡδονὴν ἔχει;
Ἀποστεροῦντα ζῶνθ' ἑαυτὸν τοῦ φρονεῖν,
Ὁ μέγιστον ἡμῶν ἀγαθὸν ἔσχεν ἡ φύσις.

Οὐ χρὴ οὖν μεθύειν. καὶ γὰρ δημοκρατουμένη πόλις, φησὶν ὁ Πλάτων ἐν ὀγδόῃ Πολιτείας, ἐλευθέ

ἐλευθερίας διψήσασα, ἣν κακῶν οἰνοχόων πεθεῖσα πόλιν τύχῃ καὶ πορρωτέρω τοῦ δέοντος ἀκράτου
χρ. αὐτῆς [αὕτη] μεθυσθῇ τοὺς ἄρχοντας δή, αὖ μὴ παύσασθαι πρᾴους ὄντας, καὶ πολλὴν παρέχοντι τὴν ἐλευθερίαν κολάζει, αἰτιωμένη ὡς μιαρούς τε καὶ ὀλιγαρχικούς. τοὺς δὲ καλοκάγαθους τῶν ἀρχόντων περιπλακίζει. ἐν δὲ τῷ Νόμων ἕκτῳ φησὶν, τὴν πόλιν φησὶ, δεῖ εἶναι δίκην κρατῆρος κεκραμένου, οὗ μαινόμενος μὲν ὁ οἶνος ἐγκεχυμένος ζεῖ· κολάζομενος δὲ ὑπὸ νήφοντος ἑτέρου θεοῦ καλὴν κοινωνίαν λαβών, ἀγαθὸν πόμα καὶ μέτριον ἀπεργάζεται. τὸ γὰρ παροινεῖν ἐκ τοῦ μεθύειν γίνεται. διὸ καὶ Ἀντιφάνης ἐν Ἀρκαδίᾳ φησὶν,

χρ. ὅτι χρὴ νήφοντα δεῖ πὶ' οὐδαμοῦ Πάτερ π.

[‖ ΟΥτε γὰρ νήφοντα δεῖ
ΟΥδαμοῦ πάτερ] σωφρονεῖν, οὐθ' ὅταν πίνειν δέῃ
Νοῦν ἔχειν. ὅστις δὲ μεῖζον, ἢ καθ' ἄνθρωπον φρονεῖ,
Μικρῷ πεποιθὼς ἀθλίᾳ νομίσματι,
Εἰς ἀφοδον ἐλθὼν ὅμοιον πᾶσιν αὐτὸν ὄψεται,
Ἐὰν σκοπῇ τὰ τῶν ἰατρῶν τοῦ βίου τεκμήρια.
Τὰς φλέβας ὅποι φέρονται, τὰς ἄνω καὶ τὰς κάτω.
Δι' ὧν ὁ θνητὸς πᾶς κυβερνᾶται βίος. ἐν δὲ
Αἰόλῳ Ἀριστόλλων ὅσα δεινὰ πεάπουσιν οἱ πλέον πίνοντες φησὶ,
Μακαρδὺς ἔρωτι τῶν ὁμοπατόρων μιᾶς
Πληγεῖς, τέως μὲν ἐσωκράτει τῆς συμφορᾶς,
Καθεῖχέ θ' αὐτὸν, ‖ εἶτα πρὸς ἁλαλαβὼν ποτὲ
Οἶνον τραληγόν, ὃς μόνος θνητοῖς ἄγει
Τὸν τόλμαν, εἰς τὸ πρόσθεν τῆς βουλίας,
Νύκτωρ ἀναστὰς ἔτυχεν ὧν ἠβούλετο.
Καλῶς οὖν ἅρμα καὶ Ἀριστοφάνης Ἀφροδίτης γάλα τὸν οἶνον ἔφη εἰπών,
Ἡδύς τε πίνειν οἶνος Ἀφροδίτης γάλα.
Οὐ πολλοὶ πωποῦσιν ἔνιοι παρανόμων ἀφροδισίων ὄρεξιν λαμβάνουσιν. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς καὶ ἐξοίνους πινὰς κέκληκε, λέγων οὕτως. Κομεὼν καὶ Ροδοφῶν τῶν ἐν Ῥόδῳ πολιτευσαμένων ὄντες ἦσαν ἔξοινοι. καὶ ὁ Κομεὼν εἰς κυβείαν σκώπτων τὸν Ροδοφῶντα ἔλεγεν,

‖ Ὦ γέρον ἦ μάλα δή σε νέοι τείρουσι κυβεῖαι.
Ροδοφῶντε ἔλεγεν, τὴν περὶ τὰς γυναῖκας πονηρίαν, καὶ τὴν ἀκρασίαν ὠνείδιζεν, ἣ δημιᾶς ἀπεχόμενον λοιδορίας. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ ἄλλου Ροδίου λεγόμενόν φησι. τοῦ Ἡγησιλόχου τὰ μὲν ἀχρείου γεγονότος διὰ οἰνοφλυγίας καὶ κύβων, καὶ παντάπασιν
χρ. ὃν ἔχοντος ἀξίωμα παρὰ τοῖς Ροδ. [οὐκ ἔχοντος ἰδίωμα παρὰ τοῖς Ροδίοις,] ἀλλὰ διαβεβλημένου διὰ τ' ἀσωτίαν τὴν τοῦ βίου, καὶ παρὰ τοῖς ἑταίροις, καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις πολίταις. εἶθ' ἑξῆς λέγων περὶ τῆς ὀλιγαρχίας, ἣν καθεσήσαντο μετὰ τῶν φίλων, διαφέρει, καὶ πολλὰς μὲν γυναῖκας ὕβρισεν, καὶ τῶν πρώτων ἀνδρῶν, ἥρπασαν. οὐκ ὀλίγους δὲ παῖδας καὶ νεανίσκους διέφθειραν· εἰς τοῦτο δὲ προέβησαν ἀσελγείας, ὥς τε καὶ κυβεύειν ἠξίωσαν πρὸς ἀλλήλους περὶ τῶν γυναικῶν τῶν ἐλευθέρων, καὶ διωμολογοῦντο τοὺς ἐλάττω τοῖς ἀσταγάλοις βάλλοντας, ἵνα τινὰ χρὴ τῶν πο-

A populus gubernat, ea si tanquam fitiens libertatem expetit, improbos pocillatores nacta penes quos imperium sit, multo plus iusto mero inebriata præfectos sibi magistratus, nisi admodum lenes mitésque sint, ac libertatis multum concedant, pœnis afficit, eósque velut sceleſtos & paucorum dominatum affectantes increpat, & qui iussis præfectorum obediunt, ridet, ac ludibrio habet. Idem libro sexto De legibus, ait, ciuitatem instar pocùli temperari, in quo fusum vinum efferuescens si
B ab altero sobrio deo repressum cohibeatur, pulchra quadam societate miteſcit & vtilem moderatúmque potum efficit. Ebrietas certè parit insaniam. Quocirca Antiphanes in Arcadia, dixit:

Nec enim sobrium oportet
Vnquam, pater, vinolentia delirare, aut cùm bibendum est
Non seruare mẽtem: quisquis autem magis quàm pro captu hominum sapit,
Exiguo confisus misellóque nummulo [b],
C *Ad latrinam secedens omnibus similem se conspiciet.*
Signa quæ de vita produnt medici si consideret,
Et quorsum moueantur venæ tum superiores tum inferiores,
Quibus mortalium vita tota regitur.

Idem in Vario, quæcunque grauia designant nimium poti, sic reprehendit:

Macareus vnius congeneris [c] *amore*
Correptus aliquandiu calamitosam ægritudinem suam continuit:
D *Compescuitque seipsum: verùm tandem vino*
Tanquam duce, fretus, quod solum mortalibus
Audaciam præbet, contra quàm sapienter antea decreuerat,
Noctu surgens quod cupiebat abstulit.

Rectè igitur Aristophanes Veneris lac vinum appellat, his verbis,

Suaue potu vinum est, nempe Veneris [d] *lac, quod multum haurientes*
Nonnulli, flagitiosa & illicita Veneris cupiditate inflammantur.

E Hegesander Delphicus ἐξοίνους quosdam, id est, ebriosos vocat. Comeon, inquit, ac Rhodophon inter eos qui Rhodiorum administrarunt rempublicam, ἔξοινοι, id est, vinosi fuerunt. Horum Comeon, aleæ studiosum Rhodophonta mordaci ioco perstringens dicebat,

Valde te, ô senex, iuuenes aleatores vexant:

contra Rhodophon mutuis conuitiis intemperantiam exprobrabat, & mulierum insanum amorem, quæuis in eum maledicta congerens. Theopompus libro decimosexto historiarum, de alio Rhodio sic loquitur: Hegesilochus verò ad res gerendas inutilis ob ebrietatem. & aleæ studium, amissa prorsus dignitate apud
F Rhodios, ob vitæ luxuriam & apud familiares & apud reliquos ciues infamis: post hæc de paucorum dominatu differens, quem amicorum ope inuexerat, subiungit, Nobiles fœminas multas, & primorum ciuium vxores impudenter stuprauerũt, non paucis adolescentibus iuuenibúsq; violatis, eousque petulantiæ libidinosæ progressi, vt inter se tesseris mulieres ingenuas ludere non sint veriti, & inter se pacisci qui minus talis iaceret, quam ex matronis

tronis conuenerat, ad victorem perducturum, vt cum ea coiret, nullam eius rei perficiundæ occasionem prætermittentes, sed vt quisque persuasionibus aut vi magis poterat, imperantes, & deducentes. Tesseris sic luserunt Rhodiorum quidam, sed apertissimè & sæuissimè Hegesilochus ipse, vbi [a] ciuitatis præfecturam obtinuit. Antheas Lindius, qui Cleobuli sapientis se cognatum esse iactabat, vt ait Philodemus libro De Sminthiis [b] Rhodiis, natu grandior, fortunatus homo, & natura condendis versibus ingeniosus, toto vitæ spatio bacchabatur, vestem indutus solennem Bacchanalibus & socios multos alens tanquam commilitones. Chorum autem comessabundum diu noctúque semper educebat. Poësin ille quæ compositis nominibus fit, primus inuenit. Vsus est ea Phliasius Asopodorus in Iambis quos velut oratione [c] prosa composuit. Scripsit ille comœdias, & alia multa eius generis poëmata, quæ phallos gestantibus sociis ac comitibus præcinebat. Hæc Vlpianus cùm audiuisset, at πάροινος, id est, vinolentia demens, apud quem extat festiue mi Pontiane? Tum ille, quod ait lepidus Agathon, Enecas me interrogationibus, & vltro tu, & more hoc nouo instigatus, non admodum tempestiua oratione me interpellans. Quoniam verò reddere tibi omnium rationem est iudicio sancitum, Antiphanes in Lydo dixit:

Colchis vir ebriosus πάροινος.

Te verò temulentum, & insanum [d] vinolentia, nondum satiaui, nec in mentem tibi venit EVmenem Pergamenum, Attali qui Pergami regnauit, ex fratre nepotem, vt refert Cresicles libro tertio De temporibus, ebrietate periisse. At Perseï, quem Romani debellarunt, aliud ingenium fuit, vt qui patrem Philippum nihil imitaretur, aut bibacitate, aut vesanis erga mulieres amoribus, sed, vt refert Polybius libro vegesimosexto, in cœna non tantùm ipse modicè biberet, verumetiam amici quibuscum ipsi consuetudo fuit. Tu verò, ô Vlpiane, quod ait Timon Phliasius, es ἀρρυθμοπότης [e]. Sic enim libro secundo Salsorum [f] mordaciúmque dicteriorum illos appellat qui merum vinum multum hauriunt.

Aut ferum bubulcum, Lycurgo crudeliorem.
Qui Bacchi cateruam ἀρρυθμοπότον, id est, *mero madentem trucidauit:*
Disiecit rhyta [g], & hausta [h] nunquam vino satiata:

non tamen es ποπικὸς, id est, potus & ebrius. Alcæus [i] Ganymeden ποπικὸν (pocillatorem) vocat. Oculos porrò nostros decipi temulentia, monstrauit apertè suo responso Anacharsis, ebriorúmque falsas esse opiniones declarauit. Nam cùm inter [k] compotandum vxorem eius quidam esset intuitus, Coniugem, inquit, minimè pulchram duxisti, ô Anacharsi. Ita quidem mihi videtur, ait ille, sed heus tu puer, meracius mihi poculum misce, vt formosam, illam faciam. Post hæc Vlpianus amicorum cuidam præbibens, ἵλκε, id est trahe, [l] vt Antiphanes dixit, ô Philotes [m]. Is enim in Rusticis scripsit:

A λιπάδων τῷ νικῶντι εἰς σωφροσύνην ἀγαγεῖν, ἀδεμίαν ὑπεξαιρούμενοι πρόφασιν, ἀλλ' ὅπως αὐτῶν ἕκαστος ἰδίᾳ δυνατὸς πείθων, ἢ βιαζόμενος, οὕτω προτρέποντες ἄγειν. καὶ ταύτην τὴν κυβείαν ἔπαιζον καὶ τῶν ἄλλων Ροδίων τινές. ὑπεφανέσταλται δὲ καὶ πλειστάκις αὐτὸς ὁ Ηγησίλοχος ὁ προτετιμηκὼς τῆς πόλεως ἀξιῶν. ‖ Ανθέας δὲ ὁ Λίνδιος, συγγε- CAP. XIII.
νὴς δὲ εἶναι φάσκων Κλεοβούλου τοῦ σοφοῦ, ὡς φησι
φιλόδημος ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ρόδῳ σμινθίων πρεσ- 20.
βύτερος καὶ δαίμων ἀνθρωπος, διέφυής τε
B πρὸς ποίησιν ὢν παίζων τὸν βίον ἐδιονυσίαζεν ἐσθῆτα
Διονυσιακὴν φορῶν, καὶ πολλοὺς τρέφων ‖ συμ-
μάχους. ἐξῆγέ τε κῶμον ἀεὶ μεθ' ἡμέραν καὶ νύ-
κτωρ. καὶ πρῶτος εὗρε τὴν διὰ τῶν σωθέντων ὀ-
νομάτων ποίησιν, ἣν Ασωπόδωρος ὁ Φλιάσιος
ὕστερον ἐχρήσατο ἐν τοῖς καταλογάδην ἰάμβοις.
ἔστι δὲ καὶ κωμῳδίας ἐποίει, καὶ ἄλλα πολλὰ ἐν
τούτῳ τῷ τρόπῳ τῶν ποιημάτων, ἃ ἐξῆρκε τοῖς
μεθ' ἑαυτὸν φαλλοφοροῦσι. τούτων ἀκούσας ὁ ΟΥΛ-
C πιανός. ὁ δὲ πάροινος, ἔφη καλέ μου Ποντιανὲ
φίλε τίνι κεῖ); κῆ ὃς ἔφη·

Απολεῖς μ' ἐρωτῶν (καλὸν τ' καλὸν Αγάθωνα)
Ἐ σὺ κῆ ὁ νέος πρόσω.

Εν δὲ πρέπουσι τοῖς λόγοις ῥᾳθύμως.
ἐπεὶ δὴ πάντων ἡμᾶς δίθυρας σοι δίδοναι κέκριται, Αντιφάνης ἐν Λυδῷ εἰρηκεν Κολχὶς ἀνὴρ ὠμὸς πάροινος. σὺ δὲ παροινῶν καὶ μεθύων οὐδέ πω κόρον ἔχεις, οὐδὲ ἐπὶ νοῦν λαμβάνεις ὅτι
D ὑπὸ μέθης ἀπέθανεν Ευμένης ὁ Περγαμηνὸς ὁ φιλεταίρου τοῦ Περγάμου βασιλεύσαντος ἀδελφιδοῦς, ὡς ἱστορεῖ Κτησικλῆς ἐν τρίτῳ Χρόνων. ἀλλ' οὐ Περσεὺς ὁ ὑπὸ Ρωμαίων καθαιρεθείς. κατ' οὐδὲν γὰρ τὸν πατέρα Φίλιππον ἐμιμήσατο. οὔτε γὰρ τοῖς γυναῖκας ἐπιτρυφᾶν, οὔτε φίλοις τοῦτο, ἀλλὰ καὶ οὐ μόνον αὐτὸς μέτριον ἔπινε δειπνῶν, ἀλλὰ καὶ οἱ συνόντες αὐτῷ φίλοι, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ. Σὺ δή, ὦ ΟΥΛ-
E πιανὲ, ἀρρυθμοπότης μὲν εἶ, καλῶ τὸν Φλιάσιον Τίμωνα. οὕτως γὰρ ἐκεῖνος ὠνόμασε τοὺς τὸν πολὺν ἀπῳνῶντας οἶνον ἄκρατον ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Σίλλων,

Ἢ βαρὺν βουπλῆγα τομώτερον ἢ Λυκόοργον,
Ος ῥα Διογνύσου ἀρρυθμοπότας ἐπέκηπε,
Ἐκ δ' ὄρεος ῥίπασκεν, ἀπληστοίνους τ' ἀρυσάνας.

F σὺ ποτικὸς δέ. ὠνόμασε δὲ ποτικὸν Αλκαῖος Γανυμήδη οὕτως..... Οπ δὲ τὸ μεθύειν καὶ τὰς ὄψεις ἡμῶν πλανᾷ, σαφῶς ἔδειξεν Ανάχαρσις δι' ὧν εἶρηκε δηλώσας, ὅτι ψευδεῖς δόξαι τῶν μεθυόντων γίγνονται. συμποτὴς γάρ τις ἰδὼν αὐτοῦ τὴν γυναῖκα ἐν τῷ συμποσίῳ ἔφη, ὦ Ανάχαρσι γυναῖκα γεγάμηκας ἀσχήμονα, καὶ ὃς ἔφη παύγε καίτοι δοκεῖ, ἀλλά μοι ἔγχεον ὦ παῖ ποτήριον ἀκρατέστερον, ὅπως αὐτὴν καλλίω ποιήσω. Μετὰ ταῦτα ὁ ΟΥΛπιανὸς προτρέπων τινὰ τῶν ἑταίρων ἔφη. ἀλλὰ καταῖ Αντιφάνη ὦ Φιλότης. ὃς ἐν Αχαϊκοῖς φησὶν,

χ. Ολω ὴ καμμύσας ἔκπινε. μέγα τὸ φ.

[ὅλῳ καμμύσας ἔκπινε μέγα τὸ φορτίον,]

ΟΥΧ ὅσπις αὐτῆς ἐστὶν ἐμπείρως ἔχων.

‖ πῖθι οὖν ὦ ἑταῖρε, καὶ μὴ μεσὰς ἀεὶ ἕλκωμεν. ὁ αὐτὸς φησὶν Ανπφανὴς ἐν τῷ Τραυματίᾳ, ἀλλὰ καὶ λογισμὸς εἰς μέσον ‖ παραχθήτω τὶς, καί τι καὶ μελίσκιον τροφὴ παρελθέτω τὶς. [ἡ αὐτὴ λέγων ἐστὶ μεταβολὴ πάντες ἔργα πλὼ ἑνός.] ‖ ΦΙΛΟΔΙΔΟΥ δ' ἐξῆς ἐμοὶ οἶνον ‖ ἀρκεσίγυον ὡς ἔφασκ' ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ. ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ γὰρ τοῦτ' ἔφασκεν. ἀλλά τις φιλόξενος δήπουθεν, οὐθὲν διαφέρει ὦ φίλε, ἐλέγχεις μ' ἕνεκα συλλαβῆς μιᾶς. καὶ ὃς, τὸ ὴ ‖ πῖθι τίς εἴρηκεν, ‖ ἀπεσκοτώθης φίλτατε, ἔφη ὁ ΟΥΛΠΙΑΝΟΣ, ἀπὰσας οἷνου τοσοῦτον. ‖ ΦΙΛΩ Κρατίνῳ ἔχεις ἐν Οδυσσεῦσι,

Τῇ νυῦ τόδε πῖθι λαβὼν ἤδη καὶ τὔνομα μ' ὄθνεῖος ἐρώτα.

καὶ Ανπφανὴς ἐν Μύσταις

Σύ δ' ἀλλὰ πῖθι. τοῦτο μήν σοι πείσομαι,
Καὶ τὸ ἐπαγωγὸν ὦ θεοὶ τὸ ὀχήμαθ' ὡς
Τῆς κύλικος ἔστιν ἄξιόν τε τοῦ κλέους,
[Τοῦ τῆς ἑορτῆς οὖ [‖ μέμνημθ.] ἄρτι γὰρ
Ἐξ ὀξυβαφίων κεραμέων ἐπίνομθ,
Τούτῳ τέκνον πολλὰ ἀγαθὰ οἱ θεοὶ
Τῷ δημιουργῷ δοῖεν, ὃς ἐποίησε σε
Τῆς συμμετρίας, καὶ τῆς ἀσφαλείας οὕνεκα.

χ. μεμνήμεθα, aut, μεμνήμεθα

καὶ Διφίλος ἐν Βαλανείῳ, ἔκχεον μεσσὼ τὸ θνητὸν ἀπεκάλυπτε τῷ θεῷ πῖθι. ταῦτα γὰρ ἡμῶν Διὸς ἑταιρείου πάτερ. Αμειψίας Φείδωνι,

Λαγὼν παράξας πιθι τὸν θαλάσσιον.

Μένανδρος Αὐλητρίσι, ἀλλ' ἐς κόρον ἤδη πώποθ' ἕπιες Σωσίλα πᾶσι νυῦ πῖθι γὰρ κακῶς. πίομαι ὤ αὖθ τοῦ υ λεκτέον ἐκτεινόμενος ὴ τὸ ι. οὕτω γὰρ ἔχει καὶ τὸ Ομηρικὸν Πίομθ' ἐκ βοτάνης. καὶ Αριστοφάνης Ιππεῦσι, καὶ ποτ' [ἐκ ταὐτοῦ πολιήλου,] καὶ ἐν ἄλλοις πικρόταγον οἶνον τήμερον [πίη.] ταχα ὡς ἀπὸ τοῦ ποιῦμαι. ἐνιότε ὴ καὶ συστέλλουσι τὸ ι, ὡς ‖ Πλάτων ἐν ταῖς ἀφ' ἱερῶν,

ΟΤ δ' ὅσπις αὐτῆς ἐκπίεται τὰ χρήματα.

καὶ ἐν Σύρφακι, καὶ πίεθ' ὕδωρ πολύ. πῖε ὴ δισυλλάβως Μένανδρος ἐν ἐγχειριδίῳ,

Πιεῖν ἀναγκάσω τιὼ ἱερόσυλον πρῶτα.

χ. πίε

Καὶ, τῇ [πῖε] καὶ πῖνε. καὶ σὺ οὖν ὦ ἑταῖρε ‖ κατὰ τὸν Αλεξιν, ὃς ἐν Διδύμοις φησὶ, ‖ τούτῳ πρόπιθι, ἵνα καὶ αὐτὸς ἄλλῳ, καὶ γλίσχρα ἡ παρ' Ανακρέοντι καλουμένη ὀπίσιθος. φησὶ γὰρ ὁ μελοποιὸς,

A *Totum vno hauſtu ebibit calicem ingentis ſanè ponderis:*
Qualis foret ille, non expertus:
Bibe amice: plenos ſemper calices trahamus, ἕλκωμεν.

Idem ait in Vulnerato.

Verùm nos ratiocinatio in medium adducta feriat:
Accedat & mellita quædam ſermonis conuerſio:
Mutantur quæcunque nos agimus, vno tantùm excepto a.

Porrige deinceps mihi vinum ἀρκεσίγυον b vt B dixit Euripides. Tum quidam, Non inquit, hoc dixit Euripides, ſed Philoxenus. Nihil refert, ô amice, inquit Vlpianus, ſyllabæ cauſſæ me reprehendis c. At, τὸ πίθι, id eſt, bibe, quiſnam dixit? oculi tibi caligant, reſpondit ille, ô chariſſime Vlpiane, quoniam vini tantum hauſeris. Legitur id apud Cratinum in Vlyſſibus:

A. *Hoc nunc ſumpto calice* πίθι, id eſt, *bibe, ac quod meum nomen ſit, ſtatim interroga.*
B. *Quin tu etiam hoc calice bibis?* A. *Id tibi morem geram.*
C *Nam, ô dij immortales, vtcunque figura*
Calicis ad bibendum illicit, honoréque ac gloria aigna eſt,
Quam his feſtis diebus illi non tribuimus:
Etenim dudum fictilibus nos bibimus acetabulo non maioribus.
Huius, ô puer, dij multa bona largiantur
Opifici, qui fabricatus eſt,
Tam apta partium conuenientia, tantáque firmitate.

D Diphilus in Balneo:

Funde: imple calicem: corpus mortale iſtud circumegito d *: πίθι bibe deo.*
Hæc nobis dedit pater, amicitiæ familiaritatiſque præſes Iuppiter.

Ameipſias in Parco:

Tu qui hæc turbaſti, bibe marinum leporem e.

Menander in Tibicis:

Abi in malam crucem: ad ſatietatem iam diu bibiſti, Soſila,
Cunctis nunc πίθι: haud rectè diutius expectabis.

E πίομαι quidē, ι producto dicendum eſt. Sic enim habet hemiſtichium Homericum,

Πίομαι ἐκ βοτάνης, id eſt, *potum ex herba paratum* f *bibo.*

Ariſtophanes in Equitibus.

Ex eodem nunquam poculo ἐπίομαι *bibi.*

χ. ἐκ ταυτὸ πίεται ποτηρίου, χ. πῆ.

Idem alibi:

Amariſſimum hodie vinum πῆ, *bibas:*

& hoc à verbo πίομαι fortaſſis ducitur. Quidam ι, contrahunt. Plato in Victimis quæ ſacrificantur:

F *Nec quiſquis eius ciuitatis* g *pecuniam* ἐκπίεται, *ebibit.*

Idem in Syrphace:

πίεσθε bibite aquæ multum.

Menander duabus ſyllabis πίε h dixit in Encheiridio i:

Bibere cogam prius ſacrilegam:

& in his:

Tu verò πίε, bibe, inquam, bibe.

Tu igitur, ô amice, quod Alexis in Gemi-

nis ait, *Huic præbibe*, πρόπιθι, *vt & ipſe præbibat alteri.* Simul vt & fiat domeſtica familiariſque inuitatio, quàm ἐπίσιον k vocat Anacreon. Sic enim Lyricorum verſuum poëta cecinit:

Fluctu

Fluctus vt marinus non obstrepebat, cùm clamosa Gastrodora [a] bibens affatim ἀπίστου [b].

ἀνίσωνα [c] hoc nos appellamus. Tu verò bibiturus ne extimescas.

Hoc enim cauebis, ne in posteriores corporis partes cadas [d].

Vinum [c], quod curas propulsat, vt ait Simonides, bibentibus, hoc non accidit. Cæterùm, vt scribit Aristoteles libro De temulentia, vino ex hordeo confecto, quod Pinum vocant, in tergum temulenti decidunt. Eius hæc est oratio: At peculiare quidpiam contingit in vino ex hordeo confecto, quod πῖνον nuncupant. Reliquis enim potionum genetibus quæ inebriant, temulenti, in omnem partem labuntur, dextram, sinistram, proni, supini, at Pino poti supini tantùm, & in posteriora reclinantur. Vinum ex hordeo confectum Brytum quidam vocant, vt Sophocles in Triptolemo,

Brytum terrestrem in aluum non demittere.

Archilochus:

Velut Thrax quidam, aut Phryx, ad tibiam [f] prono corpore bibens, brytum [g] exugebat.

Huius item potionis in Lycurgo meminit AEschylus,

Iam inde brytum bibebat, temporis statio seipsum extenuans,

Ac sub virili tecto [h] cum grauitate modestiáque sese tundens.

Hellanicus in Prædiis [i], brytum etiam ex radicibus parari tradit, ad hunc modum: Brytum ex radicibus confectum bibunt, quemadmodum Thraces ex frugibus. Hecatæus libro secundo suæ totius orbis descriptionis, cùm de AEgyptiis dixisset, eos pane vesci, subiungit, & hordeum potus conficiendi gratia molere. Idem in Europæ lustratione, Pæonas inquit brytum ex hordeo bibere, ac parabiam [k] ex millio & oryza paratam, vngi verò oleo [l] quod à lacte separatur. Et sic quidem hæc se habent. AEtate verò nostra, vt in Elegis scribit Ion Chius,

Vino Bacchus thyrsum gerens honorem habet,
Is etenim sermonum omne genus occasio est:
Frequentissimi Græcorum mercatus, festarúmque apud reges epularum,
Ex quo ramosa vitis abditum terra sarmentum
Extulit, vlnísque virentibus explicuit:
Ac ex oculis matris prosiluerunt crebri
Filij, vocales cùm [m] alij cadunt in alios,
Antea verò taciti, ac vocis expertes
Inde scilicet nectar emulgent, quod fortunatum hominibus solum datum est
In commune: ad lætitiam conciliandam natiuum remedium.
Eius beneficio debemus conuiuia, ô chari filij, comitates, saltantium canentiúmque festiuos cœtus:
Bonorum omnium [n] regem natura vinum statuit.
Quapropter Bacche pater, quem venerantur coronarum cupidi
Homines, lætorum conuiuiorum præses,
Salue, da, ô proborum operum adiutor, nobis auum [o],
Vt bibamus, ludamus, & quæ iusta sunt cogitemus.

Amphis, in Philadelphis, vinum laudans, ait,

A μή σ' ὥστε κῦμα πόντιον λάλαζε τῇ πολυκρότῃ σιὼ γαστροδώρῃ καταχύδην, πίνουσα τὸν ἄπιστον, τοῦτο σ' ἡμεῖς ἀνίσωνα φαμέν. σὺ δ' ὅπως μὴ φοβηθῇς· σώσεις δ' ὀπίσω μελέων καταπεσεῖσα. τοῦτο γὰρ παθεῖν οὐ δύνανται οἱ τὸν καθ' Σιμωνίδην πίνοντες οἶνον ἀμείωτα δυσφροσυνάων. ἀλλ' ὡς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Περὶ μέθης, εἰς τὰ νῶτα καταπίπτουσιν οἱ τὸν κρίθινον πεποκότες ὃν πῖνον καλοῦσι, λέγων οὕτως. πάλιν ἴδιόν τι συμβαίνει περὶ τοὺς τῶν κριθῶν τὸ καλούμενον πῖνον. ὑπὸ μὲν γὰρ τῶν λοιπῶν τε καὶ μεθυστικῶν οἱ μεθυσθέντες ἐπὶ πάντα τὰ μέρη πίπτουσι. καὶ γὰρ ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ, καὶ δεξιὰ καὶ πρηνεῖς καὶ ὕπτιοι. μόνοι δ' οἱ τῷ πίνῳ μεθυσθέντες εἰς τοὐπίσω καὶ ὕπτιοι κλίνονται. Τὸν δὲ κρίθινον οἶνον, καὶ βρύτον τινὲς καλοῦσιν, ὡς Σοφοκλῆς ἐν Τριπτολέμῳ,

B [Βρύτον δὲ τὸν χερσαῖον οὐ δυεῖν.]

καὶ Ἀρχίλοχος, ὥσπερ αὐλῷ βρύτον ἢ θρᾴξ ἀνὴρ ἢ φρὺξ [ἐβρυζε. κύδει δὲ λιὼ πονδομένη.] μνημονεύει δὲ πομάλου καὶ Αἰσχύλος ἐν Λυκούργῳ,

C Κἀκλῶν δ' ἔπινες βρύτον ἰσχναίνων χρόνῳ
Καὶ σεμνοκόπει τοῦτ' ἐν ἀνδρείᾳ σέβῃ.

Ἑλλάνικος δ' ἐν κτίσεσι, καὶ ἐκ ῥιζῶν φησι κατασκευάζεσθαι τὸ βρύτον, γράφων ὧδε· πίνουσι δὲ βρύτον ἐκ τῶν ῥιζῶν, καθάπερ οἱ Θρᾷκες ἐκ τῶν κριθῶν. Ἑκαταῖος δὲ ἐν δευτέρῳ περιηγήσεως εἰπὼν περὶ Αἰγυπτίων, ὡς ἀρτοφάγοι εἰσὶν, ἀποφέρει, ὡς κριθὰς εἰς τὸ σῶμα [καταλούουσιν.] ἐν δὲ τῇ τῆς Εὐρώπης περιόδῳ Παίονας φησὶ πίνειν βρύτον ἀπὸ τῶν κριθῶν, καὶ παραβίλιον ἀπὸ κέγχρου καὶ κνύζης. ἀλείφονται δὲ φησιν ἐλαίῳ ἀπὸ γάλακτος. καὶ ταῦτα μὲν ταύτη. τῷ δὲ ἡμιέρῳ χρόνῳ εἶναι φίλον ὧν [θυρσοφόρον,] μεγαπρεσβύων Διόνυσον, φησὶ Ἰων ὁ Χῖος ἐν τοῖς ἐλεγείοις.

Αὕτη γὰρ θεόφασις πασσοφιῶν λογίων,
Αἵτε πανελλήνων ἀγορὰς, θαλίαί τε ἀνάκτων.
Ἐξ οὗ βοτρυόεσσ' οἰνὰς ἔσχηνον
Πρῶτον ἀναχορμῇ, θαλερῷ [ἐπιηξασ] πήχει,
Αἰθὴρ ὀφθαλμῶν δ' ἐξέθορον πύκινοι
Παῖδες φωνήεντες ὅταν πρὸς ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ.
Πλήν γ' σιωπῶσι. παυσάμενοι γε βοῆς,
Νηκτὰρ ἀμέλγονται μόνον ὄλβιον ἀνθρώποισι,
Ξυνὸν τοῦ χαίρειν φάρμακον αὐτόφυες,
Τοῦ θαλίαι φίλα τέκνα, φιλοφροσύαί τε χοροί τε
Τῶν ἀγαθῶν βασιλὺς εἶναι ἔδειξε φύσιν.
Τοῦ σὺ πάτερ Διόνυσε φιλοσεφάνοισιν ἀρέσκων,
Ἀνδράσιν εὐθύμων συμποσίων πέλαν,
Χαῖρε, δίδου δ' αἰῶνα καλῶν ὑπηέρανε ἔργων,
Πίνειν τε παίζειν, τε τὰ δίκαια φρονεῖν.

Ἀμψις δ' ἐν Φιλαδέλφοις, ὑμνῶν φιλοπότην πινά λέγοντα,

D

E

F

ΚΑΠ. XIV.

χρ. Βρύτον δὲ τὸν χερσαῖον οὐ δυεῖν χαμαί.

χρ. ἐβρυζε κύβασδ' ἡ πονδομένη.

221

χρ. καταλέουσι, vel, καπάρουσι

χρ. θυρσοφόρον

χρ. ἐπηξατο

Καζ῾ ὥσλλ᾽ ἐπαινῶ μᾶλλον ἡμῶν τὸν βίον
Τὸν τῶν πολυποτῶν, ἢ ὡς ὑμῶν τῶν μόνον
Εν τῷ μεθώπῳ νοῦν ἔχειν εἰωθότων.
Η μὴν ὃ γ᾽ ὑπὸ τοῦ σωτεθάχθαι μὰ τέλους
Φρόνησις οὖσα, μὰ τὸ λεπτῶς καὶ πυκνῶς
Παντ᾽ ἐξετάζειν, δέδιεν ὑπὸ τὰ πράγματα
Ορμᾶν ἅπαχείρως, ἢ ὃ μὰ τὸ μὴ σαφῶς
Τί ποθ᾽ ἑκάστου πράγματος συμβήσεται
Διαλελογίσθ. δρᾷ τι καὶ νεανικὸν,
Καὶ θερμόν.

Μέλλοντος δέ τι τούτοις προσιθέναι τοῦ ΟΥΛπιανοῦ ὁ ΑΙμυλιανὸς ἔφη, ‖ Ωρα ἡμῖν ἄνδρες φίλοι ζητεῖν τι καὶ περὶ γρίφων, ἵνα κἂν βραχὺ μεταστῶμεν ἀπὸ τῶν ποτηρίων, ‖ κατὰ τὸν Καλλίου τοῦ Αθηναίου ὑπογραφομένην γραμματικὴν τραγῳδίαν. ‖ ἀλλ᾽ ἡμεῖς ζητήσωμεν πρότερον μὲν, τίς ὁ ὅρος τοῦ γρίφου. [‖ τινα δ᾽ Κλεοβουλίνη ἡ Λινδία προύβαλεν ἐν τοῖς αἰνίγμασιν.] ἱκανῶς γὰρ εἴρηκε περὶ αὐτῶν ὁ ἑταῖρος ἡμῶν Διότιμος ὁ Ολυμπιονίκης ἀλλὰ πῶς οἱ κωμῳδοποιοὶ αὐτῶν μεμνῆνται, καὶ τίνα κόλασιν ὑπέμεινον οἱ μὴ λύσαντες. καὶ ὁ Λαρηνσιος ἔφη, ὁ μὲν Σολεὺς Κλέαρχος οὕτως ὠνόμαζεν, ‖ γρίφος πρόβλημά ἐστι ‖ παιστικὸν, προσακτικὸν τοῦ μὰ ζητήσεως εὑρεῖν τῇ διανοίᾳ τὸ προβληθέν, τιμῆς ἢ ὑπεζημίου χάριν εἰρημένον. ‖ Εν δὲ τῷ περὶ γρίφων ὁ αὐτὸς Κλέαρχος φησὶν, ἐπεὶ εἴδη εἶναι γρίφων, ἓν ‖ γράμματι μέν, οἷον ἐρωτῶν μὲν ἀπὸ τοῦ ἄλφα ὡς ὄνομά τι ἰχθύος ἢ φυτοῦ. ὁμοίως δὲ κἂν ἔχειν τι κεφαλὴν τῶν γραμμάτων, ἢ μὴ ἔχειν. καθάπερ οἱ ἄσιγμοι καλούμενοι τῶν γρίφων· ὅθεν καὶ Πίνδαρος πρὸς τὸ σ ἐποίησεν ᾠδήν, οἷονεὶ γρίφου τινὸς ἐν μελοποιίᾳ προβληθέντος. ἐν ‖ συλλαβῇ δὲ λέγονται γρίφοι, οἷον ἐρωτῶμέν τινα, εἰ δή ποτε οὐ ἡγεῖται βα, οἷον βασιλεύς, ἢ ὧν ἔχει τελευτὴν τὸ ναξ, ὡς καλλιαναξ. ‖ ἢ ὧν τὸ λεων καθηγεῖται, οἷον Λεωνίδης. ‖ ἢ ἔμπαλιν τελικὸν εἶναι, οἷον Θρασυλέων. ‖ ἐν ὀνόματι δὲ ἐρωτῶμεν, ὀνόματα ἁπλᾶ ἢ συνθετὰ δισύλλαβα, οὗ μορφή τις ἐμφαίνεται τραγικὴ, ἢ πάλιν ‖ βαρβαρικὰ, ἢ ‖ ἄθεα ὀνόματα, οἷον Κλεώνυμος, ἢ ‖ θεοφόρα, οἷον Διονύσιος. καὶ τοῦτο εἴτε ἐξ ἑνὸς θεοῦ ἢ πλεόνων, οἷον Ερμαφρόδιτος, ἢ ἀπὸ Διὸς ἄρχεσθαι, Διοκλῆς, ἢ Ερμοῦ, Ερμόδωρος, ἢ ‖ λήγειν εἰ τύχοι εἰς νικος. ‖ οἱ δὲ μὴ εἰπόντες οἷς προσετάττετο ἔπινον τὸ ποτήριον. καὶ ὁ μὲν Κλέαρχος οὕτως ᾠήσατο· τί δ᾽ ἐστὶ τοῦτο τὸ ποτήριον καλέ μου ΟΥΛπιανὲ, ζήτει. περὶ δὲ τῶν γρίφων Ανδροφάνης μὲν ἐν ‖ Κυνηγίδι, ἢ ‖ Γαστρωνι φησὶν,

‖ Εγὼ πρότερον μὲν οὖν ‖ κελεύοντας λέγειν
Γρίφους πρὸς πότον, ὡμίλουν ληρεῖν σαφῶς,
Λέγοντας οὐδὲν ὁπότε τις ‖ προσετάττετο
Ειπεῖν, ‖ ἐφεξῆς ὅ, τι φέρων τις μὴ φέρει,
Εγέλων, νομίζων ‖ λῆρον οὐκ αὐγμόμενον,
[Οὐδέποτέ γ᾽ οἶμαι πρᾶγμα παντελῶς λέγειν,]

A
Mentem habere volo potius
Bibacium [a] *hominum, quàm vestram, qui tantummodo*
In vultu [b] *soletis animum prodere.*
Nam vestra semper moderata & composita
Prudentia, quoniam subtiliter & frequenter
Omnia perueſtigat, impetu subito
Res aggredi metuit: bibacium verò consilia, quia non apertè
Quid ex quauis re sit euenturum perspiciunt,
Nec cum ratione disquirunt, quod calidum [c] *& iuuenile sit,*
B
Audent, & agunt.

His quidpiam additurus Vlpianus erat, cùm AEmylianus inquit, Iam tempus est, amicissimi viri, de Griphis [d] sermonem habere, vt paululum recedamus à poculis, non tamen contentiosa oratione: qualis est Athenienſis Calliæ in inſcripta Tragœdia [e] Grammatica, ſed quænam Griphi ſit definitio primùm quæramus, non quidem quam tradidit Lindia Cleobulina [f] libro de Ænigmatibus, est enim de his abundè tractatum à familiari noſtro Diotimo Olympico, ſed quo modo Griphorum meminerunt comici, & quam pœnam ſubirent qui non poſſent diſſoluere. Tum Laurentius, Clearchus, vt inquit, Solenſis griphum eſſe definiit, iocoſam quæſtionem, qua iubentur conuiuæ, perſcrutari & acie mentis inuenire, quod proponitur, mulctæ aut honorarij præmij gratia adductum. Idem libro de Griphis, eorum ſeptem eſſe ſpecies tradit: in littera, vt ſi pronuntiari iubeamus piſcis aut plantæ [g] nomen quod incipiat ab α, vel recitari verſum qui vnam quandam literam [h] aut habeat, aut non habeat. Tales ſunt quos Aſigmos [i] Griphos vocant. Itaque Pindarus De ſigma oden compoſuit, quaſi in iis condendis carminibus Griphus aliquis propoſitus fuiſſet. In ſyllaba dicuntur Griphi, ſi petamus dictionem verſibus accommodatam, cuius initium ſit, βα, vt βασιλεὺς: aut finis, ναξ, vt καλλιάναξ: aut cuius principium ſit diſſyllabum, λέων, vt λεωνίδης: aut quæ in id deſinat, vt Thraſyleon: in nomine verò, cùm vocabula rogamus, ſimplicia compoſitáve, duarum aut plurium ſyllabarum, quorum tragica ſpecies appareat, vel contra plebeia & humilis, & ea quidem abſque dei nomenclatura, vt Cleonymos, vel cum appellatione alicuius dei, vt Dionyſius: & hæc rurſum, vel cum vno tantùm dei nomine [k], vel cum multis, vt Hermaphroditus [l]: & hæc præterea, quæ auſpicentur à Ioue, vt Diocles: quæ à Mercurio, τῷ ἑρμῷ, vt Hermodorus: tum etiam, ſi fors ita ferat, quæ exeunt in νικος [m]. Quibus autem id mandabatur, ij ſi non expoſuiſſent, calicem [n] ebibebant. Ita ſane Clearchus definiit. Tu verò, belle mi Vlpiane, quidnam fuerit illud poculum, inquire. Antiphanes in Conciſis [o] oleribus, ſeu Ventroſo:

Ego profectò illos antehac qui dicere iubebant
Griphos, inter bibendum planè delirare putaui,
Ac nihil dicere: vt cum iuberent
Enucleare confeſtim [p], *quid eſſet, quod ferens non fert aliquis:*
Ridebam, ac nugas eſſe credebam, cùm id diceretur,
Quod, vt arbitrabar, prorſus nunquam factum eſt:
Exiſti-

Cap. XV.

Cap. XVI.

Ca. XVII.

γρ. Τίνα δὲ Κλ. ἡ Λινδία προύβαλεν ἐν τοῖς αἰνίγμασιν, ἃ ζητήσωμεν; vel, παραιτησόμεθα;

γρ. Οὐδέποτε γ᾽ ὄντα πρᾶγμα παντελῶς λέγειν. vel, ὄντα πράγματα

Existimabámque insidiosè [a] *id dici: Nunc autem verum id esse*
Cognoui: ferimus enim collectam ad cœnam pecuniæ summam quandam.
Homines decem: nostrùm verò nullus
Eam fert summam. Est igitur hoc manifestum, non ferre illum qui ferat.
Eò scilicet obscurus ille tendebat griphus.
Et condonari adepol hoc facile potest.
At dij boni quæ monstra in hac re fingunt,
Etiam depositis in sponsionem [b] *nummis alij: longè certè maxima:*
Philippus per Iouem in griphis quibusdam fœlix & ingeniosus fuit.

Idem in Aphrodisio [c].

A. *An verò dicturus ollam tibi, sic dicam?*
Rotæ conuersione fabricatum corpore vas cauo,
Ex terra fictum, sub alio tecto [d] *matris coctum*
Nuper genito: quod gregis intra se suffocatos [e] *lactentes fœtus, molliuscula*
Carne eliquatos irretiuit. B. *Hercules enecas profectò me, nisi valde*
Apertè eloquaris carnis ollam. A. *Benè ais*
Flauæ apis fluentis [f] *commixtus balantium*
Caprarum extillans grumus [g], *ac insidens lato*
Tegumento castæ virginis [h], *filiæ Cereris,*
Infinitis operimentis subtiliter compositis lasciuiens:
An potius clarè tibi placentam enuntiabo? B. *placentam vt dicas malo.*
A. *Fontis ne Bromij sudorem?* B. *Contrahe in pauca, & vinum dicito.*
A. *Meandri latices modò reliqui.* B. *Aquã dicito.*
A. *Auram casiam olentem sereno cœlo.* B. *Myrrham dic mihi,*
Apagesis: nihil huiusmodi posthac aliud dixeris.
Hoc enim, vt quidam aiunt, operosius est.
A. *Mihi quidem nihil. Alienum tamẽ est frequentius in eo locutionis versari genere.*

Alexis in Somno hos griphos proponit:

A. *Non mortalis, non immortalis, sed temperatione quadam*
Mixtus, vt nec in hominum, nec in deorũ numero viuat, sed nascatur semper.
B. *Ludificari me tibi volupe est, ô mulier, his ambagibus.*
A. *Atqui cognitu facilia, manifesta, simpliciáque dico.*
B. *Quinam igitur hanc naturam sortitus est puer?*
A. *Somnus, ô puella, hominum laboris queis.*

EVbulus in Sphingocarione hæc ænigmata [i] proponit, ac dissoluit:

A. *Loquitur elinguis, vno tantùm nomine vocatur, quamuis masculus sit ac fœmina:*
Ventorum suorum promus: nunc glaber, nunc hispidus:
Stulta stultis profatur, numeros [k] *ex numeris trahit:*
Vnum est, atque multa: inuulnerabilis etiam cùm vulneratur.
B. *Quidnam hoc est?* A. *Ecquid hæsitas Callistrate?*
Hic podex. B. *Nugas agis.*
A. *Est ille quidem loquax, elinguis,*
Vnum in multis nomen habet: vulnerabilis, inuulnerabilis, hispidus:
Glaber: quid præterea vis? ventorum multorum custos.

A
[Ενέδρας δ' ἕνεκα] νυνὶ ᾔ ἔγνωχ' ὅτι
Ἀληθὲς ὦ. Φέρομέν γ' ἕρανόν τινα,
Ἀνθρωποι δεκ', ἐφ' ἑρμῇ τῇ τούτων τῷ φορεῖν,
Οὐδεὶς δ' εἰς. σαφῶς οἶδ' ὅτι φέρων εἷς μὴ φέρει.
[Τοῦτ' ἔστιν, ὦ θ' ὁ γρίφος ἐνταῦθα ῥέπων,]
Καὶ τοῦτ' μοὶ δὴ καὶ συγγνώμην ἔχον.
‖ Ἀλλ' οἷα λογοποιοῦσιν ἐν τῷ πράγματι,
Οἱ τ' ἀργύριον μὴ καταπιόντες ὡς σφόδρα.
Φίλιππος ἆρ' ὦ εὐτυχὴς ἦν, νὴ Δία.

B
ἐν δὲ ‖ Ἀφροδίσῳ,
Ποτερον ὅταν μέλλω λέγειν σοι [τῷ ‖ χύτραν
λέγω,]
Ἢ ‖ τροχορυμασίτευκτον κοιλοσώματον κύτος,
Πλασθὲν ἐκ γαίης ἐν ἄλλῃ μητρὸς ὀπιθεν σέγῃ
‖ Νεοφυοῦς τοίμνης δ' ἐν αὐτῇ πυκτὰ γαλακτοθρέμμονα,
Τακεροχρῶτα δικτύσασα † Ἡράκλεις,
Ἀποκτενεῖς ἆρά μ' εἰ μὴ γνωρίμως
Μοὶ παύῃ φράσας κρεῶν χύτραν. εὖ λέγεις.

C
‖ Ξουθῆς μελίσσης νάμασίν τε [συμμιγὴς μηκάδων
Αἰγῶν] ὀπὸρρόου θρόμβον ἐγκαθήμβρον (ῥεῖς,
Εἰς πλατὺ σταγαρὸν ἀγνῆς παρθένος δηὖς κύ-
[‖ Λεπτοσωθέτους] τυφῶνας μυελοῖς καλύμ-
μασιν. (βούλομαι.
[Ἢ σαφῶς πλακοῦντα φράζω σοι, πλακοῦντα
Βρομιάδος ᾗ ἱρὸν τὰ πηγῆς, οἶνον εἰπὲ σωλημών.
‖ † [Λιβάδα ᾗ φαίανδρον ὠδὴ παρὰ λίπον,]
ὕδωρ φάθι. (πέμοι
‖ Κασιόπην δ' αὔραν δ' αἴθρας. ‖ σμύρναν εἰ-
‖ Μακραὶ, ‖ μηδὲ τιθεὶς ἄλλο μηδέν, μὴ ᾗ τύμ-
παλιν (σι πίνες,
Λέγων ὅλη δοκεῖ τοῦτ' ἔργον εἶναι μεῖζον ὡς φα-
Αὐτὸ μὴ μηδέν. παρ' αὐτὸ δ' ἄλλα συγρέφειν
πυκνά. ὁ Ἀλεξις δ' ἐν Ὑπνῳ τοιούτους γρί-
φους προβάλλει·

D
‖ Οἱ θνητὸς, ἐδ' ἀθάνατος, ἀλλ' ἔχων πινὰ
Σύγκρασιν, ὥστε μή τ' ἐν ἀνθρώπου μέρει,
Μή τ' ἐν θεᾶ ζῇν, ἀλλὰ φύεσθ' τ' ἀεί.
Καινῶς φθίνειν τε τὴν παρουσίαν πάλιν
Ἀόρατος ὤφιν, γνώριμος δ' ἅπασιν ὤν.
Παίζειν σὺ χαίρεις ὦ γύναι μ' αἰνίγμασι.
Καὶ μὴν ἀσφαλῶς γε. καὶ σαφῆ λέγω μαθεῖν.
Τίς σοὶ τοσαύτην παῖς ἔχων ἔσχε φύσιν,
Ὑπνου βρέφειον ὦ κόρη παυσὴρ πόνων.

E
‖ Εὐβουλος δ' ἐν ‖ Σφιγγοκαρίωνι τοιούτους γρί-
φους προβάλλει· αὐτὸς καὶ ἁπλούων αὐτὸς,
‖ Εἰ λαλῶν ἄγλωσσος, [‖ ὁμώνυμος, ἀρρενοθή-
λυς,]
Οἰκείων ἀνέμων ζωμίας, δασὺς ἄλλοτε λεῖος.
‖ Ἀξιώτατ' ἀξιωτέροισι λεγων, ‖ νόμον ἐκ νόμου
ἕλκων.
Ἐν δ' ἐστὶν ᾗ πολλὰ, καὶ αὖ τρώσῃ τὶς ἄτρωτος.
Τί ἐστὶ τοῦτο; πῶς ἀπορεῖς Καλλίστρατος;
Πρωκτὸς μὲν οὖν οὔτε· σὺ δὴ λῆρεῖς ἔχων.
Οὔτος γὰρ αὐτὸς ἐστὶν ἄγλωττος λάλος,
Ἐν ὄνομα πολλοῖς, τρωτὸς ἄτρωτος, δασύς,
[Λεῖος τὸ βουλευμάτων] πολλῶν φύλαξ.

CA. XVIII

χ. Ἐνεκα δ' ἐνέδρας.

χ. Οὐκ ἔσθ' ὅπως ὁ χρησμὸς ἐνταῦθα ῥέπει.

χ. τῷ χύτραν, χύτραν λέγω;

χ. συμμιγὴς μηκάδων αἰγῶν ἀπ.
χ. συμμιγῆ

χ. Λεπτοσωθέτους

χ. Λιβάδα φαιδρὰν vel, φαιὰν, δεσώδη π.

χ. Λεῖος. τὸ βουλευμάτων π.

‖Ἀπελεθόφθαλμος‖μὴ πεθόσμος‖ἀμφικυέφαλος

Ἀιχμηλὴς παίδων ἀγόνων γόνον ἐξαφανίζων.

[‖Ἰχνεύμων Αἰγύπτιος,]

χρ. Τίς ἔτος; ὁ χνεύμων ὅδ' ἐστ' Αἰγύπτιος

Τῶν γὰρ προκροκοδείλων οὗτος ὠὰ λαμβάνων,
Περὶ θηλοῦσαν τὸν γόνον καταγνυσιν,
Επειτ' ἀφανίζει. διόπερ ἀμφίστομος
Κεντεῖ κάτωθεν, τοῖς μὲν χείλεσι δάκνει.
Οἶσθ' ἐγὼ ὡς νέος ὢν ἐστὶν βαρυς, αὖ δὲ γέρων ἦν,
Απερος ὢν κοὐφως πέταται, κοὐ γλισχρῶς ἀφανίζει.
Πάππος ἀπ' ἀκανθης, οὗτος γὰρ νέος μόλις ὢν
Εφυκεν ἐν τῷ σπέρματι, ‖ὅταν δ' ἀποβάλῃ
Τοῦτ' πέταλα κοῦφος ὢν
Δήπουθεν ὑπὸ τῶν παιδίων φυσώμενος.
‖Εστιν‖ἄγαλμα‖βεβηκὸς ἄνω, τὰ κάτω δὲ κεχλωὸς,
Εἰς πόδας ἐκ κεφαλῆς τετρημμένον ὀξυ‖τατες,
χρ. τίκτον Ανθρώπους[πίπτ]ον]κατὰ τὸ‖πυγμὴ‖ἓν ἕκαστον,
‖Ων οἱ μὲν μοῖραν ἔλαχον βίου, οἱ δὲ‖πλανῶνται.
Αὐτὸ δ' ἕκαστος ἔχων αὐτὸν καλέσει φυλάττειν.

ταῦτα δ' ὅπ‖κληρωτικὸν σημαίνει, ἡμεῖς δὲ μὴ κελεύωμεν ἵνα μὴ παύσῃ ὥσπερ τοῦ Εὐβούλου λαμβάνωμεν. Ἀντιφάνης δὲ ἐν τῷ Προβλήματι φησὶν,

Ca. XIX. ‖Ἰχθύσιν ἀμφίβληστρον ἀνὴρ πολλοῖς‖ἐπιβάλλων
‖Οἰηθεὶς μεγάλῃ δαπάνῃ μίαν ἕλκυσε φέρκλω,

χρ. Καὶ ταύτης φαγεῖν' ἄλλου κεστρεὺς ἴσον αὐτῇ

[Καὶ ταύτῳ ψοφθεὶς ἄλλῳ κεστρεὺς ἴσον αὐτ̃,
Ηγεν. ‖Βουλόμενός δ' ἕπεται φέρκη μελανούρῳ.
Κεστρεύς, ἀνὴρ, μελάνουρος, οὐκ οἶδ' ὃ, τι λέγεις.
Οὐδὲν λέγεις γὰρ· ἀλλ' ἐγὼ σαφῶς φράσω.
Ηγεν vel, ἀυτῷ Εστι τὶς ὃς ταῦτα μὲν ὄντα διδοὺς, οὐκ οἶδε δεδωκώς,
Οἶσι δέδωκ' οὐδ' αὐτὸς ἔχων, ὧν οὐδὲν ἐθέλει.
Διδοὺς τὶς οὐκ ἔδωκεν, οὐδ' ἔχων ἔχει,
Οὐκ οἶδα τούτων ὅ,τι λέγεις, ἀλλ
Ο γρίφος ἔλεγεν. ὅσα γὰρ οἶδ' οὐκ οἶδα νεῦ,
Οὐδ' ὅσα δέδωκας, οὐδ' ὅσ' αὖ' αὐτῶν ἔχεις.
Τοιοῦτον τοῦτ' ἐγὼ τριγαροῦν κἀγώ τινα,
Εἰπεῖν θέλω ὑμᾶς βούλομαι γρῖφον, λέγε.
‖Πίννη καὶ τρίγλη φωνὰς ἰχθύδι' ἔχουσαι,
‖Πολλ' ἐλάλουν, θεὶ ὧν ἦ θεὸς ὃν τ' ὤονον λέγειν τι, (ὃν μὲν
Οὐκ ἐλάλουν. οὐδὲν γὰρ ἐμαίνθησαν ὡς τε θεὸς
Ην αὐτοῖς ὁ λόγος, θεὸς δ' αὐτὰς πολλὰ λαλούσας,
Αὐτὰς ἀμφοτέρας ἡ Δημήτηρ‖ἐπιτρέψει.

Εν ᾗ Σαπφοῖ ὁ Αντιφάνης αὐτὴν τὴν ποιήτριαν θεθάλλουσαν ποιεῖ γρίφους τόνδε τὸν τρόπον, ἀπολυομένου τινὸς· ἡ μὲν γὰρ φησὶν,

Εστι φύσις θήλεια τρέφη σώζουσ' ὑπὸ κόλποις,
Αὐτῆς ταῦτα δ' ἄφωνα βοὴν ἴσην γεγονὸν,
Καὶ διὰ πόντιον οἶδμα, καὶ ἠπείρου διὰ πάσης,
Οἷς ἐθέλει θνητῶν· τοῖς δ' οὐ παρέουσιν ἀκοὴν
Εξεστι, κωφὴν δ' ἀκοῆς αἴσθησιν ἔχουσιν.

ταῦτα δὲ ὁ Σπιλυόμενος φησὶν,

Η μὲν φύσις γὰρ ἣν λέγεις ἐστὶ πόλις,
Τρέφη δ' ἐν αὐτῇ διατρέφει σοὺς ῥήτορας,
Οὗτοι κεκραγότες ἦσαν διαπόντια,
Τὰκεῖθεν Ασίας καὶ τ' ἀπὸ Θρᾴκης λήμματα,

A

B

C

D

E

F

Cui a *locustæ sunt oculi, rostrum acutum, obscurus vtrinque color,*
Pugnator ille natorum nondum genitorum semen delet.

Ichneumon AEgyptius est, qui oua Crocodeilorum si offenderit, priusquam soboles eius belluæ perfecta sit, frangit, deinde omnino perdit, ac corrumpit.

A. *Cur* b *illi geminum os esse dicunt?*
B. *Quia pungit infernè, labris verò mordet.*
A. *Nouit* c *ego qui iuuenis grauis sit, leuis senex:*
Sine alis volet leuiter, & terræ conspectum oculis d *adimat.*
B. *Spinosarum plantarum pappus est: recens ac nouellus hic*
In semine e *consistit: cùm autem à semine reiectus fuerit, leuis euolat,*
Præsertim cùm à pueris sufflatur ludentibus.
Statua f *quædam est ore supra clauso, infernè hians,*
A capite ad pedes vsque pertusa, acuta,
Quæ tres homines parit, è natibus vnumquenque:
Horum alij fatum g *suum sortiuntur, alij oberrant* h.

Hæc iam num vrnam in quam sortes mittuntur significent, estote iudices. At ne omnia sumamus ab EVbulo, Antiphanes in Proposita quæstione ait:

A. *Piscibus* i *multis homo quidam arbitratus se rete* (cam:
Iniecisse, magno sumptu percam k *extraxit vni-*
Sic in ea decepto aliam mugil l *adduxit ipsi parem:*
Volens m *melanurum* n *perca sequitur.*
B. *Mugil, homo, melanurus: quid dicas nescio:*
Nihil enim dicis. A. *At ego apertiùs loquar.*
Quidam rem o *suam cùm dederit, postquam dedit, nescit*
Cui dederit, & eorum quæ dedit p *habuit nihil.*
B. *Dedit quidam, nec dedit, nec habet quod habet,*
Horum nihil intelligo. A. *Quin & hæc præterea*
Dicit griphus: quæcunque q *nosti, nunc tibi nota non sunt,*
Nec quæ dedisti, nec quæ r *tu pro illis habes.*
Talis igitur griphus erat. B. *Ego quoque*
Griphum quendam vobis recitare volo. A. *Recita.*
B. *Pinna & mullus pisciculi cùm essent voce præditi,*
Multa loquebantur s: *de quibus verò ambo se putabant quidpiam dicere,*
Nihil loquebantur: nec vllus intelligebat cum quibus sermonem haberent:
Eos tamen, vtcunque multùm loquaces, confestim ambos t *Ceres nutriet.*

Idem in Sappho ipsam poëtriam inducit griphos proponentem, quodam ad hunc modum explicante: inquit ergo sic illa:

Fœminea quædam natura fœtus sub sinu suos
Seruat: ij verò muti claram vocem u
Edunt tum per æquoris fluctus, tum per continentem vniuersam, (sentibus
Quibus placet mortalibus, licet autem etiam ab-
Quamuis surdum auditus sensum habeant, illos audire. Hæc dissoluens quidam ait:
Natura quam dixti, ciuitas est:
Fœtus ea intra se oratores alit.
Vociferantes illi, marinas res ex Asia,
Et ex Thracia quæstus, ac munera,

Huc

Huc trahunt illáque depaſcentibus, & conuicia
Semper ingerentibus iuxta populus
Aſſidet, nihil aut videns aut audiens.
B. *Hoc quî fieri poteſt, ô pater,*
Orator mutus vt ſit? ſi non aliis rebus, hac tamen leges violat.[a]
A. *Ego profectò exactè me rebar,*
Quod dictum eſt aſſecutum, verùm tu quod lubet dicito.

Sappho deinde hoc pacto griphum diſſoluentem poëta inducit:

Fœminea natura epiſtola eſt:
Fœtus intra ſe circumfert ea literas,
Quæ mutæ loquuntur cum iis qui procul abſunt,
Cum quibus volunt: at ſi quis prope eum qui legit
Adſtiterit, nónne is audiet?

Diphilus in Theſeo, ait, feriis Adonidis inter potandum virgines tres Samias griphum ad hunc modum propoſuiſſe: Quid omnium valentiſſimum?

Ac dixiſſe primam, ferrum: attuliſſéque
Opinionis ſuæ hoc argumentum, quòd ferro pereant & diſcindantur quæuis,
Eiuſque ſit vſus ad omnia: ſecundam verò, cuius magna fuit exiſtimatio,
Fabro dixiſſe multo plus roboris
Ineſſe, quoniam in opere, ferrum vel duriſſimum
Flectit, emollit, & quidquid opus eſt, efficit.
Tertiam autem pronuntiaſſe meatulam eſſe
Omnium validiſſimum: idque probaſſe, quoniam fabri
Ingemiſcentis nates illa perfodiat.

Achæus Eretrienſis poëta ſplendidus, verſibus condendis nonnunquam orationem obſcurat, & ænigmatis ſpecie multa profert, velut in Iride [b] Satyrica,

Ampulla vnguinis lapidea [c] argenti modo nitens
appenſa erat.

Idem Laconicam tabulam, plicatilem, ſcriptam, Laconicam Scytalam vocat. Lacedæmonios [d] candidis loris circumuoluto baculo inſcribere ſolitos quæ vellent declarat abunde [e] Apollonius Rhodius libro De Archilocho. Steſichorus in Helena polubrum [f] λιθαργύρεον, id eſt, lapideum, argentei fulgoris, dixit. Ion in Phœnice, ſiue Cæneo, viſcum dixit, quercuum ſudorem, his verbis:

Quercuum ſudor, & porrectus in longum ramus,
Et in AEgypto [g] paſta, è lino texta penula, pedica aucupum capturis idonea.

Theodecten Phaſeliten Hermippus libro De diſcipulis Iſocratis ait, ingenioſiſſimè propoſitos griphos enucleaſſe, aliiſque propoſuiſſe ſolerter, qualis fuit ille de vmbra: Naturam eſſe quandam in ortu ac interitu maximam, minimam cùm viget. Sic autem inquis:

In rerum natura, quotquot terra nutrix fert,
Quotquot mare, atque adeò nec inter homines aliquid eſt
Quod membrorum habeat incrementum ſimile.
Ortus [h] namque principio maxima ea res eſt,
Medio vigore parua: ſeneſcens autem,
Magnitudine ac ſpecie maxima prorſus.

Idem in OEdipode tragœdia, obſcura ænigmatis ambage diem ac noctem ſic deſcripſit:

Sorores duæ ſunt, quarum altera parit

A Ἐλκθυσι δ' εὖρο νεμομβρύων ἢ πλησίον
ΑΥτῶν κάθηλαι λοισδορουμβρύων τ' ἀεὶ,
‖Ο δῆμος οὐδεν οὔτ' ἀκηύων οὔθ' ὁρῶν.
Πῶς γὰρ γλυοῖ' αὖ[ὦ πάτερ . . .]
Ρήτωρ ἄφωνος, ὦ μὴ ‖ ἀλλῶ τρὶς‖ βδωμόμων.
Καὶ μὴν ἀκριβῶς[ὧμὼ . . . . .]
Εγνωκέναι τὸ ῥηθὲν, ἀλλὰ δὴ λέγε. ἔπειτα
ποιεῖ τ' Σαπφὼ βδαλυομβρύλλω τὸν γεῖφον ὕτως.
Θήλεια μὲν γοῦν ἐστὶ φύσις ὑπισολή.
Βρέφη δ' ἐν αὐτῇ πεφέρεια γράμματα,
Αφωνα δ' ὄντα τοῖς πόρρω λαλεῖ,
Οἷς βούλεθ'. ἕτερος δ' αὖ τύχη τὶς πλησίον,
Εσὼς ἀναγνώσκοι ὢν ἀκηύσεται;
Δίφιλος δ' ἐν Θησεῖ τρεῖς ποτὲ κόρας Σαμίας
Φησὶν Αδωνίοισι γελφύειν βδᾶ πόρν, πεοβαλεῖν δ' αὐταῖς τὼ γείφον, ‖ τί πάντων ἰσχυρόταν. Καὶ τὰν μὲν εἰπεῖν, ὅλκι σίδηρος, κ' φέρειν
Τούτῳ λόγου ἶσαν ἀπόδειξιν, διότι τούτῳ πάντ' ὀλλύουσίν τε καὶ τέμνουσι, καὶ Χρῶντ' εἰς ἄπαντα γ'. δοκιμᾶσαν δ' ἐπάγειν ἶσαν δευτέραν,
Φάσκειν τε τὸν χαλκέα πολὺ κρείττω φέρειν Ισχύν, ἐπεὶ τοῦτον καὶ εργαζόμβρον, καὶ τὸν σίδηρον τὸν σφοδρὸν Κάμπτειν μαλάττειν τ' ὡ, λι αὖ χρήζη ποιεῖν. Τὰν δὲ τρίταν ἀποφῶαι πάντα πρὸς
Ισχυρόταν πάντων, διδάσκειν δ' ὅτι κ' τὸν χαλκέα Στένοντα πυγίζουσι τούτῳ. Αχαιὸς ἢ ὁ Ερετριεύς, γλαφυρὸς ὢν ποιητὴς, πεῖ τὼ σωθεσιν ἔστ' ὅταν κ' μελαίνει τὼ φεράσιν, κ' πολλὰ αἰνιγμαλωδῶς ὀκφέρει, ὥσπερ ἐν ‖ Ιριδι ‖ Σαλυρικῇ. λέγει γάρ· Λιθάργυρος δ' ὅλπη πανηγυρεῖτ' χρίσμαλος, πλεκτὸν Σπαρτιάτιν γράμμον ἔφη κύρβιν. ἀντὶ δ' πανλιάτιν σκυτάλιν σκυτάλιν. ὅτι ἢ λάκωνες ἐμαίλι πεπειλοιῶτες τὼ σκυτάλιν οἱ Λάκωνες, ἔγραφον ἃ ἠβούλοντο, εἴρηκεν ἱκανῶς Απολλώνιος ὁ Ρόδιος ἐν τῷ πεῖ Αρχιλόχου, & Στησίχορος δ' ἐν Ελένῃ λιθαργύρεον πεοδονιπλῆγα ἔφη. ‖ Ιων δ' ἐν Φοίνικι ἢ Καινεῖ δρυὸς ἱδρῶτα εἴρηκε τὸν ἰξὸν, ἐν τούτοις.

E [Δρυὸς μὲν ἱδρῶς καὶ δαμνομήκης ῥάβδος, Ητ' AIγυπτίη βόσκει λίνουλκος χλαῖνα θήραγρος πέδη.] Θεοδέκτης δὲ τὸν Φασηλίτην Φησὶν Ερμιππος ἐν τοῖς πεῖ τῶν Ισοκράτους μαθητῶν, ἱκανώτατον γεγονέναι ἀνευρεῖν τὸν πεοβληθέντα χρῖφον. καὶ αὐτὸν πεοβαλεῖν ἑτέροις ὑπιδεξίως, οἷον τὸν πεῖ τῆς σκιᾶς. ἔφη γὰρ εἶναι πινὰ φύσιν ἡ πεῖ τὼ γίνεσιν, καὶ φθίσιν ἐστὶ μεγίστη, πεῖ δὲ τὼ ἀκμαῖο ἐλαχίστη. λέγει δ'

F οὕτως,

Τῆς φύσεως ὅσα γαῖα φέρει τρόφες, οὐδ' ὅσα πόντος,
ΟΥτε βροτοῖσιν ἔχει γήων αὔξησιν ὁμοῖαν,
Αλλ' ἐν μὲν γίνεσθ πτόλεσι πόρῳ ἐστὶ μεγίστη.
Εν ᾗ μέσαις ἀκμαῖς μικρά. γήρα ᾗ πεῖς αὖτὸ
Μορφῇ καὶ μεγέθει μείζων πάλιν ἐστὶν ἁπάντων.

Καὶ τὸν ΟΙδίποδι δὲ τῇ τραγῳδίᾳ τὼ νύκτα καὶ τὼ ἡμέραν εἴρηκεν αἰνιττόμενος.

Εἰσὶ καστγνηται δίδυμαι, ὧν ἡ μία τίκτει

γρ. ὦ πάτερ πρὸς πῶν θεῶν P.
γρ. ὠόμην τέκνον φίλε Εγ.

γρ. ἰδρὼς μὲ ἰδρὼς, vel, π' ἰδρὼς Καὶ δαμνομήκης ῥάβδος, ἥτ' Αἰγυπτία 223 Βόσκει λινοῦλκος χλαῖνα, θήραγρος πέδη.

τῷ ἑτέραν· αὐτὴ δὲ τεκοῦσα πάλιν γ' ὑπὸ ταύτης τεκνοῦται. γιοῦν τι καὶ Καλλισθένης ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς φησιν, ὡς Ἀρκάδων πολιορκούντων Κρῶμνον (πολίχνιον δέ ἐστιν ἱδρυμένον πλησίον Μεγάλης πόλεως) Ἱππόδαμον ὁ Λάκων, εἷς ὢν τῶν πολιορκουμένων, διεκελεύετο τῷ θεράποντι Λακεδαιμονίων πρὸς αὐτοὺς ἥκοντι κήρυκι, δηλῶν ἐν αἰνιγματώδει τινὶ πρὸς αὐτοὺς καταστασιν, ἀπαγγελεῖν τῇ μητρὶ λύεσθαι τὸ γυάλιον δεχ' ἡμερῶν, τὸ ἐν Ἀπολλωνίῳ δεδεμένον, ὡς οὐκ ἔτι λύσιμον ἐσόμενον ἐάν τι παρέλθωσι, καὶ διὰ ταύτης τῆς γνώμης ἐμήνυε σαφῶς τὸ μήνυμα. αὕτη δέ ἐστιν ἐν τῷ Ἀπολλωνίῳ θρόνον διὰ γραφῆς ἀπομεμιμημένον λιμός, ἔχων γυναικὸς μορφήν. Φανερὸν οὖν ἐγένετο πᾶσιν. ὅτι δέκα ἡμέρας ἔτι κρατηθῆναι δυνάνται οἱ πολιορκούμενοι διὰ τὸν λιμόν. Σωθέντες οὖν οἱ Λάκωνες τὸ λεχθὲν ἐβοήθησαν καλῶς κρίνοντες τοῖς ἐν τῇ Κρώμνῃ. [‖πολλοὶ δὲ γρίφων εἰσὶ γιοῦταί τινες εἰσὶν,] οἷον

‖Ἀνδρ' εἶδον [πυρίχαλκον] ἐπ' ἀνέρι ‖κολλήσαντα,
ΟΤτω συγκόλλως ὥστε ‖σώσασθαι ποιεῖν.

Τοῦτο δὲ σημαίνει σικύας πρόσβολιν. καὶ τὸ παναρκοῦς δέ ἐστι γιοῦτον, ὡς φησι Κλέαρχος ἐν τῷ περὶ γρίφων, ὅλοι βάλοι ξύλῳ τε καὶ οὐ ξύλῳ, καθημένῳ ὄρνιθι καὶ οὐκ ὄρνιθι, ἀνήρ τε καὶ οὐκ ἀνήρ, λίθῳ δὲ οὐ λίθῳ. τούτων δὲ ἐστὶ τὸ μὲν νάρθηξ, τὸ δὲ νυκτερίς, τὸ δὲ εὐνοῦχος, τὸ δὲ κίστελις. καὶ Πλάτων δέ ἐν πέμπτῳ νόμων μνημονεύει καὶ τῶν τεχνυδρίων φιλοσόφους τοὺς ἐν τοῖς ἑστιάσεσιν ἔφη ἔτι καμφιλοτερίζουσιν εἰκέναι, καὶ τῷ τῶν παίδων αἰνίγματι τῷ περὶ τοῦ δινούχου τῆς βολῆς, περὶ τῆς νυκτερίδος, ᾧ καὶ ἀφ' οὗ αὐτὸν αὐτῷ αἰνιττόμενοι βαλεῖν. καὶ τῷ Πυθαγόρου δὲ αἰνίγματα τοιαῦτά ἐστιν, ὡς φησι Δημήτριος ὁ Βυζάντιος ἐν τετάρτῳ περὶ ποιητῶν. Κραδίαν μὴ ἐσθίειν· ἀντὶ τοῦ ἀλυπίαν ἀσκεῖν. Πῦρ μαχαίρᾳ μὴ σκαλύειν· ἀντὶ τοῦ τεθυμωμένον ἄνδρα μὴ ἐρεθίζειν. πῦρ γὰρ ὁ θυμός· ἡ δὲ ἔρις μάχαιρα. Ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν· ἀντὶ τοῦ πᾶσαν πλεονεξίαν φεύγειν καὶ συγεῖν. ζητεῖν δὲ τὸ ἴσον. Λεωφόρους ὁδοὺς μὴ στείχειν· ἀντὶ τοῦ γνώμῃ πολλῶν μὴ ἀκολουθεῖν. εἰκῇ γὰρ ἕκαστον ὅ, τι ἂν δόξῃ ἀποκρίνεται. τὸν δὲ δίθειαν ἄγει ἡγεμόνι χρώμενον τῷ νῷ. Μὴ καθῆσθαι ἐπὶ χοίνικα· ἀντὶ τοῦ μὴ σκοπεῖν τὰ ἐφ' ἡμέραν, ἀλλὰ τὸν ἐπιοῦσαν ἀεὶ προσδέχεσθαι. ὁρος γὰρ καὶ πέρας ζωῆς ὁ θάνατος. τοῦτο οὖν οὐκ ἐᾷ μετὰ λύπης καὶ φροντίδος προσίεσθαι. τῷ δὲ Θεοδέκτει πρόσφατον πλησίως ἔπαιξε γέλφους καὶ Δρομέας ὁ Κῷος, ὡς φησι Κλέαρχος, καὶ ‖Ἀριστώνυμος ὁ φιλοκιθαριστής, ἔτι τε Κλέων ὁ μίμαυλος ἐπικαλούμενος ὅσῳ καὶ τῶν Γαλικῶν μίμων ἄριστος γέγονεν αὐτοσχεδιάσματος ὑποκριτής. ‖καὶ γὰρ Νυμφοδώρου περιῶν ἐν τῷ μνημονευομένῳ μίμῳ. τοῦτον δὲ καὶ Ἰσχόμαχος ὁ κῆρυξ ἐζήλωτής, ὃς ἐν τοῖς κύκλοις ἐποιεῖτο τὰς μιμήσεις. ὡς δὲ δοκίμει, μεταβὰς ἐν τοῖς θεάτροις ὑπεκρίνετο μίμους. τοιοῦτοι δέ ἦσαν, οὓς ἐποίουν γέλφους.

CAP. XX.

χρ. πολλῶν δὲ γρίφων ὄντων κτλ.

χρ. πυρὶ χαλκὸν

Alteram: & eam quæ peperit, rursum parit altera.

Callisthenes libro De rebus Græciæ, tradit, Cùm Arcades Cromnum obsiderent, (est autem id oppidulum prope Magalopolin situm,) Hippodamum Lacedæmonium ex obsessis vnum tanquam ænigmate indicantem quis esset ipsorum status, præconi ex Lacedæmone ad eos misso iussisse, matri renunciaret, vt mulierculam vinctam in æde Apollinis solueret ante decimum diem, quem si præteriret, non ampliùs solutam iri, ea ratione manifestè declarans quò res deueniffet. Nam in Apollinis templo iuxta dei solium pictura fames expressa fuit, mulieris imagine. Patuit ergo cunctis obsessos inediam ac famem tolerare posse per dies decem. Itaque Lacedæmonij verbis eius intellectis magnis copiarum viribus auxiliati sunt.

Feruntur & huiusmodi alij Griphi multi.

Hominem vidi [a], *igneum æs super homine glutinasse,*

Tam tenaci glutino, vt ea quibus applicuit consanguinea fecerit.

Hoc significat admotam cucurbitulam. Est & hic Panarcis, vt ait Clearchus libro de Griphis: Ferit ligno, non ligno: insidentem auem, non auem: vir, & non vir: saxo, non saxo. In his est ferula, noctua, eunuchus, pumex. Plato quinto De legibus, memorat, philosophos artium leuicularum [b] ac inutilium doctores ijs similes esse qui in conuiuiis ancipiti & ambigua interpretatione disceptant de puerili ænigmate, quod ictum eunuchi, & noctuam complectitur, quis eam, & quo percusserit in perplexis verbis scrutantes. Pythagoræ quoque ænigmata esse huiusmodi Demetrius Byzantius ait libro De poëtis: Cor [c] edendum non esse, id est, curis animum non excruciandum: Ignem gladio non fodiendum, id est, ira percitum non lacessendum, vt iracundia sit ignis, gladius rixa: Stateram non esse [d] transgrediendam, id est, fraudatis [e] & circumscriptis aliis improbam ac immodicam, plus quàm iustum est, habendi cupiditatem, fugiendam ac detestandam, quærendum autem quod fas & æquum est: Publica via non ambulandum, id est, non sequendum iudicium populi: quod enim sibi visum fuerit, temere quisque iudicio suo probat: Rectam [f] lineam ducendam, id est, mentis ac consilij ductu vtendum: Chœnici [g] non esse insidendum, id est, spectanda tantùm non esse quæ in præsentem diem accidunt, sed expectandum semper crastinum quoniam mors vitæ finis ac terminus est. Hunc igitur aduenire cum tristitia & molestia ne permittamus id dictum monet [h]. Vt Theodectes, ita & Dromeas Cous, quod Clearchus scripsit, & Aristonymus Philocitharistha [i], & Cleon Mimaulus [k] cognomine, Italorum mimorum præstantissimus, histrio etiam absque persona iucundissimus, griphis luserunt. In recitandis mimis Nymphodorum profectò is vincebat. Fuit huius imitator Ischomachus præco, in collectorum hominum circulis mimos agere solitus: qua ex re clarum iam nomen adeptus in publica spectacula tranfiit, & histrionicam artem exercuit. Quos verò griphos ij comminiscebantur, huiusmodi fuerunt.

Supra

Supra modum ſaturum quendem ruſticum, ideóque malè affectum, cùm medicus rogaret, num in vomitum cœnaſſet [a], non ego ſanè, inquit, ſed in ventrem. Cùm mendica ventris doloribus torqueretur, & ſciſcitaretur medicus, nunquid in ventre haberet [b], quo verò pacto, inquit, quæ toto triduo cibum non guſtaui? Ariſtonymus certè griphos texere optimè callebat. Soſiphanes poëta Cephiſoclen hiſtrionem maledictis inceſſens, & cum tanquam εὐῤῥήστομον [c], accuſans, In tua, inquit, femora lapidem iacerem, niſi vererer circumſtantes aſpergere. Eſt autem vetuſtiſsima griphorum hæc oratio, & eorum naturæ accommodatiſſima, Quid eſt quod neſcimus, & docemus omnes? Quid idem, nuſquam [d], & vbique eſt; præterea quid idem in cœlo, terra, & mari eſt? Hic vltimus griphus poſitus eſt in nominis ſimilitudine. In mari namque, cœlo ac terra ſunt, vrſus, canis, ſerpens. Prius illud tempus [e] innuit, quod apud omnes eſt, ac nuſquam, quandoquidem naturam habet in vno loco non conſiſtentem. Quod autem præceſſit, eſt animum nos habere. Nullus enim hoc ſcit, & proximè tamen adſtantes omnes docemus. Callias Athenienſis, de quo etiam nos ſuprà [f] inquiſiuimus, paulo ante ſæculum Stratidis genitus, Tragœdiam Grammaticam ſcripſit, hoc ordine digeſtam. Prologus illius conſtat literarum elementis: verſuum autem principium ex illarum figura & ſcriptura inchoatum ſeparatim, vltima ſui parte, cataſtrophes modo deſinit in ἄλφα, βητα, γάμμα, δέλτα, ἐψιλὸν, ζῆτα, ἦτα, θῆτα, ἰῶτα, κάππα, λάμβδα. μῦ, νῦ, ξῦ, ὀμικρὸν, πῖ, ῥῶ, σίγμα, ταῦ, ὑψιλὸν, φῖ, χῖ, ψῖ, ὦ. Chorus autem mulierem, ex duabus ſimul iunctis conpoſitus, metri ac modorum legem ſeruat hoc pacto βῆτα g ἄλφα, βᾶ: βῆτα ἐψιλὸν, βὲ: βῆτα ἦτα. βὴ: βῆτα ἰῶτα, βῖ: βῆτα ὀμικρὸν, βὸ: βῆτα ὑψιλὸν, βῦ: βῆτα ὠμέγα. βῶ. rurſúmque in metri & modorum antiſtrophe [h], γάμμα α, γάμμα ε, γάμμα η, γάμμα ι, γάμμα ο, γάμμα υ, γάμμα ω: ac deinceps aliarum ſyllabarum vnaquæque in aliis antiſtrophis, eâdem omnes metri & modorum legè, adeò vt hoc exemplo non tantùm Euripides Medeam totam ſcribere conatus ſit, verumetiam apertè modos ex illa tranſtulerit. Sophocles autem, quod aiunt, cùm id audiuiſſet, auſus eſt poëma [i] metris diuidere, & in OEdipode ſic ſcribere:

Hoc quidem modo nec ego tibi, nec ipſe mihi, dolorem incutiam quamuis tua reprehenſione prouocatus.

Ab hoc ſcilicet reliquos omnes Antiſtrophas in tragœdiis ſumpſiſſe veriſimile eſt. Idem Callias rurſum poſt chorum, Vocalium ſermonem inducit, quem perinde ac ſupra dicta [k], ſicut monſtrant adſcriptiones, oportet diuidere, vt artificioſa pro viribus poëtæ ſeruetur actio.

ἄλφα tantùm ô mulieres?
Deinde, ε ſolum dicere conuenit:
Tertio loco, η ſolum dices.
Deinde prefectò ſolum, ι, dicam:
Quintum verò, ο, ſextum υ ſolum dicito:
Vltimum autem pronuntio tibi, ω, ex ſeptem vocalibus:
Septem verò tantùm in metris [l].

A οἷον ἀγροίκου τινὸς ὑπερπλησθέντος καὶ κακῶς ἔχοντος, ὡς ἠρώτα αὐτὸν ὁ ἰατρὸς, μὴ εἰς ἔμετον ἐδείπνησεν; οὐκ ἔγωγε εἰπεῖν, ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν. καὶ πτωχῆς τινὸς τὴν γαστέρα πονούσης, ἐπεὶ ὁ ἰατρὸς ἐπυνθάνετο, μὴ ἐν γαστρὶ; πῶς γε; εἰπεῖν, τριταία μὴ βεβρωκυῖα; ‖ τῶν ἀριστωνύμων δ' ἦν εὐπαρύφων λόγων. καὶ ‖ Σωσιφάνης ὁ ποιητὴς εἰς Κηφισοκλέα τὸν ὑποκριτὴν εἶπεν, λοιδορῶν αὐτὸν ὡς ‖ εὐρύστομον. ἐνέβαλον γὰρ ἂν σου φησὶν εἰς τὰ ἰσχία λίθον, εἰ
B μὴ ‖ καταῤῥαίνειν ἔμελλον οὗτοι περιεστηκότας. ἀρχαιότατος δ' ἐστὶ λογικὸς γρίφος, καὶ τῆς τοῦ γριφεύειν φύσεως οἰκειότατος. τί πάντες οὐκ ἐπιστάμενοι διδάσκομεν; καὶ, ‖ τί ταυτὸν οὐδαμοῦ καὶ πανταχοῦ; καὶ πρὸς τούτοις, ‖ τί ταυτὸν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς καὶ ἐν θαλάττῃ; ‖ τοῦτο δ' ἐστὶν ὁμωνυμία. καὶ γὰρ ἄρκτος καὶ ὄφις καὶ ἀετὸς καὶ κύων, ἐστὶν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν γῇ καὶ ἐν θαλάττῃ· τὸ δὲ οὐδαμοῦ καὶ πανταχοῦ χρόνον σημαίνει. ἅμα γὰρ παρὰ πᾶσιν ὁ αὐτὸς καὶ οὐδαμοῦ, διὰ τὸ μὴ ἐν ἑνὶ τόπῳ τὴν
C φύσιν ἔχειν. τὸ δὲ προάγον, ἐστὶ ‖ ψυχὰς ἔχειν. τοῦτο γὰρ οὐθεὶς ἡμῶν ἐπιστάμενος διδάσκει τὸν πλησίον. ‖ ὁ δὲ Ἀθηναῖος Καλλίας (ἐζητοῦμεν γὰρ ἔτι πρότερον περὶ αὐτοῦ) μικρὸν ἔμπροσθεν γενόμενος τοῖς χρόνοις Στράττιδος, ἐποίησε τὴν καλουμένην ‖ γραμματικὴν ‖ θεωρίαν οὕτω διατάξας. πρόλογος μὲν αὐτῆς ἐστὶν ἐκ τῶν στοιχείων, ὃν χρὴ λέγειν ἐκ τῶν στοιχείων διαιροῦντα κατὰ τὰς πάσας γραφὰς, καὶ τὴν τελευτὴν κατα-
D στροφικῶς ποιουμένους εἰς τ' ἄλφα βῆτα γάμμα δέλτα ἦτα θῆτα. θεοῦ γὰρ εἴγε ἰῶτα κάππα λάμβδα μῦ νῦ ξῦ τὸ οὖ πῖ ῥῶ σίγμα ταῦ ὖ φῖ χῖ τὲ τῷ ψῖ εἰς τὸ ὦ. ὁ χορὸς δὲ γυναικῶν ἐκ τῶν σὺν δύο πεποιημένος αὐτῷ ἐστὶν ἔμμετρος ἅμα καὶ μεμελοπεποιημένος τόνδε τὸν τρόπον. Βῆτα ἄλφα βᾶ, βῆτα ε βε, βῆτα η βη, βῆτα ἰῶτα βῖ, βῆτα ο βο βῆτα υ βυ βῆτα ω βω. καὶ πάλιν ἐν ἀντιστρόφῳ τοῦ μέλους καὶ τοῦ μέτρου, γάμμα ἄλφα, γάμμα ε, γάμμα η, γάμμα ἰῶτα, γάμμα
E ο, γάμμα υ, γάμμα ω. καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν συλλαβῶν ὁμοίως ἕκαστος τό τε μέτρον καὶ τὸ μέλος ἐν ἀντιστρόψοις ἔχουσι πᾶσαι ταυτόν. ὥστε τὴν Ευριπίδην μὴ μόνον ὑπονοεῖσθαι τὴν Μήδειαν ἐντεῦθεν πεποιηκέναι πᾶσαν, ἀλλὰ καὶ τὸ μέλος 224
αὐτὸ μετενηνοχότα φανερὸν εἶναι. τὴν δὲ Σοφοκλέα διελεῖν φασὶν ἀποτολμῆσαι τὸ ποίημα τῷ μέτρῳ τοῦτ' ἀκούσαντα, καὶ ποιῆσαι ἐν τῷ Οἰδίποδι, ‖ Οὕτως ἐγὼ οὔτ' ἐμαυτὸν οὔτε σ' ἀλγυνῶ ταῦτ'
F ἐλεγχθείς. διόπερ οἱ λοιποὶ τὰς ἀντιστρόφους ἀπὸ τούτου παρεδέχοντο πάντες, ὡς ἔοικεν εἰς τὰς τραγῳδίας καὶ μετὰ τὸν χορὸν εἰσάγειν πάλιν ἐκ τῶν φωνηέντων ῥῆσιν, οὕτως. ἣν δεῖ κατὰ τὰς παραγραφὰς ὁμοίως τοῖς πρόσθεν λέγοντα διαιρεῖν ἵν' ἡ τοῦ ποιήσαντος ὑπόκρισις σώζηται κατὰ τὴν δύναμιν. ‖ ἄλφα μόνον ὦ γυναῖκες εἴτε δεύτερον μόνον λέγειν χρὴ καὶ τρίτον μόνον γ' ἐρεῖς εἶτ' ἄρα φήσω τὸ τέταρτον ταῦ μόνον ἰῶτα πέμπτον οὖ τό θ' ἕκτον υ μόνον λέγε. λοίσθιον δὲ φανῶ σοι τὸ ὦ τῶν ἑπτὰ φωνῶν, ἑπτὰ δ' ἐν μέτροις μόνον.

καὶ

κὴ τοῦτ᾽ λέξασα, εἶτα δὶς αὐτὴ λαλᾶ. δεδήλωκε ἢ κὴ Δία τῶν ἰαμβείων γράμμα πεῶτος οὗτ@. ἀκολαστοτερον μὴ καῖ τὼ Δία νοιαν, πεφεασμὴν ἢ τὸν τρόπον τοῦτον.

Κύω γὸ ὦ γυναῖκες, ἀλλ᾽ αἰδοῖ φίλη.
Εν γράμμασι σφῶν τοῦνομ᾽ ἐξερῶ βρέφους.
Ορθὴ μακρὰ γράμμ᾽ ἐστὶν ἐκ ταύτης μέσης
Μικρὰ παρεσῶσ᾽ ἑκάτερωθεν ὑπτία.
Επειτα κύκλ@ πόδας ἔχων βραχεῖς δύο.

Οθεν ὕστερον, ὡς ὑπονοήσειε τις Μαιάνδρι@ μὴ ὁ συγγραφεύς, μικρὸν Δία τῆς ἑρμηνείας τῇ μιμήσει παρεγκλίνας, σωέγραψεν ἐν τῷ παρεγκλήματι φορτικώτερον τοῦ ῥηθέντ@. ΕΥριπίδης ἢ τὼ ἐν τῷ Θησεῖ τὼ ‖ ἐγγράμματον ἔοικε ποιῆσαι ‖ ῥῆσιν. βούλῃ δ᾽ ἐστὶν ἀγράμματος αὐτόθι δηλῶν τοῦνομα τοῦ Θησέως ὑπογεγραμμένον οὕτως.

Εγὼ πέφυκα γραμμάτων μὴ σὺν ἴδρις
Μορφὰς ἢ λέξω καὶ σαφῆ τεκμήρια.
Κύκλ@ τις ὡς τροχοισιν ἐκμετρούμεν@ Θ
ΟΥτ@ δ᾽ ἔχειν σημεῖον ἐν μέσῳ σαφες. C
Τὸ δεύτερον ἢ, πεῶτα μὴ γραμμαὶ δύο, Η
Ταυτας διείργει δ᾽ ἐν μεσαις ἄλλη μία.
‖ Τρίτον ἢ εὐστροχός τις, ὡς εἰλιγμέν@. Σ
Τὸ δ᾽ αὖ τεταρτον, ἰῶ μὴ εἰς ὀρθὸν μία.
Λοξαὶ δ᾽ ἐπ᾽ αὐτῆς τρεῖς καλεσπερυγμέναι Ε
Εἰσιν. τὸ πεμπτον δ᾽ οὐκ ἐν δίμαρει φέασαι.
Γραμμαὶ γὸ εἰσὶν ἐκ διεστώτων δύο. Υ
ΑΙτιναι ἢ συντρέχουσιν εἰς μίαν βάσιν,
Τὸ λοίσθιον ἢ τῷ τρίτῳ πεπεμφερές. Σ D

Τὸ δ᾽ αὐτὸ πεποίηκε καὶ Αγάθων ὁ τραγῳδοποιὸς ἐν τῷ Τηλέφῳ. ἀγράμματ@ γάρ τις καίνζωθεν δηλοῖ τὼ τοῦ Θησέως ὑπογραφὼ οὕτως.

Γραφῆς ὁ πεῶτ@ ἰῶ μεσόμφαλ@ κύκλ@
Ορθοῖτε κανόνες ἐζυγωμένοι δύο,
Σκυθικῷ τε τόξῳ τρίτον ἰῶ πεπεμφερές.
Επειτα τριόδους πλάγιον ἰῶ πεκείμεν@
Εφ᾽ ἑνὸς τε κανόν@ ἦσαν ἐζυγωμένοι δύο. E
Οπῆς ἢ τρίτον ἰῶ καὶ τελεσθὲν πάλιν.

Καὶ Θεοδέκτης δ᾽ ὁ Φασηλίτης ἀγροικον τινὰ ἀγράμματον πεπαίγει, καὶ τοῦτον τὸ τοῦ Θησέως ὄνομα σημαίνοντα.

Γραφῆς ὁ πεῶτ@ ἰῶ μελανόφθαλμ@ κύκλω.
Επειτα δύο οἱ κανόνες ἰσόμετροι πάνυ.
Τούτους ἢ πλάγι@ διὰ μέσου σωδεῖ κανών,
Τρίτον δ᾽ ἑλικτῷ βοστρύχῳ πεπεμφερες, F
Επειτα τριόδους, πλάγι@ ὢν δ᾽ ἐφαίνετο.
Πέμπτον δ᾽ ἄνωθεν ἰσόμετροι ῥάβδοι δύο,
ΑΙτιναι ἢ συνλείνουσιν εἰς βάσιν μίαν·
Εκτον δ᾽, ὅπῃ καὶ πόθεν εἶπον, βόστρυχ@.

καὶ Σοφοκλῆς ἢ τοῦτο πεπαικτὴσιον ἐποίησεν ἐν Αμφιαράῳ Σατυρικῷ, τὰ γράμματα πεπάγων ὀρχούμενον. ‖ Νεοπτόλεμ@ δ᾽ ὁ Παριανὸς ἐν τῷ Περὶ ἐπιγραμμάτων, ἐν Χαλκηδόνι φησὶν ἐπὶ τοῦ Θρασυμάχου τοῦ σοφιστοῦ μνήματ@ ἐπιγεγράφθαι τόδε τὸ ἐπίγραμμα·

Τοῦνομα θῆτα ῥῶ ἄλφα. σαν. ὖ μ. ἄλφα χι. οὖ. σαν. Παιδεὶς Χαλκηδών· ἡ ἢ τέχνη σοφίη.

‖ Τὸ ἢ Καστορίων@ τοῦ Σολέως, ὡς ὁ Κλεαρχ@ φησὶν, εἰς τὸν Παῖ ἀποίημα τοιοῦτόν ἐστι. τῶν ποδῶν

A Hæc cùm dixisset [a], bis rursum, idem elocuta est. Idem primus iambicis versibus declarauit nominis scripturam, audaciore ingenij licentia, sed apertè, hoc modo:

Grauida sum equidem, ô mulieres, sed pudor placet.
Vestris literis fœtus nomen ostendam.
Recta longá que linea est: ex eius medio
Adsistit parua vtrinque, supina,
Deinde circulus, cui duo breues [b] sunt pedes.

Inde posteà videlicet, suspicetur aliquis, Mæandrium scriptorem, vt dilucidior esset oratio, ab ea imitatione parum declinantem in suis Præceptis, Callia, quem suprà nominauimus, asperiùs & duriùs scripsisse. EVripides in Theseo dictionem absque literis videtur finxisse, pastore quodam ignaro literarum Thesei nomen illic describente, ad hunc modum:

Literarum inscius ego natura sum,
Figuras autem dicam, & manifesta indicia.
Circulus quidam veluti fune dimensus,
In cuius medio signum est euidens. Θ
In altero primum lineæ duæ,
Eas separat interiecta vna alia. Η
Tertium, capilli cinnus, tanquam aduolutus. Σ
Quartum sanè fuit vna in rectum ducta linea:
Super qua transuersæ [c] tres obnituntur: Ε
Quintum explicare haud expeditum est.
Lineæ adstantes ab inuicem duæ,
In vnum ambæ concurrunt pedem. Υ
Vltimum est omnino tertio simile. Σ

Idem fecit & Agathon tragicus in Telepho, apud quem illiteratus quidam inscriptionem Thesei sic declarat:

Scripturæ primordium vmblicatus in medio circulus:
Deinde rectæ regulæ duæ, coniunctæ simul:
Arcui Scythico simile elementum tertium:
Post hoc tridens in obliquum iacens:
Exinde regulæ in vnam coeuntes duæ:
Quod tertium fuit, idem & vltimum.

Theodectes etiam Phaselites literas nescientem rusticum Thesei quoque nomen designantem inducit:

In scriptura primus fuit oculatus in medio circulus:
Deinde regulæ duæ mensura prorsus æquales,
Quas per medium connectit transuersa regula:
Tertium capillo in cinnum retorto simile:
Quartum deinde, vt apparebat, obliquus tridens:
Quintum, æquales magnitudine virgæ duæ,
Quæ ambæ in vnum tendunt pedem:
Sextum, vt antea, capilli cinnus.

His non absimile fecit Sophocles in Amphiarao Satyrico, cùm literas saltantes [d] induxit. Neoptolemus Parianus libro de Epigrammatibus, Chalcedone Thrasymachi sophistæ monumento insculptum esse tradit hoc epigramma:

Nomen [e] θῆτα, ῥῶ, ἄλφα; σᾶν, ὖμ, ἄλφα, χῖ, οὖ, σᾶν,
Patria Chacedon: ars, sapientiæ studium.

Castorion Solensis, vt Clearchus ait, in Panadeum huiusmodi poëma condidit. Singuli pedes integris

integris vocabulis comprehensi, & antecedentes, & sequentes omnes pedes similes habent, veluti,

Te, gleba [a] *nive percussa, & saeua hyeme vias permeantem.*

O Pan ferarum altor, in Arcadum terra inuocabo.

Hoc scribendi genere sapienter inuento, præclaros versus componens, ô summe rex,

Cognitu difficiles audituris, sapientia non instructis: mellitam suauitatem iaciens.

Animalis [b] *cereum vestem induti, quod cum musis familiariter versatur.*

& ad hunc modum reliqua. Horum pedum quisque quocunque modo disponat, idem metrum reddet, hoc pacto:

Te glebis nive [c] *percussis:*

Te glebis saeua hyeme obsitis.

Pedum vnusquisque decem literis constat [d]. Licet autem non hoc modo, sed aliter edere, vt maior ex vno sit vnus, quemadmodum si dicamus.

Modum dic mihi pedum, age:

Modum mihi pedum, assumptum dicite:

Modum pedum dicito, non enim

Volo pedum modum assumere.

Pindarus, vt Clearchus ipse tradit, oden, absque σ, condidit, quodam velut gripho proposito, cùm de lyricis versibus componendis ortus sermo fuisset, contendentibus multis carmen ea litera carere non posse, quoniam eorum poëta iudicium improbabat.

Prius [e] *tamen cadebant prolixæ dithyramborum vocales, & impurum σὰν, ô mortales.*

Hæc significare possit aliquis iis qui spuriam odam esse credunt Lasi Hermionensis scriptam absque σ, cuius titulus est Centauri. Talis quoque eiusdem hymnus ad Cererem, & Hermionem [f], vt ait Heraclides Ponticus libro tertio de Musica, cuius hoc est initium.

Cererem canto, virginemque, Plutoni coniugem.

Suppetunt & alij griphi.

In apertum prodij: quæ patria mea est falsum æquor,

Circumplectitur: mater verò numeri filia est.

Innuit griphus hic conspicuam Delon esse, mari circumfluam cuius mater Latona sit, Cœi filia. Cœon autem Macedones numerum appellant. Est & alius de Ptisana: ordei decorticati & tusi succum bibe. Ptisanæ vocabulum ἀπὸ τῦ πίσσειν [g] & ἀνεῖν fit. De cochlea iactatur hic griphus, qui & legitur in Teucri definitionibus:

Animal sine pedibus, sine spinis, exos, testaceo tergo:

Prælongis oculis, deorsum se flectentibus, sursumque se attollentibus.

Antiphanis in Amatore sui:

Trophalidásque [h] *lautæ carnis: intelligis? dico cassum.*

Anaxandrides in Turpi muliere:

Nuper diuisit, & corporis in longum porrectos artus domuit, in terræ ad ignem strepente:

ollam porrò sic vocat, quemadmodum alicubi dixit Timotheus. Timocles in Heroibus:

Vt autem parata fuit,

Vitæ nutrix, mediæ hostis, seruatrix

Amicitiæ, sacræ famis vires labefactatis medicina.

A ἕκας· ὅλοις ὀνόμασι πεποιημένος· πάντως ὁμοίως ἡγεμονικοὺς καὶ ἀκολουθητικοὺς ἔχει τοὺς πόδας, οἷον ‖Σὲ τὸν‖ Βόλοις νιφοκλύποις δυσχείμερον [Ναίονθ' ὁδὸς] θηρονόμε Παὶ χθόν' Ἀρκάδων Κλήσω γεραφῆ, τῇδε σοφῇ, πάγκλυτ' ἔπη Σωθεὶς αὔαξ δύσγνωστα μὴ σοφοῖς κλύειν. Μουσοπόλε ‖ θὴρ [κηροχίτων·] μείλιγμ' ἰείς. καὶ τἄλοιπα τὸν αὐτὸν τρόπον. τούτων δ' ἕκαστον τῶν ποδῶν, ὡς αὖ τῇ τάξει θῇς τὸ αὐτὸν μέτρον ἀποδώσει οὕτως. σὲ τὸν Βόλοις νιφοκλύποις, σὲ τὸν Βόλοις δυσχείμερον. καὶ ὅπ τῶν ποδῶν ἕκαστος ἐστὶ δεκαγράμμα[Ϛ]. ἔστι δὴ καὶ μὴ τοῦτον τὸν τρόπον, ἀλλ' ἑτέρως ποιῆσαι, ὥστε πλείω ποδὸς τὼ χρῆσιν εἶναι τοῦ ἑνὸς ἔχειν, οὕτω λέγοντας,

Μέτρον φέρέσον μοι τῶν ποδῶν,

Λαβὼν μέτρον μοι τῶν ποδῶν, μέτρον φέρέσον.

ΟΥ βούλομαι γὰρ τῶν ποδῶν μέτρον λαβεῖν.

Λαβεῖν μέτρον γὰρ τῶν ποδῶν οὐ βούλομαι.

B

C ‖ Πίνδαρος δ' [ποδὸς τὼ ἀσιγμοποιηθεῖσαν] ᾠδήν, ὡς ὁ αὐτὸς φησι Κλέαρχος, οἱονεί γρίφου τινὸς ἐν μελοποιΐᾳ προβληθέντος, ὡς πολλῶν [τούτων ‖ ποδοσκελῶν] ἀφαιρουμένων τὸ [δυνατὸν εἶναι] ἀποχρᾶν τὸ σίγμα, [καὶ ἀφαιρεῖ] τὸ μὴ δοκιμάζειν [ἐποίησε, πεῖν μὴν εἰρῶσε κοινολεκτία † τἀ οἶδα. καὶ τὸ σὰν κίβδηλον ἀνθρωποι.] ταῦτα σημειώσαι δ' ἄν τις ποδὸς τοῦ νοθεύοντας Λάσου τοῦ Ἑρμιονέως τὼ ἄσιγμον ᾠδήν, ἥτις ἐπιγράφεται ‖ Κένταυροι. ‖ καὶ ὁ ἐς τὼ Δήμητρα ᾠδὴν [τὼ Ἑρμιόνη] ποιηθεὶς τῷ Λάσῳ ὕμνος ἄσιγμός ἐστιν, ὡς φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τρίτῳ Περὶ μουσικῆς, οὗ ἐστιν ἀρχή,

D

Δήμητρα μέλπω κόραν τὲ Κλυμενοῖο ἄλοχον.

Ἐστιν δὲ ποιήσαι δὴ καὶ ἄλλων χρίφων

‖ Ἐν φανερῷ γλώμων, [πάτερη δέ μοι ἁλμυρὸν] ὕδωρ

Ἀμφὶς ἔχει, μήτηρ δ' ἐς ‖ ἀριθμοῖο πάϊς. φανερᾶ μὲν οὖν λέγει τῇ Δήλῳ, ἥτις ὑπὸ θαλάσσης περίεχεται· μήτηρ δ' ἡ Λητώ, ἥτις Κοίου ἐστὶν θυγάτηρ. Μακεδόνες δὲ τὸν ἀριθμὸν κῶιον προσαγορεύουσι. καὶ ὅπι τῆς πτισάνης, ‖ κριθῆς ἀφλοίου χυλὸν ‖ ὀργάσας πίε. προποίημα δὲ τῆς πτισάνης τὸ ὄνομα ἀπὸ ‖ τοῦ πτίσσειν καὶ ‖ ἀνεῖν. καὶ ὅπι τοῦ κοχλίου. φέρεται δὲ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς Τοὐκρου ὀρισμοῖς,

E

Ζῶον ἄποσον ἀνάνευρον ἀνόστεον ὀστρακόνωτον

Ὀμματά τ' ἐκκύπτοντα προμήκεα κεἰσκύπτοντα.

F

‖ Ἀντιφάνης δ' ἐν ‖ Ἀπροσδέρωντι φησὶ,

Τροφαλίδας τε λινοσάρκους μανθάνεις; τυρὸν λέγω.

Ἀναξανδρίδης δ' Ἰαχρᾷ, Ἀρτίως διηρθρωμένην, καὶ τὰ μὲν διωνεκῆ Σώματος μέρη δαμάζεται ἐν ‖ πυελικλύστοισι γῆς, Τιμοθέου φησὶ, τοῦ [ἀνδρες τὼ χύτραν εἶναι λέγων.] Τιμοκλῆς δ' ἐν Ἡρωσιν,

ὡς δ' ἐγὼ ‖ ἡρμόμην

Βίου πιθώνη, πολεμία λιμοῦ, φύλαξ

Φιλίας, ἰατρὸς ἐκκλύτου βουλιμίας,

Τράπε

Cap. XXI. 225

χρ. ποιήσας τὼ ἀ.

χρ. τέτῳ

χρ. Συναποὶ ἂν εἶναι

χρ. ἢ διὰ

χρ. ἐποίησε, Πρὶν μὲν ἦεπε σχοινοτενὴς τ' ἀοιδὰ, καὶ τὸ σὰν κίβδηλον ἄνθρωποι, vel, ἀπὸ τοιούτων, vel, ἀπὸ διθυράμβων

χρ. Τὼ ὑπ' Ἑρμιόνη

χρ. πάσαν δὲ μὲ

Ca. XXII.

χρ. ἄνδρες. ἐκ χύτραν λέγων;

χρ. γε νὴ χρ. Ἐξὸν γὲ λέ.

Τραπεζα. πεπιέργως [νὴ] τὸν οὐρανὸν [Ἐξὸν] φράσαι τράπεζαν σωτόμως.

A

‖ Πλάτων δ' ἐν τῷ ‖ Ἀδώνιδι χρησμὸν δοθῆναι λέγων Κινύρᾳ ὑπὲρ Ἀδώνιδος τοιοῦτόν φησιν,

Ω Κινύρα βασιλεῦ Κυπρίων ἀνδρῶν θαυσπεώκτων,
Παῖς σοι κάλλιστος μὲν ἔφυ θαυμαστότατός τε
Πάντων ἀνθρώπων, δύο δ' αὐτὸν δαίμονε ἔχητον.
Ἡ μὲν ἐλαυνομένη λαθρίοις ἐρετμοῖς, ὁ δ' ἐλαύνων.

B

Λέγει δὲ Ἀφροδίτην καὶ Διόνυσον. ἀμφότεροι γὰρ ἤρων τοῦ Ἀδώνιδος. ‖ καὶ τὸ τοῦ Σφιγγὸς δὲ αἴνιγμα, Ἀσκληπιάδης ἐν τοῖς τραγῳδουμένοις φησὶν εἶναι φησι.

Ἐστί τις οὖν ἐπὶ γῆς καὶ τετράπους, οὗ μία φωνή,
Καὶ τρίπους, ἀλλάσσει δὲ φύσιν μόνον, ὅστις ἐπὶ γαίῃ
Ἕρπετα κινεῖται ἀνά τ' αἰθέρα καὶ κατὰ πόντον.
Ἀλλ' ὁπόσῳ πλείστοισιν ἐρειδόμενον ποσὶ βαίνῃ,
Ἔνθα τάχος γίγνοισιν ἀφαυρότατον πέλει αὐτοῦ.

C

Γελφώδη δ' ἐστὶ καὶ Σιμωνίδη ταῦτα πεποιημένα, ὡς φησὶ Χαμαιλέων ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ περὶ Σιμωνίδου,

Μιξονόμου τε παῖδὲ τ' ἐρίφου καὶ χέτλιος ἰχθῦς
Πλησίον ἡρίσαντο κεφαλᾷ. παῖδα δ' νυκτὸς
Δεξάμενοι βλεφάροισι Διωνύσοιο ἄνακτος
Βουφόνον οὐκ ἐθέλουσι πιθωεῖσθαι θεράποντα.

Φασὶ δ' οἱ μὲν ὅτι πίναξ τῶν ἀρχαίων ἀναθημάτων ἐν Χαλκίδι τοῦτ' ἐπιγεγράφθαι. πεποιῆσθαι δ' ἐν αὐτῷ τράγον καὶ δελφῖνα περὶ ὧν εἶναι τὸν λόγον ἔτην. οἱ δὲ εἰς ὀπτάνιον ψαλτήριον δελφῖνα καὶ τράγον εἰργασμένον εἰρῆσθαι. καὶ εἶναι τὸ μὲν βουφόνον, καὶ τὸ Διονύσου θεράποντα τὸ διθυραμβικόν. οἱ δὲ φασὶν ἐν Ἰουλίδι τὸν τῷ Διονύσῳ θυόμενον βοῦν ὑπό τινος τῶν νεανίσκων παίεσθαι πελέκει. πλησίον δὲ τῆς ἑορτῆς οὔσης εἰς χαλκεῖον δοθῆναι τὸν πέλεκυν. τὸν οὖν Σιμωνίδην ἔτι νέον ὄντα βαδίσαι πρὸς τὸν χαλκέα κεκμηκότα, αὐτόν. ἰδόντα δὲ τὸν τεχνίτην κοιμώμενον, καὶ τὸν ἀσκὸν καὶ τὸν καρκίνον ἐκεῖ κείμενον, καὶ ἐπαλλήλως ἔχοντα ἔμπροσθεν, οὕτως ἐλθόντα εἰπεῖν πρὸς σοῦ συνήθεις τὸ προειρημένον πρόβλημα. τὸν μὲν γὰρ τοῦ ἐρίφου πατέρα τὸν ἀσκὸν εἶναι, σχέτλιον δὲ ἰχθῦν, τὸν καρκῖνον, νυκτὸς δὲ παῖδα τὸν ὕπνον, βουφόνον δὲ καὶ Διονύσου θεράποντα τὸν πέλεκυν. πεποίηκε δὲ ἕτερον ἐπίγραμμα ὁ Σιμωνίδης ὃ παρέχει τοῖς ἀπείροις τῆς ἱστορίας ἀπορίαν.

D

Φημὶ τὸν οὐκ ἐθέλοντα φέρειν τέττιγος ἄεθλον

E

Τῷ Παναπηϊάδῃ δώσειν μέγα δεῖπνον Ἐπειῷ.

F

Λέγεται δὲ ἐν τῇ ‖ Καρθαίᾳ Διατρίβοντα αὐτὸν, διδάσκειν σοῦ χορούς. εἶναι δὲ τὸ χορηγεῖον ἄνω πρὸς Ἀπόλλωνος ἱερῷ μακρὰν τῆς θαλάσσης. ὑδρεύεσθαι οὖν καὶ σοῦ ἄλλους καὶ σοῦ πρὸς τὸν Σιμωνίδην κάτωθεν, ἔνθα λιμὴν ἡ κρήνη. ἀναπεμίζοντος δ' αὐτοῖς τὸ ὕδωρ ὄνου, ὃν ἐκάλουν ‖ Ἐπειόν, διὰ τὸ μυθολογεῖσθαι, τοῦτο θρᾶν ἐκεῖνον, καὶ ἀναγεγράφθαι ἐν τῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερῷ τὸν Τρωϊκὸν μῦθον. ἐν ᾧ ὁ Ἐπειὸς ὑδροφορεῖ τοῖς Ἀτρείδαις,

Mensa, curiosè, & ambitiosè, per cœlum [a],
Cùm mensam breuiter liceret dicere.

Plato in Adonide, narrans Cinyræ de illo fuisse redditum oraculum ait,

O Cinyra, rex Cypriorum, quibus hirtus podex est?
Infans tibi genitus est formosissimus, & pulchritudinis
Inter vniuersos homines summopere admirandæ:
Illum duo numina in potestate habebunt:
Occultis & auijs callibus alteram ille subiget, illum verò alter:

Bacchum & Venerem id significabat: ambo namque illum deperierunt [b]. Celebratur & Sphingis ænigma, quod Asclepiades [c] libro de iis quorum nomine editæ sunt tragœdiæ, scribit huiusmodi fuisse,

Est super terra bipes idem ac quadrupes, atque etiam tripes,
Vnica tantùm voce: Clamorem id tamen mutat solum ex omnibus, quæcunque vel humi
Repentia mouentur, vel in aëre volant, vel in mari natant:
Cæterùm cùm plurimis nixum pedibus ambulat,
Tum ipsius artubus minimum celeritatis inest.

Gryphorum & speciem præ se ferunt quæ Simonides versibus inclusit, vt ait Chamæleon Heracleotes libro de Simonide:

Hœdi varias mixtim herbas [d] *depascentis* [e] *pater, & infœlix piscis,*
Capitibus proximè admotis conflixerunt: noctisque deinde [f] *filio,*
In palpebras recepto, Bacchi regis
Boum interfectorem ministrum nutricari nolunt.

Quidam aiunt, in quodam ex vetustis donariis scripta hæc fuisse, ac in eo scalptos hircum & delphinum, de quibus hæc audienda. Alij delphinum, & hircum, cælatos in ea parte psalterij qua tenduntur funes, significari malunt, Dithyrambósque versus esse Bacchi ministrum, boum interfectorem. Alij memorant, in Iulide [g], bouem, quem erant Baccho sacrificaturi, ab adolescente quodam ictum securi [h]. Cùm verò festus dies instaret, ad ærarij fabri officinam securim missam fuisse, ac Simonidem adhuc iuuenem qui deferret, ad fabrum iuisse: quem cùm dormientem offendisset, iacentésque temere prope illum, cancrum, & vtrem, obuersa inter se anteriori parte, domum reuersum, familiaribus suis quæstionem quam diximus proposuisse, in qua hœdi pater vter sit, miser piscis, cancer, noctis filius, somnus, Bacchi verò minister boum interfector, seeutis. Scripsit & alterum epigramma Simonides quod ignaris historiæ dubitationem affert.

Aio eum qui nolit cicadæ [i] *obire certamen,*
Luculentam cœnam daturum Epeio Panopeiadæ.

Fama est cùm in Carthea [k] degeret, agendi canendique choros rationem docuisse, schola procul à mari sita, in vrbis superiore parte iuxta templum Apollinis. Aquam verò petiuisse & alios, & Simoniden ipsum ex inferiore oppidi regione, vbi fons erat, aduehente asino quem Epeum [l] cognominabant, quòd fabulæ tradant ad Troiam heroibus Epeum aquam præbuisse, & in Apollinis delubro picta sit Troiæ fabula, in qua Epeus [m] Atridis aquam fert,

quod

quod & his verbis Steſichorus dixit,

Eius regibus ſemper aquam ferentis miſerta eſt
Ionis filia.

Cùm igitur ita hæc eſſent, Simoniden aiunt ſanxiſſe, ad conditam horam ſi quis abeſſet eorum, qui chori modos & cantum docebantur, vt is aſino daret ordei ſemodium. Illud nimirum eſt quod ſignificat, vt iis qui cantare nollet, certamen cicadæ recuſare dicatur, & Panopeades nomen aſini ſit, ampla verò cœna, ordei ſemodius. Tale eſt & poëtæ Theognidis:

Iam me domum accerſuit marinus defunctus,
Mortuus quidem, viuo tamen ore loquens:

Cochleam [a] marinam hoc ſignificat. Eiuſmodi fuerit, ſi quis hominis appellationi vſurpet vocabulum ſimile: verbi gratia, Robur in prælio ἀεισόνικον, id eſt, ad obtinendam victoriam commodiſſimum, & tritum illud:

Quinque [b] viri decem nauibus in vnum locum de-
currerunt,
Pugnauimque ſaxis: tollere ſaxum tamen nullus
poterat.
Periſſent illi ſiti, quamuis mentũ aqua ſuperaret.

Quas verò pœnas Athenis penderent, qui ſoluere propoſitum griphum non poſſent, & an diluti vini phialam biberent, vt Clearchus ſcripſit in Definitione [c], inquirendum. Idem primo libro Adagiorum ita ſcribit: Griphorum perſcrutatio aliena non eſt à philoſophia: itaque ſapientiæ in his ſpecimen veteres ſtatuerunt, inter conuiuandum eos proponentes, non vt qui memoria noſtra ſe inuicem interrogant, ecquis venereus concubitus ſit dulciſſimus? ecquis ſit piſcis, aut qualis ſuauiſſimus? ecquis in præſens máximè [d] vigeat? præterea ecquis poſt Arcturum, aut Virgilias, aut Caniculam, edendo maximè ſit? Præmium autem honorariũ, iis qui enodaſſent, olim fuerũt oſcula, quibus ingenuus animi ſenſus eſt digna prorſus odio: mulcta [e] verò illorum qui extricare non poſſent, vt merum potarent, quod quidem bonæ valetudinis tuendæ ſtudio ac cura gratius eſt. Hæc nimirum Philænidis [f] cuiuſdam ſcriptis conueniunt aut Archeſtrati, qui & in his perſcribendis diu verſatus eſt, & magna diligentia cupedias expoſuit. Longè honeſtius hæc poſcere, vt ei qui primus verſum iambicum recitarit, viciſſim pronuntiet alter parem ex poëta quodam, qui eandem ſententiam expreſſerit: præterea imperare conuiuarum ſingulis vt iambicum eloquantur verſum: tum etiam, vnumquemque tantùm [g] carminum proferre, quantùm mandatum fuerit, & quæcunque ad literarum & ſyllabarum contemplationem pertinent. Iis quæ memorauimus ſimile eſt, ſingulorum ducum qui ad Troianum bellum è Græcia profecti ſunt, nomina eloqui, vel Troianorum [h]: aut Aſiæ ciuitatum vnam data litera quauis appellare, & qui poſt dicturus eſt, EVropæ vnam, & alios cæterarum prouinciarum, ordine mutato, ſiue Græciæ ciuitatum nomina, ſiue Barbarorum poſtulentur, quod [i] ad parandam rerum cognitionem ac doctrinam non parum prodeſt. Præmium in his fuit, aut corona, aut laudatio, & plauſus, quibus maximè delectantur qui mutuò ſeſe amant. Hæc dixit Clear-

A ὡς καὶ Στησίχορ. φησίν. ὤκτειρε δ' αὐτὸν ὕδωρ
ἀεὶ φορέοντα Διὸς κούρα βασιλεῦσιν. ὑπ' ἀρχόν-
των οὖν τούτων ἆχθῶαι φασὶ τῷ μὴ πᾶσα-
χωμφῷ τῶν χορδῶν εἰς τὸ ἀρισμφίλιον ὦ-
ρᾶν, παρέχειν τῷ ὄνῳ χοίνικα κριθῶν. τοῦτο οὖν
καὶν τῇ ποιητῇ λέγεσθαι δ' εἶναι τὸν μὲν ἐ φέροντα
τοῦτο τέττιγ. ἄεθλον, τὸν δὲν ἐθέλοντα ᾄδειν. Πα-
νοπηϊάδεω δὲ τὸν ὄνον. μέγα δεῖπνον τὸ χοίνι-
κα τῶν κριθῶν. τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ Θεόγνιδ. τοῦ
ποιητοῦ,

B Ἤδη γάρ με κέκληκε θαλάσσι. οἰκάδε νε-
κρὸς
Τεθνηκὼς ζωῷ φθεγξόμενος. στόματι.

Σημαίνει δὲ κόχλον. ‖ τοιοῦτον δ' ἐστὶ καὶ τὸ ῥήμα τὸ λέγειν ‖ ἀνθρώπων ὀνόμασιν ὅμοια, οἷον λα-
βὼν ἀεισόνικον ἐν μάχῃ κριάς. καὶ τὸ εἰσφερόμενον.

Πέντ' ἄνδρες δέκα ναυσὶ κατέδραμον εἰς ἕνα
χῶρον.

C Ἐνὶ δὲ λίθοις ἐμάχοντο, λίθον δ' οὐκ οἷοί τ' ἀνελέ-
σθαι.

Δίψῃ δ' ἐξώλλυντο, ὕδωρ δ' ὑπερεῖχε γε-
νείου.

Τίνα δὲ κέλασιν ὑπέρμαχον Ἀθλώσιν οἱ μὴ λύ-
σαντες τὸν πεπτεθέντα γρῖφον, εἶτε ἔπινον φιά-
λῃ κεκερασμένῳ, ὡς καὶ ὁ ‖ Κλέαρχος πεφη-
κεν ἐν τῷ ὄρῳ. καὶν τῷ πρώτῳ Περὶ παροιμιῶν 226
χάφει οὕτως, τῶν γρίφων ἡ ζήτησις οὐκ ἀλ-
λοτρία φιλοσοφίας ἐστί. καὶ οἱ παλαιοὶ τοῦ
τῆς παιδείας ἐπίδειξιν ἐν τούτοις ἐποιοῦντο.
προέβαλλον γὰρ ἀλλήλοις τοὺς τόπους, οὐχ ὥσπερ
D οἱ νῦν ἐρωτῶντες ἀλλήλους, ‖ τίς τῶν Ἀφροδι-
σιακῶν συνουσιασμῶν, ἢ τίς ἡ ποία ἰχθὺς ἥ-
διστος, ἢ τίς ἀκμαιότατος. ἔπι δὲ τίς μετ' Ἀρκ-
τοῦρον ἢ μετὰ Πλειάδα, ἢ τίς μετὰ Κύνα μάλιστα
βρωτός. καὶ ὅτι τούτοις ἆθλα μὲν τοῖς νικῶσι φι-
λήματα μίσους ἄξια τοῖς ἐλευθέραν αἴθησιν ἔ-
χουσι, ‖ ζημίαν δὲ τοῖς ἡττηθεῖσι τοῦτο οὖσαν ἄπρα-
κτον πιεῖν οὐ ἥδιον τῆς ὑγιείας πίνουσιν. κωμῳδεῖ γάρ
ἐστι τοιοῦτός τις τῆς Φιλαινίδος καὶ τοῖς
E Ἀρχεστράτου ‖ συγγράμμασιν ‖ ἀνωκηκότες· ἔτι
δὲ πρὸς ταῖς καλουμέναις ‖ γαστρολογίαις ἐσπουδα-
κότες. ἀλλὰ μᾶλλον ταῖς γιαύραις, τῷ πρώτῳ ἔπ.
ἰαμβεῖον εἰπόντι, [ἀντεπόντος ἑτέρου ποιη- χρ. ἀντιπέν-
τοῦ λινὸς οὐ εἰς τὸν] αὐτὸν εἶπε γώμφιον· ἔπι δὲ τος ἑτέρου
λέγειν ἕκαστον ἰαμβεῖον. πρός τε τούτοις ἕκαστον ποιητὴ τινὸς
εἰπεῖν, ὅσον αὐ προσαχθῇ ἔμμετρον, καὶ ὅσα ἀ- ὅ εἰσι.
F πὸ τῆς τῶν γραμμάτων καὶ συλλαβῶν ἔχεται
θεωρίας. ὁμοίως δὲ τοῖς ἀριθμοῖς ἡγεμόνος
ἑκάστου λέγειν ὄνομα, τῶν ἔπι Τροίαν ἢ τῶν
Τρώων. καὶ πόλεως ὄνομα τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ λέγειν
ἀπὸ δοθείσης γράμματος. τὸ δ' ἐχόμενον τὸ ἐν
τῇ Εὐρώπῃ, καὶ οὕτω λοιπὰς ἐναλλάξαι αὖτε Ἑλλη-
νικὸν αὖτε βαρβάρου τάξιν τις, [ὥστε τὴν παι- ὥστε δ' παι-
δείαν] μὴ ἀσκεπτον οὖσαν μανθάνεσθαι τὰ δεῖαν
ἑκάστου πρὸς παιδείαν οἰκειότητος. ἐφ' οἷς ἆθλον
ἐπίθεσαν στέφανον καὶ ὠφελείαν, οἷς μάλιστα γλυ-
καίνεται τὸ φιλεῖν ἀλλήλους. ταῦτα μὲν οὖν Κλέαρ-

χ῾ω εἴρηκε, ⸂ἃ προσβάλλειν δεῖ. τριῶν⸃ πνὰ εἶναι ἡγοῦμαι στίχον εἰπεῖν Ομηρικὸν, ἀπὸ δ῾ ἄλφα ἀρχόμενον, καὶ εἰς τὸ αὐτὸ στοιχεῖον καταλήγοντα.

Αγχοῦ δ῾ ἰσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

Αλλ᾽ ἄγε νῦν μάστιγα, καὶ ἡνία σιγαλόεντα.

Ασπίδας εὐκύκλους λασιήτιά τε πτερόεντα.

καὶ πάλιν ὁμοίως ἰαμβεῖα,

Αγαθὸς ἀνὴρ λέγοι᾽ ἄν, ὁ φέρων τἀγαθά.

Αγαθὸς αὖ εἴη κἀκὸς φέρων καλῶς κακά.

Ομηρικοὶ ἀπὸ δ῾ ε ἐπὶ τὸ ε῾

Εὗρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε κραιπνόν τε,

Εν πόλει ἡμετέρῃ ἐπεὶ οὐκ ἄρ᾽ ἔμελλον ἔγωγε.

ὁμοίως δὲ ἰαμβεῖα,

ιγ. Ευκαταφρόντον ἐστὶ

[Ενδυκαταφρόνητος ἐστὶ] πενία Δερκύλε,

Επὶ τοῖς παροῦσι τὸν βίον διάπλεκε.

Ομήρου ἀπὸ η ἐπὶ τὸ η,

Η ῥ᾽ ἄρ᾽ ὡς εἰπὲσ᾽ ἀπέβη γλαυκῶπις Αθηνὴ.

Η δ᾽ ὃν γοιώασι πίπτε Διώνης δι᾽ Αφροδίτη.

Ιαμβοι,

‖Η τῶν φίλων σοι πίστις ‖ ἔσω κεκραμένη.

Απὸ τοῦ ι ἐπὶ τὸ ι Ομήρου,

Ιλίου ἐξ ἀπολοίαθ᾽ ἀκήδεστοι καὶ ἄφαντοι,

Ιππόλοχος δέ μ᾽ ἔπικλε. καὶ ὃν δ῾ φημὶ γενέσθαι

ἀπὸ δ῾ σ᾽ εἰς τὸ σ.

Συμπάντων Δαναῶν οὐδ᾽ ἣν Αγαμέμνονα εἴπῃς.

Σοφός ἐστιν ὁ φέρων τἀπὸ τύχης καλῶς.

ἀπὸ τοῦ ω εἰς τὸ ω,

Ως δ᾽ ὅτ᾽ ἀπ᾽ ὀλύμπου νέφος ἔρχεται οὐρανὸν εἴσω.

Ορθωμιῶ πρὸς ἅπαντα τὴν ψυχὴν ἔχω.

προβάλλειν δὲ δεῖ καὶ στίχους ἀσυγκρίτους, οἷον·

Παντ᾽ ἐθέλω δόμεναι, ⸂ἔτ᾽ οἰκοθεν ἀλλ᾽ ὀπιθεῖναι.

καὶ πάλιν στίχους Ομηρικοὺς ἀπὸ τοῦ πρώτης συλλαβῆς καὶ τοῦ ἐσχάτης δηλοῦντας ὄνομα. οἷον,

Αἴας δ᾽ ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δύο καὶ δέκα νῆας.

Φυλείδης ὃν πόρε Διὶ φίλος ἱππόται Φυλεύς,

Ιητὴρ δ᾽ ἀγαθὸς Ποδαλείριος, ἠδὲ Μαχάων.

εἰσὶ καὶ ἄλλοι στίχοι Ομηρικοὶ δηλοῦντες σκευῶν ὀνόματα, ἀπὸ τοῦ πρώτης καὶ ἐσχάτης συλλαβῆς, οἷον·

Ολλυμένων Δαναῶν ὀλοφύρεται ἐν φρεσὶ θυμός. ολμος.

Μυθεῖται κατὰ μοῖραν ἄνωξ ἠ οἵοιτ᾽ καὶ ἄλλος. μύλος.

Λυγρὸς ἐὼν μή που τι κακὸν καὶ μεῖζον ἐπαύρῃ. λύρη.

ἄλλοι στίχοι δηλοῦντες ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, καὶ ἕως τέλους τῶν ἐδωδίμων τι.

Αργυρόπεζα Θέτις θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος. αρτος.

Μήπω σὺ ταῦτα ἕκαστα διείρεο, μὴ δὲ μεθάλλα. μῆλα. ἐπὶ ⸂ικανὼν δ῾ βεβρώθασιν ἐπειοιήμεθα περὶ τῶν γρίφων, λεκτέον ἤδη, καὶ τίνα κόλασιν ὑπέμενον οἱ μὴ λύσαντες τὸ προτεθέν⸃ γρίφον. ἔπινον τοῦτοι ἄλμιλλα ἁρμιογομένην τῷ αὐτῶν ποτῷ, ⸂ἔδει προσενεγκαθαι τὸ ποτήριον ἀπνεύστι, ὡς Αντι-

A chus. Atque ego profectò quæ commodè proponuntur, esse puto huiusmodi, ex Homero versum dicere qui incipiat ab α, & in ω desinat:

Αγχοῦ [a] δ᾽ ἰσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

Αλλ᾽ ἄγε [b] νῦν μάστιγα, καὶ ἡνία σιγαλόεντα:

Ασπίδας [c] εὐκύκλους, λασιήτιά τε πτερόεντα:

rursúmque ad hunc modum Iambicos:

Appella [d] *bonum virum* [e], *qui adferat bona.*

Aduersa qui æquo animo tolerat, bonum puta.

Homericos ab ε, exorsos,

B *E Lycaone genitum reperit inculpatum fortemq́:*

Et in ciuitate nostra, quandoquidem adfuturus non fui.

Iambicos pariter:

Est despicabilis inopia Dercyle:

Ex iis quæ adsunt vitæ rationem explica [f].

Homericos ab η:

Hæc sic fata oculis glaucis Minerua discessit:

Ad genua Dionæ g *procidit sacra Venus.*

Iambicos itidem:

Esto tibi de amicis temperata [h] *fides.*

C Homericos ab ι

Illo iecti [i] *pereant insepulti, nullâque hominum memoria celebres.*

Hippolochus me genuit, ex illo natum me profiteor:

Eiusdem poëtæ ab σ,

Simul omnium Græcorum, nec si Agamemnonem dixeris.

Iambicum:

Sapis si fortuita modestè fers.

Homericum ab ω,

D *Vt cùm ab olympo introrsum nubes cœlum perrumpit.*

Iambicum:

Erectum habeo ad omnia, constantémque animum.

Proponuntur iam & versus carentes σ, vt,

Omnia dare volo, & de meo quidquam addere:

ac rursum Homerici quorum principio ac fine sit nomen alicuius hominis: vt,

Aiax è Salamine decem adduxit νῆας, id est, *naues.* &

E *Phylides, quem Ioui charus eques genuit Phyleus.* &

Egregius medicus Podaleirius atque Machaon.

Sunt & alij versus Homerici vtensilium nomina indicantes primis & extremis syllabis: vt

Ολλυμένων [k], *Pereuntibus Danais tacito mœrore angebatur* θυμὸς. &

Μυθεῖται [l], *Loquitur rectè, & quæ vera putet esse quiuis* ἄλλος, *alius:* &

Λυγρὸς ἐὼν [m], *Tristis ac metuens nequid mali grauioris,* ἐπαύρῃ, *pateretur.*

F Sunt & alij versus, cui primis & vltimis syllabis esculentum aliquid ostendunt, vt

Αργυρόπεζα [n], *Argenteis pedibus Thetis filia marini* γέροντος *senis:*

Μήπω συ [o], *tu ne inquire singula, nec* μεταλλα, *perscrutare.*

Quoniam verò longa digressione de griphis prolixè disseruimus, iam dicendum quas pœnas luebant, qui propositum griphum non enuclearent. Muriam illi bibebant, admixtam suæ potioni, ea lege vt absque respiratione calicem ebiberent: quod Antiphanes

phanes docet in Ganymede, his verbis:

A. *Heu me: tu me implicuisti:*
Valde me interrogas: at ego apertè dicam
Si quid de raptu [a] *pueri conscius sum.*
B. *Confestim hoc dicendum, priusquam pendeas.*
A. *Num mihi*
Griphum here proponis, hunc quem dissoluam,
An aliquid sim de raptu pueri conscius?
B. *Explicare quod dictum est, nequit: dehinc iam properè*
Lorum det aliquis. B. *Quale?* B. *Fortassis id nescis.*
A. *At mihi mulctam hanc ne indixeris:*
Muriæ poculum circumferre oportet:
B. *Nostin' verò quomodo id sis ebibiturus?* A. *Ita sanè,*
B. *Quo modo?* A. *Vt id me facturum quidpiam tibi pignori tradam.*
B. *Haud ita mecastor, sed reductis in tergum manibus, vno te haustu oportet bibere.*

De griphis hæc Deipnosophistæ cùm disseruissent, & vespera iam occuparet, quæ dicta fuerant in memoriam reuocantes, in crastinum sermonem de poculis reiecimus. Nam quod ait Metagenis Phylothytes [b], orationem ego mutabo noua quadam narratione [c], & aduentitia, vt velut in assuetis patinis ac multis, apud me spectatores epulentur, de poculis sermonem deinceps habiturum.

A φάνης δηλοῖ ἐν Γανυμήδει διὰ τούτων,
[ΟΙ μοι περιπλοκάς,
Λίαν ἐρωτᾷς, ἀλλ' ἐγὼ σαφῶς φράσω
Τῆς ἁρπαγῆς τοῦ παιδὸς εἰ ξύνοισθά τι,
Ταχέως λέγειν χρὴ πρὶν κρεμᾶσθαι· [πότερά μοι]
Γρίφον προβάλλεις, τοῦτον εἰπεῖν δέσποτα
Τῆς ἁρπαγῆς τοῦ παιδὸς εἰ ξύνοιδά τι
[Δύναται τὸ ῥηθὲν, ἔξω τίς δότω
Ιμάντα ταχέως,] οἷον οὐκ ἔγνων ἴσως.
B Επειτα τοῦτο ζημιοῖς με; μηδαμῶς.
Αλμης δ' ἐχρῆν τι περιφέρειν ποτήριον.
ΟΙσθ' οὖν ὅπως γε [δεῖ σε τοῦτ' ἐκπιεῖν ἐγὼ,
Κομιδῆ γε πῶς ἐνέχειρον ἀποφέροντά σοι.
ΟΥκ ἀλλ' ὀπίσω τῷ χεῖρε ποιήσαντα δεῖ,
Ελκειν ἀπνευστί.]

Τοσαῦτα καὶ περὶ τῶν γρίφων εἰπόντων τῶν δειπνοσοφιστῶν, ἐπειδὴ καὶ ἡμᾶς ἑσπέρα καταλαμβάνει, ἀναπεμπαζομένους τὰ εἰρημένα τὸν περὶ τῶν ἐκπωμάτων λόγον εἰς αὔριον ἀναβαλώμεθα κατὰ γὰρ τὸν Μεταγένους φιλοθύτην κατεπεισόδιον μεταβαλῶ τὸν λόγον, ὡς ἂν καιναῖς παροψίσι καὶ πολλαῖς εὐωχήσω τὸ θέατρον, περὶ τῶν ἐκπωμάτων τὸν λόγον ἑξῆς ποιούμενος.

γρ.--Α. οἴμοι περιπλοκὰς Λίαν μ' ἐρωτᾷς. Β. ἀλλ' ἐγὼ σαφῶς φράσω Τῆς ἁρπ.
γρ. Α. πότερά μοι
γρ. Τί γὰρ δύναται τὸ ῥηθέν; Α. ἔξω τις, δότω Ιμάντα ταχέως,
γρ. δεῖ τοῦτο σ' ἐκπιεῖν; Α. ἐγώ.
Β. Κομιδῆ γε πῶς Α. ἐνέχειρον ἀποφέροντά σοι.
Β. Οὐκ ἀλλ' ὀπίσω τῷ χεῖρε ποιήσαντα, δεῖ Ελκειν ἀπνευστί.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΤΩΝ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

ATHENÆI DEIPNOSOPHISTARVM LIBER VNDECIMVS.

AGE verò quod futurum est sermonis huius initium? vt est apud Cephisodorum comicum, ô amice Timocrates. Nos cùm tempestiuè & sedulò ad pocula [a] conuenissemus, sedentibus adhuc cunctis, Vlpianus antea quàm de illis diceretur quidquam, sic est locutus. Apud Adrastum [b], ô amici viri, optimates [c] ac primarij homines sedentes cœnant: Polyeidus dum in via hostiam immolat, aduentantam Peteum detinet, & in gramen reclinato, fronde loco mensæ instrata, de iis quæ mactata fuerant, apponit. Præterea, AVto-

A ΑΓΕ δὴ τίς ἀρχὴ τῶν λόγων γενήσεται κατὰ τὸν κωμῳδοποιὸν Κεφισόδωρον, ἑταῖρε Τιμόκρατες; συναχθέντων γὰρ ἡμῶν καθ' ὥραν μετὰ σπουδῆς, διὰ τὰ ἐκπώματα, ὁ ΟΥΛΠΙΑΝΟΣ ἔτι καθημένων ἁπάντων πρὶν καὶ τινα λεχθῆναι ἔφη. ‖ Παρὰ μὲν τῷ Αδράστῳ ἄνδρες φίλοι καθίσαντες οἱ ἀριστεῖς δειπνοῦσιν· ὁ δὲ Πολύειδος ἱερὰ θύων ἐν ὁδῷ, παραπορευόμενον τὸν Πετεῶ κατέσχεν, καὶ κατακλίνας ἐν τῇ πόᾳ ‖ θαλλίαν τε κατακλάσας ἀντὶ τραπέζης παρέθηκε τῶν θυθέντων. ‖ καὶ τῷ ΑΥτο-

λύκῳ ἐλθόντι Ιθάκης ἐς πίονα δῆμον, ἡ τροφὸς καθημένῳ, δῆλον ὅτι οὕτως γὰρ ἐδείπνουν οἱ τότε, τὸν Οδυσσέα φησὶν ὁ ποιητὴς,

Παῖδα νέον γεγαῶτα κιχήσατο θυγατέρος ἧς,
Τὸν ῥὰ οἱ Ευρύκλεια φίλοις ἐπὶ γούνασι θῆκε
Παυομένῳ δόρποιο.

ἐκάθισεν ἐπὶ τῶν γονάτων, καὶ οὐχὶ παρὰ τοῖς γόνασιν ἔστησεν. ‖ Ημεῖς οὖν μὴ διατριβωμεν, ἀλλ' ἤδη κατακλινώμεθα, ἵν' ἡμῖν ὁ Πλούταρχος περὶ ὧν ἐπαγγέλλεται ποτηρίων ἀποδοὺς τὸν λόγον καὶ τὰς κύλικας πλήρεις ἅπασι προπίῃ.

‖ΠΟΤΗΡΙΑ δὲ πρῶτον οἶδα ὀνομάσαντα τὸν Αμόργιον ποιητὴν Σιμωνίδην ἐν ἰάμβοις οὕτως, [ἀποτράπεζαν εἷλέ νιν ποτήρια.] καὶ ὁ τὴν Αλκμαιωνίδα δὲ ποιήσας φησὶν, ‖ νέκυς ‖ χαμαιστρώτους ἐπί τινος εὐρείης στιβάδος [προεθηκ' αὐτοῖσι θαλείαν τε τὰ ποτήριά τε στεφάνους τ' ἐπὶ κρασὶν ἔθηκεν· ἅπερ ὠνομάσθη ἀπὸ τῆς πόσεως ‖ [ὡς τὸ ἔκπωμα οἱ Αττικοὶ] ἐπὶ ὑδροποτεῖν καὶ οἰνοποτεῖν λέγουσιν. Αριστοφάνης ἐν Ιππεῦσιν,

Γαμφηλαῖσι δράκοντα κοάλεμον αἱματοπώτην.

Κἂν τῷ αὐτῷ δὲ ἔφη,

Πολλῷ γ' ὁ Βάκις [διεχρῆτο] τῷ ποτηρίῳ.

καὶ Φερεκράτης ἐν Τυραννίδι,

[Κρεῖττον] μί' ἐστὶ χιλίων ποτηρίων.

ὁ δὲ Ανακρέων ἔφη,

ΟΙ νοπότης δὲ πεποίημαι.

‖ἔστι δὲ τὸ ῥῆμα καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ· οἰνοποτάζων γὰρ εἴρηκε. ‖ καὶ Σαπφὼ δ' [ἐν τῷ δευτέρῳ ἔφη, πολλὰ δ' ἀνάριθμα ποτήρια καλαίφις.] καὶ Αλκαῖος, ἐκ δὲ ποτηρίων [πώνης † διννομένη παρίσδον.] τιμᾶται δὲ ἐν Αχαίᾳ Δημήτηρ ποτηριοφόρος, κατὰ ‖ τὴν Ανθέων χώραν. ὡς Αυτοκράτης ἱστορεῖ ἐν δευτέρῳ Αχαϊκῶν. ‖ Αξιον δὲ εἶναι νομίζω ζητῆσαι ὑμᾶς πρὸ τοῦ καταλόγου τῶν ποτηρίων, ὧν πλῆρές ἐστι τὸ ‖ κυλικεῖον τοδί. εἴρηται γὰρ οὕτως, ἡ τῶν ποτηρίων σκευοθήκη. παρὰ Αριστοφάνει μὲν ἐν Γεωργοῖς.

Ωσπερ κυλικείου τοὐθόνιον προπέπταται.

Εστὶ καὶ παρὰ ‖ Αλεξανδρίδῃ ἐν ‖ Μελιλώτῳ. Ευβουλος δ' ἐν Λήδᾳ·

Ωσπερ σπονδὴν διδοὺς
Εν τῷ κυλικείῳ συντέτριφεν τὰ ποτήρια.

Κἂν Ψαλτρίᾳ δὲ ἔφη, τὰ κυλικεῖα δ' ἐξεῦρεν ἡμῖν. ἐν δὲ Σεμέλῃ ἢ Διονύσῳ,

Ερμῆς ὁ Μαίας λίθινος ὢν πρὸς εὔγμασιν
Εν τῷ κυλικείῳ λαμπρὸν ἐκτετριμμένον.

Κρατῖνος δ' ὁ νεώτερος ἐν Χείρωνι. [πολλοστῷ δ' ἔτει ἐκ τῶν πολεμίων οἴκαδε ἥκω συγγενεῖς, καὶ φράτορας καὶ δημότας

Ευρὼν μόλις εἰς τὸ κυλικεῖον ἐγράφην.
Ζεὺς ἔτι μοι ἕρκιος ἔστι φρατόριος,
Τὰ τέλη τελῶ.

ἄξιον δέ ἐστι ζητῆσαι, εἰ οἱ ἀρχαῖοι μεγάλοις ἔπινον ποτηρίοις. Δικαίαρχος μὲν γὰρ ὁ Μεσσή-

γρ. Απὸ τραπεζᾶν εἷλέ νιν π.
γρ. προέθηκεν. αὐτοῖς δὲ θαλλίαν τε τὰ π.
γρ. ὡς τὰ ἐκπίομαι οἱ Αττικοὶ
γρ. ἐχρῆτο
γρ. Κρείττων
γρ. ἐν τῷ δευτέρῳ, Πολλὰ δ' ἀνάριθμα ποτήρια καλὰ, ἔφη.
Cap. II.
γρ. πιόντες, δειπνουμένη π. vel, Δεινομένει π.
γρ. πολλοστῷ δ' ἔτει Εκ τῶν πολεμίων οἴκαδ' ὡς ἧκον πάλιν Τοὺς συγγενεῖς καὶ φράτορας καὶ δημότας Εὑρὼν μ.

A lyco ad opulentum Ithacæ populum cùm peruenisset, nutrix, sedenti, (priscos enim ita cœnasse liquet,) idem officium præstitit. Vlyssem, quod scribit poëta [a],

Puerum tenellum oblatum, filiæ suæ [b] *gnatum,*
Eurycleia genibus amicis imposuit,
Cœnare cùm disiisset.

θῆκεν, inquit, id est, super genibus posuit sedentis, non prope genua locauit. Nos ergo abiecta mora iam decumbamus, vt Plutarchus de poculis quod pollicetur, absoluto sermone, B plenos calices omnibus præbibat. Primum igitur ποτήρια scio calices nominatos fuisse à Simonide Amorgio [c] poëta, in Iambis, sic:

A mensis deturbarunt eum [d] *pocula,* ποτήρια.

Alcmæonidis autor inquit,

Defunctis verò humi stratis & expositis in latis è gramine toris, admonuit opiparum conuiuium, pocula, & capitibus coronas.

Est autem dictum ποτήριον, καὶ ἐπὶ τῆς πόσεως, id est, poculum etiam pro potione. Athenienses ἔκπωμα, potionem, de aquæ & vini potu dicunt. C Aristophanes in Equitibus,

Maxillis [e] *draconem, stolidum, potorem sanguinis* αἱματοπώτην. Idem ibidem,

Multo Bacis [f] *vtebatur* τῷ ποτηρίῳ, *potu.*

Pherecrates in Tyrannide:

Præstantior vna, mille [g] *poculis.* Anacreon:

Οἰνοπώτης δὲ, *Vini potor factus sum.*

Est & fictum ab hac dictione verbum οἰνοποτάζειν apud eundē poëtam, qui eius participium οἰνοποτάζων vsurpauit. Sappho libro secundo inquit:

Multa atque adeò innumera pocula [h] ποτήρια *Celephis.* Alceus:

A poculis ἀπὸ τῶν ποτηρίων *frequenti vertigine iactata assedi.*

D In Antheorum tractu, quæ est Achaiæ pars, colitur Ceres ποτηριοφόρος [i], vt narrat Autocrates libro secundo de rebus Achæorum. Sed antequam longiùs hęc prosequamur, æquū esse puto numerum poculorum nos quærere, quibus κυλικεῖον [k], sic enim vocant armarium poculorum [l], plenum est. Aristophanes in Agricolis,

E *Tanquam armarij poculorum,* κυλικείου *velum protensum est.*

Alexandrides in Meliloto eodem verbo vtitur. EVbulus in Lydia [m]:

Perinde ac si iam libauerit,
In armario κυλικείῳ *confregit pocula.*

Idem in Psaltria:

Armaria, τὰ κυλικεῖα, *poculis condendis nobis reperit.*

Idem in Semele siue Baccho:

Mercurius Maiæ filius ad nostras preces saxeus [n],
In armario poculorum, κυλικείῳ, *magnificè obtritus est.*

F Cratinus iunior in Chirone:

Post multos demum annos ab hostibus reuertor domum,
Cognatos, tribules, popularésque meos
Vix inueni, hoc scripsi tamen in poculorum armario, (τῷ κυλικείῳ)
Adhuc superest mihi curialis [o] *& penetralis Iuppiter:*
Tributa ego pendo.

Quærendum iam nobis est, an maioribus poculis veteres sint vsi. Dicæarchus namq; Messenius

nius Aristotelis discipulus, libro de Alceo, tradit exiguis ipsos bibisse & dilutius: Chamæleon Heracleotes libro De temulentia, si memoria non excidit illius oratio, inquit, Eos verò qui opibus ad licentiam & insolentiam abutuntur, nihil mirum est ebrietatem hanc anteponere. Cùm enim pulchriorem hac voluptatem nullam habeant, aut faciliorem, ad vinum meritò confugiunt. Quapropter diuitibus magnæque potestatis viris familiaria & vsitata fuerunt ampliora pocula: quod mehercule nec priscum est, nec apud Græcos repertum, sed à Barbaris nuper inuectum, qui nulla humanitate præditi, nullo ingenij cultu politi, ad nimium vini potum incitantur, & curiosos sibi variósque cibos parant. At in Græciæ tractibus, neque scriptis [a], neque illorum qui nos antecesserunt, testimonio cognoscemus, insignis magnitudinis aliquod poculum confectum fuisse, præterquam Heroïbus, quibus solis [b] id quod ῥυτὸν [c] vocant, tribuerunt. Qua verò id de caussa, in dubio est, nisi quis existimet, ita repræsentari, quòd iracundi & infesti dæmones [d] apparere soleant. Graues autem, & ad infligenda verbera truces, Heroas censent, idque noctu magis quàm interdiu. Vt igitur [e] non suopte ingenio: sed ob temulentiam videantur esse malefici, maioribus eos poculis bibentes affinguntur. Rectè quidem eos dicere puto, qui magnum poculum puteum argenteum nominant. In his Chamæleonem ignorasse probabile est, non exiguum fuisse [f] Cissybium, Cyclopi ab Vlysse datum: alioqui exhausto ter illo, non tam vasti corporis homo deiectus fuisset. Fuerunt itaque & tum temporis ampla pocula, nisi vini quis vires causetur, quas ipse Homerus exposuit, aut Cyclopis fœdam & iniucundam potionem, qui multo lacte se ingurgitauerat: vel fortassis barbarum fuit poculum, cùm magnum esset, acceptum è Ciconum præda. Verùm quidnam dicemus [g] de poculo Nestoris, quod iuuenis quidam vix sustinere poterat, senex tamen Nestor citra molestiam attollebat; De hoc doceto nos Plutarchus. Nam, quod ait Phliasius poëta Pratinas,

Mortalium terram non sulcamus,
Sed optans mihi scyphum dari, calices laudaturus accedo,
Non vnus tamen ex Cylicranibus [h].

quos irridens Hermippus comicus in Iambis ait,

In agrum Cylicranum lieni [i] *similem progressus appuli:*
Heracleiámque vidi pulcherrimum oppidum.

Sunt autem illi, vt ait Nicander Thyatei, renus, Heracleotæ, qui sub OEta habitant, sic appellati, vt idem asseuerat, à Cylice quodam, genere Lydio, Herculis commilitone. Horum etiam meminit Scythinus Teius, in opere quod Historiam inscripsit, his verbis: Hercules captos EVrytum EVrytíque filium ideo necauit, quòd tributa exigerent ab EVbœensibus: Cylicranas vastauit, quòd prædas egissent: vrbem condidit Hera-

A νιος, ὁ Αριστοτέλους μαθητὴς, ἐν τῷ περὶ Αλκαίου μικροῖς φησὶν αὐτοὺς ἐκπώμασι κεχρῆσθαι, καὶ ὑδαρέστερον πεπωκέναι. ‖ Χαμαιλέων δὲ ὁ Ηρακλεώτης ἐν τῷ Περὶ μέθης. εἴγε τῆς φωνῆς μνημονεύω φησίν. εἰ δὲ ὁ ταῖς ἐξουσίαις χρώμενοι, καὶ τῷ πλουτεῖν προτιμῶσι τὴν μέθην ταύτην, οὐδὲν θαυμαστόν. οὐκ ἔχοντες γὰρ ἑτέραν ἡδονὴν ταύτης καλλίω, οὐδὲ μᾶλλον εὐχερῆ καταφεύγουσιν εἰκότως ἐπὶ τὸν οἶνον· ὅθεν δὴ καὶ τὰ μεγάλα τῶν ἐκπωμάτων ἐπιχώρια γέγονε τοῖς δυνάσταις. οὐδὲ γὰρ παλαιὸν, οὐδὲ τοῦτο γέ ἐστι παρὰ τοῖς Ελλησιν, ἀλλὰ νεωστὶ εὑρέθη πεμθὲν ἐκ τῶν βαρβάρων. ἐκεῖνοι γὰρ ἀπεστερημένοι τῆς παιδείας, ὁρμῶσιν ἐπὶ τὸν πολὺν οἶνον. καὶ πορίζονται τροφὰς περιέργους καὶ παντοίας. ἐν δὲ τοῖς περὶ τὴν Ελλάδα τόποις οὔτ' ἐν γραφαῖς οὔτ' ἐπὶ τῶν πρότερον εὑρήσομεν, ποτήριον εὐμέγεθες εἰργασμένον, πλὴν τῶν ἐπὶ τοῖς ἡρωϊκοῖς. τὸ γὰρ ῥυτὸν ὀνομαζόμενον μόνοις τοῖς ἥρωσιν ἀπεδίδοσαν. ὃ καὶ δόξει τισὶν ἔχειν ἀπορίαν· εἰ μή τις ἄρα φήσειεν διὰ τὸν ὀξύτητα τῆς ἐπιφανείας τῶν δαιμόνων καταδειχθῆναι τοῦτο. χαλεποὺς γὰρ καὶ πλήκτας τοὺς ἥρωας νομίζουσι, καὶ μᾶλλον νύκτωρ ἢ μεθ' ἡμέραν ὅπως οὖν μὴ διὰ τὸν τρόπον, ἀλλὰ διὰ τὴν μέθην φαίνωνται τοιοῦτοι, ‖ δημιουργοῦσιν αὐτοὺς πίνοντας ἐκπώμασι μεγάλοις. καί μοι δοκοῦσι λέγειν οὐ κακῶς ‖ οἱ φάσκοντες τὸ μέγα ποτήριον φρέαρ ἀργυροῦν εἶναι. ἐν τούτοις ἀγνοεῖν ἔοικεν ὁ Χαμαιλέων, ὅτι οὐκ ἔστι μικρὸν τὸ παρ' Ομήρῳ διδομένον ‖ τῷ Κύκλωπι ὑπ' Οδυσσέως κισσύβιον. οὐ γὰρ ἂν τρὶς πιὼν, οὕτως κατηνέχθη ὑπὸ μέθης τηλικοῦτος ὤν. ἦν οὖν καὶ τότε μεγάλα ποτήρια. εἰ μὴ αἰτιάσεταί τις τὴν δύναμιν τοῦ οἴνου, ἢν αὐτὸς Ομηρος ἐξηγήσατο, ἢ τὸ [‖ ἄηδες] τῆς πόσεως τοῦ Κύκλωπος, ἐπεὶ τὰ πολλὰ ἐγαλακτοπότει. ἢ τάχα καὶ βαρβαρικὸν ἦν τὸ ποτήριον, εἴπερ μέγα ἦν, ἐκ τῆς Κικόνων εἰλημμένον λείας. τί οὖν ἔχομεν λέγειν περὶ τοῦ Νέστορος ποτηρίου, ὃ μόλις ἂν νέος βαστάσαι ἴσχυσεν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρε περὶ οὗ καὶ αὐτοῦ διδάξει τι ἡμᾶς ὁ Πλούταρχος ὥρα οὖν κατακλίνεσθαι· καὶ κατακλιθέντων. ‖ Αλλὰ μὴν, ὁ Πλούταρχος ἔφη, κατὰ τὸν Φλιάσιον ποιητὴν Πρατίναν, [οὐ γὰρ αὐλακισμὲν ἀνδρῶν, ἀλλὰ σκύφον μαστεύων, κυλικηγορήσων ἔρχομαι, οὐ τῶν ‖ Κυλικράνων εἷς ὑπάρχων. ‖ οὓς χλευάζων Ερμιππος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν τοῖς ἰάμβοις φησὶν, [εἰς τὸ Κυλικράνων βαδίζων ‖ σπληνόπεδον ἀφικόμην] εἶδον οὖν τὴν Ηράκλειαν καὶ μάλ' ὡραίαν πόλιν. Πρακλεῶται δ' εἰσὶν οὗτοι, οἱ ὑπὸ τῇ ΟΙτῃ κατοικοῦντες, ὥς φησι Νίκανδρος ὁ Θυατειρηνὸς, ‖ ὀνομασθῆναι φάσκων αὐτοὺς ‖ ἀπό τινος Κύλικος γένους Λυσοῦ, ἑνὸς τῶν Ηρακλεῖ συστρατευσαμένων. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ ‖ Σκυθινὸς ὁ Τήιος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Ιστορίῃ λέγων οὕτως, Ηρακλῆς λαβὼν ΕΥρυτον καὶ τὸν υἱὸν ἔκτεινε φόρους πρήσσοντας παρ' ΕΥβοέων· Κυλικρήνας ἐξεπόρθησε λητζομένους· καὶ αὐτόθι πόλιν ἐδείματο Ηρά-

γρ. ἀηθὶς

γρ. οὐ γᾶς αὐλακισμένας ἐρῶν, ἀλλὰ σκ.

γρ. εἰς τὸ Κυλικράνων Εγὼ βαδίζων οἰνόπεδον ἀφικόμην.

κλείαν τὴν Τραχινίαν καλεομένην. Πολέμων δ' ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον φησὶν οὕτως, τῆς δ' Ἡρακλείας, τῆς ὑπὸ τὴν Οἴτην καὶ Τραχῖνα τῶν οἰκητόρων μετ' Ἡρακλέους τινὲς ἀφικόμενοι ἐκ Λυδίας Κυλικρᾶνες, οἱ δ' Ἀθαμᾶνες, ἀφ' ὧν οἱ τόποι Ἀθαμάνιοι, οἷς οὐδὲ τῆς πολιτείας μεταδοσαν οἱ Ἡρακλεῶται συνοίκους ἀλλοφύλους ὑπολαβόντες, κυλικρᾶνες δὲ λέγονται, ‖ ὅτι τοὺς ὤμους κεχαραγμένοι κύλικας ἦσαν. οἶδα δὲ καὶ Ἑλλάνικον ἐν ἐθνῶν ὀνομασίαις λέγοντα, ὅτι Λιβύων τῶν Νομάδων τινὲς, οὐδὲν ἄλλο κέκτηνται, ἢ κύλικα καὶ μάχαιραν καὶ ὑδρείαν. κατ' ὄπι οἰκίας ἔχουσιν ἐξ ἀνθερίκου πεποιημένας μικρὰς ὅσον σκιᾶς ἕνεκα, ἃς καὶ περιφέρουσιν, ὅπου αὐτοῖς βούλωνται. πολλοῖς δὲ καὶ ὁ ἐν Ἰλλυριοῖς τόπος Διαβόητος ἐστὶν ὁ καλούμενος Κύλικες. πρὸς ᾧ ἐστὶ τὸ Κάδμου καὶ Ἁρμονίας μνημεῖον, ὡς ἱστορεῖ Φύλαρχος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν. καὶ Πολέμων δ' ἐν τῷ περὶ τοῦ Μορύχου ‖ ἐν Συρακούσαις φησὶν, ἐπ' ἄκρᾳ τῇ νήσῳ πρὸς τῇ τῆς Ὀλυμπίας ἱερῷ, ἐκτὸς τοῦ τείχους, ἐσχάραν τινὰ εἶναι, ἀφ' ἧς φησι [τὸν Κύλικα ναυστολοῦσιν] ἀναπλέοντες, μέχρι τοῦ γενέσθαι τὴν ὀπὶ τοῦ νεὼ τῆς Ἀθηνᾶς ἀόρατον ἀπὸ ἰδᾶς. εἶτα οὕτως ἀφιᾶσιν εἰς τὴν θάλασσαν, κεραμέαν κύλικα καθέντες εἰς αὐτὴν ἄνθεα καὶ κηρία καὶ λιβανωτὸν ἄτμητον, καὶ ἄλλα ἄττα μεθ' ὑγρῶν ἀρώματα. ὁρῶν οὖν ὑμῶν καὶ αὐτὸς τὸ συμπόσιον, κατὰ τὸν Κολοφώνιον Ξενοφάνη, πλήρες ὂν πάσης θυμηδίας,

Νῦν μὲν δὴ δάπεδον καθαρὸν καὶ χεῖρες ἁπάντων,
Καὶ κύλικες, πλεκτοὺς δ' ἀμφιπεθεῖς στεφάνους,
Ἄλλος δ' ὀδῶδες μύρον ἐν φιάλῃ προκαλείνει.
Κρατὴρ δ' ἕστηκεν μεστὸς εὐφροσυνῆς·
Ἄλλῳ δ' οἶνος ἕτοιμος, ὃς οὔ ποτε φησὶ πεδήσειν
‖ Μείλιχος, ἐν κεράμοις αὖθος ὀσδόμενος.
Ἐν δὲ μέσοις ἁγνὴ ὀδμὴ λιβανωτὸς ἵησι,
Ψυχρὸν δ' ἔστιν ὕδωρ καὶ γλυκὺ καὶ καθαρόν.
Παρκέαται δ' ἄρτοι ξανθοὶ, τραπέζης ἀγλαΐη τε,
Τυρὸς καὶ μέλιτος πίων ἀχθομένη.
Βωμὸς δ' ἀνθέσιν αὖτε μέσον πανὶ πεπύκασται,
Μολπὴ δ' ἀμφὶς ἔχει δώματα καὶ θαλίη.
Χρὴ δὲ πρῶτον μὲν θεὸν ὑμνέειν εὐφρονας ἄνδρας,
Εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις.
Σπείσαντάς τε καὶ εὐξαμένους τοῖς δίκαια δύνασθαι
Πρήσσειν. ταῦτα γὰρ ὧν ἐστὶ προθυμότερον.
‖ Οὐχ ὕβριν πίνειν δ' ὁπόσον κεν ἔχων ἀφίκοιο
Οἶκαδ' ἄνευ πομπῆς μὴ πάνυ γηραλέος.
Ἀνδρῶν δ' [αἰνεῖν] ἔστιν οἳ ἐσθλὰ πιὼν ἀναφαίνῃ
[Ὡς ἡ μνημοσύνη καὶ τὸν ὃς ἀμφ' ἀρετῆς.]
Οὐ πὰρ μάχας διέπειν Τιτήνων, οὐδὲ γιγάντων,
Οὐδέ τε κενταύρων ἢ σάπιας παλαιτέρων.
[† Φενδόνας, τοῖς οὐδὲν χρηστὸν ἔνεστι]

χ. τὴν κύλικα. ν.

χ. ὑμνεῖν χ. Οσ' ἡ Μνημοσύνη, ἢ † ὅσ' ἀμφ' ἀρετῆς. χ. Οὐδ' ἄλλας φλεδόνας, ταῖς οὐδὲν χρηστὸν ἔνεστι.

A cleam, quam Trachiniam, cognominarunt, Polemon libro primo sui operis ad Adæum & Antigonum, scribit, ex incolis Heracleæ, quæ sub OEta, & Trachinem iacet, nonnullos partim oriundos ex Lydia Cylicranas, partim Athamanas, Herculi bellorum socios fuisse, à quibus locis indita nomina seruantur, cum his autem Heracleotos, administrandæ ciuitatis ius non communicasse, quòd licèt simul & permixti habitarent, crederent tamen esse alienigenas: vocatos porrò fuisse Cylicranas, B quia calycis imago humeris esset inusta. Hellanicum, libro de Gentium nomenclaturis, scripsisse noui, Libycorum Nomadum[b] quibusdam, nihil aliud in bonis esse, quàm poculum, gladium, aquale: mapalia verò ex Asphodelo iis construi, angusta, vmbræ tantùm captandæ gratia, quæ quocunque ierint, circumferant secum. Est & apud multos celebris in Illyrico locus, quem Calices appellant, vbi visitur Cadmi & Harmoniæ monumentum, quemadmodum scripsit Phylarchus libro vigesimosecundo historiarum. Polemon libro De Morycho C tradit, Syracusis in extrema insula, ante delubrum Olympiæ, [c] extra murum: aræ focum quendam esse, è quo nauigantes calicem [d] impleant, quem, vbi Mineruæ scutum impositum templo non ampliùs cernunt, in mare deiiciant, cum floribus, fauis, integris thuris micis, & aliis simul quibusdam odoribus. Cùm ergo vestrum conuiuium, vt ait Xenophanes Colophonius, hilaritatis & lætitiæ plenum conspiciã,

Nunc enim mundum solum est, puræ cũctis manus,
Atque etiam calices: est verò corona quæ circumponitur, plicatilis [c].
Alius in phiala suauis odoris vnguentum porrigit:
Adstat autem plenum delectationis [f] *poculum:*
Vinum aliis in promptu, quod nunquam se deserturos ac prodituros aiunt,
Melliti gustus [g], *in doliis flores olens.*
Horum in omnium medio castum [h] *odorem thus spirat,*
Gelida, dulcis, & syncera aqua est.
Adiacent flaui panes [i], *honoratæque mensæ,*
Caseo ac pingui melle onustæ.
Ara quaquauersum media floribus stipatur:
AEdes circumquaque cantu personant, & conuiuiis.
Est autem hymnis laudandus primum sapientibus viris deus,
Faustis verbis, mundóque ac puro sermone:
Post libationes, ac preces, vt quæ iusta sunt
Agere possis: hoc enim magis expeditum ac facile [k] *est:*
Nemini vt iniuriam facias: tantum verò bibas, vt te domum recipias
Sine anteambulone, nec admodum, velut senex, fatiscas:
Ex hominibus illum celebres, qui præclara quæ nis à potu designat [l],
Vt quæ memoriæ traduntur virtutem foueant:
Nolim ego pugnas Titanum, vel Gigantum commemorare,
Nec priscorum Centaurorum seditiosos tumultus:
Nec grauia eiusmodi prælia, quibus nihil vtilitatis describendis inest:

Hæc

Hæc prudens bene vt prospicias semper curato.

Lepidus verò Anacreon inquit:

Eum non amo, qui cùm ad pocula supra modum vinum biberit,
Rixas & luctuosum bellum canit.
Sed quisquis musarum & Veneris inclyta dona
Commiscens, amabilis voluptatis memor est.

Ion verò Chius ait.

Salue rex noster, pater [a], *ac seruator:*
Nobis ad manum esto calix: pocillatores ministri
Vinum misceant guttis argenteis: aurum
vino graue in manuum [b] *solum veniat:*
Libantes castè Herculi, & Alcmenæ,
Procleo, Persidis [c], *& auspicati à Ioue,*
Bibamus, ludamus, tota nocte cantemus:
Saltet aliquis: vltro verò huius hilaritatis dux esto,
Quem formosa manet fœmina coniunx:
Bibito is scilicet quàm alij magnificentius [d].

Fuerunt & ad conuiuia eorum quos septem sapientes nominarunt, conuentus. Siquidem vinum, vt ait Theophrastus libro de temulentia, senum morosam anxietatem lenit. Nobis igitur ad festas Bacchi has epulas [e] coëuntibus, iure nemo compos mentis inuiderit, vt in Tarentinis Alexis inquit, cùm nulla in re ex vicinis vllum afficiamus iniuria:

Tibine hoc compertum est,
Quod vitam appellamus quadam consuetudine,
Inditum nomen id fuisse, blandiori [f] *vt vocabulo*
Humana sors nuncupetur? Ego profectò: siue rectè, siue grauè,
Indicare me quispiam dicat, refragrari non decreui:
Verùm hæc vbi perpendi, sic sentio,
Planè furiosas esse res omnes mortalium:
Peregrinósque semper nos esse,
Tantisper dum viuimus: tanquam in mercatum celeberrimum publici conuentus [h]
Aduenientes: ex morte ac tenebris,
In hunc vitæ cursum transeuntes, atque lucem
Quam cernimus hanc: qui autem plurimum riserit, ac biberit,
Voluptatibúsque Veneris fruendis sibi vendicarit, & retinuerit
Quod aufugit tempus, collatitia cœna exhilaratus,
Cùm à nundinis discesserit, lætus domum [i] *reuertitur.*

Sed quod ait venusta Sappho,

Ades Venus, aureis in poculis elegantibus temperatum
Nectar vt affundas his amicis nostris, pariter ac tuis.

Dicendum hîc est, bibendi modos quosdam esse peculiares ciuitatibus, vt in Lacedæmonis republica, quod Critias his verbis declarat: Chius ac Thasius vinum poculis maioribus præbibit ad dextram [k]: Athenienses minoribus, ad eandem: Thessalus maioribus, cui cunque libuerit: Lacedæmonius appositum sibi poculum ebibit: puer autem rursum affundit, quantum fuerit epotum. Ad dextram bibere, ἐπιδέξια, Anaxandrides dixit in Rusticis, hoc modo:

A [Θεῶν πρεσβηΐλεω] αἰὲν ἔχειν ἀγαθὼ. — γρ. Θεῶν ὃ πρ.
καὶ ὁ χλωρίεις δ' Ανακρεων φησὶν,
ΟΤ φίλος ὃς κεραλῆφι πολὺ πλέω οἰνοποτάζων,
Νείκεα καὶ πόλεμον δακρυόεντα λέγει.
Αλλ' ὅσις μουσέων τε καὶ ἁγλαὰ δῶρ' Αφροδίτης
καὶ Ιω Συμμίσγων, ἐρατῆς μνήσκεται Φροσυνίης.
ν δ' ὁ Χῖος φησὶν,
Χαιρέτω ἠμέτερος βασιλεὺς, σωτήρ τε πατήρ τε,
B Ημῖν ὃ [κρητὴρ] οἰνοχόοι θέρματες — γρ. κρητῆρ᾽
Κιρναάντων [πρόχοαισιν] ἐν ἀργυρέαις. ‖ ὁ δ' ὑγρὸς — γρ. πρόχυτμασιν
ΟΙνον ἔχων χειρῶν νιζέτω εἰς ἔδαφος.
‖ Σπένδοντες δ' ἀγνῶς Ηρακλεῖ τ' Αλκμήνη τε
Προκλεῖ Περσείδαις τ' ἐκ Διὸς ἀρχόμενοι,
Πίνωμεν, παίζωμεν, ἴτω δι' ἀοιδή,
C Ορχείσθω τις. ἐκὼν δ' ἄρχε Φιλοφροσύνης.
Ον πινὰ δύσιδὴς μίμνει θήλεια παρούσα,
Κεῖνος τῶν ἄλλων κυδρότερον πίεται.
Εποιοῦντο δὴ καὶ οἱ ἐπὶ τὰ καλούμενοι σοφοὶ συμποτικὰς ὁμιλίας. πολυαμυθεῖται γὰρ ὁ οἶνος καὶ τὴν ὀργὴν δυθυμίαν, φησὶν ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ Περὶ μέθης. διὸ σωιοῦσιν ἡμῖν ὀπὶ ταῖς Διονυσιακαῖς ταύταις ‖ λαλιαὶς οὐδεὶς δύλογος φθονήσαι νοῦν ἔχων.
κατὰ τοῦτ' Αλέξιδος Ταραντίνους, οἷ τῶν πέλας ὐδὲν ἀδικοῦμεν, οὐδὲν ἆρ' οἶσθ' ὅπι
D Τὸ καλούμενον ζῆν τοῦτο πολυτελοῦς χάριν
Ονομ' ἐστὶ σύνθεσμα τῆς ἀνθρωπίνης
Μοίρας. ἐγὼ γὰρ εἰ μὲν εὖ τις ἢ κακῶς
Φήσειέ με κρίνειν οὐκ ἔχοιμ' ἂν τι φράσαι.
Εγνωκα γοῦν οὕτως ὑπισκοπούμενος
Εἶναι μανιώδη πάντα τ' ἀνθρώπων ὅλως.
Αποδημίας γὰρ τυγχάνειν ἡμᾶς ἀεὶ
Τοὺς ζῶντας, ὥσπερ εἰς πανήγυριν τινα
E Αφιγμένους, ἐκ τοῦ θανάτου καὶ τοῦ σκότους,
Εἰς τὸν βιοτὸν βιὸν, εἰς τὸ φῶς τε τοῦθ', ὃ δὴ
Ορῶμεν. ὃς δ' αὖ πολλὰς γελάσῃ καὶ πίῃ,
Καὶ τῆς Αφροδίτης ἀντιλάβηται τὸν χρόνον
Τοῦτον, ὃν ἀφεῖται καὶ τύχῃ γ' ἐράνου τινὸς
Πανηγυρίσας, ἥδιστ' ἀπῆλθεν οἴκαδε.
καὶ κατὰ τὸ καλὸν οὖν Σαπφὼ, Ελθὲ Κύπρι, χρυσείαισιν ἐν κυλίκεσσιν ἄβροῖς συμμεμιγμένον
Ηελίαισι νέκταρ οἰνοχοοῦσα τύρσισι τοῖς ἑταίροις,
F ἐμοῖς γε καὶ σοῖς. [πῶς οὖς] λεκτέον ὅτι τρόποι εἰσὶ πόσεων κατὰ πόλεις ἴδιοι ὡς Κριτίας ἀρίσησιν ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ. διὰ τούτων. ὁ μὲν Χῖος καὶ Θάσιος ἐκ μεγάλων κυλίκων ὑπιδέξια. ὁ δ' Αθηναῖος, ἐκ μικρῶν ὑπιδέξια: ὁ δὲ Θεσσαλὸς, ἐκπώματα πεφυκὼς ὅτῳ αὐ βούλωνται μεγάλα. Λακεδαιμόνιος δὲ τὸν πάρεδρον αὐτῷ ἕκαστος πίνει, ὁ δὲ παῖς οἰνοχοεῖ, ὅσον αὐ δύνηται. τοῦτο δ' ὑπιδέξια πίνειν μνημονεύει καὶ Αναξανδρίδης ἐν Αγροίκοις οὕτως, — 229

τίνα δὴ παρεσκευασμένοι πίνειν τρόπον
Ἐστὲ νυνί; λέγετε, τίνα τρόπον πίνειν
Ἡμεῖς; τοιοῦτον οἷον ἂν καὶ σοὶ δοκῇ.
Βούλεσθε δήπου τὸν ἐπιδέξια πάτερ
Λέγειν ἐπὶ τῷ πίνοντι; τὸν ἐπιδέξια
Λέγειν; Ἀπόλλον, ὥσπερεὶ τεθνηκότι.

Παραιτητέον δ' ἡμῖν τὰ κεράμια ποτήρια. καὶ γὰρ Κτησίας παρὰ Πέρσαις φησιν, ὃν ἂν βασιλεὺς ἀτιμάσῃ, κεραμείοις χρῆται. Χοιρίλος δὲ ὁ ἐποποιὸς σὶν,

χερσὶν
ὄλβον ἔχω κύλικος τρύφος ἀμφὶς ἐαγὸς
Ἀνδρῶν δαιτυμόνων ναυάγιον. οἷά τε πολλὰ
Πνεῦμα [Διωνύσοιο πρὸς ὕβρεος ἔκβαλ' ἄνακτος.]

γρ. Διωνύσσοιο πρὸς ὕβριος ἔκβαλεν ἀκτάς.

ἐγὼ δὲ εὖ οἶδα ὅτι ἥδιστα πολλάκις ἐστὶ τὰ κεράμεα ἐκπώματα, ὡς καὶ τὰ παρ' ἡμῖν ἐκ τῆς Κόπτου καταγόμενα. μετὰ γὰρ ἀρωμάτων συμφυραθείσης τῆς γῆς ὀπτᾶται. Καὶ Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ Περὶ μέθης, ‖ αἱ Ῥοδιακαὶ φησὶ προσαγορευόμεναι χυτρίδες, διά τε τὴν ἡδονὴν εἰς τὰς μέθας παρεισφέρονται. καὶ διὰ τὸ θερμαινομένας τὸν οἶνον, ἧττον ποιεῖν μεθύσκειν. σμύρνης γὰρ καὶ σχίνου καὶ τῶν τοιούτων εἰς τὸ ὕδωρ ἐμβληθέντων ἕψονται· καὶ παραχεόντων εἰς τὸν οἶνον, ἧττον μεθύσκουσιν. κἂν ἄλλῳ δὲ μέρει φησὶν, αἱ Ῥοδιακαὶ χυτρίδες γίνονται, σμύρνης, σχίνου, ἄνθους, κρόκου, βαλσάμου, ἀμώμου, κιννάμωμου, συνεψηθέντων, ἀφ' ὧν τὶ πινόμενον τῷ οἴνῳ παραχυθὲν οὕτω μέθας ἵστησιν, ὥστε καὶ τῶν Ἀφροδισίων παραλύειν, τὰ πνεύματα πέττον. ‖ οὐ δεῖ οὖν ἡμᾶς ‖ ἐκμανῶς πίνειν, ἀποβλέποντας εἰς τὸ πλῆθος τῶν καλῶν τούτων, καὶ παντοδαπῶν κατὰ τὰς τέχνας ἐκπωμάτων. τὴν δὲ μανίαν τοὺς πολλοὺς φησὶν ὁ Χρύσιππος, ἐν τῇ Εἰσαγωγῇ τῇ περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν πραγματείᾳ, τοῖς πλείστοις προσάπτεσθαι. καλεῖσθαι γοῦν τὴν μὲν γυναικομανίαν, τὴν δὲ ὀρτυγομανίαν, τινὲς δὲ καὶ δοξομανεῖς καλοῦσι τοὺς φιλοδόξους καθάπερ τοὺς φιλογύνους γυναικομανεῖς καὶ τοὺς φιλόρνιθας ὀρνιθομανεῖς, τὸ αὐτὸ σημαινόντων τῶν ὀνομάτων τούτων, ὥστε καὶ τὰ λοιπὰ μὴ ἀλλοτρίως καλεῖσθαι τὸν τρόπον τοῦτον. καὶ γὰρ ὁ φίλοψος, καὶ ὁ ὀψοφάδος οἷον ὀψομανὴς ἐστὶν, καὶ ὁ φίλοινος οἰνομανής. καὶ ὡσαύτως ἐπὶ τῶν ὁμοίων· οὐκ ἀλλοτρίως τῆς μανίας κειμένης ἐν αὐτοῖς, ὡς ἁμαρτάνουσι μανικῶς, καὶ τῆς ἀληθείας ἐπιπλεῖον [ἀπαρτώμενοι.] ἡμεῖς οὖν, ὡς καὶ παρ' Ἀθηναίοις ἐγίνετο, ἅμα ἀκροώμενοι τῶν [γελωτοποιῶν τούτων καὶ μίμων,] ἔτι δὲ τῶν ἄλλων τεχνιτῶν [ὑποπίνομεν.] Λέγει δὲ περὶ τούτων ὁ φιλόχορος οὑτωσί. Ἀθηναῖοι τοῖς Διονυσιακοῖς ἀγῶσι, τὸ μὲν πρῶτον ἠριστηκότες καὶ πεπωκότες ἐβάδιζον ἐπὶ τὴν θέαν, καὶ ἐστεφανωμένοι ἐθεώρουν. παρὰ δὲ τὸν ἀγῶνα πάντα οἶνος αὐτοῖς ᾠνοχοεῖτο. ‖ καὶ τραγήματα παρεφέρετο, καὶ τοῖς χοροῖς εἰσιοῦσιν ἐνέχεον πίνειν, καὶ διηγωνισμένοις ὅτ' ἐξεπορεύοντο ἐνέχεον πάλιν· μαρτυρεῖν δὲ τούτοις καὶ Φερεκράτη τὸν κωμικὸν, ὅτι μέχρι τῆς καθ' ἑαυτὸν ἡλικίας οὐκ ἀσίτους εἶναι τοὺς θεωροῦντας. Φανέ-

γρ. ἀπαρτωμένοις.
γρ. γελωτοποιῶν καὶ μίμων,
γρ. ὑποπίνωμεν

A. *Quo pacto vos ad bibendum parati sitis,*
Eia nunc dicite. B. *Quo nos pacto bibituri simus?*
Eo prorsus, quo tibi videbitur.
A. *Placet tibi, ô pater, ad dextram* ἐπιδέξια *dicere,*
Omnes qui propinabunt? B. *Ad dextram dicere?*
Apollo sancte? veluti mortuo [a].

Repudianda sanè & abiicienda nobis sunt fictilia pocula. Nam, vt Ctesias ait, quos ignominiosè reges Persarum despicerent, ij fictilibus vtebantur. Chœrilus poëta [b] inquit,

Magnas opes ego in manibus habeo, calicis vndique fracti testam,
Conuiuarum hominum naufragium, qualia multa
Bacchi regis procella sæuè ac immaniter dissipata eijcit,

Me quidem non latet sæpius esse iucundissima fictilia pocula, vt quæ nobis in pretio sunt, aduecta ex Copto [c]. Subacta cum odoribus terra ea coquuntur. Aristoteles libro De temulentia, Quas ollulas, inquit, Rhodiacas nominant, & voluptatis gratia afferunt in conuiuia, & quod excalfacto vino bibentes minus vt inebrientur efficiunt. Etenim myrrha, odorato iunco: & aliis eiusmodi [d], coniectis in vinum, coquuntur, ideóque vinum affusum minus inebriat. Idem in eiusdem libri alia parte scribit, Rhodiacas ollulas fieri, myrrha, odorati iunci flore, croco, balsamo, cinnamomo, amomo, simul coctis: qua de caussa vinum affusum & potum tam valenter arcet ebrietatem, vt etiam cocto discussóque vaporoso spiritu Venerem extinguat. Nobis ergo insanè, ἐκμανῶς, bibendum non est, quamuis suspiciamus horum poculorum elegantiam, & omni genere artificiorum cælaturæque insignium, multitudinem. Chrysippus in Institutione, cuius argumentum est de iis quæ bona maláve sunt disputare, multos ait, plurimis rebus insaniam, μανίαν, attribuere. Vocari namque τὴν γυναικομανίαν [e], & ὀρτυγομανίαν, & à quibusdam gloriæ cupidos δοξομανεῖς [f], veluti mulierosos, γυναικομανεῖς [g], & qui auibus delectantur, ὀρνιθομανεῖς, idem significantibus his vocabulis, vt etiam non inscitè reliqua hoc modo nuncupari possint. Nam obsoniorum auidior & edacior velut ὀψομανὴς [h] est, vinosus οἰνομανὴς [i], & in cæteris similibus hoc pacto, insania haud ineptè de illis dicta, qui insanè peccant, & aberrant longiùs à veritate. Nos igitur, quod Athenis fieri solet, simul audiamus hos ridiculos mimos, & de aliis Bacchi artificibus, quædam pitissemus [k]. De his Philochorus sic narrat: Athenienses ludis certaminibúsque Bacchi, primùm cùm ientassent [i] & bibissent, ad spectacula se conferebant, coronísque redimiti spectabant. Toto verò tempore quo agebantur ludi, vinum ipsis miscebatur: afferebantur bellaria: choris scenam ingredientibus ad potum vinum affundebatur, rursúmque à scena discedentibus, posteaquam certassent. His attestatur Pherecrates comicus, ad cuius vsque sæculum, qui spectabant, ieiuni theatrum non adibant. Phanedemus

demus autem, inquit, hauſtum è doliis muſtum ad ædem Bacchi quæ eſt in Limnis, a deo miſcuiſſe, deinde ipſos bibiſſe, ac propterea vocatum fuiſſe Bacchum Limnæum, quoniam aqua mixta tum primùm temperatum muſtum biberunt: eadémque ratione fontes, ac nymphas, Bacchi nutrices appellari, quoniam aqua permixta vinum augetur. Cùm igitur bibiſſent vinum ſic temperatum, læti, ac hilares Bacchum verſibus canebant, nunc floridum [b] inuocantes [c], nunc Dithyrambum [d], nunc bacchantem furioſúmque Bromium. [e] Theophraſtus libro de Temulentia ſcribit Bacchi reuera nutrices fuiſſe Nymphas, ideo quòd putata vite manat humor plurimus, & naturâ vitis lacrymatur. Quapropter EVripides ex equis Solis vnum inquit eſſe ÆEthopa [f] Bacchicum, floribus propitium, autumno vinetorum conſitorum ordines maturantem, indéque mortales vinum αἴθοπα nominaſſe.

Quin & Vlyſſes [g] *præbuit ſuauis guſtus vinum rubrum,*
Impleta patera, vigintique menſuras aquæ affudit:
Odorem iucundum ſpirante poculo.

Timotheus in Cyclopia [h].

In hederaceam pateram fundebat liquorem immortalem ad menſuras viginti, atrum, efflorescente ſpuma.
Simul autem vini muſti [i] *lacrymis* [k] *nympham admiſcuit.*

Homines certè quoſdam ſcio, ô viri coëpulones, elato animo non tam gloriatos fuiſſe quòd diuites alioquin eſſent, quàm quòd argentea & aurea pocula multa poſſiderent. Eo fuit ingenio Pytheas ex Arcadiæ Phigalia: qui exceſſurus vita, familiaribus ſuis diligenter mandauit, ſuo vt monumento hæc inſcriberent:

Pytheæ monumentum hoc eſt, boni, prudentíſque hominis,
Cui poculorum innumera vis fuit,
Argenteorum, aureorum, & ex electro [l] *lucido:*
Plura multo quàm priores, in epula is abſumpſit.

Hoc ſcilicet narrat Harmodius Lepreates libro de legibus Phigaliæ. Xenophon octauo libro inſtitutionis Perſarum, ait, eos ſi calices plurimos habeant, oſtentare, & de ſe ob id ſentire magnificè, nec vllo pudore tangi, quamuis apertè iniquis modis & artibus quæſita ſint, quòd apud eos iniuſtitia multum poſſit, & turpis quæſtus. OEdipus ob pocula filios deuouit, vt autor eſt qui ſcripſit circularem [m] Thebaidem, quòd appoſuiſſent ei pocula quæ auerſabatur. Poëtæ hæc oratio eſt:

At Iouis proles heros flauus Polyneices.
Primum quidem menſam OEdipodi pulchram appoſuit,
Argenteam, Cadmi, rerum diuinarum conſulti: deinde
Auream vino ſuaui, ſpecioſámque pateram impleuit.
Cæterùm vt ille animaduertit admotam ſui patris [n]
Pretioſam ſupellectilem, magno dolore perculſus animus eſt:

A δημῷ ἢ ποὸς τῷ ἱερᾷ φυτὶ τοῦ ἐν Λίμναις Διονύσου, τὸ γλεῦκος φέροντας τοῦ Ἀθηναίους ἐκ τῶν πίθων τῷ θεῷ, κιρνάναι, εἶτ' αὐτοῖς ποθοφέρεσθαι, ὅθεν καὶ Λιμναῖον κληθῆναι τὸν Διόνυσον, ὅτι μιχθὲν τὸ γλεῦκος τῷ ὕδατι, πρότερον ἐπόθη κεκραμένον διόπερ ὀνομασθῆναι τὰς πηγὰς νύμφας, καὶ τιθήνας τοῦ Διονύσου, ὅτι τὸν οἶνον αὐξάνει τὸ ὕδωρ κιρνάμενον. ἠθένεις οὖν τῇ κρήνῃ ἐν ᾠδαῖς ἔμελπον τὸν Διόνυσον, χορεύοντες καὶ ἀνακα-
B λοῦντες εὐανθῆ καὶ διθύραμβον καὶ βακχεῖον καὶ βρόμιον. καὶ Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ μέθης φησὶν, ὅτι τοῦ Διονύσου τροφοὶ αἱ νύμφαι καθ' ἀλήθειαν. αἱ γὰρ ἄμπελοι πολεῖσον ὑγρὸν χέουσι τεμνόμεναι, καὶ κατὰ φύσιν δακρύουσι. διόπερ καὶ Ευριπίδης ἕνα τῶν τοῦ ἡλίου ἵππων φησὶν εἶναι

Βακχίου φιλανθῆ·

[Αἰθόπα, πεπαίνοντα ὀρχάτους] ὁπωρινούς, χρ. Αἴθοπα πεπαίνοντ' ὀρχ.
Ἐξ οὗ βροτοὶ καλοῦσιν οἶνον αἴθοπα.

Καὶ Ὀδυσσεὺς ὤπασε

C Μελιηδέα οἶνον ἐρυθρὸν,
Ἐν δέπας ἐμπλήσας, ὕδατος δ' ἀνὰ εἴκοσι μέτρα
Χεῦ· ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρατῆρος ὀδώδει.

Τιμόθεος δ' ἐν Κύκλωπι, ‖ ἔχαυε δ' ἐν μὲν δέπας κίστινον μελαίνας σφαγόν· ἀμβρόσιος, ἀφρῷ βρυάζον. [εἴκοσι δ' μέτρ' ἀνέχαυεν] ‖ ἔσμιγε δ' ἅμα Βακχίου νεοῤῥύτῳ δακρύουσι ‖ νύμφαν. ‖ Οἶδα δέ πνας ἄνδρας θνασῶτας, ἐ μεγα φρονήσαντας ἐκ οὕτως ἐπὶ πλούτῳ, ὡς ὁπὶ τῷ κεκλῆσθαι πολλὰ σκεπώματα ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, ὧν εἷς ἐστὶ κ Πυθέας ὁ Ἀρκὰς ἐκ Φιγαλίας, ὃς ἐ ἀποθνήσκων ἐκ ὤκνησεν ἐπιτάξαι τοῖς οἰκείοις, ἐπιγράψαι αὐτοῦ τῷ μνήματι τάδε. χρ. εἴκοσι δ' ὕδατι μίτρα ἔχενεν.

Πυθέα μνῆμα τόδ' ἔστ' ἀγαθοῦ καὶ σώφρονος ἀνδρὸς,
Ος κυλίκων ἔσχεν πλῆθος ἀπειρέσιον.
Ἀργυρέων, χρυσοῦ τε καὶ ἠλέκτροιο φαείνου,
E ‖ Τῶν πρεσβυτέρων πάντων πλείονα [πασάμενος χρ. πασάμενος
Τοῦτο δ' ἱστορεῖ Ἁρμόδιος ὁ Λεπρεάτης, ἐν τῷ Περὶ τῶν καθ' Φιγαλίαν νομίμων. Ξενοφῶν δ' ἐν ὀγδόῳ Παιδείας περὶ Περσῶν λέγων γράφει καὶ ταῦτα. κ μὲν ἐκπώματα ἢν ἅ ὡς πλεῖστα ἔχωσι, τούτῳ καλλωπίζονται· ἵνα δ' ἐξ ἀδίκων φανερῶς ἡ μεμηχανημένα, οὐδὲν αἰσχύνονται. πολὺ γὰρ ἥυξηται ἐν αὐτοῖς ἡ ἀδικία τε καὶ αἰσχροκέρδεια. ὁ γὴ Οἰδίπους δ' ἐκπώματα τοῖς υἱοῖς καθηρέσατο, ὡς ὁ τὰ κυκλικὰ Θηβαΐδα ποιήσας φησὶν, ὅτι αὐτῷ παρέθηκαν ἐκπώματα ἃ ἀπηγορεύκει λέγων οὕτως,

F Αὐτὰρ ὁ δισσωὴς ἥρως ξανθὸς Πολυνείκης,
Πρῶτα μὲν Οἰδίποδι καλὴν παρέθηκε τράπεζαν,
Ἀργυρέην Κάδμοιο θεόφρονος. αὐτὰρ ἔπειτα
Χρύσεον ἔμπλησεν καλὸν δέπας ἡδέος οἴνου.
Αὐτὰρ ὅ γ' [ὡς φράσθη] πατρὸς ἀγακείμενα πατρὸς ἑοῖο, χρ. ὡς ἐφράθη 230
Τιμήεντα γέρα, μεγὰ οἱ κακὸν ἔμπεσε θυμῷ.

Αἰψα

γρ. πυξοῖν γρ. ἰσῶ ἀρὰς γρ. παῤῥῆγ' ἐνὶ, vel, ἐμοῖ

Αἰψα δ' [παῖσι] ἑοῖσι μεθ' ἁμφοτέροισιν [ἑπάρας]
Ἀργαλέας ἠρᾶτ' θεὸν δ' οὐ λάθεν' ἐλεννιῶ.
Ὡς οὐ οἱ [πατρῴαν εἴη] φιλότητι δάσασθαι,
Ἀμφοτέροισι δ' ἀεὶ πολεμοί τε μάχαι τε.

Καικίλιος δ' ὁ ῥήτωρ ὁ ἀπὸ Καλῆς ἀκτῆς, ἐν τῇ τέχνῃ ἱστορίας, ‖ Ἀγαθοκλέα φησὶ τὸν τύραννον ἐκπώματα χρυσᾶ ἐπιδεικνύμενα τοῖς ἑταίροις φάσκειν ‖ ἐξ ὧν ἐκεράμευσε ‖ κατεσκευασμένα τοῦτα. ὁ δ' αὐτὸς δὴ καὶ Σοφοκλεῖ ἐν τοῖς Λαριστᾶίοις Ἀκρίσιος, καὶ αὐτὸς ἐκπώματα ὅσα πλεῖστα εἶχεν, ὡς φησιν ὁ τραγικὸς,

γρ. πυξένοις ‖ Πολλὼ δ' ἀγῶνα [πατρῴξενα] κηρύσσειν
Χαλκηλάτους λέβητας ἐκπρεπεῖς φέρον,
Καὶ κοῖλα χρυσόκολλα, καὶ πανάργυρα
Ἐκπώματ' εἰς ἀριθμὸν ἑξήκοντα δύο.

Ποσειδώνιος δ' ἐν τῇ ὀκτωκαιδεκάτῃ ἔκδῃ τῶν ἱστοριῶν, Λυσίμαχον φησὶ τὸν Βαβυλώνιον καλέσαντα ἐπὶ δεῖπνον Ἱμερον τὸν τυραννήσαντα οὐ μόνον Βαβυλωνίων, ἀλλὰ καὶ Σελευκέων μετὰ τριακοσίων, μετὰ τοὺς τραπέζας δὲ θῆκαι, τετράμνουν ἑκάστῳ τῶν τριακοσίων ἔκπωμα δοῦναι ἀργυροῦν. καὶ παρασκευάσαι πανδοσιοποιησάμενον, πιεῖν ἅμα πᾶσιν, καὶ ἀποφέρεσθαι ἕδωκεν τὰ πλήρωμα. Ἀντικλείδης ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ ἑκκαιδεκάτῳ Νόστων φησὶ ‖ Γρᾶν διηγούμενον τὴν τῶν ἀποικίαν εἰς Λέσβον στεῖλαντες σὺν ἄλλοις βασιλεῦσι, καὶ ὅτι χρησμὸς ἦν αὐτοῖς δηλώσας καταθεῖναι διαπλέοντας τῷ Ποσειδῶνι εἰς τὸ πέλαγος παρθένον, γράφει καὶ ταῦτα. μυθολογοῦσι δή τινες τῶν ἐν Μεθύμνῃ, φησὶ τῆς ἀφεθείσης εἰς τὴν θάλασσαν παρθένου. καὶ φασὶν ἐρασθέντα αὐτῆς τῶν ἡγεμόνων τινὰ, ᾧ ἦν τὸ ὄνομα Ἔναλλος, ἐκκολυμβῆσαι, βουλόμενον ἀνασῶσαι τὸν παιδίσκην. τότε μὲν οὖν ὑπὸ κύματος αὐτοὺς ἀμφοτέρους κρυφθέντας, ἀφανεῖς γενέσθαι. χρόνῳ δ' ὕστερον ἤδη τῆς Μεθύμνης οἰκουμένης, φανέντα τὸν ‖ Ἔναλλον, καὶ διηγεῖσθαι τὸν τρόπον, καὶ ὅτι ἡ μὲν παρθένος σῴζοιτο παῖς Νηρηίσι διατρίβειν. αὐτὸς δὲ παῖς τοῦ Ποσειδῶνος ἐβόσκειν ἵππους. ‖ καί ποτε καὶ κύματος ἁρπάσαντος, συγκολυμβήσαντα αὐτὸν ἐκκλῦσαι, ἔχοντα κύπελλον χρυσοῦν, μικρὸν, παλαιὸν, ὥστε σωλεθλασμένον σφόδρα, ἔχον κύκλῳ τε γράμματα ἀρχαῖα ἕνδεκα χρυσᾶ, ΔΙΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ, χρυσοῦ δ' ὄντος θαυμασίου, ὡς τὸν παρ' αὐτοῖς αὐτῷ σῴζεσθαι λόμενον, οὐδὲν διάφορον εἶναι χαλκοῦ, ὅτι ἄλλου μὲν οὖν. τοιοῦτον εἶδομεν ποτήριον γραμματικὸν ἀνακείμενον ἐν Καπύῃ τῆς Καμπανίας τῇ Ἀρτέμιδι ἀργυροῦν, ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν κατεσκευασμένον καὶ ἐνελυπωμένον, ἔχον τὰ ἔπη χρυσοῖς γράμμασιν ὡς τὸ Νέστορος ὄν. Ἀχαιὸς δὲ ὁ τραγικὸς ἐν Ὀμφάλῃ, καὶ αὐτὸς ἐπὶ γραμματικοῦ πηλίκου ποιεῖ δὴ Σατύρους ταῦτα λέγοντας,

γρ. φαῖνον, δέλτ', ἰῶτα καὶ τρίτον Ο, νῦ τ' αὖ πάρεστι, κ' ἐκ ἄπεστιν υ. γρ. σαν ἴοτ' ο κ. γρ. πάντες οἱ οἱ ἀρχαῖοι

[‖ Ὁ δὲ σκύφος με τοῦ θεοῦ καλεῖ πάλαι,
Τὸ γράμμα [φαῖνον δέλτ' ἰῶτα καὶ τρίτον.
Ὃ ν τοῦ πάρεστι κοὐκ ἀπουσίαν]
Ἐκ τοῦ πέπεινα [σαν τότε ὁ] κηρύσσετον.

Ἐν τούτοις λείπει τὸ υ στοιχεῖον. ‖ ἐπεὶ [πάντες οἱ Ἀχαιοὶ] τὸ ὁ ἀπεχρῶντο, οὐ μόνον ἐφ' ἧς νῦν ταύτης

Confestimque liberis suis duobus est diras
Calamitosas imprecatus: quod furias deas non latuit,
Patriam vt hereditatem benevolè herciscere non liceret,
Sed perpetuis bellis prælisque dissiderent.

Cæcilius rhetor in Attica pulchra natus in Historia sua tradit, Agathoclem [a] tyrannum aurea pocula familiaribus ostentantem, dixisse, ex quo figulus erat, fabricata illa fuisse Apud Sophoclem in Larissæis Acrisius [b] pocula quamplurima habuit, vt ait Tragicus: B

Acre certamen externis omnibus per præconem denuntiat,
AEreos lebetas pro præmio futuros significans,
Et aurata vasa, & ex argento solido
Pocula, numero sexaginta bis.

Posidonius libro vigesimosexto historiarum, tradit, Himerum, qui non Babyloniorum & tantùm, sed & Seleucensium adeptus est tyrannidem [c] inuitato ad cœnam cum trecentis Lysimacho, sublatis mensis, argenteum poculum [d] cuique trecentorum præbuisse, pondo minarum quatuor, ac post libationem, simul omnibus præbibisse, voluisséque suum vt singuli auferrent poculum. Anticleides Athenien sis libro decimosexto Reuersionum, cùm de Gra [e] loquitur, (co nimirum, qui cum aliis regibus in Lesbum, coloniam classe misit,) narrat illis oraculo mandatum fuisse, vt inter nauigandum Neptuno virginem in mare proiicerent: additque insuper, Methymnæos quosdam hanc fabulam de submersa virgine narrasse: amore illius correptum ex ducibus quendam nomine Enallum, in mare desiluisse, natantem & vrinantem, vt adolescentulam seruaret: sed ambos fluctibus & vndis obrutos, amplius visos non fuisse: verùm post aliquod tempus cùm Methymna rursum habitaretur, Enallum eò peruenisse, ac quo pacto euasserat exposuisse: virginem illam quidem degere apud Nereidas, equos verò se Neptuni pascentem, concitato demum fl ctu inuolutum & abreptum, vrinando emersisse, cum sympulo rotundo, paruo, admodum vetusto, auribus valde g contusis, vndecim aureis literis per ambitum inscripto, Διὸς σωτῆρος. Iovis Servatoris, auro tam excellenti & admirando, vt quod ipsi habebant cum eo comparatum, videretur ab ære nihil differre. Tale prorsus nos literatum [h] poculum argenteum conspeximus, dicatum Dianæ, in Campaniæ Capua, insculptis Homeri versibus elaboratum, & illis quidem aureis literis exaratis, quod fama Nestoris fuisse increbuit [i]. Achæus tragicus in Omphale de literato poculo Satyros hæc dicentes fingit: C D E F

Iam diu me poculum dei vocat,
Litterarum monstrans [k], delta, iota, & tertiam
o: iuxta verò v: sequitur vltro volens v:
Ac post id quod σὼ, vocatis, & o.

In his deest postremum elementum υ, quoniam litera ο, vtebantur omnes Achæi, non solùm

CAP. IV.

CAP. V.

ca

ea facultate qua nunc pollet, sed etiam cùm diphthongum. signicabat, ο tantùm pingentes. Iidem similiter υ scribunt, & cùm solùm per se profertur[a], & cum adiuncto ι. In iis ergo quæ adducta sunt, Satyri διονύσου vltimæ syllabæ, per ο solùm compendiosè[b] sculptæ, literam υ, adiiciendam esse innuerunt, vt integra dictio sit διονύσου. Iidem σὰν, pro σ, more Dorico dixerunt. Etenim musici, vt multis in locis Aristoxenus ait, pronuntiare σ recusant, quòd dura & aspera sit eius prolatio, miniméque tibiarum modis conueniens, contra, ρ, ob faciliorem & blandiorem sonum crebriùs assumunt. Equos quibus impressa est nota literæ σ, Samphoras appellant. Aristophanes in Nubibus:

Nec ipse, nec iugatorius, nec samphoras.

Pindarus ait[c]:

Priùs verò cadebant prolixæ dithyramborum vocales, & impurum σαν, ô mortales.

EVbulus in Neottide[d] poculi quod literatum vocant, sic meminit:

A. *Pessimum odi literarum poculum:*
Quandoquidem exiguam phialam ei similem cùm meus haberet filius abijt peregrè.
B. *Huic[e] sanè multa similia.*

Gyala, Philetas in Atactis[f] à Megarensibus pocula vocari tradit. Parthenius Dionysi filius libro primo De vocabulis quæsitis apud historicos, ait, Gyalas speciem esse poculi, vt Marsyas Herculis sacerdos ad hunc modum scribit: Ciuitatem rex cùm ingreditur, obuius quidam fit cum Gyala vino plena, è qua in manus accepta libat. Est & poculi nomen DINOS[g]. Dionysius Sinopensis in Seruatrice, huius meminit, cùm nomina recenset poculorum, sic:

A. *Quot verò pulchrorum genera sunt Thericleiorum,*
O mulier, Dicotyla[h], Tricotyla ingens Dinus,
Qui metretam[i] capiat: Cymbium, Scyphus, Rhyta,
Pocula, quæ vetula, & aliud præterea nihil, aspicit.

Cleanthes philosophus libro De sumptionibus[k], Thericleiros calices & Diniadas vocari scribit ab iis qui fabricati sunt. Seleucus præfatus Dinon esse poculi genus, ex Medea Stratidis hæc citat:

Noui, cui simile sit, ô Creon, tuum caput:
Noui profectò: nimirum pertuso subtus Dino.

Archedicus in Aberrante, seruum quendam inducit de meretricibus loquentem ad hunc modum:

A. *Nicostratam quandam adduxi valde diluculo,*
Adunco naso, quam Scotodinem[l] cognominant,
Propterea quòd in tenebris dinon argenteum surripuit aliquando.
B. Δεῖνον[m]? καὶ δεινὸν, ô boni dij.

Est & δεῖνος saltationis genus, vt Apollophanes in Daulide monstrat his verbis:

Δεῖνος[n] *hic δεινὸς est, quemadmodum & καλαθίσκος*[o].

Telesilla[p] Argiua Aream deinon vocat. Cyrenæi pollubrum deinon appellant, vt inquit Philetes in Atticis.

A ται δυνάμεως, ἀλλὰ καὶ ὅτε τὴν δίφθογγον διασημαίνει, διὰ τοῦ ο μόνον γράφουσι. ‖ παραπλησίως δὲ καὶ τὸ υ γράφουσιν, ὅταν καὶ καθ' αὐτὸ μόνον ἐκφωνῆται, καὶ ὅταν συζευγνυμένου τοῦ ἰῶτα κἂν τοῖς προκειμένοις οὖν οἱ Σάτυροι τοῦ Διονύσου τὴν τελευταίαν συλλαβὴν διὰ τοῦ ο μόνου ὡς βραχέως ἐγκεχαραγμένου, ἐδήλωσαν ὅτι συνυπακούεσθαι δεῖ καὶ τὸ υ ἵνα ᾖ Διονύσου. τὸ δὲ σὰν ἀντὶ τοῦ σ Δωρικῶς εἰρήκασιν. οἱ γὰρ μουσικοὶ καθάπερ πολλάκις Αριστόξενος φησὶν, τὸ σῖγμα λέγειν παρῃτοῦντο, διὰ τὸ σκληρόστομον εἶναι καὶ ἀνεπιτήδειον αὐλῷ. τὸ δὲ ῥῶ διὰ τὸ εὔκολον πολλάκις παραλαμβάνουσι, καὶ τοὺς ἵππους τοὺς τὸ σ ἐγκεχαραγμένον ἔχοντας, σαμφόρας καλοῦσιν. Αριστοφάνης Νεφέλαις,

ΟΥΤ' αὐτὸς, οὐθ' ὁ ζύγιος οὔθ' ὁ σαμφόρας.

καὶ Πίνδαρος φησιν δὲ πρὶν μὲν ἦρπε † σχοινοτενείατα οἶδα καὶ τὸ σὰν κίβδηλον ἀπὸ στομάτων. μνημονεύει δὲ τοῦ γραμματικοῦ ἐκπώματος, ὡς οὕτως καλουμένου, ΕΥΒΟΥΛΟΣ ἐν Νεοττίδι οὕτως, μισῶ κάκιστον γραμματικὸν ἔκπομα † εἴατ' ἀρ' ὡς ὅμοιον οὐμὸς υἱὸς ὤχετ' ἔχων φιάλιον, τῷ δὲ πολλὰ γίνεται ὅμοια. ‖ ΓΥΑΛΑ. Φιλήτας ἐν Ατάκτοις Μεγαρέας οὕτω φησὶ καλεῖν τὰ ποτήρια γυάλας. Παρθένιος δ' ὁ τοῦ Διονύσου ἐν πρώτῳ περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς λέξεων ζητουμένων φησὶ, γυάλας ποτηρίου εἶδος, ὡς Μαρσύας γράφει ὁ ἱερεὺς τοῦ Ηρακλέος οὕτως ὅταν εἰσίῃ ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν πόλιν, συναντᾷν οἴνου πλήρη γυάλαν ἔχοντά τινα· τὸν δὲ λαβόντα σπένδειν. γρ. Γυάλαι

‖ ΔΕΙΝΟΣ. καὶ τοῦτο ποτηρίου ὄνομα· Διονύσιος ὁ Σινωπεὺς ἐν Σωζούσῃ καταλέγων ὀνόματα ποτηρίων, μνημονεύει καὶ τούτου, λέγων οὕτως,

Οσα δ' ἐστὶν εἴδη θηρικλείων τῶν καλῶν
Γύναι, δικότυλοι, τρικότυλοι, δεῖνος μέγας
Χωρῶν μετρήτην, κυμβίον, σκύφοι, ῥυτά.
Ποτήρι' ἡ γραῦς, ἄλλο δ' οὐδὲ ἓν βλέπει.

Κλεάνθης δ' ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ Περὶ μεταλήψεως, ἀπὸ τῶν κατασκευασάντων φησὶν ὀνομασθῆναι τήν τε θηρίκλειον κύλικα, καὶ τὴν δεινιάδα. Σέλευκος δ' εἰπὼν ἐκπώματος εἶναι γένος τὸν δεῖνον, παρατίθεται Στράτιδος ἐκ Μηδείας.

ΟΙσθ' ᾧ προσέοικεν ὦ Κρέων τὸ βρέγμα σου,
Εγῷδα. δείνῳ περὶ κάτω τετρημένῳ.

Αρχέδικος δὲ ἐν Διαμαρτάνοντι παράγων οἰκέτην τινὰ περὶ ἑταιρίδων διαλεγόμενον φησὶ,

Νικοστράτην τιν' ἤγαγον πρώην σφόδρα
Γρυπὴν, [Σκοτοδείνην] ἐπικαλουμένην, ὅτι γρ. Σκοτοδίνην
[Δεῖνον ποτ' ἦρεν] ἀργυροῦν ἐν τῷ σκότῳ, γρ. Δῖνόν ποτ' ἦρεν
[Δεινὸν καὶ δεῖνον ὦ θεοί.] Εστι καὶ γένος ὀρχήσεως, ὡς Απολλοφάνης ἐν Δαυλίδι παρίστησιν οὕτωσι, γρ. Δῖνον; κακόν γε τοῦτο δεινὸν ὦ θεοί.
Δεῖνος τὶς δεινὸς καὶ καλαθίσκος οὑτοσί,

Τελέσιλλα δὲ ἡ Αργεῖα καὶ τὴν ἅλω καλεῖ δεῖνον. Κυρηναῖοι δὲ τὸν ποδονιπτῆρα δεῖνον ὀνομάζουσιν ὡς Φιλήτας φησὶν ἐν Αττικοῖς.

ΔΕΠΑΣΤΡΟΝ. Σιλλωὸς καὶ Κλείταρχος ἐν Γλώσσαις, φιάλας δὲ Κλειτορίους τὰ ποτήρια [καλεῖσθαι.] Ἀντίμαχος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν πέμπτῳ Θηβαΐδος φησὶν,

γρ. δέπαστρα καλεῖσθαι

Πάντα μάλ' ὅσσ' Ἄδραστος ἐποιχομένους ἐκέλευσεν
Ῥεξέμεν· ἐν μὲν ὕδωρ, ἐν δ' ἀσκηθὲς μέλι χεῦε
Ἀργυρέῳ κρητῆρι· σὺν Φεραδέως κερόωνται.
Νώμησαν δ' ἄρα δέπαστρα θοῶς βασιλεῦσιν Ἀχαιῶν,
Ἐκ χερὸς εἰσιῶσι, καὶ ἐς λοιβὴν χέον αἶθαρ
Χρυσείῃ σὺν χοάων.

καὶ πάλιν,

Ἄλλοις δ' κρητῆρα πανάργυρον, ἠὲ δέπαστρα
Ὁισόνλων χρύσεια, τά τ' ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι
Κείαται. καὶν τοῖς ἑξῆς δ' φησὶ,
Καὶ χρύσεια δέπαστρα καὶ ἀσκηθὲς κελέβειον
Ἐμπλεῖον μέλιτος, τό ῥά οἱ σὺν φερέστερον εἴη.

ΔΑΚΤΥΛΩΤΟΝ. ἔκπωμα οὕτως καλούμενον φιάλῃ Ἴωνι ἐν Ἀγαμέμνονι·

‖ Ὁίσει δ' δῶρον ἄξιον δεσμήματος
Ἔκπωμα δακτύλωτὸν ‖ ἄχραντον πυρί.
Πελίου μέγ' ἄθλον, ‖ Κάστορος δ' ἔργον ποδῶν.

γρ. διαίρειν

Ἐπιζήμης μὲν οὖν ἀκούει τὸ ἄμφωτον ποτήριον, εἰς ὃ οἷόν τε σοῦ δακτύλους [διαιρεῖν] ἐκαλέρωθεν. ἄλλοι δ' τὸ ἐν κύκλῳ τύπους ἔχον οἷον δακτύλους· ἢ τὸ ἔχον ἐξοχάς, οἷα τὰ Σιδόνια ποτήρια. ἢ τὸ λεῖον. ἄχραντον δὲ πυρὶ φησὶ τὸ Ὁμηρικὸν ἄπυρον καὶ ἐθήκε λέβητα, τὸν ἁπλῆδειον εἰς ψυχρῶν ὑδάτων ὑποδοχὴν, ἢ τὸν πρὸς ψυχροποσίαν εὔθετον· τινὲς δὲ τὸ κέρας. πρὸ δὲ τῶν Μολοττίδα οἱ βόες ἰσορρώτας ὑπερφυῆ τὰ κέρατα ἔχειν. πρὸ ὧν τῆς καταστάσεως Θεόπομπος ἱστορεῖ, ἐξ ὧν πιθανὸν καὶ αὐτὸν ἐγχηκέναι. πλησίον δὲ τῆς Μολοσσίας ἡ Ἰωλκὸς ἐν ἧ ὁ ὕστερον Πελίᾳ ἀγὼν ἐτέθη. βέλτιον δὲ λέγειν φησὶν ὁ ‖ Δίδυμος ἐν τῷ τοῦ ‖ δράματος ἐξηγητικῷ, ὅτι παρήκουσεν Ὁμήρου λέγοντος,

‖ Πέμπῳ δ' ἀμφίθετον φιάλῃ ἀπύρωτον ἔθηκεν.

ἔδοξε γὰρ ἔκπωμα εἶναι. ἐστὶ δὲ χαλκεῖον σκεύαλον λεβητώδες, ἁπλῆδείους ἔχον πρὸς ὑδάτων ψυχρῶν ὑποδοχάς. δακτυλωτὸν δ' οἷον κύκλῳ τὴν φιάλην κοιλότητα ἔχουσαν ἔνδοθεν, οἷον δακτύλων ἢ ἐμπεριειλῆφθαι τοῖς τῶν πινόντων δακτύλοις. τινὲς δὲ ἀπύρωτον φιάλην τὸ κέρας. οὐ γὰρ γίνεται διὰ πυρός. λέγοι δ' ἂν ἴσως καὶ μεταφορὰν ἔκπωμα τὴν φιάλην. φιλήμων δ' ἐν τοῖς Ἀττικοῖς ὀνόμασιν ἢ Γλώτταις, προθεὶς Κάλπις φησὶ δακτυλωτὸν ἔκπωμα, καὶ τὸ ἄμφωτον εἰς ὃ ἐστιν οἷόν τε σοῦ δακτύλους ἐκαλέρωθεν διαιρεῖν. οἱ δὲ τὸ ἔχον κύκλῳ δακτυλοειδεῖς τύπους πινάς. ΕΛΕΦΑΣ. οὕτως ἐκαλεῖτο ποτήριόν τι, ὡς Δαμόξενος φησὶν [ἐν αὐτῷ πενθοῦντι.]

γρ. ἐν ἑαυτὸν πενθοῦντι γρ. ἥκει φ.

ΕΙ δ' οὐχ ἱκανόν σοι τὸν ἐλέφαντ' [ἥκειν φέρων]
Ο παῖς. τί δ' ἐστὶ τοῦτο πρὸς θεῶν; ῥυτόν.

Silenus & Clitarchus in Linguis apud Clitorios Δέπαστρα vocari pocula tradunt. Antimachus Colophonius libro quinto Thebaïdis ait:

Omnia prorsus quæ aduenis imperauit Adrastus
Vt facerent [a]*: nunc aquam, nunc syncerum ac purum mel*
In argenteum poculum prudenter miscuerunt:
Ac confestim regibus Achiuorum δέπαστρα, pocula, distribuerunt
In manum conniuantibus, statimque ad libationem
B *affuderunt,*
Aureo gutto.

Idem rursus:

Alij calicem ex argento solidũ, siue δέπαστρα, pocula,
Afferant aurea, quæ domi apud me reposita sunt.

Idem in iis quæ sequuntur deinceps:

Et aurea δέπαστρα, pocula, & illæsum Celebeion [b]*,*
Melle plenum, quod ei commodum sit.

δακτυλωτὸν, poculum digitatum, Ion in Agamemnone vocauit, sic:

Munus pedum cursu dignum afferet,
Digitatum poculum: intactum igni:
Peliæ insigne præmium, opus Castoris.

Epigenes poculum interpretatur auritum ex vtraque parte, in quo capiendo digitos vtrinque diuidunt: Alij quòd in orbem velut insculptos digitos habet: alij, poculum in quo eminent tuberosa quædam, qualia è Sidone aduehuntur: Alij læue [c]. Quod autem dixit ἄχραντον πυρὶ, ad imitationem est Homeri, qui lebetem ἄπυρον, ignis expertem, appellat, vel idoneum excipiendis aquis frigidis, vel ad gelidæ potionem aptum. Quidam corneum vas intelligunt [d]. Circa Molottidem [e] narrant bos inusitatæ magnitudinis esse cornua, è quibus pocula quomodo fiant Theopompus memoriæ tradit. Ex iis poculum Pelian habuisse probabile est. Iolcus [f] certè Molossiæ vicina est, in qua [g] Pelias ludos edidit [h]. Satius quidem est dicere, inquit Didymus in eius fabulæ [i] expositione, Epigenem oscitanter ac negligenter carmen illud Homeri,

D

E

Quinto [k] *phialam vtrinque ansatam, & intactam igni, apposuit,*

intellexisse, quòd putauerit ἀμφίθετον φιάλῃ esse poculum, cùm ea sit aënum, lebeti simile, vndique latum: quod commodum est ad recipiendam frigidam: at δακτύλωτος phiala, id est digitata, intus velut in orbem cauitatem habet, & tanquam digitos, qua circumprehenditur. Quidam ἀπύρωτον φιάλῃ esse volunt corneum vas, quod ad ignem non conficiatur. Fortassis autem, per metaphoram figuram, Phialam Homerus poculum dixerit. Philemon in Atticis nominibus, aut Linguis, cùm antea multa disceptasset, Calpis, inquit, digitatum poculum, & vtrinque auritum, in quo amplectendo ex vtraque parte disparantur manuum digiti: Alij poculum esse putant, in quo digitorum figuræ per orbem apparent. Elephantẽ [l] poculi genus appellatum fuisse Damoxenus ait in Seipsum lugente:

F

A. *Hoc si poculo contentus non es, Elephantum qui ferat*
Aduenit puer. B. *Per deos, quidnam hoc est?*
A. *Rhyton,*

Duobus

Duobus [a] *ſalientibus vinum effundens.*

B. *Quam amplum?* A. *Congiorum trium capax:*

Alconis opus [b]. B. *Olim verò prabibebat mihi Lubenter in eo Cypſelus* [c].

Huius poculi meminit Epinicus in Suppoſititiis, cuius teſtimonium citabo, cùm de Rhyto verba faciam. EPHEBVS poculi genus eſt, quod nunc Embaſicœten [d] nominant. Sic vocari ſcribit Philemon Athenienſis libro De Atticis nominibus, ſiue linguis. Stephanus comicus in Philolacone ait,

A. *Huic prabibebat rex κώμιον* [e] *quandam*

Nquam. B *Quidnam hoc eſt?* A. *Poculum.*

A. Κώμη [f] *quadam eſt circa Thurios,*

In quam olim ego difficulter perductus ſum,

Et ad Ephebos ε, ὦ *Sofia, ac eos ſanè tractatu difficiles* [h].

Lynceus Samius Hedypotides [i], inquit, Rhodios æmulatione quadam pro Thericleis Athenienſibus feciſſe, cùm Athenienſes diuitibus ſolis eo pondere ac menſura fabricati eſſent, Rhodij verò [k] propter leuitatem, eiuſmodi poculorum elegantiam communicarent etiam cum inopibus. Horum ſic meminit Epigenes in Heroïna:

Pſyctteria [l], *Cyathum, Cymbia, Rhyta quatuor: Hedypotydas, tres: colum argenteum.*

Semus libro quinto Deliadis ait, Deli conſecratam eſſe auream Hedypotida Echenices mulieris indigenæ, cuius idem meminit octauo libro. Cratinus iunior.

Ab Archephonte Hedypotidas duodecim.

Piſander libro ſecundo, HERCVLEAM PATERAM eſſe tradit, qua vectus Hercules oceanum traiecit [m]: Herculi verò illam oceanum commodaſſe. Poculis fortaſſe quia heros amplis gaudebant, per iocum ſcripores, ac poëtæ, cum in poculo nauigaſſe fabulati ſunt. Panyaſis [n] libro primo Hiſtoriæ Herculis, refert ipſum à Nereo Solis phialam cùm impetraſſet, ad Erytheam [o] nauigio peruenisſe. Bibacem inter alios Herculem fuiſſe antea nos memorauimus. Solem quidem ad occaſum tendere, inuectum poculo, Steſichorus ſic ait:

Hyperionides [p] *ſol in auream pateram deſcendit,*

Oceanum vt emenſus,

Ad ſacra obſcuraq; noctis profundas ſedes accedat,

Ad matrem, & ætate florentem coniugem,

Ac charos liberos: ille verò per nemus incedit lauris opacum,

Suis pedibus, Iouis filius [q].

Antimachus:

Tum verò in aurea patera

Solem deducebat illuſtris Erythea,

AEſchylus in Heliadibus:

Erat & in occaſu patris forte fortuna à Vulcano fabricata patera.

In qua longum ſui curſus meatum per fluctus ille peragit,

In blandimenta liquida, ac nigris equis inſidentis noctis ſeſe recipiens.

A [‖Δίκροωον ἡλίκον λί] τρεῖς χωρεῶν χόας. χ. Δίκρωιον ηλίκον π τρ. χ. Εν κυψέλοισιν ἡδέως
Αλκωνος ἔργον. πρόσθεν δέ μοι πόλε
[Εν κυψέλοις ἡδέως.]

Μνημονεύει τοῦ ποτηρίου τούτου καὶ Επίνικος ἐν Υποβαλλομέναις, οὗ τὸ μαρτύριον παρέξομαι ἐν τῷ περὶ τοῦ ῥυτοῦ λόγῳ. ‖ ΕΦΗΒΟΣ. τὸ καλούμενον ποτήριον ‖ ἐμβασικοίτην, οὕτως φησὶ καλεῖσθαι Φιλήμων ὁ Αθηναῖος ἐν τῷ περὶ Αττικῶν ὀνομάτων ἢ Γλωσσῶν. ‖ Στέφανος δέ ὁ κωμικὸς ἐν Φιλολάκωνι φησὶν,

B ‖ Τοῦτῳ προσέπεμπε βασιλεὺς κώμιόν τινά.
Καινόν. πίνων τοῦτο γέγονε νεῶν ποτήριον;
Κώμη μὲν οὖν τίς ἐστι περὶ Θουρίαν.
‖ Εἰς ἣν δέ ὁ λαβὼν ὅλος ἀπολωλεκὼς ἐγώ,
Καὶ σοὶ ἐφήβους Σωσία σοὶ δυσχερεῖς.

‖ ΗΔΥΠΟΤΙΔΕΣ. ταύτας φησὶν ὁ Σάμιος Λυγκεὺς Ροδίους ἀντιδημιουργήσασθαι πρὸς τὰς Αθηναίων Θηρικλείους. Αθηναίων μὲν αὐτὰς τοῖς πλουσίοις διὰ τὸ βάρη χαλκώσασθαι τὸν ῥυθμὸν τοῦτον · Ροδίων δὲ διὰ τὴν ἐλαφρότητα τῶν ποτηρίων, καὶ τοῖς πένησι τοῦ καλλωπισμοῦ τούτου μεταδιδόντων. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ Επιχάρης ἐν Ηροίνῃ διὰ τούτων, ψυκτήρια, κύαθον, κυμβία, ῥυτὰ τέτταρα, ἡδυποτίδας τρεῖς, ἠθμὸν ἀργυροῦν. Σῆμος δέ ἐν πέμπτῃ Δηλιάδος, ἀνακεῖσθαι φησὶν ἐν Δήλῳ χρυσῆν ἡδυποτίδα Εχενίκης ὀπιχωρίας γυναικός. ἧς μνημονεύει καὶ ἐν τῇ ὀγδόῃ. Κρατῖνος δέ ὁ νεώτερος φησὶ,

D Παρ' Αρχεφῶντι ἡδυποτίδας δώδεκα.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ. Πείσανδρος ἐν δευτέρῳ Ηρακλείας τὸ δέπας ἐν ᾧ διέπλευσεν ὁ Ηρακλῆς τὸν ὠκεανὸν, εἶναι μέν φησιν ἡλίου, λαβεῖν δὲ αὐτὸν παρ' ὠκεανοῦ Ηρακλέα. ‖ μὴ πόλεμον μεγάλοις ἔχαιρε πολεμίοις ὁ ἥρως, διὰ τὸ μέγεθος παίζοντες οἱ ποιηταὶ [καὶ συγγραφεῖς,] πλεῖν αὐτὸν ἐν πολεμίῳ ἐμυθολόγησαν; Παυσανίας δὲ ἐν πρώτῳ Ηρακλείας φησὶ Νηρέως, τοῦ τοῦ ἡλίου φιάλην νομίσασθαι τὸν Ηρακλέα, καὶ διαπλεῦσαι εἰς Ερύθειαν. ὅπου δὲ εἰς ἐκεῖ ὁ Ηρακλῆς τῶν πλεῖστον πόνων προεστώτων. ‖ ὅπου δὲ καὶ ὁ ἥλιος δύπτει πολεμίᾳ διενομίζετο δύπτειν τοῦτον. Στησίχορος μὲν οὕτως φησίν. χ. ἐν δὲ ἔχειν φεῖς

Αλλος δ' ὑπερμενίδας δέπας εἰς καλέσαιν χρύσεον.
Οφρα δ' ὠκεανοῖο περάσας
Αφίκηθ' ἱερὰς ποτὶ βένθεα νυκτὸς ἐρεμνᾶς
Ποτὶ μαλέρα κευθμῶνα τ' ἄλοχον,
Παῖδάς τε φίλους. ὁ δ' ἐς ἄλσος ἔβα
Δάφναισι καθάσκιον
Ποσὶ ταῖς Διός.

καὶ Αντίμαχος οὕτως λέγει.

Τότε δὴ [ἀχρέω, ἐν δέπαϊ] χ. χρυσείῳ εἰνὶ δεπάστρῳ
Ηέλιον πέμπεσκεν ἀγακλυμβόη Ερύθεια.

καὶ Αἰσχύλος ἐν Ηλιάσιν, ‖ ἐνθ' ὅπου δυσμαῖς ἵσα πατρὸς Ηφαιστόδμητες δέπας, ἐν τῷ διαβαίνων πολλὰ οἰδματόεντα φέρει δρόμου πόρον. οὐ δ' εἰς μελανίππου πρόσφυγων [ἡμερᾶς] νυκτὸς ἀμολγόν. χ. ἱερᾶς

Μίμνερμος δ' ἐν Ναννοῖ, ἐν δὲ τῇ φησὶ χρυσῇ κατεσκευασμένῃ τοῦ τὴν χρείαν ταύτην ὑπὸ Ηφαίστου τὸν ἥλιον καθεύδοντα περαιοῦσθαι τοῦ τὰς ἀναγκαίας· αἰνισσόμενος τὸ κοίλον τοῦ ποτηρίου. λέγει δ' οὕτως,

Ηέλιος μὲν γὰρ ἔλαχεν πόνον ἤματα πάντα,
Οὐδέ ποθ' ἁμετέρησι γένεται οὐδεμίη.
Ἵπποισίν τε καὶ αὐτῷ ἐπὶ ῥοδοδάκτυλος ἠὼς
Ὠκεανὸν προλιποῦσ' οὐρανὸν εἰσαναβῇ·
Τὸν μὲν γὰρ Διὰ κῦμα φέρει πολυήρατος ἀνὴ,
Κοίλη Ηφαίστου χερσὶν ἐληλαμένη.
Χρυσέῃ τημένεντος ὑπὲρ πέρον ἄκρον ἐφ' ὕδωρ,
Εὐδοντ' ἀρταλέως χώρου ἀφ' Εσπερίδων,
Γαῖαν ἐς Αἰθιόπων· ἵνα οἱ θοὸν ἅρμα καὶ ἵπποι
Ἰσχάνουσ', ὄφρ' ἠὼς ἠερίη μόλῃ.
Ενθ' ἐπέβη ἑτέρων ὀχέων γενέθλιον υἱός.

Θεόκλυτος δ' ἐν δευτέρῳ Ωρῶν φησὶν αὐτὸν Διαπλεῦσαι· τοῦτο πρώτου εἰπόντος τοῦ τὴν Τιτανομαχίαν ποιήσαντος. Φερεκύδης δ' ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, προειπὼν περὶ τοῦ ὠκεανοῦ ὅτι φέρει, ὁ δὲ Ηρακλῆς ἔλκεται ἐπ' αὐτὸν τὸ τόξον ὡς βαλῶν, καὶ ὁ Ηλιος παύσασθαι κελεύει ὁ δὲ δείσας παύεται. ἥλιος δὲ ἀντὶ τούτου δίδωσιν αὐτῷ τὸ δέπας τὸ χρύσεον, [ὃ αὖτος ἐφόρει] σὺν ταῖς ἵπποις, ἐπὶ δυσμὰς Διὰ τοῦ ὠκεανοῦ τὴν νύκτα, πρὸς ἕω [ὑπὸ τὴν ἀνίσχοντα] ὁ ἥλιος. ἔστι δὲ πορθμεία ὁ Ηρακλῆς ἐν τῷ δέπαϊ τούτῳ ἐς τὴν Ερύθειαν. καὶ ὅτε μὲν ἐν τῷ πελάγει, ὠκεανὸς πειρώμενος αὐτοῦ κυμαίνει τὸ δέπας φαντάζόμενος. ὁ δὲ τοξεύειν αὐτὸν μέλλει· καὶ αὐτὸν δείσας ὠκεανὸς παύσασθαι κελεύει. ‖

χρ. ὃ αὐτὸν ἐφ.
χρ. ἢ νῦν αὖ. vel ἢ δὴ αὖ.

CAP. VI.

ΗΘΑΝΙΟΝ. Ελλάνικος ἐν Αἰγυπτιακοῖς οὕτως γράφει. Αἰγυπτίων ἐν τοῖς οἴκοις κεῖται φιάλη χαλκῆ, καὶ κύας θαλλοῦς, καὶ ἠθάνιον χάλκεον.

ΗΜΙΤΟΜΟΣ. ἔκπωμά τι παρὰ Αττικοῖς ἀπὸ τοῦ σχήματος ὀνομασθὲν φησὶ Πάμφιλος ἐν Γλώσσαις. ΘΗΡΙΚΕΙΟΣ. ἡ κύλιξ αὕτη ἐγκάθηται τοῖς λαγόνας, ἱκανῶς βαθυνομένη, ὥστε ἔχει βραχέα ὡς αὐ κύλιξ οὖσα. καὶ μήποτε Αλεξις ἐν Ησιόνῃ [Θηρικλείῳ] ποιεῖ τὸν Ηρακλέα πίνοντα, ὅταν οὕτωσι λέγει·

χρ. ἐν Θηρικλείῳ

Γενόμενος φησὶ δ' οἴνους μόλις
Ἡσυχος κύλικι, καὶ λαβὼν ἐξῆς τυκνὰς
Ελκει καταυλεῖ, κατά τε τὴν παροιμίαν
Αἰεὶ τοῦ δ' ὁ μὲν ἀσκὸς, εὖ ἦ φύλαξ·
Ανθρωπός ἐστιν.

ὅτι ἡ κύλιξ ἐστὶν ἡ Θηρικλείου, σαφῶς παρίστησι Θεόφραστος ἐν τῇ περὶ φυτῶν ἱστορίᾳ. διηγούμενος γὰρ περὶ τῆς τερμίνθου, φησὶ τορνεύεσθαι καὶ ἐξ αὐτῆς κύλικας Θηρικλείους, ὥστε μηδένα διαγνῶναι τοῖς κεραμέως. κατασκευάσαι δὲ λέγεται τὴν κύλικα ταύτην ‖ Θηρικλῆς ὁ Κορίνθιος κεραμεύς, ἀφ' οὗ καὶ τοὔνομα ἔχει, γεγονὼς τοῖς χρόνοις κατὰ τὸν κωμικὸν Αριστοφάνη. μνημονεύει δὲ τῆς κύλικος Θεόπομπος μὲν ἐν Νεμέᾳ οὕτως,

χρ. οὔνομά σοι πεύσωμεθα;

Χαῖρε σὺ δεῦρο Θηρικλέους πρὸς τέκνον,
Γενναῖον εἶδος [οὔνομά σοι πεύσωμεθα]

A Mimnermus in Pumilionibus, In lecto aureo, inquit, ad illum vsum à Vulcano facto dormientem solem ad exortum permeare, obscurè sic indicans poculi cauitatem, his verbis,

Quotidie sol laborat,
Nec vnquam vel illi quies est,
Vel equis ipsius, vbi roseis digitis Aurora
Oceano relicto in cœlum conscendit.
Solem enim vehit pergnam gratum ipsi cubile,
Cauum honorandi Vulcani manibus & malleo cusum:
B *Aureum: quasi alis subnixum per summos fluctus aequoris,*
Inter dormiendum raptum ab Hesperidum [a] cœtu,
Ac Æthiopum regione, vbi tum velox eius currus, tum equi
Subsistunt, donec aurora dilucidi mater redeat:
Tum enim Hyperionis filius alios & recentes conscendit equos, qui vehant.

C Theoclytus libro secundo de Tempestatibus ait, in lebete ipsum nauigasse, cùm idem antea prior dixisset qui Titanomachiam [b] composuit. Pherecydes [c] libro tertio historiarum, cùm antea multa de Oceano disseruisset, subiungit, Hercules verò arcum in ipsum distendit, tanquam sagitta percussurus: Sol autem cessare iussit: terrefactus destitit: eius obsequij gratia pateram Sol auream dedit, quam nimirum cum equis ferre solet, vbi lapsus noctu in Oceanum, ad Auroram habenas extulerit. In D ea patera ad Erytheam Hercules proficiscitur: at dum nauigat, Oceanus, eius fortitudinem vt experiretur, fluctuum imaginem obiicit pateram exagitantium: Hercules verò in eum arcum dirigit tanquam sagittis petiturus: quod veritus Oceanus, id moliri vt desineret præcepit. DE ETHANIO [d] in Aegyptiacis Hellanicus scribit, in hominum eius nationis ædibus supellectilem esse, phialam, cyathum, & exiguum colum, ex ære omnia. Pamphilus in Linguis, poculi quoddam genus ab Athenienſibus nominari tradit ἡμίτομον [e] à figura. THERICLEVM poculũ ad latera depressum est, satis profundum, auribus hinc illinc prominentibus, vt in vulgari calice. Alexis in Hesione, Thericleo bibentem Herculem inducit, ad hunc modum:

Vix tandem placatus,
Calicem postulat, quem vbi dederunt, crebrò
Hausit, vt, quod iactatur prouerbio,
Semper quidem prorsus [f] vter & semper saccus,
Homo sit.

Calices Thericlea pocula fuisse apertè declarat Theophrastus [g], in libris de historia plantarum, quo loco de Terebintho verba facit, aitque ex eius ligno calices tornari Thericleos, quos à fictilibus nemo discernat. Eos calices fama est à Corinthio figulo Thericle factos, vnde & impositum nomen. Aristophanis Comici seculo. Calicis meminit Theopompus in Nemea his verbis:

A. Huc [h] ades, ô Thericlis fida proles,
Generosa facies: rectè nos te vocauerimus

Nam

Naturæ ſpeculum, quod plenum ſi dabitur,
Nihil ſanè vnquam aliud ego ſugam.
B. *Heus tu anus Theolyte.* A. *Quis es qui me* [a] *vocas?* B. *Tibi amiciſſimus.*
A. *Quo te nomine ſalutabo?* B. *Accede huc ad me Theolyte,*
Accede ad nouitium conſeruum tuum. A. *Hic bellè*
Igniculi mei ſcintillam non incaſſum excitat.
B. *Ego bonis anibus beneuolentiam propino tibi*
A. *bibe quantum lubet, quod comedas equidem poſtea dabo.*

Cleanthes in opere De ſumptionibus, ſic [b] ait: Quæ igitur ſunt [c] ab hominibus inuenta eiuſmodi, atque etiam reliqua, vt Thericleum poculum, Deinias, Iphicrates, eos qui inuenerunt primi, oſtendunt. Nunc profectò manifeſtum id eſt. Hoc ſi factum non eſſet, haud parum nomen foret mutatum: verùm, vt diximus, iis quæ fortuita ſunt, non eſt fidendum. Alij tradunt Thericleum poculum dictum, quòd in eo ſculptæ ferarum pelles eſſent. Pamphilus Alexandrinus, quòd Bacchus dum feras [d] quæ vehunt, quatit, hoc poculo libat. Huius ſic meminit Antiphanes in Similibus:

Vt eſt cœnatum, (nam quæ intermedio tempore facta ſunt volo [e] *connectere,)*
Et Iouis Seruatoris inſtrumentum cæduenit,
Plenum guttis [g] *expreſſis venerando labore,*
Amœnæ Lesbi ſpumans, accepit quiſque dextra manu.

EVbulus in Dolone:

Vas ego nunquam laui:
Purius quidem fictile reddidiſſem ego
Quàm Thericles ſuos calices inuenis cùm eram.

Idem in Aleatoribus:

Calicem nuper è melandryo [h] *factum Thericleum, nimium ſpumantem.*
In temulentorum manibus frequentem, fremente ſono circumſtrepentem [i]*:*
In orbem ſpeciosè ductum, affluenti ſcaturigine vberem,
Nitentem, ad lucem reſplendentem, ablutum, onuſtum hedera [k]*,*
Quem domum Iouis ſeruatoris vocant.

Araros, ſiue EVbulus in Campylione:

O figlina terra, olim Thericles
Te fabricatus eſt cani lateris [l] *dilatato fundo,*
Cognita ædepol mulierum natura,
Quæ poculis exiguis non delectantur.

Alexis in Equite,

Et Thericleus calix corona in orbem aurea,
Ornatus, non vulgari, & plebeia quauis.

Idem in Epaco:

Mero plenum Thericleum ebibit,
Cauum, quod ſuperfluebat [m].

Timæus libro vigeſimo octauo Hiſtoriarum, his verbis Thericleum calicem appellat: Polyxenus quidam ex eorum numero qui rempublicam Tauromenitanorum gubernabant, miſſus ad Nicodemum legatus, & muneribus aliis, & calice Thericleo donatus, rediit. Adæus libris De affectione [n], Thericleum & Carcheſium idē eſſe autumat: contrà differre cenſet

A Ἀρει κάρπιρον φύσεως ἰὼ πλῆρες δοθῆς
ΟΥδὲν πω̃ἰ ἄλλο δεῦρο δή γε μισῶ σ' ἐγὼ
Γραῦ θεολύτη. χραῦ τί με καλεῖς σὺ φιλτάτη.
Τίν' ἀπασάσωμαι; δεῦρο πρὸς ἐμὲ θεολύτη.
Παρὰ τὸν νέον ξωύδουλον οὑτωσὶ καλῶς
Σπινθὴρ τ' ἄλλα† ἀπειράμβαι τοιοῦτό τι.
Φιλοφησίαν δέ σοι προπόμαι δεξιάν.
B Πιοῦσα δ' ὁπόσον αὖ σοὶ θυμὸς, ἢ ἐμοὶ
Πάροδος τὸ πεῶτον.

Κλεαν̃θης δ' ἐν τῷ Περὶ μεγαλήψεως συγγεγράμμαι φησί. ‖ Τὰ τοίνυν δύρήματα καὶ ὅσα τοιαῦτα ἔπι τὰ λοιπά ἐστιν, οἷον θηρίκλειος, Δεινιὰς, Ιφικράτης. ταῦτα γὰρ πρότερον σωιζορεῖ τοὺς δύρόντας. φαίνεται δέ τι καὶ νῦν. εἰ γὰρ μὴ ποιεῖ τοῦτο, μεγαλοβελήκως ἂν εἴη μικρὸν τοὔνομα. ἀλλὰ καθάπαξ εἴρηται, οὐκ ἔστι πιστεῦσαι τῷ τυχόντι. ἄλλοι δ' ἱστοροῦσι θηρίκλειον ὀνομασθῆναι τὸ ποτήριον ἀφ' οὗ τὸ δορὰς θηρίων αὐτῷ ἐνελελυπῶσθαι. Πάμφιλος δ' ὁ Αλεξανδρεὺς ἀπὸ τοῦ τὸν Διόνυσον τοὺς θήρας κλονεῖν
C [ἀπένδοντα] ταῖς κύλιξι ταύταις καθ' αὑτῶν χ. ἀπεύδοντα
μνημονεύει τοῦ σκεύματος καὶ Αντιφάνης ἐν Ομοίοις ἔτως, ὡς δ' ἐδείπνησαν, σιωπᾶψαι βούλομαι γὰρ τὰ μέσα, καὶ Διὸς σωτῆρος ἦλθε θηρίκλειον ὄργανον τῆς τρυφερᾶς ἀπὸ Λέσβου σεμνοπόνου σκευόν τοι πλῆρες ἀφείζον ἕκαστος, δεξιερὰ δ' ἔλαβεν. καὶ Ευβουλος ἐν μὲν Δόλωνι,
D Διένιψα δ' οὐδὲν σκεῦος οὐδεπώποτε,
Καθαρώτερον γὰρ τὸν κέραμον εἰργαζόμην
Η Θηρίκλης τὰς κύλικας ἰοὶξ ἰὼ νέος.
Εν δὲ Κυβδυταῖς,
Αρτι μὲν [μελανδρικλεῖ] χ. μάλ' ἀθρικλεῖ
Τῶν θηρικλείων ὑπερφερίζουσαν ‖ ὧδε μὲ
‖ Κωθωνόχειρος ψηφοθεικομένη τρίαν
Μέλαιναν ὐκύκλωτον ὀξυπίνδακα
Στίλβουσαν ἀνθρακοῦσαν σκνεφιγμένῃ
E Κιστῷ ‖ καταβρύουσαν ‖ σπικαλούμενοι
Εἶλκον Διὸς σωτῆρος.
Αραρὼς δ' ἢ Ευβουλος ἐν Καμπυλίωνι,
‖ Ω γαῖα [κεραμῖτι σ' εἰ θηρικλῆς πόλει] χ. κεραμῖτις σ' ὁ Θηρ. vel, σὲ Θηρ.
Ετόξευε κοίλης λαγόνος ὑρώας βάθος,
Ηπου καλειδὼς τὴν γυναικείαν φύσιν,
Ως οὐχὶ μικροῖς ἥδεται πολήμοις.
Αλεξις δ' ἐν Ιππεῖ,
F Καὶ θηρίκλειος τὶς κύλιξ στέφανον κύκλῳ
Εχουσα χρυσοῦν, οὐ πρὸ σπίκηρον πινά.
Καὶ ἐν Ηπάκῃ,
Μεσῶν ἀκράτου θηρίκλειον ἔπασε,
Κοίλων [ὕπαρ θύουσαν.] χ. ὑπερβρύουσαν
Τίμαιος δ' ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, θηρίκλειαν καλεῖ τὴν κύλικα γράφων ἔτως. Πολύξενός τις τ' ἐκ Ταυρομηνίτου καθεσηκότων ταχθεὶς ὑπὸ τὴν πρεσβείαν, ἑτερά τε δῶρα πρὸς Νικόδημον καὶ κύλικα θηρίκλειον λαβὼν ἐπανῆκεν. Αδαῖος δ' ἐν τῇ περὶ διαθέσεως, τὸ αὐτὸ ὑπολαμβάνει θηρίκλειον εἶναι καὶ κεχύσιον. ὅτι δ' διαφέρει, σαφῶς πρίσηται

Καλλίξεινος ἐν τοῖς περὶ Αλεξανδρείας φάσκων, πινὰς ἔχοντας θηρικλείους παραπαίειν, οὓς ἢ κάρχησια. ὁποῖον δέ ἐστι τὸ κάρχησιον ἐν τοῖς ἑξῆς λεχθήσεται. καλεῖται δέ τις καὶ θηρίκλειος κρατὴρ, ὃν μνημονεύει Αλεξις ἐν κύκνῳ,

Φαιδρὸς ἦ κρατὴρ θηρίκλειος ἐν μέσῳ
Εστηκε λευκοῦ νέκταρος παλαιγμοῦς.
Πλήρης ἀφείζων ὃν λαβὼν ἐγὼ κενὸν
Τρίψας ποιήσας λαμπρὸν ἀσφαλῆ βάσιν,
Στήσας στεφάνοις καρπίμοις κισσοῦ κλάδοις
Εσεψα.

Θηλυκῶς ἢ τὸ θηρίκλειον εἶπε Μένανδρος ἐν Θεοφορουμένῃ,

Μέσως μεθύων θηρίκλειον ἔπασε.

καὶ ἐν Μισογύνῃ, ποτήριον θηρίκλειον τριακοτύλον. καὶ Διόξιππος ἐν Φιλαργύρῳ,

Τῆς Θηρικλείου τῆς μεγάλης χρεὼ ἔστί μοι,
ΕΥ οἶδα, καὶ τῶν Ροδιακῶν. ἥδιστα γὰρ
Ἐκ τῶν τοιούτων [αἴσχεα] ποτηρίων
Ειοθα πίνειν.

γρ. Αἰσχύνα vel Αἰχύνη

Πολέμων δ' ἐν πρώτῃ περὶ τῆς Αθηνῶν ἀκροπόλεως οὐδὲ ἑρῶς ὠνόμασεν, εἰπών, Τὰ χρυσᾶ θηρίκλεια ὑπόξυλα Νεοπτόλεμος ἀνέθηκεν. Απολλόδωρος δ' ὁ γελῶος ἐν Φιλαδέλφοις ἢ Αποκλεροῦντι φησὶν ἐφεξῆς, ῥωμαῖ' ἀργυρώματα θηρίκλεια ῥοδιακὰ πολυτελῆ ποτήρια ἕτερα. Αριστοφάνης δ' ἐν Φιλωνίδῃ.

Τοιγαροῦν ἐμοὶ μὲν ἀρτίως ὁ δεσπότης]
Δι' ἀρετὴν τῶν θηρικλείων δικύκλωτον ἀσπίδα,
Ὑπεραφείζουσαν τρυφῶσαν ἴσον ἴσῳ κεκραμμένῳ
Προσφέρων ἔδωκεν, οἶμαι χρηστότητος οὕνεκα,
Ειτ' ἐλευθέραν ἀφῆκεν βαπίσας [ἐρωμένως.]

fort. ἐῤῥωμένως.

Θεόφιλος ἢ ἐν Βοιωτίᾳ,

Τετρακοτύλου ἢ κύλικα κεραμέαν τινὰ
Τῶν θηρικλείων, πῶς δοκεῖς; κεραννῦσι
Καλῶς ἀφρῷ ζέουσαν. οὐ δ' αὖ Αὐτοκλῆς
Οὕτως μάτην τὸ εὐρύθμως τῇ δεξιᾷ
Αρασαν ὦμον.

ἐν ᾗ Προίτισι,

Καὶ κύλικα θηρίκλειον εἰσφέρει, πλέον
Ηθύλας χωροῦσαν ἐπ' ἀγαθῆς τύχης.

ΙΣΘΜΟΝ. Πάμφιλος ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων Κυπρίους τὸ ποτήριον οὕτως καλεῖν.

‖ΚΑΔΟΣ. Σιμμίας ποτήριον βαθυπέδιλον Ανακρέοντος,

‖Ηρίσησα μοι ἰτρίου λεπτὸν ὀπόκλας,
‖Οἴνου δ' ἐξέπιον κάδον.

Επιχάρης ἢ ἐν μνηματίῳ φησὶν ‖κρατῆρες, ‖κάδοι, ‖ὀλκεῖα, κρουνεῖα, ἔστι ἢ κρουνιαία· ἀλλὰ τί καθ' ἕκαστον δεῖ λέγειν;

Οψει γὰρ αὐτὸς βασιλέως μὲν λέγεις
Αφίχθαι δηλαδὴ πιξώδαρον.

Ηδύλος Επιγράμμασιν,

Πίνωμεν. καὶ γάρ τι νέον καὶ γὰρ τὸ τῆδε οἶνον

A Callixenus in ſuis libris de Alexandria, cum [a] ait, in pompa quoſdam Carchelia geſtantes, quoſdam Thericleos calices, incedere. Quale ſit Carcheſium, poſthac nos monſtrabimus. Craterem etiam quendam Thericleum nominant. Huius meminit Alexis in Cycno:

Lætus verò in medio Thericleus crater
Conſtitit, candido nectare annoſo,
Plenus, ſpumans, quem cùm vacuum offendiſſem,
deterſi, vt ſplenderet effeci, tutum pedem
Statui, & adnexis hederæ ramis fructu graui-
B *bus*
Coronaui.

Fœminino genere Menander vſurpat in Theophorumeno [b]:

E dimidio temulentus, τῷ θηρίκλειον, trium heminarum [c].

Dioxippus in Philargyro [d]:

A. *Τῆς θηρικλείου μεγάλης, magno calice Thericleo mihi opus eſt.*
B. *Probè noui.* A. *Atque etiam Rhodiis poculis: nam*
lubentiſſimè
His poculis bibere ſemper conſueui.

Polemon libro primo de Athenarum arce, neutro genere protulit, ad hunc modum: Aurea Thericlea, ſubtus ligno fulta Neoptolemus dedicauit. Apollodorus Gelous in Philadelphis, aut Inedia ſibi mortem conſciſcente, ait:

Deinde ſtragulæ veſtes, argentea vaſa,
Thericlea tornata, ſumptuoſa, & alia pocula.

Ariſtophanes in Philonide:

Itaque mihi nuper herus
Virtutis præmium, Thericleorum, in orbem [e] *circumactum ſcutum,*
Supernè ſpumans, delicatum, par pari temperatum,
Porrexit ac dedit, vt arbitror, quòd eſſe me probam
ac frugi cognouiſſet:
Deinde libertatem eſt largitus, benignè & amicè
me vino cùm madefeciſſet.

Theophilus in Bœotia:

Heminarum quatuor calicem fictilem quendam
E Thericleis, quod velim credas, miſcet,
Pulchrè ſpuma ferueſcentem: at Autocles
E *Incaſſum inconcinnè dexterum*
Humerum ſuſtulit [f].

Idem in Prœtidibus.

Thericleum calicem affert, qui pluſquam amphoras
ſeptem caperet,
Proſperæ [g] *fortunæ.*

Pamphilus libro De nominibus, Cyprios ait poculum vocare ISTHMVM. De CADO, Simmias Anacreontis poculum explicans, ait,

Pranſus equidem ſum, confracto itrij [h] *paululo:*
F *Vini autem cadum exhauſi.*

Epigenes in Paruo monumento:

A. *Crateres, inquit, cadi, pelues* [i], *& edepol, crouneia* [k]: *verùm quid opus eſt omnia ſigillatim memorare?*
Iſtis oculis tu conſpicies. B. *Adueniſſe regis filiũ ais?*
A. *Ita ſanè,*
Pixodarum ſcilicet.

Hedylus in Epigrammatibus:

Bibamus [l]: *etenim nouum aliquod inter bibendum*

Repe

Reperiemus, ingenioſum [a], *ac mellitum carmen:*
At cadis vinum effundens, irriga, & dicito, lude
Hedyle: qui inani cantu contendis, non autem ebrietate curas demulces.

Idem alibi:

Ex aurora in noctem, & ex nocte Paſiſocles
In auroram bibit cadis quatuor congios capientibus:
Deinde repente, quocunque ſors tulerit, abit: ſed inter pocula,
Siculo [b] *vate ludit multo ſuauius:*
Eo tamen validior [c] *: ſic illius affulget*
Lepos. quamobrem ô charum caput, ad temulentiam bibe, & ſcribe.

Cleitarchas in linguis tradit ab Ionibus cadum vocari κεράμιον, fictile. Herodotus in tertia Phœnice: Non, inquit, vini cadum [d]. Philemon in opere citato, CADISCVM eſſe tradit poculi genus. Vas quidem certè illud eſt in quo Iouem κτήσιον [e] collocant, vt inquit Anticleides in Expoſitionibus ſuis hoc pacto: Iouis Cteſij ſic imago ſtatuenda eſt, Cadiſcum, nouum, vtrinque auritum, depone: eius aures alba laua corona: ſimulacri dextrum humerum ac frontem croceo peplo vela, quemcunque repereris. Iuppiter enim Ambroſiæ [f] puram aquam in poteſtate habet, & oleum, ac omnium fructuum copiam, quos immittit. Cadiſci præterea meminit Straton comicus in Lepnomeda, ſic,

Mercurium, quem hi precantur, ac inuocant prochydio [g],
Alij cadiſco, par pari temperato.

CANTHARVM nomen eſſe nauigij cuiuis è plebe notum eſt. Sic etiam vocati poculi genus Ameipſias inquit Cottabo ludentibus:

Auia, fer acetabula & cantharos.

Alexis in Crateua, vbi de quodam in caupona potante loquitur, ait:

Hermaiſcum deinde conſpicor ex iſtis viris quempiam,
Cantharum, qui prope adeſt, inuertentem,
Straguláque, ac ſuam ſportam.

EVbulus ſæpius vtitur hoc nomine in Pamphilo:

Ego verò, inquit, nam è regione fuit
Suarum ædium, noua & ampla caupona,
Hìc obſeruabam puellæ victum.
Interea, iubebam congium mihi cauponem miſcere, oboli pretio,
Et cantharum apponere maximum.

Idem rurſum:

Cantharus autem dudum vacuus exſiccatur:

Idem alibi:

Simul acceptum è conſpectu [h] *ſummouit:*
Qua verò putatis magnitudine ab ea ſublatum cantharum?
Valde me Hercule is amplus fuit, quem tamen confeſtim exſiccauit.

Xenarchus in Priapo:

Ne affunde, ô puellule, in argenteum poculum,
Sed contra potiùs, age, in profundum cantharum.

A
Εὐροιμὶ λεπτὸν καί τι μελιχρὸν ἔπος,
Ἀλλὰ κάδοις Χίουμε καταβρεχε, [καὶ λέγε παῖζε] — χ. καὶ λέγε παῖζε
Ἡδύλε μεσῴζλω] εἰς κενὸν οὐ μεθύων. — Ἡδύλε; μισῶ ζῆν.

καὶ ἐν ἄλλῳ,

Ἐξ ἠῶς εἰς νύκτα κ᾽ ἐκ νυκτῶν Πασισωκλῆς
‖Εἰς ἠοῶ πίνει τετρακόσιοι κάδοις,
Εἶτ᾽ ἐξαίφνης ωετυχὸν οἴχεται· ἀλλὰ ωρὸς οἶνον
Σικελίδου παίζει ωουλὺ μελιχρότερον.
B
Ἐπὶ δὲ δὴ ωουλὺ βαρώτερος· ὡς δ᾽ ἀπολάμπει
Ἡ χάρις· ὥστε φίλε κ᾽ γράφε καὶ μέθυε.

Κλείταρχος δ᾽ ἐν τῇ Γλώσσαις τὸ κεράμιον φησὶν Ἴωνας κάδον καλεῖν. Ἡρόδοτος δ᾽ ἐν τῇ τρίτῃ [Φοινίκῃ οὗ φησιν οἶνου κάδον.] — χ. Φοινικίου οἴνου κάδον

‖ΚΑΔΙΣΚΟΣ. Φιλήμων ἐν τῷ ωροθεσπιζομένῳ συγγράμματι, ωοτηρίου εἴδους. ἀγάλειόν δ᾽ ἐστὶν ἐν ᾧ οὗτοι κλησίους Διὸς ἐγκαθιδρύουσιν ὡς
C
Ἀντικλείδης φησὶν ἐν τῷ ἐξηγητικῷ, γράφων οὕτως· Διὸς κλησίου σημεῖα ἱδρύεσθαι χρὴ ὧδε. κάδισκον κεκνὸν δίχρων ἐπιθημάλοιῶδα, ‖[στέφανα ὠδὰ ἐλαίῳ λιπαρῷ] καὶ ἐκ τοῦ ὤμου τοῦ δεξιοῦ, τοῦ κ᾽ ἐκ τοῦ μελίωπου τοῦ κροκίου ἕ ἐσθῶσι ὅπου ἂν οὖρης, ἕ ἴσχεται ἀμβροσίαν, ἡ δ᾽ ἀμβροσία ὕδωρ ἀκραιφνὲς, ἔλαιον ωαγκαρπία ἄνθη ἔμβαλε. μνημονεύει τοῦ κάδισκου κ᾽ [Στράτων] ὁ κωμικὸς ἐν Δημομέδᾳ λέγων οὕτως. — fort. στέφανα ἀώτῳ λιπαρῷ — χ. Στράτωνος
D
Ἑρμῆς ὃν ‖ ἕλκουσ᾽ οἱ μὲν ἐκ ωεθχοΐδίου,
Οἱ δ᾽ ἐκ κάδισκου ἴσον ἴσῳ κεκραμμένου.

‖ΚΑΝΘΑΡΟΣ. Οπὶ μὲν ωλοίου ὄνομα κοινόν· ὅπου δ᾽ κ᾽ ωολήμου τι ἄτω καλεῖται, Ἀμειψίας ἐν Ὑποθηβαΐζουσι φησὶν, ἡ Μαμία φέρ᾽ ὀξύβαφα κ᾽ κανθάρους. Ἀλεξις δ᾽ ἐν Κραμίᾳ. ὁ δ᾽ λόγος ωεί πνος ἐν καπηλείῳ πίνοντος,
E
Εἶθ᾽ ὁρῶ τὸν Ἑρμαΐσκον τῶν ἀνδρῶν τούτων τινὰ
Κάνθαρον καταφρέοντα, ωλησίον δὲ [κείμενον] — χ. κείμενα
Στεφάματά τε καὶ γύλιον αὐτοῦ.

Ἐυβουλος δ᾽ ἐν Παμφίλῳ ωολλάκις μεμνημένος τοῦ ὀνόματος φησίν.

Ἐγὼ δ᾽ κ᾽ ἐτύγχανον ὢν καθ᾽ ἁπτικρὺ
Τῆς οἰκίας, καινὸν καπηλεῖον μέγα·
Ἐνταῦθ᾽ ἐπετήρουν τὸν τροφὸν τῆς ωαρθένου,
F
Κεράσαι κελεύσας τὸν κάπηλόν μοι χόα
Ὀβολοῦ, ωροσθεῖναί θ᾽ ὡς μέγιστον κάνθαρον.

Καὶ ωάλιν· ὁ δ᾽ κάνθαρος ωάλαι δὴ κενὸς ὡς ξηραίνετο. καὶ ἔτι Ἁμα δ᾽ λαβοῦσα ἠφάνικε. ωηλίκην τινὰ οἴεσθε μέγεθος. [Ἀρεσίας,] μέγαν ωάνυ ἕ ξηρὸν ἐποίησε διὰ τοῦτο τὸν κάνθαρον. Ξέναρχος δ᾽ ἐν Πριάπῳ φησὶ ταῦτα, — χ. Ἀρεσίας

Σὺ δὲ κατέγχει ωαιδάριον εἰς ἀργυροῦν,
Εἰς τὸ βαθὺ δὲ ωάλιν ἄγωμεν εἰς τὸν κάνθαρον,

Παιδάριον ἔγχει νὴ δία νὴ τὸν κάνθαρον.

Επιγένης Ηρωίνῃ.

Αλλ' οὐδὲ κεραμεύουσι νῦν τοὺς κανθάρους,
Ω τάλαν ἐκείνους τοὺς ἁδρούς, ταπεινὰ δὲ
Καὶ γλαφυρὰ πάντες ὥσπερ αὐτὰ ποτήρια,
ΟΥ τὸν οἶνον πιόμενοι.

Σωσικράτης Φιλαδέλφοις.

Λεπτὴ δὴ κυρτοῖς ἐγγελῶσα κύμασιν,
ΑΥρα κόρη Σκείρωνος ἡσύχῳ ποδὶ
Προσῆγε πράως καὶ καλῶς τὸν κάνθαρον.

Φρύνιχος Κωμασταῖς, εἶτα κεραμεύων ἐὰν οἴκῳ σωφρόνως Χαιρέστρατος ἑκατὸν τῆς ἡμέρας ἔκλαιεν οἴνου κανθάρους. Νικόστρατος Διαβόλῳ. ἡ ναῦς δὲ πότερον εἰκόσορος ἐστὶν ἢ κύκνος ἢ κάνθαρος. τουτὶ γὰρ ἐὰν πύθωμαι ὅτι αὐτὸς περιάγω τὰ πάντα ἀμέλει κυκνοκάνθαρος ἐξ ἀμφοτέρων τούτων κεκεραμευμένος. Μένανδρος δὲ Ναυκλήρῳ

Ηκεῖ λιπὼν ΑΙγαῖον ἁλμυρὸν βάθος
Θεόφιλος ἡμῖν ὦ Στράτων, ὡς ἐς καλὸν
Τὸν υἱὸν εὐτυχοῦντα καὶ σεσωσμένον.
[‖Πρῶτος γ' ἐγώ σοι τόν τε χρυσοῦν κάνθαρον]
‖Ποῖον τὸ πλοῖον.

καὶ μετ' ὀλίγα, ‖τὴν ναῦν σεσῶσθαί μοι [λέγεις, ἐγὼ τὴν ἐμὴν κεινὴν ναῦν Καλλικλῆς] ἐποίησε. τὸν καλούμενον εὐφράνορ' ἐκυβέρνα] Θούριος. Πολέμων δ' ἐν τοῖς πρὸς Αντίγονον Περὶ ζωγράφων φησὶν, Αθήνησιν ἐν τῷ τοῦ Πειρίθου γάμῳ πεποίηκεν ἱππεὺς τὴν μὲν οἰνοχόην καὶ τὸ κύπελλον λίθινα, χρυσῷ τὰ χείλη [‖περιτεραμνίσας,] τὰς δὲ κλισίας ἐλατίνας χαμᾶζε ποικίλοις στρώμασι κεκοσμημένας. ἐκπώματα δὲ κεραμέους κανθάρους, καὶ τὸν λύχνον ὁμοίως ἐκ τῆς ὀροφῆς ἐξηρτημένον, ἀνακεχυμένας ἔχοντα τὰς φλόγας. ὅτι δὲ καὶ ἀπὸ κανθάρου κεραμέως ὠνομάσθη τὸ ἔκπωμα, φησὶ Φιλέταιρος ἐν Αχιλλεῖ,

Πηλεύς· ὁ Πηλεὺς δ' ἐστὶν ὄνομα κεραμέως,
Ξηροῦ λυχνοποιοῦ κανθάρου πενιχροῦ πάνυ
Αλλ' οὐ τυράννου νὴ Δί'.

ὅτι δὲ καὶ γυναικεῖον κοσμάριον ἐστὶ κάνρθαος, Αντιφάνης εἴρηκεν ἐν Βοιωτίᾳ.

γρ. Πρῶτος λέγω σοι. τὸν δ' ἐχρύσουν κάνθαρον.

Ποῖον; τὸ πλοῖον· οὐδὲ μ' οἶσθα σὺ ἄθλιε, vel, οὐδὲν οἶσθα fort. λέγεις; ἐγώ. τὴν ἐμὴν ἐκείνην ναῦν ἣν Καλλικλῆς ἐποίησε τότε πλοῖον ἐμὸν ὁ Εὐφράνωρ ἐκυβέρνα Θ.

γρ. περιτερματίσας

CAP. VII.

‖ΚΑΡΧΗΣΙΟΝ. Καλλίξενος ὁ Ρόδιος ἐν τοῖς περὶ Αλεξανδρείας φησὶν, ὅτι ποτήριόν ἐστιν ἐπίμηκες συνηγμένον εἰς μέσον ἐπιεικῶς, ὦτα ἔχον μέχρι τοῦ πυθμένος κατήκοντα· ἐστὶ δὲ ἱκανῶς ἐπίμηκες τὸ ποτήριον τὸ καρχήσιον, καὶ τάχα διὰ τὸ ἀνατετάσθαι οὕτως ὠνόμασται. ἀρχαιότατον δ' ἐστὶ ποτήριον τὸ καρχήσιον, εἴγε ὁ Ζεὺς ὁμιλήσας Αλκμήνῃ, ἔδωκε δῶρον αὐτὸ τῆς μίξεως, ὡς Φερεκύδης ἐν τῇ δευτέρᾳ ἱστορεῖ, καὶ Ηρόδωρος ὁ Ηρακλεώτης. Ασκληπιάδης δ' ὁ Μυρλεανὸς κεκλῆσθαί φησιν αὐτὸ ἀπό τινος τῶν ἐν τῇ νηῒ κατασκευασμάτων· τοῦ γὰρ ἱστοῦ τὸ μὲν κατωτάτω πτέρνα καλεῖται, ἣς ἐμπίπτει εἰς τὴν λῆνόν· τὸ δ' οἷον εἰς μέσον τράχηλος· τὸ δὲ πρὸς τῷ τέλει καρ-

A *Puellule, per Iouem, in cantharum mihi affundito.*

Epigenes in Heroina:

At cantharos nunc non fingunt,
Me miserum, amplos, ac grandiores, sed humilia,
Polita, sculpturisque pulchra pocula, perinde ac si ipsa
Bibituri sint, non vinum.

Sosicrates in Philadelphis:

Tenuis verò gibbis [a] *fluctibus arridens*
Aura, Cheironis filiæ lento pede [b],
B *Admouit blandè ac rectè cantharum.*

Phrynichus in Comessabundis:

Deinde cùm in ædibus modestè Chærestratus fictilia faceret,
Centum interdiu vini cantharos absumi lacrymabatur.

Nicostratus in Calumniatore:

A. *Nauis, quæso, an viginti ordinum est, An Cycnus* [c], *an Cantharus?*
Nam certior hac de re factus, omnia circumuertam [d]:
C B. *AEdepol Cycno cantharos, ex vtrisque temperatus,*

Menander in Nauclero [e]:

A. *Aduentat* [f] *relicto Ægæo profundo salso,*
Theophilus nobis, ô Straton: nimirum ad probum suum
Ac fortunatum, & saluum iam filium. Primus ego
Tibi inauraui cantharum. B. *Qualenam* [g]? *Nauigium* [h]?

Idem paulo post:

A. *Saluam mihi nauem inquis?* B. *Nauem inquam meam*
D *Quam fabricatus est Callicles, & quam regebat EUphranor vocatus, Thurius* [i].

Polemon suis libris de pictoribus ad Antigonum, Athenis, inquit, in Peirithoi [k] nuptiis Hippeus fecit guttum & poculum, è lapide, marginibus auro circuntectis: præterea lectos ex abiete, humi iacentes, variis stragulis ornatos: & pocula, fictiles cantharos: tum etiam lucernam pariter fictilem, è tecto suspensam, sparsas flammas emittentem. Philetærus autor est, cantharum poculum dictum fuisse à Cantharo figulo.

E *Peleus* [l] *nomen fuit figuli, aridi, lucernarum cantharorúmque opificis,*
Valde inopis, sed, per Iouem, minimè tyranni.

Antiphanes in Bœotio etiam scribit, cantharum esse muliebrem ornatum. Callixenus Rhodius tradit in suis libris de Alexandria, CARCHESIVM [m] esse poculum oblongum, in medio leniter compressum, auribus vtrinque ad fundum vsque descendentibus, in longum satis porrectum, & quòd sic extendatur, fortassis ita nominatum. [n] Vetustissimum poculum fuit Carchesium, quandoquidem Iuppiter congressus cum Alcmena concubitus mercedem Carchesium [o] dedit, vt refert Herodorus Heracleotes in secunda historia. Asclepiades Myrleanus appellatum fuisse prodit, à quodam nauium armamento, quoniam [p] mali pars ima, quæ λῆνον, id est, lacum, subit, πτέρνα veluti calcaneum vocatur: quæ verò est tanquam media, τράχηλος, collum: quæ autem supernè ad extremum desinit, Carchesium,

chesium, in quod alligatæ supra ex vtraque parte antennæ, vergunt. Huic imminet corbis, [a] (Thoracium vocant, quaquauersum quadragula, excepta basi, ac vertice, nonnihil foras in directum prominentibus. Supra corbem quod in altum procedit, & in acutum exit, ἠλακάτη, colus est. Carchesiorum Sappho meminit:

In commune habuerunt omnes carchesia,
Et libauerunt, generóque fausta sunt precati.

Sophocles in Tyro:

Adstitisse in medio [b] mensam, cibaria carchesiáque.

Nimirum ad mensam dracones circa dapes & carchesia, aduenisse. Solebant enim prisci mensis imponere temperata poculo, quod & Homerus facit. Carchesium porrò sic appellatum est, quòd millio similes in eo asperitates extuberent, mutatione literæ ε, in α, tanquam κερχήσιον. Sic Homerus sitibundos κρχαλέους [c] nominat. Charon Lampsacenus in limitibus ait, etiamnum sæculo suo monstrari apud Lacedæmonios pateram, quàm Alcmenæ Iuppiter dederat, cùm assimilasset ita se, quasi [d] foret Amphitryo. Pamphilus CALPION esse poculi genus inquit Erythræi [e]. Scaphio, nisi fallor, id simile est. CELEBES poculi Anacreon meminit:

Agedum puer, nobis affer celeben, vt affatim vno
hausto præbibam:
Aquæ decem, vini quinque cyathos funde.

Est autem incompertum qualis poculi species, atque an ita quoduis poculum vocatum fuerit. κελέβη nuncupatur ἀπὸ τοῦ χέειν [f] εἰς ὠτιλὼ λοιβὴν, vel, ἀπὸ τοῦ λείβειν. λοιβὴν certè humorem quemuis nuncupare vsitatum fuit, vnde & lebetem dixerunt. Silenus ac Clitarchus, AEolenses, tradunt si populum nominari: Pamphilus verò, quòd poculum Thermopotida [g] vocant, esse Celeben. Nicander Colophonius in linguis, celebem esse vult pastorale vas, mellarium. Antimachus Colophonius libro quinto Thebaïdis inquit,

Præcones diis immortalibus ferre vini nigri
Plenum vtrem, celebe similem, præstantissimi,
Qui domi, plenus melle, reposius erat.

Ac rursum:

Amphiteton [h] Celebeion attollent,
Melle plenum, quod erat domi præstantius.

Idem alibi,

Et aureas pateras, & illæsum Celebeion.
Melle plenum, quod erat domi præstantius.

Manifestè quidem hic Clebeion poculum vocauit, cùm pateras δέπαστρα antea dixisset Theocritus Syracusius in Venefica:

τὰν κελίβαν, inquit, *Celeben purpureo onis flore i corona.*

EVphorion:

Siue alicunde fluuiorum aquam tu celebe hausisti.

Anacreon:

Vinum miscebat ancilla, mellitum [h], celebe, quæ tres cyathos capiebat.

Dionysius cognomine Gracilis, explicans Theodoridem, quæ carmen est in Amorem, autorem scribit celeben dixisse rectum poculum, quale est Thericleum, aut Prusias [n].

A χήσιον. ἔχει δὴ τοῦτο κεραίας ἄνω σωδούσας ἐφ' ἑκάτερα τὰ μέρη, καὶ ὑπίκειται τὸ λεγόμενον αὐτῷ θωρακίσιον τετραάγωνον ποιήτῃ, πλὴν τῆς βάσεως καὶ τῆς κορυφῆς. αὗται δὲ προύχουσιν μικρὸν ἐπ' ὀλίγας ἐξωλέρω, ὅπῃ δὲ τοῦ θωρακίου εἰς ὕψος ἀνήκουσα, καὶ ὀξεῖα γινομένη ἐστὶν ἡ λεγομένη ἠλακάτη. μνημονεύει δὲ τῶν καρχησίων καὶ Σαπφὼ· κοινῇ δ' ἄρα πάντες καρχήσι' ἔχον καὶ ἔλειβον. ἀράσαντο δὲ πάμπαν ἐσλὰ τῷ γαμβρῷ. Σοφοκλῆς δὲ Τυροῖ, προτιθεὶς μέσῳ

B Τράπεζαν ἀμφὶ σιτία τε καὶ καρχήσια·

πρὸς τὴν τράπεζαν φάσκων προσεληλυθέναι τοὺς δράκοντας, καὶ γλυκέως περὶ τὰ σιτία καὶ τὰ καρχήσια. ἔθος δὲ ἦν τοῖς ἀρχαίοις ὅπῃ τῶν τραπεζῶν κεκραμμένα πηδήματα πολήματα, καθάπερ καὶ Ὁμηρος ποιεῖ. ὠνομάσθη δὲ τὸ καρχήσιον ἀπὸ τοῦ τραχύσματα ἔχειν περιχρυσωθῆ, καὶ εἰρῆσθαι κατὰ ἐναλλαγὴν τοῦ ε πρὸς τὸ α ἀπὸ τοῦ κερχήσιον. διὸ καὶ Ὁμηρος τοὺς ὑπὸ δίψους κραυμένους καρχαλέους εἶπεν. Χάρων δὲ ὁ Λαμψακηνὸς ἐν τοῖς Ὅροις φησὶ δὲ καὶ Λακεδαιμονίοις φησὶν, ἔτι καὶ εἰς αὐτὴν δείκνυσθαι τὸ δέπας τὸ δοθὲν Ἀλκμήνῃ ὑπὸ Διὸς, ὅτε Ἀμφιτρύωνι εἰκάθη.

‖ΚΑΛΠΙΟΝ. πολήματα τὰ γλύφους Ἐρυθραίους, ὡς φησι Πάμφιλος. οἶμαι δὲ αὐτὸ οἷον ἐστὶ τὸ σκάφιον. ‖ΚΕΛΕΒΗ. Τούτου δὲ κωμῳδεῖ Ἀνάκρεων μνημονεύων. ἄγε δὴ φέρ' ἡμῖν ὦ παῖ κελέβην, ὅπως ἄμυσιν ποιήσω. τὰ μὲν δέκ' ἐγχέας ὕδατος, τὰ πέντε δ' οἴνου κυάθους. ἄδηλον δὲ ποῖον εἶδός ἐστι D ποτηρίου ἡ [ποᾶν ποτήριον] κελέβη καλεῖται ἀπὸ τοῦ [ἢ εἰπᾶν] χέειν εἰς αὐτὰ τὰ λοιβὰ, ἢ τὸ λείβειν, τοῦτο δὲ ὅπῃ τοῦ ὑγροῦ σωθήσεται ἕκαστον, ἀφ' οὗ λέγεται καὶ ὁ λέβης. Σιληνὸς δὲ καὶ Κλείταρχος τοὺς Αἰολεῖς φασὶν, οὕτω καλεῖν τὸ ποτήριον. Πάμφιλος δὲ τὸ πολήριον θερμοποτίδα καλουμένην τὴν κελέβην εἶναι. Νίκανδρος δὲ ὁ Κολοφώνιος ἐν ταῖς Γλώσσαις ποιμενικὸν ἀγγεῖον μελιτηρὸν τὴν κελέβην εἶναι. καὶ μὴν Ἀντίμαχος ὁ Κολοφώνιος ἐν τῇ πέμπτῃ Θηβαΐδος φησὶ,

Κήρυκας ἀθανάτοισι φέρειν μέλανος οἴνοιο,
[Ἀσκὸν ἕνι πλεῖον] κελεβήϊον ὅττι φέρησιν, [χ. Ἀσκὸν ἑνιαυλιαῖον]
Οἷσιν ἐνὶ μεγάροις κεῖται μέλιτος πεπιθοῦς.

καὶ πάλιν. Ἄλλος ἀμφίθετον κελέβειον ἐλόντες,
Ἐμπλεον μέλιτος· τὸ ῥά οἱ προφερέστερον ἦεν.

Ἀλλαχοῦ δὲ φησι,

Καὶ χρύσεια δέπαστρα, καὶ ἀσκηθὲς μελέβειον
Ἔμπλεον μέλιτος· τὸ ῥά οἱ προφερέστερον εἴη.

σαφῶς γὰρ νῦν κελέβειον ἀντὶ ἀγγείου τινὸς τέθεικε προθεὶς τὸν πολήρα δέπαστρα. Θεόκριτος δὲ ὁ Συρακούσιος ἐν ταῖς Φαρμακευτριαις φησὶ,

Στέψον τὰν κελέβαν φοινικέῳ οἷος ἀώτῳ.

Καὶ Εὐφορίων,

Ἢ τόθεν ποταμῶν κελέβῃ ὑποπήδυσας ὕδωρ.

Ἀνακρέων, ᾠνοχόει δὲ ἀμφίπολος μελιχρὸν οἶνον τριγύαθον κελέβειαν ἔχουσα. Διονύσιος δὲ ὁ Λεπτὸς, ‖ἐξηγούμενος Θεοδωρίδα, τὸ εἰς τὸν ἔρωτα μέλος, τὴν κελέβην φησὶ πίθους ὅπῃ ὀρθοῦ πολήρους, οἷον ποθυσιάδος καὶ Θηρικλείου.

‖ΚΕΡΑΣ. Τοὺς πρώτους λέγεσθαι τοῖς κέρασι τῶν βοῶν πίνειν· ἀφ' οὗ τὸν Διόνυσον κερατοφυᾶ πλάττεσθαι· ἔτι τε ταῦρον καλεῖσθαι ὑπὸ πολλῶν ποιητῶν. ἐν ᾗ Κυζίκῳ καὶ ταυρόμορφος ἱδρυται· ὅτι ἦ τοῖς κέρασιν ἔπινον, δῆλον ἐκ τοῦ καὶ μέχρι νῦν λέγεσθαι ὅταν συμμίσγωσι τῷ οἴνῳ τὸ ὕδωρ, κεράσαι φάσκοντες. καὶ τὸ ἀγγεῖον ἦ ἐν ᾧ κιρνᾶται ὁ οἶνος κρατὴρ, ἀπὸ τοῦ συγκιρνάσθαι ἐν αὐτῷ τὸ ὕδωρ, ἀπὸ τοῦ κέρατος, οἷον κερατὴρ, ἀπὸ τοῦ εἰς τὸ κέρας ἐγχεῖσθαι τὸ πόμα. Διαμφίει ἦ καὶ ἐπὶ νῦν ἡ τῶν κεράτων κατασκευή. καλοῦσι γοῦν ἔνιοι ταῦτα ῥυτά. καὶ τῶν ποιητῶν ἦ πολλοὶ προάγουσι πίνοντας τοὺς ἀρχαίους κέρασι. Πίνδαρος μὲν ἐπὶ τῶν κενταύρων λέγων, [ὀδάμαν† δ' ἐπεὶ φῆρες δάεν ῥιπὰν μελισσέος οἴνου ἐστυμένως ἀπὸ μὲν λευκὸν γάλα χερσὶ τρώπεζαν ὤϊσεν αὐτόματοι δ' ἐξ ἀργυρέων κεράτων πίνοντες ἐπλάζοντο

Ἀνδρῶν δάμαν δ' ἐπεὶ φῆρες δάεν ῥιπὰν μελισσέος οἴνου· ἐστυμένως ἀπὸ μὲν λευκὸν γάλα χερσὶ τράπεζαν ὤϊσεν αὐτόματοι δ' ἐξ ἀργυρέων κεράτων πίνοντες ἐπλάζοντο

235 μὸν δὲ Δείπνῳ φησὶν, ἔπινε τὸ νελλάρεον πόμα ἐν χρυσαῖς τε θέρμαις τε ἄλλων κεράτων· ἔβρεχον ἦ καὶ μικρόν. Ἀθηναῖοι ἦ καὶ ἀργυρᾶ ποιοῦντες κέραλα ἔπιον ἐξ αὐτῶν. ἔστιν οὖν τοῦτο εὑρεῖν ἐν τοῖς δημοσιεύσεσιν ἀναγεγραμμένον οὕτως, ἐκ σήλης ἀνακειμένης ἐν Ἀκροπόλει, ἣ τὰ ἀναθήματα ἀπεγράφη· κέρας, ἔκπωμα ἀργυροῦν, καὶ ἀπισκελὲς, σὺν σεσι κέρνον ἀγγεῖον κεραμεοῦν ἔχον ἐν αὐτῷ πολλοὺς κυλίσκους κεκολλημένους, ‖ ἐς οἷς φασὶ μήκωνες λευκαὶ, πυροὶ, κέγχροι, πίσοι, λάθυροι, ὠχροὶ φακοί. ὁ ἦ βαστάσας αὐτὸ, οἷον λικνοφορήσας, τούτων γεύεται, ὡς ἱστορεῖ Ἀμμώνιος ἐν τρίτῃ περὶ ἱερῶν καὶ θυσιῶν.

‖ΚΙΣΣΥΒΙΟΝ. Τὸ μόνωτον πολήριον. Φιλήμων, Νεοπτόλεμος δ' ὁ Παριανὸς ἐν τρίτῳ Γλωσσῶν τὸ κίστινον πολήριον σημαίνειν φησὶ Εὐριπίδην ἐν Ἀνδρομέδᾳ.

A CORNV[a]. Priscos fama est, atque primos homines boum cornibus olim bibisse. Liquet hoc ex eo, quòd adhuc dum aquæ vinum permiscent, κεράσαι[b], dicunt: & vas, in quo vinum miscetur, craterem appellant ἀπὸ τοῦ κέρατος, quasi κερατῆρα[c], quoniam in cornua potio fundatur. Manet etiam nunc cornuum ad hunc vsum fabrica. Quidam eiusmodi pocula Rhyta vocant. Poëtarum quòque multi antiquos bibentes cornibus inducunt. Pindarus in Centauris sic:

B *Posteaquam indomitæ odorem vini suauem feræ[d] perceperunt,*
Magno impetu concitati mox candidum lac mensis repulerant,
Ac vltrò vinum bibentes argenteis cornibus petulanter[e] lasciuierunt.

Xenophon libro septimo Expeditionis, cùm exponit celebratum conuiuium apud Thracen Seuthen, ad hunc modum scribit: Mutuò quidem se primùm salutarunt, deinde, vt Thracibus mos est, vini cornua protenderunt[f]. Idem libro sexto, quo loco agit de Paphlagonibus, ait, Decumbentes verò in lectis ex palea, fronde, & gramine[g] stratis, cœnabant, ac potabant corneis poculis. Æschylus in Perrhoebis[h], eos sic ostendit cornibus pro poculis vti:

C *Cornibus argento ductili factis, quibus aurea fuerunt emissaria[i] imposita.*

Sophocles in Pandora.

Aureum cùm aliquod plenum cornu ebiberit,
Sub mollibus vlnis idem rursus plenum teret.

D Hermippus in Vnguentis:

Scin' quid agendum mihi sit? hunc nunc calicem ne dato:
Verùm è cornu rursum semel tantùm, quod bibam.

Lycurgus rhetor in oratione sua contra Demadem, inquit, Philippum regem cornu solitum iis præbibere quos exciperet amicè, & benignè. Theopompus scribit in secunda Philippica, reges Pæonum[k], ex boum, qui apud E illos nascuntur, cornibus, tam amplis vt tres ac quatuor congios capiant, pocula facere, labris auro & argento circumtectis. Philoxenus Cytherius in opere quod Cœnam inscripsit, ait, Nectarea potio bibebatur è summis partibus aliorum cornuum, quæ aurea fuerunt: sensim verò ea sese pitissantes irrorabant. Athenienses cornibus etiam argenteis bibebant. Palam hoc fit ex eorum tabulis quæ auctione publica veneunt, incisum literis columnæ, quæ in arce posita, donaria[l] indicat: cornu, poculum nimirum argenteum, magno labore confectum: & cernos, vas, fictile scilicet, cui agglutinatæ sunt exiguæ cotylæ multæ, in quibus alba sunt papauera, triticum, hordeum, pisum, eruilia, cicercula, lenticula[m], faba, zea, auena, caricarum, offa, mel, oleum, vinum, lac, illota ouis lana. His vescitur qui fert cernos, vt & qui cistam[n] gestauerit, vt refert Ammonius libro tertio De sacrificiis & altaribus. Cissybium auritum poculum est, altera tantùm parte, inquit Philemon. Neoptolemus verò Parianus libro tertio linguarum, apud EVripidem in Andromeda, significare ait hederaceum poculum.

Concurrebat [a] *pastorum vniuersus populus:*
Ex illis quidam scyphum hederaceum cissibium, lacte plenum ferebat:
Alius, vitis decus, ac voluptatem, qua leniuntur molestiæ.

Cissibium, inquit, aptè dicitur in eo conuentu rusticorum, vbi ligneum poculum maximè quadrat. Cleitarchus ait ab AEolibus scyphum Cissibium vocari: Marsyas, Cypellum, & ligneum poculum. EVmolpus esse poculi genus scribit quòd principiò fortassis ex hederæ ligno factum fuerit. Nicander Colophonius [b] libro primo AEtolicorum scribit:

Didymæo [c] *Ioui cùm res diuina fit, libant in hederæ foliis,*
Vnde vetusta pocula Cissibia nuncupantur. Ho-
Atri vini cissibium in manibus tenens. (merus.

Asclepiades Myrleanus in libro De Nestoride [d], Scypho, inquit, & cisibio è ciuibus nullus vtebatur, ne mediocrium quidem fortunarum sed rustici, pastores, subulci. Polyphemus cissibio bibebat, EVmæus altero poculo. Erasse videtur Callimachus, confusis his nominibus, cùm de externo homine sibi familiari loquitur, cum quo apud Athenienſem ciuem conuiuio exceptus fuerat:

Thraciam amyſtin [e] *au dè bibere noluit*
Mero plenam: Cissibio namque delectabatur exiguo:
Huic ego, cùm Aleison circumambularet [f], *tum dixi,*
Tertia hæc pars est. g

Quòd enim Aleison Cissibion nominat, exactum vocabulorum significatum non obseruauit. Coniectare quisquam possit Cisibium primùm confectum à pastoribus ex hederæ ligno. Alij, ἀπὸ τοῦ χείσθαι quod significat esse capacem, interpretantur.

Solum [h] *ambos non accipet.* ἀχείσεται.

Tum etiam χεῖα, latibulum, quod se occultantem serpentem admittit, & χείδιον, arcula [i], in quam tali reconduntur. Dionysius Samius libris De Cyclope, Cisibium Homericum, Cymbium esse monstrat, his verbis: Agentem ea conspicatus Vlysses, impletum vino [k] Cymbium bibendum dedit. CIBORIVM. Hegesander Delphus scribit EVphorioni poëtæ cænanti apud Prytanidem, ciboria quædam magno sumptu elaborata cùm ostendisset conuiuator, & valde progressa fuisset comessandi licentia, illum tanquam ebrium, ac temulentum è ciboriis vnum accepisse & imminxisse. Didymus ait poculi genus esse, quod fortassis vocatum Scyphium fuerit, ita nominatum, quòd infernè AEgyptij ciborij [l] modo in angustum contrahatur. CONDY Menandro poculum Asiaticum, heminarum decem capax.

In [m] *Cappadocia* [n], *aureum Condy, aurei passeres.*

Hipparchus in Sospitibus:

A. *Huic militi cur istius præbes*
Argentum, heus tu? B. *Neutiquam.* A. *At certò id ego scio.*
B. *Errας: immò exiguum tapetem, magni faciundum, varium,*
Pictis adunco naso Persis, quos dij perdant,

A Πᾶς ἦ ποιμνίων ἔρρει λεώς.
Ο μὲν γάλακτος κισσινον φέρων σκύφος
Πόνων ἀναψυκτῆρ', ὁ δ' ἀμπελων γάνος.

Τὸ μὲν κισσύβιον φησὶ λεγεσθαι ὑπὸ σωοδε ἀρχοικῆς, ἔνθα πεθσηκει μάλισα τὸ ξύλινον ποτήριον. Κλείταρχος δὲ φησιν Αἰολεῖς τὸν σκύφον κισσύβιον καλεῖν. Μαρσύας δὲ κύπελλον καὶ τὸ ξύλινον ποτήριον. ΕΥμολπος δὲ γένος ποτηρίου ἴσως φησὶ κατ' ἀρχὰς ἐκ κισσίνου καταskαυαθὲν ξύλου. Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιος,

B ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Αἰτωλικῶν γράφει ἐν τῇ ἱεροποιίᾳ δ' Διδυμαίοις Διὸς κισσᾶ ἀπονδοποιεῖσθαι πελάνοισιν, ὅθεν τὰ ἀρχαῖα ἐκπώματα κισσύβια φωνέται. Ομηρος,

Κισσύβιον μελιὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο.

Ασκληπιάδης δ' ὁ Μυρλεανὸς ἐν τῷ περὶ τῆς Νεστορίδος, σκύφει φησὶ καὶ κισυβίῳ τῶν μὲν ἐν ἀγρῷ καὶ μετρίων οὐδεὶς ἐχρῆτο, συβῶται δὲ καὶ νομεῖς δὲ οἱ ἐν ἀγρῷ [Πολύφημος μὲν τῷ κισυβίῳ,
C θατέρῳ δὲ ΕΥμαιος.] Καλλίμαχος δ' ἔοικε διαμαρτάνειν [ἐν τῇ συγχρήσει] τῶν ὀνομάτων, λέγων ὑπὸ ξένου δ' οἰκείου ξένου δ' ὑποδὰ τῷ Αθηναίῳ Πολιοῦχος ἐστιαθέντος αὐτῷ.

Καὶ γὰρ ὁ Θρηικίλων μὲν ἀστὴν ναιετὸν ἄμυσιν
Χωροποτεῖν, ὀλίγῳ δ' ἥδετο κισυβίῳ
Τῷ μὲν ἐγὼ τόδ' ἔλεξα περισσείχοντος ἀλείσου
Τὸ τρίτον.

D Ο γὰρ λέγων ἄλεισον τὸν αὐτὸν καὶ κισύβιον πλὴν ἀκριβῆ θέσιν τῶν ὀνομάτων οὐ διαφυλάττει. εἰκάσειε δ' ἄν τις τὸ κισύβιον τὸ πρῶτον ἐργαστῆναι ὑπὸ ποιμνίων ἐκ κισσίνου ξύλου. ἄλλοι δὲ ἐτυμολογοῦσιν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ χείσθαι, τὸ δ' ἐστὶ χωρεῖν,

‖ΟΥδος δ' ἀμφοτέρως ὅδε χείσεται.

καὶ ἡ δ' ὄφεως καταδυσις χειὴ ἡ καταδεχομένη τὸ ζῶον, [καὶ κήθιον] τὸ χωροῦν τοὺς ἀτραγάλους. χ. τὸ χάπος

E ‖Διονύσιος δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ περὶ τοῦ κύκλωπος τὸ Ομηρικὸν κισύβιον κυμβίον ἔφη, γράφων οὕτως, καὶ αὐτὸν Οδυσσεὺς ὁρῶν ταῦτα ποιοῦντα, πληρώσας τοῦ οἴνου κυμβίον δίδωσι πιεῖν.

ΚΙΒΩΡΙΟΝ. Ηγήσανδρος ὁ Δελφὸς ΕΥφορίωνα φησὶ τὸν ποιητὴν ἐν Πρυτανείῳ δειπνεῖν, καὶ ἐπιδεικνυμένου τοῦ Πρυτανείου κιβώρια ἔνια δοκοῦντα πεποιῆσθαι πολυτελῶς. τοῦ δὲ κώθωνος εὖ μάλα πεπιβεβηκότος, λαβὼν ἓν τῶν
F κιβωρίων [ὡς ἐξοινῶν] καὶ μεθύων ἐνεούρησε. Δίδυμος δέ φησι ποτηρίου εἶδος εἶναι, καὶ τάχα ἂν εἴη τὰ λεγόμενα σκυφία, ἀφ' οὗ κάτωθεν εἰς στενὸν συνῆχθαι ὡς τὰ Αἰγύπτια κιβώρια. χ. ὡς ἐξοινῶν ὤν

ΚΟΝΔΥ, ποτήριον Ασιανὸν Μένανδρος Κόλακι κοτύλας χωροῦν δέκα, καὶ ὃ Καππαδοκία πόνδυ χρυσοῦν ἐρυθρὸν. Ιππαρχος Ανασωζομένοις.

Προσέχεις τί τούτῳ τῷ σκαιώτῃ; τοῦ ἢ δὴ
Αργύρεον οὕτως οὐδαμόθεν δοῦ οἷσ' ἐγὼ
Αλλ' ἢ δαπίδιον ἓν ἀγαπητὸν ποικίλον
Πέρσας ἔχων καὶ γρῦπας ἐξώλεις πνοὰς

Τῶν

Τῶν περσικῶν εἰς κόρακας ὦ μαστίγια,
Καὶ κόνδυ καὶ ψυκτῆρα καὶ κυμβίον.

Νικόμαχος δ' ἐν πρώτῳ περὶ ἑορτῶν Αἰγυπτίων φησί ‖ τὸ δὲ κόνδυ ἔστι μὲν Περσικὸν, τὴν δὲ ἀρχὴν ἦν Ἑρμίππος ἀστρολογικὸς ὡς ὁ κόσμος ἐξ οὗ τῶν θεῶν τὰ θαύματα, καὶ τὰ καρπώσιμα γίνεσθαι ἐπὶ γῆς· διὸ ἐκ τούτου σπένδεσθαι. Παγκράτης δ' ἐν πρώτῳ κογχορηΐδος,

Αὐτὰρ ὅγε σπείσας ἐκ κόνδυος ἀργυφέοιο
Νέκταρ, ἐπ' ἀλλοδαπὴν οἶμον ἔβαινε πόδα.

γρ. Κώνιος ‖ ΚΟΝΩΝΙΟΣ. Ἱστρος ὁ Καλλιμάχιος ἐν πρώτῳ Πτολεμαΐδος τῆς ἐν Αἰγύπτῳ πόλεως γράφων οὕτως. κυλίκων κονωνίων ζεῦγος καὶ θηρικλείων χρυσοκλείστων ζεῦγος. ‖ ΚΟΤΥΛΟΣ. Τὰ μόνωτα ποτήρια κότυλοι, ὧν καὶ Ἀλκαῖος μνημονεύει. Διόδωρος δ' ἐν τῷ πρὸς Λυκόφρονα παρὰ Σικυωνίοις ἐπιπολάζειν φησὶ τὸ ἔκπωμα, εἶναι δὲ αὐτὸ λουτηρίῳ ἐοικὸς βαθεῖ. ἔχει δὲ καὶ οὖς ἐνιαχῆ μνημονεύει δὲ αὐτοῦ καὶ Ἰων ὁ Χῖος κότυλον οἴνου πλέον λέγων. Ἑρμίππος δ' ἐν θεοῖς τόν τε κότυλον πρῶτον ἤνεγκεν ἐχυρὸν τῶν γειτόνων καὶ Πλάτων ἐν Διῒ κακουμένῳ τὸν κότυλον φέρει φησί. καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Βαβυλωνίοις. Εὔβουλος δὲ ἐν Ὀδυσσεῖ ἢ Πανόπταις. ὁ δ' ἱερεὺς εὐήγορος ἐν μέσοις αὐτοῖσιν ἑστὼς τὸν καλὴν σκευὴν ἔχων, οἶνον ἐξέσπενδε κοτύλῳ. Πάμφιλος δὲ ποτηρίου φησὶν εἶναι γένος, ἴδιον δ' εἶναι Διονύσου. Πολέμων δ' ἐν τῷ περὶ οὗ Δίου κωδίου φησί. μετὰ δὲ ταῦτα τὸν τελετὴν ποιεῖ, καὶ αἱρεῖταν ἐκ τῆς θαλάμης, καὶ νέμει [ὅσοι ἄνω] τὸ κέρνος περιενηνοχότες, τοῦτο δ' ἔστιν ἀγγεῖον κεραμεοῦν ἔχον ἐν αὐτῷ πολλοὺς κοτυλίσκους κεκολλημένους. ἔνι δὲ ἐν αὐτοῖς ‖ ὄρμενοι, μήκωνες λευκοὶ, πυροὶ, κριθαὶ, πίσοι, λάθυροι ὦχροι, φακοὶ, κύαμοι, ζειαὶ, βρόμος, παλάθιον, μέλι, ἔλαιον, οἶνος, γάλα, [οἷον ἔριον ἄπλυτον,] ὁ δὲ τοῦτο βαστάσας οἷον λικνοφορήσας τούτων γεύεται. ‖ ΚΟΤΥΛΗ. Ἀραστοφάνης Κωκάλῳ, ἄλλαι ὑποπρεσβύτεραι γρᾶες Θασίου μέλανος μεστὸν κεραμευομένας κοτύλαις μεγάλαις ἔγχεον ἐς σφέτερον δέμας οὐδὲν ἄκοσμον, ἔρωτι βιαζόμεναι μέλανος οἴνου ἀκράτου. ‖ Σιλήνος καὶ Κλείταρχος ἔτι τε Ζηνόδοτος·

γρ. ὅσοι ἂν ὦσι

γρ. οἰὸς ἔφιον ἄπλυτον vel, οἴειον

‖ Πάντη δ' ἀμφὶ νέκυν κοτυλήρρυτον ἔρρεεν αἷμα, καὶ,

236 Πολλὰ μεταξὺ πέλει κοτύλης καὶ χείλεος ἄκρου.

γρ. τὸ λεπτὸν ‖ Σιμάριστος δὲ [τὸ λευκὸν ποτήριον] οὕτως καλεῖσθαι. Διόδωρος δὲ τὸν παρά τισι κότυλον κοτύλην ὠνομακέναι τὸν ποιητὴν πύρνον καὶ κοτύλην. ὃν κύλικα μὲν οὐκ εἶναι, οὐ γὰρ ἔχειν ὦτα· παραπλήσιον δ' ὑπάρχειν λουτηρίῳ βαθεῖ, ποτηρίου δὲ εἶδος εἶναι. δύνασθαι δὲ καὶ τὸν παρὰ τοῖς Αἰτωλοῖς, καί τισι τῶν Ἰώνων λεγόμενον κότυλον, ὃν ὅμοιον ὄντα τῶν προειρημένων ἐν οὖς ἔχειν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Κράτης [ἐν Παιδείαις] καὶ Ἑρμίππος ἐν Θεοῖς. Ἀθηναῖοι δὲ μέτρον τί καλοῦσι κοτύλην. ‖ Θουκυδίδης, ἐδίδοσαν μὲν αὐτῶν ἑκάστῳ ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας κοτύλην ὕδατος, καὶ δύο κοτύλας σίτου. Ἀριστοφάνης Προαγῶνι,

γρ. ἐν Παιδιαῖς.

‖ Ὁ δ' ἀλφίτων πριάμενος τρεῖς χοίνικας,
Κοτύλης [[δεούσας] εἴκοσ' ἀπολογίζεται.

A *Aduectum Perſide.* A. *Ad coruos* [a], *ô verbero.*

B. *Tum etiam Condy, Pſycterem* [b], *Cymbium.*

Nicomachus libro primo De feſtis AEgyptiorum, inquit, Condy Perſicam vocem eſſe. Forma eius fuit, vt ait Hermippus aſtrologus, qualis mundi, in quo diuina miracula nobis apparent, & à quo fructuum feracitas in terris prouenit. quamobrem eo poculo diis libauerunt. Pancrates in primo Conchoreidis:

Ille verò cùm libaſſet argenteo Condye
B *Nectar, aliam viam pedibus ingreſſus eſt.*

CONONIVS. Iſtrus Callimachius libro primo Ptolemaïdis AEgyptiæ, ad hunc modum ſcribit: Poculorum Cononiorum par: par etiam Thericleorum incluſorum auro. COTYLI pocula ſunt vna tantùm parte aurita. Horum meminit Alcæus: Diodorus libro quem ad Lycophronem ſcripſit, apud Sicyonios poculum id frequens eſſe, ac plebeium, tradit, profundo labello lauocróve ſimile, alicubi auritum, Meminit & huius Ion, cùm ait, vino plenum eſſe Cotylum. Hermippus in Diis:

C *Cotylon primùm attulit, vicinis pignus.*

Plato in Ioue malè affecto:

Cotylon affert,

inquit. Ariſtophanes in Babyloniis etiam huius mentionem fecit: EVbulus in Vlyſſe, ſiue Panoptis [c]:

Sacerdos verò Euegorus in eorum medio ſtans ſpecioſa veſte ornatus Cotylo vinum libauit.

D Pamphilus eſſe putat poculi quidem genus, ſed Baccho peculiare. Polemon libro De ouis villoſa pelle: Poſt hæc initiationes ſacras peragit, & cotylon accipit è cubili ſuo: vinum autem diſtribuunt viri cernos circumferentes [d]. COTYLAE. Ariſtophanes in Cocalo [e]:

Aliæ vtcunque natu grandiores vetulæ Thaſij nigri
Plenum vas, fictilibus magnis cotylis, deplebant:
E *Affundentes in ſuas pateras non inelegantes, amore nigri merique vini coactæ.*

Silenus, ſiue Clitarchus, ſiue Zenodotus:

Vndique circadefunctum ſanguis fluebat tam multus vt Cotylis hauriri poſſet. ac rurſum:
Multa [f] *cadunt inter Cotylam ſupremáque labra.*

Simariſtus album poculum ſic vocari tradit. Diodorus cenſet quod nonnulli Cotylum vocant à poëta dictum fuiſſe Cotylen, hoc verſa [g]:

F *Si quis panis fruſtum & Cotylen porrexerit:*

Calicémque id non eſſe, quoniam auribus caret, eſſe tamen poſſe id quod AEtoli & Ionum quidam Cotylum nominant, ſimilem quidem ſuprà [h] memoratis, ſed auritum ex vna parte. Huius meminit Crates in luſibus, & Hermippus in Diis. Menſuram quandam Athenienſes Cotylam nominant. Thucydides: Eorum ſingulis in octo menſes aquæ dederunt cotylam, tritici verò cotylas duas. Ariſtophanes in Proagone [i]:

Mercatus ille farinæ tres ſemodios,
Vna cotyla minus, domi rationem ſubducit.

Apol

Apollodorus esse vult alti & cani poculi genus. Nam quidquid cauum est, inquit, cotylum veteres appellarunt, vt manus cauum: vnde κοτυλήρυτο αἷμα, sanguis tam copiosè profluens, vt duarum manuum cauo hauriri queat. Ἐγκοτύλη vocatur etiam ludi genus, quo manibus in cauum flexis victi victorum excipiunt genua, & illos gestant. Diodorus in linguis Italicis & Heraclitus, vt Pamphilus ait, tradunt cotylen etiam vocari heminam, citato hoc loco Epicharmi:

Et aquæ duplum bibere, ad heminas duas.

Sophron:

Heminam euertito, ô fili.

Pherecrates in Corianno, cotyliscam dixit:

Neutiquam cotyliscam [a].

Aristophanes in Acharnensibus:

Cotyliscium, cui abscissum labrum.

Cotylam etiam vocant coxendicis cauum & per deriuationem [b] Cotyledonas, quæ in flagellis polypodum extant acetabula. AEschylus in Hedonis Cymbala cotylas nominat:

At Eneis [c] *verò ille cotylis obstrepebat.*

Marsyas tradit in coxendice cauum os nuncupari & aleison, & calicem. Sacrum Bacchi craterem exiguum Cotyliscum etiam vocant, eum nimirum quo initiatis ac peritis eius religionis vinum funditur, vt ait Nicander Theateirenus, adducens hunc locum ex Aristophanis Nubibus:

Cotyliscum ne coronato.

Simmias Cotylam interpretatur Aleison.

COTTABIS. Harmodius [d] Lepreates libro de legibus ac institutis Phigalensium, quo loco tractat de cœnis incolarum gentilitiis, ita scribit: Hæc posteaquam venerabundi consecrarunt, fictili cottabide singulis bibendum datur paululum aliquid, & qui offert, alta voce dicit, Quod faustum sit, lætus cœnato. Hegesander Delphus [e], in Commentariis quorum hoc initium est: In optima republica: Quem Cottabum vocant [f], inquit, venit in conuiuia à Siculis primùm repertus, & inuectus, vt Dicæarchus ait, tanto in ea re meditanda & discenda hominum studio, vt inter epulandum præmia victoribus proposuerint, quæ inde Cottabia nominarunt. Tum etiam quæ ad id videbantur idonea maximè pocula, conficiebantur, nomine Cottabides. AEdificium [g] præterea rotundum extruebatur, vt cottabo in medio constituto, ex æquis spatiis, similibúsque locis omnes certarent de victoria. Non enim solũ conabãtur notatum signum attingere [h], sed eleganter ac venustè quisque vt id faceret: oportebat enim siniſtro cubito subnixũ, circumacta peritè manu dextra, latagẽ effundere: sic porrò vocabant humorẽ qui excidebat è poculo. Itaque nonnulli magis sibi placebant q̃ cottabo ludere probè scirent, quàm qui iaculandi peritia & dexteritate gloriabantur. Quod nunc poculi genus Craneion [i] appellamus, veteres aliquando CRATANION dixerunt. Polemõ, aut quicunq; fuerit autor Helladicorum, cùm de sacello Metapontinorum [k] in Olympia sermonem habet, sic ait: Metapontinorum sacellum, in quo argenteæ phialæ centum triginta duæ, gutti argentei duo, sympuuium [l] aureum: inauratæ tres phialæ: sacellum Byzan-

A Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ πολιτικὸς τὸ μὲν ὑψηλὸν καὶ ἔγκοιλον. πᾶν δὲ τὸ κοῖλον κοτύλην φησὶν ἐκάλουν οἱ παλαιοί. ὡς καὶ τὸ τῶν χειρῶν κοῖλον ὅθεν καὶ κοτυλήρρυτον αἷμα τὸ ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν ἀρυθλῶσαι δυνάμενον. καὶ ‖ ἐγκοτύλη δέ τις ‖ παιδιὰ καλεῖται. ἐν ᾗ κοιλαίνοντες ταῖς χεῖρας δέχονται τὰ γόνατα τῶν νενικηκότων οἱ νενικημένοι, καὶ βαστάζουσιν αὐτούς. Διόδωρος δὲ ὁ ἐν Ἰταλικαῖς Γλώσσαις καὶ Ἡράκλειτος, ὥς φησι Πάμφιλος, τὴν κοτύλην καλεῖσθαι, καὶ ἡμίναν, Θεόφραστος δὲ ‖ Ἐπιχάρμου, καὶ πεῖν ὕδωρ διπλάσιον χλιαρὸν ἡμίνας δύο. καὶ Σώφρων, ‖ καταστρέψον τέκνον ταὶ ἡμίναν. κοτυλίσκιον δ' εἶπε Φερεκράτης ἐν Κορίαννοῖ, τὸν κοτυλισκίον μηδαμῶς. Ἀριστοφάνης ἐν Ἀχαρνεῦσι, ‖ κοτυλίσκιον τὸ χεῖλος ἀποκεκομμένον. κοτύλη δὲ καλεῖται καὶ ἡ ἀπὸ ἰσχίου κοιλότης, ἣν αἱ τοῦ πολύποδος ἐν ταῖς πλεκτάναις ἀπεφύσας Θεόφραστος κοτυληδόνας καὶ τὰ κύμβαλα δ' Αἰσχύλος ἐν Ἡδωνοῖς κοτύλας εἶπεν, ὁ δὲ Χαλκηδόνιος κοτύλαις ὀπτόβει. Μαρσύας δὲ φησι τὸ ἐν τῷ ἰσχίῳ ὀστοῦ καλεῖσθαι ἄλεισον καὶ κύλικα. κοτυλίσκος δὲ καλεῖται ὁ ἱερὸς ἐν Διονύσου κρατηρίσκος [καὶ οἷς χέονται οἱ μύσται,] ὡς Νίκανδρος φησὶν ὁ Θειαλειρίωτης Θεόφραστος δὲ ἐν Νεφελῶν Ἀριστοφάνους, μὴ δὲ στέψω κοτυλίσκον. Σιμμίας δὲ ἀποδίδωσι τὸν κοτύλιον ἄλεισον.

‖ΚΟΤΤΑΒΙΣ. Ἁρμόδιος ὁ Λεπρεάτης ἐν τῷ περὶ τῶν καθ' Φιγαλίαν νομίμων διεξιὼν περὶ τῶν ἐπιχωρίων δείπνων γράφει καὶ ταῦτα. καθαγισάντων ταῦτα ἐν κεραμέᾳ κοτταβίδι πεῖν ἑκάστῳ μικρὸν, καὶ ὁ προσφέρων ἀνεῖπεν εὐδειπνίας. Ἡγήσανδρος δέ ὁ Δελφὸς ἐν Ὑπομνήμασιν, ὧν ἀρχὴ ἐν τῇ ἀρίστῃ πολιτείᾳ, φησὶν ὁ καλούμενος κότταβος παρῆλθεν εἰς τὰ συμπόσια, τῶν περὶ Σικελίαν, ὥς φησι Δικαίαρχος, πρῶτον εἰσαγαγόντων. τοιαύτη δ' ἐγένετο ἀπὸ τοῦ πρώτου εὑρήματος, ὥς τε εἰς τὰ συμπόσια παρεισφέρειν ἄθλα κοττάβια καλούμενα. εἶτα κύλικες αἱ πρὸς τὸ πρᾶγμα χρήσιμαι μάλιστα εἶναι δοκοῦσαι κατεσκεύαζον καλούμεναι κοτταβίδες. πρὸς δὲ τούτοις οἶκοι κατεσκεύαζον κυκλοτερεῖς, ἵνα πάντες εἰς τὸ μέσον τοῦ κοττάβου τεθέντες ἐξ ἀποθήματος ἴσου, καὶ τρόπων ὁμοίων ἀγωνίζοιντο περὶ τοῦ νίκης. οὐ γὰρ μόνον ἐφιλοτιμοῦντο βάλλειν ἐπὶ τὸν σκοπὸν, ἀλλὰ καὶ καλῶς ἔκασται αὐτῶν. ἔδει γὰρ εἰς τὸ ἀριστερὸν ἀγκῶνα ἐρείσαντα, καὶ τῇ δεξιᾷ κυκλώσαντα ὑγρῶς ἀφεῖναι τὸν λάταγα. οὕτω γὰρ σκάλλειν τὸ σκεπτὸν ἐκ τῆς κύλικος ὑγρόν. ὥς τε ἔνιοι μεῖζον ἐφρόνουν ἐπὶ τὸ καλῶς κοτταβίζειν τῶν ἐπὶ τῷ ἀκοντίζειν μέγα φρονούντων. ‖ΚΡΑΤΑΝΙΟΝ. Μή ποτε τὸ νῦν καλούμενον [κράνειον] ἔκπωμα οὕτως ὠνόμαζον οἱ ἀρχαῖοι. Πολέμων οὖν, ἤ ὅς τις ἐστὶν ὁ ποιήσας τὸ Ἐπιγραφόμενον Ἑλλαδικὸν, περὶ δὲ τοῦ Ὀλυμπίᾳ λέγων Μεταποντίνων ναὸν γράφει καὶ ταῦτα· ναὸς Μεταποντίνων ἐν ᾧ φιάλαι ἀργυραῖ ἑκατὸν τριάκοντα δύο, οἰνοχόαι ἀργυραῖ δύο, ἀποθυσάνιον ἀργυροῦν, φιάλαι τρεῖς ἐπίχρυσοι, ναὸς Βυζαντίων,

κ. ἢ οἷς χεῶνται οἱ μύ.

αὐ. κρουώμενον

τίων, ἐν ᾧ Τρίτων κυπαρίσσινος ἔχων κρατάνιον ἀργυροῦν σειρὴν ἀργυρᾶν, καρχήσια διὸ ἀργυρᾶ, κύλιξ ἀργυρᾶ, οἰνοχόη χρυσῆ, κέρατα δύο. ἐν δὲ τῷ ναῷ τῆς Ηρας τῷ παλαιῷ φιάλαι ἀργυραι τριάκοντα, κρατάνια ἀργυρᾶ δύο, [κύτρος ἀργυροῦς,] ἀποθυσάνιον χρυσοῦν, κρατὴρ χρυσοῦς, Κυρηναίων ἀνάθημα, [βατιάνειον] ἀργυροῦν.

γρ. χύτρος ἀργυροῦς, aut, κύθρος γρ. βατάνιον

‖ ΚΡΟΥΝΕΙΑ. Επιγένης Μνηματίῳ κρατῆρες, κάδοι, ὁλκεῖα, κρουνεῖα. ἔστι γὰρ κρουνίαι. ‖ ΚΥΑΘΙΣ. ‖ κοτυλῶδες ἀγγεῖον. Σώφρων ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ μίμῳ, γυναῖκες ‖ αἳ τὰν θεὸν φαντὶ ἔλεξαν, ὑποκατώρυκται δὲ ἐν κυαθίδι ‖ τρίκτοι ἀλεξιφαρμάκων.

ΚΥΛΙΞ. Φερεκράτης Δουλοδιδασκάλῳ, νυνὶ δὲ ἀπονίζων τὴν κύλικα δώσων πιεῖν ἔχχυτα ἐπιθεὶς τὸν ἠθμὸν. ταῦτα δ' ἐστὶ κεράμεα ποτήρια, καὶ λέγεται ἀπὸ τοῦ κυλίεσθαι τῷ τροχῷ, ἀφ' ὧν καλεῖται τό τε κυλικεῖον ἐν ᾧ τίθεται τόπῳ τὰ ποτήρια, κἂν ἀργυρᾶ τυγχάνει ὄντα. καὶ τὸ κυλικηγορεῖν, ὅταν ἐπὶ τῇ κύλικι τὶς ἀγορεύῃ. Αθηναῖοι δὲ καὶ τὴν ἰατρικὴν πυξίδα καλοῦσι κυλικίδα διὰ τὸ τόρνῳ κεκυλίσθαι. ἐγένοντο δὲ ἐπίσημοι κύλικες αἵτε Αργεῖαι καὶ αἱ Αττικαί. καὶ τῶν μὲν Αττικῶν μνημονεύει Πίνδαρος ἐν τοῖς δε, ὦ Θρασύβουλ' ἐρατᾶν ὄχημ' ἀοιδᾶν τοῦτο πέμπω μεταδόρπιον. ἐν ξυνῷ κεν εἴη συμπόταισί τε γλυκερὸν καὶ Διονύσοιο καρπῷ, καὶ κυλίκεσσιν Αθηναιεῦσι κέντρον. αἱ δὲ Αργεῖαι δοκοῦσι καὶ τὸν τύπον ἔχειν διάφορον πρὸς τὰς Αττικάς. ‖ φοξαὶ γοῦν ἦσαν τὸ χεῖλος, ὡς Σιμωνίδης φησὶν ὁ Αμόργιος. αὐτὴ δὲ φοξίχειλος ἡ εἰς ὀξὺ ἀνηγμένη οἷοι εἰσὶν οἱ ἄμβικες καλούμενοι. τὸ γὰρ φοξὸν ἐπὶ τούτου τάττουσι, καθότι Ομηρος ἐπὶ τοῦ Θερσίτου,

φοξὸς ἔην κεφαλὴν,

καὶ ἔστιν οἷον φαοξὸς ὁ πρὸς τὰ φάη ὀξὺς ὁρώμενος. διάφοροι δὲ κύλικες γίνονται, καὶ ἐν τῇ τοῦ συσσίτου ἡμῶν Αθηναίου πατρίδι Ναυκράτει. εἰσὶ γὰρ φιαλώδεις μὲν οὐ κατὰ τόρνον, ἀλλ' ὥσπερ δακτύλῳ πεποιημέναι, καὶ ἔχουσιν ὦτα τέσσαρα πυθμένα εἰς πλάτος ἐκτεταμένον. πολλοὶ δ' ἐν τῇ Ναυκράτει κεραμεῖς, ἀφ' ὧν καὶ ἡ πλησίον τῶν κεραμείων πύλη Κεραμικὴ καλεῖται, καὶ βάπτονται εἰς τὸ δοκεῖν εἶναι ἀργυραί· ἐπαινοῦνται δὲ καὶ αἱ Χῖαι κύλικες, ὡς μνημονεύει Ερμιππος ἐν Στρατιώταις, Χία δὲ κύλιξ ὑψοῦ κρέμαται περὶ πασσαλόφιν. Γλαύκων δ' ἐν ταῖς Γλώσσαις, Κυπρίους φησὶ τὴν κοτύλην κύλικα καλεῖν. Ιππώναξ δ' ἐν Συνωνύμοις οὕτως γράφει, ἄλεισον, ποτήριον, κύπελλον, ἄμφωτις, σκύφος, κύλιξ, κώθων, καρχήσιον, φιάλη. [Αρχαῖος [δὲ ὁ Ερετριεὺς ἐν Αλκμαίωνι ἀντὶ τοῦ κύλικας παραγώγως, κυλιχνίδας εἴρηκε διὰ τούτων.

γρ. Αχαιὸς ὁ Ερετρ.

γρ. δεῦρ' οἶνον φ.

Αλλ' ὡς τάχιστα μέλανα [δεῦρο μόνον] φέρειν,
[Κοινόν τε χρὴ κρητῆρα] καὶ κυλίχνίδας.

γρ. Κανόν τε, vel, καινόν τε χρὴ κρ.

καὶ Αλκαῖος,

A tinorum, in quo Triton è cupresso argenteum crataneum habens: argentea duo carchesia: calix argenteus: guttus aureus: cornua [a] duo: In sacello Iunoniis vetusto, argenteæ phialæ triginta: argentea cratanea duo: olla argentea: sympuuium aureum, crater aureus, donarium Cyrenæorum: batianeion [b] argenteum. CROVNEIA. Epigenes in Monumento [c]:

Crateres, cadi, pelues, crouneia.

Sunt porrò qui & crounas vocent. Cotylæ simile vas est CYATHIS. Sophron in poëmate quod Mimum inscripsit.

B *Mulieres autem, vt fama est, deam placauerunt.*

In cyathide amuletorum, quæ remedio fuerunt, corona defossa est.

CALIX. Pherecrates in Magistro seruo:

Nunc verò ablue calicem: da quod bibam, pocillator operculo [d] superiniecto.

Calices pocula fictilia sunt, ita dicti quod ἐπὶ ποχῷ κυλίονται, id est, super figuli rota voluuntur: vnde sumptum est verbum κυλικηγορεῖν, cùm inter calices & potandnm aliquis concionatur. Athenienses medicorum etiam pyxidas calices appellant, quoniam torno aguntur. In pretio & autoritate fuerunt calices etiam Argiui, & Attici: Atticorum meminit Pindarus his verbis:

C *Gratum, ô Thrasybule, caemen affero, iam quinquies*

His secundis mensis, quod in commune sit conuiuis, & Bacchi fructui,

D *Et Atheniensibus calicibus, blandus quidam stimulus.*

Argiui quidem ab Atheniensibus forma discrepare videntur, quoniam labris sunt distortis, & acuminatis, vt ait Simonides Amorgius. φοξίχειλος porrò dicitur, quòd in acutum fastigietur, in modum ambicum [e]. φοξὸν enim in eo significatu dicunt, velut Homerus de Thersite:

φοξὸς ἔην κεφαλὴν, *id est, acuto capitis vertice is fuit.*

E Est autem φοξὸς, tanquam, πρὸς [f] τὰ φάη ὀξὺς ὁρώμενος, quem in aspiciunda luce acutum videmus. Eximij calices etiam fiunt in Naucrate Athenæi patria, qui nobiscum cibum capit, phialæ forma, non quidem confecti torno [g], sed velut digito, auribus quatuor, in latum extenso fundo. Sunt autem Naucratici figuli multi, è quibus figlinis ostium Nili proximum, Ceramicum [h] appellant. Earum calices sic porrò tinguntur, vt appareant spectantibus argentei. Commendant & è Chio calices, quorum meminit Hermippus sic in Militibus.

F *Chius calix sublimis pendet è clauis.*

Glaucon in linguis calicem ait vocari à Cypriis Cotylam. Hipponax in Synonymis ita scribit: Aleison, Poterion, Cypellum, Amphotis, Scyphus, Calix, Cothon, Carchesium, Phiala. Archæus Eretriensis in Alcmæone, pro κύλιξ, deductam inde vocem κυλιχνίδα vsurpauit, his verbis:

Sed huc igitur afferre quidem oportet, quàm citissimè, communem craterem, & κυλιχνίδας [i].

Alcæus:

Læti

Lati bibamus: cur rogo
Pigri manemus, vsque dum
Noctu lucerna [a] *fulgeat?*
Vel longa digitus [b] *est dies.*
Maioribus tu poculis
Infunde vinum [c], *atque varijs.*
Semeles Iouisque filius
Mortalibus vinum dedit
Curas graues quod deleat [d],
Affunde, misce: vnum [e]: *duo,*
Et plura.

Idem libro decimo odarum:

Latages [f] *volant, ex Teijs calicibus*, ἀπὸ κυλιχνᾶν τηιᾶν: quod ab eo frustra dictum non est, quamdoquidem nobiles in Teo [g] calices fuere. Pherecrates in Corianno:

A. *Enectus a balneo redeo,*
Siccis faucibus. B. *Dabo quod bibas.*
A. *Viscida per deos mihi saliua est.*
B. κυλίχνην μικρὰν, *exiguum cape vnde bibas poculum*
A. *Neutiquam exiguũ. Mihi statim bilis mouetur,*
Ex quo medicamentum in eiusmodi bibi calice.

Mulieres amplioribus poculis bibisse idem Pherecrates ait in Tyrannide:

Deinde viris ego fictilia feci pocula,
Lata, sine muro [h]: *quibus solum tantùm est:*
Concham vix capientia, similia Geusterijs [i]:
Mulieribus autem, profundos calices, onerariæ naui pares
Qua vinum vehitur [k], *rotundos, tenues, in medio ventrosos,*
Nec inconsultè, sed prouidè iam antè à me sic elaborati sunt,
Vinum vt multum bibatur, etiam incogitantibus.
Deinde cùm ab ipsis bibendũ nos vinum poscimus,
Conuiciantur, iurántque vinum se tantùm bibisse calicem.
Qui tamen, licet vnicus, alijs mille præstantior est.

CYMBIA [l], exigua cauáque sunt pocula Simaristo: Dorotheo verò Cymbium poculi genus, alti, quod nec aures habet, nec rectum fundum: Ptolemæo Aristonici filio, poculum gibbosum; Nicander Theiateirnus apud Theopompum in Medo, sic vocari poculum ait, quod caret auribus. Philemon in Spectro [m]:

Posteaquam Rhode meri Cymbium in vos supernè decussit.

Dionysius Samius libro sexto De circulo, Cyssibium & Cymbium idẽ esse putat: sic enim ait, Vlyssem mero Cymbiũ impleuisse, porrexisséq; Cyclopi. Exiguum porrò apud Homerum non est datum illi Cyssibium, alioqui [n] vastissimi cùm esset corporis, exhausto ter eo, repente non fuisset oppressus ebrietate. Cymbij meminit & Demosthenes in oratione contra Meidiam [o], obiiciens illi, cadis & cymbiis fuisse comitatum. Fecit & idem rursum huius poculi mentionem in oratione contra Euergen, & contra Mnesibulum. Didymus Grammaticus poculum esse tradit, oblongum, angustum, nauigio figura simile. Anaxandrides in Rusticis:

Magna fortassis pocula quæ propinabantur, & coronata mero
Cymbia, vobis caput grauarunt: ille verò comam [p] *succussit.*

Alexis in Equite:

A. *Adfuerunt Cymbia,*

A [‖πίνωμεν, τί τὸν λύχνον ἀμμένομεν; δάκτυκος ἀμέρα. καδδ' ἄειρε κυλίχναις μεγάλαις αἳ τὰ ποικίλλης, οἶνον γὰρ Σεμέλας καὶ Διὸς λαθικήδεα ἀνθρώποισιν ἔδωκεν, ἔγχεαι, κέρνα, ἕνα καὶ πλείους.] καὶ ἐν τῷ δεκάτῳ, λάταγες ποτέονται κυλιχνᾶν ἀπὸ Τηϊᾶν. ὡς διαφόρων γινομένων, καὶ ἐν Τέῳ κυλίκων. Φερεκράτης Κορίαννοῖ,

‖Εκ τοῦ βαλανίου γὰρ [διεφθορὼς] ἔρχομαι,
Ξηρὰν ἔχουσα τὴν φάρυγγα, δώσω πιεῖν
B [Γλαῖσχρόν] τέ μου τὸ σίαλον, νὴ τὼ θεὼ,
[ΕΙ λάβω † κυρίσοι τὴν κυλίσκην μηδαμῶς,]
Μικρὰν γε. κινεῖται γὰρ εὐθύς μοι χολὴ,
Εξ οὗπερ ἔπιον ἐκ τοιαύτης φάρμακον.

εἰς τὴν ἐμὴν νῦν ἔγχεον τὴν μείζονα. Οἱ δὲ μεγάλοις ποτηρίοις αἱ γυναῖκες ἐχρῶντο, αὐτὸς εἴρηκε Φερεκράτης ἐν τυραννίδι διὰ τούτων,

ΕΙτα κεραμεύσαντα τοῖς ἀνδράσι ποτήρια
C Πλατέα τοίχους οὐκ ἔχοντ', ἀλλ' αὐτὸ τοὔδαφος μόνον,
Κουχὶ [δωροῦντ'] οὐδὲ κόγχην, ἐμφερῆ γευστηρίοις.
‖Φασὶ δ' αὐταῖσι βαθείας κύλικας ὥσπερ ὁλκάδας,
ΟΙναγωγοὺς περιφερεῖς, λεπτὰς ‖μέσας γάστριδας,
ΟΥκ ἀβούλως, ἀλλὰ πόῤῥωθεν κατεσκευασμέναι
D ΑΥθ' ὅπως ‖ ἀνεκλογίστως πλεῖστος οἶνος ἐκποθῇ,
ΕΙθ' ὅταν τὸν οἶνον αὐτὰς ἀντιώμεθ' ἐκπιεῖν,
Λοιδοροῦνται κωμνύουσι μὴ κπιεῖν, ἀλλ' ἢ μίαν.
Η δὲ κρείττων ἡ μί' ἐστιν χιλίων ποτηρίων.

ΚΥΜΒΙΑ. Τὰ κοῖλα ποτήρια καὶ μικρά. Σιμάριστος. Δωρόθεος δὲ γένος ποτηρίων βαθέων τὰ κυμβία καὶ ὀρθὸν πυθμένα μὴ ἐχόντων, μὴ δὲ ὦτα. Πτολεμαῖος δὲ ὁ τοῦ Αριστονίκου τὰ κῦφα.
E Νίκανδρος δ' ὁ Θειατειρηνὸς τὸ χωρὶς ὠτίων ποτήριον ὠνομακέναι Θεόπομπον ἐν Μήδῳ. Φιλήμων Φάσματι, ἐπεὶ δὲ ἡ Ρόδη κυμβίον ἀκράτου κατασέσεικεν ὑμῖν ἄνω. Διονύσιος δ' ὁ Σάμιος ἐν ἕκτῳ περὶ τοῦ κύκλου τὸ αὐτὸ οἴεται εἶναι κισσύβιον καὶ κυμβίον. Φησὶ γὰρ ὡς Οδυσσεὺς πληρώσας κυμβίον ἀκράτου, ὤρεξε τῷ Κύκλωπι. οὐκ ἔστι δὲ μικρὸν τὸ διδόμενον αὐτῷ κισσύβιον παρ' Ομήρῳ. οὐ γὰρ ἂν τρὶς πιὼν μέγιστος ὢν τὸ σῶμα, ταχέως ἂν ὑπὸ
F τῆς μέθης κατηνέχθη. τοῦ κυμβίου μνημονεύει καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου, ‖ ἀκολουθεῖν αὐτῷ φάσκων ῥυτὰ καὶ κυμβία. καὶ ἐν τῷ κατὰ ΕΥέργους καὶ Μνησιβούλου. Φησὶ δὲ Δίδυμος ὁ γραμματικὸς, ἐπίμηκες εἶναι τὸ ποτήριον καὶ στενὸν τῷ σχήματι παρόμοιον πλοίῳ. καὶ Αναξανδρίδης ἐν Αγροίκοις,

Μεγάλ' ἴσως ποτήρια προπινόμενα, καὶ μετ' ἀκράτου,
Κυμβί' ἐκάρωσεν ὑμᾶς. ἀνακεχαίτικεν μὲν οὖν.

Αλεξις Ιππεῖ. τά τε κυμβί' ἦν

γρ. Πίνωμεν. τί τὸν λύχνον ἀμμένομεν;
Δάκτυλος ἀμέρα. κάδδ' ἀνάειρε

CAP. IX.
Κυλίχναις μεγάλαισι καὶ πυκιναῖς.
Οἶνον γὰρ ὁ Σεμέλας καὶ Διὸς
Λαθικηδέ' ἀνθρώποισιν ἔδωκεν.
Εγχεύε κιρναῖς ἕνα καὶ δύο πλέαις.
γρ. δίεφθος
γρ. γλίσχρον
γρ. Θέλεις λάβω σοι τὴν κυλίσκην; μηδαμῶς
γρ. χωροῦντα

Πρόσωπ' ἔχουσα χρυσᾶ παρθένου νὴ τὸν Δία.

Ην γὰρ ὦ ζῆλαι ἐγωγε κακῶν. Ερατοσθένης δ' ἐν τῇ πρὸς Αγήτορα τὸν Λάκωνα ἐπιστολῇ, ὡς κυαθῶδες ἀγγεῖον τὸ κυμβίον παραδίδωσι, χρά-
φων οὕτως· θαυμάζουσι δ' οἱ αὐτοί, πῶς κύαθον μὴ κεκτημένῳ, [ἀλλὰ κυμβίον μόνῳ φιάλῃ] προσεκέκτηντο. δοκεῖ δή μοι τὸ μὲν τῆς τῶν ἀνθρώ-
πων χρείας ἕνεκα, τὸ δὲ τῆς τῶν θεῶν τιμῆς εἰς τὴν κλῆ-
σιν παρειληφέναι. κυάθῳ μὲν οὖν οὐδὲν ἐχρῶντο τότε, οὐδὲ κοτύλῃ. κρατῆρα γὰρ ἵστασαν τοῖς θεοῖς οὐκ ἀργυροῦν, οὐδὲ λιθοκόλλητον, ἀλλὰ τῆς Κωλιάδος γῆς. τὸν δ' ὁσάκις ἐπιπλησιάσειεν ὑποσπείσαντες τοῖς θεοῖς ἐκ τῆς φιάλης, οἰνοχόουν ἐφεξῆς, τὸν νεοκεράτα ἑπόμενοι τῷ κυμβίῳ, καθάπερ καὶ νῦν παρ' ἡμῖν ποιοῦσιν ἐν τοῖς φειδιτείοις. εἰ δέ ποτε πλεῖον πιεῖν βουληθεῖεν προσπαρεπίθεσαν τοῦτ' καλουμένους κοτύλους, κάλλιστα καὶ ἀποπλωτατα σκευ-
μάτων. ἦσαν δὲ καὶ οὗτοι τῆς αὐτῆς κεραμείας. ὅθεν δ' Εφιππος ἐν Εφήβοις λέγει,

ΟΥ κύλικ' ἐπὶ τὰ δεῖπνα Χαιρήμων φέρει.

ΟΥ κυμβίοισι πεπολέμηκ' Ευριπίδης, οὐ τὸν τραγικὸν λέγει ποιητήν, ἀλλά τινα ὁμώνυμον αὐ-
τῷ ἥρωι φίλοινόν τινα, ἢ αἰτίαν ἔχοντα οὐ χρη-
στήν, ὡς φησιν Αντίοχος ὁ Αλεξανδρεὺς ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν τῇ μέσῃ κωμῳδίᾳ κωμῳδουμένων ποιη-
τῶν. τὸ γὰρ ἐπάγεσθαι κατὰ τὰς ἑστιάσεις κυμβία, καὶ δοκεῖν τούτοις διαμάχεσθαι, εἰς ἑκάτερα τείνει. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Αναξανδρίδης ἐν Νηρηΐσιν,

Δὸς δὴ τὸν χοᾶ αὐτῷ σύγκωμε, καὶ τὸ κυμβίον φέρων,
Ευριπίδης τὰς σήμερον χωμάσεται.

καὶ Εφιππος ἐν Ομοίοις, ἢ ἐν Οβελιαφόροις,

Διονυσίου γὰρ δράματ' ἐκμαθεῖν δέοι,
Καὶ Δημοφῶντος ἃτ' ἐποίησεν εἰς κοτύλιν,
Ρήσεις τε κατὰ τὸ δεῖπνον θεωρός μοι λέγοι,
Λητοῖ τοι κύσαμι πρὸ ἐξῆς θύραν.

Κυμβία τε παρέχοιμ' ἑστιῶν Ευριπίδης.

ὅτι δὲ καὶ πλοῖον ἡ κύμβη, Σοφοκλῆς ἐν Ανδρομέδᾳ φησίν,

Ἱππουσιν ἢ κύμβαισι ναυστολεῖς χθόνα.

ΚΥΜΒΑ πλοῖον, Απολλόδωρος Παφίοις.

ΚΥΠΕΛΛΟΝ. Τὸ πότερον ἐστὶ ταὐτὸν τῷ ἀλείσῳ, καὶ τῷ δέπαϊ, ἢ ὀνόματι διαλλάττει;

Τὰς μὲν ἄρα χρυσέοισι κυπέλλοις ὗιες Αχαιῶν,
Δειδέχαλ' ἄλλοθεν ἄλλο ἀναξαδόν. ἢ διάφορόν τι ὁ τύπος; ἐπεὶ οὐχ ὡσαύτως τὸ δέπας, καὶ τὸ ἄλει-
238 σον ἀμφικύπελλον, οὕτω καὶ τὸ κῦφον καὶ μόνον. ἀπὸ γὰρ τῆς κυφότητος τὸ κύπελλον· ἢ ὅτι πολυ-
τελέστερον καὶ ταῖς πέλλαις σκευαζόμενον μᾶλλον εἰς τὴν κυφότητα ἡ ἀμφικύπελλα, οἷον ἀμφίκυρτα ἀπὸ τῶν ὤτων διὰ τὸ τοιαῦτα εἶναι τῇ κατασκευῇ. φησὶ γὰρ καὶ ὁ ποιητὴς, χρύσεον ἄμφωτον. Αντίμα-
χος δ' ἐν τετάρτῳ Θηβαΐδος,

Πᾶσιν δ' ἡγεμόνεσσιν ἑπιχθόμενοι κήρυκες
Χρύσεα καλὰ κύπελλα τετυγμένα νωμήσαντες.

Σιλλοὺς δὲ φησὶν κύπελλα σκεύη σκύφοις ὅμοια, ὡς καὶ Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος,

A *Cum virginum aureis imaginibus, ita me amet Iuppiter.*

A. *Adfuerunt? miseram me: quantum malorum patior.*

Eratosthenes in epistola sua [a] ad Hegetora Laconem, cyatho simile vas cymbium esse tradit, his verbis: Mirantur verò & iidem, cùm cyathum non possideret, sed cymbium, quo pacto in eius bonis phiala sola fuerit. Mihi certè videtur ad hominum vsum alterum [b] comparasse, alterum [c] ad deorum cultum. Non ergo tum vsi sunt cyatho [d], nec cotyla, nec argenteum craterem diis obtulerunt [e], neque gemmatos, sed è coliade [f] terra. Eum autem quoties impleuerant, & phiala diis libauerant, vinum deinceps conuiuis ministrabant nuper mixtum ac dilutum in cymbium effundentes, quod apud nos in Phiditiis etiam nunc fit. Quòd si compluſculum bibere interdum esset animus, tum quos nominant cotylos apponebant, pulcherrima scilicet, & ad bibendum aptissima pocula: qui & ex eadem figulari terra conficiebantur. Ephippus cùm in Ephebis ait,

Calicem ad cœnam non fert Chæremon,
Cymbijs non præliatur EVripides,

id de Tragico poëta non intellexit, sed alio quodam cognomine, aut vinoso, vel qui ob aliam caussam malè audiebat, vt censet Antiochus Alexandrinus libro De poëtis qui in media Comœdia perstringuntur. Nam epulis inferri Cymbia, & arreptis illis dimicare, ad vtrumque pertinet [g]. Cymbij meminit & Anaxandrides in Nereïdibus:

Heus tu mecum qui comessaris, ipsi congium ferendum & cymbium dato:
EVripides ille futurus est hodie.

Ephippus in Similibus, siue Obeliaphoris [h]:

Dionysij fabulas oportet ediscere,
Ac Demophontis quas edidit de Coryla Orationes: Inter cœnandum narret ianitor
Latonæ [i], ianuam me foris [k] osculatum esse:
Cymbiáque præbiturum conuiuanti Euripidi.

Cymbam nauigium fuisse, ostendit Sophocles in Andromeda his verbis:

Aut equis terram, aut cymbis peragras [l].

Est & CYMBA poculum apud Apollodorum [m] in Paphiis. CYPELLVM verò, an idem cum Aleiso, & eo poculo quod δέπας [n], nominant, appellatione tantum diuisum, vt in his versibus,

Illos quidem aureis Cypellis exceperunt Græcorum filij,
Consurgentes, aliunde alius:

an diuersa figura fuit: & vt ab Aleisone Pateræ τὸ δέπας, distat Amphicypellum, ita & Cypellum? An solùm ita vocant, quòd gibbum est? Nam, ἀπὸ τῆς κυφότητος, à gibbo, κύπελλον dictum [o] est, aut quod id vasis genus simile fuit multris, πέλλαις, in gibbum tamen contractum magis, quemadmodum Amphicypellum, quasi humeris gibbum vtrinque, quoniam ad eam figuram conficiatur. Est enim apud poëtam, Aureum ἄμφωτον: vtrinque auritum, vel ansatũ. Antimachus libro quinto Thebaidis:

Ducibus cunctis aduentantes præcones
Aurea pulchra, elaborata cypella, sunt dispartiti:

Silenus ait Cypella scyphis esse similia pocula. Nicander Colophonius:

Cypella

χ. ἀλλὰ κυμβίον μόνον φ.

Cypella subulcus distribuit.

EVmolpus poculi genus tradit sic dictum, quòd gibberum sit : Simaristus ita vocari poculum vtrinque[a] auritum Cypriis, auribus quatuor ansatum Cretensibus. Philetas verò, à Siculis ita vocari panis & mazæ [b] post mensam reliquias. Philemoni in Atticis dictionibus CYMBA poculi genus est. Apollodorus libro de Etymologiis [c] scribit cymbam poculum vocari à Paphiis. Laconicum poculum est COTHON, cuius meminit Xenophon libro primo Institutionis Cyri. Critias in Lacedæmoniorum Republica ita scribit: Præter hæc, quod ad victus rationem spectat, commodissimè feruntur qui minimi sunt calcei Laconici, ac itidem gentilitiæ vestes, ad vsum expeditissimæ, prorsúsque nihil molestæ. Cothon, Laconicum [d] poculum, in expeditione militari vtilissimum, quòd facilè in militum sporta feratur, & quòd cùm necessum sit milites impuram aquam sæpe bibere, in eo quis potus sit non valde appareat : deinde quia marginibus cingitur, quod impurum & turbidum est, in eo residet. Polemon in epistola sua ad Adæum & Antigonum, Lacedæmonios fictilibus vsos fuisse poculis ita scribit : At enim priscum [e] fuit hoc vitæ genus, quod etiamnum seruatur apud nonnullos ex Græcis, vt Argis in publicis epulis, Lacedæmone festis diebus, Nuptiis virginum, & conuiuiis quæ ob partam victoriam celebrantur, fictilibus poculis bibant: in aliis verò conuiuiis & Pheiditiis [f], doliolis [g]. Archilochus in Elegis, Cothonis, vt poculi, meminit:

Tu verò agedum cum cothone per celeris nauis tabulata.
Meato, & cauis potum è cadis auferto,
Rubrúmque seorsum vinum à face: non enim
In hac custodia sobrij nos esse poterimus.

De Cothone calice hæc Aristophanes in Equitibus:

In Hippagines [h] alacriter generoséque insiluerunt,
Emptis cothonibus quidam, allijs [i] verò & cæpis nonnulli.

Heniochus in Gorgonibus:

Quod bibamus aliquis ministret, sumpto cothone rotundo,
Igne genito, oris crassi, breuibus auriculis, gulæ filio.

Theopompus in fœminis militantibus:

E cothone ceruice distorta bibere non recusem, vel reflexo collo.

Alexis in Mercenariis [k]:

Cothonem quatuor cotylarum capacem, vino plenum vas, mihi obtrudebat.

Ab hoc nimirum poculo ἀκροκάθωνας [l] vocant eos qui merum liberaliùs hauriunt, vt Hyperides in oratione contra Demosthenem. Callixenus libro quarto De Alexandria, Philadelphi pompam describens, multa postquam recensuit pocula, hæc addit, Cothones duarum metretarum, duo. De largiore meri potu, & quòd per interualla salubre sit compluſculum inuitare se poculis, Mnesitheus Athenienſis medicus in epistola sua De cothonismo, sic tradit: Qui in sociorum & sodalium conuenticulis meri multùm bibunt, valde corpore & animo læduntur.

A —Κύπελλα δ' ἔνειμε συβώτης.

ΕΥμολπος δὲ ποτηρίου γλῶτ., ἀπὸ τοῦ κυφὸν εἶναι. Σιμαίρις δ' ὃ τὸ δίωτον ποτήριον Κυπρίους, τὸ δὲ δίωτον καὶ τετράωτον Κρῆτας. Φιλήτας δὲ Συρακουσίους κύπελλα καλεῖν, τὰ τῆς μάζης καὶ τῶν ἄρτων ὑπὸ τῆς τραπέζης καταλείμματα. ΚΥΜΒΗ. Φιλήμων ἐν ταῖς Ἀττικαῖς φωναῖς, κύλικος εἶδος. Ἀπολλόδωρος δ' ἐν τῷ περὶ ἐτυμολογιῶν Παφίους τὸ ποτήριον καλεῖν κύμβα. ‖ ΚΩΘΩΝ. Λακωνικὸν ποτήριον, οὗ B CAP. X.
μνημονεύει Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ Κύρου παιδείας. Κριτίας δὲ ἐν Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ γράφει οὕτως· χωρὶς δὲ τούτων τὰ ‖ σμικροτάτα ἐς τὴν διαιταν [ὑποδήματα] ἄριστα Λακωνικὰ ἱμάτια χ. δημιουργήφορεῖν, ἥδιστα καὶ χρησιμώτατα. κώθων Λακωνικὸν ἔκπωμα, ὑπετηδειότατον εἰς στρατείαν καὶ εὐφορώτατον ἐν γυλίῳ. ‖ οὗ δὲ ἕνεκα στρατιωτικὴν πολλάκις ἀνάγκη ὕδωρ πίνειν οὐ καθαρόν. πρῶτον μὲν οὖν τὸ μὴ λίαν καταφανὲς εἶναι τὸ πόμα, ‖ εἶτα ‖ ἀμβωνας ὁ κώθων ἔχων [ὑπολείπειν] τὸ C χ. ὑπολείπῃ ποιεῖ. vel, ὑπολείπει
οὐ καθαρὸν ἐν αὐτῷ. ὁ δὲ Πολέμων δὲ ἐν τῇ πρὸς τὸν Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον, ὅτι κεραμέοις ἀγλεῖοις ἐχρῶντο οἱ Λακεδαιμόνιοι, γράφει οὕτως. ἀλλὰ μὲν ὅτι ἀρχαϊκὸν ἦν τὸ ποιοῦν δὲ τῆς ἀγωγῆς γένος, ὃ καὶ νῦν δέχεται πολλαχοῦ τῶν Ἑλλήνων, ἐν Ἄργει μέν, ἐν ταῖς δημοσίαις θοίναις· ἐν Λακεδαίμονι δὲ, κατὰ τὰς ἑορτάς· ἔν τε τοῖς ἐπινικίοις καὶ τοῖς γάμοις τῶν παρθένων, πίνουσιν ὁπὸ κεραμέων ποτηρίων· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις συμποσίοις καὶ φειδιτείοις D
ἐν πιθάκναις. μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ἀρχίλοχος ἐν ἐλεγείοις ὡς ποτηρίου οὕτως,

Ἀλλά γε σιὼ κώθωνι γοῆς διὰ σέλματα νηὸς
φοίτα καὶ κοίλων πώματ' ἄφελκε κάδων.
Ἄγρει δ' οἶνον ἐρυθρὸν ἀπὸ τευγὸς, οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς
Νήφειν ἐν φυλακῇ τῇδε δυνησόμεθα.

ὡς τῆς κύλικος λεγομένης κώθωνος Ἀριστοφάνης Ἱππεῦσιν, εἰς ταῖς ἱππαγωγοὺς εἰσεπήδων E
ἀνδρικῶς περιάρμοι, κώθωνας. οἱ δὲ σκόροδα καὶ κρόμμυα. Ἡνιοχος Γοργόσι, πεῖν τίς ἐγχείτω λαβὼν πυριγλυῆ κυκλοτερῆ βεκχύωτον παχύσομον κώθωνα παῖδα φάρυγι θεόπομπος Στρατιώτισιν. ἐγὼ γὰρ κώθωνος, ἐκ στρεψαύχενος ποίμαν, τὸν τράχηλον ἀνακεκλασμένης. Ἀλεξις Ἐλένῃ, εἴτ' ἐν τετρακοτύλου ἐπεσόβει κώθωνά μοι. πλέον οἴκοθεν κτῆμα. ὑπὸ δὲ τοῦ ποτηρίου τούτου, καὶ ἀκρατοκώθωνας καλοῦσι τοὺς πλέον ἄκρατον πωοῦντας, ὡς Ὑπερείδης ἐν τῷ κατὰ Δημοσθένους. Καλλιξεῖνος δ' ἐν τετάρτῳ περὶ Ἀλεξανδρείας ἀναγράφων τὴν τοῦ Φιλαδέλφου πομπὴν, καὶ καταλέγων πολλὰ σκεύη, γράφει καὶ τάδε. ‖ κώθωνες [δίμετροι] δύο. περὶ δὲ τὸ κωθωνίζεσθαι, καὶ ὅτι χ. δημόσιον
χρήσιμός ἐστι διὰ χρόνου ὁ κωθωνισμὸς, Μνησίθεος ὁ Ἀθηναῖος ἰατρὸς ἐν τῇ περὶ κωθωνισμοῦ ὑπομνήσει φησὶν οὕτως. συμβαίνει τοῦτο μὲν πολὺ ἄκρατον ἐν ταῖς συνουσίαις πίνοντας μεγάλα βλάπτεσθαι, καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

τὸ μὲν γε καθαίζεσθαι ἀφ' ἡμερῶν δοκεῖ μοι ποιεῖν τινα καὶ τοῦ σώματος κάθαρσιν, καὶ τῆς ψυχῆς ἄνεσιν. γίνονται γάρ πως ἡμῖν ἐκ τῶν καθ' ἡμέραν συμποσίων ἐπιπόλαιοι δριμύτητες. βαῦβις οὖν ἐστι τῶν μὲν πόρων οἰκειότατος ὁ ἀφὶ τῆς οὐρήσεως. τῶν δὲ καθάρσεων ὁ ἀφὶ τῶν καθαίρσεων πέπειραλίστερος. καθαίζεσθαι γὰρ τὸ σῶμα τοῖς οἴνοις· ὑγρὸν γὰρ καὶ θερμὸν ὁ οἶνος. τὸ δὲ ἀφ' ἡμῶν διηθούμενον οὖρόν ἐστι δριμύ. τὰ γοῦν ἱμάτια τούτῳ χρώμενοι ῥύμμασι πλυνοῦσιν οἱ γναφεῖς. τρία δὲ φύλαττε ὅταν καθαίζῃ, μὴ πονηρὸν οἶνον πίνειν, μὴ ἄκρατον, μὴ ταραγματίζεσθαι ἐν τοῖς καθαισμοῖς. ὅταν δὲ ἱκανῶς ἔχῃς ἤδη, μὴ κοιμῶ, πρὶν ἂν ἐμέσῃς πλέον ἔλαττον. εἶτα ἐὰν ἐμέσῃς ἱκανῶς, ‖ ἀναπαύου μικρῶς περιχεάμενος. ἐὰν δὲ μὴ δυνηθῇς ἱκανῶς κενῶσαι σαυτὸν, πλείονι χρῆσαι τῷ λουτρῷ, καὶ εἰς τὸν πύελον καταβλιθηθι σφόδρα εἰς θερμὸν ὕδωρ. Πολέμων δ' ἐν πέμπτῳ τῶν περὶ Ἀδραίου καὶ Ἀντιγόνου φησὶ Διόνυσον τέλειον καθήμενον ἐπὶ πέτρας, ἐξ ἀριστερῶν δὲ αὐτοῦ σάτυρον φαλακρὸν ἐν τῇ δεξιᾷ κώθωνα μόνον τὸν ῥαδιουργὸν κρατῶν. ‖ ΛΑΒΡΩΝΙΑ. ἐκπώματα τοιαῦτα Περσικοῦ εἴδους ἀπὸ τῆς ἐν τῷ πίνειν λαβροτήτος ὠνομασμένον· πολλοὶ δ' ἐστὶ τῇ κατασκευῇ μέγα. ἔχει δὲ καὶ ὦτα μεγάλα. ‖ Μένανδρος Ἁλιεῖ,

ΕΥ πορφυρουμένου δὲ μετρίως ἐκ κυλίκων χρυσίου,
Περσικαὶ στολαὶ δ' ἐκεῖναι πορφυραῖ τ' ῥύματα
Ἔνδον ἔσ' ἀνδρὸς πολεμίου τρύματα,
Κἀκ λυπωμάτων πρόσωπα τραγέλαφοι λαβρωνία.

ἐν δὲ ‖ Φιλαδέλφοις,

Ἤδη δ' ἀπίχυσις ἁλίθιοι λαβρώνιοι,
Πέρσαι δ' ἔχοντες μυσσόβας ἑστήκεσαν.

Ἱππαρχος δ' ἐν Θαΐδι,

Ο λαβρώνιος δ' ἐσθ' οὗτος ὄρνις Ἡράκλεις,
Πολήμιον χρυσοῦς ἁμαξίους ἄγων,
Ὦ πρόσβολον φιλτάτη λαβρωνίς.

Δίφιλος Πιθαύσῃ καὶ ἄλλα γύῃ καταλέγων ποτηρίων φησὶ,

Τραγέλαφος, πρῖσις, βατιάκη, λαβρώνιος,
Ἀνδραποδῶδες δὴ ταῦθ' ὁρᾷς ἥκιστά γε,
Ἐκπωμάτων δ' ὀνόματα πρὸς τῆς ἑστίας.
Ο λαβρώνιος, χρυσῶν δὲ παῖδες εἵκοσι.

Δίδυμος δὲ ὅμοιον εἶναί φησιν αὐτὸ βομβυλιῷ ἢ βατιακίῳ. ‖ ΛΑΚΑΙΝΑΙ. κυλίκων εἶδος
239 οὕτως λεγόμενον ἢ ἀπὸ τοῦ κεράμου, ὡς τὰ Ἀττικὰ σκεύη, ἢ ἀπὸ τοῦ χήμα τοῦ ἐπιχωριάσαντος ἐκεῖ, ὥσπερ αἱ Θηρίκλειαι λέγονται, Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσι, Συβαρίτιδας τ' ἀώρχας καὶ Χῖον ἐκ Λακαιναῖ κυλίκων μεθυ ἡδέως καὶ φίλως.

‖ ΛΕΠΑΣΤΗ. οἱ μὲν ὀξυνουσι τὴν τελευταίαν, ὡς καλή. οἱ δὲ περισπῶσιν, ὡς μεγάλη.

A At certis dierum ſpaciis liberalior potus, τὸ καθαίζεσθαι, vt equidem cenſeo, & purgat corpus, & laxat animum. Superficiaria namque gignitur ex quotidianis conuiuiis in nobis acrimonia[a], cui aptiſſimus ad exitum eſt per vrinam meatus. Ac certè maximè conuenit quæ largiore potione meri, τῷ καθαισμῷ, fit purgatio, quandoquidem vino corpus velut abluitur. Eſt enim calidum & humidum vinum: quod autem percolatum lotium meiimus, acre. Itaque fullones abſtergendis veB ſtium ſordibus, eas vrina madefaciunt. Cæterùm cùm ampliùs bibere decretum fuerit, tria hæc obſeruato, ne malum ſit vinum, ne merum, & ne vtaris bellariis. Cùm verò ſatis iam potaueris, ne te ſomno tradas, anteaquam plus minus vomueris[b]: deinde cùm vomitu reieceris quod ſufficiat, ſtragulis circumtectus, paululum quieſcito. Quòd ſi vomitione, quantum ſatis eſt, vacuare nequiueris, balneo diutiùs vtere, & aqua multum calida in ſolium deſcende, ac reclinatus immorare. Polemon C libro quinto Commentariorum ſuorum ad Adæum & Antigonum, Bacchus, inquit, adultus, ſuper ſaxo ſedens: ad eius verò ſiniſtram, Silenus caluus, dextra manu cothonem virgatum vnum tenens. Perfici poculi nomen eſt LABRONIA, inde appellatum, quod abundè & auidè λαβρῶς ex eo biberent. Magnum id, & latum, auribúſque patulis fabricantur. Menander in Piſcatore:

Quibus mediocres ſunt facultates, ijs aurei calices,
Perſicæ veſtes, & illæ quidem purpureæ, ac cælata vaſa
Domi ſunt, ô boni viri, & pocilla, Tragela phorúmque
Facies exculptæ, & labronia.

Idem in Philadelphis:

Iam vinum fundebatur[c]: gemmati calices labronij,
Muſcariáque[d] habentes Perſæ adſtiterunt.

Hipparchus in Thaïde: E

A. *Auis hæc labronius calix eſt.*
B. *Dij boni, poculum quod aureos ducentos pendit.*
A. O te mihi chariſſimam nobile propter hoc labronium.

Diphilus in Pithrauſta memorans & alia poculorum genera, inquit,

A. *Tragelaphus, Priſtis, Batiaca, Labronius.*
B. *Seruulorum hæc quidem nomina refers.* A. *Minime certè,*
At poculorum. B. *te quæſo per veſtam, labronius[e] poculum eſt?*
A. *Aurea verò pocula, ô pueri, viginti.* F

Didymus ſimilem eſſe Bombylio, ſeu Batiacio[f] Labronium ait. LACONICOS calices appellant, poculorum ſpeciem, ita dictorum, vel à fictilium materia, quemadmodum Attica vaſa nuncupant, vel à figura, in ea regione frequenti, & vſitata, Thericleis ſimiles. Ariſtophanes in Conuiuantibus:

Epulas Sybaritici, vinum Chium, è Laconicis poculis:
Vt inebriari volupe ac iucundum ſit.

In voce Λεπαστὴ quidam vltimã ſyllabam acuto notant accentu, vt in καλή. quidam penultimã, vt in μεγάλη.

Voca

Vocatum sic est hoc poculi genus ab iis qui ebrietati & luxui magno sumptu indulgent: λαφύκτας [a] eos appellamus. Est autem magnum poculum. Aristophanes in Pace:

Quid ita puellulis vini calicem λεπαστήν [b]*?*
E quo λάψαι [c] *quidem illi queant?*

Nempe affatim bibere, contra quàm ex eo quod Bombylium [d] nominant. Alicubi idem ait,

Sanguinem meum, ô rex ac domine, λέλαψας, *lambisti:*

id est, tanquam affatim ebibisti. Idem in Gerytade,

Erat, quod scias festus dies:
In orbem celeriter lepastam circumgestabat puer,
Offerebátque nobis, largius vinum affundens, in imo poculo cæruleum. His scilicet postremis verbis calicis profunditatem [e] poëta declarat. Antiphanes in Aesculapio:

Anus brytica [f]*, iampridem morbo tentata*
Radiculam quandam pusillam tritam & maceratam in gustatorio vase,
Cauo: magnitudinis lepastæ, vt ebiberet fecit.

Philillius in AVge:

Plena omnia viris, & adolescentibus potantibus fuere:
Multísque simul vetulis, magnis sese vini lepastis oblectantibus.

Theopompus in Pamphila:

Spongia, peluis, pteron [g]*, meri lepasta,*
Quam frequenter admodum epotans, veluti cicada,
Bonigenÿ poculum dulci sono cantillabat.

Idem in Medo:

Quam fœliciter Achiuorum filios demulsit Callistratus,
Societatem fœderag; belli ab ijs postulans, proposita, quam optabant mercede?
Quem [h] *eorum animum non flexit? exili quidem Rhadamantho*
Lysandro id persuasit cothone:
Verùm iam antea lepasten dederat.

Ameria scribit eum qui vinum ministrat, etiam lepasten vocari. Aristophanes & Apollodorus tradunt esse poculi genus. Pherecrates in Crapatallis:

Spectatorum quisquis sitijt lepastam vini plenam lambendo absorpsit, tanquam in Charybdin.

Nicander Colophonius ait, calicem ita vocari apud Dolopas. Lycophron libro nono De Comœdia, citato ex Pherecrate loco, quem nuper indicauimus, poculi genus esse pariter scribit. Moschus in expositione Rhodiorum vocabulorum, fictile vas esse prodidit, iis simile quæ πωμαπίδας nuncupant, sed latiùs & patentius. Artemidorus Aristophanius, certam esse poculi speciem. Apollophanes in Cretensibus:

Suauis lepastam vini odoratur interdiu.

Theopompus in Pamphila:

Lepasta valde crebra,
Quam vbi mero plenam ebibit, veluti Boni Genij poculum,
Vociferans è pago multos excitat,
Qui circumfusi ac circumstantes coronæ modo circumstent.

Nicander Theiateirenus:

Maior calix, inquit, ex iudicibus ac magistratibus in Prytaneio versantibus,
Telecleidi admotus est, vt mellitum [i] *vinum hauriret, ex suauiter olente lepasta.*

A τὸν ἢ τὸ πολήριον ὠνομάσθη ἀπὸ τῶν εἰς ταῦτα μέθας καὶ τὰς ἀσωτίας πολλὰ ἀναλισκόντων, ὃς λαφύκτας καλοῦμεν· κύλικες δ' ἦσαν μεγάλαι. Ἀριστοφάνης Εἰρωνῇ, [πῶς δῆτα νηπίοις οἴνου κύλικα λεπαστὴν,] ‖ ἀφ' ἧς ἐστὶ λάψαι, ῥᾴδιόν ἐστιν ἀθρόως πιεῖν, καὶ ἐναντίον τῷ λεγομένῳ βομβυλιῷ. Φησὶ γάρ τις ὁ αὐτός,

[Τὸ δ' αἷμα λέλαφας] θυμὸν ὦναξ δέσποτα· οἷον ἄθροον μ' ἐξέπιες. ἐν δὲ Γηρυτάδῃ, ᾗ δὲ τὸ πᾶγμ' ἑορτή, περιέφερε δ' ἐν κύκλῳ λεπαστὴν ἡμῖν ταχὺ περισφέρων παῖς. ἐνέχει τε σφόδρα [κυανοκευθῆ.] ‖ τὸ βάθος παρίσησιν ὁ κωμικὸς τοῦ πολήριου. Ἀντιφάνης δ' ἐν Ἀσκληπιῷ, ‖ τὴν δὴ γραῦν τὴν ἀδενοῦσαν πάνυ πάλαι [τὴν ‖ βρυτικὴν] ῥιζίον τρίψας τι μικρὸν, διελεάσας τε [‖ χυνητικῇ τὸ μέγεθος] κοίλῃ λεπαστῇ, τοῦτ' ἐποίησεν ἐκπιεῖν. ‖ Φιλύλλιος ‖ Ἀτταγῆ, παῖζα γὰρ ἦν μετ' ἀνδρῶν μειρακίων πινόντων, ὁμοῦ δ' ἄλλων γραϊδίων μεγάλαισιν οἴνου [χάρωσι] λεπάσταις. Θεόπομπος Παμφίλῃ, πώγωνος λεκάνη πέρον [λεπαστὴ πάνυ πυκνὴν ἐκπιοῦσ'] ἄκρατον ἀγαθοῦ δαίμονος τέτριξε κελαδεῖ. Ἐν Μήδῳ,

Ὡς ποτ' ἐκήλησεν Καλλίστρατος ὑμᾶς Ἀχαιῶν,
Κέρμα φίλον τι δίδους ὅτε συμμαχίαν ἐρέεινεν.

[Οἷον δ' οὐ κήλησε] δέμας λεπτὸν Ῥαδάμανθυ
Λύσανδρον κώθωνι περὶν αὐτῷ δῶκε λεπαστῷ.

Ἀμερίας δέ φησι τὴν οἰνοχόον λεπαστὴν καλεῖσθαι.

Ἀριστοφάνης δὲ καὶ Ἀπολλόδωρος γλῶττάν εἶναι κύλικος. Φερεκράτης Κραπατάλλοις, τῶν θεατῶν δ' ὅστις διψῇ, λεπαστὴν λαψάμενος μεστὴν ἐχαρύβδισε. Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιος φησὶ, Δόλοπας οὕτω καλεῖν τὴν κύλικα. Λυκόφρων δ' ἐν τῷ ἐνάτῳ Περὶ κωμῳδίας Ἀθηναῖόν φησι τὸ Φερεκράτους, καὶ αὐτὸς εἶναι φησὶ γλῶσσαν κύλικος τὴν λεπαστήν. Μόσχος δ' ἐν ἐξηγήσει Ῥοδιακῶν λέξεων, ‖ κεραμεοῦν ἀγγεῖόν φησιν αὐτὸ εἶναι, ἐοικὸς ταῖς λεγομέναις ‖ πωμαπίσιν, ἐκπεταλώτερον δέ. Ἀρτεμίδωρος ὁ Ἀριστοφάνειος ποτήριον ποιόν. Ἀπολλοφάνης ἢ Κρησίν,

[Καὶ λεπαστὸν ἁδύοινον ὤφελόν σε] δι' ἡμέρας.

Θεόπομπος Παμφίλῃ,

—λεπαστὴ μάλα συχνή,
Ἣν ἐκπιοῦσα ἄκρατον ἀγαθὸς δαίμων
Περισκοπεῖν βοῶσα τὴν κώμην ποιεῖ.

‖ Νίκανδρος δ' ὁ Θειαλειρεώτης, κύλιξ φησὶ μείζων, ὡς Ἀπολλόδωρος Τηλεκλείδου ἐκ Πρυτανέων, καὶ μελιχρὸν οἶνον ἕλκειν ἐξ ἡδυπνόου λεπαστῆς.

β. τί δῆτ' ἐπειδὰν ἐκπίνῃς οἶνον λεπαστήν;

β. τὸ δ' αἷμα ὦ λ.

β. κυανοκευθῆ

β. τι δὲ ῥυκπιλὼ

β. γυνικὴ τὰ μέγεθος

β. χαιρόντων

β. λεπαστὴν πάνυ πυκνὴν, vel, πάνυ πυκνὸν ἐκπιοῦσ' ἄκρατον

β. Οἷον δ' οὐ κ.

β. Καὶ λεπαστὰ δ' ἁδύοινον μ' ἐψφ.

γρ. ἐὰν δ' ἐγὼ Πάθω τι τήνδε τὴν λεπαστὴν ἐκπιὼν

Ερμιππος Μοίραις, [ἐὰν ἐγὼ
Πάθω τι τήνδε τὴν λεπαστὴν ἐκπιὼν
Τῷ Διονύσῳ πάτα τἀμαυτοῦ δίδωμι χρήματα.]

Τῷ Διονύσῳ τὰ παντ' ἐμαυτοῦ χρήματα Δίδωμι

‖ ΛΟΙΒΑΣΙΟΝ. κύλιξ ὥς φησι Κλέαρχος καὶ Νίκανδρος ὁ Θειατειρηνὸς, ᾧ τὸ ἔλαιον ἐπισπένδουσι τοῖς ἱεροῖς. σπονδεῖον δὲ ᾧ τὸν οἶνον. καλεῖσθαι λέγων λοιβίδας καὶ τὰ σπονδεῖα, ὑπὸ Αντιμάχου τοῦ Κολοφωνίου. ‖ ΛΕΣΒΙΟΝ. Ὅτι ποτηρίου εἶδος, Ηδύλος παρίστησιν ἐν ἐπιγράμμασιν οὑτωσὶ λέγων,

CAP. XI.

‖ Η Διαπινομένη Καλλίστιον ἀνδράσι, θαῦμα,
Κ' οὐ ψευδὲς, νῆστις τρεῖς χόας ἐξέπιεν,

γρ. Αεὶ

Ηστο δέ οἱ Παφίη ζωρὸν μετρεῦσα [θυωθὲν,]

γρ. θυῶεν

[Κεῖται] πορφυρέης Λέσβιον ἐξ ὑέλου·
‖ Ην γε σάω πάντως· ὡς καὶ πάντων ἀπ' ἐκείνης
Σοὶ τοῖχοι γλυκερῶν σκῦλα φέρωσι πόθων,

‖ ΛΟΥΤΗΡΙΟΝ. Επιγένης Μνηματίῳ ἐν τῷ τῶν ποτηρίων καταλόγῳ φησὶ κρατῆρες, κάδοι, ὁλκεῖα, κρουνιάναι λουτήρια. ἀλλά τι καθ' ἕκαστα δεῖ λέγειν, ὄψει γὰρ αὐτός.

‖ ΛΥΚΙΟΥΡΓΕΙΣ. Φιάλαι τινὲς οὕτω καλοῦνται, ἀπὸ Λύκωνος τοῦ κατεσκευασμένου, ὡς καὶ Κονώνιοι αἱ ὑπὸ Κόνωνος ποιηθεῖσαι. μνημονεύει τοῦ Λύκωνος Δημοσθένης, ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου κἂν τῷ πρὸς Τιμόθεον ὕβρεως, λέγων οὕτως, Φιάλας λυκιουργεῖς δύο. ἐν δὲ τῷ πρὸς Τιμόθεον γράφει, δίδωσιν ἀποθῆναι τῷ Φορμίωνι μετὰ τῶν χρημάτων, καὶ ἄλλας φιάλας λυκιουργεῖς δύο. Ηρόδοτος δ' ἐν ἑβδόμῃ, προβόλους δύο λυκιουργήσας ἡμιεργέας, ὅτι ἀκόντια ἐστι πρὸς λύκων θήραν ἐπιτήδεια, ἐν Λυκίᾳ εἰργασμένα. ὅπερ ἐξηγούμενος Δίδυμος ὁ γραμματικὸς, τὰς ὑπὸ Λυκίου φησὶ κατεσκευασμένας. ‖ ἦν δὲ οὗτος τὸ γένος Βοιώτιος [ἐξ ἐλευθέρων,] υἱὸς Μύρωνος τοῦ ἀνδριαντοποιοῦ, ὡς Πολέμων φησὶν ἐν πρώτῳ Ακροπόλεως. ἀγνοεῖ δ' ὁ γραμματικὸς, ὅτι τὸν τοιοῦτον σχηματισμὸν ἀπὸ κυρίων ὀνομάτων οὐκ ἄν τις εὕροι γινόμενον, ἀλλ' ἀπὸ πόλεων η ἐθνῶν. Αριστοφάνης τε γὰρ ἐν Ειρήνῃ φησί·

γρ. ἐξ Ελευθερῶν

Τὸ δὲ πλοῖον ἔσται ναξιουργὴς κάνθαρος. Κριτίας δ' ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ, κλίνη Μιλησιουργὴς, καὶ τράπεζα Ρηνιοεργής. Ηρόδοτος δ' ἐν τῇ ἑβδόμῃ φησὶν, προβόλους δύο Λυκιεργέας μήποτ' οὖν καὶ παρὰ τῷ ‖ Δημοσθένει γραπτέον λυκιοεργέας, ‖ ἵνα κέηται τὰ ἐν Λυκίᾳ εἰργασμένα. ‖ ΜΕΛΗ. ΟΥτω καλεῖται τινὰ ποτήρια, ὧν μνημονεύει Ανάξιππος ἐν Φρέατι λέγων οὕτως,

Σὺ δὲ τὴν μέλην Συρίσκε ταύτην λαβὼν,
Ενεγκ' ἐπὶ τὸ μνῆμ' ἐκείνης. μανθάνεις; καὶ κατάχεον. ‖ ΜΕΤΑΝΙΠΤΡΟΝ. ἡ μετὰ τὸ δεῖπνον, ἐπὴν ἀπονίψωνται, μεταδιδομένη κύλιξ. Αντιφάνης Λαμπάδι,

Δαίμονος ἀγαθοῦ μετάνιπτρον ἐντραγεῖν σπονδήκροτος.

A Hermippus in Parcis,

Si quid infortunij mihi obueniet, lepastam hanc cùm ebibero,
Baccho do facultates omnes meas.

Clearchus & Nicander Theiateirenus aiunt, λοιβάσιον poculum esse, quo in sacris oleum affundunt, σπονδεῖον verò, quo vinum: λοιβάδαque etiam σπονδεῖον ab Antimacho fuisse nominatam. LESBIVM poculi genus esse Hedylus in Epigrammatibus sic planum facit:

Quæ nunc cessat [a] *Callistium, inter viros certum ac indubitatum*
B *Miraculum, ieiuna tres ebibit congios.*
Merum ipsi admetiens Paphia Venus gaude [b] *odoratum:*
Prope illam purpurea veste indutam vitreum Lesbium iacet.
Incolumem hanc, ô Venus, serua, vt dulcium potationem omnium suarum
Spolia exuuiásque templi habeant tui parietes [c].

Est & poculi species λουτήριον, labrum. Epigenes [d] in Commentariolo recensens poculorum
C genera,

Crateres, ait, cadi, pelues, crouneia, siue Crounæ, λουτήρια.
Sed quid attinet priuatim singula memorare? tu ipse conspicies.

LYCIOVRGEIS phialæ quædam appellantur, à Lycone figulo & inuentore, vt quidam aiunt, veluti Cononiæ à Conone factæ. Lyciourgõn extat mentio apud Demosthenem, in oratione De corona, his verbis, Phialas Lyciourgeis duas: & in oratione De iniuria quam accepit
D Timotheus, sic: Recondendas cum pecunia Phormioni tradit & alias phialas duas Lyciourgeis. Herodoto libro septimo, Spicula duo Λυκιουργῆ, & ἡμιεργῆ, id est, inchoata tantùm, & ad dimidium facta, iacula sunt apta venandis lupis: quamuis Didymus grammaticus explicans eum locum [e] λυκιουργῆ dicta putet ab effectore Lycio, qui natione Bœotius fuit, ingenuus: Myronis statuarij filius, vt autor est Polemon libro primo de Athenarum arce. Nesciebat ille grammaticus nusquam reperiri
E eiusmodi vocabulorum formationem sumptam à propriis nominibus, sed à ciuitatum [e] aut gentium appellatione. Aristophanes enim in Pace scribit.

Nauigium futurum est cantharus Ναξιουργὴς, *in Naxo factus.*

Critias in Administratione reipublicæ Lacedæmoniorum: lectus μιλησιουργὴς, in Mileto factus, & mensa ῥηνιεργὴς [f], in Rhenia facta. Sic Herodotus libro septimo dixit, Spicula duo λυκιεργῆ, ad dimidium facta: sic est fortassis
F apud Demosthenem legendum. λυκιεργεῖς phialæ. vt in Lycia factas non intelligamus. Est & MELE poculum quoddam, cuius meminit Anaxippus in Puteo, ad hunc modum:

Agedum Syrisce melam hanc cape,
Et illam monumentum fer: audin'? vinúmque affunde.

METANIPTRON poculum est, quod iam cœnatis, posteaquam manus lauerint, præbetur. Antiphanes in Lampade:

Post bellaria boni Genij [g] *poculum, quod libandum, & plaudendum esse monet.*

Diphi

Diphilus in Sappho:

Archiloche mihi hanc ostende Metaniptridem,
Plenam, qua Ioui seruatori libemus, atque bono Genio.

Quidam, vt Hellanicus in Linguis, vocari sic putant, eam quæ manibus iam lotis sumitur, potionem. Callias in Cyclopibus:

Accipe hanc Metaniptrida Bonæ valetudinis.

Philetærus in AEsculapio:

Magnam Aponiptrida incussit, plenam vino pari mixto,
Et deinde statim sanitatis nomen est effatus.

Philoxenus Dithyramborum poëta in opere quod Cœnam inscripsit, lotis iam manibus cuidam præbibens, ait,

Tu verò Bacchicam hanc roscidámque aponiptrida, plenam, accipe,
Quando quidem benignus propitiúsque Bacchus
Hoc decus largitus, omnes exhilarat.

Antiphanes in Lampade:

Nitida mensa, & præterea boni Genij metaniptron.

Nicostratus ἐν Ανδρώσῃ[a]:

Affunde illi bonæ valetudinis metaniptrida.

Apollodorus Cyrenæus, vt inquit Pamphilus, tradit à Paphiis poculum vocari Μασόν[b]. MATHALLIDES. Blæsus in Saturno:

Septem mathallidas vini dulcissimi affunde mihi.

Pamphilus scribit aut poculi nomen esse, aut mensuræ, quemadmodum Cyathum. Diodorus calicem interpretatur. Poculi quoque genus est μάνης. Nicon in Citharœdo:

Et opportunè admodum popularis quidam meus præbibens,
Fictilem Manen amplum habebat, qui propemodũ
Cotylas decem caperet, eum non recusaui.

Iambicos hos versus citant[c] & Didymus & Pamphilus. Vocatur & Manes id quod extat in Cottabo, in quod ludentes demittebant latagas[d], Sophocles in Salmoneo æneum caput vocat, his verbis:

Risus hic est, ac osculorum murmur[e]
Quæ cottabo rectè ludenti præmia
Propono victoriæ, si æneum caput feriat.

Antiphanes in Veneris prosapia:

A. *Ego verò ostendam, qui scitè Cottabum*
Demittas, ac Plastingem. B. *Qualé nam istud?*
A. *Trabella*[f] *exigua quæ superimminet,*
Hæc Plastinx est, per quam obtinetur victoria.
B. *Quo tandem modo cognoscas an viceris?*
A. *In Manen ea si decidit strepitus*
Confestim valde multus[g] *auditur.* B. *per deos quæso, an Cottabo*
Veluti famulus quidam manes adest[h];

Hermippus in Fatis:

Cottabi tu virgam aspicies in paleis & aceribus volutatam.
Nulla manes[i] *latage resonat.*
Plastingem miseram ad hortensis portæ cardinem videbis inter purgamenta.

NESTORIDEM[k] Nestoris poculum dicunt, de cuius specie inquit poëta:

Aderat[l] *patera formosissima, quam domo senex aduexerat*
Aureis clauis transfixa: auribus
Quatuor, geminæ[m] *verò columbæ circa singulas*
Aureæ pascebantur[n]*: fundum verò duplex.*

A Δίφιλος Σαπφοῖ,

Αρχίλοχε δέξαι τῶιδε τῶι μεταινιπτρίδα
Μεγάλωι Διὸς σωτῆρος ἀγαθοῦ δαίμονος.

Ενιοι δὲ τῶι μετὰ τὸ νίψασθαι πόσιν, ὡς Σέλευκος ἐν γλώσσαις. Καλλίας δ' ἐν Κύκλωψι, καὶ δέξαι τῶιδὶ μεταινιπτρίδα τῆς ὑγιείας. Φιλέταιρος Ασκληπιῶι, ἐνέσεισε μεγάλωι [ἴσων ἴσῳ] μεταινιπτρίδα μεγάλῳ, ὑπεπιὼν τῆς ὑγείας τοὔνομα. Φιλόξενος δ' ὁ διθυραμβοποιὸς ἐν τῶι ὑπογραφομένῳ Δείπνῳ, μετὰ τὸ νίψασθαι τὰς χεῖρας ποθ' ὑπνόν τινι, φησί. σὺ δὲ τάνδρὶ σκεδάκιον εὔθρυπτον πλήρη μεταινιπτρίδα δέξαι παιδάριον Βρόμιος γάρ τοι δοὺς ὑπὲρ τέρψιν ἄπαντας ἔχει. Αντιφάνης Λαμπάδι, τράπεζα † Φυσημενεῖς, ἀλλὰ μοὶ δαίμονος Αγαθοῦ μεταινιπτῆρον. Νικόστρατος Ανδρώσῃ,

Μεταινιπτρίδα αὐτῶι τῆς ὑγιείας ἔγχεον.

‖ ΜΑΣΤΟΣ. Απολλόδωρος ὁ Κυρηναῖος, ὡς Πάμφιλος, φησὶ Παφίους τὸ ποτήριον οὕτως καλεῖν. ‖ ΜΑΘΑΛΛΙΔΕΣ. Βλαισὸς ἐν Σατύρῳ φησὶν ἐπὶ μαθαλλίδας ‖ ὑπόχεε ἡμῖν τῶι γλυκυτάτῳ. Πάμφιλος δέ φησι μήποτε σκεῦός ἐστιν εἶδος, ἢ μέτρον οἷον κύαθος. Διόδωρος δὲ κύλικα ὑποδείκνυσι ΜΑΝΗΣ. Ποτηρίου εἶδος. ‖ Νίκων Κιθαρῳδῶι,

Καὶ παύου τὴς δὴ καιρὸς ποθ' ὑπνόν φησι πατρικώτατα,
Μαίνη δ' [εἶχε] κεραμεοῦν ἄδρον,
‖ Χωρουῦσα κοτύλας τέτρ', ἴσως ἐδεξάμην.

D Παρέθετο τὰ ἰαμβεῖα καὶ Δίδυμος καὶ Πάμφιλος. καλεῖται δὲ μάνης, καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ κοττάβου ἐφεθὲν, ἀφ' οὗ τὰς λάταγας ἐν παιδιᾶι ἔπεμπον, ὅθεν ὁ Σοφοκλῆς ἐν Σαλμονεῖ χαλκεῖον ἔφη κάρα, λέγων οὕτως.

Τὰ δ' ἐστὶ κνισμὸς, καὶ φιλημάτων ψόφος.
Τῶι καλλικοττάβου τῶι νικηφόρα
Τίθημι, καὶ βαλόντι χαλκεῖον κάρα.

‖ Αντιφάνης Αφροδίτης γοναῖς,

Εγὼ ὑπιδείξω καθόσον αὖ τὸν κόττάβον
Αφῆς ὑπὸ τῶι πλάστιγγα. ποῖον αὖ τοῦτο τὸ
‖ Τωκοιμῶμον αὖ τὸ μικρὸν τὸ πινακίσκιον λέγεις.
Τοῦτ' ἔστι πλάστιγξ ἵν' αὕτως ὁ κρατῶν γίνεται.
Πῶς δ' εἴσεται τις τοῦτ' ἐὰν τύχῃ μόνον,
Αττῆς ὑπὸ τὸν μάνην πεσεῖται, καὶ ψόφος
Εσται πολὺς πρὸς θεῶν τῶι κοττάβωι.
Πρόσεστι καὶ μάνης τις ὥσπερ οἰκέτης.

Ερμιππος Μοίραις, ῥάβδον δ' ὄψει φησὶ τὴν κοττάβικὴν ἐν τοῖς ἀχύροις κυλινδομένην. [μάνης δ' οὐδὲν λατάγων ἀεί, τὴν ἣ θάλασσαν] πλάστιγγ' αὖ ἴδοις πρὸς τὸν τροφέα τῆς κηπαίας ἐν τοῖσι κοπρήμασιν οὖσαν. ‖ ΝΕΣΤΟΡΙΣ. Περὶ τῆς ἰδέας τοῦ Νέστορος ποτηρίου φησὶν ὁ ποιητὴς,

Πὰρ δ' ἔσαν αὖ πεικαλλὲς ὃ οἴκοθεν ἦγ' ὁ γεραιὸς
Χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον οὔατα δ' αὐτοῦ
Τέσσαρ' ἔσαν· δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἔκαστον
Χρύσειαι νεμέθοντο· δύο δ' ἕκαστον πυθμένες ἦσαν.

Ἀλλ' ὁ μὲν μογέων ἀπεκινήσασκε τραπέζης
Πλεῖον ἐὸν· Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν.

Ἐν τούτοις ζητεῖται πρῶτον μέν, τί ποτ' ἐστὶ τὸ χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον, ἔπειτα τί τὸ, οὐαῖα δ' αὐτοῦ τέσσαρ' ἔσαν. τὰ γὰρ ἄλλα ποτήρια φησὶν ὁ Μυρλεανὸς Ἀσκληπιάδης ἐν τῷ περὶ τῆς Νεστορίδος, δύο ὠτα ἔχειν. πελειάδας δὲ πῶς ἂν τις ὑποθοιτο νεμομένας περὶ ἕκαστον τῶν ὠτῶν; πῶς δὲ καὶ λέγει δύο πυθμένας εἶναι τοῦ ποτηρίου; ἰδίως δὲ καὶ τοῦτο λέγεται, ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι μογοῦντες ἐβάσταζον τὸ ποτήριον. Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. ταῦτα περιθέμενος ὁ Ἀσκληπιάδης, ζητεῖ περὶ τῶν ἥλων πῶς πεπαρμένους αὐτοῦ δεῖ δέχεσθαι. οἱ μὲν οὖν λέγουσιν [ἔξωθεν δεῖ] ἐμπείρεσθαι τοὺς χρυσοῦς ἥλους τῷ ἀργυρῷ σκεύματι ‖ καθὰ τὼ ‖ ἐμπαυστικὼ τέχνῳ. ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀχιλλέως σκήπτρου,

ἔξ. ἔξωθεν δεῖν

Ὡς φάτο κωμήσας, ποτὶ δ' σκῆπτρον βάλε γαίῃ,
Χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένων.

Ἐμφαίνεται γὰρ, ὡς τῶν ἥλων ἐμπεπερονημένων, καθάπερ ἐπὶ τῶν ῥοπάλων καὶ ἐπὶ τοῦ ξίφους τοῦ Ἀγαμέμνονος,

Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος· ἐν δέ οἱ ἥλοι
Χρύσεοι πάμφαινον, ἀτὰρ περὶ κουλεὸν ἦεν
Ἀργύρεον. ‖ Ἀπελλῆς μὲν οὖν ὁ τορεὺς ἐπεδείκνυεν φησὶν ἡμῖν ἔν τισι Κορινθιακοῖς ἔργοις τὸν τῶν ἥλων τρόπον. ἐξοχή δ' ἐστὶν ὀλίγη τοῖς κολαπτῆρσιν ἐπηρμένη καὶ οἱονεὶ κεφαλίδας ἥλων ἀπολουσα. πεπάρθαι δὲ λέγεται τοὺς ἥλους ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ, οὐχ ὅτι ἔξωθεν περόνηται, καὶ πεπερημένοι εἰσὶν, ἀλλ' ὅτι ἐμπεπερημένοις ἐοίκασιν, ἔξω τε ὀλίγῳ περιέχουσι, μελέωροι τῆς ἄλλης ὑποφανείας ὄντες. καὶ περὶ τῶν ὠτων οὕτως διορίζονται. ὅτι εἶχε μὲν δύο ὦτα ἄνω, καθάπερ καὶ τὰ ἄλλα ποτήρια. ἄλλα δὲ δύο καὶ τὸ κύρτωμα μέσον ἐξ ἀμφοῖν τοῖν μεροῖν μικρὰ περόμοια ταῖς Κορινθιακῆς ὑδρείαις. ὁ δὲ Ἀπελλῆς συνέχνως ἄγαν ὑπέδειξε τὸν τῶν τεσσάρων ὠτων σχέσιν ἔχουσαν ὧδε ἐκ μιᾶς οἱονεὶ ῥίζης, ἧ πως τῷ πυθμένι περικυρεῖ, ‖ καθ' ἑκάτερον τὸ μέρος διαφερόντως εἰσὶ ῥάβδοι ἐπ' ἀμφοῖν, ἀπὸ πολὺ ἀπ' ἀλλήλων διεστῶσαι διάστημα. αὗται μέχρι τῶν χείλους διήκουσαι τοῦ ποτηρίου, καὶ μικρὸν ἔλαττον μεσοῦσαι, καθὰ μὲν τὴν ἀπόστασιν τοῦ ἀγγείου φυλάττουσι τὸν διάστασιν· καθὰ δὲ τὸ ἀπολῆγον πρὸς τὸν τοῦ χείλους ἔρεισιν, πάλιν συμφυεῖς καὶ γίνεται τὸν τρόπον τοῦτον τέτρωρα ὦτα. τοῦτο δὲ οὐκ ἐπὶ πάντων. ἀλλ' ἐπ' ἐνίων ποτηρίων τὸ εἶδος τῆς κατασκευῆς θεωρεῖται. [‖ μάλιστα δὲ] τῶν λεγομένων Σελευκίδων. τὸ δὲ ἐπὶ τῶν δυοῖν πυθμένων ζητούμενον πῶς λέγεται τὸ, δύο δὲ ὑπὸ πυθμένες ἦσαν, διαλύουσιν οὕτως τινές. τῶν ποτηρίων τινὰ μὲν ἕνα πυθμένα ἔχει τὸν φυσικὸν καὶ συγκεχαλκευμένον τῷ ὅλῳ ποτηρίῳ, καθάπερ τὰ λεγόμενα κυμβία, καὶ τὰς φιάλας, καὶ εἴτι φιαλῶδες ἐστὶ τὴν ἰδέαν. τινὰ δὲ δύο, ὥσπερ τὰ ὠοσκύφια, καὶ τὰ κανθάρια, καὶ τὰς σελευκίδας, καὶ κρηχήσια, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. ἕνα μὲν οὖν εἶναι πυθμένα τὸν κατὰ τὸ κύτος συγχαλκευόμενον ὅλῳ τῷ ἀγγείῳ. ἕτερον δὲ τὸν προσθετὸν ἀπὸ ὀξέος ἀρχόμενον, καταλήγοντα δὲ εἰς πλατύτερον ἐφ' οὗ ἵσταται τὸ ποτήριον.

χ. ἔχ ἥκιστα δὲ

A *Alium* [a] *mensâ vix amouisset:*
Cùm erat, plena, Nestor verò senex facile attollebat.

in his quæritur primùm, quidnam sit quod ait aureis clauis transfixam fuisse, deinde quænam essent aures illæ quatuor: aliis enim poculis, vt inquit Myrleanus Asclepiades, duæ tantùm aures sunt: tum etiam quo pacto columbas circa singulas aures pasci nos intelligere possumus, aut duplex fundum calicis esse? Ei poculo fuit quidem hoc peculiare, quòd vix alij gestarent, Nestor autem senex citra molestiam attolleret. Hæc cùm proposuisset Asclepiades, primùm de clauis percontatus est, quomodo sit accipiendum, illis aureis transfixum poculum fuisse? Quidam censent extrinsecùs argenteo calici oportuisse clauos affigi, vt docet ars illa quæ affigendi rationem monstrat, quemadmodmum & de Achillis sceptro idem poëta scripsit:

B

Sic fatus est accensus ira, septrúmque in terram abiecit,
Aureis clauis confixum.

C His enim verbis apparet adactis clauis ornatum fuisse, quod fit etiam in senum scipionibus [b]. Idem poëta de Agamemnonis ense [c]:

Humeris ensem adaptauit, in quo claui
Aurei splendebant, cæterùm vagina eum tegebat
Argentea.

Apelles quidem tornator, inquit Myrleanus, clauorum situm nobis spectandum dedit, in quibusdam Corinthiacis operibus. Fuit autem exigua quædam eminentia, scalpro sursum elata, quæ velut perficeret clauorum capitula. Affixo porrò clauos poëta dixit, non quòd extrinsecus depacti & adiecti forent, sed quòd essent affixis similes, nonnihil foras prominentes, altiores quidem reliqua superficie. De auribus ita statuunt, supernè fuisse duas, vt in aliis poculis, ac totidem ad vasis mediam conuexitatem, ex vtraque parte, similes iis quæ in situlis [d] Corinthiacis visuntur. Apelles perquam ingeniosè & artificiosè positum aurium quatuor declarat his verbis: Ex vna veluti radice, fundo vicina vtraque parte virgæ sunt, in vtramque aurem diffissæ ab inuicem non magno distantes interuallo, quæ sub labro poculi pertendentes, & aliquantulum erectæ quà ad vasis fundum discedunt, diuisæ perstant, verùm ad extremum poculi, rursum coëunt, eáque ratione, perinde ac si labris inniterentur, sunt aures quatuor. Species quidem illa non in omnium poculorum fabrica, sed quorundam tantùm, cernitur, præsertim eorum quæ Seleucidas appellant. Quod autem de duplici fundo rogant, cur poëta dixerit, geminum fundum fuisse [e], ita dissoluunt quidam, poculis nonnullis fundum vnicum esse natiuum, poculo toti agglutinatum, & cohærescens, vt in iis quæ Cymbia nominant, & phialas, & si quid aliud phialæ est figura simile: quibusdam duplex, vt iis quæ ouatos [f] scyphos appellant, Canthariis, Seleucidibus, Carchesiis, & aliis quæ sunt his similia. His enim fundum vnum subesse toti vasi agglutinatum ad aluei sinuosum ventrem, alterúmque præterea additicium, quod incipiat ab acuta vasis figura, desinat in lationem, & cui vas innitatur.

D

E

F

Neste

Nestoris talem fuisse pateram aiunt. Potest verò & duplex fundum subiici, alterum quidem quod sustineat molem totius poculi, & maiore circuli circumscriptione in altum mediocriter elatum sit: alterum autem minori circulo comprehensum, maiori circulo subditum, qua natiuum poculi fundum in angustum contrahitur, ac vergit, vt ita duplici fundo poculum subuehatur. Dionysius Thracius Rhodi, vt ferunt, Nestor idem fabricatus est, collato à sectatoribus & discipulis argenteo. Promathidas Heracleotes eam Dionysij dispositionem ac ordinationem explicans, scyphum esse tradit, cui aures iuxta sitæ sint, vt in nauibus quæ duas proras habent: proximè aures, columbas duas, veluti fustes, aut clauas quosdam, poculo subditas esse, in longitudinem obliquas, & eas geminum esse fundum. Eiusmodi poculũ visitatur in Capua Campaniæ dicatũ Dianæ, quod aiunt Campani fuisse Nestoris. Argenteum illud est, insculptis Homeri versibus, aureis literis, insigne. Ego verò, inquit Myrleanus, de hoc poculo sic existimo: Veteres, qui primi humaniorem victum mortalibus instituerunt, cùm globosum esse mundum arbitrarentur, ex Lunæ atque Solis figura, quæ manifestò rotunda est, in opinionem adductos, perpetuam in orbem conuersionem illius esse, ac ideo mundo, qui omnia circumplectitur, æquum putauisse similia multa vt fierent, quæ illius speciei ac formæ congruant. Itaque & mensam fabricatos esse orbiculatam, & tripodas diis sacratos, rotundos [a], stellis ornatos, quas Lunas appellant: & placentas [b]: quin & ἄρτον panem vocauisse propterea quòd inter figuras circularis ἀπήρτισται, absoluta & perfecta est: Poculum eosdem, quo humidum alimentum excipitur, ad imitationem & exemplar figuræ mundi, rotundum effecisse, magis tamen peculiari in poculo Nestoris specie. Habet enim stellas, quas cum clauis poëta comparat, quia stellæ clauorum instar rotundæ sint, & cœlo tanquam affixæ, vt Aratus de illis sic prodidit,

Adhærent cœlo semper, impacta noctis progredientis simulachra.

Accuratissima quidem est, ac egregia oratio poëtæ, cùm aureos clauos fuisse addidit, eius scilicet poculi natura exprimens qualis in cœlo ac stellis coloris sit proprietas. Cœlum enim argento simile est, auro stellæ, ob igneum splendorem. Cùm ergo finxerit Nestoris poculum stellatum fuisse, transit ad præstantissima sydera ex stabilibus ac minimè vagis, ex quibus quæ in vita sunt euentura, homines coniectant, Peleiadas, inquam. Nam cùm ait, Duæ verò πελειάδες, circa singulas aures pascebantur, aues fuisse non intelligit, quas falso columbas esse nonnulli suspicantur: Aristoteles enim à columba differre Peleiaden testatur. Peleiadas verò, seu Pleiadas, seu Vergilias innuit poëta, quarum ortu & occasu definiuntur sementis ac messis tempora, generationisque fructuum initia, & collectiones, vt scribit Hesiodus:

Pleiades Atlantis filiæ cùm exorientur,

A καὶ τὸ τοῦ Νέστορος οὖν δέπας φασὶν εἶναι τοιοῦτον. δύναται δὲ καὶ δύο πυθμένας ὑποτίθεσθαι, τὴν μὲν οἷον τοῦ ποτηρίου φέροντα τὸν ὅλον ὄγκον, καὶ κατὰ μείζονα κυκλοειδῆ περιγραφὴν ἔξαρσιν ἔχοντα τοῦ ὕψους σύμμετρον. τὸν δὲ κατ' ἐλάττω κύκλον συνεχόμενον ἐν κύκλῳ μείζονι, καθόσον συννεύειν συμβέβηκεν εἰς 241
ὀξὺ τὸν φυσικὸν τοῦ ποτηρίου πυθμένα, ὥστε ὑπὸ δυοῖν πυθμένοιν φέρεσθαι τὸ ἔκπωμα. Διονύσιος δὲ ὁ Θρᾷξ ἐν Ῥόδῳ λέγεται τὴν Νεστορίδα κατασκευάσαι,
B τῶν μαθητῶν αὐτῷ συνενεγκάντων τἀργύριον, ὅπερ Προμαθίδας ὁ Ἡρακλεώτης ἐξηγούμενος τὴν κατὰ τὸν Διονύσιον διάταξιν φησὶ ‖ σκῦφον εἶναι παρακειμένως ἔχοντα τὰ ὦτα, καθάπερ αἱ δίπρωροι τῶν νεῶν, περὶ δὲ τὰ ὦτα τὰς περιστερὰς. ὡσπερεὶ δέ τινα ῥοπάλια δύο ὑποκεῖσθαι τῷ ποτηρίῳ πλάγια διὰ μήκους· ταῦτα δ' εἶναι τοὺς δύο πυθμένας ὁποῖόν τι καὶ νῦν ἐστὶν ἰδεῖν ἐν Καπύῃ πόλει τῆς Καμπανίας ἀνακείμενον τῇ Ἀρτέμιδι ποτήριον, ὅπερ λέγουσιν
C ἐκείνοι Νέστορος γεγονέναι. ἔστι δὲ ἀργύριον χρυσοῖς γράμμασιν ἐντετυπωμένα ἔχον τὰ Ὁμηρικὰ ἔπη. ἐγὼ δέ φησιν ὁ Μυρλεανὸς τάδε λέγω περὶ τοῦ ποτηρίου· ‖ οἱ παλαιοὶ καὶ τὰ περὶ τὴν ἥμερον τροφὴν πρῶτοι διαταξάμενοι τοῖς ἀνθρώποις, πειθόμενοι τὸν κόσμον εἶναι σφαιροειδῆ, λαμβάνοντες ἔκ τε τοῦ ἡλίου [καὶ τῆς σελήνης σχήματος ἐναργεῖς, καὶ τὰς φαντασίας καὶ τὰς τὴν ἀΐδιον τροφὴν τῷ] περιέχοντι κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ σχήματος ἀφομοιοῦν εἶναι δίκαιον ἐνόμιζον. διὸ τὴν τράπεζαν κυκλοει-
D δῆ κατεσκευάσαντο, καὶ τοὺς τρίποδας τοὺς τοῖς θεοῖς καθαγιζομένους [φθόεις κυκλοτερεῖς,] καὶ ἀστέρας ἔχοντας, [οὓς καὶ καλοῦσι σελήνας,] καὶ τὸν ‖ ἄρτον δὲ ἐκάλεσαν, ὅτι τῶν σχημάτων ὁ κύκλος ἀπήρτισται καὶ ἔστι τέλειος. καὶ τὸ ποτήριον οὖν τὸ δεχόμενον ὑγρὰν τροφὴν κυκλοτερὲς ἐποίησαν κατὰ μίμημα τοῦ κόσμου. τὸ δὲ τοῦ Νέστορος καὶ ἰδιαίτερόν ἐστιν, ἔχει γὰρ καὶ ἀστέρας, οὓς ἥλοις ὁ ποιητὴς ἀπεικάζει, διὰ τὸ τοὺς ἀστέρας παρεμφερεῖς εἶναι τοῖς ἥλοις ὁ-
E μοίως. καὶ ὡς ἐμπεπηγέναι τῷ οὐρανῷ, καθὼς καὶ Ἄρατος φησὶν ἐπ' αὐτῷ,

[‖ Οὐρανῷ αἰὲν ἄρηρον] ἀγάλματα νυκτὸς ἰούσης. περιττῶς δὲ καὶ τοῦτ' ἔφρασεν ὁ ποιητὴς τοὺς χρυσοῦς ἥλους παρατιθεὶς, τῇ τοῦ ἀργυροῦ ἐκπώματος φύσει τὴν τῶν ἀστέρων καὶ τοῦ οὐρανοῦ, ἐκτυπῶν κατὰ τὴν ἰδίαν τῆς χρόας οὐσίαν. ὁ μὲν γὰρ οὐρανὸς, ἀργύρῳ προσέοικεν· οἱ δὲ ἀστέρες, χρυσῷ, διὰ τὸ πυρῶδες. ὑποθέμενος οὖν κατηστε-
F ρισμένον τὸ τοῦ Νέστορος ποτήριον, μεταβαίνει καὶ ἐπὶ τὰ κράτιστα τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων, οἷς δὴ τεκμαίρονται τὰ περὶ τὴν ζωὴν ἄνθρωποι, λέγω δὲ τὰς πελειάδας, ὅταν γὰρ εἴπῃ, δύο δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον χρύσειαι νεμέθοντο, πελειάδας οὐ σημαίνει τὰς ὄρνιθας, ὥς τινες ὑπονοοῦσι περιστερὰς εἶναι, ἁμαρτάνοντες. ἕτερον γὰρ φησὶν Ἀριστοτέλης εἶναι πελειάδα, καὶ ἕτερον περιστεράν. πελειάδας δὲ ὁ ποιητὴς νῦν καλεῖ πλειάδας, πρὸς ἃς σπόρος τε καὶ ἀμητὸς, καὶ τῶν ‖ καρπῶν ἀρχὴ γενέσεως καὶ συναίρεσις, καθά φησι καὶ Ἡσίοδος,

Πληϊάδων Ἀτλαγενέων ἐπιτελλομενάων,

γρ. καὶ τοῦ τῆς σελήνης σχήματος ἐναργεῖς τὰς φαντασίας, καὶ τὰ περὶ τὴν ἀνθρώπινον τροφὴν τῷ π.

γρ. καὶ τοὺς φθόεις κυκλ. for. καὶ ἃς καλοῦσι σελ.

γρ. Οὐρανῷ εὖ ἐνάρηρεν

Αρχεσθ'

Αρχεσθ' ἀμητοῦ, ἀρότοιο δὲ δυσομενάων.

καὶ Αρατος,

ΑΙ μὲν ὁμῶς ὀλίγαι καὶ ἀφεγγέες, ἀλλ' ὀνομαστάι,
Ηρι καὶ Εσπέριαι, Ζεὺς δ' αἴτιος, εἱλίσσονται.
Ος σφισι καὶ θερεος καὶ χείματος ἀρχομένοιο,
Σημαίνειν ἐπενεύσεν ἐπερχομένου τ' ἀρότοιο.

Τὰς οὖν τῆς τῶν καρπῶν γενέσεως, καὶ τελειώσεως προσημαντικὰς πλειάδας, οἰκείως ἐνετόρνευσε τῷ τοῦ σοφωτάτου Νέστορος ὁ ποιητὴς ποτηρίῳ. [καὶ γὰρ ‖ τοῦτο τῆς ἑτέρας] τροφῆς δεκτικὸν ἀγγεῖον. διὸ καὶ τῷ Διῒ τὴν ἀμβροσίαν τὰς πελειάδας φέρειν φησὶ,

γρ. καὶ γὰρ τοῦτο καὶ τ' ἑτ. vel, καὶ γὰρ τοῦτο ἑκατέρας τρ.

Τῇ μὲν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται οὐδὲ πέλειαι
Τρήρωνες, αἵ τ' ἀμβροσίην Διῒ πατρὶ φέρουσι.

ΟΥ γὰρ τὰς πελειάδας τὰς ὄρνεις φέρειν τῷ Διῒ νομιστέον τὴν ἀμβροσίαν, ὡς πολλοὶ δοξάζουσιν. ἄσεμνον γάρ· ἀλλὰ τὰς πλειάδας. οἰκεῖον γὰρ τὰς προσημαινούσας τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει τὰς ὥρας, ταύτας καὶ τῷ Διῒ φέρειν τὴν ἀμβροσίαν. διόπερ ἀπὸ τῶν πτηνῶν αὐτὰς χωρίζει λέγων· Τῇ μὲν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται οὐδὲ πέλειαι. ὅτι δὲ τὰς πλειάδας τῶν ἐνδοξοτάτων καὶ ἀπλανῶν ἄστρων ὑπείληφε, δῆλον ἐκ τοῦ προτάττειν αὐτὰς κατὰ τὴν ἄλλων συναρίθμησιν.

Εν δὲ τὰ τείρεα πάντα, τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται,
Πληϊάδας θ' ὑάδας τὲ, τό, τε σθένος Ωρίωνος,
Αρκτον θ' ἣν καὶ ἅμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν.

ἐπλανήθησαν δ' οἱ πολλοὶ νομίζοντες τὰς πλειάδας ὄρνεις εἶναι, πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ ποιητικοῦ σχηματισμοῦ τοῦ κατὰ τὴν πρόσθεσιν τοῦ γράμματος. ἔπειτα δ' ὅτι τὸ τρήρωνες μόνον ἐδέξαντον εἶναι ἐπίθετον πελειάδων, ἐπεὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν εὐλαβὴς ἡ ὄρνις αὕτη. τρεῖν δ' ἐστὶ τὸ εὐλαβεῖσθαι. πιθανὸν δέ ἐστι τὸ ἐπίθετον καὶ ἐπὶ τῶν πλειάδων τιθέμενον. μυθεύονται γὰρ καὶ αὗται τὸν Ωρίωνα φεύγειν, διωκομένης τῆς μητρὸς αὐτῶν Πληϊόνης ὑπὸ τοῦ Ωρίωνος. ἡ δὲ τοῦ ὀνόματος ἐκτροπὴ, καθ' ἣν αἱ πλειάδες λέγονται πέλειαι, καὶ πελειάδες παρὰ πολλοῖς ἐστὶ τῶν ποιητῶν. πρώτη δὲ Μοιρὼ ἡ Βυζαντία καλῶς ἐδέξατο τὸν νοῦν τῶν Ομήρου ποιημάτων, ἐν τῇ μνημοσύνῃ ἐπιγραφομένῃ φάσκουσα τὴν ἀμβροσίαν τῷ Διῒ τὰς πλειάδας κομίζειν. Κράτης δὲ ὁ κριτικὸς σφετερισάμενος αὐτῆς τὴν δόξαν, ὡς ἴδιον ἐκφέρει τὸν λόγον. καὶ Σιμωνίδης δὲ τὰς πλειάδας πελειάδας εἴρηκεν ἐν τούτοις. [Δίδω τι δ' εὖ τέσ' Ερμᾶς] ἐναγώνιος Μαίας [εὐπλοκάμοιο] παῖς. ἔτικτε δ' Ατλας ἑπτὰ [ἰοπλοκάμων φίλαν θυγατέρων τὰν ἔξοχον εἶδος,] αἳ καλέονται πελειάδες οὐράνιαι. σαφῶς γὰρ τὰς πλειάδας οὔσας Ατλαντος θυγατέρας πελειάδας καλεῖ. καθάπερ καὶ Πίνδαρος· ἐστὶ δὲ ἐοικὸς ὀρίαν τε πελειάδων μὴ τηλόθεν Ωρίωνα νεῖσθαι. συνέγγυς γάρ ἐστιν ὁ Ωρίων τῇ ἀστροθεσίᾳ τῶν πλειάδων. διὸ καὶ ὁ περὶ ταύτας μῦθος, ὅτι φεύγουσι μετὰ τῆς μητρὸς τῆς Πληϊόνης τὸν Ωρίωνα. ὀρίας δὲ λέγει τὰς πλειάδας ἐν ἴσῳ τῷ οὐρίας κατὰ παράλειψιν τοῦ υ· ἐπειδὴ κεῖνται ἐπὶ

γρ. Δίδωτι δ' αὐτὸς Ερμᾶς, γρ. εὐπλοκάμου γρ. ἰοπλόκαμος θυγατέρας, τὰν ἔξοχον εἶδος

A *Auspicanda messis est, aratio verò incipiunt cum occidunt.*

Aratus:

Paucæ quidem illæ sunt, & obscuræ [a], *sed celebres:*
Manè ac vesperi circumuoluuntur, etenim Ioui sic visum est,
Qui æstatem ipsas & ineuntem hyemem
Significare iussit, & imminens arandi tempus.

Hoc ergo sydus, quod fructuum procreationem, & exactam maturitatem prænuntiat, iure poëta tornauit [b] in sapientissimi Nestoris poculo, cùm id vasis genus liquidum nobis alimentum exceptum suppeditet. Eò spectat, quòd idem poëta Ioui à Peleiadibus ambrosiam afferri scribit.

Huc [c] *nec accedunt volucres, nec Peleiæ*
Celeres, quæ Ioui patri ferunt Ambrosiam.

Aues Peleiadas ambrosiam Ioui ministrare non est credendũ, vt recensent multi: indignum maiestate numinis, & absurdum hoc esset, sed Pleiadas. Cùm enim tempestatum, mortalium generi sint indices, æquum est ambrosiam illas Ioui ferre: quapropter ab auibus separat, cùm ait,

Huc nec accedunt volucres, nec Peleiæ.

Quòd autem Pleiadas existimarit esse clarissimum statúmque sydus, & minimè errabundũ, hinc patet quòd alia recensens, has præposuerit:

Omnibus cœlum syderibus coronatum est,
Pleadibus, Suculisque & Orione valido,
Tum etiam Vrsa, quam & plaustrum mortales vocant.

Multi sunt igitur decepti, quòd aues esse Pleiadas autumauerint, primùm quidem quòd non viderint poëticam esse huius vocis formationem addita [d] litera e. Deinde quòd τρήρωνες columbarum tantùm ephitheton esse iudicauerint, propterea quòd ob imbecillitatem auis illa cauta [e] & trepida est. Narrant enim fabulæ ab Orione fuga illas secedere, quoniam matrem earum Pleionem Orion infestus persequitur [f]. Nominis autem inuersio, qua Pleiades & Peleiades & Peleiæ dicuntur, apud multos poëtas reperitur Byzantia Mœro prima Homeri mentem perspexit, in opere suo, cuius titulus est Memoria, dixitque Ioui Pleiadas ambrosiam conuehere. Crates Criticus [g] eius sententiam sibi tribuit, & tanquam à se inuentum hoc profert. Simonides Pleiadas [h] Peleiadas dixit his versibus:

Benignus [i] *ac liberalis erga te sit Mercurius, certaminum præses* [k].
Maiæ crines habentis pulchros filius.
Atlas verò genuit filias septem eleganti coma,
Forma præstantes, quas cœlestes Peleiadas vocant.

Apertè scilicet Peleiadas hîc Pleiadas poëta dicit Atlantis gnatas, vt & Pindarus sic:

Est autem probabile non procul ab orijs Peleiadibus Orionem commeare.

Nam, vt sydera collocantur, vicinus est Pleiadibus Orion, vnde vulgata est fabula, sua cum matre Orionem illas fugere. ὀρίας autem velut οὐρίας, assumpta litera υ, poëta vocat, quoniam ἐπὶ

τῆς

τῆς οὐρᾶς τοῦ ταύρου. καὶ Αἰσχύλος ἢ ἐκφανέστερον ποιῶν παίζων τῷ ὀνόματι κατὰ τὴν ὁμοφωνίαν.

Αἱ δ' ἑπτ' Ατλαντος παῖδες ὠνομασμέναι,
Πατρὸς μέγιστον ἆθλον οὐρανός τε γῆ
Κλαίεσκον, ἔνθα νυκτέρων φαντασμάτων
Ἔχουσι μορφὰς ἄπτεροι πελειάδες. ἀπτέρους γὰρ αὐτὰς εἴρηκεν ἀπὸ τὴν ποιητὰς ὄρνεις ὁμωνυμίαν. ἢ ἢ Μοιρὼ καὶ αὐτὴ τὸν τρόπον τοῦτον φησί,

Ζεὺς δ' ἄρ' ἐνὶ Κρήτῃ τρέφετο μέγας, ἐκ δ' ἄρα τίς νιν
Ἤιδει μακάρων· ὁ δ' ἀέξετο πᾶσι μέλεσσι,
Τὸν μὲν ἄρα τρήρωνες ὑπὸ ζαθέῳ τρέφον αὐτῷ,
Ἀμβροσίῃ φορέουσαν ἀπ' ὠκεανοῖο ῥοάων.
Νέκταρ δ' ἐκ πέτρης μέγας αἰετὸς αἰὲν ἀφύσσων,
Γαμφηλῇ φορέεσκε [πελῶν] Διὶ μητιόεντι.

γρ. ποτὲ

Τὸν καὶ νικήσας παλαιὸν κρόνον ἐξύσσατο Ζεύς,
Ἀθάνατον ποίησε καὶ οὐρανῷ ἐγκαθέναστεν.
Ὡς δ' αὖτως τρήρωσι πελειάσιν ὤπασε τιμὴν,
Αἰδήρι θέρεϊ καὶ χείματι ἄγγελοι εἰσὶν
καὶ Σιμμίας δ' ἐν τῇ Γοργοῖ φησὶν,
Αἰθέρος ὠκεῖαι πεπόλοι πίλναντο πέλειαι.

Ποσείδιππος ἐν Ασωτίᾳ,

Οἵ δέ τοι ἀκρόνυχοι ψυχραὶ δύουσι πελειαί.

Λαμπαθκλῆς δ' ὁ διθυραμβοποιὸς καὶ ῥητῶς αὐτὰς εἶπεν ὁμωνυμεῖν τῇ πολιτικῇ τοῖς τροφεῦσιν ἐν τύτοις, αἵ τε ποδηνεκὲς ὁμώνυμοι πελειάσιν αἰθέρι κεῖσθε. καὶ ὁ τὸν εἰς Ησίοδον ἢ ἀναφερόμενος ποιήσας ἀστρονομίαν, ἀεὶ πελειάδας αὐτὰς λέγει.

Τὰς δὲ βροτοὶ καλέουσι πελειάδας.

καὶ πάλιν,

Χειμέριαι δύουσι πελειάδες. καὶ πάλιν,

Τῆμος ἀποκρύπτουσι πελειάδες.

Οἶδεν οὖν ἄπιστον καὶ Ομηρον τὰς πελειάδας κατὰ ποιητικὸν νόμον πελιάδας ὠνομακέναι. ἀποδεδειγμένου ἓν τοῦτο πελειάδες ἦσαν ἐπτερυγωμέναι τῷ πολιτικῷ, καθ' ἕκαστον τῶν ὤτων, δύο ὑποθέσεον, εἴ τε βούλεται ἰς ὀρνιθοφυεῖς κόρας εἴ τ' αὖ εἰς ἀνθρωποειδεῖς, ἄρρησι ἢ πεποικιλμένας. τὸ μὲν τι, ἀμφὶς ἕκαστον χρύσειαι νεμέθοντο, οὐχ ὡς πρὸς ἓν ἕκαστον ἀκουστέον· γέγηθε γὰρ οὕτως ὁ ποιητὴς τὸν ἀριθμόν. ἀλλ' ἐπεὶ ὡς ἔφησεν μὲν ἑκάτερον τῶν ὤτων εἰς δύο σχίσις, τούτων δ' αὖ σωάφεια κατὰ τὴν τελευταίαν ὑπόληξιν, ἕκαστον μὲν αὖ λέγοιτο καθότι τέτταρες αἱ πᾶσαι σχίσις τῶν ὤτων. ἑκάτερον ἢ καθὸ συμφυῆ πάλιν ὅτι τέλος γίνεται τῆς ἀναστάσεως αὐτῶν. ὅταν οὖν εἴποι, δοιαὶ ἢ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον χρύσεαι νεμέθοντο, δύο δ' ὑποθέσεις ἦσαν, καθ' ἑκατέραν τὴν σχίσιν τῶν ὤτων ἀκουσόμεθα μίαν πελειάδα, ἃς δοιὰς εἶπε καθὸ συμφυεῖς εἰσὶν ἀλλήλαις ἢ σωεζευγμένας. τὸ γὰρ δοιοὶ καὶ αἱ δοιαὶ σημαίνει, καὶ τὸ κατ' ἀριθμὸν εἶδος τὸ δύο, οἷον,

Δοιοὺς ἢ τρίποδας, δέκα ἢ χρυσοῖο τάλαντα καὶ δοιοὶ θεράποντες. σημαίνει ἢ καὶ τὸ συμφυὲς, καὶ τὸ σωεζευγμένον κατ' ἀριθμὸν, ὡς ἐν τύτοις,

Δοιοὺς δ' ἄρ' ὑπήλυθε δαίμονας
Ἐξ ὁμόθεν πεφυῶτας, ὁ μὲν φυλίης, ὁ δ' ἐλαίης.

γρυπ

---

in cauda Tauri [a] sitæ sunt. Apertiùs id etiam AEschylus ostendit, alludens huic nomini similitudine vocis:

Septem verò, inquit, famosæ Atlantis filiæ.
Patris maximum [b] *laborem in terris ac cœlo*
Deflebant, vbi nocturnorum spectaculorum
Formam [c] *habent, nullis pennis alatæ Peleiades.*

Alis & pennis carere is scilicet ait, propter similitudinem appellationis cum auibus. Mœro autem & ad hunc modum ipsa scribit [d]:

Educabatur in Creta magnus Iuppiter, nec vlli
Cognitum id erat beatorum [e]: *is autem membris*
omnibus crescebat,
Ipsum porrò alebant in antro diuino Trerones [f],
Ex Oceani fluentis Ambrosiam [g] *afferentes.*
Nectar verò ex saxo ingens aquila semper hauriens,
Aduolans portabat consulto prudentique [h] *Ioui.*
Eam victo patre Saturno Iuppiter altisonus [i],
Immortalite donatam, in cœlo habitare voluit,
Eadémque munificentia Treronas Pleiadas honorauit,
Quæ nunc æstatis sunt ac hyemis nuntiæ.

Simmias in Gorgo:

Appropinquarunt veloces atheris famulæ Peleiæ.

Lamprocles Dithyramborum scriptor, dilucidè inquit, columbis illas esse cognominës his verbis:

Ex quo volucribus cognominës columbis in æthere iacent.

Autor Astronomiæ quam Hesiodo adscribunt, Peleiadas illas semper vocat:

Quas Peleiadas mortales dicunt.

ac rursum:

Hybernæ occidunt Peleiades.

& alibi:

Tum occultantur Peleiades.

Est igitur credibile Homerum poëtica licentia Peleiadas appellasse. Cùm ergo demonstratum iam sit Pleiadas torno in eo poculo cælatas fuisse, ad aures singulas, duobus modis hoc animo concipi potest, illis virginibus aut humanam speciem fuisse, aut auium, stellis distinctam, ac ornatam. Quod verò ait poëta aureas duas circa singulas aures pasci, non audiendum, circa vnamquamque aurem fuisse duas, alioqui forent octo numero, sed quandoquidem auris vtraque in duo segmenta [k] diuiditur, infernè, quâ postremò desinunt, simul coëuntia, singulas aures eam partem dicit, in qua protenduntur omnia segmenta quatuor aurium, & vtramque aurem, locum eum, in quo extremo segmenta iunguntur inde ducta quâ eriguntur aures. Cùm igitur dicit, δοιαὶ Peleiades aureæ circa singulas aures pascebantur, duplex verò fundum subtus fuit, intelligendum in vtroque aurium segmento Peleiada vnam fuisse: δοιὰς verò, duplices, is dixit, propterea quòd inter se coniunctæ sunt ac cohærentes. Nam δοιοὶ & δοιαὶ, duplices, nunc tantùm binarij numeri speciem significant, vt:

Δοιοὺς, duos verò tripodas, aurique talenta decem:

& δοιοὶ, duo famuli, nunc præter eum numerum, quod cohæret, & coniunctum est, vt,

Δοιοὺς, duplices subiit frutices,
Simul implexos, alterum oleastri [l], *alterum olea.*

γμήσονται οὖν ἐπὶ τῶν ὠτων τέσσαρες πελειάδες, ἔπειθ' ὅταν ἐπενέγκῃ τὸ -δοιαὶ ἦ πελειάδες ἀμφὶς ἑκάσσον Χρύσειαι νεμέθοντο, δύο δ' ὑποπυθμένες ἦσαν. ἀκουστέον οὐ πυθμένας δύο, ἀλλ' ὑδὲ καλῶς διαίρεσιν ἀναγνωστέον, ὡς ὁ Θρᾷξ Διονύσιος, ἀλλὰ καλῶς ὑπόπυθμενες, ὅπως ἐπὶ τῶν πελειάδων ἀκούωμεν. ὅτι τέσσαρες μὲν ἦσαν ἐπὶ τῶν ὠτων, δύο δ' ὑποπυθμένες, τουτέστιν ὑπὸ τῷ πυθμένι, οἷον ὑπὸ πυθμένι, ὥστε διακεκλεῖσθαι τὸ δέπας ὑπὸ δυοῖν πελειάδων ὑποκειμένων τῷ πυθμένι. ἐξ ἧς φάσης πάσας γλυκεῖαν πελειάδας, ἐπεὶ ὡς ὁρῶνται τοιαῦται. λέγονται ἢ ἑπτά, καθάπερ καὶ Ἀρατος φησίν,

Ἑπτάκτορες δὴ ϛαίγε μετ' ἀνθρώποις καλέονται.
Ἐξ οἵαι ὡς ἐοῦσαι ἐπόψιαι ὀφθαλμοῖσιν,
Οὐ μὲν ὡς ἀπόλωλεν ἀπιθμὴς ἐκ Διὸς ἀσπὴρ,
Ἐξ οὗ καὶ γενέσθαι ἀκούομεν· ἀλλὰ μάλ' αὕτως
Εἰρέαι· ἑπτὰ δ' ἐκείνας ἐπιῤῥήδην καλέονται
Ἐξ οἷαί ὡς ἐοῦσαι ἐπόψιαι ὀφθαλμοῖσιν.

τὸ ὁρώμενον οὖν ἐν τοῖς ἄστροις, καὶ ἐν τῇ φαινομένῃ καταστάσῃ σοφῶς ἐτόρευσεν. ἵνα μὲν τοι καὶ ὅτι τοῦ Διὸς σημαίνειν πείθονται τὸν ποιητὴν, ὅταν λέγῃ,

Τῇ μὲν τ' οὐδὲ πόληος ἁλέρχεται, οὐδὲ πέλειαι
Τρήρωνες, αἵ τ' ἀμβροσίην Διὶ πατρὶ φέρουσιν.
Ἀλλά τε καὶ τῶν αἰεὶ ἀφαρπάξασα λὶς πέτρῃ.
Ἀλλ' ἄλλην ἀνίησι πάλιν ἀναρίθμιον εἶναι.

ὑπὸ τῆς ὀξύτητος τῶν πλαγκτῶν ἀστέρων, καὶ τῆς λειότητος ἀφαιρεῖσθαι λέγων μίαν τῶν πλειάδων, ἄλλην ἢ θεὸς τοῦ Διὸς ἐνιέσθαι χάριν τοῦ σώζειν τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν, ποιητικῶς αἰνιττόμενος, ὅτι τῶν πλειάδων ἐξ ὁρωμένων, ὅμως ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν οὐκ ἀπόλλυται. λέγονται ἢ καὶ τῷ ἀριθμῷ, καὶ τοῖς ὀνόμασιν ἑπτά. θεὸς ἢ οὖν λέγοντας οὐκ οἰκείως τῷ ποιητῇ ἐγκαλεῖσθαι ϛὰς πλειάδας, ξηρῶν τροφῶν οὔσας συμπτικὰς λεκτέον ὅτι τὸ δέπας ἀμφοτέρων τῶν τροφῶν ἔστι δεκτικόν. κυκεὼν γὰρ ἐν αὐτῷ γίνεται, τοῦτο δ' ἔστι πόσις ἐν τῷ κράματι τυρὸν ἔχουσα καὶ ἅλφιτον. ἄμφω ἢ ϛαῦτα κυκώμενα καὶ οὕτω πινόμενα λέγει ὁ ποιητής.

Τοῖσι δὲ τεῦχε κυκεῶν εὐπλόκαμος Ἑκαμήδη,
Ἣ σφῶιν πρῶτον μὲν ἐπὶ ποσὶ θῆκε τράπεζαν,
Καλὴν κυανόπεζαν εὐξόον, αὐτὰρ ἐπ' αὐτῇ
Χάλκειον κάνεον. ἐπὶ δὲ κρόμυον ποτῷ ὄψον,
Ἠδὲ μέλι χλωρὸν, παρὰ δ' ἅλφιτα ἱερὰ δακτύλῳ.
Παρὰ δὲ δέπας περικαλλὲς, ὃ οἴκοθεν ἦγ' ὁ γεραιὸς,
Ἐν τῷ ῥα σφι κύκησε γυνὴ εἰκυῖα θεῇσιν
Οἴνῳ Πραμνείῳ, ἐπὶ δ' αἴγειον κνῆ τυρὸν
Κνήστι χαλκείῃ. ἐπὶ δ' ἅλφιτα λευκὰ πάλυνε,
Πινέμεναι δ' ἐκέλευσεν ἐπεί ῥ' ὤπλισατο κυκεῶ. τὸ δὲ

Ἀλλ' μὲν μογέων ἀπεκινήσατο τραπέζης

Sunt ergo ad aures huius poculi quatuor Peleiades. Cùm autem poëta subnectit,

Duplices verò Peleiades circa vtramque aurem
Pascebantur, δύω γ' ὑποπυθμένες ἦσαν, duplex etiam fundum fuit.

non est audiendum fuisse geminum fundum [a], quin nec vox ὑποπυθμένες legenda præpositione diuisa, ὑπὸ πυθμένες, vt retur Dionysius Thracius, sed coniunctim ὑποπυθμένες, vt de Peleiadibus nos intelligamus: ad aures quàtuor fuisse, & ὑποπυθμένας ad fundum duas, id est, ὑπὸ τῷ πυθμένι, sub fundo, tanquam ὑποπυθμένιες, vt fulciretur patera duabus Peleiadibus fundo subiectis. Sex [b] enim Pleiades sunt, & numero totidem conspiciuntur, quamuis esse dicantur, septem, vt Aratus inquit:

Septem per cœlum mortales dicunt,
Quamuis oculis sex tantùm conspicuæ sint,
Non tamen à Ioue creata stella extincta periit,
Ex quo natam illam fuisse auditum est: verùm sic hominum sermonibus
Est vulgatum: palam septem esse loquuntur omnes,
Tametsi conspectui nostro sex tantùm appareant.

Quod ergo cernimus in syderibus, & in vasis manifesta structura aptè poëta insculpsit. Hoc quidem innuisse poëtam [c] multi sibi persuadent, cùm de Ioue scribit:

Huc nec volucres accedunt, neque Peleiæ
Trerones, quæ Ioui patri Ambrosiam ferunt.
Illarum quidem vnam semper lævis rapit scopulus:
Alteram tamen pater substituit, integer vt constet numerus.

Acumine scilicet & lævore errantium [d] scopulorum Pleiadum vnam obteri poëta docet, & in eius locum alteram Iouem sufficere, vt seruetur earum numerus, more poëtico obscurè docens, cùm sex tantùm Pleiades in cœlo fulgeant, nihil tamen earum numero deperire. Numero quidem prorsus & nomine septem esse fama percrebuit. Iis autem qui cauillantur, Pleiadas quæ alimenta sicca prænuntiant, in poculo haud conuenienter cælatas fuisse, respondendum, pateris excipi alimentum vtrumque, quandoquidem Cyceon potio ex polenta & caseo temperata [e] & confecta in patera miscetur, ex qua bibitur. Hæc nimirum duo in Cyceonem misceri, & bibi, sic declarat poëta [f]:

His Cyceonem parauit Hecamede pulchris comis venusta:
Illisque mensam primùm apposuit
Elegantem, politam, è Cyanea [g] metallo. Super ipsa
Æneum canistrum fuit: potus: & pro obsonio cæpa,
Flauumque mel, ac iuxta sacræ polentæ [h] fructus:
Prope fuit & patera eximiæ pulchritudinis, quam domo senex adduxerat [i],
In ea, fœmina, deabus similis, Cyceonem fecit
Ex vino Pramnio [k], caprinum adradens caseum
Æneo radula, & albam polentam inspergens:
Paratum sic Cyceona bibere conuiuas iussit.

Quod autem poëta dixit,

Vix alius mensa dimouisset pateram,

Vino

Vino plenam, ſenex verò Neſtor abſque labore tollebat,

hæc poſtrema verba de ſolis Machaone & Neſtore non ſunt explicanda, veluti quidam cenſent, legentes ἀλλ' ὃς μὲν μογέων ἀπεκινήσασκε τραπέζης, id eſt,

At ille vix à menſa mouebat,

voce μογέων exiſtimantes Machaonem ſolum ſignificari, quia vulneratus fuiſſet. Alibi nos probabimus nuſquam ab Homero [a] proditum, Machaoni vulnus inflictum fuiſſe. Illi porrò neſciunt non de ſolis Machaone & Neſtore qui compotant, ἄλλος alius, dicturum poëtam, ſed ἕτερος alter, potius, quod vocabulum de duobus vſurpatur, vt in his:

Ferte candidum ἕτερον, alterum: nigram ἑτέραν alteram.

Præterea, non aduentitium [b] ſumitur, ὅς ſed ὁ, vt

Vbi vero Siſyphus erat, ὁ κέρδιστος γένυ, ἀνδρῶν, mortalium quidem aſtutiſſimus, & vaferrimus.

Deficit ergo in Homeri verſibus dictiuncula hæc. Expletum hoc fuerit: ἄλλος τις μογέων, id eſt,

Aegrè quiuis alius à menſa dimouiſſet
Vino plenam: ſenex verò facilè tollebat:

nempe quouis homine magno negotio à menſa dimoturo poculum, Neſtore verò facilè geſtante abſque labore, & moleſtia. Poculum enim & amplitudine magnum, & pondere graue hic proponitur quod bibulus Neſtor aſſidua conſuetudine facilè geſtare ſolitus erat. Soſibius quæſtionum enucleator [c] adductis his verſibus,

Alius quiuis à menſa pateram vix dimouiſſet
Vino plenam, ſenex verò Neſtor facilè tollebat,

ad verbum ita ſcribit: Nunc poëtam reprehendunt, quòd laborioſum aliis fuiſſe tradat poculum attollere, ſoli verò Neſtori facile, ac expeditum. Siquidem conſentaneum minimè videtur, cùm Diomedes, Aiax, & Achilles adeſſent, Neſtorem ætate iam prouecta illis validiorem, ac generoſiorem induci. Sic poëtam quidam criminantur: nos verò ab ea calumnia vindicabimus ſi dictiones inuertamus, vt à ſecundo verſu hexametro,

Vino plenam, ſenex verò Neſtor facilè tollebat,

dictionem, *ſenex*, exemptam è medio interſeramus priori verſui, ad eius principium, poſt dictionem *Alius*, deinde ab initio ſic connectamus,

Alius ſenex quiuis ægrè à menſa dimouiſſet
Vino plenam, Neſtor verò facilè tollebat.

His ita digeſtis, Neſtorem liquet inter reliquos ſenes abſque labore poculum ſuſtuliſſe. Ad hunc ſcilicet modum Soſibius admirandus ille quæſtionum enucleator dubitationem hanc ſoluit, non illepidè à Ptolemæo [d] Philadelpho, ob has præclaras & alias huiuſmodi ambiguitatum diſſolutiones, irriſus aliquando. Nam cùm annuum à rege ſtipendium acciperet, ærariis quæſtoribus accitis rex imperauit, ſi aduenirent Soſibius penſionem flagitans, vt eam iam eſſe perſolutam dicerent. Haud multo pòſt cùm Soſibius acceſſiſſet, ſtipendium poſceret, compoſitò & placido vultu nihil eius oratione commoti affirmarunt numeratum fuiſſe. Statim ille regem adit, & quæſtores accuſat. Ptolemæus accerſi & cum tabulis adeſſe iubet,

Πλεῖον ἐὸν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν
οὐκ ἀκουέον ὅτι μόνου Μαχάονος καὶ Νέστορος,
ὡς οἱόνταί τινες τὸ ὃς ἀντὶ τοῦ ὁ λαμβάνοντες ὅτι τοῦ
Μαχάονος, λέγοντες,

Ἀλλ' ὃς μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης,
ὅτι τοῦ Μαχάονος τὸ μογέων δηλοῦσθαι νομίζον- 243
τες, ἐπειδὴ τέτρωται. ὅτι δὲ καθ' Ομηρον ὁ Μαχάων
οὐ τέτρωται, ἐν ἄλλοις δεικνύσεται. ἀγνοοῦσι δὲ ὅτι τὸ
ἄλλος Ομηρος οὐκ ὅτι μόνων Μαχάονος καὶ Νέ-
στορος ἔθηκεν· δύο γὰρ οὔτε πίνουσιν· ἀλλ' εἶπεν αὖ
ἕτερος. τοῦτο γὰρ ὅτι δύο βαστάσαι πέφυκεν, ἢ ὅτι
τούτων,

Οἴσεε δ' ἄρν' ἕτερον λοῦκον, ἑτέρην δὲ μέλαι-
ναν. ‖ Εἰκὸς δὲ ‖ τὸ ὃς ἀντὶ τοιούτου
τοῦ ὁ Ομηρος οὐδέποτε πόθησι· τύμπαλιν δὲ ἀντὶ
τοῦ ὃς ὑποστικτικοῦ πολλαχοῦ τὸ ὑποστικτικὸν
ὁ οἷον,

Ἔνθα δὲ Σίσυφος ἔσκεν, ὁ κέρδιστος γένετ' ἀν-
δρῶν. Ἐλλείπει οὖν τὸ δὶς μόγεον, τὸ γὰρ
πλήρες ἐστὶν ἄλλος μή τις μογέων ἀποκινήσα-
σκε τραπέζης Πλεῖον ἐόν· Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμο-
γητὶ ἄειρεν ὡς πάντες ἄνθρωπου μόλις ἂν ἀποκινή-
σαντες ἀπὸ τῆς τραπέζης τὸ πολήμιον. τοῦ δὲ Νέστορος
αὐτὸ ῥαδίως βαστάζοντος δίχα πόνου καὶ κακοπα-
θείας. τὸ γὰρ πολήμιον ὑφίστασθαι μέγα καὶ κατὰ τὸ κύ-
ρος καὶ βαρὺ τῶν ὁλκίων, ὅθεν φιλοπότης ὢν ὁ Νέστωρ
ἐκ τῆς συνεχοῦς συνηθείας ῥαδίως βαστάζειν ἔ-
σθενε. ‖ Σωσίβιος δ' ὁ λυπικὸς προσθεὶς ἔφη,

Ἀλλος μὴ μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης
Πλεῖον ἐόν· Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν.
γράφει κατὰ λέξιν νῦν. τὸ μὴ ὅτιπερ μόνον ἐστὶ
τῶν ποιητῶν, ὅτι οὐ μὴ λοιπούς ἐστι μογέοντας
ἀείρειν τὸ δέπας, τὸν ἢ Νέστορα μόνον ἀμογητί.
ἄλογον δ' ἐδόκει Διομήδους καὶ Αἰαντος, ἔτι δ'
Ἀχιλλέως παρόντων εἰσάγεσθαι τὸν Νέστορα γη-
ραιότερον τῇ ἡλικίᾳ προβεβηκότα. τούτων τοί-
νυν οὕτως καλῶς ἐγκαλουμένων τῇ ἀκαιροφῇ ζητεσά-
μενοι ἀπολύομεν τὸν ποιητήν. ἀπὸ γὰρ τούτου τοῦ
ἑξαμέτρου,

Πλεῖον ἐὸν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων, ἀμογητὶ ἄειρεν.
ἀπὸ τοῦ μέσου ἐξελόντες τὸ γέρων, βαλόμεν τοῦ
πρώτου στίχου πρὸς τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ Ἀλλος μὴ·
εἶτα τὸ ἐξῆς ἁρμοσοῦμεν. ἄλλος μὴ γέρων μο-
γέων ἀποκινήσασκε τραπέζης Πλεῖον ἐὸν, ὁ δὲ Νέ-
στωρ ἀπονητὶ ἄειρεν. νῦν οὖν οὕτω τεταγμένων, ὁ
Νέστωρ φαίνεται τῶν μὴ λοιπῶν πρεσβύτερων μό-
νος τὸ δέπας ἀμογητὶ ἀείρων. διὸ καὶ ὁ θαυμά-
σιος λυπικὸς Σωσίβιος, ὃν οὐκ ἀχαρίτως διέπαιξε
μὲν ὁ τὰς πολυθρυλλήτους ταύτας, καὶ τὰς τιμω-
μένας λύσεις Πτολεμαῖος ὁ φιλάδελφος βασιλεύς.
λαμβάνοντος δὲ αὐτοῦ σωτήριον βασιλικὸν, μετα-
πεμψάμενος τοὺς ταμίας, ἐκέλευσεν ἐὰν προσα-
γορεύειν ὁ Σωσίβιος ἕνεκα τῆς ἀπαιτήσιν τῆς σωτη-
ρίου λέγειν αὐτῷ, ὅτι ἀπείληφε. καὶ μετ' ὀλίγον παρα-
γενομένου καὶ αἰτοῦντος, εἰπόντες δεδωκέναι αὐτῷ
τὰς ἡσυχίας εἶχον, ὁ δὲ τῷ βασιλεῖ προσελθὼν, καλε-
σάμενος τοὺς ταμίας. Πτολεμαῖος δὲ μεταπεμ-
ψάμενος αὐτοὺς, ἐκέλευσε μὴ τὸ ὠφελίαν.

ἐν οἷς αἱ ἀναγραφαί εἰσιν τῶν σωτηρίων λαμβανόντων. λαβὼν ταύτας ὡς χεῖρας ὁ βασιλεὺς καὶ καταδὼν ἔφη καὶ αὐτὸς, εἰληφέναι αὐτὸν οὕτως. ἰὼ ὀνόματα ἐγγεγραμμένα ταῦτα, Σωτῆρος, Σωσιγένους, Βίωνος, Ἀπολλωνος, Δίωνος, εἰς ἃ ἀποβλέψας ὁ βασιλεὺς εἶπεν, ὦ θαυμάσιε λυπικὲ, ἐὰν ἀφέλῃς τὸ Σωτῆρος τὸ σῶ, τὸ δὲ Σωσιγένους τὸ σι, καὶ τὸ Βίωνος τὸ πρώτιμ συλλαβίῳ βι, καὶ τὸ τελευταῖον τοῦ Ἀπόλλωνος, εὑρήσεις σαυτὸν ἀπόληφθα καθ' ἃς σὺ ὑπενοίας ‖ τὰ τοιαῦτα, οὐχ ὑπ' ἄλλων, ἀλλὰ τῆς σαυτοῦ πανουργίας, καθ' ὃν θαυμάσιον Αἰσχύλον ἁλίσκῃ, ἀπαθῶς διονύσους λύσεις πραγματευόμενος. ‖ ΟΛΜΟΣ. ΚΑΡ. XIII. ποτήριον κεραμίνου τρόπον εἰργασμένον. ‖ Μενεσθένης ἐν τετάρτῳ πολιτικῶν γράφει οὕτως, ‖ ἀλβατάνης ἦν τρεπτὸν καὶ ὅλμον χρυσοῦν. ὁ δὲ ὅλμος ἐστὶ ποτήριον κερατίνου τρόπον εἰργασμένον, ὕψος ὡς πυγωνιαῖον. ‖ ΟΞΥΒΑΦΟΝ. Ἡ μὲν κοινὴ συνήθεια οὕτως καλεῖ τὸ ὄξος δεκτικὸν σκεῦος. ἔστι δὲ ὄνομα ποτηρίου, ὃ μνημονεύει Κρατῖνος μὲν ἐν Πυτίνῃ οὕτως,

Πῶς οὖν τις αὐτὸν ἀποπαύσαι δύναιτ' [ποτοῦ]
Ἐγὼ δ' ἐπίσταμαι, σωτηρίῳ γὰρ αὐτοῦ σοῦ χοᾶς,
‖ Καὶ σοῦ καδίσκους [συγκεραννύσω σοι δῶν,]
Καὶ τἄλλα πάντ' ἀγύρτια ταῦτ' ἐστὶν τὸν πότην
Κουδὲν ὀξύβαφον οἰνηρὸν ἔτι κεκλήσεται.

ὅτι δὲ ἔστι τὸ ὀξύβαφον εἶδος κύλικος μικρᾶς κεραμέας σαφῶς παρίστησιν Ἀντιφάνης ἐν Μυστίδι διὰ τούτων γραῦς ἐστι φίλοινος ἐπαινέσα κύλικα μεγάλην, καὶ ἐξελίξασα τὴν κύλικα ὡς βραχύ. εἰπόντος δέ τινος πρὸς αὐτήν. ἔτι μήν σοι πείσομαι·

Καὶ δὴ ἐπαγωγὸν ὦ θεοὶ τὸ χρῆμά πως
Τῆς κύλικός ἐστιν ἄξιόν τε δὴ κλέους
Τοῦ τῆς ἑορτῆς. οὐ μὲν ἀρτίως γάρον,
Ἐξ ὀξυβαφίων κεραμέων ἐπίνομεν;
Τούτῳ δὲ τέκνον πολλὰ κἀγαθ' οἱ θεοὶ
Τῷ δημιουργῷ δοῖεν, ὅς σ' ἐποίησε, τῆς
Συμμετρίας, καὶ τῆς ἀσφαλείας οὕνεκα.

καὶ τοῖς Βαβυλωνίοις οὖν τοῖς Ἀριστοφάνους ἀκουσόμεθα ποτήριον ὀξύβαφον, ὅταν ὁ Διόνυσος λέγῃ περὶ τῶν Ἀθήνησι δημαγωγῶν, ὡς αὐτὸν ἤγαγον ἐπὶ δίκην ἀπελθόντα ὀξυβάφω δύο. οὐ γὰρ ἄλλο τι ἡγητέον εἶναι, ἢ ὅλα σκάφια ἤγαγον. καὶ τοὺς τοῖς ἀποκαθαβίζουσι τὸ ὀξύβαφον πεφυσημένον εἰς ὃ τὰς λάταγας ἐγχέουσιν, οὐκ ἄλλό τι αὖ εἴη ἢ σκάφιον ποτήριον. μνημονεύει δὲ καὶ ὀξυβάφου ὡς ποτηρίου καὶ ΕΥΒΟΥΛΟΣ ἐν Μυλοθρίδῃ,

καὶ πεῖν χωρεῖς μέτρῳ,
Ὀξύβαφον εἰς τὸ κοινόν, εἶθ' ὑπωμύνυ
Ὁ μὲν οἶνος, ὄξος αὐτὸν εἶναι γνήσιον,
Τὸ δ' ὄξος οἶνον αὐτὸν μᾶλλον ἑτέρου.

‖ ΟΙΝΗΣΤΗΡΙΑ. Οἱ μέλλοντες ἀποκείρειν τὸν σκόλλιν φησὶ Πάμφιλος, εἰσφέρουσι τῷ Ἡρακλεῖ μέγα ποτήριον πληρώσαντες οἴνου, ὃ καλοῦσιν οἰνηστήριον, καὶ προπίσαντες τοῖς συνελθοῦσι διδόασι πεῖν. ΟΝΥΞ. Πάμφιλος ἐν Ἀπικαῖς λέξεσι τὸ ξύλινον ποτήριον ἀποδίδωσι. ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΚΟΝ. Ποσειδώνιος ὁ φιλόσοφος ἐν ἕκτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, ὡς οὕτω καλουμένων τινῶν ποτηρίων μεμνηται γράφων οὕτως.

quibus stipendiariorum nomina describebantur. Iis in manus sumptis, & conspectis, datum quoque stipendium fuisse dixit, hoc pacto: inscripta hæc nomina fuerant, Σωτῆρος, Σωσιγένους, Βίωνος, Ἀπολλωνος, quæ rex contuitus, ô mirifice quæstionum enucleator, si inquit, à nomine Σωτῆρος primam syllabam demas, σω, à Σωσιγένους secundam σι, à Βίωνος primam βι, & prostremam ab Ἀπόλλωνος, pro tua in his rebus excogitandis solertia, stipendium tibi comperies redditum fuisse, atque adeò, non ab aliis, sed, quod ait AEschylus [a], omni dignus admiratione, tuis ipsius pennis [n] te captum esse, qui tam stolidis & intempestiuis quæstionum dissolutionibus occupatus sis. HOLMOS [c] poculum est ad cornuum speciem elaboratum. Megasthenes libro quarto de Republica Albatane [d] tortilem aureum holmon habuit. Est autem holmos poculum instar cornu formatum, altitudine ferè cubiti. OXYBAPHVM vulgati consuetudine vas dicitur, quod acetum continet, sed præter eum significatum poculi nomen etiam est: cuius sic meminit Cratinus in Prytine [e]:

Quo pacto ac nimio potu prohiberi queat,
Optimè nouit: eius congios obieram,
Cadiscos admixtis sordibus inquinabo,
Aliáque item vasa omnia quibus ille potat,
Vt ne vinarium quidem oxybaphum ille possideat.

Oxybaphum porrò fictile ac exiguum poculum esse in Mystide [f] Antiphanes his verbis apertè declarat: Anus vinosa inducitur magnum calicem laudans, & ob paruitatem contemnens alterum. Huic quidam cùm dixisset:

A. *Tibi ego persuadebo.*
Etenim, alliciet, ô dij boni, vtcunque te figura
Calicis, digna certè gloria, & celebritate
Festi huius diei: haud ita dudum nos quidem
Ex oxybaphis bibebamus fictilibus.
B. *Huius, ô fili, multa infausta dij*
Opificia tribuant, qui eiusmodi fecit,
Tutius vt stet, & obseruata in eius partibus
Commensus proportione, ac congruentia, sit venustius.

In Babyloniis Aristophanis, cùm Bacchus ait, de oratoribus qui Athenis populari multitudini seruiebant absenti sibi dicam eos impegisse, oxybapha duo petentes, oxybaphum intelligere debemus poculum [g]. Non enim aliud putandum, quod iudicio poscebant, quàm pocula. Apud eundem in iis qui [h] Cottabo ludunt, oxybaphum appositum in quod latagas effundebant, aliud nihil est quàm patulum & latius poculum. Meminit & oxybaphi poculi EVbulus in Mylothride [i]:

Bibebat etiam præter modum
Ex oxybapho [k] nouo: deinde iurabat
Vinum esse acetum merum, putum.
Acetum verò magis vinum esse quàm vinum ipsum.

OENESTERIA [l]. At tonsuri comam, inquit Pamphilus, Herculi magnum poculum vino plenum offerunt, quod οἰνηστήριον vocant, & post libationem, iis qui conuenerunt, bibendum dant. Posseidonius philosophus libro trigesimo sexto historiarum poculorum meminit quæ ONYCHINA [m] vocant, his verbis:

Adfue

Adfuerunt & onychini ſcyphi, aceruatim congeſti, ad eos vſque, duas cotylas qui caperent: panathenaïca maxima, capacia quædam duorum congiorum, & alia maiora. PANATHENAICVM ligneum poculum eſſet Pamphilus ſcribit in Atticis dictionibus. PROARON ligneus crater eſt, in quo vinum miſcent Athenienſes. Pamphilus, In cauis proaris. Calliſtratus in ſuis commentariis De Thracibus, quod Cratinus vocet PELICAS, calices interpretatur. Crates libro ſecundo De Attica lingua, ita de hac re ſcribit: Congij, vt eſt dictum, Pelicæ nominabantur. Vaſis figura prius fuit Panathenaicis ſimilis, quo tempore Pelicæ nuncupabantur, poſtea verò ad inſtar OEnochoës formatæ ſunt: quales nunc feſtis his diebus [a] adhibentur, & quales Olpas nominarunt, ad infundendum vinum illis vtentes, vt ait Ion Chius in Eurytide:

Ex diuinis & auguſtis doliolis vinum haurientes
Olpis & phialis ſuperexundans: tides pulſate [c].

Nunc vas eiuſmodi, quodam ritu conſecratum, ſolum eo feſto apponitur. Quod autem in vſu quotidiano eſt, & nos Choa [c] vocamus, figura diſcrepat, Arytænæ [d] ſimilimum. Olpen aiunt à Byzantiis ſalſamentum vocari: à Cypriis λήκυθον, id eſt, vas olearium: à Theſſalis, guttum. Seleucus autor eſt calicem à Bœotis Pelichnam dici: Euphronius verò in commentariis, Choa, ſiue congium ſic appellari tradit. PELLA, id eſt, Mulctra, vas eſt Scypho ſimile, latiore fundo, in quo lac mulgebant. Homerus:

Veluti muſcæ
Circum in pecorum ſtabulis murmurant ad mulctras,
plenas, lacte plenas.

Pellida Hipponax vocat:

E pellide bibentes [e]:
Calix enim illis deerat, à puero qui corruerat fractus.

Itaque, vt arbitror, poëta caruiſſe poculo, his oſtendit, & quòd ad manum calix non eſſet, mulctra eius loco vſos fuiſſe. Idem alibi:

Ex mulctra, τῆς πέλλης bibebant, nunc eâdem nunc
Aryte [f] *propinantes.*

Phœnix Colophonius in Iambis pro phiala id nomen vſurpat, his verbis:

Thales enim, qui ciuis patriæ fuit vtiliſſimus,
Eóque ſæculo inter multos homines longè
Probiſſimus, auream accepit Pellida.

Idem alio loco:

Ex Pellide cœlo ac terra,
Mancis digitis, Iunonique libat,
Tremulus, tanquam in [g] *lectica, edentulus ſenex.*

Cleitarchus in Linguis ſcribit à Theſſalis & AEolibus mulctram Plectera dici, Pellan verò poculum. Philetas in Atactis [h], Plectera calicem à Bœotis dici adnotat. Poculum etiam eſt PENTAPLOA, cuius Philochorus meminit libro ſecundo Atthidis. Ariſtodemus libro tertio De Pindaro, Prope Athenas inquit, in Scirrhis ludos fieri, in quibus curſu ephebi certant, vitis ramum geſtantes onuſtum vuis, quem ὄχον, id eſt, palmitem nuncupant. Currunt autem à Bacchi templo vſque ad Scirrhadis Mineruæ delubrum. Qui vincit, calicem, quem Pentaploan vocant, præmium aufert, & cum iuuenum cœtu comeſſatur.

ἦσαν δὲ καὶ ὀνύχινοι σκύφοι, καὶ σωδεσὶς τούτων μέχρι δικοτύλων, καὶ Παναθηναϊκὰ μέγιστα τῷ μὲν δίχοα, τὰ δὲ καὶ μείζονα. ΠΡΟΑΡΟΝ. κρατὴρ ξύλινος εἰς ὃν τὸν οἶνον κιρνῶσιν οἱ Ἀθηναῖοι, κοίλοις ἐν προάροις φησὶ Πάμφιλος. ‖ ΠΕΛΙΚΑΙ. ‖ Καλλίστρατος ἐν ὑπομνήμασι Θρᾳκῶν Κρατῖνον, ἀποδίδωσι κύλικα. Κράτης δ' ἐν δευτέρῳ Ἀττικῆς Διαλέκτου γράφει οὕτως, οἱ χόες πελίκαι καθ' ὃ εἰώθαμεν ὀνομάζονται. ὁ δὲ τύπος ἦν τοῦ ἀγγείου. πρότερον μὲν τοῖς Παναθηναϊκοῖς ἐοικώς, ἡνίκα ἐκαλεῖτο πελίκη. ὕστερον δὲ ἔσχεν οἰνοχόης σχῆμα, οἷοί εἰσιν οἱ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν Χυτροποιῶν, ὁποίους δή ποτε ὅλπας ἐκάλουν χρώμενοι πρὸς τὸ τοῦ οἴνου ἔγχυσιν. καθάπερ Ἴων ὁ Χῖος ἐν Εὐρυτίδαις φησίν, ἐκ ζαθέων πηλεκυῶν ἀφύσσοντες ὅλπαις οἶνον ὑπερφίαλον κελαρύζετε. νυνὶ δὲ τὸ μὲν τοιοῦτον ἀγγεῖον καθιερώμενον τινὰ τρόπον ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν Χυτρῶν μόνον. τὸ δὲ εἰς τὴν χρείαν πᾶν μεταχημάτισεν ἀρυταίνῃ μάλιστα ἐοικὸς, ὃ δὴ καλοῦμεν χόα. [τὴν δὲ ὅλπην καὶ Θεόκριτος Κοαν θίους] μὲν φησι καὶ Βυζαντίους, καὶ Κυπρίους τὴν λήκυθον ὀνομάζειν; Θεσσαλοὺς δὲ τὴν πρόχοον. Σέλευκος δὲ πελίχναν, Βοιωτοὺς μὲν τὴν κύλικα· Εὐφρόνιος δ' ἐν ὑπομνήμασι τοὺς χόας. ‖ ΠΕΛΛΑ. ἀγγεῖον σκυφοειδὲς πυθμένα ἔχον πλατύτερον, εἰς ὃ ἤμελγον τὸ γάλα. Ὅμηρος,

ὡς ὅτε μῦαι
Σταθμῷ ἐνιβρομέωσιν ἀθηλαγέας κατὰ πέλλας.

τοῦτο ἦ Ἱππώναξ λέγει πελλίδα, [ἐκ πελλίδος πίνοντες· οὐ γὰρ ἦν αὐτοῖς κύλιξ, ὃ πᾶις γὰρ ἐμπεσὼν κατήραξε.] δῆλον οἶμαι ποιῶν, ὅτι ποτήριον μὲν οὐκ ἦν, δι' ἀπορίαν δὲ κύλικος ἐχρῶντο τῇ πελλίδι. καὶ πάλιν. [ἐκ δὲ τῆς πέλλης ἔπινον, ἄλλοτ' αὐτὸς ἄλλοτ' ἀρύτης προὔπινεν.] Φοινὶξ δὲ ὁ Κολοφώνιος ἐν τοῖς ἰάμβοις, ὀνόματι Φιάλης πίθηκι τὴν λέξιν λέγων οὕτως,

Θαλῆς γὰρ ὅστις ἀστέων ὀνήϊστος,
Καὶ τῶν πρότ' ὡς λέγουσι πολλῶν ἀνθρώπων
Εὼν ἄμεινος, ἔλαβε πελλίδα χρυσῆν.

καὶ ἐν ἄλλῳ δέ φησι

[‖ Ἐκ πελλίδος τάργανον, καὶ τῇ γαίῃ
Κωλοῖσι δαπύλοισι θ' ἡ τέρψ ἀπένδει]
Τρέμων οἷον τε ἐν φορητίῳ νωδός.

Κλείταρχος δ' ἐν ταῖς Γλώσσαις πελλητῆρα μὲν καλεῖν Θεσσαλοὺς καὶ Αἰολεῖς τὸν ἀμολγέα, πέλλαν δὲ τὸ πολήριον. Φιλήτας δ' ἐν Ἀτάκτοις τὴν κύλικα Βοιωτούς. ΠΕΝΤΑΠΛΟΑ. Μνημονεύει αὐτῆς Φιλόχορος ἐν δευτέρᾳ Ἀτθίδος. Ἀριστόδημος δ' ἐν τρίτῳ περὶ Πινδάρου, τοῖς Σκειρώοις φησὶν Ἀθήνησι τοὺς [ἀγῶνα ἐπιτελεῖσθαι, τῶν ἐφήβων δρόμον,] τρέχειν δ' αὐτοὺς ἔχοντας ἀμπέλου κλάδον καταπλέκοντα τὸν καλούμενον ὄχον. τρέχουσι δ' ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Διονύσου μέχρι τοῦ τῆς Σκιράδος Ἀθηνᾶς ἱεροῦ· καὶ ὁ νικήσας λαμβάνει κύλικα τὴν λεγομένην πενταπλόον, καὶ κωμάζει μετὰ χοροῦ.

χ. Ἐκ πελλίδος πίνοντες. οὐ γὰρ ἦν αὐτοῖς Κύλιξ. ὁ παῖς γὰρ ἐμπ. κ.

χ. --- ἐκ δὲ τῆς πέλλης Ἔπινον ἄλλοτ', αὐτὸς ἄλλοτ' ἀρ. πρ.

χ. αὐτὰρ ἄλλοτ' ἀρυταίνη πρ.

χ. Ἐκ πελλίδος τάργανον, καίτοι γήϊοις χωλοῖσι, σκυλλοις τε, δηλέρη ἀπένδει, vel, τῇ δειῇ

χ. ἀγῶνα ἐπιτελεῖσθαι τ. ἐφήβων δρόμον

πενταπλόα δ' ἡ κύλιξ καλεῖται, καθόσον οἶνον ἔχει, καὶ μέλι καὶ τυρὸν, καὶ ἄλφιτον καὶ ἐλαίου βραχύ.

‖ ΠΕΤΑΧΝΟΝ, ποτήριον ἐκπέταλον, οὗ μνημονεύει Αλεξις ἐν Δρωπίδι· πρόκειται δὲ τὸ μαρτύριον αὐτοῦ· καὶ ‖ Αριστοφάνης ἐν δράμασι λέγων, πάντες δ' ἔνδον [πεταχνεῦται.] ‖ ΠΛΗΜΟΧΟΗ, σκεῦος κεραμεοῦν βεμβικῶδες ἑδραῖον ἡσυχῆ, ὃ κοτυλίσκον ἔνιοι προσαγορεύουσιν, ὥς φησι Πάμφιλος. χρῶνται δὲ αὐτῷ ἐν Ελευσῖνι τῇ τελευταίᾳ τῶν μυστηρίων ἡμέρᾳ, ἣν καὶ ἀπ' αὐτοῦ προσαγορεύουσιν ὥς φησι Πάμφιλος πλημοχόας, ἐν ᾗ δύο πλημοχόας πληρώσαντες, τὴν μὲν πρὸς ἀνατολὰς, τὴν δὲ πρὸς δύσιν ἀνιστάμενοι, ἀνατρέπουσί τε ἐπιλέγοντες ῥῆσιν μυστικήν. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ ὁ τὸν Πειρίθουν γράψας, εἴτε ‖ Κριτίας ἐστὶν ὁ ‖ τύραννος, ἢ Ευριπίδης λέγων οὕτως, ἵνα ‖ πλημοχόας τὰς δ' εἰς χθόνιον χάσμ' εὐφήμως [προσχέωμεν.] ‖ ΠΡΙΣΤΙΣ. ὅτι ποτηρίου εἶδος, προείρηται ἐν τῷ περὶ τοῦ βατιακίου λόγῳ. ΠΡΟΧΥΤΗΣ, εἶδος ἐκπώματος, ὡς Σιμάριστος ἐν τετάρτῳ Συνωνύμων. Ιων δ' ὁ Χῖος ἐν ἐλεγείοις,

Ημῖν δὲ κρητῆρ' οἰνοχόαι θέραπες,
Κιρναντῶν προχύταισιν ἐν ἀργυρέοις.

Φιλήτας δ' ἐν Ατάκτοις ἀγγεῖον ξύλινον, ἀφ' οὗ τοὺς ἀγροίκους πίνειν. μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Αλεξανδρος ἐν Τίγωνι. Ξενοφῶν δ' ἐν Ογδόῳ παιδείας προχοΐδας τινὰς λέγει κύλικας, γράφων ὧδε. ὁ δὲ λόγος ἐστὶν αὐτῷ περὶ Περσῶν. ἣν δὲ αὐτοῖς νόμιμον μὴ προχοΐδας εἰσφέρεσθαι εἰς τὰ συμπόσια, δῆλον ὅτι νομίζοντες τὸ μὴ ὑπερπίνειν, ἧττον ἂν καὶ σώματα καὶ γνώμας σφάλλειν. νῦν δὲ τὸ μὲν μὴ εἰσφέρεσθαι ἔτι αὖ καταμένει. τοσοῦτον δὲ πίνουσιν, ὥστε ἀντὶ τοῦ εἰσφέρειν αὐτοὶ ἐκφέρονται, ἐπειδὰν μηκέτι δύνωνται ὀρχούμενοι ἐξιέναι. ‖ ΠΡΟΥΣΙΑΣ, ὅτι τὸ ποτήριον τοῦτο ἐξορθόν ἐστιν, προείρηται, καὶ ὅτι τὴν προσηγορίαν ἔσχεν ἀπὸ Προυσίου τοῦ Βιθυνίας βασιλεύσαντος, καὶ ἐπὶ τρυφῇ καὶ μαλακίᾳ διαβοήτου γενομένου, ἱστορεῖ Νίκανδρος ὁ Χαλκηδόνιος ἐν τετάρτῳ Προυσίου συμπτωμάτων. ΡΕΟΝΤΑ. οὕτως ποτήρια τινὰ ἐκαλεῖτο. μνημονεύει δ' αὐτῶν Αστυδάμας ἐν Ερμῇ λέγων οὕτως,

Κρατῆρε μὲν πρώτιστον ἀργύρω δύο,
Φιάλας δὲ πεντήκοντα, δίκα δὲ κυμβία.
Ρέοντα [δώδεκ' ὧν] τὰ μὲν δεκ' ἀργυρᾶ
Ην, δύο δὲ χρυσᾶ, [χρυψὶ τὸ δ' ἕτερον] πήγασος.

‖ ΡΥΣΙΣ. ‖ Φιάλη χρυσῆ, Θεόδωρος. Κρατῖνος ἐν Νόμοις, ῥυσίδι σπένδων. ‖ ΡΟΔΙΑΣ. Δίφιλος ‖ ΑΙ ρυσιτειχεῖ, τὸ δὲ δρᾶμα τοῦτο Καλλίμαχος ἐπιγράφει Ευνοῦχον, λέγει δὲ οὕτως·

Πιεῖν γέ τι
Αδρότερον ἢ τῶν ‖ Ροδιακῶν ἢ τῶν ῥυτῶν. ‖ ΡΥΤΑ. Μνημονεύει αὐτῶν καὶ Διωξιππος ἐν Φιλαργύρῳ, καὶ Αριστοτέλης ἐν τῷ Περὶ μέθης. Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ῥυτὸν ἔχει τὸ υ, βραχὺ καὶ ὀξύνεται. Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου ῥυτὰ καὶ κυμβία φησὶ καὶ φιάλας. Δίφιλος δ' ἐν Ευνούχῳ ἢ Στρατιώτῃ, ἐστὶ δὲ τὸ δρᾶμα ‖ διασκευὴ τοῦ αἱρη-

γρ. πεταχνοῦνται. vel, πᾶς τις δ' ἔνδον πεταχνοῦται

γρ. προχέωμεν

γρ. δώδεχ' ὧν

γρ. χρυψὶ ἢν, ἔτ.

A Pentaploan [a] calicem eum dicunt, propterea quòd in eo miſcent vinum, mel, caſeum, polentam, & olei aliquantulum. PETACHNON poculum eſt valde latum [b]. Huius meminit Ariſtophanes in Fabulis, ſic:

Omnes verò intus calices Petachneutæ.

PLEMOCHOE, fictile vas luſorio puerorum turbini ſimile, ima ſede leniter modicéque ſtabili fundatum, quod appellant quidam Cotyliſcum, vt ait Pamphilus. In Eleuſine vtuntur illo vltimo die Myſteriorum, quem Plemochoas nominant ab hoc calice, quoniam impletas vino Plemochoas duas ſtatuentes, ad orientem vnam, alteram ad occaſum, illas myſticis & arcanis precibus recitatis euertunt. Harum meminit qui condidit Peirithoum, ſiue Critias tyrannus fuerit, ſiue EVripides, ſic:

Vt has Plemochoas in terræ hiatum cùm fauſtis lætiſque verbis effundamus.

PRISTIN ſpeciem eſſe poculi nos antea diximus, cùm ageretur de Batiacio [c]. PROCHYTEN quoque genus eſſe poculi docet Simariſtus libro quarto Synonymorum. Ion Chius in Elegiis:

Nobis verò craterem quæ vinum miniſtrant famulæ,
Miſceant in Prochytis argenteis.

Philetas in Atactis ligneum vas eſſe tradit, è quo ruſtici bibunt. Meminit huius Alexander in Trigone [d]. Xenophon octauo libro Educationis Cyri, Prochoïdas calices quoſdam appellat, ſic: Loquitur ille de Perſis: Lege ſancitum illis fuit conuiuiis [e] ne Prochoïdas inferrent, vnde patet eos ſic iudicaſſe, cùm immoderatè non bibitur, minus corpus atque mentem labare. Hoc verò nunc adhuc retinetur, ea pocula ne inferant, cæterùm intemperanter adeò bibunt, vt eius loco quod eſt vetitum de inferendis poculis, ipſi efferantur, cùm recti nequeant exire. PRVSIAN erectum poculum eſſe antea nos diximus, appellationem eam ſortitum à Pruſia Bithyniæ rege, luxu & vitæ mollitia famoſo, vt narrat Colophonius Nicander, libro quarto De iis quæ Pruſiæ contigerunt. Dicuntur & pocula quædam, ῥέοντα, id eſt, fluida. Horum meminit Aſtydamas in Mercurio ſic:

Primùm quidem argenteos crateras duos:
Phialas quinquaginta; Cymbia decem:
ῥέοντα duodecim, quorum argentea decem
Fuerunt, aurea duo, & horum alterum Gryphus, alterum Pegaſus.

Theodoro ῥύσις, id eſt, fluxus, aurea phiala eſt. Cratinus in legibus:

Rhyſide libans.

F RHODIAS. Diphilus ἐν αἱρεσιτείχει [f], quam fabulam Callimachus EVnuchum inſcribit, hoc poculi genus ſic memorat:

Hominem alterum vel Rhodiacis bibere, vel Rhytis.

Rhytorum meminit Dioxippus in Auaro: itémque Ariſtoteles libro De temulentia. Lyncei Samio in Epiſtolis ῥυτὸν υ ψιλὸν breue habet, & acutum in poſteriore ſyllaba tonum. Demoſthenes in oratione contra Meidiam, Rhyta, inquit, Phialas, & Cymbia. Diphilus in Eunucho ſiue Milite, (eſt autem hæc fabula ἐν αἱρη-

σιτείχους

σιτείχους, veluti præuium, ac præcedens argumentum, & tanquam præparatio:)

Polliceri vel sponsione licet, plures largius quàm Rhytis, vel Rhodiacis bibituros.

Epinicus in Suppositiitiis:

A. Rhytorum etiam maxima, quæ aderunt, duo
Hodie bibere ad clepsydram [a] *oportebit,*
Salientis [b] *modo vinum fundentia.*
B. Quodnam sit vtrumque auguror.
A. Vnum Elephas [c] *est,*
Elephantem [d] *Rhytum* [e] *circumferens.*
B. Capit ille duos congios? hunc [f] *ne elephas quidem ebibat.*
A. Plenum ego Aedepol exhausi sæpius.
B. Nihil enim ab elephanto tu distas.
A. Triremis alterum est: quod congium non capit. Idem cùm de Rhyto loquitur:
A. Bellerophontes, inquit, è Pegaso flammas spirantem [g]
Chimæram iaculis confecit. B. Esto sanè, accipe iam Rhyton hoc.

Rhyton, cornu antea vocatum fuit. Videtur porrò id vasis genus primi regis Ptolemæi Philadelphi iussu confectum, ad ornamentum statuarum Arsinoës [h] excogitatum fuisse. Id enim sinistra manu gestant, omnibus temporariis fructibus plenum, innuente opifice, etiam quàm Amaltheas [i] cornu, id esse opulentius, & fortunatius. Meminit huius Theocles in Ithyphallis, sic:

Vota pro salute suscepta hodie immolatis hostijs exoluimus
Nos omnes [k] *artifices, cum quibus hoc epoto cornu*
Ad dilectissimum regem accedo.

Dionysius Sinopensis in Seruatrice quædam recensens pocula, meminit & Rhyti, vt antea nos indicauimus. Hedylus in Epigrammatibus cùm de Rhyto, opere Ctesibij [l], machinalis scientiæ periti, verba facit, ait:

Meribibi [m], *in Zephyri templo aspectu pulchrum hoc tortile cornu rex dicauit.*
Quod ad salientis aquæ fluxum edat
Signum classici: atque etiam festarũ epularum.
Niliaci tractus rex, sacrorum doctis interpretibus, & mysteriorum gnaris
Hunc inuenit patrium cantum, aquarum diuinarum illapsu.
Verum sapientis inuentio Ctesibij hoc sanè peperit:
Huc adolescentes in Arsinoës [n] *templum accedite.*

Theophrastus libro de temulentia scribit heroibus solis Rhyton tribui [o]. Dorotheus Sidonius tradit, Rhyta esse cornibus similia, verùm pertusa, è quibus tubuli modo liquorem angustius reddentibus, ima parte bibunt, dictáque illa fuisse ἀπὸ τῆς ῥύσεως, ab humoris fluxu. Crates libro quinto De Attica lingua, SANNACRAM. quæ vox Persica est, poculum vocari docet. Philemon in Vidua, Batiacorum mentione facta, ridiculo nominis significatu [p] ludens, inquit,

Sannacra, hippotragelaphi [q], *batiacia, sannacia* [r].

SELEVCIDEM poculum à Seleuco rege appellationem habuisse, nos antea diximus, ex Atheniensis Apollodori historia. Polemon libro primo Commentariorum ad Adæum, Seleucidem, Rhodiadem, Antigonidem consimilia esse pocula scribit. Philetas in Atactis [f],

A σιτείχους,
Ἐσθ' ὑποσχέσθαι πλείονας πιεῖν γέ τι
Ἀδρότερον ἢ τῶν Ῥοδιακῶν ἢ τῶν ῥυτῶν.
Ἐπίνικος δ' ἐν Ὑποβαλλομέναις,
Καὶ τῶν ῥυτῶν τὰ μέγιστα τῶν ὄντων τρία,
Πίνειν δεήσει τήμερον πρὸς κλέψυδραν,
Κρουνιζόμενον ἀμφότερα δ' οἰωνίζομαι.
[Ἐστι δ' ἐλέφας ἐλέφαντας περιάγει ῥυτὸν
Χωροῦντα, δύο χόας ὃν οὐδ' ἂν ἔλεφας ἐκπίοι,
B Ἐγὼ ‖ τοῦτο πέπωκα πολλάκις,
Οὐδὲν ἐλέφαντος γὰρ διαφέρεις οὐδὲ σύ.]
Ἕτερον τριήρης τοῦτο τὶς οὐ χωρεῖ χόα.
περὶ δὲ τοῦ ῥυτοῦ λέγων φησὶν,
Ὁ Βελλεροφόντης ἐστὶν ἀπὸ τοῦ πηγάσου
Τὴν πύρπνοον χίμαιραν εἰσηκοντικώς.
Εἶεν, δέχου καὶ τοῦτο ἐκαλεῖτο δὲ τὸ ῥυτὸν πρότερον κέρας. δοκεῖ δὲ σκευοποιηθῆναι ὑπὸ πρώτου τοῦ Φιλαδέλφου Πτολεμαίου βασιλέως φόρημά τι γενέσθαι τῶν Ἀρσινόης εἰκόνων· τῇ γὰρ εὐωνύμῳ χειρὶ τοιοῦτο φέρει δημιούργημα πάντων τῶν ὡραίων πλῆρες, ἐμφαινόντων τῶν δημιουργῶν, ὡς καὶ τοῦ τῆς ἀμαλθείας ἐστὶν ὀλβιώτερον τὸ κέρας τοῦτο. μνημονύει αὐτοῦ ‖ Θεοκλῆς ἐν Ἰθυφάλλοις οὕτως,
Ἐθύσαμεν γὰρ σήμερον σωτήρια
Πάντες οἱ τεχνῖται, μεθ' ὧν πιὼν τοδὶ κέρας
Ὡς τῶν φίλτατον βασιλέα πάρειμι.
D Διονύσιος δ' ὁ Σινωπεὺς ἐν Σωζούσῃ καταλέγων τινὰ ποτήρια, καὶ τοῦ ῥυτοῦ ἐμνήσθη, ὡς προεῖπον. Ἡδύλος δ' ἐν ἐπιγράμμασιν περὶ τοῦ κατασκευασθέντος ὑπὸ Κτησιβίου τοῦ μηχανοποιοῦ ῥυτοῦ μνημονεύων φησὶ,
[Ζωροπόται καὶ τοῦτο φύλον Ζεφύρου κατὰ νηὸν,
Ὃς λιγὺν ἦχον σαλπίζει κρουνοῦ πρὸς ῥύσιν;
†ἡττομένου καὶ πολέμου σύνθεμα καὶ θαλίης,
Νεῖλος ὁ κοῖος ἄναξ μύσταις φίλον, ἱεραγωγοῖς
E Εὗρε μέλος θείων πάτριον ἐξ ὑδάτων,
Ἀλλὰ Κτησιβίου σοφὸν εὕρεμα τίετε τοῦτο
Δεῦτε νέοι νηῷ τῷδε παρ' Ἀρσινόης.]
Θεόφραστος δ' ἐν τῷ Περὶ μέθης τὸ ῥυτὸν φησὶ ὀνομαζόμενον τοῖς ἥρωσι μόνοις ἀποδίδοσθαι. Δωρόθεος δ' ὁ Σιδώνιος φησὶν τὰ ῥυτὰ κέρασιν ὅμοια εἶναι, διατετρημμένα δ' εἶναι ἐξ ὧν κρουνιζόντων λεπτῶς κάτωθεν πίνουσιν, ὠνομασθαί τε ἀπὸ τῆς ῥύσεως. ΣΑΝΝΑΚΡΑ.
F Κράτης ἐν πέμπτῳ Ἀττικῆς διαλέκτου, ἔκπωμα φησὶν εἶναι οὕτως καλούμενον, ἔστι δὲ Περσικόν. Φιλήμων δ' ἐν τῇ Χήρᾳ, βατιακῶν μνησθεὶς, καὶ τῇ γελοιότητι τοῦ ὀνόματος προσπαίξας, φησὶν, σαννάκρα, ἱπποτραγέλαφοι, βατιάκια, σαννάκια. ΣΕΛΕΥΚΙΣ, ὅτι ἀπὸ Σελευκοῦ βασιλέως τὴν προσηγορίαν ἔσχε τὸ ἔκπωμα, προείρηται, ἱστοροῦντος τοῦτο καὶ Ἀπολλοδώρου τοῦ Ἀθηναίου. Πολέμων δ' ἐν πρώτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον ποτήρια φησὶ παραπλήσια, Σελευκὶς, Ῥοδιὰς, Ἀντιγονίς.

γρ. Ἐστι δ' ἐλέφας. ἐλέφαντας περιάγει; ῥυτὸν Χωροῦντα δύο χόας, ὃν οὐδ' ἂν ἐκπίοι
Ἐλέφας. ἐγὼ δὲ τοῦτο πέπωκα πολλάκις.
Οὐδὲν ἐλέφαντος γὰρ διαφέρεις σύ γε.
γρ. Ζωροπόται καὶ τοῦτο φιλοζεφύρου κατὰ νηὸν
†Τὸ ῥυτόν. εἰδείης δ' εὖ τι δέ τ' Ἀρσινόης
Ὀρχηστὴν Βήσαν Αἰγύπτιον. ὃς λιγὺν ἦχον
Σαλπίζει κρουνοῦ πρὸς ῥύσιν ἡττωμένου † (ἱεμένου)
Καὶ πολέμου. σύνθημα διὰ χρυσέου δὲ γέγονεν
Κώθωνας κώμου σύνθεμα καὶ θαλίης.
Νεῖλος ὁ κοῖος ἄναξ μύσταις φίλον ἱεραγωγοῖς
Εὗρε μέλος θείων πάτριον ἐξ ὑδάτων.
Ἀλλὰ Κτησιβίου σοφὸν εὕρεμα τίετε τοῦτο.
Δεῦτε νέοι νηῷ τῷδε παρ' Ἀρσινόης.

Cap. XIV.

‖ΣΚΑΛΛΙΟΝ. κυλίκιον μικρὸν ᾧ σπένδουσιν Αἰολεῖς, ὡς Φιλήτας φησὶν ἐν Ἀτάκτοις.

ΣΚΥΦΟΣ. Τούτου τινὲς τὴν γενικὴν σὺν τῷ σ, προφέρονται διὰ παντὸς, οὐκ εὖ· ὅτε γὰρ ἀρσενικὸν ἐστὶν ὁ σκύφος, ὡς λύχνος ἄνευ τοῦ σ, προοισόμεθα. ὅτε δὲ οὐδέτερον τὸ σκῦφος σὺν τῷ σ, κλινοῦμεν ὡς τεῖχος τείχους. οἱ δ' Ἀττικοὶ τὴν εὐθεῖαν καὶ ἀρσενικῶς καὶ οὐδετέρως λέγουσιν.‖ Ἡσίοδος δ' ἐν τῷ δευτέρῳ Μελαμποδίας σὺν τῷ π, σκύπφον λέγει.

Τῷ δὲ Μάρης θοὸς ἄγγελος ἦλθε δι' οἴκου,
Πλήσας δ' ἀργύρεον σκύπφον φέρε, δῶκε δ' ἄνακτι, καὶ πάλιν·
Καὶ τότε μάντις μὲν δεσμὸν βιοῦ αἴνυτο χερσίν,
Ἰφικλος δ' ἐπὶ νῶτ' ἐπεμαίετο τῷ δ' ἐπόπισθεν,
Σκύπφον ἔχων ἑτέρῃ, ἑτέρῃ δὲ σκῆπτρον ἀείρας
[Ἔστειλεν φύλακος,] καὶ ἐνὶ δμώεσσιν ἔειπεν.

γρ. Ἔστειλεν Φύλακος

ὁμοίως δὲ καὶ Ἀναξίμανδρος ἐν τῇ Ἡρωολογίᾳ λέγων ὧδε, Ἀμφιτρύων δὲ τὴν λείην δασάμενος τοῖς συμμάχοις, καὶ τὸν σκύπφον ἔχων ὃν εἵλετο αὐτῷ. καὶ πάλιν· τὸν δὲ σκύπφον Τηλεβόῃ δίδωσι Ποσειδῶν παιδὶ τῷ ἑαυτοῦ, Τηλεβόης δὲ Πτερέλεω, τοῦτον ἑλὼν ἀπέπλεεν. ὁμοίως εἴρηκε καὶ Ἀνακρέων, ἐγὼ δ' ἔχων σκύφον Ἐρξίωνι τῷ λευκολόφῳ μεστὸν ἐξέπινον; ἀντὶ τοῦ προέπινον. κυρίως γάρ ἐστι τοῦτο προπίνειν τὸ ἑτέρῳ πρὸ ἑαυτοῦ δοῦναι πιεῖν. καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς δὲ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ τῇ

Ἀρήτῃ δ' ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον.

καὶ ἐν Ἰλιάδι,

Πλησάμενος δ' οἴνοιο δέπας δείδεκτ' Ἀχιλῆα.

Πληροῦντες γὰρ προέπινον ἀλλήλοις μετὰ προσαγορεύσεως. Πανύασις τρίτῳ Ἡρακλείας φησὶν,

Τοῦ κεράσας κρητῆρα μέγαν χρυσοῖο φαεινὸν,
Σκύπφους αἰνύμενος θαμέας ποτὸν ἡδὺν ἔπινεν.

γρ. ἐν Εὐρυσθεῖ

Εὐριπίδης δ' ἐν [Εὐρυσθείᾳ] ἀρσενικῶς ἔφη. σκύφος τε μακρός· καὶ Ἀχαιὸς ἐν Ὀμφάλῃ, ὁ δὲ σκύφος με τοῦ θεοῦ καλεῖ. Σιμωνίδης δ' οὐατόεντα σκύφον. Ἰων δ' ἐν Ὀμφάλῃ, οἶνος οὐκ ἔνι ἐν τῷ σκύφει. τῷ σκύφει ἰδίως ἀπὸ τοῦ σκύφος σχηματίσας οὐδετέρως ἔφη, ὁμοίως καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Κύκλωπι. Φέρ' ἐγχέας εἰς τὸ σκῦφος. καὶ Ἄλεξις ἐν Λευκαδίᾳ,

Οἴνου γεραιοῖς χείλεσι μέγα σκύφος.

καὶ Ἐπιγένης ἐν Βακχίᾳ, τὸ σκύφος ἔχαιρον δεχόμενος. Φαίδιμός τε ἐν πρώτῳ Ἡρακλείας,

Δουράτεον σκύφος εὐρὺ μελιζώροιο ποτοῖο.

καὶ παρ' Ὁμήρῳ δὲ Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος γράφει, Πλησάμενος δ' ἄρα οἱ δῶκεν σκύφος ὧνπερ ἔπινεν. Ἀρίσταρχος δὲ, Πλησάμενος δ' ἄρα οἱ δῶκεν σκύφον, ᾧπερ ἔπινεν. Ἀσκληπιάδης δὲ ὁ Μυρλεανὸς ἐν τῷ περὶ τῆς Νεστορίδος φησὶν, ὅτι τῷ σκύφει καὶ τῷ κισσυβίῳ τῶν μὲν ἐν ἄστει καὶ μετρίων οὐδεὶς ἐχρῆτο, συβῶται δὲ καὶ νομεῖς, καὶ οἱ ἐν ἀγρῷ ὡς ὁ Εὔμαιος πλησάμενος δῶκε σκύφος, ᾧπερ ἔπινεν, Οἴνου ἐνίπλειον. καὶ Ἀλκμὰν δέ φησι,

A Callion exiguum eſſe pocillum eſſe ait, quo libant AEoles. Σκύφος. Huius nominis genitiuum caſum quidam cum σ, in vltima ſyllaba proferunt [a], ſed non ſemper rectè. Cùm enim maſculinum eſt σκύφος, vt λύχνος, abſque σ, genitiuus [b] pronuntiatur: cùm verò neutrius generis, addito υ, inclinatur, vt τεῖχος τείχους. At rectum huius nominis caſum & maſculino genere Attici, & neutro flectunt. Heſiodus libro ſecundo Melampodiæ, addito π, ſcypphum dixit:

B *Huic Mares velox nuntius in ædes venit,*
Impletúmque vino argenteum ſcypphum attulit, & regi dedit. ac rurſum,
Vincula manibus [c] vates abrupit vi.
Iphiclus verò ponè à tergo inſtabat fugienti.
Alteráque manu ſcypphum tenens, altera ſceptrum attollens,
Cuſtodes huc illuc dimiſit [d], & famulos ſic eſt allocutus.

Vſus eſt & hac voce ita ſcripta Anaximander libro De Heroibus, ſic: Amphitryon cum ſociis prædam partitus, ſcyphum habens quem ipſi [e] abſtulerat: ac rurſum, Scyphum autem Neptunus filio ſuo Teleboæ dat: Teleboës verò Pterelæ: adempto eo claſſem Amphitryon ſoluit. Sic & Anacreon:

C *Ego verò ſcypphum habens, Herxionæ, alba criſta inſigne, plenum ebibi,* ἐξέπινον.

id eſt, præbibi, προέπινον. Nam præbibere, τὸ προπίνειν propriè ſignificat, antea quàm bibamus, alteri bibendum dare. Apud Homerum Vlyſſes,

D *In manus Aretæ pateram amphicypellum tradit.* Et in Iliade:
Impleta vino patera Achillem excepit.

Impletis enim poculis inuicem præbibebant, ſe mutuò [f] ſalutantes. Panyaſis libro tertio Heracleæ [g]:

Huius craterem magnum, ſplendidum, aureum, temperans,
Crebros [h] ſcypphos cùm laudaſſet, ſuauem potionem bibebat.

E EVripides in EVryſthea maſculino genere dixit: Ion verò in Omphale, neutro: ἐν τῷ σκύφει, *Nihil in ſcypho vini eſt,* datiuo nimirum τῷ σκύφει formato propriè à neutrius generis nominatiuo, τὸ σκύφος. Sic & Epicharmus in Cyclope:

Agedum, affer, in ſcyphum, εἰς τὸ σκύφος, *affunde.* Alexis in Leucadia:
Honoratis labris vini magnum [i] ſcyphum, τὸ μέγα σκύφος. Epigenes in Bacchia:
Gaudebam cùm acciperem τὸ σκύφος.

F Phædimus libro primo Heracleæ:

Ligneum σκύφος, *latum, mellitæ meræque potionis.*

Apud Homerum [k] Ariſtophanes Byzantius ſcribit,

Πλησάμενος δ' ἄρα οἱ δῶκεν σκύφος ᾧπερ ἔπινεν:

Ariſtarchus verò:

Πλησάμενος δ' ἄρα οἱ δῶκεν σκύφον ᾧπερ ἔπινεν.

Aſclepiades Myrleanus libro De Neſtoride poculo ait, τῷ σκύφει, ſcypho & ciſſybio [m] ne vſos quidem fuiſſe mediocris fortunæ ciues, ſed paſtores, ſubulcos, ruſticos, qualis EVmæus fuit, qui τὸ σκύφος vino plenum dedit, quo ille bibit. Alcman:

Sæpius

Sæpius in montium verticibus, vbi cum dijs
Festa luculentáque celebrantur conuiuia,
Aureum vas habens, magnum σκύφον, qualis fictilis
Est pastoribus viris, formatum [a] *caseum*
Seruabat magnum, album, delicatum [b].

Æschylus in Perrhœbis,

Quò mihi multa munera? quò de hostibus parta opima spolia?
Quò auro & argento confecta σκυφώματα;

Stesichorus, quod apud Pholum centaurum poculum fuit Scyphium pateram vocat, id verò tantùm valet quàm si σκυφοειδὲς dixeris, id est, figura scypho similem. De Hercule sic ait ille poëta:

Sumptam verò σκύφιον pateram quæ lagenas
Tres capiebat, validè manu retinens, ebibit.
Eam Pholus & temperauerat, & apposuerat.

Archippus in Amphitruone genere neutro dixit. LAGENAM mensuræ nomen esse volunt apud Græcos, vt Cotylam, & Choa, eámque Atticarum duodecim cotylarum capacem. τὴν λάγηνον, Patris [c], mensuram eiusmodi vocari tradunt. Nicostratus in Hecate τὸν λάγηνον, dixit masculino genere:

Dimensi nobis quot λάγηνοι.

Idem in fabula quam Lectum inscripsit, etiam masculino genere vsurpat:

Molestus est vicinus hic aceti λάγηνος.

Diphilus ἐν ἀνασωζομένοις [d]:

Τὸν λάγηνον habeo vacuũ, plenũ verò saccũ, ô vetula.

Lynceus Samius in epistola sua ad Diagoram, ita scribit: Quo tempore Sami peregrinatus es, ô Diagora, sæpe te vidi ad nostras compotationes accedentem, in quibus iuxta singulos positus viritim λάγηνος, cum voluptate vinum ministrabat, vnicuique potum suppeditans. Aristoteles libro De Republica Thessalorum autor est, fœminino genere ab iis dici τὴν λάγηνον. Rianus epicus [e] poëta in Epigrammatibus:

Picis naualis [f] *dimidium, vinique tantundem,*
Certa iustáque mensura, ô Archine, λάγηνος hæc habet,
Nusquam verò mihi conspecta exilioris [g] *hœdi caro.*
Qui tamen Hippocrates misit, dignus est
Quem omnes laudent.

Diphilus neutro genere dixit in Adelphis:

O scelestum [h] *furem* [i] *illum, quem non pudet τὸ λαγήνιον, id est lagunculam,*
Sub ala gestantem, ad venalis potus specimen experiundum venire,
Ac in cœtibus hominum collata pecunia conuiuantium [k] *vendere,*
Vt nullus sit caupo quem iniuria non afficiat is vinarius mercator.

Quod autem in Geryone [l] legimus, *Mensura par lagenis Stesichori*, obscurum & ambiguum est, tanquam [m] duabus tribúsve lagenis constent. Eratosthenes lagenum petasum exponit, aut στάμνον [n]. Quidam τὸν σκύφον dictum putant à SCAPHIDE, quæ vas pariter ligneum est, rotundum, excipiendo lacti & sero idoneum, vt apud Homerum legimus [o],

Sero manabant omnia vasa,
Situlæ [p], *& Scaphides ad eam rem comparatæ,*
quibus lac immulgebat.

At fortassis σκύφος tanquam σκύθος dicitur, propterea quòd Scythæ plus quàm par est inebriantur. Hieronymus Rhodius libro De Temulentia, σκυθίσαι [q], inebriari dicit, quasi σκυφίσαι, quoniam literæ φ,

A πολλάκι δ' ἐν κορυφαῖς ὀρέων ὅκα θεοῖς ἄδῃ [πολύφανος ἑορτὰ] χρύσεον ἄγος ἔχουσα μέγαν σκύφον, οἷά τε ποιμένες ἄνδρες ἔχουσιν, χερσὶ λεοντέου † ἐπαλαθεῖσα τυρὸν ἐτύρησας μέγαν ἄτρυφον ἀργύφεόν τε. ΑΙσχύλος δ' ἐν Περῤῥαιβοῖσι φησὶν, Ποῦ μοι τὰ πολλὰ δῶρα κἀκροθίνια; Ποῦ χρυσότευκτα κἀργυρᾶ σκυφώματα,

Στησίχορος δὲ τὸ παρὰ Φόλῳ τῷ κενταύρῳ ποτήριον σκυφίον δέπας καλεῖ ἐν ἴσῳ τῷ σκυφοειδὲς, λέγει δὲ ἐπὶ τοῦ Ηρακλέους,

B [Σκυφίον δὲ λαβὼν δέπας] ἔμμετρον ὡς τριλαγυνὸν
Πῖεν ἐπισχόμενος, τὸ ῥά οἱ παρέθηκε Φόλος κεράσας καὶ Αρχιππος δ' ἐν Αμφιτρύωνι οὐδετέρως εἴρηκε. ‖ ΛΑΓΥΝΟΝ δὲ μέτρου λέγουσιν εἶναι ὄνομα παρὰ τοῖς Ελλησιν ὡς χοὸς καὶ κοτύλης. χωρεῖν δ' αὐτὸ κοτύλας Αττικὰς δώδεκα. καὶ ἐν Πάτραις δὲ [φησι] τοῦτ' εἶναι τὸ μέτρον τὴν λάγανον. ἀρσενικῶς δὲ εἴρηκε [τὸν λάγυνον] Νικόστρατος μὲν ἐν Εκάτῃ, ‖ τῶν κατεσταμνισμένων ἡμῖν λαγύνων πηλίκοι, ἀρσενικῶς δὲ εἴρηκε τὸν λάγυνον τινὲς τρίχουν· καὶ πάλιν, τὸν μεστὸν ἡμῖν, φέρε λάγυνον. καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Κλίνῃ, καὶ δυσχερὴς λάγυνος οὗτος [πλησίον ὄξους.] Δίφιλος ἐν ἀνασωζομένοις, ‖ λάγυνον ἔχω κενὸν ὦ γραῦ, θύλακον δὲ μεστόν· Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ γράφει, καθ' ὃν χρόνον ἐπεδήμησας ἐν Σάμῳ, Διαγόρα, πολλάκις οἶδά σε παραγινόμενον εἰς τοὺς παρ' ἐμοὶ πότους, ἐν οἷς λάγυνος κατ' ἄνδρα κείμενος οἰνοχοεῖτο πρὸς ἡδονὴν, ‖ διδοὺς ἑκάστῳ ποτήριον. Αριστοτέλης δ' ἐν τῇ Θετταλῶν πολιτείᾳ, θηλυκῶς λέγεσθαι φησὶν ὑπὸ Θετταλῶν τὴν λάγυνον. καὶ Ριανὸς ὁ ἐποποιὸς ἐν ἐπιγράμμασιν,

Ημισυ μὲν πίσσης Κωπίτιδος, ἥμισυ δ' οἴνου
Αρχιν' ἀτρεκέως ἥδε λάγυνος ἔχει.
Λεπτοτέρης δ' οὐκ οἶδ' ἐρίφου κρέας. πλὴν ὅγε πέμψας
E Αἰνεῖσθαι πάντων ἄξιος Ιπποκράτης.

ΟΥδετέρως δὲ Δίφιλος ἐν Αδελφοῖς εἴρηκεν, ὦ τοιχωρύχον ἐκεῖνο καὶ τῶν δυνομένων λαγόνιον, Εχον βαδίζειν εἰς τὰ γεύματ' ὑπὸ μάλης, καὶ τοῦτο πωλεῖν μέχρις ἂν ὥσπερ ἐν ἐράνῳ ΕΙς λοιπὸς ἢ κάπηλος ἠδικημένος ὑπὸ οἰνοπώλου. [‖ τὸ δ' ἐν Γηρυονίδῃ. λαγύνοις Στησιχόρου ἔμμετρον] ὡς τριλάγυνον τὴν τῶν τριῶν γενῶν ἀμφιβολίαν ἔχει, Ερατοσθένης δέ φησι λέγεσθαι τὴν πέτασον καὶ τὴν στάμνον, ὑπό τινων. τὸ δὲ σκύφος ὠνομάσθη ἀπὸ τῆς ΣΚΑΦΙΔΟΣ· καὶ τοῦτο δέ ἐστιν ὁμοίως ξύλινον στρογγύλον γάλα καὶ ὀρρὸν δεχόμενον, ὡς καὶ παρ' Ομήρῳ λέγεται,

νάων δ' ὄρῳ ἄγγεα πάντα
Γαυλοί τε σκαφίδες τε τετυγμένα τοῖς ἐνάμελγεν.

εἰ μὴ σκύφος οἷον σκύθος τις διὰ τὸ τοὺς Σκύθας περαιτέρω τοῦ δέοντος μεθύσκεσθαι. Ιερώνυμος δὲ ὁ Ρόδιος ἐν τῷ περὶ μέθης καὶ τὸ μεθύσαι, σκυθίσαι φησί· συγγενὲς γὰρ εἶναι τῷ φ,

γρ. πολύφανος ἑορτὰ

γρ. Σκύπφειον δὲ λαβὼν δέπας

246

γρ. φασὶ

γρ. τὴν λάγυνον

γρ. πλήρης ἐὰν ὄξους.

γρ. τὸ δ' ἐν Γηρυονίδῃ Στησιχόρου, λαβὼν δέπας ἔμμ.

τὸ δ. ὕστερον δὲ κατὰ μίμησιν εἰργάσαντο κεραμέους τε καὶ ἀργυροῦς σκύφους· ὧν πρῶτοι μὲν ἐγένοντο καὶ κλέος ἔλαβον οἱ Βοιωτοὶ οἱ λεγόμενοι Ηρακλεωτικοὶ, χρησαμένου διὰ τὰς στρατείας πρώτου Ηρακλέους τῷ γένει· διὸ καὶ Ηρακλεωτικοὶ πρός τινων καλοῦνται, ἔχουσι μέν τοι πρὸς τοὺς ἄλλους διαφοράν· ἔπεστι γὰρ ἐπὶ τῶν ὤτων αὐτοῖς ὁ λεγόμενος Ηράκλειος δεσμός. μνημονεύει δὲ τῶν Βοιωτικῶν σκύφων Βακχυλίδης ἐν τούτοις ποιούμενος τὸν λόγον πρὸς τοὺς Διοσκούρους καλῶν αὐτοὺς ἐπὶ ξενίᾳ, οὐ βοῶν πάρεστι σώματ' οὔτε χρυσὸς, οὔτε πορφύρεοι τάπητες· ἀλλὰ θυμὸς εὐμενὴς, Μοῦσά τε γλυκεῖα καὶ Βοιωτίοισιν ἐν σκύφοισιν οἶνος ἡδύς. Διήνεγκαν δὲ μετὰ τοὺς Βοιωτίους, οἱ Ροδιακοὶ λεγόμενοι Δαμοκράτους δημιουργήσαντος. τρίτοι δ' εἰσὶν οἱ Συρακούσιοι. καλεῖται δ' ὁ σκύφος ὑπὸ Ηπειρωτῶν ὥς φησι Σέλευκος λυρτός. ὑπὸ δὲ Μηθυμναίων, ὡς Παρμένων φησὶν ἐν τῷ Περὶ διαλέκτου σκύθος. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Δερκυλλίδας ὁ Λακεδαιμόνιος Σκύφος, ὥς φησιν Εφορος ἐν τῇ ὀκτωκαιδεκάτῃ λέγων οὕτως, Λακεδαιμόνιοι ἀντὶ Θίμβρωνος Δερκυλλίδαν ἔπεμψαν εἰς τὴν Ασίαν, ἀκούοντες ὅτι πάντα πράττειν εἰώθασιν οἱ περὶ τὴν Ασίαν, βάβαροι μετὰ ἀπάτης καὶ δόλου, διόπερ ‖ Δερκυλλίδαν ἔπεμψαν ἥκιστα νομίζοντες ἐξαπατηθήσεσθαι· ἦν γὰρ οὐδὲν ἐν τῷ τρόπῳ Λακωνικὸν οὐδ' ἁπλοῦν ἔχων, ἀλλὰ ‖ πολὺ τὸ πανοῦργον καὶ τὸ θηριῶδες· διὸ καὶ ‖ Σκύθον αὐτὸν οἱ Λακεδαιμόνιοι προσηγόρευον. ‖ ΤΑΒΑΙΤΑΣ. Αμύντας ἐν τῷ πρώτῳ τῶν τῆς Ασίας σταθμῶν περὶ τοῦ ἀερομέλιτος καλουμένου διαλεγόμενος, γράφει οὕτως, σὺν τοῖς φύλλοις δρέποντες συντιθέασιν εἰς παλάθης Συριακῆς τρόπον πλάττοντες. οἱ δὲ σφαίρας ποιοῦντες, καὶ ἐπειδὰν μέλλωσι προσφέρεσθαι ἀποκλάσαντες ἀπ' αὐτῶν ἐν τοῖς ξυλίνοις ποτηρίοις, οὓς καλοῦσι ταβαίτας προβρέχουσι, καὶ διηθήσαντες πίνουσι, καὶ ἔστιν ὅμοιον, ὡς ἄν τις μέλι πίνοι διείς. τοῦτο δὲ καὶ πολὺ ἥδιον. ‖ ΤΡΑΓΕΛΑΦΟΣ. οὕτως τινὰ καλεῖται ποτήρια, ὧν μνημονεύει Αλεξις μὲν ἐν Κονιάτῃ, κυμβία, φιάλαι, τραγέλαφοι, κύλικες. ΕΥΒΟΥΛΟΣ δ' ἐν Μετακολλωμένῳ, ἀλλ' εἰσὶ φιάλαι πέντε, τραγέλαφοι δύο. Μένανδρος δ' ἐν Αλιεῖ φησὶ τραγέλαφοι, λαβρώνιοι. Αντιφάνης Χρυσίδι,

Σαπρολούτῳ δ' ὡς λέγουσι νυμφίῳ
Κεκτημένῳ τάλαντα, παῖδας, ἐπιτρόπους,
Ζεύγη, καμήλους στρώματ', ἀργυρώματα,
Φιάλας, τριήρεις, τραγελάφους, καρχήσια,
Γαυλοὺς, ὁλοχρύσους, πλοῖα. τοὺς κάδους μὲν οὖν
Καλοῦσι γαυλοὺς πάντες οἱ προγάστορες.

ΤΡΙΗΡΗΣ. ὅτι καὶ τριήρης εἶδος ἐκπώματος, Επίνικος ἐν ὑποβαλλομέναις δεδήλωκε· προείρηται δὲ τὸ μαρτύριον. ‖ ΥΣΤΙΑΚΟΝ. ποτήριον ποιὸν, Ρίνθων ἐν Ηρακλεῖ, ἐν ὑστιακῷ τε καθαρὸν ἐλατῆρα καθαρῶν τ' ἀλήτων κἀλφίτων ἀπερρόφεις. ‖ ΦΙΑΛΗ. Ομηρος μὲν ὅταν λέγῃ ἀμφίθετον φιάλην ‖ ἀπύρωτον, ἔθηκε,

A cognata ſit θ. Principio quidem fictiles fuerunt ſcyphi, ad quorum imitationem argenteos poſtea ſunt fabricati, Bœotij primùm, magnæ claritatis & dignitatis, præſertim eos quos Herculeos ideo vocarunt, quia primus genere Bœotius in expeditionibus Hercules illis vſus ſit, quæ appellationis cauſſa eſt. Differunt hi nonnihil ab aliis, quòd auribus inſit modus [a] quem Herculeum vocant. Scyphorum Bacchylides Bœotorum meminit, his verbis quibus Caſtorem Pollucémque affatur, & ad ho-
B ſpitium inuitat:

Non boum abſunt corpora, non aurum, non purpurei tapetes,
Sed animus beneuolus, ſuauiſque muſa, & lene in ſcyphis Bœotijs vinum.

Excelluerunt poſt Bœotios ij quos Rhodiacos nuncuparunt, opifice Damocrate, & ab illis tertio loco Syracuſij. Scyphum, vt ait Seleucus Lyrton, Epeirotæ vocant: Methymnæi verò, vt inquit Parmenon libro De dialectis [b], Scythos. Ephorus libro decimoctauo hiſto-
C riarum ſcribit Dercyllidam [c] à Lacedæmoniis Scython [d] vocatum fuiſſe. Lacedæmonij cùm audirent, inquit, Aſiaticos barbaros aſtu doliſque omnia ſolitos agere [e], idcirco Dercyllidan miſerunt, eum arbitrati minimè circumuentum iri, vt cuius non eſſet ingenium ſimplex & Laconicum, ſed ferum, & admodum verſutum, quamobrem & Scython eum Lacedæmonij appellabant. TABAETAS. Amynthas libro primo de Aſiæ manſionibus [f] cùm tractat de Aerio melle, ita ſcribit: Simul cum
D foliis id decerpentes, componunt, & fingunt ad inſtar Syriacæ maſſæ [g]. Quidam globos ex eo faciunt, & vbi ſumere collibitum eſt, diffractas ex iis micas in ligneis poculis, quæ Tabætas nominant, dilutas antea & colatas bibunt, guſtu ſimili, ac ſi quis mel dilutum bibat, ſed multo iucundiore. Tragelaphi pocula quædam vocantur, quorum meminit Alexis in Coniatis [h]:

Cymbia, phialæ, tragelaphi, calices.

E EVbulus ἐν μετακολλωμένῳ [i]:

At phialæ quinque ſunt, tragelaphi duo.

Menander in Piſcatore:

Tragelaphi, Labronia [k].

Antiphanes in Chryſide:

Saproloutos, vt fama eſt, eius ſponſus, cui in bonis ſunt
Talenta plurima, pueri, ædes, procuratores,
Currus, cameli, ſtragulæ veſtes, argentea ſuppellex,
Phialæ, triremes, tragelaphi, carcheſia,
Gauli [l] *ex auro ſolidi, nauigia, cadi,*
F *Quos etiam Gaulos appellant omnes ventricoſi.*

τὴν τριήρην, TRIREMEM poculi quoque genus eſſe declarat Epinicus in Puellis ſubditiis. Eius teſtimonium antea nos laudauimus [m]. Eſt & HYSTIACVM poculi certa ſpecies. Rhinthon in Hercule:

Puram in hyſtiaco placentam [n], *ex repurgata tritici farina polentáque abſorbebas.*

PHIALA. Homerus quidem cùm ſcripſit,

Phialam ἀμφίθετον [o], *appoſuitque ignis expertem,*

& ali

& alibi.

Auream phialam, & pingue [a] *duplex,*

non poculum dixit, sed æneum vas, patulum, lebeti simile, ex vtraque parte fortassis auritum. Parthenius verò Dionysij filius ἀμφίθετον exponit, phialam carentem fundo [b]. Apollodorus Atheniensis in opere quod de cratere scripsit, poculum esse ait, quod in fundum collocari, aut firmari nequit, sed in os. Quidam sic interpretantur, quemadmodum calix ἀμφιφορεὺς dicitur, qui auribus vtrinque ferri potest, sic & ἀμφίθετον phialam vocari. Aristarchus illam esse vult, quæ in vtramque partem statui potest, nimirum in fundum atque etiam in os. Dionysius Thracius rotundam esse putat, circumcursantem [c] figura circularem. Phiala, inquit Asclepiades Myrleanus, in diuersam literam mutatione πιάλη est, quia potionis habeat quod satis est, nimirum poculo maior. Ἀμφίθετος verò, ἀπύρωτος ideo dicitur, quòd frigidis malleis ducta sit, nec indita prorsus igni, quemadmodum lebetem poëta vocat nunc πυριβήτην [d], nunc ἀπύρωτον, intactum igni. Poëta alibi:

Lebetem ignis expertem, ἀπύρωτον, æstimandum bouis pretio, elegantem [e].

Hoc fortassis loco eum nos lebetem debemus intelligere quo frigida continetur aqua, vt is phiala sit, patulo aheno similis, quæ gelidam aquam excipit. Quod verò ἀμφίθετον addit, an putare debemus, fundi solum habere ex vtraque parte, vt id duplex sit, an potius vocem, ἀμφὶ, significare, περὶ, & hanc vocem περὶ, τὸ περιττὸν, id est, quod in insigne ac eximium est, vt innuat poëta affabre & ingeniosè factam phialam, quandoquidem & veteres Græci, τὸ θεῖναι, ponere, pro ποιῆσαι, facere, dixerunt. Potest etiam ἀμφίθετος eam significare quæ in os statui, & in fundum queat: qui phialarum positus Ionicus ac priscus est. Massylienses etiam nunc in faciem [f] phialas sic conuertunt. Porrò cùm in fugitiuis Cratinus dixerit,

Accipite has phialas βαλανειομφάλους [g],

Eratosthenes vndecimo libro De Comœdia, vocem hanc ait ignoratā fuisse Lycophroni [h]. Phialarum certè ac balneorum [i] cameræ sunt consimiles, quamobrem decenter & festiuè ad eam speciem alludit. Apion & Herodotus phialas quasdam esse credunt, quarum fit vmbilicus qualo [k] similis. Asclepiades Myrleanus libris quos scripsit de Cratino, βαλανειομφάλους ait fuisse dictas. quòd earum vmbilici & balneorum testudines consimiles forent. Didymus eadem refert, & insuper ex Lycophrone addit, eiusmodi nomen impositum fuisse ab vmbilicis extantibus in soliis [l] mulierum, è quibus scaphiis [m] aqua exhauritur. Timarchus libro quarto de Eratosthenis Mercurio: Per iocum fictam, inquit, hanc vocem fuisse quispiam existimarit, quoniam Athenis balneorum plurima, cùm circulari figura sint, emissarium in medio habent, cui æneus vmbilicus insidet. Ion in Omphale:

Deinde, virgines, efferte Cypella, & Mesomphalos [n], sic nimirum appellans ea quæ Cratinus memorauit pocula, cùm ait,

Accipite has phialas βαλανειομφάλους.

Theopompus in Morborum curationibus:

A καὶ, χρυσῆν φιάλην καὶ δίπλακα δημὸν, οὐ τὸ ποτήριον λέγει, ἀλλὰ χάλκεόν τι καὶ ἐκπέταλον λεβητῶδες, ἴσως δύο ὦτα ἔχον ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Παρθένιος δ' ὁ τοῦ Διονύσου ἀμφίθετον ἀκούει τὴν ἀπύθμενον φιάλην. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ τοῦ κρατῆρος ῥησειδίου τὴν κατὰ τὸν πυθμένα μὴ δυναμένην τίθεσθαι καὶ ἐρείδεσθαι, ἀλλὰ κατὰ τὸ στόμα. τινὲς δέ φασιν ὃν τρόπον ἀμφιφορεὺς λέγεται ὁ ἀμφοτέρωθεν κατὰ τὰ ὦτα δυνάμενος φέρεσθαι, οὕτω καὶ ἀμφίθετον φιάλην, Ἀρίσταρχος δὲ τὴν δυναμένην ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τίθεσθαι κατὰ τὸν πυθμένα, καὶ κατὰ τὸ στόμα. Διονύσιος δ' ὁ Θρᾷξ τὴν στρογγύλην, τὴν ἀμφιθέουσαν κυκλοτερεῖ τῷ σχήματι. Ἀσκληπιάδης δ' ὁ Μυρλεανὸς, ἡ μὲν φιάλη φησὶ κατ' ἀντιστοιχίαν ἐστὶ πιάλη, ἡ τὸ πιεῖν ἅλις ἔχουσα· μείζων γὰρ τοῦ ποτηρίου. ἡ δὲ ἀμφίθετος καὶ ἀπύρωτος, ‖ ἡ ψυχρήλατος ‖ ἡ ἐπὶ πῦρ οὐκ ἐπιτιθεμένη, καθότι καὶ λέβητα καλεῖ ὁ ποιητὴς [τὸν μὲν ἐν πυριβήτην, τὸν δὲ ἀπύρωτον,]

γρ. τὸν μὲν ἐμπυριβήτην τὸν δ' ἀπύρωτον.

247

Καδδὲ λέβητ' ἄπυρον βοὸς ἄξιον ἀνθεμόεντα. τὸν δεχόμενον ἴσως ὕδωρ ψυχρὸν ὥστε καὶ τὴν φιάλην εἶναι χαλκείῳ προσεοικυῖαν ἐκπετάλῳ δεχομένην ψυχρὸν ὕδωρ. τὴν δ' ἀμφίθετον ποτέρα δύο βάσεις ἔχειν, δεῖ νομίζειν ἐξ ἑκάτερου μέρους, ἢ τὸ μὲν ἀμφὶ σημαίνει τὸ περὶ, τοῦτο δ' αὐτὸ περιττόν; ὥστε λέγεσθαι τὴν περιττῶς πεποιημένην, ἀμφίθετον ἐπεὶ τὸ ποιῆσαι θεῖναι πρὸς τῶν ἀρχαίων ἐλέγετο. δύναται δὲ καὶ ἡ ἐπὶ τὸν πυθμένα καὶ τὸ στόμα τιθεμένη· ἡ δὲ τοιαύτη θέσις τῶν φιαλῶν Ἰωνική ἐστι καὶ ἀρχαῖα. ἔτι γοῦν καὶ νῦν οὕτως Μασσαλιῆται τιθέασι τὰς φιάλας ἐπὶ πρόσωπον. Κρατίνου δ' εἰπόντος [ἐν δραπέτισιν δέχεσθαι φιάλας, τὰς δὲ βαλανειομφάλους·] Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ περὶ κωμῳδίας τὴν λέξιν ἀγνοεῖν φησὶ Λυκόφρονα. τῶν γὰρ φιαλῶν οἱ ὀμφαλοὶ καὶ τῶν βαλανείων οἱ θόλοι παρόμοιοι, εἰς δὲ τὸ εἶδος οὐκ ἀῤῥύθμως παίζονται. Ἀπίων δὲ καὶ Ἡρόδωρος φησὶ φιάλαι ποιαὶ, ὧν ὁ ὀμφαλὸς παραπλήσιος ἠθμῷ. ὁ δὲ Μυρλεανὸς Ἀσκληπιάδης, ἐν τοῖς περὶ Κρατίνου, βαλανειόμφαλοι φησὶ λέγονται ὅτι οἱ ὀμφαλοὶ αὐτῶν καὶ τῶν βαλανείων οἱ θόλοι ὅμοιοί εἰσιν. καὶ Δίδυμος δὲ τὰ αὐτὰ εἰπὼν παρατίθεται Λυκόφρονος, οὕτως ἔχοντα ἀπὸ τῶν ὀμφαλῶν τῶν ἐν ταῖς γυναικείαις πυέλοις, ὅθεν τοῖς σκαφίοις ἀρύουσι. Τίμαρχος δ' ἐν τετάρτῳ περὶ τοῦ Ἐρατοσθένους Ἑρμοῦ, πεπαῖχθαί τις ἂν οἰηθείη φησὶ τὴν λέξιν, διότι τὰ πλεῖστα τῶν Ἀθήνῃσι βαλανείων κυκλοειδῆ ταῖς κατασκευαῖς ὄντα, τὰς ἐξαγωγὰς ἔχει κατὰ μέσον, ἐφ' οὗ χαλκοῦς ὀμφαλὸς ἔπεστιν. Ἰων δ' ἐν Ὀμφάλῃ,

γρ. ἐν Δραπέτισι, δέχεσθε φιάλας τὰς δὲ βαλ.

[ΕΙτ' ἐκφορεῖτε] παρθένοι κυπέλλα καὶ μεσομφάλους. οὕτως δ' εἴρηκε τὰς βαλανειομφάλους, ὧν Κρατῖνος μνημονεύει,

Δέχεσθε φιάλας τὰς δὲ βαλανειομφάλους.

καὶ Θεόπομπος δ' ἐν ‖ Ἀλθαίς ἔφη,

γρ. Ἴτ', ἐκφορεῖτε.

λαβοῦ

Λαβοῦσα πλήρη χρυσέων μεσόμφαλον φιάλην.

γρ. Τελέστης δ' ἄκρατον ὠνόμαζεν· ὡς τοῦ Τελέστου]

[Τελεστὴς δ' ἄκρατον ὠνόμαζεν ἵν' ὡς ‖ τοῦ Τελεστοῦ ἄκρατον τὴν φιάλην εἰρηκότος. Φερεκράτης δὲ, ἢ ὁ πεποιηκὼς τοὺς εἰς αὐτὸν ἀναφερομένους Πέρσας φησὶ,

Στεφάνους τε πᾶσι κωμφαλωτὰς χρυσίδας.

Ἀθηναῖοι δὲ τὰς μὲν ἀργυρᾶς φιάλας ἀργυρίδας λέγουσι, χρυσίδας δὲ τὰς χρυσᾶς. τῆς δὲ ἀργυρίδος φιάλης, Φερεκράτης μὲν ἐν Πέρσαις οὕτως μνημονεύει.

Οὗτος σὺ ποῖ τὴν ἀργυρίδα τὴνδὶ φέρεις;

ΧΡΥΣΙΔΟΣ δὲ Κρατῖνος μνημονεύει ἐν Νόμοις, Χρυσίδι σπένδων γέγραφε [τοῖς ὄφεσι πιεῖν] διδούς. καὶ Ἑρμιππος ἐν Κέρκωψι, Χρυσίδ' οἴνου πανσέλινον ἐκπιὼν ὑφείλετο. [‖ Καὶ ὅγε Ἐμβολιμαῖος Ἐγὼ Πτολεμαίου] τοῦ βασιλέως τέτταρα Χυτρίδι' ἀκράτου τῆς τ' ἀδελφῆς προσλαβὼν, Τῆς τοῦ βασιλέως ταῦτ' ἔκπνευστ' ἐκπιὼν Ὡς ἄντις ἥδιστ' ἴσον ἴσῳ κεκραμένον, Καὶ τῆς ὁμονοίας διατὶ νῦν μὴ κωμάσω Ἄνευ λύχνου πρὸς τὸ τηλικοῦτον φῶς. Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν νόμον φησὶ θέσθαι Ἀργείους καὶ Αἰγινήτας, Ἀττικὸν μηδὲν προσφέρειν πρὸς τὰς θυσίας, μὴ δὲ κέραμον ἀλλ' ἐκ χυτρίδων ἐπιχωρίων τὸ λοιπὸν αὐτόθι εἶναι πίνειν. καὶ Μελέαγρος δ' ὁ Κυνικὸς ἐν τῷ Συμποσίῳ οὑτωσὶ γράφει, κἀν τοσούτῳ πρόποσιν αὐτῷ βαρεῖαν διέδωκε [χυτρίδα βαθέα δώδεκα.] ΨΥΓΕΥΣ ἢ ΨΥΚΤΗΡ. Πλάτων Συμποσίῳ, ἀλλὰ φέρε παῖ φάναι τὸν ψυκτῆρα ἐκεῖνον, ἰδόντα αὐτὸν πλέον ἢ ὀκτὼ κοτύλας χωροῦντα. τοῦτον μὲν οὖν ἐμπλησάμενον, πρῶτον μὲν αὐτὸν ἐκπιεῖν· ἔπειτα τῷ Σωκράτει κελεύειν ἐγχεῖν· παραμηκύνειν ἐγχειροῦντος τοῦ Ἀρχεβούλου, εὐκαιρότατα προχέων ὁ παῖς τοῦ οἰνδρίου ἀνατρέπει τὸν ψυκτῆρα. Ἀλεξις ἐν Οἰκιζομένῳ φησὶ, τρικότυλον ψυγέα. ‖ Διώξιππος Φιλαργύρῳ παρ' Ὀλυμπίχου δὲ θηρικλείους ἔλαβεν [ἐξιτάτους δύο ψυκτῆρας.] Μένανδρος δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Χαλκεῖα φησὶ, τοῦτο δὴ τὸ νῦν ἔθος ἄκρατον ἐβόων τὴν μεγάλην ψυκτῆρα, τὶς προὔπινεν αὐτοὺς ἀθλίους ἀπώλλυον. Ἐπιγένης δ' ἐν Ἡρωΐνῃ καταλέγων πολλὰ ποτήρια, καὶ τοῦ ψυγέως οὕτως μνημονεύει· τὴν θηρίκλειον δεῦρο καὶ τὰ Ῥοδιακὰ κόμισον λαβὼν τοὺς παῖδας εἰσοίσεις μόνος ψυκτῆρα, κύαθον, κυμβία. Στράττις Ψυχαστῆς. ὁ δέ τις ψυκτῆρα, ὁ δέ τις κύαθον χαλκοῦν κλέψας ἀπορῶν κεῖται, κοτυλίδ' ἀνὰ χοίνικα μάττει. ‖ Ἀλεξις δ' ἐν Ἱππίσκῳ, ψυκτηρίδιον καλεῖ διὰ τούτων, [ἀπήντων τῷ ξένῳ εἰς τὴν κατάλυσιν ἡσόνην αἴθων ἀνὴρ τοῖς παισί τ' εἶπα,

Δύω γὰρ ἦγον οἴκοθεν τ' ἀκπώματα εἰς τὸ φανερὸν ἐκνενιτρωμένα]

Θεῖναι, κύαθος δὲ ἦν ἀργυροῦς, τ' ἀκπώματα

Ἦγεν δύο δραχμὰς, κυμβίον δὲ τέτταρας.

γρ. τοῖς σοφοῖς π. δ.

γρ. Ἀλεξις δ' ἐν Ὑποβολιμαίῳ· Ἐγὼ Πτ.

γρ. χυτρίδια βαθέα δ.

CAP. XV.

γρ. ἐξ. εἶτα τοὺς δύο ψ.

γρ. --- ἀπήντων τῷ ξένῳ Εἰς τὴν κατάλυσιν οὗτος ἦν δ' αἴθων ἀνήρ. Τοῖς παισὶ τ' εἶπα, (δύο γὰρ ἦγον οἴκοθεν) Τὰ ἀκπώματ' εἰς τὸ φ.

A *Sumpsit phialam μεσόμφαλον, aureis plenam.*

Pherecrates, ſiue is qui Perſas attributos Pherecrati ſcripſit:

Omnibus coronas, & vmbilicatas, ὀμφαλωτοὺς, Chryſidas [a].

Sunt qui Teleſten meri poculum vocent, quoniam Teleſtes phialam ἄκρατον dixerit, id eſt, vini non diluti. Argenteas phialas Athenienſes ἀργυρίδας nuncupant, aureas χρυσίδας. Argyridis phialæ ſic meminit Pherecrates in Perſis:

Heus tu, quò fers hanc Argyridem?

B Chryſidis verò Cratinus in Legibus,

Chryſide libans, hæc ſcripſit debitoribus eùm dediſſet quid biberent,

Hermippus ἐν κέρκωψι [b]:

Plenilunio vini Chryſidem ebibit, & ſurripuit.

Chytridia. Alexis in Subdititio:

Ego equidem Ptolemæi regis quatuor meri Chytridia & totidem ſororis eius

Accepta, abſque interſpiratione vino hauſtu ebibi,

Quàm ſuauiſſimè bibi poteſt, par pari ſcilicet mixtum vinum.

C *Cur igitur nunc eius concordiæ* [c] *gratia non comeſſabor?*

Vel abſque lucerna [d], *in tanta nimirum* [e] *luce?*

Herodotus libro quinto Hiſtoriarum ſcribit, apud Argiuos & AEginetas lege ſancitum fuiſſe, ne ſacrificiis adhiberetur quidquam Atticum, ne fictile quidem, ſed in poſterum Chytridiis quiſque vernaculis & patriis biberet. Meleager Cynicus in Conuiuio ad hunc modum ſcribit: Interea grauem illi [f] potionem præbuit Chytridiis profundis duodecim ψυγεὺς [g] ſiue ψυκτήρ. Plato in Conuiuio [h]: At Pſycterem illum puer affer, tum dixiſſe, eum conſpicatum plus quàm octo cotylas capientem. Illum ergo plenum poſteaquam primus ebibit, iuſſiſſe, vt Socrati deinde affunderet: ſermonem verò protrahere Archebulus dum conaretur, opportunè qui à poculis erat, puerum, vini Pſycterem euertiſſe. Alexis ἐν οἰκιζομένῳ [i]:

D *Pſygea trium cotylarum.*

Dioxippus in Auaro:

E *Ab Olympico præſtantiſſimos Pſycteras duos Thericleos accepit.*

Menander in fabula cuius titulus eſt, AErariæ [k] officinæ, ait:

Sic nunc mos eſt. Cæterùm quis alta voce

Merum poſtulans, magnum Pſyctera præbibit?

Perdet quidem nos ille miſeros.

Epigenes in Heroïna, multa pocula recenſens, Pſygei ſic meminit:

Aſſumptis pueris huc affer Thericleũ & Rhodaca:

Solus autem, Pſyctera, Cyathum, Cymbia.

F Strattis in Refrigerantibus:

Hic Pſycterem, æneam ille furatus chœnicem,

Anxius iacet, cotylidémque ſimul & chœnicem conuaſat [l],

Alexis in Hippiſco [m], Pſycterion ſic appellat:

Occurrit ad Lyſineſonem [n] *homo niger* [o], *qui pueros allocutus eſt,*

Duo illi pocula domo euexerant,

Vt proferrentur, & oſtentarentur, redempta:

Affuit & cyathus argenteus: & pocula, duarum drachmarum pondo:

Cym

Cymbium quatuor: Pſyctéridion obolorum duorum, Philippide [a] *tenuius.*

Heracleon Epheſius ait, Quem Pſygea nos vocamus, Pſyctériam quoſdam appellare, Athenienſes verò Comica licentia eos perſtringere qui Pſygea vocant. Euphorion ἐν ἀποδιδόσῃ [b]:

Cùm verò pſyctériam pſygea nominauerit,
Ac σάυλιον [c]*, τεῦτλον, & φακία, φακλῶ* [d]*,*
Quidnam eſt nobis agendum? equidem rectè dixi, vt auri,
Sic tibi Pyrgothemi huius vocabuli eſt perſoluendus collybus [e].

Antiphanes in Equitibus:

Itaque vitam quo modo componemus? ephippium
Nobis ſtratum eſt: pileus quidem pulcher: pulcher
Pſyctér. Quid optes præterea? Amalthææ cornu omnia.

In eiuſdem Carna [f], manifeſtò declaratur eo cyatho pocillatores vſos fuiſſe. Nam cùm dixiſſet:

Appoſitis, cado, tripode, vini pſyctere inebriatur,

deinceps ita loquentem inducit:

Potatio futura eſt acrior, ac liberalior.
Quamobrem æquum eſt hæc aliquem imperare:
Poculis amplius non eſt certandum, ἂν ἔπ ἔξεσι κυαθίζειν,
Hunc cadum, hoc poculum foras aſporta, & omnia reliqua.

Dionyſius Thryphonis filius libro De vocabulis: Pſygea veteres, inquit, Dinon appellarunt. Nicander Theiateirenus Pſyctéria vocari tradit, etiam nemoroſa & vmbroſa loca, diis ſacrata, in quibus frigus licet captare. Æſchylus in Adoleſcentulis:

Lacertas in denſis & opacis nemoribus, ψυκτηρίοις.

EVripides in Phaëthonte:

Amicis vlnis ψυκτήρια, id eſt, arbuta vmbroſa excipient.

Autor Ægimij [g], ſiue eſt Heſiodus, ſiue Mileſius Cercops:

Vbi tandem opacum mihi nemus erit, ô populi dux, atque princeps.

ᾠδὸν, quod ait Tryphon libro de Nominatiuis, poculum vocauerunt, quod dabatur Scolia [h] canentibus, vt in Duplicibus Antiphanes oſtendit.

A. *Quidnam igitur in diuûm honorem fiet?*
B. *Nihil: niſi quis vinum miſceat.*
A. *Acceptum odon tene.*
Verum nullam ex priſcis illis cantionibus
Recita [i]*: nec Telamonem* [k]*, nec Pæana* [l]*, nec Harmodium* [m].

De OOSCYPHIORVM forma Myrleanus Aſclepiades libro De Neſtoride ſcribit, duplex illis fundum fuiſſe [n], alterum quod vaſi eſt ad eius conuexitatem agglutinatum, alterum adiectitium, quod incipit ab acuto, in latius deſinit, & cui poculum innititur. OVVM. Dinon libro tertio Rerum Perſicarum. Eſt, inquit, Potibazis ordeaceus panis aſſus, atque etiam triticeus: hederacea item corona ex cupreſſu, & vinum in aureo temperatum ouo, è quo rex ipſe bibit. Tam multa Plutarchus oratione cùm explicuiſſet, omnium applauſu laudatus, phialam popoſcit, quâ Muſis & Mnemoſynæ illarum matri cùm libaſſet, beneuolentiæ ergo ad bibendum inuitauit omnes, deincépſque dixit,

A Ψυκτήριόν τε δύ' ὀβολοῖν, Φιλιππείδου λεπτότερον.

Ηρακλέων δ' ὁ Ἐφέσιος, ὃν ἡμεῖς φησὶ ψυγέα καλοῦμεν, ψυκτηρίαν τινὲς ὀνομάζουσιν· οὗτοι δ' Ἀττικοὺς ἐκ κωμῳδεῖν τὸν ψυγέα, ὡς ξενικὸν ὄνομα. Ευφορίων ἐν Ἀποδιδούσῃ,

‖ Επαὶ δ' καλέσῃ ψυγέα [τὸν ψυκτῆρα,] χ. τὸν ψυκτ.
Τὸ σάυλιον δ' τεῦτλα, φακία τὸν φακλῶ.

Τί δεῖ ποιεῖν, ‖ εὖ γὰρ εἶπον, ὥσπερ χρυσίου
B ‖ φωνῆς ἀπόπεσιν Πυργόθεμι ‖ καταλλαγλύ.

Ανtιφάνης Ἱππεῦσι·

Πῶς οὖν διαιλώμεθα; τὸ μὲν ἐφίππιον
Στρῶμ' ἐστὶν ἡμῖν· ὁ δὲ καλὸς πῖλος, καλὸς
Ψυκτήρ, τί βούλει; παντ' Αμαλθείας κέρας.

Εν δὲ τῇ Κάρνῃ σαφῶς δηλοῦται, ὅτι τύτῳ ἐχρῶντο οἰνοχοοῦντες κυάθῳ. εἰπὼν γὰρ τρίποδα, & καδδον ὠδὴ μεθ' ἣν ψυκτῆρα τ' οἴνου μεθύσκεται, ἐν τοῖς
C ἑξῆς ποιεῖ αὐτὸν λέγοντα, πότον ἔφη σφοδρότερον. οὐκοῦν εἰ φράσαί τις οὐκ ἔτ' ἔξεστι, κυαθίζειν καὶ τὸν δὲ κάδδον ἔξω καὶ τὸ πολήριον λαβὼν ἀπόφερε ταῦτα πάντα. Διονύσιος δὲ ὁ τοῦ Τρύφωνος ἐν τῷ περὶ ὀνομάτων τὸν ψυγέα φησὶν, ἐκάλουν οἱ ἀρχαῖοι δῖνον. Νίκανδρος δέ φησιν ὁ Θειαλειρηνὸς καλεῖσθαι φησὶ ψυκτῆρας, καὶ οὗτοι ἁλσώδεις καὶ συσκίους τόπους οὗτοι τῆς θεοῖς ἀνειμμένους, ἐν οἷς ἐστιν ἀναψύξαι. ‖ ΑΙσχύλος Νεανίσκοις,

D Σαύρας [ὑποκόρισιν] ἐν ψυκτηρίοις. ΕΥριπίδης Φαέθοντι, ψυκτήρια δένδρεα, φίλαισιν ὠλέναισι [λέξεται] ‖ καὶ ὁ τὸν ‖ Αἰγίμιον δὲ ποιήσας, εἴθ' Ησίοδός ἐστιν, ἢ ‖ Κέρκωψ ὁ Μιλήσιος,

χ. ὑποκόροισιν
χ. δέξεται
248

Ενθα σοὶ ἔσται ἐμὸν ψυκτήριον ὄρχαμε λαῶν.

Ω Δ Ο Σ. οὕτως καλεῖτο πολήριον φησὶ Τρύφων ἐν τοῖς Ονομασικοῖς· τὸ δέπι τῷ σκολιῷ διδόμενον, ὡς Ανtιφάνης παίζησιν ἐν Διπλασίοις.

Τί οὖν ἕνεκεν τοῖς θεοῖσιν οὐδὲ ἓν,
Εαὐ μὴ κεράσῃ τις· ἴαχε. τὸν ᾠδὸν λάμβανε.
Επειτα μηδὲν τῶν ἀπηρχαιωμένων
Τούτων ‖ περᾴνης, τὸν τε ‖ Τελαμῶνα μὴ δῇ τὸν
Παιῶνα μηδὲ ‖ Αρμόδιον.

ΩΟΣΚΥΦΙΑ. περὶ τῆς ἰδέας τῶν ποληρίων Ασκληπιάδης ὁ Μυρλεανὸς ἐν τῷ περὶ τῆς Νεστορίδος φησὶν, ὅτι δύο συνθήματα ἔχει, ἕνα μὲν τὸν κάτω τοῦ αὐτῷ συγκεχαλκωμένον, ἕτερον δὲ τὸν πεπλατυσμένον ἀπ' ὀξέος ἀρχόμενον, καταλήγοντα δὲ εἰς πλατύτερον, ἀφ' οὗ ἵσταται τὸ πολήριον. ‖ ΩΟΝ. [Δίνων ἐν τρίτῳ Περσικῶν φησιν οὕτως, ἔστι δὲ ‖ ποπίζις ἄρτος κριθινος καὶ πύρινος ὀσπρος καὶ κυπαρίσσου στέφανος, καὶ οἶνος κεκραμμένος ἐν ᾧ χρυσῷ, οὗ αὐτὸς βασιλεὺς πίνει. τσαῦτα εἰπὼν ὁ Πλούταρχος, καὶ ὑπὸ πάντων προπαλισθεὶς ἤτησε φιάλην, ἀφ' ἧς σπείσας ταῖς Μούσαις, καὶ τῇ τούτων Μνημοσύνῃ μητρὶ, προὔπινε πᾶσι φιλοφρόνως, ἐπειπὼν φιάλην, ὡς

ὡς εἴ τις ἀφνειᾶς ἀπὸ χειρὸς ἐλαὼν ‖ ἔνδον ἀμπέλου καχλάζοισαν δωρήσει), ἃ μόνον νεανία γαμβρῷ πεπίνων, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς Φιλτάτοις, ἔδωκε τῷ παιδὶ περισοβεῖν ἐν κύκλῳ κελεύσας, τὸ κύκλῳ πίνειν τοῦτ' εἶναι λέγων, ὡς Διοκλείδης ὁ Μεναίχμου ἐκ Περινθίας, οὐδὲ μίαν ἡ γραῦς ὅλως κύλικα παρῆκεν, ἀλλὰ πίνει τὸν κύκλῳ. καὶ πάλιν ἐκ Θεοφορουμένης,

Καὶ ταχὺ πάλιν τὸ πρῶτον περισοβεῖ
Πολήρεσιν αὐτοῖς ἀκράτου.

καὶ Εὐριπίδης δ' ἐν Κρήσσαις,

Τὰ δ' ἄλλα χαῖρε κύλικος ἑρπούσης κύκλῳ.

αἰτιῶνται δ' Ἀριστοφάνην καὶ Λεωνίδου μεῖζον ποτήριον, καὶ εἰπόντος κραληρίζωμεν ἄνδρες φίλοι. οὕτω δὲ τοῦτον πότους Δυσανίας φησὶν ὁ Κυρηναῖος Ἡρόδωρον εἰρηκέναι ἐν τούτοις. ἐπεὶ δὲ θύσαντες περὶ δεῖπνον, καὶ κρατῆρας καὶ δᾷδας καὶ παιᾶνας ἐπεφέροντο. ‖ καὶ ὁ τοὺς μίμους δὲ ποιητὰς οὓς ἀεὶ λέγει χειρὸς ἔχειν Δᾶρις φησί, τὸν σοφὸν Πλάτωνα, λέγει πρὸς [κἂν κραληρίσωμεν χημέσαντί τε πεπώκειμεν.] ἀλλὰ μὰ τοὺς θεοὺς, ὁ Ποντιανὸς ἔφη, οὐ δεόντως ἐκ μεγάλων πίνετε ποτηρίων, τὸν ἥδιστον καὶ χαριέστατον Ξενοφῶντα περὶ ὀφθαλμῶν ἔχοντες, ὃς ἐν τῷ Συμποσίῳ φησίν. ὁ δ' αὖ Σωκράτης εἶπεν, ἀλλὰ πίνειν χρὴ ὦ ἄνδρες καὶ ἐμοὶ πάνυ δοκεῖ. τῷ γὰρ ὄντι ὁ οἶνος ἀρδων τὰς ψυχὰς, τὰς μὲν λύπας ὥσπερ ὁ μανδραγόρας ἀνθρώπους, κοιμίζει. τὰς δὲ φιλοφροσύνας ὥσπερ ἔλαιον φλόγα ἐγείρει. δοκεῖ μοί τι καὶ τὰ τῶν ἀνδρῶν σώματα τὰ αὐτὰ πάσχειν, ἅπερ καὶ τὰ τῶν ἐν γῇ φυομένων. καὶ γὰρ ἐκεῖνα, ὅταν μὲν ὁ θεὸς αὐτὰ ἄγαν ‖ ἀθρόως πολίζῃ, καὶ φυτὰ ὀρθοῦται, ‖ οὐδὲ τὸ αὖραις διαπνεῖται. ὅταν δὲ ὅσῳ ἥδεται, τοσοῦτο πίνῃ, καὶ μάλα ὀρθά τε αὔξεται, καὶ θαλλοντα ἀφικνεῖται εἰς τὸν καρποφορίαν. οὕτω δὴ καὶ ἡμεῖς, ἢν μὲν ἀθρόον τὸ πολὺ ἐγχεώμεθα, ταχὺ ὑμῶν καὶ τὰ σώματα καὶ αἱ γνῶμαι σφαλοῦνται, καὶ οὐδ' ἀναπνεῖν, μὴ ὅτι λέγειν τι, δυνησόμεθα. ὧν ἡμῖν οἱ παῖδες μικραῖς κύλιξι πυκνὰ ἐπιψεκάζουσιν, ἵνα δὲ ἐγὼ ἐν Γοργείοισιν ῥήμασιν εἴπω, οὕτως ἐ βιαζόμενοι μεθύειν ὑπὸ τοῦ οἴνου, ἀλλ' ἀναπειθόμενοι πρὸς τὸ παιγνιωδέστερον ἀφιξόμεθα. εἰς ταὐτά τις ἀποβλέπων τὰ τοῦ καλοῦ Ξενοφῶντος, ἐπιγινώσκειν δυνήσεται, ὧν εἶχε πρὸς αὐτὸν ὁ λαμπρότατος Πλάτων ζηλοτυπίαν. ἢ ταχα φιλονείκως εἶχον ἀρχῆθεν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ ἄνδρες οὗτοι, διαθόμενοι τῆς ἰδίας ἑκάτερος ἀρετῆς· καὶ ἴσως καὶ πρεπωδεστέρων διέφερον. οὐ μόνον ἐξ ὧν περὶ Κύρου εἰρήκασι τεκμαιρομένοις ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ τῶν αὐτῶν ὑποθέσεων. συμπόσια μὲν γὰρ γεγράφασιν ἀμφότεροι, καὶ ἐν αὐτοῖς ὁ μὲν τὰς αὐλητρίδας ἐκβάλλει, ὁ δὲ εἰσάγει. καὶ ὁ μὲν ὡς πρέπει τοῖς σωφρονοῦσι πίνειν μεγάλοις ποτηρίοις· ὁ δὲ γε Σωκράτην σφόδρα τῷ ψυκτῆρι πίνοντα μέχρι τῆς ἕω. καὶ τῷ περὶ ψυχῆς δὲ ὁ Πλάτων καταλεγόμενος ἕκαστον τῶν σφοδρυχόντων, ὧδε κατὰ μικρὸν δὲ Ξενοφῶντος μεμνηται. καὶ περὶ δὲ Κύρου ἂν ὁ μὲν λέγει ὡς ἐκ πρώτης ἡλικίας ἐπεπαίδευτο πάντα τὰ πάτρια. ὁ δὲ Πλάτων, ὡς ἐναντιούμενος ἐν τρίτῳ νόμων φησί·

A *Quis larga phialam manu in ipsa vinea hauriens*
feruescentem dabit, (cissimis omnibus?
Non tantum genero suo adolescenti, sed etiam ami-

Hæc fatus, puero dedit, in orbem circumagendam, ac vnumquemque bibere iussit: ex Menandri Perinthia hoc addens,

Nullum calicem anus prætermittit:
Sed omnes in orbem exhaurit.

Idem rursum ἐν Θεοφορουμένῃ [b].

Celeriter primum denuo in orbem pellit
Poculum ipsis merum.

B EVripides in Cretensibus fœminis:

Cætera, in orbem serpente calice latare.

Amplius verò poculum cùm petiuisset Leonidas grammaticus, & dixisset, κρατηρίζωμεν, crateribus vtamur, ô amici viri, Dysanias Cyrenæus, inquit, potationes sic Herodorum vocasse in his scribit: Peracto sacrificio, ad cœnam, crateras, deorum preces, pæanas, conuersi. Mimorum autor [c], quos in manibus semper habuisse Platonem sapientem Duris tradit, alicubi scripsit,

Poculorum tempestate iactati nos bibimus.

C At per deos, inquit Pontianus, magnis poculis vos bibere, non consentaneum est, cùm ob oculos vestros lepidissimus & suauissimus Xenophon obuersetur, qui in Conuiuio scribit: Socrates est ita rursum locutus: Bibendum sanè, ô præclari viri, admodum censeo, quandoquidem reuera nostros animos vinum rigans, curas & molestias sopit, vt homines mandragora, hilaritatem verò excitat, vt oleum flammam. Videtur itaque mihi prorsus quod plantis terra genitis accidit, idem contingere hominum corporibus. Illæ namque, si deus affatim nimis perfundat, nec possunt erigi, nec auris vitalibus perflari: Cùm verò quantum expetunt, tantum biberint, valdè rectæ proceræque attolluntur, & in vegetis largiores tandem fructus perueniunt, sic & nos immodico potu si obruamur, statim labat fallitúrque & corporis vis & mentis, nec respirare, nedum oratione quidquam explicare possumus: Si verò nos pueri exiguis calicibus frequentiùs tanquam irrorent, vt Gorgiæ verbis hoc ego dicam, vinum ad ebrietatem minimè nos adigit, sed blandè inuitati in lusum hilaritatémque dilabimur. Hæc festiui Xenophontis verba si nos intuebimur, licebit intelligere, splendidissimum Platonem [d] æmulum eius non immeritò fuisse, vel potius tantos fortassis viros inter se principio contendisse, suæ vtrumque virtutis conscium, ac forsitan etiam certauisse primas vter [e] partes obtineret, non solùm id nobis coniectantibus ex iis quæ de Cyro ambo memoriæ prodiderunt, sed etiam ex eodem operum suorum argumento. Nam conuiuia vterque scripsit, & in ipsis tibicinas hic admittit, ille reiicit: hîc, quod antea nos indicauimus, ne magnis poculis bibant hortatur conuiuas: ille verò Socratem inducit ad auroram vsque bibentem psyctere. Præterea libro suo De animo [f], Plato eos qui adfuerunt omnes sigillatim commemorans, ne verbum quidem fecit de Xenophonte. De Cyro Xenophon tradit, à teneris annis patriis omnibus institutis educatum & assuefactum fuisse: contra Plato refragatur, & libro tertio De legibus sic ait,

D

E

F

κρατηρίσωμεν. αὐτὶ τοῦ πεπ.

Ego

Ego equidem de Cyro id suspicor, & auguror [a]; strenuum imperatorem eximiúmque fuisse, ac vitæ ciuilis studiosum, sed rectam institutionem nunquam omnino attigisse, nec vnquam de rerum domesticarum administratione cogitasse, vt qui militasse, exercitúsque duxisse videatur mox ab adolescentia, & fœminis liberos educandos suos commiserit. Rursum Xenophon [b], cum Græcorum decem millibus aduersus Persas Cyrum comitatus, probè sciuit Menonis Thessali proditionem, & quòd eius consilio Clearchum [c] Tissaphernes occidit, tum etiam quàm insolens ac durum esset hominis ingenium: elegans tamen Plato cùm eam rem exponit, pene id præfatus, mendacem esse Xenophontis orationem, laudes Menonis persequitur, alios præstantes viros prorsus ac non dissimulanter aliquando probris & maledictis insectatus, vt qui libris De Republica è ciuitate sua Homerum expulerit, ac totam imitatricem illam rationem poëseos, cùm ipse dialogos edidisset imitatione [d] conscriptos, non eius scribendi generis inuentor, ac primus autor. Hunc enim scriptionis modum ante illum repererat Alexamenes Teïus, vt tradunt Nicias Nicaensis, & Soterion. Aristoteles libro de Poëtis, Nonne igitur, ait, quos Sophronis mimos appellant, versibus comprehensos, sermones ac imitationes esse fatebimur, aut Alexamenis Teïi Socraticos dialogos, qui primi omnium prodierunt? quibus certè verbis eruditissimus Aristoteles planum facit, ante Platonem dialogos ab Alexamene compositos fuisse. Thrasymachum etiam Chalcedonium Plato criminatus est, cauillatus similem esse [e] illum nomini suo: præterea Gorgiam, Hippiam, Parmeniden, & in Dialogo Protagora, multos, cùm hæc in libris De optimo statu reipublicæ prodiderit: Quæ ciuitas à populo regitur, ea, nisi fallor, si libertatis sitiens fuerit, improbos pocillatores nacta, meróque temulentia. Protagoram narrant lecto dialogo sibi cognomine, familiaribus dixisse, Platonem optimè scire iamborum [f] vsum. Hermippus libro de Gorgia, Vt Athenas, inquit, Gorgias à peregrinatione sua reuersus est, iam delicata aurea sua statua Delphis, Plato eo conspecto dixit, aduenisse pulchrum aureúmque Gorgian, respondisse autem Gorgian, Athenis lepidum & iuuenem [g] Archilochum natum esse. Referunt alij, Gorgian cùm Platonis dialogum legisset, iis dixisse qui aderant, nihil eiusmodi se vel audiuisse à Platone, vel apud Platonem locutum fuisse. Eadem etiam Phædonem dixisse memorant, cùm dialogum in quo de animo disputatur, perlegisset. Itaque festiuè de illo Timon ait,

Fingebat Plato simulatorum verborum peritus.

Parmeniden certè cum Socrate Platonis confabulatum fuisse ætas vix permittat, nedum hos vel illos sermones edisseruisse, aut audiuisse. Quod autem indignissimum est, nulla compulsus necessitate scribere is non erubuit Parmenidi Zenonem ciuem suum in amoribus & delitiis [h] fuisse. Phædrus quidem Socratis sæculo viuus esse non potuit, nedum ab illo amari. Sic & Paralus ac Xanthippus Periclis gnati, & sæua illa pestilentia dedesirati,

A μαλλόμαι ἢ περὶ Κύρου, τἆλλα γοῦν ἡγεμονικὸν αὐτὸν ἀγαθὸν εἶναι καὶ φιλόπολιν, παιδείας ἢ ὀρθῆς οὐδὲ ἥψατο τὸ παράπαν· οἰκονομίας δ' οὐδὲν τὸν νοῦν προσεσχηκέναι· ἔοικε δ' ἐκ νέου στρατιώτας, πρᾳδούς τε σὺν παῖδας ταῖς γυναιξὶ τρέφειν. πάλιν ὁ μὲν Ξενοφῶν συναναβὰς Κύρῳ εἰς Πέρσας μετὰ τῶν μυρίων Ἑλλήνων, καὶ ἀκριβῶς εἰδὼς τὴν προδοσίαν τοῦ Θεσσαλοῦ Μένωνος, ὅπως αὐτὸς αὖτος ἐγχείρει τοῖς περὶ Κλέαρχον τῆς ἀπωλείας τῆς ὑπὸ Τισσαφέρνους γενομένης, καὶ οἷός πως τὸν τρόπον· ὡς χαλεπὸς, ὡς ἀσελγὴς, διηγησάμενος· ὁ καλῶς Πλάτων, μονονουχὶ εἰπὼν οὐκ ἔστ' ἔτυμος λόγος οὗτος, ἐγκώμια αὐτοῦ διεξέρχεται· ὁ σὺν ἄλλους [ἀπαξ ἁπλῶς] καὶ κολογήσας ἐν μὲν τῇ Πολιτείᾳ Ὅμηρον ἐκβάλλων, καὶ τὴν μιμητικὴν ποίησιν, αὐτὸς ἢ σὺν Διαλόγους μιμητικῶς γράψας, ὧν τῆς ἰδέας οὐδ' αὐτὸς εὑρετής ἐστιν. πρὸ γὰρ αὐτοῦ τοῦτ' εὗρε τὸ εἶδος τῶν λόγων ὁ Τήιος Ἀλεξάμενος, ὡς Νικίας ὁ Νικαεὺς ἱστορεῖ καὶ Σωτήριος. Ἀριστοτέλης ἢ ἐν τῷ περὶ ποιητῶν οὕτως γράφει, οὐκοῦν, οὐδὲ ἐμμέτρους σὺν καλουμένους Σώφρονος μίμους, μὴ φῶμεν εἶναι λόγους καὶ μιμήσεις, ἢ σὺν Ἀλεξαμένου τοῦ Τηίου σὺν πρώτους γραφέντας τῶν Σωκρατικῶν Διαλόγων· ἀπίκρους φάσκων ὁ πολυμαθέστατος Ἀριστοτέλης περὶ Πλάτωνος Διαλόγους γεγράφεναι τὸν Ἀλεξάμενον. Διαβάλλει ἢ ὁ Πλάτων καὶ Θρασύμαχον τὸν Χαλκηδόνιον· σο- 246
B φιστὴν ὅμοιον εἶναι λέγων τῷ ὀνόματι. ἐλὴ ἢ Ἱππίαν καὶ Γοργίαν καὶ Παρμενίδην καὶ ἐνὶ Διαλόγῳ τῷ Πρωταγόρᾳ πολλούς, ‖ ὁ γεραιὸς ἐν τῇ πολιτείᾳ εἰπὼν, ὅταν οἶμαι δημοκρατουμένη πόλις ἐλευθερίας διψήσασα κακῶν οἰνοχόων τύχῃ, καὶ ἀκράτου αὐτῆς μεθυσθῇ. λέγεται ἢ καὶ ὡς ὁ Γοργίας αὐτὸς ἀναγνοὺς τὸν ὁμώνυμον αὐτοῦ Διάλογον, πρὸς σὺν σωθεὶς ἔφη, ὡς καλῶς εἶδε Πλάτων ἰαμβίζειν. Ἑρμιππος ἢ ἐν τῷ περὶ Γοργίου, ὡς ἐπεδήμησε, φησὶ ταῖς Ἀθήναις ὁ Γοργίας μετὰ τὸ ποιήσασθαι τὴν ἀνάθεσιν τῆς ἐν Δελφοῖς ἑαυτοῦ χρυσῆς εἰκόνος· εἰπόντος δὲ Πλάτωνος ὅτε εἶδεν αὐτὸν, ἥκει ἡμῖν ὁ καλός τε καὶ χρυσοῦς Γοργίας, ἔφη ὁ Γοργίας, ἢ καλόν γε αἱ Ἀθῆναι κἀ νέον ἕτερον Ἀρχίλοχον ὀνωμόχασιν. ἄλλοι δέ φασιν ὡς ἀναγνοὺς ὁ Γοργίας τὸν Πλάτωνος Διάλογον, πρὸς σὺν πρόρρησις εἶπεν, ὅτι οὐδὲν τούτων οὔτε εἶπεν οὔτε ἤκουσε πρὸς Πλάτωνος. ταῦτα φασι καὶ Φαίδωνα ἀναγνόντα τὸν περὶ ψυχῆς. διὸ καλῶς ὁ Τίμων περὶ αὐτοῦ ἔφη,

Ὡς ἀνέπλαττε Πλάτων ψευδόμενα πολλὰ θαύ- F
μαθ' εἱδώς. ‖ Παρμενίδην μὲν γὰρ καὶ ἐλθεῖν εἰς λόγους τοῦ Πλάτωνος Σωκράτει, μόλις ἡ ἡλικία συγχωρεῖ· οὐχ ὡς καὶ τοιούτους εἰπεῖν ἢ ἀκοῦσαι λόγους τὸ ἧττον τῶν ἄλλων ὠφελιῶντας, καὶ τὸ εἰπεῖν οὐδεμιᾶς καλεπαιγούσης χρείας, ὅτι παιδικὰ γεγόνοι τοῦ Πυθοδώρου Ζωίων ὁ πολίτης αὐτοῦ. ἀδιάφορον ἢ καὶ φαῦλον οὐ μόνον καθ' Σωκράτει εἶναι, ἥπου γε καὶ ἐρωμένου αὐτοῦ γεγονέναι. ‖ ἀλλὰ μὴν ὅ γε Διονύσιος καὶ Ξανθίππου τοῦ Περικλέους υἱοὶ τελευτήσαντες τῷ λοιμῷ,

[a] μαλλόμαι ἢ περὶ Κύρου, τἆλλα γοῦν ἡγεμονικὸν αὐτὸν ἀγαθὸν εἶναι καὶ φιλόπολιν, παιδείας ἢ ὀρθῆς οὐδὲ ἥψατο τὸ παράπαν· οἰκονομίας δ' οὐδὲν τὸν νοῦν προσεσχηκέναι· ἔοικε δ' ἐκ νέου στρατιώτας, πρᾳδούς τε σὺν παῖδας ταῖς γυναιξὶ τρέφειν.

[b] πάλιν ὁ μὲν Ξενοφῶν συναναβὰς Κύρῳ εἰς Πέρσας μετὰ τῶν μυρίων Ἑλλήνων, καὶ ἀκριβῶς εἰδὼς τὴν προδοσίαν τοῦ Θεσσαλοῦ Μένωνος, ὅπως αὐτὸς αὖτος ἐγχείρει τοῖς περὶ Κλέαρχον τῆς ἀπωλείας τῆς ὑπὸ Τισσαφέρνους γενομένης, καὶ οἷός πως τὸν τρόπον· ὡς χαλεπὸς, ὡς ἀσελγὴς, διηγησάμενος· ὁ καλῶς Πλάτων, μονονουχὶ εἰπὼν οὐκ ἔστ' ἔτυμος λόγος οὗτος, ἐγκώμια αὐτοῦ διεξέρχεται· ὁ σὺν ἄλλους [ἀπαξ ἁπλῶς] καὶ κολογήσας ἐν μὲν τῇ Πολιτείᾳ Ὅμηρον ἐκβάλλων, καὶ τὴν μιμητικὴν ποίησιν, αὐτὸς ἢ σὺν Διαλόγους μιμητικῶς γράψας, ὧν τῆς ἰδέας οὐδ' αὐτὸς εὑρετής ἐστιν. πρὸ γὰρ αὐτοῦ τοῦτ' εὗρε τὸ εἶδος τῶν λόγων ὁ Τήιος Ἀλεξάμενος, ὡς Νικίας ὁ Νικαεὺς ἱστορεῖ καὶ Σωτήριος. Ἀριστοτέλης ἢ ἐν τῷ περὶ ποιητῶν οὕτως γράφει, οὐκοῦν, οὐδὲ ἐμμέτρους σὺν καλουμένους Σώφρονος μίμους, μὴ φῶμεν εἶναι λόγους καὶ μιμήσεις, ἢ σὺν Ἀλεξαμένου τοῦ Τηίου σὺν πρώτους γραφέντας τῶν Σωκρατικῶν Διαλόγων· ἀπίκρους φάσκων ὁ πολυμαθέστατος Ἀριστοτέλης περὶ Πλάτωνος Διαλόγους γεγράφεναι τὸν Ἀλεξάμενον. Διαβάλλει ἢ ὁ Πλάτων καὶ Θρασύμαχον τὸν Χαλκηδόνιον· σοφιστὴν ὅμοιον εἶναι λέγων τῷ ὀνόματι. ἐλὴ ἢ Ἱππίαν καὶ Γοργίαν καὶ Παρμενίδην καὶ ἐνὶ Διαλόγῳ τῷ Πρωταγόρᾳ πολλούς, ‖ ὁ γεραιὸς ἐν τῇ πολιτείᾳ εἰπὼν, ὅταν οἶμαι δημοκρατουμένη πόλις ἐλευθερίας διψήσασα κακῶν οἰνοχόων τύχῃ, καὶ ἀκράτου αὐτῆς μεθυσθῇ. λέγεται ἢ καὶ ὡς ὁ Γοργίας αὐτὸς ἀναγνοὺς τὸν ὁμώνυμον αὐτοῦ Διάλογον, πρὸς σὺν σωθεὶς ἔφη, ὡς καλῶς εἶδε Πλάτων ἰαμβίζειν. Ἑρμιππος ἢ ἐν τῷ περὶ Γοργίου, ὡς ἐπεδήμησε, φησὶ ταῖς Ἀθήναις ὁ Γοργίας μετὰ τὸ ποιήσασθαι τὴν ἀνάθεσιν τῆς ἐν Δελφοῖς ἑαυτοῦ χρυσῆς εἰκόνος· εἰπόντος δὲ Πλάτωνος ὅτε εἶδεν αὐτὸν, ἥκει ἡμῖν ὁ καλός τε καὶ χρυσοῦς Γοργίας, ἔφη ὁ Γοργίας, ἢ καλόν γε αἱ Ἀθῆναι κἀ νέον ἕτερον Ἀρχίλοχον ὀνωμόχασιν. ἄλλοι δέ φασιν ὡς ἀναγνοὺς ὁ Γοργίας τὸν Πλάτωνος Διάλογον, πρὸς σὺν πρόρρησις εἶπεν, ὅτι οὐδὲν τούτων οὔτε εἶπεν οὔτε ἤκουσε πρὸς Πλάτωνος. ταῦτα φασι καὶ Φαίδωνα ἀναγνόντα τὸν περὶ ψυχῆς. διὸ καλῶς ὁ Τίμων περὶ αὐτοῦ ἔφη,

Ὡς ἀνέπλαττε Πλάτων ψευδόμενα πολλὰ θαύμαθ' εἱδώς. ‖ Παρμενίδην μὲν γὰρ καὶ ἐλθεῖν εἰς λόγους τοῦ Πλάτωνος Σωκράτει, μόλις ἡ ἡλικία συγχωρεῖ· οὐχ ὡς καὶ τοιούτους εἰπεῖν ἢ ἀκοῦσαι λόγους τὸ ἧττον τῶν ἄλλων ὠφελιῶντας, καὶ τὸ εἰπεῖν οὐδεμιᾶς καλεπαιγούσης χρείας, ὅτι παιδικὰ γεγόνοι τοῦ Πυθοδώρου Ζωίων ὁ πολίτης αὐτοῦ. ἀδιάφορον ἢ καὶ φαῦλον οὐ μόνον καθ' Σωκράτει εἶναι, ἥπου γε καὶ ἐρωμένου αὐτοῦ γεγονέναι. ‖ ἀλλὰ μὴν ὅ γε Διονύσιος καὶ Ξανθίππου τοῦ Περικλέους υἱοὶ τελευτήσαντες τῷ λοιμῷ,

Πρωταγόρᾳ Πρωταγόραν, ὅτε δεύτερον ἐπεδήμησε τοῖς Ἀθηναίοις, [οἱ ἐπὶ πρότερον] τελευτήσαντες. πολλὰ δ' ἔστι καὶ ἄλλα λέγειν πρὸς αὐτὸν ἐκ δεικνύοντα, ὡς ἔπλασε τοὺς Πρωταγόρου. ὅτι δὲ καὶ δυσμενὴς ἦν πρὸς ἅπαντας δῆλον, ἐκ τῶν ἐν τῷ Ἴωνι ἐπιγραφομένῳ· ἐν ᾧ πρῶτον μὲν κακηγορεῖ πάντας τοὺς ποιητὰς ἔπειτα καὶ τοὺς ὑπὸ δήμου πρεσβευομένους φανοσθένη τὸν Ἀνδριον, Ἀπολλόδωρον τὸν Κυζικηνόν, ἔτι δὲ τὸν Κλαζομένιον Ἡρακλείδην. ἐν δὲ Μένωνι καὶ τοὺς μεγίστους παρ' Ἀθηναίοις γνωμίμους Ἀριστείδην καὶ Θεμιστοκλέα. Μένωνα δὲ ἐπαινεῖ τὸν τοὺς Ἕλληνας πρεσβεύσαντα. ἐν δὲ τῷ Εὐθυδήμῳ αὐτὸν καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Διονυσόδωρον πρεσπηλακίζων. καὶ καλῶν ἀμαθεῖς ἔτι τε ἐριστὰς ὀνομάζων, ὀνειδίζει αὐτοῖς καὶ τὴν ἐκ Χίου τῆς πατρίδος φυγήν, ἀφ' ἧς ἐν Θουρίοις κατῳκίσθησαν. ἐν δὲ τῷ περὶ ἀνδρείας Μελησίαν τὸν Θουκυδίδου καὶ ἀντιπολιτευσαμένου Περικλεῖ, καὶ Λυσίμαχον τὸν Ἀριστείδου δικαίου, τῆς τε παλαιρων ἀρετῆς ἀναξίους εἶναι φάσκων. ἀ δὲ περὶ Ἀλκιβιάδου εἴρηκεν ἐν τῷ Συμποσίῳ, οὐ δεῖ εἰς φῶς λέγεσθαι ἐστὶν ἄξιον. ἔν τε τῷ πρώτῳ τῶν εἰς αὐτὸν διαλόγων, (ὁ γὰρ δεύτερος ὑπό τινων Ξενοφῶντος εἶναι λέγεται), ὡς καὶ ἡ Ἀλκυὼν Λέοντος καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ, ὥς φησι Νικίας ὁ Νικαεύς.) τὰ μὲν οὖν κατὰ Ἀλκιβιάδην λεχθέντα σιωπῶ. [ὅτι δὲ] τὸν Ἀθηναίων δῆμον εἰκαίως εἴρηκε κομψὸν εὐπρόσωπον· Λακεδαιμονίους δὲ ἐπαινῶν, ἐπαινεῖ καὶ τοὺς πάντων Ἑλλήνων ἐχθροὺς Πέρσας. καὶ τὸν ἀδελφὸν δὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ Νικίαν, μαινόμενόν τε ἀποφαίνει καὶ τοὺς αὐτοῦ ἠλιθίους, Μειδίαν τε ὀρλυγοκόπον, καὶ τὸν τῶν Ἀθηναίων δῆμον εὐπρόσωπον μὲν εἶναι, δεῖν δ' αὐτὸν ἀποδύσαντας θεωρεῖν. ὀφθήσεσθαι γὰρ φησὶν περιβλεπτὸν ἀξίωμα περικείμενον κάλλος οὐκ ἀληθινόν. ἐν δὲ τῷ Κίμωνι, οὐδὲ τὴν Θεμιστοκλέους φειδείαν καὶ ἡγορίας, οὐδὲ τῆς Ἀλκιβιάδου καὶ Μιλτιάδου, ἀλλ' οὐδ' αὐτοῦ τοῦ Κίμωνος. καὶ ὁ Κρίτων δ' αὐτοῦ Σοφοκλέους περιέχει καταδρομήν. ὁ δὲ Γοργίας οὐ μόνον ἀφ' οὗ τὸ ἐπίγραμμα, ἀλλὰ καὶ Ἀρχελάου τοῦ Μακεδονίας βασιλέως· οὐ μόνον ἐπονείδιστον γενέσθαι ἔχειν, ἀλλ' ὅτι καὶ ἀπέκλεινε τὸν δεσπότην. ὅτις ἔστι Πλάτων, ὃν Σπεύσιππός φησι φίλτατον ὄντα Ἀρχελάῳ, φιλίππῳ τῆς βασιλείας αἴτιον γενέσθαι. γράφει γοῦν Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι οὕτως· Σπεύσιππον πανθανόμενον φιλίππου βλασφημεῖν περὶ Πλάτωνος, εἰς ἐπιστολὴν ἔγραψέ τι τοιοῦτον, ὡσεὶ ἀγνοοῦντας τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας φιλίππου διὰ Πλάτωνος ἔσχεν. Εὐφραῖον γὰρ ἀπέστειλε τὸν Ὠρείτην πρὸς Περδίκκαν Πλάτωνος, ὃς ἔπεισεν ὁμήρους τινὰ χώραν Φιλίππῳ διατρέφων δ' ἐνταῦθα διῴκει, ὡς ἀπέθανε Περδίκκας, ἐξ ἐρήμου διώκων ὑπαρχόντης, ἐπέπεσε τοῖς πράγμασι. τοῦτο δ' ἴσως οὕτως ἀληθείας ἔχεται θεὸς ἂν εἰδείη. ὁ δὲ καλὸς αὐτοῦ Πρωταγόρας πρὸς τὸ καταδρομὴν ἔχειν πολλῶν ποιητῶν καὶ σοφῶν ἀνδρῶν, ἐνθεατριζόμενον ἔχει καὶ τὸν Καλλίου βίον μᾶλλον τῶν Ἐυπόλιδος κολάκων. ἐν δὲ τῷ Μενεξένῳ οὐ μόνον Ἱππίας ὁ Ἠλεῖος χλευάζεται, ἀλλὰ καὶ ὁ Ῥαμνούσιος Ἀντιφῶν, καὶ ὁ μουσικὸς Λάμπρος, ὀπιλείποι ἂν με ἡ ἡμέρα, εἰ πάντας ἐθελήσαιμι

ab eo

colloqui cum Protagora nequiuerũt, postea quã Athenas iterũ se recepit, fato iam antea functi. Alia multa congerere hic licet, quibus appareat Dialogos eum confinxisse. Ergo cunctos maleuolum & inuidum fuisse constat ex iis quæ in Ione literis mandauit, in quo primum maledictis lacerat poëtas omnes: & deinde illos qui apud populum [a] gratia & autoritate plurimum valebant, Phanosthenem Andriũ, Apollodorũ Cyzicenũ, Heracliden Clazomenium. Idẽ in Menone, summos apud Athenienses viros Aristidem & Themistoclem incessit maledictis, Græcorum verò proditorem Menonem laudat: in EVthydemo, ipsum contumeliosè, fratrémq; Dionysiodorum contemnit, & tardos hebetésq; ad dicendum vocans, ac insuper cõtentiosos, tum etiam quòd ex Chio patria profugissent, & Thuriis domicilium fortunarũ suarum elegissent, exprobrat: in dialogo De Fortitudine Melesian, Thucydidis filium, qui à Pericle in administratione reipublicæ dissentiebat, & iusti Aristidis Lysimachum filium, inquit patrũ virtute indignos esse. Quæ verò de Alcibiade in Conuiuij primo dialogo, in lucem effutiit, edere alienum fuerit: nam dialogum secundum Xenophontis esse quidam existimant, sicuti Alcyonem, Leontis Academici. Sileamus igitur quæ garriit de Alcibiade: Athenienſem populum stultum ac fatuũ iudicẽ dixisse, in propatulo est. Idem, cùm Lacedæmoniis, Græcorum omnium hostes Persas, laudibus exornat, Alcibiadis fratrem & Niciam insanire prædicat, fatuósq; ac stolidos eius filios: Meidian ortygocopon [b] dicit: Athenienſem populum facie quidem personata, & ore placere, qua spoliatũ si quis contempletur, suspiciendam quandã non veræ pulchritudinis dignitatem circumiectam aspiciet. In Cimone verò, nec Alcibiadi parcit, sed eum accusat, vt & Myronidem, atq; adeò Cimonem ipsum. In Critone Sophoclem impetit: in Gorgia non solùm eum vituperat à quo dialogum nominauit, sed etiam Archelaũ Macedoniæ regem, quem non solùm inhonesta & probrosa stirpe ortum fuisse tradit, sed dominum etiã interfecisse. Eiusmodi Plato fuit, quem Speusippus ait, Archelao charissimum in causſa fuisse, regnum Philippus vt adipisceretur. Sic ergo in historicis commentariis Carystius Pergamenus scribit. Speusippus cùm resciuisset Platonem à Philippo maledictis proscindi, epistolam ad eum scripsit eiusmodi, vt nemini esset ignotum regnum Platonis opera illum obtinuisse. Missum namque à Platone Euphræum Oreiten ad Perdiccam, qui persuaserit, vt præfecturam alicuius prouinciæ Philippo concederet, in qua Philippus copias aluerit, quibus paratis ac expeditis mortuo Perdicca regnum inuasit. An vera hæc, dij sciunt. Venustus quidem illius Protagoras [c], præter quàm quòd poëtas sapientésque viros multos perstingit, Calliæ vitam infamat, tanquam in theatro, multo magis quam EVpolidis Assentatores [d]. In Menexeno, Hippiæ Eleo non tantùm illudit, sed etiam Antiphonti Rhamnusio, & Lampro musico. Deficiet me dies omnes si persequi velim, qui

πρ. ἔ ἔπει πρότερον
γρ. ἔπ δὲ

ab eo sapiente malè audierunt: non tamen ideo mihi places Antisthenes, qui cùm maledicta ingessisset multis, à Platone non abstinuit, sed contumeliosè & insolenter eum Satonem [a] vocans, eodem titulo dialogum publicauit. Hegesander Delphus in Commentariis de Platonis erga omnes maleuolentia, & improbitate tractans, scribit: post mortem Socratis in quodam cœtu multis eius familiaribus tristitia & mœrore affectis, Platonem qui vnà aderat, sumpto poculo hortatum fuisse ne caderent animis: etenim se idoneum esse qui scholam regeret, & Apollodoro præbibisse, qui dixit, mortiferam potionem se libentiùs accepturum à Socrate, quàm ab ipso eam ad bibendum inuitationem. Inuidus quidem certè Plato visus est, & moribus parum probis. Aristippum irridebat quòd [b] ad Dionysium commeasset, cùm in Siciliam ter ipse traiecisset, semel quidem Rhyacas [c] spectaturus, non citra vitæ discrimen tum cum seniore Dionysio congressus: postea bis ad iuniorem Dionysium. Inopi Socrati vnicus erat discipulus [d] AEschines, quem à magistro ille abduxit. Cùm intentata lite Phædonem seruum esse apud iudices disceptasset, fraudè dolóque malo id egisse compertum est, ac in vniuersum, erga discipulos omnes Socratis odia & simultates exercuit, quas nouercæ in priuignos. Quamobrem Socrates de illo coniectans, adstantibus multis dicebat, non illepidè visum sibi dormienti per insomnium Platonem, mutatum in cornicem, quæ suo capiti assultans glabram caluam rostro scarificaret [e], & peruicaciùs circumcirca tunderet. Itaque hoc Plato fore prospicio, aiebat, vt multa de capite [f] meo tu mentiaris. Præter morum & ingenij prauitatem, cupidior etiam gloriæ Plato fuit, qui dixerit postremam exuturum se gloriæ tunicam sub exitum vitæ, in testamento conficiundo, mandandis quæ fieri vellet, dum cadauer efferretur, ac extruendo sepulchro, vt testatur Dioscorides in Commentariis. Quòd autem ciuitatem condere voluerit, ac leges imponere, quis non appetentioris gloriæ hominis eum affectum animi esse putet? Manifestum hoc est ex iis quæ dicit in Timæo: Ita sum affectus erga reipublicæ statum optimum, vt si pictor aliquis opera sua videre cupiat actuosa, & sese mouentia, sic etiam ciues opto, quos s descripsi. De iis verò quæ disputat in suis dialogis, quid iudicandum? Quem quidem animum immortalem esse ille fingit, etiam vbi solutus à corpore separatur, Homerus prior dixit, cùm ait [h],

Patrocli animum sempiternum descendisse,
Fatum suum lamentantem, pubertate & ætatis vigore amissis.

Itaque si quis hoc Platonis iudicium fuisse putet, non video quam inde nos vtilitatem percipiamus. Nam, vt donemus, eorum qui vita decesserunt animos in alias sedes migrare, & quia relicto corpore sunt leuiores, in sublimiorem locum efferri, quid hoc nos iuuat? Eius verò æternitatis, in qua, vbicunque simus, nihil meminimus, & quamuis omnino simus, nullo rerum sensu tangimur, gratia quænam esse potest, ac delectatio? Quas verò leges ille sanxit, & quam præscripsit gubernandæ reipublicæ,

A ἐπελθεῖν οὐ κακῶς ἀνθύσαντας ὑπὸ Σοφοκ. Ἀλλὰ μὲν οὐδ' Ἀντισθένη ἐπαινῶ, ὃς γε καὶ οὗτος πολλὰς εἰπὼν κακῶς, οὐδ' αὐτὸν Πλάτωνα ἀπέσχετο· ἀλλὰ καλέσας αὐτὸν φορτικῶς Σάθωνα, τοῦτο ἔχοντα τὸ ἐπιγραφόμενον Φαίδωνα ἐξέδωκεν. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς ἐν τοῖς Ὑπομνήμασι, περὶ τῆς περὶ Σωκράτους Πλάτωνος κακηθείας λέγων, γράφει καὶ ταῦτα, μετὰ τὸν Σωκράτους τελευτὴν, ἐπιπλεῖόν τῶν συνήθων ἀθυμούντων ἐν ἅπασι συνουσίᾳ, Πλάτων συμπαρὼν λαβὼν τὸ φιλήρεμον παρεκάλει μὴ ἀθυμεῖν αὐτούς ὡς ἱκανὸς αὐτὸς εἴη ἡγεῖσθαι τὴν σχολῆς, καὶ περιέπειν Ἀπολλοδώρῳ, καὶ ὃς ἔπεν, ἥδιον ἂν ὑπὸ Σωκράτους τὸν Φαρμακὸν κύλικα εἰληφέναι, ἢ ὑπὸ σοῦ τὸν τοῦ οἴνου περιποσιν. ἐδόκει γὰρ Πλάτων φθονερὸς εἶναι, καὶ κακὸς τὴν ἦθος οὐδαμῶς ἀδοκιμεῖν. καὶ γὰρ Ἀρίστιππον περὶς Διονύσιον ἀποδημήσαντα ἐσκωπτεν, αὐτὸς τρὶς εἰς Σικελίαν σκηψάμενος ἅπαξ μὲν τὴν γυναικῶν χάριν, ὅτε καὶ τὰ περὶ Συρακούσας Διονυσίῳ συγχωρήσαντα ἐκινδύνευσεν. δὶς δὲ περὶς τὸν νεώτερον Διονύσιον. Ἀλκίνου τε πένητος ἄντος, καὶ μαθητοῦ ἕνα ἔχοντος Ξενοκράτην, τοῦτον περιέπασεν. καὶ Φαίδωνι δὲ τὰ τῆς δουλείας ἐφιεὶς δίκην ἐφωράθη· καὶ τὸ καθόλου πᾶσι τοῖς Σωκράτους μαθηταῖς ἐπεφύκει μητρυιὰς ἔχων Ἀρέτην. διόπερ Σωκράτης οὐκ ἀηδῶς περὶ αὐτοῦ σοχαζόμενος, ἐνύπνιον ἔφησεν ἐωρακέναι πλειόνων παρόντων. δοκεῖν γὰρ ἔφη τὸν Πλάτωνα κορωνίδι γλαυκίῳ ἐπὶ τὸ κεφαλὴ μὲ ἀναπηδήσαντα, τὸ φαλακρόν μου καταμυσάττειν, καὶ κρατεῖν περιβλέποντα. δοκῶ οὖν σε Πλάτων πολλὰ καὶ τὰ ἐμῆς ψευδοδόξου κεφαλῆς. ἴσως δὲ ὁ Πλάτων περὶς τὴν κακηθείαν, καὶ φιλόδοξος, (ὅσις ἔφησεν, ‖ ἔχαιρεν τὸ δόξης ‖ χλιῶνα ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῷ ἀποδυόμενος,) ἐν Ἀφύαις, ἐν Σκυθικοῖς, ἐν Φοίβαις, ὡς φησι Διοσκουρίδης ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασι. καὶ τὸ πόλιν δὲ θελῆσαι κτίσαι, καὶ τὸ νομοθετῆσαι, τίς οὐ φήσει πάθος εἶναι φιλοδοξίας; δῆλον δὲ ἐστι τοῦτο ἐξ ὧν ἐν τῷ Τιμαίῳ λέγει. πέπονθε δὲ τι πάθος περὶς τὴν πολιτείαν, ὥσπερ αὖ εἴ ζωγράφος ἐβούλετο τὰ ἑαυτοῦ ἔργα κινούμενα καὶ ἐνεργὰ ἰδεῖν, οὕτω κἀγὼ σοῦ περὶς πολίτας οὓς διαγράφω. περὶ δὲ τῶν ἐν τοῖς διαλόγοις αὐτοῦ λελεγμένων, τί αὖ τις λέγοι τίς; ἡμῖν γὰρ ψυχὴ ἡ διαπαλαιομένη ἀθανάτος ὑπὸ αὐτοῦ, καὶ καλὰ τὴν ἀπόλυσιν χωριζομένη τοῦ σώματος περὶ πρώτῳ εἰρηται Ὁμήρῳ. οὗτος γὰρ εἶπεν ὡς ἡ τοῦ Πατρόκλου ψυχὴ

ἀΐδος δὲ καλέεσθαι,

F Οὐ πότμον γοόωσα λιποῦσ' ἀδρότητα καὶ ἥβην. εἰ δ' ἄν τις Πλάτωνος φήσειέ τις εἶναι τὸν λόγον, οὐχ ὁρῶ τίν' ἐχρήσαμεν ἀπ' αὐτοῦ ὠφέλειαν. ἐὰν γὰρ καὶ συγχωρήσῃ τις μεθίστασθαι τὰς τῶν τετελευτηκότων ψυχὰς εἰς ἄλλας φύσεις, καὶ περὶς τὸν μετεωρότερον καὶ καθαρώτερον ἀνέρχεσθαι τόπον, ἅτε κουφότητι μετεχούσας, τί πλέον ἡμῖν; [ὧν γὰρ μήτε ἀνάμνησίς ἐστιν, οὔποτε ἦμεν, μήτ' αἴσθησις ἡμῖν, εἰ καὶ τὸ σύνολον] ἡμῖν, τίς χάρις ταύτης τῆς ἀθανασίας; οἱ δὲ σωτεθέντες ὑπ' αὐτοῦ Νόμοι, καὶ τούτων ἔτι περὶτερον ἡ Πολιτεία,

καὶ. ὅπου γὰρ μήτ' ἀνάμνησίς ἐστιν οὔποτε ἦμεν, μήτ' αἴσθησις, εἰ καὶ τὸ σύνολον

τί πεποιήκασιν; καὶ τί γε ἔδει καθάπαξ τὸν Λυκοῦργον τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ τὸν Σόλωνα τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τὸν Ζάλευκον τοὺς Θουρίους, ἐξ αὐτῶν εἴπερ ἦσαν χρήσιμοι, πεῖσαι πυκὰς τῶν Ἑλλήνων αὐτοῖς χρήσασθαι νόμους γάρ ἐστιν, ὡς φησιν Ἀριστοτέλης, λόγος ὡρισμένος καθ' ὁμολογίαν κοινὴν πόλεως, μιᾶς ἢ πλειόνων πῶς δεῖ πράττειν ἕκαστα. ὁ δὲ Πλάτων πῶς οὐκ ἄτοπος, περὶ τῶν Ἀθηναίων νομοθετῶν, τῶν γε δὴ γνωριζομένων δοκούντος, καὶ αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος καὶ Σόλωνος, τῶν μὲν τοῖς νόμοις ἐμμένειν οὐ πολιτικῶν, τῶν δὲ Πλάτωνος καὶ πεθοκαταγελάστων. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τῆς πολιτείας, εἰ καὶ πασῶν ἐστὶν αὕτη βελτίων, μὴ πείθει δ' ἡμᾶς, πῶλόν; ἔοικεν οὖν ὁ Πλάτων μὴ τοῖς οὖσιν ἀνθρώποις γράψαι τοὺς νόμους, ἀλλὰ τοῖς ὑπ' αὐτοῦ διαπλαττομένοις, ὥστε καὶ ζητεῖσθαι τοὺς χρησομένους.

ἐχέτω οὖν, ἃ πείσει λέγων, ταῦτα καὶ γράφειν, καὶ μὴ ταῦτα ποιεῖν τοῖς δυσχεραίνουσιν, ἀλλὰ τοῖς τῶν ἐνδεχομένων ἀντεχομένοις. χωρὶς τούτων, εἴ τις διεξίοι τοὺς Τιμαίους αὐτοῦ καὶ τοὺς Γοργίας, καὶ τοὺς ἄλλους ἢ τοὺς τοιούτους διαλόγους, ἐν οἷς καὶ περὶ τῶν ἐν τοῖς μαθήμασι διεξέρχεται, καὶ περὶ τῶν κατὰ φύσιν καὶ περὶ πολιόνων ἄλλων, οὐδὲν ὡς διὰ ταῦτα θαυμαστόν ἐστιν. ἔχει γάρ τις καὶ παρ' ἑτέρων ταῦτα λαβεῖν, ἢ βέλτιον λεχθέντα, ἢ μὴ χεῖρον. καὶ γὰρ Θεόπομπος ὁ Χῖος ἐν τῷ κατὰ τῆς Πλάτωνος διατριβῆς, τοὺς πολλοὺς φησὶ τῶν διαλόγων αὐτοῦ ἀχρείους καὶ ψευδεῖς ἄν τις εὕροι. ἀλλοτρίους ἢ τοὺς πολίους ὄντας ἐκ τῶν Ἀριστίππου διατριβῶν, ἐνίους ἢ [καὶ τῶν] Ἀντισθένους, πολλοὺς ἢ καὶ τῶν Βρύσωνος τοῦ Ἡρακλεώτου. ἀλλὰ τὰ κατὰ τὸν ἄνδρωπον ἄφες ἐπαγγέλλεσθαι, καὶ ἡμεῖς ζητοῦμεν ἐκ τῶν ἐκείνου λόγων, ὅπως οὐχ ἁμαρτήσομεν. ἀλλὰ συμποσία μὲν καὶ λόγους ὑπὲρ ἔρωτος εἰρημένους, καὶ μάλ' ἀπεπεῖς, οὓς καταφρονῶν τῶν ἀναγνωσομένων συνέθηκεν, ὥσπερ καὶ οἱ πολλοὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ τυραννικοί τινες καὶ διάβολοι γεγόνασιν. Εὐφράτου μὲν γὰρ τοῦ Περδίκκα τοῦ βασιλεῦσαι διατρίβοντος ἐν Μακεδονίᾳ, σὺν ἧττον αὐτοῦ ἐβασίλευε, φαῦλος ὢν καὶ διάβολος. ὃς οὕτω ψυχρῶς συνέταξε τὴν ἑταιρείαν τοῦ βασιλέως, ὥστε σὺν ἐξὸν τοῦ συνεστίου μεταλαχεῖν, εἰ μή τις ἐπίστατο τὰ γεωμετρεῖν ἢ τὰ φιλοσοφεῖν. ὅθεν Φιλίππου τοῦ ἀρχὴν τοῦ Μακεδόνος, Παρμενίων αὐτὸν ἐν ὠρεῷ λαβὼν ἀπέκτεινεν, ὡς φησι Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν. καὶ Κάλλιππος ὁ Ἀθηναῖος μαθητὴς καὶ αὐτὸς Πλάτωνος, ἑταῖρος Διώνος καὶ συμμαθητὴς γενόμενος, καὶ συναποδημήσας αὐτῷ εἰς Συρακούσας, ὁρῶν ἤδη τὸν Διώνα ἐξιδιοποιούμενον τὴν μοναρχίαν, ἀποκλείσας αὐτὸν, καὶ αὐτὸς τυραννεῖν ἐπιχειρήσας ἐπεσφάγη. Εὐάγων δὲ ὁ Λαμψακηνὸς, ὡς φησιν Εὐρύπυλος καὶ Δικαιοκλῆς ὁ Κνίδιος, ἐν εἰκοστῷ καὶ πρώτῳ διατριβῶν, ἔτι δὲ καὶ Δημοχάρης ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ ὑπὲρ Σοφοκλέους πρὸς Φίλωνα, δανείσας τῇ πατρίδι ἀργύριον ἐπὶ ἐνεχύρῳ τῇ Ἀκροπόλει, καὶ ἐπιχειρήσας, τυραννεῖν ἐβουλεύετο, ἕως συνδραμόντες ἐπ' αὐτὸν οἱ Λαμψακηνοὶ, καὶ τὰ χρήματα ἀποδιδόντες, ἐξέβαλον.

prior illis ratio, quidnam conducunt? Num oportuit, quæ Lycurgus [a] Lacedæmoniis, Solon Athenienſibus, Zaleucus [b] Thuriis, edixerunt, ea ſi vtilia eſſent, Græcis reliquis conſulere, vt iis vtantur? Lex, quod Ariſtoteles inquit, oratio eſt publico ciuitatis conſenſu præfinita, qua iubetur & indicatur quo modo ſingula faciunda ſint. Ineptum Platonem inde fuiſſe patet, quod cùm illuſtres apud Athenienſes tres legiſlatores fuerint, Draco, Solon, & ipſe Plato, illorum leges ciues obſeruauerint, Platonis verò nihili fecerint, ac irriſerint. Eius verò diſputatio de Republica, etiam ſi reliquis omnibus anteponenda foret, quandoquidem neminem commouit, quam vtilitatem præſtat? Videtur ſanè Plato non hominibus qui vbiuis ſunt, leges præſcribere, ſed iis quos imaginatione finxit, vt qui legibus iis pareant, perquirendi ſint. Debuit ergo, quæ perſuadere poſſet, ſcribere, nec id facere, quod qui obnixè votis aliquid ſibi precantur [c], verùm potius id amplecti, & retinere, quod accidit, & fit quotidie. At his omiſſis, ſi quis examinet illius dialogos, Timæum, Gorgian, & alios huiuſmodi, in quibus ea tractantur quæ docent mathematicæ diſciplinæ, & quæ pertinent ad intelligendam rerum naturam, & alia perquam multa, ob eorum omnium commentationes admirabilis ille non eſt. Licet enim ab aliis eadem diſcere, vel melius, vel non peius explicata. Theopompus enim Chius libro De inſtitutis & excercitationibus Platonis, ait multos eius Dialogos ſuperuacuos, inutiles & falſos [d] deprehendi. Alienos [e] ſiquidem plures, ex Ariſtippi colloquiis & diſſertationibus ſurreptos, quoſdam ex Antiſthenis congreſſu, & confabulatione, nonnullos ex Byrſonis Heracleotæ dialogis. Cæterùm quæ hominis ſapientiam arguunt, & teſtantur, ea ſi nos in eius ſermonibus inueſtigemus, nuſquam inuenientur, ſed conuiuiorum celebritates, & valdè inhoneſtæ ac indecoræ narrationes de amore, quas contempto lectorum iudicio is contexuit. Quin & ex eius diſcipulis tyrannico fuerunt ingenio multi, calumniiſque & accuſationibus inſignes. Euphratus, cùm apud Perdiccam Macedoniæ regem degeret, non minus quàm ipſe regnauit, improbus, delator, & qui regis familiaritatem ad eas anguſtias reduxiſſet, vt epulis neminem dignaretur, Geometriæ, Philoſophiæve ignarum. Itaque Perdiccæ Philippus cùm in regnum ſucceſſiſſet, Parmenion, in Orico [f] eum aſſecutus, necauit, vt refert Caryſtius [g] in hiſtoricis Commentariis. Callippus Athenienſis Platonis etiam auditor, Dioni familiaris, & condiſcipulus, cum eo Syracuſas profectus, cùm Dionem videret principatum ſibi ſoli vendicare [h], eum obtruncauit, deinde tyrannidem occupare dum conaretur, iugulatus eſt. Euagon Lampſacenus, vt ſcribunt Eurypylus, & Dicæocles Cnidius libro vigeſimo primo ſuarum Commentationum: tum etiam Democharis orator libro De Sophocle ad Philonem, cùm patriæ pecuniam fœneraſſet, oppignerata ciuitatis arce, per fraudem de arripienda tyrannide agitauit conſilia, quoad Lampſaceni concurſu facto pecunia reddita exilio mulctarunt.

Timæus

Timæus Cyzicenus, vt ſcribit idem Democha-
res, pecuniam ac frumentum ciuibus largitus, i-
deóque habitus apud Cyzicenos frugi, ac probus,
cùm breui temporis ſpatio ſe continuiſſet, Ari-
dæo conſultore & adiutore, de publico ſtatu e-
uertendo, & inuehenda tyrannide cogitauit.
Quare, in iudicium accerſitus, conuictus, damna-
tus, ignominiáque notatus, in ciuitate quidem
permanſit ad extremam vſque ſenectutem, ſed
inglorius obſcuram & infamem vitam traduxit.
Eiuſmodi ſunt quidam ex Academicis, ſceleratam
vitam & inhoneſtam agentes, qui facinoribus
impiis & inhumanis collecta pecunia, rerum
domini, ob illas præſtigias illuſtres ſunt, & con-
ſpicui, qualis fuit Chæron Pelleneus, qui operam
Platoni non tantùm nauauit, ſed etiam Xenocra-
ti. Acerba is tyrannide cùm patriam vexaſſet,
non ſolùm præſtantiſſimos ciues exegit, verum
etiam illorum ſeruos, dominorum fortunis lo-
cupletauit, vxores iiſdem connubio iunxit, ſci-
licet quia multum profeciſſet in pulchra illa rei
publicæ gubernandæ diſciplina, iniuſtiſque il-
lis legibus. Quamobrem Ephippus Comicus in
Naufrago, Platonem & quoſdam eius familiares
comica libertate carpit, id obiiciens quòd pecu-
nia corrupti calumniosè multis obrrectarent,
ſumptuoſo veſtitu ſuperbirent, & ſoliciti magis
eſſent de forma ac pulchritudine corporis, quàm
libidinoſus quiuis è noſtris ciuibus. Poëtæ verba
hæc ſunt:

Deinde adſtitit ſolers quidam iuuenis
Ex Academia, Platonis auditor,
Byrſon, ad pecuniam audacia pernicioſa [a] *corradendam*
Impulſus neceſſitate, mercenariis [b] *ac quæſtuariis artibus:*
Qui in congreſſu prudenter & conſideratè loqui nouit:
Coma diligenter ac ſcitè raſa nouacula,
Pulchrè ſummiſſa denſa profundáque barba,
Belle calceis indutis pedibus, ſub recto tibiæ
Stipite [c]*: tunicæ plicaturis æqua proportione diſtantibus,*
Pallio tumido venuſtè circumamictus,
Geſtu graui & venerando, ementito quidem, non, vt opinor, ſuo: baculo ſubnixus,
Sic profatus eſt, agri vos Athenienſis incolæ.

Hucuſque producta nobis ſit confabulatio, amiciſſime Timocrates: de illis qui luxu & delitiis celebres fuere poſtea nos ſermonem habebimus.

A Τίμαιος δ' ὁ Κυζικηνὸς, ὡς ὁ αὐτὸς Δημοχάρης φησὶ, χρήματα καὶ σῖτον δοὺς τοῖς πολίταις, 251
καὶ διὰ ταῦτα πιθανὸς εἶναι χρηστὸς δοκῶν τοῖς Κυζικηνοῖς μικρὸν ὑποχὼν χρόνον ἐπέθετο τῇ πολιτείᾳ δι' Ἀριδαίου. κριθεὶς δὲ καὶ ἁλοὺς καὶ ἀδοξήσας, ἐν μὲν τῇ πόλει ἐπεμεμψε παλαιὸς καὶ γεγηρακὼς, ἀτίμως δὲ καὶ ἀδόξως διαζῶν. τοιοῦτοί δ' εἰσὶ καὶ νῦν τῶν Ἀκαδημαϊκῶν τινὲς ἀνοσίως καὶ ἀδόξως βιοῦντες. χρημάτων γὰρ ἐξ ἀσεβείας καὶ παρὰ φύσιν κυριεύσαντες, διὰ γοητείαν νῦν εἰσὶ περιβλεπτοι· ὡς καὶ χαίρων ὁ Πελληνεὺς, ὃς οὐ μόνον Πλάτωνι ἐχολάκευσεν. ἀλλὰ καὶ Ξενοκράτει. καὶ ὅτε οὖν τῆς πατρίδος πικρῶς τυραννήσας, οὐ μόνον τοὺς ἀρίστους τῶν πολιτῶν ἐξήλασεν, ἀλλὰ καὶ τοῖς τούτων δούλοις τὰ χρήματα τῶν δεσποτῶν χαρισάμενος, καὶ τὰς ἐκείνων γυναῖκας συνῴκισε πρὸς γάμου κοινωνίαν ταῦτ' ὠφεληθεὶς ἐκ τῆς καλῆς B πολιτείας καὶ τῶν πατρίων νόμων. διὸ καὶ ‖ Ἔφιππος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν ναυαγῷ Πλάτωνά τε αὐτὸν, καὶ τῶν γνωρίμων τινὰς κεκωμῴδηκεν, ὡς καὶ ἐπ' ἀργυρίῳ συκοφαντοῦντας, ἐμφαίνων, ὅτι καὶ πολυτελῶς ἠσκοῦντο, καὶ ὅτι τῆς εὐμορφίας τῶν καθ' ἡμᾶς ἀσελγῶν πλείονα πρόνοιαν ἐποιοῦντο. λέγει δ' οὕτως,

Ἐπεὶ καταστὰς εὔστοχος νεανίας,
Τῶν ἐξ Ἀκαδημείας τις ὑπὸ Πλάτωνα, καὶ
‖ Βρύσων ὁ θρασυμαχειολυμικερμάτων
Πλῆκτος ἀνάγκῃ [λιμῷ γομιόθῳ τέχνῃ] λιμιόθῳ τῇ τέχνῃ
Σωών τις οὐκ ἄσκεπτα διαμῴος λέγειν.
ΕΥ μὲν μαχαίρᾳ ξύσ' ἔχων τρίχωμα,
‖ ΕΥ δ' [ὑπακαθεῖσα βαμὰ] βάθη, ὑπακαθειεῖς τε μακρὰ
‖ ΕΥ δ' ἐν πεδίλῳ πολλὰ πτῆσις [ὑπὸ ξυρὸν] ὑπὸ ξυρόν
‖ Κνήμης ἱματίων ἰσομέτροις ἐλίγμασιν,
Ὀγκῳ τε χλαινίου εὖ τεθωρακισμένος,
‖ Σχῆμ' ἀξιοχρέων ὑπαθεὶς βακτηρίᾳ,
Ἀλλότριον οὐκ οἰκεῖον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ
Ἔλεξεν ἄνδρες τῆς Ἀθηναίων χθονός.
μέχρι τούτων ἡμῖν [πεπαιρώθω, καὶ ἥδε ἡ σωαγωγὴ] φίλτατε Τιμόκρατες· ἐξῆς δ' ἐροῦμεν περὶ πεπεραιώθω καὶ ἥδε ἡ σωτῶν ὑπὸ τρυφῆς διαφθορῆτων γιγνομένων. γος.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΤΩΝ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

ATHENÆI DEIPNOSOPHISTARVM

LIBER DVODECIMVS.

ΑΝΘΡΩΠΟΣ εἶναί μοι Κυρηναῖος δοκεῖς, κατὰ τὸν Ἀλέξιδος Τυνδαρέων, ἑταῖρε Τιμόκρατες. Κἀκεῖ γὰρ αὖ τις ὅτι τὸ δεῖπνον ἕνα καλῇ, Πάρεισιν ὀκτωκαίδεκ' ἄλλοι, κοὐ δέκα Ἅρματα, σιωπηλίδες τε πεντεκαίδεκα. Τούτοις δ' ἃ δεῖ σε ταῦτ' ἤδη δεῖ ἐμβαλεῖν· Ὡς τὸ μὲν κρᾶτιστον μηδὲ καλέσαι μηδένα. καὶ μοὶ δοκῶ μὲν κρᾶτιστον σιωπᾶν, καὶ μὴ ὅτι τοσούτοις πεθειρημένοις ἕτερα προσπηδᾶν. ‖ ἀλλ' ἐπεὶ πάνυ λιπαρῶς ἡμᾶς ἀπαιτεῖς, ἐκ τῶν πρὸ τῶν ὅτι τρυφῇ ἁλόντων γνωρίμων λόγον, καὶ τῆς τούτων ἡδυπαθείας, ἡ μὲν ‖ ἀπόλαυσις δήπου μετ' ‖ ἐπιθυμίας πρῶτον, ἔπειτα μετ' ἡδονῆς. καί τι Σοφοκλῆς γ' ὁ ποιητὴς τῶν ἀπολαυστικῶν γε εἷς ὤν, ἵνα μὴ κατηγορῇ δ' γήρως, εἰς σωφροσύνην ἐλθεῖν τὴν ἀθένειαν αὐτοῦ, τὴν πρὸς τὰς τῶν ἀφροδισίων ἀπολαύσεις, φήσας ἀσμένως ἀπηλλάχθαι αὐτῶν ὥσπερ τινὰ δεσπότην. ἐγὼ δὲ φημι, καὶ τὸν τῆ Πάριδος κρίσιν ὑπὸ τῶν παλαιοτέρων πεποιῆσθαι ἡδονῆς πρὸς ἀρετὴν οὖσαν σύγκρισιν. πρωτευθείσης γοῦν τῆς Ἀφροδίτης, αὕτη δέ ἐστιν ἡδονή, πᾶσα συνεταράχθη. καί μοι δοκεῖ καὶ ὁ καλὸς ἡμῶν Ξενοφῶν, τὸν μὲν τὸν Ἡρακλέα καὶ τὴν ἀρετὴν μῦθον ἐντεῦθεν πεπλακέναι. καλῶ γὰρ τὸν Ἐμπεδοκλέα.

ΟΥΔΕ τις οἱ κείνοισιν Ἄρης θεὸς, οὐδὲ κυδοιμὸς,
ΟΥΔΕ Ζεὺς βασιλεύς, οὐδὲ Κρόνος, οὐδὲ Ποσειδῶν,
Ἀλλὰ Κύπρις βασίλεια.
Τὴν οἵγ' εὐσεβέεσσιν ἀγάλμασιν ἱλάσκοντο.
Γραπτοῖς δὲ ζώοισι, μύροισί τε δαιδαλέοδμοις,
Σμύρνης τ' ἀκρήτου θυσίαις λιβάνου τε θυώδους,
[Ξανθῶν τε μονοδὰς μελίτων] ῥίπτοντες ἐς οὖδας.

χ. Ξουθῶν τε μονοδὰς μελιτῶν.

καὶ Μένανδρος δ' ἐν Κιθαρισῇ φησί τινα μουσικοδουλοῦντα φησὶ,

Studio

Vod inquit [a] Alexidis Tyndareon, amice Timocrates,
Cyrenæus esse mihi videris homo:
Nam, illic, vnum si quis ad cœnam inuitet,
Adsunt octodecim alij, currus decem [b], bigæ quindecim:
Quibus apponenda, quæ necessaria sunt omnia:
Optimum vt sit, accersere neminem.
Mihi quidem iam tacere videretur imprimis expedire, & tot commemoratis nihil insuper adiicere, nisi tu obnixè contenderes, vt de iis qui luxu nobiles fuerunt, & de eorum voluptate sermonem aggrediar. Nam ea qui potitur, ipsam primùm appeti:, deinde illa dulcedine, quam voluptas affert, fruitur. Itaque [c] Sophocles etiam voluptati deditus, ne senectutem accusaret, impotentiam veneris qua languet, temperantiam esse interpretatur, ab eáque liberatum se gaudet tanquam ab importuno & graui domino. Ego verò sic aio, Paridis iudicium veluti comparationem quandam virtutis cum voluptate priscos olim commentos fuisse. Nam quia Venerem, id est, voluptatem ille antepositi, omnia conturbata sunt. Inde profectò bellus noster Xenophon fabulam de Hercule [d] ac virtute finxisse videtur. Nam, vt Empedocles inquit,

Nullum ex diis prorsus illi venerabantur:
Non Iouem regem, non Saturnum, non Neptunum:
Sed reginam Venerem,
Quam sacris statuis placabant, animalium picturis [e], vnguentis varia spirantibus.
Syncera myrrhæ suffitu, ac thuris suauiter oleutis,
Effuso in pauimentum melle flauo libantes.
Menander in Citharista, vbi de quodam loquitur musices studioso, ait,

Studio muſices oppidoquam teneri,
Cantioneſque doceri auditu ſuaues ac delicatas ſemper.

Quidam ſecundùm naturam eſſe volunt, quòd illi omnium animantium genus inſeruiat, cùm metus, animi paruitas & ignauia, aliíque huiuſmodi affectus omnibus non ſint animantibus communes, & ab iis quæ ratione vtuntur vitari ac vituperari ſoleant. Voluptates ergo intemperantiùs perſequi, moleſtias & dolores venari eſt. Quocirca Homerus dum probroſam & fœdam eſſe voluptatem nititur oſtendere, maximis inquit ac potentiſſimis deorum nihil vires ſuas prodeſſe, ſed grauiſſima damna pati cùm voluptatibus prouehuntur. Ioui [a] namque, voluptatibus interdiu cùm ſuccubuiſſet, curam illam quam noctu vigilans habendam de Troianis duxerat, omnem excidiſſe. Mars fortiſſimus ac generoſiſſimus ab imbelli præcipuè Vulcano impeditur & alligatur, impudentiæ damnatus & eo multatus dedecore, quòd illicitis amoribus ſe tradidiſſet. Itaque deos, qui ad vinculorum eius ſpectaculum acceſſerant, ſic affatur [b]:

Improba facta non ſuccedunt fœliciter: velocem [c] tardus aſſequitur. (cepit arte ſua,
Vt nunc Vulcanus quamuis inceſſu lentus, Martem
Deorum celerrimum omnium qui Olympum tenent,
Claudus ipſe: quapropter cumulatiùs
Ei perſoluendum eſt redemptionis meæ pretium.

Ariſtidis vitam nemo ſuauem fuiſſe autumat, ſed Smindyridæ Sybaritæ, ac Sardanapali, inquit Theophraſtus, libro de Voluptate. Hominũ quidẽ opinione ea non minus ſplendida fuit quàm illorum vita, at voluptatibus is, ſicut illi, non indulſit. Nullius iudicio Ageſilai regis Lacedæmoniorum vita ſuauis [d] fuerit, ſed potius, ita forte ſi contingat, Ananij [e], hominis, vt tradunt, obſcuriſſimi. Nemo vitam heroum & ſemideorum qui ad Troiam pugnarunt ſuauem eſſe crediderit, ſed eorum potius qui noſtro ſæculo florent. Illorum enim rudior victus fuit, incultus, nulla diligentia conquiſitus, ſimplex, nec [f] varius, quem verò nunc frequentant plerique omnes, ad deſidiam, mollitiem, voluptatem, & alias quaſuis illecebras accommodatur, & veluti conditur. Plato in Philebo nihil eſſe voluptate ſcribit inſolentius. Condonari tamen à dijs voluptates rerum Venerearum, quæ ſunt vehementiſſimæ, hominum ſermonibus iactatur, vt amantium [g] periuria, & puerorum voluptates, qui rationis nondum ſunt compotes. Idem Plato libro octauo de Republica, primus oſtendit, quod ſemper in ore habent Epicurei, cupiditatum alias eſſe naturales, non tamen neceſſarias, aliàs nec naturales, nec neceſſarias, his verbis: A. Num igitur ſumendi cibi ac obſonij deſiderium, quantum ſanitas poſtulat, & ad tuendum bonum corporis habitum ſufficit, neceſſariò ineſt? B. Sic arbitror. A. Cibi verò appetentia num eſt neceſſaria duplici ratione, & quòd ad ſanitatem conducat, & quòd animalium famem ſedet? B. Ita profectò. A. Obſonium verò, num ad bonũ corporis habitum confert? B. Valde quidem. A. Quid igitur cenſes? num aliorum præter hæc cibariorũ cupiditas, qua, ſi prima ætate coërceatur diſciplina, & bonis præceptis, multi carere poſſunt, & quæ eadẽ tũ animo tũ corpori noxia,

A

Φιλόμουσον εἶναι αὐτὸν παάυ
Ακούσμαῖ' εἰς τρυφλώ τε παιδεύεθ' ἀεί.

καί τοι τινες φασὶ κατὰ φύσιν εἶναι τὼ ἡδονὼ, ἐκ πολλῶν παίδα ζῶα δεδουλῶσθαι ταύτῃ ὥσπερ οὐχὶ καὶ δειλίας καὶ φόβου, καὶ τῶν ἄλλων παθημάτων κοινῶς μὲν ἐν ἅπασιν ὄνων· μάλιστα δ' ἐν τοῖς λογισμῷ χρωμένοις ἀποδοκιμαζομένων. τὸ οὖν ἡδονὰς διώκειν πρὸ πειθοῦς, λύπας δὲ φεύγειν. διόπερ Ομηρος ἐπονείδισεν βουλόμενος ποιῆσαι τὼ ἡδονὼ, καὶ τῶν θεῶν φησὶ τὸν μέγιστον ἅδην ὑπὸ τῆς σφετέρας

B

ὠφελεῖσθαι δυνάμεως, ἀλλὰ τὰ μέγιστα βλάπτεσθαι πρὸς ἐνεχθέντας ὑπ' αὐτῆς. ὅσα μὲν γὰρ ἀχρυπνῶν ὁ Ζεὺς ἐφρόντισεν ὑπὲρ τῶν Τρώων. ταῦτ' ἀπώλεσε μετ' ἡμέραν ὑφ' ἡδονῆς κρατηθείς. καὶ ὁ Αρης Αλκιμώτατος ὢν ὑπὸ τὸν ἀσθενεστάτου Ηφαίστου σωσποδίθη, καὶ ὤφελεν αἰχμὼν καὶ ζημίαν, ἑκόντας ἑαυτὸν ἔρωσιν ἀλογίστοις. φησὶ γοῦν πρὸς τὸν Διὸς, ὅτ' ἦλθον αὐτὸν θεασόμενοι δεδεμένον,

C

Οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα· κιχάνει τὸ βραδὺς ὠκύν.

Ως καὶ ναὶ Ηφαιστον ἐὼν βραδὺς εἷλεν Αρηα,
Ωκύτατόν περ ἐόντα θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι,

[Χωλὸς ἐὼν τέχνῃ· τῷ καὶ ζωάγρι' ὀφέλλει.] γρ. Χωλὸς ἐὼν τέχνῃσι τὸ καὶ μιχάγρι' ὀφέλλει

‖ οὐδεὶς ἂν λέγειε τὸν Αγησιλάου τοῦ Λακεδαιμονίων βασιλέως, ἀλλὰ μᾶλλον εἰ ἔτυχεν τὸν [Ανανί] οὕτως ἀορίστου 252
κατὰ δόξαν ὄντα, οὐδὲ τὸν τῶν ἡμιθέων τῶν ἐπὶ γ. Ανανίωνος
Τροίας, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον τῶν νυῦ. καὶ τοῦτ' εἰκότως· ὁ μὲν γὰρ ἀκαλάσκητος, καὶ καθάπερ ἀνδρεῖος ἵππος, οὔτ' ἐπιμιξίας οὔσης, οὔτε τῶν τεχνῶν διηκριβωμένων· ὁ δ' ὑπ' ἀσιν ἐξησκημένος πρὸς ῥαστώνην καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν, καὶ πρὸς τὰς ἄλλας ἀγωγάς. Πλάτων δ' ἐν τῷ Φιλήβῳ φησὶν, ἡδονὴ μὲν γὰρ ἁπάντων ἀλαζονέστατον. ὡς δ' λόγος καὶ ἐν ταῖς ἡδοναῖς ταῖς περὶ τὰ ἀφροδίσια, [ἃ δὴ μέγιστα δοκοῦσιν] εἶναι, καὶ γρ. αἳ δὴ μάλιστα δ.
τὸ ἀπορνεῖν συγγνώμην εἴληφε παρὰ θεῶν, ὥσπερ καθάπερ παίδων τῶν ἡδονῶν, οὐδὲ τὸν λογισμὸν κεκτημένων. ἐν δὲ τῷ ὀγδόῳ τῆς Πολιτείας ὁ αὐτὸς Πλάτων πάλιν ὑπέδειξε τὸ ὑπὸ τῶν Επικουρείων θρυλλούμενον, ὅτι τῶν μὲν ἐπιθυμιῶν αἱ μὲν εἰσὶ, φυσικαὶ μέν, οὐκ ἀναγκαῖαι δέ· αἱ δ' οὔτε φυσικαὶ οὔτε ἀναγκαῖαι,

F

γράφων οὕτως. ἆρ' οὖν οὐχ ἡ τοῦ φαγεῖν μέχρις ὑγιείας καὶ εὐεξίας, καὶ τοῦ σίτου καὶ ὄψου ἀναγκαίως ἂν εἴη; Οἶμαι. ἡ μὲν γέ που τοῦ σίτου καθ' ἀμφότερα ἀναγκαία, ἥτε ὠφέλιμος, ἥτε παύσαι ζῶντα δυσαλῆ. Ναί. Η δ' ὄψου, εἴπερ πινὰ ὠφέλειαν πρὸς εὐεξίαν παρέχεται. Παύμεθα οὖν. Τί δαί; ἡ πέρα τούτων καὶ ἀλλοίων ἐδεσμάτων ἡ τουτῶν ἐπιθυμία, δυσατὴ δ' κολαζομένη ἐκ νέων καὶ παιδευομένη ἐκ τῶν πολλῶν ἀπαλλάττεσθαι, καὶ βλαβερὰ μὲν σώματι,

βλαβερὰ ἢ ψυχῇ πρός τε φρόνησιν, καὶ πρὸς τὸ σωφρονεῖν, ἆρά γε ὀρθῶς οὐκ ἀναγκαία ἂν καλοῖτο; Ὀρθότατα μὲν οὖν. Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ Περὶ ἡδονῆς τάδε λέγει· οἱ τύραννοι καὶ οἱ βασιλεῖς τῶν ἀγαθῶν ὄντες κύριοι, καὶ πάντων ἐμπειρότατοι πεῖραν, τῇ ἡδονῇ προσέχουσι· μεγαλοψύχους γὰρ ποιότητας ἡ ἡδονὴ τοῖς τῶν ἀνθρώπων φύσεσι. ἅπαντες γοῦν οἱ τῇ ἡδονῇ τιμῶντες, καὶ τρυφᾶν προῃρημένοι, μεγαλόψυχοι καὶ μεγαλοπρεπεῖς εἰσίν, ὡς Πέρσαι καὶ Μῆδοι. μάλιστα γὰρ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τῇ ἡδονῇ οὗτοι καὶ τρυφᾷν τιμῶσι, ἀνδρειότατοί τε καὶ μεγαλοψυχότατοι τῶν βαρβάρων ὄντες. ἔστι γὰρ τὸ μὲν ἥδεσθαι, καὶ τὸ τρυφᾶν ἐλεύθερον· ἀνίησι γὰρ τὰς ψυχάς, καὶ αὔξει. τὸ δὲ πονεῖν δούλων καὶ ταπεινῶν. διό τι καὶ συστέλλονται οὗτοι καὶ τὰς φύσεις. καὶ ἡ Ἀθηναίων πόλις ἕως ἐτρύφα, μεγίστη τε ἦν, καὶ μεγαλοψυχότατους ἔτρεφεν ἄνδρας. ἁλουργῆ μὲν γὰρ ἠμπίσχοντο ἱμάτια, ποικίλους δ' ὑπεδύοντο χιτῶνας. κορύμβους δ' ἀναδούμενοι τῶν τριχῶν, χρυσοῦς τεττίγας περὶ τὸ μέτωπον, καὶ τὰς κόμας ἐφόρουν, ὀκλαδίας τε αὐτοῖς δι' Φρους ἔφερον οἱ παῖδες, ἵνα μὴ καθίζοιεν ὡς ἔτυχεν. καὶ οὗτοι ἦσαν οἱ τριοῦτοι, οἱ τῇ ἐν Μαραθῶνι νικήσαντες μάχῃ, καὶ μόνοι τῆς Ἀσίας ἁπάσης δυνάμιν χειρωσάμενοι. καὶ οἱ φρονιμώτατοι δέ φησιν καὶ μεγίστην δόξαν ἔχοντες σοφίᾳ μέγιστον ἀγαθὸν τὴν ἡδονὴν εἶναι νομίζουσι. Σιμωνίδης μὲν οὕτως λέγων, τίς γὰρ ἀδονᾶς ἄτερ θνητῶν βίοτος ποθεινὸς, ἢ ποία τυραννίς; τῆς δ' ἄτερ οὐδὲ θεῶν ζηλωτὰ αἰών. Πίνδαρος παραινῶν Ἱέρωνι τῷ Συρακουσίων ἄρχοντι, μὴ δὲ ἀμαύρου φησὶ τέρψιν ἐν βίῳ. πολύτοι φέρεσθον ἀνδρὶ τέρπνος αἰών. καὶ Ὅμηρος δὲ τῷ δι' Φροσιύνῃ καὶ τὸ δι' Φραίνεσθαι τέλος φησὶν εἶναι χαριέστερον, ὅταν δαιτυμόνες μὲν ἀοιδοῦ ἀκουάζωνται, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι. οὗτος δὲ θεοὺς φησὶν εἶναι ῥεῖα ζώοντας· τὸ δὲ ῥεῖα ἐστὶ δίχα πόνου, ὥσπερ ἐνδεικνύμενος ὅτι μέγιστόν ἐστι τῶν κακῶν ἡ περὶ τὸ ζῆν ταλαιπωρία καὶ ὁ πόνος. διόπερ Μεγακλείδης ἐπιπλήττει τοῖς μετ' Ὅμηρον καὶ Ἡσίοδον ποιηταῖς, ὅσοι περὶ Ἡρακλέους εἰρήκασιν, ὡς στρατοπέδων ἡγεῖτο, καὶ πόλεις ἤρει· ὃς μετ' ἡδονῆς πλείστης τὸν μετ' ἀνθρώπων βίον διετέλεσε. πλείστας μὲν γυναῖκας γήμας, ἐκ πλείστων δὲ λάθρα παρθένων παιδοποιησάμενος. εἶπον δ' ἄν τις πρὸς αὐτοὺς οὐ ταῦτα παραδεχομένους, πόθεν ὦ οὗτοι, τῇ περὶ ταῖς ἐδωδαῖς αὐτῶν σπουδῇ ἀνατίθετε; ἢ, πόθεν παρῆλθεν εἰς οὗτοι ἀνθρώπους τὸ τῆς λοιβαίας κύλικος μηδὲν ὑπολείπεσθαι, εἰ μὴ τὰ περὶ ταῖς ἡδοναῖς ἐδοκίμαζεν; ἢ διὰ τί τὰ θερμὰ λουτρὰ τὰ φαινόμενα ἐκ τῆς γῆς πάντες Ἡρακλέους φασὶν εἶναι ἱερά; ἢ διὰ τί ταῖς μαλακαῖς στρωμναῖς Ἡρακλέους κοίταις εἰώθασι καλεῖν, εἰ κατεφρόνει τῶν ἡδέως ζώντων; τοῦτον οὖν, φησὶν, οἱ νέοι ποιηταὶ κατασκευάζουσιν ἐν λησοῦ σχήματι μόνον περιπορευόμενον, ξύλον ἔχοντα καὶ λεοντῆν καὶ τόξα· καὶ ταῦτα πλάσαι πρῶτον Στησίχορον τὸν Ἱμεραῖον.

A prudentiæ ac temperantiæ multum officit, rectè, minimè necessaria vocabitur? B. Rectissimè sanè. Heraclitus Ponticus libro de Voluptate ad hunc modum scribit: Tyranni atque reges, in quorum potestate fortunæ sunt & opes, omnia experti[a], voluptatem præferunt, quoniam hominis ea naturam reddat animosiorem, & excelsiorem. Voluptati certè quicunque student, & delicatè sibi viuendum esse constituunt, magnanimi sunt, & magnifici, vt Persæ, ac Medi, qui omnium hominum B voluptatem & delitias maximè colunt, inter omnes barbaros fortissimi, ingentisque præcipuè animi. Liberis enim & ingenuis competit delectatio ac vitæ mollities, vt quæ animum relaxet à curis, & augeat, seruis autem & humilioris fortunæ hominibus iugiter est laborandum, qui sunt angusto demissóque animo. Athenienſium ciuitas, quamdiu luxus in ea viguit, fuit florentissima, aluitque maximi viros animi, purpureis vestibus amictos, ac subtus variis tunicis indutos summa [b] coma C religata, cicadis aureis circa frontem & capillum appensis, & ne vbivis indecorè ac incommodè sederent, pueris sellas plicatiles ponè gestantibus. Eiusmodi fuerunt videlicet illi summi viri, ad Marathonem prælio victores, qui soli totius Asiæ copias subegerunt, ac in captiuitatem redegerunt. Prudentissimi quidem homines, clarissimique sapientia, maximum, inquit: bonum voluptatem esse iudicauerunt: Simonides his verbis,

Mortalibus enim quæ optabilis aut vita, aut tyD rannis,

Absque voluptate? quæ si desit, nec deorum quidem aternitas iucunda fuerit.

Pindarus Hieronem Syracusarum dominum hortatur,

Ne vitæ delectationes obscurent [c], quandoquidem optimus est ille vitæ cursus homini qui voluptate non priuatur.

Homerus nihil gratius esse scribit animi lætitia & hilaritate, cùm poëtam canentem auscultant conuiuæ, & epulis abundant mensæ. Idem, E ῥεῖα, facilè deos inquit viuere, nimirum absque labore, quo innuit grauissimum esse malum in vita, laborem ac miseriam. Quapropter Megaclides poëtas Homero & Hesiodo posteriores increpat, qui Herculem scripserunt exercitus duxisse, vrbes expugnasse, cùm maximè voluptariam inter homines vitam egerit, plurimarum vxorum maritus, & puellis clàm multis compressis, è quibus suscepit liberos. Hoc si quis verum esse neget, argumentis confirmare licet. Primum, cur F epulandi fuisse studiosissimum in confesso est? cur inoleuit apud homines eius exemplo consuetudo, vt libantes nihil in calice vini relinquant, nisi placuissent illi voluptates; cur calidas [d] quibus lauamus aquas, è terra scaturientes, omnes Herculi sacras esse dicunt? cur lectos molles solent Herculeos nominare, si eos qui delicatiùs viuunt contempsisset? Hunc porrò poëtæ iuniores, inquit, fingunt prædonis habitu solum huc illuc commeare, ac vagari, cum claua, leonis pelle, & arcu: quæ primus Stesichorus Himeræus [e] commentus est.

Xan

Xanthus lyricorum versuum modulator, antiquior Stesichoro, quod ipsemet Stesichorus non inficiatur, vt autor est Megacleides, talem vestitum Herculi non tribuit, sed Homericum [a]. Multa quidem ex Xanthi carminibus Stesichorus est mutuatus, vt quod Oresteam poëma nuncupant. Antiphanes voluptatem bonum esse dixit, sed eam, cuius non pœniteat, adiecit: Vlysses apud Homerum Epicuro dux videtur fuisse, vt voluptate, quam in tantum celebrat, omnia metiretur, cùm ait:

Nihil [b] *ego puto gratius esse,*
Quàm cum hilaris est vniuersus populus:
Ac in ædibus poëtam audiunt qui epulantur,
Ordine sedentes: onustæque mensæ sunt
Cibo, & carnibus: ac merum haustum è cratere
Præbet qui est à poculis, affunditque pateris:
Animo cogitanti mihi pulcherrimum hoc videtur esse.

Megacleides ait Vlyssem pro temporis occasione alloquentem Phæacas, inseruientémque tempori, vt eosdem esse mores suos assimularet, mollissimam eorum vitam laudasse, cùm ex Alcinoo de illis antea hæc intellexisset:

Nobis [c] *sunt iucundæ semper epulæ, cithara,*
choreæ,
Mutatoriæ vestes, calida balnea [d], *cubilia.*

Hac enim sola ratione iis quæ sperauerat opinabatur frustratum se non iri. Eiusmodi fuit, qui filium Amphilochum [e] sic hortatur:

Marinæ belluæ inter saxa degentis [f], *ô fili,*
Mente quàm diligentissimè cutem imitans,
Cùm [g] *ciuitatibus omnibus habe consuetudinem:*
Rerum præsentem statum boni consule: alias aliud
cogites & sapias.

Similiter & in Iphigenia [h] Sophocles,

Apud hominem cùm eris, tibi in mentem veniat,
Polypi corporis
Ad saxa variari natiuum colorem.

Theognis:

Mentem habe Polypi [i] *multi flagellis se implicantis.*

Sunt & qui putent Homeri iudicium, id fuisse, qui frugi & continenti vitæ sæpius anteponat voluptate diffluentem & dissolutam, his verbis:

Apud Iouem dij in concilium vocati sententias dicebant,
In aureo solio sedentes, quibus Hebe veneranda
Nectar ministrabat, illi verò sese aureis pateris
Inuitabant vicissim.

Apud eundem Menelaus:

Nihil aliud nos
Disiunxit cùm & amaremus, & alijs voluptatibus oblectaremur.

ac rursum:

Sedemus epulantes carnes innumeras, & suaue merum.

Quapropter apud Alcinoum Vlysses Delicias & libidinosam Lasciuiam asserit vitæ finem esse. Omnium hominum primi celeberrimi luxu Persæ fuerunt, quorum reges Susis hyemarunt, æstiuarunt in Ecbatanis: Susa Chares & Aristobulus vocari tradunt ob pulchram amœnitatem loci: σοῦσον enim Græco sermone lilium appellari: in Persepoli per autumnum morari, Babylone verò, anni reliqua parte. Parthorum etiam reges ver traducunt Rhagis, hyemant Babylone [k], alibi quod ex anno supereſt.

A καὶ Ξανθος δ' ὁ μελοποιὸς πρεσβύτερος ὢν Στησιχόρου, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Στησίχορος μαρτυρεῖ, ὥς φησιν ὁ Μεγακλείδης, οὐ ταύτην αὐτῷ περιτίθησι τὴν ‖ στολὴν, ἀλλὰ τὴν ‖ Ομηρικήν. πολλὰ γὴ τῶν Ξάνθου μεταποιήκεν ὁ Στησίχορος, ὥστε καὶ τὴν Ορεστειαν καλουμένην. Αντιφάνης δὲ τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι φάσκων, προσέθηκε τὴν ἀμεταμέλητον. ὁ δὲ μετὰ τοῦ Ομήρου Οδυσσεὺς ἡγεμὼν δοκεῖ γεγονῆσθαι Επικούρῳ τῆς πολυθρυλλήτου Ηδονῆς, ὥστε φησίν.

B ΟΥ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι,
Η ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα·
Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ
Ημμοι ἐξείης. παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι
Σίτου τε κρεῶν· μέθυ δ' ὀπὴ κρητὴρος ἀφύσσων
Οινοχόος παρέχησι, καὶ ἐγχείη δεπάεσσιν.
Τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι.

C Ο δὲ Μεγακλείδης φησὶ τὸν Οδυσσέα ‖ καθομιλοῦντα οὐ καιροὺς ὑπὲρ τοῦ δοκεῖν ὁμοήθης τοῖς φαίαξιν εἶναι, τὰ ἀβροδιαίτητον αὐτῶν ἀποδέχεσθαι πεπυθόμενον τοῦ Αλκινόου.

Αἰεὶ δ' ἡμῖν δαὶς τε φίλη, κίθαρίς τε χοροί τε,
Εἵματά τ' ἐξημοιβά, λοετρά τε θερμὰ καὶ εὐναί.

Μόνως γὰρ οὕτως ὠήθη, ὧν ἤλπιζε μὴ ἁμαρτεῖν. γιοῦτός ἐστιν καὶ ὁ Φοινῶν Αμφιλόχῳ τῷ παιδὶ, ὦ τέκνον, φωντίου θηρὸς πετραίου χρὴ μάλιστα νόον προσφέρων, πάσαις πολέεσσιν ὁμίλει, ‖ παρέων δὲ παρέοντι ἐπαινήσας ἐκὼν, ἄλλο τ' ἀλλοῖα φρόνει. ὁμοίως φησὶ καὶ Σοφοκλῆς ἐν Ιφιγενείᾳ,

253

χρ. τὸ παρὸν δ' ἐπαινήσας, vel, τὰ παρόντα

Νόει πρὸς ἀνδρὸς σῶμα πουλύπου, ὅπως
Πέτρᾳ τραπέζῃ γνησίου φρονήματος.

καὶ ὁ Θέογνις, Πουλύπου ὀργὴν ἴσχε πολυπλόκου.

εἰσὶ δ' οἱ φασὶ ταύτης εἶναι τῆς γνώμης τὸν Ομηρον προτιθέντα τοῦ πανδαίσιου βίου, πολλάκις τὸν καθ' ἡδονὴν λέγοντα,

D Οἱ δ' ἦτοι παρὰ Διὶ καθήμενοι ἠγορόωντο
Χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ, μετὰ δὲ σφίσι ποτνία Ηβη
Νέκταρ ἐοινοχόει, τοὶ δ' ἔπον χρυσέοις δεπάεσσι
Δειδέχατ' ἀλλήλους.

Καὶ ὁ Μενέλαος δὲ πρὸς αὐτοὺς φησίν,

--οὐδέκεν ἡμέας
Αλλοδιέκρινεν φιλέοντέ τε τερπομένω τε. καὶ,
Ημεθα δαινύμενοι κρέατ' ἄπλετα καὶ μέθυ ἡδύ.

E Διόπερ καὶ Οδυσσεὺς τρυφὴν καὶ λαγνείαν τέλος τοῦ βίου πεφηνε τῷ Αλκινόῳ πίθεται. Διαβόητοι δὲ ὅτι τρυφῇ ἐχρῶντο πρῶτοι πάντων ἀνθρώπων Πέρσαι· ὧν καὶ οἱ βασιλεῖς ἐχείμαζον μὲν ἐν Σούσοις, ἐθέριζον δ' ἐν Εκβατάνοις. κληθῆναι δὲ τὰ Σοῦσα φησὶν Αριστόβουλος καὶ Χάρης, διὰ τὴν ὡραιότητα τοῦ τόπου. ‖ Σοῦσον δὲ εἶναι τῇ Ελλήνων φωνῇ τὸ κρίνον. ἐν Περσεπόλει δὲ διατρίβουσι φθινόπωρον, καὶ ἐν Βαβυλῶνι τὸ λεῖπον ἔτος μέρος. καὶ ‖ οἱ Πάρθων δὲ βασιλεῖς ἔαρίζουσι μὲν ἐν Ραγαῖς, χειμάζουσι δὲ ἐν Βαβυλῶνι [‖ . . . . τὸ λοιπὸν ἔτος.]

CAP. II.

χρ. διάγουσι δ' ἐν Εκατομπύλῳ τὸ λοιπὸν τοῦ ἐνιαυτοῦ

F ‖ καὶ

‖ καὶ τὸ θυμίαμον ᾗ ὁ ἐπιτίθεντο τῇ κεφαλῇ οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς, οὐδ' αὐτὸ ἠρνεῖτο τὴν τῆς ἡδυπαθείας ἀπόλαυσιν. καλεσκιάζειν γὰρ, ὥς φησιν Δίνων, ἐκ σμύρνης, καὶ τοῦ καλουμένου λαβύζου. ἡδύσμης δ' ἐστὶν ἡ λάβυξ καὶ πολυτιμώτερον τῆς σμύρνης. ὁπότε ᾗ ἐκ δ' ἅρματος καταίοι φησὶ Βασιλεύς, οὔτε καθῆλλεν ὀλίγου ὄντος ἀπὸ τὴν γῆν ἕ ὕψους, ἔτε διὰ χειρῶν ἐρείδόμενος, ἀλλ' ἀεὶ αὐτῷ χρυσοῦς δίφρος ἐπῆεν, καὶ τοῦτο ἀναβαίνων καθίει. καὶ ὁ βασιλέως διφροφόρος εἷς τοῦτ' ἦν. φυλάττουσί τε αὐτὸν καὶ τριακόσιαι γυναῖκες, ὡς ἱστορεῖ ὁ Κυμαῖος Ἡρακλείδης ἐν πρώτῃ Περσικῶν. αὗται ᾗ αἱ μὲν ἡμέρας κοιμῶνται, ἵνα νυκτὸς ἐγρηγορῶσι· τῆς ᾗ νυκτὸς ἄδουσαι καὶ ψάλλουσαι διαμελοῦσι λύχνων καιομένων. ‖ χρῆται ᾗ αὐταῖς καὶ πολλάκις ὁ βασιλεὺς ‖ διὰ τῆς τῶν ‖ μηλοφόρων αὐλῆς· ἦσαν ᾗ οὗτοι τῶν δορυφόρων, καὶ τὰ μὲν πρῶτα πάντες Πέρσαι, διὰ τῶν συρακῶν μῆλα χρυσᾶ ἔχοντες, χίλιοι τὸν ἀριθμὸν, ἀριστίνδην ἐκλεγόμενοι ἐκ τῶν μυρίων Περσῶν τῶν Ἀθανάτων καλουμένων· ἓ δὴ διὰ τῆς τούτων αὐλῆς πεζὸς ὑποστρωμένων φιλοταπίδων Σαρδιανῶν, ἐφ' οἷς οὐδεὶς ἄλλος ἐπέβαινεν ἢ βασιλεύς. ὅτε ᾗ εἰς τὸν ἑαυτοῦ αὐλὸν ἔλθοι, ἀνέβαινεν διὰ τὸ ἅρμα, ἐνίοτε ᾗ καὶ ἐφ' ἵππου· πεζὸς ᾗ οὐδέποτε ἐωρᾶτο ἔξω τῶν βασιλείων. ‖ εἰ ᾗ [διὰ θύρας] ἐξείη, καὶ αἱ παλλακίδες αὐτῷ συνεξήεσαν. ὁ ᾗ θρόνος, ἐφ' ᾧ ἐχρημάτιζε καθήμενος, χρυσοῦς ἦν, ὃν περιεστήκεσαν τέσσαρες κιονίσκοι λιθοκόλλητοι χρυσοῖ, ἐφ' ὧν διετέτατο ἱμάτιον ποικίλον πορφυροῦν. Κλέαρχος ᾗ ὁ Σολεὺς ἐν τετάρτῳ βίων παθητικῶν περὶ τῆς Μήδων τρυφῆς, καὶ ὅτι διὰ ταύτης πολλοὺς ἀνηνύτησαν τῶν πέλας ὑπερόντων, διαφέρει ‖ καὶ τὸν παρὰ Μήδων γενέσθαι Πέρσαις μηλοφορεῖν, μὴ μόνον ὧν ἔπαθον τιμωρίαν, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν δορυφορουμένων τρυφῆς, εἰς ὅσον ἦλθον ἀνανδρίας ὑπόμνημα. δοκεῖ γὰρ ὡς ἔοικεν ἡ παρακαιρος ἅμα ἓ μάταιος αὐτῶν περὶ τὸν βίον τρυφὴ ἓ οὐ ταῖς λόγχαις καθωπλισμένους ‖ ἀγύρτας ἀποφαίνειν. καὶ παρελθὼν ᾗ γράφει, τοῖς γοῦν πορίσασί τι αὐτῷ ἡδὺ ἕρωμα, δίδους ἆθλα τοῦ πορισθέντος, οὐχ ἑτέραις ἡδυώσι ταῦτα τιμαῖς παρεπίθετο, πολὺ ᾗ μᾶλλον αὐτὸς ἀπολαύειν αὐτῶν ‖ νοῦν ἔχων. τοῦτο μὲν γάρ ἐστιν ὁ λεγόμενος εἶμαι, καὶ Διὸς ἅμα καὶ βασιλέως ἐγκέφαλος. Χάρης δ' ὁ Μιτυληναῖος ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστορίας, εἰς τοῦτο φησὶν ἦκον τρυφῆς οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς, ὥστε ἔχεσθαι τῆς βασιλικῆς κλίνης ὑπὲρ κεφαλῆς οἴκημά τι πεντάκλινον, ἐν ᾧ χρυσοῦ πεντακισχίλια διὰ παντὸς ἔκειντο τάλαντα. καὶ τοῦτο ἐκαλεῖτο περισκεφάλαιον βασιλικόν. καὶ περὶ ποδῶν ἕτερον οἴκημα τρίκλινον, οὗ τάλαντα τρισχίλια ἔκειτο ἀργυρίου. ἓ περισηορεῖτο βασιλικὸν ὑποπόδιον. ὧν ᾗ ἐν τῷ κοιτῶνι καὶ λιθοκόλλητος ἄμπελος χρυσῆ ὑπὲρ τῆς κλίνης· τὸν ᾗ ἄμπελον ταύτην Ἀμυντᾶς φησὶν ἐν τοῖς περὶ σταθμοῖς καὶ βότρυας ἔχειν ἐκ τῶν πολυτελεστάτων ψήφων συντεθειμένους, οὐ μακρὰν τε ταύτης ἀνακεῖσθαι

χ. διὰ θύρων

A Insigne verò quòd suis capitibus reges Persarum imponunt, voluptatem eos captasse minimè negat. Quod enim scribit Dinon, id ex myrrha conficiebatur, & odore illo quem Labyzon nuncupant. Suauiter quidem Labyzus [a] olet, & multo pretiosior est quàm Myrrha. Cùm autem rex, inquit Dinon, è curru descenderet, nec ille desiliebat, etiamsi exigua foret à terra altitudo, neque vt exiret, manibus circunstantium fulciebatur, sed ei semper admouebatur aurea sella in quâ egressus è curru ascenderet: cuius rei gratia semper regiæ sellæ gestator sequebatur. Eius autem custodes sunt, vt scribit Heracleides Cumæus libro primo Rerum Persicarũ, trecentæ mulieres, quæ vt vigilent noctu, interdiu dormiunt, & per noctem ardentibus lucernis perpetuò canunt, ac citharam pulsant. Cum illis rex per stationem clauatorum [b] excubitorum perductis sæpius rem habet. E classe hastatorum clauatores ij fuerunt, omnes Persæ natione, numero mille, virtutis ac fortitudinis ergò selecti ex decem Persarum millibus, quos vocant Immortales. In horum summis hastilibus aurea mala extabant, vnde & nomen. Per illorum stationem [c] pedibus rex transibat, tapetibus glabris substratis, Sardianos appellant, per quos incedere alij nemini quàm regi concessum erat. Ad extremam illorum stationem cùm rex peruenisset, in currum ascendebat, & aliquando in equum. Nunquam certè pedes è regia progrediebatur. Ad fores vsque si prodiret, exibant eum eo pellices. Solium in quo sedens ius dicebat, responsáque dabat legationibus, aureum, quatuor aureis & gemmatis columellis circumpositis sustinebatur, super quibus variam purpureámque vestem extendebant: Clearchus Solensis libro quarto Vitarum, de Medorum luxu antea locutus, cùm narrasset ab illis ex vicinis multos castrari voluptatis [d] caussâ, subiungit, Persas à Medis vsum clauas gestandi accepisse, non solùm vt ijs iniurias propulsarent, & vlciscerentur, si quis inferret, sed velut insigne quoddam luxus satellitum, quantum à pristina sua virtute degenerauissent. Posset enim, vt credibile est, intempestiuum illud & stolidum in vita delitiarum studium, vel armatos lanceis inertes ac ignauos reddere. Is deinde nonnihil progressus ita scribit: Regi si quis delicatiorem cibum obtulisset, pro eo quod oblatum est præmium largitur: at cæteris quos honorat, id rex non impartitur [e], verùm potius eo fruitur, sibique soli sapit. Id autem [f] erat, nisi fallor, quod S. Iouis simul ac regis cerebrum esse dicebant. Chares Mitylenæus libro quinto historiæ Alexandri, Eousque luxus, inquit, processerunt Persarum reges, vt ad verticem regij cubilis supernè esset cœnaculum cum quinque lectis [h], in quo auri talenta quinquies mille nunquam non asseruabantur: id cerui cal regium appellabant: cubilis verò pedibus alterum cœnaculum cum tribus lectis vicinum esset, vbi talentorum tria millia reponebantur: quod subsellium scabellúmve regis nuncupant. In eius cubiculo fuit quoq; vitis aurea, gemmis ornata, super lectũ distenta, cuius vuas Amyntas libro de Ponderibus & stateris, ait, ex pretiosissimis gemmis compositas fuisse, nec procul ab ea

positum

positum craterem aureũ, opus Theodori Samij. Agathocles libro tertio de Cyzico, apud Persas aquam esse tradit, quàm auream nominant, nimirum fontes [a] septuaginta, è quibus soli bibebant, rex ipse, ac maximus natu filius: aliorum si quis attigisset, morte pœnas luebat: Xenophon octauo libro institutionis Cyri: Tum inquit, vtebantur Persarum disciplina, Medorum autem ornatu, & deliciis: nunc verò Persarum obliteratam iam tolerantiam parui pendunt, & Medorum mollitiem retinent. Eorum quàm sit delicata vita declarare in animo est. Primùm quidem, lectos non satis est mollibus stragulis contegi: eorum pedes super tapetibus collocant, ne obnitatur pauimentum: cedunt enim tapetes. Quod ad cibaria spectat, eorum quæ priùs inuenta sunt nihil prætermittitur, ac quotidie noua excogitantur: itidémque obsonia: domi namque inuentores ac nouatores in famulatu habent, qui vtrumque id calleant. Hyeme non tantùm caput, corpus, & pedes operiunt, sed etiam manicas induunt ad extremam manum, & digitalia. Per æstatem, præter saxorum vmbras, & arborum, quas captant, etiam in illis vmbras sibi machinantur, & obtendunt alias [b]. Idem deinceps de illis scribit: Nunc stragula plura super equis habent, quàm super lectis. Nõ enim tantùm laborant benè vt equitent, quàm vt molliter equo insideant. Iisdem sunt ianitores, pistores, pocillatores, qui cibum apponant, auferant, qui dormituros in lecto componant cubicularij, & qui expergefaciant, ac ornatores qui fricent, vngant, & certa quadam moderatione illa omnia exequãtur. Lydij adeò luxu corrupti sunt, vt primi fœminas castrauerint, quod refert Xãthus Lydius, vel autor historiarum quæ ipsi adscribuntur, Dionysius Scythobrachiõ, vt ait Artemõ Cassandreus, in opere De librorum collectione, nescius tamen Ephorum scriptorem eius meminisse, vt antiquioris, & qui Herodoto argumentum scribendi dedisset. Xanthus ergo libro secundo Lydiorum, ait, Lydorum regem Andramytin fœminas primùm castrauisse [c], & eunuchorum loco vsum illis fuisse. Clearchus libro quarto Vitarum, Lydos ait, vitæ mollitia solutos, extruxisse pomaria, & in hortos secedentes, vmbras sectatos fuisse, delicatius existimantes, si omnino solis radiis non ferirentur, tandémque sic voluptati succubuisse, vt aliorum vxores & virgines in locum certum conductas, quem ob id Agneonem [d] vocabant, stuprarent, & ad extremum animis prorsus effœminatis, muliebrem vitam sint amplexati. Quamobrem tam fœda vitæ ratio, mulierem ex illis vnam quas violauerant, excitauit, Omphalen, quæ tyrannide vsurpata prima exorsa sit à Lydis meritas pœnas exigere. Amissæ quidẽ libertatis manifestum id argumentum erat, quòd vi subditi fœminæ parerent, iniuriis multis illos afficienti. Ergo cum esset illa prorsus intemperans, & quam

A κρατῆρα χρυσοῦν Θεοδώρου τοῦ Σαμίου ποίημα. Αγαθοκλῆς δ' ἐν τρίτῳ περὶ Κυζίκου, ἐν Πέρσαις φησὶν εἶναι καὶ χρυσοῦν καλούμενον ὕδωρ· εἶναι δὲ τοῦτο λιβάδας ἑβδομήκοντα, καὶ μηδένα πίνειν ἀπ' αὐτοῦ ἢ μόνον βασιλέα, καὶ τὸν πρεσβύτατον αὐτοῦ τῶν παίδων. τῶν δὲ ἄλλων ἐάν τις πίῃ, θάνατος ἡ ζημία. Ξενοφῶν δ' ἐν ὀγδόῳ Παιδείας, ἐχρῶντο φησὶν ἔτι τότε τῇ ἐκ Περσῶν παιδείᾳ, καὶ τῇ Μήδων στολῇ καὶ ἁβρότητι. νῦν δὲ τὴν μὲν ἐκ Περσῶν καρτερίαν περιορῶσιν ἀποσβεννυμένην, τὴν δὲ τῶν Μήδων μαλακίαν διασώζονται. σαφηνίσαι δὲ βούλομαι καὶ τὴν θρύψιν αὐτῶν. ἐκείνοις γὰρ πρῶτον μὲν τὰς εὐνὰς οὐ μόνον ἀρκεῖ μαλακῶς ὑποστόρνυσθαι, ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν κλινῶν τοὺς πόδας ἐπὶ ταπίδων τιθέασιν, ὅπως μὴ ἀντερείδῃ τὸ δάπεδον, ἀλλ' ὑπείκωσιν αἱ τάπιδες. καὶ μὴν ‖ τὰ πεττόμενα ἐπὶ τράπεζαν, ὅσατε πρότερον εὕρητο, οὐδὲν αὐτῶν ἀφῄρηται, ἄλλα τε καινὰ ἀεὶ ἐπιμηχανῶνται, καὶ ὄψαγε ὡσαύτως· καὶ γὰρ καινοποιητὰς ἀμφοτέρων τούτων κέκτηνται. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τῷ χειμῶνι οὐ μόνον κεφαλὴν καὶ σῶμα καὶ πόδας αὐτοῖς ἀρκεῖ ἐσκεπάσθαι, ‖ ἀλλὰ καὶ περὶ ἄκραις ταῖς χερσὶ χειρίδας δασείας, καὶ δακτυλύθρας ἔχουσιν. ἔν γε μὴν τῷ θέρει οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, οὐθ' αἱ τῶν δένδρων οὔθ' αἱ τῶν πετρῶν σκιαί· ἀλλ' ἐν ταύταις ἑτέρας σκιὰς ἄνθρωποι μηχανώμενοι αὐτοῖς παριστᾶσιν. κἂν τοῖς ἑξῆς δέ φησι περὶ αὐτῶν οὑτωσί. ‖ νῦν δὲ στρώματα πλείω ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ἵππων, [ἢ ἐπὶ τὴν τῶν εὐνῶν,] οὐ γὰρ τῆς ἱππείας οὕτως, ὡς τοῦ μαλακῶς καθῆσθαι ἐπιμέλονται. καὶ τοὺς θυρωροὺς δὲ καὶ τοὺς σιτοποιοὺς καὶ τοὺς ὀψοποιοὺς καὶ οἰνοχόους, καὶ παρατιθέντας καὶ ἀναιροῦντας, καὶ κατακοιμίζοντας καὶ ἀνιστάντας, καὶ τοὺς ‖ κοσμητὰς οἱ ὑποχρίουσί τε καὶ ἐντρίβουσιν αὐτοὺς, καὶ τἆλλα ῥυθμίζουσιν. ‖ ΛΥΔΟΙ δὲ εἰς τοσοῦτον ἦλθον τρυφῆς, ὡς καὶ πρῶτοι γυναῖκας εὐνουχίσαι, ὡς ἱστορεῖ Ξάνθος ὁ Λυδὸς, ἢ ὁ εἰς αὐτὸν τὰς ἀναφερομένας ἱστορίας συγγεγραφὼς Διονύσιος ὁ Σκυτοβραχίων ὡς Αρτέμων φησὶν ὁ Κασανδρεὺς ἐν τῷ περὶ συναγωγῆς βιβλίων, ἀγνοῶν ὅτι Εφορος ὁ συγγραφεὺς μνημονεύει αὐτοῦ ὡς παλαιοτέρου· ὄντος, καὶ Ηροδότῳ τὰς ἀφορμὰς δεδωκότος. ὁ δ' οὖν Ξάνθος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Λυδιακῶν, Ανδραμύτην φησὶ τῶν Λυδῶν βασιλέα πρῶτον γυναῖκας εὐνουχίσαντα, χρῆσθαι αὐταῖς ἀντὶ ἀνδρῶν εὐνούχων. Κλέαρχος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ περὶ βίων, ‖ Λυδοί φησι διὰ τρυφὴν ‖ παραδείσους κατασκευασάμενοι, καὶ ‖ κηπαίους αὐτοὺς ποιήσαντες ἐσκιατροφοῦντο, τρυφερώτερον ἡγησάμενοι τὸ μηδ' αὐτοῖς ὅλως ἐπιπίπτειν τὰς τοῦ ἡλίου αὐγάς. καὶ τέλος πόῤῥω προαγαγόντες ὕβρεως τὰς τῶν ἄλλων γυναῖκας καὶ παρθένους, εἰ τὸν τόπον τὸν διὰ τὴν πρᾶξιν ‖ Αγνεῶνα κληθέντα συνάγοντες ὕβριζον. ‖ καὶ τέλος τὰς ψυχὰς ἀποθηλυνθέντες, ἠλλάξαντο τὸν τῶν γυναικῶν βίον. διόπερ καὶ γυναῖκα τύραννον ὁ βίος εὕρετο αὐτοῖς, μίαν τῶν ὑβρισθεισῶν, Ομφάλην. ἥτις πρώτη κατῆρξε μὲν τῆς εἰς Λυδοὺς πρεπούσης τιμωρίας. ‖ τὸ γὰρ ὑπὸ γυναικὸς ἄρχεσθαι ‖ ὑβριζομένους, σημεῖον ἐστὶ βίας. οὖσα οὖν καὶ αὐτὴ ἀκόλαστος καὶ ἀμυ

254

γρ. ἢ τότ' ἐπὶ τῶν εὐνῶν vel, ἢ πρὶν

Cap. III.

καὶ ἀμυνομένη τὰς ὑβρεις αὐτῆ πρότερον ὕ-
βρεις, τὰς ἐν τῆ πόλει δούλοις τὰς τῶν δεσποτῶν
παρθένους ἐξέδωκεν, ἐν ᾧ τόπῳ πρὸς ἐκείνων ὑ-
βρίσθη. εἰς τοῦτον οὖν συναθροίσασα μεθ' ἀνάγκης
συγκαλέκλεισε τὰς δούλοις τὰς δεσποίνας· ὅθεν οἱ
Λυδοὶ τὸ πικρὸν τῆς πράξεως ὑποχαλιζόμενοι, τὸν
τόπον καλοῦσι Γυναικῶν ἀγῶνα, γλυκυτὸ ἀγκῶ-
να. οὐ μόνον δὲ Λυδῶν γυναῖκες ἄφεσι ἔσαι τοῖς
ἐπιτυχοῦσιν, ἀλλὰ καὶ Λοκρῶν τῶν Ἐπιζεφυρίων, εἶτι
δὲ τῶν περὶ Κύπρον, ἅπαντων ἁπλῶς τῶν ἑταιρι-
σμῷ τὰς ἑαυτῶν κόρας ἀφοσιούντων, παλαιᾶς νόσου
ὕβρεως ἔοικεν εἶναι πρὸς ἀλήθειαν ὑπόμνημα καὶ
μισωρία. πρὸς τοῖς ἐς τῶν Λυδῶν ὀργὴν ἀνὴρ ὀρ-
μήσας, καὶ τὴν πρὸς αὐτοῖς Μίδου βασιλείαν βαρυ-
θεὶς, ἔτι μὴν Μίδου ὑπ' ἀναισθησίας ἁπλοῦς καὶ
ἐν πορφύρᾳ κειμένου, καὶ τὰ γυναικεῖα ἐν τοῖς ἰσοῖς
συνυφαλασιουργοῦντος· Ὀμφάλης δὲ πάντας οὓς
συγκαλυκλιθέντας αὐτῇ ξενοκτονούσης, ἀμφο-
τέρους ἐκόλασε. τὸν μὲν ὑπὸ ἀπαιδευσίας κεκω-
φημένον τῶν ὠτων ἐξελκύσας, ὃς λάθοι τὸ φρονεῖν
ἔνδειαν ἅπαντων ἀναισθητοῦντα ζώου τὰ ἐπωνυ-
μίαν ἔσχε. πρῶτοι δὲ Λυδοὶ τῷ καρύκῳ ἐξεῦ-
ρον, θεὶς ἧς τῆς σκευασίας οἱ τὰ ὀψαρυτικὰ συν-
θέντες εἰρήκασιν, Γλαῦκόν τε ὁ Λοκρὸς, καὶ Μίθαι-
κόν τε Διονύσιον, Ἡρακλεῖδαί τε δύο γένος Συρα-
κούσιοι, καὶ Ἄγις τε Ἐπαίνετον καὶ Διονύσιον, εἶτε
Ἡγήσιππος, τε Ἐρασίστρατος, καὶ Εὐθύδημος καὶ Κρί-
των. πρὸς τούτοις δὲ Στέφανον, Ἀρχύτας, Ἀκέστιον,
Ἀκεσίας, Διοκλῆς, Φιλησίων. τοσούτους μὲν οἶδα μάγει-
ρους ὀψαρυτικά τε καὶ δαύλον δεῖνα ἔλεγον
οἱ Λυδοὶ, ἓν ἕνα ἄλλα τρεῖς, οὕτως ἐζήσκουν πρὸς
τὰς ἡδυπαθείας. γένεσθαι δ' αὐτὸν φησὶν ὁ Ταραντῖ-
νος Ἡγήσιππος ἐξ ἐφθοῦ κρέως, τε κνησοῦ ἄρτου, τε
Φρυγίου τυροῦ, ἀνήθους τε καὶ ζωμοῦ πίονος. ‖ μνημο-
νεύει δ' αὐτοῦ Ἀλεξις ἐν Παννυχίδι ἢ Ἐριθοις· μά-
γειρος δ' ἐστὶν ὁ περισαλεγόμενος.

‖ Εἰ δέ σοι πάρεστι τὸν καύδαυλον ἰδεῖν
Παρεθήσομεν. καύδαυλον οὐκ ἐδήδοκα,
Ἀλλ' οὐδὲ ἀκήκοα· ἀλλὰ πῶλει.
Θαυμαστὸν ἐμὸν εὕρημα πάνυ. πωλῶ δ' ἐγώ
Εἰ πάρεθ' ὧδε σοι, περισκέλεσθ' οὕτω δακτύλους
Σαυτῷ γε χαίρων. ἕρμα μὲν ποιήσομεν
Ἀνθρωπε ποίει λευκὰ τε βλέπεις ἐπεὶ
Ἀπὸ τῶν κοινῶν τριχους ἰχθύων, κρεῶν βατα-
νίων ὑθέως
Δίπυρον πάρεθ' ἥδιστος ὢν ὑπιτετμημένον,
Πυὸν μέλιτος ὀξύβαφον ἀπὸ ταγλίου τυροῦ,
Τροφάλια χλωρὰ κυθνίου πάρα τεμών,
Βοτρύδιόν τι χορεῖον ἐν πολιηλίῳ,
Γλυκῶν τὸ γιοῦν δὲ ἀεί πως μέρος.
Ἐπιπαίζεται. κεφαλὴ δ' εἰπνου γίνεται,
Ἀνθρωπ' ὑπέπαιζε μόνον, ἀπαλλάγηθί μου,
Καυδαύλης λέγων τε χορεῖα τε βατάνια.

Πᾶσαν τὴν ἡδονὴν μνημονεύει δὲ καυδαύλου καὶ Φι-
λήμων ἐν Παρεμπόλῃ οὕτως,

Τὰς ἐν τῇ πόλει μάγειρος ἔχω δ' ὅτι μόνος
Φύσκην ποιῶ, καύδαυλον, ὠά, θρίον ἐν σταμνῷ.
Τί τούτων ἁμάρτημά τι;

A iniuriam prius acceperat vleisci vehementer cupe-
ret, seruis, qui in ciuitate fuerunt, dominorum
filias matrimonio iunxit, in eo ipso loco vbi
antea vis illata fuerat, dominásque coactas eò
conuenire, cum seruis clausit. Itaque Lydi, vt in-
dignitatem acerbitatémque rei leniant, eum lo-
cum appellant, nunc Mulierum certamen, nunc
Dulce certamen. Porrò Lydorum non solæ mu-
lieres custode carent, & cuiusuis libidini, prosti-
tutæ sunt, sed etiam Locrorum Epizephyriorum,
Cypriorum, &, vt paucis absoluam, omnium qui
B meretricio quæstui puellas suas addicunt, & de-
dicant. Quod autem fit apud Lydos reuera mo-
numentum esse videtur iniuriæ grauioris cuius-
dam, vindicatæ prioribus sæculis. Quidam enim
in ea gente generosus, ad sumendum de Mi-
da & Omphale supplicium irritatus est, Midæ
regnum pertæsus, qui ignauus, ac deliciis torpens
in purpura iaceret, & cum fœminis telis texendis
lanificióque operam nauaret: in Omphalem ve-
rò malè animatus, quòd hospites & externos o-
mnes qui cum ea cubarent, trucidaret. Am-
C bos ergo puniuit, illam quidem mulieribus cui-
libet expositis, vt diximus: hunc verò præ igno-
rantia captum auribus [b], & surdum, regno eii-
ciens, qui, quòd imprudens & stolidus esset, stu-
pidissimi omnium animalis cognomine est ap-
pellatus. Carycam [c] profecto omnium primi Lydi
repererunt, de qua paranda verba facerunt qui de
condiendis obsoniis scripserunt, Glaucus Lo-
crẽsis, Mithæcus [d], Dionysius, Heraclidæ duo ge-
nere Syracusij, Agis, Epænetus, Hegesippus, E-
D rasistratus, Euthydemus, Criton, Stephanus, Ar-
chytas, Acestius, Acesias, Diocles, Philestion.
Tot ego noui qui de apparandis & condiendis
cibis scripta sua posteritati reliquerunt. Can-
daulon etiam condimenti genus Lydi memora-
runt, non vnicum, sed duplex ac triplex, adeò fue-
runt harum delitiarum periti. Hegesippus Tatẽ-
tinus id confici prodidit ex elixa carne, deraso pa-
ne, Phrygio caseo, anetho, & pingui iusculo. Hu-
ius meminit Alexis in Pernoctatione, siue Eri-
this [e]: Coquus sic loquitur:

E A. *Præter hoc, Candaulum quendam amplius*
Tibi nos apponemus: B. *Candaulum nunquam edi,*
Ac ne audiui quidem, vel ita me amet Iuppiter.
A. *Admirandum hoc meum inuentum est: hoc ego*
Tibi si apposuero, tuos exedes digitos:
Ac in fine gaudebis, vellera [f] *quidem faciemus,*
Heus tu bone vir, pingui candida:
Addemus his è pisce salsamentum, ac carnis recoc-
tæ patellam:
Deinde concisum minutim ouum,
Colostrum: mellis acetabulum: frixi casei,
Dissecti, recentis, orbes:
F *Dy*[g]*hniæ vuæ passæ nonnihil: Chorion* [g] *è poculo*
Dulce vinum affundemus: hoc condimentum
Candauli, cœnæ quidem pars & vtcunque caput
futurum est.
B. *Tu me, ô homo, ludificas: abscede hinc*
Cum tuis his quæ loqueris, Candaulis, Chorijs, Pa-
tellis. Quænam esset Caudauli iucũditas ac
sapor Philemon in Prætereunte sic memorat:

Testes in ciuitate sunt, me solum
Lucanicam parare, candaulon, oua, thria [h], *bre-*
ui tempore [i]:
In condiendisque his quando mihi peccatum quid-
quam aut erratum est?

Memorat

Memorat & Nicostratus in coquo, qui ius nigrum parare nesciebat, sed Candaulon, & Thrion. Menander in Trophonio [a]:

Ionius diues [b] discessurus Candaulon sibi parari iubet,
Et quæ Venerem stimulent cibaria.

Lydorum aduersus hostes exeuntium cum fistulis & tibiis turmæ & acies instruuntur, vt inquit Herodotus: Lacedæmonij cum tibiis irruunt in aduersarios, vt Cretenses cum lyra. Heraclides Cumæus Persicorum autor, in libris quos Præparantes nuncupat, cùm dixisset in regione thurifera, voluntatem regis esse ipsi pro lege, nec cum legibus vllis obstringi, addit perquam ignauum, negligentem & luxuriosum esse, in balneis semper versari: summo sumptu mollem vitam agere: nihil rerum gerere: paucos in sui conspectum & familiaritatem admittere: iudices decernere, ac constituere: quos si quis non rectè iudicasse putet, fenestram in suprema palatij parte catena reuinctam apprehensa catena trahit & reserat. Tum rex, hoc vbi resciuerit, eo qui conquestus est accersito, ius dicit. Malè à iudicibus si est pronunciatum, occiduntur: sin rectè, qui fenestram mouit interficitur. Idem quotidianam impensam eius, vxorum, & amicorum, esse tradit quindecim talenta Babylonia. Apud Thuscos supra modum voluptuarios, vt Timon refert libro primo, viris ministrant ancillæ nudæ. Theopompus libro quadragesimo tertio historiarum scribit, apud Thuscos legem esse, communes vt sint mulieres: illas verò de sui corporis forma esse curiosas admodum: cum viris sæpius exerceri, nonnunquam inter seipsas: non enim turpe censeri si nudæ conspiciantur: ipsas porrò cum suis maritis minimè cœnare, sed apud quosuis ex illis qui adsunt, & præbibere quibus libitum fuerit: impensè quidem esse bibaces, & aspectu mirum in modum formosas. Alere Thuscos omnes qui nascuntur infantes, ignaros quis singulorum pater sit: adultos, eorum à quibus educati sunt, mores ac vitam sequi: compotare crebriùs: coïre cum quibusuis mulieribus obuiis: non turpe ducere si quid in propatulo fœdum vel faciant, vel patiantur, tantúmque abesse vt obscœnum id credant, vt cùm Veneri paterfamilias vacat, & quærit ipsum aliquis, respondeant hóc vel illud pati, inhonestis nominibus rem appellantes. Quin ad solidalitia & scortationes si conueniant, eum morem esse, statim ac compotare desierint, dormituris adducere ministros lucernis accensis, nunc meretrices, nunc pueros eximiæ pulchritudinis, nunc vxores: deinde illorum concubitu satiatis offerri rursum adolescentes ætate vegeta, quibus fruantur. Veneri cùm operam dant, coïre, interdum mutuò se conspicientes, sæpe cratibus lecto circumpositis, quæ ligneis virgulis intexuntur, ac

A καὶ Νικόστρατος ἐν Μαγείρῳ,
Ὃς μέλανα ποιεῖν ζωμὸν οὐκ ἠπίστατο,
Θρίον δὲ καὶ κάνδαυλον.
καὶ Μένανδρος Τροφωνίῳ,
Ἰωνικὸς πλούταξ, ὑποστάσεις ποιῶν
Κάνδαυλον ὑποβινητιῶντα βρώματα.
Καὶ εἰς τοὺς πολέμους δὲ ἐξιόντες οἱ Λυδοὶ παρατάττονται μετὰ συρίγγων καὶ αὐλῶν, ὥς φησι Ἡρόδοτος. καὶ Λακεδαιμόνιοι δὲ μετ' αὐλῶν ἐξορμῶσιν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, καθάπερ Κρῆτες μετὰ
B λύρας. ‖ Ἡρακλείδης δ' ὁ Κυμαῖος, ὁ τὰ Περσικὰ συγγράψας, ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις παρασκευαστικοῖς εἰπὼν, ‖ ὡς ὁ ἐν τῇ λιβανοφόρᾳ χώρᾳ βασιλεὺς ‖ αὐτόνομός τε ἐστὶν, καὶ οὐδενὸς ὑπήκοος, γράφει καὶ ταῦτα. οὗτος δ' ὑπερβάλλει τῇ τρυφῇ καὶ ῥαθυμίᾳ. διατρίβει τε γὰρ ἀεὶ ἐν τοῖς βαλανείοις, ἐν τρυφῇ καὶ δαπάνῃ τὸν βίον διάγων, καὶ πράττει οὐδὲ ἓν πρᾶγμα, οὐδὲ πολλοῖς πλησιάζει· ἀλλὰ δικαστὰς αὐτὸς ἀποδει-
C κνύει. καὶ ἐάν τις αὐτοὺς ἡγῆται μὴ δικαίως δεδικακέναι ἐστὶ θυρὶς ἐν τῷ ὑψηλοτάτῳ τῶν βασιλείων, καὶ αὐτὴ ἁλύσει δέδεται. ὁ οὖν ἡγούμενος ἀδίκως δεδικάσθαι. ἐπιλαμβάνεται τῆς ἁλύσεως, καὶ ἕλκει τὴν θυρίδα, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπειδὰν αἴσθηται, εἰσκαλεῖ, καὶ αὐτὸς δικάζει. καὶ ἐὰν φαίνωνται οἱ δικασταὶ ἀδίκως δικάσαντες ἀποθνήσκουσιν. ἐὰν δὲ δικαίως ὁ κινήσας τὴν θυρίδα, ἀπόλλυται τὰ δ' ἀναλώματα λέγει τῆς ἡμέρας
D εἰς τὸν βασιλέα, καὶ τὰς περὶ αὐτὸν γυναῖκας καὶ φίλους γίνεσθαι τάλαντα πεντεκαίδεκα Βαβυλώνια. Παρὰ δὲ Τυῤῥηνοῖς ἐκτόπως τρυφήσασιν ἱστορεῖ Τίμαιος ἐν τῇ πρώτῃ ὅτι αἱ θεράπαιναι γυμναὶ τοῖς ἀνδράσι διακονοῦνται. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ μγ' τῶν ἱστοριῶν, καὶ νόμον εἶναι φησὶ παρὰ τοῖς Τυῤῥηνοῖς, κοινὰς ὑπάρχειν τὰς γυναῖκας, ταύτας δὲ ἐπιμελεῖσθαι σφόδρα τῶν σωμάτων, καὶ γυμνάζεσθαι πολλάκις μετ' ἀνδρῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ πρὸς ἑαυτάς. οὐ γὰρ αἰσχρὸν εἶ-
E ναι αὐταῖς φαίνεσθαι γυμναῖς. δειπνεῖν δὲ αὐτὰς οὐ παρὰ τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἑαυτῶν, ἀλλὰ παρ' οἷς ἂν τύχωσι τῶν παρόντων, καὶ προπίνουσιν οἷς ἂν βουληθῶσιν. εἶναι δὲ καὶ πιεῖν δεῖνας καὶ τὰς ὄψεις πάνυ καλάς. ‖ τρέφειν δὲ τοὺς Τυῤῥηνοὺς πάντα τὰ γινόμενα παιδία, οὐκ εἰδότας ὅτου πατρός ἐστιν ἕκαστον. ζῶσι δὲ καὶ οὗτοι τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς θρεψαμένοις, πότους τὰ πολλὰ ποιούμενοι, καὶ πλησιάζοντες ταῖς γυναιξὶν ἁπάσαις. οὐδὲν δ' αἰσχρόν ἐστι
F Τυῤῥηνοῖς, οὐ μόνον αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ τι ποιοῦντας, ἀλλ' οὐδὲ πάσχοντας φαίνεσθαι. ἐπιχώριον γὰρ καὶ τοῦτο παρ' αὐτοῖς. ἐπεὶ καὶ τοσούτου δέουσιν αἰσχρὸν ὑπολαμβάνειν, ὥστε καὶ λέγουσιν ὅταν ὁ μὲν δεσπότης τῆς οἰκίας ἀφροδισιάζηται, ζητῇ δέ τις αὐτὸν, ὅτι πάσχει τὸ καὶ τὸ, προσαγορεύσαντες αἰσχρῶς τὸ πρᾶγμα. ἐπειδὰν δὲ συνουσιάζωσι καθ' ἑταιρείας, ποιοῦσιν οὕτως, πρῶτον μὲν ὅταν παύσωνται πίνοντες, καὶ μέλλωσι καθεύδειν, εἰσάγουσι παρ' αὐτοὺς οἱ διάκονοι τῶν λύχνων ἐπικαιομένων, ὅτε μὲν ἑταίρας, ὅτε δὲ παῖδας πάνυ καλοὺς, ὅτε δὲ καὶ γυναικᾶς· ὅταν δὲ τούτων ἀπολαύσωσιν, αὖθις αὐτοῖς νεανίσκους ἀκμάζοντας, οἱ πλησιάζουσιν αὐτοῖς ἐκείνοις. ἀφροδισιάζουσι δὲ καὶ ποιοῦνται τὰς συνουσίας, ὅτε μὲν ὁρῶντες ἀλλήλους, ὡς δὲ τὰ πολλὰ καλύβας περιβάλλοντες περὶ τὰς κλίνας, αἳ πεπλεγμέναι εἰσὶν ἐκ ῥάβδων·

ωεὶ βέβληται δ' ὥωθεν ἱμάτια. καὶ πλησιάζουσι μὲν σφόδρα καὶ τ' γυναιξί. πολὺ μὲν τί γε χαίρουσι σιωνῖλες τοῖς παισὶ, & τοῖς μειρακίοις. καὶ γὰρ γίνονται ωαρ' αὐτοῖς παῦ καλοὶ τὰς ὄψεις, ἅτε τυφερῶς διαιλώμενοι & λεαινόμενοι τὰ σώματα. πάντες γὰρ οἱ ωερὶς ἑσπέραν οἰκοῦντες βάρβαροι ωιτιοῦνται, καὶ ξυροῦνται τὰ σώματα· καὶ ωᾶσά γε τοῖς Τυρρηνοῖς ἐργαστήρια καλεσκεύασται ωολλά, & τεχνῖται τούτου δ' πράγματός εἰσιν, ὥσπερ ωαρ' ἡμῖν οἱ κουρεῖς. ωαρ' οὓς ὅταν εἰσέλθωσι, ωαρέχουσιν ἑαυτὰς ωάντα τρόπον ἀδὲν αἰσχυνόμενοι οὐδ' ὁρῶντας, ἀδὲ οὐ ωαρόντας. χρῶν γὰρ τούτῳ τῷ νόμῳ ωολλοὶ & τ' Ελλήνων & τ' τὴν Ιταλίαν οἰκοῦντων μαθόντες ωαρὰ Σαμνιτῶν καὶ Μεσαπίων. ὑπὸ γὰρ τῆς τυφῆς οἱ Τυρρηνοὶ, ὡς Αλκιμος ἱστορεῖ, ωεθυ αὐλὸν καὶ μάττουσι καὶ ωυκλοῦνται καὶ μαστιγοῦσιν. Διαβόητοι γὰρ εἰσὶν δπὶ τρυφῇ καὶ αἱ τῶν Σικελῶν τράπεζαι· οἵ τινες καὶ τὴν ωερὶ αὐτῶν θαλαττίαν λέγεσιν εἶναι γλυκεῖαν, χαίρουσι τοῖς ἐξ αὐτῆς γινομένοις ἐδέσμασιν, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν ωεμπτῳ Βίων. Περὶ γὰρ Συβαριτῶν τί δεῖ καὶ λέγειν; ωαρ' οἷς ωρῶτοις εἰσήχθησαν εἰς τὰ βαλανεῖα λουτροχόοι, καὶ ωᾶσαν χύτραν ωεπεδημένοι, ωρὸ μὴ θᾶττον ἰέναι, καὶ ὅπως μὴ ωαρόδοντες καταψήσωσι τοὺς λουομένους. ωρῶτοι γὰρ Συβαρῖται καὶ τὰς ωοιούσας ψόφον τέχνας οὐκ ἐῶσιν ἐπιδημεῖν τῇ ωόλει· οἷον χαλκέων καὶ τεκτόνων καὶ τῶν ὁμοίων, ὅπως αὐτοῖς ωανταχόθεν ἀθόρυβοι ὦσιν οἱ ὕπνοι. οὐκ ἐξιὼν δ' ἀδὲ ἀλεκτρυόνα ἐν τῇ ωόλει τρέφεσθαι. ἱστορεῖ γὰρ ωερὶ αὐτῶν Τίμαιος, ὅτι ἀνὴρ Συβαρίτης εἰς ἀγρόν ωοτε ωορευόμενος ἔφη ἰδὼν τοὺς ἐργάτας σκάπτοντας, αὐτὸς ῥῆγμα λαβεῖν· ωερὶς ὃν ἀποκλινασθαί τινα τῶν ἀκουσάντων, αὐτὸς δὲ σοῦ διηγουμένου ἀκούων ωεπενηκέναι τὴν ωλευράν. ἐν Κρότωνι γὰρ σκάπτοντι τινὶ τῶν ἀθλουμένων κόνιν ὑπιστάντες τινὲς Συβαριτῶν, ἐθαύμαζον λέγοντες, εἰ τηλικαύτην ἔχοντες ωόλιν, οἰκέτας μὴ κέκτηνται οὐ σκάψοντας ἑαυτοῖς τὴν ωαλαίστραν. ἄλλος γὰρ Συβαρίτης ἀφικόμενος εἰς Λακεδαίμονα, καὶ κληθεὶς εἰς Φειδίτιον, δπὶ τῶν ξύλων καθακείμενος, καὶ δεῖπνον μετ' αὐτῶν, ωρότερον μὲν ἔφη καταπεπλῆχθαι τὴν τῶν Λακεδαιμονίων ωωγανόμενος ἀνδρείαν· νυνὶ γὰρ θεασάμενος, νομίζειν μηδὲν τῶν ἄλλων αὐτοὺς διαφέρειν. καὶ γὰρ τὸν ἀνανδρόταται μᾶλλον αὖ ἑλέσθαι ἀποθανεῖν, ἢ τοιοῦτον βίον ζῶντα καρτερεῖν. ἔθος γὰρ ἦν αὐτοῖς καὶ οὐ ωαῖδας μέχρι τῆς τῶν ἐφήβων ἡλικίας, ἀλεκτρυόνας τε φορεῖν καὶ ωλοκαμίδας ἀναδεμένους χρυσοφορεῖν. ὑπιχωριάζειν γὰρ αὐτοῖς δια τὴν τρυφὴν ἀνθρωπάρια μικρά, καὶ οὐ [‖σκοπαίους,] ὡς φησιν ὁ Τίμων, οὐ καλουμένους ωαρά τισι στίλπωνας, καὶ κωδάρια Μελιταῖα, ἃ ωᾶς αὐτοῖς & ἕπεσθαι εἰς τὰ γυμνάσια. ωερὶς οὓς & οὐ ὁμοίους τούτοις Μασανάσσης ὁ τ' Μαυρουσίων βασιλεὺς ἀπεκρίνατο, ὡς φησι Πτολεμαῖος ἐν ὀγδόῳ ὑπομνημάτων, ζητοῦσι σωνεῖσθαι πιθήκους, ωερὶ ὑμῶν, ὦ οὗτοι, αἱ γυναῖκες οὐ τίκτουσι ωαιδία; ωαιδίοις γὰρ ἔχαιρεν ὁ Μασα-

A circumiectis supernè vestibus. Cum fœminis illos sæpius congredi, puerorum tamen & adoleſcentum conſuetudine impensè delectari, qui apud eos egregiè pulchri ſunt, quoniam ipſos molliter alunt, & eorum læuigant [a] corpora: Omnes enim qui ad occidentem habitant barbaros, picari, & corpus radere: apud Tyrrhenos officinas multas ad eam rem extrui, vbi ſint eius artis periti, quemadmodum ſunt apud nos tonſores: ad illos accedere Thuſcos, picandos ac radendos ſe præbere, nullo prorſus pudore, ſi quis foris intueatur, vel dum hoc fit, interueniat. Hanc legem obſeruare, & multos ex Græcis qui in Italia conſederunt, à Samnitibus & Meſapiis edoctos. Alcimus Thuſcos ad voluptatem eſſe adeò propenſos refert, vt tibiæ cantum adhibeant, cùm fontes flagris cædunt, pugillatu certant, & farinam pinſentes ſubigunt. Sunt & celebres [b] menſarum apud Siculos delitiæ, qui mare inſulæ circumfuſum dulce eſſe dictitant ob ciborum copiam quos ſuppeditat, vt ait Clearchus libro quinto Vitarum. At de Sybaritis [c] verba facere quid attinet, apud quos primùm in balnea compedibus vincti pertracti ſunt, qui aquam affunderent, & illinerent oleo, ne citius iuſto abirent, aut feſtinantes eos vrerent qui lauabant? Primi Sybaritæ, quæ cum ſtrepitu exercentur artes, vt fabrorum æratiorum & materiariorum, in ſuam ciuitatem recipi noluerunt, vt ne alicunde ſomnus turbaretur, aut interrumperetur: quin ob eandem cauſſam nec ali gallos in ciuitate permiſerunt. De ipſis narrat Timæus virum Sybariticum aliquando profectum in agrum, cùm fodientes operas vidiſſet dixiſſe, ruptam ſibi fibram [d]: reſpondiſſe verò aliquem [e] ex iis qui audierant, ſibi, cùm illa diceret, latus doluiſſe. In Crotone quidam ex iis qui publicis muneribus ad certamina committebantur, dum ad luctam puluiſculum [f] effoderet, adſtantes aliquot Sybaritæ mirabantur, quòd in tam populoſa ciuitate ſeruos non poſſiderent, qui ad palæſtram puluerem egererent. Alius Sybarita cùm veniſſet Lacedæmonem inuitatus ad Pheiditium [g], ſuper ligno ſedens vbi cum iis cœnauit, ſe prius dixit obſtupuiſſe cùm audiret Lacedæmoniorum fortitudinem, at poſteaquam id conuiuium ſpectauit, exiſtimare ſe ab aliis hominibus nihil illos differre: quandoquidem ignauiſſimus [h] quiſque mortem ſit optaturus potius, quàm tam duram vitam patienter toleraturus. Apud Sybaritas mos fuit, vt puelli quo. ad pubeſcerent, induerentur purpura, & obtortos capillorum cincinnos auro illigarent. Conſuerum etiam illis eſt, ac morte patrio receptum habere voluptatis cauſſa homuncio-

χ. σκωπαίους

nes, quos alij σκοπαίους, id eſt pumiliones: alij Stilponas [i] vocant, tum etiam catellos Melitæos [k], qui ſequantur ad balneum euntes. De his & reliquis huiuſmodi, luxu perditis, vt ait Ptolemæus octauo libro Commentariorum, Mauritaniæ rex Maſiniſſa, quibuſdam emere volentibus ſimias, feſtiuè dixit, interrogando num apud vos, hoſpites, liberos fœminæ [l] pariunt? Pueris enim Maſiniſſa

nissa delectabatur, nepotésque ex filiis suos, multos quidem, itidémque filiarum natos domi alebat, ad trimatum vsque, quo exacto ad parentes illis remissis alios in eorum locum accibat. Idem EVbulus Comicus dixit in Gratiis.

Quæso enim quanto est honestius alere
Hominem, donec habeat quod ad vitam hominis necessum est.
Quàm obstreperum, hiantem, & clamore molestum anserem,
Vel passerem, aut insidiosam improbámque simiam?

Athenodorus libro de studiis & institutione disciplinarum scribit Tarentinum Archytam vrbanum, ciuilem, ac simul philosophum, cùm famulos haberet plurimos, voluptatem semper inde cepisse, siquando præter consuetum victum eos conuiuatum dimitteret. Sybaritis quidem in deliciis fuerunt catelli [b] Melitæi, & homines non homines. Gestabant Sybaritæ vestes ex Milesiis lanis confectas, ex quo cum aliis ciuitatibus fœdus inierunt, vt Timæus narrat. Tyrrhenos enim ex Italis amarunt, externorum Ionas, propterea quòd erant dediti luxui. Sybaritarum equites plures quinque millibus pompam agentes transuehebantur, fimbriatis loricis armati. Ex eo verò numero iuniores in antra Nympharum λουσιάδων [c] secedebant, illic cum omnifaria voluptate commorantes. Ex iis ditiores, cùm in agrum rusticatum irent, quamuis curru veherentur, iter vnius diei triduo conficiebant, viis etiam nonnullis quibus in villas ibatur, contectis. Eorum plurimis maritimæ fuere vinariæ cellæ, in quas tubis & canalibus vinum ex agris perductum partim vendebant externis, partim in ciuitatem nauigiis comportabant. Publicè frequentes exhibent & prælautas epulas, coronis aureis illos honorantes qui ambitione studiosa magnificè ac splendidè in ea re se gesserint, per præconem eorum nomina in sacris publicis atque ludis prædicantes, beneuolentia erga illos non quidem instigati, sed quòd fuerint in eo cœnarum sumptu profusi ac [d] liberales. Quin & in iis epulis coronis ij coqui donantur, qui optimè apposita fercula condierint, & apparauerint. Apud Sybaritas reperta sunt caua & angusta [e] cœnacula, in quibus tantisper dum mensis accumberent calore fouerentur. Inuentum quoque illorum est, conuiuiis matulam inferre. Ludibrio habebant si quis patriam reliquisset, & super duorum fluuiorum [f] pontibus se gloriabantur consenuisse. Eorum quidem fœlicitatis magnum hoc argumentum, quòd cùm ager non esset valde fertilis, vicinúmque regioni mare importuosum, & agrorum omnium fructus à ciuibus propemodum absumerentur, ciuitatísque situs esset parum salubris, dei tamen oraculum imperarit omnibus, vt supra modum voluptate dissoluti vitã agerent. In depresso loco posita eorum ciuitas per æstatem manè ac vesperi immodicum frigus sentit, meridie verò æstum intolerabilem. Itaque multi ex ipsis ad bonam valetudinem non parum conferre amnes qui præterfluunt, arbitrantur. Inde manauit & quod vulgò dictitant,

A νάσης· ἢ εἶχε πόδ' αὐτῷ τρεφόμενα τ' ἠῶν (πολλοὶ δ' ἦσαν) τὰ τέκνα, ἢ τ' θυγατέρων ὁμοίως, καὶ παῖδα ταῦτα αὐτὸς ἔτρεφε μέχρι τριῶν ἐτῶν· μεθ' ἃ ἀπέπεμπε πρὸς τοὺς γεγεννηκότας πολυχρημονούντων ἄλλων. τὰ δ' αὐτὰ ἔφη καὶ ΕΥΒΟΥΛΟΣ ὁ κωμικὸς ἐν Χαρίσιν, οὕτως·

[Καὶ γὰρ πόσῳ κάλλιον ἐκτρέφω τρέφειν
Ανθρωπον ἕν', ἄνθρωπον αὖ ἔχη βίον,]
‖Η χλοῦν‖ πολυταγήν τινα καὶ κεχωσμένα,
Η θρυῤῥοῦν ἢ πίθηκον ἢ πιθοβουλον κακόν.

B καὶ ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΣ ὁ ἐν τῷ Περὶ παιδιᾶς, ὃς παιδιᾶς, Αρχύτᾳ φησὶν τὸν Ταραντῖνον πολιτικὸν ἅμα καὶ φιλόσοφον γυμνάσιον, πολείσους οἰκέτας [ἔχοντα, ἀεὶ] τούτοις πρὸς τὴν διαίταν [ἀφιεμένοις] εἰς τὸ συμπόσιον ἡδέως. ‖ἀλλ' οἱ Συβαρῖται ἔχαιρον τοῖς Μελιταίοις κυνιδίοις, καὶ ἀνθρώποις οὐκ ἀνθρώποις. ἐφόρουν δ' οἱ Συβαρῖται καὶ ἱμάτια Μιλησίων ἐρίων πεποιημένα· ἀφ' ὧν δὴ καὶ αἱ φιλίαι τοῖς πόλεσιν ἐγένοντο, ὡς ὁ Τίμαιός φησιν. ἠγάπων γὰρ

C τὸ μὲν ἐξ Ιταλίας Τυῤῥηνοὺς, τὸ δ' ἔξωθεν τοὺς Ιωνας, ὅτι τρυφῇ πρόσκειτο. οἱ δ' ἱππεῖς τῶν Συβαριτῶν ὑπὲρ τοὺς πεντακισχιλίους ὄντες ἐπόμπευον ἔχοντες κροκωτοὺς ὑπὸ τοῖς θώραξιν, καὶ τοὺ θέρους οἱ νεώτεροι αὐτῶν εἰς τὰ τῶν Νυμφῶν ἄντρα τῶν Λουσιάδων ἀποδημοῦντες, διετέλουν μετὰ πάσης τρυφῆς. οἱ δὲ ὕποροι αὐτῶν ὁπότε εἰς ἀγρὸν πρόβαλλοιεν, καθ' ὃν ὑπὸ ζυγῶν πορευόμενοι, τὴν ἡμερησίαν πορείαν ἐν τρισὶν ἡμέραις διήνυον. ἦσαν δέ τινες αὐτῖς καὶ τῶν εἰς τοὺ

D ἀγροὺς φερουσῶν ὁδῶν καταγεγοι. τοῖς δὲ πλείοσι αὐτῶν ὑπάρχουσιν οἰνῶνες ἐγγὺς τῆς θαλάσσης εἰς οὓς δι' ὀχετῶν τῶν οἴνων ἐκ τῶν ἀγρῶν ἀφειμένων, τὸ μὲν ἔξω τῆς χώρας πιπράσκεσθαι, τὸν δὲ εἰς τὴν πόλιν τοῖς πλοίοις διακομίζεσθαι. ποιοῦνται δὲ καὶ δημοσίᾳ πολλὰς καὶ πυκνὰς ἑστιάσεις, ‖καὶ τοὺ λαμπρῶς φιλοτιμηθέντας χρυσοῖς στεφάνοις τιμῶσιν· καὶ τύρους ἀνακηρύττουσιν ἐν ταῖς

E δημοσίαις θυσίαις καὶ τοῖς ἀγῶσι προσκηρύττοντες οὐκ ὀψωνίαν, ἀλλὰ τὴν εἰς τὰ δεῖπνα χορηγίαν. ἐν οἷς στεφανοῦσθαι καὶ τῶν μαγείρων τοὺ ἄριστα τὰ προσταττόμενα διασκευάσαντας. ‖Παρὰ Συβαρίταις δ' εὑρέθησαν καὶ ‖πύελοι ἐν αἷς καλακείμενοι ἐπυρῶντο. πρῶτοι δὲ καὶ ἀμίδας ἐξεῦρον, ἃς εἰσέφερον εἰς τὰ συμπόσια. καταγελῶντες δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐκ τῶν πατρίδων, αὐτοὶ ἐσεμνύνοντο ἐπὶ τῷ γεγενημένῃ ἐπὶ

F ταῖς τῶν πολεμῶν γενόμεναις. ‖Δοκεῖ δὲ μέγα τῆς εὐδαιμονίας αὐτῶν εἶναι, ὅτι ἐκ τῆς χώρας ἀλιμένου τῆς θαλάσσης παρηκούσης, καὶ τῶν καρπῶν σχεδὸν ἁπάντων ὑπὸ τῶν πολιτῶν καταναλισκομένων ὅ, τε τῆς πόλεως τόπος, καὶ ὁ παρὰ τοῦ θεοῦ χρησμὸς συμπαρῳξήκει πάντας ἐκτρυφῆσαι καὶ ποιῆσαι, ζῆσαι ὑπὲρ τὸ μέτρον ἐκλελυμένως. ἡ δὲ πόλις αὐτῶν ἐν κοίλῳ κειμένη, τοὺ μὲν θέρους, ἕωθέν τε καὶ πρὸς ἑσπέραν ψύχος ὑπερβάλλον ἔχει. τὸ δὲ μέσον τῆς ἡμέρας καῦμα ἀνύποιστον, ὥστε τοὺ πλείστους αὐτῶν ὑπειληφέναι πρὸς ὑγείαν διαφέρειν τοὺ πολεμοὺς,

δ. Καὶ γὰρ πόσῳ κάλλιον, ἐκτρέφω, τρέφειν Ανθρώπον ἕν' ἄνθρωπον, ἂν γ' ἔχῃ βίον; χ. ἔχοντα ἀεὶ χ. ἀφικνουμένοις

ὅθεν καὶ ῥηθῆναι, ὃν τὸν βουλόμενον ἐν Συβάρει μὴ πρὸ μοίρας ἀποθανεῖν, οὔτε δυόμενον οὔτε ἀνέχοντα τὸν ἥλιον ὁρᾶν δεῖ. ‖ ἔπεμψαν δὲ πρὸς καὶ εἰς Δελφοὺς τοὺς χρησομένους, [ὧν ἦν Ἰσάμυρις,] εἰ διατελοίη σωθησόμενοι μέχρι τίνος εὐδαιμονήσουσι. καὶ ἡ Πυθία ἔφη,

‖ Εὐδαίμων σύ ἔσῃ πρὶν ἠῶ αἰὲν ἐόντων,
Εἰ τ' αὖ δὴ πρότερον θνητὸν θεοῦ ἄνδρα σεβίσῃς,
Τοῖσι σοὶ πόλεμός τε καὶ ἐμφύλιος στάσις ἥξει.

τούτων ἀκούσαντες ἔδοξαν λέγειν αὐτοῖς τὸν θεὸν, ὡς οὐδέποτε παύσαιντο τρυφῶντες. οὐδέποτε γὰρ πρόσθεν ἄνθρωπον μᾶλλον θεοῦ. ἐγένετ' οὖν αὐτοῖς τῆς τύχης ἡ μεταβολὴ, ἐπεί τις τῶν οἰκετῶν πρὸς μαστιγῶν, καὶ τὸν καταφυγόντα εἰς τὸ ἱερὸν πάλιν ἐμαστίγου. ὡς δὲ τελευταῖον καθέδραμεν ἐπὶ τὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μνῆμα, ἀφῆκεν αἰδεσθείς. ἐξαναλώθησαν δὲ φιλοπονούμενοι πρὸς ἑαυτοὺς τρυφαῖς. καὶ ἡ πόλις δὲ πρὸς ἁπάσας τὰς ἄλλας ἠμέλλετο πρὸ τρυφῆς, εἶτα μετ' οὐ πολὺ γινομένων αὐτοῖς σημείων πολλῶν [καὶ ἀπωλείας,] πρὸ ἧς νῦν οὐκ ἔτ' ἐπείγει λέγειν, διεφθάρησαν. εἰς τοσοῦτον δ' ἦσαν τρυφῆς ἐληλακότες, ὡς καὶ πρὸ τῆς Σύβωτος ἀπολείας τοὺς ἵππους ἐθίζειν πρὸς αὐλὸν ὀρχεῖσθαι. τοῦτ' οὖν εἰδότες οἱ Κροτωνιᾶται, ὅτε αὐτοῖς ἐπολέμουν, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ ἐν τῇ τῶν πολιτείας αὐτῶν, ἐνέδοσαν τοῖς ἵπποις τὸ ὀρχηστικὸν μέλος. συμπαρῆσαν δὲ αὐτοῖς καὶ αὐληταὶ ἐν στρατοπεδικῇ σκευῇ, καὶ ἅμα αὐλούντων ἀκούσαντες οἱ ἵπποι, οὐ μόνον ἐξωρχήσαντο, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀναβάτας ἔχοντες, ἠκροβόλησαν πρὸς τοὺς Κροτωνιάτας. ἐφ' ὁμοίοις δὲ ἐστρέφετο καὶ πρὸς Καρδιανῶν ὁ Λαμψακηνὸς Χάρων ἐν δευτέρῳ ὅρων γεγράφων οὕτως, Βισάλται εἰς Καρδίαν ἐστράτευσαν καὶ ἐνίκησαν. ἡγεμὼν δὲ τῶν Βισαλτέων ἦν Ὀναρις. οὗτος δὲ παῖς ὢν ἐν τῇ Καρδίᾳ ἐπράθη, καί τινι Καρδιηνῷ δουλεύσας, κερσωθεὶς ἐδίδου. Καρδιανοῖς δὲ λόγιον ἦν, ὡς Βισάλται ἀπίξονται ἐπ' αὐτούς. καὶ πυκνὰ πρὸς τούτων διελέγοντο ἐν τῷ κερσωτηρίῳ ἰζάνοντες. καὶ ἀποδρὰς ἐκ τῆς Καρδίης εἰς τὴν πατρίδα ὁ Βισάλτης ἔφθη ἐπὶ τοὺς Καρδιανούς, ἀποδειχθεὶς ἡγεμὼν ὑπὸ τῶν Βισαλτέων. οἱ δὲ Καρδιανοὶ πάντες τοὺς ἵππους ἐδίδαξαν ἐν τοῖς συμποσίοις ὀρχεῖσθαι ὑπὸ τὸν αὐλὸν· καὶ ἐπὶ τὰ ὀπισθίων ποδῶν ἑστάμενοι, τοῖς προσθίοις ὠρχοῦντο ἐξεπιτάμενοι τὰ αὐλήματα. ταῦτα οὖν ἐπιτάμενος Ὀναρις ἐκλήσατο ἐκ τῆς Καρδίης αὐλητρίδα. καὶ ἀφικομένη ἡ αὐλητρὶς εἰς τοὺς Βισάλτας ἐδίδαξε πολλοὺς αὐλητὰς· μεθ' ὧν δὴ καὶ στρατεύεται ἐπὶ τὸν Καρδιανόν. ἐπειδὴ ἡ μάχη συνειστήκει, ἐκέλευσε αὐλεῖν τὰ αὐλήματα, ὅσα οἱ ἵπποι τῶν Καρδιανῶν ἐξεπιστέατο. καὶ ἐπεὶ ἤκουσαν οἱ ἵπποι τοῦ αὐλοῦ, ἔστησαν ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν, καὶ πρὸς ὀρχησμὸν ἐτράποντο. τῶν δὲ Καρδιανῶν ἡ ἰσχὺς ἐν τῇ ἵππῳ ἦν· καὶ οὕτως ἐνικήθησαν.

γρ. ὧν ἦν ὁ Αμμεις: vel, ὁ Θάμεις.

γρ. τῆς ἀπολείας

A & quod vulgo dictitant, Qui ante diem fatalem mori nolit apud Sybaritas, ei nec orientē Solem aspiciendum, nec occidentem. Ad Apollinis oraculum Sybaritæ legatos, & inter illos Isamyrin, sciscitatum miserunt quandiu esset duratura sua fœlicitas. Respondit [a] Pythia:

Fœlix omnino fœlix Sybarita futurus.
Dum rebus lætis [b] venerabere numina diuum.
At simul atque illis mortalis homo anteferetur,
Tum veniet bellum sœuum atque domestica turba.

Accepto hoc oraculo coniectarunt perpetuam voluptatem deum polliceri. Nunquam enim futurum vt hominem maiore quàm deum honore prosequerentur. Euenit autem rerum illis ac fortunæ commutatio, cùm quidam seruum loris cædens ad sacrum dei templum confugientem crudeliùs rursum verberaret, ad extremum verò vbi ad patris heri monumentum procurrisset, loci religione commotus à plagis destitisset, & pepercisset dominus. Exhaustæ sunt primùm eorum opes dum inter se contenderent, ecquis luxu præcelleret: deinde haud ita multo post cùm instantis exitij accidissent non pauca præsagia, quæ hîc commemorare nihil refert, tandem interierunt. Adeò voluptate ac delitiis ij quidem erant perditi, vt inter epulandum ad tibias equos saltare consuefacerent. Crotoniatis compertum id erat. Itaque, vt narrat Aristoteles libro de ipsorum publico statu, in medio pugnæ & conflictus ardore, saltatorios modos equis iusserunt tibicines canere, quos ea de caussa simul cum impedimentis militaribus secum duxerant. Audito sono equi non tantùm saltauerunt, sed vnà cum insessoribus ad hostem transierunt, perinde ac transfugæ. Eadem refert de Cardianis Charon Lampsacenus, secundo libro De finibus, ac limitibus, his verbis: Aduersus Cardiam [c] Bisaltæ eductis copiis, victores fuerunt. Bisaltarum dux erat Onaris. Adolescentem illum venalem Cardianus quidam emit: cui cùm seruisset, tonsoriam artem didicit. Cardianis oraculum datum fuerat, olim futurum Bisaltæ vt eos inuaderent. Sermo in tonstrina sedentibus de illo bello frequens. quem cùm subauscultasset Onaris, in patriam aufugit è Cardia, & Bysaltis persuasit vt bello adorirentur. Cardianos. Imperator ipse delectus est à popularibus. Equos porrò Cardiani docuerant in conuiuiis ad tibiam sic saltare, vt in posteriores erecti pedes, ac stantes, prioribus, modorum intelligentia, ad saltationem vterentur. Hoc Onaris cùm sciret, è Cardia nactus est tibicinam, quem ad Bisaltas accedens inflare tibias multos docuit, cum quibus aduersus Cardiam expeditione suscepta, vbi ventum ad manus est, iussit exercitus dux numeros illos cani quos didicerant equi Cardianorum. Sono percepto equi statim in pedes se posteriores subleuarunt, ad saltationem conuersi. Hæc ratione victi Cardiani sunt, quorum præcipuæ vires in equitatu fuerant.

Syba

Sybarita quidam cùm vellet è Sybari nauigio Crotonem adire, nauem conduxit qua solus equo intus recepto veheretur,& in qua non conspergeretur [a], nec gubernator alium quemuis admitteret. Hoc cùm annuisset nauiculator, equo in nauem sublato paleam substerni iussit, deinde vnum ex anteambulonibus, qui honoris caussa deduxerant, precatus est,secum vt nauigaret: etenim cum portitore stipulatione se cauisse, vt prope terram nauem dirigeret. Respondit ille [b], vix se pariturum ac obsecuturum fuisse, si secus mare pedibus ingredi vellet [c], aut iuxta terram nauigare. Phylarchus libro vigesimoquinto historiarum, cùm iam scripsisset lege sancitum fuisse apud Syracusios ne auro fœminæ sese ornarent, ne vestes aut florido colore tinctas [d] induerent, aut quibus attexta assutáve esset purpura, nisi quæpiam prostibulum ac vulgare se scortum esse profiteretur:statutum etiam alia lege tradit ne viri formæ ac pulchritudini studerent, ne curioso se vestitu,& ab aliis diuerso ostentarent, nisi adulterum se aut pathicum & meritorium esse quispiam agnosceret: ne ingenua fœmina post occasum solis domo egrederetur, nisi quæ adulteris copiam sui faceret,& interdiu ne prodiret,si abesset ille cui eius cura mandabatur, & pedissequa vna comes, hæc inquam præfatus omnia, Sybaritæ, inquit,cùm prorsus animum ad voluptatem & luxum applicuissent, legem promulgarunt, ante annum fœminæ vt ad festas epulas inuitarentur, & qui accerserent conuiuaturi ac sacrificaturi, tanto spatio temporis, de apparatu satagerent,quò vestes & ornatum reliquũ accitis conuiuis pro dignitate suppeditarent:si coquus aut eorum qui obsonia cõdiunt aliquis priuatim cibum lautiorem [e] adinuenisset, nemini licere ante sequentem annum illo vti,sed ipsi tantum qui excogitasset toto anni decursu, vt eius conficiendi negotiũ ipsi daretur,& aliorũ eiusdem artis peritorum industriam ac diligentiam gloria & quæstu ille superaret. A tributis immunes qui anguillas venderent,& piscarentur,iidem esse voluerunt.Eodem pacto iis qui marinas purpuras venabãtur,& captas afferebant, tũ etiam iis qui purpurarũ sanie tingebant vestes,immunitatẽ concesserũt. Cum ergo ad omnem insolentiam & iniuriam animum appulissent, postremò missos à Crotoniatis triginta legatos interemerunt, & è muris deturbata illorum corpora à bestiis deuorari permiserunt,quod ipsis malorum initium fuit,irato tã impio facinore deo. Paucis post diebus visum idem eadẽ nocte omnibus primoribus, & iis qui magistratum gerebant apparuit.Iunonem in somnis illi se vidisse putarunt in mediũ forũ venisse,ac bilẽ vomuisse. Præterea in ei⁹ delubro sanguinis fons scaturiit. Non tamen his prodigiis moniti à fastu & superbia destiterunt, donec à Crotoniatis sunt deleti. Heraclides Ponticus libro de Iustitia, Sybaritæ, inquit, euersa tyrannide Telyis, omnes eius consiliorum ac negotiorum participes,obnios & conscios interfecerunt,etiã ad aras trucidãtes. Ad eas cædes auertit se Iunonis simulachrum, & è solo sanguinis fons erupit:quamobrem vicinum locum vniuersum æneis fenestris obturarunt, vt exilientem sanguinem cohiberent. Itaque suis sedibus expulsi, perierunt omnes qui antea ludos Olym-

A Συβαριτῶν δέ τις εἰς Κρότωνα πλεῖν βουληθεὶς ἐκ τῆς Συβάρεως, ἰδιόστολον ἐναυλώσατο πλοῖον, ἐφ' ᾧ οὔτε ῥαντισθήσεσθαι, οὔτε ἐμβήσεσθαι ἕτερον, καὶ ἐφ' ᾧ τὸν ἵππον ἀναλήψεσθαι. ὡς δὲ οὕτως συμφρονήσαντος ἐνεβίβασέ τε τὸν ἵππον, καὶ ὑποστορέσας τῷ ζώῳ ἐκέλευσεν ἕπεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἱκανοὺς τῶν πεζοπόρων ἐδεῖτο συμπλεῦσαι αὐτῷ, λέγων ὅτι πεδιεσπαλάμῳ τῷ πορθμεῖ, ἵνα πρὸς τὴν γῆν πλέῃ. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι μόλις ἂν σὺ ὑπήκοα, εἰ πρὸς τὴν θάλασσαν ἔμελλες πεζεύειν, ἢ μὴ πρὸς τὴν γῆν πλεῖν. ‖ Φύλαρχος δ' ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, εἰπὼν ὅτι πρὸς Συρακουσίοις νόμος ἦν τὰς γυναῖκας μὴ κοσμεῖσθαι χρυσῷ, μὴ δ' ἀνθινὰ φορεῖν, μὴ δ' ἐσθῆτας ἔχειν πορφυρᾶς ἐχούσας πάρυφάς, ἐὰν μή τις αὐτῶν συγχωρῇ ἑταίρα εἶναι κοινή. καὶ ὅλως ἄλλον ἦν νόμον τὸν ἄνδρα μὴ καλλωπίζεσθαι, μὴ δ' ἐσθῆτι πρέπουσῃ χρῆσθαι καὶ διαλατλούσῃ, ἐὰν μὴ ὁμολογῇ μοιχᾶσθαι, ἢ κίναιδον εἶναι, καὶ τὴν ἐλευθέραν μὴ ἐκπορεύεσθαι ἡλίου δεδυκότος, ἐὰν μὴ μοιχευθησομένην. ἐκώλυεν δὲ καὶ ἡμέρας ἐξιέναι ἄνευ τῶν γυναικονόμων, ἀκολουθούσης αὐτῇ μιᾶς θεραπαινίδος. ‖ Συβαρῖται φησὶν ἐξωκείλαντες εἰς τρυφὴν, ἔγραψαν νόμον τὰς γυναῖκας εἰς τὰς ἑορτὰς καλεῖν, [καὶ τοὺς εἰς τὰς θυσίας καλοῦντας πρὸ ἐνιαυτοῦ τὴν παρασκευὴν ποιεῖσθαι, ‖ ἵνα ἀξίως ποιούμενοι τοῦ χρόνου, τῶν δ' ἁμαλίων] καὶ τοῦ λοιποῦ κόσμου, παράγωσιν οὕτως εἰς τὰς κλήσεις. ‖ εἰ δέ τις τῶν ὀψοποιῶν ἢ μαγείρων ἴδιον δῶρον βρῶμα καὶ πρεπτὸν, τὸν ἐξουσίαν μὴ εἶναι χρήσασθαι τοῦτο ἕτερον πρὸ ἐνιαυτοῦ, [ἀλλὰ αὐτῷ τῷ δρόμῳ τὸν χρόνον τοῦτον, ὅπως ὁ πρῶτος δρόων καὶ τὴν ἐργασίαν ἔχῃ πρὸς τὸ τοὺς ἄλλους φιλοπονοῦντας αὐτοὺς ὑπερβάλλεσθαι τοῖς τοιούτοις.] ὡσαύτως δὲ μηδὲ τοὺς τὰς ἐγχέλεις πωλοῦντας τέλος ὑποτίνειν, μὴ ἢ τοὺς θηρεύοντας. τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τοὺς τὴν πορφύραν τὴν θαλαττίαν βάπτοντας, καὶ τοὺς εἰσάγοντας, ἀτελεῖς ἐποίησαν. πάνυ οὖν ἐξωκείλαντες εἰς ὕβριν, τὸ τελευταῖον πρὸς Κροτωνιατῶν τριάκοντα πρεσβεύσαντας ἡκόντων ἀπαντήσαντες αὐτοὺς ἀπέκτειναν, καὶ περὶ τοῦ τείχους τὰ σώματα ἐξέῤῥιψαν, καὶ ὑπὸ θηρίων εἴασαν διαφθαρῆναι. αὐτὴ δ' αὐτοῖς καὶ τῶν κακῶν ἐγένετο ἀρχὴ, μηνίσαντος δαιμονίου. ἔδοξαν γοῦν μετ' ὀλίγας ἡμέρας πάντες αὐτῶν οἱ ἄρχοντες τὴν αὐτὴν ἰδεῖν ὄψιν ἐν τῇ αὐτῇ νυκτί. τὴν γὰρ Ἥραν ἰδόντες ἐληλυθέναι εἰς μέσην τὴν ἀγοράν, καὶ ἐμεῖσαν χολήν. ἀνέβλυσε δὲ καὶ αἵματος πηγὴ ἐν τῷ ἱερῷ αὐτῆς, καὶ οὐδὲ οὕτως ἔληξαν τῆς ὑπερηφανίας, ἕως πάντες ὑπὸ Κροτωνιατῶν ἀπώλοντο. Ἡρακλείδης δ' ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ δικαιοσύνης φησὶ, Συβαρίτας τὴν Τήλυος τυραννίδα καταλύσαντες, τοὺς μεταιτίους τῶν πραγμάτων ἀναιροῦντες, καὶ φονεύοντες ἐπὶ τῶν βωμῶν ἀπήγαγον. καὶ ἐπὶ τοῖς φόνοις τούτοις ἀπεστράφη μὲν τὸ τῆς Ἥρας ἄγαλμα, τὸ δὲ ἔδαφος ἀνῆκε πηγὴν αἵματος, ὥστε τὸ συνεχοῦς ἅπαντα τόπον καταχάλκωσαν θυρίσι, βλύζοντος ἦσαν τὸ αἷμα ἀναφοραί. διόπερ ἀνάστατοι ἐγένοντο, καὶ διεφθάρησαν ἅπαντες οἱ καὶ τῶν Ολυμ-

[a] Ἐπιβάτης.
[b] Ἀντιλέγων.
[c] Ἐπιβήσεσθαι.
[d] Ἐσθῆτας ἔχειν πορφυρᾶς ἐχούσας πάρυφας.
[e] Ἐπιτήδειον.

CAP. IV.

πίων τὸν παῦ ἀγῶνα ἀμαυρώσαι ἐβελήσαντες. καθ' ὃν ἡ ἄγελαι καμὸν ὑπιτηρήσαντες, ἄθλων ὑπερβολῇ ὡς αὐτοὺς καλεῖν ἐπεχείρουν οὓς ἀθλητάς. καὶ Κροτωνιάται δ', ὥς φησι Τίμαιος, μὴ τὸ ἐξελεῖν Συβαρίτας, ἐξώκειλαν εἰς τρυφὴν, ὥστε καὶ τὸν ἄρχοντα αὐτῶν πορφυρίδα καλὰ τὴν πόλιν ἀλουργίδα ἠμφιεσμένον, καὶ ἐστεφανωμένον χρυσῷ στεφάνῳ. ὑποδεδεμένον λευκὰς κρηπῖδας. οἱ δ' οὐ διὰ τρυφὴν φασὶ τοῦτο γεγονέναι, ἀλλὰ διὰ Δημοκήδη τὸν ἰατρὸν, ὃς τὸ μὲν πρῶτον Κροτωνιάτης· Πολυκράτει δὲ τῷ τῶν Σαμίων τυράννῳ συνὼν, καὶ μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ Περσῶν, ἀνήχθη ὡς βασιλέα, Ὀροίτου τὸν Πολυκράτη ἀποκτείναντος. θεραπεύσας δ' ὁ Δημοκήδης Ἄτοσαν τὴν Δαρείου μὲν γυναῖκα, Κύρου δὲ θυγατέρα τὸν μαζὸν ἀλγήσασαν, ᾔτησε ταύτην δωρεάν, καταπεμφθῆναι εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς ἐπανελθησόμενος· καὶ τυχὼν, ἦκεν εἰς Κρότωνα· βαλόμενός τε αὐτὴν καταμένειν, διὰ πλάνην τινὸς τῶν Περσῶν καὶ λέγοντες, ὅτι βασιλέως εἴη δοῦλος, ἐκεῖνον μὲν ἀφείλοντο οἱ Κροτωνιάται. ἐκδύσαντες δὲ τὴν στολὴν τοῦ Πέρσου, ἐνέδυσαν τὸν ὑπηρέτην τοῦ πυρσανδόνην. ἐξ ἧς δὴ Περσικὴν στολὴν ἠμφιεσμένος, διέρχεται ταῖς ἑβδόμαις οὓς βωμοὺς μετὰ τοῦ πυρσανέως, ἀ τρυφῆς χάριν, οὐδ' ὕβρεως, ἀλλ' ἐπηρείας τῆς εἰς οὓς Πέρσας τοὺς πάτρους. ὕστερον δὲ καὶ οἱ Κροτωνιάται, φησὶν ὁ Τίμαιος, ἐπεχείρησαν τὴν Ὀλυμπικὴν πανήγυριν καταλῦσαι, τῷ αὐτῷ χρόνῳ θέοντες ἀργυρέον σφόδρα πλούσιον ἀγῶνα. οἱ δὲ Συβαρίτας τοὺς ποιῆσαι λέγουσιν. Ταραντίνους δέ φησι Κλέαρχος ἐν τετάρτῳ βίων, ἀλλὰ καὶ
258 δυνάμιν κλησαμένους εἰς τοσοῦτον τρυφῆς θεολθεῖν, ὥστε τὸν ὅλον χρῶτα πολεαίνεσθαι, καὶ
CAP. V. τῆς ψιλώσεως ταύτης τοῖς λοιποῖς καταρξαι. ‖ Ἐφόρου δέ φησι καὶ παρυφὴν ἁφανῆ πάντες, ‖ οἷς νῦν ὁ τῶν γυναικῶν ἀβρύνεται βίος. δεύτερον δ' ὑπὸ τῆς τρυφῆς εἰς ὕβριν ποδηγηθέντες, ἀνάστατον μίαν πόλιν Ἰαπύγων ἐποίησαν Καρβίναν. ἐξ ἧς παῖδας καὶ παρθένους, καὶ τὰς ἐν ἀκμῇ γυναῖκας ἀθροίσαντες, εἰς τὰ τῶν Καρβιναλῶν ἱερὰ σκιροποιησάμενοι γυμνὰ πᾶσι τῆς ἡμέρας τὰ σώματα παρεῖχον θεωρεῖν. ‖ καὶ ὁ βουλόμενος καθάπαξ εἰς ἀτυχῆ πλάπηδῶν ἀγέλαν, ἐφοινᾶτο ταῖς ὑπὲρ ἐπιθυμίαις τὴν τῶν ἀθροισθέντων ὄψιν, πάντων μὲν ὁρώντων, μάλιστα δ' ὧν ἥκιστα ‖ ἐκεῖνοι ποθεσεδόκων θεῶν. ὅτου δὴ τὸ δαιμόνιον ἠγανάκτησεν, ὥστε Ταραντίνων οὓς ἐν Καρβίνῃ πλανομήσαντας ἐκεραύνωσε πάντας, καὶ μέχρι καὶ νῦν ἐν Τάραντι ἑκάστῃ τῶν οἰκιῶν ὅσους ὑπεδέξαντο εἰς Ἰαπυγίαν ἐκπεμφθέντων, τρωτὰς ἔχει ῥήλας ποὸ τῶν θυρῶν, ἐφ' αἷς καθ' ὃν ἀπώλοντο χρόνον, οὔτ' οἰκτίζονται οὓς ἀποιχομένους, οὔτε ταῖς νομίμοις χέονται χοαῖς, ἀλλὰ θύουσι Διὶ Καταιβάτῃ. Ἰαπύγων τε ὧν τὸ μὲν ἐκ Κρήτης ὄν, τῶν κατὰ Γλαύκου ζητησάντων ἀφικομένων καὶ κατοικησάντων, οἱ

A cos abolere conati fuerant. Nam tempus quo celebrantur obseruantes, amplioribus præmiis certaturos ad se pertrahere & allicere sunt adnixi. Crotoniatæ [a] verò, vt inquit Timæus, Sybaritas cùm debellassent, voluptatibus se irretiri adeò sustinuerunt, vt ciuitatem, illorum prætoris lictor circumiret amictus veste purpurea, aurea corona redimitus, albis crepidis calceatus. Quidam ob luxum aiunt non id factum, sed ob medicum Democeden, qui natione Crotoniates, cum Polycrate Samiorum tyranno versatus,
B occiso illo ab Oroete [b] captiuus post eius mortem ad regem abductus est à Persis: apud quos cùm detineretur, & Datossan vxorem Darij filiámque Cyri, cruciatu mammarum agram, sanauisset, operæ suæ mercedem poposcit, vt in Græciam reuectus suis tanquam postliminio restitueretur. Hoc cùm impetrasset, Crotonem reuersus illic manêre statuit: vbi cùm quidam Persa tanquam regis mancipium in seruitutem
C asserere vellet, secundum libertatem Crotoniatæ vindicias dederunt, & detracta stola Persica, illius qui tum summæ rerum præerat, apparitorem ea induerunt. Iam inde sanè Persica veste amictus lictor septimo quoque die, cum prætore, deorum altaria circumit, non luxurioſi fastus aut insolentiæ causa, sed quòd veluti per ludum ita Persis insultent. Postea verò, inquit Timæus, Olympicorum ludorum celebritatem ac conuentum dissoluere ac impedire tentauerunt, eo ipso tempore quo peragebantur, certaturis apud se, pro præmio, argenti magnam vim proponentes: A Sybaritis
D id factum quidam scribunt. Clearchus libro quarto Vitarum ait, Tarentinos confisos viribus & copiis, quas tum magnas possidebant, voluptatibus ac delitiis vsque adeò se tradidisse, vt totius corporis cutem læuigarent, vnde pilorum auellendorum exemplum reliqui sumpserunt. Vestes, inquit, textiles pellucidas omnes gestabant, quibus nunc luxuriat molliusculorum fœminarum cultus. Secundum eorum peccatum id fuit, quòd delitiis corrupti, & licentia vitæ ad iniurias vicinis inferendas pertracti,
E oppidum in Iapygibus Carbinam cùm deuastassent, pueros, virgines, & florentes ætate matronas in Carbinatum sacris ædibus congregarunt, deinde tentoriis [c] fixis, nuda omnibus clara diei luce corpore spectanda præbuerunt, vt cui libitum esset, is tanquam in miserum gregem insiliens, libidinem suam expleret, illorum qui eò collecti fuerant pulchritudine, sub omnium oculis, deorum præsertim, ante quos id nunquam patratum iri credidisset oppressus ille populus. Tanto
F flagitio sic indignatus est deus, vt quotquot Tarentini scelus id aduersus Carbinates præter ius & humanitatis leges commiserant, exanimauerit fulmine. Ad nostram vsque memoriam Tarenti ante singulas ædes pilæ statutæ sunt pro foribus, & in illis eorum qui militarunt aduersus Carbinates insculpta nomina, & quando interierunt de cœlo tacti: nec eorum qui sic vitam amiserunt quisquam miseretur, nec legitima iis affundunt libamina, sed Ioui fulminanti [d] sacra faciunt. Iapygum natio à Cretensibus illis oriunda est, qui Glaucum [e] quærentes in Italiam traiecerunt, & illic habita

habitarunt. Horum posteri Cretensium in victu fragilitatis & temperantiæ obliti euaserunt adeò voluptuarij primùm, deinde iniurioſi; vt primi faciem attriuerint [a], capiti galericulum & fictitiam comam [b] adaptauerint, ſtolis floridis veſtiti ſint, labore & opera quotidiana exerceri turpe ac indecorum cenſuerint, & ex iis complures ornatiorem domum habuerint quàm deorum templa. Eorum duces aduerſus numina contumelioſi, ex adytis & fanis, deorum imagines deripuerunt, præſantes ad præſtantiores illas commigrare. Itaque fulmine percuſſi, igne ſimul ac ære [c] pœnas exoluerunt. Manifeſtæ ſiquidem fuerunt etiam in longum poſt tempus æneæ ſagittæ, in eos è cœlo vibratæ: & ex eorum ſtirpe omnes procreati etiamnum ad cutem vſque tonſi, & ſquallida lugubríque veſte tecti viuunt, inopes omnium rerum ac bonorum quibus priùs affluebant. Iberi certè, quamuis tragicis ſtolis & variis amicti, tunicis etiam ad pedes vſque demiſſis veſtiti, in publicum prodeant, nihilo tamen ad bella gerenda ideo ſunt ignauiores, ac minùs fortes: contrà Maſſylienſes, quibus [d] idem cultus eſt ac Iberis, imbelles ſunt & effœminati, ob animorum mollitiem turpibus vitiis ſe contaminantes, vt qui præ voluptatibus ſtudio etiam muliebria patiantur, vnde hoc inoleuit prouerbium, Maſſyliam nauiges. Qui Syrin [e] incoluerunt, habitatam primùm ab iis qui è Troia acceſſerant, pòſt verò à Colophoniis, vt ſcribunt Timæus, & Ariſtoteles, non minus quàm Sybaritæ delitiis elanguerunt. Apud ipſos patrius & peculiaris mos fuit geſtare floridas veſtes, quas pretioſis faſciis mitriſve cingebant: quamobrem à vicinis μιτροχίτωνες, quaſi Mitrotunicati nominabantur, quandoquidem Homerus diſcinctos ἀμιτροχίτωνας, appellat. Archilochus poëta ob fœlicitatem & fœcunditatem Siritarum regionem ſupra modum eſt admiratus. Nam cùm de Thaſo, vt commodis omnibus inferiore, loquitur, ſic ait:

Non amœnus ille locus eſt, nec optabilis,
Nec amabilis, vt is quem Syris amnis circumfluit.

Sirin, Timæus & EVripides in Captiua, ſiue Melanippe, dictam volunt, à muliere quadam, cuius nomen Siris fuit; Archilochus verò, à fluuio. Ingens porrò fuit Græcorum hominum in ea regione multitudo, qui proſperis rebus inflati, ſic voluptatem ſectarentur. Quamobrem totum fere Italiæ tractum in quo hi habitabant, Magnam Græciam nuncuparunt. Mileſij, vt ſcribit Ephorus, quandiu voluptates contempſerunt, ſuperarunt Scythas, multas in Helleſponto ciuitates condiderunt, tam populoſis & præclaris vrbibus Helleſpontum frequentantes, & incolentes, vt Miletum omnes concurrerent. Poſteaquam verò deliciis & voluptati ſuccubuerunt, eneruatum concidit eius ciuitatis robur: vnde adagium de illis hoc increbuit, Strenui olim Mileſij f. Heraclides Ponticus libro ſecundo De iuſtitia ſcribit, Mileſiorum ciuitatem in calamitates & ærumnas perductam ob luxum fuiſſe, ciuiúmque inter ſe ſimultates, ac diſcordias, qui ſpreta moderatione lenitatéque animi, radicitus

A μετὰ τύχης λήθῃ λαβόντες τῆς Κρητῶν πρὶν τὸν βίον εὐκοσμίας, εἰς τοῦτο τρυφῆς, εἶθ' ὕστερον ὕβρεως, ἦλθον, ὥστε πρῶτοι τὸ πρόσωπον ἀντιψάμμοι, καὶ πρόκομια, πρίγεται τε λαβόντες, στολὰς μὲν ἀνθινὰς φορῆσαι· τὸ δ' ἐργάσασθαι καὶ πονεῖν αἶσχιον νομίσαι, καὶ σοῦ μὲν πολλοὺς αὐτῶν καλλίονας ταῖς οἰκίας ποιῆσαι τῶν ἱερῶν. σοῦ δ' ἡγεμόνας τῶν Ιαπύγων ἐφυβρίζοντας τὸ θεῖον, πορθεῖν ἐκ τῶν ἱερῶν τὰ τῶν θεῶν ἀγάλματα, πρεπωδόντας μεθίσταθαι τοῖς κρείττοσι. διόπερ ἐξ
B οὐρανοῦ βαλλόμενοι πυρὶ καὶ χαλκῷ, ταύτην δίδοσαν τὴν δίκην. ‖ ἐμφανῆ γὰρ ἔτι μέχρι πόρρω κεχαλκωμένα τῶν ἐξ οὐρανοῦ ‖ βολῶν· καὶ πάντες οἱ ἀπ' ἐκείνων μέχρι τήμερον ἐν χρῷ κεκαρμένοι, καὶ στολὴ πένθιμον ἀμπεχόμενοι, ζῶσι πάντων τῶν πρὶν ὑπαρξάντων ἀγαθῶν πανιζόντες. Ιβῆρες δὲ καί τι ἐν τραγικαῖς στολαῖς, καὶ ποικίλαις περιόντες, καὶ χιτῶσι ποδήρεσι χρώμενοι, οὐδὲν ἐμποδίζονται τῆς πρὸς σοῦ πολέ-
C μους ῥώμης. Μασσαλιῶται δ' ἐθηλύνθησαν, οἱ τὸν αὐτὸν Ιβηρσι τῆς ἐσθῆτος φοροῦντες κόσμον. ἀρχηγοῦσι γοῦν διὰ τὴν ἐν ταῖς ψυχαῖς μαλακίαν, διὰ τρυφὴν γυναικοπαθοῦντες. ὅθεν καὶ παροιμία παρῆλθεν, Πλεύσαις εἰς Μασσαλίαν. ‖ καὶ οἱ τὸν Σίριν δ' κατοικοῦντες, ἣν πρῶτοι κατέσχον οἱ ἀπὸ Τροίας ἐλθόντες, ὕστερον δ' ὑπὸ Κολοφωνίων, ὡς φησι Τίμαιος, καὶ Ἀριστοτέλης, εἰς τρυφὴν ἐξώκειλαν οὐχ ἧσσον Συβαριτῶν. καὶ γὰρ
D ἰδίως παρ' αὐτοῖς ἐπεχωρίασε φορεῖν ἀνθινοὺς χιτῶνας, οὓς ἐζώννυντο μίτραις πολυτελέσι· καὶ σκαλοῦσι διὰ τούτων ὑπὸ τῶν πλουσίων μιτροχίτωνες, ἐπεὶ Ὅμηρος σοῦ ἀζώστους ἀμιτροχίτωνας καλεῖ, καὶ Ἀρχίλοχος δ' ὁ ποιητὴς ὑπερτεθαύμακε τὴν χώραν τῶν Σιρίων διὰ τὴν εὐδαιμονίαν. πρὸς γοῦν τῆς Θάσου λέγων, ὡς ἥσσονος, φησίν·

ΟΥ γάρ τι καλὸς χῶρος, οὐδ' ἐφίμερος,
ΟΥδ' ἐρατὸς, οἷος ἀμφὶ Σύριος ῥοάς.

E Ωνομάσθη δ' ἡ Σίρις, ὡς μὲν Τίμαιος φησὶ κατ' ΕΥριπίδης ἐν Δεσμώτιδι ἡ Μελανίππη ἀπὸ γυναικός τινος Σιρίδος· ὡς δ' Ἀρχίλοχος ἀπὸ ποταμοῦ. οὐκ ὀλίγον δὲ πρὸς τὴν τρυφὴν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν συμπαρῆλθε τούτου κλίμαλος, καὶ τὸ πλῆθος ἐγχύτερον τῶν ἀνθρώπων. διὸ καὶ μεγάλη Ἑλλὰς ἐκλήθη πᾶσα ἀρχαίως, ἢ καθ' ὅλην τὴν Ἰταλίαν κατοίκησις. Μιλήσιοι δ' ἕως μὲν οὐκ ἐτρύφων, ἐνίκων Σκύθας, ὡς φησιν Ἔφορος, καὶ πάσας τε ἐφ' Ἑλλησπόντῳ πόλεις ἔκτισαν, καὶ τὸν Εὔξεινον πόντον καθῴκισαν
F πόλεσι λαμπραῖς, καὶ πάντες ἐπὶ τὴν Μίλητον ἔθεον. ὡς δ' ὑπῆλθεν ἡδονὴ καὶ τρυφή, κατερρύη τὸ τῆς πόλεως ἀνδρεῖον, φησὶν Ἀριστοτέλης, καὶ παροιμία τις ἐξηνέχθη ἐπ' αὐτῶν.

Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι.

Ἡρακλείδης δ' ὁ Ποντικὸς ἐν δευτέρῳ Περὶ δικαιοσύνης φησὶν· ἡ Μιλησίων πόλις πρὶν πεσεῖν πολλὰς ἀτυχίας διὰ τρυφὴν βίου, καὶ πολιτικὰς ἔχθρας· οἱ τε ἐπιεικεῖς οὐκ ἀγανακτοῦντες, ἐκ ῥιζῶν

ἀνέλον τοὺς ἐχθρούς. στασιαζόντων γὰρ τῶν τὰς οὐσίας ἐχόντων, καὶ τῶν δημοτῶν, οὓς ἐκεῖνοι Γεργίθας ἐκάλουν, πρώτην μὲν κρατήσας ὁ δῆμος, καὶ τοὺς πλουσίους ἐκβαλὼν, καὶ συναγαγὼν τὰ τέκνα τῶν φυγόντων εἰς ἀλωνίας, [βοῦς συναγαγόντες συνηλόησαν,] καὶ θεσμοθετήσαντος θανάτῳ διέφθειραν. τιγάρτοι πάλιν οἱ πλούσιοι κρατήσαντες, ἅπαντας ὧν κύριοι καλέσησαν μετὰ τῶν τέκνων καλεπίπλωσαν· ὧν καλομένων φασὶν, ἄλλα τε πολλὰ γενέσθαι τέρατα, καὶ ἐλαίαν ἱερὰν αὐτομάτως ἀναφθῆναι. διόπερ ὁ θεὸς ὕστερον πολὺν χρόνον ἀπήλαυνεν αὐτοὺς τοῦ μαντείου, καὶ ἐπερωτώντων διὰ τίνα αἰτίαν ἀπελαύνονται, εἶπεν,

‖ Καί μοι Γεργίθων τὲ φόνος μέλει [ἀπολεμίσω,]

‖ Πιστήρων τε μόρος ‖ καὶ δένδρον ἀειθαλές.

Κλέαρχος δ' ἐν τετάρτῳ, ζηλώσαντας φησὶ τοὺς Μιλησίους τὴν Κολοφωνίων τρυφὴν, διαδοῦναι καὶ τοῖς πλησιοχώροις· ἔπειτ' ὀνειδιζομένους λέγειν ἑαυτοῖς, Οἴκοι τὰ Μιλήσια κἀπιχώρια, καὶ μὴ ἐν τῷ μέσῳ. Καὶ περὶ Σκυθῶν δ' ἑξῆς ὁ Κλέαρχος τάδε ἱστορεῖ. Μόνον ἢ νόμοις κοινοῖς πρῶτον ἔθνος ἐχρήσαντο τὸ Σκυθῶν, εἶτα πάλιν ἐγένοντο πάντων ἀθλιώτατοι βροτῶν διὰ τὴν ὕβριν. ἐτρύφησαν μὲν γὰρ, ὡς οὐδένες ἕτεροι τῶν πάντων, εὐρρόιας καὶ πλούτου καὶ τῆς λοιπῆς αὐτοῦ χορηγίας καταρχόσης. τοῦτο δῆλον ἐκ τῆς ἔτι καὶ νῦν ὑπολειπούσης περὶ τοὺς ἡγεμόνας αὐτῶν ἐσθῆτός τε καὶ διαίτης. τρυφήσαντες δὴ καὶ μάλιστα δὴ καὶ πρῶτοι πάντων τῶν ἀνθρώπων ὅπη τὸ τρυφᾶν ὁρμήσαντες, εἰς τοῦτο προῆλθον ὕβρεως, ὥστε πάντων τῶν ἀνθρώπων εἰς οὓς ἀφίκοντο ἠκρωτηριάζον τὰς ῥῖνας, ἀφ' ὧν οἱ ἀπόγονοι μεταστάντες ἔτι καὶ νῦν ἀπὸ τοῦ πάθους ἔχουσι τὴν ἐπωνυμίαν. αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν τὰς Θρᾳκῶν τῶν πρὸς ἑσπέραν καὶ ἄρκτον, τῶν πρώτων γυναῖκας ἐποίκιλλον τὰ σώματα πρόνοιαις, γραφὴν ἐνεῖσαι. ὅθεν πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον αἱ ὑβρισθεῖσαι τῶν Θρᾳκῶν γυναῖκες ἰδίως ἐξηλείψαντο τὴν συμφοράν, πρόσαναγραψάμεναι τὰ λοιπὰ διὰ χρωτός, ἵν' ὁ τῆς ὕβρεως καὶ τῆς αἰσχύνης ἐπ' αὐταῖς χαρακτὴρ, εἰς ποικιλίαν καταριθμηθεὶς, κόσμου πρόσωπον ἐκάλει τὸ ἐξαλείψη. πάντων δὲ οὕτως ὑπερηφάνως προέσησαν, ὥστε οὐδένων ἄδακρυς ἡ τῆς δουλείας ὑπουργία γιγνομένη διήγειλεν εἰς τοὺς ὑπογινομένους τὴν ‖ ἀπὸ Σκυθῶν ῥῆσιν οἵα τις ἦν. ‖ Διὰ τὸ πλῆθος οὖν τῶν κατεχουσῶν αὐτοὺς συμφορῶν, ἐπεὶ διὰ τὸ πένθος ἅμα τήν τε τῶν βίων ὄλβον, καὶ τὰς κόμας πρόσεπάθησαν πάντες ἔθνος, οἱ ἔξω τὴν ἐφ' ὕβρει κουρὰν ‖ ἀποσκυθίσαι προσηγόρευσαν. τοὺς δὲ σύμπαντας Ιωνας ὑπισκόπτων Καλλίας, ἢ Διοκλῆς ἐν Κύκλωψι φησίν. τί γὰρ ἡ τρυφερὰ, καὶ καλλιτρέπεζος Ιωνία, ἐφ' ὅ, τι πεύσῃ; καὶ Αβυδηνοὶ Μιλησίων δ' εἰσὶν, ἄποικοι καὶ ἀνειμένοι τὴν δίαιταν εἰσὶν, καὶ καλεσαγόρας, ὡς προεῖπεν Ερμιππος ἐν Στρατιώταις.

Χαίρω δ' ἀπαόνιον τρόπον τιν' ἁπτόμενος,
Τὰ μὲν πρὸς ὄψιν μαλακῶς ἔχειν ὑπὸ σώματος,

fort. βοῦς τε ἐπαγαγόντες συνηλόησαν.

χρ. ἀπολεμίσων

259

inimicos perderé ac profligare voluerunt. Nam cùm seditionem locupletes, ac populares, quos vocabant Gergithas, commouissent, primùm quidem populus adeptus dominatum eiecit diuites: deinde liberos exulum in areas villarum conductos, pro bobus quos eò coëgerant, aut permutarunt, aut iniquissimo & crudelissimo genere mortis necauerunt. Postea verò diuites rerum potiti, omnes, qui in potestatem venerant, cum prole cremauerunt. Iis conflagrantibus accidisse multa prodigia memorant, & oleam sacram sponte accensam fuisse. Quapropter diu ab oraculo suo illos deus repulit, & cùm rogarent cur deum consulere vetarentur, respondit:

Cædes quoque Gergithum sine prælio [a] edita mihi curæ est,
Seruorúmque pistrinariorum fatum, & quæ semper viret [b] arbor.

Clearchus libro quarto Milesios scribit imitatos Colophoniorum delitias, eas cum finitimis communicasse, deinde cùm id exprobraretur [c], dixisse, Domi Milesia [d] & vernacula, non autem hic. De Scythis Clearchus hoc deinceps inquit: Communibus Scythica gens legibus primùm vsa est: deinde calamitosissimi hominum ij fuere ob iniurias quibus alios affecerunt. Voluptati etiam addicti non minùs fuerunt quàm in EVropa quiuis alius populus, cùm ad voluptatem & diuitiæ, & eiusmodi cætera adminicula supperterent, ac incitarent. Constat hoc ex illo qui restat etiamnum apud illorum duces victu, & cultu. Mortalium quidem illi voluptatibus maximè se immerserunt, & delitiis capti eousque truculentiæ & furoris promouerunt, vt omnium hominum in quos irrumperent nares decurtarent. Sic mutilatorum nepotes, expulsi patria, cognomen ab ea contumelia retinent [e]. Eorum autem vxores mulierum Thracum finitimorum qui ad Septentrionem siti sunt, & occidentem, subulis corpora sic notarunt, vt picturata viderentur: quam ob caussam multis post annis Thraciæ fœminæ eam iniuriam perpessæ, priuatim singulæ, quò eam calamitatis notam obliterarent, cutem reliquam postea sic veluti depinxerunt, vt iniuriæ ac pudendæ contumeliæ vestigium, specie pulchræ varietatis dissimulatum venustatis appellatione probrum id obscuraret, & induceret. Cunctis illi profectò superbè imperarunt. Itaque omnium qui fuerunt illis subditi, obsequium, & lacrymosa seruitus, palam fecit posteritati, quale id sit, vulgo quod aiunt, Scytharum edicta. [f] Cæterùm cùm multis essent calamitatibus afflicti, & nationes omnes irritatæ suo luctu fœlici rerum statu illos deturbassent, capillúmque ademissent, per iniuriam aliquem tondere posteri ἀποσκυθίσαι [g] dixerunt. Ionas vniuersos ridens Callias, siue Diocles, in Cyclopibus ait:

Mihi iam dicito quid rerum agat delicata, & mensis lautis [h] assueta Ionia.

Abydeni Milesiorum coloni fuerunt, vt testatur Hermippus in militibus, vita solutiore, & voluptatibus fracta [i]:

A. Gaudeo equidem cùm trans mare bellum gero,
Aspectu & specie molliusculis cum corporibus:

Capillo Ionico: Phrygiis brachiis.
B. Abydum te accessisse nosti, ô bone vir?

Aristophanes in luxurioso [a] mendico, ex Ionibus multos perstringens ait,

Deinde quotquot adfuerunt illustres peregrini
Me prosequebantur, impensèque orantes vrgebant,
Puerum quem habebam apud Chios vt venderem [b]:
Alius vt Clazomenis: alius vt Ephesi:
Alius vt Abydi: nam per omnia ea loca faciundum iter fuit.

Antiphon in oratione qua conuiciatur Alcibiadi, de Abydenis ita scribit: posteaquàm verò te idoneum tutores tui iudicarunt, qui res tuas administrares, & opes tuas ab illis redditas tu accepisti, vt in Abydum [c] statim nauigio profectus es, nullam quæ tibi deberetur pecuniam repetiturus, nec hospitij iure coniunctos tecum Abydenos inuisurus, sed vt ab Abydenis mulieribus mores discceres factis tuis conuenientes, quæ est tua animi impotentia, & audacia in violandis legibus, & in reliquum vitæ tempus illis vti posses. Perierunt ab Ephesiis in seruitutem redacti & Magnesij ad Mæandrum siti plus iusto delitiis marcidi, vt scribunt Archilochus, & Callinus in Elegiis. Democritus Ephesius libro primo De templo Ephesiæ Dianæ, cùm memorasset Ephesiorum mollitiem ac luxuriam, vestésque variis coloribus infectas ab iis gestari, hæc tandem subnectit, vestes Ionum purpurei coloris fuisse, & violacei, tum etiam croceas, intextis rhombis: capita verò, animalium [d] imaginibus, æqualiter collocatis distincta: Sarapas [e] luteas, purpureas, candidas, cæruleas [f]. Calasires [g] opere Phrygio depictas, alias purpureas, alias violaceas, alias hyacinthinas, [h] interdum flammeas, interdum glaucas: Calasires Persicas omnium elegantissimas, & inter ea genera vestium etiam conspici quas Actæas vocant. Hoc est indumentum apud Persas maximi pretij, summa impensa textile, vt firmius sit, & leuius, aureis millij granis conspersum, quæ versus interiorem vestem media sui parte filo purpureo aptata vinciuntur. His omnibus vestimentis luxu turgentes Ephesios, vti scilicet, is autor prodidit. De Samiorum luxu Duris historiographus citat Asij carmina, quibus traditur, armillas in brachiis gestasse, festis Iunonis diebus incedere coma depexa & reiecta in humeros, ac dorsum. Consuetudinem eam significari hoc prouerbio, Ingredi Iunonium implicatum [k]. Versus hi Asij sunt:

Vt pexi crines fuerunt, contendebant
In Iunonis templum illi speciosis vestibus amicti,
Terræque latè niueis tunicis solum radebant:
Aurei [l] comæ cincinni: ipsorum cicadæ
Insidebant crinibus, quos vittis aureis nexos ventus quatiebat:
Armillæ, ingenioso [m] artificio elaboratæ brachia circundabant.:
Pompam claudebant scutati bellatores.

Heraclides Ponticus lib. de Voluptate scribit,

A ‖ Κόμῃ τε νεανικῇ [φείγει τὲ βραχόνων,] χ. χλίδή τε ἐρ.
Ηδὲ τὼ Αβυδον ὡς ἀνὴρ γεγώτα.

καὶ Αριστοφάνης Τριφάλητι τῷ κωμῳδῶν πολλοὺς τῶν Ιώνων,

Επειθ' ὅσοι παρῆσαν, ἀπίσημοι ξένοι
Επηκολούθουν, κἀπεβόλουν παρακείμενοι
[Οκως ἔχων τὸν παῖδα πωλήσεις Χῖον.] χ. Οπως ἔχων τὸν παῖδα πωλήσει; 's χίον, pro πωλήσεις ἐς
‖ Ετερος δ' ὅκως ἐς Κλαζομενὰς · ἕτερος δ' ὅκως
B Εἰς Εφεσον, οἱ δ' εἰς Αβυδον. ἰὼ δ' ἐκεῖνα παντ' ὁδῷ.

Περὶ ἧς τ' Αβυδηνῶν Ανδρῶν ἐν τῷ καθ' Αλκιβιάδη λοιδορίας ἕνεκα. ἐπεὶ δὴ ἐδοκιμάσθης ὑπὸ τ' ἐπιτρόπων, παραλαβὼν πάντα τὰ σαυτοῦ χρήματα, ὥρμεις ἀποπλέων εἰς Αβυδον, ὅτε χρέος ἴδιον σαυτῷ πραξόμενος ἦλθεν, οὔτε παρὰ ξενίας ἀδεμιᾶς ἕνεκεν· ἀλλὰ τῇ σαυτοῦ παρανομίᾳ, καὶ ἀνομασίᾳ τῆς γνώμης ὁμοίους ἔργων τρόπους μαθησόμενος παρὰ τ' ἐν Αβύδῳ γυναικῶν, ὅπως ἐν τῷ ἀπιλοίπῳ βίῳ σαυτοῦ ἔχοις χρῆσθαι αὐτοῖς. ‖ Απώλοντο δὴ καὶ Μαγνῆτες, οἱ πρὸς τῷ Μαιάνδρῳ διὰ τὸ πλέον ἀνεθέως, ὥς φησι ‖ Καλλῖνος ἐν τοῖς Ελεγείοις, καὶ Αρχίλοχος. ἐάλασαι γὰρ ὑπὸ Εφεσίων. Καὶ παρ' αὐτῶν ἡ τῶν Εφεσίων Δημόκριτος Εφέσιος, ἐν τῷ πρώτῳ περὶ δὲ ἐν Εφέσῳ ναοῦ, διηγούμενος περὶ τῆς χλιδῆς αὐτῶν καὶ ὧν ἐφόρουν βαπτῶν ἱματίων, γράφει καὶ ταῦτα. Τὰ μὲν τῶν Ιώνων ἰοβαφῆ καὶ πορφυρᾶ, καὶ κρόκινα ῥόμβοις ὑφασται. αἱ δὲ κεφαλαὶ καθ' ἴσα διειλημμέναι ζώοις, καὶ ‖ σαράπεις μέλινοι καὶ πορφυροῖ, καὶ λευκοὶ, οἱ δὲ ἀλουργεῖς, καὶ καλασίρεις Κορινθιουργεῖς. εἰσὶ δὲ αἱ μὲν πορφυραῖ τούτων, αἱ δὲ ἰοβαφεῖς αἱ δὲ [ὑακινθοι] λάβοι δ' αὖ τις καὶ φλογίνας καὶ θαλασσοειδεῖς. ὑπάρχουσι δὲ καὶ Περσικαὶ καλασίρεις, αἵπερ εἰσὶ κάλλιστα πασῶν. ἴδοι δ' αὖτις φησὶ καὶ τὰς καλουμένας ‖ ἀκταίας, ὅπερ ἐστὶ καὶ πολυτελέστατον ἐν τοῖς Περσικοῖς πεπλώμασι. ἔστι δὲ τοῦτο ‖ παθητὸν ἰσχυρὸν καὶ κουφίτητι χάριν καταπέπλασται δὲ χρυσοῖς κέγχροις. οἱ δὲ κέγχροι νήμασι πορφυροῖς πάντες εἰς τὸ ἔσω μοῖραν ἀμφὶ ἔχουσιν αὐτὰ μέσον. τούτοις πᾶσι χρῆσθαι φησὶ δοῦ Εφεσίους ἀποδόντας εἰς τρυφὴν πεπλοποιῆσθαι Ασίου ποιήμασι, ὅτι ἐφόρουν χλιδῶνας περὶ τοῖς βραχίοσι, καὶ τὸν ἑορτὸν ἀγῶνες τῶν Ηραίων ἐβάδιζον καλεκτενισμένοι τοῖς κόμας ὀπίσω τε μεταφρενον, καὶ δοῦ ὤμους. τὸ δὲ νόμιμον τοῦτο μαρτυρεῖσθαι, καὶ ὑπὸ παροιμίας τῆς δε, [βαδίζειν Ηραῖον ἐμπεπλεγμένον.] ἔστι δὲ τὰ δ' Ασίου ἔπη ὅτως ἔχοντα, χ. βαδίζειν ἐς Ηραῖον ἐμπλ.
F ‖ΟΙ δ' αὖτως φοίτεσκον, ὅπως πλοκάμους κλενίσαιντο

CAP. IV.

Εἰς Ηρας τέμενος πεπυκασμένοι εἵμασι καλοῖς,
‖ Χιονέοισι χιτῶσι ‖ πέδον χθονὸς ἀμφέβαινον, χ. Χαῖται δ' ἠώριαι ἀνέμῳ χ.
Χρύσειαι δὲ ‖ κόρυμβαι ἐπ' αὐτῶν πέπλιγες, ὡς
[Χαῖται † ἀωρὶ] ἀνέμῳ] χρυσείοις ἐνὶ δεσμοῖς, χ. ἀμφὶ βραχίοσιν ἦσαν
Δαιδαλέοι δὲ χλιδῶνες ἀρ' [ἀμφιβραχίοσι, Ὡσπερ ὑπαπτίῳ πολέμοιο
Νήσαντες ὑπαπτίδιον πολεμίζειν.]

Ηρακλείδης δ' ὁ Ποντικὸς, ἐν τῷ Περὶ ἡδονῆς, Σαμίους

Σαμίους φησὶ καθ' ὑπερβολὴν τρυφήσαντας ἀφ' ἑαυτῶν πρὸς ἀλλήλους μικρολογίαν; [ὥστε συβαρῖται τὴν πόλιν] ἀπολέσαι. Κολοφώνιοι δ', ὡς φησι φύλαρχος, τὸν ἀρχὴν ὄντες σκληροὶ ἐν ταῖς ἀγωγαῖς, ἐπεὶ εἰς τρυφὴν ἐξώκειλαν πρὸς Λυδοὺς φιλίαν καὶ συμμαχίαν ποιησάμενοι, ‖ πρῶτοι ἐθήσαντο διὰ σκηνῆς τοὺς κόμας χρυσῷ κόσμῳ, ὡς δὲ Ξενοφάνης φησίν,

Ἀφροσύνας ἢ μαθόντες ἀνωφελέας παρὰ Λυδῶν,
Ὅφρα τυραννίης ἦσαν ἔτι συγερῆς,
Ἦσαν εἰς ἀγορὴν πανάλουργέα φάρεα ἔχοντες,
‖ Οὐ μείους ἢ χίλιοι εἰς ὄπιθαν·
Ἀσχμαλέοι χαίτῃσιν ἀγαλλόμενοι εὐπρεπέεσσιν,
Ἀσκηθεῖς ὀδμῇ χρίσμασι δεδόμενοι.

Οὕτω δ' ἐξελύθησαν ἀφ' ἑαυτῶν ἀκαίρου μέθῃ, ὥς τέ πινες αὐτῶν οὔτε ἀναλέλοντα τὸν ἥλιον, οὔτε δυόμενον ἑωράκασιν· νόμον τε ἔθεντο, ὃς ἔτι τὲ ἐφ' ἡμῶν ἦν, ταῖς αὐλητρίσι, καὶ ταῖς ψαλτρίαις, καὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις τῶν ἀκροαμάτων, τοῖς μισθώματα λαμβάνειν ἀπὸ πρωΐ μέχρι μέσης ἡμέρας, καὶ μέχρι λύχνων ἀφῶν, ἀπὸ δὲ τούτου τοῦ λοιποῦ νύκτα ἦσαν πρὸς τῷ μεθύειν. Θεόπομπος δ' ἐν πεντεκαιδεκάτῳ ἱστοριῶν, χιλίους φησὶν ἄνδρας αὐτῶν ἀλουργεῖς φοροῦντας στολὰς ἀσυποτολεῖν, [ἔθεν καὶ] βασιλεῦσι πανάριον τότ' ἦν καὶ πρόσφατον. ἰσοτιμοῦντο γὰρ ἡ πορφύρα πρὸς ἄργυρον ἐξετιζομένη. τριγαρουῦ δὲ τοῦ τοιούτου ἀγῶνος ἐν τυραννίδι καὶ στάσεσι γενομένοις αὐτῇ πατρίδι διεφθάρησαν. ταῦτα εἴρηκε περὶ αὐτῶν καὶ Διονύσιος ὁ Βαβυλώνιος, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν νόμων. κοινῶς δὲ περὶ πάντων τῶν Ἰώνων τρυφῆς Ἀντιφάνης ἐν Δωδώνῃ ταῦτά φησι λέγει. πόθεν οἰκήτωρ; ἢ τὶς Ἰώνων τρυφεραμπεχόνων ἀβρὸς [ἡδυπαθὴς ὄχλος] ὥρμηται; ‖ Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς, καὶ δὴ καὶ τοὺς Ἴωνας φησὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς τρυφῆς, ἐπὶ νοῦν ἡ χρυσῆ παροιμία διαμεμῦσθαι. καὶ τῶν παροικεανιτῶν δέ τινας φησὶ Θεόπομπος ἐν ὀγδόῃ φιλιππικῶν, ἁβροδιαίτους γενέσθαι. πρὸς δὲ Βυζαντίων καὶ Χαλκηδονίων ὁ αὐτός φησι Θεόπομπος τάδε. ἦσαν δὲ οἱ Βυζάντιοι, καὶ διὰ τὸ δημοκρατεῖσθαι πολιτικῶς ἤδη χρόνον, καὶ τὴν πόλιν ἐπ' ἐμπορείου κειμένην ἔχειν, καὶ τὸν δῆμον ἅπαντα πρὸς τὴν ἀγορὰν, καὶ τὸν λιμένα διατρίβειν, ἀκόλαστοι καὶ συνουσιάζειν καὶ πίνειν εἰθισμένοι ἐπὶ τῶν καπηλίων. Χαλκηδόνιοι δὲ πρὶν μὲν μετέχειν αὐτοῖς τῆς πολιτείας, ἄπονοι ἐν ἐπιτηδεύμασι, καὶ βίῳ βελτίονι διειλεγμένοι ὄντες. ἐπεὶ δὲ τῆς δημοκρατίας τῶν Βυζαντίων ἐγεύσαντο, διεφθάρησαν εἰς τρυφὴν, καὶ τὸν καθ' ἡμέραν βίον ἐκ σωφρονεστάτων καὶ μετριωτάτων, φιλοπότας, καὶ πολυτελεῖς γενομένους, καὶ τῇ πρώτῃ ἢ πρὸς ταῖς εἴκοσι τῶν φιλιππικῶν, τὸ τῶν Ομβρικῶν φησὶ ἔθνος, ἔστι δὲ πρὸς τὸν Ἀδρίαν, ἐπιεικῶς εἶναι ἁβροδίαιτον, ὡς δὴ καὶ πολησίους τὸ βιοτεύειν τοῖς λυ-

Samios supra quàm credibile sit, luxu corruptos, ob mutuum inter se contemptum [a] ciuitatem suam perdidisse. Colophoniis, vt ait Clearchus, durior & austerior vita principio fuit: at cum Lydis inita societate, & amicitia, in voluptatem dilapsi, in publicum processerunt exornata cultu aureo coma: quod & sic Xenophanes inquit:

Inutilem vesaniam à Lydis edocti,
Quamdiu tristem & inuisam tyrannidem obtinuerunt,
In forum prodierunt purpureis vestiti palliis:
Prorsus non pauciores quàm mille:
Fastuosi: compositis venustisque comis superbientes:
Vnguentis delibuti curiosè paratis, & suauiter olentibus.

Sic autem voluptatibus fuerunt ij exoluti, vt ob importunam temulentiam nec orientem solem [b] viderent, nec occidentem, léxque ab iis lata sit, obseruata etiam nostra memoria, vt tibicinæ & quæ canebant mulieres, & artifices id genus cæteri, qui auditores numeris & cantionibus oblectabant, ab aurora vsque ad meridiem, & quoad lucernæ accenderentur, mercedem acciperent: deinde tota nox compotationibus ad ebrietatem vsque transigeretur. Theopompus libro decimoquinto Historiarum scribit eius oppidi mille ciues intra mœnia obambulasse, indutos purpurea stola, quod indumentum eo sæculo rarum fuit etiam apud reges, & æstimationis maximæ, ac tanquam inclytum summopere affectatum. Par namque purpuræ argenti pondus rependebatur. Itaque ob eam vitæ mollitiem cùm de tyrannide inter se disceptarent, & publicum statum exagitarent seditionibus, cum patria vnâ perierunt. De ipsis eadem scribit Diogenes Babylonius libro primo de legibus. In vniuersum de omnium Ionum luxu ita scribit Antiphanes in Dodone:

Quam regionem incolit hæc turba? vnde prorupit? an Iones sunt,
Molles, delicatis vestibus amicti, voluptate diffluentes?

Theophrastus libro de Voluptate ait, de Ionum luxu immodico ad suum vsque sæculum aureum prouerbium [c] extitisse. Theopompus octauo libro Philippicorum scribit, quosdam ex iis qui Oceanum accolunt molliter viuere. Bizantij quidem ob popularem ciuitatis administrationem iam diuturnam, & quòd ad mercaturam oppidum esset commodum, & quòd populus semper vniuersus in foro ac portu versaretur, ad compotationes & venerem intemperantes fuerunt, suis tabernis & cauponis assueti. Chalcedonij priusquam eiusdem publicæ administrationis forent participes, & institutis, & vitæ probitate perpetuò commendati fuerant: at populare imperium cùm veluti gustassent, quale Byzantiis erat, in voluptatem præcipites ierunt, & quotidianam vitam luxu fœdarunt, ex moderatissimis & temperantissimis bibaces facti atque sumptuosi. Idē autor libro vigesimo primo Philippicorum ait, Vmbrorum gentem Adriatico mari vicinam vitam agere nonihil mollem, Lydis non absimilem,

[a] ὥστε Συβαρῖται τὴν π.

[b] ἡδυπαθὴς ὄχλος

[c] ὄλβιος ἡ Β.

lem, feracem regionem incolere, cuius fertilitate ad magnam rerum prosperitatem sint euecti. Idem libro quarto de Thessalis ait, illorum quosdam in saltationibus vitam traducere, alios tesserarum alea & compotationibus, in eiusmodi proteruia & insolentia diem absumentes, magis solicitos vt omnifariis mensas obsoniis impletas apponant, quàm vt honestè ac decorè vita sit composita. Pharsali, quod idem ait, omnium mortalium sunt ignauissimi, & in faciendo sumptu profusissimi. Thessalos Critias inquit fateri omnes [a], ex vniuersis Græcis in victu ac vestitu esse maximè prodigos, idque fuisse in caussa, vt Persarum luxum & magnificentiam imitati, eos in Græciam inducerent. Polybius libro decimo tertio historiarum scribit de AEtolis, propter bellorum assiduitatem, & victus luxuriosum sumptum obæratos [c] illos fuisse. Agatharchides libro duodecimo historiarum inquit AEtolos tanto reliquis ad mortem esse paratiores, quanto cæteris magnificentiorem vitam & magis dapsilem sibi procurant. Luxu quoque celebres sunt Siculi & Syracusij, vt in Conuiuatoribus Aristophanes ait:

Hæc me duce non vos didicistis, sed potius compotare,
Deinde ad Syracusiorum mensam probè canere,
Sybaritica epulationes & Chium vinum.

Plato in Epistolis ait: Cùm ea mens ac cogitatio mea foret, prima profectione in Italiam & Siciliam appuli: quò cùm peruenissem, mihi vita nullo prorsus modo placuit quam illic degebant, quia cibo se quotidie bis satiarent, nunquam soli dormirent noctu, & alia instituta sequerentur, quæcunque vitam eiusmodi comitari solent. Illis profectò moribus, homi num quos cælum circumtegit, nullus vnquam cordatus ac prudens est futurus, si à teneris annis eos imbiberit: ad temperantiam verò & continentiam ne aspirabit quidem. Idem libro tertio De Republica ad hunc modum scribit: Syracusiam mensam, ô amice, ac Siculam obsoniorum varietatem laudare non vidêris: Corinthia etiam puella virorum amica futura vt valido sit corpore non probas, sicut nec lautitias illas quas esse multi putant in Athenienſium bellariis. Posseidonius libro decimo sexto historiarum, cùm Asiæ ciuitates seruire luxui scriberet, tradit & hæc, in eius regionis oppidis ob vbertatem agri, homines eo labore defunctos qui necessariò in obeundis negotiis perferendus est, plures conuentus celebrare, in quibus assiduè conuiuantur, corpus exercere, in balneis lauare, oleis & vnguentis pretiosis illini: In tabulariis [d], (sic autem vocant ædificia cœnis publicis communia,) perinde ac in suis ædibus cibum capere, maioréque diei parte vino & ferculis sic explere ventrem, vt etiam multa abeuntes relicta auferant, exiguæ interim testudinis obstrepente sono illos permulcente, totásque ciuitates nonnunquam eiusmodi cautionibus personare. Agatharchides libro trigesimo quinto historiarum, Arycandei Ly-

A δοῖς, χώραν τὲ ἔχειν ἀγαθὴν, ὅθεν πρὸς ἐλθεῖν εἰς
εὐδαιμονίαν. πρὸς δὲ Θετταλῶν λέγων ἐν τῇ τε-
τάρτῃ φησὶν ὅτι ζῶσιν οἱ μὲν σὺν ταῖς ὀρχήσε-
σι διατρίβοντες. οἱ δὲ ἐν κύβοις καὶ πότοις καὶ
ταῖς ἀκολασίαις διημερεύοντες, καὶ μᾶλλον σπου-
δάζουσιν, ὅπως ὄψων παντοδαπῶν ἡμᾶς τραπέ-
ζας παραθήσονται πλήρεις, ἢ τὸν αὐτῶν βίον ὅ-
πως διαχήσονται κεκοσμημένον. Φαρσάλιοι δὲ
πάντων φησὶν ἀνθρώπων εἰσὶν ἀργόταται καὶ
πολυτελέστατοι. ὁμολογοῦσι δὲ οἱ Θετταλοὶ, ὡς
B καὶ Κτησίας φησὶ, πάντων Ἑλλήνων πολυτε-
λέστατοι γεγονέναι, πρός τε τὴν διαίτην καὶ τὴν ἐ-
σθῆτα, ὥστε αὐτοῖς αἴτιον ἐγένετο κατὰ τῆς Ἑλλά-
δος ἐπαγαγεῖν τοὺς Πέρσας, ζηλώσαντας τὴν τού-
των τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν. Περὶ δὲ Αἰτω-
λῶν Πολύβιος μὲν ἐν τρισκαιδεκάτῃ ἱστοριῶν
φησὶν, ὡς διὰ τὴν τῶν πολέμων συνέχειαν, καὶ
τὴν τῶν βίων πολυτέλειαν καταχρεοι ἐγένοντο. Α-
γαθαρχίδης δὲ ἐν δωδεκάτῃ ἱστοριῶν, Αἰτωλοὶ
C φησὶ τοσούτῳ τῶν λοιπῶν ἐτοιμότερον ἔχουσι πρὸς
θάνατον, ὅσῳπερ καὶ ζῆν πολυτελῶς, καὶ σπουδαι-
ότερον ζητοῦσι τῶν ἄλλων. Διαβόητοι δὲ εἰσὶ πρὸς
τρυφὴν Σικελιῶταί τε καὶ Συρακούσιοι, ὡς καὶ
Ἀριστοφάνης φησὶν ἐν Δαιταλεῦσιν. ἀλλ' οὐ γὰρ ἐμά-
θετε [ταῦτα ἐμοῦ] πέμπουσα, ἀλλὰ μᾶλλον χρ. ταῦτα γ᾽ ἐμὲ π᾽
πίνειν, ἐπεὶ δ' ἄδειν [κακῶς] Συρακουσίων [τρά- χρ. ἐν τὰς Σ.
πεζαν] Συβαριτιδάς τ' ὠιδὰς καὶ Χῖον χρ. πραπίδας
D [σκλ ..... καίναν.] Πλάτων δὲ ἐν ταῖς ἐπι- χρ. σκ Λακω-
στολαῖς φησὶ, ταύτην δὴ τὴν Δίωνειον ἔχων, εἰς νᾶν κυλίκων
Ἰταλίαν τε καὶ Σικελίαν ἦλθον, ὅτε πρῶτον ἀφι- μίθυ
κόμην. ἐλθόντα δέ με ὁ ταύτῃ βίος οὐδαμῇ οὐ-
δαμῶς ἤρεσε. δὶς τε τῆς ἡμέρας ἐμπιπλάμενον
ζῆν, καὶ μηδέποτε κοιμώμενον μόνον νύκτωρ, καὶ
ὅσα τούτῳ ἐπιτηδεύματα συνέπεται τῷ βίῳ. σκ
ληρὸν γὰρ τούτων τῶν ἐθῶν, οὔτ' ἂν φρόνιμος οὐδεὶς πο-
λεμέσαι τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν ἀνθρώπων σκ νέου
ἐπιτηδεύων διώκειν, σώφρων ἢ οὐδ' ἂν μελή-
σας πολὺ γλυκέσθαι. κἂν τρίτῳ ἢ Πολιτείας γράφει
οὕτως, Συρακουσίων ἢ ὦ φίλε τράπεζαν, καὶ Σι-
κελικὴν ποικιλίαν ὄψου, ὡς ἔοικας οὐκ αἰνεῖς·
ψέγεις ἢ καὶ Κορινθίαν κόρην φίλην εἶναι ἀνδρά-
σι μέλλουσιν εὖ σώματος ἕξειν, καὶ Ἀττικῶν πεμ-
μάτων, ἃς δοκούσας εἶναι δι' ἁβρότητος. ‖ Ποσειδώνιος
E ἢ ἐκκαιδεκάτῃ ἱστοριῶν, περὶ τῶν κατὰ τὴν Συρίαν
πόλεων λέγων ὡς ἐτρύφων, γράφει καὶ ταῦτα τ
γοῦν ἐν ταῖς πόλεσιν ἀνθρώπων διὰ τὴν εὐσο-
σίαν τῆς χώρας, ἀπὸ τῆς περὶ τὰ ἀναγκαῖα κα-
κοπαθείας, συνόδους νεμόντων πλείονας, ἐν αἷς
διατρίβουσι συνεχῶς, τοῖς μὲν γυμνασίοις ὡς
βαλανείοις χρώμενοι, ἀλειφόμενοι δ' ἐλαίῳ πο-
λυτελεῖ καὶ μύροις. τοῖς δὲ γραμματείοις (οὕτω γὰρ
σκάλουσι τὰ κοινὰ τῶν συνδείπνων) ὡς ἐν οἰκη-
τικοῖς διατρίβοντες, καὶ τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας γαστρι-
ζόμενοι ἐν αὐτοῖς, οἴνοις καὶ βρώμασιν, ὥστε καὶ πρὸς
F ἀποφέρειν πολλὰ, καὶ καταδυομένους πρὸς Χελω-
νίδος πολυκρότου ψόφον, ὥστε τὰς πόλεις ὅλας τρυ-
φῆς κελεύσεις συνηχεῖσθαι. Ἀγαθαρχίδης δὲ ἐν τῇ
τριακοστῇ πέμπτῃ Εὐρωπιακῶν, Ἀρυκανδεῖοι φησὶ

Λυκίας

Λυκίας ἔμποροι ὄντες λιμυρῶσι διὰ τὴν τοῦ ἐσθίειν ἀσωτίαν καὶ πολυτέλειαν καταχρεοι γιγνόμενοι, καὶ διὰ τὴν ἀργίαν καὶ φιληδονίαν ἀδυνατοῦντες ἀποδοῦναι τὰ δάνεια, προσέκλιναν τοῖς Μιθριδάτου ἐλπίσιν, ἄθλον ἔξειν νομίσαντες χρεῶν ἀποκοπάς. ἐν ᾗ τῇ τριακοστῇ πρώτῃ, Ζακυνθίους φησὶν ἀπείρους εἶναι πολέμων, διὰ τὸ ἐν εὐπορίᾳ καὶ πλούτῳ τρυφῶντας ἐθίζεσθαι. Πολύβιος δ' ἐν τῇ ἑβδόμῃ, Καπυηνοὺς τοὺς ἐν Καμπανίᾳ διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς γῆς πλοῦτον περιβαλλομένους, ἐξωκεῖλαι εἰς τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν, ὑπερβαλλομένους τὴν περὶ Κρότωνα καὶ Σύβαριν προδεδομένην φήμην. οὐ δυνάμενοι οὖν φησὶ φέρειν τὴν παροῦσαν εὐδαιμονίαν, ἐκάλουν τὸν Ἀννίβαν ‖ διόπερ ὑπὸ ‖ Ρωμαίων ἀνήκεστα ‖ δεινὰ ἔπαθον. Πετιλῖνοι δὲ τηρήσαντες τὴν πρὸς Ρωμαίους πίστιν, εἰς τοσοῦτον παρρησίας ἦλθον πολιορκουμένοι ὑπ' Ἀννίβα, ὥστε μεταβαλόμενοι τὰ καθ' ἡμέραν βέλτια καταφαγεῖν, ἀπάντων δὲ τῶν κατὰ τὴν πόλιν δένδρων τοὺς φλοιούς, ἐκ τοῦ ἀπαλοὺς πόρρους ἀναλῶσαι, καὶ ἔνδεκα μῆνας ὑπομείναντες τὴν πολιορκίαν, ἀδένος βοηθοῦντος οὐδενὸς [συμμαχοῦντος Ρωμαίων] παρέδοσαν ἑαυτούς. τοὺς δὲ ‖ Κουρῆτας φύλαρχος διὰ τῆς ἑνδεκάτης τῶν ἱστοριῶν, Αἰσχύλον ἱστορεῖν διὰ τὸ τυχεῖν τῆς τρυφῆς,

Χλιδῶν τε πλόκαμος ὥστε παρθένοις ἁβραῖς,
Ὅθεν καλεῖν Κουρῆτα λαὸν ἥνεσαν.

Ἀγάθων δ' ἐν τῷ Θυέστῃ, τοὺς τὸ ‖ Προνάκτος θυγατέρα μνηστεύοντας, τοῖς τε λοιποῖς πᾶσιν ἐξησκημένους ἐλθεῖν, καὶ κεκοσμῆσθαι τὰς κεφαλάς· ἐπεὶ δ' ἀπέτυχον τοῦ γάμου,

[Κόμας ἐκειράμεθα φησὶ μάρτυρας τρυφῆς,]
Ἡ που τοσθενὸν χρῆμα παιζούσῃ φρενί.
Ἐπώνυμον γοῦν δῆθεν ἔχομεν κλέος,
Κουρῆτες εἶναι κουρίμου χάριν τριχός.

Καὶ Κυμαῖοι δὲ οἱ ἐν Ἰταλίᾳ, ὡς φησιν Ὑπέροχος, ἢ ὁ ποιήσας τὰ εἰς αὐτὸν ἀναφερόμενα Κυμαϊκά. διετέλεσαν χρυσοφοροῦντες, καὶ ἀνθιναῖς ἐσθῆσι χρώμενοι, καὶ μετὰ γυναικῶν εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐξιόντες ἐπὶ ζυγῶν ὀχούμενοι. περὶ μὲν οὖν τῶν ἐθνῶν, καὶ πόλεων τρυφῆς τοσαύτας μνημονεύω. Περὶ δὲ τῶν κατ' ἄνδρα τάδε ἤκουσα. Κτησίας ἐν τρίτῃ Περσικῶν, καὶ πασῶν μὲν φησὶ τοὺς βασιλεύσαντας τῆς Ἀσίας περὶ τρυφὴν σπουδάσαι, μάλιστα δὲ Νινύαν τὸν Νίνου καὶ Σεμιράμιδος υἱόν. [‖ Καὶ οὗτος] οὗ ἕνδον μένων, καὶ τρυφῶν ὑπ' οὐδενὸς ἑωρᾶτο, εἰ μὴ ὑπὸ τῶν εὐνούχων καὶ τῶν ἰδίων γυναικῶν. τοιοῦτος δὲ λέγεται καὶ Σαρδανάπαλος, ὃν οἱ μὲν Ἀνακυνδαραξέως λέγουσιν εἶναι, οἱ δὲ Ἀναβαξάρου. ὅτε δὴ οὖν Ἀρβάκης εἷς τῶν ὑπ' αὐτὸν σατραπῶν. Μῆδος γένος, διεπράξατο διά τινος τῶν εὐνούχων Παραμείζου πεῖσαι τὸν Σαρδανάπαλον, καὶ μόλις αὐτὸν ἐπετράπη ἐκείνου ἐθελήσαντος· ὡς οὖν εἰσελθὼν εἶδεν αὐτὸν ὁ Μῆδος, ἐμμεμυθιωμένον δὲ κεκοσμημένον γυναικεῖα, δὲ μετὰ τῶν παλλακίδων ξαίνοντα πορφύραν,

ζ. Κόμας ἐκειράμεθα (φησὶ) μάρτυρας τρυφῆς.

ζ. συμμαχοῦντος τῶ Ρωμ.

Cap. VII.

ζ. ὁ οὗτος

A ciorum, inquit, contermini, ob prodigalitatem & sumptus profusiores cùm ingens alienum æs conflassent, nec vsuras possent ob inertiam, & nimium voluptatis studium persoluere, in Mithridatis partes, quod ille cupiebat, inclinarunt, mercedem sibi promittentes nouas [a] tabulas. Idem libro trigesimoprimo refert, Zacynthios militiæ rudes & ignaros esse, quòd diuitiis abundantes, & aliis omnibus rebus, delitiis sint assueti. Polybius libro decimo scribit Capuanos, qui in Italiæ Campa-
B nia sunt, ob agri bonitatem tantum opum congessisse, vt voluptati sumptuosóque luxui se dederint, ac eo vitio famam de Crotoniatis & Sybaritis vulgatam exuperauerint. Eam scilicet opulentiam ac fœlicitatem cùm temperanter ferre non possent, Hannibalem acciuerunt, quamobrem à Romanis post grauissimis & atrocissimis suppliciis malisque sunt afflicti. Petilini verò seruata erga Romanos fide, ab Hannibale [b] obsessi tam fortes se præstiterunt, vt peresis omnibus coriis quæ in ci-
C uitate fuerant, arborum corticibus quæ in oppido restabant, & simplicibus [c] tenellisque surculis famem sustentauerint: protracta tamen iam in vndecimum mensem obsidione, cùm nec Romani, nec vlli ex confœderatis ac sociis auxilio venirent, se dediderunt. Phylarchus vndecimo libro historiarum inquit ab AEschylo proditum fuisse, Curetas [d] eam appellationem sortitos à voluptate pilorum:

Delicati crines, vt molliusculis virginibus,
Vnde Curetum genti nomen id tributum est.

D Agathon in Thyeste procos qui ambibant Pronactis [e] filiam, & reliquo cultu corporis nitidos ac comptos eò venisse refert, & capite crinito: vbi verò spe quam de matrimonio conceperant frustrati sunt,

Coma, inquit, *delitiarum argumentum nobis abscissa est,*
Lætis hilaribúsque [f] animis gratissimum Herculi ornamentum:
Gloriam porrò continuò nacti sumus insignis cognominis:
Curetes [g] sumus: quoniam tonsilis capillus noster fuit.

E Cumani, Italiæ populus, vt tradit Hyperochus, vel autor Cumanæ, historiæ, quam illi adscribunt, aurum perpetuò gestabant, floridis vestibus induti, cum vxoribus in agros & villas bigis vecti rusticatum ibant. De nationũ & ciuitatum luxu hactenus tractatum esto, de priuato singulorum hominum hæc fermè cognoui. Ctesias libro tertio Persicorum scribit, quotquot in Asia reges dominati sunt, luxui & vo-
F luptatibus operam nauasse, præcipuè Ninyan, Nino & Semiramide gẽitum, qui abditus domi, cùm voluptates omne genus sibi conquireret, nemini videndum se præbebat, præterquam eunuchis, ac vxoribus suis. Sardanapalus quoque eo fuit ingenio, vt quidam volunt, Anacindaraxis filius, vt alij, Anabaxaris. Arbaces quidam, genere Medus vnus ex iis ducibus qui sub eo militabãt, egit cũ Parameize, qui inter Eunuchos principis erat, regis videndi potestas vt sibi fieret. Hoc rex cum vix annuisset, ac permisisset, admissus Medus vt eum aspexit cerussa oblitum, muliebriter vestitum, cum pellicibus carminantem purpuram,

at cum

ac cum illis ſedentem pedibus porrectis in altúmque ſublatis, tinctis fuco [a] ſuperciliis, muliebri ſtola indutum, raſa barba, leuigata pumicis attritu facie, colore quàm lactis candidiore, picturatis oculis, multi, & inter eos Duris, ſcribunt, indignatum illum quòd regi tam effœminato parerent, ſuo ſe gladio confodiſſe, ac occidiſſe: Cteſias verò, Sardanapalo bellum intuliſſe, collecto numeroſo exercitu. ac de regno deturbatum ab Arbace Sardanapalum, fato conceſſiſſe, cùm ſeipſum in regia cremaſſet, extructo rogo, ad quatuor iugerum [b] altitudinem, impoſitiſque lectis aureis centum quinquaginta, menſis totidem, etiam aureis, ædificato in buſti media parte cœnaculo, pedum centum [c] ex lignis, ſtratiſque in eos lectis, in quibus ipſe cum vxore accubuit, pellices autem in aliis. Filios enim tres, filiáſque duas, res ſuas in peius ruituras cùm præſenſiſſet, ad Ninum Nini [d] regẽ antea miſerat, cũ tribus millibus talentorum auri. Aedificio igitur trabibus magnis & craſſis, ne alicunde pateret exitus, circumſepto, lignis præterea craſſis item ac multis in orbem circumiectis, intúſque depoſitis auri talentorum mille myriadibus, argenti decies mille, tum etiam veſtimentis, purpuris, inſtitutis omnifariis, iuſſit rogum accendi, qui ante decimum quintum diem non prorſus conflagrauit, mirantibus qui circumſidebant fumi tantam copiam, & ſacris ipſum operari ſuſpicantibus, conſciis verò ſolis Eunuchis. Ita Sardanapalus, qui ſupra modum voluptatibus ſe immerſerat, quantum in eo fuit, generosè vitam finiit. Clearchus [e], quo loco de regibus Perſarum ſermonem habet, inquit, ſi lautiorem cibum regi offerat aliquis, præmium illi propoſitum eſſe, at regem ſolum eo veſci, & ſapienter quidem, ſibi prouidum [f]: id autem à Perſis vocari, Iouis & regis cerebrum. Omnium autem fœliciſſimus Sardanapalus cùm totò vitæ decurſu voluptatem plurimi feciſſet, poſt obitum declarat inſculptis monumento digitis, res hominum eſſe ridiculas, & nec digitorum dignas ſtrepitu, quem colliſis inter ſe digitis duobus ſignificauit, inutilem verò curam eſſe quæ impenditur reliquis. Sardanapalum quidem rebus gerendis attentum fuiſſe inde liquet, quòd eius ſepulchro ſit inſcriptum, SARDANAPALVM ANACYNDARAXIS FILIVM, VNO DIE TARSVM ET ANCHIALEM & ÆDIFICASSE, POST, DIEM OBIISSE: Amyntas libro tertio de Manſionibus [h], altum eſſe tradit in Nino aggerem, dirutum & detractum humi à Cyro, cum illa ciuitate obſidione cincta, prope mœnia, terræ tumulos erigeret. Aggerem illum, vt fama percrebuit, Sardanapali ſepulchrum fuiſſe, qui regnarit in ciuitate Nino, Chaldaicíſque literis exaratum in ſaxeis pilis elogium, quod metrorum lege ac numeris Chœrilus ſic vertit:

EGO REGNAVI, ET QVANDIV LVCEM SOLIS SVM INTVITVS,
BIBI, COMEDI, VENEREM [i] EXERCVI, QVIA SCIREM BREVE TEMPVS ESSE QVO VI-

A ‖ ἀναβάδλω τε μετ' αὐτῶν καθήμενον τὰς ὀφρῦς, γυναικείαν τε στολὴν ἐχόντα, καὶ καλ ἐξυρημένον τὸν πώγωνα, καὶ καλ σκευοστολισμένον ἴσως τε καὶ γάλακτος λευκοτέρῳ καὶ ὑπογεγραμμένον [τὰς ὀφθαλμούς.] ‖ (ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦτο τὸ Ἀρβάκιον, τὰ λευκὰ ἐπαναλαβὼν τοῖς ὀφθαλμοῖς) οἱ μὲν πολλοὶ, ὧν ἐστι καὶ Δῶρις ἱστοροῦσιν ὑπὸ τούτου ἀγανακτήσαντες ἐπὶ τιμωρίᾳ αὐτῶν βασιλεύσῃ, συγκεκληκότα ἀποθανεῖν. Κτησίας δὲ λέγει εἰς πόλεμον αὐτὸν καταστῆναι, καὶ ἀθροίσαντα πολλὴν στρατιὰν, καὶ καταλυθέντα ὑπὸ τοῦ Ἀρβάκου τελευτῆσαι, ἑαυτὸν ἐμπρήσαντα ἐν τοῖς βασιλείοις πυρὰν νήσαντα ὕψους τεττάρων πλέθρων, ἐφ' ἧς ἐπέθηκε χρυσᾶς κλίνας ἑκατὸν καὶ στενήκοντα, καὶ ἴσας τραπέζας, καὶ ταύτας χρυσᾶς. ἐποίησε δὲ ἐν τῇ πυρᾷ, καὶ οἴκημα ἑκατὸν πέδων ἐκ ξύλων, καὶ ταύτην κλίνας ὑποστόρεσε, καὶ κατεκλίθη ἐνταῦθα αὐτός τε μετὰ τῶν γυναικῶν αὐτοῦ, καὶ αἱ παλλακίδες ἐν ταῖς ἄλλαις κλίναις. οὕτω δὴ τρεῖς ἡμέρας, καὶ δύο νυκτερεύσας, ὁρῶν τὰ πάγματα κατακαύμενα, στρατεπόμφει εἰς Νίνον πρὸς τὸν ἐκεῖ βασιλέα, δοὺς αὐτοῖς τρισχίλια χρυσίου τάλαντα. ἐπεσέργασε δὲ τὸ οἴκημα δοκοῖς μεγάλαις τε καὶ παχείαις, ἔπειτα ἐν κύκλῳ στρατιθέντα πολλὰ ξύλα καὶ παχέα, ὥστε μὴ εἶναι ἔξοδον. ἐνταῦθα στρατίθεντο μὲν χρυσίου μυριάδας χιλίας, ἀργυρίου δὲ μυριάδας μυριάδας τάλαντων, καὶ ἱματια καὶ πορφύρας, καὶ στολὰς παντοδαπάς. ἔπειτα ὑφάψαι ἐκέλευε τὴν πυράν· καὶ ἐκαίετο πεντεκαίδεκα ἡμέρας. οἱ δὲ ἐθαύμαζον ὁρῶντες τὸν καπνὸν, καὶ ἐδόκουν αὐτὸν θυσίαν ἀποτελεῖν. ταῦτα δὲ μόνοι ἤδεσαν οἱ δυνάσται. ὁ μὲν οὖν Σαρδανάπαλος ἐκ πάνυ ἡδυπαθήσας, ὡς ἐν λίθῳ, γυναίως ἐτελεύτησε. Κλέαρχος δὲ ὁ περὶ Περσῶν βασιλέως διηγούμενος, ὅτι τοῖς αὐτῷ πορίσασιν ἡδύ τι βρῶμα ἆθλα ἐπίθει νοῦν οὐκ ἔχων. τοῦτο γάρ ἐστιν ὁ λεγόμενος, οἶμαι, Διὸς ἅμα καὶ βασιλέως ἐγκέφαλος, ὅθεν ὁ πάντων δυσαιμονέστατος Σαρδανάπαλος τοσοῦτον τὸν βίον πεμήσας τοῖς ἀπολαύσεσι, καὶ τελευτήσας ‖ δείκνυσιν ἐν τῷ μνήματος τύπῳ τοῖς δακτύλοις, οἷον καταγέλωτος ἐστιν ἄξια τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα· οὐκ ἄξια ὄντα ψόφου δακτύλων, ὃν ποιοῦσι † ποιούμενος δὶς ἐν χορῷ ἢ πεῖ τὰ λοιπὰ παιδιά. φαίνεται οὖν οὐκ ἄπρακτος γενόμενος Σαρδανάπαλος. καὶ δὴ ἐπιγεγραπται αὐτοῦ τῷ μνήματι, ΣΑΡΔΑΝΑΠΑΛΟΣ ΑΝΑΚΥΝΔΑΡΑΞΕΩ ΑΓΧΙΑΛΗΝ ΕΔΕΙΜΕ ΚΑΙ ΤΑΡΣΟΝ ΜΙΗ ΗΜΕΡΗ, ΑΛΛΑ ΝΥΝ ΤΕΘΝΗΚΕΝ. Αμώσας δ' ἐν τρίτῳ σταθμῶν, ἐν τῇ Νίνῳ φησὶν εἶναι χῶμα ὑψηλὸν, ὅπως καταπάσαι Κῦρον ἐν τῇ πολιορκίᾳ. ἀνιχνευσθέντα τῇ πόλει. λεγέσθω δὲ τὸ χῶμα τοῦτ' εἶναι Σαρδαναπάλου, ὃ βασιλεύσαντος Νίνου, ἐφ' ὃν καὶ ἐπιγεγράφθαι ἐν στήλῃ λιθίνῃ Χαλδαϊκοῖς γράμμασιν· ὁ μετενεγκεῖν χοιρίλον ἔμμετρον ποιήσαντα. εἶναι δὲ τοῦτο· ΕΓΩ ΔΕ ΕΒΑΣΙΛΕΥΣΑ, ΚΑΙ ΑΧΡΙ ΕΩΡΩΝ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ ΦΩΣ, ΕΠΙΟΝ, ΕΦΑΓΟΝ, ΗΦΡΟΔΙΣΙΑΣΑ, ΕΙΔΩΣ ΤΟΝ ΤΕ ΧΡΟΝΟΝ ΟΝ-

χ. τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰς ὀφρῦς

ΤΑ ΒΡΑΧΥΝ, ΟΝ ΖΩΣΙΝ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ, ΚΑΙ ΤΟΥΤΟΝ ΠΟΛΛΑΣ ΕΧΟΝΤΑ ΜΕΤΑΒΟΛΑΣ ΚΑΙ ΚΑΚΟΠΑΘΕΙΑΣ, ΚΑΙ ΩΝ ΑΝ ΚΑΤΑΛΙΠΩ ΑΓΑΘΩΝ, ΑΛΛΟΙ ΕΞΟΥΣΙ ΤΑΣ ΑΠΟΛΑΥΣΕΙΣ, ΔΙΟ ΚΑΓΩ ΗΜΕΡΑΝ ΟΥΔΕΜΙΑΝ ΠΑΡΕΛΙΠΟΝ ΤΟΥΤΟ ΠΟΙΩΝ. Κλείταρχος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον, γήρᾳ τελευτῆσαι φησὶν Σαρδανάπαλον μετὰ τὸ ἀποπέμψαι τὰ Συρῶν ἀρχῆς. Ἀριστόβουλος δ' ἐν Ἀγχιάλῃ, ὃν ἐδείματο φησὶ Σαρδανάπαλος, Ἀλέξανδρος ἀναβαίνων εἰς Πέρσας καὶ στρατοπεδεύσας. καὶ ὃν οὐ πόρρω τοῦ Σαρδαναπάλου μνημεῖον, ἐφ' οὗ ἐστάναι τύπον λιθίνον συμβεβληκότα τὰ δεξιὰς χεῖρας τοὺς δακτύλους ὡς αὐλοῦ ὑποκροτοῦντα. ὑπογεγράφθαι δ' αὐτῷ Ἀσσυρίοις γράμμασι, ΣΑΡΔΑΝΑΠΑΛΟΣ ΑΝΑΚΥΝΔΑΡΑΞΕΩ ΠΑΙΣ ΑΓΧΙΑΛΗΝ, ΚΑΙ ΤΑΡΣΟΝ ΕΔΕΙΜΕΝ ΗΜΕΡΗ ΜΙΗ. ΕΣΘΙΕ, ΠΙΝΕ, ΠΑΙΖΕ. ΩΣ Τ' ΑΛΛΑ ‖ ΤΟΥΤΟΥ ΟΥΚ ΑΞΙΑ. ‖ Τοῦτ' ἀποκρίνασθαι ἔοικε λέγειν. ὃ μόνος ἦν ὁ Σαρδανάπαλος διελέθρυπτο, ἀλλὰ καὶ ‖ Ἀνδρόκολος ὁ Φρύξ. καὶ γὰρ οὗτος ἐνεδύσατο ἀνθινὴν ἐσθῆτα, καὶ γυναικὸς διπλεπέστερον ἐκοσμεῖτο, ὡς Μνασέας φησὶν ἐν τρίτῳ Περιόδου. Κλέαρχος δ' ἐν πέμπτῳ Βίων, Σάγαριν φησὶ τὴν Μαριανδυνὸν ἀπὸ τρυφῆς σιτεῖσθαι μέχρι γήρως ἐκ τοῦ λιθῆς γόμαλος, ἵνα μὴ μαστώμενος πονήσῃ. ὃ πώποτε ἦν τὴν χεῖρα καλώτερον τοῦ ὀμφαλοῦ ποιήσασθαι· διὸ καὶ Ἀριστοτέλης Ξενοκράτην τὸν Χαλκηδόνιον σκώπτων, ὅτι οὐρῶν οὐ πεισθήσεται τῷ χεῖρα τοῦ αἰδοίου, ἔλεγεν·

χ. μίασμά τι ‖ Χεῖρες μὲν ἁγναί, φρὼ δ' ἔχει [μιάσματα.]

Κτησίας δ' ἱστορεῖ Ἀνναρὸν τὸν βασιλέως ὕπαρχον, καὶ τὰ Βαβυλωνίας διωκεῖσθαι, σολὴν χρῆσθαι γυναικείᾳ καὶ κόσμῳ καὶ ὅτι βασιλέως δείλου ὄντι αὐτῷ εἰς τὸ δεῖπνον εἰσῆεσαν, πενήκοντα καὶ ἑκατὸν ψάλλουσαι καὶ ᾄδουσαι γυναῖκες. ἔψαλλον ἦ αὖ, καὶ ἦδον σκέπτεσθαι δεινοῦντες. Φοινίκης δ' ὁ Κολοφώνιος ποιητὴς περὶ Νίνου λέγων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἰάμβων φησίν,

Ἀνὴρ Νίνος τις ἐγένετ', ὡς ἐγὼ κλύω
Ἀσσύριος, ὅς τις εἶχε χρυσίου πόντον,
Καὶ τἄλλα πολλὸν πλέονα Κασσίης ψάμμου,
χ. οὐδ' ἰδεῖν ἐδίζητο ‖ Ὃς οὐκ ἴδεν' ἀσφὲς [οὐδ' ἴζων † ἐδίζητο,]
Οὐ πῶϑι μάγοισι πῦρ ἱερὸν ἀνέσησε,
Ὥσπερ νόμος, ῥάβδοισι δ' ϑεοὺς ψαύων,
Οὐ μὴ ϑυήσῃς, οὐ δικασπόλος κεῖνος,
χ. οὐ λεπτολογεῖν [Οὐ ‖ λεωλογεῖν] ἐμάνθανε· οὐκ ‖ ἀμιϑρήσας.
‖ Ἀλλ' ὦ ἄεισος ἐσθίειν τε καὶ πίνειν,
Κ' ἐρᾶν, τά δ' ἄλλα παίζα, καὶ τὰ πέλας ὦϑει.
Ὡς δ' ἀπέϑανε ὠνήρ, πᾶσι καλέλιπεν ῥῆσιν
Ὀκθυ Νίνος νυῦν ἐσσι. καὶ τὸ σῆμ' ἴδε,
Ἀκθυσον, εἴτ' Ἀσσύριος εἴτε καὶ Μῆδος.
Εἰς ἣ Κόραξος, ἢ ἀπὸ τῶν ἄνω λιμνῶν
Ἰνδὸς κομήτης. οὐ γὰρ ἄλλα κηρύσσω,
χ. Χ' ὠκέως ἐράσθω· πάντα μοῦνα ἔχω λοιπά. Ἐγὼ Νίνος πάλαι ποτ' ἐγκομέω πνεῦμα·
Νῦν δ' οὐκ ἔτ' οὐδὲν· ἀλλὰ γῆ πεποίημαι,
[‖ Χ' ὠκέως ἐράσθω. †

VVNT MORTALES, IDQVE MVLTIS PERMVTATIONIBVS ATQVE MOLESTIIS INQVIETVM, AC EORVM BONORVM QVÆ SVM RELICTVRVS FRVCTVM ET DELICIAS ALIOS PERCEPTVROS: ITAQVE NVLLO CESSAVI DIE, QVIN ID AGEREM.

Cleitarchus libro quarto De Alexandro, Sardanapalum ait, vita ſenio deceſſiſſe, Syriæ tamen imperio ſpoliatum. Ariſtobulus, ad Anchialen, inquit, quam ædificauit Sardanapalus, cùm in Perſas copias duceret, Alexander caſtrametatus eſt. Illinc haud procul aberat Sardanapali monumentum, vbi ſculpta in lapide fuit imago a dextrę manus coniunctis digitis, velut ad ſonum elidendum, in eóque literis Aſſyriis hoc inſcriptum: SARDANAPALVS [b] ANACYNDARAXIS FILIVS ANCHIALEN ET TARSVM VNO DIE CONDIDIT: EDE, BIBE, LVDE: RELIQVA NE DIGITORVM QVIDEM STREPITV DIGNA SVNT. Hæc ſcilicet illa loquebatur inſcriptio. Porrò non ſolus voluptatis ſtudio tenebatur Sardanapalus, ſed etiam Androcotus Phrygius, qui & florida veſte induebatur, & quauis muliere venuſtius ſeſe ornabat, vt ait Mnaſias libro tertio de Europa. Clearchus libro quinto Vitarum narrat, Sagarin Mariandynum præ mollitie, ad ſenectutem vſque nutricis ore cibatum fuiſſe, ne mãdendo fatigaretur: eundem nunquam manum infra vmbilicum protuliſſe. Quapropter Ariſtoteles irridens Chalcedonium Xenocratem, quòd meiendo virilibus non admoueret manum, inquit, Pudendum quidem manus, at inquinata mens. Cteſias narrat, Annarum ex regiis præfectis vnum, Babyloniæ præſidem, & ſtola muliebri veſtiri ſolitum, & cultu fœminarum vti: ad eum cœnãtem, quamuis regis mancipium eſſet, centum quinquaginta mulieres introductas fuiſſe, quæ canerent, & ſaltarent. [c] Phœnix Colophonius poëta de Nino ita ſcribit libro primo Iamborum:

Ninus vir quidam fuit, vt audio
Aſſyrius, qui auri [d] mare poſſidebat,
Et alia copioſius, quàm arena [e] eſt Caſpia,
Aſtra [f] nunquam vidit, nec forſitan id optauit:
Ignem [g] apud Magos ſacrum non excitauit
Vt lege ſtatutum eſt, deum nec virgis attigit: [h]
Sacrificiis deos non eſt veneratus, iura nõ reddidit,
Subiectos ſibi populos affari non didicit, ac ne numerare quidem:
Verùm ad edendum & bibendum ſtrenuiſſimus,
Vinúmque miſcens, cætera in ſaxa amandabat [i].
Vir ille vt mortuus eſt, hoc de ſe teſtimonium reliquit omnibus:
Sepulchrum hoc conſpicatis, nunc vbi Ninus ſit
Audi, ſiue ſis Aſſyrius, ſiue Medus,
Siue Coraxus, ſiue à ſupernis [k] paludibus
Indus capillatus: friuola non denuntio.
Quondam ego Ninus fui, ſpirítúmque vitalẽ hauſi,
Nunc verò aliud nihil quam terra factus ſum:
Quidquid comedi habeo, quidquid volupe mihi fuit:
Et quidquid pulchrarum fœminarum in amore laſciuij:
Opes quibus eram beatus, inimici coeuntes

Ἔχω δ' ὁκέσον ἔδαισα, χ' ὁκέσ' ἠείσα,
Τά δ' ὄλβι' ἡμέων δῆϊοι σιωελθόντες

Ἀνε

Auferent, hœdum vt crudum quæ bacchantur Thyades:
Ad inferos cùm descendi, nec aurum, nec equum,
Nec argenteum currum egi:
Cinis iam multus, qui olim mitram [a] gestaui.

Theopompus [b] libro decimoquinto historiarum Philippi, scribit, Stratonem regem Sidoniorum luxu & delitiis mortales omnes anteiuisse. Nam quod fabulatur Homerus Phæacas, dies festos celebrare, compotare, auscultare citharœdos, & rhapsodos [c], Straton nullum tempus vnquam intermisit quin hæc assiduè faceret: atque adeò magis quàm illi ad voluptates titillabatur, quoniam cum suis vxoribus illi, & filiarum interuentu compotabant: Straton verò cum fœminis tibias inflantibus, saltantibus, citharistriis, cœtus cogebat, accersitis etiam scortis non paucis è Peloponneso, & multis ex Ionia musices peritis, ancillis quoque multis ex vniuersa Græcia, partim quæ saltarent, partim quæ cantarent, coram amicis, illis præmia polliceri solitus, atque adeò cum illis coire, eo vitæ genere exultans, natura quidem voluptatum seruus, sed magis æmulatione, qua cum Nicocle contendebat. Ambo namque inter se de ea re certabant ambitiosiùs, vtroque id affectante vt delicatiorem & securiorem vitam agere videretur. Hæc nimirum inter ipsos æmulatio eousque processit, vt, quod nobis est auditione compertum, aduenientes vterque interrogaret de apparatu ædium, & palatij apud alterum, & de sacrorum quæ faceret magnificentia, & impensa, quòd in his vincere mutuò se adniterentur, eo potissimùm consilio, vt beati ac fœlices cunctis viderentur. Non tamen sub exitum vitæ prosperam illi fortunam experti sunt, nempe violenta morte abrepti. Anaximenes in libro cui titulus est, Regum mutationes, narrat eadem de Stratone, certamen illi fuisse cum Nicocle [d] rege Salaminis Cypriorum, intemperante homine, ac luxurioso: & vtrumque per vim occisum fuisse. Theopompus libro primo Philippicorum, cùm de Philippo loqueretur, ait, tertio die illum peruenisse ad Onocarsin [e], Thraciæ locum, eleganti nemore, ac summa diligentia culto, amœnum, & cùm regibus immorari libet, perquam gratum, præcipuè æstatis tempore, vnum ex iis quem aliis antepositerat Cotys omnium Thraciæ regum, quotquot vnquam fuerunt, [f] deditissimus voluptati, ac delitiis, vt qui dum eam prouinciam peragraret, vbicunque videret, locum densum vmbrosúmque arboribus, & aquis irriguum, in cœnaculum eum sibi deligeret: & cùm accidisset fortè vt aliquem ex iis adiret, sacrificaret diis, ac cum præfectis suis illic familiariter versaretur fœlix, ac fortunatus, quoad Mineruæ maledicere, & sceleste in eam designare aggressus est. Nam, quod refert idem scriptor, apparata cœna Cotys, tanquam esset illi Minerua nuptura, instructo ornatóque thalamo ebrius deam operiebatur: & cùm nusquam appareret, impos mentis,

A Φέρουσιν, ὥσπερ ἔριφον ὠμὸν αἱ Βάκχαι,
Ἐγὼ δ' ἐς ἅιδλω οὔτε χρυσὸν οὔθ' ἵππον,
ΟΥΤ' ἀργυρῶν ἅμαξαν ὠχόμλω ἔλκων,
Σποδὸς ἢ πολλὴ κ' ὦ μιτροφόρ@· κεῖμαι.

Θεόπομπος ἢ ἐν πεντεκαιδεκάτῃ Φιλιππικῶν ἱστοριῶν, Στράτωνά φησι τὸν Σιδώνιον βασιλέα ὑπερβάλλειν ἡδυπαθείᾳ καὶ τρυφῇ πάντας ἀνθρώπους. οἷα γὰρ δὴ τοὺς Φαίακας Ὅμηρος ποιεῖν μεμυθολόγηκεν, ἑορτάζοντας καὶ πίνοντας, καὶ κιθαρῳδῶν ἐραψῳδῶν ἀκροωμένους· τοιαῦτα καὶ ὁ Στράτων διετέλεσε ποιῶν πολὺν χρόνον, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ἐκείνων
B ‖ διαφερεκινήκει πρὸς τὰς ἡδονάς, ὥς τε οἱ μὲν Φαίακες, ὡς φησιν Ὅμηρος, μετὰ τῶν οἰκείων γυναικῶν καὶ θυγατέρων ἐστιοιῶντο δὴ πότους. ὁ δὲ Στράτων μετ' αὐλητρίδων, καὶ ψαλτριῶν καὶ κιθαριστριῶν κατεσκεύαζε τὰς συνουσίας, καὶ μετεπέμπετο πολλὰς μὲν ἑταίρας ἐκ Πελοποννήσου, πολλὰς δὲ μουσουργοὺς ἐξ Ἰωνίας, ἑταίρας ἢ παιδίσκας ἐξ
C ἁπάσης τῆς Ἑλλάδ@, τὰς μὲν ᾠδικὰς, τὰς δὲ ὀρχηστρικάς· ὧν εἴθιζε μετὰ τῶν φίλων ἀγῶνας τιθέναι, καὶ μεθ' ὧν συνουσιάζων διετέλεσε, χαίρων μὲν καὶ τῷ βίῳ τῷ τοιούτῳ, καὶ δοῦλ@· ὢν φύσει τῶν ἡδονῶν· ἐπὶ δὲ μᾶλλον πρὸς τὸν Νικοκλέα φιλοπρούμεν@. ἐτύγχανον γὰρ ὑπερφιλοτίμως ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους, καὶ πρυσιάζων ἑκάτερ@, αὐτὸς ἥδιον καὶ ῥᾳθυμότερον ποιεῖσθαι τὸν βίον. οἵγε προῆλθον εἰς τοσαύτην ἅμιλλαν, ὡς ἡμεῖς ἀκούομεν, ὥστε πυνθανόμενοι πρὸς τῶν ἀφικνουμένων
D τάς τε πρασκευὰς τῶν οἰκιῶν, καὶ τὰς πολυτελείας τῶν θυσιῶν τὰς παρ' ἑκατέρω γινομένας, ἐφιλονείκουν ὑπερβάλλεσθαι τοῖς τοιούτοις ἀλλήλους. ἐπρυσιάζον ἢ δοκεῖν δαίμονες εἶναι καὶ μακαρισταί. οὐ μὴν πρός γε τὸ τοῦ βίου τελευτὴν διηυτύχησαν, ἀλλ' ἀμφότεροι βιαίῳ θανάτῳ διεφθάρησαν. Ἀναξιμένης δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Βασιλέων μεταλλαγαί, πρὸς τὸ Στράτων@ τὰ
E αὐτὰ ἱστορήσας, διημιλῆσθαι φησὶν αὐτὸν Νικοκλεῖ τῷ τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖν@ βασιλεύσαντι, ἐπρυσιάκοτι πρὸς τρυφὴν καὶ ἀσέλγειαν, ἀποθανεῖν τ' ἀμφοτέρους βιαίως. Ἐν ᾗ τῇ πρώτῃ τῶν Φιλιππικῶν Θεόπομπ@ πρὸς Φιλίππου λέγων φησὶν, ἥκειν@ εἰς Ὀνόκαρσιν ἀφικνεῖται χωρίον τι τῆς Θρᾴκης, ἄλσ@· ἔχον πολὺ καλλιεσκευασμένον καλῶς, καὶ πρὸς τῇ ἁβαΐθῳ κεχαρισμένον, ἄλλως τε καὶ τὴν ὥραν. ἐν ᾧ δὴ καὶ τῶν ὑπὸ Κοτυ@ προκεκριθέντων, ὃς ἁπάντων τῶν βασιλέων τὸν ἐν τῇ
F Θρᾴκῃ γεγονότων, μάλιστα πρὸς ἡδυπαθείας καὶ τρυφὰς ὥρμησεν. καὶ περιὼν τὴν χώραν, ὅπου κατίδοι τόπους δενδρεσι συσκίους καὶ καταῤῥύτους ὕδασι, τούτους καλλιεσκεύασεν ἐσιαλόρια· καὶ φοιτῶν εἰς ἑκάστους ὁπότε τύχοι, θυσίας τε τοῖς θεοῖς ἐποιεῖτο, καὶ συνῆν μετὰ τῶν ὑπαρχόντων δαιμόνων, καὶ μακαρισθεὶς ὤν, ἕως εἰς τὴν Ἀθηναῖ βλασφημεῖν καὶ πλημμελεῖν ἐπεχείρησε. διηγεῖται τε ἑξῆς ὁ συγγραφεύς, ὅτι δεῖπνον καλλιεσκεύασεν ὁ Κότυς, ὡς γαμβρὸς αὐτῷ τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ θάλαμον καταστρωσάμενος ἀνέμενε μεθύων τὴν θεόν. ἤδη δ' ἐκφέρων ὁ ὄμιλος,

CHAP. VIII.

ἔπεμπέ τινα τῶν δορυφόρων ὀψόμενον, εἰ παρα-
γέγονεν ἡ θεὸς εἰς τὸν θάλαμον. ἀφικνουμένου δ' ἐ-
κείνου, καὶ ἀπόντος μηδένα εἶναι ἐν τῷ θαλάμῳ, το-
ξεύσας τοῦτον ἀπέκτεινε. καὶ ἄλλον δεύτερον ὑπὸ
τῆς αὐτῆς, ἕως ὁ τρίτος συνεὶς, παραγενόμενος
ἔφη, πάλαι τὴν θεὸν αὐτὴν ἀναμένειν. ὁ δὲ βασιλεὺς
οὕτως ποτὲ καὶ ζηλοτυπήσας τὴν αὐτοῦ γυναῖκα,
264 ταῖς αὐτοῦ χερσὶν ἀνέτεμε τὸν ἄνθρωπον, ἀπὸ τῶν
αἰδοίων ἀρξάμενος. ἐν δὲ τῇ τρισκαιδεκάτῃ
τῶν φιλιππικῶν, περὶ Χαβρίου τοῦ Ἀθηναίου
ἱστορῶν φησὶν, οὐ δυνάμενος ἢ ζῆν ἐν τῇ πό-
λει, τὰ μὲν διὰ τὴν ἀσέλγειαν, καὶ διὰ τὴν πο-
λυτέλειαν τὴν αὐτοῦ τὴν περὶ τὸν βίον, τὰ δὲ διὰ
τοὺς Ἀθηναίους. ἅπασι γάρ εἰσι χαλεποὶ, διὸ
καὶ ἄλλον τ' αὐτῶν οἱ ἔνδοξοι ἔξω τῆς πόλεως κα-
τῴκουν. Ἰφικράτης μὲν ἐν Θράκῃ, Κόνων δ' ἐν
Κύπρῳ, Τιμόθεος δ' ἐν Λέσβῳ, Χάρης δ' ἐν Σι-
γείῳ, καὶ αὐτὸς ὁ Χαβρίας ἐν Αἰγύπτῳ. καὶ περὶ
τοῦ Χάρητος ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ φη-
σὶν, Χάρητός τε νωθροῦ ὄντος καὶ βραδέος, καί
τί γε καὶ πρὸς τρυφὴν ἤδη ζῶντος· ὅς γε περιή-
γετο σατράπου μὲν αὐλητρίδας, καὶ ψαλτρίας,
καὶ πεζὰς ἑταίρας. ‖ καὶ τῶν χρημάτων τῶν εἰσ-
φερομένων εἰς τὸν πόλεμον, τὰ μὲν εἰς ταὐτὸν
χβ. Ἀθηναίοις τὸν ὕβριν ἀνήλισκε, τὰ δ' αὐτοῦ καθέλιπεν Α-
θηναίοις, ‖ τάς τε λέγουσι καὶ τὰ ψηφίσματα γρά-
φουσι καὶ τῶν ἰδιωτῶν ‖ τὰς δικαζομένους, ἐφ'
οἷς ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων, οὐδέπω πόλε ἠγανά-
κησεν, ἀλλὰ διὰ ταῦτα καὶ μᾶλλον αὐτὸν ἠγάπα
τῶν πολιτῶν καὶ δικαίως. καὶ γὰρ αὐτὸς τοῦτον τὸν
τρόπον ἔζων, ὥστε σὺν μὲν νέους ἐν τοῖς αὐλητρι-
δίοις, καὶ περὶ ταῖς ἑταίραις διατρίβειν. σὺν δὲ
μικρὸν ἐκείνων πρεσβυτέρους, ἔν τε τοῖς κύβοις καὶ
ταῖς τοιαύταις ἀσωτίαις· τὸν δὲ δῆμον ἅπαντα
πολέω καταναλίσκειν εἰς τὰς καινὰς ἑστάσεις καὶ
χρεωνομίας, ἢ ὡς εἰς τὴν τῆς πόλεως διοίκησιν. ‖ Ἐν
δὲ τῷ ὑπὲρ Φορμίωνος τοῦ Θεοπόμπου συγγράμμα-
τι, περὶ τῶν ἐκ Δελφῶν συληθέντων χρημάτων,
Χάρητι φησὶ τῷ Ἀθηναίῳ διὰ Λυσανδρου τά-
λαντα ἑξήκοντα ἀφ' ὧν ἐδείπνισεν [Ἀθηναίοις]
ἐν τῇ ἀγορᾷ, θύσας τὰ ὑπάτια τῆς γυμνικῆς μά-
χης περὶ τοῦ Φιλίππου ξένος, ὧν ἡγοῦντο μὲν Α-
δαῖος Ἀλεκτρυὼν ὑπικαλούμενος. περὶ οὗ καὶ ὁ Η-
ρακλείδης ὁ τῶν κωμῳδιῶν ποιητὴς μέμνηται οὕ-
τως,

Ἀλεκτρύονα τὸν τοῦ Φιλίππου παραλαβὼν
Ἀορὶ κεκικύζοντα, καὶ πλανώμενον
[Κατέκοψεν. ὃ γὰρ εἶχεν, οὐδὲ πώλοφον
Ἕνα κατακόψας μάλα συγχυοὺς ἐδείπνισε.
Χάρης δ' Ἀθηναίων τὸθ' ὥσπερ γυναῖος ἦν.]

χβ. Κατέκοψεν· ὃ γὰρ εἶχεν ἐδείπνισε. Εἶτα κατακόψας μάλα συγχυσὺς, ἐδείπνισε Χάρης Ἀθηναίους τόθ' ὡς γυναῖος ἦν. fort. διὸ καὶ πορνῶν καὶ ἑταιρῶν π.

Τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Δοῦρις. Ἰδομενεὺς δέ φησι, καὶ σὺν Πεισιστρατίδας Ἱππίαν καὶ Ἵππαρχον ‖ εὑρεῖν θαλίας καὶ κώμους· [‖ διὸ καὶ ἵππων καὶ ἑτέρων πολλῶν] ὑπερπολάσαι τὸ πλῆθος αὐτοῖς, ὅθεν βαρεῖαν αὐτῶν γενέσθαι τὴν ἀρχήν. καί τοι ὁ πατὴρ αὐτῶν Πεισίστρατος μετρίως ἐχρῆτο ταῖς ἡδοναῖς· ὥς τ' οὐδ' ἐν τοῖς χωρίοις, οὐδ' ἐν τοῖς κήποις φύλακας ἐφίστασθαι, ὡς Θεόπομ-

A ex haſtatis ſatellitibus quendam miſit proſpecturum num in thalamum acceſſiſſet dea. Reuerſum eum, ac renuntiantem neminem eſſe in thalamo, ſagittis eum confixit, ac interfecit: alterum deinde ab eo miſſum iterum, eiuſdem rei cauſſa, pariter occidit: tertius cùm id reſciuiſſet, accedens dixit, deam illum iamdudum expectare. Tum rex zelotypia percitus, ne quid in vxorem ſuam auſus ille fuiſſet, manibus ſuis militem conſcidit, ac diſcerpſit, à pudendis exorſus. Idem ſcriptor libro decimo
B tertio Philippicorum, de Athenienſi Chabria tractans, ait: In [a] ciuitate quidem viuere non poterat, partim ob morum inſolentiam, partim ob ſumptuoſam magnificentiam in victus modo, tum etiam ob Athenienſium odia & inuidiam, qui ſplendidis factioſiſque & diuitibus viris omnibus infenſi ſunt: quamobrem illuſtres multi ciues, exulare, quàm in ciuitate manere, potiùs voluerunt: Iphicrates in Thracia, Conon [b] in Cypro, Timotheus in Lesbo, Chares [c] in Sigeo, & Chabrias ipſe in
C AEgypto. De Charete idem ſic libro quadrageſimoquinto ſcribit. Chares tardior ac ſegnior fuit, quamuis delitiis mollem vitam iam inſtituiſſet, vt qui exercitui præfectum ſecum tibicinas, citharistrias, & meretrices pedibus proſequentes circumduceret, pecuniæ verò ad belli ſumptus deſtinatæ partem in eum luxum expenderet, ſua domi relicta, qua oratorum criminationes leniret & compeſceret, iudicum decreta promulgantium aſperitatem
D mitigaret, popularibus & plebeiis in iudicium vocatis ſubueniret, Athenienſi populo nequaquam ob ea ſuccenſente, imò verò ergà illum magis quàm cæteros optimates beneuolo: nec iniuria: quoniam ea fuit etiam Athenienſium in victu laſciuia, vt iuuenes apud mulierculas tibicinas & meretrices aſſidui forent: illis verò paulo ſeniores teſſeris luderent, ac eiuſmodi nequitia & inſolentia tempus contererent: populus autem vniuerſus in epula & viſcerationes plus pecuniæ diſſiparet, quàm in ciuitatis gubernationem. Idem in opere cui titulus præfixus eſt, Syngramma [d], tradit, ex ea pecunia quæ direpto Apollinis Delphici templo compilata fuerat, Athenienſi Chareti [e] à
E Lyſandro data fuiſſe talenta ſexaginta: è qua cœnam in medio foro Athenis præbuit, & victimas immolauit pro parta victoria, quod proſperè pugnatum eſſet cum hoſpitibus & amicis Philippi, quibus præerat Adæus cognomine Gallus, cuius ſic meminit Heraclides comicus poëta:

Gallum Philippi cùm accepiſſet.
Intempeſtiuè canentem, & palantem,
Fruſtulatim diſſecuit, criſta quidem vna [f] relicta:
Eo verò conſciſſo, quamplurimos cœna excepit.
Chares Athenienſes, quod factum certè tum generoſum fuit.

F Eadem refert & Duris. Idomeneus ſcribit Hippiam & Hipparchum [g] Piſiſtrati filios comeſſationes & feſtas epulas inuenisſe: itaque apud illos equorum ac ſcortorũ [h] magnum veluti fluctuaſſe numerũ, qua de cauſſa grauis fuit illorum dominatus, tametſi eorum pater circa voluptates moderatus ſic eſſet, vt nec prædia ſua nec hortos cuſtodibus muniret: quod ſcribit Theopompus

pompus libro vigesimo primo, & volenti cuiuis liceret illis frui, ac quod opus esset inde sumere. Idem postea factum est & à Cimone, illius exemplo, de quo idem Theopompus libro decimo Philippicorum ita prodidit: In agris & hortis qui fructus custodirent Cimon Athenienſis nullos esse permisit, vt è ciuibus qui vellent ingressi fructus legerent, & si quid egerent quod proueniret in suis possessionibus, asportarent vt collibuisset. Præterea domum suam omnibus ille communem exhibebat, parata semper [a] frugali cœna, quæ multis hominibus satis esset, vt tenuis fortunæ ciues ac inopes accedentes & ingressi cœnarent: Illis etiam fauebat qui quotidie ab eo quidquam poscerent, & cùm per ciuitatem ambularet, duo vel tres adolescentuli eum comitari solebant, cum minutis [b] nummulis, quibus imperabat, si quis obuius egeret, ei stipem [c] vt erogarent. Eum quoque tradunt mortuis sepeliendis pecuniam contulisse, ac sæpe cùm ex ciuibus [d] aliquem malè vestitum aspiceret, adolescentum cuipiam ex iis qui sequebantur mandauisse, vt suam cum eo vestem commutaret. [e] Ea profectò munificentia & liberalitate inclarnit, & ciuitatis princeps habitus est. Pisistratus certè, quamuis multis rebus grauis ac molestus fuerit, tamen faciem Bacchi quæ Athenis visitur, eius imaginem esse quidam aiunt. Periclem Olympiam [f] Heraclides Ponticus scribit, libro de Voluptate, exacta domo vxore voluptati se tradidisse, cum Aspasia scorto Megarico [g] habitasse, & magnam rei familiaris partem in eam dilapidasse. Themistocles nondum Athenienſibus temulentiæ, ac scortationi deditis, palàm, quadrigam meretricum iugatam matutino egit per Ceramicum populo frequens. Ambiguè sanè Idomeneus hoc dixit, nempe, an meretrices quatuor, vt equos, coniugauerit, an in quadrigam iussu ipsius illæ conscenderint. Posis libro tertio Magnesiorum ait, Themistoclem in Magnesia [h], cùm coronati magistratus [i] dignitatem assumpsisset, Palladi sacrificasse, festúmque illum diem vocasse Panathenæa, tum etiam Baccho Choopotæ immolasse hostias, & eo ritu quo Athenienses, illic Congiorum ferias celebrasse. Clearchus libro primo de Phigalia refert, Themistoclem cùm in Magnesia triclinium elegantissimum ædificasset, id sibi placere dixit, si amicis impleretur. Chamæleon Ponticus libro de Anacreonte cùm hæc poëtæ verba proposuisset:

Apud flauam EVrypylen [k] est proculdubio qui circumuehitur Artemon,

scribit Artemoni cognomen id inditum fuisse, quòd mollem vitam traduceret, & in lecto circumferretur. Anacreon illum antea inopem & postea ditatum luxuriosum euasisse scribit his verbis:

Verùm prius cùm gestaret Berbenium [l] integumentum adstrictum,
Et calones [m] in pedibus, ac costas operiret depilato boüis corio.
Nuper abluto [n], quod carioſi & putris clypei velamen fuerat,
Cum pistoribus prostibulisque voluntariis versatur

A πρ. ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ καὶ εἰκοστῇ, ἀλλ' εἶα τὸν σελόμμυον εἰσιόντα ἀποκλαύειν, καὶ λαμβάνειν ὧν δεηθείη· ὅπως ὕστερον ἐποίησε καὶ Κίμων μιμησάμενος ἐκεῖνον. ὥθεν οὖ καὶ αὐτὸς ἱστορῶν ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν φιλιππικῶν ὁ Θεόπομπός φησι, Κίμων ὁ Ἀθηναῖος ἐν τοῖς ἀγροῖς ἐν τοῖς κήποις οὐδένα τοῦ καρποῦ καθίστα φύλακα, ὅπως οἱ βουλόμενοι τῶν πολιτῶν εἰσιόντες ὀπωρίζωνται, καὶ λαμβάνωσιν εἴ τινος δέοιντο τῶν ἐν τοῖς χωρίοις. ἔτι εἶπε τὴν οἰκίαν παρεῖχε κοινὴν ἅπασι, καὶ δεῖπνον αἰεὶ εὐτελὲς παρεσκεύαζεν πολλοῖς ἀνθρώποις, καὶ οὓς ἀπόρους πρόσιόντας τῶν Ἀθηναίων εἰσιόντας δειπνεῖν. ἐθεράπευε δὲ καὶ οὓς καθ' ἑκάστην ἡμέραν αὐτοῦ τι δεομένους· καὶ λέγουσιν ὡς παρήγετο μὲν αἰεὶ νεανίσκους δύο ἢ τρεῖς, ἔχοντας κέρματα· τύχοι δ' ἀνδρὸς πρόσιόντος, ὁπότε τις προσέλθοι αὐτοῦ δεόμενος. καὶ φασὶ μὲν αὐτὸν καὶ εἰς ταφὴν εἰσφέρειν. ποιεῖν δὲ τοῦτο πολλάκις, ὁπότε τῶν πολιτῶν τινὰ ἴδοι κακῶς ἠμφιεσμένον, κελεύει αὐτὸν μεταμφιέννυσθαι τῶν νεανίσκων τινὰ τῶν συνακολουθούντων αὐτῷ. ἐκ δὴ τούτων ἁπάντων ἠυδοκίμει, καὶ πρῶτος τῶν πολιτῶν. ‖ ὁ δὲ Πεισίστρατος καὶ ἐν πολλοῖς βαρὺς ἐγένετο, ὅπου καὶ τὸ [Ἀθηναίοις τοῦ Διονύσου πρόσωπον] ἐκείνου τινὲς φασὶν εἶναι εἰκόνα. Περικλέα δὲ τὸν Ὀλύμπιον φησὶν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς, ὡς ἀπήλλαξεν ἐκ τῆς οἰκίας τὴν γυναῖκα, καὶ τὸν μετ' ἡδονῆς βίον προείλετο, ᾤκει τε μετὰ Ἀσπασίας τῆς ἐκ Μεγάρων ἑταίρας, καὶ τὸ πολὺ μέρος τῆς οὐσίας εἰς ταύτην κατανάλωσε. Θεμιστοκλῆς δ' οὔπω Ἀθηναίων μεθυσκομένων, οὐδ' ἑταίραις χρωμένων, ἐκφανῶς τέθριππον ζεύξας ἑταιρίδων, διὰ τοῦ Κεραμικοῦ πληθύοντος ἐωθινὸς ἤλασεν. ‖ ἀμφιβόλως δ' αὐτὸ εἴρηκεν ὁ Ἰδομενεύς, εἴτε ἑταίρας τέτταρας συνεπέζευξεν ὡς ἵππους, εἴτε ἀνεβίβαζεν αὐτὰς ἐπὶ τὸ τέθριππον. Πόσις δ' ἐν τρίτῳ Μαγνητικῶν, τὸν Θεμιστοκλέα φησὶν ἐν Μαγνησίᾳ τὴν στεφανηφόρον ἀρχὴν ἀναλαβόντα θῦσαι Ἀθηνᾷ, καὶ τὴν ἑορτὴν Παναθήναια ὀνομάσαι, καὶ Διονύσῳ χοοποτίᾳ θυσιάσαντα, καὶ τὴν χοῶν ἑορτὴν αὐτόθι καταδεῖξαι. Κλέαρχος δ' ἐν πρώτῳ περὶ Φιγαλίας, τὸν Θεμιστοκλέα φησὶν ἐν Μαγνησίᾳ ‖ τρίκλινον οἰκοδομησάμενον περικαλλίστατον ‖ ἀγαπᾶν ἔφησεν, εἰ τοῦτον φίλων πληρώσει. Χαμαιλέων δ' ὁ Ποντικὸς, ἐν τῷ περὶ Ἀνακρέοντος πεφηνὼς, ‖ ξανθὴν δ' Εὐρυπύλην ‖ μέλει ὁ ‖ περιφορητὸς ‖ Ἀρτέμων, τὴν πρωτοπορείαν ταύτην λαβεῖν τὸν Ἀρτέμωνα διὰ τὸ τρυφερῶς βιοῦν καὶ περιφέρεσθαι ἐπὶ κλίνης. καὶ τὸν Ἀνακρέοντα αὐτὸν ἐκ πενίας εἰς τρυφὴν ὁρμῆσαι φησὶν, ἐν τούτοις·

‖ Πρὶν μὲν ἔχων ‖ βερβέρινα καλύμματα
‖ Εσφηκωμένα ξυλίνας ἀσπαγάλας [ἐν ὠσί]
Καὶ φιλὸν περὶ πλουρῆσι βοὸς νεόπλυτον
Εἴλημα κακῆς ἀσπίδος,
Ἀρτεπώλησιν καὶ ἑταιροπόρνοισιν

χ. Ἀθήνησιν ἐν Διονύσου προσωπον

CAP. IX.

Ομιλέων ὁ πονηρὸς Ἀρτέμων
Κιβδήλου ἀγέλης βίον,
Πολλὰ μὲν ἐν δεσμῷ τιθεὶς αὐχένα,
Πολλὰ δ' ἐν τροχῷ,
Πολλὰ δ' ἐν νώτῳ σκυτίνᾳ
Μάστιγι θωμιχθεὶς, κόμᾳ,
Πώγωνά τ' ἀκτενῆ μυρί@.
‖ Νῦν δ' ὑπαίθαινε ‖ σατινέων, ‖ χρύσεα
Φορέων [καθέρματα] πασᾶς ‖ Κύκης,
Καὶ σκιαδίσκῳ ἐλεφαντίνῳ
Φορεῖ γυναιξὶν αὐτος.

καθέματα 264

Περὶ δὲ τοῦ καλοῦ Ἀλκιβιάδου Σάτυρ@ ἱστορῶν, λέγεται φησὶν, ὅτι ἐν Ἰωνίᾳ μὲν ὢν Ἰώνων ἐφαίνετο τρυφερώτερ@· ἐν Θήβαις δὲ σωματικῶν καὶ γυμναζομέν@· τῶν Θηβαίων αὐτῶν μᾶλλον Βοιώτιος. ἐν Θετταλίᾳ δὲ ἱππotροφῶν καὶ ἱππικῶν τὸ Ἀλκιβιαδῶν ἱππικώτερ@, ἐν Σπάρτῃ δὲ καρτερίαν καὶ ἀσφάλειαν ὑπομένων, ἐνίκα τοὺς Λάκωνας. ὑπερῆρε δὲ καὶ τὴν τῶν Θρᾳκῶν ἀκρατοποσίαν. ‖ τὴν δὲ [αὐτοῦ] γυναῖκα πειρῶν, ὡς [ἕτερ@] ἔπεμψεν αὐτῇ χιλίους Δαρεικούς. [κάλλις@· ἦν δὲ τὴν μορφὴν, κόμᾳ δὲ ἔτρεφεν ὑπὲρ πολὺ τῆς ἡλικίας, καὶ ὑποδήματα παραλλαγμένα ἐφόρει, ἃ ἀπ' αὐτοῦ Ἀλκιβιάδεος καλεῖται. ὅτε δὲ χορηγοίη πομπεύων ἐν πορφυρίδι, εἰσιὼν εἰς τὸ θέατρον ἐθαυμάζετο, οὐ μόνον ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν γυναικῶν. διὸ καὶ Ἀνθισθένης ὁ Σωκρατικὸς ὡς αὐτὸς αὐτόπτης γεγονὼς τοῦ Ἀλκιβιάδους, ἰσχυρὸν αὐτὸν καὶ ἀνδρώδη καὶ ἀπαίδευτον καὶ τολμηρὸν καὶ ὡραῖον ἐφ' ἡλικίας γενέσθαι φησίν. εἰς δὲ τὰς ἀποδημίας ὁπότε ἐξέλοιτο, ‖ τεσσαρσι τῶν συμμαχίδων πόλεων ὥσπερ θεραπαίναις ἐχρῆτο. σκηνὴν μὲν γὰρ αὐτῷ Περσικὴν ἔπηξαν Ἐφέσιοι· τροφὴν δὲ τοῖς ἵπποις αὐτοῦ Χῖοι παρεῖχον. ἱερεῖα δὲ παρέσχοντο εἰς τὰς θυσίας καὶ κρεονομίας Κυζικηνοὶ· Λέσβιοι δὲ οἶνον παρεῖχον, καὶ τὰ ἄλλα, τὰ πρὸς τὴν καθ' ἡμέραν δίαιταν. ἀφικόμενον δὲ Ἀθήνησιν ἐξ Ὀλυμπίας, δύο πίνακας ἀνέθηκεν Ἀγλαοφῶντ@ γραφήν· ὧν ὁ μὲν εἶχεν Ὀλυμπιάδα καὶ Πυθιάδα στεφανώσας αὐτόν. ἐν δὲ θατέρῳ Νεμέα μὲν καθημένη, καὶ ὑπὲρ τῶν γονάτων αὐτῆς Ἀλκιβιάδης, καλλίων φαινόμεν@ τῶν γυναικείων προσώπων. ἐστρατηγῶν δὲ ἐπὶ καλὸς εἶναι ἤθελεν· ἀσπίδα γοῦν εἶχεν ἐκ χρυσίου καὶ ἐλέφαντ@ πεποιημένην, ἐφ' ἧς μὲν ὑπῆρχεν ἔρως κεραυνὸν ἠγκυλημέν@, ὑπέκωμάσας δέ ποτε ὡς Ἄνυτον ἐραστὴν ὄντα δεῦρο ἐπὶ δεῖπνον σωεπικωμάζοντος αὐτῷ τῶν ἑταίρων ἑνὸς Θρασύλλου (τῶν πενήτων δ' ἔτ@ μὲν) προσέταττε τῷ Θρασύλλῳ τὰ ἡμίσεα τῶν πολεμίων τῶν ὑπὸ τῷ κυλικείῳ προσκειμένων, ἐκέλευσε δὲ οὗτος ἀναλάβοντα ἀποφέρειν πρὸς τὸν Θρασύλλον· εἶθ' ὕτω φιλοφρονησάμενος τὸν Ἄνυτον ἀπηλλάττετο. ὁ δὲ Ἄνυτος παύου ἐλευθερίως καὶ ἐρωτικῶς, λεγόντων τινῶν ὡς ἀγνώμονα εἴη πεποιηκὼς ὁ Ἀλκιβιάδης, ὃς μὰ Δί' ἔφη, ἀλλ' εὐγνώμονα, ἔχων ἐξουσίαν ἅπαντα λαβεῖν, τὰ ἡμίσεα καλέλιπεν. Λυσίας δὲ ὁ ῥήτωρ περὶ τρυφῆς αὐτοῦ λέγων φησίν. ἐκπλεύσαντες γὰρ εἰς Ἀξίοχος καὶ Ἀλκιβιάδης εἰς Ἑλλήσποντον ἔγημαν, ἐν Ἀβύδῳ δύο ὄντε, Μεδον-

Improbus Artemon, vitámque impuram ac flagitiosam viuit.
Qui sæpius in ligno ceruicem [a] *posuerit,*
Sæpius in tota, sæpius tergore flagro coriaceo, cæso,
Coma barbáque auulsa: nunc autem curru vehitur:
Amictus aurea veste stupidus & imbellis adolescens,
Eburnam umbellam instar fœminarum sibi prætendens.

De lepido verò Alcibiade Styrus cùm verba facit, In Ionia [b] dicitur, inquit, luxuriosior Ionibus fuisse: Thebis corporis exercitatione ac labore, quam ipsi Thebani magis Bœotius: in Thessalia equis alendis, & freno regendo [c] Aleuadis [d] equestri illa disciplina peritior: Spartæ cùm ad patientiam & animi securi tranquillitatem sese componeret. Lacedæmonios vicisse: meri potu superasse Thraces. Timæam Agidis vxorem is veluti scortum [e] de stupro interpellauit, missis Daricis mille. Venustissima fuit ille forma: magna ætatis parte comam [f] aluit: calceos ab aliis diuersos induebat, quos ab illo nominarunt Alcibiadeos: ludos publicos cùm suo sumptu ederet, in pompa purpura vestitus incedebat. Theatrum ingredientes omnes admirabantur, non solùm viri, sed etiam fœminæ, quamobrem Antisthenes Socraticus, oculatus testis, vt qui vidisset Alcibiadem, eum validum fuisse asserit, generosum, optimis institutis eruditum, audacem, & quouis decursu ætatis speciosum. Ad expeditiones & peregrinationes cùm accingeretur, sociis quatuor ciuitatibus, velut ancillis, imperabat quæ necessaria forent. Tentoria Persis similia Ephesus suppeditabat: equis alimenta Chij subministrabant: Cyziceni hostias præbebant ad sacrificia, & viscerationes: Lesbij, vinum, & alia quæ opus erant ad quotidianum victum. Athenas reuersus ex Olympia, tabulas duas pictas ab Aglaophonte in publico posuit. In altera Pythias & Olympias ipsum coronabant: in altera, super Nemeæ [g] sedentis genibus Alcibiades fuit, facie pulchriore, quàm esse deceret muliebrem. Cùm exercitui præesset, etiam id curauit, vt pulcher esset. Itaque scutum ex ebore & auro confectum ille habuit, & in eo pro insigni, Cupidinem qui vlnis fulmen amplecteretur. Comessabundus aliquando, profectus ad Anytum à quo amabatur, locupletem hominem, vnà cum Thrasyllo vno ex familiaribus, simul comessante, cui res familiaris erat angustior, cùm ei præbibisset, poculorum quæ super abaco iacebant, partem dimidiam vt ad Thrasyllum asportarent, comitibus imperauit, deinde humanè festiuéque Anyto valere iusso, abiit. Anytus verò liberaliter & amatoriè, quibusdam id factum inurbanè & insolenter dictitantibus, respondit, per Iouem non ita esse, verùm ciuiliter, & circumspectè, quoniam cùm omnia liceret auferre, dimidium reliquisset.

Lysias rhetor cùm de eius luxu sermonem habet, sic ait: Nauigio, communi sumptu, Hellespontum Axiochus & Alcibiades cùm petiuissent, & ambo forent Abydi, communibus nuptiis duxerunt Abydenam Medon-

[a] Agidos [b] ἐπὶ ἴραν [c] κάλλισός τε ὢν [g] καθημένη

tia

tiadem, & Xynoceipen, è qua filia cùm nata esset, eius vter esset pater ignorare se dicebant. Vbi autem viro matura puella fuit, cum illa etiam consuetudinem habebant, & si dormiret cum Alcibiade, gnatam Axiochi esse ille dicebat: si cum Axiocho, Alcibiadis vicissim prolem is esse cauillabatur. EVpolis comica maledicentia eum proscidit, tanquam erga fœminas incontinentem, in Adulatoribus, sic:

A. *Alcibiades iam à mulieribus egrediatur.*
B. *Quid deliras?* A. *demum reuersus vxorem ille suam non exercebit.*

Pherecrates verò sic ait:

Alcibiades minimè vir, qualis cunctis videtur,
Nunc mulierum omnium vir est.

Lacedæmone cùm esset, Timæam Agidis vxorem stuprauit, quòd nonnulli dum reprehenderent, non ob libidinem & intemperantiam cum ea se rem habuisse dixit, sed vt Lacedæmone stirps sua regnaret, & deinceps reges non ab Hercule nominarentur, sed ab Alcibiade. In exercitu cùm imperator esset, Timandram secum Laidis Corinthiæ matrem, & Theodoten Atticum scortum circumducebat. Athenienſibus, ab oppido profugus, Hellesponti dominatum reddidit: Peloponnesiorum amplius quàm millia quinque captiuos Athenas misit, & suo in patriam reditu triremes Atticas oleæ fronde, vittis, ac fasciis coronauit, hostium naues quæ in potestatem venerant, extremis partibus mutilatas [a] succendit: cum hippagines ducentis quibus potitus erat, manubiarum & Laconicorum armorum plenis, in patriam vela fecit. Triremis eius prætoria qua vehebatur, ad Peiræi vsque clausstra procurrit velis purpureis. [b] Vt verò portum intrauit, & remis admouerunt manum remiges. Chrysogonus Pythicam [c] stolam indutus classicos numeros est modulatus: Callippides verò tragœdiarum actor, clamore nautico illos est adhortatus vt gnauiter remis incumberent. Itaque festiuè dixit quispiam nec duos Spartam Lysandros ferre posse, nec Athenas duos Alcibiadas. Exemplo Pausaniæ Medorum se moribus Alcibiades accommodauit, & tantisper dum apud Pharnabazum est commoratus, linguam Persicam didicit, vt & Themistocles. Duris libro vigesimosecundo historiarum narrat, Pausaniam abiecto popularium & gentilium pallio stolam Persicam induisse, Dionysium verò Siciliæ tyrannum, abollam [d], quæ tragica vestis est, induisse cum aurea corona, fibulis aureis conserta. Alexander Asia subiugata Persica stola est vsus. Demetrius [e] luxu omnes anteiuit. Calceos enim ingenti sumptu concinnandos sibi curauit. Forma propemodum illa fuit, quæ virilis calceamenti, inculcata pretiosissima purpura. His artifices, anteriori posteriorique parte iniecto filo aureo, multa & varia intexebant. Nitebant in colore fusco eius [f] chlamydes, pleræque omnes depicto textu cælo, cum aureis syderibus, & duodecim signis.

A πάδα τ̃ Ἀβυδηνοῦ, καὶ Ξυνωκείπλων. ἔπειτα αὐτῶν γίνεται θυγάτηρ, ἣν οὐκ ἔφασαν δυνάσθαι γνῶναι, ὁπολέρου εἴη. ἐπεὶ ἦ ἣν ἀνδρὸς ὥραία, ξυνεκοιμῶντο καὶ ταύτῃ, καὶ εἰ μὲν χρῷτο καὶ ἔχοι Ἀλκιβιάδης, Ἀξιόχου ἔφασκεν εἶναι θυγατέρα· εἰ δὲ Ἀξίοχος, Ἀλκιβιάδου. κεκωμῴδηται δὲ καὶ ὑπὸ Εὐπόλιδος, ὡς καὶ ἀνδρόλας ὢν πρὸς γυναῖκας, ὧδε κόλαξιν οὕτως.

Ἀλκιβιάδης οὐκ τῶν γυναικῶν ἐξίτω.
B Τί λῃρεῖς; οὐκ οἴκαδ' ἐλθὼν τὴν σεαυτῷ γυμνάσεις
Δάμαρτα; καὶ Φερεκράτης δέ φησιν,
Οὐκ ὢν ἀνὴρ γὰρ Ἀλκιβιάδης, ὡς δοκεῖ,
Ἀνὴρ ἁπασῶν τ̃ γυναικῶν ἐστὶ νῦν.

Εν Σπάρτῃ δὲ ὢν ἔφθειρε τὴν Ἀγιδος τὸ βασιλέως γυναῖκα Τίμαιαν. Επωλητόπλων δ' αὐτῷ τινῶν, οὐκ ἀκρασίας ἕνεκεν σωελθεῖν ἔφη, ἀλλ' ἵνα ὁ γνώμων ἐξ αὐτοῦ βασιλεύσῃ τὲ τῆς Σπάρτης, καὶ μηκέτι λέγωνται οἱ βασιλεῖς ἀφ' C Ηρακλέους, ἀλλ' ἀπ' Αλκιβιάδου. Στρατηγῶν ἦ συμπρεσβεύσατο αὐτῷ τὴν τε Λαίδος τῆς Κορινθίας μητέρα Τιμάνδραν, & Θεοδότην τὴν Αττικὴν ἑταίραν. μετὰ δὲ τὴν φυγὴν κυρίους Αθηναίους ποιήσας & Ελλησπόντου, καὶ πλείους τ̃ πεντακισχιλίων Πελοποννησίους λαβών, ἀνέπεμψεν εἰς τὰς Αθήνας. Καπίων τε μετὰ ταῦτα εἰς τὴν πατρίδα, ἐστεφανωσε τὰς Αττικὰς τριήρεις θαλλῷ, καὶ μίτραις, καὶ ταινίαις· καὶ ἀναψάμενος τὰς αἰχμαλώτους ναῦς ἱππαγωγούς τε ἄγων σκύλων Λακωνικῶν, καὶ Πελοποννησιακῶν μεστὰς, εἰσέπλει ἡ τριήρης ἐφ' ἧς αὐτὸς καθέζετο, μέχρι μὴ τῶν κλειθρων τοῦ Πειραιέως προσέτρεχεν ἀλευρογοῖς ἱστοῖς· ὡς δὲ ἐντὸς ἦν, καὶ τὰς κώπας ἔλαβον οἱ ἐρέται, Χρυσόγονος μὴ ἤυλει τὸ τριημικὸν, ἐνδεδυκὼς τὴν Πυθικὴν στολήν. Καλλιππίδης ἦ ὁ τραγῳδὸς ἐκέλευσε, τὴν ἀπὸ τῆς σκηνῆς στολὴν ἠμφιεσμένος· διὸ καὶ χαριέντως εἶπέ τις, ΟΤΤ' αὖ δύο Λυσανδρους ὑπολύεγκεν ἡ Σπάρτη, ὅτ' αὖ δύ' Αλκιβιάδας Αθῆναι. ἐμιμεῖτο ἦ Αλκιβιάδης τ̃ Παυσανίου Μηδισμὸν, καὶ ‖ καθομιλῶν Φαρνάβαζον, τ̃ Περσικὴν ἐνεδύσατο στολὴν, καὶ τὴν Περσικὴν ἔμαθε φωνὴν, καθάπερ & Θεμιστοκλῆς. Δοῦρις δὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν· Παυσανίαν μὲν φησὶν, ὁ τῶν Σπαρτιατῶν βασιλεὺς καταθέμενον τ̃ πάτριον τρίβωνα, τὴν Περσικὴν ἐνεδύσατο στολήν. ὁ ἦ Σικελίας τύραννος Διονύσιος, ξυσίδα καὶ χρυσοῦν στέφανον ἐπὶ περόνῃ μετελάμβανε τραγικόν. Αλέξανδρος δ' ὡς τῆς Ασίας ἐκυρίευσεν, Περσικῆς ἐχρῆτο στολαῖς. Δημήτριος ἦ παίζων ὑπερέβαλεν· τὴν μὲν γὰρ ὑπόδεσιν ἐν ἶχε, κατεσκεύασεν ἐκ πολλοῦ δαπανήματος. ἐν γὰρ καταμὲν τὸ σχῆμα τῆς ἐργασίας, σχεδὸν ἐμβάτης πίλημα λαμβάνων τ̃ς πολυτελεστάτης πορφύρας. τούτῳ δὲ χρυσοῦ πολλὸν ἐνύφαινον ποικιλίαν, ὀπίσω καὶ ἔμπροσθεν ἐνιέντες οἱ τεχνῖται. αἱ δὲ χλαμύδες αὐτοῦ ἦσαν ὄρφνιον ἔχουσαι τὸ φέγγος τῆς χρόας. τὸ δὲ πᾶν ὁ πόλος ἐνύφαντο, χρυσοῦς ἀστέρας ἔχων, καὶ τὰ δώδεκα ζώδια.

μίτρα ἢ χρυσόπας Θ, ἡ καυσίαν ἀλυργῆ οὖσαν ἔσφιγεν ὑπὸ τὸ νῶτον φέρουσαν τὰ τελλίδια καταβλήματα τῶν ὑφασμάτων. γινομένων ἢ τ Δημητρίων Ἀθλώνησιν, ἐγράφετο ὑπὸ δ' Εὐσκλείου ὑπὸ τ οἰκουμένης ὀχούμενος. Νύμφις ἢ ὁ Ηρακλεώτης ἐν ἕκτῳ τῶν περὶ τ πατρίδ Θ, Παυσανίας φησὶν, ὁ περὶ Πλαταιὰς νικήσας Μαρδόνιον, τὰ τ Σπάρτης ἐξελθὼν νόμιμα, καὶ εἰς ὑπερηφανίαν ὑπιδοὺς, περὶ Βυζάντιον διατρίβων τὸν χαλκοῦν τὸν ἀνακείμενον κρατῆρα τοῖς θεοῖς, τοῖς ὑπὸ δ' ὁμαλ Θ ἱδρυμένοις, ὃν ἔτι καὶ νῦν εἶναι συμβαίνει, ἐτόλμησεν ὑπιγράψαι ὡς αὐτὸς ἀναθεὶς τόδε τὸ ἐπίγραμμα, διὰ τὴν τρυφὴν καὶ ὑπερηφανίαν ὑπιλαθόμενος αὐτ Θ,

Μναμ' ἀρετῆς ἀνέθηκε Ποσειδάωνι ἄνακτι
Παυσανίας ἄρχων Ελλάδ Θ εὐρυχόρου,
Πόντου ἐπ' Εὐξείν, Λακεδαιμόνι Θ γε Θ υἱὸς
Κλεομβρότου, δεχαίας Ηρακλέους γενεᾶς.

Ετρύφησε δὲ καὶ Φάραξ ὁ Λακεδαιμόνι Θ, ὡς Θεόπομπ Θ ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ ἱστορεῖ. καὶ ταῖς ἡδοναῖς οὕτως ἀσελγῶς ἐχρήσατο, καὶ χύδην, ὥστε πολὺ μᾶλλον διὰ τὴν αἰτίαν αὐτὸν ζηλοτυπῆσαι Σικελιώτην, ἢ διὰ τὴν πατρίδα Σπαρτιάτην. ἐν δὲ τῇ πεντηκοστῇ δευτέρᾳ φησὶν, ὡς Αρχίδαμ Θ ὁ Λάκων δόξας τ πατρίου διαίτης σωφρονίσαι ξενικῶς καὶ μαλακῶς· διόπερ οὐκ ἠδυνάτο τὸν οἰκεῖον βίον ὑπομένειν, ἀλλ' ἐπιπόνως ἐπεθύμησεν ἀεὶ δι' ἀπορασίαν ἔξω διατρίβειν. καὶ Ταραντίνων πρεσβευσαμένων περὶ συμμαχίας, ἔσπευσε συνελθεῖν αὐτοῖς βοηθὸς, κἀκεῖ νοσήσα Θ καὶ ἐν τῷ πολέμῳ ἀποθανὼν, οὐδὲ ταφῆς κατηξιώθη, καίτοι Ταραντίνων πολλὰ χρήματα ὑποσχομένων τοῖς πολεμίοις, ὑπὲρ τοῦ ἀνελέσθαι τὸ αὐτ Θ σῶμα. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, Θρᾳκῶν φησὶ τῶν καλουμένων Κροβύζων βασιλέα γενέσθαι Ισάνθην, τρυφῇ πάντας οὗ κατ' ἐαυτὸν ὑπερβαλόμενον. διὸ δὲ καὶ πλούσιος Θ, ἐ καλὸς. ἐν ᾗ τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ, ὁ αὐτὸς Πτολεμαῖον φησὶν τ δεύτερον Αἰγύπτ Θ βασιλεύσαντα, πάντων σεμνότατον γενόμενον τ δυνατῶν, καὶ παιδείας, εἴ τινα ἐ ἄλλον καὶ αὐτὸν ὑπεμεληθέντα, οὕτως ἐξαπατηθῆναι τὴν διάνοιαν, καὶ διαφθαρῆναι ὑπὸ τ ἀκαίρου τρυφῆς, ὥστε τὸν πάντα χρόνον ὑπολαβεῖν βιώσεσθαι, ἐ λέγειν ὅτι μόν Θ δῦροι τὴν ἀθανασίαν. καταπινόμενον οὖν ὑπὸ πολλάκις πολλοὺς ἡμέρας. ὡς ποτ' οὖν ἐφάνη σε καὶ καθεύδειν διά τινων ὑπολαμπάδων οὗ Αἰγυπτίως, διὰ τ πολυμὸν ἀρισποιουμένους, καὶ τὰ τυχόντα προσφερομένους, ὅτε τ ἄμμε χύδην ἐρρίμμενος, εἶπεν, ὦ τάλας ἐγὼ, τὸ μηδὲ τούτων ἕνα γενέσθαι. περὶ δὲ Καλλίου τ τούτου κολάκων φανερὸν καὶ πρότερον εἰπόντες, ἀλλ' ἐπεὶ καιρὸς Ηρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ, αὖθις ἀναλαβὼν διηγήσομαι. ὅτε τὸ πρῶτον εἰς Εὐβοιαν ἐστράτευσαν οἱ Πέρσαι, τότε, ὥς φασιν, Ερετριεὺς ἀνὴρ Διόμνηστος κύριος ἐγένετο τ δ' στρατηγοῦ χρημάτων. ἔτυχε δὲ ἐν τῷ ἀγρῷ ἐκείνου σκηνῶν, ἐ τὰ χρήματα εἰς οἴκημα πεδέμβους τ οἰκίας.

A Fascia auro tanquam aspersо variegata pileum a purpureum obstringebat, extremis texturæ filis in tergum humerósque reiectis, ac dependentibus. Cùm Athenis Demetria b festa celebrarentur, in proscenio eum pinxere orbi terrarum insidentem. Nymphis Heracleotes libro sexto De rebus patriis, sic ait, Pausanias, qui circa Plataeas c Mardonium vicit, Spartæ leges transgressus, fastu turgidus, circa Byzantium dum moraretur, æneum craterem diis consecratum, quorum ad angusti maris fauces imagines positæ sunt, etiam ad hæc vsque tempora conseruatum, quasi dedicasset ipse, sui ob arrogantiam & luxum oblitus, ausus est sic inscribere:

Virtutis documentum Neptuno regi
Pausanias Helladis spatiosæ princeps, dicauit,
Ad Eu'xenum Pontum: Lacedæmonius genere,
filius
Clembroti, ex vetusta Heraclidarum prosapia.

Luxuriosus quoque fuit Pharax Lacedæmonius, vt refert Theopompus libro quadragesimo historiarum, voluptatibúsque & delitiis adeò se inuoluit petulanter, vt ob eam intemperantiam Siculus esse potius crederetur, quàm ob patriam Spartanus. Idem autor narrat libro quinquagesimosecundo Archidamum d Lacona, contempto victu patrio, externorum more conuiuatum fuisse, quoniam domesticam vitæ rationem tolerare minimè posset, ac ideo ob incontinentiam semper vellet abesse, & cum peregrinis indulgere luxui. Is cùm Tarentini legatos misissent de ineunda societate, & implorandis auxiliis, adiuturus continuò ad illos properauit, in qua expeditione, vita defunctus, ne in sepulchro quidem est conditus, quamuis multam pecuniam hostibus Tarentini pollicerentur, vt eius corpus auferri & humari finerent. Phylarchus libro decimo historiarum, narrat Isanthen regem Thracum illorum quos appellant Crobyzos, sui temporis omnes luxu antecelluisse, diuitem quidem, & formosum. Idem scriptor libro vigesimosecundo tradit. Ptolemæum secundum e AEgypti regem, omnium suo sæculo principum grauissimum, & si quis alius, humanioribus disciplinis tinctum, ac eruditum, sic dementatum ac perditum importuno luxu, vt sempiternam vitam sibi futuram somniaret, stultè iactitans à se solo repertam fuisse immortalitatem. Cùm igitur per multos dies articulari pedum morbo afflictatus esset, vbi conualuit, per fenestras deorsum apertas AEgyptios intuitus ad fluuium prandentes, & iis vescentes quæ forte aderant, in fabulo temerè distentos, ac iacentes, Me miserum inquit, quòd non ex illis vnus sim. De Callia & eius assentatoribus nos antea mentionem habuimus: verùm quandoquidem de ipso noua quædam libro de Voluptate recenset Ponticus Heraclides, ordiar rursum velut à capite hanc narrationem. Cùm primùm f in EVbœam Persæ bellum mouerunt, vt fama loquitur, Diomnestus ciuis Erettiensis, penes se habuit eius qui exercitum ducebat pecuniam, in secreta domus parte reconditam, ac depositam, cùm in eius agro tentoria fixisset imperator.

In eo

In eo bello cùm occubuissent omnes, apud Diomnestum aurum id latêre nemo resciuit. Rursum autem cùm Persarum rex exercitu misso inuasit Eretriam, vastatique ciuitatem ac dirui iussit, res suas, vt est probabile, locuples quisque aliò asportauit: qui verò superstites fuerunt ex Diomnesti familia nummos Athenas transtulerunt, ad Hipponicum [a] Calliæ filium, quem Ammonem cognominabant. Omnibus verò Eretriensibus à Persis occisis, ingens ea pecuniæ summa Athenis remansit, adeò vt Hipponicus Calliæ filius, cui credita fuerat, ab Athenienſibus in arce locum peteret, in quo domum extrueret idoneam seruandæ pecuniæ: quòd minimè tutum putaret in priuata domo auri tantum custodiri. Hoc cùm impetrasset, monitus ab amicis, sera pœnitentia id factum [b] doluit. Eius pecuniæ dominus Callias [c] ad delitias vitam instituit, assentatoribus stipatus, & multis scortis, quemuis sumptum parui faciens: eius tamen tam delicatum victum adeò in contrarium [d] fortuna peruertit, coactus vt fuerit cum vetula barbara reliquam ætatem degere, omnium quæ ad victum quotidianum opus sunt, indigus: qua in miseria diem extremum clausit. Niciæ verò, inquit, Pergasei diuitias, aut Ischomachi qui dilapidarunt? nonne Autocles, & Epicles? qui cùm viuere simul decreuissent, & voluptati nihil non postponerent, omnibus abliguritis, pota cicuta & bonis & vita priuati decesserunt. De Alexandri nimio luxu Ephippus Olynthius in libro De Hephæstionis & Alexandri obitu, sic inquit, In hortis ipsi statutum fuisse aureum solium, & lectos argenteis fultos pedibus, in quibus sedens cum amicis, legationibus responsa dabat. Nicobule verò scribit, inter cœnandum musicos ac ludiones concertatores, summis studiis in id semper intentos fuisse, vt regem oblectarent, nouissimáque cœna Alexandrum ipsum cùm ex Euripidis Andromeda memoriter recitasset. Epeisodium [e] quoddam, cum histrionibus etiam contendisse, & merum alacriter propinantem alios vt biberent coëgisse. Ephippus scribit Alexandrum sacras etiam vestes in conuiuiis gestasse, nunc quidem Ammonis purpuream, per ambitum diuisam [f], & cornua, tanquam deum: nunc verò Dianæ [g], cùm curru vectaretur: sæpius sub extima veste stolam Persicam ostentasse, ab humeris supernè, cum arcu, & sibyne [h]: aliquando & indumentum Mercurij: cætera, fermè quotidie chlamydem purpuream, tunicam albo distinctam, causiam, quæ diadema regium sustineret: & amicis ad eum conuenientibus, talaria, petasum in capite, in manibus caduceum, nonnunquam leonis pellem, & clauam, vt Herculem. Quid igitur mirum, si Commodus imperator apud nos in curru appositam habuit clauam Herculeam substrata ipsi leonis pelle, & Herculem vocari se voluit, cùm Alexander Aristotelis præceptis imbutus seipsum illis diis assimilauerit, atque adeò etiam Dianæ? Rigabat etiam Alexander pauimentum exquisitissimis vnguentis, fragrantique [i] vi-

A τελοῦ]ησαντων ἢ πάντων διέλαθεν ἔχων ὁ Διόμνη-
σος τὸ χρυσίον. Ἐπεὶ ἢ πάλιν ὁ τῶν Περσῶν βασι-
λεὺς ἀπέστελλεν εἰς τὴν Ἐρέτρειαν στράτευμα, ‖ πε-
ρισύξας ἀνάστατον ‖ γενέσ]‖ ποιῆσαι τὴν πόλιν, εἰκό-
τως ὑπεξέθεντο ὅσοι χρημάτων ἠυπόρουν. οἱ σὺν
καταλελειμμένοι τῶν Διομνήστου οἰκίας, πρὸς Ἱππο-
νίκον τὸν Καλλίου, τὸν Ἄμμωνα ὀνομαζόμενον ὑ-
πεξέθεντο τὰ χρήματα εἰς τὰς Ἀθήνας. καὶ ‖ ἀνα-
στατωθέντων ὑπὸ τῶν Περσῶν, ἁπάντων τῶν Ἐρε-
τριέων, καταλέλοιπον οὐδὲν τὰ χρήματα πολλὰ ὄντα. ὥστε
B Ἱππόνικον ὁ αὐτὸς ἐκείνου γεγονὼς, καὶ τὴν παρα-
καθήκην λαβόντος, ᾔτησεν Ἀθηναίους ποτὲ ἐν
Ἀκροπόλει τόπον, ἵν' οἰκοδομήσεται τοῖς χρήμασιν
ὅπου κείσεται, λέγων ὡς οὐκ ἀσφαλὲς ὂν ἐν ἰδιωτι-
κῇ οἰκίᾳ πολλὰ χρήματα εἶναι, καὶ ἔδοσαν Ἀθη-
ναῖοι. νεθέντος δ' ὑπὸ τῶν φίλων μετενόησε. τούτων
οὖν τῶν χρημάτων Καλλίας κύριος γενόμενος, καὶ
πρὸς ἡδονὴν βιώσας, (ποῖοι γὰρ ἑταῖροι κόλακες, ἢ πό-
λεμος οὐχ ἑταίρων κρείττων ἦσαν; ποίας δὲ πα-
C ράνας οὐχ ὑπερεώρα κεῖνος;) ἀλλ' ὅμως εἰς γῆ-
ρας αὐτὸν προέδωκεν ὁ πρὸς ἡδονὴν βίος, ὥστε μὴ
γραΐδιον βαρβάρᾳ διαλελεῖν ἰδιωτικάς. καὶ τῶν
ἀναγκαίων καθ' ἡμέραν ἐνδεὴς γενόμενος, τὸν βίον
ἐτελεύτησε. τὸν δὲ Νικίου φησὶ Περγασῆθεν πλεῖ-
στον, ἢ τὸν Ἰσχομάχου τίνες ἀπώλεσαν; οὐκ Αὐτοκλῆς
καὶ Ἐπικλῆς οἱ μετ' ἀλλήλων ζῆν προελόμενοι, καὶ
πάντ' ἐν ἐλαττονι ποιούμενοι τὴν ἡδονῆς; ἐπειδὴ δὲ
πάντα κατανάλωσαν, κώνειον πάντες ἅμα τὸν βίον
D κατανάλωσαν. πρὸς δὲ τὸν Ἀλεξάνδρου δὲ παντρυ-
φῆς, ‖ Ἐφιππος μὲν ὁ Ὀλυνθιος, ἐν τῷ πρὸς τῆς
Ἡφαιστίωνος καὶ Ἀλεξάνδρου τελευ]τῆς, φησὶν, ὅτι ἐν
τῷ παραδείσῳ ἐκεῖνον αὐτῷ χρυσοῦς θρόνος, καὶ κλί-
ναι ἀργυρόποδες, ἐφ' ὧν καθεζόμενος ἐχρημάτι-
σε μετὰ τῶν ἑταίρων. Νικοβούλη δὲ φησὶν, ὅτι παρὰ τὸ
δεῖπνον παντες οἱ ἀγωνισταὶ ἐπαίδαζον τέρπειν τὸν
βασιλέα, καὶ ὅτι ἐν τῷ τελευ]ταίῳ δείπνῳ αὐτὸς ὁ Α-
λέξανδρος ἐπεισόδιόν τι μνημονεύσας, ἐκ τῆς Εὐρι-
πίδου Ἀνδρομέδας ἠγωνίσατο, καὶ τὸν ἄκρατον πο-
E θυμως προπίνων, καὶ τοὺς ἄλλους ἠνάγκαζεν. Ἐφιπ-
πος δὲ φησὶν, ὡς Ἀλέξανδρος καὶ τὰς ἱερὰς ἐσθῆτας
ἐφόρει ἐν τοῖς δείπνοις, ὁτὲ μὲν τὴν τοῦ Ἄμμωνος πορ-
φυρίδα, καὶ ‖ περικειμένας κέρατα, καθάπερ ὁ Θεός. ὁ-
τὲ δὲ καὶ τὴν Ἀρτέμιδος, ἐπὶ δὲ ἅρματος ἐφόρει,
πολλάκις τὴν Περσικὴν στολὴν ὑποφαίνων ἄνωθεν τῶν
ὤμων, τόξον τε καὶ τὴν σιβύνην. ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν
Ἑρμοῦ πλὴν ἄλλα σχεδὸν, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέ-
ραν χλαμύδα τε πορφυρᾶν καὶ χιτῶνα μεσό-
F λευκον, καὶ τὴν καυσίαν ἔχουσαν τὸ διάδημα
τὸ βασιλικόν· ἐν δὲ τῇ συνουσίᾳ τά τε πέδιλα, καὶ 266
τὸν πέτασον ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς, καὶ τὸ κηρύκειον ἐν
τῇ χειρί, πολλάκις δὲ καὶ λεοντῆν καὶ ῥόπαλον, ὥσ-
περ ὁ Ἡρακλῆς· τί οὖν θαυμαστὸν, εἰ καὶ καθ' ἡμᾶς
Κόμμοδος ὁ αὐτοκράτωρ ὑπὲρ τὸ ἁρμάτων πεδα-
κείμενον εἶχε τὸν Ἡρακλειον ῥόπαλον, ὑποστρωμέ-
νης αὐτῷ λεοντῆς, καὶ Ἡρακλῆς καλεῖσθαι ἤθελεν, Α-
λεξάνδρῳ δὲ Ἀριστοτελικὰ τρόπτις αὐτὸν ἀφομοι-
οῦντες θεοῖς, ἆρα καὶ τῇ Ἀρτέμιδι. ἔρανε δὲ ὁ Ἀλέ-
ξανδρος καὶ μύρῳ παντὶ καὶ οἴνῳ διὸ δὴ τὸ δαπε-

δον.

δον. ἐθυμιᾶτο δὲ αὐτὸς σμύρνα, καὶ τἆλλα θυμιάματα· διέφημία τε καὶ σιγὴ καθεῖχε πάντας ὑπὸ δέους τοῦ παρόντος. ἀφόρητος γὰρ ἦν, καὶ φονικός. ἐδόκει γὰρ εἶναι μελαγχολικός. Ἐν Ἐκβατάνοις δὲ ποιήσας τῷ Διονύσῳ θυσίαν, καὶ πάντων δαψιλῶς ἐν τῇ θοίνῃ φιλοκαλήσας, καὶ Σατραβάτης ὁ σατράπης τοῦ στρατιώτας εἰσίασε πάντας. ἀθροισθέντων δὲ πολλῶν ἐπὶ τὸν θέαν φησὶν ὁ Ἐφιππος, κηρύγματα ἐγένετο ὑπερφανα, καὶ τῆς Περσικῆς ὑβριστικωτέρα. ἄλλων γὰρ ἄλλο τι ἀνακηρυττόντων καὶ στεφανούντων τὸν Ἀλέξανδρον, εἷς τις τῶν σωματοφυλάκων ὑπερπαικὸς πᾶσαν κολακείαν κοινωσάμενος τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐκέλευσε τὸν κήρυκα ἀνειπεῖν, ὅτι Γοργὼς ὁ ὁπλοφύλαξ Ἀλέξανδρον Ἀμμωνος υἱὸν στεφανοῖ χρυσοῖς τριχιλίοις. καὶ ὅλως Ἀθηναῖς πολιορκῆ μυρίαις πανοπλίαις, καὶ τοῖς ἴσοις καταπέλταις, καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις βέλεσιν εἰς τὸν πόλεμον ἱκανοῖς. Χάρης δ' ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστορῶν, ὅτε φησὶν εἶλε Δαρεῖον, γάμους συνετέλεσεν ἑαυτοῦ, καὶ τῶν ἄλλων Φίλων ἐνενήκοντα, καὶ δύο θαλάμους κατεσκεύασάμενος ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ. λέγει δ' ὁ οἶκος ἑκατὸν κλινῶν, ἐν ᾗ ἑκάστη λέγει κλίνη, κεκοσμημένη στολῇ γαμικῇ εἴκοσι μνῶν ἀργυρῶν, ἡ δ' αὐτὸς χρυσόπους λέγει. συμπαρέλαβε δὲ εἰς τὸ συμπόσιον, καὶ τοὺς ἰδιοξένους ἅπαντας, καὶ κατέκλινεν ἀνδρογύνους ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων νυμφίους τόν τε λοιπὸν δύναμιν, πεζόν τε καὶ ναυτικόν, καὶ τοὺς πεζεταίρους, καὶ τοὺς παρεπιδημοῦντας ἐν τῇ αὐλῇ. κατεσκεύαστο δὲ ὁ οἶκος πολυτελῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς ἱματίοις τε καὶ ὀθονίοις πολυτελέσιν. ὑπὸ δὲ ταῦτα πορφυροῖς καὶ φοινικοῖς χρυσοϋφέσιν. ἔθυον δὲ μόνον τὸν σκηνὸν ὑπερέκεινε κίονες εἰκοσαπήχεις πεζοχρυσοι καὶ ἀφάλιθοι καὶ πεζάργυροι. περιεβέβλητο δ' ἐν τῷ περιβόλῳ πολυτελεῖς αὐλαία ζωωτὰ καὶ ἀφίχρυσοι, καινόνας ἔχουσαι πεζοχρύσους καὶ πεζαργύρους. τὸ δὲ αὐλῆς μῆκος τὸ πεῖμενον στάδιοι τέσσαρες. ἐγίνετο δὲ καὶ δεῖπνα πολλὰ σάλπιγγα, ὅτε μὲν ἐν τοῖς γάμοις, καὶ ἄλλως δ' αἰεί· ὅτε τύχοι πανδοποιούμενος, ὥστε πᾶν εἶδέναι τὸ στρατόπεδον. ἐπὶ πέντε δὲ ἡμέρας ἐπετελέσθησαν οἱ γάμοι. καὶ ἐλειτούργησαν πάνυ πολλοὶ καὶ βαρβάρων καὶ Ἑλλήνων, καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς. Θαυμαστοποιοὶ δὲ ἦσαν ἀμφὶ ἑπτόντες, Σκύμνος Ταραντῖνος καὶ Φιλιστίδης Συρακούσιος, Ἡράκλειτός τε ὁ Μιτυληναῖος, μεθ' οὓς ἐπεδείξατο ῥαψῳδὸς Ἀλεξις Ταραντῖνος. παρῆλθον δὲ καὶ ψιλοκιθαρίσαι, Κρατῖνος Μηθυμναῖος, Ἀριστώνυμος Ἀθηναῖος, Ἀθηνόδωρος Τήιος. ἐκιθαρῴδησαν τε Ἡράκλειτός τε ὁ Ταραντῖνος, καὶ Ἀριστοκράτης ὁ Θηβαῖος. αὐλῳδοὶ δὲ παρῆλθον Διονύσιος ὁ Ἡρακλεώτης, Ὑπέρβολος Κυζικηνός. παρῆλθον δὲ καὶ αὐλήσαι, οἱ πρῶτοι τὸν Πυθικὸν ἤυλησαν· εἶθ' ἑξῆς μετὰ τὸν χορῶν, Τιμόθεος, Φρυνίχος, Σκαφισίας, Διόφαντος, ἐπὶ δὲ Εὔιος ὁ Χαλκιδεύς. καὶ ἔκτοτε οἱ μετέπειτα καλούμενοι ‖ Διονυσοκόλακες, ‖ Ἀλεξανδροκόλακες ἐκλήθησαν, ἀπὸ τῶν δώρων ὑπερβολάς, ἐφ' οἷς καὶ ἔπαθε ὁ Ἀλέξανδρος. ὑπεκρίθησαν δὲ τραγῳδοὶ μέν, Θεσσαλὸς καὶ Ἀθηνόδωρος

A nó: vrebatur illi myrrha cum aliis suffituum generibus: faucebant [a] linguis qui aderant omnes, cum alto silentio præ metu, quoniam immanis ac sanguinarius esset, vt qui melancholicus videretur. In Ecbatanis re diuina Baccho facta, cum cum cunctis militibus, omnibus ad epulas abundantissimè comparatis, Satrabates eius prouinciæ Satrapa & gubernator conuiuio accepit. Ad id spectaculum multis confluentibus, inquit Ephippus, superba multa denuntiarunt præcones, vel arrogantia Per-
B sica insolentiora. Nam cùm alia per præcones alij significarent, coronásque offerrent, vnus ex custodibus postremi agminis, omnem assentationem supergressus, re cum Alexandro communicata, proclamari iussit à præconibus, Gorgum armorum custodiæ præfectum Alexandrum Ammonis filium tribus aureorum millibus coronare [b], & si quando Athenas oppugnaret, daturum integri corporis armaturas decies mille, catapultas totidem, & alia tela omnia quæ ad oppugnationem satis essent.

C Chares libro decimo historiæ Alexandri, ait, sublato Dario, suas amicorúmque nuptias eum celebrasse thalamis nonaginta duobus in eodem loco structis, ac cœnaculo, quod lectos centum capere posset. Stragulis nuptialibus, quorum pretium fuerunt argenteæ minæ vigin. ti, quemque lectum exornatum fuisse, regium verò, pedibus insuper aureis. In id conuiuium etiam priuati hospites sunt omnes admissi: ex aduerso verò sibi, & reliquis sponsis, illius iussu accubuerunt nauticarum & pedestrium copia-
D rum duces reliqui, & legati, & quotquot in aula peregrini versarentur. Exornatum fuit id cœnaculum sumptuosè, & magnificè pannis, linteísque magni pretij, sub quibus alia fuerunt purpurea [c], phœnicea, auróque intexta. Vt autem firmum esset id tabernaculum ac domicilium, columnis, viginti cubitos altis, fulciebatur, aureis argenteísve laminis opertis, ac gemmatis. Expansa per circuitum erant aulæa pretiosa, belluatáque tapetia, auro lucentia, auratis argentatísque regulis [d] suspensa. Aulæ
E circuitus stadiorum quatuor fuit. Ad tubarum sonos & in illis tum nuptiis cœnatum est, & alias si quando libaret [e] diis, vt in totius exercitus id conspectu fieret. Quinque diebus peractæ sunt nuptiæ. Ministri fuerunt perquam multi Græci, Barbari, & ex India. Præstigiatores lepidi fuerunt, Scymnus Tarentinus, Philistides Syracusius, Heraclitus Mitylenæus, cum quibus Alexis Tarentinus rhapsodus [f], ingenij dexteritatísque suę specimen exhibuit. Ad-
F fuerunt & absque cantu [g] citharam pulsantes Cratinus Methymnæus, Aristonymus Atheniésis, Athenodorus Teius: cantantes citharam pulsauerunt Heraclitus Tarentinus, & Aristocrates Thebanus. Accesserunt qui ad sonos tibiarum canerent Dionysius Heracleotes, & Hyperbolus [h] Cyzicenus: tibicines verò, qui primum Pythicum [i] cecinerunt: deinde cum choris modulati sunt, Timotheus, Phrynichus, Scaphisias [k], Diophantus, & Euius Chalcidensis. Iam inde quos Dionysocolacas [l] nominare solebant, Alexandro colaces nũcupati sunt, ob larga munera quibus ab eo sunt donati, id quod gratum Alexandro fuit. Tragœdias egerunt Thessalus, Athenodoru

dorus, Aristocritus: comœdias Lycon, Phormion, Ariston. Adfuit & saltator Phasimelus. Missæ cum ad regem coronæ partim à legatis, partim à reliquis, talentis decies mille ac quingentis sunt æstimatæ. Polycletus Larissæus libro octauo historiarum, Alexandrum scribit in aureo cubili dormisse, tibicinásque semper & tibicines secutos eum in exercitu: ad auroram vsque illum potasse. Clearchus in Vitis, cùm de Dario loquitur, ab Alexandro euerso, ait, Persarum rex indicto præmio si quis nouam ei voluptatem indicaret, regni sui maiestatem palam fecit esse inferiorem delitiis omnibus, nec se debellatum prius à seipso cognouit, quàm occupato sceptro reges alij sunt declarati. Phylarchus libro vigesimotertio historiarum, & Agatharchides Cnidius libro decimo de Asia scribunt, Alexandri familiares in luxum nimium effusos, inter quos vnus Agnon clauis aureis confixas crepidas & calceos gestabat: Cleitus verò, cognomine candidus, quoties adeuntibus respondere vellet, amictus veste purpurea, & ob ambulans, cum iis qui compellauerant, sermones conferebat: Perdiccam verò & Craterum exercitatione corporis delectari solitos, sequebantur pelles magnitudine stadij, in quibus circumscripto loco vel castris positis exercerentur. Quin & multis iumentis ferebatur illis puluis ad luctas [a] vtilis: Leonato & Menelao venationis studiosis aulęa [b] ferebantur, quibus circumdatas feras insectarentur. Aureas quidem platanos, & auream vitem cum vuis confectis è smaragdis, carbunculis Indicis, & aliis gemmis omne genus, summi pretij fidem omnem excedentis, sub qua sæpius reges Persarum sedentes legatos audiebant, & ius dicebant, Phylarchus leuiora fuisse tradit quàm qui apud Alexandrum sæpe fiebat quotidianus sumptus. Lectos enim centum capiebat eius tabernaculum: Aureis columnis octo sustinebatur. Lacunaria [c] in summo protensa, aurata, magnifica varietate quadam eminebant, & superiorem partem contegebant. Ac primi quidem clauarij Persæ quingenti circa tabernaculum, foris adstabant, purpureis atque melinis [d] vestibus induti: post eos sagittarij numero mille, partim amicti flammeis sagis, partim hysgino [e] colore tinctis, quidam cœruleis, His antestabant argenteis scutis insignes [f] Macedones quingenti. In tabernaculi medio statuebatur aurea sella, in qua sedens ius dicebat, & legatos audiebat Alexander, corporis custodibus vndique circumfusis. Extra tabernaculum in orbem stratorum Elephantorum agmen dispositum erat, cum mille Macedonibus stola Macedonica vestitis, deinde Persarum millibus decem, & purpuratis quingentis quibus Alexander eum vestitum indulserat. Ad Alexandrum tot amicis & famulis cinctum nemo audebat accedere, in tanta eius dignitate ac maiestate. Scripsit tum Alexander ad Ioniæ ciuitates, & primùm Chios,

A δωρ, καὶ Αριστόκριτ· κωμῳδοὶ δὲ Λύκων, καὶ Φορμίων, καὶ Αρίστων. παρῆν δὲ καὶ Φασίμηλ ὁ ψάλτης. οἱ δὲ πεμφθέντες φησὶ στέφανοι ὑπὸ τῶν πρεσβέων καὶ τῶν λοιπῶν ξαλαίτων ἦσαν μυρίων πεντακισχιλίων. Πολύκλειτ δὲ ὁ Λαρισσαῖ ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν, καθεύδειν φησὶ τὸν Αλέξανδρον, καὶ αὐλητρίδας αὐτῷ καὶ αὐλητὰς ἀεὶ ἕπεσθαι ὑπὸ τὸ στρατόπεδον, καὶ πίνειν ἄχρι τῆς ἕω. Κλέαρχος δέ φησιν ὁ Σολεύς, περὶ Δαρείου λέγων τοῦ καθαιρεθέντ ὑπὸ τοῦ Αλεξάνδρου φησίν· ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἀθλητῶν τοῖς ἡδοναῖς αὐτῷ γνωρίζουσιν. ὑπὸ πάντων τῶν ἡδέων ἡττωμένου ἀπέδειξε τὴν βασιλείαν. καὶ καταγωνιζόμενον ἑαυτὸν οὐκ ἤνεγκε πρότερον, ἢ τὸ σκῆπτρον ἕτεροι λαβόντες ἀνεκηρύχθησαν. Φύλαρχος δέ φησιν ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, ὃ Αγαθαρχίδης ὁ Κνίδι ἐν τῷ δεκάτῳ περὶ Ασίας, καὶ οὗτος ἑταίρους φησὶ τοῦ Αλεξάνδρου ὑπερβαλλούσῃ τρυφῇ χρήσασθαι. ὧν εἷς ὢν καὶ Αγνων, χρυσοῦς ἥλους ἐν ταῖς κρηπῖσι καὶ τοῖς ὑποδήμασιν ἐφόρει. Κλεῖτ ὁ Λευκὸς καλούμενος ὅτε χρηματίζειν μέλλοι, ὑπὸ πορφυρῶν ἱματίων λαμπρότατα τοῖς ἐντυγχάνουσι διελέγετο. Περδίκκᾳ δὲ καὶ Κρατερῷ φιλογυμναστοῦσιν ἠκολούθουν διφθέραι σταδιαῖαι τοῖς μεγέθεσιν, ὑφ' αἷς περιλαμβάνοντες τόπον ἐν ταύταις καταστρατοπεδιοῖς ἐγυμνάζοντο. ἠκολούθει δὲ αὐτοῖς καὶ ὑποζύγια πολλὰ, ταῦτ κόνιν κομίζοντα πρὸς τὴν ἐν τῇ παλαίστρᾳ χρείαν. Λεοννάτῳ δὲ καὶ Μενελάῳ φιλοκυνήγους οὖσιν, αὐλαῖαι σταδίων ἑκατὸν ἠκολούθουν, αἷς περιστάντες τὰς θήρας ἐκύνηγουν. τὰς δὲ χρυσᾶς πλατάνους, καὶ τὴν χρυσῆν ἄμπελον. ὑφ' ἧς οἱ Περσῶν βασιλεῖς ἐχρημάτιζον πολλάκις καθήμενοι, σμαραγδίνους βότρυς ἐχούσας, καὶ τῶν Ινδικῶν ἀνθράκων, ἄλλων τε πανταχόθεν ὑπερβαλλόντων τὴν πολυτέλειαν, ἐλάττω φησὶν ὁ Φύλαρχος φαίνεσθαι τὰ καθ' ἡμέραν ἑκάστοτε γινομένης παρ' Αλεξάνδρῳ δαπάνης. B
C
D
E
F
267
λῶ δὲ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ κλινῶν ἑκατὸν, χρυσοῖ δὲ κίονες ὀκτὼ παρεῖχον αὐτήν. οἱ δὲ ὑπερτείνοντες οὐρανίσκοι διάχρυσοι ποικίλμασιν ἐκπεπαστώμενοι πολυτελέσιν ἐσκέπαζον τὸν ἀέρα τόπον. καὶ πρῶτοι μὲν Πέρσαι πεντακόσιοι μηλοφόροι περὶ αὐτὴν ἐντὸς εἱστήκεσαν, πορφυρᾶς καὶ μηλίνας ἐσθῆσιν ἐξησκημένοι. μετὰ δὲ τούτους ἕξ ἐστᾶσι τὸν ἀριθμὸν χίλιοι, οἱ μὲν φλόγινα ἐνδεδυκότες οἱ δὲ ὑσγινοβαφῆ, πολλοὶ δὲ καὶ κυάνεα εἶχον περιβόλαια. πρόσθεν δὲ τούτων ἀργυράσπιδες Μακεδόνες πεντακόσιοι. κατὰ δὲ μέσην τὴν σκηνὴν χρυσοῦς ἐπῆρτο νίφρ, ἐφ' οὗ καθήμενον ἐχρημάτιζεν ὁ Αλέξανδρ, τῶν σωματοφυλάκων πανταχόθεν ἐφεστηκότων. ἔξωθεν δὲ κύκλῳ τῆς σκηνῆς τὸ τῶν ἐλεφάντων ἄγημα διεσκευασμένον ἐφειστήκει, καὶ Μακεδόνες χίλιοι, Μακεδονικὰς στολὰς ἔχοντες, εἶτα μύριοι Πέρσαι, τό, τε τὴν πορφύραν ἔχον πληθ εἰς πεντακοσίους μάλιστα, οἷς Αλέξανδρ ἔδωκε φορεῖν τὴν στολὴν ταύτην. τοσούτων δὲ ὄντων καὶ τῶν φίλων, καὶ τῶν θεραπευόντων, οὐδεὶς ἐτόλμα προσπορεύεσθαι Αλεξάνδρῳ, τοιοῦτον ἐγεγόνει τὸ περὶ αὐτὸν ἀξίωμα. ἔγραψε δὲ καὶ τότε Αλέξανδρ τοῖς ἐν Ιωνίᾳ πόλεσιν, καὶ πρώτοις Χίοις,

ὅπως,

ὅπως αὐτῷ πορφύρας ἀποστείλωσιν. ἤθελε γὰρ οὗτοι ἑταίρους ἅπαντας ἀλουργὰς ἐνδύσαι στολὰς. ἀναγνωσθείσης δὲ τῆς ἐπιστολῆς Χίοις, παρὼν Θεόκριτος ὁ σοφὸς, Νῦν ἐγνωκέναι ἔφη τὸ παρ' Ομήρῳ εἰρημένον,

Τὸν δ' ἔλε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.

Antiochon ὁ τὸν Γρυπὸν ἐπικαλούμενον βασιλέα, φησὶ Ποσειδώνιος ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, ὡς ἐπὶ Δάφνῃ πανηγύρεις ἐπιτελοῦντα ὑποδοχὰς λαμπρὰς ἐπιτελεῖν. ἐν αἷς τὰ μὲν πεζὰ ἀναδόσεις εἶναι ὁλομελῶν βρωμάτων, εἶτ' ἤδη καὶ ζώντων χηνῶν καὶ λαγωῶν καὶ δορκάδων. ἀνεδίδοντο δὲ φησὶ καὶ χρυσοῖ στέφανοι τοῖς δειπνοῦσι καὶ ἀργυρωμάτων πλῆθος καὶ θεραπόντων, καὶ ἵππων, καὶ καμήλων. ἔδει τε ἀναβαίνοντα ἐπὶ τὴν κάμηλον ἕκαστον πιεῖν, καὶ λαβεῖν τε τὴν κάμηλον, καὶ ἃ ἐπὶ τὴν κάμηλον, καὶ τὸν θεράποντα παῖδα. ἐν ᾗ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ ὁμωνύμου αὐτῷ Αντιόχου λέγων τοῦ ἐπ' Αρσάκην εἰς Μηδίαν στρατεύσαντος, φησὶν, ὅτι ὑποδοχὰς ἐποιεῖτο καθ' ἡμέραν ὀχλικὰς, ἐν αἷς χωρὶς τῶν ἀναλισκομένων καὶ σκαληνιζομένων σωρευμάτων ἕκαστος ἀπέφερε τῶν ἑστιατόρων ὁλομελῆ κρέα χερσαίων τε καὶ πλωτῶν, καὶ θαλαττίων ζώων διαιρέτα ἐσκευασμένα, ἅμαξαν πληρῶσαι σιτάρμενα. καὶ μετὰ ταῦτα μελιπήκτων καὶ στεφάνων ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ [ἀνδρομήκεσι λημνίσκων χρυσῶν πτιλήμασι πλήθη.] Κλεῖτος ὁ Αριστοτελικὸς ἐν τοῖς περὶ Μιλήτου, Πολυκράτη φησὶ τὸν Σάμιον τύραννον ὑπὸ τρυφῆς τὰ πανταχόθεν σιτάγειν. κύνας μὲν ἐξ Ηπείρου, αἶγας δὲ ἐκ Σκύρου, ἐκ δὲ Μιλήτου πρόβατα, ὗς δὲ ἐκ Σικελίας. Αλεξις δ' ἐν τρίτῳ Σαμίων ὄρων, ἐκ πολλῶν πόλεων φησὶ κεσμηθῆναι τὴν Σάμον ὑπὸ τοῦ Πολυκράτους, κύνας μὲν Μολοττικὰς καὶ Λακαίνας εἰσαγαγόντα· αἶγας δ' ἐκ Σκύρου καὶ Νάξου. πρόβατα δ' ἐκ Μιλήτου, καὶ τῆς Αττικῆς. μεμερίκασι δέ φησι καὶ τεχνίτας ἐπὶ μισθοῖς μεγίστοις. πρὸ δὲ τυραννήσαι καταστρωσάμενον στρωμνὰς πολυτελεῖς καὶ σκήνωμα ἑστιατορίου κεκοσμῆσθαι τοῖς ἐπὶ γάμον, ἢ μείζονας ὑποδοχὰς ποιουμένοις. ἐκ πάντων οὖν τούτων ἄξιον θαυμάζειν τὸν τύραννον, ὅτι οὐδαμόθεν ἀναγκασθῆναι γυναῖκας, ἢ παῖδας μεταπεμψάμενον, καί τι πρὸς τὰς τῶν ἀρρένων ὁμιλίας ἐπιθεμένον, ὡς καὶ Ἀνακρέοντι τῷ ποιητῇ· ὅτε δὲ ὀργὴν ἀπέκειρε τὸν ἐράσμιον. πρῶτος δὲ ὁ Πολυκράτης, καὶ ναῦς πήξας ἀπὸ τῆς πατρίδος Σαμίας ἐκάλεσε. Κλέαρχος φησὶν, ὡς Πολυκράτης ὁ τῆς ἄβρας Σάμου τύραννος, διὰ τὴν πρὸς τὸν βίον ἀκολασίαν ἀπώλετο, ζηλώσας τὰ Λυδῶν μαλακά. ὅθεν τῷ μὲν Σάρδεων ἀγκῶνι γλυκεῖ προσαγορευομένῳ τὴν πρὸς τοῖς Σαμίοις λαύραν ἀντικατεσκεύασεν ἐν τῇ πόλει, καὶ τῶν Λυδῶν ἄνθεσι πανταχοῦ ἔπλησε τὰ διαπεπλεγμένα Σαμίων ἄνθεα. τούτων δὴ ἡ μὲν Σαμίων λαῦρα στενή τις ἦν γυναικῶν δημιουργῶν, καὶ τῶν πρὸς ἀπόλαυσιν καὶ ἀκρασίαν πάντων [βρωμάτων ὄντως ἐνέπλησε] τὴν Ελλάδα

χ. σὺν ἀνδρομήκεσι λημνίσκων πτιλήμασι, πλ.

γ. βρωμάτων. ὧν ὄντως, vel, οὕτως, ἐνέπλ.

sibi purpuram vt mitterent: velle namque se familiares omnes purpurea stola vestiri. Apud Chios cùm epistola recitaretur, adfuit Theocritus [a] sapiens, dixítque cognoscere se verum esse, quod ab Homero dictum fuit,

Abstulit hunc purpurea mors, validúmque fatum.

Poseidonius libro vigesimo octauo historiarum scripsit Antiochum regem Grypum [b] cognomine ad Daphnen [c] celeberrimos conuentus agentem, aduentantes splendidissimè accepisse. Primùm enim integra cibaria fuisse distributa, deinde viuos etiam anseres, lepores, capreas: conuiuis coronas aureas datas, argentea vasa multa, seruitia, equos, camelos, & eum qui singulis adstabat, puerum, lege proposita vt in camelum quisque ascenderet, deinde biberet, ac camelum haberet, & quæ gestaret camelus, ac puerum qui camelum ducebat. Idem libro decimoquarto, cùm de altero eiusdem nominis Antiocho verba facit, scribit eum aduersus Arsacem in Mediam expeditione suscepta, quotidie conuiuarum turbas cateruatim sic tractasse, vt præter ea quæ in mensis absumebantur, & aceruatim tollebantur, conuiuarum quisque auferret, intactam & integram carnem volucrum, quadrupedum, marinorum piscium, iam præparatam, quibus omnibus plaustrum oneraretur: deinde è melle concreto dulciarium opus multum, coronásque multas è thure ac myrrha, insertis ac inculcatis aureis lemniscorum fasciolis hominis altitudine [d]. Cleitus Aristotelicus in libro de Mileto refert, Polycratem Sami tyrannum præ luxu, quidquid esset vbique nobile ac clarum coëgisse, ex Epiro canes, capras è Scyro, oues ac pecus è Mileto, suesè Sicilia. Alexis libro tertio de Sami [e] pulchritudine, Samum ait ciuitatum multarum ornamentis decoratam fuisse, à Polycrate, qui inuexisset Laconicos & Molotticos canes, è Scyro ac Naxo capras, pecoris greges è Mileto & Attica. Accibat idem & artifices ampla mercede. Anteaquam verò tyrannidem inuaderet, sumptuosos lectos faciendos curauerat, ac pocula quæ vtenda dabat, si quis aut per nuptias epularetur, aut apparatu lautiore amicos vel hospites inuitaret. Ob hæc omnia mirari par est tyrannum eum, quem nusquam legimus alienas vxores puerósve ad stuprum & libidinem accersiuisse, quamuis mascula venere ad stuporem vsque & insaniam exardescceret, adeò vt in amando puero Anacreontis poëtæ riualis fuerit: qui ideo accensus ira amasij comam detondit. Primus Polycrates quas naues ædificarat, à patria Samias [f] appellauit. Tradit Clearchus Polycratem delicatæ Sami tyrannum ob insolentiam & petulantiam periisse, cùm Lydorum mollitiem & lautitias imitaretur. Itaque pro cupediario loco, quem duleem cubitum [g] Sardibus vocabant, tanquam æmulam in ciuitate sua Lauran extruxit, Lydorúmque floribus famosos illos Samiorum flores [h] opposuit ex aduerso. Samiorum quidem Laura angiportus fuit, in qua mulieres habitabant omnium cibariorum magistræ, & Architectæ, quæ ad voluptatem & intemperantiam sunt inuentæ. Illis certè Græciam totam Polycrates impleuit.

Flores

Flores autem Samiorum, mulierum & virorum excellens pulchritudo fuit, ac ciuitatis vniuersæ in temulentia & festis diebus agitandis hilaritas & lætitia. Hæc Clearchus. Apud meos Alexandrinos ego equidem scio Lauram fortunatorum etiam nunc forum quoddam vocari, vbi cupediæ veneunt. Aristoteles libro De iis quæ per luxum admiranda fiunt, scribit, Alcisthenen Sybaritam luxu corruptum, tanta impensa vestem fecisse, vt in ea celebritate quæ in Iunonis honorem fit ad Lacinium promontorium, ad quam omnes Itali conueniunt, eam spectandam exhibuerit, ac ex omnibus quæ visa tum, & commonstrata, sunt admirationem illius summam fuisse. Eam aiunt, cùm in illius potestatem deuenisset, Dionysium Seniorem Carthaginensibus vendidisse talentis centum & viginti [a]. Mentionem eius [b] fecit Polemon in libro cui titulus est, De Carthaginis peplis. Herodotus libro sexto de Smindyride [c] Sybarita Hippocratis filio & eius luxu id memorat, cùm ex Italia procus nauigaret ad Cleisthenem Sicyoniorum tyrannum, Agarites eius filiæ nuptias ambiturus, tam mollem eum fuisse, ac luxu corruptum, vt aucupes & coquos mille secum duceret. Meminit & illius Timæus libro septimo. Satyrus peripateticus in Vitis, de luxu Dionysij iunioris Siciliæ tyranni literis hoc mandauit, in cœnaculo triginta lectos ab eo cõuiuis impletos fuisse. Clearchus libro quarto vitarum ita scribit: Dionysius Dionysij filius totius Siciliæ pestis, & pernicies [d], cùm accessisset in Locrorum ciuitatem, patriam matris, (nam Doris, è qua genitus est, Locrensis natione fuit) ædibus in ea ciuitate amplissimis serpillo stratis & rosa, Locrensium virgines vicissim ac sigillatim acciuit, & exuto omni pudore, nudus cum nudis illis in lecto se volutauit. At non multo post iniuria tam atroci Locrenses accepta, cùm in eorum potestatem venissent vxor, & eius liberi, captiua corpora publica via prostituerunt, & violarunt, ac tandem ea contumelia satiati, carnem sub manuum digitis acubus pungentes, interfecerunt: pòst ossibus defunctorum in mortario contusis, & consciſſa minutim carne reliqua, eos deuouerunt, qui non aliquid inde gustassent; deinde posteaquam diras sunt imprecati, carnes eas molis [e] obtriuerunt, vt ab iis vorarentur, qui fruges in alimenta sibi molebant, & quærebant: reliquias autem in mare demerserunt. Dionysius verò sub extremum ætatis tempus Cereri stipem emendicando cogens, ac tympana pulsans, cum morte vitam commutauit miserabiliter. Sunt igitur luxus & voluptatis illecebræ fugiendæ, pernicies vitæ, temperandúmque ab iniuria, quam omnibus exitiosam nos censere debemus. Didorus Siculus in sua bibliotheca tradit, Acragantinos Geloni piscinam magno sumptu ædificasse, ambitu stadiorum septem, profundam viginti cubitos, in qua fluuiis & fontium aquis immissis pisces alerentur, quorum magna copia Geloni ad lautitias & voluptatem supperet: in eámque aduolasse cygnorum ingentem numerum, iucundissimo eo spectaculo: illam post, aggesta terra, complanatam & abolitam fuisse. Duris libro decimo historiæ Agatho-

A Τὰ ἢ Σαμίων αὖθη γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν κάλλη διάφορα. ἔπι ἢ τ συμπάσης πόλεως ἐν ἑορταῖς τε καὶ μέθαις· καὶ ταῦτα μὲ ὁ Κλέαρχος. ‖ οἶδα ἢ κἀγὼ, ὥσπερ τοῖς ἐμοῖς Ἀλεξανδρεῦσι λαύραν τινὰ καλεμένην, μέχρι καὶ νῦν διαμόνων, ἐν ᾗ πάντα τὰ ὠνὴς τρυφῆς ἐπωλεῖτο. Ἀλκισθένη ἢ τ Συβαρίτην Φησὶν ‖ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς ‖ Θαυμασίοις, ὑπὸ τρυφῆς ἱμάτιον τοιοῦτον καταςκευάσαι τῇ πολυτελείᾳ, ὡς παρασχεῖν αὐτὸ ὄψιν Λακινίου ἐν τῇ πανηγύρει τ Ἥρας, εἰς ἣν συμπορεύονται πάντες Ἰταλιῶται, καὶ τ δεικνυμένων [πάντων] ἐκεῖνο θαυμάζεσθαι. ὃ φασὶ κυλισάμενα Διονύσιον τὸν πρεσβύτερον, ἀποδόσθαι Καρχηδονίοις ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ταλάντων. ἱστορεῖ ἢ καὶ Πολέμων ἐν αὐτῷ ἐν τῷ ὑπὲρ Ἀναφορμένῳ περὶ τ ἐν Καρχηδόνι πέπλων. περὶ ἢ Σμινδυρίδου τ Συβαρίτου καὶ τ τούτου τρυφῆς, ἱστόρησεν Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἑκτῇ, ὡς ἀποπλέων ὑπὲ τὸν μνηστείαν τ Κλεισθένους τ Σικυωνίων τυράννου θυγατρὸς Ἀγαρίστης, φησὶν ἀπὸ μὲν Ἰταλίης Σμινδυρίδης ὁ Ἱπποκράτεος Συβαρίτης, ὃς ὑπὲ πολλῶν δὴ χιλιάδων εἷς ἀνὴρ ἀφίκετο. ἕπονται γοῦν αὐτῷ χίλιοι μάγειροι καὶ ὀρνιθευταί. ἱστορεῖ περὶ αὐτὸν καὶ Τίμαιος ἐν τῇ ἑβδόμῃ. περὶ ἢ τ Διονυσίου τ νεωτέρου Σικελίας τυράννου τρυφῆς, Σάτυρος ὁ περιπατητικὸς ἱστορῶν ἐν τοῖς Βίοις, πληρέστατος φησὶν παρ' αὐτῷ τριάκοντα κλίνας οἴκοθεν ὑπὸ τ διωκεμένων. ὁ Κλέαρχος ἢ ἐν τῷ τεταρτῳ τ Βίων γράφει οὕτως. Διονύσιος ἢ ὁ Διονυσίου ἁπάσης ἐγκρατὴς Σικελίας ἀλάσωρ, εἰς τ Λοκρῶν πόλιν παρελθὼν, ἔσαν αὐτῷ μητρόπολιν (Δωρὶς γὰρ ἡ μήτηρ αὐτοῦ τ γένος ὢν Λοκρὶς) τρώσας οἶκον τ ἐν τῇ πόλει τ μέγιστον ἐρπύλλοις καὶ ῥόδοις, μετεπέμπετο μὲν ἐν μέρει τὰς Λοκρῶν παρθένους· ὁ γυμνὸς μετὰ γυμνῶν ἤδεν αἰσχύνης παρέλιπεν ὑπὲ ἔ τρώματος κυλινδούμενος. τριγαρῆν μετ' ὀλίγον χρόνον οἱ ὑβρισθέντες, γυναῖκα καὶ τέκνα σκεύη λαβόντες, ὑπονοσφίσαντο ὑπὲ τ ὁδοῦ σήσαντες, ἐνεκολάψαντο αὐτοῖς, καὶ ἐπεὶ τῆς ὕβρεως πλήρεις ἐγένοντο, ‖ κεντοῦντες ὑπὸ τοὺς τῶν χειρῶν ὄνυχας βελόνας ἀνεῖλον αὐτὰς καὶ τελέσαντες τὰ μὲν ὀστᾶ καθέψησαν ἐν ὄλμοις, τὰ ἢ λοιπὰ κρέα νεμησάμενοι, ἐπηράσαντο πάντες τοῖς μὴ γευσαμένοις αὐτῶν, ὅθεν περὶ τὸν ἀνόσιον ἄρσιν καταλήσαν αὐτῶν τὰς σάρκας, ἵν' ἡ τροφὴ σιτοποιουμένων καταφθαρῇ· τὰ ἢ λείψανα καταπόντωσαν. αὐτὸς ἢ Διονύσιος τέλος μητραγυρτῶν ἐν τυμπανοφορούμενος, οἰκτρῶς τὸν βίον κατέστρεψεν. Ὑλαθηέον ἓν τῷ καλεμένῳ τρυφῷ, οὖσαν τῶν βίων ἀνατροπὸν, ἀπαόντων τὲ ὀλέθρον ἡγεῖσθαι τ ὕβριν. Διόδωρος δ' ὁ Σικελιώτης ἐν τοῖς περὶ Βιβλιοθήκης, Ἀκραγαντίνους φησὶ καταςκευάσαι Γέλωνι κολυμβήθραν πολυτελῆ τὸ περίμετρον ἔχουσαν σταδίων ἑπτὰ, βάθος ἢ πηχῶν εἴκοσιν· εἰς ἣν ἐπαγομένων ποταμῶν ἐκ κρηναίων ὑδάτων ἰχθυοτρόφειον εἶναι, καὶ πολλὰς παρέχεσθαι ἰχθῦς εἰς τ τρυφὴν καὶ ἀπόλαυσιν τοῦ Γέλωνι. καθίπασθαι ἢ καὶ κύκνων πλῆθος εἰς αὐτὴν, ὡς γίνεσθαι ὑπὲρ τερπνοτάτην τὴν θέαν. ὕστερον ἢ αὐτὴν διεφθάρη καταχωσθεῖσα. Δοῦρις ἢ ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν περὶ Ἀγαθο-

B

C

D

E

F

268

Cap. XI.

κλ. μάλιστα πάντων

κλέα, ϗ πλησίον Ιππωνίου πόλεως, ἄλσος τι δένδρων καλλει διαφέρον, ϗ καθάρρυτον ὕδασιν, ἐν ᾧ ϗ τόπον τινὰ εἶναι καλούμενον Αμαλθείας κέρας, ὁ τὸ Γέλωνα καθασκευάσαι. Σιλίωνος δ' ὁ Καλατιανὸς ἐν τρίτῳ Σικελικῶν, περὶ Συρακούσας φησὶ κῆπον εἶναι πολυτελῶς καὶ σκευασμένον, καλεῖσθαι δὲ μύθον, ἐν ᾧ χρηματίζειν Ἱέρωνα τὸ βασιλέα. ἡ δὲ Πανορμίτις τῆς Σικελίας πᾶσα κῆπος προσαγορεύεται, διὰ τὸ πᾶσαν εἶναι πλήρης δένδρων ἡμέρων, ὡς φησι Καλλίας ἐν ὀγδόῃ τῶν περὶ Αγαθοκλέα· Ποσειδώνιος δὲ ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ ‖ Δαμοφίλου λέγων τὸν Σικελιώτην, δι' ὃν ὁ δουλικὸς ἐκινήθη πόλεμος, ὅτι τρυφῆς ἕνεκα οἰκείου, χρόνῳ τινὶ τοῦτο τρυφῆς ἕνεκα δοῦλος ὢν ἐπὶ κακουργίᾳ· διὰ μὲν τὴν χώρας τετρακύκλους ἀπολαύσας περιαγόμενος, ἐπ' ἵππους ἐπὶ θεραπόντων ὠρχίους ἐπὶ ‖ τροχαδρομῶν ἀνάγωγον, κολάκων τε ἐπὶ παίδων γραλιωτικῶν. ὕστερον δὲ πανοικίᾳ ἐφυβρίσας καὶ διαφθείρας τὸν βίον ὑπὸ τῶν οἰκείων περιυβρισθείς. Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεύς, ὡς φησι Δῶρις ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, χιλίων καὶ διακοσίων ταλάντων καθ' ἑνιαυτὸν κύριος γενόμενος, καὶ ἀπὸ τούτων βραχέα δαπανῶν εἰς τοὺς θεατάς, ϗ τὴν τῆς πόλεως διοίκησιν, τὰ λοιπὰ πάντα διὰ τὴν ἔμφυτον ἀκρασίαν ἐφάνιζε θοίνας δὲ καθ' ἑκάστην ἡμέραν λαμπρὰς ἐπιτελῶν καὶ πλήθος πυροφύτων ἔχων, καὶ τὴν μὲν δαπάνας τὴν εἰς τὰ δεῖπνα τοὺς Μακεδόνας ὑπερέβαλε, τῇ δὲ καθαριότητι Κυπρίους καὶ Φοίνικας, ῥάσματά τε μύρων ἔπιπλεν ὅτι πολὺ γλοῦ. ‖ ἀνθινά τε πολλὰ τὴν ἐδαφῶν ἐν τοῖς ἀνδρῶσι καλεσκεύαζεν διαπεποικιλμένα ὑπὸ δημιουργῶν. ἦσαν δὲ καὶ περὶ γυναῖκας ὁμιλίαι σιωπώμεναι, καὶ νεανίσκων ἐρῶσαι νυκτερινοὶ, καὶ ὁ τοῖς ἄλλοις πᾶσι θεσμὸς Δημητρίου, καὶ τοῦ βίου ταῦτα, ἀνομοιότατον ἑαυτῷ τὸν βίον καλεσκευάζεν· ἐπεμελεῖτο δὲ καὶ τοῦ ὄψεως, πολύ τε τρίχα τὴν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ξανθιζόμενος, καὶ παιδέρωτι τὸ πρόσωπον ὑπαλειφόμενος, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀλείμμασιν ἐγχρίων ἑαυτόν. ἠβούλετο γὰρ τὴν ὄψιν ἱλαρὸς καὶ τοῖς ἀπαντῶσιν ἡδὺς φαίνεσθαι. ἐν δὲ τῇ πομπῇ τῶν Διονυσίων, ὃν ἔπεμπεν ἄρχων χορός, ἦδεν χορὸς εἰς αὐτὸν ποιήματα † [σφρώμενος τοῦ Σωλέως,] ἐν οἷς ἡλιόμορφος προσηγορεύετο, ἐξόχως δὲ ὑβρίστας ἠπόμοιρος ζαθέοις ἄρχων σε πιμαῖς γεραιρᾷ. Καρύστιος δὲ ὁ Περγαμηνὸς ἐν τρίτῳ ὑπομνημάτων, Δημήτριος, φησὶν, ὁ Φαληρεὺς Ιμεραίου τοῦ ἀδελφοῦ ἀναιρεθέντος ὑπ' Αντιπάτρου, αὐτὸς μὲν Νικάνορι διετρίβεν ‖ αἰτίαν ἔχων ὡς τοῦ ‖ ὑπὲρ Φάνεια τοῦ ἀδελφοῦ θύων. Κασσάνδρῳ δὲ γνώμονος φίλος μέγα ἴσχυσε, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ὠνητὸν ἀέρισον, ὀξύζαφα πανδαπὰς ἐλαίας ἔχοντα, καὶ τυρὸν νησιωτικὸν. ὡς δ' ἐπλούτησε, Μοσχίωνα τὸν ἄριστον τῶν τότε μαγείρων καὶ δειπνοποιῶν ἐωνήσατο· καὶ τοσαῦτα εἰς τὰ ‖ διασκευαζόμενα καθ' ἡμέραν, ὥστε χαλεπαίνειν τῷ Μοσχίωνι τὰ λείψανα, Μοσχίων ἐν ἔτεσι δύο τρισὶ σωτικίας ἐωνήσατο, παίδας τ' ἐλευθέρους ὕβριζεν, καὶ γυναῖκας τὰς τοῦ Φανεστάτων. ἐζηλοτύπουν δὲ πάντες οἱ παῖδες τὸν ἐρώμενον αὐτοῦ ‖ Θεόγνιν, καὶ τοσοῦτον εἰς τὴν Δημητρίου πρόσοδον ἐπῆρεν, ὥστε μεῖζον αὐτὸν περιβαλέσθαι τῶν τὰ τρίποδας

A clis scribit, ad Hipponium oppidum, ostendi nemus perquam amœnum, & pulchrum, aquis irriguum, in quo Gelon ædificatum à se locum Amalthææ [a] cornu vocauerit. Silenus Calatianus libro tertio De Siciliæ rebus ait, circa Syracusas hortum fuisse magnificè instructū, quem Confabulationem appellabant: in eo Gelonem illos audire solitum, qui de publicis rebus conueniebant. Panormo vicina Siciliæ regio tota hortus appellabatur, quòd vbique abundaret cultis arboribus, vt autor est Callias octauo libro historiarum. Posidonius vbi De Damophilo Siculo verba facit, ob quem excitatum est seruile bellum, quoniam affinis esset voluptati, ait, maleficum & luxuriosum illum fuisse, circumcirca per eam regionem rhedam quatuor rotarum egisse, ac tum equos, tum famulos pulchros, cū accursu intemperantiū adulatorum, militariúmque puerorum, postremo tandem cum vniuersa familia iniuriarum omni genere affectum, à domesticis trucidatum. Demetrius Phalereus [b], vt inquit Duris, libro decimosexto historiarum, cùm annua mille ducentáque talenta numerarentur, ac ex illis parum in militum stipendia ciuitatísque administrationem impenderet, vt intemperans natura fuit, reliquum omne prodigebat, paratis quotidie splendidis epulis, conuenientibus ad cœnam multis, sumptu ad eam rem profusior Macedonibus, munditiis superior & Cypriis & Phœnicibus. Vnguētis namque solū is conspargebat. In virorum cœnaculis pauimentum, floribus [c] proiectis, artificiosè multis in locis variegatū erat, & tanquā picturatū: Cum mulieribus clanculum tacitus is congrediebatur: adolescentum nocturnis fruebatur amoribus: & qui leges præscribebat aliis Demetrius, cæterorúmque vitā moderabatur, contra legum scita insolentissimam vitā sibi delegerat, formæ curiosus, vt qui crinem capitis flauo colore tingeret, & facié ob lineret acantho [d], vnguentísque aliis fucaret, vt aspecto hilaris & venustus videretur obuiis. In Dionysiorum pompa, quam præsul & prætor [e] ducebat, in ipsum chorus versus cantauit Castorionis Solensis, in quibus nuncupabatur Soli facie similis, illustri admodum genere procreatus, ingenium mite sortitus [f], qui prætor diuinis honoribus Bacchum veneraretur, Caryστius Pergamenus libro tertio Commentariorum scribit Demetrium Phalereum Himeræum occiso fratre ab Antipatro, cum Nicanore degisse, eo prætextu quòd occiso fratri se parentalia [g] sacrificare diceret: cùm autem se in Cassandri amicitiam insinuasset, plurimum apud eum potuisse: & initio quidem prandio illi fuisse omnifariis oliuis & insulari caseo plena acetabula; vt verò ditatus est, Moschionem coquorum eius temporis optimum, & parandæ cœnæ peritissimum emisse: tantámque fuisse in quotidiano victu cibariorum copiam, vt cùm Moschioni reliquias largius fuissent, biennio Moschus villas tres emerit. Ingenuis quidem pueris ille vitium obtulit, matronas illustrissimas stuprauit. Catamito eius Theognidi inuidebant omnes, tanquam amoris æmulatione riuales [g]. Tanti porrò fuit ad illum accedere, vt cùm pransus circa Tripo-

[a] Cornu Amalthææ.
[b] Demetrius Phalereus.
[c] Proiectis.
[d] Acantho.
[e] Prætor.
[f] Sortitus.
[g] Sacrificare.

δας

das[a] ſpatiaretur, poſtea quàm magiſtratum iniit, formoſiſſimi pueri eò conuenirent, & ſpectandos ſe obtruderent. Nicolaus Peripateticus libro decimoſexto hiſtoriarum, tradit, Lucullum cùm Romam reuerſus triumphaſſet, & rationes geſti aduerſus Mithridatem belli reddidiſſet, à conſueta frugalitate & temperantia, in ſumptuoſam vitam conuerſum, primum Romanis luxus ducem & autorem fuiſſe, diuitiis & opulentia regum duorum potitum, Mithridatis, & Tigranis. Famoſum etiam ob luxum & mollitiem apud Romanos Sittium[b] fuiſſe tradit Rutilius. De Apicio nos iam ſumus locuti. Pauſaniam & Lyſandrum inſignes luxu fuiſſe omnes propemodum narrant. Agis certè Lyſandro dixit, hunc ſecundum Pauſaniam, Spartam genuiſſe. Theopompus libro decimo rerum Græcarum, de Lyſandro ſcripſit aliter, induſtrium nempe hominem atque gnauum fuiſſe, qui reges & priuatos colore nouiſſet, temperantem, & qui nulli voluptati cederet. Nam totius ferè Græciæ imperium adeptus, in nulla ciuitate aut venereis voluptatibus & libidine eſt exagitatus, aut intempeſtiuis vſus compotationibus. Sic verò apud antiquos promiſcuus fuit ſumptuoſus luxus, vt Parrhaſius pictor aliquando purpura indutus, capiti auream coronã impoſuerit, quod à Clearcho in Vitis eſt proditum. Is enim luxu mollis, præter[c] decorum, ac ſuper pictoris ſortem, verbis iactabat virtutem ſe amplecti, abſolutiſque operibus ſuis inſcribebat:

Delicatus vir, atque virtutis cultor hoc pinxit,
Parrhaſius, cui patria eſt inclyta Epheſus:
Tacere quoque parentem nolim meum Euenorem,
qui me genuit,
Natura verè Græcum[d], & pictorum omnium
principem.

Gloriatus quoque eſt arroganter, nec citra inuidiam quamuis audientibus narraret incredibilia, de ſua peritia, in his quoque:

Iam verò nunc aio,
Huius artis[e] finem inuentum eſſe
Meis manibus: at inſuperabilis me hîc affixit
Terminus[f]: ſic mortalium cuiuis eſt quod con-
queratur.

Aliquando Sami in certamen is deſcendit d[e] Aiace 8 pingendo, cum altero minùs laudato[h] pictore: à quo victus, vicem eius amicis dolentibus is dixit, de ea re non admodum ſe laborare, ſed Aiacis nomine moleſtè ferre, quòd iterum ab indigno victus eſſet. Præ luxu, purpuream veſtem ille geſtabat, & in capite albam faſciam, ſcipionique innitebatur, aureis veluti capreolis, & clauiculis circumuoluto: aureis habenis adſtringebat calceorum anſas. Cæterùm in artis operibus nunquam ſeueritatem & triſtitiam præ ſe tulit, verùm facilem comitatem, vi qui caneret inter pingendum, quemadmodum narrat Theophraſtus libro De fœlicitate. Prodigioſè quidem ille referebat, cùm in Lindo pingeret Herculẽ, talem ſe deum repræſentaſſe, & picturæ accommodaſſe, qualis per ſomnium ipſi apparuerat. Hos ergo tabulæ verſus adſcripſit:

A δας σωῆλθον εἰς τὸν τόπον παῖδες κάλλιστοι ταῖς ἐξῆς ἡμέραις, ἵν' ὀφθεῖεν αὐτῷ. Νικόλαος δ' ὁ Περιπατητικὸς ἐν τῇ δεκάτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Λεύκουλλον φησὶν ἀφικόμενον εἰς Ρώμην, καὶ θριαμβεύσαντα, λόγον τε ἀποδόντα τῶν πρὸς Μιθριδάτην πολέμων, ἐξωκειῶσθαι εἰς πολυτελῆ δίαιταν ἐκ τῆς παλαιᾶς σωφροσύνης, τρυφῆς τε πρῶτον εἰς ἅπαν Ρωμαίοις ἡγεμόνα γενέσθαι, καρπωσάμενον δυοῖν βασιλείοιν πλοῦτον, Μιθριδάτου καὶ
B Τιγρανοῦ. Διαβόητος δ' ἦν παρὰ Ρωμαίοις καὶ Σίττιος ἐπὶ τρυφῇ καὶ μαλακίᾳ ὡς φησι Ρουτίλιος. πρεῖ γὰρ Απικίου πεποιηκάμεν. Παυσανίαν δὲ καὶ Λύσανδρον ἐπὶ τρυφῇ διαβοήτους γενέσθαι, σχεδὸν πάντες ἱστοροῦσι. διόπερ καὶ Αγις ἐπὶ Λυσάνδρου ἔφη, ὅτι δεύτερον τέρας ἡ Σπάρτη φέρει Παυσανίαν. Θεόπομπος δὲ ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν Ελληνικῶν, ἐναντία 269
φησὶν περὶ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι φιλόπονος ἦν, θεραπεύειν δυνάμενος καὶ ἰδιώτας καὶ βασιλεῖς, σωφρονῶν, καὶ τῶν ἡδονῶν πασῶν κρείττων. γυμνάζεσθαι
C τε Ελλάδος σχεδὸν ἁπάσης κύριος, ἐν οὐδεμίᾳ φανήσεται τῶν πόλεων, οὔτε πρὸς τὰς Αφροδισίους ἡδονὰς ὁρμήσας, οὔτε μέθαις καὶ πότοις ἀκαίροις χρησάμενος. οὕτω δὴ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ τὸ τρυφᾶν, καὶ τὸ πολυτελείας ἠσκεῖτο, ὡς καὶ ‖ Παρράσιον τὸν ζωγράφον πορφύραν ἀμπέχεσθαι, χρυσοῦν στέφανον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχοντα, ὡς ἱστορεῖ Κλέαρχος ἐν τοῖς βίοις. οὕτω γὰρ δὴ μέλος ὑπὲρ τὴν γραφικὴν τρυφήσας, λόγῳ τὴν ἀρετῆς ἀπελαμβάνετο. καὶ ἐπέγραφε τοῖς ὑπ' αὐτὸν ἐπιτελουμένοις ἔργοις.
D ‖ Αβροδιαίτου ἀνὴρ ἀρετήν τε σέβων τόδ' ἔγραψε. καὶ τις ὑπεραλγήσας ἐπὶ τούτῳ, παρέγραψεν, Ραβδοδιαίτου ἀνήρ· ἐπέγραψε δὲ ἐπὶ πολλῶν ἔργων αὐτοῦ καὶ τόδε, (ψε
Αβροδιαίτου ἀνὴρ ἀρετήν τε σέβων τόδε γρά-
Παρράσιος, κλεινῆς πατρίδος ἐξ Εφέσου.
Οὐδὲ πατρὸς λαθόμενος Ευήνορος, ὅς γ' ἀνέ-
φυσε
Γνήσιον Ελλήνων, πᾶσα φέρουσα τέχνης.
E ‖ Ἡδύνησε δ' ἀνεμέσητος [ἐπὶ τούτοις, καὶ ἄπεσται κλύουσι λέγων.] χε. ἐπὶ τούτοις, ἄτε δὴ ἄπεσται τοῖς κλ.

—φημὶ γὰρ ἥδη,
‖ Τέχνης ἀρῆξαι τέρματα τῆσδε σαφῆ
Χειρὸς ὑφ' ἡμετέρης· ‖ ἀνυπέρβλητος ἦ πέπηγεν
‖ Ουρ. ἀμώμητον δ' ἐδέν ἔχειν βροτοῖς.
ἀγωνιζόμενος δέ ποτε πρὸς καλαθέεσθαι ἐν Σάμῳ τὸν Αιαντα καὶ ἡττηθείς, σιωπηθομένων αὐτῷ τῶν φίλων ἔφη, ὡς αὐτὸς μὲν ὀλίγον φροντίζοι· Αιαντι δὲ σιωπᾶν ἔδοξε δεύτερον ἡττηθέντι. ἐφόρει γὰρ ὑπὸ τρυφῆς πορφυρίδα καὶ στρόφιον λευκὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, σκιμπονί τε ἐσηρίζετο χρυσᾶς ἕλικας ἐμπεπαισμένῳ, χρυσοῖς τε ἀναστασοῖς ἐπέσφιγε τῶν βλαυτῶν τοὺς ἀναγωγέας. ἀλλ' οὐδὲ τὰ καλὰ τὴν τέχνην ἀηδῶς ἐποιεῖτο, ἀλλὰ ῥᾳδίως ὡς καὶ ἄδειν γράφοντα, ὡς ἱστορεῖ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ εὐδαιμονίας. τερατευόμενος ἦ ἔλεγεν ὅτε τὴν ἐν Λινδῳ Ηρακλέα ἔγραφεν, ὡς ὄναρ αὐτῷ ἐπιφαινόμενος ὁ θεὸς σχηματίζοι αὐτὴν
F

πρὸς τὴν τῆς γραφῆς ἐπιτηδειότητα. ὅθεν δὲ ἐπέγραψε τῷ πίνακι·

Οἰ⊙ δ' ἐνύχιον φαντάζετο πολλάκι φοιτῶν
Παῤῥασίῳ δ' ὕπνου, τοιο⊙ ὁ δ' ἐστὶν ὁρᾶν.

Καὶ Φιλοσόφων ἡ αἵρεσις ὅλη τῆς περὶ τὸ τρυφᾶν αἱρέσεως ἀντεποιήσαντο. καὶ ἥ γε Κυρηναϊκὴ καλουμένη ἀπ' Ἀριστίππου τοῦ Σωκρατικοῦ τὴν ἀρχὴν λαβοῦσα, ὃς ἀποδεξάμεν⊙ τὴν ἡδυπάθειαν, ταύτην τέλο⊙ εἶναι ἔφη, καὶ ἐν αὐτῇ τὴν εὐδαιμονίαν βεβληκέναι ‖ μονόχρονον αὐτὴν εἶναι πάντα πλησίως τοῖς ἀσώτοις, οὔτε τὴν μνήμην τῶν γεγονυιῶν ἀπολαύσεων περὶ αὐτὸν ἡγούμεν⊙, οὔτε τὴν ἐλπίδα τῶν ἐσομένων, ἀλλ' ἑνὶ μόνῳ τῷ ἀγαθῷ κεῖνον τῷ παρόντι. τὸ γὰρ ἀπολελαυκέναι καὶ ἀπολαύσειν οὐδὲν νομίζων πρὸς αὐτὸν, τὸ μὲν ὡς οὐκέτ' ὄν, τὸ δ' οὔπω καὶ ἄδηλον· ὁποῖον δὲ οἱ τρυφῶντες πάσχουσι τὸ παρὸν εὖ ποιεῖν ἀξιοῦντες. ὡμολόγησε γὰρ αὐτὸ τοῦτο δόγμα. καὶ ὁ βί⊙ον ἐβίωσεν ἐν πάσῃ τρυφῇ καὶ πολυτελείᾳ μύρων, καὶ ἑταιρῶν καὶ γυναικῶν. Λαΐδα γοῦν ἀναφανδὸν εἶχε τῆς ἑταίρας. καὶ τῆς Διονυσίου πολυτελείαις ἔχαιρεν, καί τι πολλάκις ἐνυβριζόμεν⊙. Ηγήσανδρ⊙ γοῦν φησὶν, ὡς καὶ ἀδόξου ποτὲ κλισίας πρὸς αὐτῷ τυχὼν, λύσσηκεν· ἐρωτήσαντός τε τοῦ Διονυσίου, τί φαίνεται ἡ κατάκλισις πρὸς τὸ χθὲς, ἔφησε πᾶσαν εἶναι. ἐκεῖνό τε γὰρ ἔφησεν ἀδοξεῖν τήμερον χωρισθεῖσα ἐμοῦ, χθὲς δὲ πασῶν μοι ἐνδοξοτάτη δι' ἡμᾶς. αὕτη δὲ τήμερον καὶ ἔνδοξ⊙ γέγονεν ἀφ' ἧς ἡμετέραν παρουσίαν· χθὲς δὲ ἡδόξει παρόν⊙ ἐμοῦ. καὶ ἐν ἄλλοις δέ φησιν ὁ Ηγήσανδρ⊙· Ἀρίστιππ⊙ ἀναπόμεν⊙ μὲν ὑπὸ τῶν τοῦ Διονυσίου θεραπόντων, σκοπόμεν⊙ δὲ ὅπῃ τὸ ἀνέχεσθαι ὑπ' Ἀνιφῶντ⊙, εἰ δ' ἀλισθόμεν⊙ ἐτύγχανον ἔφη καταλιπὼν τὴν ἐργασίαν οἴκαδε ἀπῆλθον; διέτριβεν δ' ὁ Ἀρίστιππ⊙ τὰ πολλὰ ἐν Αἰγίνῃ τρυφῶν. διὸ καὶ ὁ Ξενοφῶν ἐν τοῖς ὑπομνημονεύμασι φησὶν, ὅτι πολλάκις ἐνουθέτει αὐτὸν ὁ Σωκράτης, καὶ τὴν ἡδοποιΐαν πλάσας τ' ἀρετῆς καὶ τ' ἡδονῆς εἰσῆγεν. ὁ δ' Ἀρίστιππ⊙ ὑπὲρ τῆς Λαΐδ⊙ ἔλεγεν, ἔχω δ' οὐκ ἔχομαι δ' ὑπὸ Διονυσίου διελέχθη ποτὲ περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν τριῶν γυναικῶν, καὶ μύροις ἐλούετο, καὶ ἔφασκεν ὅτι

--κἀν βακχεύμασιν

Ου σ' ἦγε σώφρων οὐ διεφθαρήσεται.

κωμῳδῶν δ' αὐτὸν Ἀλεξις ἐν Γαλατείᾳ ποιεῖ πινὰ θεράποντα διηγούμενον, περὶ ἕν⊙ τῶν μαθητῶν τῶνδε,

Ο δεσπότης ἐμὸς περὶ λόγους τὸ πρότερον
Διέτριψε, μειρακίσκ⊙ ὤν, καὶ φιλοσοφεῖν
[Ἐπέθετ. Κυρηναῖ⊙ οὗ]
Ὡς φησ', Ἀρίστιππός τις σοφιστὴς εὐφυὴς,
Μᾶλλον δὲ πεπλεῦκώς ἁπάντων [τότε,]
Τῇ τ' ἀνθρωπείᾳ τε τῇ γεγενημένων διαφέρων.
Τούτῳ βαλάντιον δοὺς μαθητὴς γίνεται
Ο δεσπότης, καὶ τοῦ τέχνου μὲν οὐ πάνυ
Ἐξέμαθε, τοῦ δ' [ἀρτηρίαν σωτήρ]πασεν.]

Ἀνιφάνης δ' ἐν Ἀνταίῳ περὶ τῆς τῶν φιλοσόφων τρυφερότητ⊙ διαλεγόμεν⊙ φησὶ,

Ω τὰν καλαισεὶς τίς ποτ' ἐστὶν οὑτοσὶ
Ο γέρων; ἀπὸ τῆς μὲν ὄψεως Ἑλληνικὸς,

A

Qualem noctu sæpe videndum se obiiciebat
Dormienti Parrhasio, talem hic videre licet.

Quin & Philosophorum totæ scholæ studium ad voluptatem suum prorsus destinarunt, vt Cyrenaicorum, quę ab Aristippo Socratico initium habuit. Vitæ iucunditatem atque voluptatem is sibi capessendam ratus, finem esse illam iudicauit, in ea sitam esse fœlicitatem, ac solam eam firmam durare, non aliter quàm luxuriosus, & helluo quiuis. Præterea earum voluptatum recordationem quæ iã abierunt, futurámque spem, manem & friuolam esse, nihilque pertinere ad beatam vitam, at id solum bonum esse quod præsens sit: iis voluptatibus quas olim percepit, aut aliquando sit percepturus nihil se moueri, quòd prius illud iam euanuerit, alterum nõdum adsit, & quale futurum sit ignoretur, quod & iudicium hominum est luxu ac mollitie diffluentium, qui præsentia putant sola nobis delectationem afferre. Ab his præceptis non aliena vita fuit quam in omni luxu, sumptuosis vnguentis, vestibus, ac mulierum congressu traduxit. Laidem scortum palam is amauit: Dionysij sumptuosa magnificentia valde est allectus, quamuis iniuria ab eo sæpius afficeretur. Hegesander hoc de illo refert, cùm apud Dionysium accubuisset minus honesto loco, æquo animo tulisse: deinde tyranno percontanti postride, ecquid videretur de eo loco in quo tum cœnasset, ad eum in quo pridie, respondisse eundem sibi videri. Nam hodie, inquit, quoniam à me disiunctus est, contemnitur, qui heri mea præsentia fuit honoratissimus: is autem in quo hodie discubui, mea caussa censetur honorificentissimus, qui heri, quoniam me carebat, vilissimus fuit. Idem Hegesander alibi: Aristippum [a] cùm aqua perfudissent serui Dionysij, &, quòd id pateretur, Antiphon rideret, si ego quidem piscarer, inquit, & madefiam, an reiecta opera ideo abeam? In Aegina plurimum versabatur Aristippus luxu dissolutus. Itaque vt resipisceret, quod ait Xenophon in commentariis, Socrates crebro exhortatus est, voluptatisque & virtutis eius rei gratia, colloquium, mores, & affectus finxit, ac edidit. De Laïde Aristippus dicebat illam se habere, non verò ab illa se haberi. Apud Dionysium [b] cum quibusdam de trium fœminarum delectu rixatus est: vnguentis [c] idem lauabat, dicere [d] solitus, vel in bacchantium furore & insania temperantiam constare, nec labefactari. Alexis in Galatea, comica dicacitate illum perstringens, seruum inducit, de quodam ex eius discipulis hæc commemorantem:

Herus aliquando meus eloquentiæ
Operam dedit, adhuc adolescentulus: deinde
Philosophari cœpit. Cyrenæus vir, quidam
Vt aiunt, tum fuit Aristippus, ingeniosus Sophista,
Vel potius omnium qui tum fuerunt primarius,
Et intemperantia cunctis qui superioribus antecelleret.
Huic talentum dat, & fit discipulus
Herus: sub eóque artis haud ita multum
Didicit, verùm condimentariam [e] arripuit.

Antiphanes in Antæo de philosophorum deliciis cùm loquitur, ait:

A. Heus tu bone vir, quisnam sit iste senex,
Intelligis? B. Aspectu quidem Græcus:

Candi

γρ. Ἐπέθετο, ὅτ' Ἀδύνητος Κυρηναῖος ἦν

γρ. πρὸ τότε

γρ. ἀρτυρίαν, vel, ἀρτυλίαν

Candidum pallium: fusca elegans tunicula:
Canities molliuscula: concinnus baculus:
Firma mensa: quid agam pluribus? omnino
Ipsam videre [a] mihi academiam videor.

Aristoxenus musicus in Archytæ vita, narrat Dionysium iuniorem legatos misisse Tarentum, & inter illos fuisse Polyarchum, cognomine Delicatum, non dictis solùm, verum etiam factis corporis voluptatibus addictum, Archytæ familiarem, nec omnino alienum à philosophia, qui Archytæ ad Lucum [b] obuius, cum eo spatiatus est, interim dum disputantem audiret. Cùm autem incidisset quæstio ac consideratio de cupiditatibus, ac in vniuersum de voluptatibus corporeis, tum inquit Polyarchus, Mihi quidem, ô boni viri, sæpius hæc contemplanti, compertum est, illud quod virtuti ædificium ac munimentum extruitis, à natura plurimũ dissitũ esse: quandoquidẽ voce natura sua si nos alloquatur, voluptatem vt sectemur ea præcipiet, id quod facit qui sanę mentis est: at voluptati repugnare, vel in seruitutẽ se dare cupiditati, nec temperantis hominis est, nec fœlicis, sed eius qui naturæ humanæ statum ignoret, ac nesciat. Quòd autem omnes homines, cum per iustã & satis idoneam occasionem licet, corporis voluptates expetant, indiciũ hoc validũ esse: item quòd facultates ac commoditates suas ad eũ finem dirigant, reliqua verò, propemodum, vt paucis & apertè dicam, velut auctaria & accessiones quasdam non præcipuo studio, sed obiter, ac segnius persequantur. Poferri scilicet hîc possunt reges Persarum domini amplissimæ tyrãnidis, & illis priores Lydorum atque Medorũ, vel etiam vetustiores Syrorũ [c], quibus omne voluptatis genus tentatum est, adeò vt apud Persas illis præmiũ constitueretur, qui voluptatẽ aliquam nouã excogitarent: & iure quidem optimo: statim enim diuturna voluptas naturam hominũ satiat, tametsi curiosè ac sedulo conquisita fuerit. Quapropter cùm maxima vis nouitatis sit, iucũdiorem vt esse voluptatem nos arbitremur, ea non est aspernanda, sed summa diligentia inuestiganda, præsertim cùm eius desyderio multa nobis cibaria reperta fuerint, multa bellaria [d], suffitus varij, vnguenta non pauca, vestimenta, stragula, pocula, & alia id genus vasa, quæ ad voluptatẽ omnia conducũt, cùm illius materia est eiusmodi, vt eam natura hominis admiratione prosequatur, quod videtur in auro & argento contigisse, tũ etiam in multis quæ rara sunt, & oculis placent, & quæ artificum opera solerter elaborata conspiciũtur. Post hæc fatus multa de regis Persarũ victu, ac cultu, quales & quot ei ministrent, in Venere quo pacto se gerat, suauem cutis odorem quo modo sibi conciliet, quam tuendæ formæ curam adhibeat, quæ sit eius cum aliis consuetudo, quibus spectaculis & sermonibus exhilaretur, omnium hominum quos terra sustiner, illum esse beatissimum dixit, quia plurimæ sint in promptu & exquisitissimæ voluptates. Ab illo secundum esse tyrannum [e] suum non immerito quemuis indicaturum, quanquam longè inferiorem. Illi namque ab Asia tota suppeditari quæ opus sunt: quod autem Dionysium

A
B
C
D
E
F

λὐκὴ χλανὶς, φαιὸς χιτωνίσκος καλὸς,
‖ Πιλίδιον ἁπαλὸν, εὔρυθμος βακτηρία,
‖ Βαιὰ τράπεζα. τί μακρὰ δεῖ λέγειν; ὅλως
Αὐτῷ ὁρᾶν γὰρ τὴν Ακαδημίαν δοκῶ.

‖ Αριστόξενος δ' ὁ μουσικὸς ἐν τῷ Αρχύτα βίῳ, ἀφήσι τὸν λόγον Διονυσίου τοῦ νεωτέρου πρεσβεύσαντος πρὸς τοὺς Ταραντίνων πόλιν, ἐν οἷς εἶναι τὸν Πολίαρχον τὸν Ηδυπαθῆ ἐπικαλούμενον, ἄνδρα περὶ τὰς σωματικὰς ἡδονὰς ἐσπουδακότα, καὶ οὐ μόνον τῷ ἔργῳ, ἀλλὰ καὶ τῷ λόγῳ· ὅντα γὰρ γνώριμον τοῦ Αρχύτα, καὶ φιλοσοφίας οὐ πάντελῶς ἀλλότριον, ἀπαντᾶν εἰς τὰ τεμένη, καὶ συμπεριπατεῖν τοῖς περὶ τὸν Αρχύταν ἀκροωμένοις τοὺς λόγους. ἐμπεσούσης δὲ πολλῆς διαπορίας καὶ σκέψεως περί τε τῶν ἐπιθυμιῶν, καὶ τὸ σύνολον περὶ τὰ σωματικὰ ἡδονῶν, ἔφη ὁ Πολύαρχος, Ἐμοὶ μὲν ὦ ἄνδρες πολλάκις ἤδη πέφηνεν ἐπισκοποῦντι κομιδῇ τὰ τῶν ἀρετῶν τούτων κατασκεύασμα, καὶ πολὺ τοῦ φύσεως ἀφεστικὸς εἶναι ἡ γὰρ φύσις ὅταν φθέγγηται τῷ ἑαυτῆς φωνῷ, ἀκολουθεῖν κελεύει ταῖς ἡδοναῖς, καὶ τοῦτο φησὶν εἶναι νοῦν ἔχοντος· ‖ τὸ δὲ ἀντιτείνειν, καὶ ‖ καταδουλοῦσθαι τοῖς ἐπιθυμίαις, οὔτε δὺ φρονος οὔτε δὺ τυχοῦς, οὔτε ξωιέντος εἰδέναι πῇ ποτε ἐστὶν ἡ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως σύγκρισις· τεκμήριον δ' ἰσχυρὸν εἶναι, τὸ παῖδας ἀνθρώπους, ὅταν ἐξουσίας ἐπιλάβωνται μέγεθος ἀξιοχρέων ἐχούσης, ἐπὶ ταῖς σωματικαὶς ἡδοναὶς καταφέρεσθαι, καὶ ἔτι νομίζειν τέλος εἶναι τὴν ἐξουσίας, ταύτην ἄλλα παῖδα σχεδὸν ἁπλῶς εἰπεῖν ἐν παντὶ πήγεσθαι χώρᾳ. ποῦ φέρειν ἂν ἔχοι νῦν μὲν οὖν Περσῶν βασιλεύς. νῦν ἢ καί τις που τυραννίσκος ἀξιολόγως κύριος ὢν τυγχάνῃ· πότερον ἢ τούς τε Λυδῶν καὶ τῶν Μήδων βασιλεῖς καὶ ἔτι ἀνώτερον, καὶ δὴ Σύρων, οἷς δὴ γένος ἡδονῆς ἀζήτητον γλυκεῖα· ἀλλὰ καὶ δῶρα ποῖα πρὸς Περσαις ποικίλα λέγεται τοῖς δυναμένοις ἐξευρίσκειν καινὰ ἡδονά· καὶ μάλα ὀρθῶς. ταχὺ γὰρ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἐμπίπλαται τῶν χρονιζόντων ἡδονῶν, κἂν ὦσι σφόδρα δεινῶς ἠρεσμέναι. ὥστε ἐπεὶ μεγάλην ἔχει δύναμιν ἡ καινότης πρὸς τὸ μείζω φανεῖσθαι τὴν ἡδονήν, οὐκ ὀλιγωρητέον αὐτῆς, ἀλλὰ πολλὴν ἐπιμέλειαν αὐτῆς ποιητέον. διὰ ταύτην ἢ τὴν αἰτίαν πολλὰ μὲν ἐξεύρεθήσεται βρωμάτων εἴδη, πολλὰ δὲ πεμμάτων, πολλὰ δὲ θυμιαμάτων καὶ μύρων· πολλὰ δὲ ἱματίων καὶ χρωμάτων, καὶ ποτηρίων δὴ καὶ τῶν ἄλλων σκευῶν. παῖδα γὰρ δὴ ταῦτα συμβάλλεσθαι πάσας ἡδονάς, ὅταν ἡ ὑποκειμένη ὕλη τῶν θαυμαζομένων ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. ὁ δὴ πεπονθέναι δοκεῖ, ὅ τε χρυσὸς καὶ ἄργυρος, καὶ τὰ πολλὰ τῶν εὐσθαλμων τε καὶ πανίων, ὅσα καὶ κατὰ τὰς ἀπεργαζομένας τέχνας διηκριβωμένα φαίνεται. εἰπὼν δὲ τούτοις ἐξῆς τὰ περὶ τὴν θεραπείας τῆς τοῦ Περσῶν βασιλέως, εἵους καὶ ὅσους ἔχει θεραπευτῆρας, καὶ περὶ τῆς τῶν Αφροδισίων αὐτοῦ χρήσεως, καὶ τῆς περὶ τὴν χρῶτα αὐτοῦ ὀσμῆς, καὶ τῆς διμορφίας καὶ τῆς ὁμιλίας, καὶ περὶ τῶν θεωρημάτων καὶ τῶν ἀκροαμάτων, δυσαρμονέστατον ἔφη κρῖναι τὴν νῦν τῶν Περσῶν βασιλέα· πλεῖστα γάρ εἰσιν αὐτῷ καὶ τελειότατα παρεσκευασμένα ἡδοναί. δεύτερον δέ φησι τὸν ἡμέτερον τύραννον θεῖναι τις ἂν, καὶ ὡς πολὺ λειπόμενον· ‖ ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἅπτε Ασίαν ὅλη χορηγεῖ, τὸ δὲ Διονυ-

Cap. XII.

270

σὶ χορηγεῖον παντελῶς αὖ ἀτελές π φανείη πρὸς ἐκεῖνο συγκρινόμενον, ὅπ μὴ οὖ πρεμάχητός ἐστιν ὁ τοιοῦτος βίος, φανερὸν ἐκ τ συμβεβηκότων. Σύρους μὲν γὰ Μῆδοι μ τῶν μεγίστων κινδύνων ἀφείλαντο τὴν βασιλείαν, οὐκ ἄλλ πνὸς ἕνεκα, ἢ ἵ κυριεύσαι τ Συρίων ἐξουσίας. Μῆδος ἦ Πέρσαι [ἀφ' ἡδονῶν αἰτίαν] αὕτη δ' ἐστὶν ἡ τῶν σωματικῶν ἡδονῶν ἀπόλαυσις. οἱ ἦ νομοθέται ὁμαλίζειν βουληθέντες τ τ ἀνθρώπων βίους, κ μηδένα πως πολιτῶν τρυφᾶν, ἀνακύψαι πεποιήκασι τὸ τ ἀρετῶν εἶδος· κ ἔγραψαν νόμους περὶ συναλλαγμάτων κ τ ἄλλων, ὅσα ἐδόκει πρὸς τ πολιτικὴν κοινωνίαν ἀναγκαῖα εἶναι, κ δὴ κ περὶ ἐδητῆτος τ λοιπῆς ἀφελείτης, ὅπως ἡ ὁμαλής. πολεμούντων δ' ἂν τῶν νομοθετῶν τὸ τῆς πλεονεξίας βίβλ, πρῶτον μὲν ὁ περὶ τ δικαιοσύνην ἐπαινος ηὐξήθη, κἀ πς τ ποιητὴς ἐφθέγξατο, δικαιοσύνας τὸ χρύσεον πρόσωπον, κ πάλιν τὸ χρύσεον ὄμμα τ ζώσας δίκας. ἀπεθεώθη ἦ κ αὐτὸ τ τῆς Δίκης ὄνομα· ὥς τε παρ' ἐνίοις κ βωμὸς κ θυσίας γίνεσθ Δίκης. μὴ ταὐτὸν ἦ τ σωφροσύνην, κἀ ἐγκράτειαν ἐπεισεκόμασαν, κ πλεονεξίαν ἐκάλεσαν τ ἐν ἀπολαύσεσιν ὑπερέχειν· ὥστε τὸν πειθαρχοῦντα τοῖς νόμοις, τ τῆ τῶν πολλῶν φήμῃ μετριάζειν περὶ τὰς σωματικὰς ἡδονάς. κἀ Δᾶρις δέ φησιν ἐν τῇ ὀκτωκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, ὡς ἐπὶ παλαιὸν τοῖς δυνάσταις ὑπῆρχε θυμία τῆς μέθης. διὸ ποιεῖν τὸν Ομηρον τῷ Αγαμέμνονι λοιδορούμενον τὸν Αχιλλέα, κ λέγοντα οἰνοβαρὲς κυνὸς ὄμματ' ἔχων. τ τὸν θάνατον ἦ ἀποσημαίνων τ βασιλέως φησὶν, ὡς ἀμφὶ κρατῆρα τραπέζας τε πληθούσας κείμεθα, δεικνύων τ τὸν θάνατον αὐτοῦ παρ' αὐτοῖς τοῖς ὑπερθύμιος τ μέθης γινόμενον. φιλήδονος δ' ἦν τ Σπεύσιππος ὁ Πλάτωνος συγγενὴς κ διάδοχος τ σχολῆς. Διονύσιος γοῦν ὁ τῆς Σικελίας τύραννος, ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῇ, καταγινώσκων τῆς φιληδονίας αὐτοῦ εἰπὼν, κ φιλαργυρίαν αὐτῷ ὀνειδίζει, κἀ τὸν λαθενείας τῆς Αρκαδικῆς ἔρωτα, ἧπερ Πλάτωνος ἠκηκόει. τ μόνος ἦ Αρίστιππ κ οἱ ἀπ' αὐτοῦ τ καθ' κίνησιν ἡδονὴν ἠσπάζοντο, ἀλλὰ κἀ Επίκουρος, τ οἱ ἀπ' αὐτοῦ. κἀ ‖ ἵνα μὴ σὺ καθαγισμὸς λέγω, τ τὰ ‖ ἐπεντερώματα, ἃ πρὸς πολλάκις προφέρεται ὁ Επικούρ, κἀ σὺ γαργαλισμὸς κἀ νύγματα, ἃ ἐν τῷ περὶ τέλους εἴρηκε τούτων μνησθήσομαι, φησὶ γάρ· οὐ γὰ ἔγωγε δύναμαι νοῆσαι τἀγαθὸν, ἀφαιρῶν μὲν ἀπὸ τῶν χειλῶν ἡδονὰς, ἀφαιρῶν ἦ τὰς δι' ἀφροδισίων, ἀφαιρῶν ἦ τὰς δι' ἀκροαμάτων, ἀφαιρῶν ἦ κἀ τὰς ἀπὸ μορφῆς καθ' ὅλην ἡδείας κινήσεις. κἀ Μητρόδωρ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς φησὶν, ὦ φυσιολόγε Τιμόκρατες, περὶ γαστέρα ὁ κατὰ φύσιν βαδίζων λόγ πᾶσαν ἔχει σπουδήν. Καὶ ὁ Επίκουρ δέ φησιν, ἀρχὴ κἀ ῥίζα πάντος ἀγαθοῦ ἡ τῆς γαστρὸς ἡδονή· κἀ τὰ σοφὰ τὰ περὶ αὐτὰ ἐπὶ ταύτην ἔχει τὴν ἀναφοράν. κἂν τῷ Περὶ τέλους δὲ πάλιν φησὶ, τιμητέον τὸ καλὸν κἀ τὰς ἀρετὰς, κἀ τὰ φρονιμώτερα, ἐὰν ἡδονὴν παρασκευάζῃ· ἐὰν ἦ μὴ παρασκευάζῃ, χαίρειν ἐατέον. σαφῶς 271 ὑπουργὸν ποιῶν ἐν τούτοις τὴν ἀρετὴν τῆς ἡδονῆς,

sio ſuppetit, comparetur, exiguum ac vile prorſus videri. Illam ergo vitam in primis eſe optabilem liquet ex iis quæ acciderunt. Etenim Syris maximo cum periculo Medi regnũ ademerunt, non alia de cauſſa quàm vt illorum opibus & fortunis potirentur. Perſæ Medis regnum eripuerunt, eodem planè conſilio, nempe vt corporis voluptatibus fruerentur. At legiſlatores cùm mortalium ſortem æquare vellent, & luxui nullum è ciuibus indulgere, effecerunt virtutis vt ſpecies emergeret, legéſque promulgarunt de contractibus, aliis quæcunque ad ciuilem ſocietatem neceſſaria ſunt arbitrati, quinetiam de veſtitu, & reliquo toto victu, vt eſſet inter omnes æquabilis. Cùm igitur aduerſus impotentiam hominum qui per vim & fraudes plura quàm alij præter ius poſſidere obnituntur, legiſlatores bellum gererent, primùm quidem iuſtitiæ laus eſt amplificata, & ſcripſit poëta [a] quiſpiam, auream eſſe Iuſtitiæ faciem: ac turſum, aureos Iuſtitiæ oculos eſſe: deorúmque numero aſcriptum eſt Iuſtitiæ nomen: & Iuſtitiæ quidam aris extructis diuinam rem fecerunt: deinde Temperantiam & Continentiam inuexerunt [b], & eos qui eſſent fruendis voluptatibus nimij, ſibi iuſto plura vendicare ac vſurpare [c] dixerunt, vt qui magiſtratui & legibus pareret, vulgi opinione ac ſermonibus corporis voluptatem metiretur. Duris libro vigeſimotertio hiſtoriarum ſcribit, optimates priſco more ad temulentiam vſque vini appetentes fuiſſe: idcóque Homerum Achillem finxiſſe ſic Agamemnoni conuiciantem: *Vino grauis, canimos* [d] *oculos habens.* Idem poëta cùm regis mortem exponit, ait, circa crateras & onuſtas cibis menſas iacemus, oſtendens eum periiſſe cùm bibere ad ebrietatem vſque cuperet. Voluptuarius quoque Speuſippus fuit Platonis & ſucceſſor & cognatus. Itaque Dionyſius Siciliæ tyrannus in ſua ad eum epiſtola, voluptatis ſtudium reprehendit, auaritiam exprobrat, & amorem Arcadicæ Laſtheneiæ, quæ Platonem audiebat. Non ſolùm verò Ariſtippus, & eius ſectatores, voluptatem quæ nos mouet [e] ſunt amplexi, ſed etiam Epicurus, illiúſque diſciplina imbuti poſteri. Nam vt omittam animi tempeſtates, & vulnera, quibus ſæpe vocabulis Epicurus vtitur, tum etiam titillationes & ſtimulos, quæ in libro de finibus bonorum & malorum is tradidit, memorabo. Sic enim ait: Bonum equidem intelligere non poſſum, ſi voluptas abſit, quam labris & venere percipimus, ſi ea tollatur quæ ſe per aureis inſinuat, & quæ formæ elegantioris aſpectu nos tangit. Metrodorus in Epiſtolis ſic inquit: Quæ naturæ conſentanea de ventre ratio habetur, ô naturæ contemplator & explicator Timocrates, maximo ſtudio eſt tractanda ac expendenda. Epicurus quoque ait, omnium bonorum principium ac radicẽ eſſe ventris voluptatem, reliquas de Sapiẽtia egregias diſputationes ad eam referri. Idem libro de Finibus inquit, in honore virtutem eſſe habẽdam, & quod honeſtũ dicitur, & eiuſmodi reliqua, ſi voluptatem pariant: ſin non præſtent, eſſe negligẽda: apertè declarãs his verbis voluptati ſe virtutem, vt ancillam, ſubiicere, & quæ

χ. διὰ τ αὐτὴν αἰτίαν

& quæ famulæ tantùm loco ſit. Idem alibi ſcripſit: Honeſtum deſpuo, & illos qui fruſtra id admirantur, ſi nihil voluptatis afferat. Cæterùm à præſtantiſſimis Romanis ſapienter eſt factum, qui vrbe Alcæum & Philiſcum Epicureos eiecerint, Lucio Poſthumio conſule, voluptatis aſſertores & patronos. Pari decreto & oppido ſuo Epicureos Meſſenij expulerunt: Antiochus verò toto ſuo regno philoſophos, hac epiſtola: Antiochus Phaniæ. Ad te nos antea ſcripſimus, ne in prouinciis oppidiſve vllus eſſet philoſophus. Multos verò cùm eſſe vbique nos intelligamus, qui iuuenes corrumpant, quoniam eorum quæ mandaueramus nihil eſt à vobis actum, vbi primùm tibi fuerit reddita hæc epiſtola, edici per præconem iube, vt omnibus ex locis Philoſophi confeſtim abeant: iuuenum autem quemcunque deprehendes cum illis verſari, ibidem ſuſpendatur [b]: patres verò grauiſſimi rei criminis fiant. Ratum & inuiolatum hoc eſto. Voluptatem ante Epicurum Sophocles poëta in Antigone, ſic etiam laudat:

Voluptatem [c] enim
Homines ſi deſerant, illos non puto ego,
Viuere, ſed animata [d] eſſe cadauera.
Domi, ſi libet ita, per quam dies eſto:
Tyrannico viue apparatu, ſi abeſt
Læta mens, reliqua fumi [e] vmbra
Mercari nolim hominem, pro voluptate.

Lycon Peripateticus [f], vt ſcribit Antigonus Caryſtius, Athenas profectus initio, vt in diſciplinam philoſophis ſe traderet, de Cothone quem ludebant collatis ſymbolis, & quantum mercedis ſcortum vnumquodque peteret, exactè cognouit, deinde Peripatetícorum ſcholæ præfectus, amicos excepit cœna, multo cum ſumptu & faſtu. Nam præter homines qui memoriter ſuper cœnam iucundas narrationes, & gratas auribus, recitarent, præter argentea vaſa, & ſtragulas veſtes, reliquus apparatus, & inſtruenda cœna diligentia, item menſarum tantus & coquorum ſtrepitus fuit, vt expaueſcerent multi, & repreſſa, quam prius habuerant, adeundi cœtum eum voluntate, tanquam prauam ciuitatis adminiſtrationem, choris magnificis perſonantem, miniſtríſque tumultuoſam, ſubire formidarent, oportebat enim conſtitutum in ea ſchola pro more ac legibus magiſtratum gerere g. Fuit autem conſuetudo, vt ornatiorem cœnam & elegantiorem præberent qui magiſtratum inibant, obolos nouem promittere, non tantùm qui adferre ſymbolam aſſueuiſſent, ſed quos præterea Lycon inuitaſſet, & ſi quis natu grandior ſcholam ingreſſus curiosè omnia perſpecturus caſu occurriſſet, vt ad vnguenta, coronas, ſacrificia, & ſuſtinendam Muſarum procuratoris [h] dignitatem ſufficeret contributa pecunia: quæ omnia profectò parum conſentire videbantur cum ratione ac Philoſophia, ſed magis luxui, & ſtolidæ multitudinis circumfuſis coronis ac circulis conuenire. Non enim ad eum honorem patebat illis acceſſus, quibus, vnde fieret impenſa, non ſupperebat, aut qui non niſi vulgari ſumptu ac tenui, quæ dignitas ea poſtulabat, ſuppeditare poſſent. At enim valde ineptum fuit & inhoneſtum mercedem & ſymbolas

A κὴ θεραπαίνης τάξιν ἐπέχουσαν. κἂν ἄλλοις δέ φησι, πεθησπίου τῷ καλῷ, & τὶς κενῶς αὐτὸ θαυμάζει, ὅταν μηδεμίαν ἡδονὴν ποιῇ. Καλῶς ἄρα ποιοῦντες Ρωμαῖοι οἱ πάντα ἄριστοι, ‖ Αλκιον & ‖ Φιλίσκον τοὺς Επικουρείους ἐξέβαλον τῆς πόλεως, Λουκίου Ποστουμίου ὑπατεύοντος, δι' ἃς εἰσηγοῦντο ἡδονάς. ὁμοίως ἢ καὶ Μεσσήνιοι κατὰ ψήφισμα ἐξέωσαν τοὺς Επικουρείους. Αντίοχος ἢ ὁ βασιλεὺς & πάντας τοὺς φιλοσόφους τῆς αὐτοῦ βασιλείας, γράψας τάδε·

B Βασιλεὺς Αντίοχος Φανίᾳ. Εγράψαμεν ὑμῖν καὶ πρότερον, ὅπως μηδεὶς ἡ φιλόσοφος ἐν τῇ πόλει, μηδ' ἐν τῇ χώρᾳ. πυνθανόμεθα ἢ οὐκ ὀλίγους εἶναι κατὰ τοὺς νέους λυμαίνεσθαι. Διὰ τὸ μηδὲν πεποιηκέναι ὑμᾶς ὧν ἐγράψαμεν πρὸς τούτων· ὡς ἂν δὲ λάβῃς τὴν ἐπιστολὴν, σύντειξον κήρυγμα ποιήσασθαι, ὅπως οἱ μὲν φιλόσοφοι πάντες ἀπαλλάσσωνται ἐκ τῶν τόπων ἤδη, τῶν ἢ νεανίσκων ὅσοι, ἐὰν ἁλίσκωνται πρὸς τούτοις γινόμενοι, διότι κρεμήσονται, κὴ οἱ πατέρες αὐτῶν ἐν αἰτίαις ἔσονται ταῖς μεγίσταις, & μὴ ἄλλως [γνῶε]. τὸ δὲ ἡδονῆς πρὸς Επίκουρον εἰσηγητὴς ἐγνῶτο Σοφοκλῆς ὁ ποιητὴς ἐν Αντιγόνῃ, ταῦτα εἰπών· C γ. γένηται.

Τὰς γὰρ ἡδονὰς
Οσων πρόσθεν ἄνδρες, οὐ πίθημ' ἐγὼ
Ζῆν τοὔτον, ἀλλ' ἔμψυχον ἡγοῦμαι νεκρόν·
Πλούτει τε γὰρ κατ' οἶκον εἰ βούλει μέγα,
Καὶ ζῇ τύραννον σχῆμ' ἔχων· ἐὰν δ' ἀπῇ
Τούτων τὸ χαίρειν, ἄλλ' ἐγὼ καπνοῦ σκιᾶς
D Οὐκ ἂν περαίμην ἀνδρὶ πρὸς τὴν ἡδονήν.

Καὶ Λύκων ὁ Περιπατητικὸς, ὥς φησιν Αντίγονος ὁ Καρύστιος, καθ' ἑκάστας ἀπεδημήσας παιδείας ἕνεκα τοὺς Αθήνας, πρὸς συμβολὰς κώθωνος, καὶ ὅσον ἑκάστη τῶν ἑταιρουσῶν ἐπράττετο μίσθωμα ἀκριβῶς ἀπέστη. ὕστερον ἢ δὲ & πρεσβύτου προσιόντος, ἐδείπνιζε τοὺς φίλους ἀλαζονείᾳ καὶ πολυτελείᾳ πολλῇ χρώμενος. χωρὶς γὰρ τῶν προσλαμβανομένων εἰς αὐτὰ ἀκροαμάτων, καὶ ἀργυρωμάτων & χρωμένης, ἡ λοιπὴ παρασκευὴ, & ἡ τῶν δείπνων πρεπρεγία, κὴ ὁ τῶν τραπεζῶν καὶ μαγείρων ὄχλος τοσοῦτος ἦν, ‖ ὥστε & πολλοὺς ὀρρωδεῖν καὶ ἐκλυομένους προσέναι πρὸς τὴν μαστιγίδα ἀνακόπτεσθαι, κὴ καθάπερ εἰς πολίτευμα πονηρὸν, κὴ ‖ χωρηγιῶν κὴ ‖ λειτουργιῶν πλήρες ὑλακτούμενος προσάγειν. ἔδει γὰρ ἄρξαι τὲ τὴν νομιζομένην ἐν τῷ προπότῳ ἀρχήν. αὕτη δ' ἦν τῆς ὑγκοσμίας τῶν ἐπιχειρούντων ἐννέα ὀβολὸς, ὃν δεξαμένους μὴ μόνον αὐτοῦ τοῦ συμβολοῦ εἰσενεγκόντας, ἀλλὰ κὴ ὃς παρακαλέσειεν ὁ Λύκων. ἔπι ἢ κὴ τοῦ ἐπιμελῶς σωθησομένου τὸ πρεσβυτέρου εἰς τὴν σχολὴν ὥστε γίνεσθαι μηδὲ εἰς τὸν μυελισμὸν καὶ τοὺς στεφάνους ἱκανὸν τὸ ὑπολεγόμενον ἀργύριον· ἱεροποιήσαί τε, κὴ τῶν Μουσῶν ἐπιμεληθῆναι γνώσεσθαι. ‖ ἃ δὴ παίζειν ἐφαίνετο λόγου μᾶλλον ἀλλότρια καὶ φιλοσοφίας εἶναι, τρυφῆς δὲ καὶ ‖ πεισάσεως οἰκειότερα. καὶ γὰρ εἴ τινες τῶν μὴ δυναμένων εἰς ταῦτα ἀναλίσκειν, ἀπὸ θεραχείας καὶ τῆς τυχούσης ὁρμώμενοι χορηγίας, ὅ, γε μισθὸς ἱκανῶς ἦν ἄτοπος. ‖ ἐ γὰρ ἵνα συῤῥυέντες ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ τῆς ἕως τοῦ ὀρθρίου γινομένης τρα-

πέζης ἀπολαύσωσιν, ἢ χάριν ἐξοινίας ἐποιήσαντο τοῖς συνόδους ταύτας οἱ περὶ Πλάτωνα καὶ Σπεύσιππον, ‖ ἀλλ' ἵνα φαίνωνται καὶ τὸ θεῖον τιμῶντες, καὶ ‖ φυσικῶς ἀλλήλοις ‖ συμπεριφερόμενοι· καὶ τὸ παλαιὸν ‖ ἕνεκεν ἀνέσεως καὶ φιλολογίας. ἃ δὴ πάντα γέγονε δεύτερα παρ' αὐτοῖς ὕστερον, τῆ τε χλανίδων καὶ τῆς πολυτελείας τῆς ἐρημίας· οὐ γὰρ ἔγωγε οὐ λοιπὸν ἐπεξαιρούμαι. ὁ δὲ Λύκων ἐπ' ἀλαζονείας καὶ ἐν τῷ ἐπιφανεστάτῳ τῆς πόλεως τόπῳ, ἐν τῇ Κόνωνος οἰκίᾳ εἶχεν οἴκημα ἀνάκλινον οἶκον, ὃς ἐπιτήδειος αὐτῷ πρὸς τὰς ὑποδοχάς. ἐπὶ δὲ ὁ Λύκων καὶ σφαίρισιν ἀγαθὸς καὶ ἐπιδέξιος. ‖ Περὶ δὲ Ἀναξάρχου Κλέαρχος ὁ Σολεὺς ἐν πέμπτῳ βίων ἔτω γράφει, τῶν δαιμονικῶν καλουμένων Ἀναξάρχῳ διὰ τὴν τῶν χορηγησάντων ἄγνοιαν πεπεισούσης ἐξουσίας, γυμνὴ μὲν ὠνοχόει παιδίσκη πρόσωπον· ἡ προελθοῦσα δὲ φέρειν ὥρα τῶν ἄλλων, ἀναύρουσα πρὸς ἀλήθειαν τὴν τῶν οὕτως αὐτῇ χρωμένων ἀκρασίαν. ὁ δὲ σιροποιὸς χειρίδας ἔχων, καὶ περὶ τὸ σῶμα κημὸν ἔτριβε τὸ σαῖς, ἵνα μὴ ἱδρὼς ἐπιῤῥέῃ, μή τε τοῖς φυράμασιν ὁ τρίβων ἐμπνέοι. διὸ πρεπόντως αὐτὸν εἴποι τὸν σοφὸν τοῦτον φιλοσόφων ἐκ τοῦ Ἀναξί-
χ. Λυροποιῶν, λα [Ἀτροποιοῦ,] ξανθοῖς τε μύροις χρῶτα λιπαίνων, χλανίδας δ' ἕλκων, βλαύτας σύρων, βολβοὺς τρώγων, τυροὺς κάπτων, ‖ ὠὰ ‖ κολάπτων, κήρυκας ἔχων, Χῖον πίνων, καὶ πρὸς τοὺς ἐν σκυφείοις ῥαπτοῖσι φορῶν Ἐφεσία γράμματα καλά. τοσοῦτον δὲ τούτων βελτίων ὁ Γοργίας Λεοντῖνος, περὶ οὗ φησὶν ὁ αὐτὸς Κλέαρχος ἐν τῷ ὀγδόῳ τῶν βίων, ὅτι διὰ τὸ σωφρόνως ζῆν ὀκτὼ καὶ ἐνενήκοντα ἔτη τῷ φρονεῖν συνεβίωσεν· καί τις αὐτὸν εἴρετο, τίνι διαίτῃ χρώμενος οὕτως ἐμμελῶς καὶ μετὰ αἰσθήσεως τοσοῦτον χρόνον ζήσειεν; οὐδὲν παράσχοι εἰπεῖν ἡδονῆς, ἕνεκα πράξας. Δημήτριος δὲ ὁ Βυζάντιος ἐν τῷ περὶ ποιημάτων, Γοργίας φησὶν ὁ Λεοντῖνος ἐρωτηθείς τι αὐτὸν γέγονεν αἴτιον τοῦ βιῶσαι πλείω τῶν ἑκατὸν ἐτῶν, ἔφη τὸ μηδὲν πώποτε ἑτέρου ἕνεκα πεποιηκέναι. Ὠχος δὲ ὁ πολλῷ χρόνῳ τὴν βασιλείαν, καὶ τὸν λοιπὸν περὶ τὸν βίον χορηγίαν ἀφορμὴν λησάμενος, ὡς τελευτῶντος ἠρώτησεν ὁ πεσβύτατος τῶν υἱῶν τί πράσσων τοσαῦτ' ἔτη διαφυλάξειε τὴν βασιλείαν, ἵνα καὶ αὐτὸς τοῦτο μιμοῖτο; τὰ δίκαια πράττων εἶπεν πρὸς ἀνθρώπους καὶ θεούς. Καρύστιος δὲ ὁ Περγαμηνὸς ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν, Κηφισόδωρος φησὶν ὁ Θηβαῖος Πολύδωρον τὸν Τήϊον ἰατρὸν Ἀντιπάτρῳ συνεῖναι, ‖ φιλοτάπιδα ἔχοντα
272 χ. πρακωτὸν [κλινωτὸν] καθάπερ οὖν τραπεζοκλίτης δυτελής, ἐφ' ἧς κατακεῖσθαι καλοὺς τὲ χαλκοῦς καὶ πολυτελεῖς λίνεα· γεγονέναι γὰρ ὀλιγοδίαιτον καὶ τρυφῆς ἀλλότριον. Τιθωνὸν δὲ ἀπὸ τῆς ἕω μέχρι δυσμῶν κοιμώμενον, μόλις ἐπιθυμία πρὸς ἑσπέραν ἐγήγειρεν, ὅθεν καὶ συγκοιμᾶσθαι λεχθεὶς διὰ τὰς ἐπιθυμίας ἐμπεπλέχθαι ἐπὶ τὴν γήρα καθεῖρξαι, κρεμασθὲν πρὸς ἀλήθειαν ἐκ τούτων.

A exigere. Plato quidem & Speusippus coïre familiares & amicos simul voluerunt, non vt posteaquam conuenissent, ad diluculum vsque mensis fruerentur, aut ad temulentiam biberent, sed vt palam fieret numina illos venerari, &, quod natura suadet, facili vitæ comitate, mutuo sibi se dare, ac obsequi: potissimum relaxandi animi ac de literis disciplinisque confabulandi gratia: quę omnia postmodum eorum posteritas præ lacernis sumptuosis, & ea magnificentia quam exposuimus, parui fecit. Hoc ego de philosophis illis
B dictum volo, excepto nemine. Lycon certè arroganti temeritate in splendidissimo ciuitatis loco, nimirum Cononis ædibus, habitauit, cœnaculo viginti lectis strato: quod ad excipiendos amicos & hospites idoneum, & laxum foret. In pilæ quidem lusu magna fuit eius peritia, & dexteritas. De Anaxarcho [a], Solensis Clearchus libro quinto Vitarum ita scripsit, Ex philosophis EVdemonicis [b], cùm ad Anaxarchum, ob eorum
C ignorantiam qui choris sumptum præbebant [c] epuli parandi summa potestas delata fuisset, nuda quidem ancilla vinum ministrauit, conuiarum iudicio pubescens, pulchritudine cæteras antecellens, eorúmque reuera illam spectantium intemperantiã instigauit, & inflammauit. Pistor manicatus, & ore fiscella [d] capistrato farinæ massam aqua respersam tractabat, ne sudor stillans influeret, aut qui pinsebat halitu subactam farinam afflaret. Itaque in eum sapientem philosophum optimè quadrabit quod ab Anaxila poë-
D ta scriptum est in Ventum faciente:

Flauis vnguentis cutem oblinens: lacernas gestans,
Soleas trahens, bulbos comedens, caseum vorans,
Oua exculpẽs, vinum Chium bibens, calices [e] multos habens,
Et præter hæc in consutis coriys literas [f] Ephesias pulchras ferens.

Quanto probior Gorgias Leontinus, quem idem Clearchus scripsit octauo libro Vitarum, ob temperantiam victus ad octogesimum ferè annum integra mente vitam traduxisse: & cùm interrogaret aliquis qua victus ratione sic validus & sensibus illæsis tam diu vixisset, respon-
E disse, quòd voluptatis caussa nihil vnquam fecisset, ideo vitam sic longinquam fuisse. Demetrius Byzantius in libro de Poëmatibus, Gorgiam Leontinum, sciscitante quodam quanam de caussa fuisset vltra centesimum annum producta vita, refert dixisse, nihil vnquam à se factum in alterius gratiam. Ochus [g] animam agens, cùm per longum tempus regnum obtinuisset, & ad regium sumptum pecunia, quod erat satis, abundasset, percunctante filio natu maximo, qua industria regnum per tot annos
F conseruasset, id edoctus vt imitaretur, dixit pietate in deos [h], iustitia in homines regnum se tutatum fuisse. Carystius Pergamenus in historicis Commentariis narrat, à Cephisodoro Thebano scriptum, Polydorum Tëium medicum, conuiuam Antipatro fuisse, cum glabro tapete, croceo [i], instar stragulæ, parui pretij, cui impositus fuit æneus cadus, cum paucis poculis, quòd is esset paucioris cibi, & acerrimus delitiarum hostis, Tithonum à diluculo vsque ad solis occasum dormientẽ vix excitat cibi appetentia sub vesperam: quamobrem illũ cum Aurora iacere fabulati sunt, propterea quòd per senectutem [k] cupiditatibus irretitus, vt vinculis, obstringeretur, illis reuera tanquam alligatus & appensus

Melan

Melanthius [a] quidam voluptatibus & cupediis marcidus protenſo collo ſuffocatus eſt, Homerico in Odyſſea Melanthio [b] guloſior helluo. Quibuſdam ob importunas voluptates diſtortum corpus eſt, aliis ſupra modum pinguefactum: aliis ob delitias priuatum ſenſu. Nymphis Heracleotes libro ſecundo de Heraclea ſcribit, Dionyſium patriæ ſuæ tyrannum, Clearchi filium, qui tyrannidem primus inuaſerat, luxu & quotidiana voracitate ſenſim in tantam molem carnis extumuiſſe, vt propter craſſitiem, & obeſitatem anhelitus difficultate correptus ſit & ſtrangulatus: ideóque medicos præcepiſſe vt tenuibus ad id paratis acubus, & prælongis, latera & ventrem configerent, quoties in profundiorem ſomnum laberetur. Carne in callum ſpiſſata ob nimiam pinguedinem, aliquandiu nihil ille ſentiebat: cùm verò ad puram adacta carnem acus perforaſſet, tum experrigebatur. Iis qui reſponſa petebant, reddebat, corpori obiecta arca, quæ partes reliquas obtegeret, vt facie tantùm aperta colloqueretur cum iis qui compellabant. Huius Menander in Piſcatoribus meminit, alioqui minimè conuiciator, inductis quibuſdam exulibus ex Heraclea, qui hæc loquantur:

Obeſus [c] enim ſus in os iacebat. ac rurſum:
Luxuriæ ſic indulſit, vt indulgere diu nequeat.

& alio loco:

Expetenti mihi quæ ſuauiora ſunt,
Sola mors ea videtur facilis, & tolerabilis,
Si quis multis inteſtinis omaſiſque diſtentus obeſus iaceat,
Vix loquens, ex alto [d] ducens ſpiritum,
Et qui dum affatim cibis veſcitur, dicat, Voluptatibus ego putreſco.

Annos quinquaginta quinque natus diem obiit, tyrannide per annos triginta tres continuata, prioréſque ſe tyrannos antecelluit comitate, & manſuetudine. Talis porrò fuit & Ptolemæus, Aegypti rex ſeptimus, qui Beneficum ſe cognominauit, & veluti proclamauit, cùm ex aduerſo maleficum Alexandrini vocarent. Poſeidonius Stoicus Scipioni, quem Aphricanum appellarunt, in Alexandriam pergenti, comes, illum cùm vidiſſet, ita ſcribit octauo libro hiſtoriarum, Ob luxuriоſam vitam & delicatiorem, ventris & ſtaturæ totius craſſa moles turgebat, quam vix vlnis fuiſſet complexus aliquis, inerti corpore, & langueſcente, quòd at talos vſque demiſſa tunicula veſtiebatur, manicis ad palmas protenſis. Pedibus nunquam ille è regia prodibat, ſed perpetuo ſcipione ſubnixus. Gratam verò ſibi voluptatem fuiſſe is etiam teſtatur octauo libro Commentariorum, Cyrenis creatum ſe Apollinis ſacerdotem narrans, & qua magnificentia illos qui eo ſacerdotio erant antea functi in cœnam aduocaſſet: inquit ergo: Cyrenis Artemiſia celeberrimum eſt feſtum, in quo ſacerdos Apollinis epulum præbet omnibus quibus antea delatum id ſacerdotium fuerit, & catinos [e] apponit ſingulis. Vaſa porrò Catini ſunt quæ artabas [f] circiter viginti capiãt, in quibus ferinæ multũ [g] carnis erat, diligenter conditæ, aliorum cibariorum multum, domeſticarum auium, marinorum piſcium, ac peregrini ſalſamenti multa genera.

A καὶ Μελάνθιος ὁ τὸν αὐτὸν τρόχηλον καταπόνων ἀπήγχετο ἐκ τῶν ὀπολαύσεων, κνισότερος ὢν τοῦ Ὀδυσσέως Μελανθίου. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι ταῖς τὸ σῶμα διεστράφησαν ἀφ' ἡδονὰς ἀκαίρους ἡδονάς. οἱ δὲ εἰς πάχος σώματος ἐπέδωκαν, ἄλλοι δὲ εἰς ἀναισθησίαν ἀφ' πολλοῦ τρυφῶ. Νύμφις γοῦν ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ Ἡρακλείας || Διονύσιον, φησὶν, ὁ Κλεάρχου πρῶτον τυραννήσαντος ἐν Ἡρακλείᾳ υἱὸς, καὶ αὐτὸς τῆς πατρίδος τυραννήσας,
B ὑπὸ τρυφῆς καὶ τὴ καθ' ἡμέραν ἀδηφαγίας ἔλαθεν || ὑπερσαρκήσας, ὥστε ἀφ' τὸ πάχος ἐν δυσπνοίᾳ αὐτὸν συρρεθῆναι καὶ πνιγμῷ. διὸ συνέταξαν οἱ ἰατροὶ κατασκευάσαι βελόνας λεπτὰς τῷ μήκει ἀφ' ἑρούσας, αἷς ἀφ' τὰ πλευρῶν, ἐς τὰ κοιλίας διαθεῖν, ὅταν εἰς ὕπνον τύχῃ βαθύτερον ἐμπεσὼν μέχρι μηδ' ἕν τινος ὑπὸ τῆς πεπωρωμένης ἐκ τῶν στέατος σαρκὸς ὀδὸν ἐνεποίει τῇ αἰσθήσει, εἰ δὲ πως καθαρὸν τόπον ἡ βελόνη διελθοῦσα ἔθιγε, τότε διεγείρετο. τὰς δὲ χρημαλισμὰς ἐποιεῖτο τῶν βελομένων παθεῖν κι-
C βωτὸν τοῦ σώματος, ἵνα τὰ μὲν λοιπὰ μέρη κρύπτῃ, τὸ δὲ πρόσωπον μόνον ὑπερέχον ἀφελέγοιτο τῆς ἀπαλῶσι. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Μένανδρος ἤκιστά γ' ὢν λοιδορὸς ἐν τοῖς Ἁλιεῦσι τὸν μῦθον ὑποκρινάμενος ὑπέρ τινων φυγάδων ἐξ Ἡρακλείας

Παχὺς γὰρ ὡς ἐκεῖνος ἦν σῶμα. καὶ πάλιν·
Ἐτρύφησεν, ὥστε μὴ πολὺν τρυφᾶν χρόνον. ἐλθεῖν,
Ἴδιον ἐπιθυμῶν μόνος μοι θανάτου τοῦτο φαί-
νεται
D Εὐθανατῶν, [ἔχοντα πολλὰ χολάδας κεῖσθαι παχύ.] χ. ἔχοντα πολλὰς χολάδας κεῖσθαι παχύ.

Μόλις λαλοῦντα || καὶ τὸ πνεῦμ' ἔχοντ' ἄνω,
Εὐθύντα, καὶ λέγοντα, Σήσωμ' ὑπὸ τῆς ἡδονῆς.

Ἀπέθανε δὲ βιώσας ἔτη πέντε πρὸς τοῖς πεντήκοντα, ὧν ἐτυράννησεν τρία καὶ τριάκοντα, ἀπὸ αὐτῶν τῶν πρὸ αὐτοῦ τυράννων πρώτοτητι καὶ ὀξυθυμίᾳ διενηνοχώς. τοιοῦτος ἐγεγόνει δὲ Πτολεμαῖος ὁ ἕβδομος Αἰγύπτου βασιλεύσας, ὁ αὐτὸν μὲν Εὐεργέτην ἀνακηρύξαντων,
E ὑπὸ δὲ Ἀλεξανδρέων κακεργέτης ὀνομαζόμενος. Ποσειδώνιος δὲν ὁ Στωϊκὸς συναποδημήσας Σκιπίωνι τῷ Ἀφρικανῷ κληθέντι εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ θεασάμενος αὐτὸν γράφει ἐν ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν ἔτως, ἀφ' ἧς τρυφῆς διέφθαρτο τὸ σῶμα ὑπὸ παχύτητος, καὶ γαστρὸς καὶ μεγέθους, ὡς δυσπερίληπτον εἶναι σωθέντα· ἐφ' ἧς χλωνίσκον ἐνδεδυκὼς ποδήρη μεχρὶ τῶν καρπῶν χειρίδας ἔχοντα, περὶ μηδὲ τρίβωνος, εἰ μὴ ἀφ' σκιπίωνα. ὅτι δὲ τρυφῆς οὐκ ἄλλοτρίως ὁ βασιλεύς ἐστι, αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ
F μαρτυρεῖ, ἐν τῷ ὀγδόῳ τῶν ὑπομνημάτων διηγούμενος, ὅπως τε ἱερεὺς ἐγένετο ἐν Κυρήνῃ Ἀπόλλωνος καὶ ὅπως δεῖπνον παρεσκεύασε τοῖς περὶ αὐτὸν γενομένοις ἱερεῦσι, γράφων ἔτως· Ἀρτεμίσια μεγίστη ἐν Κυρήνῃ ἑορτή, ἐν ᾗ ὁ ἱερεὺς ἐστὶ Ἀπόλλωνος, ἐνιαύσιος δέ ἐστιν, δεῖπνίζει τοὺς περὶ αὐτὸν ἱερωσαμένους, καὶ παρατίθησιν ἑκάστῳ τράπεζα, τοῦτο δέ ἐστι κεραμεῦν ἄγγος, ὑποδεχόμενον ὡς εἴκοσι ἀρτάβας, ἐν ᾧ || πολλὰ μὲν τῶν [ἀγρίμεων] ἔγκειται πεπονημένα, χ. ἀγρίμειων πολλὰ δὲ σῖτα, καὶ τῶν ἡμέρων ὀρνίθων, ἔτι δὲ ἰχθύων ἀλατῶν, παρέχουσι τὲ ξενικοῦ πλείονα χλιδήν.

|| πολ-

χιθάριον ‖ πολλάκις δέ τινες τῶν [‖ κιθάριον] ἀκροατῶν παῖδα κελεύσαντες ἄδειν, ἀπιόντων ἐκείνων ἐπηκολούθουν ἀξιοῦντες λαβεῖν τὸν μισθόν. ἡμεῖς δὲ παρεκαλοῦμεν μὲν τοὺς παῖδας, φιάλας δὲ ὅλας ἀργυρᾶς κατασκευάσαντες, τὸ τίμημα ἔχοντας ἑκάστην, ἧς προειρήκαμεν δαπάνης, ἵππον τε κατεσκευασμένον σὺν ἱππεῖ κοσμήσαντες, καὶ φαλάροις ἀργυροῖς ἐδωκαμεν, καὶ παρεκαλέσαμεν ἕκαστον ἐπὶ αὐτοῦ καθεδεῖσθαι οἰκαδε ἀπιόντα. εἰς πάντα δὲ ἐκεῖνα καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος, ὁ τὴν ἑαυτοῦ μητέρα ἀποκτείνας συμβασιλεύουσαν αὐτῷ. φησὶ γοῦν περὶ αὐτοῦ Ποσειδώνιος ἐν τῇ ἑβδόμῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν ἱστοριῶν οὕτως· ὁ δὲ τῆς Αἰγύπτου δυνάστης μισούμενος μὲν ὑπὸ τῶν ὄχλων, κολακευόμενος δὲ ὑπὸ τῶν περὶ αὐτὸν, ἐν πολλῇ δὲ τρυφῇ ζῶν, οὐδὲ περιπατεῖν οἷός τε ἦν, εἰ μὴ δυσὶν ἐπαναπειδόμενος ἐπορεύετο. εἰς δὲ τῶν συμποσίων ὀρχήστης ἀπὸ μετεώρων κλινῶν καθαλλόμενος ἀνυποδήτους, σωτηνωτέρας αὐτῶν τῶν ἠσκηκότων ἐποιεῖτο. Ἀγαθαρχίδης δὲ ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ Εὐρωπιακῶν Μάγαν φησὶ τὸν Κυρηνίης βασιλεύσαντα ἔτη πεντήκοντα, ἀπολέμητον γενόμενον καὶ τρυφῶντα κατασαρκον γενέσθαι, ἐκτόπως τοῖς ὄγκοις κατὰ τὸν ἔσχατον καιρὸν, καὶ ὑπὸ δὲ πάχους ἀποπνιγῆναι δι' ὑγίειαν σώματος, καὶ τὸ περιφερὲς πλῆθος τροφῆς ἀφανὲς ἦ Λακεδαιμονίοις ὁ αὐτὸς ἱστορεῖ, διὰ τῆς ἑβδόμης καὶ εἰκοστῆς δὲ τῆς τυχούσης ἀδοξίας νομιζούσης, [εἰ μὴ τὸ σχῆμα] ἀνανδρότερον ἔχων, ἢ τὸν ὄγκον δὲ σώματος περιπεπλεγμένος ἐφαίνετο, γυμνῶν κατὰ δέκα ἡμέρας παρισταμένων τοῖς ἐφόροις τῶν νέων. καθεώρων δὲ οἱ ἔφοροι καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ τὰ περὶ τὴν ἔνδυσιν καὶ τὸ τρόπιον τῶν νέων εἰκότως. καὶ γὰρ ὀψοποιοὶ ἦσαν παρὰ Λακεδαιμονίοις πρεσκευασίας, ἄλλου δέ οὐδενός. καὶ τῇ δὲ ἑβδόμῃ εἰκοστῇ Ἀγαθαρχίδας ἔφη ὡς Λακεδαιμόνιοι Ναυκλείδῃ τῶν Πολυβιάδου παῖδι λαμπρῶς ὑπερσαρκοῦντι τὸ σῶμα, καὶ παχὺ δὲ περιπεπλεγμένον, καταβιβάσαντες εἰς μέσην τὴν ἐκκλησίαν. καὶ Λυσάνδρου πολλὰ ὀνειδίσαντος ἐν τῷ κοινῷ ὡς περιπεπλεγμένῳ, πρὸς ὀλίγον ἐξέβαλον ἐκ τῆς πόλεως, ἀπειλήσαντες τῷ ποιήσειν, εἰ μὴ τὸν βίον ἐπανορθώσαιτο. εἰπόντος δὲ Λυσάνδρου ὅτι καὶ Ἀγησίλαος ὅτε διέτριβε περὶ τὸν Ἑλλήσποντον πολεμῶν τοῖς βαρβάροις, ὁρῶν σὺν Ἀσιανοῖς μὲν στολαῖς πολυτελῶς ἡσκημένους, τοῖς σώμασι δὲ οὕτως ἀχρείους ὄντας, γυμνοὺς πάντας ἐκέλευσε σὺν ἀλισκομένους ὑπὸ τὸν κήρυκα ἄγειν καὶ χωρὶς πωλεῖν τὸν τούτων ἱματισμόν· ὅπως οἱ σύμμαχοι γινώσκοντες διότι πρὸς μὲν ἆθλα μεγάλα πρὸς δὲ ἄνδρας ἀτελεῖς ὁ ἀγὼν συνέστηκε, προθυμότερον ταῖς ψυχαῖς ὁρμῶσιν ὑπὲρ σὺν ἐναντίους. καὶ Πύθων δὲ ὁ Βυζάντιος ῥήτωρ, ὡς Λέων ἱστορεῖ ὁ πολίτης αὐτοῦ, παχὺς ἦν παχὺ τὸ σῶμα. καὶ Βυζαντίοις πολὺ στασιάζουσι πρὸς ἀλλήλους, τῆς πολίτιδος προκαλῶν εἰς φιλίαν ἔλεγεν, Ὁρᾶτε μὲν ἄνδρες πολῖται οἷός εἰμὶ τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ γυναῖκα ἔχω πολλῷ ἐμοῦ παχυτέραν. ὅταν οὖν ὁμονοῶμεν, καὶ τὸ τυχὸν ἡμᾶς σκιμπόδιον δέχεται· ὅταν δὲ στασιάζωμεν οὐδὲ ἡ σύμπασα οἰκία.

CAP. XIII. ‖ Πόσῳ οὖν κάλλιον ἐστὶν ἀγαθὲ Τιμό-

A Sæpius verò conuiuatores nonnulli puerum, qui citharam pulsare sciret abeuntes conuiuas prosecuturum assectam iis addunt veluti exiguum citharum [a]. Nos equidem amouimus illa omnia, & phialas totas ex argento fabricandas [b] curauimus, eius pretij singulas cuius sumptum præstitueramus: deinde ornatum equum aureis phaleris cum equisone suo dedimus, in quo sedentem, vnumquemque domum reuerti sumus adhortati. Huius etiam principis filius Alexander euasit sagina multa obesior, is nimirum qui regni consortem matrem necauit. De illo Posidonius libro quadragesimoseptimo historiarum ita scripsit: Aegypti verò Princeps inuisus populo, familiarium assentationibus excæcatus, delitiis exolutus, ne ambulare quidem poterat, nisi duobus suffultus incederet. At in saltationibus quæ epulis adhibebantur, nudis ille pedibus è lectis superioribus desiliens, exercitatis concitatius & agilius corpus saltando mouebat. Agatharchides libro decimosexto Rerum EVropæ, scribit Magan, qui regnauit annos quinquaginta Cyrenis, cùm bellis non occuparetur, & luxu diffluerer, immensa carnis mole auctum fuisse, vt sub vitæ finem prodigiosus esset corporis tumor, tandémque pinguedinis copia exanimatum, partim ob ignauiam & segnitiem, partim ob ingluuiem, & nimiam cibi voracitatem. Idem scribit libro vigesimoseptimo, apud Lacedæmonios insigne probrum fuisse, si cui minus esset virilis forma, aut corporis tumor in aqualiculum proiectus & propensus conspiceretur, cùm decimo quoque die nudos se iuuenes Ephoris contemplandos sisterent: qui & iuuenum quotidie tum cubilia, tum vestitum obseruabant, & meritò quidem [c], quoniam Lacedæmone qui carnem ad obsonium præpararent fuerunt, aliarum præterea cupediarum nihil. Idem autor libro vigesimoseptimo [d] tradit, Naucleiden Polybiadis filium supra modum corpulentum & ob delitias crassum, à Lacedæmoniis in mediam concionem productum fuisse, & publicè à Lysandro acerbè obiurgatum vt voluptuarium, minimúmque abfuisse quin in exilium ageretur: idque futurum minitatos Lacedæmonios, nisi vitam corrigeret: Lysandrúmque tum recitasse, Agesilaum, cùm ad Hellespontum Barbaros bello premeret, & Asiaticos homines sumptuosis stolis exultos, sed imbelles & inutiles corporibus esse intueretur, captiuos omnes iussisse vestibus exutos ad præconem duci, qui venales prædicaret, indumenta verò seorsum vendi, vt socij & fœderati cognoscerent, præmiorum ampla spe aduersus homines nihili bellum suscceptum esse, ideóque animo promptiore & alacriore cum hostibus dimicarent. Python rhetor Byzantius, vt Leon eius ciuis prodidit, corpore valde obesus, cùm aliquando inter ciues esset orta seditio, ad pacem & mutuam beneuolentiam illos exhortans, Videte, inquit, ciues, quali sim corpore: obesior etiam mihi vxor est: & tamen concordes nos quiuis lectulus capit, discordibus autem vel ædes totæ angustæ futuræ sint. Quanto igitur satius & honestius est, ô bone Timocra-

tes,

tes, labore corpus attenuari, vt inquit Hermippus in Cercopibus [a], quàm diuitiis affluentes similes esse Tanagræo [b] ceto, quales viri fuerunt suprà memorati? Hermippus ille, quem citaui, Bacchum alloquitur, & sic ait:

Qui laborant, & affliguntur, buculas tibi mutilas sacrificant, Leotrephide [c] ac Thaumantide [d] exiliores.

Aristophanes in Gerytade macilentos recenset, quos ad inferos legatos ait missos ad poëtas illic degentes. Eius verba sunt:

A. *Ad mortuorum latebras aliquis & tenebrarum fores.*
Descendere non recusei: vnum verò ex singulis artibus
Deligamus, aduocata concione publicè:
Denuntiantes qui ad inferos [e] legati sint futuri, & frequenter
Illuc vltrò commeaturi. B. *An verò quidam sunt*
Vestrates homines ad inferos legati? A. *ita per Iouem:*
Atque adeò sapissimè, veluti qui ad Thraces pergunt [f], omnia tenes.
B. *Quinam ij futuri sunt?* A. *primùm quidem Sannyrion,*
E tragœdis: deinde è tragicis choris
Meletus: è cyclicis [g], Cinesias.

tum paulo pòst deinceps:

Perquam tenui spe vos certè vehimini:
Etenim [h] hos, quamuis multos, si fortassis ingruat,
Diarrhœa fluuius abripiet, & abibit,
Cum Sanyrionis coriaceo [i] præsidio.

De Meleto hic Sanyrion per iocum dixit Lenæorum [k] esse cadauer. Fuit proculdubio tenuissima & procerissima statura Cinesias, de quo integram fabulam scripsit Strattis, Achillem eum Phthiotam [l] vocans, quòd in suo poëmate sæpe Homerus Achillen sic appellauerit. Itaque ludens in eius speciem ac corporaturam, Salue, inquit, Achilles Phthiota. Alij verò, vt Aristophanes, identidem Cinesiam Philyrinum appellarunt, quòd tabella sumpta è ligno tiliæ se circumcingeret, ne ob proceritatem & gracilitatem corpus flecteretur. Valetudinarium & asperis moribus fuisse Cinesiam [m] Lysias rhetor prodidit, in oratione quam inscripsit, de Sceleribus & delictis Phaniæ, eúmque arte sua neglecta quadruplatorem ad calumnias & falsas delationes operam contulisse, indéque ditatum. De Cinesia verò poëta id dictum fuisse, non de alio, indicio manifesto est, quòd impietatis, quia deos esse negaret, insimulatint eum comici, & orator eiusmodi fuisse illum sic declaret: Miror equidem patienter vos ferre Cinesiam, in deos ea scelera patrantem, quæ vel oratione turpe sit aliis prosequi. Eum tamen comœdias dantem quotannis vos auditis. Nonne verò aliquando Apollophanes, & Mystalides Lysitheus [n] ex atris & nefastis selecto die apud eum conuiuati sunt, assumpto Cacodæmonistarum [o] nomine, præ Numeniastis [p], quod certè nomen eorum [q] fortunis valde competebat: non tamen hoc cogitabant animo, cùm sic se gererent, sed deos le-

A τες πενόμενον εἶναι λεπτότερον, ὧν καλὰ λέγει Ἑρμιππος ἐν Κέρκωψιν, ἢ ὑπερπλουτοῦσι τῷ Ταναγραίῳ κήτει ἐοικέναι, καθάπερ οἱ παθεπιμελεῖς ἄνδρες; φησὶ δή, οὕτως ὁ Ἑρμιππος πρὸς τὸν Διόνυσον τὸν λόγον ποιούμενος,

νυῦ οἱ γὰρ πενόμενοι
Ἀνάπηρά σοι θύουσιν ἤδη βοΐδια
Λεοτρεφίδη λεπτότερα καὶ Θαυμαντίδου.

Ἀριστοφάνης ἐν Γηρυτάδῃ λεπτὸς τὰς δὲ καλάμας, ὃς καὶ πρεσβεύειν ὑπὸ τῶν ποιητῶν φησὶν εἰς ᾅδου πέμπεσθαι, πρὸς οὓς ἐκεῖ ποιητὰς λέγων ὑτωσί·

B Καί τις νεκρῶν κοιλημῶνα καὶ σκότου πύλας
Ἔτλη καταβῆναι ἕνα δ' ἀφ' ἑκάστης τέχνης
Ἐπιλόμεθα κοινῇ γνώμῃς ἐκκλησίας,
[Οὐ σημαίνοντας] αἰδοφοίτας καὶ θαμὰ
Ἐκεῖσε φιλοχωροῦντας. εἰσὶ γάρ τινες
Ἄνδρες παρ' ὑμῖν αἰδοφοῖται, νὴ Δία,
Μᾶλλον δ' ὥσπερ θρακοφοῖται, πάντ' ἔχεις.
Καὶ τίνες αὖ εἶεν; πρῶτα μὲν Σαννυρίων
C Ἀπὸ τῶν τραγῳδῶν ἀπὸ δ' ἐκ τραγικῶν χορῶν,
Μέλητος ἀπὸ δὲ τῶν κυκλικῶν Κινησίας·

εἶθ' ἑξῆς φησίν,

Ὡς σφόδρ' ἐπὶ λεπτῶν ἐλπίδων ὠχεῖτ' ἄρα,
Τέρυς γὰρ [ὧν πολλῶν ξυνελθὴ] ξυλλαβεῖν
Ὁ τῆς [Διαῤῥοίας ποταμὸς] ἐξοιχήσεται.

χ. ἦν πολλὸς ξυνέλθῃ.
χ. Διαροίας ποταμὸς,

Περὶ δὲ τοῦ Σαννυρίωνος σκυτίνῳ ὑπεκθυρίαν, περὶ δὲ [Μελήτου] αὐτὸς, ὁ Σαννυρίων ἐν Γέλωτι λέγει οὕτως

χ. Μελίττου

Μέλητον τὸν ἀπὸ Λιωαίου νεκρόν. ὧν δ' ὄντως μακρὸς καὶ λεπτὸς ὁ Κινησίας, εἰς ὃν καὶ ὅλον δρᾶμα γέγραφε Στράττις. Φθιώτην Ἀχιλέα αὐτὸν καλῶν ἀφ' ὧν ἐν τῇ αὐτοῦ ποιήσει συνεχῶς τὸ Φθιῶτα λέγων. παίζων οὖν εἰς τὴν ἰδέαν αὐτοῦ ἔφη Φθιῶτ' Ἀχιλεῦ. ἄλλοι δ' αὐτὸν ὡς καὶ Ἀριστοφάνης πολλάκις εἰρήκασι Φιλύρινον Κινησίαν, ἀπὸ τοῦ φιλύρας τοῦ ξύλου λαμβάνοντα σανίδα συμπεριζώννυσθαι, ἵνα μὴ καμπὴν ἀπὸ τε τοῦ μήκους καὶ τῆς ἰσχνότητος. ὅπερ ἦν ὁ Κινησίας νοσώδης καὶ δεινὸς τἄλλα, Λυσίας ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ ὑπὲρ Φανίου τῶν νόμων ἐπιγραφομένῳ λόγῳ εἴρηκε, φάσκων αὐτὸν ἀφέμενον τῆς τέχνης συκοφαντεῖν, καὶ ἀπὸ τούτου πλουτεῖν. ὅτι δὲ ποιητὴς ἦν καὶ ἀχάριτος, σαφῶς αὐτὸς ὢν σημαίνεται ἐκ τοῦ καὶ ἐπὶ ἀθετήτῃ κωμῳδούμενον ἐμφανίζεσθαι, καὶ ἀπὸ τοῦ λόγου ψευδῆ δείκνυσθαι. λέγει δ' οὕτως ὁ ῥήτωρ· θαυμάζω δὲ εἰ μὴ βαρέως φέρετε, ὅτι Κινησίας ἐστὶν ὁ τοῖς νόμοις βοηθὸς, ὃν ὑμεῖς πάντες ἐπίστασθε ἀσεβέστερον ἁπάντων καὶ κωμῳδούμενον ἀνθρώπων γεγονέναι. οὐχ ὅτι ἐστὶν ὁ τοιοῦτος περὶ θεοὺς ἐξαμαρτάνων, ἀ τοῖς μὲν ἄλλοις αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν, τῶν κωμῳδοδιδασκάλων δ' ἀκούετε καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν; ἀλλ' οὐ τούτου πολὺ Ἀπολλοφάνης δὲ Μυστελίδης ὁ καὶ Λυσίθεος συνεστιῶντο μίαν ἡμέραν ταξάμενοι τῶν ἀποφράδων, ἀπὸ νουμηνιασῶν κακοδαιμονιστὰς σφίσιν αὐτοῖς τύπωμα θέμενοι. τρέπον μὲν τοίνυν αὐτῶν τύχαις· οὐ μὴν ὡς τοῦτο διαπεπραγμένοις τὴν διάνοιαν ἔχον, ἀλλ' ὡς καταγελῶντες τῶν θεῶν δὲ νόμων

D

E

F

μων τῶν ἡμετέρων ἐκείνων μᾶλ' ἕν ἕκαστος ἀπώλετο, ὥστ' εἰκὸς οὖν τοιοῦτους. τοῦτον ἤ ὑπὸ πολεί-
σων γε ἀσκώμενον οἱ θεοὶ οὕτως διέθεσαν, ὥς τε τὰς ἐχθρὰς αὐτὸν βούλεσθαι ζῆν μᾶλλον ἢ τεθνάναι, πα-
ράδειγμα τοῖς ἄλλοις, ἵν' εἰδῶσιν ὅτι τοῖς λίαν ὑβρι-
στικῶς πρὸς τὰ θεῖα διακειμένοις, οὐκ εἰς αὐτοὺς παῖ-
δας ἀποπέμπουσι τὰς τιμωρίας, ἀλλ' αὐτοὺς κακῶς
ἀπολλύναι μείζοσι καὶ χαλεπωτέραις ταῖς συμφοραῖς
καὶ τοῖς νόσοις, ἢ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις προσβάλλον-
τες. τὸ μὲν γὰρ ἀποθανεῖν ἢ καμεῖν νομίμως, κοινὸν ἅ-
πασιν ἡμῖν ἐστιν. τὸ δ' ἕτως ἔχοντα τοσοῦτον χρόνον
διαμελεῖν, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀποθνήσκοντα
μὴ δυνάσθαι τελευτῆσαι τὸν βίον, τούτοις μόνοις προ-
σήκει τοῖς τοιαῦτα, ἅπερ οὗτος, ἐξημαρτηκόσιν. περὶ
μὲν οὖν Κινησίαν ταῦτα ὁ ῥήτωρ εἴρηκεν. λεπτότερον
δ' ἴσως καὶ || Φιλήτας ὁ Κῶος ποιητὴς, ὡς καὶ Διοκλῆς ὁ τοῦ
σώματος ἰσχνότητα σφαίρας ἐκ μολύβδου πεποιη-
μένας ἔχειν περὶ τὸ σῶμα, ὡς μὴ ὑπὸ ἀνέμου ἀνα-
τραπείη. Πολέμων δ' ὁ περιηγητὴς ἐν τῷ περὶ θαυ-
μασίων, || Ἀρχέστρατον φησὶ τὸν μάντιν ἁλόντα ὑπὸ
τῶν πολεμίων, καὶ ὅπλῳ ζυγὸν ἀναβληθέντα, ὀβολοῦ
ὁλκὴν διῳχθῶσαι ἔχοντα, ὅτως ἴσχνος. ὁ δ' αὐ-
τὸς ἱστορεῖ, ὡς καὶ Πανάρετος ἰατρὸς μὲν οὐδὲν ὠμίλη-
σεν Ἀρκεσιλάῳ ἀκροατὴς δὲ τοῦ φιλοσόφου, καὶ ὅτι συ-
νεχῶς Πτολεμαίῳ τῷ Εὐεργέτῃ τάλαντα δώδεκα
τὸν ἐνιαυτὸν λαμβάνων, ἴσως ἂν ἰσχνότατος αὐτὸς διε-
τελέσας. Μητρόδωρος δ' ὁ Σκήψιος ἐν δευτέρῳ πε-
ρὶ ἀληθείας, || Ἱππωνάκτειον τὸν ποιητὴν, ὄντα μόνον μι-
κρὸν ῥυτῷ τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ λεπτὸν ἀκρότονον δ'
ὅτως || ὡς πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ || κενὸν λήκυθον βάλλειν
μέγιστον τε διάφορον τῶν ἐλαφρῶν σωμάτων διὰ
τὸ μὴ δύνασθαι τὸν ἀέρα τέμνειν, ἀλλ' ἐχόντων εἶναι τὸ
φερόν. λεπτὸς δ' ἴσως καὶ Φιλιππίδης, καθ' ὃ λόγος ἐ-
274 στὶν Ἀριστοφάνει τῷ ῥήτορι λέγων αὐτὸν ἕνα τῶν πολλῶν ὄ-
ντων εἶναι. ἴσως δ' ἀτελὴς τὸ σῶμα διὰ λεπτότητα
ὡς ὁ Ἀριστοφάνης ἔφη. Ἀλεξις τ' ἐν Θεωρῳτοῖς φησὶν,

χ. Ἑρμῆ νε-
κρῶν πομ-
πὲ καὶ

[Ἑρμῆ θεῶν πρέσβεμπτε καὶ] Φιλιππίδου
Κληρῶσαι νυκτὸς ὅμμα τῆς μελαμπέπλου.

Καὶ Ἀριστοφῶν Πλάτωνι ἐν ἡμέραις αὐτὸν τρισὶν
ἰσχνότερον ἀποφαίνων || Φιλιππίδου,

Οὕτως ἐν ἡμέραις ὀλίγαις νεκρὸν ποιεῖς;

Μένανδρος δ' ἐν Ὀργῇ,

Ὁ λιμὸς ὑμῶν τὸν καλὸν τοῦτον δακών,
Φιλιππίδου λεπτότερον ἀποδείξει νεκρόν.

Ὅπου καὶ || πρὸς Φιλιππωδῶς ἔλεγον τὸ λελεπτῶσθαι,
Ἀλεξις ἐν Μανδραγορίζομένῃ φησίν. [Κακῶς ἔ-

χ. Κακῶς ἔ-
χει τρυφὸς
ἀκαρὴς νὴ τὸν
Δί' εἰ,

χει τρυφὴς ἀκαρὴς νὴ δι' εἰ πρὸς Φιλιππωδῶσθαι, μὴ
σὺ καινῶς μοι λάλει, ὅσῳ μου τέθνηκε τοῦ τα-
λαιπώρου πάθους.] Πολλῷ οὖν κάλλιόν ἐστι τοιοῦ-
τόν τινα εἶναι τὴν ἰδέαν, ἢ ὡς φησιν Ἀντιφάνης ἐν
Αἰόλῳ. -τοῦτον οὖν

Πεφιλιπ-
πίδωσαι. μὴ
σὺ καινῶς μοι
λάλει.

Διὰ οἰνοφλυγίαν καὶ πάχος τοῦ σώματος
Ἀσκὸν καλοῦσι πάντες οἱ ἀπίχωροι.

Εγὼ τέ-
θνηκα. τὸ πα-
λαιπώρως πά-
θος.

Ἡρακλείδης δ' ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς Δεινίαν
φησὶ τὸν μυροπώλην διὰ τρυφὴν εἰς ἔρωτα ἐμπε-
σόντα, καὶ πολλὰ χρήματα ἀναλώσαντα, ὡς ἔξω τῶν
ἐπιθυμιῶν ἐγγενόμενον ὑπὸ λύπης ἐκφερεσθέντα ἐκ-
τέμνειν αὐτοῦ αἰδοῖα· ταῦτα πάντα ποιούσης

A gésque vestras irridebant. Eorum quisque vt sceleſtos æquum fuit, perit. Hunc verò notum quamplurimis dij sic affecerunt, vt inimici viuere quam mori potiùs illum exoptent, exemplo futurum aliis, deos immortales in eorum filios qui nimis contumelioſi erga ipſos fuerunt, non differre pœnas, ſed illos ipſos malè perdere, grauioribus & maioribus immiſſis tum calamitatibus, tum morbis, quàm in cæteros homines. Vitam quidem certè cum morte commutare, & res aduerſas, quamuis iuſti ſimus, perpeti, B commune ac publicum eſt nobis omnibus, at quotidie morientem è vita non poſſe diſcedere, eorum tantùm eſt, qui erga deos, quod iſte Cineſias, commiſerint. De Cineſia hæc orator memoriæ tradidit. Eo gracilior quoque fuit poëta Cous Philetas: cuius pedibus ob corporis exilitatem globi plumbei ſubiiciebantur, ne à ventis euerteretur. Polemon Periegetes [a] libro De admirandis refert, Archeſtratum vatem captum ab hoſtibus, & in ſtateram C [d] iniectum obolum tantùm pependiſſe, adeò tenui corpuſculo fuit. Idem narrat Panaretum, Arceſilai philoſophi auditorem medicos nunquam conſuluiſſe, conſuetudinem habuiſſe cum Ptolemæo Euergete [c], annua mercede talentorum duodecim conſtituta: integra valetudine, quamuis gracillimum, vitam exegiſſe. Metrodorus Sceplius libro De reductoria, ſcribit Hipponactem poëtam non tantùm fuiſſe puſillo corpore, ſed etiam tenui [d], at tam validis artubus, vt præ cæteris olearam trullam vacuam proiiceret in longiſſimum ſpatium, tametſi leuia corpora, quoniam aërem diuidere nequeant, impetu violento non ferantur. Gracilis fuit & Philippides [e]. In eum Hyperidis rhetoris extat oratio, in qua ex iis vnum fuiſſe ait, qui rempublicam adminiſtrarent, vili & deſpicato corpore ob gracilitatem, vt inquit Hyperides [f] Alexis in Theſprotis:

Mercuri deorum nuntie E, *ac Philippidis*
Tutelam ſortite, oculus noctis velis nigris obſcuræ.

Ariſtophon in Platone:

A. *Triduo Philippide graciliorem eum reddidero.*

B. *Siccine tam paucis diebus mortuos facis?*

Menander in Ira:

Fames ex vobis hunc bellulum ſi mordeat,
Cadauer faciet Philippide gracilius.

Hinc περιλιπποδῶσθαι, gracileſcere, & tanquam Philippidem fieri, dixerunt. Alexis in Mandragorizomene [h]:

A. *Male habet penis, exiguus, ac puſillus eſt, ac* περιλιπποδῶται, *extenuatus eſt.* F

B. *Nouis verbis ne me alloquitor: miſerum me, quàm emortuum eſt deſyderium meum.*

Magis profectò eſſe talem decet hominis ſpeciem, quàm, vt ait Antiphanes in AEolo [i],

Hunc igitur ob temulentiam, & craſſitiem corporis,
Vtrem [k] *vocant omnes indigenæ.*

Heraclides Ponticus libro De voluptate ait, Deiniam vnguentarium [l] præ luxu amore laſciuientem, diſſipata multa pecunia, vt ab ea inſania & cupiditate liberatus eſt, dolore conturbatum, & pœnitentia, virilia ſibi amputaſſe, eiúſque amentiæ cauſſam fuiſſe indomitam & effrena

effrenatam intemperantiam. Athenis porrò mos fuit luxuriosis, vnguentis pedes illinere [a], vt inquit Cephisodorus in Trophonio, ad hunc modum:

Mihi deinde vnguentum eme, quo linatur corpus,
Irinum, ac Rhodinum: mihi quidem id volupe est,
Xanthia:
Seorsum autem pedibus mercator Baccharin.

EVbulus in Sphingocaryone [b]:

Lænas virginum in orbem circumiectas, delicatas,
In lecto molli decumbens nunc obtero:
Amaricinis vnguentis mei pedes confricantur.

Apud eundem in Procride, quo pacto curandus esset Procridis canis, quidam explicat, de cane, vt de homine, loquens:

A. *Primùm cani molliter substernite:*
Et infra quidem subdite Milesiam
Lanam: deinde supra, vestem purpuream [c] injicite.
B. *Apollo!* A. *tum alicam illi macerate,*
Cum anseris [d] lacte. B. *Hercules!* A. *post etiam pedes*
Vnguento Megallino perungite.

Apud Antiphanem in Alcestide quidam oleo pedes vngit. Idem in Metragyrte [e]:

Ancillam cui vnguentum
Diua dederat, pedes
Primùm iubet illinere, ac deinde genua:
Eum mox vt ancilla tetigit fricatura,
Exiluit.

Idem in Zacyntho:

Tum etiam mulierosus ego sum, sed immeritò:
Quasuis amicas esse mecum lubenter fero:
Quod tu nunc agis, prior olim passus ego sum.
Mollibus ac pulchris manibus pedes fricari
An non splendidum ac venerandum est?

Idem in Thoriciis [f]:

Lauat is profectò, in pelui aurea, vnguento
Ægyptio linit manus, & pedes [g]:
Phœnicio malas, & papillas:
Sisymbrino verò vtrumque brachium:
Amaricino comam, & supercilia:
Serpyllino genua & cruricem.

Anaxandrides in Protesilao:

Vnguento verò quod fuerat à Parone datum,
Heri, aspectu nigro, magni pretij,
Aegyptio, Callistrati pedes inungit.

Telecleides ἐν πρυτανεῦσι [h], Themistoclem scribit mollem quoque & luxuriosum fuisse. Cratinus in Cheironibus, declarans antiquorum delicatam vitam, inquit,

Ad aurem tenellum sisymbrium, lilium, rosam, ponebat,
Manibus verò malum tenens, atque scipionem, concionabatur.

In Amatoriis Clearchus Solensis, cur manibus flores, poma, & id genus alia gestemus, scisciatur: an quòd qui delectantur illis, pulchritudinis appetentes esse natura demonstret? Itaque propter illud naturæ ipsorum veluti specimen [i], quæ pulchra sunt habent in manibus, & illis gaudent. An potius ob duas res hæc circumferunt? nempe quòd id fœlicitatis initium, & omen, ac voluntatis argumentū patefaciant. Nam quos habent flores, si quis petat, ad fruendum sua pulchritudine inuitat, & appellat: sin vltro dāt, iis qui accipiūt, pulchritudinis se participes vt faciāt, antea præscribūt: An potius florū & fructuum ve-

A τῆς ἀνολάσου τρυφῆς. ἔθος δ' ἦν Ἀθηναίοις, ἐς τοὺς πόδας τῶν τρυφώντων ἀναλείφειν μύροις, ὡς Κηφισόδωρος ἐν Τροφωνίῳ φησίν,

[Ἔπειτ' ἀλείφεσθαι τὸ σῶμά μοι πρίω μύρον
Ἰρινὸν καὶ ῥόδινον,] ἄγαμαι Ξανθία,
Καὶ τοῖς ποσὶν χωρὶς πρίω μοι βάκκαριν.

χ. Ἔπειτ' ἀλείφεσθαι τὸ σῶμά μοι πρίω Μύρον ἴρινον καὶ ῥόδινον

Εὔβουλος δ' ἐν Σφιγγοκαρύωνι ἐν θαλάμῳ μαλακῶς καταστείλῃ. ἐν ᾗ κύκλωνιν παρθενικὰ τρυφερὰ χλανίδια μαλακὰ καταβρύπτει τὸν πόδ'
B ἀμαρακίνοισι μύροισι τρίψασι τὸν ἐμόν. ἐν ᾗ Προκελίδι λέγει τις, πῶς δεῖ ἐπιμελεῖσθαι τὸ τῆς Προκελίδος κυνὸς, ὡς περὶ ἀνθρώπου ὁ κυνὸς τὸν λόγον ποιεῖ μῆν,

Οὕτω μὲν ὑποστορέσατε μαλακῶς τῷ κυνὶ,
Κάτω μὲν ὑποβαλέσατε τῶν Μιλησίων
Ἐρίων· ἄνωθεν δ' ἐπιβαλέσατε ξυσίδα.
Ἀπολλον, εἶτα χόνδρον αὐτῷ δεύσατε!
Γάλακτι χλιῶ, Ἡράκλεις! καὶ τοὺς πόδας
Ἀλείψαθ' αὐτοῦ τῷ μεγαλλίῳ μύρῳ.

C Ἀντιφάνης δ' ἐν μὲν Ἀλκήστιδι ἐλαίῳ τινὰ ποιεῖ χριόμενον τοὺς πόδας. ἐν ᾗ Μητραγύρτῃ φησί,

τήν τε παῖδ' ἀλείμματα
Παρὰ τῆς θεοῦ λαβοῦσαν, εἶτα τοὺς πόδας
Ἐκέλευσεν ἀλείφειν πρῶτον, εἶτα τὰ γόνατα,
Ὡς θᾶττον ἡ παῖς τῶνδ' ἥψατ', αὐτοῦ τ' ποδῶν
γ' ἔτριψε τ' ἀνεπήδησεν. καὶ ἐν Ζακυνθίῳ,
Εἶτ' ὀρθῶς εἰμὶ φιλογυνὴς ἐγὼ
Καὶ ταῖς ἑταίραις ἡδέως πᾶσας ἔχω,
Τυπτόμενος γὰρ αὐτὸς πρῶτον ὃ σὺ ποιεῖς πάσχειν
Μαλακαῖς καλαῖς τε χερσὶ τριφθεῖσαι πόδας
D Πῶς ὀρχεῖσθε μενοῦν ἔστι; καὶ ἐν [Θορυκίοις,] χ. Θορικίοις.
Λᾶστα δ' ἀληθῶς· ἀλλὰ τί;
Ἐκ χρυσοκολλήτου γε κάλπιδος μύρῳ
Ἀλιφὴ μὲν οὖν πόδας καὶ ταῖς χέρας
Φοινικίῳ ἢ ταῖς γνάθους καὶ πλευρά.
Σισυμβρίῳ ἢ τὸν ἕτερον βραχίονα·
Ἀμαρακίνῳ ἢ ταῖς ὀφρῦς καὶ τὼ κόμω·
Ἐρπυλλίνῳ ἢ τὸ γόνυ καὶ τὴν αὐχένα.

E Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Πρωτεσιλάῳ,

[Μύρῳ ἢ πῶς δὲ Πάρωνος ἔδωκε ἀπέδοτο, χ. Μύρῳ δὲ περὶ Πάρωνος οὗτος ἀπέδοτο
Ἐχθὲς μελανώπῳ πολυτελεῖ ἐν Ἀλιφῇ συναλείφ' τὼ πόδε Καλλισράτῳ.] καὶ τ‖ὸν Θεμιστοκλέα ἢ βίον ‖ Τηλεκλείδης ἐν Πρυτάνεσιν ἀβρὸν ὄντα παραδίδωσι. ‖ Κρατῖνος τ' ἐν ‖ χείρωσι τρυφὴν ἐμφανίζων τοῦ παλαιοῦ λέγει, φησὶν, ἁπαλὸν ἢ σισύμβριον ῥόδον ἢ κρίνον, πρὸς ‖ ὃς ἐθάκει, τῇ χερσὶ ἢ μῆλον ἔχων σκίπωνά τ' ἠγόρασζον. ‖ Κλέαρχος ἢ ὁ Σολεὺς ἐν τοῖς Ἐρωτικοῖς, ‖ διὰ τί, φησὶ, μὴ χεῖρας ἄνθη καὶ μῆλα καὶ τὰ τοιαῦτα φέρομεν; πότερον ὅτι καὶ διὰ τὴν τούτων ἀγαπήσεως ἡ φύσις μηνύει σοὶ τῆς ὥρας ἔχοντας τὴν ἐπιθυμίαν; διὰ τοῦτο οἷον εἰ δεῖγμα τοῦ ὄψεως τὰ ὡραῖα μὴ χεῖρας ἔχουσιν, ἐς χάρασιν αὐτοῖς· ἢ δυοῖν χάριν ταῦτα φερουσιν; ἀρχή τε γὰρ [εὐτυχίας] καὶ τὸ δεῖγμα τῆς βουλήσεως αὐτοῖς γίγνεται διὰ τούτων. ‖ αἰτηθεῖσι μὲν τὴν προσαγορεύεσθαι, δοῦσιν ἢ ‖ προϋπογράφειν, ὅτι δεῖ καὶ αὐτοὺς μεταδιδόναι τῆς ὥρας. ἡ γὰρ τῶν ὡραίων ἀνθῶν καὶ καρπῶν αἴτησις, χ. συμπυχίας

εἰς ἀντίδοσιν τὴν τοῦ σώματος ὥρας προκαλεῖται τοὺς λαβόντας, ἢ τὴν τούτων ὥραν προσψυχὴν καὶ προμυθίαν τῆς ὑπὲρ τῶν ἐρωμένων ὥρας τῇ ὑπολυμιαίνει χαίρουσιν ἔχουσιν αὐτῆς. ἐκκρούει γὰρ ὑπὸ τὴν τούτων παρουσίας ὁ τῶν ἐρωμένων πόθος. εἰ μὴ ἄρα δεῖ αὐτοὺς κόσμου χάριν, καθάπερ ἄλλο τι τῶν πρὸς καλλωπισμὸν συντεινόντων, ἔχειν τε ταῦτα καὶ χαίρουσιν αὐτῆς. ὃ γὰρ μόνον στεφανουμένοις τοῖς ὡραίοις αὔξεσιν, ἀλλὰ καὶ μὴ χεῖρας ἐχόντων τὸ παλαιὸν ὑπισχνοῦνται. ταχὰ δ' ἴσως διὰ τὸ φιλοκάλους εἶναι δηλοῖ ἡ τῶν καλῶν ἐρᾶν, καὶ πρὸς τὰ ὡραῖα φιλικῶς ἔχειν. καλὸν γὰρ [ὀπτᾶς ὀπώρας,] καὶ τὴν τοῦ ὥρας ὅλως πρόσωπον ἔνι καρποῖσι καὶ αὔξεσι θεωρούμενον. ἢ πάντες οἱ ἐρῶντες οἷον σκηνοφοῦντες ὑπὸ τοῦ πάθους καὶ ὡραιονόμοι τοῖς ὡραίοις ὁρμῶσι), φυσικὸν γὰρ δή καὶ τὸ σὺν οἰομένους εἶναι καλὸς καὶ ὡραίους ἀνθολογεῖν· [ὅθεν καὶ πρὸς τὸν Περσεφόνην] ἀνθολογεῖν λέγουσι). Σαπφὼ φησιν ἰδεῖν αὐτὸ ἀμέργουσαν παῖδ' ἄγαν ἁπαλήν. οὕτω δὲ ἐξήρτηντο τοῦ ἡδυπαθείων οἱ τότε, ὡς καὶ Καλλιπύγου Ἀφροδίτης ἱερὸν ἱδρύσασθαι ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας. ἀνδρὶ ἀγροίκῳ ἐζεύγνυτο δύο καλαὶ θυγατέρες. αὗται φιλονεικήσασαι πολὺ πρὸς ἑαυτὰς προελθοῦσαι ἐπὶ τὸ λεωφόρον, διεκρίνοντο πολλὰ εἶναι καλλιπυγότερα· καί ποτε παρελθόντες νεανίσκοι πολλὰ πρεσβύτερα ἔχοντες, ἐπέδειξαν ἑαυτὰς καὶ τούτῳ κρῖναι θεασάμενον ἔκρινε τὴν πρεσβυτέραν, ἧς καὶ εἰς ἔρωτα ἐμπεσών, ἐλθὼν εἰς ἄστυ κλινήρης γίνεται, καὶ διηγεῖται τὰ γεγονότα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ὄντι νεωτέρῳ. ὁ δὲ καὶ αὐτὸς ἐλθὼν εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ θεασάμενος τὰς παῖδας, ἐρᾷ καὶ αὐτὸς τῆς ἑτέρας. ὁ γοῦν πατὴρ ἐπεὶ πολλὰ καλῶν αὐτοῖς ἐνδεξιῶν λαβεῖν γάμους, οὐκ ἔπειθεν, ἄγεται οὐκ ἐξ ἀγροῦ τὰς παῖδας αὐτῶν; πείσας ἐκείνων τὴν πρεσβυτέραν, καὶ ζεύγνυσι τοῖς υἱοῖς. αὗται οὖν ὑπὸ τῶν πολιτῶν καλλίπυγοι ἐκαλοῦντο, ὡς καὶ ὁ Μεγαλοπολίτης Κερκιδᾶς ἐν τοῖς ἰάμβοις ἱστορεῖ λέγων,

Ἦν καλλιπύγων ζεύγος ἐν Συρακούσαις.

αὗται δὲ ἐπιλαβόμεναι οὐσίας λαμπρᾶς, ἱδρύσαντο Ἀφροδίτης ἱερὸν καλέσασαι καλλίπυγον τὴν θεόν, ὡς ἱστορεῖ καὶ Ἀρχέλαος ἐν τοῖς ἰάμβοις. ἐν Μανίᾳ δὲ τῷ συγγραμματι οὐκ ἀηδῶς ὁ Ποντικὸς Ἡρακλείδης διηγεῖται ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς οὕτως γεγράφων· ὁ Ἀξωνεὺς Θρασύλαος ὁ Πυθοδώρου διετέθη πολὺ ὑπὸ μανίας τοιαύτης, ὡς πάντα τὰ πλοῖα τὰ εἰς Πειραιᾶ καταγόμενα ὑπολαμβάνειν ἑαυτοῦ εἶναι, καὶ ἀπεγράφετο αὐτὰ καὶ ἀπέστελλε καὶ διώκει, καὶ καταπλέοντα ἀπεδέχετο μετὰ χαρᾶς τοσαύτης, ὅσπερ αὖ τις εἴη τοσούτων χρημάτων κύριος ὤν· καὶ τῶν μὲν ἀπολλομένων οὐδὲν ἐπεζήτησε. τοῖς δὲ σωζομένοις ἔχαιρε, καὶ διῆγε μετὰ πολείας ἡδονῆς. ἐπεὶ δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Κρείτων ἐκ Σικελίας ἐπανῆκε, συλλαβὼν αὐτὸν παρέδωκεν ἰατρῷ καὶ τὰ μάνια ἐπαύσατο, διηγεῖτο δὲ οὐδὲ πώποτε. φασκων καλὸν τὸν βίον ἡδέως ἂν πλείονα λύπην μὲν οὐδεμίαν ὅπως αὐτῷ προσγένεσθαι, τὸ δὲ τῶν ἡδονῶν πλῆθος ὑπερβάλλειν.

qui eiusmodi voluptate gaudent, sibi obiiciunt, mulcendo leniendóque suo desyderio, ac dolori, ob absentem illorum quos amant, pulchritudinem, molesto? Extunditur enim illorum quos amore prosequuntur desyderium, eius solatij præsentia: nisi forte ornatus & elegantiarum caussa geruntur, ac in delitiis sunt, vt quiduis aliud ad corporis ornamentum pertinens. Non enim tantùm illorum qui pulchris floribus coronantur, sed etiam qui manibus illos tenent, decora & concinna magis est species. Fortassis etiam quòd rerum honestarum simus cupidi. Grata nobis esse quæ honesta sunt, arguit, quòd formosa placent. Pulchra hercule omnino est autumno & vere florum ac fructuum quæ spectatur facies. An verò quicunque amant, hoc affectu motúque animi procliuiores ad luxum, & nitidiores, pulchris illis gestiunt, ac lasciuiunt? Quin & vulgò creditur insitum ac ingenitum hoc esse. Præterea probi ac formosi flores colligere dicuntur, vt Proserpinæ virgines [a] comites. Tum etiam Sappho ait, visam sibi teneriusculam puellam, quæ flores demeteret. Porrò voluptati sic incubuere eius ætatis homines, vt Callipygo [b] Veneri templum ædificarint, hac de caussa. Rustici viri formosæ duæ filiæ in publicam viam egressæ, ambitiosiùs inter se decertabant vtri pulchriores nates essent. Prætereunti iuueni, cuius pater senior erat, inspiciendas se ambæ obtulerunt. Vtramque ille conspicatus, natu maioris pulchriores esse iudicauit, & eius amore captus est. Rursus in vrbem, cùm æger decubuisset, iuniori fratri exposuit quod acciderat. Rus ille profectus, & puellas contuitus, alteram amauit. Iuuenum pater cùm instaret, vt splendidius matrimonium sibi quærerent, ídque persuadere non posset, puellarum non inuito parente, illas euocat ex agro, & cum filiis collocat. Eas ciues καλλιπύγους nominarunt; vt narrat in Iambis Cercidas Megalopolitanus his verbis:

Syracusis Callipygon par fuit.
Amplas facultates nactæ illæ, Veneri,
Quam & Callipygon nominarunt, ædem construxerunt.

Hoc etiam in Iambis Archelaus scripsit. Heraclides Ponticus libro de voluptate insanorum delicias esse iucundissimas ostendit hac historia: Thrasylaus Pythodori filius Axonensis [c], hac insania [d] correptus fuit, vt existimaret esse suas quæcunque in Peiræum naues appellerent, illas recensere, dimitteret, deduceret, in portum subeuntes exciperet, tanto gaudio, quàm si dominus earum mercium esset, de his quæ perierant nihil requireret, de iis quæ allata & salua fuissent vehementer gauderet: sic multa cum voluptate vitam agens. Vbi verò [e] frater eius Creiton ex Sicilia reuersus prehensum medicis tractandum commisit, ab illa sanatus dementia, lætius ac iucundiùs se nunquam vixisse affirmabat, quoniam & omnis molestiæ prorsus expers esset, & plurimis interea voluptatibus frueretur.

ΑΘΗ

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΤΩΝ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΝ.

ATHENÆI DEIPNOSOPHISTARVM LIBER DECIMVSTERTIVS.

ANTIPHANES comicus, amice Timocrates, cùm suarum comœdiarũ Alexandro quandam recitasset, & non admodum acceptam sibi rex fuisse præ se ferret, Oportet, inquit, ô rex, has qui probaturus sit, è symbolis crebrò cœnasse, & id sæpius apud scortũ, plagásque multas & accepisse, & intulisse, vt ait Lycophrõ Chalcidẽsis in libris de Comœdia. Nos igitur hoc loco apud ignaros fortassis de amatoriis sermonem ordine quodam incœpturi, nam sæpius antea sermo de vxoribus & scortis est habitus, qui illorum historiam ignaris explicaret,) Erato [a] musam inuocemus, vt memoria percurrere possimus Amatoriorum illam enumerationem, hinc exordientes,

Age nunc Erato, adesdum mihi, & quæ sum dicturus suggerito,
Nempe quid olim de amore & de amatoriis sit disputatum.

Nam bellus noster conuiuator, vxores laudans, Hermippum ait libro de legislatoribus scripsisse, Lacedæmone fuisse quasdã obscuras ædes, in quibus virgines concluderentur simul cũ iuuenibus qui adhuc cœlibes forent, vt quã quisque accepisset, indotatã illam vxorem abduceret. Itaque Lysandrũ multatũ fuisse, quòd relicta priore alteram pulchriorẽ sibi vellet nubere. Clearchus Solẽsis in Adagiis refert, Lacedæmone fœminas quodam festo die cœlibes viros circum arã tractos impactis colaphis cædere, vt indignitatem eius contumeliæ perosi, liberos ac prolẽ tollere cuperent, & tẽpestiuè adiungerent sese vxoribus. Athenis primus Cecrops vnã esse vnius edicto sanxit, cùm antea licenter ac inuerecũdè cum viris fœminæ cõgrederentur, & nuptiæ cõmunes [b] essent. Quamobrem eum quidã fuisse putarunt ancipitis naturæ [c], cùm nescirent illi prisci, ob coitus promiscuos quis esset suus pater. His positis non iniuria quispiam illos arguat qui vxores duas Socratem habuisse prodiderunt, Xanthippen nimirum, & Myrto, Aristidis, nõ cognomine Iusti, filiam, repugnant enim tempora:

A ΑΝΤΙΦΑΝΗΣ ὁ κωμῳδοποιὸς ἑταῖρε Τιμόκρατες ὡς ἀνεγίνωσκε πινὰ τῷ βασιλεῖ Ἀλεξάνδρῳ τῶν ἑαυτοῦ κωμῳδιῶν (ὁ γὰρ δῆλος ἦν ὢν ἀπαυτῳπροσδεχόμενος) δεῖ γὰρ ἔφησεν ὦ βασιλεῦ τὴν ταῦτα προσδεχόμενον, ‖ ἀπὸ συμβόλων τε πολλάκις δεδειπνηκέναι, καὶ πεπαίχθαι πολεονάκις καὶ εἰληφέναι καὶ δεδωκέναι πληγάς, ὡς φησι Λυκόφρων ὁ Χαλκιδεὺς ἐν τῇ περὶ κωμῳδίας. ‖ ἡμεῖς οὖν τὸν περὶ ἐρωτικῶν λόγον ἐνταῦθα μέλλον|τες καταβάλλεσθαι. (ἔχουσι γὰρ καὶ γαμετῶν καὶ ἑταιρῶν πολλάκις λόγοι,) [εἰδόσιν] ἐκπεμφθέντες τὴν ἱστορίαν, τῶν Μουσῶν τινὰ Ἐρατὼ προκαλεσάμενοι, εἰς μνήμην ἡμῖν ἐλθεῖν τὸν ἐρωτικὸν ἐκεῖνον καταλογον, ἐντεῦθεν τὴν καταρχὴν ποιησόμεθα,

Εἰσὶ δ' ἄγε νυν Ἐρατὼ, πάρ θ' ἵσασο καί μοι ἔνισπε.

πίνες λόγοι περὶ αὐτοῦ τοῦ ἔρωτος καὶ τῶν ἐρωτικῶν ἐλέχθησαν. ὁ γοῦν γαμετὰς ὁ καλὸς ἡμῶν ἐταῖρος ἐπαινῶν, Ἑρμιππον ἔφη ἐν τῷ περὶ νομοθετῶν ἱστορεῖν, ὅτι ἐν Λακεδαίμονι εἰς οἴκημά τι σκοτεινὸν πᾶσαι συνεκλείοντο αἱ κόραι, συγκλειομένων καὶ τῶν ἀγάμων νεανίσκων, καὶ ἕκαστος ἧς ἐπιλάβοιτο, ταύτην ἀπῆγεν ἄπρικτον. διὸ καὶ Λύσανδρον ἐζημίωσαν ὅτι καταλιπὼν τὴν πρώτην, ἑτέραν ἐβούλετο περικαλλεστέραν ἀγαγέσθαι. Κλέαρχος δ' ὁ Σολεὺς ἐν τοῖς Περὶ παροιμιῶν, ‖ ἐν Λακεδαίμονι φησὶ τοὺς ἀγάμους αἱ γυναῖκες ἐν ἑορτῇ τινὶ περὶ τὸν βωμὸν ἐλκύσασαι ῥαπίζουσιν, ἵνα τὴν ἐκ τοῦ πράγματος ὕβριν φεύγοντες, φιλοεργῶσί τε καὶ ἐν ὥρᾳ παρασκευάσωσι τοῖς γάμοις. ἐν δὲ Ἀθήναις πρῶτος Κέκροψ μίαν ἐνὶ ἔξεδωκεν, ἀνέδην τὸ πρότερον οὐσῶν τῶν συνόδων καὶ κοινογαμίων ὄντων· διὸ καὶ ἔδοξέ τισι διφυὴς νομισθῆναι, οὐκ εἰδότων τὸν πρότερον ἀφ' οὗ τὸν πατέρα. ἐκ τούτων οὖν τις ὁρμώμενος μέμψαιτ' ἂν τοῦτ' εἰρηκέναι Σωκράτει δύο γαμετὰς γυναῖκας, Ξανθίππην καὶ τὴν Ἀριστείδου Μυρτὼ τοῦ τὸ δικαίου καλουμένου (οἱ χρόνοι γὰρ οὐ συγχωροῦσιν)

ἀλλὰ τοῦ τρίτου ἀπ' ἐκείνης. εἰσὶ δὲ Καλλισθένης, Δημήτριος ὁ Φαληρεύς, Σάτυρος ὁ περιπατητικὸς, Ἀριστόξενος· οἷς τὸ ἐνδόσιμον Ἀριστοτέλης ἔδωκεν, ἱστορῶν τοῦτο ἐν τῷ Περὶ [‖ διγαμίας.] εἰ μὴ ἄρα συγκεχωρημένον καθ' ψήφισμα τότε ἐγένετο πρὸς ἀπαίνην ἀνθρώπων, ὥς τ' ἐξεῖναι δύο ἔχειν γυναῖκας τὸν ἐθελόμενον. ὅθεν καὶ οὐ τὰ κωμῳδίας ποιηταὶ ἀποσιωπῆσαι τοῦτο, πολλάκις δὲ Σωκράτης μνημονεύοντας. πόθεν δ' ἦν τὸ περὶ τῶν γυναικῶν ψήφισμα Ἱερώνυμος ὁ Ῥόδιος, ὅπερ σοι ἀπαντήσομαι δι' ὑπομνήματος δὲ βιβλίου. ἀλλ' εἶπε μὲν τοῖς λέγουσι περὶ τῶν Σωκράτους γυναικῶν Παναίτιος ὁ Ῥόδιος. πολλὰ δὲ Πέρσαις ἀνέχεται ἡ βασίλεια δι' πλῆθος τῶν παλλακίδων, ἀπὸ τοῦ ὡς δεσποτικῶς ἄρχειν τῆς γαμετῆς τὸν βασιλέα. ἔτι δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ βασιλίδα, ὥς φησι Δείνων ἐν τοῖς Περσικοῖς, ὑπὸ τῶν παλλακίδων θρησκεύεσθαι· προσκυνεῖσι γοῦν αὐτὴν καὶ ὁ Πρίαμος δι' πολλὰς χρῆται γυναιξὶ, καὶ ἡ Ἑκάβη δυσχεραίνει. λέγει γοῦν ὁ Πρίαμος,

Ἐννέα καὶ δέκα μοί ποτ' ἐκ νηδύος ἦσαν,
Τοὺς δ' ἄλλους μοι ἔτικτον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες,

πόθεν δὲ τοῖς Ἕλλησιν οὐκ ἀνέχεται ἡ Φοίνικος μήτηρ τοῦ Ἀμύντορος παλλακίδα. Μήδεια δὲ καὶ πόθος εἰδυῖα τὸ ἔθος, ὅτι ἐστὶ Βαρβαρικὸν, οὐ φέρει οὐδὲ αὐτὴ τὸν Γλαύκης γάμον, ἤδη εἰς τὰ ἀμείνω καὶ Ἑλληνικὰ ἐκδεδιημημένη. καὶ ἡ Κλυταιμνήστρα δὲ πεῖσαθεῖσα γυμνὴ συνεῖναι τὸν Κασσάνδραν σὺν αὐτῷ Ἀγαμέμνονι ἀποκτείνει. διὸ ‖ εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ Κρεῖων ἐπηγάγετο ἐν ἔθει γυμνὸς 276
μνος Βαρβαρικῶν γάμων. θαυμάσαι δ' ἄν τις φησὶν Ἀριστοτέλης, ὅτι οὐδαμοῦ τῆς Ἰλιάδος Ὅμηρος ἐποίησε Μενελάῳ συγκοιμωμένην παλλακίδα, πᾶσι δὲς γυναῖκα. κοιμῶνται γοῦν πρὸς αὐτῷ καὶ οἱ γέροντες μετὰ γυναικῶν Νέστωρ καὶ Φοῖνιξ. οὐ γὰρ ἦσαν ὅτι ἐκλελυμένοι τοῖς σώμασιν ἐν τοῖς τῆς νεότητος χρόνοις, ἢ διὰ μέθης ἢ διὰ Ἀφροδισίων, ἢ δὲ διὰς ἐν τῇ ἀδηφαγίας ἀπεψίας, ὥστε εἰκότως ἐρρῶντο τῷ γήρᾳ. ἔοικεν οὖν ὁ Σπαρτιάτης αἰδεῖσθαι γαμετὴν ὄσαν τὸν Ἑλένην, ὑπὲρ ἧς δὲ τὴν σφαλεῖαν ἤθροισε· διὸ καὶ φυλάττεσθαι τὸ μὴ ἄλλῳ κοινωνίαν. ὁ δ' Ἀγαμέμνων ὡς πολυγυναίκης ὑπὸ Θερσίτου λοιδορεῖται,

Πλείας τοι χαλκῷ κλισίας πολλαὶ δὲ γυναῖκες
Εἰσὶν ἐνὶ κλισίῃς ἐξαίρετοι, ἃς τοι Ἀχαιοὶ
Πρωτίστῳ δίδομεν.

ἀλλ' οὐκ εἰκὸς φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης εἰς χρῆσιν εἶναι τὸ πλῆθος τῶν γυναικῶν ἀλλ' εἰς γέρας· ἐπεὶ οὐδὲ τὸν πολὺν οἶνον εἰς τὸ μεθύειν παρεσκεύαζεν. ὁ δὲ Ἡρακλῆς πλείους δόξας ἐσχηκέναι γυναῖκας, ὧν γὰρ φιλογυνίης, ἀνὰ μέρος αὐτὰς εἶχεν, ὡς ἂν στρατεύόμενος καὶ καθ' ἁμάρτια γινόμενος χωρία, ἐξ ὧν δὲ ‖ τὸ τέκνων αὐτῷ πλῆθος ἐγένετο. ἐν ἑπτὰ μὲν τοι γε ἡμέραις πενηκοντα διεπαρθένευσε Θεστίου κόρας, ὡς Ἡρόδωρος ἱστορεῖ. πολυγυναῖος δὲ ἐγένετο καὶ Αἰγεύς. πρῶτον μὲν γὰρ ἔγημε τὴν Ὀπλητος θυγατέρα. μεθ' ἣν τὴν Χαλκώδοντος μίαν. τρισὶ δὲ ἀμφοτέραις φίλοις, σιωλῇ πολλαῖς χωρὶς γάμων. ἔπειτα τὴν Πιτθέως ἔλαβεν Αἴθραν, μεθ' ἣν Μήδειαν.

A sed eius qui ab ipso tertius fuit. Autores eius rei sunt Callisthenes, Demetrius Phalereus, Satyrus peripateticus, Aristoxenus, quos ad id scribendum prouocauit Aristoteles, qui libro De cognatione, literis id mandauerit, nisi fortassis plebiscito fuerit tum concessum ob ciuium raritatem, volentibus vxores habere duas vt liceret, ideóque tacitum id à Comicis fuisse, quamuis Socratis crebro meminerint. De vxoribus Hieronymus Rhodius plebiscitum adscripsit: quod, vbi nactus librum fuero, ad te
B mittam. Iis qui de duabus Socratis vxoribus scripserunt contradicit Panætius Rhodius. Apud Persas regina multas pellices tolerat, tum quia rex vxori velut dominus[a] imperat, tum etiam quia reginam, vt ait Dinon in Persicis, venerantur, colunt, atque etiam adorant pellices. Priamus fœminis multis vtitur: ægrè non fert Hecuba. Sic ergo Priamus loquitur:

Nouemdecim prodierunt ex vtero mihi tuo liberi:
Alios mihi pepererunt in palatio fœminæ.

C Apud Græcos Phœnicis[b] mater Amyntoris pellicem non patitur: Medea tametsi mos ille non ignotus esset, vt pote receptus à Barbaris, ob Glaucis[c] nuptias excandescit, vt quæ iam Græcis legibus & humanioribus assueuisset. Clytæmnestra perturbatione commotionéque animi in transuersum acta Agamemnonem interficit simul cum Cassandra, quam princeps[d] barbarico more nuptiarum iam imbutus, in Græciam duxerat. Aristoteles inquit mirum fortassis videri, quòd nusquam in Iliade tota
D Homerus scripsit pellicem vllam cum Agamemnone concubuisse, cùm senibus apud eum Nestori & Phœnici mulieres sint, cum quibus dormiant, quippe qui annis iuuenilibus temulentia, venere, & ob voracitatem assiduis cruditatibus valetudinem sic non afflixissent, vt effœtum illorum corpus esset, sed optimo iure in senectute validum. Helenam certè vxorem videtur Spartiata reueritus, cuius gratia tantum exercitum coëgerat, ab aliarum fœminarum cõgressu abstinuisse. Agamemnonem Thersites[d] maledictis incessit quòd pluribus ille fœminis vteretur:

E *Tibi multi sunt ænei lecti, fœminæque multæ*
In lectis eximiæ, quas tibi Achiui
Omnium primo dederunt.

Verùm non par est, inquit Aristoteles, ad concubitus tot fœminas illi fuisse, sed quas virtutis & dignitatis præmium nactus esset, quemadmodum nec ad ebrietatem vini copia nobis quæritur. Hercules porrò, cui cum plurimis fœminis commercium fuisse autumant,
F quoniam mulierosus esset, illas quidem separatim habuit, vt militaris vir, qui cum exercitu huc illuc in regiones varias commearet. Inde nata est illi tam numerosa proles. Herodotus scribit eum septem diebus virgines Thestij[f] filias quinquaginta compressisse. Habuit & consuetudinem Aegeus cum multis fœminis. Primùm enim Opletis filiam duxit: post vnam ex gnatis Chalcodontis, quas cùm vxendas amicis tradidisset, nulla nuptiarum religione deuinctus, multas stuprauit alias: deinde sibi Pithei filiam Aethram connubio iunxit, ac denique postremam omnium Medeam.

Theseus

Theseus verò eius filius Helenam primùm rapuit, dein Ariadnen. Itaque Ister libro decimo quarto Rerum Atticarum cùm recenset eius vxores, ait, alias quidem per amorem sibi conciliasse, aliis vim attulisse, aliarum è legum præscripto maritum fuisse: & raptas quidem ab illo Helenam, Ariadnen, Hippolyten, Cercyonísque & Sinidis filias, iustam verò illius coniugem fuisse Melibœam Aiacis matrem: addit Hesiodus Hippen: & Aiglen, cuius caussa fidem violauit quam iureiurando Ariadnæ obstrinxerat, vt Cercops ait. Pherecydes adnumerat & Pherebœan. Ante Helenam rapuerat iam quidem ille ad Troiam, Anaxo. Eiusdem Phædra post Hippolyten amica fuit. Philippus Macedo in expeditionibus esse comites vxores nolebat, longè diuersus ab eo Dario, quem debellauit Alexander. Is enim 10tius belli tempore, vt scribit Dicæarchus libro tertio de victu & moribus Græcorum, secum trecentas quinquaginta pellices circumduxit. Philippus autem, vt autor est Satyrus in eius vita, quocunque inferret arma, vxorem illic ducebat. Annis igitur viginti quibus regnauit. ex AVdata Illyrica quę illi nupserat, filiam Cynnam suscepit: deinde vxorem habuit Philam Derdæ & Machatæ sororem: cùm verò Thessalorum gens beneuolentiam & amicitiam captaret, ex Thessalicis duabus fœminis liberos procreauit. Altera illarum fuit Nicesipolis Pheræa, quæ ipsi peperit Thessalonicen: altera Larissæa Philinna, ex qua genuit Aridæum. Olympiadis verò, è qua natus est Alexander, dos fuit regnum Molossorum. Thraciam idem cùm subiugasset, Thracum rex Cithelas ad eum profectus est, cum multis muneribus, & filia Meda, quam post Olympiadis nuptias etiam duxit. Verùm è cunctis vxoribus summopere dilexit Cleopatram, Hippostrati sororem, Attali ex fratre neptem, quam post Olympiadem duxerat, & cum ea transmittit reliquum ætatis, quoniam in ipsis statim nuptiis Attalus dixisset, tum demum reges futuros legitimos, non spurios: quod Alexander cùm audiuisset, calicem qui tum in manibus fuit impegit Attalo, & Alexandro poculum vicissim Attalus: post autem ad Molossos profugit Olympias, ad Illyrios Alexander. Fuit & mulierosus EVripides. Hieronymus in historicis Commentariis scribit, cùm Sophocli diceret quidam Euripidem fœminas auersari, eum respondisse, in tragœdiis quidem, at in cubili esse illarum amantissimum. Quas verò pro vxoribus fœminas habemus, eiusmodi non sunt quales Eubulus describit in Stephanopolitidibus [a]:

Non, per Iouem, cerussis oblita:
Nec quemadmodum [b] vos Sycamino [c] genis
Perunctis: si per ætatem vobis est progrediendum foras,
Ab oculis continuo riui
Duo fluunt atramenti [d]: ex genis verò
Sudor [e] manans in ceruicem, miniatum [f] sulcum notat.
Qui verò capillus in facie volitat

Θησεὺς μὲν Ἑλένην ἁρπάσας, ἐξ ἧς καὶ Ἀριάδνην ἥρπασε. Ἱστορεῖ γὰρ ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τῶν Ἀτθικῶν, καταλέγων τὰς τοῦ Θησέως γνησίους γυναῖκας, φησὶ τὰς μὲν αὐτῶν ἐξ ἔρωτος γεγαμῆσθαι, τὰς δὲ ἐξ ἁρπαγῆς, ἄλλας δὲ ἐκ νομίμων γάμων· ἐξ ἁρπαγῆς μὲν Ἑλένην, Ἀριάδνην, Ἱππολύτην καὶ τὰς Κερκύονος καὶ Σίνιδος θυγατέρας. νομίμως δὲ αὐτὸν γῆμαι Μελίβοιαν τὴν Αἴαντος μητέρα γυναῖκα· Ἡσίοδος δέ φησιν καὶ Ἱππὼ καὶ Αἴγλην, δι' ἣν καὶ σὺν τοῖς Ἀριάδνῃ ὄρνυσθαι πάρεδρον, ὡς φησὶ Κέρκωψ. Φερεκύδης δὲ προστίθησι καὶ Φερέβοιαν. πρὸ δὲ τῆς Ἑλένης καὶ ἐκ Τροίας ἥρπασεν Ἀναξώ. μεθ' ἣν τὴν Ἱππολύτῃ Φαίδραν ἔσχεν· Φίλιππος δὲ ὁ Μακεδών, ὃς οὐκ ἐπήγετο μὲν εἰς τοὺς πολέμους γυναῖκας, ὥσπερ Δαρεῖος ὁ ὑπὸ Ἀλεξάνδρου καταλυθείς, ‖ ὃς πρὸ τῶν ὅλων πολέμων τριακοσίας πεντήκοντα παλλακὰς, ὡς ἱστορεῖ Δικαίαρχος ἐν τρίτῳ περὶ τοῦ τῆς Ἑλλάδος βίου. ὁ δὲ Φίλιππος ἀεὶ καθ' ἕνα πόλεμον ἐγάμει. ἐν ἔτεσι γοῦν εἴκοσιν οἷς ἐβασίλευσεν, ὡς φησὶ Σάτυρος ἐν τῷ περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ, Ἀτταλίαν Ἰλλυρίδα γήμας, ἔσχεν ἐξ αὐτῆς θυγατέρα Κυνάνα. ἔγημε δὲ καὶ Φίλαν ἀδελφὴν Δέρδα καὶ Μαχάτα. οἰκειωσάμενος δὲ ἐθέλων καὶ τὸ τῶν Θετταλῶν ἔθνος, ἐπαιδοποιήσατο ἐκ δύο Θετταλίδων γυναικῶν, ὧν ἡ μὲν πρεσβεία Νικησίπολις, ἧς αὐτῷ ἐγένετο Θετταλονίκη· ἡ δὲ λαμπρὰ Φίλιννα, ἐξ ἧς Ἀριδαῖον ἐτέκνωσε, προσκληθεὶς δὲ καὶ τὴν Μολοττῶν βασιλείαν, γήμας Ὀλυμπιάδα, ἐξ ἧς ἔσχεν Ἀλέξανδρον καὶ Κλεοπάτραν. καὶ τὴν Θρᾴκην δὲ ὅτε εἷλεν, ἦκεν πρὸς αὐτὸν Κιθήλας ὁ τῶν Θρᾳκῶν βασιλεύς, ἄγων Μήδαν τὴν θυγατέρα καὶ δῶρα πολλά. γήμας δὲ καὶ ταύτην ἐπεισήγαγε τῇ Ὀλυμπιάδι· ἧς πάσης δὲ ἔγημε Κλεοπάτραν ἐρασθείς, τὴν Ἱπποστράτου μὲν ἀδελφήν, Ἀτάλου δὲ ἀδελφιδῆν· καὶ ταύτην ἐπεισάγων τῇ Ὀλυμπιάδι ἄπαντα τὸν βίον τὸν ἑαυτοῦ συνέχεεν. διὰ γὰρ τοὺς ἐν αὐτοῖς τοῖς γάμοις, ὁ μὲν Ἄτταλος, νῦν μέν τι γνήσιοι, ἔφη, καὶ ἀνόθοι βασιλεῖς γενήσονται· καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἀκούσας ἔβαλεν, ἣ μὴ χεὶρ εἶχεν κύλικι τὸν Ἄτταλον, ἔπειτα κἀκεῖνος αὐτὸν τῷ πολεμίῳ. καὶ μετὰ ταῦτα Ὀλυμπιὰς μὲν εἰς Μολοττοὺς ἔφυγε, Ἀλέξανδρος δὲ εἰς Ἰλλυριούς. καὶ ἡ Κλεοπάτρα ἣν ἐγχρίμψασα τῷ Φιλίππῳ θυγατέρα τὴν κληθεῖσαν Εὐρώπην. Φιλογυνὴς δὲ λίαν καὶ Εὐριπίδης ὁ ποιητής. Ἱερώνυμος γοῦν ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι φησὶ ἔτως, εἰπόντος Σοφοκλεῖ τινὸς ὅτι μισογύνης ἐστὶν Εὐριπίδης, ἔνιοι δὲ τραγῳδίας ἔφη ὁ Σοφοκλῆς· ἐπεὶ ἔνιοι τῇ κλίνῃ Φιλογύνης· αἱ δὲ γαμεταὶ ἡμῶν γυναῖκες οὐκ εἰσὶ τοιαῦται, οἵας καὶ Εὔβουλος φησὶν ἐν Στεφανοπώλισιν,

Μὰ δι' ἐγὼ μὲν πεπλασμένοις μύθοις,
Οὐδ' ὡς σὺ μέν σὺ καμίνῳ τὰς γνάθους κεχριμένη,
Κἄν ἐξίῃ τοῦ ἤρως ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ὑδροῤῥόα
Δύο ῥέουσι μέλανος, ἐκ δὲ τῶν γνάθων
Ἱδρὼς ὅπου τὸν τράχηλον ἄλοκα μιλτώδη ποιεῖ.
Ἐπὶ τῷ προσώπῳ δὲ αἱ τρίχες φορούμεναι

ΕΙξασι πολιαῖς ἀνάπλεω ψιμμυθίε.

Αναξίλας ἢ ἐν Νεοττιδι φησίν.

Οστις ἀνθρώπων ἑταίραν ἠγάπησε πώποτε
‖ΟΥ γλυκὺς τίς αὖ δυάσι ποδαγρομώδατον φεύσας.
Τί γὰρ ἡ δεφάκαιν' ἄμικτος ἡ χίμαιρα πυρπνόος,
Η χάρυβδις ἢ τρίκρανος σκύλλα ποντία κύων
Σφίγξ, ὕδρα, λέαινα, ἔχιδνα, πτηνὰ θ' ἁρπυιῶν γένη,
ΕΙς ὑπερβολὴν ἀφῖκται τοῦ καταπύστου γένους
ΟΥκ ἔνεσθ'· αὗται δ' ἁπάντων ὑπερέχουσι τὰ κακῶν.
Εστι δὴ σκοπεῖν ἀπ' ἀρχῆς πρῶτα μὲν τὴν Πλαγγόνα,
Ἥτις ὥσπερ ἡ χίμαιρα πυρπολεῖ τοὺς Βαρβάρους,
Εἷς ἦν μόνος ἱππεύς τις αὐτῆς τὸν βίον παρείλετο,
Πανταχᾶ τὰ σκεύη δ' ἔλκων ὤχεθ' ὑπὸ τῆς οἰκίας.
Οἱ Σινώπη δ' αὖ σιωπῶντες, ἀχ ὕδρα σιωπᾷσιν νῦν;
Γεραιὰ μὲν αὕτη, πλὴν ἔφυκε δ' ἡ γναθαινα πλησίον
Ὡς τὰ πολλά γ' ἐστὶ ταὐτὸν, ἐστὶ δὶς πολλαπλάσιον κακόν.
‖ Η δὴ Ναννὼ τί νυνὶ διαφέρειν Σκύλλης δοκεῖ;
ΟΥ δυ' ἀποπνίξασ' ἑταίρας τὴν τρίτην θηρεύεται
Επὶ λαβεῖν; ‖ ἀλλ' ἐξέπεσε πορπμὶς ἐλαπίνῳ πολάτῃ.
277 Η δὴ Φρυνὴ τίνι χάρυβδιν ἔχει πόρρω που ποιεῖ;
Τόν τε ναύκληρον λαβοῦσα καταπέπωκ' αὐτῷ σκάφει.
Η Θεανὼ δ' ἔχει Σειρῆνι ἐστὶν ἀπολειπομένη;
Βλέμμα μὲν γυναικὸς, τὰ σκέλη δ' ὄφεως ἔχει.
ΣΦίγγα Θηβαΐαν δὲ πάσας ἐστὶ τὰς πόρνας καλεῖν·
Αἱ λαλοῦσ', ἁπλῶς μὲν οὐδὲν, ἀλλ' αἰνίγμασιν ποιῶν,
Ως ἐρῶσι καὶ φιλοῦσι κοὐ σαφῶς ἠδέως.
Εἶτα φησὶ παιδίσκη δίπους τετράπους μοι γένοιτο
Σκίμπους ἢ θρόνος, εἶτα δὲ τρίπους τις, εἶτα παιδίσκη δίπους,
Εἶθ' ὁ μὲν γυνὰς ταῦτ' ἀπῆλθεν οὐθὺς, ὥσπερ γ' ὁ δὶ ἰδεῖν
Δόξας ἐκεῖνο σώζεται δ' ἄκων μόνος,
Οἱ δ' ἐρασταὶ πεπτοκότες οὐθὺς εἰσὶν ἠρμένοι.
Καὶ φέρον θ' ὑψοῦ πρὸς Αἰθέρα, σωζεμόντι δ' ἐδὲ ἓν
Εὐθ' ἑταίρας, ὅσα πρὸς ἐστὶ θηλυ· ἐξωλέστερον.
Τοιαῦτα πολλὰ δ' Λαρίσσου λέγοντος ὁ Λεωνίδης
Ψέγων τὸ τῆς γαμετῆς ὄνομα τὰ ὁπὸ τῶν Μαντέων
Αλεξίδου πεπονηκὰς ταυτὶ τῶν ἐπῶν,
-ὦ δυσχεῖς ἡμῖν πεπραγότες
Τὸν τοῦ βίου παρρησίαν, καὶ τὸν τρυφὸν.
Γυναικὶ δοῦλοι ζῶμεν ἀντ' ἐλευθέρων,
γρ. φάσκομεν ‖ Εσθ' ἕκαστος, ἐχὶ τιμῶν [πάσχομεν]
Πικρὰν γε καὶ μεστὴν γυναικείας χολῆς,
Η τῶν γὰ ἀνδρῶν ἐστι πρὸς κείνην μέλι.
Οἱ μὲν γε συγγνώμην ἔχουσ' ἀδικούμενοι.
Αὗται δ' ἀδικοῦσαι καὶ πρὸς ἐγκαλοῦσ' ἔτι,
Ων οὐκ ἐχρὴν ‖ ἄρχουσιν, ὧν δ' ἄρχειν ἐχρὴν
Ἀμελοῦσιν, ἐπιορκοῦσιν· οὐδὲ ἓν κακὸν
Ἔχουσι, κἀμύνειν λέγουσιν ἑκάστοτε.

A
Cano similis [a], cerussa plenus est.

Anaxilas in Neottide [b].

Si quis hominum scortum vnquam amauerit:
Eo nullum genus scelestius possit eloqui.
Nam quis serpẽs omnis societatis exors, quæ ignem
spirans Chimæra,
Quæ Charybdis, quæ triceps [c] Scylla, marina canis,
Quæ Sphinx, hydra, leæna, vipera, volucris Harpya
Despuendum & abominandum genus hoc anteit
B *sæuitia?*
Horum quidem nihil: improbitate antecellit omnia meretrix.
Hoc ab initio consyderare licet: primùm quidem Plangon [d],
Veluti Chimæra quædam Barbaros igne populatur.
Vnus eques [e] solus ipsi vitam ademit:
Is conuasata tota sua pellectile ex eius domo abijt.
Qui cum Sinope [f] rem habent, an non cum Hydra nunc coëuni?
C *Vetula quidem illa est: adstat verò Gnathæna proximè,*
Cui cùm plurima tribuantur, duplex me hercule id malum est.
Nanno verò ecquid nunc à Scylla differre videtur?
Nonne duobus suffocatis amatoribus, tertium venatur
Vt diripiat? sed euasit nauigium & abiegnis ramis.
Phryne haud multùm à Charybdi profectò abest.
Nauiculatorem absorpsit illa cum scapha sua.
D *Theano proculdubio Siren vulsa [h] est:*
Aspectus & vox, mulieris: crura merulæ [i].
Thebanam Sphingem omnes vocare meretrices possumus [k]:
Quæ aperiè nihil loquuntur: sed ambagibus quibusdam,
Amare se, diligere, animo libenti congredi:
Deinde sibi opus esse aiunt bipede ancilla [l]: quadrupede lecto, vel sedili:
Post aheno tripode. hæc cui perspecta sunt, statim
E *facessit,*
Perinde ac si ne illas quidem aspexerit,
Et solus, ita si visum fuerit, periculum effugit.
Qui verò se amari putant, suspensi confestim
In sublime ad atherem vsque attolluntur [m]: quid plura?
Vno verbo, ex belluis omnibus meretrice nulla pernicioſior.

Hæc multa cùm recitasset Laurentius, Leonides vxoris nomen vituperans, & in inuidiam adducens, hos versus recitat ex Vatibus Alexidis:

F
Miseros nos qui vendidimus
Vitæ libertatem, ac delitias:
Amissa libertate serui mulierum vinimus:
Deinde magnam dotẽ cur non supplicium vocamus
Amarum, & ira [n] muliebri turgidum?
Nam si conferas, ira virorum præ illa mel est:
Qui accepta iniuria facilè quidem ignoscunt,
Cùm iniuriam facientes etiam læsos increpent fœmina:
Quæ non oportet incœptant: quæ fieri conuenit
Negligunt: peierant, cùm mali nihil
Patiantur, agras esse crebrò se dicunt.

Xenar

Xenarchus in Somno:

Anne beatæ cicadæ sunt,
Quarum fœminis vocis nihil inest?

Philetærus in Corinthiaste:

Vt [a] mollem, summe Iuppiter, & blandum aspectum habet:
Haud frustra est, quod vbique Veneri
Amica [b] templum dicatum videmus,
At Maritæ nusquam in tota Græcia.

Amphis in Athamante:

Nonne verò magis amica est,
Quàm vxor benevola, & facilis, idque meritò?
Vxor namque lege casta domi manet,
Amica verò probe novit lenitate suauitateq; morũ
Esse hominem sibi emendum, vel abeundum aliò.

EVbulus in Chrysilla:

Malè pereat quisquis iterum vxorem duxerit:
Ei qui primùm, sic imprecari equidem nolim:
Nam hic, vt existimo, eius mali est inexpertus:
Ille verò quantum vxor malum sit satis didicerat.

deinde paulo pòst aliquantulum progressus:

O summe & imprimis venerande Iuppiter, an verò aliquando
Fœminas maledictis proscindam? potius ego pessimè peream.
Optima edepol res est fœmina: quòd si
Praua Medea fuit, at Penelope
Eximia virtute: malam fuisse Clytæmnestram dicet aliquis,
Probissimam Alcestin oppono: fortassis quispiam
Phædram [c], vt malam arguet: at medius fidius
Excellens probitas fuit, cuius? heu me miserum,
Subitò inuestiganti mihi bonæ desunt fœminæ,
Improbas etiamnum alias multas adhuc nominare possum.

Aristophon in Calonide [d]:

Malus malè pereat quisquis mortalium
Vxorem secundam duxit: qui primam, is peccat nihil,
Ignarus adhuc quàm graue malum
Vxorem sumat: qui verò nuptias repetit
In malum iam antea prætentatum se conijcit.

Antiphanes in Philopatore:

A. *Vxorem hercle duxit.* B. *quid ais? vera ne prædicas?*
A. *Duxisse certum.* B. *at ego viuum & ambulantem [e] reliquis modò.*

Menander in Arrephoro [f], siue Tibicina:

A. *Si sapis, vxorẽ nec duces, nec vitæ mutabis genus.*
Vxorem ego duxi: propterea ne ducas suadeo.
B. *Ducere planè constituì: iacta esto alea [g].*
A. *Itaque perge: dijs te seruent. Nec reuera*
In negotiorum & molestiarum pelagus tete conijcis,
Non Libycum, non Aegæum: ex triginta nauiculis
Naufragium vix tres faciunt.
Vxorem qui duxit nullus vnquam sospes enatat.

Idem in accensa:

Funditus dispereat flagitiosus ille qui primus coniunxit nuptias:
Tum, qui secundus, post, qui tertius, & denique qui quartus, ac eorum posteritas.

Carcinus tragicus in Semele, cuius initium est, *O noctes*, ait:

A. *Proh Iuppiter, fœminam quodnam esse malum dicere conuenit?*
B. *Enimuero satis fuerit, mulierem si dixeris.*

Porrò qui præter rationẽ ætatis maritantur, sese in expertum iam malũ præcipitari non sentiunt, quamuis de ea re poëta Megaricus [h] admoneat:

A Ξέναρχος δ' ἐν Ὑπνῳ φησὶν
Εἰτ' εἰσὶν οἱ τέτιγες οὐκ εὐδαίμονες,
Ων ταῖς γυναιξὶν οὐδ' ὁτιοῦν φωνῆς ἔνι.

Φιλέταιρος Κορινθιαστῇ,
Ως ταχερὸν ὦ Ζεῦ καὶ μαλακὸν τὸ βλέμμ' ἔχει,
Οὐκ ἐρεῖς ἑταίρας ἱερὸν ἐστὶ πανταχοῦ
Αλλ' οὐχὶ γαμετῆς οὐδαμοῦ τῆς Ελλάδος.

Αμφις δ' ἐν Αθαμαντι,
Εἰ τ' οὐ γυναικὸς ἐστὶν εὐνοϊκώτερον
Γαμετῆς ἑταίρας πολύ γε καὶ μᾶλλ' εὐκότως.
B ‖Η μὲν [νόμον] γὰρ καταφρονεῖ' ἔνδον μένει, χ. νόμῳ
Η δ' οἶδεν, ὅτι ἡ τρὶς τροπὸς ὠνητέος
Ανθρωπός ἐστιν, ἢ πρὸς ἄλλον ἀπιτέον.

Ετβουλος δ' ἐν Χρυσίλλα, --κακὸς
Κακῶς ἀπόλοιτ' ὅς τις γυναῖκα δεύτερον
Εγημε, τὴν γὰρ πρῶτον οὐκ ἐρῶ κακῶς.
Ο μὲν γὰρ ἶδ' ἄπειρος οἷμαι δ' κακοῦ·
Ο δ' οἷον ἶδ' γυνὴ κακὸν πεπεισμένος.

Καὶ πρὸς ἐλθὼν φησὶν,
C Ω Ζεῦ πολυτίμητ', εἶτ' ἐγὼ ποτε κακῶς
Ερῶ γυναῖκας; νὴ Δί' ἀπολοίμην ἄρα,
Πάντων ἄριστον κτημάτων. εἰ δ' ἐγένετο
Κακὴ γυνὴ Μήδεια, Πηνελόπεια δὲ
Μέγα πρᾶγμ'. ἐρεῖ τις ὡς Κλυταιμνήστρα κα-
Αλκηστιν ἀντέθηκα χρηστήν· ἀλλ' ἴσως (κήν;
Φαίδραν ἐρεῖ κακῶς τις· ἀλλὰ νὴ Δία
Χρηστή τις ἦν μοι γ'. ὀλίγοι δέ[ι]λαιοι,
Ταχέως γέ μ' αἱ χρησταὶ γυναῖκες ἐπέλιπον,
D Τῶν δ' αὖ πονηρῶν ἐπιλέγειν πολλὰς ἔχω.

Αριστοφῶν δ' ἐν Καλωνίδῃ,
Κακὸς κακῶς ὀλοιτ' ὁ γήμας δεύτερον
Θνητῶν· ὁ μὲν γὰρ πρῶτος οὐδὲν ἠδίκει·
Οὔπω γὰρ εἰδὼς οὔτος οἷον ἦν κακὸν,
Ελάμβανε γυναῖκ'· ὁ δ' ὕστερος λαβὼν,
Εἰς πρόπλουν αὐτὸν εἰδὼς ἐνέβαλεν κακόν.

Καὶ Ανπφάνης ἐν Φιλοπάτρᾳ,
Γεγάμηκε δῆπα. σὺ τί λέγεις; ἀληθινῶς
Γεγάμηκε; νῦν ἐγὼ ζῶντα, πρεσβῦτα καλέλι-
E Μένανδρος δ' ἐν Αρρηφόρῳ, ἢ Αυλητρίδι. (πον.
Οὐ γαμεῖς ἐάν γε νοῦν ἔχῃς,
Τοῦτον καταλιπὼν τὸν βίον· γεγάμηκα γὰρ
Αὐτὸς, ἀλλὰ τοῦτό σοι προλέγω μὴ γαμεῖν.
Δεδογμένον τὸ πρᾶγμ' ἀνερρίφθω κύβος,
Πέραινε· σωθείης δὴ νῦν· Αληθινὸν
Εἰς πέλαγος αὐτὸν ἐμβαλεῖς γὰρ πραγμάτων,
Οὐ Λιβυκὸν, οὐδ' Αἰγαῖον οὐ τῶν τριάκοντ' οὐκ
ἀπόλυσαι λως.
F Τρία πλοιάρια. γήμας δ' ἂν εἰς σέσωσθ' ὁ-
Εν δὴ ἐμπίπραμένη -ἐξώλης ἀπόλοιθ' ὅστις πολε
Ο πρῶτος ἶδ' ὁ γήμας, ἔπειθ' ὁ δεύτερος,
Εἶθ' ὁ τρίτος, εἶθ' ὁ τέταρτος, εἶθ' ὁ μεταχθὴς.
Κρεκὶν δ' ὁ τραγικὸς ἐν Σεμέλῃ ἧς ἀρχὴ, ὦ νύ-
κτες, φησὶ,
Ω Ζεῦ τί χρὴ γυναῖκας ἐξευρεῖν κακὸν,
Αρκοῦν αὐ εἴη κἂν γυναῖκ' εἶπᾶς μόνον. Οὐκ
αἰσθάνονται δῆτ' οἱ πρὸς ἡλικίαν νέας ἀγόμενοι
γυναῖκας εἰς πρόπλουν κακὸν αὑτοὺς ἐμβάλλοντες,
καί τι δ' Μεγαρικὸς ποιητὴς πεφασμένως αὐτοῖς,

ΟΥτι σύμφορόν ἐστι γυνὴ νέα ἀνδρὶ γέροντι Ξ
ΟΙ γὰρ πηδαλίῳ πείθεται ὡς ἄκατος.
ΟΙ δ' ἄγκυραν ἔχουσιν· ἀποῤῥήξασα δὲ σειρὰς
Πολλάκις ἐκ νυκτῶν ἄλλον ἔχει λιμένα.

Καὶ Θεόφιλος δὲ ἐν Νεοπτολέμῳ ἔφη,

ΟΥ σύμφερον νέα ἐστὶ παρεσβύτῃ γυνή.
Ὡς ἀφ' μὲν ἄκατος, οὐδὲ μικρὸν πείθεται
Ἑνὶ πηδαλίῳ, τὸ πεῖσμ', ἀποῤῥήξασα δὲ
Ἐκ νυκτὸς ἕτερον λιμένα ἔχουσ' ἐξευρέθη.

ΟΥδένα ἂν ὑμῶν ἀγνοεῖν οἶμαι ἄνδρες φίλοι, ὅτι καὶ οἱ μέγιστοι πόλεμοι διὰ γυναῖκας ἐγένοντο. ὁ Ἰλιακὸς δι' Ἑλένην· ὁ λοιμὸς διὰ Χρυσηίδα· Ἀχιλλέως μῆνις διὰ Βρισηίδα· καὶ ὁ ἱερὸς δὲ καλούμενος δι' ἑτέραν γαμετὴν φησὶ Δοῦρις ἐν δευτέρᾳ ἱστοριῶν, Θηβαίαν γένος ὄνομα Θεανώ, ἁρπασθεῖσαν ὑπὸ Φωκέως τινός. δεκαετὴς δὲ καὶ οὗτος γενόμενος, τῷ δεκάτῳ ἔτει Φιλίππου συμμαχήσαντες πέρας ἔσχεν. τότε γὰρ εἶλον οἱ Θηβαῖοι τὴν Φωκίδα, καὶ ὁ Κρισαϊκὸς ὁ πόλεμος ὀνομαζόμενος, ὡς φησὶ Καλλισθένης ἐν τῷ περὶ ἱεροῦ πολέμου, ὅτε Κιρραῖοι πρὸς Φωκεῖς ἐπολέμησαν, δεκαέτης ἦν· ἁρπασάντων Κιρραίων τὴν Πελάγοντος καὶ Φωκέως θυγατέρα Μεγιστὼ, καὶ τὰς Ἀργείων θυγατέρας ἐπανιούσας ἐκ τοῦ Πυθικοῦ ἱεροῦ· δεκάτῳ δὲ ἔτει ἅλω καὶ ἡ Κίρρα. ἀνετράπησαν δὲ καὶ ὅλοι οἶκοι διὰ γυναῖκας. ὁ Φιλίππου τοῦ Ἀλεξάνδρου πατρὸς διὰ τὴν Κλεοπάτρας γάμον. ὁ Ἡρακλέους διὰ τὴν Ἰόλης ὑπεργαμίαν τῆς Εὐρύτου θυγατρός. ὁ Θησέως διὰ τὴν Φαίδρας τῆς Μίνω. ὁ Ἀθάμαντος, διὰ τὴν Θεμιστοῦς τῆς Ὑψέως. ὁ Ἰάσονος διὰ τὴν Γλαύκης τῆς Κρέοντος. ὁ Ἀγαμέμνονος διὰ Κασσάνδραν. καὶ ἡ εἰς Αἴγυπτον δὲ Καμβύσου στρατεία, ὡς φησι
178 Κτησίας διὰ γυναῖκα ἐγένετο. ὁ γὰρ Καμβύσης πυθανόμενος τὰς Αἰγυπτίας γυναῖκας ἐν ταῖς συνουσίαις διαφέρειν τῶν ἄλλων, ἔπεμψε πρὸς Ἄμασιν τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα, μίαν αὐτῶν πρὸς γάμον τῶν θυγατέρων. ὁ δὲ τῶν μὲν ἑαυτοῦ οὐκ ἔδωκεν, ὑπονοήσας μὴ γυναικὸς ἔξειν αὐτὸν τιμὴν, ἀλλὰ παλλακίδος· ἔπεμψε δὲ τὴν Ἀπρίου θυγατέρα Νειτήτιν· ὁ δὲ Ἀπρίας ἐκπεπτώκει τῆς Αἰγυπτίων βασιλείας, διὰ τὴν γνώμην ἣν εἶχον πρὸς Κυρηναίους, καὶ ἀνῄρητο ὑπὸ Ἀμάσιδος. ἡδεὶς οὖν ὁ Καμβύσης τῇ Νειτήτιδι, καὶ σφόδρα ἐρεθισθεὶς, ἐκμανθάνει παρ' αὐτῆς τὰ πάντα· καὶ δεηθεὶσης ἐκδικῆσαι τοῦ Ἀπρίου τὸν φόνον, πείθει πολεμῆσαι Αἰγυπτίοις. Δίνων δὲ ἐν τοῖς Περσικοῖς καὶ Λυγκέας ὁ Ναυκρατίτης ἐν τρίτῃ Αἰγυπτιακῶν τὴν Νειτήτιν Κύρῳ συμφθεῖραι φασὶν ὑπὸ Ἀμάσιδος· ἐξ ἧς γνησθεῖραι τὸν Καμβύσην, ὃν ἐκδικοῦσα τῇ μητρὶ εἰς Αἴγυπτον ποιήσασθαι στρατείαν. ‖ Δοῦρις δ' ὁ Σάμιος καὶ [‖ πρῶτον] γενέσθαι πόλεμον φησὶ δύο γυναικῶν, Ὀλυμπιάδος καὶ Εὐρυδίκης· ἐν ᾧ τὴν μὲν βακχικώτερον μετὰ τυμπάνων προελθεῖν· τὴν δ' Εὐρυδίκην Μακεδονικῶς καθωπλισμένην, ‖ ἀσκηθεῖσαν τὰ πολεμικὰ, καὶ προσ‖κυσαι τῇ Ἰλλυρικῶν.

fort. Ηπειρωτικὴν

A *Seni viro iuuenis vxor magna calamitas:*
Non enim, veluti cymba, clauo illa obsequitur:
Quin, nec anchoram [a] habet: effractisque rudentibus
Noctu sæpe in alium portum appellit.

Theophilus in Neoptolemo:

Annoso quidem homini vxor inutilis est:
Nam vt acatos [b], ne tantillum quidem pareat
Vni gubernaculo, ruptis verò funibus
Noctu sæpe in alio portu reperitur.

B Neminem quidem vestrûm latere puto, amicissimi viri, ob fœminas tristissima bella exarsisse [c]: Iliacum ob Helenam: pestilentem luem, ob Chryseida: Achillis indignationem, ob Briseida: quod sacrum appellarunt, vt ait Duris libro secundo historiarum, ob aliam cuiusdam vxorem Thebanam genere, cuius nomen Theano fuit, raptam à Phocensi quodam. Ad decennium vsque id extractum, anno decimo tandem confectum est adiutore Philippo. Tum enim Phocidem Thebani cœperunt. C Callisthenes libro De bello sacro, bellum id quod Cyrrhaicum est nominatum, ipsum quoque decennale, in quo Cyrrhæi aduersus Phocenses decertarunt, exortum inde esse tradit, quòd Cirrhæi [d] Megisto Phocensis Pelagontis filiam & Argiuorum gnatas ex Pythico sacro redeuntes per vim abduxissent. Exitu eius belli anno decimo tandem Cirrha venit in hostium potestatem. Iam verò vniuersæ familiæ, atque domus, fœminarum caussa labefactatæ sunt: Philippi quidem patris Alexandri, ob Cleo-
D patræ coniugium: Herculis ob matrimonium Ioles Euryti filiæ, viua Deianira: Thesei, ob nuptias Phædræ Minois filiæ: Athamantis, ob Themisto Hypsei: Iasonis ob Glaucen Creontis: Agamemnonis, ob Cassandram: Cambyses, vt autor [e] est Ctesias, mulierum caussa contra Aegyptios arma cœpit. Nam cùm mulierum Aegyptiarum congressum quàm cæterarum iucundiorem esse intellexisset, ad Amasin Aegypti regem legatos misit, qui vnam ex suis filiam in vxorem poscerent. Suam quidem ille non misit, suspicatus vxorium hono-
E rem illi non habitum iri, sed pro pellice futuram: verùm eius loco Neitetin Apriæ filiam, qui copiis à Cyrenensibus profligatis Aegypti regno excidit, & ab Amasi est interfectus. Neitetidis consuetudine Cambyses delectatus, ac blanditiis vehementer allectus, omnia ex illa resciuit, obtestantisque vt cædem Apriæ patris vlciscereturr, precibus est impulsus ad bellum Aegyptiis inferendum. Dinon in Persicis, & Lynceas Naucratites, libro tertio
F Aegyptiacorum, scribunt, Neitetin ad Cyrum missam ab Amasside, Cambysénque ex ea genitum, qui vt matris iniuriam vindicaret, aduersus Aegyptios belligerauit. Duris Samius autor est, muliebre primum bellum extitisse, duarum fœminarum, Olympiadis & Eurydices, ac in conflictu cum tympanis furiosius Olympiadem impressionem fecisse, Eurydicem autem Macedonum more armatam pugnasse, vt quæ bellicis esset rebus exercitata, commissúmque prælium fuisse ad Cynanen [f] Illyrici.

Post

Poſt eum ſermonem viſum eſt Philoſophis præſentibus de amore verba facere, ac de pulchritudine: in quo argumento vltro citróque philoſophorum modo, plurimi ſermones habiti ſunt, quibuſdam theatralis ſcenicíque Philoſophi EVripidis cantus in memoriam reuocantibus: è quibus hæc recitata ſunt:

Ei qui cum amore verſatur, virtutis accedit & ſapientiæ
Maxima doctrina: omnium deorum hic natus eſt mortalibus ſuauiſsimus,
Vt qui voluptate nullis moleſtiis aſperſa
Nos afficiat & bona ſpe foueat: diy non faxint
Cum illis hominibus res vt mihi ſit, qui non
Initiati ſint ijs curis & laboribus quos iniungit:
Procul habitem ego à feris ruſticiſque ingenijs.
Iuuenibus hoc prædico, amorem ne vitent,
Verùm cùm acceſſerit rectè illo vtantur.

Ex Pindaro hæc alius memorauit:

Amare fas eſto & amori tempeſtiuè gratificari:

Alius ex Euripide hoc protulit:

Tu verò, ô deorum hominúmque rex amor,
Aut quæ honeſta ſunt ne doceto homines,
Aut amantibus quorum es architectus [a] & opifex
Labore vexatis, adiutor & propitius ades, proſperè fungantur labore vt ſuo,
Hoc ſi præſtabis [b], magna futura eſt inter deos tua dignitas:
Si rennes, qui tuo ductu amare didicerint
Gratiam non rependent, nec vllo te honore dignabuntur.

Pontianus ſcribit Zenonem [c] Cittienſem exiſtimaſſe Amorem deum eſſe, libertatis, amicitiæ [d], concordiæ largitorem, & procuratorem, ab eóque nihil aliud expectandum. Itaque in libris de Republica [e] ille ſcripſit, Amorem deum auxiliatorem eſſe in iis quæ ad ciuitatis ſalutem ſpectant [f]. Philoſophi quoque illo vetuſtiores, venerabilem quendam amorem, & ab omni turpitudine ſemotum agnouerunt. Hoc inde manifeſtum eſt, quòd iis in ludis, in quibus corpus exercebant ipſi, Mercurióque ſimul, & Herculi ſtatuas [g] ponerent, illi vt orationis & facundiæ, huic, vt roboris ac virium præſidi, vt his in vnitatem coactis amicitia, & in rebus gerendis conſenſio vigerent, quibus adeptis & acquiſitis libertas inualeſcit. Athenienſes verò tantùm abeſt vt amorem fœminarum concubitui præeſſe crediderint, vt cùm citra dubitationem eſſet dedicata Mineruæ Academia, illic Amoris quoque ſtatuerint imaginem, & ſimul illi cum Pallade ſacrificauerint. Theſpeſiis Erotidia [h], nempe Amoris feſta, celebrantur, vt Athenis Panathenæa, in Elide Olympia, Rhodi Halia [i]. Præterea in fœderibus quæ populi iuſſu & edicto percutiuntur, Amori plurimum honoris tribuitur. Lacedæmonij ante inſtructas acies Amori rem diuinam faciunt, quòd in militarium ordinum amicitia ſita victoria ſit & ſalus. Cretenſes ad conflictum iam expedito milite, ex ciuibus formoſiſſimos deligunt, qui Amorem inuocantes ſacris operentur, vt ſcribit Soſicrates. Quam apud Thebanos ſacram cohortem aut turmam vocant, ex iis conſtat qui amant, & amantur. In eorum virtute atque fortitudine dei profectò maieſtas eluceſcit, cùm decoram ij mortem turpi ac probroſæ vitæ anteponant. Samij, vt ſcribit Erxias in Colophoniacis, cùm gymna-

A Ἐπὶ τούτοις τοῖς λόγοις ἔδοξε τοῖς παροῦσι τῶν φιλοσόφων περὶ τοῦ ἔρωτος πάλιν εἰπεῖν, καὶ περὶ κάλλους, καὶ ἐλέχθησαν λόγοι φιλόσοφοι πάμπολλοι· ἐν οἷς τινες καὶ ἐμνημόνευσαν τοῦ σκηνικοῦ φιλοσόφου Εὐριπίδου ᾀσμάτων, ὧν ἴδιον καὶ τοῦτο· [παίδευμα δ' Ερως σοφίας ἀρετῆς πλεῖσον ὑπάρχειν καὶ παρομιλεῖν, οὕτως ὁ δαίμων] πάντων ἥδιστος ἔφυ θνητοῖς· καὶ γὰρ ἄλυπον τέρψιν πὶ ἔχων, εἰς ἐλπίδ' ἄγει τοὺς B δ' ἀτελέστοις τῶν τοῦ ἢ πόνων μήτε σιγᾶν χωρὶς τ' ἀχρείων ναίειν τρόπων. τὸ δ' ἐρᾶν παρολέγω τοῖσι νέοισι μή ποτε φεύγειν χρῆσθαι ἢ ὀρθῶς ὅταν ἔλθῃ. καὶ κατὰ τὸν Πίνδαρον ἢ ἄλλος τις ἔφη, εἴη καὶ ἐρᾶν καὶ ἔρωτι χαρίζεσθαι κατὰ καιρὸν ἕτερος δέ τις παρεσθήκε τῶν Εὐριπίδου τάδε.

Σὺ δ' ὦ τύραννε θεῶν τε κἀνθρώπων ἔρως,
[Η μὴ δίδασκε τἀ καλά,]
Η τοῖς ἐρῶσιν, ὧν σὺ δημιουργὸς εἶ, C
Μοχθοῦσι μόχθους δύτυχῶς συνεκπόνει.
Καὶ τἀῦτα μὰν ὁρῶν τίμιος θεοῖς ἔσῃ.
Μὴ ὁρῶν δ' ἰὼν αὐτοῦ τοῦ διδάσκεσθαι φιλεῖν,
Αφαιρεθήσῃ χάριτας, αἷς τιμῶσί σε.

Πονπαιὸς ἢ Ζωίωνα ἔφη τὸν Κιτιέα ὑπολαμβάνειν τὸν Ερωτα θεὸν εἶναι φιλίας καὶ ἐλευθερίας, ἔτι ἢ καὶ ὁμονοίας παρασκευαστικόν, ἄλλος δ' οὐδενός. διὸ καὶ ἐν τῇ Πολιτείᾳ ἔφη τὸν Ερωτα θεὸν εἶναι συνεργὸν ὑπάρχοντα πρὸς τ' τῆς πόλεως σωτηρίαν. D ἔτι ἢ καὶ οἱ τούτου πρεσβύτεροι κατὰ φιλοσοφίαν σεμνόν τινα τὸν Ερωτα καὶ πάντες αἰσχροῦ κεχωρισμένον ἥδεσαν, δῆλον ἐκ τοῦ καὶ γυμνάσια αὐτὸν συνιδρῦσθαι Ερμῇ καὶ Ηρακλεῖ, τῷ μὲν λόγου, τῷ ἢ ἀλκῆς παρεσῶπι· ὧν ἐνωφέντων φιλία τε καὶ ὁμόνοια γυμνάζηται, δι' ὧν ἡ καλλίστη ἐλευθερία τοῖς τἀῦτα μελοῦσιν αὔξεται. Αθηναῖοι ἢ τοσοῦτον ἀπέχουσι σωφροσύνης πόθος λαβεῖν παρεσκεύασε τὸν ἔρωτα, ὥστε τῆς ἀκαδημίας ἐκδηλος τῇ Αθηνᾷ καθιερωμένης, αὐτόθι τὸν Ερωτα ἱ- E δρυσάμενοι σωφρόνουσιν αὐτά. ‖ [Θεσπιεῖς] τε τὰ Ερωτίδια παρομῶσιν, καθάπερ Παναθήναια Αθηναῖοι, καὶ Ολύμπια Ηλεῖοι, Ρόδιοί τε τὰ ‖ Αλιάδα καὶ ἐν ταῖς δημοτελέσι ἢ σπονδαῖς, ὡς ἔπιτταν ὁ Ερως ἁπάντων. Λακεδαιμόνιοι ἢ περὶ τῶν παρατάξεων Ερωτι παρεύονται, ὡς ἐν τῇ τῶν παρατεταγμένων φιλίᾳ κειμένης τῆς σωτηρίας τε καὶ νίκης. καὶ Κρῆτες δ' ἐν ταῖς παρατάξεσι τοὺς F καλλίστους τῶν πολιτῶν κοσμήσαντες, ἀφ' τούτων θύουσι τῷ Ερωτι, ὡς Σωκράτης ἱστορεῖ. ὁ ἢ παρὰ Θηβαίοις ἱερὸς λόχος καλούμενος, συνέστηκεν ἐξ ἐραστῶν καὶ ἐρωμένων τὸν τοῦ θεοῦ σεμνότητα ἐμφαίνων, ἀπαζομένων θάνατον ἔνδοξον ἀντ' αἰσχροῦ καὶ ἐπονειδίστου βίου. Σάμιοι ἢ, ὡς φησιν ‖ Ερξίας ἐν Κολοφωνιακοῖς, γυμνά-

χ. Παίδευμα δ' Ερως (vel Ερωτ) σοφίας ἀρετῆς τε πλεῖσον ὑπάρχει. καὶ παρομιλεῖν οὕτως ὁ δ.

CAPVT II.

χ. Θεσπιεῖς

χ. Ἢ μὴ δίδασκε τὰ καλὰ τοὺς βελτίονας.

σιον ἀναθέντες τῷ Ἔρωτι, τὴν ἀφ' αὑτῶν ἀγομένην ἑορτὴν Ἐλευθέρια προσηγόρευσαν, δι' ὃν θεὸν καὶ Ἀθηναῖοι ἐλευθερίας ἔτυχον. καὶ οἱ Πεισιστρατίδαι σκῆπτρον λαβόντες ἐπεχείρησαν ἀφαιρεῖσθαι πρῶτον τοὺς περὶ τὸν θεὸν τοῦτον περιέχοντας. τούτων λεχθέντων ὁ Πλούταρχος ἀπεμνημόνευσε τῶν ἐκ Φαίδρου Ἀλεξίδος,

Πορευόμενόν μ' ἐκ Πειραιῶς τοῦτο τἀκαθῶν
Καὶ τῆς ἀπορίας φιλοσοφεῖν ἐπῆλθέ μοι.
Καί μοι δοκοῦσιν ἀγνοεῖν οἱ ζωγράφοι
Τὸν Ἔρωτα, σωφρονιστὸν γ' εἰπεῖν, ὅσοι
Τοῦ δαίμονος τούτου ποιοῦσιν εἰκόνας.
Ἔστιν γὰρ οὔτε θῆλυς οὔτ' ἄρσεν, πάλιν
Οὔτε θεὸς οὔτ' ἀνθρωπος, οὐτ' ἀβέλτερος
Οὔτ' αὖθις ἔμφρων, [ἀλλὰ συνεκκεκραμένος
Παντάχοθεν, ἐν ἑνὶ τύπῳ πολλ' εἴδη φέρων]
Ἡ γνώμη μὲν γὰρ ἀνδρὸς, ἡ δὲ δειλία
Γυναικὸς, ἡ ἄνοια μανίας, ὁ δὲ λόγος
Φρονοῦντος, ἡ σφοδρότης δὲ θηρὸς, ὁ δὲ πόνος
Ἀδάμαντος, ἡ φιλοτιμία δὲ δαίμονος.
Καὶ ταῦτ' ἐγὼ μὰ τὴν Ἀθηνᾶν οὐ θεοὺς
[Οὐκ οἶδ', ὅτ' ἔστιν, ἀλλ' ὅμως ἔχει γέ πως]
Τοιοῦτον ἔγνως· εἰ μὴ γὰρ ὀνόματος.

ΕΥΒΟΥΛΟΣ ἢ Ἄραρος ἐν Καμπυλίωνι.

Τίς ἦν ὁ ἀνάψας πρῶτος ἀνθρώπων ἄρα
Ἡ κηροπλαθήσας ἔρωθ' ὑποπτερον;
Ὡς οὐδὲν ἤδει πάλαι χελιδόνας γράφειν,
Ἀλλ' ἦν ἄπειρος τῶν τρόπων τῶν θ' ἡδονῆς.
Ἔστιν γὰρ οὔτε κοῦφον οὔτε ῥᾴδιον
Ἀπαλλαγῆναι τῆς φέρουσι τὴν νόσον,
Βαρὺς ἢ κουφιδῆ. πῶς ἂν οὖν ἔχοι πέρας;
Τοιοῦτον πρᾶγμα λῆρος ἦν καὶν φήσέ τις.

Ἀλεξις δ' ἐν Ἀποκοπομένῳ.

--λέγεσθαι γὰρ λόγον
Ὑπὸ τῶν σοφιστῶν μὴ πέτεσθαι τὸν θεὸν
Τὸν Ἔρωτα, σοῦ δ' ἐρῶντος· αἰτίαν δ' ἐχειν
Ἐκεῖνον ἄλλως, ἠγνοηκότας δὲ σοῦ
Γραφεῖς, ἔχοντα πτέρυγας αὐτὸν ζωγραφεῖν.

Θεόφραστος δ' ἐν τῷ Ἐρωτικῷ, Χαιρήμονα φησὶ τὸν τραγικὸν λέγειν, ὡς τὸν οἶνον τῶν χρωμένων κεράννυσθαι, οὕτως καὶ τὸν Ἔρωτα ὃς μετριάζων
279 μὲν ἐστὶν εὔχαρις, ὑπερτεινόμενος δὲ καὶ διαταράττων χαλεπώτατος, διότι ὁ ποιητὴς οὕτος, οὐ κακῶς αὐτοῦ τὰς δυνάμεις διῃρῶν φησι, δίδυμα γὰρ τόξα αὐτὸν ἐκτείνεσθαι χαρίτων, τὸ μὲν ἐπ' εὐαίωνι τύχῃ, τὸ δ' ἐπὶ συγχύσει βιοτῆς. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος ποιητὴς καὶ περὶ τῶν ἐρώντων ἐν τῷ ὑπογραφομένῳ τραυματίαν φησὶν οὕτως,

Τίς οὐχὶ φήσει σοῦ ἐρῶντας ζῆν μόνους;
Οἳς δεῖ τὸ πρῶτον μὲν στρατιωτικωτάτους
Εἶναι, πονεῖν τε δυναμένους τοῖς σώμασι,
Μάλιστα προσεδρεύειν τ' ἀρίστους τῷ πόθῳ
Ποιητικοὺς, ἰταμοὺς, προθύμους, εὐπόρους,
Ἐν τοῖς ἀπόροις βλέπουσιν ἀθλιωτάτους.

A sium Amori dicassent, festum, quod in eius honorem celebratur, Liberalia [a] nuncuparunt. Huius certè numinis ope libertas est Atheniensibus reddita: quamobrem Pisistratidæ [b] imperio priuati huius dei vim, sanctámque potestatem & acta criminari [c] sunt conati. His explicatis Plutarchus ex Phædro Alexidis versus hos citauit:

E Peiræo mihi reuertenti, malis
Et animi ægritudine anxio philosophari visum est.
Mihi quidem ignorare videntur pictores [d],
Qualis amor sit, & vt absoluam paucissimis, quotquot.
Huius dæmonis statuas faciunt.
Nec enim mas ille est, nec fœmina:
Nec deus, nec homo: nec fatuus,
Nec prudens: sed coagmentatus
Ex omnibus, in vno exemplari [e] *multas ostendens species:*
Nam eius virilis est audacia [f], *muliebris verò timiditas:*
Amentia furiosa: ratio
Cordata & circumspecta: ferina vehementia: labor
Indomitus: ambitio prodigiosa [g] *& admiratione digna.*
Hæc per Iouem ac Mineruam
Qualia sint nescio, habent illa tamen
Aliquid, quod ab hac appellatione [h] *distet plurimum.*

EVbulus, siue Araros, in Campylione [i]:

Quis mortalium primus quæso pinxit
Aut cera finxit alatum amorem?
Nihil præter testudines ille pingere [k] *didicerat:*
Quin & ingenium prorsus ignorabat huius dei.
Leuis enim minimè est, aut ita facilis
Vt qui eius telis male habet, eo morbo statim liberetur,
Immo grauis supramodũ: quorsum ergo illi penna?
Ea res planè nugæ, tametsi quispiam ita esse autumet. Alexis in Abscisso:
Creber sermo est
Apud sophistas, non volare deum
Amorem, sed illos qui [l] *amant: alia verò de caussa alas affingi,*
Pictores autem ignaros pennatum eum delineasse.

Theophrastus in Erotico, Chæremonem tragicum ait scripsisse, amorem ita miscerí, vt vinum quod bibimus. Temperatum enim, festiuum & comem esse: intensiorem autem, perturbare summa cum molestia: eundémque poëtam rectè distinxisse illius vtramque facultatem, cùm inquit,

Duos arcus illum tendere: alterum gratiarum,
Bonis auibus, prosperáque fortuna:
Alterum doloris, quo vita hominum permiscetur ac confunditur.

Idem poëta in Saucio, de amatoribus ait:

Quis negabit eos solos viuere qui amant?
Illos enim oportet veluti milites [m] *paratissimos*
Esse: ferréque maximè posse laborem corporis:
Suisque desyderijs constantissimè & pertinacissimè assidere [n]:
Actuosos esse, præfractos, & inuerecundos, alacres, consilio promptos,
In rerum difficultatibus oculatos, miseriarum patientissimos [o].

Theo

Theophilus in Philaulo [a]:

Qui amantes amentes esse iactitant,
Ingenio proculdubio fatuo sunt, atque stolido.
Voluptatem namque vitæ si quis detraxerit,
Amplius præter mortem nihil supereſt.
Egomet equidem citharistriam amo,
Puellam virginem: an idcirco per deos mente capius sum?
Amo, inquam, forma [b] pulchram, statura procerum, artificem peritam.
Hanc intueri mihi sanè iucundius est, quàm ludos & spectacula
Flagitantibus vobis frequenter edere.

A. Θεόφιλος δ' ἐν τῷ φιλαύλῳ,

Ος φησι τοὺς ἐρῶντας οὐκ νοεῖν ἔχειν,
Ηπου τίς ἐστι τοῦτο τρόπος ἀβέλτερος.
Εἰ δ' ἀφέλοι τις τοῦ βίου τὰς ἡδονάς,
Καταλείπω δ' οὐδὲν ἄλλο πλὴν τεθνηκέναι.
Ἐγὼ μὲν οὖν καὶ τὰς κιθαριστρίας ἐρῶ
Παιδός κόρης, οὐ νοῦν ἔχω περὶ τῶν θεῶν;
Κάλλει καλῆς, μεγέθει μεγάλης, τέχνῃ σοφῆς,
‖Ην ἥδιον ἰδεῖν ἐστιν ἢ τ'‖θεωρικὸν
Ἐχουσιν ἡμῖν Διονύσιοι ἑκάστοτε.

Ariſtophon in Pythagoriſte:

Tum etiam iusto decreto est eiectus
A diis ex concilio duodecim [c] Amor suo merito?
Illos enim conturbabat excitabátque seditiones
Si quando vnà cùm illis esset, quapropter nimis audaci
Ac petulanti & superbo alas præciderunt,
Ne in cœlum iterum volare posset:
Et damnatum exilio huc ad nos depulerunt,
Ablatas verò pennas gestandas victoriæ
Dederunt: præclara hostis spolia.

Αριστοφῶν δ' ἐν Πυθαγοριστῇ,

Εἶτ' ὀ δικαίως ἔστ' ἀπεψηφισμένος
Τοῦ τῶν θεῶν τῶν δώδεκ' εἰκότως ἔρως,
Ἐταράττε κἀκείνους γὰρ ἐμβάλλων στάσεις,
Οτ' ἦν μετ' αὐτῶν, ὡς ἦν λίαν θρασὺς
Καὶ σοβαρὸς ἀποκόψαιτ' αὐτοῦ τὰ πτερά,
Ινα μὴ πέτηται πρὸς τὸν οὐρανὸν πάλιν,
Δεῦρ' αὐτὸν ἐφυγάδευσαν ὡς ἡμᾶς κάτω,
Τὰς δ' πτέρυγας ἀς εἶχε, τῇ νίκῃ φορεῖν
Εδοσαν προφανὲς σκῦλον ἀπὸ τῶν πολεμίων.

De amore Amphis in Dithyrambo ſic inquit:

Hem tu quid ais? hæc mihi persuasurum te credis,
Amatorem illum esse, qui elegantes amat
Eius mores quem diligit, neglecta forma corporis?
Insanus reuera ille fuerit, ego vt ita credam nunquam adducar:
Nihilo magis quàm inopem hominem [d] importunum sæpius
Diuitibus, ab ijs nolle quidquam accipere.

Περὶ δ' ἐρᾶν Αμφις ἐν Διθυράμβῳ φησίν,

Τί φῄς; σὺ ταυτὶ προσδοκᾷς πείσειν ἐμέ,
Ως ἔστ' ἐραστὴς ὅστις ὡραίων φίλος
Τρόπων ἐραστὴς ἐστί, τὼ ὄψιν παρεὶς
Αφρων τ' ἀληθῶς, οὔτε τοῦτο τοῦτο πείθομαι,
Οὐδ' ὡς πένης ἀνθρωπος ἐνοχλῶν πολλάκις
Τοῖς δυπορουσιν, ἀλαβεῖν τι βέλεται

Alexis in Helena:

Quisquis vegeti corporis pulchritudinem amat,
Nec sui rationem amoris aliam statuit
Quàm voluptatem, amicus [e] ille amicorum non est:
Apertéque mortalis cum sit, Amori deo est iniurius,
Qui eum apud omnes alios in suspicionem vocet, tanquam infidum.

Αλεξις Ελένῃ,

Ως ὅστις ἀκμῆς τῶν γε σωμάτων ἐρᾷ,
Τὸν ἄλλον ἁδὲ γινώσκει λόγον
Τῆς ἡδονῆς ἔστ' ἐχὶ τῶν φίλων φίλος,
Αδικεῖ τε τὸν ἔρωτα, μαφανῶς θνητὸς θεόν,
Απιστον αὐτὸν πᾶσι τοῖς ἄλλοις ποιῶν.

Ex Alexide cùm ea Myrtillus recitasset, & deinde in Stoicæ disciplinæ sectatores oculos conuertisset, hæc præfatus ex Iambis Hermiæ Curiensis [f]:

Audite Stoiculi ε, nugarum mercatores,
Verborum arbitri & æstimatores: soli omnia
Quæ lancibus apponuntur, nulla sapientibus data parte
Vos abliguritis: tum deprehendimini
Alia facientes quàm quod tragica voce proclamatis,
Iuuenibus illudentes:

Τούτων τῶν Αλέξιδος ὑπομνημονεύσας ὁ Μυρτίλος καὶ ὑποβλέψας εἰς οὓς τὰ τῆς στοᾶς αἱρουμένους, τὰ Ερμείου τοῦ κυνικέως ἐκ τῶν ἰάμβων προεῖπεν,

Ακούσαι' ὦ στοᾶκες ἔμποροι λήρου
Λόγων ὑποκριταί, οἱ μόνοι ποιοῦντα
Τἀν τοῖς πινακίοις πρεπὸν τῷ σοφῷ δόξαν
Αὐτοὶ καταῤῥοφεῖτε, κἀφ' ἁλίσκεσθε
Εναντία πράττοντες, οἷς τραγῳδεῖτε
Παιδοποιοὶ πάντες, καὶ τοῦτο μόνον ἐζηλωκότες
Τὸν ἀρχηγὸν ὑμῶν τῆς σοφίας Ζήνωνα τὸν Φοίνικα,
ὃς ἁδέσποτε γυναικὶ ἐχρήσατο, παιδικοῖς δ' ἀεὶ ὡς
Αντίγονος ὁ Καρύστιος ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ τοῦ βίου
αὐτοῦ. θρυλλεῖτε γὰρ ὅτι δεῖ μὴ τῶν σωμάτων ἀλλὰ τὴν
ψυχῆς ἐρᾶν, οἱ πίνες μέχρι ὀκλῳ καὶ εἴκοσι ἐτῶν δεῖν
λέγοντες σωέχειν οὓς ἐρωμένους· καί μοι δοκεῖ Αριστων ὁ Κεῖος ὁ περιπατητικὸς, ὃ κακῶς εἰρηκέναι ἐν
τῷ δευτέρῳ Περὶ τῶν ἐρωτικῶν ὁμοίων, πρός τινα
Αττικὸν μέγαν τινὰ καὶ τὴν ἡλικίαν ἐπιδεικνύμενον ὡς καλὸν, ᾧ Δῶρος ὄνομα, τὸν πρὸς Δόλωνα μοι φησὶ δοκῶ πρὸ Οδυσσέως ἀπαντήσιν ἐπὶ σὲ μεταφέρειν·

Η ῥά νυ τοι μεγάλων δώρων ἐπεμαίετο θυμός.

Ηγήσαν

[a] Theophilus in Philaulo] Philaulus Plauti. [b] pulchram] Pulchra. [c] Amor] Amor. [d] importunum] Importunum. [e] ille amicorum non est] Ille amicorum non est. [f] Curiensis] Curiensis. [g] Stoiculi] Stoici. [h] Phœnicis] Phœnicis. [i] nunquam fœmina] Nunquam fœmina. [k] amantur] amantur. [l] muneribus animus quidem inhiabat] Muneribus animus quidem inhiabat.

Ηγήσανδρος δ' ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τῶν ἡδυσμάτων φησὶν ἐρᾶν παῖδας, οὐ τῶν κρεῶν ὧδε τῶν ἰχθύων· ἀπογλυκομένων γοῦν τούτων ἁδέως ἐπιφέρεσθαι τὰ κρέα, οὐδὲ τὸν ἰχθῦν, ἁδὲ ἐπιθυμεῖ τῶν ὠμῶν καὶ τῶν ἀνηδύτων. καὶ γὰρ τὸ παλαιὸν παίδων ἦρων, ὡς καὶ Αἰσχύλος ἔφη, ὅθεν καὶ καλεῖσθαι οὕτω ἐρωμένους συνέβη παιδικά. τοὺς ἀληθείαν γὰρ, καθάπερ φησὶ Κλέαρχος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ερωτικῶν, Λυκοφρονίδῃ εἰρηκέναι φησὶν, οὔτε παιδὸς ἄρρενος, οὔτε παρθένων τῶν χρυσοφόρων, οὐδὲ γυναικῶν βαθυκόλπων καλὸν τὸ πρόσωπον, ἀλλὰ κόσμιον πεφύκει. ἡ γὰρ αἰδὼς ἄνθος ὀπωπέναι. καὶ ὁ Αἰσχύλος ἢ ἔφη οὕτω ἐρασθεὶς εἰς οὐδὲν ἄλλο τοῦ σώματος τῶν ἐρωμένων ἀποβλέπειν, ἢ οὗτο ὀφθαλμούς, ἐν οἷς τὴν αἰδὼ κατοικεῖν. Σοφοκλῆς δέ που περὶ τοῦ κάλλους τοῦ Πέλοπος Δαφνεγενεῖ ποιήσας τὴν Ιπποδάμειαν φησὶν,

Τοίαν δ' ἐν ὄψει ἴυγγα θηρεύει λέαν
Ερως ἄστρα λιπὼν πὺ ὀμμάτων ἔχει.
Εἰθ' ἄλλεται μὲν αὐτὸς, ἐξοπᾷ δέ με
Ισον μετρῶν ὀφθαλμὸν, [ὡς τέκτων ποθὲν
Στάθμῃ ἰόντος ὀρθοῦται κανών.]

ὡς. ὥσπερ τέκτων στάθμῃ ἰέντος ὀρθοῦται κανών.

Λικύμνιος δ' ὁ Χῖος τὸν ὕπνον φήσας ἐρᾶν τοῦ Ενδυμίωνος, οὐδὲ καθεύδοντι αὐτοῦ καταλύπειν οὗτο ὀφθαλμούς· ἀλλ' ἀναπεπταμένων τῶν βλεφάρων κοιμίζειν τὸν ἐρώμενον· ὅπως ἀφαυαντὸς ἀπολαύῃ τῆς τοῦ θεωρεῖν ἡδονῆς. λέγει δ' οὕτως, Τῶν δὲ χαίρων ὀμμάτων αὐγαῖς ἀναπεπταμένοις ὅσοις ἐκοίμιζε κοῦρος. καὶ ἡ Σαπφὼ δὲ πρὸς τὸν ὑπερβαλλόντως θαυμαζόμενον τὴν μορφὴν, καὶ καλὸν εἶναι νομιζόμενον, φησὶ, ξῶθι καὶ σὺ φίλος, καὶ ταὐ ἐπ' ὄσοις ἀμπέλασεν χάριν. ὁ δ' Ανακρέων τί φησίν; ὦ παῖ παρθένιον βλέπων δίζημαί σε. σὺ δ' οὐκ ἀΐεις οὐκ εἰδὼς ὅτι τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἰδιοχθύεις. ὁ δὲ μεγαλοφωνότατος Πίνδαρος, ὡς δὲ Θεοξένου φησὶν ἀκτῖνας ὅσων μαρμαιρούσας δρακεὶς, ὃς μὴ πόθῳ κυμαίνεται, ἐξ ἀδάμαντος ἢ σιδάρου κεχάλκευται μέλαιναν ψυχάν. ὁ δὲ τοῦ Κυθηρίου Φιλοξένου Κύκλωψ ἐρῶν τῆς Γαλατείας καὶ ἐπαινῶν αὐτῆς τὸ κάλλος, πάντα μᾶλλον αὐτῆς ἐπαινεῖ ἢ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν μνημονεύει, λέγων ὧδε, Ω καλλιπρόσωπε, χρυσοβόστρυχε Γαλάτεια, χαριτόφωνε, κάλλος ἐρώτων. τυφλὸς ἔπαινος καὶ κατ' οὐδὲν ὅμοιος τῷ Ιβυκίῳ σκάνῳ, Ευρύαλε γλαυκέων χαρίτων θάλλος καλλικόμων μελέδημα. σὲ μὲν Κύπρις ἄτ' ἀγανοβλέφαρος Πειθὼ ῥοδέοισιν ἐν ἄνθεσι τρέψαν. Φρυνίχος τε ἐπὶ τοῦ Τρωΐλου ἔφη λάμπειν ἤδη πορφυραῖς παρειῇσι φῶς Ερωτος. ὑμεῖς δὲ ξυρεμένους τὰ γένεια φέρετε οὗτο ἐρωμένους, τοῦ ξύρεσθαι τὸν ἀγῶνα κατ' Αλέ-

280 *re amoris lucem.*

A Hegesander in Commentariis, ab omnibus inquit amari condimentum, carnem aut piscem, non item. Si ergo desit condimentum, nullum carne aut pisce libenter vesci, quemadmodum nec cruda illa expetere, nec, si condimento careant. Priscum tamen est amare pueros, vt Aristophon tradit, quapropter Pusiones [a], & Pullos vocarunt eos quos amarent. Clearchus Amatoriorum primo libro dictum scribit à Lycophronide,

Nec masculi pueri, nec virginum quæ auro sunt ornatæ,

B *Nec mulierum veste altius sinuosa indutarum*
Pulchra natura facies est, sed modestia, cui flores pudor inspergit.

Scribit Aristoteles amatores nullam magis corporis partem in iis contueri quos amant, quàm oculos [b], vbi pudoris sedes est. Apud Sophoclem Hippodameia de pulchritudine Pelopis cùm loquitur, ait:

Talem profectò Iyngem [c], venatricem
Amoris, fulgur quoddam in oculis habet:
C *Salit [d] ipse deinde, méque aspicit, obtutum sic ad æquum dimetiens, vt fabri*
Ad amussim eunti [e] regula dirigitur.

Licymnius Chius cùm Endymionem scripsisset à Somno amatum fuisse, illiúsque oculos tametsi dormiret, claudi minimè Somnum permisisse, vt perpetuò conspectus voluptate frueretur, sic ait:

Gaudeas verò Somnus oculorum splendidis radiis,
Apertis oculis iuuenem sopiebat.

Sappho de eo qui supramodum pulcher existimabatur, & in admiratione idcirco erat, in-
D quit:

Consiste amice: obuius mihi esto:
Oculorum gratiam ac lepores explicato.

Anacreon:

O puer, qui pudenter virginis instar contueris, te quæro:
Me verò tu non audis, nescis animæ habenas meæ à te regi.

Pindarus sublimis ille, & omnium poëtarum maximè grandiloquus,

E *Qui micantes, ait, oculorum Theoxeni radios & scintillantes*
Cernit, nec amore & cupiditate vndabundus fluctuat,
Atra illius anima ex ferro & adamante fabricata est.

Apud Philoxenum Cytherium Cyclops inflammatus amore Galateæ, ac pulchritudinem eius laudans, tanquam cæcitatem imminentem sibi prædiuinaret, exceptis oculis omnia cætera & recenset, & commendat, ad hunc modum:
F

O pulchram tuam faciem Galatea: ô aureos comæ vortices: ô dulcem vocem: ô amorũ venustatem:

quæ profectò laus ieiuna & cæca est, longè ab hac diuersa quam Ibycus scripsit,

Euryale dulcium Gratiarum tenellum germen,
Nympharum eleganti coma speciosarum cura & delitiæ:
Te Venus ac Suadela hilari pulchróque supercilio
Decora, inter roseos flores educarunt.

Phrynichus de Troilo dixit,

In purpurascentibus genis, atque malis splendentibus

Vos autem raso iam mento exoletos amasios circumfertis, cùm Alexandri

xandri tantùm sæculo radendi barbam mos inuectus sit, vt ait Chrysippus vester libro De honesto & voluptate: cuius orationem adscribere, nisi fallor, haud intempestiuum erit. Valde namque mihi placet ille scriptor ob insignem eruditionem, & leniratem ingenij. Inquit ergo Philosophus, Alexandri temporibus radendæ barbæ consuetudinem inoleuisse, æuóque priore hoc fuisse inusitatum, cùm tibicen famosus ille Timotheus prolixa barba tibias inflaret, & Athenis obseruatum sit non admodum vetustum esse, illum cui primo abrasa est, ideo κόρσην, a fuisse cognominatum. Quapropter Alexis inquit,

A. *Picatum* b, *aut derasum si quem forte videris,*
Horum vtrumque cuius rei gratia factum putes?
B. *Aut de militia cogitare ille mihi videtur,*
Facturus omnia quæ barbæ non conuenium:
Aut in ciuitate flagitiis omnibus se inquinaturus:
Nam per deos, ecquid nobis barbæ pilus molestius est,
Propter quem hominem esse vnumquemque nostrum apparet?
Nisi fortasse mediteris quod indignum eo sit.

Diogenes conspecto quodam, cui nudatum sic mentum fuerat, An naturæ vitio vertis, inquit, quod virum te generauerit, non fœminam? Alterum idem contuitus sic depilem, in equo sedentem, vnguentis delibutum, ac veste indutum quæ ei mollitiei conueniret, pridem à se inuestigatum dixit, quidnam foret Equisecortum c, tum demum verò inuentum. In Rhodo quamuis lege cautum sit ne quis radatur, nullus est tamen qui violatæ legis illius reos agat, quandoquidem raduntur omnes Byzantij cùm indicta sit mulcta tonsoribus, si nouaculam habeant, nihilominus tamen ea vtuntur omnes. Hactenus admirabilis Chrysippus. Zeno verò sapiens ille, vt ait Antigonus Carystius, cùm vaticinaretur qualis esset futura vita vestra, & assimulatum suorum præceptorum studium, dixit, qui decreta sua legésque oscitanter audirent, vel non intelligerent, vel eis non obtemperarent, sordidos futuros, seruorum instar, & illiberaliter cultos, aut, veluti ex Aristippi sectatoribus qui deprauantur, intemperantes, audaces, ac temerarios. Ex vobis quidem plurimi eiusmodi sunt, humilis d contractique animi, sordidati non solùm corpore, sed etiam moribus. Nam cùm vos frugales esse, ac vestra sorte contentos, vilique & tenui victu parcos probare vultis, pro foribus auaritiæ viuere miserè vos ac sordidè comperiunt, angustis breuibúsque palliis vestitos, sonis inanibus impleto aurium e corio. Cinædos autem illos vocatis, aut qui vnguenti nonnihil olent, aut veste amicti sunt vtcunque lautiore. Sic vos adstrictos & solitarios profectò dedecet attonitos ad aurum stupescere, rasóque tum pudendo, tum mento glabros, amasios huc illuc ductare vobis assecias in Lycium euntibus, cum sophistis, sic me Iuppiter amet, exilibus, ieiunis, impastis, &, quod inquit Antiphanes, coriaceis f. Pulchritudinem ego equidem magni facio. Nam quibus in ciuitatibus magnus est virorum bonorum, fortium, ac bellicosorum numerus, pulcherrimos, seligunt, & obtinere primas illos sinunt. In Elide pulchritudinis etiam fit iudicium. Quem pulcherrimum esse iudices pronuntiarunt,

A ξανδρον ἀϋρημένα, ὡς φησι ὑμῶν ὁ Χρύσιππος ἐν τῷ τετάρτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς. οὐκ ἀκαίρως ἄν, ὡς ἐμαυτὸν πείθω, μεμνήσομαι τῆς λέξεως. χαίρω γὰρ πάνυ τῷ ἀνδρὶ, διά τε τὴν πολυμαθίαν, καὶ τὴν τοῦ ἤθους ἐπιείκειαν. λέγει δ' οὕτως ὁ φιλόσοφος· τὸ ξύρεσθαι τὸν πώγωνα κατ' Ἀλέξανδρον πρῶτος ἐπενόησε τῶν περὶ αὐτὸν ἑταίρων. καὶ γὰρ ὁ Τιμόθεος ὁ αὐλητὴς πώγωνα μέγαν ἔχων ηὔλει. ἐν Ἀθήναις δὲ τηροῦσιν οὐ σφόδρα ἀρχαῖον τὸν πρῶτον περιξυρόμενον παρωνύμιον ἔχειν Κόρσην. διὸ καὶ Ἀλεξίς φησι,

Πιθανὸν ἀπεξυρημένον τιν' ἢ ξυρόμενον ὁρᾷς,
‖ Τούτων ἔχει [τι θάτερον;] χ. τί θάτερον.
Ἡ γὰρ θρασύτην ὀπτικοῖν μοι φαίνεται,
Καὶ ταῦτα τῷ πώγωνι δρᾶν ἐναντία,
[Ἢ πλυσιακὸν τοῦτο πεποιηκέναι κακόν.] χ. Ἢ πλυσιακόν τι τοῦτο πρ. κ.
Τί γὰρ αἱ τρίχες λυποῦσιν ὑμᾶς περὶ θεῶν;
Δι' ἃς ἀνὴρ ἕκαστος ἡμῶν φαίνεται
ΕΙ μή τι ταύταις ἀντιπράττεσθ' ὑπονοεῖς.

Διογένης ἰδών τινα ἄτοις ἔχοντα τὸ ἡνίον, ἔφησεν μή τι ἔχεις ἐγκαλεῖν τῇ Φύσει, ὅτι ἄνδρα σε ἐποίησε, καὶ οὐ γυναῖκα; ἕτερον δέ τινα ἐπὶ ἵππου ἰδὼν πεπλατυσμένως ἔχοντα καὶ μεμυελισμένον, ἐκ τούτου ἀκηλέθητος ἡμφιεσμένου, πρότερον μὲν ἔφησε ζητεῖν, ‖ τί ἐστιν ὁ ‖ ἱππόπορνος, νυνὶ δὲ ἀϋρημένα. ἐν Ῥόδῳ δὲ νόμος ὄντος μὴ ξύρεσθαι, οὐδὲ ὁ ἐπιληψόμενος οὐδείς ἐστιν, διὰ τὸ πάντας ξύρεσθαι. ἐν Βυζαντίῳ δὲ ζημίας ἐπικειμένης τῷ ἔχοντι κουρεῖ ξυρὸν, ὅδεν ἦδον πάντες χρῶνται αὐτῷ. καὶ ταῦτα μὲν ὁ θαυμάσιος εἵρηκε Χρύσιππος. ὁ δὲ σοφὸς ἐκεῖνος Ζλώων, ὡς φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος περὶ μανθανόντων ὑμῶν ὡς τὸ εἰκός, περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς περὶ αὐτοῦ ἐπιτηδεύσεως ἔφη, ὡς οἱ περιγκύσαντες αὐτοὺς τῶν λόγων, καὶ μὴ σωιέντες ἐσονται ῥυπαροὶ καὶ ἀνελεύθεροι, καθάπερ οἱ τῆς Ἀριστίππου παρεκφθείρονται αἱρέσεως, ἄσωτοι καὶ θρασεῖς. καὶ δὴ τοιοῦτοι ὑμῶν εἰσὶν οἱ πολεῖται σωτηριασμένοι, καὶ κακοπινεῖς οὐ μόνον τοῖς ἤθεσιν, ἀλλὰ καὶ ἕξει. βουλόμενοι γὰρ ἐνδύεσθαι αὐτοῖς αὐτάρκειαν, καὶ τὴν δι' ἐλευθερίαν δι' ἐμέσκεσθε ἐπὶ ταῖς τῆς φιλαργυρίας θύραις, ὑπαρῶς ζῶντες, καὶ τριβωνάρια περιβαλλόμενοι μικρὰ ‖ καὶ τῶν ‖ ἤχων ἐμπίπλαντα ὦτα, ‖ καὶ ὑμάτια,] καὶ κιναίδους καλοῦντες σοῦ ἢ μύρου περισβάλλοντας ἢ μικρῷ μαλακωτέραν ἡμφιεσμένους ἐσθῆτα. οὐ δεῖ οὖν οὕτως ἐσκυλμένους περὶ ὀργύριον ἐπίστασθαι, καὶ ἐρωμένους περιάγεσθαι ξυρουμένους τὸν ὑπωπιὸν καὶ τὸν ὄρρον σοῦ ἀκηλουθοῦντας ἐν τῷ Λυκείῳ μετὰ σοφιστῶν νηδύια λεπτῶν, ἀσίτων, σκυτίνων κατὰ τὸν Ἀντιφάνη. ἐπαινῶ δὲ καὶ αὐτὸ τὸ κάλλος· ‖ καὶ γὰρ ἐν ταῖς ‖ ἀνδρίαις σοῦ καλλίστους σκηρύττουσι, καὶ ‖ τύχης πεφορεῖν ἐπιτρέπουσιν. ἐν Ἠλιδι δὲ καὶ κρίσις γίνεται κάλλους, καὶ ‖ τῷ πεφυκότι τῆς τοῦ

χ. μικρά. καὶ τοῦ ἤχων ἐμπίπλαθαι ὦτα κατ'. καὶ τοῦ ἵλεω ἐμπλήσαθαι τὰ κατ'.

θεοὺ φέρειν τὰ ὄχη δίδοται, τῷ δὲ δευτέρῳ τὸν βοῦν ἄγειν, ‖ ὁ δὲ τρίτος τὰς ἴνηλάς ἐπιτίθησιν. Ἡρακλείδης δ' ὁ Λεμβος ἱστορεῖ, ὅτι καλὸν τὸν Σπάρτιν θαυμάζεται μᾶλλον ὁ κάλλιστος καὶ γυνὴ ἡ καλλίστη, ‖ καλλίστας γυνώσης τῆς Σπάρτης τὰς γυναῖκας. διὸ καὶ φασὶ τὸν Ἀρχιδάμου τοῦ βασιλέως, γυναικὸς αὐτῷ καλῆς φανομένης, ἑταίρας δὲ αἰσχρᾶς καὶ πλουσίας, ὡς ἀπέκλινεν ἐπὶ τὸν πλοῦτον, ζημιῶσαι τοὺς ἐφόρους αὐτὸν ἐπιλέγοντας ὅτι βασιλίσκους ἀντὶ βασιλέων τῆς Σπαρτιάτας γυναῖν προαιρεῖται. ΕΥριπίδης τε ἔφη,

Πρῶτον μὲν εἰδος ἄξιον τυραννίδος.

καὶ οἱ παρὰ Ὁμήρῳ δὲ δημογέροντες, θαυμάζοντες τὴν Ἑλένης τὸ κάλλος φασίν·

ΟΥ νέμεσις Τρῶας καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς,
Τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν,
Αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεῇς εἰς ὦπα ἔοικεν.

Ἐκπεπληχθαι γοῦν καὶ αὐτὸς ὁ Πρίαμος ἐπὶ τῷ κάλλει τῆς γυναικὸς, καίτοι ἐν δεινοῖς ὑπάρχων. θαυμάζει γὰρ ἐπὶ κάλλει τὸν Ἀγαμέμνονα. φησὶ γοῦν·

Καλὸν δ' οὕτω ἐγὼν οὔτω ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,

ΟΥ δ' ὕτω γεραρὸν· βασιλῆϊ δὲ ἀνδρὶ ἔοικεν.

Καθίζων δὲ καὶ πολλοὶ τοὺς καλλίστους βασιλέας. ὡς μέχρι νῦν οἱ Ἀθίοπες καλούμενοι Αἰθίοπες, ὥς φησι Βίων ἐν Αἰθιοπικοῖς. ὡς ἔοικε γὰρ τὸ κάλλος βασιλείας οἰκεῖόν ἐστι. θεαὶ δὲ κάλλει ἤρισαν πρὸς ἀλλήλας, ἐξ ἀφ' κάλλους οἱ θεοὶ ἀνηρείψαντο Διὶ οἰνοχόον τὸν Γανυμήδη,

Κάλλεος ἕνεκα οἷο ἵν' ἀθανάτοισι μετείη,

Αἱ θεαὶ δὲ πίνας ἁρπάζουσιν οὐ τοὺς καλλίστους οἷς καὶ σώζεσιν· Ἠὼς μὲν Κεφάλῳ καὶ Κλείτῳ καὶ Τιθωνῷ, Δημήτηρ Ἰασίωνι, Ἀφροδίτη Ἀγχίσῃ καὶ Ἀδώνιδι. Διὰ κάλλος δὲ καὶ ὁ μέγιστος τῶν θεῶν Διὰ κεραμῶν χρυσὸς ἔρχεται, ταῦρος γίνεται, ἀετὸς πέρδεται πολλάκις ὥστε καὶ ἐπ' Αἰγίνῃ. Σωκράτης δὲ ὁ φιλόσοφος ὁ τῶν παντων καταφρονῶν, τοῦ Ἀλκιβιάδου κάλλους οὐχ ἥττων ἐστίν; ὡς καὶ ὁ σεμνότατος Ἀριστοτέλης τοῦ Φασηλίτου μαθητοῦ. ἡμεῖς δὲ οὐχὶ τὰ ἀψύχων τὰ κάλλιστα θαυμάζομεν, ἐπαινοῦντες τὰ Σπαρτιατῶν τὸ ἔθος τὸ γυμνοῦν τὰς παρθένους τοῖς ξένοις· ἐν Χίῳ δὲ τῇ νήσῳ καὶ βαδίζειν ἥδιστόν ἐστιν ἐπὶ τὰ γυμνάσια καὶ τοὺς δρόμους, καὶ ὁρᾶν θαυμαλαίους τὰς νέους ταῖς κόραις. καὶ ὁ ‖ Κύνυλκος, [‖ ταύτῃ καὶ τολμᾷς] σὺ λέγειν ὁ ῥοδοδάκτυλος οὖσα, κατὰ τὸν [‖ Κρατῖνον,] ἀλλὰ βολίτινον ἔχων ἕτερον σκέλος, ‖ ἐκείνου τοῦ ὁμωνύμου σοι ποιητοῦ τῷ μνήματι φορῶν, ὃς ἐν τοῖς καπηλείοις καὶ τοῖς πανδοκείοις ἀεὶ ‖ διαιτᾶται. καί τοι Ἰσοκράτους τοῦ ῥήτορος ἐν τῷ Ἀρεοπαγιτικῷ εἰρηκότος· ἐν καπηλείῳ δὲ φαγεῖν ἢ πεῖν ἐθέλοις ἄν οἰκέτης ἐπιεικὴς ἐρύθρισε, σεμνύεσθαι δὲ ἐμελέτων οὐ βωμολοχεύεσθαι. Ὑπερίδης δ' ἐν τῷ κατὰ Πατροκλέους, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, τοὺς Ἀρεοπαγίτας φησὶν ἀρισήσαντα πινὰ ἐν καπηλείῳ κωλύσαι ἀνιέναι εἰς Ἄρειον πάγον. σὺ δὲ ὦ Σοφιστὰ ἐν

281

mss. ταῦτα ἢ τ. τῃ alij Καρκῖνον

dei vasa ferenda illi traduntur: proximus ab eo bouem victimam agit: tertius infulas [a], vittas, coronas, libamina, & id genus reliqua imponit. Heraclides Lembus narrat apud Lacedæmonios virum pulcherrimum in admiratione magis fuisse, quàm venustissimam fœminam, propterea quòd Spartæ, pulcherrimæ nascerentur mulieres: Archidamúmque regem ab Ephoris mulctatum, quòd cùm hinc formosam mulierem spectasset, illinc [b] deformem, sed diuitem, ad eam inclinasset: obiurgatúmque seuerè: quia Spartiatis regulos [c] procreare mallet quàm reges. EVripides inquit egregiam pulchritudinem, & quæ alias omnes vincit, dignam esse regno. Apud Homerũ, è vulgo seniores aiunt, ob Helenę pulchritudinem mirabundi:

Haud reprehendendum quòd Troiani, & armis conspicui Achiui,
Pro hac fœmina labores diu perpetiantur,
Deabus prorsus immortalibus ore similis est.

Obstupuit etiam Priamus ad eius mulieris speciem, quamuis aduersis rebus conflictaretur. Miratur & idem Agamemnonis formam, & sic eloquitur:

Oculis adeò formosum nondum sum intuitus,
Ani sic venerabilem, & augustum: regiam dignitatem ille præ se fert.

Pulcherrimis viris plurimæ gentes regnum deferebant, vt etiam nostra memoria Aethiopes, quos Immortales vocant, vt inquit Bion in AEthiopicis. Etenim, vt par est, pulchritudo maximè regibus conuenit. De forma inter se deæ contenderunt. Ob eximiam formam dij Ganymedem rapuerunt, qui esset Ioui à poculis,

Suæ pulchritudinis gratia, vt ad immortalium sedem transiret.

Formosissimos quosdam etiam deæ raptos abduxerunt, cum quibus cubitarent, vt Cephalum, Cleitum, Tithonum Aurora: Ceres Iasionem [d]: Venus Anchisen, & Adonin. Ob pulchritudinem Iuppiter nunc per tegulas aurum fluit, nunc taurus mugit: nunc aquila pennis volat: nunc ignis prope Aeginam [e] lucet. Socrates philosophus, cùm omnia despicaretur, Alcibiadis pulchritudini fuit impar [f]: vt & grauissimus Aristoteles, discipuli Phaselitis. Nos verò quadrupedum pulcherrimas cæteris anteponimus & Spartiatarum laudamus consuetudinem, qui hospitibus & aduenis nudas virgines ostenderent. In insula Chio iucundissimum est stadia gymnasiáque adire, & iuuenes aspicere colluctantes cum virginibus. Tum Cynulcus, Hæccine loqui tu audes Myrtile, cùm, vt Carcinus ait, tibi minimè rosei digiti sint, sed alterum crus stercoreum g? & eius poëtæ tibi cognominis memoriam renoues, qui in tabernis, cauponis, & popinis assiduus est: quanquam Isocrates rhetor in Areopagitico dixerit, in caupona bibere, vel comesse, ne frugi quidem seruum sufficere: & hoc à veteribus eo consilio institutum fuisse, grauitati & honestati morum vt assuesceret quisque, non insolentiæ, & impudentiæ. Hyperides in oratione contra Patroclum, si modò illi oratio hæc falsò non attribuitur, tradit, Areopagitas veruisse quendam in Areopagum accedere, quòd pransus esset in caupona. Tu verò ô Sophista, per

caupo

cauponas vagaris, non cum ſodalibus, & familiaribus, ſed cum ſcortis, & lænis quidem multis, quæ meretrices ad te perducant, manibus ſemper terens Ariſtophanis libros, Apollodori, Ammonij, Antiphanis, atque adeò Gorgiæ Athenienſis, qui omnes de meretriculis Athenienſibus ſcripſerunt. O præclaram iſtam tuam eruditionem: Quàm nihil æmulatus es Theomandrum Cyreneum, qui, vt Theophraſtus ait libro de fœlicitate, huc illuc oberrans docturum ſe beatam vitam pollicebatur. Tu verò amorum doctor, ac magiſter, nihil differs ab Amaſio Eleo, quem in Erotico Theophraſtus ait, rerum amatoriarum fuiſſe apprimè ſcientem. Nec aberrauerit profectò qui te meretricium pictorem vocauerit, quo nomine Ariſtidem [a], Pauſaniam, atque etiam Nicophanen pictores appellarunt. Horum, vt in eo artificio præſtantium, meminit Polemon libro de tabulis quæ Sicyone fuerunt. O egregiam doctrinam, amici viri, huius grammatici, qui non modò non diſſimulat, aut ſilentio regit, ſed palam ſemper ex EVbuli Cercopibus hæc loquitur:

Corinthum [b] acceſſi, iucundiſſimè hîc quidem
Oleris quidpiam arroſinus, vt Ocimum [c]: at perditus
Hîc ſum, & dum nugas ago, penulam amiſi.

Bellus ſcilicet hic rerum Corinthiarum Sophiſta diſcipulis interpretatur Ocimum fuiſſe ſcorti nomen. Aliis quidem fabulis multis, os impudens, à meretricibus præfixus titulus eſt, vt Thalattæ Dioclis, Corinno Pherecratis, Anteiæ Eunici, ſiue Philyllij, Thaidi Menandri, & Phannio, Alexidis Oporæ, EVbuli Clepſydræ. Sic nominabatur [d] illa meretrix, quòd ad clepſydram ſui copiam faceret, donec aqua tota è clepſydra extillaſſet, vt inquit Aſclepiades Arei filius, in opere ſuo de Demetrio Phalereo, vbi proprium nomen eius fuiſſe tradit Metichen. Quod in Ruſtico dixit Antiphanes,

Ei qui alit, meretrix eſt calamitas.
Gaudet enim, malum cùm maximum domi habeat,

Timocles in Neæra lugentem quandam ſic inducit:

At miſer ego ſum
Qui Phrynem tum amauerim, cùm cappares adhuc
Colligeret: tum ſcilicet, quæ [e] nunc habet, non habuit:
Sæpiſſimè magnam cùm impenſam fecerim, nunc foribus
Excludor.

Idem Timocles in fabula quam inſcripſit Tautocleides Doreus, inquit:

Circa miſerrimum hominem dormiunt
Amicæ veteres, Nannium, Plangon, Lyca:
Gnathæna, Phryne, Pythionice, Myrrhine,
Chryſis, Conalis, Hieroclea, Lopadium.

Horum ſcortorum Amphis quoque meminit in Nouacula, ſic:

Eſſe mihi cæcus videtur Plutus,
Qui ad huius ædes proſus non ingreditur,
Apud Sinopen [f], Lycam, Nannium,
Laqueis per vim compeditus
Intus ſedet ſtupidus, nec prodit foras.

A τῆς καπηλείοις συναναφύρη, οὐ μετὰ ἑταίρων ἀλλὰ μετὰ ἑταιρῶν, μαστροπεύσας περὶ σαυτὸν οὐκ ὀλίγας ἔχων, καὶ περιφέρων ἀεὶ τριακοντὶ βιβλία Ἀριστοφάνους, καὶ Ἀπολλοδώρου, καὶ Ἀμμωνίου, καὶ Ἀντιφάνους, ἔτι δὲ Γοργίου τοῦ Ἀθηναίου, πάντων τούτων συγγεγραφότων περὶ τῶν Ἀθήνησιν ἑταιρίδων. ὦ τῆς καλῆς σου πολυμαθίας! ὡς καλὸν ἐμιμήσω τὸν Θεόμανδρον τὸν Κυρηναῖον, ὃν φησι Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ εὐδαιμονίας περιιόντα ἐπαγγέλλεσθαι διδάσκειν εὐτυχίαν. ἐρωτοδιδάσκαλε ἄδολον ἄρα ἀφαφέρεις Ἀμάσιον τὸν Ἠλεῖον, ὃν Θεόφραστος ἐν τῷ ἐρωτικῷ περὶ οὗ ἔρωτας δεινὸν γεγενέναι λέγει. οὐκ αὖ ἀμάρτοι δέ τις σὲ καὶ πορνογράφον καλῶν, ὡς Ἀριστείδην καὶ Παυσανίαν, ἔτι τε Νικοφάνη τοὺς ζωγράφους. μνημονεύει δ' αὐτῶν ὡς ταῦτα καλῶς γραφόντων Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικυῶνι πινάκων. ὦ τῆς καλῆς πολυμαθίας ἄνδρες φίλοι τῆς τοῦ γραμματικοῦ τοῦδε, ὃς οὐδὲν ἐγκαλύπτεται, ἀλλ' ἀναφανδὸν τῷ Εὐβούλῳ ἀεὶ κερκώπων λέγει,

C Κόρινθον ἦλθον ἡδέως ἐνταῦθά πως
‖ Λάχανόν τι τρώγων ὤκιμον διεφθάρην,
Κἀνταῦθα καλῆρησα τὴν ἐξωμίδα.

CAP. III.

Καλός γε ‖ ὁ τῶν Κορινθίων σοφιστὴς ὁ τῆς μαθητείας διηγούμενος, ὅτι ὤκιμον ἑταίρας ὄνομα. ‖ Καὶ ἄλλα δ' [πολλὰ ὧν αὐτοῦ ..... δραμάτια] ἀπὸ ἑταιρῶν ἔχει τὰς ἐπιγραφὰς, Θάλατταν Διοκλέους, Φερεκράτους Κορίννην, Εὐνίκην ἢ Φιλυλλίου Ἀνθίαν, Μενάνδρου δὲ Θαΐδα καὶ Φάννιον, Ἀλέξιδος Ὀπώραν, Εὐβούλου Κλεψύδραν. ἔτυχε δ' ἐκλήθη αὕτη ἡ ἑταίρα, ἐπειδὴ πρὸς κλεψύδραν συνεσίαζεν ἕως κενωθῇ, ὡς Ἀσκληπιάδης εἴρηκεν ὁ τοῦ Ἀρείου ἐν τῷ περὶ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως συγγράμματι, τὸ κύριον αὐτῆς ὄνομα φάσκων εἶναι Μητίχην.

legi poteſt, πολλὰ τῶν ἀρχαίων δράματα, vel, πολλὰ ὧν αἰδοῦμαι τὰ ὀνόματα λέγειν, &c.

Ἐστι δ' ἑταίρα, (ὡς Ἀντιφάνης φησὶν ἐν Ἀγροίκῳ) τῷ τρέφοντι συμφορά,
Εὐφραινέτα γὰρ κακὸν ἔχων οἴκοι μέγα.

E Διὸ καὶ θρίων τις αὐτὴν ὠδήγελα τὸ Τιμοκλέους ἐν Νεαίρᾳ·

–Ἀλλ' ἔγωγ' ὁ δυστυχὴς
φρενῶν ἐραθείς, ἰδιώτης ἔτι τὸν κάπαρεν
Σωτέλεγλον, ἃ πρὸ εἶχεν ὅσα νῦν ἔχει,
Πάμπολλ' ἀναλίσκων ἐφ' ἑκάστῃ τῆς θύρας
Ἀπεκλείομαι.

‖ Καὶ ἐν τῷ Ἐπιγραφομένῳ [Δωρεὺς Ταυτοκλείδης] αὐτὸς Τιμοκλῆς φησὶν,

F περὶ ἧς καὶ Ὀρεσταυτοκλείδης,

περὶ ἧς καὶ παννύθιον
Εὕδουσι γραῦς Ναύνιον, Πλάγγων, Λύκα,
Γναθαίνα, Φρύνη, Πυθιονίκη, Μυρρίνη,
Χρυσὶς, Κοναλλὶς, Ἱεράκλεια, Λοπάδιον.

Τούτων τῶν ἑταιρῶν καὶ Ἀμφὶς μνημονεύει ἐν Κέλητι λέγων,

Τυφλὸς ὁ πλοῦτος εἶναί μοι δοκεῖ,
Ὃς τις γε τῷδε ταύτῃ μὴ οὐκ εἰσέρχεται,
Παρὰ τὴν Σινωπὴν Λύκα καὶ Ναννίῳ,
Ἑτέραις τε γυναιξὶ παγίσι τοῦ βίου,
Ἐνδὸν κάθηται δεσμωτηρίου δίκην, οὐδ' ἐξέρχεται.

Αλεξις δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Ισοστάσιον, τὴν ἑταιρικὴν ἀποσκευὴν, καὶ τὰς δι' ἐπιτεχνήσεως κομμώσεις τῶν ἑταιρῶν ἅτινα ἐπιτήδεια, [Πρῶτον μὲν τὸ κέρδος· καὶ τὸ συλᾶν οὗτοι πέλας. Ἄλλα αὐταῖς πείρατα γίνεται.] Ράπιδι δ' πᾶσιν ἐπιβουλὰς, ἐπειδὰν δ' ἀπορήσωσι τοῖς, ἀνέλαβον
Καινὰς ἑταίρας πρωτοπείρους τῆς τέχνης,
ΕΥθὺς ἀναπλάττουσι ταύτας, ὥστε μήτε τοὺ τρόπους
Μήτε τὰς ὄψεις ὁμοίως διαμένειν ἅσας ἕλη. (σιν)
Τυγχάνει μικρά πις ἅσα; ‖ Φελλὸς ἐν τ[καυκί-
Εγκεκάπυλαι. μακρά πις; διάβαθρον λεπτὸν
φορεῖ, (ἐξέρχεται.
Τὴν τε κεφαλὴν ἐπὶ τὸν ὦμον καταβάλλουσ'
Τὸ τοῦ μήκους ἀφεῖλεν. οὐκ ἔχει πις ἰσχία;
Υπενέδυσ' ἐρρὰμμένην αὐτὴν ὥς τε τὴν Δίπυγίαν,
Αναβοᾷν οὗτ' ἰδόντας. κοιλίαν ἁδρὰν ἔχῃ πις; πίθειαις
Ταυταισὶ τούτων, ὧν ἔχεσ' οἱ κωμικοὶ
Ορθὰς ποθητὰς, τριαύτα γὰρ αὐτῶν τὰ κοιλίας
Ωσπερεὶ κοντοῖσι τύπτεις εἰς τὸ ποθοῦ ἀπήγαγον,
Τὰς ὀφρῦς πυρράς ἔχει πις; ζωγραφεῖσιν ἀσχολῶ.
Συμβέβηκ' εἶναι μέλαιναν. καλέπλασε ψιμυθίῳ.
Λευκήρεως λίαν πις ἐστι; παιδέρωτ' ἐντρίβεται.
Καλὸν ἔχῃ τὸ σώματος πίτυλον γυμνὸν δείκνυται.
ΕΥφυεῖς ὀδόντας ἔχεν; ἐξ ἀνάγκης δεῖ γελᾶν,
Ινα θεωροῖεν οἱ παρόντες τὸ στόμ', ὡς κομψὸν φορεῖ.
Αν δὲ μὴ χαίρῃ γελῶσα, διαμελᾶσι τὴν ἡμέραν
Ενδον, ὥσπερ τοῖς μαγείροις ἀποκείθ' ἑκάστοτε,
Ηνί κ' αὐ πωλῶσιν αἰγῶν κραναίαν, ξυλήφιον
Μυρρίνης ἔχουσι λεπτὸν ὀρθὸν ἐν τοῖς χείλεσιν,
Ωστε τὰ χρόνῳ σεσηρέναι, αὖτε βάλωνθ' αὖτε μή,
Οψεις δ' ἀφ' τούτων σκυθροποιοῦσι τῶν τεχνῶν.
Διὸ συμβάλλω σοι Θετταλὲ ποικιλόδρεφε ταῖς ἐπὶ τῶν οἰκημάτων ἀπατάζεσθ', καὶ μὴ καταναλίσκειν εἰς οὐδὲν δέον τὰ τῶν ἰῶν κέρματα. ὅλως γὰρ ἄρισται χολὴ σοφᾶς ‖ τοῦ κερματοποιοῦ πατρὸς οὐ πολλά σε σωφρονίσαι τ' ἂν διδάξαι τ' σκύτη βλέπειν, ἢ οὐκ οἶδας καὶ τὴν ΕΥβάλε Παννυχίδα
Τὰς φειδωλὰς κερμάτων παλυτρίας
‖ Πώλας ‖ Κυπρίδ' ἐξησκημένας
Γυμνὰς ἐφεξῆς [‖ ἐπικύρως] τεταγμένας,
Εν λεπτονήτοις ἡμέσιν ἐσθῶσας, οἵας
Ηδιστὰς ἀγνοῖς ὕδασι κηπεύει κόρας,
[παρὼν] βεβαίως ἀσφαλῶς ἔξεσί σοι
Μικροῦ πρίασθαι κέρματος τὴν ἡδονήν.
Καὶ ἐν Νανν[ί]ῳ ΕΥβούλου τὸ δρᾶμα καὶ μὴ φιλιππί-
Οστις λέγει γὰρ σκότια νυμφεύει λάθρᾳ, (δου,
Πῶς ἔχει πάντων ἐστὶν ἀθλιώτατος;
Εξὸν θεωρήσαντι πρὸς τὸν ἥλιον
Γυμνὰς ἐφεξῆς ἐπικύρως τεταγμένας,
Εν λεπτονήτοις ὑμέσιν ἐσθῶσας, οἵας
Ηδιστὰς ἀγνοῖς ὕδασι κηπεύει κόρας,
Μικροῦ πρίασθαι κέρματος τὴν ἡδονήν.

γ. Πρῶτον μὲν γὰρ ἐς τὸ κέρδος καὶ τὸ συλᾶν τοὺς πέλας
Πάντα τ' ἄλλα αὐταῖς πείρατα γίνεται.
γ. βαυκίσι
γ. ἐπὶ κέρως aut ἐπικερὼ
γ. Παρ' ὧν

A Alexis in Fabula, quàm Isostasium inscripsit [a], meretricium apparatum, & artificiosum comptum sic exponit:
Præcipuum [b] *studium ad quæstum est, & eos*
Qui propius se admouent spoliandos: supernacua cætera.
Omnibus struunt insidias: vbi verò ditatæ sunt,
Nouitias meretrices assumunt, tyrocinium artis facturas:
Ipsásque statim informant, vt nec ingenium,
Nec vultus ac facies semper eadem permaneat.
B *Breui si corpore quædam est, super crepidis*
Infarcitur: si grandior, solea tenui calceus suppingitur:
Et capite in humerum deiecto prodit:
Hoc de proceritate nonnihil adimit: si cui gracilior [c] *coxa est,*
Assuta subtus veste induit, vt pulchris esse natibus
Exclament qui viderint: venter
Si turnidior est, fascijs rite obstringitur.
A tergo [d] *si pectoris gibbus prominet,*
Virgulis statim & tabellis anteriora versus
Vi contis in ventrem repellunt,
C *Rufa quæ supercilia sunt, pinguntur fuligine:*
Quæ nigro colore est, cerussa oblinitur:
Quæ nimis candida est, Paderota [e] *huic affricant.*
Quod in corpore pulchrum est, nudum id ostenditur.
Quibus elegantes sunt natura dentes, ridere coguntur inuitæ.
Vt qui adsunt os conspiciant, quàm venustum sit:
Risus autem si odiosus est, totum diem agunt
D *Domi, & quæ sæpenumero coquis apponitur*
Caprarum dum venduntur cælnas virgulam
Myrteam [f] *in labris tenuem, rectámque habent,*
Vt & cùm volunt, & cùm nolunt, diductis labris opportunè dentes retegant.
His nimirum artibus faciem aspectúmque suum fictum concinnant, & interpolant. Quamobrem id tibi consilij do, ô Thessale, qui variis sellis [g] veteris, vt iis quæ domi' sunt fœminis contentus, liberorum facultates non absumas, vbi minimè opus est. Nam ædepol strenuè tu
E claudus fœminas subigis [h]: nec calcearius [i] te fecit emendatiorem qui docuit coria [k] inspicere: Anne vides, quod in Pernoctante dixit EVbulus,
Præparcas & auaras pecuniarum [l] *illices:*
Pullas Veneris versutas, & veteranas,
Nudas, ordine deinceps commodè dispositas,
Tuniculis prætenui filo textis tanquam membranulis tectas, stantes, quales
Padus limpidis aquis puellas abluit [m]
Vicinus: tutiò & sine periculo tibi licet
F *Paucis nummis hanc voluptatem emere.*
Idem in Nannio, est enim ea fabula EVbuli, non Philippidis:
Quisquis [n] *per tenebras clanculum in alieno thoro sponsus cubat,*
Anne mortalium est omnium miserrimus?
Cùm liceat palàm ad solem inspicere
Nudas ordine, deinceps commodè dispositas
Tuniculis prætenui filo textis tanquam membranulis tectas, stantes, quales
Padus virgines puris abluit aquis
Propinquus: tutiò & sine periculo tibi licet
Paucis nummis hanc voluptatem emere.

Non

Non autem clandestina venere pleraſque omnes
Perſequi, per iniuriam, non voluptatis gratia.
Miſeræ ego equidem Græciæ vicem
Doleo, quæ Cydiam huic claſſi præfectam abire iuſſerit.

Xenarchus in Quinquertione eos arguit, qui tuo more viuunt, & has ſumptuoſas meretrices [a] ambiunt, ingenuáſque fœminas ſolicitant, hoc modo:

Indigna & intolerabilia in ciuitate iuniores admittunt.
Nam cùm multum formoſæ ſint iuuenes
In lupanarium luſtris, omnino illas videre eſt
Pectus inſolantes [b], modò veſtitas,
Modò nudas, deinceps opportunè collocatas:
E quibus licet, quæcunque grata fuerit, ſeligere:
Gracilem, obeſam, rotundam, oblongam, rugoſam, curuam:
Iuuenem, ſenem, ætate media, prouectiorem [c]:
Non verò admotis ſcalis occultè ingredi:
Nec ſubire per foramen apertum ſub tecto:
Nec inuolutum palea aſtutè importari:
Etiam recuſantes illæ per vim attrahunt:
Nam quos ſenes vident appellant
Paterculos: quos iuniores, fraterculos [d]:
Et harum ſingulas vt libet, vili pretio habere poſſis,
Interdiu, veſperi, & omni quo voles modo.
Quas autem nec videre licet, nec, ſi videas, apertè conſpicere,
Semper trepidanti, contremiſcenti,
Formidanti, in manu vitam [e] habenti:
Domina maris, ô Venus, quæſo te, quî
Coire illi poſſunt, & oſculari,
Præſertim cùm in mentem veniunt Draconis leges [f]?

Philemon in Delphis narrat, Solonem iuuenum ætate vigentium libidini emptas mulierculas in ganeis obiecisſe. Idem Nicander libro tertio Colophoniacorum tradit, Vulgaris templum Veneris extruxiſſe, ac præterea in fornice meretrices vt proſtitutæ argentũ mererent, conſtituiſſe. Verſus Philemonis ſunt:

In omnes beneficus ô Solon fuiſti.
Hoc enim primùm te vidiſſe aiunt,
Quod, ô ſumme Iuppiter, populare valde & ſalutare fuit,
Et, quod mihi fas ſit dicere, magnopere tum expediebat
Cùm frequentem iuuenibus ciuitatem eſſe tu animaduerteres,
Qui neceſſarijs legibus naturæ obſequerentur:
Et multa vbi parum conueniebat, delinquerent.
Emptitias mulieres ſtatuiſſe quibuſdam in locis
Omnibus communes & apparatas.
Stant nudæ: ne te fallant, diſpice omnia:
Tu mentis compos es: ſi voles, habes:
Accede: tibi quidem fores patent.
Obolum numera: proſili & abi: nulla
Earum ficta eſt ſimulatáque recuſatio: nullæ nugæ: non [h] illæ ſe ſubtrahunt.
Si placet ſtatim amplectere, & quo voles modo:
Exiſti, mandato laqueum [i]: alienæ quid ad te vxores?

Aſpaſia Socratica formoſas mulieres, & eas quidem multas, Athenis præbuit. Iam inde ſcortis abundauit Græcia, vt indicat facetus Ariſto-

A Καὶ μὴ λαθραίαν Κύπριν [αἰσχίστων, ὅσων — γρ. αἰσχίστων ὅσων Πασῶν
Πασῶν] διώκειν ὕβρεως, ὦ πόπου χάριν.
‖ Ελλάδ' ἔγωγε τῆς θαλαττούρου θεᾶς
Στένω ἡ Κυδίαν ναύαρχον ἐξεπέμψαμεν.

Επιπμᾶ δὲ Ξέναρχος ἐν Πενταθλῳ τοῖς θεσμοθησίους σοι διδοῦσι, καὶ ἑταιρικοῖσι θεᾶς μεγαλομίσθους ἑταίρας, καὶ τὰς ἐλευθέρας τῶν γυναικῶν ταυτηλέγων,

Δεινά, δεινὰ κοὐκ ἀναστρεπτά
Εν τῇ πόλει πράττουσιν οἱ νεώτεροι,
B Οπου γὰρ ἁσῶν μειρακίων μάλ' εὐπρεπῶν
Επὶ πίσι πορνίοισι μάλ' ἔξεσθ' ὁρᾶν,
Ειληθερέσας στέρνα τ' ἠμφιεσμένας,
Γυμνὰς ἐφεξῆς τ' ἐπικαίρως τετραγμένας, 282
Ων ἔστιν ἁπλεξάμενον, ἢ τις ἥδεται
Λεπτῇ, παχείᾳ, σφριγώσῃ, μακρᾷ, βεβυνῇ,
Νέᾳ, παλαιᾷ, μεσοκόπῳ, πεπαιρέᾳ,
Μὴ κλίμακ' αἰτησάμενον εἰσβῆναι λάθρᾳ,
Μὴ δι' ὀπῆς κάτωθεν ἐνδῦναι σέβης,
C Μὴ δ' ἐν ἀχύροισιν εἰσενεχθῆναι τέχναις.
Ατταγᾶ βιάζονται γὰρ εἰσέλκουσί τε,
Τοὺς μὲν γέροντας ὄντας ἐπικαλέμεναι
‖ Πατερίδιά, τοὺς δ' ‖ ἀπαφάρια σοῦ νεωτέρους.
Καὶ τῶν δ' ἕκαστον ἔστιν ἀδεῶς ὠτειλῶς,
Μεθ' ἡμέραν, μεθ' ἑσπέραν, παντᾶς τρόπους.
Ας δ' ὅτ' ἰδεῖν ἔξ' ἀθ' ὁρῶν' ἰδεῖν σαφῶς.
Αεὶ δὲ τετρεμαίνοντα καὶ φοβέμενον,
Δεδιότα, ‖ ἐν τῇ χειρὶ τὠ ψυχρὼ ἔχον
D Τα πῶς ποθ' ὦ δέσποινα πόντια Κύπρις,
Βινεῖν δύναται τῶν Δρακοντείων νόμων,
Οποτ' ἂν ἀναμνηθῶσι πεπωκυῖῤμένοι.

‖ Καὶ Φιλήμων δ' ἐν ‖ Δελφοῖς, πεπυσμένων ὅτι πρῶτος Σόλων Διὰ τὴν τῶν νέων ἀκμὴν, ἔσησεν ἐπὶ οἰκημάτων γύναια πειάμενος, καθά καὶ Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος ἱστορεῖ ἐν τρίτῳ Κολοφωνιακῶν, φάσκων αὐτὸν ἐκ παιδὸς Αφροδίτης ἱερὸν πρῶτον ἱδρύσασθαι, ἀφ' ὧν ἠργυρίσαντο αἱ πεπραμέναι τῶν οἰκημάτων, ἀλλ' οὔτε Φιλήμων οὕτως φησί,

E Σὺ δ' εἰς ἅπαντας εὗρες ἀνθρώπους Σόλων.
‖ Σὲ γὰρ λέγουσιν τοῦτ' ἰδεῖν ‖ πρῶτον,
Δημοτικὸν ὦ Ζεῦ πρᾶγμα καὶ σωτήριον.
Καί μοι λέγειν τοῦτ' ἐστὶν ἁρμόττον Σόλων,
Μεγὰ ὁρῶντι τὴν πόλιν νεωτέρων,
Τούτους τ' ἔχοντας τὴν ἀναγκαίαν φύσιν,
Αμαρτάνοντας τ' εἰς ὃ μὴ πεπρᾶσθαι χρή,
Στῆσαι πειράμενόν τι γυναῖκας καθ' ὁπτὰς
F Κοινὰς ἅπασι καὶ καλεσκάσασθαι μόνας.
Εσθῖσι γυμναὶ μή ξαπατηθῇς, πάνθ' ὁρᾷς,
Οὐκ εὖ σεαυτοῦ [τυγχάνεις ἔχων] ἔχεις — γρ. τυγχάνεις ἔχων,
Πῶς ἡ θύρα [ἔσται ἀνεῳγμένη,] — γρ. σοι ἔσται ἀεὶ ἀν.
[Εἰς ὀβολὸς, εἰσπήδησον, ὦθει] ἐς· ἀδεὲς εἰς
Ακκισμὸς ἀδὲ λῆρος ἀδὲ ὑφήρπασεν· — γρ. Εἷς ὀβολός. εἰσπήδησον. ὦθει
Αλλ' ὡθοῦς ὡς βέλει συγχνὸν βέλει τρόπον,
Εξῆλθες, οἰμώζειν λέγ', ἀλλότρια τί σοι.

‖ Καὶ Ασπασία ἡ ἡ Σωκρατικὴ ‖ ἐνεπορεύετο πολὴθη καλῶν γυναικῶν, καὶ ἐπληθυνεν ὑπὸ τῶν ταύτης ἑταιρίδων ἡ Ελλὰς, ὡς καὶ ὁ χαρίεις Αριστο-

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

Φαίης ἂν δηλοῦν τὴν αἰτίαν λέγων τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ὅτι Περικλῆς διὰ τὸν Ἀσπασίας ἔρωτα, καὶ τὰς ἀρπασθείσας ἀπ' αὐτῆς ἑταιρικὰς ὑπὸ Μεγαρέων, ἀνερρίπισε τὸ καθ' Μεγαρέων ψήφισμα τὸ δεινόν.

Πόρνῃσι δὴ Σίμαιθεν ἰόντες Μεγάρηθε,
Νεανίαι κλέπτουσι μεθυσκόμενοι βοὴν.
Εἶθ' οἱ Μεγαρεῖς ὀδυνηραῖς περφυσιγγωμένοι
Ἀντεξέκλεψαν Ἀσπασίας πόρνας δύο,
Κἀντεῦθεν ἀρχὴ τοῦ πολέμου καὶ ἐρρύη
Ἕλλησι πᾶσιν, ἐκ τριῶν λαικαστριῶν. τῶν οὖν

A

μεγαλομισθῶν ἑταιρῶν ἀποτρέπω σε γραμματικώτατε, διό τι

Τὰς μὲν ἄλλας ἔστιν αὐλήσας ἰδεῖν,
Αὐλητρίδας πάσας Ἀπόλλωνος νόμον.

Ἐπικράτης φησὶν ἐν Ἀντιλαΐδι· ἐν ᾧ δράματι καὶ περὶ τῆς πολυτρυλλήτου Λαΐδος ταῦτα λέγει,

Αὕτη δὴ Λαὶς ἀργὸς ἐστὶ καὶ πόπις
Τὸ καθ' ἡμέραν ὁρῶσα πίνειν καὶ φαγεῖν
Μόνον, πεπονθέναι δή τοῦτό μοι δοκεῖ

B

[Τοῖς ἀετοῖς, ὅτι γὰρ ὅλων ὧσι νέοι,]
Ἐκ τῶν ὀρῶν πρόβαλ' ἑαυτοὺς ἅλαγως
‖ Μέλεσιν ἁρπάζοντες ἀπὸ τῆς ἰχύος.
‖ Ὅλων δὲ γηράσκουσιν [ἤδη, τότε]
Ἐπὶ σοὶ δὲ νεὼς ἵζουσι πεινῶντες κακῶς,
Κἀπείτα τοῦτ' εἶναι νομίζεται τέρας.
Καὶ Λαΐς ὀρθῶς γοῦν νομίζοιτ' ἂν τέρας.
Αὕτη γὰρ ὁπωστὶ νεοττὸς καὶ νέα,
Ὑπὸ τῶν ξυνήρων ἁπηρπασμένη,
Εἶδες ἂν αὐτῆς φαρυγγάζον θᾶττον ἄν,
Ἐπεὶ δὲ δολιχὸν τοῖς ἔτεσιν ἤδη τρέχει,
Τὰς ἁρμονίας τε διαχαλᾷ δ' σώματος,
Ἰδεῖν μὲν αὐτὴν ῥᾷον ἐστὶ καὶ πιεῖν,
Ἐξέρχεταί τε πανταχόσ' ἤδη πομφή.
Δέχεται δὲ καὶ ξυνήρη [δὲ τριώβολον,]
Προσίεται δὲ κἀγέροντα κἀνέον.
Οὕτω δὲ πιθανὸς γέγονε, ὥς τ' ὦ φίλτατε
‖ Ταργύριον ἐκ τῆς χειρὸς ἤδη λαμβάνει.

C

Μνημονεύει δὲ τῆς Λαΐδος καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Γεροντομανίᾳ καὶ ἄλλας ἑταίρας αὐτῇ συγκαταλέγει διὰ τούτων,

‖ Τὴν ἐκ Κορίνθου Λαΐδ' οἶσθα; πῶς δ', ἐρῶ;
[Τὴν ἡμέρειον.] ἦν ἐκείνη τις φίλη
Ἀνθεία, καὶ τοῦτ' ἡμέτερον ἦν παίγνιον.
Νὴ τὸν Δί' ἦν θεᾶσθαί ποτε Λαγίσκην. ἦν δέ τε
Καὶ Θεολύτη μάλ' εὐπρεπὴς ὑφαντρὶς καλὴ
Τὴν φαν', ἐσομένην. ἦν δ' Ὠκιμον λαμπρὸν παύ.

D

Ταῦτά σοι προσῆκεν ἔχω εἰπεῖν Μυρτίλε καὶ κατὰ τὴν φιλεταίρου Κωμῳδίαν.

Παῦσαι γέρων ὢν τοῦτο τρόπος, οὐκ οἶσθ' ὅτι
Οὐκ ἔστιν ἥδιον ἀποθανεῖν βίου τοῦδ' ἅμα,
Ὥσπερ λέγουσιν ἀποθανεῖν φορμήσιον.

E

Ἢ ἥδιον ἔστι σοι ὡς ἐν Μαραθωνίοις φησὶ Τιμοκλῆς,

Θεῶν μεταξὺ μετὰ Κορίσκης ἢ μετὰ
Χαμαιλύκης τὴν νύκτα κοιμᾶσθαι βαβαί
Ἡ πρόνοια τὸ χρῆμα, πνεῦμα δαίμονες,
Τὸ μὴ σφόδρ' εἶναι παίδ' ἔριμα. δεῖν δ' ἔτι

F

Phanes, Peloponnesiaci belli causſam explicans, nempe ob amorem Aſpaſiæ, & raptas à Megarensibus eius ancillas, Periclem decretum luctuoſum illud de bello Megarensibus indicendo, velut ignem flabello, excitaſſe, & accendiſſe:

Simæthan a Megaras profecti
Iuuenes furantur Comabiſmo ebrij:
Poſt Megarenſes dolore & ira turgidi,
Vicisſim ſurripuerunt Aſpaſiæ ſcorta duo.
Hinc initium belli prorupit
Vniuerſis Græcis, ob tres meretriculas.

Ergo ab iis meretricibus, ô præſtantiſſime literator, quæ ingentem mercedem exigunt, vt abſtineas, conſulo: quandoquidem,

Alias videre licet tibicinas omnes
Tibia canentes modos Apollinis,

inquit Epicrates in Antilaïde: in qua fabula de famoſiſſima Laïde hæc ſcribit:

Laïs ipſa ignaua eſt, ac bibax:
Interdiu nil aliud quàm bibentes & edentes
Spectat: contigiſſe hoc adeò videtur illi
Quod aquilis: hæ namque iuuenes
E montibus oues leporéſque vorant
In ſublime raptos validis vnguibus:
Vbi verò conſenuerunt, tum
Delubrorum faſtigiis inſident eſurientes miſeræ,
Id quod oſtentum eſſe homines indicant.
Sic & Laïdem prodigium eſſe non præter rem putaueris,
Nam ea cùm pulla eſſet, atque iuuenis,
Præ nummorum [h] copia fuit quidem ferox,
Pharnabazum [c] vidiſſes quàm illam citiùs.
Nunc quandoquidem annorum iam excurſus eſt ei dolichus [d],
Et iam fatiſcit corporis concinnitas,
Eam videre multo facilius eſt, ac conſpuere [e].
Quouis enim potatura nunc egreditur:
Nec recuſat pro ſtatere tribolum:
Admittit iuuenem pariter ac ſenem,
Adeò manſuefacta eſt, vt, ô amiciſſime,
Argentum nunc è manu accipiat.

Laïdis quoque Anaxandrides meminit in Gerontomania [f], & alia cum ea ſcorta recenſet ad hunc modum:

A. *Laïdem [g] Corinthiam noſti?* B. *Quidni? ſcilicet.*
A. *amica illi fuit*
Antea. B. *& ea quidem nobis fuit delitiis.*
A. *Tum per Iouem florebat quoque Lagiſca: atque etiam*
Theolyte, pulcherrima facie, ingenioſiſſima
Textrix: florebat & tum Ocimum [h], valde magnificum & ſplendidum ſcortum.

De his te monitum volui, ô amice Myrtile. Sed quod eſt apud Philetærum in Venatrice,

Deſine, ſeniles tibi mores ſunt, an neſcis
Perquam moleſtum eſſe viuere ſimul [i], ac mori,
Quo modo Phorneſium diem obiiſſe [k] fama eſt.

Nam, vt inquit Timocles in Marathoniis:

A. *Quæſo an tibi ſuauiſſimum eſt, vitæ finem*
Iam cernenti, nunc cum Coriſca [l], vel
Cum Chamætype nocte cubare. B. *Papæ.*
Toroſi corporis firma [m] ſoliditas quàm grata eſt, color, habitus: boni dij:
Tum etiam, quòd mihi ſtatim non prompta ſunt omnia: at quòd inſuper
Cum illa decertandum [n] eſt, quòd colaphis cædit,

Quod

γρ. Τοῖς αἰετοῖς. οὗτοι γὰρ ὅλων ὧσιν νέοι.

γρ. ἤδη, ἢ τότε vel, ἤδη ποτὲ, τότε

γρ. ἢ τριωβολον

fort. Τὴν νῦν ἅρπυιαν, aut, τὴν Ἡμεραίαν.

Quod me teneris manibus verberat, quàm volupe est:
Admodum sane: vel ita propitius mihi sit maximus Iuppiter.

Cynulcus adhuc plura cùm dicturus esset, & Magnus, vt eius maledicentiam aduersus Myrtilum vlciscereturꝰ, colapho iamiam esset percussurus, Magnum Syrum, cum quo priuatim simultatem exercebat, præuertit Myrtilus, & non adeò labat spes, inquit, vt est apud Callimachum, mihi inimicis quærendus sit vt anxiliarius. Nobis enim satis est virium ad te propulsandum, Cynulce, quamuis agrestis, rusticus, & verbis fœdis proteruus, ore feras ineptam linguam, vt Ephippus ait in Philyra. Vnus [a] enim mihi videris ex illis esse quos sinistras & infaustas literas musæ docuerunt, vt est apud quendam Parodum [b],

Ego etenim, ô conuiuæ,

quod aiunt Metagenes in Auris, & Aristagoras in Mammacutho [c],

Saltatrices vobis proposui meretrices,
Antea formosas: nunc vobis minimè recitabo,
Saltatrices haud ita dudum puberes, quæ citissimè
Virorum baiulæ mercede genua summiserunt.

Sed de veris amicis verba faciam, quæ synceram, & minimè dolosam amicitiam tueri possint: & quas maledictis traducere ne ausit quidem Cynulcus, quas etiam ex fœminis solas amicarum nomine vocant, ab illa nempe Venere quam Amicam [d] nuncupant Athenienses. De illa scripsit Apollodorus Atheniensis in libro De diis, ad hunc modum: Amicam ἑταίραν Venerem appellant, quoniam amicos & amicas, id est beneuolas, in vnum congregat. Quamobrem etiam nunc ingenuæ matronæ, ac virgines, amicas illas vocant, cum quibus familiaritate ac necessitudine coniunctæ sunt, vt Sappho:

Hæc verò nunc amicis [e] meis voluptati futura canam. ac rursum:
Valde amicæ fuerunt Niobe & Latona.

Ἑταίρας tamen etiam vocant meritorias fœminas, & ἑταιρεῖν, mercede corpus vulgare, dicunt, non ad significatus proprietatem referentes, sed vt honestior sit nomenclatura: veluti Menander in Depositio, amicos ἑταίρους, ab amicis impudicis feminis, ἀπὸ τῆς ἑταιρῶν, distinguens, ait:

A. Feci non quod amicarum, ἑταιρῶν, est. sed magis
Quod fidorum amicorum, ἑταίρων. B. hæc scriptura duplex
Parum apertam clarámque significationem efficit.

De scortis sic EVschemus in Mercatore:

Deinde si quis nostrum mœstus ac tristis sit,
Adeuntem vel assentando mulcet,
Vel ore minimè compresso statim osculator, non vt solent
Quæ hostili animo [f] sunt, verùm hianti,
Passerculorum instar: sic dum consolatur,
Mox exhilarat: quidquid molestum est
Adimit, placidum confestim ac tranquillum reddit.

EVbulus in Campylione [g], honestam & vrbanam meretricem inducens, ait

Quàm verò modestè cœnauit:
Non vt cæteræ, quæ conglobato porro
Maxillas obstipatas conferciunt, & carnem

Ἀγωνιάσαι κἀγὼ ῥαπαθῶναί γε κἀγὼ
Πληγὰς λαβεῖν ἀπαλαῖσι χερσὶν ἡδύ γε.

Νὴ τὸν Δία τὸν μέγιστον, ἐπὶ πολλὰ τοῦ Κυνάλκου ζηλοῦ λέγειν, κἀγὼ τοῦ Μάγνου ἀπερράπισαι βελτίονι οὐτονεὶς πρὸ τοῦ Μυρτίλου, φήσας ὁ Μυρτίλος, διήχθρωνε γὰρ τῷ Σύρῳ, ἔφη, ἔχ ὧδε ἐμόγησαν ἐλπίδες, ὥστε ἐχθρῶν συμμαχίας καλέσαι φησὶν ὁ Καλλίμαχος, οὐ γὰρ αὐτάρκεις ἡμεῖς ἀμυνάσθαι ὦ Κύουλκε ὡς σκαιὸς εἶ καὶ ἀγροικος, αἰσχροεπῶν. ἐνεδρίσερος ἐν τῷ σώματι τὴν γλῶτταν φορεῖς κατὰ τὸν Ἐφίππου Φιλύραν· δοκεῖς γάρ μοι ἐκείνων εἶς εἶναι, οἷς ἐδιδάξαν λοιδορεῖσθαι γράμματα μοῦσαι, ὥσπερ ἔφη τῶν ὠδικῶν, ἐγὼ γὰρ ὦ ἄνδρες σύστησι ὑ‖μῖν καθάπερ Μεταγένους Ἄτρας, [ἢ τὸν Ἀριστάγορα Μαμμάκυθον] ὑμῖν ὀρχηστρίδας εἶπον ἑταίρας,

Ὡραίας πρότερον, νυνὶ δ' ἐχ ὑμῖν ἀγοράζω,
Ἁρπ χναζούσας αὐλητρίδας ἄρτε βέβηκα,
Ἀνδρῶν φορτηγῶν ὑπὸ γοναῖσι μισθοῦ ἕλυσαν

Ἀλλὰ πρὸς τῶν ὅλως ἑταίρων τὸν λόγον ποιήσομαι τῶν Φιλίαν ἄδολον σωτηρεῖν δυναμένων, ἃς ὁ Κύουλκος μωμᾶται λοιδορεῖν μόνας τε τῶν ἄλλων γυναικῶν τῷ τῆς Φιλίας ὀνόματι προσηγορευμένας, ἢ ἀπὸ τῆς παρ' Ἀθηναίοις καλουμένης ἑταίρας τῆς Ἀφροδίτης, πρὸς ἣν φησιν Ἀθηναῖος Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς περὶ θεῶν οὕτως· ἑταίραν δὲ τὴν Ἀφροδίτην τὴν οὐρανίαν ἑταίρας καὶ τὰς ἑταίρας σωάγεσαν· τοῦτο δ' ἐστὶ φίλας. καλέσι γοῦν καὶ αἱ ἐλεύθεραι γυναῖκες ἔτι καὶ νῦν, καὶ αἱ παρθένοι τὰς συνήθεις καὶ φίλας, ἑταίρας, ὡς ἡ Σαπφὼ· τάδε νῦν ἑταίραις ταῖς ἐμαῖς τέρπνα καλῶς ἀείσω. καὶ ἔτι, λαλῶ καὶ Νιόβα μάλα μὰν φίλαι ἦσαν ἑταῖραι. καλέσι δὲ καὶ τὰς μισθαρνούσας ἑταίρας, καὶ τὸ ὀπὶ συνουσίας μισθαρνεῖν ἑταιρεῖν. οὐκ ἔτι πρὸς τὸ ἔτυμον ἀναφέροντες, ἀλλὰ πρὸς τὸ διηκριβωμένεστερον, καθὸ καὶ ‖ Μένανδρος ἐν Ὠδῇ καθεθήκη ἀπὸ τῶν ἑταιρῶν, οὐ ἑταίρας Δημοσθένους φησί,

[‖Πεποίηκα τ' ἔργον οὐχ ἑταίρων τοῦτο δ' ὄντα γράμματα,]
Τῷ προσαγορεύσιν οὐ σφόδρ' εὔσημον ποιεῖ.

Περὶ δὲ τῶν ἑταιρῶν Εὔχρημος ἐν Ἐμπολῇ τάδε φησίν,

‖ Ἐστιατὰ γ' [εἰσιόντα γ' ἐὰν] λυπεῖ μόνος
Τύχης τις ἡμῶν, ἐκολάκευσεν, ἢ
[Κατεφίλησ',] οὐχὶ συμπέσασα τὸ σῶμα,
Ὡσπερ πολέμιον, [ἀλλὰ τοῖσι φρουδίοις
Χαυνοῦσ' ὁμοίως ἧς ἐπαρεμυθήσατο,
Ἐποίησέ τ' ἴλαρὸν εὐθέως ἀφεῖλε πᾶν.
Αὐτῇ τὸ λυπηρὸν κἀπέδειξεν] ἵλεων. Εὔβουλος δ' ἐν Καμπυλίωνι κοσμίαν ἑταίραν παράγων φησὶν,

Ὡς δ' εὐσείπνει κοσμίως
Οὐχ ὥσπερ ἄλλαι τῶν πεπαίσων ποιήμασι
Τολύπας ἔσατον τὰς γνάθους, καὶ τῶν κρεῶν

χρ. ἢ Αεισαγόραν, ἢ Μαμμάκουθον.

CAP. IV.

χρ. Πεποίηκα τ' ἔργον οὐχ ἑταίρων· νὴ Δία,
Μᾶλλον δ' ἑταιρῶν. ταῦτα δ' ὄντα γράμματα
χρ. εἰσιὼν ἐὰν
χρ. καὶ φίλες,
χρ. --- ἀλλὰ τοῖς φρεδίοις
Χαυνοῦσ' ὁμοίως, ἧσε, παρεμυθήσατο,
Ἐποίησέ τ' ἴλαρὸν εὐθέως τ' ἀφεῖλε πᾶν
Αὐτῇ τὸ λυ-
πουῦν, κ.

Απέδρυκον αἰσχρῶς, ἀλλ' ἑκάστου μικρὸν
[‖Ανεπέτευ, ὥσπερ] παρθένος Μιλησία.

χ. Αν ἐπίγλυ, ὥσπερ π.

Αντιφάνης Υδρᾳ,

Ουτος δ' ὃν λέγω,
‖Εκ γειτόνων αὐτὴν‖ καρικηθύσης τινὸς,
Ιδὼν ἑταίρας εἰς ἔρωθ' ἁφίκετο
Ασῆς, ἐρήμου δ' ὀπιτρόπου καὶ συγγενῶν,
Ηθος τι χρυσοῦν πρὸς ἀρετὴν κεκλημένης,
Ωνὴρ ἑταίρας· αἱ μὲν ἄλλαι τοὔνομα
Βλάπτουσι τοῖς τρόποισιν, οὕνεκ' οὐ καλόν.

Αναξίλας Νεοττίδι,

ἐὰν δέ τις [μέτρια λέγουσα]
‖Τοῖς‖ δεομένοις τινῶν ὑπουργῇ πρὸς χάριν,
Εκ τῆς ἑταιρείας ἑταῖρα τοὔνομα
Προσηγορεύθη. καὶ σὺ νυνὶ οὐχ ὡς λέγεις
Πόρνης, ἑταίρας δ' εἰς ἔρωτα τυγχάνεις
Ελληνιθὼς ἄρ' ὡς ἀληθῶς. ἔστι γοῦν
Ατιμῆλις. ἀσεῖα μὲν οὖν νὴ τὸν Δία.

χ. λέγουσα μέτρια

Ο δὲ ἡμέτερος φιλοσοφομειρακίσκος τοιοῦτος, οἷον Αλεξις ἢ Αντιφάνης ἐν Υπνῳ πεποίηκε.

Διὰ ταῦθ' ὁ πόρνος οὗτος, οὐδὲ τῶν πράσων
Εκάστοτ' ὀπιδειπνεῖ μεθ' ἡμῶν, τοῦτο δ' ἵν'
Ινα μή τι λυπήσῃ τὸν ἐρασὴν φιλῶν.

Καλῶς γ' εἶπε τοὺς τοιούτους Εφιππος ἐν Σαπφοῖ φησὶν,

Οταν δὲ νέος
Ων ἀλλότριον εἰσελθὼν ὄψον ἐσθίειν μάθῃ,
Ασύμβολόν τε χεῖρα προσβάλῃ βορᾷ,
Διδόναι νόμιζ' αὐτόν σοι τῆς νυκτὸς λόγον.

Τὰ αὐτὰ εἴρηκε καὶ Αἰσχίνης ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου. περὶ δὲ τῶν ἑταιρῶν ἡ φιλέταιρος ἐν Κωμῳδίᾳ τάδε φησίν,

Οὐκ ἐστὶς ἑταίρας ἱερόν ἐστι πανταχοῦ,
Αλλ' οὐχὶ γαμετῆς οὐδαμοῦ τῆς Ελλάδος.

Οἶδα γὰρ ἑορτὴν τὴν ἑταιρίδεια ἀγομένην ἐν Μαγνησίᾳ, οὐ Δήμητρος ἑταίρας, ἀλλά δι' ἑτέραν αἰτίαν, ἣν μνημονεύει Ηγήσανδρος ἐν ὑπομνήμασι γεγραφὼν ὧδε· τὴν τῶν ἑταιρίδων ἑορτὴν συντελεῖσι Μάγνητες. ἱστοροῦσι γὰρ πρῶτον Ιάσονα τὸν Αἴσονος συναγαγόντα τοὺς Αργοναύτας ἑταιρείῳ Διὶ θῦσαι, καὶ τὴν ἑορτὴν ἑταιρίδεια προσαγορεύσαι. θύουσι δὲ καὶ οἱ Μακεδόνων βασιλεῖς τῷ ἑταιρίδεια. Πόρνης δὲ Αφροδίτης ἱερὸν ἐστὶ πρῶτον Αβυδηνοῖς, ὡς φησι Πάμφιλος. καταλειφθείσης γὰρ τῆς πόλεως δουλείᾳ, τοὺς φρουροὺς τὸν αὐτὴν πολὺ θύσαντες ὡς ἱστορεῖ Κλεανθης ἐν τοῖς μυθικοῖς καὶ μεθυσθέντας, ἑταίρας πλείονας προσλαβεῖν, ὧν μίαν, καταγελασθεῖσαν αὐτοὺς ἰδοῦσαν, ἀνελομένην τὰς κλεῖς, καὶ τὸ τεῖχος ὑπερβᾶσαν, ἀπαγγεῖλαι τοῖς Αβυδηνοῖς. οὗτοι δ' αὐτίκα μετ' ὅπλων ἀφικομένους, ἀνελεῖν μὲν τοὺς φύλακας, καταλήσαντας δὲ τὰ τείχη, καὶ γομένους ἐγκρατεῖς τῆς ἐλευθερίας, χαριστήρια τῇ πόρνῃ ἀποδιδόντας Αφροδίτης Πόρνης ναὸν ἱδρύσασθαι. Αλεξις δ' ὁ Σάμιος ἐν δευτέρῳ ὅρων Σαμιακῶν τῷ ἐν Σάμῳ Αφροδίτῃ, ‖ ἣν οἱ μὲν ἐν Καλάμοις καλοῦσιν, οἱ δὲ ἐν [Ελειαλικαῖς] φησὶν, ἑταίραν ἱδρύσαντα αἱ συναχθεῖσαι Περικλεῖ, ὅτε ἐπολιόρκει τὴν Σάμον, ἐργασάμεναι ἱκανῶς ἀπὸ τῆς ὥρας.

χ. Ελειαπικοῖς

A *Turpiter commorsam manduns, sed os paululum*
Diducens, perinde ac virgo Milesia.

Antiphanes in Hydra:

Hic verò quem aio,
Cùm quandam duxisset vxorem è vicinia,
Meretrices conspicatus, amore captus est
Astes[a], *cui nullius curator, cognatus nullus erat,*
Sed quæ ad virtutem mores planè aureos consecuta
fuisset
Meretrix[b]: *hoc profectò nomen cætera*
Moribus conspurcant suis, cùm pulchrum reuera
sit.

B Anaxilas in Pulla:

A. Si quæ modesta oratione mulier,
Egentibus atque rogantibus aliquid inserviat &
gratificetur,
Ob eam familiaritatem & comitatem amica ἑταίρα,
Nuncupata est: ac non quemadmodum nunc lo-
quuntur
Meretrix, πόρνη: amare eiusmodi tu mulierem
Occæpisti. B. ita prorsus. A. Est ergo simplex.
C *B. Vrbanis moribus elegans, ita mihi faueat Iup-*
piter.

Noster verò hic sapiens adolescentulorum amator talis est qualem in Somno Alexis, siue Antiphanes sic fingit:

Ea propter catamitus iste meritorius porrum
Non cœnat quotidie nobiscum, ne scilicet
Quidquam offendat charum amatorem.

De his Ephippus in Sappho rectè dixit:

Nam quispiam si iuuenis alienam domum
Ingressus, cibaria vorare didicerit,
D *Immunis*[c] *ac obsonijs manum inferat,*
Hunc polliceri iam puta noctem tibi.

Eadem in oratione contra Timarchum, Aeschines orator dixit. De meritoriis fœminis Philetærus in Venatrice,

Non temere, inquit, *Veneris amicæ*[d] *τῆς ἑταίρας,*
vbique templa sunt:
At maritæ, nusquam in tota Gracia.

Memoria quoque teneo in Megnesia festum celebrari, quod Etæridia vocant, non quidem à scortis ἀπὸ τῶν ἑταιρῶν, sed ob aliam caussam quam Hegesander in Commentariis sic explicat: Etæridia festa celebria sunt Magnetibus, ideo quòd, vt narrant, Iason Aesonis filius collectis Argonautis, primus Etæridio Ioui, nempe Sociali, siue Sodalitio, sacrificauit, ac festum illud nominauit Etæridia. In Etæridiis quoque Macedones sacris operantur. Meretricæ Veneris delubrum esse Abydi scribit Pamphilus. Nam seruiture[e] cùm premeretur ea ciuitas, custodes præsidiarij aliquando sacro peracto, vt in fabulosis Cleanthes scripsit, temulenti, multas suæ comessationi meretrices adhibuerunt: è quibus vna sopitos illos conspicata, furtim auectis portarum clauibus, muros transgressa id Abydenis significauit: qui extemplo correptis armis, & concursu facto, præsidiaris occisis, muris potiti libertatem recuperarunt, & meretrici gratiam vt redderent, templum meretriciæ Veneris extruxerunt. Alexis Samius libro secundo De Samiorum finibus, scribit, ædem Veneris in Samo, quam in arundinibus quidam vocant, alij in palustribus, meretrices Periclem secutas, cùm obsideret Samum, ædificasse, ingenti quæstu prostituta forma ditatas.

Euacles

Euacles in Ephesiacis tradit, Ephesi quoque scortæ meretriciæ Veneri templa constructisse, Clearchus libro primo Amatoriorũ refert, Gygen Lydiæ regem in ore hominum fuisse, non solùm quod amicæ dum viueret, & se & regnum totum suum gubernandum commiserit, sed cùm extremum diem clausisset, conuocatis omnibus eius prouinciæ Lydis tumulum erexerit congesta terra, quem adhuc Lydij scorti monumentum appellant, in tantam sublatum altitudinem, vt cùm eum totum tractum, qui Tmolo cingitur, peragraret, quocunque verteretur, aggerem conspiceret, quem omni ex parte videre quoque possunt qui Lydiam incolunt. Demosthenes rhetor in oratione contra Neæram, si modo germana est, vt Apollodorus censuit, Nos, inquit, voluptatis gratia meretrices habemus: concubinas verò, quæ quotidiano pellicatu nobiscum viuant, & corpus misceant: vxores autem legitimam nobis prolem vt edant, & fideli custodia domesticam rem tueantur. Tibi porrò, ô Cynulce, prolixum & Ionicum [a], vt ait Aeschylus, sermonem ordiar, de meretricibus, à Corinthóque formosa auspicabor, quandoquidem Corinthiacam [b] sapientiam mihi exprobrasti. Chamæleon Heracleotes in libro de Pindaro, vetustam legem Corinthi fuisse tradit, cùm Veneri ciuitas magnis de rebus supplicaret, vt accirentur in supplicationum pompam meretrices multæ, quæ deam precarentur, & post aliorum discessum in templis permanerent. Cùm Persarum rex Græciam armis tentauit, Theopompus, & Timæus libro septimo autores sunt, Corinthias meretrices in Veneris templum conuenisse, & pro salute totius Græciæ deam orasse. Quapropter Simonides cùm deæ tabulam Corinthij dicassent, adhuc extantem, in qua priuatim erant meretrices depictæ quæ supplicationibus deam propitiauerant, & in eius fano peractis supplicationibus substiterant, adscripsit hoc epigramma:

Hæ pro Græcis & bellicosis ciuibus
Constituerunt, diuæ opem Veneris imploraturæ.
Itaque Veneri non est visum sagittarijs
Persis arcem e Græciæ prodere.

Corinthiorum quoque plebs vouere solet, si quod precibus flagitat, impetret, deæ certas quasdam se meretrices adducturam. Cùm ergo de cultu ac veneratione deæ sancitum hoc fuisset, Xenophon Corinthius ad Olympicum certamen exiturus, meretrices etiam Veneri se adducturum, si vicissent, voto spopondit. Eius tum Pindarus laudes versibus complexus est, quorum hoc initium.

Domum ter Olympiæ victricem laudo:

deinde scolium carmen in eundem scripsit, quod cecinerunt dum victimam immolaret. Eius principium statim ductum est à meretricibus quæ reuerso Xenophonti, & Veneri diuinam rem facienti adstiterunt, simúlque sacrificarunt. Sic ergo inquit,

O regina Cypri, in tuum istud nemus puellarum viginti quinque [d]

A Ετάλκης ἢ ὁ ἐν τοῖς Εφεσιακοῖς, καὶ ἐν Εφέσῳ φησὶν [ἱερὰ ἱδρύσασθαι] ἑταίρας Αφροδίτης. Κλέαρχος δ' ἐν πρώτῳ Ερωτικῶν, Γύγης φησὶν ὁ Λυδῶν βασιλεύς, οὐ μόνον τοῖς ζῶσαν τὴν ἐρωμένην τοιοῦτος γεγονέναι, ἐγχειρήσας αὐτήν τε καὶ τὴν ἀρχὴν ἐκείνην πᾶσαν, ἀλλὰ καὶ τελευτήσας, συναγαγὼν ὅλην ἐκ τῆς χώρας Λυδοὺς πάντας, ἔχωσε μέγα Λυδίας τὸ νῦν ἐπικαλούμενον τῆς ἑταίρας μνῆμα εἰς ὕψος ἀέρος, ὥστε τοιοῦτον αὐτὸν τὴν ἐντὸς τοῦ Τμώλου χώραν, οὗ ἂν ὑπερφανεὶς τύχοι καθορᾶν τὸ μνῆμα, καὶ πᾶσι τοῖς τὴν Λυδίαν οἰκοῦσιν ἐπόπτον εἶναι. ‖ Δημοσθένης δ' ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας λόγῳ, (εἰ γνήσιος) ὃν Απολλόδωρος εἴρηκε, φησὶ, Τὰς μὲν ἑταίρας ἡδονῆς ἕνεκα ἔχομεν, τὰς δὲ παλλακὰς ‖ τῆς καθ' ἡμέραν ‖ παλλακείας, τὰς δὲ γυναῖκας τοῦ παιδοποιεῖσθαι γνησίως, καὶ τῶν ἔνδον φύλακα πιστὴν ἔχειν. Καταλέξω δέ σοι Κυνάλκη Ιωνικὴν πινὰ ῥῆσιν ἐκτείνας κατὰ τὸν Αἰσχύλου, τοῖς ἑταιρῶν ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς καλῆς Κορίνθου, ἐπαιδή μοι ‖ τὴν αὐτόθι σοφιστείαν ὠνείδισας. νόμιμον ἐστὶν ἀρχαῖον ἐν Κορίνθῳ ὡς καὶ Χαμαιλέων ὁ Ηρακλεώτης ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ Πινδάρου, ὅταν ἡ πόλις δύσηται περί μεγάλων τῇ Αφροδίτῃ, συμπαραλαμβάνεσθαι πρὸς τὴν ἱκετείαν τὰς ἑταίρας ὡς πλείστας, καὶ ταύτας προσεύχεσθαι τῇ θεῷ, ‖ καὶ ὕστερον ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς παρεῖναι. καὶ ὅτε ἐπὶ τὴν Ελλάδα τὴν στρατείαν ἦλθε ὁ Πέρσης, ὡς καὶ Θεόπομπος ἱστορεῖ, καὶ Τίμαιος ἐν τῇ ἑβδόμῃ, αἱ Κορίνθιαι ἑταῖραι ἠύξαντο ὑπὲρ τῆς τῶν Ελλήνων σωτηρίας εἰς τὸν τῆς Αφροδίτης ἐλθοῦσαι νεών. διὸ καὶ Σιμωνίδης ἀναθέντων τῶν Κορινθίων πίνακα τῇ θεῷ, τὸν ἔπι καὶ νῦν Διαμύονται καὶ τὰς ἑταίρας ἰδίᾳ γεγραμμένων ‖ τὰς τότε ποιησαμένας τὴν ἱκετείαν, καὶ ὕστερον παρεστώσας, συνέθηκε τόδε τὸ ἐπίγραμμα, 284

Αἱ δ' ὑπὲρ Ελλήνων τὲ & δυσμάχων πολιητᾶν
Εστᾶσιν εὐχεσθ Κύπριδι δαιμονίᾳ.
Οὐ γὰρ τοξοφόροισιν ἐμήσαντο δι' Αφροδίτα,
Πέρσαις Ελλάνων ἀκρόπολιν πορθόμεν.

Καὶ οἱ ἰδιῶται δὲ κατεύχονται τῇ θεῷ, τελεσθέντων περὶ ὧν αὐ ποιῶνται τὴν δέησιν, ἀπάξειν αὐτῇ τακτὰς ἑταίρας. ὑπάρχοντος οὖν τοῦ τοιούτου νομίμου περὶ τὴν θεὸν, Ξενοφῶν ὁ Κορίνθιος ἐξιὼν εἰς Ολυμπίαν ὑπὲρ τὸν ἀγῶνα, καὶ αὐτὸς ἀπάξειν ἑταίρας ηὔξατο τῇ θεῷ νικήσας. Πίνδαρός τε τὸ μὲν πρῶτον ἔγραψεν εἰς αὐτὸν ἐγκώμιον, οὗ ἡ ἀρχὴ, ‖ Τρισολυμπιονίκαν ἐπαινέων οἶκον. ὕστερον δὲ καὶ σκολιὸν τὸ πρὸς τὴν θυσίαν ἀφῆκεν, ἐν ᾧ τὴν ἀρχὴν διθύραμβος ποιηταὶ πρὸς τὰς ἑταίρας, αἳ παραγενόμενοι τοῦ Ξενοφῶντος, καὶ θύοντος τῇ Αφροδίτῃ σωθεῖσαν· διόπερ ἔφη, ὦ Κύπρου δεῦτ' ἐς δεσποινάδα τὸν [δεῦτε ἐς ἄλσος φορβάδων, ἄλσος φοινικοβάσεως χορῶν

B C D E F

χορῶν ἐς ἀγέλαν, ἐκατόγγυον, Ξενοφῶν τελείαις ἐπήγαγε εὐχωλαῖς ἰανθείς.

γρ. ἤρξατο δ' οὕτω τὸ μέλος

γρ. ἑταιρειῶν ὡρῶν μαλθακώτεραι, vel, μαλθακώτερον

γρ. ἀνάγκα

γρ. λέξοπα

γρ. καθαρᾷ

χορῶν ἀγέλαν ἑκατόγγυγον Ξενοφῶν τελείαις ἐπήγαγε εὐχωλαῖς, ἰανθεὶς] [ἤρξατο δ' οὕτως ὁ τὰ Μέλη,] πολύξειναι νεανίδες ἀμφίπολοι πείθουσ' ἐν ἀφνειῷ Κορίνθῳ, Δι' ἃς τε ταῖς χείρας Λιβάνου ξανθὰ δάκρυά τε ἡμῖν πολλάκις μάλερας ἐρώτων οὐρανίαν ἱπτάμφυαι νοήμαλι, ποθεῖαν Ἀφροδίταν ὑμῖν αὖωθεν ἀπαγορείας ἔπορεν ‖ ὦ παῖδες [ἐραστειναῖς ὠναῖς μαλθακώτερας] ὅπα καρπὸν δρέπεσθαι, σωὴ ἦ [ἀνάγκη] πάγκαλον ἀρξάμενος δ' οὕτως, ἐξῆς φησιν, ἀλλὰ θαυμάζω τί με [λέξαντι] ‖ ὁμοῦ δὲ ποτὰ, τιόνδε μελιφρονες ἀρχαὶ διρόμενον σχολιοῦ ξωιάορον ξωαῖς γυναιξί. δῆλον γὰρ ὅτι πρὸς ταῖς ἑταίρας Δαλεγόμενος, ἡγωνία ποιόν τι φανήσεσθαι τοῖς Κορινθίοις τὸ πρᾶγμα. πυθόμενος δὲ ὡς ἔοικεν αὐτὸς αὐτῷ πεποίηκεν διήθεως ‖ ἐδιδάξαμεν χρυσὸν [κιθάρα] βασανίσαι. ὅτι δὲ καὶ Ἀφροδίσια ἴδια ἄγουσιν αὐτόθι αἱ ἑταῖραι, Ἀλεξις ἐν Φιλούσῃ φησίν,

Ἀφροδίσι' ἦγε ταῖς ἑταίραις ἡ πόλις,
Ἕτερα δὲ χωρὶς ἐστι ταῖς ἐλευθέραις,
Ταῖς ἡμέραις ταύταις δὲ κωμάζειν ἔθος,
Ἐστὶν νόμος τε ταῖς ἑταίραις ἐνθάδε
Μεθ' ἡμῶν.

Ἐν δὲ Λακεδαίμονι, ὥς φησι Πολέμων ὁ περιηγητὴς ἐν τῷ Περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι ἀναθημάτων, εἰκών ἐστι τῆς Δαβοήτου ἑταίρας Κοττίνας, ἣν φησὶ καὶ βοῦν ἀναθεῖναι χαλκοῦν, γράφων οὕτως. καὶ τὸ Κοττίνας δὲ τῆς ἑταίρας εἰκόνιον, ἧς Δι' τὴν ὑπεροψίαν οἰκημά τι λέγεται καὶ νῦν ἐγγύτατα τῆς Κολώνης, ἵνα τὸ Διονύσιόν ἐστιν ὑπερφανὲς καὶ πολλοῖς ἐγνωσμένον τῶν ἐν τῇ πόλει. ἀνάθημα δ' αὐτῆς ἐστιν ὑπὲρ τὸ τῆς Χαλκιοίκου βοΐδιόν τι χαλκοῦν τὸ πεθειρημένον εἰκόνιον. Ἀλκιβιάδης δ' ὁ καλὸς, ἐφ' οὗ τις τῶν κωμικῶν ἔφη,

Ἀλκιβιάδῃ τὸν καλὸν ὦ γῆ καὶ θεοὶ,
Ὃν ἡ Λακεδαίμων μοιχὸν ὑπεθυμεῖτο λαβεῖν,
ὑπὸ τῆς Ἀγιδος ἀγαπωμένου γυναικὸς ὑπὶ ταῖς τῶν ἑταιρίδων θύραις ἐκώμαζεν, ἀπολιπὼν ταῖς λακαίναις καὶ ταῖς Ἀττικαῖς. Μεδοντίδος γοῦν τῆς Ἀβυδηνῆς ἐξ ἀκοῆς ἐραστὴς ἔσεσθε, καὶ πλεύσας εἰς Ἑλλήσποντον σὺν Ἀξιόχῳ, ὃς ἦν αὐτοῦ τὰ ὥρας ἐραστής, ὥς φησι Λυσίας ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ καθ' αὐτοῦ λόγῳ, καὶ ταύτης ἐκοινώνησεν αὐτῷ. καὶ ἑτέρας δὲ δύο ἑταίρας ἐπήγετο ἀεὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, Δαμασανδραν τὴν Λαΐδος τῆς νεωτέρας μητέρα, καὶ Θεοδότην· ὑφ' ἧς ἐν Ἀσπενδῳ ἐκηδεύθη ἐν Μελίσσῃ κώμῃ τῆς Φρυγίας, ὑπὸ βουλευθεὶς ὑπὸ Φαρναβάζου. εἴδομεν δὲ καὶ ἡμεῖς τὸ ἐν Μελίσσῃ τοῦ Ἀλκιβιάδου μνῆμα ἐκ Συνάδων εἰς μητρόπολιν ἀφικνούμενοι, ἐν ᾧ κατ' ἔτος θύεται βοῦς· Μακελλωσαμένου τοῦτο τοῦ παιδὸς ἀγῆσιν Ἀδριανοῦ Βασιλέως, ὃς καὶ ἀνέστησεν ὑπὲρ τῷ μνήματι Παρίου λίθου εἰκόνα τὸν Ἀλκιβιάδην.

A *Lascivarum gregem adduxit, votum lætus vt exolueret.*

Carmen verò illud sic aggressus est poëta,

Peregrinæ & hospitales [a] *iuuenculæ, ministræ sacrorum,*
In opulenta Corintho, statuas manibus thuris lacrymas tenentes,
Sæpius nobis [b] *amorum cælestem matrem placarunt,*
Mentéque & animo [c] *ad Venerem prouolantes,*
Nobis illam à superis adiutricem præbuere.
B *Harum molliusculam pulchritudinem, cùm urget necessitas.*
Vos demetere lectis in dulcibus, ô iuuenes, perpulchrum est.

Sic exorsus post inquit,

Miror autem quid domini [d] *de me sint existimaturi,*
Melliti huius scolij carminis excogitato huiusmodi principio,
Quod publicarum fœminarum laudi, veluti connubio adnexum & adiunctum est.

C Est enim sat manifestum meretrices eum alloquentem, addubitasse, perplexóque animo fuisse, ecquid gratum id Corinthijs esset futurum: cùm verò animo secum repugnasset, illos, vt probabile fuit, boni consulturos, mox ait:

Auram quàm pretiosum sit cithara vos ostendimus,
Lydio quasi lapide.

Priuatim quidem Aphrodisia meretrices illic celebrasse, Alexis in Amante fœmina sic inquit,

Scortis Aphrodisia celebrabat ciuitas,
Alteráque seorsim ingenuis fœminis:
Per illos dies comessari mos est,
Atque statuta lex, quæ sunt illic meretricibus
Nobiscum.

D Polemon orbis descriptor [e], libro De is quæ diis dicata sunt Lacedæmone, tradit in ea ciuitate imaginem fuisse Cottinæ celeberrimi scorti, quam aiunt æneum bouem dicasse. Eius hæc est oratio: Est & Cottinæ meretricis imaguncula. Eiusdem domus fuisse nunc etiam dicitur Colonæ [b] proxima, vbi templum est Dionysij, inter multa eius ciuitatis illustris ob fœminæ claritatem, ac plurimis nota. Supra Mineruæ [g] Chalcioeci statuam donarium eius positum est, nempe æreæ buculæ simulacrum, quod antea diximus. Formosus Alcibiades, de quo hæc Comicus quidam.

E *Alcibiadem pulchrum? ô terra, ô dij,*
Quem excipere mœchum [h] *Lacedæmon cupit.*

Agidis vxori dilectus, spretis Lacedæmoniis Athenensibúsque matronis, ad meretricularum fores comessabatur. Medontidem Abydenam auditione tantùm amare ille cœpit, & imprimis charam habuit: eam tamen cùm Hellespontum nauibus adisset, Axiocho nauigationis comiti, & pulchritudinis ipsius amatori, vt inquit Lysias in oratione quam contra eum scripsit, vtendam illi dedit. Alia semper scorta duo secum ductauit Alcibiades, Damasandram iunioris Laïdis matrem, & Theodoten, quæ in Melissa, Phrygiæ pago, insidiis Pharnabazi occisum eum functauit, & iusta persoluit. Nos equidem in Melissa vidimus Alcibiadis mo-

F numentum, cùm è Synadis i Metropolin pergeremus: ad quod bos immolatur quotannis, iussu Adriani imperatoris optimi, qui etiam Alcibiadis statuam è Pario lapide imponi sepulchro voluit.

Porrò

Porrò autem mirandum non est auditione tantùm quosdam amore captos fuisse, quandoquidem Chares Mitylenæus libro decimo historiarum Alexandri, prodidit, nonnullis quosdam amatos fuisse nusquam antea conspectos, quorum species tantùm in somnis obuersata fuisset. Hispaspæ natu minor, inquit, frater erat Zariadres: ambo tam insignis pulchritudinis, vt ex Venere & Adonide procreatos incolæ dicerent. Dominabatur Hispaspes in Media, & eo tractu qui Mediæ subiectus est: Zariadres verò in ea regione quæ est supra Caspias portas adusque Tanaim. In aliis prouinciis, quæ vltra Tanaim iacent, regnabat Omartis. Huius filiæ, cuius nomen fuit Odatis, historiis proditum est, Zariadræ imaginem dormienti apparuisse, illiúsque, ea visa, correptam amore fuisse: idem accidisse Zariadræ qui statim amore erga illam accensus est. Cùm ergo perseueraret mutuus ille amor visis nocturnis conciliatus, essétque omnium Asiæ fœminarum Odatis pulcherrima, & Zariadres oppidoquam formosus, ad Omarten ille misit, nuptiarum earum cupidissimus, qui vxorem sibi poscerent. Renuit Omartes, quòd filiis careret, & apud quendam ex familiaribus collocare decreuisset. Haud ita multo post conuocatis regni optimatibus, amicis, & cognatis, illam nubere voluit, & non tamen cui priùs vxorem daturus esset indicauit. Ergo cùm ferueret temulentia, ad epulum accita Odatide, conuiuis auscultantibus, & tacitis, Nos, inquit, Odati, nuptias tuas nunc facimus. Omnes tu circumspice, & contemplator, auream phialam vino plenam sume, & ei trade quem tibi maritum optas: illius esse coniugem te proclamabimus. Patri obsequens omnes illa contuebatur, & flens circumibat, summopere Zariadren videre cupiens: etenim literis illi significauerat celebratas iri nuptias. Castrametatus tum ille fuerat ad Tanaïs ripas. Cæterùm hoc vt resciuit, clam exercitu, auriga solo comite, fluuium traiecit, & noctu cùm ciuitatem pertransisset, magna celeritate curru circiter octingenta stadia permensus prope vicum accessit in quo fiebant nuptiæ: ibi certo quodam loco relictis curru & auriga, stolam Scythicam indutus processit, & aulam regiam ingressus, Odatide conspecta, quæ ante poculorum abacum lacrymabunda stans cunctantiùs phialam miscebat, vt prope illam constitit, Adsum, inquit, tibi Odati, sicut mandasti. Ea verò cùm animaduerteret peregrinum esse virum, egregia forma, ei similem quem noctu viderat, gaudio exultans, phialam in manum dat. Accepit ille, raptámque Odatin in currum perduxit, & aufugit. Conticuere famuli & ancillæ amoris conscíæ: imperantéque patre vt reuocarent, nescire se quò abiisset responderunt. Barbari, qui Asiam habitant, hunc amorem sæpe commemorant, & dignissimum esse putant, quem obnixè imitentur, ideóque fabulam hanc in templis & regiarum atriis pingunt, atque etiam priuatis ædibus: primores autem gnatas suas Odatidas vocari gaudent.

A οὐ χρὴ δὴ θαυμάζειν εἰ ἐξ ἀκοῆς τινὲς ἐρασθησαν τινῶν, ὁποτε Χάρης ὁ Μιτυληναῖος ἐν τῷ δεκάτῳ τῶν ἱστοριῶν τῶν περὶ Αλεξανδρου, φησὶν ἐνέρασθαι θεασαμένους τινὰς ἃς μὴ πρότερον εἶδον, ἐρασθῆναι αὐτῶν· γράφει δὲ οὕτως. Ισσάσῃ νεώτερος μὲν ἀδελφὸς Ζαριάδρης, ἄμφω καλοί· περὶ ὧν λέγουσιν οἱ ἐπιχώριοι, ὅτι ἐξ Αφροδίτης καὶ Ανδωνίδος ἐγκυνήθησαν. ἐκυρίευσε δὲ ὁ μὲν Ισσάσσης Μηδίας, καὶ τῆς ὑποκάτω χώρας· ὁ δὲ Ζαριάδρης τῶν ὑπεραίω Κασπίων
B πυλῶν μέχρι τοῦ Ταναΐδος. τῶν δὲ ἐπέκεινα τοῦ Ταναΐδος Ομάρτῃ βασιλεῖ Μαραθῶν θυγάτηρ μὲν, ὄνομα Οδάτις· ‖ περὶ ἧς ἐν ταῖς ἱστορίαις CAP. V.
γεγραπται, ὡς καὶ ἄρα καθ' ὑπνον ἰδοῦσα τὸν Ζαριάδρην ἐραθείη· τὸ δὲ αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐκείνῳ παθεῖν συμπεσεῖν περὶ αὐτήν. διετέλεσαν γὰρ ἀλλήλων ἐπιθυμοῦντες διὰ τὴν καθ' ὑπνον φαντασίαν. μὲν δὴ Οδάτις καλλίστη τῶν καθ' τὴν Ασίαν γυναικῶν, καὶ ὁ Ζαριάδρης δὴ μὲν καλός.
C πέμπουσι οὖν τοῦ Ζαριάδρου πρὸς τὸν Ομάρτην, καὶ φιλοπιμουμένου γῆμαι τὴν ἄνθρωπον, οὐ συνεπῆγε ὁ Ομάρτης διὰ τὸ εἶναι ἀρρένων παίδων ἔρημον. ἤθελε γὰρ αὐτὴν δοῦναι ἑνὶ τῶν περὶ αὐτὸν οἰκείων· καὶ μετ' οὐ πολὺν χρόνον ὁ Ομάρτης συναγαγὼν τοὺς ἐκ τῆς βασιλείας δυνάστας καὶ φίλους καὶ συγγενεῖς, ἐποιεῖτο τοὺς γάμους, οὐ πρότερον ὅτῳ μέλλοι δίδόναι τὴν θυγατέρα, ἀκμαζούσης οὖν τῆς μέθης εἰσκαλέσας τὴν Οδάτην ὁ πατὴρ εἰς τὸ συμπόσιον, εἶπεν ἀκουόντων τῶν συνδείπνων, ‖ Ημεῖς ὦ θύγατερ Οδάτις, νῦν ποιούμεθα τοὺς σοὺς γάμους· περιβλέψασα δὴ μὲν θεωρήσασα παῖδας, λαβοῦσα χρυσῆν φιάλην ἐπληρώσασα δὲ ὡς ἥδεως γαμηθῆναι· τότε δὲ κεκλήσῃ γυνή. καὶ ἐκείνη περιβλέψασα παῖδας, ἀπῆει δακρύσα, ποθοῦσα τὸν Ζαριάδρην ἰδεῖν, ἐπεσκέλκει δὲ αὐτὴν, ὅτι μέλλοιεν οἱ γάμοι συντελεῖσθαι. ὁ δὲ σταρπεδούων ἐπὶ τοῦ Ταναΐδος, καὶ διαλαθὼν τὴν σταρπεδείαν διέβη μετὰ μόνου τοῦ ἁρματηλάτου, καὶ νυκτὸς ὁρμήσας ἐπὶ τοῦ ἅρματος
D ἐλήλυθε διὰ τῆς πόλεως, διώξας περὶ σοῦ ὄκλακοσίους σταδίους· πλησίον δὲ τῆς κώμης ἐνθόμην ἐν ᾗ σοὺ γάμους συνετέλουν, καὶ καταλιπὼν ἔν τινι τόπῳ αὐτὸς ἅρματι τὸν ἁρματηλάτην, περῆλθον ἐνδεδυκὼς στολὴν Σκυθικὴν, καὶ παρελθὼν εἰς τὴν αὐλὴν, καὶ ἰδὼν τὴν Οδάτιν ἐρημίαν ἀπὸ τοῦ κυλικείου, καὶ δακρύουσαν κιρνῶσάν τε βραδέως τὴν φιάλην, εἶπε πλησίον σὰς παρ' αὐτὴν, ὦ Οδάτι πάρειμι δή σοι, καθάπερ ἠξίωσας, ἐγὼ Ζαριάδρης. ἡ δὲ καταγνόησασα ξένον ἄνδρα καὶ καλὸν, καὶ ὅμοιον τῷ κατὰ τὸν ὕπνον ἐωραμένῳ,
E περιχαρὴς θυμῷ δίδωσιν αὐτῷ τὴν φιάλην, καὶ ὃς ἁρπάσας αὐτὴν ἀπήγαγε ἐπὶ τὸ ἅρμα, καὶ ἔφυγε ἔχων τὴν Οδάτιν. οἱ δὲ παῖδες καὶ αἱ θεράπαιναι συνιδοῦσαι τὸν ἔρωτα, κατεσιώπησαν, καὶ κελεύοντος τοῦ πατρὸς καλεῖν, οὐκ ἔφησαν εἰδέναι ὅπου πεπόρευται, μνημονεύεται δὲ ὁ ἔρως οὗτος παρὰ τοῖς τὴν Ασίαν οἰκοῦσι βαρβάροις, καὶ περιστῶς ἐστὶ ζηλωτὸς, καὶ τὸν μῦθον τοῦτο ζωγραφοῦσιν ἐν τοῖς ἱεροῖς καὶ βασιλείοις, ἔτι δὲ ταῖς ἰδιωτικαῖς οἰκίαις· καὶ τοῖς ἑαυτῶν θυγατράσιν οἱ πολλοὶ τῶν δυνατῶν ὄνομα τίθενται Οδάτιν.
F τὸ ὅμοιον

285

τὸ ὅμοιον ἱστορεῖ γενέσθαι καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Μασσαλιωτῶν πολιτείᾳ γράφων οὕτως, Φωκαεῖς οἱ ἐν Ἰωνίᾳ ἐμπορίᾳ χρώμενοι ἔκτισαν Μασσαλίαν. Εὔξενος δ' ὁ Φωκαεὺς Νάνῳ τῷ βασιλεῖ, τοῦτο δ' ἦν αὐτῷ ὄνομα, ἦν ξένος· οὗτος ὁ Νάνος ἐπιτελῶν γάμους τῆς θυγατρὸς, κατὰ τύχην παραγενόμενον τὸν Εὔξενον παρακέκληκεν ἐπὶ τὴν θοίνην. ὁ δὲ γάμος ἐγίνετο τόνδε τὸν τρόπον· ἔδει μετὰ τὸ δεῖπνον εἰσελθοῦσαν μὲν παῖδα, φιάλην κεκραμένην ᾧ βούλοιτο δοῦναι τῶν παρόντων μνηστήρων· ᾧ δὲ δοίη, τοῦτον εἶναι νυμφίον· ἡ δὲ παῖς εἰσελθοῦσα δίδωσιν εἴτε ἀπὸ τύχης, εἴτε καὶ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν τῷ Εὐξένῳ· ὄνομα δὲ ἦν παιδὶ Πέττα· τούτου δὲ συμπεσόντος, καὶ τοῦ πατρὸς ἀξιοῦντος, ὡς κατὰ θεὸν γενομένης τῆς δόσεως ἔχειν αὐτὴν ἔλαβεν ὁ Εὔξενος γυναῖκα, καὶ συνῴκει μεταθέμενος τοὔνομα Ἀριστοξένην. καὶ ἔστι γένος ἐν Μασσαλίᾳ ἀπὸ τῆς ἀνθρώπου μέχρι νῦν Πρωτιάδαι καλούμενον· Πρῶτις γὰρ ἐγένετο υἱὸς Εὐξένου καὶ Ἀριστοξένης. Θεμιστοκλῆς τε, ὥς φησιν ‖ Ἰδομενεὺς, οὐχ ἅρμα ζευξάμενος ἑταιρῶν πληθούσης ἀγορᾶς εἰσήλασεν εἰς τὸ ἄστυ; ἦσαν δὲ αὗται Λαμία καὶ Σκιώνη καὶ Σατύρα καὶ Νάννιον. οὐ καὶ αὐτὸς Θεμιστοκλῆς ἐξ ἑταίρας ἦν γεγενημένος, ὄνομα Ἀβροτόνου, ὡς Ἀμφικράτης ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν συγγράμματι;

Ἀβρότινον Θρήϊσσα γυνὴ γένος· ἀλλὰ τεκέσθαι
Τὸν μέγαν Ἕλλησιν φασὶ Θεμιστοκλέα.

Νεάνθης δ' ὁ Κυζικηνὸς ἐν τῇ τρίτῃ καὶ τετάρτῃ τῶν Ἑλληνικῶν ἱστοριῶν, Εὐτέρπης αὐτὸν εἶναι φησὶν υἱόν. Κῦρος δὲ ὁ ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν ἐπιστρατεύσας, οὐχὶ ἑταίραν οὖσαν τὴν Φωκαΐδα τὴν σοφωτάτην καὶ καλλίστην γενομένην εἶχε συστρατευομένην, ἣν Ζηνοφάνης φησὶ πρότερον Μιλτὼ καλουμένην, Ἀσπασίαν μετονομασθῆναι. συνηκολούθει δὲ αὐτῷ καὶ ἡ Μιλησία παλλακίς. ὁ δὲ μέγας Ἀλέξανδρος οὐ ‖ Θαΐδα εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ τὴν Ἀττικὴν ἑταίραν; περὶ ἧς φησὶ Κλείταρχος ὡς αἰτίας γενομένης τοῦ ‖ ἐμπρησθῆναι τὰ ἐν ‖ Περσεπόλει βασίλεια. αὕτη δὲ ἡ Θαΐς καὶ μετὰ τὸν Ἀλεξάνδρου θάνατον, καὶ Πτολεμαίῳ ἐγαμήθη τῷ πρώτῳ βασιλεύσαντι Αἰγύπτου, καὶ ἐγέννησεν αὐτῷ τέκνον Λεοντίσκον καὶ Λάγον, θυγατέρα δὲ Εἰρήνην, ἣν ἔγημεν ‖ Εὔνοστος ὁ Σόλων τῶν ἐν Κύπρῳ βασιλεύς. καὶ ὁ δεύτερος δὲ τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς Φιλάδελφος δ' ἐπίκλην, ὡς ἱστορεῖ ὁ Εὐεργέτης Πτολεμαῖος ἐν τῷ τρίτῳ τῶν ὑπομνημάτων, πλείστας ἔσχεν ἐρωμένας, Διδύμην μὲν μίαν τῶν ἐπιχωρίων γυναικῶν μάλ' εὐπρεπεστάτην τὴν ὄψιν, καὶ Βιλιστίχην· ἔτι δὲ Ἀγαθόκλειαν καὶ Στρατονίκην, ἧς τὸ μέγα μνημεῖον ὑπῆρχεν ἐπὶ τῇ πρὸς Ἐλευσῖνι θαλάσσῃ καὶ Μύρτιον, καὶ ἄλλας δὲ πλείστας, ἐπιῤῥεπέστερος ὢν πρὸς Ἀφροδίσια. Πολύβιος δ' ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν Κλεινοῦς φησὶ τῆς οἰνοχοούσης αὐτῷ εἰκόνας πολλὰς ἀνακεῖσθαι κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, μονοχίτωνας καὶ ῥυτὸν ἐχούσας ἐν ταῖς χερσίν. αἱ δὲ κάλλισται τῶν οἰκιῶν φησὶν οὐ Μυρτίου καὶ Μνησίδος καὶ Ποθεινῆς προσαγορεύονται; καί τοι Μνῆσις μὲν ἦν αὐλητρὶς, καὶ Ποθεινὴ, Μύρτιον δὲ μία τῶν ἀποδεδειγμένων καὶ κοινῶν δεικτηριάδων. τοῦ δὲ Φιλοπάτορος βασιλέως Πτολεμαίου οὐκ Ἀγαθό-

A Aristoteles libro de republica Massyliensium similem historiam refert: Phocenses Ionios mercatores Massyliam condidisse: Euxenon inter illos, Nani eius oræ principis, sic enim appellabant, fuisse hospitem. Is cùm essent filiæ præparatæ nuptiæ, Euxenum, qui naui tum forte appulerat, inuitat ad conuiuium. Sic porrò fieri nuptiæ consueuerant: Post cœnam virgo intrabat: temperatámque phialam porrigebat cui vellet ex adstantibus procis: cui tradidisset, is sponsus erat. Accedit tum virgo nomine
B Petta, & siue casu, siue ob quandam aliam caussam, Euxeno phialam offert. Ita cùm accidisset, & pater deorum prouidentia contigisse crederet, lubens filiam despondit. Mutato vir nomine Aristoxenam [a] illam vocauit, & oblitus patriæ vnà cum illa vitam exegit [b]. Protis quidem Euxeni fuit & Aristoxenæ filius. Ab eo gens propagata nunc Massyliæ Protiadæ appellatur. Iam Themistocles ex scorto quod Abrotonum vocabant, est genitus, vt scribit Amphicrates in opere De viris illustribus:

C *Abrotonum Thracia genere mulier fuit, sed quæ*
Magnum, vt aiunt, Themistoclem Græcis peperit.

Neanthes Cyzicenus libro tertio ac quarto historiæ Græcæ EVterpes gnatum fuisse tradit. Cyrus, qui copias aduersus fratrem mouit, Phocensem meretricem pulcherrimam atque sapientissimam in exercitu habuit, quam Zenophanes prius nominatam Milto fuisse tradit, postea verò mutato nomine Aspasiam. Secuta etiam ipsum est in illa expeditione Mi-
D lesia concubina. Thais Atheniensis meretrix cum Alexandro Magno fuit, eúmque præcipuè impulit, vt Cleitarchus autor est, ad comburendam regiam Persepolidis. Post obitum Alexandri, Ptolemæo, qui primus Aegypti regnum adeptus est, illa nupsit, ex eóque liberos concepit, Leontiscum, & Lagum mares: Eirenen fœminam, quæ Solonis Eunosti [c] regis Cypriorum vxor fuit. Secundus Aegypti rex, cognomine Philadelphus, vt refert Ptolemæus Euergetes libro tertio Commenta-
E riorum amicas multas habuit, Didymam quandam mulierem indigenam, elegantissima facie, alterámque Biblistichen, & Agothocleiam, præterea Stratonicen: cuius monumentum ingens fuit ad mare Eleusines propinquum: tum etiam Myrtium, & alias perquammultas, quoniam propensior is esset ad venerem. Polybius libro decimoquarto historiarum scribit, Cleinus, quæ ipsi à poculis fuit, statuas Alexandriæ multas erectas, indutas simplici tunica, quæ tenerent in manibus Rhy-
F ton [d]: domósque ornatissimas & splendidissimas Myrtij, Mnesidis, & Potheines appellatione inclytas fuisse, quamuis essent tibicinæ Mnesis, & Potheine, Myrtium verò vna ex publicis & vulgatis Deicsariadibus [e]. Ptolemæus rex, cognomine Philopator, sub meretricis Agatho-

cleæ,

clex, quæ regnum illius euertit, potestate ac imperio fuit. EVmachus Neapolitanus libro secundo historiarum Annibalis, tradit, Hieronymum tyrannum Syracusiorum, cuiusdam filiam qui præfuerat domesticis rebus, vxorem duxisse, nomine Peitho, & eam reginam declarasse. Timothei, qui cum magna gloria Athenienſium dux exercituum fuit, mater erat Thracia genere, meretrix, sed grauibus & laudatis moribus. Nam eius conditionis fœminæ cùm ad temperantiam & continentiam sese applicuerint, aliis qui ob eas virtutes gloriantur, probiores sunt. Timotheus quidem aliquando cùm irrideretur, quòd eum mater eiusmodi generasset, illi se gratiam habere dixit, quia propter eam Cononis esset filius. Carystius in Commentariis historicis scribit, Phileterum, Pergami, & eius prouinciæ quam nouam appellant, regem, Boæ genere Paphlagoniæ, meretricis ac tibicinæ filium fuisse. Idem autor libro tertio Commentariorum, prodidit, Aristophontem rhetorem, cùm legem promulgasset Eucleide prætore, vt qui non ex muliere ciue gigneretur, is nothus esset, à Calliade Comico esse reprehensum, quòd ex Choride scorto liberos sustulisset. Demetrius Phalereus Lamiam a tibicinam amauit perditissimè, ex eáque gnatam Philam suscepit. Lamiam illam Polemon libro De varia in Sicyone porticu, Cleanoris Athenienſis filiam fuisse tradit, & porticum memoratam Sicyonis ædificasse. Leænam quoque, Athenienſem etiam meretricem, deperiit idem princeps, & alias complures [b]. Machon comœdiarum scriptor in ea fabula quam inscripsit, Sententiosa dicta, inquit,

Leænæ tu quidem cedis habitu corporis,
Quæ migrauit ad Demetrium, & cum illo nunc
vitam beatam agit.

Idem ait, Demetrium ab incubante Lamia concinnè suauitérque subagitatum fuisse, & cùm illam rex ideirco laudaret, respondisse, Ad hæc Leænam quoque, si vis, habe. Fuit quidem certè Lamia dicteriis salsa [c] & acuta, prorsúsque in respondendo Athenienſis, quemadmodum & Gnathæna, de qua postea verba nos faciemus. De Lamia rursum Machon hæc scribit, Demetrium aliquando inter pocula, varia genera vnguentorum ostentantem Lamiæ tibicinæ, vt illa non ita iucundè olere dixit, nonnihil commotum & tanquam vellicatum, quòd improbans omnia petulantiùs illuderet, innuisse vt Nardinum quoddam afferretur, & cùm pudendum manu confricuisset, ac digitis contrectasset, dixisse, hoc Lamia iam olfacito, quantum à reliquis distet, cognosces: illam verò subridentem respondisse, atqui, ô miser, omnium longe putidissimũ hoc esse mihi videtur: regémque mox subiecisse, è regia tamen glande [d] per louem est, ô Lamia. Ptolemæus Agesarchi filius in Phi-

Δοκεῖ νομίζειν μοι σαπρόν τι παντων πολύ.
Ἀπὸ βαλανου τοῦτ' ἔστι Λάμια βασιλικῆς.

A κλεια ἡ ἑταίρα κρατήσῃ καὶ πᾶσαν ἀπαρέψασα τὴν βασιλείαν. ΕΥμαχος ὁ Νεαπολίτης ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ Ἀννίβαν ἱστοριῶν, Ἱερώνυμον φησὶ τὸν τυραννήσαντα Συρακουσίων ἀγαγέσθαι γυναῖκα τὴν ἐπ' οἰκήματος θεσπεσιωτάτην Πειθὼ ὄνομα, καὶ ἀποδείξαι βασιλίδα. Τιμόθεος δ' ὁ στρατηγήσας Ἀθηναίων ἐπιφανῶς, ἑταίρας μὲν υἱὸς Θρᾴττης τὸ γένος, σεμνῆς δ' ἄλλως καὶ τρόπους.
μεταβάλλουσαι γὰρ αἱ γυναῖκαι εἰς τὸ σῶφρον, τῶν ἐπὶ τοὐτῳ σεμνυνομένων εἰσὶ βελτίους. ὁ δὲ Τιμό-
B θεος ἐσκωπτόμενος ὅτι οὐκ ἂν γένοιτο μητρὸς, καὶ χάριν γε αὐτῇ φησὶν οἶδα, ὅτι δι' αὐτὴν Κόνωνος εἰμὶ υἱός. Φιλέταιρον δὲ τὸν Περγάμου καὶ τῆς καινῆς ταύτης λεγομένης βασιλευσάσης χώρας Βόας αὐλητρίδος ἑταίρας, τὸ γένος ἀπὸ Παφλαγονίας ὄντα φησὶ γενέσθαι Καρύστιος ἐν ὑπομνήμασιν. ‖ Ἀριστοφῶν δὲ ὁ ῥήτωρ ὁ τὸν νόμον εἰσενέγκας ἐπὶ Εὐκλείδου ἄρχοντος, ὃς αὐ
C μὴ ἐξ ἀστῆς γένηται, νόθον εἶναι, αὐτὸς ἀπεδείχθη ὑπὸ Καλλιάδου κωμικοῦ σκ‖ [Χωρίδος] τῆς ἑ- Fort. χλω-
ταίρας παιδοποιησάμενος, ὡς αὐτὸς ἱστορεῖ Καρύ- ρίδος
στιος ἐν τρίτῳ ὑπομνημάτων. Δημήτριος δ' ὁ Πολιορκητὴς οὐ δαιμονίως ἤρα Λαμίας τῆς αὐλητρίδος, ἐξ ἧς ἔσχε θυγατέρα Φίλαν. τὸν δὲ Λαμίαν Πολέμων φησὶ ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν Σικυῶνι ποικίλης στοᾶς, θυγατέρα μὲν εἶναι Κλεάνορος Ἀθηναίου, κατασκευάσαι δὲ Σικυωνίοις τὸν περιπατῳλίω σοάν. ἦρα δὲ καὶ Λεαίνης, καὶ αὐτῆς ἑταίρας Ατ- 286
D τικῆς ὁ Δημήτριος, καὶ ἄλλων δὲ πλειόνων. Μάχων δὲ ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν ταῖς Ὑπηρεφορμούσαις Χρείαις φησὶν οὕτως,

Ὑπερβαλῆ δὲ τῆς Λεαίνης σχήματι,
‖ Περαινομένης εὖ μάλα τε τῷ Δημητρίῳ
Ἐπημερούσης. φησὶ καὶ τὸν Λαμίαν
Τὸν βασιλέ' ἁβρέλως κελητίσαι ὑπερ-
ἐπαινεθῆναί θ'. ἡ δὲ τοῦτ' ἀπεκρίθη
Πρὸς ταῦτα καὶ Λέαιναν εἰ βούλει κρᾶτει.
E ἰὼ δὴ ἡ Λάμια σφόδρα εὐθικτος καὶ Ἀττικὴ περὶς τὰς ἀποκρίσεις, καθάπερ καὶ Γνάθαινα περὶ ἧς ἐροῦμεν. πάλιν δὲ περὶ τῆς Λαμίας ὁ Μάχων οὕτω γράφει,

Δημήτριος ποθ' ὁ βασιλεὺς γύην μύρων
Λαμίᾳ πρὸς πότον παντοδαπῶν ἐπεδείκνυτο.
Ἡ Λαμία δ' ἰὼ αὐλητρὶς, ἡ σφόδρ' ἀδέως
F Ἔχειν φησὶ, κνιαθῆναί τε τὸν Δημήτριον,
Ἀποδοκιμαζούσης τὲ παῖδα, καὶ παύ-
Καλεγχλιδώσης τῷ βασιλεῖ, [‖ νάρδου πινὰ χ[illegible]νάρδου πινὰ
Διένδυσ' ἐνεγκεῖν, τῇ χειρί τε Διένδυσ' ἐνεγ-
Αἰδοῖον ἀποτρίψας,] καὶ θιγὼν τῆς δακτύ- κεῖν.....τῇ
λοις, χειρί τ' αἰ-
Τουτί γε Λαμία φησὶν, ὀσφραίνθητι, καὶ Δοῖον ἀπορί-
Εἰσῃ πρὸς τ' ἄλλα διαφορὰν ὅσην ἔχει. ψας. in la-
Κεἰνη δὲ γελάσασ', ἀλλὰ τοῦτ' ἔφη βά- cuna deest,
λαν καὶ ἐγχέαι

Δημήτριος δ' εἶπεν, ἀλλὰ μὲν, νὴ τοὺς θεούς,
Πτολεμαῖος ὁ τοῦ Ἀγησάρχου ἐν τῷ περὶ τῆς φιλο-

πάτερα ἰσορέαις, βασιλέων ἐρωμένας ἀναγράφων, φησὶν Φιλίππου δὲ Μακεδόνος αὐξήσαντος Φιλίννην τὴν ὀρχηστρίδα, ἐξ ἧς καὶ γενέσθαι Ἀριδαῖον τὸν μετὰ Ἀλέξανδρον βασιλεύσαντα. Δημητρίου δὲ τοῦ Πολιορκητοῦ μετὰ τὰς παρθενικὰς Μανίαν, Ἀντιγόνου δὲ Δήμου, ἐξ ἧς Ἀλκυονέα γενέσθαι· Σελεύκου δὲ τοῦ νεωτέρου Μύσαν καὶ Νύσαν. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Λέμβος ἐν τῇ τρίτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν Δήμου φησὶν ἐρασθῆναι τοῦ Δημητρίου, ἢ δὲ παραπλῆξαι τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἀντίγονον, καὶ ἀποκτεῖναι Ὀξύθεμιν, ὡς δὲ πολλὰ συνεξαμαρτάνοντα τῷ Δημητρίῳ, ἐπὶ ὅτι ἀπέκτεινε τὰς τοῦ Δήμου θεραπαίνας φρεβλῶν. τοιοῦτος δὲ ἑτέρου τῆς Μανίας ὀνόματος ὁ Μάχων τάδε φησὶν,

Ἴσως δ' ἂν ἀπορήσαί τις εὐλόγως θ' ἅμα
Τῶν νῦν ἀκροατῶν, ἥτις Ἀττικὴ γυνὴ
Προσηγορεύθη, ἢ ἐνομίσθη Μανία.
Αἰσχρὸν γὰρ ὄνομα φρυγιακὸν γυναικὶ ἔχειν,
Καὶ ταῦθ' ἑταίραν ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος,
Ἣ τὴν Ἀθηναίων [πόλιν κωλύσαι πόλιν]
Ὑφ' ἧς ἅπαντες εἰσὶν [ἐπιωρθωμένοι]
Τὸ μὲν οὖν ὑπάρχον εὐθὺς ἐκ παιδίου
Ἀττικὴ Μέλιττ' ἦν ὄνομα· [τῷ μὲν μεγέθει]
Τῶν τό τε γυναικῶν βραχύτι καταδεεστέρα,
Φωνῇ δ' ὁμιλίᾳ τε κεχορηγημένη.
Παύυ δ' εὐπρόσωπος οὖσα καὶ καταπληκτικὴ,
Πολλὰς ἐρασὰς δὲ πολίτας δὲ ξένους
Ἐχουσ', ὅπου πρὸς γυναικὸς τίς λόγος.
Γένοιτο, Μανίαν τὴν Μέλιτταν ὡς καλὴν
Ἐφασκον εἶναι, δὲ προσεξειργάζετο
Ἀττικῇ τὸ πλεῖον. ἡνίκ' αὖ σκώψειε τὸ
Ῥημάτιον, εὐθὺ τοῦτο Μανίαν ἀνεβόα,
Ἀττικὴ δ' ὅτ' ἐπαινοίη τιν' ἢ ψέγοι πάλιν,
Ἐπ' ἀμφοτέρων προσέκειτο Μανία τῶν λόγων.
Διὸ τῆς Μανίας ἐπιῤῥήμ' ὀκλεῖνας, δοκεῖ
Καλέσαι τις αὐτὴν τῶν ἐραστῶν Μανίαν,
Μᾶλλον τὸ πάρεργον ἐπεκρέτησ' ἢ τὸ νόμισμα.
Δοκεῖ δὲ λιθίαν ὡς ἔοικ' ἡ Μανία,
Γναθαινά τ' εἰς τὰ ῥώμαθ' ὅτι προίεται.
Ἐνομοθέτησε τοῦτ' ἴσως [Διφίλου.]
Μετὰ ταῦτα δ' ἡ Γναθαινα πρὸς τὴν Μανίαν
Ἐλοιδορεῖτο. καὶ λέγει τί σοῦ σαί;
Εἰ λίθον εἶχες, ἴσως λαβοῦσ' ἡ Μανία
Ἔδωκ' ἄν, ἵν' ἔχῃς φῇς ἀποψᾶν τάλαν.
Ὅτι δ' ἴσως καὶ ἀσεία τις ἀποκέκλασται, τάδε πρὸς αὐτῆς Μάχων ἀναγράφει,

Τῆς Μανίας ἦρα Λεοντίσκος πόθῳ
Ὁ παγκρατιαστὴς καὶ σωθεὶς αὐτὴν μόνος
Γαμετῆς τρόπον γυναικός· ἴσως δ' Ἀντίοχος
Μοιχοδομῶν αἰθανόμην αὐτὴν ὕστερον
Σφόδρ' ἠγανάκησεν· ἢ δ' οὐδὲν φησί σοι
Ψυχὴ μελέτω· μαθεῖν γὰρ αἰθέας θ' ἅμα
Ὀλυμπονικῶν νυκτὸς ἀθλητῶν δυοῖν

aut, πόλασμα ἀπὸ π. χρ. ἐπιωρθωμένοι, χρ. τῷ μεγέθει

χρ. Διφίλου ποτὲ.

lopatoris hiſtoriis, amicas regnum cùm recenſet, ait, à Philippo Macedone Philinnam ſaltatricem, è qua ſuſcepit Aridæum, Macedoniæ poſt Alexandrum regem, opibus auctam fuiſſe: à Demetrio Poliorcete, præter eas quas indicauimus, Maniam: ab Antigono Demo, ex qua illi natus eſt Alcyoneus: à iuniore Seleuco Nyſam, & Myſtam. Heraclides Lembus libro trigeſimo tertio hiſtoriarum ſcribit, à Demetrio quoque amatam fuiſſe Demo, cuius cauſſa pater Antigonus adeò fuerat dementatus, vt interfecerit Oxythemin, tanquam multa cum Demetrio ſceleſta patraſſet, & Demonis ancillas tormentis necauerit. De ſcorto, cui nomen fuit Mania [a], hæc Machon:

Fortaſſis dubitauerit, nec immeritò quidem,
Ex auditoribus qui nunc adſunt quiſpiam, quæ mulier Attica
Eſt appellata & credita Mania.
Turpe namque eſt Phrygium mulieris nomen
Meretricis, quæ in media ſit orta Græcia,
Aut Athenienſium ciuitatem caſtigare, & coarguere,
Quæ alios populos omnes corrigit.
Ei ſtatim à teneris vnguiculis
Melitta [b] *nomen fuit, quia magnitudine corporis*
Alys tum mulieribus eſſet paulo inferior,
At voce, & colloquio, inſtructiſſima,
Facie ad ſtuporem vſque, & miraculum, peruenuſta:
Illam amatores ambibant plurimi, ciues,
Ac externi: cùm ſermo de fœminis
Incideret, Melittam Maniam ob pulchritudinem
Eximiam dictitabant: tum etiam ſibi
Argenti plurimum exigebat, & cùm rideret [c] *aliquem,*
Continuò verbulum illud exclamabat, μανίαν [d].
Præterea ſi aliquem ipſa vituperaret, aut contra laudaret,
Vtrique ſemper orationi addebat illud ſuum, μανίαν.
Inde Maniæ cognomen iterantem ſæpius
Amator videtur aliquis tandem vocaſſe Maniam.
Sic potuit fortuitum plus nomen quàm proprium.
Laborabat calculo, vt fit, Mania:
Diphili [e] *tanquam legiſlatoris cuiuſdam ſententia iudicatum id fuerat:*
Gnathæna verò cacabat [f] *multum, & ſæpius:*
Aliquanto poſt cùm Gnathæna Maniæ
Conuitiaretur, ac diceret, quidnam hoc eſt, puella [g],
Quid ſi calculum haberes? reſpondit eneſtigio,
Darem, ô miſera, tibi abſtergendis natibus [h].

Lepida porrò illius & feſtiua reſponſa fuiſſe, his Machon idem natrat:

Maniam amauit Leontiſcus aliquando
Pancratiaſtes, & eam ſolus habuit
Nuptæ vxoris inſtar: cùm autem ab Antenore [i]
Stupratam poſtea fuiſſe comperit,
Animo tulit iniquiſſimo: ea verò, nihil, inquit, tibi
Moleſtum hoc ſit, anime mi, diſcere ſentiréque ſimul
Duorum ictus nolui athletarum victorum olympiæ

Per

Per totam noctem quàm essent validi.
Aiunt, nates eius rex cùm poscceret
Demetrius, illam contra sibi ab eo postulasse donum aliquod.
Id rex cùm dedisset, nates obuertisse, dixissèque paulo post.
Agamemnonis fili, nunc illa tibi videre licet
Coram, quorum semper fuisti [a] *liberalis.*
Quidam, transfuga qui videbatur, peregrinus homo,
Athenas aliquando profectus,
Accersiuit Maniam, & quod petebat, dedit,
Assumptis deinde è ciuitate multis,
Iocari atque videre, consuetis,
Qui omnia vertunt in lepidos, sales,
Cùm vellet vrbanus videri, simul ac splendidus
Appositissimè lusitantem Maniam,
Et vt leporem insectaretur, crebro
Assurgentem, dicterio perstringere volent, per deos
Adolescentes, inquit, agrestium vobis quenam videtur
In montibus ferarum celerrimè currere?
Tum Mania, transfuga, inquit, vir optime.
Postea rursum ingressa ad illos Mania
Transfugam irrisit, & scutum dixit abiecisse
Olim, hostes impetu magno cùm inuaderent.
Nonnihil miles vultuosius ac tristis ab illa sese auertit:
Eo sermone tum omisso, Nihil, sortum ait,
Vir amicissime, quod dixi, tibi doleat:
Non tu quidem fugiens scutum abiecisti.
Ita mihi sit Venus propitia, sed is qui tum tibi commodauerat [b].
Conuiuio, vt aiunt, Maniam
Ipsam cùm excepisset quidam valdè improbus,
Vt eam rogauit, vellet ne prona, & supernè accubans
Iniri, an supina, & in tergum iacens, ridens,
Prona, inquit, nonnihil à te mihi timeo,
Ne cùm in te procidero, monile erodas meum.

Aliorum scortorum dicta memorabilia Machon idem collegit, quæ scriptis deinceps mandare non præter rem fuerit, & primo loco Gnathænæ, sic:

Apud Gnathænam Diphilus [c] *aliquando*
Cœnaturus ac potaturus fuit per Veneris festos dies,
Quem ex cunctis amatoribus Gnathæna faciebat plurimi:
Cùm nesciret tamen Diphilus summopere ab ea se diligi,
Profectus illuc est cum Chij duabus lagenis, Thasij quatuor,
Vnguentis, coronis, bellarijs, hædo, fascijs [d],
Obsonio, coquo, & post hæc omnia, tibicina.
Ex aliis tum amatoribus peregrinus quidam forte Syriacus,
Niuem [e] *misit, & saperdam vnam:*
Eius muneris cùm puderet, missum ne cui innotesceret
Magno cum metu cauebat, præcipuè ne resciret Diphilus,
Eiúsque notata comœdijs pœnas ne lueret.
Salsamentum confestim amoueri iubet,
Et ad eos ferri qui sibi quererentur deesse salem:
Niuem autem succussam occultè immiscere vino

A ‖ Πληγὴν τί δῶσαι πρὸ ἤθελον,
ΑΙτυμβίῳ λέγεσι τὴν συγγενῆ τόλε
Υπὸ τοῦ βασιλέως, Μανίαν Δημητρίᾳ,
Ἀνταξιῶσαι δωρεὰν κἀυτὴν πινὰ,
Δόντα ὑπερέψαθ', μετὰ μικρὸν λέγει,
Ἀγαμέμνον' παῖ νῦν σκηνὴν ἔξεσή σοι
Παρόντι λαύσειν, ὧν πρόθυμος ἦθ' ἀεί.
ΕΙναι δοκῶν αὐτόμολος ἄνθρωπος ξένος
Καὶ παρεπιδημήσας Αθήνησιν πόλε,
B Τὴν Μανίαν μετεπέμψαθ' ὅσον ἤτησε δοὺς
[ΕΙς τόνδε, ... ἵν' συμπαρειληφώς]πινας
Ἐκ τῆς πόλεως τῶν ὑπαγελᾶν εἰθισμένων
Ἀστείοις τι τρέφεσιν ἀεὶ πρὸς χάριν,
Βεβούλομαι εἶναι γλαφυρὸς ἀστεῖός θ' ἅμα,
Τῆς Μανίας ἄρεσα παιζούσης σφόδρα,
‖ Ανιστάμενός τε πολλάκις ‖ εἰς διασύποδα
ΑΤτὴν ὑπακροῦσαι βουλόμενος πρὸς τῶν θεῶν,
Μειράκια, τί δοκεῖ τῶν ἀγρίων ὑμῖν πόλε
C Εν τοῖς ὄρεσι θᾶττα θηρίον τρέχειν.
Η Μανία αὐτόμολος ὦ βέλτιστ' ἔφη.
Μετὰ ταῦτα δ' ὡς εἰς εἰσῆλθε πάλιν ἡ Μανία,
Τὸν αὐτόμολον ἔσκωπτε, ῥίψασπίν τ' ἔφη
Αὐτὸν γεγονέναι πρὸς βολῆς πόλε.
‖ Ο δ' ῥαπιώτης [ὑπὸ πασκυθρωπάσας]
Απέπεμψε ταύτην, [διαλιποῦσα δ' ἡ ἑταίρα]
Μηδέν, ὥσθ' οὗτος φησὶ λυπεῖ φίλτατε,
D Οὐ γὰρ σὺ φεύγων ἀπέβαλες τὴν ἀσπίδα
Μὰ τὴν Αφροδίτην, ἀλλ' ὅ, σοι χρήσας πρότε.
Εν συμποσίῳ δ' ὡς φασι πρὸς τὴν Μανίαν
Πέρεδέξαθ' αὐτὴν τῶν πονηρῶν τίς παύ
Καθὼς ἐπηρώτησε, πότερ' ἄνω θέλεις;
Ελθοῦσ' ἅμα βαλεῖν ἢ κάτω, γελάσασα ἦ
Ανω μᾶν οὖν γε φησίν. ‖ ὑπὸ π γὰρ δέδοικά σε,
Μή μου προπεσόντος τὸ τ' οὐμπωλόκιον ἐκτρέγης.
E Καὶ ἄλλων ἢ ἑταιρῶν ἀπομνημονεύματα ὁ Μάχων συνήγαγον, ὧν οὐκ ἄκαιρον ἐστὶ κατὰ τὸ ἑξῆς μνημονεῦσαι. Γναθαίνης μὲν ἔτως,
Παρὰ Γναθαίνῃ Δίφιλος πίνων πόλε
Επὶ δεῖπνον, ὡς λέγεσι τοῖς ἀφροδισίοις
Τιμώμενος μάλιστα τῶν ἐρωμένων,
[Λήθη δ' ὑπ' αὐτῆς] ἐκλενὼς ἀγαπώμενος,
Παρὼν ἔχων δύο Χία, Θάσια τέτταρα.
F Μύρον, στεφάνους, τραγήματ', ἔρυφον, ταινίας,
Οψον, μάγειρον, τὰ μετὰ ταῦτ' αὐλητρίδα,
Καὶ τῶν ἑταίρων Συρακόσιν ξένου,
Πέμψαντος αὐτῇ χόνα σατυρδίῳ θ' ἕνα,
Αἰσχυνόμενη τὰ δῶρα μή τις καταμάθῃ,
Φυλαττομένη τε πολὺ μάλιστα Δίφιλον
Μὴ δῶ δίκην μετὰ ταῦτα κωμῳδουμένη,
Τὸ μὲν τάριχος εἶπε ταχέως τ' ἀποφέρειν
Πρὸς σοῦ πανίζειν ὁμολογουμένως ἁλῶν,
Τὴν χίονα δ' εἰς τὸν ἄκρατον ἐνεῖσαι λάθρᾳ

[a] Fort. Αὐτ' ἀεὶ ὑπ' αὐτῆς. vel, Ὡς δῆθεν ὑπ' αὐτῆς

ξε. Τῷ παιδὶ τ' ἐπέταξ' ἐγχ.

[Τῷ παιδί τ' ἐπέταξεν, ἐγχέον θ']ὅσον δέκα
Κυάθους περσεγκεῖν Διφίλῳ πολήρον.
Τοῦ ἡδέως ἦ τὶν κύλικ' ἐκπιὼν ἄφνω,
Καὶ τὸ παράδοξον καταπλαγεὶς ὁ Δίφιλος,
Νὴ τὶν Ἀθηνᾶν καὶ θεούς, ψυχρόν γ' ἔφη,
Γνάθαιν' ἔχεις τὸν λάκκον ὁμολογουμένως.
Ἡ δ' εἶπε, τῶν σῶν δραμάτων γὰρ ἐπιμελῶς
Εἰς αὐτὸν ἀεὶ σοὶ περιλόγους ἐμβάλλομεν.
Μαστιγίας μώλωπας ὑψηλοὺς ἔχων,
Μετὰ τῆς Γναθαίνης ἀπὸ τύχης ἀνεπαύετο,
Περιλαμβάνουσα δ' αὐτὸν, ὡς ἀνώμαλον
Τὸν νῶτον εἶχε παντελῶς, τραῦλαν, τραῦλαν,
Ἀνὴρ πόθεν ἔχεις ταῦτ' ἔφη τὰ τραύματα;
Κἀκεῖνος αὐτῆς σωτρόμως ἀπεκρίνατο,
Ὅτ παῖς ποτ' ὢν ἐνήλατ' εἰς πυρὰν πολὺ,
Παίζων μετὰ τινων ἡλικιωτῶν ἐνέπεσον.
Ναὶ τὴν φίλην Δήμητρα, δικαίως τε γὰρ
Ἄνθρωπε φησὶν ἐξεδάρης ἀκόλαστος ὤν.
Παρὰ Δεξιθέα δειπνοῦσα τῇ ἑταίρᾳ πολὺ
Γνάθαινα, τοὖψον ἀποθείσης παῦ ἀχεδόν,
Τῆς Δεξιθέας τῇ μητρὶ, νὴ τὴν Ἄρτεμιν,

ξε. Εἰ, φησὶν, ἤδει ἡ Γν.

[Εἰ φησὶν ἤδει ἡ Γνάθαινα] τοῦτ' ἐγὼ,
Τῇ μητρὶ συνεδείπνουν ἂν ἔχε σοὶ γυνάι.
Ἐπεὶ παθέζη τοῖς ἕτεσιν ἡ Γνάθαινα, καὶ
Ἤδη τελέως ἰὼ ὁμολογουμένως σορὸς,
Εἰς τὴν ἀγορὰν λέγουσιν αὐτὴν ἐξιέναι.
Καὶ τοὖψον ἐφορᾶν καὶ πολυπραγμονεῖν πόσου,
Πωλεῖθ' ἕκαστον· εἶτ' ἰδοῦσα καταπτύχλω
Ἐσῶπα κρεωπώλην τιν' ἀστεῖον πάνυ,
Τῇ θ' ἡλικίᾳ σφόδρα νέον, ὦ πρὸς τῶν θεῶν
Μειράκιον, ὁ καλὸς φησὶ πῶς ἴσης, φράσον·
Ὁ δ' ἐμπαράσας, κύβδηλ' ἔφη τριωβόλου.
Τίς δ' ὁ πιπράσκων ἔστι σοι φησὶ τάλαν,
Οὗτος γ' ἐν Ἀθήναις καλαῖς χρῆσθαι σεθμοῖς.
Στρατοκλῆς δ' ἐλέφους πρᾶτα τοῖς γνωρίμοις,
Λοπάδας σωάλμας τε ξωμορρύειν δοκῶν,
Καὶ δίψαν ὑπολειπόμενοι δ' εἰς τὴν αὔριον.

ξς. βυλόμενος

Ἐπιχωράσειν [βυλομένοις] τὴν ἐωθινὸν,
Μακρὰς ἤπείλειν εἰς τὰ λοιπὰ ξυμβολάς.
Γνάθαινα δ' αὐτῆς εἶπε πρὸς ἐρασὴν τινά

ξη. Στρατολόμενον.

[Στρατολόμενον] ὁρῶσα πρὸ τὰς συμβολὰς,
Στρατοκλῆς ἐπ' ἐλέφοις φησὶ χειμῶνας ποιεῖ.
Ἰδοῦσ' ἔφησεν ἡ Γνάθαιν' ἰσχνὸν παῦ,
Καὶ μέλανα λεπτόν θ' ὡς ἔοικεν ὑπερβολῇ
Καὶ λιπαρὸν, ἔπι δὲ τῶν ἐφήβων βραχύτερον
Εσκωπτεν εἰς Ἀδωνιν, ἀναγώγως δέ πως
Τοῦ μειρακίσκου τυραννικώτερον
Αὐτῇ συναυλήσαντος, ἐμβλέψασα τῇ

ξθ. Θυγατρὶ μετ' αὐτῆς συμπ.

[Θυγατρὶ μετὰ ταύτης συμπορδομένῃ] λέγει,
Δικαιότερον ἰὼ ὦ τέκνον νὴ τὸν θεὸν,
Λέγουσι Ποντικόν τι μειρακύλλιον
Ἀναπαυόμενον μετὰ τῆς Γναθαίνης ἀξιοῦν
Πρωὶ γυμνόμενον, ὥστε τὴν συγὴν ἅπαξ
Αὐτῷ παραχρῆν, τὴν δὲ τοῦτ' εἰπεῖν, τάλαν
Ἐπειτα τὴν συγήν με νῦν αὐτεῖς, ὅτε

A *Pueris mandat, sic vt meri cyathi decem forent* a,
Poculúmque bibendum offerre Diphilo.
Maxima ille cum voluptate epoto calice,
Et inexpectata potionis frigiditate obstupefactus,
Per Mineruam & omnes deos, inquit, gelidum
Gnathæna indubitato puteum habes:
Respondit illa, tuarum enim fabularum b
Curiosè in eum prologos inijcimus.
Verbero quidam flagris cæsus, tumidis vibicibus
Cum Gnathæna forte fortuna iacebat:
Eum complexa, vt tergus
B *Cicatricibus prorsus tuberosum sensit, miser, iterúmque miser,*
Dixit, homo, vnde inflicta hæc tibi vulnera?
Paucis respondit ille,
Puerum olim se in ignem insilijsse,
Collapsum, dum lusitaret cum æqualibus,
Per amicam sacrámque Cererem inquit homo, iure te
Excoriarunt, quandoquidem scutica & flagris castigari non potuisti.
Apud Dexitheam meretricem cùm cœnaret aliquando
Gnathæna, & quidquid erat obsonij,
Mari fere sepositum Dexithea, per Dianam,
Hoc, inquit, mihi certum si fuisset,
Cum matre tua, non te cum cœnassem, mulier.
Ætate iam prouecta, &
Iam citra dubitationem prorsus capularis,
C *Quod aiunt, in forum sese contulit,*
Obsonium inspexit: sedulo quanti
Veniret quidque, sciscitata est: casu verò intuita
Macellarium c *quendam lanium, festiuum admodum,*
D *Ætate valde iuuenem, heus tu, per deos,*
Adolescens, inquit, formose, quæso dic, quanti te indicas?
Arrisit ille, & vili, ait, nempe triobolo d:
Ecquis verò, inquit, ô miser, permisit tibi
Athenis cùm sis, vti libra Carica e?
In Stratoclem illa hæc dixit tabernarium:
Stratocles hædos familiaribus gratis dat,
Sale verò patinas se condere simulans,
E *Tantam in crastinum relinquit sitim,*
Matutinam vt competationem cupiant omnes hesternæ adiungere,
Longásque in posterum dare symbolas.
Gnathæna cùm amatorem vidisset militem
Valde occupatum f *in colligendis symbolis,*
Stratocles in hædis g, *inquit, tempestates excitat.*
Conspicata puberem Gnathæna perquam macilentum,
Nigrum, & quidem certè supra modum gracilem,
F *Sordidum* h, *breuiorem etiam reliquis adolescentibus* i,
Per iocum Adonin esse dixit. Cùm admodum rusticè
Adolescentulus quidam & tyrannicè k
Occurrisset illi: respiciens pedissequam ancillulam quæ secum ibat,
Æquius huic, ô fili, te per deos l.
E Ponto quendam narrant adolescentulum,
Cum Gnathæna cubantem ab illa petiuisse
Cùm iam esset diluculum, clunes vt semel
Præberet sibi, illam verò dixisse, miser clunes tu nunc postulas,

Cùm

Cùm educendi ad paſtum ſues tempus eſt.
Idem Machon Gnathænidis illius ex ſorore neptis ſcitè dicta ſic refert:

Athenas cùm appuliſſet peregrinus quidam,
Satrapa, impendio ſenex, nonagenarius:
Per Saturnalium is ferias exeuntem vidit Gnathænium
Cum Gnathæna ex æde ſacra Veneris:
Eius formam contemplatus, ac concinnam elegantiam,
Percontatus eſt qua mercede polliceretur operam
Noctis vnius: Gnathæna in purpuram [a]
Et haſtas [b] *coniectis oculis, mille drachmas*
Pretium taxauit: repente is quaſi lethali plaga ictus, papæ,
Mulier, inquit, quoniam exercitu me ſtipatum vides, viuum [c] *capis:*
Tibi minæ quinque numerabuntur: paciſcitor:
Domi nobis lectos ſternito: illa verò
Satrapam qui dexteritate ingenij pollere videbatur, excepit:
Dixitque, da quantum libuerit, pater: ſat enim ſcio,
Omninóque certum & perſuaſum habeo,
Filiolæ in hanc noctem meæ daturum te duplum.
Athenis faber quidam ærarius ingenioſus & ſolers,
Cùm artem iam meritoriam fere deſiſſet Gnathænium,
Nec amplius meretricari vellet, quoniam
Andronicus hiſtrio eam haberet ſuaui
Contubernio, ſed qui tum abeſſet domo, profectus peregrè:
Ei ſcilicet maſculum puellulum Gnathænium pepererat:
Reſpuentem illam quoduis pretium,
Quamuis mercedem, obſecrans, & acrius inſtans
Magno cum ſumptu, aureis tandem nummis obtinuit.
Impenſe feſtiuus ille poſt fornacarius
In ſutoris officina cum quibuſdam ſedens,
Otioſius vt ſermo habitus eſt de Gnathænio,
Cum altero nomine ita rem habuiſſe ac ſecum dixit:
Illam enim ſibi deinceps inequitaſſe quinquies.
Aliquanto poſt cùm audiret id factum Andronicus
Nuper è Corintho reuerſus in oppidum,
Inter potandum dixit Gnathænio,
Se quidem, licet valde cuperet, tamen
Ab ipſa nunquam impetraſſe, vt eo coïret ſitu corporis,
Sic verò illuſiſſe nebulonem ac furciferum:
Reſpondit mox, vt finem dicendi fecit, Gnathænium,
Sibi non viſum fuiſſe, mammas vt circumamplecteretur manu
Miſer ille ſordidúſque opifex ad os vſque tinctus fuligine.
Quòd auri magnam ſummam dederit, ſe pertuliſſe:
Id tamen philoſophatam, ſummam vt corporis
Minimámque partem leuiter ille attingeret.
Aliquando, quòd aiunt, Gnathænium
Inter potandum Andronicum noluit.

A Τὰς ὖς ὅπη νομῷ καιρὸς ἐστὶν ἐξάγειν,
Καὶ Γναθαινίὰ τῆς δέ γε τῆς θυγατριδᾶς αὐτῆς ὧδε ἀναγράφει,
Εἰς ἅς Ἀθήνας πάρεπιδημήσας ξένος
Σατράπης πάνυ γέρων ὡς ἐνενήκοντ' ἐτῶν,
Κρονίοις ἀπῆσαν εἰδὲ τὴν Γναθαίνιον,
Μετὰ τῆς Γναθαίνης ἐξ Ἀφροδισίου τινὸς,
Τό τ' εἶδος αὐτῆς σὺν ῥυθμούς τε καταμαθὼν,
B Ἐπωλήνει μίσθωμα παράστελλε πόσου
Τῆς νυκτός; ἡ Γνάθαινα δ' εἰς τὴν πορφύραν,
Καὶ τὰ δόρατ' ἀποβλέψασα δραχμὰς χιλίας
Ἔλεξ', ὁ δ' ἄφνω καιρέμυλλον πληγεὶς παπαί!
Ζωγρεῖς γυναῖ φησὶν ἕνεκα τοῦ τραπωτικοῦ,
Μνᾶς πεντεκαίδεκα ἢ πέντε τὰς παννυχίδας
Ποιοῦ,
Καὶ σῶσον ἡμῖν ἔνδον, ἡ δ' ὀπιδέξιον
C Βυλόμενον εἶναι τὸν σατράπην ἀπεδέξατο,
[Εἶπεν ἢ δὸς ὅσον ὀπτυμεῖς πάτερ· οἶδα γὰρ
Ἀκριβῶς καὶ πέπειθ' ὅτι †]
Εἰς νύκτ' ἀποδώσεις τῷ θυγατρίῳ μου δισσοῦ
Ἐν τὰῖς Ἀθήναις χαλκοτύπῳ σφόδρ' εὐφυὴς
Καταλελυκίας τῆς Γναθαινίου χαρὸν
Οὐκ ἔπ' ἐταιρεῖν ἐπωμόρξασης, ἀφ' οὗ τὸν ὦς
D Τὸν Ἀνδρόνικον ἡδέως αὐτῆς ἔχειν
Τὸν ἐπικρατοῦ· ὅτε δ' οὕτω ἐν ἀποδημίᾳ,
Ἐξ οὗ γεγονὸς ᾗ ἄῤῥεν αὐτῷ παιδίον,
Οὐκ ἐπωμόρξασαν τὴν Γναθαίνιον λαβεῖν
Μίσθωμα, λιπαρῶν ἢ καὶ πεσκείμην·
Πολὺ δαπανήσας, ἔσχεν αὐτοῦ χρυσίον,
Ἀνάγων· ὧν δὴ καὶ βαύσας παντελῶς,
Ἐν σκυτοτομίῳ τινὶ μετὰ τινῶν καθήμην·
E Κατεσχόλαζε τῆς Γναθαινίου λέγων,
Ἑτέρῳ τρόπῳ μὴ συγγενέσθαι μηδενὶ
Ἐξῆς, καθιππάσαι δ' ἐπ' αὐτῆς πεντάκις.
Μετὰ ταῦτ' ἀκούσας Ἀνδρόνικος τὸ γεγονὸς
Ἐκ τῆς Κορίνθου πρόσφατος ἀφικνεῖται,
Παρὰ τὸν πότον ταῦτ' ἔλεγε τῇ Γναθαινίῳ,
Αὐτὸν μὲν ἀξιοῦν μὴ τελευτᾶν
Τούτου πρὸς αὐτῆς μηδὲ πόλεως τοῦ κήματος,
F Ἐν τῷδε δ' ἑτέρας ἐντυφᾶν μανίας,
Ἐπειτ' ἐνειπεῖν φασὶ τὴν Γναθαίνιον,
Περιλαμβάνειν γὰρ οὐκ ἐδόκει μαζὸν τάλαν,
Ἄνθρωπον ἄχει τοῦ σώματος ἠσθολωμένον,
Διὰ τοῦθ' ὑπέμενα πολὺ λαβοῦσα χρυσίον,
Ἐφιλοσόφησά θ' ἵν' ἄκρον ὡς μάλιστα, καὶ
Ἐλάχιστον αὐτοῦ προσιλάβω τοῦ σώματος.
Ἐπειτα φασὶ τῆς Γναθαινίου πόλεως,
Τὸν Ἀνδρόνικον ἐθελούσης πρὸς πότον

χρ. Εἶπεν δὲ αὐτῷ, δὸς ὅσον ἐπιθυμεῖς, πάτερ. Οἶδα γὰρ ἀκριβῶς, καὶ σαφῶς πέπεισθ' ὅτι

φιλεῖν, καθάπερ ταῖς πρότερον ἡμέραις ἀεί,
Ὀργιζομένης ἢ διὰ τὸ μηδὲν λαμβάνειν
[Εἶτ', πῶς] οὐχ ὁρᾷς γνάθαιν', ἔφη,
γρ. Ἐπίτα, π. Γαῦ φανῶς μοι τὴν θυγατέρα χρωμένην;
Ἡ γραῦς δ' ἀγανακτήσασα, ταλαιν' ἔφη τέκνον,
Περίλαβε φησὶ κἀφίλησον εἰ θέλει,
Ἡ δ' εἶπε, μήτερ πῶς ἔφη μέλλω φιλεῖν,
288 ‖ Τὸν μηδὲν ἡφέλημα‖ τῶν ἔτ' ὄντα ταῖς στέγαις,
Τὸ κοινὸν Ἀργεῖ δωρεὰν θέλοντ' ἔχειν.
Πανηγύρεως ὔσης ποθ' ἡ Γναθαίνιον
Εἰς Πειραιᾶ καλέβαινε πρὸς ξένον τινὰ
Ἐμπορον, ἐραστὴν ὑτελῶς ἐπ' ἀστράβης,
Τὰ παντ' ἔχουσ' ὀνάρια μεθ' αὑτῆς τρία,
Καὶ τρεῖς θεραπαίνας καὶ νέαν τιθήνην μίαν.
Ἐπεί τ' ἐν αὐταῖς ὀπτί τινος στενῆς ὁδοῦ
Κακὸς παλαιστὴς ἐνέτυχεν τις τῶν ἀεὶ
Ἐν τοῖς ἀγῶσιν ὀπτιμελῶς ἠλοιφθέων.
Ὃς ὑπαμβὰς τότε παρελθεῖν ῥᾳδίως
Ἀλλὰ στενοχωρῶν εἶπεν, ὦ τρισάθλιε
Ὀνηλάτ' εἰ μὴ θᾶττον ἐκστήσῃ πόλε,
Ἐκ τῆς ὁδοῦ ταύτης γυναῖκα ταύτην καταβαλῶ
Σὺν τοῖς ὀναρίοις φησὶ κἀταῖς ἀστράβαις.
Γναθαίνιον δ' εἶπ' ὦ ταλαν μὴ δῆτ' ἄνερ,
Ὅτ' δὲ πόλε γὰ τοῦτ' ἐστί σοι πεπραγμένον.
Ἐξῆς δὴ κἀταῦθ' ἀναγράφει,
Λαΐδα λέγεσι ποτὲ Κορινθίαν πόλε
Εὐριπίδου ἰδοῦσαν ἐν κήπῳ τινὶ
‖ Πινακίδα καὶ γραφεῖον ἐξηρτημένον
Ἔχουσ', ἀποκεῖναι φησὶν ὦ ποιητά μοι
Τί βουλόμενος ἔγραψας ἐν τραγῳδίᾳ,
Ἐρῇ αἰσχροποιὲ καταγελᾷς δ' Εὐριπίδης
Τὴν γνώμην αὐτῆς, σὺ γὰρ εἶναί τις ἔφη δοκεῖς
Αἰσχροποιός. ἡ δὲ γελάσασ' ἀπεκρίθη,
Τί δ' αἰσχρόν, εἰ μὴ τοῖσι χρωμένοις δοκεῖ.
Ἡ Γλυκέριον λαβοῦσα παρ' ἐραστοῦ τινος,
Κορίνθιον ὠνήσατο καινὸν ληΐδιον,
Ἔδωκεν εἰς γναφεῖον, εἶτ' ἐπεὶ τέλος
Ἔδοξ' ἔχειν, πέμψασα τὴν θεραπαινίδα
Τὸ μαλθάριον ἔχουσαν, κέλευ' ἀποφέρειν
Θ' οἱμάτιον. ὁ γναφεὺς δ' εἶπεν, αὖ γ' ἐλαδίου
Τεταρτημόρια μοι φησὶ προσενέγκῃς τρία
Κομίσαι. τὸ κωλύον γάρ ἐστι τοῦτό γε.
Ἡ δ' ἀπήγγειλε, ταλαίνα εἶπεν κακόν,
Ἡ Γλυκέριον, μέλλει γὰρ, ὥσπερ μαινίδας
Ἀποληγανίζειν φησί μοι τὸ ληΐδιον.
Ὁ γοῦν Σοφοκλέους Δημοφῶν ἐρῶν τὴν
Τὴν Αἰγα Νικὼ πρεσβυτέραν ὖσαν πόλε
Νέος ὢν ἔτ' αὐτὸς εἶχεν· ἐπεκαλεῖτο δ' Αἶξ,
Ὅτι τὸν μέγαν καλέφαν' ἐράσθη ποτε
Θαλλὸν, παρεχρήσθη γὰρ εἰς τὴν Ἀττικὴν
Ὠνησόμενος μέλι, Χελιδονίας τ' ἰχάδας,
Τμήτιόν τε Φορμιώνειον μέλι.
Λέγεται δ' ἐκείνην τὴν γυναῖκ' ἐρασθέναι,
Πυγὴν παῖν καλὴν, ἣν πόθ' ἡδίου λαβεῖν,
Ὁ Δημοφῶν· ἡ δ' εἶπε γελάσασ' εὖ, ἵνα

A Basiare superioribus vt erat diebus solita,
Succensebat enim quòd dedisset ille tum nihil.
Cùm verò is dixisset, An non Gnathæna vides,
Quàm filia tua me superbè fastidiat?
Indignata anus, misera, dixit,
Filia, amplectere, & osculare, cùm volet:
Tum illa quo mater pacto eum suauiari queam,
Qui commodi nihil tecto, ædibúsque nostris afferat,
Et communem agrum priuatim dono sibi dari cupiat?
B Publicus Athenis conuentus [a] habebatur: Gnathænium
In Peiræum [b] descendebat ad peregrinum quendam
Mercatorem & amatorem, sed comitatu viliore: sedebat illa in clitella [c],
Cum ea fuerunt tres asselli tantummodo,
Ancillæ tres, vnáque nutrix iuuenis.
Occurrit illis in via quadam angustia
Malus quidem luctator, ex eorum numero,
C Qui magno studio in publicis ludis certant, & vincuntur.
Is præterire cùm non posset facile,
Et arctata via moraretur, dixit, his tèrque miser
Agaso, ni statim mihi tu decesseris
E via, mulierculas profectò has dejeciam,
Cum asellis prorsus tuis, clitelláque tua:
Tum Gnathænium, miser, inquit, homo,
Actum [d] nunquam hoc à te fuit.
Quæ sequuntur idem post recitat:
Laïdem narrant aliquando Corinthiam,
D Euripide in horto conspecto, qui tabulas & stylum paratum
Haberet, eum sic fuisse allocutam: quidnam poëta
Cogitasti cùm scriberes in tragœdia,
Abi in malam rem αἰσχροποιέ [e]: attonitus Euripides
Ob eius audaciam, & tu porrò, inquit videris
Agere turpia: respondit illa subridens,
Ecquid verò turpe [f] est, nisi qui vtuntur, sic putent?
E Glycerium quam ab amatore acceperat,
Corinthio, æstiuam vestem, statim
Fulloni tradidit: deinde vbi satis
A fullone curatam credidit, misit ancillulam,
Quæ data laboris mercede ad sese referret
Pallam: huic fullo, tres quadrantes olei vbi dederis
Asportato: in mora hoc solum est, quo minus reddam.
Hera ancilla hoc nuntiat: tum, malè res habet,
F Inquit Glycerium, vult hic, arbitror,
Vt manidem, in sartagine pallam meam frigere.
Domophon Sophoclis amasius,
Nico cognomine Capram [h], annosam iam,
Ipse iuuenis adhuc habebat: illam porrò Capram
Vocarunt, quòd amatorem olim diuitem
Thallon [i] excederat [k], in Atticam profectum,
Caricas vt emeret Chelidonias [l],
Aueherétque mel Hymettium [m].
Fama est ei mulieri fuisse pulcherrimos
Clunes: hos aliquando sibi præberi voluit
Demophon, cui ridens illa, benè est, inquit,

A me,

A me, charissime, nunc accipe, quod des Sophocli.
Aliquando Callisto, cognomine Sus,
Probris ac iurgijs rixabatur
Cum sua matre, quam appellabant Cornicem [a].
Litem eam diremit Gnathæna, quæ interrogata
Quidnam illud esset dissidij, quid aliud, dixit, quàm quòd
Altera Cornix [b] *est, eam verò Sus* [c] *increpat?*
Hippes [d] *scorti narrant Theodotum*
Amatorem fuisse, qui emendi fœni gratia
Accesserat [e]*: aliquando illa tardius & intempestiuius*
Cœnessatum ad regem Ptolemæum iuit, potare semper solita
Cum ipso: multùm ergo morata cùm esset dixit,
Vehementer ego, Ptolemæe pater, sitio,
Quatuor ergo mihi cotylas aliquis misceat,
Calycem deinde magnum: tum rex inquit,
In peluim potiùs amplam [f]*:*
Multum namque videris Hippa tu fœnum [g] *comedisse.*
Phrynem solicitabat Mœrichus Thespicam.
Ab eo petiuit illa minam sibi vt vnam daret:
Multum sanè Mœrichus ait: hoc mane aureis
Duobus acceptis cum peregrino quodam hospite
Miscuisti corpus: ergo tu expecta, inquit, quoad,
Tantumdem [h] *ego à te capiam.*
Nico, quam Capram appellabant, Pythonquidam
Amator olim deseruit & ad
Euardin, obesam, animum transtulit: deinde postea
Cùm rursus illam accerseret, vt fit, dixisse ferunt,
Puero qui accibat, nunc Python,
Expletus sulla carne,
Ad Capram reuerti denuo potest?

Hactenus memorauí quæ à Machone tradita sunt. Athenæ quidem elegantes nostræ scortorum tantum numerum aluerunt, de quibus ego, quoad eius fieri poterit, differam, quantam turbam non habeat frequens viris ciuitas. Centum triginta quinque recensuit Aristophanes Byzantius: Apollodorus plures: Gorgias omissas multas ab Aristophane testatus, cum aliis non paucis has enumerat: Quam Paroinon, vinosam, appellabant: Lamprydem: & Euphrosynen, fullonis filiam. Silentio is præteriit Megisten, Agallidem, Thaumareion, Theocleam, quam Cornicem nuncupabant, Lenætocistον, Astram, Gnathænam, ex sorore neptem huius Gnathænium, Sigen [i], Synoridem, quam Lucernam cognominabant, Eucleam, Grammæam, Thryallidem, Chimæram, Lampadem. Ex his Gnathænam, vt antea diximus, mirum in modum Diphilus comœdiarum scriptor amabat, quod & Lynceus Samius prodidit. In quodam publicorum ludorum certamine, quia valde ineptè & indecorè sese gesserat, explosus è theatro, & spectatorum humeris euectus, nihilo secius ad Gnathænam se contulit, eámque lauare sibi pedes iussit: Quorsum verò, inquit? nonne in humeros sublatus [k] huc venisti? sic fuit in respondendo salsa Gnathæna. Reliquæ meretrices ideo magnis spiritibus inflatæ gloriabantur, quòd operam darent humanioribus literis, & mathematicis disciplinis temporis nonnihil impenderent, quarum scientia & cognitione ad respondendum fierent acutiores [l], & dicaciores.

A
[‖Σοφοκλεῖ δῶς φησὶ παρ' ἐμοῦ λαβὼν φίλτα- χ. Σοφοκλεῖ δίδως παρ' ἐμοῦ λαβὼν ὦ φ.
[Καλλισοῦς] ὦ τῆς τὸς καλαμώμης (τε.
Πρὸς τὼι ἑαυτῆς λοιδορεμώμης ποτὲ
Μήτερα, Κορώνη δ' ἐπεκαλεῖτο τοὔνομα, χ. Καλλισόος
Διέλυεν ἡ Γνάθαιν'. ἐρωτηθεῖσα δή τί
Διαφέρουσαι; τί γὰρ ἔφησεν ἄλλο πλὴν
[Αλλη κορώνη θ' ἑτέρ' ἐκείνη]μέμφεται. χ. Αλλ' ἡ Κορώνη χ' ἕτερ' ἐπ.
Ιππῶι λέγουσιν τὼι ἑταίραν, Θεόδοτον,
Εχειν ἐρασθῆναι ‖ τὸν δ' ὅτι ποτ' χόρτου πολὲ
Γενόμενον, αὕτη δ' ὀψὲ τῆς ὥρας ποτὲ
ΕΙσῆλθεν ὅτι κώθωνα πρὸς τὸν βασιλέα
Πτολεμαῖον, εἰώθει δὴ συμπίνειν ἀεί
ΑΥτῶι. λέγει δ' οὖν ὑστερῆσα πρὸς πολύ,
Πτολεμαῖε δίψῶ φησὶ πατία σφόδρα,
[Αλλ' ἐγχέτω μοι τὶς τέτταρας (λῶς λέγει,] χ. Αλλ' ἐγχέσθω καὶ πο τοῦ τὶς τέτταρας Κολύλας, ἔπιτ' εἰς τὼι μεγάλωι βα σιλεὺς λέγει
Κολύλας, ἔπφτ' εἰς τὼι μεγάλωι †ἔπειθ' ὁ βασι-
ΕΙς τὼι λεκάνωι μῶι οὖν, δοκεῖς γάρ μοι πολὺν
Ιππον πάνυ χόρτον φησὶ καταβε[illegible]ωκέναι.
Φρυνίων ἐπείρα Μοίριχον τὼι Θεσπικῶι,
Κἄπειτα αἰτήσασα αὐτὸν μναῦν μίαν,
Ο Μοίριχος, μέγ' εἶπεν, ἃ πρώιην δύο
Χρυσᾶς λαβοῦσα παρεγμοῦ ξένῳ τινί;
Περίμενε νῦν καὶ σὺ φησίν, ἕως ἂν ἃ
Βινηπάσω καὶ τοσοῦτον λήψομαι.
Νικὼ λέγεται τὼι Αἰγα, Πύθωνος υἱὸς
ΑΥτὼι πρ' ἀπολιπόντος, ΕΥάρδιν ἢ τὼι
Παχεῖαν ἀναλαβόν[illegible], εἶτ' ἐς ὕστερον
Μεταμεμπόμενός ποθ' ὡς ἔοικ' αὐτὼι λέγειν
Πρὸς τὸν μεπόντα παῖδα. νωῦ Πύθων ἔφη,
Επεί γε τῶν υἱῶν Δράμες[illegible] ἐγκύει
Επὶ τὼι αἶγ' οἷός ἐστι ἀνακάμπειν πάλιν.
Μέχρι μὲν οὖν τούτων μνημονεύω τ ὑπὸ Μάχωνος εἰρημένων. αἱ γὰρ καλαὶ ἡμῶν Αθῆναι τοσοῦτον πλῆθος ἐγκεκυήκασιν ἑταιρῶν, ὥστε ὧν ἐπεξελεύσομαι, ὅσον γε δύναμαι, ὅσον ὄχλον δυνάσασα πόλις ἐκ ἔχει. ἀνέγραψε γοῦν Αριστοφάνης ὁ Βυζάντιος ἑκατὸν καὶ τριακοντατέσσαρας. Απολλόδωρος δὲ τούτων πλείους. ὁ Γοργίας δὲ πλείονας ὧν ἀριθμεῖσθαι φάσκοντες ὑπὸ Αριστοφάνους μετὰ ἑταιρῶν πλείονων καὶ τῆσδε τὼι Πάροινον ὀνομαζομένην, καὶ Λαμπυρίδα καὶ ΕΥφροσύνην· αὕτη δὲ ἦν γναφέως θυγάτηρ. ἄγραφοι δ' εἰσὶν αὐτῶν, Μεγίστη, Αγαλλὶς Θαυμάριον, Θεόκλεια. αὕτη δ' ἐπεκαλεῖτο Κορώνη· Λήναι τ' ὄνυχος, Ασπρα, Γνάθαινα, ἣ ταύτης θυγάτριδῆ Γναθαίνιον καὶ Σιγή, ἣ Συνωρὶς ἡ Λύχνος ὀνομαλομένη, ἣ ΕΥκλεια, ἣ Γραμμάτια, ἣ Θρυαλλὶς, ἔτι Χίμαιρα καὶ Λαμπάς. τῆς δὲ Γναθαίνης ἦρα δεινῶς, ὡς καὶ πότερον εἰρῆσθαι, Δίφιλος ὁ κωμῳδοποιὸς, ὡς καὶ Λυγκεὺς ὁ Σάμιος ἐν τοῖς ὑπομνημονεύμασιν ἱστορεῖ. ἐν ἀγῶνι δέ ποτε αὐτὸν ἀχθομενήσαντα σφόδρα, ἀρθῆναι ἐκ τοῦ θεάτρου σωθέντα, καὶ ἅδην ἦλθον ἐλθεῖν πρὸς τὼι Γναθαίναν, κελεύοντος δὲ τοῦ Διφίλου ὑπονίψαι τοὺς πόδας αὐτῆι τὼι Γναθαίναν, ἢ δή, τί γὰρ εἶπεν, οὐκ ἐρρωμένος ἦκεις; σφόδρα δὲ ὠθικῶς πρὸς ταῖς ὑποκρίσεις ἡ Γναθαινα. καὶ ἄλλαι δὲ ἑταῖραι μέγα ἐφρόνουν ἐφ' ἑαυταῖς παιδείαις ἀντεχόμεναι, καὶ τοῖς μαθήμασι χρόνον ὑπομερίζουσαι, διόπερ καὶ ὠθικῶι πρὸς ταῖς ἀπαντήσεις ἦσαν. CAP. VI.

καληγοροῦντες γοῦν τὸν Στίλπωνα Γλυκέρας τοῦδε τοῦ νέους, ὡς Διαφθειρούσης σοῦ νέους, ὡς φησι Σάτυρος ἐν τοῖς βίοις, ὑποψυχοῦσα ἡ Γλυκερα, τοιοῦτόν σοι ἔφη ἔχομεν αἰτίαν ὦ Στίλπων· σέ τε γὰρ λέγουσιν Διαφθείρειν σοῦ συγγιγνόμενας
χ. ἐρωτηπκὰ σοι ἀνωφελῆ καὶ [ἐρωτικὰ] σοφίσματα διδάσκοντα, ἐμέ τε ὡσαύτως. μηδεν οὖν Διαφέρειν ὑπὸ πονηροῖς ῥήμασι κακῶς πάσχουσιν, ἢ μετὰ φιλοσόφου ζῆν, ἢ ἑταίρας. καλῶς γὰρ τὸν Ἀγάθωνα,

Γυνὴ τὸ σῶμα δι' ἀργίαν
Ψυχῆς, φρόνησιν ἔντος οὐκ ἀργὸν φορεῖ.

289 Γναθαίνης δὲ πολλὰς ἀποκρίσεις ἀνέγραψεν ὁ Λυγκεύς. Θαλασσίου γάρ τινος ὑπὸ γραὸς τρεφομένου, καὶ τὸ σῶμα εὖ ἔχοντος, χαριέντως ἔφη ὦ νεανίσκε τὸ σωμάτιον Διάκεισαι. τί οὖν οἴει εἰ μὴ ἐδυτεροκοίτευε; τῷ λιμῷ ἂν ἔφη ἀπέθνησες. Παυσανίου δὲ τοῦ Λάκκου ὀρχουμένου, ἐς εἰς κάδον πνὰ ἐμπεσόντες, ὁ Λάκκος ἔφη εἰς τὸν κάδον ἐμπέπωκεν. ὀπιδόντος δέ τινος οἶνον ἐν ψυκτηριδίῳ μικρὸν, ἐ εἰπόντος ὅτι ἑκκαιδεκαέτης, μικρός γε ἔφη ὡς τοσούτων ἐτῶν. νεανίσκων δέ τινων Θασίῳ πόρνον ὑπὲρ αὐτῆς τυπτόντων ἑαυτοὺς, ἔφη πρὸς τὸν ἡττώμενον, θάρρει παιδίον. οὐ γὰρ στεφανίτης ὁ ἀγὼν ἐστιν, ἀλλ' ἀργυρίτης. ὡς δ' ὁ τὴν μναῦν τῇ θυγατρὶ δοὺς αὐτῆς, οὐδὲν ἔπ ἔφερεν, ἀλλ' ἐφοίτα μόνον· παιδίον, ἔφη, ὥσπερ πρὸς Ἱππόμαχον τὸν παιδοτρίβην μναῦν δοὺς, οἴει ἀεὶ φοιτήσειν. φρυνίσκου δὲ πικρότερον εἰπούσης αὐτῇ. εἰ δὲ λίθον ἔφη εἶχες; ἀποψήσασθαί σοι ἔδωκα. ἐτύγχανε γὰρ ἡ μὲν αἰτίαν ἔχουσα λιθιᾶν ἡ δὲ ἡιλίαν περιεσέραν ἔχειν. τῶν δὲ πινόντων παρ' αὐτῇ [βαλλομένων εἰς βολβοφάκην,] ἐ τὸ παιδίσκης ἐν τῷ καθαίρειν εἰς τὸν κόλπον ἐμβαλλομένης τῶν φακῶν, ἡ Γναθαινα ἔφη κολποφάκην Διανοεῖσθαι ποιεῖν. Ἀνδρονίκου δὲ τραγῳδοῦ ἀπ' ἀγῶνος νικῶντος ἐν ᾧ ἐδίδου Ἐπιγόνους εὐημερήκει, πίνειν μέλλοντος παρ' αὐτῇ, καὶ παιδὸς κελεύοντος τὸν Γναθαιναν περιαλεῖψαι,

χ. βαλλομένων ἑαυτοὺς τῇ βολβοφάκῃ

Ὁλόμβε παίδων, ἔφη, ποῖον εἴρηκας λόγον;

περὶς ἢ ἀδολέσχου τινὰ διηγούμενον ὅτι θαυμαστόν γεγονεν ἀφ' Ἑλληνοπόντου, πῶς ἂν φησὶν εἰς τὴν πρώτην πόλιν ἀφίκηται τὸ σκεῦος; ἔπειτα εἰπόντος εἰς ποίαν; εἰς Σίγειον εἶπεν. εἰσελθόντος δέ τινος εἰς αὐτὸν, καὶ ἰδόντος ὅτι τινος ἀγγεῖα ἁλᾶ, εἰπόντες τε ὠμὰ ταῦτα Γναθαινα, ἢ ἑφθά; Ἐγχαλκα, ἔφη, παιδίον, Χαιρεφῶντος δὲ ἀκλήτου ὅτι δεῖπνον ἐλθόντος, ποιοῦσα πολέμιον αὐτῷ ἡ Γναθαινα, λάβε ἔφησεν ὑπερήφανε. ἐ ὃς, ἐγὼ ὑπερήφανος; τίς ἢ μᾶλλον εἶπεν ἡ Γναθαινα, ὃς δὲ καλέμβου ἔρχη. Νικὼ ἢ Αἰξ ὑπικαλεμβώη, φησὶν ὁ Λυγκεύς, Θασίου τινὸς ἀπαντήσαντος λεπτοῦ ἐξ ἀῤῥωστίας, ὡς ἰσχνὸς ἔφη, τί γὰρ οἴει με ἐν τρισὶν ἡμέραις καταβεβρωκέναι; ἢ τι τὸν λήκυθον ἔφη ἢ τὰ ὑποδήματα Μεταγένεια ἡ ἑταίρα Δημοκλέους τοῦ Θασίου Λαγωιώνος ὑπικλῶ, καταπεσόντες ἐν τινι κονιάματι· καὶ γὰρ σὺ φησὶ σαυτὸν ἔδωκας οὐ ψῆφοι εἰσίν. Διαπειθῶν δὲ αὖ ὑπὸ τὸν πλησίον κλίνην, πρόσεχε φησὶ μὴ ἀνατραπῇς. τοῦτο ἱστορεῖ Ηγήσανδρος

A Stilpon aliquando inter potandum Glyceram arguit, quòd iuuenes corrumperet, vt scribit Satyrus in Vitis. Idem vobis, ô Stilpon, crimen obiicitur, mox subdidit Glycera: Nam eos qui te adeunt, inutilibus interrogationibus, quas doces, argutiisque te corrumpere, vt & me, loquuntur omnes, nihilque referre iis qui sic in miserias incidunt, ac pereunt, an apud philosophum degant, an apud scortum. Nam, vt Agathon inquit,

Quæ ob inertiam mulier est segni corpore,
Animi habet intus non segnem intelligentiam.

B Gnathænæ responsa memoriæ tradidit Lynceus. Alebat quædam anus parasitum [a], corpore bene habitum. Huic Gnathæna cùm diceret, Eleganter corpusculum tibi curatum est, adolescens. Quid futurum, inquit, putasses, cum hac altera si non cubarem? Fame te moriturum, ait Pausanias cognomine Puteus, dum saltaret decidit in cadum: tum Gnathæna, in cadum puteus, inquit, delapsus est. Vinum quidem exiguo nimbo dabat aliquis, annorúmque iam sedecim esse dicebat, tam annosum, inquit Gnathæna [b], paruulum quidem est. Cùm inter potandũ iuuenes quidam C inter se de illa pugnis decertassent, eum qui victus erat hortata est vt bono esset animo: certamen enim coronariũ non esse, sed argẽtarium. Gnathænidio filiæ, quidam minam cũ dedisset, ed eam frequenter commeabat, muneris præterea nihil afferens. Mina semel data, te, inquit, puellule, ventitaturum huc credis, tanquam ad Hippomachum Pædotribam [c]. Acerbius Phryne cùm eam verbis lacessiuisset, Quid faceres, inquit, si haberes lapidem? abstergendis natibus D ego tibi darem [d], ait. Caussariæ namque ambæ fuerunt, altera calculo, altera fluxa nimis aluo. Quidam apud eam compotantes Bolbophacen [e] effusam difiecerant: eam dum ancilla conuerreret, in suum sinum lentis nonnihil coniecit, tum hæc, inquit Gnathæna, facere colpophacen [f] meditatur. Andronicus tragœdus ludorum publicorum certamine Epigonos [g] fœliciter cùm egisset, apud Gnathænam potaturus, puerum misit, qui sumptum illam facere iuberet, priusquam aduentaret,

E *Perdite puer [h], inquit, quodnam mihi verbum nunc proiuliisti?* Multiloquus & futilis quidam in Peloponnesum se profectũ fuisse loquacius exponebat, quî ergo, dixit, primam eius vrbem non adiisti? quam quæso? ait: Sigeum [i], inquit. Ad eam quidam ingressus, ouis in quodam vase conspectis, an cruda sunt, inquit, ô Gnathæna, an elixa? ænea [k], inquit [l], puellule. Chærephon non inuitatus ad eam cœnatũ venerat. Poculum ei Gnathæna propinauit, &, hoc cape, F ô superbe [m], dixit: tum ille, an verò ego superbus? Quis te superbior, inquit Gnathæna, qui non vocatus aduenerís? Nico, quam Capram vocabant, occurrenti parasito cuidam, vt Lynceus tradit ex ægritudine macilento, cùm dixisset, quàm gracilis es: ecquid me putas, inquit, toto triduo comedisse? vel olearíam trullam, inquit, vel calceos. Democli parasito cognomine Lagynioni [n], cùm in loco tectorio sublito decidisset, Tu, inquit Gnathæna, impegisti, vbi calculi [o] sunt. Idem cùm aliquando subsiliret in propinquum lectum [p], hoc vide, inquit, ne euersus corruas: vtrumque hoc dictum Hegesander scripsit.

Aristo

Aristodemus libro secundo responsorum festivorum, inquit, Gnathænam aliquando fuisse à duobus conductam, altero milite, altero verberone: & cùm eam proteruius lacum miles vocasset, Quid ita, dixisse, an quia duo vos amnes in me confluitis, Lycus [a], & Eleutherus? Apud Gnathænium eius filiam, mendici quidam & inopes amatores comessabundi minabantur ædes se perfossuros, ad id se iam ligones attulisse: hos si habetis, inquit Gnathæna, cùm pro operæ vestræ mercede pignus acceperitis, domum [b] remittite. Fuit quidem certè Gnathæna elegans, concinna & vrbanitate quadam salsa festiua, vt quæ conuiualem legem præscripserit, obseruandam amatoribus suis, vel filiæ aduentoribus, philosophorum imitatione qui leges constituerunt. Callimachus in tertia legum suarum tabula eã scriptis mandauit, eiúsque initiũ hoc esse prodidit: Trecentis ac viginti tribus versibus paribus, atque similibus, hæc lex descripta est. Calliστium, quam Prochelenam [c] cognominabant verbero quidam conduxerat. Quia tum æstas fuit, nudus ille iacebat. Conspectis plagis, vnde tibi, miser, inquit, hæ cicatrices? puerulo mihi affusum est feruens iusculum, ait: sic sanè, inquit, sed vitulinum [d]. Menandro poëtæ ideo tristi quòd fœlix in theatrico spectaculo non fuisset, subeunti ædes Glyceræ, obtulit ea lac, & vt sorberet hortata est: respuit ille, quòd anum [e] superstare diceret: at, inquit, ipsam afflatu remoue, & eo quod subtus est vtere. Insolens & fastuosus Thaidis amator quidam, à multis pocula mutuatus, cùm diceret, illis omnibus concisis ac comminutis noua se facturum, Perdes, inquit, in singulis proprium [f]. Leontium accubuerat cum amatore: conuiuio superuenit Glycera, cui cùm amator propiùs se adiunxisset, & subtristis ideo Leontium esset, ad eam conuersus familiaris ille scisscitatus est, quidnam afficeret molestia, hystera [h] inquit. Sigillo misso Laïdem Corinthiam amator quidam ad se venire iussit: non possum, inquit, lutum [i] est. Ibat Thais ad amatorem qui hircum olebat. Rogauit aliquis quò tenderet, ad Aegeum [k] Pandionis, inquit, cum illo congressura. Cœnans cum hircoso amatore Phryne, sublatam phorinen [l] porrexit, & hanc, inquit, κατάτρωγε. Misit ad eam quidam ex familiaribus vinum optimum, sed paucum, & decem annorum esse significauit, tot annis, inquit paruulum [m] est. In conuiuio cùm quæreretur cur coronas appendant, quoniam, inquit, animum [n] oblectant, & erigunt. Cùm verbero quidam petulantiùs adolescentum more cum ea iuuenatus, ac lasciuiens, cum multis dixit se rem habuisse, ficto vultu ea tristitiam simulauit, caussámque roganti, quoniam multas [o] habes, inquit, tibi succenseo. Auarus quidam amator, blandiendo dixerat, tu quidem es Praxitelis Aphrodisium, respondit illa, & tu quidem Eros Phidiæ [p]. Quoniam verò ex iis qui rempublicam administrarunt, quosdam scio scortorum mentionem fecisse, & nunc earum artes vituperasse, nunc earum causssam defendisse contra eos qui insimulant, de illis etiam verba faciam. Demosthenes in oratione sua contra Androtionem Sinopes & Phanostratæ meminit: Si-

A Ἀριστόδημος δ' ἐν δευτέρῳ Γελοίων ἀπομνημονευμάτων, Γνάθαιναν φησὶ δύο ἐμισθώσαντο, σραλιώτης καὶ μαγείρου· ἀναγωγότερον οὖν τὸ σραλιώτου λάκκον αὐτῇ εἰπόντος· τί; ἔφησεν, ἢ ὅτι δύο τοσοῦτοί ἐμβάλλετέ μοι Λύκος καὶ Ἐλευθερος; ὅτι ἢ τὴν θυγατέρα τῆς Γναθαίνης πλουσίων ἐρασῶν κωμαζόντων καὶ ἀπειλούντων καθασκάψειν τὴν οἰκίαν, ‖ ἐνδυσοχέναι γὰρ δικέλλας [ἄμας. τί ἀλλὰ εἰ ταῦτ' εἶχεθ' ὑμεῖς, εἶπεν ἡ Γνάθαινα, ἐνεχυρασθέντες τὸ μίσθωμα αὖ ἀπεστείλατε. Ἐμμελὴς ἢ δὲ πάνυ ἡ Γνάθαινα, καὶ οὐκ ἀνάξιος φθέγξασθαι. ἥλιος καὶ νόμον συστατικὸν συνέγραψε, καθ' ὃν δεῖ σοὺς ἐραστὰς ὡς αὐτῇ καὶ θυγατέρα εἰσιέναι, καθὰ ζῆλον τῶν ταῦτα συντεταχότων φιλοσόφων. ἀνέγραψε δ' αὐτὸν Καλλίμαχος ἐν τῷ τρίτῳ πίνακι τῶν νόμων, καὶ ἀρχὴ αὐτοῦ τόνδε τὸν τρόπον. ‖ ὁ ἢ ὁ νόμος ἴσος ἐγράφη, καὶ ὅμοιος στίχων τριακοσίων εἰκοσιτριῶν. Καλλίστιον ἢ τὴν ὑπικληθεῖσαν Πτωχελένην μαγείρας ἐμισθώσαντο· θέρους ἢ ὄντος ἐπεὶ γυμνὸς κατέκειτο οὗτος τύπτων τῶν πληγῶν ἰδοῦσα, πόθεν οὗτοι τάλαν; εἶπεν. καὶ ὃς παίδος ὄντος μου ζωμὸς κατεχύθη. ἡ ἢ θηλασὴ μόχθος. Μενάνδρῳ τῷ ποιητῇ δυσημερήσαντι καὶ εἰσελθόντι εἰς τὴν οἰκίαν, Γλυκέρα προσενέγκασα γάλα παρεκάλει ῥοφῆσαι. ὁ ἢ ἐθέλω εἶπεν· δὸς ἐφεσηκῆν χρεὼς αὐτῷ. ἡ ἢ, ἀποφύσα κὴ τῷ κάτω χρῶ. Θαΐς ἐραστοῦ τινὸς αὐτῆς ἀλαζόνος πολλῶν πολήμια χρησαμένου, καὶ λέγοντος, θέλειν ταῦτα συγκόψαι, ἄλλα ἢ καθασκευάσαι. ἀπολεῖς, ἔφη, ἑκάστου τὸ ἴδιον. Λεόντιον κατακειμένη μετ' ἐραστοῦ, ἐπεισελθούσης εἰς τὸ συμπόσιον Γλυκέρας, καὶ τοῦ ἐραστοῦ αὐτῆς ταύτῃ μᾶλλον προσέχοντος, κατάσυγνος ἦν. ὡς δ' ἐπιστρέψας ὁ γνώριμος αὐτῇ ἠρώτησε, τί λυπεῖται, ἡ ὑστέρα με λυπεῖ ἔφη. πρὸς Λαΐδα τὴν Κορινθίαν ἐραστὴς ἀποσφράγισμα πέμψας ἐκέλευε προσγενέσθαι· ἡ δ', ἃ δύναμαι εἶπε· πηλός ἐστι. Θαΐς πρὸς Γεράσωνα πορδοσμῷ ἐραστῇ, ἐπεί τις αὐτῇ ἠρώτα πῇ πορεύεται; εἶπεν

Αἰγεῖ συνοικήσασα τῷ Πανδίονος.

Φρυνὴ συνδειπνοῦσα πόλει Γεράσωνι, ἄραρα φορείνην, λάβε εἶπε, καὶ κατάτρωγε. πέμψαντός δέ τινος αὐτῇ τῶν γνωρίμων οἶνον χρηστὸν μέν, ὀλίγον δ', καὶ λέγοντος ὅτι δεκαέτης ἐστὶν, μικρὸς ὢν πολλῶν ἐτῶν, ἔφη. ζηνυμφίῳ δ' ἔν τινι συμποσίῳ διά τινα αἰτίαν οἱ στέφανοι κρημάνται, εἶπεν, ὅτι ψυχαγωγεῖσι. μαγείρᾳ δέ τινος μεταπιπράσκοντος πρὸς αὐτὸν, καὶ φαμένου πολλαῖς συμπεπλέχθαι, καθ' ὑπόκρισιν ἐσκυθρώπασεν. ἐπερωτήσαντος δ' αὐτὸν αἰτίαν, ὀργίζομαί σοι εἶπεν, ὅτι πολλὰς ἔχεις. Φιλάργυρος δέ τις ἐραστὴς ὑποκελεύοντος αὐτῷ εἶπεν, Ἀφροδίσιον εἰ Πραξιτέλους. ἡ δ', σὺ δ' Ἔρως Φειδίου. ἐπεὶ δὲ καὶ τῶν πολιτικῶν οἶδα τινὰς, μνημονεύοντας αὐτῶν ἢ καληγορεῖν ἢ ἀπολογουμένους, μνησθήσομαι καὶ τούτων. Δημοσθένης μὲν γὰρ ἐν τῷ κατὰ Ἀνδροτίωνος Σινώπης μέμνηται καὶ Φανοστράτης. καὶ πρὸς μὲν τῆς Σινώ-

πης

χ. ἄμας τε. ἀλλ' εἰ ταῦτ' εἴχετε ὑμεῖς

πης Ηρόδικος ὁ Κρατήτειος ἕκτῳ κωμῳδουμένων φησὶν, ὅτι Ἄβυδον καλεῖτο διὰ τὸ γραῦς εἶναι. μνημονεύει δ' αὐτῆς Ἀντιφάνης ἐν Ἀρκάδι, καὶ ἐν Κηπουρῷ, ἐν Ἀκεστρίᾳ, ἐν Ἀλιευομένῃ, ἐν Νεοττίδι. καὶ Ἀλεξις ἐν Κλεοβουλίνῃ. καὶ Καλλικράτης ἐν Μοσχίωνι. πρὸς δὲ τῆς Φανοστράτης Πτελεοπύλην ἐπεκαλεῖτο. ἐπειδήπερ ὑπὸ τῆς ὕβρεως ἐσῶσα ἐφθειρίζετο. Τιμοκλῆς δ' ἐν τῷ καλουμένῳ Ἀριστογόρας φησὶν ἡ πάλιν τὰς ἀφύας καλουμένας τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκάλεσατο. ἑταιρῶν ἐπωνυμία αἱ ἀφύαι, πρὸς ὧν ὁ πεντεκαιδεκάμυος Ἀπολλόδωρος φησιν, Στρατόνιον καὶ Ἀνθὶς ἀδελφαὶ, αἱ καὶ Ἀφύαι ἐκαλοῦντο, ὅτι καὶ λευκαὶ καὶ λεπταὶ οὖσαι, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ μεγάλους εἶχον. Ἀντιφάνης δ' ἐν τῷ πρὸς ἑταίρων, Νικοστράτιδα φησὶν Ἀφύαν κληθῆναι διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. ὁ δ' αὐτὸς Τιμοκλῆς ἐν τῷ καλουμένῳ Μανδήβᾳ [αἰτίας] περὶ Γλυκέρας ταῦτα λέγει, ἄγων Γλυκέραν τὴν τῶν Θαλασσίδων ζεῦγος ἔχων. ἄδηλον εἰ αὕτη ἐστὶν ἡ πρὸς Ἀρπάλῳ σωοικήσασα. πρὸς ἣν φησι Θεόπομπος ἐν τοῖς πρὸς τὴν Χίας ἐπιστολῆς, ὅτι μέλλων τὴν Πυθιονίκης θάψαν, ὁ Ἅρπαλος μεταπέμψατο τὴν Γλυκέραν Ἀθήνηθεν, ἵν' καὶ ἐλθοῦσαν οἰκεῖν ἐν τοῖς βασιλείοις τοῖς ἐν Ταρσῷ, καὶ προσκυνεῖσθαι ὑπὸ τῶν πλήθους βασίλισσαν προσαγορευομένην, ἀπειρηκέναι τε ὅτι πᾶσι μὴ στέφανοιν Ἅρπαλον, ἐὰν μὴ καὶ Γλυκέραν στέφανῶσιν. ἐν Ῥωσσῷ δὲ καὶ εἰκόνα χαλκῆν αὐτῆς [ἑστάναι] τολμῆσαι [παρ' αὐτὸν] ἑαυτόν. ταὐτὰ ὁμοια δ' εἴρηκε καὶ Κλείταρχος ἐν ταῖς πρὸς Ἀλέξανδρον ἱστορίαις. ὁ δ' ἁρπάσας τὸν Ἀγῆνα τὸ Σατυρικὸν δρᾶμα, εἴτε Πύθων ἐστὶν ὁ Κατανάτος, ἢ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος φησὶ,

Καὶ μὴν ἀκούω μυρίαδας τὸν Ἅρπαλον
[Αὐτοῖσι τῶν Ἀγῆνος οὐκ ἐλάττονος]
Σίτου προσκομίσαι καὶ πολίτην γεγονέναι.
Γλυκέρας ὁ σῖτος οὗτος ἦν, ἔσται δ' ἴσως
Αὐτοῖς ὀλέθρου, κοὐχ ἑταίρας ἀρρᾴβων.

Ἀυσίας δ' ἐν τῷ πρὸς Λαΐδα, εἰγε γνήσιος ὁ λόγος τούτων μνημονεύει, Φιλύρα γέ τις ἐπαύσατο πορνευομένη ἔτι νέα οὖσα, καὶ Σκιώνη, καὶ Ἱππάφεσις, καὶ Θεόκλεια καὶ Ψαμάθη, καὶ Λαγνίσκα, καὶ Ἀνθεία· μήποτε δὲ δεῖ γράφειν αὐτῆς Ἀνθείας Ἀντειαν. οὐ γὰρ βούλομαι παρ' οὐδενὶ Ἀνθειαν ἀναγεγραμμένην ἑταίραν. ἀπὸ δὲ Ἀντείας καὶ ὅλον δρᾶμα ὑπογραφόμενον, ὡς πρόσθεν Εὐνίκου ἢ Φιλυλλίου Ἀντεια ἐστί. καὶ ὁ τὸν καλούμενον Νεαίρας δὲ λόγον γράψας μνημονεύει αὐτῆς. ἐν δὲ τῷ καλουμένῳ Φιλωνίδου βιαίων, ὁ Λυσίας εἰ γνήσιος ὁ λόγος, καὶ Ναΐδος τῆς ἑταίρας μέμνηται, καὶ ἐν τῷ πρὸς Μέδοντα ψευδομαρτυριῶν, ἐπώνυμον δέ ἐστι τοῦτο ἑταίρας. τὸ γὰρ κύριον ἦν Οἶα, ὡς Ἀντιφάνης εἴρηκεν ἐν τῷ πρὸς ἑταίρων, Ἀντίκυραν αὐτὴν φάσκων κληθῆναι, ἤτοι ὅτι σωφρόνησε σφόδρα κινοῦσι καὶ μεμηνόσιν, ἢ ὅτι αὐτὴν ἀναλαβὼν ὁ ἰατρὸς Νικόστρατος, καὶ ἀποθνήσκων κατέλιπεν αὐτῇ πολὺν ἑλλέβορον, ἄλλο δὲ οὐδέν. καὶ Λυκοῦργος ἐν τῷ καλουμένῳ Λεωκράτους Εἰρωνίδης ἑταίρας μέμνηται, ὡς ἑταιρούσης τῷ Λεωκράτει.

Niconi

A nopem Herodicus Cratetius libro sexto De iis qui à Comicis notantur, Abydon vocatam fuisse tradit, quoniam esset [a] vetula. Eius meminit Antiphanes in Arcade, in Olitore, in Sartrice, in Piscatrice, in Iuuencula: Alexis in Cleobuline: Callicrates in Moschione [b]. Apollodorus libro De meretriculis Athenien sibus Phanostraten ait Ptheiropylen cognominatam fuisse, quòd stans pro foribus [c] pediculos quæritabat. Hyperides in oratione contra Aristagoram, sic ait, quas Aphyas vocant, eadem ratione appellarunt. Meretrices quasdam B Aphyas [d] olim cognominarunt, de quibus idem Apollodorus ita scripsit: Stagonium & Anthidem sorores, Aphyas ideo nuncupatas, quòd exiles essent, candidæ, oculisque grandioribus. Antiphanes libro De meretricibus Aphyam ob eam caussam scribit Nicostratidem appellatam fuisse. Idem Hyperides in oratione qua Mantitheon accusat, de Glycera sic inquit: Glyceram Thalassidis filiam [e] operto iugo ducebat. Hæc scilicet est quæ in palatio Harpali vixit: & de qua scripsit Theopompus in opere de epistola Chia, Harpalum post Pythionices [f] obitum Athenis Glyceram acciuisse, ac illò C profectam, in regia, quæ Tharsis fuit, collocasse, vt adorarent omnes, ac reginam salutarent, iussisse, & ne quis Harpalum coronaret prohibuisse, quin & Glyceram corona simul ornaret: aussamque illam fuisse æneam ex ære suam prope Harpali statuam in Roso [g] ponere. Eadem scripsit Cleitarchus in historiis Alexandri. Qui Agenam Satyricam fabulam scripsit, siue Python Catanensis, siue ipsemet [h] rex Alexander, inquit:

Atqui audio decies mille modios Harpalum
Ad eos misisse tritici, Agenibus [i] non minores.
Glycera tritici cum id fuit, ac fortassis
Ipsis arrha pignúsque exitij, non meretricis.

Lysias in [k] oratione ad Laïdem sua, si modò illius reuera est, scortorum quoque horum meminit. Philyra iuuenis adhuc scortari desiit, vt & Scione, Hippaphesis, Theoclea, Psamathe, Lagisca [l], Antheia: sic enim scribendum, non, quod faciunt aliqui, Anteia, quandoquidem apud nullum autorem sic scriptum meretricis nomen reperitur: at de Antheia integram fabulam edidit Antheiæ titulo, vt supra dixi, siue Eunicus, siue Philyllius. Huius quoque meminit qui contra Neæram scripsit orationem. Lysias in oratione, si ei tribuenda est, contra Philoniden, de iis quæ violenter gesserat, Naïdem memorat, ac rursum in oratione ad Medontem sua, De falso testimonio. Eius scorti cognomen hoc fuit, nomen verò proprium, OEa, vt inquit Antiphanes in opere de Atheniensibus scortis, vbi Anticyram illam quoque vocatam fuisse tradit, vel quòd deliris & insanis veratrum propinabat, vel quòd illam diu Nicostratus medicus cùm habuisset, moriens veratri plurimum reliquit, & præterea nihil aliud. Lycurgus in oratione contra Leocratem, Eirenidis scorti meminit, quæ Leocratis amica fuerat:

Niconis Hyperides in oratione contra Patroclem: Hanc Capram vocatam fuisse antea [a] nos docuimus, quòd mercatorem Thallum fortunis exhausisset,& thallis [b] capræ libenter vescantur:quamobrem Athenis in arcem nec ascendit hoc animal,nec immolatur Palladi:sed hac de re alibi nos agemus. Sophocles tamen in Pastoribus capras pasci thallis sic ait:

Matutino, priusquàm tibicinem viderem aliquem,
Cùm recentes capræ pedibus aggerarem θάλλους, termites,
Exercitum conspexit prope maris extremam oram gradientem.

Alexis in Tarentinis sic Nannij meminit:

Bacchanalibus furit Nannium, vt temulentam eam traducens [c].

Menander in Falso Hercule:

Nannium is de concubitu non rogat.

Antiphanes in opere De scortis, Proscenium [d] vocatam fuisse tradit, quòd esset lepida facie, sumptuosisque aureis vestibus indueretur,exuta verò maximè deformis.Huius filia Corone fuit, cui scortatores in lupanari Nutricis [e] appellationem indiderunt. Hyperides in oratione contra Patroclem,Nemeadis tibicinæ meminit,in cuius mentione hoc admirandum,quòd appellatam ludorum nomine, qui celeberrimi sunt, meretricem, Athenienses neglexerint,ac silentio prætermerint.Non solùm enim meretricibus, sed etiam aliis seruis fœminis eas appellationes imponere vetitum fuit, vt ait Polemon in libris De arce. Ocymi, quam tu meam vocas, ô Cynulce, meminit Hyperides actione secunda contra Aristagoram, sic: vt Lais, quæ illo sæculo præstare forma reliquis visa est, Ocymum, Metaneira, Nicostratus mediæ poëta comœdiæ in Pandroso:

Tum eadem via ad Aeropem,
Profecta,stragula mittere iube,
Ipsam,aneáque visa ad Ocymum.

Menander in Adulatore hæc scorta recenset:

Chrysidem,Coronem,Anticyram,Ischadem,
Nannióque habuisti formosam admodum.

Philetærus in Venatrice [f]:

A. *Num adfuit Cercope?* B.*huic data etiã drachmarum tria millia.*
A.*Diopeithus ne filia Telesis operta* g *velo?*
B.*Huic quoque numerata sunt drachmarum decem millia.*
Theolyte nusquam comparuit, nam ante illas iam vixerat:
Ac ne Laïs quidem:obierat iam: cùm subigeretur, mortua est.
Emarcuerant [h] *iam Ionia.Neæra,Phylace:*
Siphas,Galenas & Coronas hîc omitto:
De Naïde taceo:molares illi dentes exciderunt.

Theophilus in Tibiarum studioso:

Ne aliquando incideret is in Laïdem
Præceps,aut Meconidem,aut Sisymbrium,
Aut Barathrũ, aut Thallusam, aut harum quampiam
Quarum retibus inuoluunt lenones,
Aut Nannium,aut Malthacen.

Hæc volubili festinatáque oratione celeriter cùm percurrisset Myrtilus, Vos autem, inquit,

A Νικοῦς ἢ Τιμοκλῆς μνημονεύει ἐν τῷ κατὰ Πατροκλέους. αὕτη ἦν ἣν Αἶξ ἐπεκαλεῖτο πρότερον, Διὰ τὸ θάλλον τὸν κάπηλον ἐξαναλῶσαι· ὅτι ἥδιστα χαίρουσιν αἱ αἶγες, διόπερ οὐδεὶς εἰς ἀκρόπολιν ἀνέισι τὸ ζῶον, οὐδὲ ὅλως Ἀθηναῖ θύεται Διὰ τοῦτο, ἀλλ' ἔστιν λόγος. ἀλλὰ ὄγε Σο-
B φοκλῆς ἐν ποιμέσιν, ὅτι θαλλοφαγεῖ τὸ ζῶον φησὶν οὕτως,

Εωθινὸς ἦν πρὶν τιν' αὐλητῶν ὁρᾶν
Θάλλον χαμαίρᾳ πρόσφερων [νεὸς πόδα,] χ. νεοσσάδα.
Εἶδον στρατὸν στείχοντα παρ' ἁλίαν ἄκραν.

Μνημονεύει τῆς Ναννίου καὶ Ἀλεξις ἐν Ταραντίνοις οὕτως, Ναννίον ἢ μαίνεται ὅτι τῷ Διονύσῳ· κωμῳδῶν αὐτὴν ὡς μεθύσον. Μένανδρος δ' ἐν Ψευδηρακλεῖ φησὶν. οὐκ ἐπείρα Ναννίου; Ἀντιφάνης δ'
C ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν πρόσκλιον φησὶν ἐπεκαλεῖτο ἡ Ναννίον ὅτι πρόσωπόν τε αἰσχρὸν εἶχε, καὶ ἐχρῆτο χρυσέοις καὶ ἱματίοις πολυτελέσι, σκυθρωπὴ ἦν καὶ αἰσχροήθης. καὶ Κορώνη τῆς Ναννίου θυγάτηρ τῆς Τήθης ἀναφέρουσα ἐκ τερπωρείας ὄνομα. καὶ Νεμεάδος ἡ τῆς αὐλητρίδος Τιμοκλῆς μνημονεύει ἐν τῷ κατὰ Πατροκλέους. πρέπει ἧς ἄξιον θαυμάζειν, πῶς πρέπειδον Ἀθηναῖοι ὕστερον προσαγορευομένην τὴν πόρνην πανηγύρεως ἐνδοξοτάτης
D ὀνόματι κεχρημένην. κεκώλυτο γὰρ τὰ τοιαῦτα πίπτειν ὀνόματα, οὐ μόνον ταῖς ἑταιρούσαις, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἄλλαις θήλαις, ὡς φησι Πολέμων ἐν τοῖς περὶ Ἀκροπόλεως. καὶ Ὠκίμου ἢ τῆς ἐμῆς ὡς σὺ φὴς Κυνουλκε, καὶ Τιμοκλῆς μέμνηται ἐν τῷ κατὰ Ἀριστογόρας δημηγορῶν οὕτως, Ὥστε Λαΐς μὲν ἡ δοκοῦσα τῶν πώποτε Διενηνοχέναι τὸ ὄψιν, καὶ Ὠκιμον καὶ Με-
E τάνειραν. Νικόστρατος ὁ τῆς μέσης κωμῳδίας ποιητὴς, ἐν Πανδρόσῳ οὕτωσὶ λέγων,

Εἶτα τῆς αὐτῆς ὁδοῦ πρὸς Ἀερόπην
Ἐλθοῦσα πέμψαι σκόμμα' αὐτὴν κέλω'
Ἔφη, καὶ παρ' Ὠκιμον χαλκώματα.

Μένανδρος δ' ἐν Κόλακι ταῖσδε καταλέγει ἑταίραις.

Χρυσίδα, Κορώνην, Ἀντίκυραν, Ἰσχάδα
καὶ Ναννίον ἔχηκας ὠραίαν σφόδρα.

Φιλέταιρος ἐν Κυναγίδι,

Οὐχὶ κερκώπη μὲν ἤδη γεγόνει ἔτη τρισχίλια;
Ἡ δὲ Διοπείθους ἀειδὴς Τέλεσις ἑτέρα μειρακία,
Θεολύτην δ' οἶδεν οὐδείς, ὅτε τὸ πρῶτον ἐγένετο.
Οὐχὶ Λαΐς μὲν τελευτῶσ' ἀπέθανε βιουμένη;
Καὶ Γαλατὰς καὶ Κορώνας δ' λέγω·
Περὶ δὲ Ναΐδος σιωπῶ, γομφίους γὰρ οὐκ ἔχει.

Θεόφιλος φιλαύλῳ,

Τοῦ μή ποθ' αὐτὸν ἐμπεσεῖν εἰς Λαΐδα
Φερόμενον ἢ μηκωνίδ', ἢ σισύμβριον,
Ἢ βάραθρον, ἢ θάλλουσαν, ἢ τούτων τινὰ
Ὧν ἐμπλέκουσι τοῖς λίθοις αἱμασιῶται,
Ἢ Ναννίου, ἢ Μαλθάκης. ‖ Τοσαῦτ' εἰπὼν μετὰ τινὸς τροχιλίας ὁ Μυρτίλος, μή τι οὖν ὑμεῖς οἱ φι-

οἱ φιλόσοφοι ἔφη, οἱ καὶ περὶ τῶν ἡδονικῶν καλυμμάτων αὐτοὶ ‖ τὸν τῆς ἡδονῆς τεῖχον ὑποσκάπτοντες, ὡς που ὁ ‖ Ερασθένης φησί. καίμοι μὴ τὰ καλὰ τῶν ἑταιρῶν ἀποφθέγματα πεπεράνθω μέχρι τούτων. ἐπ' ἄλλο δ' εἶδος μεταβήσομαι λόγων, καὶ πρῶτόν γε μνηθήσομαι τοῦ φιλαληθεστάτου Επι-
291 κούρου· ὃς ἐγκυκλίου παιδείας ἀμύητος ὢν, ἐμακάριζε καὶ σὺν ὁμοίως αὐτῷ ἐπὶ φιλοσοφίαν παρερχομένους, γναύτας φωνὰς προϊέμενον· μακαρίζω σε, ὦ ἑτον, ὅτι καθαρὸς πάσης αἰτίας ἐπὶ φιλοσοφίαν ὥρμησας. ὅθεν αὐτὸν καὶ ὁ Τίμων φησὶν,

Γραμματιδιδασκαλίδιον ἀναγωγόταγον ζωόντων. Οὕτω σοῦ Επίκουρος ὁ Λεόντιον εἶχεν ἑρωμένην τὴν ἐπὶ ταιρείᾳ Δαβόντων γνωμένην; ἢ οὐχ ὅτε φιλοσοφεῖν ἤρξατο, ἐπαύσατο ἑταιροῦσα, πᾶσί τε τοῖς Επικουρείοις σωλῶν ἐν τοῖς κήποις; Επικούρῳ δὲ καὶ ἀναφανδὸν, ὡς τὸ εἰκὸς ἦν πολλὴν φροντίδα ποιούμενον αὐτῆς, τοῦτ' ἐμφανίζειν διὰ τῶν πρὸς Ερμαχον ἐπιστολῶν. Λαΐδος τε τῆς ἐξ Υκκάρων, πόλις δ' αὕτη Σικελική, ἀφ' ἧς αἰχμάλωτος γνωμένη, ἦκεν εἰς Κόρινθον, ὡς ἱστορεῖ Πολέμων ἐν τῷ ἕκτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον, ἧς καὶ Αρίστιππος ἠρᾶτο. καὶ Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ, Διογμὸς τὸ ὁ κύων· ἡ δὲ Αφροδίτη ἡ ἐν Κορίνθῳ ἡ Μελανὶς καλουμένη, νυκτὸς ἐπιφαινομένη ἐμιμοῦνεν ἐραστῶν ἔφοδον πολυχαλαύτων. ὁ Υπερίδης μνημονεύει ἐν τῷ καθ' Αριστογόραν δευτέρῳ. Απελλῆς δ' ὁ ζωγράφος ὁλοπρόσωπον οὖσαν τὴν Λαΐδα θεασάμενος ἀπὸ τῆς Πειρήνης ὑδροφορεῖσαν, καὶ θαυμάσας τὸ κάλλος, ἤγαγέ ποτε αὐτὴν εἰς φίλων συμπόσιον· χλιανθέντων δ' αὐτὸν τῶν ἑταίρων ὅτι ἀνθ' ἑταίρας παρθένον εἰς τὸ συμπόσιον ἀγάγοι· μὴ θαυμάσητε εἶπεν, ἐγὼ γὰρ αὐτὴν εἰς μέλλουσαν ἀπόλαυσιν, μεθ' ἡδονὴν ὅλην τριετίαν καλὴν δέξω. τὸ δ' αὐτὸ καὶ Σωκράτης ἐμαντεύσατο περὶ Θεοδότης τῆς Αθηναίας, ὡς φησι Ξενοφῶν ἀπομνημονεύμασιν. ὅτι γὰρ καλλίστη εἴη, καὶ σέρνα κρεῖττω λόγου πάντες ἔχοι, ἐλεγε. ἰτέον ἡμῖν ἔφη θεασομένοις τὴν γυναῖκα. οὐ γὰρ δὴ ἀκούσασι ἔστι κρῖναι τὸ κάλλος. οὕτω δὲ λαὶς καλὴ, ὡς καὶ σοὶ ζωγράφους ἐρχομένους πρὸς αὐτὴν ἀπομιμεῖσθαι τὸ γυναικὸς σοῦ μαστὸς, καὶ τὰ σέρνα, Δαζηλοτυπουμένη ἡ ἡ λαὶς ποτε φρονήσῃ πολλὰ ἐραστῶν ἔχειν ὅμιλον, οὐ Δαμερίνουσα πλούσιον ἢ πένητα, ‖ οὐ δ' ὑβριστικῶς αὐτῇ χρωμένους. Αρίστιππος δὲ καθ' ἕτερος συνδιημέρευεν αὐτῇ ἐν Αἰγίνῃ τοῖς Ποσειδωνίοις, καὶ ὀνειδιζόμενος ὑπὸ οἰκέτου, ὅτι σὺ μὲν αὐτῇ πρόσοψιν ἀργύριον δίδως, ἡ δὲ πρὸς Διογμὸν τὸν κυνὶ συγκυλίεται· ἀπεκρίνατο, ἐγὼ λαΐδι χορηγῶ πολλά, ἵνα αὐτὸς αὐτῆς ἀπολαύω, οὐχ ἵνα μὴ ἄλλος. τοῦ δὲ Διογμοῦς εἰπόντος αὐτῷ, ὦ Αρίστιππε κοινῇ συνοικεῖς πόρνῃ, ἢ κύνιζε σοὶ ὡς ἐγὼ, ἢ πέπαυσο. ὁ Αρίστιππος, ἆρά γε μή τι σοι ἄτοπον δοκεῖ εἶναι Διογμοῦς οἰκίαν οἰκεῖν, ἐν ᾗ πρότερον ᾤκησαν ἄλλοι; οὐ γὰρ ἔφη. τί δὲ ναῦν ἐν ᾗ πολλοὶ πεπλεύκασιν; οὐδὲ τοῦτ' ἔφη, οὕτως οἶμαι οὐδὲ γυναικὶ συεῖναι ἄτοπον ἐστὶν, ἢ πολλοὶ κέχρηνται. Νυμφόδωρος δὲ ὁ Συρακούσιος ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ θαυμαζομένων, ἐξ Υκ-

ô Philosophi, qui, vt alicubi dixit Erasthenes, voluptatis murum suffoditis, videte ne horum quidpiam agatis illis studiosius, quos voluptuarios appellant. Hactenus quæ festiua meretricum dicta sumus persecuti, hic finiant: ad aliud sermonis argumentum iam transeamus: ac primùm quidem veritatis amantissimum Epicurum proponamus, ignarum orbis illius disciplinarum, & beatos esse dicentem qui ad philosophiam accederent eadem atque ille inscitia, hisque verbis alloquentem, Beatum [a] te, qui ab omni disciplina purus philosophiam appetis. Quamobrem de illo Timon ait:

Grammatices [b] doctor, viuorum omnium inerudi-tissimus.

Huius Epicuri famosa meretrix Leontium [c] amica fuit, quæ philosophiæ operam nauare cùm incœpisset, non ideo scortari destitit, sed Epicureis omnibus in hortis se prostituit, & palam quidem Epicuro, adeò vt de illa fuerit multum sollicitus Epicurus: quod suis ad Hermachum literis declarauit. Laïdem [d] ex Hyccaris, (Siciliæ [e] id oppidum est,) ex quo captiua Corinthum se contulit [f], vt autor est Polemon, libro sexto sui operis ad Timæum, amauerunt Demosthenes orator, Aristippus, Diogenes Canis Huic, cùm esset Corinthi, Venus Melænis, siue Nigella [g], dormienti noctu se ostendit, & aduentum prænunciauit amatorum qui forent pecuniosissimi, vt memorat Hyperides Actione secunda contra Aristagoram. Apelles pictor adhuc virginem Laïdem conspicatus è Peirene [h] aquam gestantem, & pulchritudinem admiratus, in amicorum conuiuium aliquando duxit. Irrisus autem à familiaribus quòd meretricis loco virginem adduxisset, Vobis, inquit, mirum hoc non esto: ego priusquam triennium abeat, ad eius voluptatis præbendum fructum faxo vt scita & idonea sit. Idem Socrates de Athenien si Theodote vaticinatus est, vt ait Xenophon in Commentariis, quoniam esset formosissima, & supra quàm dici queat, pulchro pectore. Ad illam, inquit, fœminam accedamus pulchritudinem eius spectaturi, quæ auditione non iudicatur. Adeò porrò formosa Laïs fuit, vt pictores illam adirent, vbera, pectúsque delineaturi. Hæc quidem æmulatione stimulata, quia Phrynes gloriæ ac famæ inuideret, quorumuis amatorum turbam ingentem admisit, inopem à diuite minimè discernens, nec erga illos vel aspera vel iniuriosa. Aristippum quotannis per Neptuni ferias in Aegina cum ea totos dies transmittentem seruus increpabat, quòd ipsi tantum pecuniæ daret, quæ gratis cum Diogene Cane volutaretur. At ego multa dono, inquit, vt ea fruar, haud equidem vt alij non fruantur. Aristippo Diogenes cùm diceret, consuetudinem habes cum amica nobis communi, Aristippe, vel absiste, vel, vt ego, Cynicus esto: an absurdum tibi videtur, inquit, Diogenes, in iis ædibus habitare, in quibus alij prius habitarunt? minimè verò, ait: an eo nauigio vehi quo antea plures vecti sunt? haud sanè inquit: sic ergo nec alienum est, cum ea fœmina congredi, qua potiti sunt multi. Nymphodorus Syracusius libro de his quæ in Sicilia sunt admiratione digna, tradit, ex Hyc-

caro

caro munito castro,& præsidiario milite firmato,Laïdem fuisse:Strattis verò in Macedonibus, siue Pausania,fuisse Corinthiam,sic:

A. *Unde & quæ puellæ hæ sunt?*

B. *Redeunt nunc Megaris: sunt autem Corinthiæ:*

Lais nempe clarissima.

Timæus libro decimo tertio historiarum, ex Hyccaris natam scripsit, vt & Polemon, interfectámque fuisse à Thessalis mulieribus, quòd illam Pausanias[a] Thessalus amaret inuidis, & æmulatione infestis [b] ligneis sedilibus ac scabellis percussam & contusam in templo ac luco Veneris, quem ideo vocarunt impiæ ac prophanatæ Veneris, monstratríque sepulchrum eius ad Peneum, cum hydria lapidea [c], & hoc epigrammate:

Huius aliquando, magnanima, & fortitudine inuicta,
Græcia, forma, deabus æquiparanda, victa & in seruitutem redacta est
Laïdis, Amoris filiæ, alumnæ Corinthi,
Quæ in nobilibus Thessaliæ campis sita iacet.

Itaque quod aiunt prope Cranium tumulatam fuisse, meræ nugæ sunt. Aristoteles Stagirites ex Herpyllide scorto, cum quo ad mortem vsq; intercessit ei familiaritas, Nicomachum genuit, vt Hermippus ait libro primo de Aristotelis vita, testamentóque suo, vt æquum fuit, curiosè illi prospexit. Elegans verò Plato Archeanassam Colophonien sem meretricem deperiit, & de illa versus hos edidit:

Archeanassam ex Colophone amicam habeo,
Cuius rugis amarus etiamnum amor insidet.
Heu miseros vos, quibus illius iuuentus occurrit
Primæua, vobis per quantam ignis accensi pyram vadendum fuit:

Pericles [d] Olympius, vt autor est Clearchus libro primo Amatoriorum, Aspasiæ caussa, non quidem iunioris, sed eius quæ cum Socrate sapiente versata est, quamuis tantum dignitatis assecutus ob prudentiam, & in tractandis publicis rebus autoritatem [e], Græciam totam perturbauit. Fuit quidem ille ad Venerem multum propensus, vt qui cum vxore filij coierit, quod scripsit Stesimbrotus Thasius, qui vixit eius sæculo, & eum vidit, libro quem inscripsit, de Themistocle, Thucydide, & Pericle. Antisthenes Socraticus narrat, amatorem illum Aspasiæ, bis quotidie salutaturum [f] ad eam introire, exiréque inde solitum: & cùm impietatis accusata fuisset, orationem pro illa habuisse, effusiùs lacrymantem, quàm cùm vitæ ac fortunarum periculum adiisset. Cùm Cimon Elpinice sorore, quam pòst nuptum Calliæ dedit, contra leges abuteretur, exilióque danatus fuisset, eius reditus mercedem Pericles accepit Elpinices concubitum. Pythænetus libro tertio de AEgina scribit, Periandrum Melissam Epidaurij Proclis filiam intuitum, Peloponnesiaco vestitu, sine stola indutam vna tunica, operariis vinum ministrantem, amore captum illam duxisse. Pyrrhi Epeirotarum regis, post eum Pyrrhum tertij, qui res in Italia gessit, amica fuit Tigris Leucadia, quam Olym-

A κάρου φησὶ Σικελικοῦ φρουρὸν εἶναι τὴν Λαΐδα. Στράτιος δ' ἐν Μακεδόσιν ἢ Παυσανίαν, Κορινθίαν αὐτὴν εἶναι φησὶ Δημητρίου,

Εἰσὶ δ' ὅθεν αἱ παῖδες αὗται ἐκ πόνες;

Νῦν μὲν ἥκουσι Μεγαρόθεν· εἰσὶ δ' Κορίνθιαι,

Λαΐς μὲν ἡ μέγα κλέος. Τίμαιος δ' ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν ἐξ Ὑκκάρων, καθὰ καὶ Πολέμων εἴρηκεν, ἀναιρεθῆναι φάσκων αὐτὴν ὑπὸ πόνων γυναικῶν ἐν Θετταλίᾳ ἐραθεῖσαν πινὸς Παυσανίου Θετταλοῦ καὶ φθόνον καὶ δυσζηλίαν, ‖ ταῖς B ξυλίναις ‖ κελώναις τυπομένην ἐν Ἀφροδίτης ἱερῷ. διὸ καὶ τὸ τέμενος κληθῆναι ἀνοσίης Ἀφροδίτης, δείκνυσδε δ' αὐτῆς τάφον πρὸ τῆς Πηνειῶ, ἔχοντα ὑδρίαν λιθίνην, καὶ ἐπίγραμμα τόδε,

Τῆς ἦ πόθ' ἡ μεγαλαυχος Ανίκητός τε πρὸς ἀλκὴν

Ελλὰς ἐδουλώθη κάλλεος ἰσοθέου,

Λαΐδος, ἣν τέκνωσεν Ερως, θρέψεν δ' Κόρινθος,

Κεῖται δ' ἐν κλεινοῖς Θετταλικοῖς πεδίοις.

C Ατροκε Δημόζσιν οὗ οἱ λέγοντες αὐτὴν ἐν Κορίνθῳ τεθάφθαι πρὸς τῷ Κρανείῳ. Αριστόκλης δ' ὁ Σταγειρίτης οὐκ ἐξ Ερπυλλίδος τὴν ἑταίρας ἐπαιδοποιήσε Νικόμαχον, καὶ σωλοῦ ταύτῃ μέχρι θανάτου; ὥς φησιν Ερμιππος ἐν τῷ περὶ Αριστοτέλους πρώτῳ, ὑπομνήσεις φάσκων τῆς δεούσης τετυχηκέναι ‖ ἐν τῷ τοῦ Φιλοσόφου Διαθήκαις. ὁ δὲ καλὸς ἡμῶν Πλάτων οὐκ Αρχεανάσσαν τὴν Κολοφωνίαν ἑταίραν ἠγάπα, ὡς καὶ ᾄδειν εἰς αὐτὴν τάδε,

D Αρχεανάσσαν ἔχω τὴν ἐκ Κολοφῶνος ἑταίρην,

Ης καὶ ὑπὲρ ῥυτίδων πικρὸς ἔπεστιν ἔρως.

Ἀ δειλοὶ νεότητος ἀπαυθήσαντες ἐκείνης

Πρωτοπόρου, δι' ὅσης ἤκετε πυρκαϊῆς!

Περικλῆς δὲ ὁ Ολύμπιος, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν πρώτῳ Ερωτικῶν. οὐκ ἔνεκεν Ασπασίας τὴν νεωτέρας ἀλλὰ τὸν Σωκράτει τῷ σοφῷ συγγενομένης, καὶ σωφρονιστικοῦτον ἀξίωμα σωτέσεως καὶ πολιτικῆς δυνάμεως κλησάμενος, οὐ σφόδρα ἐταράξε πᾶσαν Ελλάδα; μᾶλλον δ' οὕτως ἀνὴρ πρὸς Αφροδισια παύ καθαφερὴς ὅσις καὶ τῇ ἑαυτοῦ γυναικὶ σωλῶν, ὡς Στησίμβροτος ὁ Θάσιος ἱστορεῖ, καθ' τὰς αὐτοὺς αὐτῷ χρόνους γνώμενος, καὶ ἑωρακὼς αὐτὸν, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ πρὸς Θεμιστοκλέους καὶ Θουκυδίδου καὶ Περικλέους. Ανπαθένης δὲ ὁ Σωκρατικὸς ἐραθέντα φησὶν αὐτὸν Ασπασίας, δὶς τὴν ἡμέρας εἰσιόντα καὶ ἐξιόντα ἀπ' αὐτῆς ἀσπάζεσθαι τὸν ἄνθρωπον καὶ φιλεῖσθαι πρὸς αὐτῆς ἀσεβείας, λέγων ὑπὲρ αὐτῆς, πλείονα ἐδάκρυσεν, ἢ ὅτε ὑπὲρ τοῦ βίου καὶ τὴν οὐσίας ἐκινδύνευσεν. καὶ Κίμωνος δὲ Ελπινίκη τῇ ἀδελφῇ παρανόμως συνόντος, εἶθ' ὕστερον ἐκδοθείσης Καλλίᾳ, καὶ φυγαδευθέντος, μισθὸν ἔλαβε τὴν καθόδου αὐτὸν ὁ Περικλῆς τὴν τῇ Ελπινίκῃ μιχθῆναι. Πυθαίνετος ἐν τρίτῳ περὶ Αἰγίνης Περίανδρον φησὶν ἐξ Επιδαύρου τὴν Προκλέους θυγατέρα Μέλισσαν ἰδόντα Πελοποννησιακῶς ἠσθημένην (ἀναμπέχονον γὰρ τὸ μονοχίτων λοῦ, καὶ ὠνοχόει τοῖς ἐργαζομένοις) ἐραθέντα γῆμαι. Πύρρου δὲ τοῦ Ηπειρωτῶν βασιλέως, ὃς λοῦ τρίτου ἀπὸ Πύρρου τοῦ εἰς Ιταλίαν στρατεύσαντος, ἐρωμένη λοῦ. Τίγρις ἡ Λευκαδία, ἣν Ολυμ- 192

πιὰς ἡ τοῦ νεανίσκου μήτηρ φαρμάκοις ἀπέκτεινε. ἢ ΟΥλπιανὸς ὥσπερ ἔρμαιόν τι ἐπὶ λαλοῦντος τοῦ Μυρτίλου ἔφη· εἰ ἔχομεν ἀρρενικῶς εἰρημένον τὸν Τίγριν, Φιλήμονα γὰρ οἶδα τοῦτ' εἰρηκέναι Νεαίρᾳ,

Ὡσπερ Σελεύκῳ δεῦρ' ἔπεμψε τὼν Τίγριν,
Ἡν ἴδομεν ἡμεῖς, τῷ Σελεύκῳ πάλιν ἔδει
Τι ἡμᾶς ὧδ' ἡμῶν ἀντιπέμψαι θηρίον
Τριγέραννον, οὐ γὰρ γίνεται τοῦτ' αὐτόθι.

Πρὸς ὃν ὁ Μυρτίλος ἔφη, ἐπείπερ ἡμῖν ἐμποδὼν ἐγένου καταλογον γυναικῶν ποιουμένοις, οὐ ‖ καταβαλῶ σου Σωσικράτης δ' ὁ Φαναγορίτης Οἰους, ἢ τὸν τῶν γυναικῶν καταλογον Νικαινέτης δ' ὁ Σαμίου ἢ Ἀβδηρίτης, μικρὸν ἐπισχών, ἕως τοῦ ὧδε σοῦ τρέψομαι πεῦσιν φοινιξὶ γεραιέ. μάθε οὖν ὅτι ἀρσενικῶς εἶρηκε τὸν Τίγριν Ἀλεξις ἐν Πυρρίνῳ οὕτως,

Ἀνοιγ' ἄνοιγε τοῦ θύραν, ἐλαύθενον
Πάλαι πεπατῶν ἀνδρείας ἀληθῶς ὄνθ',
Ποταμιε ἵππε ῥῖχε, ὁ Σελεύκου Τίγρις.

ἔχων δὴ καὶ ἄλλα μαρτύρια ἀναπέμψαι σοὶ νῦν ἕως αὖ ἐπομνημονεύσω τὸν περὶ τῶν καλῶν γυναικῶν καταλογον. Κλέαρχος γοῦν περὶ Ἐπαμινώνδου φησὶν οὕτως, Ἐπαμινώνδας ὁ Θηβαῖος σεμνότερον μὲν τούτων, οὐκ ἀχρήμονως δὲ περὶ τὰς ὁμιλίας ἐσφάλετο τὸν γνώμιον, εἴ τις θεωροίη τὰ προσπεπτωκότα αὐτῷ περὶ τὴν λακαίνας γυναῖκα. Ὑπερείδης δέ ὁ ῥήτωρ, ἐκ τῆς πατρῴας οἰκίας τὸν υἱὸν ἐκβαλὼν Γλαυκίππων, Μυρίνῃ τὴν πολυτελεστάτην ἑταίραν ἀνέλαβε, καὶ ταύτην μὲν ἐν ἄστει εἶχεν· ἐν Πειραιεῖ δὲ Ἀρισταγόραν, φίλαν δ' ἐν Ἐλευσῖνι, ἣν πολλῶν ὠνησάμενος χρημάτων εἶχεν ἐλευθερώσας, ὕστερον δὲ καὶ οἰκουρὸν αὐτὴν ἐποίησατο, ὡς Ἰδομενεύς ἱστορεῖ. ἐν δὲ τῷ ὑπὲρ Φρυνίης λόγῳ Ταξιάδης ὁμολογῶν ἐρᾶν τῆς γυναικὸς, καὶ οὐδέπω τοῦ ἔρωτος ἀπηλλαγμένος τὴν περιμήλου Μυρίνην εἰς τὴν οἰκίαν εἰσήγαγε. διὸ δὴ ἡ Φρυνὴ ἐκ Θεσπιῶν· κεκινημένη δὲ ὑπὸ Εὐθίου τὴν δίκην ἔτεινε· ἀπέφυγε. διόπερ ὀργισθεὶς ὁ Εὐθίας ὃν ἐκεῖνον εἶπεν ἄλλον νῦν, ὡς φησιν Ἑρμιππος· ‖ ὁ δὲ Ὑπερείδης σωαγορεύων τῇ Φρυνῇ ὡς οὐδὲν λύων λέγων, ἐπίδοξοί τε ἦσαν οἱ δικασταὶ καταψηφιούμενοι, προαγαγὼν αὐτὴν εἰς τὸ μέσον, καὶ περιρρήξας σοῦ χιτωνίσκους γυμνά τε τὰ στέρνα ποιήσας, σοῦ ἐπιλεγομένους οἴκτους ἐκ τῆς ὄψεως αὐτῆς ἐπερρήτορευσε, δεισιδαιμονῆσαί τε ἐποίησεν σοῦ δικασὰς τὴν ἱερὸν καὶ ζάκορον Ἀφροδίτης ἐλέῳ χρησαμένους μὴ ἀποκτεῖναι· καὶ ἀφεθείσης, ἐγράφη μετὰ ταῦτα ψήφισμα, μηδένα οἰκτίζεσθαι τῶν λεγόντων ὑπέρ τινος, μηδὲ βλεπόμενον τὸν κατηγορούμενον, ἢ τὴν καταγορουμένην κρίνεσθαι. διὸ δὴ ὄντως μᾶλλον ἡ Φρυνὴ καλὴ ἐν τοῖς μὴ βλεπομένοις· διόπερ οὐδὲ ῥάδιον ἦν αὐτὴν ἰδεῖν γυμνήν· ἐχέσαρκον γὰρ χιτώνιον ἀμπέσχετο. καὶ τοῖς δημοσίοις οὐκ ἐχρῆτο βαλανείοις. τῇ δὲ τῶν Ἐλευσινίων πανηγύρει καὶ τῇ τῶν Ποσειδωνίων, ἐν ὄψει τῶν πανελλήνων πάντων ἀποθεμένη ἱμάτια, καὶ λύσασα τὰς κόμας, ἐνέβαινε τὴν θαλάτταν· καὶ ὑπὸ αὐτῆς Ἀπελ-

A pias adolescentis mater è medio veneno sustulit. Vlpianus tum, perinde ac si Myrtilus insperatum oratione sua quoddam lucrum obtulisset, An verò, inquit, Tigrin masculino genere dictum legimus? Philemonem in Neæra scio hoc dixisse:

A. Vt Seleucus istuc hanc misit tigrin,
Quam nos ipsi vidimus: ad Seleucum rursum oportuit
Vicissim nostratem feram aliquam nos remittere.
B. Quam ecdo? A. Gruem, nulla ibi nascitur.

B Huic respondit Myrtilus: Quandoquidem nobis fœminas publicas enumerantibus impedimento fuisti, non vt eas recensuit. Sosicrates Phanagoritas ib Solis [a], aut Nicænetus Abderites, Samiúsve, in Mulierum indice, nonnihil me inhibebo, & ad tuam interrogationem vertar, honorande Phœnix [b]. Sic ergo habe, masculino genere Alexin in Pyrano ita dixisse:

Aperi, aperi fores: nescisti
Iamdudum hic ambulare me, statuam reuera asinum [c], equum fluuiatilem, parietem,
Seleuci ferum tigrin.

C Succurrunt & alia testimonia, quæ in aliud tempus differenda nunc censeo, quoad pulchrarum fœminarum recensionem absoluero. Clearchus de Epaminonda Thebano scribit, eum [d] grauiorem aliis fuisse, in congressu tamen fœminarum parum honestum, iudicioque suo falsum [e], si quis reputet secum eius factum [f] in vxorem Lacedæmonj. Hyperides orator Glaucippo filio ejecto paternis ædibus, Myrinen sumptuosissimum scortum domum D accersiuit, eámque habuit in vrbe: in Peiræo Aristagoram: in Eleusine Philam: quam, cùm seruiret, magna pecunia redemptam donauit libertate, & custodem post ac cellariam dispensandis rebus domesticis præfecit, vt scribit Idomeneus. In oratione pro Phryne, falsus eam sibi mulierem amatam fuisse, eóque nondum amore defunctus, Hyperides Myrinen, quam diximus, domum ad se perduxit. Phryne Thespesia genere, ab Euthya capitalis noxæ rea facta, ipsius ope absoluta est. Quamobrem Euthyas, vt tradit Hermippus, indignatus, aliam nunquam pòst caussam egit. Phrynæ quidem cùm patrocinaretur Hyperides, & iam manifestum esset calculis iudicium condemnatam iri, in apertum eam produxit, & discissis tuniculis, pectoréque nudato, postrema orationis parte illius conspecta pulchritudine ita perorauit [g], vt tanquam ministram sacerdotémque Veneris, iudices religione tacti, & misericordia commoti, necandam minimè censuerint. Verùm posteaquàm iudicium id euasit, plebiscito decretum est, ne, qui caussas reorum dicerent, commiserationem excitarent, ac ne quis arcessitus, ne quæ postulata, coram iudicibus sententiam pronuntiaturis sisteretur. In iis partibus corporis quæ non deteguntur, fuit quidem Phryne pulchrior: quapropter illam videre nudam haud facile fuit, quòd adstricta carni veste id prohiberet, & balneis abstineret publicis. At frequentissimo illo conuentu qui apud Eleusinem fiebat, & per Neptuni ferias, depositis vestibus, capillóque passo mare ingrediebatur [h], adeò præstanti specie, vt ad eius exemplum emergenté [i] A-

pel

pelles è mari Venerem pinxerit, Praxiteles verò ſtatuarius, eiúſque amator. Cnidiæ ſimulachrum Veneris finxerit, & in baſi ſtatuæ Cupidinis ad theatrici ſcenam poſitæ, verſus inſculpſerit:

Praxiteles quem paſſus eſt Amorem, elaborauit,
E ſuo corde ſumpto gemino primarióque exemplari.
Pro mercede illi dedit Amor Phrynen: is autem venenum dum amatorium mittit,
Non iacit temere[a] ſagittas, ſed intentis oculis collimat.

Phrynæ Praxiteles [b] optionem dedit aliquando, vt è ſuis quam vellet ſtatuis deligeret, ſiue Cupidinem, ſiue ſtantem in Tripodibus [c] Satyrum. Cupidinem illa prætulit, & Theſpiis [d] dicauit. Phrynes verò ipſius vicini & accolæ ſtatuam auream Delphis poſuerunt, ſuper columna marmoris Pentelici, quam fecit Praxiteles. Crates Cynicus id ſignum conſpicatus, intemperantiæ [e] Græcorum donarium eſſe dixit. Inter Archidami regis Lacedæmonum, & Philippi Amyntæ filij ſtatuas, ea locata eſt, cum hac inſcriptione, PHRYNES THESPIENSIS ILLVSTRIS, vt ſcribit Alcetas libro ſecundo De iis quæ Delphis dicata ſunt. Apollodorus libro de ſcortis, Phrynas duas fuiſſe tradit, alterámque Saperdion cognominatam, alteram Clauſigelotā [f]. Herodicus libro ſexto de iis qui à comicis perſtringuntur, inquit, à rhetoribus alteram vocatam fuiſſe, σησὸν [g], quòd eos qui congrederentur fortunis exueret [h], & tamquam crebro excuteret: alteram Theſpicam, vſque adeò diuitem, vt Thebarum mœnia extructuram ſe polliceretur, ſi adſcriberetur, ALEXANDRVM DIRVISSE, PHRYNEM VERO SCORTVM REFECISSE, vt ait Calliſtratus libro De ſcortis. De illius opibus Timocles Comicus in Neæra mentionem fecit: extat ſupra de hac re teſtimonium [i], & apud Amphin in Couride [k]. Paraſitus fuit apud Phrynen vnus ex Areopagitis, Gyllion, vt tradit Satyrus Olynthius, hiſtrio, in Pamphila. Ariſtogeiton in oratione ſua contra Phrynen eius proprium nomen fuiſſe tradit Mueſaretem. Haud ignarus ſum Diodorum orbis deſcriptorem prodidiſſe, Anaximenis orationem illam eſſe, quæ Euthyæ nomine aduerſus eam in vulgus prodiit. Poſidippus comicus in Epheſia, hæc de illa ſcripſit.

Fuit [l] ante nos Phryne longè clariſsima
E ſcortis omnibus, quamuis iunior ac recentior
Illis quæ tum floruerunt. audiſtin' certamen [m]?
Cùm hominum vitam ladere videretur,
Ad Heliæam [n] graniore damno perculſa eſt: corpore [o],
Cum lacrymis, & iudicum prehenſis dexteris,
Animam vix illa ſeruauit.

Ignotum vobis non eſt, Demadem oratorem è tibicina meretrice Demeam ſuſtuliſſe, quem in ſubſelliis fremētem ac inſoleſcentē velut ore clauſo coërcuit Hyperides, ſic allocutus, num tacebis adoleſcentule? maiorem [p] flatum habes quàm mater. Bion Boryſthenites philoſophus Olym-

λῆς τῷ ἀναδυομένῃ Ἀφροδίτῃ ἀπεγράψατο. καὶ Πραξιτέλης ὁ ἀγαλματοποιὸς ἐρῶν αὐτῆς τὴν Κνιδίαν Ἀφροδίτην ἀπ' αὐτῆς ἐποιήσατο, καὶ ἐν τῇ τοῦ Ἔρωτος βάσει τῇ ὑπὸ τὸν σκίμπουν ἐν θεάτρου ἐπέγραψεν,

Πραξιτέλης ὃν ἔπαρχε διηκρίβωσεν ἔρωτα,
Ἐξ ἰδίης ἕλκων ἀρχέτυπον κραδίης.
Φρυνὴ μισθὸν ἐμοῖο δίδους ἐμὲ· φίλτρα δὲ βάλλω,
Οὐκ ἔτ' ὀϊστεύων, ἀλλ' ἀτενιζόμενος.

Ἐκλογὴν τε αὐτῇ τῶν ἀγαλμάτων ἔδωκεν, εἴτε τὸν Ἔρωτα θέλοι λαβεῖν, εἴτε τὸν ἐπὶ τριπόδων Σάτυρον. ἡ δὲ ἐλομένη τὸν Ἔρωτα ἀνέθηκεν αὐτὸν ἐν Θεσπιαῖς. αὐτῆς δὲ τῆς Φρυνὴς οἱ σὺν αὐτῇ εἰκόνες ἀνδριάντα ποιήσαντες, ἀνέθηκαν ἐν Δελφοῖς χρύσεον ἐπὶ κίονος Πεντηλικοῦ· καλεῖσθαι δὲ αὐτὸν Πραξιτέλης. ὃν καὶ θεασάμενος Κράτης ὁ Κυνικός, ἔφη, τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀκρασίας ἀνάθημα. ἔστηκε δὲ ἡ εἰκὼν αὕτη μέση τῆς Ἀρχιδάμου τοῦ Λακεδαιμονίων βασιλέως, καὶ τῆς Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, ἔχουσα ἐπιγραφήν, ΦΡΥΝΗ ΕΠΙΚΛΕΟΥΣ ΘΕΣΠΙΚΗ. ὡς φησιν Ἀλκέτας ἐν δευτέρῳ Περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν τῇ Περὶ ἑταιρῶν, δύο ἀναγράφει Φρυνὰς γεγονέναι, ὧν τὴν μὲν ἐπικαλεῖσθαι Κλαυσιγέλωτα, τὴν δὲ Σαπέρδιον. Ἡρόδικος δὲ ἐν ἕκτῳ κωμῳδουμένων τὴν μὲν ὑπό τινος ῥητόρων φησὶν ὀνομαζομένην Σησόν· καλεῖσθαι δὲ ἀπό τε ὀπισθίων καὶ ἀποδύειν σὺν συνόντας αὐτῇ, τὴν δὲ Θεσπικήν. ἐπολύετο δὲ σφόδρα ἡ Φρυνὴ ‖ ὑπισχνεῖτο τειχιεῖν τὰς Θήβας, ἐὰν ἐπιγράψωσι Θηβαῖοι, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΕΝ ΚΑΤΕΣΚΑΨΕΝ, ΑΝΕΣΤΗΣΕ ΔΕ ΦΡΥΝΗ Η ΕΤΑΙΡΑ, ὡς ἱστορεῖ Καλλίστρατος ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν. εἰρηκε δὲ περὶ τοῦ πλούτου αὐτῆς Τιμοκλῆς ὁ κωμικὸς ἐν Νεαίρᾳ, (περίκειται δὲ τὸ μαρτύριον) καὶ Ἀμφὶς ἐν Κουρίδι. παρεσίτει δὲ τῇ Φρυνὴ Γυλλίων εἷς ὢν τῶν Ἀρεοπαγιτῶν, ὡς καὶ Σάτυρος ὁ Ὀλυνθιος ὑποκρίτης Παμφίλῃ. Ἀριστογείτων δέ φησιν ἐν τῷ κατὰ Φρυνὴς τὸ κύριον αὐτῆς φησὶν εἶναι ὄνομα Μνησαρέτην. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι τὸν ὑπογεγραμμένον κατ' αὐτῆς ΕΥθίου λόγον, Διόδωρος ὁ περιηγητὴς Ἀναξιμένους φησὶν εἶναι. Ποσειδίππου δέ φησιν ὁ κωμικὸς ἐν Ἐφεσίᾳ τάδε φησὶ περὶ αὐτῆς,

Φρυνὴ πρὸ ἡμῶν γέγονεν ὑπερφανεστάτη
Πολὺ τῶν ἑταιρῶν. (καὶ γὰρ εἰ νεωτέρα [γ. Τῶν τότε ζώντων εἴη, τόν γε ἀγῶν' ἀκήκοας,])
Βλάπτειν δοκοῦσα σοῦ βίους μείζους βλάβας
Τῷ Ἡλιαίαν εἶλε περὶ τοῦ σώματος,
Καὶ τῶν δικαστῶν καθ' ἕνα δεξιουμένη
Μετὰ δακρύων διέσωσε τὴν ψυχὴν μολίς. ἴστε δὲ ὅτι καὶ Δημάδης ὁ ῥήτωρ ἐξ αὐλητρίδος ἑταίρας ἐπαιδοποιήσατο Δημέαν, ὃν Φρυατόρμητον ποτὲ ὑπὸ τοῦ βήματος, ἐπεσόμισεν Ὑπερείδης εἰπὼν, ὦ σιωπήσῃ μειράκιον, μεῖζον τῆς μητρὸς ἔχων τὸ φύσημα. καὶ Βίων δέ ὁ Βορυσθενίτης φιλόσοφος ἑταίρας μὲν υἱὸς Ὀλυμ- 293

πίας Λακαίνης, ὡς φησι Νικίας ὁ Νικαεὺς ἐν ταῖς τῶν Φιλοσόφων Διαδοχαῖς. Σοφοκλῆς δ' ὁ τραγῳδοποιὸς ἤδη γέρων ὢν, ἠράσθη Θεωρίδος τῆς ἑταίρας. ἱκετεύων οὖν τὴν Ἀφροδίτην φησί,

Κλύθι μοι ὦ ξύμπαις κουροτρόφε δῖος ἵμερος αἰ γυναῖκα τὴν δὲ νέων μοι ἀναίνεσθαι φιλοτήτα καὶ δίνῃ, [ἡδ'] ἀπερπέσθω πολιοκροτάφοισι γέρουσι. ‖ Ἰσχὺς ἀπημβλυνται τῶν, νοῦς θεῖος ἵ μενοινᾷ. ‖ Ταῦτα μοι ἔστιν ἐκ τῶν εἰς Ὅμηρον ἀναφερομένων ‖ τῆς ἡ Θεωρίδος μνημονεύει [λέγων, ἔν τινι ‖ σεσιμῷ οὕτως,] φίλη γὰρ ἡ Θεωρίς. ὅτι δ' δυσμαῖς ὢν τοῦ βίου ὡς φησιν Ηγήσανδρος Ἀρχίππην ἠγάπησε τὴν ἑταίραν, καὶ τοῦ βίου κληρονόμον κατέλιπεν, ὅτε ἡ γηραιὰ ὤνητο τὸν Σοφοκλέους σιτίον ἡ Ἀρχίππη, ὁ πότερος αὐτῆς ἐρασὴς Σμικρίνης ἐρωτώμενός τινα τί πεύσεται Ἀρχίππη, χαριέντως ἔφη· ‖ ὥσπερ αἱ γλαῦκες ἐπὶ τάφων κάθηται. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἰσοκράτης ὁ τῶν ῥητόρων αἰδημονέστερος, ‖ Μεταναιραν εἶχεν ἐρωμένην καὶ ‖ Καλλιὴν, ὡς Λυσίας ἱστορεῖ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς. Δημοσθένης δ' ἐν τῇ κατὰ Νεαίρας, τὴν Μεταναιραν τοῦ Λυσίου φησὶν ἐρωμένην εἶναι. ἤτησε δ' καὶ ὁ Λυσίας λαγίδος τῆς ἑταίρας, ἧς ἔγραψεν ἐγκώμιον Κέφαλος ὁ ῥήτωρ, καθάπερ καὶ Ἀλκιδάμας [ὁ λαΐτης] ὁ Γοργίου μαθητὴς, ἔγραψε δ' αὐτὸς ἐγκώμιον Ναΐδος τῆς ἑταίρας. ‖ τὴν δ' Ναΐδα ταύτην Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Φιλωνίδου γράφων ὧδέ ἐστιν οὗ γυνὴ ἑταίρα Ναΐς ὄνομα, ἧς Ἀρχίας κύριός ἐστιν. ὁ δ' ὑμέτερος ἀπιτήδειος ὁ Φιλωνίδης δ' ἐρᾶν φησί. μνημονεύει αὐτῆς καὶ Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Γηρυτάδῃ, μήποτε δ' καὶ ἐν τῷ πλούτῳ ἐν ᾧ λέγει,

Ἐρᾷ δ' Λαΐς οὐ Διὰ σὲ Φιλωνίδου, γραπτέον Ναΐς καὶ οὐ ‖ Λαΐς. Ἑρμιππος δ' ἐν τῷ περὶ Ἰσοκράτους, πεθαίνοντα φησὶ τὴν ἡλικίαν τὸν Ἰσοκράτη ἀναλαβεῖν Λαγίσκαν ἑταίραν εἰς τὴν οἰκίαν ἐξ ἧς καὶ γνέσθαι αὐτῷ θυγάτριον μνημονεύει δ' αὐτῆς Στράττις ἐν ῥύτοις,

Καὶ τὴν Λαγίσκαν τὴν Ἰσοκράτους παλλακὴν Ἰδεῖν με συκάζουσαν δίναιαν ἔπι,
Τόν τ' αὐλοτρύπην αὐτόν.

Καὶ Λυσίας δ' ἐν τῷ κατὰ Λαΐδος, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, μνημονεύει αὐτῆς, καταλέγων καὶ ἄλλας ἑταίρας ἐν ῥύτοις. φίλυρα γέ τι ἐπαύσατο πορνευομένη καὶ Σκιώνη, καὶ Ἱππάφεσις καὶ Θεόκλεια καὶ Ψαμάθη καὶ Λαγίσκα καὶ Ἀνθεια καὶ Ἀριστόκλεια. Δημοσθένην τὸν ῥήτορα καὶ τεκνοποιήσασθαι ἐξ ἑταίρας ἔχει λόγος. αὐτὸς γοῦν ἐν τῷ περὶ χρυσοῦ λόγῳ πεθαγήσχε τὰ τέκνα ὅτι τὸ δικαστήριον ὡς δι' ἐκείνων ἔλεον ἔξων χωρὶς τῆς μητρὸς· καί τι ἔθος ἐχόντων τῶν κρινομένων τὰς γυναῖκας ἐπάγεσθαι· ἀλλ' αἰδοῖ τοῦτ' ἐποίησε, φθύγων τὴν Διαβολήν. Ἀπόλλοδος δ' ὁ ῥήτωρ περὶ τὰ ἀφροδίσια, ὡς φησὶ Ἱερώνυμος. Ἀριστάρχῳ γοῦν τινὲς ἐρασθεὶς μειρακίου, καὶ δι' αὐτὸ πορευόμενος εἰς Νικόδημον, ἐξέκοψεν αὐτοῦ τοῦ ὀφθαλμόν. πολυδεδόσθαι δ' καὶ περὶ ὄψα καὶ περὶ νέους, καὶ περὶ γυναῖκας πολυτελής. τιγαρωνᾶ καὶ ὁ γραμματεὺς πού αὐτὸν εἶπε, τί δ' ἄν τις περὶ Δημοσθένους λέγειν δύναιτο;

piæ Lacedæmoniæ meretricis filius fuit, vt inquit Nicias Nicæensis in successionibus philosophorum. Sophocles tragicus iam senex Theoridem [a] scortum amauit: qua de causa Venerem sic orat:

Precantem audi, ô nutrix iuuenum: hoc concede petenti,
Iuuenum amorem & amplexus fœmina vt hæc renuat,
Canis verò senibus delectetur
Quibus corporis vis est languidior, mens autem diuina & vegetissima.

Homero quidam hos versus tribuunt Theoridis huius meminit ille in quadam statione chori ad hunc modum: Theoris enim mihi diligitur. Idem sub exitum vitæ, vt refert Hegesander, Archippam meretricem amauit, & bonorum suorum hæredem reliquit. Tantisper dum cum eo seniore Archippa versaretur, Smicrines, qui priùs illam amauerat, à quodam interrogatus, quidnam Archippa rerum ageret, festiuè respondit, eam, vt noctuas, assidere tumulo [b]. Isocrates autem omnium oratorum pudentissimus, amicam habuit Metaneiram, & eam quidem pulchram, vt tradit Lysias in Epistolis suis. Demosthenes in oratione contra Neæram, Lysiæ amicam fuisse Metaneiram inquit. Victus est Lysias quoque à Lagide scorto, cuius laudes scriptis mandauit Cephalus rhetor, quemadmodum Alcidamas Laïtes [c] Gorgiæ discipulus Naïdis meretricis laudationem composuit. De hac Naïde Lysias ita scripsit in oratione contra Philonidem: Meretrix quædam fœmina est, cui nomen Naïs, Archiæ mancipium. Hanc cognatus vester Philonides amare se dicit. Huius meminit Aristophanes in Gerytade: ac fortasis etiam in Pluto, cùm ait,

Amat Laïs, non causa tua, Philonidem,

pro Laïs, Naïs scribendum est. Hermippus in libro de Isocrate, iam ætate prouectum ait Lagiscá scortum domum recepisse, filiolámque ex ea genuisse. Eius Strattis sic meminit:

Et Lagiscam Isocratis pallacem
Vidisse me ficos legentem [d] cùm adhuc in cubili iaceret,
Ipsumque tibias perforantem [e].

Lysias in oratione contra Laïdem, si eius omnino est, alias quoque meretrices enumerans, sic eam memorat: Scortari [f] desierunt Philyra, Scione, Hippaphesis, Theocleia, Psamathe, Lagisca, Antheia, Aristocleia. Demostheni rhetori prolem ex meretrice susceptam fama est. Is itaque in oratione quàm de auro [g] habuit, matre absente liberos in iudicium produxit, vt misericordiam impetraret, quamuis moris esset, vt de quibus iudicium constitueretur, vxores illi adducerent: sed verecundia id factum, & quòd metueret ne quis ea de re criminaretur. Oratorem [h] eum fuisse intemperanter libidinosum scribit Idomeneus. Aristarchi adolescentis gratia, quem in deliciis habebat, cùm in Nicodemum debacchatus, eum grauibus maledictis lacerasset, puero oculos exculpsit [i]. Circa obsonia, iuuenes & fœminas sumptuosum fuisse fama iactatum. De illo quidam scriba dixit:

Iam de Demosthene quidnam eloqui possit aliquis?

Quæ anno toto ipsi cogitata sunt,
Vna muliercula vna nocte miscet, ac conturbat.

Prætereà cùm domi esset vxor, Consionem adolescentem in ædes pertraxit, quapropter illa stomachata, Cnosioni stuprandam se præbuit. Myrinen Samiam meretricem habuit rex Demetrius, postremus è successoribus Alexandri, vt inquit Nicolaus Damascenus, omnium fortunarum suarum participem, excepto diademate [a]. Ptolemæus Philadelphi regis filius, qui præsidiariis militibus impositis Epheso, præerat, amicam Eirenen habuit: quæ, cùm illi Thraces insidias essent moliti, & in Dianæ templum confugisset, eò prosecuta est, ac posteaquam cecidit ibi trucidatus, arrepto valuarum annulo [b], altaria cruore illius sparsit, quoad simul eam iugularunt. Danaën Leontij Epicureæ filiam prostitutam Sophron Epheso præfectus amicam habuit: cuius fide ac beneuolentia insidias Laodices euasit: ea verò præcipitata est, quod sic Phylarchus duodecimo libro exponit, Laodicæ, Danaë Leontij filia, quæ cum Epicuro Physico philosophiæ operam impendit, veluti consiliaria, assidebat, sic intima, vt ei Laodice arcana omnia sua crederet. Sophronis amica prius illa cùm fuisset, vt subauscultauit Laodicen illum occidi velle, eas insidias nutu protinus significauit: quibus cognitis, simulauit dubium Sophron ac incertum id sibi esse quod sciscitabantur, biduúmque petiit ad id memoria recolendum: quod cùm obtinuisset, noctu Corinthum aufugit. Hoc à Danaë factum cùm Laodice intellexisset, per præcipitium deturbari mulierem imperauit, nihil eius beneuolentiæ recordata qua prius eam complexa fuerat. Danaën ferunt, cùm imminens periculum ea præsensisset, interrogantem & compellantem Laodicen responso non fuisse dignatam, & cùm ad præcipitium duceretur, dixisse, à multis non iniuria deos contemni. Nam quòd, inquit, virum meum seruaui, hanc mihi gratiam dij rependunt: quòd autem Laodice maritum suum interfecerit, in maximo honore est. Idem Phylarchus libro decimoquarto de Mysta hæc prodit, Seleuci regis amicam fuisse, qui à Gallis superatus, vix se periculo fuga cum eripuisset, vestem regiam illa exuit, & eius ancillæ, quæ prima occurrerat, amictu sumpto, cum aliis captiuis comprehensa & abducta, simúlque vendita, Rhodum accessit, vbi quænam esset cùm aperuisset, magnifico ad Seleucum apparatu illam Rhodij miserunt. Demetrius Phalereus Lampeto Samiam meretricem, quam amabat, vrbanè ac lepidè nuncupauit Lampeto: prius enim, vt scribit Diyllus, Charitoblepharos [c] appellabatur. Nicarete meretrix Stephani rhetoris amica fuit, Lysiæ verò Sophistæ Metaneira, Casij Elei seruæ ambæ, cum aliis scortis, Antea, Stratola, Aristocleia, Phila, Isthmiade, Neæra, quæ amica fuit Stratocleidis, Xenocleidis poëtæ, Hipparchi ludionis, Phrynionis Pæanensis, Demonis filij, Democharis è fratre nepotis. Hanc Phrynion & Stepha-

A τὰ γὰρ ἐνιαυτῷ μελετηθέντα ἐκείνῳ, μία γυνὴ μιᾷ νυκτὶ συνέχεεν. ἀναλαβεῖν γοῦν καὶ εἰς τὴν οἰκίαν λέγεται τινὰ Κνωσίωνα μειρακίσκον, καί τοι γυναῖκα ἔχων, ὡς καὶ αὐτὴν ἀγανακτήσασαν συγκοιμᾶσθαι τῷ Κνωσίωνι. Μυρίνην δὲ τὴν Σαμίαν ἑταίραν Δημήτριος εἶχεν ὁ βασιλεὺς ὁ τῆς Διαδοχῆς τελευταῖος, καὶ ἔξω τοῦ Διαδήματος κοινωνὸν εἶχε τῆς βασιλείας, ὥς φησι Νικόλαος ὁ Δαμασκηνός. Πτολεμαῖός τε ὁ τὴν ἐν Εφέσῳ διέπων φρουρὰν υἱὸς ὢν τοῦ Φιλαδέλφου βασιλέως, Εἰρήνην εἶχε τὴν
B ἑταίραν, ἥτις ὑπὸ Θρακῶν ἐν Εφέσῳ ἐπιβουλευομένου τοῦ Πτολεμαίου, καὶ καταφυγόντος εἰς τὸ τῆς Αρτέμιδος ἱερὸν, συγκατέφυγε. καὶ ἀποκτεινάντων αὐτὸν ἐκείνων, ἡ Εἰρήνη ἐχομένη τῶν ῥόπτρων τῶν θυρῶν τοῦ ἱεροῦ, ἔῤῥαινε τοῦ αἵματος τοῖς βωμοῖς, ἕως καὶ αὐτὴν κατέσφαξαν. Δανάην δὲ τὴν Λεοντίου τῆς Επικουρείου θυγατέρα ἑταιριζομένην καὶ αὐτὴν Σώφρων εἶχεν ὁ ἐπὶ τῆς Εφέσου· δι' ἣν αὐτὸς ἐσώθη ἐπιβουλευόμενος ὑπὸ Λαοδίκης ἡ δὲ κατεκρημνίσθη, ὡς
C γράφει Φύλαρχος διὰ τῆς δωδεκάτης τάδε. ἡ πάρεδρος τῆς Λαοδίκης Δανάη πιστευομένη ὑπ' αὐτῆς τὰ πάντα. Λεοντίου δὲ οὖσα τῆς μετ' Επικούρου τοῦ φυσικοῦ σχολασάσης θυγάτηρ. Σώφρονος δὲ γεγονυῖα πρότερον ἐρωμένη παρακολουθοῦσα, διότι ἀποκτεῖναι βούλεται τὸν Σώφρονα ἡ Λαοδίκη, διανεύει τῷ Σώφρονι μηνύουσα τὴν ἐπιβουλήν ‖ ὁ δὲ συλλαβὼν καὶ προσποιηθεὶς συγχωρεῖν, περὶ ὧν λέγει [δι' ἡμέρας.] παρῃτήσατο εἰς σκέψιν· καὶ συγχω- γρ. δι' ἡμέρας
D ρησάσης, νυκτὸς ἔφυγεν εἰς Εφεσον. μαθοῦσα δὲ ἡ Λαοδίκη τὸ ποιηθὲν ὑπὸ τῆς Δανάης, κατεκρήμνισε τὴν ἄνθρωπον, οὐδὲν τῶν προγεγενημένων φιλανθρώπων [ἐπισυμβαλλομένη] τὴν δὲ Δανάην φασὶν ὡς ἤσθετο τὸν ἐπηρτημένον αὐτῇ κίνδυνον, ἀνακρινομένην ὑπὸ τῆς Λαοδίκης, οὐδ' ἀποκρίσεως αὐτὸν ἀξιῶσαι· ἀπαγομένην δὲ ἐπὶ τὸν κρημνὸν εἰπεῖν, ὡς δικαίως οἱ πολλοὶ καταφρονοῦσι τοῦ θείου, ὅτε ἐγὼ τὸν γενόμενόν μοι ἄνδρα σώσασα, τοιαύτην χάριτα
E παρὰ τοῦ δαιμονίου λαμβάνω· Λαοδίκη δὲ τὸν ἴδιον ἀποκτείνασα, τηλικαύτης τιμῆς ἀξιοῦται. ὁ δ' αὐτὸς Φύλαρχος καὶ περὶ Μύστας ἱστορεῖ ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ οὕτως, Μύστα Σελεύκου τοῦ βασιλέως ἐρωμένη ἦν, ἥ τις ὑπὸ Γαλατῶν Σελεύκου νικηθέντος, καὶ μόλις ἐκ τῆς φυγῆς διασωθέντος, αὐτὴ μεταμφιασαμένη τὸν βασιλικὴν ἐσθῆτα, καὶ ἀναλαβοῦσα θεραπαινίδος τῆς τυχούσης, συλληφθεῖσα ἀνήχθη μετὰ τῶν ἄλλων αἰχμαλώτων, καὶ πραθεῖσα ὁμοίως ταῖς ἑαυ-
F τῆς θεραπαινίσιν, ἦλθεν εἰς Ρόδον· ἔνθα ἐκφήνασα ἑαυτὴν ἥ τις ἦν, περισπουδάστως ὑπὸ τῶν Ροδίων τῷ Σελεύκῳ διεπέμφθη. Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεὺς Λαμπιτοῦς τῆς Σαμίας ἑταίρας ἐρασθεὶς ‖ ἡδέως [δὲ γρ. ἑαυτὸν
αὐτὸν] καὶ Λαμπιτὼ προσηγορεύσατο, ὥς φησι Δίϋλλος. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Χαριτοβλέφαρος. Νικαρέτη δὲ ἡ ἑταίρα ἐρωμένη ἦν Στεφάνου τοῦ ῥήτορος, Λυσίου δὲ τοῦ σοφιστοῦ Μετάνειρα. ἦσαν δὲ αὗται δοῦλαι Κασίου τοῦ 294
Ηλείου μετὰ καὶ ἄλλων ἑταιρῶν, Αντείας, Στρατόλας, Αριστοκλείας, Φίλας, Ισθμιάδος, Νεαίρας. ἡ δὲ Νέαιρα ἦν Στρατοκλείδου ἐρωμένη καὶ Ξενοκλείδου τοῦ ποιητοῦ, καὶ Ιππάρχου τοῦ ὑποκριτοῦ καὶ Φρυνίωνος τοῦ Παιανιέως, ὃς ἦν Δήμωνος μὲν υἱὸς, Δημοχάρους δὲ ἀδελφιδοῦς. τὴν δὲ Νεαίραν εἶχον ἡμέραν παρ' ἡμέραν διαιτητῶν γενομένων Φίλων Φρυνίων καὶ Στέφα-

νΘ· ὁ ῥήτωρ· ὃς κ τῆς Νεαίρας θυγατέρα Στρο-
βύλλιν τ ὕστερον φανῶ κληθεῖσαν, ὡς ἰδίαν θυγα-
τέρα ἐξέδοτο φάσκοντι τῷ Αἰγιαλεῖ, ὥς φησι Δημο-
σθένης ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας. ὃς κ πρὸ Σινώπης τῆς
ἑταίρας ταῦτα λέγει, Ἀρχίαν τ ἱεροφαντῶν ἐξελεγ-
χθέντα ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ὡς ἀσεβοῦντα καὶ θύον-
τα ἐν ταῖς οἰκίαις ταῖς θυσίας ἐκολάσατε· καὶ
ἄλλά τε κατηγορήθη αὐτοῦ, καὶ ὅτι Σινώπῃ τῇ ἑ-
ταίρᾳ Ἀλωάδι ὅτε τῆς ἑορτᾶς τῆς ἐν τῇ αὐλῇ Ε-
λευσῖνι πρεσαγούσης ἱερὸν θύσειν, νομίμου ὄντ-
ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἱερεῖα μὴ θύειν, οὐδὲ ἐκείνου
οὔσης τῆς θυσίας ἀλλὰ τῆς ἱερείας. Δραβόηθ δ
ἑταίρα γέγονε καὶ ἡ Μιλησία Πλαγγών, ἧς πρε-
καλλεστάτης οὔσης ἠράσθη τις νεανίσκ Κολο-
φώνι Βακχίδα ἔχων ἐρωμένην τὴν Σαμίαν.
λόγον οὖν πρστενέγκαντ τοῦ νεανίσκου πρὸς αὐ-
τὴν ἡ Πλαγγὼν ἀκούσασα τ Βακχίδ τὸ κάλ-
λ, κ δυστρέψαι θέλουσα τὸν νεανίσκον πρὸς αὐ
τὴν Ἔρωτος, ὡς ἀδυνάτου ὄντος, ᾔτησε τῆς συ-
ουσίας μισθὸν τὸν Βακχίδ ὅρμον Δραβόηθ
ὄντα· ὁ δ σφοδρῶς ἐρῶν ἠξίωσε τὴν Βακχίδα
μὴ πρεσθεῖναι αὐτὸν ἀπολύμενον. καὶ ἡ Βακχὶς
τὴν ὁρμὴν κατιδοῦσα τοῦ νεανίσκου ἔδωκε.
Πλαγγόνα τε τ ἄζηλον σωισθοῦσα τῆς Βακχίδ
τὸν μὲν ἀπέπεμψεν ἐκείνῃ, τῷ δ ὁμίλησε, τ τοῦ
λοιποῦ φίλαν ἐχόντε, κοινῶς πρεσπουσαι τὸν ἔ-
ρωτα. ἐφ οἷς Ἴωνες ἀγαθέντες ὡς φησι Μενέ-
τωρ ἐν τῷ πρὶ ἀναθημάτων Παμφίλαν ἐκάλε-
σαν τὴν Πλαγόνα. μαρτυρεῖ δ Ἀρχίλοχ πρε-
λ αὐτῆς ἐν τούτοις,

Σύκη πετραίη πολλὰς βόσκουσα κορώ-
νας,
Ἐτήθης ξείνων δέκτρια Πασιφίλη.

Οπ δ καὶ Μένανδρ ὁ ποιητὴς ἤρα Γλυκέ-
ρας ποτέ. ἐνεμεσήθη δ· φιλήμονι γὰρ ἑταί-
ρας ἐρασθέντ, καὶ χρησίμῳ ὀνομάσαντ Δρά-
κοντος γράμματ, ἀπέγραψε Μένανδρ ὡς οὐ-
δεμιᾶς οὔσης χρησῆς. Ἁρπαλ δ ὁ Μακε-
δὼν ὁ τῶν Ἀλεξάνδρου πολλὰ χρημάτων συ-
λήσας, καὶ καταφυγὼν εἰς Ἀθήνας, ἐρασθεὶς
Πυθιονίκης, πολλὰ εἰς αὐτὴν καταναλώσεν
ἑταίραν οὖσαν· καὶ ἀποθνούσῃ πολυτάλαν-
τον μνημεῖον κατεσκεύασεν, σκάφερόν τε αὐ-
τῇ ὅπι τὰς ταφάς, ὡς φησι Ποσειδώνι
ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστορικῶν, τεχνιτῶν
τῶν ἐπισημοτάτων χορῷ μεγάλῳ, καὶ παντοίοις
ὀργάνοις καὶ συμφωνίαις παρέπεμπε τὸ σῶ-
μα. Δικαίαρχ δ ἐν τοῖς περὶ τῆς εἰς Τρο-
φωνίου καταβάσεως, φησί. Ταὐτὸ δὲ πάθοι τίς
ἂν ὅπι τὴν Ἀθηναίων πόλιν ἀφικνούμεν,
καὶ ταύτῃ ἀπ Ελευσῖν τὴν ἱερὰν ὁδὸν
καλουμένην· καὶ γὰρ ἐνταῦθα καταστὰς, οὗ
αὖ ἦ τὸ πρῶτον εἰς Ἀθήνας ἀφορώμεν
νεὼς καὶ τὸ πόλισμα, ὄψεται πρὸς τὴν ὁ-
δὸν αὐτὴν ὠκοδομημένον μνῆμα, οἷον οὐχ ἕτε-
ρον οὐδὲ σωεχὺς οὐδέν ἐστι τῷ μεγέθει. τοῦ-
το δὲ τὸ μὲν πρῶτον, ὅπως εἰκός, ἦ Μιλτιάδου
φήσαι τις σαφῶς, ἢ Περικλέους, ἢ Κίμωνος,

A nus rhetor, cùm arbitri de illa re amicè ita ſtatuiſſent, habuerunt alternis diebus, Stephanus verò eius filiam Strobylam, quam Phano poſt appellarunt, perinde ac gnatam ſuam cum Phaſtore AEgialenſi collocauit, vt ait Demoſthenes in oratione contra Neæram. Idem orator de Sinope ſcorto hæc recitat: In Archiam ſacrorum præſidem [a], apud iudices conuictum impietatis, quòd præter leges patrias ſacra fecerit, vos animaduertiſtis. Archiæ quidem alia Demoſthenes obiecit, ſed hoc præcipuè, quòd per
B Aloa [b], Eleuſine, in cœnaculi foco Sinope amicæ illuc deductæ rem diuinam feciſſet, cùm per eos dies lege vetitum ſit ne quis ſacris operetur, nec ad eum ſacrificandi ius pertineret, ſed ad ſacrorum Antiſtitam. Famoſa quoque meretrix fuit Phlangon Mileſia: Hanc pulcherrimam Colophonius quidam iuuenis amare cœpit, qui prius Samiæ Bacchidis amore tenebatur. Venuſtiſſima forma Bacchidem eſſe Plangon cùm intellexiſſet, vt ab illius amore iuuenem auerteret, quod fieri non poſſe credebat, concubitus mercedem, popoſcit Bacchidis monile, hominum ſermonibus maximi pretij. Iuuenis quidem cùm effictim deperiret Plangonem, Bacchidem orauit, ne ſe miſerè tabeſcentem negligeret. Precibus illis commota Bacchis, perſpecta eius ſumma cupiditate, monile dedit: quo
C accepto Plangon, iuueni ſui fecit copiam, & cùm nulla æmulatione laboraſſe Bacchidem euidenter cognouiſſet, illud ad eam remiſit. Ea liberalitate deinceps & mutuo ſeſe amauerunt, & communem amatorem comiter acceperunt, tam grato ingenuæ ſimplicitatis & bonitatis exemplo Ionibus, quod ſcribit Meneſter, libro de ſacratis vel conſecratis templorum donis, vt Pamphilam Plangonem appellarint. Archilochus benignitatis eius teſtimonium tulit his
D verſibus:

Ficus [c] in ſcopulis nata, multarum cornicum altrix,
Quæ exiernos mira facilitate & humanitate recipit, eſt Paſiphila.

E Menandro poëtæ Glyceram amatam fuiſſe notum omnes. Cùm autem Philemon, eiuſdem ſcorti amator, in ſcriptis ſuis alicubi optimam vocaſſet, aduerſus eum Menander ſcripſit, nullam eſſe probam meretricem. Harpalus [d] Macedo plurimam Alexandri pecuniam depeculatus, & ad Athenienſes profugus, amore ſcorti Pythionices flagrans, eius cauſſa maximam numorum vim prodegit, & vita functæ magnificentiſſimũ multorum talentorum impenſa monumẽtum ædificauit, eamq; funerauit, & ad ſepulchrũ
F extulit, vt ſcribit Poſeidonius libro vigeſimoſecundo hiſtoriarum, artificum nobiliſſimorum [e] frequenti cœtu, & omnifariis muſicis inſtrumẽtis cantibusque prope cadauer adhibitis. Dicæarchus libris de deſcenſu in antrum Trophoniũ. Hoc, inquit, illis accidet, qui Athenas [f] petunt, via qua Eleuſinen itur, & quam Sacram vocant. Nam eò cùm peruenerint, vnde verſus Athenas proſpicientes, templa cernere & caſtellum [g] poſſint, iuxta viam extructum monumentum videbunt, cũ quo nullũ aliud, ne exiis quidem quæ vicina ſunt, æquiparari magnitudine queat. Hoc autem vel (Miltiadis [h] eſſe, vel Periclis vel) Cimonis,

nis, vel aliis cuiusdam primarij fortísque viri statim quispiam arbitretur à ciuitate publico sumptu magna cura excitatum: cùm autem cuius sit quærierit, & didicerit, esse Pythionices scorti, quam de Athenienſibus opinionem concipiet? Theopompus in sua ad Alexandrum epistola, perditos Harpali mores dum insectatur, ait: Considera iam, & apertè ex iis qui Babylone [a] sunt, audi, quo modo Pythionicen mortuam in tumulo deposuerit, & eam quidem seruam Bacchidis tibicinæ; hæc autem Thraciæ Sinope seruierat, quæ Athenas ex Ægina suæ scortationis officinam transuexit, vt non solùm ter [b] mancipium, sed etiam ter scortum fuerit. Huic scilicet monumenta duo excitauit talentis plus quàm ducentis. quod nemo non est admiratus, cùm eorum qui pro regno tuo in Cilicia mortem oppetierunt, atque pro salute Græcorum, adhuc nec ille, nec quispiam alius ex iis qui prouincias regunt, sepulchrum ornauerit: Pythionices verò meretricis Athenis visitur monumentum alterum, alterum Babylone, iam pridem absolutum. Quam enim sciunt omnes publicè quæstuariam, cuiuis communem fuisse, ausus hic est, qui de amicitia tua gloriaretur, illi & lucum & templum consecrare, ædémque illam & aram Pythionices Veneris nuncupare, simul & deorum vltionem paruipendens, & honores tibi debitos contemnere, ludibrióque habere conatus. Quin [c] & idem in Syriæ Tharso æream Glyceræ statuam posuit, vbi tua erigenda fuerat: illiúque vt habitaret in eius oppidi regia permisit, lætus cùm ipsam videret à populo & adorari, & reginam salutari, & donis cumulari quibus matrem vxorémque tuam honorari par fuit. Horum meminit Philemon in Babylonio, sic:

Babylonis reginam, fortassis,
Pythionicen nosti, & Harpalum.

Huius meminit & Alexis in Lycisco Post obitum Pythionices Harpalus Glyceram acciuit, eam quoque meretricem, vt ait Theopompus, qui & Harpalum vetuisse tradit, ne quis se coronaret, nisi & coronam illi scorto imponeret [d]. Attestatur his & autor Satyricæ fabulæ Agenis, quam docuit Bacchanalibus ad Hydaspis amnis ripas, siue Python Catanensis, Byzantiúsve, siue rex ipsemet. Acta quidem ea fabula est, cùm Harpalus iam à rege defecisset, & fugisset ad maris oram. Nam in ea Pythionices vt iam defunctæ fit mentio, atque etiam Glyceræ, quæ tum apud illum cùm esset, vt muneribus sibi & largitione Athenienses deuinceret, persuaserat. Eius poëmatij verba sunt:

Est quidem vbi calamus [e] prouenit, illic erectum ad
sinistram sepulchrum
Meretricis, nobilis aspicit populus: id scilicet po-
steaquam
Ædificauit Pallides, sui peccati conscius, solum
vertit exilio.
Hic [f] autem Barbari quidam magi [g],
Affectum illum tam præclarè generoséque con-
tuiti,
Effecerunt, vt crederet sursum
In beatorum sedes Pythionices animum se subue-
cturos.

A ἢ πινὸς ἑτέρου τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν εἶναι, ‖ μάλιστα μὲν οὖν ὑπὸ τῆς πόλεως δημοσίᾳ καλεσκευασμένον, εἰ μὴ δεδογμένον καλασκευάζ. πάλιν δ' ὅταν ἐξεβάσῃ Πυθιονίκης τῆς ἑταίρας, ἵν' πινα χρὴ πρόσδοκίαν λαβεῖν αὐτόν; Θεόπομπ@ δ' ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστολῇ, πλὴν Ἀρπάλε διαβάλλων ἀκολασίαν, φησίν. ἐπίσκεψαι ἤ κ διάκουσον σαφῶς ἀφ' τῶν ἐκ Βαβυλῶν@ὸν τρόπον Πυθιονίκην πρόεστειλε τελευτήσασαν. ἡ Βακχίδος μὲν ἦν δούλη τῆς αὐλητρίδος· ἐκείνη δ' Σινώπης τῆς Θρᾴττης τῆς ἐξ Αἰγίνης Ἀθήναζε μεταγενκαμένης πλὴν πορνείαν, ὥστε γίνεσθ μὴ μόνον τρίστλον, ἀλλὰ & τρίπορνον αὐτήν. ὑπὸ πλειόνων δ' ταλάντων ἢ διακοσίων, δύο μνήματα κατεσκεύασεν αὐτῆς, ὁ & πάντες ἐθαύμαζον, ὅτι τῶν μὲν ἐν Κιλικίᾳ τελευτησάντων ὑπὲρ τ σῆς βασιλείας, κ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας, οὐδὲ πω νῦν ἔτ' ἐκείν@, οὔτε ἄλλος οὐδεὶς τῶν ἐπιστατῶν κεκόσμηκε τὸν τάφον. Πυθιονίκης δ' τῆς ἑταίρας, φανήσεται τὸ μὲν Ἀθήνησι, τὸ δ' ἐν Βαβυλῶνι μνῆμα πολυτελὲς ἤδη χρόνον ἀπηρτισμένον. [‖ ἵν' γὰρ πάντες ἤθεσαν κοινῆς δαπάνης κοινὸν τοῖς βελομένοις γιγνόμενον,] ταύτης ἐκέλευσεν ὁ φίλ@ εἶναι σοῦ φάσκων, ἱερὸν κ τέμεν@ ἱδρύσασθ, κὴ περιαγορεύσας τὸν ναὸν κὴ τὸν βωμὸν Πυθιονίκης Ἀφροδίτης, ἅμα τῆστε θεῶν τιμωρίας καταφρονῶν, κὴ τὰς σὰς τιμὰς περιπλακίζειν ἐπιχειρῶν. μνημονεύει τούτων & Φιλήμων ἐν Βαβυλωνίῳ,

Βασιλίσσης ἡ Βαβυλῶν@ αὖ ἄτυχα τύχη,
Τὴν Πυθιονίκην εἶδα κ τὸν Ἁρπαλον.

μνημονεύει δ' αὐτῆς κ Ἀλέξις ἐν Λυκίσκῳ. μεθ' ἣν τὴν Πυθιονίκης τελευτήν, ὁ Ἁρπαλ@ Γλυκέραν μετεπέμψατο, κὴ ταύτην ἐταίραν ὡς ὁ Θεόπομπος ἱστορεῖ· Φάσκων ἀπειρηκέναι τὸν Ἁρπαλον μὴ στεφανοῦν ἑαυτὸν, εἰ μή τις στεφανώσειε κ τ πόρνην. ἔσησέ τε εἰκόνα χαλκῆν τῆς Γλυκέρας [ἐν Ταρσῷ] τ Συρίας, ἔφ' & σὲ κ αὐτὸν ἀναπλέναι [μέλλειν.] παρέδωκέν τε αὐτῇ κατοικεῖν ἐν τοῖς βασιλείοις τοῖς ἐν Ταρσῷ, & ὁρᾷ ὑπὸ λαοῦ θεραπευομένην, & βασίλισσαν θεσαγορευομένην, κ τ ἄλλαις δωρεαῖς τιμωμένην. ἃς πέπον ἵν' σὸν μητέρα κὴ τὴν σὴν σωτηρίαν. σωτηριμαρτυρεῖ δ' τύτοις, κ ὁ τὸν Ἀγλῶνα τὸ Σαλυμνὸν δραμάτιον γεγραφώς, ὅτ' ἐδίδαξε Διονυσίων ὄντων ἐπὶ Τιμάσιν τοῦ Παμβώτου, εἴτε Πύθων ἵν' ὁ Καταναῖ@ ἢ ὁ Βυζάντι@, ἢ κ αὐτὸς ὁ βασιλεύς. ἐδιδάχθη δ' τὸ δρᾶμα ἤδη φυγόντος τοῦ Ἁρπάλε ἐπὶ θαλάττης & ἀποσάντος. κ τ μὲν Πυθιονίκης, ὡς τεθνηκυίας, μέμνηται, τῆς δ' Γλυκέρας ὡς ὕστερον παρ' αὐτῷ, κὴ τῆς Ἀθηναίοις αἰτίας γενομένης τοῦ δωρεὰς λαμβάνειν παρὰ Ἁρπάλε, λέγων ὧδε· ἔστι δ' ὅπου μὲν ὁ κάλαμος πέφυκεν, ‖ ὁ δ' ‖ ἐφέτωμα † ὄρνον ἐξ ἀριστερᾶς δ' ὅδε

Πόρνης ὁ κλεινὸς [λαὸν,] ὃν δὴ Παλλίδης
Τοὔξας, καλέγνω διὰ τ σεσῳγμ' αὐτοῦ φυγὴν,
Ἐνταῦθα δ' τῶν βαρβάρων τινὲς μάγοι
Ὁρῶντες αὐτὸν παγκάλως διακείμενον,
Ἔπεισαν ὡς [ἀξιόσ] πλὴν ψυχὴν αὖθ'

χ. ἵν' γὰρ πάντες ἤθεσαν κοινῆς τοῖς βελομένοις γ.

χ. ἐν Ῥωσῷ

χ. μέλλει.

295

χ. ναὸς

χ. ἄξιον

Τῶι Πυθιονίκης. Παλλίδιον δ' ἐνταῦθα ἐκάλεσε τὸν Αρπαλον ἐν τῆς ἐξῆς τῷ κυρίῳ καλέσας αὐτόν,

Εκμαθεῖν δέ σε πόθων
Ακραῦ ἀπ' οἴκων κεῖθεν Ατθίδα χθόνα,
Τίνες τύχαι καλῶσιν ἢ πεάτεσί τι,
Οτε μὲν ἔφασκον δοῦλον ἐκλῃδὸς βίον
Ικανὸν ἐδαίπνουν· νῦν δ' ἦν χέδροισαν ἐμὸν
Καὶ τὸν μάραθον ἔθουσι, πυρὸς δ' ὀλίγα.
Καὶ μιν ἀνδύω μυριάδας τὸν Αρπαλον,
Αυτῆσι τῶν Αγλωΐδων οὐκ ἐλάσσονας
Σίτου λαπέμψαι, καὶ πολίτην γεγονέναι.
Γλυκέρας δ' οὗτος οὔτος ἰών. ἐστιν δ' ἴσως
Αυτῆσιν ὀλέθρου κοὐχ' ἑταίρας ἀρξάσων.

Ενδοξος ἡ ἑταίρας καὶ ὅτι κάλλει διαφερούσας ἴσχυκε καὶ ἡ Ναύκρατις Δωρίκαν τε ἰὼν ἡ καλὴ Σαπφὼ ἐρωμένῳ γνωμένῳ Χαράξῳ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς καὶ ἐμπορίαν εἰς τ' Ναύκρατιν ἀπαίρουσαν, διὰ τῆς ποιήσεως διαβάλλει, ὡς πολλὰ τοῦ Χαράξου νοσφισαμένου. Ηρόδοτος δ' αὐτ' Ροδῶπιν καλεῖ, ἀγνοῶν ὅτι ἑτέρα τῆς Δωρίκης ἐστὶν αὕτη, ἡ καὶ τοῦτ' ἐβεβοήκους ὀβελίσκους ἀναθεῖσα ἐν Δελφοῖς, ὧν μέμνηται Κρατῖνος διὰ τούτων, ... εἰς ἣν τ' Δωρίκαν τόδ' ἐποίησε τὸ ὑπόγραμμα Ποσειδίππου, καί τι ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ πολλάκις αὐτῆς μνημονεύσας. ἔστι δ' τόδε,

χ. μυρσα πάλαι κοσμήσαν. το δεσμὸς Χαίτης,

Δωρίκα ὀστέα [μυρσ' ἀπαλὰ κοσμήσαρ δεσμῶν,
Χαίτης] ἥτε μύρων ἔμπνοον ἀμπέχονη.
Η ποτε τὸν χαρίεντα ποθιστέλλουσα Χάραξον
Σύγχρους ὀρθρινῶν ἤψαο κισσυβίων.

[Σαπφὼ, αἱ δ' ἄλλαι] φίλης ἐπὶ μυρσίνοις
Ωδῆς αἰ λευκὰ φθεγγόμεναι σελίδες,
[Ονομα σὸν μακαρισὸν ὁ Ναύκρατις] ὧδε
φυλάξει,
Ες τ' αἰ[ὲν] Νείλου ναῦς ἔφαλον [γε-γαώς.

χ. μυρσίνοις δὲ μίνουσι

χ. Οὔνομα σὸν μακαρισόν. ὁ Ν.

χ. ὅπ' χ. γεγόνη

[Καὶ Αρχεδίκη δ' ἰὼ ὀκ τῆς Ναυκράτεως ἑ αὐτὴ ἑταίρα καλή. Φιλεῖ γάρ πως ἡ Ναύκρατις, ὡς ὁ Ηρόδοτος φησίν, ἐπαφροδίτους ἔχειν τὰς ἑταίρας. ἑ ἡ ἐξ Ερεσσοῦ ἦ [τῆς ἑτέρας Σαπφὼ] τοῦ καλοῦ Φάωνος ἐραθεῖσα, πειθόμενος ἰὼ, ὡς φησι Νύμφις ἐν Περίπλῳ Ασίας. Νικαρέτη δὲ ἡ Μεγαρὶς ὀκ ἀγνώνις ἰὼ ἑταίρα, ἀλλὰ [καὶ γονέων ἑ] καλῷ παιδείαν ἐπέρασος ἰὼ. ἡκροᾶτο ἦ Σπίλπωνος ἑ φιλοσόφου. Βιλιστίχη ἦ ἡ Αργεία ἐταίρα καὶ αὐτὴ ἔνδοξος, τὸ γένος ἀπὸ τ' Ατρειδῶν σώζουσα, ὡς οἱ τὰ Αργολικὰ γράψαντες ἱστοροῦσιν. ἔνδοξος δέ ἐστι καὶ Λέαινα ἡ ἑταίρα Αρμοδίου ἐρωμένη τοῦ τυραννοκτονήσαντος. ἥτις καὶ αἰκιζομένη ὑπὸ τῶν περὶ Ιππίαν τὸν τύραννον, οὐδὲν ἐξεπεποῦσα ἀνατεῖναι [τοῖς βασανίοις.] Στρατοκλῆς δ' ὁ ῥήτωρ ‖ ἐρωμένῳ ἦν τῷ ὑπακηθεῖσαν ‖ Δήμῳ ἑταίραν, τ' καλουμένην ‖ Πδρόραμον. διὰ τὸ καὶ δύο δραχμῶν φοιτᾶν πρὸς τὸν βουλόμενον, ὡς φησι Γοργίας ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν. ὑπὸ τούτοις ὁ Μυρτίλος μέλλων σιωπᾶν, ἀλλὰ μικροῦ ἔφη ἄνδρες φίλοι ἐξελαθόμην ὑμῖν εἰπεῖν τῷ τε Αντιμάχου Λυδῇ,

χ. πρὸς β.

A In his Palliden[a] Harpalum vocat, proprio nomine postea nuncupans. Sequitur porrò:

A. *Nunc ex te volo cognoscere*
In extremo agri Attici solo, incolarum
Quàm res prosperæ sint, & illic quàm fœliciter agant.
B. *Olim, vt aiunt, larga suppetebat annona:*
Quódque satis erat, illi cœnabant: nunc autem legumina
Tantùm edunt, ac fœniculum, tritici non multum,
Quamuis Harpalum mille decies audio
Tritici modios non minores agenibus[b],
Ad eos mississe, & inter cives adscriptum fuisse.
Enimuero Glyceræ id triticum fuit, quod illis forsitan
Aliquando pignus arrhábque futurum est exitij, non meretricis.

Celebres quoque meretrices, & insigni forma, tulit Naucratis, Doricam, quam elegans Sappho Charaxi fratri suo, mercaturæ gratia Naucratin profecto naue, dilectam, versibus suis proscindit, quòd multa illum pecunia emunxisset. Herodotus eam Rhodopen vocat[c], ignarus aliam fuisse Rhodopen, quæ Delphis illa famosa verùa[d] dicauit, à Cratino memorata. Posideippus Doricæ in Aethiopia sæpe meminit, & de illa epigramma hoc composuit:

Quàm mollis tibi crines, ô Dorica, reuinxit
Fascia, quamæ unguentum suauitate tua vestis oluit,
Gratiosum Charaxum amplexata
Concolor[e] *matutina pocula tu cùm attrectares,*
Suauis quidem Sapphus manent adhuc, olimque manebunt
Versuum candidæ[f] *tabulæ personantes*
Beatissimum nomen tuum: quod Naucratis hæc celebrabit
Quoad per maris fluctus ad Nili voluptates & oblectamenta naues appellent.

Fuit & è Naucratide Archidice, lepidum quoque scortum. Solet enim, vt scribit, Herodotus, Naucratis meretrices habere venustas[g]. Fuit etiam meretrix Eresſia Sappho[h], nominis illa maximi, quæ Phaonem arsit, vt scribit Nymphis in Asiæ circumnauigatione. Megarensis quoque Nicarete non obscura & ignobilis meretrix fuit, sed & natalium splendore, & doctrina perquam amabilis. Philosopho namque Stilponi operam dederat. Fuit & Argiuæ Biliſtiches magna celebritas, quæ ab Atreidis genus traxit, vt tradunt qui res Argolicas mandarunt literis. Est & magna Leænæ scorti claritas, amicæ Harmodij, tyranni percussoris: quæ ab Hippia tyranno cruciata, cùm omnia celasset, in tormentis expirauit. Stratoclis rhetoris amica fuit Paroramos, cognomine Lime[i], quoniam duabus drachmis ad illos accederet, quicunque vellet, vt ait Gorgias libro De scortis. Hæc locutus Myrtilus, iam, vt videbatur, taciturus erat, cùm Propemodũ, inquit, amici viri, oblitus sum Lyden amicã Antimachi recẽsere,

Itémque

itémque alteram huic cognomen Ledam, qui dilexit Lamynthius Milesius. Etenim horum vterque poëtarum, vt ait Clearchus in Amatoriis, barbaro Ledæ amore inflammatus, Leden poëma scripsit: hic quidem elegiacis carminibus, ille verò lyricis. Omisi quoque Mimnermi amicam Nanno tibicinam, & Harmatianactis Colophonij Leontium: cuius gratia elegiacos libros tres scripsit, in quorum tertio illos enumerat qui vehementiùs amarunt, ad hunc modum,

Qualem charus O Eagri a filius reduxit
Agriopen b, Thracia instructus cithara,
Ex inferis: cùm ad dirum & inexorabilem cœtum naviganit c:
Vbi Charon, vt fama est, in cymbam trahit
Mortuorum vmbras, & procul sonat paludis
Vnda, per densas illisa iactataque arundines.
Constanti tamen animo prope fluctus illos accinctus
citharam pulsans
Orpheus, varios flexit & ad misericordiam commouit deos,
Cocytúmque inhumanum, qui superciliis arrisit d:
Truculentissimi canis idem aspectum sustinuit:
Ignea exasperati: igne micant oculi:
Pauor ingens tricipitem belluam cernentibus e:
Illic canens scilicet, à magnis inferorum regibus impetrauit,
Mollis vt vitæ spiritus Agriopæ restitueretur.
Quin nec Lunæ f filius inhonoratam neglexit
Musæus, Grattarum præses, Antiopen g:
Musæus, inquam, qui ad Eleusinis multum decantatæ solum
Iucundæ spirans h, protulit i ex abditis oraculorum arcanis
Puerulum k ceremoniarum afflatu fouentem nutrientémque
Cererem, etiam Plutoni ac inferis notam.
Iam verò Bœotius relicta domo
Hesiodus, omnium rerum cognitione ac scientiæ præditus
Ascræus, vltro ad Heliconem pagum migrauit,
Vbi cùm Eoam l Ascraicam virginem procus ambiret,
Grauia multa perpessus, omnes scriptorum suorum libros edidit,
Hymnorum, à puella quam amabat, primum exorsus.
Summus verò ille poëta, quam Iouis fauor sorte fœlici,
Omnium qui cum Musis versantur suauissimum esse voluit,
Aridam macrámque Ithacam adiit, diuinus Homerus
Carminibus suis, prudentis & castæ Penelopes gratia
Laborésque magno paruam ad insulam transfretauit,
Multum à spatiosa patria sua remotus.
Defleuit Icarij m genus, & Amyclæum populum,
Atque Spartam, propriis impulsus,
Mimnermus n, qui grauia multa perpessus, dulces reperit

ὡσπερ ἢ ὃ τὼ ὁμώνυμον ἑαυτῆς ἑτέραν Λυδὼ, ὧ ἠγάπα λαμυθίως ὁ Μιλήσιος. ἑκάτερος δὲ τούτων τῶν ποιητῶν, ὡς φησι Κλέαρχος ἐν τοῖς Ἐρωτικοῖς τῆς Βαρβάρου Λυδῆς εἰς ὑπερβολὴν καλῶς, ἐποίησεν ὁ μὲν ἐν ἐλεγείοις, ὁ δὲ ἐν μέλεσι τὸ καλούμενον ποίημα Λυδώ. παρέλιπον ἢ κἀ τὼ Μιμνέρμου αὐλητρίδα Νάννω καὶ τὼ Ἑρμησιάνακτος Κολοφωνίου Λέοντιον. ἀπὸ δὲ ἑαυτῆς ἐρωμένης αὐτῷ γυμνάσιον ἔγραψεν ἐλεγειακὰ τρία βιβλία· ὃς ἐν τῷ τρίτῳ καταλογον ποιεῖται ἐρωτικῶν οὑτωσί πως λέγων.

Οἰὼ μὲν φίλος υἱὸς ἀνήγαγε Οἰάγροιο,
Ἀγριόπην Θρῄσσαν ϛειλάμενος κιθάρῃ;
Αἰδόθεν, ἔπλευσε δὲ κακὴν κὰπ' ἀπειθέα χῶρον,
Ἔνθα Χάρων ἀκέλῃ ἔλκεται εἰς ἄκατον
Ψυχὰς οἰχομένων· λίμνη δ' ὑπὸ μακρὸν ἀύτει,
Ῥεῦμα δ' ἐκ μεγάλων ῥυομένη δονάκων.
Αλλ' ἔτλη ϖῶϛ κῦμα μονόζωσον κιθαρίζων
Ορφεὺς· ϖαντοίας δ' ἐξαπέπεισε θεάς·
Κωκυτὸν τ' ἀθέμιστον ἐπ' ὀφρύσι μειδήσαντα·
Ἠδὲ κὰι αἰνοτάτου ϛόμα τρεμέμεινε κυνὸς,
Ἐν πυρὶ μὲν φωνὴ τεθρωμένου, ἐν πυρὶ δ' ὄμμα
Σκληρὸν τριϛόμοις δεῖμα φέρων κεφαλαῖς,
Ἔνθεν ἀοὶ Διφώων μεγάλας ἀνέπεισεν ἀνάκτας
Ἀγριόπην μαλακοῦ πνεῦμα λαβεῖν βιότου,
Οὐμὸν ἐδ' υἱὸς μιὼς, ἀγέρωχον ἔθηκεν
Μουσαῖον χαρίτων ἥρανον Ἀντιόπῃ,
Ὅϛε ϖολυμνήϛηϛιν Ἐλευϛῖνι ϖάρα ϖέζαν
Εὔϛομον κρυφίων ἐξεφόρει λογίων.
Ῥάριον ὀργίων ἀνέμῳ διαπεπνυμένα,
Δήμητρα, γνώϛη δ' ἐϛὶ καὶ εἰν ἀΐδῃ.
Φημὶ ἢ κὰι Βοιωτὸν ἀποϖρολιπόντα μέλαθρον,
Ἡϛίοδον ϖάϛης ἥρανον ἰσορίης
Ἀϛκραῖον ἐϛικέϖαι, ἔχοντ' Ἑλικωνίδα κώμην.
Ἔνθεν ὅ γ' Ἡοίῃ μνώμενος Ἀϛκραίκῃ
Πόλλ' [ἔϖαθεν,] ϖάϛας ἢ [λόγων] ἀνεγράψατο βίβλους
[Ὑμνων, ἐκ ϖρώτης ‖ παιδὸς ἀνερχόμενος.]
Αὐτὰρ δὲ οὔτε ἀοιδὸς, ὃν ἐκ Διὸς αἶϛα φυλάϛϛει;
Ἤλιϛον ϖάντων δαίμονα μεϛοϖόλων.
Λειπὼν γ' εἰς Ἰθάκην ἀνέβαινε θεῖος Ὁμηρος
Ὠδῆϛιν ϖινυτῆς εἵνεκα Πηνελόϖης,
Ἣν Διὸϛ ϖολλὰ ϖαθὼν ὀλίγῳ ἐϛενάξατο νῆϛον
Πολλὸν ἀϖ' Εὐρείης λειπόμενος ϖατρίδος.
Ἐκλαίεν δ' Ἰκάριόν τε γόος καὶ δῆμον Ἀμύκλου
Καὶ Σϖάρτην, ἰδίων ἀϖὸ μόνος ϖαθέων.
Μίμνερμος, ὃν τὸν ἡδὺν, ὃς δῦρε ϖολλὸν ἀνατλὰς

Ἦχον,

C A P. VIII.

χ. ἔμαθεν χ. λέγων χ. Τμνῶν ἐκ ϖρώτης ϖαιδὸς ἀνερχόμενος.

Ηχον, καὶ μαλακὸν πνεῦμ' ἀπὸ πενταμέτρου,
Καίετο μὲν Ναννῦς πολιῷ δ' ἐπὶ πολλὰ κιμώτω †
‖ Κνημωδεὶς κώμους † σίχε σωσδραμίη.
Ηχθετο δ' Ερμόβιον τὸν ἀεὶ βαρὺ, [οὐδὲ φερέκλεω]
Εχθρὸν μισήσας, τριάδ' ἔπεμψεν ἔπη.
Λυδῆς δ' Αντίμαχος Χρυσηίδος ἐκ μὲν ἔρωτος
Πληγείς, Πακτωλοῦ ῥεῦμ' ἐπέβη πολιοῦ.
Σαρδαίλω ἣ θανοῦσαν, ὑπὸ ξηρὴν θέτο γαῖαν
[Καλλιόν' ἴξαον, δήθεν ἀποστολιπών]
Ακραν ἐς Κολοφῶνα· γόων δ' ἀνεπλήσατο βίβλους,
Ιερὰς ἐκ πάντας παυσάμενος καμάτου.
Λέσβιος Αλκαῖος ἢ πόσος ἀνεδέξατο κώμος,
Σαπφοῦς φορμίζων ἱμερόεντα ποθον,
Γιγνώσκεις· ὁ δ' ἀοιδὸς ἀηδόνος ἥρπασθ' ὕμνων
Τήϊον ἀλιγκίων ἄνδρα πολυφραδίη.
Καὶ γὰρ τὼ ὁ μελιχρὸς ἐφωμίλησ' Ανακρείων
Στελλομένῳ πολλαῖς ἄμμιγα Λεσβιάσι.
Φοίτα δ' ἄλλοτε μὲν πολιὸν Σάμον, ἄλλοτε δ' αὖτις
‖ Οἰνηρὸν [Δῆλον κεκλιμένον] πατρίδα,
‖ Λέσβον ἐς Δῖονυσον· [τὸ δ' ‖ μυελὸν εἴσιδε ‖ λέκτρον,]
Πολλάκις Αἰολικὸν κύμα] ἀντιπέρας.
Αὐδὴς δ' οἷα μέλισσα πολυπίδακα κηδόνα λείπουσ', ἐν τραγικῆς ἥδε χοροστασίαις.
Βάκχον καὶ τὸν Ερωτ' ἀγέραστ' † ἀρετὸς
..... Ζηνὸς ἔπορεν Σοφοκλεῖ.
Φημὶ δ' ἐκεῖνον τὸν ἀεὶ πεφυλαγμένον ἄνδρα,
Καὶ πάντων μῖσος κεκλιμένον [ἐκ στομάχων]
Πάσας ἀμφὶ γυναῖκας ὑπὸ σκολίοιο τυπέντα,
Τόξου νυκτερινὰς οὐκ ἀποθεὶ' ὀδύνας,
Αλλὰ Μακηδονίης πάσας ‖ καλενίσατο λαύρας,
[‖ Αἰγέων] μέθεπεν δ' Αρχέλεω ταμίην,
Εἰσόκε τοι δαίμων Εὐριπίδη εὗρεν ὄλεθρον,
Αμφὶ βίου συνοῦν ἀντιάσαντι κυσίν,
Ἄνδρα δ' ἐν Κυθήρῃσιν ἀνετρέψαντο λιθῖται,
Βάκχου κ' λωτοῦ πιότατον τάμιον
Μοῦσαι παιδοτρόφον φιλόξενον οἷα διαχθεὶς
Ωρυγῆς ταύτης ἦλθε Δι' ἀπόλεως.
Γιγνώσκει κἀκουσε μέγαν πόθον, ὃν Γαλατείης
Αὐτῆς Μηλίοις θήκαθ' ὑπὸ προγόνοις.
Οἶσθα δ' καὶ τὸν ἀοιδὸν, ὃν Εὐρυπύλου πολῖται
Κῶοι χάλκειον θῆκαν ὑπὸ πλατάνῳ
Βιττίδα μολπάζοντα θαλὼ περὶ παντα φιλητᾶν
Πήματα, καὶ πᾶσαν ῥυόμενον λαλιλώ.
Οὐδὲ μὲν δ' ὁπόσοι σκληρὸν βίον ἐξήσαντο,
Ανθρώπων σκολιὼ μαιόμενοι σοφίω,
Οὐς αὐτὴ περὶ πικρὰ λόγοις ἐσφίγξατο μῆλις,
Καὶ δεινὴ μύθων κῦδος ἔχουσ' ἀρετή.
Οὐ δ' οἱ δεινὸν ἔρωτος ἀπετρέψαντο κυδοιμὸν

A
B
C
D
E
F

χ. Καίετο μὲν Ναννῦς ὑπό. τῷ δ' ὅπι πολλάκι μόχθῳ
χ. Κνημωδεὶς, κώμους ἔσχεν ἀδρανίη
χ. ἣδε Φέρεκλον
χ. Σάρδεις Ιαόνων δ' ἦλθεν ἀποστ.
χ. δουρὶ κεκλ.
χ. τὸ δὲ δὴ ῥίον εἴσιδε Λέκτον
χ. ἐκ δακέων
χ. Αργέων

Sonos & mollis pentametri cantum:
Vrebatur enim, temporibus iam canis, amore Nannus,
Et in comessantium cœtu frequens erat.
Grauem deinde sibi Hermobium impatienter ferens, & offenso
In Phereclen animo, versus illos composuit.
Antimachus [a] *Lydiæ Chryseidis amore*
Ictus, ad amnis Pactoli fluenta progressus est:
Eam verò mortuam, in Dardaniáque terra aridâ sepultam
Relinquens, Colophonem amœniùs sitam reuersus,
Eiulatu ac questibus sacros impleuit libros,
Atque ita molestiam planè suam leniuit.
Lesbius Alcæus [b] *quoties comessabundus lasciuierit,*
Dum Sapphus blandum amurem cithara canit,
Probè tenes: Poëta quidem is luscinarum cantionis gloriam amauit
Suaui & copiosa oratione. Affectus dolore Teius [c],
Et Sappho conuenit mellitus Anacreon,
Mixtim aliis cum Lesbiadibus incedentem:
Nonnunquam verò alìò Samo relicta commeabat [d]:
Ex Oenussa Doride [e], *quæ vergit insula*
In Lesbum vino præstanti nobilem: Bathylli cubile ac patriam
Sæpius, dum fleret, spectans, ex aduerso [f], *ab Aeolicis fluctibus:*
Rursum verò tanquam apis à ramosa [g] *fici*
Discedens, cecinit Sophocles in tragici chori stationibus,
Amorem simul & Bacchum [h], *deos coniunctos, benenolus*
Quos ipsi charo canendos Iuppiter dedit.
Virum nunc porrò dicam qui ab amore semper abstinuit,
Et cui concubitus omnis fuit odiosus
Omnium mulierum [i]: *curuo ille arcu*
Percussus, ne noctu quidem dolore vacabat:
Verùm Macedoniæ omnia peruagatus est lupanaria,
Et Archelai quæstorem ac dispensatorem Aegiona prosecutus amore est:
Donec Euripidi malus Genius perniciem molitus,
De vita cum canibus obuium certare voluit.
Cithereum hominem Bacchi nutrices
Educarunt, tibiarúmque [k] *fidelissimum custodem ac promum,*
Musæ, benè institutum Philoxenum [l]: *perculsus ille*
Ab Oryge [m], *in hanc ciuitatem* [n] *venit:*
Nosti quàm magnum suo ploratu desiderium Galateæ
Meliis [o] *excitarit, ipsius progenitoribus.*
Nosti & poëtam, quem Eurypili [p] *ciues*
Coi, ex ære sub platano dicarunt Philetan
Battida [q] *canentem, alacrem, totis suis carminibus,*
Loquaci verborum prolixitate.
Quin & nec illi duriorem sibi vitam qui indixerunt,
Homines tortuosam meditantes sapientiam,
Quos anguit sermonum amara studia,
Et quæ in honore est eloquentiæ vis præpotens,
Amoris graue bellum vitarunt,

Quamuis

Quamuis instare prospicerent, sed immiti aurigæ collum hinc subdiderunt.
Hac quidem insania Pythagoram Samium obstrinxit
Theano a, qui circumuolutos & implexos Geometricarum linearum anfractus
Adinuenit, & quantum orbem æther circumeat,
Eáque omnia in exiguo digessit globo.
Quem verò audio vilissimæ philosophiæ cognitione
Vniuersos homines antecelluisse Socratem,
Irata Venus sus viribus ignis ex imo
Illius animo iuueniles b curas extudit.
Itaque ad Aspasiæ domum cùm frequenter iret, nullum vnquam finem
Is dicendi faciebat, quamuis multas ad exitum vias excogitasset.
Cyrenæum c virum in Isthmum d pertraxit amor
Excellentem, vbi Laide Thessala c potitus est.
Acutissimus ille vir nugas omnes philosophorum excussit,
Imperium deæ vt detrectaret, cui coactus morem gessit.

In his fallitur Hermesianax, qui Sappho, coætuã Anacreonti fuisse putet, cũ ea sub Alyatte Crœsi patre vixerit: Anacreon verò sub Cyro & Polycrate f. Chamæleon in libro de Sappho tradit, quosdam asserere, in eam versus istos ab Anacreonte compositos fuisse:

Me purpura indutum rapit,
Et fert Amor: cui splendidus
Auro capillus enitet:
Capitumque variis nunc iocis,
Secum iubet me ludere
Amœna Lesbos quam tenet
Sappho, meos sed negligens
Canos, cupit alios sibi.

Sapphóque sic ad illum respondisse:

In aureo vos quæ throno
Musæ sedetis, canticum
Istud feraci ex insula,
Quæ fœminas pulchras alit,
Traxit senex nunc Teius,
Qui floridus scitè canit.

Sapphus id carmen non esse neminem latet: Ego verò Hermesianactem per lusum de Anacreontis amore id scripsisse arbitror. Etenim Diphilus Comicus in fabula Sappho amatores eius inducit Archilochum, & Hipponactem. Hæc vobis curioseè, ô amici, recitaui, illos enumerans qui in amorem proni fuerunt, quod non inficior amori deditus, sed amore, quod calumniatur & obiicit Cynulcus, non dementatus. Nam, vt Aeschylus Alexandrinus inquit in Amphitryone,

Misero homini quid verbis multis est opus?
Tacere cùm liceat & hæc silentio tegere.

Hic quidem Aeschylus est, Messeniacorum carminum autor, vir oppido quàm eruditus. Magnum itaque deum Amorem, potentissimúmque ratus, Euripidis auream Venerem animo reuoluens, sic aio:

Num vides quanta sit dea?
Nec verbis explicare queas, nec metiri animo,
Quanta illa sit & quousque vis eius pertingat.
Et te, & me, & mortales omnes illa nutrit.
Argumentum huius rei non solùm oratione proferam,

A Φαινόμβρον, δεινὸν δ' ἦλθον ὑφ' ἰωίοχον.
Οἰη μὲν Σάμιον μανίη καλέσησε Θεανῦς
Πυθαγόρην, ἑλίκων κυμβὰ γεωμετρίης
Εὐρέμβιον, καὶ κύκλον ὅσον περιβάλλεται αἰθὴρ,
Βαιῇ τ' ἐν σφαίρῃ πάντ' ἀποτερσόμβιον,
Οἰω δ' ἐχλειημβίον † ἔξοχον ἐχρεὼ . . . .
εἶναι.
Πολλῶν δ' ἀνθρώπων Σωκράτη ἐν σοφίῃ,
B Κύπρις μινύσσα πυρὸς μβέα, ἐκ ἧ βαθέης
Ψυχῆς κυρσοτέρας ἐξεπόνησ' ἀνίας,
Οἰκί' ἐς Ἀσπασίης πολλάκμβις· ἐδέ τι τέκμαρ
Εὗρε λόγῳ πολλὰς διεράμβις ὁδούς.
Ἀνδρα Κυρηναῖον δ' εἴσω πόθος ἔπασεν Ἰσθμοῦ
Δεινὸν, ὅτ' ἀπιδανῆς Λαΐδος ἠράσατο.
C Ὀξὺς Ἀρίστιππος πάσας δ' ἠνήσατο λέσχας
Φεύγων † ἐδαμβὸν ἔξεφόρησε βίῳ.

Εν τούτοις ὁ Ερμησιάναξ σφάλλεται, συγχρονεῖν οἰόμενος Σαπφὼ Ἀνακρέοντι, τὴν μὲν καθ' Κῦρον Πολυκράτην γηρόμβιον, τὴν δὲ καθ' Αλυάττην τὸν Κροίσου πατέρα. Χαμαιλέων δ' ἐν τῷ περὶ Σαπφοῦς, καὶ λέγειν τινὰς φησὶν εἰς αὐτὴν πεποιῆσθαι ὑπὸ Ἀνακρέοντος ταῦτα. Σφαίρη δεῦτε μοι πορφύρ' ἐνιβάλλων, χρυσοκόμης ἔρως νεῖ ποικίλον λαμβάνω, συμπαίζειν προκαλεῖται. ἢ δ' ἐσὶ γὰρ ἀπ' Ερυθρᾶς Λέσβου τὴν μὲν ἐμὴν κόμην, λάθρη γὰρ καταμέμφεται, πρὸς δ' ἄλλην τινὰ χάσκει. καὶ τὴν Σαπφὼ ἧ πρὸς αὐτὸν ταῦτα φησὶν εἰπεῖν, κείνων ὦ χρυσόθρονε μοῦσα εἴναοπες ὕμνον
D ἐκ τᾶς καλλιγυίαικος, Εὐθλᾶς ὁ Τήιος χώρεις ὅσ' ἀείδε τερπνῶς πέσσβυς ἀγλαός. ὅλι ἧ ὅπι ἐσι Σαπφᾶς τοῦτο τὸ ἄσμα παντὶ δῆλον. ἐγὼ ἧ ἠγέμαι παίζειν τὸν Ερμησιάνακτα περὶ τούτου τοῦ ἔρωτος. καὶ γὰρ Δίφιλος ὁ κωμῳδοποιὸς πεποίηκεν ἐν Σαπφοῖ δράμαλι Σαπφοῦς ἐρασὰς Αρχίλοχον καὶ Ιππῶνακτα. Ταῦτα ὑμῖν ὦ ἑταῖροι τὸν ἀμελέτητον δοκῶ τὸν ἐρωτικὸν τοῦτον πεποιηκὼς καταλογον, τὸν
E ὧν ὅτως ἐρωτομανῆ, ὡς Διφιβάλλων με ἔρηκεν ὁ Κυνάλκης, ἀλλ' ἐρωτικὸν μὲν εἶναι ὁμολογῶ, ἐρωτομανῆ δ' ὄ.

Τίς δ' ἐς' ἀνάγκη δυσχερῆν ἐν πλείοσιν,
Ἐξὸν σιωπᾶν κἂν σκότῳ κρύπτειν τάδε.
F Αἰσχύλος ἔφη ὁ Αλεξανδρεὺς ἐν Αμφιτρύωνι. ἔστι δ' ἐσὶν Αἰσχύλος ὁ τὰ Μεσσηνιακὰ ἐπη σωθεὶς, ἀνὴρ δυπαίδευτος. ὑπολαμβάνων ἐπὶ μέγαν εἶναι δαίμονα καὶ δυναμώσαντα τὸν ἔρωτα, πρόσεπι τε καὶ τὴν Αφροδίτην τὴν χρυσῆν, τὰ Εὐριπίδου δὴ νοῦν λαμβάνων λέγω,

Τὴν Αφροδίτην οὐχ ὁρᾷς ὅσον θεός;
Ην δ' ἐγὼ σαφῶς εἴπω, σὺ δὲ μετρήσειας ἂν
Ὅση πέφυκε, καὶ ἐφ' ὅσον διήκει γᾶν,
Αὕτη τρέφει σὲ κἀμὲ καὶ πάντας βροτούς.
Τεκμήριον δὲ μὴ λόγῳ μόνον μάθῃς,

Ἐργῳ

Εργῳ δ' δείξω τὸ σθένος τὸ τῆς θεοῦ.
‖ Ερᾷ μὲν ὄμβρος γαῖ', ὅτε ξηρὸν πέδον
Ακαρπον αὐχμῷ, νοτίδος ἐνδεῶς ἔχει,
Ερᾷ δ' ὁ σεμνὸς ἔρανος πληρούμενος
Ομβρος πεσεῖν εἰς γαῖαν Αφροδίτης ὕπο.
Οταν δ' συμμιχθῆτον ἐς ταὐτὸν δύο,
φύσιν ἡμῖν παῖδα τρέφος' ἅμα,
Δι' ὧν βρότειον ζῆ τε καὶ θάλλει γένος.

Καὶ ὁ σεμνότατος δ' Αἰσχύλος ἐν ταῖς Δαναΐσιν αὐτὴν ταύτην τὴν Αφροδίτην λέγουσαν,

Ερᾷ μὲν ἀγνὸς ἔρανος τρῶσαι χθόνα.
Ερως δ' γαῖαν λαμβάνει γάμος τυχεῖν·
Ομβρος δ' ἀπ' οὐρανοῦ ἔρανον πεσὼν
Εκυσε γαῖαν, ἡ δ' τίκτει βροτοῖς
297 Μήλων τε βοσκὰς καὶ βίον Δημήτριον.
Δένδρον δέ τις ὥρα ἐκ νοτίζουν γάμος
Τέλειος ἐστι, τῶν δ' ἐγὼ ταμίας.

Εν Ιππολύτῳ Ευριπίδης πάλιν ἡ Αφροδίτη φησίν,

Οσοι τε πόντου τερμόνων τ' Ατλαντικῶν
Ναίουσιν εἴσω φῶς ὁρῶντες ἡλίου,
Τοὺς μὲν σέβοντας θαμὰ πέσοιβόν κράτη,
Σφάλλω δ' ὅσοι φρονοῦσιν εἰς ἡμᾶς μέγα.

Νεανίσκῳ δὲ τῷ πάσαν ἀρετὴν ἔχοντι, σοῦ μόνον τὸ ἁμάρτημα θεῖον, ὅτι σὺκ ἐτίμα τὴν Αφροδίτην, αἴτιον ἐλθεῖν τοῦ ὀλέθρου, καὶ ὅτε ἡ Αρτεμις ἡ θειοτάτη ἀγαπήσασα, ὅτε τῶν ἄλλων θεῶν τις ἢ δαιμόνων ἐβοήθησεν αὐτῷ. καθὰ καὶ αὐτὸν οὕτω ποιητής,

Οστις ἔρωτα μὴ μόνον κρίνει θεὸν,
Η σκαιὸς ἐστιν, ἢ καλῶν ἄπειρος ὤν,
Οὐκ οἶδε τὸν μέγιστον ἀνθρώποις θεόν.

Ον ὁ σοφὸς τοῦ ὑμνῶν Ανακρέων πᾶσιν ἐστὶ λαμπρότατος. λέγει οὕτω πού καὶ ὁ κρίτιος Κριτίας ταῦτα,

Τὸν δὲ γυναικείων μελέων πλέξαντα πότ' ᾠδὰς
Ηδιστ' Ανακρείοντα τέως εἰς Ελλάδ' ἀνῆγε,
Συμποσίων ἐρέθισμα, γυναικῶν ἡδύποτμα,
Αὐλῶν ἀντίπαλον φιλοβάρβιτον, ἡδύ, ἄλυπον.
Οὐ πολὺ σοῦ φιλότης γηράσεται, οὐδὲ θανεῖται,
Ες τ' αὐτὸ ὕδωρ οἴνῳ συμμιγνύμενον κυλίκεσσι,
χ. ἐπιδέξια νωμῶν
Παῖς λαμπομπύσῃ πεπότισες [ὀπὶ δεξιὸν ὦμον,]
Παννυχίδας θ' ἱερὰς θήλεις χοροὶ ἀμφιέπωσιν,
χ. ἐπ' ἄκραισι καθίζει
Πλάστιγξ θ' ἡ χαλκοῦ θυγάτηρ [ἐπ' ἄκροισι καθίζοι,].
Κοπίδες ὑψηλαῖς κορυφαῖς βρομίῳ ψεκάδεσσιν.

Αρχύτας δὲ ὁ Αρμονικὸς, ὡς φησι Χαμαιλέων,
‖ Ακλημάνα γεγονέναι τῶν ἐρωτικῶν μελῶν ἡγεμόνα, καὶ ἐκδοῦναι πρῶτον [μέλος, ἀκόλαστον ὄντα καὶ]
χ. μέλος ἀκόλαστον, ἀκόλαστον ὄντα π.
ἐξαπατηθεὶς εἰς τὰς θ. ἐξαπατηθεὶς εἰς τὰς [εἰς τὰς] θ. ἐρωτικὰς καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὴν θυγατέρα. διὸ δὲ λέγειν ἔν τινι τῶν μελῶν, ‖ Ερως με δ' αὖτε Κύπριδος ἔκαλει γλυκὺς ‖ καλέεσκεν καρδίαν ἰαίνει. λέγει δὲ καὶ ὡς τὴν Μεγαλοστράτης συμπότιδος ἐρασθεὶς ποιητὴς μὲν ἄσης, ἀναμφίλεκτος δὲ καὶ θαμὰ τὴν ὁμοίαν οὐκ ἐρασθεὶς παρελκύσαθαι.

A *Sed oſtendam reapſe dinæ potentiam.*
Amat imbrem [a] *tellus, cùm humus arida*
Squaloréque ſterilis, humore indiget.
Cœlum autem venerandum ſatiatum pluuia,
Venere illectum labi in terram [b] *cupit:*
In vnum verò ambo cùm permiſcentur,
Nobis generant ſimul & nutrium omnia,
Quibus viget & viuit humanum genus.

Grauiſſimus AEſchylus in Danaïdibus Venerem eandem ſic loquentem fingit:

Terram penetrare liquidum cœlum
B *Peroptat, & terra illis frui nuptiis:*
A puro cœlo lapſa pluuia
Terram fœcundat, vt pariat mortalibus
Pecudum paſcua & Cereales fruges
Humidis his ipſi nuptiis pulchritudo arborum
Perficitur. Horum omnium ego cauſſa & autor ſum.

Apud EVripidem in Hippolyto, rurſum illa ſic loquitur:

Nam quotquot intra terminos Atlantici
Maris poſiti, lumen Solis vident,
C *Si vires quidem meas reuerentur, honore proſequor:*
Illudo verò, & fallo, ſi erga me ſunt elatiores, ac ſuperbi.

Iuueni [c] ſiquidem omni virtute prædito id ſolum vitij fuit, & perniciei cauſſa, quòd Venerem non coleret: & nec Diana, cui fuit apprimè charus, nec deorum dæmonúmve quiſpiam opitulatus [d] eſt: Itaque, vt ait idem poëta,

Quiſquis amorem magnum eſſe deum non putat,
[Et [e] *omnium eorum longè maximum,]*
D *Aut ſtolidus eſt, aut rerum honeſtarum imperitus,*
Non nouit eum mortalibus eſſe maximum deum.

Anacreontis verſus Amorem laudibus ad cœlum euehentis in ore ſunt omnium. De illo ſic optimus Critias [f] inquit:

Muliebrium [g] *verſuum cantus olim qui texuiſti* [i]
Dulcem te, Anacreon, Teos in Græciam adduxit,
Voluptatis conuiualis irritamentum, mulierum faſtidioſum:
E *Tibiarum* [k] *hoſtem: lyræ ſtudioſum ſuauem, ſemper gratum.*
Nunquam vel ſeneſcet vel emorietur lepos tuus,
Donec aquam vino admixtam in poculis
Circumferet ad propinandum puer dextro humero [l],
Pernoctationéſque ſacras [m] *mulierum cœtus celebrabunt,*
Plaſtinxque [n] *æris filia, ſummi Gottabi* [o]
Excelſo vertici, Bromij guttis depreſſa inſidebit [p].

F Archytas Harmoniacus ſcribit, vt ait Chamæleon, amatoriis verſibus condendis omnium principem & ducem Alcmanem [q] fuiſſe, ergà mulieres petulantiſſimum, & ante omnes in vulgus eam muſam & ea carmina edidiſſe, quæ in hominum congreſſu ac conuenticulis canerentur. Alicubi de ſeipſo is ſcribit:

Amor denuo me Cypridis filius illapſus exhilarat [r].

De Megaloſtrata, quam modicè & honeſtè amabat, fœmina verſibus condendis exercitata, quæ ſuo colloquio facilè irretiret amatores, hæc inquit,

Suauem

Suauem hanc [a] *musam dono dedit fœlix virgo flaua Megalostrata.*

Stesichorus [b] autem amori non mediocriter deditus, eum canticorum modum composuit, quæ olim παιδικὰ & παιδὰ [c] vocauerunt, adeò certatim hoc de Amore scribendi negotium obibant, nec fuit tum aliquis, molestos esse qui putaret amoris studiosos viros. Itaq; poëtæ magni Æschylus & Sophocles suis tragœdiis Amorem in theatra duxerunt: hic quidem Achillis erga Patroclum: ille verò Niobes liberorum [d] erga se inuicem. Quamobrem nonnulli tragœdiam Pæderasten [e] appellant: placent [f] tamen ea cantica spectatoribus. Ibycus autem [g] Rheginus hæc exclamat, ac vociferatur:

Vere Cydoniæ mali fluuiorum aqua rigatæ, in hortis virginum illæsis,
Vuaque vmbrosis sub vitis palmitibus augescentes floreni:
Mihi verò nunquam sopitus amor, vt Boreas quidam
Exurens ab immani Thracia, irruit à Venere,
Et torrido furore me horrendus percellit,
Vel à pueritia mentem validè meam occupans.

Pindarus etiam amori mirificè addictus, inquit:

Amare liceat, amorique gratificari:
Ergo in tempore, nec sanè tardius, anime mi, huic rei incumbito.

Quamobrem & Timon in Sillis ait:

Amori suum tempus est: suum quoque nuptiis:

est & in tempore cessandum: nec opperiendum quoad, vt hic ipse philosophus inquit, dum est occidendum [h] seruiamus voluptatibus. Idem Pindarus quo loco meminit Theoxeni amasij sui, ait:

Oportuit, anime mi, cùm tempestiuum erat,
Et æias ferebat, amoris fructum demetere.
Nunc [i] *autem fulgentes in Theoxeni facie radios aspexi.*
Qui nulla cupiditate fluctuat [k]*, huic atrum*
Cor è ferro vel adamante est fabricatum,
Gelidæ flammæ: Venus arcuatis cilijs formosa
Nullo cum honore dignatur. Semper in arduo
Difficilique labore est, aut matronali
Grauitate & fastu gelidus per omnes vias
Incedit: at ego coræ velut ab ape mellifica [l] *puncto*
Tabesco, donec iuuenilia pubescentis pueri membra inspiciam.

Peithon in gratiam filij Agesilai [m], Tenedi habitauit [n]. Puerorum amorem anteponunt multi fœminarũ amoribus. In multis ciuitatibus Græciæ, quæ rectè legibus administrantur, consuetudine hoc receptum & probatum est. Cretenses, vt diximus, & in Eubœa Chalcidẽses prodigiosè amore puerorum flagrant [o], Echemenes in Creticis non à Ioue Ganymedem raptum fuisse tradit, sed à Minoë. Chalcidenses, quos indicauimus antea, raptum apud se Ganymedem à Ioue prædicant, ac ipsum locum ostendunt, vocatum Harpagium, egregiis myrtis consitum. Inimicitias quæ ob cædem filij [p] inter ipsum & Athenienses exarserant, Minos condonauit, amore Thesei placatus, cui & Phædram filiam nuptum dedit, vt scribit Zenis, siue Zeneus Chius in opere De patria sua.

λέγει δ' οὕτως περὶ αὐτῆς, τοῦθ' ἁδεῖαν Μοῦσαν, ἔδειξε δῶρον μακαίρᾳ παρθένῳ ἀξανθὰ Μεγαλοστράτᾳ. καὶ Στησίχορος δ' ὁ μετρίως ἐρωτικὸς χορόμβῳ, σωέσησε καὶ τοῦτον τὸν τρόπον τῶν ἀσμάτων, ἃ δὴ καὶ τὸ παλαιὸν ἐκαλεῖτο παιδικά καὶ παιδικά. οὕτω δ' ἐναγώνιος ἦν ἡ περὶ τὰ ἐρωτικὰ πραγματεία, ὥστε οὐδεὶς ἠγεῖτο φορτικοὺς ἐρωτικοὺς ὄντας καὶ Αἰσχύλος μέγας ὢν ποιητὴς, καὶ Σοφοκλῆς ἦγον εἰς τὰ θέατρα δράματα τῶν τραγῳδιῶν τοὺς ἔρωτας. ὁ μὲν τὸν Ἀχιλέως πρὸς Πάτροκλον· ὁ δ' ἐν τῇ Νιόβῃ τὸν τῶν παίδων· διὸ καὶ παιδεραστάς τινες καλοῦσι τὴν τραγῳδίαν, καὶ ἐκδέχονται τὰ τοιαῦτα ἀσματα οἱ θεαταί. καὶ ὁ Ρηγῖνος Ἴβυκος βοᾷ καὶ κέκραγε, ἦρι μὲν αὔτε Κυδώνια μηλίδες ἀρδόμεναι ῥοαῖν ἐκ πωλαμῶν, ἵνα παρθένων κῆπος ἀκήρατος, αἱ τ' οἰναν θίδες αὐξόμεναι σκιερῶσιν ὑφ' ἕρνεσιν οἰναρέοις θαλέθουσιν. ἐμοὶ δ' ἔρως οὐδεμιαν καταβαίνει ὥραν τε ὑπὸ στερωπᾶς φλέγων θρηϊκίοις βορέας αἴσσων ὥστε Κύπριδος ἀζαλέαις μανίαις ἐρεμνὸς ἐθάμβησε, κραταιὸς παιδόθεν φυλάσσει ἠμελέρας φρένας. καὶ Πίνδαρος δ' οὐ μετρίως ὢν ἐρωτικὸς φησιν, εἶη καὶ ἐρᾶν καὶ ἔρωτι χαρίζεσθαι, καὶ καθὰ καιρὸν μὴ πρεσβύτερον ἀριθμοῦ δίωκε θυμὲ πρᾶξιν. διόπερ καὶ ὁ Τίμων ἐν τοῖς Σίλλοις ἔφη,

Ὥρη ἐρᾶν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δὲ πεπαῦσθαι.

καὶ μὴ ἀναμένειν, ἐς τ' αὖ ἐκεῖνο τις φθέγξηται καθὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον φιλόσοφον,

Ηνίκ' ἐχρῆν δύειν νῦν ἄρχεται ἡδύεσθαι.

μνησθεὶς δὲ καὶ τοῦ Τενεδίου Θεοξένου ὁ Πίνδαρος, ὃς ἐν αὐτοῦ ἐρώμενος, τί φησι, χρὴ με καθὰ καιρὸν ἐρώτων δρέπεσθαι θυμὲ σὺν ἡλικίᾳ ταῖσδε Θεοξένου ἀκτῖνας πεπόηκε μαρμαριζούσας δρακεὶς ὃς μὴ πόθῳ κυμαίνεται, ἐξ ἀδάμαντος, ἢ σιδάρου κεχάλκευται μέλαιναν καρδίαν ψυχρᾷ φλογί, πρὸς δ' Ἀφροδίτας ἀτιμαζεῖς ἑλικοβλεφάρου, ἢ πρὸς χρήμασι μοχθίζει βιαίως, ἢ γυναικείῳ θράσει ψυχραὶ φορεῖται πᾶσαν ὁδὸν θεραπεύων, ἀλλ' ἐγώ γ' ἑκὰς τᾶς κηρὸς ὡς δαχθεὶς ἐλεκρὰν μέλισσαν τήκομαι. εὖτ' αὖ ἴδω παίδων νεόγυιον ἐς ἥβαν. ἐν δ' ἄρα καὶ Τενέδῳ πειθὼ τ' ἔναισε, καὶ χάρις ἰὸν Ἀγησιλάου. ὅλως δ' οὗτοι παιδικοὺς ἔρωτας τῆς ἐπὶ ταῖς θηλείαις προκρίνουσι πολλοί. παρὰ γὰρ ταῖς ἄλλαις ταῖς δυνομουμέναις πόλεσιν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος πρόσκαθηται τόδε τὸ ἔθος. Κρῆτες γοῦν ὡς ἔφην καὶ οἱ ἐν Εὐβοίᾳ Χαλκιδεῖς περὶ τὰ παιδικὰ δαιμονίως ἐπιτήδειοι. Ἐχεμένης γοῦν ἐν τοῖς Κρητικοῖς, ἁρπάσαι τὸν Γανυμήδην φησὶν οὐκ ἀπὸ Μίνωος, οἱ δὲ περὶ τὸν Χαλκιδεῖς πρὸς αὐτοῖς φασὶν ἁρπασθῆναι τὸν Γανυμήδην ὑπὸ τοῦ Διός, καὶ τὸν τόπον δεικνύουσιν ‖ Ἁρπάγιον καλοῦσιν, ἐν ᾧ καὶ μυρσίναι διάφοροι πεφύκασιν. καὶ τὴν πρὸς Αἰωλίους ἔχθραν διελύσατο Μίνως καὶ ὥστε ὑπὲρ θανάτου παῖδος συσσῶσαν, Θησέως ἐραστοῦ, καὶ τὴν θυγατέρα τούτῳ γυναῖκα ἔδωκε Φαίδραν, ὡς Ζηνὶς ἢ Ζηνοῦς φησὶν ὁ Χῖος ἐν τῷ περὶ τῆς πατρίδος συγγράμματι.

Ιερώνυμος ὁ Περιπατητικὸς φιλιατρεύσους φησὶ γηρεῶς τοὺς παιδων ἔρωτας, ὅτι πολλάκις ἡ τῶν νέων ἀκμὴ, καὶ τὸ πρὸς ἀλλήλους εὐμενὲς συμφρονῆσαν πολλὰς τυραννίδας καθεῖλε. παιδων γὰρ παρόντων ἐρασὴς πᾶς ὅ, τι οὖν ἕλοιτ' ἂν πάσχειν, ἢ δειλοῦ δόξαν ἀπενέγκασθαι φοβηθεὶς τοῖς παιδικοῖς. ἔργῳ γοῦν τοῦτ' ἔδειξεν ὁ συνεχὴς θήβησιν ὑπὸ Επαμινώνδᾳ ἱερὸς λόχος· καὶ ὁ κατὰ τῶν Πεισιστρατιδῶν θάνατος ὑπὸ Αρμοδίου καὶ Αριστογείτονος γενόμενος· καὶ Σικελίαν δ' ἂν ἀκράγαντι ὁ Χαριτωνος καὶ Μελανίππου. Μελανίππους δ' ἰδίως τοὺς παιδικοὺς, ὡς φησιν Ηρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ Περὶ ἐρωτικῶν. ἔτι φανερῶς ὑποβολιμαίους φαλαρίδι καὶ βασανιζόμενοι, ἀναγκαζόμενοί τε λέγειν τοὺς συνειδότας, οὐ μόνον οὐ κατεῖπον, ἀλλὰ καὶ τὸν φάλαριν αὐτὸν εἰς ἔ- 298
λεον τοῦ ταύρου ἤγαγον, ὡς ἀπολύσαι αὐτοὺς πολλὰ ἐπαινέσαντα. διὸ καὶ ὁ Απόλλων ἠθεὶς ὑπὸ τούτοις ἀναβολὴν θανάτου τῷ φαλάριδι ἐχαρίσατο ἐμφήνας τοῖς πυθομένοις τὸ Πυθίας, ὅπως αὐτῷ ἐπιθῶνται, ἐχρήσατό τε καὶ περὶ τοῦ ἀμφὶ τὸν Χαριτωνα πεθαξας ὃ ἐξαμέτρου τὸ πεντάμετρον, καθαπὲρ ὕστερον καὶ Διονύσιος Αθηναῖος ἐποίησεν ὁ ὑπικληθεὶς Χαλκοῦς ἐν τοῖς ἐλεγείοις. ἔστι δὲ ὁ χρησμὸς ὅδε,

ΕΥδαίμων Χαρίτων καὶ Μελανίππου ἔφυ
Θείας ἀγλαΐης ἐφαμερίοις φιλότατοι.

Διαβοητὰ δ' ἐστὶ καὶ τὰ περὶ Κρατίνου τοῦ Αθηναίου δράμα. ὃς μεθύσιον δύμορφον Επιμηνίδου καθαίροντος τὸ Αττικὸν ἀνθρωπείῳ αἵματι διά τινα μίσος παλαιὰ, ὡς ἱστορεῖ Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τελετῶν, ἐκὼν αὐτὸν ἐπέδωκεν ὁ Κρατῖνος ὑπὲρ τῆς θρεψαμένης, ᾧ καὶ ἐπαπέθανεν ὁ ἐρασὴς Αριστόδημος, λύσιν τ' ἔλαβε τοῦ δεινοῦ. διὰ τοῦτ' οὖν τοιούτους σφὼ ἔρωτας οἱ τύραννοι, (πολέμιοι γὰρ αὐτοῖς αὗται αἱ φιλίαι) τὸ σφάπαν ἐκώλυον τοὺς παιδικοὺς ἔρωτας παντάχοθεν αὐτοῦ ἐκποδὼν ποιεῖσθαι. εἰσὶ δ' οἱ καὶ παλαίστρας ὥσπερ ἀντιτεχνήματα τῆς ἰδιώτου ἀκροπόλεσιν ἐνεπίμπρησάν τε καὶ κατέσκαψαν, ὡς ἐποίησε Πολυκράτης ὁ Σαμίων τύραννος. παρὰ δὲ Σπαρτιάταις, ὡς Αγνων φησὶν ὁ Ακαδημαϊκὸς, ἔστι τῶν γάμων ταῖς παρθένοις ὡς παιδικοῖς νόμος ἐστὶν ὁμιλεῖν. καὶ γὰρ ὁ νομοθέτης Σόλων ἔφη

Μηρῶν ἱμείρων καὶ γλυκεροῦ στόματος.

Αἰσχύλος τε καὶ Σοφοκλῆς ἀναφανδὸν ἔφασαν· ὁ μὲν, Μυρμιδόσιν,

Σέβας γὰ μηρῶν, ἅγιον οὐκ ἐπῃδέσω
Ω δυσχάρεστε τοῦ πυκνῶς φιλήματος. (μὲν,

ὁ δ', ἐν Κολχίσι φησὶ Γανυμήδους πρὸς λόγον ποιούμενος
Μηροῖς ὑπαθθων τὸν Διὸς τυραννίδα. F

ἢ καὶ ἀγνοῶ ὅλως φησὶ Κρατῖνα καὶ Αριστόδημα πεπλάσθαι Πολέμωνα ὁ περιηγητὴς ἐν τῷ περὶ τὸν Νεάνθην ἀντιγραφαῖς. ὑμεῖς τε ὦ Κυνάλκη ταῦτα διηγήσεις ταύτας, καὶ ψευδεῖς ὄντας, ἀληθεῖς εἶναι πιστεύετε, καὶ τὰ τούτων ποιήματα, ἃ φησὶ δὴ παιδικοὺς ἔχειν ἔρωτας, ἡδέως μελετᾶτε. τὸ παιδεραστεῖν σφᾶς πρώτους Κρητῶν εἰς δὴ Ελληνας παρελθόντας, ὡς ἱστορεῖ Τίμαιος. ἄλλοι δέ φασι τῶν τότε ἐρώτων καταρξαμένου Λαΐου ξενοφθέντα σφᾶς Πέλοπι, καὶ ἐρασθέντα τοῦ

A Hieronymus Peripateticus in amoribus puerorum plurimum ſtudij veteres poſuiſſe ait, quoniam accidit ſæpe vt ætate vigente mutuáue beneuolentia & cõſenſione tyrannidas euerterint. Nam coram puero amator quiduis potius ſuſtineat, quàm vt apud amaſium in opinionem timiditatis incidat. Reipſa planum hoc fecit a apud Thebanos ab Epaminonda inſtitura ſacra cohors: Peiſiſtratidarum Athenis mors, coniuratione ab Harmodio Ariſtogeitonéq; facta: Charitonis & Melanippi, qui eius catamitus fuit, vt
B inquit Heraclides Ponticus in Amatoriis, conſpiratio [b] Agrigenti Siciliæ. Ii cùm in ſuſpicionem veniſſent tanquam inſidiarentur Phalaridi, vt conſiliorum participes denunciare cogerentur tormentis ſubiecti, non ſolùm non conſcios prodiderunt, ſed cùm haberetur quæſtio de illis crudeliter, ad miſericordiam ita Phalarin commouerunt, vt ſolui iuſſerit, laudata eorum conſtantia: quod eius factum Apollo probauit, vt gratiam reddens prorogauerit eius necem, & de inuadendo tyranno oraculum conſulentibus, differri præceperit, ac de Charitone honorificè e cortina reſponderit carminibus duobus, quorum pentametron anteit hexametro, vt poſtea in elegis ſuis ordinauit Dionyſius Athenienſis, cui Æneci cognomen indiderunt. Ex adytis hæc fuit vox Apollinis:

Fortunatus & Chariton, & Melanippus,
Diuini optabilis amicitiæ cultores ac duces.

Celebratur hominum quoque ſermonibus id quod Athenienſi Cratino contigit. Formoſus is adoleſcẽs, vt refert Neanthes Cyzicenus ſecundo libro De myſteriis, & initiationibus, humano ſanguine Epimenidis [c] Atticam terram ob vetuſta quædam ſcelera expiante, pro patria, cuius alumnus erat, vltro ſeſe deuouit, & interficiendum obtulit: poſt eúmque diem obiit illius amator Ariſtodemus. Horum interitu nefarium id flagitium eſt obliteratum. Ob eos itaque amores tyranni, quibus inuiſa eſt ac inimica huiuſmodi beneuolentia, pueros amari vetuerunt, & eam coniunctionem extirparunt. Quidam & exercitationum ludum, velut ex aduerſo conſtructa ſuis arcibus mœnia, combuſſerunt, ac demoliti ſunt, vt Polycrates Samiorum tyrannus. Apud Spartiatas, vt inquit Agnon Academicus, ante nuptias verſari cum virginibus, non ſecus ac cum pueris, licet. Quod verò legiſlator Solon inquit:

Femora deſiderans, & os dulce:

apertè dixerunt Æſchylus, ac Sophocles: hic quidem in Myrmidonibus:

Purum cruris decus tu non reueritus es,
O infelix, frequentia nec oſcula:

ille verò in Colchidibus nonnihil de Ganymede loquens:

Cruribus [e] accendens Iouis tyrannidem.

Non porrò me latet Polemonem orbis deſcriptorem in ſuis ad Neanthen reſcriptionibus [f] cenſuiſſe fabuloſa, quæ de Cratino & Ariſtodemo vulgata ſunt. Vos autem, ô Cynulce, has narrationes, quantumuis fictitias, veras eſſe creditis, libentérque addiſcitis ea poëmata, quorum argumentum eſt puerilis amor; à Cretenſibus primùm, vt Timæus prodidit, inuectus, quamuis alij ſcribant ortum fuiſſe à Laïo [g] ad Pelopem diuerſato: qui ad amatum

eius

eius filium Chrysippum cùm raptum imposuisset currui, Thebas aufugit. Praxillia Sicyonia Chrysippum à Ioue raptum fuisse inquit. Ex barbaris Celtæ [a], quamuis pulcherrimas vxores habeant, amore puerili magis delectantur, vt sæpius ex iis quidam in pellibus cum pullis duobus cubitent. Persas Herodotus scribit à Græcis eos amores didicisse. Alexander rex ad insaniam amore puerorum exarsit: Dicæarchus libro De sacrificio quod ad Ilium peractum est, eunuchum Bagoam adeò ipsum deperiisse scribit, vt resupinus in conspectu theatri totius eum suauiaretur: acclamante verò cum plausu spectatorum turba, & tanquam ad iteranda oscula inuitante, paruisse, atque rursum inflexa ceruice basia congeminasse. Charoni Chalcidensi, vt scribit Carystius in historicis commentariis, bellus puer erat, domino valde charus: quem, dum apud Craterum Alexander potaret, vt visum laudauit, eum Craterus Alexandrum osculari continuò iussit: Minimè, inquit Alexander: hoc enim tantum mihi voluptatis non afferret, quantum tibi molestiæ. Hic enim rex, vt ad amorem propensior fuit, ita in eo quod honestissimum ac maximè decorum est temperans, vt qui non solùm Darij filias & eius vxorem formosissimam captiuas, non violarit, sed ne quidem se captiuas esse vt intelligerent, voluit: & perinde ac si Darius adhuc in regia foret, imperauit illis omnia suppeditari: quod vbi resciuit Darius, deos est precatus manibus in solem protensis, vt aut se regnare vellent, aut Alexandrum. Rhadamanthi Iusti Talon [b] amores fuisse Ibycus ait. Diotimus in Heraclea, scribit EVrystheum [c] in deliciis Herculi fuisse, eiusque gratia Herculem eos labores famosos obiisse. Argynnum in Cephiso natantem Agamemnon cùm vidisset, eius amore correptum fuisse fama percrebuit, frequenter enim in eo se flumine abluebat. Itaque vita functum illum ad Cephisum humauit Agamenon, & ibidem Veneris Argynnidis [d] templũ ædificauit. Alcymnius Chius in Dithyrambis Hymenæum tradit Argynni fuisse amasium: Antigoni verò regis citharœdum Aristoclem, Antigonus Carystius in vita Zenonis his verbis: Comessabundus Antigonus [e] rex Zenoni illudere solitus, aliquando ex compotatione interdiu reuertens, in Zenonem prosiluit, &, vt apud Aristoclem citharœdum quem perditè amabat, secum comessaretur, persuasit. Fuit & in adolescẽtum amorem pronus Sophocles, vt fœminarum EVripides [f]. Ion poëta in opere cui titulum præfixit, peregrinationes, ad hunc modum scribit, Cùm exercitus imperator classe Lesbum Sophocles peteret, in Chio ego cum illo fui congressus, viro inter pocula iocoso, & vrbanè faceto. Conuiuio illum excepit Hermesileus, & priuatim eius hospes, & Athenienſium publicus. Ad ignem stabat qui vinum ministraret, pudore [g], vt erat manifestum, rubicundior. Hunc Sophocles est sic affatus: Suauiter me bibere vis? Annuente puero, Calicem igitur lentè mihi & affer inquit, & aufer. Erubescente magis puero, ei qui proximè accumbebat, ille tum inquit, eleganter Phrynichum hoc dixisse:

A Ἔ ἰοῦ αὐτὸ Χρυσίππου, ὃν ἁρπάσαντα ἀναθέμενον εἰς ἅρμα εἰς Θήβας φυγεῖν. Πραξίλλα ἡ Σικυωνία ὑπὸ Διὸς φησὶν ἁρπαθῆναι τὸν Χρύσιππον. Κελτοὶ τῶν βαρβάρων καίτοι καλλίστας ἐχόντες γυναῖκας, παιδικοῖς μᾶλλον χαίρουσιν ὡς πολλάκις ἐνίους ἐπὶ δοραῖς μετὰ δύο ἐρωμένων ἀναπαύεσθαι. Πέρσας δὲ τοὺς Ἑλλήνων φησὶν Ἡρόδοτος μαθεῖν τοὺς παισὶ χρῆσθαι φιλοπαίστους. Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς. Δικαίαρχος ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν Ἰλίῳ θυσίας, Βαγώου τοῦ εὐνούχου ὄντος αὐτὸν φησὶν ἠρᾶσθαι, ὡς ἐν ὄψει θεάτρου ὅλου καταφιλεῖν αὐτὸν ἀνακλάσαντα, καὶ τῶν θεατῶν ἐπιφωνησάντων μετὰ κρότου μὴ ἀπειθήσας, πάλιν ἀνακλάσας ἐφίλησεν. Καρύστιος δ' ἐν ὑπομνήμασι Χάρωνι φησὶ τῷ Χαλκιδεῖ, παῖς καλὸς ἦν, καὶ εἶχεν εὖ πρὸς αὐτόν· ὡς δὲ Ἀλέξανδρος ἐκάλεσε Κρατερὸν αὐτὸν ἐπῄνεσε γυμνοῦ ποτε· ὁ Κρατερὸς ἐκέλευσε τὸν παῖδα καταφιλῆσαι τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ ὃς μηδαμῶς εἰπεῖν, ἐμὲ γὰρ οὕτως ἐμὲ εὐφραίνει ὡς σε λυπήσει. ὥσπερ γὰρ ἦν ἐρωτικὸς ὁ βασιλεὺς οὗτος, οὕτως καὶ πρὸς τὸ καθῆκον ἐγκρατὴς καὶ πρὸς τὰ πεπωδεγμένα. αἰχμαλώτους γὰρ λαβὼν τὰς Δαρείου θυγατέρας καὶ τὰ γυναῖκα καλλει διαφερούσας οὔσας, οὐ μόνον ἀπέσχετο, ἀλλ' οὐδὲ σκέψασθαι ταύτας ἐποίησεν ὅτι εἰσὶν αἰχμάλωτοι, ἀλλ' ὡς ἐπὶ Δαρείου ἐν τῇ βασιλείᾳ ὄντος πάντα αὐταῖς χορηγεῖσθαι ἐκέλευσε. διόπερ καὶ Δαρεῖος τὸν μαθὼν ἠύξατο, τῷ ἡλίῳ τὰς χεῖρας ἀνατείνας, ἢ αὐτὸν βασιλεύειν ἢ Ἀλέξανδρον. Ῥαδαμάνθυος δὲ τοῦ Δικαίου Ἰβυκος ἐρᾶσθαι φησὶ γενέσθαι Τάλων. Διότιμος δὲ ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ Εὐρυσθέα φησὶν Ἡρακλέους ἠρᾶσθαι παιδικά, διόπερ καὶ τοὺς ἄθλους ὑπομεῖναι. Ἀγαμέμνονά τε Ἀργίννου ἐρασθῆναι λόγος, ἰδόντα ὑπὲρ τῷ Κηφισῷ νηχόμενον, ἐν ᾧ καὶ τελευτήσαντα αὐτὸν (συνεχῶς γὰρ ἐν τῷ ποταμῷ τούτῳ ἀπελούετο) θάψαι [εἰς αὐτὸ, καὶ ἱερὸν αὐτοῦ] Ἀφροδίτης Ἀργιννίδος, Ἀλκύμνιος δὲ ὁ Χῖος ἐν διθυράμβοις Ἀργιννίου φησὶν ἐρώμενον γενέσθαι Ἀργύννιον ἠρᾶσθαι. Ἀνιγόνου δὲ βασιλέως ἐρώμενος ἦν Ἀριστοκλῆς ὁ κιθαρῳδός, περὶ οὗ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ Ζήνωνος βίῳ γράφει οὕτως. Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς ἐπεκώμαζε τῷ Ζήνωνι· καί ποτε καὶ μεθ' ἡμέραν ἐλθὼν ἔκπυος πότε, καὶ ἀναπηδήσας πρὸς τὸ Ζήνωνα, ἔπεισεν αὐτὸν συγκωμάσαι αὐτῷ πρὸς Ἀριστοκλέα τὸν κιθαρῳδόν, οὗ σφόδρα ἦρα ὁ βασιλεύς. Φιλομείραξ δὲ ἦν ὁ Σοφοκλῆς, ὡς Εὐριπίδης Φιλαγωνίᾳ. Ἰων οὖν ὁ ποιητὴς ἐν ταῖς ἐπιδημίαις, ἱστορεῖ οὕτως· Σοφοκλεῖ τῷ ποιητῇ ἐν Χίῳ συμβούτησα, ὅτε ἔπλει ἐς Λέσβον στρατηγός, αἱδρεῖ παιδιώδει πρὸς οἶνον καὶ δεξιῷ. Ἑρμησίλεω δὲ ξένου οἰκείου καὶ προξένου Ἀθηναίων ἐστιῶντος αὐτὸν, ἐπεὶ πρὸς τὸ πῦρ ἑστὼς ὁ παῖς οἶνον ἐγχέων, πᾶς ἐὼν δῆλος ἦν, εἶπέ τε, βάλλει με ἡδέως πίνειν; φαίνεται δ' αὐτοῦ· βραδέως κίνει καὶ πρόσφερέ μοι καὶ ἀπόφερε τὴν κύλικα· ἔτι πολὺ μᾶλλον ἐρυθριάσαντος δὲ παιδὸς, εἶπε πρὸς τὸ συγκαθακείμενον, ὡς καλῶς Φρυνίχος ἐποίησεν εἰπὰς,

[a] χρῶνται ἢ ἱερὸν αὐτόθι.

λάμπει δ' ἐπὶ πορφυρέαις παρηΐσι φῶς ἔρωτος. καὶ πρὸς τόδε ἠμείφθη ὁ Ερετριεὺς ἢ Ερυθραῖος γραμμάτων ἐὼν διδάσκαλος, σοφὸς μὲν δὴ σύ γε εἶ ὦ Σοφόκλεις ἐν ποιήσει, ὅμως μέν τοι γε οὐκ εὖ εἴρηκε Φρύνιχος, πορφυρέας εἰπὼν τὰς γνάθους τοῦ καλοῦ· 299 εἰ γὰρ ὁ ζωγράφος χρώματι πορφυρέῳ ἐναλείψειε τουδὶ τοῦ παιδὸς τὰς γνάθους, οὐκ ἂν ἔτι καλὸς φαίνοιτο. οὐκ ἄρα δὴ τὸ καλὸν τῷ μὴ καλῷ φαινομένῳ εἰκάζειν ἄν. γελάσας ἐπὶ τῷ Ερετριεῖ. Σοφοκλῆς, οὐδὲ τόδε σοι ἀρέσκει ἄρα ὦ ξένε τὸ Σιμονίδειον, κάρτα δοκέον τοῖς Ελλησιν εὖ εἰρῆσθαι; πορφυρέου ἀπὸ στόματος ἰεῖσα φωνὰν παρθένος. οὐδ' ὁ ποιητὴς ἔφη λέγων, χρυσοκόμαν Απόλλωνα; χρυσέας γὰρ εἰ ἐποίησεν ὁ ζωγράφος τὰς τοῦ θεοῦ κόμας, καὶ μὴ μελαίνας, χεῖρον ἂν ἦν τὸ ζωγράφημα. οὐδὲ ὁ φὰς ῥοδοδάκτυλον; εἰ γάρ τις εἰς ῥόδεον χρῶμα βάψειε τοὺς δακτύλους ‖ πορφυροβαφοῦς χεῖρας καὶ οὐ γυναικὸς καλῆς ποιήσειε. ‖ γελασάντων δὴ, ὁ μὲν Ερετριεὺς ‖ ἐνωπήθη τῇ ‖ ἐπιῤῥαπίσει, ὁ δὲ πάλιν τοῦ παιδὸς τῷ λόγῳ εἴχετο. εἴρητο γάρ μιν ἀπὸ τῆς κύλικος κάρφος τῷ μικρῷ δακτύλῳ ἀφαιρέον τα, εἰ καθορᾷ τὸ κάρφος· φάντος δὲ καθορᾷν, ἀπὸ τοίνυν φύσησον αὐτὸ, ἵνα μὴ πλύνοιτο ὁ δάκτυλός σου· προσαγαγόντος δ' αὐτοῦ τὸ πρόσωπον πρὸς τὴν κύλικα, ἐγγυτέρω τὴν κύλικα τοῦ ἑαυτοῦ στόματος ἦγεν, ἵνα δὴ ἡ κεφαλὴ τῇ κεφαλῇ ἀσοτέρα γένηται. ὡς δὲ ἦν οἱ κάρτα πλησίον, προσλαβὼν τῇ χειρὶ, ἐφίλησεν. ἐπικροτησάντων δὲ πάντων σὺν γέλωτι καὶ βοῇ, ὡς εὖ ὑπηγάγετο τὸν παῖδα, μελετῶ εἶπε στρατηγεῖν ὦ ἄνδρες. ἐπειδήπερ Περικλῆς ποιεῖν μὲν ἔφη με, στρατηγεῖν δ' οὐκ ἐπίστασθαι. ἄρ' οὖν οὐ κατ' ὀρθόν μοι πέπτωκε τὸ στρατήγημα; τοιαῦτα πολλὰ δεξιῶς ἔλεγέν τε καὶ ἔπρησσεν, ὅτε πίνοι ἢ πράσσοι τὰ μέν τοι πολιτικὰ, οὔτε σοφὸς οὔτε ῥεκτήριος ἦν, ἀλλ' ὡς ἄν τις εἷς τῶν χρηστῶν Αθηναίων. καὶ Ιερώνυμος δ' ὁ Ρόδιος ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν φησὶν ὅτι Σοφοκλῆς εὐπρεπῆ παῖδα ἔξω τοῦ τείχους ἀπήγαγε χρησόμενος αὐτῷ· ὁ μὲν οὖν παῖς τὸ ἴδιον ἱμάτιον ἐπὶ τῇ πόᾳ ὑπέστρωσεν, τὴν δὲ τοῦ Σοφοκλέους χλανίδα περιεβάλλοντο. μετ' οὖν ὁμιλίαν ὁ παῖς ἁρπάσας τὸ τοῦ Σοφοκλέους χλανίδιον ᾤχετο, καταλιπὼν τῷ Σοφοκλεῖ τὸ ἑαυτοῦ παιδικὸν ἱμάτιον. οἷα δὲ εἰκὸς διαλαληθέντος τοῦ συμβεβηκότος, Ευριπίδης πυθόμενος καὶ ἐπιθωθάζων τὸ γεγονὸς, καὶ αὐτὸς ποτὲ ἔφη τούτῳ κεχρῆσθαι τῷ παιδὶ, ‖ ἀλλὰ μηδὲν προσθεῖναι, τὸν δὲ Σοφοκλέα διὰ τὴν ἀκολασίαν καταφρονηθῆναι. καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἀκούσας ἐποίησεν εἰς αὐτὸν τοιοῦτον ἐπίγραμμα, χρησάμενος τῷ περὶ τοῦ ἡλίου καὶ βορέου λόγῳ, καί τοι πρὸς μοιχείαν αὐτοῦ παραινιττόμενος,

Ηλιος ἦν, οὐ παῖς, Ευριπίδη, ὅ με χλιαίνων
Γυμνὸν ἐποίησεν· σοὶ δὲ φιλοῦνθ' ἑτέραν
Βοῤῥᾶς ὡμίλησε. σὺ δ' οὐ σοφὸς, ὃς τὸν ἔρωτα
Αλλοτρίαν σπείρων λωποδύτην ἀπάγεις.

Θεόπομπος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν συληθέντων ἐκ

A *In purpureis genis Amoris lux ſplendet:*

reſpondit Eretrienſis [a], ſiue Erytræus ludimagiſter, & literator, in componendis verſibus, ô Sophocles, ſapiens es: Phrynichus tamen non rectè dixit, purpureas eſſe formoſi pueri genas. Nã purpureo [b] colore ſi huius pueri genas pictor tingeret, formoſus iam non videretur. Non autem quod pulchrum, eſt comparandum cum eo quod minimè pulchrum apparet. Arridens Sophocles Eretrienſi, non igitur, ait, placebit tibi, ô hoſpes, Simonidis illud, quod dictum optimè Græci iudicant:

B *Purpureo vocem ab ore virgo miſit:*

nec quod poëta dixit, auricomum Apollinem. Pictor enim ſi Apollinis capillum aureum, & nõ atrum, repræſentaret, elegans tabula minus eſſet: nec quod AVrorę digitos eſſe roſeos idem poëta ſcripſit probabis, quoniam roſeo colore infectis digitis purpuratæ manus ſint, non pulchræ mulieris. Secuto riſu, tanquam impacto colapho repreſſus eſt Eretrienſis: ac denuo ſermo de puero haberi cœptus. Ei Sophocles dixit, feſtucam, minimo digito, in calyce fluitantem, ſi videret, vt tolleret: ſibi conſpici puer dixit: Eam, inquit Sophocles, expelle flatu, ne digitum madefacias. Admouebat puer faciem poculo, cùm interim Sophocles paulatim id propius os ſuſtolleret, capiti ſuo vicinius vt eſſet pueri caput: vt autẽ proximum fuit, manu prehenſum oſculatus eſt, cum riſu & clamore cunctis applaudentibus, quòd ita puerum ſubdolè ad ſuauium coëgiſſet: mihi nũc ô amici, dicit, cogitãdum id eſt, vt callidè & prudenter exercitum ducam, quandoquidem Pericles facere [c] me quidem ait, imperandi verò artẽ neſcire. Mihine rectè ac fœliciter vertit hęc militaris aſturia? Alia profectò multa Sophocles huiuſmodi inter potandum ingenioſè ac feſtiuè tum dicebat, tum faciebat, in adminiſtrandis publicis rebus, nec ita ſapiens & prouidus, nec diligens, & actuoſus, ſed inter Athenienſes probus, & integer. Hieronymus Rhodius in hiſtoricis commentariis ſcribit, Sophoclem, venuſtum puerum extra ciuitatis mœnia duxiſſe, cum illo vt coiret, puerúmque ſuum pallium inſtrauiſſe gramini, Sophoclem verò & ſe & illum ſua operuiſſe veſte, operéque peracto, Sophoclis penula ſurrepta diſceſſiſſe puerum, relicto illi quod ſubiecerat, pueri palliolo. Id quod acciderat, vt par fuit, hominum ſermonibus & rumore diuulgatum, EVripides cùm intellexiſſet, cachinnans per ludibrium dixit, illo ſe aliquando puero vſum fuiſſe, verùm ſibi furto nihil amiſſum: Sophoclem autem ob intemperantiam & inſolentiam cõtemptui habitum. Hoc vbi Sophocles audiit, in EVripidem epigramma ſcripſit huiuſmodi, Solis & Boreæ adaptatis nominibus, obſcurè tamen veluti per ænigmum adulteria illi exprobrans:

Sol quidem, ô EVripides, non puer, cùm me tepefaceret,
Veſte nudauit: tibi verò alienam vxorem oſculanti
Inceſſit boreas [d]: tu hercle non ſapis, qui amorem
Alienum in vulgus ſpargas & veſtium furem ducas domum.

Theopõpus libro de iis quę ſacrilegio in templo

Delphi

Delphico compilata fuerunt, ſcribit in Aſopichi Epaminondæ catamiti ſcuto pugnam Leuctricam cælatam fuiſſe: in eo prælio cum magno vitæ diſcrimine fortiter illum dimicaſſe, appenſúmque Delphis id ſcutum fuiſſe in porticu. In eodem opere Theopompus ſcribit, Phayllum Phocenſium [a] tyrannum mulierоſum fuiſſe, Onomarchum verò in puerorum amorem procliuem: húncque puero profecto Delphos, elegánti coma pulchro, cum quo rem habuerat, è templi muneribus ſtrigiles puſillas quatuor aureas dediſſe, à Sybaritis dicatas: Phayllum verò Bromiæ tibicinæ, Deiniadæ filiæ, quæ, niſi turba obſtitiſſet, in Pythiis modos erat tibia factura, argenteũ carcheſium, & aureum cyſſibium, Peparethiorum [b] donarium, Onomarchum rurſum Lycolæ Phyſcidi [c], Tricholei filio, formoſo, coronam lauream ab Epheſiis conſecratam. Puer hic ad Philippum [d] à patre ductus, & oblarus eius libidini, indonatus eſt remiſſus ad ſuos. Idem Onomarchus Damippum Epilyci Amphipolitæ filium perpulchrũ donario Pleiſthenis muneratus eſt, vt Pharſaliam Theſſalicã ſaltatricem Philomelus [e], laurea corona ex auro, quam dicauerant Lampſaceni [f]. Æneam laurum Metapontini [g] ſub reditum Ariſtei Proconneſij, qui ad Hyperboreos vſque [h] affirmabat ſe penetraſſe, Apollini dedicarant. Ex ea lauro cùm eſſet vox edita, Pharſaliam illam tum in forum Metapontinorum fortè accedentem vates qui illic conſiſtebant, furore & amentia perciti diſcerpſerunt [i]: cuius facinoris cauſſam pòſt homines cùm inueſtigarent, compertum eſt, ob dei coronam quam ſuſtulerat, dilaniatam fuiſſe. Ergo videte vos Philoſophi, qui præter naturæ leges exercetis venerem, & aduerſus deæ numen hac impietate vos obſtringitis, eo ne modo pereatis. Tum enim formoſi pueri ſunt, quod dicebat Glycera ſcortum, vt autor eſt Clearchus, cùm ſunt fœminæ ſimiles. Cleonymum Spartiatam ego equidem ſentio hominum primum feciſſe quod natura ſuadet, qui obſides à Metapontinis accepetit ducentas virgines [k] genere nobiliſſimas, & eximia ſpecie, vt ſcribit Duris Samí libro tertio hiſtoriarũ Agathoclis. Ego Hercule, vt inquit Epicrates in Antilaide, amatorios verſus, & Sapphus, & Cleomenis Lamynthij, prorſus memoria teneo. Vos autem philoſophi, cùm primùm amare fœminas in animũ inducetis, ſi quod in votis eſt aſſecuturos vos deſperetis, mox, vt Clearchus ait, euaneſcet atq; ceſſabit amor. Circa Pyrenæos montes in æneã vaccam bos tanquam initurus conſcendit: pictis verò cani, columbæ anſeri, fœminis mares eius generis ſeſe cùm adiunxiſſent, & inſiluiſſent, deſtiterunt, quoniam id fieri non poſſe cognoſcerent: velut & Cleiſophus Selimbriacus qui in Samo, è Pario marmore factæ ſtatuæ amore perditus, in templo ſe clauſum abdidit, tanquam cum ea cohæſurus, ſpe verò deceptus ob ſaxi frigiditatẽ & remixum, id cupere deſiit, & caruncula obdita libidinem expleuit. Eius rei meminit Alexis poëta in fabula cuius titulus eſt, Pictura hoc modo:

A Δελφῶν χρημάτων Ἀσώπιχον φησὶ τὸν Ἐπαμινώνδου ἐρώμενον, τὸ λεύκειον τροπαῖον ἐντετυπωμένον ἔχειν ἐπὶ τῆ ἀσπίδι, καὶ θαυμαστῶς αὐτὸν κινδυνεύειν, ἀνακειμένης ἐν τῆ ἀσπίδι ταύτης ἐν Δελφοῖς ἐν τῆ στοᾶ. Εν δὲ τῷ αὐτῷ συγγράμματι Θεόπομπος Φιλοπαίδα δὲ Ὀνόμαρχον, ὃν ἐκ τῶν ἱερῶν χαρίσασθαι τὸν εἰς Δελφοὺς θωρηκομένῳ τῷ Πυθοδώρου καὶ Σικυωνίου ἀποκειρομένῳ τῷ κόμῃ, ὅτι καλῷ συγγενόμενον, τῶν Συβαριτῶν ἀναθήματα, στλεγγίδα χρυσᾶ τέσσαρα· τῇ Δεινιάδι δὲ αὐλητρίδι Βρομίᾳ Φαύλλος καρχήσιον ἀργυροῦν Φωκαέων [καυς . . . νον] χρυσοῦν κιτῶν Πεπαρηθίων. αὐτὴ δὲ φησι κατέμελλε τὰ Πύθια αὐλεῖν, εἰ μὴ ὑπὸ δὲ πληθυος ἐκωλύθη. τῷ δὲ Λυκόλα τῷ δὲ Τριχολέως υἱᾶ Φυσκίδα ὅτι καλῷ Ὀνόμαρχος ἔδωκε φησὶ στέφανον δάφνης Ἐφεσίων ἀνάθημα. οὗτος ὁ παῖς πρὸς Φίλιππον ἀχθεὶς ὑπὸ δὲ πατρὸς, κἀκεῖ προαγωγὸν ὁμόμορος οὐδὲν λαβὼν ἀπεστάλη. τῷ Επλύκου δὲ Αμφιπολίτῃ υἱῷ ὅτι καλῷ Δαμίππῳ Πλειοθένους ἀνάθημα Ονόμαρχος ἔδωκε. Φαρσαλίᾳ τῇ Θεσσαλίδι ὀρχηστρίδι, δάφνης στέφανον χρυσοῦν Φιλόμηλος ἔδωκε Λαμψακηνῶν ἀνάθημα. αὕτη ἡ Φαρσαλία ἐν Μεταπόντῳ ὑπὸ τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ μαντέων γενομένη, ὡς τάχιστα ὤφθη εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμβαλοῦσα, ἐμμανῶν ὁρμώντων τῶν μαντέων, διεσπάσθη ὑπ' αὐτῶν. καὶ τῶν ἀνθρώπων ὕστερον ἀναζητούντων τὴν αἰτίαν, εὑρέθη [Δι' ὃ τὸν δὲ θεοῦ στέφανον ἀνῃρημένην.] ὁρᾶτε οὖν καὶ ὑμεῖς οἱ φιλόσοφοι οἱ παρὰ φύσιν τῇ Αφροδίτῃ χρώμενοι, καὶ ἀσεβοῦντες εἰς τὸν θεὸν, μὴ τὴν αὐτὴν διαφθαρῆτε τρόπον, ὅτε καὶ οἱ παῖδες εἰσὶ καλοὶ, ὡς Γλυκέρα ἔφασκεν ἡ ἑταίρα, ὅσον ἐοικασι γυναικὶ χρόνον, καθάπερ ἱστορεῖ Κλέαρχος. ἐμοὶ μὲν δὲ κατὰ φύσιν δοκεῖ ποιῆσαι Κλεώνυμος ὁ Σπαρτιάτης, πρῶτος ἀνθρώπων εἰς ὁμηρείαν λαβὼν παρὰ Μεταποντίνων γυναῖκας, παρθένους τὰς ἐνδοξοτάτας καὶ καλλίστας διακοσίας, ὡς ἱστορεῖ Δοῦρις ὁ Σάμιος. ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Αγαθοκλέα ἱστοριῶν. κἀγὼ δὲ κατὰ τὸν Επικράτην Ανθιλαΐδα [ἐρωτικὰ μεμάθηκα παντελῶς Σαπφοῦς μέλη, ἢ τοῦ Κλεομήδους Λαμυνθίου.] ὑμεῖς δὲ οἱ φιλόσοφοι κἂν ἐραστεύητε ποτὲ γυναικῶν ἐν ἐννοίᾳ λάβητε, ὡς ἀδύνατον ἐστὶν τυχεῖν μάθετε, παύσονται οἱ ἔρωτες ὡς φησι Κλέαρχος. τῇ τε γὰρ θεῖ τὴν Πυρρώνην χαλκῇ βοὶ ἔδος ἐπανέβη, καὶ γεγραμμένη κυνὶ καὶ θεισερᾷ καὶ χλωῇ, τῇ μὲν κύων, τῇ δὲ θεισερᾷ, τῇ δὲ χλωῇ θῆλυς ἦλθον καὶ ἐπεπήδησαν. φανέντων δὲ πᾶσι τούτοις ἀδυνάτων ἀπέσησαν, καθάπερ Κλείσοφος ὁ Σηλυμβρανός. ὅτος δὲ τὸν ἐν Σάμῳ Παρίου ἀγάλματος ἐραστὴς κατέκλεισεν αὐτὸν ἐν τῷ ναῷ

B

C

D

E

F

χρ. κιστίσιον χρυσοῦν.

χρ. διόπερ τὸν τῆς θεᾶς στέφανον ὧν αὐ-

χρ. --- ἐρωτικὰ Μεμάθηκα τοῦτο παντελῶς Σαπφοῦς μέλη Η τοῦ Κλεομήδους τοῦ Λαμυνθίου. & pro Λαμυνθίου leg. Λαπιθίου.

ὡς πλησιάσαι δυνησόμενος· καὶ ὡς ἠδυνάτει διάτε τὴν ψυχρότητα καὶ τὸ ἀντίτυπον τοῦ λίθου, τὴν καῦσα τῆς ἐπιθυμίας ἀπέση, καὶ προβαλλόμενος τὸ σαρκίον ἐπλήσιασε. τῆς πράξεως ταύτης μνημονεύει Αλεξις ὁ ποιητὴς ἐν τῷ Ὑπηρεφομένῳ δράματι, γραφὴν, λέγων ὧδε,

Γεγρῦηται δ' ὡς λέγουσι παῦ Σάμῳ
Τοιῦδ' ἕτερον· λιθίνης ἐπεθύμησεν κόρης
Ανθρωπ@, ἐγκαλέκλεισεθ' αὑτὸν τῷ νεῷ.

καὶ Φιλήμων τοῦ αὐτοῦ μνημονεύων φησίν,

Αλλ' ἐν Σάμῳ μὲν τοῦ λιθίνου ζώου ποτὲ
Ανθρωπ@ ἠράσθη τις· εἶτ' εἰς τὸν νεὼν
Κατέκλεισεν αὑτόν. Κλησικλέους δέ ἐστιν ἔργον τὸ ἄγαλμα, ὥς φησιν Αδαῖ@ ὁ Μυτιληναῖος ἐν τῷ περὶ ἀγαλμάτων ποιῶν. Πολέμων δ' ἢ ὁ ποιήσας τὸν ἀναθέντα ἀνάθημα ἐν Δελφοῖς φησὶν, ἢ ἐν τῷ πινάκων θησαυρῷ, παῖδες εἰσὶ λίθινοι δύο, ὧν ἕτερος Δελφοὶ φασὶ τῶν θεωρῶν ἐπιθυμήσαντα ἵνα συγκαλακλεισθῶσι, καὶ τὸ ὁμιλίας καταλιπεῖν στέφανον· φωραθέντ@ δ' αὐτοῦ, τὸν θεὸν χρωμένοις τοῖς Δελφοῖς σωτῆρα ὀφεῖναι τὸν ἄνθρωπον· δεδωκέναι δὲ αὐτῷ μισθόν. καὶ ἄλογα δὲ ζῶα ἀνθρώπων ἠράσθη. Σεκοῦνδος μὲν γὰρ Βασιλικὸς οἰνοχόος Αλεκτρυόνα ἐκάλει· ὃν ὁ μὲν Αλεκτρυὼν κέντρον@· ὁ δὲ Σεκοῦνδος ἐῶ οἰκέτης Νικομήδους δὲ Βιθυνῶν βασιλέως, ὡς ἱστορεῖ Νίκανδρ@ ἐν ἑβδόμῳ Περιπλείων. ἐν Αργείῳ δὲ παῖδος ἠράσθη χοιρίδιον, ὡς Κλέαρχ@ ἱστορεῖ ἐν πρώτῳ ἐρωτικῶν. τὸν δὲ παῖδα τοῦτον Θεόφραστος ἐν τῷ ἐρωτικῷ Αμφίλοχον καλεῖσθαι φησί, καὶ τὸ χοῖρ@ Ωλένιον εἶναι. Ερμείας δὲ ὁ τοῦ Ερμοδώρου, Σάμι@ δὲ χοῖρ@, ἐρασθῆναι Λακύδου δὲ φιλοσόφου. Εν δὲ Λοκαδίᾳ φησὶ Κλέαρχος οὕτως ἐρασθῆναι παιδὸς παρθένου, ὡς καὶ τὸν βίον ἐκλιπεῖν σωφρονοῦντα. Δελφῖνα δ' ἐν Ιασῷ παιδὸς ἐρασθῆναι λόγ@, ὡς ἱστορεῖ Δοῦρις ἐν τῇ ἑνάτῃ· ὃ δὲ λόγ@ ἐστιν αὐτῷ τοιοῦτος Αλεξάνδρου, καὶ λέγει οὕτως, μεταπέμψαντος δὲ καὶ τὸν Ιασέα παῖδα. τοῦτον δὲ τὸν πόλιν ταύτην Διονύσι@ τις ἰδὼν παῖς, ὃς μετὰ τῶν ἄλλων ἐκ παλαίστρας ἀναχωροῦντος, ὅτι τὴν θάλατταν ἐκολύμβα. Δελφὶς δὲ τοῦτον ἐκ τοῦ πελάγους ἀπαντῶντα, καὶ ἀναλαμβάνων ὅτι τὰ νῶτα ἔφερεν ὅτι πλεῖστον νηχόμενο@, καὶ πάλιν ἀποκαθίσας εἰς τὴν γῆν. φιλανθρωποτάτην δέ ἐστι καὶ σωτικωτάτην τὸ ζῶον ὁ Δελφὶς, χάριν τε ἀποδιδόναι ἐπιχαίρων. Φύλαρχ@ γοῦν ἐν τῇ δυσκαιδεκάτῃ, Κοίραν@ φησὶν ὁ Μιλήσι@ ἰδὼν ἁλιέας τοῦ δελφῖνος λαβόντας δελφῖνα, καὶ μέλλοντας κατακόπτειν, ἀργύριον δοὺς, καὶ ἀφῆκεν εἰς τὸ πέλαγος. καὶ μετὰ ταῦτα ναυαγίῳ χρησάμενο@ πρὸς Μύκονον, καὶ πάντων ἀπολομένων, μόνο@ ὑπὸ δελφῖνο@ ἐσώθη ὁ Κοίραν@. τελευτήσαντ@ δὲ αὐτοῦ γεραιοῦ ἐν τῇ πατρίδι, καὶ τῆς ἐκφορᾶς τοῦ τε θηλαπίαν γινομένης κατὰ τύχην ἐν τῇ Μιλήτῳ, ἐν τοῦ λιμένι πληθ@ δελφίνων ἐφάνη ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, μικρὸν ἀπωτέρω τ' συνεκνομιζόντων τὸν Κοίραν@, ὥστε συνεκφερόντων καὶ συγκυδιόντων τὸν ἄνθρωπον. ὁ δὲ αὐτὸς ἱστορεῖ Φύλαρχ@ διὰ τῆς εἰκοστῆς, ὅσα ἐλέφας τὸ ζῶον φιλοστοργίαν ἔχει εἰς παιδίον. γράφει δ' οὕτως. τούτῳ δὲ τῷ ἐλέφαντι συνετρέφετο θήλεια ἐλέφας, ἣν Νίκαιαν ἐκάλουν· ἣ τελευτῶσα ἡ τοῦ Ινδοῦ γυνὴ παιδίον αὐτῆς τριακοσιοστὸν παρεκάτεθετο. ἀποθανούσης δὲ τῆς ἀνθρώπου, δεινή τις φιλοστοργία γέγονε τοῦ θηρίου πρὸς τὸ παιδίον. οὔτε γὰρ ἀπ' αὐτοῦ χωρίζόμενον τὸ βρέφ@ ὑπέμενεν· ὁ δὲ εἰ μὴ βλέποι τὸ παιδίον ἤχαλλεν. ὅτ' οὖν ἡ τροφὸς ἐμπλήσειεν αὐτὸ τοῦ γάλακτος, ἀνὰ μέσον τῶν ποδῶν τοῦ θηρίου ἐτίθει αὐτὸ ἐν σκάφῃ.

εἰ δὲ

A *Factum est, vt aiunt, hoc in Samo:*
Saxeam homo quidam virginem
Expetiuit, occlusítque in templo sese.

Eadem de re Philemon:

At olim in Samo marmoream statuam
Homo quidam amauit: deinde in templo se inclusit.

Cretensis [a] id signum opus fuit, vt inquit Adæus Mitylenæus libro De statuariis. Polemon autor eius operis quod Hellanicũ inscribitur, ait Delphis in tabularum armario pueros esse duos saxeos: quorum alterius, cùm quidam consulturus oraculum amore feruenet, eum in templo delituisse, & congressus præmium coronam dedisse: deprehenso verò eius flagitio, Delphis percontantibus deum præcepisse, missum vt facerent: illum enim puero mercedem persoluisse. Amarunt quoque animantia bruta homines: gallus, quem centaurum vocabant, Secundum regis Bithyniæ ministrum, qui ei fuit à poculis, vt tradit Nicander libro sexto De fortuitis. Apud Argiuos [b] puerum amauit anser, vt Clearchus narrat Amatoriorũ lib. 1. Puerum illum Amphilochum nominatum fuisse, Olenium patria, Theophrastus autor est in Amatorio. Hermeias Hermodori filius, genere Samius, Lacydem [c] philosophum anseri dilectum fuisse prodidit. Clearchus pauonem scribit in Leucadia virginem sic deperisse, vt mox expirauerit illa morbo extincta. Delphinum [d] certè in Iaso [e] & fama est, & Duris scripsit libro nono, puerum amore prosecutum fuisse. De Alexandro autor is loquitur ad hunc modum: Ex Iaso puerum acciuit. Etenim in ea ciuitate Dionysius puer è palæstra [f] rediens, ad littus cùm vrinaret, delphinus mari accedens, & obuius, tergo gestabat, longissimè natans, in terramq; post reuehebat. Est autem delphinus animal hominum amantissimum, ac prudentissimũ, & quod gratiam sciat rependere. Phylarchus libro duodecimo narrat Cœranum Milesium, cõspicatum in piscatorum verriculo Delphinum, quem pararent in frusta concidere, data pecunia redemisse, & relatum in mare saluum dimisisse: postea verò naue ad Myconum fracta amissis reliquis omnibus qui in naui fuerant, solũ euasisse, ab eo Delphino seruatum: cùm autem iam senex fato concessisset in patria, & exequiæ forte fortuna secundùm mare Mileti fierent, Delphinorum turbam in littore visam eo die, parum ab iis distantem, qui mortuum efferebant, tanquam homini iusta soluerent, & funus quoque adiuuarent. Idẽ Phylarchus libro vigesimo narrat summam Elephanti erga puerum charitatẽ, & beneuolentiã, his verbis: Cum hoc elephanto nutrita fuit elephas fœmina, quam Niceam appellabant. Huic vxor Indi animã iam agens, puellulũ suum triginta dies natum custodiendũ apposuit. Cùm verò decessisset è vita illa fœmina, amore quodá singulari infantem bestia dilexit, vt quæ ipsum diuelli à se non pateretur, ac nisi præsentem aspiceret, tristis doleret: lacte satiatum à nutrice & in cunis [g] fasciatum inter medios pedes reciperet,

B

C

D

E

F

& , nisi id fecisset, abstineret à pabulo: deinde toto die arundinem & oppositum stramentum congereret: dormiente puero muscas abigeret: si ploraret, agitatis manu [a] cunis ipsum sopiret, quod sæpius fiebat etiam ab elephanto mare. Vobis autem philosophis mens est quàm delphinis & elephantis agrestior & immitior, tametsi Persæus Citiensis in conuiualibus commentariis vociferetur, & asserat de venereis inter epulas esse tractandum, quandoquidem ad ea poti nos inclinemur: qua in re laudem ij merentur qui cum hilaritate eorum vsum moderantur: vituperandi contra, qui ferarum more in ea cupiditate sunt inexpleti. Nam vel dialectici [b], vbi ad compotandum coëunt, si de suis conclusionibus & argumentationibus inter se disceptent, alieno [c] loco & tempore id ab illis fieri quiuis existimet. Boni quidem ac probi viri nunquam inebriantur: at falso temperantiam qui simulant, in conuiuiis aliquandiu modestos se præstant: cùm verò ad intima sese vinum [d] insinuarit, indecorè ac turpiter ineptiunt. Accedit nuper hoc legatis Arcadum ad Antigonum missis, qui cùm principio seueros & compositos prandere se crederent, & non solùm ex nobis quempiam non aspicerent, sed ne se quidem mutuò, vt processit compotatio, inductæque sunt tum festiuæ narrationes, tum Thessalæ saltatrices, vt illis mos est, nudæ, cum subligaculis, saltantes diutius non continuerunt, sed magno impetu desiluerunt è lectis, ac exclamauerunt, velut admirabili spectaculo stupefacti, fœlicem prædicantes regem esse, cui tali voluptate frui liceret, aliáque id genus multa odiosa facientes. Iam philosophus quidam apud nos conuiua, saltatrice ingressa, cùm laxum esset vacuúmque prope illum spatium, assidere volentem puellam [c] non permisit, sed tetricum & seuerum exhibuit sese: deinde cùm auctione veniret tibicina [f], vt fieri solitum est in compotationibus, in licitatione admodum iuueniliter licentérque mercatus est, & cum venditore, pretio ab alio quodam celeriùs aucto, decertauit negans ab ipso addictam fuisse: tandémque ad manus est ventum, ipso philosopho digladiante, qui initio assidere tibicinam prohibuisset. Num verò, inquit Cynulcus Persæus ille est, qui de tibicina pugilatu dimicauit? Scribit enim Antigonus Carystius in vita Zenonis Citiensis, Persæo inter potandum mulierculam tibicinam emptam ducere domum cunctante, quòd simul habitarent, id vbi sensit, puellam [g] in ædes illum pertraxisse, & cum Persæo conclusisse. Me porrò non fugit Polystratum Athenienſem Theophrasti discipulum, Tyrrhenum cognomine, tibicinarum vestes induisse. Studium quoque reges adhibuerunt, vt essent in comitatu fœminæ peritæ musices. Liquet hoc ex epistola Parmenionis ad Alexandrum, in qua significat ipsi Damasco in potestatem redacta omnibus impedimentis, vasis, & sarcinis Darij se potitum fuisse, recensens eos qui inter captiuos sunt reperti, mimirum pellices regias, quæ callerent musicam,

A εἰ ᾗ μὴ τοῦτ' πεποιήκει, τροφὴν οὐκ ἐλάμβανεν ἡ ἐλέφας. καὶ μετὰ ταῦτα δι' ὅλης τῆς ἡμέρας οὗτος καλάμους λαμβάνων, καὶ τὰ ἀποπεπτεμμένων χορτασμάτων, καθεύδοντος τοῦ ἐρέφους, ἵνα μὴ ἀπεσοβεῖ· ὅτε δὲ κλαίοι, τῇ μητρὶ σκιδὶ τὴν σκάφην σκίνει, [καὶ καθεύδοντος] αὐτοῦ. τὸ δὴ αὐτὸ ἐποίει καὶ ἄρρην ἐλέφας πολλάκις. ὑμεῖς δὲ ὦ φιλόσοφοι καὶ τῶν δελφίνων καὶ τῶν ἐλεφάντων ἐστὲ καὶ τὰ γνώμην ἀγριώτεροι, ἔτι τε ἀνημερώτεροι. καίτοι Περσαῖός τε Κιτιεὺς ἐν τοῖς συμποτικοῖς ὑπομνήμασι βοῶντος, καὶ λέγοντος δεῖ Ἀφροδισίων ἁρμοστὸν εἶναι ἐν τῷ οἴνῳ μνείαν ποιεῖσθαι· καὶ δεῖ ταύτης ἡμᾶς ὅταν ὑποπιόντας ὑπερέρπειν εἶναι. καὶ ἐν ταύτῃ δὴ μόνῃ ἡμέρᾳ τὲ καὶ μετρίως αὐτοῖς χρωμένους, ἐπαινεῖν δεῖ, οὐδὲ ᾗ θηλωδῶς καὶ ἀπλήστως, ψέγειν. καὶ εἰ Ἀριστοκλείδῃ συνελθόντες εἰς πότον δεῖ συλλογισμῶν Ἀριστοτέλους, ἀλλοτρίας αὐ αὐτὰς ὑπολάβοι τις ποιεῖν ἐν παρόντος καιροῦ. Καὶ ὁ καλὸς κἀγαθὸς ἀνὴρ μεθυσθείη CAP. IX.
B αὖ, οἱ ᾗ βέλομαι σωφρονικοὶ εἶναι, σφόδρα μέχρι τινὸς Ἀριστοβούλῳ ἐν τοῖς πότοις τὸ τοιοῦτον, εἰθ' ὅταν ἡδονὴν τὸ οἰνάριον τὴν πᾶσαν ἀρχημοσυνῶν ὑπιδίκνυσι. ‖ ὁ δὲ πάλαι ἐλθὼν ἐπὶ τὴν ἐξ Ἀρκαδίας θεωρῶν δεῦρο Ἀντίγονον ἡδομένων. ἐκεῖνοι γὰρ ἡλίσκων σφόδρα σκυθρωπῶς καὶ ἀρχημόνως ὡς ὤοντο, οὐχ ὅτι ἡμῶν πιὰ δεῦρο βλεπόντες, ἀλλ' ἀδὲ ἀλλήλας. ὡς ᾗ ὁ πότος ἐβαίνε, καὶ εἰσῆλθεν ἄλλα τε ἀκροάματα καὶ αἱ Θετταλαὶ αὗται ὀρχηστρίδες, καθάπερ αὐτοῖς ἔθος ἐστὶν, ἐν ταῖς Διονύσοις γυμναὶ ὠρχοῦντο, οὐκ ἔλι καλοῦσαν αὐτοῦ οἱ ἄνδρες, ἀλλα ἐκ τῶν κλινῶν ἀφώρμων καὶ ἐβόων, ὡς θαυμαστὸν τι θέαμα θεώμενοι, καὶ μακάριον τὸν βασιλέα ἀπεκάλουν,
C ὅτι ἔξεστιν αὐτῷ τούτων ἀπολαύειν, καὶ ἕτερα τοιαῦτα ἐπελήσια πολλὰ τῶν Φρυνίχου ἐποίουν. τῶν φιλοσόφων δέ τις συμπίνων ἡμῖν εἰσελθούσης αὐλητρίδος, καὶ ὅσης δύνοχωρίας παρ' αὐτῷ, βουλομένης τὸ παιδίσκης ἀπαθίσαι, οὐκ ἐπέτρεψεν. ἀλλὰ σκληρὸν αὐτὸν εἰσῆγε. εἶθ' ὕστερον πωλουμένης τῆς αὐλητρίδος (καθάπερ ἔθος ἐστὶν ἐν τοῖς πότοις γίνεσθαι)
D ἐν τῷ ἀγοράζειν παῦτ[ον νεανίσκος]ιον, καὶ τῷ πολεῖται γν. νεανίσκος
ἄλλῳ τινὶ θᾶττον] προσδέντος] ἠμφισβήτει, καὶ οὐκ ἔφη αὐτὸν πεπρακέναι, καὶ τέλος εἰς πυγμὰς ἦλθεν ὁ σκληρὸς ἐκεῖνος φιλόσοφος. καὶ ἐν ἀρχῇ δὲ αὖ παρακαθίσαι ἐπιτρέπων τῇ αὐλητρίδι. μή τοῦτ' αὐτός ἐστιν ὁ Περσαῖος, ὁ περὶ τῆς αὐλητρίδος διαπυκτεύσας; φησὶ δὲ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ Ζήνωνος γράφων ὧδε, Ζήνων ὁ Κιτιεὺς Περσαίῳ παρὰ πότον αὐλητρίδιον πριαμένῳ, διοκνοῦντι εἰσαγαγεῖν πρὸς αὐτὸν, διὰ τὸ τὴν αὐτοῦ οἰκίαν συναθρόμενος, συνεῖλκυσε τὴν παιδίσκην, καὶ συγκαταλεισθεὶς τῷ Περσαίῳ. οἶδα δὲ καὶ Πολύστρατον Ἀθηναῖον μαθητὴν Θεοφράστου τὸν ἐπικαλούμενον Τυρρηνὸν, ὃν τῶν αὐλητρίδων ταῖς ἱματίοις περιεδύνειν, ἐπεὶ καθάπερ
E ‖ τῷ ἀγοράζειν παῦτ[ον νεανίσκος]ιον, καὶ τῷ πολεῖται γν. νεανίσκος
ἄλλῳ τινὶ θᾶττον] προσδέντος] ἠμφισβήτει, καὶ οὐκ ἔφη αὐτὸν πεπρακέναι, καὶ τέλος εἰς πυγμὰς ἦλθεν ὁ σκληρὸς ἐκεῖνος φιλόσοφος. καὶ ἐν ἀρχῇ δὲ αὖ παρακαθίσαι ἐπιτρέπων τῇ αὐλητρίδι. μή τοῦτ' αὐτός ἐστιν ὁ Περσαῖος, ὁ περὶ τῆς αὐλητρίδος διαπυκτεύσας; φησὶ δὲ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ Ζήνωνος γράφων ὧδε, Ζήνων ὁ Κιτιεὺς Περσαίῳ παρὰ πότον αὐλητρίδιον πριαμένῳ, διοκνοῦντι εἰσαγαγεῖν πρὸς αὐτὸν, διὰ τὸ τὴν αὐτοῦ οἰκίαν συναθρόμενος, συνεῖλκυσε τὴν παιδίσκην, καὶ συγκαταλεισθεὶς τῷ Περσαίῳ. οἶδα δὲ καὶ Πολύστρατον Ἀθηναῖον μαθητὴν Θεοφράστου τὸν ἐπικαλούμενον Τυρρηνὸν, ὃν τῶν αὐλητρίδων ταῖς ἱματίοις περιεδύνειν, ἐπεὶ καθάπερ
F τῷ ἀγοράζειν παῦτ[ον νεανίσκος]ιον, καὶ τῷ πολεῖται γν. νεανίσκος
ἄλλῳ τινὶ θᾶττον] προσδέντος] ἠμφισβήτει, καὶ οὐκ ἔφη αὐτὸν πεπρακέναι, καὶ τέλος εἰς πυγμὰς ἦλθεν ὁ σκληρὸς ἐκεῖνος φιλόσοφος. καὶ ἐν ἀρχῇ δὲ αὖ παρακαθίσαι ἐπιτρέπων τῇ αὐλητρίδι. μή τοῦτ' αὐτός ἐστιν ὁ Περσαῖος, ὁ περὶ τῆς αὐλητρίδος διαπυκτεύσας; φησὶ δὲ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ Ζήνωνος γράφων ὧδε, Ζήνων ὁ Κιτιεὺς Περσαίῳ παρὰ πότον αὐλητρίδιον πριαμένῳ, διοκνοῦντι εἰσαγαγεῖν πρὸς αὐτὸν, διὰ τὸ τὴν αὐτοῦ οἰκίαν συναθρόμενος, συνεῖλκυσε τὴν παιδίσκην, καὶ συγκαταλεισθεὶς τῷ Περσαίῳ. οἶδα δὲ καὶ Πολύστρατον Ἀθηναῖον μαθητὴν Θεοφράστου τὸν ἐπικαλούμενον Τυρρηνὸν, ὃν τῶν αὐλητρίδων ταῖς ἱματίοις περιεδύνειν, ἐπεὶ καθάπερ

τριακοσίας εἰκοσιεννέα, αἰθέρας στεφανοπλόκους ἑξ καὶ τεσσεράκοντα, ὀψοποιοὺς ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ἑπτά, χυτρεψοὺς εἰκοσιεννέα, γαλακτουργοὺς τρεῖς καὶ δέκα, ποτμαγροποιοὺς ἑπτακαίδεκα, οἰνοθήκας ἑβδομήκοντα, μυροποιοὺς τεσσαράκοντα. Ἐμοὶ δὲ ὦ ἑταῖροι λέγω, ὅτι ἐδέν ἐστιν ὀφθαλμῶν ἥττως θέαμα κόσμιον, ὡς γυναικὸς καλῆς. ὁ γοῦν τοῦ τραγικοῦ Χαιρήμονος Οἰνεὺς περὶ παρθένων τινῶν διηγεῖται, ὧν ἐθεάτο, φησὶν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι,

Εκειτο γὰρ ἡ μὲν λευκὴν [σελαναίᾳ] φαίνουσα μαζὸν λελυμένης ἐπωμίδος,
Τῆς δ' αὖ [χορείας,] λαγόνα τὴν ἀριστερὰν
Ελυσε. γυμνοῖς δ' αἰθέρος θεάμασιν
Ζῶσαν γραφὴν ἔφαινε· χρῶμα δ' ὄμμασι
Λευκὸν μελαίνης ἔργον ἀνταύγει σκιᾶς.
Αλλη δ' ἐγύμνου καλλίχειρας ὠλένας,
Αλλη περισταμπέχουσα θῆλυ αὐχένα,
Η [κλαγγώτων] χλανίδων ὑπὸ πτύχας
Εφαινε μηρὸν, κἀξετείνετο φράζειν
Ωρας γελώσης χωρὶς ἐλπίδων ἔρως.
Τὴν δ' ἐπὶ τὸν ἐλενίων ἑπτ,
Ιων τε μελανόφυλλα συγκλῶσαι πέρᾳ
Κρεκὸν θ', ὃς ἡλιῶδες εἰς ὑφάσματα
Πέπλων [οἰκίας] εἴδωλον εἰσομόργνυται.
Πέρσης δ' ἁλτρὸς ἐκτραφεὶς, ἀμάρακον
Λειμῶσι μαλθακοῖσιν ἐξέτεινον αὐχένας.

Επικαλᾶ φόρος δὲ ὧν ὁ ποιητής ἔτ, καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἐν [Αλδυσιδόα] φησὶν,

Καὶ σώματ' ὤμοι ἐργάζετ',
Σπλῆνα λευκῷ χρώματι θάμπεσεν,
Αἰδὼς δ' ἐπερύθμιζεν ἡπώτατον
Ερύθημα λαμπρῷ πεσοῦσα χρώματι.
Κόμαι δὲ κηρεχρῶτες ὡς ἀγάλματ'
Αὐτοῖσι βοστρύχοισι σκιεπλασμένοι,
Ξανθοῖσιν ἀνέμοις ἐπερύφων φορούμενοι.

Εν δὲ τῇ Ιοῖ ἐδρᾷ τέκνα πεποιηκότα τὰ ἄνθη, ἀνθηροὺ τέκνα ἑδρᾷ πέριξ ἐρασάμενος. ἐν δὲ Κενταύρῳ ὅτι δρᾶμα πολύμετρόν ἐστιν, λειμῶνα τέκνα. ἔνθεν μὲν αὐτῶν εἰς ἀπείρονα ἐρατὸν, ἀνθέων ἀλόχων ἐσπάτυσαν ἡδοναῖς θηρωμένων τὰ λειμώνων τέκνα. ἐν δὲ Διονύσῳ,

Χορῶν ἐραστὴς κισσὸς, ἐνιαυτοῦ θ' ὥρας.

Περὶ δὲ ῥόδων ἐν Οδυσσεῖ φησὶν ὅτι,

Κόμαισιν ὡρῶν σώματ' ἀνθῆ ῥόδα
Εἶχον, πιθήνη μ' ἔαρ ἐκπεφεύγειν.

Καὶ ἐν Θυέστῃ,

Ρόδ' ἐξυφεγγῆ κρίνοισιν ἀργῆνοῖς ὁμοῦ.

ἐν δὲ Μινύαις,

Πολλὴν ὀπώραν Κύπριδος εἰσορᾷν πα-
ρῆν,
Ακραισι τρυφᾶν ἐξαίρετον χρόνον.

Επὶ κάλλει δὲ, (ἐπὶ γὰρ γέρων ἀοιδὸς κελαδεῖ μνημοσύναν καθ' Εὐριπίδην,) Δημόκριτος γεγόνασι γυναῖκες Θαργηλία ἡ Μιλησία, ἥ τις καὶ τεσσα-

A trecentas viginti nouem, coronarum textores sexaginta sex: obsonij parandi artifices [a] ducentos septuaginta septem: qui in illis coquerent [b] viginti nouem: lactarios tredecim: qui pocula conficerent [c] septemdecim: apothecis vini præfectos [d] cellarios septuaginta: vnguĕtarios quadraginta. Ego verò, ô amici, apud vos liberè id profiteor, oculos nihil magis delectare quàm formosam mulierem. Apud Chæremonem tragicum OEneus [e] de quibusdam virginibus à se consPectis cùm loquitur in fabula eiusdem nominis, sic inquit:

Iacebat hæc ad albos lunæ radios
Ostendens vbera, soluta pectoris fascia [f]:
Illa verò in chorea saltans sinistri lateris laxata fibula,
Nudata, æthereis spectatoribus
Vnam picturam intuendam præbuit in eius scilicet oculis
Albus color per atram pupulæ vmbram pariter lucentem & coërcebat:
Detegebat alia vlnarum sinum cum pulchris manibus,
Alia ceruicem totam veste contegens
Sub plicis pallæ reductæ
Monstrabat femur, iúmque amor
Arridentis illarum pulchritudinis, citra potiundi spem,
Tanquam sigillo impressus est mihi.
Supinæ cadebant illæ in Helenium [h]:
Violari iúnque [i] *frondem nigris foliis densam obtegebant:*
Atque crocei, qui aureo [k] *texta*
Vela [l] *colore attingit venustè.*
Persicus [m] *verò foliosúsque, & lætus Amaracus*
Mollibus in pratis ceruicem protendebat.

Idem poëta in celebrandis floribus multus, & curiosus, ait in Aleusibœa:

Fiebat [n] *autem species corporis*
Albo colore nitens decora, & elegans:
Pudor verò modificabatur blandissimum
Ruborem, candori addens illum splendido:
Comæ porrò cereæ [o], *qualis in statuis,*
Ipsis capillorum cincinnis, implexa
Leuibus arguísque ventis iactata lasciuiebant.

Idem in Io [p], flores appellat veris filios [q] sic:

Circumcirca stratis veris filiis.

Idem in Centauro, quę fabula variis metris constat, prati liberos ac stirpem, his verbis:

Vbi quidem ipsorum florum confertim simul genitorum
Innumerum exercitum populati sunt, pratorũ prolem voluptati venantes.

Idem in Baccho:

Chori amatrix hedera, anni [r] *filia.*

Idem sic de rosis in Vlysse:

Capillis vernæ tempestatis indicium, rosæ pulchrum florem,
Gestabat, veris nutrix venustissimi.

Idem in Thyeste.

Rosas [s] *perquam fulgentes liliis simul cum candidis*
Copiosum Veneris prouentum [t] *videre licebat,*
Vitis summis cum floribus, qui nigrescunt [u] *spatio temporis.*

Ob formã verò, (nam, vt inquit EVripides, senex etiam poëta Mnemosynen [x] celebrat,) claræ fuerunt, Thargelia Milesia, quæ viris quatuor

tuordecim nupsit, & aspectu pulchra, & sapiens, vt scribit Hippias in opere quod Collectionem appellat. Dinon in prima constructione quinti libri Rerum Persicarum, autor est, Anutin vxorem Bagazi, Xerxis sororem ex eodem patre, omnium fœminarum in Asia fuisse & pulchertimam & petulantissimam. Phylarchus libro decimonono scribit Timosam Oxyartis pellicem mulieres omnes antecelluisse forma, eamque muneri ab Ægyptiorum rege missam fuisse ad Statiram magni regis vxorem. Theopompus libro historiarum quinquagesimo sexto scribit Xenopeitheiam Lysandridæ matrem omnibus Peloponnesi fœminis forma præstitisse, occisámque à Lacedæmoniis vnà cum sorore Chryse, cùm Lysandridem sibi aduersariam excitata seditione vt Lacedæmonij in exilium pellerent. Agesilaus perfecit. Fuit & speciosissima Pantica Cypria, quâ Phylarchus libro decimo tradit, cùm esset apud Olympiadem Alexandri matrem à Monimo Pythione in vxorem petitam fuisse: ac quoniam intemperans mulier esset, ei dixisse Olympiadem, Oculis, miser, vxorem quæris, non mente [a], & animo. Quæ verò Pisistratum reduxit in tyrannidem, quoniam gestum & speciem Palladis præ se ferret, idem scribit pulchram [b] fuisse, nempe forma deæ similem. Coronas illam venditasse; & à Pisistrato Hipparcho filio matrimonio iunctam, inquit sic Cleidemus libro octauo Reuersionum. Filio quoque Hipparcho tyrannidis successori Phyam nuptum dedit, illam nimirum quæ curru vecta in medium prodierat, genere Socratis filiam: duxit autem Hippias Charmi, qui exercitui præfuerat, gnatam, mulierem insignis pulchritudinis. Verùm aliquanto post, quod idem autor scribit, Hippiam Charmus amauit, proptereáque statuam Cupidinis omnium primus in Academia posuit, cum hac inscriptione:

Vafer Amor tibi aram hanc erexit
Charmus ad vmbrosum [d] limitem gymnasij.

Hesiodus libro tertio Melampodiæ, in EVbœa Chalcidem fuisse tradit fœminam excellenti forma. In eo porro tractu mulierum, egregiam speciem esse Theophrastus ait. Nymphodorus autem in Asiæ circumnauigatione Tenedias fœminas, (ea Troiæ vicina insula est,) omnes alias vbiuis terrarum mulieres pulchritudine superare tradit. Notum hoc etiam est, de mulierum forma certamen olim institutum fuisse, vt in Arcadicis tradit Nicias, ab eo Cypselo [e] qui vrbem prope Alpheum condidit, ad quam inhabitandam cùm è Parrhasiis quidam conuenissent, lucum & aram Eleusiniæ Cereri consecrarunt, eiúsque festo de pulchritude certamen vt fieret, edixerunt, in quo prima victrix mulier fuit Herodice. Celebratur ad nostram vsque memoriam id certamen, & quæ in eo contendunt fœminæ Chrysophori [f] vocantur. Certari quoque de pulchritudine [g] apud Eleos Theophrastus prodidit, idque fieri cum libationibus [h]: esse verò præmium victori armaturam, quæ, vt ait Dionysius Leuctricus, Mineruæ dedicatur.

A ρεσκαίδεκα ἀνδράσιν ἐγαμήθη, οὖσα καὶ τὸ εἶδος καὶ φωνὴν καλὴ καὶ σοφή, ὡς φησιν Ἱππίας ὁ σοφιστὴς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Συναγωγή. Δίνων δ' ἐν τῇ τεμπτῇ τῶν Περσικῶν τὸ πρώτης συνταξεως φησὶν, [οὗ καὶ Βαγάζου γυνὴ ἥτις ἦν ὁμοπάτριος Ξέρξῃ ἀδελφὴ, ὄνομα Ἀνούτις, καλλίστη] ἦν τὸ ἐν τῇ Ἀσίᾳ γυναικῶν, καὶ ἀπολασταστάτη. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ ἐννεακαιδεκάτῃ Τιμῶσαν φησὶ τὴν Ὀξυάρτου παλλακίδα πάσας γυναῖκας ὑπερβεβληκέναι κάλλει. ταύτην δ' ἀπεστάλκει δῶρον ὁ τῶν Αἰγυπτίων Β βασιλεὺς Σταπάρα τῇ βασιλέως γυναικί. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἑκτῇ καὶ πεντηκοστῇ τῶν ἱστοριῶν Ξενοπείθειαν τὴν Λυσανδρίδου μητέρα, πασῶν τῶν καθ' Πελοπόννησον γυναικῶν γεγονέναι καλλίονα. ἀπέκτειναν δὲ αὐτὴν Λακεδαιμόνιοι, διὰ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς Χρυσίδα, ὅτε καὶ τὸν Λυσανδρίδαν ἐχθρὸν ὄντα. Ἀγησίλαος ὁ βασιλεὺς καταστασιάσας φυγαδεύθηναι ἐποίησεν ὑπὸ Λακεδαιμονίων. καλλίστη δ' ἦν καὶ Παντίκα ἡ Κυπρία, περὶ ἧς φησὶ Φύλαρχος ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, ὅτι παρ' Ὀλυμπιάδι οὖσαν C τῇ Ἀλεξάνδρου μητρὶ, ἥτις πρὸς γάμον Μόνιμος ὁ Πυθίωνος. ἐπεὶ καὶ ἀπόλαστος ἡ γυνὴ, ἔφη ἡ Ὀλυμπιὰς, Ὦ σύνηρε, τῖς ὀφθαλμοῖς γαμεῖς, καὶ οὐ τῷ νῷ. καὶ τὴν καθ' αὑτοὺς οὖσαν Πεισίστρατον ἐπὶ τὴν τυραννίδα ‖ ὡς Ἀθηναῖος πέραν εἶδος ἔχουσαν καλὴν φησὶ γεγονέναι, ἥτις ἐν τῇ θεῷ ἕκαστο τὸν μορφὸν. Στεφανόπωλις ἦν καὶ, καὶ αὐτὴν ἐξέδωκε πρὸς γάμου κοινωνίαν ὁ Πεισίστρατος Ἱππάρχῳ τῷ υἱῷ, ὡς Κλείδημος ἱστορεῖ ἐν ὀγδόῳ Νόστων, ἐξέδωκε δὲ D καὶ Ἱππάρχῳ τῷ υἱεῖ, τὴν προβαλήσασαν αὐτῷ γυναῖκα Φύλην τὴν Σωκράτους θυγατέρα (ἐκ Χάρμου δὲ πολεμαρχήσαντος θυγατέρα ἔλαβεν Ἱππίας πρεικαλλεστάτην οὖσαν) τῷ μὴ αὐτὸν τυραννεύσαντα. σωέβη δ', ὡς φησι, τὸν Χάρμον ἐρασθῆν τοῦ Ἱππίου γνησίου, καὶ τὸν πρὸς Ἀκαδημίᾳ ἔρωτα ἱδρύσασθαι πρῶτον, ἐφ' οὗ ἐπιγέγραπται·

Ποικιλομήχαν' ἔρως σοὶ τὸν δ' ἱδρύσατο βωμὸν
Χάρμος ἐπὶ σκιεροῖς τέρμασι γυμνασίου. E

‖ Ησίοδος δ' ἐν τρίτῳ Μελαμποδίας, ‖ τὴν ἐν Εὐβοίᾳ Χαλκίδα καλλιγύναικα εἶπεν. ὑπερπεπεῖς δ' αὐτὰς γίνεσθαι γυναῖκες, ὡς καὶ Θεόφραστος εἴρηκε. καὶ Νυμφόδωρος δ' ἐν τῇ τῆς Ἀσίας περίπλῳ, καλλίονας φησὶ γίνεσθαι γυναῖκας τῶν πανταχοῦ γυναικῶν ἐν Τενέδῳ τῇ Τρωϊκῇ νήσῳ. οἶδα δὲ καὶ περὶ κάλλους γυναικῶν ἀγῶνά ποτε διατεθέντα, περὶ οὗ ἱστορεῖ Νικίας ἐν τοῖς Ἀρκαδικοῖς. διαθεῖναι φησὶν αὐτὸν Κύψελον πόλιν κτίσαντα ἐν τῷ πεδίῳ περὶ τὸν Ἀλφειόν· F εἰς δὲ κατοικίσαντας Παρρασίων τινὰς τέμενος καὶ βωμὸν ἀνασῆσαι Δήμητρι Ἐλευσινίᾳ· ἧς ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ τὸν περὶ κάλλους ἀγῶνα ἐπιτελέσαι, καὶ νικῆσαι πρῶτον αὐτὸ τὴν γυναῖκα Ἡροδίκην. ἐπιτελεῖται δὲ μέχρι νῦν ὁ ἀγὼν οὗτος. καὶ ἀγωνιζόμεναι γυναῖκες χρυσοφόροι ὀνομάζονται. Θεόφραστος δὲ ἀγῶνα κάλλους φησὶ γενέσθαι πρῶτον Ἠλείοις καὶ τὸν κρίνειν ἐπιτελεῖσθαι μετὰ σπουδῆς, λαμβάνει τε οὗν νικήσαντας ἆθλα ὅπλα, ἅπερ ἀναθῆναι φησὶ Διονύσιος ὁ Λευκτρικὸς τῇ Ἀθηνᾷ.

a ὅπη ἡ Μεγαβύζου γυνὴ, ἥτις ὁμοπάτριος Ἀρταξέρξου ἀδελφὴ, ὄνομα Ἀμυτις, καλλ.

τὸν

τὸν ᾗ νικήσαντα ταινιούμενον ὑπὸ τῶν φίλων, καὶ πομπεύοντας ἕως ἐπὶ ἱερὸν παραγίνεσθαι. τὸν ᾗ στέφανον αὐτῆς διδοῦσ[μυρίνῃ]ιερεῖ Μυρσίλος ἐν ἰσομελισι παραδόξοις. ἐνιαχοῦ ᾗ, φησὶν ὁ αὐτὸς Θεόφραστος, καὶ κρίσεις γυναικῶν περὶ σωφροσύνης γίνεσθαι καὶ εὐνομίας, ὥσπερ ἐν τοῖς Βαρβάροις· ἑτέρωθι ᾗ κάλλους ὡς δέον καὶ τοῦτο πρᾶξαι, καθάπερ καὶ παρὰ Τενεδίοις καὶ Λεσβίοις· ταύτῃ ᾗ τύχης ἡ φύσεως εἶναι πρῶτον, δέον προκεῖσθαι σωφροσύνης. τὸ κάλλος γὰρ ἔτως καλὸν, εἰ ᾗ μὴ, κίνδυνον ἔχειν ἐπ' ἀκολασίαν. τοσαῦτα δὲ Μυρτίλου ἐξῆς καταλεξάντος παύτων αὐτὸν ὑπὲρ τῆς μνήμης θαυμασάντων, ὁ Κύνουλκος ἔφη,

Πουλυμαθημοσύνης τῆς, οὐ κενεώτερον οὐδέν,

Ἵππων ἔφη ὁ ἀγαθός· ἀλλὰ καὶ Ἡράκλειτος ὁ θεῖος φησὶ, πολυμαθῆ νόον ἔχειν, οὐ διδάσκειν. καὶ ὁ Τίμων ᾗ ἔφη,

ἐν ᾗ πολυσμὸς

Πολυμαθημοσύνης, τῆς οὐ κενεώτερον ἄλλο.

Τί γὰρ ὄφελος τῶν τοσούτων ὀνομάτων ὦ γραμματικὲ πάντας ὑπερίδωμι μᾶλλον ἢ σωφρονισμὸν δυναμένων οὐκ ἀκούοντας. καὶ ἐὰν μή τις σου πύθηται, τίνες ἦσαν οἱ εἰς τὸν δούρειον ἵππον ἐγκαταπλεισθέντες, ‖ ἑνὸς δὲ δεύτερος ἴσως ἐρεῖς ὄνομα. καὶ οὐδὲ ταῦτ' ἐκ τῶν Στησιχόρου (‖ σχολὴ γὰρ) ἀλλ' [ἐκ τῆς Ακάστου Αργείας Ιλιοπερσίδος.] ὅτος γὰρ παμπόλλους τινὰς καταλεξεν. ἀλλὰ μὴν ὅδε τῶν Οδυσσέως ἑταίρων ἔχοις ἂν ὅτως εὐρύθμων καταλεξαι τὰς προσηγορίας. καὶ τίνες οἱ ὑπὸ τοῦ Κύκλωπος αὐτῶν καταβρωθέντες, ἢ ὑπὸ τῶν Λαιστρυγόνων, καὶ εἰ ὄντως καταβρωθήσαν. ὅσις σοῦ ὅδε τοῦτ' οἶδας, καὶ σιωπῶν φυλάρχῳ μνήμῃ προσῆκον, ὅτι ἐν ταῖς Κίων πόλεσιν ὅτε ἑταίρας, ὅτε αὐλητρίδας ἰδεῖν ἐστι. καὶ ὁ Μυρτίλος, τοῦτ' ᾗ ποθ' εἴρηκεν ὁ φύλαρχος, καταγνώσεσθαι γὰρ αὐτοῦ πᾶσαν πώ ἱστορίαν. εἰπόντος ᾗ ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ ὁ Μυρτίλος ἔφη, εἶτ' οὐκ ἐγὼ δικαίως πάντας τοὺς φιλοσόφους μισῶ μισοφιλολόγους ὄντας, ὃς ὁ μόνον Λυσίμαχος ὁ βασιλεὺς ἐξεκήρυξε τῆς ἰδίας βασιλείας ἀπελαύνων, ὡς ὁ Καρύστιος φησὶν ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν. ἀλλὰ καὶ Αθηναῖοι. Αλεξις γοῦν ἐν Ἵππῳ φησὶν,

Τοῦτ' ἔστιν Ακαδημία, τοῦτο Ξενοκράτης,
Πολλὰ ἀγαθὰ δοῦναι οἱ θεοὶ δημηγορίᾳ
Καὶ τοῖς νομοθέταις, διότι τοὺς τῶν λόγων
Ὡς φασι δυνάμεις παραδιδόντας τοῖς νέοις,
Εἰς κόρακας αἴρειν φασὶν ἐκ τῆς Αττικῆς.

‖ καὶ Σοφοκλῆς δέ τις ψηφίσματι ἐξήλασε πάντας φιλοσόφους τῆς Αττικῆς, καθ' ὃ λόγον ἔγραψε Φίλων Αριστοτέλους γνώριμος, ἀπολογίαν ὑπὲρ τοῦ Σοφοκλέους Δημοχάρους ποιούμενος τοῦ Δημοσθένους ἀνεψιοῦ. καὶ Ρωμαῖοι δὲ οἱ παῖδα ἄριστοι ἐξέβαλον τοὺς σοφιστὰς τῆς Ρώμης, ὡς διαφθείροντας τοὺς νέους, ἔστιν οὓς οὐκ οἶδ' ὅπως καλέσαντες. ἐμφανίζει δ' ὑμῶν καὶ τὸ ἀνόητον Ανάξιππος ὁ κωμῳδοποιὸς, ἐν Κεραυνομαχῳ λέγων ὅτως,

ΟΙ μοι φιλοσοφεῖς. ἀλλὰ τοὺς τε φιλοσόφους

χ. μυρίνης

χ. ἐκ τῆ Σάκα τῆ Αργείᾳ Ιλ. vel, Σακάδη Αργείᾳ. vel, Σακάδη τῆ Αργείᾳ

Eum porrò qui vicit, ab amicis redimitum vittis ac tæniis, coronatumque myrto, ad deæ templum accedere, scribit Mytilus in historiis minus credibilibus [a]. Idem Theophrastus inquit, alicubi, vt apud Barbaros, lectos iudices de mulierum temperantia, & in administranda re familiari prudentia, decernere, alibi verò de forma, tanquam & illa honoranda sit, vt apud Tenedios, ac Lesbios, quanuis ea dignatio vel fortunæ sit imputanda, vel naturæ, & temperantia morúmque sanctitate partam laudem æquum sit illi anteponere. Sic enim commendanda formæ præstantia, alioqui præceps in odiosam petulantiam. Continenter hæc Myrtilus cùm edisseruisset, & memoriam eius admirarentur omnes, tum Cynulcus ait, Multa variáque doctrina nihil esse vanius [b], dixit Hippon atheos [c]: diuinus item Herachtus, nihil docere ait multiplici doctrina instructam mentem: quin & Timon censet, amplificata prolataráque doctrinæ varietate nihil esse futilius. Quid enim prodest tanta vocabulorum multitudo, qua omnes potius auditores obtundantur, quàm vt quidquam ad sapientiam & temperantiam promoueant? Si quis te casu roget eorum nomina qui equo se ligneo [d] incluserunt, vnum fortassis aut alterum proferes, idque non ex Stesichori versibus, id enim difficile fuerit, sed ex Ilioperside [e] Acatî Argiui, qui perquã multos recensuit. Cæterùm Vlyssi tu sociorum haud ita possis expeditè & disertè appellationes commemorare, & qui ex illis à Cyclope deuorati sunt, qui à Læstrygonibus. nec an re vera sint mãducati, & obtriti dentibus [f]. Hæc quidem tibi non sunt cognita, nihilóque magis, quamuis identidem Phylarchum cites, in Ceorum vrbibus nec meretrices videri, nec tibicinas. Hîc Myrtilus: alicubi sanè id Phylarchus tradit. Eius namq; totam historiam perlegi: Scilicet, ait Cynulcus: nempe libro vigesimotertio. Tum Myrtilus: An ne, inquit, meritò, omnes ego philosophos odi, ad tædium vsque verbosos, quos non Lysimachus tantùm è suo regno facessere per præconem iussit, atque exegit, sed etiam Athenienses, vt scribit Carystius in historicis Commentariis. Itaque Alexis in Equo ait:

Academia hoc est: hos Xenocrates:
Demetrium bonis multis dij cumulent,
Ac legum latores, quandoquidem eos qui verborum,
Vt aiunt, vires iuuentutem docent,
Iusserunt in malam crucem abire ex Attica.

Sophocles quidem omnes philosophos decreto publico ex Attica discedere, solúmque vertere præcepit. In eũ oratione scripta Philon Aristotelis familiaris inuectus est, defendit autem illum Democharis Demosthenis consobrinus. Romani omnium omnibus in rebus præstantissimi atque optimi, sophistas, quòd iuuenes corrumperent, eiecerunt vrbe: qua verò de caussa postea receperint, me latet. Vestram hercle stultitiam satis declarat Anaxippus comicus in Fulgurito, his verbis:

Heu me, tu philosopharis? at ego philosophos

Verbis

Verbis tantùm sapere animaduerto,
Gerendis autem rebus dementes esse perspicio.

Non ergo abs re est, quòd ciuitates multæ, Lacedæmoniorum præsertim, vt in opere de Simonide ait Chamæleon, nec Rhetoricen nec Philosophiam admittunt, ob vestras in disceptando [a] ambitiones, rixas, & importunas reprehẽsiones, ob quas Socrates periit, cùm apud iudices sorte datos furacissimos homines de iusto disseruisset. Ob eandem caussam è medio sublatus est Theodorus [b] Atheos, exilióque damnatus ac proscriptus Diagoras [c], qua in fuga multoties, tentato mari, naufragium passus est. Theotimus, qui libros aliquot scripsit contra Epicurum, ab Epicureo Zenone accusatus capite pœnas luit, vt ait Demetrius Magnesius in Homonymis [d]. Vt autem paucis complectar, quod ait Solensis Clearchus, soluta vestra, nec cum patientia dura, vita est, sed planè Cynica [e], quamuis huius animalis natura quatuor rebus excellat, quas vos partiti, deterrimam earum electam retinuistis. Olfactus sensu animalibus cæteris canes [f] præeunt, quo discernunt & vtilia [g] sibi & noxia: deinde cicures ac mansueti cum homine degunt: tum etiam domum custodiunt: & postremò supra omnium reliquorum ingenium eorum vitam fortissimè tuentur, ac propugnant, à quibus bene accipiuntur. Horum neutrum vobis adest Cynicam vitam professis. Nec enim miteſcitis, nec aliquem ex iis dignoscitis qui versantur vobiscum: præterea stupidior & inertior vobis sensus quàm multis aliis: quin [h] & segniter, nullâq; adhibita in custodiendis rebus vestris diligentia, vitam agitis. At quod animal illud oblatrando veluti conuitiatur, vorax est, ac nudum, ærumnosè viuit, ambo hæc vos imitamini, & studetis, maledici, gulosi, extorres, sine domicilio, sine focis & laribus vitam traducentes, procul ab hominum frequentia, virtutem perosi, in iis parandis quæ ad vitam necessaria sunt, stolidi, ac fatui. Inter eos qui philosophi vocantur, nulli minus quàm vos sunt philosophi. Quis porrò fuisse tales Æschinis Socratici mores arbitretur, quales depinxit Lysias orator, in oratione De accepta mutuo pecunia, præsertim cùm in admiratione sit ille philosophus, & in magna temperantiæ, humanitatis, probitatisque opinione, ob illos dialogos, qui tanquam ab ipso scripti circumferuntur, nisi prorsus à sapiente iam antea Socrate literis mandatos, posteaquam vita functus est, Xanthippe illius vxor Æschini [i] dederit, quod Idomeneus affirmat. Sic igitur Lysias in oratione [k] cuius est titulus De ære alieno, contra Æschinem Socraticum (illa quidem recitare mihi propositum est, quoniam aduersus fastum ingentem vestrum, ô philosophi, multa commemorantur,) exorditur: NVNQVAM, iudices, futurum putassem, vt auderet Æschines in tam turpem caussam descendere, cùm aliam vix arbitrarer eum posse inuenire quam tanta fraude & calumnia diceret. Hic enim, iudices, cùm Sosimo & Aristogeitoni mensariis argenti drachmas tres deberet, me conuenit, & supplex rogat, ne se ob fœnora suis fortunis iam deturbatum negligerem, in animo esse arti vnguẽtariæ se tradere, sed deesse cõmoditatem: pro minæ [l] vsura nouẽ se obolos mihi persoluturum. Pulchrũ [m] scilicet beatæ

A Ἐν τοῖς λόγοις φρονοῦντας εὑρίσκω μόνον·

Ἐν τοῖσι δ' ἔργοις ὄντας ἀσήμους ὁρῶ.

Εἰκότως οὖν πολλαὶ τῶν πόλεων, καὶ μάλιστα ἡ Λακεδαιμονίων, ὡς Χαμαιλέων φησὶν, ἐν τῷ περὶ Σιμωνίδου, οὔτε ῥητορικὴν οὔτε φιλοσοφίαν, διὰ τὰς ἐν τοῖς λόγοις ὑμῶν φιλοτιμίας, καὶ ἔριδας καὶ δυσὶ ἀκαίρους ἐλέγχους. δι' οὓς Σωκράτης μὲν ἀπέθανεν, ὁ πρὸς τοῖς δικασταῖς διαλεγόμενος περὶ τοῦ δικαίου, κλεπτίστερους ὄντας. ἀπέθανε δὲ διὰ ταῦτα Θεόδωρος ὁ ἄθεος, καὶ Διαγόρας ἐφυγαδεύθη, ὅτε καὶ [πλέον] ναυαγίῳ ἐχρήσατο. Θεότιμος δ' ὁ γράψας τὰ κατ' Ἐπικούρου βιβλία, ὑπὸ Ζήνωνος τοῦ Ἐπικουρείου ἐξαιτηθεὶς ἀνῃρέθη, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς Ὁμωνύμοις. σπανιόνι δ' εἰπεῖν κατὰ τὸ Σολέα Κλέαρχον οὐ καρτερικὸν βίον ἀσκεῖτε, κυνικὸν δὲ τὸν ὀνικὸν ζῆτε· καίτοι τοῦ ζώου τούτου ἐν τέτταρσι τιθὼ φύσιν περιττὴν ἔχοντος, ὧν οὐδὲ ὑμεῖς, τὰ χείρω μεμελετήκατε. αἰσθήσει τε γὰρ τῇ περὶ ὄσφρησιν, καὶ περὶ τὸ οἰκεῖον καὶ ἀλλότριον θαυμαστόν. τέ συναθροπίζον καὶ οἰκουρὸν εἶναι καὶ φυλακτικὸν τῶν εὐδρώντων βίου, πάντων περιττότατον. ὧν οὐδέτερον πέπονθεν ὑμῖν τοῖς τὸν κυνικὸν βίον μιμουμένοις· οὔτε γὰρ συναθροπίζετε, οὔτε διαγινώσκετε οὐδένα τῶν ὁμιλούντων, αἰσθήσει τε [πολλῶν] ὑστεροῦντες ἀργῶς καὶ ἀφυλάκτως ζῆτε. λοιδόρου δὲ καὶ θαμφάγου τοῦ ζώου πεφυκότος, ἐπὶ δὲ θαλαττώρου καὶ γυμνοῦ τὸν βίον, ἄμφω ταῦτα μελετᾶτε, καὶ κακολόγοι καὶ βορροὶ πρός τε τούτοις αὖ οἰκοι καὶ ἀνέστιοι βιοῦντες ἔξω ἁπάντων, ἀλλότριοι μὲν ἀρετῆς, μάταιοι δὲ εἰς τὰ τοῦ βίου χρήσιμον. οὐδὲν γάρ ἐστι τῶν καλουμένων φιλοσόφων ἀφιλοσοφώτερον. πῖς γὰρ ἤλπισεν Αἰσχίνῃ τὸν Σωκρατικὸν τοιοῦτον γεγενῆσθαι τοῦτ' τρόπους, οἵοιον φησὶ Λυσίας ὁ ῥήτωρ ἐν τοῖς τῶν συμβολαίων λόγοις; ὃν ἐκ τῶν φερομένων ὡς αὐτοῦ διαλόγων θαυμάζομεν ὡς ἀπιθανὴν καὶ μάταιον, πλὴν εἰ μὴ ὡς ἀληθῶς τοῦ σοφοῦ Σωκράτους ἐστὶ συγγράμματα. ἐκαλεῖτο δ' αὐτῷ ὑπὸ Ξανθίππης τῆς Σωκράτους γυναικὸς μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον ὡς οἱ ἀμφὶ τὸν Ἰδομενέα φασίν. ἀλλ' ὅγε Λυσίας ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ λόγῳ οὑτωσί, πρὸς Αἰσχίνην τὸν Σωκρατικὸν χρέους. ἀπομνημονεύσω δ' ἐγὼ, εἰ καὶ πολλὰ ἐστι τὰ λεχθέντα διὰ τὸν βρένθον ὑμῶν τὸν πολὺν ὦ φιλόσοφοι. ἄρχεται δ' οὕτως ὁ ῥήτωρ, οὐκ ἄν ποτ' ᾠήθην ἄνδρες δικασταὶ, Αἰσχίνην τολμῆσαι οὕτως αἰσχρὸν δίκην δικάσασθαι, νομίζων οὐκ ἂν ῥᾳδίως αὐτὸν ἑτέραν ταύτης συκοφαντωδεστέραν ἐξευρεῖν. οὕτω γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὀφείλων ἀργύριον ὑπὲρ τρισὶ δραχμαῖς Σωσίμῳ τῷ τραπεζίτῃ καὶ Ἀριστογείτονι, πρόσελθών μοι, ἐδεῖτο μὴ προϊδεῖν αὐτὸν διὰ τοῦτ' τόκους οὐκ τὸν ὄντων ἐκπεσόντα. κατασκευάσομαι γὰρ ἔφη τέχνῃ μυρεψικῇ, ‖ ἀφορμῆς δεόμενος, καὶ οἴσω δέ σοι ‖ ἐννέα ὀβολοὺς τῆς μνᾶς τόκους. καλόν γε τὸ τέ-

λος

λῷ τῆς εὐδαιμονίας τῷ φιλοσόφῳ ἡ μυρεψικὴ τέχνη, ἀκόλουθός τε τῇ Σωκράτους φιλοσοφίᾳ, ἀνδρὸς ἧ κ τὰ τοιαῦτα χρῆσιν τῶν μύρων ἀποδοκιμάσαι. Σόλωνος δ' οὐ νομοθέτου οὐδ' ἀπειρέσιον ἀνδρὶ τοιούτῳ πεθίσθαι τέχνης. διὸ κὰ Φερεκράτης ἐν [Ἱππῳ] ἢ Παννυχίδι, φησὶ [καὶ μυροπωλεῖν τι, μαθὼν ταῦτα χρὴ καθῆσθαι. ὑψηλῶς ὑπὸ σκιαδίῳ κατεσκευασμένον συνέδριον, ΟΥ τοῖς μειρακίοις ἐλάλει δ' ἡμέρας. εἶθ' ἑξῆς φησὶν, ΑΥτὰρ οὐδεὶς οὔτε μαγείραιναν ἅδε πώποτε, ΟΥ μὰ Δί' οὐδ' ἰχθυοπώλαιναν. ἑκάστῳ γὰρ ἥκει Ἁρμόζοντα δεῖν εἶναι κ τὰ τ' τέχνης. Ἑξῆς δ' οὗτος ὁ ῥήτωρ ταῦτα λέγει. πειθεὶς δ' ὑπ' αὐτοῦ τοιαῦτα λέγοντι, κ ἅμα οἰόμενος τοῦτον Ἀχιλλέα Σωκράτους γεγονέναι μαθητὴν, κ περὶ δικαιοσύνης κ ἀρετῆς πολλὰ κ σεμνὰ λέγοντα λόγους, οὐκ ἂν πότε ἐπιχειρῆσαι ἅδε τολμῆσαι ἄνθρωποι ἐπιχειροῦσι πρᾶξαι. κὰ μετὰ ταῦτα πάλιν καταδρομὼν αὐτοῦ ποιησάμενος, ὡς ἐδανείσατο, ὡς ἄτοκος ἄτε πρόκους ἄτε ἀρχαῖον ἀπεδίδου. κ ὅτι ὑπερήμερος ἐγένετο γνώμῃ δικαστηρίου ἐρήμῳ καταδικασθείς, κ ὡς ἰσχυράθη, οἰκέτης αὐτοῦ στιγματίας κ πολλὰ ἄλλα καὶ εἰπὼν αὐτοῦ, ἀπέλυσε ταῦτα. Ἀλλά γ', ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ ἐμὲ μόνον τοιοῦτός ἐστιν, ἀλλὰ κ ἐκ τοῦ ἄλλους ἅπαντας τοῦ αὐτῷ κεχρημένους. ἀχ οἱ μὲν κάπηλοι οἱ ἐγγὺς οἰκοῦντες, παρ' ὧν ποσότεις λαμβανόντων οὐκ ἀποδίδωσι, δικάζονται αὐτῷ συγκλείσαντες τὰ καπηλεῖα; οἱ δ' γείτονες ὅτου ὑπ' αὐτοῦ δεινὰ πάσχουσιν, ὡς ἐκλιπόντες τὰς αὐτῶν οἰκίας, ἑτέρας πόρρω μισθοῦνται. ‖ ὅσους δ' ἐράνους συνείλεκται, τοὺς μὲν ὑπολοίπους φορὰς κ καταπίθησιν, ἀλλὰ ποῦ τοῦτον τὸν κάπηλον ὡς ποῦ ἐήλυθε διαφθείροντα. ποσοῦτοι δ' ὅτι τὴν οἰκίαν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἀπαλλήσοντες τὰ ὀφειλόμενα ἔρχονται, ὥστε οἶεσθ' οὐ πολλοὺς ὑπὸ ἐκφορὰν αὐτοῦ ἥκειν τοῦτον τεθνεῶτος. ἕτω δ' οἱ ἐν τῷ Πειραιεῖ διάκεινται ὥστε πολὺ ἀσφαλέστερον εἶναι δοκεῖν εἰς τὸν Ἀδρίαν πλεῖν, ἢ τούτῳ συμβάλλειν. πολὺ γὰ μᾶλλον ἀ' δανείσηται αὐτοῦ νομίζει εἶναι, ἢ ἃ ὁ πάλαι αὐτῷ καταλιπεν. ἀλλὰ γὰ τὴν οὐσίαν κέκληται Ἑρμαΐα μυροπώλη τὴν γυναῖκα Δαφνειράδος ἑβδομήκοντά τε γεγονυῖαν; ἧς ἐρᾶν ποθ' ποιησάμενος, ἕτω διέθηκεν, ὥστε τὸν μὲν ἄνδρα αὐτῆς κ τοῦ υἱὸς πτωχοὺς ἐποίησεν. αὐτὸν δ' ἀντὶ καπήλου μυροπώλην ἀπέδειξεν. οὕτως ἐρωτικῶς τὸ κέρδος μετεχειρίζετο τῆς ἡλικίας αὐτῆς ἀπολαύων ‖, ἧς ῥᾷον τοὺς ὀδόντας ἀριθμῆσαι ‖ ὅσου ἐλάττους ἦσαν, ἢ τῆς χειρὸς τοὺς δακτύλους. καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες. ὁ μὲν οὖ βίος τοιοῦτος ἦν σοφιστοῦ τινος. ὁ μὲν οὖ Λυσίας ὦ Κυνάλκη ἕτως. ‖ ἐγὼ δ' κατὰ τὸν Ἀριστάρχου τὸν τραγικὸν ποιητὴν,

Τάδ' οὐχ ὑπάρχων, ἀλλὰ πεπονθώς, κατασκάπτω τὸν πρὸς σὲ κ τοῦτον ἄλλους κυνὰς ἐγείρων λόγον.

γρ καὶ πα ωροπωλεῖν π μαθὼν τ' ἐχρὴν καθῆμενον; γρ. Ἱππῳ

vitæ finem, & Philosopho dignum, is constituit artem vnguentariam, Socratis philosophiæ conuenientem: qui vsum vnguentorum vituperauit cùm & legislator Solon artem illam exercere viros omnes vetuerit: quam ob rem Pherecrates in Somno, seu Pernoctatione, ait:

A. *Quænam, cedo, ars illa, vnguenta quæ venditat?*
B. *Eam qui didicit artem, sedentem oportet*
In sublimi, sub conopæo, confessu hominum ad id congregatorum,
Toto die cum adolescentibus confabulari.

deinde aliquanto pòst dēinceps:

Culinariam nemo vnquam scivit:
Atque adèo nec piscinariam [a].
Nam in singulis generibus
Apta esse oportet, quæ ad artem sunt necessaria,

Pergit orator [b]: Illis ego persuasus, cùm præsertim Socratis discipulum esse crederem, qui sic loqueretur, & de virtute ac iustitia disceptare soleret multo graviqué sermone, suspicatus nunquam sum id facere vel ausurum, vel aggressurum, quod incœptant homines iniustissimi, ac sceleratissimi. Idem postea cùm ab eo patrata facinora exposuissem, quòd pecuniam fœneratus, nec sortem reddidisset, nec vsuram: quòd ad dictum diem vltro non satisfecisset, ideóque pro tribunali, contra eum absentem, dicta caussa, pronuntiatum esset, ac eius punctis notatus seruus pigneratus fuisset, aliis eiusmodi multis hominem cùm accusassem, hæc tandem subiunxit: At non solùm, iudices, erga me talem se præstitit, verumetiam erga omnes, quibus cum illo negotij quidquam, ac commercij fuit. An non vicini caupones, quibus acceptę potionis ille pretiū non persoluit, clausis cauponis iudicio cum eo nunc experiuntur? qui autem in propinquo habitant, tot iniuriis ab eo læsi sunt, vt relictis ædibus alias procul semotas conduxerint: iam quotquot cōuiuia collecta pecunia instructa sunt, si quid superfuit ex eo quod est collatum, non restituit, aut numerat, sed apud cauponem, velut ad monumenti pila, cippúmve, id corrumpitur [c]. Tot verò, diluculo statim, petituri quod ipsis debetur, domum eius adeunt, vt ad exequias illius mortui conuenire videri cuidam possint. Sic autem qui Peiræū incolunt, sentiunt de illo, vt esse putent longè tutius nauigare in Adriatico mari, quàm cum eo negotiari quidpiā. Etenim multo magis quæ fœnore mutuatur, esse sua credit, quàm quod hæreditarium à patre obuenit. Hermæi quidem vnguentarij facultates interceptas nonne is possidet, stuprata illius vxore iam septuagenaria, quàm cùm amari sibi fingeret, eò perpulit, vt maritum & libros ad inopiam & mendicitatem redigeret, seipsum autem efficeret è caupone vnguentarium, puellulam illam amanter blanditiis delinitam fouens, dum tenella eius ætate fruitur, cuius dentes numerare, quandoquidem pauciores erant, quàm manus digitos fuit magis expeditum. Agite testes: huc [d] conscendite. Ergo sophistæ fuit eiusmodi vita. Sic, ô Cynulce, Lysias perorauit. Ego verò, quod ait tragicus poëta Aristárchus, hæc cùm dixerim, non te adortus & lacessens, sed maledicta regerens, huic orationi aduersus te & alios canes susceptæ finem impono.

ATHE

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΤΩΝ
ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΣΣΑΡΕΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΝ.

ATHENÆI DEIPNOSOPHISTARVM
LIBER DECIMVSQVARTVS.

ΟΥΝ Διόνυσον ἐξαίρετ' Τιμόκρατες μαινόμενον οἱ πολλοὶ λέγουσιν, ὅτε τοῦ πλείονος ἀκράτου πωθέντος, θορυβώδης γίνεσθαι.

Οἶνος σε τρώει μελιηδὴς, ὅστε καὶ ἄλλους
Βλάπτει, ὃς ἂν μὴν χανδὸν ἕλῃ, μηδ' αἴσιμα πίνῃ·
Οἶνος δὲ κἀν λαύρῳ ἀγακλυτὸν Εὐρυπύλαν
Ὤλεσ' ἐνὶ μεγάρῳ μεγαθύμου Πειριθόοιο
Ἐς Λαπίθας ἐλθόντ', ὁ δ' ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ
Μαινόμενος, κακὰ ἔρεξε δόμοις ἐνὶ Πειριθόοιο·

καπόντες γοῦν τὸν οἶνον εἰς τὸ σῶμα, ὡς φησιν Ἡρόδοτος, ‖ ἐπαναπλέει κακὰ ἔπεα καὶ μανόμενα. Κλέαρχος τε ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Κορινθίοις φησίν,

Εἴ τις μεθυσκομένοις ἑκάστης ἡμέρας,
Ἀλγεῖν συνέβαινε τὴν κεφαλὴν πρὸ τοῦ πιεῖν
Τὸν ἄκρατον, ἡμῶν οὐδὲ εἷς ἔπινεν ἄν. 304
Νῦν δ' πρότερόν γε τοῦτον τὴν ἡδονὴν
Προλαμβάνοντες ὑστερεῖμεν τἀγαθοῦ.

Ξενοφῶν δὲ τὸν Ἀγησίλαον μεθύσκεσθαι μὲν ἀπέχεσθαι ὁμοίως ὥετο χρῆναι καὶ μανίας. σίτων δ' ὑπερημέρων ὁμοίως καὶ λαμπρηγίας. ἀλλ' ἡμεῖς γε ἔτι τοῦ πλείονος πινόντων ὄντες [τοῦ ‖ ἐξοίνων] γινόμεθα, πληθούσης ἀγορᾶς, ἐπὶ τὰ μουσικὰ ταῦτα ἐρχόμενοι συμπόσια. καὶ γὰρ ὁ φιλεπιμήνιος Ὀλυμπιόδωρος πάλιν τινὸς ἐπειλημμένου εἰπόντος, Ἐξοινος ἐκ εἰμὶ, λέγων, ὁ δ' Ἔξοινος· ὦ, καὶ ὃς, πρὸς Ἀλέξιδι ἐν Εἰσοικιζομένῳ, Ἐξοινος ἐποίει ταῦτ' ἔφη· ἐπεὶ ἡ ἑκάστης ἡμέρας μὴ τοῦτο πρὸς ἡμῶν καινὰς ἀεὶ λεγομένους λόγους καὶ ἀκροάματα ἑκάστοτε διαφόρους εἰσάγει ὁ λαμπρὸς ἡμῶν ἑστιάτωρ Λαρηνσιος, ἔπι τε καὶ γελωτοποιὸς· φέρε λέγωμεν καὶ ἡμεῖς τοιοῦτον. καίτοιγε οἶδα καὶ Ἀνάχαρσιν τὸν Σκύθην ἐν συμποσίῳ γελωτοποιῶν εἰσαχθέντων ἀγέλαστον διαμείναντα, πυθόμενον δ' ἐπὶ τούτοις γελάσαντα, φάναι, ὡς ὅτι μὲν φύσει γελοῖός ἐστιν, ὁ δ' ἄνθρωπος ὑπὸ τοῦ δαίμονος καὶ ἐτερπήθη ἂν ἐν τῇ δεσμωτηρίῳ Μελανίππην ἔφη.

Ἀνδρῶν δὲ πολλοὶ δὲ γέλωτος ἕνεκα
Ἀσκοῦσι χάριτας κερτόμους· ἐγὼ δέ πως
Μισῶ γελοίους, οἵ πινες μὲν ὑπὸ σοφῶν

INSANVM Bacchum esse, ô amice Timocrates, cóplures aiunt, quòd plus iusto meri qui bibunt tumultuantur.

Vinum te mellitum [a] saucia: vinum & aliis
Noxium est, qui affatim hauriunt, & bibunt plus satis.
Centaurum illustrem EVrytionem vinum
Perdidit, in aëriis magnanimi Peirithoi,
Ad Lapithas profectum, cùm mentem vino
Furiosus obruit, & quod minimè iustum fuit, admisit in adibus Peirithoi.

In corpus enim cùm vinum subit, vt inquit Herodotus, sursum efferuntur ac innatant indigna verba, & furore concitata. Clearchus comicus in Corinthiis sic ait:

Iis qui inebriantur quotidie,
Capitis dolor si accedat, priusquam bibant
Merum, nemo nostrum vnquam biberet.
Nunc autem quoniam ante illam molestiam
Voluptate fruimur, ea frustramur vtilitate quæ in vino est

Agesilaus, vt autor est Xenophon, æquè fugiendã esse putabat temulentiam, atq; insaniam [b], & cibum intempestiuum, atq; inertiam. Porrò nos, haudquaquam sic bibaces, vt quibus nimio potu mens alienatur, foro iã frequentissimo [c], ad musica venimus hæc conuiuia. Curiosus enim reprehensor Vlpianus, cùm dixisset quidam, se non esse ἔξοινον [d], cum increpuit, &, vbi legitur, inquit, vox ἔξοινος? Apud Alexim, respondit ille, in Synœcizomeno [e], sic: ἔξοινος, temulentus, *hæc faciebat*. Quoniam verò quotidie, ad nouos semper nostros sermones, & varias frequenter narrationes, ac collocutiones, magnificus ac splendidus conuiuator noster Laurentius inducebat qui risum mouerent scurras, age de illis nonnihil tractemus, quamuis hoc probè sciam, Anacharsin [f] Scytham accitis in conuiuium edoctis ad risum mouendũ hominibus, solum omnium non risisse: post autem adducta simia in risum solutũ dixisse, natura quidem animal illud esse ridiculum, hominem verò arte, & studio. EVripides in Melanippe vinculis adstricta:

Hominum multi risus gratia
Festiuos sales & iocosos meditantur: ego verò
Captantes risum odi; qui in sapientes viros

Αχάλιν' ἔχουσι σόμαλα. κ' εἰς ἀνδρῶν μὴν οὐ
Τελοῦσιν ἀριθμὸν, ἐν γέλωτι δ' ὑπερεωσῖς.
Οἰκοῦσι δ' οἴκους, καὶ τὰ ναυσολέμητα
Εσω δόμων σώζουσι.

A

Effreni ore debacchantur: & ne quidem inter viros
Censentur: ad risum verò mouendum elegantes ac idonei,
Alienas domos frequentant, & quæ classe [a] aduecta sunt
Domi habent, & seruant.

Παρμενίσκος ὁ Μεταποντῖνος, ὡς φησι Σῆμος ὁ Δηλιάδης, καὶ γήμας τὴν πλουσίαν πεντήκοντα ἐτῶν, εἰς Τροφωνίου καταβὰς, καὶ ἀνελθὼν σὺν εὐγελᾶν ἐδύνατο, καὶ χρησηριαζομένῳ περὶ τούτου ἡ Πυθία ἔφη,

Ειρη μ' ἀμφὶ γέλωτος ἀμείλιχε μειλιχίοισι,
Δώσει σοι μήτηρ οἴκοι τὴν ἔσχατα πεσσῶν.

B

Parmeniscus Metapontinus, vt scripsit lib. 5. Deliadis Semus, primarius tum genere, tum opibus, cùm in antrum Trophonij [b] descendisset, reuersus postea nunquam ridere potuit: ea de re scisciranti oraculum, sic Pythia respondit:

De iucundo risu me rogas, ô tristis homo,
Domi tuæ mater dabit, quam imprimis venerare.

Ελπίζων δ' αὖ ἐπανελθὴ εἰς τὴν πατρίδα γελάσειν, ὀδὲν ἦν πλέον, οἰόμενος ἐξηπατῆσθαι, ἐρχεται πολὲ καταὰ τύχην εἰς Δῆλον, καὶ παύσασθαι καταὰ τὴν νῆσον θαυμάζων, ἦλθε καὶ εἰς τὸ Λητῶον, νομίζων τῆς Απόλλωνος μητρὸς ἄγαλμά τι θεωρήσειν ἀξιολογον· ἰδὼν δ' αὐτὸ ξύλινον ἄμορφον, παραδόξως ἐγέλασεν· καὶ τὸν τοῦ θεοῦ χρησμὸν ξυμβαλλων· ἐ τῆς ἀῤῥωστίας ἀπαλλαγεὶς, μεγαλωστὶ τὴν θεὸν ἐτίμησεν. ‖ Αναξανδρίδης δ' ἐν Γεροντομανίᾳ καὶ εὑρεταὶς τῶν γελοίων φησὶ γήσεσθαι Ραδάμανθυν καὶ Παλαμήδη, λέγων οὕτως. καί τι πολύ γε πονοῦμεν τὸν ἀσύμβολον εὑρε γελοῖα λέγειν Ραδάμανθυς καὶ Παλαμήδης. γελωτοποιὸ δ' ἦ μέμνηται Ξενοφῶν ἐν τῷ συμποσίῳ Φιλίππου μέν, ὅτε δ' ἐ ὁτωσὶ λέγει. Φίλιππος δ' ὁ γελωτοποιὸς κρούσας τὴν θύραν, εἰσπεσὼν εἰσαγγέλλει, ὅστις τε εἴη, καὶ διότι καταγέσθαι βέλεται. σωτεσκυασμένος δ' ἔφη παρεῖναι παῦσαι τὰ πλησθεία, ὥστε καὶ δειπνεῖν τἄλλότρια ‖ ἐ τὸν παῖδα ἦ ἔφη παύσει πεζεσθαι. Διαφέρειν μηδὲν, καὶ διαφέρειν ἀναγέλαστον εἶναι. Ιππόλοχος ὁ Μακεδὼν ἐν τῇ πρὸς Λυγκέα ἐπιστολῇ, γελωτοποιῶν μέμνηται Μανδρογόνης καὶ Στρατωνος Αττικοῦ. πλῆθος δ' ἦν Αθήνησι τῆς σοφίας ταύτης. ἐν γοῦν τῷ Διομείῳ ἢ Ηρακλείῳ συνελέγοντο, ἑξήκοντα ὄντες τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἐν τῇ πόλει ἦ ὠνομάζοντο ὡς οἱ ἑξήκοντα τοῦτ' εἶπεν καὶ ἀπὸ τῶν ἑξήκοντα ἔρχομαι. ἐν ᾗ τούτοις ἦσαν Καλλιμέδων τὸ ὁ Κάραβος καὶ Δεινίας. ἔτι τε Μασιγείτων καὶ Μέναιχμος, ὡς φησι Τηλεφάνης, ἐν τῷ Περὶ τοῦ ἀστεος. τοσαύτη ἦ αὐτῶν δόξα τῆς ῥαθυμίας ἐγένετο, ὡς καὶ Φίλιππον ἀκούσαντα τὸν Μακεδόνα, πέμψαι αὐτοῖς τάλαντον, ἵν' ἐγγραφόμενοι τὰ γελοῖα ποιήσωσιν αὐτῷ. ὅτι ᾗ ὧδε τὰ γελοῖα ἐπαύσαντο ὁ Βασιλεὺς ἔτος, μαρτυρεῖ Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ ἐν τοῖς Φιλιππικοῖς. Φιλόγελως δ' ἦν ὁ Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς ‖, ὡς φησι Φύλαρχος ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν· ὅς γε τὴν Λυσιμάχου ἀρχὴν κωμικῆς σκηνῆς ἐδὲν διαφέρειν ἔλεγεν· ‖ ἐξιέναι γὰ ἀπ' αὐτῆς πάντας δισυλλάβους. τέντε Βίθυν χλευάζων· καὶ τὸν Πάριν, μεγίστους ὄντας τῶν τοῦ Λυσιμάχου, καί τινας ἑτέρους τῶν φίλων. ὧδε δ' αὖ ‖ Πυθέας καὶ Μενελάους ἐπὶ ᾗ Οξυθεμιδας. ταῦτα δ' ἀκούων ὁ Λυσίμαχος, ἐγὼ τίνιν ἔφη ‖ πώποτε ἐκ τραγικῆς σκηνῆς ἦκ ἑώρακα ἐξιοῦσαν, τὴν αὐλητρίδα Λαμίαν λέγων.

C

D

E

F

Parmeniscus Metapontinus, vt scripsit lib. 5. Deliadis Semus, primarius tum genere, tum opibus, cùm in antrum Trophonij [b] descendisset, reuersus postea nunquam ridere potuit: ea de re sciscitanti oraculum, sic Pythia respondit:

De iucundo risu me rogas, ô tristis homo,
Domi tuæ mater dabit, quam imprimis venerare.

Sperans igitur post reditum in patriam se risurũ, cùm id non contigisset, deceptum se ab oraculo putans, casu Delon appulit, vbi quidquid visebatur in insula, cùm admiraretur, Latonæ fanũ ingressus, & Matris Apollinis insignem statuã spectaturum se confidens, ligneam [c] & deformem conspicatus, præter opinionem in risum effusus est, ac tũ dei responsum animo secum reuoluens, & id quod euenerat pensitans, eo morbo liberatus, deam magnis honoribus coluit. Anaxandrides in Senum amentia, ridiculorum inuentores fuisse Rhadamanthum & Palamedem scribit, his verbis:

Atqui multum in hac re nos laboramus,
Palamedis [d] Rhadamanthique inuentum est.
A symbolæ collatione vt immunis quispiam ridicula dicat.

Xenophon in Conuiuio ridiculi scurræ Philippi meminit, ad hunc modum: Pulsatis foribus Philippus scurra eum qui subauscultauerat [e], nuntiare iubet qui nam esset, & quamobrem vellet introrumpere, in promptu esse omnia sibi quæ necessaria sint, aliena vt mensa cœnaret: puerúmque admodum vexasse ac obiurgasse, quòd impranso sibi comedendũ nihil attulisset. Hippolochus Macedo in sua ad Lynceum epistola, scurrarum meminit Mandrogenis, & Stratonis Attici. Athenis cohors fuit sapientum huiusmodi, qui in Diomeo [g], aut Herculis templo conuenichant, numero sexaginta, indéque sic appellabantur, vt vulgò dicerét, Hoc sexaginta pronunciasse: A sexaginta redeo. In eo sodalitio fuerunt Callimedon, cognomine Carabus [h], Deinias, Masigeiton, & Menæchmus, vt inquit Telephanes in libro De ciuitate. Tanta verò fuit securitatis illorum tranquillæ fama, vt cùm ad Philippũ Macedonem de ea rumor peruenisset, talentum miserit, ab illis perscripta ridicula vicissim vt acciperet. Ridiculis autem delectari solitum eum regem testatur Demosthenes orator in Philippicis. Fuit & Demetrius Poliorcetes [i] ridiculorum studiosus, qui, vt scribit Phylarchus libro sexto historiarum, Lysimachi regnum diceret nihil à scena comica discrepare, quoniam ex ea prodirent omnes dissyllabis nominibus appellati, Bithen [k] irridens, Parin, & alios quosdã eius amicos maximæ apud Lysimachũ authoritatis, cùm ex ædibus suis exirent Menelai, Peuceræ, Oxythemidæ. His auditis, At egò nũsquam apud me, inquit Lysimachus, eg essam vidi è tragica scena meretricem, innuens Lamiam [l] tibicinam.

Quod

Quod Lysimachi dictum cùm intellexisset Demetrius, mox subiecit, Scotti quod erat apud se, castiorem esse viam quàm ipsius Penelopes. Syllam Romanum imperatorem antea nos diximus ridiculis exhilarari consueuisse. Lucius Anitius Romani exercitus imperator, debellatis Illyriis, & Gentio illorum rege cum liberis capto, & Romam abducto, ludis victoriæ caussa editis, quouis risu digna multa fecit, ac excogitauit, vt scripsit Polybius libro trigesimo [a]. Nam accersitis è Græcia clarissimis artificibus, extructáque in circo maxima scena, primos induxit tibicines simul omnes, Theodorum Bœotium, Theopompum, Hermippum, Lysimachum, in Græcia celeberrimos. Eos in proscenio stantes simul omnes, cum choro tibiis iussit canere. Motu corporis tibiarum modis apto illis per scenam lentè incedentibus, misit qui admoneret non placere illam cantionem, itaque certarent vehementiùs. Dubitantibus ipsis quidnam mandaretur, significauit è lictoribus quispiam vt in sese mutuo versi concurrerent, ac pugnæ speciem repræsentarent. Quidnam vellet Anitius, tibicines vbi cognouerunt, tibias cantu inflantes, qui ardori pugnantium militum conueniret, omnia permiscuerunt, medios choros perturbatos cum extremis confundentes, insanis [b] modis ac temerariis complentes omnia & tibiarum concentu dissoluto, in sese mutuo vicissim impetum fecerunt. In hos etiam ex aduerso, perstrepentes chori, ac scenam quatientes irruebant, ac rursum velut terga [c] vertentes, pedem referebant. Vt autem saltator quidam præcinctus, ex tempore sese obuertens in tibicinem obuium, manus extulit tanquam pugilatu dimicaturus, ingens plausus ac clamor spectatorum obortus est. Commissis illis duobus etiamnum decertantibus, in orchestram saltatores duo processerunt ad placidos concordésque tibiarum sonos, & in scenam cum tubicinibus, & saltatoribus [d] qui in caput se prouoluerent, ascenderunt quatuor pugiles. His omnibus simul pugnantibus gratissimum [e] & lætissimum spectaculum fuit. De illis qui in iisdem ludis tragœdias egerunt, si quæ Polybius memorat admirationis oratione persequi, me vobis illudere quidam autumabunt. Vlpiano hæc locuto, & cachinnantibus cunctis ob indecentem eius spectaculi apparatum, inuectus sermo est de Planis [f], ac quæsitum, an apud vetustos scriptores de illis fiat mentio. De præstigiatoribus iam nos antea disceptauimus: Tum Magnus, Dionysius Sinopensis, inquit, comicus poëta, in fabula quam sibi cognominem Dionysium inscripsit, Cephisodori Plani meminit, eum narrans Athenis vixisse, otióque in eo vitæ genere sectando abusum: ac solitum, vbi cliuus [g] esset, sursum cursu contendere, baculo verò subnixum descendere. Huius Nicostratus in Syro fic meminit:

Cephisodorum Planum festiuè per Ionem
Aiunt in arcto angiportu quosdam sistisse,
Lignorum fascibus onustos [h], vt eorum nemini
præterire liceret.

ἀπαγγελθέντος ἦ καὶ τούτου, πάλιν ἐπωλαζῶν ὁ Δημήτριος ἔφη, ἀλλ' ἡ ὧδε ἐμοὶ πόρνη σωφρονέστερον τῆς παρ' ἐκείνῳ Πηνελόπης ζῇ. ὅπ ἦ δὲ Σύλλας ὁ τῶν Ρωμαίων στρατηγὸς φιλογέλως ὢν, πολλὰ ἀστεῖ ρήματα. λοιπὸν ἦ Ἀνίκιος αὐτὸς Ρωμαίων στρατηγήσας, Ἰλλυριοὺς καταπολεμήσας, καὶ αἰχμάλωτον ἀγαγὼν Γέντιον, τὸν τῶν Ἰλλυριῶν βασιλέα, σὺν τοῖς τέκνοις, ἀγῶνας ἐπιτελῶν οὐκ ἐπινικίους ἐν τῇ Ρώμῃ παντὸς γέλωτος ἄξια πράγματα ἐποίησεν, ὡς Πολύβιος ἱστορεῖ ἐν τῇ τριακοστῇ. μεταπεμψάμενος γὰρ οὖν ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐπιφανεστάτους τεχνίτας καὶ σκηνὴν κατασκευάσας μεγίστην ἐν τῷ κίρκῳ, πρώτους εἰσήγαγεν αὐλητὰς ἅμα παίζειν. ἔτι δ' ἦσαν Θεόδωρος ὁ Βοιώτιος, Θεόπομπος, Ἑρμιππος [‖ ὁ Λυσίμαχος,] οἵ πινες ἐπιφανέστατοι ἦσαν. τούτους ἦ κελεύσας ἐπὶ τὸ προσκήνιον, μετὰ τοῦ χοροῦ αὐλεῖν ἐκέλευσεν ἅμα παίζειν. τῶν ἦ ἀφαπορουμένων τὰς κρίσεις κατὰ τὴν ἁρμονίαν κινήσεως, προσπαίψας, οὐκ ἔφη καλῶς αὐτοὺς αὐλεῖν, ἀλλ' ἀγωνίζεσθαι μᾶλλον ἐκέλευε. τῶν ἦ ἀφαπορούντων, ὑποδείξας τις τῶν ῥαβδούχων ἐπιστρέψαντας ἀπαγαγεῖν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ποιεῖν ὡσανεὶ μάχην. ταχὺ ἦ συνιδόντες οἱ αὐληταί, καὶ [λαβόντες εἰκίαν † ἐκ τῶν ἑαυτῶν] ἀσελγείας, μεγάλην ἐποίησαν σύγχυσιν. συνεπιστρέψαντες ἦ οὖν μέσους χορεὺς πρὸς αὐτοὺς ἄκρους, οἱ μὲν αὐληταὶ φυσῶντες ἀφωνίᾳ, καὶ ἀφέροντες οὖν αὐλοὺς ἀπῆγον ἀνὰ μέρος ἐπ' ἀλλήλους. ἅμα ἦ τούτοις ἐπικυπτοῦντες οἱ χοροὶ, καὶ συνεπισπόντες τὸ σκηνὸ ἐπεφέροντο τοῖς ἐναντίοις, καὶ πάλιν ἀνεχώρουν ἐκ μεταβολῆς. ὡς ἦ τις ζωσάμενος τῶν χορευτῶν ἐκ τοῦ χοροῦ γραφεὶς, ἥρετο τοὺς χεῖρας ἀπὸ συμμῆς πρὸς τὸν ἐπιφερόμενον αὐλητὸν, ὁτὲ ἤδη κρότος ἐξαίσιος ἐγένετο, καὶ κραυγὴ τῶν θεωμένων. ἐπ ἦ τούτων ἐκ παρασκευῆς ἀγωνιζομένων ὀρχηστὴ δύο εἰσήγοντο μετὰ συμφωνίας εἰς τὸ ὀρχήστραν, καὶ πύκται τέσσαρες ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ σκηνὸ μετὰ σαλπιγκτῶν καὶ βυκανιστῶν, ὁμοῦ ἦ τούτων πάντων ἀγωνιζομένων ἄλεκτον ἦν τὸ συμβαῖνον. πρὸ ἦ τ τραγῳδῶν φησὶν ὁ Πολύβιος, ὅτι ἐὰν ἐπιβάλωμαι λέγειν, δόξω ποσὶν ἀφυχλοάζειν. ταῦτα δ' ΟΤΛπανδ διεξελθόντος, καὶ πάντων ἀνακαγχασάντων, ἐπὶ ταῖς ἀηκόοις ταύταις θέαις, ἐλθόντ' πινες λόγοι καὶ περὶ τῶν καλουμένων πλαύων, καὶ ἐζητεῖτο εἰ μνήμη τις ἦ περὶ τούτων ἐλθόντος ἀφ' ἡμῶν εἰς παλαιοτέρους. ‖ περὶ ἦ θαυματοποιῶν ἤδη προειρήκαμεν· καὶ ὁ Μάγνος ἔφη. Διονύσιος μὲν ὁ Σινωπεὺς ὁ τ κωμῳδίας ποιητὴς, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ομωνύμῳ μνημονεύει Κηφισοδώρου δ' Πλανὸς ἀφ' τούτων. Κηφισόδωρον φησὶ ἐπικαλούμενον Πλανὸν ἵνα ἐν Αθήναις γένεσθαι, τ σχολὴν εἰς τοῦτ[ο τὸ μέρος δ' βίβ]λον καταχρώμενον, τοῦτον ἐνίοτε πρὸς τὸ σῖμον ἀναπεσεῖν, ἢ συγκαθεῖναι τῇ ἐπὶ τῇ Σακληπιᾷ. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Νικόστρατος ἐν Σύρῳ,

Κηφισόδωρον δ' κακῶς μὰ τὸν Δία τὸν πλανὸν
φασὶ γενόπον εἰς γενὸν ζῆσαι πινὰς
Αγκαλίδας ἔχοντας, ὥστε μὴ πρόσθεν μηδένα.

[a] Lib. 30. [b] Ἀσελγείαις. [c] Ἐπιστρεφόμενοι. [d] Ἐπὶ τὸ σκηνὸ μετὰ σαλπιγκτῶν καὶ βυκανιστῶν. [e] Ἄλεκτον. [f] Πλανῶν. [g] Ἐπὶ τὸ σῖμον. [h] Ἐπὶ τῇ Σακληπιᾷ.

χ. ὁ Λυσιμάχου, vel, Λυσιμάχειος

χ. λαβόντες οἰκείαν ἐνοιαν ταῖς ἑαυτ.

χ. τὸ γένος τοῦ β. vel, εἰς τ σχολὴν τὸ πλεῖον μέρος τῆς βίβλου κατ.

Παντ̃αλέοντ@ ἡ μνημονεύει Θεόγνητος ἐν φιλο δεσπότῳ.

A

Ο Παντ̃αλέων μὲν αὐτὸς αὑτὸς οὓς ξένους
Τοὺς δ' ἀγνοοῦντας αὐτὸν ἐπλανᾶ, κ̃ σχε-δὸν
Απεκναιπάλα τ̃ω πλεῖστα δ' γελάσαι χάριν
Ιδίαν τιν' αὐτῷ θερμ@ ἀδολεσχίαν.

Theognetus in Philodespoto [a] Pantaleontis Plani sic meminit.

Pantaleon ipse homines peregrinos
Quibus ignotus esset, ludificabat, vt plurimum
Tanquam exhalata crapula expergisceretur, excitandi risus gratia
Nugas quasdam sibi proprias loquaciùs effutiens.

Καὶ Χρύσιππ@ δ' ὁ φιλόσοφ@ ἐν πέμπτῳ περὶ δ καλ̃ κ̃ τ̃ ἡδονῆς, περὶ τοῦ Παντ̃αλέοντ@ τ̃δε γράφει. ὁ δ' πλαν@ Παντ̃αλέων τελευτ̃ν μέλλων, ἑκάτερον τῶν υἱῶν κατ' ἰδίαν ἐξηπάτησεν, φήσας μόνῳ αὐτῷ λέγειν ὅπου κατορωρύχοι τ̀ χρυσίον, ὥστε μετ' ὀλίγον ὕστερον κοινῇ σκαπανησαι αἰσθέσθαι ἐξηπατημένους. Οὐκ ἦν πόρρω δ' ἡμῶν τ̀ συμπόσιον, οὐδὲ τῶν φιλοσκωπτουμένων. περὶ δ' τούτου πάλιν ὁ Χρύσιππ@ ἐν τῷ αὐτῷ γράφει, φιλοσκώπτης ‖ μέλλων ὑπὸ τ̃ ‖ δημίου σφάττεσθαι, εἰπεῖν ἔφη θέλειν ὥσπερ τ̀ κύκνειον ᾄσας ἀποθανεῖν. ὑπερέψαντ@ δ' ἐκείνου ἔσκωψεν. ὑπὸ δὴ τῶν τοιούτων πολλάκις ὁ Μυρτίλ@ σκωφθεὶς καὶ ἀγανακτήσας εἶπεν, καλῶς Λυσίμαχον τὸν βασιλέα πεποιηκέναι. Τελεσφόρον γὰρ ἕνα τῶν ὑπαρχων αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἔσκωψε πολὲ ἐν συμποσίῳ τ̃ω Αρσινόᾳ, (γυνὴ δ' ἦν Λυσιμάχ,) ὡς ἐμετικὴν οὖσαν, κακῶν καθάρχειν, τ̃ῳ δ' ἐμοῦσαν εἰσάγων, ὁ Λυσίμαχ@ ἀκούσας ἐμβληθῆναι αὐτὴν ἐκέλευσεν εἰς γαλεάγραν, καὶ δικ̃ θηρίου περιφερόμενον καὶ τρεφόμενον, κολάζόμενον οὕτως ἐποίησεν ἀποθανεῖν. σὺ δ' ὦ Ολυμπανὲ εἰ τ̃ῳ γαλεάγραν ζητεῖς, ἔχεις πρὸ ὀφθαλμῶν ἐν τῇ ῥήτορι· ὅπου δ', σὺ ζήτει. καὶ Ταχὼς δ' ὁ Αἰγυπτίων βασιλεὺς Αγησίλαον σκώψας τὸν Λακεδαιμονίων βασιλέα, ὅτ' ἦλθεν αὐτῷ συμμαχήσων, διὰ τὸ βραχὺς τὸ σῶμα, ἰδιώτης ἐβούλετ' ἀποστέντ@ ἐκείνου τῆς συμμαχίας. τὸ δ' σκῶμμα τόδ' ἦν, ὤφθην ὄρ@, Ζεὺς δ' ἐφοβεῖτ', τὸ δ' ἔτεκεν μῦν. ὅθεν ἀκούσας ὁ Αγησίλα@ καὶ ὀργισθεὶς ἔφη, φανήσομαί σοι ποτε καὶ λέων. ὕστερον δὲ ἀφισταμένων τῶν Αἰγυπτίων, ὡς φησι Θεόπομπ@ καὶ Λυκέας ὁ Ναυκρατίτης ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς, οὐδὲν αὐτῷ συμπράξας, ἐποίησεν ἐκπεσόντα τῆς ἀρχῆς φυγεῖν εἰς Περσας. πολλῶν οὖν πολλάκις ὄντων τῶν ἀκροαμάτων, καὶ τῶν αὐτῶν οὐκ ἀεί, ἐπειδὴ πολλοὶ περὶ αὐτῶν ἐλέγοντο λόγοι, τὰ ὀνόματα τῶν εἰπόντων παραλιπὼν, τῶν πραγμάτων μνησθήσομαι. περὶ μὲν γὰρ αὐλῶν ὁ μὲν Μῆνις ἔφη τὸν Μελανιππίδην καλῶς ἐν τῷ Μαρσύᾳ Δημοσθένους τῷ αὐλητικῷ εἰρηκέναι περὶ τῆς Αθηνᾶς· τὰ μὲν Αθηναῖα ὄργανα ἔρριψέ τε ἱερᾶς ὑπὸ χειρὸς εἰπέ τε, ‖ ἔρρετε αἰσχεα σώματι λύμα· ἐμὲ δ' ἐγὼ ‖ καθ̃ τ̃ῃ δίδωμι. περὶ δὲ τῶν αὐλῶν ἄλλ@ ἔφη, ἀλλ' ὅγε Σελινοῦντι@ Τελεστὴς τὸν Μελανιππίδη αὐλῳδοῦντ@ ἐν Αργοῖ ἔφη, (ὁ δ' λογ@ ἐστὶ περὶ τῆς Αθηνᾶς,) ὃν σοφὸν σοφὰν λαβοῦσαν οὐκ ἐπέλπομαι, νόῳ θρυμοῖς ὀρείοις ὄργανον δίαν Αθηναῖ δυσόφθαλμον αἶσχος ἐκφοβηθεῖσαν, αὖθις ἐκ χερῶν βαλεῖν νυμφαγενεῖ χειροκτύπῳ θηρὶ Μαρσύα κλεν@.

B

C

D

E

F

Chrysippus Philosophus libro quinto De honesto & voluptate, scribit, Pantaleontem Planum moribundum, ambos filios fefellisse, cùm vtriq; seorsim euocato diceret, soli se indicare, vbi aurum defodisset: itaq; post eius obitum communi opera frustra terram egerentes, se deceptos cognouisse. Non deerant conuiuio nostro & quibus placerent ludicræ scommatorum facetię. De quodam eiusmodi rursum Chrysippus tradit in eodem opere, dicacem & facetum hominem à carnifice mox iugulandum, dixisse, velle se, Cycnorum modo, vbi cantasset [b], mori. In lictorem qui id permiserat, dicteriis multis post illa iocatus est. Ab eiusmodi viris sæpius irrisus Myrtilus, & ea de caussa indignabundus, inquit à Lysimacho rectè factum, qui Telesphorum vnum ex rectoribus prouinciarum, quòd in conuiuio Arsinoën Lysimachi coniugem, quia crebrò vomeret, perstrinxisset, audiente illo, hoc amaro dicto,

Malorum [c] autor es, qui tuò d' ἐμοῦσαν, induxeris,

coniectum in γαλεάγραν, caueam, circumtulerit veluti feram inclusam, dato quotidie cibo, & ad mortem sic adegerit. Tu verò Vlpiane, si quæris vbinam extet vox γαλεάγρα, apud Hyperidẽ oratorem habes: vbi, perquire. Tachos Ægypti rex Agesilaum [d] qui cum auxiliaribus copiis ad eum traiecerat, ob breuitatem corporis irrisit: ideóq; ab eo deficiente Agesilao, regno priuatus est. Tale porrò fuit eius dicterium, Parturiit [e] mons: exterritus est Iuppiter: enatus mus. Iratus audito hoc Agesilaus, Videbor, inquit, aliquando tibi leo. Excitata pòst, vt aiunt Theopompus, & Lyceas Naucratites in Ægyptiacis, aduersus regem seditione, Agesilai ope ille destitutus, amisso principatu, fugere ad Persas coactus est. Secutæ sunt hunc sermonem aliæ multæ disceptationes, nec eædẽ semper, in quibus explicandis cùm varia fuerit & multiplex oratio, tacebo illos qui verba fecerunt, tractatas ipsas res exponam. De tibiis quidam Melanippiden ait, in Marsya tibicinum artem vituperantem scitè hoc prodidisse de Minerua:

Pallas quidem sacra de manu abiecit
Instrumenta [f], dixitque, abite in malam rem,
Corporis probra turpia: me vitio nolo dedere.

Cap. II.

Huic reluctans è conuiuis alter; At Telestes Selinuntius, inquit, Melanippidi repugnans in Argo tradit, Est porrò sermo de Pallade: quem verum esse, nisi fallit animus, existimaturum me non spero:

In montium nemoribus diuam Mineruam,
Deformitatem oris visu turpem expauescentem,
Instrumentum [g] statim è manibus abiecisse,
Marsyæ nympha [h] genito, manibus percussuro, feroci, gloriæ [i] futurum.

Nam,

Nam, quæ ipsam vexasset optandæ pulchritudinis vehemens cupiditas? Etenim dulcem virginitatem, liberorum expertem, Clotho ei tribuit. Hoc argumento scilicet, perpetuæ virginitatis, formam indecoram illam Mineruam non ita refugisse aut extimuisse probat. Subiicit autem:

Sed velox agilisque fama inania falso loquentium
Musæ ministrorum [a] *peruolauit Græciam,*
Cum inuidioso probro sapientis artis [b] *apud homines.*

Aliquanto pòst tibicinum artem laudans, sic ait:

Hanc artem igitur maximè diuinam
Bromio concessit venerandæ deæ sublimis [c] *& elatui spiritus,*
Cum elegantí & arguta velocis manus celeritate.

Idem Telestes in Asclepio tibiarum sic vsum declarat:

Phrygum rex leniter [d] *personantium tibiarum sacrarum*
Cantum primus inuenit, Dorica musæ [e] *æquiparandum*
Æmulum: variè modulatam tenebrosi [f] *spiritus*
Auram leuem atque pernicem arundine circumplectens.

Pratinas Phliasius scribit, cùm tibicines, & qui choros conficiunt, mercenarij, in orchestram magno & fauore spectatorũ prodirent, ægrè nonnullos tulisse quòd tibicines, vt erat patrius mos, cum choris non accinerent, sed chori cantarent cum tibicinibus. Quàm igitur aduersus illos qui hęc committebant, stomachatus sit Pratinas, hoc hyporchemate [h] planum facit:

Quisnam hic tumultus? quæ iniuria
Erupit in Dionysiaca obstrepera scenæ pulpita [i]*?*
Mihi fauet, mihi propitius est Bromius,
Mihi fremendum ac tumultuandum per montes
Concitato & vago cum Naidibus: Cygnorum instar
Varij modi sunt accinendi.
Tibiis cantiones præire gaudet rex Dionysius.
Post illas canat & saliet tibicen:
Tibia tantùm comessationum administra est,
Spectaculis commoda, quibus pugnant ardentibus animis pugiles,
Et vt quasi temulenti apud se non sint
In conflictibus bellicorum agminum duces.
Iam, ô Bacche rex, Phrynichi filium [k] *varij chori præsidem*
Pulsa, & accende: calamo sacra ille prorsus
Loquitur [l]*, vultu graui* [m] *incedens versus rhythmo*
Concinnos profatur: Adest nunc tibi terebro formatum corpus,
Arundo dextera [n]*, olim præstans virgo:*
Meam Doricam musam audi ô triumphator
Hedera comam vincte, duplici ianua in lucem [o] *edite.*

De communitate & consensione tibiarum cum lyra, quandoquidem sæpius nobis voluptati fuit ea coniunctio, Ephippus in Mercatore ait:

A πή γάρ νιν ὑπερφίαλος κάλλεος ὀξὺς ἔρως ἔτειρεν. [‖ αἰ γὰρ παρθενίαν ἀγαμὸν καὶ ἄπαιδ'] ἀπένειμε Κλωθώ. ὡς σὺ μὲν ὑλαεπηδείσης τὴν αἰσχροτῆτα ἔιδους Δι' τὴν παρθενίαν, ἐξῆς τε φησὶν, ἀλλὰ μάταν ἀναχορδί[ζω], ἅδε μαλακολόγων φήμα πεσσέπια τὸ Ελλάδα μυσοπόλων, σοφᾶς ἐπὶ φθόνον βροτῆς τεχνᾶς ὄνεσθ'. μετὰ ταῦτα ἡ ἐγκωμιάζων τὴν αὐλητικὴν λέγει, ταῦ οὖ θεῖσθαι Βρομίῳ πλέκεσθαι σεμνᾶς δαίμονα ἀερθὲν πνεύμ' ἀελλοπερύγων [‖ σὺ δ' ἀγλαΐαν † κυτὸν πχειρῶν κόμψω δέ.] καὶ τὴν Ασκληπιῶ ὁ Τελεστὴς ἐδήλωσε τὴν τῶν αὐλῶν χρείαν ἐν τούτοις, ἢ φρύγα καλαμώνων αὐλῶν ἱερῶν βασιλῆα αὔδον' ἥροσε πεῶτ' Δούριδ' ἀπίταλον μούσης. νομοσαίολον ὀρφναῖ πνεύματ' ὄπερον αὔξειν ἀμφιπλέκων καλάμοις. Πρατίνας δ' ὁ Φλιάσιος, αὐλητῶν καὶ χορευτῶν μισθοφόρων κατεχόντων τὰς ὀρχήστρας, ἀγανακτεῖν τινὰς ἐπὶ τῷ τοὺς αὐλητὰς μὴ συναυλεῖν τοῖς χοροῖς, καθάπερ ἐωθὸς ἦν, ἀλλὰ τοὺς χορεύειν τοῖς αὐληταῖς. ὃν οὖν ἔσχε θυμὸν κατὰ τῶν τοῦτο ποιούντων ὁ Πρατίνας ἐμφανίζει Δι' τοῦδε τοῦ ὑπορχήματος.

Τίς ὁ θόρυβος ὅδε;
Τί τόδε τὸ χορόμαθες;
Τίς ὕβρις ἔμολεν
Ἐπὶ Διονυσιάδα,
Πολυπάταγα θυμέλαν,
Ἐμὸς ἐμὸς ὁ Βρόμιος.
Ἐμὲ δεῖ κελαδεῖν.
Ἐμὲ δεῖ παλαγεῖν
Ἀν' ὄρεα ἐστύμφυον
Μετὰ Ναΐδων,
‖ Οἷά τε κύκνειον ‖ ἄγος
Ποικιλόπτερον μέλος
[Ταῖν ἀοιδαῖν.
Καλεᾶς † ὑπερεῖς βασίλεια.]
[Οὐδ' αὐλὸς] ὕστερον χορεύσεται.
Καὶ γὰρ ἔσθ' ὑπηρέτης κώμων μόνον
‖ Πυρομάχοις τε συγμαχίαισιν
‖ Εων † θέα, εἰς πάροινον ἔμμενα ἐραθηλέας.
Παῖε τὸν φρυγαίου ποικίλου πεθανέχοντα,
φλέγε τὸν [‖ ὀλοσαλοκάλαμον]
Λαλοβαρυσυρίγματος μελορυθμοβάταν
Θυπατευσαίνω δέμας πεπλασμένον † νεοιδόνα
Δέ σοι δεξιὰ, καὶ πόλ' Δι' ἄροφα †
Θεραμβοειδὴ δρόμε κισσοχαίτ' αὐαξ
Ἀχθυε τὰν ἐμὰν Δώριον χορείαν.

Περὶ δὲ τῆς αὐλῶν πρὸς λύραν κοινωνίας, (ἐπεὶ πολλάκις καὶ αὐτὴ ἡμᾶς συναυλία ἐθελγεν.) Ε-φιππος ἐν Εμπόλῃ φησὶν,

χ. καὶ γὰρ παρθενίαν ἄγαμον καὶ ἄπαιδ'

χ. σὺ δ' ἀγλαΐαν ἀκυτᾶπ χειρῶν κομψῷ δέ.

χ. Τᾶν ἀοιδᾶν
Σοῖς ἐπὶ ἱεροῖς βασίλεια.
χ. Οὐδ' αὐλὸς

χ. ὀλεσαυλοκάλαμον

γρ.--κοινὴ γὰρ ὦ μειράκιον Ἦν τοῖσιν αὐλοῖς μουσική.

[Κοινωνεῖ γὰρ ὦ μειράκιον,
Ἦν τοῖσιν αὐλοῖς μουσικὴ καὶν τῇ λύρᾳ]
Τοῖς ἡμετέροισι παιγνίοις. ὅταν γὰρ εὖ
Συναρμόσωσι τοῖς σωτῆσι τὸν τρόπον,
Τόθ' ἡ μεγίστη τέρψις ἐξαίφνης πάρα.

τὶ δὲ ‖ συαυλίαν τί ποτ' ἐστὶν, ἐμφανίζει Σῆμος ὁ Δήλιος ἐν πέμπτῳ Δηλιάδος, γράφων ὅτως ἀγνοουμένης δὲ πολλοῖς τῆς ξυαυλίας λεκτέον ἐστί πως ἀγὼν συμφωνίας ἀμοιβαῖος αὐλοῦ καὶ ῥυθμοῦ χωρὶς λόγου τοῦ παρεμπεσόντος. ἀσείως δ' αὐτὴν Ἀντιφάνης φανερὰν ποιεῖ ἐν τῇ Αὐλητῇ λέγων.

Ποίαν φέρεσον δὴ δῆτα τὴν συαυλίαν
Ταύτην ἐπίστασθαι γάρ. ἀλλ' ἤνυσον ἔπι.

Μαθόντες ὥσπερ οὖν αὐλοὺς, σύ τε αὐτὴ τελέσῃ ψεθείσαμεν συντυγχάνεις αὐλῶν πέραινε. δέξεται δ' [τ' ἄλλα σοι ἡδυπνόον ἐστὶν, οὐ χωρὶς πάλιν συναυλήματ' οὐ παρεμβεβλημένοις σημαίνεται ἕκαστα.] λίβυν δὲ τὸν αὐλὸν παραγορεύουσιν οἱ ποιηταὶ φησὶ Δούρις ἐν δευτέρῳ τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα, ἐπειδὴ ‖ Σειρίτης, ὃς δοκεῖ πρῶτον εὑρεῖν τὴν αὐλητικὴν, Λίβυς ἦν τῶν Νομάδων, ὃς καὶ καλήυλησε τὰ μητρῷα πρῶτος. ‖ αὐλήσεων δ' εἰσὶν ὀνόματα, ὡς φησι Τρύφων ἐν δευτέρῳ Ονομασιῶν, αἵδε ‖ κῶμος, βουκολιασμὸς, ‖ γίγγρας, ‖ τετράκωμος, ‖ ἐπιφαλλὸς, ‖ χορεῖος, ‖ καλλίνικος, ‖ πολεμικὸν, ‖ ἡδύκωμος, ‖ σικχωνόθυρβη, ‖ θυροκοπικὸν, τὸ αὐτὸ καὶ ‖ κρουσιθυρον, ‖ κνισμὸς, ‖ μόθων. ταῦτα δὲ πάντα μετ' ὀρχήσεως ἠυλεῖτο. καὶ ᾠδῆς δ' ὀνομασίας καταλέγει ὁ Τρύφων τάσδε. ‖ Ιμαῖος, ἡ ‖ ἐπιμύλιος καλουμένη, ὧν πολὺ δὴ τοῦ ἀλετρυς ἦδον, ‖ ἴσως ἀπὸ τῆς ἱμαλίδος. ἱμαλὶς δ' ἐστὶ πολὺ δωρεῦσιν ὁ ‖ νόστος, καὶ ‖ τὰ ἐπίμετρα [τῶν ‖ ἀλετῶν.] ἢ δ' τῶν ἰσουργουμένων ᾠδὴ ‖ ἔλινος, ὡς Ἐπίχαρμος ἐν Ατλαντίδι ἰσορεῖ. ἢ δ' τῶν ἱστουργῶν ἴουλος. Σῆμος δ' ὁ Δήλιος ἐν τῷ Περὶ Παιάνων φησὶ, ‖ τὰ δράγματα τὰ κειθῶν αὐτὰ καθ' αὐτὰ ποιοῦσι [‖ ἀμάλας.] ‖ συναθροιζόμενα δὲ καὶ ἐκ πολλῶν μίαν χλόην δέσμιον, ‖ οὔλους καὶ ‖ ἰούλους· καὶ τὴν Δήμητρα ὁτὲ μὲν χλόην ὁτὲ δὲ ἴουλον. ἀπὸ τῶν οὖν τῆς Δήμητρος ῥημάτων τούς τε καρποὺς, καὶ οὐ ὕμνους οὐδὲ εἰς τὴν θεὸν οὔλους καλοῦσι καὶ ἰούλους, [δημήτρουλοι καὶ καλλίουλοι, καὶ πλεῖστον οὖλον οὖλον ἴει, ἴουλον ἴει. ἄλλοι δέ φασιν ἐριουργῶν εἶναι τὴν ᾠδήν. αἱ δὲ τῶν πηθομουσῶν ᾠδαὶ, ‖ καταβαυκαλήσεις ὀνομάζονται. ἴουλος δὲ καὶ ἐπὶ ταῖς ‖ ἐώρακις τὶς ἐπ' Ηριγόνῃ, ἣν καὶ αὐλῆπιν λέγουσιν ᾠδήν. Αριστέλης γοῦν ἐν τῇ Κολοφωνίων πολιτείᾳ φησὶν· [ἀπέθανε δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Θεόδωρος ὕστερον βιαίῳ θανάτῳ. λέγεται δὲ γενέσθαι [Τρύφων τὶς] ὡς ἐκ τῆς ποιήσεως δῆλον ἐστίν. ἔτι δὲ καὶ νῦν αἱ γυναῖκες ᾄδουσιν αὐτοῦ μέλη

γρ. τὴν ἀλεύρων.

alij, ἀμάλλας.

γρ. οἱ αὐτοὶ καὶ δημιβρύκλοι, καὶ καλλίκλοι καὶ πλεῖστον ἕλον ἕλον ἴει, οὖλον ἴει.

γρ. τρυφιλὴς, aut, τρύφων τὶς

Cap. III.

A *Communis est, ô adolescentule,*
Tibiarum atque lyræ cantus musicus
Nostris lusibus: cum enim
Probè concordant, cum si quis modum intelligat,
Voluptas tum percipitur proculdubio maxima.

Quidnam autem συαυλίαν [a] nuncuparint, docuit Semus Delius libro quinto Deliadis, his verbis: Quidnam συαυλία fuerit, quandoquidem hoc ignorant multi, dicendum. Concentus ea certamen fuit tibiarum vicissim, ac rhythmorum [b], B absque illius sermone, qui voce tibiæ modos æmularetur. Συαυλίαν Antiphanes in Tibicine lepidè qualis esset ita declarauit:

A. *Quam, quæso, noueratis synauliam?*
B. *Illam [c] enim verò scit adhuc: sed præterea canebant tibia,*
Suarum docti concentuum numeros [d]
Simul mingere cum dulci tibiarum sono.
A. *Perge.* B. *absque sermone, ingeniosè*
C *Ac iucundè facientes reliqua, rectè*
Indicantes singula nutu, quæcunque proponerentur.

Libycas tibias poëtæ appellant, vt inquit Duris libro secundo de rebus gestis Agathoclis, quòd Scirites primus, vt credunt, tibicinum artis inuentor, è gente Nomadum Libycorum fuerit, primúsque tibia Cerealium hymnorum cantor. Tryphon libro secundo Nomenclaturarum, has recenset cantiones tibiales: Comon [e] Bucolasmum, Gingras, Terracomon, Epiphallon, D Choricam, Callinicon [f], Polemicam, Hedycomon, Sicyrnotyrben [g], Thyrocopicon, quæ Crousithyros etiam dicitur, Cnismon, Mothona, quæ omnes cum saltatione canebantur. Cantionum verò, quæ voce pronuntiabantur, genera hæc idem Tryphon recenset, Himæam, quam & Epimylion vocant, cantari solitam ab iis qui in pistrino molunt: ab ἱμαλὶς voce fortassis dictâ, quæ Dorien sibus significat nunc reuersionem, E nunc auctarium, corollariúmve mensæ, quod pistrinariis [h] operis datur: textrinarum, Elinum [i], vt inquit Epicharmus in Atalantis: lanificiorum [k] Iülum. Semus Delius libro De Pæanibus inquit, ordei manipulos separatos, vocatos fuisse Amalas, collectos verò & in vnum ex pluribus fasciculum colligatos, οὔλους, & ἰούλους: Cererémque nunc Chloën [l] appellatam fuisse, nunc Iülo. Sic ab iis quæ Ceres inuenit, & fruges, & hymnos quibus dea celebratur, tum ἕλους, tum ἰούλους nominant, δημήτρουλοι [m], & καλλίουλοι, suis canticis acclamantes [n] πλεῖστον ἕλον ἴει, πλεῖστον ἴουλον ἴει, id est, plurimos spicarum manipulorúmque fasciculos mitte. Alij volunt eam cantionem illorum esse qui lanas tractant. Nutricum lactantium cantilenæ Catabaucaleses [o] nuncupantur. In EOris [p] de Erigone quædam canebatur, quam ἀλῆπιν errabundam & mendicam, appellabant. Aristoteles in Colophoniorum Republica, sic inquit: obiit diem pòst Theodorus, violēta morte. Fuit, vt aiunt, Tryphon, delitiis perditus, quod ex vulgatis carminibus satis liquet. Mulieres enim versus de illo etiamnum cantant

in

in Eoris. Messorum cantio Lityersas nuncupatur. Fuit & mercenariorum in agros ad opus commeantium peculiaris cantio, vt scribit Telecleides in Amphictyonibus: & balneatorum alia, vt in Audaciis Crates inquit: & eorum alia qui fruges pinsebant, vt tradunt Aristophanes in Fœminis sacra Bonę deæ celebrantibus, & Nicochares in Hercule Chorago. Eorum qui pecudes ducebant ad pabula, cantio fuit βουκολιασμός. Id cantionis genus reperit Diomus Siculus bubulcus. Eius [a] meminit Epicharmus in Alcyone, & Vlysse naufrago. Funebres, & quæ in aduersis rebus, ac molestiis canuntur, ὀλοφυρμοὺς, lamētationes, & questus, vocant. Quas appellant Iulos, Cereri ac Proserpinæ sunt peculiares: Apollini, philelias [b], vt Telesilla [c] nominat: Vpingi [d] Dianæ. Charondæ Athenis inter pocula modi canebantur, vt autor est Hermippus libro sexto De legislatoribus. Aristophanes in Atticis dictionibus scribit Himæam cantionem esse molitorum: Hymenæum, nuptialem: lugubrem, lalemon [e]. Euripides Linon & Alinon [f] cantari scribit non solùm in luctu, sed etiam in fœlici lętoq; cantu. Clearchus in primo Amatoriorum, cantionem quandam Nomiam & vocari tradit ab Eriphanide, his verbis: Eriphanis condendorum versuum artifex perita, cùm venatorem Menalcam amaret, persequendis quoque se feris exercebat instigante desyderio palans, nempe errabunda, & huc illuc properans, montium dumos omnes perlustraret, vt Inus [h] discursiones præ illius erroribus fabulæ dicerentur, & non solùm feri diriq; amoris omnino expertes homines, sed etiam truculentissimæ bestiæ collacrymantes miserias eius deplorarent, & amatoriæ spei sensu tangerentur. Quamobrem cantionem illam edidit, & vastas solitudines, vbi composuit, peruagata est, quod aiunt, vociferans, & eam canens, quam Nomion vocarunt. Eius hæc est portiuncula:

Procera quercus, ô Menalca.

Aristoxenus libro quarto de Musica scribit, priscas fœminas cecinisse cantionem quandam nomine Calycen. Stesichori versus extant, in quibus quædam nomine Calyca. Euathli iuuenis amore capta à Venere precatur eius nuptias: contempta verò à fastidioso & renuente iuuene, præcipitio sese interemit, id quod circa Leucadem [i] factum est. Eius virginis mores apprimè fuisse pudicos poëta finxit, vt quæ iuuenis consuetudinem non prorsus & quouis modo cuperet, sed optare, si liceret, Euathlo virgo nubere, aut, si, quod in votis erat, obtinere non posset, abire vita. In compendiosis & breuibus commentariis Aristoxenus scribit, ab Iphiclo, quem impotenter amabat, Harpalycen [k] contemptam mœrore contabuisse, institutúmque ab euentu illo virginibus cantionis certamen, quam Harpalycen nominant. Nymphis libro primo de Heraclea, de Maryandinis loquens, ait, Apud eos cantiones itidem nonnullas audire & intelligere est, quas patria consuetudine cantantes, hominem priscum quemdam nomine Borcum, inclamant, eumque narrant viri diuitis ac illustris gnatum, forma &

A
B
C
D
E
F

πρὸς τὰς ἐώρας. ἡ δὲ τῶν θερισῶν ᾠδὴ, ‖ Λυπέρσης καλεῖται. καὶ τῶν μισθωτῶν δέ τις ἦν ᾠδὴ τῶν ἐς τοὺς ἀγροὺς φοιτώντων, ὡς Τηλεκλείδης φησὶν ἐν Ἀμφικτύοσι, καὶ βαλανείων ἄλλαι ὡς Κράτης ἐν Τόλμαις· καὶ τῶν ‖ πτισουσῶν ἄλλη τις, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν ‖ Θεσμοφοριαζούσαις. καὶ Νικοχάρης ἐν ‖ Ἡρακλεῖ χορηγῷ, ᾗ δὴ καὶ τοῖς ἡγουμένοις τῶν βοσκημάτων ὁ βουκολιασμὸς καλούμενος. Διόμος δὲ ᾗ ὁ βουκόλος Σικελιώτης, ὁ πρῶτος εὑρὼν τὸ εἶδος. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Ἐπίχαρμος ἐν Ἀλκυόνι καὶ ἐν ‖ Ὀδυσσεῖ ναυαγῷ. ἡ δ' ὅπου τοῖς θανάτοις καὶ λύπαις ᾠδὴ, ὀλοφυρμὸς καλεῖται. αἱ δὲ ἴουλοι καλούμεναι ᾠδαὶ Δήμητρι καὶ Περσεφόνῃ πρέπουσιν. ἡ δὲ εἰς Ἀπόλλωνα ᾠδὴ ‖ Φιλήλιάς, ὡς Τελέσιλλα ποιήσησιν· ‖ Οὖπιγοι δὲ εἰς Ἄρτεμιν. ᾖδον δὲ Ἀθήνησι καὶ οἱ Χαρώνδου νόμοι παρ' οἶνον, ὡς Ἑρμιππος φησὶν ἐν Ἕκτῳ Περὶ νομοθετῶν. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ἀτταγᾶς φησι λέξεσιν, ἰμαῖος, ᾠδὴ μυλωθρῶν, ἐν δὲ γάμοις ὑμέναιος, ἐν δὲ πένθεσιν, ἰάλεμος. ‖ λίνος δὲ καὶ ‖ αἴλινος οὐ μόνον ἐν πένθεσιν, ἀλλὰ καὶ ἐπ' εὐτυχεῖ [μολπῇ] καλὸν τὸν Εὐριπίδην. Κλείδημος δ' ἐν πρώτῳ Ἐρωτικῶν, νόμιον καλεῖσθαί φησι ᾠδὴν ἀπ' Ἠριφανίδος ῥαψῴδου ὕτως· Ἠριφανὶς ἡ μελοποιὸς Μενάλκου κυνηγετοῦντος ἐρασθεῖσα ἐθήρευε, μεταθέουσα ταῖς ὁρμαῖς. φοιτῶσα δὲ καὶ πλανωμένη παίζας τοὺς ὀρείους ἐπεξήει δρυμούς, ὡς μοῦνον εἶναι τοὺς λεγομένους [Ἰνοῦς δρόμους,] ὥστε μὴ μόνον τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἀγρίους ἀφαφερονταις, ἀλλὰ καὶ τῶν θηρίων τοὺς ἀνημερωτάτους συνδακρῦσαι τῇ πάθει, λαβόντας αἴσθησιν ἐρωτικῆς ἐλπίδος. ὅθεν ἐποίησέ τε καὶ ποιήσασα πεῖσαι καθ' ὑπὸ ἐρημίαν, ὡς φασὶν ἀναβοῶσα καὶ ᾄδουσα τὸ καλούμενον νόμιον, ἐν ᾧ ἐστι, μακραὶ δρύες ὦ Μενάλκα. Ἀριστόξενος δ' ἐν τεταρτῳ περὶ μουσικῆς, ᾖδον φησὶν αἱ ἀρχαῖαι γυναῖκες καλύκῃ τινὰ ᾠδήν. Στησιχόρου δ' ἐν ποίημα, ἐν ᾧ Καλύκη τις ὄνομα, ἐρῶσα Εὐάθλου νεανίσκου, σώφρονος δ' ὐχείας τῇ Ἀφροδίτῃ γαμηθῆναι αὐτῷ. ἐπεὶ δ' ὑπερεῖδεν ὁ νεανίσκος, καλεχρήμνισεν ἑαυτήν. ἐβίωσε δὲ τὸ πάθος περὶ Λευκάδα. σωφρονικὸν δὲ πάνυ καλεσκεύασεν ὁ ποιητὴς τὸ τῆς παρθένου ἦθος, ὃς οὐκ ἐπαντᾷ τρόπου θελκτῆς συγγενεὰς τῷ νεανίσκῳ, ἀλλ' ὐχομένης εἰ δυνατὸν γυνὴ τοῦ Εὐάθλου γενέσθαι κουφείαν, ἢ εἰ τοῦτο μὴ δυνατὸν, ἀπαλλαγὴν τοῦ βίου. ἐν δὲ τοῖς καθ' Ἑαυτὴν ὑπομνήμασιν ὁ Ἀριστόξενος, Ἰφίκλου φησὶν Ἁρπαλύκῃ ἐρασθεῖσαν ὑπερεῖδεν. ἡ δὲ ἀπέθανε, καὶ γύνεται ἐπ' αὐτῇ παρθένοις ᾠδῆς ἀγών, ἥτις Ἁρπαλύκη φησὶ καλεῖται.

Νύμφις δ' ἐν πρώτῳ περὶ Ἡρακλείας, περὶ Μαριανδυνῶν διηγούμενος φησίν. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ᾠδῶν ἐνίας καταμανθάνειν αὐτὸς, ἃς ἐκεῖνοι καθ' ἑκάστην ὑπαχορεύοντι παρ' αὐτοῖς συνήθειαν ᾄδουσιν ἀνακαλοῦνταί τινα τῶν ἀρχαίων περιστασιαζόντων [‖ ἐώρχην.] τοῦτον δὲ λέγουσιν ὑὸν γενέσθαι ἀνδρὸς ὑπερφανοῦς καὶ πλουσίου, τῷ δὲ κάλλει καὶ

χ. ἰουλῆ

χ. ἰοῦς δρόμους

307

χ. βῶρμον

καὶ τῇ καθ' ἡλικίαν ὥρᾳ, πολὺ τῶν ἄλλων διενεγκεῖν ὃν ἐφεστῶσι ἔργοις ἰδίοις, καὶ βαλόμενον φῖς θερίζουσι δοῦναι πιεῖν, βαδίζοντα ἐφ' ὕδωρ ‖ ἀφανισθῆναι. ζητεῖν οὖν αὐτὸν τοὺς ἀπὸ τῆς χώρας μετὰ πένθους μεμελωδημένου θρήνου καὶ ἀναπλήσεως, ᾧ καὶ νῦν ἔτι πάντες χρώμενοι διατελοῦσι, τριστὸς δ' ἐστὶν ὁ παρ' Αἰγυπτίοις καλούμενος [Μανέρως.]

Mel. Μανέρως

ΟΤΙ καὶ ἀπελίπομεν ἡμῶν τῶν συμποσίων οὐδὲ ῥαψῳδοί.

Ἔχαιρε δὲ τοῖς Ὁμήρου ὁ Δαρδανεὺς, ὡς ἄλλος δ' οὐδείς, ὡς λῆρον ἀποφαίνειν ‖ Κάσανδρον τὸν Μακεδόνα βασιλεύσαντα, ᾧ φησὶ Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν, ὅτι ὅτως ἦν φιλόμηρος, ὡς μηδὲ σῶμα ἔχειν τὸ ἐπῶν τε πολλὰ δὲ Ἰλιάδος ἦν αὐτῷ καὶ Ὀδυσσεία ἰδίως γεγραμμένα. ὅτι δ' ἐκαλοῦντο ῥαψῳδοὶ δὲ Ὁμηρικοὶ Ἀριστοκλῆς εἴρηκεν ἐν τῷ Περὶ χορῶν. τοὺς οὖν νῦν Ὁμηρικοὺς ὀνομαζομένους πρῶτος εἰς τὸ θέατρα παρήγαγε Δημήτριος ὁ Φαληρεύς. Χαμαιλέων δ' ἐν τῷ περὶ Στησιχόρου δὲ μελῳδηθῆναι φησὶν ὑπ' οὐ μόνον τὰ Ὁμήρου, ἀλλὰ καὶ τὰ Ἡσιόδου δὲ Ἀρχιλόχου, ἔτι δ' Μιμνέρμου καὶ Φωκυλίδου. Κλέαρχος δ' ἐν τῷ περὶ ‖ ᾠδαγεγραφῶν [τὰ Ἀνιλόχου] φησὶν, ὁ Σιμωνίδης ὁ Ζακυνθίος ἐν τοῖς θεάτροις ὑπὸ νέφος καθήμενος ἐῤῥαψῴδει. Λυσανίας δ' ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ἰαμβοποιῶν, [Μνασίωνα] τὸν ῥαψῳδὸν λέγειν ἐν τῇ δείξει, τοῦ Σιμωνίδου λῆναι ἰάμβων ὑποκρινόμενος τοὺς δ' Ἐμπεδοκλέους καθαρμοὺς ἐῤῥαψῴδησεν ὀλυμπιάσι Κλεομένης ὁ ῥαψῳδὸς, ὡς φησι Δικαίαρχος ἐν τῷ Ὀλυμπικῷ. Ἰάσων δ' ἐν τρίτῳ Περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου ἱερῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ φησὶν ἐν τῷ μεγάλῳ θεάτρῳ ὑποκρινόμενος Ἡγησίαν τὸν κωμῳδὸν τὰ Ἡροδότου Ἑρμόφαντον τὸν τὰ Ὁμήρου δὲ οἱ καλούμενοι Ἱλαρῳδοί, οὓς νῦν τινες Σιμῳδοὺς καλοῦσιν, ὡς Ἀριστοκλῆς φησὶν ἐν πρώτῳ περὶ χορῶν, τὸν τὸν Μαγνῆτα Σίμωνα διαπρέψαι μᾶλλον τῶν ᾠδῶν ἱλαρῳδεῖν ποιήσαντα, σωφρονέστερον ἡμῖν ὑποφαίνοντα καταλέγει δ' ὁ Ἀριστοκλῆς καὶ τοῦτον ἐν τῷ Περὶ μουσικῆς γράφων ὧδε, μαγῳδός. οὗτος δέ ἐστιν ὁ αὐτὸς τῷ λυσιῳδῷ.

CAP. IV. Ἀριστόξενος δὲ φησι ‖ τὸν μὲν ἀνδρεῖα δὲ γυναικεῖα σχήματα ὑποκρινόμενον ‖ μαγῳδὸν καλεῖσθαι· [τὸν δὲ γυναικεῖα ἀνδρείοις λυσιῳδόν. τὰ αὐτὰ δὲ ἦν μέλη ᾄδεσθαι, καὶ τἆλλα πάντα δ' ἐστὶν ὅμοια. ὁ δὲ Ἰωνικὸς λόγος τὰ Σωτάδου, δὲ τὰ περὶ τούτου ἰωνικὰ καλούμενα ποιήματα, Ἀλεξάνδρου τε τοῦ Αἰτωλοῦ καὶ Πύρρης τοῦ Μιλησίου, καὶ Ἀλέξου, καὶ ἄλλων τινῶν ποιητῶν περιφέρεται καλεῖται δὲ οὗτος δὲ κιναιδολόγος ἤκμασε δὲ ἐν τῷ αὐτῷ τούτῳ Σωτάδης ὁ Μαρωνίτης, ὡς φησι Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ Σωτάδου συγγράμματι, δὲ ὁ τοῦ Σωτάδου υἱὸς Ἀπολλώνιος. ἔγραψε δὲ καὶ οὗτος περὶ τοῦ πατρὸς ποιημάτων σύγγραμμα· ἐξ οὗ ἐστὶ καταμαθεῖν τὴν ἀκαιρον παῤῥησίαν τοῦ Σωτάδου, κακῶς εἰπόντος Λυσίμαχον τὸν βασιλέα ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, Πτολεμαῖον δὲ τὸν φιλάδελφον τοῦδε Λυσιμάχου, καὶ ἄλλους τῶν βασιλέων ἐν ἄλλαις τῶν πόλεων· διόπερ τῆς δεούσης ἔτυχε τιμωρίας. ἐκπολιόρκησαν γὰρ

Μ. Ἀρχιλόχου, aut, τὰ περὶ Ἀνιλόχου

Μ. Μασίωνα

& æratis vigore alios excellentem, cùm suis intentus negotiis, messoribus quod biberent, dare vellet, ad aquam hautiendam profectum euanuisse. Itaque illum quærere indigenas, cum flebilium versuum lamentis euocantes, quibus omnes ad hoc vsque tempus vti perseuerarunt. Talis fuit & quem Ægyptus luget Maneros [a]. Conuiuio ne defuerunt quidem nostro Rhapsodi [b]. Laurentius enim, si quis alius, Homeri versibus tam impensè oblectabatur, vt præ illo nugas egisse Cassandrum Macedoniæ regem putes, quem in historicis commentariis tradit Carystius Homeri fuisse adeò studiosum, vt in ore magnam eius carminum partem haberet, & seorsim ac priuatim tum Iliadem sibi, tum Odysseam describendas curauerit. Rhapsodos Homeristas vocatos fuisse Aristocles in libro De choris autor est. Quos autem nunc appellant Homeristas, primus in theatrum produxit Demetrius Phalereus. Chamæleon in libro De Stesichoro scribit, non tantùm decantari solitos Homeri versus, verumetiam Hesiodi, Archilochi, Mimnermi, Phocylidis. Clearchus in primo Interpunctorum ἐν τοῖς πεζοῖς ᾠδαγεγραφῶν, Antilochi verbis adscriptis, inquit Simonidem Zacynthium in theatro sellæ insidentem versus memoriter pronuntiasse [c]. Lysanias primo libro De iambicis poëtis scribit, Mnasionem rhapsodum, ostentationis gratia, cùm sui specimen ederet, iambos quosdam è Simonide, velut histrionem, recitasse. Empedoclis expiationes [d] in Olympicis ludis memoriter reddidisse Cleomenem rhapsodum, ait Dicæarchus in Olympico. Iason libro tertio De Alexandri sacrificiis, tradit in Alexandriæ magno theatro Hegesiam comicum historiam Herodoti egisse, Hermophantum verò Homeri poësim. Nobis frequenter mimi exhibentur nomine Hilarodi [e], quos nunc quidam Simodos ideo vocant, vt inquit Aristocles libro primo de choris, quòd Simus Magnes aliis poëtis hilarodus elegantior ac concinnior fuerit. Aristocles libro primo de Musica Magodos [f] recenset inter rhapsodos, his verbis: Magodus, qui idem est cum Lysiodo. Aristoxenus Magodon exponit qui habitu muliebri, viri personam agit: contra Lysiodum, qui mulieris, virili cultu: cætera eosdem versus canunt & aliis in rebus omnibus nihil differunt. Ionico sermone Sotadis carmina in publicum prodierunt, & ante illum, quæ Ionica dicebantur, & quæ ab Alexandro Ætolo, Pyrete Milesio, Alexe, & aliis eiusmodi poëtis edita sunt. Alexen Cynædologon [g] vocant. In eo carminis genere floruit Sotades Maronites [h], vt ait tum Carystius Pergamenus in opere suo De Sotade, tùm Apollonius Sotadis filius, qui librum scripsit de patris poëmatibus, è quo perspicitur importuna Sotadis in maledicendo libertas, qui Lysimachum in Alexandria probris incesserit, apud Lysimachum, Ptolemæum Philadelphum & alios reges in aliis ciuitatibus: quamobrem meritas pœnas luit. Nam, vt refert Hegesander

sander in Commentariis, cùm nauem iam soluisset ex Alexandria, & tutus à periculo videretur, ipsum occiderunt, quoniam in Ptolemæum insolentissimè debacchatus, Arsinoës potissimum sororis sic exprobrasset nuptias,

Nefandum stimulo foramen [a] pertundis.

Patroclus igitur vnus ex Ptolemæi ducibus in insula Cauno eum captum & in amphoram [b] plumbeam coniectum in altum euexit, ac demersit. In Philenum Theodori patrem [c] stilum acerbe distrinxit. Talia fuerunt eius carmina:

Foramen viæ posterioris angustæ vbi detexit,
Ex frondosa valle ingentem clauam exprompsit,
Qualem arator senex laxat bos.

Grauior illis poëtis est, quem vocât Hilarodum. Nihil enim delicatè mollitérve [d] agit, vel dicit. Virilem is candidam vestem induit, auream coronam gestat. Olim, vt inquit Aristocles, soleæ [e] pro calceamento fuere, nunc crepidę. Simul cum Hilarodo, vt & cum Aulodo, cantat vel mas, vel fœmina. Coronantur Hilarodus, & Aulodus, non tibicen, non cantor. Magodus vtitur & cymbalis, & tympanis, vestitu muliebri toto, lasciuiens, & molliter faciens omnia, nunc fœminæ personam agens, nũc leonis, nunc adulteri, nũc temulenti, qui comessatum ad amicam. Aristoxenus scribit, post Tragœdiam, Hilarodiam grauissimam esse, post Comediam summam esse Magodiæ grauitatem. Magodi sæpe, comicorum argumento sumpto, instituto suo, atque dispositione, varias personas repræsentarunt. Magodiam porrò idcirco nuncuparunt, quòd illis cantionibus magorum [f] prodigiosa miracula exponantur, medicamentorumq; declarantur vires. Apud Lacedæmonios, vt inquit Sosibius, comicę lusionis peruetustus quidã modus fuit, haud ita magni laboris, quoniam in his apparandis simplex esset Spartanorum frugalitas. Populari & patum exquisita oratione quidã fructuum imitabatur fures, aut externum peregrinúmque medicum hæc dicentem, vt Alexis in Mandragorizomena [g] planum sic facit:

Indigena medicus si dixerit, catinum
Huic matutino date ptisanæ, mox parui pendimus [h].
At si quis dixerit, date ptisanam [i] *& catinum,*
In admiratione est: Rursum si quis è nostratibus
Σευλλιον, *beatam, proferat, nobis est despicatui,*
Si quis σευλλιον [k], *animo libenti nos audimus.*

Qui eos lusus profiterentur δικηλισὰς [l] Lacones vocabant, tanquam mimos, & scenicum apparatum [m] instruentes. Huius Decelistarum generis secundùm regiones varia sunt nomina. Phallophoros vocant illos Sicyonij: nonnulli ἀυτοκαδάλους [n]: Alij, vt Itali [o], Phlyacas [p]: Sophistas multi: Thebani, quamuis assueti multa propriis nominibus appellare, Voluntarios. Dictionum innouatores esse Thebanos Strattis sic in Phœnissis testatur:

Nihil intelligitis vniuersi Thebarum ciues,

A αὐτὸν τῆς Αλεξανδρείας, ὥς φησιν Ηγήσανδρος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι, καὶ δικαίως ἀμφεφύγοιεν τὸν κίνδυνον· εἰρήκει γὰρ εἰς τὸν βασιλέα Πτολεμαῖον πολλὰ δεινά, ἀλλὰ καὶ τόδε, ὅτε τὸν ἀδελφὸν Αρσινόην ἐγεγαμήκει, εἰς ἄχ ὁσίως τρυμαλιὸν τὸ κέντρον ὠθεῖς. Πάτροκλος δὲ ὁ τοῦ Πτολεμαίου στρατηγὸς ἐν Καυνίῳ τῇ νήσῳ λαβὼν αὐτὸν, καὶ εἰς μολύβδινον κεραμίδα ἐμβαλὼν, καὶ ἀναγαγὼν εἰς τὸ πέλαγος καὶ ἐπόντωσε. τοιαύτη δέ ἐστιν αὐτοῦ ἡ ποίησις Θεοδώρου τοῦ αὐλητοῦ φίλιππον καὶ τὴν, εἰς ὃν
B ταῦτα ἔγραψεν. ὁ δ' ὑποστεγάσας τὸ τρῆμα τῆς ὄπισθεν λαύρης, ὃν δενδροφόρᾳ φάραγγι ἐξέωσε βροντῶν ἠλέμαυρον, οἷον εἰ ἀρότηρ γέρων χαλᾷ βοῦς.
‖ σεμνότερος δὲ τῶν τοιούτων ἐστὶ ποιητῶν ὁ Ιλαρωδὸς καλούμενος, ὅδεν δὴ ‖ φιλίζεται. χρῆται δὲ ἐσθῆτι λευκῇ ἀνδρείᾳ, καὶ στεφανίται χρυσοῦν στέφανον, καὶ τὸ μὲν παλαιὸν ὑποδήμασιν ἐχρῆτο ὡς φησιν ὁ Αριστοκλῆς, νυνὶ δὲ κρηπῖσι. ψάλλει δὲ αὐτῷ
C ἄρρεν ἢ θῆλυ, ὡς καὶ τῷ αὐλῳδῷ. δίδοται δὲ ὁ στέφανος τῷ ἱλαρῳδῷ ἢ τῷ αὐλῳδῷ, ὁ τῷ ψάλλῃ ὅδε τῷ αὐλῇ δέ. ὁ δὲ Μαγῳδὸς καλούμενος, τύμπανα ἔχει, καὶ κύμβαλα, ἐσθῆτα δὲ ποικίλην ἀμφιέννυται γυναικείαν. φιλίζεται τε καὶ παίζει ποιεῖ δὲ ἔξω κόσμου ὑποκρινόμενος πολλὰ μὲν γυναῖκα, καὶ μοιχὸν καὶ μαστροπούς, πολλὰ δὲ ἄνδρα μεθύοντα, καὶ ὅτι κώμου ἀφηγούμενον ὡς τὴν ἑρωμένην, φησὶ δὲ ὁ Αριστόξενος τὴν μὲν ἱλαρῳδίαν σεμνὴν οὖσαν ὡς ἀπὸ τῆς τραγῳδίαν εἶναι, τὴν δὲ μαγῳδίαν ὡς ἀπὸ τῆς κωμῳδίας. πολλάκις δὲ οἱ μαγῳδοὶ, καὶ
D κωμικὰς ὑποθέσεις λαβόντες ὑπεκρίθησαν κατὰ τὴν ἰδίαν ἀγωγὴν καὶ διάθεσιν. ἔχει δὲ τὸ νόμισμα ἡ 308
μαγῳδία ἀπὸ δέ οἱονεῖ μαγικὰ πεφέρεσθαι, καὶ φαρμάκων ἐμφανίζειν δυνάμεις. ὡσαύτως δὲ Λακεδαιμονίοις κωμικῆς παιδιᾶς ἦν τις τρόπος παλαιὸς, ὡς φησι Σωσίβιος, οὐκ ἄγαν πολυδαίδαλος, ἅτε δὴ κἀν τούτοις τὸ λιτὸν τῆς Σπάρτης μεταδιωκούσης. ἐμιμεῖτο γάρ τις ἐν δείπνοις τῇ λέξει κλέπτοντας τινὰς ὀπώραν, ἢ ξενικὸν ἰατρὸν, τοιαῦτα λέγοντα, ὡς Αλεξις ἐν Μανδραγορίζομένῃ διὰ τούτων παρέσηκεν,
E Εαὐ τις ἐπιχωρίων
Ιατρὸς εἴπῃ τρυβλίον τούτῳ δότε
Πτισάνης ἑωθεν, καταφρονοῦμεν εὐθέως.
Εαὐ δὲ πτισάνην τε τρυβλίον, θαυμάζομεν.
Καὶ πάλιν ἐαὐ μὲν σκύλλιον παρείσομεν·
Εαὐ δὲ τὸ τλιον ἀσμένως ἠκούσαμεν.
Ως οὐ τὸ σεῦτλον ταυτὸν ὂν τῷ τὸ λίῳ.
F Εκαλοῦντο δὲ οἱ μετέπειτα τοιαῦτα παίζοντες διὰ τῆς Λάκωσι δικηλίσται, ὡς αὐλῆς σκυλοποιοὺς εἶπε καὶ μιμητάς. τοῦ δὲ εἴδους τῶν δικηλιστῶν πολλαὶ καθ' ἕπους εἰσὶ παρασημειώσεις. Σικυώνιοι μὲν γὰρ φαλλοφόρους αὐτοὺς καλοῦσιν, ἄλλοι δὲ αὐτοκαδάλους, οἱ δὲ ‖ φλύακας ὡς Ιταλοί· σοφιστὰς δὲ οἱ πολλοί· Θηβαῖοι δὲ τὰ πολλὰ ἰδίως ὀνομάζειν εἰωθότες, ἐθελοντὰς. ὅπερ καὶ καινουργοῦσι κατὰ τὰ φωνάσκοντες οἱ Θηβαῖοι, ‖ Στράττις ὑπαινίσσεται ἐν Φοινίσσαις διὰ τούτων,

Ξυνίετ' οὐδὲν πᾶσα Θηβαίων πόλις,

οὐδὲν

οὐδέν σοὶ ἀλλ' οἱ πεῶτα μὲν τὴν ‖ σηπίαν,
‖ Ὀπισθοπύλαν ὡς λέγουσιν ὀνομάζεσε.
Τὸν ἀλεκτρυόνα δ' ὀρθάλιχον, τὴν ἰατρὸν δὲ
Σακτάν, ‖ φλέφυραν δὲ τὴν γε φυραν, τύκα δὲ
Τὰ σῦκα, κωπιλάδας δὲ τὰς χελιδόνας.
χ. τὸ γελᾶν δὲ χριαδίμεν
Τὴν ἔνθεσιν δ' ἄκολον, [‖ τὸ γελᾶν δὲ σκεδδεῖν,]
χ. ἦν πῆ
‖ Νεοσπάτωρον δ' [ἰδὼ π]νεοκάπυρον.
‖ Σῆμος δ' ὁ Δήλιος ὃν τῷ πεῖ παιάνων, οἱ αὐτοκάβδαλοι φησὶν καλούμενοι [ἐστεφανωμένοι
χ. ἐστεφανωμένοι κιτῶνα χείδιν ἐπέρραινον ῥ.
Κιτῶνα ‖ χείδιν ἐπέρραινον ‖ ῥήσις.] ὕστερον δὲ ἰαμβοι Ὠνομάσθησαν αὐτίτε καὶ τὰ ποιήματα αὐτῶν. οἱ δὲ ἰθύφαλλοι φησὶ καλούμενοι, πεσσωπεῖον μεθυόντων ἔχουσιν, καὶ ἐστεφανωμένας χειρίδας ἀνθινὰς ἔχοντες. χιτῶσι δὲ χρῶνται μεσολεύκοις, καὶ πεδιέζωνται ταραντῖνον καλύπτον αὐτοὺς μέχρι τῶν σφυρῶν. σιγῇ δὲ διὰ τῶν πυλῶνος εἰσελθόντες, ὅταν κατὰ μέσον τὸν ὀρχήστραν γένωνται, ὑπισρέφουσιν εἰς τὸ θέατρον λέγοντες, Ἀνάγετε, δύρυχωρίαν ποιεῖτε τῷ θεῷ· ἐθέλει γὰρ ὁ θεὸς ὀρθὸς ἐσφυρωμένος διὰ μέσου βαδίζειν. οἱ δὲ φαλλοφόροι φησὶ πεσσωπεῖον μὲν οὐ λαμβάνουσι, πεπτόλιον δὲ ἐξ ἐρπύλλου πεπλεγμένοι, καὶ παιδέρωτας ἐπάνω τούτου ὑπιπτένται, στέφανόν τε δασὺν ἴων καὶ κιττοῦ, ‖ αὐλακάς τε πεποιημένοι πορείας, ‖ οἱ μὲν εἰς πορόδα, οἱ δὲ κατὰ μέσας ‖ τὰς χείρας βαίνοντες ἐν ῥυθμῷ, καὶ λέγοντες,

Σοὶ βάκχε τάνδε μοῦσαν ἀγλαΐζομεν,
Ἁπλοῦν ῥυθμὸν χέοντες αἰόλῳ μέλει,
χ. ἀπαρθένευτον ὕπ ταῖς πάρ
Καὶ μανὶ [ἀπορθενεύτῳ ὕλῃ ταῖς πάρ
Κεχρημένοι δὲ παισὶν,] ἀλλ' ἀκήρατον
Καθάρχομεν τὸν ὕμνον.
Κεχρημένοι νῦν ᾠδαῖσι.

εἶτα πεπορεύοντες ἐτώθαζον ὃς αὐ πεθέλοιεν, σκώπτοντες ἔπεσθον, ὁ δὲ φαλλοφόρος ἰθὺ βαδίζων καταπληθεὶς αἰθάλῳ. ἐπεὶ δὲ ἐνταῦθα ὁ λόγος ἐσπῶ, οὐκ ἄξιον ἡγοῦμαι παραλιπεῖν τὰ περὶ Ἀμοιβέως καὶ καθ' ἡμᾶς κιθαρῳδοῦ, ἀνδρὸς τεχνίτου καὶ νόμους τῆς μουσικῆς. οὗτος πολὺ ἑωθινὸν ἦκων ἐπὶ τὸ συμπόσιον ἡμῶν, ὡς ἔμαθεν παρά τινος τῶν οἰκετῶν ἀποδειπνήσαντας, ἐβουλεύετο τί χρὴ ποιεῖν, ἕως παρελθὼν ὁ Σόφων αὐτῷ μάγειρος, γεγονώτερον δὴ ἐφθέγξατο, ὡς πάντας ἀκοῦσαι τὰ ἐξ Αὐγῆς ἔπη ΕΥΒΟΥΛΟΥ·

χ. ἐν πύλαις
Τί ὦ πόνηρ' ἔτι κατ' [ἐν πύλαις] ἕλκῃ,
Ἀλλ' οὐ βαδίζεις; τῆσδε γὰρ αἰῶς πάλαι
Διεσπάραγκται θρέμματ', ἰχθύων μέλη,
Διερρύηκεν σεμνὰ δελφάκων κρέα.
Κατηλοίηται γαστὴρ ἐν μέσῳ κύκλῳ,
Κατησίμωται πάντα τ' ἀκροκώλια,
Ἐνωγάλισται σεμνὸς ἀλλαντοπώλης,
Παρενένευκται τἀψὶς ἐξωπλισμένη.
‖ Παρεσκεύασται σάρκι' ἐννέ' ἢ δέκα,
Ὡς τ' εἴ τι βούλει τῶν λελειμμένων φαγεῖν,
Ἔπειγ' ἔπειγε, μή, ποθ' ὡς λύκος χανὼν,
Καὶ τῶν δ' ἁμαρτὼν ὕστερον συχνὸν δράμῃς.

Παντ' ἔστιν ἡμῖν κατὰ τὸν ἠδίστον Ἀντιφάνη, ὃς ἐν τῷ Φιλοθηβαίῳ φησὶν,

Ἡ τε γὰρ σωώνυμος,
Τῆς ἔνδον ὕσης ἔγχελυς Βοιωτία,

Nihil prorsus. Primùm quidem vos sepiam,
Vt vulgaris est sermo, vocatis Opisthoulam [a];
Gallum, ὀρτάλιχον: medicum, ἀκέσιον
Hirundines, χοπλάδας: φλέφυραν, pomicem, φλεφυρὰν: σῦκα, ficos, τύκα:
Mansam infantium [b] *buccam, ἄκολον: videre, σκεδδεῖν:*
Quod perforatum nuper est, νεοκατάτρητον, νεοπαράσσωτον.

Semus Delius in libro De Pęanibus inquit: Quos Autocabdalos nominant, ij coronati hedera, pedetentim ac incessu composito gradientes verba tanquam irrorant [d]. Eos posterius sæculum, eorúmque poëmata, Iambos appellauit. Quos Ithyphallos nuncupant, personas ebriorum induunt, coronas gestant, & manicis anthino [e] colore tinctis manus operiunt: tunicis vestiuntur albo distinctis, Tarentino [f] amictu præcinguntur ad malleolos vsque demisso: tacitéque per vestibulum subeuntes, cùm in mediam orchestram processerint [g], ad theatrum conuersi dicunt:

Abscedite de via: laxum deo spatium præbete:
Erectus deus, malleo ductus, per medium theatrum ambulare vult.

Phallophori [h] personam, inquit, faciei non admouent, sed hederaceum integumentum circúponunt è serpyllo, acantho superiniecto, corona è densis floribus ac hedera ornati amictíque læna accedunt, statim quidam in theatrum aduenientes: alij per mediam orchestram transeuntes in scenam, ordinato rhythmis grédsu [i], dicunt:

Hac te splendida nos musa Bacche honoramus:
Vario simplices numeros fundentes carmine,
Intentatos sanè [k] *aliis. Non enim vsitatos prius*
Cantus afferimus, sed illibatum
Exordimur hymnum.

His recitatis accurrentes, sannionum instar, quos volunt deridentes, stantésq; id agunt: Phallophoros [l] autẽ incedit recta, oppletus fuligine. Quoniam verò sermone ad hæc deuenimus, æquum non est silentio præterire quædam memoratu digna de Ameibeo, æuo nostro citharœdo, numerorum musicorum artifice insigni. Tardius aliquando cùm ad conuiuium is venisset, vt iam cœnatum esse ex domesticorum quodam intellexit, quid consilij capiendum esset deliberabat, quousque ad illum propius accedens Sophon coquus, tam alta voce vt omnes exaudirent, ex Auge [m] EVbuli hos versus elocutus est:

Quid perstas adhuc in luctis [n] *miser?*
Cur non abis? His iam dudum generosè,
Calentia membra discerpta sunt anserum
Veneranda est à dorsi spina porcellorum direpta caro:
Omasi medium orbem permoluerunt,
Deleta iam extrema sunt artuum:
Honoranda frusta lucanicarum abligurita sunt:
Assata inflicta vulnera loliginis,
Vorati sunt agni nouem aut decem:
Ergo de his quæ supersunt comesse si voles,
Propera, festina, ne vt hians lupus [o]
His frustratus curras in posterum.

Parata & prompta sunt nobis omnia, vt iucundissimus Antiphanes inquit in Philothebæo [p] sic:

A. Qua nomen habet
Hospita, anguilla Bœotia [q]

Concisa

Concisa, in cauo fundo cacabi,
Tepet, calet, fernet,
Excoquitur [a]*: itaque si vel aneis* [b]
Naribus quisquam intret, rursum non exeat.
Tantum nidoris huc illuc latè spargitur.
B. *Verane, ô coque, narras?* A. *illi proximus*
Iacet impastus [c] *noctem totam ac diem,*
Mugil, desquamatus, sale conspersus, oleo perunctus, inuersus:
Qui certe sui partem cursus cùm absoluisset
Stridens [d] *animam efflauit: eum curat irrorans puer*
Aceto: Libycus caulis silphij
Adstat diuinis arefactus radiis.
B. *Et sunt* [e] *qui nihil posse incantatores putent?*
Ego hercule iam tres pisces mandentes [f] *video,*
Hæc [g] *dum tu conuertis: primùm gregalem sepiam:*
Cuius corpus gibbo dorso prominet,
Exarmatam [h] *gladio instructa manu:*
Deinde loliginem, quæ albo [i] *splendentem naturam mutat:*
Et sargum qui prunarum accensus colaphis,
Lenique flammæ aura, toto lætus exultat corpore,
Prænuntiam irritans cœnæ famem.
Quare accede, ne tarda: pransos enim satius est,
Si quid mali patiendum, id nos pati.

Amœbeus verò coquo hæc profato valde cõcinnè & placidè factus obuiam, ex Citharœdo Clearchi hæc protulit:

Candido congro, & omnibus viscidis
Tu piscibus vescere: his alitur spiritus:
His celerior fit vox, & expedita magis.

Plausus ob hæc cùm excitatus foret, & vno animo accersẽrẽt illum omnes, ingressus bibit, sumptaque cithara nos sic cantu deliniuit, vt cuncti miraremur summam velocitatem eius in citharapulsanda, suauitatémq; vocis argutam, & modulatam. Ego equidem vt censeo, nihil ille prisco Amœbeo fuit inferior, quem Aristeas libro de Citharœdis ait, Athenis habitantem ædibus theatro vicinis, quoties exiret cantaturus, talentum in singulos dies accepisse. De musica cùm ab illis hæc disputarentur, & alia quotidie ab aliis, oblectamentum cunctis laudantibus, Masurius vir longè optimus & sapiens, qui & interpres legum fuit nulli secundus, musicis assiduam operam nauauit, instrumentaque artis illius tractauit fœliciter, EVbulus comœdiarum poëta, inquit, ô amici, hæc scribit:

Musica
Profunda quædam res est, atque flexilis:
Ea nouum intelligentibus semper quidpiam inuenit.

Quapropter Anaxilas in Hyacintho ait,

Musica, ita me dij ament, vt Libya est [k]*,*
Nouam semper feram quotannis parit:

Magnus enim, O beati homines, quod Theophilus citharœdus ait, thesaurus ac stabilis est musica, edoctis ac institutis. Etenim mores illa format, racũdos, & mente discordes lenit. Clinias Pythagoricus, vt refert Chamæleon Pon-

A Τμηθεῖσα κοίλοις ἐν βυθοῖσι κακκάβης,
Χλιαίνεται, ἐξαίρεται, παφλάζεται,
Προσκάθηται, ὥστε μηδ' αὖ εἰ χαλκοῦς ἔχων
Μυκτῆρας, εἰσέλθοι τις, ἐξέλθοι πάλιν,
Εἰκῆ τ' σαύτῳ ἐξακοντίζει πνοιὰν,
Λέγεις μάγειρον ζῶντα· πλησίον δέ γε
Ταύτης ἀσὶς ἡμέραν κ' νύχθ' ὅλην.
Κεφαλὺς λεπτοθεὶς [καὶ † παχθεὶς,] χρωσθεὶς, γρ. καταπλυθεὶς,
γραφεὶς
Ομοῦ τι πρὸς τέλος μέρος δρόμου περῶν
B Ἤξει κεκραγώς, πᾶς δ' ἐφέστηκεν ῥαιών,
Ὀξεῖ. Λίβυς τε καυλὸς ἐξηρασμένος,
Ἀκτῖσι θείαις Σιλφίου πεφυσμένος,
Εἶτ' οὐκ ἐπῳδοὺς φασὶν ἰχθύειν τινές.
Ἐγὼ γὰρ ἤδη τρεῖς ὁρῶ μασωμένους,
Σοῦ ζῶντα συρέφοντος· ἥτε σώνομος,
Τῆς κυφονώτου σῶμ' ἔχουσα σηπίας
Ξιφηφόροισι χερσὶν ἐξωπλισμένη.
Τὰ θὴς μεταλλάξασα λάκαινα φύσιν,
C Σαρκὸς πυρωθεὶς ἀνθράκων ῥαπίσμασι,
Ξανθαῖσιν αὔραις σῶμα πᾶν ἀγάλλεται
Δείπνου πρόφητιν λιμὸν ἐγκαλουμένη,
Ὡς τ' εἴσιθι, μὴ μέλλε, χώρει. δεῖ γὰρ ἡλιγηθέντας
Πάσχειν, ἐὰν δὴ καὶ παθεῖν ἡμᾶς δέῃ.
Καὶ ὃς πάνυ ἐμμελέστατα ἀπαυθήσας αὐτῷ, ἀνεφώνησεν ἐκ τοῦ Κλεάρχου κιθαρῳδοῦντα,
Γόγγρον τε λάκαινάν πᾶσι τοῖς κολλώδεσι
D Βρόχθιζε. τύπτει γὰρ τρέφεται τὸ πνεῦμα, κ'
‖ Τὸ φωνάεντον ἡμῶν [πρείσαργον] γίνεται. γρ. περίαυγον, aut, πρεσαυγὲς
κρόκου δ' ὅλη τύπτει γλωμοῦ, καὶ πάντων ὁμοθυμαδὸν αὐτὸν καλεσάντων, εἰσελθὼν καὶ πιὼν, ἀναλαβών τε τὴν κιθάραν, εἰς τοσοῦτον ἡμᾶς ἤσεν, ὡς πάντας θαυμάζειν τήν τε κιθάρισιν μετὰ τέχνης ταχίστην οὖσαν, καὶ τῆς φωνῆς τὴν ἐμμέλειαν. ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐδὲν ἐλάττων εἶναι νομίζεται τοῦ παλαιοῦ Ἀμοιβέως, ὃν φησὶν Ἀριστέας ἐν τῷ Περὶ 309
E Κιθαρῳδῶν ἐν Ἀθήναις κατοικοῦντα, καὶ πλησίον θεάτρου οἰκοῦντα, ὅτε ἐξέλθοι ἀσόμενος, τάλαντον Ἀττικὸν τὴν ἡμέραν λαμβάνειν. Περὶ δὲ μουσικῆς τῶν μὲν τάδε λεγόντων, ἄλλων δέ γ' ἄλλα ὁσημέραι, ‖ πάντων δ' ἐπαινουμένων τὴν παιδιὰν ταύτην, Μασούριος ὁ πάνυ ἄριστος καὶ σοφὸς (καὶ γὰρ νόμων ἐξηγητὴς οὐδενὸς δεύτερος, καὶ περὶ μουσικὴν ἐν Διατριβῶν ἀεί.) ἄπιθι γὰρ καὶ τῶν ὀργάνων ἔφη, ὁ μὲν κωμῳδοποιὸς Εὔπολις, ἄνδρες φίλοι φησὶ, καὶ μουσικὴ CAP. V.
F Περᾷ μὲν ἐστὶ καὶ τύπτει τι καὶ καμπύλον,
Ἀεί τε καινὸν ἐξευρίσκει τὴν τῶν πινόντων διαμιμήσεις. διόπερ καὶ Ἀναξίλας ἐν Ὑακίνθῳ φησὶν,
Ἡ μουσικὴ δ' ὥσπερ Λιβύη πρὸς τῶν θεῶν,
Ἀεί τι καινὸν καθ' ἑκάστην τίκτει θηρίον.
Μέγας γὰρ ὦ μακάριοι, κατὰ τὸν Θεόφιλον κιθαρῳδὸν, θησαυρός ἐστι καὶ βέβαιος ἡ μουσικὴ ἅπασι τοῖς μαθοῦσι παιδευθεῖσί τε. ‖ καὶ γὰρ τὰ ἤθη παιδεύει, καὶ σὺν θυμοειδεῖς καὶ τὰς γνώμας διαφόρους κατασκευάζει. ‖ Κλεινίας γοῦν ὁ Πυθαγόρειος, ὡς Χαμαιλέων ὁ Πανικὸς ἱστορεῖ, καὶ τὸ

γρ. διαφέρειν

καὶ τῷ βίῳ, καὶ τοῖς ἤθεσι ‖ διαφορῶν, εἴ ποτε συνέβαινε χαλεπαίνειν αὐτὸν δι' ὀργὴν, ἀναλαμβάνων τὴν λύραν ἐκιθάριζε. πρὸς δὲ τοὺς ἐπιζητοῦντας τὴν αἰτίαν, ἔλεγε πραΰνομαι. καὶ ὁ Ομηρικὸς δὲ Αχιλλεὺς τῇ κιθάρᾳ κατεπραΰνετο, ἣν αὐτῷ ἐκ τῶν Ηετίωνος λαφύρων μόνην Ομηρος χαρίζεται, καταστέλλειν τὸ πυρῶδες αὐτοῦ δυναμένην. μόνος γοῦν ἐν Ιλιάδι ταύτῃ χρῆται τῇ μουσικῇ. ὅτι δὲ καὶ ‖ νόσους ἰᾶται μουσικὴ, Θεόφραστος ἱστόρησεν ἐν τῷ περὶ ἐνθουσιασμοῦ, ἰσχιακοὺς φάσκων ἀνόσους διατελεῖν, εἰ καταυλήσοι τὶς τοῦ τόπου τῇ Φρυγιστὶ ἁρμονίᾳ. ταύτην δὲ τὴν ἁρμονίαν Φρύγες πρῶτοι εὗρον καὶ μετεχειρίσαντο. διὸ καὶ τοὺς παρὰ τοῖς Ελλησιν αὐλητὰς, Φρυγίους καὶ δουλοπρεπεῖς τὰς προσηγορίας ἔχειν, οἷός ἐστιν ὁ παρὰ Αλκμανὶ Σάμβας καὶ Αδων καὶ Τῆλος παρὰ δὲ Ιππώνακτι Κίων καὶ Κώδαλος καὶ Βάβυς, ἐφ' ᾧ καὶ ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν ἀεὶ πρὸς τὸ χεῖρον αὐλούντων, Κάκιον ἢ Βάβυς αὐλεῖ. ὁ δ' Αριστόξενος τὴν εὕρεσιν αὐτῆς Υάγνιδι τῷ Φρυγὶ ἀνατίθησιν. Ηρακλείδης δὲ ὁ Ποντικὸς ἐν τρίτῳ Περὶ μουσικῆς, οὐ δ' ἁρμονίαν φησὶ δεῖν καλεῖσθαι τὴν Φρύγιον, καθάπερ οὐδὲ τὴν Λύδιον. ἁρμονίας γὰρ εἶναι τρεῖς. τρία γὰρ καὶ γένεσθαι Ελλήνων γένη, Δωριεῖς, ΑΙολεῖς, [Ιωνας. οὐ μικρᾶς οὖν οὔσης διαφορᾶς] ἐν τοῖς τούτων ἤθεσιν. Λακεδαιμόνιοι δὲ μάλιστα τῶν ἄλλων Δωριέων τὰ πάτρια διαφυλάττουσι. Θεσσαλοὶ δὲ, οὗτοι γὰρ εἰσὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ γένους ΑΙολεῦσι μεταδόντες, παραπλήσιον ἀεὶ ποιοῦνται τοῦ βίου τὴν ἀγωγήν. Ιώνων δὲ τὸ πολὺ πλῆθος ἠλλοίωται διὰ τὸ συμπεριφέρεσθαι τοῖς ἀεὶ δυναστεύουσιν αὐτοῖς τῶν Βαρβάρων. τὴν οὖν ἀγωγὴν τῆς μελῳδίας, ἣν οἱ Δωριεῖς ἐποιοῦντο, Δώριον ἐκάλουν ἁρμονίαν. ἐκάλουν δὲ καὶ ΑΙολίδα ἁρμονίαν, ἣν ΑΙολεῖς ᾖδον. Ιαστὶ δὲ τὴν τρίτην ἔφασκον, ἣν ἤκουον ᾀδόντων τῶν Ιώνων. ἡ μὲν οὖν Δώριος ἁρμονία τὸ ἀνδρῶδες ἐμφαίνει καὶ τὸ μεγαλοπρεπὲς, καὶ οὐ διακεχυμένον οὐδ' ἱλαρὸν, ἀλλὰ σκυθρωπὸν καὶ σφοδρὸν, οὔτε δὲ ποικίλον οὐδὲ πολύτροπον. τὸ δὲ τῆς ΑΙολέων ἦθος ἔχει τὸ γαῦρον καὶ ὀγκῶδες ἔτι δὲ ὑποχαυνον. ὁμολογεῖ δὲ ταῦτα ταῖς ἱπποτροφίαις αὐτῶν καὶ ξενοδοχίαις. οὐ πανοῦργον δὲ, ἀλλὰ [ἐξῃρημένον] καὶ τεθαῤῥηκός· διὸ καὶ οἰκεῖον ἔστ' αὐτοῖς ἡ φιλοποσία καὶ τὰ ἐρωτικὰ, καὶ πᾶσα ἡ περὶ τὴν δίαιταν ἄνεσις. διὸ καὶ περιέχουσι τὸ τῆς ὑποδωρίου καλουμένης ἁρμονίας ἦθος, αὕτη γάρ ἐστι φησὶν ὁ Ηρακλείδης, ἣν ἐκάλουν ΑΙολίδα, ὡς καὶ ‖ Λάσος ὁ Ερμιονεὺς ἐν τῷ εἰς τὴν Ερμιόνην Δήμητρα ὕμνῳ λέγων οὕτως, [Δάματρα μέλπω κόραν τε κλυμένοιο ἄλοχον ‖ μελίβοιαν ὕμνον, ἀναγνῶν αἰολίδ' ἅμα βαρύβρομον ἁρμονίαν.] ταῦτα δ' ἀείδουσι πάντες ὑποδώρια τὰ μέλη. ‖ ἐπεὶ οὖν τὸ μέλος ἐστὶν ὑποδώριον, ‖ καὶ τὰ μέλη εἰκότως ‖ ΑΙολίδα φησὶν εἶναι τὴν ἁρμονίαν ὁ Λάσος. καὶ Πρατίνας δέ που φησὶν,

Μὴ σύντονον δίωκε μή τ' ἀνειμένην,
Ιαστὶ οὖσαν. ἀλλὰ τὰν μέσαν νέων,
Αρουραν αἰόλιζε τῷ μέλει.

ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς σαφέστερον φησὶν πρέπει τοῖς παισὶν ἀοιδὰν λαβράκταις αἰολὶς ἁρμονία.

γρ. Ιωνας, οὐ μικρᾶς ἐνούσης δ.

γρ. ἐξῃρημένον

γρ. Δάματρα μέλπω κόραν τε Κλυμένοιο ἄλοχον Μελίβοιαν, ἀνάγων Αἰολίδ' ἀνὰ βαρύβρομον ἁρμονίαν.

A ticus, moribus vitáq; diuerſus ab aliis, ſi quando ira contingeret illum exaſperari, lyra ſumpta ludebat, &, ſi quis rogaret cauſſam, ſe dicebat ita miteſcere. Homericus Achilles [a] mulcebatur. Illã ex Eëtionis [b] ſpoliis Homerus ſolam tribuit, quę igneam eius vehementiam cohiberet. Solus igitur apud Homerum in Iliade Achilles muſica illa vtitur. Morbis auxiliari muſicam Theophraſtus libro de Enthuſiaſmo [c] ſcripſit, & qui vexantur coxendice, eo cruciatu [d] liberari, ſi quis, dum vrget dolor, tibiis [e] Phrygiam modorum

B harmoniam canat, quam primi repererũt Phryges, & exercuerunt. Quamobrem apud Græcos tibicinum appellationes Phrygiæ ſunt, atque ſeruiles, vt apud Alcmanem, Sambas, Adon, Telus: apud Hipponactem, Ceon, Codalus, Babis: vnde prouerbium ortum de iis qui ſemper deterius canunt. Et Ceon, & Babys [f]. Inuentionem Phrygiorum numerorum Ariſtoxenus Hyagnidi Phrygio aſſignat. Heraclides Ponticus libro tertio De muſica nec Phrygiam cenſet vocandam harmoniã, nec Lydiam [g]. Tres enim Græ-

C corum nationes eſſe, Æolas, Doras, Ionas moribus inter ſe non parum diſſidentes. Patrias conſuetudines Lacedæmonij præfractè ſeruant. Theſſali, qui ſuæ gentis initia Æolibus accepta referunt, eandem vitæ rationem perpetuò tenent. Ionum maxima pars, quia Barbarorum illis dominantium obſequuntur imperio, vitæ leges commutauit. Ergo Harmoniæ modum, quem Dores ſtatuerunt, Doricum nominant: quem Æoles cecinerunt, Æolicum: Ionicum verò tertium, quem Ionum cantionibus audiue-

D rant: ac quidem Doricus [h] virilem præ ſe fert grauitatem & magnificentiam, non diffuſus, aut hilarior, nõ varius aut multiplex, ſed vehemens, ſeuerus, & tetricus. Æolum cantus ſuperbus eſt, tumidus, ſubinanis & laxus: quod ipſius conuenit equos magno ſtudio alentibus & comiter excipientibus hoſpites, minimè verſutis: nihil aliud exprimens quàm elatum ac confidentem animum: quod aptè congruit illis, vt qui compotationibus gaudeant, amoribúſque & diſſolutioris vitæ mollitie. Duo verò illa genera com-

E plectitur Hypodorici concentus lex [i], quem, vt ſcribit Heraclides, Æolicum etiam vocarunt. Eiuſmodi eſt hymnus hic in Hermionem [k], & Cererem Laſi Hermionenſis:

Permitte me, Ceres, puellam, [l] Plutonis vxorem Melibœam [m];
Hymno laudare, adhibita vocique adiuncta Æolide Harmonia,
Quæ cum grauitate fremit.

F Hos modos cantant omnes Hypodoricos. Hermionenſes verò Æoles ſunt. Iure igitur Æolicam harmoniam Laſus hanc appellat. Pratinas [n] hæc alicubi ſcripſit:

Ne concitatiorem ſectare, ne remiſsiorem,
Qualis eſt Ionica: ad medium diuerte
Solum: Æolicos delige modos.

Idem aliquanto poſt manifeſtiùs inquit:

Auidos cantionum iuuenes Æolica decet harmonia.

Prius

Prius ergo, quod dictum est, concentum eum vocarunt Æolicum, post autem Hypodoricum: quod & in tibiis nonnulli putant obseruatum fuisse, certum tibiarum sonum rati esse Hypodoricum. Ego verò arbitror, homines cùm in eius cantus legibus nescio quid tumidum, & quod generosi animi fortitudinem refert, esse perspicerent, hypodoricum appellasse, & veluti nos subalbum dicimus, quod albo simile est: subdulce, quod accedit ad dulce, quamuis non sit eiusmodi: ita & hypodoricum appellatum fuisse quod Doricum valde non sit. Milesiorum nunc ingenium expendamus, quod elucet in Ionibus, ob pleniorem corporis habitum glorioſis, animosioribus, pertinacibus [a], contentiosis, nulla comitate humanitatéve adeuntes inuitantibus morum asperitate, citra vllum beneuolentiæ & amoris indicium rigidis. Quapropter modorum id genus minimè floridum & lætum est, sed austerum & durum, in quo tamen deprehendas elatum quidpiam generositatis non expers. Quamobrem amat concentum illum tragœdia. Nostra verò ætate Ionum mores deliciis sunt perditissimi, eorúmque itidem cantus ab illo vetusto multum diuersus. Fama est Pythermum Teïum in eo numerorum genere obscuros versus composuisse, & quoniam ille poëta fuit Ionicus, Ionicam harmoniam eam fuisse dictam. Pythermum, scilicet eum intelligo cuius Clazomenius [b] Hipponax in iambis sic meminit:

Pythermus aurum loquitur, aliud nihil:

id nimirum significans aurum merum Pythermum esse, aliúdque præterea nihil. Est igitur probabile Ionicum Pythermum cantum suum accommodasse Ionicis moribus: harmoniam tamen illam opinor verè Ionicam non fuisse, sed admirabili quadem concentus specie modulatam. Parui sunt igitur faciendi qui generum illorum differentias nesciunt examinare, sed acumen tantùm & grauitatem sonorum considerantes, hypermixolydium concentum, & præter eum nescio quem alium comminiscuntur. Ego equidem non video Hyperphrygij proprias esse leges: quamuis & nonnulli affirment Hypophrygiam harmoniam nouam quandam aliam nuper excogitatam fuisse. Harmoniam certè animi vel affectus [c], vel mores [d] oportet indicare, qualis est Locrensis, vsitata quibusdam Simonidis & Pindari coæuis, nunc rursus obsoleta. Tres igitur, vt principio diximus, quot & Græciæ nationes, sunt harmoniarum differentiæ. Phrygia, Lydiaque Barbaræ Græcis innotuerunt, ex quo Lydi ac Phryges in Peloponnesum vnà cum Pelope descenderunt. In Lydia namque Sipylus [e] est, è qua multi sunt comitati, quemadmodum & Phryges, non tantùm quia sunt contermini, verumetiam quia principi Tantalo parebant. Visuntur in Peloponneso vbique, potissimùm Lacedæmone, ingentes tumuli, quos Phrygum Pelopem secutorum esse aiunt sepulchra. Hanc Græci harmoniam ab illis didicerunt: quapropter Selinuntius Telestes ait:

A πρότερον μὲν οὖν ὡς ἔφην Αἰολίδα αὐτὴν ἐκάλουν, ὕστερον δὲ Ὑποδώριον. ὥσπερ ἔνιοι φασὶν ἐν τοῖς αὐλοῖς τετάχθαι. νομίσαντες αὐτὴν ὑπὸ τὸν δώριον ἁρμονίαν. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ ὁρῶντας αὐστηρὸν ὄγκον, καὶ τὸ προθετικὸν τῆς καλοκαγαθίας ἐν τοῖς τῆς ἁρμονίας ἤθεσιν, ‖ Δώριον μὲν δὲ [νομίζουσι·] προσεμφερῆ δ' ἔσως ἐκείνη. διὸ καὶ ὑποδώριον ἐκάλεσαν, ὡς τὸ προσεμφερὲς τῷ λευκῷ ὑπόλευκον. καὶ τὸ μὴ γλυκὺ μὲν, ἐγγὺς δὲ τούτου λέγομεν ὑπόγλυκυ, οὕτως καὶ ὑποδώριον τὸ μὴ παν δώριον. ἐξῆς δὲ σκεψώμεθα τὸ τῶν Μιλησίων ἦθος. ὃ δὴ φαίνουσιν οἱ Ἴωνες διὰ τὰς τῶν σωμάτων εὐεξίας βρενθυόμενοι, καὶ θυμοῦ πλήρεις, δυσκαταλλάκτοι, φιλόνεικοι, οὐδὲν φιλάνθρωπον οὐδὲ ἱλαρὸν ἐνδιδόντες, αὐθαδίαν καὶ σκληρότητα ἐν τοῖς ἤθεσιν ἐμφανίζοντες. διόπερ οὐδὲ τὸ τῆς Ἰαστὶ μὲν ἁρμονίας, ὅτε ἀνθηρὸν οὔτε ἱλαρόν ἐστι, ἀλλὰ αὐστηρὸν καὶ σκληρὸν. ὄγκον δὲ ἔχον οὐκ ἀγεννῆ, διόπερ καὶ τῇ τραγῳδίᾳ προσφιλὴς ἡ ἁρμονία. τὰ δὲ τῶν νῦν Ἰώνων ἤθη τρυφερώτερα, καὶ πολὺ θρασυπάθητον τὸ τῆς ἁρμονίας ἦθος. ‖ Φασὶ δὲ Πύθερμον τὸ Τήϊον ἐν τῷ μὲν [τῶν ἁρμονίας αὐτοῦ τοῦτο, ποιήσαι σκαιὰ μέλη.] καὶ διὰ τὸ εἶναι τὸν ποιητὴν Ἰωνικὸν Ἰαστὶ κληθῆναι τὴν ἁρμονίαν. οὗτός ἐστι Πύθερμος, ‖ οὗ μνημονεύει [Ἀνανίος † Ἱππώναξ] ἐν τοῖς ἰάμβοις ἔτως,

γ. τῆς ἁρμονίας ταύτης π. σκαιὰ μέλη, aut fort. σκόλια

γ. Ἀνάνιος ἢ Ἱππώναξ

Χρυσὸν λέγει Πύθερμος ὡς οὐδὲν ἄλλα.

λέγει δ' οὕτως ὁ Πύθερμος οὐδὲν ἴσως ἄρα ἄλλα πλὴν χρυσός. ἐκοινῶ δὲ καὶ τοῦτον τὸν λόγον πιθανόν ἐστι τὸν Πύθερμον ἐκεῖθεν ὄντα, ποιήσασθαι τὴν ἀγωγὴν τῶν μελῶν ἁρμόττουσαν τοῖς ἤθεσι τῶν Ἰώνων. διόπερ ὑπολαμβάνω οὐχ ἁρμονίαν εἶναι τὴν Ἰαστὶ, τρόπον δέ τινα θαυμαστὸν ἀχήματος ἁρμονίας. καταφρονητέον οὖν τῶν τὰς μὲν καθ' εἶδος διαφορὰς οὐ σμικρὰς θεωρεῖν ἐπακολουθούντων τῇ τῶν φθόγγων ὀξύτητι καὶ βαρύτητι, καὶ πεμπτημορίων ὑπερμιξολύδιον ἁρμονίαν, καὶ πάλιν ὑπὲρ ταύτης ἄλλην. οὐχ ὁρῶ γὰρ οὔτε τὴν ὑπερφρύγιον ἰδίαν ἔχουσαν ἦθος· καί τινες φασὶν ἄλλην ἐξευρηκέναι καινὴν ἁρμονίαν ὑπόφρύγιον. δεῖ δὲ τὴν ἁρμονίαν εἶδος ἔχειν ἢ πάθους ἢ ἤθους, καθάπερ ἡ Λοκρική. ταύτην γάρ ἔνιοι τῶν μουσικῶν καλοῦσι Σιμωνίδειον καὶ Πινδάρειον ἐκλήσαντο ποτὲ, καὶ πάλιν κατεφρονήθη. ‖ τρεῖς οὖν αὗται, καθάπερ ἐξ ἀρχῆς εἴπομεν, [εἶναι ἁρμονίας,] ὅσα καὶ τὰ ἔθνη. τὴν μὲν Φρυγιστὶ καὶ τὴν Λυδιστὶ φασὶ τῶν βαρβάρων οὔσας, γνωσθῆναι τοῖς Ἕλλησιν ἀπὸ τῶν σὺν Πέλοπι κατελθόντων εἰς τὴν Πελοπόννησον Φρυγῶν καὶ Λυδῶν. Λυδοὶ μὲν γὰρ αὐτῷ συνηκολούθησαν, ἀφ' οὗ τὴν Σίπυλον εἶναι τῆς Λυδίας. Φρύγες δὲ οὐχ ὅτι ὁμοτέρμονες τοῖς Λυδοῖς εἰσὶν, ἀλλ' ὅτι καὶ αὐτῶν ἦρχεν ὁ Ταντάλου. ἴδιοι δὲ καὶ τῆς Πελοποννήσου παντάχοῦ, μάλιστα δὲ ἐν Λακεδαίμονι χώματα μεγάλα, ἃ καλοῦσι τάφους τῶν μετὰ Πέλοπος Φρυγῶν μαθεῖν οὖν τὰς ἁρμονίας ταύτας τοὺς Ἕλληνας παρὰ τούτων. διὸ καὶ Τελεστὴς ὁ Σελινουντίος φησὶν,

γ. εἰσὶν ἁρμονίαι

Πρῶτοι δὴ κρατῆρας Ελλήνων ἐν αὐ- A
λοῖς
Σωοπαιδοὶ Πέλοπος ματρὸς ὀρείας
Φρύγιον ἄεισαν νόμον.
Τοὶ δ' ὀξυφώνοις πηκτίδων ψαλμοῖς
Κρέκον Λύδιον ὕμνον. ὁ δὲ δὴ καὶ ἐπὶ τοῦ
μουσικοῦ φησὶν Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης, ὡς Ε-
φορος ἱστορεῖ ὅτι ἀπάτη καὶ γοητεία, προεισηχθαι
τοῖς ἀνθρώποις. ὅτε δὲ οὐ παλαιὰς Κρήτων καὶ Λακε-
δαιμονίων, αὐλὸν εἰς ῥυθμὸν εἰς τὸ πόλεμον αὐτοὶ σάλ- B
πιγγος εἰκῆ νομιστέον εἰσαγαγεῖν. ὅτε δὲ οὐ πρώτους
Αρκάδων εἰς τὴν ὅλην πολιτείαν τοῦ μουσικοῦ
προσλαβεῖν· ὥστε μὴ μόνον ἐν παισὶν, ἀλλὰ καὶ ἐν
νεανίσκοις γυμνάζεσθαι ἕως τριάκοντα ἐτῶν, καὶ ἀνάγ-
κην σώφρονα ποιεῖν αὐτὴν, τἆλλα τοῖς βίοις ὄντας
αὐτηροτάτους. προσᾴδουσι μόνοις Αρκάδων οἱ παῖ-
δες ἐκ νηπίων ἄδειν ἐθίζονται κατὰ νόμον οὐ ὕμνους
καὶ παιᾶνας, οἷς ἕκαστοι κατὰ τὰ πάτρια οὐ διε-
χωρίσθησαν ἥρωας καὶ θεοὺς ὑμνοῦσι. μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς Τι- C
μοθέου καὶ Φιλοξένου νόμους μανθάνουσι. χορεύουσιν
κατ' ἐνιαυτὸν τοῖς Διονυσιακοῖς αὐλήσεσιν ἐν τοῖς
θεάτροις. οἱ μὲν δὴ παῖδες τὸν παιδικὸν ἀγῶνας οἱ
δὲ νεανίσκοι τοὺς τῶν ἀνδρῶν. καὶ πρὸς ὅλον δὲ τὸν βίον ἐν
τοῖς συμποσίοις τοῖς κοινοῖς, [ὁ μὲν τῶν ἐπεισακτων ἀ-
κροαμάτων,] ὡς μὲν τὸ ἀνὰ μέρος ἄδειν ἀλλήλοις
προτρέπονται. ὁ δὲ τῶν μὴ παθημάτων ἀρνηθῆ-
ναι πεπαιδεῦσθαι, ἄδειν αὐτοῖς αἰσχρὸν ἐστι. τὸ δὲ ἄδειν
ὅποτε δεῖ, αἰσχρὸν πρὸς αὐτοῖς νομίζεται. καὶ μὴν
ἐμβάλλειν μετ' αὐλοῦ καὶ ῥυθμοῦ ἀσκοῦσιν. ἐπὶ δὲ ὀρ- D
χήσεις σκοπουμένοις μὴ κοινῆς ἐπιστροφῆς καὶ δαπάνης
καθ' ἑνιαυτὸν ἐν τοῖς θεάτροις ἐπιδείκνυσθαι. ταῦτ'
ἦν αὐτοῖς εἰθισμένα οἱ παλαιοὶ, ὁ τρυφῆς καὶ πολυτε-
λείας χάριν, ἀλλὰ θεωροῦντες τὸ ἑκάστου κατὰ τὸ βίον σκλη-
ρότητα, καὶ τὸ τῶ ἤθους αὐστηρὸν, ἧπερ αὐτοῖς προὔκειτο
διὰ τὸ δὲ πολὺ ἔχοντες ψυχρότητα καὶ συγκότητα τὸ κα-
τὰ πλεῖστον ἐν τοῖς τόποις ὑπάρχουσαν, οἷς καὶ συνε-
ξομοιοῦσθαι πεφύκαμεν πάντες ἄνθρωποι. διὸ καὶ κα-
τὰ τὰς ἐθνικὰς διαφορὰς πλεῖστον ἀλλήλων διαφέ-
ρουσι ἤθει καὶ μορφαῖς καὶ χρώμασι. πρὸς δὲ τούτοις συν- E
όδους κοινὰς, καὶ θυσίας ἀνδράσι καὶ γυναιξὶ καθίδρυ-
σαν. εἶτα δὲ χορεῖα παρθένων ὁμοῦ καὶ παίδων, προσᾴδοντες
τὸ τῆς φύσεως ἀτέραμον διὰ τῆς τῶν ἐθισμῶν
καταστολῆς ἐξημεροῦν καὶ πραΰνειν, οἷς [Κιναιθεὶς]
ὀλιγωρήσαντες εἰς τέλος, καί τι σκληρότατον προσᾴδουσι
πολὺ τῆς Αρκαδίας ὁμοῦ τῷ τόπῳ, καὶ τὸν ἀέρα ἔχον-
τες, πρὸς μὲν αὐτοὺς τοὺς ἐν ἀλλήλοις προσᾴδοντες βάσ καὶ
φιλοτιμίας ὁρμήσαντες, τέλος ἀπεθηριώθησαν
οὕτως, ὡς μεγίστοις ἀσεβήμασι προσᾴδουσι μόνοις αὐτοῖς F
γίνεσθαι. καθ' οὓς ὁ καιρὸς τῷ μεγάλῳ σφαγεῖ
ἐποιήσαντο, εἰς ἃς τε πόλεις Αρκαδικὰς κατὰ τὸν
δίοδον εἰσῆλθον. οἱ μὲν ἄλλοι πάντες [προσᾴδοντες
μα ἑαυτοὺς ἐξεκήρυξαν.] Μαντινεῖς δὲ καὶ μετὰ τὸν
ἀπαλλαγὴν αὐτῶν καθαρμὸν τῆς πόλεως ἐποιή-
σαντο, σφάγια περιαγαγόντες κύκλῳ τῆς χώρας
ἁπάσης. Αγίας δέ ὁ μουσικὸς ἔφη τὸν σύραγα τὸν
ἐν ταῖς ὀρχήστραις θυμιώμενον τοῖς Διονυσίοις,
φρύγιον ποιεῖν ὀσμὴν τοῖς αἰσθανομένοις. τὸ δὲ
ἀρχαῖον, ἡ μουσικὴ ἐπ' ἀνδρείαν προετρέπετο.

χ. ἐχ οὕτω τὰς ἀγωγὰς ποιοῦνται διὰ τ ἐπ. ἀκρ.

χε. Κιναιθεὶς

χζ. προσᾴδοντες μα αὐτοὺς ἐξεκ.

E Græcis ad pocula primi cantum Phrygium
Montana [a] matris cecinerunt Pelopis comites,
Cùm Pectidum [b] sonis Lydius hymnus strideret.

Nec verò credendum quod ex historiis Ephori Polybius Megalopolitanus inquit, vel ad homines tanquam præstigiis fallendos inuectam esse musicam, vel temere Lacedæmonios Cretensésque veteres, loco tubarum in prælia tibias & modulatos numeros eduxisse: atque adeò nec antiquos Arcadas inconsultè totius reipublicæ administrationem musica fuisse moderatos, vt cum ea non solùm pueri, sed etiam iuuenes ad annum vsque trigesimum educarentur. quamuis cætera illis esset vita maximè austera. Itaque apud illos pueri ab infantia consuescunt hymnos & Pænas cantare [d] præscriptis numeris, quibus singuli, vt patrius mos est, Gentiles heroas & deos celebrant: deinde postea cùm Timothei & Philoxeni modos perdidicerint, ad tibias in theatris quotannis saltant per Bacchanalia, pueri quidem, puerili certamine, iuuenes, virili: totóque vitæ decursu in publicis conuentibus, ij, nullis introductis quos canentes audiant, vicissim cantare alij post alios iubentur. Aliis se disciplinis eruditos negare haud indecorum est: ignaros canendi se fateri, turpe censetur. Iidem, gressus ordinatè & pedetentim ad tibiam suspendere meditantur, publicáque impensa & diligentia, saltatione cùm exercitati fuerint, sui profectus in theatro specimen quotannis edunt. Hac porrò consuetudine maiores illos imbuerunt non voluptatis ★ licentiæ [c] gratia, sed duriorem fore vitam prospicientes, moréque asperiores, nempe ob aëris circumiecti frigiditatem, & crassitiem, quæ in eo tractu plurima & maxima est. Cœlo enim circumstanti similes vt fiant cuncti homines, comparatum est à natura. Quapropter, vt est nationum diuersitas, plurimum ab inuicem distamus ingenio, forma, colore. Præter hanc in musicis disciplinam congressus publicos, & sacrificia quædam tum viris tum fœminis in more posuerunt, virginúmque cœtus & adolescentum simul, natiuam & indomitam feritatem eius consuetudinis lenimento mitigare atque mansuefacere adnitentes. Ex Arcadibus Cynætenses, qui in asperrimo & loco & cœlo eius prouinciæ habitant, spreta omnino illa & institutione, & prouidentia, ambitione ex mutua conuersatione nata vsque adeò sunt tandem efferati, vt apud eos tantùm sceleratissima facinora [f] patrata sint. Quo certè tempore cædibus ij crudelissimis & atrocissimis sæuierunt in illis vrbibus Arcadiæ in quas pertranseuntes irruerant, oppidorum omnium aliorum incolæ, voce præconis, suis è ciuitatibus illos eiecerunt [g], Mantinæique post eorum discessum, ciuitatem expiarunt, victimas circa eius situm, quacumque ambitus patebat, circumducentes. Agias musicus dicebat styracis, quem in orchestris per Bacchanalia suffiunt, odorem, Phrygium [h] olfacientibus esse. Apud priscos hortamentum ad virtutem musica fuit.

Alceus

Alceus poëta, si quis alius musices scientissimus, pugnacem strenuitatem anteponit poëticæ, plus iusto bellicosus. Quamobrem ea de se opinione inflatus, ait,

Splendet mea magna domus ære:
Totum tectum Mauortiis ornatum est galeis nitidis:
Ex his cassidibus deorsum nutant candidæ ex equino pilo cristæ,
Hominum fortium insignia: occultis muro clauis
Vndique affixæ sunt ocreæ splendidæ, munimenta
Contra sagittas tibiarum: tum etiam linei thoraces noui,
Cauáque scuta superiniecta, & hæc prope, enses Chalcidici:
Baltei multi, & paludamenta non prætereunda silentio,
Quandoquidem eorum cura imprimis habenda est:

magis fortasse conueniebat instrumentis musicis esse plenas ædes: cæterùm fortitudinem inter ciuiles omnes virtutes esse præstantissimam veteres iudicabant, eam multo pluris æstimantes quàm alias. Itaque Archilochus eximius poëta primo loco gloriatur quòd ciuilia posset obire certamina [b], deinde memorat suam in condendis versibus scientiam, ac facultatem, ad hunc modum:

Martis regis cultor sum:
Amabile musarum donum ego quoque didici:

Sic Æschylus, quamuis maximam famam consecutus esset ob poëticem, nihilo secius hæc inscribi monumento voluit, fortitudinem præferens:

Præclaram animi fortis constantiam prædicabit Marathonius lucus,
Expertúsque Medus ipse, coma densa capillatus.

Fortissimi quidem Lacedæmonij cum tibia sub signis sunt: Cretenses cum lyra: cum fistulis & tibiis Lydi, vt scribit Herodotus. Ex barbaris multi legatos ad hostes cũ tibiis & cithara mittunt [c], vt eorum infestas mentes emolliant. Theopompus libro quadragesimo sexto historiarum tradit Getarũ legatos citharas pulsantes aduenire, vnde verisimile est, Homerum priscum illum Græciæ statum & morem conseruantem dixisse,

Citharæ quam sociam epularum dij fecerunt,

tanquam vtilis etiam conuiuantibus ars musica sit. Fuit autem, vt probabile est, veluti lege id sancitum, primùm quidem vt eorum qui ad satietatem & temulẽtiam edissent atque bibissent, mederetur petulantiæ ac insolentiæ musica, quæ impotentiam animi temerariam non solùm cohibet, & mitigat, sed etiam discussa tristitia lenitatem affert, liberalémque lætitiam: quapropter Homerus in prima parte Iliadis post ambitiosam illam de Achille contentionem, fingit musica deos recreari:

Perstabant enim audientes
Citharæ pulcherrimæ sonum, quam Apollo tenebat,
Ac musas, quæ vicissim canebant dulci voce.

Sic enim par erat iurgia & seditionem placari, vt antea diximus. Videntur ergo multi in hominum conuentibus illam sciẽtiam musices approbasse, quòd ad motus animi sedandos prosit: at prisci homines consuetudine legeq́; deorum hymnos

A Αλκαῖος γοῦν ὁ ποιητὴς, εἴ τις καὶ ἄλλος μουσικότατος γενόμενος, πρότερα τῶν κατὰ ποιητικὴν τὰ κατὰ τὴν ἀνδρείαν τίθεται, μᾶλλον τοῦ δέοντος πολεμικὸς γενόμενος. διὸ καὶ ἐπὶ τοῖς τοιούτοις σεμνυνόμενος φησὶν,

Μαρμαίρει δὲ μέγας δόμος χαλκῷ·
Πᾶσα δ' Αρει κεκόσμηται στέγη,
Λαμπραῖσι κυνέαισιν· κατ' ἄν
Λευκοὶ καθύπερθεν ἵππιοι λόφοι
Νεύουσιν, κεφαλαῖσιν ἀνδρῶν ἀγάλματα.
B Χάλκειαι δὲ πασσάλοις κρυπτοῖσιν
Περικείμεναι λαμπραὶ κναμίδες
Ερκος ἰσχυροβελὲς ‖ θώρακές τε [νέῳ λίνῳ,]
[‖ Κοῖλαί τε κατασσίδες βεβλημένον.]
‖ Πὰρ δὲ ‖ Χαλκιδικαὶ σπάθαι,
Πὰρ δὲ ζώματα πολλὰ καὶ [κυππατίδες,]
Τῶν οὐκ ἔστι λαθέσθαι ‖ ἐπειδὴ
[Πρώτιστα] ὑπὸ ἔργον ἔσταμεν τόδε. καί τοι
μᾶλλον ἴσως ἥρμοττε τὴν οἰκίαν πλήρη εἶναι μουσικῶν
C ὀργάνων· ἀλλ' οἱ παλαιοὶ τὴν ἀνδρείαν ὑπελάμβανον εἶναι μεγίστην τῶν πολιτικῶν ἀρετῶν, [καὶ ταύτῃ τὰ πολλὰ προσνέμειν οὐ τοῖς ἄλλοις.] Αρχίλοχος οὖν ἀγαθὸς ὢν ποιητὴς, πρῶτον ἐκαυχήσατο τὸ δύνασθαι μετέχειν τῶν πολιτικῶν ἀγώνων. δεύτερον δὲ ἐμνήσθη τῶν περὶ τὴν ποιητικὴν ὑπαρχόντων αὐτῷ, λέγων,

ΕΙμὶ δ' ἐγὼ θεράπων μὲν Ενυαλίοιο ἄνακτος,
Καὶ Μουσέων ἐρατὸν δῶρον ἐπιστάμενος.

Ομοίως δὲ καὶ ‖ Αἰσχύλος τηλικαύτην δόξαν ἔχων
D διὰ τὴν ποιητικὴν, οὐδὲν ἧττον ἐπὶ τοῦ τάφου ἐπιγραφῆναι ἠξίωσε μᾶλλον τὴν ἀνδρείαν, ποιήσας.

‖ Αλκὴν δ' εὐδόκιμον Μαραθώνιον ἄλσος ἂν εἴποι,
Καὶ βαθυχαιτήεις Μῆδος ἐπιστάμενος.

Διόπερ καὶ οἱ ἀνδρειότατοι Λακεδαιμόνιοι μετ' αὐλῶν στρατεύονται, Κρῆτες δὲ μετὰ λύρας, μετὰ δὲ συρίγγων καὶ αὐλῶν Λυδοὶ, ὡς Ηρόδοτος ἱστορεῖ. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν βαρβάρων τὰς ἐπικηρυκείας ποιοῦνται μετ' αὐλῶν καὶ κιθάρας, καταπραΰνοντες τῶν ἐναντίων τὰς ψυχάς. Θεόπομπος δ' ἐν τεσσαρακοστῇ
E ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν, Γέται φησὶ κιθάρας ἔχοντες, καὶ κιθαρίζοντες τὰς ἐπικηρυκείας ποιοῦνται, ὅθεν ἔοικε καὶ Ομηρος διατηρῶν τὴν ἀρχαῖαν τῶν Ελλήνων κατάστασιν, λέγειν.

Φόρμιγγος θ' ἣν δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρην, ὡς καὶ τοῖς εὐωχουμένοις χρησίμης οὔσης τῆς τέχνης. ἣν δ', ὡς ἔοικε, τοῦτο νενομισμένον. πρῶτον μὲν ὅπως ἕκαστος τῶν εἰς μέθην καὶ πλήρωσιν ὁρμημένων, ἰατρὸν λαμβάνῃ τῆς ὕβρεως, καὶ τῆς ἀκοσμίας τὴν μουσικὴν, εἶθ' ὅτι τὴν αὐθάδειαν πραΰνει. περιαιρουμένη γὰρ τὴν συγνότητα ποιεῖ πρᾳότητα καὶ χαρὰν ἐλευθέριον. ὅθεν καὶ Ομηρος εἰσήγαγε τοὺς θεοὺς χρωμένους ἐν τοῖς πρώτοις τῆς Ιλιάδος τῇ μουσικῇ, μετὰ τὴν περὶ τὸν Αχιλλέα φιλοτιμίαν. διετέλουν γὰρ ἀκροώμενοι

Φόρμιγγος περικαλλέος, ἣν ἔχ' Απόλλων,
παύσασθαι γὰρ ἔδει τὰ νείκη καὶ τὴν στάσιν καθάπερ λέγομεν. ἐοίκασιν οὖν οἱ πολλοὶ τὴν ἐπιστήμην ἀποδιδόναι ταῖς συνουσίαις ἐπανορθώσεως χάριν καὶ ὠφελείας. ἀλλὰ μὴν οἱ ἀρχαῖοι καὶ περιέλαβον ἔθεσι, καὶ νόμοις τοὺς τῶν θεῶν ὕμνους

Μουσάων αἳ ἄειδον ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ.

CAP. VI.
γρ. νέῳ λίνῳ
γρ. Κεῖνται δὲ καὶ ἀσπίδες βεβλημένων, vel, Κεῖσθαι καὶ ἀσπ.
γρ. κυπασίδες.
γρ. Πρώτιστοι
γρ. καὶ ταύτῃ τὰ πολλὰ, vel, τὰ πολιτικὰ, δεῖν προσνέμειν οὐ ταῖς ἄλλαις vel, τοῖς ταύτην ἔχουσι τὰ πολλὰ δεῖν προσνέμειν οὐ τοῖς ἄλλοις.

ἀεὶν ἅπαντας ἐν ταῖς ἑστιάσεσιν, ὅπως καὶ διὰ τούτων τηρῆται τὸ καλὸν καὶ σωφρονικὸν ἡμῶν. ἐναρμονίων γὰρ ὄντων τῶν ἀσμάτων, ἁρμόζηται καὶ ὁ τῶν ἠθῶν λόγος, ἀποσεμνύει τὸν ἑκάστων τρόπον. φιλόχορος δέ φησιν, ὡς οἱ παλαιοὶ οὐκ ἐνδόξους, οὐκ ἀεὶ διθυραμβοῦσιν, ἀλλ' ὅταν αὐτοὺς ἐνδῶσι τὸν μὲν Διόνυσον ἐν οἴνῳ καὶ μέθῃ, τὸν δ' Ἀπόλλωνα μεθ' ἡσυχίας καὶ τάξεως μέλποντες. Ἀρχίλοχος γοῦν φησὶν, ὡς Διονύσοιο ἄνακτος καλὸν ἐξάρξαι μέλος οἶδα διθύραμβον, οἴνῳ συγκεραυνωθεὶς φρένας. καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἐν Φιλοκλήτῃ ἔφη, Οὐκ ἔστι διθύραμβος [οὐχ ὕδωρ πίνῃς.] ὅτι μὲν οὖν οὐχ ἡδονῆς χάριν ὑπὸ παλαιοῦ καὶ δημοτικῆς ἡ μουσικὴ παρῆλθε, καταρχὰς εἰς τὰς ἑστιάσεις, ὥσπερ ἔνιοι νομίζουσιν φανερὸν ἐκ τῶν εἰρημένων. Λακεδαιμόνιοι δέ, εἰ μὲν ἐμάνθανον τὴν μουσικὴν, οὐδὲν λέγουσιν. ὅτι δὲ κρίνειν δύνανται καλῶς τὴν τέχνην, ὁμολογεῖται παρ' αὐτῶν. καὶ φασὶ ‖ τρὶς ἤδη σεσωκέναι διαφθειρομένην αὐτὴν, καὶ πρὸς γυμνασίαν ἢ καὶ ὀξύτητα διανοίας συμβάλλεσθαι ἡ μουσική· διὸ καὶ τῶν Ἑλλήνων ἕκαστοι καὶ τῶν βαρβάρων οἱ γινωσκόμενοι τυγχάνουσι χρώμενοι, οὐ κακῶς ἢ λέγουσιν οἱ περὶ Δάμωνα τὸν Ἀθηναῖον, ὅτι καὶ τὰς ᾠδὰς καὶ τὰς ὀρχήσεις ἀνάγκη γίνεσθαι κινουμένης πως τῆς ψυχῆς, καὶ αἱ μὲν ἐλευθέριοι καὶ καλαὶ ποιοῦσι τοιαύτας· αἱ δ' ἐναντίαι, τὰς ἐναντίας· ὅθεν καὶ τὸ Κλεισθένους, τοῦ Σικυωνίων τυράννου χάρεν καὶ σημεῖον διανοίας πεπαιδευμένης. ἰδὼν γὰρ, ὡς φασι ‖ φορτικῶς ὀρχησάμενον ἕνα τῶν τῆς θυγατρὸς μνηστήρων, (Ἱππόκλειδης δ' ἦν ὁ Ἀθηναῖος) ἀπορχήσασθαι τὸν γάμον αὐτὸν ἔφησε, νομίζων ὡς ἔοικε καὶ τὴν ψυχὴν τἀνδρὸς εἶναι τοιαύτην. καὶ γὰρ ἐν ὀρχήσει καὶ πορείᾳ, καλὸν μὲν εὐσχημοσύνη καὶ κόσμος, αἰσχρὸν δ' ἀταξία καὶ φορτικόν. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐξ ἀρχῆς ‖ σωφρονοῦντες οἱ ποιηταὶ τοῖς ἐλευθέροις τὰς ὀρχήσεις, καὶ ἐχόντων τοῖς ‖ σχήμασι σημείοις μόνον τῶν ἁρμοττόντων. τηροῦντες ἀεὶ τὸ εὔχλοες καὶ ἀνδρῶδες ἐπ' αὐτῶν, ὅθεν καὶ ὑπορχήματα τοιαῦτα πεποιηκότες. εἰ δέ τις ἀμέτρως ‖ διαθείη τὴν σχηματοποιΐαν, καὶ ταῖς ᾠδαῖς ἀπιτυγχάνων μηδὲν ‖ λέγοι κατὰ τὴν ὄρχησιν, οὗτος δ' ἦν ἀδόκιμος. διὸ καὶ Ἀριστοφάνης ἢ Πλάτων ἐν ταῖς Σκηναῖς, ὡς Χαμαιλέων φησὶν, εἰρηκεν οὕτως, ὡς εἴ τις ὀρχοῖτ' εὖ, θεαμ' ἦν. νῦν δ' ὁρῶσιν οὐθέν, ἀλλ' ὥσπερ ἀποπληκτοι σάθλοι ἑστῶτες ὠρύονται. ἦν γὰρ τὸ τῆς ὀρχήσεως γένος τῆς ἐν τοῖς χοροῖς εὔσχημον τότε καὶ μεγαλοπρεπὲς, καὶ ὡσανεὶ τὰς ἐν τοῖς ὁπλοις κινήσεις ἀπομιμούμενον. ὅθεν καὶ Σωκράτης ἐν τοῖς ποιήμασι τοὺς κάλλιστα χορεύοντας ἀρίστους φησὶν εἶναι τὰ πολέμια, λέγων οὕτως,

Οἱ δὴ χοροῖς κάλλιστα θεοὺς τιμῶσιν, ἄριστοι
Ἐν πολέμῳ. σχεδὸν γὰρ ὥσπερ ἐξοπλισία τις ἦν ἡ χορεία, καὶ ἀπόδειξις οὐ μόνον τῆς λοιπῆς εὐταξίας, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν σωμάτων ἐπιμελείας.

& laudes in conuiuiis ab omnibus cantari iusserunt, vt reuerentia numinum, eius quod honestũ ac moderatum est, fines non transilirent. Adiuncta namq; musicis numeris de diis oratione, magis compositi fiunt, & graues cuiusque mores. Philochorus auctor est, non semper veteres, cùm libarent, vsos fuisse dithyrambis [a], sed vino madidos, ac temulentos, & Liberum patrem si inuocarent: sin Apollinem, placidè & ordinatè cecinisse. Itaque Archilochus ait:

Bacchi regis canticum elegans dithyrambicum auspicari scio,
Vini fulmine percussa mente:

Epicharmus verò in Philoctete [b]:

Dithyrambum, inquit, *nullum futurum, aquam si bibas.*

Nõ ergo leuiusculæ ac triuialis voluptatis caussa, principiò musicã in conuiuia receptam fuisse, vt quidam arbitrantur, planum est ex iis quæ diximus. Lacedæmonij an musicam docerẽtur nec ne, haud certũ est. De arte illos iudicare potuisse, & corruptã, ab illis ter conseruatam, restitutámque fuisse, nemo ambigit. Ad exercẽdam acuendámq; mentem cõfert & musica: quocirca apud singulas nationes tum Græcorum, tum Barbarorum, quorum nobis innotuerunt leges ac instituta, in pretio est. Itaque, vt non insciter Damon Athenienſis dixit, agitato prorsus animo cantiones atq; saltationes fieri necessum est, liberales ac speciosas ab animis eiusmodi, contrarias ab iis quibus animus diuersus est. Festiuum fuit Clisthenis tyranni Sicyoniorum dictum, ac indicium mentis bonis artibus eruditæ, qui Athenienſem Hippocleidẽ vnum ex procis filiæ laboriosiùs saltantem conspicatus, eum dixit ob illam tam grauem saltationẽ excidisse [c] nuptiis, ratus, vt credibile est, hominis eiusmodi animũ fuisse. Nam & inter saltandum, & inter ambulandum pulcher est ordinatus & honestus [d] corporis habitus: contra odiosa & turpis incondita & cõfusa peruersitas [e]. Quapropter, ab omni memoria hoc si repetatur, poëtæ semper ingenuis saltationum modos præstituerunt, figuras depingẽtes [f], quæ cautionũ essent notæ, diligenter id præscribentes quod virile ac generosum esset, quamobrẽ & hyporchemata [g] illa nuncuparunt. In eo ludo si quis præter iustum ac præfinitum modum, corporis habitũ figurasset, aut cantantibus interueniens nihil saltando caneret, indignum putabant qui laudaretur: Qua de caussa siue Aristophanes, siue Plato in Tentoriis, vt Chamæleon inquit, sic dixit:

Itaque si quis probè saltaret, iucundum id spectaculum erat:
Nunc autem otiosi & desides nihil agunt,
Sed vt attoniti, rugientes vociferantur, pedibus insistentes.

Fuit enim in choris saltationis genus cum dignitate ac magnificentia, & quod armatorum velut motus imitaretur. Ob id videlicet, in suis poëmatibus Socrates inquit, eos qui optimè saltant, ad bellicas res esse idoneos, his verbis:

Qui choris religiosissimè deos venerantur, sunt
In bello strenuissimi.

Est enim saltatio velut armaturæ instructæ ad procinctum meditatio, in qua spectatur non tantùm ordinis conseruatio & modestiæ, sed etiam qua corpus diligentia curatum sit.

Amphion

Amphion Thespiensis libro secundo De musæo quod in Helicone est, accuratas fieri puerorum in Helicone saltationes ait: & vetustum de illa re epigramma hoc citat:

Ambo hæc præstiti: saltiani, & musicam docui
Homines: tibicen verò fuit Anaxus Phibalensis [a],
Sum autem Baccheidas Sicyonius: diu profectò
Sicyonijs pulchrum hoc decus repositum est.

Non ineptè Cephesias [b] tibicen, cuidam ex discipulis altissimo sono tibiam inflare conanti, & id meditanti, dixit manu feriens, in ea soni magnitudine sitam non esse artis bonitatem, sed vt rectè sonus in magnitudinem attollatur. Sunt autem priscorum artificum [c] statuæ, veterum saltationis reliquiæ. Quamobrem hac de caussa manuum gestus attentiùs sunt distincti, ac constituti, quoniam & in illis decoros motus requirerent, ac liberales, quod maximum est ad id referentes, vt bene fiat. Inde scilicet figurationes corporis probas choris adaptabant, & ex choris assumptas, palæstris, musica, & sedula corporis exercitatione, ad nanciscendam animi fortitudinem proficientes: quin & armatum corpus vario exercitationis motu lassabant, vnde saltationes Pyrrhichæ originem habuerunt. & omnes id genus aliæ, quarum sunt multiplices appellationes: apud Cretenses Orsites, Epicredios, & Apocinos, cuius meminerunt Cratinus in Nemesi, Cephisodorus in Amazonibus, Aristophanes in Centauro, & alij complures, post dicta Mactrismus, quam fœminæ multæ saltabant, ob id nominatæ Martypiæ [d]. Reliqua tripudiorum genera simpliciora, & in quibus minus varietatis [e] est ac iactationis vocantur Dactyli Iambici, Molossica modulatio, Cordax, Sicinnis Persica, Phrygia, Nicatismus Thracius, Calabrismus, Telesias, Macedonia, quam Ptolemæus cùm saltasset, Alexandrum Philippi fratrem occidit, vt scribit Marsyas libro tertio rerum Macedonicarum. Furiosæ sunt Cernophoros, Mongas, Thermautris: popularis & plebeia Anthema, quam saltantes cùm sese mouerent, hoc accinebant, Vbi mihi rosæ? vbi mihi violæ? vbi mihi formosum apium? Apud Syracusios Chitoneas peculiaris Dianæ & saltatio, & tibiarum cantio est. Ionicam saltabant inter pocula, & Angelicam, qua vt exactiùs tripudiarent, multum adlaborabant. Est alia, quam Incendium [f] mundi vocabant. Eius meminit Menippus Cynicus in Conuiuio. Ridiculæ sunt, Igdis, Mactrismos, Apocinos. Sobas, Morphasmos, Noctua, Leo, Farinarum effusio, Nouæ [g] tabulæ, Elementa, Pyrrhiche. Ad tibias saltabant in ea quam Celeustæ [h] vocabant, & in ea quam Pinacidem. Saltationum quoque species sunt Xiphismus, Calathismus, Callabides [i], Scops [k], Scopeuma. In Scope manum curuam [l] fronti & oculis prætendebant, qua figura nos aliquid procul aspectamus. Antiquorum Scopeumatum Æschylus meminit in Theoris [m]:

A Ἀμφίων ὁ Θεσπιεὺς ἐν δευτέρῳ Περὶ μουσείου, ἀγεαδᾶς φησὶν ἐν Ἑλικῶνι παίδων ὀρχήσεις μιμεῖσθαι, ὧδε πεπηθυίας· ἀρχαῖον ἐπίγραμμα τόδε,

Ἀμφότερ' ὠρχησάμην τε καὶ ἐν Μούσαις ἐδίδαξον
Ἀνδρας· ὁ δ' αὐλητὴς ἦν Ἀναξος Φιαλεύς. χρὴ γὰρ θεοῖσιν Εἰ Σικ.
Εἰμὶ δ' ὁ Βακχείδας Σικυώνιος· ἧρα θεοῖσι,
Τῷ Σικυῶνι κάλλιον τοῦτ' ἀπέκειτο γέρας.

B Οὐ πάνυ δὲ Καφησίας ὁ αὐλητὴς ὑπεκαλλομένου τινὸς τῶν μαθητῶν αὐλεῖν μέγα καὶ τέλος μελῳδοῦντος, παίξας εἶπεν· οὐκ ἐν τῷ μεγάλῳ τὸ εὖ κεῖσθαι εἶναι, ἀλλὰ ἐν τῷ εὖ τὸ μέγα. ἔστι δὲ καὶ τῶν ἀρχαίων δημιουργῶν ἀγάλματα τὰ παλαιὰς ὀρχήσεως λείψανα· διὸ δὲ σωθέντα καὶ τὴν χειρονομίαν ὑπεμελέσθη διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν. ἐζήτουν γὰρ καὶ ταύτην κινήσεις καλὰς, καὶ ἐλευθερίους ἐν τῷ εὖ τὸ μέγα ἁρμόζουσας, καὶ τὰ σχήματα μεταφέρον ἐντεῦθεν εἰς τοὺς χορεύοντας, ὅτε δὲ τοὺς χορεύοντας εἰς τὰς παλαίστρας. 312

C καὶ γὰρ ἐν τῇ μουσικῇ, κἀν τῇ τῶν σωμάτων ὑπομελέτῃ πλεῖστοι εἶδον τὴν ἀνδρείαν, καὶ πρὸς τὰς ἐν τοῖς ὅπλοις κινήσεις ἐγυμνάζοντο μετὰ τοῦ ᾠδῆς, ὅθεν ἐκινήθησαν αἱ καλούμεναι [πυρρίχαι. καὶ πᾶς ὁ ποιεῖσθαι τρόπος τῆς ὀρχήσεως, αἱ πολλαὶ] παρονομασίαι αὐτῶν, ὡς φασὶ Κρῆτες ὁ Ὀρσίτης καὶ ὑπικρηδιος. τὸ δὲ ἀποκίνημα καλούμενον ὄρχησιν, ἧς μνημονεύει Κρατῖνος ἐν Νεμέσει, καὶ Κηφισόδωρος ἐν Ἀμαζόσιν, Ἀριστοφάνης τ' ἐν Κενταύρῳ, καὶ ἄλλοι πλείονες) ὕστερον μαλακρισμὸν ὠνόμασαν· τὰς δὲ πολλαὶ γυναῖκες ὠρχοῦντο, ἃς καὶ μαρκυπίας ὀνομάζομεν ἃς ἴδα. τὰ δὲ σεμνότερα καὶ ποικιλώτερα, καὶ τὴν ὄρχησιν ἀπολουστέραν ἔχοντα καλεῖται δάκτυλος, ἰαμβικὴ, μολοσσικὴ ἐμμέλεια κόρδαξ, σίκιννις, Περσικὴ Φρύγιος, νικαλισμὸς Θρᾴκιος, καλαβρισμὸς, τελεσιὰς, ἀπὸ Τελεσίου πρώτου μίμου τούτων ὀρχησαμένου. Μακεδονικὴ δὲ ἐστὶν αὕτη ὄρχησις, ἣν χρησάμενοι οἱ περὶ Πτολεμαῖον, Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου ἀδελφὸν ἀνεῖλον, ὡς ἱστορεῖ Μαρσύας ἐν τρίτῳ Μακεδονικῶν. μανιώδης δὲ ἐστὶν ὀρχήσις κερνοφόρος· μόγγας δὲ θερμαυστρίς. ᾗ δὲ καὶ τῆς ἰδιώτας ἡ καλουμένη αὐθέμα. τούτῳ δὲ ὠρχοῦντο μετὰ λέξεως τοιαύτης μιμούμενοι δὲ λέγοντες· ποῦ μοι τὰ ῥόδα; ποῦ μοι τὰ ἴα; ποῦ μοι τὰ καλὰ σέλινα, καὶ ἐν Συρακουσίοις καὶ χιτωνέας Ἀρτέμιδος ὄρχησίς τίς ἐστιν ἴδιος καὶ αὐλησις. ᾗ δέ τις δὲ Ἰωνικὴ ὄρχησις παρείνιος. καὶ τὴν ἀγγελικὴν ἢ παρθένιον ἠκρίβωσεν ὄρχησιν. καλεῖται δέ τις δὲ ἄλλη ὄρχησις, κόσμου ἐκπύρωσις, ἧς μνημονεύει Μένιππος ὁ κυνικὸς ἐν τῷ Συμποσίῳ. καὶ γελοῖαι δέ εἰσιν ὀρχήσεις ἴγδις δὲ μακτρισμὸς, ἀποκινός τε καὶ σόβας. ἔτι δὲ μορφασμὸς καὶ γλαυξ, καὶ λέων, ἀλφίτων τε ἐκχύσεις, καὶ χρεῶν ἀποκοπὴ, καὶ στοιχεῖα καὶ πυρρίχη. μεθ' αὐλῶν δὲ ὠρχοῦντο τὴν τοῦ κελοδοῦ, καὶ τὴν καλουμένην πινακίδα. σχήματα δέ ἐστιν ὀρχήσεως ξιφισμὸς, καλαθισμὸς, καλλακίδες, σκώψ, σκώπτυλμα. ᾗ δὲ ὁ σκώψ τῶν ἀποσκοπούντων τὸ χεῖρα ὑπὲρ τοῦ μετώπου

CAP. VII.

κεκυρτωκότων. μνημονεύει Αἰσχύλος ἐν Θεωροῖς. Καὶ μὴν παλαιῶν τῶν δέ σοι σκωπτυλμάτων.

Καλλαβίδων δ' ΕΥπολις ἐν Κόλαξι, Καλλαβίδας δὲ βαίνει. Σησαμίδας ὃ κέλευ[‖ θαυμαστρις, ‖ κατερίδες,] σκοπὸς, χεὶρ καταπύξιμος χερσὶ, μηδιπορισμὸς, ξύλα ὑπόληψις, ἐπαγκωνισμὸς, καλαθισμὸς, ἑρπύλ. καὶ Τελεσιὰς δ' ἐστὶν ὄρχησις καλουμένη, σκαπωπτικὴ δ' ἐστὶν αὕτη ἀπό τινος ἀνδρὸς Τελεσίου λαβοῦσα τοὔνομα, μεθ' ὅπλων τὸ πρῶτον αὐτὴν ἐκείνου ὀρχησαμένου, ὡς φησιν Ἱππαγόρας ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῆς Καρχηδονίων πολιτείας. καλεῖται δ' ἡ μὲν Σαλυμικὴ ὄρχησις, ὡς φησὶν Ἀριστοκλῆς ἐν ὀγδόῳ τῶν περὶ χορῶν σικιννις, καὶ οἱ Σάτυροι σικιννισταί. τινὲς δέ φασι ‖ Σίκιννόν τινα βάρβαρον εὑρετὴν αὐτῆς γενέσθαι. ἄλλοι δὲ Κρῆτα λέγουσι τὸν γενόμενον εἶναι Σίκιννον. ὀρχηστικὴ δ' οἱ Κρῆτες, ὡς φησιν Ἀριστόξενος. ‖ Σκάμμων δ' ἐν πρώτῳ Περὶ ῥυθμάτων σικιννιν αὐτὴν εἰρῆσθαι ἀπὸ τοῦ σείεσθαι, καὶ πρῶτον ὀρχήσασθαι τὴν σικιννιν Θέρσιππον. ‖ πρώτη δ' ὑπορχηματικὴ περὶ τοὺς πόδας κίνησις τῆς διὰ τῶν χειρῶν. οἱ γὰρ παλαιοὶ τοὺς πόδας μᾶλλον ἐγυμνάζοντο ἐν τοῖς ἀγῶσι, καὶ τοῖς κωμῳδησίοις. οἱ δὲ Κρῆτες κωμῳδητικοὶ, διὸ καὶ ποδώκεις. εἰσὶ δέ τινες οἳ καὶ φασὶ, τὴν σικιννιν ποιητικῶς ὠνομάσθαι ἀπὸ τῆς κινήσεως, ἣν καὶ οἱ Σάτυροι ὀρχοῦνται ταχυτάτην οὖσαν. οὐ γὰρ ἔχει πάθος αὕτη ἡ ὄρχησις, διὸ οὐδὲ ἀναιδής. συνέστηκε δὲ καὶ Σατυρικὴ πᾶσα ποίησις τὸ παλαιὸν ἐκ χορῶν, ὡς καὶ ἡ τότε τραγῳδία· διόπερ οὐδὲ ὑποκρίσεις εἶχον. τρεῖς δ' εἰσὶ τῆς σκωπτικῆς ποιήσεως ὀρχήσεις, τραγικὴ, κωμικὴ, σατυρικὴ. ὁμοίως δὲ καὶ τῆς λυρικῆς ποιήσεως τρεῖς. ‖ πυρρίχη, γυμνοπαιδικὴ, ὑπορχηματικὴ· καί ἐστιν ὁμοία ἡμῖν πυρρίχη τῇ σατυρικῇ· ἀμφότεραι γὰρ διὰ ταχέων. πολεμικὴ δ' δοκεῖ εἶναι ἡ πυρρίχη. ἐνόπλοι γὰρ αὐτὴν παῖδες ὀρχοῦνται. τάχους δὲ δεῖ τῷ πολέμῳ εἰς τὸ διώκειν, καὶ εἰς τὸ ἡττωμένους

‖ φεύγειν, μηδὲ μένειν ‖ μηδ' αἰδεῖσθαι κακοὺς εἶναι. ἡ δὲ γυμνοπαιδικὴ παρεμφερής ἐστι τῇ τραγικῇ ὀρχήσει, ἥτις ἐμμέλεια καλεῖται· ἐν ἑκατέρᾳ δὲ ὀρᾶται τὸ βαρὺ καὶ σεμνόν. ἡ δ' ὑπορχηματικὴ τῇ κωμικῇ εἰκειοῦται, ἥτις καλεῖται κόρδαξ. παιγνιώδεις δ' εἰσὶν ἀμφότεραι. Ἀριστόξενος δέ φησι τὸν πυρρίχιον ἀπὸ Πυρρίχου τοῦ Λάκωνος τὸ γένος τὴν ἐπωνυμίαν λαβεῖν. Λακωνικὸν δ' εἶναι μέχρι καὶ νῦν ὄνομα τὸν Πύρριχον. ἐμφανίζει δ' ἡ ὄρχησις πολεμικὴ οὖσα, ὅτι Λακεδαιμονίων τὸ εὕρημα. πολεμικοὶ δ' εἰσὶν οἱ Λάκωνες, ὧν ἔτι καὶ τὰ ἐμβατήρια μέλη ἀναλαμβάνουσιν, ἅπερ καὶ ἐνόπλια καλεῖται. καὶ αὐτοὶ δ' οἱ Λάκωνες ἐν τοῖς πολέμοις τὰ Τυρταίου ποιήματα ἀπομνημονεύοντες ἔνρυθμον κίνησιν ποιοῦνται. Φιλόχορος δέ φησι, κρατήσαντας Λακεδαιμονίους Μεσσηνίων διὰ τὴν Τυρταίου στρατηγίαν, ἐν ταῖς στρατείαις ἔθος ποιήσασθαι ἀεὶ δειπνοποιήσαντας ἐπαναπίστωσιν, ᾄδειν καθ' ἕνα Τυρταίου. κελεύειν δὲ τὸν πολέμαρχον καὶ ἆθλον διδόναι τῷ νικῶντι, κρέας.

A Callabidum sic EVpolis in Assentatoribus:

Ambulans a saltat Callabidas, è Sesamo placentas cacat.

χ. thermastris, Caterides,

Eiusmodi sunt & Thaumastris, Caterides, Scopos, Prona manus, Medipodismus, Lignum in manus sumptum, Epanconismus b, Strobilus. Militaris saltatio fuit Telesias, sortita nomen à Telesia quodam, qui primus illam saltauit armatus, vt scribit Hippagoras libro primo de Carthaginensium republica. Satyricam saltationem Sicinnin esse tradit Aristocles octauo libro De choris: Sicinnistas enim Satyros vocari. Quidam aiunt, Sicinnin Barbarum hominem eius inuentorem fuisse: alij Cretensem natione quendam, nomine Sicinnum. Est autem ea gens saltandi studiosa, & perita, vt inquit Aristoxenus. Scamon libro primo de inuentoribus rerũ, ait Sicinnin dictam fuisse, ἀπὸ τοῦ σείεσθαι, à corporis succussu, & primum Thersippum illa tripudiasse. Motum pedum priùs repertum fuisse quàm manuum, indubitatum. Antiquis enim pedes magis in publicis ludis c exercebantur, & in venatu, quàm manus. Sunt autem venationi dediti Cretenses, ideóque pernices. Quidam Sicinnin poëtica licentia dictam voluit ἀπὸ τῆς κινήσεως, à corporis motu, cáque citissima tripudiare Satyros. Affectum ea nullum monstrat animi, ideóque saltantium motus ac gestus nihil mutatur. Olim quidem poëmata Satyrica choris omnia constabant, vt & eo sæculo tragœdia, quamobrem ab histrionibus agebantur. Tres porrò sunt in scenica poësi saltationes, Tragica, Comica, Satyrica d: totidé & Lyricæ poëseos, Pyrriche e, Gymnopædice f, Hyporchematice g. Est autem Pyrrhiche Satyricæ similis: vtraque velox, & tumultuosa: & Pyrrhiche h quidem militaris: armati iuuenes illam saltant. Celeritate in bellis opus est, tum vt instemus fugienti hosti, tum vt victi periculum fuga nos euadamus, nec in eodem vestigio consistamus, stulto pudore metuentes ignominiam. Gymnopædice affinis est saltationi tragicæ, quam ἐμμέλειαν i nuncupant. In vtraque apparet venerabilis quædam grauitas. Hyporchematice ei non absimilis est Comicæ, quam appellant Cordacem: vtraque est iocosa ac ludicra. Aristoxenus scribit Pyrrhichen nominatam fuisse à Pyrrhicho natione Lacedæmonio. Vocabulum certè etiamnum Laconicum est Pyrrhichus. Militaris ea videtur saltatio Spartanorum inuentum: & alioqui bellicosi Lacedæmonij, quorum addiscunt filij Embateria. Modorum k id genus est, quod & Enoplion vocant. Idem Lacedæmonij præliaturi Tyrtæi versus l recitantes numeroso passu gradiuntur. Philochorus scribit, Lacedæmonios Tyrtæi ductu & auspiciis cùm Messenios deuicissent, in exercitibus ac expeditionibus inolescere morem voluisse, vt quoties cœna conuiuis frequens appararetur, cum Pæanibus m, seorsim ac vitiatim vnusquisque Tyrtæi versus caneret: cognitor verò ac iudex esset imperator, carnem pro præmio illi daturus, qui alios cantu superasset.

Apud cæteros Græcos abolita est Pyrrhiche, qua obsoleta etiam bella finiri contigit. Soli eam Lacedæmonij retinuerunt, vt quandam belli præmeditationem. Itaque Spartæ omnes mox post annum quintum Pyrrhichen saltare consuescunt. Nostra verò Pyrrhiche magis esse videtur Bacchica, longè quàm prisca illa placidior, quandoquidem hastarum loco thyrsos [a] gestant saltantes, eósque alij mutuo in alios vibrant, ferulas & lampadas ferunt, saltandóque repræsentant Bacchi res gestas, subactos Indos, & Penthei supplicium [b]. Postulat hæc saltatio modos elegantissimos, numerósque rectos [c]. Gymnopædices magna similitudo est cum ea quam nominauit antiquitas ἀναπάλην [d]. Nudi saltant omnes adolescentes, concinno quodam impetu corporis, sed interscisso, molli quadam manuum figuratione, pedúmque venusto motu, vt luctę ac pancratij exhibeatur species, & exemplum. Modi sunt Bacchici [e], & quales canuntur in OEschophoris [f], vt ea saltatio omnino sit Libero patri destinata. Aristoxenus scribit antiquos exercitatos in Gymnopædice ad Pyrrhichen transire solitos, priusquam in theatrum prodirent. Vocatur & Pyrrhiche, Cheironomia [g], estque Hyporchematica [h], quia cantans in ea chorus saltat. Quamobrem Bacchylides ait,

Opus illam esse nec sedentarium [i], nec otiosorum, & cunctantium.

Pindarus autem,

Opus esse Lacedæmoniarum virginum gregis:

quoniam, vt ille scribit, Lacones eam saltant, hyporchematicam, viris communem ac mulieribus. Elegantissimi porro illi modi sunt quos saltant, nimirum Prosodiaci [k], qui & Apostolici [l], & Parthenij [m], seu Virginales appellantur. His modis & similibus Venerem, Bacchum, Pana, celebrant aliquando, aliquando minimè. Sunt & apud Barbaros, quemadmodum & Græcos, saltationes quædam commendatiores, quædam contemptiores. Apud Græcos Cordax [n] fuit despicatui, Emmeleia [o] vero in pretio, velut apud Arcadas Cidaris, apud Sicyonios Aleter [p], quem & sic appellant Ithacenses, vt scribit Aristoxenus libro De comparationibus. De saltatione tot hactenus mihi dicta sunto. Prioribus quidem sæculis in musicis quod esset decorum & honestum seruabant, ornatus proprius & aptus quibusque canticis tribuebatur, erantque singulis tibiæ peculiares, & ludis publicis, vnicuique tibicinum [q], quæ modis quadrarent: nunc verò temerè & inconsideratè musicam tractant. Pronomus Thebanus primus pro varietate tibiarum, modos distinxit. Olim populari turbæ placuisse argumentum erat artis minus absolutæ, quamobrem Asopodorus Phliasius tibicine magno plausu laudato, in hyposcenio [r] adhuc moratus, quidnam hoc est? inquit, magnum oportet aliquod malum accidisse, alioqui tam multis non probaretur. Scio [s] quibusdam de Antigenide [t] id proditum, & nostris temporibus perfectionem artis, thea-

A ἡ δὲ Πυῤῥίχη παρὰ μὲν τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν οὐκ ἔτι παραμένει· καὶ ἐκλειπούσης δὲ αὐτῆς, συμβέβηκε τοῦ πολέμους καταλυθῆναι. παρὰ μόνοις δὲ Λακεδαιμονίοις διαμένει προγύμνασμα οὖσα τοῦ πολέμου. ἐκμανθάνουσί τε πάντες ἐν τῇ Σπάρτῃ ἀπὸ πέντε ἐτῶν πυῤῥιχίζειν. ἡ δὲ καθ' ἡμᾶς πυῤῥίχη Διονυσιακή τις εἶναι δοκεῖ, ἐπιεικεστέρα οὖσα τῆς ἀρχαίας. ἔχουσι γὰρ οἱ ὀρχούμενοι θύρσους ἀντὶ δοράτων· προΐενται δ' ἐπ' ἀλλήλους καὶ
B νάρθηκας, καὶ λαμπάδας φέρουσιν, ὀρχοῦνταί τε τὰ περὶ τὸν Διόνυσον, καὶ τὰ περὶ τοῦ Ἰνδοὺς, ἔτι τὲ τὰ περὶ τὸν Πενθέα. τακτέον δ' ἐπὶ τῆς πυῤῥίχης 315
τὰ κάλλιστα μέλη, καὶ τοῦ ὀρθίους ῥυθμούς. ἔοικε δὲ ἡ γυμνοπαιδικὴ τῇ καλουμένῃ ἀναπάλῃ παρὰ τοῖς παλαιοῖς, γυμνοὶ γὰρ ὀρχοῦνται οἱ παῖδες πάντες εὐρύθμους φοράς τινας ἀποτέμνοντες, καὶ σχήματα τινὰ τῶν χειρῶν κατὰ τὸ ἁπαλὸν, ὥστ' ἐμφαίνειν θεώρημά τι τῆς παλαίστρας, καὶ τοῦ παγκρατίου, κινοῦντες εὐρύθμως τοῦ πόδας. τρόποι δ'
C αὐτῆς οἵτε ‖ ὀσχοφορικοὶ, καὶ οἱ βακχικοὶ, ὥστε καὶ τὴν ὄρχησιν ταύτην εἰς τὸν Διόνυσον ἀναφέρεσθαι. Ἀριστόξενος δέ φησιν, ὡς οἱ παλαιοὶ γυμναζόμενοι πρῶτον ἐν τῇ γυμνοπαιδικῇ εἰς τὴν πυῤῥίχην ἐχώρουν πρὸ τοῦ εἰσιέναι εἰς τὸ θέατρον. καλεῖται δ' ἡ πυῤῥίχη καὶ χειρονομία. ἡ δ' ὑπορχηματική ἐστιν, ἐν ᾗ ᾄδων ὁ χορὸς ὀρχεῖται. φησὶ γοῦν ὁ Βακχυλίδης οὐχ ἕδρας ἔργον, οὐ δ' ἀμβολᾶς. καὶ Πίνδαρος δέ φησι, Λάκαινα μὲν παρθένων ἀγέ-
D λα. ὀρχοῦνται δὲ ταύτην παρὰ τῷ Πινδάρῳ οἱ Λάκωνες. καί ἐστιν ὑπορχηματικὴ ὄρχησις ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. βέλτιστοι δέ εἰσι τῶν τρόπων οἵ τινες καὶ ὀρχοῦνται. εἰσὶ δὲ οἵδε ‖ προσῳδιακοὶ, ἀποστολικοὶ. οὗτοι δὲ καὶ παρθένιοι καλοῦνται, καὶ οἱ τούτοις ὅμοιοι. τὴν γὰρ ὕμνον οἱ μὲν ὠρχοῦντο, οἱ δὲ οὐκ ὠρχοῦντο· καὶ τοῦ εἰς Ἀφροδίτην καὶ Διόνυσον, καὶ τὴν Παιᾶνα ὅτε μὲν, ὅτε δὲ οὔ. εἰσὶ δὲ καὶ παρὰ τοῖς βαρβάροις, ὥσπερ καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι σπουδαῖαι καὶ φαῦλαι ὀρχήσεις. ὁ μὲν
E κόρδαξ παρ' Ἕλλησι φορτικός, ἡ δ' ἐμμέλεια σπουδαία. καθάπερ καὶ ἡ παρὰ Ἀρκάσι κίδαρις, παρὰ Σικυωνίοις τὲ ὁ ἀλητήρ. οὕτως δὲ καὶ ἐν Ἰθάκῃ καλεῖται ἀλητὴρ, ὡς Ἀριστόξενος ἱστορεῖ ἐν πρώτῳ συγκρίσεων. καὶ περὶ μὲν ὀρχήσεως τοσαῦτά μοι ἐπὶ τοῦ παρόντος λέλεκται. τὸ δὲ παλαιὸν ἐτηρεῖτο περὶ τὴν μουσικὴν τὸ καλὸν, καὶ πάντ' εἶχε κατὰ τὴν τέχνην τὴν οἰκεῖον αὐτοῖς κόσμον. διόπερ ‖ ἦσαν ἴδιοι καθ' ἑκάστην ἁρμονίαν αὐλοὶ, καὶ ἑκάστοις αὐλητῶν ὑπῆρχον αὐλοὶ ἑκάστῃ ἁρμονίᾳ
F πρόσφοροι ἐν τοῖς ἀγῶσιν. ‖ Πρόνομος δ' ὁ Θηβαῖος πρῶτος ηὔλησεν [ἀπὸ τῶν αὐλῶν τὰς ἁρμονίας.] νῦν δὲ εἰκῇ καὶ ἀλόγως ἅπτονται τῆς μουσικῆς. καὶ πάλαι μὲν τὸ παρὰ τοῖς ὄχλοις εὐδοκιμεῖν σημεῖον ἦν κακοτεχνίας, ὅθεν καὶ Ἀσωπόδωρος ὁ Φλιάσιος κροταλιζομένου ποτέ τινος τῶν αὐλητῶν, διατρίβων αὐτὸς ἔτι ἐν τῷ ὑποσκηνίῳ, τί τοῦτ', εἶπεν, δῆλον ὅτι κέγα κακὸν γέγονεν, ὡς οὐκ ἂν ἄλλως ἐν τοῖς πολλοῖς εὐδοκιμήσαντος. οἶδα δέ τινας τοῦθ' ἱστορήσαντας, ὡς Ἀντιγενίδου εἰπόντος. καὶ οἱ καθ' ἡμᾶς δὲ τέλος ποιοῦνται τῆς τέχνης τὴν παρὰ τοῖς θεά-

γρ. ἀπὸ τῶν αὐλῶν τὰς τρεῖς ἁρμονίας

τροις εὐημερίαν. διόπερ Αριστόξενος ἐν τοῖς Συμμικτοις συμποτικοῖς, ὅμοιον φησὶ ποιοῦμεν Ποσειδωνιάταις, τοῖς ἐν τῷ Τυρσηνικῷ κόλπῳ κατοικοῦσιν, οἷς συνέβη τὰ μὲν ἐξαρχῆς Ελλησιν οὖσιν ἐκβεβαρβαρῶσθαι Τυῤῥηνοις ἢ Ρωμαίοις γεγονόσι, καὶ τὴν τε φωνὴν μεταβεβληκέναι, τά τε λοιπὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων. ἄγειν τε μίαν τινὰ αὐτοῦ τῶν ἑορτῶν τῶν Ελληνικῶν ἔτι καὶ νῦν, ἐν ᾗ συνιόντες ἀναμιμνήσκονται τῶν ἀρχαίων ἐκείνων ὀνομάτων τε καὶ νομίμων. ἀπολοφυράμενοι δὲ πρὸς ἀλλήλους καὶ ἀποδακρύσαντες ἀπέρχονται οὕτω δὴ οὖν φησὶ καὶ ἡμεῖς, ἐπειδὴ καὶ τὰ θέατρα ἐκβεβαρβάρωται. ‖ καὶ ἐς μεγάλην [διαφορὰν] προελήλυθεν ἡ ‖ πάνδημος αὕτη μουσική, καθ' αὐτοῦ γενόμενοι ὀλίγοι ἀναμιμνησκόμεθα, εἶα ἦν ἡ μουσική. ταῦτα μὲν ὁ Αριστόξενος. κἀμοὶ δὲ διὰ τοῦτο φαίνεται φιλοσοφητέον εἶναι περὶ μουσικῆς. καὶ γὰρ Πυθαγόρας ὁ Σάμιος τηλικαύτην δόξαν ἔχων ἐπὶ φιλοσοφίᾳ, καταφανής ἐστιν ἐκ πολλῶν οὐ παρέργως ἁψάμενος μουσικῆς· ὅς γε καὶ τὴν οὗ παντὸς οὐσίαν διὰ μουσικῆς ἀποφαίνει συγκειμένην. τὸ δὲ ὅλον, ἔοικεν ἡ παλαιὰ τῶν Ελλήνων σοφία ‖ τῇ μουσικῇ μάλιστα εἶναι [δεδομένη.] καὶ διὰ τοῦτο τῶν μὲν θεῶν Απόλλωνα, τῶν δὲ ἡμιθέων Ορφέα μουσικώτατον καὶ σοφώτατον ἔκρινον. καὶ πάντας τοῦ χρωμένους τῇ τέχνῃ ταύτῃ, σοφιστὰς ἀπεκάλουν, ὥσπερ καὶ Αἰσχύλος ἐποίησεν,

Ειτ' οὖν σοφιστὴς καλὰ παραπαίων χέλυν.

ὅτι δὲ πρὸς τὴν μουσικὴν οἰκειότατα διέκειντο οἱ ἀρχαῖοι, δῆλον καὶ ἐξ Ομήρου, ὃς διὰ τὸ μεμελοποιηκέναι πᾶσαν ἑαυτοῦ τὴν ποίησιν ἀφροντιστὶ τοῦ πολλοὺς ἀκεφάλους ποιεῖ στίχους, καὶ λαγαρούς, ἔτι δὲ μειούρους. Ξενοφάνης δὲ καὶ Σόλων, καὶ Θέογνις, καὶ Φωκυλίδης, ἔτι δὲ Περίανδρος ὁ Κορίνθιος ἐλεγειοποιὸς, καὶ τῶν λοιπῶν οἱ μὴ προσάγοντες πρὸς τὰ ποιήματα μελῳδίαν, ἐκπονοῦσι τοῦ στίχους τοῖς ἀριθμοῖς καὶ τῇ τάξει τῶν μέτρων, καὶ σκοποῦσιν ὅπως αὐτῶν μηθεὶς ἀκέφαλος ἔσται, μήτε λαγαρὸς, μήτε μείουρος. ‖ ἀκέφαλοι δέ εἰσιν οἱ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τὴν χωλότητα ἔχοντες.

Επειδὴ νῆάς τε καὶ Ελλήσποντον ἵκοντο,
‖ Επίτονος τετάνυστο βοὸς ἶφι κταμένοιο.

Λαγαροὶ δὲ οἱ ἐν μέσῳ, οἷον,

Αἶψα δ' ἄρ' Αἰνείαν υἱὸν φίλον Αγχίσαο.
Τῶν αὖθ' ἡγήσθην Ασκληπιοῦ δύο παῖδες.

Μείουροι δέ εἰσιν οἱ ἐπὶ τῆς ‖ ἐκβολῆς, οἷον,

Τρῶες δ' ἐῤῥίγησαν, ὅπως ἴδον αἴολον ὄφιν,
‖ Καλὴ Κασσιέπεια θεοῖς δέμας ἐοικυῖα.
Τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν, ἐν δὲ καὶ ἤϊα.

Διετήρησαν δὲ καὶ μάλιστα τῶν Ελλήνων Λακεδαιμόνιοι τὴν μουσικὴν, πλεῖστον αὐτῇ χρώμενοι, καὶ συχνοὶ παρ' αὐτοῖς ἐγένοντο μελῶν ποιηταί. τηροῦσί γε καὶ νῦν τὰς ἀρχαίας ᾠδὰς ἐπιμελῶς,

A trorum gratia & ſucceſſu æſtimari. Quapropter Ariſtoxenus in Confuſis conuiualibus [a]: Nos id facimus, inquit, quod Poſeidoniatæ, ad Tyrrhenicum ſinum poſiti, qui antea Græci, in Tyrrhenorum aut Romanorum barbariem [b] lapſi, mutatis voce, & inſtitutis, feſto quodam vno die ex iis qui ſunt in Græcia celebres, coëunt, memoriámque refricant & priſcorum nominum, & conſuetudinum antiquarum ac legitimarum patriæ, lacrymatiq; & ſortem ſuam ad inuicẽ conqueſti diſcedunt: ſic & nos, inquit, ex quo theatra B barbarie corrupta ſunt, & publicæ diſcrimen ingens muſicæ fuit, priuatim, qui reſtamus pauci, memoria repetimus olim ea qualis fuerit. Hæc Ariſtoxenus, cuius oratione ad philoſophandum & diſputandum de muſica impellor. Etenim [c] Pythagoras Samius tam inclytus philoſophus, vt multis indiciis patet, non perfunctoriè operam impendit muſicæ, qui naturam vniuerſi muſicis rationibus fabricatam fuiſſe demonſtret: atque adeò in totum priſca Græcorũ ſapientia muſicæ fuit addictiſſima: quapropter Apollinem ex Diis, C Orpheum ex Semideis ſapientiſſimos fuiſſe, muſicéſque ſcientiſſimos autumarunt, & quicunque artem illam profiterentur, Sophiſtas appellarunt: vt Æſchylus in his:

Deinde probè teſtudinem pulſans ſophiſta.

Studio muſices veteres admodum captos fuiſſe liquet ex Homero, qui propterea quòd vniuerſam poëſim ſuam canebat certis numeris, atque modis. verſus nõ dubitauit multos facere ſubinanes [d], abſque capite, & ad extremum curtatos. Xenophanes verò, Solon, Theognis, Phocylides, Periander Corinthius elegorum ſcriptor, D & ex cæteris omnes, qui modos carminibus ſuis non admouerunt, verſus condunt metrorum ordine, ac menſura, idque laborant, ne capite verſus careant, ne ad finem ſint mutili, ne tanquam graciliores ſint ac nimis extenuati. Verſibus caput deeſt, qui à principio [e] claudicant, vt,

Επειδὴ νῆες τε, καθ' Ελλήσποντον ἵκοντο,
Poſteaquam ad naues & Helleſpontum peruenerunt: Item:
Επίτονος τετάνυστο βοὸς ἶφι κταμένοιο,
Vinculum bouis ſtrenuè mactati diſtentum erat.

Λαγαροὶ autem, & tenuiores, in quorum medio breuis occurrit ſyllaba, vt:

Αἶψα δ' ἄρ' Αἰνείαν υἱὸν φίλον Αγχίσαο;
Statim quidem Æneam charum Anchiſæ filium: &
τῶν αὖθ' ἡγήσθην Ασκληπιοῦ δύο παῖδες:
Ducebant hos rurſum Æſculapij duo filij:

μείουροι verò, & trunci, qui ad exitum & finem F ſunt eiuſmodi, vt:

Τρῶες δ' ἐῤῥίγησαν ὅπως ἴδον αἴολον ὄφιν:
Obriguerunt Troës conſpecto angue vario: &
Καλὴ Κασσιέπεια θεοῖς δέμας ἐοικυῖα:
Formoſa Caſsiepea, deabus corpore ſimilis: &
Τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν, ἐν δὲ καὶ ἤϊα:
Hoc impletum magnum vtrem abſtulit, ſimul & viatici commeatum.

Muſicam ex Græcis integram Lacedemonij maximè cuſtodierunt, eius plurimo apud illos vſu, & frequentibus carminum poëtis. Priſcas iidem cantiones curioſiùs memoriæ tradunt, multáſque

multáſque ex illis diſcunt, quas exactè ſciant. Itaque Pratinas ait:

Lacon cicada, in choris fœlix:

Et poëtæ diu cantiones Lyricas ſic innuerunt:

Dulciſſimorum præſidem carminum mellitis alis volantium muſam.

Nam ex auſtera moderatáque vita facilè ſeſe ad ſcientiam muſices conuertebant, quæ plurimum allicit, vt ea meritò gaudeant qui audiunt. Demetrius Byzãtius libro quarto De poëmate ſcribit Choragos vocatos fuiſſe, non, vt ſæculo noſtro, qui choros conducunt, ſed chori duces, & præfectos, vt indicat vocabulum ipſum. Muſicã ſanè veteres optimè nouerunt, eius leges nõ ſunt prætergreſſi, illi maximo ſtudio vacauerunt: ſecuta deinde totius ordinis confuſione, ſenio labaſcentibus iam cunctis ferè quæ approbarat conſuetudo, obliteratum eſt illud inſtitutum, depraua tiq́ue muſices numeri: quibus nunc cùm vtuntur ſinguli, lenitatis atque benignitatis loco irrepſit ſocors mollities: temperantiæ, inſolens audacia, ignauusq́ue animi langor, ac remiſſio, quæ fortaſſis poſthac grauiora magis vigebunt, niſi quiſpiam patriam muſicam in priſtinum ſplendorẽ aſſerat, vt, quod fiebat apud maiores, deorum laudes, heroúmque nos ácta muſicis canticis perſonemus. Homerus ſcribit Herculem ex heroibus viris ab Achille præcipuè cantionibus laudatum: Phemium [a] verò nouiſſe multa hominum delinimenta, deorum ac hominum opera, quæ poëtæ cantant. Apud Barbaros hic etiam mos inualuit, vt tradit in Perſicis Dinon, qui poëtas inquit vaticinatos eſſe primi Cyri fortitudinem, bellúmque [b] futurum cum Aſtyage. Nam priuſquam Cyrus in Perſiam peregrè diſceſiſſet, inter virgatores [c] lictoréſve Aſtyagis prius fuit, deinde inter armatos [d] ſtipatores, & poſt in Perſiam eſt amandatus. Aſtyage fortè cum amicis tum conuiuante, Angares quidam nomine, inter muſicos regios primariæ dignationis, accitus, & alia pro more cecinit, & ad vltimum dixit, In paluſtria dimitti belluam immanem, apro truculentiorem, imperaturam ſuis prouinciis, & proſperè cum paucis, aduerſus multos præliaturam: ſciſcitante verò Aſtyage, quænam illa eſſet bellua, Cyrum Perſam nominauit. Eum rex bene coniectaſſe ratus, Cyrum, ſed fruſtra, reuocauit. Mihi porrò adhuc multa de muſica diſputare cùm liceat, audiro tibiarum ſtrepitu loquacitatem meam comprimam, hæc profatus ex Philaulo [e] Philetæri:

Pulchrum eſt ô ſumme Iuppiter, mori in funere canente [f] tibia:
Apud inferos illis ſolis venereæ voluptatis
Poteſtas ſit: Quibus autem mores ſunt
Muſices ignoratione ſordidi, & ſqualidi,
Aquam in perturſum dolium conuehunt [g].

Poſt hæc de Sambuca cùm incidiſſet quæſtio, acutum eſſe Maſurius dixit eius ſonum, Ephorionémque ſcriptorem verſuum heroicorum, in libro de Iſthmiis, eius feciſſe mentionem, nempe quatuor fidibus tenſum inſtrumentum illud vſitatum eſſe Parthis, & Troglodytis,

A ‖ πολυμαθεῖς τε εἰς ταῦτας εἰσὶ καὶ ἀκριβεῖς. ὅθεν καὶ Πρατίνας φησὶ Λάκων ὁ τεττιξ [‖ εὔτυχ@ εἰς χορόν.] ‖ διὸ δὲ οἱ ποιηταὶ διετέλουν πρεσαγορεύοντες ἔτως τὰς ᾠδάς, γλυκυτάτων πτύξανιν ὕμνων, [καὶ ‖ μέλεα μελιηπέρωτα Μοῦσαν.] ἀπὸ γὰρ τῆς ἔξεως σωφροσύνης καὶ αὐχημέων ἀσμένως ἅπτεται τῶν μουσικῶν, ἐχούσης τὸ κηλητικὸν τῆς ἁπτομένης. εἰκότως οὖν ἐγίνετο χαίρειν τοῦτ' ἀκροωμένους. κἀκάλουν ἢ καὶ ‖ χορηγέν, ὡς φησιν ὁ Βυζάντιος Δημήτριος ἐν τετάρτῳ Περὶ ποιήματ@, ἐκάλουν ὥσπερ νῦν τοὺς μαθωμένους τοὺς χορούς, ἀλλὰ τοὺς καθηγουμένους τοῦ χοροῦ. [καθάπερ αὐτὸ τοῦνομα σημαίνει. ‖ ἢ τὸ χρησομουσεῖν, καὶ μὴ πρόσθεσιν ποιεῖν] τοὺς ἀρχαίους τῆς μουσικῆς νόμους. συνέβαινε γὰρ μὴ παλαιὸν φιλομουσεῖν τοὺς Ἕλληνας. μετὰ γὰρ τὴν γνωμένης ἀταξίας, καταγηράσαντων σχεδὸν αὐτῶν τῶν ἀρχαίων νομίμων, ἥτε προαίρεσις αὐτὴ καλελύθη, καὶ τρόποι μουσικῆς φαῦλοι καὶ εὐδιέχθησαν, οἷς ἕκας@ τῶν γνωμένων, ἀντὶ μὲν πεφότηκ@, προεπροιεῖτο μαλακίαν, ἀντὶ δὲ σωφροσύνης, ἀκολασίαν καὶ ἄνεσιν. ἔσχε δ' ἴσως τοῦτο μᾶλλον καὶ ἧττον προαχθῆσθαι, ἐὰν μή τις ἀγάγῃ πάλιν εἰς τὸ συμφανὲς τὸν πάτριον μουσικὸν. τὸ παλαιὸν γὰρ καὶ τῶν ἡρώων αἱ πράξεις, καὶ τῶν θεῶν οἱ ὕμνοι δι' ᾠδῆς ἐποιοῦντο. ‖ Ὁμηρ@ γοῦν φησιν ἐπ' Ἀχιλλέως, ἀείδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν Ἡρώων. καὶ τὸν Φήμιον δέ φησιν ἔτι,

—πολλὰ ἕρροντα θελκτήρια οἶδεν·
Ἔργ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε κλείουσιν ἀοιδοί.

D ‖ τὸ δ' ἔθος τοῦτο καὶ παρὰ τοῖς Βαρβάροις ἐσώζετο ὡς φησι Δίνων ἐν τοῖς Περσικοῖς. τὸν γοῦν Κύρον πρεσβεύειν ἀνδρείαν, ὡς τὸν μέλλοντα πόλεμον ἔσεσθαι πρὸς Ἀστυάγη προειδότα οἱ ᾠδούς. ὅτε δὲ φησὶν ἡγήσατο τὸν εἰς Πέρσας ἀποδημίαν ὁ ‖ Κύρ@. ἐγένετο δὲ αὐτοῦ πρότερον ἔτι τῶν ῥαβδοφόρων, εἶθ' ὕστερον ἔτι τῶν ὁπλοφόρων καὶ ἀπῆλθεν οὐκ ὀχουμένῳ οὖν δ' Ἀστυάγης μετὰ τῶν φίλων, τότε ‖ Ἀγγάρης ὄνομα (ἦν δὲ οὗτος τῶν ᾠδῶν ὁ ἐνδοξότατ@) ᾄσας εἰσκληθεὶς, ἅτε τὰ ἄλλα τῶν εἰθισμένων, καὶ τὸ ἔσχατον εἶπεν, ὡς ἀφεῖται εἰς τὸ ἔλ@ θηρίον μεγα θρασύτερον ὑὸς ἀγρίᾳ, ὃ αὖ κυριεύσῃ τῶν καθ' αὑτὸν πάντων, πολλοῖς μετ' ὀλίγων ῥᾳδίως μαχεῖται. ἐρομένῳ δὲ Ἀστυάγει ποῖον θηρίον; ἔφη, Κῦρον τὸν Πέρσην. νομίσας οὖν ὀρθῶς αὐτὸ ὑποπτεύκεναι, καὶ μεταπεμπόμενος ἄδειν ἐκώλυσεν. ἐγὼ δ' ἔχων ἔτι πολλὰ λέγειν περὶ μουσικῆς αὐλῶν ἀκούων βόμβον καταπαύσω τὸ πολύλογον τὰ ἐκ φιλαύλου φιλεταίρου ἐπέων·

Ὦ Ζεῦ καλόν γ' ἐστὶν ὑποθανεῖν αὐλούμενον.
Τέτοῖς ἐν ἅδου γὰρ μόνοις ἔξεστιν
Ἀφροδισιάζειν ἐστίν. οἱ δ' οὐ τρόπους
Ῥυπαροὺς ἔχοντες μουσικῆς ἀπείρου,
Εἰς τὸν πίθον φέρουσι τὸν τετρημμένον.

Μετὰ δὲ ταῦτα ζητήσεως γνωμένης περὶ σαμβύκης ἔφη ὁ Μασύριος ὀξύφθογγον εἶναι μουσικὸν ὄργανον τὴν σαμβύκην. διειλέχθαι τε περὶ αὐτοῦ Ἑτοφορίωνα τὸν αὐτὸν ἐποποιὸν ἐν τῷ Περὶ Ἰσθμίων, χρῆσθαι φήσας αὐτῷ Πάρθους καὶ Τρωγλοδύτας

τέτρα

a γρ. εὔτυκ@ εἰς χορόν. vel, εὔτυκ@

b γρ. ἢ μέλεα. μέλη πτερωτὰ Μούσαν.

c 314

d γρ. (καθάπερ αὐτὸ τοῦνομα πρὸς τὸ χρησμουσεῖν, ἢ μὴ π.

τετραχόρδῳ ὄντι. ἱστορεῖν δ' τοῦτον Πυθαγόραν ἐν τῷ Περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης καλεῖται δέ τι καὶ τῶν πολιορκητικῶν ὀργάνων σαμβύκη. οὗ τε σχῆμα, & τὴν καθασκευὴν ἀποδείκνυσι Βίτων ἐν τῷ περὶ Ἀτταλον περὶ ὀργάνων. καὶ Ἀνδρέας ὁ Παῦρμήτης ἐν τῷ τριακοστῷ τρίτῳ τῶν Σικελικῶν τῶν καθ' πόλιν, ‖ ὡς [ἀπὸ δύο ὄνων] προσαγομένων τῆς τῶν ἐναντίων τείχεσι, καλεῖσθαί τε σαμβύκην, ἐπειδὴ ὅταν ἐξαρτηθῇ γίνεταί σχῆμα νεὼς καὶ κλίμακος ἐνοποιούμενον. ὁμοίου δέ τι ἐστὶ καὶ τὸ τῆς σαμβύκης, Μόσχος δ' ἐν πρώτῳ Μηχανικῶν, Ρωμαϊκὸν εἶναί λέγει τὸ μηχάνημα, καὶ Ἡρακλείδην τὸν Ταραντῖνον εὑρεῖν αὐτό φησι. Πολύβιος δ' ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν, Μάρκελλόν φησιν δυσχρησούμενον ἐν τῇ Συρακουσῶν πολιορκίᾳ ὑπὸ τῶν Ἀρχιμήδους καθασκευασμάτων, ἔλεγε ‖ ταῖς μὲν ναυσὶν αὐτοῦ ‖ κυματίζειν ἐκ θαλάσσης Ἀρχιμήδη, ταῖς δὲ σαμβύκας ῥαπτομένας ὥσπερ ἐκ ‖ πόρου μεθ' αἱμιολίας ἐκπεπωκέναι εἰπόντα δ' ὅτι τοῦτο Αἰμιλιανοῦ, ἀλλὰ μὲν ὦ ἑταῖρε Μασσύριε πολλάκις κἀγὼ ἐν ἐννοίᾳ γίνομαι μουσικῆς ὢν ἐραστὴς περὶ τῆς μαγάδιδος καλουμένης, πότερον αὐλῶν εἶδός ἐστι κιθαρίσεως ἐστίν. ὁ μὲν γὰρ ἥδιστος Ἀνακρέων λέγει που, ψάλλω δ' ἑκτὼ χορδαῖσι μάγαδιν ἔχων ὦ λύκαινα, σὺ δ' ἠδᾶς, Ἰων δ' ὁ Χῖος ἐν Ὀμφάλῃ, ὡς περὶ αὐλῶν λέγει λέγει δὲ τοῦτον,

Λυδός τε μάγαδις αὐλὸς ἡγείσθω βοῆς.

Οὗτος ἐξηγούμενος ἰαμβεῖον Ἀρίσταρχος ὁ γραμματικὸς, ὃν μάλιστα ἐκάλει Παναίτιος ὁ Ῥόδιος φιλόσοφος, διὰ τὸ ῥᾳδίως καταμανθάνεσθαι τῆς τῶν ποιημάτων διανοίας, γλῶσσαν αὐλοῦ φησὶν εἶναι τὴν μάγαδιν, οὔτ' Ἀριστοξένου τοῦτ' εἰπόντος ἐν τοῖς Περὶ αὐλητῶν, ἢ ἐν τοῖς περὶ αὐλῶν & ὀργάνων, ἀλλὰ μὲν δὴ Ἀρχεστράτου πεποιῆσθαι γὰρ καὶ τούτῳ δύο βιβλία περὶ αὐλητῶν. οὐκ εἶπε δὲ τοῦτο οὐδὲ Πύραντρος ἐν τῷ περὶ αὐλητῶν. ‖ ὁ δὲ [φίλλις] ὁ Δήλιος ἐξενέγραψε γάρ καὶ ἔστιν περὶ αὐλητῶν, καὶ Εὐφράνωρ. Τρύφων δ' ἐν δευτέρῳ Περὶ ὀνομασιῶν λέγει οὕτως. ὁ μὲν μάγαδις καλούμενος αὐλός, καὶ πάλιν, μάγαδις ἐν ταὐτῷ ὀξεῖαν καὶ βαρεῖαν φθόγγον ἀπεδείκνυται. ὡς Ἀλεξανδρίδης ἐν Ὁπλομάχῳ φησὶ,

‖ Μάγαδιν λαλήσω μικρὸν ἅμα σοι καὶ μέγαν.

Τὴν δ' ἀπορίαν οὖν μοι ταύτην λύσει ἄλλος δυνήσεται δ' ἀπολύσασθαι καλὲ Μασσύριε ἢ σύ. & ὃς ἔφη Δίδυμος ὁ γραμματικὸς ἐν ταῖς περὶ Ἰωνα ἀπεξηγήσεσιν ἐταῖρε Αἰμιλιανὲ ‖ μάγαδιν αὐλὸν ἀκούει τὸν κιθαριστήριον, οὗ μνημονεύει Ἀριστόξενος ἐν πρώτῳ Περὶ αὐλῶν τρήσεως, λέγων πέντε χρὴ εἶναι αὐλῶν, παρθενίους, παιδικοὺς, κιθαριστηρίους, τελείους. ἢ ἐλλείπει οὖν δεῖ προσθεῖναι τῷ Ἰωνι τὸν τε σιῶδεσμον, ἵν' ᾖ μάδαδις αὐλὸς ὁ περισαυλούμενος τῇ μαγάδι· ἢ γὰρ μάγαδις ὄργανον ἐστὶ ψαλτικὸν, ὡς Ἀνακρέων φησὶ Λυδῶν τε εὕρημα· διὸ & τὰς Λυδὰς ψαλτρίας φησὶν εἶναι ὁ Ἰων ἐν τῇ Ὀμφαλῇ διὰ τούτων,

Αλλ' αἱ Λυδαὶ ψάλτριαι ‖ παλαιτέλων
Ὑμνων ἀοιδοὶ τὸν ξένον κοσμήσατε.

A hócque proditum à Pythagorâ, libro De Mari rubro. Est & Sambuca machinæ bellicæ genus, oppugnandis vrbibus idoneum [a], cuius figuram & structuram Biton explicat libro De machinis ad Attalũ. Andreas Panormitanus libro trigesimo tertio rerum Sicularum, in oppidis memorabilium scribit, aduersariorum mœnibus duabus suculis admoueri, & cùm erecta fuerit, eius formam similem esse nauium scalis [b] foras proiectis, & expansis. Moschus verò libro quinto De machinis, Romanorum machinam esse tradit, cuius fabricam & speciem inuenerit Heraclides Tarentinus. Polybius octauo libro historiarum, Marcellus, inquit, in Syracusarum obsidione, ab Archimedis instrumentis & fabricis conflictatus, dicebat, suas è mari naues Archimedem sorbere [c], quassatásque Sambucas suas veluti percussas colaphis, fœdè in mare proturbari. Interpellat tum Æmilianus, &, ô amice Masuri, Sæpius, inquit, animo voluo, quandoquidem musicam amo, quam Magadidem vocant, an tibiæ species ea sit, an citharæ. Alicubi namque dulcissimus Anacreon inquit,

Magadim habens [d] viginti fidibus cano, ô Leucaspi, tu verò pubescens inuenaris:

Ion verò Chius in Omphale quasi de tibia, sic ait:

Lydia magadis tibia voci præeat:

quem iambicum versum cùm interpretatur Aristarchus grammaticus, à Panætio Rhodio philosopho vates & diuinus appellatus, quòd facile poëtarum sensus peruideret, & enuclearet, tibiæ genus esse dicit, contra iudicium Aristoxeni in libris de Tibicinibus, ac in libris de tibiis, & musicis instrumentis: contra sententiam, & Archestrati, qui libros duos composuit De tibicinibus, & Phillidis Delij, qui etiam de tibicinibus, librum edidit [e], & EVphranoris. Tryphon libro secundo De appellationibus inquit, quam Magadon & Magadin vocant, in eadem syllaba tum acuta, tum graui accentu notari, ideóque Alexandridem in Armato bellatore sic dicere,

Magadin [f] tibi magnum & pusillum loquar.

Hanc præter solum te, dubitationem mihi nemo dissoluet, ô probe Masuri. Tum ille: Didymus grammaticus in suis Ioni contrariis expositionibus, ô amice Æmiliane, tibiam exponit Citharisticam [g], memoratam ab Aristoxeno, libro primo De tibiarum perforatione: quo loco ait tibiarum esse quinque genera, puellares, pueriles, citharisticas perfectas. Deesse itaque apud Ionem oportet iungenda hæc vocabula, Magadin tibiam vocari, qua etiam cum cithara canunt. Magadin instrumentum dici cantionibus aptum, à Lydis repertum. Anacreon inquit: quamobrem Lydias mulieres psaltrias & cantatrices vocari Ion autor est in Omphale, his verbis:

At vos Lydiæ psaltriæ vetustorum
Hymnorum cantatrices ornate hospitem.

Theo

χ. ἀπὸ δύο νεῶν?

Cap. IV.

χ. Φύλλις

Theophilus in actu comœdiarum cantor, in Neoptolemo, cum magade canere, μαγαδίζειν ita dixit:

Improbi tum patris est, tum filij, rotæ insidentibus μαγαδίζειν:
Nostrûm modos illos nemo canit.

EVphorion in libro De Isthmiis scribit Magadin priscum esse instrumentum, seróque admodum eius mutatam esse fabricam, vnà cum nomine, vocatúmq; fuisse à posteris Sambucam: frequentissimum id esse apud Mitylenęos, idcóque à Lesbothemide, antiquo statuario vnam ex Musis sculptam, quæ illud teneret. Menæchmus libro De artificibus, Magadin ait eandem esse cum Pectide [b], & inuentam à Sappho. Aristoxenus scribit Magadis & Pectidis absque plectro vsum esse in canticis, idcóque Pindarum in suo ad Hieronem Scolio [c] Magadin appellasse cantum reciprocum [d], quòd duplicis generis semper [e] concentus adesset, nempe virorum & puerorum. Phrynichus in Phœnissis ait:

Cantici modos personantes reciprocatos [f].

Sophocles in Mysis:

Phryges multi Pectidis triangulæ
Concentus reciprocos voce modulabantur.

Est autem hoc in quæstione, cùm instrumenta quæ fidibus multis tenduntur, in vsum tardius venerint, quo pacto Anacreontis sæculo Magadis nota fuerit. Eius enim sic meminit poëta:

Fidibus viginti cano, Magadin habens, ô Leucaspi.

Posidonius quidem ait, numerorum illum trium mentionem fecisse, Lydij, Dorij, Phrygij, qui solùm essent ipsi vsitati. Horum quisque septem fidibus quoniam absoluitur, rectè poëtam dixisse, viginti se fidibus canere, vna detracta, pari numero id enuntiantem. At ignorat Posidonius, Magadin antiquum esse instrumentum, cùm diserte Pindarus scribat, à Terpandro excogitatam fuisse Barbiton, cuius sonus Lydiæ Pectidi æquiparandus sit:

Barbiton, inquit, Lesbius Terpander inuenit primus:
Cùm in cœnis audiuisset sublimis Lydiæ Pectidis
Cantum suæ Barbito parem.

Iam Magadin eandem esse cum Pectide constat ex Aristoxeno, & Menæchmo Sicyonio, in libro De artificibus, qui Sappho Anacreonte priorem, ante omnes Pectide vsam fuisse tradit. Anacreonte verò Terpandrum esse vetustiorem, hoc argumento est, quòd in Carneis [g] omnium primus vicerit, vt scribit Hellanicus in suis metris, sigillatim recensens in Carneis victoriam assecutos: Sunt autem festi dies illi vigesima sexta Olympiade instituti, vt ait Sosimus libro de Temporibus. Heronymus libro de Citharœdis, qui septimus est operis eius De poëtis, Lycurgo leg; latori coæuum fuisse Terpandrum ait, quem [h] magno consensu tradunt omnes cum Iphito Eleo, quâ primam Olympiadem nominant, condidisse ac instituisse. EVphoriõ libro De Isthmiis scribit, musica instrumẽta, quibus multę fides adnectũtur, appellatione tãtũ esse mutata, & antiquissimũ fuisse illorũ vsum.

Θεόφιλος δ' ὁ κωμῳδικὸς ἐν Νεοπτολέμῳ, καὶ τὸ τῇ μαγάδι ᾄδειν, μαγαδίζειν λέγει ἐν τούτοις,

Πονηρὸν ἦθος ἐστὶ καὶ πατέρα καὶ μητέρα
Ἐπὶ μαγαδίζειν, ὅπου τροχὸς καθημμένους.
Οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἑαυτὸν ᾄδει μέλη.

EVφορίων δ' ἐν τῷ Περὶ Ἰσθμίων, παλαιὸν μὲν φησὶ εἶναι τὸ ὄργανον τὴν μάγαδιν, μετασκευασθῆναι δ' ὑψηλοτέραν καὶ σαμβύκῃ μετονομασθῆναι. 315
πλεῖον δ' εἶναι τοῦτο τὸ ὄργανον ἐν Μιτυλήνῃ, ὡς καὶ μίαν τῶν Μουσῶν ἔχουσαν αὐτὸ, ὑπὸ Λεσβοθεμίδος ποιηθῆναι ἀρχαίου ἀγαλματοποιοῦ. Μέναιχμος δ' ἐν τοῖς Περὶ τεχνιτῶν τὴν πηκτίδα λέγει τὴν αὐτὴν εἶναι τῇ μαγάδι. Σαπφὼ φησὶν οὐρεῖν. Ἀριστόξενος δὲ τὴν μάγαδιν καὶ τὴν πηκτίδα χωρὶς πλήκτρου ἁπτομένας ψαλμοῦ παρέχεσθαι τὴν χρείαν. διόπερ καὶ Πίνδαρον εἰρηκέναι ἐν τῷ περὶ Ἱερωνα σκολιῷ, τὴν μάγαδιν ὀνομάσαντα ψαλμὸν ἀντίφθογγον, ἁπτόμενον δύο χορδῶν ἅμα καὶ παισὶν ἁρμόττειν τὴν συμφωνίαν ἀνδρῶν τε καὶ παίδων. καὶ Φρυνίχος δ' ἐν Φοινίσσαις εἴρηκε,

Ψαλμοῖσιν ἀντίπαιδας ἀείδοντες μέλη.

Καὶ Σοφοκλῆς ἐν Μυσοῖς,

Πολὺς δὴ φρυγῶν ἀντίπαις ἀχὼ γε,
Αὐδᾷ δ' ἐφύμνει πηκτίδων συγχορδία.

Διαποροῦσι δ' ἔνιοι ὅπως τῆς μαγάδος οὔσης καθ' Ἀνακρέοντα (ὅτε γὰρ πολεμεῖσθαι πολύχορδα ὀφθῆναι) μνημονεύων αὐτῆς ὁ Ἀνακρέων λέγῃ, ψάλλω δ' εἴκοσι χορδαῖσι μάγαδιν ἔχων ὦ Λεύκασπι. καὶ ὁ μὲν Ποσειδώνιος φησὶ τριῶν μελῳδιῶν αὐτὸν μνημονεύειν Φρυγίου τε καὶ Δωρίου καὶ Λυδίου. ταύταις γὰρ μόναις τὸν Ἀνακρέοντα κεχρῆσθαι, ὧν ἑπτὰ χορδαῖς ἑκάστης ἁρμοζομένης. εἴκοσιν οὖν φάναι ψάλλειν αὐτὸν εἴκοσι χορδαῖς τῷ ἀρτίῳ χρησάμενον ἀριθμῷ τὴν μίαν ἀφελόντα. ἀγνοεῖν δ' ὁ Ποσειδώνιος ὅτι ἀρχαῖόν ἐστιν ὄργανον ἡ μάγαδις, σαφῶς Ἠυδάρου λέγοντος τὸν Τέρπανδρον ἀντίφθογγον οὐρεῖν τῇ Λυδιστὶ πηκτίδι τὸν βάρβιτον. τὸν ῥα Τέρπανδρος ποθ' ὁ Λέσβιος εὗρε πρῶτος ἐν δείπνοισι Λύδιον ψαλμὸν ἀντίφθογγον ὑψηλᾶς ἀκούων πηκτίδος. πηκτὶς δὴ καὶ μάγαδις ταὐτὸν, καθά φησιν ὁ Ἀριστόξενος. ὁ δὲ Μέναιχμος ὁ Σικυώνιος, ἐν τοῖς Περὶ τεχνιτῶν καὶ τὴν Σαπφὼ δέ φησιν οὕτως, ἥτις ἐστὶν Ἀνακρέοντος πρεσβυτέρα, πρώτην χρήσασθαι τῇ πηκτίδι. ὅτι δὲ καὶ Τέρπανδρος ἀρχαιότερος Ἀνακρέοντος, δῆλον ἐκ τούτων. τὰ Καρνεῖα πρῶτος πάντων Τέρπανδρος νικᾷ, ὡς Ἑλλάνικος ἱστορεῖ, ἐν τοῖς ἐμμέτροις Καρνεονίκαις, καὶ τοῖς καταλογάδην. ἐγίνετο δὲ ἡ θέσις τῶν Καρνείων κατὰ τὴν ἕκτην καὶ εἰκοστὴν ὀλυμπιάδα, ὡς Σώσιμος φησὶν ἐν τῷ Περὶ χρόνων. Ἱερώνυμος δ' ἐν τῷ Περὶ κιθαρῳδῶν, ὅστις ἐστὶ πέμπτος τῶν ποιητῶν, καθ' Λυκοῦργον τὸν νομοθέτην, τὸν Τέρπανδρον φησὶ γενέσθαι, ὃς ὑπὸ πάντων συμφώνως ἱστορεῖται μετὰ τοῦ Ἰφίτου τοῦ Ἠλείου τὴν πρώτην ἀριθμηθεῖσαν τῶν Ὀλυμπίων θεσθῆναι. EVφορίων τε ἐν τῷ περὶ Ἰσθμίων καὶ πολύχορδα φησὶ τῶν ὀργάνων ὀνόμασι μόνον παρηλλάχθαι· παμπάλαιον δ' αὐτῶν εἶναι τὴν χρῆσιν.

Δια

‖Διογλύης δ' ὁ τραγικὸς διαφέρειν πηκτίδα μαγάδιδος, λέγων οὕτως ἐν τῇ Σεμέλῃ,

Καί τι κλύωμεν Ασιάδος μιτηφόρους
Κυβέλας γυναῖκας παῖδας ὀλβίων φρυγῶν,
[Τυμπάνοισι]κ' βομβοῦσι κ' χαλκηλύπων
[Βόμβοις] βρεμούσας[ἀντι χερσὶ]κυμβάλων,
Σοφὸν θεῶν ὑμνῳδὸν ἰατρὸν θ' ἅμα,
Κλύω δ' Λυδὰς Βακτρίας τε παρθένους,
Ποταμῷ παροίκους Αλυϊ, Τμωλίαν θεὸν,
Δαφνοσκιον κατ' ἄλσος Αρτεμιν σέβειν,
[Ψαλμοῖς τριγώνων πηκτίδων τε Περσικῶν,
Αντιζύγοις ὀλκοῖς ‖ κρεκούσαις μάγαδιν ἔνθα
Περσικῷ
Νόμῳ ξενωθεῖς]αὐλὸς ὁμοναῖ χοροῖς.

καὶ Φίλλις δ' ὁ Δήλιος ἐν δευτέρῳ Περὶ μουσικῆς, διαφέρειν φησὶ πηκτίδα μαγάδιδος, λέγων οὕτως, Φοίνικες, πηκτίδες, μαγάδιδες, [‖σαμβύκαι, ἰαμβοι, κ' τριγωνα]κλεψιαμβοι, ἐννεάχορδα. ἐν οἷς γὰρ φησι δεῖ ἰάμβους ἦδον, ἰαμβυκὰς σκάλουν· ἐν οἷς δὲ παρελαμβάνοντο τὰ ἐν τοῖς μέτροις κλεψιάμβους. μαγάδιδας δὲ τὰ διὰ πασῶν, καὶ πρὸς ἴσα τὰ μέρη τῶν ἀδόντων ἁρμοσμένα, κ' ἄλλα δὲ ὧν αὐτὰ καὶ τὰ ‖βάρβιτος ἢ ‖βάρμος καὶ ἄλλα πλείονα. ‖τὰ μὲν ἔγχορδα, τὰ δὲ ἔνηχα καλεσκεύαζον. ὧν γὰρ δή ἐστι, καὶ χωρὶς τῶν ἐμφυσωμένων κ' χορδαῖς διειλημμένων ἕτερα, ψόφου μόνον ἕνεκα σκευαστικά, καθάπερ τὰ κρέμβαλα. περὶ ὧν φησι Δικαίαρχος ἐν τοῖς περὶ τῆς Ελλάδος βίᾳ διαπίπτειν, φάσκων ποτὲ καθ' ὑπερβολὴν εἰς τὸ περιορχεῖσθαί τε καὶ περιᾴδειν ταῖς γυναιξὶ ὄργανα τινὰ ποιᾶ, ὧν ὅτε τις ἅπτοιτο τοῖς δακτύλοις, ποιεῖν λιγυρὸν ψόφον· δηλοῦσθαι δ' ἐν τῷ τῆς Αρτέμιδος ᾄσματι, οὗ ἐστιν ἀρχή· Αρτεμι σοί με τὸ φρὶν ἐφ' ἡμέρον ὕμνον ἱεναι τε, ὅθεν ἀδὲ λὶς ἀλλὰ χρυσοφανῆ κρέμβαλα χαλκοπάραα χερσίν. Ερμιππος δ' ἐν Θεοῖς τὸ τύριν κρούειν, κρεμβαλίζειν εἰρηκεν ἐν τύρεις. λεπάδας γ' πετρῶν ἀποσκήπτοντες κρεμβαλίζουσι. Διδυμος δὲ φησιν εἰωθέναι λινᾶς ἀντὶ τῆς λύρας κογχύλια καὶ ὄστρακα συγκρούοντας, εὔρυθμον ἦχον τινὰ ἀποτελεῖν τοῖς ὀρχουμένοις, καθάπερ καὶ Αριστοφάνης ἐν Βατράχοις φάναι. Αρτεμων δ' ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Διονυσιακοῦ ὑπομνήματος, Τιμόθεον φησὶ τὸν Μιλήσιον παρὰ τοῖς πολλοῖς δόξαι πολυχορδοτέρᾳ συσκευῇ χρήσασθαι τῇ μαγάδιδι, διὸ καὶ παρὰ τοῖς Λάκωσιν εὐθυνόμενον ὡς παραφθείροντα τὴν ἀρχαίαν μουσικὴν, καὶ μέλλοντες λύειν σκυτέμνειν αὐτοῦ τὰς περιττὰς τῶν χορδῶν, δείξαι τὸ αὐτῶν ὑπάρχοντα Απολλωνιάκον, περὶ τὴν αὐτὴν συντάξιν ἰσόχορδον λύραν ἔχοντα, καὶ ἁρμοττομένην. Δέρκυλις δ' ἐν τῷ Περὶ τραγῳδίας ὀνομάζειν φησὶ τὴν μάγαδιν ἀπὸ Μάγδιος Θρᾳκὸς γένους. Απολλόδωρος δ' ἐν τῇ πρὸς τὴν Αριστοκλέους ὑπόθεσιν ἀντιγραφῇ, ὃ νῦν φησὶ ἡμεῖς λέγομεν ψαλτήριον, τότ' εἶναι μάγαδιν. ὁ δὲ κλεψίαμβος κληθεὶς, ἐπεὶ ὁ τρίγωνος κ' ὁ ἔλυμος, καὶ τὸ ἐννεάχορδον ἁπλούστερα τῇ χρείᾳ καθέστηκε. κ' Αλκμὰν δέ φησι, μάγαδιν δ' ὑποθέσθαι.

Diogenes tragicus in Semele, à Magade differre Pectidem sic ait:

Auditione cognouimus mithratas,
Cybeles fœminas [a], *fortunatis fatas Phrygibus,*
Tympanorum ære [b] *percussorum strepitu,*
Ac cymbalorum, quæ manibus pulsant, murmure
Frementes sapientem celebrare, ac medicam [c] *deam.*
Narram & Lydias Bactrianásque virgines,
Accolas [d] *fluuij Tmolo* [e] *exorti, deam*
In luco opaco Dianam venerari,
Cantionibus Pectidum, ac Trigonorum iugi [f] *vtraque parte*
Vicissim tacta, stridente Magade, dum Persicis
Modis tibia in hospitum recepta, choris concinit.

Phillis Delius libro secundo De musica, Magadin à Pectide distare sic ait: Phœnices, Pectides, Magadides, Sambucæ, Iambi [g], Clepsiambi, Scindapsi, Enneachorda. Quibus instrumentis iambos meros cecinerunt, Iambicos appellarunt: quibus iambos velut adulteratos & metrica ratione sua fraudatos, Clepsiambos: Magadidas verò, quæ concentu διὰ πασῶν, consentiunt & respondent æqualibus cantorum [h] modis. Sunt autem & alia præter hæc olim confecta, vt Barbitos, siue Barmos [i], & alia complura, partim fidibus [k] adiunctis sonora, partim quæ ad sonum inflantur spiritu. Quin & alia diuersa sunt, tum ab iis quæ animantur afflatu, tum ab iis per quæ protenduntur fides, crepitu solùm obstrepentia, veluti Crembala, id est, Crepitacula [l]. De illis Dicæarchus in libro De Græciæ ritibus, ait, Populatia supra quàm credat aliquis, instrumenta fuisse quædam, saltationibus & cantilenis fœminarum accommodata, quibus percussis digitis suauis ederetur strepitus: eáque significari in Cantico Dianæ, cuius hoc est initium:

Diana vnde tibi venit in mentem, ad dulcem me somnum dimittere?

deinde postea:

Canebat alius habens in manibus Crembala ænea [m], *deaurata.*

Hermippus in Diuis, κρεμβαλίζειν dixit Crembala pulsare, his verbis:

Lepadas [n] *petris abscindunt, & κρεμβαλίζουσι.*

Didymus scribit quosdam solitos lyræ vice conchis & testis complosis, numerosum sonum saltantibus excitare, vt testatur & in Ranis Aristophanes. Artemon libro primo de Bacchica [o] intelligentia, & studio, scribit Timotheum Milesium opinione multorum Magadidem in vsu habuisse, auctam fidium numero, eiusque rei caussa accusatum illum apud Lacedæmonios, quòd veterem musicam [p] labefactaret, ac corrumperet, & cùm fides superuacuas præcidere iam esset paratus quidam, ostendisse stantem apud ipsos exiguam Apollinis imaginem, in cuius lyra tot essent fides ac eodem situ & ordine porrectæ, ideóque absolutum. Duris libro De tragœdia, dictam Magadin vult, à Magdie, natione Thracc. Apollodorus in sua responsione ad epistolã Aristoclis, scribit, quod nunc Psalterium vocamus, esse Magadin: quod verò Clepsiambum, Trigonum, intectum, nouem fidibus instructum fere ab vsu reiectum. Alcman,

Magadin deponere, inquit.

Pecti

Sophocles in Thamyra:

Pectides, Lyræ, Magadides, & apud Græcos ſuaues modos ſonantia, quæ raduntur [a].

Teleſtes in Hymenæo Dithyrambico, Magadi quinque fides eſſe his verbis ait:

Alius alio clangore è cornu vociferans,
Magadin irritabat [b], *quinque fidium virgis diſtinctam,*
Manum verſat, celeriter, vnde curſum iniit, eò recurrentem [c].

Non me fugit muſicum aliud quoque inſtrumentum eſſe, quod cœnis adhibent Thraciæ reges, vt ait Nicomedes in libro de Orpheo. Phœnicem Ephorus & Scamnon libro De inuentis, inſtrumentum vocant repertum à Phœnicibus, ideóque ſic appellatum: Semus verò Delius libro primo Deliadis ita vocatum cenſet, quia eius artifex cubitum è palma quæ Deli eſt, fabricatus ſit. Idem ſcribit, Sambuca primam vſam fuiſſe Sibylam, nominatúmque ſic fuiſſe illud inſtrumentum à Sambyce [d] quodam. Artemon, quem nuper citauimus, de muſico inſtrumento quod Tripodem vocant, ita ſcribit: Ex inſtrumentis multa ne nos quidem ſcimus, an vnquam extiterint, veluti Zacynthij Pythagoræ tripus, cuius vſus breui tempore duraſſet, ſeu quòd videretur operoſus eſſe tractaturis manibus, ſiue ob aliam quamuis cauſſam, ſtatim derelictus eſt, ac idcirco multis ignotus. Simile id fuit Delphico tripodi, à quo nomen inditum eſt: vſum autem præbuit citharæ triplicis. Nam ſtantibus in ſede [e] verſatili pedibus quo modo ſellarum quæ circumaguntur poſitus fiunt, per media ſpatia tria, quæ è pede ad pedem pertinent, fides extendit, cubito vnicuique [f] ſuperadiecto, adaptatíſque inferne clauis, quibus fides intenduntur, addito ſuprà & communi pedibus omnibus lebetis ornatu, & quorundam inſuper aliorum appenſorum [g], quæ ſanè fuit lepida & elegans hominis imaginatio, præterquam quòd pleniorem & luculentiorem ſonum reddebat. Cuique interuallo ſuos modos ille diſpertitus erat, vt omnino tres eſſent, Dorici, Lydij, Phrygij: ſedens autem in ſella à tripode modicè diſtante, prolata ſiniſtra manu pulſandis fidibus, & altera plectrum incutiens, in quancunque fortè incidiſſet ex illis tribus modulationis ſpeciem, ſedem inſtrumenti pede in orbem agebat, volubilem ipſam, & ad motum promptam, tanta velocitate conſuetus manum huc illuc transferre, vt ſi quis eius induſtriam non aſpiceret, ſed auribus iudicaret tantùm, facile crederet cithariſtas ſe tres audire, diuerſos modos canentes. At verò inſtrumentum illud quod in magna fuit admiratione, poſt eius obitū confeſtim neglectū exoleuit. Nudos & ſolos [h] citharæ cantus Menecharmus ait primum inuexiſſe Ariſtonicum Argiuum, qui Corcyræ habitauit ſæculo Antiochi. Philochorus libro tertio Atthidis ſcribit, Lyſandrum Sicyonium, cithariſten, primùm modos citharæ nudos mutaſſe, intenſis ſonorum productionibus, amplificatáque eorum veluti mole: eundem citharæ cantum iunxiſſe, cum tibia: quo genere concentus, primus eſt vſus Epi-

A Σοφοκλῆς δ' ἐν Θαμύρᾳ, πηκίδαι τ' λύραι καὶ μαγάδιδες ‖ ἅ τ' ἐν Ελλησι ‖ ξόα ἡδυμελῆ. Τελεσῆς δ' ἐν τριφαλῷ διθυραμβῳ πεντάχορδον 316
Φησιν αὐτὴν εἶναι διὰ τέτων, ἄλλος δ' ἄλλαν κλαγγαν' ἱεὶς κερατόφωνον ἐρέθιζε μάγαδιν ἐν πεντάρρἀδῳ χορδαῖς ἀριθμῷ χεῖρα καμψιδίαυλον
ἀναστροφῶν τάχος. εἶδα τ' καὶ ἄλλο ὄργανον, ᾧ τῶν θρακῶν οἱ βασιλεῖς ἐν τοῖς δείπνοις χρῶνται, ὡς φησιν Νικομήδης ἐν τῷ περὶ Ορφέως. Φοίνικα τὸ
B ὄργανον Εφορος καὶ Σκάμνων ἐν τοῖς περὶ εὑρημάτων, ὑπὸ Φοινίκων εὑρεθέν, ταύτης τυχεῖν τῆς προσηγορίας. Σῆμος δ' ὁ Δήλιος ἐν τῷ πρώτῳ Δηλιάδος, διὰ τὸ ἐκ τοῦ ἐν Δήλῳ Φοινίκος οὖν ἀγκῶνας αὐτοῦ ἐξεργάσασθαι, τῇ σαμβύκῃ πρώτην φησὶ χρήσασθαι Σίβυλλαν, ὡς Σκάμνων ὁ περιηγητὴς ὀνομασθῆναι δ' αὐτὴν εὑρεθεῖσαν
ὑπὸ Σάμβυκός τινος, ἐ περὶ τοῦ τρίποδος ἡ καλυμμένη, ὄργανον ἡ κατὰ μέσον, ὁ περιηγητὴς Αρτέμων γράφει οὕτως, ὅθεν πολλὰ τῶν ὀργάνων οὐδ'
C εἰ γέγονε ποτε γνώσκεται, ‖ καθάπερ ὁ Πυθαγόρου τοῦ Ζακυνθίου τρίπους. ὀλιγοχρόνιον γὰρ τὴν ἀκμὴν ἔσχεν, ἢ διὰ τὸ δοκεῖν ἐργώδης εἶναι κατὰ τὴν χειροθεσίαν, ἢ δι' ἣν δή ποτ' οὖν αἰτίαν σπουδαίως κατακαλυθεὶς διαλέληθε σχεδὸν πολλούς. ἡ δὲ Δελφικὴ τρίποδι, καὶ τοὔνομα ἐντεῦθεν ἔσχεν, τὴν δὲ χρῆσιν τριπλῆς κιθάρας παρεῖχεν. τῶν γὰρ ποδῶν ἐστώτων ἐπὶ πύθ. βάσεως
D ὑστρόφου, καθάπερ αἱ τῶν περιάκλων διφρων κατασκευάζονται θέσεις, τὰς μέσας τρεῖς χώρας τὰς ὑπὸ ποδὸς ἑπὶ πόδα διεξώσας, ἐνετεινεν χορδαῖς ὑπερθεὶς ἑκάστῃ πῆχυ, καὶ κάτω περιαρμόσας χορδοτονίᾳ, καὶ τὸν ἑπτάκοσμον κοινὸν τοῦ λέβητος καὶ τῶν παρηρημένων ἀντίων ἀποδοὺς, ἐξ ὧν καὶ τὴν φαντασίαν εἶχεν ἀσείαν, καὶ τὸν ἦχον περιέβαλεν ἀδρότερον. διένειμεν δ' ἑκάστῃ χώραν ταῖς τρισὶν ἁρμονίαις, τῇ τε Δωριστὶ, καὶ Λυδιστὶ, καὶ Φρυγιστί. καὶ καθεζόμενος αὐτὸς ἑπὶ πύθ. διφρου περὶ ταυτὸν συμμέτρως ἔχουσα τῇ
E ἑτέρᾳ, διέρας ἡ τὴν δώνυμον χεῖρα πρὸς τὴν ἑπιβολὴν, καὶ τῇ ἑτέρᾳ χρησόμενος τῷ πλήκτρῳ, καθ' ὁποίαν αὐ πρώτην εἵρητο τῶν ἁρμονιῶν, μελέσρεφε τῷ ποδὶ τὴν βάσιν δέρεχον ἅσαν, καὶ πρὸς ἑτέραν πλευρὰν πάλιν ἑπιβάλλων ἐχρῆτο, καὶ πάλιν ἑτέραν. οὕτω δ' ὀξέως ὑπὸ τὴν χεῖρα προσῆγε αὐτῷ τὰ συρήματα ἡ τῆς βάσεως δύκινησία τῷ πο-
δὶ ψαυομένη, καὶ τὴν χειροθεσίαν ἑπὶ πολὺν ἡδίστη κατέχουσαν, ὥστ' εἴ τις μὴ ξυνορᾴη τὸ γινόμενον, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀκοῆς μόνον κρίνοι, νομίζειν τριῶν κιθαρισῶν ἀκούειν διαφόρως ἡρμοσμένων. καὶ τοῦτο τὸ ὄργανον θαυμαθὲν ἰσχυρῶς, μετὰ τὸν ἐκείνου βίον ἐξέλιπεν δύξεως. τὴν δὲ ψιλὴν κιθάρισιν πρῶτον φησὶ Μενέχαρμος εἰσαγαγεῖν.
Αριστόνικον τὸν Αργεῖον τῇ ἡλικίᾳ γενόμενον κατὰ Αντίοχον κατακήσαντα ἐν Κορκύρᾳ. Φιλόχορος δ' ἐν τρίτῃ Ἀτθίδος, Λύσανδρος φησὶν ὁ Σικυώνιος κιθαρισὴς πρῶτον μεταθεῖναι τὴν ψιλοκιθαρισικὴν μακρὸς τοὺς τόνους ἐντείνας, καὶ τὴν φωνὴν δύογκον ποιήσας· καὶ τὴν ἔναυλον κιθάρισιν, ἣν πρῶτοι οἱ περὶ Επι-

γονον ἐχρήσαντο. καὶ περιελὼν τὴν συντονίαν τὴν ὑπάρχουσαν ἐν τοῖς ψιλοῖς κιθαρισταῖς, χρώματα τε εὔχροα πρῶτος ἐκιθάρισεν καὶ ἰαμβοὺς καὶ μαγάδιν τὸν καλούμενον συριγμόν. καὶ ὄργανον μετέλαβε μόνος τῶν πρὸ αὐτοῦ. καὶ τὸ πρᾶγμα αὐξήσας, χορὸν περιεστήσατο πρῶτος. Δίωνα δὲ τὸν Χῖον τὸ τοῦ Διονύσου σπονδεῖον ‖ πρῶτον κιθαρίσαι Μέναιχμος. Τιμόμαχος δὲ ἐν τοῖς Κυπριακοῖς Στήσανδρον ‖ λέγει τὸν Σάμιον ἐπὶ πλεῖον αὐξῆσαι τὴν τέχνην, καὶ πρῶτον ἐν Δελφοῖς κιθαρῳδῆσαι τὰς καθ' Ὅμηρον μάχας, ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Ὀδυσσείας. ἄλλοι δὲ πρῶτον φασὶ παρ' Ἐλευθερναίοις κιθαρίσαι τὰς ἐρωτικὰς ᾠδὰς Ἀμήτορα τὸν Ἐλευθερναῖον, οὗ καὶ τοὺς ἀπογόνους ἀμήτορας καλεῖσθαι. Ἀριστόξενος δέ φησιν ὥσπερ τῶν ἑξαμέτρων τινες ἐπὶ τὸ γελοῖον παρῳδὰς εὗρον, οὕτω καὶ τῆς κιθαρῳδίας πρῶτος Οἰνώπας, ὃν ἐζήλωσαν Πολύδευκτός τε ὁ Ἀχαιὸς καὶ Διοκλῆς ὁ Κυναιθεύς. καὶ μοχθηρῶν δὲ ἀσμάτων γεγόνασι ποιηταὶ, περὶ ὧν φησὶ Φανίας ὁ Ἐρέσσιος ἐν τοῖς πρὸς τοὺς σοφιστὰς γράφων οὕτως. Τελένικος ὁ Βυζάντιος, ἔτι δὲ Ἀργᾶς ποιηταὶ μοχθηρῶν ὄντες νόμων, πρὸς μὲν τὸν ἴδιον χαρακτῆρα τῆς ποιήσεως εὐπόρουν· τῶν δὲ Τερπάνδρου καὶ Φρυνίδος νόμων οὐδὲ κατὰ μικρὸν ἠδύναντο ἐπιψαῦσαι. τοῦ Ἀργᾶ μνημονεύει Ἀλεξις ἐν ἀποβάτῃ οὕτως. Χορόνικος ὁ ποιητὴς ὁ δὴ

Τινῶν ποιητὴς ᾀσμάτων σεμνῶν πάνυ
Τὶ πρὸς τὸν Ἀργᾶν οὗτος ἡμέρας δρόμῳ
Κρείττων. καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Ἡρακλεῖ,
Ὁ μὲν γὰρ εὐφυὴς τὶς εἶναι φαίνεται,
Ὡς δ' εὔρυθμος λαβὼν τὸ μελετητήριον,
‖ Εἶτ' ἐσχεδίασε [δριμέως ἐν παπαὶ,]
Μεστὸς γενόμενος πρὸς τὸν Ἀργᾶν βούλομαι
Κωδωνίσας πέμψαι σ' ἀγωνιούμενον,
Ἵνα καὶ σὺ νικᾶς τοὺς σοφιστὰς ὦ φίλε.

γρ. δριμέως παπαὶ παπαὶ

Ὁ δὲ τοὺς εἰς Χιονίδην ἀναφερομένους ποιήσας Πτωχοὺς, Γνησίππου τινὸς μνημονεύει παιγνιογράφου τῆς ἱλαρᾶς μούσης λέγων οὕτως. Ταῦτ' οὐ μὰ δία Γνήσιππος, οὐδ' ὁ ‖ Κλεομένης. Ἐν ἐννέα χορδαῖσι κατεγλυκάνατο. [καὶ ὁ τοὺς ‖ Ἰλεώτας δὲ πεποιηκὼς, φησὶν, τὸν Στησιχόρου τε καὶ Ἀλκμᾶνος Σιμωνίδου τε ἀρχαῖον ἀείδειν. ὁ δὲ Γνήσιππος ἐστὶν ἀκούειν, κεῖνος νυκτερινὰ] εὗρε μοιχοῖς ἀείσματ' ἐκκαλεῖσθαι γυναῖκας ἔχοντας ἰαμβύκην τε καὶ τρίγωνον. Κρατῖνος ἐν Μαλθακοῖς, [τίς ἄρ' ἔρωτά μ' οἶδεν ὦ Γνήσιππε,] ἐγὼ πολλῇ χολῇ οἴομαι μηδὲν οὕτως μωρὸν εἶναι καὶ κενόν. ‖ σκώπτει δὲ ‖ αὐτὸν εἰς τὰ ποιήματα καὶ ἐν Βουκόλοις.

γρ. καὶ ὁ τοὺς Εἴλωτας δὲ πεποιηκὼς, τὰ Στησιχόρου τε καὶ Ἀλκμᾶνος Σιμωνίδου τε τῶν ἀρχαίων ἀείδοντα Γνήσιππόν ἐστιν ἀκούειν. κεῖνος νυκτ.

γρ. Τίς ἄρ' ἐρωτᾷ μ', οἶδας ὦ Γνήσ.

Ὃς οὐκ ‖ ἔδωκ' αἰτοῦντι Σοφοκλέει ‖ χορὸν
Τῷ Κλεομάχῳ δ' ὃν ‖ οὐκ ἂν ἠξίουν ἐγὼ,
‖ Ἐμοὶ διδάσκειν οὐδ' ἂν εἰς Ἀδώνια.

ἐν δὲ ταῖς Ὥραις,

ἴτω δὲ καὶ τραγῳδίας
Ὁ Κλεομάχου διδάσκαλος μετὰ τῶν παρατιλτριῶν,
Ἔχων χορὸν Λυδιστὶ τιλλουσῶν μέλη
Πονηρά.

A gonus: rigorem inflexibilē & acriorem, qui fuit in nudis [a] citharistis, detraxisse, Chromata [b] nitidiora primùm cantauisse: Iambicos, Magadin, & quod instrumentum Syrigmon nuncupant, solum ex omnibus qui antecesserunt, in vsum vocasse, locupletatáque musica primum Chori autorem fuisse. Dionem Chium primum, Bacchicum spondeum tibia cecinisse Menæchmus ait. Timomachus in Cypriacis Stesandrum Samium inquit, artem multum auxisse, primumque Delphis cithara, Homeri pugnas cantauisse, auspicatum ab Odyssea. Narrant alij, primùm apud Eleuthernæos [c] Ametorē Eleuthernæum amatorias cantiones cithara sonasse, cuius nepotes etiam Ametoras [d] nuncuparunt. Aristoxenus scribit, vt quidam risus gratia hexametrorum versuum repeterunt consarcinationes parodicas [e], sic OEnopam ad citharam primùm cantasse, eum post imitatis Achiuo Polluce, & Cynæthensi Diocle. Phanias Eressius in iis quę scripsit contra sophistas, inquit, Telenicum Byzantium [f], & Argam, malorū versuum, ineptorúmque fuisse [g] modorum poëtas, in illa priuatim specie poëseos copiosos, & abundantes, sed qui ne paululum quidem potuerint Terpandri aut Phrynidis modos attingere. Argæ meminit sic Alexis in Apobata [h].

A. *In choris victor hic poëta fuit.*
B. *Quorum canticorum poëta?* A. *apprimè grauium.*
Si cum Arga conferas, vnius cursu diei [i]
Præstantior.

Meminit eiusdem Anaxandrides ita in Hercule:

A. *Ingeniosus hic quidam esse videtur,*
Qui concinnè sumpto pronuntiandorum versuum argumento,
Acri celeritate mox ex tempore hos condidit, canticis
Dij boni, plenus: B. *ad Argam te volo,*
Certaturum mittere, vbi quid possis, explorauero,
Cophistas [k], *amice, queas vt vincere.*

Autor Mēdicorum, quos Chionidæ adscribunt, Gnesippi cuiusdam meminit, hilari musa ludicra scribentis his verbis:

Hæc per Iouem non Gnesippus, non Cleomenes
Diebus nouem edulcauerint [l].

Eilotarum [m] autor, inquit:

Stesichori, Alcmanis, Simonidísque priscos
Modos cantantem audire licet Gnesippum.

Adulteris nocturnas illic cantiones est cómentatus, quibus euocent fœminas; trigono & sambuca ludens. Cratinus in Mollibus:

Amatorem quis me vidit ô Gnesippe?
Ira ego vehementiore commotus nihil stultius arbitror, nihil vanius.

Idem Cleomachū sic deridet ob insulsa sua poëmata in Bubulcis:

Poscenti Sophocli chorum [n] *is non dedit,*
Sed Cleomacho, à quo me doceri nolim
Vel ea quæ vulgo cantantur in Adoniis [o].

Idem in tempestatibus anni:

Ito [p] *verò & tragœdiæ*
Actor [q] *Cleomachus, cum suis pilos auellentibus* [r] *fœminis,*
Cui chorus est mulierum, Lydiorum more versus depilantium [s],
Ineptos.

Tele

Telecleides in Solidis scribit eum adulteriis infamem & inquinatum fuisse. Clearchus libro secundo Amatoriorum censet, amatorias cantiones, & quas vocant Locricas, nihil differre ab iis quas Sappho & Anacreon composuerunt. Quæ verò nō pauca tum Homerus tum Archilochus lasciua & voluptuaria condiderunt metrica poësi, animo scriptorum & affectibus conueniunt: quæ autem de amore literis commendauit Asopodorus, & quidquid extat epistolarum amatoriarum, velut amatorius quidam dialogus, & poësis est.

Hæc Masurius cùm disseruisset, allatæ sunt MENSÆ, quod aiunt, SECVNDÆ, sæpius nobis structæ, non tantùm per Saturnales [a] dies, quibus seruos Romani [b] conuiuio solent excipere, seruilia ministeria ipsi obeuntes, à Græcis more sumpto: quoniam idem Mercurij festis diebus in Creta fit, vt scribit Carystius in historicis commentariis, epulantium seruorum mensis ministrantibus ac famulantibus dominis. Idem fit & apud Trœzenios mense Geræstione [c], quo per multos dies conuentus aguntur, & nundinæ. Eorum certo die, serui cum ciuibus talis publicè ludunt, & conuiuium domini seruis exhibent, vt Carystius idem tradit. Berosus libro primo Babylonicorum scripsit, mensis Loi decimosexto die, per quinque dies Babylone festum celebrari, Saceas nominant, cuius tempore mancipia dominis imperant, & ex seruis vnus quidam præest ædibus, vestem indutus regię similem, quam Zoganam [d] vocant. Huius festi meminit & Ctesias in Persicis. Contra verò fit apud Coos, qui, vt refert Macareus libro tertio Coacorum, dum Iunoni sacrificant, seruitia prohibent ad epulas accedere: quamobrem Phylarchus dixit:

Soli Surij [e] dum sacris operantur, liberi:
Apud homines illos, quibus liberum cor est,
Mancipium admittitur nullum, ne tantillum quidem.

Baton Sinopensis rhetor libro de Thessalia, & Hæmonia, monstrat apertissimè Saturnalitias ferias [f] esse maximè Græcas, illásque Pelotia vocari à Thessalis, his verbis: Cùm victimas publicè Pelasgi [g] diis immolarent, Pelasgo cuidam virum nomine Pelorum denuntiasse, ingenti terræ motu, quos montes in Hæmonia Tempe vocant, diffractos, reclusóque hiatu palustrem aquam erupisse, qua in alueū Penei delapsa, inundata palude regio detecta sit, & siccatis aquis apparuerit ampla & amœna planities. Hoc audito Pelasgum mensam Peloro lautam & opiparam apposuisse, aliósque perbenignè, quidquid cibi domi fuit exquisiti, nuntio largitos in mensam congessisse: Pelasgum ipsum alacriter, conuiuanti ministrum se præbuisse: è cæteris, qui dignitate splendidiores essent ministrandi officium non detrectasse, vt obtulit cuique se occasio: quamobrem vbi regionem incolere cœperunt, ad imitationem festi quod tum est peractum, hostias Ioui Pe-

A Τηλεκλείδης δ' ἐν τοῖς Στεῤῥοῖς καὶ περὶ μοιχίας ἀναστρέφεσθαι φησὶν αὐτόν. Κλέαρχος δ' ἐν δευτέρῳ Ερωτικῶν, τὰ ἐρωτικὰ φησὶν ἄσματα καὶ τὰ Λοκρικὰ καλούμενα, οὐδὲν τῶν Σαπφοῦς καὶ Ανακρέοντος διαφέρειν. ‖ [ἐν δὲ τὰ Αρχιλόχου] καὶ τῶν Ομήρου [ἐπικιχλιδῶν τὰ πολλὰ] διὰ τῆς ἐμμέτρου ποιήσεως τούτων ἔχεται τινὸς [τὸν παθῶν,] ἀλλὰ καὶ τὰ Ασωποδώρου [περὶ τῶν ἔρωτα, καὶ πᾶν τὸ τῶν ἐρωτικῶν ἐπιστολῶν γένος ἐρωτικῆς] τινὸς ‖ διὰ λόγου ποιήσεως ἐ-
B στίν. Τοσαῦτα οὗτος Μασσουρίου διεξελθόντος, περιηνέχθησαν ἡμῖν καὶ αἱ ‖ ΔΕΥΤΕΡΑΙ καλούμεναι ΤΡΑΠΕΖΑΙ πολλάκις ἡμῖν διδόμεναι, οὐ μόνον τῶν τῶν Κρονίων ἡμέραις, ἐν αἷς ‖ Ρωμαίων παισὶν ἔθος ἐστὶν ἑστιᾶν τοὺς οἰκέτας, αὐτοὺς τὰς τῶν οἰκετῶν ἀναδεχομένους λειτουργίας. Ελληνικὸν δὲ τοῦτο τὸ ἔθος. ἐν Κρήτῃ γοῦν τῇ τῶν Ερμαίων ἑορτῇ τὸ ὅμοιον γίνεται, ὥς φησι Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν. εὐωχουμένων γὰρ τῶν οἰκετῶν οἱ δεσπόται
C ὑπηρετοῦσι πρὸς τὰς διακονίας. καὶ ἐν Τροιζῆνι δὲ μηνὶ Γεραιστίωνι, πανήγυρις δὲ τότε γίνεται πολυήμερος, ἧς ἐν μιᾷ οἱ δοῦλοι μετὰ τῶν πολιτῶν κοινῇ τε ἀστραγαλίζουσι, καὶ οἱ κύριοι τοὺς δούλους ἑστιῶσιν, ὡς αὐτὸς φησὶ Καρύστιος. Βήρωσος δ' ἐν πρώτῳ Βαβυλωνιακῶν τῷ Λώῳ φησὶ μηνὶ ἑκκαιδεκάτῃ, ἄγεσθαι ἑορτὴν ‖ Σακέαν προσαγορευομένην ἐν Βαβυλῶνι ἐπὶ ἡμέρας πέντε, ἐν αἷς ἔθος εἶναι ἄρχεσθαι τοὺς δεσπότας ὑπὸ τῶν οἰκετῶν, ἀφηγεῖσθαι
D τε τῆς οἰκίας ἕνα αὐτῶν ἐνδεδυκότα στολὴν ὁμοίαν τῇ βασιλικῇ, ὃν καὶ καλεῖσθαι ‖ ζωγάνην. μνημονεύει τῆς ἑορτῆς καὶ Κτησίας ἐν δευτέρῳ Περσικῶν. ‖ Κῶοι δὲ τοὐναντίον δρῶσιν, ὡς ἱστορεῖ Μακαρεὺς ἐν τρίτῳ Κωακῶν. ὅταν γὰρ τῇ Ηρᾳ θύωσιν, δοῦλοι οὐ παραγίνονται ἐπὶ τὴν εὐωχίαν, διὸ καὶ φύλαρχον εἰρηκέναι,

Σούριοι οἱ μοῦνοι μὲν ἐλεύθεροι εἴ σ' ἱερουργοὶ,
E Ανδράσι πρὸς κείνοισιν ἐλεύθερον ἆμαρ ἔχοντες, (βαιόν.

Δούλων δ' οὔτις πάμπαν ἐσέρχεται οὐδ' ἡ-
Βάτων δ' ὁ Σινοπεὺς ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ Περὶ Θεσσαλίας καὶ ΑΙμονίας σαφῶς ἐμφανίζει τὴν τῶν Σατουρναλίων ἑορτὴν Ελληνικωτάτην, φάσκων αὐτὴν παρὰ τοῖς Θεσσαλοῖς Πελώρια καλεῖσθαι· γράφων οὕτως, θυσίας κοινῆς τοῖς Πελασγοῖς γινομένης, ἀναγγεῖλαι τινὰ τῷ Πελασγῷ ἄνδρα, ᾧ
F ὄνομα ἦν Πέλωρος, διότι ἐν τῇ ΑΙμονίᾳ σεισμῶν μεγάλων γινομένων ῥαγείη τὰ Τέμπη ὀνομαζόμενα, καὶ διότι διὰ τοῦ διαστήματος ὁρμῆσαν τὸ τῆς λίμνης ὕδωρ ἐμβάλλοι εἰς τὸ τοῦ Πηνειοῦ ῥεῖθρον, καὶ τὴν πρότερον λιμνάζουσαν χώραν ἅπασαν γεγυμνῶσθαι. καὶ ἀναξηραινομένων τῶν ὑδάτων πεδία θαυμαστὰ τῷ μεγέθει καὶ τῷ κάλλει ἀναφαίνεσθαι. ἀκούσαντα οὖν τὸν Πελασγὸν, τὴν τράπεζαν ἀφθόνως ‖ αὐτῷ κεκοσμημένην τῷ Πελώρῳ παραθεῖναι. καὶ τοὺς ἄλλους δὲ φιλοφρονουμένους ἕκαστον φέρειν ὅ,τι ἔχοι παρ' αὐτῷ βέλτιστον, καὶ παρατιθέναι ἐπὶ τὴν τράπεζαν τῷ ἀπαγγείλαντι, καὶ αὐτὸν τὴν Πελασγὸν προθύμως διακονεῖν, καὶ τῶν ἄλλων τοὺς ἐν ἀξιώματι ὄντας ὑπηρετεῖν, καθότι ἑκάστῳ ὁ καιρὸς παρέπιπτε. διόπερ φασὶν ἐπεὶ τὴν χώραν κατέσχον ἀπομίμημα τῆς τότε γενομένης ἑορτῆς, καὶ θύοντας Διῒ Πέ-

317

γρ. οὐ μόνον δὲ, vel, ἔτι δὲ
γρ. Επικιχλίδων τὰ π.
γρ. τῶν παθῶν.
γρ. περὶ τὸν Ερωτα, καὶ πᾶν τὸ τῶν ἐρωτικῶν ἐπιστολῶν γένος, γένος ἐρωτ.

CAP. X.

λωρι τραπέζας τὲ λαμπρῶς κοσμουμένας παρατεθῆναι, καὶ ὅτως φιλανθρώπων τὴν παρουσίαν συλλεγῆναι, ὥστε ἓ τοὺς ξένους ἅπαντας ὑπὸ τὴν θοίνην παραλαμβάνειν, ἓ τοὺς δεσμώτας λύειν, καὶ τοὺς οἰκέτας καταπαύσαντας μετὰ πάσης παῤῥησίας ἐστᾶν, διακονουμένων αὐτοῖς τῶν δεσποτῶν, καὶ τὸ σύνολον ἐπὶ καὶ νῦν Θετταλοὶ μεγίστην ἑορτὴν ἄγοντας, παρασαγορεύειν Πελωρίαν. πολλάκις οὖν ὡς ἔφην τῶν ῥιφέντων ἡμῖν παραπεμφθέντων ὀψαρτυσμάτων, ἔφη τις τῶν παρόντων,

Αἱ δύτεραί πως φρονίδες σοφώτεραι.
Τί γὰρ παρατεθεῖ τραπέζᾳ; τῷ δ' ἀβέλτερε;
Πλήρης μὲν ὄψων παντοίων, πάρεισι δὲ
Μόσχων τέρειναι σάρκες, χλωρὰ τὲ δαὶς,
Καὶ πέπλα καὶ κροκῆται τῆς ξανθοπτέρυγος,
Πελανῷ μελίσσης ἀφθόνως δεδευμένα,

φησὶν ὁ Εὐριπίδης ἐν Κρήσσαις. καὶ ὡς ὁ Εὔβουλος δέ φησιν ἐν Ὀλβίᾳ ἔφη,

‖ Ἐν τῷ γὰρ αὐτῷ πάντ' ὁμοῦ πωλήσεται,
Ἐν ταῖς Ἀθήναις [οὐκ ‖ ἀκληῆρες ‖ βότρυς]
Γογγυλίδες, ἄπιοι, μῆλα, μάρτυρες, ῥόδα,
Μέσπιλα, [χώρια,] χαδόνες, ἐρεβινθοι, δίκαι,
[Πυὸς, ‖ πυρία τὲ, μύρτα], κληρωτήρια,
Τάκινθος, ἄρνες, κλέψυδραι, νόμοι, γραφαί,

Μέλλοντος οὖν τοῦ Ποντιανοῦ λέγειν περὶ ἑκάστου τῶν παρακειμένων, εἰ πρότερόν γε ἔφη ὁ Ὀλυμπιανὸς ἀκουσόμεθα περὶ ‖ τούτων, ἕως οὗ περὶ τῶν ὑπὸρ ποτισμάτων ‖ εἴπῃ. καὶ ὁ Ποντιανὸς, τραγήματα Κράτης φησὶ φιλιππίδιον λέγειν ἐν φιλαργύρῳ ὅτως,

Πλακοῦντες, ὑπὸρποτισμάτ', ὠά, σήσαμα.

[‖ Ὅλως λέγοντα μ' ἐπιλίποι τὴν ἡμέραν.]

Καὶ Διφίλος ἐν Τελεσίᾳ,

Τράγημα, μυρτίδες, πλακοῦς, ἀμυγδαλαί,
Ἐγὼ δ' ἐκοῦθ' ἡδιστά γ' ὑποδορπίζομαι.

Σώφιλος ἐν Παρακαταθήκῃ.

‖ Ἡδύ γε μέντ' ἀνδρῶν ἐστὶν Ἑλλήνων ἀεὶ
‖ Σωζειν τὸ πρᾶγμα χἀρμενίδας. ἐχί; δύο
Κυάθους ἀνεβόησέ τις ὑποχεῖ κωμάσαι
Πρὸς τὴν Ταναγρικὴν δεῖ γάρ· ἵν' ἐκεῖ καταπλιθεὶς
Ἐποδορπίσηται τὰς ὀνείας μαπύας.

‖ Πλάτων ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ μεταδόρπια αὐτὰ καλεῖ ἐν γύρις, [‖ πάντα τὲ δύωδης ἐφαίνετο τοῖς καρικοῦσιν] ἡ γῆ. καὶ τὸν ἥμερον ὃ κάρπων πλεῖστον ἔφερε, καὶ ἀκροδρύων πλῆθος, καὶ ὅσα παραμύθια ἡδονῆς μεταδόρπια. Τρύφων δέ φησι τὸ παλαιὸν, πρὶν εἰσελθεῖν τοὺς δαιτυμόνας ὑπὸ τῶν τραπεζῶν κεῖσθαι τὴν ἑκάστου μοῖραν. ὕστερον δὲ πολλά τε καὶ ποικίλα ἐπεισφέρεσθαι, διὸ καὶ ὑποφορήματα κληθῆναι. ‖ Φιλύλλιος δ' ἐν φρεωρύχῳ φησὶ περὶ τῶν δευτέρων τραπεζῶν λέγων ἀμύγδαλα κάρυα ὑποφορήματα. ‖ καὶ Ἀρχιππος ἐν Ἡρακλεῖ, καὶ Ἡρόδοτος ἐν πρώτῃ καὶ ‖ ὑποδορπίσασθαι δ' ἔλεγον τὸ ‖ ἐντραγεῖν καὶ ὑποδειπνῆσαι, ὥς Ἀρχιππος ἐν Ἡρακλεῖ γαμοῦντι ὑποφορήματα καλεῖ διὰ τούτων, ἱκανοῖς ‖ ὑποφορήμασί τ' ἄλλοις γέμισα. καὶ Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ πρώτῃ, σιτίοις μὲν ὀλίγοισι χρέσθαι, ὑποφορήμασι δὲ πολλοῖς.

χ. ἐχὶ κλητῆρες, β. vel, ἐ κλητῆρες, β.
χ. χόρια
χ. Πυὸς, πυριάτης, μ.

χ. Ὅλως λέγοντα μ' ἐπιλίποι γ' ἡ ἡμέρα

χ. πάντα τὰ εὐώδη ἔφυε τοῖς κατ.

CAP. XI.

318

A lorio mactare, ſumptuoſo menſarum appatatu conuiuari, tanta humanitatis & manſuetudinis in eo conuentu ſignificatione, vt peregrinos ad illas epulas omnes inuitent, vinctos ſoluant, famulos accumbentes cum maxima libertate cibum capere ſinant, occupatis in eorum miniſterio dominis: ac prorſus etiam nunc Theſſali feſtum id, quod Peloriam vocant, maxima celebritate & magnificentia tranſigunt. Crebrius igitur cùm hæc nobis afferrentur bellaria [a], eorum qui aderant, dixit aliquis:

Poſteriores [b] *curæ ſunt vtique ſapientiores:*
Quid menſa deſiderat? quo cibo non onuſta eſt?
Marinis obſoniis plena eſt: adeſt
Tenera vituli caro: ex anſere ferculum:
Plauſibiles placentæ [c]*, flaua penna volantis*
Apis ſucco dulci affluenter madefactæ.

inquit EVripides in Fœminis Cretenſibus: & vt EVbulus in Fortunata:

Eodem in loco ſimul omnia venibunt,
Athenis: vuæ innumeræ [d]*,*
Rapa, pyra, mala, teſtes [e]*, roſa,*
Meſpila, omaſa, faui, cicer, iudicia [f]*,*
Hordeum, triticum, ſortes [g]*,*
Hyacinthus, agni, clepſydræ [h]*, leges, edicta.*

Pontianus tum, de ſingulis quæ admouebantur, dicturus cùm eſſet, de his nos prius non audiemus, inquit Vlpianus, quàm de bellariis, περὶ τῶν ἐποδορπισμάτων, diſceptaueris. Tum Pontianus, Tragemata ſic dixit Philippides in Auaro,

Placentæ, ἐποδορπίσματα, oua, ſeſama:
Hæc cuncta numerantem me deficiet dies:

Diphilus etiam in Teleſia:

Tragema, myrti baccæ, placentæ, amygdalæ:
His omnibus perquam libenter ἐποδορπίζομαι*, pro bellariis veſcor.*

Sophilus in Depoſito:

Iucundum eſt ſemper cum Græcis viris
Id quod non ſit ingratum negotiari: duos
Cyathos bibere non ſuſtines?

clamat ſtatim aliquis:

Ad Tanagram [i] *comeſſandum nobis: vt ibi*
Qui vocatus ad conuiuium erit bellaria [k] *venalia* ἐποδορπίσει*, edat poſtrema menſa.*

Plato in Atlantico μεταδόρπια [l], ſic vocat:

Incolis ſuauiter olere videbatur vniuerſa terra:
Mites enim fructus plurimos illa gignebat,
Nucum magnam vim, & quæ voluptatem allicerent μεταδόρπια*, bellaria.*

Dionyſius Tryphonis filius, tradit, olim priuſquã introirent conuiuæ, cuique ſuam portionem in menſis diuiſam fuiſſe: poſtea verò multa & varia menſis inferri ſolita: propterea quæ ἐπιφορήματα, tanquam iteratos miſſus, aut fercula dici. Philyllius in Puteario quæ poſt cœnam afferuntur ſic memorat:

Amygdalæ, nuces, ἐπιφορήματα*, id eſt, bellaria, fuerunt.*

Archippus in Hercule, Herodotúſque libro primo, ἐποδορπίσασθαι dicunt, poſt cœnã comeſſe tragemata. Archippus quidem in Hercule ducentę vxorem, ἐπιφορήματα ſic vocat bellaria:

Libis [m] *& aliis τοῖς ἐπιφορήμασιν, bellariis abundat menſa.*

Herodotus in primo: Cibis ſe paucis implent, ἐπιφορήμασι verò, id eſt, bellariis, multis.

Quod

Quod autem prouerbio iactatur, Abydenorum bellaria [a], breuis hymnus est, ad conuiuij [b] finem, vt inquit Aristides libro tertio Adagiorum. Plato. [c] in Menelao ἐπιτραπεζώματα, mensarum auctaria, nominat, veluti mensis adiecta cibaria, his verbis:

Dixit mihi
Restare valde pauca ex bellariis,
Quoniam deorum hostis ille deuorasset omnia.

Aristoteles libro De temulentia scribit bellaria dicta fuisse τρωγάλια [d], & ἐπιδορπισμὸν. Pindarus:

Ad exitum cœnæ, inquit, dulce τρωγάλιον, & puerorum [c] affluentem cibum.

Hæc quidem si nos aspiciamus quæ apposita sunt, licebit dicere quod est apud Euripidem:

Mensæ tu vides copiam, & quàm iucunda hæc vita sit.

Secundas mensas fuisse apud antiquos apparatas maxima cura & magnificentia, docet Pindarus in Olympionicis, ꝛvbi de Pelope conciso, & illato mensæ, verba sic facit:

Extremos tui corporis concisos minutissime,
In mensas distributos, & à diis comesos artus fuisse.
Mihi autem religio ac metus est ex diis beatis
Aliquem gulosum & helluonem vocare.

Antiquiores simpliciter mensas appellarunt, vt Achæus in Vulcano Satyrico:

Conuiuio nos primùm exhilarabimus: ecce adest:
Deinde rusticos mores vt tuos mansuefaciam,
Fragranti totum corpus tuum vnguento linam:
Lauandis manibus prius aquam non daturus,
Quàm hinc amota sit mensa procul.

Aristophanes in Vespis:

Lauandis aqua manibus post mensas afferatur.

Aristoteles libro De temulentia, itidem vt nos, vocat Secundas mensas, his verbis: Prorsus igitur existimandum, à cibo [h], τοῦ βρώματος, tantum differre tragemata, quantum à cibariis τοῦ ἐδέσματος, trogalia, quæ vernacula Græcis est appellatio. Nam inter bellaria dapes non apponuntur. Itaque rectè nominasse videtur, qui secundam mensam vocauit. Est enim cœnæ velut appendix, & accessio bellariorum missus, tragemataque, vt altera cœna nobis afferuntur. Dicæarchus libro primo De descensu in specum Trophonij, Aduecta est, inquit, secunda mensa, in cœnis magnæ quidem impensæ, coronæ, vnguenta, suffitus, & huiusmodi reliqua. Nonnunquam verò secunda mensa dabatur & ouum, & leporina, mixtim cum turdis, & opere dulciario [i], vt inquit Antiphanes in Leptinisco ad hunc modum:

A. *Vinum bibes Thasium?* B. *Si fundat aliquis.*
A. *Quàm tibi placent amygdalæ?* B. *Est cum illis pax mihi*
Altissima, & tutissima. A. *cum melle tibi ludere necessum est,*
Ecquid te mellita iuuant? B. *Nonnihil arroserim.*
A. *Ecquid ouum?*

A ‖τὸ μὲν τοι κατὰ τὴν παροιμίαν λεγόμενον, ‖Αβυδηνὸν ἐπιφόρημα, [τέλος τί ἐστιν καὶ † ἐναιμένιον,] ὡς Αριστείδης φησὶν ἐν τρίτῳ Περὶ παροιμιῶν. Διονύσιος δὲ ὁ τοῦ Τρύφωνος τὸ μὲν παλαιὸν πρὶν εἰσελθεῖν τοὺς δαιτυμόνας, ἐπὶ τῶν τραπεζῶν κεῖσθαι τὴν ἑκάστου μοῖραν, ὕστερον δὲ πολλὰ ποικίλα ἐπιφέρεσθαι. διὸ καὶ ἐπιφορήματα κληθῆναι. Φιλύλλιος δ' ἐν Φρεωρύχῳ τὰ ἐπιφερόμενα μετὰ τὸ δειπνῆσαι λέγων ὧδε,

γρ. τέλος τί ἐστι καὶ ἐλλιμένιον.

B Αμύγδαλα καρύδια ἐπιφορήματα.

Πλάτων δ' ἐν Μενέλεῳ ‖ ἐπιτραπεζώματα αὐτὰ καλεῖ, οἷον τὰ ἐπιτιθέμενα ταῖς τραπέζαις βρώματα· λέγων οὕτως,

Ειπέ μοι
Ως ὀλίγα λοιπὰ τῶν ἐπιτραπεζωμάτων.
Ο γὰρ θεοῖσιν ἐχθρὸς αὐτὰ κατέφαγεν.

Αριστοτέλης δ' ἐν τῷ Περὶ μέθης, τὰ τραγήματα φησὶ λέγεσθαι [ὑπὸ τῶν ἀρχαίων † τρωγάλια γὰρ ἐπιδορπισμὸν εἶναι.] Πίνδαρος δ' ἐστὶν ὁ εἰπὼν,

γρ. ὑπὸ τῶν ἀρχαίων τρωγάλια. τρωγάλια γὰρ ἐπ.

C ‖δείπνου δὲ λήγοντος γλυκὺ ‖ τρωγάλιον, καὶ περὶ παῖδ' ἄφθονον βοράν. ὄντως γὰρ κατὰ τὸν Ευριπίδην ἀποβλεψαντά ἐστιν εἰς τὰ παρακείμενα εἰπεῖν,

‖Ορᾶς τὴν εὐτράπεζον ὡς ἡδὺς βίος.

Οτι γὰρ ἦσαν καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις αἱ δεύτεραι τράπεζαι πολυτελῶς μεμεριμνημέναι, παρίστησι Πίνδαρος ἐν Ολυμπιονίκαις, περὶ τῆς Πέλοπος κρεουργίας διηγούμενος,

‖Τραπέζαισι δ' ἀμφὶ δεύτατα κρεῶν
Σέθεν διεδάσαντο καὶ φάγον.
D Εμοὶ δ' ἄπορον γαστρίμαργον
Μακάρων τιν' εἰπεῖν.

οἱ δὲ παλαιότεροι ἁπλῶς τραπέζας ἔλεγον, ὡς Αχαιὸς ἐν Ηφαίστῳ Σατυρικῷ,

[Θοίνην δὲ πρῶτον τέρψομεν, πάρεστι δὲ,
Τὸ δεύτερον τῷ μὴ κηλήσεις τρόπῳ,
Μύρῳ σε χρίσω πάμπαν εὐώσμῳ δέμας,
Υδωρ δὲ νίψαι χεῖρας οὐ πρόσθεν δίδως,
Ναὶ τράπεζα γ' ἐκποδὼν ἐπαίρεται.]

A. γρ. Θοίνῃ σε πρότων τέρψομεν. πάρεστι γάρ.
B. Τὸ δεύτερον δὲ τῷ με κηλήσεις τρόπῳ;
A. Μύρῳ σὲ χρίσω πάμπαν εὐόδμῳ δέμας.
B. Υδωρ δὲ νίψαι χεῖρας οὐ πρόσθεν δίδως:
A. Ναὶ. καὶ τρ.

E Αριστοφάνης Σφηξὶν, ὕδωρ κατὰ χειρὸς τὰς τραπέζας εἰσφέρειν. Αριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ μέθης παραπλησίως ἡμῖν δευτέρας τραπέζας ἐπαγορεύει διὰ τούτων. τὸ μὲν οὖν ὅλον διαφέρειν τράγημα βρώματος νομιστέον, ὅσον ἔδεσμα τρωγαλίου. τοῦτο γὰρ πάτριον τοὔνομα τοῖς Ελλησιν, ἐπεὶ ἐν τραγήμασι τὰ βρώματα παρατίθενται· διόπερ οὐ κακῶς ἔοικεν εἰπεῖν ὁ πρῶτος δευτέραν προσαγορεύσας τράπεζαν. [οὕτως γὰρ] ἐπιδορπισμὸς τραγηματισμὸς τίς ἐστι, καὶ δεῖπνον ἕτερον παρατίθεται τραγήματα. Δικαίαρχος δ' ἐν πρώτῳ τῆς Τροφωνίου καταβάσεως φησὶν οὕτως, ἥγε τὴν πολλὴν δαπάνην ἐν τοῖς δείπνοις παρέχουσα δευτέρα τράπεζα προσεγένετο, καὶ στέφανοι, καὶ μύρα, καὶ θυμιάματα, καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα πάντα. ἐδίδοτο δὲ ὠὸν ἐν τῇ δευτέρᾳ τραπέζῃ, ὥσπερ καὶ λαγῶα καὶ κίχλαι κοινῇ μετὰ τῶν μελιπήκτων εἰσεφέρετο, ὡς Αντιφάνης ἐν Λεπτινίσκῳ φησὶν οὕτως,

F

γρ. ὄντως γὰρ
γρ. πίνοις ἄν; εἴτις ἐγχέαι.

γρ. πῶς ἔχεις; εἰρηνικῶς.
γρ. δέει.
γρ. προσφέρει; τρώγοιμι ἄν.

Οἶνον Θάσιον [πίνοις ἂν εἴ τις ἐγχέαι;] Πρὸς ἀμυγδάλας δέ [πως ἔχεις εἰρηνικῶς;]
‖Μαλακὰς σφόδρα, δι' ἃς μέλιτι προσπαίζειν [βία.] Μελίπηκτα δ' εἴ σοι [προσφέρει, τρώγοιμ' ἄν,]

γρ. Κ' ὠὸν δὲ καταπίνοιμ' ἄν, οὐδ' ἄλλου πινός. Ἐν δὲ Ὁμοίαις.

[Καὶ ὠὸν δὲ καταπίνομ' ἄν. ἄλλου δή πινος. † ἐν δὲ ὁμοίοις.
ΕΙτ' ἐπεισῆγε χορείαν ἢ τράπεζαν δευτέραν,
Καὶ παρέθηκε γέμουσαν πέμμασι παντοδαποῖς

CAP. XII.

γρ. ἀληλεσμένον.

γρ. τυχεῖν γὰρ ἐστι τούτου σοι σαφῶς.

γρ. Μύρον, στέφανος, αὐλητρὶς ὦ Διοσκόρω, Γογγυλίδες, ἄπιοι, μῆλα, βότρυες, ῥόαι, vel, ῥόδα. Οἴνομ, &c.

γρ. Οὔπω γὰρ ἔζων χρηστῶς, ὡς ἔζων τότε, γρ. Οὐδὲν χεῖρον. παῖ ἐπιτίθει ἐπὶ τὴν τρ.

Αμφις δ' ἐν Γυναικομανίᾳ,
‖ Ηδὴ ποτ' ἤκουσας βίον [ἀληλεμένον·]
ΑΙτοῦ [τυχεῖν ἐστὶ σαφῶς †,]
Αμητες, οἶνος ἡδύς, ὠά, σησαμαί,
[Μύρον, στέφανος, αὐλητρὶς ὦ Διοσκόρω,
‖ Ονόματα τῶν δώδεκα ‖ θεῶν διελήλυθας.]
Αναξανδρίδης Αγροίκοις,
Ως δ' ἐστεφανώθην ἡ τράπεζ' ἐπήγετο,
Τοσαῦτ' ἔχουσα βρώμαθ' ὅσα μὰ τοὺς θεούς,
Καὶ τὰς θεὰς, οὐ δ' εἶδον, οὔτ' ἤδειν ἐγὼ,
[ΟΥτω παρέζων χρηστῶς οὐκ ἔζων τότε.]
Κλέαρχος Πανδρόσῳ,
‖ Λάβ' ὕδωρ κατὰ χειρὸς. μηδαμῶς. καλῶς ἔχει· λάβ' ὦ γαθὲ,
[ΟΥδὲν χεῖρον παῖς, ἐπιτίθει ἐπὶ τὴν τράπεζαν] κάρυα καὶ τραγήματα.
ΕΥβουλος Καμπυλίωνι,
Τραγημάτων δ' ἔσθ' ἡ τράπεζά σοι πλέα,
ΟΥχὶ φιλοτραγήμων εἰμί πως ἑκάστοτε.
Αλεξις Πολυκλείᾳ. ἑταίρας δ' ὄνομα Πολύκλεια.
Ο πρῶτος εὑρὼν κομψὸς ἦν τραγήματα,
Τοῦ συμποσίου γὰρ διατριβὴν ἐξ εὗρέ πως,
Κἀργοὺς ἔχειν [μηδεπώποτε] τὰς σιαγόνας.

γρ. μηδέποτε

Καὶ ἐν ὁμοίᾳ. τὸ δ' αὐτὸ δρᾶμα, καὶ ὡς Αντιδότου φέρεται,
ΟΥδὲ φιλόδειπνός εἰμι μὰ τὸν Ασκλήπιον,
Τραγήμασιν δὲ χαίρω μᾶλλον, εὖ πάνυ
Τραγήματα αἰσθάνομαι γὰρ ὅτι νομίζεται
Τοῖς νυμφίοις μετιοῦσι τὴν νύμφην λέγεις,
Παρέχειν ἄμητας, καὶ λαγῶα, καὶ κίχλας,
Τούτοισι χαίρω, τοῖς δὲ κεκκαρυκευμένοις
[Οψοισι καὶ ζωμοῖσιν ἥδομ' ὦ θεοί.]

γρ. Οψοισι καὶ ζωμοῖς ἀηδοῦμ' ὦ θεοί.

γρ. Ηρόδωρος

γρ. Επαίκλια, aut, ἐπαίκνια

γρ. Φοινικιοῦ

γρ. παραμασύντας, vel, παραμασήτας

‖ Απίων δὴ καὶ [Διόδωρος,] ὥς φησι Πάμφιλος, [ἐπέκλεια] φησὶ καλεῖσθαι τὰ μετὰ τὸ δεῖπνον τραγήματα. ‖ Εφιππος Εφήβοις, χόνδρος μετάτ' εἰσῆλθεν μύρον ΑΙγύπτιον,
[‖ Φοινίκου] βίκος τὶς ὑπανεώγνυτο,
ΕΙτ' ἠτρία τραγήματα θῆκε πυραμοῦς, ἄμης, ὠὸν, ἑκατόμβη, πάντα ταῦτ' ἐχναύομεν, ἐκμασώμεθ' οὕτως ἀνδρικῶς. ὅσ' εἴχομεν καὶ γὰρ [παραμασύλτας] τινὰς παραβόσκομεν. καὶ ἐν Κύδωνι, καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον κόκκος, ἐρέβινθος, κύαμος, χόνδρος, τυρὸς, μέλι, σησαμίδες, ‖ βράχος, ‖ βρυγμὸς, μνοῦς, πυραμίδες, μῆλον, κάρυον, γάλα, ‖ κανναβίδες, κόγχαι, χυλὸς, Διὸς ἐγκέφαλος. Αλεξις Φιλίσκῳ, ἀρτέον τράπεζαν ἀπονίψασθαι δοτέον, προσοιστέος στέφανος, μύρον, σπονδὴ, λιβανωτὸς, ἔσχαρις, τραγήματα. δοτέον ἔτι, πλακοῦντος ἁπτέον. ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ Κυθήριος ‖ Φιλόξενος ἐν τῷ Δείπνῳ δευ-

A B. *Deglutierim, alia ſi deſint.*

Idem in Fœminis [a] ſimilibus:

Induxit deinde choream, nempe ſecundam menſam,
Bellariiſque [b] omnifariis refertam appoſuit.

Amphis in muliebri furore:

A. *Iamdudum optaſti vitam lautam, & vnctam:*
Ecce tibi: plane potes illam aſſequi: placenta [c],
Vinum ſuaue, oua, ſeſamæ, vnguentum,
Corona, tibicina. B. *ô Iouis [d] filij, duodecim deorum nomina recenſuiſti.*

B Anaxandrides in Agricolis:

Vt coronatus ſum, menſa eſt appoſita:
Tot conſtrata cibis, quot per deos,
Atque deas, nec ego vidi, nec quiſquam alius:
Sic optimè cùm viuebam, tum ego nonne vixi?

Clearchus in Pandroſo [e]:

A. *Sume aquam in manus.* B. *Neutiquam. Bene eſt.*
A. *Sume ſodes, ô bone vir.* B. *Nihilo peius [f].*
A. *Heus tu puer, impone menſæ nuces, & bellaria.*

EVbulus in Campylione [g],

C A. *Bellariis tibi menſa plena eſt.*
B. *Sæpe bellaria non ita ego cupio.*

Alexis in Polycleia, (id ſcorti nomen:)

Lepidus fuit, qui primus inuenit bellaria:
Prolatam conuiuij exercitationem, ac moram, ille reperit,
Otioſæ ne aliquando maxillæ forent.

Idem in Similibus fœminis, quam fabulam etiam Antidoto quidam aſſignant:

A. *Non ita mihi, per Æſculapium, cœnare volupe eſt:*
D *Bellariis ego potius gaudeo.* B. *Rectè ſane:*
Bellaria dicis, vt ſentio,
Quod de more ad ſponſas euntes ſponſi
Præbent, placentas, leporis [h] carnem, turdos.
A. *His delector: cibos ſuperuacuis ſcitamentis conditos,*
Dij boni, ac iuſcula, faſtidio.

Pamphilus ſcribit Apionem & Diodorum ἐπαΐκλα [i] vocare bellaria, quæ poſt cœnam miniſtrantur. Ephippus in Ephebis:

Alica: poſt vnguentum ingreſſum Ægyptium:
E *Phœnicini [k] calyx vtcunque detectus hiabat,*
Deinde liba, bellariáque appoſuit:
Pyramus [l], Ames [m], ouorum Hecatombe [n]: omnia hæc abliguriuimus, [o]
Quidquid ad manum fuit prorſus viriliter mandentes:
Etenim valenter circumactis dentibus paſti nos ſumus,

Idem in Cydone:

Poſt cœnam, Punicorum acini, cicer, faba, alica, caſeus,
F *Mel, ſeſamides [p], ſtridor ac fremitus [q] manducantium,*
Mnus [r], pyramides, mala, nuces, lac, cannabis ſemen [s],
Conchæ, ordei cremor, qui Iouis cerebrum [t] eſt.

Alexis in Philiſco:

Remouenda menſa: danda manibus aqua: afferenda corona,
Vnguentum, libamen, thus, eſcharis [u], bellaria:
Dandum ouum, attingenda placenta.

Quoniam verò Philoxenus Cytherius in Cœna, cùm

cùm de secundis mensis loquitur; eorum multa quæ nobis sunt apposita commemorat, age, verba illius recitemus:

Quæ prius iam aduenerant vncta, & splendida,
Bonis multis plena rursum nauigia a *intulerunt,*
Quas diarij mortales vocant, mensas: cœlestes & immortales
Amaltheæ b *cornu. Earum medio insidebat*
Magna hominum voluptas, medulla candida,
Verecundam, ne aspiceretur, faciem operiens vittis
Araneæ c *tenui similibus, relicto fati necessitate arido*
Pecoris d *tardè* e *nascentis septo* f,
In aridis Aristæi g *laqueis, multa fundentibus.*
Medullam hanc nominant. Mollibus deinde manibus
Pelnim h *imposuerunt siccas bucceas daturam,*
Quas vocant trogmata i. *Deinde partita*
Distribuerunt obtrita valdéque tosta bellaria,
Cicer igne cum multo strepitu frixum: fabam:
Edulium quoddam suaue ex libis, & vulna,
Et hoc omne mixtum cum ordine duplici assæ carnis.
His accessit hians concha, oleo flauo prorsus feruens:
Suillæ carnes innumeræ,
Simul tostæ, iucundum nidorem exhalantes:
Mellita placenta, abunde suppetebant, nullo flammæ k *vestigio:*
Ex amylo placenta in platano l *formata, è lacte, melle,*
Et deraso caseo subacta: compacta è semidalide m,
Feruenti oleo spissata, in latum porrecta, & sesamo consperſa
Pemmata, terebinthi fructui tuso admixta oua:
Anni pulchra tempestate vigentes amygdalæ:
Ter ac quater pueris gratæ nuces: & quotquot
Alia epulas decent fortunatorum & opulentorum hominum.
Cottabis est potum, frequens sermo habitus, cum nouis
Et festiuis salibus, quos & admirati sunt, & impensè laudauerunt.

Hæc Cytherius Philoxenus, quem in Tritagonista n sic commendat Antiphanes:

Poëtas omnes longe antecellit
Philoxenus: primùm enim vocabulis
Vbique communibus & priuatis vtitur.
Deinde versus eius figurarum mutationibus, & coloribus
Quàm rectè sunt temperati? inter mortales deus
Ille fuit, vere peritus musices.
Nunc verò qui hedera percussa o, *è fonte hausta* p, &
Floribus distincta scribunt, nouis vocabulis,
Aliena texunt profectò carmina.

PLACENTARVM nomina multi cũ tradiderint, tecum hęc communicabo, non ignarus, Callimachum in indice omnigenorum scriptorum recensuisse Ægimij, Hegesippi, Metrobij, atque etiam Phæti libros De placentis q conficiendis. Earum quas transcripsimus appellationum placentarum, tu particeps eris: non quemadmodum ad Socratem placentam cùm misit Alcibiades. Etenim deridenti Xanthippæ dixit philosophus, illius ergo nullam tu partem capies. Narrat hoc Antipater libro primo De ira.

A τέρων τραπεζῶν μνημονεύων πολλὰ καὶ τῶν ἡμῖν ὡδακειμένων ὠνόμασε, φέρε καὶ τούτων ἀπομνημονεύσωμεν. Τὰς γὰρ δὴ πρώτην μο- 319
λούσας λιπαρὰς πυρὶ θημιδας πολλῶν ἀγαθῶν πάλιν εἰσέφερον γεμούσας, ὡς ἐφημέριοι καλέουσι νῦν τραπέζας, ἀθανάτους δὲ Ἀμαλθείας κέρας. ταῦτα δ' ἐν μέσαις ἐγκαθιδρύθη μέγα χάρμα βροτοῖς λιπὸς μυελὸς γλυκερὸς λεπτοῖς ἀράχνας ἐναλίγκιον πέπλοις συγκαλύπτων ὄψιν αἰσχύνας ὕπο, μὴ κατίδῃς μολιβδύες
B πᾶσιν λιπὼν ταῖς ἀνάγκαις ξηρὸν ἐν ξηροῖς Ἀρεμφίου παλιρρύτοισι παγαῖς. τὸ δ' ὄνομα μυλός. Χερσὶν δ' ἐπέθεντο σήμιον μαλεραῖς ἔτι δεξαμένῳ, ὅτι καὶ δίδωσι ἀζανὸς καλέουσι τρώγματα. ἔπειτ' ἐπένειμαν ἐν καθίκνα κνιμύγες † πεφρυγμένον πυροβρεμολέβινθα ἀκανθους. † Μεκ|ελτηαδυβρώμαλον ταῦτ' ἀνάμικτον † ἀμπυρικηροιδησίχας. παρεγένετο τύτοις ταῖπν ὁ κολιχομανὴς τραισελεξανδεπίπαν κατπυρὸς,
C χοιρινισάδεα ἢ κυκλωτὰ ὁμοφλωκτὰ ἀνάρτημα, καὶ μελίτωκτα τετυγμένα ἀφθόνας ἀσαμόφλωκτα. τυρακίνας τὲ γάλακτι καὶ μέλιτι συγκαταφυρσῆς ἀμυλος, πλατάνιστα. σαμόρυτπάγη ἢ κ' ζεσελαιοπάγη πλάτανον ἀσαμόπαστα πέμματα καὶ θρεβινθοκναθσυμμιγέντα παλλαῖς θάλλουσες ὥραις ἀμυγδαλίδες ἔαν μαλακόφλοια, ὧν τετρώκασι παισὶν ἀθυίδη κάρυα. ἄλλά τε ὅσα πέπρωται θοίνην ὀλβιόπλουτον. πόσις δ' ἐπεραίνετο κύλικοί τε λόγοι τε πυκινάς. ἔνθα τικλωὸν ἐλέχθη κρεμψὸν ἀθυρμάτιον, κ' ἐθαύμασαν αὐτὸ ἔπειτα λῶσαν. ταῦτα κ' ὁ Κυθήριος Φιλόξενος, ὃν ἐπαινῶν Ἀντιφάνης ἐν τῷ Τριγωνιστῇ φησὶν,

Πολύ γ' ἐστὶ πάντων τῶν ποιητῶν διάφορος
ὁ Φιλόξενος. [‖ πρῶτα] μὲν γὰρ ὀνόμασιν — χ. τὰ πρῶτα
[Ἰδίοις καὶ κοινοῖσι] χρῆται πανταχοῦ, — χ. Ἰδίοισι καὶ κοινοῖσι χ.
[Ἐπειτα μέλη μεταβολαῖς] καὶ χρώμασι, — χ. Ἐπειτα τὰ μέλη μετ.
Ὡς εὖ κέκραται θεὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἰῷ
[Ἐκεῖνος, εἰδὼς τἀληθῶς μυσικιλώ.] — χ. Ἐκεῖνος εἰδὼς ὡς ἀληθῶς μ.
Οἱ νῦν ἢ κιοσόπλεκτα τὲ κρίσεις καὶ
[Ἀνθεσι πάντα τὰ μέλεα] μελέοις ὀνόμασι
Ποιῶσιν ἐμπλέκοντες ἀλλότρια μέλη. — Ἀεροπότητα μέλεα μ.

ΠΛΑΚΟΥΝΤΩΝ ἢ ὀνόματα πολλῶν καταλεξάντων, ὅσον μέμνημαι, τούτων σοι τὲ μεταδώσω. οἶδα ἢ κ' Καλλίμαχον ἐν τῷ τῶν πανδαπῶν συγγραμμάτων πίνακι, ἀναγράψαντα πλακουντοποιικὰ συγγράμματα Αἰγιμίου καὶ Ἡγησίππου καὶ Μητροβίου, ἔτι ἢ Φαίτου. ἡμεῖς ἢ ἃ μετεγράψαμεν ὀνόματα πλακούντων, ὧν σοι καὶ μεταδώσομεν, ‖ οὐχ ὡς τοῦ Ἀλκιβιάδου πεμφθέντος Σωκράτει, ὃν Ξανθίππης καταγελασάσης, ὁ Σωκράτης οὐκοῦν ἔφη οὐδὲ σὺ μεθέξεις τούτου. τοῦτο ἢ ἰσόρησεν Ἀντίπατρος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ὀργῆς. Cap. XIII

ἐγὼ δ' Φιλοπλάκουτι Θ· ὧν οὐκ ἂν πεισθείην τὸν θεῖον ἐκεῖνον ἐξυβριζόμενον πλακοῦντα. ‖ μνημονεύων οὖν ὁ κωμικὸς Πλάτων εἴρηκεν ἐν τῷ Ποιητῇ οὕτως,

Μόνος δ' ἄθλιος ‖ ἄπλαχνος ἐναυγάζομαι,

‖ Απλακοῦντι Θ· ἀλιβανῶτι Θ·, ἀλλὰ μοῦ ἐδέ τῆς κώμης ἀμνημόν εἰμι, ὃν Πλακοῦντα φησὶ καλεῖσθαι Δημήτριος ὁ Σκήψιος ἐν δωδεκάτῳ Τροϊκοῦ Διακόσμου, τῶν Τροπλακίων Θηβῶν φάσκων αὐτὸν ἀπέχειν σταδίους ἑξήκοντα. πεισθησόμεθα δὲ λέγοντας πλακοῦς τὸν ὀνομαστικὸν σωθῆναι γὰρ ἐκ τοῦ πλακόεις, ὡς τυρόεις τυρός, σησαμόεις σησαμοῦς. εἴρηται δὲ καὶ ἐλλειπτικῶς τοῦ ἄρτος. ὅτι δὲ καλὸς πλακοῦς ἐν Παρίῳ τῇ Ἑλλησπόντου φαγεῖν ἐστιν, οἱ ἀπιδημήσαντες μαρτυρήσουσιν. ‖ Αλεξις γοῦν περιπλανηθεὶς λέγων, οὗτος ἐκ Πάρου. λέγει δ' ὕστερον ἐν τῷ Ὑποκαφομένῳ Αρχιλόχῳ,

‖ Ω τὸν δύστυχέα ναίων ‖ Πάρον ὄλβιε πέσσυ,
Ἡ κάλλιστα φέρει χώρα δύο τῶν σωσιπασῶν,
Κόσμον μὲν μακάρεσι λίθον, θνητοῖς δὲ πλακοῦντας.

Ὅτι δὲ καὶ οἱ ‖ Σάμιοι ἀμφέρουσι εἰσὶ ‖ πλακοῦντες, Σώπατρος Θ· ὁ Φλυακογράφος Θ· φησὶν ἐν Βακχίδι Θ· μνησθεῖσι

Πλακοῦντ' ποιὸν ὠνομασμένον Σάμον.

‖ ΕΓΧΥΤΩΝ δὲ πλακοῦντων μνημονεύει ‖ Μένανδρος Θ· μὲν ἐν Ψευδηρακλεῖ,

ΟΤΙ ἔστι καινὰ ποιεῖν, ἃ δ' ἴσασι σύ
ΕΙωθας εἰς σαυτὸν καρυκεύειν μέλι
[Σεμιδάλινον. ἅπαντα γὰρ τἀναντία]
Νῦν ἐστιν ὁ μάγειρος Θ· γὰρ ἐγχύτους ποιεῖ
Πλακοῦντας ὀπτούς, χόνδρον ἑψεῖ καὶ φέρει
Μέλι τ' ἔλαιον Θ·, εἶτα θρίον ἐκ βότρυος.
Ἡ δημιουργὸς δ' ἀντιποδαλεαγμένη
Κρέα διοπᾷ καὶ κίχλας.

Ευάγελος Θ· δ' ἐν Ακαλυπτομένῃ,

Τέτταρας τραπέζας τῶν γυναικῶν εἶπας, ἐξ ὧν τῶν ἀνδρῶν.
Τὸ δεῖπνον ἐντελὲς γὰρ μηδὲν ἐλλιπὲς,
Λαμπρούς γ' ἐνεγκεῖν βουλόμεθα γὰρ τοὺς γάμους.
ΟΤ πῶς ἑτέρᾳ δεῖ πυθέσθαι. πάντα δ' αὐτόπτης ἐρῶ,
Τῶν μὲν ἐλαιῶν ἄφελε πάνθ' ὅσα βάλει χύτη,
Εἰς δὲ τὰ κρέα μόσχον ἔλαβες, δέλφακα,
Χοίρους, λαγωούς. ὡς ἁλαζὼν ὁ καθ' ἑκάστου Θ·
Θέλα, τυρὸν, ἐγχύτους, πᾶν δρόμων, κάνδυλον
Ωά τ' ἀμύλιον τὸ πέρας.†
Υψ Θ· τῆς τραπέζης πήχεων ἐστὶ τριῶν,
Ως τε τὸν δειπνοῦντ' ἐπαίρειν αὖ πάλιν λαβεῖν.

‖ ΑΜΗΣ. πλακοῦντος Θ· χύτου Θ·. Αντιφάνης ἄμυλοι. Μένανδρος Θ· ἐν Υποβολιμαίῳ, τὸν ἄμυλα [χαιρέπωλα καὶ ἐς πέψιν πινά.] Ιωνες δὲ ὡς φησὶ Σειληνὸς ἐν ταῖς Γλώσσαις, ἄμυλον αὐτὸν καλοῦσι. καὶ τοὺς μικροὺς ἀμητίσκους. Τηλεκλείδης, αὐτόματα δὲ κίχλαι μετ' ἀμητίσκων εἰς τὸν φάρυγγ' εἰσπέτονται. ‖ ΔΙΑΚΟΝΙΟΝ. Φερεκράτης,

Ego me hercule placẽtarum auidus nequaquam patiar diuinam illam placentam maledictis inceſſi, de qua ſic Plato comicus in poëta, facta eius mentione, inquit:

Solus ego impaſtus, euiſceratus [a] *ſtupeo, vos aſpiciens,*
Exanimis, torpens.

Memoria tamen nõ excidit pagus, quem Demetrius Scepſius tradit libro duodecimo Troiani apparatus Placentam vocari, diſtantem ſtadiis ſex, à Thebis [b] monti Placo ſubiectis. Poſterior vocis πλακοῦς ſyllaba, nominandi caſu, accentu circumflexo notatur. Eſt autem ea dictio contracta, à πλακόεις, vt à τυρόεις τυρὸς [c]: & σησαμόεις, σησαμοῦς [d], quæ ſimplicia vocabula ita enuntiant, vt ἄρτον, panem, deeſſe intelligamus. In Helleſponti Pario lautas comedi placentas teſtantur qui eò peregrinati ſunt, non diſſimulando errore Alexidis, qui ex Paro, in Archilocho eas ſic laudat:

Fœlicis incola Pari, fortunate ſenex,
Quæ inſula præ omnibus duo fert præſtantiſſima:
Lapidem diis beatis [c] *ornamentum, & mortalibus placentas.*

Excellere Samias quoque placentas Sopater Nugarum ſcriptor ſic inquit in procis Bacchidis:

Placentarum opificem Samon, quam celebrant.

FVSILIVM [f] placentarum in Falſo Hercule meminit ſic Menander:

Candylos [g] *facere non licet: nec quæ tu*
Soles, in vnum confuſis melle
Ac ſemidalide. Nunc enim aduerſa ſunt omnia.
Coquus fuſiles [h] *facit*
Placentas aſſas: alicam coquit: & coctam affert:
Poſt ſalſamentum: deinde thrion: poſt vuas [i]:
Contra dulciariorum artifex mulier [k], *cui mandatum id fuit,*
Carnem aſſat, & turdos.

Euangelus in Anacalyptomene [l]:

A. *Mulierum dixtin' menſas quatuor? virorum ſex?*
B. *Cœnam omnibus numeris abſolutam, in qua deſit nihil,*
Splendidáſque prorſus volo fieri nuptias.
Quid autem ſit opus, ex te percontor:
A. *Videbo ipſe, ac dicam omnia.*
Olearum quotquot voles ſume genera:
E carnibus, vitulum, porcellum,
Suem, leporem: B. *Quàm arrogans ſceleſtus hic?*
A. *Ficulnea* [m] *folia, & ciſeum ad placentas* [n] *fuſiles.*
B. *Heus tu, Dromo puer.* A. *Ad Candylum* [o] *ona, & amylum, denique.*
Altitudo menſæ cubitorum eſto trium:
Vt attollat ſeſe conuiua, capere ſi quid velit.

AMES placentæ genus eſt. Antiphanes:

Ametes ex amylo.

Menander in ſubdititio:

Ameta Chariſpo quendam is dum coqueret, peruſſit.

Iones, vt ſcribit in Linguis Silenus, Amen [p] vocant, & paruulos Ametiſcos. Telecleides:

Sponte turdi cum Ametiſcis in fauces aduolabant.

DIACONIVM. Pherecrates:

Pra

χ. Σεμιδάλινον ἅπαντα γὰρ τἀναντία

χ. Χαίρεις πάλιν ἐπὶ τὸν πάνα;

Præ voracitate insuper comedit & Diaconium, cùm Amphiphontem haberet.

AMPHIPHON placenta Dianæ sacra, circumpositis in orbem accensis faculis. Philemon in Mendico:

Viarum [a] præses Diana, amica domina,
Hunc affero tibi Amphiphontem ô veneranda,
Et ad libandum quæ sunt opus.

Meminit huius & Diphilus in Hecate. Philochorus tradit Amphiphontem vocari, Dianæque sacris inferri, & in triuiis ea die poni, qua lunam occidentem sol exoriens occupat, & illustratur vtrinque cœlum [b]. BASYNIAS. Semus libro secundo Deliadis scribit, Delios in insula Irine [c] Hecatæ sacrificare placentas quas vocant Basynias. Fiunt hæ ex farina tritici aqua subacta & cum melle cocta: quæ verò COCCARA [d] nominantur, ex tribus ficis, & totidem nucibus. STREPTI [e]. NEELATA [f]. Horum meminit Demosthenes rhetor in oratione de Corona pro Ctesiphonte.

EPICHYTON. Nicochares in Cheirogastoribus.

Ego equidem panes, mazam [h], pultem, polentam,
Collicas, [i], obeliam [k], melittutam [l], epichytos [m]:
Ptisanam [n], placentas, dendalidas, tagenitas [o],

Pamphilus ATTANITEN, Epichyton vocari scribit. Attanitæ in his meminit Hipponax:

Non attagenem leperésue comest.
Teganias sesamidibus ille non condit:
Attanitas fauis non oblinit.

CREION. Placentaceus panis, quem Argis à sponsa ad sponsum ferunt. Coquitur in pruna. Ad illum edendum inuitantur amici, apponitur cum melle, vt ait Philetas in Dissolutis [c] & Petulantibus. GLYCINAS. Apud Cretenses paratur ex oleo & passo, vt ait Seleucus in Linguis. EMPEPTAS, vt idem scribit, triticeus panis, modice cauus, iis quas Crepidas vocant, similis, quibus [p] indunt confectas è caseo [q] placentulas. ENCRIDES. Exigua bellaria cocta in oleo, deinde melle illita. Harum sic meminit Stesichorus.

Alicam, Encridas, aliáque bellaria, & flauum mel.

Meminit harum Epicharmus quoque, & Nicophon in Cheirogastoribus. Aristophanes in Danaïdibus, quendam poëtam encridas vendidisse his verbis inquit:

Simul verò non aderit qui vendit encridas.

Pherecrates in Crapatallis:

Hæc quandoquidem habet, in via rapiat Encridas.

EPICYCLIOS [r] placenta quædam apud Syracusios vocatur. Eius meminit Epicharmus in Terra [s] & Mari. GOVRON placentæ genus Solon in Iambis sic ait:

Bibunt, ac manducant, hi quidem [t] liba,
Panem alij, commixtos alij
Gouros lenticulæ: illic nec bellariorum
Penuria est: quæcunque nigra mortalibus
Terra exhibet, affluenter omnia suppetunt.

A ὑπὸ τῆς ἀπληστίας διακόνιον ἔπηστεν ἀμφιφῶντ' ἔχων. ΑΜΦΙΦΩΝ. πλακοῦς Ἀρτέμιδι ἀνακείμενος, ἔχει δ' ἐν κύκλῳ καόμενα δᾴδια. ‖ Φιλήμων ἐν ‖ Πτωχῷ ἢ Ῥοδίᾳ, Ἄρτεμι φίλη δέσποινα τοῦτόν σοι φέρω ὦ πότνι' ἀμφιφῶντα καὶ σπονδήσιμα. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Δίφιλος ἐν ‖ Ἑκάτῃ. Φιλόχορος δὲ ἀμφιφῶντα αὐτὸν κληθῆναι, καὶ εἰς τὰ τῆς Ἀρτεμίδος ἱερὰ φέρεσθαι, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὰς τριόδους, ἐπεὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐπικαταλαμβάνεται ἡ σελήνη ἐπὶ ταῖς δυσμαῖς ὑπὸ τῆς τοῦ ἡλίου ἀνατολῆς, καὶ ὁ οὐρανὸς ἀμ-
B φιφῶς γίνεται.

‖ ΒΑΣΥΝΙΑΣ. Σῆμος ἐν δευτέρῳ Δηλιάδος, ἐν τῇ τῆς ‖ Ἑκάτης φησὶ νήσῳ τῇ ‖ Ἰριδι θύουσι Δήλιοι τοὺς βασυνίας καλουμένους. ἔστι δὲ ἑφθὸν πύρινον σταῖς σὺν μέλιτι καὶ τὰ καλούμενα ΚΟΚΚΩΡΑ ἰσχὰς καὶ κάρυα τρία. 320

‖ ΣΤΡΕΠΤΟΙ καὶ ‖ ΝΕΗΛΑΤΑ. τούτων μνημονεύει Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος περὶ τοῦ φάνστου.

C ‖ ΕΠΙΧΥΤΟΝ. Νικοχάρης ἐν Χειρογάστορσιν.

Ἐγὼ μὲν ἄρτους, μάζαν, ἀθάρην, ἄλφιτα,
Κόλλικας, ὀβελίαν, καὶ μελιττοῦταν, ἐπιχύτους,
Πτισάνην, πλακοῦντας, δενδαλίδας, ταγηνίας.

Πάμφιλος δὲ τὸν ‖ ΑΤΤΑΝΙΤΗΝ καλούμενον ἐπίχυτον φησὶ καλεῖσθαι. τοῦ δὲ ἀττανίτου Ἱππώναξ ἐν τούτοις μνημονεύει [† οὐ καττάς τε καὶ λαγὼς καταβρύκων, οὐ τηγανίας σησάμοισι φαρμάσσων, οὐ δ' ἀττανίτας κηρίοισιν ἐμβάπτων.] γρ. Οὐκ ἀτταγάς τε καὶ λαγὼς καταβρύκων, Οὐ τηγανίτας σησάμοισι φαρμάσσων, Οὐδ' ἀττ.

D ‖ ΚΡΗΙΟΝ. πλακοῦς ἄρτος ὃν Ἀργεῖοι παρὰ τῆς νύμφης πρὸς τὸν νυμφίον φέρουσι. ὀπτᾶται δ' ἐν ἄνθραξι καὶ καλοῦνται ἐπ' αὐτὸν οἱ φίλοι, παρατίθεται δὲ μετὰ μέλιτος ὡς φησὶ Φιλήτας ἐν Ἀτάκτοις. ‖ ΓΛΥΚΙΝΑΣ. ὁ διὰ γλυκέος καὶ ἐλαίου πλακοῦς παρὰ Κρησὶν, ὡς φησὶ Σέλευκος ἐν Γλώσσαις. ‖ ΕΜΠΕΠΤΑΣ. ὁ αὐτὸς φησὶ πύρινος ἄρτος κοῖλος καὶ σύμμετρος, ὅμοιος ταῖς λεγομέναις κρηπῖσιν, εἰς ἃς ἐντίθενται τὰ διὰ τοῦ [πυροῦ] σκευαζόμενα πλακούντια. CAP. XIV. γρ. Εμπεπταὶ γρ. τυροῦ

E ‖ ΕΓΚΡΙΔΕΣ, πεμμάτιον ἑψόμενον ἐν ἐλαίῳ, καὶ μετὰ τοῦτο μελιτούμενον. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Στησίχορος διὰ τούτων, χόνδρον τε καὶ ἐγκρίδας ἄλλά τε πέμματα καὶ μέλι χλωρόν. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Ἐπίχαρμος, καὶ ἐν τοῖς Χειρογάστορσι Νικοφῶν. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Δαναΐσι, καὶ ποιητὴν φησὶν αὐτὸν εἶναι ἐν τούτοις μήθ' ἅρμα εἶναι Ἐγκριδοπώλην. Φερεκράτης δ' ἐν Κραπατάλλοις, ταῦτ' ἔχων ἐν ταῖς ὁδοῖς ἁρπαζέτω τὰς ἐγκρίδας.

F ‖ ΕΠΙΚΥΚΛΙΟΣ· πλακοῦς τις παρὰ Συρακουσίοις οὕτω καλούμενος· καὶ μέμνηται αὐτοῦ Ἐπίχαρμος ἐν Γᾷ καὶ Θαλάσσῃ.

‖ ΓΟΥΡΟΣ ὅτι πλακοῦντος εἶδος, ὁ Σόλων ἐν τοῖς Ἰάμβοις φησὶ,

Πίνουσι καὶ τρώγουσιν οἱ μὲν ἴτρια,
Οἱ δ' ἄρτον αὐτῶν, οἱ δὲ συμμεμιγμένους
Γούρους φακοῖσι, κεῖθι δ' οὔτε πεμμάτων
Ἄπεστιν οὐδὲν, ἅσσ' ἂν ἀνθρώποισι γῆ
Φέρει μέλαινα, πάντα δ' ἀφθόνως πάρα.

‖ ΚΥΡΙ

‖ΚΥΡΙΒΑΝΑΣ. πλακοῦντάς τινας ὀνομαστικῶς Απολλόδωρος [παρ' Αλκμᾶνος,] ὁμοίως καὶ Σωσίβιος ἐν τρίτῳ Περὶ Αλκμᾶνος τὸ ‖ σχηματοειδεῖς εἶναι φάσκων αὐτούς. χρῆσθαι δ' αὐτοῖς Λάκωνας πρὸς τὰς τῶν γυναικῶν ἑστιάσεις. περιφέρειν τε αὐτοὺς ὅταν μέλλωσιν ᾄδειν τὸ παρεσκευασμένον ἐγκώμιον τῆς παρθένου αἱ ἐν τῷ χορῷ ἀκόλουθοι. ‖ΚΡΙΜΝΙΤΗΣ. πλακοῦς ποιὸς διὰ κρίμνων γινόμενος, ὡς Ιατροκλῆς ἐν τῷ περὶ πλακούντων ἀναγράφει.

ΣΤΑΙΤΙΤΑΣ. πλακοῦς ποιὸς, ἐκ στέατος καὶ μέλιτος· μνημονεύει Επίχαρμος ἐν Ηβας γάμῳ. σταῖς δ' ἐστιν ὑγρὸν εἰς τήγανον ἐπιχεόμενον μέλιτος ἐπιβαλλομένου, καὶ σησάμης καὶ τυροῦ ὡς Ιεροκλῆς φησίν.

‖ΧΑΡΙΣΙΟΣ. τούτου μνημονεύει Αριστοφάνης ἐν Δαιταλεῦσιν. ἐγὼ δὲ νῶν πέμψω πλακοῦντ' ἑσπέραν χαρίσιον. ΕΥβουλος δ' Αγκυλίωνι, ὥσπερ ἄρτου αὐτοῦ ὄντος οὑτωσὶ λέγει, ἐξεπίλησας ἀρτίῳ πέττουσα τὸν χαρίσιον. ‖ΕΠΙΔΑΙΤΡΟΝ. πλακούντων ἐδεσμάτιον ἐπὶ τῷ δείπνῳ ἐσθιόμενον, ὥς φησι Φιλήμων ἐν τῷ Περὶ Αττικῶν ὀνομάτων. ‖ΝΑΝΟΣ. ἄρτος πλακουντώδης διὰ τυροῦ καὶ ἐλαίου κατασκευαζόμενος. ‖ΨΩΘΙΑ. τὰ ψαθύρια. Φερεκράτης Κραπατάλλοις, λήψει δ' ἐν ἅδου κραπάταλλον τριωβόλου καὶ ψωθία. Απολλόδωρος δὲ ὁ Αθηναῖος καὶ Θεόδωρος ἐν Αττικαῖς γλώσσαις, τοὺς ἄρτου τὰ ἀποψαυόμενα ψωθία καλεῖσθαι, ἅτινας ὀνομάζειν ἀτταράγους.

ΙΤΡΙΟΝ. πεμμάτιον λεπτὸν διὰ σησάμου καὶ μέλιτος γινόμενον. μνημονεύει αὐτοῦ Ανακρέων οὕτως, ἠρίστησα μὲν ἰτρίου λεπτὸν ἀπόκλας, οἴνου δ' ἔπιον κάδον. Αριστοφάνης Αχαρνεῦσι. πλακοῦντες, σησαμοῦντες, ἰτρία.

Σοφοκλῆς Ιριδι,

Εγὼ δὲ πεινῶ σ' αὖ πρὸς ἴτρια βλέπω.

‖ΑΜΟΡΑΙ, τὰ μελιττώματα. Φιλήτας Ατάκτοις ἀμόρας φησὶ καλεῖσθαι μελιττώματα δ' ἔστι πεπεμμένα. ΤΑΓΗΝΙΤΗΣ πλακοῦς ἐν ἐλαίῳ τετηγανισμένος μνημονεύει Μάγνης ἢ ὁ ποιήσας τὰς εἰς αὐτὸν ἀναφερομένας κωμῳδίας ἐν Διονύσῳ δευτέρῳ, ταγηνίας ἤδη τεθέασαι χλιαροὺς σίζοντας, ὅταν αὐτοῖς ἐπιχέῃς μέλι. καὶ Κρατῖνος ἐν Νόμοις, καὶ δρόσον βάλλων ἕωθεν χλιαρὸς ταγηνίας. ΕΛΑΦΟΣ. πλακοῦς ὁ τοῖς ἐλαφηβολίοις ἀναπλασσόμενος, διὰ σταιτὸς καὶ μέλιτος, καὶ σησάμου. ΝΑΣΤΟΣ, πλακοῦντος εἶδος ἔχων ἔνδον καρυκείας.

ΧΟΡΙΑ, βρώματα διὰ μέλιτος καὶ γάλακτος γινόμενα. ΑΜΟΡΒΙΤΗΣ. πλακοῦντος εἶδος παρὰ Σικελοῖς. οἱ δὲ ‖ΠΑΙΣΑ πλακούντια παρὰ Κώοις, ὥς φησιν Ιατροκλῆς. ΣΗΣΑΜΙΔΕΣ, ἐκ μέλιτος καὶ σησάμου πεφρυγμένων καὶ ἐλαίου σφαιροειδῆ πέμματα. ΕΥπολις Κόλαξιν, ὃς χαρίτων μὲν ὀμιχεῖ, [κολλαβίδας δὲ βαίνει,] ‖ σησαμίδας δὲ χέζει, μῆλα δὲ χρέμπτεται. Αντιφάνης Δευκαλίωνι, σησαμίδας ἢ μελίπηκτα, ἢ τοιοῦτό τι. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Εφιππος ἐν Κύδωνι. πρόκειται τὸ μαρτύριον.

γρ. παρὰ Αλκμᾶνι,

γρ. κολλαβίδας δὲ β.

A CYRIBANAS placentas quaſdam apud Alcmanem interpretatur Apollodorus, atque etiam Soſibius libro tertio de Alcmane. Eas variis figuris delineari, idem affirmat: Lacedæmonióſque illis vti, vxoris aduentu in nuptiis epulantes, & cùm laudes ſponſæ virginis parato encomio cantaturi ſunt in chorea ſaltantes aſſeclæ, eas circumferri. CRIMNITES placenta fit è Crimno [a], vt Iatrocles exponit libro De placentis. STÆTITES placenta, ex adipe & melle. Huius meminit Epicharmus in Hebes nuptiis, B σταῖς, vt Hierocles explicat, humor [b] eſt ſartagini affuſus cum melle, ſeſamo, & caſeo, CHARISIVS [c]. Huius meminit Ariſtophanes in Conuiuis:

Ego veſperi placentam noſtram Chariſion mittam.

EVbulus in Ancylione [d], tanquam panis ſit, ait:

Exilui nuper chariſium dum coquerem.

EPIDÆTRON, placentarum faſciculus, quem poſt cœnam edebant, vt Philemon ait libro De vocabulis Atticis. NANOS, placentaceus panis, ex caſeo & oleo cõfectus. PSOTHIA, quæ & Pſathyria vocant. Pherecrates in Crapatallis, id eſt Morionibus: C

Apud inferos triobolo emet Pſothia, & Crapatallum [e].

Apollodorus Athenienſis, & Theodorus in Atticis linguis, panis puſulas coctura excitatas Pſothia nominant, quas nonnulli vocant ἀτταράγους. ITRIVM, paruulum eſt bellarium, è ſeſamo & melle: Anacreon huius ſic meminit: D

Itrium ego tenue, diffractum, ſum pranſus: vini autem bibi cadum.

Sophocles in Iride:

Eſuriens ego itria reſpicio.

AMORÆ, mellita cibaria. Philetas in Diſſolutis:

Amoræ, inquit, hominem demulcent.
Miſſæ verò illæ ſunt mellitæ placentæ.

TAGENITES, placenta in oleo frixa. E Magnes, aut qui ſcripſit comœdias illi attributas, eius ſic meminit in ſecundo Baccho:

Tagenias iam reſpexiſti, tepidos, ſtridentes dum ipſis mel affunditur.

Cratinus in Legibus:

Rorem matutino iacit, tepentes Tagenias.

ELAPHOS, placenta quæ in Elapheboliis [f] pinſebatur, ex farina ſubacta & ſeſamo [g].

NASTOS placentæ genus, condimentis variis intus farctæ. CHORIA, edulium ex lacte & melle temperatum. AMORBITES, placentæ genus apud Siculos. PÆSA, placentulæ apud Coos, vt ſcribit Iatrocles. SESAMIDES, globoſa bellaria è melle ſeſamóq; frixis, & oleo. EVpolis in Adulatoribus: F

Gratias [h] ille meiit: Callabidas ſaltat ambulans:
Seſamidas cacat: mala excreat.

Antiphanes in Deucalione. Seſamidas, vel è melle compacta, bellaria, vel quidpiam aliud. Earumdem meminit & Ephippus: Teſtimonium extat in Cydone.

MYLLI.

MYLLI. Heraclides Sytacusius libro de vetustis & sancitis moribus, scribit, apud Syracusios in perfectis Thesmophoriis [a], ex sesamo & melle fingi pudenda muliebria, quæ per ludos & spectacula [b] circumferebantur, & in tota Sicilia vocabantur Mylli. ECHINVS. Lynceus Samius in sua ad Diagoram epistola, dum quæ eximia in Attica gignuntur, comparat cum iis quæ Rhodus fert, ita scribit: Famæ verò Ametis, nouum aduersarium & cocertatorē Echinum illa obiicit, secunda mensa inuectum: de quo nunc summatim agam. Cùm verò huc accesseris, & confectum, vt est Rhodiorum lex, ac consuetudo, manducaueris, conabor prolixius de illo sermonem instituere. COTYLISCI. Heracleon Ephesius ita vocari quasdam placentas scribit, factas è tertia parte Chœnicis [c]. CHOERINÆ [d]. Harum meminit Iatrocles libro De placentis, & illius quam Pyramunta vocant, & quā differre à Pyramide censuit. Pyramiden enim fieri è tritico tosto, ac melle macerato, eámque pręmium illis dati qui insomnes pernoctauerint. Chrysippus Tyaneus in Opificio [e] panario, species generáque placentarum hæc recenset, Tarentinam, Crasianam, Siculam, Gloustron, Hedybia, Marypton, Plicium, Clouttaton, pourion, Gosgloanion, Paulianum: è caseo verò confici quæ sequuntur, Enchyton, Scirbætessum, Bityllum: ex alica [f] & caseo, Spiram, Argyrothryphema, Lucullos, Libum, Circum, Aixapham, Crustam, Placentam: fieri quoque & oryziten placentam: Sic porrò confici Phthoïdem: expressum caseum, & tritum, æneo cribro iniici, incerni, addi mel, & siliginis libram: hæc omnia emollita in vnitatem redigi: apud Romanos Catillū [g] ornatum sic parari: Lactucas lotas eradi [h]: vino in mortarium effuso illas conteri: exprimi deinde succum: cum eo subigi aliquantum siliginis, quam vbi residere permiseris, rursum paulo post eam teri, adiecto paululo suilli adipis, ac piperis: teri denuo: in lagana distrahi, quę lęuigata & dissecta frustulatim coquuntur in oleo feruentissimo, frusta postremo in colum [i] coniici. Sunt & alia placentarum genera, Coptoplacenta, Ostracitis, Attacitæ, Amylum, Tyrocoscinos, cuius hæc est confectio: Expressus probè caseus excipitur vase: cribrum æneum subditur, transmittitur caseus [k]. Cùm mensæ infertur placenta, supernè mellis tantum additur quantum est satis. Sic verò parantur Hypotyrides. Inditur lacti [l] mel: quod ita mixtum est exprimitur, in vas coniicitur, concrescere sinitur. Si ad manum sunt pusilla [m] cribra, in ea mittitur quod vase receptum erat, vt serum extillet. Vbi coiisse videbitur, sublato vase, quod est coagulatum in argenteam lancem effunditur, vt supernè refrigeretur [n] inuersa pars. Cribra verò parua si desint, colando, sero nouis & puris [o] flabellis vtitor, quibus ignis ventilatur. Eundem vsum illa præstabunt. GASTRIS [p]. Idē scriptor ait in Creta placentæ genus, quod Gastrin [q] vocant, ita confici. Thasias [r] nuces oportet, iuglandes, amygdalas papa-

A ΜΥΛΛΟΙ. Ηρακλείδης ὁ Συρακούσιος ἐν τῷ Περὶ θεσμῶν, ἐν Συρακούσαις φησὶ τοῖς παντελείοις τῶν θεσμοφορίων ἐκ σησάμου καὶ μέλιτος κατασκευάσασθαι ἐφήβαια γυναικεῖα, ἃ καλεῖσθαι κατὰ πᾶσαν Σικελίαν μυλλοὺς, καὶ περιφέρεσθαι τῶν θεαῖς. ‖ ΕΧΙΝΟΣ. Λυγκεὺς ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ ἐκ παραλλήλου τιθεὶς τὰ κατὰ τὴν Αττικὴν ἐξαιρέτως γινόμενα τοῖς ἐν τῇ Ῥόδῳ, γράφει οὕτως, τῇ δὲ περὶ τὸν ἄμητα δόξῃ τὸν καινὸν ἀνταγωνιστὴν ἐπὶ τῆς δευτέρας εἰσάγουσα τραπέζης ἐ-
B χῖνον, ὑπὲρ οὗ νῦν μὲν ἐπὶ κεφαλαίου. παραγινομένου δέ σου, καὶ συντεθέντος κατὰ σοῦ ἐν Ῥόδῳ νόμους ἀναμασησάμενος πειράσομαι πλείω περιθεῖναι λόγον. ‖ ΚΟΤΥΛΙΣΚΟΙ. Ηρακλέων ὁ Εφέσιος 121
πλακοῦντάς τινας φησὶν οὕτω καλεῖσθαι τοὺς ἐκ τρίτου μέρους τῆς χοίνικος γινομένους. ‖ ΚΟΙΡΙΝΑΙ. τούτων μνημονεύει Ιατροκλῆς ἐν τῷ Περὶ πλακούντων καὶ τοῦ πυραμοῦντος καλουμένου διαφέρειν λέγων τῆς πυραμίδος καλουμένης. γίνεσθαι γὰρ ταύτην
C ἐκ πυρῶν πεφωσμένων, καὶ μελίτι δεδευμένων. αὗται δὲ ἆθλα τίθεντο τῶν παννυχίσι τῷ διαγρυπνήσαντι. ‖ Χρύσιππος δὲ ὁ Τυανεὺς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Αρτοκοπικῷ, εἴδη πλακούντων καὶ γένη τάδε ἀναγράφει, ‖ Ταραντῖνον, [Κρασιανὸν, Σικελικὸν,] [‖ Κλοῦστρον. ‖ Ιουλιανὸν,] ‖ Απικιανὸν, ‖ Κανωπικὸν, ‖ Περλουκίδιον, ‖ Καππαδοκικὸν, ‖ Ηδύβια, ‖ Μωρύπτον, ‖ Πκίκιον, ‖ Γουττᾶτον, ‖ Μοντιανὸν, τοῦτον φησὶ μάξεις ἐξ οἴνου καὶ ἥμισυ ἐκ τυροῦ. ἡδονικώτερον γὰρ γίνεται,
D ‖ κλοῦστρον κοιριανὸν, ‖ κροῦστον [τουττᾶτον,] ‖ κροῦστον Ταβωνιανόν. ‖ Μουστάκια ἐξ οἰνομέλιτος, μουστάκια σησάματα, ‖ κροῦστον πούριον, ‖ γωσγλωάνιον, ‖ παυλιανόν. ‖ ἐκ τυροῦ δέ φησι γίνεται πλακούντηρα τάδε, ἔγχυτος, [‖ σκιρβαιτήσου βίτυλλος.] γίνεται δὲ καὶ ἐξ ἄλικος σοῦ βίτυλλος, ‖ σπίρα καὶ οὗτος ἐκ τυροῦ γίνεται, ‖ λούκολλοι, ‖ ἀργυροτρύφημα, ‖ λίβος, ‖ κίρκος, ‖ αἰξάφας, ‖ κλουστροπλακοῦς γίνεται δέ φησι, καὶ ὀρυζίτης πλακοῦς. ὁ δὲ ‖ φθοῖς οὕτω γίνεται, τυρὸν ἐκπιέσας τρίβε καὶ ἐμβαλὼν ἐς κόσκινον χάλκεον διή-
E θει, εἶτ' ἐπίβαλλε μέλι καὶ σελιγνέως ἡμίναν, καὶ συμμάλαξον εἰς ἕν. ‖ κάτιλλος δὲ ὀρνάτος ὁ λεγόμενος παρὰ Ῥωμαίοις οὕτω γίνεται, θρίδακας πλύνας ξέσον, καὶ ἐμβαλὼν οἶνον εἰς θυείαν τρίβε τὰς θρίδακας, εἶτα τὸν χυλὸν ἐκπιέσας σελίγνιον συμφύρασον αὐτῷ, καὶ συμπεσεῖν ἐάσας μετ' ὀλίγον, τρίψον αὐτὸν ὡς προσβαλὼν ὀλίγον στέατος χοιρείου καὶ πέπερι, καὶ πάλιν τρίψας, ἕλκυσον λάγανον καὶ λειάνας ἐκτεμὼν κατάτεμνε, καὶ ἕψε εἰς ἔλαιον θερ-
F μότατον εἰς ἠθμὸν βαλὼν τὰ κατακεκομμένα. ‖ ἄλλα πλακούντων γένη, ‖ ὀστρακίτης, ‖ ἀττακίται, ‖ ἄμυλον, [‖ τυροκόσσινον] τυρὸν ἐκπιέσας καλῶς, θὲς εἰς ἄγιτος, εἶτ' ἄνω κόσκινον χαλκοῦν ἐπιθεὶς διάγε τὸν τυρόν. ὅταν δὲ μέλλης προσφέρειν, βάλε μέλιτος αὐτάρκες ἐπάνω. ‖ ὑποτυρίδες δὲ οὕτω γίνονται, εἰς

Cap. XV.

γρ. Κρασιανὸν Σικελὸν

γρ. κροῦστον Ιουλιανὸν,

γρ. γουττᾶτον vel, τουτουλᾶτον, aut, τιτουλᾶτον,

γρ. σκειβλίτης, σουβίτυλλος

γρ. τυροκόσσινον.

γάλα βαλὼν μέλι, ἐκπίεσον καὶ βάλε εἰς σκεῦος καὶ ἔα παγῆναι. ἐὰν δέ σοι παρῇ κοσκίνια μικρὰ, ἐπίβαλε εἰς αὐτὰ τὸ σκεῦος, καὶ ἔα ἐκρεῖν τὸν ὄρρον, καὶ ὅταν σοὶ δόξῃ πεπηγέναι, ἄρας τὸ σκεῦος μετάβαλλε εἰς ἀργύρωμα, καὶ ἔσται ἡ ὄψις ἄνωθεν· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ κοσκίνια, ‖ φλαβελλίοις καινοῖς χρῶ, ἐν οἷς τὸ πῦρ ῥιπίζεται, καὶ γὰρ αὐτῶν ποιεῖ χρείαν. ΚΟΠΤΟΠΛΑΚΟΥΣ. ἐν Κρήτῃ δέ φησι πλακούντηρον ποιοῦσιν, ὅπερ ὀνομάζουσι ‖ γάστριν, γίνεται δὲ οὕτως. Κάρυα Θάσια καὶ Ποντικὰ καὶ ἀμύγδαλα, ἔτι δὲ μήκωνα,

μήκωνα, ὃν φρύξας ἁλοήσαι καλῶς, καὶ εἰς γυάλιον καθαρὸν τρίψον ἐπιμελῶς, συμμίξας τε τὴν ὀπώραν μάζον μέλιτι ἡψημένῳ προσβαλὼν πέπειρ. πλέον καὶ μάλαξον. γίνεται δὲ μέλαν ἀφ' ἧς μήκωνα, ἀφαπλασίους ποίησον τετράγωνον, εἶτα σήσαμον λευκὸν τρίψας, μάλαξον μέλιτι ἡψημένῳ, καὶ ἕλκυσον λαγανία δύο, καὶ ἐν θὲς ὑποκάτω τὸ ἄλλο ἐπάνω, ἵνα τὸ μέλαν εἰς μέσον γένηται, [εὐρύθμητόν τε] αὐτὰ ταῦτα καὶ ὁ σοφὸς πεμματολόγος Χρύσιππος. ‖ Ἁρποκρατίων δὲ ὁ Μενδήσιος ἐν τῷ περὶ πλακουντων, τὴν ἁλοὴν Ἀλεξανδρεῦσι καλεμβώλην ‖ παγκαρπίαν καλεῖ. ‖ ἴτρια δέ ἐστι ταῦτα σωτεθρυμμένα ἃ μετὰ μέλιτος ἐψόμενα, καὶ μετὰ τὴν ἕψησιν σφαιρηδὸν συλλεγέντα προσδέεται ‖ εὐκλωλεπῆ ἕνεκα δὲ συμμίξεως: ‖ ΠΟΛΤΟΥ δὲ μνημονεύει Ἀλκμὰν ἔτως, ἤδη παρέξει ‖ πυανίου τε πόλτον, ‖ χίδρον τε λάκκον, κηρίναν τ' ὀπώραν. ‖ ἔστι δὲ τὸ πυάνιον ὡς φησι Σωσίβιος πανσπερμία ἐν γλυκεῖ ἡψημένη. χίδρον δὲ οἱ ‖ ἐφέσιοι πυροί. κηρίναν δὲ ὀπώραν λέγει τὸ μέλι. καὶ Ἐπίχαρμος δὲ ἔτως λέγει ἐν γᾶ καὶ θαλάσσῃ, πόντον ἔψειν ὄρθριον. καὶ τῶν καλεμβώλων δὲ ‖ μελικηρίδων μνημονεύει Φερεκράτης ἐν Ἀγριολοις ἔτως, ὥσπερ τῶν αἰγιδίων ὄζειν ἐκ δ' στόματος μελικήρας. λεχθέντων καὶ τούτων ὁ σοφὸς Ὀλυμπιόδωρος ἔφη, πόθεν ὑμῖν ὦ πολυμαθέστατοι γραμματικοὶ, καὶ ἐκ ποίας βιβλιοθήκης ἀνεφάνησαν εἰ σεμνόσαρκοι οὗτοι συγγραφεῖς Χρύσιππος καὶ Ἁρποκρατίων, ἀφ' ὧν καλλονῆς καλῶν ὀνόματα φιλοσόφων τῇ ὁμωνυμίᾳ; τίς δὲ ἡμίναν Ἑλλήνων ὠνόμασεν; ἢ τίς ἀμύλην μνημονεύει; ἀπαυθήσαντες δὲ αὐτὰ δ' λαρίσσης καὶ ἐπόντες τὸν μὲν ἡμίναν οἱ τὰ εἰς Ἐπίχαρμον ἀναφερόμενα ποιήματα πεποιηκότες οἴδασιν, καὶ ἐν τῷ Χείρωνι ἐπιγραφομένῳ οὕτως λέγεται, καὶ πεῖν ὕδωρ διπλάσιον χλιαρὸν ἡμίνας δύο. τὰ δὲ ψευδεπιγράμματα ταῦτα ὅτι πεποιήκασιν ἄνδρες ἔνδοξοι Χρυσόγονός τε ὁ αὐλητὴς, ὥς φησιν Ἀριστόξενος ἐν ὀγδόῳ Πολιτικῶν νόμων τὴν πολιτείαν ἐπιγραφομένῳ. Φιλόχορος δ' ἐν τοῖς Περὶ μαντικῆς ἀξιόπιστον τὸν εἴτε Λοκρὸν ἤτοι, ἢ Σικυώνιον, τὸν κανόνα δὲ τὰς γνώμας πεποιηκέναι φησίν. ὁμοίως δὲ ἱστορεῖ καὶ ‖ Ἀπολλόδωρος. τοὺς δὲ ‖ ἀμύλας μνημονεύει Τηλεκλείδης ἐν Στερροῖς ἔτωσι λέγων.

Φιλῶ πλακοῦντα θερμὸν, ἀχράδας οὐ φιλῶ,
Χαίρω λαγῳοῖς ἐπ' ἀμύλῳ καθημμένοις.

Τούτων ἀκούσας ὁ Ὀλυμπιόδωρος ἔφη, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ‖ κόπλιν τινὰ καλεῖτε, ὁρῶ δὲ ἑκάστῳ κειμένῳ ἐπὶ τῆς τραπέζης, λέγετέ μοι ὦ λίχνοι τίς δ' ὀνόματος τοῦτο τὸ ἐνδόξων μνημονεύει. ὁ δὲ Δημόκριτος ἔφη, τὸ μὲν θαλάσσιον πέλαγον κόπλιν φησὶ καλεῖσθαι. Διονύσιος ὁ Ἰτυκαῖος ἐν ἑβδόμῳ Γεωργικῶν. δ' δὲ ἡμῖν ἐπιγεγραμμένα μελιπήκτου, μέμνηται Κλέαρχος ὁ Σολεύς ἐν τῷ [Περὶ γραφῶν] ἔτωσι λέγων, ‖ σκεύη κελεύοντα λέγειν ‖ ὅμοια εἰπεῖν, τρίπους, χύτρα, λυχνεῖον, ‖ ἀκταία, βάθρον, σπόγγος, λέβης, σκαφεῖον, ὅλμος, λήκυθος, σπυρὶς, μάχαιρα, τρυβλίον, κρατὴρ, ῥαφίς. καὶ πάλιν ὄψων οὕτως ἔτνος, φακὴ, ζωμὸς, ἰχθὺς, γογγυλὶς, σκόρδον,

A ueris semen frigi, & dum friguntur [a] probè accurari: deinde in mortario mundo teri sedulo: tritis fructibus illis admisceri mel decoctum, addi cõpluseulum piperis: ea simul subigi: nigrescentem massam illam ob admixtum papaueris semen, in quadram dilatari: hoc vbi factum, sesamum album teri, subigi cum melle cocto: inde protrahi parna duo lagana: horum alterum pro solo infernè subiici, alterum supernè locari, vt intermedium illud sit quod nigricat, aptè & concinnè interpositum. Hactenus sapiens ille Pemmatum
B scriptor Chrysippus. Harpocration verò Mendesius libro De placentis, apud Alexandrinos quandam ait nominari Pancarpiam [b]. Ibidem, contrita [c] liba, cocta, cum melle, & post coctu ram in globosas pilas formata, & congesta, tenui papyro colligari, vt cohæreant, nec dissoluantur.

PVLTIS meminit sic Aleman:

Iam Pyaniam pultem præbebit, Chidron candidum, & è fauis fructum.

C Est autẽ Pyaniõ, vt inquit Sosibus, omnium seminum congeries in passo elixa: Chidrus [d] autẽ elixum triticum: Fauorum fructus, mel. Epicharmus in Terra & mari, de melle sic inquit,

Matutino coquenda [e] est pulis.

Placentarum, quas Meliceridas vocant, sic meminit Pherecrates in Transfugis,

Veluti capella [f] ore is meliceridas obolet.

Hæc dicta cùm essent, Vnde verò, inquit Vlpianus, vobis hi doctissimi grammatici? ex qua bibliotheca emerserunt hi scriptores imprimis
D venerabiles, Chrysippus, & Harpocratiõ, qui appellationis similitudine præstantium philosophorum nomen inuidiosum reddunt? Ecquis Græcorum heminam nominauit? ecquis amyli meminit? Occurrit Laurentius, & iis qui adscripta Epicharmo poëmata condiderunt, notam inquit hominam fuisse. Sic enim legi in eo, cuius titulus est Cheiron:

Aquam tepidam bibere duplo largius quàm heminas duas.

Versus hos quos Epicharmo falsò tribuũt, à præclaris viris editos fuisse, nempe à Chrysogono
E tibicine tradit Aristoxenus, libro octauo legum ciuilium, quod opus inscripsit Rempublicã: Philochotus autem libris De diuinatione ab Axiopisto natione Locrensi, aut Sicyonio, qui & Sententias scripsit, & Regulam. Idem affirmat Apollodorus. Amyli Teleclides sic meminit in Solidis:

Grata mihi calens placenta, non syluestris pyrus:
Arridet palato leporina, Amylo insidens.

His auditis, quãdoquidem vos, inquit Vlpianus, placẽtæ quandã speciem κόπλιν nominatis, eámque video in mensa cuiq; appositã, nobis dicite, ô cupediarij catillones, quis è famosis scriptoribus huius vocabuli meminerit: Tũ Democritus,
F Marinum, inquit, porrum [g], Dionysius Itycæus libro quarto Georgicorum coptẽ vocati scribit: eius verò mellitæ placentæ quã nobis apposuerũt, meminit sic Clearchus Solẽsis, libro De scripturis [h]: Iussus aliquis similia vtẽsilia nominare, hæc dixit, tripes, olla, lucerna, actæa [i], scamnũ, spongia, lebes, lasanum, olearia trulla, sporta, culter, catinus, calyx, acus: Iussus verò obsonia nominare, hęc locutus est: è fresis leguminibus puls lenticula, salsamentum, pisces, rapum, allium,

caro,

[a] ἁλοήσαι. [b] Παγκαρπίαν. [c] Ἴτρια. [d] Χίδρον. [e] Πρωΐ πεπτέον. [f] Κόπλιν. [g] Περὶ χείφων. [h] Περὶ γραφῶν. [i] Ἀκταία.

322

caro, thynnus, muria, cepa, carduus, olea, capparis, bulbus, fungus. Bellaria portò eodem modo sic est persecutus: Ames, placenta, entiltos [a], itrion, rhodoon, cicer, sesama, copte, vua, carica, pyra, persica, mala, amygdalæ. Hactenus Clearchus. Sopater verò Nagarum scriptor, in opere cui titulus est Portæ, nempe fabula quadam, ait:

Ecquis innumeri [b] papaueris inuenit copias?
Ecquis tragematum delitias, triticeas, nidorosas [c] commiscuit? Coptam ô belle mi sermocinator Vlpiane, tu iã habes, quam vt edas ἀπεδίειν, consulo. Nihil ille cunctatus ablatam comedit. Arridentibus cunctis, inquit Democritus, at ô præclare nominum indagator, id consilij non dedi vt comesses, sed contra ne comesses. Nam Theopompus comicus in Phineo eo significatu ἀπεδίειν sic dixit:

Desine puer ludere iam tesseris: blito [d]
In posterum vtere: alatus tibi adstricta & dura est.
Inter pisciculos, abstine, ἀπέδιε à saxatilibus:
Consultius & prudens vt sis, vini [e] fax magnopere
Eam si bibes, auctior res futura est. valet.

In vsu tamen verbum ἀπεδίειν eo intellectu dicitur, vt de re quapiam gustare significet. Hermippus in Militibus:

Heu me miserum: mordet ille: mihi aurem ἀπεδίει, comest.

Reprehensus ita Syrus [f], & vehementer compunctus, Vobis, inquit, allata sunt PSITTACIA [g]. Tu si dixeris apud quem legatur hæc vox, donabo, non aureis decem stateribus, vt ait Ponticus garrulus fabulator, sed hoc poculo. Vbi finem dicendi fecit, Quoniam de hac re dubitas, inquit Democritus, ex me disces. Nicander Colophonius eorum sic meminit in Theriacis:

Psittacia ramis amygdalæ similia.

Scribitur & alio loco:

Pistacia esse videntur Amygdalæ.

Posidonius Stoïcus libro tertio historiarũ, Gignit, inquit, Arabia Persion, [h], Syria quod Bistacion vocant, racemoso fructu, albo cortice vestito [i], oblongo, glandibus [k] simili, aciuorum instar sic coacernato, vt alium incumbens alius contingat. Quæ intùs abduntur sapore quàm in nucis pineæ strobilis & nucleis sunt minus grato [l], sed odoratiora. Autores Georgicorum fratres libro tertio ita scribunt:

Et Fraxinum, & Terebinthum, & quæ Syri nunc vocant Pistacia. Ita profectò Syri [m] nominauerunt cum litera π. Nicander verò cum aspirata φ. Posidonius autem cum litera β, Bistacium. Hæc fatus omnes circumspexit, à quibus impensè laudatus. At, inquit, de aliis omnibus disserere placet, quæ nobis apposita sunt, ob multiplicem doctrinam apud vos maiore vt in æstimatione sim. Incipiam ab iis arboribus quas CONNAROS & PALIVROS vocant Alexandrini. Harum meminit Agathocles [n] Cizycenus libro tertio Rerum patriarum, his verbis: Cùm sepulchrum de cœlo tactum esset, arbuscula è tumulo sese tum exeruit, quam Connarum appellant. Magnitudine quidem parua illa est, pino aut vlmo similis [o], vtraque non humilior crebris [p] ramis, nonnihil spinosis, prælongis: pallido folio, tenero, natura rotundo.

κρέας, θυννίον, ἅλμη, κρόμμυον, σκόλυμος ἐλαία, κάππαρις, βολβός, μύκης. ὅπου τε τῶν τραγημάτων ὁμοίως, ἄμης, πλακοῦς, ‖ ἐντιλ[ο]ν, ἴτριον, ῥόδωον, ἐρέβινθ[ο]ν, σησάμη, κοπτή, βότρυς, ἰσχάς, ἄπ[ι]ον, περσία, μηλέα, ἀμυγδάλα. ταῦτα μὲν Κλέαρχ[ο]ς. ὁ δὲ Φλυακοτραφος Σώπατρος ἐν τῷ ὑπὲρ Φορμίωνα Πύλαι δράματι φησὶν, τίς δ' ἀναριθμήσει μήκωνος εὗρε κοπάς, ἢ κνηκοπύρους ἡδονὰς τραγημάτων ἔμιξεν. ἀπέχεις ὦ καλέ μου λογιστὰ ΟΤΛπανὲ τῷ κοπίδι, ἧς συμβουλεύω σοι ἀπεδίειν. ὃς οὐδὲν μελήσας ἀνελόμην. ἤσθιε. γελασάντων δὲ πάντων, ἔφη ὁ Δημόκριτ[ο]ς, ἀλλ' οὐκ ἐδίειν σε προσετάξα καλὲ ὀνομαλοθήρα, ἀλλὰ μὴ ἐδίειν. τὸ γὰρ ἀπεδίειν οὕτως εἰρῆκεν ἐν Φινεῖ ὁ κωμῳδοποιὸς Θεόπομπ[ο]ς,

Πᾶσαι κυβεύων μειρακίων δ' ἐν τοῖς βλίτυσι,
Διαχρῶ τὸ λοιπὸν, χιλίαν σκληρὰν ἔχεις,
Τὰ πέτρεια τῶν ἰχθυδίων ἀπέδιε.
Ἡ τρυξ ἄμεινόν ἐστιν εἰς δίβουλίαν,

Ταύτῃ πῆς δ' ῥᾴδιον ἔσῃ τὴν οὐσίαν. Χρῶνται δὲ τῷ ἀπεδίειν, καὶ ἀντὶ τοῦ ἀπό τινος ἐδίειν, ὡς Ἑρμιππος ἐν Γραλίσκαις. οἴμοι τάλας δάκνει δάκνει ἀπεδίει μου τοῦ ἀκόλου. ὅπερ τοῦτο ἐλεγχθεὶς ὁ Σύρ[ο]ς καὶ ἐληχθεὶς σφόδρα, ἀλλὰ μὴν ἔφη ‖ πᾴδακες ἡμῖν ὅπερ τὰ τραπέζης δ' [ΡΙΤΤΑΚΙΑ.] ἄπαξ ἰοὺ εἴπης πᾴδακα τινὶ κεῖται, δώσω σοι δέκα χρυσοῦς στατῆρας καθ' ὧν ‖ Ποντικὸν λεσχηνευτὴν, ἀλλὰ τουτὶ τὸ ἐκπωμα. σιωπήσαν[τ]ος δὲ Δημοκρίτου, Ἀλλ' ἐπεὶ ἀπορεῖς ἔφη, ἐγώ σε διδάξω. Νίκανδρ[ο]ς μὲν ὁ Κολοφώνι[ο]ς ἐν τοῖς Θηριακοῖς μνημονεύων αὐτῶν φησὶν. [‖ Ψιττάκι'] ἀκρεμόνεσιν ἀμυγδαλέοισιν ὁμοια. ‖ γράφε[ι] δ' [ἀσάκια ἀμύγδαλα ὄντα πέφανται.] καὶ Ποσιδώνι[ο]ς δ' ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν γράφει οὕτως. φέρει δὲ τὸ ξύλον ἡ Ἀραβία καὶ ἡ Συρία καὶ τὸ καλούμενον βιστάκιον, ὃ δὴ δὲ βοτρυώδη τὸ ‖ καρπὸν ἀφίησι λευκόφλοιο ὄντα, δὲ μακρὸν παρεμφερῆ τοῖς δακρύοις, ἃ δὴ ῥαγῶν τρέπον, ἀλλήλοις ἐμβάλλει. τὰ δ' ἔνδον ἔγχλωρον καὶ δ' κωνείου τ' στροβίλων ἥδιον μὲν δύχυμον, ὠφελιμώτερον δ' μᾶλλον. οἱ δὲ γεωργικὰ συγγεγράψαντες ἀδελφοὶ ἐν τῷ τρίτῳ γράφουσιν οὕτως, καὶ τ' μελίαν καὶ τὸν τέρμινθον, ἃ δὴ νῦν πιστάκια οἱ Σύροι καλοῦσιν. καὶ οὗροι μὲν Ἀμφ' δ' ὧν πιστάκια ταῦτα ὠνόμασαν. ὁ δὲ Νίκανδρ[ο]ς δασέως Φιστάκια, Ποσιδώνιος δὲ βιστάκια. σκοπεῖν δ' ἐν τούτοις σοὶ παρόντας, δὲ τυχὸν ἐπαίνου, ἀλλὰ μὲν καὶ σοὶ τῶν ἄλλων πάντων τῶν πᾴδακομένων λελέξεταί μοι, ἵνα με τῆς πολυμαθίας ἀγαθῆτε. ἐρῶ δ' σοὶ τέτερον σοὶ τῶν παρὰ. Ἀλεξανδρεῦσι καλουμένων ‖ ΚΟΝΝΑΡΩΝ, καὶ ΠΑΛΙΟΥΡΩΝ. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ἀγαθοκλῆς ὁ Κυζικηνὸς ἐν τρίτῃ τῶν σοὶ τῆς πατρίδ[ο]ς, λέγων οὕτως. κεραυνοῦ δ' σκήψαντ[ο]ς εἰς τὸν τάφον, ἀνεβλάστησεν ἐκ τοῦ σήματ[ο]ς δένδρον, ὃ ἐκεῖνοι κόνναρον ἐπονομάζουσι. ἔστι δὲ τὸ δένδριον τῷ μεγέθει μὲν πιτύλης καὶ τὸν βόλυκης, οὐδὲν τι μεῖον. ἀκρέμονας δ' ἔχει ἁπαλὰς μὲν δολιχοὺς καὶ ἐπ' ὀλίγον ἀκανθώδεας. τὸ δὲ φύλλον τέρεν καὶ χλωρὸν, τῇ φυῇ σοὶ φερές.

χ. ΦΙΣΤΑΚΙΑ, vel, ΠΙΣΤΑΚΙΑ.

χ. Πισάκι' ἀκρ. χ. Ψισάκι' ἀκρεμόνεσιν ἀμυγδαλόεντα πέφανται.

καρποφορεῖ ὃ δὶς τοῦ ἔτους, ἥρος τε καὶ φθινοπώρου. γλυκὺς ὁ καρπός, μέγεθος καλὰ φαυλίου καὶ ἐλαίου, καὶ τὴν σάρκα καὶ τὸ ὀστέον ταύτῃ προσεοικελον. διαλλάττει δὲ τῇ χυμοῦ ἡδονῇ, καὶ τρώγεται ἐπὶ χλωρὸς ὁ καρπὸς, καὶ ἐπὶ αὐανθῇ ποιοῦσιν ἐξ αὐτοῦ ἄλφιτα, καὶ πάλεοντι ταῦτα οὐ μάξαντες, οὐδὲ ὕδατι δεύοντες ἀλλὰ φαύλως οἰκοδαῶς πέφυκεν. καὶ Εὐριπίδης ἐν Κύκλωπι φησὶν παλιούρου κλάδον. Θεόπομπος δ' ἐν ὀκτῳκαιδεκάτῃ φιλιππικῶν μνημονεύει αὐτῶν, καὶ Διφίλος ὁ Σίφνιος ἰατρὸς ἐν τῷ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς ὑγιαίνουσι, καὶ τοῖς νοσοῦσι. [τούτων δὴ [πρώτην] ἐμνήσθην ἄνδρες φίλοι, οὐχ ὅτι ἡμῖν προσκεῖται νῦν, ἀλλ' ὅτι πολλάκις ἐν τῇ καλῇ Ἀλεξανδρείᾳ ὑπὸ τῶν δευτέρων τραπεζῶν προσκείμενα ἔλαβον, καὶ ζητήσαντος ἐκεῖ δ' ὀνόματος ἐνθάδε τῷ βιβλίῳ ἐν τοῖς χωλῶν, ἀνελεξάμην ἐξῆς οὖν λέξω περὶ τῶν παρακειμένων ΑΠΙΩΝ, ἐπεὶ ἀπ' αὐτῶν ἠρξάμην. Πελοπόννησος ἀπία ἐκλήθη, διὰ τὸ ὑπὸ δαψιλεύειν ἐν αὐτῇ τὸ φυτὸν, φησὶν Ἴστρος ἐν τοῖς Ἀργολικοῖς. ὅτι δὲ ταῖς ἀπίοις ἐν ὕδατι εἰσέφερον εἰς τὰ συμπόσια, Ἀλεξις [ἐν Βρυττίᾳ] παρίστησιν διὰ τούτων,

[Εἶδες πολὲ ποτ' ἀνθρώποις ἀπίας προσκειμένας]
Ἐν ὕδατι πολλῷ; πολλάκις δήπου, τί σοί;
Οἰκοῦσ' ἑκάστῃ συνεχόμενον λαμβάνει
Τῶν ὑπνεγκόντων τὴν περιαλγίαν ἀεί,

Δηλονότι. αἱ δ' ἀμαμαλλίδες οὐκ εἰσὶν ἄπιοι, ὥς τινες οἴονται, ἀλλ' ἕτερόν τι ἡδιον καὶ ἀπύρηνον. Ἀριστομένης ἐν Διονύσῳ φησὶν,

Ὁ Χῖος οὐκ οἶδ' ὡς ἀμαμαλλίδας ποιεῖ.

ὅτι δ' ἐστὶν ἕτερον τῆς ἀπίας, καὶ ἥδιον, Αἰσχυλίδης παρίστησιν ἐν τρίτῳ Γεωργικῶν. περὶ Κέω γοῦν τὴν νῆσον λέγων γράφει ἔτως, ἀπίας ἡ νῆσος φέρει κρατίστας, καλὰς ἃς ἐν Ἰωνίᾳ καλοῦσιν ἀμαμαλλίδας. εἰσὶ γὰρ ἀπύρηνοί τε καὶ ἡδεῖαι καὶ γλυκεῖαι. Αἴθλιος δ' ἐν πέμπτῳ Ὁρων Σαμίων, εἰ γνήσια τὰ συγγράμματα, ὁμομηλίδας αὐτὰς καλεῖ. Πάμφιλος δ' ἐν τοῖς περὶ γλωσσῶν καὶ ὀνομάτων, ὑπομηλὶς φησὶν ἀπίαν γένος. Ἀντιφῶν δ' ἐν τῷ Περὶ γεωργικῶν, φωκίδας φησὶν εἶδος ἀπίων εἶναι, ῥοῶν ὄντας σκληροκόκκων. τῶν γὰρ ἀπυρήνων Ἀριστοφάνης ἐν Γεωργοῖς μνημονεύει, καὶ [ἐν Ἀγήρῳ,] πολὺ ἀλλοῖα καὶ ῥόας. ῥοίδιον μέν τι ὡς βοίδιον τὸ ὑποκορισικόν. [Ἀντιφάνης] ἐν Βοιωτίᾳ. ἐνεγκεῖν ἐξ ἀγροῦ μοι τῶν ῥοιῶν τὰ σκληροκόκκων. Ἐπίλυκος Φωκαλίσκῳ, μῆλα δὲ ῥόας λέγεις. Ἀλεξις Μνησῆρσι. ῥοᾶν γὰρ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν. σίδας δ' ὅλως ταῖς ῥοιὰς καλοῦσι Βοιωτοὶ, Ἀγαθαρχίδης ἐν τῇ ἐννεακαιδεκάτῃ τῶν Εὐρωπικῶν οὕτως γράφει. ἀμφισβητούντων Ἀθηναίων πρὸς Βοιωτοὺς περὶ τῆς χώρας, ἣν καλοῦσιν Σίδας, Ἐπαμινώνδας δικαιολογούμενος ἐξαίφνης ἐκ τῆς ἀριστερᾶς μεταλαβὼν κεκρυμμένον ῥοᾶν, καὶ δείξας, ἤρετο αὐτοὺς τί καλοῦσι τοῦτο; τῶν δ' εἰπόντων ῥοᾶν, ἀλλ' ἡμεῖς, εἶπε, σίδαν.

Fort. ἐν Ἀντείᾳ, vel, Ἀλειπλείᾳ, vel, Κραλεύᾳ

γρ. τὰ νῦν

γρ. ἐν Ἀναγύρῳ

χ. Ῥοῶν δὲ σκληροκόκκων Ἀντ.

γρ. εἰ δέ ποτε Πειθῶσιν ἀνθρώποις ἀπίους π.

323

A Fructum bis quotannis parit, vere & autumno, apprimè dulcem, magnitudine oleæ phauliæ, carne & osficulo, ei quam diximus oleæ, similibus, eximia saporis iucunditate. Recens estur: at cùm exsiccatus fuerit, molitur in farinam, quam pedibus calcant, non manibus pinsunt, aut aqua rigant, quoniam respuit eius natura, sed cogunt in offas negligentiùs. EVripides in Cyclope Paliuri ramum dixit. Harum meminere Theopompus libro vigesimo primo philippicorum, & Diphilas Siphnius medicus libro De cibariis sanorum & ægrotantium. Horum ego primo loco mentionẽ feci, amicissimi viri, non quòd in præsens hęc nobis sint apposita, sed quòd in pulchra sæpius Alexandria secundæ mensæ illatis vesci contigerit, & in hanc libri partem cùm iam peruenissem, nomen quod, dum illic essem, incolæ docuerunt, relegerim. De Pyris, περὶ ἀπίων, agam deinceps, quandoquidem ab illis Peloponnesum Apiam cognominarunt, quoniam, vt scribit Ister in Argolicis, in ea regione frequentissima est illa planta. Conuiuiis apponi solita pyra cum aqua, ostendit sic Alexis in Brutia:

A. *Vidistin' aliquando*
Esurientibus pyra hominibus apposita
Cum aqua multa? B. *Sæpe hercule, quid ita?*
A. *Nónne semper quisque seligit, ac capit,*
Ex iis quæ aduentant, quod maturum est maximè?
B. *Scilicet.*

Pyra quidem non sunt Amamalides [a], vt quidã arbitrantur, sed alterum genus fructus suauioris, absque [b] nucleo. Aristomenes in Baccho:

An nescis, inquit, *in Chio generari Amamalidas?*

A Pyris has discrepare, & suauiores esse, Æschylides libro Georgicorum monstrat, cùm de insula Ceo loquitur, quam ait optima pyra educare, & quas in Ionia vocant Amamalidas, carentes nucleo, grati saporis, dulces. Æthlius libro quinto De limitibus Samiorum, si modò verè illius est hoc opus, Omomelidas ipsas nominat. Pamphilus libro De linguis & nominibus Epimelidas [c] pyrigenus esse tradit Antiphon in libris de Agricultura, Phocidas quoque inter pyrorũ genera recenset. Ex punicis, grana sunt aliis dura, aliis tenella, & molliuscula, quæ Apyrena [d] vocant. Horum meminit Aristophanes in Agricolis, & in Non senescente:

Præter farinam, inquit, *& punica.*

Rhoïdion, exiguum Punicum, diminutionem significat, vt βοΐδιον bucula. Antiphanes in Bœotia:

Affer ex agro mihi punica, quibus granum durum est: Epilicus in Fure [e] deprehenso:
Mala & punica loqueris. Alexis in procis:
Punicum è tua manu peto.

SIDAS [f] à Bœotis Punica nominari, scribit Agatharchides libro decimonono EVropicorũ, his verbis: Athenienses cum Bœotis de regionis finibus litigabant, quam Sidas [g] appellant. Epaminondas [h] in ea controuersia partes suas defendens, allegánsque iura sua statim è sinistra manu, quod occultum gerebat punicum, dextra cœpit, & Athenienses rogauit, quo nomine vocarent: responderunt illi, ῥόαν sese nominare: at nos, inquit, Sidan appellamus.

In

In hoc tractu de quo fuit contentio, plurimæ sunt mali Punicæ, indeque principio nomen est inditum. Sic Epaminondas causam obtinuit. Menander in Heautontimoroumeno [a] Rhoïdia sic nominat hoc malorum genus: A prandio amygdalas ego vt attuli, Rhoïdia nos arrosimus. Sidam etiam eodem nomine plantam vocant [b] similem Punicæ malo, in aquis Orchemenij lacus nascentem, cuius folio vescuntur greges, germinibus sues, vt inquit Theophrastus libro quarto [c] De plantis: quo in loco scribit, alteram plantam Stratiotæ [d] cognominem sine radicibus in Nilo fluitare.

PALMVLÆ. Xenopon libro secundo Expeditionis Cyri, Aderat, inquit, plurimum & frumentum & vinum è palmulis, acetúmque ex iisdem elixis paratum, palmarum verò fructus [e] quales apud Græcos videre non licet, seruis ac famulis præbebantur: quas autem seruabant dominis, seligebant, magnitudine & pulchritudine admirabiles, aspectu prorsus electro similes. Eas quidam arefactas in vsum bellariorum reponebant. Vinum quidem illud potu suaue erat, sed capiti [f] graue [g]. Herodotus libro primo, cùm de Babylone loquitur, scribit, In eius toto agro palmas generari, magna ex parte fructiferas, è quibus non solùm vinum, mel, cibum conficiunt, sed illas etiam caricarum modo in offas cogunt. Addit præterea is scriptor, palmarum, quas mares appellant, poma illis circumligari quæ balanos edunt [h] vt earum fructum maturet culex subiens, ne ex arbore is defluat: Culices autem in maris fructu concipi, non aliter quàm Caprificus in grossis [i]. Quæ de loto Libyca scripsit Herodotus, eadem refert Polybius Megalopolitanus, oculatus testis, libro duodecimo historiarum, his verbis: Est autem lotus, arbor minimè procera, aspera, non tamen aculeata: folio Rhamni [k], paulo latiore & crassiore: fructu per initia colore & magnitudine simili perfectis baccis myrti, dum augescit, coloris phœnicei, oleæ [l] magnitudine, rotundo, nucleo admodum pusillo. Maturus is colligitur, & cum alica rusus ad seruorum famulorúmque cibum in vasa conculcatur, ac stipatur: ingenuorum autem eduliis, detracto nucleo eodem modo reponitur, ac pro cibo est, gustu caricis & palmulis non dissimili, odore tamen suaui. Fit & ex eo vinum, in aqua macerato, & trito, saporis grati, & iucundi, qualis est optimi mulsi. Merum id, & sine aqua bibunt, sed vltra decimum diem non perdurat. Quamobrem paulatim ad vsum tam breuis temporis conficiunt. Fit & acetum ex eo. Melanippides Milesius in Danaïdibus Phœnicem vocat non palmam arborem, sed fructum illius, cùm de iis verba facit ad hunc modum:

Immortalium deorum speciem, non hominum, præ se ferebant:
Quin nec eorum muliebris facies erat:
In curribus exercebantur, sellis super impositis:
Feris [m] autem sæpius animus ferox leniebatur esu sacrarum lacrymarum thuris,
Odoratarúmque φοινίκων, palmularum, ac tenellæ casiæ.
Quæ omnia Syriæ sunt insignes opes.

A ‖ ὁ δὲ τόπος τοῦτ' ἔχει τὸ φυτὸν ἐν αὐτῷ πλεῖστον, ἀφ' οὗ τὴν ἐξ ἀρχῆς εἴληφε προσηγορίαν, καὶ ἐνίκησε. Μένανδρος δ' ἐν Αὐτοντιμωρουμένῳ ῥοΐδια αὐτὰς ὠνόμασεν διὰ τούτων. μετ' ἄριστον γὰρ ὡς ἀμυγδάλας ἐγὼ παρέθηκα, καὶ τῶν ῥοϊδίων ἐτρώγομεν. ‖ λέγεται δέ τι καὶ [φυτὸν ἐν αὐτῷ σίδη ὅμοιον ῥοιᾷ γινόμενον] ἐν τῇ περὶ Ορχόμενον λίμνῃ ἐν αὐτῷ τῷ ὕδατι, οὗ τὰ μὲν φύλλα τὰ πρόβατα ἐσθίει. τὴν δὲ βλαστὸν αἱ ὕες, ὡς ἱστορεῖ Θεόφραστος ἐν τετάρτῳ Περὶ φυτῶν, γίνεσθαι λέγων κἀν τῷ Νείλῳ ὁμώνυμόν τι αὐ-
B τῇ ἄνευ ῥιζῶν. ΦΟΙΝΙΚΕΣ. Ξενοφῶν μὲν ἐν δευτέρῳ Αναβάσεως φησὶν, ἐν ᾗ δὲ σῖτος πολὺς καὶ οἶνος φοινίκων, καὶ ὄξος ἑψητὸν ἀπὸ τῶν αὐτῶν. αὗται δὲ αἱ βάλανοι τῶν φοινίκων, οἵας μὲν ἐν τοῖς Ελλησιν οὐκ ἐστὶν ἰδεῖν, τοῖς οἰκέταις ἀπέκειντο. αἱ δὲ τοῖς δεσπόταις ἀποκείμεναι ἦσαν ἀπόλεκτοι, θαυμάσιοι τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος, ἡ δὲ ὄψις ἠλέκτρου οὐδὲν διέφερε, τὰς δέ τινες ξηραίνοντες τραγήματα παρετίθεντο. καὶ ἦν παρὰ πότον ἡδὺ μὲν, κεφαλαλγὲς δέ.
C ‖ Ηρόδοτος δ' ἐν τῇ πρώτῃ περὶ Βαβυλῶνος λέγων φησίν· εἰσὶ δὲ αὐτόθι φοίνικες πεφυκότες ἀνὰ πᾶν τὸ πεδίον, οἱ πλεῦνες αὐτῶν καρποφόροι, ἐκ τῶν καὶ σιτία καὶ οἶνον καὶ μέλι ποιέονται, τοῦτο συκέων τρόπον θεραπεύουσιν. τῶν γὰρ φοινίκων οὓς ἄρσενας καλέουσι, τοῦτον τὸν καρπὸν περιδέουσι τῇσι βαλανηφόροισι τῶν φοινίκων, ἵνα πεπαίνηται σφι ὁ ψὴν τὸν βάλανον ἐσδύνων, καὶ μὴ ἀποῤῥείῃ ὁ καρπὸς οὗτος φοίνικος. ψῆνας γὰρ δὴ φορέουσιν ἐν τῷ καρπῷ οἱ ἄρ-
D σενες, καθάπερ οἱ ὄλυνθοι. τὰ παραπλήσια τοῖς περὶ τὸν Ηρόδοτον ἱστορεῖ, περὶ τοῦ, ἐν Λιβύῃ καλουμένου λωτοῦ, αὐτόπτης γενόμενος ὁ Μεγαλοπολίτης Πολύβιος ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν λέγων οὕτως· ἔστι δὲ τὸ δένδρον ὁ λωτὸς οὐ μέγα, τραχὺ δὲ καὶ ἀκανθῶδες, ἔχει δὲ φύλλον χλωρὸν παραπλήσιον τῇ ῥάμνῳ μικρὸν, βαθύτερον καὶ πλατύτερον. ὁ δὲ καρπὸς τὰς μὲν ἀρχὰς ὅμοιός ἐστι καὶ τῇ χρόᾳ, καὶ τῷ μεγέθει ταῖς λευκαῖς μυρτίσι ταῖς τετελειωμέναις. αὐ-
E ξανόμενος δὲ τῷ μὲν χρώματι γίνεται φοινικοῦς, τῷ δὲ μεγέθει τῶν στρογγύλαις ἐλαίαις παραπλήσιος, πυρῆνα δὲ ἔχει τελέως μικρόν. ἐπὰν δὲ πεπανθῇ συνάγουσι. καὶ τὸν μὲν τοῖς οἰκέταις μετὰ χόνδρου κόψαντες σάττουσιν εἰς ἀγγεῖα. τὸν δὲ τοῖς ἐλευθέροις ἐξελόντες τὸν πυρῆνα συντιθέασιν ὡσαύτως, καὶ σιτεύονται τοῦτον. ἔστι δὲ τὸ βρῶμα παραπλήσιον συκῷ, καὶ φοινικοβαλάνῳ, τῇ δὲ εὐωδίᾳ βέλτιον. γίνεται δὲ καὶ οἶνος ἐξ αὐτοῦ βρεχομένου, καὶ τριβομένου, δι' ὕδατος, κατὰ μὲν τὴν γεῦσιν ἡδὺς, καὶ ἀπολαυστικὸς, οἰνομέλιτι
F χρηστῷ παραπλήσιος, ᾧ χρῶνται χωρὶς ὕδατος. οὐ δύναται δὲ πλέον δέκα μένειν ἡμερῶν, διὸ καὶ ποιοῦσι κατὰ βραχὺ πρὸς τὴν χρείαν. ποιοῦσι δὲ καὶ ὄξος ἐξ αὐτῶν. ‖ Μελαναππίδης ὁ Μιλήσιος ἐν τῶν Δαναΐσιν, φοίνικας τὸν καρπὸν οὕτως ὀνομάζει τὸν λόγον ποιούμενος περὶ αὐτῶν. [τῶν γὰρ αἰδῶν οὐ γὰρ ἀνθρώπων φορεῦν, μορφὰν ἐνεῖδος οὐδὲ τὰν αὐτὰν γυναικίαν ἔχον, ἀλλ' ἐν ἁρμάτεσσι διφρούχοις ἐγυμνάζοντο † ἄνευη λιασδέα πολλάκι θῆρες φρένα τερπομέναι, ἱερόδακρυ λίβανον εὐώδεις τὲ φοίνικας κασίαν τὲ κατεῦσαι τέρενα Συρίας τέρματα.]

γρ. φυτὸν ἄλλο σίδη ὅμοιον ῥοιᾷ γ.

CAPVT XVIII.

γρ. Τῶν γὰρ αἰδῶν οὐκ ἀνθρώπων φόρευν, μορφὰν καὶ εἶδος, οὐδὲ τὰν αὐδὰν γυναικείαν ἔχον. ἀλλ' ἐν ἁρμάτεσσι διφρούχοις ἐγυμνάζοντο ἂν ὕλας ἴδας τε, οἷα πολλάκις θῆρες φρένα τερπόμεναι, ἱερόδακρυν λίβανον, εὐώδεις τε φοίνικας, καὶ κασίαν κρατεῦσαι, τέρενά τε Συρίας μυρώματα, vel, τέρενα Συρίας τε ῥεύματα, aut, Συρίας ἀρώματα.

καὶ Αριστοτέλης ἐν τῷ Περὶ φυτῶν οὕτως, φοινίκων [ἐνόρκων,] οὕς τινες εὐνούχους καλοῦσιν, οἱ δὲ ἀπυρήνους. φοίνικα δὲ τὸν καρπὸν καὶ Ἑλλάνικος κέκληκεν ἐν τῇ εἰς Αμμωνος ἀναβάσει, εἰ γνήσιον τὸ σύγγραμμα, καὶ ‖ Φόρμος ὁ κωμικὸς ἐν ‖ Ατελάνταις. περὶ δὲ τῶν Νικολάων καλουμένων φοινίκων, τοσοῦτον ὑμῖν εἰπεῖν ἔχω, τὰ ἀπὸ τῆς Συρίας καταγομένων, ὅτι ταύτης τῆς προσηγορίας ἠξιώθησαν ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ αὐτοκράτορος σφόδρα χαίροντος τῷ βρώματι Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ ἑταίρου ὄντος αὐτῷ, καὶ πέμποντος φοίνικας συνεχῶς. τῶν ἀπὸ τοῦ περιπάτου δ' ὢν ὁ Νικόλαος καὶ ἱστορίαν συνέγραψε πολλήν. ΙΣΧΑΔΕΣ. Σφόδρα τῶν ἰσχάδων ἐθαυμάζοντο αἱ Αττικαί. ‖ Δίνων γοῦν ἐν τοῖς Περσικοῖς φησὶν, παρετίθεντο δ' ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς βασιλέως ὅσα ἡ γῆ βρώματα φέρει, ἧς ἄρχει βασιλεὺς, ἀφ' ἑκάστου ὅσον ἀπαρχήν. ‖ ξενικῷ δὲ οὐδενὶ οὔτε βρώματι, οὔτε ποτῷ ᾤετο δεῖν ὁ ἐξ ἀρχῆς τοῦ βασιλεῖς χρῆσθαι, ὅθεν καὶ νόμος τις ὕστερον ἐγένετο. εἰσενέγκαντος γάρ ποτε τῶν εὐνούχων τινὸς ἐν τοῖς λοιποῖς τραγήμασιν ἰσχάδας Αττικὰς, ‖ ἐρωτῆσαι ποδαπαὶ εἶεν. ἐπεὶ δὲ ἐπύθετο ἐξ Αθηνῶν, τοῖς ‖ ἀγορασταῖς ἐκέλευεν ‖ ὠνεῖσθαι, ἕως ἂν ἐξουσία γένηται αὐτῷ λαμβάνειν ὅταν ἐθέλῃ καὶ μὴ ἀγοράζειν. λέγεται δὲ τὸν εὐνοῦχον ἐπίτηδες τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα αὐτὸν ὑπομνήσῃ τῆς ἐπὶ τὰς Αθήνας στρατείας. ‖ Αλεξις δ' ἐν Κυβερνήτῃ φησίν. ‖ εἰσέβαινον ἰσχάδες τὸ παράσημον τῶν Αθηνῶν, καὶ θύμου δέσμαί τινες. Λυγκεὺς δ' ἐν τῇ πρὸς τὸν κωμικὸν Ποσείδιππον ἐπιστολῇ ἐν τοῖς τραγικοῖς, φησὶ, πάθεσιν Ευριπίδην νομίζω Ποφοκλέους οὐδὲν διαφέρειν· ἐν δὲ τῆς ἰσχάσι τὰς Αττικὰς τῶν ἄλλων πολὺ προέχειν. κἀν τῇ πρὸς Διαγόραν δὲ ἐπιστολῇ γράφει οὕτως. ἡ δὲ γῆ ταῖς μὲν Χελιδονίοις ἰσχάσιν ἀντιπαρατιθεῖσα τὰς Βριγινδαρίδας καλουμένας τῷ μὲν ὀνόματι βαρβαριζούσας, ταῖς δὲ ἡδοναῖς οὐδὲν ἧττον ἐκείνων ἀττικιζούσας. ‖ Φοινικίδης δ' ἐν Μισουμένῃ φησὶν,

Μύρτων λέγουσι καὶ μέλιτος ἐγκώμια,
‖ Καὶ τῶν ‖ προπυλαίων καὶ τέταρτον ἰσχάδων,
Τούτων ἐγευσάμην καταπλεύσας εὐθέως,
Καὶ τῶν προπυλαίων, κοὐδὲν ἦν τούτων ὅλως
Πρὸς τὴν ἀταγήνα συμβαλεῖν τῶν βρωμάτων.

Εν τούτοις τηρητέον καὶ τὴν τοῦ ἀταγήνος μνήμην. Φιλήμων δ' ἐν τῷ Περὶ τῶν Αττικῶν ὀνομάτων ‖ Αἰγιλίδας φησὶν εἶναι τὰς καλλίστας ἰσχάδας: Αἰγιλα δ' εἶναι δῆμον τῆς Αττικῆς ἀπὸ Αἰγίλου τινὸς ἥρωος ὠνομασμένον. Χελιδονίας τε καλεῖσθαι τὰς ‖ ἐρυθρομελαίνας ἰσχάδας. Θεόπομπος δ' Εἰρήνῃ, τὰς ‖ Τιθρασίας ἐπαινῶν ἰσχάδας φησὶν οὕτως,

Μάζαι, πλακοῦντες, ἰσχάδες Τιθράσιαι.

Οὕτως δὲ ἦσαν περισπούδαστοι πᾶσιν ἀνθρώποις αἱ ἰσχάδες, (ὄντως γὰρ κατὰ τὴν Αριστοφάνην, [οὐδὲν γὰρ οὕτως γλυκύτερον] τῶν ‖ ἰσχάδων) ὡς καὶ Αμιτροχάτην τὸν τῶν Ινδῶν βασιλεα γράψαι Αντιόχῳ, ἀξιοῦντα φησὶν Ηγήσανδρος πέμψαι αὐτῷ γλυκὺν καὶ ἰσχάδας καὶ σοφιστὴν ἀγοράσαντα.

γρ. ἀνόρχων

γρ. οὐδὲν γλυκύτερον

A Ariſtoteles libro De plantis ſic etiam φοίνικας appellat. φοινίκων, palmularum [a], inquit, nonnullas tanquam teſtibus carentes, ἀνόρχους, vocant quidam, εὐνούχους, caſtratas, alij ἀπυρήνους, nucleorum expertes. Hellanicus, in ſuo ad Ammonem aſcenſu, ſi germanum & verum id opus illius eſt, ac Phormus Comicus in Atalantis, φοίνικας palmæ fructum vocarunt. De palmulis, quas Nicolaos [b] vocant, & quæ aduehuntur è Syria, hoc tantùm vobis poſſum dicere, ab AVguſto imperatore hoc nomen inditum fuiſſe, B qui admodum cibo eo delectaretur, quòd Nicolaus Damaſcenus eius amicus palmulas ſæpius illas ad ipſum mitteret. Fuit quidem is Nicolaus Peripateticus, & hiſtoriam luculentam condidit. CARICÆ. Caricarum ex Attica magnum pretium fuit. Dinon in Perſicis ſcribit, menſæ regiæ apponi ſolita cibaria, Primitiarum inſtar, quæcunque regiones proferunt eius ditioni ſubditæ, peregrino verò aut cibo aut potu ſibi vtendum nunquam reges priores exiſtimaſſe, promulgata de illo inſtituto poſtea lege: at C cùm ex eunuchis quidam inter reliqua bellaria Caricas ex Attica regi [c] appoſuiſſet, percontatũ vnde eſſent, vbi reſciuit Atticas eſſe, vetuiſſe emptores rerum in foro venalium quidquam ex iis vel mercari, vel emere, donec ſibi tantum ſumptum fuiſſet, quantum vellet. Fama eſt ab eunucho de induſtria id factum, vt expeditionis regem commonefaceret, quam deſtinabat aduerſus Athenienſes. Alexis in Gubernatore:

Ingreſſæ ſunt caricæ, Athenienſium inſignia, & aliquot thymi faſciculi.

D Lynceus Samius in epiſtola ad Poſeidippum comicum, Ex tragicis, inquit, Euripidem nihil diſtare puto à Sophocle, in affectibus animi commouendis. Atticas verò caricas multum aliis præſtare iudico. Idem in epiſtola ad Diagoram. Hæc autem regio Chelidoniis caricis opponit contra, quas barbaro nomine Bringindaridas appellant, ſuauitate & voluptate nihil inferiores Atticis. Phœnicides in Odioſa:

E *Baccarum Myrti laudes atque mellis prædicant,*
Deinde Propylæa [d] commendant, & quarto loco caricas.
Hæc ego, ſtatim vt nauis appulſa eſt, guſtaui omnia,
Atque etiam Propylæa: eorum prorſus nihil
Ciborum cum Attagene conferendum eſt.

F In his obſeruandum Attagenis etiam mentionem factam. Philemon libro de Atticis nominibus Ægilidas inquit ampliſſimas caricas dici, ab Ægilis pago Atticæ, quem ab Ægilo heroë ſic nominarunt: Chelidonias autem vocari è nigro rubeſcentes. Theopompus in Pace, caricas Tithraſias ſic laudat. Mazæ, placentæ, caricæ Tithraſæ. Tanto verò ſtudio caricæ omnibus ſemper hominibus ſunt expetitæ, (nihil enim mediusfidius, quod Ariſtophanes [e] inquit, caricis dulcius eſt.) vt Amithrochates Indorum rex ab Antiocho literis poſtulauerit ad ſe mitti dulce vinum, caricas, & ſophiſtam, empta omnia ſua pecunia

Reſcri

Reſcripſit autem ſic Antiochus: Vinum dulce & caricas ad te nos mittemus: ſophiſtam verò apud Græcos vendi leges prohibent. Toſtas caricas ſolitos olim comeſſe, Pherecrates his verbis oſtendit in Corianno:

At caricas mihi toſtas ſelige:
& paulo pòſt:
Nigras caricas mihi nonne afferes:
Intellextin'.

Apud Mariandynos illos barbaros *χύτρας* [a] vocantur nigræ caricæ. Proſcenidas caricarũ quod dam genus apud Pamphilum dici non ignoro, *βότρυω* [b] vulgatam & communem eſſe vocem, nemini dubium. *σαφυλῆς*, tametſi vocabulum id Aſiaticis peculiare videatur, meminit Crates libro ſecundo De Attica dialecto, & pro dictione *βότρυς*, ſcribit in antiquis hymnis legi *σαφυλὼ* his verbis: nigris ipſis (*σαφύλησιν*) vuis comati [c]. Apud Homerum *σαφυλὼ* extare cuiuis eſt compertum, Plato libro octauo de legib. ſic *βότρυς* & *σαφυλὰς*, nominat. Quiſquis agricola fructum guſtauerit, ſeu *βότρυω*, vuam, ſeu ficum, antequam tempeſtiuum ſit demetere, & Arcturus eius tempeſtatis comes appareat, ſiue decerpſerit è ſuo prædio, ſiue ex alieno, ſacras drachmas quinquaginta Baccho pendito, ſi è fundo ſuo abſtulit: ſin ex vicino, minam: at ſi ex alieno remotiore, minæ partes duas. Qui autem, quam *σαφυλὼ*, vuam nobilem vocant, aut quos nobiles ficos appellant, colligere voluerit, ſi ex agro ſuo, quantũ & quoties libebit. demetito: ſi ex alieno, abſque domini bona venia, & permiſſu, legi minimè obſequens id mouere prohibenti quod non depoſueris ac ſeueris, impune nunquam id ferat. Hæc diuinus Plato. Ego verò etiamnum indago quænam illa ſit *σαφυλὴ*, vua nobilis, & quinam fici nobiles. Hęc vos inquirere oportunum, tantiſper dum incœptum ſermonem de his quæ nobis appoſita ſunt, exequor. Tum Maſurius, Nec in craſtinum hoc differendum, inquit, nec ad nouilunium [d]: *τὰ γενναῖα*, nobilia, philoſophus vocat, aut generoſa, vt & Archilochus ſic:

Accede: generoſus, γενναῖος, es,

aut quæ ſupernata ſunt. Ariſtoteles quidam pyro, *ἐπεμβολάδας*: immiſſitias nominat, quæ inoculato ſurculo ſatæ [e] ſunt. Demoſthenes in oratione pro Cteſiphonte: Ficos, vuas, *βότρυς*, & oliuas colligens. Xenophon in OEconomico [f] ſcribit, tepore ſolis *σαφυλὰς*, vuas, dulceſcere. Vuas in vino conditas maiores noſtri cognouerunt. EVbulus in Agglutinato:

Tu verò acceptum hominem temeto [g] feri: denſus oliuas dato.
Crebras vuas in vino ſeruatas rodere cogito.

Author Cheironis, quem adſcribunt Pherecrati:

Amygdalas, inquit, *mala memacyla*, [h]
Myrti baccas, apium, ex vino vuas,
Ac medullam.

Athenis fructus omnes perpetuò [i] fuiſſe, planum eſt ex Ariſtophane in Tempeſtatibus. Non ergo videtur incredibile, aut mendacio confictum, quod Aërthlius Samius narrat libro De iis quæ Sami [k] pulchra & rara ſunt, in ea inſula bis anno ficos, vuas, omomelidas, mala, roſas, naſci.

A καὶ τὸν Αντίοχον ἀντιγράψαι, ἰχάδας μὲν ἡδὺ γλυκεῖ ἀποστελοῦμέν σοι, σοφιστὴν δ' ἐν Ελλησιν οὐ νόμιμον πωλεῖσθαι. Οπ ἦ καὶ πεφασμένας ἰχάδας ἤθιον, Φερεκράτης δείκνυσιν ἐν Κορίαννοῖ λέγων ὅτως,

Αλλ' ἰχάδας μοι πρόσελε τῶν πεφασμένων.
Καὶ μεθ' ὀλίγα ἦ,
ΟΥκ ἰχάδας οἴσεις τῶν μελαινῶν; μανθάνεις;
Εν τοῖς Μαριανδυνοῖς ἐκείνοις βαρβάροις
B Χύτρας καλοῦσι τὰς μελαίνας ἰχάδας.
οἶδα ἦ καὶ Πάμφιλον εἰρηκότα προσκυνίδας γλυκεῖας ἰχάδων. ‖ ΒΟΤΡΥΣ ἦ ὅπ μὲν κοινὸν δῆλον. σαφυλῆς ἦ μέμνηται καί τι δοκιμῶντος τοῦ ὀνόματος Ασπαλμὸς εἶναι, Κράτης ἐν δευτέρῳ Αττικῆς Διαλέκτου ἐν τοῖς ὕμνοις τοῖς ἀρχαίοις φάσκων, αὐλεῖ δὲ βότρυος τὼ ‖ σαφυλὼ κεῖνος διὰ τούτων· CAP. XIX
‖ αὐτῆσι σαφυλῆσι μελαίνῃσιν κομόωντες.
ὅπ ἦ καὶ παρ' Ομήρῳ ἐστὶ παντὶ δῆλον. Πλάτων δ' ἐν ὀγδόῳ νόμων φ βότρυς καὶ σαφυλὰς
C ὀνομάζει διὰ τούτων, ὃς ἂν ἀγροίκου ὀπώρας γεύσηται βοτρύων εἴτε καὶ σύκων, πρὶν ἐλθεῖν τὼν ὥραν τὼν δὲ τρυγᾶν ἀρκτούρου συνδρόμου, εἴτ' ἐν τοῖς αὐτοῦ χωρίοις, εἴτε καὶ ἐν ἄλλων, ἱερὰς μὲν πενήκοντα ὀφειλέτω τῷ Διονύσῳ δραχμὰς, ἐὰν ἐκ τῶν αὐτοῦ δρέπῃ, ἐὰν ἦ ἐκ τῶν γειτόνων, μνᾶν· ἐὰν ἦ ἐξ ἄλλων, δύο μέρη τῆς μνᾶς. ὃς δ' ἂν τὼν ὀψιαίαν νυῦ λεγομένην σαφυλὼν, ἢ τὰ ὀψιαῖα σῦκα ἐπονομαζόμενα ὀπωρίζειν ἐθέλῃ, ἐὰν μὲν ἐκ τῶν οἰκείων λαμβάνῃ, ὅπως ἂν ἐθέλῃ, ᾗ ὁπόσων ἐθέλῃ κερδαίνῃ. ἐὰν ἦ ἐξ ἄλλων μὴ πείσας ἐπόρμων τῷ νόμῳ, τῷ μὴ κινεῖν, ὅ, τι μὴ καλέθετο, σκεῖνον ἀεὶ ζημιούσθω. ταῦτα μὲν ὁ θεῖος Πλάτων. ἐγὼ δὲ πάλιν ζητῶ τίς ἡ ὀψιαία σαφυλὴ, καὶ τίνα τὰ ‖ ὀψιαῖα σῦκα. ὥρα οὖν ζητεῖν ὑμῖν ἕως ἐγὼ περὶ τῶν ἐξῆς προκειμένων διεξέλθω. καὶ ὁ Μασύριος ἔφη,
Μὴ δ' ἀναβάλλεσθ' ἐς τ' αὔριον ἐς τ' ἔννηφι.
‖ ὀψιαῖα λέγει τὰ ὄψιμα ὁ φιλόσοφος, ὡς ὁ Αρχίλοχος, Πάρελθε, ὀψιαίου γὰρ εἷς. ‖ ἡ τὰ ἐπιγεγραμμένα. ὁ δὲ Αριστοτέλης ἐπεμβολάδας ἁπάσας ὀνομάζει, τὰς ἐγκεκεντρισμένας. Δημοσθένης ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος, σῦκα καὶ βότρυς καὶ ἐλαίας συλλέγων. Ξενοφῶν ἐν Οἰκονομικῷ ὑπὸ τοῦ ἡλίου γλυκαίνεσθαι τὰς σαφυλὰς. οἴδασι δὴ καὶ οἱ παρ' ἡμῶν καὶ οὗτοι ἐν οἴνῳ σωπεφυρμένας βότρυς. ‖ ΕΥΒΟΥΛΟΣ γοῦν ἐν Καταπλαττομένῳ φησὶν
D ἀλλὰ παρὰ λαῶν
[Ακρότατον κρούε,] καὶ δίδε πυκνὰς, καὶ βότρυς
Τρώγειν ἀνάγκαζ' αὐτὸν ἐξ οἴνου συχνούς. ὁ δὲ τὸν Χείρωνα ποιητὴς, τὸν εἰς Φερεκράτη ἀναφερόμενον φησὶν,
Αμυγδάλας καὶ μῆλα καὶ μυρσίνας κύκλα,
Καὶ μύρτα δὲ σέλινα καὶ οἶνα βότρυς,
Καὶ μυελόν. ‖ ὅπ ἦ ἐν ταῖς Αθήναις διωκεῖς ἦσαν αἱ ὀπῶραι πᾶσαι, μαρτυρεῖ Αριστοφάνης ἐν Ωραις. τί οὖν παράδοξον ἰσορρεῖν δοκεῖ ‖ Αέθλιος ὁ Σάμιος ἐν πέμπτῳ ‖ Σαμίων ὅρων λέγων, σῦκον καὶ σαφυλὴ, καὶ ὁμομηλὶς καὶ μῆλα καὶ ῥόδα δὶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐγγίνε-

fort. Κάρα τε, vel, ἄκραν τε κρ. & δίδου πυκνὰς καὶ β. vel, δίδοὺς πυκνὰς, β.

Λυγκεὺς δ' ἐν τῇ ἐπιστολῇ πρὸς Διαγόραν ἐπαινῶν τ' καθ' ἑαυτὰ τὰ Ἀττικὰ γιγνόμενα Νικοστράτειον βό-
χ. ἀντιπθεὶς τριν, καὶ [ἀντιθεὶς] αὐτῷ φησὶν Ροδιακὰς Φησίν. τῷ δ' ἐκεῖ καλουμένῳ βότρυϊ Νικοστρατιῳ τὴν Ἱππωνιον ‖ ἀνθεκτερέφεσι βότρυσι, ὃς ἀπὸ καλομβαιῶνος μηνὸς, ὥσπερ ἀγαθὸς οἰκέτης διαμένει τῷ αὐτῷ
CAP. XX. ἔχων δύνοιαν. ‖ Ἐπεὶ δὲ πολλάκις ὑμῖν εἴρηται περί τε κρεῶν, καὶ ὀρνίθων καὶ ‖ περιστερῶν, ἔρχομαι κἀγὼ λέξων ὅσα ἐκ πολυαναγνωσίας δύρειν ἠδυνήθην πρὸς τὰ προειρημένα. περιστέρων οὕτως ἐστὶν δύρειν εἰρημένον παρὰ Μενάνδρῳ ἐν Παλλακῇ, μικρὸν ἐπέμεινας, παντρέχει, ἡγόρακά σοι περιστερὰ λέγων. ὁμοίως Νικοστράτῳ, ἅβρα ταῦτ' ἀξιῶ, εἶτ' ὀρνιθάριον τ' περιστερὸν τ' γάστριον. Ἀναξανδρίδης ἐν Ἀνδρομήδῃ,

Περιστέρια δ' εἰσάγων καὶ τρυθία.

Περιστέρων δ' φρυγίχῳ τραγῳδοῖς. περιστέρων δ' αὐτῷ πλάβε τριῳκοσιν. ΦΑΣΙΑΝΙΚΟΣ. Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ δυοκαιδεκάτῳ τῶν ὑπομνημάτων περὶ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ βασιλείων λέγων, περὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ζώων τρεφομένων φησὶν, ἔστι τε τῶν φασιανῶν, οὓς τετράωνας ὀνομάζουσιν, ἃς οὐ μόνον ἐκ Μηδείας ‖ μεταπέμπονται, ἀλλὰ καὶ νομάδας ὄρνιθας ‖ ὑποκαλῶν, ἐποίησε πλῆθος, ὡς ἐστιᾶσθαι τὸ καθ' ἡμέραν βρῶμα πολυτελὲς ἀποφαίνουσιν. αὐτὴ δ' ἀκούσασθαι τοῦ βασιλέως φωνὴ, ὃς οὐδὲ φασιανικὸν ὄρνιθα πώποτε γεύσασθαι ὡμολόγησεν, ἀλλ' ὥσπερ τι κειμήλιον ἀνακείμενον εἶχε τὰς δὲ οὖν ὄρνιθας. εἰ δ' ἑωράκει ὡς ἡμῶν ἕκαστος εἰς ἐστι πάνυ κεί-
χ. περιστα- μενος, καὶ εἰς τὴν ἡδη καὶ ἰωναλωμένων, [‖ περιστα- πληρώκει πληρωκὼς αὖ τ' πολυθρύλλητος ἱστορίας τῶν ὑπομνημάτων τούτων τῶν εἰκοσιτεσσάρων, καὶ ‖ ἄλλην μίαν. Ἀριστοτέλης δὲ ἢ Θεόφραστος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τῶν φασιανῶν φησὶν, οὐ κατὰ λόγον ἡ ὑπεροχὴ τῶν ἀρρένων, ἀλλὰ πολλῷ μείζων. εἰ δ' ὁ περιμάχητος βασιλεὺς, καὶ τὸ τῶν ΤΑΩΝΩΝ πλῆθος ἑωράκει, τῶν καθ' ἡμᾶς Ῥώμῃ, καὶ ἐπε-
325 φύγει αὖθις τὸν ἱερὸν σύγκλητον, ὡς ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ πάλιν τῆς βασιλείας ἐξεληλαμένος. πολὺν γάρ ἐστι τὸ πλῆθος τούτων τῶν ὀρνίθων ἐν τῇ Ῥώμῃ, ὡς δοκεῖν πεπεμπάδυμον τὸν κωμῳδοποιὸν Ἀντιφάνη ἐν στρατιώτῃ ἢ Τύχωνι εἰρηκέναι τάδε,

Τὸν ταὼν μοι ὡς ἅπαξ τις ζεῦγος ἤγαγε μόνον
Σπάνιον ὂν τὸ χρῆμα· πλείους δ' εἰσὶ νυῦ τῶν ὀρτύγων. ἴδῃ,
Χρηστὸν ἄνθρωπον δέ γ' ἁπὶς ἕνα μόνον ζητῶν
Ὀφεῖ' ἐκ τούτου πονηρὸς πένθ' παῖδας γεγονότας. Ἀλεξις δ' ἐν Λαμπάδι,
--καθ' ἑαυτὸν φαγεῖν
Αὐτὸς πρὸ τοῦτ' ἀργύριον. οὐ δῆτ' ἰὼ γάλα εἶχον
Λαγοῦ μὰ τὸν γλυκὺν, καὶ ταὼς καλήθιον. ὅπου δ' καὶ πιθανοὺς εἶχον αὐτὸς ἐν ταῖς οἰκίαις ‖ στρατιώτης παρεῖσιν [ἐν Παυσανίᾳ] λέγων τούτων,
χ. ἐν Παυσανίᾳ. Πολλῶν φλυάρων καὶ ταὼν ἀνταξίως
Οἷς βόσκεθ' ὑμεῖς ἕνεκα τῶν ὠκυπτέρων.
Ἀναξανδρίδης ἐν Μελιλώτῳ,

A Lynceus in epistola ad Diagoram, vuas Nicostratias laudans, quæ in Attica proueniunt, & comparans ex aduerso cum illis Rhodiacas, ait, Vuæ, quam illic Nicostratiam vocant, bonitate parem alunt vuam Hipponiam, quæ veluti frugi famulus à Iunio mense eandem semper beneuolentiam erga herum suum retinet [a]. Quoniam verò de carnibus, auibus, & columbis est à vobis sæpius disceptatum, præsto sum ea recitaturus, quæ ex multiplici lectione inuenire potui, præter ea quæ sunt iam excussa. περιστέρων [b] apud Menandrum reperire est in Pellice, his verbis:

B *Haud parum moratus, accurre. B. περιστέρια, Pipiones tibi mercatus sum.*

Sic & Nicostratus:

Delicata & tenella omnia volo:
Aniculas: pipiones: omasum molliusculum.

Anaxandrides in Redamante [c]:

Pipiones intulit, ac passerculos.

Phrynichus in Tragœdis:

Pipionem illi emi tribus obolis.

C PHASIANICVS. Ptolemæus rex libro duodecimo Commentariorum, vbi loquitur de regis palatio quod est Alexandriæ, & animalibus quæ in eo nutriuntur, inquit: Sunt & illic Phasiani, quos Tetraonas [d] vocant, non solùm è Media petiti, sed etiam ouis subiectis gallinis cortalibus in tantũ numerum aucti, vt quotidie rex illis vesci possit. Cibum enim sumptuosum ac magnificum esse iudicant. Hæc scilicet est splendidissimi regis oratio, Phasianum se nunquam gustasse fatentis, sed veluti pretiosum quendã thesaurum domi repositum, alentis hanc auem: qui profectò si vidisset phasianum, nostrùm cuique appositum, præter ea quæ iam absumpta sunt, historiis illis percelebribus suis commentariorum vigintiquatuor, aliam vnam insuper iustam & integram addidisset. Aristoteles, siue Theophrastus in commentariis scribit, in Phasianorum genere, mares [e] fœminis excellentiores esse, non ad aliarum auium proportionem, sed multo magis. Idem Ptolemæus rex, quem nominauimus, immensam PAVONVM vim Romæ

D conspicatus [f] fuerat, vt qui à fratre regno pulsus, ad sacrum Senatum confugisset. Tantus enim Romæ harum auium numerus est, vt id vaticinatus Comicus Antiphanes in Milite aut Tychone dixisse videatur:

Pauonum tantumnodo par vnum adduxit quispiam, raram tum
Auem, nunc verò plures sunt quàm coturnices.
Bonum si quis virum quærat, & conspiciat,
E *Videbit ex eo fatos improbos quinque liberos.*

Alexis in Lampade:

Tantúmne pecuniæ illum deuoraſſe? mihi lac quidem
Si adesset leporis [g], aut pauo, per Cererem, eo cibo
non vterer.

Mansuetos pauones olim in ædibus alitos monstrat Strattis in Pausania his verbis:

F *Tanti sunt hæc faciunda, quanti pauones, & alia*
vestræ nugæ [h],
Quas domi pascitis ob pennarum pulchritudinem.

Anaxandrides in Meliloto:

An

An non furiosum alere domi
Pauones, cùm eorum pretio queant emi statua?

Anaxilaus in Auium curatoribus:

Præter has circum etiam ingemiscens pauo.

Menodotus Samius libro de iis quæ visuntur in Iunonis Samiæ templo, inquit, Sunt illic pauones Iunoni sacri, primi quidem, in Samo editi, ac educati, indéque diducti, ac in alias regiones diuecti, veluti galli è Persíde, & quas Meleagridas vocant, ex Ætolia. Quamobrem Antiphanes in Conterraneis inquit:

In Heliopoli procreari aiunt
Phœnices: Athenis noctuas: Cyprus habet
Eximias columbas: Samia verò
Iuno, aureum [a], vt dicitant, auium genus,
Formosos & spectabiles pauones.

Itaque Samij pauone monetam signant. Porrò, quoniam MELEAGRIDVM mentio fit apud Menodotum, de illis nos etiam quidpiam disseremus. Clytus Milesius Aristotelis discipulus libro primo de Mileto hæc de illis scribit: Circa delubrum virginis [b] in Aëro sunt, aues quas Meleagridas appellant. Locus palustris est in quo nutriuntur. Animal illud non ita prolem amat, & iuniores pullos adeò negligit, vt sacerdotibus illos curare necessum sit. Auis magnitudo, vt gallinæ generosæ [c] est, capite ampliore quàm pro modo reliqui corporis, glabro, ac super ipso crista carnosa, dura, rotunda, quæ claui modo super caput extuberat, colore ligneo [d]. Ad malas iacet instar barbæ longa caro, incipiens ex ore, rubentior quàm in gallinis: at eam quæ rostro gallinarum insidet, & quam barbam non nulli vocant, minime habet, tanquam ea parte sit mutila, rostrũ acutius, & grandius quàm gallinæ. Ceruix nigra, crassior & breuior quàm gallinæ. Corpus totum varium. Nigrescit enim totum, crebris maculis albis notatum, ac compunctum [e] figura paruis nigrísque circulis ambiuntur, & pennarum illam varietatem efficiunt, quia niger color aspergitur candido, & vicissim candidus nigro. Alarum pennæ linearum ductibus candidis, serratisque distinguuntur, in spiras protractis, interuallo pari diremptis. Nullum calcar in cruribus, quæ gallinaceis similia sunt. Maribus adeò fœminæ similes [f], vt vix Meleagridum sexus discernatur. Hactenus peripateticus philosophus Meleagridum historiam descripsit.

PORCELLI ASSI meminit Epicrates in Mercatore, his verbis:

Nec Sicilia [g] gloriabitur
Talem se virum alere, qui adeò rectè pisces appa-
ret.
B. Huc ego profectò diuersatus, porcellorum carnem
Ignis vi conspexi efflorescentem pulcherrimè.

Alexis in Improba:

Tribus emptam obolis carnem, elegantem,
Suillam, assam, calentem, sapientem iucundius,

ΟΥ χὴ μανικὸν ἐστὶν ἐν οἰκίᾳ τρέφειν ταὼς,
[Ἑξὸν τριάκοντ' ἢ δύ' ἀγαλμαθ' ἁγορᾶσαι.] χρ. Ἑξὸν τοιαῦτ' ἠδὶ ἀγάλματ' ἀγ.
Ἀναξίλαος Ὀρνιθοκόμοις,
Καὶ πρὸς τούτοις πάσας οἰμώζων ταὼς.
Μνασέας Ὁ Σάμιος ἐν τῷ περὶ τῶν καθ' τὸ ἱερὸν τῆς Σαμίας Ἥρας φησὶν. οἱ ταὼς ἱεροί εἰσι τῆς Ἥρας. καὶ μή ποτε πρώτησαι καὶ ἐγχώριον καὶ ἐτράφησαν ἐν Σάμῳ, καὶ ἐνθεῦθεν εἰς τοὖξω τόπους διεδόθησαν, ὡς καὶ οἱ ἀλεκτρυόνες ἐν τῇ Περσίδι, καὶ αἱ καλούμεναι μελεαγρίδες ἐν τῇ Αἰτωλίᾳ. διὸ καὶ Ἀντιφάνης ἐν τοῖς ὁμοπατρίοις φησίν,
Ἐν ἡλίου μὲν φασι γενέσθαι πόλει
Φοίνικας, ἐν Ἀθήναις δ' γλαῦκας, ἡ Κύπρος
Δ' ἔχει περιστερὰς διαφόρους· ἡ δ' ἐν Σάμῳ
Ἥρα τὸ χρυσοῦν φασιν ὀρνίθων γένος,
Τοὺς καλλιμόρφους καὶ περιβλεπτοὺς ταὼς.
διόπερ καὶ ὅπου τὸ νομίσμα τῶν Σαμίων ταὼς ἐστιν. ἐπεὶ δὴ καὶ τ‖ ΜΕΛΕΑΓΡΙΔΩΝ Μνασέας ἐμνήσθη, λεκτέον μικρὰ καὶ ἡμεῖς περὶ αὐτῶν. ‖ Κλύτος ὁ Μιλήσιος, Ἀριστοτέλους δὲ μαθητής, ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Μιλήτου γράφει περὶ αὐτῶν ἅδε. περὶ δὲ τὸ ἱερὸν τῆς παρθένου ἐν ‖ λέρῳ εἰσὶν οἱ καλούμενοι ὄρνιθες μελεαγρίδες. ὁ δὲ τόπος ἐστὶν ἑλώδης ἐν ᾧ τρέφονται. ἔστι δὲ ἄτοκον περὶ τὰ ἐκγονα τὸ ὄρνεον, καὶ ὀλιγωρεῖ τῶν νεωτέρων, ὥστε ἀνάγκη τοῖς ἱερεῦσιν ἐπιμελεῖσθαι αὐτῶν. ἔχει δὲ τὸ μὲν μέγεθος ὄρνιθος ἡμιαίου, τὴν δὲ κεφαλὴν μικρὰν περὶ τὸ σῶμα, καὶ ταύτην ψιλὴν, ἐπ' αὐτῆς δὲ λόφον σάρκινον σκληρὸν, στρογγύλον ἐξέχοντα τὴν κεφαλῆς ὥσπερ πάτταλον, καὶ τὸ χρῶμα ξυλοειδές. περὶ δὲ ταῖς γνάθοις ἀπὸ τοῦ σώματος ἀρξάμενον αὐτὴ πώγωνος μακρὸν σάρκα, καὶ ἐρυθροτέραν [τῶν ὀρνίθων.] τὸ δὲ τοῖς ὄρνισιν ἐπὶ τῷ ῥύγχει γινόμενον, ὃ ἐνιοι πώγωνα καλοῦσιν, οὐκ ἔχει, διὸ καὶ ταύτη κολοβὸν ἐστι. ῥύγχος δὲ ὀξύτερον καὶ μεῖζον ἢ ὄρνις ἔχει, τραχηλος μέλας παχύτερος καὶ βραχύτερος τῶν ὀρνίθων, τὸ δὲ σῶμα ἅπαν ποικίλον, μέλανος ὄντος δὲ χρώματος ὅλῃ πίλοις λευκοῖς, καὶ πυκνοῖς διειλημμένου μείζοσι φακῶν. ἔτι δ' εἰσὶν ἐν ῥόμβοις οἱ κυκλίσκοι μέλασι δ' ὅλῃ χρώμασι· διὸ καὶ ποικιλίαν τινὰ οἱ ῥόμβοι ταῖς ἐχούσαις, τὸ μὲν μέλανος ἔχοντος λευκότερον τὸ χρῶμα, τὸ δὲ λευκοῦ πολὺ μελανότερον. [τὸ δὲ καθ' ‖ ὅλας πτέρυγας αὐτῆς ποικιλίαι λευκῷ πρασινώδεσι σχήμασι πυρώδεσι, καὶ παραλληλα κειμένοις. σκέλη δὲ ἄκεντρα, ὅμοια τοῖς ὀρνιθίοις. παραπλήσιαι δ' εἰσὶν αἱ θήλειαι τοῖς ἄρρεσιν· διὸ καὶ δυσδιάκριτόν ἐστι τὸ τῶν μελεαγρίδων γένος. τοσαῦτα δὲ ὁ περιπατητικὸς φιλόσοφος περὶ τῶν μελεαγρίδων ἱστόρησεν. Excerp. τὰ δὲ πτέρυγας ποικιλίαι λευκῷ πρασινώδεσι σχήμασι πυρώδεσι πρὸς ἄλληλα κειμένοις

ΟΠΤΩΝ ΔΕΛΦΑΚΩΝ δὲ μνημονεύει Ἐπικράτης ἐν Ἐμπόρῳ. --ὅπου τοῖς δ' ἐγώ,
Μάγειρον ἄνδρα Σικελία καυχήσεται
Τρέφειν τριῶν ἄριστον ἁμαρτόν καθ' ἰχθύων,
[οὐ † κήλιστ' ἔνθα δελφάκων] ἐγὼ κρέα
Κάλλιστ' ὄπτα [πυρὸς ἀκμαῖς λιθισμένα. χρ. οὔτ' ἠλίς ἔνθα δ
Ἀλεξις δ' ἐν Πονήρᾳ.
‖ Τριοβολοκρεῖσκον ἀσεῖον παῦρο
‖ Τιτανόπιον καὶ θερμὸν, ἡδύχυλώτερον,

ὅταν ἢ παρασφέρον. Ἀθηναῖοι δέ, ὥς φησι Φιλόχορος, τῶν ὡραίων ὑσύλλες οὐκ ὀπτῶσιν, ἀλλ' ἕψουσι τὰ κρέα, θύοντες μὲν τοῖς θεοῖς ἀπείργειν τὰ περισκελῆ καύματα καὶ τὸν ἀνθρακιάν. μὴ ἢ τῆς συμμέτρου θερμασίας, καὶ ὑδάτων ὡραίων, ἐκτελεῖν τὰ φυόμενα. τὸ μὲν γὰρ ὀπτῆσιν ἐλάττους παρέχεσθαι ὠφελείας, τὸ δ' ἕψησιν οὐ μόνον τὸ ὠμὸν ἀφαιρεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰ σκληρὰ μαλάττειν δύνασθαι, καὶ τὰ λοιπὰ πεπαίνειν. ἔτι ἢ εὐπρεπέστερον καὶ ἀκινδυνότερον πεπαίνει τὸ τραφὲν, διόπερ ἔφθον ἑπτὸν ἀπαιτοῦσι δεῖν, οὐ τὸ ἑφθὸν. τὸ μὲν γὰρ ἀνάλυσιν ἔχειν δοκεῖ καὶ βέλτιον, ὡς φησιν Ἀριστόλεως. τὰ δ' ὀπτὰ τῶν ἑφθῶν ὠμότερα καὶ ξηρότερα. τὰ δὲ ὀπτὰ κρέα καλεῖται φλογίδες. Στράττις γὰρ ἐν Καλλιπαιδίῃ φησὶν περὶ τοῦ Ἡρακλέους,

--αὐτίκα δ' ἥρπασε τεμάχη
Θερμάς τε κάπρου φλογίδας, ἔθρεψέ τε παῖδ' ἅμα.

καὶ Ἄρχιππος ἐν Ἡρακλεῖ γαμοῦντι, τὰ δαίδαλα χοίρων ἀπροκώλια. Μικρῶν [τ' ταύρων τ' ἐξυκέρων φλογίδες,] αἱ δολιχαί τε κάπρου φλογίδες. ὦ εἶ δὲ ΠΕΡΔΙΚΩΝ ἵ δεῖ καὶ λέγειν ἐμὲ πολεόνων εἰρημένων ὑφ' ὑμῶν; ἀλλ' οὐ θέλω παραλείψω τ' ἱστορηθὲν ὑφ' Ἡγησάνδρου ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν. φησὶ γὰρ ὅτι Σάμιοι πολύσαντες εἰς Σύβαριν, καὶ καταχθέντες τὸν Σιρῖτιν χώραν, περδίκων ἀναπαύντων καὶ ποιησάντων ψόφον, ἐκπλαγέντες ἔφυγον, καὶ ἐμβάντες εἰς τὰς ναῦς, ἀπέπλευσαν.

Περὶ δὲ λαγῶν Χαμαιλέων φησὶν ἐν τῷ περὶ Σιμωνίδου, ὡς δειπνῶν παρὰ τῷ Ἱέρωνι ὁ Σιμωνίδης, καὶ παρακληθεὶς αὐτῷ ὅτι τὸν τράπεζαν καθάπερ καὶ τοῖς ἄλλοις λάγωον, ἀλλ' ὕστερον μεταδιδόντος τοῦ Ἱέρωνος, ἀπεχρήσατο· οὐδὲ γὰρ ἦν ἱκανὸς δοῦναι. ὅλως δὲ ὡς ἀληθῶς κιμβικὸς ὁ Σιμωνίδης καὶ αὐχροκερδής, ὡς Χαμαιλέων φησίν. ἐν Συρακούσαις γοῦν τοῦ Ἱέρωνος ἀποστέλλοντος αὐτῷ τὰ καθ' ἡμέραν λαμπρῶς, πωλῶν τὸ πλεῖον ὁ Σιμωνίδης τῶν παρ' ἐκείνου πεμπομένων, ἑαυτῷ μικρὸν μέρος ἀπέτιθετο. ἐρομένου δέ τινος τὴν αἰτίαν, ὅπως εἰδείη ὅτε Ἱέρωνος μεγαλοπρέπεια καταφανὴς ἦν, καὶ ἡ ἐμὴ κοσμιότης. ΟΥΘΑΤΟΣ ἢ Τηλεκλείδης μνημονεύει [ἐν Ἐταίροις] ἄτως, Ὡς ὅσα θῆλυς εἰκότως ὕδωρ φέρω, Ὑπογάστριον δ' αὐτὸ ὠνόμασεν Ἀντίδοτος ἐν Μεμψιμοίρᾳ. ΣΙΤΙΣΤΩΝ ἢ ὀρνίθων μνημονεύει Μάτρων ἐν ταῖς Παρῳδίαις ἄτως,

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἐγέλασαν ἐπῳώγησάν τ' ἀπὶ τούτῳ,
Σιτιστοὺς ὄρνιθας ἐπ' ἀργυρέοισι πίναξιν,
Οὐριχας οἰέλεας λαγανοὺς καὶ νῶτα εἴσας.

Δελφάκων τε σιτιστῶν ὁ Φλυακοτραφὴς Σώστρατος ἐν Βακχίδι γάμῳ ἄτως εἶπε κλίσεως ἰδίας [πολυδελφαξ] σιτιστὴς ἑτέρως ἐξ. δελφάκια ἢ Αἰσχύλος εἴρηκεν ἐν Ἀλκιβιάδῃ ἄτως. ὥσπερ αἱ καπηλίδες τὰ δελφάκια τρέφουσιν. Ἀντιφάνης δ' ἐν Φυσιογνωμονικῷ, ἃ γὰρ ἐκεῖναι τὰ δελφάκια πρὸς βίαν χορταζόμενα. καὶ ἐν Προτρεπτικῷ ἢ, ἀντὶ δελφακίων τρεφομένους.

CAP. VXI.

Cùm apponet.

Athenienſes, vt inquit Philochorus, cùm Tempeſtatibus [a] rem diuinam faciunt, carnem elixant, non aſſant, deas precantes, vt ſqualores & calamitoſos æſtus arceant, quæ verò prodeunt è terra, moderato calore, & tempeſtiuis imbribus ad commodam maturitatem perducant. Vtilitatis enim minus eſſe in aſſatione [b] putant: elixationem [c] verò non ſolùm quod crudum eſt adimere, ſed etiam mollire, alimentumque blandius coquere, ac minore [d] periculo. Itaque vulgare dictum eſt, carnem elixam nec aſſari, nec [e] elixari præterea oportere. Nam quod melius [f] eſt diſſipare & diſſoluere videtur aſſatura, & aſſa ſicciora crudioráque [g] ſunt elixis. Aſſas carnes φλογίδας [h] vocant. Strattis in Callipide ſic ait de Hercule:

Conciſas is ſtatim pulpas rapuit, & calentes apri toſtas
Carnes, φλογίδας, omniáque illa ſimul rigauit [i].

Archippus in Hercule vxorem ducente:

Vaiy porcorum extremi artus,
Taurorum etiam parnorum liquatæ aſſatura carnes.
Apri oblongæ φλογίδες, toſtæ carnes.

De PERDICIBVS autem quid attinet me dicere, cùm multa vos de illis iam diſputaueritis? quod tamen Hegeſander narrat in Commentariis, ſilentio præterire nolo: Samios cùm Sybarin nauigarent, & ad regionem Siritin [k] appuliſſent, euolaſſe perdices magno ſtrepitu, quo perterriti, & in fugam verſi, naues conſcenderint, ac inde ſoluerint. De leporibus Chamæleon ſcribit libro De Simonide, illum cœnantem apud Hieronem, cùm ipſi leporem nō appoſuiſſent, vt reliquis, ſed poſtea Hierō portionem miſiſſet, ex impræmeditato verſum hunc edidiſſe,

Non etenim, quamis celer, huncuſque peruenerat.

Fuit autem reuera præparcus Simonides & quæſtus vel turpis auidus. Nam largiente magnificè, dum Syracuſis eſſet, Hierone, ad quotidianum victum neceſſaria, eorum quæ mittebantur, maiorem partem vendebat, minore ſibi aſſeruata. Rogatus verò qua de cauſſa id faceret, vt perſpecta ſit, inquit, & Hieronis magnificentia, & mea temperantia. VBERIS, ἔδωτος ſic meminit Teleclides in Sociis:

Quandoquidem fœmina ſum, vber fero merito.

Hypogaſtrium, Sumen, dixit Antidotus in Querula. ALTILIVM gallinarum ſic meminit Matron in Parodiis:

Sic eſt fatus: rident alij, móxque afferunt
Gallinas altiles in argenteis patinis,
Deplumes [l], *atate pares, dorſo laganis ſimiles* [m].

ALTILIVM porcellorum ſic meminit Sopater, nugarum & ridiculorum ſcriptor, in Nuptiis Bacchidis:

Sicubi furnus erat, ſtridebat multum porcellus [n] *altilis,*

δελφάκια, exiguos porcellos, Æſchines ſic dixit in Alcibiade: Veluti cauponariæ mulieres δελφάκια nutriunt. Antiphanes in Phyſiognomonico [o].

Nam per vim illæ δελφάκια ſaturant.

Idem in Exhortatorio:

δελφακίων, porcellorum loco nutriti.

δέλφακα

Δέλφακα masculino genere sic Plato dixit in Poëta:

Δέλφακα ceruicis maxime prolixæ [a].

Sophocles in Iniuria:

Comesse volo τὸν δέλφακα.

Cratinus in Vlyssibus:

Magnos δέλφαλας.

Fœminino verò genere sic protulit Nicochares:

Prægnantem hanc δέλφακα.

EVbulus in Aureo genere:

Δέλφακα non contemnendam, sed pinguefactam, valde pulchram, in conuiuio exhibuit.

Plato in Io:

Huc affer caput iugulatæ [b] *δέλφακος.*

Theopompus in Penelope:

Sacram vobis mactant δέλφακα.

Anserum vitulorúmque altilium meminit Theopompus libro decimo tertio Philippicorum, & vndecimo Rerum Græciæ, vbi Lacedæmoniorum in cibo ac potu sobrietatem [c] temperantiámque declarat, his verbis: Aduenienti Agesilao Thasij pecora omnigena miserunt, boues opimos, ac insuper bellaria. Boues quidem ille accepit: bellaria verò, quoniam erant operta, principio non cognouit: at vbi detecta inspexit, auferre ipsos præcepit, dixitque fas non esse Lacedæmoniis eiusmodi cibariis vti: cùm autem instarent Thasij, rogaréntque, ne recusaret, Eilotas [d] ostendit, &, amota his date, inquit: hos ego malim potius dum illa rodent, corrumpi, quàm meipsum, & qui mecum sunt, Lacedæmonios. Contumeliosos admodum erga suos Eilotas acerbósque fuisse Lacedæmonios, testatur Myron Prienensis libro secundo Messeniacorum, his verbis: Eilotibus quidquid est probrosæ ac indignæ operæ mandant, & quidquid est ignominiosum. Pileum è canina pelle gestare necessum illis erat: deinde pelliceam vestem induere: & citra noxam maleficiúmve præfinitum plagarum numerum quotannis pati, ne se vnquam seruos esse obliuiscerentur. Præterea, si qui supra seruilem conditionem ac speciem robore & animo vigerent, morte afficiebant, dominis verò multam irrogabant, si non mutilarent indole habitúque viri eos adolescentes: quin & colendum illis agrum tribuentes, reditum certum imperabant, quem penderent, & afferrent semper. Χηνίζειν [e] de iis qui tibia ludunt, est ab antiquis dictum. Diphilus in Bigis:

A. ἐχήνησας [f]. B. *Apud Timotheum* [g] *hoc fit ab omnibus.*

Quoniam verò petasonis, quam pernam vocant, portio cuique data est, agedum, sermonem de illa nunc habeamus, &, an quisquam id nomen vsurpauerit, perscrutemur. Optimæ quidem pernæ è Gallia [h], quibus tamen nec cedunt aduectæ ex Asiatica Cibyra, nec Lyciæ. Pernarum meminit Strabo libro tertio Descriptionis [i] Terræ, autor non admodum recens. Nam libro septimo eiusdem operis, notum sibi fuisse tradit Poseidonium Stoicum philosophum, cuius sæpius mentionem fecimus, comitem & familiarem eius Scipionis qui Charthaginem expugnauit. Strabonis hæc est oratio: Prope Iaccitanos in Hispania oppidum est Pompelon [k], perinde ac si dicas Pom-

A ‖ δέλφακα δὲ ἀρσενικῶς εἴρηκε Πλάτων ἐν Ποιητῇ, [δέλφακα δεραιότατον.] Σοφοκλῆς Υβρει, ἐσθίειν ἐθέλω τὸν δέλφακα. Κρατῖνος Οδυσσεῦσι, δέλφακας μεγάλους. θηλυκῶς δὲ Νικοχάρις ἔφη, κύουσαν δέλφακα. καὶ ΕΥπολις χρυσῷ γένει, ‖ οὐκ ἀλεύθιον δέλφακα † ὀδόνθ' εἱστία καὶ μάλα καλήν. καὶ Πλάτων Ιοῖ. πρόσφερε δεῦρο δὴ τὴν κεφαλὴν τῆς δέλφακος. Θεόπομπος Πηνελόπῃ, καὶ τὴν ἱερὰν ἡμῖν σφάττουσι δέλφακα. χηνῶν δὲ σιτευτῶν καὶ μόσχων Θεόπομπος ἐν τρισκαιδεκάτῳ Φιλιππικῶν, καὶ ἑνδεκάτῳ Ελληνικῶν, ἐν οἷς ἐμφανίζει τὸ περὶ τὴν γαστέρα τῶν Λακώνων ἐγκρατὲς, γράφει οὕτως, καὶ οἱ Θάσιοι ἔπεμψαν Αγεισιλάῳ προσιόντι πρόβατα παντοδαπά, καὶ βοῦς εὖ τεθραμμένους. πρὸς τούτοις δὲ καὶ πέμματα καὶ τραγημάτων εἶδος παντοδαπόν. ὁ δ' Αγησίλαος τὰ μὲν πρόβατα καὶ τοὺς βοῦς ἔλαβε, τὰ δὲ πέμματα καὶ τὰ τραγήματα πρῶτον μὲν οὐδὲ ἔγνω· κατεκεκάλυπτο γάρ. ὡς δὲ κατεῖδεν, ἀποφέρειν αὐτοὺς ἐκέλευσεν, εἰπὼν, οὐ νόμιμον εἶναι Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι τούτοις τοῖς ἐδέσμασι. λιπαρούντων δὲ τῶν Θασίων, δότε φησὶ φέροντες ἐκείνοις, δείξας αὐτοῖς τοὺς εἴλωτας. εἰπὼν, ὅτι τούτους δέοι διαφθείρεσθαι τρώγοντας αὐτὰ πολὺ μᾶλλον, ἢ αὐτὸν καὶ τοὺς παρόντας Λακεδαιμονίων. ‖ ὅτι δὲ τοῖς εἴλωσιν ὑβριστικῶς πάνυ ἐχρῶντο Λακεδαιμόνιοι, καὶ Μύρων ὁ Πριηνεὺς ἱστορεῖ ἐν δευτέρῳ Μεσσηνιακῶν γράφων οὕτως· τοῖς δ' εἴλωσι πᾶν ὑβριστικὸν ἔργον ἐπιτάττουσι πρὸς πᾶσαν ἄγον ἀτιμίαν. κυνῆν τε γὰρ ἕκαστον φορεῖν ἐπάναγκες ὥρισαν, καὶ διφθέραν περιβεβλῆσθαι, πληγάς τε τεταγμένας λαμβάνειν κατ' ἐνιαυτὸν ἀδικήματος χωρὶς, ἵνα μή ποτε δουλεύειν ἀπομάθωσι. πρὸς δὲ τούτοις εἴ τινες ‖ ὑπερακμάζοιεν τὴν οἰκετικὴν ἐπιφάνειαν, ἐπέθηκαν ζημίαν θανάτου, καὶ τοῖς κεκτημένοις ἐπιτίμιον ‖ εἰ μὴ ἐπικόπτοιεν τοὺς ‖ ἀνδρουμένους· καὶ παραδόντες αὐτοῖς τὴν χώραν ἔταξαν μοῖραν ἣν αὐτοῖς ἀνοίσουσιν ἀεί. Χηνίζει δὲ εἴρηται ἐπὶ τῶν αὐλούντων. Δίφιλος Συνωρίδι, ἐχηνίασας, ποιοῦσι τοῦτο πάντες οἱ παρὰ Τιμοθέῳ. ἐπεὶ δὲ καὶ πετασῶνος μέρος ἑκάστῳ κεῖται, ἣν ΠΕΡΝΑΝ καλοῦσι, φέρε τί εἴπωμεν καὶ περὶ αὐτῆς, εἴ τις τοῦ ὀνόματος μνημονεύει. κάλλισται μὲν γὰρ αἱ Γαλατικαὶ, καὶ οὐκ ἀπολείπονται δὲ αὐτῶν. οὔτε αἱ ἀπὸ Κιβύρας τῆς Ασιατικῆς οὔτε αἱ Λύκιαι. ‖ μνημονεύει δὲ αὐτῶν, Στράβων ἐν τρίτῳ Γεωγραφουμένων, ἀνὴρ οὐ πάνυ νεώτερος. ‖ λέγει αὐτὸν ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῆς αὐτῆς πραγματείας ἐγνωκέναι Ποσειδώνιον τὸν ἀπὸ τῆς στοᾶς φιλόσοφον, οὗ πολλάκις μεμνήμεθα, συγγενομένου Σκιπίωνι τῷ τὴν Καρχηδόνα ἑλόντο. γράφει δ' οὖν ὁ Στράβων οὕτως, ἐν Σπανίᾳ πρὸς τῇ Ακυτανίᾳ [πόλις † Πομπέλων,] ὡς ἂν εἴποι τις Πομ-

γρ. δέλφακα δ' ἀραιότατον.

γρ. ὃς γαλαθηνὸν δέλφακα ἀνόδοντα θ' εἱστία, καὶ μάλα καλήν.

γρ. πόλις Πομπέλων.

πηιό

πηνὶ πόλις, ἐν ᾗ πέρναι διάφοροι σωπήθελαι ταῖς ‖ Κιβυρικαῖς ἐνάμιλλοι. ΑΛΙΠΑΣΤΩΝ ὧν κρεῶν μνημονεύει ὁ τὴν κωμῳδίας ποιητὴς, Αριστομένης ἐν Διονύσῳ, ἀλίπαστα ταῦτα προσκατθημί σοι. καὶ ἐν Γόησιν, Οσεφκεν ἀλίπαστον αἰεὶ τὸν θεράποντ' ἐπεσθίειν. ‖ Εστὶ δὲ καὶ Σικελίας οὖχημα

CAP. XXII. ‖ τροφαλὶς ἥδε ἔστι φίλοι, λέξω δὲ καὶ περὶ ΤΥΡΩΝ. Φιλήμων μὲν γὰρ ἐν τῷ ὑποτραφομένῳ Σικελικῷ,

Εγὼ πρότερον μὲν ᾤμην τὴν Σικελίαν
Εν τοῖς ἀποδεκτὴν αὐτὸ τοῦτ' τυρὸς ποιεῖν
Καλὸς ἐπὶ τε ταύτα προσελήλυθε ἀκηκοὼς,
Τυρὸς Σικελικὸς ὅπου κράλις ἐστὶν, αἵτε πρεσβεραὶ
Σικελικαὶ, ἱμάτια ποικίλ' εἰ λέγοι τις Σικελικά.
Σκεύη μὲν οὖν καὶ κλῆμαθ' ὡμὴν φέρειν.

Καὶ ὁ τρομιλικὸς δὴ τυρὸς ἔνδοξός ἐστι. περὶ οὗ φησι Δημήτριος ὁ Σκήψιος ἐν δευτέρῳ Τρωϊκοῦ λόγου, τῆς Αχαΐας πόλις Τρομίλεια, περὶ ἣν γίνεται τυρὸς αἴγειος ἡδίστος, οὐκ ἔχων σύγκρισιν πρὸς ἕτερον, ὁ προσαγορευόμενος ‖ Τρομιλικὸς, οὗ καὶ Σιμωνίδης μνημονεύει ἐν ἰάμβῳ οὗ ἡ ἀρχὴ, Πολλά μοι δὴ προκπονῆ Τηλέμβροτε, γράφων.

Ενταῦθα μοί τι τυρὸς ἐξ Αχαΐας
Τρομίλιος θαυμασὸς, ὃν κατήγαγον.

ΕΥριπίδης δ' ἐν Κύκλωπι ὀπὰν καλεῖ τυρὸν τὸν ὁριμὸν, τὸν πηγνύμενον τῷ τῆς συκῆς ὀπῷ,

Καὶ τυρὸς ὀπὰς ἐστὶ καὶ ‖ Διὸς γάλα.

Επεὶ δὲ περὶ πάντων εἰρῶν τῶν παρακειμένων ὑποτράγημα προῃρήμεθα τὸν Τρομιλικὸν, καταπαύσω τὸν λόγον. τὸ γὰρ λείψανον τῶν τραγημάτων, ἃ τροξίμων ‖ ὑποτράγημα εἴρηκεν ΕΥπολις. σκώπτων γὰρ Διδυμιᾶν τινὰ ὑποτράγημα αὐτὸν εἴρηκεν ἀλώπεκος, ἤτοι ὡς μικρὸν τὸ σῶμα, ἢ ὡς κακοήθη καὶ πανοῦργον, ὡς φησιν ὁ Ασκαλωνίτης Δωρόθεος. οὗτοι δὲ λεπίδας τοὺς τυρῶν καὶ θαλείας, Κρῆτες θαλείας καλοῦσιν, ὡς φησι Σέλευκος, οἳ ἐν θυσίαις πισὶν ἐναγίζουσιν. πυελεφθῶν δὲ μνημονεύει, οὕτω δὲ καλεῖται τὸ πρῶ-
327 τον γάλα, ‖ Φιλιππίδης ἐν αὐλοῖς,

Τοὺς δὲ πυελέφθας, καὶ θαλάχανα ταῦτ' ἔχων.

Καὶ ἴσως ταῦτα τὰ ῥιαῦτα ὑπιδειπνίδας ἔλεγον Μακεδόνες. κώθωνος μὲν ἡδύσματα ταῦτα πινά. ἐπὶ δὲ ΟΥλπιανοῦ Δραλεγομένου, ἐπελθὼν εἷς ἐκείνων τῶν σοφιστῶν μαγείρων ἐκήρυσε μῦμα· καὶ πολλῶν ξενιζομένων ὅτι τῷ κηρύγματι (οὐ γὰρ ἐδείκνυεν ὁ στιγματίας ὅ,τι λέγει) ἔφη, ἀγνοεῖν μοι δοκεῖτε, ὦ ἄνδρες δαιταλεῖς, ὅτι καὶ Κάδμου ὁ τοῦ Διονύσου πάππου μάγειρος ἦν. σιωπησάντων δὲ καὶ ὅτι τούτῳ πάντων, ΕΥήμερος, ἔφη, ὁ Κῷος ἐν τῷ τρίτῳ τῆς ἱερᾶς ἀναγραφῆς τοῦθ' ἱστορεῖ, ὡς Σιδωνίων λεγόντων τοῦτο, ὅτι Κάδμου μάγειρος ὢν τοῦ βασιλέως, καὶ παραλαβὼν τὴν Αρμονίαν, αὐλητρίδα δὲ αὐτὴν οὖσαν τοῦ βασιλέως, ἔφυγε σὺν αὐτῇ. ἐγὼ δὲ φεύξομαι ἐλεύθερος γε γώς. ἂν δέ τις οὖροι τίς ὑμῶν δοῦλον μάγειρον πνα ἐν κωμῳδίᾳ, πλὴν παρὰ Ποσιδίππῳ μόνῳ.

A peij vrbem & aliquanto post: Conualles montium tenent Cerretani, maxima Hispanorum natio, apud quos excellentes pernæ conficiuntur, quæ vel cum Cantabricis de principatu contendant. CARNIS SALE[a] INVETERATÆ meminit Aristomenes[b] comicus sic in Baccho:

Sale condita hæc appono tibi.

Idem in Præstigiatoribus:

Sale conspersum ostreum famulus semper comest.

Quia verò Siciliæ decus & gloria est hæc Trophalis[c], de CASEO nonnihil dicamus. Nam Philemon in operequod Siculũ nuncupauit, ait,

Ego prius arbitrabar Siciliam
Hoc vnum velut è præscripto facere, nimirum laudatos
Caseos: at hoc addendum, quod auditione comperi,
Siculus caseus sanè optimus est:
Siculæ columbæ egregiæ: vestésque variæ,
Quas passim nunc vocant Siculas:
Verùm præterea & supellectilem ferre optimam nunc reor, & magnas opes.

In honore est caseus quoq; Tromilicus: de quo hæc scribit Demetrius Scepsius libro secundo De Troiano agro: Oppidum est Achaiæ Tromilia, circa quod fit è caprarum lacte caseus suauissimus, cum alio nullo comparandus, quẽ Tromelicum vocant. Eius meminit Simonides in Iambo, cuius principium est,

Elaborata tam mihi sunt multa, ô Telembrote,
Caseus hic mihi ex Achaia,
Tromilius, admirabilis, quem asportaui.

EVripides in Clyclope ὀπὰν[d] caseum vocat, acrem, concretum succo ficulneo. Adest, inquit, & caseus ὀπὰς, Iouis[e] lac. Post hanc de omnibus quæ apposita sunt disputationem, quandoquidẽ pro residuo bellariorum caseum Trõmilium adieci, ἀποτράγημα, hic mea sistetur oratio. EVpolis enim, tragematum & eorum quæ mensa postrema roduntur reliquias vocat ἀποτράγημα. Nam gemellam[f] fœminam quandam per risum is ἀποτράγημα[g] vulpis nominat, aut quia foret pusillo[h] corpore, aut quia versuta, & malitiosa, vt exposuit Dorotheus Ascalonites. Tenues & latos caseos Cretenses Thaleias vocant, vt ait Seleucus, quos in quibusdam sacris vrunt[i]. Philippides in Tibiis πυελεφθῶν[k], id est, colostri meminit: sic autem primum lac à partu vocant.

Hos Pyriephthas, hæc olera habet.

Macedones hæc omnia fortassis vocant Epideipnidas[l]. Nam à cœna comessantium & potantium sunt hæ omnes cupediæ. Nondum loqui desierat VIpianus, cùm ingressus vnus quispiam è sophistis coquis præconis modo alta voce proclamauit. Ecce vobis Myma[m]: Stupentibus & mirabundis, ob rei peregrinæ & inauditæ præconium, multis, (non enim ostendebat quod abdiderat nequã ille, notis & punctis inustus) Ignorare mihi videmini, ô conuiuæ, inquit, Cadmum Bacchi auum[n] coquum fuisse. Omnibus ad id tacentibus, Euemerus Cæus, inquit, libro tertio Sacrarum perscriptionum tradit à Sidoniis hoc memorari Cadmum regis coquum, assumpta comite Harmonia tibicina, quæ inter seruitia regis etiam tum erat, aufugisse cum ipsa: ego verò, nisi me herus donet libertate, fugam capessam. Nam in comœdia seruum coquum, vestrũ nemo reperit, præterquam apud solũ Posidippũ.

Nam

Obsonatores serui primi à Macedonibus inuecti sunt, eius artis studiosis, ministri eiusmodi, quia supperterent ob infortunia ciuitatum quas in seruitutem redegerant. Coquum indigenam & ciuem Mesona prisci vocauerunt, externum ac peregrinum Tettigem [a]. Chrysippus philosophus Mæsona dictum putat ἀπὸ τῆς μασᾶσθαι [b], velut inscium, ac rudem, ventriq; deditum, ignarus Mæsona fuisse comœdiarum histrionem, natione Megarensem, inuentorem personæ quam ab eo vocant Mæsona, vt scribit Aristophanes Byzantius libro De personis, qui & eum tradit tum famuli personam excogitasse, tum coqui, ideoque meritò sales conuenientes eiusmodi personis vocari Mæsonicos. Dicaces enim ac irrisores præcipuè coquos fingunt & inducunt comici, vt Menander in Tutoribus [c], Philemon alicubi:

Sphingem [d] marem, domum, non coquum
Adduxi: nihil prorsus per deos
Eorum intelligo quæ loquitur:
Noua is vocabula comminiscitur.

Polemon in libris ad Timæum scribit Mæsona fuisse quidem Megarensem, verùm ex iis qui sunt in Sicilia, non ex Nisæis [e]. Poseidippus de seruis coquis in Excluſa sic ait:

Eiusmodi sunt hæc, mihi verò contigit
Ministranti apud herum modò quidpiam
Festiuum, vt deprehenderer carnem surreptam auferens.

Idem in Coalumnis:

A. *Extra fores prodiisti, tu qui coquus es:*
Incœnatus? B. *Nondum hercle cœnaueram.*
A. *Quò tandem abiisti?* B. *in forum, id facturus quod nunc facio.*
Etenim me eiusdem opificij, familiaris & notus quidam emit. f.

Itaque nihil absonum, & sacrificiorum olim peritos fuisse coquos, qui & nuptiis præficerentur, & sacris [g]. Quamobrem Menander in Adulatore coquum inducit iuuenibus [h], qui ad epulas quarto mensis die coiuerant, ministrantem, in Veneris Publicæ [i] festo, & sic loquentem:

A. *Libandum: porrige mihi viscera, heus tu assecla: quò intendis oculos?*
Libandum: plura præbe, & quæ fas est.
Libandum. rectè est. Litauimus. Olympios iam precare deos.
B. *Deas omnes cœlestes precamur,*
Interea tu lingua faue, nobis vt salutem dent,
Integram valetudinem, bona multa, & eorum quæ iam parta sunt,
Lætum ac commodum vsum: ab omnibus hoc nos precamur.

Apud Simonidem loquitur sic alter coquus: Et quoties homo ille carnes in multa frusta concidit, peritè quidem, etenim id probè didicerat. Ritus sacrificiorum & ceremonias coquis notas fuisse palam est ex Olympiadis ad Alexandrum epistola: qua mater illum hortatur, coquum vt emat in sacris faciundis exercitatum, his verbis: Pelignam coquum missum à matre tu habe. Scit ille omnia sacra patria tua quo modo peragantur, & pura [k], & Dicastica [l], & Bacchica, & alia prorsus omnia in quibus mater tua victimas immolat.

A ‖ ἄλλοι δ' ὀψοποιοὶ παρῆλθον ὑπὸ πρώτων Μακεδόνων τοῦτ' ὀπτηδυσαύτων ἢ δι' ὕβριν, ἢ δι' ἀτυχίαν τῶν αἰχμαλωτοθεισῶν πόλεων. σκάλοψ δ' οἱ παλαιοὶ ‖ τὸν μὲν πολιτικὸν μάγειρον Μαίσωνα, τὸν δ' ἐκτόπιον Τέττιγα. Χρύσιππος δ' ὁ φιλόσοφος τὸν Μαίσωνα ἀπὸ τῆς μασᾶσθαι οἴεται κεκλῆσθαι, οἷον τὸν ἀμαθῆ καὶ πρὸς γαστέρα νενευκότα. ἀγνοεῖν ὅτι Μαίσων γέγονε κωμῳδίας ὑποκριτὴς Μεγαρεὺς τὸ γένος, ὃς καὶ τὸ προσωπεῖον εὗρε τὸ ἀπ' αὐτοῦ καλούμενον μαίσωνα, ὡς Ἀριστοφάνης
B φησὶν ὁ Βυζάντιος ἐν τῷ Περὶ προσώπων, δύρειν αὐτὸν φάσκων, καὶ τὸ δ' θεράποντος προσωπον, καὶ τὸ τοῦ μαγείρου. καὶ εἰκότως, καὶ τὰ τύχης πρόσωπα σκώμματα καλεῖται μαισωνικά. μάλιστα γὰρ εἰσάγουσαι οἱ μάγειροι σκωπτικοί τινες, ὡς καὶ Μενάνδρῳ ἐν Ἐπιτρέπουσι καὶ ‖ Φιλήμων δέ φησιν,

Σφίγγ' ἄρρεν' ὁ μάγειρον εἰς τὴν οἰκίαν
Εἰληφ'· ἀπωλῶς γὰρ ὁδὶ ἓν μὰ τὸν θεούς,
Ὧν οὐδὲ λέγει σωίημι, καινὰ ῥήματα.
C Πεπορισμένος γάρ ἐστι. ‖ τὸν δὲ Μαίσωνα Πολέμων ἐν τοῖς πρὸς Τίμαιον ἐκ τῶν ἐν Σικελίᾳ φησὶν εἶναι Μεγαρέων, καὶ σὺν ἐκ τῶν Νισαίων. ἀλλ' ὅγε Ποσείδιππος ἐν τοῖς ἁλῶν μαγείρων ἐν Ἀποκληρωθείσῃ φησὶν,

Ταυτὶ μὲν οὖν τοιαῦτα. συμβαίνει δέ τι,
Νὴ μοι Δημαινέτην τὴν δεσπότην
Ἀσεῖον, ἐχ ἁλώσομ' ἐκφέρων κρέας.
D Καὶ ἐν Σωτηρίοις,
Ἐβάδιζες ἔξω τῶν πυλῶν μάγειρος ὢν
Ἀθηνᾶς; ἰοῦ. πότερον οὖν † ἀφίσεα;
† Κατ' ἀγοράν ἐργάζομαι.
Ἐπεὶ σὺ γάρ τις ὁμότεχνός με γνώριμος.
Οὐδὲν οὖν ἰοῦ τοῦδ' ἄδοξον εἰ μὴ ἰητικῆς ἦσαν ἔμπειροι οἱ παλαίτεροι μάγειροι. προῖσαντο γοῦν ἐς γάμων καὶ θυσιῶν. διὸ καὶ Μένανδρος ἐν Κόλακι, τὸν τῆς τετραδίστης Δημαινέτην μάγειρον ἐν τῇ τοῦ παν-
E δήμου Ἀφροδίτης ἑορτῇ ποιεῖ ταυτὶ λέγοντα,
Σπονδὴ δίδου σὺ πλάγχυ' ἀκηλεθῶν. τοῖς βλέπεις;
Σπονδὴ φέρω πλείω † ὥσπερ σπονδὴ καλῶς
Εὐχὰ θεοῖς. ὀλυμπίοις εὐχώμεθα
Ὀλυμπιάσι πᾶσι, πάσαις. λάμβανε
Τὴν γλῶτταν ἐν γύτρᾳ δίδοναι σωτηρίαν
Ὑγίειαν ἀγαθὰ πολλὰ τῶν ὄντων τε νῦν
Ἀγαθῶν ὄνησιν. πᾶσι ταῦτ' εὐχώμεθα.
F ‖ Καὶ ὁδὶ Σιμωνίδη δέ φησιν ἕτερος [χ' ὡσαφῶς † σαχῶς ἐμίσυλα κρέα εἰδώς.] π καὶ γὰρ οὐ [κακῶς] ὀπίσαμαι. ‖ ἐμφαίνει δ' αὐτῶν τὴν ἐμπειρίαν καὶ ἡ πρὸς Ἀλέξανδρον ‖ Ὀλυμπιάδος ἐπιστολή· [πρότερον γὰρ μάγειρον αὐτῇ πρέπεσθαι] θυσιῶν ἔμπειρον, ἡ μήτηρ φησὶ, Πελίγναν τὸν μάγειρον λαβὲ παρὰ τῆς μητρός. ‖ οὗτος γὰρ οἶδε τὰ ἱερά σου τὰ πατρῷα πάντα ὃν τρόπον θύεται, [καὶ τὰ ‖ ἀρχαῖα, δικαστικὰ καὶ τὰ Βακχικά,] ‖ ὅσα τε Ὀλυμπιὰς προθύεται, ἅτερ οἶδε.

χ' χ' ὡσαφῶς θεῶν σκαφῶς ἐμ.
χ. καλῶς
χ. προτέρον γὰρ μάγειρον αὐτῇ πρ.
χ. καὶ τὰ ὁρκιστικὰ, καὶ τὰ Βακχικὰ,

μὴ οὖν

μὴ οὖν ἀμελήσῃς, ἀλλὰ λαβὲ, καὶ ἀπόστειλον πρός ἐμε τὸν ὀψοποιόν. ‖ ὅτι δὲ σεμνὸν καὶ ἡ μαγειρικὴ, μαθεῖν ἐστιν ἐκ τῶν Ἀθηναίων ‖ κηρύκων. οἵδε γὰρ μαγείρων καὶ βοῦπων ἐπεῖχον τάξιν, ὡς φησι Κλείδημος ἐν Πρωτογονίας πρώτῳ. ‖ Ὁμήρου τε τὸ ῥέζειν ἐπὶ τοῦ θύειν τάσσει, τὸ δὲ θύειν ἐπὶ τοῦ ψαίειν μεταδόρπια θυμιάν. ‖ Καὶ οἱ παλαιοὶ τὸ θύειν δρᾶν ὠνόμαζον. ‖ ἑτέρων δ' οἱ κήρυκες ἀχρεῖ-πολλοῦ βοῦν τιτῶντες φησὶ καὶ σκυλάζοντες, καὶ μιγνύντες, ἔτι δ' οἰνοχοοῦντες. ‖ κήρυκας δὲ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ κρείττονος ὠνόμαζον. ‖ ἀναγέγραπταί τε ἐν δαμοῦ μαγείρῳ μισθὸς, ἀλλὰ κήρυκι. καὶ Ἀγαμέμνων δὲ παρ' Ὁμήρῳ θύει βασιλεύων. φησὶ γὰρ ὁ ποιητὴς,

Η· καὶ ἀπὸ στομάχους ἀρνῶν τάμε νηλεῖ χαλκῷ·

Καὶ τοῦ μὲν καλέσθηκεν ἔτι ζωοὺς ἀσπαίροντας

Θυμοῦ δαιομένους· ἀπὸ γὰρ μένος εἵλετο χαλκός.

Καὶ Θρασυμήδης ὁ τοῦ Νέστορος υἱὸς ἀναλαβὼν πέλεκυν κόπτει τὸν βοῦν, ἐπεὶ γὰρ ὁ γῆρας ὁ Νέστωρ οὐκ ἠδύνατο συνεπόνουν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοί. ὅτως ἔνδοξον ἦν τὸ μέγιστον τῆς μαγειρικῆς τέχνης ἀξίωμα. τὰ δὲ παρὰ Ῥωμαίοις ἱερεῖ τιμηταὶ, μεγίστη δ' αὕτη ἀρχὴ, τὸν ὠμοπόρφυρον ἐνδεδυκότες, καὶ ἐστεφανωμένοι, πελέκεις τὰ ἱερεῖα καλέσαλλον. ἀπάρχεσθαι δὲ τὰ ὄρκια καὶ τὰ ἱεροθύτα κήρυκες νομίζουσιν, ὡς παλαιᾶς οὔσης τὲ καὶ θεσπεσίου αὐτοῖς τῆς λειτουργίας.

Ἐκ τοῦ δὲ θεσπεσίου δύο κήρυκας ἔπεμπε,
Καὶ παλίμωλον ἄρνας τὲ φέρειν Πρίαμον τὲ καλέσαι. καὶ πάλιν·
Αὐτὰρ ὁ Ταλθύβιον προΐει κρείων Ἀγαμέμνων
Νῆας ἐπὶ γλαφυρὰς ἰέναι, ἠδ' ὄρνυ' ἑκέλευσεν
Οἰσέμεναι. καὶ,
Ταλθύβιε καὶ Εὐρύβιε καὶ ἀμείλιχε Στρατίβιε
Κάπρειον ἔχων ἐν χερσὶ παρίστευ ποιμένι λαῶν.

‖ Ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῆς Ἀτθίδος ‖ Κλείδημος φῦλον ἀποφαίνει μαγείρων ἐχόντων δημιουργικὰς τιμὰς, οἷς τὸ πλῆθος ἐνεργεῖν ἔργον ἦν. οὐκ εἰκότως δὲ καὶ Ἀθηναίων ἐν Σαμοθρᾴξιν, ὡς φησιν Ἰόβας
328 μάγειρον εἰσάγει φυσιολογοῦντα διὰ τούτων,

Οὐκ οἶσθ', ὅτι πάντων ἡ μαγειρικὴ τέχνη
Πρὸς εὐσέβειαν πλεῖστα συνεπιλαμβάνεται ὅλως;
Τοιοῦτόν ἐστι τοῦτο; πάνυ γε βάρβαρε,
Τοῦ θηριώδους καὶ παμπόνδου βίου
Ἡμᾶς γὰρ ἀπολύσασα καὶ τὴν δυσχερῆ
Ἀλληλοφαγίας, ἦγαγ' εἰς τάξιν τινά,
Καὶ τυτθὸν ἐπιψεν, οὐ νηπίου βίον
Ζῶμεν. πόνα τρόπον; πρόσεχε, κἀγώ σοι φράσω.
Ἀλληλοφαγίας δὲ κακῶν ὄντων συχνῶν,
Γενόμενον ἀνθρώπου τις οὐκ ἀέλλερον,
Εὗσ' ἱερεῖον πρῶτον, ὥπτησε κρέα.
[Ἴσως δὲ τὸ κρέας] ἥδιον ἀνθρώπου κρεῶν,
Αὐτοὺς μὲν οὐκ ἐμασῶντο, τὰ δὲ βοσκήματα
Θύοντες ὤπτων. ὡς δ' ἅπαξ τὴν ἡδονὴν

γρ. Ὡς τὸ δὲ τὸ κρ.

A Eum igitur ne contempseris, sed libenter excipe, & ad me remitte quamprimum. Venerandam esse coquorum artem liquet ex Athenienſium præconibus, qui, dum res diuina fieret, in ordine coquorum, & victimariorum boues cædentium, fuerunt, vt scribit Cleidemus libro primo Protogoniæ [a]. Homerus, ῥέζειν facere, sacrificare dixit, & θύειν, sacris operari, Plæsta [b] post cœnam adolere: prisci verò θύειν agere. Annis certè permultis pro præconibus fuere, victimas ferientes, carnem parantes, discindentes, vinum fundentes, B & præcones appellati ab eo munere cuius maior fuit dignitas. Itaque nulla vsquam proditur apud Homerum coqui merces, sed præconis. Apud eundem Agamemnon, quamuis rex, hostiam tamen percutit. Ait enim poëta:

Agnorum sæuo ære stomachum proscindit:
Et alios quidem palpitantes adhuc, humi sternit
Viribus defectos: robur enim impactum as ademerat.

C Thrasymedes Nestoris filius sumpta cespita bouem ferit, cùm ad id pater esset ob senectutem inualidus. Illum autem cæteri fratres adiuuant, quæ maxima fuit & clarissima coquorum artis dignatio. Apud Romanos, Censores, qui magistratus summæ fuit autoritatis, purpurati & coronati hostias immolabant. Nec verò temere est ab Homero scriptum, præcones afferre quæ sacrificarentur, & quæ ad sanciendum fœdus opus essent: quòd priscum, idoneum, & peculiare illorum hoc esset tum ministerium.

D *Hector in vrbem præcones duos misit*
Extemplo, agnos qui afferrent, & accerserent Priamum:
& alibi:
Ad Talthybium præmittit rex Agamemnon, qui ad cauas
Pergeret naues, eúmque iubet agnos afferre.
& alibi:
Talthybius verò diis voce [c] similis,
Hircum tenens manibus, populorum ductori admouit.

E Demus libro primo Atthidis, scribit Athenis fuisse tribum coquorum, qui ob artem suam in honore essent, illósque hoc curasse, vt plebs rite sacrificaret. Itaque non ineptè Athenion in Samothracibus coquum inducit de natura sic disceptantem.

A. *Nescis ex omnibus artibus coquinariam,*
Ad pietatem omnino contulisse plurimum.
Quod dico eiusmodi est, homo Barbare.
Ab immani, fera, & fœdissima vita
F *Illa nos vindicauit: & à nefando*
Mutuæ carnis esu in quendam nos reduxit ordinem,
Et ad hoc vitæ genus quod amplectimur
Perduxit. B. *Quo pacto?* A. *aduerte animum, eloquar.*
Cùm suis carnibus mutuò vescerentur homines,
Et grauia sæpius inde mala exorirentur,
Minime stultus aut fatuus vir aliquis
Primus hostiam mactauit, & carnem assauit:
Visa tum forte est quàm humana, illa suauior.
Itaque mandere hominem cùm desiissent, pecudes
Mactatas assauerunt, & vt semel eam voluptatem

Sunt

Sunt experti, ex his scilicet primordiis
Culinariam artem post auxerunt plurimum.
Exinde pristini status memores, etiamnum
Viscera dus torrent, nullo sale
Addito flammis nondum enim tum fuit
Ad eum sal. vsum inuentus:
Vt autem postea scitamentum id placuit,
Salem adiecerunt, præscripta iam sacrorum lege,
Patrium morem obseruantes: quod solum nobis
Omnibus salutis fuit initium,
Quoniam arti huic studerent, ac variis gustus illecebris
Amplius proueherent artem culinariam,
Hæc profectò [a] *iam olim fama publica fuit.*
Posthæc omasum quispiam conditum
Mensis progressu temporis intulit,
Vel hœdum sub iestu [b] *coctum, rigatum, eliquatum probè, ac tenerum,*
Vel humido [c] *minutali occultum*
Piscem aduexit, aut nondum visum,
Rarum, pretiosumque salsamentum: aut olus, alicam, mel.
Sic ob eas quas memoro voluptates
Abstinuit facilè quisque ab esu humani cadaueris:
Vitæ societatem & communitatem esse voluerunt omnes: turbæ
Congregatæ sunt, ædificatáque oppida,
Ob artem, videlicet, quod iam dixi, coquinariam.
A. *Heus tu salue homo.* B. *euestigio* [d] *apud dominum*
Sacra coqui nos auspicamur [e], *mactamus hostiam:*
Libamus: quapropter verisimile est nostris maximè precibus
Deos annuere, quandoquidem à nobis reperta sunt,
Quæ ad honestam & beatam vitam conducunt maximè,
Et ob pietatis cultum. B. *heus tu, cessa tandem, potin es tacere?*
A. *Aberrauí.* B. *hic mecum cibum cape,*
Deinde cura quæ domi sunt, vt decet, omnia.

Alexis in Paruo lebete culinariam artem, liberalem esse disciplinam probat, ac coquum ipsum ciuem esse ostendit nec sordidum [f] nec humanitatis expertem. Qui verò de obsoniorum apparatu scripserunt Heracleides, & Glaucus Locrus, ingenuum quemuis ad illam artem [g] discendam idoneum esse negant. Artem hanc Cratinus iunior in Gigantibus summis laudibus sic extulit:

A. *Considera tu, quàm iucundè terra*
Oleat, quàm suauis exeat [h] *fumus.*
Habitare mihi videtur, in hoc specu,
Vel qui thura vendit, vel Siculus coquus.
B. *Consimilem odorem narras, in vtroque gratum.*

Antiphanes in Misero [i], coquos Siculos ita laudat:

Siculorum verò artificio epulis conditæ sunt intritæ.

Menander in Spectro:

Apparatum significant purum, varium, & Siculum.

Posidippus in Suspiciente:

Coquum ego nactus, audiui

Ἐμπειρίαν τιν' ἔλαβον, ἀρχῆς ῥυσμῆς
Ἐπὶ πλεῖον ηὔξαν τὴν μαγειρικὴν τέχνην.
Ὅθεν ἔτι καὶ νυνὶ τῶν πρότερον μεμνημένοι,
Τὰ σπλάγχνα τοῖς θεοῖσιν [ὀπτῶσι, φλογί] γρ. ὀπτῶσι φλογί.
‖ Ἅλας δ' ἐπιτάττουσες, ἃ δὴ ἦσαν ἡδέα
Εἰς τὴν τοιαύτην χρῆσιν ἐξευρημένοι.
Ὡς δ' ἤρεσ' αὐτοῖς ὕστερον, καὶ σοῦ ἄλας
Προσάγουσιν ἤδη τῶν ἱερῶν γεγραμμένων,
Τὰ πάτρια διαπρουῶτες, ἅπερ ἡμῖν μόνα
Ἁπασιν ἀρχὴ γέγονε τοῦ σωτηρίας
Τὸ φιλοτεχνεῖν, διά τε τῶν ἡδυσμάτων
Ἐπὶ πλεῖον αὔξειν τὴν μαγειρικὴν τέχνην.
‖ Καινὸς γάρ ἐστι ἀεί [‖ παλαιὸς φαίνεται.] γρ. Παλαιὸς φανεὶς.
Μετὰ ταῦτά γ' ἁσπίον τις ὠνήσατ' ὠμόν,
Προϊόντος εἰσενέγκατ' ἤδη δ' ἑψόνη,
Ἀκριβῶς ἐρίφιον ἐστακτὸν ἐμπυκτόν [διέλαβεν. γρ.--διέλαβε Πτεικομματοποιῶν ὀπτὰ ῥάνας. μετέπιπτα δ' Ἰχθ.
Περικομματίαι † δι' ὀπτήσεως ὑποκρύσας,
Ἰχθυῖ] ‖ παρεισεκύκλησεν ὁ δ' ὁρώμενον
Λάχανον, ἁμαρτωλὸς πολυτελὲς, κόνδρον, μέλι,
Ὡς πολὺ διαφέρουσας ἡδονὰς ἃς νυνὶ λέγω
Ἀπεῖχ' ἑκάστου τοῦ φαγεῖν αὖ ἐπὶ νεκρούς,
Αὐτοῖς ἅπασιν ἠξίουν συζῆν ὅχλου.
Ἠθροίζετ', ἐχθρὸν δ' αἱ πόλεις οἰκοῦμεν
Διὰ τὴν τέχνην, ὅθεν εἶπα τὴν μαγειρικήν.
‖ Ἀνθρωπε χαῖρε, [‖ περιπόδειν τῶν δεσποτῶν.] γρ. περιποδεῖ τὸν δεσπότην.
Καταρχόμεθ' ἡμεῖς οἱ μάγειροι, θύομεν,
Σπονδὰς ποιοῦμεν, τῷ μάλιστα σοῦ θεὸς
Ἡμῖν ὑπακούειν, διὰ τοῦθ' εὑρηκέναι
Τὰ μάλιστα σωτείνοντα πρὸς τὸ ζῆν καλῶς.
Τὸν περὶ δυσεβείας οὖν ἄφες παῦσαι λέγων.
Ἡμιδρον, ἀλλὰ [δεῦρο σωτέθιέ μοι,] γρ. δεῦρό μοὶ σωτέθιε.
Τά τ' ἔνδον δίπηχ' ἔσῃ ποιῶν λαβών.

Καὶ Ἀλεξις δ' ἐν Λεβητίῳ δηλοῖ, ὅτι ἡ μαγειρικὴ τέχνη ἐπιτήδευμα καὶ ἐλευθέρων. πολίτης γάρ τις οὐκ ἀπεινὴς ἐν αὐτῷ δείκνυται ὁ μάγειρος. καὶ οἱ τὰ ὀψαρτυτικὰ συγγράψαντες, Ἡρακλείδης τε καὶ Γλαῦκος ὁ Λοκρὸς οὐχ ἁρμόττειν φασὶ τὴν μαγειρικὴν, ἀλλ' ἐδὲ τοῖς τυχοῦσι τῶν ἐλευθέρων. ἐκσεμνύει δὲ τὴν τέχνην καὶ ὁ νεώτερος Κρατῖνος ἐν τοῖς Γίγασι λέγων.

Ἐνθύμει δὴ τὴν γῆς ὡς γλυκὺ
Ὀζει, καπνὸς τ' ἐξέρχεται διαδέξερος,
Οἰκεῖ τις ὡς ἔοικεν ἐν τῷ χάσματι
Λιβανωτοπώλης ἢ μάγειρος Σικελικὸς,
Παρασιτήσαιν ὀσμὴν λέγεις ἀμφοῖν, γλυκύς.

καὶ Ἀντιφάνης δ' ἐν Δυσπράτῳ ἐπαινῶν οὐ Σικελικοὺς μαγείρους λέγει, Σικελῶν δὲ τέχναις ἡδυσθεῖσαι δαιτὸς [διαθεσπιδές.] Ἐ Μένανδρος ἐν Φάσματι, διαπεπαίνεσθαι αὐτὴν συνδυασίαν καθάπερ ἡ καὶ ποικίλην. Ποσείδιππος ἐν Ἀναβλέποντι. γρ. διαθρυμματίδες

Ἐγὼ μάγειρον ἀναλαβὼν, ἀκήκοα

Τὰ τῶν μαγείρων πανία καθ' ἑκάστου κακά.
Ἀνθερολαβοῦντος ἐλέγομέν ὡς οὐκ ἔχει
γρ. Ῥῖνα κριτικὸν πρὸς τὸ ψον. [Ῥῖνα Κρητικὸν πρὸς τὸ ψον,] ὀσφ' ὅπου σῶμα
Πονηρὸν, ὁ δ' ἦν τὸν γλῶτταν εἰς ἀσχήμονας
Ἐπιθυμίας ἐνιά τε τῶν ἡδυσμάτων,
γρ. χναυστικὸς πρὸς χναυστικὸς, vel, πρὸς καυστικὸς Καθ' ἁλὸς καλ' ὄξους, [χναυστικὸς πρὸς † ναυστικὸς]
Καπνὸν οὐ φέρων, ἀ πῦρ· ἀ φέρων δ' ἐκ τοῦ πυρὸς
Εἰς ταῖς μαχαίραις ἦλθον, ὧν εἷς ἀτμὸς
Διὰ τῶν μαχαιρῶν τοῦ πυρὸς ἐλήλυθεν.
Ἀντιφάνης δ' ἐν Φιλώτιδι τὴν σοφίαν τῶν μαγείρων ἐμφανίζων φησί,
γρ. γλαυκίδιον γρ. Ἐψειν ΟΥκουν τὸ μὴν [γλυκησδὸν] ὥσπερ ἄλλοτε
[Ἐλεῖν] ἐν ἅλμῃ φημὶ, τόδε λαβράκιον
Ὀπτᾶν ὅλον, τὸν γαλεὸν ἐν ὑποτρίμματι
Ζέσαι· τὸ δ' ἐγχέλυον ἅλας ὠρίγανον,
Ὕδωρ, ὁ γοῦν ἐμοὶ ταυτὸν, ἡ βατὶς, χλόη,
Πρόσεστι θυμὸν τέμαχος ὀπτῆς εἰς κρέας·
Ἐρίφιον ὀπτὸν θάτερον τἀναντία,
Ὁ σὸς λιὼ σεσάχθω νῆστις ἀπολεῖ μ' οὐτοσί.
Ἀσιδίμων δ' ὀψαρυτῶν ὀνόματα καταλέγει Βάττων ἐν Ἐτερωτέραις ὕτως,
ΕΥ γ' ὦ Σιβιώνη ταῖς νύκτας ἀ καθεύδομεν
ΟΥ δ' ἀναγειράμεθ', ἀλλὰ κῆτος λύχνος,
Καὶ βιβλίον ταῖς χερσὶν, καὶ φροντίζομεν
γρ. καταλέλοιπέ τις ἡμῖν Ακτ. Τί σοφὸν [καταλελοιπέναι, ἢ τις ἡμῶν Ακτίδης]
ΟΧΪ, ἢ Τυνδαρικὸς ὁ Σικυώνιος,
Η Ζωπύριν ὃς αὖτις ἄνηκας δέ τι;
γρ. Τὰ μέγιστα τόσα ταῦτ' ὅσα οἱ τεθνηκότες. [Τὰ μέγιστα τόσα ταῦτα σοῦ τεθνηκότας.]
Ἐγὼ δ' ὑμῖν τουτονὶ βρῶμα ὑμῖν ἄνδρες φίλοι τὸ
‖ ΜΥΜΑ φέρω. ᾧ οὖν Ἀρτεμίδωρος μὲν ὁ Ἀριστοφανίειος ἐν Ὀψαρυτικαῖς Γλώτταις φησὶν, ‖ ὅτι σκυδάζεται ἐκ κρεῶν καὶ αἵματος πολλῶν ἀρτυμάτων συμβαλλομένων. Ἐπαινέτης δ' ἐν Ὀψαρυτικῷ λέγει ταῦτα, μύμα δ' ἔστι ἱερεῖα καὶ ὄρνιθες. χρὴ δ' ποιεῖν τὰ ἀπαλὰ τῶν κρεῶν μικρὰ συμμόντα, καὶ τὰ στλάγχνα καὶ τὸ ἔντερον, καὶ τὸ αἷμα ἀφρύψαντα καὶ ἀρτύσαντα ὄξει, τυρῷ ὀπτῷ, σιλφίῳ, κυμίνῳ, θύμῳ, χλωρῷ καὶ ξηρῷ, θύμβραις, κοριάννῳ χλωρῷ τε καὶ ξηρῷ, καὶ γηθύῳ, καὶ κρομμύῳ καθαρῷ πεφωσμένῳ, ἢ μήκωνι, καὶ σαπίδι, ἢ μέλιτι, καὶ ῥοᾶς ὀξείας κόκκοις. εἶναι δέ σοι τὸ αὐτὸ μύμα καὶ ὄψον. τραῦτα καὶ τυρὸν καταψήσαντα, ἃ μόνον τὰ πορεύεσθαι ἀλλὰ καὶ ἥμας, ἄλλο ἐπεισῆλθεν τὸ ΜΑΤΤΥΗΝ καλούμενον, ὑπὲρ ἧς καὶ ζητήσεως γενομένης, καὶ τοῦ Ολυμπιανοῦ εἰπόντος τὰ ἐκ τῶν ὀψαρυτικῶν γλωττῶν τοῦ πορεύεσθαι Ἀριστοφάνους, Αἰμιλιανὸς Δωροθέῳ ἔφη τὰ Ασκαλωνίτῃ συγγράμματα ἐκδεδόσθαι, ἐπιγραφόμενον Περὶ Ἀντιφάνους, ἐν ᾧ περὶ τῆς παρ' ἡμῖν μεσωτέρου καλουμένης ματτύης, ὡς Θετταλῶν φησὶν εἶναι εὕρημα. ἐπιχωριάσαι τε καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Μα-

329

A *Omnia coquorum sigillatim vitia.*
Ex æmulis a *dicebat quidam, illum non habere*
Nasum, qui de obsoniis rectè iudicaret: alteri os esse
Stupidum, & improbum: linguam aliis, quæ fœdis saporibus
Delectatur, ac ineptis quibusdam condimentis:
Alium supra modum salem miscere, alium acetum, alium stomachum mouere,
Alium esse nauseosum: alium ignem nõ ferre, alium offendi fumo,
B *Quid plura? ex igne tandem ad cultros* b
Ille transiit: quibus vnum quendam aiebat
Occisum aliquando ad ignem c *elatum.*

Antiphanes in Philotide coquorum sapientiam ad hunc modum patefacit:

A. *Itaque paruum hunc Glaucum, vt alias,*
Coquito, cum muria, inquam: lupum verò
Integrum assa: squalum in intrita d
Feruefacito. Adest anguilla: extemplo sal, origaganum,
C *Aqua. Eadem congri postulant: Raiæ, virens* e *olus:*
Assanda thynni frusta: assanda caro
Hœdi, nunc aduersa parte, nunc auersa:
Lactes & lien farciendi. B. *Nugis hic me suis enecat.*

Qui de condiendis obsoniis tractaruut celebres & famosos nominatim Baton in Beneficis ita enumerat:

D A. *Euge* f *Sibynna, noctes peruigilamus,*
Nec à somno experrigitur: ardet semper lucerna.
In manibus perpetuò liber: meditamur
Posteris sapiens quidpiam relinquere, quale scripsit
Actides Chius, aut Tyndaricus Sicyonius,
Aut Zopyrinus. B. *Tu verò num inueniſti quidpiam?*
A. *Maxima.* B. *Quæ cedo?*
A. *Etiam inuitos ad vitam reuoco mortuos.*

E Ego verò, amici viri, hoc edulium, M Y M A, vobis affero, quod Artemidorus Aristophanienſis in Condimentariis dictionibus ait, ex carne ac sanguine parari, coniectis multis scitamentis. Epænetus in Condimentario scribit Myma fieri ex carne gallinæ & quauis alia, nempe carnibus, intestinis, visceribus, minutim concisis, sic vt tenerescant: deinde sanguine, dissoluto cum aceto, quod pro condimento sit: additis asso caseo, silphio, cumino, thymo recenti, & arido, thymbra, coriandro nouello, & repositо: gethyo, cepa pura g, sub cinere tosta, vel papauere, vua passa, melle, & granis acidi Punici: idq; Myma esse pro obsonio. Oratione tam prolixa cùm loquax h ille & nos & quæ supra memorauimus, conscidisset, introiuit alius M A T T Y A N gestans, de qua, vt cœptum est quæri, Vlpianus cùm ea recitasset quæ Artemidorus suprà nominatus de illa scripsit in Condimentariis Glossis, Æmilianus, inquit, prodidit ab Ascalonite Dorotheo librum editum hoc titulo, De Antiphane, & Mattya i scriptoribus comœdiæ quam mediam vocant, in cóque tradi Mattyan inuentum esse Thessalorum. sed cùm imperarent Macedones

cedones, Athenis frequentem eius vsum inoleuisse. Hoc verò in confesso est, Thessalos & vestitu & victu omnium fuisse Græcorum sumptuosissimos: quæ causa fuit vt in Græciam Persas inuitarent, nempe quia magnificentiam eorum & luxum mirarentur, ac imitarentur. De Thessalorum profuso sumptu multa refert Cratinus libro De illorum republica. Apollodorus Atheniensis libro primo Veriloquiorum scribit Mattyan ἀπὸ τοῦ μασᾶσθαι, à mandendo fuisse dictam, vt & Mistichen, & μάσχαν, escam: nos verò ἀπὸ τοῦ μάττειν, à subigendo, & pinsendo, vocatam censemus, vt & mazam [a], ac quam μαγίδα [b] Cyprij nominant, & supramodum luxu diffluere περμαζᾶν [c]. Hunc itaque cibum plebeium ac promiscuum, & communem, Mazam appellarunt, & μάττειν, ipsam pistura præparare. Postea verò edulium necessarium illud intemperantiùs variantes, & curiosiùs, appellatione Mazæ nonnihil detorta, opiparum & splendidum omnem cibum Mattyam nuncuparunt, ac ματτυάζειν, illum apparare, quicunque sit, piscis, auis olus, victima, moretum, alliatum [d]. Manifestum id est ex Alexidis testimonio quod Artemidorus profert, in quo Alexis cùm declarare vult nimiam & insolentem apparatus curam, verbum λέπεσθαι [e] addidit. Sic verò habet quod ex superiori sermone collectum est in fabula, cuius titulus Demetrius:

Accepto quod missum est obsonio,
Id apparate, epulamini, propinate, bibite,
Indulgete veneri, ματτυάζετε, cibos lautos conquirite.

Λέπεσθαι Athenienses dicunt de petulantiore & turpi Veneris voluptate. Artemidorus in condimentariis Glossis, planum facit Mattyan esse nomen condimentis omnibus magnificis commune, his verbis: Vt paretur Mattya [f] ex gallina, iugulanda illa est gladij acie, iuxta caput, in crastinumque diem seruanda: Idem & in perdice faciendum: deinde, si libeat, plumis minimè vulsis, vt illis obtecta est relinquenda. Modum post ille condituræ & coctura vbi docuit, subnectit deinceps: Columbam crassam & pinguem elixa, ac ex pullis, eos qui adhuc pipiunt, hoc edulio si placet mox inter potandum vesci: & aliquanto post: eximenda olera [g], & transferenda in catinum: deinde superingesta carne gallinæ ferculum apponendum, aceti loco per æstatem acerbæ vuæ racemus in ius inditur, vt ex vite decerptus est: Cùm verò satis elixus fuerit, auferendus suis cum racemulis, prius quàm excidant vinacea, deinde sic olus conterendum. Eo pacto futura est Mattya delicatissima. Hinc liquet Mattyan nomen commune fuisse cibis omnibus exquisitissimis: sic tamen etiam prisci vocarunt epulas in quibus illis cibariis vescerentur. Philemon in Rapto:

Nudo [h] custodiam adhibe: cum tribus poculis
Ebibendis Mattyan [i] ille se daturum palam faciat.

Idem in Homicida:

Nobis aliquis vinum misceto, Mattyan vos ocyus instruite:

Alexis in Pyrauno [k], dubio significatu sic dixit:

A κεδόνων ὑπικράτειαν. ὁμολογοῦσι δὲ καὶ οἱ Θεσσαλοὶ πολυτελέσαροι τῶν Ἑλλήνων γεγονέναι, διά τε τὴν ἐσθῆτας καὶ τὴν δίαιταν, ὅσας αὐτοῖς ἄπορον ἦν, καὶ κατὰ τὴν Ἑλλάδα εἰσαγαγεῖν τοὺς Πέρσας, ἐζηλωκόσι τὴν τούτων τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν. ἱστορεῖ δὲ καὶ περὶ τῆς πολυτελείας αὐτῶν καὶ Κρατῖνος ἐν τῇ Πολιτείᾳ αὐτῶν. ὠνομάσθη δὲ ἡ ματτύη ὡς μὲν ὁ Ἀθηναῖος Ἀπολλόδωρος φησὶν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἐτυμολογουμένων, ἀπὸ τοῦ μασᾶσθαι, ὡς καὶ ἡμεῖς δὲ ἡ μαίζη καὶ τὰ μάλιστα καὶ † ἡμεῖς δὲ φαμὲν ἀπὸ τοῦ B μάττειν, ἀφ' οὗ καὶ ἡ μάζα αὐτὴ ὠνομάσθη. ἡ παρὰ Κυπρίοις καλουμένη μαγὶς, καὶ τὴν τρυφὴν καθ' ὑπερβολὴν ὑπερμαζᾶν. καταρχὰς μὲν οὖν τὴν δημοτικὴν καὶ κοινὴν ταύτην τροφὴν τὴν ἐκ τῶν ἀλφίτων μάζαν ὠνόμαζον, καὶ μάττειν τὸ ᾠδασκάλειν αὐτὴν ὕστερον· οἱ δὲ ποικίλοντες τὴν ἀναγκαίαν τροφὴν ἀκολάστως, καὶ σπουδαίεργως μικρὸν παραγαγόντες τὸ ὄμμα τὴν μάζης ματτύην ὠνόμαζον καὶ τὸ πολυτελὲς ἔδεσμα. τὸ δὲ ματτυάζειν τὸ παρασκευάζειν αὐτά, εἴτε ἰχθῦς εἴη, εἴτε ὄρνις, εἴτε λάχανον, εἴτε ἱερεῖον [εἴτε μυ... μυτιον] τοῦτο δῆλον ἐστίν, ‖ ἐξ οὗ καὶ ὁ Ἀρτεμίδωρος παρέθετο [μδρτύελον] Ἀλέξιδος, συνεμφωνῶν τῷ βουλόμενος ὁ Ἀλέξις τὴν ἀκολασίαν τῆς ᾠδασκαλῆς, σπουδασθεὶς τὸ λέπεσθαι. ἔχει δὲ σύμπασα ‖ ἐκλογὴ ὅσα ἐκ τοῦ ‖ διασκευασμένα δράματος, ὁ ὑπογράφεται Δημήτριος,

Τὄψον λαβοῦσα τοῦτο τἀπεταλμένον
Σκευάζετ', ἀνοχεῖσθε, [πεπαύσομαι] πίνετε, D

Λέπεσθε, ματτυάζετε. τὴν δὲ λέπεσθαι χρῶνται οἱ Ἀθηναῖοι ἐπ' ἀσελγοῦς καὶ φορτικῆς δι' Ἀφροδισίων ἡδονῆς. καὶ ὁ Ἀρτεμίδωρος ἐν τῇ τῆς Ὀψαρτυτικῆς γλώττης τὴν ματτύην ἀποφαίνει κοινὸν εἶναι πάντων ὄνομα τῶν πολυτελῶν ἡδυσμάτων, γράφων οὕτως, ‖ εἶτα τὸ ὄρνιθος ματτύης, ‖ ἐσφάχθω μὲν διὰ τοῦ στόματος εἰς τὴν κεφαλήν. ἔστω δὲ ἕως καθάπαξ ὁ πέρδιξ, ἐὰν δὲ θέλῃς ὡς ἔχει τῆς πτέρυγας ἐὰν τελμήσῃς. εἶτα τὸν τρόπον ἐκθεὶς τῆς ἀρτύσεως καὶ τῆς ἑψήσεως, ὑποφέρει δὲ ὑθὺς ‖ καὶ νομάδα παχεῖαν ἕψε, καὶ νεοσσοὺς τῶν ἤδη ‖ κοκκυζόντων. ἐὰν δὲ θέλῃς πᾶσαν χρῆσαι. εἶτ' ἐξελὼν τὰ λάχανα εἰς τρυβλίον, καὶ τὸ ὄρνιθος τῶν χρεῶν ὑπιθεὶς πᾶσαπίδει, τοῦ θέρους αὖθι τοῦ ὄξους τὸ ὄμφακος ἐμβαλὼν εἰς τὸν ζωμὸν, ὡς ἔχει σοῦ βότρυς. ἐπειδὰν δὲ ἐφθὴ γένηται, ἔξελε μετὰ τοῦ βοτρυδίου πρὸ δὲ τοῦ μίγαρον ἐξαφείναι, εἶθ' οὕτως λάχανον καταθρύπτε, ὅτως ματτύοις ἐν τοῖς ἡδίοις. ὅπου μὲν οὖν κοινὸν τὸ πᾶν ὄμμα τῶν πολυτελεστάτων ἐδεσμάτων, φανερόν. ὅπου δὲ καὶ ὁ τρόπος τοῦ τοιαύτης δυνάμεως, ὁμοίως ἐλέγετο ‖ Φιλήμων φησὶν ἐν Ἁρπαζομένῃ,

Γυμνῶ φυλακὴν ὑπίστασο, καὶ μὰ τριῶν
Πολιτῶν [μεματτύης] δύρεσινέτ.

καὶ ἐν Ἀνδροφόνῳ,

Πιεῖν τις ἡμῖν ἐγχεάτω καὶ ματτύην
Ποιεῖτε ταχέως.

Ἀλεξις δ' ἐν Πυραυνῷ ἀμφιβόλως εἴρηκεν,

χ. εἴτε ματτύην

χ. μαρτυρία

χ. σπουδασθεὶς π.

χ. καὶ ματτύης

Εγὼ δ' ἐπειδὰν ἀσχολεμένους λάβω,
Ανέκραγον, δώσει τις ἡμῖν ματτύαν;
Ωσπερ αὖ εἰ τὸ δεῖπνον ἔλεγε. πιθανὸν γὰρ καὶ ἴσως ἀπὸ τῶν ἐδεσμάτων ἀναφέρειν. Μάχων δ' ὁ Σικυώνιος τῶν μὲν καθ' Απολλόδωρον τὸν Καρύστιον κωμῳδοποιῶν εἷς ἐστι καὶ αὐτὸς, οὐκ ἐδίδαξε δ' Αθήνησι τὰς κωμῳδίας τὰς ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἐν Αλεξανδρείᾳ. ἦν δ' ἀγαθὸς ποιητὴς, εἴπερ ἄλλος τῶν μετὰ τοὺς ἑπτά· διὸ καὶ ὁ γραμματικὸς Αριστοφάνης ἐσπούδασε συσχολάσαι αὐτῷ νέος ὤν. ἐποίησε γὰρ καὶ οὗτος ἐν δράματι Αγνοίᾳ ταυτί

Ηδιον οὐδέν ἐστί μοι τῆς ματτύης.
Τοῦτ' εἴτε πρῶτοι Μακεδόνες τοῖς Αττικοῖς
Καλέσθειξαν ἡμῖν, εἴτε πάντες οἱ θεοὶ
Οὐκ οἶδα· πλὴν ἔστι γε μαγειρικώτατόν τινες.

Οτι δ' ὕστατον καὶ ἐπὶ πᾶσιν εἰσέφερεν, Νικόστρατος φησὶν ἐν Απελαυνομένῳ. μάγειρος δ' ἐστὶν ὁ διηγούμενος, ὡς λαμπρὰν καὶ δαῖτα πρεσκευάσεν δυνάμενος, προδιηγησάμενός τε οἷον μὲν πρῶτον ἦν ἄριστον καὶ τὸ δεῖπνον, ἔπειτα μνησθεὶς τῆς ἀπὸ τρίτης εἰσφορᾶς,

Η. Εὖγε ἄνδρες, εὖ σφόδρα. ἀλλὰ μ.

[ΕΥ γε τ' ἄνδρες εὖ, σφόδρα. ἀλλὰ] μὲν τὴν ματτύην
Οὕτω δ' ἀφεθήσω τὰ μετὰ ταῦθ', ὡς οἴομαι,
Οὐ δ' αὐτὸν ἡμῖν τοῦτον ἀνθρεῖν ἔλι.

Καὶ ἐν Μαγείρῳ·

Θρῖον ἢ καὶ καύδυλον, ἢ τούτων τι τῶν
Εἰς ματτύλιν ἀδέτερον εἶδε πώποτε.

Αλλος δέ τις φησὶ προφέρειν ματτύλιν ποδάργον,

Καὶ γαστρίον ταχερόν τι, καὶ μήτρας ἴσως.

Διονύσιος δ' ἐν Ακοντιζομένῳ, μάγειρος δέ ἐστιν ὁ λέγων,

Ως αὖ ἐνίοθ' αὖ τύρισι ποιῶν ματτύλιν,
Σπόδιον ἅμ' εἰσλύεγκα Δαμάδειον μίαν
Ακων προφοραὶ τῶν νεκρῶν ὡς τὸν νεκρόν.

Φιλήμων ἐν Πτωχῇ,

Εξὸν ἀποσάπτειν, δ' ὅλην τὴν ἡμέραν
Ποιοῦντα καὶ διδόντα ματτύας ἐκεῖ.

Μόλπις δ' ὁ Λάκων τὰ πρὸς τοῖς Σπαρτιάταις ἐπαίκλεια, ὃ σημαίνει τὰς ἀπιδειπνίδας, ματτύας φησὶ λέγειν πρὸς τοῖς ἄλλοις. ὁ δὲ Κυνικὸς Μένιππος ἐν τῷ ἀπηρτυφομένῳ Αρχεσιλάῳ γράφει ἔττως, ὅτε μὲν ἀπικωμασάντων τινῶν, καὶ ματτύλιν ἐκέλευσεν εἰσφέρειν Λάκαινά τις· καὶ δι' ὀλίγων ἐφέρετο πτερδίκια ὀλίγα καὶ χλωρία ὀπτά, καὶ τυρὸν ἀπὸ πλακοῦντος. τὸ δὲ τρίτον δεῖπνον οἱ μὲν Αττικοὶ προσηγόρευον ἀπιδόρπισμα· οἱ δὲ Δωριεῖς ἐπαίκλον· τῶν δ' ἄλλων Ελλήνων οἱ πλεῖστοι ἀπίδειπνα. τοσούτων καὶ περὶ τὴν Ματτύης λεχθέντων, ἔδοξεν ἀπέναι. καὶ γὰρ ἐπέρρωτο ἤδη· καὶ διελύθημεν ἔτως.

Ego verò vt deprehendi otiosos,
Exclamauit, num dabit aliquis nobis Mattyan?
tanquam cœnam peteret, quamuis & probabile sit de cibis hoc interpretari. Machon [a] Sicyonius, vnus ex comœdiarum scriptoribus quos recenset Apollodorus Carystius, fabulas suas in Alexandria, non Athenis, egit, egregius poëta, si quis alius, post eximios illos septem [b]: quapropter Aristophanes grammaticus, adhuc iuuenis studiosè consuetudinem & familiaritatem [c] eius appetiuit. In fabula Ignorantia hæc ille scripsit:

Mihi suauius nihil est, Mattya:
Hanc an Macedones prius quàm Athenienses,
Nobis ostenderint, an omnes dij,
Exploratum mihi non est: hominis tamen illam
Musices [d] peritissimi
Inuentum cuiusdam reor.

Nouissimam inferri solitam & post alios cibos omnes Mattyan, ex Nicostrato cognoscimus in Expulso. Coquus narrat, splendidum, & ordine dispositum epulum se apparasse, iam prolocutus quale prandium, qualam antea cœnam extruxisset. De missu tertio quædam is præfatus, subiungit:

Euge viri rectè admodum se res habet: at in Mattya [e],
Sic omnia quæ his subsequentur disponam, vt, nisi fallor,
Ne hic quidem nobis sit aliquid obtrectaturus.

Idem in Coquo:

Thrion [f] an oporteat, an candylon [g], an eiusmodi quidpiam
In Mattyis apponere, vtrumque semper ignorauit.

Alius quidam coquus ait:

In Mattyan afferendi tenelli pedes [h],
Omasum coctura liquatum, & vulua [i] fortassis.

Dionysius in Acontizomeno [k] loquitur coquus:

Aliquando his cùm pararem Mattyan,
Præfestinatione inuitus erraui, & ferculam vnum attuli
Mortuorum [l], ad mortuos.

Philemon in Mendica:

Licuit tibi saburrari per totam diem.
Mattyas illic cùm & faceres, & dares.

Molpis Lacedæmonius, auctaria cœnæ, quæ Spartani vocant [m] ἐπαίκλια, scribit apud alios dici Mattyas. Menippus Cynicus in dialogo cuius titulus est Arcesilaus, ita scribit: Compotabant, ac comessabantur quidam. Afferri mattyan iussit quædam Lacedæmonia: mox allatæ sunt perdiculæ paucæ: anserculi assi: placentarum lautitiæ. Cœnam eiusmodi Athenienses vocãt ἀπιδόρπισμα, Dores, ἐπαίκλον, ex reliquis Græcis plurimi ἀπίδειπνα. De Mattya cùm hæc fuissent explicata, abeundum esse nos putauimus, iam enim aduesperascebat. Sic igitur cœtus dimissus est.

ATHE

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΤΩΝ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΑΤΟΝ.

ATHENÆI DEIPNOSOPHISTARVM LIBER DECIMVSQVINTVS.

A MIHI *facundi eloquentiam Nestoris*
Antenorisque Phrygij, deus si daret,
quod inquit, ô amice Timocrates, sapientissimus EVripides, ne tibi quidē ea possem commemorare, quæ in his præclaris conuiuis agitata sunt, ob varietatē ac diuersitatem eorum quæ noua semper adinuenta fuere. Nam & de ferculorum ordine sępius est disputatum, & de iis quæ à cœna peragebantur, quæ vix, pręterita reputanti mihi, succurrerent, nisi quidam ex familiaribus, his Platonis iambicis, ex Laconibus, memoriam refricaret:

A. *Cœnarunt conuiuæ propemodum omnes:*
Euge tu cur non accurris? mensas cur non remoues?
B. *Aquam sanè lauandis* [a] *manibus vt affundam venio*
C. *Accessi* [b] *ego pauimentum vt euerram:*
Libamina post vbi sparsero, cottabum afferam.
A. *Puero tibias promptas esse iam oportuit,*
Eúmque iam inflasse: abi, vnguentum affer Ægyptium,
Deinde Irinum, quo delibuti simus.
Allatam post hæc coronam conuiuarum cuique dato,
Nunc nunc misceto quidam pocula.
B. *Mixta iam hercle sunt,*
Thure flammis iniecto.
Fausta precator omnibus:
Dudum bibere cuncti:
Conuiuale [c] *iam carmen est cantatum,*
Cottabus foras egreditur.
Tibiis virgo quædam [d] *Caricos canit modos*
Conuiuis: aliam insuper
Video trigonum [e] *habentem,*
Quo numeros Ionicos illis [f] *modulatur.*

Post hæc de Cottabis vtique fuit quæstio, ac de iis qui cottabo ludunt. Eos quidam ex medicis præsentibus esse iudicauit, qui à balneo purgandi ventriculi caussa, bibunt affatim, vt euomant, ac dixit antiquitus id non fuisse in consuetudine, nec scire aliquem se ex veteribus qui ea sit vsus vacuatione: Erasistratúmque Io-

A ΕΙ ΜΟΙ τὸ Νεστόρειον εὔγλωσσον μέλος,
Αντήνορός τε τοῦ Φρυγὸς δοίη θεὸς,
κατὰ τὸν πάνσοφον ΕΥριπίδην, ἑταῖρε Τιμόκρατες, οὐκ ἂν δυναίμην ἀπομνημονεύειν, ἔτι σοι τῶν πολλάκις λεχθέντων ἐν τοῖς περισπουδάστοις τούτοις συμποσίοις, διά τε τὴν ποικιλίαν καὶ τὴν ὁμοιότητα τῶν ἀεὶ καινῶς προσευρισκομένων. καὶ γὰρ καὶ περὶ τάξεως τῶν περιφορῶν πολλάκις ἐλέχθη, καὶ περὶ ‖ τῶν μετὰ τὸ δεῖπνον ἐπιτελουμένων, ἅπερ καὶ μόλις ἀναπεμπάζομαι, εἰπόντος τινὸς τῶν ἑταίρων τὰ ἐκ τῶν Λακώνων Πλάτωνος ἰαμβεῖα.

B Ανδρες δεδειπνήκασιν
Ηδη σχεδὸν ἅπαντες,
ΕΥγε, τί οὐ τρέχων σὺ τὰς τραπέζας ἐκφέρεις;
‖ Εγὼ δὴ ‖ λίτρον παραχέων εἰσέρχομαι.
Κἀγὼ δὲ παρακορήσων
C Σπονδὰς δ' ἔπειτα παραχέας
Τὸν κότταβον παροίσω,
Τῇ παιδὶ σοῦ αὐλοὺς ἐχρῆν
Ηδη προχείρους εἶναι,
Καὶ προσαναφυσᾶν τὸ μύρον
Ηδη παραχέον, βαδίζων
ΑΙγύπτιον κᾆτ' ἴρινον.
Στέφανον δ' ἔπειθ' ἑκάστῳ
Δώσω φέρων τῶν ξυμποτῶν.
Νεόκρατά τις ποιείτω.
D Καὶ δὴ κέκραται,
Τὸν λιβανωτὸν ἐπιτιθεὶς
ΕΙπε. [ποῦ δήμε † ἤδη γέγονε,]
[Καὶ πίνοντες ἤδη πόῤῥω]
Καὶ σκολιὸν ᾖσται,
Κότταβος δ' ἐξοίχεται θύραζε.
ΑΥλοὺς δ' ἔχουσά τις κορίσκη
Καρικὸν [μέλος μελίζεται,
Τοῖς συμπόταισι καλὴν
Τρίγωνον εἶδον ἔχουσαν,

γρ. ποῦ δὴ μέλος; ἤδη γ.
γρ. Καὶ ἔπινον γ' ἤδη πόῤῥω.
γρ. --μέλος μελίζεται Τοῖς συμπόταισιν. ἄλλην Τρίγωνον εἶδον ἔχουσαν
Η γ' ἤδε πρ.

Ητ' ἤδε πρὸς] αὐτὸ μέλος Ιωνικόν τι. Μετὰ ταῦτ' οἶμαι καὶ περὶ κοττάβων ζήτησις ἦν καὶ τῶν ἀποκοτταβιζόντων, οὓς οἰηθείς τις τῶν παρόντων ἰατρῶν εἶναι τούτων, οἳ ἐπὶ βαλανείου καθάρσεως ἕνεκα τοῦ στομάχου πίνοντες ἄμυστιν ἀποβλύζουσιν, ἔφη οὐκ εἶναι παλαιὰν ταύτην παράδοσιν, οὐδὲ εἰδέναι τινὰ τῶν ἀρχαίων ταύτῃ τῇ καθάρσει χρησάμενον. διὸ καὶ Ερασίστρατον τὸν Ιου-

λιήτην ἐν τῇ περὶ τῶν καθόλου πραγματείᾳ ἐπιτιμᾷν τοῖς τοῦτο ποιοῦσι, βλαπτικὸν ὀφθαλμῶν τὸ ἐπιχείρημα δεικνύων, καὶ τῆς κάτω κοιλίας ἐπισχετικόν. πρὸς ὃν ΟΥΛΠΙΑΝΟΣ ἔφη,

Ορσ' Ασκληπιάδη καλέει κρείων σε Χαρωνεύς.

ΟΥ γὰρ κακῶς τινὶ τῶν ἑταίρων ἡμῶν ἐλέχθη τὸ, εἰ μὴ ἰατροὶ ἦσαν, οὐδὲν ἂν ἦν τῶν γραμματικῶν μωρότερον. τίς γὰρ ἡμῶν οὐκ οἶδεν, ὅτι οὐκ ἦν οὗτος ὁ ἀποκοτταβισμὸς ἀρχαῖος; εἰ μή τι σὺ καὶ οὗτος Αμειψίου ἀποβλύζειν ὑπολαμβάνεις· ἐπεὶ οὖν ἄπειρος εἶ τῆς τοιαύτης θεωρίας, μάθε παρ' ἐμοῦ, ὅτι πρῶτον μὲν ἡ τῶν κοττάβων εὕρεσις Σικελική ἐστι παιδιά. ταύτην πρῶτον εὑρόντων Σικελῶν, ὡς Κριτίας φησὶν ὁ Καλλαίσχρου ἐν τοῖς ἐλεγείοις διὰ τούτων,

Κότταβος ἐκ Σικελῆς ἐστι χθονὸς ἐκπρεπὲς ἔργον,
Ον σκοπὸν ἐς λαταγῶν τόξα καθιστάμεθα.

γρ. ὁ Μεσσήνιος ὁ Αριστοτέλους μ.

‖ Δικαίαρχος [ὁ Μιλήσιος Αριστοτέλους μαθητὴς] ἐν τῷ Περὶ Αλκαίου καὶ τὴν λαταγὴν φησὶν εἶναι Σικελικὸν ὄνομα. λαταγὴ δ' ἐστὶ τὸ ὑπολειπόμενον ἀπὸ τοῦ ἐκποθέντος ποτηρίου ὑγρὸν, ὃ συνεστραμμένῃ τῇ χειρὶ ἄνωθεν ἐρρίπτουν οἱ παίζοντες εἰς τὸ κοτταβεῖον. Κλείταρχος δ' ἐν τῇ Περὶ γλωττῶν πραγματείᾳ λαταγὴν Θεσσαλοὺς καὶ Ροδίους τὸν ἀπὸ τῶν ποτηρίων κότταβον λέγειν. κότταβος δ' ἐκαλεῖτο τὸ τιθέμενον ἆθλον τοῖς νικῶσιν ἐν τῷ πότῳ, ὡς ΕΥριπίδης παρίστησιν ἐν ΟΙνεῖ λέγων οὕτως,

Πυκνοῖς δ' ἔβαλλον Βακχίου τοξεύμασι
Κάρα γέροντος, τὸ βάλλοντα δὲ στέφειν

γρ. κότταβον

Εγὼ τετάγμην ἆθλα [κοττάβων] διδούς.

Εκαλεῖτο δὲ κότταβος, καὶ τὸ ἄγγος εἰς ὃ ἔβαλλον τὰς λαταγάς, ὡς Κρατῖνος ἐν Νεμέσει δείκνυσι. ‖ Πλάτων δ' ἐν Διῒ ‖ κακουμένῳ; παιδιᾶς εἶδος παροίνιον τὸν κότταβον εἶναι ἀποδίδωσιν, ἐν ᾗ ἐξίστανται, καὶ τῶν ‖ σκευαρίων οἱ ‖ δυσκυβοῦντες. λέγει δ' οὕτως,

Πρὸς κότταβον παίζειν, ἕως ἂν σφῶν ἐγὼ
[Τὸ δεῖπνον ἐσκευάσω] πάνυ βούλομαι,
‖ Αλλ' ἄνεμος ἐστάλεις θυΐαν παῖς θεὸν
Φέρε τὴν θυΐαν, αἶρ' ὕδωρ ποτήρια
Παράθετε. ‖ παίζωμεν δὲ περὶ φιλημάτων
Αγεννῶς οὐκ ἐῷ, †
Παίζειν [τίθεμαι ‖ κοττάβια σφῶν] ἐγὼ
Τὰς δί γε τὰς κρηπῖδας, ἃς αὐτὴ φορεῖ,
Καὶ τὸν κότυλον [τὸν σὸν βαβαιὰξ οὑτοῖσι †
Μείζων ἀγωνιστὴς ‖ Ισθμιάδος] ἐπέρχεται.

γρ. Τὸ δεῖπνον ὧδε σκευάσω, π.

γρ. δὲ τίθεμαι κοτταβεῖα σφ.

γρ. τὸν σόν. βαβαιὰξ οὗτοσὶ Μείζων ἀγὼν τῆς Ισθ.

Εκάλουν δὲ καὶ κατακτούς τινας κοττάβους. ἔστι δὲ λυχνία ἀναγόμενα πάλιν τε συμπίπτοντα. ΕΥβουλος Βελλεροφόντῃ,

Τίς ἂν λάβοιτο τοῦ σκέλους κάτωθέ μοι,
Ανω γὰρ ὥσπερ κοττάβειον αἴρομαι.

Αντιφάνης δ' ἐν Αφροδίτης γοναῖς,

Τὸν δὴ λέγω, σὺ δ' οὐ συνίης, κότταβος
Τὸ λυχνίον ἐστὶ, πρόσεχε τὴν νοῦν, ‖ ὠὰ μὲν
[Πέντε νικητήριον. †]
Περὶ τοῦ; γελοῖον κοτταβιεῖτε, τίνα τρόπον;
Εγὼ διδάξω, καθ' ὅσον ἂν τὴν κότταβον
[Αφεὶς ἐπὶ τὴν πλάστιγγα ποῖαν τοῦτο τοὐπικείμενον
Ανω τὸ μικρὸν πινακίσκιον λέγεις;]

γρ. Καὶ πέμμα καὶ τράγημα νικητήριον.

γρ. Αφεὶς ἐπὶ τὴν πλάστιγγα. ποῖαν; τοῦτο τὸ Υποκείμενον. τὸ μικρὸν π.

lieten [a] in opere de vniuerſa medicina ideo reprehendere illos qui hoc faciunt, quoniam, vt aſſerit, eo conatu lædantur oculi, & aluus cohibeatur. Ad eum Vlpianus tum inquit:

Age, ſurge Aſclepiades, Charon te rex vocat:

Non abſurdè quidã ex amicis dixit, exceptis medicis nihil eſſe grammaticis ſtultius. Etenim quis noſtrum ignorat non fuiſſe eum veterem apocottabiſmum? niſi tu Ameipſiam [b] cibum regerere ac ſingultire [c] putas. Cæterùm, quoniam in hac contemplatione non es verſatus, ex me diſcas velim, primùm quidem Cottaborum inuentionem Siculorum eſſe luſum, quem primi excogitarunt Siculi, vt in elegis ſcribit Critias Callæſchri filius hoc pacto:

Cottabus inſulæ Siciliæ pulchrum & decorum opus eſt:
Eum pro ſcopo latagum [d] ſagittis nos obiicimus.

Dicæarchus [e] Mileſius Ariſtotelis diſcipulus in libro de Alcæo, λατάγην Siculam eſſe dictionem ait, nimirum quod ſupereſt humoris epoto poculo. Id, qui ludebant, inuerſa manu in altum iaciebant, vt caderet in Cottabeium [f]. Cleitarchus in opere de linguis ſcribit, Theſſalos ac Rhodios cottabum vocare quod ex potione reſtat. Cottabum etiam appellarunt præmium quod meretur qui potando vicerit, vt declarat EVripides in OEneo his verbis:

Crebris percuſſerunt Bacchi ſagittis
Caput ſenis: at qui feriit, eum coronari
Iuſsi, Cottabúmque præmium dedi.

Cottabum præterea vas nuncupabant, in quod mittebantur Latages, vt oſtẽdit Cratinus in Nemeſi. Plato in Vexato Ioue, cottabum eſſe tradit ludi ſpeciem in menſis ac compotationibus vſitatam, quo aſſurgebant & ſtantes pocillis, non aliter quàm teſſerarum alea, ſeſe oblectabant. Sic inquit poëta:

A. *Cottabo vos ludere, interim dum ego*
Cœnam paro, omnino volo.
Iam ventus ceſſauit.
Libamina, puer, ſtatim affer: ſume aquam: admone pocula.
De oſculis certate: illiberali vos ludo
Nolo contendere, Cottabiſmi præmium vobis polliceor
Crepidas quas illa geſtat: Cotylúmque [g] tuum.
B. *Appage, qui me inuadit Iſthmicorum, eſt certatorum [h] valentiſsimus.*

Sunt & cottabi deorſum penſiles [i], vocati, nempe lances exiguæ ſurſum elatæ, ac denuò relabentes. EVbulus in Bellerophonte:

Ecquis mihi arreptum crus detrahet;
In altum enim, ve luti cottabeion, attollo.

Antiphanes in Veneris proſapia:

A. *Quem dico tibi Cottabum, non intelligis: Cottabus [k]*
Exigua lanx eſt: aduerte animum: oua
Quinque victori præmium.
B. *Cuius operæ merces? ridiculum id: cottabiſmo quo pacto luditis?*
A. *Ego docebo, qua ratione cottabum*
Ac plaſtingem [l] ſcienter demittas.
B. *Quale aut quidnam hoc eſt?* A. *imminens*
Superne tabella [m] exigua,

Ea

Ea plastinx [a] *est, atque victoriam præbet.*
B. *Id si contingat, quo tandem modo cognoscitur?*
A. *Sonitus fit cum in Manen* [b] *cadit Cottabus: ac mox*
Strepitus & plausus ingens [c]. B. *Per deos quæso,*
An Cottabo Manes quispiam, veluti famulus adest? [d]

Et paulo post:

A. *Qua lege capiendum sit poculum* [e] *ostendam.*
Tibicinum modo curuandi sunt digiti,
Vini non multum affundendum, sed paululum:
Deinde proiiciendum. B. *quo modo?* A. *huc aspice,*
Hoc pacto. B. *ô Neptune, quàm altè iacis?*
A. *Tibi sic faciendum.* B. *At ego funda*
Eousque non peruenerim. A. *id stude vt discas:*
Inflexa concinnè manu mittendus est Cottabus.

Id quod & Dicæarchus scripsit. Apud Platonem in Ioue malè affecto Herculem quidam monet cottabum proiecturũ, ne rigida id manu faceret. Cottabi huiusmodi proiectum ἀγκύλην vocarunt, quòd in eo apocottabismo dextra manus flecteretur. Alij poculi genus ἀγκύλην [f] esse volunt. Bacchylides in Amatoriis: Quoad istis iuuenibus Ancyle vinum fuderit, niueum cubitum porrigens. Æschylus in Ostologis [g] Cottabos Ancyletos [h] sic innuit:

EVrymachus, haud alius, non leuiore me
Affecit iniuria, minime quidem ferenda.
Cottabo semper [i] *is ludebat:*
Curuam autem manum moderatricem Cottabi
Eius adhuc pubescentis exectam abstulit.

Præmium ei constitutum fuisse qui Cottabum scitè iaceret, ex Antiphane suprà nos probauimus, oua nimirum, pemmata, bellaria. Idem scriptis mandarunt Cephisodorus in Trophonio, Callias, siue Diocles in Cyclopibus, EVpolis, Hermippus in Iambis. Cottabium deorsum pensile, κάτακτον huiusmodi est. Sublimis pendet lanx supra peluim subditam, in qua extat, quod Manen vocant. In peluim, descendentem cadere plastingen oportet, ac Manen Cottabo feriri, quæ in iactu est exacta & scita manuum dexteritas. Nicochares in Laconibus Manis huius meminit. Alterum huius lusionis in pelui genus est. Aqua hæc impletur, vacua innatant [k] acetabula, in quæ ex carchesiis paterísve latagas [l] iaciunt, acetabula demergere conantes: qui plura depressit, Cottabismi præmium adipiscitur. Ameipsias in Insania, siue Cottabo ludentibus:

Affer acetabula, & cantharos,
Atque polubrum [m] *affusa aqua,*

Cratinus in Nemesi:

Patrio more Ioui Cottabum proponere:
Acetabulúmque vacuum ferire:
Ei qui iactu demerserit, amplissima ob euentum fœlicem præmia tribuo.

Aristophanes in Conuiuis:

Æneum [n] *hoc ego noui: aggredi iam licet Cottabi lusum, & Myrteos ramos aduehere.*

A Τοῦτ' ἐστὶ πλάστιγξ. οὗτος ὁ κρατῶν γίνεται.
Πῶς δ' εἴσεταί τις τοῦτο γ' ἂν τύχῃ μόνον
Αὐτῆς ἐπὶ τὴν μάνην πεσεῖται, καὶ ψόφος
Ἔσται πάνυ πολὺς πρὸς θεῶν τῷ κοττάβῳ.
Πρόσεστι καὶ μάνης τις ὥσπερ οἰκέτης.
Καὶ μετ' ὀλίγα.
Ὦ δεῖ λαβὼν τὸ ποτήριον δεῖξον νόμῳ, γρ. Ὠδὶ λαβεῖν τὸ ποτήριον δεῖ σ' ἐν νόμῳ,
Αὐλητικῶς δὴ ‖ καρκινοῦν σοῦν ‖ δακτύλους,
Οἰνόν τε μικρὸν ἐγχέαι, καὶ μὴ πολὺν,
B Ἔπειτ' ἀφήσεις τίνα τρόπον δεῦρο βλέπε
Τοιοῦτον, ὦ Πόσειδον ὡς ὕψους σφόδρα,
Οὕτω ποιήσεις· ἀλλ' ἐγὼ μὲν σφενδόνῃ
Οὐκ ἂν ἐφικοίμην αὐτόσ' ἀλλὰ [μάνθανε,] γρ. μάνθανε.
‖ Ἀγκυλοῦντα δεῖ σφόδρα τὴν ‖ χεῖρ' εὐρύθμως 331
πέμπειν τὸν κότταβον, ὡς Δικαίαρχος φησίν. καὶ Πλάτων δ' ἐν τῷ Διῒ τῷ κακουμένῳ· παρακελεύεται δέ τις τῷ Ἡρακλεῖ, μὴ σκληραν ἔχειν τὴν χεῖρα
C μέλλοντα κοτταβίζειν. ἐκάλουν δὴ ἀπ' ἀγκύλης τὴν τοῦ κοττάβου πρόεσιν, διὰ τὸ ἀπαγκυλοῦν τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐν τοῖς ἀποκοτταβισμοῖς. οἱ δὴ ποτηρίου εἶδος τὴν ἀγκύλην φασί. Βακχυλίδης ἐν Ἐρωτικοῖς, εὖτε τὴν ἀπ' ἀγκύλης ἵησι τοῖς δὴ τοῖσι νανίαις λευκὸν ἀντείνασα πῆχυν. καὶ Αἰσχύλος δ' ἐν Ὀστολόγοις ἀγκυλησοῦν λέγει κοττάβους διὰ τούτων,
[‖ Εὐρύμαος οὐκ ἄλλος οὐδὲν ἥσσονας γρ. Εὐρύμαχος οὖν τις ἄλλος οὐδὲν ἥσσονας
Ὑβρίζ' ὑβρισμοὺς, οὐκ ‖ αἰνεσίους ἐμοί.]
D Ἦν μὲν γὰρ αὐτῷ [κότταβος ἀεὶ τοῦ μὲν κ' ἄρα.] Ὑβρίζ' ὑβρισμοὺς οὐκ ἀνεκτέους ἐμοί.
Τοῦ δ' ἀγκυλητοῦ κόσσαβός ἐστι σκοπὸς
† Ἐκτεμὼν ἡβῶσα χεῖρ' ἐφίετο.
Ὅτι δὴ ἆθλον προὔκειτο τῷ εὖ προεμένῳ τὸν κότταβον, προείρηκεν μὲν καὶ ὁ Ἀντιφάνης. ὠὰ γάρ ἐστι καὶ πεμμάτια καὶ τραγήματα. ὁμοίως δὴ διεξέρχονται Κηφισόδωρος ἐν Τροφωνίῳ, καὶ Καλλίας ἢ Διοκλῆς ἐν Κύκλωψι καὶ Εὔπολις, Ἑρμιππός τε ἐν τοῖς Ἰάμβοις. τὸ δὴ καλούμενον κατακτὸν κοττάβιον τοιοῦτόν ἐστι,
E Λυχνίον ἐστὶν ὑψηλὸν, ἔχον τὸν μάνην καλούμενον, ἐφ' οὗ τὴν καταβαλλομένην ἔδει πεσεῖν πλάστιγγα. ἐντεῦθεν δ' ἔπιπτεν εἰς λεκάνην ὑποκειμένην πληγεῖσαν τῷ κοττάβῳ, καί τις ἦν ἀκριβὴς εὐχειρία τῆς βολῆς. μνημονεύει δὴ οὗ Μάνου Νικοχάρης ἐν Λάκωσιν. ἕτερον δέ ἐστιν εἶδος παιδιᾶς τῆς ἐν Λεκάνῃ. αὕτη δ' ὕδατος πληροῦται, [ἐπινεῖταί τε ἐπ' αὐτῆς] ὀξύβαφα κενὰ, ἐφ' ἃ βάλλοντες τὰς λατάγας ἐκ καρχησίων ἐπειρῶντο καταδύειν. ἀνῃρεῖτο δὴ τὰ κοττάβια ὁ πλείω καταδύσας. Ἀμειψίας Ἀποκοτταβίζουσιν, ἢ Μανία. γρ. ἐπινεῖ τε ἐπ' αὐτῆς
Φέρ' ὀξύβαφα καὶ κανθάρους,
Καὶ τὴν ποδονιπτῆρα ἐγχέασα θ' ὕδατος.
Κρατῖνος ἐν Νεμέσει· τῷ Διῒ κοττάβῳ προθέντας ἐν πατρικοῖσιν νόμοις Τὸ κινέου ὀξύβαφον βάλλειν μὲν τῷ † πόντῳ δὴ βάλλοντι νέμω πλεῖστα τούχης. τὸ δ' ἆθλον Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσιν,
Ἐγνωκ' ἐγὼ δὴ χάλκιον.
Τοῦτ' ἐστὶ κοττάβειον ἱστάναι καὶ μυῤῥίνας.

γρ. δ' οὖλαι Ερμιππω Μοίραις. χλανίδες [δ' ἕλαι] καταβέβλιλαι, θώρακα δ' ἄπας ἐμπεφόνᾶται, κνημίδες δ' ὦεὶ σφυρὸν ἀρθρωῦται, ‖ βλαύτης δ' οὐδεὶς [ἑτέρως λάϊκης,] ῥάβδον δ' ὄψει τὼ κοτταβικλῶ ἐν τοῖς ἀχύροισι κυλινδομένω, [μανὴς δ' οὐδὲ λαταγῶν ἠ τὼ τάλαιναν πλάσιγγ' ἴδοις

χ. ἑταίρισιν λόγος

χ. μανὴς δ' ἠδεῖς. λαταγῶν δὲ πλὴ τάλαιναν πλ.

ᾠδὸν τὴν τροφέα τ κηπαίας ἐν τοῖσι κηρήμασιν οὖσαν. Αχαιὸς δ' ἐν Λίνῳ ὦεὶ τῶν Σατύρων λέγων φησὶ,

γρ τἀμὰ γρ. καλλίσφ, aut, καλλίστη

Ριπτοῦντες, ἐκβάλλοντες, ἀγνωῶτες [τίμᾳ,]
Λέγοντες ὦ [κάλλιστον] Ηρακλεῖ λάταξ.

‖ Τοῦτο δ' ‖ λέγοντες ὡς ὅσον τῶν ‖ ἐρωμένων ἐμέμνητο, ἀφιέντες ἐπ' αὐτοῖς τοῦτ' λεγομένους κοτταβους. διὸ καὶ Σοφοκλῆς ἐν Ινάχῳ, Αφροδισίαν εἶρηκε τ λάταγα, ξανθὴ δ' Αφροδισία λάταξ ποσὶν ἐπεισκύπτει δόμοις. καὶ Ευριπίδης ἐν Πλεισθένει· πολὺς δ' ‖ κοτταβῶν ἀραγμὸς Κύπριδος θεόσωστον ἀχεῖ μέλος ἐν δόμοισιν. καὶ Καλλίμαχος δέ φησιν,

Πολλοὶ καὶ φιλέοντες ‖ ἀκόντιον ἧκαν ἔραζε,

χ. Σικελὰς

Οἰνοπόται [Σικελᾶς] ἐκ κυλίκων λάταγας.

λῶ δέ τι καὶ ἄλλο κοτταβείων εἶδος ποθηφέρμον ἐν ταῖς ποτνυχίσιν, ὃ μνημονεύει ‖ Καλλιππος ἐν Παννυχίδι Διφ' ὑτῶν·

Ο δ' ἀγρυπνήσας τὴν πυραμοῦντα λήψεται
Τὰ κοτταβεῖα, καὶ τῶν ποδήσων λῶ θέλῃ
Φιλῆσει. ἐγίνετο δὴ καὶ πεμμάτιά τινα ἐν ταῖς παννυχίσιν, ἐν αἷς πλεῖστον ὅσον χρόνον διηγρύπνουν χορεύοντες. ἐκαλοῦντο δὲ τὰ πεμμάτια τε Χαρίσια ἀπὸ τ τῶν ἀναιρεθέντων χαρᾶς. μνημονεύει ΕΥβυλος ἐν Αγκυλίωνι λέγων ὧδε·καὶ πάλαι ποτ' ἐπῆν τὰ νικητήρια, εἶθ' ἑξῆς φησὶν ἐξεπήδησα ἄρτι ὡς πεπιόντα τ Χαρίσιον. ὅτι δὲ καὶ φίλημα λῶ ἄθλον, ἑξῆς λέγει ὁ ΕΥβουλος,

Εἶεν γυναῖκες νυῦν ὅπως τὴν νύχθ' ὅλην
Εν τῇ δεκάτῃ δ' παιδὸς χορεύσετε,
Θήσω δὴ νικητήριον τρεῖς ταινίας,
Καὶ μῆλα πέντε, καὶ φιλήματ' ἐννέα.

Οὐκ δ' ἐπαύσατο πᾶσι τοῖς Σικελιώταις ὁ κοτταβος, δῆλον ἐκ τοῦ καὶ [οἱ βήματα ἐπιτήδεια] τῇ παιδιᾷ καταστρώζεσθαι, ὡς ἱστορεῖ Δικαίαρχος ἐν τῷ [περὶ Αλκμανος.] ὃν ἀπεικότως αὐτὸν δ' ὁ Καλλίμαχος Σικελὸν τὴν λάταγα προσηγόρευε. μνημονεύει τῶν λαταγῶν δὲ τῶν κοτταβων καὶ ὁ Χαλκοῦς καλούμενος Διονύσιος ἐν τοῖς ἐλεγείοις Διφ' ὑτῶν,

γρ. εἰκήματα ἐπ.

γρ. περὶ Αλκμανος

Κότταβον ἔνθες δέ σοι τρίτον ἰσάνας οἱ δυσέρωτες,
Ημεῖς προπόθεμεν γυμνασίῳ βρομίῳ
Κώρυκον. οἱ δ' ποδόνιες ἐνείρετε χεῖρας ἅπαντες
Ες σφαῖρας κυλίκων, δὲ πρὶν ἐκεῖνον ἰδεῖν
Ομμασι βηματίσασθε τὸν αἰθέρα τὸν καταϊκλινῆ,
Εἰς ὅσον αἱ λάταγες χωρέουσιν ἐκλελάθαι.
Επὶ τούτοις ὁ Ουλπιανὸς ἤτει πεῖν μεγάλῃ κύλικι, ἐπιλέγων ἐκ τ αὐτῶν ἐλεγείων καὶ τόδε·

A Hermippus in Parcis [a]:

Heus vos, serui: pallæ deiectæ sunt.
Thoracem indutum, fibula omnes adfixi inguni:
Iunctæ malleolis adaptantur ocreæ,
Albæ nulli sunt soleæ
Virgam Cottabi volutatam in paleis videas:
Manes nulla resonat latage [b]:
Miseram Plastingen conspicias prope horti cardinem in purgamentis iacentem.

Achæus in Lino, de Satyris loquens, ait:

Proruentes, foras eiicientes, frangentes meum [c] *quidpiam:*

B *Dicentes, bellissimus, ô Hercules, hic est latax* [d].

Hoc videlicet poëta dixit, quòd amasiorum [e] iam meminisset iacere de seipsis Cottabos solitorum. Quapropter Sophocles in Inacho Veneream latagem sic vocat:

Venerea & flaua latax liberis ac ædibus meis incumbit.

EVripides in Pleisthene [f]:

Multus Cottaborum strepitus Veneris canoros domi personat modos.

C Callimachus:

Amici plures in terram iacula miserunt,
Meribibi, latagis Sicula, ex poculis.

Alia quoque Cottabi species in peruigiliis adhibebatur, cuius sic meminit Callippus [g] in Pernoctatione:

Insomnis tota nocte qui fuerit, Pyramuntem [h] *accipiet,*
Cottabi præmium: & quam volet,
Ex præsentibus fœminis osculabitur [i].

D Pemmata quidem fiebant in Pernoctationibus, in quibus per longum tempus vigiles saltabant, appellabantúrque Χαρίσια, Gratiosa, quod essent grata illo præmio donatis. Horum ita meminit EVbulus in Ancylione [k]:

Iam dudum coquit victoribus præmia:

& deinceps:

Exilui nuper Charisium dum coquerem.

Osculum pro præmio fuisse EVbulus sic inquit:

E *Adsunto nunc mulieres vt nocte tota,*
Ex quo natus est infans, decima, saltetis:
Præmium illi qui vincet, tres vittas dabo,
Mala quinque, nouem oscula.

Studiosos fuisse Cottabi Siculos, ex eo manifestũ, quòd apta huic ludo [l] subsellia extruxerint, vt scribit Dicæarchus in opere suo De Alcmane, quamobrem non absurdè Callimachus latagen Siculam vocauit. Latagum & Cottaborum sic meminit Dionysius Æneus cognomine, in Elegis:

F *Cottabum hunc tibi tertium nos amoribus infælices*
Statum ponimus, exercitationis Bacchi
Follem [m]: *vos qui adestis omnes manus consertas protendite,*
In has poculorum [n] *pilas: & priusquam Cottabum eiiciatis,*
Oculis metimini aërem [o], *descendens*
Vt in quantum spatium latax euolauerit, sciatis.

His explicatis Vlpianus poposcit maioribus poculis, ex iisdem elegis hæc recitans:

Lauda

Laudatorios versus ingeniosè tibi mihique affundere [a],
Antiqui est instituti, & vel alienigenis gratum.
Linguæ remigio in magnam te laudem proueheremus,
Hoc in conuiuio dexteritate orationis.
Phæacus [b] *in transtra mittit remiges* [c] *musarum.*

Nam, quod ait Cratinus iunior in Omphale,

Vere ac bellè fortunatum potare satius, aly prælia & labores curent.

Ad eum Cynulcus, vt qui Syro nunquam non aduersaretur, & perpetua contentione quam semel cum illo susceperat, reluctaretur semper, exorto inter conuiuandum tumultu, Ecquis, ait, hic Syrbenæus [d] chorus? Ego equidem horum versuum quosdam memorabo, ac recitabo, ne Vlpianus fastuosè glorietur solum se ex reconditis scriniis, Homeri [e] studiosis Cottabia deprompsisse [f].

Fausto lætóque nuntio hilares, ac minime tetrici [g]
huc properate:
Poculorum lites diuimite: mihi
Dicturo animum aduortite, ex me vt intelligatis,
Quam proponere decreui quæstionem, & quæ ad eius explicationem pertinent.

Iam enim video pueros coronas & vnguenta ferentes: cur vulgo iactatur, eos qui sunt coronati, amare, illorum si coronæ dissoluantur? Hoc ego, vel à pueritia, cùm legerem epigrammata Callimachi, in quibus hoc proditum est, illud scire percupiui. Cyrenæi poëtæ verba sunt:

Rosæ verò abiecta folia,
E densis coronis omnia in terram defluxerunt:

tuæ partes sunt, ô musices peritissime, ac elegantissime Democrite, excitatam ante mille annos quæstionem, quam renouo, enucleare, atq; adeò hanc, cur amatores amicarum fores coronis ornent. Tum Democritus, At ego, inquit, ænei rhetoris simul & poëtæ Dionysij mentionem vt faciam, (quem ideo sic cognominarunt, quòd æreo vti nummo Athenienſibus primus oratione suaserit,) vt Callimachus in suo commentario de rhetoribus tradidit: proferam etiam nonnihil ex ipsius elegis, quod, ô Theodore, hoc enim tuum nomen proprium est, à me tibi propinatum boni consules.

Primo tibi,
Lepôrum [h] *mitto permixtos ingeniosè lepôres:*
Munere hoc accepto versus mihi vicissim propina,
Conuiuium vt exornes, & tua in scribendis versibus dexteritas laudetur.

Hoc tu quæris: cur illos amare putemus, quibus coronatis coronæ dissoluũtur? an quia amorum ornamẽta [i] illis amor aufert qui amant? Propter hanc ornamentorum conspicuorum iacturam Clearchus libro Amatoriorum, quendam, qui amaret, inhorrescere ait, & contremiscere, quod argumentum censent in eiusmodi perturbatione, amissi [k] morum ornatus. An potius, quemadmodum in auguriis omnibus, vt alia multa, sic & illud, quidpiam nobis significat?

A Ὑμνους οἰνοχοεῖν ἀπιδέξια σοί τε καὶ ἡμῖν.
Τοῦνδε σὸν ἀρχαῖον τηλεθάοντά τε φίλον
Εἰρεσίῃ γλώσσης ἀποπέμψομεν εἰς μέγαν αἶνον.
Τοῦδ' ἀπὶ ξυμποσίῃ δεξιότης τὲ λόγου,
[Φαίακες Μουσῶν ἐρέτας] ἀπὶ σέλμαθ' ἑπέμψει. γρ. Φαίακας κυλίκων ἐφ.

‖ Καθὰ γὰρ τὸν νεώτερον Κρατῖνον ὃς ἐν Ομφάλῃ φησὶ, CAP. III.

B [Πίνειν μόνοισθ'] τὸν καλῶς δ' ὀδαίμονα γρ. Πίνειν γὰρ λῶντα
Κρεῖττον μάχης δ' ἄλλοισι καὶ πόνοις μέλοι.
πόθος δὲ ὁ Κυζικηνὸς ἀεὶ τὸ Σύρῳ ἀντιθρυλούμενος, καὶ ἐδεσπόσε τῇ φιλονεικίας πανοπλίᾳ, ἧς εἶχε πόθος αὐτὸν, ἐπεὶ θόρυβος κατεῖχε τὸ συμπόσιον, ἔφη· τίς οὗτος ὁ τῶν Συρβηναίων χορός. καὶ αὖτος δ' ἐκ τούτων τῶν ἐπῶν μεμνημένος τινῶν ἐρῶ, ἵνα μὴ ὁ Ολύμπιος βρενθύηται ὡς ἐκ τῶν ἀποθέτων τῆς Ομηρίδαις, μόνος ἀναπασάσας τὰ κηπάβια,

C ‖ Ἀχελίας ἀγαθῆς δεῦρ' ὅτε ‖ πολυσόμβοι,
Καὶ κυλίκων ἔριδας Διφιλύσαις καὶ καθέδε
Τῷ ξώοισιν παρ' ἐμοὶ, καὶ τάδε μανθάνετε, 332

εἰς τὸ πολυοῦσαν ζήτησιν ἀπὶ ἡδεῖα ὄντα. ὁρῶ γὰρ καὶ σοῦ παῖδας ἤδη φερούσας ἡμῖν στεφάνους καὶ μύρα. Διά τί ἂν λέγοιμι τῶν ἐστεφανωμένων ἐὰν λύωνται οἱ στέφανοι, ὅτι ἐρῶσιν. τοῦτο γὰρ ἐν παισὶ τὰ Καλλιμάχου ἀναγινώσκων ἀπιγράμματα, ὧν ἔστι D τοῦτο, ἐπεζήτουν μαθεῖν, εἰπόντος τοῦ Κυρηναίου

[‖ τὰ δ' ῥόδα φυλλοβολεῦντα τῶν † δένδρων γρ. τὰ δὲ ῥόδα φυλλοβολεῦντος Δένδρου ἀπὸ στεφ. vel potiùs, τ' αὐδρὸς ἀπὸ στεφ. vel, τῷ δὲ ἀπὸ σ. γρ. ἐπλύσαντ]
ἀπὸ στεφάνων] πάντ' ἐχθύοντο χαμαί. Σὸν οὖν ἐστὶν ὦ μυσικώτατε τὴν χιλιετῆ μὲν ταύτην ζήτησιν [ἀπολύσαντ] δημοκρατικὸν, καὶ Διὰ τί οἱ ἐρῶντες στεφανοῦσι τὰς τῶν ἐρωμένων θύρας. καὶ ὁ Δημόκριτος, ἀλλ' ἵνα καίγω φησὶ μνημονεύσω τοῦ Χαλκηδονίου ποιητοῦ καὶ ῥήτορος Διονυσίου. (Χαλκηδὼν γὰρ πρεσβυγορδύθη Διὰ τὸ συμβεβουλεῦσαι Αθηναίοις χαλκῷ νομίσματι χρήσασθαι καὶ τὸν λόγον τοῦτον ἀνέγραψε Καλλίμαχος ἐν τῇ τῶν ῥητορικῶν ἀναγραφῇ,) λέξω τι καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν ἐλεγείων. σὺ γὰρ ὦ Θεόδωρε, τοῦτο γὰρ σὸν τὸ κύριον ὄνομα δέχου,

‖ Τῷδε πεπνυμένῳ τῷ ἀπ' ἐμοῦ [ποίησιν.] γρ. πρόποσιν
[..... ἐγὼ δ' ἀπιδέξια πέμπω γρ. Τῷδε ἐμοὶ ποίησιν ἔγωγ' ἀπιδέξια πέμπω Σοὶ πρώτῳ χ.
Σοὶ πρώτῳ χαρίτων] ἐγκεραάσας χάλκεος,
F Καὶ σὺ λαβὼν τότε δῶρον ἀοιδὰς ἀντιπόπιθι
Συμποσίου κοσμῶν καὶ τὸν σὸν εὐθύμιος.

φησὶ οὖν Διά τί τῶν ἐστεφανωμένων, ἐὰν λύηται ὁ στέφανος ἐρᾶν λέγονται. πότερον ὅτι ὁ ἔρως τοῦ τῶν ἐρώντων ἤθους πειραίρεται τὸν κόσμον; [‖ Διὰ τὸ πρὸς τὴν ἀπιφανῆ κόσμον] πειραίρεσιν, φέρειν τινα φησὶ Κλείαρχος ἐν πρώτῳ Ερωτικῶν, καὶ σημεῖον νομίζουσι τοῦ καὶ τὸν τοῦ ἤθους κόσμον πειρᾶσθαι οὕτω τινούτους. ἢ καθάπερ ἀπὸ τῆς μαντικῆς ἄλλα πολλὰ καὶ τοῦτο σημαίνεταί τινες. γρ. διὸ ὅτι ἄ- τόπως τὸ ἐπιφανὲς κ.

ὁ γὰρ

ὁ γὰρ ἐκ τοῦ στεφάνου κόσμος, οὐδὲν ἔχων μόνιμον, σημεῖον ἐστὶ πάθους ἀβεβαίου μὲν, κεκαλλωπισμένου δὲ. τοιοῦτος δ' ἐστὶν ὁ ἔρως. οὐδένες γὰρ μᾶλλον τῶν ἐν τῷ ἐρᾷν ὄντων καλλωπίζονται· εἰ μὴ ἄρα ἡ φύσις οἱονεί τι δαιμόνιον δικαίως βραβεύουσα τῶν πραγμάτων ἕκαστον, οἴεται δεῖν τοὺς ἐρῶντας μὴ στεφανοῦσθαι πρὶν κρατήσωσι τοῦ ἔρωτος. τοὺς δ' ἐστὶν ὅταν κατεργασάμενοι τὸν ἐρώμενον, ἀπαλλαγῶσι τῆς ἐπιθυμίας τὴν ἀφαίρεσιν οὖν τοῦ στεφάνου σημεῖον τοῦ ἔτι διαγωνίζεσθαι εἶναι ποιούμεθα. ἢ ὁ Ερως αὐτὸς οὐκ ἐῶν καθ' αὑτοῦ στεφανοῦσθαι, καὶ ἀνακηρύττεσθαι τὸν μὲν, τὸν στέφανον περιαιρεῖται, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐνδίδωσιν αἴσθησιν, μηνύων ὅτι ἡττῶνται ὑπὸ αὐτοῦ. διὸ ἐρᾷν οἱ λοιποὶ τοὺς τοιούτους φασίν. ἢ ὅτι λύεται μὲν πᾶν δεδεμένον, ὁ δὲ ἔρως στεφανουμένων τινῶν δεσμός ἐστι; οὐθένες γὰρ ἄλλοι τῶν δεδεμένων περὶ τὸ στεφανοῦσθαι σπουδάζουσι πλὴν οἱ ἐρῶντες. τὴν τοῦ στεφάνου δὴ λύσιν σημεῖον τοῦ περὶ τὸν Ερωτα δεσμοῦ νομίζοντες, ἐρᾷν φασὶ τοὺς τοιούτους. ‖ ἢ διὰ τὸ πολλάκις τοὺς ἐρῶντας διὰ τὴν πτοίησιν, ὡς ἔοικε, στεφανουμένους, περιῤῥεῖν αὐτῶν τὸ στέφανον, ἀντιστρέφομεν τῇ ὑπονοίᾳ τὸ πάθος, ὡς οὐκ ἄν ποτε τοῦ στεφάνου περιῤῥέοντος, εἰ μὴ ἤρων. ἢ ὅτι ἀναλύσεις περὶ μόνους μάλιστα τοὺς ἐρῶντας, καὶ καταδεδεμένους γίνονται; τὴν δὲ τοῦ στεφάνου ἀνάλυσιν καταδεδεμένων τινῶν εἶναι νομίζοντες, ἐρᾷν φασὶ τοὺς τοιούτους. καταδέδεται γὰρ οἱ ἐρῶντες. εἰ μὴ ἄρα διὰ τὸ κατεστέφθαι τῷ ἔρωτι τοὺς ἐρῶντας οὐκ ἐπίμονος αὐτῶν ὁ στέφανος γίνεται. χαλεπὸν γὰρ ἐπὶ μεγάλῳ καὶ θείῳ στεφάνῳ μικρὸν, καὶ τὸν τυχόντα θεῖναι. Στεφανοῦσι δὲ καὶ τὰς τῶν ἐρωμένων θύρας, ἤτοι τιμῆς χάριν, καθαπερεί τινος θεοῦ τὰ πρόθυρα στεφανοῦσιν αὐτῶν. ἢ οὐ τοῖς ἐρωμένοις ἀλλὰ τῷ Ερωτι ποιούμενοι τὴν τῶν στεφάνων ἀνάθεσιν. τοῦ μὲν γὰρ ἔρωτος τὸν ἐρώμενον ἄγαλμα· τούτου δὲ ναὸν ὄντα τὴν οἴκησιν, στεφανοῦσι τὰ τῶν ἐρωμένων πρόθυρα· διὰ ταῦτα δὲ καὶ θύουσιν ἔνιοι ἐπὶ ταῖς τῶν ἐρωμένων θύραις. ἢ μᾶλλον ὑφ' ὧν οἴονται, καὶ πρὸς ἀλήθειαν τὸν τῆς ψυχῆς κόσμον ἐσκυλεῦθαι, τούτοις καὶ τὸν τοῦ σώματος κόσμον ὑπὸ τοῦ πάθους ἐξαγόμενοι καὶ σκυλεύοντες ἑαυτοὺς ἀνατιθέασι. πᾶς δ' ὁ ἐρῶν τοῦτο δρᾷ μὲν, μὴ παρόντος δὲ τοῦ ἐρωμένου, τοῦτο ἐμποδὼν ποιεῖται τὴν ἀνάθεσιν. ὅθεν Λυκοφρονίδης τὸν ἐρῶντα ἐκεῖνον αἰπόλον ἐποίησε λέγοντα, ‖ Τόδε ἀνατίθημί σοι ῥόδον [‖ καλὸν ‖ νόημα,] καὶ πέδιλα καὶ κυνέην καὶ τὴν θηροφόνον λογχίδα, ἐπεί μοι νόος ἀλλῇ κέχυται ἐπὶ τὰν Χάρισι φίλαν παῖδα καὶ καλάν. ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ ἱερώτατος Πλάτων ἐν ἑβδόμῳ Νόμων πρόβλημά τι προβάλλει στεφανωτικὸν, ὅπερ ἄξιον ἐστὶν ἐπιλύσασθαι, οὕτως λέγοντος τοῦ φιλοσόφου. μήλων δέ τινων διανομαὶ καὶ στεφάνων πλείοσιν ἅμα καὶ ἐλάττοσιν ἁρμοττόντων τῶν ἀριθμῶν τῶν αὐτῶν. ὁ μὲν Πλάτων οὕτως εἶπεν. ἔστι δ' ὃ λέγει τοιοῦτον· ἕνα βούλεται ἀριθμὸν εὑρεῖν, ᾧ ἕως τοῦ τελευταίου εἰσελθόντος ἐξ οὗ πάντες ἕξουσιν ἤτοι μῆλα ἢ στεφάνους.

fort. καλὸν ἄνθημα, vel, τὸ ῥόδον καλὸν τόδ', ἐμά τε πέδιλα

A Nam coronarum ornamentum, quia fluxum & caducum, portendit affectum mentis instabilem, decorum tamen, qualis amor est. Etenim illis qui amant nulli curiosiùs corporis elegantiam & ornatum, pulchritudinémque affectant. An natura, veluti numen quoddam rebus omnibus [a] iusta reddens præmia, vetat illos qui amant priùs coronari, quàm potiti sint amoribus, nempe cùm expugnato illo quem amant, à desiderio liberantur. Etenim dissolutam coronam indicium esse volunt nondum confecti certaminis, nondum partæ victoriæ. An quia nolit Amor quemquam veluti de eo victorem, coronari, & corona tanquam præconio triumphatorem renuntiari, coronam idcirco eripit, & alios insuper tanquam prædicens admonet, fore viribus illos suis impares? Hæc scilicet ratio est cur amare credant [b]. An verò, quod ligata sunt quæ soluuntur omnia? Eorum autem qui coronantur, Amor vinculum est. Nemo porrò vinculis adstrictus coronis gaudet, præter illos qui amant. Quoniam igitur coronæ veluti catenam, vinculorum quibus amor [c] illigauit, notam esse putant, ideo amare dicunt. An quia, inter conuiuandum identidem sibi coronas detrahunt, qui amant, supicionem in eum affectum vertimus, tanquam integra futura corona sit, nisi amarent: An quòd solis nexis, & amantibus eximuntur vincula, vinctúmque esse illum putant cuius corona dissoluitur, amare idcirco eum arbitrantur? Vinculis profectò sese impediunt, qui amant. An quòd amore coronantur amatores, instabilis & lubrica propterea illorum est corona? Est enim difficile paruum caput, & cuiusuis homunculi, diuina ampláque corona illa cingere. Coronant autem valuas illorum quos amant, honoris caussa, perinde ac templi cuiuspiam dei vestibulum, non quidem illis quos amant, sed Amori deo coronas dicantes: aut quòd illum quem amant, imaginem putant Amoris dei, ædesque, huius delubrum, eorum limini quos amant, coronas appendunt: an potiùs quòd eorum, à quibus animi sui reuera noscunt direpta fuisse ornamenta, affectu stimulati, corporis ornamentum deprædari volentes, se dedicent. Hoc coram faciunt [d] amatores omnes, illo præsente quem amant, absente verò, in propatulo coronas offerunt. Itaque apud Lycophroniden amator, caprarius pastor quidam, ait:

Hanc tibi dedico rosam, honesto consilio, soccos, galeam,
Et feris exitiosam lanceam:
Quandoquidem aliud mens cogitat, nempe formosam puellam, Gratiis dilectam.

Quin & sanctissimus Plato libro septimo de legibus coronariam quæstionem proponit, quam enodare operæpretium est. Eius verba sunt: Pluribus simul ac paucioribus mala coronæque distribuuntur, eadem ipsorum numerorum proportione. Illius est hæc oratio, qua peruestigari numerum eiusmodi vnum vult, vt ad eum vsque qui postremus ingressus est, ex æquo vel mala, vel coronas habeant omnes.

Ego verò aio in sex conuiuas dispertitum sexagenarium numerum æqualitatem illam explere. Quod initio diximus, plures quinque vnâ cœnare non solitos, est indubitatum: at innumeros [a] simul nos conuiuari, notissimum. Sexagenarius quidem numerus conuiuis sex ad cœnam coëuntibus ita sufficiet. Ad conuiuium qui primus ingreditur sexaginta coronas accipit: ei verò qui secundus accessit, dimidiam partem dat, vtrique vt sint triginta [b]: ei qui tertius aduenit, viginti impertitur. Sic omnium erunt coronæ sexaginta [c]. Quarti portio sunto quindecim [d]: quinti, duodecim [e]: sexti decem [f]: ita coronarũ æqualitas constabit. Locuto hęc Democrito, Vlpianus Cynicum intuens, Quocum philosopho genius me habitare voluit, inquit, vt est apud Theognetum comicum in Visis [g]?

Læuas didicisti, ô nequam literas,
Euerterunt tuam vitam [h] libri:
Dum philosophareris, cum cœlo ac [i] terra es confabulatus:
Quibus tui sermones minimè curæ sunt.

Vnde quæso tibi collectus hic Syrbenæus chorus? Ecquis non pœnitendus autor huius musici chori meminit? Ego verò prius, inquit, te hoc non docebo quàm dignam tu mercedem persolueris. Non enim, quod tu facis, legendis libris spinas [k] eorum seligo, sed ea tantùm consector quæ vtilissima sunt, & vbiuis commemoranda. Vlpianus his offensus ex Alexidis Suspicione alta hæc voce protulit:

Ne [l] apud Triballos quidem hæc permittit lex,
Vbi aiunt, eum qui sacrum facit, vocatis ad id amicis
Ostendere quod vel vsque in crastinum
Ad cœnandum satis sit, venalia deinde illa omnia
Exponere, quæ videnda ante præbuit.

Iidem versus iambici legũtur apud Antiphanem in Somno. Verùm, quandoquidem de coronis est agitata quæstio, nobis declara, ô Vlpiane, quæ Naucratitis corona sit apud venustũ Anacreontem. Sic enim ait mellitus ille poëta:

Coronas vir quisque tres habuit,
Roseas duas, Naucratitidem tertiam.

Hoc etiam explica, cur apud eundem poëtam Amerina salice quidam coronantur. Carminum libro secundo is ait:

Comis iam totos decem menses Amerina salice
Coronatur Megisthes, facémque bibit mellitam [m].

Ridicula & inepta corona est ex Amerina salice, quæ ad nexus tantùm atque vitilia est idonea. Hanc quæstionem nobis explana, & quod serium ac scitu dignum sit, edissere, nec te nominibus anxiè indagandis torque. Eo tacente, ac inuestigare se assimulante quod diceret, Democritus inquit, Aristarchus summus grãmaticus, ô amice, dum enarrat locum illum Anacreontis, priscis coronas in vsu fuisse tradit, ex Amerina salice.

A Φημὶ οὖν τὸν ἑξήκοντα ἀριθμὸν εἰς ἓξ συμπόσια δύνασθαι τὴν ἰσότητα πληροῦν. εἶδες γάρ ὅτι κατ' ἀρχὰς ἐλέγομεν μὴ σωφρονεῖν τῶν πένητε γε πλείους, ὅπ δέ γε ἡμᾶς ψαμμακόσιοι ἐσμὸν δῆλον. ὁ οὖν ἑξήκοντα ἀριθμὸς εἰς ἓξ τοῦ συμποσίου πληρωθέντος τοῦ συμποσίου ἄρξεται ἔτως. εἰσῆλθεν εἰς τὸ συμπόσιον ὁ πρῶτος, καὶ ἔλαβε στεφάνους ἑξήκοντα· ἐπεισελθόντι δὲ τῷ δευτέρῳ δίδωσι τοῦ ἡμίσεις, καὶ ἑκάστῳ γίνονται τριάκοντα· ‖ καὶ τρίτῳ ἐπεισελθόντι ‖ ἓξ
B ἔτεσι ‖ σωφρονισθέντι τοῦ πένητος ἑξήκοντα ἔχουσι. τεσσάρτῳ πάλιν ὁμοίως ‖ κοινωνήσαντες [‖ ὀκ δεκαπένητε, † γίνονται.] ‖ πέμπτῳ ὀ ὀκ δώδεκα, κὴ τῷ ‖ ἕκτῳ ὀκ δέκα. καὶ οὕτως ἰσότης ἀναπληρέται τῶν στεφάνων. ταῦτα εἰπόντος τοῦ Δημοκρίτου ὁ Ορλπιανὸς ἀποβλέψας πρὸς τὸν Κυνίσκον· ‖ Οἷω μ' ὁ δαίμων ἔφη φιλοσόφῳ συνοίκισε καλῷ τὸ θεογνήτου τοῦ κωμῳδοποιοῦ φάσμα;

gr. ὀκ δεκαπέντε ἴσοι γίνονται, aut, τὰ πάντα γίνονται

C Εἰ' ὀρίστερ' ἔμαθες ὦ πόνηρε γράμματα,
Ἀντεστροφέσε τὸν βίον τὰ βυβλία
Πεφιλοσόφηκας γῆ τε κ' ὐρανῷ λαλῶν,
Οἷς οὐδέν ἐστιν ἥπμελες τῶν σῶν λόγων. 333

Πόθεν γάρ σοι καὶ ὁ τῶν Συρβιωτῶν ἐπῆλθεν χορός. τίς τῶν ἀξίων λόγε μέμνηται τοῦ μουσικοῦ τούτου χοροῦ; καὶ ὃς ὐ πρότερον, ἔφη, ὦ ἑτε διδάξω σε, πρὶν αὖ τὸν ἄξιον ὧδε σοῦ λάβω μισθόν. οὐ γὰρ ἐγὼ ταῖς ὀκ τῶν βυβλίων ἀκανθας, ὥσπερ σὺ ἀναγινώσκων ὀκλέγω, ἀλλὰ τὰ χρησιμώτατα καὶ ἀκηῆς ἄξια. ἐπὶ τούτοις ὁ Ορλπιανὸς δυσχεράνας ἀνεβάσατο τὰ ἐξ Υπονοίας Αλεξίδου.

D Οτ δ' ἐν Τριβαλλοῖς ταῦτα γ' ἐστὶν ἔννομα,
Οτ φασὶ τὸν θύοντα τοῖς κεκλημένοις
Δείξαντ' ἰδεῖν τὸ δεῖπνον, εἰς τὴν αὔριον
Πωλεῖν ἀδείπνοις ἄσῳ ἔθηκ' αὐτοῖς ἰδεῖν.

E Τὰ αὐτὰ ἰαμβεῖα φαίνεται, καὶ πρὸ' Αντιφάνει ἐν Υπνῳ. καὶ ὁ Κυνίσκος, ἐπεὶ πρεῖ στεφάνων ζητήσεις ἤδη γεγόνασιν, εἰπὲ ἡμῖν τίς ἐστ ὁ ὧδε τῷ χαρίεντι Ανακρέοντι Ναυκρατίτης στέφανος ὦ Ορλπιανέ. φησὶ γοῦν ὁ μελιχρὸς ποιητής,

Στεφάνους δ' ἀνὴρ τρεῖς ἕκαστος εἶχεν,
Τὰς μὲν Ροδίνας, τὴν δὲ Ναυκρατίτιν.

καὶ μετὰ πολλὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ λύγου τινὲς στεφανοῦνται. φησὶ γὰρ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν μελῶν· Μεγίσθης δ' ὁ Φιλόφρων δέκα δὴ μῆνες, ἐπειδὴ στεφανοῦται τῇ λύγῳ, καὶ τρύγα πίνει μελιηδέα. ὁ γὰρ τῆς λύγου στέφανος ἄτοπος· πρὸς δεσμοὺς γὰρ καὶ πλέγματα ἡ λύγος ἁρμόττει. εἰπὲ οὖν ἡμῖν τι περὶ τούτων ζητήσεως ἀξίων ὄντων ἢ μὴ ὀνομαστήρα Φιλότης. σιωπῶντος δ' αὐτοῦ καὶ ἀναζητεῖν πεφαντασιωμένου, ὁ Δημόκριτος ἔφη, Αἰσχύλος ὁ γραμματικώτατος, ἐταῖρε, ἐξηγούμενος τὸ χαλκοῦν, ἔφη, ὅτι ἢ λύγοις ἐστεφάνουν οἱ ἀρχαῖοι.

Τένα

CAP. IV. ‖Τέναρον ἢ ἀγροικὸν εἶναι λέγει κεφάνωμα τῶν λύγον καὶ οἱ ἄλλοι γε ἐξηγηταὶ ἀποσοδιόυσά τινα εἰρήκασιν περὶ τοῦ προκειμένου. ἐγὼ δ' ἐντυχὼν τῷ Μηνοδότου τοῦ Σαμίου συγγράμματι, ὅπερ ἐπιγράφεται Τῶν κατὰ τὴν Σάμον ἐνδόξων ἀναγραφή, εὗρον τὸ ζητούμενον. Ἀδμήτην γάρ φησι τὴν Ἐτρυσθέως ἐξ Ἄργους φυγοῦσαν, ἐλθεῖν εἰς Σάμον, θεασαμένην τὴν τῆς Ἥρας ἐπιφάνειαν, καὶ τῆς οἴκοθεν σωτηρίας χαριστήριον βουλομένην ἀποδοῦναι, ἐπιμεληθῆναι τοῦ ἱεροῦ τοῦ κατ' ἐνιαυτὸν ὑπαρχόντων· πότερον δὲ ὑπὸ Λελέγων καὶ Νυμφῶν καθιδρυμένου· οὓς δ' Ἀργείους πυθομένους καὶ χαλεπαίνοντας, πεῖσαι χρημάτων ὑποχέσθαι Τυρρηνοὺς ‖ληϊκῷ τε βίῳ χρωμένους ἁρπάσαι τὸ βρέτας, ‖πεπεισμένους οὓς Ἀργείους, ὡς εἰ τάχος ἥξοιτο, πάντως τι κακὸν πρὸς τῶν Σάμον κατοικούντων ἢ Ἀδμήτην πείσεσθαι. οὓς δὲ Τυρρηνοὺς ἐλθόντας εἰς τὸν Ἡραῖτην ὅρμον, καὶ ἀραβαντας ὀλκάδα ἔχεσθαι τῆς πράξεως. ἀλύρου δ' ὄντος τότε τοῦ νεώ, ταχέως ἀνελέσθαι τὸ βρέτας, καὶ ἁμαξεύσαντας ἐπὶ θάλασσαν εἰς τὸ σκάφος ἐμβαλέσθαι· λυσαμένους δ' αὐτοὺς τὰ πρυμνήσια, καὶ τὰς ἀγκύρας ἀνελομένους, εἰρεσίᾳ τε πάσῃ χρωμένους ἀπαίρειν οὐ δυνάσθαι· ἡγησαμένους οὐ θεῖον τοῦτ' εἶναι πάλιν ἐξενεγκαμένους τῆς νεὼς τὸ βρέτας, δοκεῖσθαι τοῦτο μὲν αἰσχρὸν, καὶ ψαῦσαι αὐτοῦ ποιήσαντας, τοιοῦτοις ἀπαλλάττεσθαι. τῆς δὲ Ἀδμήτης ἔωθεν θαλασσάσης ὅτι τὸ βρέτας ἠφανίσθη, καὶ ζητήσεως γιγνομένης, εὑρεῖν μὲν αὐτὸ οὐ ζητοῦντας ἐπὶ τῆς ἠϊόνος, ‖ὡς δ' αὖ Βαρβάρους Κᾶρας ὑπονοήσαντας αὐτόματον ἀποδεδρακέναι, τοῦς τ ‖λύγου θωράκιον ἀπερείσασθαι, καὶ οὓς ὑμηκεστέρους τῶν κλάδων ἑκατέρωθεν ἐπισπασαμένους τοιοῦτοις ἐνειλῆσαι πανταχόθεν. τὴν δὲ Ἀδμήτην λύσασαν αὐτὸ ἁγνίσαι καὶ ἧσαι πάλιν ἐπὶ τοῦ βάθρου, καθάπερ πρότερον ἵδρυτο. διόπερ ἐξ ἐκείνου καθ' ἕκαστον ἔτος, ἀποκομίζεσθαι τὸ βρέτας ἐς τὴν ἠϊόνα καὶ ἀφανίζεσθαι· ψαῦσαί τε αὐτοῦ θεμιτὸν εἶναι, καὶ καλεῖσθαι [Τονεάτιν] ἑορτὴν, ὅτι σωτήνως σωέβη τοῖς τὸν πρώτιν αὐτοῦ ζήτησιν ποιησαμένοις. ἱστορεῖται δ' ὑπ' αὐτὴν ἐκείνον τὸν χρόνον ‖ τῶν Καρῶν δεισιδαιμονίᾳ πλειχθέντων, ὅτι τὸ μαντεῖον τοῦ θεοῦ συγχυθὲν εἰς Υβλαν, καὶ πωλουμένων πρὸς τῶν ἀπολωτημένων, θεασαμένην τὸν Ἀπόλλωνα ποινὴν αὐτοὺς ἀποδοῦναι τῇ θεῷ δι' ἑαυτῶν ἐκούσιον, καὶ χωρὶς δυσχερούς συμφορᾶς, ᾗ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἀφώρισεν ὁ Ζεὺς τῷ ‖ Προμηθεῖ χάριν τῆς κλοπῆς τοῦ πυρὸς, λύσας αὐτὸν ἐκ τῶν χαλεπωτάτων δεσμῶν· καὶ πᾶσιν ἐκούσιον ἐν ἀλυπίᾳ καιμένῳ δοῦναι θελήσαντος, ταύτῃ ἔχειν ἐπιτάξαι τὸν καθηγούμενον τῶν θεῶν, ὅθεν οὔτ' ἐκείνου τὸν δεδηλωμένον στέφανον τῷ Προμηθεῖ περιχύσθαι, καὶ μετ' οὐ πολὺ τοῖς ὑπεργετηθεῖσιν ἀνθρώποις ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὸν τοῦ πυρὸς δωρεάν· διόπερ καὶ τοῖς Καρσὶ κατὰ τὸ παλαιὸν ἔθος παρεκελεύσατο στεφανώματι χρωμένοις τῇ λύγῳ, καταδεῖν τὸν ἑαυτῶν κεφαλὴν τοῖς κλάδοις, οἷς αὐτὸν κατέλαβον τὸν θεόν·

A Tenarus, coronamenta rusticorum ex Amerina fuisse scribit. Interpretes alij de hac quæstione multa nugantur insulsa, & quæ nihil ad rem spectant. Ego verò nactus Menodoti Samij Commentaria, quorum titulus est, Eorum quæ præclara Sami visuntur descriptio, quod quærebam reperi. Ab eo namque proditum est, Admetam, EVrysthei filiam, Argis profugam, cùm Samum peruenisset incolumis, conspicatam ædis Iunonis extimam faciem, vt pro salute quam illi debere se putabat, gratiam referret, quòd sospes eò, domo profecta, tandem appulisset, templi curam suscepisse, quod extat adhuc, & antea fuerat extructum à Lelegibus [a], & Nymphis. Argiuos, id cùm resciuissent, ægrè tulisse, & pacta pecunia cum Tyrrhenis [b] egisse, qui tum Piraticam faciebant, vt simulachrum deæ raperent, arbitratos, id si fieret, Admetam malè acceptam iri ab iis qui Samum incolebant. Persuasos Tyrrhenos ad Iunonium [c] portum subducta naue, in terram descendisse, & mox latrocinium adortos, cùm nullis foribus clausum esset fanum, statim imaginem deæ raptam, in mare pertulisse, ac scaphæ imposuisse: deinde solutis rudentibus, anchorisque sublatis, remorum summo conatu, abire non potuisse, ratósque, deorum voluntate id euenire, exportatam naui statuam in littore deposuisse, placentísque & libis deam propitiasse [d], ac ita metu perculsos discessisse: Admeta verò diluculo, simulachrum euanuisse cùm indicasset, perquirentes Samios in littore id offendisse, existimasséque ad Barbaros Caras aufugere sponte voluisse imaginem, ideóque pectore ad Amerinam salicem obfirmato longissimis ramis hinc illinc attractis vndique circumuoluisse: Admetam verò expeditam vinculis purificasse, & in sedem restituisse, vt erat antea collocata, ideóque iam ab eo tempore quotannis simulachrum in littus vehi, ibique repentè tolli è conspectu hominum, placentas apponi, & Tonea vocari festum id quod admodum intentis vinculis qui primi amissam imaginem sunt perscrutati, eam complexi fuissent, ac ligassent. Sub idem tempus narrant commotos religione ac deorum metu Caras [e], ad oraculum Hyblam profectos, de iis quæ acciderant, cùm deum consuluissent, Apollinem respondisse, vt Iunoni pœnam vltro luerent, quam absque calamitosa miseria priscis temporibus Prometheo [f], quòd cœlestem [g] ignem furatus esset, Iupiter irrogauit, postquàm eum grauissimis exemit vinculis. Nam cùm leuiorem pœnam subire Prometheus non recusaret, supremus deorum præses, hac puniuit, vt liberati à vinculis caput alligata [h] corona circumdaretur, & non multo post, aliorum mortalium, quibus igne communicato maximum beneficium dedisset. Caribus igitur sic mandatum, vt eodem exemplo Amerina salice se coronarent, & eius viminibus caput obstringerent, quibus ipsi deam reuinxerant:

B

C

D

E

F

θε. Τόνεα τὴν

præter

prætereaque imperatum, vt coronis aliis omnibus antiquatis vti desisterent, exceptis laureis, quæ pro munere concederentur deæ [a] ministris: si parerent oraculi sortibus, nullo se damno affectos iri, ac inter epulandum persoluturos acceptam gratámque deæ pœnam: Caras oraculi iussis obtemperasse, vsum aliarum omnium coronarum sustulisse, deæ ministris permisisse laureas vt gestarent, quod etiam nunc obseruatur. Nicænetus versuum scriptor poëta Indigena [b], & gentilitiam historiam vt plurimum secutus, coronæ ex Amerina salice, cuius hîc incidit mentio, videtur sic meminisse:

In vrbe nolo, ô Philothere, sed in agro
Degere [c]. Zephyri flatu ego delector:
Mihi satis est lectulus sub lateribus humi stratus:
Ancillæque vernaculæ mihi obuiam [d] prodeuntis vicinum cubile:
Et Amerina salix Carum vetus coronamentum: age nunc afferatur
Vinum, & musarum iucunda lyra,
Hilares vt potemus, ac Iouis inclytam sponsam
Canamus, insulæ nostræ dominam.

In his ambiguum est, quod dixit Nicænetus de Amerina salice, an ea contentus sit ad cubilis stratum, an ad nectendam coronam. At Carum vetus coronamentum, inquit, apertè quæstionem exponit. Duravit certè apud Samios eius coronæ vsus adusque tempora Polycratis [e], vt probabile sit in ea frequentiorem insula fuisse. Hoc igitur est quod scripsit Anacreon, Megisthen virum humanum, & affabilem, totos decem menses Amerina salice coronari, & mellitam fæcem bibere. Menodoti opusculum in præclara me Alexandria primum reperisse, & in potestate habuisse, dij sciunt, multis item ostendisse, quod apud Anacreontem dubitatur, Hephæstionémque, arguentem omnes plagij, commodato à me libro accepto, sibi vendicasse illius quæstionis explicationem, ac libellum euulgasse cum hoc titulo, De corona ex Amerina salice apud Anacreontem. Eum commentatiolum nuper Romæ apud Demetrium honoratissimum virum inuenimus. Talem quoque erga probum hominem Andrantum, amicum nostrum, se gessit Hephæstion ille scriptitator. Nam cùm Andrantus quinque libros edidisset de iis quæ apud Theophrastum libris de plantis, & in earum historia, & in philosophi verbis dubia sunt, ac sextum, de intellectu eorum, quæ in libris Aristotelis de moribus ad Nicomachum perplexa, & ancipiti sensu, sed solerter, disputantur, & quædam de Plexippo [f] Antiphontis tragici, & alia plurima de eodem Antiphonte, illa sibi omnia Hephæstion adscribit. Idem sibi librum de Antiphonte Xenophontis in Commentariis, attribuit, cùm in eo nihil sit quod iure queat sibi asserere, vt nec in libello de corona salicis Amerinæ, in quo proprium nihil edidit, præter hoc vnum, Phylarcho libro septimo historiarum cognitam fuisse Amerinæ salicis historiam. At Phylarchum ignorasse quæ à Nicæ-

A καὶ λύσαι ἢ κῆ τ' ἄλλα χρῆ τῶν στεφάνων ἐπέταξε, χωρὶς τῆς δάφνης. τῷ δ' αὐτὸς ἔφη τοῖς τῷ θεῷ θεραπεύουσι μόνοις ἀπονέμειν δῶρον, τοῖς τε χρηθεῖσιν ἐκ τῆς μαντείας καταγνωθήσαντας αὐτοῦ ἀζημίους ἔσεσθαι, ἢ δίκῃ ἐν δυσχερείαις ἀποδιδόντας τῇ θεῷ τὰ προστιθεμένους, ὅθεν οὖν κἄραξ ὑπακοῦσαι βουλομένους τοῖς ἐκ τοῦ χρηστηρίου, καταλύσαι τοὺς ἔμπροσθεν εἰθισμένους στεφανώσεις. αὐτός τε καταπλήσθη χρῆσθαι μὲν τῇ λύγῳ, τοῖς δὲ θεραπεύουσι τὸν θεὸν ἐπιτρέψαι φορεῖν τὸν κῶμον ἐπὶ δαφνίνου τὰ δάφνης στέφανον. μνημονεύειν δ' ἔοικεν ὅτι ποσόν τι τὰ κατὰ τὸν λύγον στεφανώσεως, καὶ Νικαίνετος ὁ ἐποποιὸς ἐν τοῖς ἐπιγράμμασιν ποιητὴς ὑπάρχων ἐπιχώριος, καὶ τὸν ἐπιχώριον ἱστορίαν ἠγαπηκὼς ἐν πλείοσι. λέγει δ' ὅτως,

B ΟΥκ ἐθέλω φιλόθηρε κατὰ πόλιν, ἀλλ' ἐπ' ἀρούρης
Δαίνυσθαι, ζεφύρου πνοιῇσι τερπόμενος.
Ἀρκεῖ μοι κοίτη μὲν ὑπὸ πλευρῇσι χαμεύνα.
C ‖ Ἐγγὺς δὲ θεμάλη δέμνιον ἐνδαπίης,
Καὶ λύγος ἀρχαῖον Κάρων στέφος, ἀλλὰ φερέσθω,
Οἶνος καὶ Μουσῶν ἡ χαρίεσσα λύρη.
Θυμήρες πίνοντες, ὅπως Διὸς ἄκλεα νύμφην
Μέλπωμεν νήσου δέσποιναν ἡμετέρης.

Εν τούτοις δὲ ἀμφισβόλως εἰρηκὼς ὁ Νικαίνετος πότερον σφωμένης ἕνεκεν ἢ στεφανώσεως ἀρκεῖται τῇ λύγῳ, τὸ λέγειν αὐτὸν τῶν Κάρων ἀρχαῖον στέφος, σαφέστατον καθίστησι τὸ ζητούμενον. σωίεται δὲ τὸν τοῦ λύγου στεφάνωσιν, καὶ μέχρι τῶν καθ' Πολυκράτη χρόνων, ὡς ἄν τις εἰκάσειε, τῇ νήσῳ σωνηθεστέραν ὑπάρχειν. ὁ γοῦν Ανακρέων φησὶ, Μεγίσθης ὁ φιλόφρων δέκα δὴ μῆνας ἐπειδὴ στεφανεῖται τῇ λύγῳ, καὶ τρύγα πίνει μελιηδέα. ταῦτα ἴσασιν οἱ θεοὶ ὡς πρῶτος αὐτὸς ἐν τῇ καλῇ Αλεξανδρείᾳ εὗρον. κλησάμενος τοῦ Μιλησίου συγγραμμάτιον, καὶ ἐπιδείξας πολλοῖς ἐξ αὐτοῦ τὸ σῶμα τοῦ Ανακρέοντα ζητούμενον. λαβὼν ἢ παρ' ἐμοῦ ὁ πᾶσι κλοπεὺς ὠνειδίζων Ηφαιστίων ἐξιδιοποιήσατο τὴν λύσιν, καὶ ξύγγραμμα ἐξέδωκεν, ἐπιγράψας Περὶ τοῦ παρ' Ανακρέοντι λυγίνου στέφανου, ὅσπερ νῦν ἐν τῇ Ρώμῃ δύρομαι σῶμα τῷ Αντιμοθύρᾳ Δημητρίῳ. [τοιοῦτος δέ τις ὁ Ηφαιστίων συγγραφεύς, ὃς ἐν τὸν καλὸν ἡμῶν Ανδραντον] ἐγλύμεν. ὁκοδόν γε τοῦτο σέντε μὲν βυβλία ἐν τῶν σωμάτων θεοφράστου ἐν τοῖς περὶ ἠθῶν καθ' ἱστορίαν καὶ λέξιν ζητουμένων, ἕκτον δὲ ἐν τῶν ἐν τοῖς Ηθικοῖς Νικομαχίοις Αριστοτέλους ἐννοίας ἀμφιλαφῶς σωματευμένων καὶ ἐν τῷ σώματι Αντιφῶντι τῷ τραγωδοποιῷ Πλήξιππου, καὶ πολλὰ ὅσα, καὶ ἐν αὐτοῦ τοῦ Αντιφῶντος εἰπόντος, στερεσάμενος καὶ τοῦτο, ἐπέγραψέ τι βυβλίον ἐν τῷ σώματι Ξενοφῶντος ἐν τοῖς ὑπομνημονεύμασιν Αντιφῶντος οὐδὲν ἴδιον [ἐθέσεξύρου,] ὥσπερ καὶ τῷ ἐν τοῦ λυγίνου στεφάνου. μόνον δὲ τοῦτ' ἴδιον εἰρήκεν, ὅτι φύλαρχος ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν οὐδὲ τὸν καλὸν λύγον ἱστορεῖ. καὶ ὅτι οὔτε ὁ Νικαι-

χ. Τοιοῦτος δέ τις καὶ περὶ τὸν καλὸν ἡμῶν Ανδρ.

χ. ἐθέσεξύρων.

νέτου οἶδεν, οὔτε τὰ Ανακρέοντος ὁ συγγραφεὺς, ἀπέδειξέ τε καὶ διαφωνοῦντα αὐτὸν κατ' ἔνια τῶν ἱστορηθέντων παρὰ τῷ Μηνοδότῳ. δύναται δέ τις λέγειν περὶ τῆς λύγου ἁπλούστερον, ὅτι ὁ Μεγίσθης τῇ λύγῳ στεφανοῦται, ὡς παρακειμένης ἐκ τοῦ δαψιλοῦς ἐν ᾧ εὐωχεῖτο τόπῳ συνδέσεως ἕνεκα τῶν κροτάφων. καὶ γὰρ καὶ ‖ Λακεδαιμόνιοι καλάμῳ στεφανοῦνται ἐν τῇ τῶν ‖ Προμαχίων ἑορτῇ, ὥς φησι Σωσίβιος ἐν τοῖς περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι θυσιῶν, γράφων οὕτως. ‖ ἐν ταύτῃ συμβαίνει τοὺς μὲν ‖ ἀπὸ τῆς χώρας καλάμῳ στεφανοῦσθαι, ἢ ‖ στελεγγίδι, τοὺς δ' ἐκ τῆς ἀγωγῆς παῖδας ἀστεφανώτους ἀκολουθεῖν.

Αριστοτέλης δ' ἐν δευτέρῳ ἐρωτικῶν, καὶ Αρίστων ὁ περιπατητικὸς, Κῖος δὲ τὸ γένος, ἐν δευτέρῳ Ερωτικῶν [ὁμοίως] φασὶν, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι διὰ τοὺς περὶ τὸν οἶνον τόνους κεφαλαλγιῶν, δεσμοὺς εὕρισκον τοὺς τυχόντας, τῆς τῶν κροτάφων συνδέσεως ὠφελεῖν δοκούσης. οἱ δ' ὕστερον ἅμα τῷ κροτάφῳ προσεβαλλόν τινα καὶ κόσμον οἰκεῖον τῇ παρὰ τὸν οἶνον διαγωγῇ, μηχανησάμενοι τὸν στέφανον. βέλτιον δὲ, διὰ τὸ πάσας τὰς αἰσθήσεις ἐν τῇ κεφαλῇ εἶναι, ταύτην στεφανοῦσθαι ἢ διὰ τὸ συμφέρειν ἐσκεπάσθαι, καὶ συνδεδεσθαι τοὺς κροτάφους πρὸς τὸν οἶνον. ἐστεφανοῦντο δὲ καὶ τὸ μέτωπον, ὡς ὁ καλὸς Ανακρέων ἔφη. ἐπὶ ‖ δ' ὀφρύσι σελίνων στεφανίσκους θέμενοι, θάλειαν ἑορτὴν ἀγάγωμεν Διονύσσῳ. ‖ Εστεφανοῦντο δὲ καὶ τὰ στήθη, καὶ ἐμύρουν ταῦτα, ἐπεὶ αὐτόθι ἡ καρδία. ἐκάλουν δὲ καὶ οἷς περιεδέοντο τὸν τράχηλον στεφάνους, ὑποθυμιάδας, ὡς Αλκαῖος ἐν τούτοις· [ἀλλὰ ἀννήτωμεν περὶ ταῖς δέραις περθέτω πλέκτας ὑποθυμιάδας] τις. καὶ Σαπφώ. [καὶ πολλαῖς ὑποθυμιάδες πλέκταις ἄντια παλαιδέραι.] καὶ Ανακρέων· πλέκτας δ' ὑποθυμιάδας περὶ στήθεσι λωτίνας ἔθεντο. Αἰσχύλος δ' ἐν τῷ λυομένῳ Προμηθεῖ σαφῶς φησιν, ὅτι ἐπί τε τιμῇ τοῦ Προμηθέως τὸν στέφανον περιτιθέμεν τῇ κεφαλῇ, [ἀντίποια] τοῦ ἐκείνου δεσμοῦ.

καίτοι ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ σφιγγὶ εἰπών·

τῷ δὲ ξένῳ γε στέφανον ἀρχαῖον στέφος
δεσμῶν ἄριστος ἐκ Προμηθέως λόγου.

Σαπφὼ δ' ἁπλούστερον τὴν αἰτίαν ἀποδίδωσι τοῦ στεφανοῦσθαι ἡμᾶς, λέγουσα τάδε· [‖ σὺ δὲ στεφάνοις ὤδικα παρθέσθ' ἐραταῖς φόβαισι ὄρπακας ἀννήτῳ συνεῤῥαῖς ἀπαλλαγείσῃ χερσίν. εὐάνθεα γὰρ πέλεται, καὶ χάρις τε μάκαιρα μᾶλλον προτέρηνα στεφανώτοισι δαπυστρέφονται.] ‖ ὡς εὐανθέστερον γὰρ καὶ κεχαρισμένον μᾶλλον τοῖς θεοῖς παραγγέλλει, στεφανοῦσθαι τοὺς θύοντας. Αριστοτέλης δ' ἐν τῷ Συμποσίῳ φησὶν, ὅτι οὐδὲν κολοβὸν προσφέρομεν πρὸς τοὺς θεοὺς, ἀλλὰ τέλεια καὶ ὅλα. τὸ δὲ πλῆρες, τέλειόν ἐστι. τὸ δὲ στέφειν, πλήρωσίν τινα σημαίνει. Ομηρος.

κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπιστέψαντο ποτοῖο.

καὶ,

ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει.

τοὺς γὰρ αὖ τὴν ὄψιν ἀμόρφους, φησὶν, ἀναπληροῖ ἡ τοῦ λέγειν πιθανότης.

γρ. ὁμοίων ὁμοίως aut ſine dictione, ὁμοίως

CAP. V.

γρ. ἀλλ' ἀνήτω μὲν περὶ ταῖς δέραις παρθέτω ὑποθ.

γρ. καὶ πολλαὶ θ' ὑποθυμιάδες πλεκταὶ κ' ἄνθεα περιδέραια

γρ. ἀντίποινα

γρ. Σὺ δὲ στεφάνους Δωρίκα πάρθεόγ' ἐραταῖς φόβαισιν, ὄρπακας ἀνήτῳ δρέψαισ' ἁπαλαῖσι χερσίν. εὐάνθεα γὰρ πέλεται, κεχαρισμένα τε μάκαρσι μᾶλλον τά γ' ἱερεῖα. ἀστεφανώτους δ' ἀποστρέφονται.

A neto & Anacreonte ſcripta ſunt, & à Menodoto diſſentire in quibuſdam eorum quæ ille tradidit, probauit aliquis. Simplicius [a] hoc dici poſſet, Amerina ſalice Megiſthen redimitũ fuiſſe, quòd ad manum & in propinquo eſſet copioſa, eo in loco vbi conuiuabatur, ideóque illa potiſſimùm ſibi tempora præcinxiſſe, quemadmodum feſtis Promachiorum [b] diebus arundine Lacedæmonij coronantur, vt ait Soſibius, libro de Sacrificiis quæ Lacedæmone fiebant, his verbis: In hoc feſto de more alij coronantur arundine vernacula, aut Stelide [c]: ſequuntur verò quos adhuc magiſtri erudiunt, ac inſtituunt pueri, abſque coronis Ariſtoteles, & Ariſton Peripateticus, natione Ceus, vterque libro ſecundo Amatoriorum ſcribit, antiquos ob dolorem & grauitatem capitis à vini potu moleſtam, vinculum quoduis temporibus admouiſſe, quòd eam ligaturam prodeſſe crederent: poſteros autem, vt ornatus adderetur quidpiam, temporibus, quod compotationis oblectamentum eſt, coronas excogitaſſe, eáſq; potiùs adaptaſſe capiti, quia ſedes in eo ſit omnium ſenſuum: aut quia id tegi, & tempora vinciri ad noxam vini conducat: nec ea caput & tempora ſolùm, verùm etiam frontem coronare ſolitos: quod ſic inquit feſtiuus Anacreon:

Superciliis ex apio coronas ſuperimpoſuimus,
Lætúmque Baccho feſtum, & conuiuium celebrauimus.

Coronis etiam pectus ornari vnguentíſq; oblini, cœptum, quia ſit in eo cor ſitum. Coronas, quibus ceruicem circumdabant, ὑποθυμιάδας [d] appellarunt, vt Alceus in his:

At ceruici Anethi [e] plicatiles hypothymiadas quiſpiam apponat.

Sappho:

Multis è floribus coronæ plicatiles circa ceruicem fuere:

Anacreon:

Plicatiles hypothymiadas è loto circa pectus ſtatuerunt.

Æſchylus in Prometheo exoluto, liquidò ſcribit, in eius honorem coronas capite geſtari [f], tãquam viciſſim nos pœnam ei pendamus, quòd noſtra cauſſa vinculis ſit oneratus. Idem in fabula quam Sphingem inſcripſit:

Hoſpiti priſcam [g] coronam circumdo,
Vinculorum Promethei ſociam, inquam.

Sappho cauſſam ſimpliciùs reddit cur coronemur, hoc modo:

Hic te coronato, & pulchræ comæ
Anethi ramos iniice, teneris ac delicatis manibus.
Diis enim florida chariora ſunt, & gratiora:
Eos immortales auerſantur, coronam qui non habent.

His ſcilicet declarat, magnificentius eſſe, magiſque diis placere, corona ſi redimitus ſit, qui ſacris operatur. Ariſtoteles in Conuiuio ſcribit, mutilum nihil diis offerendum, ſed quod integrum, ac perfectum ſit. Perfectum eſſe quod expletum: voce Coronare, ſignificari plenitudinem: vt apud Homerum:

Potu adoleſcentes pateras coronarunt.
Formam deus verbis coronat. [h]

Aſpectu deformes, inquit, explet diſerta, & ad perſuadendum appoſita, orationis facundia.

Moliri

Moliri hoc ergo videtur coronamentum [a], Quamobrem in luctu, nos, contra, tanquam eodem dolore tangamur, ac qui affligitur, decurtamus nos, & tonso capillo, & detractis coronis. Philonides medicus libro de Coronis & vnguentis autor est, translata è rubro mari vite in Græciam à Baccho, multisque intemperanti voluptate delinitis, & merum bibentibus, cùm alij furiis acti insanirent, alij obruti vino & crapula conciderent mortuis similes, quibusdam ad littus maris compotantibus, ingruente pluuia, dissolutum conuiuium, ac poculum, in quo parum vini relictum fuerat, aqua repletum esse: deinde cùm factum rursus esset sudum ac serenum cœlum, conuiuas in eundem locum reuersos, vinum dilutum gustantes, mitem atque minimè molestam voluptatem sensisse. Quapropter Græci, cùm temetum inter cœnandum infertur mensæ, elato clamore bonum deum inuocant, illum venerantes qui reperit. Fuit autem is, Bacchus. Cùm verò post cœnam, primùm aqua temperatum poculum ministratur, louem Seruatorem [b] exultantes acclamant, pluuiæ largitorem, & moderatorem existimantes, iucundæque temperationis & commixtionis autorem. Iis profectò, quorum caput meri portione tentaretur, opus remedio fuit. Promptissimum id est ex florum fasciculis, ac sertis, præsertim natura duce atque magistra. Nam, vt inquit Andræas, cùm aliquem forte dolor capitis vrgeret, eius compressu leuatus, vinculum intellexit esse doloris præsens auxilium. Hac igitur medicina opitulantes, eorum qui nimium bibissent, caput reuinciebant, hederacea præcipuè corona, quæ planta citra cultum vbiuis copiosa prouenit, facie alioqui non inuenusta, corymbisque & foliis virentibus frontem opacans, adstrictionisque vehementiam patitur, & postremò refrigerat citra odoris grauitatem. Ob hanc rationem coronam illam vita Baccho dedicasse videtur, qui & potum inuenerit, & malis inde nascentibus succurrat. At iam inde voluptatibus illecti homines, præter eam vim qua ebrietatis incommodis medetur, & confert eiusmodi corona, oculorum quoque & narium delectationem expetiuerunt: ac tum myrteam coronam quæ adstringit, & vni exhalationes arcet, tum è rosis, quæ & grauitatem capitis nonnihil sedat, & æstuantes potione refrigerat, vsurparunt: lauream verò, quæ calfacit, & grauem odorem spirat, compotationibus inutilem esse iudicarunt, rum etiam violas, quæ odore caput feriunt, & coronam ex amaraco, quidquid grauare aut opplere alioqui posset, reiecerunt. Eadem scripsit & Apollodorus libro de Vnguentis & coronis, iisdémque verbis. Hactenus, ô amici, de his dictum esto. At de Naucratite corona, quibus fiat ex floribus, cùm essem diu perscrutatus, & de hac te percontatus multos, casu tandem Polycharmi Naucratitis liber, quem inscripsit De Venere, occurrit mihi, in quo hæc leguntur: Vigesima tertia Olympiade Herostratus ciuis noster, mercaturæ gratia nauibus multas regiones adire

A ἔοικεν οὖν ὁ στέφανος τοῦτο ποιεῖν βέλεσθαι. διὸ καὶ ἡμεῖς τὰ πένθη τοὐναντίον ἀγάσκοντι ἀζόμεθα. ὁμοιοπαθεῖς γὰρ ἅπερ κεκμηκότος, κολοβόμεθα ἡμᾶς αὐτοὺς τήν τε κουρὰν τῶν τριχῶν, καὶ τὴν τῶν στεφάνων ἀφαίρεσιν. Φιλωνίδης δέ ὁ ἰατρὸς ἐν τῷ περὶ Μύρων καὶ στεφάνων, ἐκ τῆς Ἐρυθρᾶς, φησί, θαλάττης ὑπὸ Διονύσου μεταπεμφθείσης εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰ ἀμπέλια, καὶ πρῶτος ἄμετρον ἀπόλαυσιν τῶν πολλῶν ἀκτεριζομένων, ἀκρατέστερον προσφερομένων, ‖ οἱ μὲν αὐτῶν μανιωδῶς ἀκτερίζοντο [παρέρεπεσαν,] οἱ δὲ νεκροῖς ἐώκεσαν ἀπὸ τῆς καρώσεως. ἐπὶ δὲ μικρὸν πινόντων, ἀπέπεσον ὄμβρος, τὸ μὲν συμπόσιον διέλυσε, τὸν δὲ καθαρὸν, ὃς εἶχεν ὀλίγον οἶνον ὑπολελειμμένον, ἐπλήρωσεν ὕδατος. γλυκαινομένης δὲ αἰθρίας, εἰς τὸν αὐτὸν ἀπιδρέψαντες τόπον, ἡδυσάμενοι τῷ μίγματι, πρόσκλησιν ἄλυπον ἔχον ἀπόλαυσιν. καὶ ἀφ' οὗ τοῦτ' οἱ Ἕλληνες τὸ μὲν πρῶτον δεῖπνον ἀκράτῳ προσδιδόμενον τὸν ἀγαθὸν ἀπεφωνοῦσι δαίμονα, πιμπλάντες τὸν δεύτερον δαίμονα. ἐνταῦθα δὴ ὁ Διόνυσος. τῷ δὲ μετὰ δεῖπνον κεκραμένῳ πρώτῳ προσδιδομένῳ πολεμίῳ Δία Σωτῆρα ἀπεκάλεσαν τὸ ἐκ τοῦ μίγματος ἀλύπου κράσεως τὴν ἐκ τῶν ὄμβρων ἀρχηγὸν αἰτίαν ὑπολαβόντες. ‖ ἐπῆνεσε καὶ βοηθημάτων τοῖς ἐν τῷ πότῳ κεφαλῇ ἐπιθλιβεῖσιν. ἐνταῦθα δὲ δεσμὸς ‖ ἐξ αὐτῶν προχειρότατος, καὶ τῆς φύσεως ἅπερ οὖσα ὑφηγήσατο. ἀλυήσας γὰρ ἵς κεφαλῇ, ὡς φησιν Ἀνδρέας, εἶτα πίεσιν ἐκ κουφισθείς, εὗρε κεφαλαλγίας δεσμὸν φάρμακον. οὕτω καὶ βοηθήμασι πρὸς πότους χρώμενοι, τοῖς προπίπτουσι τὴν κεφαλὴν ἐπεδέμεθον. καὶ ἐπὶ τὸ κισσινον στέφανον ἦλθον αὐτόματόν τε ἐκ πολιοῦ ὄντα, ἐκ καθαπάντων τόπων γινόμενον, ἔχοντα ἐκ προσοψιν ἐκ ἀτερπῆ, χλωροῖς περιβόλοις ἐκ κορύμβοις σκιάζοντα τὸ μέτωπον, ἐκ δὴ ἐν τῷ σφίγγειν γόνους ὑπομένοντα, προσεπὶ ψύχοντα χωρὶς ὀδμῆς καρούσης. ‖ ἐκ ταύτῃ μοι δοκεῖ Διονύσῳ ‖ ὁ βίος ἀνεῖναι τὸ στέφος, τὸ δύρετον δὲ πώματος ἐκ τῶν δι' αὐτὸ ἐλαττωμάτων ἀλεξιτῆρα βελόμενος εἶναι. ‖ ἐντεῦθεν δὴ εἰς ἡδονὴν τραπέντες, [τὸ μὲν εἰς συμφέρον]ἐ τοῖς ἐκ μέθης προβοηθῶν ἐλαττώματος ὁ στέφανος, δὲ προσ ὄψιν] ἢ προσομιλῶ ἁπλέρπες ἐφρόντισαν. διὸ μυρσίνης μὲν στέφανον σύφοντα, καὶ τῶν οἴνων ἀναθυμίασιν ἀποκορόμενον, ἔτι δὲ ῥόδινον, ἔχοντα τι καὶ κεφαλαλγίας παρηγορικὸν σὺν τῷ καθαπόσον ψύχειν, προσ δὲ τοῖς δάφνινον ἐκ ἀλλότριον τοῖς πρώτοις ἠγητέον, λευκόϊον δὲ, κινητικὸν ὄντα κεφαλῆς, καὶ ἀμαρακίνον καὶ ἀπαυλίας οὖν καρούν δυναμένους ἢ βαρύνειν ἄλλως κεφαλὴν, ‖ βδελυκτέον. ἃ αὖ καὶ εἴρηκε καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ περὶ Μύρων καὶ Στεφάνων, αὐταῖς λέξεσι. καὶ προσ μὲν τούτων ὡς ἑταῖροι ταῦτα. Περὶ δὲ τοῦ Ναυκρατίτου στεφάνου, [τίς ἐστι τὴν αἴθλιον,] πολλὰ ἀναζητήσας, καὶ πολλῶν πυθόμενος, ὡς οὐδὲν ἐμαυθάνον, ἐνέτυχον ὀψέ ποτε Πολυχάρμου Ναυκρατίτου ἐπιγραφομένῳ βιβλίῳ ἐν ᾧ ταυτὶ γεγραπται. καθ' ἣν τὴν τρίτην προσ ταῖς εἴκοσιν Ὀλυμπάδα, ὁ Ἡρόστρατος, πολίτης ἡμέτερος, ἐμπορίας χρώμενος, καὶ χώραν πολλὴν

a. παρίστατον

b. τὸ μὲν εἰς συμφέρον τεῖνον. καὶ τοῖς ἐκ μέθης προβοηθοῦσι ἐλαττώμασι, προσεφρόνουν. τὸ δὲ πρὸς ὄψιν.

CAP. VI.

c. πῖς ἐστι τὴν ἀρχὴν,

πειπλέων, πεθοχών πολε κ) Πάφω τ Κύπρ, ἀγαλμάτιον Αφροδίτης απιθαμιαῖον, ἀρχαῖον τῇ τέχνῃ, ὠνησάμενος ἦκε φέρων εἰς τ Naύκρατιν, κ) αὐτῷ πλησίον φερομένῳ τ Αἰγύπτ, ἐπεὶ χειμῶν αἰφνίδιος ἐπέπεσε κ) σωιδεῖν οὐκ ἐω ὅπου γῆς ἦσαν, καὶ ἔφυγον ἅπαντες ὑπὸ τὸ τῆς Αφροδίτης ἄγαλμα, σώζειν αὐτὸς αὐτῷ δεόμενοι. ἡ δ' θεὸς, πεθσφιλὴς γὰρ τοῖς Naυκρατίταις ἐω, αἰφνίδιον ἐποίησε πάντα τὰ πεδακείμενα αὐτῇ μυρρίνας χλωρᾶς πλήρη, ὀσμῆς τε ἡδίστης ἐπλήρωσε τὴν ναῦν ἤδη ἀπειρηκόσι τοῖς ἐμπλέουσι τὴν σωτηρίαν Δι' τ πολλὴν ναυτίαν γινομένου· ἡ δ' ἐμέτε πολλοῦ, κ) ἡλίου ἐκλάμψαντος, καὶ ἰδόντες σφᾶς ὄρος, ἦκον εἰς τὴν Naύκρατιν. κ) ὁ Ηρόστρατος ἐξορμήσας τῆς νεὼς μετ' ἀγάλματος, ἔχων τὰς αἰφνίδιον αὐτῷ ἀναφανείσας χλωρὰς μυρρίνας ἀνέθηκεν ἐν τῷ τ Αφροδίτης ἱερῷ, θυσίας τε τῇ θεῷ. τοὺς ἀναθεὶς τῇ Αφροδίτῃ ἄγαλμα, καλέσας τε τοὺς ἐφ' ἑστίασιν ἐν αὐτῷ τῷ ἱερῷ σφᾶς πεθσηκόλας κ) σφᾶς οἰκειοτάτους, ἔδωκεν ἑκάστῳ τοὺς στέφανον ἐκ τ μυρρίνης, ὃν τοὺς τότε ἐκάλεσε Naυκρατίτην. ὁ μὲν οὖν Πολύχαρμος ταῦτα, οἷς κἀγὼ πείθομαι, ἡγεμόνος οὐκ ἄλλον ἵνα εἶναι Naυκρατίτην στέφανον, ἢ τ ἐκ τ μυρρίνης, τῷ δὲ μὴ τῶν ῥόδων ὑπὸ σ Ανακρέοντος Φορείσθ. τοὺς ὁ Φιλωνίδης φησὶν εἰρηκεν, ὡς ὁ τ μυρρίνης στέφανος τὴν ἐκ τ οἴνων ἀναθυμίασιν ἀποκρούεται, κ) ὁ τῶν ῥόδων ἔχει τι κεφαλαλγίας παρηγορικὸν πρὸς τῷ τοὺς ἐμψύχειν. γελοῖοι οὖν εἰσὶ τοὺς οἱ λέγοντες, Naυκρατίτην εἶναι στέφανον τ ἐκ τῆς βίβλου τῆς ‖ στεφανωτρίδος καλουμένης παρ' Αἰγυπτίοις στεφόμενον, πεδεπηγέναι Θεοπόμπου ἐκ τ τρίτης τῶν Ελληνικῶν, ὅς φησιν Αγησιλάῳ τῷ Λακωνι πεδεπομένῳ εἰς Αἴγυπτον δῶρα πέμψαι τοὺς Αἰγυπτίους ἄλλα τε ἅμα, καὶ δὴ καὶ τὴν στεφανωτρίδα βίβλον. ἐγὼ δ' οὐκ οἶδα, τίνα ὠφέλειαν ἢ ἡδονὴν ἔχει τὸ βίβλῳ στεφανοῦσθαι μὴ ῥόδων, πλὴν εἰ μὴ οἱ σύριγξι χαίροντες τέψονται ὁμοῦ σκορόδους καὶ ῥόδα. πεμπόλλους δ' οἶδα λέγοντας τὸν ἐκ τῆς σαμψύχου στέφανον εἶναι τὸν Naυκρατίτην. πολὺ δ' τὸ αὖθος τὸ κατὰ τὴν Αἴγυπτον· διαφορὰν δ' γένεται κατὰ τ ὀσμὴν ἡ ἐν Αἰγύπτῳ μυρρίνη πεδεσκαζομένη ἐν ἄλλαις χώραις, ὡς κ) Θεόφραστος ἱστορεῖ ἐπὶ τούτων λεγομένων, ἐπεισῆλθον παῖδες στεφάνους φέροντες τῶν ἀκμαζόντων κατὰ τοὺς καιρούς. κ) ὁ Μυρτίλος· λέγε καλέ, εἶπεν, Ολπιανὲ στεφάνων ὀνόματα. οἱ γὰρ παῖδες, κατὰ τὸν Χαιρήμονα κέντταυρον,

στεφάνους ἐριμάζουσιν, ὥς φασιν ἀφημίας
κήρυκας ἀγαθοὺς καὶ πευσιβάλλοντας δαιμόνων.

κ) ἐν τῷ Διονύσῳ δ' αὐτὸς ἔφη ποιητής,

στεφάνους τεμόντες, ἀγγέλους ἀφημίας.

σὺ δ' μὴ τὰ ἐκ τῶν ὑπηρεφορμένων Αἰλίου Ασκληπιάδου στεφάνων φέρε ἡμῖν, ὡς ἀνηκόοις αὐτῶν, ἀλλ' ἄλλο τι πάρεσκευασμένα λέγε. ‖ δεῖξαι γὰρ οὐκ ἔχεις, ὅ, τι παραλελυμένως τις εἰρηκε ‖ ῥόδων στέφανον, τοὺς ‖ ἴων στέφανον. τὸ γὰρ πεδὰ Κρατίνῳ καὶ παυσανίᾳ εἰρῆσθαι [νεκρικοστίνους ὀλισκους.] κ) ὃς γελάσας, πεῶτος ἐν τοῖς Ελλησι στέφανος ὠνομάσθη, ὥς φησι Σῆμος ὁ Δήλιος ἐν τεταρτῳ Δηλιάδος, ‖ τὸ πεδὰ

γρ. ναρκίσσου στεφανίσκους.

A solitus, aliquando ad Cypri Paphon nauem cùm applicuisset, Veneris imagunculam, magnitudine palmi, operis vetusti, emit, Naucratin vt portaret. Cùm autem propius Ægyptum cursum teneret, ingruente subita tempestate, qua circumfusus vbi locorum esset, nesciebat, confugerunt omnes ad Veneris simulacrum, precantes vt eius ope seruarentur. Tum dea, Naucratitis alioqui propitia, & benenola, repente myrto viridi cõpleuit, quidquid in ambitu fuit, odoremque iucundissimum per totam nauem sparsit, vectoribus iam de salute desperantibus ob assiduam nauseam, qua post crebras vomitiones fatiscebant, exortúsque sol illuxit, adeò vt conspectis suis finibus, Naucratim incolumes peruenerint. Herostratus tum è naui prosiliens, cum deæ statua, & myrtos quæ extemplo virentes extiterant, in Veneris æde consecrauit, dicatáque imagine, & peracta re diuina, ciues amantissimos & spectatissimos ad epulum in delubrum conuocauit, eorumque singulos corona donauit myrtea, quam ideo Naucratiten appellarunt. Hæc Polycharmus, quibus fidem adhibeo, nec vllam aliam esse Naucratiten coronam puto quàm myrteam, adiectis rosis, ab Anacreonte gestatam: verúmque id prorsus arbitror à Philænide proditum, è myrto coronam meri vapores prohibere, è rosis autem, refrigerare, & grauitatem capitis lenire, eósque ridiculos & ineptos, qui Naucratitin coronam opinentur plexam ex Papyro coronaria, adducentes Theopompum libro tertio Rerum Græciæ, qui scripsit Agesilao Lacedæmonio, cùm traiecisset in Ægyptum, dono misisse & alia multa Ægyptios, & coronariam papyrum. Ego verò quam voluptatem vtilitatémve percipiat aliquis è corona papyracea, rosis additis, nõ video, nisi qui ea gaudent, rosas simul cum allio nectant [a]. Multos Naucratiten coronam interpretari ex Amaraco [b], non me fugit, cúmque floré abundare in Ægypto. Myrtum verò Ægyptiam odoris suauitate alias omnes antecellere confessum quod & Theophrastus [c] scripsit. Procedebat hic sermo: ecce interea, pueri, coronas ferentes ex iis floribus consertas, qui ea tempestate vigebant: & tum Myrtilus, nobis coronarum appellationes iam dicito, ô bone Vlpiane. Nam, quod ait Chæremon in Centauro,

Pueri coronas parant, quas veluti præcones,
Precibus deorum, bonæ fœuæ gratia, præmittant.

Idem poëta in Baccho:

Coronas discidérunt ominis fausti nuntias.

Tu verò, ne ex libro De Coronis, qui Ælij Asclepiadis inscribitur, sume quod dicturus es, tanquam nondum sit is liber nobis lectus, sed aliud quidpiam edissere, præter ea quæ opus illud complectitur. An quæso licenter ac oscitanter dici probare possis, quod aiunt vulgo, Rosarum [d] & Violarum coronam. Nam quod est apud Cratinum, Narcissorum pastillus, per iocum dictum fuit? Risit ille, &, Primùm, inquit, Græci στέφανον vocauerunt, vt scribit Semus Delius libro quarto Deliadis, quod τὸ πεδὰ

μα

μα quidam, & σίφος nos appellamus. Hac corona vos primum vbi ornauerimus [a], addemus alteram, & eam lauream [b], nempe vocem σίφος, à dictione σίφανος ortam & ductam [c] fuisse. Tu verò, ô multiloque ac verboſe Theſſale, loqui me putas quæ vulgaria & communia ſunt, ac veluti ſubacta iam, & trita: Ego equidem, quoniam tibi ſic lingua præceps eſt, de Hypoglottide [d] corona verba faciam, cuius Plato ſic meminit in Ioue male affecto:

At linguam [e] vos nunc fertis in calceis:
Coronas verò hypoglottidas geſtantes in compotationibus, ac fauſtis ſacrificiis,
Diſertam linguam & elegantem expromitis.

Theodorus in Atticis dictionibus, vt ait Pamphilus libro De Nominum plexu, Hypoglottidem [f] coronæ genus interpretatur. Hoc igitur ex me diſce. Nam quod eſt apud EVripidem,

In re qua uis duplicis & ambiguæ ſignificationis,
Contentionem excitabit, qui dicendo valet.

Coronam, quam Iſthmiacam [g] nominant, Ariſtophanes in Frigentibus [h] dignam putauit quam memoraret, ſic:

Quid faceremus? candida palla induenda fuit:
Sumenda corona Iſthmiam, vt nos chori
Domini laudes cantu celebraremus.

Silenus in linguis, Iſthmiam coronam vocat: Philetas Iſthmiacam. Eſt autem huius vtriuſque vocabuli duplex & anceps notio, tanquam ornamentum ſit & capitis, & ceruicis. Etenim quæ frontis pars inter ſupercilia ad naſum iacet [i], iſthmum etiam voco. Timachidas & Simmias Rhodij vno velut ore Iſthmiam coronam dixerunt [k]. Antinoi meminit Callixenus Rhodius natione, in ſuis libris de Alexandria, his verbis: Quandoquidem eſt iniecta de Alexandria mentio, ſcio in ea pulchra ciuitate coronam quandam textam è loto ibi naſcente, vocari Antinoiã. In Paludibus [l] lotus gignitur æſtatis tempore: floſis duplex color: alter ſimilis roſæ m: ex hoc nectuntur coronæ, quas propriè vocant Antinoias: alterius cyaneus color eſt, è quo lotina fit corona. Pancrates quiſpiam indigena, poëta, nobis etiam cognitus, Adriano imperatori cùm eſſet Alexandriæ, velut oſtentum ingens, ac miraculum, ſpectandum præbuit lotum roſeum, & Antinoium vocandum eſſe dixit, illúmque terra procreatum, perfuſa cruore Mauri leonis, quem in Libya Alexandriæ finitima, dum venaretur, Adrianus proſtrauerat, belluam ingentem, quæ diu Libyam ita vaſtauerat, vt eius magna pars eſſet deſerta. Delectatus imperator hominis inuentione, quam nouam excogitarat, annonam ex Muſarum reditibus [n] ei largitus eſt. Cratinus comicus in Vlyſſibus, lotum στεφάνωμα, coronamentum, dixit, quia folioſa [o] omnia στεφανώματα, vocant Athenienſes. Pancrates in poëmate non inuenuſtè ſcripſit:

Serpyllum criſpum, album lilium, atque hyacinthum
Purpureum, flaui chelidonij folia:
Et roſam, vernis Zephyris hiſcentem:
Nondum florem Antinoi cognominem tellus ediderat.

A μὴν ἡμῖν [στέφανος,] ὥσπερ ἢ πίσι στέμμα περισαγορεύόμενον. διὸ καὶ τούτῳ πρώτῳ στεφανωσάμενοι δεύτερον προσλήψεσθε τὸν δάφνινον. [κέκλησαι ἢ στέφανος] ἀπὸ τοῦ στεφάνου. ‖ σὺ ἢ οἴει με, ἔφη, θεσσαλὲ ‖ ποικιλόμυθε, τῶν κοινῶν τούτων καὶ καθημαξομένων ἐρεῖν τι; ἀλλ' ἢ τὴν σὴν γλῶτταν τὴν ὑπογλωττίδος μνησθήσομαι, ἧς Πλάτων ἐμνήσθη ἐν Διὶ κακουμένῳ.

‖ καί τι φορεῖτε ‖ γλῶτταν ἐν ὑποδήμασι,
‖ στεφάνους δ' ‖ ὑπογλωττίδην, ὅτε πίνητέ που,
B [καὶ] καλλιερῆτε γλῶτταν ἀγαθὴν πέμπτε.

Θεόδωρος δ' ἐν ταῖς Ἀττικαῖς φωνείς, ὡς φησι Πάμφιλος ἐν τῇ περὶ ὀνομάτων πλοκῆς στεφάνων φησὶ τὴν ὑπογλωττίδα γένος εἶναι. λάβε οὖν παρ' ἐμοῦ. καλῶ γὰρ τὸν Εὐριπίδην,

ἐκ ταυτὸς αὖ τις πρᾶγμα ‖ διοισῶν λόγων
ἀγῶνα θεῖτ' ἂν εἰ λέγειν εἴη σοφός.

‖ Ἰσθμιακόν. οὕτως τοῦτον καλούμενον στέφανον Ἀριστοφάνης μνήμης ἠξίωσεν ἐν Ταγηνισταῖς, λέγων ἔτως,

C ἵν' οὖν ποιῶμαι χλανίδ' ἐγερῶ λαμπρὰν λαβεῖν.
εἶτ' ἰσθμιακὰ λαβόντες, ὥσπερ οἱ χοροὶ,
ἄδωμεν εἰς τὸν δεσπότην ἐγκώμιον.

Σιληνὸς δ' ἐν ταῖς Γλώτταις φησὶν, ἴσθμιον στέφανον. Φιλήτας δὲ φησι, στέφανος. ἡγοῦν ὁμωνυμία εἰσφορέρωται, οἷον τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ πρώτου κόσμου. λέγω ἢ δὲ ὀπὶ τοῦ φρεός καὶ τοῦ ἐγχειριδίου ἴσθμιον. Τιμαχίδας ἢ καὶ Σιμμίας οἱ Ῥόδιοι ἀποδιδόασιν ἐν ἀνθ' ἑνὸς, ἴσθμιον στέφανον. οὗ μνημονεύει καὶ Καλλίξενος, ὁ Ῥόδιος καὶ αὐτὸς γένος, ἐν τοῖς περὶ Ἀλεξανδρείας ‖ γράφων οὕτως· ἐπεὶ ἢ Ἀλεξανδρείας ἐμνημόνευσα, οἶδα πού ἐν τῇ καλῇ ταύτῃ πόλει καλούμενον στέφανον Ἀντινόειον, γινόμενον ἐκ τοῦ αὐτόθι καλουμένου λωτοῦ. φύεται δ' ἔστι ἐν λίμναις, θέρους ὥρᾳ, καὶ εἰσὶν αὐτοῦ χροιαὶ δύο, ἡ μὲν τῷ ῥόδῳ ἐοικυῖα. ἐκ τούτου δὴ ὁ πλεκόμενος στέφανος κυρίως ‖ Ἀντινόειος καλεῖται. ὁ δ' ἕτερος ‖ λώτινος ὀνομάζεται, κυανέαν ἔχων τὴν χροιάν. καὶ Παγκράτης τις τῶν ἐπιχωρίων ποιητὴς, ὃν καὶ ἡμεῖς ἐγνωκαμεν, Ἀδριανῷ τῷ αὐτοκράτορι ἐπιδημήσαντι τῇ Ἀλεξανδρείᾳ, μετὰ πολλῆς τερατείας ἐπέδειξε τὸν ῥόδιζον λωτὸν, φάσκων αὐτὸν δεῖν καλεῖν Ἀντινόειον, ἀναπεμφθέντα ὑπὸ τῆς γῆς, ὅτε τὸ αἷμα ἐδέξατο Μαυρουσίου λέοντος, ὃν κατὰ τὸ πλησίον τῇ Ἀλεξανδρείᾳ Λιβύλλῃ ἐν κυνηγίῳ κατὰ βεβλήκει ὁ Ἀδριανὸς, μέγα χρῆμα ὄντα, καὶ πολλῷ χρόνῳ κατανεμηθέντα πᾶσαν τὴν Λιβύλλης καὶ πολλὰ οἰκητὰ ἐπεποιήκει οὗτος ὁ λέων. ‖ ἡδεῖς οὖν ὀπὶ τῇ τῆς ‖ ἐννοίας εὑρέσει καὶ νεότητι, τὸν ἐν ‖ μεσῶν αὐτῷ σίτησιν ἔχειν ἐχαρίσατο. καὶ Κρατῖνος δ' ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Ὀδυσεῦσι κέκληκε τὸν λωτὸν στέφανωμα, ἀφ' ὧν πάντα τὰ φυλλώδη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων στεφανώματα λέγεται. ὁ ἢ Παγκράτης ἐν τῷ ποιήματι οὐκ ἀγλαφύρως εἴρηκεν·

ἕλλειον ἔρπυλλον λευκὸν κρίνον, ἠδ' ὑάκινθον
πορφυρέην, λευκοῦ ἢ χελιδονίοιο πέτηλα,
ἠδ' ῥόδον εἰαρινοῖσιν ἀνοιγόμενον ζεφύροισιν,
ὅπω γὴ φύεν αὖθι ἐπώνυμον Ἀντινόοιο.

‖ΠΥΛΕΩΝ. οὕτως καλεῖται ὁ στέφανος, ὃν τῇ Ηρᾳ περιτιθέασιν οἱ Λάκωνες ὥς φησι Πάμφιλος. ἀλλὰ μὴν καὶ Ιάκχαν τινὰ καλούμενον οἶδα στέφανον ὑπὸ Σικυωνίων. ὥς φησι Τιμαχίδας ἐν τῷ Γλώτταις. Φιλήτας δ' οὕτως γράφει· Ιάκχα ἐν τῇ Σικυωνίᾳ στεφάνωμα εὐῶδες.

γρ. ἀμφὶ κόμαις

Εστηκ' [ἀμφίκομα] εὐώδεος ἀγχόθι πατρὸς,
Καλὸν Ιακχαῖον θηκαμένη στέφανον.

Σέλευκος δὲ ἐν τῷ Γλώσσαις, ‖ Ελλωτίδα καλεῖσθαί φησι τὸν ἐκ μυῤῥίνης πλεκόμενον στέφανον, ὄντα τὸν περίμετρον πηχῶν κ, πομπεύειν τε ἐν τῇ τῶν Ελλωτίων ἑορτῇ. φησὶ δ' ἐν αὐτῷ τὰ τῆς Ευρώπης ὀστᾶ κομίζεσθαι, ἣν ἐκάλουν Ελλωτίδα. ἄγεσθαι δὲ καὶ ἐν Κορίνθῳ τὰ Ελλώτια. ‖ ΘΥΡΕΑΤΙΚΟΙ. οὕτω καλοῦνται στέφανοί τινες παρὰ Λακεδαιμονίοις, ὥς φησι Σωσίβιος ἐν τοῖς περὶ Θυσιῶν, ψιλίνους αὐτοὺς φάσκων νῦν ὀνομάζεσθαι, ὄντας ἐκ φοινίκων. φέρειν δ' αὐτοὺς ὑπόμνημα τῆς ἐν Θυρέῳ γενομένης νίκης τοὺς προστάτας τῶν ἀγομένων χορῶν ἐν τῇ ἑορτῇ ταύτῃ, ὅτε καὶ τὰς ‖ γυμνοπαιδιὰς ἐπιτελοῦσι. ‖ χοροὶ δ' εἰσὶ τὸ μὲν πρόσω παίδων, [τὸ δ' ἐξ ἀρίστου ἀνδρῶν] γυμνῶν ὀρχουμένων καὶ ᾀδόντων ‖ Θαλήτου καὶ Αλκμανος ἄσματα, καὶ τοῦ Διονυσοδότου τοῦ Λάκωνος παιᾶνας. [μελεωτίνων δὲ στεφάνων] μνημονεύει Αλεξις ἐν Κρατίᾳ ἢ Φαρμακοπώλῃ οὕτως.

γρ. τὸ δ' ἐξῆς ἀρίστων ἀνδρ.

γρ. μελιλωτίνων δὲ στεφ.

γρ. μελιλωτίνους. ΕΠΙΘΥΜΙΔΕΣ.

στεφάνους τε πολλοὺς κρεμαμένους [μελιλωτίνους ἐπιθυμεῖς.]

‖ Σέλευκός φησι τὰ πάντα στεφανώματα. ‖ Τιμαχίδας δέ φησι τὰ παντοδαπὰ στεφανώματα, ἃ τὰς γυναῖκας [φορεῖν,] οὕτως καλεῖσθαι. ‖ ὑποθυμὶς δὲ καὶ ὑποθυμιάδες στέφανοι παρ' Αἰολεῦσι καὶ Ιωσιν, οὓς περὶ τοῦ τραχήλους περιετίθεντο, ὡς σαφῶς ἐστι μαθεῖν ἐκ τῆς Αλκαίου καὶ Ανακρέοντος ποιήσεως. Φιλήτας δ' ἐν τοῖς Ατάκτοις, ὑποθυμιάδας Λεσβίους φησὶ καλεῖν μυρσίνης κλῶνα, περὶ ὃν πλέκειν ἴα καὶ ἄλλα ἄνθη. καὶ ‖ ὑπογλωττὶς δὲ στεφάνου ἐστὶν εἶδος· Θεόδωρος δ' ἐν τῷ Αττικαῖς Γλώσσαις, στεφάνων πλοκῆς γένος παρὰ Πλάτωνι ἐν Διῒ κακουμένῳ. Εὑρίσκω δὲ καὶ παρὰ τοῖς κωμικοῖς ‖ κυλιστόν τινα καλούμενον στέφανον, καὶ μνημονεύοντα αὐτοῦ Αρχιππον ἐν Ρίνωνι διὰ τούτων.

γρ. φορεῖν ἔθος,

CAP. VII.

γρ. ἀποδοὺς θοιμάτιον

γρ. τῶν ἐκκυλίστων.

ἀθῷος [ἀποδοῦσθ' οἱμάτιον] ἀπέρχεται
στέφανον ἔχων [τὸν ἐκ κυλίστων] οἴκαδε.

Αλεξις δ' ἐν μὲν Αγώνιδι ἢ Ιππίσκῳ·

ὁ τρίτος δ' οὗτος ἔχει
σύκων κυλιστὸν στέφανον, ἀλλ' ἔχαιρε καὶ
ζῶν τοῖς τοιούτοις. ἐν δὲ Σκείρωνί φησιν.
ὥσπερ κυλιστὸς στέφανος αἰωρούμενος.

‖ μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Αντιφάνης ἐν ἑαυτοῦ ἐρῶντι. Ευβουλος δ' ἐν Οἰνομαίῳ ἢ Πέλοπι·

περιφοραῖς κυκλούμενος
ὥσπερ κυλιστὸς στέφανος.

τίς οὖν οὗτος ὁ κυλιστός; οἶδα τὸν Θυατειρηνὸν Νίκανδρον ἐν τοῖς Αττικοῖς ὀνόμασι λέγοντα τάδε ἐκκυλίστιοι στέφανοι καὶ μάλιστα οἱ ἐκ ῥόδων. καὶ τὸ εἶδος, ὁποῖον ζητῶ ὦ Κύνουλκε. καὶ μή μοι εἴπῃς, ὅτι δεῖ τοῦ ἁδροὺς ἀκούειν. σύ γὰρ εἶ ὁ τὰ ἐν τοῖς βιβλίοις οὐ μόνον ἀπόῤῥητα ἐκλέγων, ἀλλὰ καὶ διορύττων, ‖ καθάπερ οἱ παρὰ [Κάτωνι] τῷ κωμῳδιοποιῷ ἐν Συνεξαπατῶντι φιλόσοφοι, ‖ περὶ ὧν καὶ Σοφοκλῆς συνδείπνοις φησὶν, οὖσιν σοι παραπλησίοις·

γρ. Βάττωνι

A Pyleonem, vt Pamphilus ait, coronam [a] vocabant, quam Iunoni Lacones imponebant. Fuit & Iacche apud Sicyonios, vt inquit Timachidas in Linguis, coronæ ſpecies. Philetas de hac ita ſcribit:

In Sicyonia Iacche corona eſt fragrans.
Prope patrem ſuauiter olentem [b] adſtitit
Comæque impoſuit pulchram coronam Iacchæam.

Seleucus in Linguis, textam coronam è Myrto vocari ſcribit Ellotida, ambitu cubitorum viginti, eámque in Ellotiorum feſto, quod apud Corinthum ſolenne eſt, in pompa vehi, cum oſſibus EVropæ, quam Ellotida Corinthij nominant. Thyreaticas Lacedæmones coronas quaſdam appellant, vt tradit Soſibius in libro De ſacrificiis, è palma factas, quas nunc Pſilinas appellant. Eas victoriæ monumentum, quam ad Thyream [c] obtinuerunt, geſtant Chororum duces in quodam feſto, cùm & ludis publicis nudi per vrbem incedunt Chori, prior quidem puerorum, ſequens virorum fortium, qui nudi ſaltant: Thaletis vel Alcmanis cantica recitantes, aut Dionyſodoti Lacedæmonij Pæanas [d]. Coronarum è meliloto ſic Alexis meminit in Crateua, ſeu Medicamentario:

B

C *Coronas è Meliloto plurimas deſideras.*

Seleucus tradit omnes coronas ſic appellari: Timachidas verò, omnifarias quæ à fœminis geſtantur. Apud Ionas, & Æolas, Hypothymides, & Hypothymiades coronæ ſunt, quibus collum ornatur [e], vt liquet ex Anacreontis & Alcei carminibus. Philetas in Atactis [f] ſcribit, hypothymida à Lesbiis vocari myrti ramum, cui violas & flores alios circumplicant. Eſt & coronæ ſpecies Hypoglottis [g]. Theodorus in Atticis linguis tradit apud Platonem in Ioue male affecto, ſic vocari coronarum certum quendam contextum. Apud Comicos reperio Cyliſton [h] coronæ genus, cuius ſic meminit Archippus in Rhinone [i]:

D

Abit impune veſte reddita,
Domi tamen Encyliſton coronam habet.

Alexis in Certamine, aut Equuleo:

E ficu coronam [k] Cyliſton: at dum vixit, hæc grata fuerunt.

E Idem in Scirone:

Veluti Cyliſta corona, ſuſpenſus.

Meminit & huius Antiphanes in Suiipſius amatore, & EVbulus in Pelope, ſic:

Circuitu in orbem aduolutus, veluti Cyliſta corona.

Quænam ergo Cyliſta hæc? Non me latet Nicandrum Theaterinum libro de vocabulis Atticis hoc ſcripſiſſe: Encyliſtiæ [l] coronæ, potiſſimum è roſis: at illius formam quæro, ô Cynulce. Tu verò ne dixeris amplas, grandes, craſſas, ita nominari, cùm in libris legendis quæ rara & arcana ſunt non tantùm ſeligas, verùm etiam rimeris, & tanquam effodias, quemadmodum apud Platonem comicum, in Deceptore, philoſophi, de quibus & Sophocles hoc ſcripſit in Conuiuis ſimul cœnantibus:

F

Teſtre

Te strenuis iamiam viris parem
Barbam [a] *sic unctam profecto dedecet*
Lasciuientem ferre, & stirpe nobili
Satum, ventris filium vocari viuo patre.

Quoniam verò tu iam satiatus es non solùm Glauci [b] calua, sed etiam semperuiuo [c] herba, qua se Antedonius [d] ille deus cùm saturasset, immortalis vrinator euasit, dissere nobis de eo quod propositum est, ne, quod est apud diuinum Platonem, libro de Animo, te vita defunctum, quem admodum eos qui gulæ dediti fuerunt, computationum studiosi, intemperantes, & in alios cõtumelioſi, ac iniurij, aut in asinorum genus transiisse, aut alicuius feræ speciem induisse, nos intelligamus. Hęsitante illo, Agamus, inquit Vlpianus, de alia coronæ specie, quam struthiam nominant. Eius Asclepiades meminit adductis his ex Stephanopolitidibus [e] EVbuli:

O te fortunatam qui habeas in domuncula
Struthium in summo caule floreſcens [f], *tenuiſſimum,*
Sponſis charum, [g] *ſæpe quatérque gratioſum.*

quod augescens velut calamo circumnascitur [h], &, cum magno veris, eiulantísq; auis desyderio, contabescit [i]. Nectitur in hanc coronam plantæ flos quam Struthion vocant. Eius sic mimini Theophrastus libro sexto historiæ [k]. Iris æstate floret, & quod Struthium vocant. Eius flos aspectu pulcher, sed inodorus. Galena Smyrnæa florem ipsum Struthium appellat. POTHOS. Ira coronam vocant, vt Nicander Colophonius scribit in Linguis, eam fortassis quam è flore sic appellato nectunt. Theophrastus eius floris meminit libro sexto historiæ, his verbis: Æstiui magis flores, Lychnis, Iouis flos, Lilium, Iphyum, Amaracus Phrygius, & quem pothon vocant. Is duplex est. Alterius flos similis Hyacintho: alterius quo vtuntur in sepulchris, decolor [l]. EVbulus [m] in Auge coronas etiam alias his verbis recenset:

A. *Tu verò admodum variam è floribus coronam gestabis, mollissimam, suauissimam.*
B. *Summe Iupiter, illam habentem quis osculabitur?*

& deinceps:

A. *Coronas fortassis vultis. an è Serpyllo,*
An è myrto? alia defloruerunt.
B. *Has è myrto nos volumus:*
Alias omnes, his exceptis, vendito.

Tiliacea.
Xenarchus in Milite:

E tilia puer
Folioſam coronam habuit circumpoſitam.

Sunt & quas tortiles [n] etiamnum Alexandrini vocant. Harum ita meminit Chæremon tragicus in Bacchо:

Hederæ Narciſsique ter circumuoluto circulo
Tortilium coronarum.

Spinarum apud Ægyptios semper florentium sic meminit Hellanicus in Ægyptiacis: Ad fluminis ripam situm est oppidum nomine Tindium [o], vbi conuentus fiunt ad spectaculorum celebritatem. In eius medio templum stat, è lapide, magnum, splendidum, [p] cuius vestibula & porticus è lapide quoque sunt ædificatæ. Extra templum nigræ ac candidæ spi-

A ἄτι γλύκιον ὧδε χρὴ [διηλειφὲς] — χ. διηλιφὲς
Φορουῶτα καὶ νέα παιδα καὶ γλυκὺ μέγαν
γαστρὸς καλεῖσθαι παῖδα, τοῦ πατρὸς τεθρόν.
ἐπεὶ δὴ οὖν ἤδη καὶ σὺ πεπλήρωσαι τὸ μόνον τῶν
τοῦ Γλαύκου κρατείων, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀειζῶον βοτάνης,
ἧς ὁ Ἀνθηδόνιος ἐκεῖνος δαίμων ἐμφορηθείς, ‖ ἀ-
θάνατος [πάλιν ἢ τις γέγωνε,] ‖ λέγε ἡμῖν πῶς τοῦ — χ. κολυμβητὴς γέγ.
πεθκειμένου, ἵνα μὴ καθὰ τὸ θεῖον Πλάτωνα [ἀπο-
λάβωμέν] σε ἀποθανόντα μεταμορφωθῆναι ἐν τῷ — χ. ἀπολάβωμεν
B πῶς ψυχῆς. σοῦ μὲν γὰρ τὰς γαστριμαργίας τε καὶ ὕ-
βρεις καὶ φιλοποσίας μεμελέτηκότας, καὶ μὴ διδύλα-
κτους, εἰς τὰ τῶν ὄνων γένη καὶ τῶν ἀτάκτων θηρίων
εἰκὸς ἐνδύεσθαι. ἀπορουῦτος δ' αὐτοῦ, ἄλλο ἕτερον, φη-
σὶ, στέφανον μεταξήσομεν, ὁ ΟΤΛΠΑΝΟΣ, τὸν Στρου-
θίον καλούμενον, ὃ μεμνηται μὲν ὁ Ἀσκληπιάδης,
ὠδαριθμῶν τὰ ἐκ τῶν ΕΥΒΟΥΛΟΥ στεφανοπωλι-
δῶν ταῦτα [ὦ μάκαρ ἧς] ἔχεις ἐν δωματίᾳ τρού- — Cant. ὦ μακάριτις
θιον ἀεροφορηθέν, λεπτότατον, πεπυκνωμένον [‖ ὑπει- — fort. εὐτυχία,
C λίσσοις ὅπως καλάμῳ περιφυὲν αὐξόμενος ἐα- — ἀειστὲ
ρῷον ὁλολυγόν ἔρωτι καταπεπηκώς. πλέκεται δὲ
ἔτι ἐκ τοῦ τρυθὲς καλουμένου ἄνθους, ὃ μνημο-
νεύει Θεόφραστος ἐν ἕκτῳ φυτικῆς ἱστορίας ἐν τού-
τοις. ἀνθεῖ δὲ καὶ ἡ ἶρις τοῦ θέρους, καὶ τὸ τρούθιον κα-
λούμενον, ὁ τῇ μὲν ὄψει καλὸν ἄνθος, ἄοσμον δέ.
γαλιὼν δέ φησι Σμυρναῖα τρυθίον αὐτὸν ὀνομάζει.
ΠΟΘΟΣ. οὕτως πῶς στέφανον ὀνομάζεται, ὡς
Νίκανδρος φησὶν ὁ Κολοφώνιος ἐν Γλώσσαις, καὶ
ἴσως ὁ ἀπὸ τοῦ οὕτω καλουμένου ποθοῦ ἄνθους πλε-
κόμενον, ὃ μνημονεύει ὁ αὐτὸς Θεόφραστος ἐν ς
D τῶν φυτικῶν, γράφων ὧδε. τὰ δὲ θερινὰ μᾶλλον ἥτε
λυχνὶς καὶ ὁ Διὸς ἄνθος, καὶ τὸ κρίνον καὶ ἴφυον,
καὶ ἀμάρακος ὁ φρύγιος, ἔτι δὲ ὁ πόθος καλού-
μενος. ἔστι δὲ διπλοῦς, ὁ μὲν ἔχων τὸ ἄνθος ὅ-
μοιον ὑακίνθῳ, ὁ δὲ ἕτερος ἄχρως, ἔκλυκος, ὃν
χρῶνται πρὸς σοῦ τάφους. ‖ καλέλεγει δὲ ΕΥΒΟΥΛΟΣ
ἐν ἄλλοις στεφάνοις· ‖ Αἰγιδίου. σὺ δὲ τόνδε φορήσεις
στέφανον πολυποίκιλον ἀνθέων [ῥυτοῖσιν,] χα- — χ. χειτότατον
ρίεσσαν. ὦ Ζεῦ, [‖ τίς δὲ αὐτὸν ἔχουσα φιλήσει;] καὶ — χ. τὶς ἄρα δ'
E τοῖς ἑξῆς τάδε φησί· — αὐτὸν ἔχουσιν φ.
στεφάνους ἴσως βούλεσθε. πότερον ἐρπυλλί- — χ. διλιωθημένων;
νους,
ἢ μυρτίνους, ἢ τῶν [διλιωθημένων;]
τῶν μυρτίνων βουλόμεθα τούτων.
σύτ' ἄλλα πώλει πάντα πλὴν τῶν μυρτίνων.
Φιλύλλιος. Ξένδρχος Στρατιώτῃ·
Φιλύρεας εἶχε δὴ
ὁ παῖς ἄφυλλον στέφανον ἀμφικείμενον.
F καλοῦνται δέ τινες καὶ ἑλικτοὶ στέφανοι, ὥσπερ πρὸς
Ἀλεξανδρεῦσι μέχρι καὶ νῦν. μνημονεύει δ' αὐτῶν
Χαιρήμων ὁ τραγῳδιοποιὸς ἐν Διονύσῳ Δι' οὗ τού-
των.
‖ κισσῷ τε νδρκίσσῳ τε ‖ τριέλικας κύκλῳ
στεφάνων ‖ ἑλικτοῦ.
ὠθεῖ δὲ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἀεὶ ἀνθούντων στεφάνων,
Ἑλλάνικος ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς ἔτω γράφει. ‖ Πό- — χ. ἐν αὐτῇ
λις Ἱπποταμία, Τίνδιον ὄνομα. [αὐτὴ] θεῶν ὁμή-
γυρις, καὶ ἱερὸν μέγα καὶ ἄγνον ἐν μέσῃ τῇ πόλει
λίθινον, ἐξ ὑρετρα λίθινα. ἔσω δ' ἱεροῦ ἀκάνθαι πε-

φύκασι λευκὰ καὶ μέλαιναι. ἐπ' αὐτοῖς δ' οἱ στέφανοι ἐπιβέβληνται ἄνω τῆς ἀκάνθου τοῦ ἄνθους καὶ ῥοιῆς [ἄνθος] καὶ ἀμπέλου πεπλεγμένοι. καὶ οὕτως ἀεὶ ἀνθέουσι τοῦ στεφάνους ἀπέθεντο οἱ θεοὶ ἐν Αἰγύπτῳ πυθόμενοι βασιλεύειν τὸν Βάβυν, ὅς ἐστι Τυφῶν. Δημήτριος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν κατ' Αἰγύπτον, περὶ Αβυλον πόλιν τὰς ἀκάνθας ταύτας εἶναί φησι, γράφων οὕτως· ἔχει δὲ καὶ ὁ κάτω τόπος καὶ ἄκανθάν τινα δένδρον, ὃ τὸν καρπὸν φέρει στρογγύλον ἐπί τινων κλωνίων περιφερῶν. ‖ ἀνθεῖ δ' οὗτος, ὅταν ὥρα ᾖ, καὶ ἐστὶ τῷ χρώματι τὸ ἄνθος καὶ ἀφεγγές. λέγεται δέ τις μῦθος ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων, ὅτι οἱ Αἰθίοπες στελλόμενοι εἰς Τροίαν ὑπὸ τοῦ Τιθωνοῦ, ἐπεὶ ἤκουσαν τὸν ‖ Μέμνονα τετελευτηκέναι, ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ τοῦ στεφάνους ἀνέβαλον ἐπὶ τὰς ἀκάνθας. ἔστι δὲ παραπλήσια τὰ κλώνια στεφάνοις, ἀφ' ὧν τὸ ἄνθος φύεται· ὁ δὲ προειρημένος Ελλάνικος καὶ Αμασιν Αἰγύπτου βασιλεῦσαι, ἰδιώτην ὄντα καὶ τῶν τυχόντων κατὰ τὸν πρῶτον βίον, διὰ στεφάνου δωρεὰν, ὃν ἔπεμψεν ἀνθέων πλεξάμενος τῇ ὥρᾳ περικαλλέστατον, γενέθλια ἐπιτελοῦντι Παρτάμιδι τῷ τῆς Αἰγύπτου τότε βασιλεύοντι. τοῦτον γὰρ ἡσθέντα τῷ κάλλει οὗτος στεφάνου, καὶ ἐπὶ δεῖπνον καλέσαι τὸν Αμασιν, καὶ μετὰ ταῦτα τῶν φίλων ἕνα αὐτὸν ἔχοντα, ἐκπέμψαι ποτὲ καὶ στρατηγὸν, Αἰγυπτίων αὐτῷ πολεμούντων, ὑφ' ὧ διὰ τὸ οὗτος Παρτάμιδος μῖσος ἀποφανθῆναι βασιλέα. συνθηματιαῖοι στέφανοι, ἠργολαβημένοι καὶ ἐκδόσιμοι. Αριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαζούσαις.

πλέξαι στεφάνους ‖ συνθηματιαίους εἴκοσιν.

‖ Χορωνόν. Απίων ἐν τῷ περὶ τῆς Ρωμαϊκῆς διαλέκτου φησὶ, τὸν στέφανον πάλαι χορωνὸν καλούμενον, ἀπὸ οὗτος τοῦ χορευτὰς ἐν τοῖς θεάτροις αὐτῷ χρῆσθαι, αὐτούς τε περικειμένους [καὶ ἐπὶ τὸν στέφανον] ἀγωνιζομένους. ‖ καθὼς ἐν τοῖς Σιμωνίδου ἐπιγράμμασιν ἰδεῖν ἐστιν οὕτω καλουμένου· [φοῖβος ἐσάγειται Τυνδαρίδῃσιν ἀοίδησαν ἄμετροι τέττιγες ἐπέμψαντο χορωνῷ.] Ακίννιοι. στέφανοί τινες καλοῦνται οὕτως, ‖ οἱ ἐκ τῆς [ἀκίδος] οὗτος φυτοῦ πλεκόμενοι, ὥς φησιν Ανδρων ὁ ἰατρός. παρέθετο δ' αὐτοῦ τὴν λέξιν Παρθένιος ὁ οὗτος Διονυσίου, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς Λέξεων. στεφανωματικὰ δ' ἄνθη καταλέγει Θεόφραστος τάδε, ἴον, Διὸς ἄνθος, ἴφυον, φλόγα, ἡμεροκαλές. πρῶτον δὲ τῶν ἀνθέων ἐκφαίνεσθαί φησι τὸ λευκόϊον· ἅμα δ' αὐτῷ καὶ τὸ φλόγα καλούμενον τὸ ἄγριον. ἔπειτα νάρκισσον καὶ ἀέριον (καὶ τῶν κατὰ τριῶν ἀνεμώνης γένος τὸ καλούμενον ὅριον) καὶ τὸ τοῦ βολκοῦ κώδιον. συμπλέκουσι γὰρ καὶ τοῦτο ἔνιοι εἰς στεφάνους. ἐπὶ τούτοις ἥτε οἰνάνθη, καὶ τὸ μελάνιον· καὶ τῶν ἀγρίων ὅτε ἐλίχρυσος, καὶ τῆς ἀνεμώνης κλιμωνία καλουμένη, καὶ ξίφιον, καὶ ὑάκινθος. τὸ δὲ ῥόδον ὑστερεῖ τούτων, καὶ τελευταῖον μὲν φαίνεται, πρῶτον δὲ παύεται. τὰ δὲ θερινὰ μᾶλλον ἥτε λυχνὶς, καὶ τὸ Διὸς ἄνθος, καὶ τὸ κρῖνον, καὶ τὸ ἴφυον, καὶ ἀμάρακος φρύγιος, ἔτι δ' ὁ πόθος καλούμενος. ἐν δὲ τῷ θ' ὁ αὐτὸς Θεόφραστός φησιν· ἐάν τις τοῦ ἐλιχρύσου τῷ ἄνθει [στεφανοῦνται,] εὔκλειαν ἴσχει μύρῳ ῥαίνων. μνημονεύει αὐτοῦ Αλκμὰν ἐν τούτοις.

γρ. ἄνθοις

Cap. VIII.

γρ. κεφαλῇ τὸν στέφανον ἀγ.

γρ. Φοῖβος ἐσαγεῖται Τυνδαρίδῃσιν ἀοιδαὶ, Ταὶ ἄμετροι τέττιγες ἐπεστέψαντο χορωνῷ.

γρ. ἀκίνου

γρ. στεφανοῦται

A næ [a] gignuntur, quibus coronas iniiciunt textas è floribus Acanthi, mali Punicæ, & vitis, quas ideo [b] ſemper florere dicunt. Idem ſcribit coronas deos in AEgypto ſibi detraxiſſe, cùm Babyn [c], qui Typhon eſt, regnare intellexiſſent. Demetrius in libris rerum AEgyptiarum ſcribit eiuſmodi ſpinas circa oppidum Abylon etiam naſci, his verbis: In inferiore loco ſpina eſt, nempe quædam arbor, quæ fructum in ramis teretibus rotundum fert. Vere flos exit, nitidus [d]. Hanc AEgyptij fabulam memorant, AEthiopas

B à Tithono [e] miſſos Troiam, cùm Memnonem audiuiſſent mortuum eſſe, eò loci coronas abieciſſe in ſpinas, ideóque ramos earum floribus onuſtos eſſe coronis ſimiles. Idem Hellanicus ſcribit, Amaſin AEgypti regnum adeptum [f], ob coronæ munus, quam elegantiſſimam veris tempore è floribus confecerat, adhuc priuatus, & per initia plebeius, regnantíque tum Partami, cùm natalem diem celebraret, donauerat. Etenim coronæ pulchritudine regem delectatum, Amaſin ad cœnam vocaſſe, in amicorum numero deinde

C habuiſſe, & tandem cùm à ſe defeciſſent AEgyptij, exercitus ducem aduerſus eos miſiſſe, à quibus, quòd eſſet inuiſus & odioſus Partamis, rex creatus fuerit. Synthematiæas [g] coronas appellant, quas ære publico texendas locant, & quas redemptores accepta publica pecunia nectunt. Ariſtophanes in Theſmophoria celebrantibus:

Coronas conductitias, Synthematiæas, viginti nectat.

D CHORONON. Apion libro de lingua Romana ſcribit, coronam olim Choronon dictam fuiſſe, quoniam in theatris ea ſaltatores Choreutæ [h] vterentur impoſita capiti, & illam vt mererentur enixè contenderent: quod ex his Simonidis verbis liquet:

Tyndaridis [i] quæ caneret, hanc [k] Phœbus inducit:
Illam verò mites [l] cicadæ Chorono cinxerunt.

E Aciniæ coronæ, vt inquit Andron medicus, dicuntur ex Acino planta nexæ. Hanc vocem vſurpat Dionyſij filius Parthenius libro primo de hiſtoricorum vocabulis. Coronarios [m] flores hos Theophraſtus enumerat, Violam, Iouis florem, Iphyum, Phloga, Hemerocales [n]: ac primum ex omnibus Leucoïon [o] emicare ſcribit: deinde cum ipſo, vel paulo poſt, quam luteam [p] ſiue flammeam [q] Violam nuncupant, ſylueſtrem quidem: poſt, Narciſſum, Leirion, & Bulbi codion [r]. Inſerunt enim quidam hoc coronis. Sequuntur OEnanthe [ſ], Nigra viola, & ex ſylueſtribus Elichryſus [t], ex Anemonis Leimonia, Gladiolus, Hyacinthus, & in montibus geniti propemodum omnes quibus in coronis vtuntur. Nouiſſima Roſa poſt alios naſcitur, eadémque prima deficit. AEſtate florent, Lychnis, Iouis flos [x], Iphyon [y], Amaracus Phrygius, & quem [p]othon vocant. Idem [p]hiloſophus libro nono ſcribit ad gratiam & gloriam vitæ pertinere, ſi quis ſe coronet Elichryſo quem vnguento conſperſerit è pyxide ſumpto auri Apyri [z]. In his Alcman Elichryſi meminit,

Puellam

Puellam opto quæ Pyleonem [a] *afferat ex Elichryso & immortali Cypero.*

Ibycus:

Myrtus, Viola, Elichrysus, Mala, Rosæ teneræ, Laurus.

Cratinus in Effœminatis:

Serpillo, Croco, Hyacintho, Elichrysi ramis.

Elichrysi flos loto [b] similis est. Themistagoras Ephesius, libro, vt inscripsit, aureo, tradit nomen inditum fuisse ab Elichryse nympha, quæ prima decerpsit. Cuidam liliorum generi florem purpureum esse Theophrastus [c] scribit. Philinus tradit lilium nunc leirium vocari, nunc, ἴον, Violam. A Corinthiis Ambrosiam nominari scribit Nicander in Linguis. Diocles libro de medicamẽtis lethalibus, scribit Amaracum à quibusdam vocari Sampsuchum. Cosmosandali [d] meminit sit Cratinus in Effœminatis:

Omnigenis caput chamæmelis mihi pascitur:
Leirio, Rosa, Lilio, Cosmosandalo.

Clearchus libro secundo Vitarum, Lacedæmonios, ait, cteõmplare, qui reperto à se Cosmosandalo vetustissimum reipublicæ suæ ornamentum vbi proculcarunt, tanquam fractis ceruicibus pessum iere: quamobrem scitè de illis Comicus Aristophanes dixit in Citharista:

Tumebant olim Spartani, vt inexpugnabiles:
Nunc autem purpureo [e] *reticulo caput iis vincitur, vt obsidibus* [f].

Icesius libro secundo De plantarum sylua, tradit Violas [g] mediocriter adstringere, præstantissimum odorem iacere, & suauem, sed breuissimo tempore: idem de viola nigra censendum, verùm huius odorem esse quàm illarum gratiorem. Apollodorus libro de Venenatis animalibus, hanc à quibusdam vocari scribit Chamæanthen [h], ab Atheniensibus Ioniam, ab EVbœensibus, Sideritin [i]. Nicander libro secundo Georgicorum scribit Ioniadas quasdã nymphas, ἴον, Violam primùm Ioni largitas fuisse. Eius poëtæ versus adscribam paulo pòst, cùm sermonem de omnibus coronariis floribus absoluero. Theophrastus libro sexto [k] De plantarum historia, scribit, Narcissim etiam dici Leirium: deinde progressus, tanquam inter se discrepent, vtrumque [l] seorsim nominat. EVmachus Corcyræus in Rhizotomico [m], & Acacalidem, & Crotalon vocari Narcissum tradit. Floris Hemerocallis, qui noctu flaccescit, ad exortum solis mox reuiuiscens, Cratinus in Effœminatis sic meminit:

Hemerocalli, etiam mihi dilecto.

De Serpyllo [n] scribit Theophrastus [o], quosdam è montibus aduectum serere, vt Sicyonios, & Athenienses ex Hymetto, alibi & mõtosos & alios tractus eo scatêre, vt in Thracia. Lychnidem Amerias Macedo scribit in Rhizotomico, ex aqua matam in qua Venus lauit, postquam cum Vulcano cubuit: Eximiam in Lemno & Cypro gigni, itemq; in Strongyle [p], Eryce [q], & Cytheris [r]. Iridem ætate florere scribit Theophrastus [s]. Eandem ex omnibus quæ in EVropa iucundius olent vnguentis & odoribus solam immisceri [t]. Optimam in Illyrico prouenire, in locis

A καὶ τιν' εὔχομαι [φέροισαν τόνδε ἑλιχρύσῳ πύλεω ἀκηράτων κυπέρῳ.]

καὶ Ιβυκος.

μύρτατε καὶ ἴα καὶ ἑλίχρυσος, μᾶλά τε καὶ ῥόδα [καὶ τέρινα δάφνα.]

Κρατῖνος δ' ἐν Μαλθακοῖς φησιν·

Ερπύλλῳ, κρόκοις, ὑακίνθοις, ἑλιχρύσου κλάδοις.

ἔστι δὲ τὸ ἄνθος ὅμοιον λωτῷ. Θεμισταγόρας δ' ὁ Εφέσιος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ χρυσέῃ βιβλῷ, ἀπὸ τῆς πρώτης δρεψαμένης νύμφης ἑλιχρύσης ὄνομα τὸ ἄνθος ὀνομασθῆναι. τὰ δὲ κρῖνα φησὶν ὁ Θεόφραστος εἶναι καὶ πορφυρανθῆ. Φιλῖνος δὲ τὸ κρῖνον ὑφ' ὧν μὲν λείριον, ὑφ' ὧν δ' ἴον καλεῖσθαι. Κορίθιοι δ' αὐτὸ καὶ ‖ ἀμβροσίαν καλοῦσι, ὥς φησι Νίκανδρος ἐν Γλώτταις. Διοκλῆς, δ' ἐν τῷ περὶ θανασίμων φαρμάκων, ‖ ἀμάρακον φησὶν, ὃ σάμψυχον τινὲς καλοῦσι. κοσμοσανδάλων δὲ μνημονεύει Κρατῖνος ἐν Μαλθακοῖς διὰ τούτων·

C λειρίοις, ῥόδοις, κρίνοισι, κοσμοσανδάλοις.

Κλέαρχος δ' ἐν δευτέρῳ Βίων, ὅρα, φησὶ, τοὺς κοσμοσάνδαλον ἀνευρόντας ‖ Λακεδαιμονίους, οἱ τὴν παλαιότατον τῆς πολιτικῆς κόσμον συμπατήσαντες ἐξετραχηλίσθησαν. διόπερ καλῶς περὶ αὐτῶν εἴρηκεν ὁ κωμῳδιοποιὸς Αντιφάνης ἐν Κιθαριστῇ. (τε;]

‖ οὐκ [ἐφύσων] οἱ Λάκωνες ὡς ἀπορθητοί. [πο-

[νῦν δ' ὁμηρείους ἔχοντες πορφυροῦς κεκρυφάλους.

Ικέσιος δ' ἐν δευτέρῳ περὶ Υλης, τὸ λευκόιον φησὶ μεσότητά τινα ἔχειν ἐν τῷ στύφειν, πολὺ δ' ἀρίστην εὐωδίαν, καὶ δυναμένην τέρπειν, ἀλλὰ πρὸς ὀλίγιστον. τὸ δὲ μέλαν, φησὶ, τὴν μὲν αὐτὴν θεωρίαν ἔχει, εὐῶδες δ' ἐστὶ πολὺ μᾶλλον. ‖ Απολλόδωρος δ' ἐν τῷ περὶ Θηρίων φησὶ χαμαιπίτυν, οἱ δ' Αθήνησιν, Ιωνιανοὶ δὲ κατ' ΕΥβοιαν Σιδηρῖτιν. Νίκανδρος δ' ἐν δευτέρῳ Γεωργικῶν· τὰ δ' ἔπη ὀλίγων ὕστερον παραθήσομαι, ὅταν περὶ πάντων τῶν στεφανωματικῶν ἀνθῶν διεξέρχωμαι· τὸ ἰὸν, φησὶν, Ιωνιάδες τινὲς νύμφαι Ιωνι ἐχαρίσαντο πρώτῳ. τὴν δὲ νάρκισσον ἐν τῷ στ περὶ φυτῶν ἱστορίας ὁ Θεόφραστος καλεῖσθαί φησι καὶ λείριον. εἶθ' ὑποβὰς, ὡς διαλλάσσοντα τίθησι νάρκισσον καὶ λείριον, ΕΥμαχος δ' ὁ Κερκυραῖος ἐν ῥιζοτομικῷ, καὶ ‖ ἀκακαλλίδα φησὶ καλεῖσθαι τὴν νάρκισσον, καὶ κρόταλον. οὗτος δ' ἡμεροκαλλοῦς καλουμένου ἄνθους, ὃ τὴν μὲν νύκτα μαραίνεται, ἅμα δὲ τῷ ἡλίῳ ἀνατέλλοντι θάλλει, μνημονεύει Κρατῖνος ἐν Μαλθακοῖς λέ-

ἡμεροκαλλεῖ τε τῷ φιλουμένῳ. (γων οὕτως.

τῆς δὲ ἑρπύλλου, φησὶ Θεόφραστος, ‖ τὴν ἄγριον κομίζοντες [ἐκ τῶν ἀγρῶν] φυτεύουσιν ἐν Σικυῶνι, καὶ Αθήνησιν, ἐκ τοῦ Υμιττοῦ. παρ' ἄλλοις δ' ὄρη πλήρη ἐστὶ τοῦ ἄνθους, καθάπερ ἐν Θράκῃ. Φιλῖνος δὲ φησὶν αὐτὴν ζυγίδα καλεῖσθαι. περὶ δὲ τῆς λυχνίδος λέγων Αμερίας ὁ Μακεδὼν ἐν τῷ ῥιζοτομικῷ, φησὶν ἀναφῦναι αὐτὴν ἐκ τῆς Αφροδίτης λούτρων, ὅτε Ηφαίστων συνκοιμηθεῖσα ἡ Αφροδίτη λούοιτο. εἶναι δ' ἀρίστην ἐν Κύπρῳ καὶ Λήμνῳ, ἔτι δὲ Στρογγύλη καὶ Ερυκι καὶ Κυθήροις. ἡδ' Ιρις, φησὶ Θεόφραστος, ἀνθεῖ τοῦ θέρους, μόνη τε τῶν ΕΥρωπαίων ἀνθέων εὔοσμός ἐστιν. ἀρίστη δ' ἐστὶν ἐν Ιλλυριοῖς

τοῖς

γρ. καί τιν εὔχομαι φέροισα τόν δ' ἑλιχρύσω πυλέωνα καὶ ἀκηράτω κυπέρω.

γρ. καὶ τέρεινα δάφνα.

γρ. ἔφυσαν

γρ. πόθεν;

γρ. Οἱ νῦν γ' Ομηρείους ἔχοντες πορφυροῦς Κεκρυφάλους.

γρ. ἐκ τῶν ὀρῶν

τῆς ἀνωκισμένοις τῆς θαλάσσης. φιλῖνος δέ φησι τὰ αὐθη τῆς Ἰριδος λέγεσθαι ‖ λύκους, ἀφ' ὧν τὸ ἐμφερῆ εἶναι λύκου χείλεσι. Νικόλαος δ' ὁ Δαμασκηνὸς ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν περὶ τοὺς ἑκατὸν, περὶ οὓς Ἄλπεις λίμνην τινά φησιν εἶναι πολλῶν σταδίων οὖσαν, ἧς περὶ τὸν κύκλον πεφυκέναι δι' ἔτους ἄνθη ἡδίστα καὶ διηρτῆσθαι, ‖ ὅμοια τοῖς καλουμέναις κάλχαις. τῶν δὲ καλχῶν μέμνηται καὶ Ἀλκμὰν ἐν τρίτῃ.

Χρύσεον ὄρμον ἔχων ῥαδινὰν περὶ κάλχαν.

μνημονεύει αὐτῶν καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἀγρωσίνῳ. τῶν δὲ ῥόδων, φησὶ Θεόφραστος ἐν ϛ, πολλαί εἰσι διαφοραί. τὰ μὲν γὰρ πλεῖστα αὐτῶν εἰσὶ πενταφύλλα, τὰ δὲ δωδεκάφυλλα, ἔνια δέ ἐστι καὶ ἑκαντοπέταλα περὶ Φιλίππους. λαμβάνουσι γὰρ ἐκ τῆς Παγγαίας φυτεύσιν. ἐκεῖ δὲ γίγνεται πολλά. μικρὰ δὲ σφόδρα τὰ ἐντὸς φύλλα. ἡ δὲ ἔκφυσις αὐτῶν οὕτως ἐστὶν, ὥστ' εἶναι τὰ μὲν ἐντὸς, τὰ δὲ ἐκτός. σὺν εὐόσμια δὲ, καὶ μεγάλα τοῖς μεγέθεσι. τὰ δὲ πενταφύλλα εὐώδη μᾶλλον, ὧν τραχὺ τὸ κάτω. εὐόσμοτατα δὲ τὰ ἐν Κυρήνῃ. διὸ καὶ τὸ μῦρον ἥδιστον· καὶ τῶν ἰῶν δέ, καὶ τῶν ἄλλων ἀνθέων ἄκρατοι μάλιστα καὶ θεῖαι αἱ ὀσμαί. διαφερόντως δὲ ἡ ἐν Κρόκῳ. ‖ Τιμαχίδας δ' ἐν τοῖς δειπνοῖς, τὸ ῥόδον φησὶ δεῖν Ἀρκάδας καλεῖν εὐόμφαλον, ἀντὶ τοῦ εὔοσμον. Ἀπολλόδωρος δ' ἐν δ Παρθικῶν, αὐθ' ὃ τὸ ἀναχράφει καλέμβροτον φιλάδελφον καλεῖσθαι τὴν Παρθικὴν χώραν, περὶ ἧς ταῦτά φησι, καὶ μυρσίνης γένη ποικίλα, μίλακά τε καὶ τὸ καλούμενον, φιλάδελφον, ὃ τὴν ἐπωνυμίαν ἔλαβε τῇ φύσει παράδοξον. ἐπειδὰν γὰρ ἐκ βραχέος αὐτομάτως κραδαὶ συμπέσωσιν ἐμψύχων περιπλοκὴν [ἐν τῷ μύρσιναι λυγώδεις] καθάπερ ἀπὸ ῥίζης μιᾶς, καὶ τὸ λοιπὸν ἀναπέχεσι καὶ ζωοφυτοῦσι. διὸ καὶ τοῖς ἡμέροις φυλακὴν ἀπ' αὐτῶν παρασκευάζουσι. ἀφαιροῦντες γὰρ τῶν ῥάβδων τὰς λεπτοτάτας, διαπλέξαντές τε ὑλίνῳ τρόπῳ φυλάσσει κύκλῳ τῶν κηπευομάτων, καὶ ταύτῃ συμπληρώμα περιβόλου παρέχεται δυσπάροδον ἀσφάλειαν. ἀνθῶν δὲ στεφανωτικῶν μέμνηται μόνος ὁ τὰ ‖ Κύπρια ἔπη ποιήσας ἢ Στασῖνος. Δημοδάμας γὰρ ὁ Ἁλικαρνασσεύς, ἢ Μιλήσιος ἐν τῷ περὶ Ἁλικαρνασσοῦ, Κύπρια Ἁλικαρνασσέως δ' αὐτὰ εἶναί φησι ποιήματα. λέγει δ' οὕτως, ὅστις ἐστὶν ὁ ποιήσας αὐτὰ, ἐν τῷ ια, ὑτωσί·

‖ ἵμαρτα μὲν χρυσῆς τότε αἱ χάριτές τε καὶ ὧραι
ποίησαν καὶ ἔβαψαν ἐν ἄνθεσιν εὐαρινοῖσιν,
οἷα φορεῦσ' ὧραι, ἔν τε κθόνῳ ἔνθ' ὑακίνθῳ,
ἔντ' ἴῳ θαλέθοντι, ῥόδῳ θ' ἁνὶ ἄνθει καλῷ
[ἡδεῖ νεκταρέῳ,] ἐνὶ ἀμβροσίαις [καλίκεσσιν]
ἄνθεσι ναρκίσσου [καλλιῤῥόου, δι' Ἀφροδίτη] ὥραις παντοίαις τεθυωμένα ἵμαρτα ἔσσο.

ὅτι δὲ ὁ ποιητὴς καὶ τῶν τῶν στεφάνων χρῆσιν εἰδὼς φαίνεται, δι' ὧν λέγει.

ἦ ῥα σὺ ἀμφιπόλοισι φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
πλεξαμένη στεφάνους εὐώδεας, ἄνθεα γαίης
αὐ κεφαλῇσιν ἔθηκε ‖ θεαὶ λιταροκρήδεμνοι
νύμφαι καὶ χάριτες, ἅμα δ' ἔζετο χρυσῇ Ἀφροδίτῃ,
καλὸν ‖ ἀείδουσαι καθ' ὁρᾶτο πολυπάμονα Ἴδης.

editis, procul à mari. Philinus scribit Iridis flores Lupos nominari, quòd lupi rictui labrisque similes sint. Nicolaus Damascenus libro centesimo octauo historiarum scribit circa montes Alpium lacum esse in multa stadia porrectum, in cuius ambitu quotannis exoriuntur flores & odoris iucundissimi, & venustissimi coloris, iis similes quos Calchas [a] nominant. Calcharum meminit sic Alcman, Aureum torquem habens ex floribus elegantium Calcharum. Meminit & illarum Epicharmus in Rustico [b]. Esse rosarum multa genera Theophrastus inquit libro sexto [c], & horum plurimis in flore quinq; folia, quibusdam duodecim, aliis viginti, nonnullis circa Philippos [d], centum, quas plantant ex Pangæo [e] translatas, vbi copiosæ proueniunt. Harum pusilla valde sunt interiora folia. Sic enim illa [f] prodeunt, vt intrinsecus alia sint, extrinsecus alia, sed nec ampla, nec odoris iucundi. Suauiùs olent quibus folia quina, si scaber est cortex inferior. Præstantissimus odor Cyrenis: quamobrem nobilissimum est rosaceum illic vnguentũ, & vno verbo tum violarum tũ reliquorum florum odor ibi eximius ac diuinus, præterquam croci, diuersa eius à reliquis [g] natura. Plurimum enim bonitãte cedere aliis videtur. Timachidas in Cœnis, rosam ab Arcadibus vocari scribit, εὐόμφαλον [h] id est odoratam. Apollodorus libro quarto Rerum Parthicarum scribit, in Parthica regione Philadelphum vocari florem quendam, de quo hęc tradit: Multiplex Myrtorum genus [i], atq; Similax, & quod Philadelphon vocant congruũ naturæ suæ cognomen sortitum. Nam cùm ex intercapedine spnote rami coïuerint, animato cõplexu cohęrescunt, & in vnitatem iunguntur, deinde procurrentes viuos surculos pariunt. Quimobrem cultris fundis sepes ex eo prætendunt, in hortorum circuitu conserentes commissis tenuissimis virgis, ac implexis retis modo, quæ sic contextæ munimentum inaccessum & tutum per ambitum vndique præbent. Coronariorum florum meminit qui Cyprios versus cõposuit Hegesias, aut Stasimus. Demodamas enim Halicarnasseus libro De Halicarnasso, poëma Cyprium esse cuiusdam Halicarnassei tradit. Autor igitur illius operis, quisquis sit, ita scribit vndecimo libro,

Vesti colorem & Aurea & Gratiæ
Illeuerunt, vernisque floribus eam tinxerunt,
Qualibus exornant sese Horæ [k], croco, hyacintho,
Floremi viola, rosæ pulchro flore,
Iucundo, nectareo: ambrosiis calycibus
Floris Narcissi eleganti colore formosi: te sancta Venus
Id nunc precor, vestis hac vt omni tempore sacra sit.

Eidem poëtę notum fuisse coronarum vsum planum est ex his quæ ita scribit:

Ministræ verò iocis atque risu hilaris Veneris,
Textus coronas suauiter olentes ex floribus terræ editis
Capitibus imposuerunt, fascia vnguento pingui reuinctis,
Nymphæ Gratiæque simul cum aurea Venere,
Pulchrè canentes per Idæ montem, pluribus irriguum fontium scaturiginibus.

Nicander

χρ. ἐν ταυτῷ μύρσιναι ἠνώμφαι.

χρ. ἡδεῖ, ν. χρ. καλύκεσσιν

χρ. καλλιῤῥόου, δι' Ἀφροδίτη

Nicander libro secundo Georgicorum flores etiam coronarios dum recenset De Nymphis Iadibus & Rosis hæc scribit:

At tu formosa & confere, & pange,
Floris violarum duplicia colore genera:
Pallidum alterum [a]*: alterum aspectu* [b] *simile auro.*
Ioniades nymphæ purâ ac renidentẽ coronam Ioni
Texere cùm cuperent, in Pisæ hortis,
Eos terra flores peperit: tum autem Ion cum canibus venatus
Suorum membrorum sordes abluebat in Alpheo,
Ad vesperam cum Iaonibus nymphis dormiturus.
Præterea rosæ spinis armatæ excisa germina
Terræ tumulis infige, ad duos palmos aperta [c] *via:*
Operisque principio precibus Themidum Oleniã [d] *venerare:*
Alendas deinde rosas cœlestibus dimitte pluuiis:
Sæpe illæ augescent foliis circumcirca comantibus:
Post Olenum secundas tenent Megara Nisæa [e]*: at*
nec Phaselis [f]*,*
Nec Leucophrys [g] *improbanda, si cui placet earum situs.*
Prouenti & optimè rosa ad Magnetis aquas Mæandri.
Radicosæ aliàs Hederæ in scrobibus ramos,
Sæpius verò integram eius coronam [h]*, grauem etiam corymbis, serito,*
Umbrosam, lentè serpentem, brachiis errabundam:
Vel germina ex ea resecta, vna plaga abscindens,
Deinde sportam ex viminibus nuper textis adapta.
Sic corymbi [i] *vt duo crocei simul iuncti*
Media sui parte coalescant, erecto supernè vertice
Vtrinque, virenti fastigiati & tecti fronde.
Seminis plenos loculos in summis capitibus generant,
Niueis floris foliis, croceo [l] *colore in medio tincta,*
Lilia, quæ leiria nuncupant alij poetæ:
Ambrosiam alij: multi Veneris oblectamentum,
Quoniam diuæ color is placet: at in floris medio turpe
Armamentum rudentis asini prominet, quod membrum m *dicitur.*
Iris radicibus lasciuiens, hyacintho
E cruore Aiacis nato similis,
Simul cum Chelidonij [n] *flore exoritur,*
Pari veluti cum aduentante hirundine cursu: ac prodeunte cochlea,
Frondem virentem effundit, sed nouellam.
Musarum lepido semper ore canitur,
Colore lychnis rubescens: nec Thryallidis [o]
Nec Anthemidum caduca vnquam senescet gloria,
Nec Boanthemi [p] *quod altissimè caput surrigit:*
Atque adeò nec Phlogis [q]*, quæ redeuntem dei splendorem* [r] *sequitur.*
Serpylli ramum latis in glebis seras,
Longis vt surculis repens se propaget,
Aut pendeat nympharum potum s *expetens.*
Papaueris florem tu adime.
Vt intactum caput, & à culicibus non erosum custodias.
Foliis omnibus flos noxius est: insident enim, cùm recluditur,
Bestiolæ, quæ rore t *madidum depascuntur*

A ‖ Νίκανδρος δ' ἐν δευτέρῳ Γεωργικῶν καταλέγων καὶ αὐτὸς στεφανωτικὰ ἄνθη, καὶ περὶ τῶν Ιαδων νυμφῶν καὶ περὶ Ρόδων ταῦτα λέγει.

Ἀλλὰ σὺ μὲν [πείρους τε] καὶ ὠρήια φυλλοίσι [ἄνθη, Ἰάονι νηγεθλῃ γεραιαισιδυσα,]
ὠκρόνιτε, χρυσῷ τε φυλῳ [εἰ σ' ὠπατρὸς εἶδε.]
[σεμναὶ Ἰωνιάδες] νύμφαι στέφος ἀγλαὸν Ἰωνι
Πισαίοις [ποθέσασαι] ἐνὶ ‖ κλήροισιν ὄρεξαν.
λοῦσε γὰρ [χλοερῷ, λιπαρῇ μετὰ δυμῷ] σκυλάκεσσιν,
B Ἀλφειῷ καὶ λύθρον ἑῶν ἐπελούετο γυίων,
Ἐσπέριος νυμφῇσιν Ἰαονίδεσσι μιγησόμενος.
αὐτὰρ ἀκανθοβόλοιο ῥόδου [καὶ ἐλεμνεῦ] βλαστὰς,
τῇφρος τ' ἐμπήξειας, ὁδὸν [διπαλαίστιον] λέχων.
‖ πρῶτα μὲν [Ὠδονίης] ‖ Θέμιδος ἀγλαὸς ἄρχεο μύθου
[λείπωμεν κλήροισιν ἀνειρέφε νηματοέσσαις]
αἰὲν ἐς ἐξήκοντα πέλεν κημώνατα πετήλοις.
δεύτερα [Νισαίης Μεγαρηίδος] ἐδὲ [Φασηλις,]
C ἐσθλ' αὐτὴ [λιθόκαρπον ἀγαστάμενος] ἐπιμέμφῃς
‖ ληθαίῃ Μάγνητος ἐφ' ὕδασιν αἰθαλόεσσα.
‖ κισσοῦ δ' ἄλλο τε [κλῶνες] ἀρίζηλοι [καπερίσιν,]
πολλάκι ἢ τέφρῃ αὐτὸ κορυμβήλοιο φυλλάδας
[θερμόκιον ἢ ἀργοτόνῳ κλαδέεσσι πλανήτιν,]
[βλαστοδρεπὲς δεχύτοιο καὶ εἰς μίαν ὀρεσκόρσῳ]
πτερὰν ὑπὸ πυρλέεσσι νεοπλεκτοῖσι καθάπτων,
ὄφρα δύο κροκόεντες ἐπιζυγέοντε [κορύμβοις]
μέσσα [σωφερίζωσιν] ὑπερφιάλοιο μετώπου,
D χλωροῖς ἀμφοτέρωθεν [ἐπηρεφέας] πετάλοισιν.
[πτερματίνῳ κάλυκες κεφαλῆγονοι] ἀντελέουσιν
[ἀργῆες πετάλοισι] κρόκῳ μέσα χροϊσθεῖσαι,
ἀκρίνα, λείρια δ' ἄλλοι ἐπιφθέγγονται ἀοιδῶν,
οἱ ἢ καὶ ἀμβροσίην, πολέες δέ γε χάρμ' ἀφροδίτης
[ἤεμπε] γὰρ χροιῇ. τὸ δέ τε μέσσῃ ἐπὶ μέσσον ὄνειδος
ὄπλον βρωμήεντα διεκτέλλον πεφάλισται.
ἴρις δ' ἐν ῥίζῃσιν [ἀγαλλιάσῃ δ' ὑακίνθῳ]
E αἰάσσῃ πεφυσέοικε, χελιδονίοισι ἢ [πίλναι]
ἄνθεσιν, ἰσοδρομεῦσα χελιδόσιν, [αἰτανακόλπῳ]
φυλλάδαι ἠλείλῳ] ἐκχύδεν, [ἀρτίγονον ἢ]
[εἶδον τε τ' ἠμνέσαι] ἀεὶ κάλυκες ξομίοισι.
[σιὼ καὶ ὡς τρίτα χροιῇ λυχνὶς,] ἐδὲ θρυαλλὶς,
ἐδὲ μὲν ἀνθεμίδων κενεὴ γηρύσεται ἀκμὴ,
[ἐδὲ βοανθεμάκεννα τά τε πύτανον κάρη ὑψοῦ.]
φλὸξ ἢ θεᾶ αὐγῇσιν [ἀερχομένης ἄουσα,]
F ἕρπυλλον [ἢ φελαλδύσοτ' ἐν βώλοισι] φυτδύσῃς,
ὄφρα κλάδοις μακροῖσιν ἐφερπύζων [ἀμέλαγκε]
[καταχρεμάσισι ἐφ' μίρων ποτὶ νυμφέων.]
καὶ δ' αὐτῆς μήκωνος ἀπὸ πλαταγώνια ταῦλοις,
ἄωρον κώδειαν ὄφρα κνώπεσι φυλάξῃ.
[φυλάσσειν γὰρ, πάντα διοιχομένοισιν ἐφίζει
ἕρπετα,] τὼ ἢ δρόσοισιν εἰσκομένω βοτέοντα

CAP. IX.

γρ. ἀπείροισι τε
γρ. Ἀνθη Ιαονίνδε. γένη γε μὴ ἰάσι δεσά.
γρ. εἰς ὦπα ἰδέσθαι.
fort. Οσά γ' Ἰωνιάδες ν.
γρ. ποθέσασαι
γρ. Χλοεῖλιμ γε μ.
vel
Σιὼ ἄχιον χλέννη ἢ μ.
γρ κωτατέμνεο
γρ. διπάλαιστα τελέσσων
γρ. Ωλενίης
fort. Πηλέως ἐν κλήρεσιν ἀνειρέφετ' Ημαθίοισι, vel, ἀναιρέφετ'
γρ. Νισαίης Μεγ.
γρ. Φασηλὶς
γρ. Λεύκοφρυς ἀγαστομύοις
γρ. κλῶνας
γρ. σκαπέτοισι
γρ. Δάσκιον, ἀργεπόδων ἢ δὲ κλαδέεσσι κομήτιν.
γρ. Βλάστα δρέπε δ' ἐν τοῖσι, κώνεις μίαν ὄρεο κόρσιν.
γρ. κόρυμβοι
γρ. συνερίζωσι
γρ. ἐπερεφέες
γρ. Πτερματικὼ κάλυκες κεφαλὼ
γρ. Αργυρέοις π.
γρ. Ηρεσε
γρ. ἀγάλλεῖ ἢ ὑακ.
γρ. τίλλει
γρ. αἴτ' ἀνακόλπῳ Φυλλάδα μηλείης
γρ. ἀρτίγονοι δ'
γρ. Εἶδον τ' ἠμύσαι
γρ. Σιὼ καὶ πορφυρέα λυχνὶς

γρ. Οὐδὲ βοάνθεμα κεῖν' ἄγ' ἐπέτανον κάρα ὑψοῖ. vel, Οὐδέ γε ἄνθεμα γρ. ἀνερχομένης αὔσασα γρ. δ' ἐφύδρεσιν ἐνὶ β. γρ. διάπτω
γρ. Καὶ κεκαταχρεμάσατο ἐφιμείρων π. γρ. Φύλλα σπίει γὰρ πάντα. ἀνοιχομένοισι δ' ἐφίζει Ερπ.

κώδειαν,

γρ.---ἄλλοτε ῥιπῆς Ἦξαν σαρκοτύπησι

κώδειαν, καρπωῖο μελιχροτέρῳ πληθουσαν.
Θρίων διοιχομένων ῥέα μὲν φλόγες [ἄλλοτε ῥείπη πληξαν σαρκοβύπησι,] τὰ δ' οὐ βάσιν ἐσήλ-
ξαν.
Θρία δ' ὁ λέγει τὰ τῆ συκῆς, ἀλλὰ τὰ τῆ μήκωνος.

γρ.οὔτε π' πωβρ.

[ὅτε τὶ παιβρώμιλω] ποσπδεγμφία. πολλάκι δ' ἴ-
χνη
σιφροῖς ὠλίσθησαν [ἐνιχρίμψαντες] καρείοις.
ἀδρύσει ἢ βλάσα βαθεῖ ἐν [ἔχει] καρπὸν
σαμψύχου λιβανώτιδ [νέας] κλάδας. ἠδ' ὅσα κῆποι
ἀνδράσιν ἐργοπόνοις σεφάνους ὑπαπορσαίνουσιν.
ἦ ἠδ καὶ λεπταὶ πλερίδες, καὶ ‖ παιδὸς ἔρωτες
‖ λώκη ἴσα μθύοιεν, καὶ κρόκος· εἶαρα μύων
[κύπρος τε σισύμβρελον,] ὅσσά τε χ' ὅια
ἄπορα [νομθύοισι] πότνις ἀνεθρέψατο λειμών
κάλλεα, βουφθαλμόν τε καὶ ὠδῖδες ‖ Διὸς αὐ-
θος,
[χάλκας,] σιὼ δ' ὑάκινθον, [ἴων δάς τε χαμυ-
λάς,]
‖ ὀρφνοτέρας ἀὰς [τεῦξε] μελ' ἀνθεσι Περσεφόνεια,
σιὼ ἣ καὶ ‖ ὑψήνεθα ‖ πανόσμιον, ὅσσά τε [τύμ-
βοι]
φάσγανα [παρθενικᾶς ‖ νεόχου παισὶν] ἀμφι-
χεόνται,
αὖθαί τ' ἠίθεαι Ανεμωνίδες ἀσπάσιαται
τηλόθεν ὀξυλέρησιν ἐφελκομθύαι χροιῆσιν.
Εν ἐνίοις ἢ χρᾶφέλα, ‖ ἐφελκομθύαι φιλο-
χροιαῖς.

γρ.πλακάβ. βαλε

πᾶς δέ πις ἢ Ελένειον ἢ Ασέρα φωτίζοντα
δρέψας, εἰνοδίοισι θεῶν [πλακάμβαλε] σηκοῖς
ἢ αὐτῆς βρεθάεσιν, ἅτε πρώτιστον ἰδοῦσαι,
‖ πολλάκι θέλκια καλὰ, τότε χρυσανθὲς ἀμέρ-
γων,

γρ.Λείεια γρ. Καί γε τέταρτον πώ-γωνα, καὶ εὐ-τραπέας, vel, εὐτρεπίας κυ-κλαμίνους

[‖ λήριαλε] σηλαῖσιν ὑπιφθίνοντα καμόντων,
[‖ καὶ γεραιὸν πώγωνα, ἐὐτραπέας κυκλαμί-
νου,]
[‖ σαύριωτ' ἢ χθόνιον πέφαλαι σέφος Ηγεσιλίθ.]

Εκ τούτων τῶν ἐπῶν δῆλον γίνεται, ὅτι ἕτερόν ἐστι τὸ χελιδόνιον τῆς ἀνεμώνης. τινες γὰρ ταὐτὸ εἶναί φασι. Θεόφραστος δέ φησι ταῖς ἀμφιθήσεις λαμβάνειν δεῖ σωακολουθοῦντα τοῖς ἄστροις, τό τε ἡλιοτρόπιον καλούμενον, καὶ τὸ χελιδόνιον, καὶ γὰρ τοῦτο ἅμα τῇ χελιδόνι ἀνθεῖ. καὶ ἀμβροσίαν ἢ ἄνθος τι ἀναγράφει ὁ Καρύστιος ἐν ὑπομνήμασι, λέγων ὅτως ὁ Νίκανδρος φησιν ἐξ ἀνδριάντος τῆς κεφαλῆς Αλεξάνδρου τὸν καλυμένον ἀμβροσίαν φύεσθαι ἐν Κῶ· πεθείρῃσι δ' ἄνω πεῖ αὐτῆς. ὅθι τὸ κρῖνον ὅτω λέγουσι. Τιμαχίδας δ' ἐν τετάρτῳ Δείπνου, ‖ καὶ θήσιόν τι ἀναγράφει καλούμενον ἄνθος.

CAP. X.

fort.Λακωνίας γρ.ὁ ἅρ ῥα μ.

θήσιον δ' ἁπαλὸν μήλῳ ἐναλίγκιον ἄνθος
‖ λευκερυθὲς ἱερὸν πεικαλλὲς, [ὃν ῥα μάλιστα]
φίλαν.

ἀπὸ τούτου δέ φασι τοὺς ἄνθους καὶ τὸν τῆς Αριάδνης καλούμενον στέφανον πεπλέχθαι. καὶ ὁ φε-

A *Codium* [a] *fructu mellito plenum.*
Detracto verò flore [b], *facilè à cortice capitis alio tu reiicies,*
Manu percussum si excutias: non enim gradum ea obsirmare possunt, animalia.
(Τὰ θρία [c] Nicander hîc vocat non ficus ramos, sed papaueris florem.)
Aut alicunde cibum capere: & sæpe accidit
Vt solidis papaueris capitibus dum se impingunt,
Per lubricum eius læuorem cadant.
Sic etiam celeriter germina in profundo capitis
B *vasculo semen amplificant.*
Sampsuchum etiam tu sere, ac libanotidis [d] *nouellos ramulos, & quotquot horti*
Texendis coronis suis cultoribus industriis suppeditant.
Nam & exilis filix [e], *& Acanthus*
Haud minus quàm populus vinaces sunt: diuturnus etiam crocus, vere abditus:
Quin & ligustrum, & sisymbrium, & quotquot ac qualescunque
Minime satos affluente potu pratum educat.
C *Venustos flores: Buphthalmon, inodorus Iouis flos:*
Chalca [f]*: Hyacinthus: humi iacentes violæ:*
Quas colligebat g *ætra Proserpina:*
Tum etiam procera firmáque Panos arbor [h], *& quotquot sepulchro virginis*
Gladiolorum [i] *genera recenter congesta circumfunduntur.*
Et Anemonides, fulgentes ipsæ ante aquam contrectentur,
Splendidiore procul colore allicientes.
D (In [k] quibusdam codicibus scribitur, ἐφελκόμθυαι φιλοχρόιας.
Quiuis autem vel Helenium, vel nitentem Astera,
Collectum infert deorum templis ad vias extructis,
Aut deorum simulachris, quæcumque primum aspexerit:
Aut elegantes alios multos auellens, & chrysanthes [l] *carpens*
Leiriáque, pilis ac cippis mortuorum ea non inuidet,
Vt nec senilem [m] *barbam, nec speciosum cyclaminum,*
E *Nec nasturtium* [n], *quod Agesilai vernaculam fuisse coronam aiunt.*

Ex his versibus patet ab Anemone differre Chelidonium, contra sententiam nonnullorum, qui easdem esse plantas censuerunt. Theophrastus [o] de Chelidonio ita scribit: Florentia quædam ac germinantia astris obsequuntur, vt Heliotropiũ, & Scolymus, qui & circa solstitium florem emittit, & Chelidonium, quod sub hirundinum aduentum florem parit. Ambrosiam florem Carystius sic memorat in Commentariis. Nicander scribit apud Coos è capite statuæ Alexandri enatam fuisse, quam vocant Ambrosiam [p]. Suprà de illa nos diximus à quibusdam ita lilium vocari. Timachidas libro quarto Cœnæ florem
F quendam Theseum [q] appellat sic:

Theseum mollem, mali flori ex albo rubescenti similem
Legebat, sacrum, pulchrum, quo maximè
Gaudebat.

Ex eo flore Ariadnes coronam textam fuisse is videlicet autor scribit. Pherecrates,

recrates, siue autor fabulæ quam Persas vocant, ad hunc modum coronarios flores quosdam recenset:

Age tu qui maluam a intueris, hyacinthum spiras,
Melilotum loqueris, rosas distractis labris rides:
Amaracum oscularis, dimoto corpore apium oles,
Cosmosandalum b incedis, vinum affunde, & acclama
Tertium Pæana, vt est lege sancitum.

Autor Metallicorum, qui attribuuntur ipsi, ait:

Vite sub arbustiua molles plantarum c asparagos
Proculcantes, in prato loti ferace, cyperúmque roscidum,
Anthrisci herbosam comam, tenellaque viola, ac trifoly.

In his quæro Trifolium quidnam sit. Nam Demaretæ poëmatium adscribitur, cuius titulus est, Trifolium. Pherecrates, siue Strattis, in fabula quam Probos inscripsit, ait:

Lauerunt antea quam dies illucesceret, alij coronati, vnguentati alij.

Idem autor in ea fabula meminit Sisymbrij & Cosmosandali. Cratinus in Effœminatis:

Chamamelis omnigenis pascitur d mihi caput,
Liliis, rosis, leiriis, cosmosandalis, violis, sisymbriis,
Anemonarum vernis calicibus, serpyllo, croco, hyacintho,
Elichryso ramis, œnanthe, charóque hemerocalle,
Et hederæ e floribus, melitoto circumsepiente, caput
Mihi semper tegitur: ac sane vltro ridentem ad me cytisus accurrit.

Coronarum autem & vnguentorum missus secundæ mensæ præibat, vt Nicostratus in Pseudostigmatia f his declarat:

Ac tu quidem
Concinnè secundam mensam appara,
Edmque omnifariis adorna bellariis:
Vnguenta, coronas, thus, tubicinam accipe.

Philoxenus dithyramborum scriptor in opere, cuius titulus est Cœna, epularum initio coronas dari tradit, his verbis:

Aqua lauanàis manibus allata est:
Molliusculus puellus argenteo gutto quem tenebat,
Affudit, coronásque deinde adnexit,
Tenues, è puris myrti ramis magno labore contextas.

EVbulus in Nutricibus:

Domum vt sunt ingressi vetuli, statim accubuerunt: mox
Adest corona: apponitur elata mensa:
Adiacet trita maza venustis superciliis.

Apud Ægyptios eum morem fuisse tradit Nicostratus in Iociste g, quem Ægyptium esse fingit:

Offendimus, inquit, lenonem, & alios duos,
Qui nuper coronam in manus sumpserant: tum,
Recte vobis sit, inquam: opportunè venimus, ô Chærephon.

Tu verò, ô Cynulce, exple ventrem, deinde nobis explana quidnam sit, quod de Meliloto Cratinus dixerit his verbis, Melilotóque semper muniente caput stipatur. Nam quandoquidem ἔξοινον, temulentum, iam te video, sic enim Alexis ebrium vocat in Apœcizomeno h, nõ amplius te lacessam, sed quæ facto sunt opus, mandabo pueris, vt est apud Sophoclem in Syndeipnis i:

A ρεκράτης ἢ, ἡ ὁ ποιητικὸς τὸ δρᾶμα τοῦ Πέρσας, μνημονεύων καὶ αὐτὸς ἀνθῶν τινῶν στεφανωτικῶν φησὶν· ‖ ὦ μαλάχας μὲν [ἐρέρων] ἀναπνέων [ἀφ' ὑακίνθου,] καὶ μελιλώτινον λαλῶν, καὶ ῥόδα ποθοσεσηρώς, ὦ φίλων μὲν ἀμάρακον, ποθεκινῶν ἢ σέλινον, καὶ κοσμοσανδαλα βαίνων, [ἔγχει καὶ πιβόα τιτων] ὡς νόμος ἐστίν. ὁ δὲ ποιητικὸς τοῦ εἰς αὐτὸν ἀναφερομένης μελιλωτίδος φησὶν ὑπὸ ἀναδενδράδων ἁπαλὰς ἀπαλαίθους πατοῦντες ἐν λειμῶνι λωτοφόρῳ, κύπειρον τε δροσώδη, καὶ ἀνθέμια μαλακῶν· ἴων [λίμακα] τε τριφύλλου. ἐν τούτοις ζητῶ, τί τὸ τρίφυλλον· καὶ γὰρ εἰς Δημαρέτου ἀναφέρεταί τι ποιημάτιον, ὃ ἐπιγράφεται Τρίφυλλον. καὶ τοῖς ἐπιγραφομένοις ἢ ἀγαθοῖς Φερεκράτης ἢ Στράττις φησὶ λυσάμενοι ἢ ποτὲ λαμπὰς ἡμέρας ἐν τοῖς στεφανώμασιν, οἱ δὲ ἐν τοῖς [μύρῳ λαλεῖται] ὠδὲ σισυμβρίων κοσμοσανδάλων τε· καὶ Κρατῖνος ἐν Μαλθακοῖς· παντοίοις γε μὲν κεφαλὴν ἀνθέμοις ἐρέπομαι, λειρίοις ῥόδοις, κρινοῖς, κοσμοσανδάλοις, ἴοις, καὶ σισυμβρίοις ἀνεμωνῶν κάλυξ τ' ἠλναῖς, ἑρπύλλῳ, κρόκοις, ὑακίνθῳ, ἑλιχρύσου κλάδοις, οἰναν θησιν, ἡμερ σκαλεῖτε τὸν φιλεμένῳ [ἀνθρυσκίσκου φοβήτω τ' ἀεὶ φερόρῳ μελιλώτῳ κάρα] τυκάζομαι, καὶ κύπιος· αὐτὰρ ἐγὼ δὲ μέσον ἔρχεται. ἢ ἢ τ' στεφάνων καὶ μύρων πότερον ἐστὶ τὸ δεῦτερος τραπέζης, ὡς παρίσησι Νικόστρατος ἐν ψευδοστιγματίαι δι' τούτων·

καὶ σὺ μὲν
τὴν δευτέραν τράπεζαν εὐπρεπῆ ποίει,
κόσμησον αὐτὴν παντοδαποῖς τραγήμασι,
μύρον, στεφάνους, λιβανωτὸν, αὐλητρίδα λάβε,

Φιλόξενος δ' ὁ Διθυραμβοποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Δείπνῳ ἔρχεσθαι τὸν στέφανον τῆς ὠχίας, ἐτῶσι λέγων· καθ' χειρὸς δ' ἦλυθ' ὕδωρ ἁπαλὸς παιδίσκος ἐν ἀργυρέᾳ ποδοχόῳ φέρων ἐπέχεεν. εἶτ' ἔφερε στεφανοπλεκὰς ἀπὸ Μυρτίδων [δυγνήτων κλάδων] διασώπιον.

ΕΥβουλος Τιτθαῖς·

ὡς γὰρ εἰσῆλθε τὰ γερόντια τότε εἰς δόμους,
εὐθὺς ἀνεκλίνετο. παρῆν ὁ στέφανος ἐν τάχει.
ἤρετο τράπεζα, παρέκειθ' ἅμα τετριμμένη
μάζα χαλκοβλέφαρος.

τοῦτο δὲ ἔθος ἐστὶ παρ' Αἰγυπτίοις, ὡς Νικόστρατος φησὶν ἐν Τοκιστῇ. Αἰγύπτιον δὲ τὸν τοκιστὴν ὑποπτεύει. καταλαμβάνομαι τὸν πορνοβόσκον, [καὶ δ' ἑτέρας] καθ' χειρὸς ἄρτιος εἰληφότας τὸν στέφανον. Εἶεν καλὸς ὁ καιρὸς Χαιρεφῶν. σὺ δ' ὑγασρίζε Κώθλε, καὶ μεταβαῦτα εἶπε ἡμῖν, ἀφ' τί Κρατῖνος εἴρηκε τὸν μελίλωτον, τῆς τ' ἀεὶ φερόρῳ μελιλώτῳ. ἐπεὶ δέ σε ὁρῶ ἔξοινον ἤδη γεγηθότα, ἔτως δ' εἴρηκε τὸν ‖ μεθύσιον Ἀλεξις ἐν Εἰσοικιζομένῳ· παύσομαί σε ἐρεχελῶν, καὶ τοῖς παισὶ προσκελεύομαι καθ' τὸν Σοφοκλέα, ὃς ἐν Σωσθένους φησί·

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

Φορεῖτε, μασσέτω τις, ἐγχείτω βαθὺν
Κρητῆρα. ὁ δ' ἀνὴρ οὐ πρὶν ἂν φάγῃ καλῶς
γρ. Πρὶν ὅμοια [Ὅμοια] καὶ βοῦς ἐργάτης ἐργάζεται.
Καὶ κατὰ τὸν Φλιάσιον δ' Ἀριστίαν. ἐν γὰρ οὗτος ἐν
ταῖς ἐπιγραφομένοις Κηρσὶν ἔφη·
Σύνδειπνος [ἢ ἠπίκωπος] ἢ ‖ μαζαγρέτας
γρ. ἐπίκωπος [Αἰδοῦ τραπεζεὺς] ἀκραταίαν νηδὺν ἔχων.
γρ. Ἀδου τρ. Ἐπεὶ δὲ τοσούτων λεχθέντων μηδὲν ἀποκρίνεται, κε-
λεύω αὐτὸν κατὰ τοὺς Ἀλεξίδος διδύμους χυ-
δαίοις στεφανωθέντα στεφάνοις ἐξάγεσθαι τοῦ συμπο-
σίου. τῶν δὲ χυδαίων στεφάνων μνημονεύων ὁ Κω-
μωδιοποιός φησι·
Στεφάνων δὲ τοῦτονὶ χύδην πεπλεγμένων.
Κἀγὼ δ' ἐπὶ τούτοις τοῦ λέγειν ἤδη παύσομαι τὸ
τήμερον, παραχωρῶ τε τὸν περὶ τῶν μύρων λόγον
τοῖς βουλομένοις διεξέρχεσθαι, τῷ τε παιδὶ προ-
στάττων ἐπὶ τῇ στεφανηφόρῳ ταύτῃ μου διαλέξει
κατὰ τὸν Ἀντιφάνους,
γρ. Στεφάνοις ἐν. [‖ ἐνεγκεῖν] δεῦρο τῶν ‖ χρηστῶν δύο,
καὶ δάδα χρηστὴν ἡμμένην χρηστῷ πυρί.
οὕτω γὰρ τὴν τῶν λόγων διεξοδον ὥσπερ δράμα-
τος ποιήσομαι. καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας, ὥσ-
περ αὐτοῦ σιωπὴν καταμαντευσάμενος, ἀπέ-
θανεν εὐτυχῶς οὐδένα καιρὸν νόσῳ παραδούς.
πολλὰ δὲ λυπήσας ἡμᾶς τοὺς ἑταίρους· περιενεγ-
κόντων δὲ τῶν παίδων ἐν ἀλαβάστροις καὶ ἄλλοις
χρυσοῖς σκεύεσι μῦρα τὸν Κύνουλκον θεασάμενός
τις, πολλῷ τῷ μύρῳ τὸ πρόσωπον ἐπέχρισεν· ὁ δὲ
διεγερθεὶς καὶ μόλις ἑαυτὸν ἀναλαβὼν, τί τοῦτ',
εἶπεν, Ἡράκλεις, ‖ οὐ σπογγιᾷ τίς μου παρελθὼν τὸ
πρόσωπον ἐκκαθαρίσει μεμολισμένον μαγγα-
νείαις πολλαῖς; ἢ οὐκ οἴδατε καὶ τὸν καλὸν Ξενο-
φῶντα, ἐν τῷ συμποσίῳ ποιοῦντα τὸν Σωκράτη
τοιαυτὶ λέγοντα· νὴ Δί' ὦ Καλλία, τελέως ἡμᾶς
ἑστιᾷς· οὐ γὰρ μόνον δεῖπνον ἄμεμπτον παρέθηκας,
ἀλλὰ καὶ ἀκροάματα καὶ θεάματα ἥδιστα πα-
ρέχεις. τί οὖν εἰ καὶ μῦρον ἐνέγκαι τὶς ἡμῖν. ἵνα καὶ
‖ εὐωδίαν ἡστιώμεθα. μηδαμῶς, ἔφη ὁ Σωκράτης.
ὥσπερ γάρτοι ἐσθὴς ἄλλη μὲν γυναικεία, ἄλλη
δὲ ἀνδρεία καλὴ, οὕτω καὶ ὀσμὴ ἄλλη μὲν ἀνδρὶ,
ἄλλη δὲ γυναικὶ πρέπει. καὶ γὰρ ἀνδρὸς μὲν δή που
ἕνεκεν οὐδεὶς μύρῳ χρίεται. αἵγε μὴν γυναῖκες,
γρ. καὶ ἂν ν. ‖ ἄλλως τε [ἂν καὶ νύμφαι] τύχωσιν οὖσαι, ‖ ὥσπερ
γρ. μύρου μέν τι καὶ προσδέονται; ἡ Νικηράτου τε τούτου, καὶ ἡ Κριτοβούλου, [μύρου
μέτι καὶ προσδέονται] [ναῦται γὰρ τοῦτο ὄζουσιν.] ‖ ἐ-
γρ. αὗται γὰρ τούτου ὄζουσι λαίου δὲ τοῦ ἐν γυμνασίοις ὀσμὴ [καὶ παρουσία [ἀν-
γρ. καὶ παροῦσα ἡδίων ἢ μύρου γυναιξὶν ἡδίων, καὶ ἀπουσία ποθει-
νοτέρα.] καὶ γὰρ δὴ μύρῳ μὲν ἀλειψάμενος δοῦ-
λος καὶ ἐλεύθερος εὐθὺς ἅπας ὅμοιον ὄζει. αἱ δ'
ἀπὸ τῶν ἐλευθέρων μόχθων ὀσμαὶ ἐπιτηδευ-
μάτων τε πρῶτον χρηστῶν καὶ χρόνου πολλοῦ δέον-
ται, εἰ μέλλουσιν ἡδεῖαί τε καὶ ἐλευθέριοι ἔσεσθαι. καὶ
ὁ θαυμασιώτατος δὲ Χρύσιππος τὴν ὀνομασίαν
φησὶ λαβεῖν τὰ μῦρα ἀπὸ τοῦ μετὰ πολλοῦ μόρου καὶ
ποθοῦ ματαίου γίνεσθαι. Λακεδαιμόνιοί τε ἐξελαύ-
νουσι τῆς Σπάρτης τοὺς τὰ μῦρα κατασκευάζοντας,
ὡς διαφθείροντας τοὔλαιον, καὶ τοὺς τὰ ἔρια δὲ βά-
πτοντας, ὡς ἀφανίζοντας τὴν λευκότητα τῶν ἐρίων.

A *Afferte menſam, abſtergat aliquis: in profundum craterem*
Vinum fundito: qui multum, priuſquam bibat, comeſt,
Idipſum facit quod bos operarius:

Tu enim, quod dixit Ariſtias Phliaſius in fabula, cuius titulus, κηρὸς [a], eſt,

Conuiua, aut ferculorum diſſector [b], aut mazæ venator [c]:
Pudeat, ô menſarie [d], quod adeo tibi ſit aluus intemperans.

B Quoniam verò nihil reſpondet tot verbis prouocatus, exigi conuiuio illum iubeo tumultuaria [e] corona, τῇ χυδαίᾳ, cinctum: cuius ſic meminit Comicus [f]:

Harum coronarum, quas χυδὴν, confusè, texuerunt.

Hîc ego in totum diem finem dicendi facio, ac ſermonem de vnguentis ei qui volet perſequi concedo, pueróque ob hanc meam orationem De coronis abſolutam, impero, vt inquit Antiphanes,

Coronas afferre duas huc probas:
Facémque bonam, accenſam igne bono.

vt exitus talis meæ ſit orationis qualis eſt in fabulis cataſtrophe. Sic locutus ille, paucis poſt diebus, quaſi perpetuum ſibi vaticinatus ſilentium, mortem obiit fœlicem, nullo relicto ægritudini [g] ſpatio, incredibili omnium noſtrum dolore, qui cum eo neceſſitudine iuncti fueramus. Circumferentibus autem pueris vnguenta in alabaſtris, & aliis vaſis aureis, dormitantem Cynulcum intuitus aliquis, vnguento faciem illeuit. Expergefactus ille, cùm vix ad ſe rediiſſet, quidnam hoc? ait: Hercules, nonne præteriens aliquis meã ſpongia faciem abſterget ſordibus [h] multis inquinatam? Neſcitis lepidum Xenophõtem, in conuiuio, Socratem dicentem hæc induxiſſe: Hoc per Iouem conuiuium quo nos excipis, ô Callias, omnibus numeris perfectum eſt. Non enim tantùm eiuſmodi cœna eſt, vt accuſari & reprehendi nihil queat, ſed & narrationes & ſpectacula exhibes iucundiſſima. Tum ille: ecquid, ſi vnguentum afferatur, vt odoris ſuauitate nos quoque reficiamur? Minimè verò, inquit Socrates. Nam, vt alia veſtis mulierem decet, alia virum: ſic odor fœminis alius conuenit, alius viris. Nullum, ego equidem, viri cauſſa, vnguento delibutum iri exiſtimo. At fœminæ, præcipuè ſponſæ, ſi fuerint, vt Nicerati huius filia, & Critobuli, egent vnguentis, eáque non præter decorum olent. Olei verò quo vtimur in gymnaſiis, & ſuauior eſt præſens odor, &, cum abeſt, optabilior. Vnguento namque ſeruus ac ingenuus ſi madeat, odorem confeſtim vterque planè eundem ſpirat, at, qui liberali exercitatione odor conciliatur, & optimis [i] inſtitutis, & multo ſpatio temporis opus habet, liberalis vt ſit, atque iucundus. Chryſippus imprimis admirabilis, μῦρον, vnguentum, ita ſcribit appellatum fuiſſe, quia μετὰ πολλοῦ μόρου καὶ πόνου ματαίου γίνεται, multo labore, inanique ſtudio, paretur. Lacedæmonij vnguentarios Sparta eiecerunt, quòd oleum corrumpant: & lanarum infectores, quòd candorem lanæ obliterent.

Sol

Solon sapiēs legibus suis vetuit viros vnguenta vendere. Nunc autem, vt ait Clearchus libro secundo Vitarum, hominum non solùm in odore, sed etiam in colore luxus, eos effœminat qui eiusmodi voluptatibus se tradunt. Vos autem mollitiem à virtute etiamnum seiunctam habere putatis quod iucundum ac delicatum sit, quamuis Sappho reuera fœmina, & lasciua poëtices studio, veretur quod honestum, ab eo quod volupe est, separare.

Ego, inquit, *delitias amo: feri* [a] *tamen hominis*
Mihi sorte amor contigit, & honestus, & splendidus:

qnibus scilicet verbis declarat amoris sui cupiditatem magnificam ac decoram fuisse, quod virtutis proprium est. Parrhasius pictor, quamuis immodicè supra conditionē artis suæ, & id quod ingenuo est homine dignum, delitiis emollitus, verbis tamen amore se virtutis teneri profitebatur. Itaque laudem [b] consecutus pictis quibusdam tenuibus lineis. Herculi qui est Lyndi, & aliis omnibus suis operibus subscripsit:

Pinxit hæc Parrhasius, cui clara Ephesus patria est,
Virtutis quidem cultor, vita mollis, ac voluptuarius.

Quidam vero mea sententia festiuus homo grauissimè ferens quòd virtutis pulchritudinem ac gratiam vitæ mollitie fœdaret, & quam erat fortuna opulentiam largita, inuidioso fastu fruendis voluptatibus impenderet, Parrhasij versibus illis subscripsit: quia tamē venerari sese virtutem ait, hoc condonandum. Hactenus Clearchus. Sophocles poëta in Cretensibus, (ea fabula est,) Venerem deam, qua voluptas significatur, vnguento perfusam fingit, & ad speculum sese contemplantem: Palladem verò, cuius nomine mentem prudentiámque intelligimus, ac virtutem, oleo perungi, & exerceri. Occurrit his Masurius, &, ignoras, inquit, ô beate vir [c], sensus in capite positos odoribus demulceri, ac deliniri? quod Alexis in Improba sic dixit:

Maxima bonæ valetudinis pars, odores cerebro bonos obiicere.

Alcæus insuper poëta simul & fortissimus & pugnacissimus, inquit:

Mihi deorsum in pectus vnguentum suaue profudit:

tum etiam sapiens Anacreon:

Aduola tandem, ait, fistula canens, vnguento mihi
pectus vt cauum oblinas:

hortatur videlicet sibi vt vngat pectus, in quo sedes est cordis, tanquam odoris suauitate cor recreetur. Hoc autem apud veteres fuit olim factitatum, non ideo tantùm quòd naturâ vapor odoris à pectore sursum in caput efferatur, sed etiam quia in corde sit animi domicilium, vt asserunt Philotimus & Praxagoras illustres medici. Itaque Homerus inquit:

Percusso pectore cor verbis increpuit.

& alibi:

Cor in pectore latrat.

& alibi:

Ipsi quoq; Hectori [d] *animus in pectore quatiebatur.*

quo argumento contendunt excellentiorem animi vim illi habitare. Cùm enim suffragia hominum anxia mente in litibus expectantur, planissimè cor trepidare contingit.

A Σόλων τε ὁ σοφὸς ἀφῃρεῖτο τοὺς νόμους κεκώλυκε γοῦν ἄνδρας μυροπωλεῖν. νῦν δὲ τὰ ἀνθρώπων ἤχει οὐ σώματα μόνον, ὡς φησι Κλέαρχος ἐν δευτέρῳ περὶ βίων, ἀλλὰ καὶ αἱ ψυχαὶ τρυφερὸν ἔχουσαί τι, σωνεκθηλυνόμεναι τοῖς μεταχειριζομένοις. ὑμεῖς δ' οἴεσθε τὴν ἀβροτητα χωρὶς ἀρετῆς ἔχειν [ἢ τρυφερόν.] καί τοι Σαπφὼ γυνὴ μὲν οὖσα ἀληθείαν ὅσα καὶ ποιήτρια. ὅμως [ἡδέθη] τὸ καλὸν τὴν ἀβροτητα φανερὸν ποιοῦσα πᾶσιν, ὡς ἡ τοῦ ζῆν ἐπιθυμία τὸ λαμπρὸν καὶ τὸ καλὸν εἶχεν αὐτῇ. ταῦτα δέ ἐστιν οἰκεῖα τῆς ἀρετῆς. ‖ Παρράσιος δ' ὁ ζωγράφος καίτοι ἀνὴρ μέλος ὑπὲρ τὴν ἑαυτοῦ τεχνην τρυφήσας, καὶ τὸ λεγόμενον ἐλεύθερον [σκραβόνιον ἔκτινων ποτηρίων] ἐλκύσας, λόγῳ δοὺς ἀπελάβετο τῆς ἀρετῆς ἐπιγραψάμενος τοῖς ἐν Λίνδῳ πᾶσιν αὐτοῦ ἔργοις. ἀβροδιαίτος ἀνὴρ, ἀρετὴν τε σέβων ταῦτ' ἐγραψεν Παρράσιος. ‖ ὥ κομψός τις ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ὑπεραλγήσας ῥυπαίνοντι τὸ τῆς ἀρετῆς ἀβρὸν καὶ καλὸν, ἅτε φορτικῶς μεταλαβόντι τὴν εἰς τρυφὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τῆς τύχης χορηγίαν, παρέγραψε τὸ ῥαδιοδιαίτῳ ἀνήρ. ἀλλ' ὅμως ἀφ' ὧν ἀρετὴν φῆσαι τιμᾶν, ἀνεκτέον. ταῦτα μὲν ὁ Κλέαρχος. Σοφοκλῆς δ' ὁ ποιητὴς ἐν Κρησὶ τῷ δράματι, τὴν μὲν Ἀφροδίτην ἡδονὴν τινα οὖσαν, δαίμονα, καὶ μύρῳ ἀλειφομένην ἄγει, καὶ καρπαλιζομένην· τὴν δ' Ἀθηνᾶν, φρόνησιν οὖσαν καὶ νοῦν, ἐπὶ δ' ἀρετὴν, ἐλαίῳ χριομένην καὶ γυμναζομένην. τούτοις ἀπαντήσας ὁ Μασσέριος ἔφη· ὦ δαιμόνιε ἀνδρῶν, οὐκ οἶδας ὅτι αἱ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ ἡμῶν αἰσθήσεις ὀσμαῖς ἡδείαις προηγορεύονται, ὥσθ' ἑπτὰ τε θεραπεύονται, καθὰ

καὶ Ἀλεξις φησιν ἐν Ποιήρᾳ ἔτως·

ὑγιείας μέρος
μέγιστον, ὀσμὰς ἐγκεφάλῳ χρῆσθαι ποιεῖν.

καὶ ὁ ἀνδρειότατος ὢν, ὥσθ' ἑπτὰ ὢν καὶ πολεμικὸς ποιητὴς Ἀλκαῖος ἔφη·

καδδὲ ἐχθύσαν μῦρον ἀδὺ κατὰ σᾶς κήθεος ἄμμι.

καὶ ὁ σοφὸς δ' Ἀνακρέων λέγει.

[τί μὲν πέτεαι] συρίζων κοιλότερα κήθεα χρισάμενος μύρῳ.

τὰ κήθη ὡς ἀκελεύστως μυροῦ, ἐν οἷς ἐστι ἡ καρδία, ὡς κ' ταύτης δηλονότι παρηγορουμένης τοῖς ὀσμαῖς. τοῦτο δ' ἔπεσθον, ἃ μόνον τὰ ὀσφρήσεως καθ' φύσιν ἀναφερομένης ἐπὶ τὸν ὄσφρησιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ νομίζειν, ἐν τῇ καρδίᾳ τὸ ψυχικὸν κυθήσεσθαι, ὡς Πραξαγόρας καὶ Φιλότιμος οἱ ἰατροὶ ἐδήλωσαν. ‖ καὶ Ὅμηρος δέ φησιν.

κῆθος ἔπληξας. κραδίῃ δὲ οἱ ἔνδον ὑλάκτει. καὶ,

κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει. καὶ,

Ἔκτορι δ' αὖτε θυμὸς ἐνὶ κήθεσι πάλλετο, ὃ δή κ' σημεῖον φέροντι τὸ κυριώτερον τῆς ψυχῆς ἐνταῦθα κεῖσθαι. καθ' ὃ δὴ καὶ ἐν τοῖς ψήφοις γινομένας ἀγωνίας πάλλεσθαι τὴν καρδίαν ὑπολαμβάνουσι.

τί τρυφερόν; ἡδέσθη Ἐγὼ δὲ φίλημι ἁβροσύναν. καί μοι τὸ λαμπρὸν ἔρος ἀελίῳ, καὶ τὸ καλὸν λέλογχε.

ἐκ ραδείων πινῶν, ἐκ τε κωμικῶν ἑλκ.

πότεαι & μύρῳ;

CAP. XL.

καὶ ὁ Αγαμέμνων δέ φησιν ὁ Ομηρικός.
αἰνῶς γὰρ Δαναῶν περιδείδια, οὐδέ μοι ἦτορ
ἔμπεδον, ἀλλ' ἀλαλύκτημαι, κραδίη δέ μοι ἔξω
στηθέων ἐκθρώσκει, τρομέει δ' ὕπο φαίδιμα γυῖα.
Καὶ ὁ Σοφοκλῆς δὲ τὰς ἀπολελυμένας τοῦ φό-
βου πεποίηκε λεγούσας·
‖ Θυμῷ δ' οὔτι ‖ φαιδρὰ χορεύει ‖ τάρβους θυ-
γάτηρ.
Αναξανδρίδης δὲ τὸν ἀγωνιῶντα παράγει λέ-
γοντα·
ὦ πονηρὰ καρδία,
ἐπιχαιρέκακον ὡς εἶ μόνον τοῦ σώματος.
[ἀρχὴ] γὰρ εὐθὺς, ἂν ἴδῃς, δεδοικότα.
Πλάτων δέ φησι τὸν τῶν ὅλων δημιουργὸν, καὶ τὸν τοῦ
πλευμόνος αὐτῇ φύσιν παραθεῖναι, πρῶτον μὲν μα-
λακὴν καὶ ἄναιμον, εἶτα σήραγγας ἔχουσαν οἷον
σπόγγου κατατετρημένας· ἵν' ἐν τῇ τῶν δεινῶν προσδο-
κίᾳ πολλάκις ἀλλομένη, τὸν παλμὸν εἰς ὑπεῖκον καὶ
μαλακὸν ποιῆται. ἀλλὰ μὴν καὶ τοὺς στεφάνους τοὺς
περικειμένους τῷ στήθει ὑποθυμιάδας οἱ ποιηταὶ κε-
κλήκασιν, ἀπὸ τῆς τῶν ἀνθῶν ἀναθυμιάσεως, οὐκ ἀπὸ
τοῦ τὴν ψυχὴν θυμὸν καλεῖσθαι, ὥς τινες ἀξιοῦσι. τῷ δὲ
τοῦ μύρου ὀνόματι πρῶτος Αρχίλοχος κέχρηται λέγων·
οὐκ ἂν μύροισι γραῦς ἐοῦσ' ἠλείφετο·
καὶ ἀλλαχοῦ δ' ἔφη· ἐσμυρισμένας κόμας
καὶ στῆθος ὡς ἂν καὶ γέρων ἠράσσατο.
‖ μύῤῥα γὰρ ἡ σμύρνα παρ' Αἰολεῦσι, ἐπειδὴ τὰ
πολλὰ τῶν μύρων διὰ σμύρνης ἐσκευάζετο, ‖ καὶ ἥγε
στακτὴ καλουμένη διὰ μόνης ταύτης. [ὁ δὲ Ομηρος
τὴν μὲν χρῆσιν οἶδε τῶν μύρων, ἔλαια δ' αὐτὰ καλεῖ
μετ' ἐπιθέτου· δροσόεντι δ' ἔχριεν ἐλαίῳ. καὶ ἀλλαχοῦ
δὲ λέγει τὶ τεθυωμένον. καὶ ἡ Αφροδίτη τε παρ' αὐ-
τῷ τὸν Εκτορος νεκρὸν ῥοδοέντι χρῖσεν ἐλαίῳ Αμ-
βροσίῳ. καὶ τοῦτο μὲν ἐξ ἀνθέων. περὶ δὲ τοῦ ἐκ τῶν ἀρω-
μάτων σκευαζομένου, ἃ δὴ θυώματα ἐκάλουν, ἐπὶ
τῆς Ηρας λέγει.
ἀμβροσίῃ μὲν πρῶτον ἀπὸ χροὸς ἱμερόεντος
λύματα πάντα καθῆρεν, ἀλείψατο δὲ χρόα λευ-
κὸν
ἀμβροσίῳ ἑανῷ, τὸ ῥα οἱ τεθυομένον ἦεν,
τοῦ καὶ κινυμένοιο Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
ἔμπης ἐς γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἵκετ' ἀϋτμή.
γίνεται δὲ μύρα κάλλιστα κατὰ τόπους, ὡς Απολλώ-
νιός φησιν ὁ Ηροφίλιος ἐν τῷ περὶ Μύρων γράφων
οὕτως· ‖ ἶρις μὲν ἐν Ηλιδι χρηστοτάτη, καὶ ἐν Κυζίκῳ·
‖ ῥόδινον δὲ κράτιστον ἐν Φασήλιδι καὶ τὸ ἐκ Νέας δὲ
πόλεως καὶ Καπύης. ‖ κρόκινον δ' ἐν Σόλοις τοῖς Κιλι-
κίοις καὶ ἐν Ρόδῳ. νάρδινον δὲ τὸ ἐν Τάρσῳ. ‖ οἰνάνθη δὲ
Κυπρία καὶ Αδραμυττήνη, ‖ ἀμαράκινον δὲ Κῶον καὶ
Μήλινον. ‖ Κύπρινον δὲ προκέκριται τὸ ἐν Αἰγύπτῳ·
δεύτερον δὲ ἐστὶ τὸ Κυπριακὸν, καὶ τὸ ἐν Φοινίκῃ, καὶ
ταύτης τὸ ἀπὸ Σιδῶνος. ‖ τὸ δὲ Παναναθηναϊκὸν
λεγόμενον ἐν Αθήναις. τὸ δὲ Μετώπιον καὶ Μεν-
δήσιον, κάλλιστα ἐν Αἰγύπτῳ σκευάζεται. ‖ σκε-
υάζεται δὲ τὸ μετώπιον ἐξ ἐλαίου τοῦ ἀπὸ τῶν πι-
κρῶν καρύων. οἱ δὲ χορηγοῦντες, φησὶ, καὶ ἡ ὕλη,
καὶ οἱ τεχνῖται τὸ χρηστότατον ποιοῦσι μῦρον, ἀλλ' οὐχ
οἱ τόποι. Εφεσος γέ τοι πρότερον, φασὶ, τοῖς μύ-

A Quapropter Homericus Agamemnon inquit:

Vehementer [a] ego Danais timeo: neque mihi cor
Firmum eſt, ſed anxium metu errat: ac extra pectus
Proſilit: trepidant autem ſubtus valida membra:

Sophocles verò metu liberatas hæc inducit loquentes:

Iam animus, ô Phædra gnata, pauore mihi non ſaltat.

B Apud Anaxandriden qui perplexo animo pendet ita loquitur:

O cor improbum,
Solum in corpore gaudes malis:
Saltas enim protinus quàm timore perculſum videris.

Plato ſcribit omnium rerum opificem cordi adieciſſe vicinum pulmonem, mollem, expertémque ſanguinis, & inſtar ſpongiæ fiſtulis huc illuc tendentibus peruium, vt cùm rerum aduerſarum metu proſilit, eius palpitationes fulciat quod præ mollitie cedit. At profectò coronas appenſas pectori, Hypothymiadas poëtæ vocauerunt, ab exhalatione [b] florum, non autem, vt quidam putant, quòd animum θύμον nominent. Archilochus omnium primus voce μῦρον, vſus eſt, hoc modo:

Anus cùm ſit, μύροις, vnguentis, non illinitur:

Idem alibi:

Vnguento perfuſa coma, pectúſque madidum eſt: amat enim ſenex.

D Æoles quidem vnguenta vocant & μύῤῥα, & σμύρνα, quia multa conficiunt è Myrrha. Quin & Myrrha ſtacte [c] per ſe vnguentum eſt. Vnguentorum vſum Homerus nouit. vocat autem ἔλαια, olea, adiecto epitheto, vt:

Roſaceo perunxit oleo.

Alibi, odoribus cõditum [d] oleum. Apud eundem Venus cadauer Hectoris

Roſaceo iunxit oleo,
Diuino, parato è floribus.

E Odores τὰ θυώματα nuncupant. Vnguenti ex illis confecti idem meminit [e], cùm de Iunone ait:

Ambroſia primùm formoſæ cutis
Sordes abſterſit omnes: deinde purgatam & candidam cutem illeuit
Vnguento [f] diuino, quod conditum odoribus præſto fuit,
Eius ſanè commoti in æneo Iouis atrio
Terras odor ſimul atque cœlum peruadebat.

Pro varietate locorum vnguenta fiunt præſtantiſſima, quod ita ſcribit Apollonius Herophilius libro De vnguentis. Irinum optimum in Elide, & Cyzico: Roſaceum nobiliſſimum ex Phaſelide, Capua, & Neapoli: Crocinum è Solis Ciliciæ [g], & Rhodo Nardinum prefertur è Tarſo: OEnanthinum è Cypro, & Adramytto, excellit Amaracinum & Melinũ Coum: Cyprinum Ægyptiũ, deinde è Cypro, ac Phœnice, & in hoc tractu, Sidonium. Quod Panathenaicum vocant, Athenis primæ bonitatis: Mendeſium & Metopion in Ægypto. Metopion fit ex oleo nucum [h] amararum. Verùm vnguentorum præſtantia locis imputanda non eſt, ſed artificum peritiæ, & materiæ quæ ſuppeditatur. Nam Epheſus olim vnguentis

guentis clara fuit, & pręcipuè Megalio: nunc eam sibi gloriam vendicat Alexandria, propter opes quibus abundat, & propter Arsinoës ac Berenices in ea re tractanda singulare studium. Eximiũ fuit apud Cyreneos Rosaceum, quoad vixit magna Berenice. OEnanthinum quondam apud Adramyttenos mediocriter laudatum, post autẽ, primæ notæ, ob Stratonicen [a] EVmenis vxorem. Priscis temporibus maximè commendabantur è Syria, Telinum [b] potissimum, nunc verò minimè. Aliquando in magno pretio fuerunt vnguenta è Pergamo, at nostro sæculo nequaquam. Nuper à quodam vnguentario excogitatum & cõfectum est vnguentum è thure, incognitum antea. Præstantius vnguentum viliori affusum in superficie manet, contra deteriori melli superiniectũ quod est melius, pessum it, & tãquam vi cogi erumpere supra se, quod bonitate inferius est. Vnguenti Ægyptij sic meminit Achæus in Certaminibus:

Argentata [c] manu, è Cyprio [d] lapide
Vnguenti præbebant ornatum Ægyptij.

Didymus hîc consyderandum esse putat, num Myrrham stacten verbis poëtæ innuat, quæ primùm in Ægyptum aduecta ad Græcos deinde portatur: Hicesius, libro secundo De materia, inquit, Vnguentorum alia vocant, illitus χρίσματα [e] alia, inunctiones, ἀλείμματα In compotationibus vtile Rosaceum est, Myrtinúmque, ac Melinum, quod etiam prodest ventriculo [f], & lethargicorum veterno. OEnanthinum stomacho bene facit, & illæsam mentem tuetur. In compotationibus iuuant Sampsuchinum, Serpyllinum, & Crocinum, absque Myrrha [g] multa, quemadmodum & Stacte, & Nardinum. Telinum molliter & suauiter olet, vt quod fit ex Leucoïo, & Susinum, nempe, liliaceum, sisymbrinum, serpyllinũ. Plurimi fit Liliaceum è Cypro, Ægina, & Cilicia, vt & Myrteum ex Myrti foliis, & OEnanthinum. OEnananthe copiosa in Cypri montosis gignitur [h]. Hoc vnguentum Græcia non præparat, quoniam inodora est œnanthe [i], quæ in ea prouenit. At Irinum, quia fragrat eius radix, Amaracinum, & Costinum Græci conficiunt. Antiquos in vnguentorum vsu fuisse curiosos, & diligẽtes, hoc est indicio quòd priuatim vnicuique parti corporis idonea scirent. Antiphanes in Vinosis, aut [k] Fossore:

Lauat is aureo quodam solio: vnguento
AEgyptio pedes linit & crura: [l]
Phœnicino buccas, & vbera:
Sisymbrino verò vtrumque brachium:
Amaracino supercilium & comam,
Serpyllini cernicem atque genua.

Cephisodorus in Trophonio:

A. *Emito deinde mihi quo linam corpus,*
Irinum vnguentum: Rosaceum quoque placet, Xanthia:
At seorsim pedibus mercare Baccharinum. [m]
B. *Tuis ne pedibus emam Baccharinum, ô Perfosse* [n] *?*
Tuis pedibus baccharinum gulose, egon' mercari velim?

Anaxandrides in Protesilao:

A. *Perone vnguentum ille reddidit*

A ροις διέφερε, καὶ μάλιστα ἐν τῷ ‖ Μεγαλείῳ. νῦν δ' οὔ· ἤκμαζε δὲ καὶ τὰ ἐν Αλεξανδρείᾳ διὰ πλοῦτον, καὶ διὰ τὴν Αρσινόης καὶ Βερενίκης σπουδήν. ἐγίνετο δὲ καὶ [ἐν Κορύνῃ] ῥόδινον χρηστότατον, καθ' ὃν χρόνον ἔζη Βερενίκη ἡ μεγάλη. Οἰνάνθινον δ' ἐν Αδραμυττίῳ πάλαι μὲν μέτριον, ὕστερον δὲ πρῶτον διὰ Στρατονίκην τὴν Εὐμένους. ἡ δὲ Συρία τὸ παλαιὸν χρηστὰ πάντα παρείχετο, μάλιστα δὲ τὸ ‖ τήλινον. νῦν δ' οὔ, ‖ ἐν δὲ Περγάμῳ πρότερον μὲν ἐξοχή· νῦν δ' [οὐ, μυρεψοῦ τινος ἐκπονησάντος] τὸ παρ' οὐδενὶ πω γεγονὸς ἐσκευάσθη τὸ λιβανώτινον μύρον. ‖ μῦρον δὲ χρηστὸν μύρῳ εὐτελεῖ ἐπιχεόμενον, ἐπιπολῆς μένει· μέλι δὲ χρηστὸν χείρονι ἐπιχεόμενον, εἰς τὸ κάτω βιάζεται. λαμβάνει γὰρ αὐτοῦ καθύπερθεν τὸ ἧττον. οὗτ' δ' Αἰγυπτίου μύρου μνημονεύων Αχαιὸς ἐν Αθλοις [εἰς ἀργυροῦντες] χεῖρα Κυπρίου λίθου (φησίν· δώσουσι κόσμον [χριμμάτων] τ' Αἰγυπτίων. μή ποτε, φησὶν ὁ Δίδυμος, τὴν καλουμένην στακτὴν λέγει, διὰ τὴν σμύρναν, ἣν εἰς Αἰγυπτον καταγομένην κομίζεσθαι πρὸς τοὺς Ελληνας. Ικέσιος δ' ἐν δευτέρῳ περὶ Υλης, τῶν μύρων, φησίν, τὰ μὲν ἐστι χρίσματα, ‖ ἃ δ' ‖ ἀλείμματα. καὶ ῥόδινον μὲν [πρὸς τὸν ἐπιτήδειον,] ἔτι δὲ μύρσινον, μήλινον. τοῦτο δέ ἐστι καὶ εὐστόμαχον, καὶ ληθαργικοῖς χρήσιμον τὸ Οἰνάνθινον εὐστόμαχον ὂν, καὶ τὴν διάνοιαν ἀπαραπόδιστον φυλάσσει. καὶ τὸ σαμψύχινον δὲ καὶ ἐρπύλλινον ἐπιτήδεια πρὸς πότον, καὶ κρόκινον τὸ χωρὶς σμύρνης πολλῆς. καὶ ἡ στακτὴ δ' ἐπιτήδειος πρὸς πότον, ἔτι δὲ νάρδος. τὸ δὲ τήλινον καὶ γλυκύ ἐστι, καὶ ἁπαλόν. τὸ δὲ λευκόϊον καὶ εὐῶδες καὶ σφόδρα πεπτικόν. ‖ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ Οδμῶν συντίθεσθαι φησὶν μῦρα, ἀπ' ἀνθέων μὲν ῥόδινον καὶ λευκόϊνον καὶ σούσινον, καὶ γὰρ τοῦτο ἐκ τῶν κρίνων. ἔτι δὲ τὸ σισύμβρινον καὶ ἐρπύλλινον. [ἐν δὲ Κύπρῳ καὶ τὸ κρίνον] βέλτιστον δ' ἐν Αἰγίνῃ καὶ Κιλικίᾳ. ἀπὸ δὲ φύλλων τὸ μύῤῥινον καὶ τὸ οἰνάνθινον. αὐτὴ δ' ἐν Κύπρῳ φύεται ὀρεινὴ καὶ [πολύγονος.] ἐν δὲ Ελλάδι οὐ γίνεται. διὰ τὸ ἄοσμον. διὰ δὲ ῥιζῶν τό τ' ἴρινον καὶ τὸ νάρδινον, καὶ τὸ ἀμαράκινον ἐκ τοῦ κόστου. ὅτι δὲ διὰ σπουδῆς ἦν τοῖς παλαιοτέροις ἡ τῶν μύρων χρῆσις, δῆλον ἐκ τοῦ καὶ ἐπίστασθαι, ποιόντι ἑκάστῳ τῶν μελῶν ἡμῶν ἐστὶν ἐπιτήδειον Αντιφάνης γοῦν ἐν τοῖς Θορικίοις ἢ Διορύττοντί φησι· [λοῦτ' αἰδὺ ἀληθῶς ἀλλά τι] ἐκ χρυσοκολλήτου δὲ κάλπιδος μύρῳ Αἰγυπτίῳ μὲν τοὺς πόδας καὶ τὰ σκέλη, φοινικίνῳ δὲ τὰς γνάθους καὶ τιτθία, σισυμβρίῳ δὲ τὸν ἕτερον βραχίονα, ἀμαρακίνῳ δὲ τὰς ὀφρῦς καὶ τὴν κόμην, ἐρπυλλίνῳ δὲ τὸ γόνυ καὶ τὸν αὐχένα. καὶ Κηφισόδωρος ἐν Τροφωνίῳ.

ἔπειτ' ἀλείφεσθαι πριῶ τὸ σῶμά μοι
[μύροντ' ἴρινον] καὶ ῥόδινον ἄγαμαι [ξανθίου]
[καὶ τοῖς ποσὶ πρίοχωρίς μοι βακχαρίνῳ
λακκόπρωκτε βάκχαριν τοῖς σοῖς ποσὶν
ἐγὼ πρίωμαι λαικὰς ὁμαραβάκκαριν.]

Αναξανδρίδης Πρωτεσιλάῳ·

μῦρον δὲ παρὰ Πέρωνος οὗτος ἀπέδοτο

CAP. XII.

γρ. ἐν Κυρήνῃ

fort. οὗ μυρεψοῦ τινος ἐκπ.

γρ. εἰσαργυροῦντες

γρ. χρισμάτων

γρ. πρὸς πότον ἐπιτ.

γρ. καὶ ἡ κύπρος καὶ τὸ κρόκινον.

γρ. πολύοδμος.

γρ. λοῦται δ' ἀληθῶς, ἀλλὰ τι;

γρ. μῦρον ἴρινον

γρ. Ξανθία

γρ. καὶ τοῖς ποσὶν χωρὶς πριῶ μοι βάκκαριν.

Ω λακκόπρωκτε βάκκαριν τοῖς σοῖς ποσίν.

Εγὼ πρίωμαι λακκόπρωκτε βάκκαριν.

γρ. Εχθὲς Μ. [χθὲς] Μελανώπῳ πολυτελοῦς Αἰγυπτίου,
ᾧ νῦν ἀλείφει τοῦ πόδας Καλλιστράτου.
Μνημονεύει τοῦ μυροπώλου τούτου τοῦ Πέρωνος
καὶ Θεόπομπος ἐν Αδμήτῳ, καὶ Ηδυχάρει.
Αντιφάνης δ' ἐν Αντείᾳ.
πρὸς τῷ μυροπώλῃ γενόμενον κατελίμπανον
αὐτὸν περὶ μύρον. μέλλει τε συνθεῖς σοι φέρειν
τὰ κιννάμωμα ταῦτα καὶ τὰ νάρδινα. παρὰ πολ-
λοῖς δὲ τῶν κωμῳδιοποιῶν ὀνομάζεταί τι μῦρον
βάκκαρις, οὗ μνημονεύει καὶ Ιππώναξ διὰ τού-
των·
βακκάρει δὲ τὰς ῥῖνας ἤλειφον ἐστ' οἴηπερ κρόκος.
Αχαιὸς δ' ἐν Αἰθωνι Σατυρικῷ.
βακκάρει χρισθέντα καὶ ‖ ψυκτηρίοις
γρ. προσθίαν πτεροῖς ἀναστήσαντα [πρὸς θεῖαν] τρίχα.
Ιων Ομφάλη· βάκκαρις δὲ καὶ μύρα
καὶ Σαρδιανὸν κόσμον εἰδέναι χροὸς
γρ. τόπον ἄμεινον, ἢ τὸν Πέλοπος ἐν νήσῳ [τρόπον.]
ἐν τούτοις Σαρδιανὸν κόσμον εἴρηκε τὸ μῦρον,
ἐπεὶ ‖ διαβόητοι ἐπὶ ἡδυπαθείᾳ οἱ Λυδοὶ καὶ τὸ παρ'
Ανακρέοντι λυδοπαθὴς, ἀκούουσιν ἀντὶ τοῦ ἡδυπα-
θής. μνημονεύει τῆς βακκάριδος καὶ Σοφοκλῆς.
Μάγνην δ' ἐν Λυδοῖς· λούσαντα χρὴ καὶ βακκά-
ριδι κεχρισμένον. καὶ μή ποτε οὐκ ἔστι μῦρον ἡ βάκ-
καρις. Αἰσχυλος δ' ἐν Αμυμώνῃ ἀντιδιαστέλλων
φησί.
κἀγώγε τὰς σὰς βακκάρεις τε καὶ μύρα. καὶ Σιμω-
μωνίδης· κ' ἠλειφόμην μύροισι καὶ θυώμα-
σι καὶ βακκάρει. Αριθυφάνης δ' ἐν Θεσμο-
φοριαζούσαις·
ὦ ζεῦ πολυτίμητ' οἷον ἔπνευσ' ὁ μιαρὸς
φάσκωλος εὐθὺς λουόμενός μοι τοῦ μύρου
καὶ βακκάριδος·
‖ Βρενθίου δὲ μύρου μνημονεύει Φερεκράτης ἐν Λή-
ροις οὕτως·
ἔστην δὲ κἀκέλευον ἐγχεάσθαι νῷν μύρον
βρένθιον, ἵνα τοῖς ἰοῦσιν ἐγχέῃ.
‖ Βασιλείου δὲ μύρου μνημονεύει Κράτης ἐν Γεί-
τοσι,
λέγων οὕτως. γλυκύτατον δ' ὦ ζεῦ βασιλείου μύρου.
Σαπφὼ δ' ὁμοῦ μέμνηται τοῦτε βασιλείου καὶ τοῦ
βρενθίου, λέγουσα οὕτως. βρενθίῳ βασιλείῳ. ‖ ΨΑΛ-
ΔΗΣ. Αριστοφάνης ἐν Δαιταλεῦσι.
φέρ' εἰδῶ τί σοι δῶ τῶν μύρων. ψάγδαν φιλεῖς.
‖ ΕΥπολις δ' ἐν μάρι καὶ ψάγδαν ἐρυγγάνοντα.
ΕΥβουλος δ' ἐν Στεφανοπώλισιν·
γρ. Αἰγυπτίῳ ψάγδᾳ εἰς τρὶς λ. vel, νιτρῷ λελουμένη. ‖ Αἰγυπτίῳ ψάγδαν ἰτρὶς λελουμένη.
Πολέμων δ' ἐν τοῖς πρὸς Αδαῖον, παρὰ Ηλείοις φη-
σὶ μῦρόν τι Πλαγγόνιον καλεῖσθαι, εὑρεθὲν ὑπό τινος
Πλάγγονος. ἐμοίως ἱστορεῖ καὶ Σωσίβιος ἐν Ομοιότησιν.
‖ ὡς καὶ τὸ μεγαλεῖον. ὠνομάσθη γὰρ καὶ τοῦτο ἀπὸ Με-
γάλλου τοῦ Σικελιώτου. οἱ δ' Αθηναίων φασιν εἶναι τὸν
Μέγαλλον. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Αριστοφάνης ἐν Τελ-
μισσεῦσι, καὶ Φερεκράτης ἐν Πετάλῃ· Στράττις ἐν Μή-
δᾳ οὕτως. καὶ λέγ' ὅτι μῦρον φέρεις αὐτῇ·
τοιοῦτον, οἷον οὐ Μέγαλλος πώποτε
ἥψησεν, οὐδὲ Δινίας Αἰγύπτιος
οὔτ' εἶδεν, οὔτ' ἐκτήσατο.

A *Heri Melanopo, pretioſum, Ægyptium,*
Quo Calliſtrati nunc oblinit pedes.
Peronis vnguentarij meminit Theopompus in Admeto, & Hedychari [a]. Antiphanes in Anteia.
Ad vnguentarium Peronem acceſſerat:
Ibi reliqui: de pretio cum illo pactus tibi allaturus eſt,
Et hæc Cinnamoma, & Nardina.
Apud multos comicos Baccaris nominatur vnguentum quoddam, cuius Hipponax ſic meminit:
B *saccari nares inunxi. odore ſimilis ea croco eſt.*
Achæus in Althone [b] Satyrico:
Vnctum Baccari Pſycterum [c] pennis
Illum euexiſſe ad diuinam fortunam.
Ion in Omphale:
Vnguenta, Baccarim,
Et Sardianum [d] cutis ornamentum videre
Satius eſt, quàm Pelopis in inſula [e] ſedem.
Sardianum ornamentum in his poëta vnguẽtum appellat, quandoquidem luxu & delitiis famoſa eſt Lydia gens. Itaque apud Anacreontem λυδοπαθῆ vocem interpretantur ἡδυπαθῆ delicatũ, & voluptuarium. Baccaridis ſic meminit & Sophocles Magneſius in Lydis:
Lotum oportet, & vnctum Baccarida
Quieſcere.
ac rurſum:
Nuſquam ne aut vnguentum, aut Baccaris?
Æſchylus in Amymone ſic alterum diſtinguit ab altero:
Ego verò & tuas Baccaridas, & vnguenta tua.
D Simonides:
Oblitus ſum vnguentis, odoribus, baccari.
Ariſtophanes in Theſmophoriaſuſis [f].
O venerande Iuppiter, vt oboluit
Soluta confeſtim pera [g] vnguentum mihi
Et baccarim.
Vnguenti Brenthij meminit ſic Pherecrates in Nugis:
Conſtiti, ac iuſſi nobis affundi vnguentum: Brenthium,
Sicut illis qui aderant, iam affuderat.
E Vnguentum regium ſic memorat Crates in Vicinis:
Suauiſſimum, ô Iuppiter, vnguentum regium:
Brenthij verò ad hunc modum:
Brenthio, ac regali.
PSAGDES [h]. Ariſtophanes in Epulonibus:
Age, videam quod nam ex vnguentis daturus ſim tibi:
Pſagden amas?
EVpolis in Aſſentatoribus:
F *Baccarin & Pſagden eructantem.*
EVbulus in Fœminis coronas vendentibus:
Ægyptio ter, & Sagde, lota.
Polemon in ſuis ad Adæũ libris ſcribit, apud Eleos vnguentũ quoddam Plangonium vocari, à Plãgone repertũ. Soſibius in Similitudinibus itidẽ refert Megaleion nuncupatũ à Megalo Siculo: Athenienſem quidam eum fuiſſe dicũt. Huius meminit Ariſtophanes in Telmiſſenſibus [i], Pherecrates in Petale [k], Strattis in Meda, ſic:
Vnguentum illi te afferre dicito
Quale nec vnquam
Attigit, nec Dinias Ægyptius
Aut vidit, aut penes ſe habuit.

Eiuſdem

Eiusdem vnguenti mentionem quoque facit Amphis in Vlysse his verbis:

Lanis parietem in orbem Milesiis [a]:
Vnguento deinde Megalino illinere:
Regiámque Mindica [b] *ad suffitum incendere.*
Audistin' vnquam ô here,
Suffitum hunc?

Anaxandrides in Thereo:

Cæterum veluti nympha, quam Basilidem [c] *nuncupant,*
Corpus vnguento Megalino adlinit.

Nardini vnguenti Menander in Cecryphalo [d] sic meminit:

A. *Suaue, puer, hoc vnguentum est: suaue inquam.*
B. *Quid ni? Nardinum est.*

Eiusmodi vnguentis linere, μυρίσαι, Alceus ita dixit in Palæstris:

Μυρισσαι, *vnguentis se cùm illeuisset, clanculum simul statim se concubam abdidit:*

Μύρωμα tamen, non μύρισμα dixit Aristophanes sic in Concionatricibus:

Caput mihi μυρώμασι, vnguentis [e] *μεμύρωται, est delibutum.*

Vnguenti, quod **Sag**dan [f] appellant, in Cypresso meminit sic Epilicus:

Baccaris simul & Sagda.

Quod autem EVpolis in Imarica dixit, quendam eructare Sagdam, Nicander Theateirenus interpretatur de homine delitiis valde perdito. Theodorus Sagdan suffitum quẽdam esse putat. Athenis vnguenti Cotyla magno venibat, vt Hipparchus scribit in Pernoctatione, nempe drachmis quinque, vel, quod ait Menander in Mysogyno [g], decem. Antiphanes in Phreartho [h], cùm de vnguento stacte loquitur, ait,

Empta duabus minis stacte nequaquam mihi placet.

Sardiani quidẽ non tantùm impensius delectantur vnguentis, vt Alexis testatur in Poculorum opifice, his verbis:

Vnguentis semper gaudet vniuersa gens Sardianorũ:

Verùm etiam Athenienses:

Omnium honorum autores, quibus adiuta est hominum vita.

Quod dictum est, apud illos vnguenta in summo honore sunt. Itaque nunquam non illis perfunduntur, quemadmodum & nos adeò pretiosis, & excellentibus, vt præ illis nugæ sint quæ ἐν Εἰσοικιζομένῳ [i] Alexis ita scripsit:

A. *Non enim ex vnguentario alabastro sese illinebat, quamuis gerendis in rebus*
Antiquam simplicitatem [k] *retinuisset: sed quatuor*
Columbas emittebat tinctas
Non eodem medius fidius omnes vnguento,
Verùm suo singulas.
In orbem volitantes illæ
Nostras irrorabant vestes, ac stragula:
Apud vos inuidiosum hoc mihi non sit, ô Græciæ principes,
Eiunctus sum, & suffitus Irino tum vnguento.
B. *Quænam per deos ô amici, voluptas illa fuit,*
Cùm Laconicum [l] *vellus, atque vestes*
Sic inquinarentur, & manibus liceret, quod nunc facimus,
Vnguento hausto totum corpus rigare, ac præcipuè caput.

Myronides libro de vnguentis & coronis, scribit, ob hanc caussam veteres in comparationibus olim caput vnguentis pinguibus

τοῦ Μεγαλλίου ἡ μύρα μνημονεύει καὶ Ἀμφις ἐν Ὀδυσσεῖ Δραπέτου.

Ἐρίσοισιν οὖν τοῖχους κύκλῳ Μιλησίοις,
‖ ἔπειτ' ἀλείφειν τῷ μεγαλλίῳ μύρῳ. Cap. XIII.
καὶ τὼ Βασιλικὼ θυμιᾶτε ‖ μινδακα,
ἀκήκοας σὺ δεσποτᾶ δή ποτε
τὸ θυμίαμα τοῦτο; Ἀναξανδρίδης Θηρεῖ·
ἀλλ' οἷα νύμφη βασιλὶς ὠνομασμένη
μύροις μεγαλλίοισι σῶμ' ἀλείφεται.

Νάρδινου ἦ μύρου μέμνηται Μένανδρος ἐν Κεκρυφάλῳ οὕτως·

ἡδὺ τὸ μῦρον, παιδίον, ἡδύ. πῶς γὰρ οὐ ναρδῖνον.

Τὸ ἠρίσαθ' τῷ τριτῷ ἀλείμματι, μυρίσαθ' εἰρηκεν

Ἀλκαῖος ἐν Παλαίστραις Δραπέτου.

μυρίσας συγκαλέκλεισεν αὐτὸ αὐτῆς λάθρᾳ.

Μυρώμασιν μᾶλλον, οὐ μυρίσμασι, ἔλεγεν Ἀριστοφάνης ἐν Ἐκκλησιαζούσαις.

ἤ τις μεμύρισμαι τὴν κεφαλὴν μυρώμασι.

Τῆς ἢ λεγομένης σάγδας· μῦρον δ' ἐστὶ καὶ τοῦτο. Ἐπίλυκος ἐν Κωρακίσκῳ·

βάκκαρίς τε καὶ σάγδας ὁμοῦ.

καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Δαιταλεῦσι, ‖ καὶ ἐν Μαρίσκαις Εὔπολις, σάγδαν ἐρυγγανόντα λέγων. ὅτι δὲ ὁ Θυατειρηνὸς Νίκανδρος ὅπαν ἔφη ἄγαν χλιδῶντος ἀνθρώπου. Θεόδωρος δὲ θυμίαμά τι φησιν αὐτὸ εἶναι. πωλοῦσι δ' ἐν Ἀθήναις τὴν κοτύλην τοῦ μύρου κεφαλαῖοι, καὶ ὡς μὲν Ἱππαρχός φησιν ἐν Παννυχίδι, πέντε μνῶν, ὡς δὲ Μένανδρος ἐν Μισογύνῃ, δέκα. Ἀντιφάνης δ' ἐν Φρεαρρῷ στακτὴν δὲ μύρα μνημονεύων φησί·

στακτὴ δυοῖν μναῖν οὐκ ἀρέσκει μ' ἔδαμῶς.

ἐμόνον δὲ τὰ τῶν Σαρδιανῶν ἥδιστα φιλόμυρον λαός, ὡς Ἀλεξις φησιν ἐν Ἐκπωματοποιῷ.

ἀεὶ φιλόμυρον πᾶν τὸ Σαρδέων γένος.

ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ πάντων τὰ καλλίστων εἰσηγηταὶ τῷ τὰ ἀνθρώπων βίῳ γλυκόμενοι, παρ' οἷς ἀνυβρίστου τιμῆς, ὡς προείρηται, τὰ μύρων ὑπαρχούσης, οὐκ ἀπεῖχοντο τῆς χρίσεως, ὥσπερ ἐμοὶ καὶ ἡμεῖς νῦν, ὅτω πολυτίμων καὶ καλλίστων ὑπαρχόντων, ὡς λῆρον εἶναι τὰ ἐν τῷ Εἰσοικιζομένῳ Ἀλεξίδος τοῦτι.

οὐ γὰρ ἐμυρίζετ' ἐξ ἀλαβάστρου πρᾶγμά τι
[γινόμενον ἀεὶ κρονικὸν,] ἀλλὰ τέτταρας
πρεσβεῖς ἀφῆκεν ἀποβεβαμμένας
εἰς ὄχλι ταὼν μαδία τῷ αὐτῷ μύρου,
ἰδίῳ δ' ἑκάστῳ. πετόμεναι δ' αὗται κύκλῳ
ἔῤῥαινον ἡμῶν ἱμάτια, τὰ στρώματα.
μή μοι φθονήσαι' ἄνδρες Ἑλλήνων ἄκροι,
ἡλειφόμην θυόμενον ἡδίνῳ μύρῳ
[πρὸς θεῶν φίλοι πᾶσα ἡδονή, μᾶλλον δ' οὖσα Λακωνία, ἱμάτια μολυνέσθω.] ἔχον ταῖς χερσὶν, ὥσπερ ἡμεῖς νῦν ποιοῦμεν, ἀρύσαμβυς ἀλείφεσθαι πᾶν τὸ σῶμα καὶ μάλιστα τὴν κεφαλήν φησὶ γὰρ ὁ Μυρωνίδης ἐν τῷ περὶ Μύρων καὶ Στεφάνων, τὴν ἀφορμὴν τοῦτ' κεφαλὴν ἐν τοῖς πότοις λιπαίνειν ἐν-

γρ. Γιγνόμενον ἀεὶ Κρονικὸν

γρ. πρὸς θεῶν, φίλοι, ποία ἡδονὴ, μᾶλλον δ' ἐ σαλακωνεία, ἱμάτια μ.

τεῦθεν ἡδέως. τοῖς αὐχμῶσι γὰρ τὰς κεφαλὰς εἰς τὸ μελέωρον ἕλκειν τὸ λαμβανόμενον ἐκ διαῤῥοίας τῶν πυρετῶν διακαομένων τὰ σώματα, τέγουσι τὴν κεφαλὴν ἐπιχρίεσθαι, ἵνα μὴ πρὸς τὸ ξηρὸν, ταύτῃ ἢ κατὰ πολύκενον ὁρμῶν τὰ προσκείμενα λαμβάνῃ. τοῦτο δὴ λογισάμενοι καὶ ἐπὶ τῶν ποτῶν, τὴν εἰς μελέωρον τοῦ οἴνου φορὰν ὑποπτεύσαντες, ἐπεπείσθησαν κεφαλὴν λιπαίνειν, ὡς ἐλάττονα βίαν λήψομένης, εἰ ταύτην προλείχαιεν. πεισθεὶς δ' ὁ βίος ἀεὶ τοῖς χρειώδεσι καὶ τῶν εἰς ἀπόλαυσιν καὶ τρυφὴν ἀγόντων, ἐπὶ τὸ τῶν μύρων χρῆσιν ὥρμησε. χρηστέον οὖν, ὦ Κυδύλκη Θεόδωρε, μύροις πρὸς ποτὸν τοῖς ἐλάχιστα καρηβαρίοις, τοῖς σύφουσι καὶ ψύχουσιν ἐπ' ὀλίγον ζητεῖ δ' ὁ πολυμαθέστατος Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς φυσικοῖς προβλήμασι, διὰ τί οἱ μυριζόμενοι πολιώτεροι· ἢ ὅτι τὸ μῦρον διὰ τὰ ἀρώματα ξηραντικόν ἐστι, διὸ καὶ αὐχμηρόν. ὁ δ' αὐχμὸς πολιωτέρους ποιεῖ. εἶτε αὔανσις τριχὸς ἡ πολιά, εἴτ' ἔνδεια θερμοῦ, ἢ ξηρότης μαραίνει. διὸ καὶ τὰ πίλια θᾶττον ποιεῖ πολιούς· ἐκπίνει γὰρ ἡ οἰκεία τὴν τριχὸς ὑγρότης. ἥδιστον ἦ, ἄνδρες φίλοι, ἀναγιγνώσκων τὸν ὀγδοηκοστὸν τοῦ Ποσειδωνίου ἱστοριῶν, περὶ μύρων πεπλεγμένον ἐτήρησα, οὐκ ἀλλότριον ἡμῶν τοῦ συμποσίου. φησὶ γὰρ ὁ φιλόσοφος, ἐν Συρίᾳ, ἐν τοῖς βασιλικοῖς συμποσίοις, ὅταν τοῖς διαχεομένοις δοθῶσιν οἱ στέφανοι, ἐπίασί τινες [μύρῳ Βαβυλωνίῳ] ἔχοντες ἀσκίδια, καὶ περιρρανθέντες ἐκ τούτων περιπορευόμενοι, οὐ μόνον στεφάνους τοῖς καθημένοις δροσίζουσι τοῖς μύροις, ἄλλο μηδὲν ἔξωθεν προσφαίνοντες. ἐπεὶ δ' ἐνταῦθα τοῦ λόγου ἐσμέν, συμβαλέσθαί τι μέλει ὑμῖν εἰς ἔρωτα καὶ τοῦτο Κυθήριον ποιητήν, ὅτι Ἰανὸς, ὁ παρ' ἡμῖν θεὸς, ὃν καὶ παλαιὰ προσαγορεύομεν, πρῶτος εὗρε στέφανον. ἱστορεῖ γοῦν τὰς Δράκων ὁ Κερκυραῖος ἐν τῷ περὶ Λίθων γράφων ἔτως. Ἰανὸν μὲν λόγος ἔχει δισσοπρόσωπον γεγονέναι, τὸ μὲν ὀπίσω, τὸ δ' ἔμπροσθεν ἔχοντα πρόσωπον. ἀπὸ τούτου δὲ τὸν Ἰανὸν πολλαχοῦ, καὶ τὸν ὄρος Ἰανὸν ὀνομάζεσθαι, κατοικήσαντος αὐτοῦ ἐπὶ ἔτη ὄρους. πρῶτον μὲν στέφανον εὑρεῖν καὶ σχεδίας καὶ πλοῖα, καὶ νόμισμα χαλκοῦν πρῶτον χαράξαι. διὸ καὶτὰ τὴν Ἑλλάδα πολλὰς πόλεις, καὶ τὰ κατὰ τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν, ἐπὶ δὲ νομίσμασιν ἐγχαράττειν πρόσωπον δικέφαλον, καὶ ἐκ θατέρας μέρους σχεδίαν ἢ στέφανον ἢ πλοῖον. τὸν δὲ τῷ ἀδελφῷ γήμαντα [Καμίσιον Μεναίθεα, θυγατέρα δ' Ὀλιζωνίου γυνῆσαι. καὶ αὐτὸν ὡς μειζόνων ὀρεγόμενος πραγμάτων, εἰς τὴν Ἰταλίαν διαπλεύσας, καὶ οἰκήσας τὸ πλησίον Ῥώμης ὄρος κείμενον, τὸ ἀπ' αὐτοῦ Ἰανίκλον ὀνομαζόμενον. σωθεὶς δὲ περὶ μύρων ἐλέχθη. καὶ μὴ ταῦτα πλείστων τὸ μὲν ἀγαθὸν δαίμονες αἰτιώντων πολῆται, τὸν δὲ Διὸς Σωτῆρος, ἄλλων δὲ ὑγιείας, καὶ ἑτέρων ἑτέρας ἐπιλεγόντων, τινὲς τούτων τὸν κρασέων μεμνημένους τὸν ποιητὴν ἔδοξε παραλιπεῖν, ὧν καὶ αὐτῶν μνησθήσομαι. Ἀνιφάνης μὲν γὰρ Ἀγροίκοισιν ἔφη,

CAP. XIIII.

Ἁρμόδιον καλεῖτε, παιᾶν ἦδετο,
Μεγάλῳ Διὸς σωτῆρος ἄκλητον ῥέτις.

Ἀλεξις δ' ἐν Τοκιστῇ ἢ Καταψευδομένῳ·

ἀλλ' ἔγχεον

γρ. μύρων βαβ.

γρ. Καμίσιον, ἢ τὸν μὲν Αἰνεάν,

madefeciſſe, quòd ſqualliduis ſi caput ſit, in altum efferatur qui ſumitur potus ac cibus, ideoque febri corpus cùm exardeſcit, irrigationibus perfundi caput, ne ſurſum in eam partem ſiccam & admodum [a] inanem, irruant quæ aduruntur. Cùm igitur priſci hoc cogitarent, & inter potandum vinum erumpere in ſuperiora corporis ſuſpicarentur, vngendum eſſe caput ideo ſibi perſuaſerunt, quòd vini fore imbecilliorem vim crederent, ſi eo pacto veluti diluereturCæterùm cùm ad pingues eos illitus vita quidpiam addidiſſet, quòd voluptatem & iucunditatem præberet, ad vnguentorum vſum deuentum eſt. Sunt igitur, ô Cynulce Theodore, vnguenta in compotationibus deligenda, quæ caput minimè grauent, adſtringant nonnihil, & refrigerent. Ariſtoteles doctiſſimus in Naturalibus quæſtionibus hoc excutit, cur magis caneſcant [b] qui vnguento caput illinunt? an quòd vnguentum propter odores exiccet, ſqualloréſque arefaciat? Squallor enim canitiem efficit. Nam ſiue canities pilorum ſit ariditas, ſiue caloris inopia, ſiccitate omnia marceſcunt. Quamobrem iis qui pileo caput tegunt canities acceleratur, quia humor abſumitur alendo pilo deſtinatus. Nuper, ô amici viri, ſumma cum voluptate legi vigeſimum octauum hiſtoriarum Poſidonij, & quod illic ſcribitur de vnguentis, obſeruani diligenter, quoniam ad noſtrum conuiuium pertinet. Tradit enim philoſophus, apud Syros in epulis regum, vbi datæ coronæ ſunt conuiuis, ingredi quoſdam cum vtriculis vnguenti Babylonij, qui procul menſam circumeuntes, accumbentium coronas eo irrorant, aliud præterea nihil conſpergentes. Verùm quandoquidem hucuſque progreſſa eſt noſtra oratio, quod ait poëta Cytherius, in Amorem modos quoſdam conferam [c], nimirum Ianum noſtratem deum, quem patrem cognominamus, coronas primùm inueniſſe, quod proditum eſt à Dracone Corcyræo libro De lapidibus, his verbis: Ianum fama eſt bifrontem fuiſſe, altera facie poſteriori, anteriore altera: Ianum flumen, Ianúmque montem ab eo fuiſſe nominatum, quòd in eo monte habitauerit: coronas illum reperiſſe, nauigia, rates: nummum æreum ab illo primo ſignatum: qua de cauſſa ciuitates in Græcia multæ, Italia, & Sicilia, monetam cudunt impreſſa bicipiti facie, & ex altera parte, vel rate, vel nauigio, vel corona: Sororem Cameſen in Perrhœbea [d] duxiſſe, ex illáq; ſuſtuliſſe filiam Cleiſthenen: eum verò maiora voluentem animo, in Italiam nauigaſſe, & in monte Romæ vicino conſediſſe, quem ſuo nomine vocauit Ianiculum. Hactenus de vnguentis. Cùm autem Boni dæmonis poculum multi poſcerent, alij Iouis Seruatoris, & aliud alij peterent, ex poëtis, qui eius temperaturæ meminerunt, citanda loca duxi, in quibus horum fit mentio: Antiphanes in Ruſticis:

Harmodius [e] aduocabatur: Pæan canebatur:
Magnam Iouis ſcapham [f] quidam ſuſtulit.

Alexis in Fœneratore, ſiue Mendaci:

At huic affundito: Hoc Iouis ſeruatoris poculum.

Omnium deorum mortalibus, longè optimus
Seruator Iuppiter est: etiam si medius crepem,
Ea te res nihil moueat: securus bibe.

Nicostratus in Pandroso:

Ego quoque, ô charissimum caput,
Metaniptridem huic sanitatis misceo:
Tu etiam sanitatis accipe tibi: agedum, quod bene tibi vertat, bibe:
Hominum res fortuna moderatur: prouidentia
Nescio quid cæcum ac confusum est, ô pater.

In eadem fabula idem meminit temperaturę Boni dæmonis, cuius & omnes veteris comœdiæ poëtæ. Nicostratus verò sic inquit:

Ac boni dæmonis poculum mox vbi affuderis,
Mensam procul à me hinc remoue.
Quod satis est, satur ego sum: boni dæmonis
Hoc etiamnum accipio: mensam cape, & aufer hinc ocius.

Xenarchus in Geminis:

Iam prorsus tandem
Dormitare quoque incipio: boni dæmonis
Labefactauit omnino me phiala: quam ebibi:
Iouis etiamnum Seruatoris vt celerrimè
Poculum ipsam perdiderit, & me demerserit, vides?

Eriphus in Melibœa:

Pateram is ebiberat,
Antea quàm primum boni dæmonis, ac Iouis Seruatoris poculum,
Sumeret.

Theophrastus libro de Temulentia, Temeti, inquit, quod cœnatis dant, & quod boni dæmonis poculum esse dicunt, parum offerunt, vt eius potionis quæ vis esset, & quantum dei beneficium, tantum recordarentur. Dant autem iam satiatis, vt pauxillulum sit quod bibant: illúdque è mensa dum sumunt, deum adorant, tanquam supplices rogent, ne quidpiam agant turpiter, ne huius potionis appetentiores sint æquo, sed ex ea percipiant, quod honestum sit, & vtile. Philochorus libro secundo Atthidis: Tum, inquit, lege sancitum est, vt post omnem cibum merum afferretur, sed quod solum degustarent, argumentum scilicet potestatis Boni dei: diluebatur verò quod præter id bibebant: ideóque Bacchi nutrices vocarunt nymphas. Porrò solitas amoueri mensas, cùm datum fuisset boni dæmonis poculum, impio scelere suo docuit Siculus Dionysius. Nam [a] cùm Syracusis ante Æsculapium esset aurea mensa posita, merum boni dæmonis deo prębibit, ac continuo mensam iussit apportari. Phylarchus libro duodecimo historiarum scribit, apud Græcos qui Soli [b] rem diuinam faciunt, mel libare, non vinum altaribus infundere, quoniam oporteat, vt aiunt, id numen, quod omnia regit, & continet, mundúmque perpetuo circumuoluit, alienissimum esse ab ebrietate. Scolia [c] nunc, quandoquidem eorum non pauci meminerunt, Attica tibi recensere in animo est, ob antiquitatem & simplicitatem illorum qui condiderunt, tum etiam ob illos qui eo genere poëseos laudabuntur, vt Alceum, & Anacreontem: quod testatur Aristophanes in Conuiuan-

A αὐτῷ Διός γε τήνδε σωτῆρος. θεῶν
θνητοῖς ἁπάντων [χρησιμώτατον] πολὺ γρ. χρησιμώτατος
ὁ Ζεὺς ὁ σωτήρ. ἐὰν ἐγὼ διαῤῥαγῶ,
[‖ οὐδὲν μόνης εἰ πείθει θαῤῥῶν.] Νικόστρατος γρ. οὐδὲν μέλοι σοὶ, πῖθι θαῤῥῶν.
Πανδρόσῳ·
κἀγὼ φιλτάτη
[μετανίπτρια] δ' αὐτῷ τῆς ὑγιείας ἔγχεον. γρ. Μετανιπτρίδα.
λάβε τῆς ὑγιείας δὴ σύ. φέρε τύχᾳ ἀγαθῇ.
τύχη τὰ θνητῶν πράγματα, πρόνοια δὲ
τυφλόν τι κἀσύντακτόν ἐστιν ὦ πάτερ.
B ἐν δὲ τῷ αὐτῷ δράματι καὶ τῆς τοῦ ἀγαθοῦ δαίμονος κράσεως μνημονεύει, ἧς καὶ σχεδὸν πάντες οἱ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιηταί. ἀλλ' ὅγε Νικόστρατος οὕτως φησίν·
ἀλλ' ἐγχέασα θᾶττον ἀγαθοῦ δαίμονος
ἀπενεγκάτω μοι τὴν τράπεζαν ἐκ ποδῶν.
ἱκανῶς κεχόρτασμαι γάρ. ἀγαθοῦ δαίμονος
δέχομαι. λαβοῦσ' ἀπένεγκε ταύτην ἐκ ποδῶν. Ξέναρχος ἐν Διδύμοις·
C [ὡς εὔποτι νυστάζειν] γε καὐτὸς ἄρχομαι. γρ. ὡς οὖν ποτε ν.
ἡ τἀγαθοῦ δαίμονος
συνέσεισέ μ' ἐκποθεῖσα φιάλη παντελώς.
ἡ τοῦδε σωτῆρος Διὸς τάχιστά γε
[‖ ἀπώλεσεν αὐτὴν] καὶ κατεπόντωσέ μ' ὁρᾷς. γρ. ἀπώλεσε ναυτὴν, καὶ κατεπόντωσ' ὡς μ' ὁρᾷς
Ἐριφος Μελιβοίᾳ· [ἐκπεπίῃ δέκας,]
πρὶν ἀγαθοῦ πρῶτον δαίμονος λαβεῖν, πρὶν
Διὸς σωτῆρος.
Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ Μέθης, τὴν ἄκρατον, φη- γρ. ἐκπίῃ δέκας
D σιν, οἶνον τὴν ἐπὶ τῷ δείπνῳ [διδόμενος,] ὃν δὴ λέγουσιν ἀγαθοῦ δαίμονος εἶναι πρόποσιν, ὀλίγοντε προσφέρουσιν, ὥσπερ ἀναμημνίσκοντες, μόνον τῇ γεύσει τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ, καὶ τὴν τοῦ θεοῦ δωρεὰν, καὶ μετὰ τὴν πλήρωσιν διδόασιν, [ὅπερ] ἐλάχιστον ἢ τὸ πινόμενον, καὶ τρίτον προσκυνήσαντες λαμβάνουσιν ἀπὸ τῆς τραπέζης, καὶ ὥσπερ ἱκέτειαν τινὰ ποιούμενοι τοῦ θεοῦ, μηδὲν ἀσχημονεῖν, μηδ' ἔχειν ἰσχυρὰν ἐπιθυμίαν τοῦ πότου τούτου, καὶ λαμβάνειν ἐξ αὐτοῦ τὰ κα- γρ. διδόμενον γρ. ὅπως
E λὰ καὶ χρήσιμα. Φιλόχορος δ' ἐν δευτέρῳ Ἀτθίδος· καὶ ‖ θεσμὸς, φησὶν ἐτέθη τότε ‖ προσφέρεσθαι μετὰ τὰ σιτία [πᾶσιν ἀκρατούμενος, ὃν γεῦμα] καὶ δεῖγμα τῆς δυνάμεως τοῦ ἀγαθοῦ θεοῦ. τὸν δὲ λοιπὸν ἤδη κεκραμένον. διὸ καὶ τροφοὺς τοῦ Διονύσου τὰς νύμφας ὀνομασθῆναι. ὅτι δὲ δοθείσης τῆς τοῦ ἀγαθοῦ δαίμονος κράσεως ἔθος ἦν βαστάζεσθαι τὰς τραπέζας, ἔδειξε διὰ τῆς αὐτοῦ ἀσεβείας ὁ Σικελιώτης Διονύσιος. τῷ γὰρ Ἀσκληπιῷ ἐν τῷ Συρακούσαις ἀνακειμένης τραπέζης χρυσῆς, προπιὼν αὐτῷ ἄκρατον ἀγαθοῦ δαίμονος, ἐκέλευσε βασταχθῆναι τὴν τράπεζαν. πα- γρ. πᾶσιν ἀκράτου μόνον ὅσον γεῦμα
F ρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησιν ὡς θύοντες τῷ ἡλίῳ ὡς φησι Φύλαρχος ἐν τῇ ιβ τῶν ἱστοριῶν, μέλι σπένδουσιν, οἶνον οὐ φέροντες τοῖς βωμοῖς, δεῖν λέγοντες τὴν τὰ ὅλα συνέχοντα, καὶ διακρατοῦντα θεὸν, καὶ ἀεὶ περιπολεύοντα τὸν κόσμον, ἀλλότριον εἶναι μέθης. ἐμέμνηντο δὲ οἱ πολλοὶ καὶ τῶν Ἀττικῶν ἐκείνων σκολιῶν, ἅπερ καὶ αὐτὰ ἄξιόν ἐστί σοι ὑπομνημονεῦσαι, διά τε τὴν ἀρχαιότητα καὶ ἀφέλειαν τῶν ποιησάντων, καὶ τῶν ἐπαινουμένων ἐπὶ ταύτῃ τῇ ἰδέᾳ τῆς ποιητικῆς, Ἀλκαίου τε καὶ Ἀνακρέοντος· ὡς Ἀριστοφάνης παρίστησιν ἐν Δαι-

ταλεῦ

ζαλεῦσιν, ἆσον δή μοι σκολιόν τι λαβὼν Ἀλκαίου καὶ Ἀνακρέοντος, καὶ Πραξίλλα [δὴ Σικυωνία] ἐθαυμάζετο ἐπὶ τῇ τῶν σκολιῶν ποιήσει. σκόλια δὲ καλοῦνται, διὰ τὸ μὴ κατὰ τὸν τῆς μελοποιίας τρόπον, ὅσπερ σκολιὸς ἦν· λέγουσι γάρ, τὰ ἐν ταῖς ἀνέμοις εἶναι σκολιά· ἀλλὰ τριῶν γενῶν ὄντων, ὡς φησιν Ἀρτέμων ὁ Κασσανδρεὺς ἐν δευτέρῳ βιβλίῳ χρήσεως, ἐν οἷς τὰ περὶ τὰς συνουσίας ἦν ἀδόμενα, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἦν, ὃ δὴ πάντας ἄδειν νόμος. ἦν τὸ δεύτερον, ὃ δὴ πάντες μὲν ἤδον, διὰ μέσου δὲ καταπαῦσαι περίοδον ἐξ ὑποδοχῆς. τρίτον δὲ τὸ ὅπερ πᾶσι τάξιν ἔχον, οὐ μετεῖχον οὐκέτι πάντες, ἀλλ' οἱ σωφρονεῖν δοκοῦντες εἶναι μόνοι, καὶ καθ' ὅπου ποτὲ τύχοιεν ὄντες. διόπερ ὡς ἀταξίαν τινὰ μόνον τοῦτο τὰλλα ἔχον τὸ μήθ' ἅμα, μήθ' ἑξῆς γινόμενον, ἀλλ' ὅπου ἔτυχεν εἶναι, σκολιὸν ἐκλήθη. τὸ δὲ τοιοῦτον ἤδετο, ὁπότε καινὰ καὶ πᾶσιν ἀναγκαῖα τέλοιεν. [τοῦτο γὰρ ἤδη] τῶν σοφῶν ἕκαστον ᾠδήν τινα καλὴν εἰς μέσον ἠξίουν προσφέρειν. καλὴν δὲ τούτων ἐνόμιζον, τὴν προσαινέσιν τε τινὰ καὶ γνώμην ἔχειν δοκοῦσαν, χρησίμως εἰς τὸν βίον. τοῦ οὖν δειπνοσοφιστῶν ὁ μὲν τις ἔλεγε τῶν σκολιῶν τόδε, ὁ δέ τις τόδε. πάντα δ' ἦν καλὰ λεχθέντα ταῦτα. Παλλὰς Τριτογένεια, ἄνασσα Ἀθηνᾶ, ὄρθου τήνδε πόλιν τε καὶ πολίτας ἄτερ ἀλγεών τε καὶ φόνων, καὶ θανάτων ἀώρων, σύ τε καὶ πατήρ. πλοῦτον μήτηρ Ὀλυμπίαν ἀείδω Δήμητρα στεφανηφόροις ἐν ὥραις. παῖ Διὸς Περσεφόνη χαίρετον, εὖ δὲ [τήνδ' ἅμφετον πόλιν.] ἐν Δήλῳ ποθ' ἔτικτε τέκνα Λατὼ, φοῖβον χρυσοκόμαν ἄνακτα Ἀπόλλωνα, ἐλαφηβόλον τ' ἀγρότεραν Ἄρτεμιν, ἃ γυναικῶν μέγ' ἔχει κράτος. Ἰὼ παὶ Ἀρκαδίας μεδέων κλεεννᾶς [ὄχθησι βρομίαις] ὀπαδὲ νύμφαις γελασίοις. Ἰω παὶ ἐπ' ἐμαῖς ΕΥΦροσύναις τάδε δ' ἀοιδαῖς εὐάδε κεχαρημένῳ. ἐνικήσαμεν ὡς ἐβουλόμεθα, καὶ νίκαν ἔδοσαν οἱ θεοὶ φέρουσαι παρὰ Πανδρόσου, ὡς φίλαν Ἀθηναῖν. εἴθ' ἑξῆς ὁποῖός τις ἕκαστος, τὸ σῆμα διελόντα, ἔπειτα τὸν νῦν εἰσιδόντα, κλείσαντα πάλιν, ἄνδρα φίλον νομίζειν ἀβόλῳ φρενί. ὑγιαίνειν μὲν ἄριστον ἀνδρὶ θνητῷ. [δεύτερον δὲ καλοφυᾶ γενέσθαι·] τὸ τρίτον δὲ πλουτεῖν ἀβόλως, καὶ τὸ τέταρτον σὺν φίλοις. ἀθέντας δὲ γύρυ, καὶ πάντων ἡδέντων ἐπ' αὐτῷ, καὶ μνημονευσάντων, ὅτι καὶ ὁ καλὸς Πλάτων αὐτὸ μέμνηται ὡς ἄριστα εἰρημένον, ὁ Μυρτίλος ἔφη Ἀναξανδρίδου αὐτὸ μακελλοκάνειαν τὸν κωμῳδιοποιὸν ἐν Θησαυρῷ λέγοντα ὕστερον·

Ὁ τὸ σκολιὸν δ' ὁρῶν ἐκεῖνος ὅστις ἐστίν,
Τὸ μὲν ὑγιαίνειν πρῶτον ὡς ἄριστον ἐστίν,
Ὠνώμασεν ὀρθῶς. δεύτερον δ' εἶναι καλόν·
Τρίτον δὲ πλουτεῖν. τοῦθ' ὁρᾷς; ἐμαίνετο.
μετὰ τοῦ ὑγιείαν γὰρ τὸ πλουτεῖν διαφέρει.
καλὸς δὲ [πίνων ἐστὶν] αἰσχρὸν θηρίον.

tibus his verbis:

Ex Alceo & Anacreonte scolion quoddam sumptum mihi cane.

In iis versibus componendis magna fuit Praxillæ Sicyoniæ gloria. Scolia verò nuncupantur, non ob rationem & modum eorū versuum, qui profectò est σκολιός [a]. Nam quod in pangendis carminibus, ac cantionum modulationibus remissius est, σκολιὸν dicitur: verùm cùm tria genera sint, vt scribit Artemon Cassandreus libro secundo De vsu carminum Scoliorum, quæ in hominum cœtu ac conuictu canuntur, & primum quidem, quod ab omnibus cantari solemne fuit: alterum, quod omnes certè canebant, verùm circuitu quodam, vt alius alij succederet, seruato omnium conuiuarum ordine: tertium, cuius participes non omnes erant, sed quod ab iis solis recitabatur, qui eruditiores haberentur, & qui loco certo quodam accubuissent: quapropter, quia extra ordinem id fieret, neque simul ab omnibus, neque à proximis continenter ac deinceps caneretur, vt alia, σκολιὸν [b] appellatum hoc est. Scolion quidem cantabatur, cùm eorum quæ omnibus communia & necessaria ministrata fuerant, iam finis esset. Tum enim decorum censebant sapientem quemq; lepidam cantionem in medium proferre. Elegantem verò cantilenam putabant quæ exhortationem quandam complecteretur aut egregiam sententiam, vtilem vitæ hominū. Scolion quoddam ex Deipnosophistis alius pronuntiauit: alius aliud: omnia tamē eiusmodi fuerunt:

Pallas Tritogeneia [c], regina Minerua,
Hanc ciuitatem, cinéque rege, absque calamitatibus,
Seditionibus, intempestiuis funeribus, túque pater [d].
Pluti [e] matrem cano Cererem hoc tempore, coronatus:
Atque te, ô Iouis filia Proserpina.
Saluete amba: & propitiæ hanc ciuitatem fouete.
In Delo quondam liberos enixa Latona est:
Phœbum Auricomum, regem, Apollinem:
Et certos iaculis ferientem, venatricem Dianam,
Fœminarum omnium valentissimam.
Io Pan, Arcadiæ rector, ac præses, saltator, nympharum
Illustrium, risu hilarium, cum strepitu fugacium sectator,
Io Pân nostris gaudiis & canticis semper, adsis propitius ac lætus.
Vicimus, vt optabamus: victoriam dij dederunt:
Pandrosi patriæ, quæ Mineruæ chara est, victoriam dij concesserunt.
Vtinam liceat qualis sit vnusquisque videre, discissóque
Pectore, & animo perspecto, vbi post rursum clauseris,
Amicum syncera mente hominem æstimare.
Bene valere optimum est mortali homini:
Deinde pulchrum nasci: post, sine fraude ditari:
Quartum verò, cum amicus pubescere.

Postremū hoc Scolion cùm cecinissent, lætis, ob id cunctis, quia memoria repeterent, disertū Platonem id scriptis mandasse, tanquā scitissimè dictum, Myrtilus subiecit ab Anaxandride comico derisum id fuisse in Thesauro, his verbis:

Autor huius Scolij, quicunque ille sit, *Bonam valetudinem omnium rerum esse præstantissimam,*
Rectè quidem iudicauit, secundo verò loco, nasci formosum, *Ac tertio diuitem, nonne vides, hic quàm insaniat?*
Post bonam valetudinem, præcipua sunt opes. *Pulcher si inops esurit, fœda bestia est.*

Post

Post autem sequuntur hæc:
Ex terra[a] prospicienda est navigatio
An vires adsint, & aptæ ad id manus:
At ubi mare iam adieris,
Vi res præsens erit, cursum tenere necessum.
Apud Carcinum hoc Scolion extat:
Pulcherrimum [b] serpentem cùm amicus sumpserit,
Rectam ut mentem minimèque σκολιὰν [c] induat, oportet.
Gladium gestabo myrti fronde obtectum,
Quemadmodum Aristogiton & Harmodius, tyrannum
Cùm occiderant, & æquas suas leges reddiderunt Athenienſibus.
Salue Harmodie: nondum extinctus es:
In Fortunatorum insulis aiunt te viuere, vbi pernix Achilles,
Vbi fortis ac bonus Diomedes.
Gladium gestabo myrti [d] fronde obtectum,
Quemadmodum Aristogiton & Harmodius
Cùm in Panathenæorum [e] sacris
Tyrannum hominem Hipparchum peremerunt.
Perpetuus ac immortalis futurus est vester honos.
Charissimi nobis estis, ô Harmodi & Aristogiton [f],
Quoniam tyranno vestra virtute è medio sublato
Æquis legibus Athenæ sunt potitæ.
Admoti [g] cantionem, amice, vbi didiceris,
Bonos & strenuos ama: ignauos & imbelles deuita:
Hócque tibi persuade, parum gratam esse illorum consuetudinem.
Telamone fate, Aiax bellicose, Telamonem aiunt
Patrem tuum Troiam perrexisse, post Herculem [h]
Græcorum omnium strenuissimum, te verò
Post illum, omnium pugnacissimum Achille dẽpto.
Vtinam pulchra fiam eburna Lyra,
Et pueri me pulchri ferant in Bacchicum chorum.
Vtinam rude & intentatum igne aurum sim,
Méque speciosa gestet fœmina, cui proba & pura mens sit.
Mecum bibe: mecum iuuenare: mecum ama:
Mecum te corona cinge: cùm insaniam,
Mecum insani: cùm temperans & frugi
Fuero, esto quoque temperans.
Subit quoduis saxum, amice, scorpius.
Ne te feriat caue: in iis quæ abdita sunt fraus quæ-uis latet.
Glandem sus aliam habet, aliam habere cupit,
Sic ego formosam puellam habeo, aliam expeto.
Meretricis & balneatoris idem planè est ingenium:
In eodem solio hominem & probum & nequam ablauunt.
Corbone funde: & me audi: ne obliuiscere,
Bonis viris miscendum esse.
Heus heus Leipsydrion [i], amicos prodidisti,
Et perdidisti, quales viros: in pugna quam fortes?
Quàm nobilem & generosam [k] Thesei prosapiam:
Quibus orti maioribus essent ij satis probarunt.
Amicum qui non prodit, mea quidem sententia,
Et apud deos & apud mortales summos honores meretur.
Esse quoque Scolion aiunt, quod ab Hydria Cretensi est sic editum [l]:
Pro magnis mihi sunt diuitiis, hasta, ensis, pulchrumque scutum

A ἐξῆς δ' ἐλέχθη καὶ τάδε
‖ ἐν γῆς χρὴ κατιδεῖν πλόον, CAP. XV.
εἴτις δύναιτ' ἢ παλάμῃ ἔχοι,
ἐπεὶ ἢ κ' ἐν πόντῳ γένηται,
τᾷ παρέοντι χρέχειν ἀνάγκη.
ὁ Καρκῖνος ὧδ' ἔφη, [χαλᾷ] τὸν ὄφιν λα- χ. χάλα
βών.
‖ δ' ὀρθὰ χρὴ τὸν ἑταῖρον μὴ σκολιὰ φρονεῖν.
‖ ἐν μύρτου κλαδὶ τὸ ξίφος φορήσω, ὥσπερ Ἁρμό-
διος καὶ Ἀριστογείτων, ὅτε τὸν τύραννον κατέκτα-
νέτην, ἰσονόμους τ' Ἀθήνας ἐποιησάτην. ‖ Φίλταθ' Ἁρ-
μόδι' ἔπω τέθνηκας, νήσοις δ' ἐν μακάρων σέ φα-
σιν εἶναι, ἵναπερ ποδώκης Ἀχιλλεύς, Τυδείδης τέ
φασι τὸν ἐσθλὸν Διομήδεα. ἐν μύρτου κλαδὶ τὸ ξί-
φος φορήσω, ὥσπερ Ἁρμόδιος κ' Ἀριστογείτων, ὅτ'
Ἀθηναίης ἐν θυσίαις ἄνδρα τύραννον Ἵππαρχον
ἐκαινέτην. ἀεὶ σφῶν κλέος ἔσεται καθ' ἅλαν.
Φίλταθ' Ἁρμόδιε κ' Ἀριστογείτων, ὅτε τὸν τύραννον
κατέκτην, ἰσονόμους τ' Ἀθήνας ἐποιησάτην. ‖ Ἀθμή-
νου λόγον ὦ 'ταῖρε, μαθών, σοῦ ἀγαθὸς φίλος, τ' ἀλ-
λῶν δ' ἀπέχου, γυνὸς ὅτι θηλυτέρου ὀλίγη χάρις. ‖ παῖ
Τελαμῶνος, Αἶαν αἰχμητά, λέγουσί σ' ἐς Τροίαν ἄ-
ελσον ἐλθεῖν Δαναῶν καὶ Ἀχιλλέα. τὸ Τελαμῶνα
πρῶτον, Αἶαντα δ' δεύτερον ἐς Τροίαν λέγουσιν ἐλθεῖν
[Δαναῶν, καὶ Ἀχιλλέα.] γρ. Δαναῶν, μετ' Ἀχιλ.
εἰ δὲ λύρα καλὴ γενοίμην ἐλεφαντίνη.
καί με καλοὶ παῖδες φέροιεν
Διονύσιον ἐς χορόν.
εἰθ' ἄπυρον καλὸν γενοίμην μέγα χρυσίον,
καί με καλὴ γυνὴ φορείη
καθαρὸν θεμένη νόον.
σύ μοι πῖνε, [συνῆκα,] συνέρα, συνεφαίνη- χ. συνήκα
φόρει.
σύ μοι μαινομένῳ μαίνεο, σωσωφρονήσω σώ-
φρονι.
ὑπὸ παντὶ λίθῳ σκόρπιος ὦ 'ταῖρ' ὑποδύε-
ται.
φεύγου μή σε βάλῃ, τᾷ δ' ἀφανεῖ πᾶς ἔπεται
δόλος.
ἃ ὗς τὰν βάλανον τὰν μὲν ἔχει, τὰν δ' ἔρεμαι λα-
βεῖν.
κἀγὼ παῖδα καλὸν τὰν μὲν ἔχω, τὰν δ' ἔρεμαι
λαβεῖς.
πόρνη καὶ βαλανὶς τωὐτὸν ἔχετ' ἐμπεδέως ἔ-
θος.
ἐν ταὐτᾷ πυέλῳ γέντ' ἀγαθὸν, γέντε κακὸν
λόεται.
ἔγχει κώθωνι, μάκυε, μηδ' ὑπολήθου,
εἰ δὴ χρὴ τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν οἰνοχοεῖν.
αἰαῖ λειψύδριον πεπόσεται, οἵους ἄνδρας ἀπώ-
λεσας, μάχεσθαι ἀγαθούς τε καὶ Διὸς πατρίδας, οἳ
τότ' ἔδειξαν, οἷον πάλεροι κύρησαν.
ὅστις ἀνδρὶ φίλον μὴ πεπιθήσῃσιν, μεγάλως
ἔχει τιμὰν ἔντε βροτοῖς, ἔντε θεοῖσιν, κατ'
ἐμὸν νόον.
‖ σκολιὸν δ' φασὶ λύρες καὶ τὸ ὑπὸ ‖ τ Βρίθ Κρη-
τὸς ποιηθέν. ἔχει δ' ὅτως ἔστι μοι πλοῦτος μέ-
γας δόρυ, καὶ ξίφος, καὶ τὸ καλὸν λαισήιον,
πεπόλη

πρόβλημα χρωτός. ‖ τούτῳ γὰρ ἀρῶ, τούτῳ θερίζω, τούτῳ πάλεω τὴν ἀδινὸν οἶνον ἀπ' ἀμπέλων, τούτῳ δεσποίας ‖ μνοίας κέκλημαι. τοὶ δ' μὴ τολμῶντες ἐχθρὸν δόρυ ξίφος, καὶ τὸ καλὸν λαισήϊον, πρόβλημα χρωτός, ‖ πάντες γόνυ πεπλήτες ἐμὸν κυρέοντι σέβονται, μέγαν βασιλέα φωνέοντι. τούτων λεχθέντων ὁ Δημόκριτος ἔφη, ἀλλὰ μοὶ καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ πολυμαθεστάτου γραφὲν Ἀριστοτέλους εἰς Ἑρμείαν τὸν

CAP. XVI Ἀταρνέα, ὑμναῖόν ἐστιν ὡς ὁ τιὼ τὰ σεβείας καθ' ὑπερβολὴν φιλοσόφως γραφὼν ἀπενεγκάμενος ‖ Δημόφιλος εἰς ἀσέβειάν τε πεπαιδευμένος ὑπὸ Εὐρυμέδοντος, ὡς ἀσεβοῦντος καὶ ἄδοντος ἐν τοῖς συνεστίοις ὁσημέραι εἰς τὸν Ἑρμείαν παιᾶνα. ὅτι δὲ παιᾶνός ἐστιν ἡ ἐπιγραφὴ οὐ μόνον ἐμφαίνει τὸ ἆσμα, ἀλλὰ καὶ τῶν σκολιῶν ἕνεκα καὶ αὐτὸ εἶδός ἐστιν ἐξ αὐτῆς τῆς λέξεως, φανερὸν ὑμῖν ποιήσω·

Ἀρετὰ πολύμοχθε
Γένει βροτείῳ
Θήραμα κάλλιστον βίῳ,
Σᾶς πρὶ παρθένε μορφᾶς,
Καὶ θανεῖν ζηλωτὸς Ἑλλάδι πότμος,
Καὶ πόνος τλῶναι μαλερὰς ἀκάμαντας τροπὰς
Ἐπὶ φρένα βάλλεις
Κλεπτόπολ' ἀθάνατον
Κρυσοῦτε κρέσσω καὶ γονέων
Μαλακαυχῆ τρὶς θ' ὕπνῳ.
Σεῦθ' ἕνεκεν ὁ Διὸς Ἡρακλῆς,
Λήδας τε κοῦροι πολλὰ ἀνέτλασαν
Ἔργοις σὰν ἀρχθέντες δυνάμιν.
Σοῖς δ' πόθοις Ἀχιλλεὺς
Αἴας τε Αἰακοῦ δόμους ἦλθον.
Σᾶς δ' ἕνεκε φιλίας μορφᾶς
Καὶ Ἀταρνέως ἔντροφος
Ἠελίου κρύψεν αὐγάς.
Τοὶ δὲ ἀοιδίμοις ἔργοις,
Ἀθανάτην τέ μιν αὐξήσουσι Μοῦσαι
Μνημοσύνης θυγατέρες
Διὸς ξενίου σέβας αὐξῆσαι
Φιλίας τε γέρας βεβαίας.

ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα εἴ τις τὶ καταδεῖν ἐν τούτοις δυνάταται παιανικὸν ἰδίωμα· ‖ σαφῶς ἐμπλεκόμενος τοῦ γεγραφότος, τετελευτηκέναι τὸν Ἑρμείαν, δι' ὧν εἴρηκε· σᾶς γὰρ φιλίας μορφᾶς Ἀταρνέως ἔντροφος, ἠελίου κρύψεν αὐγάς. οὐκ ἔχει δ' οὔτε τὸ παιανικὸν ἐπίρρημα, καθάπερ ὁ εἰς Λύσανδρον τὸν Σπαρτιάτην γραφεὶς ὄντως παιάν, ὃν φησὶ Δοῦρις ἐν τοῖς Σαμίων ἐπιγραφομένοις ὅροις, ᾄδεσθαι ἐν Σάμῳ. παιὰν δ' ἐστὶ καὶ ὁ εἰς Κρατερὸν τὸν Μακεδόνα γραφείς, ὃν ἐτεκτήνατο Ἀλεξῖνος ὁ Διαλεκτικός, ὥς φησιν Ἕρμιππος ὁ Καλλιμάχιος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ἀριστοτέλους. ᾄδεται δὲ καὶ ἔστιν ἐν Δελφοῖς λυρίζοντος γέ πινος παιδὸς· καὶ ὁ εἰς Ἀγήμονα τὸν Κορίνθιον Ἀλκυόνης πατέρα, ὃν ᾄδουσι Κορίνθιοι, ἔχει τὸ παιανικὸν ἐπίφθεγμα. πολέμων δὲ αὐτὸν Πολέμων ὁ περιηγητὴς ἐν τῇ περὶ Ἀράνθιον ἱστορίᾳ. καὶ ὁ εἰς Πτολεμαῖον τὸν πρῶτον Αἰγύπτου βασιλεύσαντα παιάν ἐστιν, ὃν ᾄδουσι Ῥόδιοι. ἔχει δὲ τὸ ἰὴ παιάν, ἐπίφθεγμα·

A *Munimentum corporis. Cum hoc aro, cum hoc meto,*
Cum hoc vinum suaue[a]*, quod præbet vitis, pedibus tero:*
Cum hoc, supplices me dominum serui publici vocant:
Hastam qui non audet comparare, nec ensem, nec pulchrum
Scutum corporis tegumentum, flexis ille genibus me adoret,
Dominúmque saluet, ac magnum esse regem vociferetur.

B His explicatis Democritus inquit, Atenim quod ab Aristotele doctissimo scriptum legimus non quidem sacer est hymnus, vt calumniatur Demophilus, qui philosophum violatæ religionis criminatus est, tametsi quidam[b] ab EVrymedõte scribant accusatum fuisse, tanquam impium, & in conuiuiis de Hermeia[c] sacrum hymnum quotidie canentem. In ea cantione speciem hymni nullam esse, sed illam contra Scolij vnum quoddam genus potius existimandam, ex oratione primum clarè vobis demonstrabo:

C *Virtus laboriosa generi mortalium, indago vitæ pulcherrimæ:*
Ob tuam, virgo, formam Græcis mors est optabilis:
Tolerandique grauissimi laboris indefessa constantia:
Tali scilicet fructu mentes accendis, immortali,
Auro præstantiore, anteponendo vel parentibus,
D *Ac lenienti dolores somno*[d]*.*
Tua causſa diuus Hercules, Ledæque filij
Multa perpessi sunt, gestis rebus potentiam tuam ac vim prædicantes:
Tui desyderio Achilles & Aiax descenderunt
Ad Ditis atria. Ob amabilem formam tuam
Se priuauit lumine Solis alumnus[e] *Atarneæ,*
Quem actis rebus clarum & celebrem sempiterna laude
Musa decorabunt, Mnemosynes ac Iouis filiæ, maiestatem
E *Iouis Hospitalis extollentes, firmaque amicitiæ præmia.*

In his an Pæani quidquam peculiare sit deprehensurus aliquis, non video, præsertim cùm autor apertè fateatur Hermeiam diem obiisse: sic enim ait:

Ob amabilem formam tuam alumnus Atarneæ sese priuauit lucis Sole.

Præterea, in eo carmine nulla est acclamatio[f] Pæanica, velut in eo qui de Lysandro Spartiata scriptus, Pæan verus[g] est, quē Duris in eo libro, F cui titulus est, Samiorum fines, tradit à Samiis cantari. Est & Pæan, scriptum carmen in Craterum Macedonem, quod Alexinus Dialecticus composuit, vt inquit Hermippus Callimachius libro primo De Aristotele. Canitur ille Delphis puero Lyram pulsante. In eo quem de Agemone Corinthio, patre Alcyones, cãtant Corinthij, & quem in epistola sua ad Aranthium Polemon orbis descriptor memorat Pæanicæ sunt acclamationes, quemadmodum & in eo, quē de Ptolemæo primo Ægypti rege cantant Rhodij. Habet enim crebro repetita hæc verba, ἰὴ παιάν, vt ait

vtait Georgus libro De Rhodiorum sacrificiis. Philochorus scribit de Antigono & Demetrio Athenienses Pæanas cantare, multis autoribus, sed omnibus prælato Hermocle. Quin & Aristoteles in Defensione sua, nisi forte illa suppositicia est, sic ait: Hermeiæ, vt immortali, cùm ego sacrificare non deliberarem, sepulchrum, vt mortali, extruxi: immortalem verò famam eius reddere cupiens, funebri commendatione atque laudatione illum cohonestaui. Hæc Democritus cùm loqueretur, Cynulcus ait, Cur me, vt inquit sapiens Philo, commonefacias » horum calicum? cùm præsente isto ventricoso Vlpiano nihil magni momenti disceptandum sit. Hic enim canticis magis quàm honestis & grauibus, libidinosis lætatur, qualia sunt, quæ Locrensia vocata, adulterorum lasciuiam & stultitiam continent, voluptatem inde vt capiat. Eiusmodi sunt:

Ne prodas nos, te supplex oro,
Anteaquam ad illum pergam, & excitem:
Neue miseram me grandi malo afficias.
Iam dies est: iam lux per fenestram micat: hoc ne vides?

His enim cantionibus Phœnicia tota personat, quam Vlpianus hic peruagatus est, calamo lusitans, cum iis qui Colabros [b] vocatos componũt: hoc enim vocabulum, ô belle Vlpiane, ab autoribus etiam vsurpatur. Nam Demetrius Scepsius libro decimo Apparatus Troiani belli sic ait: Ctesiphon Atheniensis eorum versuum poëta quos Colabros vocant, quem Attalus post Philetærum primus rex Pergami, regiorum vectigalium in Æolide iudicem creauit. Idem autor vndecimo libro eiusdem operis scribit, Mnesiptolemi historiographi, qui apud Antiochum, cognomine Magnum, autoritate & gratia plurimum potuerat, filium Seleucum fuisse, hilarium [c] carminum poëtam, quæ frequenter canere solent, huiusmodi:

Ego pueros amabo: potius hoc est quàm vxorem ducere.
Mihi puer comes, adiutor etiam in bello fuerit.

Hæc fatus, & Vlpianum aspiciens, quandoquidem, ait, mihi succenses, tibi enarraturus accedo, quis Syrbenæus chorus sit. Tum Vlpianus, An sceleste, me putas ob ea quæ dicis stomachari, aut tantillum de te laborare, ô canis impudens? Verùm quandoquidem docturum te quidpiam polliceris, inducias tecum paciscor ad annos triginta [d]. Tu verò hoc tantùm expone, quis chorus Syrbenæorum esset. Clearchus, inquit, ô vir optime, libro secundo Institutionum ita scribit: Restat quidam Syrbenæorum [e] Chorus, in quo singulos oportet canere quidquid visum fuerit, & in buccam venerit, nihil attendentes aut auscultantes, quid cantet vel assidens proximè, vel chori ductor, ac præcentor, sæpius ipse, quàm cæteri, tumultuosior, ac magis incompositus. Quod verò scribit Matron parodus,

Quotquot prius fuerunt præstantissimi,
Eubœus, Hermogenes, ac diui Philippi,
Diem quidem obierunt, & Ditis subierunt penetralia.

A ὡς φησι ‖ Γεωργος ἐν τῷ Περὶ τῶν ἐν Ρόδῳ θυσιῶν. ἐπ' Ἀντιγόνῳ δ' καὶ Δημητρίῳ φησὶ Φιλόχορος Ἀθηναίους ᾄδειν παιᾶνας, οὓς πεποιημένους ὑπὸ Ἑρμίππου τοῦ Καλλιμαχείου, ἐφαμίλλων γενομένων τῶν παιᾶνας ποιησάντων πολλῶν καὶ τοῦ Ἑρμοκλέους προκριθέντος. ἀλλα μὴν καὶ αὐτὸς Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ἀπολογίᾳ, εἰ μὴ κατέψευσται ὁ λόγος, φησὶν, ἃ γὰρ αὖ ποιεῖ Ἑρμείᾳ θύειν ὡς ἀθανάτῳ προαιροῦμαι, ‖ ὡς θνητῷ μνῆμα [καὶ ἐσκεύασεν, καὶ ἀθανατίζειν τῇ φύσιν βουλόμενος B ἐπιτάφιοις αὐτὸν τιμαῖς ‖ ἐκόσμησεν. τοιοῦτα λέγοντος τοῦ Δημοκλέους ὁ Κυνίσκος ἔφη, τί με ἀνέμνησας κείνων κυλίκων καλῶν τὸν σὸν φίλωνα, δεῖν μηδὲν τῶν ἀπροσδιορίστων ἀξίων λέγειν τί τοῦ γάστρωνος παρόντος. Ὀλυμπιοδ. οὗτος γὰρ ὡς καπυρωτέρας ᾠδὰς ἀπαιτεῖται μᾶλλον τῶν ἐμμελεστέρων, οἵας εἰσὶν αἱ Λοκρικαὶ καλούμεναι, μοιχικαί τινες τὴν φύσιν ὑπάρχουσαι, ὡς καὶ ἡδέως τι πάσχειν μὴ προσδοκῶν ἄμμι ἐκεῖθεν, πρὶν καὶ μόλεν κεῖνον ἀνιστῶ, μὴ κακὸν μέγα ποιήσῃς, καί με τὸν δειλάκραν. ἀμέρα καὶ ἤδη τὸ φῶς ἀμὰ ταῖς θυρίδεσσι. C ἐκ ἐσορῇς. τοιούτων γὰρ ἀσμάτων αὐτοῦ 339 πᾶσα πλήρης ἡ Φοινίκη, ἐν ᾗ καὶ οὗτος προσίεται καλαμίζων, ‖ μετὰ τῶν οὓς Καλάβρους καλουμένους σιωπῶντων. εἰρῆσθαι γὰρ ὦ καλὲ Ὀλυμπανὲ τοὔνομα. καὶ ὅγε Σκήψιος Δημήτριος ἐν τῷ δεκάτῳ τοῦ Τρωικοῦ Διακοσμου φησὶν ἔτως· Κτησιφῶν ὁ Ἀθηναῖος ποιητὴς τῶν καλουμένων ‖ Κολάβρων, οὓς δ' ὁ πρῶτος μετὰ Φιλέταιρον ἀρξας Περγάμου Ἄτταλος δικαστὴν καθεστάκει βασιλικῶν τῶν περὶ τὴν Αἰολίδα. ὁ δ' αὐτὸς ἔτος συγγραφεὺς καὶ τῷ ἑνδεκάτῳ τῆς αὐτῆς πραγματείας Μνησιπτολέμου φησὶ πρὸς δ' ἱστορογράφον ὄντα Ἀντιόχου τοῦ προσαγορευθέντος Μεγάλου τὸν ἱππικὸν ἰσχύσαντα D ὑὸν γεγενῆσθαι Σελεύκην, τὸν τοὺς ἱλαρῶν ᾀσμάτων ποιητὴν, οὓς ἅπας συνεχῶς ᾄδειν εἰώθασιν·

Καὶγὼ παιδοφιλήσω,
Πολύ μοι κάλλιον ἢ γαμεῖν.
Παῖς μοὶ γὰρ ἔσται
Κὴν πολέμῳ, μᾶλλον ἐπωφελεῖ. E

κἀμὲ ταῦτα ἀποβλέψας εἰς αὐτὸν ἔφη, ἀλλ' ἐπειδή μοι ὀργίζῃ ‖ ἔρχομαί σοι λέξων τὸν Συρβιωτῶν χορὸν ὅστις ἐστίν. καὶ ὁ Ὀλυμπιόνικος, οἶει γὰρ ἔφη καθαρμα θυμοῦσθαί με ἐφ' οἷς εἴρηκας, ‖ ἢ κἂν ὀλίγον σου περφρονητικέναι κύον ἀδδεές. ἀλλ' ἐπεὶ διδάσκειν με τὶ ἐπαγγέλῃ, ἀπονδάς σοι ποιοῦμαι οὐ τριακοντύπδας. ἀλλ' ἑκατοντύπδας. σὺ δὲ μόνον δίδασκε τίς ὁ ‖ Συρβιωτῶν χορός. ‖ Κλέαρχος ὦ λῶστε ἐν δευτέρῳ Περὶ παιδείας ἔτως φησὶν, λείπεταί πως ὁ Συρβιωτῶν χορὸς, ὧν ἕκαστον τὸ δοκοῦν ἑαυτῷ καταᾶσαι δεῖ, μηδὲν ἐχόντων οὐδὲν τῷ μεθ' ἡμῶν καὶ διδάσκοντι τὸν χορὸν, ἀλλ' αὐτὸς πολὺ τούτων ἀγαθώτερός ἐστι θεατής. καὶ καλῶς τὸν παρῳδὸν Μάτρωνα,

Οἱ μὲν δὴ πάντες ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι,
Εὔβοιός τε καὶ Ἑρμογένης δῖοί τε Φίλιπποι.
Οἱ μὲν δὴ τεθνᾶσι καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι.

γρ. ὃς

Εστι δή τις Κλεόνικος [ὃν] ἀθάνατον λάχε γῆρας. A
ΟΥτε ποιητάων ἀδαήμων ὔτε θεάτρων,
Ω κε τεθνειῶτι λαλεῖν πόρε Περσεφόνεια.
Σὺ δ' κε ζῶν καλὲ ΟΥλπιανὲ πάντα μὲν ζητεῖς, λέ-
γρ. κε ὃς, τίς ἡ παρῳδία, ἔφη τὴν ἐπῶν ὧν κ. γεις δ' ὀδὲ ἕν. [‖ ὅστις, ἠδέως ἔφυ τ' ἐπῶν ὢ] καλε
μὲ ἐτάιρε, ἕως ἐπ' ἐμμέμονμεν τῆς παυδαῖς. Καὶ ὁ
Κυώλκος πολλοί τινες παρῳδιῶν ποιηταὶ γεγό-
νασιν ὦ ἑτάιρε. ἐνδοξοτάτη δ' ἦν ΕΥβοιος ὁ Πά-
ριος, γεγόμενος τοῖς χρόνοις κατὰ Φίλιππον. οὗτός
ἐστιν ὁ κε Αθηναίοις λοιδορησάμενος κε σώζεται αὐ- B
τοῦ τὰ παρῳδιῶν βυβλία τέσσαρα, μνημονεύει δ' αὐ-
τοῦ Τίμων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Σιλλῶν. Πολέμων δ' ἐν
τῷ δωδεκάτῳ τῶν περὶ Τίμαιον, περὶ τῶν τοῖς παρῳδίας
γεγραφότων ἱστορῶν, τοιάδε γράφει, καὶ τὸν Βοιωτὸν μὲν
τὸν ΕΥβοιον οὐ παρῳδίας γράψαντας, λογίους
αὐ φήσαιμι δεῖν εἶναι διὰ τὸ παίζειν ἀμφιδεξίως, τῶν τε
νεωτέρων ποιητῶν ὑπερέχειν ὑπογεγονότας. δύο
τινὰ μὲν οὖν ἔγνως Ιππώνακτα· Φαλέου τε ἰαμ-
βοποιόν. λέγει δ' ὅτε ἐν τοῖς ἑξαμέτροις,
Μῶσά μοι ΕΥρυμέδοντ' ἄνδρα τὸν πολυχάλ- C
κου βοδίν,
Τὸν ἑκατομμάχαιραν, ὃς ἐσθίει τ' καὶ κόσμον.
Εννεφ' ὅπως ψηφῖδι κακῇ κακὸν οἶτον ὄλητα,
Βελῇ δημοσίᾳ πρὸς θεῶν ἀλὸς ἀτρυγέτοιο.
Κέχρηται δὲ κε Επίχαρμος ὁ Συρακούσιος ἔν τινι
τῶν δραμάτων ἐπ' ὀλίγον, καὶ Κρατῖνος ὁ τὰ ἀρχαίας
καμῳδίας ποιητὴς ἐν ‖ ΕΥνοίδαις, κε τὸν αὐτὸν Η-
γήμονα ὁ Θάσιον, ὃν σκάλοπα φασὶν. λέγει δὲ οὕ- D
τως·
‖ Ες δὴ Θάσον μ' ἐλθόντα ‖ μετεωρίζοντες ἔβαλ
λον
γρ. Πολλοῖσιν τε λίθοισιν [Πολλοῖσι πελέθροισι,] κε ὧδέ κ' εἰπὲ πρὸς θεῶν,
Ω πάντων ἀνδρῶν βδελυρώτα[τε] ‖ τίς σ' ἀνέπει-
σεν
Ες καλὸν κρηπῖδα ποσὶν τοίοις δ' ἀναβῆναι,
Τοῖσι δ' ἐγὼ πᾶσι ‖ μικρὸν μῦθ' τοῦτ' ἔπος εἶπον,
‖ Μνῆμ' ἀνέπεισε γέροντα κε οὐκ ἐθέλοντ' ἀνα-
βῆναι, E
Καὶ πανὶς ἡ πολλὰς Θασίων εἰς ὀλκάδα βάλ-
λει,
‖ Ες κούρων βδελυρῶν ὀλιτῶν τ' ὀλυμβίων
τε
Ανδρῶν, οἳ νῦν κεῖθι κακῶς κακὰ ῥαψῳδοῦ-
σιν·
fort. μετὰ τοῖσιν ἀχνί- ζων ἐπέθηκα. ‖ ΟΙς κε ἐγὼ [μετὰ τοῖσι τὰ χρηίζων ἐπέθησα.]
ΑΤθις δ' οὐκ ἔστι κέρδος ἀπείσομαι, εἰς Θα-
σίους δὴ
γρ. Μηδὲν πημαίνων [Μηδὲν ποιμαίνων] κλυτὸν ἄργυρον ἐγκυαλίζω, F
Μή τις μοι καπὶ οἶκον Αχαιϊάδων νεμεσήσῃ
‖ Πευσομένης ἀλόχῳ τὸν Αχαϊκὸν ἄρτον ἐν οἴκοις.
γρ. μικρὸν τυ- ειῦντ' ἐπιδεῖ- σα. Καί ποτε τις εἴπῃσι [‖ μικρὸν τηρωῦσα ἰδοῦ-
σα,]
Ως ‖ Φιλίων ὁρμᾶτο παρ' Αθηναίοισιν ἀείσας,
‖ Πεντήκοντ' ἔλαβεν δραχμάς, σὺ δὲ μικρὸν ἐ-
πέμψω.
Ταῦτά μοι ὁρμαίνοντι παρίστατο Παλλὰς Αθή-
νη
Χρυσῆν ῥάβδον ἔχουσα, καὶ ἤλασεν, εἶπέ τε φωνῇ,

Est autem nescio quis Cleonicus immortalem adeptus senectutem.

Nec poëtarum ignarus, nec inscius theatrorum:

Huic soli, mortuus[a] vt loquatur, Proserpina cōcessit.

Tu autem viuus, ô Vlpiane, omnia quidem inuestigas, nihil verò eloqueris. Tum Vlpianus, quinā modus esset parodiarum, tantisper dum perstant induciæ, nobis explica, ô amice Cynulce. Hîc Cynuleus: Parodiarum [b] multi poëtæ fuerunt, ô lepidum caput, nobilissimus verò EVbœus Parius, Philippi sæculo, qui maledictis Athenienses exagitauit. Eius Parodiarum supersunt libri quatuor. Meminit illius Timon libro primo Sillorum. Polemon libro duodecimo eorum quæ commentatus est in Timæum, cùm de iis verba facit qui parodias ediderunt, ita scribit: Bœotum verò ac EVbœum parodiarū autores, facundos esse reor, quia ingenioſa & festiua dexteritate ludunt, & omnes poëtas, superiores posteriores ipsi, exuperant. Inuentorem eius poëseos arbitror fuisse Hipponactem, iamborum poëtam, qui hæc scripserit in Hexametris:

Musa mihi cane latè regnantem Pontocharybdin [c],

Cui venter gladius [d] est: indecorè ac gulosè cibum qui abligurit.

Dic, inquam, musa, quo modo malis suffragiis mala morte perierit,

Populi iudicio ad maris littus indomiti [e].

Hoc poëseos genere in quibusdam suis fabulis vsus est aliquoties tum Epicharmus Syracusius, tū Cratinus veteris comœdiæ poëta in EVnœdis [f], & ex aliis poëtis qui ipsi coæui fuerūt, Hegemon Thasius, quem Lentem vocabant. Sic ille scribit:

In Thasum me profectum sublimem & exulerunt

Multo stercore inquinatum: adstans quidam ita me compellauit:

Quis tibi suasit, ô mortalium omnium abominatissime,

His pedibus in pulchra ista ambulare portus crepidine?

His omnibus paulo post respondens sic locutus sum:

Senem me, etiam nolentem subire huc instigauit patriæ memoria,

Ac inopia, quæ Thasios multos in naues compellit [h],

Iuuenes, dicaces [i] scurras & pereuntes ipsos, & aliis autores exitij

Viros, qui etiam nunc istic mali malos versus consarcinant [k].

Hæc cùm dixissem: rursum vltro adieci:

Iterum quæstus gratia nusquam discedam, sed Thasiis

Priuatus ego, & nullo publico munere impeditus

Nitidum argentum in manus tradam

Matronarum Achiuarum, domi vitam agenti

Mihi ne aliqua inuideat,

Achaico pane cùm in ædibus vxor satiabitur.

Et olim parua nos impensa victitantes intuita quadam dicat:

Athenis rogatu amicorum versus cùm recitasti,

Drachmis te quinquaginta munerati sunt: domum verò tu misisti paululum.

Hæc mihi cogitanti animo, Minerua Pallas adstitit,

Auream virgam tenens, mēque tetigit, ac sic fata est:

Grauis

Grauibus malis te crucias, ô Lenticula, qui hoc ineas certamen:
Tum ego erecto animo confidentius multo plura cecini.

Scripsit & parodias Hermippus veteris comœdię poëta. Horum primus Hegemō Athenis in theatri scena de parodiis certauit, vicitque, & aliis, & Gigantomachia [a]. Idem scripsit & comœdiam prisco ritu, quam Philinnin appellant. EVbœus in hoc versuum genere festiuè multa scripsit, vt de balneatorum prælio:

Hastis aneis [b] mutuo sese feriebant:

& de tonsore, qui vxoris caussa figulo conuitiabatur:

Neque tu, quamuis strenuus sis, arripe κούρλιον [c],
Neque tu Peleide [d].

In magna eum apud Siculos æstimatione fuisse, Alexander Ætolus tragœdiarum actor, hac breui elegeia docet:

Quem aspera mens Agathoclus eiecit
Patria, ob antiquam maiorum stirpem vir suspiciendus fuit:
Doctus, vel à iuuentute, cum externis hominibus versari:
Amicitiæ vetusta consuetudine Mimnermi hospes:
Amore puerorum amens poësin edidit
Homericorum versuum splendori & elegantiæ parem:
Perennes scilicet riuos perscrutās, & tanquam scatebras
Carminum, cum intolerandis miseriis.
A. Syracusiis sic acceptus, & tractatus est: vt verò Bœoti
Canentem audiuerunt, maximopere sum eo delectati.

Hæc & alia multa huiusmodi cùm sermonibus agitata fuissent, confabulantes nox deprehendit: tum ex conuiuis aliquis, Heus tu, puer, λυχνεῖον, lucernam cùm clamasset, mox alius, etiam vocari λυχνέα [e] dixit: alius λοφνίαν, facem è cortice: alius, φανόν alius φανόν: alius λυχνοῦχον, alius λύχνον: alius λύχνον δίμυξον [f]: alius ἐλαύλιν: alius ἐλαύλιν, facem appellari contendebat, ἀπὸ τῆ ἐλῆς, à calore, cámque sententiam fuisse Neanthis historiographi, qui Attali sæculo vixit: alius quiduis aliud, vt non parum tumultus ac turbarū fuerit, dum illa omnia certatim disputarentur. Quidam à Sileno Glossographo [g] scriptum dicebat, φανὸς ab Atheniensibus vocari faces Timachidas Rhodius τοὺς φανὸς [h], vocari scribit τὰ δάλεπτα, nimirum faces accensas, quas noctu habent iuuenes: ἐλαύνας vulgus appellat. Ameris φανὸν appellat γάβειον. Huius vocabuli significatū sic exponit Seleucus Gabriō ex Illice aut quercu lignum est, quod contusum, & fissum accenditur, vt ambulantibus [i] præluceat & viam monstret. Itaque Theodoridas Syracusius in Centauris ait:

E grabio pix stillabat, veluti . . . . . .
. . In Tridente, siue Seplasiario, cùm

antea dixisset:

Tridentem accipe, & lychnuchum,

subdit:

Ego verò, quos quatiam in dextra habeo
Marinarum belluarum anxes [k], ferro politos,
Aa cornea luciferæ laternæ splendorem.

A Δεινὰ παθοῦσα φακῆ βδελυρά [χωρεῖς τὴν ἀγῶνα.] γρ. χωρεῖς εἰς τ' ἀγῶνα, vel, χάρει 's τὸν ἀγῶνα.

‖Καὶ τότε [θαρσήσασα,] κ' ἤειδον πολὺ μᾶλλον. γρ. δὴ θάρσησα
Πεποίηκε δ' παρῳδίας κ' Ερμιππος ὁ τ' ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητής. τούτων δ' πρῶτος ἐσῆλθεν εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς θυμελικοὺς Ηγήμων, καὶ πρὸς Αθηναίοις ἐνίκησεν ἄλλαις τε παρῳδίαις, καὶ τῇ Γιγαντομαχίᾳ. γέγραφε δ' καὶ κωμῳδίαν εἰς τὸν ἀρχαῖον τρόπον, ἣν ἐπιγράφεσι Φιλίννιλον· ὁ δ' Ευβοιος πολλὰ μὲν εἴρηκεν ἐν τοῖς ποιήμασι χαρίεντα. ἐστὶ μὲν τὰ τῶν Βαλανείων μάχης,

Βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.
ἐστὶ δ' λοιδορημάτων κουρέως τοῦ κεραμέως τὸ γυναικὸς χάριν,

Μὴ δῆτα σύ γ' ὦ δ' ἀγαθὸς ὥσπερ ἐὼν δοπαίρεο κούρῳ.

Μὴ δῆτα σὺ Πηλείδη. ὅπου δ' ἴδιόν τις ἐστὶ αὐτοῦ δόξα ἐν τοῖς Σικελιώταις, Αλεξανδρος Αἰτωλὸς ὁ τραγῳδοδιδάσκαλος ποιήσας ἐλεγεῖον τρόπον τινὰ γῆν δηλοῖ·

‖Ως Αγαθοκλεῖος λάσιαι Φρένες ἤλασαν ‖ἔξω CAPVT XVII.
Πατρίδος ἀρχαίων ἰὼν ὀδὸν ἀνέρ' ἐπ' ἐγγόνων·
‖Εἰδὼς ἐκ νεότης ἀεὶ ξείνοισιν ὁμιλεῖν,
Ξεῖνος [Μιμνέρμου δεῖσε πόσα κρονίων,] γρ. Μιμνέρμου δ' εἰς ἔπος ἄστον ἰών.
‖Παιδομανὲς σιὼ ἔρωτι [πότιμον ἴσον. ἔγραφε δ' ὧν Ηρεῦς † πρὸς Ομηρείλιον] ἀγλαΐζειν ἐπέων, γρ. πότιμος ἴσος, ἔγραφε δ' ὁ Νήρ.
Πισυγάσῃ φωρῶσαν ἀειδέας, ἢ τίνα χλοιῶν
[φλοιὸν ἀθήρῃ] σιὼ κακοδαιμονίῃ.

D [Τοῖα Συρηκοσίοις κ' ἔχων χάριν, ὡς ὁ Βοιὼ]ὸς 336
Εκλυεν,] Ευβοίῳ τερψόμεναι, βδὲ ὀλίγον. Καὶ παρ' Ομ.
Πολλῶν οὖν ἑκάστε τιθέντων λεγομένων ἐπεὶ πολε γρ. Φλοιὸν ἀταρτηρὴν
ἐπέρχεται καὶ ἐλάμβανεν ἡμᾶς, ‖ὁ ‖μὲν τις ἔλεγε, γρ. Τοῖα Συρακοσίοισιν ἔχων χάριν.
πρὸς λύχνειον, οἱ δ' ‖λυχνέα. ‖ὁ δ' λοφνίαν ἄτερ καλεῖσ φάσκων τὸν ἐκ φλοιοῦ λαμπάδα. ὁ δ' παντὸν, ἄλλος δ' φανόν· ὁ δ' λυχνέχειν, ὁ δ' λύχνον, ὁ δίμυξον δ' λύχνον ἕτερος· ‖ἄλλος δ' ‖ἐλαύλιν, ὁ δὲ τις ἐλαίας, ἀπὸ τῆς λαμπάδας ἄτερ φάσκων καλεῖσθαι παρὰ τὸ ἕλλειν ἄτερ δ' εἰπεῖν Νεάνθην ἕνα τῶν περὶ Ατταλον ἱστορικῶν. καὶ ἄλλος ὅπου δή πολε, ὡς ἀφανὲς γένεσθαι δ' τὸν τυχόντα τῶν ὅπου γῆς ἱστῶν παντῶν λεγομένων. ‖Σιλλιὸν μὲν γάρ τις τὸν ‖γλωσσογράφον ἔφασκεν Αθηναίους λέγειν τὰς λαμπάδας ‖φανάς. Τιμαχίδας δ' ὁ Ρόδιος, ‖δέλεπτον τὸν φανὸν καλεῖσθαι, οἷον φησὶν οἱ ‖νυκτερευόμενοι τῶν νέων ἔχοντες οὓς οὖρι ἐλαύνας καλοῦσιν. Αμερίας δ' γράβιον τὸν φανόν. Σελεύκος δ' οὕτως ἐξηγεῖται τοῦτο τὸ λέξιν, ‖γράβιον ἐστὶ τὸ πρίνινον, ἢ ἀρυΐνον ξύλον, ὅταν ἐθλασμένον καὶ κατεμμένον ἐξάπτεσθαι, καὶ φαίνειν τὰς ὁδοιπορούσιν. Θεοδωρίδας γοῦν ὁ Συρακούσιος ἐν Κενταύροις διτρεφόμενον φησὶ, πᾶσα δ' ὑπὸ γραβίων ἔσπετο. λυχνέχον δ' τὸν φανὸν ἐν πολλοῖς εὑρήσεις. Αλεξις. Τίς αὖ ὁ πεῶτος † πὸς δ' ἐν Τελόδοντι ἡ Ρωπεπώλη πεθειπών, λάβε τριόδοντα καὶ λυχνέχον, ὅπου φέρει. CAPVT XVIII.

Εγὼ δ' δεξιᾷ γε τὸν δ' ἔχω πυὰ
‖Σιδηρότευκτον ἀναλίων θηρῶν [μέλος,] γρ. βέλος
Κεραπίνα τε φωσφόρα λύχνα σέλας.

Αλεξις Μίδωνι,

Ο πρῶτος εὑρὼν μετὰ λυχνούχου περιπατεῖν
Τῆς νυκτὸς, ἦν τὶς κηδεμὼν τῶν δακτύλων.

Εν δὲ Θεοφορήτῳ ὁ αὐτὸς Αλεξις,

Οἶμαι γὰρ ἐπιτιμᾷν τῶν ἁπαντώντων τινὰς
Ημῖν, ὅτι τηνικαῦτα μεθύων περιπατῶ.
Ποῖος γάρ ἐστι φανὸς, ὦ πρὸς τῶν θεῶν
Τοιοῦτος οἷος ὁ γλυκύτατος ἥλιος.

γρ. ἐν Υβρει ἢ Κονδύλῳ

Αναξανδρίδης δ' ‖ ἐν Υβρίου κοβυ † λαβὼν τὸν φανὸν ἅψοις μοι λύχνον. ἄλλοι δ' ἔφασκον φανὸν λέγεσθαι τὴν λαμπάδα· οἱ δὲ τὴν ἔκτινων ξύλων τετμημένων δέσμην. Μένανδρος Ανεψιοῖς,

γρ. πανὸς

Ο [φανὸς] ἐστὶ μεστὸς ὕδατος ὑστοσί.

γρ. Δεῖ τ' οὐχὶ σείειν αὐτὸν, ἀλλάγε ἀποδιεῖν

[Δεῖ τ' οὐχὶ σείειν, ἀλλὰ ποδιεῖν αὐτόν.] Νικόστρατος ἐν Πατριώταις,

Ο κάπηλος γὰρ οὐκ τῶν γειτόνων,
Αντ' οἶνον, ἄν τ' ἔλαιον ἀποδῶται τινὶ,
‖ Αντ' ὄξος, ἀπέπεμψ' ὁ κατάρατος δοὺς ὕδωρ.

‖ Φιλιππίδης Συμπλεούσαις,

Ο φανὸς ἡμῖν οὐκ ἔφαινεν, οὐδὲ ἕν.
Επειτα φυσᾷν δυστυχὴς, οὐκ ἠδύνω.

Φερεκράτης δ' ἐν Κραπατάλλοις, τὴν νῦν λυχνίαν καλουμένην λύχνειον κέκληκεν διὰ τούτων, τὶς τῶν λυχνείων ἡ ῥγασία Τυῤῥηνική. ποικίλαι γὰρ ἦσαν αἱ παρὰ τοῖς Τυῤῥηνοῖς ἐργασίαι, φιλοτέχνων ὄντων τῶν Τυῤῥηνῶν. Αριστοφάνης δ' Ιππεῦσι, τῶν δ' ἀκοντίων συνδοῦντες ὀρθὰ τρία λυχνείῳ χρώμεθα. Δίφιλος δ' ἐν Αγνοίᾳ, Αψαντες λύχνον λυχνεῖον ἐζητοῦμεν. ΕΥφορίων δ' ἐν Ιστορικοῖς ὑπομνήμασι Διονύσιον φησὶ τὸν νεώτερον Σικελίας

Cap. XIX.

τύραννον ‖ Ταραντίνοις ἐς τὸ ‖ πρυτανεῖον ἀναθεῖναι λυχνεῖον δυνάμενον καίειν τοσούτους λύχνους, ὅσος ὁ τῶν ἡμερῶν ἐστιν ἀριθμὸς εἰς τὸν ἐνιαυτόν. Ερμιππος δ' ὁ κωμωδοποιὸς ἐν ἰάμβοις τὸ στρατιωτικὸν λυχνεῖον σύνθετον οὕτως ὀνομάζει. ἐν δὲ ‖ Φορμοφόροις δράματι, τῇ δ' ἐξιόντι δεξιᾷ ὦ λυχνίδιον. πανὸς δ' ὀνομάζεται τὸ διακεκομμένον ξύλον, καὶ συνδεδεμένον. τούτῳ δὲ ἐχρῶντο λαμπάδι. Μένανδρος Ανεψιοῖς εἰσιὼν, Πανὸν λύχνον λυχνοῦχον, ὅτι πάρεστι φῶς, Μόνον πολὺ ποιεῖ. Δίφιλος Στρατιώτῃ· ἀλλ' ὁ πανὸς ὕδατος ἐστὶ μεστός. πρότερος δὲ τούτων Αἰσχύλος ἐν Αγαμέμνονι μέμνηται ὅτι ‖ πάνυ. ἐχρῶντο δ' αὐτῷ ὡς λαμπάδι. ‖ Ξύλολυχνούχου δὲ μέμνηται Αλεξις, καὶ τάχα τούτῳ

γρ. ὀβελισκολύχνιον

ὅμοιόν ἐστι τῷ παρὰ Θεοπόμπῳ [ὀβελισκόλυχνος.] Φιλύλλιος δὲ τὰς ‖ λαμπάδας, δᾷδας καλεῖ. οὐ παλαιὸν δ' εὕρημα ‖ λύχνος. Φλογὶ δ' οἱ παλαιοὶ τέ τε δᾳδὸς, καὶ τῶν ἄλλων ξύλων ἐχρῶντο. Κοιμίσαι λύχνον Κλείταρχος φησί.

Καὶ Πλάτων ἐν Νυκτὶ μακρᾷ,

Ενταῦθ' ἐπ' ἄκρων τῶν κροτάφων ἕξει λύχνον

‖ Δίμυξον. μνημονεύει τοῦ διμύξου λύχνου καὶ Μεταγένης ἐν Φιλοθύτῃ, καὶ Φιλωνίδης ἐν Κο-

A Alexis in Midone:

Circumambulare cum lucerna qui excogitauit primus,
Noctu, digitorum tutor ipse fuit.

Idem in Fanatico:

A. *Nisi me fallit animus, reprehendet obuiorum quispiam,*
Quod hoc noctis potus ambulem. B. *At, per deos,* φανὸς [a] *qualis est* [b]?
A. *Qualis profectò sol dulcissimus.*

Anaxandrides in Thesauro:

B *Confestim sume* φανὸν, *& lucernam mihi accende.*

Alij volunt φανὸν esse facem: alij ex dissectis lignis quibusdam fasciculum. Menander in Consobrinis:

Aqua plenus hic Phanus est:
Excutere non oportet, sed conspergere cinere.

Nicostratus in Conterraneis:

Caupo hic qui vicinus est,
Seu vinum, seu ad lucernam oleum mittit cuipiam,
Aut acetum, aut aquam [c] *nefarius dat.*

Philippides in Fœminis simul nauigantibus:

C A. *Nobis* φανὸς *ne tantillum quidem illuxit:*
Tu verò nihil es locuta, ô misera. B. *Non potui.*

Pherecrates in Crapatallis, quam nunc λυχνείαν vocant, λύχνον sic appellauit:

A. *Quodnam* λυχνείας *opificium?* B. *Tyrrhenicum.*

Sunt enim varia Tyrrhenorum opera, quoniam in artium labore ij solertes & ingeniosi sunt. Aristophanes in Equitibus:

Iacula tria recta colligauimus, & pro Lychneio sumus [e] *vsi.*

Diphilus in Ignorantia:

D *Accensæ lucernæ funiculo eius lucernam quærebamus.*

EVphorion in historicis Commentariis refert Dionysium iuniorem in Tarentinorum curia [f] candelabrum posuisse, in quo tot arderent lucernæ, quot dies anni sunt. Hermippus comœdiarum scriptor in Iambis, militare candelabrum σύνθετον [g] vocat. Idem in Sportas ferentibus, (fabulam sic ille vocauit.)

Egredere dextra ô lucernula.

E Panon, dissectum lignum & colligatum nuncupant, quo veluti face vtebantur. Menander in Consobrinis:

Postquam introiueris,
Quia Panos adest, Lychnos, Lychnuchos, multum lumen,
Præsto vt sit, cura tantummodo.

Diphilus in Milite:

At Panos aqua plenus est.

F Verùm & ante hos omnes Æschylus in Agamemnone Pani meminit. Eius vsus fuit, qui & facis. Xylolychnuchi [h] meminit Alexis. Est autem id fortassis Theopompi obeliscolychno [i] simile. Philyllius lampadas faces, δᾴδας, tædas [k], appellat. Non admodum priscum inuentum est lucerna. Tædæ flamma veteres, & aliorum lignorum vtebantur. κοιμίσαι λύχον lucernam extinguere, ac tanquam sopire, Cleitarchus dixit. · · · · · · · · Plato quoque, in longa nocte:

Hîc in summis temporibus habebit lucernam dimyxon. Lucernæ dimyxi meminere Metagenes in Philothyte [l], & Philonides in Cothurnis.

thurnis. Cleitarchus in Linguis tradit, Lophnida facem à Rhodiis vocari, factam ex vitis cortice. Homerus faces δετὰς, vocat:

Ardentésque δεταὶ, quibus, [a] tametsi magno impetu concitatus, exterretur.

Facem ἐλάνην vocari scribit Amerias. Nicander verò Colophonius, arundinum fasciculum. Herodotus libro secundo historiarum λύχνα dixit neutro genere: Cephisodorus autem in Bene valente, λυχνοκαυτίαν [b], quam multi λυχναψίαν nuncupant: Hic Cynulcus Vlpiano semper aduersus, & refractarius, inquit, Mihi verò, puer, cœnam qui ministras, asse candelas eme, vt ego probi Agathonis exemplo Aristophanis suauissimi hæc acclamem:

Efferte pinos ad Agathoclem luciferos:

Hæc locutus caudam [c] sub sinistram pedis plantam depulit: valdeque somnolentus excessit conuiuio. Multis verò Io Pæan vociferantibus, Pontianus inquit, Clearchus, Solēsis nullo discipulorum sapientis Aristotelis inferior Adagiorum libro primo narrat, Latonam, cùm ex EVbœa Chalcidis Apollinem [d] & Dianam transportaret Delphos, antrum quod Pythonis vocant, adiisse, qui cùm infestus eos adoriretur, Latonam liberorū alterū [e] complexam vlnis, in saxum, conscendisse, quod adhuc pedi subiacet ærei simulacri deæ, circa platanum Delphicam, dicatum, vt eius rei monumentum esset, ac dixisse, ἴε παῖ, feri puer, Apollinem, qui tum arcum in manibus habuit, exhortantem, quasi dicat aliquis, sagittas in eum mitte puer, percute puer: quosdam verò deflexa ac immutata nonnihil ea dictione, tanquam ad auertendos tristiores casus ea valeat, adagij vice dixisse, ἴη παιὼν [f], non autem, ἴε παῖ. Multi peractis fœliciter rebus prouerbij loco, non vt sacrum carmen, quod est à Latona dictum, vsurpant, ἴη παιών: quoniam verò is loquendi modus nobis est perquam familiaris, & extra prouerbij consuetudinem etiam in aliis rebus vsitatus, nesciunt multi prouerbium esse. Heraclides Ponticus apertè scribit, in libationibus [g] ea verba ficta & recepta fuisse, quæ ter dea sic iterauerat, ἴη παίων, ἴη παιὰν, ἴη παίων: ex eaque Latonæ acclamatione, natum carmen vtrumque trimetrum, heroicum, & iambicum, quod propterea deo [i] sacrum est. Nam sin longæ sint primæ duæ syllabæ vtriusque vocis, ἴη παιὼν, heroicum trimetrum [k] efficitur: sin breues, Iambicum, vnde patet iambicum adscribendum esse Apollini [l]. Prioribus enim syllabis breuibus si posteriores longas esse quidam statuat, Iambicus versus erit Hipponacteus. His explicatis cum nihil iam propius foret quàm vt exurgeremus, ingressi pueri sunt, ferentes, hic quidem thymiateriam [m], ille verò . . . . . Mos autem fuit è cœna cùm surrexissent, ac libassent, quod restabat meri, ebibendum

A θόρνοις. Κλείταρχος δ' ἐν τῇ Γλώσσαις λοφνίδα φησὶ καλεῖν Ῥοδίους τὴν ἐκ τοῦ φλοιοῦ καὶ ἀμπέλου λαμπάδα. Ὅμηρος δὲ τὰς λαμπάδας δε τὰς ὀνομάζει·

Καιόμεναί τε δεταὶ, τάς τε τρεῖ ἐσσύμενός περ. Ἐλάνη δ' ἡ λαμπὰς καλεῖται ὡς Ἀμερίας φησίν. Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐλάνην τὴν τῶν καλάμων δέσμην. λύχνα δὲ οὐδετέρως εἴρηκεν Ἡρόδοτος ἐν δευτέρᾳ ἱστοριῶν. λυχνοκαυ-

B τίαν δ' ἢν οἱ πολλοὶ λέγουσι λυχναψίαν Κηφισόδωρος [ἐν Ὑγιεῖ·] καὶ ὁ Κυνούλκος ἀεί ποτε τῷ Οὐλπιανῷ ἀντικορυσσόμενος ἔφη, ἐμοὶ δὲ παῖ δωρόδειπνε ἀσσαρίου κανδήλας πρίω, ἵνα κἀγὼ κατὰ τὸν καλὸν Ἀγάθωνα ἀναφωνήσω τάδε τὰ τοῦ ἡδίστου Ἀριστοφάνους. Ἐκφέρετε πεύκας κατ' Ἀγάθωνα φωσφόρους. ‖ καὶ ταῦτ' εἰπὼν, οὐρὰν ὑπήλασ' ὑπὸ λεοντόπουν βάσιν, ὑ-

C πεξῆλθεν ἐκ συμποσίου ὑπνηλὸς κάρτα γενόμενος. ‖ τῶν δὲ πολλῶν τὸ ‖ Ἰὴ παιὼν ἐπιφθεγγομένων, ὁ Ποντιανὸς ἔφη· τὸ ἰὴ Παιὰν ἄνδρες φίλοι μαθεῖν βούλομαι εἴτε παροιμία ἐστὶν εἴτε ἐφύμνιον, εἴτε τι ἄλλο. πρὸς ὃν ὁ Δημόκριτος ἔφη, Κλέαρχος ὁ Σολεὺς οὐδενὸς ὢν δεύτερος τῶν τοῦ σοφοῦ Ἀριστοτέλους μαθητῶν, ἐν τῷ προτέρῳ Περὶ παροιμιῶν τὴν Λητὼ φησὶν ἐκ Χαλκί- 337

D δος τῆς Εὐβοίας ἀνακομίζουσαν εἰς Δελφοὺς Ἀπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν γενέσθαι παρὰ τὸ τοῦ κληθέντος Πύθωνος σπήλαιον. καὶ φερομένου τοῦ Πύθωνος ἐπ' αὐτοῦ, ἡ Λητὼ τῶν παίδων τὸν ἕτερον ἐν ταῖς ἀγκάλαις ἔχουσα προσβᾶσα τῷ λίθῳ τῷ νῦν ἔτι κειμένῳ ὑπὸ τῷ ποδὶ τῆς χαλκῆς εἰργασμένης Λητοῦς, ὃ τῆς τότε πράξεως μίμημα γενόμενον ἀνάκειται, περὶ τὴν πλάτανον ἐν Δελφοῖς, εἶπεν, ἴε παῖ, τυχεῖν δὲ τόξα μετὰ χεῖρας ἔχοντα τὸν Ἀπόλλωνα. τοῦτο

E δ' ἐστὶν ὡς ἂν εἴποι τις, ἄφιε παῖ, καὶ βάλλε παῖ. διόπερ ἀπὸ τούτου λεχθῆναι φασὶ τὸ, ἴε παῖ, καὶ ἴε παιών. ἔνιοι δὲ παρεγκλίνοντές τε τὴν λέξιν, καὶ ἐπὶ τοῖς δεινοῖς ἀλεξητήριον, τινὰ παροιμίαν φασὶν, ἴη παιὼν, καὶ οὐχὶ ἴε παῖ. πολλοὶ δὲ καὶ ἐπὶ τοῖς τέλος ἔχουσιν ἐπιφθεγγόμενοι, ἐν παροιμίᾳ ὡς οὐχ ἁπλῶς ἐφύμνιον φασὶν τοῦτο δὴ τὸ λεγόμενον ἰὴ παιών. διὰ δὲ τὸ λίαν ἡμῖν εἶναι σύνηθες λανθάνειν ὂν παροιμία, οἱ δὲ

F τὸ τοιοῦτον λέγοντες οὐχ ὡς παροιμίαν. τὸ δὲ ὑφ' Ἡρακλείδου τοῦ Ποντικοῦ λεχθὲν φανερῶς πέπλασται, ἐπὶ σπονδαῖς τοῦτο πρῶτον εἰς τρὶς εἰπεῖν τὸν θεὸν οὕτως ἰὴ παίων ἴη παιάν. ἐκ ταύτης γὰρ τῆς πίστεως τὸ τρίμετρον καλούμενον ἀνατίθησι τῷ θεῷ, φάσκων τοῦ θεοῦ τοῦθ' ἑκάτερον εἶναι τῶν μέτρων. ὅτι μακρῶν μὲν τῶν πρώτων δύο συλλαβῶν λεγομένων ἴη παιὼν, ἡρῴον γίνεται. βραχέων δὲ λεχθεισῶν ἰαμβεῖον, διὰ δὲ τοῦτο δῆλον, ὅτι καὶ τὸν ἴαμβον ἀναθετέον αὐτῷ. βραχειῶν γὰρ γινομένων εἰ δύο τὰς ἁπασῶν τελευταίας συλλαβὰς εἰς μακρὰν ποιήσει τις, ὁ Ἱππώνακτος ἴαμβος ἔσται. μετὰ ταῦτα ἤδη μελλόντων καὶ ἡμῶν ἀνίστασθαι, ἐπεισῆλθον παῖδες φέροντες. ὁ μὲν τις θυμιατήριον [ὁ δὲ . . . . . γρ. ὁ δὲ λιβανωτὸν, ὁ δὲ σπονδεῖον.

Ἔθος δὲ ἦν, ἀναστᾶσι τοῦ δείπνου καὶ σπείσασι, τὸ λοιπὸν τοῦ ἀκράτου τῷ διδόντι παιδὶ ἐκπιεῖν

διδόναι. Παιᾶνα εἰς ὑγίειαν ἐποίησε τόνδε Ἀρίφρων ὁ Σικυώνιος.

Ὑγίεια πρεσβίστα μακάρων,
Μετὰ σοῦ ναίοιμι
Τὸ λοιπόμενον βιοτᾶς.
Σὺ δέ μοι πρόφρων σύνοικος εἴης.
Εἰ γάρ τις ἢ πλούτου χάρις ἢ τεκέων
[Τᾶς εὐδαίμονός] τ' ἀνθρώποις
Βασιληΐδος ἀρχᾶς, ἢ πόθων.
Οὓς κρυφίοις ἀφροδίτης ἄρκυσιν θηρεύομεν,
Ἢ εἴτις ἄλλα θεόθεν ἀνθρώποισι τέρψις,
Ἢ πόνων ἀμπνοὰ πέφανται,
Μετὰ σεῖο μάκαιρα ὑγίεια
Τέθηλε πάντα, καὶ λάμπει χαρίτων ‖ ἔαρ.
Σέθεν δὲ χωρὶς, οὔτις εὐδαίμων.

γρ. Ισοδαίμονος

Εν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι λέγει οὕτως,

Κρεανομοῦμαι, καὶ τὸν ἐκ Τυῤῥηνίας
Οἶνον σὺν ὀκτὼ λαμβάνειν ἐπίσταμαι.

‖ Ταῦτα φίλτατε κιμόκρατες κατὰ τὸν Πλάτωνα οὐ Σωκράτους νέου καὶ καλοῦ παίγνια, ἀλλὰ τῶν δειπνοσοφιστῶν σπουδάσματα. ‖ κατὰ γὰρ τὸν χαλκοῦν Διονύσιον, -τί κάλλιον ἀρχομένοισιν

Ἢ καταπαυομένοις, ἢ τὸ ποθεινότατον;

A dare puero qui ministrauerat. Pæana in Sanitatem Sicyonius [a] Ariphron hunc condidit:

Sanitas ex omnibus beatis diis maximè veneranda:
Tecum ô vtinam degam quod vitæ superest:
Beneuola mihi contubernalis esto.
Nã si quæ voluptas ex diuitiis aut prole percipitur,
Aut regio principatu, quod fortunatum ducunt homines,
Aut amoribus, quos occultis Veneris cassibus venamur.
Aut si quod aliud est mortalibus benignitate deorum oblectamentum [b],
B *Aut si laborum quietem intermissionémque nanciscimur,*
Tecum, ô diua sanitas, florent omnia, tecum renidet gratiarum ver:
Absque te verò nemo fœlix. . . . . .
. . . . in fabula cui titulus est . . . . .
. . sic inquit:
Reginæ
Musæ, vinum etiam Tyrrhenum bibere cum voluptate didici.

C Hęc, ô amicissime Timocrates, non, quod ait Plato, sunt iuuenis & probi Socratis lusus, sed Deipnosophistarum seriæ disputationes. Nam, quod scribit æreus Dionysius, quid elegãtius, siue quid incœptes, siue quid absoluas, quàm quod credibile narrationis iucunditate maximè nos allicit?

Τέλος σὺν Θεῷ ἁγίῳ.

IACOBI DALECHAMPII

ADNOTATIONES ET EMENDATIONES IN ATHENÆVM : PRÆCEDENTIBVS QVIDEM editionibus margini adiunctæ ; hac verò, ad calcem operis consultò reiectæ, ac infinitis locis ab Autore recognitæ, & locupletatæ.

Paginæ cum numeris initio linearum adscriptæ, ad paginas operis remittunt. Vbicunque nota hæc incurret (¶) quæ huic editioni accesserint, nota esto.

PAG. 1. *a* Eruditorum hominum cœna.

b Iunius adagio, *Postes transcendere.*

c Ea, namque vox significat & venustatem, & tẽpus, & anni partem.

d Vuluam suillam intelligit, olim habitam in deliciis. Præter eam significationem μήτρα & vterum notat, & arborum medullam.

e Hæc quæstio tractatur fusè libro nono Leopardus cap. 20.6. Emend. legit è Suida, οἶον μέθυσος ἐπ' ἀνδρὸς, addo, ἢ γυναικὸς, ἢ μήτρα, &c. veluti, an vocem μέθυσον pro ebrio viro, temulentáque muliere, quisquam vsurparit?

f Recte olim dixerũt conuiuas nec infra Gratiarum, nec supra Musarum numerũ esse debere.

PAG. 2. *a* Erasm. adag. *Faciẽ perfricare*, & adagio, *In tuũ ipsius sinum inspue*, exponit Timocratem fateri, postulare se impudentiùs, vt quæ in cœna audiuerat Athenæus, narraret. Iunius adagio, *Expiatis bona contingunt*, de illis censet intelligendum, qui ter aqua lustrali purgati, ad mysteriorum sacrorum arcana admittebantur. Est etiam ἐπομάτλεῖς. ἀπὸ τυπωμιμαῖς, παπλάτλῃν, quo sensu quidam exponunt, si quis ter effingere quidpiam conatur, deorum tandem ope contingere, vt pro voto exprimat.

b Iliad. φ. ἥρως Ἀστεροπαῖος ἐπεὶ πρωτιδέξιος ἦεν. Iunius adagio, *Asteropæus.* Atque vtraque manu vtens heros Asteropæus.

PAG. 3. *a* Huius Nilei apud Laërtium nulla fit mentio.

¶ *Philadelphus.* In ea bibliotheca, Cæsaris iussu, cùm aduersus Achillam pugnaret, à milite iniecto tectis igne, accensa quadraginta millia librorum arsisse tradit Seneca lib. 1. de Tranquill. cap. 9. Septingenta verò Plut. in Cæsare, & Agell. cap. vlt. lib. 6.

b Qui diuites sunt, æquè magnifici ac liberales, quàm fuit Laurentius, esse debent.

c E melle & farina. Laërt. in eius vita.

d Verum multo magis ea delectatione quam affert conuictus ad colloquium amicorum. Iunius adagio, *Splendida cœna famem non sedat.* Idem adagio, *Gratia non ducitur pœnitentia.*

PAG. 4. *a* Curricœnam, huc illuc cursitantem, opiparas vt cœnas captaret.

b E tragœdia quadam versus hic sumptus est: vel potiùs fictus ad imitationem horum EVripidis, in Hecuba, Ἥκω νεκρῶν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας Λιπών.

c Plinius buccina vocat, quòd illis sonos tanquam è buccinis edatur. Vox κῆρυξ præconem significat. Hinc ioci venustas quæsita.

d Hemistichium Homericum.

e Verba sunt Andromaches apud EVripidem in sui nominis tragœdia, de moribus Spartanorum. Erasmus adagio, *Nihil sane.* Plutarchus libro, Quòd secundùm Epicurum viuere iucundè non licet, hemistichium illud vsurpat de libris quos Epicurus scripserat de cultu deorum.

f Versiculus è tragœdia. Effuso succo quem aluo continent, loligo & sepia piscatoris manus euadunt, hoc astu sapientes. Matron. lib. 4. Sepiam solam inquit, nigrum & album noscere. Erasm. prouer. *Albus an ater.*

* Epseti, pisciculi relicti in fossis, cùm post exundationem, in alueum fluuij redierint.

g Ex pulpa thynni, caudæ propiore, minus ideo lauta, quòd sit macilentior, id paratur.

h ¶ Versiculus hic ab Erasmo citatur ex Aristophanis Pluto, & Thesmophoria celebrantibus: item ex Euripidis Andromache Cicero vsurpauit. Epist. 1. 15. ad Att. & Epist. 25. 2.

i Vorax, pronuntiandis illis versibus stridulus & obstreperus. Erasm. adag. *Calliphanes.*

k Trinacriæ promontorium.

l Insula maris Ionij, sulphuris & aluminis fœcunda.

m Siciliæ fluuio, à quo Simæthij dicuntur.

* Tentorium.

n Cœlius cap. 7. 28. Quidam legunt, nobiles conchas è Peloro.

o E Mantinea. Cœlius.

p Iambicorum Græcorum hæc sunt recisamenta. Erasm. adagio, *Perdicis crura*, exponit, breuibus, distortis, exilibus cruribus ministrum, qualia sunt perdicis.

q εὐσαθεῖς: alij εὐσαλεῖς.

r ὀκ ἐγχειρεγόστορες: Sic propriè dicuntur operarij qui manuum labore victitant: ego ventris & gulæ mancipia verti.

s Athenienses optimates factiosos innuit, qui suis decretis rempubl. tubarent.

t Ventris leges.

u De voluptate.

x Cœnarum enarratio.

y Obsoniorum apparatus.

z Erasm. prouerb. *Septem conuiuium, nouem conuicium.*

a a Sic legit Philãder c.5.li.6.apud Vitruuium.

b b Quòd plures & voraciores essent, quàm vt priuatis opibus alerentur.

PAG.5. * Vide prouerbia, *Muscæ*: & *Muscæ improbitas.*

a Theocritus.

b De Parodis lib.14. & 15. agitur. Sic olim poëtas vocabant, qui ad aliorum imitationem versus conderent.

c Vel quòd lentis esset auidus, vel quòd lenticulis esset notata facies.

d In catalogo poëtarum Cytherius fuisse dicitur.

e Erasm. prouerbio. *Nil bulbus profuerit.* vide posthac lib.2.

f Archestratus fœminino genere effert.

g Gesnerus libr. de piscibus hunc locum diligenter explicat.

h Vide prouerb. *Hecatæ cœna.* Hecatæ Mænides & Triglæ, nempe mulli, sacrificabantur. Athenis locus fuit Trigla, & in eo Triglantinæ Hecates simulachrum.

i Philoxenias illas vocant.

PAG.6. *a* Quo cibi plus ingurgitaret.

b AVroræ marito, Memnonis patre, de quo Horat. *Longa Tithonum minuit senectus.* Iunius adagio, *Melanthio delicatior*, Posthac lib. 12. circa finem.

c Gruis, cyni.

d Summos viros, & maximæ apud populum authoritatis.

e Audiendis, & aduenarum oratione cognoscendis.

f Ignari, quæ in mundo sunt mirabilia, breuiori tempore, & facilius, lectura cognosci, quam auditione.

g Peripateticus Eresius, Laërtio, in vita Aristippi.

h Fabulam de Galatea, marina dea, Nerei & Doridos filia. Virg. *Nerine Galatea thymo mihi dulcior Hyblæ.*

PAG.7. *a* Iunius adagio, *Philoxeni codicillus*, & adagio, *Seruus non est qui mortem negligit*, tradit in latomias, carcerem mirandam in altitudinem depressum, saxo multorum opera penitus excisо, ideo detrusum fuisse, quòd inepta Dionysij poëmata fastidiret, audire nollet, calamo transuerso iugularet. Turnebus legendum censet lautumias. Aduers. lib.22.cap.16.

b De illo rursum memorata quædam vide lib.3. Vide Cæliũ lib.5.cap.30. & Bud. sub fin. lib.3. de asse. ¶ De Marco Sabicio Apicio, (sic enim vocabatur) Seneca cap.10.lib. de consol. ad Heluiam tradit: Apicius qui nostra memoria vixit, in ea vrbe ex qua aliquando philosophi, velut corruptores iuuentutis, abire iussi sunt, scientia popinæ professus, disciplina sua seculum infecit; cuius exitum nosse operæ pretium est. Cùm sestertiûm millies in culinam congessisset, (consumsisset) cùm tot congiaria Principum (Augusti & Tib. fort.) & ingens vectigal Capitolinis singulis comessationibus hausisset, ære alieno oppressus, rationes suas tunc primùm coactus inspexit: superfuturum sibi sestertiûm centies computauit: & velut in vltima fame victurus, si in sestertiûm centies vixisset, veneno vitam finiuit.

c Sectator Aristippi Cyrenaici, eius philosophiæ principis ac conditoris. Vide Laërtium in vita Aristippi.

d Suidas.

h τὴν ἀφύαν.

f τὴν ἀφύαν. Erasm. prouerb. *Aphya ad ignem.* Suidas in voce ἀφύα.

g Moderate & concinnè, tanquam ad harmoniam quandam, μουσικῶς. Iunius adagio, *Mysicus apparatus.*

h Erasm. prouerb. *Myconius calnus.* & *Myconiorum more*: & *Myconius vicinus.*

PAG.8. *a* Erasm. prouerb. *Boni ad bonorum conuiuia.* Posthac lib.4.circa medium.

b Horat. *Chium maris expers.* ἐκ πεδαλαστωμύλου.

c Muretus, vt est acri iudicio, vidit legendum esse. *Conuiuarum quos acciui, duo sunt. In cœna prorsus inuicti, Philocrates, ac Philocrates*, vnus pro duobus vt numeretur: monuitque Plautum in Menæchmis eam poëtæ Græci vrbanitatem sic imitatum fuisse, *Iam isti sunt decem Parasitus octo munus hominum facile fungitur.*

* Ad nonam. Nam, vt inquit Martialis, *Imperat extructos frangere nona thoros.*

d Ad horam diei primam vel secundam. In horarij siue solarij medio amusio stylus seu veruculum stans, (γνώμονα & σκιοθήραν Græci vocant,) vmbras indicat, quibus horæ noscuntur. Suidas citato loco Aristophanis, ex Concionatricibus, Decempedem vmbram exponit, ἡλίου βοπὰς, καὶ τὸ ὀψινὸν, cùm ad occasum Sol vertitur, & aduesperascit. Erasmus prouerbio *Decempes vmbra.* Vide hac de re Aldi commentariolum, adiectum iis quæ Beraldus in Columellam adnotauit. Matutinæ & vespertinæ, quæ horas indicãt, vmbræ longissimæ, breuiores autem meridiei propiores. Vide posthac lib.6.

e Idem fere citatur ex Menandro in Cecryphalo, lib.6.

f Erasmus prouerbio. *Donum quodcunque datur proba.*

g Erasm. prouerb. *Sacrum sine fumo.*

h Cibum solum capere. Alij non ad significatum dictionis hæc referunt, sed ad rem ipsam, nempe solitos veteres absque conuiuiis domi comesse: idque probari versibus Antiphanis & Ameipsiæ citatis.

i τοιχάρυξ.

PAG.9. *a* Heroicis temporibus elixa carne vesci non solitos Seruius adnotat in 1. AEn.

b Candyle fiebat è lacte & melle, Pollux lib.9. Phauorinus in dictione χρεῖον. Thrion ex adipe suillo & hœdino, lacte, semidalide, vitellis ouorũ: omnibus his obuolutis fici folio, vnde nomen.

* Ametes placentæ è lacte confectæ.

c Iliad.ν.

d Odyss.δ.

e Odyss.γ.

¶ *Piscibus.* Plato 5.de Republ.

f Hæc vox significat Prodigorum lebetem. Tale est Hispanorum ferculum quod ollam putrem nominant.

g Paulo post Vlyssis socij pisces & aues in Sicilia venantur. Lib.3. alia ratio consilij Homerici de hac re traditur. Plutarch. Quæst.8.lib.Sympos.

h Odyss.ν.

i Virg. *postquã exẽpta fames epulis mensæq; remota.* Odyss.α.

PAG.

PAG.10.*a* ἀφλεγμάντους ἔδ). Iunius adagio, *Turgida nomina.* Vide post hac lib.2. Plato lib.2. de Republ. εἰ δ' αὖ βούλεσθε, καὶ θερμαίνουσαν πόλιν θεωρῆσαι· οὐδὲν γὰρ κωλύει.

b Iliad.λ.& ξ.

c Iliad.ξ. ἀπογυιῶσ. membra eripere, ac debilitare.

d Odyss.φ.

e Iliad.ι.

f Oris ventriculi morsu vexatis, ac propterea animi deliquio.

g Iliad.τ.

¶ *Comessabundo.* κωθωνιζομένῳ. Erasm. prouerb. *Anus cothonizat*:& prou.*cothonizare.*

¶ *Lauant.* Aiacem & Achillem sine calceis ambulasse Philostratus tradit in Epistolis, Odyss.δ. ζ.ψω.

h A quibus tandem est interfectus.

i In Peirithoi nuptiis. Alij legunt, EVrytum.

k Odyss.φ.

l Odyss.χ.

m Odyss γ.

n Iliad.υ.

PAG.11. *a* Iunius adagio, *In eandem lancem imponere.*

b Iunius adagio, *Cane impudētior.* posthac lib.4.

c Quem ex conuiuis ita vocet docti viderint.

d Nugæ, & aniles ineptiæ. Illas versuum Homericorum allegorias, & explicationes sic vocat, quod & hodie quidam arbitrantur. Erasm. adagio, *Thessalorum commentum.* Quidam pro σόφισμα, legunt νόμισμα. de quo apud Iunium prouerbium est, *Thessalinum nomisma*, nimirum improbum, & adulterinum.

e De hac re vide quædam etiam ab autore notata lib.5.

f Odyss.π.

g Idem Plutarchus in Sympos. lib.8.quæst.6. quamuis nonnulli eodem teste, ἀκρασμὸν dictum putent ab incontinentia, quòd intemperantium esset tum cibum sumere.

h Romani ientaculũ, & silatum vocant. Matt. *Surgite iam pueri, vendit ientacula pistor: Cristatæ resonant vndique lucis aues.*

¶ *Prandium.* Trebellius Pollio in Gallieno Salonino, prandium Latinis dictũ putat, ab eo quòd milites paret ad bellum: sic fortassis Græci ἄειστον vocarunt, quòd in prœlio milites ἀρίστους efficiat, id est, generosos, strenuos, fortes.

i Plutarchus δεῖπνον vocatum putat, ὅτι σβεῖ πόνων διαναπαύει, aut quòd διαπονεῖται, id est, cum labore præparatur.

k Quod ieiunis detur: inde Gallis *desieuner.* Muretus quædam horum attigit capit.12.4.Var.

l Odyss.β.

m ἀπὸ τῆς δείλης ὀψίας: id est à vespertino crepusculo, vt ἄειστον, quasi ἄνειον, nempe, matutinum, Plutarcho: aut quia sumatur ἀπερασμάτως sine apparatu & cura, ex iis quæ ad manum sunt.

¶ *Sedentes.* Priscos Romanos sedentes capere cibum solitos Seruius tradit apud Virgil. Aen.7. & multis rationibus ostendit Philander apud Vitruuium cap.5.lib.6. Apud Curtium lib.8.cohors puerorum regiorũ in summo honore habebatur, quòd illis sedentibus vesci cum rege licebat. Augusto cœnanti nepotes semper in imo lecto assedisse tradit Sueton.cap.64.

n Quæ Mentæ faciem induerat.

o Etiam si alia fuisset allata.

PAG.12. *a* Odyss.δ.

b Iliad.ω.

c Hæc vox significat improbitatem, impietatem, scelus, nefas, flagitium.

d Sic dicta, vt quidam volunt, tanquam ἄλις ἴσα, quòd alia non essent aliis capaciora.

e δαιτυμόνες nunc structores, &, vt ait Petronius, scissores vocãtur qui diuitum & principum mensis apposita fercula scitè & celeriter discindunt.

f Vera lectio est, οἰωνοῖσι τε πᾶσι; Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή. *Et cunctis auibus: sic Iupiter ipse volebat.*

PAG.13. *a* Pag.tamen 9.nec proci nec Phæaces, pisces aut volucres edunt.

b Odyss.μ. Apuleius in Apologia prima vitio memoriæ de Menelai sociis & Pharo insula hoc tradidit: Cæterùm, inquit, eodem piscium argumento etiam Menelai socios putabis magos fuisse, quos ait poëta præcipuus flexis hamulis apud Pharon insulam famem propulsasse.

c De marinis piscibus, & eorum captura.

d Τὰ πήδεα: callos marinos interpretantur. De his vide Rondeletium & Gesnerum.

e Odyss.ν.
Iliad.δ.

PAG.14. *a* Budæus petauristas reddit, voce æquè obscura Græcæ linguæ ignaris. Sic appellantur saltatores qui corpore in spiram contorto in caput prouoluuntur.

b Fortassis quod ea corporis volutatione se iactantibus accinerentur iocularia quædam, aut voce, aut cithara, vt fit hodie.

c Odyss. γ. Adagium tamen vetus est, *Multa cantores mentiri.*

d Lib.3. Epigrammat. Antipater in Ibycum: ὧδε γὺ ὁ πρεσβύθε κτανὼν Αἰγίδος ἀοιδὸν, Ὄμμα μελαμπέπλων ἔκφυγεν ΕΤμενίδων.

e Suidæ, Anagalis.

f Alcinoi Phæacum regis filiæ, & Aretes.

g VVlgo, *la balle*, Italis *à calz.* ἀπὸ τοῦ ἁρπάζειν, à rapiendo, quòd qui colluforibus pilam prœripit fugiens auferre cõtendat. De hoc Iusu Galenus libellum scripsit, *Pilam sparsiuam* Petronius vocat. In ea luditur raptim, expulsim, datatim.

h Arripiendam, retinendam, proiiciendam pugno, pede. Erasm. prouerb. *Sphæram inter se reddere.*

PAG.15. *a* Erasm. ἀπὸ τοῦ φαίνεσθαι, quod emissa pila conspiciatur.

b Pædotribam.

c Odyss.θ.

d Πύρλιν Callimachus vocat in hymno Iouis: alij Pyrrhichem, cuius meminit autor lib.14. Erasm.adagio, *Pyrrhichen oculis præ se ferre.*

e τῆ ὑποῤχήματος.

f Lib.6.& 7.

g Alij, icto fœdere.

h Deorum laudes hymno recitarunt.

i Saltatio illa Pyrrhiche dicebatur. lib.14.

k Thraciæ regis.

PAG.16. *a* Scuti breuioris genus sic appellant vmbone carens, figura lunæ semiplenæ, Græcorum Peltam.

b Ἐνοπλίους.

c Iliados ν.

d Adulto. Hesychius τελεσιεργὸν καὶ ὁλόκληρον exponit, perfectorem & integrum. Vide Gyrardum.

e Theophr. lib. De Characteribus, ca. περὶ δ' μικρολογίας, scribit Dianæ quoque libationes fieri solitas.

f Erasm. adagio, *lingua scorsim incidituꝛ.* Aristophanus interpres in Plutum, Didymus in Odyss. γ.

g Zytho.

h Odyss. ε. ἢ ἀθάνατός περ ἐπελθὼν θήσατο ἶσον. &c.

i Odyss. ϑ. Iunius adagio *Phæacum vita.*

k Sequitur proximus versus, εἵματα τ' ἐξημοιβὰ, λοετρά τ' ϑερμὰ, ἢ εὐναί. *Mutatæ vestes, lecti, calidaq; lauacra.*

¶ Οὐ γὰρ Seneca epist. 89. Homerũ modò Epicureum faciunt, laudantem statum quietæ ciuitatis, & inter conuiuia cantúsque vitam exigentis. Vide posthac.

l Τῆς κακότητος, quidam λύπης, & ὀδύνης interpretantur, dolorem ac molestiam. *Quàm cùm lætamur, vacui sumus atque dolore.* Odyss. ι.

m Odyss. α.

¶ *Appion.* Eum Grammaticum celoberrimum Clemens Alexandrinus πλειονίκην appellat. Apud Eusebium lib. 10. de Præparat. Euang. Possidonij filiũ fuisse tradit Africanus in Annalibus. Aduersus eum, cùm Iudæos insectatus esset, Philo elegantem Apologiam scripsit.

Pag. 17. *a* Qui ponè & ex aduerso consistebant.

b Iliad. ξ.

c Huius vocis vsum quæ in sartagine frigere significat.

d Ridet vsum vocis, βινεῖν pro σωφρονίζειν.

e Adhibere pro πίνειν bibere.

f Merdæ Laconicæ lacum, id est putidas & insulsas nomenclaturas.

g Pro ἀράνη. Iunius adagio, *Palamedis inuentum.*

h lib. 14.

i Odyss. χ. Vide Leopardum cap. 9. lib. 10. Emend. & Iunium adagio, *Propede xenium.* Huius rei mentio rursum fit paulo pòst hoc libr.

Pag. 18. *a* Elixis non vsos fuisse autor suprà scripsit.

b Εἰς μακαρίαν. Erasm. adagio, *In beatam.*

c Ingeniosa res & turpis. Subiectæ ignauæ mulieri spongiæ dum compressu attolluntur, & subsidunt, crissantis fœminæ lasciuum motum imitantur: quod ad venerem magis accédit virum.

d Plinius lib. 24. cap. 10. Theoph. cap. 20. 9. hist.

e Alij Sandrocotum.

¶ *Pædibus.* Eam vim Caphuræ tribuunt.

f Ὀρνίθων, auium.

g *Illinit vngnento faciem Venus, atque repurgat.*

Pag. 19. *a* Lydiæ res, non Crœsi filius, sed Manis. Herodotus lib. 1.

b Talorum, tesserarum, pilæ, & alios multos, præterquam calculorum Herod.

c Τῶν εὐχέων: alij legunt ἰαχέων, hastarum initium Αλάλα militum clamor manus conferentium. Iunius adag. *Proœmion & exodion.* Votorum præuius is clamor dicitur quòd factis votis, veluti præludio quodam pugnarint.

d Lego: Estiæi quidem, & Oritanitæ, Estiæotidis Bœotiæ meminit Plin. cap. 2. 31. in qua Melas est, siue fons, siue fluuius. Oritæ, gens Indiæ. Oritani, Hispaniæ: Oritanum, à quo Oritanitæ, oppidum EVbœæ. Plinius. De Estiæotide Thessaliæ Strabo lib. 9. Pausanias lib. 7. Amphiclus aduena homo, ab Estiæa EVbœæ, post OEnopionem & filios Chiorum rex fuit.

e Iunius adagio, *Cœlo tenus altum.*

f Orationis cuiusque per risum imitator.

g Impostura ioculari homines fallentem. De Planis & eorum festiuis dolis agitur lib. 14. Iunuis adagio, *Matrea bellnam alit.* Horat. epist. 7. lib. 1. *Nec semel irrisus triuijs attollere curat Facto crure Planum.* Apud Plin. cap. 10. 35. Planus Ptolemæi regis, tanquam eius vocator esset, Appellem vi tempestatis expulsum in Alexandriam ad indignantis cænam vocauit.

h De inuido quidam id exponunt: alij de polypo: alij de homine, cuius ingenitus calor seipsum, id est materiam qua fouetur, exest, & absumit.

i Καταλλάττεται. Ea vox significat præter alia multa, animi perturbatione quadam moueri, & tanquam alium fieri.

k Sic eos vocabant, qui fidibus ac tendiculis animantium motum in statuis & imagunculis repræsentabant.

l Hanc extremam orationis partem Natalis in exemplari suo legit.

m Ad verbum, attonitos præ stupore homines dementabat.

n Θαυματοποιός.

o Γελωτοποιός.

p Tumidos, inflatos solitos in honorem Bacchi cantari, dictionibus πεπλόκοις, id est ex vocabulis multis constantibus, contextos.

Pag. 20. *a* Τερπίζονται.

b Σολοικίζονται. Iunius adagio, *Solœcus.*

c Erasm. prouer. *Scopum attingere.*

d Ἀχείμαντον: minimè tempestatibus obnoxiam, ab hyeme tutam.

e Lasciua & inhonesta.

f Graui, & numerosa.

g Proterua, agrestí. De his lib. 14. Pollux addit πυῤῥίχιον, quam & ξιφισμὸν, & πυῤῥιχισμὸν, & ἐνόπλιον, & πυλεσιῶν, vocabant. Erasm. adag. *Pyrrhichen.* De illa paulo suprà.

¶ *Fuit autem.* Pyladis & eius dictorum meminit Macrob. cap. 2. 7. Saturn. Suetonius cap. 45. in Augusto. Seneca cap. vlt. lib. 7. Quæst. Natur. & præfat. lib. 3. Controuersiarum. Dio. Bassylli verò seu Bathylli Iuuen. Saty. 6. hoc versu *Chironomon Ledam molli saltante Bathyllo.* & Persius Sat. 5. Pyladem Cilica fuisse tradunt.

h Tumida, affectuum plena: & quæ multas personas requireret: Bathyllea verò pedestris. Plut. in Symp. quæst. 8. 7.

i E Thracia poëta ille fuit, quem in canendi certamine superatum Musæ & lyra priuarunt & oculis.

k Alia fabula de Nausicaa Phæacum regis Alcinoi filia.

l Εσφύειστον.

Pag. 21. * Ὠρχήσαντο, ἐκινοῦντο.

a Vetus prouerbium fuit εἶμαι' ἀνήρ. Hîc conueniunt quæ ex Varronis Meleagris citat Nonius in Apertum, & Tunica. *Non modò suris apertis, sed pene natibus, ambulat.* Thais Menandri tunicam habebat ad talos demissam.

b Ex EVsthatio in Odyss. χ. legendum hic, πὲ δ' ἀχιῶπες.

c Erasm. prouerb. *Vestis virum facit.*

d Ἐπὶ τοῦ μὴ εὐρύθμως ἀμπέχεσθαι.

e Ad verbum, ad disciplinarũ perquisitionem.

f Ἀῤῥύθμως, corporis ornatu qui non deceát.

g Alij, & ideo tributum nullus exigat à nobis.

h Tragicorum vestimentorum. Horat. De arte poët. Lucian. περὶ τῆς ὀρχήσεως: Plutar. Sympos. Quæst. 15. 9.

i He

i Hectorem.

k In Priami gratiam.

PAG. 22. *a* Æschili tragœdiâ quæ adhuc extat.

¶ *Sophocles* posthac, lib. 10.

b Quòd vino & tumulentia obrutus nesciret quid ageret.

c Sic dictæ à Locris Epizephyriis, portionem magnæ Græciæ in Italia supra Zephyrium promontorium incolentibus.

d Poëtarũ, qui Homeri versus conati sunt imitari. Homeridas Chios Strabo lib. 14. memorat, ab Homero genus repetentes, componendis versibus exercitatos, vel teste Pindaro: ὅθεν αὖ καὶ Ὁμηρίδαι ῥαπτῶν ἐπέων τὰ πολλ' ἀοιδοί. Vnde Homeridæ rhapsodiarum vt plurimum cantores.

e Erasmus prouerbio, *Siculissare.*

f Dicteriorum salsorum & mordacium poëta, maledicus, qualis apud Latinos Laberius. σάλος γλευαστικὸν ποίημα.

g Musæum in Alexandria, regia domus atque mensa fuit, in qua vt Athenis in Prytaneo, sumptu regis victus quotidianus præbebatur viris doctrina excellentibus, cum honore amplissimo. Iunius adagio, *Bibliotheca animata.* vide posthac lib. 15.

h Τῆς λογοδαιρίας, verborum pugna.

i Τραπεζορήτορες.

k Τῆς γλωσσαλγίας.

¶ *Pulmorigatus.* Macrobius cap. 15. lib. 7. idem ex Eupolide in Assentatoribus: πίνειν γὰρ ὁ Προταγόρας ἐκέλευεν, ἵνα παρὰ τὸ κωδὸς τὸν πνεύμονα ἔκλυτον φορῇς. Olim enim potionem in pulmonem ire credebant, vt cibum in ventrem. Eratosthenes, καὶ βαθὺν ἀπρύτῳ πνεύμονα τεγγόμενον. Euripides, οἴνῳ πιράσας πνεύμονα ῥοᾷς. Apud Agell. cap. 11. lib. 17. citatur hic Alcæi versus, Hesiodi interpres in hunc versum, πῆμα ποτάποι τ' αἴγες καὶ οἶνος ἀεικής, scribit, sub eo sidere maximè bibendum esse, non quòd pulmo arescens tum diligenter irrigandus sit, sed quoniam ἤδη κεκριμένος οἶνος, τὰς μεταβολὰς ὡρῶν ἀκφυγὼν, καθ' ἃς ἦν κίνδυνος τραπῆναι: quoniam vinum secretum ac purgatum, eius tempestatis mutationes effugit quibus periculum est ne vappescat. Vide Plin. cap. 18. lib. 14.

l Posthac lib. 10.

m Plutarchus Quæstione 2. lib. 7. Symposiacõn. Citatur & hic locus lib. 10. Plutarch. lib. περὶ ἐναντιωμάτων στωικῶν. Aristotel. lib. 3. De part. animal. Eusebius lib. 5. Præparat. euang. Macrobius cap. 15. 7. Saturn.

PAG. 23. *a* Κωνολογήσασι.

b Sic Latini *Vuidum esse*: Horat. ode 5. 4. *Longas o vtimam, dux bone feriis Præstes Hesperiæ, dicimus integro Sicci mane die, dicimus vuidi, Cùm sol occano subest.*

c Mendæum, aut vinum, aut Iouem. Mendæi vini meminit Hermol. cap. 838. in Dioscor. Mendæ Plinio Macedoniæ oppidum.

¶ *Desidere.* Huius dictionis & significatus meminit Phrynicus in Ecloga nominum Atticorum.

d Victorius capit. 12. lib. 7. Var. Iunius adagio, *Mens in popina.* Erasm. prouerb. *Animus in coriis.* Posthac lib. 4.

PAG. 24. *a* Iliad. δ.

b Ad verbum, Cibi desiderium amouerunt.

c Pindarus. Competet adagium, quoties similibus adduntur similia. Erasm. adag. *lino linum nectis.* Citatur & rursum hoc prouerbium libro sexto.

* Interiectus potius literæ est, quàm interpositio.

d Iliad. κ.

e Odyss. κ.

f Aristoteles sectione secunda, quæstione item secunda, hoc sic proponit, cur membra, etiam si ante calida sint aquæ calidæ immersa non sudant? caussámque reddit, corporis vitiosum excrementum esse sudorem: prohiberi verò ab aqua calida eius liquationem, quia calorem autorem liquationis educit aquæ tepor.

g Odyss. ν.

PAG. 25. *a* Quæ fructum esculentum gignunt.

b Odyss. ν.

c Odyss. ι.

d Plutarch. lib. de Isíde & Osiride. Idem in Sympos. lib. 4. quæst. 4. & rursum lib. 8. quæst. 8.

e Vide suprà pag. 17.

f Erasm. prouer. *Sybaritica mensa, Sicula mensa.* Olymp. θ.

PAG. 26. *a* EVbulus dixit vinum vetus, semper, Alexis verò, vehementer, placere scortis.

b In Thraciæ maritima parte circa Maroneam vrbem genitum, colore nigrum, odoratum, vetustate pingueſcens. Homeri sæculo vicies tanto addito aquæ miscebatur: Mutianus præsens vidit in eo tractu singulos sextarios octonis aquę misceri. Plin. cap. 4. 14. Notum est illud dictum, *Vinum vetus, veteres amici.*

c Cùm gigantes cœlum inuaderent, poëtæ fabulantur Bacchum in mare aufugisse, & sub eius aquis dilituisse.

d Vel ab atro colore, τὸ αἴθοπος χρώματος vel ἀπὸ τοῦ αἴθειν, quod accendat & excalfaciat corpus. Gellius cap. 8. 17.

e Pausaniæ lib. 7. OEnopion cum filiis Talo, Eũanthe, Melana, Saligo, Athamante, è Creta profectus in Chion appulit: vbi cùm regnaret, eodem Cares & Abantes venerunt.

f Multis suis voluminibus: lib. 1. de Antidotis: lib. 12. methodi: lib. De alimentis, &c.

g Plinius tertium genus addit, quod tenue est.

h Plinio Albanum prædulce est, rarò austerum.

i Tiberius, quamuis medici nobilitatem dedissent, vocabat generosum acetum. C. verò Cæsar eius successor, nobilem vappam.

k Macilentum & aridum Hermol.

l A colle Neapoli vicino sic appellatum.

m Γεωδέστερες, ad verbum, *magis terrenum.*

n Plinio, Setini & Cæcubi agri vicini sunt.

o Sic vocabant quod summis collibus gignebatur: quod mediis, *Fausti*anũ: quod imis, *Falern*ũ.

p *Massicum* Plinio.

q Hermol. legit, *Vluanum.*

r *Æquanum*, Hermol.

PAG. 27. *a* *Buxentinum*, Hermol.

b Ἀπυράχυτος οἶνος, qui & αὐτόπις, nec maris aqua, nec alio vino, defrutóve conditum vinum, & suæ prorsus naturæ. πυράχυμα defrutum. Hermol.

c In vineis & arbustis nascens. Plin.

d AVsteritate nimia id aluum continet, & ideo inter medicamina numeratur.

e Varuani Istriæ, Varubarini, Illyrici populi. *Lagarinum* quidam legunt, Plinio maximè illustratum Messalæ potu, & salute. Hermol. legit. *Babinum*, quod Balbiæ, non, vt apud Plinium legitur, Babiæ, nascitur.

f Iuxta Capuam gignitur. Plin. fortassis quod

Anadendritin vocat Polyb.

g Dictum ab Heluolis vuis, quarum color inter nigras & purpureas medius.

h Vini effectorem & autorem.

i Eraſm.prouerb. *Non omnis fert omnia tellus.*

k Oppido Achaiæ.Plin.

l Picata,pice illita.

m Καυλὸν,καυλύσκειν,ſiue μάσσειν.

n Rege Thraciæ.

o Perdicia Lyciæ pars. Eraſm.adag. *Naues onuſtæ conuitiis.*

p Corcyreos perſtringit, quòd in bello pro libertate publica gerendo cum Græcis non conſentirent.

q Ἰφία μῆλα quidam, vegetas pecudes interpretantur.

r Eraſm.adag. *Phryx plagis emendatur.*

ſ Eraſm.adagio, *Arcades imitantur*, Gens ea bellicoſiſſima hoſtem nunquam vicit auſpiciis ſuis, ſed cùm aliis ſuppetias ferret.

PAG.28. *a* Eraſm adag.*Capra Scyria.*

b Hi verſus & reſtituti & ſuppleti coniectura. Cottabiſmi ludus & Latagum,explicatur lib.15.

c De OEnopione ſupra pag.proxima.

d Iunius adag. *Phœnicium mendacium*, χράμματα λοξίλογα:legit EVſtathius ἀλεξίλογα: animi ſolatia. De Phœnicum moribus Eraſm. adag. *Phœnicium commentum*,& adag.*Phœnicum pacta.*

e Victis barbaris,duce Miltiade.

f Eraſm.adag *Batti Silphium.*

g Strabo lib.15 Plin.cap.17.4.

h Inde vinum Maronem Cratinus appellat. Alij à Marone Euanthis filio Maronæum vinum dictum volunt, nempe Thracium illud generoſum,de quo ſuprà.

i Diis deuota.

k Eraſm.adag.*ſine Cerere.*

l Iunius adagio,*Nectar ſpirat.*

m Pſythium & Melampſythium Plinio Paſſi genera,ſuum ſaporem non vini referunt.

PAG.29. *a* Δώτῃσι δεσμοφορειάσασαι.

b Δώτῃσι δεσμοφορειάσασαι.

c E Peparetho inſula ante montem Atho ſita.

d Οἰνίσκος.

e Cœnarum enarrator.

f Prima potio, meraca, guſtanda tantùm, non ebibenda,fuit ἀγαθοῦ δαίμονος, boni Genij:deinde cùm arbitrio ſuo quiſque diluiſſet,nomen Iouis Seruatoris præfabantur. Eraſm.adagiis, *Seruatori tertium:Philoteſius crater:Bonæ fortunæ.*

g Καρποφορεσώτατα, aquæ patientiſſimum.

h Byblos,oppidum Cœloſyriæ,ad Libanum.

i Ἀλαζονοχωνοφλύαξς.

k Φοινίκια γαμαλίσματα. Alij: alias è palma lautitias.

l Εἶκος.

m Οἶμοι, hic εὐφρεσώνης ἐστὶν, ἐκ λύπης,lætantis eſt, non dolentis.

n Sub aquæ partes. vide prouerbium, *aut tria, aut quinque,at non quatuor.*

o Theſſaliæ pars vicina Pelio.

p Adeò vetus, vt præ ſenio putre,rancidum, & & tanquam carioſum videatur.

q Iunius adagio,*Nectar ſpirat.*Eraſm.prouerb. *Nectaris flos.*

r Ereſſus Lesbi oppidum.

ſ Macedoniæ populum.

t Succo cucumeris agreſtis.

u Veſtem extimam ad talos vſque demiſſam.

x Ariſtonis filio, Lacedæmonum regis, qui à Cleomene regno pulſus, tanquam ſpurius,ad Darium transfugit, & eum aduerſus Græciam concitauit.Herodotus libro 6.

PAG. 30. * χαμεζηλοι.

a Gyraldus tantùm Bacchi comitem fuiſſe tradit,vt & Silenum.

b Quòd primus triumphauerit de Indis.

c Vt,& δίφυης,& δισσάτωρ, quòd bis natus ſit.Vide Gyraldum.

d Πρόζωπον,& παρόδεσμον, Latini proprie vocant Lixium vinum,quod calcatis vuis fluit, non torculo preſſis.Tale fuit Lesbium, guſtu alioqui dulce. Plinius exponit vinum ſponte fluens antequam calcentur vuæ.

e Cimolus inſula Melo propinqua,vna ex Cycladibus.

f Quod miſcendis & componendis medicamentis ſit vtile.

g Piſcoſam.

h Quòd abundent alga, vel Phycidibus piſciculis,& conchis lepadibus.

i Bacchicam.

k ἀπὸ τοῦ παρηγορεῖν,à leniendo.

l Nam ἄκανθα, ſpina eſt, ἀκανθώδης, ſpinoſus, truculentus.

* Tale fere ſcholion Hybriæ lib.15. cuius initium,*Pro magnis mihi ſunt diuitiis*,&c.

m Haſta nixi bibimus.

n Vide lib.10.

PAG. 31. *a* Cuius hic ſit verſus non indicatur.Homericum eſſe puto.

b Anthedon in Peloponneſo portus & ciuitas. Hypere inſula vna ex Cycladibus. Hyperia, in Theſſalia fons.

c Minime decoctum.

d Πεπτιλίφιον. Hermol.vocat.

e Ex arbuſtiua marita áque vite:ex populetis: nempe Falernũ,Cæcubũ, Setinũ, & id genus alia.

f Tanquam ſuffuſum: Paſſi genus, qualia ſunt Parachyton, & Diachyton Plinio: vel de fructo, quod Græci παράχυμα & ἔψημα, & σπαῖον appellant, conditum.quidam legunt Apochyton.

g Fortaſſis,Glycyn,id eſt,dulce.

h Hermolaus legit Autiten.

i Infumatum vertit Hermol. vinum fumo ſuffiebarur vt celerius vetuſteſceret, & præcocem maturitatem traheret fumi tepore. Colum.

k Nimirum dubium,& fugax.

l Apud Theoph. cap.20.9.Heraclea. Plin. cap. 18.14.

m Apud Theophr. Cabyniam. Victorius cap. 11.7.Variarum lect.

n Florem & violam olentis: odoratum, odoriferum, mirè fragrans, interpretantur, quale eſt noſtrum Aromatites,vulgo Hippocraticum.

PAG 32. *a* Quidam id eſſe volunt, quod ex Fabio Dorſeno, & Plauto Murrhinam vocat Plinius. Ab vnguento Græci nomen impoſuerunt, vel quòd aromatibus ſit conditum, vel quòd inſtar vnguenti ſuauem odorem exhalet.

b Non ſolùm pro potione vt ſint, velut aqua: ſed etiam laudem quandam ſibi peculiarem vendicent, pro natalium, guſtus, odoris, coloris, & aliarum id genus rerum varietate.

c Simonides,aut eius nepos Bacchylides.

d Κιρρόν.

e Vina

e Vina Græca fere sic omnia condiebantur: vnde Plauti festiuus est in Rudēte iocus, *Quasi vinis Græcis Neptunus nobis suffudit mare.*

f Muriam bibentem, salsibibam, maribibam.

g Quæ ex insulis Cycladibus & Sporadibus aduehuntur, Ægæi, Ionij, Cretici maris.

h Impermixtum, & syncerum. Aliud est αὐ τοκέρας Polluci, tam exile vt diluendum non sit.

PAG. 33. *a* Gypsum, ob suam crassitiem, quum diutius in ventriculo moratur, æstuans, feruens, ac veluti ebulliens, fumosum in caput vaporem emittit, qui dolorem excitat.

b Erasm. adagio, *Ingens telum necessitas.*

c Marcotin Plinius vocat, Marian Strabo.

d Præoccupatio: lectorem molestè ferre non vult, quòd Ægyptius ipse, nempe Naucratites, AEgyptia vina laudet.

PAG. 34. *a* Arrogans sui ostentator. Erasm. prouerb. *Te ipsum laudas.* Suidas.

b Si quæ pro certis arcanis Galli narrant, & sciunt, fas esset cum fabulosis illis narrationibus comparare, de ampulla cuius oleo reges vncti inaugurantur, idem compertum est.

c Idem apud Pausaniam legitur in Eliacis secundis.

d Dioscoridi Zythum, & Curmi.

e Καὶ δεινὸς πλήκειν μηχαναὰς, inquit AEschylus. Erasm. prouerb. ΑΤγυπτιάζειν.

f Ad arcendam ebrietatem.

g Τρέπινες. Leopardus cap. 25. lib. 9. Castigat.

h Erasm. prouerb. *Crambe bis posita.*

i Iunius adagio, *Nubem summouere.* Erasmus adagio, *Frontem exporrigere.* Horat. *Deme supercilio nubem.*

IN LIBRVM II. ADNOTATIONES ET EMENDATIONES.

PAG. 35. *a* Varro in Satyra, *Est modus matulæ, πῶρι μέθυς. Vino nihil iucundius quidquam cluit. Hoc ad ægritudinem medendam inuenerunt: Hoc hilaritatis dulce testimonium: Hoc continet coagulum conuiuia.*

b Victorius cap. 1. 8. Var.

c εὐῤῥείτας.

d Vinum vetus, ac nouum.

e Quoniam ingenium cuiusque nostrum vinum patefacit Theognidi, vinum ἀνδρὸς δείκνυσι νόον. EVripidi, κάτοπτρον νᾶ. Erasm. adagio, *In vino veritas.*

PAG. 36. *a* Erasmus adagio, *Seruatori tertium.*

b Dum rixantes ebrij oculos inuicem sibi percutiunt: aut dum titubantes parietibus aut lectis faciem illidunt. vide post quinque aut sex pag. versus Antiphanis.

c Qui in ius vocet, post accepta vltro citróque vulnera.

d Furor, insania, intemperies, θυρία, bacchatio.

e Membrorum quæ vinculis arctantur, interitus, & νέκρωσις.

f ὤρεις, leporibus.

g Ἄτυ deæ, quæ rebus mortalium turbas & noxas immittunt: Litæ quæ illas farciunt. Erasm. adag. *Ira omnium tardissima senescit*: & adagio, *Nephalium sacrum.*

h Metaphora sumpta à vino, quod feruet, florem trahit, duriusculum est, ætate mitescit.

i Moribus intractabilem, aduersus bona consilia præfractum.

k Callimachus.

PAG. 37. *a* Ἥδυ, alij, gaudere, exultare.

b Nondum ad se redierat, & fluctibus adhuc nauem percelli putabat.

c πῦ θαλάμῳ. Sic Polluci vocatur nauis pars infima.

d Erasm. adagio, *In vino veritas.*

e Erasm. adagio, *E tripode.*

f Exactiùs hoc rursum declaratur lib. 10. Lebeta pro poculo dixisse videtur Virgil. lib. 9. Æneid. his versibus, *Tertia dona facit, geminos ex ære lebetas; Cymbiáque argento perfecta atque aspera signis* (τὰ κορχωτά.)

g Hæc vox significat, ad ignem ascendentem.

h Aquam lauando corpori affundens.

PAG. 38. *a* Ignem non expertos.

b Deucalionis filium, qui cùm rerum potiretur, duodecim Græciæ populos conuocauit in concilium publicum. Erasm. adagio, *Amphictyonum consessus* Pausanias.

c Erasm. adag. *Seruatori tertium*: & adagio, *Perdidisti vinum infusa aqua.*

d Citra iurgium, rixam, tumultum, contentiones.

PAG. 39. *a* Iunius adagio, *Nectar spirat*, Erasm. adag. *Nectaris flos*: & adagio, *Ambrosia alendus.*

b Vide lib. 11.

c Quorundam iudicio is fuit Demetrius Halicarnasseus: in Græcis epigrammatibus legitur titulo Nicerati. Erasm. adagio; *Aquam bibens*: & adagio, *Non est dithyrambus si aquam bibas.* Vide lib. 11. elegantes de hac re versus Hedyli, & libro 14.

d Meribibum, vt apud Plautum.

e Cœnis & cœnaculis publicis.

f Κέρδων, deus à quo lucrum expectatur: Matton, qui subigendæ mazæ præest.

g Ψυχῆς ἀλαζονεία. Sic ego potius verti, quàm iactantiam, & arrogantiam.

h Iliad. 3.

i Mutilus & deprauatus hic locus ex Homero sic emendandus: Quò abiere iactationes, cùm vos esse dicebamus fortissimos, Quas olim in Lemno vani prædicabamus, stultè gloriantes? boum erecta cornua gestantium carnem multam comedentes, coronatas vino pateras bibentes?

k Bacchylides Ceus; inter poëtas lyricos elegans, in insula natus, vini quidem feraci, tritici verò & frugum quas petebant ex Ægypto, sterili, insulanis diuitibus & copiosis hominibus, quorum ædes auro & ebore niterent, tantisper dum se comporationibus exhilararent, & curarum quas immittit Iupiter, remedium præsentissimum, vinum biberent, festiuè inquit, ex Ægypto naues frumentum aduehere.

l Dolorum & solicitudinum auxilium necessarium. Hanc cautionem citat, & in ordinem versuum redigit Scaliger suis commentariis in Catullum pag. 151.

PAG. 40. *a* Epulas festas, opipara conuiuia, compotationes.

b Versus incerti cuiusdam poëtæ.

PAG.41. *a* Versus Homeri est, Οἱ τ' ἀμφ' ἰμερτὸν τιτυρήσιον ἔργ' ἐνέμοντο. Strabo lib.9. *Qui circa flumen Titaresion arua colebant.*

b Maris.

c Fluminum.

d Quia dolores lenit,& obortos tumores discutit.

e Fonte,sub.altero. Hos versus citat Strabo lib. 1.post Demetrium Scepsium.

f Alij nigras exponunt,& quæ μετὰ δονήσεως,id est cum strepitu, per saxa fluunt : minimè perspicuas. Tales in Allobrogum Centronum Alpibus multæ sunt, quarum potu omnes in eo populo gutturosi sunt,& rauci.

g Μελιηδὲς:quidam interpretari malunt, *instar mellis dulcem ac suauem.*

h Eius meminit Strabo lib.9. Ad imitationem Pindari Horatius oden scripsit : *O fons Blandusiæ splendidior vitro*,&c.

i Sic legendum. Nili quidem aqua natura sua dulcissima:verũ quia solũ Ægypti nitrosum perluit,salsuginem inde cõtrahit,qua ventrem ducit.

lz Conceptus mulieribus repræsentare. Plin. cap.2.31.vt & Elatum flumen Arcadiæ.

l Oppidum id est Bœotiæ.

m Oppido Magnesiæ Thessalicæ.

n Locum hunc corruptum sic emendandum puto,& hæc arbitror iterum citari è libro philosophi, De aquis.

o Tarrhæ,qui locus est Cretæ, meminit Theophr.cap.2.2.Histor.

PAG.42. *a* Ἰώδεις, æruginosam, vel gustu vel colore:amara pluuia infectam.Plin.cap.4.31.

b Necauerit : & hoc quidem in Ægypto accidisse, vbi cœlum clementius est : præterea idem, &c.Hæc meo iudicio sic transponenda.

c Bœotiæ saltu.Plin.

d Fortassis Iouis Liberatoris, cuius meminit Strab.lib.9. Fluuium eum Ismenum esse puto,qui è Citharone nascitur,ac per illam Bœotiæ planitiẽ mare petit. Emendandus sic hic locus è Plinio cap.5.31.Amnis ille Cariæ è dulci factus est salsus.

e Thraciæ montis, in quo Cadmus auri metallum & conflaturam primus docuit.

f Cotyla continet cyathos sex. Cyathus sescunciã, & scrupula quatuor Cyathi sex efficiunt drachmas septuaginta octo. Aqua Pangæi hieme grauior est reliquis vnciis duabus, & totidem drachmis æstate leuior sescuncia.

g Indicem quidam intelligunt in horologio versatilem,alij clepsydram.

h Quidam legunt,pro βραδύτερος,βαρύτερος.

i Si quis necessitate coactus eam bibat. Aqua maris non sine iniuria stomachi bibitur ad purganda corpora,inquit Plin.cap.6.31.

lz Audendam esse negationem liquet è Strabone, qui τῆς Ἀρεθούσης ὕδωρ πόσιμον esse scribit. De Arethusa Syracusia hæc intelligo. Nam & in EVbœæ Chalcide alter fons est eiusdem nominis.

l Hipocrat.aphor.26.lib.5.Grauitatẽ & leuitatem medici æstimant non trutina, sed ventriculi sensu, si in eo moretur diutius, aut cito permeet.

m Ciuitas est Thessaliæ.Plin.cap.2.31.cap.2.

n Plinio varũ 16. Nix aqspima cœlestium est, purissimusque ac leuissimus eius liquor. Plinius hæc refellit cap.3.31.Hippocrates niualem & glacialem dãnat, & noxias esse tradit, libro. De aëre, aquis,& locis.

o Concoctu difficilior.

p Æstate,diebus vndecim.Plin.cap.5.31.

q Æstatis. Plin. cum nec arena,nec limo inficitur.Idem spectatur & in Rhodano nostro.

r Plinius cap.103.lib.2. idẽ scribit & de Lyncestidis acidula aqua,& de altera in agro Caleno.

¶ Vide Senecam cap.20.3.Quæst. naturalium. Apud Ouid.15. Metam. idem efficit *& Lyncestius amnis,Quem quicunque parum moderato gutture traxit,Haud aliter titubat,quàm si mera vina bibisset.*

s Est Naphthalis liquor,paulatim inbitumen, & pissasphalthon spissescens. Eiusmodi visitur in Aruernorum fonte prope Gergobiam.

PAG.43. *a* Trallibus vicinam, magis mediterraneam Strabo.

b Dascylij ciuitatis à qua Dascyliticum lacum vocarunt,meminit Strabo lib.12.

c Oppidum id est non procul ab Antiochia. Strabo lib.14.

d Notus est fons ille Musis sacer poëtarum carminibus. Prosilit ad radicem Acrocorinthi.

e Sic Atticam vocari puto, quod in certamine de illa nominanda suscepto, Neptunum, equum ostendentem, olea edita Pallas vicerit.

f Σηκούς. Ea vox significat etiam templa, templorúmque adyta.

g Eam partem Asiæ in qui fuere Miletus & Ephesus,Leleges olim tenuere.Strabo.

h Plinius cap.2.31.lacum esse vult.Ouidius,Sotion, Vitruuius, fontem appellant. Ouid. *Clitorio quicunque fuim de fonte leuauit*,&c.

i Χλωρὰ, Sic verti.Aliæ sunt multæ huius vocis significationes notæ medicis.

lz Erasm.prouerb.*Sapientia vino obumbratur.*

l In epitome hoc frustulum est orationis cuiusdam è conuiuatoribus.Epitomes autor has sermonis particulas ineptè interserit.

m Erasm.prouerb.*Aquam inaniter absumis.*

PAG.44. *a* Lib.10. Alceus. *Alium calicem è capite depellat alius.*

b Diobolares meretrices olim per contemptum vocarunt quæstuarias minima mercede:Apud Varronem lib.6.De lingua Lat.ex Plauti Clitellaria.Diobolares,schœnicolæ, miraculæ. Διώβολοι, καὶ μιαρώνες χρονοτριβεῖς. Vide Scaligerum in eum locum.

c Ineptus & molestus coquus,altero importuno & odioso.Erasm.prouerb. *Clauum clauo pellere:* & prouerb.*Spes seruat afflictos.* Hippocr.2 Epidem. *Si ex crapula caput dolet,vini cotyla bibenda.*

d Vide pag.36.EVbuli versus.

e Quod epitheton propriè de vino vsurpatur.

f Erasm.prouer.*Hiberæ næniæ.*

f Inepti,& verbosi,abstemij poëtæ, garrulas & clamosas aues, in aquis semper degentes, mortem luxisse festiuè Phrynichus ait, quasi intercederet quædam amicitia & necessitudo. Eius meminit Aristot.7.Polit. ὥσπερεὶ πᾶ κιθαρίζειν λαμπρὸν καλῶς ἀιπῶτο λύραν μᾶλλον ἢ πέχυιν, quem locum deprauatum restituit Muretus cap.5.9.Var.

h Aridum cadauer.

i Lento calore corpus absumens occulta febris. de qua medici Luscinias poëtas vocat.Iunius adag.*Luscinia musarum:*& adag.*Cadaueris instar.*

lz De Demade iam senio fracto & inualido, apud Plutarchum Antipater dixit, velut ex immolata victima solum ventrem superesse,ac linguam.

PAG.45. *a* Erasm. prouerb.*Iucunda vicissitudo.*

b Ob

b Ob amorem erga ſororem vxorémque ſuam, Berenices matrem.

c Illuſtrem, nobilem, inclytum.

d Furioſum & amentem.

e Tanquam vinoſum: ἀπὸ τοῦ οἴνου.

f Medicus olim non incelebris.

g Alij, vt plurimum calidam.

h Ventriculus, os ventriculi. Eam deferre victus rationem præſcribit Galen ſub finem libri de Cibis boni & mali ſucci.

i Calaciat, acres ſuccos gignat.

k Vinum lixiuium: de quo vide pag. 24.

l ΕΥστόμαχον ἐστί: Ventriculo gratum eſt.

m Dulcedinis expers: ſuæ ſaliuæ: ſui ſaporis.

PAG. 46. *a* Multis aromatibus, odoríſque validioris, ſpiſſata.

b Vaſa ærugine non inficit. Plin.

c Aphor. 26. 5. Celſus cap. 18. 2.

d ΕΥώδης. Ego ſic verti, quia inodora eſſe aqua debet quæ optima eſt, omninóque ἄποσμος, & aëri ſimilis, vt ait Plinius.

e Λαχανώδη. Quidam, *putealem*: Plinius illam ſanè laudat, quia crebro hauſtu, exercitationis ratio contingit, & quia colante terra attenuatur.

f Solo rore victitantes. Virgilius, *Dúmque thymo paſcentur apes, dum rore cicadæ.*

g Quos in honorem Cereris celebrabant.

AVguſto quærenti quanam ratione in longiſſima ſenecta vigorem corporis & animi cuſtodiſſet, idem fere Pollio Romulus reſpondit, nempe, *intus mulſo, foris oleo.*

PAG. 47. *a* Eraſm. prouerb. *Cyrnia iactura.*

b Ea dictio ieiunum ſignificat.

c Spica.

d Famelicus: eſuritor: famis impatiens.

e Auidos diſcendi, & in ſuo deſiderio moræ impatientes.

f Lib. 6. *Theſſali voraces* Iunius adagio, *Theſſalica buccea.*

g Libr. 10. Edates Bœotij.

h Hominem ſic appellabant, qui ſolus & abſque conuiua cibum caperet. Legendum puto τὸ δὲ μονοσιτεῖν, pro ὁ δὲ μονοπτῶν.

i Cupedias: delitias: lautitias. Repetuntur hi verſus duobus locis libro tertio.

k Exquiſita cibaria.

l Lautis epulis ſe curat.

m Sobrium, abſtinentem, cibi pauci.

n Vel, quòd ipſe vltro ad cibum veniat, & non inuitatus.

¶ *Nempe.* corr. (nimirum ſolo tritico victitantem.)

o Iunctam cum prandio cœnam.

p Philander in cap. 5. lib. 6. Victruuij, in quibus locari & ſterni poterant accubitorij lecti tres, quatuor, ſeptem, ideo triclinares dicti, diuerſíque à cubicularibus, in quibus dormiebant. οἴκους Græci vocant ædium illam partem in qua lecti ponebantur: conclauia, cœnationes, & cœnacula, Latini dixere.

q Magnificè ornatos.

PAG. 48. *a* Ρυόν: riga. Prius rigatur pauimentum ne puluis excitetur, deinde ſcopis verritur.

¶ *Frugalia.* Vilia, parui pretij. Conſtantinus in dictione λιτὸς.

b Ῥᾶξαι. βάλαι, ῥηγνῦς, βαφεὺς ῥῆγος, βεβαμμένον ἱμάτιον.

c Ianthinum.

PAG. 49. *a* De acernarum menſarum pretio vide Plinium.

b Quidam: πυθοῦν: duobus pedibus.

c Eraſm. prouerb. *Bœotica ænigmata.*

d Alij: tanquam iis præſtantiorem.

e ἄγυρον: reticulum: omaſi genus.

f Κοκκύμηλον: fortaſſis quòd grandeſcentibus cucullus è ſuis latebris prodeat, & conſpiciatur.

PAG. 50. *a* Hæc quidam referunt ad prunum Damaſcenum.

b Δειμύτειον. ineptè vſus eſt hoc verbo Athenæus pro φυφρότειον, vel ὀξύτειον. Acerbius eſt primum ſylueſtre, acidius Damaſcenum.

c Malorum genus quoddam.

d Cap. 7. lib. 3. Hiſt.

e Cap. 13. lib. 3. De hiſtoria. Eius deſcriptionem integram non adducit Athenæus.

f Setaniæ, non Aroniæ.

g Κηρώδης. Apud Athenæum κηλοειδὴς: Ruellius vertit, *fauo ſimilis*, quod in eo flore non perſpicitur, ego verò *odoris cerei*, quod omnino verum eſt.

h Dioſpyros, Italis, *Vua Indica*, vulgò *Gaiacana.*

i Aroniæ, non Setaniæ. Arbor hæc Sorbus eſt torminalis officinarum, & herbariorum.

k Autori danda venia, parum exercitato in re herbaria.

l Sic legit Natalis, & non incommodè. Arbuſcula hæc Ceraſus ſylueſtris eſt Mathioli, vbique naſcens in ſepibus, Vaccinium Plinij, Italiæ ſatum ad aucupia, Galliæ verò etiã purpuræ tingendæ cauſſa, ad ſeruitiorum veſtes. Chamæceraſus verò eiuſdem, Theophraſti Padus, Mathioli Ceraſus racemoſa. Alij legunt, θάμνῳ, frutici. Alij, ſed radici æqualis.

m Fallitur Athenæus, huius tractationis imperitus.

n Rotundæ, globoſæ, paruulæ, colore ſubrubro nitentes, qualis eſt Memæcyli.

o Glandem ſuam.

p Hæc videntur otioſa, ſuperuacua & delenda.

PAG. 51. *a* ΕΥστόμαχα: Alij, ventriculo proſunt.

b ΕΥστόμαχα ἐστὶ, vt paulo antea.

c Eraſm. prouer. *Maturior moro.*

d Locus reſtitutus coniectura.

e Sic vocat fructus arboris mori rudimentum, ſpicæ ſimile.

f Sic ille vocat rubum, & erectum, & humi iacentem.

¶ *Rubi morum.* M. Ruborum pilula cùm aruit, angulóſa ſeminis habet conceptacula, inſtar mori.

g Βάτος rubus inde vox βάτον.

h Vel in ἐτυμολογουμένοις vel ἐν διαλέκτῳ τῇ Αλεξανδρίων.

i De cortice radicis Dioſcorides id prodidit.

PAG. 52. *a* Hippocrati libro 6. Aphor Podagra non laborant eunuchi, nec mulieres, niſi menſtrua defecerint nec pueri ante Veneris vſum.

b Nuces.

c Quercus, quarum glans veſca eſt.

d Caryſtos, oppidum Bœotiæ, Auellanam nucem Caryſtiam vocant, Carya Caryſtia, quæ fert illam arbor, nempe Corylus.

e Μοσυνά. legendum puto μόσυνας: quibus putamen valde lignoſum & durum eſt. οἱ μόσυνες, turres lignææ.

f Hæc loquitur qui Athenæi priores libros in compen

compendium redigebat.

g In Sympoſiacis. Quæſtione 6.lib.1.

h Plinius cap.8.23.

i Eraſm.prouer. *Aſinus in palea.* Vſurpatur hoc loco dictum illud, in voracem, qui auidè bellaria comedebat.

k Prouerbij loco hoc iactatur in abiectum hominem, & turpis oris. Pani cornua tribuunt, faciem rubentem, pro amictu hinnuli pellem, capræ pedes, inferiorem corporis partem hiſpidam, id quod eſt admodum deforme. Phagineum autem dicit vile, vt ficulneum. Hæc verba cuiuſdam ſunt cõuiũæ alterius orationem excipientis, & interpellantis, quem de his nucum generibus diſputantem quia neſciret, aut taceret ἀμύγδαλον neutro genere perinde dici ac fœminino τὴν ἀμυγδάλην, aſinum vocat ad palearum tragemata properantem, nimirum indoctum & inſulſum: phagineúm que Panis ſimulacrum, tanquam rudem ſtipitem & impolitum.

l Roſa planta.

PAG.53. *a* Pulchras.

b ἀμυγδαλῆ namq; arbor amygdalas fructum parit, alit, fouet, & tanquam ſobolem ſuam habet & tuetur.

c Nucifrangibulum: qua voce vſus eſt Plautus, nimirum inſtrumentum quo franguntur iuglandes, auellanæ, amygdalæ.

d Abſurdum hoc videtur. Caſtanearum potius illa nomenclatura eſt, qua & λόπιμα κάρυα, & συρδιανὰς βαλάνους appellant, & *Caſtana*, ſiue *Caſtania*, & *EVboycas nuces*.

e Τὸ ἐλαιῶδες. Sic legit Ruellius. Quidam legũt, ῥεγχῶδες, alij χερχῶδες, alij ἐρεβῶδες. Ego Ruellij iudicium ſequor: tametſi non neſciam illos qui plurimum nucibus vtuntur, rauceſcere, humectata illarum pingui liquore tunica interiore gutturis.

f Auellanæ. Hic Athenæum falli nos ſuprà monuimus.

g Hoc loco magis conuenire putaui ῥεγχῶδες, & χερχῶδες.

h Regiæ, ſiue iuglandes.

i Caſtaneæ.

k Quam multam gignit, vel quæ in ventriculo abundat, vt ea ventriculus oblectetur, quod dicere ſolent medicorum ſcholæ veluti quodam refocillante nutrimento.

l Ad verbum, acerbæ.

PAG.54. *a* Iuglandes, & auellanas.

b Vt caſtaneas.

c Vt amygdalas, iuglandes, auellanas.

d Hic iudicent docti lectores an *Fagum* Latinorum intelligat Mneſitheus, quę eſt *Oxya* Theophraſti: an Theophraſti *Phagum*, quæ eſt Latinorum *Æſculus*, glande veſca.

e Μαλακῇ. Victorius cap.3. libro 29. Variar. lect. adnotauit πῦρ ἁπαλὸν hac ſignificatione dici, loco citato ex lib.9. huius autoris. Vide lib.6.

f ἀμᾶν, metere ἀμητὸς, meſſis. Arbores ita vocantur, quòd ſit prouentus illius fructus meſſis gentibus nõnullis, quæ caſtaneis tãtùm victitant.

g De cottabo, multa in multis locis huius autoris.

h Canticis ad aliorum imitationẽ modulatis.

i Quàm adulto corpore, qua ætate?

k Hoſtes fortaſſis, qui regionem vaſtauerant. Vnitatis tamen numero id dicitur, tanquam Myſus, vel Meſus vir quidam fuerit. Romanũ tamen militem, pro Romanis militibus veteres dixere.

l Vel excellẽs, vt aureus liber, vel coloris flaui. Cicerũ enim triplex color eſt, nigri, flauus, albus.

m Cap.5.lib.8.hiſt.

n Dictum hoc videtur de vermiculo ciceribus innaſcente, quamuis paulo pòſt in cicere vermem gigni ex Theophraſto nullum ſcribatur.

PAG.55. *a* Maritus, filius, puer.

b Mihi & filiæ.

c Farina ſubacta cum aqua & oleo.

d ἀλύεσυς: lyræ modis minimè conuenientes. Alludit ad cantus muſicorum.

e Χρῶμα. Huius vocis notio pertinet etiam ad muſicos.

f Æſculi glans, cibo idonea. Hi cibi viliſſimi & hominum tenuiſſimæ fortunæ.

g μελίδημα. μέλος etiam muſicorum eſt, quod verbum ſequitur, εὕρημα, inuentum, citatur & hic locus lib.3.

h Fortaſſis quòd in eo legumine deprehendatur nitroſa quædam ſalſedo, qua & decoctum ciceris aluum ſubducit.

i Ariſtophanis & Cratini fabulam τὰς Ὥρας Athenæus citat alibi: Legendum ergo cenſeo; Θέρμαι. Ἀειτοφάνης: vel, Κρατῖνος ἐν Ὥραις.

¶ *In malam.* leg. cum ſceleratis in malam rem abeat, &c.

l Sale comico notat Cleænetum, adeò leguminũ auidum, vt integra cũ putamine deuoraret.

m Vel poëtam, vel hiſtrionem.

n Vulgaris ac plebeius cibus populo gratus. Iocus ex ambiguo. Canterus cap.17.6. Var.legit. Demonicus.

o Videtur id nominis eſſe compoſitum è θέρμος, id eſt, lupinus, & κύαμος, id eſt faba, nihil tamen amplius ſignificat quam θέρμος.

p σίμφυλα: flocces; briſam', vuarum calcatarum retrimenta.

q Natalis, Lyſiadus.

r Quarto, cap.16.

ſ Curculiones.

t Autor & conditor ſectæ Stoicorum: vide apud Eraſm.prouerb. *Zenone continentior.* Laërtius in vita Zenonis.

PAG.56. *a* Muria conditas, & in ea natantes, integras, vel tantùm ſcarificatas. *Natantes* Aurelianus vocat cap.3.4.Chronion.

b Sunt enim & albæ. Vide Mercurialem cap. 2.1.Var.

c Fractas vocat AVrelianus: quidam πεπεμμένας.

d ἀλμάδες: nẽpe colymbades memoratæ ſuprà.

e Marathon, pro Marathron, id eſt, fœniculum. Ludit & alludit ad τὸ Μαραθῶνος vocem, qui locus eſt vbi fœliciter aduerſus Perſas Athenienſes præliati ſunt, & vocem τὸ μαράθου, quæ fœniculum ſignificat.

f Tanquam furfureas.

g Maturas, & torculo iam ſubiiciendas, vt ex iis preſſis fiant τὰ σίμφυλα, id eſt, fraces.

h Poëmatio quo cœna deſcribitur Theſeo parata ab Hecale anicula pauperrima.

i Quaſi βρύπεα βόπυα ſint.

k Hic prima ſyllaba breuis eſt, in EVpolidis ſequenti verſu, longa.

l Placentarum genus.

m Comœdiæ nomen fuit. Ea vox ſignificat immodeſtum hominum & in omni re nimium.

Fuit

Fuit & Hyperbolus quidam ob scelera famosus Athenis.

n Cap.4.7.hist.

o In nostris exemplaribus,Leiothalassiam.

p Locus emendatus ex Theophr. & Dioscor.

PAG.57. *a* Contra moré Athenienſium,quibus Rhaphanis radicula est, Rhaphanus brassica.

b Placentæ in latum distentæ.

* Coniferarum arborum fructus.

c Pinum.

d Lib.4.Herodoti locus parum opportunè citatus hic videtur. Alius enim fructus ille est ab Herodoto memoratus quàm Pini.

e E nucibus Pini nucleos.

f Eius fit mentio & lib.9.duobus locis.Erasm. prouerb.*lac gallina.*

g Ouo.

h Exigua,& pusilla oua.

i Ventosa.

lz Ad verbum,subuertanea,id est irrita,inefficacia,inania,absque coitu edita.

l Actoris & Moliones filij audacia & ætate vigentes,Augeæ in bello gerendo aduersus Herculem socij, cùm eius vim & conatus sæpe reiecissent,ab eo ex insidiis occisi sunt ad Cleonas, Corinthum proficiscentes, vt ludos Isthmicos spectarent. Pausanias lib.5.Iunius adagio,*Molones.*

PAG.58. *a* Plut. libro De amore fratrum, ideo scribit fratres illos in vnum coaluisse, veteres fabulari,ob summam inter se beneuolentiam, & concordiam.

b Placentarum hæc duo nomina sunt.

c Oua centum.

d Σωεσφιγγύλισμα, ad rotundam pilulæ formam redegi & deglutij. Vide Victorium cap.18.23.Var.

e Compressam à Ioue in cygnum mutato, è quibus orti sunt Castor,Pollux,Helena, Clytemnestra.

f Libro De opsoniorum condimentis.

g De chenalopece lege multa apud Gesnerum lib.De auibus.Erasm.prouerb.*Chenalopex.*

h Potus ex vino & melle confectus, quem in antecœnio bibebant voluptatis gratia, vt compotationis præludium:gustatio Petronio. Propoma Paulo Æginetæ cap.15.7.potio è quatuor vini partibus, & vna mellis parata. Tralliano Propomata, vina factitia, de quibus multa Plinius cap. 20.14. & Plutarch. quæstione 9.8. Sympos.Vide Mercurialem cap.7.1.Var.

i Descriptarum ab antiquis.

lz Vasis & poculi genere,de quo multa lib.11.

l Gustatoria, Petronio.

m Hemistichium ex Antiphane.

n Erasm.prouerb.*Spongia mollior.*

o Addit Ruellius, quasi apud Athenæum legerit, id liquido apparere secantibus circularem globum seminij.

p Cum eius decocto scabiosa & pruriginosa cutis fouetur.

q Sic maluam cognominarunt,quod glutinoso lentore suo sitim ac famem sedet.

r Cap.4.7.hist.

PAG.59. *a* Attici cum θ. scribunt, κολοκυθη, alij cum τ,κολοκυτη,sine aspiratione.

b Indicam nos cucurbitam rotundam hybernámue nominamus, celerius prouenientem, sicca & solida carne, hyeme tota durantem: si in loco sicco recondatur:cortice núc ex atro viridi, nunc ex albo flauescente: nunc albo: semine latiore, compressiore, rhombi figura, ampliore medulla, gustu minus fatuo.

c Nos in orbes concisam & farina conspersam in oleo frigimus aut butyro.

d Σπυούς.Pepones.

e Myra, ciuitas Lyciæ in sublimi colle posita.

f Τλὴ κράδευδον: Alij,τλὴ κράδεπτον,pensilum.

¶ *Et struthia.* Locus hic in codice Græco valde corruptus fuit.

g Non,vt aliæ gẽtes, vel Indicam, vel Sicyam.

h Iunius adagio, *Cucurbitino capite.*

i Pusillæ cucurbitæ,cucurbitulæ.

lz Erasm.adagio,*Cucurbita sanior.*

l ἀφάτους:inenarrabiles, ineffabiles.Versus esse puto, sed quos distinguere non possum. Doctiores id præstent.

m Erasm.adagio,*oppedere.*

n Vel,oppedere, vel stomachari & exclamare.

o Arborum,herbarum,animantium.

p Versus quouis mellito propomate dulciores.

PAG.60. *a* Ad verbum quò res ipsa volebat.

b Quæ cœli cursum,motum,signa,ostenderet.

c Tale describitur apud Petronium Trimalcionis repositorium rotundum, quod habebat duodecim signa in orbem disposita, & super illa conuenientem materiæ cibum.

* Piscis.

d Piscem, ὄγον. alij οἰωνὸν, auem, quod cœleste sydus est.

e Et ab esu ciborum, impeditus eo sermone, abducebatur.

f Prouerbij specie dictum hoc videtur, & illis conuenire qui id ambiunt & optant ad quod non sunt apti. Fungi nascuntur in molli & humida terra, non inter saxa. Consimile adagium est, *optat ephippia bos piger*,&c.

g Quidã legunt,λαίμαργον παιδίον,vorax puellus.

h Imbris tenuis aspergine terra maderet. Victorius cap.23.33.Var.

i Vel subacescens: vel fugiens & vapescens, vel nimis dilutum.

lz εὐσωπλισμένη. Alij ἐξωπλωμένη:frugali & parca impensa explicata & expensa.

l Iunius adagio, *Turgida nomina*, ἀφλέγματον vertit, omni tumore carentem.Victorius cap.19. 17.Var.

m Sic Catullus: *A te sudor abest, abest salina: Mucchúsque & mala pituita nasi.* Vide pag.9.

n Iunius adagio. *Thymo nemo vescitur, vbi adest caro*, fabulæ titulum Paroemiam fuisse tradit.

o Iunius adagio,*tanquam fungus suffocat.*

PAG. *a* Figus.

b Hos Græcos versus Latinis quidam sic reddidit.*O sol perpetua cœlum vertigine lustrans Vidistin' facinus tetrius hoc scelere? Tum matrem, geminos tum fratres, atque puellam, Omnes hoc vno nunc perisse die?* Talia fere sunt Enniana illa apud Probum Grammaticum doctissimum: *Iupiter, túsque adeo summe sol qui res omnes inspicis, Quicquod tuo lumine mare,terram ac cœlum contines, aspice. Hoc facinus, priusquam fiat,prohibe scelus.* sumpta ex his EVripidis Ἰὼ γᾶ τε,καὶ παμφαὴς ἀκτὶς ἡελίου, κατίδετε. Εἶδέν τιν' ὀλομένην γυναῖκα, πρὶν φοινίαν. Τέκνοις προσβαλεῖν χέρ' αὐτοκτόνον.

c Dioscoridi duplex: alterum lauer: alterum cratenæ, officinarum. Herba sanctæ Barbaræ.

d Hipposelino.Dioscorides.

e Bene

e Beneficus.

f Non ἀσαφῶς. videntur hæc orationi quæ fuit de fungis interpolita parum conuenienter. Erasmus prouerb. *Apio mollior.*

g In nostris exemplarib. hæc nusquam legimus, nempe mutilis.

h Vt tubera.

i Apud Plinium cap. 3. 19. sic legit. Turnebus cap. 24. 11. Aduers. Pezitas non Pezicas, Fungos rufos esse volunt, quos vulgus *Aurioulas* vocat.

k Cap. 8 4 hist. sed in rubro mari id accidere Theophrastus asserit.

l Vide Plinium, & Dioscoridem.

m Ceraunion, nigrum tuber, id est, nigra carne, (vt ὕδνον simpliciter tuber carne candida) velut ambustum fulmine: aut tuberis aliud genus in fœtidum & nigrum puluerem euanescens: at vtriusque huius tuberis verrucosi quomodo læuis cortex intelligi possit docti viderint: lego λιπόφλοια, *cortice tenui.* Apud Theophrastum nusquam scriptum memini tuberum læuem esse corticem. Fortassis legendum fuerit, læui cortice tegi scripsit Fungum & Peziten, scabro, Tuber, & Ceraunion.

PAG. 62. *a* Misy vocat Plinius, non Misonem. Numidæ, apud quos in Africa gignitur, vocant *Terfes*: Arabes medici *Camba.* Leo Albertus lib. 9. Descriptionis Atticæ cap. de Terfes.

b Præcipuum suauitate odoris, ac saporis, sed carnosius, Plinius.

c Ex fideliore codice Theophrasti lege, Est & œtum eiusmodi, quod in Thracia effodiunt. Plin. cap. 3. 19 quod effoditur in Thracia *Ceraunion* exponit.

d Esse tenerrima. Plin.

e Plinius, Nobilissima.

f Marinam.

g Quæ humorum acrimonia sunt exasperatæ.

h Διαχωρητικὴν ἔχει, aluum ducant: quidam. Neutrum medici verum esse concesserint.

Iunius adagio, *Nauclidis solitudo*, &c.

k Alij, κνιδίων.

l Iphyum Theophrastus inter coronarias herbas recenset æstiuas, bulbosas, quæ semine seruntur, & florem edunt ante folia: Dodoneo Hyacinthus autumnalis.

m Erasm. prouerb. *Citius quàm coquantur asparagi.*

n Dioscoridi, radicis Asparagi ἀφέψημα βοηθεῖ νεφριτικοῖς, auxiliatur renum vitiis.

o Iuuenalis in hoc hemistichio, *hormenia, bulbi*, legisse videtur ὁρμενίων, & ὁρμενίου. Vide Plin. cap. 10. 20.

p ἐν τοῖς ἰχνεύουσι, in vestigia ferarum indagantibus.

PAG. 63. *a* Floris colori epitheton id conuenit.

b Non morbum notum medicis, sed herbam similem saluiæ, apud Theophrastum. Inter herbas ineptè videntur nominari Pix, & Tympanum. Pro πίτυα legendum fortassis πίτυς, pro τύμπανον, πήγανον, id est, Picea, ruta.

c Parcus, paruo victitans, ab hominum frequentia semotus, omnino tacitus diuersus à cicada, quæ est maximè vocalis. Erasm. adag. *Cochleæ vita.*

d Iunius adagio, *Cochleis diffidentior.*

e Sic eas Dioscorides vocat quæ vepribus & frutetis adherent.

f Locustas, tenella arborum cacumina, & vesca.

g ἄπαγε ἐς φῆγας. Prouerbialis locutio, vt, ἄπαγε ἐς μακαρίαν: & *Ad cornos*, apud Erasm.

h Tam amplas vt singulæ ad cœnam sufficiant, & alia fercula tangere prohibeant. Quidam legunt Colycideipnos, quòd Colyciis similes sint illæ cochleæ. Erasm. adag. ζοφοδορπίδες.

i Silphij, quos Maspetos vocabant, & in magno pretio habebant.

k Intybi, Seridis, & aliis hoc genus oleribus.

l ἀσαλοίκῳ. Norunt omnes quale sermonis vitium sit Solœcus. ἀσάλοικον carnem poëta vocat, non vitiosam, non macilentam, rectè præparatam, & conditam, integram. Iun. adag. *Solœcus.*

m Natalis legit, ἀλίπασα: sale sparsis.

n Vox *tribus* adiecta Herculis edacitatem significat.

o Eiusdem poëtæ versus de hac recitantur lib. 8.

p Buccinas: conchæ genus: de qua vide Rondeletium.

q ἄσυπος: ad venerem ignaua. σύφαρ, αἰδοῖον ὑστέρης. vide pag. 69.

r Erasm. adag *Malus genius.*

s βυσσύχλων, propriè qui scapulis sursum adductis contrahit caput. Iunius adagio, βυσσύχλων, ἄσυπον, id est, ad venerem languidum, & segnem nutabundum vertit: an rectè, viderit.

t Erasm. adagio, *Nil profuerit bulbus.*

PAG. 64. *a* Lib. 8. Alexis in Pamphila, ad id valere Polypum testatur.

b Quæ filum net, ex quo rete fit.

c Hæc τραγικῶς. mediam lancem.

d Vascula infundendo aceto parata, in quod cibum intingerent.

e Ruellius legit pro νεῦρα, ἄλδρα.

f Ob acrimoniam ingrata.

g Instar medullæ vel candidum, vel suauc gustu.

h Columella. *Iam Megaris veniant genitalia semina bulbi.*

i Cap. 13.

k Eodem & libro & capite.

l Bulbi genus illud rarum & pauciſſimis cognitum, pingendum curauere Dodonæus & Clusius, suis libris de plantarum historia.

m Ne dissipentur, ac difflentur celerius, quàm vt ex illis nutrimentum percipiat corpus.

n Cœnæ primis ferculis.

o Placentulis.

p ἐλαιοφυλλοφάγοις, legendum suspicor ἐλαιοφάγοις: non enim oleæ foliis, sed oliuis pascuntur: quamobrem Monpessulani vocant & turdos & sturnos oliuarios, *oliueiaires.*

q Lib. 9. cap. 20. Hist.

PAG. 65. *a* Eras. adagio. *Turdus sibi malum cacat.*

b Id est, Turdorum additamentum.

c Gallis, *Mezange.*

d Vt opinor, ab oliuæ colore, vel esu, vel quòd oleis nidum faciat.

e A rufa macula pectoris.

f Vulgo, *Caponero.* à capite nigro.

g Vulgo, *canes petieres.*

h Aliis, *Tarin*, aliis, *Serin.*

i Dies quintus ab infantium natiuitate quo manus

manus purgabant obstetricatæ mulieres, & à currentibus circa focum puer gestabatur, & sepiolas ac polypodas muneris loco propinqui mittebant. Plato in Theæteto. Phauorinus. Erasm. adag. *Amphidromia agis.* libr. 9. versus hi citantur ex Ephippi Geryone.

lz Aduecti à Chersoneso.

l ἠλαϊσμένον lib. 9. legitur ἠλιγαλισμένον. in fasciculos compositam.

m Oratio Deipnosophistæ cuiusdam alloquentis Vlpianum.

n Auicula, Passerculus.

o Auiculas: quarum nomina sequuntur, vt Athenis vulgaria fuerunt.

p Tritum est Pythagoræ præceptum, *Abstinendum esse à fabis.*

q Qualis est porcus.

r Tanquam capitis hospitem, & inquilinum.

PAG. 66. *a* Puerum, qui iussu Deianiræ Herculi sacrificaturo vestem attulerat infectam cruore Nessi centauri.

b Alij, quòd fugeret inusitatam vocem.

c Sanguinem & caput.

d ἀποσώπησις. sub. effluxit.

e Thrion, cerebri portiuncula, garo condita, addito caseo, obuoluta folio ficulneo.

f Iliad. α.

g Vel Metopium, vel Mendesium. Id autem non arbitror iniici poculis solitum, quamuis Plinius scribat quosdã vnguenta bibisse: verùm frontem ac tempora illi ni solita, vt hilariores essent compotores & conuiuæ.

h Thymelææ fructu.

i Aduectum ex Aphrica, id fortassis quod Lusitani vocant *Pimenta di rabo.*

¶ *Tenuibus.* Adnot. in Plin. 10. 21.

lz E Theophrasti codice, cap. 22. lib. 9. hist. maculosum hunc locum purgauimus.

l ἢ κνίδης, fortassis, κνιδὸς κόκκου, Grano Gnidio, quod est semine vrticæ longè acrius.

m Cyphi, confectio quædam quam medici Antidotis immiscent, à Galeno descripta lib. de Antidotis, & lib. κατὰ τόπους.

PAG. 67. *a* Aduecto è Caria.

b Iuglandes.

c Vel ad ciborum condimentum, vel ad illitum corporis. E qua spina id fieret non explicat. κατ' ἐξοχὴν Græci ἄκανθαν, Spinam vocant, è cuius fructu Acacia exprimitur. Quidam legunt, OEnanthinum, pro Achanthino. Theophr. cap. 5. 4. histor. Arianæ spinæ meminit, è qua, cùm sol illuxit, stillat myrrhæ similis lacryma.

d Æstiuum, acerbum, viride, quod fit ex oliuis immaturis.

e Vnguentis aptum, non autem quod fit ex amygdalis. Sic restituendus locus è Græco Theophrasti codice. Phaulias ad id præcipuè laudat Theophrastus, quòd oleum tenuissimum fundant, & minimè pingue.

f Thurium, oppidum nobile magnæ Græciæ, ad sinum Tarentinum, inter Crathin & Sybarin fluuios.

¶ *Garum.* Oxygari mentio fit lib. 9. init. De Hydrogaro hæc Lampridius in Heliogabalo, Hydrogarum, Romanorum ducum primus publicè exhibuit, cùm antea militaris mensæ esset, cui postea statim Alexander reddidit.

g Acamathidis tribus gens fuere Sphettij, virulenti, & adulatores. Chærephon quidam calumniator sic vocatus est. Iunius adagio *Sphettius.* Acetum Sphettium acerrimum fuit.

h Cleonæ, modicum oppidum inter Argos & Corinthum.

i Frugaliter, viliore cibo. Iunius adag. *Laconicè cœnat.*

lz Mensuræ genus qua suum acetum Cleonæi metiebantur & vendebant: suprà oxytis.

l Insulsa & insipida sunt.

m Acetum enim constat partibus multis frigidis, sed calidis nonnullis ob putredinem, qua corruptum vinum exacessit: itaque humores calidos refrigerat: affluentes reprimit, impactos discutit: crassos attenuat, valétque multis illis ac diuersis facultatibus.

n Deceleia, locus & populus tribus Hippothoontidos.

o Acetum cum rosaceo mixtum.

p Condimenta, scitamenta.

PAG. 68. *a* Iunius adagio, *Coquus malè condiens.*

b Iunius adagio, *Non est cuiusuis rectè condire.*

c Erasm. adag. *Iureie vnguentum.*

d Intritum barbaris gratum, ex porro, nasturtio, granis mali punici, & id genus aliis.

e Verbi (τῷ κεύθει) tempus est mutatum, vt in origano genus masculinum indicetur.

f Libro De curandis apibus.

g ὁ σίκυος, vel σικυὸς nunc cucumer, nunc pepo: at σικυὸς σπερματίας Pepo, non cucumer, ideo sic dictus quòd semen eius manderent, vt hodie fit ab Italis.

¶ Cucumeris citrioli caro cùm estur, imperfectum semen est; maturo autem semine marcida & subputris non manditur. Anguriæ vtriusque, nimirum, & eius cui caro alba est, & eius cui subrubra, ob duritiam nimiam corticis, vescum semen non est. Solius peponis & melopeponis semen simul cum carne edendo est. Quapropter absque ratione, Spermatian vocauerunt.

h Rerum imperitum: rebus domi forisque gerendis ineptum: garrulum, Iunius adagio, *Cucullus.* Erasm. eodem prouerb.

i Laxo tumore distentis. Iunius adag. *Cucurbitino capite.*

lz Qui semine caret. Pepo namque suo semine factus solidior est.

l Iunius adag. *omphacinus.* Erasm. prouerb. *Spongia mollior.*

¶ *Lautum esse.* leg. lautum esse: maturum verò, detracto semine, minime: Carnem autem Peponis quæ semen amplectitur, nisi matura sit.

m Vt quibusdam placet, Apium.

¶ *Ascalonium.* Echalotes. *Geteion.* Ciuoules.

n Quorundam sententia, Vlpicum. φύσιγξ pro priè folliculus turgidus in allij capite, quo semen continetur.

o Sylueſtrem Peponem se vidisse nemo, quod sciam, testatur.

p ἐυκαρδιώτερος: verti quoque potest, & ori ventriculi magis placet.

g *Cucumis.* Concombre. Anguria.

q Promptius egeritur.

r ὀπικρατικὸν ℌ. in noſtris exemplaribus ὀπικρατικὸν, aluum cohibere.

§ *Cucumerum.* l'Anguria.

PAG. 69. *a* Inſectum rufum, terra occultum, quod olerum radicem ore præſecat. olitoribus, *Vn taille pré*, vel *taille por.* Nomen poëtica licentia fictum, quaſi Nymphæ illæ fuerint Praſi, id eſt Porri filiæ, cùm tamen ea vox à tondendo porro dicta ſit.

b Emendatum hoc ex Theophr. cap. 4. 7. hiſt.

c Seſſilem Plinio, cap. 8. 19.

d Ex Theophr. cap. 20. 2. Cauſſ. Athenæus videtur hæc citare. Pro his cap. 4. 7. hiſt. legimus quæ ſequuntur: *Sylueſtri ſimilis eſt, cui lactis copia, folium minus, & caulis candidior.*

e Sic fatuum & inſulſum vocant. Iunius adag. *In Ialemos adſcribendus.*

f Sub. iacet, dormit, quieſcit, aut aliud quidpiam eiuſmodi.

g Coitus, concubitus, veneris.

h Pudendum fricans. Iunius adag. *Neceſſariam fortunam terit.*

i Videtur poëta irridere grauiſſimam illam ſententiam Tragici in Aiace Maſtigophoro, τῆς ἀναγκαίας τύχης οὐκ ἔστιν οὐδὲν μεῖζον ἀνθρώποις κακόν.

k Inuerſionem Quintilianus interpretatur.

l Vide pag. 49.

m Si ad venerem ſegnior & impotentior ſim.

n Caſtratam.

o Quod appetentiam veneris tollat. Iunius adag. *Nil boni cogitat qui arrigit.*

p Verbum è verbo: ad venerem exolutos reddit.

PAG. 70. *a* Cap. 1. lib. 3. hiſt.

b Quæ pluries anno ſeruntur.

c Hoc nimis confidenter dictum. Frigida & humida non attenuant.

d Phœbi ſacerdos, & vates.

e Locrorum Epizephyriorum inſignis vrbs condita eſt à Locris ſinum Criſeum habitantibus, qui Euanthe duce coloni eò profecti fuerant, paulo pòſt ædificatas Crotonem & Syracuſas. Strabo lib. 6.

f Cap. 18. 3. hiſt. Vulgo *Eſglantier.*

g Correctus hic locus & in Athenæo, & in Theophraſto, ex Plinio cap. 27. 16.

h Cap. 4. hiſtoriæ.

i Vulgus *Cardons*, & *Artichaux.*

k Filiolas vocant olitores. Hęc omnia ex Theophraſti codice emendata nos adſcripſimus.

l Chamæriphon, ſylueſtrium. Siculi & Hiſpani, apud quos plurimæ naſcuntur, vocant *Cephāglioni.*

m Plinius, *Aſcalian*: Theophraſtus *Scalian*: hodie Græci *Aſcalouros.*

PAG. 71. *a* Cardui genus, aſinis gratiſſimum ſic dictum, quòd aſini eo cibati pedant. Galli Græcæ dictionis ſignificatum exprimentes, *Aſini crepitum* vocant, vulgo, *Pet d'aſne.*

b Quæ inter cactos ambulans cautiùs ne ſe vulneraret à venatore eſt interfecta.

c Cap. 8. 2. hiſt. Quæ deerant ex Theophraſto ſuppleuimus.

d Expeditionis Cyri. Vide poſthac lib. 14.

e Quidam, abundè ſatiare.

IN LIBRVM TERTIVM ADNOTATIONES ET EMENDATIONES.

PAG. 72. *a* Plin. cap. 15. 21. de Ægyptiis: Adeò Nili ſui dotibus gaudent, vt implexis Colocaſiæ foliis in variam ſpeciem vaſorum potare gratiſſimum habeant.

b Mutilam hanc hiſtoriam è Theophraſti codice integram tranſcripſi.

c Inſtar faui. Ath.

d Malè Plinius, tricenæ.

e Petaſi. Dioſc.

f Mollis, rimoſus, arundinaceus, nullis geniculis nodoſus.

PAG. 73. *a* Τὰ κιδώνια & κιδώπια, id eſt arculas in huius fabæ capite vocabant eos loculos quibus ſemen continetur.

b Lotum & Ægyptiam fabam, diuerſas plantas, videtur Athenæus confundere.

c Edepſi meminit Strabo, libr. 20. Ea videtur fuiſſe Macedoniæ ciuitas.

d Eraſm. eo adagio. Iunius adagio, *Cucumere veſcens chlamydem texito*: Senſus eſt: Paruo tenuique victu contenta, opus tuũ, vxor, perage. Alij, Quod tibi faciendum, ne omittas, vt ea conſecteris quæ palato placent. Alij: Muneri tuo adeò intenta ſis, vt vel cibum capias dum opus facies.

e Verſus Homeri ſunt: Καὶ, πηνὸν εἶδον χαίης ἐειχόμενον ἰόν, Κείμενον ἐν δαπέδῳ, οὐδ' ἐπ' ἔγγυα κεῖτο πέλεθρα. Citatur & hic verſus lib. 4.

f Τραγᾶς. τραγέα & τραγᾶ, hircina pellis.

PAG. 74. *a* Cap. 4. 7. hiſt. Gaza eò loci, Cucumerem vertit.

b Hoc genus ſic dictum volunt quòd τῆς σκυτάλας, id eſt ſcuticis eius ſarmenta prælonga ſimilia ſint.

Theoph. c. 22. 3. Cauſſ. fructũ dulcioré gignere.

d Cap. 1. 7.

e Cucumerem, hoc loco Cucumerem anguinum vocant officinæ.

f Quòd è terra ſuauis prodeat. De melone potius quàm cucumere hoc intelligendum puto.

g Cucumerem.

h Illius orationem fuiſſe quæ longa ſequitur, vide ab hinc pag. 3. aut 4.

i καδαρεῦν: alij, μακαρίᾳ, beatæ.

k Cognominibus.

l Quæ contra legum autoritatem clanculum aſportabantur.

m Suam fidem, probitatem, integritatem.

PAG. 75. *a* Lacedæmoniorum hoſtilem animum erga Athenienſes poëta ſignificat, at eorum dominatus crudelitatem & ſummum abolendæ popularis poteſtatis ſtudium.

b Vel, niſi plebi odioſa foret ea ficus, id eſt, dominandi ratio.

c Citatur & hic locus pag. 55. prolixius.

d Sic lib. 4. *Canem matrinum.*

e Piſciculos minutos quoſdam ſic vocant.

f Sphacelus morbus notus medicis, cùm inflammationis magnitudine membrum ad oſſa vſque corrumpitur, & emoritur.

g Phibaleos, Atticæ locus.

h Raucedinoſo.

i Plinio cap. 18. 15. nouiſſima hæc maturatur ſub hyeme.

k Mon

lz Monpessulani hodie vocant *Ficus regias.*

l Syluestres ficus.

m Plinio loco citato, reliquis hæ parum sapore præstantiores, ficorum omnium sunt frigidissimæ.

¶ Apud Capitolinum Clodius Albinus ieiunus comedit quingentas ficus passas, quas Græci calliστruthias vocant, & Campana Persica, centum: Melones Hostienses decem: vuarum labicanarum pondo viginti: ficedulas centum: ostrea quadringenta: vel vt alij volunt, quadraginta.

n Fortassis, vel Liuiæ, vel Lydiæ. Ambarum meminit Plin. & Aphricanarum.

o Plinio Duracinæ à duro corio: quarundam trifero prouentu.

p Victor. cap. 6. 37. Var. Cicero libris. De diuin. Plin. cap. 19. 15.

PAG. 76. *a* Φόρτον: baiuli onus. Fici olim seruabantur in capsis, orcis, cadis: nunc in iunceis sportis.

b Tanquam infectas sanguine: sanguineas.

c Plinio Lydiæ purpureæ sunt.

d Assiduas nauigationes.

e Sic Plinius cap. 19. 15. Caprificum dixit pro Caprifici fructu. Iunius adagio, *Grossus maturus esui ineptus*, malè vertit Grossum. Est enim Grossus ficus satiuæ immaturus fructus.

f ἐρινάζειν. De Caprificatione vide Theophr. cap. 12. 2. Causs. Plin. cap. 19. 15. Conuenit hoc adagium temerariis adolescentibus, qui senes peritiores docere conantur.

g Sic solent, qui præ festinatione traditam pecuniam ore potius excipiunt quàm marsupio.

h Ficus agrestis pomum, τὰ ἔρινα.

i Odyss. υ.

lz Fortassis, quasi κολυφρὰ, id est, leues: sunt enim maturæ ficus immaturis seipsis leuiores.

l Pæonia Glycisidе est fico similis, vel siliquis, quæ semen continent, vel appendicibus glandi similibus, in radice fœminæ. Emendatus locus ex Plinio, & Dioscoride.

PAG. 77. *a* Tanquam Coruinas: ob nigredinem, puto.

b Nusquam apud Theophrastum hæc leguntur, & mutila esse videtur hæc oratio.

c Cap. 17.

d Cap. 2.

e Dioscorides arborem Vlmo similem esse prodidit. Apud Theophrastum pro πτελέα quidam legendum censent, τελέα, eo sensu, adultam Populo similem esse. lectionem tamen vulgatam Dioscorides confirmat.

f Sorbi. Plinius.

g Cap. 1.

h σκληρία, duritia, rigor, austeritas, seueritas.

i Cap. 17. 2. histor. & cap. 7. 5. Causs.

¶ *Quòd Olynthiũ*, &c. leg. in textu. Quod Olynthum ferat, & eum quidem supra folium, ficum verò sub folio; & vtrumque non ex nouello ac recenti germine, sed ex annotino. Præterea, id fici genus ante omnia cætera, grossum edere maturescentem & dulcem, dissimilem nostrati, vt qui multò sit nostris ficubus amplior. Maturitatis huic tempus esse haud ita diu post germinationem.

lz Grossum Plinio cap. 26. 16. serotinum pomum, vel rarò, vel nunquam matures cens.

l Sic Plin. cap. 26. 16.

PAG. 78. *a* Flauos & tanquam excauatos: syluestres: carne cuti ceruorum simili: amariusculos: obtortos draconum more, natura nigros, & albos, fontanos, molæ instar rotundos: Ascaloniis similes: ob suauitatem deuorandos.

b ἐποποιὸς: versificator, hexametrorum carminum scriptor.

c Latinorum Fagum.

d Populum nigram.

e Erasm. adag. *Ficulnus*: & adagio, *stultior Morycho.*

f Ligneos, quoniam è materia stirpium lignea oriuntur: alij fructus cereales sunt, σιτικοὶ.

g αἰδόξυεις: femorale, subligaculum.

PAG. 79. *a* Vnus ex conuiuis.

b Alimentum ex iis confectum dissipari.

c Talem esse recentium succum & manus contactu, & gustatu linguæ deprehendimus.

d Ob lactis exiguam acrimoniam.

e ἀλλοιέται: ad verbum *alteratur.*

f Hinc licet colligere, veteres ficum esitasse cum sale, thymo, aceto.

PAG. 80. *a* Certaminis præludio.

b σταφυδρα.

c Sic reddidi ἀπὸ τῆς ὥρας, res vt clarior esset.

d Quæ tosta pro bellariis apponi solebant, vt cicer. Vtrumque prouerbium extat apud Erasmum.

PAG. 81. *a* De Phauliis paulo pòst agetur.

b ὀξῶ, aceti modo perstringere.

c Eradentem, ξυστικὸν, lancinantem, superficiem earum partium quas attingit exulcerantem. Videntur hæc inordinatè & ineptè repeti ac inculcari.

d Quæ ad hyemem vsque recondita seruantur.

e Valentiùs adstringentem.

f Aut viri proprium nomen, aut vasis genus.

g Sic vuam cuius acini prægrandes sunt, βότρυν nuncuparunt.

h Hispani & Celtiberi vsu didicerunt, albi Veratri succum, quo in venatu ceruorum, aprorum, caprearum, sagittas tingunt, &, si feriant, lethali prorsus vulnere, euanescere, vimque suam amittere, reconditum in cubiculo vbi cydonia mala sint, eámque recuperare in foriis domesticis diu suspensum.

i Pharicum Dioscoridi lib. 6. Vide Marcelli commentaria in Dioscoridem.

lz τῷ ῥοΐσκῳ: calatho qui esset punico malo figura similis.

l Alij, contra Timæum.

PAG. 82. *a* ἐν τοῖς ἑτεροιομήκεσι.

b Fluuij apud Delphos.

c Aut descriptionis oppidi, aut operis de Herculis rebus gestis.

d Ego equidem sic existimo dicta, non quòd vilia forent, nulliúsve pretij, quandoquidem recensentur inter optima, sed quod essent frequentissima, & maximè popularia ac plebeia, promiscuo nempe illorum vsu omnibus.

e Iunius adagio, *Firmo abiectior.*

f Phauliis enim ac struthiis id commune fuit, quòd fructus à suo pediculo non discederet.

g Quòd earum vel fructus vel folium lanugine pubesceret.

h Quidam esse volunt nostra Curtipendula.

¶ *Sacrum ramum.* Tertullianus lib. de corona

militis Hercules nunc populum capite præfert, nunc oleastum, nunc apium.

i In cibum homini expetitos.

k Lib. De glossis & nominibus. Sic citatur & lib. 14. hic locus.

l Dioscoridi & Galeno. Epimelis Mespili genus est.

m Confusa hæc & mendosa, vt licuit, restituta sunt.

n Aurea nostra quidam esse volunt, odoris suauissimi, sed nondum in cibos recepta eius scriptoris sæculo. Vide pag. proxim.

o Hæc nondum apud Theophr. offendi, &, vt sentio, corrupta sunt. Ex cap. 1. 2. hist. 1. lib. 3. & 4. sic restitui. Manifestum quidem est maiorum omnium plantarum principium modis pluribus, veluti Nucis, Amygdali, & aliarum huiusmodi, item Punicæ, Mali, Pyri, excepta malo Persica. Hæc enim pluribus modis minimè gignitur. Persicam malum scilicet intelligit Citriam, siuæ Medicam, quæ semine tantùm nascitur: non autem Persicam nostratem, vt Athenæus videtur existimasse.

p Originis initium, nempe semen, radix, stolo, surculus, &c. cap 1. lib. hist. Plant.

q Deuocata pituita è cerebro, exasperatísque amarore suo faucibus.

PAG. 83. *a* Acidá poma.

b Erasm. adag. in *Capras syluestres*. De re obscura inuentu perquam difficili, & quæ cũ maximo labore inuestigetur, prouerbium hoc vsurpatur. Syluestres enim capræ in asperrimis & abditissimis rupibus degunt, in quibus aut vix, aut nunquam venatores illas reperiunt.

c Filiarum Hesperi, fratris Atlantis, Ægles, Arethusæ, & Hesperethusæ: è quarum hortis malos aut feras interfecto dracone custode Hercules ad EVrystheum vitricum retulit. Medica & Persica mala hæc Theophr. vocat: Medica Virgilius.

d Orpheus in Bacchi crepundiis hæc recenset: κῶνον, ῥόμβον, πίτυνια, κμπσίγμα. μῆλα τε χρύσεα καλὰ παρ' ἑσπερίδων λιγυφώνων. Vide Victorium cap. 5. 32. Var.

e Carthaginiensium ducis, iussi ambitum Africæ explorare Punicis rebus florentissimis. Plin. c. 1. 5. Suæ nauigationis commentaria ille scripta reliquit: quæ adhuc extant.

f Ad verbum, & quod Medicum aut Persicum malum vocant.

g Apud Theophrastum hæc non leguntur. Plinius cum arbuto confert, cap 3. 32.

h A tineis non proforatas, vitiatas, erosas. Plin. cap. 3. 12. arcet animalium noxas.

i In Theophr. hæc non leguntur.

k In Græco, πῶεσι: Plinius Grana. Verùm quia corticis gustu, non pulpæ, aut seminis, halitus suauis est, ita vertendum putaui.

l Tali namque gaudet. Theophr.

m Vt diximus: Theophr. nimirum cap. 22. 1.

n Victorius cap. 5. 32. Var.

PAG. 84. *a* Media, Persia.

b Φωσφόρος: Pausaniæ, epitheton Dianæ: Plinio cap. 4. 2. Veneris.

c Non putaui versus præcedentes esse hic rursum inculcandos, cùm nihil prorsus in illis diuersum sit, hoc vno excepto quòd Eriphus, pro νητιλῃ φωσφόρον, dixit νητιλῃ Αρτεμιν.

d Pietatis ac cultus Cypriorum erga Venerem eius insulæ tutelarem deam.

e Athenæum putant quidam apud Phaniam hæc rectè non legisse, ideóque futilem esse coniecturam illius: meliorémque hanc esse lectionem, ὅσπερ τὰ φύλλα, non autem, παρὰ τὰ φύλλα, vt sensus sit, foliorum loco spinas habere Cedrum, quod est de oxycedro verissimum. Cæterùm ἀκανθας ἔχειν παρὰ τὰ φύλλα, propriè significat, foliis minimè aculeatis spinas in ramis ac surculis exerere, quod de Cappari & Tribulo dixit Theophrastus.

PAG. 85. *a* Diodorus lib. 16. eum interemptum fuisse tradit, cùm spectans Bacchanalia, multas quæstiones anxiè proponeret anno regni sui duodecimo, eique successisse Timotheum filium, qui annis 15. regnum obtinuit.

b Quæ parem citrio contra venena facultatem obtinet.

c Venenum nocentissimum, & præsentissimum.

d Vide Rondeletium libro De testaceis.

e Anaritæ, ἀπὸ τῆς ἀναρτᾶσθαι quòd è scopulis pendeant.

f Fictum hoc nomen videtur vel à scypho poculo, vel à scypho corbe, texta ex palmæ foliis. Scyphydrium concha echinata Rondeletij.

g Conchotera, concha clusilis & mordax, qua purpuras venantur. Plin. cap. 37. lib. 9.

h Venereæ, Erycinæ, Cytheriacæ. Amathus & & insula, & vrbs Cypri Veneri sacra.

i Ad homines procreandos aptas. Correctus hic locus.

k Mytlum in exemplari Græco. Hermolaus Mytylum.

l Gaza vertit Patellas. Vide Rondelet. & Gesnerum. Erasm. adag. *Ostrei more adhærescere.*

m Iocus ex ambiguo lepadis significatu: In patinis.

PAG. 86. *a* Ridiculorum dicteriorum scriptor. lib. 14. οἱ φλύακες, σκηνικοί. Quidam legunt φλυακογράφοι.

b Mimographum.

c A nigro testæ colore.

d Piscium in mari captura.

e Prædæ & tanquam venationi piscium deditus.

f ἀπὸ τῆς χηρῶν fortassis id genus conchæ dictum est, quòd eo viduæ delectentur: vt paulo pòst dicetur de solenibus, nisi iidem sint σωλῆνες & χήρακες.

g Quod est apud Aristophanem, ὥστερ λέπας, Erasmum, *in ostrei morem*, malè vertisse adnotauit Rondeletius. Exteriore tantùm parte lepas concha tegitur, interiore & carnosa, ita scopulis adhæresci, tanquam osculetur, & vix, arctissimè iuncta, diuellatur. Apud Trebellium Pollionem Gallienus imperator de lepade intellexit, cùm nepotum ex fratre, sponsorum, manus tenens, hos tres versus epithalamicos ex tempore pronunciauit, *Ite ait, ô iuuenes, pariter sudate medullis. Omnibus inter vos, non murmura vestra columbæ, Brachia non vincant hederæ, non oscula conchæ.*

h Hæc vox Crustam significat. Vide Rondeletium.

i Vel, difficillimè coqui, vel alimentum valentissimum præbere.

k Κήρυξ θαλάσσης πόφιμον ὡς πορφύρα. Æquè nutrit maris buccinum ac purpura. Rondeletius ita legit.

l Vel

l Vel eandem esse formam, vel alimentum simile generare.

m Strabelos & Strombos censet eosdem esse Rondeletius, negat Belonius.

n Hic locus citatur libro superiore, & posthac in mentione Caridis: vbi additur: instar, in vas è iunco textum. Vide posthac.

o Leopardus cap. 22. lib. 10. Emendationum. Demetrio Phalereo, allegoria valde festiua. Solen virile pudendum significat, viduis mulieribus carnem perquam iucundam, ac summas delitias.

p Quidam legunt, in Archilochis, & ἀρχιλόχους, milites esse volunt in insidiis positos.

q Pisculi super prunis assari soliti.

r Tortiles, clauiculatos.

PAG. 87. *a* Reserare, aperire.

b σκιλλώδης ἰχθύς. Vide Gesnerum.

c Ceruice carent omnia testacea. Verùm quandoquidem Græci τράχηλον, id est, ceruicem, vocarunt duram, neruosam, callosam partem, cui caro reliqua innititur, ob quandam cum vertebris similitudinem, ego ob eandem rationem, veniam præfatus, audeo ceruicem interpretari.

d Qui ob immoderatum calorem cibos leuiores exurit, ac corrumpit. idem pag. 77.

e Liquentur, & in chyli naturam vertantur, sed praui, & improbi.

f Excrementa in omnibus fere testaceis quæ membrana continentur ad extremam penè testæ partem, esu suauiora reliquis partibus.

g μύκωνες per σμικρὸν, Aristoteli pisces quidam gregales.

h Hoc loco τράχηλος significat potiùs conchæ genus, nempe sphondylum, quàm ceruicem.

i Vide Rondeletium.

PAG. 88. *a* Facultate & alimento, non forma.

b VVottono purpuræ species: vt ego puto, sic Aristoteles vocat Pelagiam, cuius flos, vt inquit Plinius, buccini per se damnati nimiam nigritiam, & tristitiam, tanquam exhilarat austero nitore.

c Condimentario libro: vel, de Condimentis.

d Cap. 155. hist.

e Extructum melli continendo fauum.

f Id Cerificare nouo & inusitato verbo dixit Plinius, τὸ κηριάζειν. Emendata sunt quæ sequuntur ex Aristotelis codice Græco.

g Sic Aristoteles. Autor verò, Saniem.

h Pugnare secum videtur Philosophus, qui antea scripserit purpuras gigni è limo & putredine, nunc verò tradat captiuas illas, procul à limo parere.

i Quo captiuæ detinentur.

k Ex ea τῆς λεπυρωδῶν in fauis connexione.

l Sigæum Atticæ promontorium: alterum Lectum, quod Æolida & Troada disterminat.

PAG. 89. *a* Libram pendunt. De pretio Gaza intellexit.

b Erasm. prouerb. *Edacior purpura.*

c Non leguntur hæc in Aristotelis codice.

d Quæ ad huius historiæ declarationem prorsus necessaria sunt ex Aristotele nos adiecimus.

e Correcta hæc ex Aristotel. codice.

f Rondeletius mauult ex byssо. Eius tamen sententiam multi reiiciunt, quòd Pinnarum byssus non quidem ortus principium huic conchæ sit, sed vinculi tantum vsum præbeat, quo alligata iis quæ vicina sunt Pinna, firmius stet.

g Πιννοτήρης: Ciceroni lib. 2. De natura deorum, hanc Pinnæ naturam explicanti Squilla. Plutarchus in commentario quo quærit, Vtra prudentiora sint animalia, &c. scribit πινοτήρη πλεῖστον ἐξαναλῶσαι χρυσίπου μέλαν, σφεδρίαν ἔχοντα πεπὶ τὴ φυσικῷ βιβλίῳ, τῇ ἠθικῷ.

h Eod. cap. 15. lib. 5 hist.

i Desunt hîc multa. Quæ sequuntur sunt ex cap. 16. libri eiusdem petita.

k ἐν τοῖς πλαταμώδεσι.

PAG. 90. *a* Bulbosam plantam, cuius ante folia flos exoritur Theophr.

b De terrestri herba intelligendum hoc est, non de marino Zoophyto.

c De vrtica marina loquitur.

d κατὰ παραφοράν. in nostris codicibus παραφθοράν.

e Quidam ἀκαλήφην interpretantur ἀπολέσαντα τὸν ἀφὸν, sensum corrumpentem.

f Ioci gratiam hanc esse puto, quòd vox μητρίδιον, ἀπὸ τῆς μητέρος formata ὑποκοριστικῶς significet matercula, ducta verò ἀπὸ τῆς μήτρας, vuluam: quam poëta lepidè vocat Vrticam, tanquam salaces iuuenes vrentem ac pungentem.

g Rondel. legit παχειῶν pro παχετῶν. Quidam vertendum censent, Ex Chamis quæ inter scopulos degunt, minores, &c.

¶ *Ostrea.* leg. in textu, quæ ostrea. *Facilè.* leg. & facilè. *Leues.* leg. quæ leues.

h Grandiores, ac minus rotundi, Mytuli veri.

i Breuiores, minores, rotundiores, pilis colligati: veri Musculi.

k Solenas, à canalis similitudine, ἀυλὰς, quòd tibiæ modo caui sint: δονακας, quòd arundinis instar testa sit intus exculpta: ὀνυχας, ob colorem similem nostris vnguibus. Addit & Plin. vocatos etiam fuisse δακτύλους, id est digitos.

PAG. 91. *a* πολύχυλοι, carnem habent succosam, & multùm humidam.

b πλήσμιοι: multùm satiant.

c Flaui, qualis est mali Cydonij.

d Ea vox significat onerarias naues.

e Turpiculo nomine sic poëta vocat podicem.

f Pedes in echinis spinas Epicharmus vocare videtur.

g Erasmus prouerbio, *Echino asperior.*

h Erasmus prouerb. *Multa nouit vulpes, echinus vnum magnum:* & prouerbio: *Echinus partum differt.*

i Οἱ τράχηλοι. Sic vertit Rondeletius. τραχήλους quidam esse volunt τὰς σφονδύλους, ostreorum certam speciem. Vide pag. 66.

k Siue Buccinorum, siue Trachelorum.

l Οἱ τράχηλοι.

m πρὸς δύσκρασιν. Vocabulum medicis hoc significat humorum corpus alentium temperationem, quæ fit, cùm praui per aluum, sudores, vrinas euacuatis, alimenta dantur quæ bonos procreent, & in prauorum locum substituant.

¶ *Vicinus.* leg. in tex. mari vicinus.

¶ *Quæ cum malua,* Apud Lampridium, Heliogabalus primus de piscibus, ostreis, leiostreis, locustis, cammaris, Scillis, huiusmodi marinis conchis, isicia, i. botellos, farcimina, hillas fecit.

PAG. 92. *a* In Græco ψόφους ποιεῖν: murmur excitare.

b Turbines.

c Cancrorum genus: Vide Rondel.

d Κήρυξ & buccinum ostracodermum

ſignificat,& præconem ſorenſem, qui ſeueras leges denunciat.Hinc Archeſtrati iocus.

e Operis nomen eſt, quo famoſæ & illuſtres ciuitates deſcribebantur.

f Plato eo loco animum ſordeſcentem vitiis corporis confert cum Glauco pulcherrimo piſce, mortuo, fluctibus agitato, cuius partes fractæ, tritæ,vndis corruptæ ſunt,adhæreſcẽtibus oſtreis, alga,lapillis.

PAG. 93. *a* In codice Græco, χοιρίων: de choerinis vide Geſnerum. Porcellanas vulgus nominat.

b Malè Plinius,hirſuta,echinorum modo.

c Plinius,inſecta:ἃ διαζλυμμένον.

d Ormuſium nunc vocant.

PAG. 94. *a* Sardam Gemmam : de qua vide Plinium.

b Propterea quod illic animalium inteſtina & viſcera, extremique artus elixi veneunt : vulgo, *la tripperie.*

c Sub. mandit , in cibo ſumit, pro obſonio habet.

d Amycus Bebriciorum rex à Polluce interfectus:præterea vnus è Centauris.

e Equorum educatione,atque diſciplina.

f Similium declinationem ſimilem , originis congruentiam.Vide Gellium cap.25.2.

g ὀρωύειν & ὀρύειν, cumulare. Hinc fortaſſis lactes ὀρύαι dicuntur, quòd cumulatis anfractibus flexuoſæ ſint. Hiras,nomine haud abſimili Latini veteres, autore Feſto, inteſtinum ieiunum appellarunt.

h Vaſe vinario,lagena,œnophoro.

i Deeſt citati poëtæ oratio.

PAG.95. *a* Hoc libro poſthac citatur.

b Κωλύω. Significat & hæc vox anteriorem partem victimæ,& pudenda.

c Δεινὸν, quidam ſubaudiunt ἐϛὶ, graue ac moleſtum eſt.

d Hæc loquitur ſeruus, colligens quod ex heſterna cœna opipara dapſilique reſtabat.

e πρόπωπον, ῥύγχος.

f Locuſtæ piſces.

PAG. 96. *a* Vide Iunium prouerbio,*Vita ſuilla*:Eraſm.in prouerb. *Suem immolare Veneri*,munus parum gratum offerre, interpretatur, ob Adonidem Veneris amaſium ab apro interemptum.

b Porcarium:ἀπὸ τῆς ὗς, id eſt, à porco,vel ſue.

c Peruigili,ſiue,lanificis.

d Τὸ πρίκομμα, edulium paratum ex herbis & carnibus conciſis : Polluci , minutim ſecta olera κνισὰ, χναύματα, νεωγαλίσματα, πρὸς: κόμματα vocantur.

e Magiſtro ſeruo.

f Sartagine frigentibus.

g Τῆς ἀφύης.

h Quidam,τὰς λιπαρίδας κάπων:liparidum eſu.

i Citatur huius loci extrema pars poſthac hoc lib.in codice Græco corruptiſſima.

k Collabi, placentulæ clauis ſimiles qui fides in citharis tendunt.

l Huic diſputationi partem portionémq; ſuam veluti collectam quandam afferrent, qua locupletior eſſet ac ornatior. Eraſ.adagio, *Immunẽ venire.*

m Ad verbum,pingue.

n Pauſanias lib. 2. ſcribit, Melanthum pulſo Thymœte Oxynthæ filio, qui poſtremus rex ex Theſeïdis fuit,regnum obtinuiſſe.

o Ariſtophanes in Nubibus. πῶς Ἱππικράτες ἡ ἑ-σὴν ἐξέπε, καὶ σὺ κἀλοῦσι βλιτόμαμαν.

p Minime dicturis nobis oblatrare.

q κεχρησμένης. de cuius dictionis vſu & ſignificatione vide annot. in pag.75.

PAG.97. *a* Iunius adagio , *Pulmonis vitam viuere.*

b Eiuſmodi ſunt Tethea.

c Κοιλιόδαιμον.

d Iunius adagio , *Exunguare*:& adagio, *Spinas colligere.*Eraſm.prouerbio,*Ad vnguem.*vide lib.6.

e Quidam *Tribulos* reddunt : quidam *Echion*: neutri rectè.Echinopus cardui genus eſt,frequentiſſimum in inſula Chio , capitibus plurimis, ampliſſimis, ſpinoſiſſimis, qua demeſſa & in aceruos congeſta ligni vice vtuntur, Græci adhuc nomen hoc retinent.Apud Plut.cap.4.1.Symp. Ὡς αὖ ἐχινόποδας, καὶ ἀνὰ τρηχεῖαν Ονόνιν φύονται μελακῶν ἄνθεα λευκοΐων. *Inter echinopodas, inter ſpinoſam & Ononin, albus flos mollis naſcitur & viola.*

f Diſtributionem,& largitionem.

g Platonis Epinomis , eſt librorum de legibus velut Appendix & Auctarium.

h Diuerſa ſcriptura per αι diphthongum & ω.

i Horum verborum duplex eſt ſenſus : alter, ad lauandum propero,alter periturus feſtino.

k ὑπώπιον, ſuggillatio, liuor, macula,contuſio in parte oculi ſubiecta:προσκομμα, offenſio & contuſio tibiarum,ac pedum.

l Qualia ſunt quæ conueniunt partibus illis accliui oribus,vt immorentur,nec defluant.

PAG.98. *a* Ridicula in hoc dicto duo ſunt: alterum quod τεῖχος maſculino genere dixit : alterum quòd ſalſamenta non aſſantur , ſed elixantur.

b Orationis Græcæ affectatæ ineptiæ vix Latinis exprimi verbis poſſunt.

c Qui ſcilicet animum perturbant, ac mentem loco mouent. Februarium à februando vocarunt, quòd eo menſe per 12. dies populus februaretur,id eſt, luſtraretur, ac purgaretur. His etiam diebus pro impetranda quiete mortuorum animabus,populus circa ſepulchra piaculis & ſacrificiis manes placabat, cereis & facibus accenſis.

d Καίειν, accendere, & vrere : menſe Februario accendebantur cerei , immolatæque hoſtiæ vrebantur:id nimirum eſt quod καύματα vocabant.

e Λέχος nuptialis thorus. inde ficta vox ἀλεκτρυόνες,quæ propriè gallum ſignificat.

f Δίκη,lis,forenſis actio. inde formatum vocabulum ἄδικος, quod iniuſtum publica notione indicat.

g χρᾶν, oraculum edere : inde ἄχρηστος,cui oraculum nihil prædixit.

h Apud Gellium cap.23.2.ex Menandro,ἀνυπόστατον τῆς γυναικὸς φρύαγμα, intolerabilis vxoris ſuperbia.

i Draconis & Miliarij,quibus aquam calfaciebant, Seneca meminit cap.24.lib.3.quæſt.natur.ac rurſum cap.9. quarti. Quod hodie noſtri vocant Serpentinam. Draconi non abſimile fuit, & ſatis nomen ipſum conuenit.

k Eraſm.adagio, *Multis paraſangis.*

l Βαλάντιον cum ſimplici, crumena,marſupium, loculi.

m Telluris aratorem.

n Ob clamorem & grunnitum.

o Oppidi cœleſtis.

p De huius vocabuli ſignificatu vide Iunium adagio,

adagio, *Lemphos.*

q Erepto pectore canentem: quidam legunt, ὀρθειοῦσαν, canentem diluculo.

r A radendis, tondendisque hominibus.

s Quòd ex argento cuderetur.

t Dimensum diurnum, quod hominem vno die posset alere.

u ἀπύειν, vociferari, clamare.

x Erasm. prouerb. *Ficulneus.*

PAG. 99. *a* Alia non est ita vt fit. ὡς οὐδ' γίγνεσθαι.

b Erasm. adagio, *Ne Apollo quidem intelligat.*

c Vel, optimum imperatorem, vel optimatibus imperantem.

d Populos ad se colligentem.

e Venenum fundentem: aut veneno fuso necantem.

f Quædam in sicco ambulare, quædam in humido: quibus scilicet verbis vtebantur Athenæi sæculo quidam nouitatis studiosi.

g Quod alitur in sicco: quod in sicco pascitur: quod nutritur in humido.

h Rotæ pedicam.

i Sufflamen, siue retinaculum rotarum ne decurrant.

k Custodem.

l Hæc vox significat nunc Apion plantam, nunc caricam.

m Apud Aristotel. 3. Rhetoric. Pericles vastari & deleri iussit Aeginam λήμῃ τῇ πειραιέως. Erasm. adag. *Saturniæ lemæ.*

n ἀπόρυγας, alueos, aquæductus. Quidam, propaginem.

o Hæc dictio significat impuram, sordidam, spurcam, improbam, sceleratam.

p Supra.

q Βαύζει. Catulorum, id est, vt ὑλακτεῖν, Canum.

r A cæde canis qui tum immolabatur. sic βουφόνια, & μηλοφόνια vetustas appellauit à boum & ouium sacrificiis.

s Θεράπευε. Alij, nostri curam habeto: nobis dato operam.

t Lyræ sonitu, non adhibita voce.

u Salmonei filia, è qua Neleum & Peliam Neptunus genuit.

PAG. 100. *a* Copiosis cibis venter farcietur.

b σκιρτῶ: lasciuio: exulto: gestio.

c Canum dux ac princeps: ad verbum, qui post te canes trahis.

d Προχείρως: promptè. ex impræmeditato: ex improuiso.

e Supra. Vlpianum iratus cynicus per conuitium sic appellauit.

f Λόγον ἀποδώσω: rationem vobis reddam.

g Si medullam habet.

h Oppidum prouinciæ caput.

i Poëta quidam ludit Antiphanes ex multiplici notione vocabuli μήτρα.

k Lenonis aduersario.

l Vel frugales, & mediocres: vel concinnos, & elegantes. Iun. adag. *Musicus apparatus.*

m Δεκπαίων. διαπαίζων.

n Hìc notantur philosophi, qui sensibus non esse credendum opinabantur.

o Infortunatis amoribus.

p Erasmus adag. *Batti Silphium.*

q Κέλητας: significat & hæc vox celoces, actuaria nauigia, quæ reguntur vnico remo.

r Aut fœminarum aut pecudum.

PAG. 101. *a* Post eiectum fœtum abortu. Plin. cap. 37. 11. altera, quæ edito partu excinditur, Porcaria vocatur.

b Coctura.

c Χοιρεῖον. Alij, πυρεῖον, casei.

d Iunius adagio, *Vmbris tenuior.*

e σακπύσι. quidam, σακπῆς, è myrrha facte.

f ὀρνίθων: quidam, gallinarum.

g Erasm. prouerb. *Ranæ aquam.*

h Erasm. prouerb. *Boccharis.* Vide posthac principium lib. 4.

i Vrbium obsessorem, & expugnatorem. glorioſus hic & magnificus titulus.

k Festos Veneri dies.

l Hesiodi.

PAG. 102. *a* Prima illa pars Epicuri philosophiæ fuit, quam & κριτήριον appellabant. Vide Laërtium.

b Nam Glaucum æstate latere scribit Aristoteles. Ouidius, *Et nunquam æstiuo conspectus sydere Glaucus.*

c ἀποδίδωσι τῷ χάριν. impensi laboris mercedem refert, ac gratiam.

d χυμός.

e εἶα πὺ ὀψῷ. Alij πὺ ἐδωδῇ: cùm cibum.

f Sesamum ob pinguedinem non minus suauem quàm butyri, aut olei, ad intinctus ferculorum expetitur.

g Quæ coqui suo compendio seponunt, & asseruant sibi.

h Concentus musicos ego moderor, & tempero, non culinam.

i Igni accendendo.

PAG. 103. *a* Vocis, soníve ascensus & gradus quatuor, vulgo *accord en quatrieme.*

b Interualla quinque: διαπασῶν, octo.

c Τὰ διάφωνα, quæ sono discrepant tu committis. Perstat in metaphora ἁρμονίας.

d Meditabatur: animo voluebat. Metaphora.

e ἐν τῇ στόᾳ. Stoicos innuit.

f Παντὶ κακόν. alij τυχόν: Triuiale ac vulgare quidpiam mihi narrabis. Hi quoque versus citantur lib. 7.

g Erasm. adagio, *Supercilium attollere.*

h Eadem ferè citantur lib. 4. ex Batone comico. Eadem. lib. 7.

i Nimirum πρωτομή, pars anterior corporis cum capite, delicatioris gulæ hominibus tantopere celebrata, in hoc pisce suauis, & pinguis.

k Sic eum vocabant qui publicè suo sumptu ludos exhiberet, apparatum omnem scenicum & instrumentum suppeditaret de suo.

PAG. 104. Præcipuam & tanquam primariam ciuitatem, nimirum opus è quo sumeret argumenta & rationes suæ disciplinæ validissimas atque firmissimas.

b Theogeniam Hesiodus scripsit, qua explicatur deorum generatio, origo, & stirps.

c Fluxæ & caducæ.

d Solida, & durabilis: κρύσταλλον hîc quorundam iudicio, non concretam aquam frigore, sed gemmam significat. Citantur & hi versus lib. 15.

e Victorius cap. 7. 4. Var. Erasm. adag. *Vento loqueris*: & adagio, *Cœlo ac terræ loqueris*, posthac lib. 15.

f Iunius adagio, *Ornat aliquam Lamiam.*

g Fœminis Cereris festum celebrantibus.

h Vide Rondeletium.

i Fallitur Athenæus, vide Rondeletium.

PAG. 105. *a* Mentulæ marinæ. Vide Rondeletium.

b Pro Astaphidas.

c Lego κόρακα, id est, coruum, sic dictum à colore fusco. Heracleoticum Rondeletius vocat.

d Quidam sic dici volunt Squillam, μάντιν Rondeletij.

e Iunius adagio, *In Paguro sapientia.*

f Vita functos, nempe illos qui aquarum inundatione perierant.

g In quo Squillæ frequentes sunt.

h Citatur & hic locus supra.

i In nassas.

k Orthannes, vnus ex Priapi ministris, erecto pene, vt Priapus. Iunius adagio, Æditimus Conissalis. Vide lib. 10.

l Minutis alausis.

m Piscibus, non auiculis.

n Ita legit Natalis, & rectè, vt arbitror. Ridetur hîc aliquis diminutiuis eiusmodi vocibus vti solitus.

PAG. 106. *a* Gibbarum, de quibus vide Rondeletium.

b Anchoræ modo antrorsum corpus inflexum habet.

c Sic Natalis. κερκὶς textoris pecten, pistillus nostri codices, in Cercio, κερκὸς, vasis genus, cauda tam hominum quàm animantium reliquarum.

d Iunius adagio, *Squilla rubicundior assa.*

e Cuiusdam bene curati, ventri gulæque addicti. Horat. Pinguis vt inde domum possis Phæaxque reuerti. Iunius adagio, *Phæacum more viuere.*

f μαδαλοπίνης, μάδαλος, calceus puniceus qualis color est assæ Squillæ. Est & μάδαλος maceratum ac emollitum lorum: ardelio, verbero, flagrio. Iunius adagio, μάδαλος.

g Verba sic autoris intellige: extensa verò penultima syllaba (χαρίεις, nempe, ρι) producta est & vltima, (in nominandi casu, εις, in χαρίς.)

h Rondeletius legit, Malacodermis.

i Picturatas ob coloris varietatem.

k Rondeletij iudicio cælatam Squillam, adeò rubram, vt lancibus concolor esset, quod dixit Martialis.

l Sub. comes fuit, aut eiusmodi quidpiam.

m Pro περιλημμένον: ἐντυλίττειν, obuoluere circumtegere.

n Quidam Theoris, id est, spectatoribus: sacrorum ministris: oraculi consultoribus: quo nomine citatur alibi & huius autoris fabula.

PAG. 107. *a* Supra.

b Hoc significat, antea cum iudicio & recte factum, quòd testimonium illud Cratenæ in aliud tempus distulisset.

c Iunius adagio, *Proœmium & exordium rei.*

d De Phycene & phycide vide Rondeletium.

e Erasmus adagio, *Hydra magis varius*: Iunius prouerb. *Tanquam pauo circumspectans se.* Sic digitis laceraui, & condimento tinxi, vt versicolor videretur.

f Semesas carnes, attrita ossa, reiectitias membranas, & quæ supersunt huiusmodi.

g Τὰ ἥπατα. Hepatia quoque veteres, Latini dixerunt Lucilius apud Festum *Gigeriæ sunt, siue adeò Hepatia.* Itali *Fegatelli.* nominant seruato dictionis Græcæ flexu. Gigerias. σφαλάδας, ingluuies. Galli etiamnum seruata prisca voce appellant *Gisiers.*

h id est, stolarum.

i Sepiæ: polypive cirrhos, brachia, flagella.

PAG. 108. *a* De illo vide libro 7.

b Iunius adagio, *Iecorarium.*

c Erasm. prouerb. *Ne in melampygum incidas.* Melampygos dicitur, cui postícum nigris pilis horridum & hispidum est, animosus, fortis, iracundus. Hepatus ob nigram in cauda maculam μελανόπυγος dicitur.

d Vtrinque cuneatos.

e Emendati hi versus è lib. 6.

f Aphyæ genus sic dictæ, vel à candore, vel à Phalereo portu. Virginem appellat, quòd nunquam ouis prægnans sit: vulgo Melete.

g Ad ignem dormitantes. Eadem citantur lib. 4.

h Farina, mazæ.

i A quibus mare sulcatum & diffissum non aliter stridet, quàm mare dum frigitur.

k Veterum multi ientabant tantùm & cœnabant.

l Vel lac, vel oua, vel minutos piscículos.

m Addita hæc vox ab Vlpiano, vt Myrtilum antea locutum nominatim perstringeret.

n Iuuencula.

o Iocus ex ambiguo significatu. τὸ θύμον, herba nota, ὁ θυμὸς, ira, iracundia. Thymum in Attica herba frequentissima & præstantissima est.

PAG. 109. *a* A cibariis, quòd fruges & frumenta hominibus monstrarit.

b Quidam Semidalida.

c Morychus prouerbio Siculo, Ridiculus, & fatuus, qui suorum negotiorum negligens aliena curat. Erasm. adag. *Morycho stultior.*

d Quidam in Timæum, sub. Platonis.

e Scolos Plinio, Bœotiæ oppidum vicinum Thebis. Erasmus adagio. *Ad Scolum nec proficiscêris ipse, nec alterum commiseris.*

f Magni panis: Magnæ mazæ.

g Fermentatum, fermento carentem: è semidalide confectum: ex alica paratum: nullo furfure à farina secreto pistum.

h Olyra, Siligo fruges, *Solina* Romanis: *Tipha* iisdem, *Gran Bottoncello.*
Vide rei herbariæ scriptores.

¶ *Paratur.* Ex ordeo paratur ptisanna: ex zea dicocco halyca. Dioscor.

i Vulgo, Spelta.

k Ex ordeo paratur ptisana: ex Zea, dicocco halica. Dioscor.

l Furnarium.

m Falsis latronibus.

n Arcam panariam.

o Mons pessulanis, *Escalete*: reliquis Gallis, *Gaufre.*

p Laudati Athenis Encryphiæ paulo post.

q Ad verbum mollitie.

r Potum cupiat & postulet.

s Tabæ, Ciliciæ oppidum Plinio.

t Ad Cererem hæc referenda iudicaui & nominatim adscripsi, quamuis planè id autor non loquatur.

u Sic Attici pronuntiant: alij Clibanites: ἀπὸ τῆς κλιβάνου siue χλιβάνου, id est, testu, vel testo, testuaceus panis, coctus sub testu, æreo, ferreo, fictili: vulgo, *tartriere.*

PAG. 110. *a* Panis qui in foco mũdo, & purgato, testa opertus coquitur, pruna & cinere cõgestis.

b Sacro

b Sacrorum antistite.

c Post vnam aut alteram pag.

d Recoctus: vulgo *biscuict.*

e Ventriculo minimè oneroſum. Laganum placenta ex aqua & farina ſubacta, cocta in iure pingui, addito caſeo, pipere, croco, cinnamomo, paululum mutato nomine ab Italis Laganum hodie vocatur *Lasagne.*

f Epanthracis, placenta ſuper pruna cocta: Lugdunenſibus, *vne eſpoigne.*

g Staitites fit immixto adipe: Encris, ex farina, oleo, melle: Aleiphatites melle coctus inungitur.

h Eraſmus adagio, *Anus cribanum.*

i πέσσει, ſubigit, pinſit.

k Qui hodie vocatur à Gallis *Gasteau fueilletté.*

l Hodie vocatur à Gallis *cachemuſeau.*

m Caſeo conditi.

n Breni. Natalis.

o Iunius adagio, *Cilicia inſolentia.*

p Gregatim venales, viles, plebeios.

q Is ipſe eſt quem antea Syncomiſtum vocauit: Plin. cap. vlt. lib. 22. *Fermentatum* vertit, nec rectè: *Cibarium* Cicero vocat.

r Sic fœminas vocarunt ſata runcantes.

ſ Id ego ſæpiuſculè reperi cum Zingibere & Melegeta, colore nigro, guſtu dulci.

t Corruptiſſimus hic locus eſt in codice Græcos, emendatus è pag. 72.

u Collabos panes eſſe volunt ſimiles collabis, id eſt clauiculis citharæ, quibus fides intenduntur, ac remittuntur. Quidam minutos & velut mutilos exponunt, κεκολοβωμένους.

x Neconis panis quaſi dicas eſcapauerinum ex melle, ſemine papaueris, lini, ſeſami, paratur.

PAG. 111. *a* Liuido colore tinctis ornatus cauſſa. Flauo melle addito ſemini lini, quod nigricat, color ſubliueſcens.

b Cibum qui ex lacte & melle paratur.

c Nauibus onerariis.

d Tabulis ferreis, veruculorum virgulis lineatim ſcalptis. vulgò *Gaufres, oublies.*

e Ob affuſum oleum λέκιθος, olearia trulla: itémque vitellus oui, & lenticula freſa, è quibus omnibus ſic panis vocari potuit.

f Compactum, ſolidum, denſum, durum. Naſton quoque vocarunt è melle, vuis paſſis, & aromatibus confectum. Vide pag. 86.

g Raſilis.

h Vel colore cineritius, vel ſub cinere coctus.

i Fermentatum: *Epanthracida* ſuprà nominauit.

k Iunius adagio, *Niue candidior.* Martial. *Toto candidior puella cygno, Argento, niue, lilio, liguſtro.* Poſt hac Matron: λευκοτέρους χόνος εἶδεν δ' ἀμύλοισιν ὁμοίους.

PAG. 112. *a* Græcis nimirum: nam Ægyptiæ ἑκατόμπυλοι ſunt, id eſt portis centum illuſtres.

b Nihili. Gigarton, nunc vinacei granum: nunc τὸ ἀλφίτου.

c κόλλικα panem ſubcineritium, rotundum, paſtillis figura ſimilem Grammatici exponunt, non teretem.

d ἀπὸ τῆς κρίμνης: id eſt craſſiore tritici farina.

e ἀπὸ τῆς χόνδρου.

f Suprà pag. 109.

g Ad verbum tuæ mentis, tui iudicij.

h Extractos furno, & humi circa furnum agminatim diſpoſitos.

i Iunius adagio, *Mithacus cùm ſit, Agamemnonem ſimulat.* Eius poſthac mentio fit aliquot locis, lib. 7. & 12.

k Collicis helluo, & vorator.

PAG. 113. *a* Eraſm. adagiis, *Antiquiora diphthera: Saturniæ lemæ: Saturnia tempora: Antiquiora quàm Chaos.*

b De pane conficiendo.

c Qui foco à cineribus mundato ſub teſta coquitur, congeſtis carbonibus.

d Actiore, & valentiore. Sic muria dura dicitur.

e ἁπαλὸς, lautus, delicatus.

f Vel, farinam aqua ſubactam liquidiorem: vel lenius fermentum immiſceri.

g Τὸν ῥῆνον, Renium, fortaſſis Athenæi ſæculo ita Romanus piſtor inſtrumentum furnarium illud vocabat. quidam ῥύμειν legunt.

h Aridis, friabilibus, hiuleis.

i Tracta, & Tractæ, ἑρίε χειροτμήματα, ἑλκύσματα, μηρύματα, & ab horũ ſimilitudine in panificio farinæ aqua & oleo ſubactæ veluti ducta fila: materia in longam planámque formam diligenter & diu ſubacta, protractáque manibus. Plin. cap. 11. 18. Durat ſua Piceno in panis inuentione gratia, ex Halicæ materia. Eam nouem diebus macerant vuæ paſſæ ſucco: decimo ad ſpeciem tractæ ſubigunt, *&c.*

k Ariſtarcho digna, nobiliſſimo grammatico.

l Eraſm. adag. *Arenam metuis.*

m Arriani magiſter: qui ſermonem illum habuerat: vel, vt aliis placet, Epicureus philoſophus, eam ſectam profeſſus Romæ publicè.

n Cererem, & Proſerpinam.

o Præ oculorum vitio.

p Μακαρίτης, μακαρίτου. Iocus ex paronomaſia μακαρίτου, vita & fato functi.

q Eraſm. prouer. *Doliaris vita*: & *Album panem pinſo tibi*: & *Illotis manibus.*

r Pigri & ventri dediti hominis indicium hoc eſt.

PAG. 114. *a* Feſtiuè hîc colaphum poſſis intelligere.

b Teſſeras quibus aſſiduè luditis.

c Hermolaus in adnot.

d Suprà pag. 111.

e Quidam, Ernophoriis, nempe Oſchophoriis, id eſt, ſacris, quibus ramos onuſtos ſuo fructu Athenis ferebant adoleſcentes.

f Theſſaliæ gentem.

g ἴτνος, ex farina leguminum, freſorum pulmentarium. ἰτνίτης panis qui ex ea farina fit: λέκυθος vel λέκυθος, legumen freſum, præcipuè lenticula, ſed nondum in farinam protritum.

h Χονδρώδες.

i Incerniculo excuſſo.

k Ægyptium aſtrologum inſignem. Suidas. Plinius.

l Alij, Inueni. A. Dij te perdant. Sed quot affers?

m Apud Heſychium, Κλῆδα: Gallis *Pain brié.*

n Hor. *Et mihi diuiduo findetur munere quadra.* Martial. *Secta plurima quadra de placenta.* Idem: *Vnguentum fateor bonum dediſti Conuiuis here, ſed nihil ſcidiſti.* Heſiodus ἄρτον λειπνήσας τετράδυφον, ὠκταβλωμὸν βλωμὸς, buccea panis fragmentum.

o Mazam nunc interpretantur pulmentarium ex polenta, aqua, & oleo: nunc edulium paratum è tritico & lacte: nunc libum, aut placentam.

p A lactuca dictam.

q A vino.

r A melle.

ſ A lilij figura.

PAG. 115. *a* Sanitatem.

b Placentulas latas & tenues, ſacrificiis aptas.

c Quòd dum ageret fabulas, non minus eſſet iucundus ſpectatoribus, quàm perdicis caro.

d Ἐξελεύθερος Polluci, idem qui & ἀπελεύθερος, Libertus: Heſychio verò, ἀπελεύθερος, manumiſſus, ἐξελεύθερος autem, libertinus, ſiue liberti filius.

e περὶ τῆς ποτοφορμίων. Loquendi modus vſitatus medicis, quo omnia ſignificant quæ in cibum & potum dantur.

f Ex Semidalide, quæ Latinorum ſiligo eſt, id eſt, puriſſima farina confecti.

g Ex farina minùs caſtrata parati.

h Ex farina, quidem non puriſſima piſto, ſed illi proxima.

i Pituitoſum, glutinoſum, viſcidum.

k Ventriculi, corporis. Quædam hîc ad medicinæ placita emendata.

l Exuſtionis ſuæ, ac in oleo coctura odorem ac pinguedinem affundit.

m Leuiſſimo tritici genere.

n Hoc audiendum, ſi panem ex Zea, cum pane qui fit ex Tipha, compares.

PAG. 116. *a* ὠραῖον, quaſi ἑψαῖον ſalſamentum eſt, è pulpa thynni caudæ proxima, & idcirco minimè pingui.

¶ *Cybia.* Quidam ἄκρια ſumma.

b Pelamydis, Sardæ, Synodontidis, ſiue Apolecti, Tritonis, Thynni, orcyni.

c Plin. cap. 11. 32.

¶ *Triangula.* Quadrata (melandrya aſſulæ quernæ ſimilia.

d Eraſm. adagio, *Putre ſalſamentum*, &c. Repetitur poſthac.

e Caudæ proxima. Ea fiunt è Tritone Pelamyde.

f Salſamentorum alia pinguia, alia macra: Pinguia, A Vchenia è ceruice: Clidia, è clauiculis, palato, faucibus, maxillis; Hypogaſtria, ex abdomine: & hæc omnia ex obeſis & grandioribus thynnis. Macra verò, Cybia, quadrata cubi figura ex medio corpore conſecto: Oræa, ex pulpa vicina caudæ, ex Apolecto Pelamyde, ſiue Synodontide: Melandrya, ex orcyno, qui vetuſtus Thynnus eſt, aſſulatim diſciſſa: Coſtæ, dorſo propinquæ.

g Quadratis fruſtis quæ fiunt è medio corpore Pelamydum Apolectorum ſaporis gratia & iucunditate eſſe ſimilia: Melandrya vetuſtiora ranceſcunt, & ingrato ſapore diſplicent: recentia verò Cybiorum fermè ſuauitatem æquant, duriore tamen & ſicciore carne.

h Eadem ferè citantur paulo pòſt ex Diphilo Siphnio.

i Libidinis: verendorum.

PAG. 117. *a* Fortaſſis paratum ex Elephanto piſce, id eſt, Aſtaco.

b Profundi maris alumna.

c πεδάνεμοι. ventorum inſtar exeurrentes pedibus.

d ἄγχε, manu compreſſum detine. alij, ἔχε.

e Eraſmus in hoc adagio, quod etiam conuenit obſonia multa coëmentibus in epuli apparatum. Iunius in hoc adagio, & prouerbio, *Tibi ipſe calendas edicito.*

f Veluti crudum ſalſamentum. Quidam legunt. Οοπάριχον: id eſt, oua ſale aſſeruata, vulgò *Bontargues.*

g τὸ χαλκεῖ. Chalcos octo drachmas continet.

h Μῦς. Alij Muſculos intelligunt, numeri enallage.

i Vel braſſica, vel radicula.

PAG. 118. *a* Id eſt, quod ſcribit Plin. lib. 9. cap. 15. Pelamides, Apolectique, particulatim conſectæ in genera Cybiorum diſpartiuntur, Pelamydes magnæ ſunt, vel Tritones, vel Apolecti, ſiue Synodontides: minores, Sardæ.

¶ *Delcanum*: Dercon, Xenophonti delta, ſcriptoribus aliis, Delcon, oppidum in ora Ponti in portuoſa, itinere pedeſtri vnius dici à Byzantio diſtans, è tribus partibus clauſum lacu dulci, ſed in quem mare iactatum tempeſtatibus, nonnunquam exiguo ſe euripo immittit. Ab eo piſcis delcon nominatus eſt. Gyllius cap. 20. lib. 2. deſcriptionis Boſpori Thracij. Quamobrem legendum hîc videtur, Delcanum piſcem vocatum à Delcone vel Delconis lacu, in quo capitur.

b Nempe Coracini omnes, ſed, vt paulo pòſt autor declarat, hac differentia, quòd maiores Peltæ, Platiſtaci, Saperdæ, Coracini, dicantur: medij, Mylli: minores, Gnotidia. Vide lib. 7.

c Sturionem, noſtrum Rondeletius eſſe vult.

d Antacæi vaſtæ magnitudinis piſces in Mæotide & Boryſthene, è quibus ſalſamenta fiunt.

e Cum plauſu, & lætorum conuiuarum ſtrepitu, tanquam Bacchi pompa huc afferatur.

f Tilones Herodoto lib. 5. Praſiadis paludis piſces. Inde fortaſſis Tiliton ſalſamentum.

PAG. 119. *a* Myſtaci ſeruulo mercenario.

b Vel, formoſum & vegetum, vel cæſum è partibus caudæ vicinis. Hic ſubaudio τόμον.

c Aptis condimentorum ſcitamentis.

d Apud tuos populares.

e Τὰ κοτύλεια: milij paniculæ, αἱ κοτύλαι, & κοτύλις, anteriora capitis, ſynciput, caput.

f Obſcuro huic loco nos per paraphraſim lucem attulimus.

g Eraſmus vtroque adagio.

h Citatur ex Clearcho, ſupra, pag. 116.

i Ταρίχυς, non Ταρίχους.

PAG. 120. *a* Ob ſummam oris deformitatem, & crurum exilitatem.

b Qui ſalſamentorum fruſta & pulpamenta vendit.

c Nihil tibi ſalſamenti diuidi.

d Equuleo σώρακος, vas quo reconditur hiſtrionum ſupellex.

e Aut ventriculo, aut eius ori.

f Qua aluum pellunt.

g Ante vini potum: quæ aluam morantur.

h Ex adultis piſcibus, vt Orcyno, Apolecto.

i Ex herbarum foliis conciſis & coctis ferculum: moretum:

k Eadem ferme adducuntur ex Iceſio pag. 88.

l Quæ fiunt ex partibus ceruici & clauiculis vicinis.

m Tritone, vel Apolecto, quem & Synodontidem nominant.

PAG. 121. *a* Colias, inquit Plinius, ſiue Parianus, ſiue Sexitanus, lacertorum æmulus. Ex hoc & conciſa Pelamide Mæoticis Cybium fit. Pelamys hoc nomen habet cùm è mari in Pontum reuertitur. Cordila verò puſilla Pelamys eſt, cùm poſt xl. dies è Ponto in mare exit. Sic emendandus

ille

ille locus. Thynni è mari subeuntes in Ponto pariunt. Fœtus primus Cordyla est: post annum Pelamys quæ iam oblongiuscula, Sarda dicitur: maior, Triton: maxima, Apolectus, siue Synodontis. Post illam ætatem, veri Thynni sunt. Hi grandiores, Orcyni dicuntur: vasti verò, Ceti, communi appellatione ingentium piscium.

b Orcynis, vel Cetaceis.

c Nam quæ à ventriculo coquuntur, teruntur, & minutatim diuiduntur, ac franguntur. Nota est medicis illorum opinio, qui cibos attritu coqui censebant.

d Verum id esse vsu cognitum. Muria namque citiùs salsuginem eluit quam aqua dulcis.

e Plinius. Neronis principis inuentum est decoquere aquam, vitróque demissam in niues refrigerare. Ita voluptas frigoris contingit sine vitiis niuis: omnem vtique decoctam vtiliorem esse conuenit, item calfactam magis refrigerari, subtilissimo inuento, &c.

f Erasm. adag. *Marinam auditionem fluuiali sermone abluit.*

Pag. 122. *a* Immutato paululum eo vocabulo Persæ hodie vocant *Farseng.*

b Versiculis ex Aristophanis Equitibus.

c Sophocli, πύρεσιν ὕδωρ, aquæ è Tauro fluuio Trœzenio. Taurus nunc animal, nunc mons Ciliciæ, nunc locus Achiuorum, nunc Perineos.

d Suis fortunis ita spoliandos, vt cutis etiam detrahatur. Erasm. adag. *Poni pastoris est tondere pecus, non deglubere:* & prouerbio, *lucri bonus est odor è re qualibet.*

e Erasm. adagio, *Lingua iurauit.* Hic locus citatur ex Hippolyto coronato.

f Erasm. adagio, *Plures solem orientem adorant:* & adag. *Saturniæ lemæ.*

Pag. 123. *a* Apud Pausaniam lib. 2. Contendentibus per montes Hermionen è Trœzene, fons se ostendit Hilyci amnis, cui nomen Taurio principio fuit: Sed illa corrupta, ex hoc Athenæi loco restituenda.

b Horatius oda 19. 3. *Quis aquam temperet ignibus*: quamuis de balneo quidam interpretentur. Plautus in Milite, *Neque ille calidam hic ebibit in prandio.* Vide Pollucem lib. 9. Plin. cap. 4. 18. Mercurialem cap. 8. 1. Var.

c A miscendo vino, dum aqua diluitur. Vrceolos ministratorios Martialis vocat.

d Erasm. adagio, *Non inest remedium aduersus Sycophantæ morsum.* Alij legunt, παρεσι ἰατρὸς ὁ φίρτατος μοὶ δάκτυλος: Medicus adest optimus mihi digitus: nempe vomitioni prouocandæ, qua leuantur torminibus affecti.

e Panem.

f Instrumentum coquinarium, quo ex aheno hauritur calens aqua.

g De insulis. Vide prolixè de tota hac re tractantem Mercurialem cap. 8. 1. Var.

h Veluti calido & frigido temperatam.

i Desunt huius poëtæ versus.

k Vafris & veteratoribus. Iunius adagio, *Cercops.* Desunt & hîc poëtæ versus.

l Erasm. adagio, *Grata nouitas.* Vide Adnotationes.

Pag. 124. *a* Abyrtace condimentum barbaricum è porro, nasturtio, acinis punici mali, & id genus aliis. Placet in Abyrtacis subacidus sapor, quem in vino prorsus auersamur.

b Refrigerantibus.

c Exiguo monumento.

d Euphrate, vel Nilo.

e Hydriis. Erasm. adagio, *Hydria pro foribus.*

f ὕδατος λακκώδης: λάκκος, cisterna, fossa qua cœlestis aqua colligitur: lama: vulgo Mare.

Pag. 125. *a* Muliere animo defecta.

b Vel, Muliebri exercitu, vel, Muliebri ductu, & imperio. Erasm. *Mulier imperator, mulier miles.*

c Quòd iusculo delectaretur, è salsamentis parato. Quidam legunt ψωμοτάριχος.

d Alij. γισταλίχης: gulosus: catillo: liguritor, qui nidorem culinæ lingit. Iuuenalis, *Te putat ille suæ captum nidore culinæ.* Iun. adag. *Sartaginum pernicies.*

e Bœotiæ.

f Versus Græcos Latinis quidam sic vertit: *Hæc texit Boreas costas, queis surgit Olympus, Threicia erumpens à regione celer, Nudorum & mentem perstringens: missa tamen iam compressa: ad terram saluaque Pieriam. Nonnihil affundat quisquam eius: prorsus iniquum, Potare sic calidum, si quis amicus erit.*

g Obsoniorum helluo.

h Catillo.

i Liguritionem, & catillationem: cupediariam vocacitatem.

Pag. 126. *a* Lib. 4. Nicion meretrix Cynomya vocatur. Erasmus adag. *Musca:* & adag. *Improbitas muscæ.* Vide suprà.

b Nucis pineæ nucleorum. Natalis vel ἐρεβίνθους ova exposuit, vel præterea legit, ᾠῶν, & ouorum.

c Pro peperi, piper.

d Πνίγει: ad verbum, suffoca.

e Φωκτὸν, ad verbum assum, tostum, Crimnon, quæ crassior, farina est tritici, olyræ, Zeæ, pro chondro, id est alica, poëta dixit.

f τῇ ζωμηρύσῃ. Culinarium id est instrumentum, nempe cochlear, instar cribri pertusum, quo iusculi spuma eximitur: vulgo, *vne Escumoire.*

g Manuariis opificibus.

h Ἑρωνικῶς. Syre natione: Attice studiis, & elocutione.

i Homerica vocabula. Alica recreari confirmarique vires corporis, apud medicos indubitatum est.

Pag. 127. *a* Ad verbum, ô amicissime.

b Vel homine perdito, ἀπὸ τοῦ ῥαίειν, vel à morbo conualescente, & recreato, ἀπὸ τοῦ ῥαΐζειν, scriptuta nonnihil diuersa. Ex hac comœdia versum Iunius citat adagio, γαλεῶ γαλεὶ ὁρῶ.

c Æquilibritate.

d Ad id enarrandum nos accingamus.

EX LIBRO QVARTO ATHENÆI ADNOTATIONES ET emendationes.

Pag. 128. *a* Ad verbum, similia vicissim ei propinante Lynceo. An rectè, videant perspicaciores.

b Eius mentio suprà fit. Argutum illius iudicium contra Bocchoridis sententiam, vide apud Plutarchum in vita Demetrij.

c Festos Veneri dies.

d ψελλίδι. ψελλὸς aureum capitis ornamentum: aurea

aurea lamina ductilis, qua mulierum caput redimitur.

PAG.129. *a* Quasi tantùm conuiuas excitassent ad illa spectanda quæ sequebantur.

b Περίχρυσος.aureo circum ambitu.

c Erasm.adag.*Porcus Troianus*.Macrobius lib.3. Saturn.

d Tanquam vimineis quibusdam virgulis.

e Chytri celebre festum Athenis,à Deucalione institutum, quo Baccho & Mercurio Chthoniis legumina omne genus in ollis cocta offerebant,pro mortuis.

f Ithyphalli rectum veretrum in summo thyrso præfixum gestabant. Quis esset illorum ornatus vide lib.14.

g Σκληστικῶι, qui τὰ πήγματα machinantur, nempe in theatrorum spectaculis tabulata per se surgentia,& in sublime tacite crescentia, de quibus Martialis: *Et crescunt media pegmata celsa via.* Pegmatis impositi gladiatores, statim ac venerant in conspectum pugnabant. In iisdem accendebantur ignes orbium & rotarum effigie, tanquam theatri tabulas,turres,trabes accensuri, & crematuri. innocuè tamen vagi, & errantes, vt ait Claudianus,per quorum flammas illæsi hinc illinc Petauristæ corpora emitterent.

h Dimetiente per medium linea. Erasm. adag *Ex diametro.*

i Vel duplo quàm aliarum pondere: vel duplo maioribus.

PAG.130 *a* Sublustris nox erat: nocturna: tenebræ inumbrabant,ad verbum.

b Reductis, deductis, demissis velis, tabulatis. Budæus.verti etiam potest,impulsis.

c Erymanthus Arcadiæ mons, in quo vastantem agros aprum Hercules viuum cepit,& humeris ad Euristheum pertulit.

d ἀργυρᾶις σιβυάκις σιβύνη.aliis Romanum pilum, aliis Parthicum iaculum.

e Erasm.prouerb.*Erectis.*

f ὅτι δόρπα τηγάνιζε.

g Cibis vti tostis, & aridis, vt frixis ciceribus, cicadis, & aliis id genus minimi pretij.

h Erasm.prouerb.*Solidos è clibano boues.*

PAG. 131. *a* Alludit ad Phœnicem,& obscurè Cleonymum notat,vt impostorem.

b Syderis quod sub noctem conspicitur.

c Poculorum genera:pateram:calicem.

d Σειρὰν, restim, funem Coronam Turdorum Martialis dixit lib.13.

e Ephicrates clarissimus imperator Moram Lacedæmoniorum cohortem bellicosissimam intercepit, eorúmque fugauit omnes copias. Epaminondæ contra Lacedæmonios impetum ac vim retardauit: Senthen socium Athenienssium Thracibus victis in auitum regnum restituit: in vxorem, Cotyis regis filiam duxit, ex qua suscepit Mnescheum.

f Siliqua,legumis genere.

g Edulium id parabatur ex semidalide, lacte, adipe suillo,quod antea notauimus.

h Placentæ genere.

i Vel intestinis: vel cibo è lactè ac melle confecto.

lz Fortassis, Crocus. Cnecus enim edendo non est.

l Placentæ genus.

m Plinio Pallacana.

n Maza ex polenta & vino parata, diu trita in scapha,& paulatim vino rigata.

o Auiculæ tenues,& excarnes:quibusdam Motacillæ.

PAG. 132. *a* Placentæ genus.

b Salsamenti genus id est.

c Eodem cum illis cibo vesci.

d Iunius adagio,*Proœmium & exodium.*

e Hepaton.

f Vinum vnguento conditum. Plin.cap.13.14.

g Siluri esus.

h Βλιτυώδεις, instar ouium mucosi:κριόμυξοι, stolidi,fatui.

i Iunius adagio, *In ollis venari,* aliter hunc locum interpretatur.

lz Paratur ex elixa carne, friato pane, caseo, pingui iusculo.Citatur hic locus lib. 12.

PAG. 133. *a* Τοῖς ἀναστομῶσι, edendi cupiditatem redintegrantibus, ad epulas excitantibus, &, vt inquit Hora. stomachum in morsus reficientibus,ac peruellentibus.

b Quasi in muria natantes,& vrinantes:Natatrices,Vrinatrices.

c Δρυπτώδεις, tanquam oleæ ex arbore caducæ, rugosæ,& flaccescentes.

d σίφραι,florido,solido,toroso corporis habitu.

e Patinarum in quibus pisces coquuntur ingratum odorem,& nidorosum.

f Cicadas fœminas,mutas, oblongas, pusillas.

g Quæ insidentes arboribus & canentes decutiat.

h Fortassis ita Gryllum vocat,à soni, *Try,* proprietate.

i Adolescentulo.

lz Placentæ genus.

l Quæ corrupta & marcida videbantur,intumescunt,& ad esum apta redduntur.

m De raporum conditura & salgamo hæc intelligenda.

PAG.134. *a* Saltare senem, apud Romanos boni fuit ominis. Vide prouerb. *Omnia secunda, saltat senex.*

b Alij,Cretensibus.

c Cinædum,mollem,stupidum. Erasm.prouer. *Bacelo similis.*

d De Theodecte Phaselite, patre & filio, illo platonis,Aristotelis,Isocratis,discipulo, vide Suidam.

e Quibus scriptor ille suas tragœdias passim exornat.

f Ventorum deo:Versuto, Vafro,Versipelli.

g Erasm. adagio, *Vinum senem etiam nolentem saltare cogit.*

h Æquilibrium:Æquipondium.

i Iunius adagio, *Niue candidior.* Erasm. prouerb.*Album panem tibi pinso.*

lz Suaues,& dulces.

l Quam Erechthei filiam Orithyiam rapuisse Boreas dicitur, festiuè Matron panes albos Athenienses puellas fuisse inquit.

m Erasm prouerb.*Larus hians.*

PAG. 135. *a* Vel marini dei, vel Pelamydis mediæ ætatis.

b Garum intelligit, quod ad intinctus adhibent.

c Alij solida duráque carne. χονδροφυής. vide lib. 7.Numenius sub finem lib.7. ἤτταν, quam & ῥόμβον vocant,γαλακτοχεῶτα nominat.

d ἄμυξα:

d ἄωυξα: ad verbum dilaniaui, dilaceraui.

e ἱππιδάμειο. Neptunus, & ἵππιος, Equestris, & δαμεὺς, Domitor vocatus est. Matron vocibus illis coniunctis vnicam affecit. ἱππιδάμοιο additum est, vt à loci & meretricis nomine diuidatur, ἱππιδαμίου Neptuni epitheton. Gesn. cap. de Mullo, in hanc rem adduxit multa parum certa. Est ergo hoc loco τρίγλη ἱππιδάμοιο Neptuni mullus piscis lautus, non scortum, non loci nomen.

f Erasm. adagio, *Albus an ater sit nescio.*

g Citatur & hic versus supra.

h Λευκώλενος: Iunonis epitheton.

i Expansis ac distentis brachiis.

k Hæc ὑπὸ τοῦ τόπου, loci caussa.

l Quidam per paronomasiam legendũ putant, εὐβοσίαν, pabuli copiam.

m Purpurascentibus lineis distincta. Purpura conchæ flos est. Vide Rondeletium.

n Vilis, paruíque pretij.

o Maximæ dignitatis, numinis loco adorandos.

p Quòd eius scabra cute instrumentorum fabrilium manubria tegant, ligneaéque materię asperitatem complanent.

PAG. 136. *a* Θωρίσασθαι; inebriari, merum bibere. vtrumque conuenit.

b ἕλωρ.

c Vulgo credunt Murænas coire cum serpentibus. Murænis, inquit Plinius, dextra in Maxillæ septenæ maculæ, ad septentrionis formam, aureo colore nitent, dumtaxat viuentibus, paritérque cum anima extinguntur.

d Sic vocat planos pisces.

e Pisces.

f Vel, iuniore: vel puberum modo pulchros, amabiles, colorum varietate decora spectandos.

g Mænadas, Bacchas: in aquis debacchantes ac furiosos.

h Pernæ suillæ coctura longa velut eliquatæ sic tremulæ sunt. πωλὴ, armus, Perna, oleris ac edulij genus.

i Pannosa egestate & inopia.

k Famen expleuit.

l Festiuè, νήσας pro νῆας.

m τρεῖς καὶ δέκα μίνας. Alij μίνας, libras tredecim.

n ἠεινὸν, vernos flores olent.

PAG. 137. *a* ἀνὴρ ὑπὲρ ἀνδρα. de turba tam conferta & raptim properante id dicitur, vt virum vrgeat & premat.

b Ampla: bene habita tanquam saginata.

c Arbustinum racemum. lego Hamamixin, & ita dictum puto, quòd cum fronde arborum maritarum misceatur.

d Vide prouerb. *Thessalus mῆssus*, lib. 14. Thessali Græcorum sumptuosissimi sunt. Vide lib. 12.

e Castori, & Polluci.

¶ *Athenis vt narrant*, in text. leg. *Athenis narrant.*

f Schola peripateticorum.

PAG. 138. *a* Idem lib. 12.

b Κάναθρον, currus viminibus contextus: plebeium plaustrum.

c Λέσχας, sedilia publica, in quibus otiosi ciues quiescunt, & de rebus variis cõfabulantur. Senum conuenticula.

d Citantur hæc è quodam scriptore, sed cuius nomen tacitum sit, aut delectum.

PAG. 139. *a* Bullæ modo inflatum.

b χλωρὸς quidam, concisis & admixtis herbis virentẽ exponunt, qualis paratur apud Heluetios.

c Nutriciorum celebritate.

d ἀπὸ τῆς κύρων, id est, à puellulis. Tiasa fluuius est Spartani Agri Amyclas euntibus, cui proxima est Phaënnæ & Cletæ Gratiarum ædes. Pausanias.

¶ *Vocatus.* Seneca epist. 89. Quatuor millia librorum Didymus grammaticus scripsit. Misereret hominis si tam multa legisset, &c. ex vetusto cod. ms.

e Librorum suorum immemor.

f Apollini. Pausanias lib. 3. De Hyacintho, & eius sepultura, quæ Amyclis fuit sub Apollinis statua, vide eundem.

g Erasm. adagio, *Aliud sceptrum aliud plectrum.*

h Vimineis carpentis.

i Virgines, non minus quàm mares iuuenes, Lacedæmone olim publicis certaminibus exercebantur.

PAG. 140. *a* Fermentum antea quàm maza paretur, iam subactum.

b Porcellis.

c Iis qui in Phiditiis epulantur.

d Psæston placenta oleo & melle macerata, EVstathio: aliis farina cum oleo cocta, lauri foliis operta.

e Animantium quorundam, in subactæ farinæ materia expressas.

PAG. 141. *a* Eras. adagio, *Tanquam in Phiditiis.*

b Quòd in eo trium ciuitatum mores & instituta narret.

c Conuiuij publici in Phiditiis participes.

d Hunc locum Canterus emendauit cap. 7. 3. Var. ex animaduersione Mureti in Xenophontem.

PAG. 142. *a* Nullis stragulis operto.

b ἐνωρίστερον συμῆγεν.

c Vas magnũ in quo lauabant pocula, & vinum refrigerabant.

d Histrio, saltator, cantor. Erasm. adagio, *Intersecta musica.*

e Summus Athenis magistratus.

PAG. 143. *a* Contuberniis, sodalitatibus, communibus ac publicis conuiuiis.

b Lyctos, vrbs Cretæ.

c Calones, lignatores.

d Virorum indigenarum conclaue.

e Quòd in eo dormirent hospites.

f Minus dilutum.

g ἀκαμβάκευτα: ἀνὰ τὸ μαγειρεύματος: vel ἀνὰ τὰ λαλίας, tacitè ac sine strepitu.

h Natu grandioribus, sed qui in aliena potestate adhuc essent, nec dum veniissent in tutelam suam.

i In Chio, lib. 1.

k Erasm. prouerb. *solidos è clibano boues.*

PAG. 145. *a* AVreorum duodecim millia.

b De epulorum apparatu.

c Iunius adagio, *Medica mensa.*

d Struthiocameli. Plautus marinos passeres vocat.

PAG. 146. *a* Thasiis ex cõtinenti, aureísque metallis in ipsa insula continentíque effossis quotannis prouenisse talenta nunc ducenta, nunc trecenta. Herodotus lib. 6.

b Aureorum millia quadringenta & octoginta.

c Quibus comessarentur, vel fortassis donarent

copiarum duces ac præfectos.

d Σμᾶσαι τὴν κεφαλήν. Aliis radere, abstergere, quod minus probo.

e Budæus lib.3.de Asse hunc locum diligentissimè expositit.

f Aureorum sexaginta millia.

g Aurei sedecim vno asse minus.

h Morosо. Ridet eos qui ad puluinaria deorum in lectisterniis opiparè epulantur.

i Qui noctu perfossis parietibus eiusmodi supellectilem surripiunt.

k Totam huius cœnæ descriptionem omisit Natalis, professus à se non intellectam fuisse. Ego probabilibus coniecturis vsus, qua potui fide verti.

l Hæc an carmina sint,& qualia, quidam dubitant.

PAG.147. *a* Pistorij operis.

b Vel Galei Rhodij, vel Acipensoris. Vide Rondeletium.

c Quod veluti suo ferculo superbus,aliis ignem lancibus inuideat: Alij,quoties cum igne congressus furisset,memor μνησικὰκων σωδῶν πυρός. Alij de amplitudine & ferculis quæ gestabat. cum illis contendens qui ad ignem erant. Vitiosissima sunt hæc omnia.

d Placentæ ex concisis oleribus paratæ:moreta.

e σεσγαί. Pollux lib.6.σεσαγὰς vocat.

f Rotundæ, & in medio cauæ instar vmbilicorum: vel media conuiuij pars.

g Feruore inflatas ac extumescentes.

h Hepar.

i πανικὸς ἐυθύν.

k Ob venarum multitudinem per cerebrum dispersarum.

l Placenta è caseo,& betæ genere parata,quod *Paston* vocant: Genuensium *Torta*.

PAG.148. *a* Idem lib.6.

b Vt mollius omnes incederent, ac pedum vestigia soli duritie non offenderent.

c Thebanis.

d In diuitiis comparandis negligentes ac incuriosi.

e ἐφθοὺς: Vide Rondeletium.

f Attaginus. Herodotus.

g Vicum inter Cithæronem & Thebas situm, vbi victo Mardonio, & fusis Persarum triginta myriadibus, templum Ioui Liberatori extructum est.

h Phigalia Arcadiæ oppidum, de quo multa Pausanias lib 8.

PAG.149. *a* Is cuius sumptu ludi & spectacula fiebant.

b Mazà è vino ac polline,leniter in scypho agitata.quidam φύσιν, crassum intestinum.

c νόμια χάειν: vt singulis distribueretur. Sic videtur Pollux interpretari.Erasm.adagio. *Amazonum cantilena*. Quidam vt paulo antea vertunt,dicis caussa.

d Horat. *Mazonomio pueri magno discerpta serentes membra gruis.*

e Hepar.

f Veluti parentalia dixit, quoniam super mortuorum sepulchris ex illis vulgo conuiuium pararetur.

g ἀφίκομμα.

h Erasm.sacrificant.

i Erasm. prouerb. *Canis viuens è Magdalia*.Phi-lander.cap.5.lib.6.Victruui.

k Festiuè Erasm. scribit, non esse mutile hoc remedium aduersus canes noctu adorientes viatorem.

l Gryneum oppidulum in finibus Aeolidis, cui vicinum Grynæum nemus Apollini sacrum.

m κωμαίων,pagani,comessatoris.

n Heminas,alij acetabula.

o Τεφαλὶς τυρεῦ. Quidam interpretantur casei Siculi fructum rotæ simile.

p Summus is magistratus fuit, sic dictus quod ἔντιμος & ἀξιόλογος esset, quòd eius maxima dignitas esset,& autoritas.

PAG.150. *a* Ochi quidem meminit Ctesias in Persicis: verùm eius belli quo Aegyptium regem vicit nullam facit mentionem.

b Daphne mediocris vicus Antiochiæ proximus,luco fontibus irriguo,Apollini sacro,nobilis, in quo Antiochenses ac finitimi quorannnis festos conuentus agunt.Strabo lib.16.

c Galatas.

d Galatam.

e Thraciæ rex,cuius meminit AEmilius Probus in vita Alcibiadis.Emẽdata est hæc Xenophõtis oratio ex Græco codice. Quæ deerãt ex eodem adiecta. Vide lib.11.

PAG.151. *a* Amaseus,acumbẽtibus,non rectè.

b Thraciæ proceribus,& primariis viris.

c Apud Xenophontem,Aristus. Vide Leopardum cap.3.lib.6.Emend.

d E tribus farinæ chœnicibus,id est semisextariis confectum. Chœnix tritici, quantum homini die vno sat est.

e Scuthæ velut pararius, & internuntius, qui anteaquam sederent, conuiuas,& Xenophontem præcipuè,hortatus erat, vt regem muneribus afficerent.

f Suidas adnotat in Thracia morem fuisse, vt in conuiuiis posteaquam tantum quisque bibisset, quantum vellet, quod restabat vini effunderet in vestem conuiuarum, id quod dicebant καπισκαννύναι.

g Quidam è crudo bouis cotio factis: Amaseus, bubilis ossibus. Quidam, asperum quidpiam, & veluti crudum sonantibus, ἀπὸ τῆς ὠμότητος τῆς βοῆς.

h μάγαδις, genus tibiæ, de qua sub finem huius libri.

i χοὰς θεῷ πίθεται: vel, omnium primum diis libant:vel inferias mortuis soluunt.

PAG.152. *a* Mediterranei,& oceani.

b Quoniam fortassis turbidũ aquæ potũ acuit.

c Strabo lib.4 Luerij. Legendum suspicor Lucrij Aruerni.

d Bitti.Strabo.

e A Fabio maximo ad confluentem Isaræ & Rhodani: à Domitio, ad confluentem Rhodani, & Sulgæ.

f Bardum. Bardos Gallorum poëtas fuisse, & ὑμνητὰς,Strabo scribit.

PAG.153. *a* Apuleius lib. 8. Asini flagrum id multiiugis ouium talis tessellatum vocat, & aliquanto post ossibus pecuinis catenatum, eiúsque multinodos ictus.

b Ob aduncum nasum.

c Romæ in foro boario Hercules Triumphalis fuit,sic dictus,quòd dum triumphum agerent palmata triumphalíque veste ornaretur.

d Copiosam, multisque & variis cibis affluens.

e Erasm. adagio, *Gladiatorio animo.*

PAG. 154. *a* Erasm. prouerb. σκιαμαχεῖν.

b Id se perpessuros cuius caussa dona receperunt.

¶ *Seneca.* cap 6. lib. 1. de animi tranquill. scribit, Ephorum ab Isocrate iniecta manu à foro subductum fuisse, quòd vtiliorem componendis historiarum monumentis illum arbitraretur. Idem c. 15. lib. 7. quæst. natur. valde autoritatē eius eleuat ac premit. Non magna molitione, inquit, historicus est: ac paulo pòst: sæpe decipit, sæpe decipitur, &c.

c Eteoclen & Polynicen.

d Commilito: qui in primis ordinibus pugnat: ad bellum subsidiarius, & auxiliarius: pugnax è Perseo genus.

e Pugil: classiarius miles: Te ipsum ô Pygmache, primum omnium: qui armatus pugnat, qui è turribus præliatur.

PAG. 155. *a* Erasm. prou. *Miserior monomachis.*

b Quale fuit Manlij Coruini cum hoste Gallo.

c Macedoniæ id oppidum & caput fuit.

d Veste rotunda & fimbriata, ditiorum matronarum. Erasm. adag. *Felis crocoton* & adag. *Leonis exuuium super crocoton.*

e Iunius adagio. *Sicyonij calcei*: Erasm. prouerb. *Colophonium calceamentum.* Leopardus cap. 11. 1. Emen.

f Ludi genus, admodum periculosum.

g Συμπότια: conuiuæ.

h E Græco Platonis codice hæc commodiùs citata.

PAG. 156. *a* ἀμαύσας: apud Platonem, ἀμάξας.

b Vesper.

c De mugile, quem νῆστιν, id est ieiunum ideo vocant, quòd in eius ventriculo ac intestinis cibi nihil vnquam reperiatur, vide Rondeletium.

d Nuce pinea, si κωκύλῳ, si κωκάλῳ, in ostracodermo: nobis *Coquille.*

e Qui vertigine laborant.

f Nec in mensa relinqui quo ad illis satiati nos simus. Erasm. adag. *Cùm Delphis sacrificauerit, carnes absumit.*

g Si pluribus historiis defatigem. Sumptum à medicis quibus πληθώρα dicitur molesta sui nimietate sanguinis redundantia, & exuperantia.

h Fortassis cum melle, quòd pulmonarius esset, vel, pro aliis cuiusdam morbi auxilio.

i Præter alios oris improbi, atque duri.

k Vel lacu agri Argiui: vel fluuio per Prasias in sinum Argolicum labente.

l Fonte qui ad radicem Acrocorinthi scaturit.

m Pransuris, aut cœnaturis.

n Erasm. adagio, influit quod exhauritur: pro φακὸν, id est, vt prouerbio iactatur, φακλὸν dixit.

o Ἐιρωνικῶς poëtarum modo. Quidam Diitrephes proprium nomen esse volunt.

p Versus ex EVripidis Medea. φακῶν, pro κακῶν. Leopard. cap. 12. 6. Emend.

q Φακὸς pro κακὸς: φακὴ pro κακή. idem fere iocus lib. 6.

r Peliadibus.

PAG. 157. *a* Vilissimus piscis. extat adag. *Saperdæ videmur.*

b Turdos pisces intelligit non aues.

c Theatrotoryne, theatrorum cochlear vel ridicula: quòd in theatris tam frequens esset, quàm in olla cochlear. Cynamya, canina musca ob impudentiam. Vide adag. *Musca.* Supra. Vlpianus Cynulcum vocat Cynomian.

d Quoniam estis natione Syri, quibus ideo religio est piscem comesse, quòd Deiceto siue Atergatidem deam, in piscem mutatam, sanctissimè colant. Vide Geraldum. alia ratione ita Homerum scripsisse ostenditur.

e Quia philosophiam mortem esse is intellexerat è turri se præcipitauit.

f Prostitutas meretrices.

g Aut seueram & duram vitæ coditionem: aut acceleratam mortem: aut in his malis patientiam.

h Erasm. adag. *optimum condimentum fames*: & adag. *Bona etiam offa post panem.*

i Nimirum, appetentiam.

PAG. 158. *a* Heroum conuiuiis non indignam quorum tristes casus & aduersas fortunas tragici memoriæ tradidere.

b Alij, à morbo sanatum lenticulam sorpsisse.

c Erasm. hoc adagium explicat.

d Erasm. adagio, *Ante lentem.*

e Cibus è bulbo & lente, compositus. Vide adag. *Oleam ne comedas.* Philosophi vita adeò parca esse debet, vt herba vrtica illum contentum esse oporteat quamdiu ad manum est: oliuis autem, cùm per hyemem vrtica exaruit.

f Lautissimus ac delicatissimus cibus.

g Vide & hoc prouerbium apud Erasm. vsurpatur, de iis qui vehementer ad aliquid propensi sunt: ollam videtur amare lenticula, & vltro ad illam venire.

h Cynulco.

i φακίνων πλήρης: plena tabernis in quibus lenticula venalis est: vel, mercatoribus qui lentem vendunt.

k φακιῶν: Sic fortassis cognominarus, quòd lenticulam mitificis laudibus extulisset.

l Magnifica & superba statuariorum fusorúmque opera qualis Rhodius colossus.

m Argiuo nobili, qui cum Polynice ad bellum Thebanum profectus, cùm scalis muro admotis scanderet, à Thebanis lapidibus est obrutus.

PAG. 159. *a* Ciceroni, Chrysippus in omni historia curiosus fuit, sed quædam ita tetra prodidit, vt ea fugiat & reformidet oratio. Vide Victorium cap. 13. 13. Variar.

b Seneca ex Euripide hos eosdem versus recitat, à se versos Epistola 116. *Pecunia ingens generis humani bonum, Cui non voluptas matris, aut blandæ potest, Par esse prolis: non sacer meritis parens. Tam dulce si quid Veneris in vultu micat. Meritò illa amores cœlitum, atque hominum mouet.* Ego verò ad verbum sic reddidi versibus: *Aurum decus mortalibus pulcherrimum, Non vlla mater has voluptates habet, Non liberi domi: nec has charus pater, Quas te suis in ædibus qui possident, Aspectus ita gratus deæ si Veneris est, Habere nil mirum, est amores plurimos.*

c Diuitiarum deum.

d Eupatridæ Athenis. antiquissimo Thesei genere orti.

e Futili loquacitate, nugaci garrulitate, verborū profluuio. Alios Cynulcus reprehendit, multa, sed inepta, effatiētes, tanquam solus ipse vtilia & scitu digna protulisset. Iunius adag. *Logodiarrhœa.*

PAG. 160. *a* Ἕκται, ad verbū sextana: quidā, è farinę

extario pista.

b Lydius cibus, varius, è sanguine paratus.

c Περισσοτροφή: alij, περισσοτροφή, superuacuum alimentum.

d Erasm. adag. *In lente vnguentum.*

e ἐν τῇ νεκυΐᾳ. Mortuorum festo.

f Quòd, vt apud Græcos Menippus philosophus Cynicus, sic apud Latinos, Varro hominum vitia & prauos mores intrepidè ac liberè insectatus sit. Citantur sæpe à Grammaticis Varronis Satyræ Menippeæ. Turnebus cap. 3. 29. Aduers. sic legendum putat, ὅπου τῇ φακῇ μύεσιν, ἢ περὶ εὐπελείας.

g Hæc fabularum nomina sunt.

h Conchylium.

i Romanos parum in euoluendis poëtis Græcis tritos, cùm Romanus ipse, ex Antiphane locum paucis notum adduxerit.

k Non veros & germanos, sed tantùm factitios, nouitios, & qui in eum honoris gradum illegitimè obrepserunt.

l καπνίσω: aliàs, suffumigabo.

m Vestræ sectæ autorem.

n Mortis expetendæ, vel sibi conscisendæ.

PAG. 161. *a* ἐν χαράδρᾳ. Erasm. adag. *Oenone charadram*: & prouerb. *Iisdem vescentes cepis.*

b Oleris genus, de quo Dioscor.

c Σμίλη, scalprum: σμιλεύειν & διασμιλεύειν, scalpro acuere & polire, elaborare.

d Pythagoræ discipula.

e Tanquam diis offerre.

f Erasm prouerb. *Doliaris vitâ.*

g Apud Nonium Lucillius imbalnitiem, & imperfundiem dixit.

h Fugitiuorum magistro.

i Alij Bombycione.

PAG. 162. *a* Hoc versus Lucilianis verbis sic eleganter vertit, Iosephus Scaliger: *Solinicaperones, vibrissasperomenti, Menticobarbicolæ, exterebro platinæ. Planipedatque lucernini suffarcinamicti, Noctilatentiuori, noctidolostudij, Pullipremoplagij, sutelocaptiotricæ, Rumigeraucupidæ, nugicanoricrepi.*

b Erasm. adagio, *Supercilium attollere.*

c Nares demissas mento affigentes: quod est summæ austeritatis indicium. Alij.

d Scal ἐμαδωνωπεῖ ἰδυλλοί: vestem circa superiora corporis aduoluentes.

e Βλεπτίλωσι: ad lucernas vigiles: lucernituentes. Scal.

f Cœnam, quæ Hecatæ in triuiis apponitur.

g Libro de ventris cupediis.

h Apud Platonem in Conuiuio.

i Κωδωνίζων: Erasm. prouerb. *Anus cothonissat.*

k Plutarch. in Arati vita narrat, cùm ei per fugam Acrocorintho elapso, eiusdem philosophiæ sectator quidam hoc seriò diceret, respondisse id aliquando sibi creditum, verùm se à Sicyonio iuuene correctum sententiam mutasse.

l Auditor, discipulus.

m Alibi nos monuimus Citium esse oppidum Cypri, Zenonis patriam.

n Imitatio est huius carminis Homerici, οἰνοβαρὲς, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο.

PAG. 163. *a* Iunius adagio, *Gratias musis commiscere.* Vide & adag. *Gratiis liba.*

b Voluptatis. Eadem propemodum citantur è Platone comico, supra.

c Pecuniam, quam conferas in conuiuium.

d A compotationibus abstines.

e Vineas colentibus.

f Vini institoribus.

g Machinam rotarum & funiculi circumactu indicem mouentem, qui horas monstrat.

h Versus integer citatur lib. 7.

i Repetuntur hi versus lib. 9.

PAG. 179. *a* Suidæ Cephalion, siue Cephalon, Gergethius, orator & historiographus Hadriani seculo vixit, & ob simultates ac odia magistratuum & optimatum exul in Sicilia vitam finiit, editis multis libris. Aduersus eum conjecto Athenogenem librum scripsisse plenum conuitiis & probris.

b Erasm. adagio, ἀυτολίκυθος.

c Erasm. adagio, *Animus in coriis*, supra.

d Erasm. adagio, *Pithon formosus.*

e Linum Apollinis & Terpsichores filiũ Thamiræ, Herculis, & Orphei præceptorem fuisse tradunt poëtæ.

f Simum Alexis ridet, qui tam ieiunè de arte culinaria tractasset, vt videretur ad famem potiùs homines adigere, quàm struendi lautè conuiuij modum tradere.

g Sordidum, auarum, præparcum, tenacem, qui vili muria victimæ loco sacrum peragit. Quidam vertunt, Muriæ auidissimum, & sallamentorum, ἀπὸ τοῦ θύειν, id est, ὁρμᾶν, εἰς τὴν ἅλμην.

h Βαύζει: hoc catellorum est: ὑλακτεῖν, canum.

i Erasm. adagio, *Surdo oppedere.*

k Erasm. adagiis, *Nihil ad versum. Nihil ad fides. Nihil ad Bacchum.*

l Quidam indigna plausu. Erasm. adag. *Nihil ad Bacchum*, vertit, Cymbala non congruentia ad numeros saltationis.

PAG. 165. *a* Erasm. adagio, *Tibicinis vitã viuis.*

b Ad manum, in promptu.

c Vehementem amorem sui excitant.

d Hæc de formosis adolescentibus dicuntur.

e Referre quæ placeant, leuiter sine causa ad gratiam soleo.

f Ganea, Popina. Vide posthac.

g Victorius cap. 18. 23. Variar. Horat. *Parentis Præclaram ingrata stringat malus ingluuie rem.* Idem, *vbi omne Verterit in fumum, & cinerem.*

h Metaphora sumpta à medicorum catapotiis, quæ in rotundam pilulam formata deuorantur.

i Iuuenis est, vt cui ter solùm coma tõsa fuerit.

PAG. 166. *a* Erasm. adag. *Gallorum incusare ventres.*

b Victor. cap. 20. 3. Var.

c Fortassis quòd variis notis maculosus esset, aut quòd præceps & ventosus.

d Larum intelligit voracem & rapacem auem.

e Meretrices Perdices fœminas innuit, nonnunquam libidine sic æstuantes, vt de maris congressu dum inter se certant, eum dilanient.

f De quodam Tarentino hæc scribuntur, cum quo Eubulum Theopõpus Athenienscm confert.

g Alius Callicrates Lacedæmonius fuit, quem Galenus ἐν λόγῳ περιπατητικῷ scribit, solitum in gyrum se diutissimè vertere, oculis nulla caligine offusis. De hoc Callistrato Athenienssium demagogo Seneca scribit cap. 37. lib. 6. benef. ex Hecatone, in exilium euntem cum multis à seditiosa ciuitate & intemperanter libera expulsis, optante quodam vt exules restituendi, Athenienssib. necessitas esset, talem reditum abominatum fuisse.

PAG. 167. *a* Macedonia.

b Oppi

b Oppido Cypri, Veneri sacro.

c Vnde prætereuntem pompa spectaret.

d αὐάκτορειν. Est & Anactorum Castoris ac Pollucis ædes.

PAG.168. *a* Is libri titulus fuit, in quo de mundo & vniuersitate rerum disputabat philosophus.

b Alterius operis titulus.

c Grauatis: vexatis.

d Lib.10. è Menandro in Arrhetophoro tumulentus habet quatuor capit. Erasm. adag. *E duobus tria vides.* Vide lib.10.

e Erasm. prouerb. *Bello paria.*

¶ *Rutilius.* De Rutilij sanctitate, innocentia, integritate, vide Sigonium in fastis, & Senecam multis locis.

f Suprà.

g Id ὀπισθίδοναι, & ὀπίσθοσιν γίνεσθαι dicebant.

h Contribuere, erogare.

i Iocus ex homonymia: incrementum capere: proficere: additamentis crescere & augeri: Tot ὀπισθίδοναι.

lz Alij, Phoci sodalibus.

l In cod. Græc. aliter hæc leguntur, sed obscuriore sensu.

PAG.169. *a* Quæsitum id supra fuit.

b Ζωμήρυσιν, cochlear crebris foraminibus pertusum, quo feruescens iusculum despumatur.

c Vncum quo caro vel olla extrahitur, vel alioqui calens accipitur: harpagmen.

d τυρόκνηστιν: qua caseus raditur à pueris.

e δορίδα. quo pecudes excoriant. δορίδα. Pollux.

f Κύκηλον, vel κυβιλιν plerique omnes interpretantur bipennem, ac securim, quod si probamus, ἀγωνισηρία fuerit, magna securis, discindēdis pecudum artubus idonea, & quæ certamini bellico apta esse possit, Pollux lib.6. & 19. κύκηλον esse vult τυροκνῆστιν, radulam casseariam. Hoc si placet, duplicem fuisse suspicor alteram minorem, quam paulo ante vocauit puerilem, παιδικὴν τυροκνῆστιν, alteram maiorem, quam nunc appellat κύκηλον ἀγωνισηρίαν, id est non sine labore tractandam.

g Quidam Carysti magistram: vt nomen proprium sit.

h Famulum vocari ἔγχελυς significat.

i Codex noster permixta, sub. cum suis condimentis.

lz αἴρεται. Attollitur: id quod fit dum piscis iure suo humectatus in eius summam partem effertur, & tanquam enatat.

l Lances & patinas mordere, tanquam illas deuoraturos.

m Sub. quærit, lauat, aut aliquid aliud huiusmodi.

n Erasm. prouerb. *Terræ filius.* Iunius adag. *Lutea progenies.* vide lib.10.

¶ *Caccabum.* Phrynichus in Ecloga nominum Atticorum. Κάκκαβον, διὰ τοῦ (η) Κακκάβη λέγε. τὸ γὸ διὰ τοῦ (ο) ἀμαθές. Καὶ γὸ Αἰσχύλος ἐν Δαναΐδαις χρῆται διὰ τοῦ (η) fœminino genere κάκκαβον rectè dici est in Etymologico: Apud Pollucem etiam masculino.

o Ollulas.

p Nulla oratione complecti & commemorare possim.

q Huic simile est adagium, *Non persuadebis, etiamsi persuaseris.*

PAG.170. *a* Victor. cap.20.28. Varia.

b Manibus compressam, vt sportis inculcetur, non pensilem.

c Quidam, defrutum, σίραιον.

d Pernoctante, siue lanificis. Victorius cap.20. 38. Variar. legit. Eriphis. In indice tamen poetarum Alexidis nulla eo nomine comœdia citatur.

e Hîc, ficus folium.

f Pallacana Plinio.

g Nauiculæ vas simile quo iusculum ex ollis hauriunt.

h Quocum situla aqua extrahatur.

i Prætoribus consilio præfectis, rei frumentariæ curatoribus.

lz Ordinum doctoribus.

l Structores, qui & mensam curant, & quæ ad mensam pertinent.

m In honorem deorum vinum effundet.

n Mensarum structor.

o Mensarum adornator.

p τραπεζοποιᾶ.

PAG.171. *a* Rerum in foro venalium emptorem: vulgo, *despensier.*

b Pro rei cuiusuis emptore, nō obsonij tātùm.

c Deest Cratini testimonium.

d Quæ mensam coquinariam significat.

e Ad cœnam vocantes.

f Aulici Galli hodie vocant, *Magnū magistrum.*

g Iocatur in magistratus poëta, quibus epulis sumptuosis vno die citius quàm aliis in Prytaneo victus præbebatur.

h Protenthas hîc potius lurcones & helluones intellexerim, quàm prægustatores, vt festiuè poëta dicat illorum hominum matrem esse δορπών, id est, cœnas frequentes, & lautas.

i ἀπατύρια, populares festi dies quatuor Athenis, primus δόρπια, quo sodales simul cœnabant: Secundus αὐάρρυσις, quo sacrificabant Ioui Sodali, & Palladi: tertius κουρεῶτις quo pueros & puellas in tribus suas adscribebant: quartus ὀπίσθη. Vide Suidam. & Gyraldum.

lz De iudiciis Athenienſiū vide Pausaniā. li.1.

PAG.172. *a* Opifices ingeniosos.

b *Menandri hos versus quidam sic legunt, & distinguunt.*

A. *Molestus admodum esse videris, ô coque,*

B. *Quot mensæ nobis exiruendæ?*

A. *Iam tertium hoc me rogas.*

Porcellum vnum immolamus.

B. *Octo ne mensas ponam, duas, vnicam?*

A. *Tua quid interest? vnam apponas volo, &c.*

c Quòd porcellus tantùm iugulatur, vel quod mensis epulaturi sumus.

d Placentas ex lacte & melle.

e Quænam ea forent supra nos indicauimus.

f Fœmina bellariorum, & dulciariorum apparatrix.

¶ *Cœnam.* in tex. lege, Cœnat conuiua.

g Multò plusquam opus sit ad suam pistoriam artem. Adagij speciem hoc habet, veluti quod & dicitur, *Bonorum plaustra.* Erasm. adagio, Bonorum myrmecia.

¶ *Pullásque vocás as, multósque auium pullos.*

h Placentas è Sesamo confectas.

i Placentæ genus.

lz Nauros fluuios Demetriadem Iolco vicinam alluit. Strabo.

l Ciuitate Thessaliæ vinetis nobili, diruta intestinis seditionibus, & tyrannorum violentia.

m Quidam legunt Mazadin, & à Maza formatum ductúmque volunt.

b Rotundos bolos rapo similes: rotundam mazam.

PAG. 173. *a* Plebei, & ad cuiusuis ministerium parati coqui, & obsoniorum conditores.

b A præparandis bellariis.

c Quòd camino suas Gongylas condirent.

d Apollinis, cui Delos sacra, fuit. Cic. lib. 4. Acad. scribit Deliorum multos qui quæstus causa gallinas alerent quum ouum inspexissent dicere solitos, quænam gallina peperisset. Itaque mirum cur non vel ab ouo, vt à gallina nomen quoque inditum non fuerit.

e Bene nummatum, & pecuniosum.

f Cùm nauigare minimè constituisset, alij.

g Vt fit cùm obeunda est nauigatio.

h Φορμιώσαι.

i Opipari, delicati, exquisiti cibi præparatores. Iunius adag. χαρυκεία. *Lydorum caryca*. lib. 12.

k Erasm. prouerb. *Delphicus gladius*.

l Sic Delios, velut tabernarios per risum & contemptum poëta vocat.

m Δάλυχνον: Alij, lucernis funiculum.

n Conuiuatori, Epuloni.

o Pocillatori.

PAG. 174. *a* Solitaris tibiis.

b Eadem Victruuius cap. 9. lib. 9.

c Τῶν ὀρχάνων, quæ vt nonnulli putant, κατ' ἐξοχὴν huius instrumenti appellatio est. Quamobrem in veteri glossario ὑδραύλης organarius dicitur.

d Victruuius cap. 13. lib. 10.

e ἀξόνων δικυμβώων. Philander commentariis suis in Victruuium, ἀξινῶν δικυβμάγων legit, nec mendum hoc correxit.

f Pamphyliæ ciuitatem.

g Cinyris quidam legendum censuerunt, quia κινύρας ἦχος ἢ βόμβος θριωδὴς sit. Eorum iudicio aduersantur citata post autorum testimonia. Festo, Gingriator tibicen. Hesychio γίγγρες, & γιγγρία μικρὸς αὐλὸς ὑπ' ὀρνίθων μιμοῦνται: Arnobio anserum clamor gingritus est.

h Erasm. prouerb. *Carica musa*.

i Φοίνικος & φοινικὶς instrumenti musici meminere Hesychius, Herodotus in Melpomene, Aristot. quæst. 14. sect. 19. idémque Atropi, quod aliud instrumentum est musicum. Ambubaiæ Syris ἀωλίτριδες, tibicinæ.

PAG. 175. *a* Quæ instrumenti noui musici ostentandi populo voluptatem magno redimat.

b Organi excauatam & carinatam partem, alueo similem, ita vocat.

c ἰυάζων. Virgil. Euantes orgia circum. Hinc apparet in Orgiis Bacchi, mimos eorum qui festum celebrarent, Nablis ad choreas & tripudia Phœnices irritare solitos.

d Erasm. adag. *Sambucam citius*.

e Triangulari figura.

f Τῆς ὥρας multiplex significatus est. Anni partes quatuor hîc commodè nos intelligemus.

g Πλαγίαυλον: vel quæ obliqua tibia est. Tale organum musicum est, quod hodie Cornu vocant.

h Quidam, Plagiaulos, vt paulo antea.

i De Thamyra vide Suidam: & prouerb. Thamyras insanit.

k Πηκτὶς organum musicum.

l Alij, Naue per vndas lasciuente priuatus. Quidam legunt: ναὸς σόργημα κυμαινούσης: fluctuantis nauis deliciæ.

PAG. 176. *a* Asiæ oppidum.

b Organum musicum: hodie Celtiberis, *Pandore*.

c Arundinea tibia.

d Ad verbum, habitat.

e Vel arundinis.

f Alij, Rapataulas, ῥαπατὴ, stipula.

g Quòd earum sonus citharæ modis concineret.

h Quòd digitis multis opus esset in moderandis fingendísque sonis.

i Elymon buxeam Pollux interpretatur.

k A duobus tantum foraminibus quibus pertusæ sunt has sic vocant.

l Quasi musis dignas, eas sic appellant, aut musas defatigantes.

m Subtus pertusas foramine, præter ea quæ in media fistula recto ordnie patent, in ima parte obliquè aperto, quod minimo digito contegitur.

PAG. 177. *a* De Theramene, vide Suidam.

b Minores cæteris & sono minus claro: tanquam ex dimidio perforatæ. Erasm. adag. *Apertis tibiis*.

c Vide quod adnotatum est infra.

d Poëtas musicos.

e Iliad. β.

PAG. 178. *a* Vide Erasm. adagio, *Boni ad bonorum conuiuia*.

b De Ceyce lege Suidam, & Ouidium lib. 11. Metamorph.

c Marti charus.

d Ne occisi cadauere hostes potirentur.

e Erasm. adagio, *Cane impudentior* suprà.

f Proma, ἡ ταμίη.

g Vide infrà.

PAG. 179. *a* Odyss. λ.

b Lib. 6. Parasitus id se minimè facere inter cœnandum ait.

c Odyss. ι.

d Iliad. ι.

e Qui libabat abud Romanos his supplicabat verbis: Mactus hoc vino inferior esto.

f ἄθυτα, non expectatis ceremoniis. Erasm. adag. *Sacra haud sacrificata deuorat*. Gyraldo ἄθυτα quædam sacra sunt, & quædam δυσίθυτα.

g Erasm. adagio, *Quod in animo sobrij, in lingua ebrij*.

PAG. 180. *a* Λυκτῆρα.

b Odyss. α. & φ.

c Odyss. λ.

d κυβιστῆρε, pedibus & manibus contractis, & in spiram arcuato corpore, in caput se prouoluentes.

e Iliadis ο.

f ἐξάρχειν, musicum verbum, incipere, Virg. *Incipe Maenalios mecum mea tibia versus*.

g Præludenti: sonos & modos inchoanti.

h Cantilenam in honorem deorum.

i Vel, ἄρχοντα χόρευς: vel, ἠγέμονα χορῶν, accentu mutato.

k Nuptiale, celebratis iam nuptiis.

l Iunius adagio, *Solœcus*.

PAG. 181. *a* Vel, saltantium gestus & motus: vel cantilenæ quæ saltantibus accinuntur.

c κυκλίους, κυκλιομέλη exponunt, in multos versus extensa, dithyrambica, artificiosa, varia, eodem argumento scripta, vt hymnos, pæanas, prosodias.

d Pisi

d Pisistratum & Telemachum.

e Odyss. θ.

f Celeri motu agitatorum, quo fulgere videntur. Interpres Homeri. Fortassis etiam caligæ, calceine confixi nitentib. clauis æreis inter saltandum ita fulgebant.

g Ære fulgentibus, auro, electro, ebore. Odyss. Δ.

PAG. 182. *a* Eiusmodi homines in conuiuio Platonis autor fuisse negat in sequentibus.

b Sonum sic obscurat, vt exaudiri non possit.

c Iunius adagio, *Quod magas interrogana.* Eras. prouerb. *Ex eodem ore calidum & frigidum.* Citatur & hic locus lib. 14.

d Eburnas.

e Iunius adagio, *Quid barbitos crocoto loquitur?* Apud Ouidium Sappho: *Non facit ad lacrymas barbitos vlla meas.*

f Quasi furtiua vasa, nimirum alueo vndique recto, & occulto.

PAG. 183. *a* Tanto studio musicæ tenebatur, vt colum suam, & nendi artem negligeret.

b Acutiorem sonum moliens.

c Lyrarum opifice.

d Sacris initiati.

e Eras. adagio, *Carica musa.*

f Δίχορδος.

g Iambis, cùm recitarentur, assectarum, & comitum.

h In Errone.

i ὑφάπτουσι. quidam ὑπαλείφουσι, leui celerique manu subtus tangunt, arguto pectine feriunt.

k Psalterium id apud Nonium in voce Dicteria, Orthopsallicum Varro nominat: Qui mobilis Et orthopsallica attulit psalteria, Quibus sonant in Grùcia dicteria, Qui fabularum collocant exordia. Dicteria non iocos & sales, sed τὰ δεικτήρια τὰ ἐνδύσιμα, καὶ τὰς ἀναβολάς, qui artis suæ fidicinæ specimen, & experimentum præbent. Dictum putò quòd rectum pulsaretur, vel quia sonaret intensos numeros, vehementes & acutos, quales cecinit Arion, cùm eum Delphinus excepit. Herod. lib. 1. Agell. cap. 19. 16. Scaliger in Manil.

l συμφωνία: chordarum consensio & concentus.

m Cotys, & Cotyto dea nocturnis sacris Athenis colebatur, obscœno quidem ac turpi ritu. Eupolis Baptas comœdiam scripsit, qua sacri eius cultores acerbè exagitauit, ab illisque sic irritatis in mari demersus & suffocatus est. Iuuen. Cecropiam soliti Baptæ lassare Cotyto. Politian. cap. 10. Miscellan. Iun. adag. Cotyos contubernalis.

¶ *Panduram*: Lampridius in Heliogabalo: ipse cantauit, saltauit, ad tibias choream duxit, panduriZauit, organo modulatus est.

PAG. 1184. *a* Oppidum id est Asiæ, in colle situm, quod imminet Apamiæ. In eo Marsian ferunt cum Apolline certasse.

b τῶν κηρόπλαστον. κηρόπλαστον vocat poeta quidam apud Plutarchum lib. περὶ τῆς ἀοργησίας, his verbis: ὁ δὲ βουκόλων κηρόπλαστος ὀπτεῖος δόναξ ἀχέπας ὑπνοδότην νόμον. bubulcorum cera compacta fistula, canora, soporiferos modos edit.

c Cùm alij Euergeten, id est, Beneficum, nominarent.

d Eras. adag. *Bœotica auris.* Notum est dictum Alcibiadis, Cantent Thebani qui loqui nesciunt.

e Plutarchus, in Alcibiadis vita scribit, eum noluisse discere tibiæ cantum, quo vultus eo sic deformetur, vt vix agnoscant familiares, idcóque Palladem abiecisse tibias, Marsyam verò tibicinem excoriatum ab Apolline. Vide Leopardum cap. 13. 2. vide lib. 14.

f Castori & Polluci.

g Enoplion cantum duobus dactylis constare putant, & spondæo, qualis hic fuerit, Hostibus obuius exit, Aggreditúrque vagantes.

h De Cenæo vide Ouid. lib. 12. Metamorph.

i Quæ dormientes, cantu instar gallorum expergefaciat.

PAG. 185. *a* Buxea, ex Idæ lignea materia confecta.

EX LIBRO QVINTO.

b TRagœdiarum scriptor.

c Iunius prouerb. *Accessorium operis loco.*

d Odyss. Δ.

e Nobis placere probarique nuptias.

f Iliad. ξ.

g Quæ amicis & familiaribus præbentur: Populares quæ vniuerso populo: Thiasi, quæ fiunt in sodalitiis & societatibus: Orgeonicæ, quæ in Orgiis & sacris Bacchi.

PAG. 186. *a* Vel vtilibus toti ciuitati: vel salubribus iis qui tanta sobrietate & temperantia bibantur.

b Vrbe Phocidu.

c In Lyceo.

d Eras. adagio, *Multas amicitias diremit silentium.*

e Versus è quodam tragico.

f Supra. Eras. adagio, *Illotis manibus.*

PAG. 187. *a* Vide apud Eras. hoc adag.

b Tales in conuiuio Platonis multos fuisse autor affirmat infra.

c Ad verbum, Tardiore coctione.

d Oppositа ex contrariis. Quintilian. cap. 3. 9.

e Similiter desinentia, æquata, membris comparia. Quintil. cap. 2. 4.

f Athenæus Platoni hoc loco infensior est.

g Eras. adag. *Non è quouis ligno fit Mercurius.*

h Iunius adagio, *Bibliotheca animata.*

i Quidam: amorum delitiarúmque suarum.

PAG. 188 *a* Iliad. γ.

b An conuiuiis præstantium hominum, grauium, eruditorum, adhibere oporteat tibicines, fidicines, citharœdos, & alia id genus acroamata, eleganter & accuratè disputat Muretus cap 15. 6. Var. Suprà. Demodocus Martis & Veneris concubitum canit Phæacibus.

c Aristophanis in Nubibus.

d Eras. prouerb. *Sileni Alcibiadis.*

e Ζλωός τε τοιαῦτα δόμοις ἐγκτήματα κεῖται.

PAG. 189. *a* Ζλωός τε τοίηδε γ' ὀλυμπίη ἔνδοθεν αὐλή.

b Quod assuendum putabat Aristarchus.

c Philander commentariis in Victruuium, cap. 6.

d Sanguis. Quod continet pro eo quod continetur.

e Prætereáque fistulam, seu bucculam, in qua figitur galeæ conus.

f Conualles, angustias anfractus.

g Ode.

h Apud Hesiodum.

i Veteribus, vt Homero.

k Septitij, Cortalis, Penetralis, Domestici.

PAG. 190. *a* παρέγειρε. Huius dictionis significatum diligenter Budæus exposuit.

b Quem Ægistus occiderat ex insidiis nihil sibi cauentem: δόλῳ ἁλομένης ἀλόχοιο: vt inquit Hom.

c Ad verbum, qui cibum mihi somnúmque inuisum facit.

d Nestoris filius.

e Erasm. adagio, *Doryphorematis ritu.*

PAG. 191. *a* Paridis cum Menelao.

b Desunt hîc multi versus quibus sumptuosa canistri fabrica describitur, Odyss. σ.

c Subtilissimo velo: muliebri veste: Odyss. ε.

d Iliad. γ.

e Ad verbum: multa certamina quæ ipsius causa perpessi fuerant à Martis palmis.

f Odyss. σ.

g Odyss. γ.

h Ad verbum præcidite linguas.

PAG. 192. *a* Λέχη. Erasm. adag. χρυσοχυτρόλουτον.

b Erasm. adagio. *Argenteus puteus.*

c Prouerbij specie putant quidam hoc dici, quo Herodicus significabat & Platonem, & suos conuiuas exitio quouis dignos fuisse. Læstrigones immanissimi Campaniæ populi humana carne victitantes, Eiusmodi sunt adagia. *Ad coruos: In Beatam: In Panticapæam.*

d Odyss. κ.

e ἐδὲν τέλος. quidam, Nullum vitæ finem, propositum, institutum.

f Ad verbum hilaritatem & honestos ludos complectatur.

g Hoc exemplum Vlyssi pollicebatur, tametsi tot procis impar videretur, fore, vt tandem eos superaret, ac trucidaret.

h Odyss. κ.

i πρὸ ὑποποδίῳ, scabello, pedum fulcro: vulgo, *marchepied.*

k Tanquam acclinatoriam, quòd in ea sedentes molliter acclinentur.

l Ex nominis etymo, sella in qua duo plureſve sedent: vulgo, *vn Banc.*

m Vasa vinaria, è quibus vinum iam dilutum fundebant pueri in singulorum conuiuarum pocula.

PAG. 193. *a* Iliad. σ.

b Ad bibendum inuitabant, tradito cum vino poculo, priusquam bibissent.

c Qui prius exhausto poculo, alium vt idem faciat, prouocamus.

d Prius ebibere, quàm propinare.

e Iliad. ι.

f Lib. 1.

g δεῖλη, meridies, merenda, sera vespera, occasus solis, inde δειλιάζω, & apud poëtam δειλιοτὰς.

h Non autem, cùm, vel ientaueris, vel merendaueris.

i Odyss. α.

k Et superuacuus est tertius.

l ἀπικόσμιον: velut ornamenta conuiuij detraxerunt: vasis suis mensam spoliarunt.

m Emendatus hic locus è Phauorino.

n Atria, palatia, conclauia.

o Hospitia, & virorum cœnacula.

p Illustrem.

q Eadem rursum citantur lib. 10.

r μετὰ κεραμίων καὶ συμφωνίας. Quidam, collisu fictilium concentus musicos imitante: quidam, cum vnguenti fictilibus vasculis, & musicis voce, instrumentísue consonantibus: quod magis placet: κεράμια vocari etiam aurea, argenteáque vasa, & cur ita nominarunt vide lib. 6.

PAG. 194. *a* Damarum, caprearum.

b Palmulas maturas.

c Anthiochus laneum velum textili Assyriorum opere, Pœniciáque purpura luculentum in æde Iouis Olympij consecrauit: Athenienſibus verò ægidem auream donauit, in theatri fastigio cum cæteris donis locatam Pausan. lib. 5. Ex eo scriptore nos hunc locum restituimus.

d Vasa. vide lib. 10.

e Vas.

f Quidam, loricaticum torquibus.

PAG. 195. *a* Θεωρίαι. Leonicus in adnotationibus, malè vertit spectacula.

b E fœnogræco. Dioscorides hòrum præparationem docet.

c Festiua quædam per iocum recitabant, alij.

d Euergetis filium, Philadelphi nepotẽ, quartum Ægypti regem.

¶ *In latitudinem*: nimirum quatuor.

PAG. 196. *a* Sic trabem Architecti vocant imponi solitam columnis.

b ἐρανίσκον ita reddidi. Vmbellam, τὸν σκιάδιον, alij vertunt. Hesychio κυκλοτερὲς κάλυμμα, in regum tabernaculis opertorium rotundum quod puluerem ex alto cadentem excipit: Seruius, contignationem cœlum dixit. Galli imitatione Græcorum ἐρανίσκον, vocant *vn ciel.*

PAG. 197. *a* νύμφαι. Νύμφιον Hesych. esse vult, cauum illud quod inter mentum & labrum inferius est. τύπον Pollux vocat, & quod in labro superiore conspicitur φίλτρον. Ad eorum cauorum similitudinem νύμφας Callixenus hîc dixit.

b ἢ ναταχύσει ἴσως. Hic καταχύσεν, καταχύτλον, instrumentum quo hausta aqua effunditur.

c Quæ hyems fuit, breuissimo dierum spatio.

d Ad verbum, contempletur.

e Ταῖς χλαίναις. Erasm. adagio, *Æstate penulam deteris.*

f Hederæ fronde vestitas.

g Aut thuribula, & acerras, aut focos in quibus odores ad suffitum vrebantur.

h Sculptis ad similitudinem foliorum hederæ: vel hederæ folio amictis.

i Grandioribus patinis.

k Hederæ figuram imitantibus.

PAG. 198. *a* Erasm. adagio, *Virgula diuina.*

b Ingentis inusitatæque statutæ. Iunius adag. Cubitale. Erasm. prouerb. *Tredecim cubitorum.*

c Iunius adagio, *Herculis cornu.* Erasm. prouerb. *Copiæ cornu.*

d Arbore in Ægypto nobili ob fructus suauitatem.

e Nominis ratio indepetita, quòd anno quinto quoque Bacchi pompa deduceretur.

f Poculi genus.

g Musici, scenici, ludiones, histriones.

h Matronali veste, rotunda, & fimbriata. Erasm. adag. Feli crocoton. & adag. *Leonis exuium super crocoton*, Plautus inter manuarios artifices Crocotarios enumerat.

i Philyllius μετρητὴν siue μετρητὴ, ἀμφορέα, amphoram esse interpretatur.

k Mitra, capitis integumentum Persicum. Mitram

tram quoque dici, vt inquit Græcus poëta ἄλσμα τ' ὠμοκρεπῶν velum quo caput operiunt vetulæ.

l Thiasos, turba comitum Bacchi præcipuè mulierum.

m Et mystica vannus Iacchi. Virg.

n Bacchum è femore Iouis iterum natum Parcæ immanibus anguibus cinxerunt, innoxiè tamen os pueri iambentibus. Catullus, *Pars sese tortis serpentibus incingebant.*

o τὴ Νύσης: alij, νίκης. Nysa vrbs Indiæ à Libero patre condita, Straboni: Diodoro verò Arabiæ, in qua Bacchus est à Nymphis educatus.

PAG. 199. *a* Λάκκη, lacus quo excipitur fluens è torculari mustum. inde ἐπιλήνιον μέλος cantio, quæ, dum vuas premunt, canitur.

b De his multa lib. 11.

c Infima parte, quæ tanquam pedamentum ac fundamentum est.

d Βίκος: Italorum vulgò *bichieri.*

e Aquariæ situlæ & vrnæ a quales. Erasm. adag. *Hydriam profonibus.*

f Iis similes quibus Athenienses vtebantur in Panathenæis.

g Vasa quibus & vinum refrigerant, & lauant pocula cupæ.

h Ad pampinorum vitis similitudinem effectis.

i Vasa vnguentaria.

PAG. 200. *a* Quidam lagœnas.

b Encaustice pictura, de qua vide Plinium, & Victruuium cap. 2. lib. 4.

c Paria.

PAG. 201. *a* Quæ in Aethiopiæ fluuiis multa colliguntur cum arenis, & inter soli arenas, qua magna planities distenditur: & in ipsis aurifodinis.

b Græco sermone vtentium.

PAG. 202. *a* Clypeo: æreo pectoris munimento, prominente in medio Gorgonis capite.

b Vel poculi genus, vel tubæ: vel cornu copiæ.

c Mystica.

d Quidam vnius, puellæ, intelligunt, non coronæ.

e Διάφορος: excellentes, quidam.

PAG. 203. *a* Ab Ægypti populis Lag filius maritus Berenices.

b Aureo, nisi fallor.

c Quidam: priùs quàm accederent ad ludorum spectacula.

d Ptolemæo primo & Berenice.

e Lydiam significat.

f Aurifluus sic vocatus est Pactolus, ob aureas suas arenas.

g Triticum.

h Qui Cereris iussu, curru alatis serpentibus iuncto, terrarum orbem peragrauit, vsum frumentorum vt indicaret omnibus.

i Biremes, quæ à pupi ad malum vsque binis remis, à malo ad proram vnico tantùm aguntur.

k Iunius adag. *Bibliotheca animata*, lib. 15. Musæi Alexandrini mentio fit luculentior.

l Acrostolion suprema pars, & ora stolij. Stolion verò, lignum quod à puppi ad proram distenditur, per summam nauis superficiem.

m Ἀπὸ τ' ἀρυμνήτικων ἀφλάστων, ἄφλαστον, puppis summum ornamentum apluſtre, vel apluſtrum.

PAG. 204. *a* ἐπώπιδας, ligna ex vtraque parte proræ eminentia, auricularum instar.

b Πολυδεύκειον, Polluci, Scalmus.

c Tria, Natalis.

d ἐχάειον, temporarium ædificium ex assamentis & cratibus, sub quo naues ædificantur, ne matriam iniuria cœli corrumpat, fabróſve lædat.

e Ne hinc illinc fossæ latera collaberentur, & vt firmius stabilirentur phalanges in muro, quàm in terra.

f Rotundos teretésque fustes, quibus subditis naues deducuntur & subducuntur.

g Ædificauit: talem nauem cubicularem (non, vt legitur, cubiculatam, vocat Seneca cap. 10. 7. de benefic. cui, inquit, triremes æratas, vel ceratas, non mitterem, lusorias & cubiculares, & alia ludibria regum, in mari lasciuientium, mittam. Cubiculares, & tricliniares olim fuisse lectos ac mensas nemo ignorat.

g Qua voluptatis gratia veheretur cum vxore, & iis omnibus, quæ ad thalamum, id est, lectum nuptialem pertinent.

h Pedem trecentorum duodecim.

i Vel puppis sola: vel vtraque: puppis & prora: vel nauis tota.

k Latera duo, & puppim: ab aditu nauis, in eius medio latere, aperto, per puppim vsque ad alterum aditum oppositum priori.

l πρὸ πρωείσυλου.

PAG. 205. *a* κρυπτὴ. Alij, magis abdita, non intercolumniis patefacta, sed fenestris tantùm.

b Non in anteriorem nauis partem.

c Velum quod scenæ prætenditur.

d Vel, ambulationibus vel foribus & vestibulo.

e ἀρχιτραβες. Philander in Victruuium cap. 1. lib. 3.

f Trabs quæ columnarum capitulis imponitur.

g Ad verbum, Præcinctio: Si: Zoophorum vocat: vulgo *la frize*, de quo vide Victruuium.

h γενὴ σύριγξ.

i Mulierum.

k οἶκος ἄλλος. Victruuius cap. 10. 6. nunc. œcon vocat, nunc domum, vulgus *Salam* appellat.

l Θολοειδὴς.

m Vel gemmis, quod arbitror, vel marmoribus ex India petitis.

n In qua vel potabant, & comessabantur, vel sacrum deo fiebat.

o Tecti prominentiis, quæ à parietibus arcent stillicidia.

p Quidam, gemmis. ἐκ τῶν λίθων.

q Lychnites, marmor. Plin. cap. 5. 36. ex Varrone, Parium, sic dictum, quòd ad lucernam in cuniculis cæderetur. Est & lychnites gemma è Carbunculorum genere, è qua potoria vasa fiebant.

r *Aulæa.* Quæ velorum instar secundi venti flatum exciperent αὐλαίαν quidam à nauigatione cessationem vertunt.

PAG. 206. *a* Parasta, siue Prostas, in ædificiis Græcis, via quæ è meridiana porticu peristylij ducit in Oecon Gynæconitin, vbi matres fam. lanificiis sessiones habent. Sensus est: quemadmodum per Prostada itur in Gynæconitin, sic per locum illum subdialem accessus patebat in sublime cœnaculum.

b Non Græcam.

c In quibusdam columnis capituli loco calathus est, viminum implexu textus, fructibus plenus. Philander in Victruuium cap. 1. lib. 4.

d Achanti, & similia. Victruuius loco citato.

e Cerebrum: ἐγκέφαλος: Alba medulla Dioscoridi.

f Fabæ Ægyptiæ, de qua vide Theophraſtum, Plinium, Dioſcoridem.

g Byſſus, præſtantiſſimum & tenuiſſium linum.

h Aulete. Hunc conſumpta ingenti pecunia quam ab Ægyptiis extorſerat, regno pulſum, A. Gabinius contra ſenatus & populi iudicium, vnius Pompeij iuſſu reſtituit, victis pedeſtri naualique prælio Ægyptiis, occiſóque Archelao Berenices ſororis marito, quàm reginam Ægyptij creauerant.

i In humidam voraginem actam, vt nec progredi poſſet, nec regredi, & ita captam. Diognetum vocat eum architectum Victruuius cap.22. lib.10.

k Theon in Progymnaſmatis ſcribit à Philiſto lib.11. hiſtoriæ Dionyſij funus diligenter explicatum fuiſſe, cum ornatu regio. Victorius cap. 10.38. Variarum.

l Vehiculi, cuius forma partim currus fuit, partim plauſtri.

m Iunius adag.64. Centuriæ 1. τριάμμυον vocatam fuiſſe tradit, & Ptolemæo regi ædificatam à Hierone. Antigoni nauem Pollux ſic vocat, à tribus velis.

n Cuius batillis tuſis cum muſco rimæ obturantur inter nauium tabulas apertæ, quod etiam fit hodie à nautis Rhodanicis & Araricis. Exemplaria noſtra κίττον. i. hederã vt putant quidam, ad igniaria: quaſi hedera in Sicilia non reperiatur, & ex chalybe ac ſilice igniarium commodius non fit. Luxatus hic locus impulit quoſdam, vt poſt Heſychium λάκκιαν, ſic.n.legunt, iuncum verterent, i. Hiſpanicum ſpartum: quàm rectè doctiores viderit. λάκκαιον pro λάκκιον dictam ego cenſeo.

PAG. 207. *a* Ne imbre, rore, pruina vitiaretur.

b Archimedis induſtria ſolum Hieronem deduxiſſe ſcribit Iunius adagio, *Multis brachiis aqualis*. Archimedis luculenter idem meminit adag. Archymedeum problema.

c Helix, machina cochlearum inſtar, clauiculatim ſpiratímque ſtriata, cuius circumductu attolluntur & ſuſtinentur grauiſſima pondera. Hac vtuntur aurigæ Germani, in ſubuehendis curribus onuſtis, vt ſiquid eſt in rotis vitij ex trahant, corrigant, & reponant. Vulgo *vne vis*.

d Loca deſtinata vitæ degendæ commoditatibus, & hominum ſtationi.

e Cœnacula, cœnationes.

f Cubicula maritorum & vxorum.

g Locus vbi nudantur, & exercentur corpora.

h Longitudinis, latitudis.

i Quidam, Veneris ſacellum.

k Cedro Atlantica.

l Ad otiandum confabulandum, ac conquieſcendum parata cella.

m Horologium, cuius index ſua conuerſione monſtrat horas: Solarium autem, amuſium, in quo ſtylus, ſeu veruculum defixum vmbra ſua horas deſignat.

n ὀπιθάτους: quidam, claſſiariis militibus.

o πρὸ ἀναβαθῶν.

PAG. 208. *a* τρόποι, tigni, trabésve, iis ſimiles, quæ carinæ pro fundamento ſubſternuntur.

b Acuendis ferramentis: vel malæ manuariæ, conterendo frumento verſatiles.

c Telamones ſigna virilis figuræ, quæ mutulos & coronas ſuſtinent. Victruuius cap.10.6. Triglyphi, triplices canales ſculpti in columnarum Zoophoro, ad eius ornamentum, traiecta per parietem ſuper trabem tignorum capita triſulca referentes: Philander in Victruu.

d Ad verbum, ἐπεπόνητο, elaborata fuit.

e κεραίας, antennis ſimiles trabes, tranſuerſæ.

f φαλνώματα, veluti feneſtræ, per quas in ſubeuntes deſpectus eſſet.

g ὀβελὶ χιλιοβάντων. χιλιβὰς inſtrumentum in tria veluti crura diuaricatum, cui fatigati pugna milites ſcuta imponebant.

h in gr. ἐκτροπῶν: legi ὀπαῶν. ὀπαὶ architectis tignorum & laterum caua cubilia & columbaria, inde μασπαὶ, denticulorum & triglyphorum interualla τρητήματα, baliſtarum foramina, per quæ ſaxa eiiciuntur. Victruuius τρήτρητα vocat cap.2.1. & cap.17.10.

i Λιθοφόροι: alij ἱστοφόροι, veliferæ.

k ſubau. antennis.

l Eos primum C. Duilium in nauali conflictu, quoad Liparas merſa & fugata Pœnorum claſſe proſperè pugnauit, inueniſſe tradunt Polybius, & Frontinus cap.3.2. Manus ferreas quidam etiam vocant.

m Corbibus.

¶ *Vnci*: in text. leg. Antennis vnci.

n Primo: præcipuo: &, vt interpretor, mali mediæ.

o Thoracion idem eſſe cum carcheſio Pollux ſcribit: Suidas, aut carcheſij velum quadrangulum aut propugnaculum, & ſudibus paliſque munitam ſepem.

p Legendum puto, Trochlea, qua ex puteis centum vlnas profundis in Lybiæ deſertis aquam hauriri ſcribit Theoph.cap.& lib.4.hiſt.

q Quidam Lembum vertunt.

PAG. 209. *a* Qui proram regit: πρωμνύπης, ναύκληρος, κυβερνήτης, gubernator, qui clauum tenet.

b Mercaturæ, & quæſtus gratia.

c Integris, infractis.

d Altitudine.

e Latitudine & amplitudine.

f Malorum ſuprema pars thorax eſt.

g τειέλικτοι, ter circumuoluti, vt complanarentur, & roncinarentur: nempe, tres.

h ἐντὸς ὑφίων. Sic emendauit Ioſephus Scaliger, vir incomparabilis doctrinæ, & ſingularis iudicij.

i Alligantur, retinentur.

k κατ' ἐπώμιδος Polluci, πυχὶς, ὀφθαλμὸς, nauis pars in qua eius nomen ſcribitur.

l Græco ſermone vtentem.

m Lego Ciliciæ. Eſt enim Leucolla promontorium in Cilicio mari, & oppidum Chelidoniarum inſularum.

n Inſula quadam vulgaríque narratione. Eraſm. prouerb. *Bœoticum ingenium*.

o Scrinium, repoſitorium, arca. quidam legunt ἀγγεῖθήκη, quòd vaſorum & armorum conditorium ſit. ἐγγειθήκη, quaſi ἀγγοθήκη. Feſtus Incitegam vocat, nempe aut gauſape, villoſum, aut orbem ligneum ſubiici ſolitum vaſis vinariis, amphoris, crateribus, lagenis, ne vino maculentur mantile, menſa, mappa. Martial. *Nobilius villoſa tegant tibi gauſapa citrum Orbibus in noſtris circulus eſſe poteſt*.

PAG. 210. *a* Mundi explanator, & deſcriptor.

b Mithridatem Cappadociæ regem.

c Remissa, quam ærario debebant pecunia. Alij.

d Oppidum Eubææ.

e σιληπρῶν.

f Mithridatis, qui Bacchum se nuncupari volebat Vide Victorium cap.4.7, Varia. & cap.7.19. Muretum cap.1.Variar.

g Vicus in quo habitabat.

¶ *Romanorum.* Lipsi. in Tacitum, pag.147. ita vertit, E Romanis verò prætor Pamphyliæ (proconsul. Sigonius in Fastis,) Q. Oppius deditione acceptus, sequitur in vinculis, Manius autem, (C. Velleio, & Appiano, Manlius, Sigonio in Fastis, Marcus Aquilius legatus,) consularis, qui de Siculis triumphauit, colligatum secum habens & longa catena Bastarruam quendam, quinque cubitorum, pedes ab equite trahitur: Epitome lib.78.Liuij.Mithridates Asiam occupauit. Q.Oppium proconsulem, item Aquilium legatum in vincula coniecit.

Pag.213. *a* Mithridates Nicomedem Bithynia, Ariobarzanem Cappadocia expulit: vno die ac nuntio Romanos in Asia necandos omnes curauit:Q. Oppium proconss.M. Aquilium legatum fœdè cruciatos interfecit. Plutarch.Appianus, Velleius.

b Pedes decem Victorius cap.24.25.Var.

¶ *Triumphauit*: Confecto ciuili bello quod in ea insula concitatum erat. Plutarchus in Mario Manium vocat.

c Qui tamersi Romani non essent, togam induerant, vt familiariùs cum Romanis versarentur. Victor.cap.7.19.Var.

d Duce Ariarathe Mithridatis filio.

e τῷ πνύκῳ. Apud Plutarch. in Themistocle, Triginta tyranni erectum in Pnyce tribunal quod mare spectabat, in terram verterunt.

f Peruetustum id fuisse Pausanias tradit lib.1.

g Theatri partem, vbi senatorum sunt subsellia, & sedes.

h Nostri cod Pythoclis.

i Ducem creastis ex ordine vestro, ciuémque vestrum: alienus iam nullus est, qui vobis imperet, sed arbitrio vestro reguntur, decernuntúrque omnia.

Pag. 214. *a* Erasmus in eo adagio.

b Nonio, latrocinantes, stipendiarij, & mercede militantes. Quidam exponunt hastatos vltro fuisse illius satellites, qui antea honestiore militia fuissent equites cataphracti.

c Phrygiæ deæ templo, in quo seruabantur acta publica, edicta plebiscita, decreta, iudicia, &c.

d Propria manu scripta.

Pag.215. *a* Vel Apellicon, vel Athenio, vel aliquis alius Athenienſis eius insulæ gubernator.

b Inita belli societate.

c Coronatus. Summæ autoritatis dignitatísque apud Tarsenses is magistratus, honoris ergò coronam gestans.

d Erasm.prouerb. *Non è quouis ligno Mercurius.*

e Vicum Apollini sacrum.

f Duce Hippocrate, qui in eo conflictu occubuit.Thucydides lib.4.

g Lib.5. ἀπὸ δ' Αθηναίων ὅσοι ἐστράτευσε, καὶ ὑγιὴς ἐξῆλθε. Qui in exercitu Athenienſium militarunt, vrbe egressi, germani veríque ciues fuere.

h Nam alij, Socrates memorantur.

i Socratis amicum, & benevolum.

Pag.216. *a* Ad verbum, memoriæ amicus.

b Vrbem Thraciæ Olyntho vicinam.

c Thucydides lib.1.

d Summum magistratum obtinebat.

e Ad verbum qui in intemperantia volutantur.

f An quædam inter Xenophontem & Platonem æmulatio simultásque interceſſerit disputat Agellius cap.3.14.

Pag.217. *a* De tragico certamine.

¶ *Vita*: Ad vnum & octogesimum natalem suum, quem impleuit sine vlla deductione. Ideo magi qui forte Athenis erant defuncto immolarunt, amplioris sortis fuisse quàm humanæ rati, quia consummasset perfectissimum numerum, quem nouies nouem multiplicata componunt. Senec.epist.59.

¶ *Callimachum*: Alius fuit Callimachus fortiss. imp.memoratus à Plutarch. in parallel. qui Marathonia pugna cõtra Darium Persarum ducem stetit, quamuis plurimis telis transfixus.

b Locus hic mutilus sanatus est adiectis è Platone quæ ad eius intelligentiam erant necessaria.

c Æschilum. Leopardus cap.21.7. Emend. Victorius cap.16.11.Var.Eras.adag. *Quicquid in buccam venerit.*

d ἀχρᾶφως.

e Quingentorum senatorum, quorum potestas in triginta quinque dies perdurabat.

f Non ignorantia edendi senatusconsulti.

Pag. 218. *a* Pericle, Diomedonte, Lysia, Aristocrate Thrasylo, Xenophon.

b Plato, Hipponico mortuo, cùm iam hæreditatem Callias filius adiisset, scribit, Protagoram iterum venisse Athenas. Eupolis Hipponico nuper mortuo Adulatores fabulam egit, in qua Protagoras inducitur, peregrinus, Athenas primùm commeans.

c Calliæ patris.

d Quæ in annum tantùm pactæ fuerant.

Pag.219. *a* Persarum.

b Eras. adagio, *Vtinam mihi contingant quæ sunt inter Sicyonem & Corinthum.*

c ὦ ἑλαθές Lambinus Ciceronem putat epist.1. lib.6. ad Atticum ex his versibus quæ sequuntur sumpsisse ὦ ἔλαθες illud de gestu histrionis: tu scelestè suspicaris: ego ἀφελῶς scripsi. melius tamen legi puto, ὦ ἑλαθές σε.

d Alcibiadis.

e Qui præ lætitia erupit.

f Τὰ ὀπώπεια: quæ sponsus sponsæ dat in conspectum primum prodeunti.

g Aspasiæ.

Pag.220. *a* τὸ ὑπηνήτης, eius cui circa labra pilus incipit exoriri.

b Liquido, Perspicuo. Nomen dialogi, & viri.

c Inquinamentis & sordibus purgandam.

d Et circa res humiles abiectásque magno studio: Quidam.

e Salacem, libidinosum, petulantem. Platonem dictum à pectoris latitudine tradit Seneca epist.59.

f Maledicis & calumniatoribus.

g Leopard.cap.3.6.Emend.

h Vide prouerb. *Influit quod exhauritur.*

Pag. 221. *a* Defessi, lassi.

b Barbarè & inconditè balbutit.

c Iunius adagio, *Tanquam Gorgone conspecta.*

d Vaga

d Vagages, quæ pabula & ſedes mutat ſæpe. Hodie *les Alarbes.*

e Plin.cap.21.8.Aelian.cap.17.De animal.

PAG.222. *a* Eraſm.adagio,*Stellis notare.*

b Iunius adagio, *Hinnulo timidior.* Horat. Vitas hinnuleo me ſimilis Cloë.

c Iunius adagio, *Angularis bombyx.*Eraſm.adag. *in angulo.*

¶ Seneca cap.26.lib.de conſolat. ad Polybium. *Multa tibi non licent,quæ humillimis, & in angulo iacentibus.*Idem epiſt.20. *Nec ego (ſcio) ſi iſte pauper ex Epicuri angulo contempturus ſit diuitias,ſi in illas inciderit.* Sic enim legendum ex vetuſto & fidele codice.Idem epiſt.96. *Ceſſat omne ſtudium,& liberalia profeſſi ſine vlla frequentia deſertis angulis præſident.*

d Eraſm.adag.*Omnis herus ſeruo monoſyllabus.*

e Ipſis, vobis,pro ὑφιὰ.

f Illum.

EX LIBRO SEXTO ATHENÆI ADNOTATIONES ET emendationes.

g Eraſm.adag.Tragicè loqui.

h Eteocles,Polynices.

i Quod Amphiaraum patrem latitantem prodidiſſet.

lz Is cum vtroque genero, Tydeo & Polynice,Thebas profectus,accepto maximo detrimento domum reuerſus eſt.

l In pleriſque tragœdiis è ſublimi deus aliquis oſtendebatur,qui repente commutatis rebus fabulæ finem imponeret. Eraſm.adag. Deus ex improuiſo apparens:& adag. Tolle digitum.Eius rei artifices epiſt.89.Seneca machinatores vocat,qui pegmata per ſe ſurgentia excogitant, & tabulata tacitè in ſublime creſcentia, & alias ex inopinato voluptates, aut dehiſcentibus quæ cohærebant, aut iis quæ diſtabant ſua ſponte coëuntibus, aut iis quæ eminebant paulatim in ſe reſidentibus, quæ imperitorum oculos feriunt, omnia ſubita mirantium,quia cauſſas non nouere.

PAG. 223. *a* Helena, ciſta viminea cum ſalignis anſis Helenophoria, dies Athenis feſtus, quo myſteria in helenis ferebantur.

b Brauron Atticæ pagus vicinus Marathoni,de quo Pauſanias l.1.& Stephanus.

c Eraſm.adagio,Tragicè loqui.

d δάπανον, moleſtiis & doloribus obnoxium. Hos verſus Stobæus citat in Conſolatoria, ſermone 123.

e Iunius adagio,*Vult demittitū tāquam Telephus.*

f Inſulam,Samothraciæ vicinam.

g Pulla.

h Adelphis, Terentius Græcam appellationem ſeruauit.

PAG.224. *a* τὴς παλαιότητος

b Giganti ſæuiſſimo, & immaniſſimo. *Centum geminum.*Virgil.appellat:ἑκατόγχειρα,Græci.

c Eadem figura Galli de homine militarem ſuam virtutem oſtentante dicunt, *Il mange les charrettes ferrees*:ferratos currus comeſt.

d Figura & colore, quo illuſtrata oratio ſuauiſſima eſt.Vide Quintil.

e Eſt apud Eraſ. ſed alio ſenſu, prou. Martem tueri. Eadem fere huius adagij ſignificatio, *Lemnium intueri,*& *Atrei oculi.*

f ἴσον ἴσῳ. Eraſ. prou. *Par pari*, aliter explicat, ſed minus aptè.

g Plinio,aduerſum Formias illæ iacent.

h Iis ſunt arrogatiores, ſuperbiores, & in vendendis piſcibus multò iniquiores: vel:non minus iis ſunt ſuperbi,arrogantes &c.

i Iunius adagio, *Niobes archetipum.* & adagio, *Tanquam Gorgone conſpecta.*

lz Quod de Gorgonib.prædicant.

l Iunius adagio,Vultum demittit vt Telephus.

m Pro quatuor vel obolis,vel drachmis.

n Pro octo.

PAG.225. *a* Iunius adag. Bile amariora. Plaut. in Truculento,Corda in felle ſita ſunt,aut in acerbo aceto.

b Victorius cap.22.6.Var.

c Eraſm.prou.Hic Rhodus,hic ſaltus.

d Eraſm.prou.Nugas agere.

e Sumptum à militari conſuetudine petendi cæſa mortuorum cadauera poſt prælia.

f Pylæa cōcilium quod apud Pylas habebatur. Quidam legunt,ἐν πυλαίοις,in Circulatoribus, ſiue Circumforaneis.

PAG.226. *a* Non in tabernis forenſibus relinquant, poſtridie venditurі.

b κατὰ τρόπον. Natalis legit,κατὰ νόμων: vt lege ſtatutum fuerit.

c Eraſ.adagio,Fictilis homo.

d Eraſ.adagio,ſupra citato,Deus ex improuiſo.

e Malorum inimico.

f Eraſm.adagio,Lydij mali.

g Sic Plautus in Moſtellaria:*Nullum ædepol hodie genus eſt hominum tetrius,Nec minus bonorum iure quàm daniſticum.*

h Noſtri codices,in Emporio.

PAG.227. *a* Ad inopiam & miſeriam redigunt. Cato apud Plutarchum in Sympoſ.quæſt.4.4.olim Romę clamabat pluris vēdi piſcem quàm bouem,

b Iniquiſſimum pretium à nobis extorquet. Sic Galli dicunt, Eſcorcher les gens. Sic Tiberius dixit, tondendum eſſe pecus, non deglubendum. Eraſm.adag.Paſtoris boni.

c Bonis omnibus: re vniuerſa. Adagij ſpeciem hoc habet.

d De vocis huius ſignificatu vide multa apud Budæum. Turpilium in Epiclero citat Nonius in voce Copi.

e Eraſm.adag.Ne à chytropode.

f Exſuccos ſeruatos diutius, tanquam retortidos:φυκτούς.

g Podicem.turpe.ad verbum,prandij fores.

h Cernuari,inclinari.fœdum. Vide Nonium,& Feſtum.

i De coërcendis & puniendis ganeonibus,lurconibus,cupediariis,catillonibus.

lz Eraſm.adag.Proteruiam fecit.

PAG.228. *a* Eraſm adagio, In foribus vrceum.

b Sic fere Seneca epiſtola 78. Inuitus relinquis macellum, in quo nihil reliquiſti.

c Victorius cap.16.7.Var.

d Eraſm.adagio,Apio opus eſt.Victorius ca.16. 7.Var.Vide l.8.

e Obſonomi,ædiles cibarij,qui annonæ legem præbebant.

f Ἀνσώνλων, Arrulatorem, in emendo tardum, difficilem, cunctatorem. Vide Feſtum, & in eum Scaligerum.

g Iunius adagio,Spinas colligens.

h Tabula,lanx,ſcutella,patina.

i Odyſſ.

lz Odyſſ.9.

l Bellicosis & strenuis Persis.

m Erasm.adagio.Ne à chytropode cibum nondum sacrificatum rapias.

n De Phleo plāta, quam & Stœben appellant, vide Theophr.

o Citantur hæc cum aliis quoq; versibus infra.

PAG.229. *a* Immunem,gratis,nullo sumptu.

b Fornicariis,hominibus.

c Aurea & argentea vasa quibus in conuiuio vsi fuerant.

d Rosis Plinio,ciuitas in Antiochena Syria.

e Conterraneum suum autor fuisse asserere hîc videtur.

f Oxides,acetaria vasa,ollarum genera.

PAG. 230. *a* Muliebri capitis ornamento.

b Erasm. adagio, Philippide tenuius.l.11.& 12.

c Eras.adagio,Messe tenus propria viue. Iuuenalis ambitiosam paupertatē vocat id vitij genus.

d Ψαμμιακοσίοις, Erasm.adag. Harenam metiris: & adagio,Gargara bonorum.Iunius adag.Arenam superat.

e ἐξίς.

f ἡ δυσρήφω. Quidam nomen fœminæ valde macilentæ esse volunt,eandémque prouerbij speciem cum superiore,Philippide tenuius.

g Bracteas illas nos argenti folia nuncupamus.

h Quamuis index poëtarum citet Lemnas & Lemnias, suspicor tamen vtrobique legendum Lemnias.

i Erasm.adag.Annulus aureus in naribus suis.

k Hominis ditissimi.Eras.ada.Tantali talenta.

PAG. 231. *a* Heautontimorumeno. Græcam Terentius appellationem retinuit.

b Sub.ornamenta vxori.

c Thyestes cùm aurei velleris agnū surripuisset Atreo fratri,vxorē eius stupri quoq; consuetudine sibi conciliauit.Hoc facinore irritatus Atreus,primùm quidē regno expulit, deinde leuiorē pœnam illam arbitratus, filium ei comedendum apposuit. cuius sceleris Sol immanitatem exhorrescens,cursum retro conuertit.Pausanias lib.2.

d Quo à Polynice dato Amphiaraum maritum latentem Adrasto prodidit.Pausanias.

e Aenea conditoria.

f Iunius adag.Gygis opes.

¶ *Crœso*: vide Eusebium cap.10.lib.5.de præpar. Euang.quo in loco recitantur hi versus ab oraculo redditi, qui Crœsum deceperunt: *Intrepidus si Crœsus Halyn transmiserit amnem, Imperium perdet magnum,regnúmque superbum.*

g Crœsum ancillæ suæ, quæ panem pinsebat, auream statuam dicasse Delphis, autor est Plutarchus libro de Pythiæ oraculis.

PAG.232. *a* ἀπύρε,puro,puto,obrizo.

b ἔθηκεν,ad verbum,posuit.

c Bellicosus & pugnax:cui præ formidine minimè vox intercipitur.

d De his vide Pausaniam lib.10. Horum mentio quoque fit posthac lib.13. Bellum id sacrum Diodorus luculenter describit lib.16.

PAG.233. *a* Ad verbū,grauitate plenæ. Diod. lib.16.tradit,illam,quę Helenes monile sortita est, meritricio probro suam pulchritudinem expetentibus prostituisse: alteram cùm maior natus filius furens ignem iniecisset domui, viuam incendio extinctam fuisse.

b ὑγιαινούσαις,ad verbum,sanis ciuitatibus.

c Nil admirari prope res est vna Numici, &c.

d Contēpsit:spernendā esse monuit ac ostendit.

e Immenso labore quæri has opes.

f Omnium maximè septentrionales gentes,in extremis finibus Moscouitarum sitæ, montes suos etiam nunc vocant Oby.

g In Pyrenæis mōtibus id accidisse alij tradunt.

h Erasm.adag.Aureo hamo piscari.

i Oraculum Apollinis, ἀφιλοχρήματα πάρταν ὀλεῖ. Victorius cap.1.25.Var.

PAG.234. *a* Plutarchus in Lysādro scribit Gylippū tantum virū furti deprehensum,non quidem capitali pœna affectum fuisse, sed vertisse solum.

b Erasm.adagio,Canis ad præsepe.

c Quidam Bathanati.

d Hesychio,σιλοκοπεῖν,infamia notare,σιλοκόπης, σιλίτης:æratius factus,& in arcis columna,sculptura scriptus.

e Κρατήτειος in indice scriptorum Cratetius.

f ταῖς κύρβεσιν. Erasm.adag.Cyrbes malorum.

g Iis qui oraculi consulendi gratia Delum mittebantur.

h Pallene Achæorum vrbs, Sicyoni propinqua. Pausa.lib.7.

PAG.235. *a* αἰσχροποιοί.

b Templo Castoris & Pullucis.

c Alij, Parasitus olim certè magistratus quidam fuit.

d Parasitorum curiam.

e Infra.

f Belli ducibus,penes quos rei militaris summa erat.Sūt & aliquot alij huius dictionis significatus.

g Interroganti quod institutū vitæ sequeretur.

PAG. 236. *a* Ad verbum, mecum non affert lucernam.

b Ad verbum,Nullo accepto vulnere.

c Vide supra. Aristophanes id faciundum esse monet homini ciuiliter educato.Locum hunc Victorius expendit cap.16.7.Var.

d Ornamenta Zoophori columnarum, scalptura canaliculata,& sulco triplici striata.

e Quidam,Nec an Corinthij sint cadi exploro.

f Πτερύσσεται, alarum plausu latera ferio. Sumptum ab auibus.Erasm.adagio,πτερυγίζειν.

g Erasm.adagio,Cœna sine sanguine:& Cœna terrestris.

h Iliad.ρ.

i Iliad.ο.

k Ad verbum:Statim circa illum sum. Galli, Ie suis à l'entour de luy.

l πλοῦτος. Sic Galli diuitem sordidum vocant, Richard.

PAG. 237. *a* Parasiti nomen. Quidam,Medicum vertunt.

b Apud quem cœnet de suo.

c Vel infœlices,vel improbi,vel obscuri. Eras. adag.Albus an ater sis.

d Prouinciarum præsides.

e Vt aspectus rigidior,ac magis tetricus & austerus sit.Philosophos innuit.

f Molestus esse nō desines etiā de aliis percōtator

g Quæ nulla impensa constat:quæ sine symbola paratur.Erasm.adag.Citra rationem & sementem.

h Diis enim sacra fiunt nullo eorum sumptu.

i Locus in quo viri de republica optimè meriti gratis aluntur.

PAG.238. *a* Quòd prima mensa ius apponatur.

b Machina bellica.

c Qui primus scalarum oppugnationem inue-

nit, & admotis ſcalis muro Thebarum, lapidibus obrutus eſt. Victruuius.

d Eraſ. adagio, Eandem incudem tundere. Soſia Plautinus. Ita quaſi incudem me miſerũ octo homines validi cædent.

e Tam facilè ad quoduis figmentum naturam meam verſo, quàm lorum flectitur.

f Quaſi de ſtupro ſolicitandi, & interpellandi. Opinantur mulierculæ pulcherrimum quemque fumum perſequi. Victorius cap. 21. 3. Var.

g Qui octo lupinis prandebat.

h Victorius cap. 13. 1.

i Idem & infra. ex Anaxandride.

k Eraſ. adag. Muſcæ.

l Quidam: Si magiſtratu fungendum.

m Eraſm. adag. Amico amicus.

n Hæc omnia ſcelera publicis imprecationibus deuouebant.

PAG. 239. *a* Amicitiæ præſes: iuris amicitiæ ac teſſeræ tutor.

b Iuuenal. laudare paratus, Si bene ructauit, ſi rectum minxit.

c Pdernarum diſciſſore, &, vt Plautus inquit, pernicie.

PAG. 240. *a* Voluptatis, quæ in cibo ac potu eſt, deſiderio ſic afficior, vt eius potiundæ gratia moleſtias omnes perferam.

b Ad verbum, nihil lædor.

c Vel, chori princeps, vel primus chorus.

d Ad verbum, quorum meminiſſe dedecet. Impudicatorum fortaſſis, aut impudicorum conuentum intelligit.

e Expetiui cupidiſſimè.

f Quidam omothyiis: ſacrificiis in quibus nihil adoletur.

g Vel dono, vel furto.

h Qui nullo ſuo ſumptu vitam ſit acturus.

PAG. 241. *a* Gaudente alienis malis.

b Domi ſe continet, & inediam tolerat.

c Præ nimio eius obſonij deſiderio, ac fame. Stupent dentes, cùm inedia diuturna otioſi fuerunt.

d Viliſſimum piſcem.

e Amicorum ſtudioſo.

f Auia, matertera, nutrice.

g Dines ac ſordidus quiſpiam.

h Eraſm. adagio, Inter indoctos etiam Corydus ſonat.

i De Caryatidibus conſule Victruuium.

k Hæc vox & Galeritam ſignificat, & Paraſitum. Eraſm. adag. Inter indoctos etiam Corydus ſonat.

l Pag. 239.

m Aut reticulo muliebri: aut ſecundo cornutorum animantium reticulato ventre.

n Actus, ſcenas, prologos, cataſtrophas. lib. 14.

PAG. 242. *a* Rem nihili. Prouerbij ſpeciem hoc habet. Veſpæ, muſcæ, apes, aquis ſæpiùs & diutiùs immerſæ exanimantur, calido tamen cinere opertæ reuiuiſcunt.

b Parcè, modicè, non quantum voluiſſem.

c Mandendi ſocium: manduconem.

d Verbum è verbo, ad cœnam procurrentes: verùm, vt interpretantur, ceſſatores, ad cœnam cunctantiùs & lentiùs veniẽtes, κωλυσπλείπνες. Eraſ. adag. ζοφοροδόρπιδες.

e κηδεύσης: aliis, affinis, ſocer.

f ὁλολυγμόν. Quamuis proprius ille ſit huius vocis ſignificatus, non abſurdum tamen fuerit, vocem inflantis buccas ranæ, intelligere, quam & ὁλολυγόνα vocant.

g Idem & pag. 238. ex Ariſtophonte.

h κεφῖνος νῆσις. vide Rondeletium.

i κενὸς, inani, vanóque ſtudio deditus.

k Alij hiſtrio. De agno Atrei vide ſup.

PAG. 243. *a* Ad horam diei decimam. Eraſm. adag. Decempes vmbra. Vide ſup.

b Alius fuit Cherephon noctua, macilentus, & pallidus, de quo Eraſ. adag. A Chærephonte nihil differs.

c Quę cum feſta hilaritate, & conuiuarum frequentia fiunt. Sic ἱερὸν ἦμαρ, feſtum diem appellant.

d Vt qui ſperarent apud illum ſe vigeſimo ſecundo die cœnaturos in ſacris nuptiis quas pollicebatur, antequam is dies aduenirſet, ipſum ad cœnam inuitarent.

e Stolidum, fatuum, ruſticúmque hominem: bifidum, quòd homo bipes ſit, ac διχηλὸς: è ligni trunco fiſſo in duo crura, & brachia factum: & vt eſt in prouerbio, Ficulnum.

f Alij, Vbi perſolutum fuerit quod debemus.

g Παράκυσος: Lectulus ſub maiori poſitus, Alij, extra numerum inculcatus, & adiectus.

h Horatius Oſellum quendam inducit, ruſticum, anormem, &c.

i Quia ſe adhuc eſſe ieiunum magna voracitate declarauit.

k Παραστείων Victorius cap. 2. 22. Var.

¶ hic ὑφεστείειν τὰς χεῖρας, idem ferè ſignificat, quod ὑπόπλεως εἶναι pag. 134. lin. 37. Græci codicis: & poſthac pag. 267. apud Ariſtot. ſect. 5. probl. quæſt. 8. ὁμοίως δὲ τούτῳ καὶ πένταθλον πρὸς ἀλκτῆρας καὶ ὁ δέων ὑφεστείων πρὸς τὰς χεῖρας.

PAG. 244. *a* Victorius cap. 12. 7. Var.

b Grandibus, quibus teſtæ ob ſenium ſaxea durities eſſet.

c Vel, quòd rarus piſcis ille ſit in Aegypto, vel quòd delicatiſſimum eſſe putent Aegyptij, vel quòd inuiſitatæ magnitudinis eſſet piſcis ille, aliàs puſillus.

d Alcenor.

e Ridet obiter comitia & ſuffragia Athenienſium, vel de leuiuſculis rebus: & affectum iri gobionem iniuria dicit, ſi Archephon cibo tam exquiſito indignus eo veſceretur.

f Zeto, & Callaidi, Boreæ filiis ex Orythia.

g Eteobutadarum gens, ex qua ſacerdotes eligebantur, clara fuit Athenis. Suidas.

h Eraſ. adagio, Cum deo quiſque gaudet, & flet.

PAG. 245. *a* Quidam, archignatho: primarius & egregius Gnatho.

b Mulierum curatoribus, quorum munus etiam fuit, conuiuiorum curam ſuſcipere, & conuiuas numerare.

c Eraſm. adagio, ſeptem, conuiuium, nouem, conuitium.

d Litigioſo, rabula forenſi.

e Vt cœnaturi ac verſantur.

f Mens, iudicium, ſententia.

g Γνώμην δὲ συμβάλλεσθαι ὅτι δοκεῖ τῷ δήμῳ: hęc verba diſtinguenda vel ad hunc modum, ὅτι δοκεῖ τῷ δήμῳ: vel vt tractus ſit continuatus, ὅτι δοκεῖ τῷ δήμῳ. Præconis illa verba fuere, imperantis, vt ſenatorum & eorum qui ſuo conſilio rempublicã regebant, quiſque populo ad concionem vocato ſententiam diceret de eo quod proponebatur.

h Corpo

h Corporis sui copiam & vsum. Leopard. cap. 1.lib.9.Erasmus in Apophtegmat.

i Idem fere iocus φακὸς σὲ δαιμων, καὶ φακῆ τύχῃ λάβοι.

k quòd dentibus esset tam validis, vt non tantùm cibos, sed etiam lapides auferre dentibus posset.

l Præter Hebem deam, quæ Herculi relato in numerum deorum nupsit,hæc vox pubem significat,inde iocus est.

m Delicatissimus cibus,de quo multa posthac.

n Pecuniam qua emendum sit.

PAG. 246. *a* ἀκρατοκώδωνας,meribibos, affatim bibentes.

b Erasm.adagio, Ne vmbram quidem eius nouit.

c Apud Homerum id sonat,Scutica incitauit equos,vt currum traherent:hîc verò,oliuam flagellauit, nimirum tanquam flagro expulit. Idem apud Laërtium iocatur Diogenes. Vide Leopardum cap.6.lib.9.

d ἐν γαστρὶ λαμβάνειν de mulieribus propriè dicitur, qui fœtum concipiunt:hîc vero per iocum de parasito qui anus impensa quotidie satiabatur.

e Huius historici meminere Arnobius lib.6.aduersus.& Clem.Al.in Protrept.

f Ob aduncum nasum.

g Erasm. adagio, Omnis herus seruo monosyllabus.

h Eius meminit Plutarch.in vita Arati.

i Vel Sodales:vel cibis addictos.

PAG. 247. *a* Cælio Rhodigino c.27.lib.20.Euripides numerus quadragenarius est:quia triginta tyrannis exactis vnus fuit ex quadraginta præfectis reipublicæ constituendæ. Hîc conuenit adagium,Semper fœliciter cadunt Iouis tali. Festiuè id dictum,quoniam Euripides vehementer oderat mulieres,ideo μισόγυνος cognominatus.

b Quos vt ablactent nutricis mammam aloe felléve iningunt. Festiuè id significat, parasitum effusa in mensam bile, redeundi ad conuiuium facultatem sibi ademisse.

c Non parasitus.

d Cibos fastidientis,ieiuni.

e Supra,Episitius.

f Domi victitans,domi pastus.

g Parcè victitans.

PAG.248. *a* Domi paratis epulis, absque strepitu & tumultu.

b Qui ali tãtùm ideo se videat, vt mortuus terra condatur. Vtcũque simile est illud Horatianum, Telluris inutile pondus, ἄχθος ἀρούρης ἐτώσιον.

c Parcè,qui solo pane victitas.

d Fame & inedia se macerantem:duriter vitam tolerantem:ad verbum,mali cibi,& pauci.

e Exigui cibi.

f Quidam,Vno die longæ triremis.

g Pindarum.

h Similia similibus. Erasm. adag. Linum lino connectis.

i Festiuè,quasi dicere voluisset,periit.

k Lepidè: quasi is regem aleret, non ab eo aleretur.

l Leopardus cap.4.lib.9.Emend.Idẽ fere paulo post respondet Democles.

m Tanquam non nisi blandè & comiter regem alloqui parasitum oporteret.

n Alij morderetur. σωσανώμενος.

PAG. 249. *a* Quidam, Adcanstiannum, vt apud Cæsarem lib.3.Comment.

b Sontiatum,vt apud Cæsarem.

c Soldurios.Cæsar.

d Alij:parum ingeniosum ac prudentem.

e In adagiis,prouerbio, *Muscæ*, hic locus malè versus est.

PAG. 250. *a* Victorius cap.24.6. Variar. Virg. Hæc tibi semper erunt,& cùm solennia vota Reddemus nymphis,& cùm lustrabimus agros.

b Ad extremum vsque recitaret.

c Betaceum.

d Extumesceret: Soncho vesceretur, Iocus ex ambigua notione.

e Erasm.adagio,In hostio formosas.Xenophõti Chremon,vnus ex triginta tyrannis quos Athenis Lysander imposuit. Thucydidi, Chremon Messenius, dux itineris Atheniẽsibus in eo bello quod Demosthenes infœliciter gessit contra Ætolos.

f εὐδαιμονικοὶ φιλόσοφοι Laërtio dicuntur ἀπὸ τῆς διαδόσεων,ab institutis,qui de vita beata disceptant.

PAG.251. *a* Iliad.ε.

b Salsorum dicaciúmque carminum.

c Curatorem, tutorem : quia Philippi tutelam à Demetrio patre acceptam gessit.

d Eius auxilio Cleomene ad Selasiam victo ab Achæis, expugnatáque Lacedæmone. Pausanias lib.2.Plutarch.in Vitis.

e Eam æmulari quæ Alexandri fuit.

f Euergetis,Philadelphi filij.

g In Vlyssis scuto delphina pictum fuisse, & quamobrem,Plut.tradit sub finem lib. De solertia animal.

h Telegonus Vlyssis filius è Circe:Anticlea,Vlyssis mater.Omni ex parte assentator ille simulare volebat se Vlyssem esse.

i Asperum,acutum.

PAG.252. *a* Ad verbum:ad regem filium deportauerit.

b Verbum è verbo:qui circa ianuam regis:Sic Turcæ aulam sui principis hodie Portam vocant.

c Fortasse Symmachus.

d Vide proprium,an gentis nomen sit. Cauares indigenis,hodie,*Gauots*, Gallica natio est Rhodano vicina,quæ à Valẽtia Cauarum,ad Auenionem vsque Cauarum porrigitur : quidam per G. scribunt.

e Carpeniten sinum in Taurica Chersoneso Strabo memorat. Carporum in Africa meminit Plinius.Eius meminit Plutarch.in vita Crassi.

f Scenicis & theatralibus musicis.

g Quidam,Pharsalij.

PAG.253. *a* Hæ amicæ Demetrij fuerunt, de quibus plura lib.13.

b Huius erga Philam vxorem Demetrij,assentatio describitur posthac pag.sequenti.

c Quem ideo necauit Antigonus, quòd cùm Demetrio filio sceleста multa facinora patrasset. Posthac libro 13.

d Basilicæ, monumenta publica, qualia solent heroïbus & præstantissimis viris ædificari.

e Quidam,nullum sibi obuium fuisse, ἐφ' ὁδοῦ.

f Multis variisque picturis ornata.Pausanias li. 1.& quinto.

g Carmina supplicationum,obsecrationúmque ad deorum altaria.

h Κόρης : Puellæ : Proserpinæ : quidam Cereris. Vide Gyraldum.

i Laccharin significat, qui & consilio & auxilio Cassandri Athenis tyrannidem inuasit, sæuissimus in homines, in deos maximè impius. A Demetrio is ejectus, cum ornamẽtis omnibus quę in arce fuerunt, ad Bœotos profugit, illícque à Coroneis occisus est. Pausanias lib. 1. vel Demetrium Phalereum innuit, quem exutum tyrannide Thebas addito præsidio duci iussit Demetrius Athenarum liberator. Plutarchus.

k In Spinthio monte.

l Nostras facultates.

m Vide prouer. Mens in Ætolis, manus in Clopidis.

PAG. 254. *a* τὴν οὐσίαν.

b Curiam, publicum domicilium, ac hospitium. Pindarus autem λιπαρὰς καὶ ἀοιδίμους Ἀθήνας, ἑλλάδος ἔρεισμα esse dixit, opulentas & celebres Athenas Græciæ propugnaculum, ob id plurimis muneribus donatus, & statua in ea ciuitate posita.

c περὶ φιλοδοκηπόνων: qui à se vocatũ in ius quempiam mentiuntur, quamobrem in fraudem deserti vadimonij ille incidit.

d Erasm. adag. *Ad coruos.*

e Elegans κολάκων & σκολήκων affinitas Latinè reddi non potest. Vide prouerb. *In ollis venari.*

¶ *Minimè mali*: Plutarchus libro Quo pacto quis adulatorem ab amico dignoscat.

f μυσταί, sic ego verti. alij, sacris initiatum.

g δυνασταῖς, opibus pollentes.

h κακοξία, ad verbum, malus habitus. Sumptum à medicis verbum.

i Vel, assentatorum, vel assentatricem.

PAG. 255. *a* Myrinam, & Hephæstiada.

b Loco, Iouis Seruatoris.

c Facetam vrbanitatem: blandam comitatem: gratiæ captationem. Vade Theophr. lib. De characteribus.

d Canterius c. 5. lib. 4.

e Non adductus eius virtute quem amas, sed illectus sola formæ pulchritudine.

f Huius mentio fit pag 253 & rursum lib. 13.

g Vel in Tryœssa oppido Achaiæ, vt apud Homerum: ἔστι δὲ τις Τρυέεσσα πόλις αἰπεῖα κολώνη, Plin. Strabo.

h Antipatri filia, Crateri vidua, quam Demetrius supra cæteras coniuges suas in honore habuit, & dilexit. Plutarc. in vita Demetrij. in exempla. Græco legitur malè μητρὸς, nam Demetrij mater Stratonice fuit.

i Amorgino, pretioso, splẽdido, multæ impensæ, purpurei coloris. ἀμόργη, herba purpurea.

k φοινικίδη: Quidam: minoris quàm purpura pretij: Phrygio, vt arbitror, opere distincta. Byssus tenuissimum genus lini, quale id est è quo fiunt telæ Hollandicæ.

l Hysginum tinctura, primùm è cocco, deinde è purpura Tyria: vel è rubia, cocci loco, & vaccinio, loco purpuræ. Vacciniũ arbuscula cuius fructus niger elegãti purpura inficit: vulgo Magaleb.

m Areopagitæ de capitalibus caussis in vico Martio Athenis noctu iudicabant: vt nec quot essent, nec qui, discerni posset.

PAG. 256. *a* Aures regis, homines huiusmodi Persæ vocabant. Xenophon.

b Troadi propinquam, ab eáque Lecto promontorio diuisam.

c Strabo lib. 13. Plinus ca. 10. 5.

d In Asia Hermo vicinum.

e Armeniæ regis cuius meminit Plutarchus in Crasso. Artabazi quoque meminit Diodorus lib. 26. qui cùm à rege Persarum defecisset, auxilio Pammenis & Thebanorum duos regis præfectos superauit. Rhodij Mentoris militum ducis idem scriptor meminit eodem libro.

f Erasm. adagio, *Climacides.* Plutarch. lib. de dignoscendo adulatore. Varius li. 9. ca. 1.

g Ignauiam, vt ad tam indignum se obsequium sunt mitterent, mollioris ac lautioris vitæ spe.

h τῆς οὐσίας; alij, τῆ ἐξουσίᾳ.

i Ad quiduis perpetiendũ, ad quoduis tanquam onus gestra dum.

k Obscœnas corporis partes, pudenda: tribadas fuisse, id est frictrices, ac subigatrices, innuit. Festiuus istic est huius vocis vsus.

l In quæ obiiciuntur ædiũ purgamenta. Adagij speciem hoc habet.

m Paphium regiæ stirpis; cuius luxus antea descriptus est, suprà.

n Clearchus enim Solensis fuit.

o Syrio. Natalis.

PAG. 257. *a* Pedes scalpsisse, titillassé ve, aut exosculatum fuisse significat.

b Παραζύειν. inserere, inculcare, ingerere.

c Quod eius instar traheret hominum ad se beneuolentiam.

d Bellua, fera: Natalis legit, φθεῖρ.

e Homeri versus sunt: Καὶ νύ μιν ἥρπαξε θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἔνηκεν Ἥ τε καὶ εἰρομένῳ μάλα περ χόος ἀνδρομέοιο Ἰχανάα δάκνειν. Eras. adag. *Muscæ improbitas*: & adag. *Muscæ.*

f Ei non malè quadrauerit adag. *In morsu pulicis deum inuocat.*

PAG. 258. *a* Ad fouendam mollitiem palpator.

b Si quando ob vulnus, vlcus, aut alium quemuis morbum essent ij quibus assentabatur, fasciati. Sic antea Clisophus ægritudines Philippi assimulabat.

c Eius meminit Plin. cap. 5. 14. & cap. 1. 14.

d Differt tamen scriptura, quòd κόλαξ cum simplici λ, pingitur: κολλᾶσθαι verò, cum duplici λλ.

e κόλος, ταπεινὸς, vir humilis & abiecti animi, mente quasi mutilatus, inde κόλαξ.

f Iunius adagio, *Vuida vita.*

g Foculo, quo ardens pruna fertur.

h Nos quotidie tam splendidè epulari, ac si dies festus esset quotannis recurrens.

i Erythrarum regis. Erythræ ciuitas Ioniæ, Erythrarum Græciæ, quæ Tanagræ vicinæ fuerunt, colonia. Strabo. Pausanias libr. 7. Erythras dictas putat ab Erythro Rhadamanti filio, qui Cretenses colonos in eam partem Ioniæ deduxit.

¶ *Destruere*: In text. leg. tollere ad delere.

PAG. 259. *a* Flauo, luteo, flammeo.

b Agathoclem non Syracusarum regem, sed Athenien sis reipublicæ summum magistratum, cuius meminit Diodorus lib. 16. hîc intelligo. Regnante Philippo is rempublicam gubernauit. Quidam Agathoclen hîc dici volunt Lysimachi filium à Getis in prælio captum, qui Lysandram Ptolemæi primi & Eurydices filiam duxit. Huius meminit Pausan. libr. 1. Verùm nunquam is seruus fuerat, nisi captiuitatem eius, seruitutem fuisse intelligamus.

PAG. 260. *a* Thessalonicam gentem Pindo vicinam.

b Δομεῖοι

b Δομεῖδα populus tribus Ægeïdis, sic vocatus à Domeo Herculis filio. Suidas.

c εὐφυεῖς, amœno & acri præditos ingenio.

d ἄνδρες. Adnot. ἀβρεῖς molles, effœminati. Demetrius Phalereus lib. de Elocutione, quo loco agit De omœoteleutis, hæc ipsa de amicis sociisque Philippi recitat ex historiis Theopompi.

Pag. 261. *a* Eadem Plutarch. in Demetrio.

b Addit Plutarch. Agathocli Siciliæ gubernatori.

c Præsertim apud Lysimachum, quia spadonem sic vocari se diceret, quòd ærarij custodes spadones essent.

d Plutarch. in Sylla.

e Peluim qua hostiæ iugulatæ sanguis excipitur.

f τὴν ἀλαζονείαν.

g Medicamentario coniectore.

h Hæc vox sonat adulatorem qui ob bucceas assentatur.

Pag. 261. *a* In catalogo poëtarum ea fabula citatur αἰγανέωσις.

b Qui boues pascit.

c Qui cibum vix admittit.

d Poculi genere, è quo dum bibunt, murmur editur. Pollux.

e Iunius adagio, *Frænum non habet lingua.* Eras. adag. *Arabius tibicen.* τὴν ἀπεραντολογίαν. Hoc verbum repetitur posthac.

f Infortunato, & misero.

g Hæc vox non Latina, sed Græca, diras imprecationes significat. Sic legendum è Stephano.

h Strabo lib. 14.

i Cariæ maritimam oram.

k Pausaniæ, lib. 2. Argi filij fuere Pirasus, & Phorbas: Phorbantis verò, Triopas.

l Rhodi vicinæ Cariæ oppida.

m Iratum, vt coniecto, quòd ab eo, qui frater esset, desereretur, auulsa copiarum bona parte.

Pag. 263. *a* Quidam: hostias immolarent.

¶ *Manes*: Diogeni seruus fuit nomine Manes, quem fugitiuum domino cùm monstrarent, noluit ille reducere, turpéque esse dixit, Manem sine Diogene posse viuere; non posse Diogenem sine Mane. Seneca cap. 8. lib. 1. de tranquill. animi.

b Nomina barbara seruorum. Canterus cap. 5. lib. 4.

c Dauos & Heras appellatos magna ex parte fuisse Athenienſium seruos adnotat Dionysij interpres Mitalerius.

d Iunius adagio, *Cras cerdo, hodie nihil.*

e Negotiatores diuites. In Sunio emporio celebre forum venalium rerum fuit.

f Venales exponuntur. Iunius verò, admouentur ciuilium rerum gubernaculis.

¶ *Prudentioribus*: Apud Diodorũ Siculum lib. 12. Biblioth. Platæenses fidem Athenienſium secuti, & ab iis deserti, amissa direptáque ciuitate, Lacedęmoniis se in mancipia tradidere.

g Gens ad Thracium Bosphorum sita.

h Beneficiarios: muneribus & donis obligatos.

i Suos dominos. *Seruo dominus suus est rex.*

k Auro redemptos.

l Oppido Cretæ.

m Publica seruitia.

n Agricolas, rusticas operas. Plutar. in Lycurgo, οἱ περίοικοι γεωργοῦσι τοῖς κρηπῖν, ὥσπερ εἵλωτες τοῖς λάκωσι.

Pag. 264. *a* Hoc tanquam prouerbio notatur immundities ac illuuies Thessalorum. Poëta pro quouis Thessalo Penesten dixit.

b Thessalorum famulos.

c Arna Thessaliæ oppidum, à quo post Troianum bellum Bœoti profecti Coroneam occupauerunt. Strabo lib. 9.

d ἀπὸ τοῦ μένειν, id est, à manendo. Tales fere sunt, quos mortuæ manus colonos Galli vocant, vulgo, *subiects de main morte.* Herodot. in Erato seruorum Argis dominatum exponit. Apud eundem in Polymnia Cillyrij Syracusanorum serui vrbe dominos eiecere.

e Si quis exemplar Græcum Platonis conferat, cognoscet, Athenæum hæc subsultim carpsisse, multis omissis, quia, vt opinor, ad rem nihil facere crederet.

f Aliter hæc leguntur apud Platonem, quod exemplarium collatione innotescit. Erasm. adag. *Quot serui, tot hostes.* Iunius prouer. *Animæ seruitium seruitus.*

g Aliquanto clariora hæc sunt quàm apud Platonem.

Pag. 265. *a* Moribus ac voluntatibus dissentientes. Serranus in sua Platonis versione.

b Ne amissis ob iniquum & durum victũ seruis iacturam faciant.

c Nec quisquam nisi eodem & æquali modo malè mulctetur. Serranus. Alij: Et minus, si fieri potest, priuatim cuiquam iniuria fiat, quàm cunctis ex æquo.

d Erasm. adag. *Nunquam otium seruis*, & adag. *Omnis herus seruo monosyllabus.*

e Erasm. adag. *Spartæ maximè serui.*

f Erasm. adag. *Chius dominum emit.*

Pag. 267. *a* Οἰκέται, qui adhuc domi seruiunt: δοῦλοι, & qui seruiũt, & qui olim seruierunt, tametsi libertate donati fuerint.

b Dominos colentes: dominos obseruantes: assectas: ministros, dominis obsequentes, ad dominorum vocem trepidantes: vel mercenarios, vel nimium pauidos.

c Quidam πάλμονας tanquam παλάμονας, interpretantur, astutos, callidos, versutos.

d Septitios, & cortales.

¶ ἀποφράσιν: ἀποφάπιν Eustathius Iliad. ω.

¶ *Seruolum*: Quidam ἢ λέχδουλον: cubicularium, ad lectum ministrantem.

e Non pecunia.

f Locis constitutis ad ludos, & corporis exercitationes.

g Prægrandes.

h Inde fortassis natum adagium, *Herbam porrigere.*

Pag. 268. *a* Oratio hæc Saturni est.

b Prouerbij species: de his quæ copiosè, & vt volumus adsunt.

c Venena, serpentes.

d Triclinares.

e Τοῖς χναύμασι. Erasm. adag. *omnia Chnaumata.*

f Primus citatus est, ex illis qui de hac re scripserunt. Eras. adag. *Lampada cursu tradere.*

g Quidam. *Cum diuitiis illa omnia subacta & commixta fuere, vniuersa bona, omni confecta absolutáque studio.*

¶ *Pueris*: quidam: *Pueris fluebant cochleari sorbituris. Nastorum præterea suppetebant delitiæ.*

h μυσίλλωσι : μυσίλλειν, excauato pane, cochlearis loco ius sorbere. Poëta vult, pueris ad id, pro vulgari pane, Naston, id est, mellitum, & aromatibus conditum præsto fuisse.

PAG. 269. *a* ἐπεξανθισμένα, efflorescentia, ad verbum, id est, benè habita.

b Catachytlon vas quo lauantibus aquam balneatores affundunt. Situlam vertit Pollucis interpres, ego haustrum.

c Hoc est cum fœmina colloquium.

d Vitam relinquere, tot voluptatibns expletam satiatam, vrinari, κολυμβᾶν, comicè, & festiuè.

¶ *Mala*: in text. leg. *mala vero*.

e Ad verbum, pulchra pulchrorum, quòd prouerbij specie insigniter pulchra significat. Sic Galli dicunt, *le bon des bont*, bonum bonorum.

f Vt auellere laborioſum esset.

g Ad verbum pilari.

h ἁρπῶσι ἡδυλιῶσαι. quo vocabulo significatur etiam iuuencularum lasciuia, & petulantia.

i Χαρακισμοῖς: vallo, castris, palatione.

k Vel grandibus, quas Aeginenses vocatas fuisse supra notauimus, vel ex ordeo Achilleo confectas.

l Κοχυδεύοντες.

m In sartagine frigentibus.

n Erasm. prou. *Longum valere iussit*.

o Τοῖς ἀδεικομμάτοις. περίκομμα, edulium paratum ex oleribus canibus minutim concisis.

PAG. 270. Τὸ αὐτὸς ἀπεραντολογίας.

b Demosthenes.

c Nec animos inflent, turgidósque ac superbos reddant: nec ad extremam nos redigant calami atem. Quidam, Quibus nec constantiores & animo firmiore simus, neque ad obeundam mortem paratiores.

d Erasm. adag. *sine Cerere & Baccho friget Venus*.

e Qua diei parte frequentissimum est. Horam tertiam Suidas intelligit, Brodæus sextam.

f Lauabant cùm à foro iam discessissent.

g Ad verbum, famelica est rhapsodia.

PAG. 271. *a* περὶ τὸν ἄκραν circa promontorum alij.

b Epitheton sepiarum, quæ sunt κοιλόφθαλμοι nempe oculis cauis & depressis.

c Iliad. μ.

d εἰς ἔρωτα. Verba sunt poëtæ cuiusdam.

e Erasm. adag. *In Care periculum*. & adag. *Foras Cares: Antbisteria non amplius*.

¶ *Byzantios* : Herodianus, Michaël Glycas, & Cuspinianus, Byzum olim Thracię regē, castellum vbi nunc est amplum illud oppidum, ædificasse tradunt, quod Constantinus magnus prius in ciuitatis laxius spatium auxerit.

f Pausanias in lib. 4. prodidit.

g In mortuorum locum ac lectum suffectos,

¶ *Epeunactos*. Epeunactos, ἀπὸ τῆ ἐυνῆς.

h Rerum necessitate in seruitutem delatos.

i Eiusmodi fere sunt, quos Galli vocant, *Pages*, Hispani *Mocos*.

PAG. 272. *a* Quidam legunt, Elei.

b Pausaniæ lib. 3. Helos maritimum oppidum Laconicæ, memoratum ab Homero in enumeratione nauium, ex quo primum exstitere Ilotæ serui publici.

c Iocus ex allusione nominis: accusandus, culpandus.

d Erasm. adag. *Chœnici ne insideas*: & prouerb. *Corinthus collibus assurgit*. Chœnix ἡμερήσιος τροφὴ, Suidæ. Alexarcho, ἡμεροτροφὸς: Diarium. Libra farris Horatio. Budæus in Pandect. Mitalerius.

e Callicyriorum. Eras. adagio, *Callicyriis plures*.

g Ex Appiano, & Strabone locum hūc correxit Brodæus cap. 15. 5. Vide Sigonij fastos.

PAG. 273. *a* Marco, Sigonius. Bellum tetrum, periculosum, formidolosum, Cicero vocat.

b Grauissimum periculum conflasset.

c Erasm. adag. *Nec Samnione domi relicto*.

¶ *Agoraſtes*. Agatistes ex Herodoto lib. 6.

d Erasm. prou. *Sybaritica mensa*. Posthac lib. 12.

¶ *Nec occidentem*. Plinius cap. vlt. 14. de ebriosis. *Interea vt optimè cedat solem orientem non vident, ac minus diu viuunt*.

e Post solis occasum.

f Ad verbum, prælio nauali expugnarunt.

PAG. 274. *a* Sumptuaria, cibaria.

¶ *Ruffus*, in text. leg. Rutilius, Ruffus.

b Orchia prima sumptuariarum de cōuiuarum numero statuit: Fannia verò anno post vicesimo secundo lata de sumptibus. Macrobius c. 17. l. 3. Saturn.

c Lex Licinia Aul. Gell. c. 24. 2. cùm certis diebus centenos æris impendi permisisset, ducenos indulsit nuptiis, cæterisque diebus statuit æris tricenos, cùm aridæ carnis & salsamenti certa pondera in dies singulos cō stituerit: sed quidquid natum esset è terra, vite arboréque promiscuè atque indefinitè, largita est. Cic. epist. 26. 7. lex sumptuaria quæ videtur λιτότητα attulisse, ea mihi fraudi fuit. Nam dum volunt isti lauti terra nata quæ lege excepta sunt in honorem adducere, fungos, heluellas herbas omnes ita condiunt, vt nihil esse possit suauius. Vide & Macrobium lib. 3. Saturnal.

d Plin. cap. vlt. 32. Thurianum tomum vocat, & ab aliis nominari Xiphiam scribit. Carchariæ partem esse vide posthac lib. 7.

e τῆ εὐχρηστουμένων.

f Rigido seueróque vitiorum censore.

EX LIBRO SEPTIMO ATHENÆI ADNOTATIONES ET emendationes.

PAG. 275. *a* Ab edacitate & auiditate.

b λόγοις ἐπαξ. Frequentem Platoni hunc decendi modum istic videtur vsurpare.

c Eorum quæ inducta & deleta sunt.

d Versuum quorundā recitationem. Quidā, Singulis cantoribus, dum præterirent, velut tributum quoddam diis pendentibus nonnullos recitabant versus.

PAG. 276. *a* Suspicior mendum, Alcides Alexandrinus is fuit, non Plutarchus.

b αἰόλους: Alij ἰώλους. Vtrumque reddidi.

c Odyss.

d Corpore tam vasto, vt in omnes suas pecudes exporrigeretur.

e Plut. in Sympos. quæst. 4. lib. 4. Eidem, & Ibidem, obsonium dicitur, quod cibum reddit suauiorem.

f Plut. in Sympositacis, quæst 4. lib. 4.

PAG. 277. *a* Cularonæ Allobrogum, quam Gratianopolin vocāt, & Monpessuli Nitiobrigum, adhuc ea pugna ciues inter se confligunt.

b Κύλλους

b Κύλλους, id est, mutilos, vocat, quia tanquam mutilati pedibus careant. Gesnerus Ponticũ Cyllum, siue Scillum canem marinum interpretatur.

c Lautis, delicatis.

d Mutos. Alij Ellopas. Plut. in Symp. quæst. 8. lib. 8.

e Cap. 2. 4. De part. & cap. 15. 2. Hist.

f Hoc minimè verum esse Rondeletius monstrat, nec apud Aristotelem id legi.

Pag. 278. *a* Variorum obsoniorum magister.

b Libro De cupediis ventris.

c Erasm. adag. *Megarenses neque tertij, neque quarti.*

Pag. 279. *a* Alij, mali tu mihi conflabis quidpiam. Citantur & hi versus aliquanto emendatiores.

b Erasm. adagiis, *Attollere supercilium: Contrahere supercilium.*

c ἄτοπος, insulsus, ineptus.

d Amicis, & necessariis.

¶ *Sardianæ*: legit Casaubonus, ἀρκαδικῆς, Arcadica; non σαρδικῆς. Sic etiam legitur post hac.

e In eo opere fastum & arrogantiam philosophorum mordet, & exagitat. Iunius adag. *Vter fastu plenus.*

¶ *Metrodori*: Metrodori familiaris amici, contubernalis, Epicuri crebrò mentionem facit Seneca in epistolis.

Pag. 280. *a* Cicero Tusc. 3. Nec equidem habeo quod intelligam bonum illud detrahens eas voluptates quæ sapore percipiuntur, &c. l. 13.

b Ex exemplari Athenæi corruptos hos versus emendauit Camerarius. Citantur & hi versus lib. 12.

c Erasm. adag *Fumi vmbra: Vinum cadauer.*

d Venatrice.

e Grammatidiopœo. Leopard. c. 23. 9. Grammatidipno: Gyraldus è Suida, Epistolarum, Cœnarum descriptore.

f Alij, misera calamitosáque vobis vt agatur vita procuratis:

g Imperita, rudis, inepta.

h ὠοπεπωκότας. Leopardus loco citato, & cap. 3. 10.

i ἕλεσχε, vt stultam coargue.

Pag. 281. *a* Magarensium sordes & inopiam comico sale ridet. Megarensium opes & publicas & priuatas quotannis ferè maritimis terrestribúsque Athenienſium copiis vexari solitas scribit Pausan. lib. 1.

b Eras. adag. *Tantali lapis.*

c In Sillis. Eras. adag. *Malum est bonum.*

d Histriones, scenicos versus pronuntiantes.

e Καταπυγότερον. Huic σώφρων opponitur.

f A ceruice ad caudam spinas tenui membrana connexas, minimè separatas.

g Ξανθήν: de cuius vocis notione consule Rondeletum.

Pag. 282. *a* Libro De piscatu.

b Ob colorem subaureum, cùm extrahitur mari, conspicuum. Quidam legunt, Alpheſtæ cerei, ac coracini.

c Iunius adag. *Mithæcus cùm sis.*

d Exempl. nostr. Sciphias. Rondelet. nil mutat, vt nec Gesnerus. hi versus corrupti citantur sub finem huius libri 7.

e Plinio, Erythryni, & Chromies fœminæ sunt omnes: itaque ex se concipiunt veris tempore, quo pisces ad venerem incitantur. Tum ergo Chromyes auram genitalem, quæ pro mare fit, quemadmodum Perdices, & Lusitanorum equæ, auidè hauriunt, vt cõcipiant. Hunc locum Gesnerus non attigit. Rondeletius cap. de Channa, in explicanda piscis eius natura his similia tradidit.

f Iamborum scriptor.

g In cœnis deum catulinam poni solitam, eámque celebrem fuisse adiicialibus epulis vide apud Plinium. Hippocrates eam recenset inter cibos consuetos.

h Galen. vulpis quæ vbi diu pasta est, carnem odore saporéque placere tradit.

i Intritum condimentum ex allio, porro, aceto, caseo.

k Cap. 37. lib. 9. histor.

l Λύκον. Rondel. λεύκον. album.

m Χυδαῖον δὴ ὀρυθρεσιδῆ. Rondel. χονδρώδη. Gesner. cap. De scorpione. Vide posthac hoc lib.

n Oppianus tamen huic ἄσπλον εἶναι σῶμα scribit, ac γνωδὸν ὑπὸ σῶμα χῶρον ἔχειν.

Vide Rondel.

o Nummi genere, Polluci, Plinio.

p De Telchinibus vide Strabonem lib. 10.

q Erasm. ada. *Sacer piscis.*

r Leonicenus lib. De varia historia. Aelianus lib. 15. cap. 23.

Pag. 283. *a* Nam quidam sunt fluuiatiles.

b Prosperæ nauigationis index ac comes es.

c Horæ cœli ianitrices, & eorum quæ homines agunt obseruatrices. Diodorus à Ioue non Horis, sed gratiis datum esse vult, vt quæ ad oris speciem, formámque, ac decorem partium corporis spectant largiantur. Gyraldus. Pausanias.

Pag. 284. *a* Anthiæ secundum genus ita vocari Rondeletius scribit.

b Linguarum proprietate.

c ἑρεπκὲ: quidam ἑρεσσὲ: alij ἑρεττὲ:

d Apud Homerum. Virgil. *Quid non mortalia pectora cogis Auri sacra fames.*

e Ἰέμυον πρὸς τὴν ῥῖν. Sic vertit Gesner. ἴεμυον. Plutarch. l. de Solert. anim. qui sacer captus dimittitur. fortassis ἀφιέμυον καὶ καθαρόν.

f Iulidas.

g περκάδα: alij nigricantem.

¶ *Aurea*: Chrysophrys.

h Quidam putant esse Chrysophrin: quidam Elopa, siue Acipenserem: plures, Anthian. Plutar.

i Mutilo codice deest quæstionis ad Vlpiano propositę explanatio. Antaceum ab eo intellectum fuisse coniecto: τὸ ἀντακαῖον.

k Aphyam Latinis Apuam dici, Plin. autor est, & quòd è pluuia nascatur. Græcis Aphyam.

l In terra: Aristoteles: nempe arenosa, stagnorum, & prope littora. Vide AElianum.

Pag. 285. *a* Legit Rondel. Ex hac generantur.

b Spuma operta.

c Ρυπαρωτέρα: quidam λιπαρωτέρα, pinguior. Hanc esse volunt Phalericam, pinguissimam. Nihil muto.

d Aliorum piscium prolem ac sobolem, Gallis, *fray*, vel maris progeniem.

e Portus Atticæ.

f Sacrum Phalerum vocant, ideo quòd Cereris ædes, Iouis, & Mineruæ Sciriadis illic esset, aræque deorum & heroum ignotorum, filiorum Thesei & Phaleri expeditionis Colchiæ Iasoni comitis, & Androgei Minois filij. Pausanias.

g Ad id parandum obsonium legere.

b Vrticam, inter olera celebrem, & tanquam gloria florentem.

i Vrtica trita cum Aphyis Rutam Apicius laudat in Apuarum patina.

lz Eraſ. adag. *Aphya in ignem.*

l Rem viliſſimam tractare. vel: Nimis infirmus es. Geſnerus.

m Seu Galeum Rhodium, ſeu Elopem: Sturioni ſimillimum.

n αὐτεξυήσας.

o Vitæ delitias, ac mollitiem.

PAG. 286. *a* Qui, vt aiebat Cato, palãto plus quàm corde ſaperet.

b Thraciæ oppido.

c Raia, Rana.

d εἰλίποδες, curuatis & inuerſis pedibus, ob femora implicata faſciis. citatur & hic locus lib. 9.

e Mollia.

f Raiæ fœminæ.

g Nates duras & ſolidas.

h Raiæ mares.

i Batidas tanquam menſarum delitias hic poëta nominat.

lz Sphyrænæ, Sudes.

¶ *Speciem*: Betonicam, vel, βετάνλω. herbã quandam.

l Sic libro nono legimus, ex Menemacho. incogniti piſces.

m Incautos opprimentia vel theatra, vel tentoria.

PAG. 287. *a* Eraſm. adag. *Magis mutus quàm piſcis.*

b Formicis hominibus.

c Sale trito, minuto.

d Paruulum mullum.

e Tanquam ex Bebrade Aphyam.

f Edulium paratum è cancris.

g Geſnerus tanquam prouerbio dici poſſe arbitratur de eo qui ſpe adquirendi quidpiam, quo tamen non eſt potitus, charum aliquid amiſerit.

h Vide num pro κυοιαδεκία, legendum ſit κυνοσδεία.

i Canterus c. 5. 4.

lz Iuuenibus familiaribus, quarto menſis die coëuntibus.

l Indignè fert paraſitus, quòd barbarè & ineptè loquentibus conuiua fuiſſet.

PAG. 288. *a* Sub Alere oportet: vel aliquid aliud huiuſmodi.

b Gobio. Hermol.

c Iunius adag. *Ne Bæon piſcis moleſtus ſit.* Eraſm. prouerb. *Bæon malus piſcis.*

d Geſnerus, περὶ χαλκίδα κεδνὴν. Alij κατὰ pro χῆ, Chalcis olim, Eubœa. Chalcis inſulam ante AEtoliam.

e ἐμπλάδες σκιαδίδες. Poſthac in Sphyræna.

f Quidam, Anguillis duriores, σκληροτέρες ἐγχελύων. Geſn.

g Eraſm. adag. ἀμαξιαῖα.

h Eraſ. adag. *Cœlo & terræ loqueris.*

i Geſnerus vertit: nullis deſuper floribus aſperſum.

lz Victorius cap. 3. 29. Var.

PAG. 289. *a* Piſcis, non quadrupes.

b Iunius adagio, *Nihil ad medicorum arrogantiam.*

c Sanitatem optat, nimirum bonam mentem.

¶ *Mittebat*: ad Ageſilaum id Menecratem ſcripſiſſe Plutarchus refert in Ageſilai vita.

PAG. 290. *a* Eraſm. tamen ex Ariſtophane, prouerb. *Coquinaria verba*, blanda, dulcia, placida, mollia, interpretatur.

b Iunius adagio, *Apud Sirenas hærere.* Eadem fere lib. 14. ex Antiphane in Philothebæo.

c Κατακειμένων, exempl. noſtr. καθημένων.

d Delinimentis, blanditiis. Quæ Syrenes Homero ſunt. eas κηλήδονας vocat Pindarus, homines ad ſe voluptatis ſuauitate pellicientes.

d Ludiones, hiſtriones.

PAG. 291. *a* διάθεσις, conditio, eruditio.

b Ad verbum, Hunc diem animo tranquillo ac ſecuro traducito.

c Vaſa & inſtrumenta coquinaria.

PAG. 292. *a* Ariſtoteli, nauigatio mercaturæ pars eſt.

b Quod in naufragij periculo fit cogente tempeſtate.

c De ſua pecunia cœnat, quam inuitus, & cum magno animi dolore contulit. Hoc prouerbij ſpeciem habet.

d Ad verbum, eructans, ἐρυγόντων.

e Mantilium, & mapparum, vt ſi quid ineſt olei extillet. Hoc omnia faciunt auari, parcíque ſenes.

f Nihil reſpondeo conducere me volenti, & clamoribus vrgenti.

g Coquos eſſe furaces oſtendit Euclio Plotinus: Quid ſit me rogas? qui mihi omnes angulos furum impleuiſti in ædibus miſero.

h Grauiùs & acerbius quàm quiuis vnquam alius coquus vapulabis, pœnas dabis.

i Vt citiùs exardeſcat.

lz Acer nidor, & halitus.

PAG. 293. *a* Videntur hîc deeſſe quædam. Nullus enim coquorum illuſtrium hîc eſt catalogus.

b Vel pallido, qui in magna loligine purpuraſcit, vel atramento.

c Τὰ πτερύγια. Ariſtoteli τὰ πτερυγώδη.

d Ex oleo, & aceto compoſitum.

e Puriore.

f Eodem modo parati & coxi, quo locuſtas.

g Solam, incomitatam.

h E Phalereo portu.

i Condiendi peritia, & coquendi.

lz Vt cum eorum pingui coquatur piſcis.

PAG. 294. *a* Fabulæ nomen.

b Probiora capiti.

c Qui & ſpondyli vocantur.

d Mihíque nihil impertiuntur.

f Caniculam ſaxatilem. Rondel.

g Tanquam catulum. Quidam vocant & νέκειον, quaſi hinnulum.

h Corruptum hunc locum ſic emendat Rond.

i Hæc apud Ariſtot. nuſquam leguntur.

lz Ob aculeos in dorſo rigentes: & Notidanum.

l Immo iuxta vtramque dorſi ſunt & Acanthię aculei, ſed minus exerti ac manifeſti.

m Et aculeos catulorum quibus vulnerarentur.

n De marino Acipenſere ſiue ſturione hæc intelligi debent, qui in dulcibus aquis non ſit commoratus & opimatus.

PAG. 295. *a* Vnde petita ſit hæc vel hiſtoria, vel fabula, doctiores anquirent. De Tlepolemo, Herculis & Aſtioches filio, à Sarpedone interfecto,

multa

multa poëtæ scripsere. Quidam legunt Triptolemo.

b Vir bonus Tlepolemi præbentis munus habuit.quidam.

c Ex oleo & aceto confecta.

d Nam maiore parte tuffi, alicubi nigrescunt. Rond.

e Sic aliquanto pòst legitur libro octauo.

f Minimè fluctibus agitatas, quietas, ἄμυια σαλόεντα.

g Vel testudines:vel mituli conchæ.

h Insula in qua Theseus mortuus est.

i Τλὼ χλοῶ, Quidam exponunt viride condimentum paratum e tritis oleribus virentibus. Hi versus rursum citantur lib.14.

lz Quidam θάτερον εἰς τ' ἐναντία: parte altera,in contrariam: nempe veru circumducto,quo altera pars in contrariam vertitur.

l νῆστις.Est & mugilis species Nestis.

m Sphyrænæ.

PAG. 296. *a* Prosperam nauigationem:vel, vt Hesychius exponit tempestatem: vnde prouerbium, ἔξω γλαῦκε, vsurpari solitum ab iis qui tempestate in mari periclitantur: quamuis id quidam exponant de Glauco deo,non de pisce.

b κωπεύς,quasi remigem dicas.

c Alius est Glaucus apud Eras.adag.*Glauci ars.*

d Quod paulo post è Nicãdro subiicitur,artem vaticinandi Apollinem Glaucis docuit.

e De illo conflictu nihil vsquam reperio. Credibile est Iasonem, cum suis ac sociorum humeris in Adriaticum mare Argo transportasset, illic cùm Tyrrhenis siue Italis dimicasse.

f ἐν μετονομασίαις.

g Eras. adag. *Glaucus comesa herba habitat in mari:*& adagio,*Glaucus poto melle reuixit.*

h Quidam Polypodium herbam fuisse scribunt, quam ob radicis figuram Draconem vocarunt.

PAG. 297. *a* Veneream.suprà Amathitin,quæ affertur è mari rubro. Propert. *Venit & è rubro concha Erycinasalo.*

b Apud Aristotelem, cap.24.6. Ani. τὸν φύλλον, Gaza vertit fullonem, gregalem piscem, littoribus tranquillis gaudentem. Vide Rond. cap.2.de Tinca.

c Vide lib.14.

d Mopsus alter, vnus ex Argonautis: alter Apollinis & Mantus filius, Colophonis conditor, egregius vates.

PAG.298. *a* Cap.2.lib.6.Hist.

b Quiescentes.Vt plurimum annos octo viuũt. Rursus alibi eas nasci tradit Aristoteles, nec ex ouis, nec è genitali semine, nec è coitu, sed è putredine limi, ac cœni,quemadmodum terræ,lumbricos. Quamobrem &c. Natalis ita legit, siue ex Aristotele transcripserit,siue in exemplari suo reperierit.

c Epicureorum id cognomen est.Sic autem vocantur,quòd vigesimum lunæ diem Epicuri natalem ij colant.Cælius cap.52.lib.11.

d Quòd animus defecisset,perustis faucibus & gula feruentis eius cibi calore.

e Apyrenos fructus propriè dicitur, cui nullus est nullus: Apyrenon anguillam, μεταφοεικῶς Archestratus vocat, omni ex parte teneraam, ac succosi fructus instar, dum manditur, in ore liquescentem.

PAG. 299. *a* Apyrenos fructus propriè dicitur, cui nullus est nucleus: Apyrenon anguillam μεταφοεικῶς Archestratus vocat, omni ex parte teneram,ac succosi fructus instar,dum manditur, in ore liquescentem.

b Cum υ iu plurali numero.

c Iunius adagio, *Anguilla in strigmento.* Erasm. adagiis: *Anguillam capias:Cauda tenes anguillam:*& *Folio siculno tenes anguillam.*μετὰ γλοιοῦ.Iun.γλοίον interpretatur fæcem olei vuidam, ego verò strigmentitium muccum ac lentum,cuius suprà mentio facta est.

d ἔγχελυς enim,quasi ἔχελις dicitur,διὰ τὸ ἔχεσθαι, ἢ ἐσὶ ζωγρεῖσθαι ἐν τῇ ἰλύϊ:eo quòd in cœno retineatur, ac capiatur.

e Iliad φ.

f Scamandri, quem igne Vulcanus iniecto perussérat, ne Achilles exundantibus illius aquis hausțus periret.

g Apin.

PAG.300. *a* Anubin.

¶ *Recepto*:in text.leg.*receptos.*

b ἀπαργωθέοι, mutilati vel recutiti & apellæ, vel castrati.Herodoto libro 2.Ægyptij sacerdotes semper radunt caput, quod genus est τῆ ἀπαρχῆς.Apud Homerum Ἀπαρχόμενοι κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλεν. Idem scriptor eodem loco tradit Ægyptios virilia circumcidere,vt mundiores sint.

c Indignãtis contemptum fuisse numen suum.

d Aristophanes τὰς ἐγχέλεις ἐν πίτυλοις λοχωμένας, φησὶν,in betis parere.

e λιμνοσώματοι. quidam λινοσώματοι, corpore instar lini cãdido. Citantur rursum & hi versus paulo post.

f Desunt quædam è quibus probetur anguillas betis operiri solitas.

g Ad verbum possidet.

h Semel Plinio Rubellio.

i Alij Hiccam.

lz Appellatione quæ latè pateat.Est enim Epsetus quidam,sui ac proprij generis.

PAG. 301. *a* Speciatim nominatas.Vide Rondel.

b Iunius adag. *Dædali machæra.*Erasm.prouerb. *Dædali opera.*

c E Perinthia Menandri partim conflata est Andria Terentij, in qua videtur locus hic sic expressus, Etiam puerum conueni Chremi inde abiens:olera, Et pisciculos minutos ferre, emptos obolo,in cœnam semi.Victor.c.8.5.Var.

d Albo hepate.Rond.

e Fortassis,Colias.Gesn.Rond.

f Pulpamentum caudæ proximum.

g Omnia hæc nomina propria mariti, vxoris, filiarum. Aliàs tamen piscem Ichthys significat: Hesychia quietem: Galene tranquillitatem. Quidam pro Galene,legunt Glanin.

h Pinguescit post latebram,vt inquit Theophr: Gesn.ex Arist.

i πολυκύματος ὤν.Natalis verò & Gesn. πολυαίματος.Sensus est, quamuis in alto degere nõ prope littus soleat, nec inter scopulos & saxa, tamen latitare, & abdi, nec certo anni tempore in alto reperiri.

lz Deorum matri, cui porcam & suem immolabant. Est autem Thynnus veluti porcus marinus,vt paulo pòst dicetur.

PAG.302. *a* Eras.prouer.*Thunissare.*

b Citan

b Citantur & hi versus pag.300.

c μεγαλόπλυτα, magnis diuitiis comparanda.

d Siue piscium, siue quadrupedum. Locus restitutus, ζοχαστικῶς.

e Cum illis se torrere, & ita pœnas luere stultitiæ suæ. Dictio *generosè* ad Neptunum referenda.

Pag. 303. *a* Locus is Athenis fuit profundus, puteo similis, in quem noxios præcipitabant.

b Ad verbum frixos, tostos, φρυκτούς.

c κλεῖστες: alij κλεῖδια, partes branchiis & faucibus proximæ.

d Hæc thynnorum differentia pro ætatis varietate, suprà explicata est.

e Videtur hoc tanquam prouerbio dici in fastuosos & arrogantes, quasi eo sit ingenio thynnus.

f Quales edunt in opere suo fabri.

g Erasm. adag. *Thynni more.*

h βορβορώδες: alij cœnosum, limosum.

i Erasm. adag. *Thunnissare*, scribit ἀθέρα. Hesychius legit ἀφαρεύς.

k Pulpamentum caudæ proximum.

l Byzantij ea lautissima est ac frequentissima.

m Quam duram vocant.

n Absque condimento.

o Suauia.

p Exolescet ac euanescet gratus sapor.

Pag. 304. *a* Ideóque abominandos esse nec attingendos.

b E diuersis fabulis citari hos versus paulo pòst notatur.

c Hæc magis pertinent ad superiorem disputationem de anguillis, quàm ad hanc de thynno.

d τῆς πλώτου.

e Medicatrice, vel saltrice.

f Edulium siue condimentum ex intrito allio, cepa, caseo, ouo, porro.

g κόλλικες, panes qui seruis dabantur.

h Ob pinnam erectam cristæ modo, quæ incipiens à capite continenter ad caudam vsque porrigitur.

i Quasi agninum: quòd agni demisso capite, parte posteriore sublimi ita saltant.

k Absque spinis, & squamis.

l Citantur & hi versus posthac, hoc lib.

m Quia morsu venenata est. Vide Rondelet.

Pag. 305. *a* Lumbrici.

b ἑρπύλαι, Gesn. exponit littorales & sessiles vermes, multis ac longis pedibus repentes, idoneos piscibus inescandis: Quàm rectè, non discepto. ἑρπυλλίδα Hesychius exponit τέττιγα, cicadam marinam, Rondeletij μαίπν, cui optimè conuenit epitheton, δολιχόπους.

c Saxis aqua marina madidis insidentes.

d Quo escam piscatores condunt.

e Non κίχλαν.

f Scylla, Scilla, gluten, hirudo, certamen, merges.

g Nebula, germen, stirps, splendor, cunum, mullus, turdus.

h Turdus inter saxa degit, non quelibet, sed vbi frequens alga est. Oppianus.

i Glaucos. Secundum genus Rondeletij.

k Membrades.

l Primi generis, Rondeletio.

m Rubentem: vndecimum genus Rondeletio.

n In nostris exemplaribus, Chromis. An Cremys, Chromis, χρεμὰς, & χρομὶς, diuersi pisces sint, vide Gesn.

o Id est Apro. Capriscо magis hæc conuenire quàm Capro quidam putant.

p Nassæ, fiscinæ.

¶ *Tenentes, Maris calculos commouere non solent*, in text. leg. *nec tenent, Nec maris calculos commouere solent.*

q Aprum lautissimum piscem hæc significant, nec videndum nec gustādum iis, qui in eo piscando non laborant, vt agricolis.

Pag. 306. *a* Prouerbij specie id docet nihil esse tam lautum, prosperum, lætum, cui non sit adiuncta quædam molestia.

b Libro de voluptate, lautitiis, cupediis. Sic interdum suam Gastrologiam is vocauit.

c Esse amphibium.

d Cùm aquis egressus & solis radiis exustus in flumen redire non potest, quemadmodum & flutę exsiccatæ sole demergere se amplius nequeunt.

e Detracto litera δ.

f Desquamato, exossato, edorsuato.

g Vel Musculos, vel Capriscum piscem, de quo vide Rondel.

h Gammaros lege in opere Rond. cap. de Squilla cælata.

i Porcum, ab arena dictum, quòd arenā rostro fodiat, vt lutum sus. Gesn.

k Qui voracem ingluiem vestram satiet.

l Hic Leuciscos genus ad omnes Mugilū species. Cestreus. Mugil speciatim dictus: Cephalus, Capito: Chelon, Labeo: Myxinus, Muccosus, Leuciscі species.

m Ieiunum: idem est cum Cestreo, Nesti, Perça, Sargino, Rond.

n Asperum echini modo lapillum.

o A similitudine verticilli, quo fusum mulieres aggrauant. Rond.

p Cap. 11.

q Cestreos speciatim dictos.

Pag. 307. *a* Lib. 8 hist. c. 2.

b Paulo post, Cestreum vorat lupus.

c Vesparum instar: vel, vt alij, cuneorum, crassiorum suprà, infrà gracilium, & quadratorum.

d Paulò post, Didactylæos, quasi bis digitales.

e Coracini.

f Ab aliorum iniuriis abstinentes qui tamen ab innocentia sua nihil laudis aut compendij reportant. Erasm. adag. *Cestreus ieiunat.*

g Ea vox significat hominem simplicem, ac minimè versipellem.

h Famelici. malè pasti, malè curati.

i Alludere poëtam ad Cestrinam Chaoniæ partem Erasm. adnotat.

k Iunius adag. *Mugilis vitam degere.*

l Lauat, balneo vtitur.

m Alij: vesperi & serius accedens: vespertinus.

n Quinto, quo mulieres à cibo abstinebant: tertis enim diebus nouem fœminæ in Casto Cereris erant. Virg. *Perque nouem noctes Venerem, iactusque virilis, In vetitis numerant.*

Pag. 308. *a* Coctus cum oleribus. Ansères oleribus minutim concisis nutriuntur, cum farina, & auena.

b Astutè, callidè. Sic apud Erasm. adag. Θεσσαλὸν σόφισμα.

c Mutus,

c Mutus, indoctus. Vulgare est prouerbium. *Pisce magis mutus.* vide Plutarchum lib.8. Sympos. quæst.8.

¶ *Canis.* Cynicus philosophus.

d Hæc analogia si vera est, Anguillæ ἔλλοπες non fuerint.

e Cynicos philosophos per conuitium sic appellat.

f Citatur & hic versus.pag.307.

Pag. 309. a Corruptus hic locus totus ex Aristotele restitutus est.

b Qui maximi sunt, vt minimi albi, medij nigri.

c Quòd thynnos à patre captos eluceret.

Pag. 310. a Τὸ μῦος.

b Eras.adag. *Mulli præstantiores asinis.*

c Plin.cap.vlt.32. Thurianum tomum, siue Xiphiam. Vide posthac.

d Quod enim Ouidius & Oppianus scribunt rete circumdatus, arenam cauda fodit, & iacens, rete quod supra trahitur, effugit.

Pag.311. a Eras.adag. *Labrax Milesius.*

b AEtoliæ ciuitatem.

c Thessaliæ lacum. Natalis legit, Boehen. Mari vicinus is est. Strabo.

¶ *Excellentes*: Romani eximios putarunt, qui Tiberis vorticibus & aqua inter pontes vrbis iactati essent. Horat. Satyra 2. lib 2. *Vnde datum sentis, lupus hic Tiberinus, an alto Capitus hiet? pontésne inter iactatus, an animis Ostia sub Tusci?*

d Quam detractam vendat fabris ligna polituris ac læuigaturis.

e Fortassis, vt Lupi hepar gustu suauissimum seorsim venderet, quod assum & Arantij mali succo conditum, gallinaceo anserinóque delicatius est. Rond.

Pag.312. a Raia lævis. Vide Rond.

b Corruptus hic esse locus videtur.

c Leguntur hæc in libello Theophrasti de piscibus, quem nos vertimus.

d Belli societate.

e Lampetram vulgi.

f Sturioni vulgi.

g Exitiosum hominem, & autorem perniciosæ calamitatis olim & Murænam vocarunt, & Viperam, & Draconem. Comicus, ὦ πρεσβῦτ', πιερέγωγε, μύραινα. Iunius adag. *Muræna*, ex Suida.

Pag. 313. a Et Siciliam, freto quod Rhegium à Messana dispescit. Varro apud Agellium cap. 16. 7. laudat Murænam è Tartesso, Pelamidem Chalcedoniam, Asellum Pessinuntium, Rhodium Elopem, Scarum Ciliciũ, Pectunculum Chium, Ostrea Tarentina.

b Martialis Gerres,

c Κυνὸς εὐνὰ, vel εὐγλώ. Massarius Cynossema: legendum puto κυνὸς ὀσμὴ, quia post coitum is piscis ferinum quidpiã oleat, instar canis marini, quemadmodum & Mænamas: ob id dictus τράγος, id est Hircus, cui natura simillimus est. Citatur & hic versus sub finem huius lib.

d Vilissimos namque, minimos, & contemptissimos pisces habet in delitiis Hecare. Eras.adag. *Hecates cœna.*

e ἀνθρωποφάγος. cum accentu in penultima, hominum vorator: ἀνθρωπόφαγος cum accentu in antepenultima, quem homo vorat. Quidam ἀνθρωποφάγους magnos & pretiosos pisces vocant, propter impẽsam, qua luxuriosum & prodigorum opes absumunt. Gesn. Citantur & hi versus lib. 8. sed deprauati in codice Græco.

f Eras.adagio. *Perca sequitur Melanurum.*

g αἰσχρὸν, turpem. Rond.

h Nigrum, squallidum. Rond.

i ἀτενίζοντας. metaphora sumpta ab oculorum intento & defixo conspectu.

Pag.314. a Torpore afficere.

b Torpidas reddidit.

Pag. 315. a Sub. escis.

b ἐρεώς.

c Iunius adag. *Ambitiosior Cleophonte.*

d Mortuam in mare te abiicient.

e Εὐθέως εἰρηχ' ὁ πωλῶν πλησίον τὰς μεμβράδας, οὗτος ὀψωνεῖν ἔοικ' ἀνθρώπου ἐπὶ τυράννῳ. Statim propinquis dicit qui vendit Membradas, Tyranni modo obsonari videtur homo. Nempe quod regius piscis Orphus sit, Membras plebeia. superioribus hæc addita rem clariorem faciunt.

f Oceano tam vasto, vt olim prouerbio iactatum sit, vltra columnas Herculis ἀπέρατα πάντα εἶναι, vide prouer. Ad Herculis columnas.

g Τὰ χλείδια.

h Ideo quòd assulis quernis similia sint Plin.

i Asinus, & Asellus.

k De Asello Galerida, siue Acipensere hęc intellexit Rond.

l Falsum hoc esse Rond. disputat. Iun.adag *Asello similis* ἐν χειλίᾳ. Diuus Clemens lib.2. Pædagog. ἐν γαστρί.

m Ποικιλογάστρες. Iunius ex Epicharmo ἐκπαπιλογάστρες, portentoso ventre, ob cordis situm.

n Merlanus noster.

o Acipenser.

Pag. 316. a Canterus cap.5.4.

b Polypus.

c Alcinoum, & OEdipum.

d Eras.adag. *Bis septem plagis Polypus contusus.* Plutarch. libro De communibus notionibus aduersus Stoïcos.

e καπεδίοντι: Deuoratore, Gurgite.

f Subaudi prudentem esse volo, aut eiusmodi quidpiam aliud.

g Plutarch. in naturalibus quæst. ex Pindaro: & in libro De Solertia animalium, ποντίου θηρὸς χρωτὶ μάλιστα νύσσει παφόρων πάσαις πολίεσσιν ὁμιλεῖ. Marinæ bestię colori mentem potissimum aduertens in vrbibus omnibus versatur.

h Papauer quidam interpretatur. Ab oblonga figura potius ego dictam sic arbitror.

i Mollibus enim viscera nulla sunt, sed partes quæ visceribus portione respondeant. Rond. cap. De sepia.

k Tortili vibrata Pampino. Plin.

l Olerum syluestrium hęc nomina sunt. Iunius adag. *Agrestibus oleribus victitat.* Quamuis Hesych. βράκανα olera syluestria esse tradat, vt & ἀνθρίσκοις, quidam tamen legendum esse putant λαχάνοις.

m Strobilus Hesychio, Cardui species: mihi verò potius, Cardui caput.

n Eras.adag. *Exos suum rodit pedem.*

o Præcisa brachia renasci, vt lacertis caudas, autor est Plinius.

Pag. 317. a Πολυπλόκῳ Apud Plutarch. πολυχρόᾳ, versicoloris. Hos Theognidis versus interpres Plutarchi sic reddidit, *Polypodis fac morem imiteris versicoloris, Cui subit is semper fit similis lapidi.*

b Eras.adag. *Polypi mentem habe.*

c Amphi

c Amphilochus Amphiarai & Eriphyles filius. Eadem fere citantur principio lib.12.

d Nautilium, siue Nauplium, Mutiano, siue Polypi ouum.

e Mares à coitu. Oppianus.

f Vide quæ apud Plinium refert, Trebius Niger de prodigioso Polypo solito noctu è mari exire in Carteiæ cetarias, & illic salsamenta populari.

g Falsam esse illam opinionē monstrat Rond.

h Porrectum ad medium vsque brachium, totúmque in narem fœminæ inser. Rond.

i Ex litera Theophrasti correctus locus.

PAG. 318. a Et si quid pauoris interueniat. Plinius.

b Colore mutabilem.

c Scriptum est hoc epigramma in gratiam Silenææ Smyrnensis quæ Nautilon in templo Veneris Zephyritidis dicauerat.

d Iuliopolis Ægypti ciuitas, ab Alexandria distans passuum duobus millibus.

e ἀρίσκιστον, ita suspensum, vt vndique videri possit.

f Placidum vt mare sit.

g Selenæam.

h Zephyrion Ægypti promontorium, in quo extructo delubro Arsinoën Philadelphi vxorem Veneris Chloridis & Zephyritidis nomine Ægyptij coluere. Vide Scaligerum in Catullum, & Turnebum cap.7.1. Animaduers.

i Turn.cap.7.1.

k Πετραῖον.

l Ποτιναι, alij ποτῖναι, alij ποτῶναὶ, volucres. Loligo extra aquam volitat.

m Vel, auis Rubeculæ, vel Cerinthi, siue glutinis, quo fauos apes obturant, ne spiritus interueniat.

n Qui pisces Grææ sint, nondum constat. Graas serpentis genus memorat Arianus.

o Σέλαχος Arist. quòd pedibus carens, branchias habet, & animal parit, Plinio, cui pro spina cartilago est, ὅπ πραχὺ τὸ σῶμα ἐν νυκτὶ σέλας ἔχει.

PAG. 319. a Hæc indignabundus piscator ideo loquitur, quòd Paguri ἐν πέτραις πάγροις, id est præcipitibus ac editis locis versantes piscatores vitent, nec facilè capiantur. Iunius adagio, *In Paguro sapientia.*

¶ *Venandis paguris*: ad verbum: *In paguris.*

b Strophades insulæ duæ ante Pylum, vicinæ Sphacteriæ. Strabo.

c Erasm. adag. *Sequitur Perca sepiam.* Vide Gesn. cap. De Melanuro.

d ὀξύῤῥιχοι hic epitheton, aliàs piscis genus.

e Acum.

f De iis quæ in animalibus obseruantur.

g Πλατυπώτοις λιβάτοις. Hoc conuenit omnibus planis piscibus.

h Tam stupidis, illos vt pisces crocodilo duriores & insuauiores, lautos esse putent.

i Hanc emendationem Rondeletio debemus, egregiam sanè.

k Intestina Scari violam olent, nec magis eximenda, & abijcienda quàm Ascolopacis. Rond.

PAG. 320. a Vt noctu secedat in penitiores recessus maris.

b Τειχιόεσσης, vt apud Homer. Iliad. C πρωθά τε τειχιόεσσι. Leopardus cap.4. 10. τειχιόεντα intelligit, agri Milesij vicum, cuius mentio fit paulo post hoc libro, & rursum octauo.

c Non exenteratum.

d Ne tostus contactu exuratur.

e Instillans, nempè, oleum.

f Μήρυκα, id est, Ruminalem, Aristoteli.

g Horum versuum postrema pars paulo antea citata est. Deos, locupletissimos viros Gesnerus exponit, & vt Græci dicere solebant, τὲς ἐχόντας.

h Tenera, & stabilis.

i Χονδρώδης. Rondel. legit σαρκώδης. Gesnerus nihil mutat, & cartilagineum, callosæ, firmæ, duræque carnis intelligit, non σάλαχος. In cœna Matronis libro 4. Φύτλα dicitur χονδροφυὴς, sed alio sensu.

k Plin. cap. 11. 32.

l Ποικίλοι, non αἰόλοι.

m Τὲς σαύρας. ita Gaza vertit.

n Χύλῳ, sapore.

o Cibi condiendi peritus doctor.

PAG. 321. a Τὲ παχέος. A cubito ad extensum minimum digitum ea mensura est.

b Mormyri.

¶ *Scombri*, &c. in text. leg. *Adsunt & varij Scombri, Thynnique minores.*

c Vel, dum eum venantur piscatores, vel, dum cibum venatur sibi.

d Ἐπιπλέοντας è littoralibus saxis prodeuntem.

e Λινοπλησέστατον λίνον rete Gesnerus interpretatur, non lineam: & astutum ideo Sargum dici putat, quòd reti proximus aliis atque aliis locis sæpe cùm appareat, non tamen ingreditur, sed piscatores eludit.

f Captus enim, qui hamo tenetur Sargus, lineam scopulis atterit, vt euadat. Plin.

g Mugilum speciem Sarginos esse vide apud Rond.

h Alios à Sargis.

i Natalis legit, εὐώνοι, viles.

k χρυσόχαιμος. malè hactenus scriptum fuit ἐρυθρόχαιμος.

l Piscibus quos antea nominauerat.

m ἁλίζωοι πορκῆες Rondeletium non rectè legisse πόρπες Gesnerus adnotat. In exemplari nostro ἁλιζωνοι legimus, quam lectionem si probamus, Halizoni maritimi populi sunt vicini Cariæ, Mysiæ, Lydiæ: aut, vt alij malunt, gens Pontica.

PAG. 322. a Per iocum piscis nomen effert, tanquam viri, ἀπὸ τῆς βοῆς: vt salpes ἀπὸ τὸ σαλπίζειν.

b A colorum varietate. τὰ γράμματα, picturati tapetes. Vide Rondeletium.

c Dentices Columellæ.

d Siculo.

e Lacertus.

f Μάσσον, μεταφορικῶς, aspergito. Sic antea idem poëta dixit, πυκνῷ σιλφίῳ πατάξαι.

g Paulo ante, Trincus.

h Ob colorem fortasis Attagenī similem.

i Σκίαινα.

k Sciathides.

l Λοφίαν. Vide Rond. capit. De Centrin. 1.

m ἀγρόμυον. Natalis ἀχρόμυον, irretitum.

PAG. 323. a Sudes, Plinio. Rond. parcius altere quàm Congros multis rationibus ostendit: itaque ex illius iudicio (minus alere) scribendum puto. Idem repetitur lib. 8

b Hæc modò citata superuacua videntur.

c Caussa: ludus: fascia: domus.

d De hac re consule Rond.

e Τῷ ἰδύρῳ. Bouis triplex est ventriculus: κεκρύφαλος,

φακὸς, reticulum: ἄνυσρον, omasum. Echinus.

f Μυκλὴρα Fistulam qua coëunt, & pariunt, ita vocant. θ.

g Κυΐσκονται. Rond. autem, Perseuerant in edendis ouis dies quindecim.

h Καταφυσᾷ, καὶ γίνεται σηφά. Gesn. ouis, tanquam cum spiritu, genitalem humorem offundit, (muccosum ac viscidum) quo agglutinantur, solidescunt, viuiscunt, & augentur.

PAG. 324. *a* Suffusum in sugillatione cruorem.

b διαλαβεῖσαν. Natalis legit, διαλαβών.

c Τὰ πτερύγια, in vtroque latere particulas, velut ex minutioribus auium plumis compositas, de quibus lege Rond. Ita vocauit & Sotades antea.

d Mullus.

e Foramen, splendor, rugum.

f Ἀπὸ τοῦ ἅμα ἰέναι.

g Ἀπὸ τοῦ σκαίρειν. vel σκαρίζειν.

h Sed limo, arenosa terra, pluuia.

i Ἀπὸ τοῦ δύειν.

k Post tertium partum Rond.

l Imberbes Mullos, Gesn.

m Ὀμφαλότομον. Huic fortassis vmbilicus podexve, quàm aliis congeneribus patet magis, aut minus rotundus est, vnde sumptum epitheton.

n Εὔδιον: vt coniecto, quòd in summo mari natans tranquillitatem promittat.

o Ob solidorem duritiem suauior, quàm anterior, & quia magis exercitata.

PAG. 325. *a* Erasm. adagio, *Hecatæ cœna.*

b Vel, à Mullis: vel ab Athenarum loco Trigla, vbi Triglantinæ Hecatæ sacra faciebant.

c Massarius Catulum: τὸ σκύμνιον. Is certè piscis γήθειος quoque dictus maculis Bacchi Linces æmulatur.

d Pudendi virilis.

e Erasm. prouerb. *Aphya in ignem.*

f Πολύϊστωρ: multarũ rerum cognitione præditus.

g Castellum prope Trachinam, Stephano. Vide supra pag. 320. posthac.

h Æxonia vrbs Magnesiæ. Æxone, tribus Cecropidis vicus. Citantur & hi versus posthac.

i Sub huius libri finem hi quoque versus iterum citantur.

PAG. 316. *a* ἐν τοῖς ὠφελίμοις.

b Fottassis Aceanes Gesneri, Quidam, Anthiæ, Turdi, variúsque Trachurus.

c Æoliæ, Turdi Elopes, variúsque Trachurus. Gesnerus sic correxit.

d AVlopias, Anthiæ genus quartum, dictum à cauis oculis.

e Circa solstitium.

f Ablatis interaneis. *g* Teuthis.

h Atramentum mollibus esse omnibus Aristoteles affirmat.

i Teuthis, loligo pusilla: Teuthus, grandior. Teuthidis alia nulla partitio est: τῶν πευθῶν verò alius maior, alius minor.

k Quidam: σπωίαις, Sepiis.

l Oppida hæc duo EVbœæ.

m Purpuræ.

n Ὗς, Sus, Porcus, Capriscus, Rondel.

o Tanquam, Suculæ.

p Vel paruũ Cantharũ: vel Cãthari fœminam.

q Obsonij variis modis parandi magister ingeniosus.

r Principio, cùm incipiet coqui.

PAG. 327. *a* Λοφίαν. Vide Rond. ca. de Centrina.

b Quòd terrestris suis more, is piscis arenam rostro fodiat.

c ἀλοώμενον, vagum & errantem quidam.

d Apud Plinium, cap. 8. 3. Imacarenses, perperam, pro Hyccarenses.

e Quem vltimum inter pisces reti circumuentos inuenio.

f Rondeletio id dubium est.

g ἀκμάζειν: velut in ætatis flore, carnosũ, pinguẽ, suauẽ, ac succulentũ esse. Rond. legit, τίκτειν, parere.

h Suprà in Orpho hæc citantur ex Platone in Cleophonte.

i Ori suaues.

k Non facilè excerni.

l In exemplari suo hæc Natalis legit, in meo desiderantur.

m Anguillarum.

PAG. 328. *a* Mutilus hic locus integer citatur pag. 282.

b Ciuitas ea Macedoniæ est, Philippi & Alexandri natalibus clara.

c Epitheton sumptum à Veneris cognomine.

d Mare subeunt.

e Mænarum fœtidos mares, post fœminarum conceptum.

f Vel spinosas: vel arida carne: & quæ succi parum præbent.

PAG. 329. *a* Quòd dum in mari natant, exiliant sæpe.

b A viridi, ceruleóve colore oculorum.

c ἀρείονες: præstantiores.

d Alij: qui Trichidum primus in muria.

e Pisciculorũ minutorũ, qui in pruna assantur.

f Scortorum, quæ tum Athenis famosa fuerunt hæc nomina.

g Athenienſem, vt suspicor, familiam, à Mullis cognominatam.

h Anagyrenses, populus tribus Erechtheidis.

i Colore nigros, κορακιῶντας.

k Ciuem quendam Salamine oriundum.

l Hæc vox Ranam significat, quam poëta marinam intellexit.

m EVbœæ ciuitate.

n Thratta Alausa marina, parua, arida, exsucca: Thrissa verò idem piscis aquis dulcibus, in quas migrauit, opimatus, & succulentus.

o Mnesimachi.

p Hæc & piscium nomina sunt, & meretricum.

PAG. 330. *a* Sub. lati sunt, vel quidpiã eiusmodi.

b Vel Orthragoriscus, vel Capriscus.

c Oculatam soleam esse Rondeletius putat.

d Vel EVbœam: vel insulam quæ sita est ante Ætoliam.

e Lati piscis genus, Passeribus cognatum Parisiensibus, *Turbot*. Monpessulensibus seruato veteri nomine, *Rhomb.*

f Vide pag. 243.

g Alij, lacti similis Rhõbus. Quod Sicula plebs coagulat.

h Χόλικες.

i Intestinum, è quo fit lucanica.

k Χορδὴ. Sinuosus intestinorum anfractus.

PAG. 331. *a* Hinc emendanda in Theophrasto scriptura. Vide Plin. cap. 9.

b Qui ob hyemem rigent, glacie circundati, Theoph. codex Græc.

c Addita hæc è Theophrasto.

d Nulla est fluuiorum inundatio, aquarúmve

collectio.Theophr.

e Nullus feruentium aquarum,cod.noſtr.

f Eraſm.adagio, *Magis mutus quàm piſcis.* Cleitor Arcadiæ lacus,vel fluuius,& oppidum.

g Eum Apri nomine pinxit, & deſcripſit Belonius.

h Plinio Aornos, Epiri locus, ab exhalatione quæ auibus peſtifera eſt,dictus. Pheneum Arcadiæ oppidum,& lacus. Lego ex Pauſania in Arcadicis Aoranio. locus. Lego ex Pauſania in Arcadicis, Aoranio.Notus eſt ἄορνος lacus,vicinus Baiis.

i Siciliæ.Plin. Vel caſtello,vt idem cap.2.26.

k Oppidi EVbœæ,Plin.qui & cap.2.32.ſcribit, anguillas in Iouis Labradij fonte inaures additas gerere.

PAG.332. *a* Idem Strab.lib.4.

¶ *Iliberis*, ciuitas, hodie *Couleuure*: Ruſcino, *Perpignan.*

b Ceſtreos,Straboni.

c Vagam & errabundam fluuiorum aquam. Quidam,Prope munitiſſimas arces, Salſas, & Locatam,in ſolo paludoſo, arbuſcularúmque plurimarum ſuſpenſis radicibus, aquis peruio, tales piſces etiam hodie reperiuntur.

d Mænæ.

e Quæ placido mari circa littora paſcuntur. Quidam pareudiaſtas legunt.

f Ceryli Alcyones mares:Trochili,Gallis Beccaſſines:Elorius, Gallis Corlis:Crex, Geſneri Falcinellus, aues, cùm mare perturbatum non eſt, in littoribus verſantes, victum vt comparent.Hæ tamen, Alcyone dempta, quamuis ſint Parendiſtæ, piſcibus non victitant,ſed vermiculis,& interdum conchulis.

g Βρόγχος.Plin.ca.19.9 haud rectè legit,*βραγχίους.*

h Pauſaniæ lib.8.Clitor amnis influit in Aroanium:in Aroanio verò piſces capiuntur *ἀλιεῖαι*, ſic dicti à varietate coloris, quos fama eſt voci Turdorum ſimilem ſonum edere. Cùm tamen is ſcriptor piſces illos captos obſeruaſſet ad occaſum vſque ſolis,quo tempore eſſe maximè vocales aiunt, nullam ſe vocem audiuiſſe narrat.

i Strabo.ſub finem lib.12.

PAG. 333. *a* Prytaneo præfuerunt: ſummum magiſtratum geſſerunt:ius dixerunt.

b Sarmatia,& Bulgaria.

c Diodotum cognomine Triphona, cuius meminit Strabo libro 14. & 16. Vide Ioſephum cap. 11.& 12.lib.13.De antiquit.

d Strabo lib.16. pugnatum cum Sarpedone, non Demetrij,ſed Ptolemæi copiarum duce,tradit.

e Ciliciæ vrbem Melæ fluuio vicinam.

f Neptuno trophæum erexit, quidam. Hac de re nihil Plutarchus in Demetrij vita.

g In Lyciæ Myris in fonte Apollinis quem Curium vocant, piſces ter fiſtula euocati veniunt ad augurium. Diripere eos carnes obiectas lætum eſt conſultantibus, caudis abigere, dirum.Plin. cap.2. 32.Ælianus cap.1.12.hiſt.

PAG. 334. *a* Auem, murem,ranam,& ſagittas quinque.Herodotus lib.4.

b Vel fortaſſis, aut ficulnũ me eſſe hominem.

c Vel ἀπὸ τῆ κραυσῆ,id eſt,barathro:vel ἀπὸ τῆ κραυσειν, id eſt, κραδαίνειν, σείειν, πνάσσειν, quòd aquam natantes quatiant.

d Cyprum.

e Iuxta maris littus.

f Piſcium ingens prouentus & tanquam anniuerſaria,meſſis.

g Vide poſthac.

h Quæ de hac re & in hoc argumento adduci queunt.

i Nos tædio ac prolixitate enecauiſtis.

PAG.335. *a* Odyſſ.μ.

b Plutarch. in Sympoſ. quæſt. 8.8. nullum diis piſcem immolari ſcribit.

c Ab eo fulciri Stoicorum porticum ſcribit Cic.4.Acad.

d Philænis Leucadia,Elephantis, Cyrene ἑωσφορικὴ cognominata, & Aſtyanaſſa libros ſcripſere περὶ ποικίλων γυναίων ἀφροδισίων. Philænidem perditæ libidinis πρωτόλειαν inuentricem quoque fuiſſe aiunt, ob quam malè audiuit Sappho maſcula. Scaliger.Conſtantinus.

e Leucadis.

f Caſtorem & Pollucem.

g Iunius adag. *Philanidis commentarij.* Eadem fere lib.10.

h Libros de Alimentorum facultatibus ſcriptos.

i Ad verbum repleuiſtis.

k Quia ferè nemo ſit qui de Sardanapali molliſſima vita quidquam non audierit, cùm eius pater Anacindaraxes, quis & qualis fuerit nemo ſciat.lib.12.

l Addenda hæc fuerunt ex Strab. & libro poſt hac 12.

PAG. 336. *a* Λέλωπα.apud Strab. λέλειπται,relicta ſunt. Vt & apud Cicer.lib.5.Tuſcul. *Hæc habeo quæ edi, quæque exaturata libido Hauſit: at illa iacent multa & præclara relicta.*

b Hæc apud Strab. non leguntur:ſed eorum loco iſta:Nam hoc digitorum crepitu ne dignæ quidem ſunt res hominum aliæ.

c Odyſſ.θ.

d Eraſm.adag.*Sardanapalus.*Vide lib.12.

e Horat. ode 7.4. *Nos vbi decidimus. Quò pius Æneas,quò Tullus diues,& Ancus,Puluis & vmbra ſumus.* Lãbinus in eũ locũ: *Nihil eſt,ac ſub terra vmbra.*

f Mulierum imperio.

g Horatius,*Cuncta manus auidas fugient hæredis, amico Quæ dederis animo.* ψυχῇ χαρίζεσθαι, Simonides: ψυχῇ δίδοναι, Theocritus.

h Lapidea pila,quæ ſepulchris imponitur.

i Structum gradatim velut exiguum theatrum, in quo certamina muſicorum, poëtarum, rherorum,poëtarum, rhetorum fiebant:Vide Suidam & Pauſaniam.

k Πύλαι Amphictyonũ ad Thermopylas concilia,& conuentus.

l Lautitiis fouere ac recreare. Animam extingunt qui ſe curis & mœrore cruciant.

m Victorius cap.20.5.Var.

PAG. 337. *a* Eraſm. adagio, *Teſtudinis carnem aut comeſſe oportet,aut non comeſſe.*

b Cantionum, quæ modorum frequentamentis ſubtiliter ac ſolerter variatis, magis delectant, inuentorem ac magiſtrum.

c Piſcium auidum.

d Vrbem Ægypti.

e Eraſm.adagio, *Tibicines mente capti.*

PAG. 338. *a* Tanquã tibias:alludit ad eius artem.

b Huius meminere Plutarch. in apophthegmatibus & libello περὶ τῆς δυσωπίας, Ariſtoph. in Veſpis: Leopard.cap.23.2.

c Venuſtum iocum facit vocis ἄπιος duplex notio.Signi

tio. Significat enim ea dictio quod est aspectabile, & quod assum est.

d Conuiuium.

e Grus.

f Suprà pag. 228. Erasm. adag. *Apio opus est.* Victorius cap. 16. 7. Var.

g Pecuniam, ac nummos, quorum contactu manus sordent, & nigrescunt. Comico sale Sepias vocat, munera quæ accipientium manus inficiunt.

h Τρίγλας.

i Scorti nomen.

k Meretricis: Pudendum fortassis innuit. Est enim χάσμα in arborum truncis rima. Ex oppido Sinope Congri laudabantur. Sinopes scorti mentio & apud Iunium adagio *Sinopissare*, & rursum posthac, lib. 13. Inter meretrices Athenis celebres.

Pag. 339. *a* Vetulam fuisse innuit, cuius in verendis pilus esset horridus & crassus.

b A piscibus recenter captis sumpta metaphora.

c Salsamenti virosus odor.

d Virgines ad lenam.

e Δαιμονίως, quidam: tanquam numinis instinctu.

f Mugilum genus.

g Huius mentio fit apud Plutarchum in vita Demosthenis: & posthac ad finem huius lib.

Pag. 340. *a* Hæc vox significat & pupillam & puellam, seu virginem.

b Fœmina vsu Mandragoræ vel sopita, vel delira.

c Pisce.

d Cognati, affinitate iuncti.

e Locustam.

Pag. 341. *a* Facilè tanquam pennis euolaturum. ὄρνις gallina est, & quæuis alia volucris.

b Plutarch. in Sympos. Quæst. 4. 4. Plinius eius meminit inter nobiles pictores.

c Laudatos, probatósque ab omnibus, nec pupillorum modo egentes tutore.

d Timothei ac Niobes Charonta, vocat, vt suspicor, à se descriptum in Dythyrambis, quos de illis composuerat Hominem ingenij præfracti, quem mouere, flectere, exorare nequeas, Nioben dici Iunius adnotat, prouerbio, *Niobes archetypum.*

e Iunius adagio, *Cubitis adolescere.*

f Bibulum pedem, Laërtius: quod minus est verisimile.

g Craterem, quem ex igne ac fumo emicantibus agnoscunt.

Pag. 342. *a* Hyperidem Syrum natione fuisse, non Athenienscm, comicus innuit. Erasm. prouerb. *Iatus hians.*

b Obscuris: tanquam sepiarum atramento infuscatis.

c Παφλάζων: elatis verbis tumidus, ac insolentibus: allegoria sumpta ab aucti fluminis inundatione.

d ἀγάπημα. Alludit ad Cratetis dictum de frugalitate, δίκαιον σοφῶν ἀνδρῶν ἀγάπημα, &c. Henricus Stephan. in Parodiis.

e Dura.

f Irrumaret, aut fellaret. Quidam legunt, ἀισχρὸν κέρδος ποιοῦντος: quòd turpe lucrum sectaretur. hoc magis probo. Nam Calliam sordidum, diuitem natum, qui etiam magnam pecuniam, vt ait Æmilius Probus in vita Cimonis, ex metallis coëgerat, & qui Cimonem pro Miltiade patre in carcere mortuo, vinculis etiam publicis ligatum redemit, Seneca memorat controuers. 1. lib. 9.

g Homine simplici, ac minimè versuto.

h Raptus piscium & obsoniorum inter edendum.

i Qui multis in locis faciundum id esse præcipiat.

Pag. 343. *a* Erasm. adagio, *Negry quidem.*

b Hos vt rerum publicarum latrones poëta insimulat.

c Repræsentauit hypsipyles erga patrem & Argiuos ad Thebanam expeditionem proficiscentes, beneuolentiam. ἦπορ: alij ἦθος.

d Artificum Dionysiacorum.

Pag. 344. *a* Hemistichium cuiusdam tragœdiæ. Vide suprà.

b Expectabant omnes, vt κλαίων, id est, ploratum, diceret, at ille ἐξοφαγῶν, id est helluonatum, ex inopinato dixit.

c Palatum, cœlum.

d Erasm. adag. *Proteruiam fecit.*

e Pag. 334.

f Spermologus & auem significat, & blateronem, ac vaniloquum.

g Populi fæce.

h Anagyræus, populus tribus Erechtheidis.

i Erasm. adag. *Lampon iurat per anserem.*

k Nimia satietate.

l Quamuis cibo distentus, Mullum tamen, si adferatur, is inuadet.

Pag. 345. *a* Post hunc versum hexametron in codice Græco quidam Pentametron hoc inseruerunt: ἦλθε παντοίοις χάρμασιν αἰφνιδίως. quidam hūc, λεῖ παίτωσημᾶς λάθρα παρεισερχόμενον licet cuiuis meliorem condere, & interponere.

b Deest versus pentameter.

c Nota est de Acrisio, Danae, & Ioue fabula.

d Aspectu terribili, toruo, horribili.

e Iunius adag *Tanquam Gorgone conspecta.*

f Qui sodalibus nihil cibi reliquerat: Laërtius.

g Laërtius addit, quotidie.

h In Laërtio hæc non leguntur.

i Macedoniæ rege.

k Obsonia vorare.

l Turdos venari.

Pag. 346. *a* In obsoniorum apparatu. Videntur quædam hîc deesse.

b Musici vocant, ad octauam vocis ascensum: conuiuarum singulis adducendum esse scortum significat.

c Erasm. adagio, *Ionicus.* quidam λάιδας μυκωνίας retinent: & ita dici putant, quæ vltro, etiam non accitæ, adsunt. Erasm. adagio, *Myconius vicinus.*

d Promontorium, qua mare subit Alpheus. Plinius.

e Ad ostium Alphei extructor Strabo. De Alpheo & Arethusa. vide fabulam apud Pausan.

f Eretria, locus in Athenensi ora: & ciuitas EVbœæ, non procul ab Euripo. Strabo lib. 10. Eretrienses in pretio fortasis pisces fuerunt.

g Absque illius permissu: vel, quin prius ad illam ferrentur, vt quos vellet, sibi deligeret.

h De Derceto & Atergatide multi multa. Vide Gyraldum.

i Hæc addita, res vt clarior sit. Imaginem deæ

ſuperiore parte fuiſſe ſimilem fœminæ, inferiore, piſci, tradunt ſcriptores.

k Fortaſſis, magnum: in verſibus nulla fit ſacri mentio, ſed magni.

l Duarum Balearidum, & Ebuſi regi, quæ res fabulis poëtarum locum fecit, vt tricorporem fuiſſe crederetur.

m Hæc loquitur paraſitus impudēs, mendax.

PAG. 347. *a* Piſcem: vel, blateronem.

b Ad te audiendum.

c Vlpianus.

d Iunius adagio, *Spinas colligere.* Suprà pag. 97.

e Vel ahenorum, lebetum & cacaborum veluti portitor, qualis eſt apud inferos Charon: vel ollarum & apparatus coquinarij ſtudioſus.

f Quidam: an in ſpina videnda ſint hallucinati.

g Τράγων, maritima planta aculeata. Hæc μεταφοεικῶς.

h Cartilaginis inſtar durum, minimè veſcum, abijciendum.

PAG. 348. *a* Eraſ. adag. *Citius Telegoræ donauerim.*

b ἐκπόντες. Leopardus cap. 23. 9.

c Eraſm. Simulata beneuolentia emptum piſcem Telegoræ aduexerunt, quem cùm ille libenter, &c. adag. *Nullus, malus, magnus, piſcis.* Idem hoc prouerbio & altero, *Telegoræ citius donauerim.* legit perpetuo Telegoras.

¶ Et *Naxiorum*: in text. leg. Naxiorum.

¶ *Cum Apollinis* in tex. leg. & Apollinis.

d Σὺν θεοῖς. Græcis nunc ſignificat, collectum numerum, quo modo intellegit, nunc quod Latini dicunt, deorum ope, deorum virtute, diis benè fauentibus. Eraſm. prou. *Cum deo quiſque gaudet & flet.*

e Vrbem Cariæ.

f Oppidum Macedoniæ.

g Παλλόμυς. Leopardus cap. 3. 10. Vide apud Eraſm. adag. *Bos ad præſepe.*

PAG. 349. ¶ *Calices*: vacuos & exhauſtos.

a Σωπόμως. Eraſm. affatim.

b Quos ludos impenſa ſua exhibere decreuiſſent.

c Adeò vt propemodum maior eſſet præconum numerus, quàm ciuium, Eraſm.

d Hæc vox ſignificat & præconem, & Buccinum concham, non quidem clauatam, aut aculeatam, ſed tuberculis multis eminentibus aſperam & inæqualem, Buccinum pro aculeata. Purpura dixiſſe videtur Stratonicus. Negligenter Eraſm. Ne ingrediens præconis pedem offendam.

e Hæc fieri ſolebant cùm ingens aliquod malum metuebatur, id dij vt auerterent.

f Eraſm. prouerb. *Aſinus ad lyram*: cùm ſcitè caneret voce, cæterum lyra non perinde vteretur.

g Olim aſinus ad lyram dictus eſt, nunc verò Bos eſt ad lyram. Eraſm.

h Et ad Stratonicum & ad regem hoc referri poteſt.

i Vide Leopardum cap. 10. 1. Emend. Ei debetur huius loci emendatio, ac explicatio. Machonis comici verſus ſunt.

k Eraſm. ſcribit, offenſo rege Cypriorum Nicocle venenum bibiſſe, & mortem ſic oppetiuiſſe.

l Abi alio Scytha: dictum veluti prouerbiale in eos qui aliū pro alio vel nominant, vel obtrudunt: quaſi diceret, ſeipſum, ac neminem alium. Quidam putant verba luſus puerilis fuiſſe, in quo vnus tectis oculis à quodam circumſtantium percuſſus, eius quem arbitratur tetigiſſe nomen profert, ſi aberrauerit acclamante toto cœtu Θ' ἄλλη σκύθα: Abi aliò, Scytha: quære alium quem nomines. Inter Stratonici apophtegmata, Eraſm. credo quia corruptiſſimum eſſet, non recenſuit, alia multa perſecutus. Cuiuſdam qui Athenæum ſat diligenter triuit, & putauit hîc ludum ſignificari, quē πολλαβίζειν Pollux vocat, leuem, ne dicam futilem coniecturam, oſtendiſſe fere piget. Vt arbitror vetus huius loci ſenſus eſt, Citharœdi temeritatem, arrogantiam & ineptias ægrè ferens Stratonicus, exclamauit: Hinc, abi, & faceſſe aliò, Scytha, nempe, barbare, & artis quam profiteris, omnino rudis. Scythæ muſices prorſus ignari ſunt, quoniam, vt dicebat Anacharſis, vinum apud illos non naſcitur, & alioqui omnis ciuilitatis ac humanitatis expertes. In Græco lego: ἐκ τοῦτον (ſub. μαθητὴν) ἔτι, ἀλλ' αὐτὸν (ſub. ὃν δείκνυται.) Θ' ἄλλοσε Σκύθα, & legendum: Non iſtum (ſub diſcipulum) hic (oſtentat) ſub. ſed ſe ipſum. Abi aliò, Scitha.

m Vinum ſibi affunderet. Eraſm. Sic ſolent plerique ad quietem ituri bibere.

PAG. 350. *a* Miſerrimi. Eraſm. in Apoph.

b Aduerſus malè canentes cithara. Eraſm. Repetitur hoc dictum paulo poſt.

c Thymelicos. Cœlius, ex EVſtathio. Vide Leopardum cap. 23. 10.

d De verberibus puerorum Lacedæmoniorum, ad aram Orthiæ Dianæ, & in illis perferendis admirabili conſtantia, vide Plutarch. in Laconicis inſtitutis, Senecam cap. 4. lib. De prouid. & Tertullianum in Apologetico, & lib. ad Martyr.

e Excorientur. Plutar. in Lycurgo.

f Iliad. *m*. Eraſm. adag. *Alia dantur, alia negantur.* Plin. Secundus epiſt. 7. lib. 1. alio ſenſu de ſe id dixit.

g Vt ſentio.

h Trabes. Oratione Latina exprimi non poteſt ſermonis Græci venuſtas. Senſus eſt manifeſtus.

i Auditoribus qui te ac tuos filios ineptè canentes patienter ferant.

k Qui bonas & liberales artes ab illis didicerint.

l Τῆς ἀμουσίας: quòd Muſarum nihil habeant.

m Harmonia Martis & Veneris filia, Cadmi vxor: item concentus muſicus. Hinc iocus: *Cadmi vita fuit calamitoſiſſima, Qui malè & miſerabiliter canit, is Cadmum canit.*

n Significat diſcipulum eſſe potiùs quam magiſtrum, aut chorum ipſo doctiorem. Eraſm.

o Eraſm. adag. *Semper Ilio mala.*

PAG. 351. *a* Leopardus cap. 2. 10. Calcearius Minnacus fuit. Affine huic dictum eſt Apellis, *Ne ſutor vltra crepidam.*

b Specie laudantis vituperauit: Eraſm. malè.

c Vide ſupra. Idem cum fortè veniſſet Miletum: Eraſm. Leopard. cap. 4. 10.

d Amphion muſices gloria fuit clariſſimus. Zethus verò eius frater bellicoſus quidem, ſed muſicæ penitus rudis. Vide Pauſan. lib. 9.

e Nihil proficeret. Eraſm.

f Quod alij dicunt εἰς μακαρίαν, exitium imprecantes. Notatur & obiter Macedonum barbaries, Eraſm. Idem adag. *In beatam*, illuſiſſe putat ad Prouerb. Domi Mileſia.

g Sordido. Eraſm.

h Oppido Thraciæ.

i Quòd à nigris Cyrenęis colore diuerſi, luxu & voluptatū ſtudio eſſent ſimiles. Eraſ. Infrà, hac pag.

k Eraſm. adag. *Sponſi vita.*

l Quòd

l Quòd, vt Corinthus, nobilis esset, ac opulenta, verum non tot scortorum gregibus infamis.

m Erasm. adag. *Maschalam tollere.*

n Quòd de opibus, Corinthiorum instar, gloriarentur, verùm stolido ac inani fastu.

o Quia solis membradibus, vilioribúsque id genus piscículis vescerentur.

p Alludit ad Megalopin oppidum non ignobile, simúlque ostendit, oportuisse fontes illos plecti capite, non sola ignominia.

q Erasm. adag. *Quam quisque nouit artem.*

r Ciuitas ea Ciconum est dedita negotationi. Erasm.

s Telephanem inflare tibiam auspicatum, vt cantionis suæ modos ac sonum benè adaptaret, id ineptè facientem reprehendit, & veluti ructare dicit. Vide Leopardum. cap. 21 9.

t Erasm. in Arcadia: Cardia ciuitas in Chersoneso Thraciæ. Stephanus.

PAG. 352. *a* Sordes malitiámque gentis illius notat.

b Ciuitas est, sed vix, subaud. locus ad commorandum idoneus: aut aliud quidpiam eiusmodi.

c Dithyrambicos. vide Leopardum cap. 14. & 15. lib. 9.

d νόμοι, canendi leges, cum certo intensæ remissæque vocis flexu: præterea sapientissimorum hominum decreta & sanctiones: ψηφίσματα, plebiscita legibus sæpe derogantia. Nomos Plephismate longe præstantior. Hinc iocus.

e Erasm. adag. *Ad cornos.*

f Infœlix pellio. νάκος vellus, pellisve capræ aut arietis. iocus ex dictionum similitudine.

g Suprà, pag. 351.

h Quos vox non comitatur.

i Tanquam Fibrosum. Monpessulani, apud quos frequens est, vocant, *vt Tarragon.* Male Gaza Vinaginem reddidit, quasi legerit οἰνάς,

k Plin. cap. 22. 11.

l Papilionem murmurantem ac stridentem.

m Veluti mortuum & iam sepultum eo tumulo, quem sibi nouit & aduoluit. Sericeæ textrinæ artifices vocant (*vn coucon*) tanquam ouum.

n Fucorum, quidam κηφίωνος.

PAG. 353. *a* Πλήρης οἴησεως. Timon in Sillis. Ἀνθρωποι κενεοι οἰησεως ἐμπλεοι ἀσκοι. Iun. adag. *Vter fistu plenus.*

b Coloris inter flauum & cæsium medij.

c Ranæ. Natalis.

d Passeri. Natalis.

e Non aui, sed pisci.

f Vitæ ancipitis, quia in terra pariter & aqua degunt.

g ἐνυδρειν: Quidam, aquatilem serpentem.

h Σημείοις: insignibus motu suo partibus.

PAG. 354. *a* Serpentibus contexitur vertebrarum articulis spina. Vide, num legendum, ἀκαλήφης, Vrticæ marinæ.

b Quòd in alias regiones procúlque dissitas auolent & transeant.

c Aristotelē cur ita vocet paulo pòst explicabit.

d τῷ περιπάτῳ, ambulatione, vel ambulacro.

e Isocratis magistrum. Vide Suidam, & Gellium cap. 3. 5.

f Φορμοφόρῳ, lego φορτοφόρῳ, Suidæ, φορτοβαστάκτης.

g Quædam hîc deesse videntur, & quæ legimus, aliunde fortassis abrupta, non citato scriptoris nomine.

h De eo vide Laërtium. De hac rerum perceptione & probabilitate multa copiosissimè disputat Cic. lib. 4. Acad.

i Philopatorem. Laërtius.

k Hæc addita ex Laërtio.

l Ex Laërtio. In nostro codice, auibus, vel, gallinis.

PAG. 355. *a* Emendatus locus ex libro 13. Erasm. adag. *Stultior Melitide.*

b Ætate magnitudinéque differre tantùm quidam volunt: alij sexu.

c εὐκοίλιον.

d De Mullo solo id Plin. tradit, cuius testimonio Rond. suffragatur.

e Turdi genus.

f Gesn. adnotauit παχυώδειν hic non conuenire.

g Emendata hæc è Rondeletij censura.

h Vide infra.

¶ *Sanguinem*: ἐδαιμῶς ἐκκριτικὴ: nullo pacto vacuationes corporis ciet. vel: ἐδαιμιά.

i Synagridem ita vocat Diphilus, à dentium firmo vallo.

k Ob duritiem tantam, vt ne gladius quidem penetret: ἄσημος ἐστὶ: vel, ori est ingrata: vt paulo pòst de Salpa.

l Quòd léto, glutinoso, muccoso humore careat.

m Mugilum.

PAG. 356. *a* ἄσημος.

b Ex Mitylene laudat Archestratus, ex Ebuso Plinius.

c Per messem, Archestrato: quia tum grauida est: Rond.

d Dum coquitur.

e Vel Conger nigricans, vel Rond. Ophidion.

f Mugilis species, quam & καστρέα, & νῆσην dicunt. Natalis verò legit: Bacchus multum bonúmque succum præbet, & alimentum copiosum. Hircus verò malum succum gignit, difficile coquitur, maléque olet.

g Τῇ νεύσει. Sic legendum esse primus animaduertit Iosephus Scaliger.

h Ad naturam carnis quadrupedum magis accedunt, vt sturiones.

i Vide supra eiusdem poëtæ versus de hac Polypi facultate citatos.

k Qui in os ac faciem efferatur, & ibi tanquam efflorescat.

PAG. 357. *a* τμητὸν. quòd in partes multas dissecetur.

b Quia corium illis eximi possit: quasi dicas excoriabilis.

c Ἀνωμάλως, inæqualiter. Nam quæ citius coquuntur, promptius aluum mouent, quæ verò partes tardius conficiuntur, morantur, & segnius aluum pellunt.

d Ῥῆτται: Hæc vox significat & Rhombum, & Passerem. Neutrum autem saxatilem esse tradunt: lego, Quemadmodum & Passerum genera.

e Inter saxatiles pisces, hos veluti maximè insignes medici omnes reposuerunt. Qua ratione à saxatilibus Mnesitheus separet, doctiores inquirāt.

PAG. 358. *a* Truttæ nostræ.

b Qua ratione quis inebriari possit.

c Pusillos mullos.

d Vide pag. 313. & de piscibus anthropophagis Archestrati iudicium pag. 310.

e Pater. Vox puerorū adblandientium patribus.

PAG. 359. *a* ἢ ἄργυρον ἢ ἀργύριον. ἄργυρος, argentū è

quo numus cuditur : ἀργύεων, nummus ipſe. Si, vt placet quibuſdam, pro ἀργύεων, legamus ἀργυρεῖον, ſenſus erit quoque lepidus, ac feſtiuus, nempe in monetariorum argentariorum officina argentum deeſſe. Simile prouerbium apud Eraſm. *Non eſt oleum in Lecythо.*

b Licenter hæc vox ficta, ſed non ineptè.

c Inſtitoris nomen.

d Quæ ſit κορώνη, fusè paulo pòſt Athenæus explicat.

e Perſius, *Cùm ſapimus patruos.* Horat. *patruæ metuentes verbera linguæ.* Idem, *ſiue ego prauè Seu rectè, neſis patruus mihi.*

f Vocabulis rem imminuentibus vtere vt piſciculis, piſcium loco.

g Coronidi, apud Pauſaniam in Corinthiacis. Amplexu Apollinis ea grauida, vteróque Æſculapium gerens Iſchyæ ſui copiam fecit, à Diana ideo interfecta, fratris vlciſcente contumeliam: puerum tamen è media flamma eripuit liberauitque Mercurius.

Pag. 360. *a* Cæci hæc cantabant.

b Here, domine.

c Hirundinis nomine ſtipem rogare.

d Μυιχῶνι, codex noſter, Βοηδρομιῶνι, Auguſto. Iun. adag. *Hirundo ver loquitur.* Eraſm. prouerb. *Noua hirundo.*

e Bonis piſcibus abundantem.

f Eraſm. prouerb. Ad coruos. Iun. adag. ἀποσκοραμίζειν. Victorius cap. 13. 20. Var. Ialyſus inſulæ Rhodi oppidum, à Ialyſo vocatum, Solis & Acanthus filio, vt inquit Arnob. lib. 4. aduerſus gentes. Ialyſum à Protogene pictum, quæ tabularum eius palma fuit, ſcribit Plinius.

Pag. 361. *a* Vel comitibus, vel facultatibus.

b Creophyli Samij lib. 14. Strabo meminit.

c Quod oliuis ſubditus ſit.

d Duodecimo Calendas Maij, qui dies natalis fuit vrbis Romæ.

e Μεσηκοντάτης. Feſtiuiſſimo, elegantiſſimo.

Pag. 362. *a* Odyſſ. α.

b Ad tympana crepitantia, cymbaláve, ſaltant, & tripudiant: inde Gallis, *bal*, & *baller*. Turnebus cap. 17. 18. Aduerſar. βαλλισμὸν exponit, ὀρχήσεα.

c Comeſſari.

d Saltare.

e Eraſm. adag. *Perdidiſti vinum infuſa aqua.*

f Eraſm. adag. *Cæcior Leberide.*

g Sacrorum miniſtris, oraculi conſultoribus, ſpectatoribus.

h Pronuba.

i Facem, puto lucernam, tædam.

k Hæc εἰρωνικῶς.

l Tumultuoſa comeſſatio. hæc εἰρωνικῶς.

m Odyſſ. α.

n Theocritum.

o Inde, λαφύκτης. prodigus. Eraſm. Bello parta. Vide poſthac.

Pag. 363. *a* λαγόνες, ilia: λάγανα, placentæ.

b Abdomen.

c Odyſſ. γ.

d Dilaniarunt: diſcerpſerunt: vorauerunt.

e Διὰ τὸ καταπαύειν εὖ ἔχειν : quòd conuiuis bene eſſet: quidam.

f τλῶ μέθλω. Gyraldus.

g ἰήϊον. λιγαιῶν. Gyraldus.

h Lætantis vox.

i Odyſſ. α.

k Iliad. α.

l Hemiſtichia hæc ſunt Homerica.

Pag. 364. *a* Muſicorum numerorum magiſter ac doctor.

b Adnotauit Canterus cap. 3. 3. opus Heſiodi, de laudibus mulierum ἠοίας appellatum, quod omnium fere verſuum initium eſſet, ἢ οἵη. Citatur & id opus lib. 10. & 13.

c Qui conuiuatoris indignantis vultum ac ſupercilium non ferat, ſed abeat iratus & offenſus.

d Mendeſia, Plinio, Ægypti præfectura eſt. Sunt & Mendæ in Macedonia.

e Drachmas decem.

f Quæ talento conſtant.

g Vide ſuprà pag. 339.

h Adiectu & acceſſione auctas.

i Auctuario magis opiparas.

Pag. 365. *a* Eraſm. adag. *De ſportula cœnare.*

b Alibi etiam Ophelli mentio fit in hoc opere: Horatius Ofellum inducit ruſticum & anormem, ſed tamen ſapientem.

c Concœnationem vocat Cicero in Epiſtolis familiaribus.

d Vt conuiuium ſignificet, non conuiuam.

e Collatitiæ: nimirum è collatis ſymbolis.

f Eraſm. adag. *Cymini ſector* impendio parcum ac ſordidum.

g Compotant, agitant conuiuia.

h Vſu Mandragoræ ſoporoſa, & inerti.

i Vnguentaria vaſa.

Pag. 366. *a* Odyſſ. δ.

b De huius vocis notione vide Victorium cap. 3. 29. Var.

c Ab hac dictione Romani finxere, hiram, & ab hira hillam.

Pag. 367. *a* Id eſt, Toruum aſpexit, vel flebile, vt qui ſinapi veſcuntur. Eraſm. prouerb. *Sinapi victitare.*

b Quòd ob puſillam molem non eſſe aut vix eſſe credatur.

c Paulò poſt etiam hi verſus citantur.

d Hunc locum reſtituit Theodorus Canterus cap. 8. 1. Var.

e Philander ſuis commentariis in cap. 5. lib. 6. Victruuij, hinc colligit, menſas, hoc eſt repoſitoria, toties mutari ſolitas, onuſtáſque à duobus ferri, & apponi conuiuis accubantibus, quoties fercula & obſonia mutabantur.

f Eraſm. prouerb. *Cyrbes malorum.*

Pag. 368. *a* Corrupta.

b Voluptates ac delitias.

c Citantur & hi verſus paulò antea.

d Farina, aqua & oleo ſubacta, qua vt pulte veſcebantur.

e Per iocum ſic vocat, tanquam natione Syrum, & Attici ſermonis elegantiam affectantem.

f φενακίζειν ἐμβαμμά.

g κωλιῶες.

h κωλιῶες & κωλαὶ, quæ vocabula poſthac repetentur.

i οἶμοι non hic ἡ λύπης, doloris, ſed εὐφροσύνης, lætitiæ.

k Volucres.

l γυψὶ. alij, vulturibus γυψὶ.

m Φύσημα ampliſſima inteſtina, è quibus farctis lucanicæ fiunt.

n Κωλὴ. Heſych κάτοπτρον, ἢ σὰρξ ἡ ὀπισθιαία τῶν ζώων ἢ ὑπὲρ τὰ ἄρθρα. Caro ſtrebula, quæ, vt Arnobius expoſuit,

posuit demitut de coxis, dicta à versura & curua tura ejus articuli, σφυρὸς, enim, curuum.

o Pippunt gallinacei pulli: inde Pippi dictio formata.

PAG. 369. *a* Capitatas puto, non alias: vel eas ad radicem quarum velut rapum extuberat. Caules Rapicios appellat Cato cap. 37.

b In codice Græco legendum puto, ῥαφανὶς, γογγυλὶς, ῥάφυς, ῥάφανος ὀρεινὸς, id est, Radicula, Rapum, Rhaphanus vulgaris, & montanus, siue syluestris. Eius fit mentio inter notha Dioscoridis, & in adnotationibus in cap. de Radice.

c Cap. 47. hist.

d Napi.

e Radiculæ.

f ἐν τοῖς ἀγροῖς.

g Bœotio fluuio.

¶ *Napus est, dulcior enim*: in text. leg. napus, quoniam dulcior est.

h ἐν θεοφρήτῳ. Numine afflato.

i Quia nisi in maritimis non prouenit. Plin. cap. 8. 19.

k Minimè plicatis, rugosis, contractis.

l Foliorum densis incisuris Apio similem. Apiana, Crispa, Selinoeides: Catoni, & Plin. cap. 8. 19. & cap 9. 20.

m Cap. 4. 7. hist. In tria genera Brassica diuiditur, crispam, læuem, & syluestrem.

n Altera læuis: Theophr.

PAG. 370. *a* Sic vocat Selinusiam, πυκνόφυλλον.

b Κακόχρως, mali coloris.

c Erasm. prouerb. *Crambe bis posita.*

d Erasm. in prouerb. *Malo accepto stultus sapit.*

e Sic vocabant festos dies Apollinis honori institutos, qui celebrabantur mense Thargelione, id est, Februario, vel, vt alij, Aprili, vel, vt alij, Maio.

f Τοῖς πρυτάνεσι. Sic Quæstores vocabant, & summos magistratus.

g Vide pag. 185.

h Laërtius in eius vita, Erasm. prouerb. *Iouem lapidem iurare.*

i Dies ab infante nato quintus, quo manus obstetricis purgabant, mittebantúrque propinquis sepiæ ac polypi. Suid. Hesych. Phauor. Erasm. prouerb. *Amphidromia agis*, citantur hi versus ex EVbulo pag. 65.

k E Chersoneso aduecti.

l ἀγαλλισμῷ lib. 1. quo loco citantur & hi versus, legitur, ἀγλαϊσμῷ, nitidam, splendidam.

m Plumis nudatos ad coctura parare, deplumare.

n Polypos quoque in Amphidromiis mitti solitos Suidas autor est, vt suprà notauimus.

o Cibaria in ollis cocta: quæ noxia & minus delicata esse putat.

p πλαγγνίδια: ad verbum, viscerula.

¶ *Brassicarum ollam iam attigit*: hoc in ordine versuum collocandum.

PAG. 371. *a* Quidam legunt: Idem autor est σευτλίδα.

b Πασόν, alij, ἀπασὸν, vulsile, cui opponit χαυλιῶν. Hermolaus, vulsile, surculosum, populare candidum.

c Amatoria facultate præditam.

d ὕλλων fortassis, φυτῶν Plantarum.

e Squallidos tractus amantem.

f σαφυλῖτος: agrestis nimirum, frequens in asperis locis.

g Ornithogalon Dioscoridis.

h Locus valde corruptus.

i Ixia, chamæleon albus est, muribus perniciosus, ideóque vocatus μυοφόνος: Nigri tamen flos in vmbella est, non huius.

k Nos adhuc Carotes.

l εὐοικονόμητος ἐστί.

m Qui meretrices alit sic vocatur, leno.

n Scorti nomen.

o Pallacanani cæpam Plinius appellat. Galli vocant *Ciuoulles.*

p Porris syluestribus in vinetis nascentibus: de quibus Dioscor.

PAG. 372. *a* περιηγητὴς: terrarum orbem ille descripserat.

b Fastidio cibi quod grauidis solet molestum esse.

c Hermol. in suis Corollariis vertit, quod capitatum porrum in malacia prægnans concupiuisset.

d Anni quadripartitis temporibus.

e Χόεια: vel intestina, vel cibum, è melle lacteque paratum: quidam χώεια: vuluas.

f Assis illis pro bellariis vtebantur Athenienses.

g Νιφόμυα: Niuem appellat florem mellitum, qui, velut situs, ficis insidet, ac tanquam efflorescit.

h Aduersis & calamitosis illis temporibus, quibus Lysander vibe potitus Athenis gubernandis præfecit tyrannos triginta.

i Obiicitur Athenienses AEgyptiæ religionis cultus.

k Compositæ, συμπεθημέναι. Fortassis ἀποτεθημμέναι, repositæ, conditæ.

l Sic eleganter ὄρμους vocat, cucurbitas in longum dissectas instar monilium, & exsiccatas, quod etiam fit hodie à Genuensibus.

m Fortassis conditos sale, vt fit.

PAG. 373. *a* σίμφυλα. vuarum prælo expressarum reliquias ac retrimenta, vel oliuarũ tritarum: quibus, vt Suidas ait, ἀντὶ ὄψων ἐχρῶντο, vtebantur obsonij loco.

b Κακῶς δέ τι οἱ πίλει αὐτῇ fœmininum genus indicat.)

c ἐπίκληρος, quæ sola parentum hæres est filia.

d Monp essulani à flammeo pennarum colore vocant Flammant. Hic tamen gallum, cuius phœniceæ pennæ forent, arbitror significari nomine ὄρνιθος.

e Et hîc ὄρνιθα Gallum interpretor.

f Etiam hîc gallum, qui veluti præco diem nuntiat. Hæc de optimo seruo dispensatore.

g Indicem, nuntium, cantorem, præconem.

h Ex ea Menandri fabula Plautum quidam putant suorum Menæchmorum argumentum sumpsisse.

i Refrigerantibus, recreantibus ac reficientibus animum.

PAG. 374. *a* Versus in honorem Bacchi compositos, dictionibus πολυπλόκοις fere contextos.

b Horat. *Deferar in vicum vendentem thus & odores, Et piper, & quidquid chartis amicitur ineptis.*

c ἀφάνιζε.

d Rhodus insula habitata fuit tribus oppidis, Lindo, Camiro, Ialyso, quod Rhodum vocarunt. Plin. cap. 31 5.

e ἀσωτίμια. Plin. cap. 60. 10.

f Alij, ἀλιπορφύρει, purpurei, quod non displicet, vt hoc intelligatur de luscinia.

g In mysteriis sacris Cereris porco per se quisque faciebat Tibullus, *Hostiaque è pleno mystica porcus hara.* Hadrian. Iunius ca. 7. 4. Turnebus cap. 32. 29.

h Sic eos vocat poëta qui frigunt in sartagine quidpiam: nobis, *les fricasseurs.*

i Hæc de virgine cuius pudendum χόρειον ambigua significatione poëta vocat. inter se colloquuntur Dicæopolis, & Megarensis quidam ciuis. Vide locum.

PAG. 375. *a* ὅπα ἅμα ἐν τῇ αὐτῇ δελφύϊ σωελήφθησαν, τετέσι μήτρᾳ.

b Odyss. ξ.

c ἄπικτος, suo iustóque vellere nondum tecta.

d ἀτὰρ σάλως γε σὺς μικησῖρες ἔδυσι, quæ superuacua sunt, deleui.

e Ouium, puto: vel etiam, fœtarum quarumcunque animantium: ne, dum caseus fit, lac subtrahatur fœtui.

f τὰς χόρους, ὡς δεσμίους, vt ex Græcis verbis intelligatur fœmininum genus.

g Κριβανῶ, instrumentum ad obsonia coquenda aptum: vulgo, *Tarraſſe* ou *Tartiere*: Latinis *Testus.*

h ἀφεμιδῶν. Ea vox propriè significat adolescentem qui pubertatem excessit.

PAG. 376. *a* Cretæ populi. Stephan.

b Magnorum, ingentium, statura vituli iam cornuti.

c Nigro, rutilo, virili.

¶ *Quos à cornibus*: Patalem bouem Plautus vocat, inquit Festus, cuius cornua diuersa sunt, ac latè patent. Patulum idem festus vocat, nisi mendosa scriptura est, in dictione Propatulum. locus Plauti est in Truculento: *Vt ego me ruri hamaxari mauelim patalem bouem*, &c. Scaliger in Varronem & Festum. πιπύης Hesychius nominat.

d Furiarum hoste: vel furiarum remedio.

e Vide Rhodiginum cap. 7. 6.

f Tomacla, & tomacula Latinis, quibusdam insitia, ab insectione carnis.

g Vel, famliaris, vel, popularis & conterraneus.

h Iunius adagio, 7. 4. Cent. Briareus alias lepus.

¶ *Thoracem indutus.* in text. leg. & thoracem gestat.

i Ferocissimus gigas, ἑκατόγχειρ, *Centum geminus.* Virg. 6. Æneid.

k Meticulosus: per quam timidus habetur: tamen pro strenuo quia fastuosus est.

¶ *Ministri, ô discipuli*: In text. leg. O discipuli, cui ministri.

PAG. 377. *a* Sordidissimos, parcissimos, tenacissimos.

b Magno sumptu exhaustis.

c Ne rem habeas cum hominibus fortunæ tenuioris qui ferre impensam non possint.

d *Namque gulam domini debet habere coquus.* Martial.

e Vt emant quod placet.

f Gustum eorum qui sunt ad epulas inuitati.

g Rheæ sacerdotes, furiosi & insani.

h In ea occasione malitia sua vti coquum par est, eámque tum exercere.

i Turbulentus & ingenij concitati. ἀπὸ τοῦ σείε-σθαι, inquietus.

k ῥακία. Sic Galli viles & abiectos homines, fæcémque populi vocant *Rataille.*

l Eo munere incuriosè ac negligenter perfungi.

m Ob eorum penuriam & parsimoniam: in quibus parandis & condiendis ostendit coquus quantum excellat.

n Sumpta metaphora à piscatoribus: dies aliquis in quo tractando lucri nonnihil esset.

o Inopes & tenuioris fortunæ, cum quibus nihil esset quæstus.

p Stulti, vecordes, mente capti.

q Rapinis & furtis eos interficere qui te conducunt.

¶ *Vadimus, homicidas esse*: In text. leg. *vadimus esse homicidas.*

r Veterator, cauillator, contentiosus, iurgiosus. Iun. adag. 49. 4. Cent. *Nihil ad meas corum arrogantiam.*

s Κατὰ ψευδομάρτυρος, Falso accusatore.

PAG. 378. *a* Δωράματα κατέχοντα. referri hoc quoque potest ad artis notitiam: qui ciborum omnium vim & facultatem sciat.

b Maximi contemptus indicium.

c ὄνθετον à patria: vel proprium nomen.

d ἀρχηγός, autor inuentor, fundator.

e ἀκμήεν. Natalis legit, εὐκαιρον. Tempus opportunum.

f Ταυτλάζεται: in luto hæret: φλυαρεῖ, turbatur, nec expedire se potest.

g ὀπτάνειον: propriè in qua carnes assantur.

¶ *Nam recte*: In text. leg. *Quandoquidem rectè.*

PAG. 379. *a* Ad piscium cocturam hoc potissimum spectat.

b Mediastini: culinarij ministri, canum more in focis excubantes.

c Quando necessum est vt fiat ignis sub dio, æquo animo id ferendum, quandoquidem in vitam etiam nostram imperium habet necessitatis lex ineuitabilis.

d Σωράτῃσι, Antecedentibus vitæ actionibus connectit, tanquam coronidem.

e Ineuitabilis fati & decreti deorum.

f Pecuniis collatis ad epularum impensam.

g Festiue non σοφὸς appellat, sed σοφιστὰς, tanquam soli coqui sapientes sint, illi verò clarissimi homines imaginem tantùm quandam sapientiæ ostentarint.

h Veteribus mos fuit post longam & periculosam nauigationem & diis sacrificare pro fœlici reditu, & cum amicis epulando sese oblectare.

PAG. 380. *a* Ex senibus illum qui alios docebat qua impensa opus esset.

b Ne præda quam captabas tibi elabatur.

c ὀβελίσκος, ὀβελίσκῳ, instrumentum coquinarium exacuminatum sagittæ modo, quo caro trajicitur & transfigitur.

d Furatus es.

e Citharam, in qua duæ tantùm fides distenduntur.

f Cum pisces furarer.

g Cùm obstreperem dichordo.

h Amplius cogendum non esse hominem.

i Simonides Ceus, inquit Suidas, Dorica lingua scripsit, Cābysis & Darij regnū Xerxis nauale prælium, & quod ad Artemisium commissum est. Ad Artemisium Themistocles naualibus Xerxis co

xis copiis occurrit. Vide Plutarch. in eius vita. Artemisium oppidum Eubœæ, vitinum Caphareo promontorio, ad quod illisa Græcorum classis ex Ilio reuertens naufragium fecit.

lz Cibi, potiones, quæ gustamus.

l Initio pugnæ: certaminis præludio.

m Sub. colloquiis, vel confabulationibus.

n κυκεὼν, potio ex farina & vino crasso: aliis, ex multis herbis: aliis ὀινομέλι ex vino & melle.

o Vide apud Erasm. in Chiliad. *Bonorum myrmecia*, &, *Plaustra conuitiisonusta.*

p Cuius vocabuli susceptisti exponendum significatum.

q τῷ πέλτας.

r Vide apud Erasm. in Chiliad. *Tibicen vapulat.* Simile est apud eundem πάσσων τὸς ὑφαντὰς ἱκτῖνος ἐτύφθη: vapulat sartor lapso textore. Hic peccat, ille plectitur. Leopardus cap. 5. lib. 10. Emendat. Simile est & hoc: *Canis peccatum sus dependit*: & *Faber cadit, cùm fullonem ferit.* Iunius adag. 84. *Cent.* 6.

Pag. 381. *a* Cum iis quæ exenterando adimuntur.

b Turdos, lucanicas, ouorum vitellos, &c. pag. 376.

c ὀμώνυμοι.

d Auari, sordidi, parci hominis conuiuium, Metaphora sumpta à militum expeditione.

e Vt maior earum moles appareat posteaquam percoctæ fuerint. Quidam pro πυίσας legunt πυρίσας, σ geminato, hoc sensu, carnes illas diligenter aqua percoctas & adhuc feruentes, cùm appones, & paratas conuiuis suppeditabis.

f Τῦ τεμάχους. Τέμαχος & piscis grandioris, sale conditi, & placentæ frustum est. Rarò de carne vsurpatur.

g ἐκκλίνῃ.

h Apud Plautum in AVlularia. *Pythodicus omnes coquos Rapacidas vocat, Congrióque coquus per Lauernam furum deam iurat.*

i De coqui futilitate, arrogantia, ineptiis, nequitia, Plautus hæc in Pseudolo: *Nam si iuratus ego peiorem hominem quærerem, Coquum non potui, quam hunc quem duco, ducere, Multiloquum, gloriosum, insulsum, inutilem.*

lz Apud Platonem, hoc Timæi dialogi principium est.

Pag. 382. *a* ὑβρίζεσθαι indignè tractari: contumeliosè affici.

¶ *Vt ideo multi sancti ac integri viri execrentur eius conuiuia. noster verò*: In text. leg. Atque ideo multis sanctis ac integris viris, execrantibus eius conuiuia. Nostri quidem.

b Iunius adag. 73. 5. Cent. *Sphingis ænigmata dissoluit.* Sphingis ænigma vide posthac.

c locus ex ambiguo, μέροψ, hominis epitheto: μέροψ, auis nomen. Hîc aues intelligit.

d Auis.

e Aues.

f Hic quoque ambiguum, διπλοῦν poëtis conuiua: aliâs, proprium viri nomen.

g Qui eo nomine vocaretur.

h Conuiuam.

i Ouidio, Thessalus vir, contemptor Cereris: hîc, bouis epitheton, ὅτι χθόνα ἐρύει, quoniam terram versat.

lz Μῆλα, mala: poëtis oues, παροίδατα.

l Foci & ignis æterni deam, quibus vtuntur præcipuè coqui.

m Quibus tibi meam operam locaui.

Pag. 383. *a* Molam: ordeum cum sale mixtum quo victimarum, priusquam sacrificarentur, caput aspergebant: cultros ac sanguinem effusum, vel canistra quibus mola capiebatur.

b Sal, tanquam concreta aqua.

c Mallutium, χειρόνιπτρον: vas manibus abluendis aptum.

d Aliis, panis frusta canibus obiecta.

e Vel fata, sortes: vel hostiæ discissæ membra.

f Duplicem: διπλῆν, geminum, poëticum.

g Instrumentum culinarium præacutum, carnibus transfigendis aptum.

¶ *Phileta*: Philetas scripsit περὶ Ἀττικῶν, id est, de Atticis vocabulis.

h Facundiæ deam. Iunius adag. 17. Cent. 1. *Ne ipsa quidem Suadela persuaserit.*

i Narrandis, perdiscendis.

lz Λογιώτατος, historiæ & antiquitatis peritissimi, & in eo argumento facundi.

l Apud Erasm. in Chiliad. *Genusura propius.*

m Adscribi prouerbiis hoc potest, de homine qui peregrinando multa sese didicisse iactat. Nihil Erasmus.

n Ex poëtis, quales Oeneus & Peleus fuerint, petendum. Hoc significat aliud pro alio non esse dicendum. Peleum (Achillis patrem) non esse faciendum ex Oeneo, (cuius liberi fuerunt Meleager, Tydeus, Deiquira.) Prouerbium.

o Πνικτὸς: ἐν τῷ πανικῷ ὀπτημένος: in furno assus.

p In quam vacuum porcellum indideris.

q τῇ ὑσθένει: sua mole: suis fibris: sua corporaturâ.

r Pueri nomen.

s Sub. carnes.

¶ *Dedecori.* Quod pauciissimi & indigni suo nomine coqui ea didicerint, quæ ad artis tuæ perfectam exactámque scientiam esse putas necessaria.

t Morosо.

u Erasmus hunc versum citat in proverbio *Tibicen vapulat*, nec mendum corrigit.

x ἀνθηλαμένον, ad verbum stercore inquinatum.

y Equi Duratei modo factum.

z Quòd saginatus esset, vel farcimine distentus.

Pag. 384. *a* Græca historia.

b Rerum à Philippo gestarum.

c Nullóque alio scitamento condiri.

d Aquilæ genus.

e Hic versus nec masculinum genus indicat, nec fœmininum.

f Fœminis quæ coronas nectunt, & vendunt.

g Locus hic non ostendit cibi lautitiam, sed ingenium fatuum potius, quale est eius auis.

h Plautus sinciput aliquot in locis vocat, alicubi ophthalmia.

i Aut intactum, aut residuum.

lz Picardis & Flandris, *Archepot*, caro frustulatim dissecta & in cacabo cocta.

l Τῦ γόου. Significat & hæc vox dulcedinem ac voluptatem, τὴν ἡδύτητα.

m Iun. adag. *Absumpta suilla bubulam ne expecta.*

n ἀναβράσῃ.

o Alij pingue, acidum, intritúmque condimentum exponunt.

Pag. 385. *a* Ficus exiguas.

b Τὲς γαλεὰς. Plin. cap. 24. & 51. lib. 9. Colum.

c Difficillima & obscurissima quæque excipiebat, vt de illis dissereret. Iun. adag. *Spinas colligens.*

d Cùm

d Cùm eum ſpretum reliquiſſent, cùm ne reſponſo quidem eſſent dignati. Vide apud Eraſmum adagium, *longum valere dixit.*

e Antro: in quo captos incluſerat.

f Piſcibus qui ſuper pruna torrentur, cinis illapſus afflatu diſijcitur. Præterea dum quidpiam aſſatur ignem afflant, vt luculentus citius percoquat Interpres Ariſtophanis.

g ἐν ὠπτομένοις, Proditoribus, Defectoribus.

PAG. 386. *a* Calidis, quàm quæ mediocriter calent.

b Sub. me excepto.

¶ *Adducite: Pueri.* In text. leg. *Adducite, inquam, Pueri.*

c Reſpondent pueri.

d Heri perſona.

e Vox hæc ſignificat ventre beatum.

f Sapientiæ præceptis imbutum, Pythagorei ab animatis abſtinebant.

g Mulierum furore. Fabulæ nomen.

h εὐρύβατε: proditor, fur, improbe, flagitioſe, ab EVrybate nefario homine cuius mores fuerunt ciuſmodi: vafer verſute.

i Hîc, gulæ ventrique deditus.

PAG. 387. *a* Qui Phaſianus, vt & auis, appellabatur.

b πρὸς ὠδῖνας.

c Eraſmus prouerb. *Lac gallinaceum.*

d Obſcuriorum vocum & linguæ ſecretioris interpretationem, qua vtuntur in obſoniorum apparatu: vel potius, linguam ſecretiorem, & voces minus vſitatas ac frequentes in eo argumento.

e Nam febre correptis, cibus ex carne etiam ſi oſtentetur, non tamen dari ſolet.

f ἀπατήσεως doli, fraudationis, impoſturæ, mendacij, circumſcriptionis.

g Dignum eſſe prodidit qui demergeretur.

h ὀπτίκια: triũphales epulæ: celebritas pro parta victoria.

i Vide apud Eraſm. in Chil. *Attagas, Attagenis nouilunium.*

PAG. 388. *a* Alij, ὀρῶν, de montibus.

b εἰς τὸν Αἰγυπτον. Vide prouerbium, *Malis, ter mala.*

c Vide num legendum Olyræ. Straboni libr. 9. per Pylarum, ſiue Thermopylarum fauces & anguſtias Sperchius, Olyras, Melas fluuij labuntur. Eraſmus, Nili, legit.

d Aliis, λιμὸς, fames.

e Fugitiuus, ac verbero ſeruus.

f Erro, timidus.

g ἀχθηδὼν: λυπούμενος: triſtitia affectus.

h ὑποψίαν: ſuſpicatus fuerit.

i ἀπάγχεται ἑαυτόν. AElianus, ſe necat ſuſpendio. Aui hoc difficile eſt. Fame potiùs mortem ſibi conſciſcere probabile fuerit.

k Palmulæ colore.

l σκάπτοντα: Geſnerus δάκνοντα, ex Plinio, qui ait, Porphyrionem ſolum morſu bibere.

m Eam eſſe volunt Ariſtotelis Cyaneum. Nos appellamus, *Paſſe ſolitaire bleue.* Frequens eſt in Cemeniis montibus, & prope Nemauſum.

n Aues aquaticæ, & marinæ Ariſt.

o Sub. oblectas, exhilaras, εὐφραίνεις.

¶ *Perdicum*: Perdicem in honore fuiſſe, & pro lauto cibo habitam oſtẽdit, quod ait Laërtius, cum Ariſtippus 50. drachmis perdicẽ emiſſet, & quidam luxurioſum eum ſumptum reprehenderet, eum reſpondiſſe, iſtam obolo non emeres, mihi verò tanti ſunt 50. drachmæ.

p Coturnicis.

q Modij.

r Quidam, Ceramicis.

ſ Perdiccam Macedonem intelligi volunt, qui in Ægypto per ſeditionem eſt interfectus.

t Iunius adag. 13. 3. Cent. vel, libidine incitatus, vel aſtutia ſubdola.

PAG. 389. *a* Aut manuariis artificibus, qui totius operæ quæſtum impendunt ventri: aut, quibus venter improbior eſt.

b ἐψητούς. Sunt & ἑψητοὶ, in foſſis relicti piſciculi, Nilo in alueum ſe recipiente.

c Eraſm. prouerb. ἐκπεφθικέναι Ariſtophanis interpres in Auibus.

d ὀχεύειν, victum, omnium venerem pati, contra Ariſt. tradit cap. 8. 9. hiſt. non iniri niſi: victore: ac ſi forte alter ſuperauerit, eum quidem admittere, ſed clam eo qui prior victoriam adeptus fuerat. Correctus locus.

e Hoc ſumptum ex capit. 8. 9. hiſtor. Eius tamen lib. cap. 1. & cap. 8 9. Perdix nidum non facit.

f Locus mutilus & corruptus, reſtituendus, & explendus è cap. 8. 4. hiſt.

g Ad verbum, & ſubigi ſe patitur.

h Ad verbum, coitus tempore.

i Vide apud Eraſm. in Chil. *Panicus caſus.*

k Ad verb. coitus tempore.

PAG. 390. *a* Alemenes, Gillius.

b Sic Gillius interpretatus eſt.

c Nomen illud ſtridulum magis ſonum oſtendit, quàm caccabum, & velut τὸν τεττιγόν.

d Perdicibus inequitare. Geſnerus.

e ἀμαυρὸν πτερώσει, infirmo volatu: Gillius, incompoſito volatu. *Starnas* hodie vocant Itali: Martialis: *Ruſticas, Cinereas.*

f Alliorum eſu talem reddi autor eſt Ælianus.

g Ad verb. edendo non eſt.

h αὐίσῃ, inſtet Geſnerus, cogas aufugere, excitet, vt ſurgant & abeant, terrefaciat.

i Ad Oti auis nocturnæ auritæ, quam ad Otidis naturam magis hæc pertinent: quæ verò pòſt citantur ex Ariſtotele, ad Otidem.

k Hic notandum eum ſcriptorem τοὺς ὠτὰς ὠτίδας dixiſſe, incurioſiùs.

l Λεκανίσκαις, exiguis peluibus.

m In noſtris exemplaribus hæc non leguntur, quæ ideo mutila eſſe puto.

n Hoc poſtremum legitur apud Ariſto. tum etiam, appendices infra paucas habere, qua deſinit inteſtinum.

o Lagotian, auribus leporinis. Hoc intelligendum de Oto.

p Præſaltandi æmulatione in aucupem nimium intentus, ſtolidéque oblitus ſui.

q Figura oris.

PAG. 391. *a* Iunius adagio, 2. 4. Cent. Otus, & & Othus.

b Νἠσσαταιεῖται. Aſionem vocari à quibuſdam Plinius ſcribit.

c Cum vultus imitatione deridere.

d Ab orationis progreſſu hæc mihi videntur aliena, & aliò transferenda.

e Perennes Scopas, & nunquam abeuntes.

f Πάχει: alij τάχει, celeritate.

¶ *Num verò &*: ὧδὴ illa etiamnum extat in Dionyſij Halicarnaſſei libro περὶ συνθέσεως ὀνομάτων, & in

& in fragmentis veterum poëtarum, quæ Henricus Stephanus edidit. Initium. Ποικιλοθρόν' ἀθανατ' Αφροδίτα: versus autem, quibus passerum fit mentio, hi: Αρμ' ὑποζεύξασα: καλοὶ δέ σ' ἆγον Ωκέες στρουθοί, περὶ γᾶς μελαίνας πυκνῶς δινεύοντες ἀπ' ὠράνω αἰθέρος διὰ μέσσον Αἶψα δ' ἔξικοντο: Eam totam Sapphicis versibus latinis reddidit Elias Andreas.

g Anteriore parte corporis, pectore.

h ἀφανίζεσθαι.

PAG. 392. *a* Vt ὄρτυξ, ὄρτυξ.

b Vnguis, Coturnix.

c ἀπὸ βαρυτόνων.

d Præco, securis, Eryx, Bebryx, propria nomina.

e Vt in φύσις, φύσιος, φύσιν.

f Κονίστραν.

g Τριβολον, muricis modo, in tres velut cuspides diuisum.

h Rerum Atticarum. De Erysichthone fabulam quære apud Ouid. lib. 8. Metamorph.

i Vide prouerb. *Coturnix Herculem.*

k Vel, eius esu, vel eius specie.

l Iunius adagio, 80. 3. Cent. *Coturniculæ animus.*

m Caryatidum captiuarum meminit Victorius. Eas præ captiuitatis indignatione in furorem exarsisse probabile est.

n Fortassis ἀδεσφώνον, multum vocalem. Coturnicis quidem vox plena & valida est, non autem suauis.

o Hæc verba aut delenda puto, aut aliò transferenda, cùm rei, qua de agitur, parum conueniant. σταλίνδειν auis nomen esse cuius meminit Callimachus, reperio, nusquam verò στάλιν.

PAG. 393. *a* Λυσταλῆ. sic Gesnerus.

b περὶ τῶν κολοιῶν Monedulas Gaza vertit.

c Cochlearis: præconis.

d Hoc intelligendum de poëtæ Carcini filiis, inter se contentiosis, pugnacibus, iurgiosis.

e Sunt illæ similes alaudis, maiores, corpulentiores, rostro latiore: vulgo, *Calendre.*

f Genus id turdorum est.

g Locus restitutus coniectura.

h Tenedon Leucophryn quoque appellatam fuisse vide apud Plinium.

i Viticis genus in aquosis frequens. λύγος, Vitex, ἄγνος.

k A fibrosa carne dicta, Monpessulanis, *vn Tarragou.* Gaza malè vertit Vinaginem.

l Palumbes minor, vulgò *Biset.*

m Palumbes maior, vulgò *Ramier.*

PAG. 394. Alij, in Proteo.

b Palumbe cœrulea minore.

c Palumbes cœrulea maior.

d Mas vicissim, & fœmina.

e Cap. 2. 6. De histor. anim.

f Peleias à liuido colore dicta, velut fera columba est. Tholosani vocant *Peringue.* quasi *Pelingue.* Gaza Liuiam interpretatur, à liuore sumpto nomine.

¶ *Deuorato*: De Turdo Iliade hoc memoriæ proditum, vnde prouerbium extitit, *Turdus sibi malum cacat.* legendum fortassis, Ilias.

g Legendum arbitror Peleiada.

h Inde prouerbium est, *Turdus sibi malum cacat.*

i Luteum, flauum, qualis est mali cydonij maturi.

k De mare tantum id Aristoteles, non de fœmina.

l Profectionem, exitum, discessum à portu. Eadem Ælianus in variis. Strabo lib. 5. Thucydides 8.

m Nauis in portum reuersionem, ac reditum.

PAG. 395. *a* Idem AElianus in Variis.

b Fœmina Poppysmis, nempe suaui contrectatione manuum, & leni sibilo adblandiente, & permulcente.

c Quidam aliis præstare: διαφέρειν.

d Virgine, seu Iuuencula: aliis, proprium nomen.

e Candore, & nitore.

f Locus deprauatissimus coniectura vtcunque correctus.

g A pascendo, quòd herbas depascantur, rostri marginibus vtrinque vel dentatis, vel acie secantibus, vel rigidis setis ad incidendum aptis, vulgo *Querquedula.*

h Fusco, πῷ φαιῷ, minimè splendido.

i Tanquam vrinatricem: vulgò, *le grand Plongeon.*

k Quàm anas.

l Anatis & Mergi.

m Natare, & vrinando mergi.

n Vulgò *Plouuiers.*

o Testes. In porco Plautus vocat polimina.

p De obsoniorum præparatione.

q Vel in furno coctæ, vel in olla operculata, ad verbum suffocatæ. Sic antea πνικτον σιλφάκιον.

r In vocum interpretatione, ac veriloquio, solers, ingeniosus, varius.

PAG. 396. *a* Alij, ἐν τῇ κωμῳδίᾳ, in Venatione.

b ἐν τῷ καταπολλωμένῳ, Viscato, glutine impedito, & oblito, quod de amatore festiuè dicitur.

c Fruges ad victum.

d χλοῶ, id est, χλοερῶ, lautam, delicatam.

e Latinis, Subrumi.

f ἐν σκυλοδιδασκάλῳ.

g Amicorum studioso, erga amicos beneuolo.

h Infantis nomen.

i Multum desiderato.

k Ad coctu ram per quam durus & planè ferreus.

l Honesta in re turpi locutio.

¶ *Contrà vnus ex lactentibus ignauo pectore obdormiscis.* In text. leg. *lactens puellule pectore altum dormis.* Leguntur hi versus Simonidis apud Halicarnassæum sub finem libri, περὶ συνθέσεως ὀνομάτων, & in fragmentis veterum poëtarum, quæ H. Stephanus collegit. hic autem vertit Stephan. *O fili, quantis angustiis premor, Tu verò lacteo pectore dormis.* &c. de Danaë ab Acrisio patre cum Perseo filio arca inclusa, & in mare proiecta hæc dicitur.

m Tanquam infantulus omnium prorsus rerum securus.

n ὕπνος κώνειος: animo dormitas: mentis & animi vim stupidam habes, ac segnem.

o Audienda hæc sunt de Archemoro puellulo, quem ab Hypsipyle nutrice in herba depositum, serpens morsu interemit, &c.

p Locus mutilus.

PAG. 397. *a* Capreæ: Damæ, quibusdam.

b Vocabulorum ac nominum rationes exigens ac subducens.

c Alij legunt ἀπάξας ἔστ: abductum hinc asportauit.

d Romæ, Gesnerus.

e Varietatem pœnæ accipiunt, ad verbum.

f Arist. cap. 9. 6. hist. Inde locus hic restitutus.

g Vel

g Vel, imperitis militiæ: vel immunibus.

h Non dissimile prouerbium istud. *Non hodie aut heri institutum.*

i Aspiratione addita, Tahos.

k Hac eadem pagina.

l Tereum in vpupam mutatum fuisse poëtæ fabulantur.

m Templum, Tyndareus, Menelaus, qui nauem deseruit. EVneus, Neleus, mitis, gnatus, Cius, Chius, diuinus, vtilis, plenus, læuus, paruus, fuscus, affinis, lamentatio, celer, fluxus, viuus.

PAG. 398. *a* Græcæ linguæ proprietate & vsu.

b Περισσιᾶ: elatæ claræque pronuntiationi.

c τέττιξ, & τίτιξ, voces quidem sunt affines, sed quæ multum differentes aues significent. Est enim τίτιξ auicula paulo maior alauda, quæ ramis arborum insidens stridulo cantu obstrepit, vulgo *Prêle*: τέττιξ autem, auis magnitudine anatis, in aruis fœtificans, quam vulgus appellat *Cane petiere.*

d Hæc vox significat, phœniceis tibiis aues, quales sunt Erythropus, Imanthopus, Ortygometra, Rhodopus Gesneri

e Spermologus hîc proprium nomen auis est, non epitheton.

f Quadringentis & octoginta millibus aureorum.

g Videtur hęc historia delineare Gallinam Numidicam.

PAG. 399. *a* εὐανθὲς, floridam & elegantem speciem.

b Sic Plautus vocat Struthiocamelos, quos Athenæus hoc loco στρουθοὺς μεγάλους.

c Φύαι, Φόαι, Aureliano medico.

d In codice Græco Ερμιονῆς vel Ερμιονῇ. De Pyrrho Achillis filio sermo est, quem Orestes, adiutrice Hermione occidit in Apollinis templo quòd desponsam à Tyndaro sibi Hermionem, Helenes & Menelai filiam, patris è bello Troiano reuersi consensu, in vxorem duxisset.

e ὑπὸ σκελετῶν. σκελετὸς propriè ossium corporis structura, nudata carne.

f Vulpes.

g Neruosas matrices.

h Diuus iurisconsultis.

i ἐν τοῖς θεωρεῖν: in Contemplatoribus. vide paulo pòst.

k Λοβὸς: qualis est iecinoris, & pulmonis: sed ἀκύρως hoc dicitur. σάρξ enim est, ἐκ λοβὸς. licenter id poëta.

l Verba Herodoti initio libri quarti, Latinè reddita sic habent: Tubulos Scythæ ad inflandum aptos, ossèos, tibiis simillimos, genitali equarum immittunt, & ore inflant: hoc cùm fit, equam alij mulgent: ob id autem hoc se aiunt facere, quòd impleantur equæ venæ inflatæ, & vber descendat.

m Sumen, abdomen, Plinio cap. 16. 9. pars ventris inferior.

n ἧτρον quod ab vmbilico est ad nubem vsque.

o Erasm. prouerb. *Dasypus carnes desiderat*: & prouerb. *Tute lepus es, & pulpamentum quæris.* & prouerbio: *In leporinis.*

p Oleo, butyro, larido.

q Erasm. prouerb. *Ne è chytropode*, &c.

r Γλοιῶν: sic per contemptum condimenta vocat.

s Feles enim pinguibus & vnctis impensè delectantur.

t Dasypoda si leporem nos intelligamus, ob eam fortassis raritatem leporis carnem adeò lautam esse putarunt Athenienses, vt apud Aristophanem τὰ πάντα λαγῶα, πάντ' ἀγαθὰ, καὶ μεγίστω τυφλῷ (bona omnia, luxúmq; maximum) interpretantur.

u Δασύποδα, alij leporem vertũt, alij cuniculum.

PAG. 400. *a* Grammaticus citatus in hoc opere multoties.

b λαγών non λαγώ.

c ἐν Δκαταλεύσιν: Epulonibus.

d A muliere quidam hoc dici volunt: quæ leporem sua mulicbria vocaret.

e Templum, populum.

f ἐλίποδες, ob femora implicata fasciis. Citatur & hic locus pag. 286.

g Horum apud Lacedæmonios inter seruos & liberos media conditio fuit.

h Vide apud Erasmum, *Leporem edit.* Locus restitutus coniectura.

i Ob naturam meticulosam πῶκας lepores dictos fuisse vide apud Rhodiginum cap. 29. & 30. lib. 26.

k τῇ γενατῇ: Demetrij filius is fuit, nouo quodam cognomine sic appellatus.

l Phœbi sacerdos.

m Insulam ex Sporadibus vnam vicinam Astypalææ. Idem de Carpatho scribitur apud Erasm. prouerb. *Carpathius leporem.*

n lib. 3. Plin. cap. 55. 8.

o Excepto dasypode. Plin.

p Implumem, Plinius.

q In multiforibus specibus, quos & animalis nomine Cuniculos appellant.

PAG. 401. *a* Sic olim Purcolos vocauerunt.

b Fortassis ab insulis Chelidoniis, quæ contra Taurum Asiæ montem sitæ sunt.

c Condimentum ex sanguine & intestinis leporis præparatum: vulgo, *le Cuier.*

d Thraciæ regionem. Plinio verò, circa Briletum, Tharnen, & Chersoneson ad Propontidem. Gellius cap. 15. 16.

e Interfectus ab Hercule.

f Γάστρωνες: γαστρίμαργοι. Videtur Athenæus parum decorè hæc conuitia intermiscere.

g Erasmus in prouerbio, *Sus Mineruam.*

h Ad sacrificia & immolationes idoneum. Clemens Alexand Strom. λέγεται δὲ γ' ἔν τινα τῶν φιλοσοφούντων ἐπιμελούμενα τῶν ὑῶν, ἵνα ὦσιν εὐφαγεῖς εἰς θυσίαν ὡς σφαγιῶν μόνον ὄντα θεῖον.

i Παλιωπλὸν τρέφων.

k Vnus ex conuiuis.

l Philetas elegorum scriptor iucundissimus, suauissimus, mollissimus, omnibus elegiacis poëtis, iudice Propertio anteferendus. Parum sic ille vocat. *Inter Callimachi sat erit placuisse libellos. Et cecinisse modis pure poeta tuis.* Idem alibi. *Tu satius, musis meliorem imitêre Philetam.* Idem alibi. *Callimachi manes, & Coïsacra Philetæ, In vestrum, quæso, me sinite ire nemus.* Vide lib. 10.

m Accisis viribus.

n Fœmina quæ rapitur.

o Lego Adonide, eo scilicet quem in venatu aper interfecit.

PAG. 402. *a* Marinis nymphis, Phorcus maris deus. Alij, Phorcide, id est, Meduſa Phorci filia.

b ὀπῶν: ad verbum, succo fortassis, assatura non sic aridi, vt succi multum non supereſſer, quod in eo cibo non pauci expetunt.

c Ad

c Ad verbum, difflantur, ἀδιαπνόητα: quidam, ἀδιατόνητα, vix conficiuntur.

d Sartrice, medicatrice.

e Alludit ad prouerbium, *Capram cœlestẽ orientem conspexerunt*: vide apud Erasmum.

f Veruex.

g Verres.

h Equisone: Equorum curatore, & altore.

i Seruile nomen, à furore impositum: nobis, *Enragé*.

lz Tribuum principes, ac præfecti.

l Quòd tardiùs ad conuiuium veniant.

m φύραμα: pinta ex humore & farina materia, ad panificium macerata, & temperata. vulgo *pasté*.

PAG. 403. a Ridicula & rustica saltatio, qua turpiter lumbos & spinam quatiebant. Quidam legunt ἕλκεται κόρδαξ, vt apud Aristoph. in Nubibus, & Terentium, *Tu inter eas restim ductitans saltabis*.

c Vt solent negligentes & parum attenti.

d Brassica.

e Edulium ex lacte, semidalide, adipe suillo, coctum in folio ficus.

f Intritum ex viridibus foliis χλωρὸν ὀπτὸν τεῖμμα.

g Ignotus piscis. Quidam legunt Phoxinus.

h Pars caudæ proxima.

i Vulgo, Sardina.

lz Alij, Oxyrrhinchus.

l Ætatis mediæ Coracinus.

m Hepatus.

n Turdi genus.

o Alausa, Clupea Callisthenis.

p Genus soleæ oculatum.

q ἄρπαι, quidam ἀράχνεις: Aranei.

r κίτθης: quidam κίχλης, turdi.

s Quidam: χωλοκῆκος.

t Λορδοῦσι: antrorsum pandant: obscœna vox, vt & quod sequitur, pungunt.

u Βινοῦσι:

x Locus emendatus coniectura.

y Μίνθα, quæ vox significat & mentham, & stercus hominis.

z Qua ministratur cibus rosa conditus & propterea suauis odoris.

a Eras. prouer. *Saturnia Lemæ*. Canterus ca. 5. 4. aliter legit.

PAG. 404. a Rerum omnium institores, ac mercatores, emendis condimentis.

b Quas aut fumus euocat, aut acrior odor, vt cæparum.

c Quæ aspectu rerum immundarum & fœdarum expuitur, cùm eæ nobis fastidio sunt.

d Oculos, nares, fauces.

e Vre maritima Pamphyliæ.

f Quoniam earum decoctum ad Venerem stimulat.

g Multiplici colore picturatis.

h Appositè, & festiuè. Soliciti & anxij eiusmodi homines cibis melancholicis, ingenio suo conuenientibus delectantur.

i Ad libidinem excitem. Sic enim tentigo fit.

lz Aut legislatore: aut, eo qui sacra Cereris celebrat.

PAG. 405. a Quæ esculenta sunt, obsonia.

b Ad verbum simile principium.

c Locus restitutus coniectura.

d Vide paulo ante.

e Elegantem, nitidam, mundam.

f Ad illud hoc alludit: Dubia cœna est: nescias quò potissimum manum intendas.

g Comici cuiusdam versus.

h Coquus qui patinam rosaceam afferebat.

i Καπνιζομένη: fumo obscurata: simulata: ementita. vel, si ad caminum tantùm coquus sciat fumo se oblinere, præterea nihil.

lz Edulium barbaricum ex porro, nasturtio, granis mali Punici.

l Tyranno conditam & paratam.

PAG. 406. a ὑποστόμωσις: sub. malè te accipiam.

b Τῇ πανδαισίᾳ cœna magnifica, omni ciborum genere dubia, & varia.

c Τὰ χευσᾶ, τὰ ὠχρά: Victorius cap. 5. 18. Var.

d Lento, non vehementi. Victorius cap. 3. 29. Var. suprà lib. 2. pag. 54 ignis sic lenis μαλακὸς dicitur.

e Iliad. ξ.

f Leguminibus.

g Λέκιθος, farina leguminũ molitorum, in aqua cocta adiecta pinguedine.

h Aureo hominum sæculo. Aurea ætate.

i Vide suprà.

lz Edulium ex pisis rorum confectum.

l Ea vox tempus significat quod cœnam præcedit.

m ὠρολογήσης λαβάργυρος.

n Ortus ex Heraclea Pontica: quam ob rem in indice poetarum Heracleotes cognominatus.

o Versus ad aliorum imitationem concinnatos, æmulatione plerumque ludicra & iocosa.

PAG. 407. a E Peireo, vbi prius disceptabantur & agebantur.

b Ludionibus, histrionibus.

c Cereris templum, subeuntibus in vrbem à portu, proximum portæ. Pausanias lib. 1.

d Osculo & amplexu.

e Festiuè hoc & iocosè. Expone mihi quænam olla sit in qua simul coquuntur illa varia legumina: pag. 202. Eras. prouerb. *Telemachi olla*.

f Quibus præ obesitate ad motum ineptus homo traheretur.

g Chamæleon Ponticus.

h Θανατηγόν: quoniã in feris coquitur faba, & lupinus: vel quoniam fabæ hilum Pythagoras mortui cuiusdam vmbram esse putauit.

i Δικράνοις: alij δικραῖσις, bicornibus, in Icariis. Natalis.

lz Obscœna res: subagitauit.

l Cognomen hominis: candentem, feruidum: ignitum.

m Cephisodorus: ita vocatus aut per iocum, aut per contumeliam.

n Fabæ desiderio, quam manducantem me videbat.

PAG. 408. a Πύανες, κύαμος, vnde πυανεψιών, october, quòd eo mense faba & aliis vescerentur leguminibus, quæ profectò flatuosa sunt omnia. Inde & τὰ πυανέψια, dies festi in honorem Apollinis eo mense soliti celebrari.

b Coquendæ pulti necessarius.

c Crudam fabam edentis.

d Vide suprà.

e Vas in quo manus abluuntur.

f Aqualem, Plauto.

g τοῖς θυμελικοῖς.

h Huius sententiæ nullũ autorem citat. Credo Athenis vulgarem & tritam fuisse.

i Spectatoribus. Speculatoribus.

BIBLIOTECA UNIVERSITAT DE GRAN

lz Ad libationes facti lebetes.

l Aquam ad manum.

m Pag.406.

n Fanda, anuli palla mulierum pedali fascia.

o Telephi matre:vel,Splendore.

p Aquam ad manus.

q In nostris conuiuiis etiamnum hic mos obseruatur.

r Aquali.

s Tractandis cibis inquinatas.

PAG. 409. a Χέρνιβα.

b Vel præruptus vel Cephaleniæ,aut Epiri oppidum.

c Verna,famulus,domesticus.

d Boum fur.

e Qui boues Argi somno sepulti abegit.

f Sua propriáque stirpe genitis.

g Cernuus.

h Medicamento vi tergendi prædito.

i Folle,pila,sacculo,pera.

lz Nomen id significat massam ex reliquiis farinæ aqua subactis , qua pransi & cœnati cùm manus detersissent,canes alebãtur. Vide prouerbium. *Canis è Magdalia.*

l ἐν ἀργυρίῳ ἀφανισμῷ: quidam in occultato argento:quidam in argento quod profusum euanuit.

m Τὰ ἐκπέμματα.

n Genere lini pretiosissimo.

o Fidicina.

PAG. 410. a Enarratorem , explanatorem, expositorem.

b περὶ τῶν ἀναγισμῶν. Hoc vocabulum significat etiam iusta ac parentalia.

c E venis,aut aliqua alia parte corporis eductũ.

d ὠμόλινον.

o Frigentibus:nempe qui sartagine coquunt.

f Videtur hæc periodus aullla à superiori de hac re disceptatione,& huic loco temere inserta.

g Ad verbum,post cœnam verò.

h Alij , ἐκκεκαμμένον. detonsum,præcisum,curtatum.

i Alij Acheloio.

lz Ingenio gentis voraci : de qua olim vulgatum ὗς Βοιωτία.

l Descriptionem.

m Rhampsinitum,Protei successorem.

n τὸν ἄδυν.

o Κονδύλῳ : vel illiso pugno , vel inflexi digiti percussu vngue conuerso. Vide Suidam in voce κόνδυλος.

p Mœstum, & facti pœnitentia. nam , quod ait Suidas , ὑ κατανύμια ἀπέκλεινε, nolens occidit. Vide Leopardum cap.9. lib. 2.apud OEneum id factum scribit Diodorus.

PAG. 411. a De OEta monte in quo Hercules tandem arsit liber is scriptus erat.

EX LIBRO DECIMO ATHENÆI ADNOTATIONES ET emendationes.

a Iunius adagio, *Mussicus apparatus.*

b Erasmus prouerb. Hercules ξενίζεται , in hospitium accipitur. ἀδηφάγον Latinè vertere possis, Gumiam , Raponem , Lurconem , Comedonem, Manduconem. Varro lib.6. versum citat è Phagone Plauti.

c Boum æripedum,quos Iason domuit.

d Alius est locus ex Pindaro,tempestiuè & elegánter hîc velut adsutus.

e Aptissimum & commodissimum in omni re tempus,quod suppeditat occasio: vel multum temporis est insumendum,dum aduenit occasio. Non video quorsum hæc pertineant , aut qua de causa interiecta sint:nisi forte Pindari priores versus excipiat illa sententia,argumento cantionis accõmodata,& iis quæ postea sequuntur : qualia multa in Pindaro sæpe legimus.

f Prouerbio non solum edaces lari,λάροι,κίκφοι κἠῦκες, Gauiæ, (tot enim sunt eius auis nomina)dicuntur, sed etiam,leues, vani,loquaces. Apud Iunium adag.88.1.

g Vide prouerb.*Larus hians:*& *Larus*,& Erasm. prouerb.*Cepphus Larus.*

PAG. 412. a Cuius stabula repurgarat, fimo per annos triginta collecto. Vide prouerbium, *AVgeæ stabulum.*

b Scholiastes Callimachi,in hymno Iouis.

c Odyss.ν.

d Arguitur Homerus:reprehẽditur Vlysses.

e Non,ventrem satiare.

f Famosum gulę & aliarum voluptatum mancipium.

g Alius hic Homeri versus est.

h Diuersus ab hoc Theagenes ille fuit , de quo vulgatum est adagium,Theagenis Hecatæum.

i Heminas 24.Congius heminas octo capit.

lz Erasm.prouerb.*Bonem in faucibus portat:*& *Crotoniatarum postremus.*

PAG.413. a Scholiastes Callimachi in hymno Iouis.

b στάδιοδρόμος.& equestri certamine.

o In quo saltu, cursu,disco,lucta, pugillatu palmam obtinuerat.

d Iunius adagio, 14.4.Cent. *Abdominis minister.*

e Iunius legit εἰς τὸν ἐκλεφθὼ πάτρας : Opes paret alendo patrio solo ? Galenus horum versuum magnam partem citat ἐν λόγῳ περὶ τῆς ἐπιλῳ.

f Erasm.prou.*Pannus lacer.*

g Ad cursum,& saltum.

h In pugillatu.

i Vt fit à bonis & fortibus viris.

lz Cui decretum est arma & res bellicas tractare,cui ferrum iam ad pugnandum sumptum est.

l Pini,oleastri,apij, lauri è quibus coronas nectebant victoribus.

m Ne admittantur impedit.

n Cùm luctam,aut saltũ legimus, aut pugillatum , intelligendum est id certamen solum ab aliis omnibus seorsim:cùm verò,τὸ πένταθλον,certamina illa quinque audienda sunt , cursus, saltus , discus, lucta,pugillatus, ad quæ omnia obeunda πένταθλος in ludis illis se offerret.

o Quem Altin vocabant.Pausanias in Eliacis.

PAG.414. a Alpheum.

b Aliis , Quinquertium : aliis πυκτομάχην καὶ χερσὶ καὶ ποσὶ γυμνασίων,pugillatũ,qui omni ope,& manuum ac pedum connixu peragitur. Suidas. Arist. lib.1. Pancratiastæ,qui pugillatu & lucta certant.

c Mihi non ita videtur. Virium argumentũ maius esse puto in lucta,pugillatu,& pancratio.

d Priuati cuiusdam ciuis opes sunt ampliores.

e Fortunatiores fiunt ac fœliciores.

f Σφριγῶντες: verti quoque potest , animo tumentes, elati,turgidi : atque etiam, crescentes,augescentes, validi,vegeti,lasciuientes.

g Histrionem ac ludionem scenicum.

h In edi

h In edito & præcipiti loco excauata.

i Penulæ Pellenides magni pretij fuerunt, victoribus dari solitæ, Pollux, Strabo, Erasm. adag. *Pellenæa vestis.*

k In senibus liuores & μελάσματα natiui caloris extinctionem præsagiunt. Epigramma significat valde senem, ex comessatione redeũtem altero captum oculo interiisse.

l Μονολήκυθον : cui vnica lucerna prælucebat: sic Græci ἀυτολυκύθους vocant qui suam sibi lucernam præferunt absque puero, vel, vt Plautus ait, qui cereum aut facem sibi prælucent: aut μονολήκυθον, rerum omnium tam inopem, vt vna lucerna supellex fuerit. Vide prouerbium, ἀυτολήκυθος.

m Τὰ λήναια, Baccho festi dies.

n Iocus ex ambiguo, καλλιοπὴ, pulcher aspectus, pulchra oratio. Musæ nomen.

o Πηχέων: alij, vlnarum.

PAG. 415. *a* A capiendis vrbibus dictam.

b Eius meminit post Pollucem Erasm. prouer. *Lityersæ cantionem canis.* Vide posthac lib. 14. Versus de hac re Sosibij viginti quinque, repertos in commentarii s Theocriti manuscriptis adiungere placuit, & ob illorum elegantiam, & quia mirificè locum hunc illustrant.

Οὐθ' αἱ Κελαιναὶ, παῖδες, ἀρχαῖα πόλις,
Μίδευ γέγοντος· ὅσπις ὢν τ' ἔχων ὀνὰ
Ηνασε, κ) γῆν φατὸν· εὐεδνὶς ἄγαν·
Οὗτος δ' ἐκείνε παῖς, περίπλαστος, νόθος,
Μαχὸς δ' ὁπόιας, ἢ τεκὼσ' ἐπίσταται.
Ἐδει μὲ ἄρτοις τρεῖς ὅλες κυθηλίσις
Τρὶς δ' βραχείας ἡμέρας· πίνει θ' ἅμα
Καλὼ μετρητὼ, τὸν δεκάμφορεν πίδον.
Εργάζεται δ' ἐλαφρὰ πρὸς τὰ σπέρα
Ὀγμες διείζων, τῇ μία γ' ἐν ἡμέρᾳ·
Τὼ δαῖτ' δ' ἔμπης σωπίδησιν εἰς τέλ⊙.
Χ' ὅταν τὶς ἐλθὼν ὁ ξένος παρεσίη,
Φαγεῖν τ' ἔδωκεν εὖ, κ) εὖ ἐπεχόρτασεν,
Καὶ τῦ ποτῦ προσύτεινεν, ὡς ἐν τῷ θέρει,
Πλέον· φθονεῖν γὰ τοῖς θαυμάζοις ὤκνει,
Ἐπισατῷ ποταμῦ Μαιάνδρε ταῖς ῥοαῖς,
[a] Καρπεύματ' ἤρδευεν πεπῷ τε δαψιλεῖ·
[b] Τὸν ἀνδρομήκη πυρὸν ἠκονημένῃ
Ἁρπῃ θερίζων; τὸν ξένον ὃ δράγματα
Αὐτῷ κυλίσας, κρὰς μὲ ὀρφανὸν φέρεν.
Γελῶν θερεσὶν, ὡς ἂν οὗ ἠρίσατο
[c] Οπ δ' ἀπέθανεν ὑπ' Ἡρακλέος, ἐσὶν λόγ⊙
Καὶ εἰς Μαίανδρον ἐρρίφθη ποδὸς θανὼν
Σόλ⊙ τὶς [d] ὥσπερ· ὦ δ' δισκεύσας ἀνήρ;
Πυθωνίκης, ὡς ἄλλ⊙ ἢ μὲ Ἡρακλῆς.

Variæ aliquot lectiones horum versuum hic subiectæ.

a τῷ θαψιλεῖ καρπεύματ' ἤρδευεν ποτῷ.
b Εἶτ'
c ὅτι δ' ἔκτανε αὐτὸν ἡρακλῆς ἐσὶν λόγος.
d ὥσπερ. B. τὶς δ' ε δισκεύσας ἀνήρ;
A Πυθωνίκης. οὐκ ἄλλος

c τὼ μετρητὼ. καλὸν μαχητὼ τὸν δεκάμφορεν πίδον: ex vetusto codice. *Bellam metretam vini, dolium decem amphorarum capax.* μετρητὴς duas amphoras capiebat. Elegans hic iocus, cùm dolium amphorarum decem exhausisset, metretense dicebat bibisse.

d Καρποφόρεν: alij, καρπόφορεν, ob magnitudinem, brachiorum vehementi nisu allatum: aut fœcundum, quemadmodum Horatio *Fœcundi calices.*

e Maledicus & virulentus ille poëta, de quo Horatius, *Archilochum proprio rabies armauit iambo*: & prouerbium, *Archilochum teris.*

f Tradunt historiographi Pisandrum ab Agesilao sororis marito classi, Lacedæmoniorum præfectum, ad Gnidum à Pharnabaze Persa & Atheniensi Conone victum prœlio nauali periisse.

g Tam ampla & capax, ventris sinus.

h Erasm. prouerb. *Telluris onus.* Distichon hoc quidam Latinis versibus sic reddidit, *Postquam multa edi atque bibi, maledictáque multa Ingessi, hîc iaceo Timocreon Rhodius.*

PAG. 416. *a* Persarum: Sic nos Turcarum imperatorem magnum Dominum vocamus.

b Quod Persas deuicerat.

c Βιαῖον λιμὸν : violentam dirámque famem, ac sacram, vt Virgil. *Auri sacra fames.* Quidam sic dictum volunt ab ignea vi cibi absumendi. Iunius adagio 87. 2. Cent. & adagio 75. Cent. 7. Erasm. prouerb. *Ætna*, & *Athos* legit, Athona, id est, insatiabilis voracitatis altissimum montem.

d Fructiferæ: frugipotentis: farinaceæ.

e Ea vox significat insperato lucro ditatum: Τὸ ἑρμαῖον ἔχοντα κ) εὑρόντα.

f Magni panis.

g Magnæ mazæ.

h Τρίπους alius πυελβάτης, quo vel obsonia coquebant, vel aquam feruefaciebant, λοετροχόος: alius ἀναθηματικὸς, qui dicabatur in templis, vel qui fortibus viris virtutis præmium donabatur. Vide prouerb. *Ex tripode.*

i Neptuni filium, &c. alioqui Nileus rex Ægypti, quod Nilo nomen dedit.

k Quodam velut diuino spiritu percitus efflabas: ἔπνεο.

l Τὰς τροπὰς, sub. κατὰ, vel sub solstitium: vel quod ætati puerili magis congruit, cùm nucibus luderet. τροπὴ, puerilis lusus, cùm ex interuallo certo, manu protenta, nuces in fossulam coniiciuntur.

m ἀλληρεικῶς : non delectatur pueris iam prostitutis.

n Sic ad verbum, χρυσοχόφ, Aurifice.

PAG. 417. *a* Bacchi cognomen. σαβάζειν, εὐάζειν.

b Erasmus prouerbio, *Bœotia sus.* Pindarus in Olympicis: Aristophan. in Vespis: Galen. ἐν λόγῳ προτρεπτικῷ.

c Platæas: quidam, Thebas.

d Cyclopibus: Simiis caudatis: Astutis.

e Thebanorum is fuit incessus ac gestus.

f Vel, cogitabundus, vel, cibi recordatione.

g Adulatorem alloquitur, qui hominum etiam vitia assentando conatur excusare, aut tegere.

PAG. 418. *a* Iunius adagio 51. 2. Cent. & adagio 1. 3. Cent. Est modus matulæ: & Anima sicca sapientissima.

¶ *Ad epulas*: vitium hoc Tertullianus in Apologetico accusat grauiter in Megarensibus, quos ait obsonare, tanquam postridie morituros, ædificare, vt nunquam interituros. Est & de hac re dictum quoddam Diogenis apud Laërtium in eius vita.

b Iunius adagio, 30. 4. Cent. *Cubitis adolescere.*

c Lampadas gestantibus.

d Pollux lib. 6. Iunius adagio, *Thessalica buccea*, 4. 1. Vide pag. 47.

e τὼ ἔνδεσιν. Turundam: frustum: mansum. Erasmus malè, ius, ζωμὸν, in prouerbio, Vtinam, male, quemadmodum inueniss eiicias: loco τῦ ψωμῦ.

f Ταῖς μοίραις: Alij, Portionibus.

g Sartagine frigentibus.

h Quasi currulia, & plaustralia, vehiculi

onus. καπάνη. ἄμαξα, ἁπήνη.

i Currus ex mulis aut equis, vel plaustra ex iunctis bobus.

lz Inde nobis, Cabanes.

l Cyllade. Phauorinus. Ficbat is panis ex olyra, & oryza.

m περὶ τῆς αὐταρκείας.

n Fortassis, Nectabin, vt apud Plin. cap. 19. 36. Bocchorin Herodotus vocat Asychin, & post Mycetinum regnasse tradit.

o Boues centum. Cicero lib. 3. De natura deorum, bouem: Victruuius cap. 2. 9. EVclides propositione penultima lib. 1. Hadrianus Iunius cap. 9. 5. Animad.

p Hi sunt versus Apollodori.

PAG. 419. *a* Valerius lib 4. c. 3. de Abstinentia & Continentia. Marcum Curium Dentatum vocat. Plutarch. in Apophtheg. Cicero in Catone.

b Samnites, è Cicerone & Romanis scriptoribus. Victorius ca. 5. 10. Var.

c Simul educatis.

d Iunius adagio 48. 1. *Musicus apparatus.*

e Victorius cap. 3. 18. Var. Idem Cicero lib. 5. Tuscul. & Plutarc. ἐν τοῖς ὑγιεινοῖς παραγγέλμασι.

f Hæc ad verbum apud Laërtium in eius vita.

g Seriùs, ac tardiùs.

h Sic ad verbum: ad quem temporis articulum.

i Vbi digressum à prandio Menedemum alloquerentur, vel disceptantem audirent.

PAG. 420. *a* Alios etiam versus ex hoc Lycophrone citat Laërtius.

b Quisnam Satyrorum genitor fuerit, consulendus est Hesiodus in Theogonia.

c τρυπῶ: asperè & acerbè stomachor, succenseo, indignor, alij: quod non placet.

d Vel, dilutissimi vini: ὑδαρὲς, aquosum.

e Δημοτικὸς lib. 2. δημόκειτο, laudatus populo.

f Σοφρονιστὴ. Lycophron apud Laertium: ὡς ὀκ βραχείας δαιτὸς ἢ βαιὰ κύλιξ, Αὐτοῖς κυκλεῖται πρὸς μέτρον: πρόχυσις ἡ ὁ σοφρονιστὴς τοῖς φιλικοῖς λόγος. Sic post breue conuiuium exiguus calix ipsis in orbem circumuoluitur: bellaria verò, Audiendi cupidis, sermo, qui exhortetur ad temperantiam. Canterus, ca. 17. 6. Nouar. Lect.

g Plutarch. libro de Ira cohibenda scribit, statim principio defuisse panem, quòd emere neglexissent pueri: Arcesilaúmque ridẽtem dixisse, Præclaram quandam rem esse philosophum aptum conuiuiis.

h Ad fallendum tempus, & vitandum tædium.

i τρύπα. perfora, pertunde: vt fit in doliis nostris vinariis.

k *Formose*: In tex. leg. pulchræ.

lz Idem fere Plutarchus narrat loco citato.

l Id fit in verecundia, aut horrendo spectaculo.

m Iliad. C.

PAG. 421. *a* Τοῖς παίδων.

b Erasm. prouer. *Thymbra victitans.*

c Sic legendum esse monstrat index fabularum eius.

d Λοιδορία: iurgium, probrum.

e Canterus legit τί μαντίως ἔστιν; vate quid opus est? sub. vt hæc futura prædicantur.

f ὑποκόρισμα, blandum sermonem, cum dictionibus quæ diminuant, vt Tulliola, Puellulus, &c.

g Initiationibus sub. & earum ritu.

h Notatu dignę Samothraciarum initiationum preces. Hæc nos etiam mortuis optamus, ac viuis: λῆξαι πανεών συγὴ γαλλωίσιις ποτὲ.

i Μαργωσῶν γνάθων: auidis: petulãtibus: stolidis.

lz Ea regis Argiuorum vxor Bellerophontem improbè apud maritum accusauit, &c.

l O prima, in primis iucunda ac optabilis. Piscatoris oratio.

PAG. 422. *a* Farinæ aqua & oleo subactæ massam, placentam, libum.

b Noxia & insalubria sint.

c Aut faciem percussit, aut conuiciatus & acerbè criminatus est.

d Laërtius in Stilponis historia nihil de hac re tradidit.

e Impurorum & fœtidorum ciborum. Grauissimus odor est allij: vnde σκορδίζειν, Aristophani in Equitibus molestia & dolore afficere. φάσκων φιλεῖν μὲ σκορόδιας. Eras. prouer. *Cepas edere.*

f Pro ἐπεὶ δεδειπνήκαμεν.

g Conuiua.

h Pugnæ ac certaminis initio.

i Frigentibus.

PAG. 422. *a* Formoso turpi.

b Abliguriit, profudit, dilapidauit: Sic nos, *Il a tout disné.*

c Vt eius nomẽ inuocetur, & libatione colatur.

d Temulentiam, ebrietatem.

e Fabula, cuius argumentum idem fuisse coniecto, quod & Menæchmorum apud Plautum.

f Σεμνῆς θεᾶς: Athenienſibus σεμναὶ θεαὶ, EVmenides furiæ. Hic Cererem siue bonam deam videtur potius significare. Quidam legunt σεμνῶν θεῶν.

g Ita solent etiam nostro sęculo Germani principes mutuam sibi fœlicitatem præbibere.

h Vide Plutarc. quæst. 4. lib. 5. Sympoſiacῶν.

i Nigriusculo.

lz Splendido.

l Hic εὐζωρέστερον de vino dicitur, non de eo qui est à poculis, vt exemplo superiore.

m Puerorum amatoribus, Pædiconibus. Victorius c. 13. 1. Var.

PAG. 424. *a* Naturæ rationibus, ac proprietatibus.

b αὐτὴ τὸ αὐτλητρίδι.

c Vox hæc significat & structorem.

d περὶ στιλλῶν.

e τῇ παιστρίᾳ.

f Æneum vas quo in lucernas oleum fundunt. Polluci, pars suppellectilis balneorum. inde medicis, inter laryngis cartilagines ἀρυταινοειδὴς.

g Ἐμβασικοίτιδι. Petronius in sua Satyra vide l. 11.

h Eodem modo finitur, ac desinit.

i Phaëthontis sororibus.

lz ἀλληγορικῶς: Totius Ioniæ res disceptando turbant.

l Ex Homero.

m Tales propemodum Romanorum Salij.

n Dies festos, solennes mense Februario: vt alij, Aprili, vt alij, Maio, τὸ θαργηλιῶνος. quibus fructuum primitias iam tum vigentium ὡς πῷ θαργήλῳ, id est, in olla coquebant. vide Suidam.

o Id fuit Deliorum tabularium, in quo monumenta rerum gestarum custodiebantur.

PAG. 425. *a* Cœnæ magistros: modiperatores. Ii Polluci lucernas & ellychnia præbebant, ac conuiuis ex æquo vinum.

b Vide

b Vide prouerb. *Athenienſium inconſulta temeritas*: & prouerb. *Dormientis rete trahit.*

c Eraſm. prouer. *Aut bibat, aut abeat.*

d Tanquam inſpectores & obſeruatores eorum quæ inter epulas gererentur.

e Ab infundendo vino.

f A carnium diuiſione, & eſu.

g Hexametrorum, & trimetrorum præcipuè.

h Nuntios: præcones.

i Iliados γ.

k Pubertatis deam.

l Quaſi puberum conuentus.

PAG. 426. *a* Lanificis: Mercenariis: Operariis: Agricolis.

b Tectus iocus de fœda & maſcula venere.

c Eraſm. in Prouerbio, *Par pari referre.*

d Eraſmus legit ἀντίσοιμι, & ita vertit, At par pari afferenti ego reſpondero.

e Diluti en congium vini: hunc ebibe: addidit his Democritus: Heſiodus, ô amice, tres aquæ partes affundi laudat, & vini quartam. Quapropter inquit Anaxilas in Tireo: At multo ſuauius, &c. Natalis.

f Plutarch. in ſympoſ. lib. 3. quæſt. 9. Plautus in Sticho, Cantio eſt Græca, ἢ πίνετε πίνε, ἢ τρία, ἢ μὴ τέτταρα. Eraſm. in prouer. Auſonius. *Ter bibe, vel toties ternos, ſic myſtica lex eſt.*

g Quinarius bis duo cõplectitur, & dimidium: quaternarius ſemel tria, & tertiam partem. Quod quatuor bibere vitat, ea temperatio eſt duorum aquæ cyathorum cum totidem vini. Antiquis ea potio meracior videbatur. Plutarchus aliter explicat.

h οἶνος, vinum: μαίομαι, quæro.

i Hos verſus Eraſm. nec intellexit, nec benè reddidit.

k Ludus fuit, cũ vinum in poculo relictum, in terram effundebant, vt illiſu reſonaret. vide lib. 15.

PAG. 427. *a* ἀμυσὶ, vno ſpiritu, ſine interſpiratione, vno potu. Aut in verbis Athenæi legendum, Apud Anacreontem vini cyathi duo temperantur aquæ cyathis quinque: aut in Poëtæ carminib. *Hauſtu præbibam vt vno Affuſum vini cyathum vnum Aquæ duobus cyathis.*

b Eraſ. prouer. *Epiſcythizare.*

c Feruido, acri, bellicoſo.

d A quæ multum.

e Vide pag. ſuperioris adnotationes & p. 28.

f ἀγκύλαι, pocula cottabis commoda. Heſych.

g Quòd ordine flexuoſo canerentur. vide prou. *Admeti nænia: Carica muſa: Canere ad myrtum.*

h Eraſ. prouer. ἐν οἴνῳ ἀλήθεια, admonet hunc ſenarium eſſe Euripidis.

i Vide prouerbium, *Vinum clauo caret.*

PAG. 428. *a* Obſoniis variis parandis ingenioſus & induſtrius.

b Vide prouerbium, *Vinum ſaltare ſenem vel nolentem compellit.*

c Μαργός: veſania: petulantia: proteruia.

d ἀφράστοις: infandis, indecoris.

e Samothracum diis.

f Suprà pag. 22. Plutarc. in Sympoſ. quæſt. 5. lib. 1. & quæſt. 10. lib. 7.

PAG. 429. *a* Idem apud Romanos. Valerius. Plin. Locris leges à Zaleuco ſcriptas fuiſſe Ariſtoteles in Politicis, & eius diſcipulus Theophraſtus memoriæ tradiderunt, quod tamen à Timæo reprehenſum eſt. Cicero epiſt. 1. lib. 6. ad Atticum.

b Plutar. quæſt. 3. lib. 3 Sympoſ.

c τῆς οἰναίθης: in codice Græco οἰνάτης quidam ſignificari putant Dioſcoridis ἢ οἰνάγεων, cuius radix vinum olet, & madefacta, potu feras mitigat, & cicurat.

d Poſthac ſub finem huius libri.

e Fortaſſis, quòd in foro Samiorũ venderetur.

PAG. 430. *a* Chamæleonem Ponticum ſic interpretatum fuiſſe monſtrant quæ ſequuntur.

b Verſus hos demetris Iambicis quidam Latinos ſic fecit, *Nunc Iuppiter quidem Pluit: Cœlum obſidet ſæuiſſima Procella: aquæ gelu rigent. Frange igne claro frigora. Affunde mellitum affatim, Vinum, colore obſcurius, Tentet caput quod leniter.*

c Μελιχρὸν, aut mellis inſtar dulce, aut mellei coloris.

d Qualia vina ſunt generoſa, & mellei coloris.

e Suprà p. 22 Lyricis verſibus hæc reddita ſunt. quorum ſenſus his quoque Iambicis duobus exprimi poteſt, *Accederet cùm floridum Ver, tum bibebam largius.*

f Plutar. quæſt. 1. l. 7. Sympo. Supra lib. 1 pag. 22.

g Iambicis quoque verſus hi ſic redditi ſunt: *Affunde tu citiſſimè Cratera vini mellei Succeſſerit ſi quid malè, Id explicari verſibus. Quid attinet meis? nihil Profecero illud ſi canam. O Bacchi: tu verò optimè Malis tuis medeberis, Suauiſſimum ſi miſceas, Quod te bibentem inebriet Vinum, hilariore mente nunc Simus quoad plane ebrij. Eſt eſt bibendum: quiſpiam Dolore nec ſe ſe atterat. Quod ſit mortuus Myrtilus.*

h Lambinus legit δῦμος pro μῦδος, in Horat. Ode 12. 4.

i Sic Horat. oda 28. 1. *Occidit & Pelopis genitor,* &c. vide pag. 23.

k Sic Horat. Alcæi carmen illud imitatus.

l Feſtiuiſſimi quoque hi verſus Latinis iſtis expreſſi, vt mihi videtur, non infœliciter, *Lati bibamus: cur, rogo, Pigri manemus, vſque dum Noctu lucerna accenſa ſit? Vel longa digitis eſt dies. Maioribus tu poculis Infunde vinum atque variis. Semeles Iouiſque filius Mortalibus vinum dedit, Curas graues quod deleat: Affunde, miſce, vnum, duo, Et plura: poculum alterum Pellatur è capite altero.*

m Lib. 11. Cur lucernam expectamus? id eſt, noctem, cùm ad lucernam cœnatur.

n Iunius adagio, *Dies digitus.* vide Lambini comm. in Od. 7. lib. 4. Horat.

o Vide pag. 54.

p Hydaren, muſti paululum cum aqua multa. vide prouerbia, Ranis aquam: Ranis vinum miniſtras: & Victorium cap. 13. 1. Variar.

q Coniſſalus vnus ex miniſtris Priapi.

PAG. 431. *a* Libello breuiore: pugione. vide Victorium cap. 1. 22. Var.

b Non eſt tam dilutum bibendum, vt aqua videatur hauſta fluuio.

c Quidam, externos externum vinum bibere, indigenas patrium.

d Victorius loco proximè citato.

e Eluerit, ex animo ſuſtulerit.

f Cauſabantur caupones tale ſe vendere, quale fuiſſet emptum. itaque vt eorum fraudem eluderet, iuſſit merum & emi, & vendi.

g Merum bibere.

h Vas potorium, merum continens, quod & ἀκρατοφόρον, & δίνον, appellarunt, Polluci: quo vinum refrigerant, Suidæ. Cados & Pſyctheras ampliſſima pocula nominat, cum balneorũ ſoliis comparanda.

PAG. 432. *a* Mneſiptolemi.

b Vetuſtum è Thaſo vinum.

c Mel Atticum.

d Vitreo calice.

e Polenta. humorem totum polenta, velut ponte quodam operiens: ἀνιγμαπικῶς per riſum hæc omnia.

f Theram,& Theraſiam Cycladas intelligit, de quibus vide Plin.

g Conuiuis omnibus.

h Coniectura reſtitutus locus.

i Omnes animum abducant. Quidam.

PAG. 433. *a* Κώθων, ebrietas,temulentia. Vide prouerbium κωθωνίζειν.

b Quia trecentos annos vixit.

c Iliad.ξ.

d Iliad.σ.

e E fœmina in virum mutatus,deinde, quod ait Virgilius, poſt mortem, in veterem figuram fato reuolutus.

f Quia fortiùs pugnent vino recreati & animati milites.

g Iliad.4. Neſtor illic narrat in ludis funebribus Amaryncei regis Epiorum ſe pugillatu viciſſe Clytomedem.

h Is quamuis illæſo curru, & velocibus equis poſtremusè curſu redierat.

i Enixè cupio.

PAG. 434. *a* Diariis: rerum ab eo geſtarum commentariis.

b Serui nomen Comicis. Apud Plautum Acolouthestruthe.

c Σοφιςής.

d Mutilus hic locus reſtitutus eſt ac expletus,è Plutarcho,libro de cohibenda ira.

¶ *Sacri fiant*:deorum, quos colunt Perſæ,maximo,de quo vide multa apud Gyrald. Commodum eius ſacra homicidio polluiſſe autor eſt Lampridius,cùm in illis fingeretur tantùm, vel diceretur aliquid,ad timoris ſpeciem.

e Quæſt.11.& 32.Sect.3.

PAG.435. *a* Vide Plutarch.in vita Demoſthenis.

b Plutarch.lib. Quomodo poſſit adulator ab amico dignoſci.

PAG. 436. *a* Arcadion Achiuus Philippum regem quem oderat vſquequaque maledictis inſectabatur, dicere ſolitus fugiendum eſſe, εἰς ὄκτε τὲς ἀφίκναι οἱ ἰὸκ ἴσασι φίλιππον. Eum tamen tam inimicum donis Philippus placauit, reiecto amicorum conſilio, qui, pœnas de illo vt ſumeret hortabantur. Plutarchus lib. περὶ τῆς ἀοργησίας. Vide ſuprà.

b De eo multa Leopardus cap.20.lib.2.Emend.

PAG.437. *a* Athletarum, qui nudi certabant.

b Laërtius in eius vita: Platonem in Siciliam proficiſcentem item is comitatus erat. Lucianus in εὐχαῖς. Apud Laërtium non leguntur hæc verba ἐπὶ τῆς αὐλῆς. Quidam vertunt,in regiæ ſubdiali.

¶ *Ante palatium*:in text.leg.in palatio.

c Huius Demophontis mentionem fecit Pauſan.lib.1.cum inſigni quadam hiſtoria.

d De matris cæde.

e Initiatorum.

f Piaculis ob cædem matris obnoxio & obſtricto.

g Τῇ ἱερείᾳ fœminæ,non viro.

h Scholarum magiſtris,qui ambitionis vel quæſtus cauſſa docent.

i Minerual.

k Μεταθέμενον. Varij ſunt huius verbi ſignificatus à lexicographis expoſiti.

PAG. 438. *a* Mutilus hic locus coniectura reſtitutus.

b Cùm leuiter iam ebrius eſſet: ad verbum ſupernatante potu.

c Iliad.χ.

d Iliad.ξ.

e Ægypti regem oraculum monuerat annis tantùm ſex vitam duraturam. Vt ergo mendacij deum conuinceret, in duodecim annos vitam ſe protracturum dicebat,noctibus in dies verſis,quoniam tum viuimus,cùm vigilamus.

f Nobilem Theſſalum, cuius meminere Cic. lib.2.De ora.Quintilianus, Suidas in voce Σιμωνίδης: Ælian.cap.41.lib.2. Var.hiſt. Plutarch. Vide Leopard.c.14.3.

g Illuſtris,ſplendidus.

h Beneficus,benignus,liberalis.

i Vide pag.194.

PAG.439. *a* Furioſum.

¶ *Fœce*.In text.leg.fece.

b μετὰ κεραμίων, vinariis lagenis. Alij, κεραμίᾳ, cum amphora vinaria. Alij cum vnguentariis vaſis:vt ſuprà lib.5.

c Victorius cap.11.24.Var.

d Neoptolemi Liuius lib.16.

PAG.440. *a* Pleuritide.

b Alij ὁμῶς, nec tamen ſubditos rebellaſſe.

c Venas & arterias corporis μεταφορικῶς riuos appellat.

d Quidam legunt in Quinquertione. Fabulæ nomen.

e Plin. cap,13.14. Valer. Maxim. cap.1.lib.2.A. Gellius cap.23.10.

f Ariſt. Quæſt.12.13.27. Sect.3. Probl. vinum dulce non inebriat.

g Ægoſthena Stephano vrbs Megaridis.

PAG.441. *a* Fortaſſis, Amyſtide. Myſtis, myſteriorum perita. Amyſtis, compotatio in qua ſine reſpiratione bibitur.

b Senio,& vetuſtate.

c Iunius adagio, 73.5. Cent. *Sphingis ænigmata.*

d Obſcura,dubia,perplexa.

e Eraſm prouerb. *In aqua ſcribis.*

f Deſunt reliqua. Quod ſequitur, Phaonem videre ſi optatis, &c. ad libididem fœminarum pertinet,& fortaſſis ex alio poëta eſt. Iunius adag. 59.Cent. *Æditimus Coniſſalis.*

g Eum quẽ amatis,qualis fuit Phaon Sappho.

h πλακοῦντα ἐνόρχιν, maſculam vocat, coleatam, teſticulatam,fortaſſis adiectis pupillorum aut arietum, vt olim dixere poliminibus: quod etiam fit hodie à lurconibus quibuſdam: vel ingentem, & amplam:vel quæ Venerem excitet.

i Eadem fere in Truculento Plauti Phroneſium. Puero opus eſt cibus,&c. Parum hæc ad vinolentiam ſpectant.

k Priapi adminiſtri & comites,Coniſalus, Orthannes.Dordon, Cybdiſus, Celes:quibus Stralio Tychonem addit. κέλης, muliebre genitale.

a Θήλυμα, farina melle ſubacta.Iu.ada.28.1.Cer.

b Geniales lectos in quibus maritus cum vxore cubat.

c Qui fuerint arrhephori declaratur poſthac.

d Iun.adagio, *Quatuor habens capita.* Temulenti,vt Diana,tricipites ſunt.Huic ſimile eſt prouerb. apud Eraſm. *E duobus tria vides.* Vide pag.168.

e Ebrij

e Ebrij dimicauere: itaque fugerunt semper. Macrobius cap.21.5.Saturn.

f Thraces audaces fuisse, turbulentos, cuiuis molestos,ostendit prouerb.Θρᾷττιξ.Macrobius cap. 21.5.Saturnal. posthac lib.11.

PAG.443. *a* Eorum apud Lacedæmonios media fortuna fuit inter seruorum & liberorum conditionem. Pugnatores ij leuiter armati sequebantur.

b Trecenta millia.

c Præcipuum primorúmque autorem, & effectorem sumpta à ciuitatibus comparatione, quarum vna aliarum caput est.

d Erasm.prouerb.*Calicum remiges.*

e Prouerbij specie hoc dicitur,memoria id non excidit cuius recordatio iucunda est.Cicero tamen contra, obliuisci ait, cui placet: dolere, qui meminit.

f Virgine,quæ puella nubit.

g Vini auidos.

h Maronæum vinum clarissimum. Plin. cap. 4.14.

i Κάπηλον,caupo:εἰρωνικῶς.

lz Lego OEnocles,vt sit allusio ad Timoclem.

l Rusticum,& inurbanum.

m Iunius adag. *Lutea progenies*: Erasm.prouerb. *Terræ filius.* suprà Antiphanes inter instrumenta culinæ κάκκαβον vocat γυναῖκ. pag.169.

n Est etiam ὀπώρα fructuum horariorum prouentus,& anni pars qua ij vigent.

o Post multum cibum ac potum mos olim fuit vomitum ciere, aut luxuriæ caussa, vt auidiores pòst essent, aut valetudinis, ad remedium cruditatis,vt eijceretur quod corruptum esset Celsus cap. 3.1.Plin.cap.53.11.& cap.3.26.& posthac.

p Structore, Conuiuatore. Quidam, Dactylio, Anulo.

q Suprà pag.429.

PAG. 444. *a* Quidam:Quisquis autem maiores spiritus sumit quàm pro humana sorte.

b Sic vocat, aut egregiam quandam animi dotem,& virtutem, aut initum consilium de temperantia, & sobrietate, aut, quod mauult quidam, confidentiam ob diuitias & pecuniarum magnitudinem: quas contemptim vocat exiguum misellúmque nummum.

c Sororis Canaces.Extat Ouidij Epistola Canaces ad Macareum.

d Erasm. prouerb. Iouis & regis cerebrum:& prouerb.Sine Cerere & Baccho friger Venus.

PAG.445. *a* Ad verbum: cùm præfecturam ciuitatis captaret.

b Illustris fortassis ea familia Rhodi fuit.

c Καταλογάδην: Alij de hominibus nominatim appellatis.

d Indigna hæc conuitia philosophis & eruditis viris.

e Incompositus, inconcinnus,insciti potor.

f Τῶν σιλλων.

g Poculi genus,cornibus simile, τὸν ῥυτὸν, heroibus peculiare.

h Τὰς ἀρυταίνας.

i Deest Alcæi testimonium.

lz Vide prouerb. *In vino veritas.*

l Sic etiam Galli,*tirer.*

m O amice.

PAG.446. *a* Quod vnum excipit,mortem esse puto.Omibus enim moriendum. γνώμη. Versus cuiusdam poëtæ.

b Artus roborans.

c Prouerbij speciem hoc habet, nempe, leuissima de re.

d Sacra fiebant operto capite.

e Id est, sic vinum bibe, vt posthac semper fastidias: Nam tædium vini marinus lepus affert. Plin.

¶ *Tibicinis*: Tibicina, ea comœdia vocatur, & Arrhephoros.

f Fortassis Nepenthe, qua mœrores discutiebantur.

g Ad verbum, simpliciter, eius coniectura ita exposui.

h Non πίν.

i Pugione,Breuario.

lz Quasi ἐφέστιον.

¶ *Fluctus vt marinus non*: In text. *Neque vt fluctus marinus.*Item pro,*clamosa:obstrepera.*

PAG.447 Proprium nomen: gulosa, ventricosa.

b Vinum familiariter propinatum, citra seueram legem illam,ἶσον ἴσῳ.

c Quia par in bibendo non fiat.

d Vino poti in faciem cadunt: zytho,in terga. Arist.

e Dilutum.

f Quidam,αὐλῷ,tubulo.

g Quia vino carent si populi brytum conficiunt.

h In ædibus quas fortes generosíque viri inhabitant.

i ἐν ταῖς κτήσεσι.Alij,κτίσεσι: structuris,ædificiis, fabricis.

lz Potionis genus.

l Sic butyrum vocat.

m Nam vuæ coaceruatæ & conculcatæ; dum mustum feruet,stridunt.

n Aut hilaritatis caussa in conuiuiis, aut laudis, in musicis certaminibus.

o Integrum ac plenum vitæ cursum.

PAG.448. *a* Apertorum, simplicium, qui nihil simulant.

b Vmbram eruditionis ostentatis superficiariæ: vana & simulata prudentia intumescitis. Iunius adag. *In fronte mentem habere.*

c Θερμὸν, audax, præceps, temerarium. Erasm. prouerb.*Ne nimium calidum hoc sit modo.*

d Quæstionibus conuiualibus, perplexis, obscuris,solutu difficilibus.

e Eius operis tale argumentum fuisse opinor, quale Belli grammaticalis, qui libellus nostro sæculo æditus est.

f EVmetis, quam & Cleobulinam appellarunt,à nomine patris, Cleobuli tyranni Lyndiorum,ænigmatibus excogitandis adeo fuit solers & ingeniosa, vt eius quæstiones ad Ægypti regem Ægyptiósq; perferrentur. Eius meminit Plutar. in conuiuio septem sapientum, belleque dicit, eiusmodi quæstiones plicatas nexásque fuisse ioci caussa.

g Ἀτράφαξις;planta,attriplex:aphya pisces.

h Vt,si proponatur, dic piscem cuius appellatio χ habeat?φάγρον,κόγχρον.

i Orationem cum nullo σ pronuntiatam.

lz Vt Diocles.

l Ἀπὸ τῆ ἑρμῆ καὶ ἀφροδίτης:à Mercurio & Venere.

m Vt δημόνικον.

n Muriæ, inquit Pollux: si verò enucleassent, carnem distributam præmium accipiebant. Vide posthac.

o ἐν κιστοῖς. Exemplar nostrum ἐν κνισδίοι: vt & index.

p ἐρεξῆς: ad verbum continenter, deinceps.

PAG. 449. *a* Vt ex insidiis periculum facerent mei iudicij an crediturus essem quod tam absurdum videretur.

b Verum aut falsum esse griphum.

c Veneris statua, sacrificio, opere.

d Fornace è terra nuper extructa.

e Agnos operculato vase elixos.

f Id est, melli.

g Id est, lac concretum.

h Id est, farinæ.

i Obscuras & inuolutas quæstiones.

lz νόμοις ἐν νόμοις, modos cantilenásque modis & cantilenis adiungit.

PAG. 450. *a* Alius griphus.

b Alius griphus.

c Alius griphus.

d Sparsa papporum in terram lanugine, quæ illam opertam videri prohibeat.

e Semen contegit.

f Alius griphus, Vrna in quam sortes coniiciebantur de morte, vita, exilio.

g Qui absoluuntur, aut plectuntur capite.

h Qui multantur exilio.

i Fœminarum multarum amorem quidam ambiens.

lz Scortum nigrum & deforme sibi conciliauit.

l Leno, eo turpi quæstu tanquam cœno victitans.

m Erasm. adag. *Perca sequitur sepiam.*

n Scortatorem cui nigra cauda est.

o Eum intelligit qui ignotam virginem compressérit.

p Lac est, quod pater matri dat.

q Me, cui vitium obtulisti, virginem.

r Marem an fœminam paritura sint.

s Stridebant dum coquerentur sartagine.

t Farina obuoluentur.

u Vide Leopardum cap. 22.7. Emend. His griphis adnumerari potest, quod de Iouis sepulchro memorat Plutarch. Μῶσα μοὶ ἐννεπ' ἐμεῖνα, τὰ μήτ' ἐγένοντο πάρος δὲν μήτ' ἔσαν μετόπισθεν: id est *Musa refer mihi quæ nunquam prius ipsa fuere, Et nec erunt posthac.*

PAG. 451. *a* Insana orandi licentia.

b Alij, Iside.

c Λιθάργυρος.

d Erasm. prouerb. *Tristis Scytale.*

e Planissimè & apertissimè Plutarchus in vita Lysandri.

f ποδονιπῆρα.

g Sic rectè ex Ægyptio lino confectum vocat.

h Ad verbum, generationis primo satu. Metaphora sumpta à plantis.

PAG. 452. *a* Apud Plutarchum in conuiuio septem sapientum, Ex Vmetis hunc griphum proponit, sed priore tantùm versu.

b Contentionibus morosis & difficilibus anxiè dissidentes nullo operæ pretio, & inani pertinacia.

c Vide Erasm. in prouerb. & Plutarch. lib. De puerorum educatione.

d Colendum esse iustitiam, nec ab ea discedendum. Plutarch. lib. De puerorum educat.

e τῶν πλεονεξίαν.

f Erasm. hoc symbolum omisit.

g Fugiendam desidiam, ac prouidendum necessarium victum.

h Addit Plutarch. non gustanda quibus est nigra cauda. Non cuiuis iniiciendum dexteram. Angustum annulum non gestandum. A fabis abstinendum. Cibum in matulam non proiiciendum. Ad finem cùm peruenéris, reuertendum non esse.

i Tenui cithara canens.

lz Quòd & mimos ageret, & luderet tibiis.

PAG. 453. *a* Hellenismus: num tantum cibo se ingurgitasset, vt vomitu reijciendus fuerit. Suprà pag. 443.

b Esset grauida: vtero gereret.

c Cui multa pituita ex ore fluebat ἐυῤῥήστερον, fluidi oris.

¶ *Quid est*: Animos esse immortales ac sempiternos.

d Tempus. Eius nihil est, nisi quod præsens.

e Apud Plutarc. in conuiuio septem sap. Quidam, inquit, tempus antiquissimum esse, alter verò sapientissimum.

f Pag. 448.

g Doctissim. ac probissimus vir Claudius Mitalerius, me de hac literarum coniunctione disputante rationibus multis ostendit diuersum esse sonum τῦ ι, & τῦ ν, quemadmodum τῦ ο & τῦ ω.

h στροφὴ fabulæ pars, in qua abeuntibus à scena histrionibus chorus ad spectatores conuersus iambicos tetrametros recitabat nonnunquam deorum laudes continentes, quos ὠιδὰς vocabant. Choro in dextram verso, στροφὴ dicebatur: in sinistram, ἀντιστροφή.

i Tragœdiam.

lz Obscurus hic locus, & qui excellentium iudiciorum sententiam præter meam desideret.

l Sub. vocales sunt.

PAG. 454. *a* Siue grammatica, siue poëtica, siue aliquid aliud eiusmodi.

b Ait se grauidam, id est, flatu distentam: fœtus nomen futurum, ΨΩΛΑΝ id est puttem graueolentiam, nempe fœtidum ventris crepitum: verecundè tamen vt honor sit auribus præfatur. Videtur desiderari versus, qui dictionis ψῶα tertium elementum A, depingat.

c Λοξὰ, λοξὸν, ἀντὶ τῦ ἐγκαρσίᾳ dixit.

d Alij, ὀρχούμενον. induxit qui literas saltet.

PAG. 455. *a* Artificium poëtæ, nisi verbis Græcis intelligi non potest.

b Apum mel.

c Hæc nisi Græca inore habeas nunquam cognoscentur.

d Vocalibus σὲ ι τὸ 2 ν βῶ 3 λυ 4 ι 5 ς νι 6 φο 7 κτύ 8 πο 9 ι 10 ς.

e Hæc Pindari sunt. Vide Leopardum cap. 15. 8. Emen. & posthac lib. 11.

f De Hermione & Hermionensis Cereris asylo vide Leopard. c. 18. 5. Emen. & prouer. Hermiones vice: & Pausaniam libr. 2. Huius Lasi meminit Plutarch. lib. De musica.

g A pinsendo siue tundendo, & madefaciendo ac rigando. Vide Plin. cap. 7. 18.

¶ *Animal*: Turtull. lib. de Pallio eâdem ferè obscuritate verborum, reciprocicornum appellat veruecem, lanicutem, testitrahum.

h Τερφά

h Τεσφάλιδας: oblongos caseos: orbes caseorum: frusta mollis casei.

PAG. 456. *a* Νὴ τὸν ἀραιὸν: iusiurandum.

b Vide Plutarc. quæstione 5. lib. 4. Symp. è Phanocle distichon hoc recitantem, Εἰδὼς θεῖον Ἀδῶνιν ἀρειφοίτης Διόνυσος Ἡρπασεν ἡμαθόεν Κύπειν ἱππιχόμην.

c Huius meminit Plutarch. in vita Isocratis.

d Capræ diuersis herbis vescuntur. Plutarch. Quæst. 1. lib. 4. Sympos. ex Eupolidis capris. & Macrob. lib. 7. Saturn.

e Hircus, & delphin.

f Somno.

¶ *funes*: In tex. leg. fides.

g Oppido insulæ Cei. Plin.

h Valentius, idcóque retusam eius aciem.

i Sitim.

k Cei insulæ oppido. Plin.

l Varro lib. 4. De lingua Lat. Plautus Epeum fumificum cocum vocat, ab Epeo illo qui dicitur ad Troiam feciſſe equum Troianum Argiuis & aptè cibum curaſſe.

m Panopeæ & Endymionis filius.

PAG. 457. *a* Vt turbinem, quâ inflata tubæ loco vtuntur.

b Ænigmatis esse puto hunc sensum: Quinque classis præfecti, pugnam decem nauibus commiserunt. Præliatum saxis, quamuis in æquore saxum nullum possit colligi. Bellatores siti perierunt, ardore pugnandi æstuantes: & sitibundi, quamuis aqua mentum superaret, depressis ac demersis nauibus. Quidam aquam mento superiorem interpretantur, stillantem è naribus stiriam. Eras. prouerb. *Inter lapides pugnabant, nec lapidem tollere poterant.* Plutarch. Quæst. 1. quartæ Decadis Sympos.

c Ἐν τῷ ὅρῳ: Alij, in termino.

d Cibo sit aptus.

e Quæsitum hoc est suprà.

f Quæ. de varietate & voluptate coitus quædam scripserat. Iun. adag. *Philænidis commentary.* Eadem fere pag. 335.

g Alij eo carminis genere proferre.

h Aut eorum quibus patria Troia fuit, aut eorum qui Troianis auxilio fuerunt.

i Alij, qui lusus est elegans.

PAG. 458. *a* Prope adstans alata verba profata est.

b Age, nunc scuticam, nunc habenas pictas. Erasm. prouer. *Arripe negotij curam.*

c Rotunda scuta, & pennatas sagittas. Reliquos versus Græcos apponendos non duxi.

d Non absimiles sunt quæstiones de Homeri versibus, quos ἰσοψήφους vocant. de nominibus: quorum in Homeri poemate reperitur πιεσπὰς: de versibus quorum singula vocabula singulis syllabis accrescunt: de eo quod Homerus dixit, in Aphrica terna parere singulas pecudes annis singulis, de quibus lege Muretum cap. 13. 14. Var. Idem cap. 20. 9. Var. ingeniosissimè solertissiméque vidit apud Laertium in Heraclidis vita, hac Parastichide legendum esse ΠΑΓΚΑΛΟΣ, perturbatúmque ac corruptum eum locum fœlicissimè emendauit.

e Eras. adag. *Sustine & abstine.*

f Erasm. adag. *Quod adest boni consule.*

¶ *Discessit*: In tex. leg. recessit.

g Ea Venerem satu Iouis peperit.

h Iis nimium ne fidito, quos amicos esse tibi censes.

i Iliad. ζ.

k Ὄλμος: mortarium.

l Μύλος: placenta, piscis.

m Λύρη, Lyra.

n Ἄρτος, panis.

o Μῆλα: mâla, oues.

PAG. 459. *a* Ad Ganymedis raptum hoc spectat.

b Sacrificiorum studiosus.

c Κατ' ἐπισύδιον: ἐπισύδιον pars tragœdiæ, inter prologum, & actum chori.

EX LIBRO VNDECIMO ATHENÆI ADNOTATIONES ET emendationes.

a Poculorum exponendorum gratia.

b Tragœdiæ, vel alicuius poëmatis id nomen est.

c ἀειστοῖς: etiam, strenui, fortes, bellicosi.

PAG. 460. *a* Odyss. υ.

b Anticleæ vxoris Laertis.

c Amorgos, insula quædam ex Cycladibus. Crinei filius hic fuit, alius quàm Simonides Leoprepis gnatus, Cæus. Suidas.

d Νὺν: alij, νῦν: è mensa nunc sumpsit calicem.

e Versus Aristophanis sunt: Ἀλλ' ὁπόταν μάρψῃ βυρσίδιον ἀγκυλοχήλης. Γαμφηλῇσι δράκοντα, κοάλεμον, αἱματοπώτην, &c. Vide interpretem Aristoph.

f Vates Atticus: Aristoph. interpr.

g Repetita millies potione.

h Sub. hausit. Quidam legunt, καλὴ φῆς: ô formosa, narras.

i Poculum ferè: fortassis Panachæa, cuius meminit Pausanias lib. 7. Vide Gyraldum.

k Poculorum conditorium.

l σκυφοθήκη: theca reponendis poculis comparata.

m Alij, in Leda.

n Φραγώειος καὶ ὄρχειος.

o Inexorabilis.

PAG. 461. *a* Γραφαῖς: Alij picturis.

b Posthac sub finem huius libri.

c Amplum & capaciorem calicem.

d Heroum genij.

e Inepta, ridicula, futilis, puerilis hæc mihi ratio videtur, ne dicam impia: quasi ad maleficia designanda ebrietate instigentur dij.

f Poculi genus: vide posthac.

g De hac recitantur Homeri versus paulo post hoc libro.

h Alludit hoc vocabulum ad τὸ κύλικας κεραννύναι. Macrobius cap. 21. 5. Saturn.

i Oblongum & angustum.

PAG. 462. *a* Sic populos vocarunt vagos, pabula mutantes, greges & armenta pascentes.

c Iunonis.

d Cineribus nempe, & relictis ab igne carbonibus.

e Plectilis Plauto in Bacchidibus. Pro galea, scaphium: pro insigni, corona plectilis: è complicatis & consertis floribus parata. Pactilis Plinio cap. 3. 21.

f τῆς εὐφροσύνης. Ea vox significat etiam liberalitatem, & vnam ex tribus Gratiis.

g Aut dulcis, qualis est mellis: aut suauis, & iucundi.

h Sacris

h Sacris aptum, quæ nonnisi à castis hominibus peragenda sunt.

i Fortassis croco tincti, quod apud nos fit: aut è flauo tritico confecti.

k Quàm sceleribus vitam suam contaminare.

l Vel scriptis, vel gestis.

PAG. 463. *a* Bacche.

b In palmas sumantur aureæ pateræ vino coronatæ.

c Nobiles & insignes hos fuisse viros suspicor, quos honoris caussa inter deos ac heroas nominarent. τοὺς Περσείδας Persei posteros Suidas memorat.

d Κυδρότερον: pretiosioribus poculis, libentius, melius.

e Θαλίας: alij, λαλίας: collocutiones, confabulationes.

f Minus: inuidioso & odioso.

g Calamitosa, misera, ærumnosa.

h Cicero Tusc. 1. Pythagoram autem respondisse similem sibi videri vitam hominum, ac mercatum eum qui haberetur maximo ludorum apparatu, totius Græciæ celebritate, &c.

i Aut in suas ædes remeat: aut in domum æternam abit, quæ sepulchrum est.

k Conuiuis ad dextram recumbentibus: vel in dextram conuersis.

PAG. 464. *a* Tantisper dum mortui cadauer vrebatur, qui funus prosecuti fuerant, vt vndique mortui facies intuerentur, rogum lustrantes, & pyram circumeuntes, ambulabant, designatore iubente, nunc δεξιὰ se conuertentes, nunc ἐπ' ἀριστερά.

b ἐποποιός.

c Ægypti ciuitate.

d Hoc duobus modis intelligi potest: altero quidem, Lutum è quo fiunt Rhodiaca fictilia odorato vino conspergi, & tractari: altero fictilia iam in fornace cocta odorato vino elixari, vt iucundum aromatum odorem trahant, & tanquam bibant: Ex Lusitania afferuntur hodie vascula, suauiter olentia, ex argilla rubra, aquæ bibendæ, cuius potu gens illa non minus quàm vino delectatur. fama est, luto, è quo fiunt, odores immisceri.

e Insanum mulierum & coturnicum amorem, de iis qui maximo studio coturnices alebant & exercebant ad publica certamina. vide Pollucem in voce ὀρτυγοκόπος. Plutarchus in Antonio scribit, Genium Antonij, Augusti genio appropinquante, demissiorem fuisse & ignauiorem, quod apparebat si alea luderent, si per lusum mitterent sortem, si coturnices aut gallos pugnaturos committerent.

f Insanos gloriæ studio.

g Insanos amore mulierum.

h Insanus obsonij vorator.

i Insanus vini desiderio.

k Leuiter attingamus, obiter differamus.

l ἡσυχάζοντες alij, pransi.

PAG. 465. *a* Limnæ, vicus Atticæ, vbi templum Bacchi fuit, quem inde Limnæum cognominarunt. Aristophanis interpr.

b εὐανθῆ.

c Eius meminit Pausanias lib. 1.

d Quòd veluti ianuas duas penetrarit: ὅτι δύο θύρας ἔβη.

e A mugitu, strepitu, fremitu.

f αἴθοπα, vel, à calore, vel ἀπὸ τοῦ αἴθειν, quòd vrat. Ouidio 2. Metam. equi solis sunt, Phlegon, Pyroeis, Heous, & Æthon: pro quo legendum Æthops.

g Odyss. 1.

h Cyclopum historia.

i Νεοῤῥύτῳ, quod nuper è laco fluxit.

k Lacrymis perspicuo candore similem.

l Succino.

m Κυκλικῶ: aut in hominum circulis cani solitam: aut carmine in seipsum quodam velut orbe redeunte scriptam.

n Laij regis Thebanorum.

PAG. 466. *a* Huc pertinent Ausonij versus: *Fama est fictilibus cœnasse Agathoclea regem.* &c.

b Danaës pater.

c Alij: Lysimachum Babylonium inuitato ad cœnam cum trecentis Himero, qui.

d Quo libarent.

e Græcorum rege, à quo fortassis appellati Græci

f ἔχοντα κύπελλον.

g Ansis vtrinque positis.

h Literis insculptum.

i Stolidè hoc. Homerum Nestor multum præcessit. Itaque Homeri versus in eius poculo scribi non potuere.

k Efficiunt hæ literæ coniunctæ Διονύσῳ, pro Διονύσου.

PAG. 467. *a* ὕω, pluo, υἱῷ filio.

b Βραχέως: quidam breui syllaba.

c Citatur hic locus emendatior pag. 455. Vide Leopardum cap. 15. 8. Emend. Citat hos versus Halicarnasseus libro De nominum compositione.

d Gallina, iuuencula.

e Quod filius tuus habuit.

f Petulantibus, lasciuis, flagitiosis, inordinatis.

g Fortassis Dinos, quòd in vortices tornatus sit.

h Cotyla, hemina, semisextarius, cyathi sex, πρὸ. βλιον ἡμίεκτον.

i Gazæ, amphoram.

k Opinionibus, & iis quæ hominum longa consuetudine inoluerunt, περιμεταλήψεως.

l σκότος, tenebræ: δῖνος, vertigo: σκοτοδῖνος vertigo tenebrosa: Festiua hîc ἀμφιβολία τῶν δίνων vertiginis, & τῶν δίνων, poculi.

m Poculum furata est? hoc indignum prorsus: Alia est hæc elegans ἀμφιβολία, mutatione accentus, eadem scriptura.

n Saltatio hæc molesta est. Eadem ἀμφιβολία, quæ & proxima.

o Alterum genus saltationis, vt & καλαβρισμός.

p Censorinus lib. de Die natali ca. 24. Argiuam melicam poetriam minutiores edidisse numeros scribit. Eius mentionem faciunt Plutarch. libro De fœminarum virtutibus, Pausanias, Suidas, Lucianus in Amoribus.

PAG. 468. *a* Sub. executi sunt. Antimachus ille prolixo ordine ac recto tractatu bellum Thebanum exorsus libros 24. ab interitu Meleagri vsque ad reditum Diomedis continuauit; reliqua morte præuentus non potuit absoluere. Tumidum Catullus vocat.

b Exigua Celebe, poculi genus: de quo paulo pòst.

c Non pustulatum, scabrum, asperum.

d In quo faciendo igne non est opus.

e Thessaliæ regionem. Vide prouer. *Bos molossus*: & Leopardum c. 19. 5.

f Oppi

f Oppidum Magneſiæ,regionis Theſſaliæ,quæ ſita eſt inter Pelion & Oſſam.

g Iolco.

h Iuuenes Græcos qui Iaſonem fratris ſui filium iturum in expeditionem Colchicam comitarentur,inuitans,& cogens.

i Δράματος: fortaſſis δραμήματος,vt paulo antea: in expoſitione eius curſorum certaminis.

k Conuiuæ.Homerus Iliad.4.

l Ab inſigni magnitudine & capacitate.

PAG.469. *a* Δίκεσυνον.

b Opificis cuiuſdam tum clari. Alius fuit memoratus à Pauſania in Laconicis Lacedæmonius Alcon. Alius quoque ſagittarius peritiſſimus Cretenſis Alcon. Alconem etiam quendam nominat in Bucolicis Virg.ecloga 5.

c Cypſelus Corinthiorum tyrannus,cuius meminit Herodotus in Terpſichore.

d Petronius.Quæſo, inquã,domina,certè Embaſicœten iuſſeras dari,&c.

e Κώμη pagus,vicus:hic genus poculi.

f Hîc lupanar.

g Hîc proſtituros.

h Δυσχερεῖς, fœdos,aſpectu graues,parum humanos ac ciuiles, ἀφεσσόπους, alij ἐφίβους δυσχερεῖς legunt, id eſt pocula tam ampla & grauia,vt manibus duabus eſſent tractanda.

i Sic ea pocula nominarunt, quòd in illis eſſet volupe ac iucundum bibere.

k Quòd leuiores facerent.

l Ad verbum,refrigeratoria.

m Ex Europa in Africam trãſiit:ad Gaditanum fretum,& columnas ab eo dictas.

n Macrobius cap.21.5.Saturn.

o Inſulam Oceani,in qua Geryon regnabat.

p Hyperionis filius, quem cœlo & terra genitum apud poëtas legimus.

q Deos omnes, heroas,& clariſſimos viros Iouis filios dixit antiquitas.De illo hæc ſunt audienda cui Odem ſuam nuncupauerat Steſichorus:alioqui Phœbus Iouis filius & Latonæ fuit.

PAG.470. *a* Nympharum quæ occidentem excipiunt hoſpitio.

b Gigantum bellum.

¶ *Pherecydes*:Pherecydis Syri,poëtæ obſcuri, & ænigmatibus quæ ſcribebat inuoluentis,Theogoniam libris 10.comprehenſam citat Clemens Alexandrinus lib.5.Strωmatum.

c Macrobius ca.21.5.Saturn.

d Ἠθός,colum: ἠθάνιον,exiguum colum.

e Quaſi dimidiatum: aut per medium ſectum. Dimidiati mali eam figuram fuiſſe coniecto.

f Bibax & edax, Vter vinarius, culeos: Sacco frumenta conduntur. Vide prouerbium, *Vires thylaci.*

¶ Plutarchus in vita Pauli Æmilij,cùm de Perſeo & Macedonibus victis triumphum ageret, inter fercula triumphi oſtendiſſe tradit Antigonidas Seleucidas, (vaſa quibus Antigonus & Seleucus bibebant) Thericlea,cornua, phialas,crateres.

g Cap. 4. libr. 5. Eraſm. prouerb. *Thericlis amicus.*

h Alloquitur anus calicem.Sic anus apud Plautum in Curculione: *Salue anime mi Liberi lepos: vini vt vetusti cupida sum*: &c. locus reſtitutus coniectura.

PAG. 471. *a* Sic Plautus? *cuia vox sonat procul?* &c.

b Quidam,Tranſlationibus.

c Sub.nomen ſeruant.

d Lynces.

e Quidam,nolo.

f Libatorium poculum.

g Mitylenæo vino.

h Rotunda & ſpiſſa quercus medulla.Theophr. cap.4.5.hiſt.

i Dem feruet ſpuma:dum vinum affunditur.

k Vel, celatũ hederæ foliis, vel hederæ fronde coronatum:vt paulo poſt.

l Λαγόνος,non πλίνθου,ilij.

m Quidam ὑπαρύων:paulatim hauriens.

n περὶ διαθέσεως:Quidam,de diſpoſitione.

PAG. 472. *a* Suprà lib.5.

b Hæc vox ſignificat afflatum & percitum numine:fanaticum.

c Sub ebibit. quidam legunt μέσω, vt referat πρὸς κύλικα ἐπιχλεῖον.

d Argenti cupido,auaro.

e Sumptum ab iis, qui ob militare & egregium aliquod factum honorario ſcuto donantur. Scutum verò appellat Thericleos calices multos,vino plenos, in orbem, ſcuti figura, diſpoſitos. Eraſm. prouerb.ἴσον ἴσῳ.

f Fortaſſis:qua de cauſſa vinum effuſum.

g Vt paulo antea,Διὸς σωτῆρος.

h Ἴτειον, placenta tenuis, ex melle ac ſeſamo. Natalis legit ἐπιτρίτου.

i Ὀλκεῖα:vaſa vnguentaria.

k Vaſa ſalientis modo liquorem fundentia.

l *Potemus*: *mellitus enim lepidúſque nonúſque Inter potandum verſus ab ore fluet.* Vide pag. 39. & lib.14.

PAG.473. *a* Λεπτὸν,tenue,ſubtile.

b Theocriti.

c Maiore impetu, conatu,robore, verſus ſcribat.

d Sub.habent.

e Poſſeſſionum,& prædiorũ, patrimoniorúmque præſidem. Eius ſtatuam iuxta ærarium ponebant.Huius meminit Pauſa.lib.1.

f De Ambroſia vide pag.39.

g περιχύδιον,vaſis genus,dictum à profundendo Sympuuium. Eraſm. prouerb. ἴσον ἴσῳ, legit prochoidio,& (ex Heſychio) Mercurium interpretatur, ſortem quæ prima ducitur,verſus hos ſic reddens:quam trahunt alij quidem è prochuidio, alij è cadiſco temperato par pari. Polluci cap.9. lib.6. in Viſceratione prima carnis portio Ἑρμῆ κλῆρος, id eſt, Mercurij ſors appellatur. Veteres ad iactuum ſucceſſum bonæ ſcenæ cauſſa Mercurium præfabantur, vt in conuiuiis ἀγαθὸν δαίμονα, & Iouem Seruatorem.

¶ *Adeſt*, *inuertentem*: In text. leg. *aderat inuergentem.*

¶ *Exſiccatur*:anus vetula.

h Exhauſit abſorpſit.

PAG.474. *a* Inflatis,tumidis.

b Vide prouerbium,*Tacito pede.*

d Nauigij nomen:fortaſſis ab inſigni.

d Permiſcebo,perturbabo.

e Nauiculario, Nauiculatore, Nauis gubernatore.

f Feſtiua imitatio verſuum tragicorum.

g Qualenam? B.Nauigiũ:neque me cognoſcis, ô miſer.Ex Macrobio cap.22.5.Saturnal. Virgilius aptiſſimè Cantharum Liberi patris poculum aſ-

fignat

ſignat Sileno : *Et grauis attrita pendebat cantharus anſa.*

h An poculum?

i Thuria, locus in Sicilia: Thurium vrbs Italiæ, quæ poſtea Sybaris dicta eſt. θούριος, bellicoſus, ſtrenuus, audax, impetuoſus.

lz Quibus Hippodamiam in vxorem duxerat. Hanc Centauri cùm eripere conarentur ab Hercule & Theſeo ſunt interfecti. Ouid. 12. Metamorph.

l ἀπὸ τῦ πηλοῦ. à luto argilla. Verſus ſunt cuiuſdam poëtæ, non ſatis commodè & tempeſtiuè hîc inſerti.

¶ *Cantharorúmque*: C. Marius, quod ait Valerius cap. 6. lib. 3. poſt Iugurthinum, Teutonicum, & Cimbricum triumphũ potauit ſemper cantharo, quia Liber pater ex Aſia triumphans hoc poculo vſus eſſet, vt eius victoriis, bibiturus ſuas compararet.

m Macrobius ca. 22. 5. Saturn.

n Quòd mali nauium forma, in longũ ſit protenſum. τὸ καρχήσιον, mali ſumma pars, & quod in ea circumagitur, vnde aptantur funes.

o Pateram auream. Plautus, *Nunc tibi hanc pateram quæ dono mihi illic ob virtutem data eſt, Pterela rex qui potitauit, quem ego mea occidi manu Alcumena tibi condono*, &c. Macrobius autor eſt, Plautum relicto nomine inſueto *Pateram* appellaſſe.

p Apud Macrobium deprauatè, Veli, & Patera, pro Pterna. Pollucis etiam codex mutilus ex hoc loco reſtitui poteſt. Addit & idem ſcriptor hoc è Cratino teſtimonium. θύρσον κροκωτὸν ποικίλον καρχήσιον, thyrſum fimbriis ornatum, variegatúmque carcheſium. Virgilius 5. Æneid. *Hic duo rite mero libans carcheſia Baccho Fundit humi.*

PAG. 475. *a* Nobis, la gubia, la hune.

b Apud Macrobium, qui ad marginem græci exemplaris citatur, horum maior pars non legitur.

c Aſperos, arido gutture, raucos.

d Sic Plautus. Pauſanias lib. 5. eius imaginem deſcribit.

e Erythræ Aſiæ ciuitas non procul à Chio.

f Quòd in eam fundant libamina, vel à libando.

g E quo bibitur calida.

h ἀμφίθετον: Suidæ, quod vtrinque poteſt ſubſiſtere. Quidam clarius, quod ſiue ſupernè inuergas, ſiue infernè rectum ſtatuas, manet firmum, nec ſubuertitur.

i Lanæ floccis purpura tinctis.

lz μελιχρὸν, mellei coloris, flauum.

l Poculi genus: forſitan ſic dictum à Pruſia rege Bithyniæ.

PAG. 476. *a* Apud Plutarch. lib. περὶ τῆς ἀοργησίας, Thamyris præ ira, ῥύγνυσι χρυσόδετον κέρας ῥήγνυσιν ἀριστίαν χρυσοτόνῳ λύρᾳ.

b ἀπὸ τῦ κέρατος: à cornu.

c Corneum.

¶ *Pocula Rhytia*: Rhytia in quibuſdam libris. Martialis: *Cùm ſint crura tibi, ſimulent quæ cornua lunæ, In Rhytio poteris Phœbe lauare pedes.* Sunt autem potoria, curua, panda, boum cornibus ſimilia.

¶ *Feras*: Feros antiqui dixerunt equos. Prudentius in hymno Hippolyti: *Poſtquam compoſito ſatis inſtruxere parato Martyris ad pœnam verbera, vincla: feros Inſtigant ſubitis clamoribus atque flagellis, Equos*, vt virum ſanctum diſtraherent, ac diſcerperent. Inde Lapithas & Centauros ſemiferos quaſi ex dimidio equos, olim poëtæ nominarunt.

d Centauri: Homero φῆρες ὀρέσκωοι.

e Επλάζοντο: hallucinabantur, errabant vagi, vt temulenti ſolent.

f Apud Xenophontem ἀφεψῦπνον: præbiberunt, quod adnotauit & Leopardus cap. 36. Emend. vide pag. 151.

g ἐν ςιβάσι.

h Theſſaliæ populis.

i ὀπισθόμια, labrorum margines.

lz Pannoniorum. Plin. Vrorum cornibus barbari Septentrionales potãt, vrnáſque binas capitis vnius cornua implent. lib. 11.

l Dicata in Mineruæ templo, quod Pericles in arce ædificauit.

m Vide apud Eraſm. adag. *Pentaploa.*

n Λικνοφόρος: λίκνον, vannus, ciſta panaria, caniſtrum.

PAG. 477. *a* Euripidis hæc verba ſunt Macrobius cap. 21. 5. Saturn.

b Macrobius ca. 21. 5. Saturn.

c Didymæum oraculum Mileto vicinum Ioui & Apollini ſacrum fuit, ὡς διδύμοις θεοῖς: vt geminis diis. Rhodigin. cap. 23. 4.

d Genere poculi, de quo poſthac.

e Horat. lib. 1. Carmin. Baſſum Threicia vincat amyſtide. Macrob. cap. 21. 5. Saturn. Supra pag. 441.

f Circumferretur.

g Sub. Amyſtidis.

h Cuiuſdã poëtæ verſus. De Polynice & Eteocle fortaſſis hoc intelligendum.

i Vel πυργὸς, id eſt, fritillus, ſeu alueolus in quo ante iactum teſſeræ iactantur.

lz Suprà.

l Fructus Ægyptiæ fabæ, Dioſcor.

m Menandri verſus. oratio eſt cuiuſdam imprudenter mentientis apud rerum ignaros.

n Quidam hunc locum ſic interpretantur paſſerem cui pectoris aureæ pennæ ſunt, multis in locis frequentem, Condy vocari à Cappadocibus.

PAG. 478. *a* Abi in malam crucem.

b Potorium vas aſtragalis fultum, non pede. Vas magnum quo lauantur pocula, & refrigeratur vinum.

¶ *Coryli*: Apud Plutarchum in Antonio, varium familiarem & compotorem Antonij ab hoc poculi genere κοτυλῶνα vocauerunt.

c Perſpicaciſſimis: omnia videntibus.

d Multa nos omiſimus ineptè repetita è ſuperioribus, quamuis faciant ad illa ſuperiora emendanda, & ſupplenda.

e κώκαλος: animalium quorundam teſta, vt cochlearum, concharum, &c. inde κωκάλια ζῶα ὀστρακόδερμα.

f Vide prouerbia, *Inter os & offam*: *Inter manum & mentum*: *Multa cadunt inter calicem ſupremáque labra.*

g Odyſſ. o.

h Τοῖς κοτύλοις. Ab hac voce Picardi ſua pocula *Godets* nuncuparunt, κ, mutato in γ, & τ, in δ.

i Certaminis initio.

PAG. 479. *a* Sub dabo, vel aliquid aliud huiſmodi.

b ἐξαγώγως.

c Χαλκοδέτοις, ære vinctis, ac ligatis. Lego Edonis. vt

nis. vt apud Horat.lib.2.Carm. *Non ego ſanius Bacchabor Edonis*, id eſt, Euantibus, Thyadibus, Mimallonibus,Mænadibus,Baſſaribus. Ouid.*Protinus in ſyluis matres Edonidas omnes, Quæ videre nefas torta radice ligauit.*

d Vide ſuprà De Phigalia vrbe Arcadiæ. vide Pauſaniam libro octauo.Sita illa fuit edito & prærupto loco.

e Δελφὸς: Alij, ἀδελφός. Frater.

f Lib.15.

g Lib.15.

h Vide prouerbium, *Scopum attingere.* De Cottabo plura initio lib.15. De Mane Cottabiſmi parte vide poſthac hoc lib.

i Fortaſſis à forma,vel caluæ,vel galeæ.

k Pauſaniæ li.5.Metapontini in Olympiæ Altitheſaurum dedicarunt,in quo fuit Endymionis ſtatua. Idem Pauſanias libro 5.ſcribit,eos donaſſe Iouem,altera manu fulmen tenẽtem, altera aquilam, opus Ariſtomi Æginetæ.

l ἀπυδυσαίων.

PAG. 480. *a* Suprà,Cornu,poculi genus.

b Poculi genus.Quibuſdam ſartago.

c Τῷ μνηματίῳ, Exiguo monumento: Commentariolo.Locus hîc integrior citatur paulo pòſt.

d Quidam ὅπποτέ μοι γόνυ μοι. corona mihi ex Narciſſo impoſita γόνυς, νάρκισσος.

e ἄμβη, elatum montis ſupercilium, eminens crepido. Inde ἀμβίκες pocula quæ eam figuram referebant.

f Alij: παρὸς τὸ φῶς, ὀξὺ ὁρῶν.

g Martial.lib.11.*Tolle puer calices, tepidique toreumata Nili.*&c.

h Plin.cap.10.5.apud quem legendum, Naucratis,vnde oſtium quidam Naucraticum nominant, quod alij Ceramicum,&c.(non,Canopicum.)

i Exiguos calices.

PAG. 481. *a* ἀμιδόμομμι: ſupra οὐ σβέννυμμι, non extinguimus.

b Breuis.vide pag.430. Et apud Eraſ.adag.παλαμηβίη: vitæ palmus: quo ſignificatur vitæ modum eſſe perpuſillum : & apud Iunium prouer. *Cubitale: Breuis vitæ iſthmus: Dies digitus.*

c Καδδιάσαι, καταδιάσαι. Supra, καδδ' ἀέρι: traducenda dies.

d Λίθλω κηδέων. ſupra λαθικήδεα. Horatio, quod curas adimat.

e Sic ſuprà.

f Quid ſit λάταξ vnde alibi.

g Teos Ioniæ ciuitas,Anacreontis patria.

h Nullo circum extante latere,ac tanquam pariete.

i τὰ ζευξήια: exigua pocula quibus vinum guſtant.Talibus vtuntur Lutetię mercatores & inſtitores vini.

k οἰναγωγοὺς referri poteſt,& ad κύλικας, & ad ὀλκάδας.

l Virgil.5.Æn.*Tertia dona facit geminos ex ære lebetes: Cymbiaque argento perfecta, atque horrida ſignis:* id eſt.κερχνοτὰ.

m ἐν τῷ φάσματι. Macrobius cap.21.5.Saturn.

n Pag.461.& 477.

o Verba Demoſthenis hæc ſunt: Επ' ἀγράβης δ' ὀχεύμενος, ἐξαρχυρᾶς (vel, ἐξαργύρας,) ἢ ἐξ εὐβοίας, χλανίδας ἢ ἢ κυμβία. ἢ κάδους ἔχων, ὧν ἐπελαυνόντο οἱ πεντηκοντόλογοι. interpres docet ἀγράβην ſellam eſſe muliebrem: cados,aquaria vaſa portitores πεντηκοντόλογους exigere nihil ſolitos à militari ſupellectile : ſi legamus inargentatam ſellam fuiſſe, Meidiam id oſtendiſſe mollem fuiſſe ac luxurioſum ſi ex Argura oppido EVbœæ aduectam,id curaſſe Meidiam, quòd eiuſmodi nulla fieret Athenis.

p Eo capitis motu verum non eſſe ſignificauit. Macrobius cap.21.Saturn.

PAG. 482. *a* Macrobius ibidem.

b Cymbium.

c Phialam.

d Ad ſacra.

e Deorum ſacris.admouerunt.

f Colias Atticæ promontorium Pauſaniæ lib.1.

g Et temulentiam,& intemperantiam animi,ac proteruiam.

h ὀβελίας ἄρτος, panis inter virgatas ferreas tabulas duas coctus,vulgò *obelies*, ſic dictus,quòd emeretur obolo. ὀβελιαφόροι qui eum panem geſtabant in Bacchi pompa.

i Amicæ.

k Solebant amantes oſculari amicarum fores.

l Ναυκολεῖς, regis,gubernas.

m Deeſt Apollodori teſtimonium.

n Pateram.

o Quaſi κύφελλον.

PAG.483. *a* Δίωτον.

b Polentæ cum oleo & aqua ſubactæ.

c Veriloquiis, veris dictionum interpretationibus.

d Eraſm.prouer. *Anus Cothoniſſat.* & prouer. *Cothoniſare.*

e Eraſ prouerb. *In Simpulo.*

f Lacedæmoniorum cœnationibus, quas ita nominabant,vel à parſimonia,vel quaſi φιλίπα, ab amicitia.

g Πιθάκναις. vaſis genus,exiguo dolio ſimile.

h Naues tranſportandis equis aptas : Liuius Hippagogas appellat. Eraſm. prouerb. *Maſchalam tollere.*

i Eraſ.prouerb. *Allium in retibus.* Quidam hæc carmina iambicis verſibus ſic reddiderũt. In Hippagogas ſalierũt viriliter Cothonibus quidam paratis:alia Emere quidam:plurimi cepas acres.

k Τοῖς ἐρίθοις, Lanificis, Agricolis.

l Quidam ἀκρατοκώθωνας. Heſychius vocat ἀκρεσθώρηκας, ἀπὸ τῆς θωρήξεως, id eſt, meri potu. Ariſtoteli tamen in Problem & Plutarc.in Sympoſ.ἀκρεσθώρηκας dicuntur qui non prorſus ebrij ſunt.

PAG.484. *a* Humor tenuis,acer,mordax.

b Vide ſuprà pag.443.

c ἤδη δ' ὀπίχυσις. Eſt tamen ὀπίχυσις guttus, vaſis genus, vt ſuprà libr. 4. in vitæ Cleomenis hiſtoria.

d Μυοσόβαι: vel muſcas abigentes. Eraſ. prouerb. μυοσόβαι.

e Nam λαβὼς, cuius ὑποκοριστικὸν videtur λαβρώνιος, vehementem ſignificat, voracem, auidum,quæ benè ſeruo conueniunt.

f Plautus in Sticho,Batiolum vocat.

PAG.485. *a* Helluones,hircones,gurgites,voraces,prodigos. Vide ſuprà pag.362.

b Sub.das?

c Lambere cum ſonitu vt canes ſolent,cum bibunt, præſertim ſitibundi.Inde verbum Callicum *Lapper:*

d A ſono quem edit ob anguſtiorem viam præterlambens humor.

e Vinum enim,quamuis rubrum, ob poculi altitudinem,cæruleum apparebat.

f Tam passa, rugosa, & quod ait Martialis, pannucea, quàm sunt τὰ βρύτεα, nempe reliquiæ vuarũ, quas & calcauerunt, & expresserunt.

g Vmbella, muscarium, flabellum, canistrum, corbula: omnia hæc mundi muliebris.

h Ad verbum: Quale corpus non deliniuit? Callistrati præstantis & illustris oratoris meminit Plutar. in vita Demosthenis: Theopompi autem huius scriptoris in vita Lysandri. Lysander hic Rhadamãthus appellatur, quia velut inexorabilis iudex inferorũ multos necauerit, & suppliciis grauissimis vltus sit: quamobrẽ cum Sylla Plutarchũ comparat.

i Melliti coloris, saporis.

PAG. 486. *a* Διυπαυθμήν: alij, διυπτιμπομήν, quæ nos accersit: Quidam.

b Ἥρω quidam, assidebat.

c Vt tabulas affigat votiuas templo tuo, quibus se à te seruatam profiteatur, quoties tam effusè bibet.

d Locus hic mutilus suprà citatur.

e Athen. sibi non constat, cùm antea scripserit λυχνηχεῖς φιάλας dictas à Lycone.

f Rhenia insula ante Deliorum naualem stationem Pausaniæ lib. 4.

g Vide prouerb. *Bonæ fortunæ*, siue *Boni genij*: & lib. 15. vide & prouer. *Seruatori tertius*. & prou. *Philoteſius crater*. Græci in conuiuiis, primum deos salutantes, & paululum è cyatho effundentes, libabant: deinde amicos suos nominatim appellabant, quoties deos aut sibi charos homines vocarent, merum bibentes: id quod, vt censet Pedianus, vulgo dicebatur, *Græco more bibere*.

PAG. 487. *a* Hæc vox significat mulierem mutuo & vicissim amantem.

b Tanquam vber & mammam, quam sugamus.

c In huius vocis expositione.

d Quod residuum erat in poculo. supra pag. 479. & lib. 15.

e Qui cottabo vicerat, ἐφίλει ὧν ἔθελε lib. 15.

f Lancem appensam plastingi, imminentem subiectæ pelui.

g Spectatorum & colluſorũ applaudentium victori.

h Suprà pag. 263. & posthac lib. 15.

i Λάπαγα hîc vocat sonitum qui fit, dum colliduntur Cottabus & Manes. Frequentior est alia vocis huius significatio, nimirum potionis reliquiæ: & strepitus qui fit iis illisis pauimento, vel eiectis, & in peluim aqua plenam delapsis.

k Alcibiades Myrleanus de Nestoride librum scripsit, suprà.

l Vide supra. Locus est Ilia. λ.

m Δοιαὶ πελειάδες. Peleiades, quas liuias Gaza vertit, columbæ sunt veluti syluestres, in rupibus nidificantes, & degentes, à nostris diuersæ. Tholosanis *Peringues*.

n νέμεσθαι, & νεμέσθεσθαι, si de auibus dicatur commodè vertas, pascuntur: si de Pleiadibus virginibus commodiùs, singulis auribus appositæ, & quasi attributæ sunt.

PAG. 488. *a* Eras. prou. *Assidua stilla saxũ excauat*.

b Ἐπὶ τῇ ῥοπάλων. ῥόπαλος. etiam fuit Herculis clava.

c Iliad. λ.

d Ἐν ταῖς ὑδρίαισι.

e Posthac sub finem huius lib.

f Ὠοσκύφια.

¶ *Seleucidibus*. Plutarch. in Macedonico de Perseo Æmilij Pauli triumpho, vectos secundo die scribit crateras argenteos, cornua, phialas: tertio verò, sacram phialam auream, põdo sexcentorum, quam Philippus pater gemmis distinxerat, cum Antigonidibus, Seleucidibus, & Thericleis vasis.

PAG. 489. *a* Κυκλοτερεῖς, teretes.

b Τὰς φθοὰς: è cribrato caseo, & siligine confectas, diis offerri solitas.

¶ *Stellatum*: Apud Trebellium Pollionem in Salonino Gallieno, puer ille, cùm militares viri ad conuiuium imperatoris vocati cingula sua ponerent, balteos auratos constellatósque ipsorum surripiebat: nempe stellis huiusmodi ornatos.

¶ *Pleiades*: πελειάδας & πελειὰς à Thessalis dici τὰς περιστερὰς Seruius autor est.

PAG. 490. *a* Non multùm lucidæ, collatæ cum aliis syderibus.

b Quasi torno cælatum descripsit.

c De scopulis Symplegadibus id Homerus Odyss. μ. Vide pag. 493.

d Vt, pro πλειάδες, Homerus scripserit πελειάδες, addito ε.

e Τρεῖν enim aliquando εὐλαβεῖσθαι significat, aliquando φοβεῖσθαι.

f Aut, quòd vim inferre velit: aut quòd eam oderit.

g Superbus hominis titulus, qui de aliorũ scriptis rectè se iudicaturum pollicetur. Hoc titulo gloriosior est, Hypercriticus.

h πελειάδες & πελειαὶ Thessalorum lingua dicuntur περιστεραί. Herodot. in EVterpe: Seruius in Eclogam 9.

i Hæc verba, vsque ad, Atlas verò, superuacua, inutilia, expungenda videntur.

k Mercurij, τῷ ἀγωνίῳ meminit Pindarus in Pythicis, & ode prima Isthmiacῶν. Vide Gyraldum.

PAG. 491. *a* Inter os Tauri & caudam Arietis, Higyno.

b Cœlum humeris fulcientis.

c In cœlo noctu lucent.

d De Iouis infantia & educatione.

e Μακάρων: diuorum.

f Τρήρωνες, pauidæ columbæ. trepidæ Pleiades.

g Apud Plutar. in cõuiuio septem sapient. Cleodemus per iocum ait, si volatu ægrè superatis saxis concurrentibus, quæ πλαγκτὰ vocant, Ambrosiam Ioui columbæ afferunt, Nectar quoque paucum esse quod distribuitur singulis deorum.

h Qui prouidè illa omnia curauerat, & imperauerat, vt patrem lateret.

i Εὐρύοπα. ὑψιβρεμέτης: altitonans.

k Alterum aduersum, alterum auersum.

l Τῆς φυλίης. Est & φυλία ficus & lentiscus: quidam τῆς φιλύρης.

PAG. 492. *a* Sibi non constat hîc Athenæus, vt qui p. 490. de duplici vasis fundo id exposuerit.

b Plin. cap. 41. 2. sex in cauda tauri. Proclo sex. vide Gellium cap. 913.

¶ *Loquuntur*: Ouid. in Phœnomenis citãte Probo in lib. 1. Georgicon. *Pleiades ante genus septem radiata feruntur, Sed tamen apparet sub opaca septima nube*. Giosanus in Ouidio pag. 292.

c Odyss. μ.

d Scopulos vagos, & inter se concurrẽtes, quos πλάγκτους, κυανέας πέτρας, & συμπλέγαδας. vocant, significat.

e Affuso vino. Cinnus Nonio, potio ex multis liquoribus confecta. Iunius adag. *Cyceon*.

f Iliad. λ.

f Iliad λ.

g Ære subobscuro.

h Panis, interpres: quod non placet. Tosta namque farina immiscebatur Cyceoni, non panis.

i Versus Nestoris poculum describẽtes ne crebrius inculcaret omisit Athenæus.

k Nascitur in Smyrnæregione, iuxta delubrum matris deum. Plin.

PAG. 493. *a* Apertè quidem Homerus scribit, in humero sagitta à Paride ictum fuisse, sed non vulneratum.

b Παρεπικὸν: extra ductum orationis, quasi superuacuum, vt in fabulis Comicorum, παρεπικὸν προσωπεῖον, mutuaritia persona extra argumentum fabulæ, quæ semel inducta non ampliùs adhibetur.

c ὁ λυπικὸς.

d Hic Ptolemæi filius fuit, qui Lagi filius post Alexandrum in Ægypto regnauit.

PAG. 494. *a* Æschyli versus integros Canterus cap. 15. 6. Var. recitat. Ὡς δ' ἐσὶ μύθων πᾶσι λίσυπικῶν λόγῳ. Πλησὶν δ' ἀτρέκεια τοξικῷ τὸν αἰετὸν Εἰπεῖν ἰδόντα μηχανὴν πτερώματος, Τάδ' οὐχ ὑφ' ἄλλων, ἀλλ' ὑπὸ τοῖς ἡμῶν πτέρυξι ἁλισκόμεθα.

b Erasm. adag. *Nostris nos alis capimur.*

c Hæc vox significat, & mortarium, tripodem, truncum corporis cauum coxendicis, Erasm. prouerb. *In holmo cubabo.*

d Fœminæ locupletis nomen.

e Vinario vase.

f Mysteriorum perita.

g Non acetarium vas.

h Ἐν πῖς ἀπικοτλαζίζουσι.

i Pistrinaria.

k Oxybaphúmque inanibat: quidam.

l Vinarium poculum.

m Ex Onyche lapide facta: vulgo *Cassidoine.* Horũ meminit Plin. cap. 7. 36. Apud Lampridium. Heliogabalus ventris onus auro excepit, in murrhinis & onychinis minxit.

PAG. 495. *a* Penathenaicis Quinquatribus, quæ lustris singulis celebrantur. In eorum pompa ferebatur deæ peplum. Pausanias.

b Κελαρύζετε, accinite, μέλπετε, ἀχεῖτε.

c Congium.

d Ad verbũ, Haustro Oleariũ vas sic appellant.

e Vide proueb. *Edulio haurire.*

f Arytena: oleario vase.

g Φορμίῳ: alij, βορμίῳ, tanquam flante borea.

h Intemperantibus, dissolutis, inordinatis, fortassis tumultuarios commentarios ita vocat, nullo ordine dispositos, qualia sunt Aduersaria.

i Atticæ vicus quâ itur Eleusinem, à Scyro vate dictus. Pausanias Scyren vocat, & inde Mineruam Scyrada.

PAG. 496. *a* Erasm. prouerb. *Pentaploa.*

b Huius meminit Alexis in Dropide. Locum antea nos citauimus. Meminit & huius Aristophanes. Natalis. Suprà ex Alexidis Dropide poculum describitur, media figura inter Phialam & Tryblium, sed nullo peculiari vocabulo nominatum.

c In explicatione Labronij, pag. 486.

d Quidam, Trygone: quidam Antigone: in indice poëtarum πτῶν.

e Eras. prouerb. *Vinum caret clauo.*

f Hæc vox significat murorũ expugnatorem.

PAG. 497. *a* Festinè. Sumptum hoc à rhetoribus, qui ad clepsydram orabant.

b Κρουνιζόμενον Hoc vocabulum significat tubulorum modo, per quos fontium aqua fluit, humorem cũ murmure ac strepitu susurrantem eiicere.

c Elephantis statua.

d Magnum, amplæ molis.

e Per mensam circumducens, conuiuis propinans, & bibendũ offerens: vel sumptum ab iis qui elephantos circumducunt, spectaculi, & corrogandæ pecuniæ gratia. Iunius adag. 49. Cent. 7. *In triclinio Choa.*

f Eras. adag. *Nec elephantus ebiberet:* &, *Nihil ab elephanto differs.*

g Igniuomam, flammis armatam. Virg. Lucret. *Prima leo: postrema draco: media ipsa Chimæra,* id est, αἴξ, capra.

h Lib. 13. Cleinus, quæ huic Ptolemæo amica & à poculis fuit, statuæ in Alexandria positæ Rhyton manibus tenuerunt.

i Vide Eras. in Prouerbiis.

k Eos sic vocabant qui muliebri veste induti, in sacris Bacchi Phallon sequebantur, Phallicos versus canentes.

l Laudatus is fuit, pneumatica ratione, & hydraulicis organis repertis Plin. Ea ratione merulas fecit, quæ aquæ motu voces edunt, & Engybata, quæ bibentia sigilla mouent. Victr. cap. 12.

m Apud Plautum, anus meribiba, multibiba.

n Ea fuit Ptolemæi primi filia, Ptolemæi Philadelphi soror, Lysimachi vxor forma præstantissima: à cuius nomine conditum in Cyrenaica regione oppidum Philadelphus Arsinoën vocauit. Locus restitutus coniectura.

o Suprà.

p Nam σαννίον, pudendum est.

q Equihircicerui.

r Mentulæ.

s Vide pag. 479.

PAG. 498. *a* Τῷ σκύφῳ.

b Τῷ σκύφῳ, vt τῷ λύχνῳ.

c In quæ coniectus fuerat.

d Qui fugientem comprehenderent & reducerent. Vatem intelligit, qui prædixerat Iphicũ Ialysio petiturum, cùm in poculis natarent pisces, & albi corui spectarentur. Suprà lib. 8.

e Pterelæ. Plaut. A. Quid Amphitruoni à Telebois datum est? B. Pterela rex qui potitare solitus est patera aurea.

f Cum hac voce χαῖρε. Pindarus in Nemæis γ, & Olymp. ζ.

g Vel, Gestorum Herculis: vel, de Heraclea ciuitate.

h Frequenter epotos.

i Sub. bibit.

k Odyss. ξ.

l Dedit verò impletum poculum, è quo bibit.

m Suprà.

PAG. 499. *a* Ἐπιπλάτησα: alij ἐπιπλαδοῦσα.

b εὔτυφον. Nostra exemplaria ἄτυφον, lenocinio nullo conditum, & tanquam incultum.

c Achaiæ ciuitate.

d Sospitibus: à periculo seruatis, liberatis, vindicatis, saluis, & incolumibus.

e Hexametrorum seu heroicorum versuum scriptor.

f Κωπίδος, qua linuntur remi nauium.

g Tenelli, & molliusculi.

h Τοιχώρυχον effractarium, qui parietes latrocinandi causa fodit, perforat, effringit.

i Ab œnopola vinum caupo emit, quod com-

potaturis & de ſymbolis conuiuaturis minutim vendat. Cauponi ergo iniuriam facit œnopola ſi quæſtum eum præripiat, & ipſemet vendat, quod eſt emendum à caupone.

lz Corruptum ac vitiatum vinum, cuius ſpecimen cœpit.

l Philippi comœdia.

m Quoniam Steſichorus poëta vinoſus trimetra ſcripſit, & dimetra. Quorũ pedes lagenas vocat.

n Amphoram, ſeriam, vrnam, doliũ fictile quo vina conduntur, & condiuntur: quaſi ϛάμνε & πετάσου amplitudo ea ſit quæ lagenas duas contineat.

o Odyſſ. *ι*.

p Γαῦλοι, mulctræ.

q Vide prouer. *Epiſcythizare.*

PAG. 500. *a* Vide prouer. *Herculeus nodus.*

b Linguarum proprietate.

c Spartæ regem.

d σίσυφον. Iun. adag 92. Cent. 7.

e Apud Xenophontem lib. 3. Rerum Græc. Dercyllidas Siſyphus vocatur, vt quidam exponunt fur aſtutiſſimus, qualem Sophocles Siſyphum intelligit fuiſſe: vt alij, fallax, & dolis inſtructus, qualem Siſyphum fuiſſe Corinthi regem Polyænus ait: vt alij, rerum diuinarum peritus. Nam EVſtathio Iliad. σ. σίος θεός, σύφος σόφος, Æolica lingua. Ariſtophani in Acharnenſibus, σισύφου μηχαναί. Theognidi, πλείονα δ' εἰδείης σισύφου Αἰολίδεω. Vide Iunium in prouerbiis.

f Τῶν ϛαθμῶν: Ea vox ſignificat & pondera, libram, ſtateram.

g Caricarum pinguiũ quæ è Syria conuehũtur.

h Sic tectores & albarios vocant, qui opere tectorio, ſiue albario, parietes illinunt, obducunt, læuigant.

i Hoc vocabulum ſignificat eũ qui alibi eſt agglutinatus, quàm antea fuiſſet.

lz Citatur hic locus integrior ſuprà.

gj Gauli: Gaulon quidam eſſe volunt militare & viatorium poculum, quod caueum in Peſſennio Spartianus vocat. Cùm milites quoſdam in caueo argenteo, inquit, expeditionis tempore bibere vidiſſet, iuſſit omne argentum ſubmoueri ab vſu expeditionali, &c.

l Aut mulctræ: aut pocula nauibus onerariis ſimilia.

m Pag. 499.

n Ελατῆρα, latæ placentæ genus.

o Vtrinque firmiter ſubſiſtentem.

PAG. 501. *a* Δίπλακα ὀμφὸν, omentum, τὸ ὄπλοον, ego interpretor, ob eius partis naturam medicis cognitam.

b Eraſ prouerb. *Largitio non habet fundum.*

c ἀμφιθέατον: circumuerſatilem. Eraſm. prouerb. *Ex Amphitheto bibiſti.*

d Vel qui in ignẽ conſcenderit: vel quem ignis inuaſerit.

e ἀνθεμόεντα: floridum, ſpecioſum, venuſtum.

f Εἰς τὸ πρόσωπον: quod paulo antè dixit, εἰς τὸ σῶμα.

g Quarum vmbilicus balnei ſimilis eſt cameræ, aut tholo.

h Qui de Comœdia ſcripſit.

i Præſertim in Balneatoria cella quam Aſſa, & Sudatoria, & Laconicum appellarunt.

lz τῷ ἄθμῳ. Hæc omiſit Natal. à Com. vel quia non viderit, vel quia in eius exẽplari non fuerint.

l Πυέλοις, ſignificat hæc vox & balnei cellam, & ſolium, in quo lauant mulieres.

m Scaphia mulierum, laſana virorum: trullæ: vaſa in quæ ventris onus deponitur.

n Vmbilicata in medio pocula.

PAG. 502. *a* Aureas pateras.

b Simiis caudatis, lucrionibus aſtutis.

c Quòd cum ea maritus in gratiam redierit.

d Olim noctu ad lucernas cœnabant.

e Diſiectis odiorum ſimultatiſque tenebris, & reddita beneuolentiæ veluti clara luce.

f Vel qua vinum hauſit, vel qua inebriatus eſt.

g Potorium vas, aſtragalis fultũ, nõ pede: ἀπὸ τῆς πίνειν, ξηράνειν: quod hauſtu vno ſiccari oporteret: vel, Labrum in quo vinum aquáve refrigeratur, & eluuntur pocula.

h Alcibiadis hæc verba ſunt, mox ſub dialogi finem laudaturi Socratem.

i Sic eũ vocant, qui in ſedem ſuam ac domicilium reſtitutus eſt: vel in coloniam receptus.

lz Τὰ χαλκεῖα. Fuit & χάλκεια feſtũ publicum in honorem Vulcani, à ſolis fabris poſt celebratum.

l Μάττει: tanquam ſubigit, coaceruat, congerit.

m Sic Heſychius vocat ornatũ quendam muliebrem, & capitis operimentum.

n Loci nomen, aut mulieris.

o Bellicoſus, ſtrenuus, αἴθων: quibuſdam proprium nomen.

PAG. 504. *a* Vide prou. *Philippide tenuis.* Mutilus hic locus in noſtris exemplaribus. Integriorem Natalis legit.

b In ea quæ reddit: Fortaſſis acceptam vel fœnore vel mutuo pecuniam.

c Betam.

d Lentem.

e Propriè detrimentũ & deductio quæ fit permutata in alias ſpecies pecunia, vulgo, Cambium.

f Καρνέοις. Sic vocabantur quædam Apollinis feſta ob interfectũ Carneũ vatem. Cœlius c. 27. 5.

g Fortaſſis Æginomij De paſcendis & alendis capris.

h Carmina conuiualia, de fortium virorũ geſtis & laudatione. Vide prouerbia: *Admeti nænia, Carica muſa, Canere ad myrtum.*

i Πέραινε: abſolue. Sumptum ἀπὸ τῆς τὴν ὁδὸν περαινόντων, ab iis qui viam conficiunt.

lz Aeaci filiũ, Teucri & Aiacis patrẽ. Vide l. 15.

l Hymnum in Apollinem: dithyrambum in Bacchum.

m Qui cum Ariſtogeitone Hipparchum Piſiſtrati filium occidit.

n Supra p. 490.

PAG. 504. *a* Hæc ſunt cuiuſdam poëtæ verba.

b Fanatica, numine afflata.

c Fortaſſis Sophron, qui paulo pòſt citatur.

d Lib. 1. & 2. de legibus.

e Agellius cap. 3. 13. & cap. 2. lib. 15. Macrobius cap. 8. lib. 2. Saturn.

f De Phædone.

PAG. 505. *a* Μαντεύομαι, vel tanquam oraculum edo, & affirmo.

b Lib. 2 τῆς ἀναβάσεως.

c Lacedæmonium, poſt Cyrum in prælio amiſſum Græcorum imperatorem ac ducem. Vide Xenophontem.

d Μιμητικῶς, Rhetoribus ϛῆμα eſt, cùm alium loquentem inducimus. Terent. *Nempe hoc ſic eſſe opinor dicturum patrem, Ducas volo hodie vxorem: tu, Ducam, inquies*, &c.

e Auda

e Audacem, temerariũ,pugnacem, bellicosum, contentiosum.

f Ad maledicendum aptissimum esse. Iambicis enim versibus poëtæ illos proscindebant & lacerabant, quibus infensi essent. Nota est Hipponactis historia,qui peritum & perculsum Lycambem suis iambis,ad voluntarium suspendium coëgit.

g Furiosum, & quasi rabie percitum reprehensorem. *Archilochum proprio rabies armauit iambo.* Horat.

¶ *Itaque*: Agell. cap.17.3. Timon amarulentus librum maledicentissimum conscripsit, qui σίλλος (σίλλοι) inscribitur.In eo lib.Platonẽ philosophum, quem diximus, tenui admodum pecunia familiari fuisse,contumeliosè appellat,quòd impenso pretio librum Pythagoricæ disciplinæ emisset, exque eo Timæum, nobilem illum dialogum continuasset: versus super ea re Τίμωνος hi sunt.ἢ σὺ Πλάτων; καὶ γὰρ σὲ μαθητὴν ὁ τρόπος ἔσχεν, Πολλοῦ δ' ἀργυρίου ὀλίγων ἤλλαξας βίβλον: Οθεν ἀπαρχόμενος γράφειν ἐδιδάχθης.

¶ *Timon*:In Sillis.

h Aut concubinum,& catamithũ : aut charum & dilectum.

Pag. 506. *a* Πεσαρμώνης, qui suffragiis & fauore populi ad summos honores prouecti fuerant.

b Inutili,vano,puerilique lusionis genere tempus terentem, grauibus seriisque negotiis impendendum.Quinam ludus fuerit ὀπυγροκοπεῖν,vide apud Pollucem lib. 9. Aristoph. in Auib. Midian. ὄπυγα vocat,quòd,vt ait,interpres,esset κυβδιστὴς, ἢ ὄπυγας ἐν γύρῳ ἔκοπτεν:vel,vt Suidas, ὅπ ἔοικεν ὄπυγι τὸ συφοκόπου τοῦ κεφαλοῦ πεπληγμένῳ, fastuosus, & caluitio deformis.Leopardus cap.5.2.Eras.prouer. *Alia voce Psittacus, alia Coturnix loquitur.* Ouid. in Epitaphio Psittaci. *Ecce Coturnices inter sua prælia viuunt.*

c Dialogus.

d Comœdia sic inscripta.

¶ *Satonem*: Seneca cap. 18. lib. De beata vita: *Aliter*,inquit,*loqueris*,*aliter vivis*.Hoc per malignissima capita,& optimo cuique inimicissima, Platoni,Epicuro,& Zenoni obiectum est.

Pag.507. *a* Σάθη, veretrum, mentula : inde Sathon,mentulatus,mutoniatus libidinosus.

b Vide prouerb.*Concupiuit assam farinam.*

c Ætnæ crateras & spiracula,quibus flammę & ignes vomuntur,ac erumpunt fluminis instar.

d Qui mercedem solueret, & eius paupertatem leuaret.

e Κατασκαλεφᾶν,discindere,perfodere,vel,rudi & prima delineatione perfunctoriè pingere.

f Vita,doctrina,moribus,præceptis.

g Ad obeunda munera sua intentos esse,ac diligentes,præceptis ac legibus meis incitatos.

h Iliad.π.

Pag.508. *a* De Lycurgo Galenus ἐν λόγῳ θεραπευτικῷ Apollinis citat hoc oraculum : ἵκεις ὦ Λυκόεργε ἐμὸν πὸν ποτὶ νηὸν Ζηνὶ φίλῳ, ἢ πᾶσιν Ολύμπια δώματ' ἔχουσιν. Δίζω εἰ σὲ θεὸν μαντεύσομαι, ἢ ἄνθρωπον. Αλλ' ἔπ ἢ μᾶλλον θεὸν ἔλπομαι, ὦ Λυκόεργε.

b De Zaleuco vide supr. p.429. & Diodorum Siculum lib.12.Bibliothecæ.

c Veluti per nebulam,inani & vana spe.

d Eorum materiam & argumentum ipsum sibi falsò tribuisse:vel quæ falsa sunt in ipsis asseruisse.

e Ab alius excogitatos,& inuentos.

f Maritima ciuitate Macedoniæ.

g Pergamenus.

h Nec eius dominatus participem se fieri.

¶ *Platonem*:Seneca cap.18.lib.de vita beata scribit,permaligniſsima capita, & optimo cuique inimicissima, Platoni, Epicuro,Zenoni,obiectũ fuisse,quòd aliter loquerentur,aliter viuerent.

Pag. 509. *a* Θρασυαχειολη ψικερμάτων.

b Λη ψικομίζω τίχνη.

c Ξύλον:ad verbum ligno.

EX LIBRO DVODECIMO ATHENÆI ADNOTATIONES & emendationes.

Pag.510. *a* Iunius adag.75.3.Cent. *Cyrenæus videris.*

b Canterus cap.5.4.

c Cicero lib.de Senect.Bene Sophocles cùm ex eo quidam iam ætate confecto quæreret, vteretur-ne rebus venereis:Dij meliora,inquit, libenter verò istinc tanquam à domino agresti ac furioso profugi.

d Sumptam ex Prodico sophista,libro secundo De factis & dictis Socratis.

e Columbis ad currum iunctis.

Pag. 511. *a* Iliad.ξ.

b Odyss.θ.

c Eras.prouerb.*Velocem tardus assequitur.*

d Assiduis laboribus exercitatissima, & à voluptatum blanditiis alienissima.

e Lego Anaci:regis vetustissimi,qui Deucalionem præcessit,& cuius ob vetustatem memoria est obliterata.Vide prouerbium, *Ab Anaco*,de iis quæ ab extrema antiquitate repetuntur.

f Ἀμικτος. Huius vocabuli significatus referri quoque ad condimentorum mixtiones & præparationes.

g Ouid. *Iuppiter ex alto periuria ridet amantum*, &c.Vide prouer.*Venereum iusiurandum.*

Pag. 512. *a* Quæ voluptatis studio ac virtutis contingunt.

b Τοὺς κορύμβους.Vide prou.*Meos corymbos necto.*

c Fugiat,repudiet,damnet.

¶ *Relinquant*:Calycem sic exhaustum Herculaneum vocat Seneca, Epist. 84. his verbis. *Alexandrum cuius modò feci mentionẽ, tot itinera,tot prælia,tot hyemes, per quas victa temporũ locorúmque difficultate, transierat,tot flumina ex ignoto cadẽtia,tot maria tutum dimiserunt, intemperantia bibendi, & ille Herculaneus ac fatalis scyphus, condidit.* al.perdidit. Diod. lib.17. Biblioth. sub finem. *Tunc temporis Medius quidam Thessalus vnus ex amicis regiis vehementer eum rogauit, vti ad geniale conuiuium, quod celebrabat, venire non recusaret. Ibi multo mero se onerauit. Nouissimè cùm repletum magnum Herculis poculum ebibisset*, &c.

d Eras. prouerb. *Herculana balnea*, & *Herculani lecti*,& *Teneri calidis balneis.* Strabo balnea esse tradit inter Cynũ & Opũtem, fertili quadam planitie.

e Ex Himera Siciliæ oppido.

Pag. 513. *a* Qualé Agamemnonis fuisse scribit. Talis fuit Herculis tunicati statua iuxta rostra, autoris incerti, Elæo habitu, torua facie,in suprema tunica sæuientis, maximæ dignationis,cui Lucullus titulum apposuit,se de manubiis dicasse:eius verò filius,senatuscósulto se posuisse.Titus Septim. Sab.ædilis curulis,ex priuato se in publicum restituisse.Plin.cap.8.34.

b Odyss.ι.

c Odyss.θ.

d Vel aquarum calidarum: vel in calidæ ſolio lauationes.

e Amphiarai vatis & Eriſiphiles is filius fuit.

f Vide prouerb. *Polypi mentem obtine.*

g Plutarch. lib. De cauſſ. naturalibus hæc citat ex Pindaro: ac lib. περὶ τῆς πολυφιλίας.

h Periit ea tragœdia.

i Diſtichum integrum citatum libro octauo ſic Eraſmus vertit: *Mentem habeas vafri Polypi, qui protinus illa Se quibus admorit ſaxa colore refert.* Suprà pag. 317.

k Locum hunc mutilum, nulla ope, ne coniectura quidem, reſtituere potui, aut ita concinnare vt probabilis aliquis ſenſus eliciatur.

PAG. 514. *a* Ladanum eſſe quidam interpretantur: alij noſtrum Benioinum.

b Τῶν μολοφόρων. Eos qui præfixa clauis ſuis ex auro mala geſtabant: ſtipatores & ſatellites regios ſic vocabant haſtilia ferentes aureis malis præpilata.

c Τὴν αὐλήν: manſionem, aram.

d Vt ſuis mulieribus abſque ſtupri & flagitij ſuſpicione ſeruirent.

¶ *Regi*: Eo fortè exemplo, apud Lamprid. Heliogabalus proponebat ſuis conuiuis, tum amicis, tum paraſitis, quaſi zetemata, (ſic lego) vt iura noua dapibus cõdiendis inuenirent. Cuius placuiſſet cõmentum, ei dabat max. præmium, ita vt fericam veſtem donaret, quæ tunc & ob raritatem (ſic lego) induebat, & honorem. Si aliquis autem diſplicuiſſet (lego, Si alicuius) iubebat. vt ſemper is comeſſet, quandiu tamen melius inueniſſet.

e Solebant Perſarum reges de ferculis appoſitis partem aliquam ad eos mittere quos in pretio habebant, magni faciebant, volebant ſua benignitate honoratos videri.

f Quod rex mittebat amicis: vel quod regi ſuaue offerebatur: vide prouerbium, Iouis cerebrum, vel regis. Citatur & hic locus poſthac hoc libro.

g Apud Apuleiũ in Apologia prima, Ennius in Edulibus, ſiue Phagiticis, Scarum vocat Iouis cerebrum, *Quid? Scarum præterij cerebrum Iouis pene ſupremi.*

h Theſauri loculis.

PAG. 515. *a* Λιβάδας, guttas, Scaturigines.

b Vt ex ramis & fronde arborum congeſta ędificata tugutia, vel aulæis ſuſpenſis à ſole tecta, vel trichilis opaca.

c Caſtratas illas fœminas fuiſſe putant muliebribus infibulatis, vt equarum quas concipere & parere nolunt ferreis circulis ordine traiectis naturalia clauduntur, quod Galli vocant *Boucler.*

d Tanquam purum, ad emolliendam minuendámque eius facinoris turpitudinem.

¶ *Iniuriam paſſæ fœminæ parerent*: In tex. leg. ſubditi fœminæ parerẽt, iniuriis multis nos afficienti.

PAG. 516. *a* Vide prouerb. *Lydij mali, poſt hos Ægyptij: Lydio more: Lydorum caricæ: Lydus in meridie.*

b Vide prouer. *Midæ auriculas aſini.*

c Supra p. 173.

d Pag. 112. & 282. Mithæci fit mentio.

e Lanificis, Agricolis.

f Ita vocat epiploi ſiue omenti diuiſi tanquam vellera, quibus carnes obuoluunt, τὰ ἔρια, quidam τὰ ἔντερα.

g Aut inteſtina aut vuluam, ſub. porcæ, pars pro toto χοῖρον, ſecũdæ. quidam vocem κύθνιον, ad caſeum referunt, non ad vuam paſſam.

h Edulium ex lacte, ſemidalide, adipe ſuis, in folio ficus coctum.

i ἐν στενῷ: in anguſto, vel tempore, vel loco.

PAG. 517. *a* Vide pag. 132.

b Nundinis peractis, venditis ac diſtractis mercibus.

¶ *Lænigant*: Apud Lampridium, Heliogabalus mulieres ſuas in balneis pſilothro curabat, barbámque ſuam, & eodem quo mulieres accurabantur. Apud Capitolinum ſuppellictilis commodi, quam vendi Pertinax iuſſit, fuere vaſa Samnitica, calfactandæ reſinæ, ac pici, vellendis ac leuigandis hominibus.

PAG. 518. *a* Pilis aut enaſci prohibitis, aut vulſis, vt diuturnior videatur ætatis ille flos amabilis. Plin. cap. 20. 14. Pudet confiteri reſinæ maximum honorem eſſe in euellendis corpori virorum pilis, Dioſcoridi Hyacinthi radix illita puerorum coercet pubertatem. Vide lib. 13.

b Vide prouerbium *Siculæ menſæ.*

c Vide prouerbia, *Sybaritica menſa: Sybaritæ per plateas: Sybaritica oratio.* Qui ante diem fatalem mori nolit apud Sybaritas nec diem aſpiciat orientem nec occidentem. Iunius adagio 13. Cent. 8.

d ῥῆγμα λαβεῖν: quòd præ mollitie ſuſtinere non poſſet aſpectum eorum qui fodiebant. ῥήγματα & πάσματα vſitata medicis vocabula, fibrarũ carnis, venarum, arteriarum, neruorum diruptiones, effractiones, eliſiones, ob lapſum corporis ex alto, incuſſa quæ grauia ſunt, vehementes conatus ſaltandi, onere geſtandi feriendi, & alio huiuſmodi. Fit ſæpius hic morbus cum ingenti dolore. Seneca cap. 25. lib. 2. De Ira, Diſſolutus deliciis, cuius latus alieno dolore condoluit. Myndridem aiunt fuiſſe ex Sybaritarum ciuitate, qui cùm vidiſſet fodientem & altius raſtrum alleuantem, laſſum ſe fieri queſtus, vetuit illum opus in conſpectu ſuo facere: bilem (fortaſſe malè) habere ſæpius quæſtus eſt, quòd roſæ duplicatis foliis incubuiſſet.

e Vel ex operariis, vel ex amicis qui eum comitabantur.

f Ἀφλὰ Græci vocant.

g Epulas publicas Lacedæmonij ſic vocabant.

h Suprà.

i Fortaſſis quia Stilpo philoſophus ſic puſillus fuerit.

k Eraſm. prou. *Melitæus catulus.*

l Idem à Cæſare dictum Plutarchus memorat in Pericle.

PAG. 519. *a* στρουθὸν: hæc vox ſignificat & auiculam, & ſtruthiocamelum.

b Vide prouerbium, *Melitæus catulus*, ac rurſum *Catella Melitæa*: adnotáque Eunuchos dici homines non homines.

c Sic vocabant, quòd ex illis ſpeluncis ſcaturirent fontes in quibus lauarentur.

d Ad verbum: quod in eiuſmodi cœnis plurima ſuppeditauerint.

e Πύελοι: hodie nobis ſeruata voce *Pœlles*: ſic in ædibus locum appellamus hypocauſto tepentem, in quo per hyemem prandetur, ac cœnatur, quod aduerſus frigora præſidium in Germania vbique adhibetur.

f Crathin & Sybarin vocabant. Horum Crathis candorem bobus ac pecori facit, Sybaris nigritiam. Plinius.

PAG. 520.

PAG.520. *a* De hoc suprà:sed paulo aliter. Vide prouerbium,*Sybaritica calamitas* : & prouerbia, *Sybaritica mensa,& Sybaritæ per plateas.*

b Θαλίησι:festis epulis.

c Bisaltæ Macedoniæ gens, Strimoni, qui Macedoniæ terminus est, vicina:Cardia ad Propontidem vrbs iuxta Melanen sinum.

PAG.521. *a* Vel imbre, vel aqua fluuij ramis percussa.

b Vel portitor, vel anteambulo quem rogabat.

c Stolidi & vesani vtrumque:nimirum pedibus iter facere in littore,cùm nauis ad manum sit : fluvióque nauem ac se committere, cùm tuta per terram eunti via est.

d Ἀνθινὰς : quidam ἰανθινὰς,violacea purpura infectas.

e Eximium,insignem,ἐκπρεπῆ.

¶ *Obuios participes* : In text. leg. patricipes obuios.

PAG.522. *a* Vide prouerbio, *Crotone salubrius*, & *Crotoniatarum postremus*, reliquorum primus.

b Persa,satrapa regis.

c Vnde conspici possent detecta corpora.

d Καταβάτῃ.tonanti,descensori. Vide Gyraldum & Pausaniam in Eliacis.

e Glaucum,qui, cùm se in mare deiecisset, nec vsquam emergeret, quæsitus ac expectatus diu, pro maris deo habitus est.Copiarum Minois in Sicilia occisi Iapix eius & Cretensis mulieris filius dux fuit : is post regis obitum collectas exercitus reliquias cum in Apuliam traduxisset,à suo nomine Iapygiam vocauit.Strabo.

PAG.523. *a* Exterendi pili caussa,pumicibus. Alij, fuco illeuerint. ἐντριφάμενοι. ἔντριμμα Polluci, fuci genus.

b Qui olim imberbi mento essent, & appositiis pilis barbam ementirentur, prouerbio nauigare Trœzena iubebantur, vbi potius est nomine πωγῶν.

c Trisulcis fulminis telis, quæ iratus Iuppiter intorquet.

d Ciceroni tamen & Valerio Massylienssium disciplina grauissima est. Vide Erasmum prouerbio, *Nauiges Massyliam* : & prouerb. *E Massylia venisti.* Herodotus in Vrania.

e Syris Heraclea vicina Sybari, posita inter Syrin & Acȳrim Bubios.Plinius.

¶ *Ciuitates condiderunt* : Septuaginta quinque: Seneca cap.6.lib. de consol.ad Heluiam : super.80. Plin.cap.29.5.

f Vide Erasmum prouer. *Fuere quondam strenui Milesij.*

PAG.524. *a* Ἀπολέμῳ : Alij,ἀπολεμίῳ. bellaperoso.

b Olea.

c Aut vicinis edoctis:aut Milesiis.

d Vide prouerb.apud Eras. *Domi Milesia.*

e Dicti fortassis, aut ῥινότμητοι: aut ῥινοκόλουρεσι. Rhinocoluras ciuitatis in Ægypto ob eam caussam sic nominatæ meminit Herodotus.

f Σκωδῶν ῥῆσις : prouerbium, de iis qui acerbè, crudeliter, & barbarè dicuntur, aut imperantur. Vide Adagium *Scytharum oratio*, inde tractũ etiam vocabulum σκωδρωπὸς, toruus. Locus hic in exemplari Græco admodum vitiosus.

g Vide prouer. ἀποσκωδίσαι.

h Καλλιτρίχῳ.

i Καπαγόπις.Iunius adagio 24.7.cent.

PAG. 525. *a* ἐν πυροφαλήτῃ.

b ὡς πολήσω. Meretrices etiam dicuntur ἑαυτὰς πωλεῖν,cùm exponunt se, copiam sui faciunt,& palam sibi quæstum indicunt.

c Vide prouerb. *Abydus, Abydenus, Ne temere Abydum.*

d Ζώοις:legendum puto ζώναις,fasciis,vittis.

e Polluci Saragas : & eo interprete, Medicum vestimentum.

f Ἀλουργεῖς,omnes purpureas exponunt:ego verò infectas simplici purpura,cæsias, cæruleas.A purpureis diuersas esse hic locus monstrat.

g Vestes lineas fimbriatas, ad talos demissas, Persicas & Ægyptiacas.

h Colore hyacinthi gemmæ.

i Tanquam littorales, quòd in maris Persici littore tinctæ fuerint purpura floridissima. Quidam legunt,εὐκλαίας.

k Veste prolixa.Ab Erasmo citatur.Iunius adagio 7.Cent.9.

l Aureo filo ligati,collecti,discriminati.

m Dædaleo.Iunius prouerb.*Dædalea machæra.*

PAG. 526. *a* Μικρολογίαν: de minimis ac vilissimis rebus anxiam rixandi contentionem. Sic aptius.

b Suprà de Sybaritis hoc etiam dictum.

c Hoc nimirum.Ἰωνικὸς γέλως,Ionicus risus. Vide Erasmum.

¶ *Regionem incolere* : atque adeò similẽ,planam, cauam,humilem,vnde adagium,λύδον εἰς πεδίον σκαλεῖν.Vmbros,vt & Lydos infamia delitiarum flagrasse, & quoniam præpingues essent, ac obesi, porcos vocatos fuisse, ostendit hic versus Catulli in Egnatium correctus ab oculatissimo Scaligero: *Aut porcus Vmber,aut obesus Ethruscus.*

PAG.527. *a* Suprà pag.137.

b Καταχρέως, debitis & vsura implicitos, ære alieno oppressos.

c ἐν γραμματίοις.

PAG.528. *a* Χρεῶν ἀποκοπὰς : Mithridatem sperantes alienum æs susceperturum quo sese obstrinxerant.

b Himilcone Hannibalis duce,Liuius.

c Liuius lib.23.

d Alendorum & summittendorum : vel radendorum & tondendorum. Creta olim Curetis dicta est.Acarnania prius Curetis appellata.Plin.

e Quis fuerit ille Pronax,nondum comperi.

f Παιζουσι,ludibundis.

g Curetes, Cybeles comites,eius numine afflati, furoréque perciti,olim diuinabant. Eras. prouerb.*Curetum os.*

PAG.529. *a* Id fuci genus à superciliis χαλικολόφους appellabant.

b Πελέθρων : aliis stadia centum, aliis mille pedes.

c Vel, longitudinis, quod arbitror, vel latitudinis.

d Ciuitatis amplissimæ,opulentissimæ,& populosissimæ.

e Citatur & hic locus pag.516. integrior, tametsi corruptus.Eras.m.prouerb. *Iouis & regis cerebrum.*

f Hæc intempestiue, & nulla occasione repetita, delenda puto, quamuis emendatiora & integriora paulo sint,quam vbi suprà citantur.

g Asiæ oppidum.

h περὶ τῆς σταθμῶν. Ea vox significat etiam stateras & pondera.

i Eraſ. prouerbio, *Sardanapalus*. Suprà pag. 336.

PAG. 530. *a* Inde prouerbium Eraſmo. *ne digitorum quidem crepitu dignum*: & prouerb. *Huius non facio*: & prouerb. ἐνυμαλίχθαι. Eſt & prouerbium non alienum ab ea ſententia, *Computatorum digiti*.

b Vide pag. 336.

c Ψαλλόσας, & citharæ fides pulſarent.

d Vide prouerbium, *Aureos montes polliceri*.

e Iunius adag. 80. 5. Cent. Eraſm. prouerb. *Arenam metiris*. Callimachus ſimili figura, ὁ φιλέων τὸν ἀοιδὸν, ὃς οὐχ ὅσα πάντος ἀείδει.

f Solem & Lunam, quòd dormiret interdiu, noctu epularetur.

g Perſarum magi igne in montibus accenſo, quod πυραιθεῖα & πυρήια vocabant, faſciculos verbenarum, ſeu virgultorum manu tenentes, carmina ſua & ἐπῳδὰς accinebant, & vaticinabantur. Strabo. Herodotus. Scaliger in Catullum.

h Senſus eſt: nec ignem ſacrum excitaſſe, nec accenſum virgultis ſacris fouiſſe, & aluiſſe quibus vtebantur Perſæ cùm rem diuinam facerent. Quidam putant inter ritus & ceremonias Perſas conſueuiſſe, virga fortaſſis lituo ſimili, ignem, quem magnum deum exiſtimabant, tangere ac ſuffodere veniam precantes, pacémque expoſcentes, ac propitium deorum numen.

i Negligebat, parui faciebat. Eraſm. prouerb. *In caput præcipitari*.

k In quas exundantes Indus & Ganges reſtagnant.

PAG. 531. *a* Regium diadema.

b Theopompum & Timæum ſcriptores maledicentiſſimos fuiſſe ſcribit Æmylius Probus in vita Alcibiadis.

c ῥαπτῶν ἐπέων ἀοιδοὺς: aliena carmina in publicis cœtibus recitantes, & canentes.

d Nicocles ſiue Nicocreon, Euagoræ filius miſſo à Ptolemæo exercitu qui eius regnum turbaret, laqueo vitam finiit: illius verò fratres mortem ſibi conſciuerunt: ſorores, vxores, mater, partim gladiis ſe interemerunt, partim igne tectis iniecto combuſſerunt, iugulatis liberis: Polyænus. Leopardus cap. 1. c. 1. Emendat.

e Quaſi dicas, aſinorum tonſuram.

f Aduerſus eum bellum geſſit Timotheus, & mille ducenta prædæ talenta retulit in ærarium. Æmylius Probus. Cotyis filiam Threſſam Iphicrates in vxorem duxit, ex eáque ſuſcepit Mneſtea filium. Interfectum Cotyn à Pyrrhone philoſopho tradit Laertius, propterèáque honoris ergô Philoſophum ab Athenienſibus ciuitate donatum.

PAG. 532. *a* Ad verbum hæc Æmilius Probus in Chabriæ vita, vt inde manifeſtum ſit è Theopompo ſua tranſcripſiſſe.

b Cononis vitam, Iphicratis, & Timothei Æmylius Probus compendiosè ſcribit.

c De Charete apud Plutarchum extat hoc feſtiuum Timothei dictum: Cùm eum belli ducem creandum ob inſigne corporis robur populus cenſeret, Haud quaquam Timotheum dixiſſe, eiuſmodi ſanè vtilem futurum deportandis exercitui culcitris & ſtragulis, verum deligendum imperatorem à fronte & à tergo oculatum, qui nulla animi perturbatione impediatur, quo minus ea videat, & perpendat quæ vtilia ſunt. Eraſmus prouer. *Imperator bonus*, &c.

d Commentarius.

e Charetis mentio quędam fit apud Probum in vita Timothei.

f Exercitum eius profligauit: quibuſdam tamen ſuperſtitibus, quibus collectis bellum renouatum eſt. hæc ἀλληγορικῶς.

g De Piſiſtratidis vide Herodotum lib. 5. & lib. 1.

h Alij ἐπιτρόπων, domeſticorum, familiarium.

PAG. 533. *a* Plutarchus in eius vita, Aemilius Probus.

b Κέρματα ἔχοντες: Plutarch. verò νόμισμα ἔχοντες ἄφθονον, ingentem pecuniæ vim ferentes.

c In manum taciti & clanculum darent.

d Natu grandioribus. Plutarch.

e Cimonem ipſum ſępe veſtem ſuam exuiſſe, & tradidiſſe Probus refert.

f Cur ſic appellatus fuerit, vide Plutarchum in eius vita. Poſthac hoc libro.

g Ortam Mileto & Axiochi filiam fuiſſe Plutarchus tradit.

h Eam Themiſtocli rex magnus dederat, quæ panem ſuppeditaret: Lampſacum, quæ vinum: Myunta, quæ obſonium: &, quod ſcripſerunt quidam, Percoten, & Palæſcepſin, quæ ſtragula, & veſtem.

i Is honor fuit velut ſummi pontificatus, & eius inſigne corona capiti impoſita.

k Eurypyle fœminæ nomen, fortaſſis meritoriæ.

l Berbenij, gens Arcadiæ. Eraſm. prouer. *Verſatilis Artemon*.

m Ξηλίνοις ἀσταγάλοις ἐν ποσὶν ἔχων. Hîc ego πυὸς ἀσταγάλοις verto, calones. Scio tamen ἀσταγάλους fuiſſe in quæſtionibus tormenti genus, ſic fortaſſis dictum quòd talis admouerentur: & μάστιγας ἀσταγαλωτὰς in ea re vſurpatas fuiſſe, nempe lora talis illigatis nodoſa, quibus maiore cruciatu vapulant. Vide ſuprà lib. 4.

n Alij νεοπλύτῳ, nuper eloto, abluendis ſordibus quibus obſitum erat.

PAG. 534. *a* Hæc maleficorum ſupplicia. Lignum hîc furca: de rota vide Turnebum cap. 3. 4. Aduerſ. & cap. 16. 7. Furciferum eum fortaſſis intelligit fuiſſe.

b Probus in eius vita, & Plutarchus. Eraſm. adag. *Polypi mentem*: & adag. *Verſatilis Artemon*.

c ἡνιοχῶν: aurigando.

d Aleuadæ, in Lariſſa Theſſaliæ nobilis familia.

e Correctus hic locus ex Plutarcho in eius vita.

f Contra morem Athenienſium, qui puberes facti comam detonſam alicui deo ſacrabant.

g Pauſanias lib. 1. ſcribit, Polygnotum pinxiſſe Alcibiadem Athenis in arcis cella, cum ſignis equeſtris victoriæ ad Nemeam.

PAG. 535. *a* Detractis acroſtoliis, ſiue roſtris. Plutarch.

b Plutarchus à Duride Samio ſcriptum hoc fuiſſe inquit: verùm credibile non eſſe, & tacitum ab Ephoro Theopompo, Xenophonte.

c Quia Pythionices erat. Plutarch.

d Ξυσίδα.

e Antigoni filius, non Phalereus.

f Aut regiæ veſtes, aut paludamenta.

PAG. 536. *a* Τὴν χλανίδα, regum in capite geſtamen, ſeu vmbraculum.

b Athenienſes, in honorem Demetrij Bacchanalia Demetria vocauerunt. Plutarch. in eius vita.

c Probus in eius vita.

d Eum qui decennali bello ſæuo & crudeli Aticam vexauit: vnde prouerbium, *Archidamicum bellum.*

e Cognomine Philadelphum.

f Aliam de Calliæ diuitiis narrationem vide in prouerbio λακκοπλοῦτοι, citatam ex Ariſtide Plutarchi, & Heſychio, apud Eraſmum.

PAG. 537. *a* in ea ſtirpe gentilitium fuiſſe, vt alternis Hipponici & Calliæ vocarentur, oſtendit Ariſtophanes in Auibus hoc verſu, Ἱππόνικος Καλλίου, καὶ ξ Ἱππονίκου Καλλίας.

b Μετένοησε: mutauit ſententiam.

c Secundus, Hipponici filius.

d Vide prouerbium, *Calliæ dedunt pennæ.*

e Prologus tragœdiæ, pars quæ ante chori aduentum recitatur: Epeiſodium verò, pars quæ agitur poſt acceſſum chori, inter carmina quæ is pronuntiat. Ariſt. Eſt & Epeiſodion quidquid in fabulis adiicitur ciendi riſus gratia, quale eſt mechanicis παρόμιγμα: & ex eo ſignificatu, quidquid aſciticium, ac minimè genuinum eſt. Vide apud Iunium prouerbium, *Proœmium & exodium.*

f πειρᾶδη: in exemplari noſtro πειρᾶδεις, qua voce Heſychius ſignificari tradit, εὐτελὲς τὶ εἶδος ὑποδήματος.

g Aut cornua, aut veſtem, aut vtrumque.

h Spiculi genus id eſt: aliis pharetra, vt inquit Horatius, grauida ſagittis.

i Odoribus condito.

PAG. 538. *a* Vt fit in deorum ſacris.

b Corona donare, quæ tantum valeret.

c A ſuperioribus tecta, ne puluere inquinarentur, ſed quæ præſentibus rege ac conuiuis detegerentur.

d Sic ego verto, χάνονας, ligna regulis ſimilia in parietes tranſuerſim porrecta, quibus clauis tapetes affiguntur: vulgo, *liteaux.*

e ασπαδοπτιούμενος: fortaſſis, ασπαδοποιούμενος, ſi quando percuteret fœdus.

f Sic eum vocabant, qui frequenti hominum conuentu alienos verſus recitabat accinendo: vel, vt nonnullis placet, qui ex tempore carmina componeret, concinnaret, & tãquam ſueret: vulgo Italorum, *cantar à l'improuiſta.*

g Ψιλοκιθαρισταὶ. Alij ψαλτοκιθαεισταὶ, Saltãtes ſimul & citharam pulſantes.

h Alius Athenienſis, ἀνὴρ ἰσχυρὸς πολίτης ὀξύς: de quo iactatum eſt prouerbium, *Vltra Hyperbolum.*

i Apollinis dimicationem cum ſerpente Pythone.

k Caphiſias. Alij καφησίας: alij, καφισίας: inſignis tibicen, cuius meminere Plut. in Arato, & Dæmonio Socratis: Laertius in Zenone. Scitum eius dictum vide ſuprà.

l Bacchi aſſentatores, nempe cantores, muſici, ludiones, hiſtriones, ſcenici.

PAG. 529. *a* Αφὴ. Talis fuit Ægyptius.

b Ea noſtri venatores appellant, *les toiles*, telas.

c Οὐρανίσκοι: Sic nos hodie vocamus *ciel*, cælum, id quod demiſſis conopæorum ſiue papilionum velis ſupertenditur menſis principum.

d Colore mali cydonij.

e Color is fiebat primùm è cocco, deinde purpura Tyria. Plin.

f ἀργυράσπιδες.

PAG. 540. *a* Plutarch. lib. De inſtituendis pueris, ſcribit, Alexandrum ob id dictum inimicum Theocrito fuiſſe. Idem ſcribit Antigoni iuſſu eum interfectum, quia EVtropioni coquorum principi, Antigoni mandato ad illum eunti, vt rationes ſubduceret, dixerit, Crudum apponere me Cyclopi vis, exprobrans regi amiſſum oculum, EVtropioni, artem culinariam.

b Ob aquilinum & aduncum naſum.

c Daphne Straboni lib. 16. oppidum mediocre, Antiochiæ vicinum, cum ingenti luco & opaco, fontibus irriguo, ambitu ſtadiorum 80. Orontis fluminis propinquitate amœno: in cuius medio fanum eſt aſylúmque Apollinis, & Dianæ templum.

d Quæ explicatæ hominis altitudinem æquarent.

e Τῶν ὡρῶν: quidã, ὅρων, finibus ac terminis: quod minus probo.

f Vide prouerbium *Samij literati*: & *Samiorum mores*: & *Samiorum flores*: & *Samiorum Laura.*

g Vide prouerbium *Dulcis cubitus.* luſtrum id & popina fuit voluptatibus fruendis deſtinata.

h Hoc commentum inde ſumptum quòd Samum olim ἀνθέσυσαν, à florũ copia nominauerint, & ideo tanquam prouerbio quodam in ore vulgi fuerint Samiorum flores.

PAG. 541. *a* Aureorum millibus ſeptuaginta duobus.

b Aut veſtis, aut Sybaritæ.

c Eius meminit Eraſm. prouerb. *Sybaritica menſa.* ſupra pag. 273.

¶ *Agarites.* in text. leg. Agariſtes.

¶ *Tam mollem eum fuiſſe.* Apud Herodotum hoc non legimus, ſed id tantùm, in ſummas delitias eum proceſſiſſe.

d ἀλάστωρ, malus genius, pernicioſus dæmon.

e Piſtrinariis.

PAG. 542. *a* Vide prouerb. *Herculis cornu* 88. 3. Cent. apud Iunium.

b Quem Athenis in poteſtatem redactis Caſſander præfecit. Phanoſtrati filius is fuit, ciuis Athenienſis, familiaris Theophraſti. Scripſit commentarios de Athenienſium republica. Strabo l. 9.

c Τὰ ἀνθινὰ quidam referunt ad florido colore tinctas ſtragulas veſtes, quibus pauimentum operiretur.

d Acanthi folia maculas & ſordes faciei abſtergunt, & eam lentore ſuo veluti læuigant. Poſthac lib. 13. de meretricum lenociniis: λευκόχρως λίαν τις ἐστὶν, ἢ παιδίρωτα, ἐντρίβεται. Alij fuci genus eſſe volunt. Huic Demetrio Athenienſes trecentas ſexaginta ſtatuas dicarunt, quas mox lacerauerunt, nondum anno eum dierum numerum excedente. Plin. ob nimiam formæ curam Laertius tradit à muliere quadam cum vocatum fuiſſe Λαμπιτὼ, & Χαιροκλείφαειν.

e Ἀρχῶν: ſummus Athenienſium magiſtratus & princeps.

f Ἐπιφόνια, quaſi peremptalia, aut peremptoria: non ἐπιφάνεια.

g Ζηλότυποι.

PAG. 543. *a* Athenis via, ſic dicta quòd in ea ſtarent dicati ænei tripodes. Pauſanias.

b Quidam

b Quidam legunt: Famosus etiam ob luxum & mollitiem apud Rom. Quinti filios Rutilus fuisse tradit: vt de Arrij gnatis hoc dicatur, de quibus Horat. Sat. 3. l. 2. *Quinti progenies Arri par nobile fratrum, Nequitia, & nugis, prauorum & amore gemellum, lum, Luscinias soliti impenso prandere coemptas.*

c παρὰ μέλος, ineptè, & indecorè. Vide prouerb. *Præter cantionem.*

d Plin. c. 10. 35.

e Hanc artem à me consummatam fuisse.

f In eius sepulchro videntur hæc scripta fuisse.

g Et armorum iudicio, quo Vlyssem ei Græci anteposuerunt.

h Timanthe, ingeniosissimo pictore. Plin.

PAG. 544. *a* Laërtius aliter hoc narrat.

b Tres formosas meretrices Dionys. offerri iussit, eumque deligere quam vellet. Tres simul ille abduxit, præfatus Paridi tutum non fuisse quòd cæteris vnam prætulisset: verùm cùm tres illas ad domus suæ vestibulum perduxisset, dimisit. Laërtius.

c Aquis vnguento perfusis.

d Cùm Dionys. vellet conuiuas omnes muliebri stola indutos saltare, Plato renuit, dixitque ἐκ αὖ δυναίμην ἄνδρα ἐνδῦναι στολὴν ἀρρενωπὸν, καὶ γένος ἐξ ἀρρένος: At Aristippus ea induta saltauit, promptéque dixit: καὶ γὰρ ἐν βακχεύμασι ὁ νοῦς ὁ σόφρων οὐκ διαφθαρήσεται. Laërtius.

e ἀρτυρίαν, culinariam maximo studio est amplexatus.

PAG. 545. *a* Erasm. prouerb. *Ex Academia venit.*

b Tarenti locus is fuit.

c Fortassis, Assyriorum.

d πέμματα: quidam, σώματα: potionum genera.

e Dionysium.

PAG. 546. *a* Pindarus Eras. adag. *homo*: & adag. *Iustitiæ oculus.*

b Επισεκόμισαν. Budæus legit ἐπεισεκώμασαν.

c Πλεονεκτεῖν.

d Impudens, inuerecunde. Vide prouerb. *Faciem perfricare.*

e Epicurus contra Cyrenaicorum sententiam, voluptatem intellexit non eam quæ stata & pigra est, sed quæ nos mouet. Laërtius.

PAG. 547. *a* Caio Fannio Strabone, & M. Val. Messala coss. Roma philosophi & rhetores senatus decreto pulsi sunt. Gellius cap. 11. 15. Rhodigin cap. 8. 29. & cap. 21. 22. Tota hæc adnotatio futura est sic clarior & copiosior: C. Fannio Strabone, M. Valerio. Messala coss. senatus decreuit vt M. Ponpon. prætor à quo de rhetoribus & Philosophis consultus fuerat, curaret & animaduerteret, vt si è republica fidéque sua videretur vti Romæ ne essent. Domitiano quoque Imperatore vrbe & Italia Philosophi eiecti sunt & interdicti. A. Gell. ca. 11. 15. Rhodiginus cap. 8. 29. & cap. 21. 12. Sueton. de claris orator.

b In alterius humeros sublatus virgis flagróve cædatur.

c Iidem versus citantur pag 280.

d Viua esse cadauera. Vide prouerb. *Vinum cadauer*: & *Homo bulla.*

e Vide prouerb. *Vmbra fumi.*

f Troadensis, Astyanactis filius, Laërtius.

g Τὴν τῶν μουσῶν ἐπιμέλειαν, id est, Musarum procurationem vocabant.

h Επιμελητὴς. Sic Athenienses μυστηρίων ἐπιμελητὴν appellabant regem sacrorum.

PAG. 548. *a* Abderita. Laërtius.

b EVdæmonici philosophi de beata & fœlici vita disputabant.

c Quòd nescirent Anaxarchum philosophum esse.

d τῷ κυμῷ. Eustath. vlt. Odyss. exponit lineum panniculum, ori naribúsque obductum, ne molestum & odiosum quidpiam afflarent, qui farinam tractabant, & pinsebant.

e In exempl. nostro, κήρυκας, præcones. Olim diuitum cœnas tubis præcones celebrabant.

f Notas & voculas magicas, quas qui gestarent, mira fœlicitate, tanquam virgula diuina, quidquid optarent, assequerentur. Vide prouerbium, *Ephesiæ litteræ.*

g Ochus Artaxerxis filius, de quo vide Plutarch.

h Apud Senecam in Apolocyntosi, siue ludo De morte Claudij Cæsaris, principes pietate & iustitia dij fiunt.

i Κρηπωτὴς: alij fimbriato.

k Nam in fabulis est Auroram illum amplexatam in cœlum sustulisse. Poëta: *Tithoni croceum linquens Aurora cubile.*

PAG. 549. *a* Cygni collum is sibi optabat. pag. 7. Iun. adag. 32. 5. Cent.

b Vlyssis pastore, quem Telemachus interfecit, quia heri absentis rem & pecus absumpsisset cum procis. Odyss. ρ. & χ. Ouid. *Pecorisque Melanthius autor edendi.* pag. 7. suprà. Iunius adag. *Melanthio delicatior.*

¶ *Helluo*: helluones ac gulosos istos ventris operarios, γαστρὶ δουλεύοντας, quasi ventris mancipia, Tertullianus vocat, lib. de patientia: Plutarch. in Symposiacis, τῇ γαστρὶ ὡς τῇ ψυχῇ σωφρόνως.

c Vide prouerb. *Sus Bœotia.* Catullus, *Aut porcus Vmber, aut obesus Etruscus.* Pompon. in Vernionibus: *Porcus est, quem amare cœpi, pinguis, non pulcher puer.* Eras. prouerb. *Pingnis venter.*

d Elato capite, & hianti ore, quod fit à suspiriosis, & anhelosis, quibus anima difficilis est.

¶ *Cognominauit*: τὸν εὐεργέτην Philometoris successorem, cognomine Physconem & Lathurum, quòd Pinguis aqualiculus protenso sesquipede extaret, vt ait poëta.

¶ *Qua magnificentia*: Ptolemæum, an hic fuerit, videris, Plinius tradit, autore Varrone, in Iudæa Pompeio res gerente, mille conuiuas, totidem aureis pateris, mutantem vasa cum ferculis, saginasse.

e Τρύβλια.

f Modios Atticos: τὲς μεδίμνους.

g Τῶν ἀγρίων: quidam exponunt agrestia olera, quorum frequens vsus fuit Ægyptiis. Probabilius tamen in Dianæ venatricis festo appositâ carnem ferarum captarum venatione.

PAG. 550. *a* Piscem sacrum Apollini, alij.

b Catinorum loco quas pro munere auferrent.

c Sub. probrosa fuit grauis corporis moles.

d Eras. prouerb. *Pinguis venter meniem non gignit tenuem.*

PAG. 551. *a* Astutis, Simiis, Cyclopibus. Vide prouerb. *Cercopum cœtus*: & *Cercopizare.*

b Vide

b Vide prouerb. *Tanagræus cetus.*

c Vide prouerb. *Macilentior Leotrephide.* & apud Iunium adagium 81. 1. *Cadaueris instar venustus.*

d Thaumantis, Iris, Thaumantis & Electræ filia, quia nihil fugacius, nempe inanis & momentanea quædam in aëre lucido cadentium pluuię guttarum species citò diuanescens.

e Αἰδοφοῖται.

f Θρακοφοῖται. Athenienses ridet qui in Thraciam legatos mitterent de iungendis fœderibus, & ineunda societate.

g Τὰ κύκλια, siue κυκλικὰ, versus quos per vias obambulantes in circulis & coronis canebant, dithyrambi, hymni pæanes, prosodiæ. κυκλιοδιδάσκαλον fuisse Cynesiam Aristophanis interpres notat. Iunius adag. 12.6. Cent.

h Ridet vt valetudinarios, qui corporis exilitate ferre non possent diarrhœum, id est: alui profluuium, tam popularem morbum.

i Sic vocat coriaceum thoracem, quo pectus circumdabat, vt firmior esset corporis truncus. Erasm. prouerb. *coriaceum auxilium*, sic vocatum hominem putat, quòd macilentus prȩter pellem nihil haberet. Posthac lib. 13.

k Lenæa Bacchi sacra, in quibus certabant poëtæ ludicris certaminibus quibus risum excitarent.

l Quasi φθιώδη, tabidũ. Phthia Thessaliæ vrbs. Achillis patria.

m De Cinesia ob supputationem pectoris marcescente, lepidè Plato commicus, καλάμινα σκέλη φορῶν, φθόης πεπφήτης. Iunius adag. 76. Cent. 8. Purulenti & tabidi Cinesiæ meminit & Galenus comment. in aph. 44. lib. 7. Tales prisci nominarunt μονογράμμους, vesculos & prætenues Erasm. prouerb. μανόγραμμος.

n Sic dictus, quòd deorum numina tolleret ac dissolueret.

o Quòd diis essent infesti.

p Nouilunio Apollini sacra faciebant, & cum amicis epulabantur. Νεμηνιάζειν id dicebatur, vnde νεμηνιαστής.

q Quoniam ob nefariam de diis opinionem, miserrimi κακοδαιμονέσατοι tandem fuerunt.

¶ *De Cinesia hæc:* De Cinesia ex Platone comico hæc citat Galenus commentario in aphorismum 44. lib. 7 μετὰ τοῦτο ὁ Εὐαγόρας, ὁ παῖς, ἐκ πλουσίας Κυνησίας σκελετὸς, ἔμπος (non ἄπος) καλάμινα σκέλη φορῶν φθοῆς πεφήπης ἰσχάρας κεκαυμένος: πολλὰς ὑπ' Εὐρυφῶντος ἐν τῷ σώματι. hos Iambicos trimetros arbitror sic restitui posse. Μετὰ τοῦτο παῖς σκελετὸς Εὐαγόρου Ἔμπος ἐκ πλουσίας Κυνησίας, τάχα καλαμῖνα τὰ σκέλη μὴ εἰσφέρων, Φθοῆς πεφήπης: ἰσχάρας κεκαυμένας, Πολλὰς: &c. nisi legere malis: φθοῆς πεφήπης.

PAG. 552. *a* Orbis enarrator, vel tam clarus & facilis descriptor, vt lectorem auditorémve in rem præsentem circumducere videatur.

b Hoc prorsus incredibile: mendosum esse hũc locum oportet Eras. adag. *obolo dignus*: & *obolis quatuor non emam.*

c Benefico ac liberali.

d Notabili vultus fœditate. Plin. cap. 5. 36. Eras. prouerb. *Hipponacteum præconium.*

e Supra pag. 230. & 505.

f Superuacua hæc videntur: quamuis legantur in codice Græco.

g προόμπι: anteambulo, præuie, deductor.

h Quæ vsu Mandragoræ vel sopiebatur, vel ad amorem illiciebatur. Ad vtrumque valet Mandragora.

i Vario, doloso, versipelli.

k Vtrem etiam vocat fastuosum turgidum, supercilioſum. Timon Phliasius κενεῆς ἐπιστοσύνης ἐμπλεος ἀσκὸς, de arrogãte & ventoso philosopho Iun. adag. 28. Cent. 5.

l Μυροπώλιον: vnguentorum institorem, ac venditorem.

PAG. 553. *a* Plin. cap. 3. 13. posthac lib. 15.

b Καρύων, placenta è nucibus.

c Ξυσίδα: tragicum indumentum regum, vestem fœmineam talarem, & abollam.

d Pretiosissimo condimento. Sic in prouerbio est lac gallinaceum.

e Mendico Cereri stipem cogente. Sic olim vocabantur Cybelei circulatores & præstigiatores. Iun. adag. 33. Cent. 9.

f Vinosis, temulentis. Citatur & hic locus posthac lib. 15.

g Pedes & crura. lib. 15.

h Sic magistratus Athenis vocabant, & iudices.

i Argumentum, indicium, documentum.

PAG. 554. *a* Natalis.

b Natibus & clunibus & clunibus pulchræ. Vide prouerb. *Callipygos*, apud Erasm.

¶ Καλλιπύγος Callipygo puellę fœminæ contraria est depygis apud Horatium Satyra 2. lib. 1. --- *O crus ô brachia: verum Depygis, nasuta, breui latere, ac pede longo est.* Sic autem vocabant, quibus macræ nates essent, depressæ, graciles.

c Tribus nomen hoc est.

d Eras. prouerb. *In nihil sapiendo iucundissima vita:* & prouerb. *Insania non omnibus eadem.*

e Apud Horat. epist. vlt. lib. 2. Argiuus quidam credidit in theatro vacuo tragœdos se audire: ope verò cognatorum senatus, questus est extortam sibi voluptatem iucũdissimam, ademptúmque mentis errorem grauissimum.

EX LIBRO DECIMOTERTIO ATHENÆI ADNOTATIONES & emendationes.

PAG. 555. *a* Ab amore nuncupatam quasi præsit illa amoribus.

b Vel, tot vxores haberet quisque, quot vellet & cuperet: vel cum obuia quauis muliere sine discrimine coiret. Iunius adag. 73. Cent. 8.

c Hermaphroditum, δίφυῆ, biformem, gemininum.

¶ *Qui libro*: Isaacus Casaubonus vir apprimè doctus monuit me citari à Plutarcho in vitis, Aristotelis librum de nobilitate. Hoc igitur loco, fortassis legendum, περὶ τῆς εὐγενείας, non συγγενείας.

PAG. 556. *a* Seuerius, & asperius, quam vxori maritus, adeò vt reginæ ferendum sit, quod regi placitum est.

b Phœnix hortatu suæ matris cum Amyntoris patris concubina rem habuit, Achillis præceptor, quem ad Troiam secutus est lib. 9. Iliad.

c Creusam Creontis regis Corinthiorum filiam omnes appellant.

d Κρείων, βασιλεὺς, ἄναξ. Agamemnonem sic Homerus vocat Iliad. *a.*

e Vide

e Vide prouer. *Therſitæ facies.*

f Alij, Theſpiũ vocant, & vna id nocte factum aiunt. Theſtium Ledę patrem memorat Pauſanias, qui & lib. 9. ab Hercule vna nocte id factum ſcribit, excepta vnica. Vide locum.

¶ *Compreſſiſſe*: Apud Flauium Vopiſcum, Proculus militum adhuc tribunus, cùm centum virgines ex Sarmatia cepiſſet, vna nocte decem ex iis iniuit, & poſt, quod in illo erat, mulieres omnes reddidit intra dies quindecim.

PAG. 557. *a* Fœminis quæ coronas venditant.

b In prouerbiis recognitis, Calathum Sycaminorum in malis habere de illis quæ faciem alieno colore fucant: σκωπασμὸς vocant.

c Vel Sycomori ſucco, cuius facultas eſt abſterſoria: vel mororum ſucco, præſertim acerborum, qui cutem diſtendit: & rubeſcens, rubro colore tingit.

d Sudore per nigrum calliblepharon manante.

e Quæ mulieres pro natiuo colore aſcititiũ ſic oſtentant, apud Iuniũ adagio 52. Cent. 2. & in Prouerbiis recognitis dicuntur Geometriam exercere in ciliis.

f Μιλτώδη, rubrica tinctum, qua natiuum ſanguinis colorem fingunt.

PAG. 558. *a* Album capilli colorem mulieres laudauiſſe hoc indicat.

b Iuuencula, Puella.

c Homerus capita ſex tribuit. Lycophron μιξοπάρθενον κυῶα vocat. Eraſ. ad. *Incidit in Scyllam.*

d Scorti nomen.

e Vt Bellerophon Chimæræ.

f Apud Eraſ. prou. *Sinopizas.*

g Periculum effugit auxilio validorum ramorum: metaphora. Hemiſtichium fortaſſis veteris cuiuſdam poëtæ.

h Pilis nudata, quibus horrere finguntur Sirenes.

i Præter modum gracilia, & macilenta: vel nigra. Inter laudes mulierum fuere καλλιπλόκαμος, & καλλίσφυρος: inter vitia, Compernis, valga, vatia, extritus talus, crura exiliora. Quibus erant extriti tali, λαισποδίας vocabant, tenuiora crura, crotila, quaſi κωτίλα. Titinius. Fœminea fabella, ſuccrotila vocula. Feſtus tamen Tordilla legit, & dicta putat à Todis auiculis, ſimili ratione qua Eubulus hic σκέλη κοψίχου dixit. Scal. in Varronem.

k Feſtiuè hoc ſumptum ex obſcura hac Sphingis quæſtione. Quodnam animal ſit mane quadrupes, meridie bipes, veſperi tripes.

l Eraſ. prouer. *Bœotica ænigmatia.*

m Dicitur hoc de iis qui ſupra mortalium conditionem eſſe beatos ſe putant, &, quod eſt in prouerb. *Cœlum digito tangere.*

n Canterus cap. 5. 4.

PAG. 559. *a* Paulo poſt hoc lib. hi verſus citantur ex Cynegide Philetæri.

b Τῆς ἠπείρας: Eius paulo pòſt fit mentio, vbi citantur & hi verſus.

c Quæ apud Theſeum priuignum Hippolytum criminata eſt tanquam de ſtupro interpellaſſet, &c.

d Alij, in Colonide.

e Tanquam vxore ducta mortem ſibi conſciuiſſet.

f Ἀρρηφόροι pueri quatuor candidati in Mineruæ feſto aurum deæ ferebant.

g Vide prouerb. *Omnem iacere aleam*, apud Eraſ.

h Theognis, Megaris Siciliæ natus: Suidas.

PAG. 560. *a* Inſtabilis & inconſtans eſt metaphora ſumpta à nauibus.

b Aliis, nauis actuaria, aliis oneraria, qualis eſt frumentaria: onerariam potius eſſe credo, quæ magnis velis agitur, quam celocem & actuariam, quæ remis & clauo: Lembum quidam vertunt.

c Vide prouer. *Mulierum exitia*: & *Lemnia mala.* Horat. Satyra 3. 1. *Nam fuit ante Helenam cunnus deterrima belli Cauſſa.*

d Cirrha Phocidis vrbs ad Parnaſſi radicem, Apollini ſacra, quem ideo Cirrhæum vocant.

e Idem Herodotus lib. 3.

f Plinio Corinium oppidum eſt Illyrici. Vide ne ſcriptura deprauata ſit.

PAG. 561. *a* Magiſter, præceptor, inſtitutor.

b Iambici ſunt hi verſus ordine continuato collocandi.

c Ερωτικὰ ſcripſiſſe tradit Laërtius.

d Cicero lib. 4. Tuſc. ἔρωτα φιλίας, amorem amicitiæ vocat, cùm amantur ingenia quæ bene habitant, & in amore quæritur corporum fœda & nefaria commixtio. Hoc amore qui vruntur Græcorum more facere & amare dicuntur. Muretus c. 14. 15. Var.

e Opus id à Zenone compoſitum autor eſt Laërtius.

f Apud Plutar. libro, De puerorum inſtitutione, amorem eum honeſtiſſimum Euripides ſic oſtendit: Ἀλλ' ἔστ' ἄρ' ἄλλος ἐν βροτοῖς ἔρως ψυχῆς δικαίας, σώφρονός τε κἀγαθῆς.

g Vide apud Iun. prouerb. *Æditimus Coniſſalis.*

h Amoris feſtæ celebritates.

i Quaſi maritima: quòd imperio maris aliquando potiti ſint Rhodij.

PAG. 562. *a* Ἐλευθέρια, recuperatæ libertatis indicia. Ea fiebant apud Muſas in Helicone, quinquennalia, magnificè & ſplendidè. Plutarchus in Erotico.

b Quoniam Harmodius & Ariſtogeiton amici fideliſſimi, coniuratione facta, tyranni Piſiſtrati maiorem natu filium occiderunt.

c Quaſi amor impudicus, inhoneſtus, & indecorus perpetuò ſit, & propter turpem libidinem omnes ament.

d Propertius elegia 8. lib. 2. *Quicunque ille fuit puerum qui pinxit amorem, &c.*

e πῷ τύπῳ.

f Plutarch. in Sympoſ. quæſt. 5. lib. 1.

g Τῷ δαίμονος.

h Τὰ ἔρωτος, Quæ minimè ſint amabilia.

i Incuruo: Cernuo.

k Prouerb. ſpeciem id habet. De rudi pictore, ac imperio commodè vſurpabitur.

l Ob inconſtantiam, & varios animi motus.

m Ad verbum bellicoſiſſimos.

n Inſtare, inhærere.

o Ad verbum miſerrimos.

PAG. 563. *a* Eo qui tibiis delectatur.

b Ad verbum, forma formoſam, magnitudine magnam, arte ſapientem: quæ omnia figuratè per hyperbolen dicuntur. Eraſm. prouer. *Labore laborioſus.*

c Conſentes & maiorũ gentiũ ij dicti ſunt: Iuno, Veſta, Minerua, Diana, Venus, Mars, Mercurius, Iuppiter, Neptunus, Vulcanus, Apollo.

d Vide

d Vide prouerb. *Mendicorum loculi semper inanes: Mendicorum pera non impletur.*

e In capitibus fœderum publicorum addi solebant hæc verba, vt apud nos, *Ami des amis*, &c.

f Curias oppidum Cypri.

g τράκες: Iunius adag. 75. 1. Cent.

h Cittiensis, de quo suprà.

i Refert Laërtius puero semel aut bis vsum fuisse, ancilla semel, ne sexum odisse videretur.

k Catamitos, pullos, pusiones, amasios

l Iliad κ. Obscurè significauit, eum qui formam suam ostentabat, magnis muneribus adduci posse, vt sui copiam faceret.

PAG. 564. *a* Τὰ πυδικά.

b Eras. prouerb. *Pudor in oculis.* Plinio, malæ siue genæ pudoris sedes sunt.

c Iun. adag. 92. 4. Cent. Erasm. prou. *Iynge trahor.*

d Alij, saltat.

e Eras. prou. *Ad amussim*, & prou. *Ex perpĕdiculo.*

PAG. 565. *a* Ο κορσεὺς, tonsor.

b Vide supra pag. 518.

c ἱππόπορνος: vox festiuè composita ad exemplum ἱπποκενταύρου.

d Contractis superciliis, quidam.

e Auribus parum tersis, tinnientibus, ineptis, inscitis. Prouerbij specie hoc dicitur.

f Eras. prouer. *Coriaceum auxilium.* Supra p. 551.

PAG. 566. *a* Τὰς θυηλὰς: quæ ad hostiam ornandam, & peragendum sacrum opus sunt, molam, primitias, &c.

b Μικράν, non αἰγάν: pusillam, exiguam: Plutar.

c Βασιλίσκους: at Plutarch. libro De instituendis pueris βασιλίδας scribit, reginas. Muretus c. 2. 3. Var.

d Iouis & Electræ filium. Ouid. *queritur canescere mitem Iasiona Ceres*, &c.

e Asopi regis Bœotiæ filiã, è qua susceptit AEacũ.

f Ab ea captus est, & de solita magnitudine constatiáque animi deiectus.

g Putre, fœdis & fœtidis vlceribus exesum. Erasm. prouer. *Eoliti pœnam*, tanquam è stercore bubulo constatum, interpretatur.

PAG. 567. *a* Plin. cap. 10. & 11. 35.

b Voluptatib⁹ & scortationibus infame oppidũ.

c Huius paulo pòst fit mentio. Scorti nomen.

d Huc nonnihil pertinet Erasm. prouer. *Inaniter aquam consumit.*

e Paulo infrà.

f Sinope iam anus faciei rugas exoletúmque colorem fuco cælabat: vnde fictum est adag. σινωπίζειν, de iis qui præ se ferunt quod non sunt. Iunius adagio 30. 5. Cent.

PAG. 568. *a* Æqui ponderis, paris existimationis, æquilibrium.

b In exemplari meo hæc non leguntur. Addit illa Natalis, tanquam in suo repererit. Victorius in adnotationibus post lib. 12. Variarum hos citat è Codice Græco manuscr. Clariora hæc ita fuerint, *Primum enim ad lucrum sunt quidem attentæ & deprædandos aduĕtores. Cætera eius operæ accessorij sunt appendices: Omnibus insidias assuũt*, &c. Eraudes illas Plautus Sutelas vocat: quod voci Græcæ, τὸ ῥάπτειν optime congruit.

c Depygen Horatius vocat, Satyra 2. Depygis, nasuta, breui latere, ac pede longo est.

d Locus restitutus coniectura.

e Vide supr. pag. 542. Ex hoco coniectare quis possit πυδιόωντα. fucum esse cui genas rubro colore tingat, qualis in pueris cernitur, & placet. Plurimus eius fuci vsus est mulieribus Italicis & Hispanis. Pæderota Ægyptium quoque vnguentum vocari diximus, quod ex floribus Ægyptiæ spinæ cõficitur. Acantho radix est ἐμπυρῶν, Marcello rubra: Barbaro & Ruellio, ruffa. Ex ea fortassis parabatur fucus, vt nũc fit ex Anchusæ radice, aut Brasilio ligno, quod Verzinum appellant.

f Qui caprinam in macello vendebant, myrtea fronde ornabant, vt in myrtetis pastas capras significarent, & ideo teneriorem esse carnem, vel vt fœdus carnis odor mitigaretur.

g Ποικιλόδιφρε: sic Thessalos vocabant, quoniam cùm sint equitãdi peritissimi, variis bigis vtuntur. Promiscuæ libidinis hominem sic autor significat.

h Vide prou. *Claudus optimè virum agit.*

i Aut doctorem, aut patrem sic vocat, qui aut sutor esset, aut sic vocaretur.

k Fœminarum naturalia sic appellat. Erasm. prouer. σκύτη βλέπειν, exponit toruum intueri, quasi philosophus nihil aliud discipulũ docuisset, quàm supercilium & vultus truculentiam.

l Vide prouerb. Sedens columba.

m Κυπεύει, tanquam olitor rigat.

n Proper. ele. 15. lib. 2. *Contrarecto quæ libera vadit amictu Custodum & nullo septa timore placet*, &c.

PAG. 569. *a* Horat. 2. satyra lib. 1.

b Nẽpe aduersus iniuriã Solis caput obnubẽtes.

c Πεπυτέρα: ad verbum, maturiorum.

d Ἀπφάεια, in nouis comœdiis blandimenta dominarum.

e Summis vitam periculis exponenti, quã sola manu, audaciáq; ad defendẽdum se parata tueatur.

f Quibus adulterium capitale fuit. Vide apud Iunium prouerbium, *Draconis leges.* 18. 1.

g Ἀκκισμὸς: vt in aliis mulieribus, quæ tametsi maximè cupiant, quod viri offerunt, per simulationem se nolle fingunt. Vide prouerb. *Accissare.*

h Nihil tibi sur ripiunt, quidam.

i Οἰμώζειν λέγει: asper nantis, *Vnguem mediũ ostendito*: *In malam rem abire iube*: μακρὰ χαίειν. Vide ea prouerbia.

PAG. 570. *a* Scorti Megarici nomen. Vide suprà quantum eam dilexerit Pericles. Vide apud Leopardum cap. 14. 5. Emend. alios de hac re versus elegantissimos ex Acharnẽsibus Aristophanis.

b Τῶν στατήρων: valebat is nũmus drachmas quatuor id est, asses nostros quatuordecim.

c Persam Satrapam fastuosissimum, qui vix permittebat se videri.

d Curriculum prolixum stadiorum 12. vel, vt Suidas. 24.

e Vel contemptim aspergere sputo: vel inire, quo modo dixit Horatius, *Hũc perminxerũt calones.*

f Senum amentia.

g ἱμεραίαν. Quidam exponunt ex Himera, vt adnotatum: at quoniam ex Hiccaris Siciliæ fuit, vel oblitus est autor eius patriæ, vel hîc ἱμεραίαν ποθεινὴν exponendum optabilem, desiderabilem.

h Huius suprà fit mentio p. 568.

i Intempestiua libidine mortem accelerare.

k In coitu.

l Iuuencula: chamætype, prostibulum: scortum abiectum: vide stragulum: Scortorum nomina.

m στιφνότης: vulgo. *En bompoint.*

n Eras. prouer. *Manum ferulæ subduximus*, ἀγωνιάσαι, vertit, trepidare.

PAG. 571. *a* Vide apud Iun. prouerbium, *Sinistras literas edoctus.* 15. 1.

b Poëtam, qui versus ad aliorum imitationem scribit. Libro 15. frequentes sunt Homericæ parodiæ.

c Athenis sic dictus est vir quidam notæ fatuitatis. Apud Aristoph. in Ranis. κεχλιδόπις καμμάκυθοι. Vide prouerb. *Mammacuitha*: & prouerb. *Stultior Melitide.*

d Ἑταίραν.

e Ταῖς ἑταίραις.

f Et vix summis labris basiatores leuiter attingunt.

h Curuo, cernuo.

PAG. 572. *a* Aut hæc dictio proprium nomen est, aut ciuẽ, popularem, municipem significat.

b Ἑταίρα.

c Eras. prouerb. *Immunem venire.*

d Citatur & hic locus supra pag. 559. ex Corinthiaste Philetæri.

e Alij. Nã serui cùm eam ciuitatẽ occupassent.

PAG. 573. ¶ Gygen, inter crudeles, immanes, & sæuos principes recẽset Lampridius in Maximino patre, his verbis: *Sed inter has virtutes tam crudelis fuit, vt illum alij Cyclopem, alij Busiridem, alij Scirenem, nonnulli Phalarim, multi Typhonẽ, vel Gygen vocarent.*

a Vide apud Iunium prouerbium, Corinthia, & Ionica verba.

b Scortationis studium. Eras. prou. *Non cuiuslibet adire Corinthum*: & prou. *Corinthiari*: Strabo li. 8.

c Sic Corinthum vocabant, tanquã propugnaculum munimentúmque totius Græciæ, &, vt Philippus dicebat, clauem.

d Puellarum quibus artus centum sunt, ad verbum: id est vigintiquinque: artus enim cuique quatuor.

PAG. 574. *a* πολύξενα, excipiendis hospitibus affabiles, & comes.

b Vniuersis Græcis.

c Intimo animi sensu orantes.

d Corinthij ciues, quibus probrosum videbatur tantum honoris scortis deferre.

e Θεωρητάς.

f Pausan. lib. 3. Colona, quasi iugum dicas, locus est Lacedæmone, & in eo Colonatæ Bacchi, tanquam Iugalis templum.

g In colle quodam, quem Arcem vocabant, Lacedæmone templum Mineruę fuit, quam & χαλκίοικον, & πολιοῦχον nominabant. Pausan.

h Cùm exularet Spartæ, Agidis regis absentis, & in castris agentis, vxorem stuprauit: quæ eo concubitu grauida facta est.

i Vrbes Phrygiæ. Plutar. & Probus in eius vita.

PAG. 576. *a* Quòd erga hospitem beneuola fuisset.

b Ad verbum, habitauit.

c Sic ille dictus est, quòd maxima fœlicitate in regnum & patriam rediisset.

d Pag. 344. Arsinoës huius Ptolemæi, & sororis & vxoris, statuæ Rhyton in manibus habuerunt, quod esset Cornucopiæ loco.

e Sic prostibula, & meretrices viliissimas Alexandrini vocabant.

PAG. 577. *a* Eam victo ad Cyprum Ptolemæo nauali conflictu, inter regias pellices Demetrius reperit, & tam efflictim amauit, vt ab aliis diceretur amari, eius verò esse amator. Plutarch. suprà pag. 253.

b Plutarch. eius amicas recenset, Crysidem, Demo, Lamiam, Anticyram.

c Εὔθικτος Prouerbia olim fuerunt, *Attico sale defricare*, & *Italo aceto profundere.* Vide apud Eras. *Salsitudo nõ ineſt*: & *Aceti habet in pectore.* Vide infra.

d Ad vnguentorum confectiones glandis oleo, quam ideo vnguentariam vocant, vsi sunt veteres. Iocus est in duplici glandis significatu.

PAG. 578. *a* Insania, amentia.

b Apis.

c Ridens foribus excluderet, quia non daret quod petebat.

d Insaniam esse, quòd putaret minore pretio copiam sui facturam. Sic nostrum vulgus, *c'eſt folie.*

e Celebris tum medici.

f Vel stragula permeiebat, vel in stragulis cubans lotium reddebat, quod fœminæ non solent, nisi cogat calculus, aut alius eiusmodi morbus. Paulo post scribitur Gnathænam fluxa nimis aluo fuisse.

g Παῖ, filia, blandientis.

h Exprobrat stercorosam in natibus illuuiem. Olim podicem calculis abstergebant. Aristoph. in Pluto, ἀποψόμεθα δὲ καὶ λίθοις ἔτι, ἀλλὰ σκορδίοις ὑπὸ τῆς πυυφῆς. Vide posthac.

i Altero pancratiaste.

PAG. 579. *a* Ad verbum, in quibus promptus semper & alacer fuisti.

b Salsus iocus, quo non solùm timiditas obiicitur, sed etiam inopia.

c Comicus.

d Quibus necterentur coronæ.

e Quam biberet.

PAG. 580. *a* Et liquatæ niuis duæ.

b Sic Martialis frigidum quendam oratorem per iocum ait, idoneum esse qui thermas refrigeret Neronianas. Vide apud Eras. prou. *Iulemo frigidior.*

c Κρεοπώλιον, qui carnem venderet.

d Operæ suæ fortassis, non corporis pretium intellexit.

e Cur te minimo pretio æstimas? Vide prouerb. *In care periculum.*

f Ad verbum, militantem.

g Alludit ad hædos, cæleste signũ, procellosum.

h Λιπαρὸν, vnctum, pinguem.

i Synephebis.

k Fastuosè, superbè, arroganter.

l Tam insolenter obuium fieri: huius seruę tam paruum respectum habere. ἀπροσώπους.

PAG. 581. *a* Qua vestitus erat.

b Suorum stipatorum.

c Vt fit in bello, cùm pacta certæ pecuniæ summa captiuorum vitæ parcitur.

PAG. 582. *a* πανήγυεις. Quinto quoque anno is Athenis fiebat, Herodot.

b In edito loco sitæ fuerunt Athenæ: Peiræus in depresso.

c Ἐπ' ἀστράβης, sella prælta quæ lumbos tegat, clitella, Clitellaria Plauti fabula inde Astraba vocata est.

d Vt aliquem deiiceret, qui lucta fuerit vbiuis semper inferior.

e Ad verbum sic dicitur qui agit turpia, qui turpem venerem exerceret: irrumator, fellator, prædico, cunnilingus, mastuprator: honor sit auribus. Galeno principio lib. 10. Simplicium αἰσχυρός. Euripides in Medea, αἰσχροποιὸ, κ τέκνων μιαιφόνε. Idem in Æolo, τί δ' αἰσχρὸν εἰ μὴ τοῖσι χρωμένοις δοκεῖ. Aristoph. in Ranis, τί δ' αἰσχρὸν, εἰ μὴ τοῖς θεωμένοις δοκεῖ? At contra, siue Diogenes, siue Antisthenes:

αἰσχρὸν

ἀίχρὸν τὸ γ' αἰχρὸν: κἂν δοκῇ, κἂν μὴ δοκῇ. Leopardus cap.7.1.

f Turpis & honesta voluit illa definiri τῷ νόμῳ, id est consuetudine ac opinione hominum: quæ fuit & quorundam philosophorum sententia.

g Abstergendam & eluendam.

gg *Quadrantes olei*: Quos noctu in lucernam absumpsi, dum palla mundaretur.

h Apud Varronem scorta vocãtur limaces, quia vt cochleæ plantarum & olerum folia corrodunt, sic meretrices amantes miseros καταφαγοῦσι: vel quòd amantes ἐσθίουσι, limant, & obterunt. Vide Ælianum de Menandri Cherone. Scaliger in Varronem.

i Nomen eius hominis hoc fuit. Significat & ea vox oleæ termitem, quem caprę libenter arrodunt. Vide infrà.

kk Ad inopiã redegerat, fortunis omnibus spoliauerat. Vide infrà.

l E Chelidoniis insulis.

m Ex Hymetto Atticæ monte, præstãtissimum.

PAG. 583. *a* Τὴν κορώνην.

b Loquax, garrula, clamosa.

c Sordida, & grunnitu molesta.

d Equæ.

e In Alexandriam venerat.

f Vt sit equis.

g Allusio ad equæ nomẽ, & fœnum quod mercatus erat Theodotus.

h Ad venerem stimulata pruriam. Vide Leopar. c.20.10. Emend.

i Silentium.

kk Ideóque pedibus minimè puluerulentis.

l Εὐθικτοι, cum quadam acrimonia mordaciores. Vide p.577.

PAG. 584. *a* Maritum.

b Idem respondet Laïs paulo post.

c Agilitatis exercitatorem. Plin.ca.11.13. magistrum palæstræ.

d Vide pag.578.

e Lentẽ bulbo admixto paratã & coquendam.

f In sinu lentem.

g Inter Æschyli tragœdias illa recensetur Epigoni, posteri illorum qui ad Thebas pugnarunt. Pausan. lib.10. nominat Sthenelum, Alcmæonem, Promachum, Therssandrũ, Aegialaum, Diomedem, Euryalum. Bis Thebas oppugnarunt Argiui: priore expeditione septem illi famosi duces, excepto Adrasto, ceciderunt, & penes Thebanos stetit victoria, magna hostium clade. Extat de hac re AEschyli tragœdia, ἐπὶ πρὸς Θήβας: posteriore occisorum ducum posteri, ἔπιγονοι, duce Adrasto Thebas iterum obsederunt, & tandem vi cœperunt, interfectis militaris ætatis ciuibus vniuersis, vt magno Thebanis cònstiterit prior illa victoria, quam ideo Cadmeam dixerunt, vt ait Pausanias. Inde sumpsit argumentum alterius tragœdiæ Æschylus, quam Epigonos appellauit.

h Iambicus versus ex poëta quodam: & fortassis ex illa ipsa tragœdia.

i Σιγὴ, silentium. Sigeum Troadis oppidum vicinum Scamandro. Plin.

kk Ἐξάλκια oua, quæ ænea patella friguntur: vas æneum id fuit, in quo oua reposuerat: quamobrem ἐξάλκια ideo vocat, in ære condita.

l Ridet ineptam percõtationem: aut cruda aut cocta esse oportebat, nisi saxea vel ænea forent.

m ὑπερήφανος, ad verbum, qui super alios aut præter alios apparet: inexpectatus cõuiua qui præter alios quos adfuturos sperabamus, apparet, & sese infert, quamobrem per iocum rectè dicitur ὑπερήφανος.

n Molli, effœminato.

o Insulsum & ineptum hominem in quo nihil proderidet, qui in plano & læuigato solo, tanquam foret lapidibus & calculis impeditus, ac salebrosus, lapsus esset.

p Triclinarem humilem, propter humilitatem saltu est opus.

PAG. 585. *a* Lycus fluuius sæpius à Plinio memoratus, & lupus: Aqua Eleutheria prope Mycenas fluebat, Pausan. Militem lupũ rapacem, ac prædonem ea sic vocabat: alterum ridiculè liberũ, qui seruus ab hero dudum vapulasset.

b Confidentem hoc animum indicat, simul & mercenarios esse illos operarios, nihilique, ac vilissimos homines, obiicit.

c Helenam mendicam.

d Scutica, è vituli corio facta.

e Τλῳχραυῆ, ita Græci dicunt quod in summo tum lacte tum iusculo pingue concrescit, obscurè tamen Glyceram anum appellare is videbatur.

f Ἀμφίβολον, quasi diceret: Ne specta faciem, reliquo corpore vtare.

g Vel, cuiusque propriam elegantiam, vel proprium dominum.

h Et vterũ hæc vox significat, & posteriorem.

i Lutosa via est, è luto sigillum est: lutum misit: non argentum.

kk Senarius est ex Euripidis Medea. Aegeũ vocat, ἀπὸ τῆς αἰγὸς, quòd instar capræ aut hirci fœteret: Leopardus cap.8.1.

l Iocus est in voce, τράγε, quæ arrode significat, &, hirce idem Leopardus ca.9.1. φορίνη, olfactorius fasciculus florum, & ramulorum herbarum suauiter olentium.

m Idem respondet Gnathæna suprà.

n Illorum qui pendulas intuentur.

o Audiendum est plagas: intellexit autem ille amicas.

p πραξιτέλης, qui exigit tributa: Videtur obscurè perstringere Laidem petaciorem. Φείδεται auarum esse tenacitatem amoris hoc arguit.

PAG. 586. *a* Ἀβυσσον βαθὺ: profundum per μεταφορὰν, annis multis onustum, vel, qui ob senium altius pudendum est, in immensum patet ac fundo vacat.

b Vitulo, Stolone.

c Πύλη, ianua: φθείρες, pediculi.

d Eras. prouer. *Aphya in ignem.*

e Filiam iugo ducebat. Incertum porrò, an ea sit, quæ, &c. quidam.

f Athenis & Corinthi ea corpus vulgauerat Harpalo tantum dilecta, vt mortuæ monumẽtum ædificarit, veterum omnium spectatu dignissimum. Pausan. Vide infrà.

g Oppido Syriæ Antiochenæ. Plin.

h Citatur posthac rursum hic locus.

i Agena fuisse mensuram quandam Asiaticam, hinc coniectare possumus.

kk Posthac.

l Infrà.

PAG. 587. *a* Pag.583.

b Oleæ ramis, termitibus, fronde.

c Hæc orationis portio versus non est.

¶ *Proscenium*: τὸ προσκήνιον, aliàs, locus ante sce-

nam:alias,pulpitum:aliàs, προσκήνιον, seu velum, scenæ prætensum quod cùm speciosum,pulchrum, magni pretij videretur, fœda multa intus latentia tegebat.Hunc locum in suis commentariis Rhodiginus inseruit,tacito nomine Athenæi.

d Scenæ vestibulum & aulæum.

e Fortassis ob mammas grandiores.Alij: quam & nutricem, & tripornem appellarunt: tanquam insigne scortum.τρὶς enim vocabulorum significatum auget.posthac.

f Commemorat scorta in conuiuium vocata, quibus ingens pecuniæ summa data est.

g Ἀειδῆς:operta,abdita,inaspectabilis,vel deformis.

h Versum hunc legit Natalis:in exemplari meo deest.

PAG. 588. *a* In epistola ad Pythoclẽ:omnem ô beati,disciplinam fugite. Laërtius. παιδείας ὃ πᾶσαν μαλθακὴν φεύγετε eius Pythoclis meminit Seneca epist.21.

b Præcedit hũc versum alter hic:Vltimus Physicus,vltimus ex Samo aduenit. Versus Græci sunt apud Laërtium.Τρίτος ὢν φυσικὸς ἦ ὕστατος ὁπ Σάμυ ἐλθὼν Γραμματοδιδασκαλίδης αἰαγωτότατος.

c Lactantius lib.3. De falsa sapientia: Laërtius in Epicuro:Leontis Lampsacem vxorẽ Themissam memorãt totam se Epicuri philosophiæ tradidisse. Eius mentionem Cicero quoque fecit in Pisoniana.Leontij meminit Alciphrõ epistola 42 ac Cleomedes lib.2 κυκλικῆς θεωρίας.

d Synesius Epistola 3.Scholiastes Aristophanis in Plutum.

e Vide Pausan.lib.2.

f Ab eo cui Niciæ milites captam vendiderant Corinthum ducta. Pausan.

g Eius fanum fuit in suburbano luco Corinthi. Prope id fuit huius Laidis sepulchrum, iusculpta Leæna quæ prioribus pedibus tenet arietem. Nigellam vocarunt quòd homines noctu liberis operam dent, animalium cæterorum mares interdiu fœminas ineant.Pausan.

h Fonte ad radicem Acrocorinthi perspicuas & & potu suauissimas aquas fundente.

PAG.589. *a* Plutarchus in Erotico amatorẽ eius fuisse Hippolochum tradit,non Pausaniam.

b Hippostratum Thessalum eum amatorẽ vocat Pausanias, qui & de eius sepulchro in Thessalia eadem narrat.

c Vide prouerbium,*Hydriam pro foribus.*

d Plutarchus in eius vita.

e Ac eloquentiæ vim, de qua Aristophanes in Acharnensibus, Περικλέης Ὀλύμπῳ ἔτραπε, ἐβρόντα, στεκύκᾳ τὴν Ἑλλάδα. Eupolis: πειθώ τις ἐπεκάθισεν ὀπὶ τοῖς χείλεσιν, ἥτις ἑκήλει, ἢ μόνη τ' ῥητόρων τὸ κέντρον ἐγκατέλειπε τοῖς ἀκροωμένοις.Vide pag.533.& 570.

f Addit Plutarchus,osculo.

PAG. 590. *a* ἐνοἵοις:alij, οἷσῖς. Sic Atticæ tribum vocauerunt. quidam vir doctus putat, versus eius poëmatis habuisse primam dictionem, οἷοι, vt Hesiodi,ὁἵπαι, in opere cuius titulus fuit, μεγάλαι οἵπαι citato suprà pag.364.

b E Phœnicia nate:vel,rarissime,& vnice,vt inter aues Phœnix.

c Torpentẽ,ignauum,immobilem,iracundum.

d In amandis fœminis,vt qui nuptias perpetuò fit auersatus.Probus in eius vita.

e Quod cùm præ se ferret fœminarum contemptum,cum illis tamen esset petulantior.

f Quale id fuerit,nusquam legisse memini.

g Hunc locum deprauatum fuisse adnotauit Canterus cap. 17. 4. Refert & hanc historiam Plutarchus in Vitis rhetorum.

h Vel abluendi corporis caussa vel in honorem Neptuni.

i Τὴν ἀναδυομένην: de qua tam multa epigrammata poëtæ scripserunt. Plin.c.10.35. ad exemplar Campaspes pellicis Alexandri pictam scribit.

PAG.591. *a* Opertos velo Cupidinis oculos esse poëtæ fingunt.

b Vide apud Pausan. in Atticis quo astu illa Praxitelis iudicium expresserit de suis operibus, vt quæ pulcherrima essent,cognosceret.

c Vicum Athenis sic appellarunt, de quo Pausan.l.1.

¶ *Satyrum:* Plinius lib.34.cap.8.Praxiteles quoque marmore felicior, ideo & clarior fuit.fecit tamen ex ære,pulcherrima opera, Proserpinæ raptũ, nobilémque vnà Satyrum quem Græci περίβοητον cognominant.&c.

d Caius prior simulachrum id amouit, & ferẽdum Romam curauit: Reddidit Thespiensibus Claudius:abstulit iterum Nero:ob violatũ numen vterque imperator malè periit.Pausan.in Bœoticis.

e Idem narrat Plutarc.lib. De Pythiæ oraculis.

f Quæ ad fletum simul & risum cogeret, vel à fictis lacrymis.Iunius adagio 34.Cent.9.

g Σήθειν, cribo cernere ac excutere: vnde σησὸς qui cribrum quassat & agitat: alludit hæc vox ad Sestum oppidum.

h Vt cortice furfuréque suo triticum mola fractum in cribris spoliatur.

i Suprà.

k Nouacula,Puella.

l De Phryne iam annosa, sed rugas faciei oblinente vnguento, scripsit Aristoph. in Concionatricibus Φρύνη ἔχουσαν λήκυθον πρὸς ταῖς γνάθοις. Vide prouer.*Habet lecythum in malis.* Eadem dicebat, & generosi vini multos fæcem bibere,quòd se quamuis vetulam multi non fastidirent. Plutarch. libro de Pythiæ oraculis, Phrynem ob Pallorem vocatam fuisse tradit, vt puto quod τῷ φρυῶν, id est Rubetæ,colore esset.

m Quo de vita contendit apud iudices.

n Forum Athenis celebertimũ, in quo capitis. caussæ dicuntur.Pausan.

o Corporis aspectu, quod nudauit Hyperides. Versum proximum in exemplari suo legit Natalis: in meo deest.

p Vide Leopard. ca.21.9. Emend. Quidam hoc referunt ad Diogenẽ. Vide & Iun.Adag.*Ampullas.*

PAG.592. *a* Theoridis sacerdotis in vita Demosthenis fit mentio, ab eo delatæ, seruos fallere quòd doceret,& damnatæ capitis.

b Sophocli, qui extrema senectute silicernium esset,& iam tumulandus.

c Ὀλαΐτης:quidam,ὀλενίτης.Olenum Achaiæ oppidum Patris vicinum.

d Συκάζουσαν. Ficos legentem,ficos edentem,calumniantem,fico morbo ægram.

e Tibias perforat, qui cum scorto veneris maximè tritæ,& exercitata rem habet, quasi pertundat quod apertissimum est.

f Supr.pag.586.

g Quo fortassis ab Harpalo corruptum fuisse & aecusatus & conuictus est.Non extat illa inter orationes Demosthenis.

h Ob tam

h Ob tam cotruptos mores Batalus is vocatus eſt,nempe mollis, effœminatus,euiratus.Etaſ.prouerb.*Batalus.*

i Ne quis forma illectus vitium offerre conaretur: vt, ne quem integris oculis ad amorem ſui inuitaret. In vita Demoſthenis, Meſſenij Nicodemi fit mentio,qui nunc Caſſandri partes,nunc Crateri ſecutus eſt.

PAG. 593. *a* Inſigni regio.

b Ῥόπτρων,marculo, ferrea manu, qua trahuntur fores.

¶ *Diyllus*: Ex Didymi Sympoſiacis narrat hoc Laërtius in Demetrio.

c Venuſtis ſuperciliis formoſa. In Adagiis recognitis prouerb.*Geometriam exercere in cilio.*

PAG. 594. *a* ἱερεφάντῃ. Authore Plutarch.in Numa,in eodem loco & ordine fuit,quo apud Romanos pontifex maximus.

b Feſtum agricolarum, ſubuectis iam frugibus celebrari ſolitum in honorem Cereris,& Bacchi.

c Vt arboris præruptis natæ fructum edunt ſolæ feræ, & peregrinæ aues ſic Paſiphila externi fruuntur homines,non ciues, & indigeni. Diogenes, niſi fallor, cum eiuſmodi arboribus illos conparabat, qui alendis paraſitis, lenonibus, & nebulonibus rem abſumunt,non fouendis bonis & probis viris.

¶ *Glyceram*: Cùm Glyceram Menander amaret, ſuis tamen comœdiis, illa veluti ſpreta,ſic Thaida celebrem & illuſtrem reddidit,vt eius potiùs amator quàm Glyceræ fuiſſe videatur.Martial.in Apophor.*Hæc primum iuuenũ laſciuos luſit amores, Non Glyceræ,verùm Thais amica fuit.*

¶ *Omnes*. Glyceræ epiſtolæ Græcæ ad Menandrum etiamnum extant.

d Vide pag.586.

e Tibicinum,tubicinum,muſicorum.

f Pauſan.lib.1.Suprà pag.586.

g Πόλισμα,arcem.

h In exemplari ſuo Natalis hæc legit. in noſtro deſunt.

PAG. 595. *a* Vel,qui Babylone adueniunt.

b Hoc ad verbum, πεῖδυλον verè & πέπορνον hîc intelligo, inſigne mancipium, eximium ſcortum pag.586.

¶ *Talentis plus*:&c.120000.aureorum.

c Hæc diuulſa à ſuperiore Theopompi accuſatione relaſciui.

¶ *Harpalus*:Theſauris & vectigalibus Babylone ſeruandis ab Alexandro præfectus, Diodorus lib.17.Bibliothecæ.

d Supr.pag 586.

e Syriacus quem odoratum medici vocant.

f In Ægypto,quò Harpalus primùm fugiens ſe recepit.

g Sapientes, diuinarum humanarúmque rerum periti.

PAG. 596. *a* Fortaſſis οἷον παλλόμενον, quaſi tremebundum, & metu palpitantem: quidam legunt παλλακίδης,pellicum amore veſanum,

b Syriacam aut Ægyptiacam menſuram puto. pag 586.

c Lib.2.

d Ferrea transfigendis & torrefaciendis bobus, è decima parte:bonorum ſuorum confecta. Herodotus,ὀβελὸς βωπόρους.

e Vino nimirum, quod matutino ientaculo bibebatur, quia nocturna lucta & veneris exercitatione incaluiſſet,ac ruberet.

f Lætæ & hilares.

g Ἐπαφρόδιτους,laſciuas,libidinoſas,ad Venerem prurientes.

h Sapphos duas fuiſſe volũt, alteram Ereſſiam, alteram Mitylenæam, vtramque Leſbiam & condendis verſibus illuſtrem.

i Αἰμὸς,ſordidus,præparcus.Euſtathius.

PAG. 597. *a* Orpheus.

b Eurydicen plerique omnes vocant.

c Traiecta Stygia palude, & inferorum fluminibus.

d Inuitus & inſolitus aliquod lætitiæ ſignum oſtendit.

e Pauorem ingentem tribus capitibus ordine diſpoſitis incutiens:ad verbum.

f Antiophemi filium fuiſſe, & Eumolpia ſcripſiſſe tradit Pauſan.

g Pulcherrimam heroniam, Nyctei filiam,Lyci regis Thebani vxorẽ:à Ioue compreſſam:matrem Amphionis & Zethi.

h Ob thymi & aliarum ſtirpium fragantium copiam:vel odorum qui vrebantur ſuffitum.

i Expoſuit,declarauit:cum hominibus initiatis communicauit.

k Triptolemum quem nutricata Ceres interdiu lacte alebat,noctu igne contegebat,interea ſacrorum ſuorum ritus, ſerendarum frugũ modum, & leges mortalitati præſcribendas, vnde θεσμοφόρεια vocantur,edocens.De Triptolemo Pauſanias multa lib.1.& inter cætera, filium Rhari fuiſſe: quamobrem fortaſſis in his verſibus ῥάριον vocat Hermeſianax.

l Heſiodus poëmate laudauit illuſtres fœminas. Verſuum eius, operis initium erat ἢ οἵη, Aut qualis. Quamobrem poëma illud ἢ οἵη, vocarunt, iuniores autem poëtæ, vt Hermeſianax crediderunt ἠοίδιν amicam illius fuiſſe. Canterus cap.3.4.citat opus illud.Pauſan.lib.1.Vide ſuprà.

m Laconicæ regis patris Penelopes.

n Colophonius,elegorum poëta.Propert. *Plus in amore valet Mimnermi verſus Homero: Carmine manſuetus lenia quærit amor.*

PAG. 598. *a* Colophonius, Thebaidos ſcriptor,Platoni coæuus.

b Mytileneus. Sappho apud Ouid. *Nec plus Alcæus conſors patriæque, lyræque, Laudis habet,quamuis grandiùs ille ſonet.*

c Anacreon:è Teo, Ioniæ ciuitate:qui impensè amauit Batyllum Samium.Horat.*Non aliter Samio dicunt arſiſſe Batyllo Anacreonta Teium.*

d Ad Batyllum.

e Οἰνόπλα,quam οἰνωπὸν vocant, inſula media inter Samium & Lesbum,vicina Chio.

f Ex aduerſo Sami Æolos Samij ſunt: nempe Bathylli deſyderio. Æolis Aſiæ regio, inter Troadem & Ioniam obuerſa Lesbo & Samo.

g Melleo liquore ex eius fructu collecto. Apem olim Sophoclem vocarunt, ob ſuauitatem orationis.

h Scripſit enim præter tragœdias, quæ Dionyſiaca ſunt poëmata,elegos amatorios,& Pæanas.

i Μισογυνὴς propterea dictus eſt.Hæc de EVripide.

k Λωτῦ. Ad verbum, loti. Lotum ad tibiarum cantus expeti ſcribit Plin.cap.17.13.

l Poëtam Lyricum,de quo Suidas.

m Amica.

n Colophonem. Horum versuum autor Hermesianax Colophonius fuit, cuius meminit Pausanias.

o Melos insula patria Galateæ.

p Herculis filij: Cæorum principis, auguris peritissimi. Virg. *Suspensi Eurypilum scitatum oracula Phœbi Mittimus.*

q Amicam suam: Ἀβλὰ, celerem, velocem. Scaliger in Propert. legit Battida.

PAG. 599. *a* Eius vxor, de qua Laërtius.

a Amatorias solicitudines expressit, iniecit eius menti grauioribus de Philosophia cogitationibus profundius immersæ.

c Aristippum.

d Corinthum.

e Ἀπιδανῆς. Apidanus Thessaliæ fluuius. Interpreti Callimachi ἀπιδανεῖς, veteres Arcades: sed nec Thessala nec Arcas Lais fuit. Quidam legunt ἀπιθέος, morosæ, difficilis.

f Pythagoræ sæculo.

PAG. 600. *a* Erasm. prouer. *Terra amat imbrem.*

b Aquam pluuiam effundere.

c Hippolyto.

d Cùm fugientem patris irâ, & de sua nece consilia, deiectum, & loris implicitum equi curru iuncti discerpserunt.

e Versum hunc è Stobæo restituit Victorius ca. 4. 13. Var.

f Callæschri filius qui scripsit elegos.

g Mollium, lasciuorum.

i Ad verbum, plicauisti ἔπλεξες.

k Comœdiis & tragœdiis scribendis minimè deditum.

l Brachio.

m Thesmophoriorum.

n Cottabi lanx. Vide lib. 15.

o Manis. totum pro parte.

p Affuso vino depressa illideter.

q Sardianum, lyricum & elegiacum poetam, qui pediculari morbo interiit.

r Ἰαίνει, etiam, tabefacit, excalfacit.

PAG. 601. *a* Dulcia carmina.

b Himeræus, Tisias proprio nomine, ob maledicta in Helenam excæcatus, &c.

c Pueriles lusus & delitias: puerilia oblectamenta.

d Mares sex, totidem fœminas.

e Amoribus puerorum infamem. Sic pædicones vocantur.

f Alij contra, displicent.

g Vide prouerbia: *Ibyci grues. Ibyci equus.* Huius meminit Cicero. 4. Tuscul.

h Græcè ἤδη δυώειν & ἠδὺγεῖσθαι ob vocum similitudinem, elegantiora sunt.

i Iam senex.

k Commouetur, incitatur.

l Μελικρᾶς: μελικηρᾶς: quæ ceram & mel colligit.

m Archidami: de quo Pausanias lib. 3.

n Dioclem puerorum amatorem summis honoribus affecerunt Megarenses, eique ludos decreuerunt, in quibus de osculis formosi contendunt. Theocritus Eidyllio 12. Amores puerorum & fœminarum inter se comparant, Lucianus in Amoribus, Plutarchus in Eroticis, Eusebius lib. 5. Præpar. Curtius lib. 10.

o Ad verbum, stupent ἐπλάγησαν.

p Androgei. Pausanias lib. 1.

PAG. 602. *a* Erasm. prouerbio, *Sacer manipulus.* Rhodiginus cap. 22. lib. 9. Sabellicus lib. 4. Euripidis 4.

b Contra Phalarin, qui tandem facto ciuium impetu captus, & æneo tauro, quem aliis cremandis fabricandum curarat, inclusus est, ac viuus exustus.

c Phæstio Cretensi. vide in prouerbiis, *Epimenidis somnus.* De illo Pausanias quędam. Suidas scribit Epimenidem iam senem Athenas purgasse à Cylonio piaculo olympiade quadragesima quarta Pausanias lib. 1. tradit, Cylonem de tyrannide consilia inijsse, statuámque ei positam, quòd formæ dignitate præstaret, essétque gloria celebris, quia in Olympia de iterato stadio vicisset, vxorémque haberet Theagenis Megarensium tyranni filiam. Vide Plutarchum in Solone: Thucydidem lib. 1. Herodotum lib. 5. Ciceronem li. 2. De legibus.

d Distichon illud Solonis à Plutarcho citatur in Erotico his verbis Ἐς δ' ἥβης ἑρατοῖσιν ἐπ' ἀνθεσι παιδοφιλήσεις Μήρων ἱμείρων ἠ γλυκερεῦ γόματος. Theodorus Canterus cap. 9. 2. Var. Quousque in amabilis iuuentutis flore, pueri osculaberis Pulchra femora, & dulce os? Posteriorem versum vt lasciuissimum citat Apuleius in prima apologia.

e Crurum pulchritudine Iouem regem inflammans.

f Ἀντιγραφαῖς: Defensionibus.

g Multa de Laio Pausan. in Bœoticis: de hoc tamen raptu nihil. Ælianus lib. 13. Var. hist.

PAG. 603. *a* Sic Gallos in vniuersum olim appellarunt.

b Apud Pausaniam Cinæthon scripsit, Talon Cretis fuisse filium: Tali Vulcanum: Vulcani, Rhadamanthũ. De eo portentosa narrant, inuulnerabilem fuisse, vt pepibus æneis, vno die totam Cretam percurrisse, &c. Vide prouerbium, *Sardonius risus*: & prouer *Chalcenteros.*

c Stheneli filium, regem Mycenarum. Alij tradunt hortatu Iunonis vt Herculem perderet, illis periculis obiecisse.

d De Argynno, & Argynnidis Veneris templo, vide quæ prolixè scribit Leopardus cap. 4. lib. 4. Emendat. ex Phanocle, Stephano De vrbibus, Alcymnio Chio.

e Eius auditor, cùm Athenis degeret, fuit Antigonus, cum quo apud Aristoclem Zeno sæpius est conuiuatus. Laërtius.

f Φιλογωνὴς. Legendum puto μισογωνὴς. Sic enim EVripidem vocarunt, quòd auersaretur mulieres, & castissimus esset.

g Alij, calore: quoniam ad ignem stabat.

PAG. 604. *a* Hic, proprium id nomen est, non patriæ.

b Qualis est violæ nigræ.

c Ποιεῖν, versus optime scribere.

d Veste contectus, ne te quis euntem agnosceret, alienum thorum polluisti, vel abdito capite, contractáque veste, violato geniali aliorum lecto fuga te periculo eripuisti. Obiicit etiam morum prauitatem: quoniam Boreas ventus est asperrimus & odiosissimus.

PAG. 605. *a* Vtriusque meminit Pausanias lib. 10. Suprà pag. 232.

b Peparethos insula, contra montem Athon.

c Stirpis & familiæ nomen, putant: quidam φυσκῶνα interpretantur, obesum, ventricosum.

d Amyntæ, qui aduersus Phocenses Thebanis suppetias tulit, & sacrum bellum confecit.

e Qui

e Qui diripiendum esse templum Apollinis censuit.

f Plutarch. lib. de oraculis Pythiæ, donarium fuisse Cnidiorum scribit.

g Metapontum Italiæ oppidum vicinum Sybari.

h Ad Essedones tantùm peruenisse tradit Pausanias lib. 5. è quibus tamen multa de Hyperboreis potuerit intelligere.

i Plutarch. lib. de Pythiæ oraculis scribit, cùm in Apollinis templo ea luderet, adolescentes impetu facto de auro inter se pugnantes, mulierem discerpsisse.

k Factum quoque id est ab Hetruscis Romam obsidentibus.

PAG. 606. *a* Iunonis perantiquam statuam in Samo fuisse, Similidis Æginetæ opus, tradit Pausanias.

b Sic apud Plin. cap. 22. 10.

c Addit Plinius, tanquam esset intellectus sapientiæ, anserem à Lacyde nunquam digressum, nec interdiu, nec noctu, nec in publico, nec in balneis.

d Addit Plin. dum puerum abeuntem in littus delphinus auidè insequitur, in arenam inuectum expirasse. Alexandrúmque amorem illum numini propitij fuisse interpretatum, Babylone puerum Neptuni sacerdotio præfeciisse: in eadem ciuitate Hermiam puerum mare sic perequitantem, repentinæ procellæ fluctibus obrutum, à delphino relatum in littus, nec delphinum in mare reuersum, sed in sicco expirasse lethi causam fatentē. Delphinas, quia sic in mari lusitare, vagari, spatiari soleāt, apud Nonium in pecus, Liuius: vel, vt Scaliger legit, Næuius in Ægistho, Lasciuum Nerei simum pecus vocat, Plin. rostrum delphinis simū. quamobrem Simones appellari volunt.

e Oppido Cariæ, à quo sinus Iasius.

f Ludo in quo corpus exercebant, præcipuè luctа.

g Victorius cap. 14. 20. Var.

PAG. 607. *a* Proboscide.

b Contentiosi, & iurgiosi.

c Quamuis ob pugnacem illorū professionem acriter rixantibus venia detur.

d Οἰνάδιον: (κατακοριστικῶς, blandiendo.)

e Παιδίσκην, vel adolescentem & puellam, vel seruam & ancillam.

f Tibicinas venales olim in conuiuiis tanquam in auctione proponebant: qui maius pretium offerret, solus eas habebat, & illarum congressu fruebatur.

g Παιδίσκιλλω. Laërtius in eius vita, qui locus est corruptus,

PAG. 608. *a* Coquos.

b Χυτρέψους: lego, χυτρίψους, mediastinos, qui ollas perfricarent & abstergerent.

c Sedandæ per æstus & squalores siti.

d οἰνοπόται, qui vinum colis defæcarent inde οἴνος ἰκτικός.

e Parthaonis filius, Meleagri, Tydei, Deianiræ pater de quo Ouid. 8. Metamorph.

f Epomide: vox hæc significat, vt veteres dixerunt, strophium, vt Martialis, mamillare, quo tumor papillarum cohibetur, vinctum ad humeros.

g Ἀργὸν ἀντιτύχει: contra sydera exiguū quidpiam sublucebat: vt ἀργὸν hîc sit ἀργῶς, remissius.

h Secundum Dioscoridis, odoratam plantam.

i Earum quas μελάνιας Græci vocant.

k Ad verbum, solari.

l Mulierum enim flammea lutea sunt.

m Persicum Amaracum vocat, tanquam è Persia primum aduectum.

n Hæc non pertinent ad flores, sed ad descriptionem pulchritudinis.

o Flaua.

p Quidam in AVrota.

q Sic Æschylus in Persis: χῆς πυμφόεσσ' τέκνα. Victorius cap. 21. 32. Var.

r Quæ toto anno viret & viget.

s Natalis hos versus citat ex Minyis eiusdem poëtæ: in meo codice non legitur is titulus.

t ὀπώραν: fructuum fugacium copiam, & tempus quo edules sunt, hæc vox significat propriè.

u Vuæ cùm secutæ sunt.

x Musarum matrem laudatam.

PAG. 609. *a* Consilio, & prudentia.

b Vide Herodotum lib. 1.

c E tribu Pæanica, Herodot.

d Is enim locus platanis consitus erat.

e Huius meminit Pausanias lib. 4. & 8.

f AVrum gestantes.

g Inter viros.

h Μετὰ κοινωνίας: Natalis legit, κοινωνίης.

PAG. 610. *a* Παραδόξως.

b Erasm. prouerb. *Nihil inanius quam multa scire.*

c Qui deos negat, vel esse, vel rerum humanarum curam habere.

d τοῦ δουρείου: à fabro sic dictum volunt quidam.

e Ilij vastatione.

f Sic apud Suetonium Tiberius Grammaticos interrogabat, Quæ mater Hecubæ? Quod Achillis nomen fuisset inter virgines delitescentes. Quid Sirenes canerent.

¶ *Defendit autem*, &c. Demochares Athenienſis cum aliis ad Philippum legatis quem ob nimiam linguæ procacitatem rex Thersiten appellauit, Seneca mentionem fecit cap. 23. lib. 3. de Ira.

PAG. 711. *a* Suprà pag. 547.

b Laërtius.

c Vide prouerbium *Diagoras Melius*: & Suidam in eius vocabuli expositione.

d Eodem nomine appellatis.

e Canina, impudens.

f In vulturibus acerrimum esse illum sensum vulgò creditur.

g Vel, domesticos & alienos.

h In his vitiis & prauis moribus Athenæus omisit impudentiam, de qua prouerbium, κυνὸς κυνίτερον, *Cane magis canis.* Iunius adagio 99. Cent. 8.

i Laërtius in eius vita.

k Laërtius tradit eam orationem ab Aeschine inscriptam fuisse, De calumnia.

l Mina, centum drachmæ. Drachma, sex oboli.

m Athenæi hæc verba.

PAG. 612. *a* Nec vendendi pisces artem. Ad verbum, ἰχθυοπωλεῖν.

b Lysias, cuius sermonem intermiserat.

c Abliguritur, dilapidatur. Prouerbij specie dictum hoc videtur, de iis quæ perduntur, nec recuperari possunt.

d Sic euocabantur in iudicio testimonium dicturi.

EX LIBRO DECIMOQVARTO ATHENÆI ADNOTATIONES & emendationes.

PAG.613. *a* Μελιτῆς: colore, gustu. Cuius poëtæ sint hi versus, autor non indicat. Nota cuiuis fabula est centaurorum qui Peirithoo Hippodamen sponsam eripere sunt conati. Extat prouerbium, *Lapitha.*

b Apud Xenophontem est: atque gulosam voracitatem, & cibum intempestiuum, atque peccatum.

c Suidæ hora tertia: aliis sexta.

d Vini potu de potestate mentis obiectum: vino perturbatum: temulentum.

e Eum qui ædibus & vitę contubernio associatus est, aut connubio iunctus, id verbum significat. Quædam exemplaria, ἐν τῷ συστιζομένῳ.

f Eras. prouer. *Simia caudata.*

PAG.614. *a* Magno vitæ discrimine, quale adire solent qui nauigant, aut classem regunt, quæsita, & comparata: nempe magno labore parta, ridicula opera consequuntur, & acquirunt.

b Vide prouerbium, *In antro Trophonij*, & Pausaniam in Bœoticis.

c Olim pro deorum simulacris rudes & informes arborum truncos veteres coluisse ostendunt, Clemens Alexandrinus, Arnobius, Lucanus lib. 3. *simulacráque mœsta deorum Arte carent, cæsísque extant informia truncis.* Vide Theodorum Canterum cap. 25. 2. Var.

d Suprà primo libro.

e Percontatus fuerat quisnam esset, & scurram esse cognouerat.

f Ridiculorum hominum.

g Διομεῖς: Atheniẽsium tribus à Diomo Colytti filio vocata, Hesychius. Eras. prouerbio, *A sexaginta viris venio.*

h Locusta.

i Vrbium obsessor, & oppugnator.

k Eras. adag. *Herus omnis seruo monosyllabus.*

l Quæ apud Demetrium plurimum poterat.

PAG. 615. *a* De Anitij victoria & triumpho, vide Fastos Sigonij.

¶ *Cum choro:* Qualis ille Græcorum chorus foret, philosophis veteribus notus declarat Seneca epist. 85. his verbis. *Nonne vides quàm multorum vocibus chorus constet, vnus tamen ex omnibus sonus redditur. Aliqua illic acuta est: aliqua grauis: aliqua media. Accedunt viris fœminæ: interponuntur tibiæ: singulorum illic voces latent, omnium apparent.*

b Ἀδιανοήτους, qui vix quales essent intelligerentur.

c Ἐκ μεταβολῆς: ad verbum, mutato consilio.

d μετὰ κυβαντῶν, κυβιστητήρων κύβη, caput.

e Ἄλεκτον ἀπὸ τοῦ ἀλέγειν: alij, dici non potest quàm gratum & lætum spectaculum fuerit: ἀπὸ τοῦ α, καὶ λέγω.

f Iis qui dictis factísve simulantes alios decipiunt, risus excitandi gratia. Horat. *Fracto crure planum*, &c.

g Vt simularet ascensu se festinare ad incendium, vel digladiantium rixam, vel grauem aliquem ciuitatis casum, & currentem multi sequerentur: in descensu verò fingeret se elumbatum, vel prolapsu fractum læsúmve aliquod sibi membrum esse. Vide prouerbium, *Tollat te qui non nouit.*

h Per iocum baiulos onustos ligno in tam angustam viam perduxisse vt nec regredi possent, nec progredi.

PAG. 616. *a* Seruo dominum amante.

b Eras. in prouerbio, *Cycnea cantio.*

c Versiculum ex Euripide esse putãt, sed in quo dicax ille, pro τὴν δὲ μοῦσαν (hanc musam) pronunciauit, τὴν δ' ἐμοῦσαν, (hanc vomentem.) Plutarch. Quæst. 1. 2. Sympos. Timageni id attribuit. Idem lib. de Exilio, & Seneca lib. de ira tradũt oculos Telesphoro exculptos fuisse, decurtatas aures, detruncatas nares, excisam linguam. Vide Leopardum ca. 13. 10. Emendat. Rhodium fuisse ostendunt hæc Senecæ verba epist. 7. Itaque effœminatissimam vocem illius Rhodij exiitimo, qui cùm in caueam fuisset coniectus à tyranno, & tanquam ferum aliquod animal aleretur, suadenti cuidam vt abstineret cibo, Omnia inquit, homini, dum viuit, speranda sunt. Describit ampliùs eam deformitatem mutilati corporis idem Seneca cap. 17. lib. 3. De ira.

d Plutarchus in eius vita.

e Horat. *Parturient montes, nascetur ridiculus mus.* Vide prouerbium.

f Tibias. Apud Ouidium lib. 6. Fast. *Pallas: Ars, mihi non tanti est, valeas mea tibia, dixit*, &c. Apud Plutarchum, περὶ τῆς ἀοργησίας, Satyrus, vt tibias abiiciat sic illam monet: ὅτου σφέτερον τὸ σχῆμα, τοὺς αὐλοὺς μίδες καὶ θ' ὅπλα λάζυδ, καὶ γνάθους εὐθημόνει. Vide Leopardum cap. 13. 2. Emend. & quod adnotatum est pag. 184.

g Tibias.

h Marsyan Asiæ fluuium, vicinum Apamiæ, ortum esse à lacrymis Nympharum & Satyrorum, excoriatum Marsyan à Phœbo deflentium, fabulantur poëtæ, & scribit Ouid. 6. Metamorph.

i Quo ille gloriabatur. Athenis fuit Mineruæ Marsyan Silenum cædentis imago, quòd abiectas à se tibias sustulisset. Pausan.

PAG. 617. *a* Poëtarum.

b Sic tibicinum artem vocat.

c Afflatus Mineruæ cælestis ac diuinus.

d Plinio, Midas Phrygiæ rex obliquam tibiam inuenit: Marsyas geminas: Adrastus cum tibia voce canere.

e Citharæ, lyræ.

f Tibiæ obscuro tubulo abditi.

g Τὸ κατέχειν sic interpretor.

h Saliari carmine, quod saltantibus accinebatur.

i Θυμέλας. Scena histrionum: orchestra chori, citharœdorum, citharistarum symphoniacorum. θυμέλη siue ara, siue pulpitum, in orchestra.

k Pratinam.

l Ὀλοσταλαλοκόλαμεν.

m Λαλοσαρυοσταμελορρυθμοβάτλω.

n Fistula. Nota est fabula Syringis in arundinem mutata. In fistulis & tibiis theatralibus fuerunt dextræ ac sinistræ.

o Διθύραμβε. Bis natus Bacchus duas veluti ianuas penetrauit. Alij sic dictum putant, quòd in Dithyro Nysę antro sit educatus. Inde Dithyrambici poëtæ πολυπλόκει.

PAG. 618. *a* Veluti Contibicinium, consonantem tibiæ cantum, cum lyra, citharáve, aut voco aut rhythmis.

b Cum citra sermonem & verba tibiarum modos vox exprimit, & imitatur. Eras. prouerb. *Eadem queri,*

queri,interpretaur,cùm duo tibicines eandem cantionem ſonant.

c Locus emendatus, reſtituti verſus, coniectura.

d In muſicis rhythmus temporis ſpatium: numeri, metrum pedum, ſiue numerorum ordo & poſitus.

e Comos,comeſſatio:Dicomos,iterata comeſſatio: Hedycomos,ſuauis comeſſatio. Boucoliaſmos,bubulci paſtoris: Gingra,acclamatio comeſſantium: Epiphallus, quæ ad Phallum canebatur: Tetracomos, quater redintegrata comeſſatio:Callinicos, victoria triũphalis:Polemicum, præliaris, bellica.Sicinnotyrbe, Sicinnorum turba. Sicinos inſula. Sic nobis, lucanaria: Thyrocopicos, ſiue Crouſothyros,qui fores pulſat:Cniſmos,pruritus: Mothon,terrificus, abiectus ſeruulus, verna. Vide Eraſ.prouer. *Aufer mothonem à remo.*

f Callinichus à tripudiantibus honoris cauſſa victoribus canebatur, his fore verbis, io Pæan, io triumphe. Euripides in Medea, δεινὴ γὰρ ἔστι ῥᾳδίως γε συμβαλὼν ἐχθρᾷ τὶς ἀντῃ καλλίνικον φόδην. Muret.c. 11.3.Var.

g Alij, Sicinotyrbe à Sicino inſulâ vicina Eubœæ: quidam Sibenotyrben: quidam Silenotyrbem.

h Vt, ſi quid dum pinſunt decidat,auolet,exiliat,accepta menſura tamen conſtet.

i Pag.ſequente Ælinum:

lz Lanam pectentium, carminantium, nentium.

l Vel à vireſcente, vel à flaueſcente ſegete.

m Cereris cantores.

n Segetum fertilitatem ac copiam rogantes.

o De hac voce vide Leopard.c.5.7.Emend.

p Alij,ἀιώρατα.ἀιώρατ,feſtum Athenis quod à lautis cœnis vocabãt καλλίδειπνον.Oſcellę,penſilis aſſer, funibus laqueari quatuor alligatus, in quo ſedẽtes per inane iactãtur.Vide Mercurialem li. De Gymnaſtice.Eoræ vel Aeoræ in honorem Alei celebrabantur,vel,vt alij volũt,Clytemneſtræ & Ægiſthi, vel, vt alij, Erigones ἀλήτιδος. In eo feſto tabula funibus pendente ſe dimouebant. Cauſſam cur ita fieret, vide apud Hyginum cap. de Arctophylace. Erigone quia patrem ruſtici temulenti occidiſſent, nimio dolore confecta cum laqueo vitam finiſſet, deorum miſeratione in cælum tranſlata eſt, appellatáque Virgo.Leopard.cap.146.

¶ *Meſſorum cantio*:De Lityerſa vide ſuprà pag. 415. Eius cantionis apud Theocritum ἐν τοῖς Ἐργατίναις, quod Eidyllium decimum eſt,carmina hæc leguntur: Δᾶμάτερ πολύκαρπε, πολύσταχυ, τῆτο τὸ λαῖον Εὐεργόν τ'εἴη, καὶ κάρπινον ὥστε μάλιστα. Σφίγγετ' ἀμαλλοδέται τὰ δράγματα, &c.

PAG. 619. *a* Siue cantionis ſiue inuentoris.

b Ἀπὸ τῆ φιλεῖν τ' ἦλιον: à veneratione Solis.

c Argiua poëtices laude illuſtris Pauſan.

d Υ̓͂πις vel Ὦπις Diana, ſic dicta, vel à tribus puellis Hyperbòreis,Vpi,Hecaerge, & Loxo, quæ Dianam & Apollinem eluere: vel ἀπὸ τῆ ὀπίζεσθαι τὰς τεκούσας, à curandis & fouendis puerperis. Inde ὕπιγγες dictæ. Virgilio Vpis vna eſt comitum Dianæ.

e Qui lugent, præ ſuſpiriis & gemitibus loqui non poſſunt,ſed τ' ἴαν ἀλῶντι,ſermone titubant:inde nomen tractum. Iunius adagio 64.4. cent. Eraſm.prouerbio, *Falerno frigidior.*

f Pagina ſuperiore Elinon.

g Metricis legibus compoſitam.

h Athamantis vxoris quæ cum filio Melicerta maritum furioſum & necem intentantem fugiens, peragratis multis locis in mare tandem ſe abiecit.

i Vrbem Leucadiæ peninſulæ, contra ſinum Ambracium. De hoc ſcopulo,& iis qui ex illo deſiluerunt, vide Strabonem, & Scaligerum in Auſonium.

lz Parthenius in Amatoriis.

PAG. 620. *a* Ægyptiis Linus. Eum primi regis ipſorum filium, præmatura morte cùm deceſſiſſet, inſtituta ſoli ipſi cantilena publica Aegyptij lamentis decorant.Herodotus lib.2.

b Qui aliena carmina recitant in hominum cõuentibus:qui in alium ſenſum, aliúdque argumentum, vel integros verſus aliorum vſurpant, vel ex illis diſciſis alios concinnatos & tanquam conſutos faciunt. Vide Henricum Stephanum ſuo libello de Rhapſodis.

c Ῥαψῳδεῖν.

d Eas, & illius phyſica,millibus verſuum quinque fuiſſe comprehenſas tradit Laërtius.

e Ad verbum, hilaria, fauſta, læta canentes, vt de amoribus & aliis rebus iucundis, ſed condita grauitate quadam tragica. Ilalon tibiam ac fiſtulam Hebræis dici monuit me D. Mitalerius Viennenſis, vir doctiſſimus, indéque fortaſſis vocatos fuiſſe Ilalodos, quos Hilarodos nuncupamus. Feſto, hilarodus laſciui & delicati carminis auctor.

f Henrico Stephano, Magodi hiſtriones, comicis ſimiles tympanis & cymbalis vtebantur,habitu muliebri, mœchi, lenonis, ebrij perſonam agentes,ad amaſiam, comeſſatum euntis, ἔξω κόσμου πάντα ποιοῦντες. Lyſiodos idem dictos putat, quòd in Lyſiis feſtis & initiationibus eæ fabulæ peragerentur.

g Turpibus & obſcœnis verbis vtentem.Natalis refert,ad Ionicum ſermonem.

h Maronea oppidum Thraciæ Plinio.

PAG. 621. *a* Plutarch. lib. de puerorum inſtitutione.ad verbũ.In nefandum foramen ſtimulum pellis.

b Μολυβδίνῳ κεραμίδα.κεραμὶς hîc κεράμιον,amphora,è quacumque materia ſit.

c Nam addit,σαλπιγκτὴς, tubicinis.

d χρίζεται:alij χρονίζεται: alij,κωμάζεται. Vide Victorium cap.4.34.

e Τροφήματα.

f Ea de cauſſa apud Perſas honor habebatur Magis, quòd putarent illos admirabili quadam poteſtate ventos poſſe cohibere, pluuias ciere, & miracula id genus alia edere, tum etiam, quòd illos crederent ſimplicium pharmacorum facultates optimè nouiſſe.Illis cantionibus non diſſimiles eſſe reor conciones & muſicos cantus medicorum circumforaneorum, quos Çharlatanos vocat Italia.

g Mandragoræ vſu ſtupefacta & attonita.

h Tanquam notum & ideo vilem.

i Quo pacto loqui ſolebãt externi medici linguæ vernaculæ rudes.

lz Sic enuntiabant externi,& aduenæ.

l Δείκηλον, imago,μίμημα,εἴκασμα.Eraſ.prouerb. *Callipides.* Iunius adagio 99.Cent.6.

m Quòd ante hiſtriones in ſcenam prodeuntes veluti fabulæ eſſent præludia.

n Nihili.

n Nihili. Vide cap.34.lib.5.Animaduersionum Brodæi,rudes,tumultuarios,extemporales.

o In magna Græcia.

p Temulentos,Hesych.

PAG.622. *a* Ὀπισθόπλας,quia parte corporis posteriore stercus id est atramentum effundit:ὀρτάλιχος,pipio auroræ nuntius : σακτὴς, saginator,κολίλας,garrulas.Iunius adag.99.Cent.6.

b Ἔνδεσιν : significat & hæc vox quæuis cibariorum frusta indita ori.

c Inde Latinorum rideo.

d Lente & cunctanter proferebant.

e Violaceo.

f E mollissima lana contexto, qualis est Tarentina.

g Sic æneam imaginem Bacchi vocant : ἐσφυρωμένος: Alij:ἐσφικωμένος : adstrictus. Alij ἐσφιγμένος,arctatus.

h Hîc Phallophori, qui Phallon canentes sequuntur.

i Alij:in scenam,hæc modulato sono dicunt.

lz ἐκ ἀπαρθενευτοῦς:ad verbum,integræ ac inuiolatæ virginitatis.

l Hîc Phallophoros,qui Phallon gestat.

m Telephi matre,quæ Teuthranti nupsit,&c.

n ἐν παύλαις:Natalis,παύλαις,pro foribus.

o Vide prouerbium,*Lupus hiat.*

p Thebanorum studioso.

q Copais.Suprà lib.7.pag.297.

PAG.623. *a* Ad verbum,aduritur.

b Prouerbij specie dici hoc potest de homine bardo, & stupido, qui odoris suauitate nec mouetur,nec excitatur.

c Mugil,νῆστις.

d Λήξει κεκραγὼς : cum palpitare desierit stridens in craticula morietur.

e Festiuè dicit,incantamento eum tres alios pisces aduocasse.

f Instar mandentium os dimouentes, quod fit à moribundis piscibus.

g Anguillam & mugilem.

h Osse suo spoliatam.

i Quoniam cocta rubescit.

lz Erasm.prouer.*semper Africa noui aliquid apportat.* Plutarchus lib. De musica fusè tractat de his omnibus quæ posthac disceptantur.

PAG.624. *a* Iliad.1.

b Regis Thebarum Ciliciæ , patris Andromaches,vxoris Hectoris.Plutarch.lib.De musica.

c Diuino furore, qui afflatu numinis concipitur.

d Carminibus id fieri, non tibiarum cãtu,scribit Plin.cap.2.28.Rhodiginus cap.1.9.Aurelianus cap.de Ischiade.

e Agellius cap. 13.14. tibicinem scitè lenibus modulis vult incinere, non Phrygiis,vehementissimis & ad incitandum animum diuino furore aptissimis , quos in Orgiis Bacchi & Berecynthiæ adhibebant , vbi , quod ait Catullus , tibicen Phryx canit curuo graue calamo. Muret. cap. 14. Var.

f Vide Erasm.in prouer.*Peius Babys tibia canit.* Legendum is censet,*Peius Babys tibia canit.*

g Suidæ Λύδιος νόμος, vel Λύδιον μέλος,quod & ἁρμάτιον vocarunt,quia primum inuentum sit de Hectore curru tracto , vt est apud Homerum Erasm. prouerbio,*Lydio nomo.*

h Vide Rhodiginum cap. 3. lib. 9. Apul. lib.1. Florid. modi Æolij simplices:Asij varij Lydij queruli:Phrygij religiosi:Dorij bellicosi,&c.Vide prouerbium, *A Dorio ad Phrygiũ*,& Iunium in adag.o, *Musicus apparatus*.48.1.

i ἦθος ad verbum,ingenium,natura.

lz Hermione poëtæ patria.Hermione oppidum Aeolicum Achaiæ, vicinum Argis:vbi asylum Cereris & Proserpinæ.De illa & Cerere Hermionensi vide multa apud Leopardum cap. 18. lib. 5. Emend.

l Κόρῃ, Proserpinæ ea vox priuatim conuenit.

m Cui μέλανα βοῦς immolatur:vt olim apud Cyzicenos.Plutarchus in vita Luculli.

n Iunius prou.*Medium sequere.*

PAG. 625. *a* Δυσκαταλλάκτοις:ad reconciliationes inexorabilibus & implacabilibus.

b Ephesius is fuit , Pythei & Protidis filius:sed à tyrannis pulsus abiit Clazomenas : vnde & Clazomenium vocarunt.Ἀνάνιος male hîc legitur.Vide prouerbium,*Hipponacteum præconium.*

c Iram,tristitiam,amorem,luctum,repẽtinas & subitarias perturbationes.

d Insitas virtutes,ac vitia.

e Magnesiæ oppidum, Epheso vicinum.Plin.

PAG.626. *a* Cybeles,Cereris.

b Πηκτίδες,μάγαδις:instrumentum musicum.

c Eras.prouer. *Acadicum germen*, contra quàm scripsit Athenæus, tradit omnem musicam à suis ciuitatibus reiecisse Arcadas.

d Varro de vita populi Roman. In conuiuiis vt pueri modesti cantarent carmina antiqua , in quibus laudes erant maiorum,& assa voce, & cum tibicine.

e Τῆς θεοπάτρας.

f Mutuis cædibus, proscriptionibus,& reliqua eiusmodi crudelitate.

g Ne ciuitatem incolerent tam immani scelere abominandam.

h Actiorem.

PAG.627. ¶ *Bellicosus*:Horatius ode 32. lib.1. de Alceo. *age dic Latinum Barbite carmen: Lesbio primum modulate ciui : Qui ferox bello, tamen inter arma*,&c.

¶ *Linei thoraces* : Apud Aemilium Probum siue Corn. Nepotem Iphicrates militibus suis, pro ferreis æneisque loricis,lineus dedit,vt detracto pondere thoracis , & æquè tecto corpore expeditiores essent. Bello quod cum Athenienſibus Mitylenæi gesserunt, amissis armis, excessisse prælio Alceum, fugáque euasisse scribit Herodotus : armáque illa ab Athenienſibus in tẽplo Mineruæ apud Sigæum suspensa fuisse,eámque suam calamitatem Menalippo sodali Alcæum versibus indicasse.

a E Chalcide:quidam æneos interpretantur.

b Bella quæ pro salute ciuitatis & ciuium suscipiuntur.

c De facienda pace,aut dandis induciis.

¶ *Citharæ* &c.Horat.ode 12.lib.1. de testudine, siue barbito, *O decus Phœbi,& dapibus supremi Grata testudo Iouis*,&c.

d Cui Agamemnon per vim amicam eripuerat.

PAG. 628. *a* Concitatis tumultuosis versibus.

b Eras.adag.*Non est dithyrambus*,&c.Idem adag. *Aquam bibens*,&c.Suprà pag.39.& 472.

¶ *Saltantem*, &c. Saltasse primum τὼ ἐμμέλειαν, quæ

quæ ſedata eſt, ſcribit Herodotus lib.6. deinde ſuper illata menſa modos Laconicos, ac mox Atticos: ac tertio ſuper eadem menſa ſtatuto capite, pedibus & cruribus non aliter quàm manibus fuiſſe geſticulatum, quod Cliſtheni maximè diſplicuit.

c Ἐξορχήσασθαι. Iunius adagio 80.6. Cent. Eraſm. prouerb. *Non eſt curæ Hippoclidi.* Eraſm. prouerb. ἐξορχεῖσθαι.

d εὐχαριστοῦσι καὶ κόσμος.

e Ἀπειξία.

f Vt noſtro ſæculo fit à muſicis.

g Quaſi ſubſultationes, quòd ſub numeris & cantionibus poëtarum ſaltarent.

¶ *Eſt enim Saltatio.* Saltaſſe grauiter & eleganter Scipionem autor eſt Seneca cap. vlt. lib. 1. de Tranquill. Scipio, inquit, triumphale illud & militare corpus mouit ad numeros, non molliter ſe infringens, vt nunc mos eſt, etiam in inceſſu ipſo, vltra muliebrem, mollitie fluentibus, ſed vt illi viri antiqui ſolebant, inter luſum ac feſta tempora, virilem in modum tripudiare, non facturi detrimentum, etiam ſi ab hoſtibus ſuis ſpectarentur.

Pag. 629. *a* Ita vocabatur in Attica tribus.

b De eo vide ſuprà pag. 539. & Leopardum cap. 21.9. Emend.

c Saltatorum, & muſicorum.

d Quidam Macrotypiæ: quidam Mactri poëtæ: quaſi panem in mactra pinſentes.

e Magis ſtataria.

f Vel à Phaëthontis fabula: vel ab illorum opinione qui conflagraturum mundum putant.

g Natalis legit, κρεῶν ἀποκοπὴ, Carnis exciſio.

h Κελευσταὶ vocant remigum & nautarum hortatorem: vulgò *Agouzin.*

i Heſychio, κελάδισες, hymni cantari ſoliti in templo Dianæ Derrheatidis.

k Auis nocturna, vario nutu capitis, corporiſque geſtu ridicula & imitatrix.

l Apud Plinium Antiphilus nobiliſſimum Satyrum pinxit cum pelle pantherina, ἀπὸ σκοπιᾶς.

m Legatis ad oraculum miſſis.

Pag. 630. *a* Sic adulatores ineptè affingunt quæ ridicula & ſtolida ſunt. Citatur & hic locus poſthac.

b Flexuoſa corporis diſtortio.

c Curſu, ſaltu.

d Hiſtriones Itali hodie vocant Paſtorales.

e A Pyrrho Achillis filio.

f In qua nudi pueri ſaltabant.

g In qua ſaltabant ad poëtarum verſus. ¶ Lucianus lib. περὶ τῆς ὀρχήσεως, harum ſaltationũ multa genera memorat. Pythioni ὑποθεματικὸν carmen καστόρειον eſt à Caſtore & polluce dictum, qui eo delectati ſunt, Aiunt idem Mineruam armatam & ſaltaſſe & ceciniſſe. Erotianus Pindari & Ariſtophani interpretes adducunt id genus carmen à Pindaro ſcriptum. Vide Iulium Cæſarem Scaligerum libris de Poëtica.

¶ *Pyrrhiche Satyricæ ſimilis.* Pyrrichen ἐνοπλίου inueniſſe Curetas, & ἐνδυσιασμῶν ac ceremoniarum ritus Strabo ſcribit lib. 10. Halicarnaſſ. ſub finem lib. 7. Roman. Antiq. huius ſaltationis meminit, eámque nonnullos Palladi attribuiſſe ſcribit, quæ deletis Titanibus ob victoriæ lætitiam & cecinerit & ſaltauerit: alios, Curetibus, qui Iouem infantem mulcerent armorum ſonitu & ridiculis geſticulationibus. Pindari interpres in ſecundum eidyll. Pythiorum, Pyrrhichen vult à Pyrrhiche Achillis filio dictũ, qui eam ſaltauit, victo Eurypylo Telephi filio. Ariſtoteles, Achillem tradit, circa Patrocli rogum eam ſaltaſſe, & ab eius pyra nominatam: Cyprios autem Prolin appellaſſe.

h Eraſm. prouerb. *Pyrrhichen oculis præ ſe ferunt.* Ex Xenophonte ſaltationem hanc deſcribit autor pag. 15. De hac, & Curetum ſaltatione, Plato 7. de legibus. Fuit & ea ſaltatio frequens apud Gallos & Germanos. Nonius.

¶ *Militaris* Ea fortaſſis eſt Feſti *Bellicropa*, quam armati ſaltabant, à Romulo inſtituta, ne id pateretur quod Sabini, raptis eorum in ludis virginibus.

i Numeroſam, & modulatam.

k Tardorum, & lentorum, qui ſenſim ingrediendum monent.

l Elegiacos huius poëtæ verſus quibus iuuenes ad fortiter dimicandum hortatur, impreſſit Henricus Stephanus.

m Cantionibus quæ deûm & hominum laudes continerent.

Pag. 631. *a* Apud Tacitum lib. 11. Annal. Meſſalina cum Silio per domum ſimulacrum vindemiæ celebrans, crine fluxo thyrſum quatiebat: iuxta Silius, hedera vinctus, & cothurnos gerens, caput iaciebat, fœminæque procaci choro, pellilibus accinctæ vt inſanientes, (μαινάδες) aſſultabant.

b Regis Thebarum: quem ſacra Bacchi contemnentem, & vites ſuccidentem, Mænades cum Agaue matre, & ſorore, præciſo capite diſcerpſerunt. Ouid. lib. 3. metam. Theocritus EIdyllio λγ. Ouid. in Ibin, *Aut lucer in ſyluis manibus ſpargare tuorum: Sparſus vt eſt Thebis angue creatus auo.*

c Ὀρθίους, intenſos, ſonoros. Eos canebat Arion cùm in mare deſiluit.

d Iteratam luctam.

e Dithyrambici.

f Οἶσος, palmes onuſtus ſuauibus & generoſis vuis. Τὰ οἰσοφόρια Bacchi feſtum, in quo eos palmites geſtant ingenui puberes, ac in templum Minetuæ Scitiadis deferunt.

g A manuum geſticulatione.

h Quia ad verſuum, numeros in ea ſaltant.

i Iunius adagio, *Nihil cunctandum.*

k Quia canerentur ad citharam. Τὰ παρόσφδα, inſtrumenta muſica χρώμενα ἐγχόρδοις ἢ ἔντατα, quæ fidibus intenduntur.

l Quòd in apparatu claſſis & expeditionis maritimæ illis vterentur, præſertim cum ſoluerent è portu.

m A virginum ſaltantium cœtu.

n Ruſtica & ridicula ſaltatio in qua turpiter: lumbos & ſpinam quatiebant. Frequens in ea trochæus erat, qui ob contractionem & breuitatem dignitatem non habet.

o Grauis, & tragica.

p Ἀλητὴρ, molitor: fortaſſis, ἀλήτης, erro, mendicus.

q Sub. peculiares. De Phrygia & Dorica melodia vide AVrelianum, cap. 5. 1. Tardarum.

r Pulpito ſcenæ ſubdito.

ſ Apud Plutarchum in Apophthegmatibus, nunciati quidam Athenienſes in Peloponneſum miſiſſe nouis armis inſtructum exercitum, Epaminondas reſpondit, non gemiturum tibicinem optimum Antigenidem, ſi Tellines peſſimus tibicen nactus

nactus esset tibias nouas.

t Eius mentionem facit Apuleius lib.1. Floridorum, vt musici excellentissimi:& Eras.prouerb. *Sibi canere.*

PAG. 632. a Quæstionibus,disceptationibus.

b Romanos multis in locis per iocum Plautus Barbaros vocat,quòd ita Græci appellarent.

c Plutarchus libro De animæ procreatione, in Timæo Platonis descripta.

d Λαγαρὸς, ἀκέφαλος, μετέωρος.

e Incipiunt à breui syllaba.

PAG. 633. a Odyss.α.

b Anteaquam ad Cambysem patrem, & Mandanem matrem Astyages illum in Persiam ablegasset.Vide Herodotum.

c Pacsophorus.

d ὁπλοφόρους:ad verbum armiferos.

e Tibiarum studioso.

f In Plebeis exequiis adhibebatur olim tibia:in nobiliorum funere tuba.

g Id apud inferos Belidum suppliciũ est. Aquarioli fuerunt etiam olim infames.

PAG. 634. a Naualis machina, Polybio lib.8.

b Καταβάθρας & διαβάθρας Pollux vocat.Vegetius scribit in Sambucæ trabe, quæ prope turrem statuitur, funes esse qui de superiore parte trocleis scalas laxent ad murum descensuras,vt per eas bellatores egressi turre transeant ad inuadẽda mœnia. Locus restitutus coniectura.

c Κυαθίζειν,ebibere.

d Iunius adagio 34.Cent.7.Eras.prouer.*Magadari.*

e Et Pitandri,Natalis addit.

f Citatur & hic versus suprà.Magno humilique sono te alloquar.

g Citharæ modis conuenientem.

PAG.635. a Instrumento pœnali examinandis & torquendis, quo tempore nihil minus cogitatur quàm ex musicis instrumentis oblectatio. Ingenti grauique dolore afflictos & vexatos sic vocat.

b Sappho:πακτίδος πολὺ ἁδυμελεστέρα, ἢ χρυσοῦ χρυσοτέρα.Iunius adagio 37.Cent.9.

c Carmine conuiuali,vide suprà.

d Ἀνταφοδοσιν:vel,redditum mutuis vicibus: vel è contrariis vocibus, quales sunt puerorum & virorum,tanquam compositum.

e Διὰ πασῶν: quidam harmoniam musicam hîc interpretãtur musicis omnibus notissimam, quam octauam vocant.

f Ἀνταπάσεις.

g Apollinis festo. Carnum vatem interfecerunt Heraclidæ.Pestis inuasit.Ex oraculo instituto festo Apollinis Carnei cessauit pestis. Vide Pausaniam, & Gyraldum.

h Lycurgum.Pausanias lib.5.

PAG. 636. a Eius sacerdotes,ei consecratas.

b Ante ferrum inuentum æneis instrumentis cultam fuisse terram id significabat.Gyraldus.

c Sapientem, quòd mater sit & deorum & hominum, vt inquit Orpheus in Hymnis: Medicam, quòd pecorum morbis, & hominum, præsertim puerorum, excogitarit multa remedia: itaque in eius æde herbarum omne genus coaceruabatur, & eius antistites medicinam faciebant.Gyraldus.

d Alyis fluuij accolas Tmoliam deam. Canterus cap.5.4.

e Pactoli.

f Ζυγὸς, in cithara, Iugum, pars quam sinistra manus amplectitur.

g Quidam,Iambici,vt paulo post.

h Musici nostri hunc concentũ vocant in octaua vnisonum.

i Quidam,βρέμος, ἀπὸ τοῦ βρέμειν.

k Quæ attrectantur digitis, plectio, arcu suas fides ex equino pilo factas illidente.

l Didymo ea fiunt ex testis & ostreis:nostratibus,ex testis,vel ossibus,inter digitos insertis: vel ex pusillis tintinabulis alligatis:Hispanis, ex æneis duabus velut exiguis lancibus collisis: strepitum eiusmodi illi vocant Castagnetas.

m Χαλκοπάρεια:ad verbum æneis genis.

n Conchæ genus, vnica valua, petris & saxis affixum.

o ὀπισήματος. Sepulchralem columnam sic vocant:at hoc loco ἐπισημῶ accipio,μελετῶ,ᾠδῶ, ἀπὸ τοῦ ἐπᾴδειν.

p Decretum Lacedæmoniorũ de illo vide apud Leopardum cap.148.Emend.

PAG. 637. a Vt Lyræ, & quæ nos appellamus *Violons,rebequets.*

b Digitorum pulsu velut titillabat.

c Καμψιδίαυλος: δίαυλος cursus reflexus & repetitus, vt cùm ad metam est peruentum, redeatur ad carceres.

d Inuentore.

e Basi.

f Pedi,spatio.

g Vt fasciarum,vittarum,tæniarum.

h Absque hominis voce.

PAG.638. a Anteaquam id musices genus corrigeret.

b Musicæ tres sunt modulationes: Harmonia, artificiosa, grauis, egregiæ autoritatis: Chroma, subtilior,solertior,crebrior,suauior: Diatonos facilior, & interuallorum magna distantia. Hanc vocamus *pesante,& contrepoint*: Secundam, *Decoupee*:Primam,*vne musique remplie.*

c Eleuthernæ oppidum Cretæ mediterraneum.

d Matre orbatos.

e Παρῳδοὶ,qui ex aliorum versibus tanquam nouos consuunt.

f Eras.prouerbio,*Telenicia echo.*

g Eiusmodi sunt apud Italos Macaronici: tales scripsit Antonius de Arena Gallus.

h Ἀποδάτης,qui desultoriis equis certat.

i Prouerbij specie hoc dicitur, vt multis parasangis anteire, longo interuallo post se relinquere.

k Musices peritos:vt paulo antea.

l Effecerint,vt auditu sint iucunda.

m Sic vocabant Lacedæmonij suos famulos, & colonos.

n Vel de choro victoriam, vel vt chori versus scriberet,ageret,recitaret.

o Maximè tritis lugubribus cantionibus.Argiuas matronas Adonin deflere vide apud Pausan. Iunius adag.19.Cent.7.

p Valeto.hoc fortassis contemptim.

q Iunius adagio 98.Cent.8.

r Παραπλησίως, quæ volsellis molles homines depilant,& deglabrant.Iunius vertit, quæ obscœnas partes vellunt.

f Corrumpentium, insulsos pronunciantium.

Lydio

Lydiorum nota mollities. Lydios etiam modos sic fortassis innuit, effœminatos.

PAG. 639. *a* Martialis Vnctos vocat.

b Pileati Mart. *Versu ludere non laborioso, Permittis, puto, pileata Roma.*

c Quis ille mensis fuerit, non comperio.

d Inde fortassis tractum est Sotanæ Italorum nomen.

e Nisyros Plinio, in insula Comons: inde fortassis, Nisyrij legendum hîc.

f Iunius adagio 9. Cent. 9. ¶ De Saturnalibus, vide Macrobium & Senecam epist. 18. & 47. Adrianus autore Spartiano, amicis inopinantibus frequenter misit Saturnalitia & sigillaritia, & ipse ab iis libenter accepit, & alia inuicem dedit.

g Populi Græciæ vetustissimi, oriundi ex Arcadia, qui post longos errores in Thessaliæ tractu confini Macedoniæ consedere.

¶ *Ingenti terræ motu*, &c. Eo terræ motu abscissam separatámque Ossam ab Olympo, ruptáque terra extitisse quæ Tempe vocant, & illac Peneum fluuium in mare decidisse, totúmque illum tractũ exsiccatum fuisse, autor est Strabo lib. 9. Vide & de hac re Herodotum lib. 7. Seneca. c. 25. 6. Quæst. Natur. si velis, credere, aiunt, aliquando ossam Olympo cohæsisse, deinde terrarum motu recessisse, & scissam vnius magnitudinẽ montis in duas partes. Tunc effugisse Peneum, qui paludes quibus laborabat Thessalia, siccauit, abductis in se, quæ sine exitu stagnauerant, aquis.

PAG. *a* Τὰ ἐπιδορπίσματα: Erasm. prouerbio, *Ad coronidem vsque.*

b Versus est ex Hippolyto EVripidis. Vide prouerbium, *Posterioribus melioribus.*

c Ποπάνα κεστητά.

d Ακλητῆρες: quarum nomina non cognoscuntur: quæ præcopia nominari non possunt: quæ afferuntur etiam si non mandes.

e Testium venalem fidem notat.

f Auaritiam & perfidiam iudicum arguit.

g Quibus capitis reos vel damnabant, vel liberabant.

h Ad quas rhetores orabant.

i Oppidum Thebis vicinum.

k Τὰς μάτλυας, lautissimas cupedias. De huius verbi significatione dicetur postea.

l Tanquam Postcœnia.

m Τοῖς ἰσχίοις.

PAG. 641. *a* Vide prouerbium, *Abydena illatio.* quod hîc ἐνύμιον autor vocat. Hesychius ἐπιφώνημα dixit. Scio tamen ὑμνεῖν etiam nonnunquam significare conqueri, conuiciari, lamentari.

b Quod eos adorabant, & de iis gratias agebãt, quæ in mensa fuissent apposita: id etiam nobis solenne est.

c Hinc exemi repetitum Tryphonis & Philyllij locum, siue ab autore obliuioso, siue ab immemori transcriptore.

d Quòd ea duriora solidioráque arroderentur: & quòd sequerentur cœnam.

e Bellariorum enim pueri sunt auidiores. sub. παρ ἐπιθεσιν.

f Hymno primo.

g Fabulantur poëtæ reliquos omnes deos abstinuisse: Cererem solam humerum absumpsisse, pro quo Iupiter reuocato in vitam Pelopi eburneum restituerit.

h Vt enim βρῶμα & ἔδεσμα. idem significant, sic πάγημα, & πηγάλιον.

i μετὰ μελιτώκτων.

PAG. 642. *a* Eodem, puto, argumento, quo Menæchmos Plautus scripsit.

b Τοῖς πεμμασι.

c Ex lacte, ἀμιπτες.

d Castorẽ & Pollucẽ sic appellabant Δισκε

e Aglauri sorore, cui & Herse, & Aglauro tũ in cista Erichthonium Pallas commisit. Pa

f Hoc nihil incommodabit.

g Curuo, Cernuo.

h Fortassis quia totis septem diebus pulchru re putabant qui ea vesceretur, vt est apud Mart

i Δεῖπνον, cœna: ἐπαίκλια, quæ post cœnam m sas veniunt.

k Vnguenti quod fit è palmæ floribus.

l Placenta è melle ac tritico.

m Placenta è lacte.

n Maxima copia. Sumptũ ab illo sacrificio q boues centum immolabant.

o Ἐχενάυπουλυ. Vide prouerbium, *Omnia chaunt*

p Placentæ genus.

q Βράχος, βρυγμὸς.

r Sic appellant tenerrimam lanam agnorum nuper natorum, vel mollissimam plumam ar ferum: à cuius similitudine lagina quædam vocant, candida, exilia, fragilia, qualia Germani rare solent, Streublemque vocant.

s Sic reddo καννάβεως. Alij, tenuissima lagana exponunt: καννάβεις enim λεπτὰς appellant, à Canabo figuo in figlinis quo latum formatur.

t Cibus delicatissimus, Vide prouerbium, *Iuris cerebrum.*

u Bellarij genus. Monpessulanis. *Escalete*: nobis *Gauffre.*

PAG. 643. *a* Amplæ paropsides. Adagij species. *Plaustra bonorum, Naues bonorum.*

b Vide prouerbium.

c Membranam peritonei, aut omenti, significari puto, qua medullam ossibus exemptam obuoluere solent.

d Vituli sub. aut bouis.

e Post nonum mensem.

f Osse.

g Terra, qua bouem Aristæus defodit, vt apes repararet.

h Lancem patulam.

i Tragemata.

k Quarum flauum & mellcum colorem flamma non vitiauerat, aut denigrauerat.

l Vase in quo pŏpana finguntur: aut latè patens, & spatiosa, πλατάνιστος.

m Purissima farina.

n Triplici genere certaminis exercitato.

o Afflatu bacchico edita.

p Caballino, vt inquit Persius.

q Vt apud Latinos scribitarum faciendarum modum Cato docuit.

PAG. 644. *a* Exesis, consumptísque fame visceribus.

b Phrygiis, de quibus Strabo lib 13. πλάκαν ὑλίεσσαν, & Θύβριν ἀσπαλιὴν Homerus vocat Iliados ζ.

c Caseosus.

d Sesamaceus. panis. Sic πλακοῦς, panis est placentaceus: σησαμοῦς, Sesamaceus, &c.

e E marmore fiebant deorum templa, & statuæ.

f Τῶν ἐγχύτων. Enchyti confectionem tradit Cato cap 80.

g E lacte & melle cibarium. Erasm. adag. *Neque Lydorum caryca.*

h Affuso largiore oleo: vel liquato caseo pinguiore. Sic nos vocamus ex ouis nondum igne duratis paratum edulium, *vne Amulete bauense.*

i Κηρίον, βοτρις.

k Δημιεργός. Fiunt, inquit, omnia, contra quàm decet. Coquus parat dulciaria, quem assare carnem oportuit. Conducta bellariis faciendis mulier, in assanda carne occupatur.

l Sponsa quæ visendam se præbet. Inde ἀναχαλυπτήρια, ἐπαύλια, θεώρετρα, munera quæ illi dantur, cùm faciem reuelat. Loquitur coquus.

m Quibus id placentarum genus inuoluebatur, ne liquidior materia diffluereț inter coquendum.

n Τοὺς ἐγχύτους.

o Cibum ex amylo, caseo, melle, lacte.

p Ἀμύλου.

PAG. 645. *a* Ενοσία.

b Αμφιφῶς γίνεται.

c Irine insula sinus Argolici. Plinius.

d Alludit ad id nomen vulgare nostrum, *Coques.*

e σφεπτοὶ. Spiram appellare videtur Cato, cùm, vt inquit, tracta fiunt tanquam restis: tortiles placentæ. Florentinis, *Buccellate, Ciambelle.*

f Νεόλατα: quasi nuper & recèter tractata. Quidam esse volunt Scriblitam Catonis.

g Operariis, manuum labore victum sibi quærentibus.

h Polentam coctam in aqua & oleo.

i Genus placentæ, aut panis exigui, rotundi, similis capitibus clauorum. Florentinis Marroni, à similitudine castanearum.

k Vulgo, *oblie.*

l Mellitam placentam. Globulos Catonis quidam esse volunt.

m Catonis Enchytos.

n Ordeum decorticatum.

o Vulgo, *bugnes.*

p Crepidis, Ruellius vertit: cuius Empeptæ ventri.

q Τυρᾶ, Ruellius: ἐκ πυρᾶ cod. nost.

r Orbiculata.

f Cibariis quæ è terra & mari petuntur.

t Ἴτεια.

PAG. 646. *a* Crassiore tritici farina. Dioscor. Eam Similam vocant Latini, nos *Simoule.*

b Vinum, aqua, passum, defrutum, aut alius eiusmodi.

c Ἀπὸ τῆ χαρᾶς dictum volunt, quòd vescentibus iucundus sit.

d Curuo.

e Piscis genus, Crapatallus, morio, fatuus, delirus. Hesych.

f Dianæ festo, quo deæ ceruus immolabatur, mense Februario, vt alij, Decembri.

g Vel oleo sesamino: vel semine sesami.

h Citatur & hic locus paulo antè.

PAG. 647. *a* Cereris Thesmophoria, & mysteria, maiora minoráque fuerunt. Vide Gyraldum.

b Ταῖς θέαις: alij, ταῖς θεαῖς: deabus, nempe Cereri & Proserpinæ.

c Sub. farinæ, alicæ, siliginis, aut aliud quidpiam eiusmodi.

d Suillæ.

e Ἐν τῷ ἀρτοκοπικῷ.

f Ἐξ ἁλικος. Suprà χόνδρον vocat.

g Catillus cupediæ genus: vnde Catillones.

h Sic ad verbum: malim concidi. Ruellius legit ζέσαν, feruefieri.

i Vt extillet oleum.

k Intelligendum, admisceri siliginem, &, vt ait Cato, depsi cum caseo: lagana discissa in oleo coqui.

l Vt, coaguletur.

m Fiscellæ paruæ.

n Hìc quidam legunt λύξις: alij πῆξις: Natalis πίψις. Alij exponunt, sic inuergendum esse vas, vt quæ pars casei infrà fuit, suprà videatur.

o Epalea textis, quibus imponatur caseus, vt per straminis rimas & interualla serum diffluat.

p Vocem Cottoplacenta, quæ in Græco habetur, puto hinc eximendam & interserendam placẽtis quæ supra enumerantur, eiúsque loco scribendum Gastris.

q Inde sumptum nostrum *Gasteau.*

r Auellanas intelligo, quamuis plerique omnes Thasias nuces exponant Amygdalas.

PAG. 648. *a* Ne retorrida sint.

b Omnium seminum congeriem.

c Ἴτεια.

d Interpreti Aristoph. nouellæ spicæ. Aliis leguminum vel farina ἄλδεον, vel crimnon. Polluci, εἶδος ἰδέα: pultis species ex immaturo tritico.

e In ientaculum: vel quòd egeat puls coctura longiore.

f Αἰγίδιον, capella. εἰρωνικῶς hoc dictum de aliquo cui fœtebat anima.

¶ *Copte.* Copta panis durissimus, Rhodi fieri solitus. Martial. *Peccantis famuli pugno ne percute dentes: Clara Rhodos Coptam, quam tibi misit, edat.*

g Algæ speciem secundam similem Pallacanæ cæpæ Theophr. cap. 7. 4. hist.

h Picturis, quidam.

¶ *Blito* &c. Sic Mart. *Vtere lactucis & mollibus vtere maluis, Pontice: nam,* &c.

i Pila ex Attico marmore Pentelico, Hesych.

PAG. 649. *a* Hanc puto similem placentã fuisse nostræ Gasteri foliatæ, sic dictam quòd per bracteas velli posset.

b Quòd semen eius sit copiosissimum.

c In nostr. cod. κνηκοπύρεως: reposui κνιδοπύρευς. Cnecus perquam amarus placentis non conuenit.

d Sic Martialis. *Vtere lactucis & mollibus vtere maluis, Pontice: nam faciem dura cacantis habes.*

e Fæculentum vinum. Adolescentem quidam luxuriosum monet, vt sumptuosam vitam agere cesset, & cibis viliissimis contentus sit. Victorius in Variis.

f Vlpianus.

g Pistacia.

h Persęam arborem, de qua multa apud medicos.

i Legendum, si rẽ ipsam consideres, albo putamine, quandoquidem aspectus ipse esse candidum putamen indicat, rufum verò corticem.

k Ἀχροδρύτης: in nost. cod. Δακρύοις.

l Ἧττον εὔχυμον, χυμὸς, χυλός. Sapor. εὔχυμα tamen à medicis vocantur, quę bonum succum alendo corpori præbent.

m P. litera nunc transit in B. vt Purrhus, Burrhus:

rhus:Pyrrhia,Byrrhia:nunc in Ph.vt Bruges,Phruges. Vt Ph,in B, φάλαινα, Balæna.nunc in D,vt bellum, Duellum: vt π,in B, πύξον, Buxum. Vide Victorium cap.3.14.Var.

n Ex hoc scriptore Cicero lib. 1. De diuinatione Hamilcaris improuiso à Syracusanis capti historiam recitat.Victorius cap.12.20.Var.

o Magnitudine & altitudine par:non autem eadem foliorum aut fructuum specie.

p Videtur hæc historia nostrum Zizyphum depingere, biferam ob cæli in Ægypto clementiam: vel, quòd fructus tardiùs autumno concepti pars, vêre tandem maturescat, ante floris exortum, qui apud nos ante Maium exoriri non solet.

PAG. 650. *a* Vulgo *Amalenchier*,& *Amabrouzelles*.

b Nuclei vice semina habet Pyro omnino similia, quæ fortassis, caussa fuit, cur quidam pyrum esse crediderint.

c Epimelis Dioscoridis, mespili genus, describitur,ac depingitur in libro De stirpibus Rouilij.

d Seneca epist. 86. Sic sapiens imperturbatus dicitur, quo modo Apyrena dicuntur:non quibus multa inest duritia granorum, sed quibus minor. Apyrenum Plinio cap.19.13. cui liquosus nucleus abest:cui acini candidiores blandioresque sunt, ac membranis minus amaris distincti.

e φαρμάκισκα:alij latrunculum reddunt.

f Σίδιον.Dioscoridi mali Punici corium,& putamen,λέπος.

g Quidam legunt,Sidam.

h Thebanorum dux.

PAG. 651. *a* De se pœnas rigente.

b Imo potius cuius fructus malo Punico similis est. Nymphæam quidam esse illam putant,luteam præsertim.

c Cap.11.lib.4.hist.

d Stratioten fluuiatilem Dioscor.

e Βάλανοι,glandes.

f Vide Hieronymum Mercurialem c.2.1. Var. & suprà.

g Addit Xenophon, quod Athenæus tacuit, milites eo primùm in loco Palmarum cerebrum esitasse, & omnes, cui exemptum id fuisset, exaruisse, multis eius cibi speciem & suauitatem admirantibus peculiarem quandam, quæ tamen valde caput tentat.

h Βαλανηφόρεσι glandes ferentibus, nempe fœminis,quarum fructum balanon vocat.

i Theophr.cap.vlt.lib.2.hist.maris florem admoueri fœminis,& ex eo puluerem succuti scribit, non autem maris fructum alligari.

k Ilicis,Theophrastus.

l Fabæ Theoph. de loto à Dioscoride memorata hæc audienda sunt:Secundæ loti Theophrasti quæ καρπὸν μετὰ τὸ κάρυον ἔχει, id est fructum habet inclusum nucis putamine, Herodotus lib. 4. fructum verissimè & appositissimè tradit esset lentisco similem.

m Equis ferocibus,ac indomitis.

PAG. 652. *a* Aristotelis his verbis Palmulam Adipson Plinij significat, cap.2.12.& τὸ πῶμα Dioscoridis c. 49.1. cui lignum ideo nullum intus est, quia viridis & immatura decerpatur prius quàm genitus sit nucleus. Palmulis enim prima nascitur pomi caro,postea lignum intus,hoc est semen eius, Argumentum quòd paruæ sine hoc reperiantur in eodem palmite.

b Earum meminere Plinius, & Plutarchus in Quæst.conuiualibus.

c Xerxi,qui numerosissimo exercitu, & tũ classe,tum pedestribus copiis inuasit Atticam.

d Propylæa, bellaria & tragœmata quæ ante vestibula ædium ciuitatis, & in porticibus, veniebant.

e Ob eam insignem dulcedinem Hermippus ἰχάδας vocat ἡδυσμένους suauitate & dulcedine somnum vincentes.Iunius adagio 60.Cent.3. vel somni dulcedinem aut vincentes,aut conciliantes.

PAG. 653. *a* Tanquam ollæ, quòd nigræ fere semper ollæ sint fumo,& fuligine.

b Vuam.

c Redimiti,& coronati.

d Græcus hic versus est Hesiodi.

e Ἐγκεντρεμβόλους Quæ ita sunt insitæ,vt arboris alterius gemma, excisa subula, alterius oculo sic etiam exempto indatur, aut in truncum alterius perforatum, alterius ramulus immittatur.

f Rei familiaris & domesticæ administratione.

g Bibere merum iubeto.

h Arbuti fructus.Vnedones.

i Anno toto vel recẽtes, vel repositos abũdasse.

k Strabo lib.14. scribit agros Samiorum adeò rerum omnium esse feraces, vt vulgò iactatum sit gallinaceum lac etiam ferre.

PAG. 654. *a* Μεταφορικῶς: edendo est, ac ori grata, durátque diu,& hero iucundum cibum suppeditat.

b Columbulæ pullus,pipio.

c Ἀντιρῶντι.

d Athen. fortassis fallitur. Diuersus est vulgaris phasianus, à phasiano Tetraone, qui non nisi frigidissimis locis viuit, quales sunt Mediæ montes:& cælum tepidum, quale est Ægypti, vix tolerat,adeò vt planè regij sumptus, & magnificentiæ fuerit,eas aues Alexandriæ nutrire.

e Gustu lautiore.

f De pauonibus vide Ælianum cap.20.9. hist. & Varronem c.6.lib.3.De re rust.

g Exquisitissimus & pretiosissimus cibus. Vide prouer.*Gallinaceum lac*.

h Aues eiusmodi inutiles.

PAG. 655. *a* eximium, excellens,insigne. Sic χρυσῷ Ἀφροδίτῃ dixerunt. Sic Pindarus, χρυσοῦν ὄμμα τῆς δίκης. Sic Cicero libellum aureorum. Erasm. adag. *Fictilis homo*. Apud Agellium cap. 16. 7. è Varronis Satyra περὶ τοῦ ἐδεσμάτων, laudatur Pauus è Samo.

b Mineruæ Lero, Ælian. cap.27.5. de Animal. Leros insula maris Icarij. Gesnerus, Olero. quæ vrbs est Cretæ, Stephano. Inde Oleria festa Mineruæ. Athenis Meleagridas in arce, vt Mineruæ sacras nutriebant.

c Nobilioris, & passim obuias corporis magnitudine superantis.

d Subflauo. Quidam legunt σῶμα:corporis lignosa duritia. In Meleagridis maris apice, & tanquam pileo, color eiusmodi est, veluti ligni, subruffus.

e Rhombus, figura constans quatuor æquis lateribus, sed angulis non rectis, vtrinque cuneata: vulgò Lozangia.

f Colore, & mole corporis:sed fœminæ eo veluti clauo ligneo carẽt, quod in matris capite protuberat. Absque illo foret cætera mas & fœmina omnino similes.

g Coqui ſuperbi hæc eſſe videtur oratio.

PAG. 656. *a* Ταῖς ὥραις. Horis & ædes ſacras, & aras multis in locis dicatas fuiſſe tradit Pauſanias.

b Cum qua comparant cælum torridum.

c Cum qua confertur cælum modicè calidum, & tempore conuenienti pluuium.

d Ne diſſipetur, aſſatura ſæpe contingit, exuſta carne.

e Vt quæ optimè ſit cocta elixatione.

f Natiuam humiditatem.

g Hac de re paulo aliter medici ſtatuunt.

h Flamma toſtas, vulgò, *Carbonades*.

i Oleo.

lz Siris & Aciris amnes duo, inter quos ſita eſt Heraclea, olim etiam dicta Siris, Sibari vicina. Plin.

l Ατειχας, depiles, ad verbum.

m Toſtas, ruffeſcente dorſo.

n Dum coqueretur.

o Sic eos vocant, qui ex aſpectu iudicant de natura & moribus hominum.

PAG. 657. *a* Ea bonitatis nota obſeruatur in Porcis, vt ampla ceruix ſit. Varro c 4.2. De re ruſt.

b Addidi hoc verbum loco Græci articuli τῆς, vt indicarem fœmininum genus.

c Ad verbum, in iis quæ aluo ingeruntur.

d Seruos famulos, operas ruſticas.

e Anſerum modo clãgere, nempe altam & ſtridulam vocem edere.

f Clangis tibia.

g Muſices doctorem.

h Varro cap. 4.1. De re ruſt. Strab. de Sequanicis carnis ſuillæ offis. Plurimi fiunt Rutenicæ pernæ.

i Locus eſt in exẽplari meo valde hîc mutilus.

lz Vulgo, *Pampelune*.

PAG. 658. *a* Αλιπάστου.

b Leopard. cap. 20. rectè legit ſcripſiſſe γόπτας ac διόγυστον.

c Caſeus oblongus, qualis fit apud Sebuſianos.

d Succulentum vertit Eraſ. prou. *Lac Ionis*.

e Dulciſſimum. Ioue dignum edulium.

f Didymiam. Quidam proprium eſſe nomen volunt.

g Iunius adagio, *Vulpis reliquiæ*. Autor Etymologici legit, ἀποπάτημα quiſquiliæ.

h Tanquam præmorſa dentibus.

i Εναλίζεσι. Ex multis huius verbi ſignificationibus nullam video conuenientiorẽ. Quidam purificant: alij cõſecrant: cõceptis precibus diis dicant.

lz Πυετίφθης, πυαρίτης, χυτρίτης, caſeus è coloſtro, ſponte & abſque coagulo concreſcente, factus, dum primum illud à partu lac, in olla qua exceptum eſt, ſuper calido cinere aliquantulum calefit. In delitiis habitum fuiſſe illum caſeum ex hoc Martialis verſu intelligimus, De primo matrum lacte, coloſtra damus.

l Cœnarum corollaria & acceſſiones.

m Edulij genus, de quo paulo poſt.

n Patrem Semeles, quæ mater Bacchi fuit.

PAG. 659. *a* Cicadam.

b à mandendo.

c Εν ὀπισθόποις.

d Locus hic citatus eſt è Stratone pag. 285. Eraſm prouer. *Maſonica dicteria*.

e Finitimis Athenienſibus & Bœotis.

f Conduxit.

g Coquendis & præparandis cæſarum hoſtiarum carnibus.

h Τοῖς τετραδίταις.

i Παραδίμε. Colebatur in veteri foro, quò populus omnis conueniebat. Inde nomen.

lz Αργὰ, otioſa, inertia, in quibus hoſtia non immolatur, ſed frugum primitiæ offeruntur.

l Iudicialia: fortaſſis quæ à rege fiebant cùm ius diceret.

PAG. 660 *a* Primæ generationis, primi æui, & ſæculi.

b Mazas ſubactas oleo & melle.

c Magna, ampla, ſonora.

PAG. 661. *a* Iunius adagio, *Palæphatus nouus* pro κοινὸς, legit, καινός.

b Πυκλόν: ſub clibano, ἐν τῷ πυρεῖ.

c Πεεικόμματα. Sic Græci vocant minutal, edulium paratum ex conciſis herbis & carnibus: hîc minutim ſectas herbas intelligo.

d Quaſi appellantem non audiat, orationem coquus perſequitur.

e Καταρχόμεθα, primitias immolamus.

f Απνῆ, ἀπλωῆ, vtrumque verti.

g Sed eum tantùm qui excellat ingenio.

h Citat Eraſm. prouer. *Sicula menſa*.

i Εν Συαπράτῳ.

PAG. 662. *a* Αντιμαγλαβόντων, qui in conuiuiis parandis æmulam operam locant: qui cœnarum apparatum redimunt.

b Ad manus, & gladiorum vice, cultros ventum eſt, in ea rixa & maledicentia.

c Ad rogum: cultro confoſſum & interemptum ab æmulo.

d Locus hic citatur lib. 4.

e Χλοιὰ: Alij viride condimentum.

f Exultantis.

g Exuta membranis.

h Ad necem vſque diuexaſſet.

¶ *Mattyan geſtans.* Mactea vocat Suetonius in Calig. c. 38. *Quo metu iniecto, cùm iam & ab ignotis inter familiares, & à parentibus inter liberos palã nares nuncuparetur, deriſores vocabat, quòd poſt nuncupationẽ viuere perſeuerarent, & multis venenatas mactleas miſit.* Mart. *ſed te mactea ſola iuuat, non, iuuãt.* Tertul. lib. de Teſtim. animæ. *Vocas porro ſecuros, ſi quando extra portam cum obſonis, & mattæis tibi potiùs parentans, ad buſta recedis, aut à buſtis dilutior recedis.*

i Apud Senecã patrẽ. Controuerſia quarta libri noni, Sabinus orator, libidine ac gula infamẽ quendam, Turdũ, Mattyan, vocat (Mattean in vulgatis libris legimus) nempe ganeonẽ, cupediariũ, guloſum, & huius lautiſſimi cibi fortaſſis auidiſſimum. Quidam πρὸς τὸν ματτύον putant alluſiſſe Sabinum.

PAG. 663. *a* Farinam coctam cum oleo & aqua.

b Menſam tripodem, mactram, lancem, offam.

c Vide prouerbium, Τπερμαζᾶν: & Eraſmum prouerb. ματτυάζειν. Suprà Mattya Laconica qualis eſſet, declaratur.

d Μύπον: Alij, μυττώπον, quod probo, Alliatum.

e Qui fœdam & deteſtabilem venerem in ore patitur, & fellator & ſpurcus, ſiue ſpurci oris dicitur, is λέπει, deglubit: qui verò id agit Latinis irrumator, appellatur: Græcis ἀσελγής. De Tiberio in Atellana olim vulgata: *Hircus veſulus naturam Capreis liguris.*

f Cibus lautus.

g Elebete, vel olla in qua coquebantur.

h Hoc à ſeruo dici puto, qui vellet, poſteaquam herus abiiſſet cubitum, cum conſeruis comeſſari.

i Conuiuium.

lz Alij Πυραίῳ: foculo quo ignis fertur.

PAG. 664. *a* Supra pag. 241.

b Tragicos, quos à pari numero stellarũ Pleiadas vocatos fuisse ait Strabo lib. 14. Brodæus cap. 15. 5. obseruat.

c Ad verbum, cum eo otiari.

d Μουσικωτάτου: elegantissimi, scitissimi, lepidissimi.

e Significare videtur hæc dictio quod nos collationem vocamus.

f Cibum confectum ex lacte, semidalide, adipe suillo, coctum in folio ficus.

g Cibum ex lacte, melle, caseo, amylo.

h Hœdi, porcelli, agni, &c.

i Suilla, de qua vide Plin. cap. 36. 11.

k Iaculis & telis perito.

l Lupinos, & cætera quæ ad Hecates cœnam, & Manibus mortuorum, olim in triuiis ponebantur.

m De illis suprà.

EX LIBRO DECIMOQVINTO ATHENÆI ADNOTATIONES & emendationes.

¶ Mihi facundi, &c. Homer.

Iliad. --- τίσι δὲ Νέστωρ
Ἡμενος ἀνόρουσε, λιγὺς Πυλίων ἀγορητὴς
Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.

PAG. 665. *a* Λύεσον. Alij, λίτεσον: nitrum aqua dilutum, manibus abstergendis.

¶ *Vt affundam venio*, &c. Seneca epist. 84. *Panis deinde siccus, & sine mensa prandium, post quod non sunt lauandæ manus. Lampridius in Heliogabalo. Parasitis in secunda mensa sæpe ceream cœnã, sæpe ligneam, sæpe eburneam, aliquando fictilem, nonnunquam vel marmoream etiam, vel lapideam exhibuit, ita vt omnia illa exhiberentur videnda de diuersa materia quæ ipse cœnabat, cùm tantum biberent, per singula fercula, & manus quasi comedissent, lauarent.*

b Indicat alium seruum famulúmve loquentem.

¶ In more id fuisse apud veteres ostendunt hæc Senecæ verba Contr. 2, lib. 9. Inter purgamenta & iactus cœnantium, & sparsam in cõuiuio scobem, humanus sanguis euerritur, (non, vt vulgo legunt, cuertitur.)

c Τὸ σκολιόν.

d Eras. prouer. *Carica musa.*

e Musicum instrumentum.

f Conuiuis.

PAG. 666. *a* Iulius oppidum insulæ Cei, Erasistrati patria. Suidas. Pollux in eo significatu ab Aristophane dictum fuisse scribit, vt non tam acerbè fuerit medicus reprehendendus.

b In Insania cuius testimonium citatur pag. sequenti.

c Stulta & alienæ prodere.

d Λάπαγες, humoris epoti reliquiæ, quas per lusum pauimento illidebant, vt sonum ederent: vel in Cottabum relapsuras sursum proiiciebant. Illisus & ictus humoris effusi, πλῆξα vocat, ad verbum, arcus siue telas & sagittas.

e Pag. 479.

f Peluim humi positam fluitantibus Cottabis.

g Exigui poculi genus.

h Huius ludi & peritissimus & scientissimus.

i Καπύλοι, ἀπὸ τῆς κατάγειν deorsum euntes, ac pessum. Ex iis quæ sequuntur res innotescit. locus hîc citatur suprà pag. 489.

k Hæc etiam citantur pag. 489.

l Plastinx, funis, ab extrema vtrinque transuersa virga nexus, cui cottabus appenditur.

m Ligneum cottabum sic appellat.

PAG. 667. *a* Digito Plastingẽ tangit & mõstrat.

b Ferreum stilum sic vocat, in subiectæ peluis medio extantem, quem feriri oportebat à demisso cottabo.

c Circumstantium spectatorum.

d Suprà pag. 263. Manes serui nomen est.

e Describitur alter Cottabus, qui fiebat vino in sublime iacto, quod in vas subiectum recideret.

f Alij ἀπαγκύλλα. Curuaturam: manus scilicet.

g Mortuorum & insepultorum ossa colligentibus.

h Qui manu curua fiunt, & proiiciuntur.

i Quem mutilatum ab EVrymacho queritur.

k Addit Pollux, myrteos ramos & pilam.

l Potionis residuum.

m Πελονιπλήρα, pelluuium.

n Delubrum.

PAG. 668. *a* Citantur hi versus pag. 48. Argumentis iis poëta colligit, quosdam Cottabo dum luderent, oborta rixa, pallas mulierum diiecisse, cottabum euertisse, albos calceos luto maculasse, & tumultu nondum sedato arma sumpsisse tanquam rursum pugnaturos.

b Vide quod est notatum pag. 489.

c Meæ suppellectilis: meorum vtensilium.

d Iucundissimus strepitus, ac tumultus. Sumptum à latage Cottabismi.

e Vt Cottaborum euentu magis minúsve se amari tanquam diuinent.

f Menela & Agamemnonis patre.

g Callippi versus non ostendunt aliud fuisse illius Cottabi genus, sed diuersum præmium.

h Placentæ genus.

i Pag. 489.

k Alij Campylione.

l In quibus sederent & spectatores, & post iactum lusores pag. 479.

m Qui potãtes excitet non aliter quàm eos qui pila ludunt, follis. Sic libro 5. Parasiti conuiuatoribus ita se præbent, vt follem eo ludo certantibus.

n Eadem metaphora hîc pilas vocat, qua supra folles.

o Per quem humor proiectus delabitur.

PAG. 669. *a* Οἰνοχοεῖν.

b Conuiuator. Alludit ad Phæaca qui rexit nauis Thesei proram.

c Sua magnificentia & liberalitate poëtas inuitat ad canendum.

d Vide prouerbium apud Erasmum, σύφει subulci vox sues ducentis, dissono grunnitu vociferantes.

e Eximiorum poëtarum, qualis Homerus fuit, scripta diligenter euoluentibus.

f Quæ supra de Cottabo sunt exposita.

g Πεπλόμβοι, tanquam excocti, placidi, minime vultuosi: Quidam πεπλόμβοι, pro πεπλόμβοι, metri gratia, aduolate.

h Χαρίτων χάεισα: Elegans hæc duplicatio vocabuli multam venustatem ac gratiam significat.

i Modestiam, temperantiam, frugalitatem, cõstantiam, & alias id genus virtutes.

lz Nempe labefactæ & deiectæ constantiæ,firmitatisque animi.

PAG. 670. *a* Quas molimur & agimus.

b Eos,sub.quorum coronæ dissoluuntur.

c Animo etiam poculorum hilaritate anxio, & perplexo,dum amores cogitat.

d Se dedicant,offerunt, & veluti consecrant.

PAG. 671. *a* Ψαμμακόσιοι.Vide prouerbium,*Arenam metiris.*

b Numerus huius secundi conuiuæ binarius est: quæ dantur triginta sunt.Bis 30.efficiunt 60.

c Ter viginti,sexaginta.

d Quater quindecim,sexaginta.

e Quinquies duodecim,60.

f Sexies decem 60.

g τῷ φάσματι:in Spectro:

h Te dementarunt,ad insaniam adegerunt.

i Apud Plautum in Mercatore Charinus:Non ego idem facio, vt alios in comœdiis Amantes vidi facere, qui aut nocti,aut diei, aut soli, aut lunæ miserias narrant suas,&c. Medeæ nutrix apud EVripid.vt Cicero vertit 3.Tuscul.*Cupido cepit miseram nunc me prologui Cælo atque terræ Medeæ miserias.* Victorius cap.7.4. Var.Erasmus in prouerbio, *Cælo ac terræ loqui.*Citatur & hic locus pag.104.

lZ Iunius adag.*Spinas colligere.*

l Sic legit Natalis. Nec inter desides sunt hæc decentia, Vbi ferunt virum vocatis victimam Mactare monstrantem, futura in crastinum Quæ cœna sit:venalia inde ponere Quæ non saturis videnda prodidit. Itaque præter hæc Græca nostri exẽplaris, ἀλλ' ἐν Τειβαλλοῖς ταῦτα γ' ἐστὶν ἔννομα οὗ φασι τὸν ζῶντα τοῖς κεκλημένοις δεῖξαι' ἰδεῖν, aut hæc,aut similia in exemplari suo legit: δεῖξαντα ἰδεῖν ὁποῖα καὶ εἰς ἄνειον γένοιτο δεῖπνα, ἐξῆς τὰ παῦτα ὠνητὰ γὲ πρεπιδίναι ὅσα αὐτοῖς πρὶν ἐσορᾶν, δεθῆ. Apud Triballos etiam illicita hæc fuerint, vbi aiunt, eum qui sacrum facit, vocatis ad id amicis, Cùm ostenderit, quod vel in crastinum vsque ad cœnandum satis sit, venalia deinde illa omnia exponere, quæ antea videnda præbuerat. His versibus poëta notat Triballorum mores inurbanos, agrestes, rusticos qui amicos inuitatos ad sacra, conuiuio non accipiant, sed hostiæ carnem mactatæ vendant, quasi Democritus esset æquè inciuilis, qui inter epulas mercedem petat explicatæ quæstionis,ab amico.

m Mulsum.

PAG. 672. *a* Leleges Asiæ populi, origine Græci, insulas primùm tenuerunt, deinde partim in Mysia consederunt ad Adramyttenum sinum, partim in Ioniæ tractu Cariæ proximo. Mileton Ioniæ caput Lelegeïda olim vocarunt.Plinio Leleges, Locri Epicnemidij, ad Cephissum fluuium.

b Lydis. Tyrrhenus Atyos Lydiæ regis filius, Lydorum partem,fame & egestate coactam ad quærendas nouas sedes eduxit, & post longos errores in Italiæ regione collocauit, quæ inter Macram & Tiberim sita,inde appellata est Tyrrhenis.

c πραϊτέων ὁρμῶν.

d Τοῖς ψαισοῖς.Ea fiebant è farina oleo subacta.

e Tyrrhenos,qui sacrilegium commiserãt,imagine deæ surrepta. Caras fuisse hic dicit, Lydios omnes aiunt.

f Prometheum, à Ioue cui fatum de Tethidis filio aperuerat, ea conditione liberatum aiunt, ne impune peccasse videretur, vt annulum ferreum incluso saxo, & coronam gestaret:Plin.cap.1.33.& prologo lib.37.Rhodiginus cap.19.6.

g Ioui per ludibriũ ossa pingui tecta appositi sset,Mineruam de stupro appellasset.

h Δεδεμμένος:vel colligatis coronamentis & floribus texta.

PAG. 673. *a* Vel, iis qui deam colerent ac venerarentur.

b Samius.

c Ad verbum: Agrum mihi adblandiri volo, non vrbem.

d Vt læto exporrectóque vultu excipiat aduentantem.

e Samiorum tyranni.

f Ad verbum equorum agitatore.

PAG. 674. *a* Lacuna hîc fuit exemplaris typis editi:quæ sequuntur fere omnia è codice Vaticano manuscripto restituta & inserta sunt.

b Προμάχων. Natalis. πρόμαχοι, antesignani, qui aliis:præliando præeunt. placentæ genus. Quodnam id festum esset,nondum reperi.

c Visci genere, arboribus innascentis, σίλιδι. in nostris codicibus, σελεγγίδι. Apud Theophr. in historia σλέγδυς, tritici genus. Fortassis legendum, σλέγδιδι.

d Quòd odoris halitum, & tanquam suffitum, ex inferiori parte afflarent.Hodiè Sequani funiculis interulæ lineæ ad ceruicem pendulis florũ serta etiam adnectunt.Vide posthac.

e Apud Pollucem legimus Sappho & Alceum vsos fuisse coronis ex anetho,& apio.

f Quia de nobis sit bene meritus.

g A priscis inuentam.

¶ *Qui sacris operatur.* id est, qui dum sacra facit, quidpiam à Diis poscit.Nam quod ait Turtull. lib. de Corona mil. Apud veteres Coronarij supplices fuêre.

¶ *Potu adolescentes*: &c. Sic Euripides in Ione, χρυσέοις δ' ἐν μέσῳ σατλίῳ κρητῆρας ἔστεψε. Virg. 1. Æn. *Crateras magnos statuunt,& vina coronant.*Turnebus exponit, Craterem floreis coronis cingunt & ornant, argumento sumpto ex istis aliis poëtæ versi- *At pater Anchises magnum cratera corona Induit, implenitque mero.*Tibull.*Coronatus stabat & ipse calyx.*

h Supplet quod ob deformitatem deest, ac desyderatur:tanquam pulchros commendat.

PAG. 675. *a* Perfectum vt sit,quod deo consecratur.

¶ *Decurtamus nos.* In luctu Romani barbam alebant. De hac re vide Plutarch.in Probl. *In simili causa Græcorum fœminæ tondebantur, viri capillum summittebant.* Apud Sueron.in Calig.cap.5.Mortuo Germanico Parthorum reguli, ad indicium maximi luctus barbam posuerunt & vxorum capita raserunt.

b Vide suprà paginam 488.

¶ *Hederacea præcipuè corona.* Tertull.lib.de Cor. mil. Librum eundem apud Ægyptios Osirin,Harpocration industria hederatũ argumentatur, quòd hederæ natura sit,cerebrum ab helueo defensare.

PAG. 676. *a* Ex hoc loco possumus coniicere florem panniculámve papyri cœnosum & putre quidpiam ac iniucundum olere.

b Sic Pollux exposuit.

c Cap.vltimo lib.6.hist.

d Pro,Rosacea,Violacea corona:ex Rosis Violis corona.

PAG. 677. *a* Ἀλληγορικῶς, vbi primùm ex me

vos

vos id cognoueritis, subnectam aliud scitu dignissimum.

b Victoriæ triumphíque indicem egregiam.

c Cùm probabilius sit τὸν στέφανον, ἀπὸ τῦ στέφειν originem habere.

d Medicis hypoglottis aliud est: nempe medicamentum vtile tussi, quod sub lingua & in ore continetur, vt paulatim liquescat.

e Taceris, quasi lingua calceorum ansis & vinculis sit obstricta, vel calceorum solis compressa.

f Ego sic dictam puto quòd proximè mentum, in Rumine ipso, sub lingua, collocaretur. Vide post. hac pag. sequen.

g Partem colli ambientem, in qua sunt oris & faucium angustiæ, ὁ ἰσθμός.

h Τοῖς παγλωσσοῖς.

i Polluci, μεσόφρυον, & μεσώπιον.

k Non Istmiacam.

l Aquis stagnantibus, campis inundatis flumine.

m Albus Dioscoridi, & Theophrasto.

n Quos vel ciuitas, vel imperator, musarum cultoribus, & humanioris literaturæ professoribus assignabat. Τὸν ἐκ μυσῶν, ἀπτῆσιν: fortassis, ἐκ μυσείου. Nam quod ait Philostratus, μυσεῖον ἢ τράπεζα Αἰγυπτία συγκαλοῦσα πὰς ἐν πάσῃ τῇ γῇ ἐλλογίμους: Ægyptia mensa qua excipiebantur viri toto terrarum orbe elegantes, præclari, & eloquentes. Iunius adagio 2. Cent. 7. suprà. ¶ Strabo lib. 17. μέρος δὲ βασιλείων μέσον ἐστὶ καὶ τὸ Μουσεῖον, ἔχον περίπατον καὶ ἐξέδραν καὶ οἶκον μέγαν. ἐν ᾧ τὸ συνέδριον τῶν μετεχόντων τοῦ Μουσείου φιλολόγων. ἐστὶ δὲ τῇ συνόδῳ ταύτῃ καὶ χρήματα κοινὰ, καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ ἐπὶ τῷ Μουσείῳ τεταγμένος, τοτε μὲν ὑπὸ τῶν βασιλέων, νῦν δὲ ὑπὸ τῦ Καίσαρος. *Regiarum pars est Musæum, in quo fuit ambulatio, ad consessus exedra & ampla domus, in qua simul bonarum artium studiosi homines participes Musæi, cibum capiebant. Est autem ei conuentui ac sodalitio, tum pecunia communis, tum sacerdos cunctis præfectus, olim à regibus, nunc à Cæsare.* Musæi Alexandrini Suetonius in Claudio meminit cap. 42. Iulius Capitolinus in Gordianis Athenæum vocat, itémque Lampridius. Spartianus autor est, Adrianum Imperatorem solitum in hoc Alexandriæ Musæo, professoribus quæstiones multas proponere, & propositas dissoluere.

o Vt Lugdunenses, flores omnes, Rosas.

PAG. 678. *a* Fiebat ex Elichryso & Cypero. paulo post.

¶ *Iunoni Lacones imponebant.* Vite coronatã Iunonem fuisse, ex Callimacho medico scribit Tertull. lib. de Cor. militis, & Argis signum eius dicatam, redimitum palmite, subiecta pedibus leonis pelle, tanquam exuuiis Bacchi & Herculis priuignorum insultaret.

b Vnguentis delibutum. Lege ἀμφὶ κόμῃ. Versus poëtæ cuiusdam.

c Argiuis pugna victis. Herodotus lib. 1.

d Versus de diis & heroibus compositos.

e Suprà.

f Vocabulis sparsim & nullo ordine collectis.

g Suprà. Hæc inartificiosè repetita suspicionem ingerunt, hunc totum librum esse confusum, ac perturbatum.

h Coronam plicatilem, siue pactilem Plinio, siue plectilem, Plauto.

i Limatore, Irrisore, Nasuto. Hæc de fure dicuntur.

k Sub. gestabat, vilem, minimè sumptuosam.

l Sub. adfuerunt.

¶ *Amplas, grandes, crassas.* Tertull. lib. de Cor. mil. Sed & alias Liberum principem coronæ planè aureæ, in qua ex Indis triumphauit, etiam vulgus agnoscit, cùm dies in illum solemnes, Magnam appellat Coronam.

PAG. 679. *a* Locus mutilus. Hæc nihil pertinent ad anxiam philosophorum inuestigationem, sed eos potius arguit, qui neglectis honestis rebus seruiunt abdomini, & luxui.

b Lib. 7. Antiphanes laudat γλαύκου κράντον ἔνυδρα μέρη ῥάχεα. Suprà.

c Vide prouerb. *Glaucus comesa herba habitat in mari.*

d Antedon Bœotiæ oppidum, Glauti patria. Pausanias lib. nono.

e Coronas vendentibus.

f Ἀκροφόειον: nostri codices: ἀεροφόρητον.

g Quoniam illis fiunt ex eo coronæ.

h Arundinaceo caule sustinetur.

i Struthij flos æstiuus exoptare videtur teporem ac clementiam veris, qua anni parte luscinię canunt. Plinius cap. 3. 19. Struthium in Asia & Syria gignitur, saxosis & asperis locis: caule ferulaceo, tenui, cibis indigenarum expetito, tingente quidquid sit cum quo decoquatur. Folio oleæ. Floret æstate, grato aspectu, verùm sine odore: spinosum: caule lanuginoso. Semen ei nullum, radix magna, ad quem dictum est vsum conciditur.

k Cap. vltimo.

l Defunctorum sepulchra floribus, sertis, coronis, olim spargebant. Pothon album quiddam esse volunt Iasminum: cæruleum verò Campanulam cæruleam.

m Sic alij: EVbulus coronas etiam alias ita recenset: A. Ægidium tu coronam è floribus, admodum variam, &c.

n Ἐλίκτοις.

o Fortassis Tanium: vnde Taniticum ostium.

p Ad verbum, purum: ἀχρόν.

PAG. 680. *a* Ægyptiæ, de quibus Theophr. cap. 3. 4. hist.

b Quòd toto fere anno & floribus suis, & alienis coronatæ spectantur illæ spinæ.

c Osyridem fratrem, iustissimũ AEgypti regem, is interfecit, & crudelissimè discerpsit. Vide Diodorum lib. 1. Bibliothecæ.

d Aspectu pulcher. Theophr. cap. 3. 4. hist.

e Vt sub Memnone filio suo, qui Priamo auxilium tulerat, militarent.

f Diodorum lib. 2. Herodotus li. 2. ante Amasin Apricum regnasse tradunt, qui ab Amasi prælio victus sit, & regno spoliatus. Herodotus in ea historia cuiusdam Patarbemidis meminit, ab Aprico missi ad Amasin, sed qui rex non esset.

g Condicta & compacta mercede factas.

h Χορδαὶ. Significat & hæc vox illos è quibus chorus conficitur.

i Castori & Polluci.

k Psaltriam.

l In nostro codice, ἄμετροι: alij ἄμητροι, quòd sponte nascantur, absque matre: alij εὔμετροι, sonoræ, alij ἄμεροι, pro ἠμέροις, blandæ.

m Plin. cap. 11. 21.

n Alibi legitur, ἰμερομαλὲς.

o Albam violam bulbosam, notam herbariis

omnibus. Est & autumnalis, picta Clusio & Dodoneo.

p Quidam: Vel paulo post, Phlomon: & quam luteam siue flammeam violam nuncupant. Hæc lectio si admittitur, Phlomos ille Primula veris fuerit: quod & herbarij putant.

q Officinarum keiri.

r Plinio Codiaminon, Dodonæo, Pseudonarcissus luteus, Gallis *Porrion*. Leirion pinxit Dodon. lib. de Flor.

s Officinis, lilium conuallium.

t Officinis, stœchas citrina.

u Pratensis, vulgo Pulsatilla.

x Aliis Aquileia: aliis flos trinitatis.

PAG. 681. *a* Iunoniam coronam pag. 678.

b Loto vrbanæ, ac syluestri, luteus.

c Cap. 6. 6. hist. Lilij genus hoc esse volunt. Coronam regiam, à multis depictam.

d Cosmosandalum siue Cosmosandatum herbarij quidam esse putant Irin Illyricam: quidam Tulipam purpuream.

e Sic coronam vocat è cosmosandalis purpureis.

f Hinc licet cognoscere, obsidibus capitis operimentum fuisse olim purpureum, vt ab aliis discernerentur: & hac nota illos prodente, minus fugam tentarent.

g Purpuream, albam, puniceam.

h Quòd flos humi iaceat.

i A ferrugineo colore floris.

l Cap. vltimo.

m In opere, de excindendis radicibus, Herbario.

n Audiendum hoc de Serpyllo Zygi Dioscoridis, quod est Thymum nigrum Narbonense.

o Cap. 7. 6. hist.

p Insula.

q Siciliæ monte.

r Insula sita ex aduerso Cretæ, Veneri sacra.

s Cap. vltim. 6. histor.

t Cap. 7. 9. hist.

PAG. 682. *a* Apud Dioscoridē capite de Chrysanthemo, & Buphthalmo, Chlacas. Est ergo Chlaca aureus Chrysanthemiflos: Butomi fortassis, quem appellāt Acorum vulgare, florem innuit.

b ἐν ἀγρασίνῳ.

c cap. 2.

d Oppidum Macedoniæ. ¶ Apud Herodotum lib. 8. in Macedonia, horti qui Midæ fuerunt, Gordij filij, rosam gignunt foliorum sexaginta, odoris suauioris quàm cæteras.

e Monte vicino, Plin. cap. 4. 21.

f In flore.

g Croco Cyrenaico vitium, quòd omni croco nigrius est, & celerrime marcescit. cap. 6. 21. Plin.

h Vide an hæc vox ducatur ἀπὸ τῆς ὀμφάλου, an ἀπὸ τῆς ὀμφῆς, id est, diuino afflatu, & voce.

i Sub. locum circumdabat, aut aliquid aliud eiusmodi.

k Cæli custodes, & ianitrices, Pausaniæ.

PAG. 683. *a* Leucoion.

b Flammeum. Phloginon Theophr.

c Effossa terra.

d Quæ in Oleno vrbe Patris vicina colitur. Aliud est Olenium sidus pluuiale, nimirum, Capella.

e Rosis commodè nutriendis: à Niso rege sic appellantur.

f Pamphyliæ oppidum vnguento rosaceo nobile. Plin. cap. 1. 13.

g Tenedos.

h Solidam & minimè reciſam plantam.

i Rami, surculi croceis corymbis onusti, quales sunt hederæ χρυσοκάρπου.

k Ad verbum, elata fronte.

l Extantibus in medio luteis apicibus.

m Eam veluti clauam in medio luteorum Apicum assurgentem, vtcumque similem asini pudendo innuit.

n Chelidonium, minus intellige, quod statim primo veris tempore florem emittit, iride tum solùm germinante.

o Lychnitidis. Verbasci genus hoc est, flore aureo, formoso.

p Buphthalmi.

q Caltha siue Calendula.

r Ad exortum solis aperitur, illóque abeunte comprimitur, ideo vocata Solsequium.

s Aquam. Sic ad aquam subiectam pendulum solet serpyllum se demittere Theophr.

t Canescentem roris modo.

PAG. 684. *a* Capitis vasculum.

b Ὀλυμπίων ὀρίων.

c Hæc Nicandri non sunt, cuiusdam adnotatoris, & scholiastæ, quæ tamen præteriri nolui.

d Τῆς λιβάδου.

e Hinc cognoscas, filicem antiquis etiam fuisse coronariam.

f Chrysanthemum.

g Cùm à Plutone rapta est.

h Pinus.

i Gladiolos in genere vocat plantas omnes, quarum folia cultello similia sunt. Venustos flores hæ pleræque omnes edunt.

k Hæc scoliastæ sunt, additicia, & superuacua.

l Vel Chrysocomon, vel Chrysanthemon, vel Chamæmelum aureo flore.

m Γεγυποπώγωνα.

n Xenophon lib. 1. Institutionis Cyri scribit, Persarum pueris pro cibo panem dari, nasturtium pro obsonio, & aquam è flumine vt hauriant, cothonem vasculū. Apparet inde viris fortibus, qualis fuit Agesilaus, gratum esse nasturtium. Erasm. prouer. *Ede nasturtium.*

o Cap. vlt. lib. 7. hist. Integram orationem Theophrasti Athenæus non adscripsit.

p Nescisse Athenæus videtur Ambrosiam esse plantam sui generis, diuersam à lilio.

¶ *Timachidas* &c. De Ariadnes corona hæc Tertull. lib. de Cor. mil. *Ariadnæ sertum exauro & Indicis gemmis, Vulcani opus Liberi munus: post & sidus.* Idem scribit & Higynus & innominatus quidam autor Commentariorum in fragmentum περὶ φαινομένων Arati, ex quodam qui Cretica scripsit.

q Plinij & Theophrasti Thesium cichorij genus amarum, & asperum, ab hoc diuersum est.

PAG. 685 *a* Tam blandè quàm lenis est floris maluæ color.

b Tam concinnè, quàm bellus est cosmosandali flos.

c Noster cod. Aspalathos: molle epitheton spinosæ ac senticosæ omnino plantæ, non conuenit.

d Μεταφορὰ. Ornatur, redimitur, cingitur, ἐρίπεται. Citatur hic locus & paulo ante.

e Quidam, & anthrisci iuba.

f Falsis notis compuncto.

g Nata

g Natalis videtur legisse, Δαμεισῆ vel πακισῆ, Ægyptij viri proprium nomen esse puto.

h Adoptato, Relegato

i Vnà cœnantibus.

PAG. 686. *a* Fata, Parcæ noxæ. Natalis legit χρήσσιας: Cretensibus fœminis: quidam, ἐπιγραφομένοις Κρησί.

b Επίκοπος: castigator reprehensor: si ἐπίκωπος nauticus, vorax, molestus.

c Lurco, helluo.

d Lautiorum mensarum sectator.

e Nullo habito florum discrimine, sine delectu, & temerè nexa.

f Aristophanes.

¶ *Coronas afferre duas huc probas.* Vide quæ adnotata sunt posthac.

g Inexpectato & repentino casu.

h Μαγγανείας, incantamentis, veneficijs, præstigiis.

i Apud Xenophontem, χρησῶν, non legitur.

PAG. 987. *a* Phaonis.

b De Apelle & Protogene id narrat Plinius. Quare malim legere, pictis quibusdam tabulis.

c Hoc εἰρωνικῶς, quia solos esse beatos se prædicarent Cynici.

d Iliad. κ.

PAG. 668 *a* Iliad. 2.

b Ἀπὸ τῆ ἀναδυμιάσεως.

c Liquor stillans è Myrrha pingui, ac recenti, expressa prælo.

d Τεθυωμένον.

e Iliad. ξ.

f Τῷ ἱματῷ. Alias hæc vox significat subtilem mulieris vestem. Hinc conuincitur error Plinij ca. 13. negantis Iliacis temporibus vnguenta fuisse.

g Nam & Soli in Cypro sunt.

h Amygdalarum.

¶ *Oenanthinum*: Lampridius in Heliogabalo. *Fertur in Euripis vino plenis nauales Circenses exhibuisse, pallis œnanthinum affudisse*, &c.

PAG. 689. *a* Cuius in eo conficiendo maxima cura & diligentia fuit.

b Quod fit è Fœno Græco.

c Tam alba, pura, nitida, vt ex argento videri possit.

d Vnguentario vase è Cyprio marmore exculpto.

e Quæ fiunt è succis & oleo, simpliciora: ἀλείμματα, quæ ex multis odoribus maceratis, operosiora.

f Πρὸς στόμαχα. Significat & hæc dictio gulam, ac os ventriculi.

g Quæ odore caput implet, & grauat.

h Laudatissima Dioscoridi è Cilicia, Syria, & Phœnice.

i Labruscæ flos,

k Citatur & antea hic locus pag. 553.

l Et manus suprà pag. 553.

m Hæc citantur & p. 410. Apud Plinium M. Otho Neroni monstrauit pedum vestigia vnguentis tingere. Diogenes aliquando vnguentatis pedibus incessit: quòd à capite odor in aërem dissipetur, à pedibus verò in caput recta feratur. In Aulularia Plauti, Myrobathrarij sunt qui calceamenta muliebria, vt bene olerent, vnguentis imbuebant.

n Λακκόπρωκτε, εὐρύπρωκτε, turpia passe, καταπύγων. Vox abominandæ & flagitiosæ libidinis.

PAG. 690. *a* Faceto ac gratioso.

b Feruido, acri, ardente.

c Ψυκτήριος, poculũ quod vno haustu ebibebatur. id significat, vnguentis madentem, vinosum & bibacem summos honores & opes consecutum.

d Vel, Sardibus aduectum: vel, Sarda gemma inclusum.

e Peloponnesum.

f Sacra Matris deûm celebrantibus.

g Φάσκωλος: cista, arca, marsupium.

h Pagina proxima: Sagda.

i Τελμισσεῖς, Cariæ gens. τελμισσὸς, oppidum Lyciæ dictum à Telmisso filio Apollinis. τίλμα, sordes, inquinamentum.

k Folio, lamina.

PAG. 691. *a* Sub contegere, ornare, iussit.

b Odoramenti genus.

c Reginam.

d Capitis muliebri reticulo: omaso reticulato.

e Hæc nonnihil mutata, vt essent clariora.

f Pagina superiore Psagdes. Hæc ineptè repetita delenda puto. Quidam legunt, in Coracisco: quidam in Coralisco.

g Mulieribus infenso.

h Hæc dictio si viri proprium nomen non est, significat è puteo manantem aquam.

i Hæc vox significat tributum ferentem, agrum sibi vendicantem: deductum ad habitandum aliquo.

k Κρητικὸς γενόμενος: Vide prouerb. *Saturnia Lemæ.*

l Purpura infectum. Laconica purpura olim magni pretij.

PAG. 692. *a* Πολύκλινον: quidam legunt πολυκάνητον ὁρμεῖον: quæ aduruntur agitata irruant.

b Aliter de hac re medicis visum, qui canitiem fieri volunt, ob pituitosum alimentum pili, & capitis nimiam humiditatem, caluitium verò, ob defectum, aut prauitatem succi qui pilum nutrit, & capitis immodicam siccitatem.

c Superiori sermoni auctarium lepidum & venustum adiiciam, nempe Amoris laudes.

¶ *Coronas primùm inuenisse.* Saturnum ante omnes coronatum fuisse ex Pherecyde narrat Tertul. lib. De corona mil. Iouem, ex Diodoro, fortassis Titanibus victis, coronatíque solitum Priapum.

d Perrhœbũ fuisse Plutarchus scribit in Quæst. Romanis. Perrhœbi Plinio, Epirotæ Pindo vicini. Apud Gyraldum, Græci de Camese, sorore & vxore hoc prodiderunt.

e Conuiuale carmen significat, quo Harmodius & Aristogeiton tyrannicidæ celebrabantur.

f Poculi genus suprà p. 489. Vide prouerbium: *Bonæ fortunæ*, siue *boni genij.*

PAG. 693. *a* *Si medius crepem.* Vel immodico potu, vel inuidia.

a De hac re vide Victorium cap. 1. lib. 1. Var.

b Νηφάλιον id sacrum vocabatur, ὑδροπότον δὲ, & ἄοινον, quemadmodum οἰνόποτον δὲ, in quo vinum adhibebatur. Exhibebatur id sacrum non tantùm Soli, sed etiam Mnemosynæ, Auroræ, Lunæ, Nymphis & Veneri Vraniæ. Vide prouerbium, *Niphalium sacrum.*

c Citat Suidas in voce Σκολιὸς, Scolon Timocreontis Rhodij. Cuius initium est: ὀφελες ὦ πυφλὲ πλῆτε, μήτε ἐν γῇ, μήτε ἐν θαλάσσῃ, μήτε ἐν ἠπείρῳ φανῆναι.

PAG. 694. ¶ *Scholia verò nuncupantur.* Pindari venustissimum scholion in Corinthias meretrices: vide suprà lib.15.

a Inæqualis.Hæc dictio significat& tortuosum, flexuosum,prauum.

b Flexuosum,tortuosum.Non absurdum fuerit Scolia vocata fuisse, quòd quidam in iis versus, tanquam in orbem, repetiti flectantur, vt apparet ex Scolio Harmodij & Aristogeitonis.

¶ *Scolion quoddam* Circa mensam olim lectos multos velut in orbem collocabant, quibus accubantes conuiuæ, μέλη παρήνια, nempe Scolia canebant; inde, vt quidam putant, vocata, διὰ τὸ πλυναυπὲς ἢ πεπόδιον, quòd cantorum ordo rectus non erat, sed pro lectorum situ flexuosus & obliquus. Alij sic dictæ malunt, quòd non ἐφεξῆς, id est, continentes, & ordine recto,vt alij alios sequebantur, canerent,sed ἐναλλὰξ,id est,permutato ordine,prout placebat ei qui ceciniſſet, ad alterum quemuis citharam mittere.Scolia in tria genera diuisit Eustathius in Odyss. Σκωπικὰ, quale est Timocreontis Rhodij, in diuitiarum & opulentiæ detestationes, vt illud Pindari, χάεσπας τ' Αφεδσιάων ἐρώτων, & quæ pag. proxima leguntur, *Vtinam & apyron aurum sim Glanden sus aliam habet*:ac denique ἐπικήδεια, vt θρηνητικὰ,quę domino mortuo cantabantur à domesticis, Latinorum *naniæ*, & ἐπικήδεια, quæ in eius funere. Scripsere de Scoliis & Ion Chius, Didymus Chalcenteros,Tyrannis grammaticus iussu C.Cæsaris.

c Tritonis,Tritonia,sic dicta quòd circa Tritona fluuium Aphricæ primùm apparuerit.

d Iuppiter.

e Diuersa hæc sunt Scholia.

PAG. 695. *a* Non absimile est huic sententiæ Erasmi prouer.*E terra spectare naufragium.*

b Sic, flexuosum instar serpentis Scolion vocat, sumpserit,canendum susceperit.

c Alludit ad multiplicem huius vocabuli significatum,prauam,peruersam.

d Vide prouer. *Canere ad Myrtum*,& *Harmodij cantilena.* ¶ In canendis scholiis qui Æschyli versus recitabant,myrti ramum tenebant manu: qui autem Homeri,laureum.

e In Panathenęorum sacris cecidisse scribit Herodotus lib.5.

f EVstat. Iliad. ξ. laudibus Aristogitonis hoc metrũ ἐπιλήψιμον recitat ex Simonide:ἦ μεγ' Αθηναῖοι σι φόως γένεθ' ἡνίκ' Αειστογείτων Ιππαρχον κτεῖνε καὶ Αρμόδιος.

g Eras.prouer. *Admati nania.*

h Cùm Hesione à monstro marino liberata, Hercules indignatus quòd mercedem promissam Laomedon non redderet, Ilium obsedit, & expugnauit,Telamoníque Hesionen vxorem dedit,quia murum primus conscendisset. Erasmus prouerb. *Canere de Telamone.*

i Leipsydrium, ab aquarum defectu & penuria sic vocatum, Atticæ locus suprà Pæoniam, munitus ab Alcmæonidis profugis, cùm Athenis dominarentur Pisistratidæ: qui prælio superiores multis cæsis aduersarios illinc eiecerunt. Vide Herod.lib.5.& prouer.*in Leipsydrio pugnas.*

ℓ Sic εὐπατρίδας vocabant Athenienses, vt Patricios Romani.

l Eiusmodi fere est Archilochi distichon p.24. cuius initium:ἐν δορὶ μὲ μοὶ μάζα μεμαγμένη,&c.

PAG. 696 *a* Vuas in lacu.

b Phauorinus in omnimoda historia.

c Atarnea oppidum Troadis. Eius Tyrannus Hermeias, Aristoteli, vt quidam aiunt, amatus, vt alij,sumpta in vxorem vel filia,vel nepte ex fratre, affinis,à Persarum rege veneno sublatus est.

d Τὸ μαλακαυχητεῖαωγεῖν,ἀλγεῖν. Totidem verbis apud Laërtium in Aristotele hic hymnus scribitur.

e Hermeias.

f ἰὼ παίαν.

g Sacer hymnus.

PAG.697. *a* Prouerbij speciem hoc habet.Cur hæc mihi in memoriam reuocas?

b Phœnicios & Syrios versus ludicros, amatorios, ioculatorios, quales *Stanzas*, & *Sonetos* Itali nominant.

c Inde poëtæ ἱλαροῳδοί.

d Τειακοντούτεις. Post subactam ab Athenienſibus EVbœam tales factæ sunt inter eos & Lacedęmonios. Quidam legunt, ὡς τειακοντούπδες, scortorum more: quæ facilè peierant, nec vnquam fidem seruant.

e Vide prouerbium, *Syrbenæorum chorus*, σύρβη, vox qua sues aduocantur.

PAG.698. *a* Longo senio tam absumptus vt videri mortuus possit.

b Parodia est cùm versus paulum mutatur, aut ad similitudinem versus nobilis cuiusdam poëtæ conditur. Vide Henricum Stephanum libello de Parodia,& Leopardum c.12.lib.6.Emend.

c Marinam Charybdin. Voraciſſimum helluonem,immensam voraginem.

d Ferreus,& qui cibũ tam citò conficiat, quàm gladio conciditur: vel qui gladium ferreum possit excoquere:non ab simile prouerbium, *Galli ventrem habere.*

e Quod salo alluitur,nec fructũ,nec sementem profert, ἀτρύγητον ἐστιν, ideóque arida & sterilis humus, tanquam sale consperſa, ἀλίπυρος dicitur. Leopard.cap.241.

f Natalis,ἔωιος,in Viduis.

g Eduxerunt,naui manibus gestantes.

h Nauigare suadet,vt quæstum faciant.

i Βδελυρὲς. Sunt alij multi huius vocis significatus.

k Ραψῳδοῦσι.Eras.prouer.*Malorum Panegyris*, & prouer.*extrema extremorum mala.*

PAG. 699. *a* Argumentum eius Parodiæ fuit Gigantum cum diis pugna.

b Balneorum æneam suppellectilem festiuè sic appellat.

c Virginem,apud Homerum: hic, nouaculam: cultrum tonsorium.

d Apud Homerum,Achilles,Pelei filiihic lutose figule,ἀπὸ τῦ πηλῦ.

e Inde apud veteres λυχνόβιοι, qui dormiunt interdiu, noctu vigilant, lucifugæ. Vide Eras.in prouerbiis.

f Lucernam in qua funiculi duo, ellychniáve accenduntur. vt Polymyxon, in qua multa. Mart. *Illuſtrem cùm tota meis conuiuia flammis, Tóque geram myxos,vna lucerna vocor*, Petronius, sub eodem titulo, etiam lucerna bilychnis de camera pendebat,&c.

g Dictionum significationis enarratore.

h Nautæ maris mediterranei,& laternas lucentes noctu in summa nauis malo, vel in turribus,ac speculis, & ignes qui procul ostentantur, adhuc *Fanal* vocant.

i Adid

i Ad id Vellaunij vtuntur tæda è Pinastris.

lz Balenarum costas intelligit, quibus præfixa esset laterna cornea.

PAG. 700. *a* Hìc φανὸς videtur esse laterna, baculo contóve suspensa, intra quam ardet lucerna, vel candela: Gallis, *Falot*. ¶ Eustathius in Odysseam, vult ad φανὸν accendi sarmenta, πρὸς τὴν δᾷδα tædam. Phrynichus in Ecloga nominum Atticorum, φανὸς ὅτι τὸ λαμπάδος, ἀλλὰ μὴ ὅτι τὸ κεραμίνου λίχνου, τοῦτο ὁ λυχνοῦχον.

b Quid proderit? quid afferet tibi commodi?

c Acetum pro vino: aquam oleo immixtam.

d Candelabrum, quo lucerna sustinetur.

e Eras. prouer. *Accepta candela.*

f πρὸ πρυτανείου.

g Compositititiũ: quod componi & dissolui posset, nimirum vt ad potandum esset facilius. Deest poëtæ testimonium.

h Lignei candelabri.

i Lucernæ è conto seu veru suspensæ. Vide prouer. *Delphicus gladius.* ¶ In Epistola Ciceronis ad Q. Fratrem mentio fit Lychnuchi ligneoli: quod an ξυλοχυχνοῦχον Alexidis, aut ἐλεφαντολύχνιον Theopompi fuerit, disputant.

lz Quòd ex tæda fiant.

l Studiosiùs sacris operante.

PAG. 701. *a* Hoc de leone dictũ suspicor, cuius ea natura est, vt ignem expauescat & formidet.

b λυχνοκαΐαν, δᾳδουχίαν, cùm accenduntur lucernæ.

¶ *Efferte pinos*, &c. Suprà Vlpianus sermoni quem de Coronis habuerat, finem impositurus, ex Antiphane versus duos recitauit, *Coronas afferte duas huc probas*, &c. Hic verò Cynulcus Vlpiani perpetuus obtrectator, exagitator, obiurgator, sub exitum orationis suę de lucernis, ad ridiculam eius imitationem ex Aristophane versum profert, Efferte pinos, &c. Baudani hæc obseruatio est.

c Sumptum à canibus qui dormitum in læuam partem ferè procumbunt, caudam subrus crus sinistrum inflectentes. Versus cuiusdam poëtæ.

d Eras. prouer. *Peri puer.*

e Dianam. Eiùs cantionis partes quinque Strabo libro nono refert, Anacrusin, Ampeiram, Cataceleusmon, Iambos cum dactylis, Syringas. Vide locum.

f Malim παίων, ἀπὸ τοῦ παίειν. Vide prouerbium, *Io Pæan*, apud Erasmum.

¶ *Heraclides Ponticus.* Macrobius lib. 1. Saturn. cap. 17. scribit Apollinem vocari ἰήϊον, ἀπὸ τοῦ ἰᾶσθαι. i. à sanando, vel, ἀπὸ τοῦ ἵεσθαι βέλος ἐκπεμπόντες, id est, ab immittendo: & παιᾶνα vel, ἀπὸ τοῦ παύειν τὰς ἀνίας, quòd molestos morbos cohibeat, vel, ἀπὸ τοῦ παίειν, id est, à feriendo. Obtinuisse tamen cùm sanitatem dari precantur, vt ἰὴ παιὰν per (ἡ) enuntient: id est, medere Pæan: cùm autem in aliquem, aduersa precantur ἵε παιὰν, dicunt aspirata priore litera, id est, immitte & feri. Qua voce ferunt Latonam vsam, cùm Apollinem hortaretur impetum Pythonis incessere sagittis. Vide locum.

g Sacrorum Apollinis.

h Mutantur hic accentus: an rectè, videris.

i Apollini.

lz Solis spondæis constans.

l Non, vt fama est, Hipponacti, qui cùm à mulierecula sic fuisset obiurgatus, Ἀνδρωπ' ἄπελθε τὴ σκάφῳ ἀναξέπεις. iambos scribere primus aggressus est.

m Thuribulum, acerram, aram, foculúmve, in quo fit suffitus.

PAG. 702. *a* Eras. prouerb. *Primum, bene valere: proxima, forma: tertio loco, diuitiæ.*

¶ *Sanitas ex omnibus*, &c. Citat primum & secundum versum huius scolij Maximus Tyrius, sermone 41. aitque, ex ἀρχαίᾳ ἄδεται ἐν εὐχῆς μέρει.

b Læta rerum omnium fœlicitas, & copia, quibus delectamur.

FINIS.

INDEX

INDEX
RERVM MEMORABILIVM QVÆ
IN HIS ATHENAEI DEIPNOSOPHISTARVM
LIBRIS CONTINENTVR COPIOSISSIMVS.

Bacus 201
Abdera fluuius 307
abderæ 323
Abdomen Gaditanum 118
Abies 71
Abolla,tragica veſtis 535
Abramis Niloticus piſcis 312
Abrotonum ſcortum,Themiſtoclis mater 576
Abydeni Mileſiorum coloni voluptatibus addicti 524
Abydos 92
Abylon oppidum in Aegypto 608
Abyrtaca 68
abyrtace,condimenti genus 124
abyrtacum 406
Acacalis, ita Narciſſus etiam appellatur 681
Acanthus 684
acanthus in coronis 680
Acanthillis 65
Acarnan piſcis 356
acetum, quamuis ſolum ſit, Attici condimenti ſpeciem autumant 67
acetum vbi præſtantiſſimum 67
acetum Cleonæum 67
acetum Decelicum 67
acetum foris adhibitũ externas partes:intro adhibitum,ventrem adſtringit 67
acetum ex Loti fructu fit 652
acetum è palmulis elixis paratum 651
acetum Sphettium 67
Aceſa veſtium è Cypro celebertimus textor 45
Aceſtor,parаſiti nomen 101
Achæa oppidum prope Ialyſum, quod tenuit diu Phalanthus 360
achæus 30
achaiæ oppidum Tromelia 658
Acharnus piſcis 286
Achates gemma 207
Achæi Deipna venerati 39
Achæinus panis 109
Is paratur per Theſmophoria, ſacra Cereris ibid.
Achillea maza 115
achilles meracius temperari vult 10
achilles 12.14
achilles etſi vrgeretur, tamen diis ſacrificat prius quàm abiret 179
achilles Homericus lyra mulcebatur, quã ſolam ex Eetionis at ſpoliis ſibi ſumſerat 624
achilles Græcorum fortiſſimus 695
achilles virtutis & laudis amore incenſus mortem oppetiit 696
achillis ſolius ſcutum depinxit Homerus 433
Aciniæ coronæ 680
acinus planta 681
Acipenſer piſcis 136
acipenſer 294
Aconiæ 326
aconitum quare ſic dictum 85
aconi locus Heracleæ vicinus. ibi.
Acragantini Geloni piſcinam qualem ædificauerint 541
eiuſdem Gelonis locus Amalthææ cornu dictus,ad Hipponium oppidum ibid.
idem in horto quodã magnificè extructo, quem confabulationem vocabat, circa Syracuſas,eos qui de rebus publicis cõueniebant audire ſolitus ibid.
Acratopotes heros Munychiæ religioſè colitur 39
Actides 63
Acriſius multa aurea habuit pocula 466
Acroſtolion,nauis pars 203
Actæa 648
actææ veſtes quales 525
actæon 1
acte pulchra,oppidum in Attica terra 272
Acus 86
acus piſcis 305. 319 βελόνη ῥαφὶς dictus 319
Acus Saurides & Ceſtra inter ſeſe valdè ſimiles 323
Acus. 648
Acylusfructus ilicis 132
Adæus cognomine Gallus, dux eius exercitus qui hoſpites & amicos Philippi debellauit 532
Adiatomus Sotianorum Gallorum populorum rex ſexcentos ſibi proximos habet qui cum eo vitam agunt & moriuntur : Siloduni dicuntur ij 248
Adimantus Demetrij adulator,qui tẽplum ædificauit, ac ſtatuas poſuit in Thryo, titulo Philæ,Demetrij vxoris 255
Adipſos & alimos,id. malua 57
AdmetaEVryſthei filia,Argis profuga 672
Adonia feſti dies 229
adonis in lactucis ſepultus fuit à Venere 69
Adramythum & ex eo vnguentum primæ notæ OEnanthinum 688
Adriani in Pancratẽ Alexandrinum poëtam liberalitas 677
adrianus imperator in Libya Alexandriæ finitima ingentem leonem regionem vaſtantem venali proſtrat 677
Adriaticæ gallinæ 285
Adraſte 191
adraſtus 222
aduerſa qui æquo animo tolerat, bona 455
adulatio ars, ac reditus iucundiſſimus 258
adulationis inſigne exemplum ex EVpolide 646
adulator omnium hominum fortunatiſſimus 249
adulator idem cum Proteo 258
adulatores omnes quare humiles 255
adulatoris amicitia non diuturna 255
adulatoris fabulæ EVpolis argumentum 217
adulatorum qui apud Salaminẽ fuerunt, & ex quibus Cyprij,duo genera,Gergini & Promolangæ 255
Æclos,cœna 138
ædium ampliores Homero μέγαρα, δώματα,αὐλιοὶ dicuntur 193. ξεναῶνας καὶ ἀνδρῶνας hodie dici ibid.
AEgeus conſuetudinem habuit cum multis fœminis 556
ægilides ſic dicuntur caricæ quæ ampliores 651
ægilis pagus Atticæ ab AEgilo heroë ſic dictus 652
AEgina à Ioue dilecta 567
ægina liliaceo, myrteo & œnanthino vnguento nobilis 688
æginam Demades orator dicebat eſſe Peirei portus lemam,ac gramiam : Samum,vibis portas : puberes,plebis vestis oppidi veſtem,mœnia : tubicinem, publicum Athenienſium gallum 99
AEgypti oppidum Abylon 680
ægypti oppidum ad eripum fluminis, nomine Tindium, templo & ſpectaculis inſige 679
ægyptia myrtus odoris fragrãtiſſimi 676
ægyptiæ fabæ vis ex Diphilo 74
ægyptij homines olim immolabant, & bellaria victimis multa, pullaſque volucres multas imponere ſolebant 172
ægyptij panis ſunt auidi 418
ægyptij qua ſupellectile vtantur 470
ægyptij Maneron lugent. 620
ægyptij Ageſilaum Lacedæmoniorum ducem, cùm aliis multis, tum coronaria papyro munerantur. 676
ægyptiis imperauit Typhon,quem & Babin dicunt 680
AEgyptiis,vt ad comportandũ ſeſe prępararent,ante omnẽ cibum braſſicam elixam in cœnis comeſſe ſtatutum erat 34
ſub AEgypti ſeptimo rege Ptolemæo omnes diſciplinæ renouatæ 184
ægyptiorum rex Amaſis 580
ægypti rex Partamis 580
ægyptiorum mos cœnæ initio dandi coronas 685
ægyptios quare Dion Academicus vinoſos vocitet 31
ægyptium vnguentum 689
ægyptus abundat amaraco 676
ægyptus flores nullo non anni tempore copioſos,ob aëris temperiem,gignit 195
ægyptus, & in ea Mendeſium & Metopium vnguentum optimum 689
AEgis,clypeus 202
AEgiſthus cur Clytemneſtræ cantorem occidit 14
ægithallorum duo genera, Ficedula, & Melancoryphos 65
ægitallus Elæon vocatus, item à quibuſdam Pyrrhia, & cùm fici maturi ſunt, Sycalida, id eſt, Ficedula, appellatur 65

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

Index in Athenæum.

AEmilianus Maurusius 1
AEneas cùm inter pocula multa Troianis minatus esset, impetum Achillis sustinens pene occubuit 11
ænei 408
AEnos 92
ænus oppidum Thraciæ 419
AEoles vnguenta μύρα & σμύρνα vocant 688
AEolia piscis marinus 322
AEoliæ, coracini 307
AEolica harmonia, qualis 626
AEolum mores 629
AEolum coronæ Hypothimides & Hypothymiades 678
AEschylus 17
pallarum & abollarum decorum ac grauitatem inuenit 21 vinosus dictus à Chamæleone 22 Plutonem vocat Agesilaum 99 iactitabat suas fabulas esse Homeri cœnarum frusta 347
idem cùm in agendis fabulis iniustis suffragiis ab aduersario esset superatus, dixit se tempori suas tragœdias consecrare ibi. primus in tragœdiam ebriorum personas inuexit 479
clarus alias poetices fama, gloriam etiam bellicam epitaphio sibi suo quæsiuit 627
AEschines in Telauge Critobulum vt sordidum & indoctum perstringit 220
Idem Telaugem irridet ibid.
idem in Aspasia Hipponicum Calliæ filium fatuum vocat, Ionicas fœminas quæstuarias omnes 220
AEschines vnguentariam constituit artem sequi 611
AEschines Hermei vnguentarij interceptas possedit facultates 611
eiusdem stuprauit vxorem ibid.
AEsculapius irrisus & expilatus à Dionysio Siciliæ tyranno 693
AEthiops Corinthius sodali Syracusas ob mellitam placentam concessit 167
AEthiopum à Tithono Troiam missorum, cùm Memnonem mortuum audiissent, fabula
AEthiops vnus ex equis Solis 465
AEthra Pithei filia AEgei coniunx 556
AEtoli tanto ad mortem procliuiores quantum cæteri ad luxum 527
AEtolia Meleagridum auium originem sibi vendicat 655
AEtolicũ est vicinorũ res deprædari 253
AEtolus ab OEneo procreatus 35
Agallides meretriculæ nomen Athenis 584
Agallis Corcyræa grammatica 14
Agamemnon Nestorem carne assata donat 9
Agamemnon Phœnici carnem assam dat 9
agamemnon in eadem lance temulentiam & ebrietatem ponit 11
agamemnon in bellum profecturus Clytemnestræ cantorem cur relinquit 10
agamemnon tibiarum sonos audit 16
agamemnon bibax 432
ensis Agamemnonis 488
agamemnon formosus 566
agamemnon amauit Argynnum 603
eidem templum ad Cephisum vbi natare solitus erat ædificauit, dictum Veneris Argynnidis ibid.
Agamemnon apud Homerum hostiam percutit 660
Agamemnon apud Homerum Danais valde timet 688
Agatharchides 29
Agathocles adulator Philippi 259
Agathocles tyrannus aurea vasa ostendens amicis dicebat illa fabricata ex quo figulus erat 466
Agathocleia Philadelphi Ptolomæi amicarum vna 577
Agathonis antitheta & isocola Plato qua similitudine derserit 187
Agathon poeta, Pausaniæ in deliciis & charus fuit 216
Agathon sub Ephemo in festis Bacchi cõrona donatus 217
Agemon Corinthius, pater Alcyones 697
Agenes, mensuræ genus 596
Agesilai corporis breuitas, ob eam à Tacho AEgypti rege irrisus, se mox illi visum iri leonem, cui mus videretur, respondit 619
agesilai apophthegma 657
agesilai vernacula corona nasturtium 684
Agesilao Lacedæmonio, cùm traiecisset in AEgyptum, dono miserunt & alia multa AEgyptij, & coronariam Papyrum 684
Agesilaus quod ad manum habebat bibebat suauiter, quicquid cibi occurrisset fortuitò, sumebat 144
Agesilaus Lacedæmoniorum rex seuerus ac operosus fuit 311
agesilaus ad Hellespõtum barbaros bello premens cùm Asiaticos sumptuosis stolis excultos videret, cæterum imbelles, captiuos iussit exutis vestibus venales per præconem proclamari 550
agesilaus Xenopeitheiam vna cum sorore trucidari cur curauerit 609
Agis patinarum Proteus 345
agis fabula ad Hydaspis ripas acta Bacchanalibus 595
Aglais Megaloclis filia carnis libras duodecim manducabat, panis semodios quatuor, & vini congium bibebat 415
ea in Alexandriæ pompa magna vestes induta magnificas, cristam capite gestans tuba cecinit ibid.
Agneon locus apud Lydos ad quem aliorum virgines & vxores deducebant ftuprandi gratia 515
Agnon Alexandro familiaris crepidas aureis clauis confixas gerebat 539
Agnus aureus Atrei fuit, vt tradit Herodotus Heracleotes, phiala, in cuius medio agnus fuit insculptus 231
Agrestes fabula cùm Aristiõ remp gubernaret acta est, Bacchi festis ludis 218
Agrigentini quidam iuuenes adeo fuere dementati vt in triremi se nauigare ac tempestate agitari crederent, ac ideo vasa & stragula domus foras eiicerent, nauis, vt putabant, exonerandæ gratia 37
Agrigenti domus quædam cur Triremis dicta 37
Agriopes citharæ peritus 596
Agris Rhodius piscẽ assare omnium peritissimus 379
Agron Illyrici rex, quòd AEtolos vicisset nimium gauisus, temulentia, pleuritide correptus interiit 439
Aiax 458
Aiacem, Agamemnon à certamine cum Hectore, boum tergoribus donat 29
Aiaci longa in conuiuio boum terga afferuntur 13
ex Aiacis cruore hyacinthi flos natus 683
Aiacis Telamonij scolion 695
Aiax Telamonis filius, post Achillẽ, vnus omnium Græcorum fortissimus 695
Aiax strenue se gerens occubuit virtutis gratia 696
AEgle Thesei vxor 517
Aixapha placenta 647
Alabastrites lapis 204
Album oui veteribus lac gallinæ 57
Alcæus Mitylenæus 22
Alcæus potus sua carmina condebat 429
Alcæus in reip. gubernationem Arh. Aminiæ successor 218
Alcæus quouis tempore ebrius 430
Alcæus poëta bibax fuit 436
Alcæus Lesbius Sapphus amator 598
Alcæus musices scientissimus idem & fortissimus 627 domus omnifariam armis instructissima ibi.
Alcæus scoliis vsus 695
Alcæus & Philiscus Epicurei Lucio Posthumio consule vrbe ejecti 547
Alcandria Polybij vxor 191
Alcenor gibbus quidam 144
Alcestis probissima 539
Alceras Macedo homo bibacissimus 436 quare infundibulum cognominatus ibi.
Alcibiades in Olympicis ludis curru victor omnibus spectatoribus conuiuium exhibuit 3
alcibiades comessabundus 179
alcibiades libidinis desiderio pruriens 187
alcibiades ibid.
alcibiades cum Xantippe & Socrate dormiuit 216
alcibiades versutus ac polypi mente sese omnibus quos adibat accommodans 533
idem Timæam Agidis vxorem de adulterio interpellauit ibid.
alcibiadei calcei genus ita dicti 534
alcibiades venustus, valido corpore, ac animo generoso fuit 534
alcibiadi tentoria Ephesus suppeditabat, equis alimenta Chij, Cyziceni hostias, Lesbij vinum & quæ ad victum erant necessaria 534
alcibiades ad Anytum comessabundus vna cum familiari Thrasyllo fortunæ tenuioris homine profectus, ei cùm præbibisset, iussit famulis ipsi dimidiam partem poculorum quæ super abaco iacebant deferre 534
alcibiades communi sumptu cum Axiocho Hellespõtum cùm nauigassent, Abydumque peruenissent ambo, communibus nuptiis duxerunt Medontiadem & Xenoceipẽ, e qua nata puella cùm esset ignorabatur vter pater esset 534
idem Lacedæmone cùm Timæam Agidis vxorem stuprasset, & à quibusdam reprehenderetur, dixit se id non intemperantia fecisse, sed quo deinceps stirps sua, non Herculis, Lacedæmone regnaret ibid.
Alcibiades Pausaniæ exemplo Medorum moribus se accommodauit 535
Idem apud Pharnabazum linguam Persicam didicit ibi.
Alcibiades Agidis vxorem dilexit 575
idem Medontidem Abydenam auditione amare cœpit ibid.
idem Medontidem Axiocho in Hellespontum nauigationis comiti vtendam dedit ibid.
idem semper secum ductauit Damasandram & Theodotem ibid.
Alcibiades in Melissa insidiis Pharnabazi occisus 574
ad Alcibiadis monumentum, eius statuam imponi è lapide Pario curauit Adrianus Imperator vbi quorannis bos immolatur 575
Alcides, Alexandrinus musicus 1
Alcinous, quamuis delicatus esset, tamen bubula vescebatur 9
Alcinous 13
alcinous 182
Alciphron Mæandrius 31
Alcippe 191
Alcisthenis Sybaritæ vestis sumptuosa quam confici curant, ad La-

Index in Athenæum.

cinium promontorium in Iunonis celebritate & festo omnes in admirationem traxit 541
Alcmæon matrem interfecit 223
Alcman 31
Alcman poëta fatetur se edaciorem esse 416 captus amore pueri Chæreonis 416
Alcman erga mulieres petulantissimus 601
alcyone filia Agemonis Corinthij 695
alcyones 388
alcyoneus ex Antigono & Demonatus 578
aleipharites 48
aleison poculi genus 477
aleter genus saltationis apud Sicyonios in magno pretio 631
aleuritæ, Syncomisti panes 115
Alexander Aetolus, poeta 620
Alexander Pyrrhi filius 73
Alexander rex Syriæ Antiochi Epiphanij filij suppositicius 210
Alexander rex lenis ac mansuetus 211
Alexander Ptolemæi filius multa sagina obesior adeo est factus vt non nisi duobus suffultus incedere posset 550
Alexander aliquando quadringentos duces in sellis aureis & argenteis veste purpurea stratis sedentes conuiuio excepit 17
Alexander Thebas diruit 19
Alexander in epistola sua ad Philoxenum meminit Theodori & Chrysippi 22
Alexander Magnus cum amicis cœnans 60 aut 70 centum drachmas quotidie impendebat 146
alexander Magnus Asiæ thesauros diripuit 231
Alexander circa Babyloniam pulchra mala nactus iis scaphas impleuit ac imperauit vt eorum iactu pugnarent, vnde illud prælium dictum fuit μηλομαχία 277
Alexander poculum duorum congiorum capax Protea præbibit 434
Alexander poculi maioris haustu, & Baccho indignabundo interiit 434
idem temulentus crapulâ totum triduum aliquando edormiebat. ibid.
Alexander apud Medeum Thessalũ cœnans viginti conuiuis qui tunc accumbebant omnibus præbibit 434
idem cùm aliquando meri poculum ad eũ delatum aspelleret, rogante quodam cur non biberet respondit: Nolle se dum Alexandri poculum ebiberet Aesculapio indigere 434
Alexander ignauus ad Venerem fuit 435
Alexander ludos ad tumulum Caleni instituit, propositis præmiis iis qui plus bibissent 436
Alexander Asia subiugata Persica stola vsus est 535
Alexander se Dianæ assimilauit 537
idem pauimentum exquisitissimis vnguẽtis rigabat ibid.
idem immanis ac sanguinarius ibid.
Alexander sublato Dario, qua pompa suas amicorúmque nuptias celebrarit 538
alexander aureo cubili dormiebat 539
Alexander ad Ioniæ ciuitates & primum Chios rescripsit vt purpuram sibi mitterent 539
Alexãder Attalo, qui dixerat tum demum liberos Philippi legitimos futuros, quia neprem duxisset, calicem impegit, ob quod factum cum matre profugit 557
alexander ad insaniam amore puerorum exarsit 603
ẽdem eunuchum Bagoam adeò dilexit vt resupinus in theatro eum deosculare-
tur ibid.
alexander ad amorem & procliuis & temperans 604
in alexandri nuptiis missæ coronæ æstimatæ talentis decies mille ac quingentis 539
alexandri mater Olympias 659 ab ea per epistolam monetur vt bonum coquum, sacrorum peritum, emat 659
alexandri statua apud Coos 684
alexandro quale erat tabernaculum 539
alexandrum cùm amici exciperent conuiuio, bellaria quæ apponi solent inaurata erant, ac qui illis vti cupiebant detrahere aurum ac abiicere famulis solebant 156
alexandria aurea 20
alexandria pulchra lenticula referta 158
alexandria pulchra 240
alexandria vrbs præclara 673
alexandria pulchra ciuitas 677
alexandriæ Musarum reditus 677
alexandria vnguento nobilis, opulenta 678
alexandrina regia, & quæ in ea animalia nutriri solita 654 Phasiani Tetraones inter cętera illic frequentes, regis etiam cura ibid.
alexandrini musices periti 176
alexandrini cùm ob bella disciplinæ exoleuissent Græcos erudiére 83.183
alexandrini quas arbores Connaros & Paliuros vocant 649
Alexandrinorum coronæ πλακτοὶ seu tortiles 679
Alexandrinus poeta Pancrates 677
Alexarchi ad Cassandri duces epistola 99
Alexarchus Cassandri Macedoniæ regis frater multarum dictionum fictor ineptus 99
idem Vranopolidis conditor ibid.
alexes poeta, quem Cynædologon vocant 620
alexides parasitum coepulonem primus appellauit 235
alexidis locus explicatus 689
alexis 18.21.23.29.40
alexis poeta catillo fuit 314
idem interrogatus quidnam libentissimè comederet, respondit spermogos tostos ibidem.
alexis Tarentinus rapsodus in nuptiis Alexandri dexteritatis suæ specimen exhibuit 538
alica 56
alica ordeúmve vt paranda 120
alinos 619
allabes piscis genus 312
allantas coquus ditissimus 79
allio cum rosis nulla societas 676
allium 648
alosa 355
alosia festi dies Eleusinæ 593
alpes montes 681 de lacu magno circa eos florum suauissimorum ferace ibid.
alphestæ quales pisces 281
alphestæ cur dicti incontinentes ibid.
alphestæ, pisces 308
alphestis piscis marinus 319
altephiæ vites vnde 31
altephius Alphæi nepos ibid.
aluum purgari vomitu, cohiberi eodem 665
alyattes, Crœsi pater 110
amales ordei manipulos separatos vocabant 618
amamalides quid 651 pyra non sunt, vt quidam putant ibid.
amamalides in Chio generantur 651 ita vocantur in Ionia ibid.
amamelides ab Aethlio Omomelides vocantur 651
qui Amant soli viuunt 562
amantes ornatus corporis impendio curiosi 670
amantes quare amatorum valuas coronent 670
amantes eorum quæ amant potiri cupientes, corporis ornatum deprædari cupiunt, ab iis se corporis ornamentis spoliatos intelligentes 670
amantibus res amata dei cuiusdam vice est 670
amantium affectus 660
amaracina corona potantibus incommodare credita 670
amaracinum vnguentum 195 Telinum Irinum ibid.
amaracinum vnguentum ad pedes vngendos confectum 553
amaracinum vnguentum optimum 688
amaracus in Aegypto abundat 676
amaracus Phrygius æstiuus flos, coronarius flos 680
amaracus à quibusdam vocatur Sampsucum 681
amaracus 681
amasis Aegyptiorum rex libenter iocabatur 261
amasis Aegyptiorum rex potationibus addictus 438
amasis rex Aegypti 560
amasis Aegypti rex quibus initiis ad regnum peruenerit 680
amasius Eleus rerum amatoriarum in primis sciens 567
amathitides concharum genus 85
amathum oppidum 167
amator alatus est omnis 592
amator coram amante quiduis potius sustineat quàm in opinionem timiditatis incidat 602
amatores oculos cur maximè omnium corporis partium intueantur 564
amatores amicarum fores quare coronis ornent 669
amatores inter conuiuandum identidem sibi coronas detrahunt 670
amatores se in nexum dant 670
amatori virtutis sapientia maxime accedit 562
amatos nonnullos fuisse, qui nunquam ab amantibus visi fuerunt 575
ambices qualia pocula 480
ambrosia 38
ambrosia Ibico melle nouies dulcior 39
ambrosia ita Corinthiis viola nominatur 681
ambrosia eadem & lilium 685
ambrosia flos 684
ambracia 92.311
ambracia tincturis nobilis 326
Ameibeus Athenæi ætate citharœdus insignis 622 iucunda de eo, cùm ad conuiuium tardius veniisset, narratio, ibidem
ameipsias 9
amerina salix 672
amerina salix in Samo frequens 673
amea placentæ genus 58.642
ames 649
ametæ 262
ametas 9
ametes, genus placentæ 131
ametiscos paruulos Amen vocant Iones 645
ametiscus 65
ametis 647
ametor Eleuterhæus primus citharamatorias cantiones cantauit 638
amia qualis piscis 135
amiæ pisces quales 277. quare ita dictæ 278

Index in Athenæum.

amia quomodo paranda : item vbi optima capiatur. 278
amiæ dictæ ἀπὸ τοῦ ἅμα ἰέναι, quod simul eant & gregatim 324
amicas quas vocent fœminæ 571
amicis defunctis quæ decidebant ex mẽsa tribuebantur 427
amicitiæ, moribus, non locis, metiendæ 187
amicitiæ 695
amico fidem qui seruat diis & hominibus acceptus 696
Aminias in reip. gubernationem Atheniensium Isarcho successit 218
Amitrochatæ Indorum regis, ridicula per literas ab Antiocho postulatio 652
Ammites amnis Apolloniam alluens 334
amœbeus alter citharœdus quoties prodiret cantaturus Athenis talentum accipiebat 623
amolgæa qualis maza 115
amoræ, mellita cibaria 64
amorbites, placentæ genus apud Siculos 646
amorem concubitui præesse Athenienses non existimarunt 561
amori cur Lacedæmonij sacra faciant ante quàm aciem instruant 561
amori suum tempus est, suum quoque nuptiis 601
amori humanæ vires impares 665
amor Deorum omnium mortalibus iucundissimus 561
amor qualis Deus, & quid ab eo expectandum 561
amor qualis sit pingi non potest à pictoribus 562
amor non est alatus 562
amor duos tendit arcus 561
amor cur ex Deorum concilio eiectus sit 563
amor puerilis à Cretensibus ortum accepit 602
amor bonos mores corrumpit 669
amor rei amatæ fruitione sedatur 670
Ampelophrasi 372
Amphiaraus saltator nobilis 172
amphibia quæ sint animalia 353
Amphiclus & Polytecnos Chij insulæ tyranni 359
Amphictyõ Athenienſium rex à Baccho vini temperandi rationem edoctus. 38
lex Amphictyonis, vt statim cum cibis degustandum solum nonnihil meri afferretur in gratiam boni Genij 38
amphidromia 65.370
Amphilochus amatus ab anſere, apud Argiuos 606
amphin vinum improbum Socrati 31
amphiphon placentæ genus Dianæ sacrum 645
in Amphipolim expeditio suscepta Alcæo prætore, Cleonis ductu 160
Amphis 30.34
amphis comicus poëta 8
amphitryon 496
amyclanus piscis 121
amygdalæ 649
amygdalæ Naxię veteribus celebratę 52
amygdalæ præstantes in Cypro 52
amygdalæ dulces Lacedæmoniis appellantur Tenij, ampliores nuces Myceri 52
amygdalæ præsumptæ bibendi appetentiam excitant 52
amygdalæ vnde dictæ Herodiano Alexandrino 52
amygdalæ maceratæ minus siccis lædunt 53
amygdalæ Thasiæ ac Cypriæ 52
amygdalas vocat Epicharmus καπυρστρώνακα, nuces quæ pro bellariis tostæ mensis apponuntur 52
amygdalas quinque vel sex edens deprehensus fuit is medicus, qui apud Plutarchum in Sympoſiacis reliquos omnes bibendo vincebat 52
amygdalas, μυκήρους vocant Lacedæmonij 53
amygdala tussis remedium optimum 53
amyla 135
amyli apud quos è Græcis scriptoribus fiat mentio 648
amylos 131
amylum placenta 647
amyntoris vxor pellicem non patitur 555
amystis poculi genus 477
anaceium templum 235
Anacharsis vitis potestatem regi Scytharum cùm exposuisset, inquit, hæc ad Scythas iam peruenisset, nisi flagella Græci quotannis amputarent 428
anacharsis Scytha apud Periandrum de bibendo constituto præmio primus cùm inebriatus esset, pretium petiit dicens, victoriæ finem affecutum 437
anacharsis cùm quidam eius vxorem intuitus in conuiuio ei dixisset, minime pulchram duxisse vxorem, inquit, Heus puer misce mihi meracius & eam pulchram faciam 445
anacharsis Scythæ apophthegma 613
anacreon 11.21
anacreon totam suam poësim laudibus ebrietatis contexuit 429
anacreon, quòd Dorio, Lydio & Phrygio canebat modis, dicebat se viginti fidibus canere vna detracta 473
anacreon λυδοπαθὴς, ἀντὶ τοῦ ἡδυπαθὴς vsurpauit 690
anacreon scolia scripsit 694
anacreontis locus explicatus 673
anacus Phibalensis tibicen 629
anagyrensis tribus 329
ananias obscurus alias, homo voluptuosus fuit. 511
Anaphæus duos lepores in Astypalæum insulam coniecit, quæ breui tempore innumerabilem prolem ediderunt 400
anaphe 400
anarthinum 369
anaritæ ostreorum species 55
anates βοσκάδες nuncupatæ 395
anaticula 65
anaritis, anartas etiam vocatus, ostreum conchis simile 88
Anaxander EVdæmonicus philosophus cùm aliquando iter cum Alexandro faceret, & tonitru magno & stupendo omnes formidarent, inquit, Hoccine fecisti ô Alexander Iouis fili? 250
Anaxandrides pulcher, & magnus corpore 374
induebatur purpura cum aureis fimbriis ibid.
idem victus ab æmulis in agendis suis fabulis eas discerpebat ad thus, piper, & id genus obuoluenda ibid.
is natione Rhodius fuit ex Camiro ib.
Anaxandrides 28
Anaxarchus EVdæmonicus epuli parandi summa potestate ad se recepta, quomodo illud instituerit 406
Anaximenis vestitus à Theocrito Chio reprehensus 21
Anaxo rapta à Theseo 557
Anaxyris 79
Anchimolus & Moschus in Elide philosophiæ doctores aquam tantùm bibebant, ficis vescebantur, nec eo infirmiores corpore fuerunt, at sudor illorum quàm grauiter in balneis olebat 44
ancillarum synonyma 267 ἄζοι tum famuli tum famulæ dicuntur 267
ancyle, genus poculi 427
andrachmes piscatoris nomen apud Platonem comicum 332
Andramitis Lydorum rex, fœminas primus castrauit & iis eunuchorum loco vsus 517
andreia apud Cretenses conuiuia publica. 186
Androcydes Cyzicenus pictor piscium adeo amans fuit, vt circa Scyllam pisces ad viuum repræsentaret 341
androcotus Phrygius voluptuarius homo 530
Andromachus Carpenus Licinij Crassi, qui in expeditionem aduersus Parthos exiit, assentator, qui & eum prodidit 188. is à Carpenis, quorum ciuitatem propter scelus suum mercede accepisset ob crudelitatem cum tota sua familia crematus 252
andronicus histrio Gnathænij amator 580
Andron Catanensis tibicem primus cùm tibia caneret corporis aptos motus addidit 22
Androphytides conchæ species, has candidas vocant 85
anemonarum verni calices 685
anemone differt à Chelidonio, contra nonnullorum sententiam 684
anemonides 684
Angares apud Astyagem musicus inter primarios præcinit Cyrum regni Persici tyrannidem occupaturum, ipsi Astyagi 633
angelica saltationis genus 629
angotheca arcula apud Alexandrinos 210
anguillæ 4
anguillæ fluuiatiles 4
anguillæ descriptio 135
anguillæ copaidæ optimæ 297
anguillæ succi bonitate cæteros omnes pisces antecellunt 298
anguillæ aquis gaudent puriſſimis & quare ibid.
anguillas qui piscantur aquam turbant 298
eæ quomodo generentur ibid.
noctu pascuntur ibid.
anguilla cœnarum Helena 298
anguillæ vbi optimæ capiantur 298
anguilla est apyrenos 299
ἔγχελυς vnde dicta 299
anguillæ AEgyptiis diis potiores 299
anguillæ betis obuolutæ antiquis in cibo fuerunt 300
anguillæ & huiusmodi pisces exiguas branchias habentes diutius extra aquam viuunt 299
anguillulæ sunt mensis lautæ 359
anguilla Bœotia 622
anguillæ apparatus 662
animalia quæcumque mouentur quatuor veluti signis cientur 355
animalia quare manibus careant omnia homine excepto 355
animantia quædam quorum obtutu homines lapidescebant 221
animi corpori, vitæque huic illigati sunt, supplicij causa, qui si iniussu dei discesserint, grauiora multò sunt passuri 157
animi regina princeps prudentia grauibus alimentis obsepitur. 157
animi multarum carnium esu heberantur 175

animi

Index in Athenæum.

animi domicilium cor esse confirmatur multis exemplis 687
animus excelsus Alexandri magni 3
animus cuiusque qualis, perspectu difficile 694
Annarus Babyloniæ regis ex præfectis vnus mollis ac effœminatus 530
annona olim larga suppetebat 596
Annus vir, ingentis staturæ, in pompa Philadelphi regis AEgypti 198
anser apud Argiuos puerum amauit nomine Amphilochum 607
anseres altiles 655
anseris hepar in magno pretio 384
Antacæ, pisces 118
antacæum salsamentum 120
Antagoras poeta obsoniis edendis cupediarius 340
idem cùm in exercitu Antigoni regis congrum elixaret, interrogauit rex, An putaret Homerum cùm celebraret scriptis res gestas Agamemnonis congrum elixasse, respondit, Au verò censes Agamemnonem sollicitum fuisse quisnam in exercitu congrum elixaret 249
idem in balneũ noluit ire ne pueri iusculum elixæ gallinæ sorberent: nec id quod voluere esset, matri committere voluit, timens ne effugeret facile vetulam ibid.
Antalcidi Lacedæmonio rex Persarum suam coronam vnguento immersam ferri iussit 48
Antamnus Phrymonis filius, quibus ediitiis Mardonium conuiuio excepit 148
Antea Cassii Elei scortum 593
Antedonius deus Glaucus 679
Antella concha, nempe Tellina, quam Romani Mitulum vocant 81
Antenoris eloquentia 665
antenorides inter Græcos illustris princeps 232
Antheas Lindius Cleobuli sapientis cognatus, fortunatus homo ac condendis versibus ingeniosus toto vitæ spatio bacchabatur 445
in primis poesim quæ compositis nominibus sit adinuenit ibid.
anthedon insula ex aduerso EVbœæ 296
Anthedoniæ vites vnde 31
Antheia defit scortati adhuc iuuenis 586
Anthei populi in Achaia 460
anthema saltationis quale genus; & qua cantilena vtebantur qui eam saltabant 629
anthemides 683
Anthemocritus Aristomachi Argiuorum tyranni parasitus 246
Anthides scortum Stagonij soror Aphya dicta 586
Anthinus color
Anthosmiæ vini præparatio quomodo fiat 32
Anthracides 86,329
Anthrisca 316
anthriscus 685
anthias, siue callichthys, piscis genus 28
anthias piscatoribus cur sacra 282
varia eius nomina ibid.
antigenidas tibicen 131
antigenides 631
Antigonus 66
antigonus rex Athenis Aphrodisia celebrans 102
antigonus triremi Ptolomæi ducis ad Leucollam Coæ superauit 210
is Apollini eam dicauit ibi.
antigonus rex Aristoclem citharœdum amauit 603
Antiochus autor 620
Antimachus Lydiæ amator 598
Antinoa corona 677
antinoa 677 loti species 677
Antinous 10
Antiochia pulchra 20
Antiochum, Epimanem vocat, ob res insanè gestas, Polybius 43 is antiochiæ fontem vino diluit ibi.
Antiochus Syriæ rex cognomine Epiphanes ob res ameuter gestas dictus Epimanes, id est, furiosus 193
idem cũ hominibus mechanicis sæpe conuersabatur ibi.
idem cum iuuenibus porabat instar gregalis hominis ibi.
idem honores & magistratus tanquam plebeius ambiebat ibi.
antiochus sacrorum magnificentia quotquot regnarunt ante se exsuperauit 194
idem in balneo, cùm quidam, vnguenti dulcedine, quo vngebatur, captus, dixisset ob id fœtere reges, postridie ingressus balneum vbi ille lauabat, stillatitiæ myrrhæ vas repletum in caput eius effundi iussit 194
antiochus ludos ad Daphnem exhibet & quales 195
antiochus rex cognomine Gryphus ad Daphnem conuentus agens qua munificentia aduentantes exceperit 540
antiochus rex Epiphanes cognominatus, Romanis obses datus, vino immodicè deditus fuit 438 eius insolentia ac scurrilitas ibi.
antiochus, qui contra Arsacem bellum gessit, bib. x 439
hunc sepulturæ Arsaces cùm mandaret inquit, partim audacia, partim violentia se fefellit, Antioche ibid.
antiochus alter huius nominis in Mediã aduersus Arsacem expeditione suscepta qua magnificentia quotidie conuiuarum turmas tractarit 541
antiochus cognomine Gryphus Syriæ rex 246
antiochus mimi instar cum ridiculis scurris saltauit 195
antiochus Ptolemæum Philometora adhuc puerum defraudauit 195
antiochus rex inebriari solitus erat 418
antiochi epistola quam Phaniæ misit vt omnes Philosophos toto regno expelleret 546
antiochi ad Amitrocharis Indorum regis ineptam petitionem lepidum responsum 615
antiochus rex, Demetrij filius, quotidie magnam hominum multitudinem cõuiuio excipiebat, quos carnibus, & aureis monilibus discedentes donabat 210
antiochus cognomine Magnus 697
antiochus, Magnus cognomine, cùm pollicitus esset Græcis libertatem recuperaturum sese, & Rom. bellum illaturum, capus amore virginis Chalcidensis Cleoptolemi filiæ, integram hyemen in nuptiis consumpsit, & profligatus interim fuit 439
Antiphanes 428,15,705,1,8,4,54,63,25,63,29,28
antiphanes iubet eos qui abundè comederunt ὄρεγεν, id est, bibere 23
antiphanes cùm quandam suam comœdiam Alexandro recitasset, nec admodum sibi eam placuisse rex præ se ferret, inquit, Oportet has qui probaturus sit, eum è symbolis crebro cœnasse, multas plagas & intulisse & accepisse 555
Antiphemus Gelæ conditor 212
antiphon Rhamnusius iniuriis lacessitus à Platone 297
Antipater in cœnam Xerxis talenta argenti quadragiuta intumpsit 146
antipater inuitatis ad conuiuium amicis, eos qui accedebant de sophismatis disputare iubebat 186
antiquis pudor erat maximus quicquam perperare vel dicere coram annoso 363
antiqui comam tonsuri poculum vini Herculi offerebant 557
antiqui exigois poculis, & dilutius bibebant 461
antiqui Veneri addicti 551
antiqui Græci, vtebantur pro eo, nec scribebant 467
iidem, similiter scribunt & per se, & cum ibid.
Antite quid 32
Antium 214
Antonius à Cleopatra in Lycia cœna exceptus cum demiraretur eius magnificentiam cœnæ sobriodis Cleopatra dixit, illi se donare omnia 148
antonius Athenis commorans theatrum tetorarium, virenti frondis opacum stratum rosis ædificauit ministrantibus illi Italicis hominibus, vbi à diluculo recumbens ad ebrietatem vsque porabit 148
antonius prælucente tota ciuitate facibus arcem ascendit 148
idq; Bacchum per omnia Italiæ oppida se præconis voce rebat appellari ibid.
Antylla oppidũ non procul ab Alexandria 33 antyllæ reditus & vectigalia Persarum Aegyptiorumq; reges ad cinctum impensas vxoribus dabant 33
Anutis Xerxis soror, Bagazi vxor, totius Asiæ & pulcherrima & petulantissima 609
Aornos fluuius 331
Apamæa Phrygiæ 332
Apamæi populi 177
Apanthracis placenta 110 quomodo coquatur ibid.
Apanthracin placentam Alexandrini in delubro Saturni, quia ei dicata est, cuiuis edendam apponunt 110
aparuria festi dies Athenis 171
apaxes viri nomen 397
apelles deducta Laidè adhuc virgine in conuiuium amicorũ, derisus, inquit, faxo ante triennium ad voluptatis fructum ea sit idonea 588 apelles Venerem emergentem è mari ad speciẽ Phrynæ quæ in conuentu illo frequentissimo ad Eleusinem, & festis diebus Neptuni mare nuda ingrediebatur pinxit 581
apelles tornator 490
apellicon Teius Atheniẽsis homo varius & inconstans 214
autographa is possidebat ibid.
Aristotelis bibliothecam coëmit ibid.
Aper pisces 289
Apheræ apud Lacedæmonios serui quidam sic appellati 271
Aphritis piscis vnde nascatur 284
Aphrodisia priuatim Corinthi meretrices celebrarunt 574 aphrodisium, cubiculum ad Veneris voluptates exstructum 207
Aphya qua facultate prædita 356. alba in hoc genere Cibotis appellatur ibid.
Aphæ pisces 277. aphæ 148 Aphyæ vbi optimæ, & quomodo parandæ 285
aphyæ vnde dictæ 324, 586 aphyæ Athenis ob copiã mendicorum obsonium 285
aphyarum plura genera 284
Apia quæ & Peloponnesus 650
Apicius loculis vescitur 6

Index in Athenæum.

apicius vir ditissimus Tiberij sæculo vixit 6
apicius Traiano Imperatori cùm apud Parthos esset procul à maiori ostrea recentia misit 6
apicius Romanus cunctos luxuria exuperauit 168
apicius in Aphricam locustarum comedendarum gratia nauigauit 7
apium 653,685
apocinos saltationis genus 629 ridicula ea est 36
apocottabismus 665
Apollini citharus piscis sacrificatur 326
in Apollinem & Dianam scolion 517
apollinis oraculum Hyblæ 672
apollinis oraculum ad Charitonem & Melanippum 601
apollo à Glauco artem vaticinandi didicit 296
apollo opsophagus apud Eleos colitur 346
Apollocrates Syracusarum tyrannus vino deditus ac temulentus 435
apollodorus Comicus 3
in apollonia Nouembri cur parentare soleant 334
apollonius Antiochi Gryphi parasitus 246
Apollophanes Antigoni Epitropij assentator dixit, eius fortunam ἀλεξανδρίζειν 252
apollophanes impius in Deos miserè periit 551
Apopyria panis species 111 vt conficitur ibidem. à quibusdam Zymites dictus ibidem.
apositi qui dicantur 247
Apotympanisæas. 166
appio Alexandrinus dicit se audisse ab Ithacensi Ctesone qualis esset apud Homericos procos latrunculorum ludus 17
apri Erymanthij in quadratis lancibus, argenteo iaculo transfixi, in nuptiis Carani, quorum vnum quisque conuiuarum dono accepit 129
apum & vesparum quare mas à fœmina discerni non potest 352
apud barbaros mos mensas omnifariis cibis cooperire 12
Apyrena mala punica 650
aqua marina neruis vtilissima 24
de aqua nemo disserit 40
aqua pullucida & clara optima 41
aqua leuis, μέτριος optabilis 41
aqua plurimum alit, Homero 41
aqua lata, id est, marina 40
aqua tepida ad vulnera vtilis 41
aqua tepida EVrypilus saucium fouet 41
aqua Nili fœcundissima ventrem soluit ob admixtam quandam vim nitri 41
aqua terrena magis est salsa, vt & marina, quàm cælestis 41
aqua Arethusæ ex omnibus dulcibus ægerrimè coquitur 40
aqua durior deterior, leuior salubrior 40
aqua niualis optima, & ratio 41
aqua glacie quauis grauior 41
aqua gelida durior est, & quare 41
aquæ quæ è saxis scaturiunt dicit Homerus δυσφεγγεῖς esse insalubres 41
aquas quæ longo tractu terrarum feruntur salubriores cæteris 41
aquæ etiam in fluuiis aliquando commutantur sapore 42
aquæ corpulentæ ad Trœzenen 41
aquæ quæ fluit è fodinis Pangæi cotyla nonagintasex hyeme drachmas pendit, æstate sexagintasex 41
aquæ profluentes pigris meliores vt & canalibus, vel tubis ductæ 42
aquæ talis color, qualis est terræ quam lauat 42
aqua lacus Boristenis certis temporibus cærulea 45 Hypani supernatat ibid.
aqua quædam in Paphlagonia indigenas ad bibendum confluentes inebriat 42
aquæ apud Sicanos in Sicilia salsi acidique saporis fluunt. 42
aquæ natura calidæ AEgis Ciliciæ dulces sunt 42
aquæ Tragasis ad Larissam Troadis dulces sunt 43 in Melo, Lipara & Prusa quas regias vocant ibid.
aquæ in Asia circa Tralles & Caracometen fluuium natura calidæ sunt dulces 43
aqua Caruris vehementer calet & exsiccat 43
aqua circa Donyleum potu suauissima 43
aquæ ad Baias bibi non possunt 42
aqua fluuij corpus, Chæremoni tragico 43
aqua quædam in Cappadocia nunquam putrescit 43
aqua & lac candida vocantur 43
aquam solam qui bibunt, inueniendo sagaces, EVbulo 43
aqua ἄκρατος veteribus etiam dicta 45
aquam coquendis cibis vino vtiliorem disceptat Pleistonicus 45
aqua quæ optima 46 Item quæ mala ex Hippocrate 46
aqua ex Amphiarato saluberrima, cum aqua vitiosa Eretria si comparetur pondere nullum est discrimen 46
aquæ ex fontibus plerúmque duriores 46
aqua minimè flatuosa Diocli saluberrima 46
aquam pluuiam præ reliquis laudat Praxagoras 46
aqua cisternina Euenori optima 46
aqua alit, & probatio 46
aquæ frigidæ veteribus in compotationibus notæ 123
aqua decocta visceribus auxiliatur affectis 123
aquæ tepentis æstu dolia plena in frigidarias quas fodiunt specus in Cimolo insula reponunt, vnde aquam æstate glacie frigidiorem bibunt 122
aquam tepentem Athenienses μιτάκιον vocant 122
aquæ pluuialis, siue è cisterna, conseruandæ ratio 123
aqua cum pyris solita apponi conuiuiis 650
aqua lauandis manibus post cœnam 665
aquæ poculum post cœnam mensis inferri solitum apud Græcos 675
aqua lauandis manibus ante cœnam 685
aquila Ioui nectar potandum præbuit dum in Creta educaretur in antro 357
Arabia Persion gignit
aræ insulæ cur sic dictæ 262
ad Aram auream Babylone nullum animal nisi lactens immolatur 396
ad aranthium epistola Polemonis Cosmographi
araros prunum arborem Coccymeleam vocat, fructum verò Coccymelum 50
Arbaces Medus dux exercitus Sardanapali impetrato ad eum accessu, quod eum inter mulierculas carminantem purpuram inuenisset indignatione fertur se suo ipsius confodisse gladio 530
arbores quæ ad lignationem & materiam cæduntur, proceras Homerus appellat 24
arborum frugiferas poeta, id est Homerus, pulchras vocat 24
arbores fructus edules ante Troiana tempora 25
arbutus memæcylon generat
arcades in suis cœnis eadem mensa dominos ac seruos excipiunt, idem poculum præbent omnibus
arcades qui cœna vtantur 149
arcades rosam vocant τὸ μάφαλον, id est, odoratam 682
arcades suarum Rerumpublicarum totam administrationem musica moderabantur 626
arcadum religio 626
arcadum legati ad Antigonum missi initio prandij modesti, sub finem verò inepti 607
arcadiæ cælum 626
arcadion temulentus vir 436
arcadion Achæus odio Philippi sponte solum vertit 349 in gratiam quomodo cum eo rediit ibid.
arcesilas vuis delectatus maximè 276
Arcesilaus cùm panis in conuiuio deficeret, & puer natu id ipsi significaret, quibus facet iis conuiuis temporis tædium eripuerit 420
arcesilai de eo qui ipsi accumbens voraciter omnia deglutiebat facetum dictum 186
Archelaus miser ob iniustitiam à Platone existimatur 217
is apud Macedones regnauit ibid.
archelaus Gorgiam oratorem notat 220
archelaus rex Macedoniæ à Platone insimulatur quòd dominum interfecerit 506
archemoros 598
archephon Parasitus 244
archestratus Deipnologus 29
archestratus paraudis obsoniis peritus 101
archestratus Epicuro sapienti voluptatis sectandæ magister 101
archestratus Astacum, Carabum, id est, locustam, nominat 101
archestratus vt scortum se prosternebat 220
archestratus suam Gastrologiam Cleādro & Moscho amicis suis dedicauit 278
archestratus helluonum meminit, Hesiodus aut Theogenis 310 idem, helluo, item puerorum amator ibid.
archestratus vates captus ab hoste & in stateram iniectus obolum tantum pependit adeo tenui fuit corpusculo 552
Archias architectus Corinthius præfectus naui quam Hieron confabricari iussit 206
archias, puer quem Hercules talitro interfecit, propterea quòd cùm aquam ex aquali in malluuium daret, eum madefecisset 410 alij Cheriam ipsum nuncupant: Herodotus verò Ennomon ib.
archias Naïdem amauit 592
archias sacrorum præses à Demosthene conuictus quòd in Aloïs adductæ amicæ Sinopæ sacra feciisset Eleusine 595
ad archedamum Menecratis epistola 289
Archidamus Lacon externo more conuiuabatur, suo contempto & spreto 536 eiusdem mors ibidem.
archidamus rex ab Ephoris multatus, quòd cùm posset pulchram habere vxorem, aliam deformem, paruam scilicet, at ditiorem, duxi isset 566
Archedice lepidum è Naucratide scortum 596
archilochi versus decantari soliti
Archilochus poeta 1.8.30.101
archilochus Sapphus amator 599

archilo

Index in Athenæum.

archilochus bonum esse militem sibi primùm gloriæ ducit, deinde bonum poëtam 627
archilochus cur lasciua aliquando scribat 639
Archimedes geometra curator & præses fabricæ nauis Hieronis Syracusani 206
Archimelus poeta quòd Epigramma in Syracusiam scripsisset ab Hierone donatus mille tritici modiis 209
archippa meretrix 592
Architeles Corinthius paulatim aurum coaceruando ingentes thesauros effecit, ac Hieroni Syracusio, vnde donaria quæ Delphis consecrauit, faceret, dedit 232
Archyta lurco 5
archytas Tarentinus seruis maximè delectabatur 519
arcturus apparens rustici operis index 654
Ardea auis species 398
ardeæ incuruis ac longis ceruicibus 65
areopagitæ olim prodigos in ius vocabãt & puniebant 167
areopagitarum officium 244
Arete mandat Vlyssi elegantem lectum parari 17
in Arethusa Chalcidis cestrei inauribus ornati, vt & anguillæ, cibum à spectatorum manu capiebant 331
areus & Acrotatus Lacedæmoniorum reges primi luxum in Phiditia inuexerunt 142
ateus cantor 352
argas cantor 131
argas ineptus poeta, copiosus aliàs in cõsarcinationibus parodicis 52
argenteus puteus, ingens poculum 191
argentum in Gallia, cùm sylua quædam casu accensa conflagrasset, liquatum profluxit 233
argi 672
ad arginusas prœlium 218
argiui 672
argiuus Pollis, qui Syracusis regnauit, primus bibliam vitem ex Italia Syracusas inuexit 31
argiuus Archonides salsos cibos etiam sine siti edere solebat 55
apud Argiuos & Aeginetas lege sancitum fuit ne Atticum quicquam sacrificiis inferretur, sed in posterum quisque chytridiis vteretur vernaculis 502
argos quare omni tempore cupidum laudis 434
argynnus ab Agamemnone dilectus 603
argymnus Hymenæi amator 603
argyrius Carabi filius 341
argyrotryphema placenta 647
ariadne à Baccho in Dia insula rapta 296
ariadnes corona texta ex flore quẽ Theseum dicunt 149
Ariamnes ditissimus Gallus omnibus Gallis non solùm oppidanis sed & rusticis, & extrancis toto anno conuiuium exhibuit, & qua ratione 150
aricandei Lyciorum contermini in Mithridatis partes inclinarunt cùm æs alienum voluptate & inertia contractum persoluere non possent 527
Aridæus Timæo Cyziceno consuluit vt patriæ tyrannidem occuparet 509
aridæus Philinnæ & Philippi filius rex Macedoniæ post Alexandrum 578
aristius Proconnesius ad Hyperboreos vsque penetrauit 605
aristides Imperator frugalis in victu 419
aristides & Themistocles maledictis à Platone lacessiti 508
Aristides à pictoribus meretricius pictor dictus 566
aristidis vita seuera 511
aristion 216
aristippi facetum dictum ad Diogenem cùm ei exprobraret eum communi cum eo vti amica 588
Aristippus Socraticus helluo 343. idem cùm à Platone obiurgaretur quòd pisces emisset, inquit, obolis duobus eos tantùm emi. Platone verò dicente tantundem se daturum, dixit, vides me nõ helluonem, sed te auarum 343
Aristippus Socraticus voluptatem finem esse vitæ statuit, ac ideo summum bonum 544
idem præsentia tantummodò delectationem nobis afferre putauit 544. idem Laidem scortum palam amauit ibid.
eiusdem ad Dionysium interrogantem an non iniquo animo tulisset, quòd heri minus honesto loco accubuisset, responsio ibid.
eundem cùm Dionysij serui aqua aspersissent, & Antiphon eum derideret inquit, an si piscarer & madefiam relicta opera abeam? ibidem
idem de Laide dicebat se illam habere, non ab illa se haberi 544
idem dicere solitus in bacchantium furore temperantiam constare ibid.
Aristippus Laidem amauit 588
aristippus amore Laidis captus 599
aristocleia scortum 592
aristocleia Cassij Elei meretrix 593
aristocles 22
aristocles citharœdus Antigoni regis amasius 604
Aristocrates Thebanus cantans citharam pulsabat 518
aristocritus in nuptiis Alexandri tragœdias egit 639
aristodemus mortuo Cratino eius amasio mœrore extinctus est 602
aristogiton & Harmodius tyrannicidæ 696
in Aristogitonem & Harmodium scolion 696
aristogiton mensarius in cuius ære erat Aeschines 611
aristomachus Argiuorum tyrannus 246
aristomenes 11
ariston Chius adulator Persæi philosophi 251
ariston in Alexandri nuptiis comœdias egit 539
aristonicus Carystius ab Athenicnsibus ciuitate & statua donatus ob pilæ lusus peritiam 18
aristonicus 20
aristonicus legem tulit de piscatoribus vt si iusto plus licerent pisces, in carcerem deducerentur relictis in foro piscibus vt marcescant, nec venundari possint 226
aristonicus Philippi citharœdus 435
aristonymus psilocithariста griphis aptè vtebatur 452
aristonymus Athenicnsis citharœdus in nuptiis Alexandri citharam pulsauit 539
aristophanes 17.21.30
aristophanes apud Aleœum pro legas legit λίνος in quodam versu, & ratio 85
aristophanes potus sua carmina condebat 429
aristophanes Byzantius recensuit cẽtum trigintaquinque meretrices Athenienses 583
aristophanes rhetor, qui legem promulgauerat, vt qui non ex muliere ciue gigneretur is nothus esset, reprehensus à Calliade comico quòd ex Choride scorto liberos sustulisset 577
aristoteles 6
aristoteles reprehenditur quòd paræmias non coaceruauerit, & in libros digesserit 60
aristoteles reprehenditur quòd Locros in eorum institutis dicat habuisse seruos, cùm Græcorum nulli id permissum esset 264
aristoteles obsoniorum appetens fuit 342
aristoteles ab Alexandro donatus talentis octingentis vt historiam animalium conderet 398
aristoteles discipulum Phaselitin ob pulchritudinem mirum in modum amauit 566
aristoteles ex Herpyllide scorto Nicomachum genuit 588
aristoteles impietatis accusatus, & quòd in conuiuiis de Hermeia sacrum hymnum quotidie caneret 696
aristotelis cura de bibliotheca comparanda 3
aristotelis scripta fatuis miracula censentur 352
aristotelis derisio in Socratem Chalcedonium quòd meiendo virilibus manum non admoueret 530
aristotelis qui dicitur hymnus in Hermeian, non est hymnus, sed scolion 696
aristoteles Seplasiarius quare dictus 354
aristoxenus Cyrenaicus philosophus κοιλὸς id est, ventrosus, quare dictus 7
aristoxenus 20
aristoxenus excellens musicus 632
aritana, vas quoddam 395
armatura Argiua 28
ars omnis ab eius ignaris corrumpi solet 378
artes manuariæ quo in pretio apud posteriores Græcos 14
arsinoe Lysimachi vxor crebro vomebat 616
arsinoe amica Ptolemæi Philadelphi è poculis fuit 497
arsinoes cum Ptol. Philadelpho fratre nuptiæ 620
arsinoes in vnguentis tractandis singulare studium 680
artabæ mensuræ genus 549
artabazus rex 549
artaxerxes tentorium & stragula Timagoræ Cretensi, vel vt ait Phanias, Entimo Gortynio dono misit vnà cum stratore 48
ad Artem quamlibet institui statim à puero multum refert 378
artemisium 380
artemon 533
artolaganum panis species 113
ascaleron, fructus qui innascitur Cacto 70
ascalonij species fici 78
ascalonion species cæpæ 68
aschedorus Siculis aper ita dicitur 402
asclepiades 256
asclepiades philosophus noctu in pistrino molam agebat, vt ei esset quo philosophiæ interdiu vacare posset 167
asellus piscis gallaria etiam dicitur 312
Asiæ ciuitates ob agri fertilitatem luxui inseruiunt omnes 391
asiaticæ pernæ ex Cibyra 617
in Asopichi Epaminundæ catamiti scuto Leuctrica fuit cælata, quod Delphis in porticu appensum fuit 605
asopodorus Phliasius cùm tibicen ma-

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA GRANADA

Index in Athenæum.

gno applausu esset laudatus, inquit, Oportet magnum aliquod malum accidisse 632
Asparagi quorum alij palustres, alij montani 62
asparagi in Libyæ Getulia ad cubitos 20. assurgunt 62
asparagi 685
Aspasia sapiens fœmina in eloquentię studio Socratis magistra 219
eadem Milesia dicta ibid.
aspasiæ, fabulæ Aeschinis, argumentum 220
aspasia Paralum & Xantippum filios Periclis infectatur 220
aspasia Socratica multas formosas mulieres Athenis præbuit 569
aspectus rerum pulchrarum & motus summum bonum Epicuro 280
aspedi 85
aspendum vrbs maritima 44
ciuitas Pamphiliæ 38
Asperus mons in Epheso 361
Asphodelus 58
aspidē Nicander Colophonius ἰοχέαιραν nominat 99
aspiratio quid faciat & cur adhibeatur in Græcis 361
aspirationem, siue densum spiritum veteres olim per H designarunt, & ideo Romani præ omnibus vocabulis quæ effantur densiore spiritu h pinxerunt 361
assationis vis 656
assentatio immanissima bellua 254
assentatores diuitum vermes 254
assentatori bestiæ alioqui noxiæ natura, inquit Plato, voluptatem quandam non inelegantem immiscuit 254
assentatoris quæ vita 236
Assos regio 375
Astacus piscis marinus 86
astacus Liparis præstantissimus 105
Aste meretrix 572
Astra meretrix Athenensis 583
aster 683
Astycreon sanatus à Menecrate medico ab eo Apollo fuit nominatus 289
Astydamas poeta tragicus 33
astydamas Milesius ordine secutus Pancratim ter in olympiis victor, ab Ariobarzane Persa inuitatus ad cœnam, recepit sese omnia quæ cunctis parata essent voraturum, idque præstitit 413
is lecti vinculum prorsus æneum molliuit ac fregit ibid.
eius cineres, cùm fato functus esset & crematus vrna vna vixque duæ capere potuerunt ibid.
Astyphilus præfectus Athenis 218
Atarnæus Hermeias 696
Atergatis regina fuit, cui cùm suppliciter sacrificant aureos & argenteos pisces ei dedicant 346
eius sacerdotes quotidie veros pisces & virulentos aræ ipsius imponunt quos postea deuorent 346
Athamantes Dramices & Arnaxes panes in honorem deorum confectos vocant 112
athamas ob Themisto Hypsei prælium iniuit 560
Athenæus libri huius pater 1
athenæus Eretriensis Sisyphi Barsalij assentator 252
athenæus Platonem in Deipnosop. imitatur 2
athenæus Chares ex ea quæ direpto Apollinis templo compilata est pecunia sexaginta talenta à Lysandro accepit ad parandam in fori medio Athenis cœnam 532
athenæ omne genus fructibus nunquam inopes 654
athenæ vnguentum Panathenaicum primæ bonitatis habuerunt 688
athenas Pythius dixit futuras Larem ac regiam Græciæ 254
Theopompus Græciæ Prytaneum ibid.
Athenas reuersus ex Olympia duas tabulas ab Aglaophonte pictas in publico posuit 534
eius scutum in expeditionibus quale, ibidem.
Athenis aliquando prohibitum, cùm defecisset pecoris soboles, ne quis intonsum impexúmve comesset 9
athenis Iuppiter illucet 26
athenis mos fuit vnguento luxurioſi pedes vt illinerent 553
athenis omnia veneunt 640
athenis noctuæ proueniunt 655
athenis frequens vsus Mattyæ 661.664
athenienses in conquirendis salsamentariis adeo studioſi fuerunt, vt Chœrephili salsamentarij filios ciuitate ob id donauerint 119
athenienses inter epulas poti saltare soliti 134
athenienses Dioscuris prandium in Prytaneo exhibent 137
athenienses choros Dionysiacos & circulares omnibus prætulerunt 18
athenienſis populus assentator dictus 252
athenienses Demetrio Poliorcetæ cognomine eò vsque blanditi sunt, vt templa eius scortis & assentatoribus ædificarent 252
athenienſium assentatio erga Demetrium cùm è Leucade & Corcyra rediret 253
athenienses Seleuco templum & struxerunt, & poculum quo libabant ei, Seleuci seruatoris appellarunt 255
athenienses legem sciuerunt, vt de seruis illata iniuria daretur actio 266
athenienſibus in Delo sacrificantibus vt puer vrna aquâ lauandis manibus hauriebat, simul piscículos extraxit, quo prodigio oraculum acceperunt eius maris fore dominos 331
athenienses in Sicilia prostrati & interfecti 407
athenienses maris imperio potiti forenses insularium actiones & lites in oppidum traduxerunt 407
athenienses parum comedunt, Thebani multum 417
athenienses cornibus argenteis bibebant 476
athenienses qui propositum griphum soluere non poterant phialam vino admixtam bibere cogebantur 458
athenienſium iuuentutis lasciuia 532
athenienses aliquando è suo regno philosophos exegerunt Sophoclis autoritatem secuti 610
athenienſium cum Bœotis super regionis finibus, quas vocant Sidas, controuersia, in qua Bœoti superiores abeunt 651
athenienses quo ritu sactorum Horas Deas colant 655
athenienſium præcones 660
athenienses quid vocent ἐπιδέξιωμα 664
athenienses vt numo æreo vterentur à Dionysio Aeneo cognominato suasi 669
athenienses folioſa omnia σεφανώματα appellant 677
athenienses violam Ioniam appellant 681
athenienses ex Hymetto sumptum serpyllum serunt 682
athenienses vnguentorum impendiò studioſi 691
athenienses mortalium genus suis inuentis multum iuuarunt 691
athenienses Hipparchi tyrannide liberati 695
Athenion peripateticus, philosophicæ scholæ præfectus Athenis, Messanæ, & Larissæ Thessaliæ, tandem tyrannus Athenis factus 211
Athenion pater Aegypriam seruam mercatus ex qua sustulit Athenionem tyrannum 211
athenion ad Mithridatem ab Athenienſibus legatus missus XII. is in amicitiam Mithridatis irrepsit ibid.
athenion Carystiã in Cappadocia reuertens iactatur 212. cum Cecropidæ Athenas reducunt purpura indutum, & sella pedibus argenteis subnixa sedentem in naui ibid.
athenion in tribunali verba facit 212. multis possessiones ademit 214
athenion sapientes & erga rempub. benè affectos tyrannidem Athenis cùm occupasset, primò omnium interfecit 214
athenion edixit per præconem ne quis ante Solis occasum domo egrederetur 214. idem in Apollinis thesauros manus iniecit, ibid. idem Athenienſibus chœnicem ordei in quatriduum distribuebat ibid.
Athenodorus Theius citharœdus 538
athenodorus in nuptiis Alexandri tragœdias egit 539
Athletarum genere nihil improbius 413
Antigonus Athenis celebratus Aphrodisia 128
Atlantes 208
Attractilis herbà 71
Atreſtidas Mantinensis helluo gulosissimus 417
Atreus ob vellus aureum à fratre raptum cum regno eiecit 231
Attucitæ placenta 647
Attagen volucris 387
attagenes ex Lydiã ad Pylas tralatæ per aliquod tempus vocem coturnicis ediderunt: at cùm pestis ibi grassari cœpisset adulto disertóque puero clariùs cecinerunt 388
attagenes frequentes in Megarica 280
attagenis commendatio 662
Attalus primus rex Pergami 697
Attanita placentæ species 645
Attegiæ 198.207
Attica perdix Adriani imperatoris libertus histrio dictus 115
attica regio Antiphani dotibus multis, præcipuè verò aquarum bonitate reliquo Græciæ tractui antecellit 43
in attica quæ gignuntur eximia, cum iis quæ Rhodus fert, à Lynceo Samio in epistola ad Diagoram, comparantur 647
atticæ pagus Aegilis à quo ita nominatus 652
attica, vuas, quas Nicostratias appellant, profert 654
attici aliquando à Macedonicis vocibus non abhorrent 122
atticus panis 112
Audata Illyrica Philippi vxor ex quo cõcepit Cynnam filiam 557
Aues quæ non solùm risu, verùm etiam auditu fœminarum genituram præ libidine emittunt 392
aues plurimæ à voce nomen acceperunt 393
aues omnes homines fuerunt 394

Index in Athenæum.

anibus Troiani belli tempore libero cælo volare per heroas qui ipsis laqueos tendebant non licuit 25
auium fœminis longior vita maribus 390
auium quibus latior est lingua articulatè hominum voces imitantur 391
Augustus imperator iis palmulis quas Nicolaos vocant valde delectari solitus 652
aulæa 206
aula Homero locus sub dio positus, semper 189
aulas colere cuius sit 189
aulodus 621
aurata piscis 71
Auricula piscis ab AEolibus dictus Auris Veneris 88
auriculæ 188. earum vis ibid.
auriculas ac intestina è Silphio parare 95
auri argentique Lacedæmone quicquid erat Apolliñi Delphico dicatum 283
aurum quidam sub exitum vitæ ne id relinquere cogeretur deuorauit 159
aurum quidam sub finem vitæ tunicæ insuit, quam induit præcipiens suis vt ita se sepelirent 150
aurum pulcherrimum mortalibus acceptissimúmque 159
aurum & argentum olim rarum & in magna admiratione, vnde in poculis æneis olim qui bibebant ditissimi credebantur 231
aurum apyrum 680
Autocles & Epicles Niciæ Pergasei diuitias atque Ischomachi cùm abligurissent, cicuta epota vita priuati decesserunt 537
AVtolycus Calliæ pullus ac delitiæ in Panathenæis de Quinquertione coronam adeptus est 187 eius pulchritudo omnium oculos ad se conuertebat ibid.
AVtolycum quomodo nutrix excepit 460
Autopyros Ameriæ & Timachidæ Xeropyrites 114
autopyrus panis 109
autores qui de condiendis obsoniis tractarunt 662
autositos 148
Axiochi fabulæ AEschinis argumentum 220
Arytæna 123

B

BAbis idem qui & Typhon 680
Babylone mensis Loi decimo sexto die per quinque dies domini seruis conuiuium exhibent, eos dies Sacceas nominant, quo tempore dominis serui imperant & ex seruis vnus præest ædibus zogana veste indutus 639
babylonicus ager magna ex parte fructiferas palmas in multiplicem incolarum vsum profert, tradente Herodoto 651
babylonis lacus aqua per aliquot dies rubet 42
babylonium vnguentum 692
babylonius Agathocles 30
Baccharinum vnguentum 692
Baccharis vnguentum quo pedes illinebantur 553
baccharis vnguentum 692
Baccheidas Sicyonius 629
bacchica sacra 659
bacchici artifices 212
Bacchidas eiusdem cum Sardanapalo vitæ 336. eius epitaphium ibid.
Bacchylides 20
bacchi fugientis ad mare fabula quid significetur 26
in certaminibus Bacchi præmium erat tripus 37
bacchi facies, quem Dionysium vocant, cur ex ligno vitis, illius verò quē Meilichium, apud eosdem Naxios è ficu fabricata sit 78
bacchi ad ludos vt sese gerebant Athenienses 464
bacchi sacer crater Cotyliscus dicitur 480
bacchi descriptio 464
bacchi auus Cadmus 658
bacchi sagittæ 666
bacchi nutrices nymphæ quare appellatæ 693
bacchum cur veteres nunc cũ tauro, nunc cum panthera comparauerint 38
bacchum qui pingunt temulentum currui insidere stultum faciunt 428
recto Baccho quare olim Athenienses arã ædificauerint in Horarum delubro, & proximè illam Nymphis alteram 38
baccho hedera quare sacra 675
bacchus Naxiis cur Meilichius appelletur 78
bacchus magnificè de se vt sentiant abiecti facit 35
bacchus simul cum iniuria natus 37
bacchus nunc melle dulcior, nunc spinis & tribulis asperior 38
bacchus Sycites ficus inuentor Sosibio Lacedæmonio 78
bacchus ad aram Rheæ confugiens 201
bacchus piscis 356
bacchus quare mentem offuscet 440
bacchus ad ebrietatem bibere solummodo edoctus, non curat quo se vino ingurgitet 395
bacchus Choopota 533
bacchus Διθύραμβος hedera cinctus caput 618
bacchus vitem in Græciam è rubro mari transtulit 675
bacchus bonus deus, vini inuentor 675
bacchis Samia scortum famosum 593
bacchylus apud Elæos cineritius panis 111
bacelus 134
bacelum rectum quare Amphictyon dicatur erexisse 181
baculus Diogenis pedi adnumeratur 49
Balani 87
balnea nociua 18
balnea omnifariam lassitudini medentur 24
à Balneo potus multus, vt euomatur, purgandi ventriculi causa 665
balneum, crapulam, vt & raphanus siue brassica, discutit 34
Barathrum meretrix 587
barba in gallina quid 654
barba derasa flagitiosi hominis signum 565
barbam radere Alexandri sæculo tantùm cœptum 565
barbam primus qui rasit Athenis κόρσης est cognominatus 565
barbam superiore labro alebant Lacedæmones 143
Barbiton inuenit Anacreon 175
barbitos cuius sonus Lydiæ pectidi æquiparatur à Terpandro excogitatus 636
bardi poetæ apud Celtas 246
barmos id est barbitus 636
Basilis nympha 690
basynias placentas Hecatæ sacrificant Delij 690
basyniæ quomodo fiant ibid.
Bathanatus dux Cordistarum 234
bathanatum via ibid.
Bathyllus Alexandrinus saltationis tragicæ primus autor 29
batiaca genus poculi 484
Batianeion poculi genus 480
Batis piscis 86
Batrabates Alexandrum conuiuio excepit 538
batrachos 329
bdellium 7
bebrades 287
Belennus 288
Bellaria inferenda in prima mensa 53
bellaria 138
bellaria, quæ & προγάλια 477
bellaria ex palmulis arefactis 651
bellariorum residuum ἀποτρώγημα appellatur 658
bellariorum genus 668. 63
Bellerophon 185
bellerophontes Chimæram è Pegaso iaculis confecit 497
bellica fortitudo poeticæ ab Alceo præponitur 627
belli & amoris inter se signa pugnantia 421
bellum Sacrum excitatum ob Thebanam mulierem, nomine Theano, raptam à Phocensi quodam, ad decennium protractum est, ac tandem confectum aduitore Philippo 560
bellum Cyrrhaicum decennale fuit, exortum quòd Cyrrhęi Phocensis Pelagontis filiam Megisto, vnà cum Argiuorum gnatis ex Pythico sacro redeuntibus rapuissent 560
beraculum mazæ species 114
berbenium integumentum vile 553
berenice 262 ea donata est viginti tribus coronis aureis, super curribus aureis aduectis, & luco Dodonæ 203
berenice in re vnguentorum singularis studij 689
berenice magna, & ea viuente apud Cyrenæos rosaceum vnguentum optimum 689
Beata ex Aseta 4
beta, malua, lapathum, vrtica, attriplex, fungus, tuber, hæc syluestria elixari debent 61
beta candida melior nigra. Sicula nominatur 371
betarum quatuor genera 371 quarumcumque facultates ibid.
antequam bibamus, mediocris cibus sumendus 120
bibendi ritus ciuitati cuique sibi peculiares sunt 464
bibendum tantum vt à potu præclara quęuis designes 462
bibere vi coactum idem malum ac sitim perpeti 428
Biblia Thraciæ pars, vt vult Armenidas 31. hanc Tisaram & OEsimam vocant ibidem.
Biblistiche Ptolemæi Philadelphi amica 576
biblistiche Argiua scortum nobile 595
Bigazus Anutis maritus 509
Bion Borysthenites philosophus Olympię Lacedæmoniæ meretricis filius 592
circa Bysaltiam gemina insunt leporibus iecinora 401
Bithes Lysimachi regis amicus 615
bittaci 65
bityllus placenta 647
bitys Lysimachi regis parasitus 246
blautæ ἀφόρητοι soleæ quæ nondum gestæ fuerunt 87
Blepæus locuples quidam sordidus 241
blomilius qualis panis 114
boa Paphlagonia meretrix Philetæri mater regis Pergami 577
boacæ mænidi similes 313

Index in Athenæum.

Boacæ pisces 32
Boanthemum altè surgens 683
Boax 322
Boax Mercurio cur sacrificatur 325
Bocchoris Neochabis filius frugalis admodum in victu 418
Boces piscis 418 à voce ita dictus ibidem. Mercutio sacer ibidem. Hunc piscem quidam malè βῶκα appellant, cùm potius appellandus βόακα ibid.
Bœbeis Thessaliæ lacus 311
Bœoti anguillas sacrificant, ac interrogati à peregrinis cur id faciant, respondere solent, rationem patriæ consuetudinis fas non esse aliis reddere 197
Bœoti coloni deducti in Arnam, amœnitate loci capti sese Thessalis dedidérunt, hac lege ne se interficerent, néve extra illam prouinciam eos educerent 262
Bœotorum post Leutricam pugnam desidia & temulentia 418
Bœoti EVbœum parodum poëtam exulem excipiunt 699
Bœori de regionis finibus, quam Sidas appellant, cum Athenienſibus litigant, his causa cadentibus 584
Boidon coquus excellens 378
Bolbitis piscis mare olet 318
Bolbophace 584
Bolyce lacus 334
Bombylion 262
genus poculi 484
Bona quatuor optima, & eorum ordo 695
boni dæmonis poculum 692
boni assectandi, mali fugiendi 695
boni viri numquam inebriantur 607
ex bonis mali nascuntur 654
bonus vir qui adfert bona 458
bonus deus Bacchus 675
Boogloſſos 153
Boopes pisces 329
Borcus prisci cuiusdam hominis apud Maryandynos nomen 619
Borysthenes 7
Bos omni tempore esu gratus 282
Botellus sanguine fartus 125
Botris salium quorundam inuentor 322
Boues pisces marini 321
Bouem Dionysius ταξώταν cur appellat 98
suem Iacchum ibidem.
Box piscis 356
Brabyla, madrya, pruna, τὰ ἤλα eadem Selenco 50
brabylon quid 50
bracana 316
brassicæ semen ab ebrietate vindicat 34
brassicæ Bœtis ταπέται appellantur, rapa verò Zeeltides 369
brassicæ tria genera 369
per Brassicam olim antiqui iurare solebant 370
brassicam κεφαλῶν, non rhaphanon Polyzelus vocat 371
brassicarum esu Sybaritæ antea quàm potarent se munichant 34
brauron pagus 223
brenthium vnguentum 690
briareus gigas sæuissimus 224
Brincus siue Trincus 321
scribitur & brinchus ibid.
brizo vaticiniorum iu somnis dea apud Delum 335. ei offerunt scaphas omnibus bonis refertas, piscibus exceptis ibid.
bromia tibicina Deiaiadæ filia 605
bromius 137
brorime panis, euconos & teuconos dictus 113
bubali 200
buccea, sola omnium rerum quas possidemus, dum intra septum dentium iam eam deglutimus in tuto posita dici potest 104
buccina ostreorum species 85
buccinatum ceruices stomacho vtiles 87
bucoliasmus 615
bugloſſi siue soleæ 330
bulbi codion, flos coronarius 680
bulbi vis ex Diphilo 63
bulbi genus lanigerum in oris maris nascens, ex quo vestes conficiuntur 64
bulbi Aegyptij deterrimi 64
bulbi Indici lanam pilis similem habent 64
bulbi regij vocati 64
bulbis vesci apud EVbulum recusat Hercules 63
bulborum præparandorum modus: & quid prosint 6
bulbus quomodo paretur 64
bulbus, cochleæ, oua, quare venerem excitent 64
bulbus 649
bulbinæ 64 cantores Iouis Olympij 158
bulbophace cibus ibid.
bulbus illustris apud Cratinum saltator 22
buphthalmon 684
byrson Platonis auditor tyrannidis studiosus 509
byzanthij absinthio gaudent ac salsis 509
byzantij Bithynorum domini 271
ob mercaturam & oppidi commoditatem luxurioſi fuerunt 526
byzantiis tonsoribus vetitum nouaculam habere, cùm tamen nihilominus ea omnes vtantur 565
byzantium adultorum thynnorum parens 116

C

CAcabus, dicitur & Sittybus 169
Caccabæ, ita perdices quibusdã vocantur 390 quare ita dictæ ibid.
cacositos 248
Cacton Romani Carduum, Græci Cinaram vocant 70
cadiscum quale vas 472
cadmi monumentum vbi visitur 462
cadmus Bacchianus, nouáque de eo historia, quòd coquus fuerit regis Phœnicum, & comite Harmonia regis & ipsa fidicina aufugerit 658
caduceus aureus 498
cadus 472
Cæneus 433
Cæsaris laus, nec non Scipionis in discendo, ac decerpendo quod patriæ vtile esset 273
caius Imperator Caligula cognominatus in exercitu natus 148
idem Bacchicam vestem totam indutus ius reddebat ibid.
calanodrys Cyzicenus athleta voraciſſimus 404
calasires vestis genus 527
calathiſmus species saltationis 629
calathus pars nauis 206
calchæ flores 682
calcidæ pisces 323
calenus Indus Philosophus in accensum rogum se proiecit ac ita expirauit 437
calices, celebris Illyrico locus 462
calices quid, & vnde dicti 480
calices vocant Athenienses medicorum pyxidas 480
calices vbi commendentur, & optimi 480
caliditas siti adiuncta frigidi potus desiderium inuehit 122
calix naturæ speculum 471
calix à Cypriis cotyla dicitur 480
callabides species saltationis 629
callabides 646
callæschri filius Critias 666
callias 22
callias à Protagora ante canis ortum vt biberet coactus 22
callias Hipponici filius luxuriæ deditus 166. musices peritissimus 184
callias rhetor obsonij ganeo 342 maximè auarus ibid.
callias Athenienſis, paulò ante sæculum Strattidis genitus, qua methodo Grammaticam inscriptam Tragœdiam scripserit 319
callides nauium faber 339
callicrates, eius qui tertius in Aegypto regnauit, id est Euergetis, adulator, & in annulo signatorio imaginem Vlyssis, & liberis suis illius liberorum nomina imponebat 251
callimachus 24
callimachus remp. Athenienſ. rexit 217
callimedon orator locusta cur dictus 104
Huic piscium mercatores decreuerant statuam æneam, quæ manu dextra locustam teneret ob piscium laudes ponere ibid.
callimedon orator celebris Demosthenis sæculo κάραβος, locusta dictus; 100. helluo insignis is fuit ibid.
Callimedon carabus helluo 339
callimedon cur Corabus dictus 100
Callimedon dictus locusta, parasitus 242
callinicos 618
callion exiguum poculum quo libant Aeoles 498
calliphanes παραβύστην cognominatus 4
callisthenes ob vnam Triglam rem dilapidauit suam 338
calliſtium scortum bibax 48
calliſtus cognomine Prochelenas verbero 585
calliſto cognomine Sus, probris ac iurgiis cum matre Cornice rixabatur: quorum litem cùm redimeret Gnathæna, interrogata quidnam esset, inquit, nil aliud quàm quòd cornicem sus increpat 581
callippus Platonis auditor cùm videret Dionem sibi soli principatum vindicare, eum obtruncauit 508
is tamen tyrannidem occupare aggressus interfectus est ibidem.
calliſtrata Lesbia meretrix 220
calliſtratus Callicratis filius voluptuarius 166
calliſtratus Aristophaneus Aristarchum maledictis incessit, quòd eruditioni illius vestis non congrueret 21
Callixena Thessala meretrix longe formosissima cum Alexandro cubans eum nullis blanditiis, nec titillationibus incitare potuit ad venerem 449
calbis quale poculum 468
calpion Erythræum poculum 475
calica Euathli iuuenis frustra amore capta, se è Leucade præcipitat 617
calyce cantio priscarum fœminarum 462
calydon 311
calydon oppidum 410
calydonius aper 410
calyx 648
camasenes pisces omnes ita dici possunt 334
Cambles Lydorum rex voraciſſimus, qui noctu vxorem suam in frusta dissectam vorauit, at mane re compertà seipsum iugulauit dolore 415

cambyles

Index in Athenæum.

cambyles Neiteri dis causa cõtra Persarũ regem arma cepit 560
cambyses ex Cyro & Neitetide genitus matris iniuriam contra Persas vltus 560
cameses Iani eadem soror & vxor 516
camelus assatus integer magno Regi appositus 122
Cammari squillarum genus 305
Cammaro & Cammarides quid fuit 141
campani quinam à conuiuiis singulari certamine digladiantur 153
Cancer & Echinus cùm cæteri pisces natent, pedibus gradiuntur 91
Cancelli piscículi 300
Candaulon, edulium 133
candyle 9
candyli placentarum species 644
candylon, cibi genus 665
candylos cibus 111
canes præ cæteris animalibus quatuor bonis excellunt 611
cani cur magis fiant, qui vnguento caput illinunt 692
canis oblatrando & nudus vitam degit 611
canis marinus 163
eius carne homines vesci cur nolint ibid.
canorus 326
canities vnde 691
cantabricæ pernæ 657
cantharus 11
cantharus nomen nauigij 473 est & poculi genus ibid. item muliebris ornatus ibid.
cantharus vnde dictus 474
Cantibaridi Persæ cùm mandendo ei defessæ essent maxillæ, hianti domestici cibum iniicere solebant tanquam in vas quoddam 416
cantiones assa voce cantari solitæ, in pistrino molentium, textrinarum, lanificiorum, nutricum lactantium, messorũ, mercenariorum in agro ad opus commeantium, balneatorum, eorum qui fruges pinsebant, eorum qui pecudes ducebant ad pabula, funerum & rerum aduersarum, nuptiarum, rerum fœlicium & lætarum 617
Cantiones Maryandynorum lugubres 618
cantionum quæ voce pronuntiabantur, genera 617
cantores venerandos hominibus Homerus existimat 14
cantores à musis edocti 14
canusina vestis 97
capaneus 238
capanica buccea 418
capheſias cuidam ex discipulis altissimo sono tibiam inflare conanti inquit, non esse artem in soni magnitudine, sed vt rectè in magnitudine sonus tollatur 629
capillus quare in luctu tondetur 675
capite animalium omnium quare quidam philosophi abstinuerint 65
capite qui versus carere dicantur 471
capitis nutu quare confirmemus 67
per Caput iurandi consuetudo 66
caput sacrum antiquis fuit ibid.
caput sedes omnium sensuum 674
capaneus quãuis diues & opulentus mensa eo lautiore nunquam vsus 159
capnia vini species in Italiæ Beneuento gignitur 31
capparis 63
Capra meretrix 582
Capra cùm pertæsus amore Euardis ad eam redirer Python, inquit: Python expletus suilla carne ad Capram redire potest 582
capra Athenis cur arcem nec ascendat nec immoletur Palladi 586
capræ Scyriæ lacte abundantes 28
caprarum caro plurimum alit 402
caprarum lacte fit caseus suauissimus in oppido Achaiæ Tromelia 658
Caprificus, 75
caprificus grossi culicem generant 651
Caprifici in Ceo triferæ 75
caprisscus & fluuiatilis porcus soli piscium ex sententia Aristotelis vocem edunt 331
capuæ vnguentum optimum Rosaceum 688
Capuani Italiæ Crotoniatas ac Sybaritas luxuria superarunt 528
iidem Hannibalem sua intemperantia acciuerunt, ob quod factum postea à Romanis puniti ibid.
carabi 96
carabus piscis 86
carabus obsonij helluo 340
in Carani nuptiis conuiuæ dono acceperunt vasa aurea vnguento plena 129
Caranus viginti phiala argentea in suis nuptiis donat, item corolla aurea, ante quàm ædes ingrederentur 128
carchatiæ 5
carchesia, pocula 473. vnde dicta 475
Carchesium quale poculum 474
Carchesio donauit Alcmenam Iuppiter cum ea congressus ibid.
Carchesium, poculi genus 198
Carchesium 208
ex Carcino scolion 518
cardamate, mazæ species 114
cardia vibis nomen 520
cardiani in conuiuiis equos docent ad tibiam saltare 520
cardiani à Bisaltis superati duce Onari, qui ipsos prodidit 520
carduus 648
cares 671 eorum vetus coronamentum Amerina salix ibid.
carica Cinolia 30
carica 649
caricæ nigræ 652
caricæ, tostæ comedi olim solitæ 653
caricæ nigræ, χότιμ Maryandinis barbaris vocantur 652
caricæ amplissimæ, AEgilides dictæ 652
caricæ Athenienſium insignia 652
caricæ Atticæ in magno pretio 652 aliis caricis præstant 652
caricæ Atticæ inter bellaria magno regi, Eunuchi ministrantis arte appositæ, quæ expeditionis eum in Græcos commonefacerent 652
caricæ, quas barbaro nomine Brigindaridas appellant, suauitate & voluptate nihil inferiores Atticis 652
Caricæ Chelidoniæ ibid.
Caricæ Tithrasiæ 652
caricæ ab omnibus semper expetitæ, vt quibus nihil dulcius 652
Caricarum quas fert Attica, mira dulcedo, Edicti noui à Persarum rege in rerum venalium foro, causa 652
caricarum laus quarto loco posita 485
caricarum quoddam genus quæ Proscenides appellantur 653
carici tibiarum modi 665
Caridas couridias appellauit Sophron 106
Carides, Squillæ 105 vnde dictæ 106
carippus vorax ganeo 404
Caris è progenie Gluti fœminæ, regina rum ancillæ, assentatrices dictæ 256
Carmanica quum benignè aliquem conuiuio excipiunt frontis vena tusa sanguinẽ manantem potioni admiscent, & propinant ad summæ beneuolentiæ documentum putantes 45
Carneia Apollinis festi dies 635 quo tempore instituti ibid.
carneorum festus dies apud Lacedæmonios militaris vitæ ac disciplinæ imitamentum 141
carnes assæ φλογίδες vocantur 656
carnes assatæ, vel bubulæ, olim victus erat etiam in festis diebus regibus 9
carnes elixæ assis præstare videntur 488
carnes elixę nec assari, nec elixari amplius debent 656
carnes sale inueteratæ 658
carnis humanæ nefandus esus apud primos homines 660
caro 648
caro exusta quomodo possit mederi nec sit adeò retorrida 383
carthago à Scipione expugnata 657
Carthea oppidum Cei insulæ 466
cartalaginei pisces qua sint facultate 50
Carya pro nuce arbore legitur apud Sophoclem 51
carya fructus duri corticis communi vocabulo dicuntur 51
caryca 160
Carycam Lydi omnium primi repererunt 516
casei Cretenses, tenues ij & lati, Thaleia vocantur 958
caseus ὄπιος 658
caseus Siculus optimus 658
caseus Tromilicus 658
casia 495
Caspiæ portæ 575
Cassander Macedo annos XXXV. natus, quòd nondum aprum extra retia interemisset, sedens cœnitabat 18
Cassander è Bœotia reuersus, rege cum regina, & matre AEgis sepulto, mortuos quibus par erat honoribus prosequutus est, ac gladiatorum certamen indixit 155
apud Antiochum regem in pœna quidam non solùm armati regis amici, sed & ipse rex saltauit armatus 155
Cassander Macedoniæ rex, Homeri studiosissimus 620
Cassij Elei scorta oliquot 593
Castaneas Sardianas glandes vocat Diphilus 52 & vis earum ibid. Agelochus ἔμωτας, Crobylus cicera eodem.
Castorum templum Athenis 215
castor poculi faber 468
carabaucalesses 485
Catananchophori Sicyoniis quidam seruitia dicti 271
cataphracti equites qui, & nominis ratio 194
catastrophe in fabulis 516
caterides saltatio 630
catillus dulciarium opus apud Romanos, quomodo paretur 646
catiui quid sint 549
Catinus 156. 648
Cauarus Gallus natione à Sostrato Chalcedonio assentatore deprauatus 252
caucalis 371
caunos insula 621
Caunum oppidum AEolicum 75
in Caupona bibere ne frugi quidem serui est 566
in Caupona qui Areopagita pransus esset Areopagum accedere prohibebatur 566
cecibali 85
celænæ oppidum 234
celebe poculi genus 475 vnde nomen habeat ibid
celebeion, poculi genus 368
Celedones Pindari 290

Index in Athenæum.

celephis 466
celeritate in bello cur opus 630
celeuſte genus ſaltationis ad tibias ſaltabatur 629
Celtæ in dextram conuerſi deos adorant 152
celtæ poſt cœnam armati ſeſe inuicem ad vmbratilem pugnam prouocare ſoliti, ſibi mutuo parcentes 154
apud ipſos mos, ex appoſitis artubus erat ſtrenuiſſimus femur vt arriperet, & ſi quis alius id ſibi vendicaret ad alterutrius interitum vſque gladiis pugnarent ibid.
Celtæ profecturi ad bellum ſecum paratos ducunt, qui laudes cuiuſque decantent 246
Celtæ ex barbaris amore puerorum maximè delectantur 603
celtarum quales cœnæ 151
eorum voracitas 152
oleo non vtuntur ibid.
celtarum locupletes tantùm vinum Italicum vel Maſſilienſe bibunt: dercoma id quidam nuncupant 153
celtarum quidam olim aurum, argentúmve accipiebant, vel doliorum vini certum numerum, quæ amicis diſtribuebant: poſt ſupinos in terra ſe diſtendebant expectantes qui ſe gladio foderet, id genus mortis quàm honorificum exiſtimantes 154
Cenſoris apud Romanos dignitas maxima 491. hoſtias purpurati immolabant 660
Centaurus EVrytio ob temulentiam periit 10
Cepa Samothracia 28
cepa 688
Cephalenia 91
Cephalus piſcis 119
cephalus à diis cur raptus 566
Cephiſodorus fuit Planus 19
Cephiſodorus Planus, & quædam iucunda de eo 615
Cephiſodotus Acharnenſis citharœdus 131
Ceramicum oſtium Nili non longè diſtans à Naucrate 480
Ceramicus Athenis vicus in quo Athenion habitabat 212
Ceraſa Mileſia optima omnium 51
ex Ceraſorum eſu vtilitas 51
ceraſuntij qui 151
ceraunion 62
cerchneis 64
cercopa quid 133
cercope meretrix 588
Cercops Athenis primus edicto ſanxit, vt vna vnius eſſet mariti coniunx 555 ancipitis naturæ creditus ibid.
Cercurus, nomen nauis quæ Syracuſiam comitabatur 208
cerdo 376
cereales hymni 618
cerebrum nominaſſe ne veterum quidem vnum Apollodorus Athenienſis ait 65
Cererem Scito & Simalida nuncupatam 109
in Cererem & Proſerpinam ſcolion 694
Cereris frumentaceæ ſtatua in Sicilia 404
ceres ποτηριοφόρος 460
ceres nunc Chloe nunc Iulo appellata 618
cereus fructus, mel 647
ceris qua natura 355
cernophoros ſaltationis genus 629
cernos vas fictile 341
Cerretanæ pernæ in Hiſpania 657
Cerretani maxima Hiſpanorum natio 657
certamina olympica carminibus primus celebrauit Corebus Eleus coquus 282
Ceruicale Siculum 44
ceſtra piſcis 295
ceſtra 327
Ceſtreorum mugilum ſpecies, quot genera 307. fœtus eorum quare à nullo piſce deuoretur ibid.
à lupo vorantur maiores ibid.
Ceſtreus cur piſcium ſolus Neſtis appelletur 308
idem cùm caput abdidit totum corpus occultaſſe exiſtimat ibid.
cetræ 16
cetylus 332
Ceus poeta, id eſt, Simonides, aut eius nepos Bacchylides 32
Ceus natione Ariſton Peripateticus 672
ceyx 178
Chabrias Athenis ob ſumptuoſam magnificentiam & luxuriam AEgyptum conceſſit 532
calcedon 91
Chalcis in EVbœa formoſiſſima mulier 609
Chæræas 32
Chæreas vini gurges 431
Chærephon paraſitus Athenienſis 133
Chærephon Pythiam interrogauit, num eſſet aliquis Socrate ſapientior, qui reſpondit, nullum 218
Chæremon Tragœdus 35
chæreſtratus figulus 474
chœrinæ, placentæ 647
Chæron Pelleneus Platonis & Xenocratis auditor, tyrannide acerba patriam vexauit 509
Chalcedon 454
Chalcedonij intemperantes 526
in Chalcide cœnarum procœmium elegantius, quàm totius vrbis apparatus 152
Chalcidenſes raptum apud ſe à Ioue Ganymedem prædicant 601
Chalcides piſces 328
Chalcidici enſes 627
Chalcis à Chalcæo, id eſt fabro diſtat 382
Chalcos, genus numi 282
Chamæanthe ſic viola à quibuſdam vocatur 681
chamæ Iceſio Eraſiſtratio duplices, aſperæ & regiæ 87
chamæ aſperæ à Macedonibus Coryci appellantur, ab Athenienſibus κρόοι 87
chamæ dictæ regiæ, ſiue Peloriæ 90
chamæ, παρὰ τὸ κεχηνέναι, quòd aperta teſta ſemper hient, dictæ 93
chamæ, lepades, ſolenæ, mituli & id genus è Methymna optima 92
Chamæ 327
chamæceraſi arboris deſcriptio 50
chamæceraſi eſu caput vt vino grauatur, ſi quis nimio vtatur 50
chamæleon ſcribit ab AEſchylo primùm formatos choros abſque ſaltationum doctoribus 21. idem quaſuis perſonas in ſcena decenter agebat. ibid.
Chamæmela omnigena 685
Chamætype ſcorti nomen 570
Charax 355
Charaxas frater Sapphus Doricæ amator 596
Charcharia 306 Lamia & Scylla dicta ibid.
Chares Mitylenæus 27
Chares in Sigeum ibi habitandi gratia cur profectus 532
chariades coquus flauum iuſculum parare inſtituit 379
Charidemus Orites ab Athenienſibus ciuitate donatus, ganeo ac turpis ſcortator 436
Charinus Democharis filius paraſitus 234
Chariſios placenta 646
panis ibid.
Chariton & Melanippus quare à Phalari quæſtionem perpeſſi: & eorum conſtantia 602
Charmides & EVthydemus infamantur apud Platonem 187
Charmus Syracuſius ferculis quibuſuis verſiculos & adagia accommodabat 4
charmus facetus & doctus à Neſſeniis, ob ſales ad appoſita ſingula aptos habitus 4
Charmus Hippiam generum amauit 609
Charmyus Arcadionis Iurconis alter filius 436
Charondæ Athenis modi inter pocula canebantur 619
Chebrodlapſus, idem quod libum 126
Cheirilas, homo vorax cibi 404
cheiromactron, mantile 410
idem χειρόμμα dicitur ibi.
dicitur de velo etiam capitis 410
Chelidoniæ leporis genus 401
chelidoniæ caricæ 642
vnde ſic dictæ 642
de Chelidonio ex Theophraſto 684
chelidonium flauum 677
chelidonium flores emittit, cùm iris primùm germinat veris exortu 670
Chelidonium ab Anemone differt, præter quàm quidam exiſtiment 684
chellara piſcis, dictus & oniſcos, Bacchus & Chellare 118
chelon piſcis 356
chenalopecũ oua poſt pauonũ optima 58
chenalops 531
chennia 529
cherabes conchæ genus 86
chærephanis induſtria in ſaltatione cum pila 14 idem ſua præſentia tantùm petulantem quendam iuuenem ne quid peccaret repreſſit ibid.
Chærephili filios conſpicatus Timocles cur eos Scombros vel Satyros eſſe dixerit 120
Cheſias Ocyrrhoe mater 283
chidrus, ſic dicitur elixum triticum 482
Chij ab OEnopione ſerendæ vitis edocti 26
Chij è Græcis omnium primi emptis ſeruis vſi 265
iidem ob id à Diis puniti 265
Chij à Mithridate Pontico ſuis famulis vincti traditi, vt Colchos illinc habituri tranſueherentur 266
in Chio inſ. iuuenes in ſtadiis & gymnaſiis virginibus colludunt 666
Chimæra ſcorti nomen Athenienſis 585
Chironeas peculiaris Dianę ſaltatio & cătio apud Syracuſios 629
chlaca 630
chœnix 647
Chœrilus poeta cùm ab Archelao quotidie quatuor libras acciperet, eas in obſoniorum cupedias expendit 481
chœrinæ conchæ 95
chondritæ panes 115
chondrites panis ſpecies 109
choragi qui dicebantur 633
choreutæ ſaltatores olim in theatris coronati ſaltabant 680
choria 646
chorica 618
chorion 516
Choris meretrix Ariſtophanis rhetoris 577

choro

Index in Athenæum.

Choronos corona olim dicta 680
post Chorum Callias vocalium sermonem inducit 453
chorus in ludis scenicis cantiones præibat tibicinibus 617
chremonidium bellum 250
chromis 281. 328 hic piscium vere optimus omnium ibid.
Chromata 638
chrysanthes 684
chrysippi epitaphij inuersio 336
chrysippus 8. 9. 17
chrysippus Stoicorum dux ac princeps 335
chrysippus Pelopis filius à Ioue raptus 603
Chrysis scortum 567
chrysis soror Xenopeitheiæ 599
chrysocolla edulium ex lino & melle paratum 111
chrysogonus Pythicam stolam indutus classicos numeros modulabatur, cùm Alcibiades Athenas reuerteretur 535
chrysophori fœminæ, quæ in certamine Cypselli ad aram Eleusiniæ Cereris de forma certant, dicuntur 609
chrysophrys piscis 136
chytra, olla κακκάβη etiam dicta 169
chytri 129
chytridion poculi genus 504
Cibaria ad vitam necessaria, cæteris spretis tantùm admittenda 1, 8
cibi lautiores mollis ac languentis animi cupiditates 121
cibi stato articulo sumpti plurimum longè voluptatis habent 379
cibi appetentia duplici ratione necessaria 513
in cibis coquendis & parandis diuersa & contraria non commiscenda, sed quę sint vtrimi saporis 102
cibis qui libenter vescuntur, offuciis nihil egent 111
Ciboria 72. 304
ciborium poculi genus 112
ciborium species poculi 477
cibyraticæ pernæ in Asia 657
cicer aureum, Aretinum 54
Cicer Diphilo ægrè coquitur, lotium ciet 55
cicer 649
ciceris esu vt vult Diocles molem carnis turgere 55
& quæ meliora ibid.
ciceris inuentor Neptunus 55
cyclaminus speciosus 684
cidaris apud Arcadas genus saltationis in magno pretio 631
Cilicia Liliaceo, Myrteo, & OEnanthino vnguento nobilis 689
ciliciæ Soli Crocino vnguento optimo nobiles 688
Cimon Athenienses in agris ac hortis fructus qui custodirent suos nullos esse voluit, vt ciuibus inde colligere quod vellent liceret 533
idem domum suam communem, parata semper cœna, omnibus exhibebat ibidem.
Cinara est Semo insula 71
cinara circa Indum fluuium nascitur 70
cinaram Cynosbaton intelligit Didymus Grammaticus 70
cincalus piscis 326
cindon helluo 345
cinesias, fuit tenuissima & procera statura 551
idem Achilles Phthiota à Strattide dictus 551
idem ab Aristophane Phylirinus cur appellatur ibid.
Cinesias alius, poëta comicus maledicus in deos 551
hunc viuere quàm mori inimici malebant ob mortem quam quotidie perpetiebatur 552
cinnamomum 403
cinon sorore Epinice abutebatur, ob quā etiam est in exilium missus, etsi ea Calliæ nupsisset 589
cinyræ Cypriorum regi oraculum redditum 456
circus placenta 947
cirrhocæladi, fici species 78
cissibio bibebat Polyphemus 477
cissibium auritum poculum vnde dicatur 476
Cissibium genus poculi, quod cùm Cyclops ter ebibisset datum ab Vlysse prostratus humi iacebat 461
citharæ vsus in conuiuiis apud Græcos, eiusque ratio 467
citharisteria tibiarum species 182
citharus piscis solitarius 306
Apollini cur sacer ibid.
quomodo parandus ibid.
ad Citheronem est Iouis delubrum 40
citrij fructus vestibus interpositus illæsas seruat 83
ad venenum facit ibid.
citrij mali flores qui fœcundi 83
citrium apud Libyas Hesperidum malum 83 ea mala Hercules in Græciam transtulit ibidem. Aurea vocantur ibidem.
citrium à Terra in nuptiis Iouis & Iunonis editum 83
citrium à Cedro, tanquam Cedrium Pharnias Eresius denominat 84
citrium ante quoduis alimentū sumptum omnibus venenis resistit 84
citrium quòd comedissent duo malefici à serpentibus, ad quorum morsus erant damnati, illæsi 84
citrium integrum cum Attico melle decoctum & sumptum, à venenis prohibet 85
citrium Romani citrum vocant 85
citrius arbor in Media atque Persida 83 ideò Medica & Persica malus dicta ibidem.
citrius malus nullo non anni tempore pomifera, aliis candentibus malis, aliis decerptis, aliis florescentibus 83
ciuitas instar poculi temperari debet 444
claroti populi Cretensibus subditi 263
clauatores hastatorum apud Persas qui 414
claudius princeps 240
cleænetus tragicus cùm legumine victitaret, nullus vnquam putamen, eius adeò auidus fuit, abiiciebat 55
cleanthes Corinthius pictor 386 cleanthes Tarentinus inter conuiuandum omnia versibus eloquebatur 4
clearchus 4
clearchus ascribit vorum habendi collum gruis Melanthio 6
clearchus sophista τριχίδιννος vocatus 4
clearchus Heracleotarum, qui in Ponto sunt, tyrannus quam plurimis veneno necandis delectatus 85
clearchus, eius qui primus tyrannidem inuasit filius, adeò obesus & pinguis fuit, vt respirare non posset, & ideo medicis præceperat, vt quoties in profundiorem somnum incidisset, acubus ipsum pungerent 549 idem cùm legatis responsa dabat corpori arcam obiiciebat, ne videretur præterquam facie ibid.
idem annos XLV. vixit tyrannide per XXX. continuata, & priores reges comitate superauit ibid.
cleinus, quæ à poculis fuit Ptolomæo, multæ statuæ Alexandriæ fuerunt erectæ 576
cleisophus Selimbriacus in Samo amore captus statuæ è Pario lapide factæ 605
cleisthenes Iani bifrontis ex Camese filius 692
cleitoris fluui pisces vocales sunt 331
cleitus Alexandri vnus ex amicis 539
cleitus cur à diis raptus 566
cleo mulier bibax mirum in modum 410
cleomenes rex apud Lacedæmonios 142 eius frugalitas & modestia in victu ibidem.
cleomenes Lacedæmoniorum rex, quòd merum cum Scythis versatus biberet solebat ob temulentiam de mentis statu deiectus 417 cleomenes Lacedæmonius ebrius se ipsum gladio confecit 435
cleomenes rhapsodus 622
cleon Mimaulus cognomine griphorum inuentor solertissimus 452
cleonice vxor Cnopi regis Delphorum 259
Cleonicus quidam valde senex 698
cleonymus ob assentationem à Myrti Argiuo ex sella qua sedebat in iudicio detrudatus 283 cleonymus vorax ganeo 131. 404 cleonymus Spartiaca ducentas virgines nobilissimas à Metapontinis obsides accepit 605
Cleopatra in AEgypto regnauit vltima, & Antonio Ro. Imp. in Cicilia nupsit 147 Antonij ducibus lectos quibus accubuerant, dono dat, nec non & pocula, quibus biberant 148 pauimentum ad cubiti altitudinem Antonium cœna excipiens consterni rosis retium sinuosis maculis curat 148
Cleopatra quæ AEgyptum euertit, cùm fictile nomen mutare non posset, vocauit aureum argenteum fictile 229
cleopatra Hippostrati soror, Attali ex patre neptis Philippi vxor, quam vnicè dilexit & ad extremum diem retinuit 557
Cleophantus Thebanus 22
clepsiambi musices instrumenta 636
clepsiangus, musicum instrumentum 182
clepsydra meretrix sic dicta, quia ad clepsydram sui faceret corporis copiam: alias nomen proprium erat Metiche 567
Cleræ fanum 139
clibanum 101
clinacides, assentatrices mulierculæ dictę, quòd reginæ per eorum tergora tanquam per scalas currum ascenderent & descenderent 256
clines Ptolomæo regi cognomine Philadelpho poculum præbere solebat 425
ei Alexandriæ statuæ positæ multis in locis, guttum in manibus tenentes ibidem.
clinias Pythagoricus iram lyra molliebat 623
clio fœmina gulæ dedita 345
clismos, scilla 192
clisthenis Sicyoniorum tyranni dictum festiuum in Hippocleiden filiæ ipsius procum 628
cloustron placenta 647
clupeæ 131
clytemnestra Agamemnonem simul

Index in Athenæum.

cum Cassandra interficit 556
cnecus 131
cincus,auicula 132
cnopi regnum ab adulatoribus euersum 259 ab iis in mare proiectus ibidem.
cnopus de salute sua oraculum consulens responsum accepit, vt doloso Mercurio sacrificaret 259
cobij 329
cobion parasitus 242
cobitis,Aphyarum species 285
Cocali gnatæ Minoëm in Sicilia lauant 10
coccalorum 126
coccora fiunt ex tribus ficis & totidem nucibus 645
cochlea 63
cochleæ solæ ex testaceis in coitu cõgeminatæ videntur, & prægnantes 63
cochleam Hesiodus φιλοξενον domiportam nominat 63
cochlium, quo nauis sentina exhauriebatur,Archimedis inuentum 208
coctana 385
coctio 218
codus debet esse Astronomus 102
Codymalon floris genus 82
cœli in subiectorum hominum mores diuersa sed mira vis 616
Cœlum argentei coloris est 488
cœlus flumen 389
cœna Cleopatræ Antonij Imp Rom. vxoris 147
cœna Germanorum qualis 153
cœna Macedonica 126
vt in cœna splendida varias epulas præbere oportet conuiuis, sic poëtæ spectatoribus etiam varia proponenda 411
cœnacula apud Cretenses duo, alterum ἀνδρεῖον nuncupant, alterum cœmiteriũ, in quo dormiunt hospites 143
cœnacula Sybaritæ excogitarunt, hypocausta dicuntur hodie
cœnæ Aegyptiorum Persicis splendiores 150 cœnæ apud Thuscos sumptuosæ 153 ancillæ quousque adultæ sunt,nudæ ministrant ibid.
cœnæ quas legislatores permiserunt 186
cœnam Romæ in Herculis fano is qui triumphat præbet Herculeam, & qualis ea sit 153
cœnarum mos veterum Græcorum 675
cœnarum apud Aegyptios tres species 150
cœnarum priscus mos, & moris ratio in poculo ἀγαθοῦ δαίμονος 594 cœnarum mos 701
cœnatio,locus in quo cœnatur 205
cœon Macedones numerum appellant 455
cœranus Milesius Delphinum è manibus piscatorum redemptum pecunia in mare referri curauit,qui eum postea, naue ad Meconum fracta, cæteris omnibus amissis, periculo liberauit 608 idem cùm fato concessisset ad litus turba Delphinorum conspicata est ei iusta persoluentium ibid.
Coi dum Iunoni sacrificant seruitia vetãt ad epulas accedere 639 apud coos seruorum nullus templum adit, aut quicquam ex iis edit quæ sunt parata ad sacrificium 262
Colabri versus 677
colax vnde dicatur 262
coliæ,pisces 118
coliæ pisces marini 513
colias 120
colias,Atticæ promontorium 482
collabi,placentulæ genus 96
collabus panis 110
quomodo conficitur ibid.
Colles quinque,locus à Sparta septem stadiis 31
collica placentæ species 645
collyra panis 111
colocasia 72
colona locus Lacedæmone 574
colophoniis initio durior vita fuit:at cum Lydis inita societate in voluptatem delapsi sunt immodicam 526
apud eosdem lux vt tibicinæ & id genus homines ab aurora ad lucernas vsque mercedem acciperent,cæterùm tota nocte compotationibus indulgerent ibid.
colophonius Nicander 35.679
colostrum 372
colostrum, πυρίφλης quid 658
columba fœta sequenti die post partum concipit 394 columbæ albæ apud Græcos quando primùm visæ 394 columbæ quare pullis suis editis statim terram salsam præmansam inspuant 394 columbæ hyeme vocem non edunt nisi sereno die 394 columbæ eximiæ in Cypro insula 655 columbæ Siculæ egregiæ 658
columbarum quinque species 395
columbarum omnia genera alternatim ouis incubant 394 pariunt quotannis decies. ibid.columbarum fœminæ mare absente sese mutuo deosculantur, subigunt,& pariunt oua inania 394
colybdænæ 805
colymbades,oliuæ 133
colymbis,siue mergus 395
colysideipni quædam cochlearum species 63
Comeon vnus eorum qui remp. Rhodiorum administrabant 444 hic etiam aleæ studiosus fuit ibid.
in Comœdia nulli serui coqui reperiuntur præterquam apud solum Posidippum 658 comœdia Hegemonis, veteri ritu scripta,quam Philinnin appellant 701 comœdiæ ac Tragœdiæ prima origo ex compotatione & temulentia in Icario Atticæ pago τῆς τρυγός, vindemiæ tempore 40 comediam quidam Pæderasten appellant 601
comœdiarum historia Mæson 659
Comica saltatio dicta Cordax 20
comicæ personę plerunque dissylabis nominibus 614
comicæ lusionis peruetus modus apud Lacedæmonios 618
comici quales inducant coquos 659
comessatio plagas ac contumelias excitat 36
commodus imperator currui impositus clauam habuit Herculeam substrata leonis pelle, Herculémque se nominari voluit 537
comos 618
compotationes à cœna adhibendæ,ac vnguentis vtendum 101
conalis scortum 567
conchæ κύελοι, dictæ 4
conchæ Pelorides 4
conchæ Purpuræ, & Buccina Conchyliorum sunt firmissima 86
conchæ,Chamæ,Pectines,Solenes, vbi nascantur 89 conchæ Melænidas Sophroni dicuntur 86
conchæ Mænides 4
concharum facultas 87
conchotera nigra concha 85
condimentorum recitatio ex Antiphane 68 condimentum ab omnibus amatur:caro verò aut piscis non item 564
Condy poculum Asiaticum 417
hoc poculo Persæ diis libabant ibid.
Condylos 434
Congiorum festo die Dionysius tyrannus ei qui congium vini primus bibisset auream coronam proposuit 437 congiorum festi dies vnde nomen sortiti 437 in iis diebus Athenis mos fuit sophistis munera mittere ibidem.
Congri in Italia optimi 393 caput, è Sicyone, optimum 393 item intestina ibid. congri apparatus 662
congrus piscis 135
congrus 288
congrus candidus 623
conisalus 442
connarus arbor eadem quæ Paliurus, eius descriptio 649
conon ad Cnidum nauali prœlio vicit Lacedæmonios 3 Peiræum muris ibidem.
vniuersis Athenien sibus, mactatis centum pecudibus, epulum dedit ibidem
conon cur Cyprum Athenis migrauit 532
conon Timothei, exercitus Atheniensium ducis,pater 667
Cononis animus excelsus 3
cononiæ
cononium quale poculum 488
conos,& eorum nucleos ostracidas vocabat Mnesitheus Atheniensis 57
conos Diocles Carystius pineas nuces appellat 57
contopori via Corinthi 43
conualare 502
conuiuia & conuiuator vt differunt 382
conuiuale carmen 665
conuiuarum olim cuique antequam mensam adiret sua portio diuisa erat 639
de conuiuarum numero 671
conuiuij honesti differentia ab inhonesto, & quæ signa 187 in conuiuiis non solùm ferculis, sed & colloquiis homines reficiendi 2
in conuiuiis solemnibus apud Cretenses vnicum poculum magnum apponitur singulis mensis, ex quo omnes bibunt 143
in iis mulier vna præest ibid.
in conuiuiis olim citharœdi saltatores ac cantores adhibebantur 4
conuiuiis hodie quo vultu sese domini exhibere soleant 420
conuiuiis apponi solita pyra cum aqua 650
in conuiuio Platonis fuere octo & viginti 4
in conuiuio Platonis quales conuiuæ 187
in conuiuio Platonis quidam singultu vexatus aquæ gargarismo sanatur 187
in conuiuio non iustò diutius manendum 56 in conuiuio cum amicis accumbens ne sit tristis vel stomachabundus 364
conuiuio magis nos decet mutua consuetudine & colloquiis beneficentiam nostram declarare amicis, quàm ferculorum varietate 419
conuiuio accumbentem quid deceat ibidem.
in conuiuio Xenophontis quædam reprehendenda 187 conuiuiorum genus quoduis olim apud Aegyptios temperanter peragebatur 191
conuiuium aditurus non statim gulæ seruire debet, sed spectandi cupiditati nonnihil inseruire 178
conuiuium Epicuri quale 182
Platonis quale 182

Index in Athenæum.

conuiuium adire ſordidum puluere & ſudore inurbanum 180
in conuiuium inuitati conuiuatorem rogare debent ſibi vt abire liceat 191
ad conuiuium omnis congreſſus apud veteres deorum cauſa fiebat 192
Conyza 66
Copais lacus 66
Copeus Glauci pater 299
Copidæ cœnæ apud Lacedæmonios 56
in Copide capras immolant, nec aliam præterea victimam 138
Copis, cœna 138
Coptæ placentæ ſpecies 648
Coptopiacenta, placentæ genus 647
Coptum vrbs circa Thebaida 34
coquinaria ars Athenienſibus veneranda 660 ad humanitatem & pietatem plurimum contulit 660 ab immani & effera vita homines ad mitiorem cultum traduxit 660 liberalis diſciplina, neque omnium hominum 661
coqui præcipuè dicaces & irriſores à coquis fingentur 659
coqui præconum munus in re diuina facienda diu olim obierunt 660
coqui mali notæ 661 coqui Spartanorum nonnulli ſtatuas in Pheiditiis Cerdonis ac Matronis collocarunt 39 coqui perſonam in comœdia quis primùm inuenit 659
coqui olim ſacrificiorum periti, nuptiſque & ſacris præfici ſoliti 659 coqui honeſti, non, vt putatur, ſordidi & viles 660 coquo effari licet quicquid velit 382 coquorum ſtirps inſolens 291 coquorum eſt ad carbones vſque deuorare 376 coquorum genus curioſum 383 coquorum tribus Athenis, cui ritus ſacrorum cura incumberet 660 coquus palatum epulantium ſcire debet 132 coquus Aſtrologiam, Medicinam, & Geometriam didiciſſe debet 291 coquus non omnis qui cochlear cultrúm ve habet dicendus 291 coquus cui operam ſuam locare debeat vt ex re eius ſit 292 coquus inanibus locis cedere debet 377 is conuiuarum palatum habere debet ibid. coquus probe ſyderum conuerſiones noſſe cur debeat 376 coquus debet eſſe philoſophus 648 coquus quomodo porcum integrum parare queat quo altera pars aſſa altera verò elixa videatur: exenterare & iugulare ne vulnus appareat 381 coquus quibus definiendus ſit 404 coquus regis Phœnicum Cadmus 658 coquus ſeruus nullus in comœdia reperitur, præterquam apud ſolum Poſidippum 658 coquus indigena & ciuis, Mæſon priſcis vocatus: externus & peregrinus, Tettix, & eorum nominum ratio 659 coquus de natura diſſerit apud Athenionem comicum 650
Coracini 63 vnde dicti 308
Coracinus piſcis 86
Coracinus, à quibuſdam ſaperda 118
Coracinus fluuiatilis, hunc Nili accolæ Pelten vocant, Alexandrini verò Heminiron 121
Coracinus 308
ſaperda dictus, item platiſtacus ibid.
Coracinus vnde dictus 287
Coracus, Aſtacus, Nymphe, Vrſus, Pagurus inter eos piſces qui molli includuntur cruſta ſimiles 105
Coranus vnicuique coronam omnifariis floribus ornatam, ac inſuper aureis lemniſcis, æſtimatam quinque aureorum in ſuis nuptiis donat 128
Coraſini è Parthis ad Orientem Solem habitant 70
Corbis in naue, la gabia 474
Carchariæ canis abdomina vt præparanda 30
Cordax ſaltationis genus 403.629
hæc deſpicatui 631
Cor animi eſſe domicilium multis exemplis probatur 687 cor anxium exitus rei grauioris expectatione trepidat 688 cor homini animalium omnium ſoli in ſiniſtra parte poſitum eſt 353 cordi quare vicinus pulmo ex Platone 688 cordis ſedes in pectore 674. 687
Cordiſtæ Galliæ populi in ſuam regionē aurum olim non admittebant 234 iidem reliquiæ Gallorum dicuntur ibid.
Coridus helluo 343
Corinthi lex fuit vt meretrices Veneri magnis de rebus ſupplicarent 573
Corinthij cur Chœnicometræ dicti 172
Corinthij violam Ambroſiam nominant 681 Corinthiorum vota ſunt, ſi quid impetrent, meretricem aliquam ſeſe adducturos corinthum 573 corinthiorum ſolemne feſtum Ellotiorum 678
Corinthium vinum 30
Coriſca ſcortum 570
Cormus veſtium ſtudioſus homo 240
cornua inuſitatæ magnitudinis bobus inſunt circa Molottidem 468
cornu olim veteres bibebant 475
corona ex amaraco quare inter pocula vſi non fuerint veteres 675 corona Antinoia 677 corona olim Choronos dicta qua ratione 680 corona Cyliſtos 678 corona χοδαὶς tumultuariè rexta 687 corona diſſoluta nondum partæ victoriæ argumentum 668 corona Ellotis è myrto ambitu viginti cubitorum 678 corona hederacea efficaciter capiti vino graui adhibetur 675 coronæ Hypoglottis 677.678 corona Iacche apud Sicyonios 678 corona Iſthmia ſeu Iſthmiaca 677 corona laurea comportationibus inutilis iudicata qua ratione 675 corona lotina ſiue ex loto 677 corona Naucratitis quænam 671 corona Pothos 679 corona è prunis atque mentha 49 corona Pyleon 678 corona è roſis capitis grauedinem ſedat 675 corona Struthia 679 corona victoriæ argumentum 670 corona è violis à poculis remota quo argumento 675 coronæ in honorem Promethei, quaſi ei pœnas ignis in noſtram gratiam ipſius malo magno ſublati pendamus capite geſtari ſolitæ 634 coronæ, diis quia gratiores geſtantes reddunt geſtantur 674 coronæ epularum initio dari ſolitæ 685 coronæ in conuiuiis 665 coronæ è floribus Acanthi, mali Punicæ & Vitis apud Ægyptios 679 coronæ aciniæ 680 coronæ ex Amerina ſalice quænam 671 coronæ ex anetho 674 coronæ ex apio 674 coronæ Encyliſtiæ 677 coronæ ἑλικτοὶ ſeu tortiles Alexandrinis 679 coronæ Hypothymides, & Hypothymiades 674.678.688 coronæ laureæ, aliarum omnium ſublato vſu, ſolæ Carum ſacerdotibus conceſſæ 672 coronæ è Meliloto 678 coronæ myrteæ vſus voluptarius, vis & efficacia 675 coronæ è myrto 685 coronæ è ſerpyllo, myrto, tilia 679 coronæ Synthematicæ ære publico texendæ locantur 679 coronæ Thyreaticæ apud Lacedæmonios è palma 678
coronarum vſus primus iam inde à Prometheo & propter eum mortalibus inuectus 685 coronarum cauſa animaduerſione digna 686 coronas primus reperit Ianus 693
coronæ 359
coronis inter cœnandum caput redimendum 101 coronis cur amatores amicarum fores ornent 669 ſuper coronis Platonica quæſtio enodata 670
de coronis librum ſcripſit Ælius Aſclepiades 676
coronamenta veterum & ruſticorum ex ſalice 671
coronandi vox plenitudinem ſignificat 674
quare coronantur valuæ amaſiorum ab amantibus 670
coronari eos iuſtius & æquius qui regunt probè ciuitatem, quàm athletas patriæ inutiles 413 coronari ſolitum pectus veteribus 674 coronari ſolita etiam frons, nedum caput 675
coronaria Papyrus 676
coronarij flores varij 680
coronariorum florum aliquot nomenclatura 685
coronati qui ſunt cur amare iactantur illorum ſi coronæ diſſoluantur 669
Corone Nannij filia Nutrix cognominata 587
coroniſtæ mendici quidam 360
coroniſmata ibid.
corporis concinna in motu & habitu moderatio maximè quemque decet 628
Corſi, qui habitant inſulam Sardiniæ vicinam cur longæui ſint 47
Corui ferrei, in nauibus dicuntur propugnacula inſtar manuum 208
Coruini piſces 329
Corydalus pagus Athenis 398
Corydus Athenienſis paraſitus facetus 240 dictus fuit propriè EVcrates 241
Corydus interrogatus quomodo cum Ptolomeus exciperet, inquit, vt medicus dedit quod biberem: quod verò comedendum eſſet, nondum dedit 242
Corylos piſcis 306
Coryphæna 304
Coſmoſandalum 685
Coſmoſandalum à Lacedæmoniis repertum 681
Coſſabus pro Cottabo
Coſtinum vnguentum 668.
Coſtus 404
Coos, Amaracino & Melino optimis vnguentis bene audiit 688
Coum vinum aqua marina temperari debet 32
Cothocides orator Athenienſis 213
Cothon Laconicum poculum 483
vtiliſſimum in expeditione militari ibid.
Cothones 199.483
Cothus 304
Cottabeium 666
Cottabi proiectus ἀγκύλη vocatur 667
Cottabi ancyleti 667
cottabi ludi altera ſpecies 667
cottabi rixa oborta diſturbatio 668
Cottabi alia ſpecies in peruigiliis adhiberi ſolita 668
Cottabi ſtudioſi Sicyli 668
de Cottabo, & iis qui cottabo ludunt 665 quid ſint Theſſalis & Rhodiis 666

Index in Athenæum.

cottaborũ inuentio & lusus Siculorũ 665
cottabum scitè iacientium præmium 666
per Cottabum Erastæ de suorum amorum euentu iudicabant 666
cottabus è Sicilia 28 cottabus, lusus inuentus à Siculis 427 cottabus venit in conuiuia primum à Siculis,& qualis lusus 479
cottabides & cottabia ibid.
cottabus mensis vltimis affertur 665
cottabus præmium potu vincentium 666
cottabus vas ipsum in quo mittebantur latages 666 cottabus ludi species 666
cottabus lancium genus 666
cottabis,fictile poculum 149
cottabium, κοτταβεῖον, seu deorsum pensile 668
cottinæ imago Lacedæmone 574
coturnices Herculi cur immolantur 392
coturnices vt capiantur 393 coturnices numerosæ 654 coturnix 392
Cotyla Atheniensibus certa mensura 479 vocatur sic & hemina ibid.
cotyla cauum coxendicis dicitur 479 vocant & aleison ibid.
coryladones in flagellis polypodum acetabula 479
cotylisci,placentæ 647
corylum quicquid cauum veteres appellarunt 479
cotylum 665 cotylus poculum quale 478
cotys minister in nuptiis Iphicratis 112
cotys rex 248
in Arabia rege in aliqua corporis parte affecto eodem morbo, & eadem corporis parte subditos se dolore legas simulare iubentur 249
Cotys Thraciæ omnium regum voluptati deditissimus nemora ac syluas perlustrabat,sibi cœnacula quæritans in quibus cum amicis sacrificaret ac conuersaretur 531
idem amore Minervæ captus sibi eã matrimonio pollicebatur præparata etiam ad nuptias cœna. ibid.
coxendicis morbus & cura 623
cranaus ganeo voracissimus cibi 416
cranecion poculi species 479
cranone aqua est citra summum feruorẽ calida,quæ addita vino calorem in vasis biduo aut triduo custodit 42
crapatallus 646
crasiana placenta 647
crategi descriptio 50
crater,qui Alexandro familiariter vtebatur,lucta & exercitatione gaudebat 518
crateres vnde dicti 123
craterus cùm Alexandrum conuiuio excepisset Charonem Chalcidensem amatum deosculari iussit, cui Alexander, hoc tantum voluptatis mihi non afferret quantum tibi molestiæ 693
Craterus Macedo 697
crates Demetrio Phalereo colaphum impegit,quòd lagunculam vini in pera cũ pane misisset 422 idem optat posse cum pane secum gestare fontes ibid.
crates Cynicus conspecta Phrynæ statua aurea Delphis dicata, dixit id esse Græcorum intemperantiæ signum 591
crathis fluuius 269
cratinus lurconem præparcũ Myconium appellat 8 cratinus fabularum scriptor 22 cratinus 23. 29 cratinus Methymnæus citharœdus 538
cratinus formosus adolescens Epimenidẽ Atticam terram ob vetusta quædam scelera expiante vltro sese deuouit 602
Cratisthenes Phliasius Xenophontis præstigiatoris fuit discipulus 19
Cratisthenes emicantem sponte ignem eliciebat 19
creion placentaceus panis, quem Argis à sponsa ad sponsum ferunt 645
creitõn,Thrasilai frater, qui eum ex insania medicis curandum tradidit 554
crembala instrumenta musica 636
cremys piscis 305
crenei fisci species 78
creocacabus quid sit 384
crepida qualis panis 645
crepidæ 621 cretenses cum lyra irruunt in aduersarios 517
cretenses ad conflictũ iam expedito milite ex ciuibus formosissimos deligũt qui amori sacra operentur 561 cretenses cũ lyra sub signis sunt 627 cretenses saltãdi studiosi ac periti 630 iidem venationi dediti ibid. cretensis Mercurij festis diebus seruos conuiuio excipiunt, ipsisisque ministrant domini 639 cretensibus familiare tum saltare, tum in caput se proiicere 181 cretensium ciuitas vniuersa in societates diuisa 143 cretenses casei 638
cribana quales placentæ 114
cribanites panis genus 109
crimnites placenta 646
crimnon 126.646
crinon,maza,item gestus ac staticulus cuiusdam saltationis 114
critias Callæschri filius musices peritissimus 28.182
critobulus adolescentulus apud Platonem præceptori suo Socrati illudit 188
croaneia vasorum genus 472.479
crobylus comicus 5
crocinum vnguentum 195.689
crocota,matronalia vestis 198
crocotum vestis matronarũ ditiorum 155
crocus Cyrenaicus ignobilis 682
crocus Vere solus viuax 684
crœsus successor in regno Gygis templum Delphicum ornauit 231
cromatiscus,infantis nomen 396
cromnum oppidulum prope Megalopolim situm 452
Crotalos ita Narcissus etiam dicitur 681
croton vrbis nomen 518
crousichyros quæ Thyrocopicos etiam dicitur 618
crusta tenui quæ obducuntur diutiùs in coitu persistunt 353
crusta placenta 647
ctesias omnia quæ ad cœnam regi præparantur dum recenset,nec piper,nec acetum memorat 67 ctesia helluo 416
ctesibius philosophus Chalcidensis pila non ineleganter ludebat 15
ctesibius Alexandrinus tonsor hydraulin inuenit 174
ctesibius Chalcidensis interrogatus quid è Cynicorum philosophia fructus percepisset, inquit quòd cœno gratis 162 is vrbanus & facetus fuit ibid.
ctesibius machinalis scientiæ peritus 497
cteficles statuarius qui illam statuam è Pario lapide Sami finxit 606
cresippus Chabrię filius lapides monumẽti patris ab Atheniensibus exstructi vendidit 165
Cubus quadratus panis etiam dicitur 114
cuculli pisces vt parari debeant 310
cucullus,hirũdo & mullus inter se ex sententia Speusippi similes 324
cucumer & curcurbita corpori alimentum exiguum quidẽ,at nõ molestũ ministrant 59 cucumer in cibo cũ semine lautus est 68 cucumer qua vi sit præditus 74 plenilunijs, vt echini pisces crescunt ibidem. cucumeres Antiochiæ optimi 58 cucumeris facultas 68 cucumis elixus ad ciendam vrinam efficax 68
cucurbita,dicta est Sicya Indica, & quare 58 Megalopolitæ Sicyoniam appellant ibi.cucurbita Menedoro Erasistratio alia est Indica, alia colocynte 58 cucurbita cruda in cibum non venit 68 cucurbita σικύη 372 cucurbitæ Theophrasto diuersæ species 58 cucurbitæ ampliſſimæ prope Magnesiã,vt ait Diocles 59 cucurbitæ facultates ex Diphilo, 59 cucurbitæ Bœotis,vt vult Amerias,vocantur Zeceltides 369 cucurbitã Attici Colocynten vocãt 39 culex palmarũ quæ balanos edunt fructũ subiens eũ maturat 651 culex in palmulæ maris fructu cõcipitur, quẽadmodum in Caprificis grossis 651
ad Culinariã artem multa necessaria 102
culter 648
cumæus ager 256
Cumani Italiæ populi luxuriosi & molles 528
cuniculus 65.400
cupiditas quid 113 cupiditatũ aliæ naturales, non necessariæ tamen,aliæ nec naturales itidem,nec necessariæ 511
curas Deus omnibus iniicit 39
curetes vnde ita appellati 528
curui olim ob meri potũ cùm incederent homines, postea recti iambulare cœperunt,vini non nisi temperati potu 38
currus ex Thebano agro 28
curules sellæ à Thebanis primùm fabricatæ 28
Cyathus Poletis filius, Antimachi frater, ab Hercule interfectus 277
Cyathus fluuius quidam circa Arsinoën oppidum Ætoliæ 424
Cyathus quid 479
cybdalus 442 cybelon 166
cybia quadrata ex pisce oxyrincho conficiunt piscatores 116 cybia ex magnis Pelamydibus fiunt 118
Cybysteres quid in conuiuiis agerent 4
Cyceon potionis genus 380.491
Cyclops Galateam laudãs cur aliis partibus corporis recitatis oculos non nominet 564 stridula voce cantillans, & cum Nausicaa naufragus Vlysses barbarè colloquens 20
cydia meretrix 569
cydonia mala 59
Cydonium & Struthion Theophrasto differunt 81
cygni pugnando sese interimunt,cúmque aquilis,lacessiti tamen prius,belligerant 393 cygni sub exitum vitæ canori 395 cygni cantantes moriuntur 616 cygnorũ cantus multiplex 617 cygnos moribundos se multos prosequuntum inquit Alexander Myndius, nec cantum vllum audiuisse 393
cygnus nauigij nomen 477
cygnus qui cum Achille duello congressus ab aue eiusdem nominis in Leucophrye educatus 392
Cygnus à Marte in auem cognominem versus ad Sibarin fluuium accedens cum grue coiuit 393
cylabras pastor 461
cylicranes vnde nomen sortiti 461
cylistos corona 409
Cylix Lydius Herculis commilito 462
cylliſtia genus panis 418
cymba,nauigium quoddam 482
cymbia qualia pocula 481
cymbium poculi genus 467
cymbiũ vini Vlysses Cyclopi porrexit 481
cyminum Æthiopicum 68
cynis decolor 369
cynæthenses Arcadum maximè efferi 626
cynici,canes & nomine & re 96 iis nihil est curæ præsi vt edant ibid.
Cynici sola taciturnitate Pythagoram imitantur 161 cynicorũ descriptio 113

Cynicorum

Index in Athenæum.

Cynicorum primus autor cùm placentam in cœna comederet interrogatus, quidnam ederet, respondit, panem scitè confectum. 3
Cyniculus philosophus 2
Cynoglossi pisces 288
Cynophontis festus dies in diebus caniculariis 99
Cynosbatou Pythia ligneum ? canem appellauit 43
Cynosbaton Phanias & Theophr. appellant cacton Siculam 70
Cynosbatos qui Theophrasto 70
in Cynosargis Alcibiadis inscriptum decretum de parasitis 234
Cynulcus Syro semper Vlpiano aduersarius 669
qui Cynulcus apud Athenæum, is Theodorus suo nomine appellabatur
Cypella Siculis panis & mazæ & reliquiæ vocantur 482
Cypellum poculi genus 210 vnde dicatur 482
Cypellus 477
Cyperus 510
Cypri Paphos 675
Cypri montosa OEnanthe copiosa abundant 689
Cyprij Iouem ἱλαστήριον venerantur item σωλαγχν τέμιν 130
Cyprij versus & eorum autor 682
Cypriis quid sit μαγις & ὑπερμαζιν 603
Cypriorum reges omnes assentatores sibi assumere, quasi eorum rebus vtiles, solebant 253 ij rarò conspiciebantur ibid.
Cypriorum luxuries 516
Cyprius lapis 689
Cyprinus in ore linguam non habet 289
Cyprinus AEgyptium vnguentum 689
Cyprus columbas eximias habet 655
Cyprus lyennitis eximiæ ferax 681
Cyprus œnanthino vnguento eximio excelluit 688 Cyprus liliaceo, myrteo, & œnanthino vnguento nobilis 689
Cypselos, qui vrbem prope Alpheum condidit, certamen mulierum primus instituit 609
Cypselus tyrannus Corinthiorum 469
Cyrenææ rosæ odoris suauissimi, & ex illis vnguentum rosaceum nobilissimum 682.689
Cyrenæi pol'ubrum deinon vocant 467
Cyrenæi cùm ad conuiuium aliquod inuitantur, pro vno eò decem confluunt 510
apud Cyrenæos rosaceum vnguentum optimum 689
Cyrenæus poeta, id est, Callimachus 236
Cyrenaycæ violæ, & reliqui flores odoris præstantissimi, excepto croco, quod etiam bonitate reliquis longè est inferius 682
Cyribanæ placentæ 616
Cyribion parasitus 242
Cyrinæi, vt & Epicurei, voluptatem amplexantur 279
Cyrorum alter, fabulæ Antisthenis argumentum 210
ad Cyrrham perdicis caro insuauis est gustu 390
Cyrus magnus dictus 29
Pytharcho Cyziceno oppida septem donauit ibid Cyrus, priusquam in Persiam discessisset, inter virgatores & lictores Astyagis fuit 613
Cytherias, chrysophrys, Veneri sacer piscis 328 cæteros pisces omnes bonitate gustus antecit ibid.
Cytherius Philoxenus lurco 5
Cytisus 685
Cyzici vnguentum optimum trinum 688

D

Dædalus excellens coquus 293
Dæmon Phrynionis pater 593
Dæsius proprium viri nomen 424
Damascenum, prunum ex Damasco 49
Damascenus Nicolaus 682
Damascum ampla ac clara ciuitas 49
Damasandra iunioris Laïdis mater 574
Damippus cur fulmen vocatus 416
Damocrates Rhodius scyphorum artifex ingeniosus 500
Damophilus Siculus maleficus ac luxuriosus 542
Damoxenus Rhodius, coquus celebris 403
Danaë Leontij Epicureæ filia Sophronis amasias quem ex insidiis Laodices liberauit 593 præcipitata à Laodice, quòd Sophroni eius insidias detexisset 593
Daphnephoreium 414
Daphnus Ephesius medicus 2
dare & reddere quomodo differant 223
Darius magos necauit 434 is multùm vini ferebat ibid. præ mollitia præmia indicebat ei qui nouam aliquam voluptatem indicasset 539 victus ab Alexandro intellecta eius in vxorem & filias temperantia Deos precatur vt se vel Alexandrum regnare velint 603
Dascylus vicus 43
Dasypodes 399
Deceliastarum varia genera secundum regiones 611
Defrutum 31
Deicsariades in Ægypto scorta publica 576
Deinias vnguentarius præ luxu lasciuiès dissipata multa pecunia pœnitentia ductus genitalia sibi amputauit 552
Deinias 614
Deipnosophistæ libri titulus 1
Deipnosophistarum Athenæi cœnarum & ferculis & sermonibus varietas 665
Delcanus pisces à Delcano fluuio 118
Deliadæ 234
Deliciæ & lasciuia Vlyssi apud Alcinoum vitæ sunt finis 513
Delij nomina imponebant coquis ab iis quæ præparabant ferculis 127
delij Delphis Delum proficiscentibus, acetum, salem, oleum, ligna, & stragula præbebant 173 delos insula tria bona suppeditat tantùm 173 delos insula ab Achiuis cur Ortygia dicta 392 Delos partu Latonæ clara 694
Delphinus & Pompilus sacri pisces 282
Delphinus Pompilis inimicus ibid. solus animalium felle caret 353 in Iaso puerum Dionysium nomine amore prosecutus est 610 hominum amantissimus, prudentissimus, & in gratia referenda primus 610
Delubrum Neptuni in Caria 42
Demadem Athenienses talentis decem multarunt, quòd ipsis persuadere conatus esset vt Alexandrum pro Deo agnoscerent 251 demades Athenienfis orator temulentus ac turpis 44
Dematatho rex Persarum stolam Barbaricam vt indueret imperauit: cui & sui generis peculiarem vestitum, vt à Græco pòst abstineret, permisit 29
Demea Demadis filius ex meretrice, quem Hyperides in subsellis frementem coercuit 591
Demeas lanista artem digladiandi primus docuit 154
Demetrius Antigoni filius Argos obsedit 403
Demetrius Poliorcetes ridiculis delectabatur 261 & 614 eius in Lysimachum & huius in illum sales mordaces 614
Demetrius dixit apud inferos nullum Athenienfem fortem magni animi 253
Demetrij in vestimentis luxus 535
Demetrius rex Myrinem Samiam meretricem habuit 593
Demetrius, is qui apud Rom. obses elapsus est, bibax 440
Demetrius Phalereus Atticæ incolas recenset, Athenienses videlicet, incolas, & seruos 272 Demetrij Phalerei luxuria & incontinentia 542 is annua mille ducentáque talenta accipiebat ex reditu ibidem. in Dionysiorum pompa, quam præsul & prætor ducebant, chorus versus cantauit, in quibus ille Soli facie similis, illustri genere, ingenio miri, Bacchi obseruantissimus dicebatur ibid.
Demetrius Phalereus Himeræus quo prætextu in N.canoris amicitiam se insinuauit 542 idem initio oliuis & caseo contentus erat, postea tanta vsus est ciborum varietate & copia vt eius coquus Moschus biennio ex reliquiis quas diuendebat villas tres emerit ibidem. Lænam meretricem deperiit 577 Lamiam tibicinam perdité amauit 577 Simiam meretricem Lampeto appellauit, cùm antea Charitoblephatos nuncuparetur 593 primus in theatrum Homeristas produxit 620
Demetrius vnus è posteris Demetrij Phalerei, luxuriosus 167 idem amicam habuit Aristagoram Corinthiam ibid. ab Antigono legib. humanis & diuinis ferendis præfectus ibid.
Demetrius Aristagoræ amicæ menianum festis Minervæ quinquatriis iuxta Hermas iis altius exstruxit 167
Demetrius Romæ honoratissimus vir 673
Demo Antigoni scortum 578
Demo amata quoque fuit à Demetrio Antigoni filio, ob quam causam Antigonus Oxythemin, & Demonis ancillas tormentis affecit 578
Democedes medicus qui filiam Darij mammarum cruciatu sanauit 522
Demochares Dæmonis nepos 593
Demochares Demosthenis consobrinus 611
Democles, pinguis vir quidam 242
Democles Iunioris Dionysij assentator, cùm mos esset Siculis Nymphis domi sacra facere, & circa earum simulacra, relictis domi Nymphis saltare, dixit nihili faciendos esse Deos, qui anima carerent 250
Democles parasitus cognomine Lagynio 584
Democritus Abderites quòd patrimonium dissipasset, ciues causam publicè dicere eum coegerunt 168 multos dies vitam sustinuit solo mellis odore & halitu, ne festis diebus Thesmophoriorum lugeretur 181 Is interrogatus à quodam, qua ratione vitam sanus degeret? respondit si interiora melle rigaret, exteriora oleo ibid.
Democritus philosophum neminem censet qui vescatur sponte nascentibus cibariis 101
Democritus philosophus Nicomedensis 1
Demodocus cur apud Phæacas Martis & Veneris concubitum cecinerit 14
Demodocus cantans 15
Demonax Mantinæis digladiatoriam consuluit 154
Demophilus Aristotelem violatæ religionis criminatus est, propter hymnum in Hermeian 696
Demophon Sophoclis amasius Nico cognomine Capram vxorem habuit 582
Demosthenes fatetur per aliquod tem-

Index in Athenæum.

pus sola aqua contentum fuisse 44 abstemius ibidem. suadet Athenienſibus ſi Philippus Halonneſon redderet, acciperent: minimè verò ſi daret, 223 Laidem amauit 588 prolem ex meretrice ſuſcepit 592 ob libidinem cùm maledictis laceraſſet Nicodemum Ariſtarcho adoleſcenti oculos exculpſit 593 circa obſonia, iuuenes & fœminas ſumptuoſus fuit ibidem.

vxor Demoſthenis cùm is Cnoſionem adoleſcentem in ædes pertraxiſſet, ei ſe ſtuprandum præbuit 593

demoteles Theognidis ſophiſtæ Chij frater celebris in ſaltatione cum pila 14

demotion Chærephontem paraſitum ſæpe domum ſecum deducebat 273

demoxenus 15

demylus ganeo 345 aliquando in patinam deſpuit vt ſolus eam deuorare poſſet 345

Demylus coquus 377

dendalides 645

dentes plures mari ſunt quàm fœminæ 488

dentex piſcis eiuſdem facultatis cum ſparo 355

Deorum feſtos dies cur antiqui inſtituerint 262

deorum templa ſecus viam 684

deſultores 100

dexithea meretrix 580

diaconium placentæ genus 644

diæta pars nauis 207

diagoras cur in exilium pulſus 611

diana viarum præſes 645

dianæ cantici initium 636

dianam cur Corythalliam vocent Tithenidij 139

in Dianam & Apollinem ſcolion 649

diazoſma 205

dicaces & irriſores coqui in Comediis 659

dicacitas cuiuſdam mox à carnifice iugulandi 616

Dicæarchia, Puteoli nunc appellatur 392

dicæarchus Sicyoniis inuentionem ſaltationis cum pila attribuit 14

dicaſtica ſacra 659

Didyma Ptolomæi Philadelphi amica 536

didymus ait Pramnium vinum à vite ſic appellari 30

de die ac nocte ænigma 451

diem natalem omnium maximè colunt Perſæ 143 eo die diuites furno toſtos integros camelos, vel boues, prout libet, apponunt ibid.

dies ἄδικος 42

dieuſus, locupletiſſimus vir Athenis, qui ſuas ædes Agathoni reuerſo à Mithridate habitandas dedit 212

digladiari inter ſe duas quas emerat formoſiſſimas mulieres teſtamento quidã iuſſit 153 alius impuberes pueros quos in delitiis habebat 154 eorum teſtamenta abrogata ibid.

dij in Aegypto coronam ſibi detraxerunt, cùm Babyn, qui Typhon eſt, regnare intellexiſſent 680 de diis qui habetur ſermo mores componit cuiuſque & grauiores reddit 628

diis gratæ coronæ & coronati 674

diis nihil mutilum offerendum 674

dinon portus in Lycia, in quo piſcibus incolæi ſacra faciunt 334

dinos poculi genus 467

diocles Cynærhenſis OEnopæ imitator in conſarcinationibus parodicis 638

Diocles de vini colore 32

diocles helluo cùm ſimul defunctam vxorem & fleret & obſoniis ſe ingurgitaret, & Theocritus Chius inquit, Plorare deſine miſer, nihil perficies helluonatu 334

idem cùm in mãdendis piſcibus ſibi exuſtum quereretur κρανον, & iam agrum eorum cauſa conſumpſiſſet, inquit Theocritus, reſtat tibi mare vt ebibas, & ita tria maxima è conſpectu ſuſtuleris 344

Diocles Peparethius ad finem vitæ vſque gelidam aquam bibit 44

dioclides Abderites inſignis faber 206

dioclides rogum mirabilem extruxit Dionyſio Siciliæ tyranno 206

Polycetus lucernam Perſæ ibid.

diodorus Megalopolitanus latrunculorum luſu excellens 16

diodorus orbis deſcriptor, ſiue Periegetes, ait, orationem, quæ EVthyæ attribuitur, eſſe Anaximenis 91

Diogenes Cynicus polypum crudum cùm manducaſſet, aluo deturbata obiit diem 341

diogenes cùm ſe fricaret, vt inciuilis reprehenſus, inquit, Vtinam ventris affrictu famem tolerare poſſem 158

Diogenes in ſua Repub. lege ſanxit, vt pro numis ſint pecudum tali 159

diogenes dixit multò ſatius eſſe ad coruos ire, quàm ad aſſentatores 254

diogenes cùm quendam barba raſum vidiſſet, inquit, An Naturæ vitio vertis quòd te hominem creauit? 566

idem cùm quendam iuuenem depilem, molli veſte indutum, equo inſidentem conſpexiſſet, inquit à ſe diu quæſitum quid Equiſcortum eſſet, nunc verò primùm inuentum 566

diogenes canis Laidem amauit 588

diogenes Epicureus qui de re quapiam diſputare ſolitus erat à Seleucia oriundus 211

is à rege impetrauit vt tuniculam purpuream & auream coronam ſibi geſtare liceret ibid.

idem cùm coronam auream & purpuream accepiſſet à rege, ſtatim eam Lyſiodo fœminæ quam deperibat donauit 211

diogenes iuſſu Antiochi iugulari iuſſus ob maledicentiam 211

diogiton helluo 343

diomedes & pluribus poculis & carnibus honoratur 13

diomedes cum tripodẽ inſcriptum, quem in ludis funebribus Patrocli adeptus erat, dicauit templo Pythij 232

diomeum Athenis 614

diomneſtus ciuis Eretrienſis penes ſe habuit argentum eius qui ducebat exercitum Perſarum in EVbœam, quod ipſi duce interfecto, remanſit 537

diomus Siculus bubulcus βουκολιασμῶ repertor 619

Dion Chius primus bacchicum ſpondeum tibia cecinit 638

dion Diapyros 407

dione Veneris mater 458

dionyſiaci ludi 617

dionyſius Heracleotes Tranſpoſitor cognominatus luxurioſus 437

dionyſius Heracleotes ad ſonos tibiarum in nuptiis Alexandri canebat 538

Dionyſius iunior, tyrannus Siciliæ bibaciſſimus 436 idem ob temulentiam excæcatus ibidem. dionyſij familiares quòd is cæcutiret itidem ſe cæcutire ſimulare ſolebant, & manu vagari in ſumendis menſæ appoſitis ferculis 436

Dionyſius, Siculus ſcurrarum amicus 261

Dionyſij Siciliæ tyranni religionis contemptus & in AEſculapij ſacrilegium 693

dionyſius Dionyſij filius Siciliæ tyrannus profectus Locros, matris Doridis patriam, virgines ſtuprauit: ob quod factum non multò poſt pœnas luerunt eius vxor & liberi 541

eiuſdem qualis fuerit mors ibid.

Dionyſius ſenior Alcyſthenis veſtem Carthaginenſibus talentis centum & viginti vendidit 541

dionyſius vnus Antiochi amicorum qui ei fuit ab epiſtolis 195

Dionyſius Thracius Rhodi Neſtoridem fabricatus 489

Dionyſiocolacas Alexandrocolacas nominari voluit Alexander 538

Diophantus eſt primis qui Pythicum cecinerunt in Alexandri nuptiis 518

Diopithes Locrenſis, Athenis, veſicas lacte vinóque plenas ſuccinctus, compreſſis illis ex ore manare ſimulabat 20

Dioſcorides Iſocratis diſcipulus 11

Dioſpiros 50

Dioxippus Athenienſis cùm Alexander aliquando vulneratus eſſet, & ſanguis manaret, inquit, eſt ſanguis qualis diuis fluit ipſe beatis 251

diphilus 23

diphilus comicus 35

diphilus medici nomen 578

dipyros panis 110

diſco & iaculis ſoli viri ludũt Homero 11

diſcus vitreus 129

dithyramborum vſus apud veteres 628

dithyramborũ ſcriptor Philoxenus 685

diuerſorium hoſpitale 48

diuitiæ & earum felix vſus, in ſacris peragendis à diis petuntur 659 diuitiæ bene partæ 694

diuitibus auaris quacumque occaſione data Deus quas dedit adimit opes 40

doctis ac ſtudioſis in conuiuio quid in cibo eſſe debeat 398

dolichus, ſiliqua 13

dolioli 483

dolopes populi 385

domei 260

domus velis candidis diſtinctæ, quibus remotis faces apparuerunt lucentes, Cupidines, Panes & huiuſmodi imagines 429

dorcades 397

dorcon Arcadionis lurconis filius 436

dordon 436

dores σαν pro σ, dicunt ob eius aſperam prolationem 466 dores quid dicant ἐπάικλον 664 doribus μαλις, quid ſignificet 618

dorica muſa 617

doricæ harmoniæ autores Dores 614

qualis ibid.

dorica amica Charaxis 596. Rhodope Herodoro dicta ibid.

ad Doricam Cratini epigramma 596

dorion χραματροιὸς ἐ φλιχθυς dictus 337

dorion Philippi tibicen 435 dorion tibicen ei qui ipſi dicebat raiam ſuauem eſſe eſu, reſpondit, perinde eſſe ſuauem, ac detritũ elixum pallium 337. idem ei qui thynnorũ abdomina laudabat, inquit, eſſe bona ac lauta ſi quis eo modo quo ipſe ederet 337 idem locuſtis tria ineſſe dicebat ibid. idem, cùm apud Nicocreontem cœnaret aliquando, & quoddam poculum impenſiuſ laudaret, Artifex tibi alterum fabrificabit, inquit Nicocreon: tum ille, tibi potius, mihi hoc dato 337

Index in Athenæum.

idem irridens tempestatem descriptam in Nauta à Timotheo, dicebat in feruente caccabo illa se vidisse vehementiorem 338 idem loripes in conuiuio cùm claudicantis pedis soleam amisisset inquit: Furi nihil grauius imprecabor, quàm vt eius pedi calceus conueniat ibid.
Doriton proprium nomen 124
Dorius modus 635 hic septem fidib. absoluitur ibid.
dorpia protentharum mater 36
dos magna supplicium amarum 555
dracenis piscis 403
dracenis piscis marinus 322
drachmæ sacræ 654
Dracones genus poculi 475
dracontia fici species 78
dracunculus Aron vocatur Phaniæ 371
draniacus apud Chios virilis animi seruus profugus in montes secessit, ac cæteris vt dux imperitauit, Chiisque multa facessit negotia 265
Drimacus iam grandior natu amasium suum in locum secretum seduxit, ac persuasit vt amputatum caput suum deferret ad Chiorum ciuitatem accepturum ingentem pecuniæ summam cum libertate 296
Dromeas parasitus 132
Dromeas Cous griphis ludere solitus 452
Dromo 377
dulcis cubitus Sardibus 440
dureus anser 384
duris 19
duris dicit interdum apud Alexand. regem, morem sedendi in conuiuiis obseruatum 17

E

EArrhichides panes in Æclo viritim distribuebantur, ac caro, diribitorem viatore prosequente qui clamaret Æclon, addito nomine eius qui miserat 139
Ebrietas vnde Epicharmo primùm orta 36
ebrietas res est molesta 443 tumultuosa 613; alienissima à Principe & magistratu esse debet 693
ante ebrietatem si crapula nos inuaderet, nemo plus vini caperet quàm par est 429
ebrietatem quæ sequantur incommoda 432 ebrietatis mala 613 causa ibid. fugienda 614 ebrietatis remedia 675
ebriosi sunt poculorum remiges 443
ebriosorum genitura in aquam eliquescit 434
Echarus 259
Echinades vnde 30
echini obiectu spinarum contra venatores se tuentur 93
echinorum quidam vocantur Oua, quidã Spatagi, alij Brissi 91
echinos quæ sapidos reddant 91
echinum Laco quidam integrum cum testa simul comedit, dicens non abiecturum ex ore, etsi eius os offenderet, nec vnquam eo in posterum vsurum 91
echinus, secundarum mensarum genus apud Rhodios 547
Edacitas Phigalensibus laudatur & celebratur 149
in Edepsa, aqua quæ ægrotis medebatur quare euanuerit 73
edepsum 73
edulcare 638
edulia quæ multum alunt 64
Eëtion 624
egregia pulchritudo regno est digna 566
Eilotæ 638
Eilotes mancipia Lacedæmoniorum, eorúmque miserrima conditio 657
Eirene Ptolemæi amasia cùm is in Dianæ templo à Thracibus esset trucidatus eum secuta non deseruit donec cum eo iugularetur 593
eirene filia Laidis & Ptolemæi, quæ Solonis EVnosti regis Cypriorum vxor fuit 575
Eirenis Leocratis amica 587
elacatenæ 403
elacatenes 301
elaphebolia 679
elaphos, placenta ibid.
elateres placentæ 57
electri aspectus pulcher 951
elementa saltatio ridicula 629
eleusina Atticæ 330
eleusinia sacra 375
Eleusis vibis nomen 406
eleoris, piscis 312
eleodytis, id est, Deliis lex ab Amphictyonibus promulgata iubet aquam dari 173
iidem Dei parasiti appellantur ibid.
apud Eleos certamen de pulchritudine & præmium quale 610
elephantinæ tibiæ primùm à Phœnicibus repertæ 181
elephas poculi genus 468
elichryse, nympha 680
elichrysus & eius vis 680 flos eius loco similis 689 nomen vnde ibid.
in Elide qui pulcherrimus iudicatus est, ei vasa Dei ferenda ad sacrificia peragenda traduntur 565
elidis irinum vnguentum optimum 513
elinus 618
elixationis vis 656
ellops piscis 282. 300
ellotia solemne festum apud Corinthios 678
ellotis corona Corinthia, viginti cubitorum ambitu 678
elotius 332
eloros fluuius 331
elotes Spartiatis subditi populi 128
elpenor vino madens præceps ruit 10
elymus tibiæ species, dicta Phrygia 176 dicitur & Scytalia ibid.
embateris 630
empedocles Acragantinus, equis in Olymp. ludis victor, è myrrha, thure, pretiosisque aliis odoribus fictum bouem multitudini distribuit 3
empedocles naturalium rerum interpres 365
empeptas triticeus panis, caeus 645
enalli qui fuit vnus ex ducibus qui è Methymnæo in Lesbum coloniam classe deduxerunt, fabula 467
enchytos placenta 647
encrasicholi 148
encrasicholos aphyarum species 285
encrasicholos piscículus 300
encrides bellaria 645
encris panis 110
encryphias panis genus 110
enchylistiæ coronæ 678
Endymion à Somno amatus ob oculorũ pulchritudinem, quibus Somnus dum ille dormiret apertis delectatus est 564
engytheca 209
enneachordos musicum instrumentum 182. 649
Entiltos 483
Eutimo rex Persarum quæ miserit dũ denuo expeditio in Græciam susciperetur 48
Eoræ, festum 618
Epæcla, quæ in Aclo post cœnam dantur 140 dicuntur & Mattya ibid.
Epæcli duplex apparatus Polemoni 140
epaminondæ frugalitas 419
Epaminondas tibiam ab Olympiodoro & Orthagora didicit 184
Epaminondas Thebanus luxuriosus & lasciuus 590
epaminondas in certamine, inter Bœotos & Athenienses, de regionis finibus, quas dicunt Sidas, exorto, suorum causam defendens, solerti inuento contentionẽ dirimit, & Bœotis veterem possessionem vindicat 652
epanconismus saltationis genus 630
eparchides 30. & 327
Epeus asinus Simonidis 456
epeum ad Troiam heroibus aquam præbuisse fabula vnde nata 456
ephebus poculi quale genus 469 idem embasicœtes dicitur ibid.
ephemera animalia, quibus vno die vita finitur 221
ephesi conditores dubitantes vbinam locorum oppidum ædificarent oraculum consuluerant, à quo responsum acceperunt eo loco extruendum quem piscis & sus ostendissent 361
ephesiorum luxuria ac superbia 527
ephesus olim vnguentis clara & præcipuè Megalio 688
ephippus 28. 29
epicharides 168
epicharmus 36
epicharmus sapiens 308
epichytos genus placentæ 645
epicrates Aeschinis Rhetoris curator Cerybion cognominatus 242
epicrates Athenienses apud regem Persarum legatus missus ei adulatur 251
epicrates ex Antiphane mutuauit 262
epicredios saltationis genus 629
epicuri coquus biennio & mensibus decem talenta quatuor emeruit 101
epicuri in suis disputationibus supercilioſi, prudentem hominem quidem tanquam fugitiuum inquirunt, cæterum domi bacchanalia viuunt, ac remissi 103 epicurus sapiens quomodo voluptatem congerebat 103 ille solus in suo porticu perspexit quid esset bonum, cæteris id quærentibus & ignaris ibidem. epicurus summum bonum asserit voluptatem 103 epicurus nec deo libat, nec primitias offert 179 epicurus quid bonum metiatur 179 epicurus alienam à sua vitam omnem vitiosam existimat 279 epicurus Idomenei ac Metrodori assentator fuit 279 idem dicit omnia quę magni fiunt ad voluptatẽ referri ibid. epicurus voluptatem quæ nos mouet amplexus 546 ibidem bonum quo modo metitur ibid. idem, inquit, Virtutem in honore habendam, & quod honestum dicitur si voluptatem pariat: alias negligenda illa omnia 546
epicyclios placenta 645
epidætron placentarum fasciculus 234
epigonium organum musicum 183
Epigonus Ambraciotes genere musices peritissimus 183 epigonus primus adiunxit tibiam citharæ cantui 638 idem Chromata nitidiora primus cantauit ibidem.
idem Iambicos, Magadin, & Syrigmon ex omnibus primus in vsum vocauit ibid.
idem Chori autor fuit ibid.
Epigramma Simonidis de nive 125
Epigramma Hegesandri de Cynicis 162

Index in Athenæum.

epilenius versus 198
epilycus 28
epime i pyri genus 82.652
epinicila 388
epirotis etiam triremis est pars 97
epiphallos 618
epiritj communi vocabulo olim dicebantur parasiti 246
epispora olera quæ dicantur 70
epistylium, trabs in naue quæ columnarum capitulis imponitur 205
Epistylion 196
Epistola Olympiadis ad Alexandrum
Epopeus à Pompilis piscibus vidente filiô deglutus 283
epseti pisces 4.293
epsetus pisciculus 356
epularum mutatio iucunda 45
equus piscis 304
quomodo parandus ibid.
erasinides dux apud Athenienses 218
erato musa quæ tum amoribus, tum eorum scriptoribus præest 555
Eratosthenes 16.24
Eratosthenes Cyrenæus Aristonis fuit discipulus 281
Eretria 346
eretrienſium secta à quo 55
erigone 618
erinea 75
eriphyles aureum monile apud Græcos cur adeo celebre fuerit 251
eriphyles monile, quod Pythij iussu Alcmæon sacrauerat eisdireptum 232
erisixenos bibacissimus 416
eritimus piscis 328
Erotidia Thespiis celebrantur 4
erycteres quidam serui apud Lacedæmonios 271
erysichthon Myrmidonis filius cur Æthon appellatus 404
Erythræi Chiis inter cœnandum mortem machinari 384
erythrinus piscis 300
erythrinus à Cyrenæis Hyccas dictus 317
eryx Siciliæ mons 394
lychnitem eximiam gignit 681
eryximachus 191
escarus 86
escharites panis genus, *des Gauffres* 109
escharos piscis genus 403
Estius Ponticus gloriabatur nec occasum, nec ortum Solis vnquam se aspicere: quòd iugiter literis operam nauaret 273
etæridia festum in Magnesia 571. à quo institutum ibid.
Euagon Lampsacenus Platonis discipulus, cùm patriæ fœnerasset pecuniam, exilio à Lampsacenis multatus 508
Euagoram Athenienses capite damnarũt, quòd apud Persarum regem legatione fungens eum adorasset 251
Euagoras gibbus Demetrij Poliorcetæ parasitus 253
Euardis meretrix, quàm Python deserta Capra amare occœpit 583
euathlus iuuenis 619
eubœenses violam Sideritin nominant 581
eubœus 697
euboicum vinum 30
eubulus comicus poëta 8
eubulus 23.34.36.28.61
eubulus dicit absurdum esse, quòd apud meretrices vinum vetus in pretio sit, non autem senex, sed iuuenis 26
Alexis idem dixit ibid.
EVbulus Demagogus prodigus helluo 166 Athenienſium vectigalia in alendis semper militibus consumpsit ibid.
euclea scortum Athenis 583
eucleus fluuius 300
EVclides Athenienſis 3
EVclides Scutlon cognomine cùm ei quidam cœnãti multum Sonchorum apposuisset, dixit, Capaneus, vrbanus supra modum, mensarum quibus nimium aliquis ἐγγαστρίμυθος inimicus fuit 250
euclides prætor 75
eudicus ridiculus scurra 19
euegorus sacerdotis nomen 478
euius Chalcidenſis ex primis vnus qui Pythicum cecinerunt 538
eumæus scypho bibere solitus 477
eumelia genus saltationis in pretio magno apud Græcos 631
eumelus, siue Arctinus Corinthius 22
eumelus thorace cur donatus, etsi non illud meruerit 433
eumenes rex ab Assiis porcos magno studio mercabatur, pro singulis pendens sæpe drachmarum millia quatuor 375
EVmenes Pergamenus, Attali ex fratre nepos, ebrietate perit 445
EVmenis vxor Stratonice 689
eunites panis quis 111
EVnus in Sicilia seruus, qui multa Siculis facessit negotia 272
euones pisces 321
eupatridæ 159
EVphemus Athenienſem rempub. rexit 217
euphemus obuios dicteriis ac maledictis incessebat 220
is Platonem Stathonem vocauit ibid.
EVphorion poëta apud Prytanidem cœnans ebrius factus ciborio imminxit 477
EVphræus Oreites ad Perdiccam missus quò ab eo impetraret Philippo prouinciam quandam regendam 506
euphranor cùm resciuisset lurconem aliũ dum fetuens salsamenti frustum deglutiret interiisse, exclamauit, ô sacrilegam mortem 345
EVphranor Thurius nauium gubernator 474
EVphratus apud Perdiccam tam regnabat, quàm ille 508
EVphron comicus poëta 7
EVphrosyne Athenis meretricula 583
iudicium EVpolidis comici de statu carminum Pindari 3
EVpolis 17.22
EVpolis sub Alcæo prætore Adulatores fabulam scripsit 218
EVpolis Demostrati impulsu Autolycum fabulam egit, qua Autolyci victoriam irridet 216
EVpolis comœdia 506
EVripides 36
EVripides poëta 3 in scena suas Athenis tragœdias agebat 19 in Icarum profectus fungorum pestilentium esu vxorem cum duobus filiis adultis & vna puella amisit 60 sapiens dicitur 270 inter pueros vinum ministrauit 424 Medeam suam qua metri lege scripserit 453 in Thesco fabulæ nomen describit signis literarum 454 mulierosus 557 idem dicebatur osor mulierum in tragœdiis, in cubili amantissimus ibid. fœminarum amator perditus 603 Sophoclem irridet 603
EVropa Corinthiis Ellotis nominatur ibidem.
EVropæ ossa apud Corinthios in pompa vehuntur Ellotiorum festo 678
EVrybius EVrysthei filius ab Hercule interfectus
EVrymachus sæpe in latrunculorum lusu victoriam adeptus inter procos Penelopes 17
EVrymedon impietatis Aristotelem accusasse à nonnullis traditur 696
EVrypilus EVrysthei filius ab Hercule interfectus 158
EVrysthei filia Admeta 672
EVrystheus rem diuinam faciens Herculem laboribus suis defunctum conuocauit, eique minorem portionem cùm dedisset, ira percitus is ex eius liberis tres interfecit 157
EVrystheus Herculi in delitiis fuit 611
EVrytion Centaurus 612
EVrytum eiúsque filium cur Hercules necauerit 462
EVthyas, quòd in accusatione Phrynes ab Hyperide superatus esset indignatione nullam pòst egit causam 590
EVthyonus helluo 342
EVthynus coquus ditissimus 379
EVxenos à Nano hospitio exceptus, eius filiam Pertan vxorem ducit, quam Aristoxenam appellauit postea 576
exercitatio liberalis bonum odorem conciliat 687
Exocœtus Baccho cur sacrum fiat 325
Exocœtus Adonis à quibusdã dictus, quare nomen hoc acceperit 333
Expressa vnguentorum fax nigra 43

F

FAba, cicer, eruilia antiquis nonnunquam bellariorum loco apponebantur 54
Faba Ægyptiaca 72
sponte prouenit 72
Faba Ægyptiaca casu in Epeiro nata, quæ tamen biennio post vna cum aqua paludis in qua nata esset, euanuit 73
Fabæ AEgyptiacæ radix assa & elixa comeditur 72
Fabarum seminaria vt instituenda 72
fabri pisces marini 328
facies illinitur dormienti per ridiculum 686
facundia formæ vitium mirum quantum excusat 674
falli eos qui Naucratitem coronam, plexam è Papyro coronaria esse arbitrantur 676
falsa opinio eorum qui putant omne animantium genus voluptati inseruire 511
Fames quid 122
Faniæ legi Mutius Scæuola vltrò se adstrinxit 273
& qualis lex ibid.
farina pedibus calcata, non manibus subacta 650
farinarum effusio, genus saltationis ridiculum 629
Februarius Iubæ Mauro vnde dicatur 98
Ficedulæ 65
fictili olim veteres vtebantur solummodo 229
Fictilia ex Copto pulcherrima 464
fictilibus Lacedæmonij potissimum vsi 483
Fici regij 77
Fici cuiusque proprietas ex Diphilo 80
Ficulneus succus cogendo lacti 659
ficus auro præstant 8
ficus sacra Athenis locus vbi primùm ficus reperta 74 ficus Attica 74
ficus in Attica nascentes exportare prohibitum 74 ficus Callistruthiæ Romanis dictæ 75 ficus Cauniacæ 76 Chelidoniæ 75 Chiæ, Liuianæ, Chalcidicæ, Aphricanæ 72 ficus Colura 75

Index in Athenæum.

ficus Lydiæ 76 ficus nobiles quæ Platoni dicuntur 486 ficus Oporobasilida 75 Phibalea 75 Phorina 75 Rhodiacæ 75 ficus bis in anno Sami nascuntur 486 ficus Toxalia 76 ficus Tralliana 20 ficus meridie cur non edendæ 78 eius esu si obdormiamus febris illico nos corripit ibid.

ficus 74 ficus arboris tale genus est, quale id quod Charitiam siue Arateam nuncupant 77 ficus poma, vitis vuas, olea, oliuas medio vere Philippi principatu circa Bisaltiam, Amphipolin & Grestoniá edidere: omniáque ex voto Philippo successerunt 77 ficus inter ξηλίνης fructuum hominibus vtilissimus 78 ficus in ventriculo quare parum alterentur 79 ficus succum salsum procreat 79 ficus voci nocent 80 ficuum genera Hermonaci, Amadea & Nicylea 76 ficuum recentium differentiæ 80 & facultas ibid. an post ficuum esum calida gelidáve bibenda 81 post ficuum esum largius bibendum 80

Filix veteribus coronaria 684

Flores Samiorum quid 559

Flores, poma & id genus alia cur gestemus 553 flos purpurarum 89 aliis niger, aliis subruber ibid. flos foliis omnibus quare noxius 27

fœdus olim quibus cæremoniis peragebatur 425

fœmina formosa oculos maximè omnium delectat 608 fœminæ omnis generis mala causauêre 560

fœminæ quæ amat indicia 108

fœminina in λα terminãtia, ante λα, alterum λ postulant 524 fons est Clitore è quo qui biberint ne odorem quidem vini tolerare possunt 43 fons Mileti, Achilleum incolæ vocant, cuius profluens aqua dulcissima, in fundo verò salsa 43. fontem olei Alexander reperit 42 de forma deæ inter se contenderunt 566 forma 694

formæ quod deest, explet facundia 674

fortior dominabitur 696

fortitudo veteribus inter ciuiles omnes virtutes habita præstantissima 617

fortuna alios ad res magnas, alios verò ad paruas destinat 237 fortuna indocta ac stolida 281 fortuna res hominum moderatur 693 fortunæ templum dicauit vrbi Hadrianus Imperator 361

Fossiles pisces quomodo generentur 332

frons etiam, medium caput, apud veteres coronari solita 674

frigida sanguis erumpens cohibetur 41

Fructus crudi ξύλινοι cùm manduntur obseruandum commodum tempus, & quale 80

Frugalitas in iuuenibus virtus præcipua 8 frugalitas in victu, & in reliquis vitæ muniis moderatum hominem denotat 9 frugalitas sua contenta est sorte, nihil aliunde desideraus 160

fruges Cereris munus, è profluentibus aquis potio, quæ vbiuis adsunt, ea sola naturæ lege mortales alunt 158

fungi in mari, quod Herculis columnas alluit, nascuntur qui Solis tepore lapidescunt 61

fungorum vtilitas ex Diphilo 61 quomodo parandi 61

fungus 60.619

fusanei pisces 329

fuscina, harpago, qua caro calens ex olla extrahitur 503

futura nemo nouit 60

G

Gæson lacus mari iunctus inter Prienem & Miletum 311 Ephorus dicit esse fluuium ibid.

Galatea Dionysij amica à Philoxeno vitiata 6

galatæ fœliciore successu cum hoste prœliati diis captiuos immolabant 160

galenus Pergamenus medicus 2

galenus 26 galenus pisces 147.286

galleus Rhodius pisces 294

Galli ἀλεκτρυόνες & ἀλεκτόρίδες 373. dicitur & ἀλεκτρυών 374

galli agrestes cortalibus ad Venerem procliviores 391

galli (domesticum animal) primum è Perside in reliquas orbis partes manarunt 655

gallicæ pernæ optimæ 657

gallinæ lac 371

gallinæ ἔρνιθες & ἐρνίθια tantùm vocantur 371

Gallinæ cortales alienis ouis incubant 655

gallinæ barba 665

gallinæ altiles 656

ex gallis iis qui diis consecrantur, primus qui consecratus est à nouitiis subigitur donec offeratur alius 391

gallorum qualia conuiuia 150

Gallum ἐξεθόδεον Alexarchus cur appellat, consorem ἐξοτυπίδα: drachmam, argyridas chœnicem, hemerotrophida: præconem ἀκήρυκα 98

gallus ἀλέκτωρ, quia nos excitat ἐκ τοῦ ἀλέκτρου dicitur 374 gallus quascumque externas adit ædes cristam demittere solet 391 gallus alteri adeundi ædes suas potestatem absque conflictu nunquam facit 391

gallus Secundum, qui fuit à poculis regis Bithyniæ, amauit 606

gangri vrbs Paphlagoniæ 82

ganymedes cur raptus à diis 566

ganymedes raptus à Minoe non à Ioue 601

garum 67.166

garum in masculino genere dicit Aristophanes 67

gastris placentæ genus Cretense quomodo conficitur 649

gastrologiam Archestrati Epicureorum esse Metropolin dixit Chrysippus. Eam ipsi opus illud suam Theogoniam esse iactitant ibid.

Gatis Syrorum regina in tantum obsoniorum auida fuit, vt edicto per præconem vetuerit ne quis piscibus, ἄπερ γάτιδος vesceretur 346

gauli sunt genus quoddam poculi 500

gelon Siculus tripodem ex auro & victoriam Delphis dicauit 230

gergerimos & Pityris oliuarum genera 56

gergithius vnus ex Alexandri adulatoribus 255

getarum legati cum cithara 627

geteion species cæpæ 68

gethia 371

gethyllis capitatum porrum 371

gethyum 131

getium 170

geusteria 481

gigarton 112

gingræ 461

gladiolorum genera 684

gladiolus flos coronarius 680

gladius piscis qualis 314

glandes 85

glandes pisces cur sic dicti 91 facultas eorum ibidem.

glanies piscis 136

glaucion columbæ species 398

glauciscus caput totius optimum 279

glauciscum 62

glauco aquæ potor tyrannidem in Pyræo exercuit 44

glaucus piscis 107 eius apparatus 662

glaucus Ariadnes amore captus 296

glaucus natus ex Polybo Mercurij filio & EVbœa Larymni gnata ex sententia Promathidæ 296 ex sententia Mnaseæ ex Anthedone & Alcyone ibid. alij Neptuni & Naidis filium eum dicunt ibid.

glaucus Symen rapuit Ialemi ac Dotidis filiam, cum qua in Asiam traiecit & prope Cariam desertam quandam insulam, quam ex vxoris nomine Symen appellauit, incoluit 296 idem Idnem amauit ibid.

Glaucus Argi nauis architectus & gubernator, qui solus in Iasonis nauali prœlio cum Tyrrhenis nullo fuit saucius vulnere 296 idé Melicertes dictus ibid. idem in mare se præcipitem dedit gustu herbæ cuiusdam ibid. glaucus ab EVropia Nereide amatus 297

glaucus Antedonius comesa semperuiuo herba deus marinus factus est 679

glaucus Chius, statuarius 210

glouttaton placenta 67

glycera meretrix 586

glyceræ Menander poëta amator 594

glycinas 645

glycus nomen proprium 430

glycisides ficus species & eius vis 76

glytris quid 31

gnathæna scortum admodum gulosum 384

gnathæna meretrix 567

gnathæna meretrix facetiis venusta 577 hæc multum & sæpius cacabat 578 cùm Maniæ, quæ calculo laborabat, dixisset, quidnam hoc morbi est? quid si calculum haberes; Darem tibi abstergendis natibus, respondit Mania 578 Diphilo apud eam cœnanti respondit, cùm dixisset illam habere in ædibus gelidum puteum, Fabularum tuarum prologos in eum iniicimus 579 apud Dexitheam cœnans cùm ea quicquid esset obsonij ferè sepositsset matri, inquit, Per Iouem si sciissem me cum matre cœnatnram, non veniissem 580 cum quodam è Ponto adolescentulo cubans diluculo ab ea petiit vt semel sibi clunes præberet: cui illa, miser clunes tu nunc postulas, cùm educendi ad pastum sues tempus sit 580 cùm quidam vinum exiguo nimbo daret, prædicans sedecim esse annorum, inquit, Hoc tam annosum adeóne paruulum est? 584 cùm quidam ad cœnam non vocatus veniisset, ei poculum propinauit, dicens. hoc cape superbe. qui ait, egóne superbus? cui illa, quis te superbior, qui non vocatus veneris? 584 eiusdem ad Democlem parasitum qui in locum tectorium decidisset faceta derisio ibid. à duobus milite & verberone inuirata, cùm miles eam proteruius lacum vocasset, cur me ita vocas, inquit, an quia ambo in me vos confluitis Lycus & Eleutherus 584 conuiualem legem præscripsit 585 quot versibus hæc consteret ibid.

Gnathænam Diphilus cùm mirum in modum diligeret, in publicis ludis quia sese indecorè gesserat explosus, & humeris spectatorum è theatro eiectus fuit: nec tamen eo minus accessit

Index in Athenæum.

sit Gnathænam, eámque sibi lauare pedes iussit. Cui illa: quorsum hoc, inquit? nonne in humeros sublatus huc venisti? 583
gnathænio cùm Andronicus exprobraret illam fabro æneo quinquies, se absente, inequitasse, nec id ab ea potuisse vnquam impetrare, inquit illa, Nolui illum sordidum opificem mammas manu circumamplecti 581
gnathænis meretrix Gnathænæ ex sorore neptis 580
gnathænium 371
gnidium granum, id est, Thymelææ fructus 66
gnosippum luxu perditum Ephori Spartæ cum iuuenibus versari prohibuerunt 170
gobij pisces 174
gobij maximè torporem hyeme sentiunt 331
gobiones 293
Gobius piscis 107
gobius viri nomen 339
gorgia è peregrinatione reuerso, Plato, quòd ei auream statuam Delphis dicassent, dicebat aureum Gorgiam reuersum, ille verò contra dicere, Athenis lepidum & iuuenem Archilochum natum 505
idem lecto, quem sui nominis scripserat, dialogo, quid dixerit ibid.
gorgias cùm legisset Platonis dialogum sibi cognominem dixisse fertur, Platonem optimè nosse iamborum vsum 505 gorgias Leontinus ad octuagesimum annum ferè integra mente ob temperantiam vitam prorogauit 548 idem cùm interrogaretur qua ratione tam diu illæsis sensibus vixisset: inquit, quòd voluptatis causa nihil vmquam feci ibid.
gorgitha, olim Gergina à Gerginis vrbs circa Idam Troicam condita 256
gorgon in Lybia apud Nomades quale animal 221
gorgonus armorum Alexandri præfectus 538
gosgloanion placenta 647
gothius piscis 288
gouron placentæ genus 647
gra, rex Græcorum 466
gracculi quomodo capi possint facilè 393
Græca nulla vox in ι, definit, præter vnicã μίλι cæteræ sunt peregrinæ 66
Græcia vnguentum OEnanthinum non præparat, quia odore caret quæ in ea OEnanthe prouenit 689 in Græcia conficiuntur vnguenta Irinum, Amaracinum, Costinum 689 in Græciam è rubro mari vitis à Bacchο translata 675
posteriores Græci pluris æstimarunt artes plebeias, quàm partam eruditione rerum intelligentiam 19
græci frugales in mensa 130
Græci musices studio addictissimi 632
quare Græci Deorum sapientissimum Apollinem existimarint 632 ex semideis Grpheum ibidem, iidem omne musices peritos Sophistas appellabant ibidem. Græcorum voluptas 280 Græcorum tres nationes, Æoles, Dores, Iones, moribus inter se non parum dissidentes 614 Græcorum sapientia musicæ fuit addictissima 632 Græcorum & vestitu & victu sumptuosissimi Thessali 663 Græcorum mos in mero vino mensis inferendo 675 Græci finem edendi adhuc esurientes facere, quare dicantur 144 vino dediti valde sunt Græci ibid. poti de grauissimis rebus consultant ibid.
grammæa scortum Athenis 583
grammatea, apud Syros publica cœnacula 210
grammaticis nihil stultius exceptis medicis 665 grammaticorum filij ad omnia quæ interrogantur respondere soliti, Plantæ speciem esse, auis speciem, lapidis speciem 398
gratiæ & gloriæ conciliandæ arcana ratio 681
ad gratiam nunc omnia vt plurimum facimus 254
gratificari sitire qua energia dicatur 343
gratiis dilecta puella pro gratiosa 671
gratum in conuiuio opiparo iucundis sermonibus oblectari 40
gregalis panis 110
griphi varii, explicati 449
griphorum seprem species ibid.
griphorum perscrutatio non aliena est à philosophia 457
griphorum solutoribus quæ præmia nostro seculo 457
griphus de vmbra 451
grossos Amerias τετράγωνος vocat 75
gruis descriptio 131
grylli 288
gryllion parasitus 245
gryllus anguillæ similis 356
gula corporis næuos plurimis causatur 549
guttum 407
guttus vinarius 201
gyala, pocula ita à Megarensibus dicuntur 467
gyges rex Lydiæ dicauit Delphis primus donaria quę seruabantur, tum aurea tum argentea 230 amicæ mortuæ tumulum in tantam altitudinem extruxit, vt quocumq; iret eum conspiceret: Lydij scorti monumentum appellant 573
gylippus, quòd pecuniæ Lysandri portionem interuertisset, ab Ephoris capite damnatus 234
gyllion, apud Phrynem parasitus 590
in gymnasiis olei vsus 686
gymnopedice lyricæ saltationis species 630
à gymnopedice transibant antiqui ad Pyrrhichen in theatrum ituri 631
gynæconomorum in conuiuiis officium 245

H

HEcatæ, quæ & trioditis & τρίλιθος, trigesimo quoque die cœna apponitur: ei trigla sacrificatur, ob nominis congruentiam 325
Hærisippus Spartiata homo improbus admodum assentando oratione plurimũ valuit ad persuadendum, ac insuper emungendis pecunia crumenis diuitum 251
Halicarnasseus Demodamas, & eius liber de Halicarnasso 625
harmamaxa fabrica à Dioclide excogitata, qua corpus Alexandri deferri solebat 206
harmesianax Colophonius Leontij amator 598
Harmodij laudes in conuiuiis 693
in Harmodium & Aristogitonem scolion 695
harmodius 503
harmodius & Aristogiton tyrannicidæ 695
harmonia cœlestibus à poculis est 425
harmonia Locrensis quando in vsu 625
harmonia, tibicina regis Phœnicum vna cum Cadmo, regis eiusdem coquo aufugit 658
harmoniæ monumentum vbi visitur 462
harmoniam, animi vel affectus, vel mores oportet indicare 625
harmoniarum differentiæ tres, quot & Græcorum nationes 625
harpagium in Chalcide locus vbi raptus fuit Ganymedes 601
harpalus amator Glyceræ Thessalidis filiæ 586
harpalus Macedo Alexandrum depeculatus cum esset Athenas profugus ingentem pecuniæ summam ob Pythionicen consumpsit, eidémque monumentum mortuæ ædificauit 594
harpalus Glyceræ in Tharso Syriæ statuã æream posuit 595
idem vetuit ne quis coronam faceret nisi itidem amicæ vnam componeret 593
idem Pallides dictus 594
harpalyce, cantio, & eius certamen 619
harpalyce, Iphiclum impotenter amans, ab eo contempta, mœrore contabuit 619
harpastum olim Phæninda vocabant 12
harpe aquila 384
Hebe, vt quidam volunt, vinum diis fundit 425
hecamede 492
hecatæus Milesius 35
hecates cibus, minutissimi pisces 313
hector ad conflictum iturus vinum bibit 10 hectoris cadauer à Venere inungitur 688
hecuba Hectorem ab bibendum hortatur 19 hecuba Astyanacta, quem è turri Græci præcipitauerant, luget 66
hedera ex cerui cornibus nascitur 353 quare Baccho sacra 675 hederacea corona turbatum vino caput sedat frigiditate sua 674
hedera in tortilibus coronis 679 hederæ satio 683 hedera 685
hœdum quisque conuiuarum in disco argenteo vna cum disco dono accepit 130 corbes item ac panaria canistra eburneis loris ac ramentis contexta ibid.
hedybia placenta 647
hedycomos 618
hedyle mater Hedylogij Samij poëtæ, filia Moschines Athenensis 297
hedypotides, pocula quædam 469
hedyroporphyra 88
Hegemon Thasius Lenticula cognominatus 5 Hegemon in iudicio à quodam Athenensi postulatus, quomodo ab Alcibiade absolutus 407
Hegesander 18.19
hegesianax ciuis Alexandrinus eximius Tragœdiarum actor, ac histrio 80
hegesianax cùm apud Antiochum cœnaret, & cæteri conuiuæ saltassent, ordoq; ipsum tangeret, interrogauit regem an saltantem inepte cum mallet videre, an verò versus eleganter compositos pronunciantem, quo concesso laudes eius decantauit 155
Hegesias Nicesias Alexandri assentator rege à musca puncto & ideò alias abigente, inquit, cæteris hæ longè præstantiores sunt futuræ, ô rex, quæ tuum hausurunt sanguinem 249
hegesias comicus Herodoti historiam in theatro Alexandriæ egit 620
Hegesilochus rebus gerendis ob ebrietatem inutilis, aleæ studiosus 444 is præfecturam ciuitatis obtinuit ibid.
helena commercio AEgyptiorum multa edocta 190 Helena Telemachum peplo donat 191 Helenam castam faciẽ

Index in Athenæum.

facit Homerus 101
Helepolis machina quam mœnibus Rhodiorum Demetrius admouit 206
helepolis machina qualis 415
Heliæa Athenis forum 591
Helicon vestium è Cypro celeberrimus textor Aceſæ filius 48
huius in Pythico templo extat opus ibid.
Heliconis Muſæum, & accuratæ in eo monte puerorum ſaltationes 629
heliopolis phœnices procreat 655
heliotropij cum aſtris ſocietas 685
Helix, machina quam Archimedes ad deducendam nauem Hieronis excogitauit 207
Helos oppidum Laconicæ, à quo Eilotes, ſiue Eleates 274
hemerocales, flos coronarius 680
hemerocalle 685
hemiartion panis genus 48
Heminæ quinam Græcorum ſcriptorum meminerunt 648
hemini piſces 118
hemiopus tibiæ ſpecies 177
hemiopus qualis tibia 182
in Hepati piſcis capite duo lapilli reperiuntur ſplendore ac colore conchyliis ſimiles 108
hepatus piſcis quidam felle carens 108
heptaclinium 47
Heracleia oppidum in agro Cylicranum ab Hercule conditum 461
Trachinia cognominata ibid.
Heracleon Berœæus ab Antiocho rege ad honores euectus eſt, quem & regno expulit 153
is milites ſub dio diſcumbere iubebat cùm cœnam exhiberet: miniſtrabant viri enſibus armati ibid.
Heraclidas cùm cæteri regem Seuthen in ſuo conuiuio remunerarentur poculo accepto ei præbibit dicens, & ſe & ſuos ſocios in poſterum fideles amicos ipſi tradere 151
Heraclides Clazomenius 56
Heraclides Maronites Seuthę regis Thraciæ aſſentator eximius 252
Heraclites Mitylenæus in nuptiis Alexandri præſtigiator 538
Heraclides Tarentinus, conuiuiorum enarrator 64
Heraclitus Mitylenæus præſtigiator 20
Heraclitus Tarentinus cantando citharam pulſauit in nuptiis Alexandri 538
Herba qua ſol ſuos equos paſcit 296
Herba Semperuiuum 679
Hercitæ ſerui qui rure habitant 267
quare Hercules Oceanum patera traieciſſe dicatur 467
idem à Nereo Solis pateram impetrauit & quare ibid. herculem antiqui quare adorauerint 561 hercules dum Lichan in mare proiicit, non ἐγκέφαλον, cerebrum, ſed candidam medullam dicit: & quare 66 hercules bubula cum ficis recentibus veſci ſolitus 276 hercules ex magno voluminum numero, eligit eum cui titulus eſt, obſoniorum apparatus 298 hercules Iouis & Aſteriæ filius à Typhone interfectus Iolao ipſi conturnicem olfaciendam præbente reuixit 392 hercules de voracitate cum Lepreo certans victor euaſit 412 hercules Bœotius ſcyphis primus vſus eſt 500 hercules plures fœminas habuit, at ſeparatim, quòd varias peragraret regiones, nec vno in loco reſideret 556 idem ſeptem diebus, virgines quinquaginta Theſtij filias compreſſit ibid. hercules ob Iolen bellum geſſit 560 hercules ab Achille præcipuè cautionibus laudatus 633
hercules vxorem ducēs, fabula Archippi 656
hercules Lyndius Parrhaſij opus 687
hercules fortiſſimus 695
hercules virtutis ſtudio dura multa perpeſſus, multos & magnos exanlauit labores 696
Herculi cur Larus, βαφάρος tribuatur 411
herculi dum libamus quare nihil in calice relinquendum 512 eidem quare aquæ ea idæ è terra ſcaturientes ſacræ eſſe dicantur ibid.
herculis templum Athenis 614
herculis voracitas 656
herculei lecti molles cur dicantur 512
Hermæus Ægyptius piſcator 227
Hermæus Ægyptius inſitor qui piſcium pelles diuendebat 311
Hermaiſcus viri nomen 338
Hermeiæ Atarnei, rebus geſtis clari, mors 696
in Hermeian hymnus ſeu ſcolion potius, Ariſtotelis 696
Hermes, apud Stratidem potionis ſpecies 52
in Hermionem & Cererem hymnus 624
Hermionenſes Æoles ſunt 624
Hermippus, Græcus tibicen celeberrimus 615
Hermippus 18, 21
Hermogenes 697
Hermon nomen viri 124
Hermophantus Homeri poëſin in theatro egit 620
Hermuchi ſtatua apud Delphos 416
Herodice prima palmam, in certamine Cypſeli, de forma adepta eſt 610
Herodoti hiſtoria 620
Herodotum arguit Atys, quòd ſcribat ludos ab ipſo repertos ad fallendam famem 31
Herodotus Longomimus, & Archelaus ſaltator apud Antiochum in ſummo pretio fuerunt 19
Herodotus Magarenſis trium cubitorum & dimidij magnitudine eſitabat panis ſextarios ſex, carnis libras viginti, vini congios duos bibebat, duas ſimul inflabat tubas 474
Herodotus à quo ſcribendi argumentum acceperit 515
Heroës apud Homerum piſcibus veſcebantur 25 heroës Homerici ad aucupia ſeſe exercebant columba è malo nauis ſuſpenſa funiculo 25 heroibus quare maius poculū tribuebatur 161 heroës graues ad infligenda verbera cenſentur 461
Heroſtratus Naucratites negotiator 675
Heſiodi verſus decantari ſoliti 620
Heſiodus proximos ad conuiuium potiſſimum inuitandos cenſet 186
Heſperides, mala quædam 82
diis apponuntur ibid.
Hetruſci tubas, & cornua inuenerunt 184
Hexametrorum verſuum conſarcinationes parodicæ 638
Hierax Antiochenus aſſentator Ptolomæi ſeptimi Ægyptiorum regis 252 interfectus à Philometore regis ſucceſſore ibid. 230
Hieroclea ſcortum 557
Hiero Siculus tripoda & Victoriam Delphico templo ſacrauit 30
Hiero Syracuſius tripodem aureum & Victoriam ex auro Delphis conſecrauit 230
Hiero habet in cœna Simonidem 656
ei Syracuſis agenti, ad quotidianum victum neceſſaria regia munificentia mittit 656
Hieron viri nomen 120
Hieron nauem ſuam mediam fabricatam deduci cur iuſſerit 207
Hieron, Hieroclis filius, rex Siciliæ 209
Hieroni obtuſior viſus cùm eſſet, familiares eius à cibis quos appetebant conſulto aberrare ſolebant, quo is acutius ipſis cernere videretur 250
Hieronymus Syracuſiorum tyrannus Pertho filiam domeſtici ſui cuiuſdam vxorem duxit 577
Hilaria carmina 697
Hilarodi mimi qui & Simodi 620
Hilarodia poſt tragœdiam grauiſſima 621
Hilarodus poeta 621
Hillæ 94
Himæa, quam & Epimylion vocant 618
Himalidis imago iuxta Cereris ſtatuam poſita in Sicilia 404
Himerus Babyloniorum & Seleucenſium adeptus tyrannidem 466
idem Lyſimacho cum 300 ad cœnam inuocato ſublatis menſis cuique poculum pondo minarum quatuor donauit ibid.
Hyperides rhetor obſoniorum auidus helluo 341
Hippagines 485
Hippapheſis iuuenis adhuc ſcortari deſiit 586
Hippapheſis ſcortum 592
Hipparchus Neæram ſcortū habuit 592
Hipparchus Athenienſium tyrannus ab Harmodio & Ariſtogitone occiſus 695
Hipparinus Dionyſij tyranni filius occupata tyrannide ebrius iugulatus 436
Hippe Theſei vxor 557
Hippeus Athenis in nuptiis Peirithoi fecit guttum poculum è lapide & id genus alia quædam 474
Hippias Eleus 506
Hippias & Hipparchus Piſiſtrati filij feſtas epulas adinuenere 552
Hippias Charmi duxit gnatam forma præſtantiſſimam 610
Hippias Rheginus vitem quam τίλον, tortuoſam, dicebant, Bibliam vocatam fuiſſe tradit 31
Hippocleides ἐξορχήσατο 628
Hippodami Lacedæmonij griphus de conditione & ſtatu obſeſſæ vrbis ſuæ ad legatos 452
Hippolochus & Linceus inter ſe pepigerunt ſi quando ſumptuoſæ cœnæ intereſſent, eius apparatum ad inuicem ſe reſcripturos 128
Hippolytus quare perierit 600
Hipponacteus 701
Hipponax tenui corpuſculo quamuis trullam ollariam vacuam præ cæteris proiiciebat 552
Hipponax Sapphus amator 600
Hipponicus Callæ filius, cùm caſu aurum quod Perſæ apportauerant domo, EVœæ bellum illaturi penes ſe haberet, luxurioſus factus ſupra modum 537 eiuſdem mors ibid.
Hippotas Cnopi frater, Erythræis auxiliantibus fratris regnum recuperauit 259
Hippeurus 304
ἀνευτής cur dictus ibid
Hipſacus Lacedæmoniis ſaltationis cum pila vt aliarum exercitationum inuentionem adſcribit 14
Hyrcanum mare 70
Hiſpani quamuis ditiſſimi aquam bibunt, ſoli cibum capiunt vt ſumptuosè incedant 44
Hiſpaniæ populi Iaccitani 657
Hiſpaniæ oppidum Pompelon 657

Index in Athenæum.

Hiſpanorum maxima natio, Cerretani 657
Hiſpapſes Zariadris frater 575
Hiſtiæi & Oritæ, Theodoro calculorum ſculptori æneam ſtatuam in theatro poſuerunt 10
Hiſtrio comœdiarum Meſon 659
Hædi ex Melo 4
Hœdi apparatus 662
Holcea, vaſa 199
Holmos quale poculi genus 494
Homerici heroes in conuiuiis nunquam tenellos animantium pullos mactant 13 homerici heroes ſolis carnibus quas præparaſſent veſcebantur 18 homeriſtæ 620
Homeri comparatio de ſociis Vlyſſis quos Scylla rapuit 13 homeri locus 24 homeri Ilias & Odyſſea Caſſandro deſcriptæ 620 homeri verſus decantari ſoliti 610 apud Homerum heroibus multiplex cibatus 11 apud Homerum ſedentes epulabantur 11 homerum heroum nullum inducit vnguentatum excepto Patide 18 nullum coronatum ibid. apud homerum coqui nulla merces, ſed præconis 660 homerus non tam petulantes procos Penelopes facit quàm Sophocles & Æſchylus 17 quare homerus Epicichlides opuſculum quoddam intitulauerit 65 homerus ad conuiuium præſtantiſſimos quoſuis & illuſtres acciri iubet 186 homerus laudat primam pubeſcentis lanuginem 220 homerus nuſquam in Iliade ſcripſit Agamemnonem vſum pellice 556 homerus Ithacam Penelopes gratia adit 596 homerus quare quoſdam verſus ad extremum decurratos, & abſque capite facere non dubitarit 632 homerus quæ laſciua ſcripſit affectibus ea conueniunt 639 homerus coronandi voce pro plenitudine vtitur 674 eius locus explicatus ibid. homerus Syrus genere ſcribit patriæ ſuæ heroas piſcibus abſtinere 137
homines eodem die id quod repudiarunt optant quàm auidè 124 homines quæ habent ſæpe ſpe conſequendi amittunt fruſtrati 233 homines non homines, Simiæ 518 homini curſus ille optimus qui non priuatur voluptate 512 hominis natura vino diſſimilis & quare 37 homo animal natura laborioſum 223
Homorus panis 110
Horæ anni tempeſtatibus præeſſe, fertilitatem & ſterilitatem inducere creditæ eóque nomine pro deabus ab Athenienſibus cultæ 655 earum ſacra & ſacrorum ritus ibid.
Hormenum quid Atticis 61 vnde dicatur ibid.
Hoſpitalem menſam tertiam vocabant in ſuis ſyſſitiis Cretenſes 143
Hoſpites olim non prius rogabantur qui eſſent quàm vinum guſtaſſent, & quare 185
Hyacinthides, via agri Laconici 173
Hyacinthiorum ſacrorum, quæ Lacones in honorem Hyacinthi celebrant, qualis ritus 139
Hyacintho ſimilis flos Pothos 679 hyacinthus purpureus 677 hyacinthus flos coronarius 680 hyacinthus ex Aiacis cruore 683 hyacinthus 684 685
Hyæna 326 quomodo præparanda ibid. vbi optima capiatur ibid.
Hyagnides Phrygius Phrygiorum numerorum inuentor 624
Hyblæ oraculum Apollinis 672
hybriæ Cretenſis ſcolion 696
hycca piſcis genas 295
hyccam eſſe ſuſpicantur Hermippus Smyrnæus autumat 327
hyccari oppidi nomen 588
hyccarum Laidis patria 588
hyccarus Siciliæ oppidum 317 quare ſic dictum ibid.
hyccas 327
hydare 430
hydaſpes amnis 595
hydnophyllon quid 62.430
hydraulis, muſicum inſtrumentum 174
Hyladij fici ſpecies 78
hymenæus Argynni amaſius 702
hymenæus, nuptialis cantio 619
hymettus Atticæ ſerpylli ferax 682
hyoeſſa fons iuxta Troezena 221
hypanis è fontibus quinque dierum itinere exilis ac dulcis profluit, deinde poſt quatuor dierum viam amarus teſte Herodoto 43
Hypelæos fons in Epheſo 361
hyperbolus Cyzicenus ad tibiarum ſonos cantare ſolitus 538
hyperiæ vites vnde 31
Hyperides vorax obſonij helluo, ac altator inſignis 342 hyperides orator ex ædibus erecto filio Glaucippo Myrinen ſcortum domum accerſit 590
idem in Peiræo Ariſtagoram habuit, in Eleuſine Philam ibid.
Hypermixolydius concentus 626
hyperphrygia harmonia 266
hypodorica harmonia 624
hypogaſtrion de piſcibus 399
hypogaſtrium 656
hypoglottis corona 677
hyporchema Pratinæ 617
Hyporchemata Cretenſia 181 hyporchemata vnde dicta 628 hyporchematica ſaltatio viris ſimul ac fœminis cõmunis 631 hyporchematice lyrica ſaltatio 630
hypoſpagma quibus conficiatur 324
hypothymiades coronæ 688
hypothymida Lesbij myrti ramum cui violas & flores alios circumligant appellant 678
hypothymides & hypothymiades coronæ 678
Hypotyrides placentæ genus, vti parentur 647
hypotrimmas piſcis 328
hyſtiacum poculi ſpecies 500

I

Iacche apud Sicyonios coronæ ſpecies 505
Iaccitani in Hiſpania 657
Iactantia poſt aſſentationem ponitur loco 261
Ialemus 619 Ialyſum, oppidum 262
Iambi 622 muſicum inſtrumentum 630
iambici, ſaltationum genus 629
iambicus verſus primus 701 iambicus ſenarius Apollini ſacer 701
Ianus deus, pater cognomine, bifrons, coronarum inuentor & nauigiorũ; primus nummũm æreum ſignauit, ſororẽ Cameſem vxorem duxit, & ex ea liberos ſuſtulit, rate appulit in Italiam, vicina Romæ loca tenuit, Ianiculum à ſe nominauit 692 Ianus flumen & mons à Iano deo precipiti 692
Iapygum natio à Cretenſibus oriunda 522 ij primi capiti galericulum & comam fictitiam adaptauerunt ibid. in eoſdem æneæ ſagittæ è cœlo vibratæ ibid.
Iaſion à Cerere ob pulchritudinẽ raptus 566
Iaſon ob Glaucem bellum ſuſcepit 560
iberorum cultus 522
icaron inſula cur ἰχθυόεσσα dicta 30
ichthys promontorium 346 ichthys Atergatis filius captus à Mopſo Lydo vna cum matre 346
Ida mons pluribus fontibus irriguus 683
idne Scythi Scionei filia 296
idomeneus 133
Iecinora frixa omento, quod ἐπίπλοον vocant, inuoluta. dicitur & ἐπιπλοϊον 107
Ientaculum ἀκρατίσμος cur dictum 11
igdis ridicula ſaltatio 619
ignis atque vini hominibus par eſt vtilitas 37 ignis ad ea quæ elixantur lentus, quæ verò aſſantur vehementior eſſe debet 291 ignis de cœlo rapti Prometheus pœnas luit 672
iliberis fluuius in Narbonenſi prouincia 332
illex ſylueſtris perdicis ſpecies 389
illiberale per vias publicas ineptè & veſtitu lacero progredi, cùm liceat honeſto 20
Illyricum optimam Lychniden producit 682
Imber Iouis filius 64
imbraſus fluuius Samiorum ciuitatem alluit 283
imitari antiquos prudentis ac circunſpecti eſt 273
immunis qui manus infert obſoniis tuis, hunc puta tibi addicere noctem 572
Imperatoris definitio 405
improba facta non ſuccedunt fœliciter 511
Inas ſpecies columbæ, parem numquam deſerit 394
incendium mundi, ſaltationis genus 629
indorum rex Amithrochates lare apud Indos regi temulentia non permittitur 434
induciæ ad annos triginta 697
infuſa 135
ingenium plærunque ita eſt hominum vt cœlum 616
Impiltia 64
initiationes 198
Inſanorum delitias eſſe iucundiſſimas Thraſilai Pythodori filij exemplo 554
inſigne quod ſuis capitibus reges Perſarũ imponebant myrrha & Labyzo conficiebatur 678
inſtrumenta quæ fidibus multis conſtant tardius in vſum venere 635
Inus diſcurſiones 619
iocaſta Laij vxor 222
iolcus, ciuitas 172
iolcus ciuitas Moloſſiæ vicina 468
Ion 3.21 35 Ion poëta bibax ac venereus fuit 436 idem Chryſillam Corinthiam, Telei filiam adamauit ibidem. Ion à Nymphis Ioniadibus. Ion violam primus accepit 681
Iones barbaris paruerunt 624
Ionia meretrix 580 ex Ionia iuuenis quidam indutus purpura aureis fimbriis Athenas profectus interroganti cuidam, cuias eſſet, reſpõdit ſe diuitem eſſe 159 in Ionia quaſnam arbores vocant Amamalidas 661 Ionia, ſic viola ab Athenienſibus appellatur 681 ioniades quædam Nymphæ, ἴον violam primum Ioni largitæ ſunt 681 ionica quam ſaltabant apud pocula ſaltatio 629 ionica carmina 620 Ionica harmonia qualis 624 vnde dicta ibid. ionici modi in cantu 66
Iones omnes molles ac voluptati ſeruient

Index in Athenæum.

uientes 527
Ionum mores ætate Athenæi perditissimi 625
ionum coronæ Hypothymides & Hypothymiades 678
iopæ 300
iphiclus cornos oblitos gypso emisit ad Phalanthum, & cur id fecerit 360
iphiclus cùm iurasset, Phalanthum cum suis se permissurum abire, nauibus detraxit clauos & vela, dicens se naues illi promisisse, aliud præterea nihil 361
Iphiclus amantem Harpalycem contemptam ad mortem adigit 619
iphicrates Thraciæ regis Cotyis filiam vxorem duxit 13
iphicrates cur Athenis in Thraciam migrarit 532
iphicratis nuptiarum quale conuiuium ibid.
iphya quid sint 90
iphyos 71
iphyum, flos æstiuus coronarius 679.680
ira virorum præ ira mulierum, mel 558
iridis flores lupi nominantur 582
irinum 46
irinum vnguentum quodnam optimum 688
iris odor 201
iris planta 679
iris tunc germinat cùm Chelidonium florere incipit ineunte vere 683
irus 259
isamytis Sybarita missus ad oraculum sciscitaturus quandiu ipsorum esset duratura fœlicitas 519
isanthes Thracum rex Crobyzos sui temporis luxu omnes superauit 516
ischades meretrix 589
ischarion 204
ischomachus Nymphodori mimi imitator 432
isocrates prudentissimus amicam habuit Metaneiran 592
isocrates iam ætate prouectior Lagiscam amauit, ex qua filiolam suscepit 592
in Issa insula vinum cum aliis collatum bonitate excellit 28
Ister interpres Callimachi 387
isthmia seu Isthmiaca corona 677
isthmiade Cassij Elei scortum 593
isthmici certatores 666
isthmus in humano corpore 677
istos in Thracia effoditur 62
italica saltatio è Comica, Tragica, Satyrica, à Batyllo conflata 20
italorum & Siculorum mores 527
italus OEnonas scurra citharæ modos exprimebat 20
ithacæ multi portus 9
ithyphalli 129
ithyphalli 622
ittia 56
itrion placentæ genus 472
itrion 649
Itrium, bellarij genus 646
iubas Maurus 15
iuli pisces 284
iulietes Erasistratus medicus 652
iulis oppidum in insula Ceo 456
iulius Cæsar cum mille nauibus primus in Britanniam traiecit 273
seruos idem in hac expeditione tres solum modo habuit ibid.
Iulus 619
iuncus 70
iuno Sami insulæ præses 672 iuno apud Lacones corona Pyleone coronabatur 677 iuno apud Homerum 688
iunonis sacellum Byzantij 479
iunonis Samiæ in templo pauones ipsi iunoni sacri alebantur 655 iunonis ædes Sami à Lelegibus & Nymphis structa 672
iunonis Samiæ simulachrum à Tyrrhenis pyratis furto sublatum 672
iunonis portus Sami 672
Ioui Didymæo libatur in hederæ foliis 477
iouis Cretsij imago qualis 473
iouis & regis cerebrum quid apud persas 529 iouis lac 655 Iouis in honorem videtur Cottabus propositus 667 iouis flos, flos æstiuus coronarius 679, 681 iouis flos inodorus 684
iouis Seruatoris poculum 687
iouis filia Proserpina 688
Iupiter in Creta ad Dictam montem editus partu 375 huic porcam mammas præbuisse ferunt Cretenses, & grunitu suo vagitum eius occultasse, quapropter eam sacram habent ibid. iupiter in columbam versus cum Phthiam iu Ægeio virginem deperiret 394 Iupiter in Creta educatus 493
iupiter cur toties sese transformauerit 566
iupiter Etæripius 572
Iupiter Prometheum de rapto igne vlciscitur 672 iupiter Seruator pluuiæ & temperatæ anni tempestatis autor & moderator 675 iupiter hospitalis 676
Iustitia cur aurea dicatur 546
Iuuentuti à decimo octauo anno ad trigesimum vini vsum cur concedere debeamus 440

L

LAbdacus Siculus coquus 403 442
Labor hominibus grauissimum malum 512
Labore sese exercere nil sapientius 102
Labronia Persicum poculum 443 vnde ita appellatum ibid.
labyzus odoris genus 514
Lac Iouis 658
Lac leporis 654
Lac primum à partu πυελίφης appellatur 658
lacedæmone obscuræ ædes in quibus virgines simul cum iuuenibus includebantur 555
lacedæmone mulieres quodam festo die cœlibes viros circa aram tractos colaphis cædunt 555
Lacedæmonij musices studiosissimi 184 Apollinis Amyclæi faciem inauraturi cùm petiissent ab oraculo à quonam aurum emerent, responsum acceperũt, à Crœso 232 cùm ex deorum iussu vetarentur aurum argentúmve in ciuitatem inferre, apud proximos detulerunt, quod ipsis cum illis graues conciliauit inimicitias 233
Lacedæmonij Eilotum domini 271 iidem cùm infœliciter contra Messenios prœlium commisissent, Eilotum multos in locum interfectorum suffecerunt, quos & Epeuanactos appellarũt 271 præbibere non soliti 431 appositum sibi poculum ebibebant, vt hodie Germani 463 cum tibiis irruunt in hostes 515 patrias consuetudines præfractè seruant 624 Lacedæmonij & Cretenses in bellis loco tubarum tibiis vtebantur 624 qua ratione 624. 625. lacedæmonij prœliaturi quo gradu incẽdant 630 iidem Tyrtæi ductu Messenios deuicerunt ibid. quoties cœnam frequentem præpararent Tyrtæos versus canebat quisque seorsim ibidem. lacedæmonij soli Pyrrichem retinuerunt 631 ex Græcis musicam maximè integram retinuerunt 632 duri & crudeles in seruos suos quos Eilotas appellant 657 Cosmosandalum repererunt 681 lacedæmonij vnguentarios & lanarum infectores quamobrem Sparta ejecerint 686 lacedæmoniorum multæ ciuitates nec Philosophiam nec Rhetoricem admittunt 611
eorum mos in nuptiis 646 sobrietatis & temperantiæ in cibo ac potu singulare exemplum 657 festa Promachiorum 674 victoria ad Thyream 678 festum quo nudi per vrbem incedunt Chori 678 Respublica quando pessum ire incœpit 681 apud Lacedæmonios infigne probrum fuit si cui esset minus virilis forma aut obesum corpus, quarè decimo quoque die iuuenes se nudos visendos Epheris sistebant 550
Lacedæmonius Dionysodotus 678
lacerna vestis
lacius pastori salsamenta dedit pro solo in quo Phaselin ciuitatem ædificauit 212
lacinna regem Alexandrum nutriuit 129
lacones Iunonem corona Pyleone ornant 678
laconicæ & Siduntiæ mali vernæ lanuginosæ appellantur 82
laconicum vellus 691
lacte subrumi fœtus aluntur 46
Lactes 4
lacte χόρδαι 94
eas Epicharmus ὀρύας vocauit ibid.
lactis potu multæ gentes vitam tolerant 46
lactuca Smyrnæa 59
lactuca satiua & syluestris 98 lactucã elixa quomodo præparanda 69
lactucam Attici Tridacinen vocant 68 Lactucam Hipponactes tetracinen vocat 69 Clitarchus à Phrygiis & sic aiũ nominari ibid. lactucam quæ latis est foliis fœminas EVnuchum & Astyrida appellare dicit Ibycus Pythagoricus 69
lactucarum facultas 69
è lactucis alba dulcior & tenerior Theoph. 99
eius tres species ibid.
lactucæ resciſſis caulibus si regerminauerint sunt dulciores ibidem. lactucam Cypri Brenthin vocant 69
lactucam Brethin dictam Adonis cùm auidè edisset ab Apro est interfectus 69
lactucæ Venerem impediunt 69
in lactucis Venerem Adonin occuluisse an Callimachus fingat 69
lacus, fluuij, ac fontes post terræ motum circa Apameam tempore Mithridatici belli eruperunt 332 multi fluuij euanuerunt ac fontes ibid. circa Apameam Mithridatici belli itẽpore aquæ in tantum cœruleæ & amaræ scaturierunt vt vicina loca omnia piscium omni genere repleuerint ibidem.
lacydes Philosophus temulentus 437
anseti dilectus 608

Index in Athenæum.

Ladon Arcadiæ fluuius 332
ledæ filij Castor & Pollux virtutis ergo multa & grauia perpessi 696
laganum placenta 110
lagena mensuræ nomen apud Græcos 499
lagenophorium festum in Alexandria 276
lagis amata à Lysia 592
lagisca meretrix 570
lagisca iuuenis adhuc desiit scortari 586
lagus Laidis filius ex Ptolomæo 576
lagussæ insulæ vnde 30
laides Ionicæ 346
laidis patria 589 eiusdem mors ibid.
laidis sepulchrum ad Peneum cum epigrammate 589
lais 137 lays famosissima exemplo statuitur meretricibus 570 lais Corinthia à quodam, misso sigillo ad se venire iussa, inquit, non possum, luteum est 485 lais dum subigeretur mortua 587
à Laio ad Pelopem diuersato quidam dicunt puerilem amorem ortum 603
Layus Pelopis filium Chrysippum raptum Thebas transportauit 602
lamia Athenensis tibicina Demetrium regem cognomine Poliorcetem, amasium, cœna excepit 128
Lamia Demetrij Phalerei tibicina, Cleanoris Athenensis filia, quæ Sicyonem Athenienſem porticum ædificauit 577 615
lampas Athenis scortum sic dictum 583
lamper musicus 506
lampeto Samia Demetrij Phalerei amasia 593
lamprias nigrum iusculum parandi artem primus omnium inuenit 378
lamprus musicus abstemius 44
lampsaceni Priapum venerantur 30
lampyris Athenis scortum 583
Lamynthius Milesius Ledæ amator 596
lana Drepanensis 28
lanæ Atticæ mollissimæ 219
lances è Sicilia 28
laodice amasia Sophronis quam deseruit 593
lapirij fici 78
lapitharum pugna 613
larichus Sapphus frater in Prytaneo optimatibus vinum ministrauit 424
larine Epeiri pagus 376
Larini sues quare dicantur 378
larinus bubulcus quidam 376
Lariſſæi populi 176
lariſſæa Philinna Philippi vxor, ex qua Aridæum genuit 557
lasanum 649
lassitudo irrigatione capitis curatur 24
Lastaurocacabus 9
lasthenea Sardiana Speusippi meretrix 279
lasthencia Arcadica Platonem audiebat 546
lasum oppidum Cariæ 240
lasus Hermionensis facetus in dicteriis 338
is dicere solebat crudum piscem esse ὄπτον ibidem.
lasyrta Lasyonius non indigebat potu, vt cæteri tamen meiebat 44
latage Venerea 668
latages 48
latax Sicula 668.669
lati pisces qui in Nilo inueniuntur vt plurimum ducentas libras pendunt 230
latiporphyrides aues quæ 388
Latona pica vexata Gethyllida appetiuit 372 latona, Cœi filia, mater Deli insulæ 455 latona geminos Apollinem & Dianam in Delo enixa 694 latona ex EVbœa Chalcidis Apollinē & Dianam transportat Delphos 601
Latonæ simulachrum ligneum & deforme Deli 615 æneum simulacrum circa Delphicam platanum 614
latorea vicus circa Ephesum, olim Latoys dictus, & quare 31
latrunculorum lusus descriptio [16
laura Samiorum quid 540
Laurea corona remota olim è compotationibus 675
Laurentius ciuis Romanus 1
laurentius ciuis Rom. Asteropæus cur dictus 2
laurentius omnes quos ad hospitium & conuiuium inuitabat Romam ipsis esse patriam vt crederent efficiebat 3
laurentius magister conuiuij Deipnosophistarum, si quis alius, Homeri studiosus 620
laurentius Mysiæ præfectura functus 398
lauri folia Cammatides dicta 140
lauri folia apud veteres pro bellatiis fuere 140
Leæna Demetrij Phalerei meretrix Athenensis 577
leæna Harmodij scortum, quæ ab Hippia tyranno cruciata 596
lebes vnde dicatur 475
lebes 648
lebetocharon 347
lebia 132
lebias pisces 403
lectio qualis esse debet 671
lectus è Mileto 28
lectus Siculus 47
lectus genialis Semeles 200
lectum promontorium 88
leda ouo incumbere iubetur 373
ledæ Lamynthius Milesius 597
ledæ poëma 597
legati cum tibiis & cithara apud barbaros ad hostes mittebantur 625
legislatores quare leges condiderint mortalibus 546
Lemonia ex Anemonis, flos coronarius 680
leiobatos pisces 312
Leipsydrion 696
leiria eadem & Lilia 682
leiria mortuorum cippis inferri solita 683
leiria 684
leirion, flos coronarius 680
leleges & Nymphæ Sami templum Iunonis extruxerunt 672
lemnos Lychnidis plantæ eximiè ferax 681
lenæa, festi dies Baccho 414
lenætocistos scorti nomen Athenis 583
lenonia ars perniciosissima 55
lenophrys oppidum 393
lenticula è Gela 67 lenticula est tragica 158 lenticula, pulmentaceus cibus 406 lenticula 648 lenticulæ sorbitione Orestes à morbo conualuit 158 lenticulæ esu os grauiter olet 159
leogoras viri nomen 387
leo saltationis ridiculæ genus 629
leo Maurus ingentis magnitudinis, regionem vastans ab Adriano imperatore in venatione prostratus 677
leon, orru quidem Mitylenæus, Athenis verò oriundus, latrunculorum lusu insuperabilis 16
leon vicus Phrygiæ 43
leonato & Menelao venationis studiosis aulæa ferebantur in expeditionibus Alexandri 539
Leonides Eleus 1
Leonides imperator Phigalensium cùm eos retinere non posset propter bibacitatem, iussit cauponas ad muros construi 442
Leonis ingenium in terra, in mari echini ars 90
leoniscus filius Ptolomæi ex Laide 576
leontes Argiuus, tragicus, ac Athenionis discipulus obsonij auidus fuit 345 Iubæ in eum epigramma ibid.
leontiscus Maniam amauit 576
idem cùm eam stupratam ab Antenore molestissimè ferret, inquit illa: ne molestum illud tibi sit, sentire & discere volui duorum athletarum ictus quàm essent validi ibid.
leontium scortum Harmesianactis Colophonij 597
Leophron in Olympicis ludis victor, vniuersæ multitudini, quæ ludos spectauerat, epulum dedit 3
leopodum Erythrarum littus 259
lepades 85
lepadibus pueruli ori admotis sonant ac lasciuiunt 86
lepadum vis ex Diphilo 90
lepadusæ vuæ 30
lepasta 131
lepidotus Niloticus piscis 312
leporum tanta copia in Astypalæa vt ciues oraculum consulere cogerentur 400
lepreus filius Cauconis, filij Neptuni, & Astydamææ Phorbæ filiæ, coniectus in carcerem iussu Herculis quòd ab Augea laboris sui mercedem exigeret 411
idem liberatus rogatu patris cum Hercule inito certamine vter alterum voracitate vinceret, temulentus factus ab eo est interfectus ibid.
leptinus, Lebianus piscis dictus à quibusdam 118
lepus quomodo parandus 400
lepus ex brutis animalibus cur solus superfœtet 400
lepus cœnanti apud Hieronem Simonidi non appositus, sed postea ab rege missus extemporanei vrbani carminis materiam ei præbuit 656
lepus celer 656
è Lerna aqua optima 156
lesbia vina Ambrosię, quàm vino propiora 29
Lesbij, myrti ramum, cui violas & flores alios circumligant, hypothymida vocant 678
lesbium poculi genus 488
lesbos vitifera est 92
lesbothemis statuarius vnam ex Musis sculpsit tenentem Magadin 635
leschæ, sedilia publica 138
lestadas vicus in Naxiorum agro 348
lethargicis prodest Melinum vnguentum 689
lethon Lybiæ fluuius 71
leucadis saltus 619
Leucerineos, ficus species 76
leuciscorum plura genera 306
quid quodque genus valeat ibid.
leucoyon flos coronarius 680
ita interdum vocatur, lilium ibid.
leucon tyrannus Ponti 257
leucophiæ fici genus 78
leucophrys 685
leucos pisces 285 Chrysophrys dictus ibi.
leuia corpora impetu violento non feruntur 552
lege olim sancitum vt bubula abstinerent aliquandiu, quòd eorum animalium magna esset penuria 375
leges Spartanæ ea omnia quæ voluptatem excitant exterminarunt è regione sua, & quæ sunt illa 155

Index in Athenæum.

priſca lege ſancitum in ſingulibus gregibus proli vt conſuleretur 375
Leges Spartanæ ea omnia quæ voluptatem excitant exterminarunt è regione ſua,& quæ ſunt illa 135
legis definitio 508
lex Platonis libro octauo de non guſtandis fructibus priuſquam eos tempeſtiuum ſit carpere 653 lex,quæ non depoſueris,ea ne tollas,impune non violanda 653
libanotis 684
libatio 654
liber magnus,magno malo par 72
Liberalia apud Samios Amoris feſti dies 562
libri quatenus legendi 671
libri rerum pulchrarum cupidos eruditunt 160
libum qualis placenta 125
libum placenta 647
libya Alexandriæ finitima 677
libyca lotus 651
in Lyceo cum dialecticis altercari tyrannis eſt 98 in Lyceo olla quam coquus attulerat fracta ab omnibus qui ſacris operaturi eſſent,tanquam indigna eius loci 137 in Lyceo coquus qui ſalſam carnem loco ſalſi piſcis præparauerat virgis cæſus 137
Lydius modus 635
hic ſeptem fidibus abſoluitur ibid.
lignum quod per rotas trahitur Herodes Atticus τὸ πίδαξ appellauit 99
ἐπολίσθησε Simariſtius.nominat ibid.
lignum ἔμμυλον,cui ineſt medulla, germinat 100
lignum in manus ſumptum ſaltationis genus 620
lingua fauere in ſacrificiis 659
liguſtrum 684
lilia,lenia etiam nuncupantur,& Ambroſia,& Veneris deliciæ 683
Lilia 685
liliaceum vnguentum plurimi fit è Cypro, Ægina,& Cilicia 680
liliorum quoddam genus nunc leirium vocatur,nunc ἶον 681
lilium album 677 lilium,flos æſtiuus 679
liliũ à quibuſdam Ambroſia vocatur 684
limnæus Bacchus cur dictus 465
lindius 297
linos 619
liquor fonti,oleo ſimilis,in Carthaginenſium ditione innatat 42
lityerſas Midæ ſpurius Celænorum Phrygiæ rex,homo fœuus & oppidoquam vorax 403
locrenſia cantica libidinoſa 697
locricæ cantiones à Sapphus & Anacreontis nihil differunt cantionibus 638
Loctorum Epizephyriorum mulierum luxuria 516
locrus ciuitatem ſui nominis condidit 70
locuſta piſcis marinus 86.104
locuſtæ Minturnicæ maximas Smyrnæas ac Aſtacos Alexandrinos amplitudine vincebant 6 locuſtæ, Squillæ, Aſtaci à tergo coeunt 105
ſenectutem exuunt 105
locuſtæ κάλυκες cur dictæ 106
locuſtarum & huiuſmodi piſcium difficilis concoctio ibid. aſſari melius quàm elixari debent ibid.
logodiarrhœa 159
loligo 496.622
loligo ſepiæ ferè ſimilis & qua natura 326
Lopadium 567
lophnis,fax apud Rhodios 701
loti fructus in edulia variè præparatur 651
ex Loti fructu fit vinum grati quidem ſaporis,ſed facile fugiens 651
fit & acetum ex eo 651
lotina ſeu ex loto corona 677
lotinæ tibiæ,Alexandrinis Photinges 182
lotos Ægyptiis flos in faba 73
Athenæi ciuibus melilotos ibid.
lotus Libyca, eius deſcriptio ex Polybio oculato teſte 651
lotus 677
Lotus σεφάνωμα Cratino appellatur 677
lotus in pratis 685
lucanica 330.516
lucanicæ quomodo conficiantur 376
Iſiciæ etiam dicuntur ibid.
lucerna 648
lucerna non admodum priſcum inuentum tempore Athenæi 700
lucernæ commodis vſus 700
lucernæ tot numero in Tarentinorum curia,quot dies anni ſunt 700
lucij Anicij de Illyriis & Gentio eorum rege victoria, triumphus,ludi victoriæ cauſa editi,& eorum fuſa deſcriptio 615
luculli placenta 647
luctu tondetur capillus & detrahuntur coronæ communis doloris argumento 675
lucullus debellato Mithridate autor ſumptuoſæ Romanæ magnificentiæ 274
lucullus potitus victoria contra Mithridatem & Tigranem Romam reuerſus, primus Romanis luxus dux & autor fuit 543
ludo lenantur dolores ſenſuum
ludus ſuſpendij 155
Luernius Bittitis pater à Romanis profligatus opulentiſſimus 152
is popularem gratiam aucupans per agros vehi ſolitus erat,aurumque & argentum in Celtarum turmas cum proſequentes ſpargere ibid.
luernius ſeptum quadratum ſtadiorũ duodecim aliquando cinxit,in quo potione exquiſita pleni lacus erant,paratáque cibaria quibus veſci volentes poterant 152
idem cum conuiuium alio tempore celebraret, tardius poëta quidam aduenit eius laudes celebrans & decantãs, quem ſacculo auro pleno donauit ibid.
lumbrici quales piſces 303 dicti Iuli ibi.
lunares fœminæ ova ponebant,quibus excluſi fœtus quindecuplo nobis erant proceriores 57
Lunæ ſydus coctionibus alimentorum prodeſt,& quare 276
lupi piſces carniuori 310 vt parandi ibid. aliis piſcibus prudentia anteeunt ibidem.
lupi Iridis flores quare dicantur 681
lupinum,vt ſcribit Polemon, Lacedæmonij Lyſidaida vocantur 55
lupinum,eruum,cicer,animal non pariunt 55
lupus piſcis 70.662
luſitania,regio ea Hiberia dicitur,Hiſpaniam vocant Romani 330
eius regionis fœlicitas ibid.
luxus quiuis ſuperuacuus calamitoſus 169
luxus viros effœminat 687
lyca ſcortum 567
lychnidis color rubeſcens 686
lychnis flos æſtiuus 679.680
lychnis vnde primùm enata 681 in Cypro,Lemno,Strongyle,Eryce, & Cytheris æſtate floret. ibid.vnguentis & odoribus immiſcetur ſola ex omnibus ibid.
eximia naſcitur ibid.
lychnis optima in Illyrico 681
lychnites lapis 180
in Lycia quomodo piſcium obſeruationẽ vaticinari mos 333
lyciæ pernæ 657
lycibargus,quædam phialæ 488
lycius Eœtius, Myronis ſtatuarij filius 488
lycola Phyſcis Tricholæi filius 665
lycon comœdias egit in nuptiis Alexandri 539
Lycon peripateticus Athenis ſcholæ præfectus quo faſtu & luxuria eam adminiſtrarit 47. & ſeq.
lycon ſplendidiſſimo ciuitatis loco,nimirum Cononis ædibus habitauit,ad amicos excipiendos cœnaculo viginti lectis ſtrato 546 idem in pilæ ludo peritiſſimus fuit ibid.
lycophœnix inſtrumentum muſicum 183
lycophron apud Epilycum Abaraces vocem malè interpretatur 140
lycoſtratus rex 834
lyctos,oppidum 142
lycurgus in ſuam remp.nihil ſumptuoſum adnehi permittebat 233
lycurgus Lacedæmoniorum legiſlator 508
lyde Antimachi amaſia 597
lydi ſecuti Pelopem migrarunt in Peloponneſum 625
lydi cum fiſtulis & tibiis ſub ſignis ſunt 627
lydia famoſa luxu & deliciis 690
lydiæ mulieres pſaltriæ & cantatrices dictæ 634
lydorum inuentum eſt,pocula circumferre 432
lydorum luxuria 515
lydorum turmæ aduerſus hoſtes exeuntiũ ad ſonum tibiarum & fiſtularum inſtruuntur 517
lygæa herba quædam, quam Cygnus in ſuum nidum congerere ſolet 393
lygdamus Naxiorũ præfectus cùm exercitui, qui Teleſtagoræ iniuriam illatam vlciſceretur dux factus eſſet, patria tyrannidem occupauit 348 idem interroganti quot diſcipulos haberet? reſpondit,cum diis duodecim ibid. idẽ Myaſſam cùm appuliſſet, & delubra multa paucos verò homines cerneret, fori in medio ſtans clamabat, Audite templa ibid. idem Peiam cum appuliſſet,& homines eius loci lienoſos fieri intellexiſſet,in balneum forte fortuna profectus plures iuuenes ibi offendit floridi coloris,qui ſe adignem exercebant, egreſſus verò vt offendit quendã cui lien ventre duplo magis tumerer, inquit, Hic aliorum veſtes aſſumpſit cuſtodiendas, ne intus vllæ ſint anguſtiæ ibid. idem cùm Abdera ſe contuliſſet ludos ſpectandi gratia, ciues ſingulos peculiarem præconem habere conſpexit, & proportione ciuibus eſſe plures, ſummis vnguibus pedetentim incedebat in terram defixis oculis 349
lynceus Samius Theophraſto familiaris vſum vuluæ cum ſucco Cyrenaico non ignorans 100
lynceus Samius librum de arte obſonatoria Dyſoni, ſiue Zenoni amico cuidam ſuo dicauit 313
lynceus Samius Theophraſti diſcipulus frater Duridis,qui in patria tyrannidem occupauit 337
lyræ cũ tibia concentus iucundiſſimus 617
lyricus poëta Thebanus, id eſt, Pindarus 24
Lyſander Sicyonius primus citharæ modos mutauit nudos 637 idem citharæ cantum adiungebat tibiæ ibid. cum aurum Lacedæmona primus inuexiſſet

Index in Athenæum.

contra mandata deorum, multorũ malorum autor extitit 233 ob fortitudinẽ nauali prælio contra Athenienſes in numerum Lacedæmoniorũ adſcriptus eſt 271 ſecundus Pauſanias dictus ob luxum 543 Theopompo temperans ac induſtrius habetur 543 multatus quòd relicta vxore, quam in obſcuris ædibus Lacedæmone accepiſſet, alteram vellet ducere 555

Lyſandri Spartiatæ Pæan à Samiis cantari ſolitus 697

Lyſandrides Xenopeitheiæ filius 609

Lyſia ſophiſta Metaneiram meretricem amauit 593

lyſiæ oratoris contra Aeſcinem Socraticum oratio 611

lyſias philoſophus Epicureus Tarſi tyrannus creatus Stephanophorus 215 is diuitum pecunias pauperibus largiebatur interficiens qui dare negaſſent ibid.

Lyſias amauit Meraneiram 592

idem Lagidem amauit ibid.

lyſidi tibiarum ſpecies 182

lyſiodi 620

lyſimachi vxor Arſinoë 616

lyſimachus cùm tributum ſalis Tragaſæi remiſiſſet, id, cùm euanuiſſet, continuo exegit 125

lyſimachus rex 614 auarus fuit admodum 246 à Sotade maledictis proſciſſus 620

lyſimachus regis Demetrij theſaurorum cuſtos 259

lyſimachus iuſti Ariſtidis filius indignus paterna virtute à Platone iudicatus 505

lyſimachus, Græcus tibicen celeberrimus 615

lyſimeſon 502

lytierſas meſſorum cantio 619

M

MAcares, qui è diluuij periculo Deucalionis tempore ſuperſtites fuerant, oppidum in inſula Chio conſtruxerunt 155

Macareus inceſtum commiſit vino grauatus: quod flagitium ſobrius numquam patrare auſus fuerat 444

macedo Amerias ſcriptor 681

macedones modeſtè bibere nõ poſſunt 120

macedones bellaria omne genus ἐπιδειπνίδας appellant 658

macedones artis coquinariæ ſtudioſi 659 primi obſonatores ſeruos induxerunt, affatim ſuppetentibus illis, ex ciuitatibus bello ſubactis ibid.

apud Macedonas in cœna nemo accumbebat quin prius aprum extra retia interemiſſet 17

macedonica ſaltationis genus 629

macerarum quædam ſpecies 198

machaon medicus 10

machina quæ ſaxum trecentarum librarũ pondo vibrabat 208

machaon medicus excellentiſſimus 458

mactra, arca panaria 109

martypiæ fœminæ mactriſmum ſaltantes 629

mactriſmus ſaltationis genus 629

ridicula ibid.

mæander Magnes roſis ferax 683

mænides 63.65.313

mænidũ fœtus ex luto ſpecies aphyæ 185

mænidis natura 295.320

mæotæ piſces à Mæotide lacu dictæ 312

magadis, genus tubæ 151

magadis fiſtula 182

item inſtrumentum fidibus ſonorum ibid.

magadis an ſit tibiæ ſpecies, an verò citharæ 634

magadis Anacreonti quale inſtrumentum 634

magadis EVphorioni mutata fuit tempore longiori in ſambucam 635

apud Mitylenecos hoc inſtrumentum fuit frequentiſſimum ibid.

magadis eadem cum pectide 635

ea à Sappho inuenta ibi. magadis cãtus eſt reciprocus 635 magadis à pectide diſtat 636 magadis hodie vocatur pſalterium, 536 magadis è Thracia magadis inuentrix fuit 636

magan Cyrenarum rex, cùm otioſus viueret, tanta mole auctus fuit, vt mortuus eſſet prodigij inſtar 561

magdalia Cynadas appellant Lacedæmonij 409

magnes Mæander 683

magueſij luxu & delitiis marcidi 527

mago Carthaginenſis ter vaſtas Aphricæ ſolitudines aquis carentes peragrauit, ſicca ſola polenta victitans 44

magodi 620.621

magodiæ ſumma poſt tragœdiam grauitas 621 vnde dictæ ibid.

magorum prodigioſa miracula 621

mala acerba ſuccum craſſiorem gignunt 81 mala Bacchum reperiſſe Theocritus Syracuſius affirmat 82 is & reliquos omnes fructus inuenit ibid. Mala Cydonia 81 Struthia genus Cydoniorum ibid. mala Cydonia, Struthia vocat ignoranter Nicander Thyateirenus 81 mala cydonia vim lethalium medicamentorum habetant 82 dicta Codymala 82 mala Delphica 81 mala excellentia in Sidunte 82 mala Matriana 82 mala Mordiana quare ſic dicta 81 mala orbicata quæ 81 mala Phaulia 81 mala Platania 81 mala Punica dicta Citria 84 mala in inſula Samo naſcuntur bis in anno 653 mala Setania 81 mala quæ homini vtiliora ex Diphilo 81 mala verna pyris ægrius coquuntur 81 radentem ſuccum præſtant ibidem. mala 649. 652 mali Punici arborem Venus vnicam in Cypro ſeuit 84

malabathrum 66

malacoſtraca 106

malconis panis 110

maledicentia vnde ortum habeat 421

mali vt plurimũ bonis & ingenuis ditiores 219 malorum alienorum conſideratio ſuorum obliuiſci facit 223

malthace ſcortum 587

malua 58

in Malua ſemen placenta dicitur, & quare 58

maluæ vtilitas ex Diphilo Siphnio 58

malum cucullinum 50

malus nauis qua in Nilo nauigabat Philopator erat 70 cubitorum 204

malus Punica in coronis 680

mandragora homines ſopit 504

mandrogenes Strattonis Attici nepos, tidiculus ſcurra, ſaltat cum vetula 80 & plus annos nata 130.614

maneros AEgyptiis lugetur 620

manes ſerui nomen 263

manes 667

maniã Demetrij Poliorcetes amica 578 quare ſic dicta ibid. laborabat calculo ibidem.

maniam quidam transfuga Athenas profectus cùm accerſiſſet, vt cum ea colloqueretur, multis vltro citróque dictis inquit ille, ecquæ aggreſtium ferarum ô iuuenes perniciſſima vobis videtur? inquit illa, transfuga 579

eadem dixit transfugam ſcutum abieciſſe ibidem.

manius Curius Rom. Imperator toto vitæ curſu raporum eſu delectatus eſt 419 huic cùm Sabini auri magnum pondus miſiſſent, id ſpreuit ac ipſis remiſit ibid.

mantinæi digladiatoriam primi inuenerunt 154

mantinæi & Arcades artem militarem diligenter exercuerunt, ideo Mantinæa appellatur 154

mantinæi in Arcadia 626

manto Mopſi mater 298

in manuum motu decorum ſitum 629

manuum motus ad fortitudinem animi nanciſcendam facit 629

per eos qui ad Marathonem prœlij certamen adierant, ac ad Salaminem nauali prœlio vicerant, Romanis antiquis iurare mos 381

marcus Aquilius qui de Sicilia triumphauit à Mithridate longa nexus catena ſequi coactus exercitum 213

Marcus Imperator Laurentium Rom. ſacris faciendis præfecit 2

mare commune omnibus, piſces verò eorum qui ipſos emerent 345

maris vnda nutrix piſcatorum 420

margarita Indica 93

margarita naſcitur in oſtreo, ſimilis Pinnæ 93

margaritas qui venantur, ſæpe dum manum in hiantem concham immittunt, digitos amittunt, ſi ſe concha compreſſerit 94

è mari rubro Bacchus vitem in Græciam tranſtulit 675

mariandyni Heracleotis ſeſe dediderunt in perpetuum, vt quæ ad vitam neceſſaria eſſent ab iis acciperent 263 mariandyni cur δωροφόροι vocati 263 mariandyni barbari 653 mariandynorum cantiones lugubres 619

marij milites aduerſus Iugurtham militantes Gorgona interfecerunt, ipſique attulerunt 221

maritima vita purpurea eſt 420

maro vnus ex cõmilitonibus Bacchi, mareiæ, quondam vibi ampliſſimæ, nomen impoſuit 33

maronea 324

Marum 443

marſyas fiſtulam & tibiam inuenit 184

marſyas Satyrus tibias à Pallade abiectas tractat 616

marypron placenta 647

Maſigeiton 614

maſiniſſa rex Libyæ qua menſa conuiuas exceperit 219

maſpetum 100

maſſylia ab Ioniis Phocenſibus cõdita 576

apud Maſſylienſes lege cautum abſtemiæ vt ſint mulieres 429 maſſylienſes imbelles 531

maſtiche vnde dicta 663

maſurius Iuriſconſultus 623

mathallides poculi ſunt certũ genus 487

mater filiorum Hippocratis, id eſt ſuilla vulua 96

matream Planum Alexandrini Græci pariter & Romani admirati ſunt 19

matreas Planus dicebat ſe beſtiam alere quæ ſeipſam comederet 19 idem dubitationes quaſdam ad inſtar Ariſtotelis proponere ſolebat ibid.

matris Athenienſis nihil præter paucas myrti baccas edebat 44

Matron ſophiſta obſoniorum helluo 342

mattya, cibi genus 245

mattya eduli genus, Theſſalorum inuentum 662 vnde ſic dicta ibid.

663 omnis

Index in Athenæum.

663 omnis cibus splendidus sic dicitur 662, 663 cœna ipsa in qua id cibarij genus editur ibid. nouissima conuiuio inferebatur ibid.
Maurus leo ingentis magnitudinis 677
maxillæ 94
maza 30, 54, 663 maza subacta, atra, acerosa 60 maza Hygea quæ in sacris degustanda dabatur 115 maza 685 mazæ venator, id est, lurco 686
mazæ Hectææ, Eretrienses excellentes 160
mazonæ cœnæ dicuntur conuentus artificum Dionysiacorum 149
mazonomum 107
Meconia 87
meconis meretrix 58
medea ob Glauces nuptias exandescit 556 medea Ægei vxor, quam postremam duxit 556
medi Syris regnum cur ademerint 546
media Phasianos, quos appellant Tetraonas, mittit 654
medicamentis quibusdam Venerem ad septuagesimum coitum irritari 18
medicus is est, qui rerum naturalium causas didicit 101
medipodismus saltatio 630
medontides Abydena Alcibiadis scortum 574
medulla 653
megaclides poëtas Homero & Hesiodo posteriores castigat, quòd dixerint Herculem laboriosam sequutum vitam 512
megalarti, & Megalomazi statuæ erectæ in Scolo Bœotiæ oppido 109
megalarti statua in Scolo Bœotorum 404
megaleion vnguentum ab inuentore 690
megalinum vnguentum illiniendis pedibus commodum 553
megalomazi statua in Scolo Bœotorum posita 553
megalostrata fœmina condendis versibus fœlix ac amabilis 600
megapenthis nuptiæ 180
megara Nisæa 683
megarenses cur à Bœotis ad Achæos defecerint 418 megarenses alij in Sicilia, alij Nisæi 660
megarensis histrio Mæson 660
megisthe Athenis meretrix quædam 583
megisthes Anacreontius 671
mel ac oleum flaua sunt 43
mel aërium 500 mel Hymettium 500
mel, Cereus fructus dicitur 648
mel inter ea quæ laudantur positum 652
mel quod melius est, deteriori superiectum, pessum it, illo sursum erumpente 689
melampus vini rationem diluendi primus docuit 45
melanderinus piscis ψυχρὸς καὶ ψόφος dictus 313
melandryes, salsamenta 116
melandryon arbor 471
melandrys salsamenti genus quale 121
melannippides Milesius 35
melanophiæ fici genus 78
melanthius tragicus obsonij vorax helluo 343
melanthius helluo protenso collo suffocatus est 548
melanthus messenius patria eiectus, cùm Pythiam consuluisset, quemnam locum ad degendum sibi eligeret, responsum accepit, vbi caput & pedes in cœnam sibi apposita essent, quod factum est in Eleusine 96
melanurus 135
melanurus percarum dux 313
mele poculum quoddam 488
meleagrides aues ortæ primùm in Ætolia 654 Mileti in Aëro circa delubrum virginis à sacerdotibus nutriuntur 655 prolis quasi odium, & negligentia 655 corporis habitus ibid. sexus discerni difficilis, propter maris & fœminæ magnam similitudinem 655
meleagris 387
meleager nobilis iaculator 172
melesias à Pericle in administratione reip. dissentiebat 506
meletus à Sanyrione Lenæorum cadauer dictus 551
Melibœa Thesei vxor legitima, Aiacis mater 557
melibœa Plutonis vxor 624
meliceram purpuræ faciunt Vere 88
melicerides placentæ 648
è Meliloto coronæ 678
melilotus 685
melittula maza 114
melittula species placentæ 645
melinum vnguentum optimum 683
melissa theatrotoryne scortum 157
melissa Epidaurij filia, Periandri vxor 589
memæcyla 653
memæcylum 50
membrades pisces vilissimi 24
membradum fœtus ex luto, aphyarum genus 285
memnon Auroræ filius ad Troiam mortuus 680
memphis philosophus & saltator egregius 20
memphis tacendo omnia manifestius indicabat, quàm qui artem dicendi se docere profitentur 20
memphitica saltatio grata fuit sapienti Socrati 21
menechmus 628
menalcas venator ab Eriphanide impotenter amatus 619
menander 9 menãder poeta ad ædes Glyceræ se recipiens, infœliciter acta cõmœdia, quomodo ab ea acceptus fuerit 585 menander Glyceram amauit 594
mendæi pendentes in vineis vuas elaterio rigant 29
mendæum 364
mendesium vnguentum in Aegypto optimum 688
mene Phrygiæ pagus 43
menecharmus nudos primùm inuexit citharæ cantus 637
menecharmus Corcyræ habitauit sæculo Antiochi 637
menecratis ad regẽ Philippũ epistola 289
apud Menedemum qualis fuerit conuiuij ordo 419
menedemus philosophus solitus noctu in pistrino molere, vt haberet vnde philosophiæ nauaret operam 168
menelai conuiuij ritus 12 menelai domus splẽdidissima 16 quare soli menelao nulla fœmina coniux est apud Homer. 25 menelaus iubet bouis terga apponi Telemacho in nuptiis filiorum 9 menelaus cum Hectore monomachiam commisit 176 menelaus à Patroclo Hectorem depulit, EVphorbũ interfecit, armisq; spoliauit 177 menelaus Telemachi lacrymas ob patris discessum reprimit 190
menelaus optat cum solo Vlysse consenescere 190 menelaus Demetrij Poliorcetis familiaris 614
menodorus Eiasistratius Hicesij amicus 58
menon Græcorum proditor à Platone laudatur 506
aliquando vituperatur ibid.
mentæ, id est Palladi, apud Telemachum apponitur rasa, & politura læuigata 27
mentor 256
mentulam marinã Epichармus colybdænam nuncupauit 105
mæotis palus 284
mercatores omnes temulenti 442
mercurio lingua sacra est 16 mercurio cur antiqui statuas erexerint 661 mercurius somno præest 16 obstupescit descriptione domus Calypsus 16 fistulam, cui simplex & vnicus est calamus, primus inuenit 184 apud Sappho à poculis est 192 poculator deorum 425 certaminum præses 490
merda, id est, mentha 403
Meretricem omnem Thebanam Sphingẽ vocare possumus 558 per meretrices ex tribus malis necessario vnũ eligendum 157 meretrices quare senes magis, suauésque sint, quàm vxores 559 meretrices bibaces ac ignauæ 570 meretrices nõnuos suos vt corrigunt 568 meretrices Corinthiæ in templum Veneris conuenerunt cum Persa Græciæ bellum intulisset 572 meretrices cùm ad probitatem & temperantiam se applicuerint aliis fiunt probiores 577 meretrices olim literis humanioribus & mathematices studiis operam nauabant 585 meretrices quæ iam desierant scortari 592 meretricibus idem ac aquilis contingere solet, in flore ætatis truces, in senectute mites 570 meretrici tribuere malum duplex 558 meretricum studium est spoliare qui illas adeunt 568 meretricum mos appellandi seniores amatores, paterculos, iuniores, fraterculos, vel cognatos, mediæ ætatis, compatres hodie 569 meretrix ei qui eam alit magna calamitas 567 meretrix à concubina quomodo differat 573 meretricij spurci mores in promiscuo hominum vsu 695
Meridies pecora mulgendi tempus opportunum 113
meron Cretensis 181
metrooni Athenis Cereris templum 407
merulæ 66
merum bibere Athenis vetitum 431
merum largius bibisse quando prosit 485 obseruanda tria cùm nos mero obruere volumus ibid.
mesapij populi Italiæ 518
mesomphali poculi genus 50
messena 322 messene 92 messenij oppido suo edicto Epicureos tectè expulerunt 547
metaneira scortum cum inter velata omento iecusculà pulmonem offendisset, clamare incepit, Perij, peplorum me sinuosæ plicæ perdiderunt 107
metaneira Lysiæ sophistæ amica 592. 593
metaniptron poculi genus 488
metapontini 605
methymnenses bibuli 442
eorum petulantiam Cleomenes primus repressit ibid.
methymnæus deus qui potionem in sacris præbebat 363
dicitur & Lyæeus, Euius, Ieius ibid.
metopion vnguentum optimum in Ægypto vnde fiat 688
metronum, oppidum Phrygiæ 214
mycerinus Ægyptius cùm resciuisset vatum oraculo breuem sibi fore vitam totis noctibus potabat 438
mæcion piscator 227

Index in Athenæum.

Midas in purpura cum fœminis telam texebat 516
milaici fici species 78
Milesij Archelai citharistæ statuam æneam in theatro dicarunt 19 milesij ad inferendam iniuriam faciles 442 milesij quandiu voluptatem contempserunt, Scythas superarunt 523 apud eosdem Gergithes, populares dominatum occuparunt ditioribus omnibus quotquot capere poterant interfectis ibidem. milesiorum ingenium, quod elucet in Ionibus 625 apud Milesios lex vt omnes mulieres sint abstemiæ 429
Miletus 92
miliarium vas aquæ calfaciendæ comparatum, quidam Sophistæ ὑπνολέβητα, id est, furnaceum lebetem nuncupabant 98
Milo Crotoniates viginti carnis libras, & totidem panis edebat, congios autem vini tres bibebat 412 idem in Olympia quadrimum taurum cùm humeris impositum per stadium circumgestasset, vno die deglutiit 412
milonis Croton. epitaphium 412
milto, quæ postea Aspasia nominata fuit, scortum Cyri 577
mimnermi versus decantari soliti 620 mimnermi Nannus amica 597 mimnermus pentametrum inuenit versum 597 mimnermus EVbœi poetæ parodi hospes 699
mimos, libellum sic inscriptum, Plato semper in manibus habebat 504
mina 653
Mindax odoramenti genus 691
Minerua Dioscuris armata saltationem tibia cecinit 184 minerua coram Nestore Mentorem se esse assimulabat 191 mineruæ Colocassiæ apud Sicyonios delubrum 117 in mineruam scolia duo 694
minos Theseo Phædram filiam nuptum dedit 601
minturnæ ciuitas Campaniæ 7
Mista Seleuci regis amica, quæ sperato à Gallis rege cum secuta rapta & diuendita: at cùm se aperuisset, regi Rhodum remissa *vide* Mysta 595
misy 62
mithridates Bithyniam, Cappadociam superiorem & Asiæ tractum vsque ad Pamphiliam subegit 213
mithridates Ponti rex cùm proposuisset edacitatis bibacitatisque certamen, reliquos omnes superauit 404
apud mitylenem Musarum vna, Lesbothemidis opus, cum sambuca visitur 182
mnasæas à familiaribus Salpa cur dictus 321
mnasion rhapsodus 620
mnaso Aristotelis familiaris reprehenditur quòd centum haberet mancipia 264
mnemosyna, Musarum mater 503
mnesidis tibicinis Ptolomæi Alexandriæ multæ ornatissimæ sunt domus 576
mnesimachus vnus ex poetis mediæ comœdiæ 387
mnesiptolemus historiographus, eius filius Seleucus 697
mnesistratij eiusdem sectæ ac Epicurei 279
mnesitheus Athenensis dicit Athenensibus iussum Pythiæ responso vt Bacchum medicum venerarentur 22.38
mnotæ, ingenui famuli 267
mnus 642
modestia in puella siue puero pulchra facies demum ea est 564
in iis quæ modum excedunt sumptus quidem est, nulla delectatio 419
mœrichus Phrynem sollicitat 583
mœro Byzantia prima Homeri mentem deprehendit, cùm dixis Pleiades Ioui ambrosiam ministrare 490
molestiæ subitaneæ crapulam discutiunt 34
molionides 57
molossica modulatio 629
monaulion 174
monetæ apud Græcos, Siculos, Italos nota 692
mongas saltationis genus 629
monius poeta de quacumque re differebat 1
monumentum Pythionices scorti Athenis 595
aliis Babylone ibid.
mori fructus prius quàm reliquarum omnium conspicitur 51
mori ætate Pythermi annis 20. fructum non tulerunt, & podagra non solùm in omnes homines, sed etiam in pecudes vehementer sæuiit 51
mori commune est omnibus, at quotidie mori ac vita discedere non posse sceleratorum tantum est 551
mormyros piscis 136 idem 313
morphasmos saltationis ridiculæ species 629
mors quæ senio aduenit ea sola voluntaria esse debet, siquidem iussu domini contingit 157 mors optabilis, nedum metuenda, propter gloriam quæ virtute quæritur 696
morum bonorum iactura fit in amore 669
mos seruari solitus in nuptiis apud Lacedæmonios 646 mos spurcus Syracusiorum in Thesmophoriis 647
Moschio abstemius 44
Moschion Paramasetes 242
Moschion 382
Moschus 278
Mostenum nucum genus 52
ad mosynon Thraciæ pisces in præsepibus bobus comedendi obiici solent 345
mothaces apud Lacedæmonios populi quidem liberi, sed non Lacedæmonij 274
mothon 618
mugil Hymettius 295
mugil piscis 4.86.613
mugilum marinorum duæ species, & quæ 306
muliebre primum bellum fuit Olympiadis & EVrydices ad Cynanen Illyrici 560
mulier, ἀνάθρεπτος dicta 99
mulier quæ torquem Helenes Pythio eripuit Epeirotæ cuiusdam iuuenis amore perdita abeuntem secuta 232 mulier quæ monile Eriphyles Pythio abstulit ex insidiis maritum obtruncauit 233 mulier iuuenis seni viro magna calamitas 560 mulier corpore segnis, animo non est inerti 584 mulierem dixisse, omnia dicta 560 mulieres, cùm licet, permulta quàm celerrimè deuorant, cùm interim modestiam simulent 161 mulieres faciei similitudine liberos cur dignoscant 190 mulieres cur quotidie Romani osculati sint 44 mulieres Græcæ temulentæ, ac ebriosæ 441 mulieres iniuriam facientes etiam læsos increpant 558 eædem ægras se esse identidem dicunt ibidem. mulieribus omnibus eodem modo, ac paropsis, adulter est paratus 368 mulieribus vini vsus prohibitus, at iis passum vinum licuit bibere 440 mulieribus in Italia vini vsus cur prohibitus 441 mulieribus omnium rerum satis est, si satis sit vini ad bibendum 441 mulierum genus vinosum 442
Mullus piscis 5
Mullus non amat virilia, ac ideo Dianæ est sacer 325
Mullus quare in festis Dianæ offeratur 325
ad mundi formam veteres quare multa fabricati 489 mundum globosum cur veteres existimarint 489 mundum in orbem quare vertatur perpetuo ibidem.
munificentia Telliæ Acragantini 4
Muræna omni tempore oua parit 312 scribitur & per σ, Smyræna ibidem.
murænæ quæ fatu viperæ procreantur interficiunt 312 eas Andreas negat coire cum viperis 312
muria 649
musa Stesichoro ἀρχισίμολπος dicitur 180
Musæ, fabula Epichatmi, nihil aliud est, quàm apparatus & dispositio prioris, inscriptæ Hebes nuptiæ 107 musæ Mnemosynes ac Iouis filiæ 696
Musarum reditus Alexandriæ 677
Museum quod in Helicone est 629
muscam Menelao Pallas immisit 258
musculi labore distenti humore dulci perfundi debent 24
musculi 86
musica instituta ad imitationem earum auium quæ in solitudinibus degunt 390 musica à calumnia vindicata 616 musica in summo pretio apud Arcadas 626 musica mentem acuit & exercet 628 musicæ laudes 623 magnus thesaurus, mores format, moderatur affectus ibidem. morbis auxiliatur ibidem. apud priscos hortamentum ad virtutem 617
conuiuiis vtilis 627
myconij quare male audierunt 7
mylli, à quibusdam gnotidia, ab aliis platistaci dicuntur 108
at ætate diuersa 118
mylli, quid apud Siculos 647
myllus piscis 322
mylos vrbs in AEgypto 337
myma edulij genus quale 662
myndum Menesippus Cynicus ἁλμοπόλιν vocabat 32
myrina 132
myrinæ pisces 321
myronis & Cinon à Platone calumniantur 506
myrrha 405
è Myrrha vnguenta multa conficiuntur 688 quin & ipsa vnguentum est ibid.
Myrrha stacte primùm in AEgyptum aduecta, deinde ad Græcos portatur 689
Myrrhine meretrix 567
myrtea corona astringit & vini vapores retundit 75.678
myrteum vnguentum ex Myrti foliis vbi præstantissimum fiat 689
myrtij Alexandriæ multæ splendidissimæ domus visuntur 576
Myrti baccæ perfectæ similes colores & magnitudine Loti fructui tunc primum crescenti 651
myrti baccæ laudatæ 652.653
myrtili, sæpius irrisi ab scurris, dictū 616
myrtilus à calceario electus 568

Index in Athenæum.

Myrtinum vnguentum comportationibus vtile 689
myrtium ſcortum Ptolomæi Philadelphi 576
myrto Ariſtidis filia, non vſti ſed ab eo tertij
è Myrto corona 679
myrtus 175
myrtus AEgyptia odoris ſuauitate alias omnes ſuperat 676
Myrus piſcis 312
eius duo genera ibid.
myſta Seleuci regis meretrix 578
myſtalides Lyſitheus impius in Deos crudeli fato extinctus eſt 551
myſtilenum, cochlear 116
μύστρα ibid.
mytilenæi vinũ ſuum dulce prodromon, alij protropon vocant 30
myttotos condimentum 282.304

N

NAbla, inſtrumentum muſicum 175
Naïs meretrix 586
ea nomine proprio OEa appellabatur ibidem.
Naïs Archiæ mancipium 592
nannium meretrix 567
nannium ſcortum proſcenium cur dictum 587
nanno meretrix 558
nanno tibicina Mimnermi amica 597
nanos, placentaceus panis 646
nanus Maſſylienſis tractus princeps 576
napy, pro ſinapi 367
Atticorum nullus ſinapi dixit ibid.
napy dicitur quaſi νάφυ, quia φύεται ἐφ' ὑγροῦ ibid.
narciſſi in tortilibus coronis 679
narciſſorum paſtillus 676
narciſſus, flos coronarius 680
narciſſus & Acacalis & Crotalos appellatur 681
narciſſus an idem cum Leirio 681
nardinum vnguentum optimum 688 689.690
Nardum 46
narrationes maximè gratæ quæ veriſimiles & iucundæ 702
non Naſci ſemper optimum, natis verò abire quàm citiſſimè 126
Naſton nominant panem fermentatum Romani, cúmq; magnum, ſiue groſſum 111 Heracleon placentæ genus eſſe vult ibidem.
Naſturtium Mileſium 28
naſtos, panis mellitus 268
naſtos placentæ genus 646
naſturtium Ageſilai vernacula corona 685
natalis dies ab AEgypti rege Partami celebratur 680
Natura omnium artium primæua parens eſt 102
naucleides Polybiadis filius ob delitias craſſus, in mediam concionem productus & publicè obiurgatus à Lyſandro fuit, minitans inſuper ipſi exilium niſi ſe correxiſſet 110
naucratis Athenæi patria 480
naucratis celebres tulit meretrices 596
naucratitarum ſi quis nuptiarum gratia conuiuatur prohibet lex oua dari, aut mellitas placentas 150 quare hæc lex ſancita ibid.
apud Naucratitas eorum qui in Pryraneo cœnant Veſtæ Pryranidis natali die, ac publico conuentu feſti Apollinis Comæi qualis ritus 149
naucratites Polycharmus 675
naucratites corona quibus fiat ex floribus 675 quænam eius prima origo & nominis ratio ibid.
Naucratites corona non eſt ex Amaraco 676
naues vino onuſtæ è Lemno appellunt 31
naues primus inuenit Ianus 692
in Naui mare ingreſſuris quod proſit 483
ex Nauibus triginta vix tres naufragium patiuntur, at qui vxorem duxerit nullus vnquam ſoſpes euaſit 559
nauigatio proſpicienda è terra: altum tenentibus nauigandum 695
Nauigia inuenerunt, ad portandas ſuam merces, Cares 28
nauros fluuius 172
nauſicaa inuentrix ſaltationis cum pila 14
Neæra Caſſij Elei ſcortum 593
neæra plures habuit amicos 593
neapolis Roſaceum vnguentum optimum 688
neceſſitas grata dum datur eam ſupplere 39
neceſſitatis lex ineuitabilis finem noſtræ vitæ imponit 379
nectar ac Ambroſia ſimplex deorum cibus Homero 9
nectar quomodo præparetur, & quare 38
nectar Anaxandridi deorum cibus, non potus 39
nectar Homero potus deorum 39
nectar & vinum rubra 46
neclata genus placentarum 645
Neiteris Apriæ filia qui copiis è Cyrenenſibus profligatis Aegypti regno excidit 560
Neleus 416
nemeas tibicina vnde nominata 587
nemeſis in piſcem mutata dum eam Iupiter vrgeret 314
neodamodes apud Lacedæmonios quidam ſerui 271
nereus primus docuit veſci piſcibus 295
nereus Chius coquus Congrum coquere peritiſſimus 379
neritæ, teſtaceum 89
neſtor in littore ob liberos Neptuno boues immolat 9 apud Telemachum gloriatur ſe multos elegantes cubicularios lectos poſſidere 17
ſapientiſſimus 10
Neſtor & Vlyſſes prudentiſſimi 181
Neſtor ter ſenex heroum bibaciſſimus 433
neſtoré poculo cur Achilles in certamine quod Græci celebrarunt in honorem Patrocli donauerit 433
neſtoris vnius poculum depinxit Homerus 433
neſtoris poculum Martis phiala dictum, item arma ibid.
neſtoris filius Thraſymedes 660
neſtoris eloquentia 664
neſtorides, Neſtoris poculum apud poetas 487
eius deſcriptio ibid.
neſtorides, poculum in Capua Campaniæ Dianæ dicatum 489
eius poculi Myrleani ſententia ibid.
neſtoridis quem Dionyſius fabricatus eſt Promatidæ Heracleotis explicatio 489
nicea cum elephante nutrita, quæ poſtea moritura ei infantem cuſtodiendũ appoſuit, qui ſummè ab elephante dilectus fuit 606
nicarete meretrix Stephani rhetoris amica, Caſſij Elei ſerua 593
Nicarete Megarenſis ſcortum nobile Scilponi philoſopho operam dederat 596
Nicatiſmus Thracius 629
niceratus 382
niceſias Alexandri aſſentator 251
niceſipolis Pheræa Theſſala Philippi vxor, quæ illi Theſſalonicen peperit 557
nicias Nicerati filius ſeruos mille Soſiæ Thracio ad fodinas argentarias locauit, obolum ei quotidie ſingulis reddentibus 272
nicium Cynamya ſcortum 137
nicochares 34
nicocles cum Stratone certabat vter effœminatiorem & molliorem ageret vitam 531
nicocrates Cyprius 3
nicolai, palmularum genus, quod è Syria aduehitur, vnde & à quo ſic dictæ 652
nicolaus Damaſcenus peripateticus idem & hiſtoricus palmulas Nicolaos ab ipſo appellatas, ad Auguſtum Imperatorem, in cuius amicis numerabatur, miſſitare ſolitus 652
nicomedi, Bithyniæ regi, halecem deſideranti coquus piſciculum pro halece appoſuit 7
nicomedia ſpecioſiſſima 20
nicon ſcortum quare Capra appellata ſit 586
nicophanes pictor meretricius vocatus 567
nicos Samia meretrix 220
nicoſtratis meretrix aphya cur appellata 586
nicoſtratus Argiuus regis Perſarum aſſentator 251
is Præfectus, clarus genere, amplæ familiæ & diuitis, ſordidus tamen ibid.
nicoſtratus Argiuus à Menecrate morbo comitiali liberatus eum Herculis veſtitu indutus ſequebatur 289
nicoſtratus medicus OEæ amator 586
nicoteles Corinthius homo vinoſus 438
nileus philoſophus libros Ariſtotelis in ſua poteſtate habuit 3
circa Nilum vineæ celeberrimæ 33
nilus, AEgyptius Iupiter 203
Nilus Chryſorrhoas dicitur, & quare 203
nilus fluuius 651
nili aliquando aqua fluxit viroſa quæ plurimos necauit 40
nilus paraſitus polentæ auidus 240
nimium in omni refugiendum 419
ninus Aſſyrius interdiu dormire, noctu verò potare ſolebat & laſciuire 510
eiuſdem ſepulchri inſcriptio ibid.
Ninyas Aſiæ rex ex Nino & Semiramide genitus domi præ voluptate ſemper latitabat, nulli præterquam ſuis vxoribus ſe conſpiciendum exhibens 528
niobe & Latona valde amicæ fuerunt 571
niobes dolor ob filium mortuum 223
niſæa Megara 683
niſæi Megarenſes 619
niſæus Syracuſis tyrannus plurimum bibebat 436
niue vinum diluebant veteres 124
nix vt conſeruari debeat 124
noctua ſaltationis ridiculæ genus 619
noctuæ Athenis naſcuntur 655
nomades Libyci nihil aliud poſſidebant quàm poculum, gladium, aquale, mapalia vmbræ gratia 462
nomenclator in cœna ſuum cuique gradum aſſignabat 116
nomia cantio 619
nomina in os finientia, etiamſi o in ω ab

Index in Athenæum.

Atticis mutetur, tamen eundem retinent accentum 400 de Nominibus rerum non laborandum est 99 nominum desinentium in λα fœmininorum scilicet, si ante λ, alterum λ habeant, accusatiuus exit in α 305
Non ob quamuis animi iucunditatem exultamus, sed ob eam qua alienatur animus 19
Non mortalis nec immortalis quid sit 489
Nostra plerunque contemnimus, aliena miramur 621
Nouæ tabulæ genus saltationis ridiculum 629
Nouitatis vis est maxima, tum earum rerum quæ rara sunt 527
Nouum aliquid finxisse, etsi audacius, antiquis vtilius fuit 122
Nuces crudæ cuiusuis generis sint nocent 54
Nuces EVboicæ seu castaneæ 54
Nuces Heracleoticæ nocentiores sunt amygdalis 53 & quare ibid.
Nuces latæ 53 Sardianæ dicuntur ibid. nuces Persicæ 53 nuces Ponticas quidam Lopima vocant 53 item δῶρα βαλανου ibid. nuces & pecunia Phœnicia 29 nuces regiæ dolorem capitis excitant Diphilo Siphnio 54 nucum vnginosæ bene coqui debent, duræ lento igne mitescere 54
Nux Pontica 53
Nux, Iuglans, Cornus, Oxya, Ægiros, Vimus, Vitis & Ficus cur Hamadryades vocentur 78
Numo æreo Athenienses vti suasi 669
Numum æreũ primus signauit Ianus 692
in Nuptiis epulum cur celebrarint antiqui 185 in nuptiis sponsum ac sponsam temperantes esse maximè conuenit 431 in nuptiis quid obseruent Lacedæmonij 646 nuptiis olim præfecti coqui 659
Nymphæ cur Bacchi nutrices dictæ 465
nymphæ λουσιάδες 519
Nymphodorus Rheginis suam ignauiam cum risu exprobrauit 19
Nymphodorus mimus 452
Nysa, mulier, forsan Bacchi nutrix 198
Nysa Seleuci scortum 579

O

OBelia, placentæ species 645
Obelias panis vnde dicatur 111
Obeliophori qui dicebantur ibid.
eius inuentor quis ibid.
apud Obuios aurum inuenitur in montibus 235
Obsonia 138 obsonij in foro videre copiam diuiti gratissimum, inopi miserrimum 241 obsoniorum dispensatores Athenis duo vel tres creabantur 228 obsonium quoduis simplicius conditum facilius coquitur 358
ad Occidentem barbari qui habitant omnes picantur, ac corpora radunt 517
Ochi regis derisio in regem Ægyptiorum quòd non secundam ferre potuisset conditionem 150 ochus rex Persarum regem Ægyptiorum vincit & captiuum detinet 150 ochus interroganti filio qua industria regnum tam diu obtinuisset, respondit: pietate in Deos, & iustitia in homines 548
Oculi quibus caprini iis visus acutus 353 oculi quibus in medio siti ij sunt perspicacissimi, leui ac sedato ingenio 353 oculi quibus exeruntur pessimi 353 oculi quibus semper nictant, impudentiam eorum redarguunt 353 oculi rigidi leuitatem denotant 353 oculi vomitu læduntur 665
Ocymum scortum 570.587
Ocyrrhoë nympha 283
Odatidas cur Asiæ incolæ filias suas vocitent 585
Odatis Omartis filia noctu in somnis amore Zariadræ non visi vnquam capta fuit, cui etiam nupsit 575
Odeum 605
Odor thura vendentis suauis 661
Odor, vt vestis, alius fœminis, alius viris conuenit 686
Odores boni valetudinem iuuant 687
in Odyssæa otiosorum hominum vita designatur, in Iliade laboriosorum 18
OEa cognominata Nais, scortum 586 eadem Anticyra cognominata fuit ibid.
OEdipi gemini filij luctæ certamine interempti 154
OEdipus ob pocula filios suos deouit 465
OEnanthe herba quibus sues inebriantur 429 œnanthe, flos coronarius 680 œnanthe 685 œnanthe quæ in Græcia prouenit, inodora 689 œnanthe copiosa in Cypri montosis gignitur 689
OEnanthinum vnguentum optimum 688
œnanthinum vnguentum ex OEnanthe vbi præstantissimum fiat 689
OEnas Agathoclis filij assentator 251
OEneus miser senex 223
OEnochoës 495
OEnoë oppidum in insula Icaro 30
OEnopa ad citharam prima aptauit consarcinationes parodicas 538
OEnus dictus ἀπὸ τῆς οἰνάδος, à vite 35
OEnussa Doris 598
OEnutra maza 114
OEschophoria 631
OEta 41
Olbiogastor, beatus venter 380
Olera in heroum cœnis apponebantur 14
Olea 649
Olea phaulia 650
Olea magnitudine eadem cum fructu Loti augescente 651
Olearia trulla 647
Olenia Themis 682
omnia Olera nocere ait Diphilus 54
olera vesca 70 olerum, piscium, & auium esum quare tacuerit in cœna Horoum Homerus 25
Oleum Samium 66
Oleum in Caramania è spina fit, quo solo rex vtitur 67 oleum Caricum 66 oleum odoribus conditum, vnguentum Homero appellatur 688 oleum aqua immixta corruptum fraude 700 olei vsus in gymnasiis 686 oliuæ 55 parum alunt, capitis dolorem excitant ex Diphilo Siphnio 55 olibæ Colymbades dictæ cæteris meliores 56 oliuæ tusæ 56 fraces ibid. oliuas Romani drupas nominant 56 oliuas tritas Athenienses σύμφυλα, vocant 56 σύμφυλα, id est, vinacea, βρυτία ibid. oliuas δρυπεπεῖς, in arbore sua maturatas, Ischadas, gergerimos, & δρυπεπεῖς Didymus vocat 56
Oliuum ex Thuriis 30
Olla 649
Ollulæ Rhodiacæ quomodo conficiantur 464
Olpæ, vasa ad infundendum vinum 495
Olpe Byzantiis salsamentum dicitur 495
Olympia in Elide celebrata 561
Olympiadis vxoris Philippi ex qua Alexandrum genuit dos fuit regnum Molossorum 557
Olympias vigesima tertia 675
Olympici ludi 620
Olympus mons Lydiæ 38
Olynthi Herculis & Bolyces filij sepulchrum prope Olynthum amnem 334
Olynthiacus amnis Apolloniam Chalcidicam alluens 334
quare ita vocatus ibid.
Olynthos genus ficus in Hellade, Cicilia & Cypro 77
Omartis rex prouinciarum Tanai adiacentium 575
Omasum 49
Omomelides & Amamelides idem 650
Omomelides in Samo insula bis in anno nascuntur 652
Omotarichon salsamenti genus 117
Omotarichon 121.133
Omotarichum Phœnium obsonium 135
Omotribes, oleum 67
Omphale apud Lydos tyrannidem vsurpauit 515
Omphale omnes hospites & externos qui cum ea cubassent trucidabant 516
Onocarsis in Thracia locus amœnus in nemore 531
Onomarchus depeculatus Delphicũ templum 232 in puerorũ amorem procliuis 605 idem puerum cum quo rem habuerat quatuor strigilibus à Sybaritis dicatis donauit ibid. Onomarchus Lycolæ Physcidi formoso iuueni ab Ephesiis consecratam lauream coronam dedit 605 Onomarchus Damippum Epilyci Amphipolitæ filium donario Pleistenis muneratus est 605
Onopordos genus cardui 70
Onos piscis 315 hic solus piscium in aluo cor habet, & in cerebro lapides molæ similes ibid. onos vt differt ab oniseo ibidem.
Onychina pocula quædam sic dicta 495
Oscyphij 503
Opes Siculæ magnæ 658
Ophella, rusticus quidam 243
Ophellus 365
Opisthotila, sic sepia Thebanis appellatur 620
Opistonomi in Libya boues 221
Oplopœa quid 15
Opportunitati rerum nullus finis præscriptus 405
Opsophagi 277
Oraculum Hyblæ, Apollinis 672
Oræon salsamenti genus 116
Oratio elegans mentis est cibus 270
Oratores mensarij 22
Orcæ, salsamentum Siculum 209
Orchestra 213.406
Orchomenius lacus 650
Ordinandi rectè peritia vbique & in quauis arte mera est sapientia 380
Oreos, EVbœæ ciuitas 329
Oricum, oppidi nomen 508
Origanum Tenedium 28
Origanum in genere masculino 68 item in fœminino ibid.
Orion album iusculum delicatissimè parabat 379
Orion 490.491
Ormenta 114
Ornida panis 100
quomodo conficitur ibid.
Orobius Rom. exercitus dux socius Apellicontis, eo duce Delum missos, interficit 214
orobius trophæum vbi hostes profligauerat erexit, addito Epigrammate 215
Orophernes cur Cappadociæ regno tam breui exciderit 440
Oropum oppidum 216
Orpheus Agriopam ab inferis redimit 597
Orphi 315

Index in Athenæum.

Orphus piſcis 104.284
Orſites apud Cretenſes ſaltationis genus 619
Orthames 442
Orthragoriſci,porcelli cur dicti 140
Ortyges Cnopi regis adulator tyrannide occupata, ætate, calceis multis inciſuris diuiſis,incedebat 259
Ortyges in nodum cutabat vt capilli obtorquerentur 259 idem cogebat alios ciuium ſibi eſſe lecticarios, alios verò viam purgare ibid. idem maritos cogebat ſibi vxores & filias quas cupiuiſſet perducere ibid. Ortyges fugatus ab Hippote Cnopi fratre & iaculis interfectus 257
ortygometra auis 393
otyges 199
oryzites placenta 647
oſiris Monaulon & Photinga muſices inſtrumenta inuenit 175
oſculum præmium cottabi 668
Oſij Hieronymi Syracuſarum tyranni aſſentator, qui Thraſonis necandi regi autor fuit 252
Oſmylia piſciculus 324
ex oſſibus leonum ob duritiem non aliter ignis emicat,quàm è ſilice 353
Oſtacum pro Aſtacum Attici proferunt 105
Oſtracides 126
Oſtracitis placenta 647
Oſtrea 86 oſtrea ſylueſtria nuncupata 87 oſtrea etiam in ſtagnis dulcibus & fluuiis fiunt 92 vere optima ibid. oſtrea cum malua, lapatho, aut piſcibus elixantur 92 oſtrea & id genus ægrè conficiuntur,& ratio 92 oſtrea aſſa optima 92 oſtrea vbi inueniuntur 13 oſtrei deſcriptio 93 oſtreorum vis ex Diphilo 90
oſtreorum elixorum caro ſola ſine iure ſuo calculos gignit 91
Ottidum, id eſt perdicum, aucupes medicamento cilia ſua inficiunt,aliud habentes paratum in patella,quod abeuntes relinquant, quo illæ, vtpote hominum imitatrices, ſe inficiunt,& ita capiuntur 390
Otus nocturna auis 390
hominis imitatrix ibid.
quomodo capiatur ibid.
Oua irrita 374 oua vrina, Græcis ἀνεμιαῖα, item ὑπολεμία 57 oua pauonum omnibus præſtant 58 oua qui piſces dicuntur habent Vere & Autumno teſtaceo 88 quare ex ouo Helena nata credita ſit 57
ouum quo Helena nata ſit è Lunæ, cælo delapſum dicit Neocles Crotoniates 57 ouum poculi ſpecies 503
Ouranoſcopos, Agnos & Callionymos dictus 56
Oxalme 385
Oxis Cleonæorum menſura, quæ cotylam capit 67
Oxyartes Timoſæ amator 609
Oxybapha 64
Oxybaphum vas acetarium 67
Oxybaphum quid eſt & poculi genus ibid.
Oxygarum pontici parant 366
Oxyliparon ſcitamenti genus 393
Oxylus Oriæ filius ex concubitu Hamadryadis ſororis Nucem, Iuglandem, Cornum, Oxyam, AEgiron, Vlmum, Vitem,Ficum genuit 78
Oxyrrhodinon 67
Oxythemidas Demetrij Poliorceti aulicus 614
Oxythemis meretrix 578
Oxæna Athenienſibus dicta Oſmylus 319

P

PAchynus 7
Pactolus auri ramenta deuoluit 203
Pæan Alexini Dialecti in Craterum Macedonem canitur Delphis à puero lyram pulſante 697 Pæan Corinthiorum in Agemonem Corinthium patrem Alcyones 697 Pæan Rhodiorum de Ptolemæo primo AEgypti rege 697 Pæan Samiorum in Lyſandrum Lacedæmonium 697
Pæan Sicyonij Ariphronis in Sanitatē 702
Pæanen non eſſe carmen Ariſtotelis in Hermeian inde colligitur, quòd in eo Hermeiæ, tanquam is diem iam obierit, fiat mentio:& quòd nulla ſit Pæanica acclamatio in eodem, nempe ἰὴ παιάν 697 Pæanes Athenienſium de Antigono & Demetrio 697 Pæanes Dionyſodori Lacedæmonij 678
Pæanica acclamatio ἰὴ παιάν 697
Pæanienſis orator,Demoſthenes 270
Pæderota 568
Pæſa placentulæ ſpecies apud Coos 655
Pagondas 215
Pagurus piſcis 300,318
Palæomagadis fiſtula 182
in Palæſtram motus manuum vnde venerit 629
Palamedes augur dicere ſolitus fœliciter ex Græcis illos nauigaturos qui tres aquæ cyathos cum vno vini bibiſſent 416
Palamedes & Rhadamanthus ridiculorum inuentores 614
Paliurus arbor, eadem quæ Conarus,eius deſcriptio 649
Palladis ſacerdos nec agnam immolare, nec caſeum geſtare ſolita 325
Palladis nomine mentem prudentiamque,ac virtutem intelligimus 687
Pallas, virgo, neque proinde adeo formæ curioſa 615
Pallas oleo perungitur & exercetur, quia virtuti dedita 687
Pallas tibias abiicit, quòd inflando deformitatem inducerent 616
ea opinio improbatur 617
Pallenis vrbs 234
Pallidæ piſces 312
Palma detracto cerebro prorſus exareſcit 71 palma ſeritur è fructu, necnon & ſurculo 71 è palma coronæ apud Lacedæmonios Thyreaticæ dictæ 678 palmæ cerebrum edule eſt 71 at dolorem capitis excitat ibidem Palmæ cerebri facultas 71
Palmæ fructus Pœnix, non arbor ipſa appellatur,nullis autoribus 651
palmarum aliæ quas mares appellant, aliæ quæ balanos edunt 651 Palmulæ ſeu palmarum fructus, & de iis ſcitu digna ex Zenophonte 652 & Herodoto ibid. Palmularum variæ ſpecies 651
Pandeus Arcadiæ 604
in Pana ſcolion 604
Panaces in vino efficax mœroris remedium 190
Panarcis 452
Panaretus medicos nunquam conſuluit tenui admodum corpore 152 Idem à Ptolomæo Euergete annua duodecim talenta accipiebat ibid.
Panathenæa dies feſti quibus forum tacet 98 panathenæa Athenis celebrantur 261
Panathenæorum ſacris interfectus Hipparchus tyrannus 695
Panathenaicum ligneum poculum 495
Panathenaicum vnguentum optimum 688
Pancarpia placentæ genus apud Alexandrinos 648
Pandari lingua apud Homerū quia peieraſſet ſauciata 236
pandoron,inſtrumentum muſicum 184
pandura, inſtrumentum muſicum, quod Troglodytæ ex lauro quæ in mari gignitur fabricant 184
pandurus,muſicum inſtrumentum 176
pangæus mons roſis centum foliorum feraciſſimus 681
panem azymum Daratum vocat Nicander Colophonius 110
panem magnum & ſordidum Plato Ciliciū vocat 110 panis Artopticius 113 panis boletinus 113 eius conficiendi ratio ibidem. panis Capyrius Tracta dictus 113 panis Collicius, idem cum Collabo 113 panis Cyprius 113 panis cuiuſque ex Diphilo proprietas 115 panis genera 109 panis genera quæ refert Epicharmus 110 panis mollis, quem & Cappadocium vocant 113 Syri Lachmam nominant ibidem. panis Streptitius 113 panis in Syria ex moris conficitur, cuius eſu capilli defluunt 115 panis,piſcis ſpecies 403
pania Maſſapiis corporis plenitudinem ſignificat 111
panionis Chius pueros ingenuos caſtrabat ac diuendebat 166
panos arbor 684
pantaleon Planus, etiā filiis moriens imponit ſuis 21.616
pantica Cypria formoſiſſima,Olympiadis pediſſequa, quam cùm vxorem peteret Monimus Pythion, inquit Olympias,Oculis non mente vxorem quæris 609
panyaſis heroicorum verſuum ſcriptor, Gratiis, Horis, Baccho primam tribuit potionem:ſecundam,Veneri & Baccho: tertiam,Iuuentæ & Atæ 36
panyaſis omnium primus bellariorum mentionem fecit 171
panyaſis 37
papauer in piſcibus quid 88
papauera oſtreorum imbecillo ventriculo vtilia 87
papaueris flos carpendus, neà culicibus erodatur 683
in Paphlagonia piſces foſſiles plurimi reperiuntur 331
in Papho columbæ alis ventulum fecerunt regi cœnanti 257
paphos Cypri 375
papyracea corona cum roſis non niſi inconuenientiſſimè necti poteſt 376
papyrus coronaria 378
parabia,potionis genus 447
parabyſtus quis dicatur 257
paralus Periclis gnatus 505
paraſangæ,Aſtari,Schœni,Perſicæ dictiones 122
paraſitari primus cœpit Philius Iuppiter 239
paraſiti appellatio olim ſancta ac venerabilis 234 paraſiti duo in Methonenſium repub. prætoribus ſingulis aſſignati 235 Polemarchis vnus ibidem. eorum officium ibidem. paraſiti coepulonis mores 135 paraſiti forma tota pagina & ſequenti 237,238,239 paraſitos imperabant regiæ leges Apollini ſacra facere 235 paraſitium curia Paraſitorum 235 paraſito nemo gaudet cui cana ſunt tempora, ac ideo eorum vita breue floret tempus 255 paraſitorum duo genera 237 paraſitos Herculi olim creauere 235 paraſitus quis olim dictus 235 paraſitus vtriuſque vitæ particeps

Index in Athenæum.

particeps ac fortunæ 238 parasitus olim luscorum dictus 238 parasitus est tempestas & calamitas amicis 421 parasitum Crobylus ἀλφιτονεν vocat, & quare 47
Parœmiæ quæ aues dicantur 332
Parrani 116
Pariambis musicum instrumentum 183
iudicium Paridis nihil aliud quàm virtutis cum voluptate comparatio 510
Parilium feriæ, Romanæ dictæ 361
Paris regis Lysimachi familiaris 614
Parmenides & Socrates non coæui fuerunt, contra quod ait Plato 505
Parmenionis ad Alexandrum epistola De impedimentis Darij redemptis 607
Parmeniscus Metapontinus 614
Parnetha montis nomen 216
Parodiarum modus quinam fuerit 698
poëtæ parodi Bœotus & EVbœus, & alij ibid. inuentor Hipponax ibid. exempla 700
Paroinon scortum Athenicnse 583
Paropsis pro scitamento 368
Paroramos, cognomine Lime, Stratoclis rhetoris amica 596
Paros vsos multos habet 92
Paros placentas optimas conficit 644
Parrhasius pictor aliquando purpura indutus capiti coronam auream imposuit 543 idem superbè gloriabatur arti suæ finem imposuisse ibid. idem Sami aliquando cum quodam pictore de Aiace pingendo certamine inito & superatus, dixit se non dolere, sed Aiacis nomine molestè ferre, illum iterum ab indigno superatum ibid. idem in Indo cum Herculem pinxisset, dicebat talem eum repræsentasse, qualem in somniis sæpe ipsi apparuerat ibid.
Parrhasius pictor Ephesius, homo voluptarius, & super eo scitu digna 687
Partamis Ægypti rex ante Amasim natalem diem celebrat 680
Parthia florem Philadelphum nomine producit 682
Parthorum reges ver traducunt Rhagadis, hyemant Babylone 513
apud Parthos quem rex amicum vocat, is in conuiuio mensæ particeps non fit, sed humi stratus quod rex è sublimi suo tecto ei proiicit canis instar comest 192
is sæpe ob leuem causam ex ea sella super qua humi pascitur & annexus est abripitur, virgisque & loris cæditur, ac ita cruore fœdus eum à quo cæsus est procumbens veneratur ibid.
Pasisocles bibax 472
Pasicypros Rex Cypriæ luxuriosus 167 idem Pymato Citieo regnum vendidit ibid.
Passer Neptuno sacrificatur 325 passerem Romani Rhombum etiam nominant 330 passeres sicciores pisces 329 passeres Veneris currum cur trahere fingantur 191 passeres Eleis dictæ Deritæ 392 passeres magni, Struthiocameli 399 passeribus qui vescuntur ad Venerem sunt procliniores 391 passerum duo genera 391
Passerum mares hyeme tota latent ibid.
Pastinaca 371
Pateras vino coronare quid 13
Pathymias Ægyptius nobilis textor 48
Patina in qua Medius cœli globus est conspicuus 60
Patræ ciuitas Achaiæ 499
Patrimonij dissipatores pœnas luere debent 166
in Patrocli funebribus ludis victoribus tripodes propositi 232 Patroclus & Achilles in supplicationibus publicis vt omnia rectè fierent curabant 18
Patroclus Ptolemæi dux ad Antigonum magnos pisces vna cum recentibus ficis cur miserit 354 Patroclus vnus ex Ptolemæi Philadelphi ducibus Soladem in mare mergit 641
Paumentum euertitur post cœnam 665
Paulianum placenta 647
Pauo in Leucadia virginem adeo amauit, vt ea exstincta statim perierit 606
Pauo olim rara auis & magni pretii 654 pauo nota monetæ Samiorum 655 pauones 397 gallinæ pauonum oua subduntur, sed non plura duobus ibid. pauones Romæ infiniti 654 pauones primùm in Iunonis Samiæ templo editi & educati, genus inde in alias regiones propagatum 655
Pauper qui multum obsonij emit furti suspectus est. 227
Pausaniæ, Cleombroti filij, Lacedæmonij, arrogantia & fastus 536
Pausanias iubet coquos similem cœnam sibi parare, quam parant Mardonio 138
item Laconicam ibid.
Pausanias dicit validissimum exercitum fore ex iis qui amant & amantur, & eius ratio 216
Pausanias Persicam stolam induit 535
Pausanias Puteus cognomine, dum saltando in cadum decidisset, inquit Gnathæna, in cadum puteus delapsus est 584
Pausimachus parasitum qui à verula alebatur, & cum ea rem habebat, dixit contra quàm anum affici, quia semper in aluum acciperet 246
Pectides 626
Pectidis & Magadis vsus absque plectro constitit 633
Pectis, organum musicum 175
Pectines ex conchyliis, vt & ostrea, musculi, chamæ aluum mouendo, lotium ciendo præstantiores 86
Pectinum teneriores candidi 90
Pectus odoribus vngitur, quare 687
Pecunia ad quid Græcis conferret interrogatus Anacharsis, respondit ad numerandum 159
Pecuniæ & diuitiæ expetendæ vt amicos iuuare possimus 4
Pedes plures quatuor quibus sunt animalibus exangues existunt 353
Pergasi 221
Peirene fons in Corintho 43.156
Peirithous 613
Peisistratidarum Athenis mors qua re causata 602
Peithon in gratiam filij Agesilai Tenedi habitauit 601
Pelamis dicitur thynnides: auctior thynnus: grandior Orcynus, posteaquam in eximiam creuit magnitudinem, cetus 303
Pelamys qua facultate 356
Pelctera Æolibus ac Thessalis mulctra 495
Pelecanus 398
Pelecinus auis 398
Peleiadum seu Pleiadum siue Virgiliarũ ortu & occasu definiuntur sementis ac messis tempora, generationisque fructuum initia & collectiones 489
Peleias columbæ species 394 eam cellarem domi nemo alit ibid.
Peleus 189
Pelias 468
Pelices, calices Callistrato 495
Pelichna calix Bœotis dicitur 495
Peligna coquus missus ab Olympiade ad Alexandrum 659
Pella oppidum 551 pella vas scypho simile 495 pella in Macedonia Chromis optima capitur 328
Darius totius belli cum Alexandro tempore trecentas quinquaginta pelices circumduxit 557
Pelopis insula 690
Pelops vna cum Lydis & Phrygibus in peloponnesum deiecendit 625
Peloponnesiaci belli causa 570
in Peloponnesum profectum se quidam futilis cùm prædicaret loquacius, inquit Gnathæna, Cur non primam eius vrbem accessisti? quam? inquit ille. ait, Sigeum 584 peloponnesus frequens ingentibus tumulis, quos Phrygum Pelopem secutorum esse aiunt 625
Peloponnesus vnde Apia cognominata 650 pyro arbore frequentissima ibid.
Peloria apud Thessalos vnde orta 639
Pelorides ἀστερισμὸς φιλόξενος 93
Pempheridæ pisces 309
Penelope dictus ille calculus, qui acies & ordines in latrunculorum lusu discernebat 16
Penelope pro vxore 615
Penelopes aues quædam 388
Penestæ serui apud Thessalos bello capti 264 antea dicti Mnestæ ibid.
Pentaploa poculi species 495 quare ita dicatur ibid.
Penteris fœmina ingentis staturę in pompa Philadelphi AEgyptiorum regis 198
Penula pellenis 414
Pepareth ij, familiæ nomen 605
Peperium pro piper dixit Nicander Colophonius 26
Pepo crudus comeditur 67
Pepo elixus aluum soluit 68
Pepo Sicyus dicitur Speusippo 168
Pepones σικυοὶ κατὰ μῆκος vocat Cratinus 68
Perca florida, pisces 135
Perca, Channa, Phycis inter se similes 319
Perdica, Alexandri ex amicis vnus exercitatione & lucta delectabatur admodum 559
Perdiccas apud Macedonas rex 217
Perdices 66 perdices vt & coturnices speculo illis obiecto: dum pruriunt libidine, sese in id eiaculantur & capi sinunt 389 perdices non omnes caccabant, sed etiam quibusdam in locis solent τιτυβίζειν 390 perdices in Siriti regione ex improuiso, magno strepitu euolantes, Samios, qui eò nauigatione appulerant, perterritos, fugam capessere, & inde soluere coegerunt 656 perdicibus in Paphlagonia natis geminum est cor 390 perdix 389 ea symbolum est salacitatis ac libidinis ibidem. annos quindecim viuit ibidem.
quomodo aucupem decipiat ibid.
Perdix mas oua fœminæ conterere solet, vt eius coitu fruatur 389 Aristoteles dicit congressu fœminarum mares inter se pugnare, victúmque ab omnibus subigi ibid. perdrix fœmina, quam ad aucupium deferunt, eam si aspexerint mares aut circumuolitent, aura flante prægnans fit 525 perdix imitatrix earum quæ ab homine vidit 526 perdrix Lagoia etiam dicitur 526 perdix equo delectatur 527
Peregrini sumus tantisper dum viuimus 462
Perendie, ἐνωφὶ Hesiodus 100
Pergamus vnguentis olim clara, Athenæi ætate

Index in Athenæum.

ætate minimè 689
Periander Melissam Epidaurij Procli filiam duxit 589
Pericles etiam non inuitatus aliorum conuiuiis interuenire solebat 8
Pericles anno tertio belli Peloponnensis diem obiit, Epameinone prætore 217
Pericles Gargettius parasitus è tribu sacra sub Lycostrato 234
Pericles Olympius Chrysillam Corinthiam adamauit 435 pericles Olympius relicta vxore cum Aspasia scorto Megarico, rei familiaris magnam dilapidauit partem 531 pericles Olympius ob Aspasiam totam Græciam perturbauit 589 hic cum vxore filii coiuit ibid. idem ad Aspasiam quotidie eam salutatum ibat. ibid. idem Epinices concubitum mercedem accepit, quòd pro reditu Cimonis eius fratris orationem habuisset 588
Periergus 249
Perimedes EVrysthei filius ab Hercule interfectus 157
Periœci, apud Cretenses subditi dicuntur 264
Peripateticus Ariston natione Ceus 674
Perna 57.136,
Perna in sacrorum epulis maximè datur, latus, & sinistra pars capitis 368
Pernæ, quæ & perasones, Gallicæ optimæ, Asiaticæ ex Cibyra, Lyciæ, Cerretanæ, Cantabricæ 657
Pernoctationes 668
Pero vnguentarius 690
Perrhœbea 692
perrhœbi 260
persæa arbor 198
in persæi statua ænea inscriptio 162
persæus philosophus 251
persæ, cibis paucis vtuntur, at multis bellariis 143 persæ in singulis ciuitatibus in regis cœnam quasi tributum præstitutam habent pecuniam 145 persæ poculorum pretiosorum perquam studioli, ob idque honorati apud cæteros qui iis abundent, quoquo modo acquisita sint 465 persæ ac Medi quare fortissimi 512 persæ celeberrimi hominum primi in luxu 515 persæ cur vsum clauas gestandi à Medis acceperint 514 persæ Medis cur regnum ademerint 522 persæ à Græcis puerilem didicerunt amorem 603 persæ in Græciam inuitati Thessalorum luxu & deliciis 663
Persarum reges vinum Chalydonium tantum bibebant 28 persarum rex nullam aliam aquam bibit quàm ex Choaspe fluuio 45 persarum rex cognatorum conuiuio Eutimum adhibuit 48 reges persarum per præconem ingentem pecuniæ summam pollicebantur iis qui nouam quandam voluptatem adinueniissent 144 persarum regis conuiuæ alij foris cænant, alij intus cum eo, sed tamen hi velo oppositio regem videre non possunt, cùm ille ipsos videat 145 persarum rex cùm conuiuat. xi 1. vt plurimum adhibet conuiuas 145 ratiò vxor cum eo vnà cum quibusdam liberis cœnat ibid. canunt pellices, ac citharam aliàque id genus instrumenta pulsant ibid. persarum regi quotidie mille victimæ iugulantur 145 persarum regis stipatores æs non merent, sed victum accipiunt ab eo 145 persarum rex cum amicis quindecim cœnans quadringenta talenta impendere solitus 146 persarum copiæ ad montem Atho profligatæ 394 persarum reges Susis hyemabant, Ecbatanis verò æstiuabant, Persepoli autumno morabantur, vere Babylone 378 persarũ regis custodes sunt trecẽtæ mulieres, quæ vt vigilent noctu, interdiu dormiunt, per noctem ardentibus lucernis canunt, ac citharam pulsant 378 persarum rex pedibus per stationem hastatorum currum vel equum ascensurus transibat 378 persarum rex ei qui delicatiorem cibum obtulisset præmium dabat 378 persarum mos in mensa regia primitiis fructibus, eorum duntaxat qui in regionibus ditionis Persicæ nascerentur, apparanda 652 persarum reges ante Xerxem peregrino aut cibo aut potu non vtebantur, promulgata etiam de eo instituto post ea lege 652 persarum rex illectus dulcedine caricarum ex Attica gustatarum, vetat quicquam in foro venalium distrahi, priusquam sibi quantum vellet sumptum esset 652 apud Persas die tantùm quo Mithræ sacrificant regi, vino ad ebrietatem vsque indulgere licet 434
apud Persas quid Iouis ac regis cerebrum vocarint 514 iidem cerulcal regium quid appellauerint ibid. apud Persas aurei fontes è quibus solus rex cum filio natu maiori bibit 515 regina multas pellices tolerat 556
Perseus sobrius ac modestus 445
Perseus philosophus emptam in conuiuio mulierem diuitius deducendi moratus, ab ea domum pertractus est 607
Persiæ regis luxus 144
Persica plus nutriunt quàm mala 82
persica saltatio 629
persica 649
persicam saltare 16
persicæ mali nucleus ad quid prosit 82
in persici matis quadam insula homines temporarias ex arundine casas iuxta mare conficiunt, ex quibus in mare ad viginti vlnas vniones duplices reportaturi desiliunt 93
persico regi ex Ægypto Nili aquam, & sal Ammoniacum aduehitur 67
persidis montes terebinthum ferunt, lentiscum, & regias nuces è quibus regi oleum paratur 67
persis prima gallum auem tulit 655
persion arborem (ea est Persea) gignit Arabia 649
Persona quam ab inuentore vocant Mæsona 659
persona famuli & coqui à quo primùm inuenta ibid.
Petachnon, poculum valde latum 496
Petaso quæ & perna 657
Petelini obsessi ab Hannibale eò vsque Romanis fidem seruarunt, vt antequam sese dederent, coria & arborum cortices comederent 518
Petra Indorum vrbs 114
peucetas Demetrij Poliorcetis necessarius 514
Phacæ soli ac eius gnatæ Derciæ, Iphicli amore correptæ, oraculum de piscibus ac coruis cognitum fuit ex sententia polyzeli 361
Phæaces nauigationis peritissimi 9
phæaces 15 phæaces luxu soluti 192
phæaces voluptatibus dediti 336
phæaces quo ritu celebrent festos dies 531 phæacum luxus 16
Phæax, ganeo quidam 106
Phædon ganeo 344
Phædra post Hippolitè Thesei amica 557
phædrus 194
phænestius phænindos lusus inuentor 115
phænindos lusus vnde dictus 11
phœnix instrumentum à Phœnicibus repertum 657
phæstiæi primis statim annis in dicendis saltibus exercentur 261
phagesiæ feriæ sic dictæ 275
phagri pisces 295 phagros lapidis genus 327 Cretenses sic cotem nominant ibidem.
phagrus piscis 312
phagrus 327 qui ei similes ibidem.
quo tempore edulis sit ibidem.
phayllus piscium immodicus helluo 338
phayllus Bromiæ tibicinæ, in Pythiis modos, ni turba obstitissent, facturæ argenteum carchesium & aureum cyssibium donauit 336
phalæcus depeculator Pythij 365
phalanthus vt deceptus fuit ab Iphicle, ex cuius ditione Achæam oppidum tenebat vna cum adiacenti regione de oraculo sibi dato, ea regione eum potiturum donec albi corui spectarentur, & pisces in poculis viderentur 360
phalanthus hostiis mactatis in earum corium ex Achæa aurum exportare dum conaretur prohibetur ab Iphicle 361
phalaris auis aquatica 395 phalaris tyrannus pueliulos recens natos deuorare solitus 396
phalerica piscis 108
phalerides 393
phaleris Veneri immolari solet 325
phallophori apud Sicyonios 622
phallus 201
phallum 325
phanias 6. 16 phanias Eresius 310
phanodemus 9
phanosthenes Andrius 506
phanostrata meretrix 585
phanostrate Ptheiropyle cur cognominata 586
phanus musicus 176
phariacum venenum iniectum caniſtro, in quo cydonia mala imposita fuerant, non nocuit ei cui datum fuit 81
pharnabasus Alcibiadem circumuentum interfecit 574
pharos insula Alexandriæ adiacens 88
pharsali omnium hominum ignauissimi, ac in faciundo sumptu profusissimi 527
pharsalorum mendacitas 418
phascades anatum species 395
phaseli 56
phaselidis vnguentum optimum Rosaceum 688 phaselis ciuitas 297
phaselis 683
phaselitæ Deo salsamenta offerunt 297
phasiani mares fœminis excellentiores, longe supra aliarum auium proportionem 654 phasiani, quos Tetraonas vocant, Alexandriæ in regio palatio, è Media periti & ibi exclusi, magno studio alebantur 654
phasianus auis 147 phasianus volucris nomen, item equi 385 Tatyrus ibidem.
phasianus cibus lautus & pretiosus Alexandriæ tempore Ptolomæi idem ætate Athenæi plebeius 654
phasimeles saltator 539
phasis 6
phasis fluuius EVropæ 387
phastor Ægialensis Strobylam vxorem habuit 594
phax Lacedæmonius luxuriæ addictus 536
phayllus sacrilegus templi Delphici 232

Index in Athenæum.

Phayllus Phocenſium tyrannus mulieroſus 605
Phemius Achiuorum reditum cantat 14
Phemius multa hominum atque deorum delinimenta noſcebat 633
Phenicus, lacus Arcadiæ 331
Pherebœa Theſei vxor 556
Phiala 125
Phiala Thuſcica 28 phiala poculum 500 eſt & æneum vas ibid. vnde dicatur 501
Phibalenſis (ea tribus Attica) Anacus 629
in Phiditia quæ quiſque conferat 140
Phiditia apud Spartanos conuiuia 186
in phiditiis ſpecies animantum & virorum illuſtrium largiebantur 139
Phidition Lacedæmone atrium publicum 139 phiditiorum apud Lacedæmonios initio perpaucus ac frugalis apparatus 141
Phidippus ſalſamentarius 120
Phidon equorum agitator 402
apud Phigalenſes ex legibus præfectus conuiuij quæ conferre cogebatur 149
Phigalenſes à cœna diis libant fruſto panis abſterſis manibus, alias illotis 149 cur libabant ibid. iidem Apomagdalian vocant quod quiſque ſecum domum aſportat ibid. eorundem cùm Heroibus ſacrificabant ritus ibid. phigalenſes adeò bibaces exiſtunt, vt in cauponis habitent, ac thalamos vna cum vxoribus peregrinis locent 447
Phigalenſium cœna 149
Phila Derdæ & Machatæ ſorór vxor Philippi. 557
Phila filia Demetrij Phalerei ex Lamia 577
Phila Caſſij Elei meretrix 503
Philadelphi opes dilapidauit vltimus rex Ptolomæus bello Gabiniano ab eo excitato 206 philadelphus è Ptolemaide philoſophus 2 philadelphus multos reges opibus antecelluit, & quæ molitus omnia ſumma cum gloria abſoluit 203 is nauium multitudine omnes ſuperauit ibid. is Bibliothecã habuit ornatiſſimam ib.
Philadelphus flos in Parthica regione, & & nominis eius ratio 682
Philarchus 2
Phileas Tauromenites machinarius 208
Phillelias Solis cantiones vocant 619
Philemon 11 philemon cùm ſcripſiſſet Glyceram eſſe optimam, Menander eius amator reſpondit nullam meretricem eſſe probam 594
Philenus Theodori pater, proſciſſus à Sotade 621
Philetærus, ſiue Amphis 21
Philetærus Pergami rex meretricis cuiuſdam nomine Boæ Paphlagoniæ genere filius fuit 577
Philetærus 697
Cous Philetas gracili adeò corpore fuit & leui, vt ne à vento euerteretur pedibus ſubiicere plumbeos globulos cogeretur 552
eius epitaphium 401
Philinna ſaltatrix à Philippo Macedone ſuſcepit Aridæum 577
Philinnis comœdia 699
Philinus quidam nomine toto vitæ curſu cibo alio nec potu vſus eſt quàm lacte 44
Philinus 382
Philippides 23
Philippides gracilis admodum fuit 552
πφιλιππιδᾶσθαι, gracileſcere ibi.
Philippidis ſcurræ meminit Xenophõ 19
Philippi comites mali diſpenſatores & prodigi 167 philippi amici octingentis non plures erant 261 philippi ad Menecratis epiſtolam reſponſum 289 circa Philippos roſæ ex Pangæo tranſlatæ centum folia habent 682
Philippi 698
Philippus Perſei pater dum Aſiam vaſtaret inopia frumenti laborans à Mageneſiis ficus in cibaria militum accepit, ac ideo Myunte potius eum locum illis attribuit 78 philippus Alexandri pater dormiturus ſuum poculum aureum, quinquaginta drachmarum pondo, capiti ſubiicere ſolebat 155 philippus luxurioſus 16 & eius excuſatio ibid. philippus rex phialam ex qua bibebat auream dormiturus puluinari ſemper ſubmittebat 231 philippus aleatorum & temulentorum ſtudioſus 260 philippus ſcurrarum amans 260 philippus laſciuus ac ſodomita 261 Philippus & Alexander filius malorum eſu in primis delectati 276 philippus Menecratem cum comitibus conuiuio excipit 289
Philippus Chærephili natus 407
Philippus bibax fuit 434
idem petulans fuit, ſempérque in comitatu ſuo ſcurras, & muſicos, & id genus hominum habere ſolitus ibid. philippus cùm deliberaſſet ad temulentiam bibere, dicere ſolebat, Compotandum eſt, Antipatrum ſobrium eſſe ſufficit 43 philippus ſcurra 614 philippus cornu amicis præbibere ſolitus 476 philippus regnum opera Platonis obtinuit, & qua ratione 506 philippum cur Parmenion necauerit 608 philippus in exercitu mulieres eſſe nolebat 558 philippus quocumq; intuliſſet arma illic vxorem ducebat 558 is annis viginti regnauit ibid. philippus Thraciam cùm ſubiugaſſet Cithelas eius regni rex ad eum profectus eſt cum multis aliis muneribus, & Meda filia, quam poſt Olympiadis nuptias duxit 558 philippus ob Cleopatræ coniugium bellum mouit 660
Philippus Macedonum rex, ridiculis delectari ſolitus 614
Philiſtides Syracuſius præſtigiator 19 & 538
Philo Philopatoris adulator adſcriptus inſuper inter amicos 251
Philochorus 940
Philocrates & Philocteres duo conuiuæ inuicti 8
Philocratis intemperantis à Demoſthene exprobratur 343
Philocteres claudus 213
Philomachus vorax ganeo 413
Philomeli vxor omnium Græcorum prima pediſſequas habuit 264
Philomelus Pharſaliam Theſſalicam ſaltatricem amicam laurea corona ex auro donauit 605 eadem ob eam coronam à vatibus Apollinis diſcerpta ibid.
Philonides 23
Philonides amauit Naidem 592
Philonis Leucadia meretrix 220
Philopatoris naues 203 & earum ſtructuræ ratio ibid.
Philoſophi quidam non ante veſperi exortum quicquam guſtabant 156 olim cum iuuenibus ſtata quadam lege epulabantur 186 multi comicis ipſis maledicentiores 220 quibus cibis delectentur 404
Philoſophi cuiuſdam in conuiuio ineptiæ 607
Philoſophi verbis tantummodo ſapiunt 610 luxui dediti comicè exagitãtur 679
Philoſophorum conuentus Athenis quot 185
Philotas cantor 351
Philoxeni facetum factũ de paruoullo ſibi appoſito dum cœnaret apud Dionyſium 6
Philoxeni modi 626 philoxenus propter ingluuiem in balineis feruidæ manum immittebat, & calida os colsluebat, ne fauces vel manus calidis offenderentur 5 idem cum coquipaſciſcebatur vt omnia calidiſſima mẽſis apponerent ibid. philoxenus placentis quibuſdam nomen dedit 5
philoxenus vbi lauiſſet aliorum domos circuibat, pueris, qui acetum, oleum, vinum & alia condimenta geſtarent, eum comitantibus, vt cibos aliorum condiret, poſtea vt cum illis epularetur renertebatur 6
Philoxenus Epheſi ad nuptias à cœna carmen nuptiale cecinit 6
Philoxenus ille lurco fuit dithyrambicus poëta 6 philoxenus Eryxidis filius, quo diutius cibi ac potionis voluptate frueretur, collum gruis ſibi optabat 7
Philoxenus apprimè piſcibus delectabatur 7 philoxenus à Dionyſio in latomias coniectus ob vitiatam Galateam 8 philoxenus 35 Soleniſta cognomine, è populari concionatore tyrannus euaſit 90
Philoxenus Pternocopis, paraſitus 239 & 241
clarus ob dicacitatem 242 philoxenus paraſitus cùm apud Pythonem pranderet, appoſitis oliuis, ac paulo poſt piſcibus, lancem in qua oliuæ erant percuſſit, dicens, μάσηξιν δ' ἐλάων 246 philoxenus Cytherius dithyrambicus poëta obſoniorum homo voraciſſimus 341
idem tricubitalem optauit habere gulam, vt diuturniori frueretur ciborum voluptate ibid. philoxenus poëtas antecellit 643
Philyra iuuenis adhuc ſcortari deſiit 586
Philyra meretrix 592
Phineus cæcus 223
Phlexis auis ſpecies 398
Phlogis ſeu ſoliſequium Solem orientem & occidentem ſequitur 685
Phlox, flos coronarius 680
Phlius oppidum 210
Phlyaces apud Italos 621
Phocion frugalis 419
Phocum Phocionis gnatũ ob luxuriam omnes Athenienſes odio habuerũt 168 idem cùm Athenienſes omnes in vſum publicũ pecunias conferrent, dixit & ſe ἐπιδόσεις: Athenienſes verò reſponderunt hoc fieri quidem, ſed ad ſuam luxurioſam nequitiam ibid.
Phocylidis verſus decantari ſoliti 620
Phœnice vnguento celebris 688
Phœnices inuenerũt loquaces literas 18
Phœnices in Heliopoli procreantur 655
Phœnicides obſoniorum liguritor 342
Phœnicides vorax helluo 343
Phœnicinum vnguentum 642
Phœnicocnemones, auiculæ 398
Phœnix Achillem affatur 15
Phœnix rationem deducendæ naus Philopatoris quam inuenerit 204
Phœnix inſtrumentum muſicum 636
Pholades piſcis marinus 88.91
Phorbas 262

Index in Athenæum.

is à Thameo hoſpitio recipitur ibid. idem moriens mandat ne niſi liberi ſibi parentent ibid.
Phormeſius quo modo diem obierit 570
Phormio Seleuci paraſitus 244
Phormion in Alexandri nuptiis comedias egit 539
Phoruſcus ganeo 344
Phrygius Midas cùm Silenũ ebriũ vellet capere OEnam fontem vino diluit 45
Phryges ſecuti Pelopem migrarunt in Peloponneſum 625
Phrygia harmonia Phrygum inuentum 624 phrygia & Lydia harmonia quando primum Græcis innotuerint 625 phrygia ſaltratio 629
Phrygius Amaracus, flos æſtiuus 679
Phrynæ duæ ſtatuæ Sarpedion & Clauſigelos 591
Phrynæ duæ fuerunt, altera Ζηλὰς cognominata, altera verò Theſpica 591
Phrynæ nomen proprium fuit Mneſaretes 591 phryne meretrix 558 phryne ſcortum 567 phryne Theſpica meretrix 583
Phryne cum hircoſo cœnans amatore phorinem ei porrexit, inquiens, hanc κατάλαβε 585 phryne Cupidinis ſtatuam à Praxitele elaboratam Theſpiis dicauit 561 phryne Theſpica adeò dines fuit, vt polliceretur Thebarum mœnia extructuram ſi inſcriberetur, Alexandrum diruiſſe, Phrynem verò ſcortum refeciſſe 591 phrynes ſtatua aurea Delphis poſita 591
Phrynichi filius Pratinas 617 phrynichus 22 phrynichus ex primis qui Pythicum cecinerunt 538
Phrynion & Stephanus rhetor alternis diebus vſi ſunt Neæra 593
Phthoidis placentæ conficiẽdæ ratio 647
Phyà Palladis ſpeciem præ ſe ferebat, hãc Piſiſtratus Hipparcho filio nuptum dedit 609 hæc Piſiſtratum in tyrannidem reduxit ibid.
Phya Socratis filia fuit 609
Phycidæ 281
Phycides 131
Phycides, piſces 244
Phycin piſcis 107
Phycis piſcis 296
Phycis piſcis marinus 107
Phycuſæ vnde 30
Phyllas intritum quoddam 403
Phyllis cibus 156
Phylo 191
Phylocides 341
Phyromachus in lentis iuſculum panem dum intingere vellet forte cum lancem euertiſſet, dixit ſe meritum pœnas, quia profeſſus ſe cœnaturum illud neſciſſet 245
Phyromachus helluo 343
Phyſa Niloticus piſcis 312
Phyſicillus panis qui datur in Copide 139 phyſtæ, mazæ genus 131
Phyſingæ 68
Phyle, mazæ genus 114
Phyxinicus piſcis 403
Picridij fici 96
Pygmæi, qui aduerſus grues bellum gerunt, vtuntur perdicibus ad currum iu nctis 390
Pilei vſus canitiem accelerat 691
Pileus Theſſalicus 70
Pindarus 18.28 ait aquam omnium optimam 40 oden abſque σ, condidit 405 ſublimis & grandiloquus 564 amori mirificè addictus 601
Pinna ac pinnophylax, mutuas operas ſibi præſtant, nec ſeorſum viuere queũt 82
Pinna cum vnionem edidit, non quidem eam maiorem efficit, ſed læuiorem & politiorem 94
Pinnæ 86
Pinnæ vnde & vbi naſcantur 89
Pinnæ venatio 89 vſus 91
Pinnæ hyeme in profundos maris gurgites demerguntur, æſtate adnatant, noctu hiantes, interdiu compreſſæ 93 eædẽ quotquot ſaxis ſe affixerint, ibid. radices agunt, ac vniones pariunt ibid.
Pinnophylax quid 89 is duplex ibid.
Pinnophylax quid, & vbi naſcatur 91
Piper quid 66
Piper duplex ibid.
Piſa, flumen iuxta quod olim Romani ſeſe exercebant pancratio 414.406
Piſander lurco quam oppido vorax 404
Piſanon edulium ex piſis 406
Piſcarij homicidæ 228
Piſcatores auari ac nequiſſimi 224 226 flagitioſam vitam agunt ibid.
Piſcatores, vt marinæ feræ, nos deuorant 227
Piſcatores cùm fœlicem iactum retis faciunt in Bœotia Neptuno thynnum ſacrificant 297
Piſces qui putaminibus ſimiles ſunt, è lentore mucoſo fiunt 88 piſces ἄλλοι, id eſt, muti 277 piſces omnes celeriter augentur 308 piſces qui locum non mutant 328 piſces apud Indos è fluuiis in terrã repunt, ac territi à quopiam in aquam ſaliunt 332 piſces gregatiles ob pinguitudinem in cibo grati 357 piſces ſaxatiles 357 piſces quoquo modo parentur ad vrinam ciendam apti ibid. piſces pinguiores vbi inuenire eſt ibid. piſces marini qui è ſua ſede migrant in fluuios & ſtagna grauiſſimi ſunt 358 piſces ſaxatiles venerem excitant 404 ex piſcibus recentibus quibus caro durior ſit 320 piſcibus ſaxatilibus caro eſt mollior 320 piſcibus multis pluit locis 332 piſcium maiorum genus Sectile quibuſdam dicitur, nonnullis etiam Pelagium 357 piſcium mollium genus ibid. piſcium quorum ſpinæ vna cum carne comeduntur ibid. piſcium fluuiatilium, qui in rapaciſſimis amnibus verſantur ſalubriores & ſuauiores omnibus 358 piſcium miſerrima ſors 223 piſcis in Indico mari, cuius oſſa vniones appellantur, & è quibus monilia, armiliæ, & pedum ornamenta auro pluris æſtimata conficiuntur 93 piſcis quiuis humana carne delectatur 345 piſcis 649 piſcium imber in Cherſoneſo toto triduo cecidit 332
Piſiſtrati facies repræſentabatur facie ea Bacchi quæ Athenis viſitur 533
Piſiſtratus tyrannus bibliothecæ ſtudioſus; Piſiſtratus 190 piſiſtratus rex ſua prædia nullis ſeptis nec cuſtodibus muniebat 533
Piſton armorum faber, cum quo ſæpe Socrates diſputabat 220
Piſtor è Lydia, aut Phœnicia 111
Piſtores præſtantiſſimi in Cappadocia 112
Pythagoras Samius amore Theanus flagrans 598 idem globi & ſphæræ inuentor ibid.
Pythagorici ſeſe inuicem proſtituunt 161
Pittacus Periandrum monet vt ebrietatem vitet, ne talis cognoſcatur, qualis eſſet, non qualis crederetur 427
Pitheus Pericliti filius paraſitus fuit è tribu ſacra ſub Lycoſtrato 234
Placenta Attica 101
Placenta Cereris filia 137
Placenta pagus diſtans ſtadiis ſex à Thebis monti Placo ſubiectis 644 placenta 647.648 placentæ Samiæ optimæ 644 placentæ fuſiles 644 placentarum plura genera Apicia 644
Placita panis 6
Placuiſſe turbæ in ludis publicis olim erat artis minus probatæ 48
Placum montis nomen prope Thebas 631
Plangon ſcorti nomen 644
Plangonium vnguentum apud Eleos ab inuentore 558.568.594
Plani 690
Plantæ quædam floris indicium oſtendunt, quædam nullum 614
Plaſtinx in ludo Cottabi quid ſit 61
Plata de cœna Philoxeni Leucadij 667
Platææ, vicus Græcorum, in quo cum Perſis pugnauere 487
Platonis dictum de iis qui veſtem aptè induere neſciunt 148
Plato 31 quare Plato in ſua rep. de animalibus non dixerit alia eſſe ξηροφαγικὰ alia ὑγροβατικὰ 21
Plato ſub Apollodoro EVthydemi ſucceſſore genitus 99
is ad octuageſimum ſecundum annum vitam produxit 217
obiit ſub Theophilo ibid.
Plato quicquid ſcripſit attentè & cogitanter ſcripſit 217
Plato dialogum inſcriptum Protagoras poſt mortem Hipponici ſcripſit 218
Plato in ſuo Protagora Hippiam Eleum male Athenis verſari fingit 218
Plato in ſuam temp. nihil ſumptuoſum aduehi ſinebat 233
Plato philoſophus ficorum auidus 276
quare Plato vetuerit lege ne inuentus ante XVIII annum vinum guſtaret 440
Plato ac Xenophon de primatu contendebant 504
Plato Homerum de ſua republica expulit 505 calumniator 505 peruerſus ac maleuolus 506 Perſas Græcorum omnium hoſtes laudibus effert, ibid. idem Niciam Alcibiadis fratrem inſanire prædicat ibid. idem Meidiam ortygocopon dicit ibid. idem Athenienſem populum dicit facie eſſe perſonata, qua detracta omnis amittatur eius dignitas 506 cùm in cœtu quodam Socratis amici eius mortem dolerent, hortatus eſt eos ne caderent animis, ſe ſufficientem eſſe ad ſcholam regendam, atque Apollodoro præbibiſſe, qui dixit ſe lubentius mortiferam à Socrate recepturum potionem, quàm illam inuitationem 507 inuidus fuit ac improbus ibid. idem Ariſtippum irridebat quòd ad Dionyſium commeaſſet, cùm in Sicilia ter ipſe traiecciſſet ibid. dicere ſolitus eſt ſe extremã gloriæ tunicam exuturum ſub exitum vitæ ib. edoctus ab Homero, dicit animum eſſe immortalem etiam ſolutum à corpore ibid.
Plato leges videtur proponere hominibus fictis ſua imaginatione, non noſtratibus & viuentibus 508
plato ſuperbiæ inſimulatur 509
plato Archeanaſſam Colophonienſem meretricem deperijt 589
platonis falſa opinio quòd Socrates militauerit 216
platonis dialogus ſecundus Xenophontis eſſe creditur 506
platonis leges Athenienſes deriſerunt, Draconis & Solonis obſeruatis 508
platonis dialogi quid doceant 508
platonis dialogi alieni, & ex congreſſu ac confabulatione amicorum ſumpti 308

Index in Athenæum.

ex Platonis discipulis tyrannico multi fuere animo 308
Platonis ac Speusippi auditores & amici qua modestia,& quamobrem conueniebant 547
Platonis libri septimi quæstio super coronis enodata 670 egregia μιτμψιχωσις vitiosorum hominum in sui generis animantia mutatorum 679 scolion reprehensum ab Anaxandride comico 694
Pleiades cur Orionem fugiant 490 pleiades Atlantis filiæ 489 ex sunt numero septem 490 pleiades statum ac clarissimum sydus ibid. pleiades tantummodo sex sunt.quamquam septem esse dicantur 492 pleiades alimenta sicca prænunciant ibid. à pleiadibus Ioui ambrosia adfertur 490 responsio ad obiectionem eorum qui dicunt Pleiadas non conuenire poculo 491
Plemochoas vltimus dies in Eleusine Mysteriorum : sic à Plemochoë fictili appellatur.quo co vtuntur 498
Plemochoë fictile quale vas ibid.
Plicium placenta 647
Plistus fluuius 82
Plores pisces 288.308
pluit in Pæonia & Dardania tanta viranarum,vt multis locis publicas vias implerent 333
Plutarchus 1
Plutarchus Alexandrinus Mendesius 119
Pluti mater Ceres 694
Pluuiæ autor Iuppiter & moderator 675
Pocillatores olim fuerunt nobilissimi iuuenes 424
Pocillatorem Hellespontij ἐπισχύτλιω vocant 425
Pocillatores Græcis χάρυκες 425
Pocula tria sapientibus tantum bibenda 36 ad pocula tria Dij veneraudi 441 pocula ampliora à diuitibus excogitata 596 poculi Nestoris figura,& descriptio 489 poculorum genera quædam enumerata 480 poculum seruatori Ioui haustum 29 poculum primum bibentibus est bonæ valetudinis, alterum voluptatis, tertium soporis,quartum proteruiæ,quintum clamoris, sextum comessationis, septimum maculatum ac suggillationum in oculis, octauum apparitoris,nonum iracundiæ, decimum furoris 36 poculum maius, argenteus puteus quibusdam dicitur 461 poculum Nestoris adeo amplum fuit vt iuuenis quidam eum vix sustinere potuerit ibid. poculum aureis literis insculptum in Campaniæ Capua Nestoris fuisse fertur 467 poculum auritum quale dicatur 468
Podaleirius medicus ad Troianum bellum egregius 458
Podes Eetionis filius 236
Poëmata olim omnia, vt tragœdiæ,choris constabant 630
Poëseos Lyricæ tres saltationes 630 & quid quæque sit ibid. poëta Syracusius,id est, Theocritus 5. poëtæ & coqui affinitas 7 poëtæ olim etiam saltandi artem docebant rudes eius rei 22 poëtæ vaticinati sunt Cyri fortitudinem bellúmq; futurum cũ Astyage 633 à poëtis summis quæ male dicta sint 122 poëtices studio Sappho lasciua 687
Polemarchia ad Phliuntem porticus 210
Pelemica 217
Polemon Academicus anno xxx aquam bibere cùm cœpisset, ad finem vitæ vsque abstemius fuit 44 ad cœnam iturus quomodo hortari solitus 419
Polemon orbis enarrator 371
Polemon tradit, cùm Thebæ diruerentur, quendam aurum quod habebat in pallij cauo statuæ Cleontis cantoris abdidisse , ac cùm restaurarentur annis xxx post,vbi occultauerat offendisse 19
Polenta ex ordeo fit 111
Polentæ loco vitello oui quis vsus sit 432
Polux Achiuus imitator OEnopæ in consarcinationibus hexametrorum paro dicis 638
Polus factus ad imitationẽ Solarij quod Achradinæ fuit 207
Polyarchus cognomine Delicatus legatus est missus Tarentum à Dionysio 544
polybius 16.31
Polycrates Samius bibliothecæ studiosus 3
Polycrates sophista Philænidi tribuit opus de Venereis, vt honestissimam matronam calumniaretur 335
polycrates Sami tyrannus 522. 673 præluxu quicquid vbique nobile esset & generari cognouisset cogebat 540 idem primus naues quas ædificauerat Samias appellauit ibid. eiusdem mors ibid. pro cupediario loco Lauran Sami extruxit 540 cur exercitationum ludum arci suæ oppositum comburi iusserit 602
polycraton Critonis Herenæi filius apud Iudices Delios dum accusaret, dixit, se litem intendere Eleodytis 173
Polyctor cytharœdus sorbendo lenticulam cùm lapillum dentibus attriuisset inquit,ô miser etiam lenticula ferit 245
polydas cantor 352
polydorus Teius medicus homo paucissimi cibi conuiua fuit Antipatro 548
polyeuctus,libidinosus homo 166
Polypi ante cubile si quis salem dissemineт,statim egreditur 316
polypi duplex genus 317 fœminæ à coitu tabe pereunt 317 habent caput longius ibid. Polypi olea delectantur 317 de Polypi altera specie Nautilo Callimachi Epigiamma 318
Polyporum genera ex Aristotele 318
Polypus sinuosa assa , suauior parua elixa 5 Polypus inertes ad Venerem iuuat 356 Polypus 316 declinatur à quibusdam instar πεσ πεδος ibid. habent octo pedes ibid. penuria cibi seipsum comest ibid. Polypus mas in vno ex brachiis maioribus pudendo quidpiam habet simile 317 Polypus iis locis similis fit quibus ie admouerit ibidem.
Polysperchon iam grandior natu , etsi nulli Macedonum cedebat, vbi paulo plus bibisset saltare solebat 155
Polystratus Atheniensis Theophrasti discipulus Thyrrhenus cognomine tibicinarum vestes induit 607
Polyxenus Tauromenites legatus ad Nicodemum donatus thericleo rediit 470
Polyzelus 31
Pompeianus eum,qui ab oraculo responsum non accepisset,ἀχρησεν vocabat 98
Pompeij vrbs Pompelon in Hispania 657
Pompelon, quasi dicas Pompeij vrbem Hispaniæ oppidum 657
Pompilius Numa 2
Pompilius prius homo ob amorem Apollinis in piscem mutatus 283
Pontianus philosophus Nicomedensis 1
Pontonous 13
Popæ ministri 194
Poponis facultas 68
Populus alba Herculi sacra 82
Populus viuax 684
Poseidippus 32
Poseidoniatæ ad Tyrrhenicum sinum positi,eorum festum 632
Posidonius 28
Poseidonius Stoicus philosophus comes & familiaris Scipionis eius qui Carthaginum excidit 658
Porcelli altiles 656 porcelli exigui διλφάκια & δίλφακες dicuntur 656
Porcellus assus 654
Porcus in asso duos cubitos & semissem altus 375 porcus appositus mensæ integer altera parte assus, altera verò elixus 375 idem ita fuit ingeniose iugulatus , vt ignoraretur locus, vbi & farctus variis lautitijs ibid.
Porphyrydes à porphyrione differt 388
Porphyrio auis nunquam manuesit ibid. domi cùm alitur fœmina , virorũ coniuges tanta sedulitate à stupro custodit,vt si stuprũ interea temporis committant, ante oculos domini vitam laqueo finiat ibid. dicitur & Libyca auis , quia eius regionis diuis sacra ibid.
Potationibus in turpia verba lingua soluitur 432
Potheines tibicinis Ptolemæi Alexandriæ plurimæ splendidissimæ domus cernuntur 576
Pothos corona 679 flos ibid. & 679 Pothos flos æstiuus 679 eius duplex species ibid.
Potibazis quid 503
Potidæa 320 ad Potidæam bellum Phormione duce gestum 216
Pothino Nemrospasto scena vti permiserunt Athenienses 19
Potus is suauissimus qui & dulcedinis & tranquillitatis est particeps 38 potus largior cur vitari debet 120 potu homines plantas imitari decet , quæ si nimium rigentur, suffocãtur , nec crescunt 504
Potus vincentium præmium 666
Pourion placenta 647
Præcones apud Athenienses in ordine, coquorum & victimariorum dum res diuina fieret 660
Præconum muneris dignitas ibid.
Præconis vox alta 658
Præconum munus apud Homerum 660
Præmium quale antiqui statuebant ijs qui in conuiuio certassent versibus vel alijs disputationibus 457
Præmium eorum qui insomnes pernoctauerint 647
Præmiũ eorum qui potando vicilent 665
Præsij Cretæ populi 376
Præstantissimis viris in conuiuijs sui debentur honores 13
Præstigiatores mulieres in caput per erectos pugionum mucrones sese prouoluentes 129
Pramnium vinum 10.30.342 vnde dictum 30
Pramnius scopulus in Icaro , iuxta quod mons est spatiosus à quo vinum Pramnium appellant ibid.
pramnium quidã pharmaciden vocant ib.
Prasocourides 69
pratenses flores 684
pratinas poëta 22
praxagoræ quid quodq; vinũ præstet 31
praxagoras Ceus abstergentem aquam pulchram vocat 41
Praxiteles statuarius ad exemplum Phrynæ Veneris Cnidiæ simulacrum pinxit 591
Praxiteles Phrynæ aliquando optionem dedit vt è suis statuis vnam deligeret, siue Cupidinis , siue Satyri in tripodibus stantis 591

Index in Athenæum.

Premnadæ 328
Pretellus interrogatus quos esse Bœotios existimaret, inquit, vasa inania si voce essent prædita 418
Priamus 189 filios obiurgat, quòd legibus proh bita absumerent 9 Achillem alloquitur 24 iacet in luctu ἄπρηξ, ἄπρηκτος, ieiunus ac impastus 24 multas habuit vxores 559
Priapus idem est cum Baccho 29 idem dictus Triambus & Dithyrambus ib.
in principe sobrietatem & temperantiam decoram & necessariam, egregium exemplum 693
Principium maiorum plantarum omnium est manifestū, excepta malo Persica 82
Pristis species poculi 484
Proaton, ligneus crater 495
Prochoïdas ne conuiuiis inferrent apud Persas lege sancitum 496
Prochoïdes calices quidā ita dicuntur ib.
Prochydium 473
Prochytes genus poculi 498
Proci cur Penelopes cantorem execrabantur 14 proci latrunculorum lusu, si Penelopem feciſſent, de Penelopes coniugio spem optimam sibi pollicebantur 17
Proclides Tarentinus Philippi à Romanis oppressi regnum labefactauit adulando 251
Proœmia Pindarus ἀρπαίχμα nominant 180
Proma 13
Promachus palmam bibacitatis epotis meri congijs quatuor, in ludis quos Alexander ad tumulum Caleni instituit, adeptus 437
Promachiorum festa apud Lacedæmonios & eorum ritus 674
Promethei pœna post ignem ætherea domo sublatum 672
Promontorium Sepia vnde 30
Prona manus saltationis species 630
Pronactis filiæ proci capite crinito compti erant 528
Pronomus Thebanus primus pro varietate tibiarum modos distinxit 631
propinatio Carmanorum 36
Propis citharœdius Rhodius propoma 58. 64
propomatibus quæ olim admiscebantur 66
propylæa 652
Proreta 298
Prosceniades caricæ 653
Proserpina violas colligebat, puto cum rapta est 684 proserpinæ virgines comites flores cur colligant 554 in Proserpinam & Cererem scolion 694
Prosodiaci modi 631 Apostolici & Parthenij dicti ibid.
Prosnomos Alcibiadem musicam docuit 184
Prospelatarum Arcadibus sunt triginta myriades, qui ceteris ferè similes sunt conditione 271
Prospelati Ariæorum quotidie ad temulentiam coëunt 444 quo stratagemate à Gallis conflicti ibid.
Prostas 205
Protagoras Sophista primò Democriti calo fuit, postea in pago quodam literas docuit 354
Proteas nepos Proteæ filij Lacinnæ bibax 129
Proteas scyphum aureum vino repletum ebibit, pro præmio scyphum retulit 129
Proteas Macedo bibacissimus 434
Protis EVxeni primus filius ex Aristoxena, à quo Massyliæ gens Protiadæ vocantur 576
Prouidentia nulla est, impia sententia 693
Prudens aliquando à vino instigatur vt multum cantet 179
Prudentia maximum bonum quod nostra natura sortita est 419
Pruna Rhodiis vocantur, vt Clearchus ait brabyla 50
Pruna à Laconicis oxymalo Persica, à quibusdam Adria 83
Prusias poculi species 475
Prusias poculū vnde nomen sortitum 498
in Prytaneo qui aluntur excepto Vestæ natali die totis anni diebus licet eò ire & cœnare quod apud se domi paratum habent, accepturi à præfecto cotylam vini 149 prytaneo matulam inferre lege vetitum 150 in prytaneo cōuiuæ qui alebantur quotidie cœnis intererant publicæ vtilitatis gratia inter sese colloquentes 186
Prytaneum adire mulieribus interdictum præterquam soli tibicinæ 150
Psæsta 140 Psæsta post cœnā adolere 660
Psagdes vnguentum 690
Psalterium, instrumentum musicum, hoc Alexander Cytherius fidibus complexit 183
Ephesi Dianæ templo consecrauit ib.
Psamathe scortum 592 iuuenis adhuc scortari desijt 596
Psammetichus Ægyptiorum regum primus argentea phiala libauit 231 fontes Nili reperire cupiens vt sit perscrutatus 245
Psathyria, quæ & Psothia placentæ genas 646
Psetta pisciculus 319
Psithyros, psomocolax 261
Psitinæ coronæ eadem quæ Thyreaticæ 678
Psittacia quid, & apud quem legatur hæc vox 649
Psittacus 387
Psomocolax 261
Psothia, quæ & Psathyria vocant, placentæ genus 646
Psycter 58
Psycter, vas in quo lauantur pocula 142
Psycteres, vasa 199
Psycteria, pocula 469
Psycteria dicuntur numerosa & vmbrosa loca 503
Psycteriam olim spygea vocabant 503
Psycterium, poculi genus 230
Psycterus 690
Ptereles 498
Pternix, caulis erectus qui assurgit in cacto 70
Ptisanæ vocabulum vnde compositū 455
Ptolomæus Euergetes Aristarchi Grammatici discipulus 71 obesus ac crassus corpore 549
idem Cyrenis Apollinis sacerdos creatus qua magnificentia sodales excepit ibid.
Ptolomæi Philadelphi pompæ enarratio 196 pompa talentorum bis mille ducentis triginta nouem, minis quinquaginta stetit 202 Ptolomæus Philadelphus libros Aristotelis mercatus à Nileo, & eos cum iis quos Athenis & Rhodi emerat in pulchrā Alexandriam transtulit 3 plurimas habuit amicas, 576 filius Elrenem amicam habuit 593 à Sotade lacerarus maledictis 619
Ptolomæus Philopator sub imperio meretricis Agathocleæ fuit, quæ etiam eius regnum euertit 577 ptolomæus Ægypti secundus rex 61 eruditus alioqui, eò insolentiæ progressus est vt iactaret à se solo repertā immortalitatē, nec obiturū diem 536 cum filiam suā Berenicē Antiocho regi Syriæ nuptum dedisset, mittendā ad ipsam Nili aquā, quā solam biberet, sedulò curauit 45
Ptolomæus cognomine seruator Eleatros ab Alexandro designatus 171
Ptolomæus ludis publicis primus donatus est viginti aureis coronis 202
Ptolomæus rex, regno à fratre expulsus, Romam ad senatum confugit 654 in suis commentariis, Phasianum se nunquam gustasse fatetur, sed veluti pretiosum thesaurum domi repositum, aluisse hanc auem 654
Ptolomæus Alexandrum Philippi fratrem cum Macedonicam saltasset occidit 629
Ptolomæus classis Demetrij præfectus 261
Pueri formosi qui dicendi sunt 605 pueri duo saxei in armario Delphis, quorum alterius amore quidam captus, cum eo congressus illi præmium dedit coronam 606 puerorum amorem quare tyranni vetuerint 602 puerorum amorem anteponunt multæ Græcorum ciuitates 601
Puerperis apud Athenienses brassica parabatur 370
Pugnam antiqui βολὴν vocabant 178
Pulcherrimis regna à plurimis gentibus delata 566
Pulchriores in bello seligunt quibus etiam primas tradunt 565
Pulchri viri Lacedæmone magna iunt in æstimatione & admiratione 566
Pulegium 63
Pulli gallinacei πίπαι quibusdam 368
Pulmo mollis exsanguis & spongiolus, quare cordi vicinus 688
Pulpi gallinarum 147
Puls 648
Punica mala, eorum differentia in granis 650
Punica mala à Bœotis Sidæ nominantur ibid.
ab Athenienſibus μῆλα ibid.
Purpura olim argenti pondere pari emebatur 526 purpuræ 85 purpuræ librales quædam 89 purpuræ quo tempore capiuntur 90 purpuræ lingua digito maior, hac etiam conchylia perforat ibid. purpuræ ad annos sex viuunt ibid. qua ætate sint vnde cognoscitur ibid. purpuræ mediæ inter pinnas & buccina 91 purpurarum ac solenum ius spiscescit 87 purpurarum genera plura 88 purpurarum flos vbi situs 89 purpurarum florem quod continet instar candidæ est membranæ ibid.
Pyanepsium festum 408
Pyanion quid 648
apud Pygmæos præclara fuit fœmina, quam diuinis colebant honoribus, quæ cùm deas contemneret, in turpem auem, contra quam semper belligerant Pygmæi, conuersa fuit 393
Pyladis & Bathylli saltationes quomodo differant 20
Pyleon corona 678
Pyra 649 pyra cum aqua apponi solita conuiuiis 650 pyra non sunt Amamalides, vt quidam arbitrantur ibid.
Pyramis, placenta 647
Pyramis à Pyramide differt ibid.
Pyramis 668
Pyramus 58
Pyramus qualis panis 114
Pyraticam exercent Thyrreni 672
circa Pyrenæos montes mæneam vaccam bos conscendit 605
Pyretes Milesius, poëta 620
Pyrgi vrbs Thasciæ 224
Pyrnos qualis panis 119

Index in Athenæum.

Pyrriche qualis saltatio 630 vnde nominata 630 pyrrhiche obsoleta apud Græcos finiri cæperunt bella 63 pyrrhiche Italica Bacchica prorsus 630 quid ea postulet ibid.
Pyrrhichenæ saltationes vnde habeant motum 629
Pyrrhonis Elei à familiari suo magnificè tractati dictum 419
Pyrrhus Epeirotarum rex Leucadiam Tigrim amauit 589
Pyrus arbor frequentissima in Peloponneso 650
Pyros ἐπιμόλλδας quasnam dicat Aristoteles 653
Pythagoras herbis & oleribus vescebatur 108 frugalis in victu 418 idem hecatomben cur significauit ibid. pythagoras Samius naturam vniuersi musicis rationibus fabricatam fuisse demonstrat 633
Pythagorici quidnam alimum colligebant vnde victitarent 161 animati nihil ib. vinum nō bibunt ib. pythagorici, cur vestes laceras gestarint, frugalésq; adeò fuerint 161 pythagorici qui comam alunt vnde originem traxerint 163 pythagorici modicè aliis animantis vescentes pisces omnino non attingunt 308 pythagoricorum nutritus panis cum melle, ex Aristoxeno 46 idem ait morbum numquam sensuros qui pransuri eo cibo quotidie vterentur 47
Phytarchus opibus sibi datis insolens factus patriæ tyrannidem affectauit 29
Pytheas ex Arcadiæ Phigalia poculorum aureorum, argenteorum, & id genus similium, studiosus admodum 465 eius sepulchri inscriptio qualis ibid.
Pythermus Teïus poëta Ionicus, à quo Ionica harmonia dicta 625
Pythiæ responsum ad Sybaritas de duratione eorum fœlicitatis 520
Pythias interrogatus à quodam quomodo ditis fieret, inquit, Siquod inter Sicyonem & Corinthū possideas 219
Pythicum templum Phocensium tyrannorum sacrilegio compilatum 231
Pytillus Catillo cognominatus, linguam membrana, tanquam gladium vagina, vt magis ciborum voluptate frueretur circumuoluebat: ac tandem à pastu piscis affrictu illam repurgabat 6 idem manicas ac digitalia indutus vescebatur ibid.
Pythionicæ salsamentum valde gratum fuit 319
Pythionice lupa 567
Pythodelus luxuriosus 119 Isoballium cognominatus ibid.
Python Byzantius orta inter ciues seditione eos vt ad concordiam adhortatus 550
Pythō Capræ amator, quam deseruit, ad Euardin amorem suum transferēs 582
Pythonice Harpali meretrix 586
Pythonicus Athenienſis 220
Pythonis antrum 701

Q

Q Vinquennalia commentaria pompam Philadelphi regis Ægypti continent 197
Q Oppius Rom. imperator à Mithridate in vincula coniectus 214

R

R Adice quæ carent nunc terra occultantur, nunc terræ insident 61
Radiculæ quinque genera 56
Radiculas ἀπλύτας Thasias peculiari nomine antiqui vocabant 56
Raia pisces 104 raiæ pisces apparatus 662
Rapauli qui stipulam inflant dicti 176
pro Raphanide raphanō dixit Callias 57
Raphanides vnde dictæ 56
Rapa Magnesiaca 59 Thelana 4
Rapa γαστρὶ Lacedæmoniis 269 rapa vbi serenda 269 quæ sint natura ibid.
rapa sale & sinapi condita, meliora elixis 269
Rapi duplex genus 133 modefacta tenuiscunt ibid. condiendorum raporum ratio 233 raporum duo genera 300
Rapum 648
Rara ac propria cuiusque oppidi ex Hermippo 27 & ex Antiphane ibid.
Rosaceum edulium quibus præparetur 406
Regibus incundiorem potionem ac cibum esse cur priuati putant 144 regis munerandi à diuitibus prisca lex apud Thraces, pauperes verò à rege 151
Regium vnguentum 690
Rerum nomina conscindere 672
Rerum præsentem statum boni consule: alias aliud cogites & sapias 513
Rhadamanthus iustus, Talonis amator fuit 603 rhadamanthus & Palamedes ridiculorum inuentores 614
Rhamnus folium habet, cui non est valde absimile Loti arboris 614
Rhaphano crapula discutitur 34 rhaphanorum duplex genus 369 rhaphanum brassicam vocabant antiqui 34
Rapsodi 610 Homeristæ vocati 216
Rhapsodorum quale festum 275
Rheda ingeniosè fabricata è Sicilia 28
Rhenia ciuitas 488
Rhodias gen⁹ poculi 498 rhodij eò vsque petulantiæ progressi, vt etiam ingenuas mulieres talis ludere nō vererentur 444
Rhodoon 649
Rhodope meretrix quæ Delphis illa famosa verūa dicauit 556
Rhodophon eorum qui Rhodiorum remp. administrabant vnus 444
Rhoduntia patina 403
Rhodus & Attica, in iis quæ vtraq; fert eximia, à Lynceo Samio in quadam epistola comparātur 647 rhodus, eximiæ bonitatis vuæ, quam Hipponiam nominant, ferax 654 rhodus Crocino vnguento optimo præstitit 688
in Rhodo lege cautum ne quis radatur, & tamen omnes raduntur 566
Rhoïdion, exiguum malum Punicum 650
Rhonaces Medus musicus 184
Rhyaces 507
Rhyton, poculi genus 68.445.467.475 & à quo excogitatū 496 rhyton heroibus solis tribuebatur 496 vnde dictum ib. rhyton gestant in manu statuæ quas Ptolomæus Arsinoæ amicæ erexit idq; temporariis omnibus fructibus plenum 497
Ridiculi apud AEgyptios vocabantur regis compotores 246
in Riphæis mōtibus aurum inuenitur 233
Roma vnde dicta 3 compendium totius orbis 19 dicta vrbs cælestis 20 romæ omnis generis gentes habitant 20 romæ clarissimorum quorumcunque filij in sacris à pocillatoribus existunt 415
de Romana lingua Apionis liber 68
Romanam gentem Athenæus mundi esse populum dixit 19
Romani post cœnam digladiatorum paria committere soliti 153 romani olim abstemios suos pueros vt plurimū alebār, pro cœna etiā nuces, vel pyra illis apponebāt solū modo 174 romani per Saturnales dies seruos conuiuio excipere solent, seruilia ministeria obeuntes 639 romanorū in Deos pietas, in victu & vestitu frugalitas 274 apud Romanos iis qui securi se percuti pati vellēt olim minæ promittebantur, pluresque sæpe disceptabant se dignos tali cruciatu, vt ad hæredes hæc summa deueniret 154 apud Romanos nec famuli, nec ingenuæ mulieres, nec iuuenes ante x x x annum vino vtuntur 429
Romulus ac Numa Pompilius sacrificiorum tutores 3
Rosa arbor 50 rosa Vere prodit 677 nouissima florum oritur, cadémque prima deficit 682 Arcadibus εὐμφαλος, id est, odorata appellatur 682 vbi optime proueniat 683 rosæ cum aliis malè conuenit 676 rosæ vt plantandæ 583 rosæ 685 rosarum & papyraceæ coronæ nexus absurdus 676 rosarum multa genera & vnius numero centum foliorum quæ suauissima 682
Rosas bis in anno fert Samos insula 653
Rosaceum vnguentum optimum 688 Cyrenæum nobilissimum 682 comporationibus vtile 689
Rosea corona grauitati capitis medetur 674
Rosicum, è Rosi ciuitate 229
Rosum oppidi nomen 586
Rota, ac fictile vas, inuentum Cecropij populi, id est, Athenienſis 28
Rufi in EVripo pisces suauissimi 88
Ruffinus Nicæus medicus 2
Ruscino fluuius in Narbonensi agro 332
Rustici salice coronabantur 672
Ruta aduersus venenum facit 85
Ruta Myris nascitur optima 5

S

S Acis, serui nomen 253
Sabacius Bacchus 417
Saburra 207
Saceæ, dies festi Babylone quibus serui dominis imperant 638
Sacerdotes AEgyptiorum in æneis poculis bibunt 231
Sacra via qua itur Eleusinem Athenis scortis repleta 694 sacra cohors apud Thebanos ab Epaminonda instituta 602 in sacris votorum fieri solitorum exēplum 659 à sacris quibusdā lege cautum vt ante Solis occasum discedāt 191 sacris olim præfecti coqui 659 sacrorum varia genera, Pura, Dicastica, Bacchica 659
Sanctissimum est sacrificium, quod pro domesticis peragitur 9
Sagaris Mariandynus ad senectutem nutricis ore cibo præmanso cibatus fuit, ne os mandendo læderet: idem fertur infra vmbilicum nunquam manum demisisse 530
Sagda vnguentum 691 suffitus ibid.
Sagena 126
Sal Tragasēū in Troade cur defecerit 73
Sales Mesonici 650
Salganum 58
Salis vsus quando inuentus 661
Salsamenta dicta ἀφύκτια 110
Salpæ 321
Salsamentorum vtilitas ex Diphilo 120
Salsamentū assum, improprie loquutio 98 salsamentū Elephantinū 117 vnde conficiatur ib. Mendesinum 119 salsamētū omne abluendū donec dulcis aqua effluat 121 salsamentum 379 cibus est liberali homine dignus 370
Saltandi peritia res præclara antiquis habita 22 saltantes optimè ad bellicas res idonei 628 saltare benè, in laude: malè, in magno vitio habitum 628
Saltationum genera 22
Saltatio tragica quando defecit 20
Saltationes homericæ duplices 14
in saltationibus pedum motus prius ac manuum inuentus 630

saltatio

Index in Athenæum.

saltationis graue quoddam & magnificum genus, armatorum motus imitans 628 saltationis quasi descriptio & commendatio egregia 628
saltationum modi à poëtis præstituti 628
Saltatorem Pindarus Apollinem nominat 22
Saltatrices & tibicinæ nunquam interfunt doctorum & sapientum conuiuiis 97 saltatrices Nereidum ac Nympharum cultu ornatæ in nuptiis Carani 130
salus à diis petitur in sacrificiis 659
Sambrias 262
Sambuca Lyrophœnice 175 huius inuentor ibid.
Sambuca sono est acuto 633
sambuca machinæ bellicæ genus 634 eius inuentor ibid.
sambuca vnde dicta 637 sambucam Rhodiæ mulieres in Carani nuptiis pulsant 129
Sambucistria 175
Samus insula bis in anno fructus ferens 653 Samus Iunonis templo inclyta 655 & in eo pauonibus ibid. Amerina salice frequens 673
Sami ædes Iunonis à quibus structa 672 Iunonius portus 672 præses Iuno 67 sami quæ præclara visuntur à Menodoto Samio enarrata 672
Samij moneram pauone signant 655
Samij Pæana canunt Lysandro Lacedæmonio 697 samiorum serui mille numero Ephesum incoluerunt, multisque iniuriis & damnis Samios affecerunt, ij hodie Ephesiorum maiores 267 eorum mollities 525 festum Tanea 672 solennis mos Iunonis simulachrum in littus vehentium, &c. 672
Samites panis, qualis 114
Sampsuchinum vnguentum in compotationibus iuuat 689
Sampsuchum vocant quidam Amaracum 681
Sampsuchus 684
Sandalia, plani pisces 136
Sandropyctos Indiæ rex ad Antiochum medicamenta quædam misit, quæ pedibus subdita, in aliis venerem excitarent, in aliis cohiberent 18
Sanitatis commendatio 702
Sannacia, mentulæ 497
Sannacra Persis poculi genus 497
Sannyrio, psomocolax 261
Sapa 31
Saperda, ponticum obsonium 117
Sapiens omnia rectè facit, atque adeo prudenter condit lenticulam, Stoicorum decretum 158 sapientes septem etiam sua conuiuia celebrarunt 463
sapientia robore equorum & virorum præstatior 414
Sappho Andromedram deridens 20 sappho vitam suam appellat tenuiusculam puellam quæ flores demetat 554 Eressia, quæ Phaonem arsit 596 sub Alyatte Crœsi patre vixit 599 ante omnes pectide vsa est 635 lasciua poetices studio 687 qualis eius amor ibid. locus explicatus ibid.
Sapria, vinum, violas, hyacinthos, ac rosas spirat 29
Sarapæ vestes 525
Sarcelaphei species fici 78
Sarda gemma 94
Sarda 120
Sardanapali epitaphium 529 sardanapalus 411 Anacindaraxis filius 176 is Nini magnæ rex ibid. eius sepulchri epitaphium ibid. Anacindaraxis, aut vt alij, Anabaxaris filius 528 sardanapalus seipsum extructo in regia rogo cremauit 529 quidam ferunt senio confectum obiisse diem 530 idem rebus gerendis attentus 529 vno die Tarsum & Anchialem ædificauit ibid.
Sardiani tapetes 514 sardiani impensè vnguentis delectati 691
sardianum cutis ornamentum 690
Sardini Aristoteli Chalcidæ dicti 329
Sargi qua facultate 321 vafer in venatu ibid. quomodo parandus ibid.
Sargini 339
Sargus piscis 86.219.136.313
Sargus 623
Sarpedo Lyciorum rex 13 Troiam captam Panagri retis capturæ similem dicit 25
Sarpedon copiarum Demetrij dux 333
saturnalitiæ feriæ sunt planè Græcæ, hanc Peloria vocant Thessali 639
Saturni qualia fuere tempora 268 & quid per illa antiqui significare voluerint ibidem.
satyrica saltatio dicta Sicinnis, vnde Satyrarum scriptores Sicinnistas appellant 20
Satyrus Dionysij vtriusque assentator 250
Sauros siue lacertus, quomodo præparari debeat 321
saxatilium piscium mollis caro 305
Scæua bona 13
scamandri fontes 41
scammonia Cypria 28
scamnum 648
scaphis vas ligneum 499
scaphisias ex primis qui Pythicum cecinerunt 538
scarorum genera duo, & quæ 318
scarus qua sit natura 319 solus ex piscibus dormit ibid. vbi optimus capiatur, & quomodo præparari debeat ibidem.
Scarus ἀπὸ τῆ σκάρειν, à saltando dictus 324
scelera imprecationibus digna 238
in Scenica poesi tres sunt saltationes 630
sceptrum Achillis quale 448
sceropectæ 129
sciathos insula 390
scillæ gustus 87
scindapsi instrumenta musica 636
scindapsus organum musicum 182.183
scione iuuenis adhuc desiit scortari 586 scione meretrix 592
sciphydria ostreorum genus 85
scipio cognomine Africanus à senatu missus vt terratum orbis regna componeret, seruos tantum quinque secum duxit 273 Carthaginem expugnauit 658
Scirbæteſſus placenta 650
Scirpalus Teonis monauli filius 176
in Scirris propè Athenas epheborum vitis ramum gestantium ludus 494
scholasterium 207
Scolia, conuiualia carmina 417
de Scoliis 693 quid dicantur 694 tria eorum genera ibi. in conuiuiis canebantur & quando ibid. quæ habebantur optima ibid. varia eorum exempla, tota hac & prox. sequen. pag. 695. In Palladem, In Cererem & Proserpinam, Apollinem & Dianam: Pana: iterum in Mineruam, Harmodium & Aristogitonem: Aiacem Telamonium: & alia Ethica amatoria, bellica, Platonis, Carini, Hybriæ Cretensis, & incertorum autorum. Adde Aristotelis in Hermeian 696
scoliorum scriptores, Alceus, Anacreon 694 (tit 684
scolymus circa solstitium florem emit- scomber 121
Scomber & eius natura 321
Scombri 63
scombraria vrbs ad Herculis insulas 121
scopæ saltatione capiuntur, dum aucupem imitari conantur 392
scopas Creontis filius deferri in sella ad compotationes solitus 438
scopeuma genus saltationis 629
scopos genus saltationis 630
scops saltationis genus 629 quomodo peragebatur ibid.
scorpionum duplex genus 320 qua natura & facultate sit scorpius ibid.
scopena 321
scorpius piscis 5
scopius maris filius 286
scorpius subit quodnis saxum 695
scorto nullum monstrum perniciosius 558 scortum nullum in castris Græcorum Troiano bello fuit 25
scriptores qui de meretricibus Atheniensibus scripserunt 567
scurræ 613
Scyllæum fretum Italiæ 311
iuxta Scyllam quicquid nascitur, aut scritur, celerius augescit 77
Scymnus Tarentinus apud Alexandrum illustris præstigiator 20.538
Scyphi Herculei quare dicantur 500
scypho & cissybio rusticis exceptis è ciuibus nullus vtebatur olim 477 scyphum Methymnæi Scythos vocant, Epirotæ verò Lyrton 500 scyphus vnde dicatur. 499
scytala Laconica Achæo quid sit 451
Scytæ infantibus recens natis equorum ac boum lac præbent, nec nutricibus vel fasciis vtuntur 226 scythæ luxuriosi ac petulantes adeò vt nates omnium in quos irrumperent decurtarent 524
sedes Thessalica 27
seirites Nomas Lybicus, artis tibicinum primus inuentor 618
seleucides 488
seleucus 20 seleucus apud Hom. dici ἀκίτα Σελήναν, interposita litera esse διήτην 24 seleucus cum Arsace bellum gerens à Barbaro captus; regia tamen magnificentia habitus quandiu apud eum fuit 153 (gister 261
Seleucus Elephantorum Demetrij ma-
Selinuntis 328
Solium quo reges Persarum ius dicebant quale 539
Semidalis pisces 134.172
Semidalitæ panes 115
Semperuiuum herba 619
Semus 30
Senes cur citò inebrientur 429
Sepes cultorum fundorum in Parthica regione Philadelpho planta tutissimè prætenduntur 682
Sepia 323 hæc octo pedes habet ibid. sepia cum tempestas sæuit promuscidibus arrepto lapide sese stabilire solet 323 vltra biennium vitam non prorogat ib. sepiarum fœmina capta mas ei auxiliatur, mare verò capto fœmina aufugit 323 persequente eam piscatore atramentum suum eiicit, ac simulans antrorsum fugere refugit ibid.
Sepia Thyrsi filia 329
Sepinus ab Epicharmo etiam Attageinos dictus 322

Index in Athenæum.

Seplasiarius, id est Aristoteles, dissipato patrimonio animi stipendia fecit 354
in Sepulchris vsus floris quem Pothon vocant 679
Sepulchrum virginis 684
Seria, vas vini 146
Seris 70
Sermo, qui de poesi habetur, simillimus est triuialium ac plebeiorum conuiuiis, & ratio 97 sermo qui pro bellariis in conuiuio esse debet 420 sermonum prodigiosorum vt numerus est in aliquo immersus, sic incomparabilis absurditas 221
Serpyllinum vnguentum in compotationibus iuuat 689
è Serpyllo corona 679
Serpyllum crispum 677
Serpyllum montosis locis proueniens vt in Hymetto Atticæ, & in Thracia 681
Serpyllum vbi serendum 684 aquam appetit ibid.
Serpyllum 685
Serui quomodo tractandi 265 Serui Atticorum in fodinis vinctis pedibus exercebantur 272 ij præfectis suis interemptis aliquando arcem promontorij Sunij occuparunt ibid. Serui obsonatores primùm à Macedonibus inuecti, cùm in seruitutem deuictas bello ciuitates redigeret 659 vt seruis quis commodè vtatur duo consideranda 265
in Seruorum animis nihil probum ac sanum, nec huic generi fidendū 264 seruorum apud Romanos quidam decem, quidam verò viginti millia habuerunt 272 & quare tot comparabant ibid. seruus frugi eandem semper beneuolentiam erga herum suum retinet 653 seruus punctis inustus 658 Seruus coquus nullus in comœdia repetitur, præterquàm apud solum Posidippum 658
Seruitio multi sese manciparunt ob imbecillitatem animi, quia sua tueri non possent 263
Sesama 649
Sesamides, bellaria 646
Seseli 170
Seserinus 305
Seseli quædam cochleæ dicuntur 63
Scuthes à Thrace quodam candidum equum quàm velocissimum cursu dono accipit 151 idem puerum dono accipit ibid. ab alio vestimenta quibus vxor induta esset ibid. Scuthes rex cum Xenophonte bibit 151 idem quod reliquum vini in cornu erat in proximi vestem effundit ibid. Scuthes Medus 184 Scuthes coquus 377
scuthis Thracis conuiuium 475
scuthis conuiuium 150
sexaginta, Athenis quinam dicerentur 614
sexitania vrbs ad Herculis insulas prope Carthaginem 121
sexitanus piscis ex Hispania 121
Sialis coturnix cur dicta 392
Sibyn 557
siciniste dicti satyri ibid.
sice Oxyli filia, quæ, vt Pherenico placet Sicea nomen imposuit 77
sicilia laudatur à caseis, columbis, vestibus variis quas Siculas vocant, magnis opibus 658 Siciliam totam hortum vocabat Panormus 542
Sicinnis saltationis genus 619
Sicinnus barbarus inuentor sicinnisticæ saltationis 20
Sicus ordei drachma in Lusitania emitur 331
Sicula placenta 647 Sicula latax 668 siculæ murenæ 4 siculæ mensæ vnde emerserint 25 Siculi & Itali piscium condendorum ignari 311 siculi mare insulæ circumfusum cur dulce vocent 518 siculi optimi ciborum apparandorum artifices 655 siculi Magatēses 659 siculi coqui optimi artifices 661 siculi primi excogitauerunt Cottabum 241 siculi quid καταγὼν appellent 666 siculi Cottabi studiosi 668
Sicinnotyibe 618
Sicyon coquorum princeps 378
Sicyonij coronæ speciem quandam, Iacchen vocant 677 sicyonij serpyllum è montibus aduectum serunt 681
Sicyorum genus Dracontiam dicit Eythydemus 74
Sicyos est trium generum 74 sicyos vnde ibid. sicyos cùm maceratur lacte aut musto ante sationem suecum præbet dulciorem 74 sicyos secunda mensa sumptus minus nocet ibid.
Sida plantæ genus in aquis Orchomenij lacus nascens similis punicæ malo 651
Sidæ, locus in quo Bœoti fines suæ regionis collocabant, & pulchra super eo Bœotorum cum Athenien sibus disceptantium historia 651 sic appellatus à mali punici frequentia, quam arborem σίδην vocant Bœoti 651 sidæ, sic mala punica apud Bœotos appellantur 651
Sideritis, sic viola ab EVbœensibus dicitur 681
sidon in Phœnice, & ex ea Sidonium vnguentum pretiosum 688
sidonij quid de Cadmo memorent 658
siduus agri Corinthij vicus 82
sigæum promontorium 83
Sige scorti nomen 583
signa beneuolentiæ domini ædium quas intramus 3
silenus fistulam multis calamis compactam inuenit 184
sillax Rheginus pictor 210
Silphij caulis Libycus 623
silphium, siue masperum è Carthagine 28
Silurus vnde dictus 287
simia 613
simodi vnde dicti 620
simonides Iouem Aristarchum nominat 101 simonides Cartheæ cùm degeret choros ducendi rationem docuit 456 simonides Zacynthius 620 simonidis epigramma in meretricū tabulam Corinthiacarum, quæ pro salute Græciæ Venerem supplicationibus exoraue rant 573 simonidis iambi quidam in scena recitati 620 simonidis sordida parcimonia & μισοχρεωφοβία 656 simonidis falsè & impræmeditatò dictum in cœna apud Hieronem, super lepore sibi non appositi, cùm eius postea Hiero portionem misisset 656
simus Magnes poëta hilarodus 620
simus ex histrione coquus 194
simyla histrio 348
sinapi Cyprium 28
sinapi dicitur ὀξίνιται τὰς ὄπτας τῇ ὀσμῇ 367
Sindon 409
Sindron, seruulus 267
Simachus à Callimacho Theodorius dictus, Attali regis assentator & doctor 272
Sinodontes 187.322
Sinope meretrix 558 sinope cur Abydos vocata 586 Sinope Archiæ sacrorum præfecti Eleusine amica 594 Sinope ex Ægina Athenas suæ scortationis officinam transuexit 595
Sion quid 61 cum apio nascitur non viola ibid.
Sipha scortum 588
Sipylus in Lydia 625
Syracusia nauis Hieronis dicta: sed postquam ad Ptolomæum eam is misit Alexandrina dicta est 108 & ratio ibid.
Sirenes Vlyssi quæ cecinerint 14
Siritis regio 656
Siris incolæ voluptuosi 523
Siris vnde dicta ibid.
Sisaron 120
Sisymbrium 684.685.688
Sitis quid 122
Sitocuri qui 248
Sittius luxu & mollitia famosus 543
Situla 125
Smaragdus ἀπὸ τοῦ μαρμαίρειν à splendore dictus 94
Smaridæ pisces 319 canis cubile is piscis quibusdam dicitur ibid.
Smarides dicta κογχυλίναι 329
Smegma quid 409
Smæthamerctrix 570
Simicrines qui Archippam amauerat ante Sophoclem interrogatus quidnam ea ageret, inquit, assidet tumulo 592
Smigolas Naucratis filius amator iuuenum citharam pulsantium, & ad eam canentium 339
Smindarida Sybarita ad Agoraste Clisthenis filiæ nuptias properans mille seruos eduxit cum piscatoribus, aucupibus & coquis 275 idem gloriabatur annis totis viginti nec orientem Solem, nec occidentem se vidisse ibid.
Smindyridæ Sybaritæ vita suauis ac beata existimata vulgo 511
Smindyrides Sibarita Hippocratis filius ex Italia ad Clisthenem Sicyoniorum tyrannum nauigans, eius filiam ambiturus sæpe mille aucupes & coquos secum ducebat 541
Smyrnæa Galena 679
Smyrnium 371
Sobas saltationis ridiculæ species 619
Socratem nunquam peregrè profectum scribit Plato præter in Isthmum 216 socrates dicebat saltationem esse omnis musices exercitationē 20 cùm multoties ad feram vesperam pro ædibus obambularet, interrogatus à quodam quidnam ageret, respondit, Se in cœnam obsonium comparare 157 aiebat se hoc à cæteris hominibus differre, Quòd vt edant, viuant cæteri, se autē edere vt viuerent 158 socrates Sophronisci filius dum indulgeret genio Acrocorinthiū ab Antigono sibi commissam vna cum vrbe Corintho amisit 162 indecorè apud Xenophontem vnguentum in conuiuio respuit 188 apud Platonem conuiuio abire non vult, sed vigil ad multam noctem cum Agathone & Aristophane potat 192 ter militauit, autore Platone 215 cur socrates senatusconsulta in tribu sua summam imperij obtinens præscribere noluerit 217 Sophronisci filius 218 non sapientissimus cur existimandus 217 truculentæ obstetricis filius ibid. dicebat aliquādo Platoni, in somniis sibi visum eum mutatum in cornicem, ac capiti assultans glabram caluam rostro scarificare 507 non habuit duas vxores 555 omnia cùm despicaretur Alcibiadis pulchritudini fuit impar 566 Socrati vnicus Æschines fuit discipulus, quem Plato ei abduxit 507 Socratis de eo qui obsonium vorabat dicterium 186 mortis quæ fuerit causa 609 chria de optimè saltātibus 628 apud Xenophontem in Symposio verba 686 iuuenis & probi lusus 702
Socrates Simus 217

Sol ad

Index in Athenæum.

Sol ad Occasum tendit inuectus poculo 224 sol mundi tanquam rex & moderator 693 solis sacra κοῖνα apud Græcos,& quare id 693
Soleæ 621
Soleuæ genus conchæ 85.86
Solenas quidem αὐλεῖς, δόναξ, ὄνυχας vocant 90 quomodo parandi ibid.
Soleniſtæ qui 90
Soli Ciliciæ Crocino vnguento optimo nobilitati 688
Solium aqua ſpiraculis cutis circumfusa obſepit ſudoris excretionem 24 ſolium in quo rex Perſarum legatis reſponſa dabat,ius dicebat,quale 514
Solon iis qui in Prytaneo alebantur mazam præberi iubet 137 Solon Athenienſibus leges tulit 508 ſolon primus ætati iuuenum vigentium emptas mulieres ganeis obiecit 509 idem primus Veneris vulgaris templum extruxit ibid. eiuſdem ad ædes lupanaris inſcriptio ibid. ſolon vnguentariam exercere vetuit 612
Solonis lex ne quis vir vnguenta venderet 687
Solon EVnoſtus Cypriorum rex 575
Somnus laborum portus 433
Sonchus 60,64,371
Sopater Paphius Alexandri Philippi coætaneus ad ſecundum regem Ægypti vitam produxit 71
Sopater Antiochi regis paraſitus 244
Sopater nugarum ſcriptor 644
Sophiſtæ 621 vrbe cur Romani eos expulerint 610
Sophocles 23. 33 ætate florenti poſt nauale ad Salaminum prœlium circa trophæum cum lyra ſaltauit nudus & vnctus 20 à Lampro muſicam edoctus ibid. cùm Thamyrin fabulam doceret modos accinuit 20 cùm ageretur Nauſicaa cum pila ſaltauit ibid. Æſchylo obijcit etſi tradat ſuis ſcriptis quæ oporteat, tamen inſcientem id cum facere 22 heroicis verſibus in primis delectatus 277 Epicuro prior 279 quare in OEdipode poëma ſuum diuiſerit metrix 453 in Amphiarao ſaltantes literas inducit 454 voluptati deditus præſenio cùm Veneris impotens eſſet factus, dicebat ſe liberatum ab importuno domino 510 iam ſenex Theoridem ſcortum amauit 292 idem ſub exitum vitæ Archippam meretricem amauit ibid. Amorem in theatrum induxit 601 pronus in adoleſcentum amorem 603 cùm ab Hermeſileo conuiuio exceptus eſſet miniſtrante ei puerulo verecundiori, inquit, vis me bibere ſuauiter, poculum adfer & aufer 603 quo aſtu eum deoſculatus eſt 604
Sophoclem Pericles dicebat facere quidem,ſed imperare ignorare 604 idem cum puero coït ibid.
Sophoclis epigramma ad EVripidem 604
Sophon Acarnan coquus 403.622
Sophron Epheſo præfectus Danaen amauit 593
Soradeus Dæmon,apud Indos 15
Soſibius cur deriſus à Ptolemæo Philadelpho 493 ab eo annuum ſtipendium accipiebat ibid.
Soſimus meniſarius, cuius in ære erat AEſchines 611
Soſipater Mithridatis aſſentator 251
Soſtrati tibicinis filij apud Antiochum patrem ſatellites fuerunt 19
Sotades Maronites poeta rhapſod⁹, maledicus, importuna eius parrheſia in reges,mors miſera 610
Sotadis carmina 620
Soterias 377
Soterides coquus 7
Spaccelum 63
Sphærus Ad Ptolomæum euocatus in cœna 354 ſphærus cum Chryſippo apud Cleanthem philoſophiæ operam nauauit 354
Spammatides 306
Sparta agri ſpatioſi momina 131 ſparta duos Lyſandros non ferre poteſt: nec Athenæ duos Alcibiades 535 Spartæ mos eundem calycem vino grauem ebibere 432 ſpartæ fœminæ naſcuntur pulcherrimæ 566
Spartani quid vocent ἱππαλία 664 ſpartanorum etiam in ludis ſimplex frugalitas 621
Spartacus gladiator Thrax genere, à Licinio Craſſo interfectus 272
Spartiatæ virgines ſuas hoſpitibus & aduenis nudas exhibent 566 apud Spartiatas cum virginibus verſari ante nuptias perinde ac cum pueris licet 602
Sparus piſcis 107.136
Spari facultas 355
Speculum Veneri tribuitur propter mollitiem 687
Spermologi auis ſpecies 398
Speuſippi ad Philippum epiſtola 506 Speuſippus Platonis auditor ſemiepicureus 279 Platonis ſucceſſor & cognatus voluptuarius fuit 545 ad eundem Dionyſij epiſtola ibid.
Sphagium 261
Sphinx 253.659
Sphyrænæ qua vi ſint & efficacia eædem ceſtræ dictæ ibidem.
Spina arbor in Ægypto 680
Spinæ ſemper florentes, apud Ægyptios 679
Spini 66
Spinium ibid.
Spira placenta 647
Sphodias 50
Spongia 468
Sponſarum deliciæ 686
Sponſus Megapenthes in ſuis nuptiis eſt à poculis 18
Sporta 648
ex Squalis Aſtoriæ meliores 294 ſqualorum plura genera, & nomina 294 ſqualus piſcis 104 ſqualus vt plurimum tres parit fœtus 294 quo modo parandus 342
Squatina 96 ſquatina batos etiam dicta 312 ſquatinæ Smyrnæ excellentes 319 ſquatinam piſcem fabri diligunt 271
Squilla lata 104 aliâs Aſtacus ibid.
Squilla piſcis Iouis canior 136
Squillæ circa Chium multæ 104 Charides dictæ ibid.
Stætites placenta 646
Stacte 628
Stacte in compotationibus iuuat 689
Stagnantes aquæ 72
Stagonium ſcortum aphya dicta 366
Staitites panis 48
Staphylinus, caroton vocant hodie, ſpecies paſtinacæ 371
Staira magni regis vxor 609
Stelis coronaria planta 674
Stellæ cur auro ſimiles 489
Stephanus Thucydidis filius 234
Stephanus rhetor Nicaretem amauit 563
Stephanus Neæræ amator 594
Sternutamenta quare adorarunt antiqui & in iis nec non hodie ſalutamur 66
Steſander Samius primus aucta multum muſices arte Delphis cithara pugnas Homeri cecinit 638
Steſichorus Himeræus primus commentus eſt Herculem huc illuc vagari cum claua,pelle leonis,& arcu 513 idem ex Xantho multa mutuatus ibid
Steſichorus cum canticorum modum quæ παιδικὰ vocant excogitauit 601
Stilphon philoſophus allium comedit in templo matris Deum,quod erat prohibitum 422
ſtoici nugarum mercatores 563
ſtoicus Poſſidonius 657
Strabeli 85.86 dicti etiam Aſtrabeli ibid.
ſtrabo,quo tempore vixerit 657 nouit Poſſidonium Stoicum ibid.
ſtrobili,nuclei è nucibus pini 57
ſtragula quæ ſternuntur, Homerus λιτὰ vocat 48 quæ circumtenduntur & ſuſpenduntur ῥήγεα ibid.
ſtragulæ pedibus calcandæ 88
ſtrambelus rex Lelegum 48
ſtratiotæ cognominis planta ſine radicibus in Nilo fluitans 651
ſtratius,paraſitus 244
ſtrato Atticus ſcurra 614
ſtratocleides Neæræ amator 593
ſtratola Caſſij Elei meretrix ibid.
ſtraton rex Sidoniorum luxu cæteros omnes antecelluit 531
ſtratonici Ptolomæi Philadelphi amica 576 eius ingens monumentum ibid.
ſtratonice EVmenis vxor vnguentorum ſtudioſa 689
ſtrattis 30
ſtratonicus Citharista interroganti Propidi qualis eſſet,dixit, nullus, magnus, piſcis, malus 347 ſtratonicus cùm Cleontem citharœdum cognomine Bouem, Lyram pulſantem minus conſonè audiſſet, inquit, Adagium olim fuit Aſinus ad lyram,at nunc dicendum Bos ad lyram 349 ſtratonicus qua morte obierit 349 ſtratonicus dormiturus ſemper iubebat potum ſibi afferri 348 idem interrogatus è Pamphilia qui eſſent peſſimi, quid reſponderit ibid. eiuſdem trophæi in ſua ſchola inſcriptio ibid.
Stratonicus Ptolomæo regi pulſanti citharam ambitioſius cum eo certanti dixit, Aliud eſt ſceptrum, ô rex, aliud plectrum ibid.idem Phaonem tibia canere dicebat non Harmoniam,ſed Cadmum 350 eidem Phaoni prædicanti ſe Magaris Chorum habere, dixit, falleris, non habes, ſed haberis 350 idem dicebat ſe magnopere admirari matrem Satyri ſophiſtæ, quæ cum decem menſes in vtero tuliſſet, quem nulla ciuitas decem dies ferre poſſet ibid.idem obuiam factus cuidam ex neceſſariis, vt animaduertit eius calceos beliè ſpongia abſterſos, dixit ſe eius vicem dolere quòd ſpongia calcei non potuiſſent tam diligenter mundari, ni prius illos ipſe mundaſſet 350 ſtratonicus ex Heracleæ portis cùm exiret circum circa obtuebatur, & cuidam percontanti quid circumſpiceret, inquit, Pudet ſi tanquam è lupanari videar egredi 350 idem Maroneæ cum quibuſdam potans affirmauit ſe dicturum quo in loco ciuitatis eſſet,licet opertis quò vellent eum ducerent oculis ibid. Idem in oppidulo cùm doceret dixit,hic locus non eſt πόλις ſed μόλις ibid. ſtratonicus Simonidis poëtæ in ſuis dicteriis imitator 353 ſtratonicus primus nudis citharæ ſonis multas fides adiecit ibid. ſtratonicus ob iocorum libertatem veneno à Nicocle Cypriorum rege interfectus ibid
ſtratonicus mirabatur Ariſtotelem di-

Index in Athenæum.

centem se naturas piscium nosse, cùm nunquam in maris profundum vrinasset 353
Stratores à Persis reperti vt Heraclides scribit 48
Strenam Romanis sic patria consuetudine dictam Vlpianus Epinomida nuncupat 97
Strepti genus placentæ 645
Strobylus 316.630
Strobyla vxor Phastoris, & Neæræ filia 594
Stromateus in rubro mari piscis similis salpæ 322
Strongyle Lychnitem eximiam fert 681
Strophades, insulæ 319
Strutharion 66
Struthia 59
Struthia corona 679. in struthiis, malum non decidit à pediculo 82
Sturni Antiphani inter cibos recensentur 66
Styrax, odorifera lacryma 402
Styrax 626
Suadela Dea 564
Sub in compositione 625
Suggrundia 205
Succi eorum quæ comedimus vt ventriculum afficiant 121
Suculæ stellæ 490
qui sudant siue calida, siue frigida lauent, sudare desinunt 25
Sudes siue Sphyræna 355
Suffocati quibus reuocandi 66
Suggillata compressa cyathis delentur ac euanescunt 424
suilla & agni caro vix in chilum conuertuntur 402 suillo cerebro non vescebantur philosophi 66 suillum cerebrum 66 suillum caput, aut pedes parum alimenti suppeditant, idque crassum 96
Sumen tyrannorum 4
Sumen 656
Sus integer super disco argenteo appositus in Carani nuptiis, singulis dono datus vna cum disco 129 sus marina 326 sus apud Cretenses sacer est 375
Suem Veneri Argiui immolant, & eũ festum diem ὑσηλασίαν nuncupant 96
Susa fons 45
Susa quare sic dicta 513
Susinum vnguentum 689
Syagris 322
Syagros est & viri nomen 323
is ad Gelonem Syracusium legationem obiit 323
Syagrus fuit etiam dux quidam Ætolorum 323
Sybaris fluuius 269 656
Sybaritæ dictum de Lacedæmoniis 138
sybarita quidam in agrum profectus cùm operarios fodientes vidisset, dixit sibi fibram ruptam 518 sybarita quidam Lacedæmonem cùm venisset, ad Pheiditium inuitatus, super ligno, vt alij, cœnans, inquit, Se prius eorum fortitudinem obstupuisse, nunc autem videre nihil à cæteris differre: optaturum enim quemque potius mortem quàm tam miseram viuere vitam 518
sybaritæ frequentes exhibent epulas, coronis aureis honorantes qui in ea re magnificè se gesserit, ac eius nomen in sacris ac publicis ludis venerantes 519 equos ad tibiæ modos saltare docent 520 à Crotoniatis quo astu & stratagemate victi 520 sybaritæ; piscatores à tributis immunes esse voluerunt 521 sybaritæ euersa tyrannide Telyis, eius consilij participes omnes trucidarunt, etiam ad aras 521
sybaritarum primi nolebant, in suam ciuitatem artes quæ cum strepitu exercentur recipere, ne somnus impediretur 518 iidem gallos ob eandem causam non alebant ibid. sybaritarum fœlicitatis euersio 520 sybaritarum ager parum fertilis: eorum ciuitas 519
apud sybaritas mos pueros quoad pubescant purpura induere 518 apud sybaritos ludibrio habebatur qui peregrinaretur, gloriantes se super duorum fluuiorum pontibus consenuisse 519 sybaritas oraculum iussit supra modum voluptate dissolutam agere vitam 519
apud sybaritas lex promulgata ante annum fœminæ vt ad festas epulas inuitarentur 521 apud eosdem si coquus cibum lautiorem quispiam adinuenisset, nemini, eo excepto, illo vesci ante annum licebat ibid.
Sycamina, quæ mora vocant nonnulli, Parthenius abryna vocat 51 Salmonius Bathium vocat rubi fructum, id est, morum ibid.
Sycaminorum vis & facultas 51
Sycaminum fructus mori 51
Sycea vnus è Titanibus, terræ filius, à quo συκὴ cognominata 78
Sycea item Ciliciæ ciuitas 78
Sicomorum fructus Ægyptiæ ficus nonnullis dicitur 51 idem cùm rosaceo febricitãtibus ardorem mitigat ibid. ex ligno caudicis non ex ramis prodit ib.
Sycophantæ vnde nomen acceperint 74
dicti tributorum coactores 75
Syderatio 36
Syderum mutationes circa brumam hominibus varios morbos adferunt 102
Sylla Romanorum imperator 261
Sympulus 466
Synadi oppidum 574
Synagrides 322
Syndeipnon, pro conuiuio 365
Synodontes 5
Synodontes per υ, & ι, scribunt 322
Synodontis piscis 312
Synodos piscis 296
Synope anus meretrix 567
Synorides nomen scorti Athenis: hæc Lucerna cognominata fuit 583
Synthematiæ coronæ 680
Syracusanorum pudendus mos in Thesmophoriis sacris 647
Syracusij luxui dediti 527 apud Syracusios ne auro fœminæ sese ornarent, aut purpura, lege vetitum 521 item ne in publicum sine ductore prodirent: post solis ortum verò ne domo exirent nisi vellent pro scortis agnosci publicis ibid. apud eosdem vetitum ne viri studerent cultui exquisitiori ibid.
Syracusis Æsculapio mensa aurea posita 693
Syracusius siue Gelous Archestratus 4
Syrbenæus Chorus 669.671.697
Syri ob regionis vbertatem plurimos olim conuentus celebrabant, & deliciis sese oblectabant 210
Syrorum in Epulis regum mos 692
Syria gignit quod Bistacio Poseidonius, Phistacion Nicander, Syri ipsi Pistacion vocant 649 syria thure, dactylis, & casia opulenta 651 è syria commendatum Telinum vnguentum 689
Syrigmon instrumentum musicum 638
Syssitia apud Cretenses cõuiuia publica 143

T

TAbarites, panis species 109
Tabetæ poculi genus 506
Tabella in qua nomina omnium ferculorum scripta erant conuiuatori olim adferebatur 49
Tabularia qualia ædificia 527
Tachos Ægypti rex intempestiua in Agesilai corporis breuitatem dicacitate, regno excidit, fugere ad Persas coactus 616
Tædæ vsus apud veteres 700
Tageniæ species placentarum 645
Tagenites, placenta 646
è Taygeto Lacedæmonia canis cursu perniciissima 28
Talentum ficuum 331
Talon Rhadamanthi Iusti fuit amores 603
Tamariscus 70
Tanagra oppidum Thebis vicinum 640
Tanais 575
Tantalus fructum semper appetit 25
voluptati deditus 281 idem cur in inferno cibis appositis frui non possit ibid. Phrygibus imperat 625
Tabyrorum natio in tantum est bibax vt nullo alio quàm vino vtatur vnguento 442
Tarentina placenta 647
Tarentini voluptuosi circa & Venerem & mensam 166 iidem dictitabant cæteros sua laboriosa sedulitate victuros, se autem quia voluptatibus fruantur iam viuere ibid. tarentini Carbinam oppidum in Iapygibus cùm deuastassent, pueros, virgines, & florentes ætate matronas in sacris ædibus congregatas eas stuprarunt 522 tarentinorum luxuria 522 curia 700
Tarentinus amictus 622
Tarrha 41
Tarsi Nardinum vnguentum cæteris prælatum 688
Taulopias 324
Taumarcion meretrix Athenienſis 683
Taumastris saltationis genus 630
Taureas obsoniorum liguritor 342
tauri, iuuenes ita dicti apud Ephestios 425
in Taurica Chersoneso bulbis crudis vescuntur 64
Tauromenites lapis 207
Tauropolica 256
Taurus fluuius 122
Techno tibicini Charmus tibicen apopyride parentauit 344
Telamon 697
Teleboes Neptuni filius 395
Telemachi olla 407
Telemachum concionantem duo canes comitabantur 1 telemachus & Nestoris filius prope Helenam in conuiuia sedentes modesti 188 cœnati de opibus hospitis colloquuntur, non de ancillis quæ in balneo illis ministræ fuerant 188 telemachus Menelaum rogat vt sibi è conuiuio abire liceat 191 telemachus natione Acharnensis 407 is faba delectatus admodum ibid.
Telenicus Byzantius malorum versuum poeta 638
Telephus insignis obsoniorũ helluo 186
Telephus pauper 224
Telesias saltationis genus 629 ea militaris fuit ibid.
Telesilla Argiua Aream Deipnon vocat 467,
Telesphorus vnus ex restoribus prouinciarum Lysimachi, maledicus etiam in reginam 616
Telestagoras apud Naxios prædiues, ac probus vir, & in primis apud suos honoratus 348
Telestagoræ, qui ex oppido descendebant, si venale quippiam minoris licitarentur quàm par esset; qui vendebãt respondere solebant se citius id daturos ibid. eius filiæ à iuuenibus quibusdam Naxiis cur stupratæ ibid.

Index in Athenæum.

Teleſtes AEſchyli ſaltator cùm Duces ſeptem Thebas obſidentes ſaltaret, res ab illis geſtas oculis geſtibus euidenter ſubiiciebat 22
Teleſtes meri poculum 502 eius nominis ratio ibid.
Telinum vnguentum molliter & ſuauiter olet, fit ex Leucoïo 689
Tellias Acragantinus quingentos equites, qui e Gela hyemis tempore ad ipſum diuerterant, ſingulos veſte ac tunica donauit 4
Tellinæ in Canopo multæ 90
Tenia quid 33
Temachopola 120
Temperantia pietati vicina 433 temperantia & morum ſanctitas præſtat forma, laudémque meretur maiorem 610
Teniæ fœminæ omnes pulchritudine ſuperant 609
Tenedos Troiæ vicina inſula 609
Teniæ 325
quomodo parandæ ibid
Teniæ dicuntur etiam cinctus muliebres ibid.
Tenij ſenes quinto quoque die ſacra faciebãt 379 in Teno fons eſt cuius aquæ non promiſcetur vinum 43
Tenthion Illyrici rex tumulentia multa flagitia perpetrauit 439 idem Pleurãto fratre occiſo, virginem ei deſponſam duxit ibid.
Tentorij Ptolomæi, Philadelphi fabrica talentis decies mille pendebat 197
tentorium Ptolomæi Philadelphi 195
Teon, monaulus 176
Terens fabula Anaxandridis nequaquam è primis & commendatiſſimis cenſetur 373
Terpander barbiton excogitauit idem coæuus Lycurgo legiſlatori ibid.
Terpſion doctor Archeſtrati 635
Terra, ſolum hominibus veneranda poſſeſſio 186
Terracina 224
Terreſtris teſtudo ex qua genita 393
Therſippus primus Sicinnin tripudiauit 630
Teſtacea magis naſcuntur vbi antea fuerint generis alia verſatur fuerint 88 teſtacea omnia Ariſtoteli in lino ſporte gignuntur 89 teſtaceorum ſpecies 89
Teſtis & conchis complo ſis numeroſum ſonum antiquorum quidã edebant 636
Teſtus 375.388
Tethea 90
Tetheon oſtreorum ſpecies 87
Tetheora conchæ ſpecies 80
Tethynacia 222
Tetraces 66
Tetraclinium 47
Tetracomos 618
Tetraones Phaſiani 654
Tetrax auis 398
Tettix coquus quis dicatur 659
Teuthus & Teuthis magnitudine ſola differunt 326 iis breuiſſima vita ibid.
Thaidi Venus Nigella ſe dormienti oſtendit Corinthi 588
Thais Athenienſis meretrix cum Alexandro 576 Thais poſt obitum Alexandri Ptolomæo Ægypti primo regi nupſit 576 Thais ad amatorem quendam cùm iret qui hircum olebat, interrogato quò? inquit, ad AEgeum Pandionis 585
Thalamegon, nauis Philopatoris qua in Nilo nauigare ſolitus erat 204 eius ſtructuræ ratio ibid.
Thaleiæ ſic vocantur tenues & lati Cretenſes caſei, quorum certi illis vſus in ſacrificiis 658
Thales patriæ vtiliſſimus 495
Thallos iuuenis quidam 582
Thallus mercator fortunis à Nicone exhauſtus 587
Thalluſa ſcorti nomen 58
Thargelia 368
Thargelia feſti dies in honorem Apollinis 424
Thargelia Mileſia clara forma mulier 608 hæc viris quatuordecim nupſit ibid.
Thargelon panem quidam Thalyſium appellant 114
Theſſalorum voracitas 418
Thaſiæ muriæ intingendi piſces in pruna coquendi 329
Thaſiæ nuces 647
Thaſij aduenienti Ageſilao cibaria mittunt 657
Thaſus 111
Thaſus & Thaſij 698
Thearion inſignis pictor 112
Theaterinus Nicander 678
Thebæ ſeptem habent portas 112
Thebani puſilli angustique animi, in cibis guloſi 148 thebani omnes muſicæ ſtudebant 184 thebani Lamiæ Demetrij ſcorto templum ædificauerunt 263 thebani tanti quanti guttura ſunt 417 thebani dictionum innouatores, & proprias multas rerum appellationes habentes 621 thebanorum opes poſt ipſorum ditutam vibem quanti æſtimatæ 148 apud thebanos ſacra cohors quibus hominibus conſtituatur 561 Thebanus ager frumenti fertilis 47
Thebanus poëta, Pindarus 248
Thebanus quidam athletas omnes ſuperans quòd caprina carne frequenter veſceretur 402
Thebis viſitur Cleontis cantoris ſimulachrum cum epitaphio 19
Thebis nulla eſt imago Pindari 19
Theiogones panes qui dicantur 114
Theleſis, ſiue Theleſtes, ſaltandi magiſter 21 idem manibus tam argutis fuit, vt omnia, quæ pronunciaret, manifeſtè declaret ibid.
Theleſis ſcortum Diopeithus filia 587
Thelymatha Celeti 442
Themis Olenia 683
Themiſon Cyprius Antiochi regis deliciæ 289
Themiſtocles à Perſarum rege Lampſacum dona accepit, Magneſiam, Myunta, Palæſcepſim & Percopen 29 cùm coronati magiſtratus dignitatem aſſumpſiſſet Palladi ſacrificauit 533 mollis ac luxurioſus 553 ex Abrotono ſcorto natus 576 ex Neanthis Cyziceni ſententia fuit EVterpes gnatus 576
Theoclea ſcorti nomen Athenis 583
Theoclea iuuenis adhuc deſiit ſcortari 586
Theocleia ſcortum 592
Theocriti de Alexandro dictum 540
Theodectes Phaſelites in proponendis griphis ſolertiſſimus 451
Theodoris, carmen in Amorem 473
Theodorus Atheos de medio ſublatus 611
Theodorus Bœotius, Græcus tibicen celeberrimus 615
Theodorus Lariſſæus abſtemius alieno ſemper fuit animo ab Antigono rege 44
Theodorus Samius auri faber 115
Theodorus violenta morte obiit 618
Theodote Athenienſis pectore formoſiſſima fuit 588 Theodote meretrix edocta à Socrate qua arte ſint abigendi aduentores amantes 220 theodotes Alcibiadis ſcortum 574
Theodotus amator Hippes ſcorti 583
Theolyte meretrix 570.587
Theomandrus Cyreneus hac illac oberrans doctorum ſe profitebatur vitam beatam 567
Theophilus 6
Theophilus citharœdus 623
Theophraſti placita quæ 130
Theophraſtus 18.22.31.32.34 in Peripato ſchola nullum geſtum prætermittebat argumento conuenientem 21 πίνλω, pinum arborem, fructum κάνον: Hippocrates Coccalos: nonnulli, vt Herodotus, Pyrenas 57 ad conuenticula cur pecuniam legauerit 186 Narciſſum cum Leirio eundem facit 681
Theopompus 23.34
Theopompus, Græcus tibicen celeberrimus 615
Theotimus ab Epicureo Zenone accuſatus capite plexus eſt 611
Theoxenia apud Delphos ſacrificia 372
Theoxenus lactunculorum luſu, doctus 18
Theoxenus Pindari amaſius 35
Therades inſulæ 432
Thericlea vaſa 199 469
Thericleum poculum 470 è terebintho optima tornantur, & quæ à fictilibus vix eſt diſcernere ibid. vnde nomen acceperint ibid.
Thermantris ſaltationis genus 629
Thermopotis genus poculi 475
Therſites φοξὸς τὴν κεφαλὴν, capite acutus 479
Therſites Agamemnonem cur maledictis inceſſit 536
Theſei proſapia generoſa; Athenienſes 696
Theſeus vir bonus Tlepolemo Galeum ei deneganti eripuit 295 theſeus AEgei filius Helenam & Ariadnem rapuit 556 idem rapuit Hippolyten & Sinidis filias ibid. ob Phædram expeditionem ſuſcepit 560
Theſeus flos 684
Theſmophoria μεγαλάτολα dicta 109
Theſmophoriorum medio die ieiunatur 307 theſmophoriorum ritus flagitioſus apud Syracuſanos 647
Theſpias fabularum ſcriptor 8
Theſpiis aqua procreandis liberis fœcunda & vtilis 41
in Pyrrha ſterilitatem adfert ibid.
Theſſalæ ſaltatrices nudæ ſaltantes 607
Theſſali Colaceam vibem diruerunt 264 theſſali ſuæ gentis initia AEolibus accepta referunt 624 morum patriorum tenaces ibid.
Theſſali Mattya edulij genus inuenerunt 663
Theſſalis quid Cottabus 666
Theſſali in victu & cultu Græcorum 586 ſumptuoſiſſimi 663 Perſas in Græciam ſuo luxu inuitarunt ibid.
de Theſſalorum Republica ſcripſit Cratinus ibid.
Theſſalus ſophiſta 11
Theſſalus in nuptiis Alexandri tragœdias egit 538
Theſſalica buccea 418
Thetis Nerei filia 135
Thiaſus quid 362
Thiaſus vnde ibid.
Thimbron Athenienſis excellens coquus 293
Tithonus ob ſenectutem omni priuatus eſt voluptate 6
Thoracium 208
Thorax, in naui 209
Thraces ſuos hoſpites curioſius tractare

Index in Athenæum.

ctare soliti 151 thraces omnes bibaces 442 thraces brytum bibere soliti 447
Thracia ob vinum celebrata 31 thracia nota vnde originem acceperit 524 thracia scatet serpyllo 681
Thrasidæus Thessalus à Philippo ob adulandi scientiam rex creatus 249
Thrasymachi sophistæ sepulchri inscriptio 454
Thrasymachi Macedonij ad Timocratem regem responsum 404
Thrasymedes Nestoris filius apud Homerum hostiam ferit adiuuantibus fratribus 660
Thrattæ pisces quales 329
Threttam scribit Dorotheus ibid.
Thria 9.148.516
Thridacinæ mazæ 114
Thrion 66.403
Thrion,cibi genus 663
Thrium,edulium 131.170
Thrissa piscis Niloticus 312
Thrissæ 328
Threissidias 105
Thronos nomen panis 111
Thronus qualis sella 192 vnde dictus ib.
Thryallides scortum Athenis 573
Thryallis 683
Thrymmacis,genus placentæ 132
Thucydides 23
Thucydidis historia tanquam pro signo posita cui credendum 216
Thura vendentis odor suauis 661
Thurianum obsonium quid 274
Thurianum obsonium carchariæ canis ex parte conficitur quadam 310
in Thurifera regione regi voluntas pro regibus est 517 idem non nisi in fenestræ aperitione, quod pro appellationis signo est,ius dicit ibid. eius quotidiana impensa sunt xv talenta Babylonia ibid.
Thus ac Myrrha,Syriæ fructus 101
Thus in secundis mensis 685
Thusci voluptati supra modũ addicti 519 apud Thuscos viris ministrant ancillæ nudæ 518 lex apud eosdem communes vt sint vxores ibid.
Thyanus Thesprotiæ fluuius 73
Thyia 207
Thymbron Tantali filius 230
Thymetes spurius 96
Thymiateria 701
Thymiaterion 196
Thymus Hymettius 28
Thymi fasciculi 652
Thynnæa sacrificium piscatorum 297
Thynni 5
Thynni,claues etiam dicuntur 303 thynni & pelamides in ponto nec vsquam alibi fœtifica 319
Thynni apparatus 662
Thynnus & Gladius circa canis ortum ob vermiculum quem iuxta pinnas habent ferunt 302 thynnus hebes sinistro oculo 301 alias Orcynus, alias Cetus dictus ibid.vnde dictus 302
Thynnus 649
Thyreaticæ Lacedæmoniorũ coronæ 678
ad Thyream Lacedæm.victoria 678
Thyrocopicos,quæ Crousithyros 618
Thys Paphlagoniæ rex in sua cœna centum mensis omnia fercula apponere solitus 141 homo voracissimus 404
Tiaræ,loci in Lesbo nomen 62
Tiasa fluuius 139
Tibia olim virgo 619 tibia virginalis, virilis, & earum differentiæ 176 tibia, gallus etiam dicta Ioni 184 tibia ludentes ἀνιζῆν dicuntur 657 tibiæ & fistulæ heroibus in vsu fuerunt 16 tibiæ dextræ 619 tibiæ Lybicæ 619 tibia ex eruribus hinnuli confecta 182 tibiarum vsus in conuiuiis,spectaculis & bello 617 tibiarum & lyræ concentus suauis 617 tibiarum sunt quinque genera 648 tibiarum vsus à cœna 665 tibias Phrygum rex inuenit 616 tibialium cautionũ nomenclatura 618 tibicina regis Phœnicum Harmonia Cadmi 658 tibicinæ olim in conuiuiis auctione venibant 607 tibicines cur rudè & imperitum vulgus in suam admittit cœnã 97 tibicines in scena choro accinebant 617 tibicinũ ars laudatur 615 tibicinum artis inuentor primus 618 tibicinũ appellationes apud Græcos Phrygiæ sunt atque seruiles 624
Tigris Leucadia,amica Pyrrhi 589
è Tilia corona 679
Tilitos piscis 118
Tilphossa Bœotiæ fons 41
Timachidas Rhodius 31
Timæus Tauromenites 37 timæus Cyzicenus Platonis discipulus primò frugi, tandem tyrannidem occupare aggressus 508
Timagoræ Athenienſi cùm regem adorasset ex gentilium prandio ex appositis regi ferculis portiuncula missa 48
Timagoras Cretensis ad gentilium cognatorúmque prandium regem exhilaraturus inuitatus 48
Timocrates 1
Timocreon Rhodius poëta quàm vorax 404 eius sepulchri insculptum epigramma ibid.
Timolaus Thebanus gaueo cupediarius maximus 43
Timon Phliasius Sillographus Musæum canem esse dicebat 22
Timon philsophus vinosus 438
Timosa Oxyartis pellex forma omnes antecelluit 609
Timothei mater, scortum erat, pater Conon 577 eiusdem cùm illi exprobraretur mater,facetum responsum ibid.
Timothei modi 626
Timothei Cononis filij apud Platonem cœnantis dictum 419 alterum dictũ ib.
Timotheus famosus tibicen prolixa barba tibias inflabat 565 Timotheus Milesius accusatus quòd veterem musicam corrumperet 636 Timotheus musicus 657 Pythicũ cecinit ex primis 538 Timotheus cur in Lesbum Athenis profectus commorandi gratia 532
Timuchus 149
Tindareum proprium viri nomen 510
Tindium oppidum in Ægypto 679
Tipha frumentum 116
Tirynthij ebrietate notati 442
Tissaphernes Clearchum interfecit 505
Titaresius in Peneum fluit 41
Tithenidium ciuitas 139
Tithonus 548.569.680
Tithrasiæ caricæ 652
Tithymallus 238.240
Titormus AEtolus de deuorando boue cum Milone Crotoniate certabat 411
Tityrinon,monaulon 176.ibid.
Tityrinus tibia è calamis 182
Tolypa,maza 114
Tonca Samiorum festum 672
Topus piscis 329
Toron 72
Torpedo piscis absque spinis 107
Torpedo piscis 312.314 vim suam etiam per ligna & fuscinas ea mittit ibid.
Torques Helenæ à Menelao Pythio dicatus, ab vxoribus Phaylli & Phalæci direptus 232
Tetrix auicula 398
Tracheli 87
Trachuri pisces 326
Trachuridius piscis 105
Tragelaphi pocula sic dicta 484.500
Tragemata,bellaria 639
Tragica saltatio dicta EVmelia 20
Tragœdia, beata poësis 222 hominum vitæ vtilissima 223 Ionica harmonia gaudet 625 tragœdiam auditurus argumentum scire debet 222
Tratta,id est,alausa 423
Treriones louem aluerunt 491
Tribalorum mos in sacris 670
Triblium poculi genus 125
Trichilæ 207
Triclinium 47
Trifolium 685
Trigalæ pisces quidam 24
Trigia Athenis locus in quo visitur Hecates Triglantinæ statua 325
Triglides pisciculi 313
Triglitis aphyarum genus 285
Triglypha 236
Triglon,instrumentum musicum 196
Trigonus,musicum instrumentum 665
Trinci pisces marini 322
Trimma quid 31
Triopas 262
Tripes 648
Triptolemus in vniuersum terrarum orbem tractus 203
Tripus Bacchi poculum 37
Tripus pocuti genus, cui sacer 338 æneus Tripus nunc lebes 38 vnde dictus 38 tripus musicum instrumentum 637
Tripodes Athenis via 542
Tripodis tres omnino modi fuere 637
Tripodum priscis duo genera 37
Triticum elixum,Chidrus appellatur 648
Tritogeneia Pallas 694
Triton è cupresso in sacello Byzantiorum 479
Tritones viri 37
Trochilus 332
Trochilus,*plouuier* 395
Troianis à Tithone missi Æthiopes auxiliatores 680
Tromelia opidum Achaiæ 638
Tromilicus caseus ex caprarum lacte 658
Trophalis caseus in Sicilia optimus ibid.
Trulla olearia 649
Tryphon Apamensis Syriæ regnum per vim occupauit 335
Tryphon delitiis perditus 618
Tubera vbi nascantur 62 & quando ibid.
Tuberi natura ex Diphilo 62
Tius 331
turbinatis omnibus ingenitum est operculum in testa, sub quo cùm pascuntur linguam exerunt 89
Turbines conchæ 93
Turdi piscis descriptio 136
Turdorum tria genera 66
Turdus 65
Turgere 11
Tycta,cœna Persarum regis 146
Tylades 529
Tympanum 63
Typhla piscis Nili 312
Typhon, qui & Babis, Aegyptiis imperauit 679
Tyrannus vitam sic degit vt suspectum cibum potumque habeat 171
Tyrocoscinos placenta,& eius confectio 647
Tyron panis 110
Tyronapastis placentæ genus 147
Tyrrheni ad tibiã pugillatu contendunt 154 pyraticam exercentes 672 solertes & ingeniosi artifices 700
Tyrrhenum vinum 702

V

VAletudo 694 à Diis munus iucundissimum moralibus datum 435
Valetudo bona à diis peti solita in sacrificiis 659

Index in Athenæum.

Valetudo bonis odoribus mirum quantum iuuatur 687
Variæ domesticæ supellectilis nomenclatura 648
Variorum opsoniorum enumeratio 648
Vas figlinum è Cnido 28
Vber, ὄρος 399.636
Vdones 65
Vellera, edulium 516
Venatione iuuenes robustiores & aduersus hostem audaciores fiunt 24
Venerea lauage 668
de Venere inter potandum, loquendum 607 ea moderatè vtendum ibid.
Venerem excitantia 633 356
Veneri Amicæ vbique templum, sed Maritæ nusquam 553 Veneris Callipygi templum 554 vnde sic dicta Venus ib. veneris meretriciæ delubrũ Abydi 572 veneris ædes Sami, in Arundinibus dicta 572 huiusmodi ædes Ephesi constructa ibid. veneris publicæ festum quarto mensis die 639 veneris simulacrum & superstitio circa id 676 veneris oblectamẽtum lilium dicitur quòd eo Venus gaudeat 683 venter inexorabilis 412 venter magnum malum homini 422 multa facinora nos coactos docet 422
Ventri quæcumque praue committuntur imputanda 423
Ventre homini adempto nullus est qui quemquam iniuria afficiat ibid.
Ventriculum offendunt olera & salsamenta si statim ab eorum esu bibatur 120 ventriculus largiori potu laditur 45 ventriculus imbecillus desiderat cibos qui non facilè corrumpantur 87
Venus Phaonem in lactucis abdidit 69 venus Anchisem & Adonin rapuit 566 venus Amica cur dicta 571 venus Melænis siue Nigella 588 Venus aurea omnes alit 599 Venus postquam cum Vulcano cubuit, in aqua lauit, ex qua nata Lychnis herba 681 venus dea voluptatem significat 687 venus apud Homerum Hectoris cadauer rosaceo oleo inungit 688 599
Veritas amica 687
Versus Homerici prima & vltima syllaba vtensilium aliquod significãtes 458 qui esculentum ostendunt ibid.
Vestem veteribus decenter colligere curæ fuit 21 vestes Gentilitiæ ad vsum expeditissimæ 483 vestes Siculæ laudatæ 657 vestis videtur ad doctrinam comparandam nonnihil facere 21
Vestis eximio colore pretiosæ poetica descriptio 682
Veteres ante cœnam nec lactucam, nec vuluam, vt nunc fit, nulli apposuerunt 101
Veteres olim non inebriabantur 427
Victimariorum seu poparum munus in sacrificiis 659
Victoriæ alas, quas Dij Amori abscinderunt, gestandas dedere 563
Villum dubium 60
Vinolentia corpus suum obruere insolentis ac incompositi est animi 433
vini Adriani natura 32
Vina vehementiora, quomodo mitiora fiant 32
vini Albani duæ species 16 vini genus circa Caryniam Achaiæ nascitur quod partus abigit, vt & vua 31 Vini Chij tres differentiæ, & quæ 32 Falerni duo genera: & quomodo id fiat 26 vini Lesbij vis 32 vini saluberrima potio ex inodoro & fragranti composita 32 vini colore tres species, & cuiusque natura 32 vini eadem ac ignis, vis, & ratio 36 vini vsus ad bonam valetudinem conducit 32 vini commixtionẽ cum aqua Athenienſibus monstrauit rex Amphictyon 179 vini quicquid diluitur, animo noxium est 423 vini mixtio Achiuis vsitata 426 vini quibus vis ignota vesaniæ Bacchũ insimulant 429 vini primum reperti potantium crapula abusus 675 vini potum sedare creditur circumligatum caput 673 vini temperandi aqua primus vsus 675 vini meri Græcorum mensis sublato clamore & bono deo conceptis votis inferendi mos 675
Vini inuentor Bacchus 675
vino Prammio non delectantur Athenienses 30 vino Rhegino potui commoda ætas 26 vino Rhodio plus marinæ, quàm Coo immiscendum 32 vino ex ordeo Ægyptij, quod penuria & egestate inuenerant, ebrij 33 vino qui inebriantur in faciem vergunt, prout qui zytho in caput resupinati, Aristoteli, & quare 33 vino bibentibus risus, sapientia, docilitas, consilia bona conciliantur 35 vino deditos nõ tantùm quales ipsi sint produnt, sed etiam cuiusmodi sint alij 37 vino proditur ingenium vt igni aurum argentúmve 37 vinum sapientes etiam ad amentiam compellit 428 vinum Abares è Cilicia aluum laxat tantum 32 vinum Acanthium 30 Aconitanum 26 Ægosthenience 440 apyrũ è collibus quinque 31 vinum, est Babylone, quod indigenæ Nectar vocãt 32 Barbinum 27 Bybilinum è Phœnicia terra 29 dictum à quibusdam montibus Biblinis dictis Epicharmo 47 Cæcubum 27 Calenum 27 Capuanum 27 Carystium 31 Caulinum 27 vinum nigrum apud Chios primùm extitit, iidémque omnium primi vitem seuere 26 vinum Chium 28.31 Corcyræum vestutate iucundissimum 33
Erythræum 32 Falernum potui quando tempestiuum 26 Falernum, vt & Albanum ex Italicis gratissimum 33 Faustianum 26 quoto anno potui aptum 27 Formianum 26 Fundanum 26 Gauranum 25 Gnidium quos effectus habeat 32 Halicarnasium 32 Heluolum 27 Heracleoticum 32 in Herea, Arcadiæ oppido, nascitur, quod viris insaniam, mulieribus sterilitatem importat 31 Icarium 30 Ismaricum 30 Italicum 26 Labicanum 26 quando bibendo idoneum ibid. Lesbium, Maronium dictum 28 Protropos dictum 45
Vinum Leucadium, Messenium 29 Leucadium 33 Mamertinum in Sicilia prouenit, Italicum tamen vocatur 27 Maræoticum, dictum & Alexandrium vnde dictum 33 & eius vires 26 Maroneum 26 Marsicum 26 Massiliense 27 Myndium 32 Myrites, siue Myrines 32 Naxium 30.5, Nomentanum 27 Palmeum 27 Parystium 31 Peparethium 29 Pramnium 28 Prannium vbi nascatur 31 Pythium 82 Sabinum 27 Sciatium 30 Setinum 26 Signinum 27 Spoletinum 27 Surrentinum quando potui aptum 26 Tænioticum 33 & eius vis 33 Tarentinum 27 Thasium 28 Thasium vini spirat odorem 29
Vinum Thasiis duplex, & quale 31 quale Vinum in Prytanæi conuictu publico apud Thasios dabatur 32 Thebaicum 33 Tiburtinum 26 qua ætate eius vigor incipiat ibid. Trebellicum 27 Trifolinum 26 Trœzenium vitis gignendi potestatem auferit 31 Tyrrhenum 702 Veliter minum 27 Venofranum 27 Vicentinum 27 Zacynthium 32 inflammationibus aduersissimum 8 multum nutrit 10 facile digeritur ac euanescit 10 cardiacis dari cum pane vtile 10 cum polenta & caseo Machaoni datur 10 & famem & sitim sedat 10 comessabundo bibendum 10 Vinum vetus, hymnorum recentium flores laudat Pindarus 25 non tantum ad voluptatem, sed etiam multo magis ad sanitatem conducit 26 commendatur aqua temperatum 29
Vinum nigrum Homerus αἴθοπα, id est, atrum vel vrens vocat 29 alendi vim maximam habet 29 vinum album imbecillum ac tenue est 29 vinum gilvum siccat, & concoctionem valentius iuuat 29 vinum excellens, ἀνθοσμίτης, arbustiuum nuncupatum Capuæ nascitur 31 vinum ἀμφιθυμίτης 31 vinum medicatum, quocunque modo capiti nocet 31 vinum quodque cuius generis aqua condiendum 33 vinum curas pellit 35.37 vinum rectè vtentibus summum bonum, intemperanter verò summum malum 36.37 vino homo simillimus, & quare 36 vinum & amor, semper cognoscuntur 38 vinum loquaces eos reddit qui sese largius inuitant 39 vinum equus poëtæ 39 vinum malorum remedium 40 vinum lætus telluris fructus 40 vinum dulce capiti minus nocium 45 vinum dulce olim inter epulas veteres bibebant 125 vinum qui, vt equus aquam, bibit, Scythicè loquitur 221 vinum in quo Mullus suffocatus fuerint si quispiam bibat, importens fit ad Venerem si fœmina, nõ concipit 325 antequam vinum misceretur antiquis mós Deos precari 423 vinum temperandi duo fontes aptissimi, voluptas & prudentia 423 vinum pedes, lingua, manus, mentémque ligat 428 vinum ocyus concessum 429 vinum cur Deus hominibus largitus 430 vinum metropolis omnium malorum 443 vinum Veneris lac est 444 vinum seminonum omne genus occasio est 447 vinum bonorum omnium natura regem statuit 447
vinum senum morosam anxietatem lenit 463 vinum graues delet curas mortalibus 481 vinum è palmulis 651 potu suaue, sed capiti graue ibidem. 651 vinum è Loti fructu fit iucundi saporis, sed quod vltra decimum diem ætatem non fert 652 merum id, & sine aqua bibitur ibid. vinum dulce 652 vinum aceto adulteratum 700
Viola flos coronarius 680 viola lutea siue flammea, flos coronarius 680 viola nigra, flos coronarius 680 viola à Corinthiis Ambrosia nominatur 681 violæ Cyrenaicæ fragrantissimæ 682 violæ humi iacentes 684 violæ 685 violarum vis & præstantia 681 à quibusdam Chamæanthe vocatur, ab Athenienſibus Ionia, ab EVbœensibus Sideritis ibid. violarum satio 683 violarum duo genera 683 violaceæ coronæ vius nullus in poculis quare 675
vires corporis ante ponere viribus sapientiæ bonæ iniustum 414
virgines ac fœminæ hospites vino olim lauabant 10
probus & vtilis ciuibus, ne malluuium quidem possidet 408

Index in Athenæum.

viri pulchri, fœminæ, & equæ vbi sint quærenda 278
virtutis Encomium egregium 696
in vita nihil certi possideri potest 103
vita secum tristia affert plurima 223
vita quare huius nostræ ætatis curriculum dicatur 463 vita beata epicurea quibus efficiatur potissimum 642 vitæ alterius experimentum capiendum 258 in vitam hanc qui ingrediuntur tanquam in mercatum celeberrimum veniunt 462 vitis quæ Pramnium fert 30 vitis ad Alpheum flumen 33 vitis primum in Plinthine Ægypti oppido reperta Hellanico 34 vitis in Ætolia primùm inuenta è caudice, quem canis Orestei Deucalionis filij peperit, dum in regem inuiseret 35 vitis aurea in cubiculo regis Persarum 513 vitis in coronis 680 vitis è rubro mari à Baccho translata in Græciam 675
viuarum piscium 207
viuere, est bibere 23
Vlpiani vnius ex Deipnosophistis mors 686 Vlpiani quæstiones 97 Vlpianum in balneo penulam amisisse Cynulcus ait 97 Vlpianus Tyrius cur κεφαλεὺς appellatus 1 Vlpianus indignatus quòd quidam Cynicus mensam tripodem in conuiuio dixisset 49 Vlpianus impacto saxo tibi vulnerata cùm adhibito remedio in publicum exiret, rogantibus quidnam mali illud esset, respondit hypopion 97
Vlysses 10 vlysses ob tumulentiã interiit 10 vlysses de tergo sibi appositio Demodoco partẽ dat 14 vlysses & Achilles in Odyssea contentiosè disceprant, videlicet an prælio, vel astu capiẽdum sit Ilion 17 vlysses pede bubulo à procis impetitur 17 in congerendis ad focum liguis, & artem culinariam habilis fuit 18 lauat manus 18 vlysses memor pyrorum quæ pater Laertes ipsi dederat puero 25 bubulo pedes petitus 25 in Cyclopis antro inclusus diis sacrum primo omnium fecit 179 phæacũ cantores audit 181 apud Homerum Epicuro videtur fuisse autor voluptatis ob eius cõmendationem 513 quòd laudarit voluptatem tempori ac nationi apud quam agebat consuluisse dicitur ibid.
Vlyssis socij in leones mutati 10
venantur in Sicilia 13
Vlyssis socij deuorati 610
Vlyssis soror Phace, eadem Callisto 158
Vmbræ pisces 322
Vmbrorum gens 526
vnguenta crassiora vitanda 46
vnguenta stillatitia 101 vnguenta in alabastris & vasis aureis 686
vnguenta ne venderẽt à Solone viris prohibitum 687 vnguenta Æolibus μύρα & σμύρνα quare appellãtur 688 vnguẽta ἔλαια Homero dicuntur, & oleum odoribus conditum 688 vnguenta varia 688 vnguenta singulis partibus corporis idonea 689 vnguentis quare veteres epulãtes caput perfunderent 691 vnguentorum duo genera, alia χρίσματα vocantur, illitus, alia ἀλείμματα, inunctiones 689 vnguentorum magna apud veteres cura 689 vnguentum Ægyptium & Irinum 665 vnguentum rosaceum Cyrenæũ nobilissimum 682 vnguentum è thure ætate Athenæi excogitatum 689 vnguentum prẽstantius viliori affusum in superficie manet 689
vnguentũ Athenis carè venditum 691
vnguentarij Sparta eiecti, quòd oleum corrumperent 687
vniones plurimi, ac insignis magnitudinis fiunt, cùm sæpe tonat, ac largior imber effunditur 93
vnionis color & descriptio 93
voces absonæ 54
volucres, quæ ad volatum ineptiores 387
voluntarij apud Thebanos 621
voluptas geminatur cùm artifex bonus suæ artis perito quidpiam exhibet 379
Voluptas non ex mensa sumenda, sed ex prudentia 421 voluptas potentissimos quoscunque, si ei se addixerint, succumbere facit 511 voluptas hominum naturam reddit animosiorem ac excelsiorem 511 voluptas ingenuo competit, labor rustico ac sordido 512 voluptas diuturna statim hominum naturam satiat 512 voluptate nihil insolentius 510 voluptate animi ac lætitia, dum etiam mẽsæ cibis repletæ sunt nihil gratius Homerus autumat 511 voluptatem cibi ac potionis omnes ex æquo percipimus 3 voluptatem intemperantius persequi, dolorem est venari 510 voluptatem esse summum bonum sapientissimi duxerunt 512 voluptatem, cuius non pœniteat, Antiphanes bonum esse dicit 513 voluptatem qui deserunt, non sunt homines, sed cadauera animata 547 voluptates rerum Venerearũ, vehementissimas condonari hominum sermone iactatur 511
vomitiones tempestate iactatos comitantur 676
quæ per vomitum fit euacuatio veteribus incognita 665
vomitus incommoda 665
voracitatis delubrum in Sicilia 416
vox præconis alta 658
Vpingi Dianæ cantiones 619
Vrbs regina, Roma 98
Vrceus 197
Vrsam plaustrum vocant 490
vrtica marina quare ἀκαλήφη dicta 90 Ita etiam herbam nominant, & ratio ibid.
vrticæ & spongiæ marinæ vbi nascantur 89
vrticæ marinæ facultas 90
vtensilium & id genus nomina formantur à ciuitatũ non propriis nominibus 488
vua testaceorum quid 88 vua 650 vua nobilis, σταφυλὴ 653 vua Hipponia quæ Rhodi prouenit, insigni bonitate 654 vuæ in vino conditæ 653 vuæ bis in anno Sami nascũtur 653 vuæ Nicostratiæ, quæ in Attica nascuntur 654
Vulcanus claudus vtroque pede 180
vulcani & Veneris concubitus 681
vulpis ἀποτεύγημα 658
vulua cum aceto & lasere præparata 10
vulua porcæ cum cymino, aceto & Silphio paranda 101
Vxorem qui primo ducit excusandus peccati, quia ignoranter peccat: qui secundò, excusatione caret 559 vxores in iudicium reorum adducere Athenis mos 592
Vxoris munus & officium 573

X

Xanthias famulus 336
Xanthus lyricus poëta, Herculi vestitum Homericum tribuit 513
Xanthippe Socratis vxor 219 eadem in eius caput malluuium effundit ibid.
Xanthippe & Myrto creditæ sunt Socratis vxores simul fuisse 555
Xantippus Periclis gnatus 505
Xenarchus Rhodius ob bibacitatem dictus fuit congius 436
Xenocleïdes poëta Neæram amauit 593
Xenocrates philosophus coronã auream, quòd vini congium bibisset, adeptus 437
Xenodemus 15
Xenopeithia formosissima 609
Xenophon 16.20
Xenophon præstigiator in admiratione fuit Athenis 19
Xenophon dicit cùm fames vrget, placere mazam ac nasturtium: cùm sitis, aquam ex fluuio haustam 157
Xenophon ineptè in conuiuio suo quid scripserit 216
Xenophon dicit Cyrum patriis institutis edoctum, Plato verò refragatur 504
Xenophon Menonis proditionem scribit 504
Xenophontis Grylli filij cum ad bibendum cogeretur, dictum 417
Xenophon Corinthius vouet veneri se meretricem adducturum 573
Xerxem è Græcis qui cœna exceperunt omnes domo exulare præ paupertate coacti 146 xerxes Mardonio suppellectilem reliquit 138
Xylolychnuchus 700
Xylophori serui 143
Xiphias pisces 282 hyeme optimus ibid.
Xiphias 314
Xiphismus species saltationis 628

Z

Zacynthij cur militiæ & rebus gerendis inepti 628
Zacynthius Pythagoras tripode instrumento vsus 637
Zaleuci lex apud Locros Epizephyrios ne quis iniussu medici vino vteretur sub pœna capitis 429
Zariadres & Hispapses fratres 575
Zea 115
Zela Bithyniæ rex 58
Zelites Nicagoras medicus suæ patriæ tyrannidem occupauit 289
Zeno philosophus catillo 345
Zeno Cittiensis 251 qui Stoicam sectam condidit 370 imitatus iureiurandum Socratis per canem conceptum, per Capparim iurabat 370
Zenonis Citiei dictum 55
Zeno Phœnix siue Cittiensis Stoicorum princeps 565 is pueris semper vsus, nunquam fœmina ibid.
Zeno Stoicus aurum vel argentum optare vel fugere vetat 233
Zeno quem fœlicem obitum existimabat 160
Zeno Cretensis Artaxerxi saltator charissimus 22
Zenonem Parmenidi in amoribus fuisse peruersè scribit Plato 505
Zenodotus δαῖτα ἶσην, conuiuium bonum sinistrè interpretatur 12
Zenodotus in primo Iliad. pro πᾶσι sinistrè legit δαῖτα 12
Zephyrium Ægypti promontorium 318
Zethus citharista 351
Zogana genus vestis 639
Zoilus 1
Zomotarichos 125
Zopyra, vasa vinaria 441

FINIS.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA GRANADA

AT
O
Ca
Gi